BIBLIORUM
SACRORUM
TOMUS
SECUNDUS.

ספר יהושע : א

CAP. I. א

Dominus dixit &, Domini ſervi Moſeh mortem poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה
: dicendo , Moſeh miniſtrum , Nun filium , Jehoſuah ad
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
Jarden tranſi , ſurge nunc Et .eſt mortuᵘˢ meᵘˢ ſervus Moſeh
2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן
quam terram ad ,hic populus omnis & tu ,hunc
הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
quo locum Omnem .Iſrael filiis , eis *dans* ego
3 אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר
quẽadmodum *: eum* dedi vobis , *eo in veſtri pedis vola calcaveris*
תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר
, iſto Lebanon & deſerto A .Moſeh ad ſum loquutus
4 דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה׃ מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּה
,Citthæorum terra omnis , Perath flumen magnum flumẽ ad uſque &
וְעַד־הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּים
.veſter terminus erit , ſolis *ingreſſu* magnum mare ad uſque &
וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם׃
Quẽadmodũ .tuæ vitæ diebus omnibus *tuas facies ad vir* ſtabit Non
5 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר
.te derelinquam neque,te *laxabo* Non .tecum ero , Moſeh cum fui
הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ׃
populum *facies hæreditare* tu quia : te robora & te Conforta
6 חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם
.eis *dandum ad* ,eorũ patribus juravi quam terram hunc
הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם׃
faciendum ad ,*cuſtodiendam ad* valde te robora & ,te conforta Tantùm
7 רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
.meus ſervus,Moſeh tibi præcepit quam legem omnẽ ſecundùm
כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי
omnibᵘˢ in intelligas ut ,*ſiniſtrorſum & dextrorſum* eo ab declines Ne
אַל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן תַּשְׂכִּיל בְּכֹל
,tuo ore ab hujus legis liber recedat Non *.iveris* quæ
8 אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃ לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ
faciendum ad cuſtodias ut ,nocte ac die eo in meditaberis *&*
וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
tunc &,tuas vias ſecundabis tunc Quia .eo in ſcriptũ omne ſecundũ
כְּכָל־הַכָּתוּב בּוֹ כִּי־אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָ וְאָז
formides ne ,te robora &,te Cõforta?tibi præcepi Nonne .intelliges
9 תַּשְׂכִּיל׃ הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תַּעֲרֹץ
.iveris quæ omnibᵘˢ in tuus Deus Dominus tecum quia *: frangaris* nec
וְאַל־תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃
Tranſite : dicendo ,populi præfectis Jehoſuah præcepit Et
10 11 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר׃ עִבְרוּ
Parate : dicendo , populo præcipite & , *caſtrametationis intimo in*
בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ
tranſeuntes vos *diebus tribus adhuc* in quia ,*viaticum* vobis
לָכֶם צֵידָה כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים
quam terram poſſidendum ad *veniendum ad* ,hunc Jarden
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
.eam poſſidendum ad vobis *dans* veſter Deus DOMINUS
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ׃
ait Menaſſeh tribui dimidiæ & ,Ghaditis & ,Reubenitis Et
12 וְלָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר
: dicendo , Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

Verſio VULG. LAT.

LIBER JOSUE, HEBRAICE JEHOSUA.

CAPUT I.

1 Et factum eſt poſt mortem
Moyſi ſervi Domini, ut loqueretur
Dominus ad Joſue
filium Nun, miniſtrum Moyſi,
2 & diceret ei; Moyſes ſervus
meus mortuus eſt: ſurge, &
tranſi Jordanem iſtum, tu, &
omnis populus tecum, in terram,
quam ego dabo filiis Iſrael.
3 Omnem locum, quem
calcaverit veſtigium pedis veſtri,
vobis tradam, ſicut locutus
4 ſum Moyſi. A deſerto &
Libano uſque ad fluvium magnum
Euphraten, omnis terra
Hethæorum uſque ad mare
magnum contra Solis occaſum
5 erit terminus veſter. Nullus
poterit vobis reſiſtere cunctis
diebus vitæ tuæ: ſicut
fui cum Moyſe, ita ero tecum:
non dimittam, nec derelinquam
6 te. Confortare, & eſto
robuſtus: tu enim ſorte divides
populo huic terram, pro
qua juravi patribus ſuis, ut traderem
7 eam illis. Confortare
igitur, & eſto robuſtus valdé:
ut cuſtodias & facias omnem
legem, quam præcepit tibi
Moyſes ſervus meus: ne declines
ab ea ad dexteram vel ad
ſiniſtram, ut intelligas cuncta
8 quæ agis. Non recedat volumen
legis hujus ab ore tuo:
ſed meditaberis in eo diebus
ac noctibus, ut cuſtodias & facias
omnia quæ ſcripta ſunt in
eo: tunc diriges viam tuam,
9 & intelliges eam. Ecce præcipio
tibi, Confortare & eſto
robuſtus. Noli metuere, & noli
timere: quoniam tecum eſt
Dominus Deus tuus in omnibus
ad quæcunque perrexeris.
10 Præcepitque Joſue principibus
populi, dicens; Tranſite
p mediũ caſtrorũ, et imperate
11 populo, ac dicite; Præparate
vobis cibaria: quoniam poſt
diem tertium tranſibitis Jordanem,
& intrabitis ad poſſidendam
terram, quam Dominus
Deus veſter daturus eſt
12 vobis. Rubenitis quoque &
Gaditis, & dimidiæ tribui
Manaſſe ait;

Verſio GRECA LXX. Interp

Cum tranſlatione LATINA.

*ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.

Κεφ. α'.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μωυσῆ,
(α) εἶπε κύριος (β) πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ
2 (γ) τὸν ὑπουργὸν Μωυσῆ, λέγων, Μωυσῆς
ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὖν
ἀναστὰς, διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς
ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς.
3 Πᾶς ὁ τόπος, ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε
τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτὸν,
4 ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ Μωυσῇ. Τὴν
ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ
τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως
τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης· ἀφ' ἡλίου δυσμῶν
5 ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν. Οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος
κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς ζωῆς σου. καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ Μωυσῆ,
οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ (δ) ἐγκαταλείψω
6 σε, οὐδ' ὑπερόψομαι. Ἴσχυε καὶ
ἀνδρίζου, σὺ γὰρ (ε) ἀποδιελεῖς τῷ λαῷ
τούτῳ τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν
7 (ζ) ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς. Ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου,
φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό
σοι Μωυσῆς ὁ παῖς μου καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς
ἀπ' (η) αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς
ἀριστερὰ, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν
8 πράσσῃς. Καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ
νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις
(θ) ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, (ι)
ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα.
τότε εὐοδωθήσῃ, καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς
9 σου, καὶ τότε συνήσεις. Ἰδοὺ (κ) ἐντέταλμαί
σοι. ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς,
μηδὲ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ (λ) θεός
10 σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ. Καὶ ἐνετείλατο
Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ,
λέγων, Εἰσέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς
τοῦ λαοῦ, καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες,
11 Ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμὸν, ὅτι
ἔτι (μ) τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε
τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰσελθόντες κατασχεῖν
τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν
12 πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. Καὶ τῷ
Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς
Μανασσῆ εἶπεν Ἰησοῦς,

JESUS NAUE.

CAP. I.

Et factum eſt poſt mortem 1
(a) Moyſis, dixit Dominus Jeſu
filio Naue, miniſtro Moyſis,
dicens; Moyſes ſervus meus 2
mortuus eſt. Nunc igitur exurgens
tranſi Jordanem, tu, &
omnis populus iſte, in terram
quam ego do eis. Omnis locus 3
ſuper quem (b) aſcenderitis veſtigio
pedum veſtrorum, vobis
dabo eum; quemadmodùm dixi
Moyſi. Deſertum & Antilibanum 4
uſq; ad flumen magnum,
flumen Euphratem, & uſque
ad mare ultimum: ab occaſu Solis
erunt fines veſtri. Non reſiſtet 5
homo ante faciem veſtram
omnibus diebus vitæ tuæ. Et
ſicut eram cum Moyſe; ita ero
& tecum: & non derelinquam
te, neque deſpiciam te. Confortare, 6
& viriliter age. Tu enim
diſtribues populo huic terram,
quam juravi patribus veſtris dare
eis. Confortare igitur, & viriliter 7
age, ad cuſtodiendum &
faciendum, ſicut mandavit tibi
Moyſes puer meus: & non declinabis
ab eis in dextram, neque
in ſiniſtram; ut intelligas in omnibus
quæcunque feceris. Et 8
non recedet liber legis hujus ex
ore tuo: & meditaberis in eo,
die ac nocte; ut (c) ſcias facere
omnia quæ ſcripta ſunt.
Tunc (d) proſperaberis, & (e)
proſperabis vias tuas: & tunc
intelliges. Ecce mandavi tibi. 9
Confortare, & viriliter age:
ne paveas, neque timeas: quoniam
tecum Dominus Deus tuus
ad omnia quocunque iveris. Et 10
mandavit Jeſus ſcribis populi,
dicens; Introite per medium
caſtrorum populi: & mandate
populo, dicentes; Præparate cibaria: 11
quoniam adhuc tres dies,
et vos tranſitis Jordanem hunc,
intrantes poſſidere terram, quam
Dominus Deus patrum veſtrorum
dat vobis. Et ad Ruben, 12
& Gad, & dimidium tribûs
Manaſſe dixit Jeſus;

MS. A. (*) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ. (α) καὶ εἶπεν (β) τῷ Ἰησοῦ (γ) τῷ λειτουργῷ (δ) ἐγκαταλείπω σε, οὐδὲ (ε) ἀποδιαστελεῖς (ζ) αὐτῶν (η) αὐτῶν εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερὰ, (θ) ἐν αὐτῷ (ι) ἵνα συνῇς ποιεῖν (κ) ἐντέταλμαί σοι. (λ) θεὸς εἰς (μ) τρεῖς ἡμέραι ὑμεῖς διαβήσεσθε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

1 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְּשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה לְמֵימָר׃
2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מִית וּכְעַן קוּם עֲבַר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין אַתְּ וְכָל עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב
3 לְהוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כָּל אַתְרָא דְּתִדְרוֹךְ פַּרְסַת רַגְלְכוֹן בֵּיהּ לְכוֹן יְהַבְתֵּהּ כְּמָא דְּמַלֵּלִית
4 עִם מֹשֶׁה׃ מִמַּדְבְּרָא וְלִבְנוֹנָא הָדֵין וְעַד נַהֲרָא רַבָּא נַהֲרָא דִּפְרָת כָּל אֲרַע חִתָּאֵי וְעַד
5 יַמָּא רַבָּא מַעֲלָנֵי שִׁמְשָׁא יְהֵא תְּחוּמְכוֹן׃ לָא יִתְעַתַּד אֱנָשׁ קֳדָמָךְ כָּל יוֹמֵי חַיָּיךְ כְּמָא
6 דַּהֲוָא מֵימְרִי בְּסַעֲדֵיהּ דְּמֹשֶׁה כֵּן אֱהֵוֵי עִמָּךְ לָא אֶשְׁבְּקִנָּךְ וְלָא אַרְחֲקִנָּךְ׃ תְּקֵיף וְעַלֵּם אֲרֵי
7 אַתְּ תַּחְסֵין יָת עַמָּא הָדֵין יָת אַרְעָא דְּקַיֵּימִית לַאֲבָהַתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן׃ לְחוֹד תְּקֵיף וְעַלֵּם
לַחְדָּא לְמִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל אוֹרָיְתָא דְּפַקְּדָךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי לָא תִסְטֵי מִנֵּיהּ לְיַמִּינָא
8 וְלִשְׂמָאלָא בְּדִיל דְּתַצְלַח בְּכָל אֲתַר דִּתְהָךְ׃ לָא יַעְדֵּי סִפְרָא דְאוֹרָיְתָא הָדֵין מִפּוּמָךְ
וּתְהֵי הָגֵי בֵיהּ יְמָם וְלֵילְיָא בְּדִיל דְּתִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל דִּכְתִיב בֵּיהּ אֲרֵי בְכֵן תַּצְלַח יָת
9 דַּרְכָּךְ וּבְכֵן תַּשְׂכֵּיל׃ הֲלָא פַקֵּדְתָּךְ תְּקֵיף וְעַלֵּם לָא תִדְחַל וְלָא תִתְּבַר אֲרֵי בְּסַעֲדָךְ מֵימְרָא
10 11 דַּיְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל אֲתַר דִּתְהָךְ׃ וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יָת סָרְכֵי עַמָּא לְמֵימָר׃ עֲבָרוּ בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא
וּפַקִּידוּ יָת עַמָּא לְמֵימָר אַתְקִינוּ לְכוֹן זְוָדִין אֲרֵי בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא
12 הָדֵין לְמֵיעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵב לְכוֹן לְמֵירְתַהּ׃ וּלְשִׁבְטָא רְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא
גָּד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימָר׃

PARAPH. CALD. Verſio Latina.

CAP. I.

Et fuit poſtquam mortuus eſt s ſervus Domini, & ait Dominus ad 1
Joſue filium Nun miniſtrum Mo dicens: Moſes ſervus meus mortuus 2
eſt; & nunc ſurge, tranſi Jordanem, tu & omnis populus iſte, ad te-
ram quam ego do ipſis filiis Iſra Omnem locum quem calcaverit planta 3
pedis veſtri in eo, vobis dedi illu uemadmodum locutus fui cum Moſe.
A deſerto & Libano iſto, & uſq; a vium magnum, fluvium Perath, omnis 4
terra Hethæorum, & uſq; ad mare um occaſus Solis, erit terminus veſter.
Non ſtabit homo ante te omnibus us vitæ tuæ: quemadmodum fuit ver- 5
bum meum in auxiliũ Moſis, ſic *cum*: non derelinquam te, nec lon-
gabo te. Fortificare & roborare, iam tu poſſidere facies populum iſtum 6
terram, quam juravi patribus eoru e daturum eis. Tantùm fortificare & 7
roborare valdè ad cuſtodiendum cias juxta omnem legem, quam præ-
cepit tibi Moſes ſervus meus: eclines ab eâ ad dexteram neqe ad
ſiniſtram; ut proſpereris in omni loquo ieris. Non recedat liber legis hujus 8
ab ore tuo; & eris meditans in e ac nocte, ut cuſtodias ad faciedum
ſicut omne quod ſcriptum eſt in eom inſic proſperabis viam tuam & in
ſic intelliges. Nonne præcepi tibi rtificare & roborare? ne times, nec 9
frangaris: namq; in auxilium tu eſt verbum Domini Dei tui in omni
loco quo ieris. Et præcepit Joſue toribus populi, dicendo: Tranſite in- 10
tra caſtra, & præcipite populo, dic s: Præparate vobis commeatus; iam in 11
fine trium dierum vos tranſitis Jnem iſtum, ut ingrediamini a poſſi-
dendum terram, quam Dñs Deus vr dabit vobis ad poſſidendum em. Et 12
tribui Ruben, & tribui Gad, & li e tribui Manaſſe dixit Joſue, dicendo:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܟܬܒܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܬܠܡܝܕܗ ܕܡܘܫܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܡܫܡܫܢܗ 1
ܕܡܘܫܐ. * ܡܘܫܐ ܥܒܕܝ ܡܝܬ. ܩܘܡ ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ. ܐܢܬ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܗܢܐ. 2
ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܐܢܐ ܠܗܘܢ. ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܟܠ ܐܬܪ ܕܬܕܪܘܟ ܒܗ ܦܣܬܐ ܕܪܓܠܟܘܢ. 3
ܠܟܘܢ ܢܗܘܐ. ܐܝܟ ܕܡܠܠܬ ܠܡܘܫܐ. * ܡܢ ܡܕܒܪܐ ܘܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ ܗܢܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܦܪܬ 4
ܢܗܪܐ ܪܒܐ. ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܚܬܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܡܐ ܪܒܐ. ܡܢ ܡܥܪܒܝ ܫܡܫܐ. ܢܗܘܐ
ܬܚܘܡܟܘܢ. * ܘܠܐ ܢܩܘܡ ܐܢܫ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܟܘܢ. ܘܐܝܟܢܐ ܕܗܘܝܬ 5
ܥܡ ܡܘܫܐ. ܐܗܘܐ ܥܡܟ. ܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܠܐ ܐܪܦܝܟ. * ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܥܫܢ ܛܒ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ 6
ܬܘܪܬ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܠܐܪܥܐ ܕܐܘܡܝܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܕܐܬܠ ܠܗܘܢ. * ܒܠܚܘܕ ܐܬܚܝܠ. 7
ܘܐܬܥܫܢ ܛܒ. ܠܡܛܪ ܘܠܡܥܒܕ. ܟܠ ܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܟ ܡܘܫܐ ܥܒܕܝ. ܠܐ ܬܣܛܐ
ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܠܝܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ. ܡܛܠ ܕܬܨܠܚ ܒܟܠ ܕܐܙܠ ܐܢܬ. * ܘܠܐ ܢܥܢܕ ܣܦܪܐ 8
ܕܢܡܘܣܐ ܗܢܐ ܡܢ ܦܘܡܟ. ܐܠܐ ܬܗܓܐ ܒܗ. ܒܐܝܡܡܐ ܘܒܠܠܝܐ. ܕܬܛܪ ܘܬܥܒܕ ܟܠ ܕܟܬܝܒ
ܒܗ. ܕܬܨܠܚ ܘܬܦܠܚ. * ܗܐ ܦܩܕܬܟ. ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܥܫܢ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܘܠܐ ܬܬܒܪ. ܡܛܠ 9
ܕܥܡܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܠܟܠ ܕܐܙܠ ܐܢܬ. * ܘܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܫܠܝܛܢܘܗܝ ܕܥܡܐ 10
ܘܠܣܦܪܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. * ܥܒܪܘ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܦܩܘܕܘ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. 11
ܛܝܒܘ ܠܟܘܢ ܙܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ.
ܠܡܥܠ ܠܡܐܪܬ ܠܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܝܗܒ ܠܟܘܢ ܠܡܐܪܬܗ. * ܘܠܪܘܒܝܠ ܘܠܓܕ 12
ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܐܡܪ ܝܫܘܥ.

LIBER JESU
FILII NUN,
DISCIPULI MOSIS.

CAP. I.

Poſtquam autem obiit Moſes ſervus Domini, dixit Dominus Jeſu filio Nun, miniſtro Moſis; 1 Moſes ſervus meus mortuus eſt: ſurge, trajice Jordanem iſtum, tu, & omnis populus iſte in terrã quam ego do filiis Iſrael. 2 Omnis locus in quo calcaverit planta pedis veſtri, veſter erit, quemadmodum dixi Moſi. 3 A deſerto & Monte Libano iſto, uſque ad Euphratem fluvium magnum: totaque terra Hethæorum uſque ad mare magnum, inter ſolis Occaſum, erit limes veſter. 4 Et nemo ſtabit coram vobis cunctis diebus vitæ veſtræ: & quemadmodum fui cum Moſe, ero tecum; non deſeram te, nec derelinquam te. 5 Sis admodum fortis ac robuſtus: tu enim populum hunc hæredem ſtatues terræ quam juravi patribus eorum me daturum illis. 6 Tantummodò ſis valdè fortis ac robuſtus, ut cuſtodias & agas omnes leges quas præcepit tibi Moſes ſervus meus: ne deflectas ab eis dextrorſùm neque ſiniſtrorſùm, ut proſper ſis in quibuſcunque ambulaveris. 7 Nec recedat liber iſte legis ab ore tuo, ſed mediteris eum noctu diúque, & obſerves & agas quicquid ſcriptum eſt in eo, ut proſper ſis ac fœlix. 8 En præcepi tibi, ſis fortis ac robuſtus: ne timeas neque formides, quia tecum eſt Dominus Deus tuus quocunque perrexeris. 9 Præcepit igitur Jeſus præfectis & ſcribis populi, dixitque eis, 10 Tranſite per media caſtra, & præcipite populo, ac dicite illis, Parate vobis viaticum: hinc enim ad tres dies trajecturi eſtis Jordanem iſtum, ut ingrediamini ad adeundam terram quam Dominus Deus veſter dat vobis poſſidendam. 11 Ad Rubil etiam & Gad, & dimidiam Tribum Manaſſis ait Jeſus, 12

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بسم الله الروف الرحيم *

* نبتدي بعون الله تعالي باسفار القضاة *

* اول قضاة بني اسرايل يسوع بن نون * وهو الثامن والعشرون من ادم * ملك
علي اسرايل بعد موسي النبي بركاته علينا امين *

* الفصل الاول *

1 * لما كان بعد وفاة موسي النبي * قال الله ليوسع بن نون خادم موسي قولا * موسي عبدي
2 مات * والان قم اعبر هذا الاردن انت وجميع هذا الشعب الي الارض الذي عهدت لابيهم
واسحق ويعقوب * كل مكان تطاه اقدامكم لكم اعطيه كما قلت لموسي في البرية * هذا جبل 3
4 لبنان * والي النهر الكبير نهر الفرات علي ارض الحثيين * والي البحر الكبير الذي في جهة مغرب
الشمس * تكون تخومكم * ولا يثبت احد امامك طول زمان حياتك * وكما كنت مع موسي 5
اكون معك * ولا اخذلك * ولا اتركك * اشتد وتايد * فانك انت الذي تدخل هذا الشعب 6
الارض التي وعدت اباءهم باعطايها لهم * خاص اشتد وايد قلبك جدا للحفظ والعمل بجميع 7
الشريعة التي وصاك موسي عبدي * ولا تمل عنها يمنة ويسرة * لاجل ان تنجح في جميع ما
تذهب * ولا يزول سفر هذه الشريعة من فيك * بل ادرسها نهارا وليلا * لاجل ان تحفظ وتعمل ساير 8
المكتوب فيه * حينيذ تنجح طرقك وترشد * اليس قد امرتك * اشتد وتايد ولا ترهب * ولا 9
10 11 ترعب * فاني انا الهك معك في جميع ما تسلك * فامر يسوع عرفاء القوم قايلا * اعبروا في وسط
العسكر ومروا الشعب قولا * استعدوا لكم زادا * فاني الي ثلاثة ايام انتم تعبرون هذا الاردن *
12 للدخول الي الارض التي الله الهكم يورثكم * ويعطيكم لارثها * ولسبطي روبيل وجاد
ونصف سبط منشا قال يوسع قولا *

IN NOMINE DEI
clementis, miſericordis.

Incipimus cum ope Dei excelſi
Libros JUDICUM.

Primus inter Judices filiorum Iſrael Joſue filius Nun, qui fuit vigeſimus octavus ab Adam: regnavit ſuper Iſrael poſt Moſen Prophetam, cujus benedictiones ſint ſuper nos, Amen.

CAPUT I.

Quum demùm contigiſſet obitus Moſis prophetæ, dixit Deus ad Joſue filium Nun miniſtrum Moſis hujuſmodi *ſermonem,* 1 *Moſes ſervus meus mortuus eſt; ſurge itaque, tranſi hunc Jordanem, tu, & omnis iſte populus, ad terram quam pollicitus ſum Abrahæ, & Iſhac, & Jacob.* 2 *Quemcunque locũ calcabunt pedes veſtri, vobis tradam, prout dixeram Moſi in deſerto.* 3 *Iſte mons Libanus uſque ad fluvium magnum, fluvium Euphratem, ſupra terram Hetæorũ, & uſque ad mare magnũ quod eſt ad plagam Occidentalem ſolis, erunt termini veſtri.* 4 *Et non perſiſtet quiſquam coram te, longitudine temporis vitæ tuæ. Et quemadmodũ fui cum Moſe, ero tecum: non deſtituam te, nec derelinquam te.* 5 *Confortare et corroborare, quoniam tu es qui introduces hunc populum in terram quam promiſi patribus eorum me daturum eis.* 6 *Præcipuè confortare, & corrobora cor tuũ valdè ad cuſtodiendam & peragendam omnem legem quam præcepit tibi Moſes ſervus meus, et ne declines ab ea dextrorsùm neque ſiniſtrorsùm, quatenus proſper evadas in omnibus ad quæ perrexeris.* 7 *Et ne recedat volumen hujus legis ab ore tuo: ſed repete illud diu noctúque, ad hoc ut cuſtodias & peragas omnia quæ ſcripta ſunt in eo. Tunc proſperabuntur viæ tuæ, atq; dirigẽtur.* 8 *Nónne jam præcepi tibi? Confortare et corroborare: et ne metuas neque formides, quoniam ego Deus tuus tecum ſum in omnibus ad quæ ambulabis.* 9 *Igitur præcepit Joſue inſignioribus populi, dicens;* 10 *Tranſite per media caſtra, et imperate populo ſermonem* hujuſmodi; *Parate vobis viaticum, quandoquidem intra tres dies tranſituri eſtis hunc Iordanem, ad ingrediendam terram quam Deus, Deus veſter daturus eſt vobis hæreditariò poſſidendã.* 11 *Et duabus tribubus Ruben & Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe ait Joſue ſermonem* hujuſmodi; 12

ספר יהושע : ב

,Domini servus Moseh vobis præcepit quod verbi *Memento*
13 זָכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה
terram vobis dedit &,*vobis requiem dans* vester Deus Domin⁹ :dicendo
לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ
quam,terra in maneāt *vestræ acquisitiones* &,*vestra familia*, vestræ Uxores .hanc
14 הַזֹּאת׃ נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
quintati transibitis vos Et .Jarden *transitu in* Moseh vobis dedit
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים
.eis auxiliabimini &,fortitudine potentes omnes ,*vestrorū fratrum facies ad*
לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כֹּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם׃
etiam possideant & ,*vobis* sicut *vestris fratribus* Dominus *det quietem* Donec
15 עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־
: eis *dans* vester Deus Dominus quam terram ipsi
הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם
quam ,eam possidebitis & ,vestræ possessionis terram ad revertemini &
וְשַׁבְתֶּם לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר ׀
.Solis ortum ad ,Jarden *transitu in* Domini servus Moseh vobis dedit
נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃
,nobis præcepisti quæ Omnia : dicendo ,Jehosuah responderunt Et
16 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ
quibus omnia Juxta .*ibimus* ,nos miseris quæ omnia ad & : faciemus
17 נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־
Dominus sit tantùm *: te ad audiemus* sic ,Moseh *ad audivimus*
שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהוָה
vir Omnis .Moseh cum fuit quemadmodum ,tecum tuus Deus
18 אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה׃ כָּל־אִישׁ
omnibus in *tua verba audierit* non & ,tuo ori rebellaverit *qui*
אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכֹל
.te robora & ,te conforta tantùm : moriatur ,ei præceperis quæ
אֲשֶׁר־תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃

CAP. II. ב

explorantes viros duos Sitthim è Nun filius Jehosu.h misit Et
1 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים
,iverunt Et .Jericho & ,terram videte ,Ite : dicendo ,*silentio*
חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ
cubuerunt & :Rachab ejus nomen &,*meritoriæ* mulieris domū sunt ingressi &
וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־
venerunt viri Ecce : dicendo ,Jericho regi fuit dictum Et .ibi
2 שָׁמָּה׃ וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ
misit Et .terram *perrimandum* ad Israel filiis è nocte huc
3 הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיִּשְׁלַח
venientes viros Educ : dicendo ,Rachab ad Jericho rex
מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים
,terram omnem *perrimandum* ad quia :tuā domū ad venerunt qui ,te ad
אֵלַיִךְ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
: ait & ,*eum* abscondit & ,viros ambos mulier *cepit* Et .venerūt
4 בָּאוּ׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנוֹ וַתֹּאמֶר
fuit Et .*ipsi* unde cognovi non & ,viri me ad venerunt ,*Rectè*
5 כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה׃ וַיְהִי
quò cognovi non :sunt egressi viri & ,*obscuritate in claudendū ad porta*
הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה
.eos *assequemini* quia ,eos *post* citò sequimini : viri abierunt
הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם׃
ordinatis ligni linis in eos abscōdit &,tectū in eos fecit ascēdere ipsa Et
6 וְהִיא הֶעֱלָתַם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת
Jarden itinere eos *post* sunt secuti viri Et .tectum super ei
7 לָהּ עַל־הַגָּג׃ וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן
sunt egressi *quemadmodum post* clauserunt portamque *: transitus* ad usque
עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגָרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ
ascendit ipsa & ,*jacerent* antequam ipsi Et .eos *post* insequentes
8 הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם׃ וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא עָלְתָה
.tectum super eos *super*
עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג׃

Versio VULG. LAT.

13 Mementote sermonis, quem præcepit vobis Moyses famulus Domini, dicens; Dominus Deus vester dedit vobis requiem, & omnem terram. 14 Uxores vestræ, & filii, ac jumenta manebunt in terra, quā tradidit vobis Moyses trans Jordanē: vos autē transite armati ante fratres vestros, omnes fortes manu, & pugnate pro eis, 15 Donec det Dn̄s requiē fratribus vestris sicut & vobis dedit, & possideant ipsi quoq; terrā, quā Dn̄s De⁹ vester daturus est eis: & sic revertemini in terrā possessionis vestræ, & habitabitis in ea, quam vobis dedit Moyses famulus Domini trans Jordanē 16 contra Solis ortum. Responderúntq; ad Josue, atq; dixerunt; Omnia, quæ præcepisti nobis, faciemus: & quocunq; 17 miseris, ibim⁹. Sicut obedivimus in cunctis Moysi, ita obediemus & tibi: tantùm sit Dn̄s Deus tuus tecū, sicut fuit 18 cum Moyse. Qui contradixerit ori tuo, & non obedierit cunctis sermonib⁹ quos præceperis ei, moriatur. Tu tantùm confortare, & viriliter age.

CAP. II.

1 MIsit igitur Josue filius Nun de Setim duos viros exploratores in abscondito: & dixit eis; Ite, & considerate terram, urbémque Jericho. Qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis, nomine Rahab, & quieverunt apud 2 eam. Nuntiatúmque est regi Jericho, & dictū; Ecce viri ingressi sunt huc per noctem de filiis Israel, ut explorarent 3 terrā. Misítque rex Jericho ad Rahab, dicens; Educ viros, qui venerunt ad te, & ingressi sunt domum tuam: exploratores quippe sunt, & omnē terram 4 considerare venerunt. Tolléns q; mulier viros, abscondit, & ait; Fateor, venerunt ad me, sed nesciebā unde essent: 5 Cúmq; porta clauderetur in tenebris, & illi pariter exierunt, nescio quò abierunt: persequimini citò, & comprehen- 6 detis eos. Ipsa autem fecit ascendere viros in solariū domûs suæ, operuítque eos sti- 7 pulâ lini, quæ ibi erat. Hi autem qui missi fuerant, secuti sunt eos per viam quæ ducit ad vadum Jordanis: illísque egressis statim porta clausa est. 8 Necdum obdormierant qui latebant, & ecce mulier ascendit ad eos, & ait;

Versio GRÆCA LXX. Intep.

Cum Translatione LATINA.

13 Μνήσθητε τὸ(ν) ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, λέγων· Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν 14 ταύτην. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἔδωκεν ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι (ξ) πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς 15 ὁ ἰσχύων· καὶ συμμαχήσατε αὐτοῖς, Ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ (ο) κληρονομήσωσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς (π) ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς. Καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν (ρ) αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς (σ) εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (τ) ἐπ᾽ 16 ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν, Πάντα ὅσα (υ) ἐντείλῃ ἡμῖν, ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς 17 ἡμᾶς, πορευσόμεθα. Κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν Μωυσῆ, ἀκουσόμεθα· πλὴν ἔστω κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ Μωυσῆ. 18 Ὁ δὲ ἄνθρωπος (φ) ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ (χ) ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου καθότι (ψ) ἐὰν ἐντείλῃ αὐτῷ, θανέτω. ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

Mementote verbi, quod mandavit vobis Moyses puer Domini, dicens; Dominus Deus vester quiescere vos fecit; & dedit vobis terrā hanc. 14 *Uxores vestræ, et parvuli vestri, et pecora vestra habitent in terra, quam dedit vobis: vos autē transibitis (ξ) benè accincti priores fratrib⁹ vestris, omnis fortis, et commilitabitis eis;* 15 *Quoadusq; quiescere faciat Domin⁹ De⁹ noster fratres vestros, sicut & vos: et hæreditent etiā hi terrā, quā Domin⁹ De⁹ noster dat eis. Et abibitis unusquisq; in hæreditatem suā, quam dedit vobis Moyses trans Jordanē ad ortū Solis.* 16 *Et respondentes Iesu, dixerunt; Omnia quæcunque mandaveris nobis, faciemus: & in omnē locum quocunq; miseris nos, ibimus.* 17 *Juxta omnia in quibus audivimus Moysen, audiemus te: tantummodò sit Dominus Deus noster tecum; quemadmodum fuit cum Moyse.* 18 *Homo autē quicunq; incredul⁹ fuerit tibi, & quicunq; non audierit verba tua, secundùm quod mandaveris ei; moriatur. Sed confortare, & viriliter age.*

MS.A. (ν) ῥῆμα κυρίου ὃ (ξ) πρότερον (ο) κληρονομήσουσιν (π) ὑμῶν (ρ) ἑαυτοῦ, (σ) ἐν τῷ πέραν (τ) ἀπ᾽ ἀνατολῶν (υ) ἂν (φ) ἐὰν ἀπειθήσῃ (χ) ὃς ἐὰν μὴ (ψ) ἂν

Κεφ. β´.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐκ Σαττὶν δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι, λέγων, Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ἱεριχώ. καὶ πορευθέντες οἱ δύο νεανίσκοι (α) εἰσήλθοσαν εἰς Ἱεριχὼ καὶ εἰσῆλθον εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης, ᾗ ὄνομα Ῥαάβ· καὶ κατέλυσαν 2 ἐκεῖ. Καὶ ἀπηγγέλη βασιλεῖ (β) Ἱεριχὼ, λέγοντες, Εἰσπεπόρευνται ὧδε ἄνδρες 3 τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἱεριχὼ, καὶ εἶπε πρὸς Ῥαὰβ, λέγων, Ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύ- 4 κτα· κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν ἥκασι. Καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς δύο ἄνδρας, ἔκρυψεν αὐτούς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα, Εἰσ- 5 εληλύθασι πρός με οἱ ἄνδρες, Ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον, οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται. καταδιώξατε ὀπίσω, εἰ καταλήψεσθε 6 αὐτούς. Αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ 7 τῇ ἐστοιβασμένῃ ἐπὶ τοῦ δώματος. Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ 8 ἡ πύλη ἐκλείσθη. καὶ ἐγένετο (ε) ὡς ἐξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, καὶ (ζ) αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, (η) αὐτὴ δὲ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς,

CAP. II.

ET misit Iesus filius Naue de Sattin duos (a) juvenes ad explorandum, dicens; Ascendite, & videte terram, & Hiericho. Et profecti (b) duo juvenes intraverunt in Hiericho: & intrârunt in domum mulieris meretricis, cui nomen Raab: & quieverunt ibi. 2 *Et annuntiatum est regi Hiericho, dicentes, Ingressi sunt huc viri de filiis Israel ad explorandam terram.* 3 *Et misit rex Hiericho, & dixit ad Raab, dicens; Educ viros, qui ingressi sunt in domum tuam (c) nocte: nam ad explorandam terram venerunt.* 4 *Et sumens mulier ambos viros, occultavit eos: & dixit illis, dicens;* 5 *Ingressi sunt ad me (d) viri: Sed cùm porta clauderetur in tenebris; & viri egressi sunt: nescio quò iverint. Persequimini post eos, (e) si comprehendetis eos.* 6 *Ipsa autem ascendere fecit eos in solarium: & occultavit eos in lini stipula constipata sibi super solarium.* 7 *Et viri persecuti sunt post eos viam quæ fert Jordanem ad transitus: & porta clausa est.* 8 *Et factum est, postquàm exierunt persequentes post eos, & ipsi verò, priusquàm ipsi dormirent; ipsa verò ascendit ad eos in solarium: & dixit ad eos,*

MS.A. (α) ἦλθον εἰς Ἱεριχώ· καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν (β) Ἱεριχῶ, Ἰδοὺ ἄνδρες εἰσπεπόρευνται ὧδε τῶν υἱῶν (γ) τοὺς ἄνδρας, (δ) με ὧδε οἱ (ε) ὡς ἐξῆλθον καταδιώκοντες (ζ) αὐτοὶ πρὶν (η) καὶ αὐτὴ ἀνέβη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 הֱווֹ דְכִירִין יַת פִּתְגָמָא דְפַקֵּד יַתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָא דַייָ לְמֵימַר יְיָ אֱלָהֲכוֹן מְנִיחַ לְכוֹן וִיהַב
14 לְכוֹן יַת אַרְעָא הָדָא׃ נְשֵׁיכוֹן טַפְלֵיכוֹן וּבְעִירְכוֹן יִתְּבוּן בְּאַרְעָא דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה בְּעִבְרָא
15 דְיַרְדְּנָא וְאַתּוּן תְּעִבְרוּן מְזָרְזִין קֳדָם אֲחוּכוֹן כֹּל גִּבָּרֵי חֵילָא וְתִסַּעֲדוּן יַתְהוֹן׃ עַד דִּינִיחַ יְיָ
לַאֲחוּכוֹן כְּוָתְכוֹן וְיֵירְתוּן אַף אִנּוּן יַת אַרְעָא דַייָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵיב לְכוֹן וּתְתוּבוּן לַאֲרַע
יְרוּתַּתְכוֹן וְתֵירְתוּן יָתַהּ דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָא דַייָ בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא׃
16 17 וַאֲתִיבוּ יַת יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר כֹּל דְפַקֶּדְתָּנָא נַעְבֵּד וּלְכָל אֲתַר דְּתִשְׁלְחִנָּנָא נְהָךְ׃ כְּכֹל
דְקַבֵּלְנָא מִן מֹשֶׁה כֵּן נְקַבֵּל מִנָּךְ לְחוֹד יְהֵי מֵימְרָא דַייָ אֱלָהָךְ בְּסַעֲדָךְ כְּמָא דַהֲוָה בְּסַעֲדֵיהּ
18 דְמֹשֶׁה׃ כָּל־גְּבַר דִּיסָרֵב עַל מֵימְרָךְ וְלָא יְקַבֵּל יַת־פִּתְגָמָךְ לְכֹל דְּתַפְקְדִנֵּיהּ יִתְקְטֵל
לְחוֹד תְּקַף וְעֱלָם׃

ב

1 וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מִן שִׁטִּין תְּרֵין גּוּבְרִין מְאַלְּלִין בְּרָז לְמֵימַר אֱזִילוּ חֲזוֹ יַת אַרְעָא וְיַת
2 יְרִיחוֹ וַאֲזַלוּ וְעָלוּ לְבֵית אִתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וּשְׁמַהּ רָחָב וּשְׁכִיבוּ תַמָּן׃ וְאִתְאֲמַר לְמַלְכָּא
3 דִירִיחוֹ לְמֵימַר הָא גּוּבְרַיָּא אֲתוֹ הָכָא בְּלֵילְיָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּלָא יַת אַרְעָא׃ וּשְׁלַח
מַלְכָּא דִירִיחוֹ לְוָת רָחָב לְמֵימַר אַפִּיקִי גּוּבְרַיָּא דַאֲתוֹ לְוָתִיךְ דְּעָלוּ לְבֵיתִיךְ אֲרֵי לְאַלָּלָא
4 יַת כָּל אַרְעָא אֲתוֹ׃ וּדְבָרַת אִתְּתָא יַת תְּרֵין גֻּבְרַיָּא וְאַטְמַרְתִּנּוּן וַאֲמָרַת בְּקוּשְׁטָא אֲתוֹ
5 לְוָתִי גֻּבְרַיָּא וְלָא יְדַעִית אֵי מְנָן אִנּוּן׃ וַהֲוָה עִדָּן לְמֵיחַד תַּרְעָא בְּקַבְלָא וְגֻבְרַיָּא נְפַקוּ
6 לָא יְדַעִית לְאָן אֲזַלוּ גֻּבְרַיָּא רְדַפוּ בִּפְרִיעַ בַּתְרֵיהוֹן אֲרֵי תַדְבְּקוּנּוּן׃ וְהִיא אַסְקַתְנוּן
7 לְאִגָּרָא וְאַטְמַרְתִּנּוּן בִּטְעוּנֵי כִּתְּנָא דְסִדִירִין לַהּ עַל אִגָּרָא׃ וְגֻבְרַיָּא רְדַפוּ בַּתְרֵיהוֹן אוֹרַח
8 יַרְדְּנָא עַד מְגִזָּתָא וְתַרְעָא אֲחַדוּ בָּתַר דִּנְפַקוּ רָדְפַיָּא בַּתְרֵיהוֹן׃ וְאִנּוּן עַד לָא שְׁכִיבוּ
וְהִיא סְלִיקַת לְוָתְהוֹן לְאִגָּרָא׃

PARAP. CHALD. Versio Latina.

Estote memores verbi quod præcepit vobis Moses servus Domini, dicendo: Dominus Deus vester requiescere fecit vos, & dedit vobis terram istam. 13
Uxores vestræ, parvuli vestri, & pecora vestra manebunt in terra quam dedit vobis Moses trans Jordanem: & vos transibitis armati ante fratres vestros omnes viri roboris, & adjuvabitis eos: 14 Quoad requiem det Dominus fratribus vestris sicut vobis; & possideant etiam illi terram quam Dominus Deus vester dabit eis; & revertemini in terram possessionis vestræ, & possidebitis eam, quam dedit vobis Moses servus Domini ultra Jordanem ad ortum Solis. 15 Et responderunt Josue, dicendo: Omne quod præcepisti nobis, faciemus: & ad omnem locum quo miseris nos, ibimus. 16 Sicut omne quod accepimus ex Mose accipiemus ex te: tantùm sit verbum Domini Dei tui in auxilium tuum quemadmodum fuit in auxilium Mosis. 17 Omnis vir qui rebellaverit contra verbum tuum, & non acceperit dictum tuum in quocunque præceperis, occidatur: tantùm confortare & esto robustus. 18

CAP. II.

ET misit Josue filius Nun à Sitim duos viros exploratores secretò, dicendo: Ite et videte terram & Jericho: & iverunt, & ingressi sunt in domum mulieris cauponæ & nomen ejus Rahhab: & cubuerunt ibi. 1 Et dictum fuit regi Jericho, dicendo: Ecce viri venerunt huc nocte è filiis Israel ad explorandū terrā. 2 Et misit rex Jericho ad Rahhab, dicendo: Produc viros qui venerunt ad te, qui ingressi sunt domum tuam; quoniam ad explorandum omnem terram venerunt. 3 Et tulit mulier duos viros, & abscondit eos, & dixit: In veritate venerunt ad me viri, & non novi unde nam illi. 4 Et fuit tempus ad conjungendā portam in crepusculo, et viri exierunt, et non novi quonam iverint: sequimini in festinatione post eos, nam comprehendetis eos. 5 Et illa ascendere fecit eos in tectum, & abscondit eos in manipulis lini, qui ordinati fuerant illi super tectum. 6 Et viri persecuti sunt post eos per viam Jordanis usque ad vada: & portam conjunxerunt postquam egressi sunt persecutores post eos. 7 Et illi nondum cubuerant et ipsa ascendit ad eos in tectum. 8

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܐܬܕܟܪܘ ܦܬܓܡܐ ܕܦܩܕܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ 13
ܡܢܝܚ ܠܟܘܢ. ܘܝܗܒ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ. * ܢܫܝܟܘܢ ܘܛܠܝܟܘܢ. ܘܒܥܝܪܟܘܢ . ܢܬܒܘܢ 14
ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܢܬܘܢ ܥܒܪܘ ܟܕ ܡܙܪܙܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܩܕܡ
ܐܚܝܟܘܢ. ܟܠܟܘܢ ܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ . ܘܥܕܪܘ ܐܢܘܢ. * ܥܕܡܐ ܕܢܢܝܚ ܡܪܝܐ ܠܐܚܝܟܘܢ 15
ܐܝܟ ܠܟܘܢ. ܘܢܐܪܬܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ. ܐܪܥܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܘܬܗܦܟܘܢ ܠܐܪܥܐ
ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܘܬܐܪܬܘܢܗ. ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ
ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. * ܘܥܢܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ ܘܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ. 16
ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕ ܐܢܬ ܠܢ. ܢܥܒܕ. ܘܠܐܝܟܐ ܕܫܕܪܬܢ. ܢܐܙܠ. * ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܡܥܝܢ ܗܘܝܢ 17
ܠܡܘܫܐ. ܢܫܡܥܟ. ܒܠܚܘܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܢܗܘܐ ܥܡܟ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܥܡ ܡܘܫܐ.
* ܘܟܠ ܐܢܫ ܕܢܬܚܪܐ ܥܡܟ. ܘܠܐ ܢܫܡܥ ܡܠܝܟ. ܒܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕ ܐܢܬ ܠܗ. ܢܬܩܛܠ. 18
ܒܠܚܘܕ ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܥܫܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܒ * ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܡܢ ܫܛܝܡ 1
ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܝܕܥܝܢ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܚܙܘ ܠܐܪܥܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܙܠܘ ܘܥܠܘ ܠܒܝܬ
ܐܢܬܬܐ ܙܢܝܬܐ. ܕܫܡܗ ܪܚܒ. ܘܒܬܘ ܬܡܢ. * ܘܐܬܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܕܗܐ ܓܒܪܐ ܐܬܘ 2
ܠܗܪܟܐ ܒܠܠܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܚܢܘ ܐܪܥܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ ܠܘܬ ܪܚܒ. 3
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܦܩܝ ܠܓܒܪܐ ܕܥܠܘ ܠܘܬܟܝ ܒܠܠܝܐ. ܡܛܠ ܕܠܡܒܚܢܘ ܐܪܥܢ ܐܬܘ. * ܘܕܒܪܬ 4
ܐܢܬܬܐ ܠܬܪܝܗܘܢ ܓܒܪܐ. ܘܛܫܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪܬ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܐܬܘ ܠܘܬܝ ܓܒܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥܬ
ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܝܬܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܗܘܐ ܥܕܢܐ ܕܡܬܐܚܕ ܬܪܥܐ ܒܪܡܫܐ. ܢܦܩܘ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܝܕܥܬ 5
ܠܐܝܟܐ ܐܙܠܘ. ܪܗܛܘ ܒܬܪܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܕܪܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ. * ܘܗܝ ܐܣܩܬ ܐܢܘܢ 6
ܠܐܓܪܐ. ܘܛܫܬ ܐܢܘܢ ܒܝܬ ܩܫܬܐ ܕܟܬܢܐ. ܕܣܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܥܠ ܐܓܪܐ. * ܘܓܒܪܐ 7
ܪܕܦܘ ܒܬܪܗܘܢ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܕܠܘܬ ܡܥܒܪܬܐ. ܘܐܬܐܚܕ ܬܪܥܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܢܦܩܘ
ܒܬܪ ܓܫܘܫܐ. * ܘܗܢܘܢ ܥܕܡܐ ܠܐ ܫܟܒܘ ܗܘܘ. ܘܗܝ ܣܠܩܬ ܠܘܬܗܘܢ 8
ܠܐܓܪܐ.

Mementote ſermonis quem præcepit vobis 13
Moſes ſervus Domini, & dixit vobis; Dominus
Deus veſter pacaturus eſt vos, & daturus
vobis terram iſtam. Uxores veſtræ, pubes 14
veſtra, & armenta veſtra morabuntur in terra
quam dedit vobis Moſes trans Jordanem :
vos autem quicunque valentes robore, tranſite
armati ante fratres veſtros, & juvate eos,
Donec quietem det Dominus fratribus veſtris 15
ſicut vobis, & poſſideant ipſi quoque
terram quam Dominus Deus veſter dat illis:
ac *tum* redibitis ad terram hæreditatis veſtræ,
& poſſidebitis eam, quam dedit vobis
Moſes ſervus Domini trans Jordanem ad ortum
ſolis. Reſpondentes autem filii Rubil, 16
filii Gad, & filii Manaſſe, dixerunt ad Ieſum,
Quicquid præceperis nobis, faciemus; &
quocunque miſeris nos, ibimus : Et quemadmodum 17
obtemperabamus Moſi, obtemperabimus
tibi; tantummodo Dominus Deus tuus 18
tecum ſit ut fuit cum Moſe. Et quicunque
altercatus fuerit tecum, nec acquieverit ſermoni
tuo in omnibus rebus quas ei mandaveris,
interficiatur; tantummodo ſtrenuè &
fortiter age.

CAP. II.

Itaque miſit Ieſus filius Nun de Sottim duos 1
viros illius terræ gnaros, dixitq; eis, Ite,
perſpicite terram Jericho. Qui abeuntes ingreſſi
ſunt ad mulierem fornicariam cujus
nomen erat Rahab, & pernoctârunt illic.
Dictum eſt autem regi Jericho, En viri venerunt 2
hùc noctu de filiis Iſrael ad explorandam
terram. Miſit ergò rex Jericho ad Rahab, 3
dixitque ad eam, Profer viros qui ingreſſi
ſunt ad te noctu : nam ad explorandam
terram noſtram venerunt. Duxerat autem 4
mulier duos illos viros, & abſconderat eos :
dixitque, Venerunt ad me quidem viri, at
ignoravi undenam eſſent : Cúmque adfuiſſet 5
temp⁹ quo clauditur janua vesperè, exierunt,
nec ſcio quò abierint : egredimini feſtinanter
poſt eos, apprehendetis enim eos. Porrò 6
illa juſſerat eos conſcendere tectum, & abſconderat
eos inter lini culmos qui poſiti
fuerant ab ea ſuper tectum. Itaque viri illi 7
egreſſi ſunt poſt eos per viam Jordanis, quæ
tendebat ad pontem, clauſáq; fuit porta poſteaquam
egreſſi ſunt perſequutores exploratorum.
Illis autem nondum cubantibus, aſcendit 8
ipſa ad eos in tectum,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* اذكروا ما امركم موسي به قائلا الله الهكم اراحكم واعطاكم هذه الارض * ونساوكم 13 14
واطفالكم ومواشيكم يقيمون في الارض التي اعطاكم موسي في عبر الاردن * وانتم تعبرون
مستعدين امام اخوتكم * كل جبابرة البلد وتعضدوهم * الي ان يفي الله لاخوتكم مثلكم 15
ويرثوا هم ايضا الارض التي الله الهكم معطيهم * فترجعون الي ارضكم وترثوها * الذي
اعطاكم موسي عبد الله في عبر الاردن من جهة مشرق الشمس * فاجابوا يوشع قائلين * كل 16
الذي امرتنا نفعل * وفي جميع ما تبعثنا نذهب * ومثل ساير ما اطعنا موسي كذلك نطيعك * 17
خاص يكون الله الهك معك * كما كان مع موسي * كل انسان يخالف امرك * ولا يقبل قولك في 18
جميع ما تامره به يقتل * خاص اشتد وايد *

* الفصل الثاني *

* وارسل يوشع بن نون رجلين من الكافرين جاسوسين خفيا قائلا لهما * امضيا انظرا الارض 1
اريحا * فمرا ودخلا بيت امراة زانية اسمها راحاب * وباتا هناك * فقيل لملك اريحا * هذان رجلان 2
قد جاءا من بني اسرائيل يجسان الارض * فارسل الملك الي راحاب قائلا لها * اخرجي الرجلين 3
الداخلين اليك في بيتك * فان تجس جميع الارض جاءا * فاخذت المراة الرجلين وخباتهما * 4
وقالت صحيح جاء الي الرجلان * وما عرفت من اين هما * فلما كان عند غلق الباب وقت المساء * 5
خرجا وما عرفت اين مضيا * اطلبوا وراهما سرعة * فانكم تجدوهما * وهي اطلعتهما الي السطح * 6
وخباتهما في حطب القطن المرصوص على السطح * والقوم ساروا وراهما طريق الاردن الي 7
المخايض * وغلق الباب بعد خروج الطالبين وراهما * ولما كان عند المساء صعدت اليهما الي 8
السطح *

Mementote quid præceperit vobis Moſes, 13
dicens; Deus, Deus veſter tranquillos fecit
vos, deditq; vobis hanc terram. Quare 14
uxores veſtræ, puerіq; veſtri, atq; armenta
veſtra morabuntur in terra quam dedit
vobis Moſes trans Jordanem : vos autem
tranſibitis armati ante fratres veſtros robuſtiſſimi
quique regionis, opémque feretis
eis, Donec ſolvat Deus fratribus veſtris 15
ſicut vobis, & poſſideant ipſi quoque
terram quam Deus, Deus veſter daturus
eſt eis : & tunc *revertemini in terrā veſtram,*
& poſſidebitis illam, quam tribuit
vobis Moſes ſervus Dei trans Jordanem
verſùs Orientem ſolem. Reſponderunt 16
Joſue, dicentes; Quidquid præceperis
nobis, exequemur; & ad omnia ad quæ
mittes nos, ibimus; Et ut penitùs obedivimus 17
Moſi, ita obediemus tibi : præcipuè
ſit Deus, Deus tuus tecum, quemadmodum
fuit cum Moſe. Quicunque reſtiterit 18
mandato tuo, et non ſuſceperit ſermonem
tuum in omni re quam præceperis,
interficiatur : præcipuè, generoſo ac forti
ſis animo.

CAP. II.

Miſit autem Joſue filius Nun duos 1
viros ex infidelibus, exploratores
occultè, dicens eis; Ite, inſpicite terram
in Jericho. Et abierunt, & ingreſſi ſunt
domum mulieris cujuſdam *fornicariæ, cujus*
nomen erat Rahab, & pernoctaverunt
illic. Dictum fuit autem Regi Jericho, 2
Ecce duo viri venerunt de filiis Iſrael ad
explorandam terram. Miſit ergò rex ad 3
Rahab, dicens ei; Produc duos viros qui
ingreſſi ſunt ad te in domum tuam : nam
ad explorationē univerſæ terræ venerunt.
Tulerat autem mulier duos viros, & abſconderat 4
eos; Dixitque, Verum eſt, acceſſerunt
ad me duo viri, at non novi unde
ſint : Quumque claudenda eſſet janua 5
tempore veſpertino, egreſſi ſunt, & ignoro
quò abierint : inſequimini illos celeriter,
nam certè reperietis eos. Ipſa verò 6
conſcendere fecerat eos tectum, & celaverat
eos inter ligna goſſipii congeſta ſuper
tectum. Itaque turba illa *inſectati* 7
ſunt eos per viam Jordanis, ad vada :
clauſáque fuit janua poſt egreſſum inſectantium.
Quumque fuiſſet tempus veſpertinum, 8
aſcendit ad eos in tectum,

ספר יהושע: ב

ʼvobis Dominus dederit quòd Novi : viros ad ait Et
9 וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־
omnes *ſunt liquefacti* quia & ,nos ſuper veſter terror cecidit quia & ,terram
הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ כָּל־
fecerit ſiccari quòd audivimus Quia *.veſtris faciebus* à terræ habitatores
10 יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם׃ כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ
,Ægypto ex *vos exeundo in* , *veſtris faciebus* à Suph maris aquas Dominus
יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם
,Jarden *tranſitu in* qui , Emoræi regibus duobus feciſtis quæ &
וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
eſt liquefactū &,audivim⁹ Et *.eos* interemiſtis quos ,Ogh & ,Sichon
11 לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם אוֹתָם׃ וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס
quia ; *veſtris faciebus à* viro in ſpiritus ultrà ſurrexit non &,noſtrū cor
לְבָבֵנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי
terram ſuper & ,*deſuper* cœlis in Deus *ipſe* veſter Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ
vobiſcū feci quia ,*Domino in* mihi quæſo jurate nunc Et *.deſubter*
12 מִתָּחַת׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם
,miſericordiā mei patris domo cum vos etiam facietis *&* ,miſericordiā
חָסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד
,meā matrē &,meū patrē vivificabitis Et .veritatis ſignum mihi dabitis &
13 וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֱמֶת׃ וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי
eruetis & : eis quæ omnia & ,meas ſorores & ,meos fratres &
וְאֶת־אַחַי וְאֶת־אַחוֹתַי וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־
vobis pro noſtra Anima : viri ei Dixeruntque .morte à noſtras animas
14 נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת׃ וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתֵּיכֶם
Dominus *dando in*,erit & :hoc noſtrū verbū *indicaveritis* non ſi,moriendū ad
לָמוּת אִם לֹא תַגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת־יְהוָה
eos fecit deſcēdere Et.veritatē&,miſericordiā tecū faciem⁹ *&*,terrā nobis
15 לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ וַתּוֹרִדֵם
ipſa muro in & ,muri pariete in ejus dom⁹ quia ; feneſtrā per fune *in*
בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא
vos in occurrant fortè ne ,*ite* montem Ad : eis Dixitque *.ſedens*
16 יוֹשָׁבֶת׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה לֵּכוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם
: inſequentes *reverti uſque* diebus tribus ibi *abſcondemini* & ,inſequentes
הָרֹדְפִים וְנַחְבֵּתֶם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הָרֹדְפִים
Innoxii : viri *eam ad* Dixeruntque *.veſtrā viā ad* ibitis poſtea &
17 וְאַחַר תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם
nobis Ecce .nos feciſti jurare quo ,hoc tuo juramento à *nos*
18 אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ
,feneſtra in ligabis hanc coccinei fili *lineam* ,terrā in ingredientib⁹
בָאִים בָּאָרֶץ אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחַלּוֹן
,tuos fratres &,tuā matrē & ,tuū patrem & ,*ea in nos feciſti deſcendere qua*
אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחַיִךְ
, erit Et .domum in te ad *colliges* tui patris domum omnem ac
19 וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה׃ וְהָיָה
,ej⁹ caput in ej⁹ ſanguis ,foras tuæ dom⁹ oſtiis ex fuerit egreſſus qui omnis
כֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ הַחוּצָה דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ
illius ſanguis ,domo in tecum fuerit qui omnis & : innoxii nos &
וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ
noſtrū verbū *indicaveris* ſi Et .illum in fuerit manus ſi ,noſtrū caput in
20 בְרֹאשֵׁנוּ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ׃ וְאִם־תַּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ
.nos feciſti jurare quo ,tuo juramento à innocentes erimus & , hoc
זֶה וְהָיִינוּ נְקִיִּם מִשְּׁבֻעָתֵךְ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃
: abierunt & ,eos dimiſit & : *iſtud* ita veſtra verba Secundū : ait Et
21 וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם כֶּן־הוּא וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלֵכוּ
,montē ad venerunt &,abierunt Et .feneſtra in *cocci lineam* ligavit &
22 וַתִּקְשֹׁר אֶת־תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן׃ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הָהָרָה
quæſierunt & ; inſecutores *ſunt reverſi* donec,diebus tribus ibi māſerūt &
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיְבַקְשׁוּ
.invenerunt non & , *via omni in* inſecutores
הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצָאוּ׃

Verſio VUL.LAT.

9 Novi quòd Dn̄s tradiderit vo-
bis terrā: etenim irruit in nos
terror veſter, & elanguerunt
10 omnes habitatores terræ. Au-
divimus quòd ſiccaverit Dn̄s
aquas Maris rubri ad veſtrum
introitum, quando egreſſi eſtis
ex Ægypto : & quæ feceritis
duobus Amorrhæorū regibus,
qui erant trans Jordanem, Se-
hon & Og, quos interfeciſtis.
11 Et hæc audientes pertimuim⁹,
& elanguit cor noſtrum , nec
remanſit in nobis ſpiritus ad
introitum veſtrū : Dn̄s enim
Deus veſter , ipſe eſt Deus in
cœlo ſurſum, & in terra deor-
12 ſum. Nunc ergò jurate mihi
per Dn̄m , ut quomodò ego
miſericordiā feci vobiſcū, ita
& vos faciatis cū domo patris
mei : detiſq; mihi verū ſignū,
13 Ut ſalvetis patrem meū & ma-
trem, fratres ac ſorores meas,
& omnia quæ illorū ſunt, &
eruatis animas noſtras à mor-
14 te. Qui reſponderunt ei , A-
nima noſtra ſit pro vobis in
morté, ſi tamen non prodide-
ris nos : cúmq; tradiderit no-
bis Dn̄s terrā, faciemus in te
miſericordiam & veritatem.
15 Demiſit ergò eos per fu-
nem de feneſtra : domus enim
16 ejus hærebat muro. Dixítq; ad
eos , Ad montana conſcen-
dite, ne fortè occurrant vobis
revertentes : ibíq; latitate tri-
bus diebus, donec redeant, &
ſic ibitis per viam veſtram.
17 Qui dixerunt ad eam, Innoxii
erimus à juramento hoc, quo
18 adjurâſti nos : Si ingredienti-
bus nobis terrā, ſignum fuerit
funiculus iſte coccineus, & li-
gaveris eum in feneſtra, per
quā demiſiſti nos : & patrem
tuū ac matrem , fratréſque &
omnem cognationē tuā , con-
19 gregaveris in domum tuā. Qui
oſtiū dom⁹ tuæ egreſſus fuerit,
ſanguis ipſi⁹ erit in caput ejus,
& nos erimus alieni. Cuncto-
rum autem ſanguis, qui tecum
in domo fuerint, redundabit
in caput noſtrū, ſi eos aliquis
20 tetigerit. Quòd ſi nos prodere
volueris , & ſermonem iſtum
proferre in medium , erimus
mundi ab hoc juramento, quo
21 adjurâſti nos. Et illa reſpondit,
Sicut locuti eſtis , ita fiat : di-
mitténſque eos ut pergerent,
appendit funiculū coccineū in
22 feneſtra. Illi verò ambulantes
pervenerunt ad montana, &
manſerunt ibi tres dies, donec
reverterentur qui fuerant per-
ſecuti : quærentes enim per
omnē viā, non repererunt eos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Ἐπίσταμαι ὅτι ἔδωκεν (ϑ) ὑμῖν κύριος
τὴν γῆν· ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν
10 (ι) ἐφ' ἡμᾶς. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατε-
ξήρανε κύριος ὁ θεὸς (κ) τὴν ἐρυθρὰν
θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπο-
ρεύεσθε (λ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου· καὶ ὅσα ἐποί-
ησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραί-
ων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν
καὶ Ὢγ, οὓς (μ) ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς.
11 Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ
ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν (ν) οὐδενὶ
ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· ὅτι κύριος
ὁ θεὸς ὑμῶν, θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς
12 γῆς κάτω. Καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον
τὸν θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποι-
ήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα-
13 τρός μου. Καὶ ζωγρήσατε τὸν οἶκον τοῦ πα-
τρός (ξ) μου, τὴν μητέρα μου, καὶ τοὺς
ἀδελφούς (ο) μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου,
καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε
14 τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. Καὶ εἶπαν
αὐτῇ οἱ ἄνδρες, Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν
εἰς θάνατον. καὶ αὐτὴ εἶπεν, Ὡς ἂν παρα-
δῷ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, (π) ποιή-
15 σετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. Καὶ κα-
16 τεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος. Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς, Εἰς τὴν ὀρεινὴν (ρ) ἀπέλ-
θετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώ-
κοντες, καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας
(σ) ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες
ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε
17 εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν
οἱ ἄνδρες, Ἀθῷοί ἐσμεν τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ.
18 Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πό-
λεως, καὶ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον
τὸ κόκκινον τοῦτο (τ) ἐκδήσεις εἰς τὴν
θυρίδα δι' ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς (υ) δι'
αὐτῆς. τὸν δὲ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα
σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πάντα τὸν
οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς σεαυτὴν
19 εἰς τὴν οἰκίαν σου. Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν
ἐξέλθῃ (φ) τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω,
ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῷοι τῷ
ὅρκῳ σου τούτῳ· καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται
μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι
20 ἐσόμεθα. Ἐὰν δέ τις ἡμᾶς (χ) ἀδικήσῃ
ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους,
21 ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ. Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς, Κατὰ τὸ ῥῆμα (ψ) ὑμῶν
ἔστω. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπο-
22 ρεύθησαν. (ω) Καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ὀρει-
νήν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας· καὶ
ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς
ὁδούς, καὶ (α) οὐχ εὕροσαν.

Scio , quia dedit vobis Domi- 9
nus terram : Incidit enim ti-
mor veſtri ſuper (ſ) nos. Audi- 10
vimus enim, quia exſiccavit Do-
minus Deus rubrum Mare à fa-
cie veſtra ; quando egrediebami-
ni de terra Ægypti : & quæ-
cunque fecit duobus regibus A-
morrhæorum , qui erant trans
Iordanem, Seon, & Og ; quos
exterminâſtis eos. Et audientes 11
nos, obſtupuimus corde noſtro :
& non ſtetit ultrà ſpiritus in ul-
lo (g) noſtrûm à facie veſtra :
quoniam Dominus Deus veſter,
Deus in cœlo ſurſum, & ſuper
terram deorſum. Et nunc jura- 12
te mihi Dominum Deum ; quoni-
am facio vobis miſericordiam ,
& (h) facite etiam vos miſeri-
cordiam in domo patris mei. Et 13
vivificate domum patris mei ,
matrem meam, & fratres meos ,
& univerſam domum meam ,
& omnia quæcunque ſunt eis, &
eximetis animam meam de morte.
Et dixerunt ei viri ; Anima no- 14
ſtra pro vobis in mortem. Et ipſa
dixit ; Poſtquàm tradiderit Do-
minus vobis civitatem ; facietis
in me miſericordiam, & verita-
tem. Et demiſit eos per (i) fe- 15
neſtram. Et dixit eis ; In mon- 16
tanam abite , ne occurrant vobis
perſequentes: & latitabitis ibi
tres dies; quoadusque reverterint,
qui perſequuntur poſt vos : &
poſteà abibitis in viam veſtram.
Et dixerunt ad eam viri ; In- 17
noxii ſumus à juramento tuo hoc.
Ecce nos intramus in partem ci- 18
vitatis : & pones ſignum, funi-
culum coccineum hunc ligabis ad
feneſtram, per quam demiſiſti nos
per eam. Patrem vero tuum, &
matrem tuam, & fratres tuos, &
omnem domum patris tui congre-
gabis ad teipſam in domum tu-
am. Et erit, omnis quicunque 19
exierit portam domûs tuæ fo-
ràs ; reus ſibi ipſi erit : nos au-
tem innoxii à juramento tuo hoc :
& quicunque fuerint tecum in
domo tua ; nos rei (k) erimus. Si 20
quis autem nobis nocuerit, vel
etiam revelaverit verba noſtra
hæc, erimus innoxii à juramen-
to tuo hoc. Et dixit eis ; Juxta 21
veſtrum verbum ſit. Et emiſit eos,
& (l) iverunt ; Et venerunt in 22
montanam , & permanſerunt ibi
tres dies. Et exquiſierunt ii,
qui perſequebantur, omnes vias :
& non invenerunt.

MS.A. (ϑ) κύριος ὑμῖν τὴν (ι) πρὸς ἡμᾶς. (κ) τὴν θάλασσαν τὴν
ἐρυθρὰν ἀπὸ (λ) ἐξ Αἰγύπτου· (μ) ἐξωλεθρεύσατε (ν) οὐδενὶ ἀπὸ (ξ)
μου, καὶ τὴν (ο) μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα ὅσα (π) ποιή-
σατε μετ' ἐμοῦ ἔλεος (ρ) ἀπέλθατε, (σ) ἕως ἀναστρέψωσιν (τ) ἐκ-
δήσεις τὴν (υ) ἐν αὐτῇ. καὶ τὸν πατέρα (φ) τὴν οἰκίαν σου (χ) ἀδι-
κήσῃ καὶ (ψ) ὑμῶν οὕτως ἔσται. (ω) Καὶ ἦλθον εἰς (α) οὐχ εὗρον. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וַאֲמַרַת לְגֻבְרַיָּא יְדַעְנָא אֲרֵי יְהַב יְיָ לְכוֹן יָת אַרְעָא וַאֲרֵי נְפַלַת אֵימַתְכוֹן עֲלָנָא וַאֲרֵי
10 אִתְּבַרוּ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן׃ אֲרֵי שְׁמַעְנָא יָת דִּיבֵּשׁ יְיָ יָת מֵי יַמָּא דְסוּף מִן
קֳדָמֵיכוֹן בְּמִפַּקְכוֹן מִמִּצְרַיִם וְדִי עֲבַדְתּוּן לִתְרֵין מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
11 לְסִיחוֹן וּלְעוֹג דִּי גַמַּרְתּוּן יַתְהוֹן׃ וּשְׁמַעְנָא וְאִתְמְסֵי לִבָּנָא וְלָא אִשְׁתְּאַרַת עוֹד רוּחָא
בֶּאֱנָשׁ מִן קֳדָמֵיכוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהָא דִּשְׁכִנְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְשַׁלִּיט עַל
12 אַרְעָא מִלְּרַע׃ וּכְעַן קַיִּימוּ כְעַן לִי בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֲרֵי עֲבֵדִית עִמְּכוֹן טֵיבוּ וְתַעְבְּדוּן אַף
13 אַתּוּן עִם בֵּית אַבָּא טֵיבוּ וְתִתְּנוּן לִי אָת דִּקְשׁוֹט׃ וְתֵיחוּן יָת אַבָּא וְיָת אִמָּא וְיָת אַחַי וְיָת
14 אַחְתַי וְיָת כָּל דִּילְהוֹן וּתְשֵׁיזְבוּן יָת נַפְשָׁתָנָא מִמּוֹתָא׃ וַאֲמַרוּ לַהּ גֻּבְרַיָּא נַפְשָׁנָא מְסִירָא
חֲלַף נַפְשָׁתֵיכוֹן לִמְמָת אִם לָא תְחַוּוֹן יָת פִּתְגָמָנָא דֵין וִיהֵי כַּד יִתֵּן יְיָ לָנָא יָת אַרְעָא
15 וְנַעְבֵּד עִמָּךְ טֵיבוּ וּקְשׁוֹט׃ וְשַׁלְשַׁלְתִּנּוּן בְּאַטּוּנָא מִן חֲרַכָּא אֲרֵי בֵיתַהּ בְּכוֹתֶל שׁוּרָא
16 וּבְשׁוּרָא הִיא יָתְבָה׃ וַאֲמַרַת לְהוֹן לְטוּרָא אֱזִילוּ דִּלְמָא יַעְרְעוּן בְּכוֹן רָדְפַיָּא וְתִטַּמְרוּן
17 תַּמָּן תְּלָתָא יוֹמִין עַד דִּיתוּבוּן רָדְפַיָּא וּבָתַר כֵּן תְּהָכוּן לְאָרְחַתְכוֹן׃ וַאֲמַרוּ לַהּ גֻּבְרַיָּא
18 זַכָּאִין אֲנַחְנָא מִמּוֹמָתִיךְ הָדָא דְקַיֵּימְתְּ עֲלָנָא׃ הָא אֲנַחְנָא עָלִין בְּאַרְעָא יָת תּוֹרָא דְחוּט
זְהוֹרִיתָא הָדֵין תִּקְטְרִי בַּחֲרַכָּא דְשַׁלְשַׁלְתָּנָא בֵיהּ וְיָת אֲבוּךְ וְיָת אִמֵּךְ וְיָת אַחַיִךְ וְיָת כָּל
19 בֵּית אֲבוּךְ תְּכַנְשִׁין לְוָתִיךְ לְבֵיתָא׃ וִיהֵי כָּל דְּיִפּוֹק בַּר מִדַּשֵּׁי בֵיתִיךְ לְבָרָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ
בְּרֵישֵׁיהּ וַאֲנַחְנָא זַכָּאִין וְכָל דִּי יְהֵי עִמָּךְ בְּבֵיתָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישָׁנָא אִם יַד אֱנָשׁ תְּהֵי
20 21 בֵּיהּ׃ וְאִם תְּחַוִּין יָת פִּתְגָמָנָא דֵין וּנְהֵי זַכָּאִין מִמּוֹמָתִיךְ דְּקַיֵּימְתְּ עֲלָנָא׃ וַאֲמַרַת כְּפִתְגָמֵיכוֹן
22 כֵּן הוּא וְשַׁלְּחַתִּנּוּן וַאֲזַלוּ וּקְטַרַת יָת תּוֹרָא דִזְהוֹרִיתָא בַּחֲרַכָּא׃ וַאֲזַלוּ וְעָלוּ לְטוּרָא
וִיתִיבוּ תַמָּן תְּלָתָא יוֹמִין עַד דְּתָבוּ רָדְפַיָּא וּבְעוֹ רָדְפַיָּא בְּכָל אָרְחָא וְלָא אַשְׁכַּחוּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit viris : Scio quod dedit vobis Deus terram, & quod cecidit terror 9
veſter ſuper nos, & quod fracti ſunt omnes habitatores terræ à facie veſtra.
Namq; audivimus quod exſiccavit Deus aquas maris Suph à facie veſtra, 10
cum exiiſſetis ex Ægypto : & quæ feciſtis duobus regibus Amorræi ultra
Jordanem, Sion & Ghog, ꝙ confeciſtis eos. Et audivimus, & liquefactum 11
eſt cor noſtrum, & non relictus eſt ampliùs ſpiritus in homine à facie veſtra :
quia Dn̄s Deus noſter ipſe eſt Deus, cujus majeſtas eſt in cœlis deſuper, &
dominatur ſuper terram deorſum. Et nunc jurate mihi in verbo Dei; nam 12
feci vobiſcum bonitatem, & facietis etiam vos cum domo patris mei boni-
tatem : & dabitis mihi ſignum veritatis: Et vivere facietis patrem meum, & 13
matrem meam, & fratres meos, & ſorores meas, & omnia quæ illis : & eri-
pietis animas noſtras à morte. Et dixerunt ei viri : Anima noſtra tra- 14
dita pro animabus veſtris ad moriendum, ſi non prodideritis dictum
hoc. Et erit quando dederit nobis Dn̄s terram, & faciemus tecum bonitatem
& veritatem. Et incatenavit eos fune de feneſtra: nam domus illius in pa- 15
riete muri, & in muro illa habitabat. Et dixit illis : Ad montem ite, ne fortè 16
offendant in vos perſecutores; & abſcondemini ibi tribus diebus, quoad re-
deant perſecutores : & poſtea redibitis in viam veſtram. Et dixerunt ei viri : 17
Immunes nos à juramento tuo hoc quod firmaſti ſuper nos. Ecce nobis aſcen- 18
dentibus in terram, funiculum fili rubri hunc alligabis in feneſtra, per quam
incatenâſti nos : & patrem tuum, & matrem tuam, & fratres tuos, & omnem
domum patris tui, congregabis ad te in domum. Et erit omnis qui egredie- 19
tur ultra portas domus tuæ foras, culpa necis ejus in caput ipſius ; & nos im-
munes, & omnis qui erit tecum in domo, culpa necis ejus in caput noſtrum,
ſi manus hominis fuerit in illum. Et ſi prodideris dictum noſtrum hoc, 20
& erimus immunes à juramento tuo quod firmâſti ſuper nos. Et dixit : Sicut 21
verbum veſtrum, ita ſit. Et dimiſit eos, & abierunt, & ligavit funiculum
rubrum in feneſtra. Et abierunt & aſcenderunt in montem, & ſederunt ibi 22
tribus diebus, quoad redirent perſecutores: & inveſtigaverunt perſecutores
per omnem viam, & non invenerunt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܡܪܐ ܠܓܒܪܐ܂ ܝܕܥܬ ܕܐܫܠܡܗ̇ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ܂ ܘܢܦܠܬ ܕܚܠܬܟܘܢ ܥܠܝܢ܂ 9
ܐܦ ܙܥܘ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܘܗ̇ ܕܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ܂ * ܡܛܠ ܕܫܡܥܢ ܕܐܘܒܫ ܡܪܝܐ 10
ܡܝܐ ܕܝܡܐ ܕܣܘܦ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܟܕ ܢܦܩܬܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ܂ ܘܡܕܡ ܕܥܒܕܬܘܢ ܠܬܪܝܢ
ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ܂ ܠܣܝܚܘܢ ܘܠܥܘܓ ܕܚܪܒܬܘܢ ܐܢܘܢ܂ * ܘܟܕ ܫܡܥܢ܂ ܐܬܒܪܝ ܠܒܢ܂ ܘܠܐ 11
ܐܫܬܚܪܬ ܪܘܚܐ ܒܐܢܫ ܡܢܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ܂ ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ܆ ܗܘܝܘ ܐܠܗܐ
ܕܒܫܡܝܐ ܡܢ ܠܥܠ ܘܒܐܪܥܐ ܡܢ ܠܬܚܬ܂ * ܘܗܫܐ ܐܫܬܒܥܘ ܠܝ ܒܡܪܝܐ܂ ܡܛܠ 12
ܕܥܒܕܬ ܥܡܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ܂ ܕܬܥܒܕܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܥܡܝ܂ ܘܥܡ ܒܝܬ ܐܒܝ ܛܝܒܘܬܐ܂ ܘܬܬܠܘܢ ܠܝ
ܐܬܐ ܕܩܘܫܬܐ܂ * ܘܬܚܘܢ ܠܐܒܝ ܘܠܐܡܝ ܘܠܐܚܝ ܘܠܐܚܘܬܝ ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ܂ ܘܬܦܨܘܢ 13
ܢܦܫܬܢ ܡܢ ܡܘܬܐ܂ * ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇ ܓܒܪܐ܂ ܢܦܫܢ ܕܝܠܢ ܢܗܘܝܢ ܚܠܦܝܟܘܢ 14
ܠܡܘܬܐ܂ ܐܢ ܠܐ ܬܚܘܝܢ ܥܠܝܢ ܡܠܬܐ ܗܕܐ܂ ܘܡܐ ܕܝܗܒ ܠܢ ܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ܂
ܢܥܒܕ ܥܡܟܝ ܛܝܒܘܬܐ ܘܩܘܫܬܐ܂ * ܘܐܚܬܬ ܐܢܘܢ ܒܚܒܠܐ ܡܢ ܟܘܬܐ܂ ܡܛܠ 15
ܕܒܝܬܗ̇ ܒܣܝܦܐ ܗܘܐ ܕܫܘܪܐ܂ ܘܥܠ ܫܘܪܐ ܝܬܒܐ ܗܘܬ܂ * ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ܂ ܠܛܘܪܐ ܐܙܠܘ 16
ܠܟܘܢ܂ ܕܠܡܐ ܢܦܓܥܘܢ ܒܟܘܢ ܗܢܘܢ ܕܪܕܦܘ ܒܬܪܟܘܢ܂ ܘܐܬܛܫܘ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ
ܥܕܡܐ ܕܗܦܟܝܢ܆ ܘܗܝܕܝܢ ܐܙܠܘ ܠܐܘܪܚܟܘܢ܂ * ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇ ܓܒܪܐ܂ ܡܚܣܝܢܢ ܡܢ 17
ܡܘܡܬܐ ܗܕܐ ܕܐܘܡܝܬܝܢ܂ * ܗܐ ܚܢܢ ܥܐܠܝܢܢ ܠܐܪܥܐ܂ ܚܘܛܐ ܕܙܚܘܪܝܬܐ ܬܩܛܪܝܢ 18
ܒܟܘܬܐ ܕܐܚܬܬܝܢ ܒܗ̇܂ ܘܠܐܒܘܟܝ ܘܠܐܡܟܝ ܘܠܐܚܝܟܝ ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܟܝ܆ ܐܥܠܝ
ܠܘܬܟܝ ܠܒܝܬܐ܂ * ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܦܘܩ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܟܝ ܠܒܪ܆ ܕܡܗ ܒܪܝܫܗ܂ 19
ܘܚܢܢ ܡܚܣܝܢܢ ܡܢ ܕܡܗ܂ ܐܢ ܐܢܫ ܢܩܪܘܒܝܘܗܝ܂ * ܘܐܢ ܬܚܘܝܢ ܥܠܝܢ ܡܠܬܐ ܗܕܐ܆ ܢܗܘܐ 20
ܡܚܣܝܢܢ ܡܢ ܡܘܡܬܐ ܗܕܐ ܕܐܘܡܝܬܝܢ܂ * ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ܂ ܐܝܟ ܡܠܬܟܘܢ܂ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ܂ 21
ܘܫܪܬ ܐܢܘܢ ܘܐܙܠܘ܂ ܘܩܛܪܬ ܚܘܛܐ ܕܙܚܘܪܝܬܐ ܒܟܘܬܐ܂ * ܘܐܙܠܘ ܠܛܘܪܐ܂ ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ 22
ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ܆ ܥܕܡܐ ܕܗܦܟܘ ܗܢܘܢ ܕܪܕܦܘ ܒܬܪܗܘܢ܂ ܘܒܥܘ ܐܢܘܢ ܗܢܘܢ
ܕܢܦܩܘ ܒܬܪܗܘܢ܂ ܒܟܠܗ̇ ܐܘܪܚܐ܂ ܘܟܕ ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܐܢܘܢ܂ ܗܦܟܘ ܠܗܘܢ܂

Dixitque viris, Novi quòd tradiderit vobis 9
Dominus terram *iſtam*, & irruerit terror
veſter in nos; imò extimuerint incolæ ter-
ræ *hujus* cauſâ veſtri. Siquidem audivimus 10
quòd exſiccârit Dominus aquas maris Suph
ante vos cùm exîſſetis ex Ægypto, & quæ
feceritis duobus regibus Amorrhæorum,
nempe Sihon & Og, quos peremiſtis. Cúmq; 11
audîſſemus, commotū eſt cor noſtrū, et non
remanſit ſpiritus in quoquā noſtrûm cauſâ ve-
ſtrî: quoniā Dn̄s Deus veſter, ipſe eſt Deus in
cœlo ſupernè, & in terra infernè. Itaque ju- 12
rate mihi per Dn̄m, quandoquidem contuli in
vos beneficium, collaturos etiam vos in me
& domum patris mei beneficium: & *hujus*
rei date mihi ſignum verum, Meque, pa- 13
tremque meum, fratres meos, ac ſorores
meas, & quicquid ad nos pertinet, ſervate,
animaſque noſtras à morte liberate. Dixe- 14
runt ad eam viri illi, Animas noſtras morti
exponemus pro vobis, modò tamen vos non
evulgetis negotium iſtud: cúmque dederit
nobis Dominus terram hanc, exercebimus
in te beneficium & veritatem. Demiſit igi- 15
tur eos fune per feneſtram (domus enim ejus
in pariete mœnium erat, & ſuper mœnia ha-
bitabat) Dixitque eis, Secus montem
abite, ne fortè occurrant vobis hi qui 16
poſt vos egreſſi ſunt: ibique deliteſcite
tres dies, donec revertantur, ac tunc perſe-
quemini iter veſtrum. Dixerunt autem ei 17
viri *illi*, Inſontes ſumus ab hac adjuratione
quâ nos adjurâſti. Ecce nos ingreſſuri ſu- 18
mus in terram iſtam; vittam verò coccine-
am ligato in feneſtra per quam nos demiſiſti,
& patrem tuū, matremq; tuam, & fratres tuos
totamq; familiam patris tui induc ad te intra
domum. Et quicunque ex oſtio domûs 19
tuæ foràs exierit, hujus ſanguis ſit in caput
ejus, & nos immunes erimus ab ultione *ſan-*
guinis ejus ſi quis ei nocuerit. Item, ſi rem 20
hanc evulges, inſontes erimus ab adjuratione
iſta quâ nos adjurâſti. Ait illis, Juxta ſer- 21
monem veſtrum, ſic eſto: & dimiſit eos, abi-
eruntque; *ipſa* verò ligavit vittam coccine-
am in feneſtra. Abeuntes autem ad mon- 22
tem, manſerunt ibi tres dies, donec redeun-
tes qui perſequuti fuerant eos, adveniſſent:
quæſierant enim illos hi qui egreſſi fuerant
poſt ipſos, per totam viam; & quum non
inveniſſent eos, redierunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * وقالت لهما * قد علمت ان الله الهكم اعطاكم الارض * وقد وقعت هيبتكم علينا *
10 وماج كل سكان الارض منكم * لانا قد سمعنا ان الله جفف مياه بحر القلزم قدامكم
عند خروجكم من مصر * والذي صنع بملكي الاموراييين الذين كانوا بعبرة الاردن *
11 سيحون وعوج اللذان قتلتموهما * ولما سمعنا ذابت قلوبنا * ولم يبق في احد روح من جهتكم *
12 لان الله الهكم هو اله السماء من العلو * وفي الارض * وتحت * والان احلفا لي بالله * لاني قد
13 فعلت معكما الاحسان * ان تفعلا انتما ايضا مع بيت ابي فضلا وتعطياني علامة حق * وتستبقيان
14 ابي وامي واخوتي وساير مالهم * وتخلص انفسنا من القتل * فقالا لها انفسنا بدلكم للموت *
15 اذ لم تخبروا بخبرنا هذا * فاذا اعطانا الله تعالى الارض فعلنا معكم فضلا وحقا * فاحدرتهما
16 بالحبل من داخل الطاق * لان بيتها في حايط السور * وفي الحصن هي ساكنة * وقالت لهما
امضيا طريق الجبل * لئلا تلقاكما السرية * واختبيا هناك ثلثة ايام * الى حين عودة السرية *
17 18 وتمضيان في طريقكما * فقالا لها الرجلان نحن بريان من يمينك * هذه التي استحلفتينا بها * ها
نحن داخلان في الارض * فاعقدي هذا مسالك الغزل القرمزي في الطاق التي انزلتينا منها * وضمي
19 اباك وامك واخوتك واهلك جميعا عندك في بيتك * ويكون كل من يخرج من باب بيتك دمه
20 في راسه * ونحن بريان من دمه * وكل من كان معك في البيت دمه في اعناقنا ان اذاه احد * وان
21 انت اظهرت هذا الكلام * فنحن بريان من يمينك التي استحلفتينا بها * فقالت المراة * كما قلتما *
22 وتركاها وسارا * وعقدت المراة مسالك القرمز في الطاق * وسارا وجاءا الى الجبل * واقاما هناك
ثلثة ايام * الى ان عادت السرية * فطلبتهما في ساير الطرق * وما وجدتهما *

Et ait illis, Jam novi Deum, Deum ve- 9
ſtrum dediſſe vobis terram, & jam irruit
timor veſter in nos, & fluctuaverunt o-
mnes habitatores terræ propter vos: Quo- 10
niam audivimus Deum arefeciſſe aquas
maris rubri coram vobis cùm exiretis ex
Ægypto: & quæ patravit in duas reges
Amorrhæorum, qui erant trans Jordanē,
Sihon & Og, quos occîdiſtis. Quæ cùm 11
audiviſſemus, liquata ſunt corda noſtra,
& non remanſit in ullo ſpiritus, cauſâ
veſtrî: quia Deus, Deus veſter, Deus cœli
eſt ab excelſo, & in terra, atque deorſùm.
Nunc igitur jurate mihi per Deum, quòd 12
quum fecerim erga vos beneficium, faci-
atis vos etiam erga domum patris mei
gratiam, detíſque mihi ſignum certum:
Et ſervetis patrem meū, & matrem meā, 13
ac fratres meos cum omnibus quæ poſſi-
dent, & liberentur animæ noſtræ de nece.
Dixerunt ei, Animæ noſtræ vice veſtrî 14
ſunt in mortē, dummodo non patefaciatis
famam noſtram hanc: quumque tradide-
rit nobis Deus excelſus terram, exercebi-
mus in vos gratiam & jus. Demiſit ergò 15
utrumq; per funem de feneſtra: nam domus
ejus erat in pariete mœnium; et in arce ipſa
degebat: Et ait illis, Carpite viā montis, 16
ne fortè offendat vos cohors; & latitate
ibi tribus dieb⁹ quoad revertatur cohors,
ac tum pergetis iter veſtrum. Dixerunt 17
ei duo viri illi, *Innoxii ſumus à juramen-*
to iſto quo nos conteſtata es. Ecce nos 18
ingreſſuri ſumus terram hanc: *itaque liga*
hunc funiculum filati coccinei ad fene-
ſtram per quam demiſiſti nos, & collige
patrem tuum & matrem tuam, ac fratres
tuos, cognatóſque tuos omnes apud te in
domum tuam. Fiet autem ut quiſquis 19
exierit ab oſtio domûs tuæ, ſanguis ejus
recidat *in caput ſuum, & nos* maneamus
innocentes ab ejus ſanguine: quicunque
verò tecum fuerit in domo, ſanguis ejus
erit in cervicibus noſtris, ſi quis eum læ-
ſerit. Quòd ſi tu patefacias ſermonem 20
iſtum, nos erim⁹ liberi à jurejurando quo
nos adjurâſti. Ait mulier, Sicuti dixi- 21
ſtis. Et dimiſerunt eam, atque abierunt:
ligavitque mulier funiculum coccineum
ad feneſtram. Et abeuntes devenerunt ad 22
montem, manſeruntque illic tres dies,
quouſque rediiſſet cohors: nam quæſierat
illos in cunctis itineribus, nec invenerat
eos;

ספר יהושע : ג

veneruntq; tranſierũt &,monte de deſcẽderũt & ,viri ambo ſunt reverſi Et
23 וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ
.eos *invenientia* omnia ei narraverunt & : Nun filiũ Jehoſuah ad
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֵת כָּל־הַמֹּצְאוֹת אוֹתָם׃
omnem noſtris manibus in Dominus *dedit Quia* : Jehoſuah ad dixerunt Et
24 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־
.noſtris aſpectibus ab terræ habitatores omnes ſunt diſſoluti etiam & :terram
הָאָרֶץ וְגַם־נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ׃

CAP. III. ג

venerunt & ,Sittim è ſunt profecti & ,manè *in* Jehoſuah *manicavit* Et
1 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ מֵהַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ
,ibi pernoctaverunt & : Iſrael filii omnes & ,ipſe ,Jarden ad uſq;
עַד־הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִנוּ שָׁם
tranſierunt & ,dierum trium *fine à* ,fuit Et .tranſirent antequam
2 טֶרֶם יַעֲבֹרוּ׃ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעַבְרוּ
: dicendo ,populo præceperunt Et *.caſtrametationis intimo in* præfecti
3 הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה׃ וַיְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר
ſacerdotes & ,veſtri Dei Domini fœderis arcam *vos videre Circa*
כִּרְאֹתְכֶם אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים
ibitis & ,veſtro loco de proficiſcemini vos & : eam portantes Levitas
הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם וַהֲלַכְתֶּם
milliũ duũ ferè eam inter & vos inter erit *longinquũ* Veruntamẽ .illam poſt
4 אַחֲרָיו׃ אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינָו כְּאַלְפַּיִם
cognoſcatis *quo* ut ,eam ad appropinquetis Ne .menſura in *cubiti*
אַמָּה בַּמִּדָּה אַל־תִּקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר־תֵּדְעוּ
via in tranſiſtis non quoniam *: ea in ambuletis qua* viam
אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ
;vos Sanctificate :populum ad Jehoſuah dixit Et .nudiuſtertius heri ab
5 מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדָּשׁוּ
Dixitque .mirabilia veſtri medio in Dominus faciet cras quia
6 כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃ וַיֹּאמֶר
,fœderis arcam Tollite : dicendo ,ſacerdotes ad Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית
ambulaverũt & ,fœderis arcam tulerunt & *: populi facies ad* tranſite &
וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ
hac Die : Jehoſuah ad Dominus dixit Et *.populi facies ad*
7 לִפְנֵי הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה
quia ,ſciant *quò* ,Iſrael omnis oculis in te magnificare incipiam
אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי
tu Et .tecum ero ,Moſeh cum fui quemadmodum
8 כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ וְאַתָּה
: dicendo ,fœderis arcam portantibus ſacerdotibus præcipies
תְּצַוֶּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־הַבְּרִית לֵאמֹר
.ſtabitis Jarden in ,Jarden *aquarum* finem ad uſque *vos ingredi Circa*
כְּבֹאֲכֶם עַד־קְצֵה מֵי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן תַּעֲמֹדוּ׃
audite & ,huc Accedite : Iſrael filios ad Jehoſuah dixit Et
9 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גֹּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ
,cognoſcetis hoc In : Jehoſuah ait Et .veſtri Dei Domini verba
10 אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן
veſtris faciebus à expellet expellendo & ,*veſtro interiore* in vivens Deus quòd
כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם
& ,Perizæum & ,Chivvæum & ,Chittæum & ,Chenahanæum
אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־
dominatoris fœderis arca Ecce .Jebuſæum & ,Emoræum & ,Ghirgaſæum
11 הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃ הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן
vobis *capite* nunc Et .Jarden *in veſtras facies ad tranſiens* ,terræ univerſæ
12 כָּל־הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃ וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם
virum unum virum ,Iſrael tribubus de viros duodecim
שְׁנֵי עָשָׂר אִישׁ מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־
.tribui unum
אֶחָד לַשָּׁבֶט׃

Verſio VULG. LAT.

23 Quibus urbem ingreſſis, reverſi ſunt, & deſcenderunt exploratores de monte: &, tranſmiſſo Jordane, venerunt ad Joſue filium Nun, narraveruntque ei omnia quæ ac-
24 ciderant ſibi, Atque dixerunt; Tradidit Dominus omnem terram hanc in manus noſtras, & timore proſtrati ſunt cuncti habitatores ejus.

CAP. III.

1 Igitur Joſue de nocte conſurgens movit caſtra: egredientéſque de Setim, venerunt ad Jordanem ipſe & omnes filii Iſrael, & morati ſunt ibi
2 tres dies. Quibus evolutis, tranſierunt præcones per ca-
3 ſtrorum medium, Et clamare cœperunt; Quando videritis arcam fœderis Domini Dei veſtri, & ſacerdotes ſtirpis Leviticæ portantes eam, vos quoque conſurgite, & ſequimini
4 præcedentes. Sítque inter vos & arcam ſpatium cubitorum duûm milliũ: ut procul videre poſſitis, & nôſſe per quã viam ingrediamini: quia priùs non ambulâſtis per eam: & cavete ne appropinquetis ad arcam.
5 Dixítque Joſue ad populum, Sanctificamini: cras enim faciet Dominus inter vos mira-
6 bilia. Et ait ad ſacerdotes, Tollite arcam fœderis, & præcedite populum. Qui juſſa complentes, tulerunt, & ambulave-
7 runt ante eos. Dixítque Dñs ad Joſue, Hodiè incipiam exaltare te coram omni Iſrael: ut ſciant quòd ſicut cum Moyſe
8 fui, ita & tecum ſim. Tu autem præcipe ſacerdotibus, qui portant arcam fœderis, & dic eis, Cùm ingreſſi fueritis partem aquæ Jordanis, ſtate in ea.
9 Dixítque Joſue ad filios Iſrael; Accedite huc, & audite verbũ
10 Domini Dei veſtri. Et rurſum, In hoc, inquit, ſcietis quòd Dominus Deus vivens in medio veſtri eſt, & diſperdet in conſpectu veſtro Chananæum & Hethæum, Heuæum & Pherezæum, Gergeſæum quoque & Jebuſæum, & Amorrhæum.
11 Ecce, arca fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per
12 Jordanem. Parate duodecim viros de tribubus Iſrael, ſingulos per ſingulas tribus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάν-
24 τα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, (β) Ὅτι παραδέδωκε κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ καταπέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ᾽ ἡμῶν.

Et reverterunt ambo juvenes; & deſcenderunt de monte: & tranſierunt ad Ieſum filium Naue: & narraverunt ei omnia, quæ ſibi acciderant. Et dixerunt ad Ieſum, Quia tradidit Dominus omnem terram in manu noſtra; & conſternatus eſt omnis habitans terram illam à nobis. 23 24

MS.A. (β) Ὅτι παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατέπτηκεν

ΚΕΦ. γʹ.

1 Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωΐ, καὶ (α) ἀπῆρεν ἐκ Σαττίν, καὶ ἤλθοσαν ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ δια-
2 βῆναι. (ϐ) Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβο-
3 λῆς, Καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες, Ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ (γ) πορεύσεσθε ὀπί-
4 σω αὐτῆς. Ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε· μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστησθε τὴν ὁδόν, ἣν (δ) πορεύσεσθε αὐτήν· οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ᾽ ἐχθὲς καὶ
5 τρίτης ἡμέρας. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ λαῷ, Ἁγνίσασθε (ε) εἰς αὔριον, ὅτι αὔριον ποιή-
6 σει κύριος ἐν ὑμῖν θαυμαστά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν, Ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἔμ-
7 προσθεν τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ζ) ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων (η) υἱῶν Ἰσραήλ, ἵνα (θ) γνῶσιν ὅτι καθότι ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ.
8 Καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων, Ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου,
9 καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ στήσεσθε. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Προσαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
10 Ἐν τούτῳ γνώσεσθε, (ι) ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ (κ) ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, (λ) καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον,
11 καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. Ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς (μ) διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν
12 Ἰορδάνην. Προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἕνα (ν) ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς.

CAP. III.

Et diluculò ſurrexit Ieſus manè, & promovit de Sattin: et venerunt uſque ad Iordanem, & diverterunt ibi, priuſquàm tranſirent. Et factum eſt, poſt tres dies tranſierunt ſcribæ per caſtra, Et mandaverunt populo dicentes; Cùm videritis arcam teſtamenti Domini Dei (a) noſtri, & ſacerdotes noſtros, & Levitas tollentes eam; proficiſcemini de locis veſtris, & ibitis poſt eam. Sed longum intervallum ſit inter vos, et illam; quantum duo millia cubitorum, ſtabitis: ne propinquetis ei, ut ſciatis viam, quam (b) ibitis eam: Non enim iviſtis viam ab heſterna & nudiuſtertiana die. Et dixit Ieſus populo, Purificamini in craſtinum: quoniam cras faciet Dominus in vobis mirabilia. Et dixit Ieſus ſacerdotibus, Tollite arcam teſtamenti Domini: & præcedite populum. Et levaverunt ſacerdotes arcam teſtamenti Domini, & ibant ante populum. Et dixit Dominus ad Ieſum, In die hac incipio exaltare te in conſpectu omnium filiorum Iſrael, ut cognoſcant, quia ſicut eram cum Moyſe, ita ero & tecum. Et nunc manda ſacerdotibus, qui levant arcam teſtamenti, dicens; Cùm intraveritis ſuper partẽ aquæ Iordanis; & in Iordane ſtabitis. Et dixit Ieſus filiis Iſrael, Accedite huc, & audite verbum Domini Dei noſtri. In hoc cognoſcetis, quia Deus vivens in vobis: & exterminans exterminabit à facie noſtra Chananæum, & Chettæum, & Pherezæum, & Euæum, & Amorrhæum, & Gergeſæum, & Iebuſæum. Ecce arca teſtamenti Domini univerſæ terræ tranſit Iordanem. Aſſumite vobis duodecim viros ex filiis Iſrael, unum ex unaquaque tribu. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

MS.A. (α) ἀπῆραν ἐκ Σαττείν, καὶ ἦλθον ἕως (ϐ) Καὶ ἐγενήθη (γ) πορεύεσθαι (δ) πορεύεσθαι (ε) εἰς τὴν αὔριον, (ζ) αὐτῇ (η) τῶν υἱῶν (θ) γνῶσιν καθότι (ι) ὅτι ἐγὼ κύριος ζῶν (κ) ὀλεθρεύων ὀλεθρεύσει (λ) καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον. (μ) τῆς διαθήκης (ν) ἐφ᾽ ἑκάστης

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וְתָבוּ תְּרֵין גֻּבְרִין וּנְחִיתוּ מִן טוּרָא וַעֲבַרוּ וַאֲתוֹ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְאִשְׁתְּעִיאוּ לֵיהּ יָת כָּל
24 דַּעֲרָעָא יָתְהוֹן׃ וַאֲמַרוּ לִיהוֹשֻׁעַ אֲרֵי מְסַר יְיָ בִּידָנָא יָת כָּל אַרְעָא וְאַף אִתְּבַרוּ כָּל יָתְבֵי
אַרְעָא מִן קֳדָמָנָא׃
ג
1 וְאַקְדִּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וּנְטַלוּ מִשִּׁטִּין וַאֲתוֹ עַד יַרְדְּנָא הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבָתוּ תַמָּן
2 3 קֳדָם דִּי יַעְבְּרוּן׃ וַהֲוָה מִסּוֹף תְּלָתָא יוֹמִין וַעֲבַרוּ סַרְכַיָּא בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא׃ וּפַקִּידוּ יָת עַמָּא
לְמֵימַר כְּמֶחֱזֵיכוֹן יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן וְכַהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי נָטְלִין יָתֵיהּ וְאַתּוּן תִּטְלוּן
4 מֵאַתְרֵיכוֹן וּתְהָכוּן בָּתְרוֹהִי׃ בְּרַם רַחִיק יְהֵי בֵּינֵיכוֹן וּבֵינוֹהִי כִּתְרֵין אַלְפִין אַמִּין בִּמְשַׁחְתָּא
לָא תִקְרְבוּן לְוָתֵיהּ בְּדִיל דְּתִידְּעוּן יָת אָרְחָא דִּי תְהָכוּן בַּהּ אֲרֵי לָא עֲבַרְתּוּן בְּאָרְחָא
5 מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא אִזְדַּמַּנוּ אֲרֵי מְחַר יַעְבֵּיד יְיָ בֵּינֵיכוֹן פְּרִישָׁן׃
6 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכַהֲנַיָּא לְמֵימַר טוּלוּ יָת אֲרוֹן קְיָמָא וַעֲבַרוּ קֳדָם עַמָּא וּנְטַלוּ יָת אֲרוֹנָא
7 דִּקְיָמָא וַאֲזַלוּ קֳדָם עַמָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא הָדֵין אֲשָׁרֵי לְרַבָּיוּתָךְ בְּעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל
8 דְּיִדְּעוּן אֲרֵי כְּמָא דַּהֲוָה מֵימְרִי בְּסַעְדֵּיהּ דְּמֹשֶׁה כֵּן יְהֵי מֵימְרִי בְּסַעְדָּךְ׃ וְאַתְּ תְּפַקֵּיד יָת
9 כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִּקְיָמָא לְמֵימַר כְּמִמְטֵיכוֹן עַד קְצַת מֵי יַרְדְּנָא בְּיַרְדְּנָא תְּקוּמוּן׃ וַאֲמַר
10 יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְקְרִיבוּ הַלְכָא וּשְׁמַעוּ יָת פִּתְגָּמַיָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ בְּדָא
תִּדְּעוּן אֲרֵי אֱלָהּ קַיָּם אִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ בֵּינֵיכוֹן וְתָרָכָא יְתָרֵךְ מִן קֳדָמֵיכוֹן יָת
11 כְּנַעֲנָאֵי וְיָת חִתָּאֵי וְיָת חִוָּאֵי וְיָת פְּרִזָּאֵי וְיָת גִּרְגְּשָׁאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וִיבוּסָאֵי׃ הָא אֲרוֹן קְיָמָא
12 דְּרִבּוֹן כָּל אַרְעָא עָבַר קֳדָמֵיכוֹן בְּיַרְדְּנָא׃ וּכְעַן דַּבַּרוּ לְכוֹן תְּרֵי עֲסַר גֻּבְרִין מִשִּׁבְטַיָּא
דְּיִשְׂרָאֵל גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד לְשִׁבְטָא׃

PARAPH. CHALD, Verſio Latina.

Et reverſi ſunt duo viri, et deſcenderunt de monte, & tranſierunt, vene- 23
runtque ad Joſue filium Nun; & narraverunt ei omne quod evenit illis. Et 24
dixerunt Joſue: Namque tradidit Dominus in manu noſtrâ omnem terram: & etiam fracti ſunt omnes habitatores terræ à facie noſtrâ.

CAP. III.

Et anticipavit Joſue in aurorâ, & ſolverunt ex Sitin, & venerunt uſq; ad 1
Jordanem ipſe & omnes filii Iſrael: quieveruntq; ibi antequam tranſirent.
Et fuit à fine trium dierum, & tranſierunt caduceatores per medium caſtrorũ. 2
Et præceperunt populo, dicendo: Cum videritis vos arcam fœderis Domi- 3
ni Dei veſtri, & ſacerdotes & Levitas tollentes eam; & vos tollemini de locis veſtris, & ibitis poſt eam. Veruntamen ſpatium erit inter vos & inter 4
eam, quaſi duûm millium cubitorum in menſura: non appropinquabitis ei, ut cognoſcatis viam per quam ibitis; etenim non tranſîſtis per viam ab heſterno, & ab ante illum. Dixitque Joſue ad populum: Præparamini; cras 5
enim faciet Dominus in medio veſtri ſeparationes. Et ait Joſue ſacerdoti- 6
bus, dicendo: Tollite arcam fœderis, & tranſite ante populũ: & tulerunt arcam fœderis, & ambulaverunt coram populo. Et dixit Dominus ad Joſue: 7
Hodie incipiam magnificare te in oculis univerſi Iſraelis; ut cognoſcant, quòd ſicut fuit verbum meum in adjutorium Moſis, ſic erit verbum meum in adjutorium tuum. Et tu præcipies ſacerdotibus portantibus arcam fœderis, di- 8
cendo: Cum perveneritis uſque ad extremitatem aquarum Jordanis, in Jordane conſiſtite. Et dixit Joſue filiis Iſrael: Appropinquate huc, & audite verba 9
Domini Dei veſtri. Et dixit Joſue: In hoc cognoſcetis, quod Deus conſtans 10
vult ponere majeſtatem ſuam inter vos; & expellendo expellet à facie veſtrâ Chananæum, Hethæum, Hevæum, et Pherezæum, et Girgaſæum, et Emorrhæum, et Jebuſæum. Ecce arca fœderis Domini totius *terræ* tranſit coram 11
vobis per Jordanem. Et nunc accipite vobis duodecim viros de tribubus Iſ- 12
rael; virum unum, virum unum ad tribum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܦܟܘ ܬܪܝܗܘܢ ܡܐܠܘܠܐ ܘܢܚܬܘ ܡܢ ܛܘܪܐ. ܘܥܒܪܘ ܘܐܙܠܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. 23
ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܓܕܫ ܠܗܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܝܫܘܥ. ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܢ. 24
ܠܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܦ ܕܐܬܬܙܝܥܘ. ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝܗ ܕܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܩܠܘ ܡܢ ܫܛܝܡ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܟܠܗܘܢ 1
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܬܘ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܥܒܪܘ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܥܒܪܘ 2
ܣܦܪܐ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܐ. * ܘܦܩܕܘ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܠܩܒܘܬܐ 3
ܕܩܝܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܠܗ. ܗܝܕܝܢ ܫܩܘܠܘ
ܡܢ ܐܬܪܟܘܢ ܘܙܠܘ ܒܬܪܗ. * ܘܢܗܘܐ ܪܘܚܩܐ ܒܝܢܬܟܘܢ ܠܩܒܘܬܐ. ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ 4
ܐܡܝܢ ܒܟܝܠܐ ܕܡܫܘܚܬܐ. ܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ ܠܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܬܕܥܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܬܐܙܠܘܢ ܒܗ.
ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܒܪܬܘܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܡܢ ܐܬܡܠܝ. ܘܡܢ ܩܕܡ ܐܬܡܠܝ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. 5
ܐܬܩܕܫܘ. ܡܛܠ ܕܡܚܪ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܕܬܕܡܪܬܐ ܒܝܢܬܟܘܢ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܟܗܢܐ. 6
ܫܩܘܠܘ ܠܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܒܪܘ ܩܕܡ ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܡܢ 7
ܝܘܡܢܐ ܐܫܪܐ ܠܡܪܘܪܒܘܬܟ. ܠܥܝܢܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܕܥܘܢ ܕܐܝܟܢܐ ܕܗܘܝܬ ܥܡ
ܡܘܫܐ. ܐܗܘܐ ܐܦ ܥܡܟ. * ܘܐܢܬ ܦܩܘܕ ܠܟܗܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. 8
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܐ ܕܡܛܝܬܘܢ ܠܪܝܫ ܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܒܗ ܒܝܘܪܕܢܢ ܩܘܡܘ. * ܘܐܡܪ 9
ܝܫܘܥ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܩܪܘܒܘ ܠܗܪܟܐ. ܘܫܡܥܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.
* ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܒܗܕܐ ܬܕܥܘܢ. ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܟܘܢ. ܘܡܘܒܕ ܡܘܒܕ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. 10
ܚܬܝܐ. ܘܟܢܥܢܝܐ. ܘܚܘܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ. ܘܓܪܓܫܝܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ.
* ܗܐ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ ܡܪܗ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܥܒܪܐ ܩܕܡܝܟܘܢ ܒܝܘܪܕܢܢ. 11
* ܘܗܫܐ ܕܒܪܘ ܠܟܘܢ ܬܪܬܥܣܪ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܕ ܚܕ ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܒܛܐ. 12

23 Illi ergò duo explorates deſcendentes è monte, trajecerunt, abieruntque ad Jeſum filium Nun, & narraverunt ei quicquid acciderat eis. 24 Dixerunt autem ad Jeſum, Tradidit Dominus in manus noſtras univerſam terram illam, quin & perterriti ſunt omnes habitatores terræ causâ noſtri.

CAP. III.

1 Itaque ſurgente Jeſu diluculò, moverunt è Sottim, & venientes uſque ad Jordanem omnes Iſraelitæ, pernoctârunt ibi, nec trajecerunt. 2 Poſt tres autem dies transeuntes præfecti per media caſtra, 3 Præceperunt populo, & dixerunt eis, Quum videritis arcam teſtamenti Domini Dei veſtri, & ſacerdotes ac Levitas illam portantes, tunc ſolvite è loco veſtro, & proficiſcimini poſt eam. 4 Sit autem diſtantia inter vos & arcam circiter duorum millium cubitorum tantùm in menſura. Ne accedatis ad eam, ut ſciatis viam per quam abeundum ſit vobis: non enim tranſiſtis per hanc viam ab heri & nudiuſtertiús. 5 Dixitque Jeſus ad populum, Sanctificamini; cras enim facturus eſt Dominus miraculum inter vos. 6 Deinde dixit Jeſus ad ſacerdotes, Tollite arcam fœderis Domini, & tranſite ante populum. 7 Et dixit Dominus ad Jeſum, Ab hodierna die incipiam te magnificare in oculis totius Iſraelis, ut ſciant quòd quemadmodum fui cum Moſe, tecum etiam ſim futurus. 8 Et tu præcipe ſacerdotibus ferentibus arcam fœderis Domini, & dic eis, Quum deveneritis ad primas aquas Jordanis, in ipſo Jordane conſiſtite. 9 Dixitque Jeſus ad filios Iſrael, Huc adeſte, & audite verba Domini Dei veſtri. 10 Subjunxit etiam Jeſus, Per hoc agnoſcite quòd Dominus Deus ſit in vobis, perimátque à conſpectu veſtro Hethæos, & Chananæos, Hevæos, & Pherezæos, Gergeſæos, & Amorrhæos, & Jebuſæos. 11 Nam ecce arca fœderis Domini dominatoris totius terræ tranſibit ante vos per Jordanem. 12 Sumite modò vobis duodecim viros ex omnibus tribubus Iſraelis, ſingulos viros ex *unaquaque* tribu:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 * فرجعا وانحدرا من الجبل * واتيا الي يوسع بن نون * وحدثاه بجميع ما لحقهما * وقالا ليوسع *
24 ان الله قد سلم الينا جميع الارض * وقد ماج جميع سكانها من اجلنا *

* الفصل الثالث *

1 * فادلج يوسع باكرا * ورحل من الكفرين * وجاء الي الاردن هو وساير بني اسرايل * وباتوا هناك
2 قبل ان يعبرون * ولما كان بعد ثلاثة ايام * جاز العرفاء في وسط العسكر * وامروهم القوم قولا * اذا 3
نظرتم صندوق عهد الله الهكم * والايمة والكهنة واللاويين حاملين له * ارحلوا من مكانكم
4 واتبعوه * وكونوا بعيدا منه * يكون بينكم وبينه نحو الفي ذراع * ولا تتقدمون اليه لاجل ان
5 تعرفون الطريق الذي تسيرون فيها * لانكم ما جزتم فيها امس واول من امس * وقال يوسع
6 للقوم * استعدوا فان غدا يفعل الله معكم معجزات * ثم قال يوسع للايمة * احملوا صندوق
7 العهد * واعبروا قدام الشعب * فحملوا صندوق العهد * وساروا قدام القوم * فقال الله ليوسع
بن نون * في هذا اليوم ابتدي اعظمك بمشاهدة جميع بني اسرايل * حتي يعلموا اني اكون
8 معك مثل ما كنت مع موسي * وانت فمر الايمة حاملي صندوق العهد قولا *
9 عند دخولكم الي طريق الاردن قفوا فيه * وقال يوسع لبني اسرايل * تقدموا ههنا
10 واسمعوا خطاب الله الاهكم * وقال يسوع * بهذه الاية تعلمون ان القادر الاهي
معكم * وانه يستاصل من قدامكم الكنعاني * والحتي * والحوي * والفرزي *
11 والجرجاني * والاموراني * واليبوساني * وهوذا صندوق عهد الله مولا جميع العالم
12 عابر قدامكم في الاردن * والان خذوا لكم اثني عشر رجلا من اسباط اسرايل * كل رجل من سبط *

23 Quare reverſi ſunt duo illi, *deſcenderuntque de monte, & venerunt ad Joſue filium Nun, atque narraverunt ei quæcunque acciderant eis. 24 Dixeruntque ad Joſue, Deus jam tradidit nobis omnem terram, jamque vacillârunt cuncti habitatores ejus causâ noſtri.*

CAP. III.

1 Itaque ſurrexit Joſue ſummo mane, profectuſque ex infidelibus, devenit ad Jordanem ipſe cum omnibus filiis Iſrael, & pernoctaverunt ibi antequam trajicerent. 2 Et poſt tres dies tranſierunt inſigniores per medium exercitum, 3 Atque præcepit eis gens eadem, dicens; Quum videritis arcam fœderis Dei, Dei veſtri, & presbyteros, atque ſacerdotes, & Levitas geſtantes illam, diſcedite è caſtris veſtris, & ſequimini eam. 4 Eſtote verò procul ab ipſa, ſintque inter vos & inter illam ferè duo millia cubitorum, & non accedetis ad eam; ut cognoſcatis viam, per quam ambuletis, quum non tranſieritis per eam herì neque nudiuſtertiús. 5 Dixit rurſus Joſue ad turbam, Eſtote parati, quia cras faciet Deus vobiſcum miracula. 6 Præterea dixit Joſue ſacerdotibus, Tollite arcam fœderis, & tranſite ante populum; tuleruntque arcam fœderis, & inceſſerunt ante populum. 7 Ait autem Deus Joſue filio Nun, In hac die incipiam magnificare te in conſpectu cunctorum filiorum Iſrael, ut ſciant me futurũ tecum quemadmodum fui cum Moſe. 8 Et tu præcipe ſacerdotibus portantibus arcam fœderis ſermonem hujuſmodi, *Ad ingreſſum veſtrum in alveum Jordanis, conſiſtite in eo. 9 Dixitque Joſue filiis Iſrael, Accedite huc, & audite colloquium Dei, Dei veſtri. 10 Ait etiam Joſue, Per hoc ſignum cognoſcetis quòd potentiſſimus Deus meus vobiſcum eſt, & ipſe exſtirpabit è conſpectu veſtro Chananæum, & Hethæum, & Hevæum, & Pherezæum, & Gergeſæum, et Amorrhæum, et Jebuſæum. 11 Ecce arca fœderis Dei dominatoris univerſi mundi, tranſitura eſt ante vos per Jordanem. 12 Nunc ergò tollite vobis duodecim viros de tribubus Iſrael, ſingulos viros de* qualibet *tribu.*

ספר יהושע : ד

Domini arcam portantium ſacerdotum pedum *volas quieſcere circa* ,erit Et
13 והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נשאי ארון יהוה
aquæ ,*ſcindentur* Jarden aquæ ,Jarden aquis in terræ omnis dominatoris
אדון כל־הארץ במי הירדן מי הירדן יכרתון המים
proficiſcendo in ,fuit Et .uno acervo ſtabunt *&* ,deſuper deſcendentes
14 הירדים מלמעלה ויעמדו נד אחד׃ ויהי בנסע
portantes ſacerdotes & ,Jarden *tranſeundum ad*,ſuis tabernaculis de populus
העם מאהליהם לעבר את־הירדן והכהנים נשאי
arcam portantes *venire circa* Et .populi *facies ad* fœderis arcam
15 הארון הברית לפני העם׃ וכבוא נשאי הארון
eſſent intincti arcam portantium ſacerdotum pedes & ,Jarden ad uſque
עד־הירדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבלו
omnib⁹ ſuas ripas omnes *ſuper* repleverat Jarden &) aquarum extremo in
בקצה המים והירדן מלא על־כל־גדותיו כל
ſteterunt ,deſuper *deſcendentes* aquæ ſteterunt Et (.meſſis diebus
16 ימי קציר׃ ויעמדו המים הירדים מלמעלה קמו
,Sarthan latere ex quæ ,urbe Adam *in* valde procul uno acervo
נד־אחד הרחק מאד באדם העיר אשר מצד צרתן
:ſunt exciſæ,ſunt cõſumptæ,ſalis mare ,ſolitudinis mare *ſuper* deſcendentes &
והירדים על ים הערבה ים־המלח תמו נכרתו
arcam portantes ſacerdotes ſtabant Et.Jericho *contra* tranſierunt popul⁹ &
17 והעם עברו נגד יריחו׃ ויעמדו הכהנים נשאי הארון
Iſrael omnis & ,*præparando* Jarden medio in ,ſicco in Domini fœderis
ברית־יהוה בחרבה בתוך הירדן הכן וכל־ישראל
.Jarden tranſire gens omnis *conſummaverunt* donec ,*ſicco in tranſeuntes*
עברים בחרבה עד אשר־תמו כל־הגוי לעבור את־הירדן׃

CAP. IV. ד

,Jarden tranſire gens omnis *conſummaverunt quemadmodum* ,fuit Et
1 ויהי כאשר־תמו כל־הגוי לעבור את־הירדן
populo è vobis *Capite* :dicendo ,Jehoſuah ad Dominus dixit &
2 ויאמר יהוה אל־יהושע לאמר׃ קחו לכם מן־העם
.tribu *de unum virum* unum virum ,viros duodecim
שנים עשר אנשים איש־אחד איש־אחד משבט׃
, Jarden medio è hinc vobis Tollite :dicendo ,eis præcipite Et
3 וצוו אותם לאמר שאו־לכם מזה מתוך הירדן
, lapides duodecim *præparando* ,ſacerdotum *pedum ſtatione è*
ממצב רגלי הכהנים הכין שתים־עשרה אבנים
eos facietis reponere & ,vobiſcum eos facietis tranſire &
והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם
ad Jehoſuah *clamavit* Et .*nocte eo in pernoctabitis quo* ,diverſorio in
4 במלון אשר־תלינו בו הלילה׃ ויקרא יהושע אל־
,Iſrael filiis de fecerat præparari quos viros duodecim
שנים העשר איש אשר הכין מבני ישראל
Tranſite : Jehoſuah eis dixit Et .tribu *de unum virum* unum virum
5 איש־אחד איש־אחד משבט׃ ויאמר להם יהושע עברו
vobis *levate* & ,Jarden medium in veſtri Dei Domini *arcæ facies ad*
לפני ארון יהוה אלהיכם אל־תוך הירדן והרימו לכם
filiorum tribuum numerum *in* ſuum humerū ſuper unum lapidem *vir*
איש אבן אחת על־שכמו למספר שבטי בני־
interrogaverint cū,*veſtro interiori* in ſignū hoc ſit Ut .Iſrael
6 ישראל׃ למען תהיה זאת אות בקרבכם כי־ישאלון
iſti lapides Quid :dicendo ,cras veſtri filii
בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה
Jarden aquæ *ſunt exciſæ Quod* : eis dicetis Et ? vobis
7 לכם׃ ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן
aquæ ſunt exciſæ ,Jarden *eam tranſeundo in*,Domini fœderis *arcæ faciebus à*
מפני ארון ברית־יהוה בעברו בירדן נכרתו מי
Iſrael filiis memoriam in iſti lapides Eruntque .Jarden
הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל
.ſeculum in uſque
עד־עולם׃

Verſio VULG. LAT.

13 Et cùm poſuerint veſtigia pedum ſuorum, ſacerdotes qui portant arcam Domini Dei univerſæ terræ, in aquis Jordanis, aquæ quæ inferiores ſunt, decurrent atque deficient: quæ autem deſuper veniunt, 14 in una mole conſiſtent. Igitur egreſſus eſt populus de tabernaculis ſuis, ut tranſiret Jordanem: & ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis, perge- 15 bant ante eum. Ingreſſiſque eis Jordanem, & pedibus eorum in parte aquæ tinctis, (Jordanis autem ripas alvei ſui tem- 16 pore meſſis impleverat,) Steterunt aquæ deſcendentes in loco uno, & ad inſtar montis intumeſcentes apparebãt procul ab urbe quæ vocatur Adõ uſque ad locum Sarthan: quæ autem inferiores erant, in Mare ſolitudinis (quod nunc vocatur Mortuum) deſcenderunt, uſquequò omnino de- 17 ficerent. Populus autem incedebat contra Jericho: & ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis Domini, ſtabant ſuper ſiccam humum in medio Jordanis accincti, omniſque populus per arentem alveum tranſibat.

CAP. IV.

1 QUibus trangreſſis, dixit 2 Dominus ad Joſue, Elige duodecim viros, ſingulos per ſin- 3 gulas tribus: Et præcipe eis, ut tollant de medio Jordanis alveo, ubi ſteterunt pedes ſacerdotum, duodecim duriſſimos lapides, quos ponetis in loco caſtrorum, ubi fixeritis 4 hâc nocte tentoria. Vocavitque Joſue duodecim viros, quos elegerat de filiis Iſrael, ſingulos de ſingulis tribu- 5 bus: Et ait ad eos; Ite ante arcam Domini Dei veſtri ad Jordanis medium, & portate inde ſinguli ſingulos lapides in humeris veſtris, juxta numerum filiorum Iſrael, 6 Ut ſit ſignum inter vos: & quando interrogaverint vos filii veſtri cras, dicentes; Quid ſibi volunt iſti lapides? 7 Reſpondebitis eis, Defecerunt aquæ Jordanis ante arcam fœderis Domini, cùm tranſiret eum: idcircò poſiti ſunt lapides iſti in monumentum filiorum Iſrael uſque in æternum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ἔσται ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον 14 στήσεται. Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς (ξ) ἤροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθή- 15 κης κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ. Ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ (ο) ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν (π) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου· ὁ δὲ Ἰορδάνης (ρ) ἐπληροῦτο καθ᾽ ὅλην τὴν κρηπῖδα 16 αὐτοῦ, ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν· Καὶ ἔστη τὰ (σ) ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς μακρὰν (τ) σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιαρίμ· τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν (υ) θάλασσαν Ἀραβὰ θάλασσαν ἁλὸς, ἕως εἰς τὸ τέλος 17 ἐξέλιπε. Καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

Et erit, cùm quieverint pedes ſacerdotum levantium arcam teſtamenti Domini univerſæ terræ, in aqua Iordanis; aqua Jordanis deficiet: aqua autem deſcendens (c) ſtabit. Et pro- 14 movit populus è tabernaculis ſuis, ad tranſeundum Iordanem: ſacerdotes autem levaverunt arcam teſtamenti Domini priores populo. Dum autem ingrediebantur 15 ſacerdotes levantes arcam teſtamenti, in Iordanem: & pedes ſacerdotum levantium arcam teſtamenti Domini tincti ſunt in parte aquæ Iordanis: Iordanes autem plenus erat per totam crepidinem ſuam, ſicut (d) dies meſſis tritici. Et ſteterunt 16 aquæ deſcendentes deſuper: ſtetit (e) concretio una recedens longè valdè (f) vehementer uſque ad partem Cariathiarim: quæ autem deſcendebat, deſcendit in mare Araba, mare Salis; donec in finem defecit. Et populus ſte- 17 tit contra Hiericho. Et ſteterunt ſacerdotes levantes arcam teſtamenti Domini ſuper aridam in medio Iordanis. Et omnes filii Iſrael tranſibant per aridam, donec conſummavit omnis populus tranſiens Iordanem.

MS.A. (ξ) ἦραν (ο) ἱερεῖς αἴροντες (π) κιβωτὸν ἐβάφησαν εἰς τὸ μέρος (ρ) ἐπλήρου (σ) ὕδατα καταβαίνοντα (τ) σφόδρα ἕως (υ) θάλασσαν τῶν ἁλῶν, ἕως

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ ἐπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε κύριος (α) 2 τῷ Ἰησοῖ, λέγων, (β) Παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ 3 τοῦ λαοῦ, ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς, Σύνταξον (γ) αὐτοῖς· καὶ ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἑτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, (δ) θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν, οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ 4 τὴν νύκτα. Καὶ ἀνακαλεσάμενος Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, 5 ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς, Εἶπεν (ε) αὐτοῖς, Προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ (ζ) ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον, ἀράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν (η) τῶν δώδεκα 6 φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, Ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντός· ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὔριον, λέγων, Τί 7 εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ἡμῖν; Καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου, λέγων, Ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτόν. καὶ ἔσονται (θ) οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος.

CAP. IV.

ET poſtquàm conſummavit omnis populus tranſiens Iordanẽ, & dixit Dominus Ieſu, dicens; 2 Aſſumens viros de populo, unum ex unaquaq; tribu, Præcipe (a) 3 eis: & tollite de medio (b) Iordanis paratos duodecim lapides, & hos transferentes ſimul (c) vobiſcum ipſis, ponite eos in caſtris veſtris, ubicunq; caſtrametati fueritis ibi nocte. Et revo- 4 cans Ieſus duodecim viros de honoratis ex filiis Iſrael, unum ex unaquaque tribu, Dixit eis; 5 Accedite (d) coram me ante faciem Domini in medium Iordanis: Et auferens inde unuſquiſque lapidem, tollat ſuper humeros ſuos ſecundùm numerum duodecim tribuum Iſrael: Ut ſint 6 vobis hi in ſignũ poſitum ſemper. Ut quando interrogaverit te filius tuus cras, dicens; Quid ſunt lapides hi nobis? Et tu manife- 7 ſtabis filio tuo, dicens; Quoniam defecit Iordanis fluvius à facie arcæ teſtamenti Domini univerſæ terræ; dum tranſibat eum. Et erunt vobis lapides iſti memoriale filiis Iſrael uſque in æternum.

MS.A. (α) πρὸς Ἰησοῦν, (β) Παραλαβὼν ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἄνδρας, ἕνα ἐφ᾽ ἑκάστης (γ) αὐτοῖς, λέγων, Ἀνέλεσθε ἐντεῦθεν ἐκ μέσου (δ) θήσετε αὐτοὺς (ε) αὐτοῖς Ἰησοῦς, Προσαγάγετε (ζ) ἀνελόμενος ἀράτω ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἕνα ἐπὶ τῶν ὤμων (η) τῶν φυλῶν (θ) ὑμῖν οἱ λίθοι οὗτοι μνημόσυνον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ויהי כמנח פרסת רגלי כהניא נטלי ארונא דיי רבון כל־ארעא במי ירדנא מי ירדנא
14 יפסקון מיא דנחתין מלעילא ויקומון רוקבא חד׃ והוה כד נטלו עמא מקרויהון
15 למעבר ית ירדנא וכהניא נטלי ארונא דקימא קדם עמא׃ וכממטי נטלי ארונא עד
ירדנא ורגלי כהניא נטלי ארונא טבילא בקצת מיא וירדנא מלי על כל־כפוהי כל יומי
16 חצדא׃ וקמו מיא דנחתין מלעלא קמו רוקבא חד רחיקין לחדא מאדם קרתא דבסטר
צרתן ודנחתין לימא דמישרא לימא דמלחא שלימו פסקו ועמא עברו לקביל יריחו׃
17 וקמו כהניא נטלי ארון קימא דיי ביבשתא בגו ירדנא מתקניא וכל ישראל עברין
ביבשתא עד דשלימו כל עמא למעבר ית ירדנא׃
ד
1 והוה כד שלימו כל עמא למעבר ית ירדנא ואמר יי ליהושע למימר׃ דברו לכון מן 2
עמא תרי עשר גברין גברא חד גברא חד משבטא׃ ופקידו יתהון למימר טולו לכון 3
מכא מגו ירדנא מאתר מיקם רגלי כהניא מתקניא תרתי עסרי אבניא ותעברנון
4 יתהון עמכון ותחתון יתהון בבית מבתא דתביתון ביה בליליא׃ וקרא יהושע לתרי
5 עשר גברא דאתקין מבני ישראל גברא חד גברא חד משבטא׃ ואמר להון
יהושע עברו קדם ארונא דיי אלהכון לגו ירדנא וארימו לכון גבר אבנא חדא על
6 כתפיה למנין שבטיא דבני ישראל׃ בדיל דתהי דא את ביניכון ארי ישאלון
7 בניכון מחר למימר מה אבניא האלין לכון׃ ותימרון להון די פסקו מי ירדנא מן
קדם ארון קימא דיי במעבריה בירדנא פסקו מי ירדנא ויהוין אבניא האלין לדכרנא
לבני ישראל עד עלמא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et erit, cum quieverint plantæ pedum ſacerdotum ferentium arcam Domini 13 dominatoris omnis terræ, in aquis Jordanis; aquæ Jordanis abſcindentur; aquæ quæ deſcendunt deſuper; & conſurgent acervo uno. Et fuit, cum ſur- 14 rexerunt popul⁹ ex tabernaculis ſuis ad tranſeundum Jordanem, & ſacerdotes ferentes arcam fœderis coram populo. Et ut pervenerunt ferentes arcam 15 uſque ad Jordanem, & pedes ſacerdotum tollentium arcam, intincti fuerunt in extremitate aquarum: & Jordanis impletus eſt ſuper omnes ripas ſuas omnibus diebus æſtatis. Et ſteterunt aquæ, quæ deſcendebant deſuper, ſte- 16 terunt cumulo uno; quæ dilatatæ ſunt valde ab Adam urbe quæ juxta Sarthan; & quæ deſcendebant in mare planitiei, in mare Salis, conſumptæ ſunt, defecerunt: & populus tranſierunt è regione Jericho. Et ſteterunt ſacerdo- 17 tes ferentes arcam fœderis Domini in ſicco, in medio Jordanis præparati: & omnis Iſrael tranſibant in ſicco, donec conſummaverunt omnis populus tranſire Jordanem.

CAP. IV.

ET fuit quando conſummaverunt omnis populus tranſire Jordanem, & 1 ait Dominus ad Joſue, dicendo: Tollite vobis de populo duodecim vi- 2 ros, virum unum, virum unum ex tribu. Et jubete eis, dicendo: Tollite 3 vobis hinc de medio Jordanis, de *loco ſtationis* pedum ſacerdotũ accinctorum, duodecim lapides: & transferetis eos vobiſcum; & collocabitis eos in loco hoſpitii, in quo hoſpites eritis in nocte. Et vocavit Joſue duodecim viros, 4 quos conſtituit, ex filiis Iſrael, virum unum, virum unum ex tribu. Et dixit 5 eis Joſue: Tranſite ante arcam Domini Dei veſtri intra Jordanem, & tollite vobis vir lapidem unum ſuper humerum ſuum, ad numerum tribuum filiorum Iſrael: Ut ſit vobis hoc ſignum inter vos, quando interrogaverint filii veſtri 6 cras dicendo: Quid lapides iſti vobis? Et dicetis eis: Quòd defecerunt 7 aquæ Jordanis ex ante faciem arcæ fœderis Domini: quando tranſibat illa per Jordanem, defecerunt aquæ Jordanis: & erunt lapides iſti in monumentum filiis Iſrael uſq; in ſeculum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܐ ܕܢܬܢܝܚܢ ܦܣܬܐ ܕܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܠܝܢ ܠܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܡܪܗ 13
ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܒܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܀ ܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܢܬܦܠܓܘܢ. ܡ̈ܝܐ ܕܢܚܬܝܢ ܡܢ ܠܥܠ ܀
ܢܩܘܡܘܢ ܐܝܟ ܕܒܙܩܐ ܚܕ. ܒܠܚܘܕܝܗܝܢ. * ܘܟܕ ܫܩܠܘ ܥܡܐ ܡܢ ܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܠܡܥܒܪ 14
ܝܘܪܕܢܢ. ܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܠܝܢ ܗܘܘ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܥܡܐ. * ܘܟܕ 15
ܥܠܘ ܫܩܘ̈ܠܝ ܩܒܘܬܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ ܀ ܘܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܠܝܢ ܗܘܘ ܩܒܘܬܐ.
ܐܨܛܒܥ ܒܣܦܘ̈ܬ ܡ̈ܝܐ. ܘܝܘܪܕܢܢ ܡܠܐ ܗܘܐ ܥܠ ܟܐܦ̈ܘܗܝ. ܟܠܗܘܢ ܝܘ̈ܡܬܐ ܕܚܨܕܐ. * ܘܩܡܘ 16
ܡ̈ܝܐ ܕܢܚܬܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܠܥܠ ܀ ܘܩܡܘ ܐܝܟ ܕܒܙܩܐ ܚܕ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ. ܐܪܚܩܘ ܛܒ ܡܢ ܐܪܡ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܢܒ ܨܪܬܢ. ܘܕܢܚܬܝܢ ܠܝܡܐ ܕܡܥܪܒܐ ܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܦܣܩܘ ܘܐܫܬܠܡܘ.
ܥܡܐ ܕܝܢ. ܥܒܪܘ ܠܘܩܒܠ ܐܝܪܝܚܘ. * ܘܩܡܘ ܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܠܝܢ ܗܘܘ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ 17
ܕܡܪܝܐ. ܒܝܒܫܐ ܒܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܙܕܪܙܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܒܪܘ ܒܝܒܫܐ.
ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ ܀ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. * ܕܒܪܘ ܠܟܘܢ ܡܢ 1 2
ܥܡܐ ܬܪ̈ܥܣܪ ܓܒܪܝܢ ܀ ܚܕ ܚܕ ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܒܛܐ. * ܘܦܩܕܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. 3
ܫܩܘܠܘ ܠܟܘܢ ܡܟܐ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܬܚܝܬ ܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܀ ܛܝܒܘ ܬܪ̈ܬܥܣܪܐ
ܟܐܦ̈ܝܢ. ܘܐܥܒܪܘ ܐܢܝܢ ܥܡܟܘܢ. ܘܣܝܡܘ ܐܢܝܢ ܒܒܝܬ ܡܒܬܐ. ܕܬܒܝܬܘܢ ܒܗ ܒܠܠܝܐ.
* ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܠܬܪ̈ܥܣܪ ܓܒܪܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܛܝܒܘ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܀ ܚܕ ܚܕ ܓܒܪܐ ܡܢ 4
ܫܒܛܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܥܒܪܘ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܒܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. 5
ܘܫܩܘܠܘ ܓܒܪ ܟܐܦܐ ܚܕܐ ܥܠ ܟܬܦܗ. ܒܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛ̈ܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܕܬܗܘܐ ܗܕܐ 6
ܐܬܐ ܒܝܢܬܟܘܢ. ܕܡܐ ܢܫܐܠܘܢܟܘܢ ܒܢ̈ܝܟܘܢ ܡܚܪ ܘܢܐܡܪܘܢ ܠܟܘܢ ܀ ܡܢܐ ܐܢܝܢ
ܟܐܦ̈ܐ ܗܠܝܢ. * ܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܕܐܬܦܠܓܘ ܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܀ ܡܢ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ 7
ܕܡܪܝܐ ܀ ܟܕ ܥܒܪܢ ܒܝܘܪܕܢܢ ܐܬܦܠܓܘ ܡ̈ܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܗܘܝ ܗܠܝܢ ܟܐܦ̈ܐ ܕܘܟܪܢܐ
ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ.

Et quum quieverint plantæ pedum ſacerdotum ferentium arcam Domini dominatoris totius terræ in aquis Jordanis, aquæ Jordanis ſcindentur; aquæ supernè deſcendentes conſiſtent quaſi in utre quodam ſeorſim. 13 Quum ergò ſolviſſet populus è tabernaculis ſuis ut trajiceret Jordanem, ſacerdotes qui ferebant arcam fœderis Domini, præcedebant populum: 14 Cúmq; perveniſſent portitores arcæ ad Jordanem uſque, & pedes ſacerdotum qui ferebant arcam, tincti fuiſſent in oris aquarum, (porrò Jordanis plenus erat ad ſumma uſq; labra cunctis diebus meſſis) 15 Conſtiterunt aquæ quæ ſupernè defluebant; conſtiterunt *inquam*, quaſi in utre quodam ſeorſùm, valdè procul ab Aram civitate quæ eſt ſecus Sartam: quæ verò defluebant ad mare Occidentale, mare *ſcilicet* ſalis, ſeparatæ defecerunt: populus autem tranſiit è regione Jericho. 16 Et ſacerdotibus qui ferebant arcam fœderis Domini, ſicco pede intra Jordanem conſiſtentibus, accinxerunt ſe omnes Iſraelitæ, & ſicco pede tranſierunt, donec finem feciſſet univerſus populus tranſeundi Jordanem. 17

CAP. IIII.

Quum autem finem feciſſet populus tranſeundi Jordanem, dixit Dominus ad Jeſum, 1 Sumite vobis è populo duodecim viros, ſingulos viros è *qualibet* tribu: 2 Atque his præcipe, ac dicito illis, Tollite vobis hinc è medio Jordanis de ſub pedibus ſacerdotum, parate duodecim lapides, eóſque tranſvehite vobiſcum, & reponite in diverſorio in quo eſtis *hâc* nocte permanſuri. 3 Advocans igitur Jeſus duodecim viros quos præparaverant de filiis Iſrael, ſingulos viros è *ſingulis* tribubus, 4 Ait illis Jeſus, Tranſite ante arcam Domini Dei veſtri per medium Jordanem, & imponite quiſque lapidem ſuum humero ſuo, juxta numerum tribuum filiorum Iſrael, 5 Ut ſit ſignum iſtud inter vos: ut quum interrogabunt vos filii veſtri cras, dicéntque vobis, Quid ſunt hi lapides? 6 Reſpondeatis eis diſciſſas fuiſſe aquas Jordanis à conſpectu arcæ fœderis Domini; quum tranſiremus per Jordanem, diſciſſas fuiſſe aquas Jordanis, & lapides iſtos factos fuiſſe monumentum filiis Iſrael in æternum. 7

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * ويكون عند استقرار اقدامكم قدام الائمة حاملين صندوق عهد الرب مولا جميع الخلق
14 في مياه الاردن ينقطع الماء المنحدر من فوق ويقف طودا واحدا * فلما رحل القوم من مضاربهم
15 حتى يعبروا الاردن * والكهنة حاملون صندوق العهد قدام الشعب * وعند دخول حاملي
الصندوق الى الاردن وانغماس ارجلهم في الماء * والاردن ماضيا على كل شطوطه * وكان ايام
16 الحصاد * فانفرج باثنين * ووقف الماء المنحدر من فوق طودا واحدا جامدا بعيدا جدا منهم *
والماء المنحدر اسفل سال هابطا الى بحر السبخة وبحر الملح * وفني وانقطع * ووقف القوم مقابل
17 اريحا * ووقف الكهنة حاملون صندوق عهد الله في الجفاف في وسط الاردن بترتيب * وجميع بني
اسرائيل عابرون في اليبس الى ان فرغ الشعب من العبور الى الاردن بغير ماء *
1 2 * الفصل الرابع * * فقال الله ليوشع قولا * خذوا لكم من الشعب اثني عشر رجلا *
3 رجل واحد من كل سبط * ومرهم قائلا * ارفعوا من هاهنا من وسط الاردن من موضع وقوف
ارجل الائمة مستوي اثني عشر حجرا * وخذوهم معكم واقروهم في موضع المبيت الذي تبيتون
4 فيه الليلة * فاستدعا يوشع بالاثني عشر رجلا الذي رتب في بني اسرائيل * رجلا واحدا من كل
5 سبط * وقال لهم يوشع * اعبروا قدام صندوق عهد الرب الاهكم الى وسط الاردن * وارفعوا على كل
6 رجل منكم حجرا واحدا على كتفه بعدد اسباط بني اسرائيل * لاجل ان تكون هذه اية فيما
بينكم * وشهادة موضوعة الى الابد * اذا سالوكم بنوكم وقالوا لكم * اي شي هذه الحجارة
7 * تقولون لهم * ان الرب يبس بين ايدينا نهر الاردن عند خروجنا من مصر ومعنا صندوق عهد
الله * وعند جوازنا في الاردن انقطع ماء الاردن * فتكون هذه الحجارة تذكرا لبني اسرائيل *

Contingct autem ut quum quieſcent pedes veſtri ante ſacerdotes portantes arcam fœderis Domini *dominatoris univerſæ creaturæ, in aquis Jordanis, diſcindatur aqua ſupernè fluens, ſtetque in montem unum.* 13 *Quum igitur profecta eſſet turba de tabernaculis ſuis, ut tranſiret Jordanem, & ſacerdotes portantes arcam fœderis populo præirent;* 14 *Ingreſſis iis qui ferebant arcam, in Jordanem, & intinctis pedibus eorum in aqua (Jordanis autem decurrebat per omnes ripas ſuas, erantque dies meſſis)* 15 *Diviſus eſt in duo, & ſtetit aqua ſupernè deſcendens, in montem unum ſolidum, procul valdè ab eis; aqua verò deorſùm deſcendens fluxit, ruens in maria planitiei & mare ſalis, & conſumpta eſt atq; defecit. Stetitque populus è regione Jericho.* 16 *Et ſteterunt ſacerdotes portantes arcam fœderis* Dei, *in ſicco, in medio Jordane, ordinatim, dum omnes filii Iſrael tranſirent per ſiccum, donec finiiſſet populus tranſire Jordanem ſine aqua.* 17

CAP. IV.

Dixit præterea Deus *ad Joſue ſermonem* hujuſmodi, 1 *Tollite vobis è populo duodecim viros, virum unum de qualibet tribu,* 2 Et *præcipe eis dicens, Tollite vobis hinc è medio Jordane, è loco ubi ſteterunt pedes ſacerdotum, parem* numerum *duodecim lapidum: & ſumite illos vobiſcum, & reponite eos in loco pernoctationis in quo pernoctabitis hâc nocte.* 3 *Itaque vocare fecit Joſue duodecim viros, quos diſpoſuerat inter filios Iſrael, virum unum è qualibet tribu;* 4 Et *ait illis Joſue, Tranſite ante arcam fœderis* Domini Dei *veſtri in medium Jordanē, & tollat unuſquiſq; veſtrûm lapidem unum ſuper humerum ſuum, pro numero tribuum filiorum Iſrael;* 5 *Ut ſit hoc inter vos ſignum & teſtimonium repoſitum in ſempiternum. Quando interrogabunt vos filii veſtri ac dicent vobis, Quid ſunt hi lapides?* 6 *Dicetis eis,* Dominus *arefecit ante nos fluvium Jordanē, quū egreſſi ſumus ex Ægypto, dum eſſet nobiſcum arca fœderis* Dei; *nam tranſeunte illâ per Jordanem, diſſecta fuit aqua Jordanis.* Eruntque *lapides iſti monimentum filiis Iſrael.* 7

ספר יהושע : ד

; Jehoſuah præceperat quemadmodum ,Iſrael filii ſic fecerunt Et
8 ויעשו־כן בני־ישראל כאשר צוה יהושע
quemadmodum ,Jarden medio de lapides duodecim tulerunt &
וישאו שתי־עשרה אבנים מתוך הירדן כאשר
: Iſrael filiorum tribuum numerum *in* Jehoſuah ad Dominus eſt locutus
דבר יהוה אל־יהושע למספר שבטי בני־ישראל
.ibi eos poſuerunt & ,diverſorium ad ſecum eos fecerunt tranſire &
ויעברום עמם אל־המלון וינחום שם:
,Jarden medio in Jehoſuah erexit lapides duodecim Et
9 ושתים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן
fuerunt & : fœderis arcam portantiũ ſacerdotum *pedum ſtatione* ſub
תחת מצב רגלי הכהנים נשאי ארון הברית ויהיו
arcam portantes ſacerdotes Et .hanc diem ad uſque ibi
10 שם עד היום הזה: והכהנים נשאי הארון
præcepit quod ,verbum omne *conſummari ad uſque*,Jarden medio in *ſtantes*
עמדים בתוך הירדן עד־תם כל־הדבר אשר־צוה
quæ omnia juxta populum ad *loquendum ad* ,Jehoſuah Dominus
יהוה את־יהושע לדבר אל־העם ככל אשר־
.tranſierunt & populus feſtinaverunt & : Jehoſuah Moſeh præcepit
צוה משה את־יהושע וימהרו העם ויעברו:
arca tranſivit & ,tranſire *populus omnis conſummavit ſicut* ,fuit Et
11 ויהי כאשר־תם כל־העם לעבור ויעבר ארון־
,Reuben filii Tranſieruntque *.populi facies ad* ſacerdotes & Domini
12 יהוה והכהנים לפני העם: ויעברו בני־ראובן
filiorum facies ad quintati Menaſſeh tribus dimidia & ,Gad filii &
ובני־גד וחצי שבט המנשה חמשים לפני בני
quadraginta Circiter .Moſeh eos ad fuerat locut⁹ quemadmodũ ,Iſrael
13 ישראל כאשר דבר אליהם משה: כארבעים
campeſtria ad prælium ad *Domini facies ad* tranſierũt *exercitus accincti mille*
אלף חלוצי הצבא עברו לפני יהוה למלחמה אל ערבות
omnis oculis in Jehoſuah Dominus magnificavit ipſa die In .Jericho
14 יריחו: ביום ההוא גדל יהוה את־יהושע בעיני כל־
omnibus,Moſeh timuerunt quemadmodum ,eum timuerunt & : Iſrael
ישראל ויראו אתו כאשר יראו את־משה כל־
: dicendo ,Jehoſuah ad Dominus Dixitque .ejus vitæ diebus
15 ימי חייו: ויאמר יהוה אל־יהושע לאמר:
aſcendant & ,teſtimonii arcam portantibus ſacerdotibus Præcipe
16 צוה את־הכהנים נשאי ארון העדות ויעלו
Aſcendite : dicendo ,ſacerdotibus Jehoſuah præcepit Et .Jarden ex
17 מן־הירדן: ויצו יהושע את־הכהנים לאמר עלו
fœderis arcam portantes ſacerdotes *aſcendendo in* ,fuit Et .Jarden ex
18 מן־הירדן: ויהי בעלות הכהנים נשאי ארון ברית־
ad ſacerdotum pedum *volæ ſunt evulſæ* ,Jarden medio de Domini
יהוה מתוך הירדן נתקו כפות רגלי הכהנים אל
heri ſicut iverunt & ,ſuum locum ad Jarden aquæ ſunt reverſæ & ,ſiccum
החרבה וישבו מי־הירדן למקומם וילכו כתמול־
Jarden ex aſcenderunt populus Et .ſuas ripas omnes *ſuper* nudiuſtertius
19 שלשום על־כל־גדותיו: והעם עלו מן־הירדן
extremo in Ghilgal in ſunt caſtrametati & ,primi menſis decima in
בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל בקצה
,illos lapides duodecim Et .Jericho orientis
20 מזרח יריחו: ואת שתים עשרה האבנים האלה
Dixitque .Ghilgal in Jehoſuah ſtatuit ,Jarden ex *acceperunt* quos
21 אשר לקחו מן־הירדן הקים יהושע בגלגל: ויאמר
veſtri filii interrogaverint *Quod* : dicendo ,Iſrael filios ad
אל־בני ישראל לאמר אשר ישאלון בניכם
? iſti lapides Quid : dicendo ,ſuos patres cras
מחר את־אבותם לאמר מה האבנים האלה:
Iſrael tranſivit *arida In* : dicendo,veſtros filios facietis cognoſcere Et
22 והודעתם את־בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל
.hunc Jarden
את־הירדן הזה:

Verſio VULG. LAT.

8 Fecerunt ergò filii Iſrael ſicut præcepit eis Joſue, portantes de medio Jordanis alveo duodecim lapides, ut Dominus ei imperârat, juxta numerum filiorum Iſrael, uſque ad locum in quo caſtrametati ſunt, ibíque poſuerunt eos. 9 Alios quoque duodecim lapides poſuit Joſue in medio Jordanis alveo, ubi ſteterunt ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis: & ſunt ibi uſque in præſentem diem. 10 Sacerdotes autem, qui portabant arcam, ſtabant in Jordanis medio, donec omnia complerentur, quæ Joſue, ut loqueretur ad populum, præceperat Dominus, & dixerat ei Moyſes. Feſtinavítque populus, 11 & tranſiit. Cúmque tranſiſſent omnes, tranſivit & arca Domini, ſacerdotéſque pergebant ante populum. 12 Filii quoque Ruben, & Gad, & dimidia tribus Manaſſe, armati præcedebant filios Iſrael, ſicut eis præceperat 13 Moyſes: Et quadraginta pugnatorum millia per turmas, & cuneos, incedebant per plana atque campeſtria 14 urbis Jericho. In die illo magnificavit Dominus Joſue coram omni Iſrael, ut timerent eum, ſicut timuerant Moy-15 ſen, dum adviveret. Dixít-16 que ad eum, Præcipe ſacerdotibus, qui portant arcam fœderis, ut aſcendant de Jor-17 dane. Qui præcepit eis, dicens; Aſcendite de Jordane. 18 Cúmque aſcendiſſent portantes arcam fœderis Domini, & ſiccam humum calcare cœpiſſent, reverſæ ſunt aquæ in alveum ſuum, & fluebant ſicut 19 antè conſueverant. Populus autem aſcendit de Jordane, decimo die menſis primi, & caſtrametati ſunt in Galgalis contra Orientalem pla-20 gam urbis Jericho. Duodecim quoque lapides, quos de Jordanis alveo ſumpſerant, 21 poſuit Joſue in Galgalis. Et dixit ad filios Iſrael, Quando interrogaverint filii veſtri cras patres ſuos, & dixerint eis; Quid ſibi volunt lapi-22 des iſti? Docebitis eos, atque dicetis, Per arentem alveum tranſivit Iſrael Jordanem iſtum,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰησοῖ. καὶ (ι) ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα (κ) ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ (λ) ἀπέθηκαν ἐκεῖ. 9 Ἔστησε δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ (μ) τῷ Ἰορδάνῃ, ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου· καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 10 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, (ν) ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς (ξ) πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ. καὶ ἔσπευσεν ὁ λαός, (ο) καὶ διέβησαν. 11 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν. 12 Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβήν, καὶ οἱ υἱοὶ Γάδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωυσῆς. 13 Τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἱεριχὼ πόλιν. 14 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησε κύριος τὸν Ἰησοῦν (π) ἐναντίον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν, (ρ) ὥσπερ 15 Μωυσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη. Καὶ εἶπε κύ-16 ριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων, Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ 17 Ἰορδάνου. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων, Ἔκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 18 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου (σ) ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας (τ) ἐπὶ τῆς γῆς, ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ (υ) χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπῖδος. 19 Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς 20 Ἱεριχώ. Καὶ τοὺς δώδεκα (φ) λίθους τούτους, οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, 21 ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις, Λέγων, Ὅταν ἐρωτῶσιν (χ) ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, 22 λέγοντες, Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι; Ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, Ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν (ψ) Ἰορδάνην τοῦτον,

Et fecerunt ſic filii Iſrael, ſecundùm quod mandavit Dominus Ieſu. Et aſſumentes duodecim lapides de medio Iordanis, ſicut præcepit Dominus Ieſu in conſummatione tranſitûs filiorum Iſrael; & portaverunt unà ſecum in caſtra: & depoſuerunt ibi. 8 *Statuit autem Ieſus & alios duodecim lapides in ipſo Iordane, in loco qui fuit ſub pedibus ſacerdotum levantium arcam teſtamenti Domini. Et ſunt ibi uſq; in hodiernam diem.* 9 *Steterunt autem ſacerdotes, qui levabant arcam teſtamenti in Iordane: quoaduſque conſummavit Ieſus (ſ) omnia, quæ mandavit Dominus annuntiare populo. Et feſtinavit populus & tranſierunt.* 10 *Et factum eſt, poſtquàm conſummavit omnis populus tranſire; & tranſivit arca teſtamenti Domini; & lapides ante eos.* 11 *Et tranſierunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidii de tribu Manaſſe parati ante filios Iſrael; ſicut mandaverat eis Moyſes:* 12 *Quadraginta mille benè accincti in pugnam tranſierunt coram Domino in bellum ad Hiericho civitatem.* 13 *In illa die auxit Dominus Jeſum coram univerſo genere Iſrael: & timebant eũ, ſicut Moyſen, quanto tempore vixit.* 14 *Et dixit Dominus ad Jeſum, dicens;* 15 *Manda ſacerdotibus portantibus arcam (g) teſtamenti teſtimonii Domini aſcendere è Iordane.* 16 *Et mandavit Ieſus ſacerdotibus, dicens; Aſcendite è Iordane.* 17 *Et factum eſt, poſtquàm aſcenderunt ſacerdotes levantes arcam teſtamenti Domini è Jordane, & poſuerunt pedes ſuper terram; fluxit aqua Jordanis ad regionem: & ibat, ſicut herì & nudiùs tertiùs, per totam crepidinem.* 18 *Et populus aſcendit è Jordane decimâ menſis primi. Et caſtrametati ſunt filii Iſrael in Galgalis ad partem quæ eſt ad ortum Solis à Hiericho.* 19 *Et duodecim lapides iſtos, quos ſumpſit ex Jordane, ſtatuit Jeſus in Galgalis, Dicens;* 20 *Quando interrogant vos filii veſtri dicentes, quid ſunt lapides hi?* 21 *Annuntiate filiis veſtris, Quia ſuper aridam tranſiit Iſrael Jordanem hunc,* 22

MS.A. (ι) λαβόντες (κ) αὐτοῖς (λ) ἀπέθηκεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Ἕστηκεν δὲ (μ) τῷ Ἰορδανῷ, (ν) ἕως συνετέλεσεν (ξ) πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος Ἰησοῖ ἀναγγεῖλαι (ο) καὶ διέβη. Καὶ (π) ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους (ρ) ὥσπερ ἐφοβοῦντο Μωυσῆν, (σ) ἐκ μέσου τοῦ (τ) ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὥρμησεν (υ) ἐχθὲς (φ) λίθους, οὓς (χ) οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὑμᾶς, λέγοντες, (ψ) Ἰορδάνην, Ἀποξηράναντος

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ועבדו כן בני ישראל כמא די פקד יהושע ונטלו תרתא עשרי אבניא מגו ירדנא כמא
דמליל יי עם יהושע למנין שבטיא דבני ישראל ואעברונון עמהון לבית מבתא
9 ואצנעונון תמן : ותרתא עשרי אבניא אקים יהושע בגו ירדנא באתר מקם רגלי
10 כהניא נטלי ארונא דקימא והוו תמן עד יומא הדין : וכהניא נטלי ארונא קימין
בגו ירדנא עד דשלים כל פתגמא דפקד יי ית יהושע למללא עם עמא ככל דפקד
11 משה ית יהושע ואוחיאו עמא ועברו : והוה כד שלים כל עמא למעבר ועבר
12 ארונא דיי וכהניא קדם עמא : ועברו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא דמנשה
13 מזרזין קדם בני ישראל כמא דמליל עמהון משה : כארבעין אלפין מזרזי חילא עברו
14 קדם עמא דיי לקרבא למישרי יריחו : ביומא ההוא רבי יי ית יהושע בעיני כל
15 ישראל ודחילו מניה כמא דהוו דחלין מן משה כל יומי חיוהי : ואמר יי ליהושע
16 17 למימר : פקד ית כהניא נטלי ארונא דסהדותא ויסקון מן ירדנא : ופקד
18 יהושע ית כהניא למימר סקו מן ירדנא : והוה כד בעו למסק כהניא נטלי ארון
קימא דיי מגו ירדנא אתנגידא פרסת רגלי כהניא ונחא על יבשתא ותבו מי ירדנא
19 לאתריהון ואזלו כמאתמלי ומדקדמוהי על־כל־כפוהי : ועמא סליקו מן ירדנא
20 בעשרא לירחא קדמאה ושרו בגלגלא בסיפי מדנח יריחו : וית תרתא עשרי אבניא
21 האלין דנסיבו מן ירדנא אקים יהושע בגלגלא : ואמר לבני ישראל למימר דישאלון
22 בניכון מחר ית אבהתהון למימר מה אבניא האלין : ותהודעון ית בניכון למימר
ביבשתא עבר ישראל ית ירדנא הדין :

PARAPH, CHALD, Verſio Latina.

Et fecerunt ſic filii Iſrael, ſicut juſſit Joſue; & tulerunt duodecim lapides 8 de medio Jordanis, ſicut locutus eſt Dominus cum Joſue, ad numerum tribuum filiorum Iſrael: & tranſtulerunt illos ſecum ad locum hoſpitii, & repoſuerunt eos ibi. Et duodecim lapides ſtatuit Joſue in medio Jordanis in 9 loco ſtationis pedum ſacerdotum ferentium arcam fœderis, & fuerunt ibi uſque ad diem hunc. Et ſacerdotes ferentes arcam ſtabant in medio 10 Jordanis, quoad perfectum eſt omne verbum quod juſſit Dominus Joſue ad loquendum cum populo, juxta omnia quæ juſſit Moſes Joſue: & feſtinaverunt populus, & tranſierunt. Et fuit, quando finiit omnis populus tranſire, 11 & tranſivit arca Domini & ſacerdotes ante populum. Et tranſierunt filii 12 Ruben, & filii Gad, et dimidium tribus Manaſſe armati ante filios Iſrael, ſicut locutus eſt cum eis Moſes. Quaſi quadraginta millia armatorum virtu- 13 tis tranſierunt ante populum Domini ad bellum in planitiem Jericho. In die 14 illo magnificavit Dominus Joſue in oculis omnis Iſrael; et timuerunt eum, ſicut fuerant timentes Moſen omnibus diebus vitæ ejus. Et ait Dominus ad 15 Joſue, dicendo: Jube ſacerdotibus, ferentibus arcam teſtimonii, ut exeant ex 16 Jordane. Et juſſit Joſue ſacerdotibus, dicendo: Exite ex Jordane. Et fuit 17 cùm feſtinarent exire ſacerdotes ferentes arcam fœderis Domini de medio 18 Jordanis, educta eſt planta pedum ſacerdotum, et quievit ſuper aridam; et reverſæ ſunt aquæ Jordanis in locum ſuum: et iverunt ut ab heſterno et ut ab ante eum, ſuper omnes ripas ſuas. Et populus exiverunt ex Jordane in de- 19 cimo menſis primi; et manſerunt in Ghilgala, in finibus Orientis Jericho. Et 20 duodecim lapides eos quos tulerant ex Jordane, ſtatuit Joſue in Ghilgalâ. Et 21 ait filiis Iſrael, dicendo: Quòd interrogabunt filii veſtri cras patres ſuos, dicendo: Quid lapides iſti? Et ſcire facietis filios veſtros, dicendo: Per 22 ſiccum tranſivit Iſrael Jordanem hunc.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܫܩܠܘ ܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝܢ 8
ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ ܆ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܘܥܒܪܘ ܐܢܘܢ ܥܡܗܘܢ ܠܒܝܬ ܡܒܬܐ. ܘܫܒܩܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. * ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝܢ 9
ܐܩܝܡܘ ܕܫܩܠܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ ܆ ܡܢ ܬܚܝܬ ܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ
ܡܐܢܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ ܆ ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ 10
ܡܐܢܘܬܐ ܆ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܒܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓ̈ܡܐ ܕܦܩܕ
ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܠܡܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܠܝܫܘܥ. ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܥܡܐ
ܘܥܒܪܘ. * ܘܟܕ ܥܒܪ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܫܘܡܠܝܐ. ܥܒܪܬ ܐܦ ܡܐܢܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܟܗ̈ܢܐ 11
ܩܕܡ ܥܡܐ ܆ * ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܆ ܟܕ 12
ܡܙܝܢܝܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܆ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ. * ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܕ 13
ܡܙܪܙܝܢ ܠܩܪܒܐ ܆ ܥܒܪܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܩܪܒܐ ܠܡܫܪܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. * ܒܗܘ ܒܝܘܡܐ 14
ܗܘ ܆ ܐܪܒܝ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ ܩܕܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܚܠܘ ܡܢܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܕܚܠܝܢ
ܗܘܘ ܡܢ ܡܘܫܐ ܆ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. * ܦܩܘܕ ܠܟܗ̈ܢܐ 15 16
ܕܫܩܝܠܝܢ ܡܐܢܘܬܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܆ ܘܢܣܩܘܢ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܟܗ̈ܢܐ. 17
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܣܩܘ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܟܕ ܣܠܩܘ ܟܗ̈ܢܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܡܐܢܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ 18
ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ ܆ ܫܪܝܘ ܦܣ̈ܬܐ ܕܪ̈ܓܠܝܗܘܢ ܕܟܗ̈ܢܐ ܒܝܒܫܐ ܆ ܘܗܦܟܘ
ܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܠܕܘܟܬܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܆ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܣܦܘ̈ܬܗ
ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܥܡܐ ܣܠܩ ܡܢ ܓܘ ܝܘܪܕܢܢ ܆ ܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. ܘܫܪܘ ܒܓܠܓܠܐ ܆ 19
ܒܡܕܢܚܗ ܕܐܝܪܝܚܘ. * ܘܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝܢ ܆ ܗܠܝܢ ܕܫܩܠܘ ܡܢ ܓܘ 20
ܝܘܪܕܢܢ ܆ ܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ ܒܓܠܓܠܐ. * ܘܐܡܪ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܢܫܐܠܘܢܟܘܢ 21
ܒܢܝܟܘܢ ܡܚܪ ܘܢܐܡܪܘܢ ܠܟܘܢ. ܡܢܐ ܐܢܝܢ ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ ܆ * ܚܘܘ ܐܢܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ. 22
ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܕܒܝܒܫܐ ܥܒܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܝܘܪܕܢܢ ܗܢܐ.

Et ita fecerunt filii Iſrael, prout præcepit 8
eis Jeſus : tuleruntque duodecim lapides è
medio Jordanis, prout dixerat Dominus ad
Jeſum, juxta numerum tribuum filiorum
Iſrael : & tranſvexerunt eos ſecum ad diver-
ſorium, & reliquerunt eos illic. Lapides 9
inquam duodecim erexerunt, quos tulerant è
medio Jordanis de ſub pedibus ſacerdotum
portantium arcam fœderis Domini, ibique
manſerunt ad hodiernum uſque diem. Sa- 10
cerdotes verò ferentes arcam Domini con-
ſiſtebant in medio Jordanis, quoad perfi-
cerentur ſermones omnes quos Dominus præ-
ceperat Jeſu ut diceret populo, quemadmodũ
præceperat Moſes Jeſu. Igitur populus feſti-
nantes tranſierunt. Cúmque univerſus po- 11
pulus plenè tranſiiſſet, tranſivit etiam ar-
ca Domini & ſacerdotes ante populum :
Tranſieruntque filii Rubil, & filii Gad, ac 12
dimidia tribus Manaſſis, armati ante filios
Iſrael, quemadmodum præceperat illis Mo-
ſes. Quadraginta millia accincti ad bel- 13
lum tranſiêre ante Dominum ad pugnam,
per planitiem Jericho. Eodem illo die 14
magnificavit Dominus Jeſum in præſentia
totius Iſraelis, & reveriti ſunt eum, quem-
admodum reverebantur Moſen, cunctis
diebus vitæ ipſius. Deinde dixit Dominus 15
ad Jeſum, Præcipe ſacerdotibus ferenti- 16
bus arcam teſtimonii, ut aſcendant è medio
Jordanis. Præcepit ergò Jeſus ſacerdotibus, 17
ac dixit eis, Aſcendite de medio Jordanis.
Et cùm aſcendiſſent ſacerdotes qui fere- 18
bant arcam fœderis Domini, de medio Jor-
danis, *ut primùm* quievêre plantæ pedum
ſacerdotum in ſicco, redierunt aquæ Jorda-
nis ad locum ſuum, fluxeruntque ut antea,
ſuper omnes ripas Jordanis. Aſcendit au- 19
tem populus è medio Jordanis decimâ
menſis primi, & caſtrametati ſunt in Gal-
gala ad plagam Orientalem Jericho. Et du- 20
odecim lapides illos, quos tulerant è me-
dio Jordanis, erexit Jeſus in Galgala. Et 21
dixit Jeſus ad filios Iſrael, Quum interro-
gârint vos filii veſtri cras, ac dixerint vo-
bis, Quid ſibi volunt hi lapides? Oſten- 22
dite eos filiis veſtris, & dicite illis, ſic-
co pede tranſiiſſe filios Iſrael Jordanem
iſtum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فصنع كذلك بنو اسرائيل حسب ما امرهم يوسع * وحملوا اثني عشر حجرا من وسط الاردن حيث 8
كان ارجل الائمة حاملي صندوق العهد * وهم هناك الى هذا اليوم * ولم يزالوا الائمة 10
حاملي الصندوق وقوفا في وسط الاردن الى ان فرغ ساير الخطاب الذي امر الله
يوسع به ان يقوله للقوم مثل ما وصى موسى ليوسع * واسرع الشعب وعبر * فلما 11
كان بعد عبور القوم جاز صندوق العهد والكهنة قدام القوم * وعبر بنو روبيل * 12
وبنو جاد * ونصف سبط منسا متسلحين قدام بني اسرائيل * حسبما كان امرهم موسى *
* نحو اربعين الفا مجردين للحرب عبروا قدام الله للقتال الى سباخ اريحا * في ذلك اليوم 13 14
عظم الله يوسع عند جميع بني اسرائيل * وهابوه كما هابوا موسى طول زمان حياته *
* وقال الله ليوسع قولا * مر الكهنة حاملي صندوق العهد بان يصعدوا من الاردن * فامر 15 16 17
يوسع الكهنة قولا * اصعدوا من الاردن * وكان عند صعودهم من الاردن * وعند ما 18
جعلت اقدامهم على الارض خارجا منه * عادت مياه الاردن الى رسمها * وجرت مثل
امس وما قبله على جميع شطوطه * والشعب صعد من الاردن في العاشر من الشهر 19
الاول * وحطوا الجلجال من شرقي اريحا * والاثنا عشر الحجر الذين اخذوا من الاردن 20
اقامهم يوسع في الجلجال * وقال لبني اسرائيل قولا * اذا سالكم بنوكم في غد * وقالوا 21
لكم لاي شي هذه الحجارة * فقولوا لهم ان في الجفاف عبر بنو اسرائيل عند خروجهم 22
من مصر هذا الاردن *

Et fecerunt ſic filii Iſrael, juxta id quod 8
præcepit eis Joſue, & tulerunt duodecim
lapides è medio Jordane, è loco *ubi e-*
rant pedes ſacerdotum portantium arcam
fœderis : et ſunt ibi uſque ad hanc diem.
Et ſacerdotes portantes arcam immobiles 10
manſerunt in medio Jordane, quouſque
perficeretur omnis ſermo quem præcepe-
rat Deus Joſue ut diceret populo, quem-
admodum præceperat Moſes Joſue : &
feſtinavit populus ac tranſivit. Et poſt- 11
quam tranſiiſſet populus, tranſivit arca
fœderis, & ſacerdotes ante populum.
Tranſieruntque filii Rubil, & filii Gad, 12
& dimidia tribus Manaſſe armati ante
filios Iſrael, quemadmodum præceperat
eis Moſes. Circiter quadraginta millia 13
accinctorum ad pugnam tranſierunt ante
Deum in prælium ad planities Jericho.
In illa die magnificavit Deus Joſue apud 14
omnes filios Iſrael, & veriti ſunt eum,
quemadmodum veriti fuerant Moſen,
longitudine dierum vitæ ipſius. Dixit- 15
que Deus ad Ioſue ſermonem hujuſmodi,
Præcipe ſacerdotibus portantibus arcam 16
fœderis, ut aſcendant ex Iordane. Et 17
præcepit Ioſue ſacerdotibus, dicens; A-
ſcendite ex Iordane. Factúmque eſt, ut 18
quum aſcendiſſent ex Iordane, quumque
collocati fuiſſent pedes eorum ſuper ter-
ram extra ipſum, reverſæ ſunt aquæ Ior-
danis ad priſtinum *ſtatum ſuum, & flu-*
xerunt ſicut heri & antea ſuper omnes
ripas ejus. Populus autem aſcendit ex 19
Iordane decimâ menſis primi, & caſtra-
metati ſunt Galgalæ ab Orientali parte
Iericho. Et duodecim lapides, quos 20
tulerant ex Iordane, erexit Ioſue in
Galgala. Dixitque filiis Iſrael ſermo- 21
nem hujuſcemodi, *Quum petierint à vo-*
bis filii veſtri cras, & dixerint; Ad
quid hi lapides? Dicite eis, Per ſic- 22
cum tranſierunt filii Iſrael, poſtquam
egreſſi ſunt ex Ægypto, hunc Ior-
danem,

ספר יהושע׃ פ״ה

,veſtris faciebus à Jarden aquas veſter Deus Dominus fecit ſiccari *Quòd*
23 אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵיכֶם
mari in veſter Deus Dominus fecit quemadmodum *,vos tranſire uſque*
עַד־עָבְרְכֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם לְיַם־
.nos tranſire uſque *,noſtris faciebus* à fecit ſiccari quod , Suph
סוּף אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ מִפָּנֵינוּ עַד־עָבְרֵנוּ׃
fortis quoniam ,Domini manum terræ *populos omnes ſciendum Ad*
24 לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד יְהוָֹה כִּי חֲזָקָה
.diebus omnibus veſtrum Deum Dominum timeatis ut *,ipſa*
הִיא לְמַעַן יְרָאתֶם אֶת־יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים׃

CAP. V. ה

,mare ad Jarden *tranſitu in* qui ,Emoræi reges omnes *audire juxta* ,fuit Et
1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה
feciſſet ſiccari quod ,mare *ſuper* qui ,Chenahanæi reges omnes &
וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ
,nos tranſire uſque ,Iſrael filiorum *faciebus* à Iarden aquas Dominus
יְהוָֹה אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עַד־עָבְרָנוּ
filiorũ *faciebus* à ſpiritus ultrà eis in erat nec ,eorũ cor eſt liquefactum
וַיִּמַּס לְבָבָם וְלֹא־הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי־
tibi Fac : Iehoſuah ad Dominus dixit illo tempore In .Iſrael
2 יִשְׂרָאֵל׃ בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָֹה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ
.ſecundò Iſrael filios circuncide,*convertere* & *,petrarum* cultros
חַרְבוֹת צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית׃
Iſrael filios circuncidit &,*petrarum* cultros Iehoſuah ſibi fecit Et
3 וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
; Jehoſuah circuncidit *quo verbum hoc* Et .præputiorum *Collem ad*
4 אֶל־גִּבְעַת הָעֲרָלוֹת׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ
belli viri omnes maſculi ,Ægypto ex *egreſſus* populꝰ omnis
כָּל־הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
Quia .Ægypto ex *eos egrediendo in* ,via in deſerto in erant mortui
5 מֵתוּ בַמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ כִּי־
natos populum omnem & *: egredientes* populus omnis fuerũt circunciſi
מֻלִים הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיִּלֹּדִים
.circunciderunt non ,Ægypto ex *eos egrediendo in* ,via in deſerto in
בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ׃
conſumi uſque ,deſerto in Iſrael filii ambulaverunt annis quadraginta Nam
6 כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תֹּם
non qui , Ægypto ex *egreſſorum* *belli* virorum *gentem omnem*
כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־
non ad *eis* Dominus juravit quibus , Domini *voce in* audierunt
שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָֹה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לָהֶם לְבִלְתִּי
,eorũ patribꝰ Dominus juravit quam ,terram eis *oſtendendum*
הַרְאוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לַאֲבוֹתָם
eorum filios Et .melle & lacte fluentem terram nobis *dandum ad*
7 לָתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם
; *fuerunt præputiati* quia ,Iehoſuah circuncidit eos : eis pro fecit ſtare
הֵקִים תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עֲרֵלִים הָיוּ
ſunt conſummati quando ,fuit Et .via in eos circunciderant non nam
8 כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ
caſtrametatione in *ſe ſubter* manſerunt & , circuncidi gens omnis
כָל־הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה
revolvi Hodie : Iehoſuah ad Dominus Dixitque *.eos vivere ad uſque*
9 עַד־חֲיוֹתָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלּוֹתִי
ipſius loci nomen vocavit & : vobis *deſuper* Ægypti opprobrium
אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
Iſrael filii ſunt caſtrametati Et .hanc diem ad uſque *Revolutio*
10 גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
veſpera in menſis die decima quarta in *Tranſitum* fecerunt & : Ghilgal in
בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב
.Jericho campeſtribus in
בְּעַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

23 Siccante Domino Deo veſtro
aquas ejus in conſpectu veſtro,
24 donec tranſiretis : Sicut
fecerat priùs in mari rubro,
quod ſiccavit donec tranſiremus.
25 Ut diſcant omnes terrarum
populi fortiſſimā Domini
manum : ut & vos timeatis
Dominum Deum veſtrum
omni tempore.

CAP. V.

1 POſtquàm ergò audierunt
omnes reges Amorrhæorum,
qui habitabant trans Jordanem
ad Occidentalem plagam,
& cuncti reges Chanaan,
qui propinqua poſſidebant
magni maris loca, quòd
ſiccâſſet Dominus fluenta Jordanis
coram filiis Iſrael donec
tranſirent , diſſolutum eſt cor
eorum , & non remanſit in
eis ſpiritus, timentium introitum
2 filiorum Iſrael. Eo tempore
ait Dominus ad Joſue ,
Fac tibi cultros lapideos, &
circumcìde ſecundò filios Iſrael.
3 Fecit quod juſſerat Dominus
, & circumcîdit filios
Iſrael in Colle præputiorum.
4 Hæc autem cauſa eſt ſecundæ
circumciſionis : Omnis populus,
qui egreſſus eſt de Ægypto
generis maſculini, univerſi
bellatores viri, mortui ſunt
in deſerto per longiſſimos viæ
5 circuitus, Qui omnes circumciſi
erant. Populus autem qui
6 natus eſt in deſerto, Per quadraginta
annos itineris latiſſimæ
ſolitudinis, incircumciſus
fuit : donec conſumerentur
qui non audierant vocem Domini,
& quibus antè juraverat
ut non oſtenderet eis terram
7 lacte & melle manantem. Horum
filii in locū ſucceſſerunt
patrum, & circumciſi ſunt à
Joſue : quia ſicut nati fuerant,
in præputio erant, nec eos in
via aliquis circumciderat.
8 Poſtquàm autem omnes circumciſi
ſunt, manſerunt in eodem
caſtrorum loco, donec
9 ſanarentur. Dixitq; Dominus
ad Joſue , Hodiè abſtuli opprobrium
Ægypti à vobis.
Vocatúmque eſt nomen loci
illius Galgala, uſque in præſentem
10 diem. Manſerúntque
filii Iſrael in Galgalis , & fecerunt
Phaſe , quartadecimâ
die menſis ad veſperum, in
campeſtribus Jericho.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Ἀποξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ
τοῦ Ἰορδάνου (ω) ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν,
24 μέχρις οὗ διέβησαν· Καθάπερ ἐποίησε κύριος
ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν
ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν
25 ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν. Ὅπως γνῶσι πάντα
τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου
ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε (a) κύριον
τὸν θεὸν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔργῳ.

Exſiccante Domino Deo noſtro 23
aquam Jordanis ante eos, quoaduſque
tranſierunt : Sicut fecit 24
Dominus Deus noſter rubrum
mare, quod exſiccavit Dominus
Deus noſter ante nos, quoaduſque
præterivimus. Ut cognoſcant 25
omnes gentes terræ ;
quia virtus Domini fortis eſt :
et ut vos revereamini Dominum
Deum noſtrum in omni(b)opere.

MS.A. (ω) ἐκ τοῦ (a) τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ.

ΚΕΦ. έ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν
Ἀμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ
οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν,
ὅτι ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς τὸν
Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἐν τῷ (α) διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ (β)
ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι, καὶ κατεπλάγησαν,
καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ
2 προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ὑπὸ δὲ τοῦτον
τὸν καιρὸν εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῖ, Ποίησον
σεαυτῷ (γ) μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας
ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
3 ἐκ δευτέρου. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας
(δ) πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου,
4 Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν. Ὃν δὲ τρόπον (ε)
περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ὅσοι
ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι
ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰ-
5 γύπτου, Πάντας τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς·
(ζ) τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται
6 Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαβδαρίτιδι. Διὸ
ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων
τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, οἷς καὶ
(η) διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν, ἣν
ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν (θ) δοῦναι
7 γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Ἀντὶ δὲ τούτων
ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, (ι) οὓς Ἰησοῦς
περιέτεμεν, διὰ τὸ αὐτοὺς (κ) γεγενῆσθαι κατὰ
8 τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. Περιτμηθέντες δὲ
ἡσυχίαν (λ) εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ
9 παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν. Καὶ εἶπε
κύριος τῷ (μ) Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ, Ἐν τῇ σήμερον
ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου
ἀφ᾽ ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ
10 τόπου ἐκείνου, Γάλγαλα. Καὶ ἐποίησαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ (ν) πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς (ξ) ἀφ᾽ ἑσπέρας
ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ, (ο) ἐν τῷ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

CAP. V.

ET factum eſt, ut audierunt 1
reges Amorrhæorum, qui erant
trans Iordanem, & (a) reges
Phœniciæ, qui juxta mare, quia
exſiccavit Dominus Deus Iordanem
fluvium ante filios Iſrael,
dum ipſi tranſirent ; & liquefactæ
ſunt eorum mentes, &
conſternati ſunt : & non erat in
eis prudentia ulla à facie filiorum
Iſrael. Sub hoc autem tempus 2
dixit Dominus Ieſu , Fac
tibi ipſi cultros (b) petrinos
de petra acuta : & ſedens circumcîde
filios Iſrael ſecundò.
Et fecit (c) Ieſus cultros petrinos 3
acutos : & circumcîdit filios
Iſrael in loco qui vocatur,
Collis præputiorum. (d) Hoc autē 4
modo circumpurgavit Ieſus filios
Iſrael : Quicunque aliquando
nati fuerant in via, & quicunque
aliquando incircumciſi
erant eorum , qui exierant
ex Ægypto ; Omnes iſtos circumcîdit 5
Ieſus. Quadraginta
enim (e) & duobus annis
converſatus eſt Iſrael in deſerto
(f) Mabdaritide. Ideò (g) incircumciſi 6
erant illorū plurimi,
pugnatorum, qui exierunt de
terra Ægypti, qui inobedientes
fuerant mandatis Dei : quibus
& (h) definierat, ne viderent
illi terram, quam juraverat Dominus
patribus eorum (i) dare
terram fluentem lac & mel.
Pro his autem ſubſtituit filios 7
eorum : quos circumcîdit (k)
Ieſus, eò quòd nati fuiſſent in
itinere, incircumciſi. Circumciſi 8
autem quietem habuerunt illîc,
ſedentes in caſtris donec ſanati
ſunt. Et dixit Dominus ad 9
Ieſum filium Naue , In hodierna
die abſtuli opprobrium Ægypti
à vobis. Et vocavit nomen
loci illius, (l) Galgala. Et 10
fecerunt filii Iſrael paſcha quartadecimâ
die menſis à veſpera
ſuper (m) occaſum Hiericho (n)
trans Iordanem in campo.

MS.A. (α) διαβῆναι (β) κατετάκησαν αἱ διάνοιαι αὐτῶν, καὶ (γ) μαχαίρας ἐκ πέτρας (δ) πετρίνας ἑαυτῷ ἀκροτόμοις, (ε) περιεκάθηρεν (ζ) τεσσεράκοντα (η) διώρισεν κύριος αὐτοῖς μὴ ἰδεῖν (θ) δοῦναι ἡμῖν γῆν (ι) οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς, διὰ (κ) γεγενῆσθαι (λ) ἔχον αὐτοὶ καθήμενοι (μ) Ἰησοῖ, Ἐν τῇ (ν) πάσχα τεσσαρεσκαιδεκάτῃ (ξ) ἀφ᾽ ἑσπέρου (ο) ἐν τῷ παιδίῳ. Καὶ ἔφαγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 דִּי־בֵשׁ יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָת מֵי יַרְדְּנָא מִן קֳדָמֵיכוֹן עַד דַּעֲבַרְתּוּן כְּמָא דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְיַמָּא
24 דְּסוּף דִּי יַבֵּשׁ מִן קֳדָמָנָא עַד דַּעֲבַרְנָא׃ בְּדִיל דִּיִדְעוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא יָת גְּבוּרְתָּא דַּיְיָ
אֲרֵי תַקִּיפָא הִיא בְּדִיל דְּתִדְחֲלוּן יָת יְיָ אֱלָהֲכוֹן כָּל יוֹמַיָּא׃ ה
1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעוּ כָּל מַלְכֵי אֱמוֹרָאֵי דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַעַרְבָא וְכָל־מַלְכֵי כְנַעֲנָאֵה דִּי־עַל־
יַמָּא יָת דִּיבֵשׁ יְיָ יָת־מֵי־יַרְדְּנָא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד דַּעֲבַרוּ וְאִתְמְסִי לִבְּהוֹן וְלָא
2 אִשְׁתְּאַרַת בְּהוֹן עוֹד רוּחַ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא אֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ עֲבֵד לָךְ
3 אוּמְלָוָן חֲרִיפִין וְתוּב גְּזַר יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּנְיָנוּת׃ וַעֲבַד לֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ אוּמְלָוָן חֲרִיפִין וּגְזַר
4 יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִבְעֲתָא וּקְרָא לֵיהּ גִּבְעַת עָרְלָתָא׃ וְדֵין פִּתְגָּמָא דִּי גְזַר יְהוֹשֻׁעַ כָּל עַמָּא
דִּנְפַק מִמִּצְרַיִם דְּכוּרַיָּא כָּל גַּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא מִיתוּ בְמַדְבְּרָא בְּאוֹרְחָא בְּמִפַּקְהוֹן
5 מִמִּצְרָיִם׃ אֲרֵי גְזִירִין הֲווֹ כָּל עַמָּא דִּי נְפַקוּ וְכָל עַמָּא דְּאִתְיְלִידוּ בְמַדְבְּרָא בְּאָרְחָא
6 בְּמִפַּקְהוֹן מִמִּצְרַיִם לָא גְזָרוּ׃ אֲרֵי אַרְבְּעִין שְׁנִין הֲלִיכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא עַד דְּסָף כָּל
עַמָּא גַּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא דִּנְפַקוּ מִמִּצְרַיִם דְּלָא קַבִּילוּ לְמֵימְרָא דַּיְיָ דְּקַיֵּים יְיָ לְהוֹן בְּדִיל
דְּלָא לְאַחֲזָיוּתְהוֹן יָת אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהַתְהוֹן לְמִתַּן לָנָא אַרְעָא עָבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ׃
7 וְיָת בְּנֵיהוֹן דְּקָמוּ בָתְרֵיהוֹן יָתְהוֹן גְּזַר יְהוֹשֻׁעַ אֲרֵי עָרְלִין הֲווֹ אֲרֵי לָא גְזָרוּ יָתְהוֹן
8 בְּאָרְחָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁלִימוּ כָּל עַמָּא לְמִגְזַר וִיתִיבוּ בְּאַתְרֵיהוֹן בְּמַשְׁרִיתָא עַד דְּאִתַּסִּיאוּ׃
9 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא דֵין אַעֲדִּית יָת חִסּוּדֵי מִצְרָאֵי מִן קֳדָמֵיכוֹן וּקְרָא שְׁמָא דְּאַתְרָא
10 הַהוּא גִּלְגָּלָא עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּשְׁרוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּלָא וַעֲבַדוּ יָת פִּסְחָא בְּאַרְבְּעַת
עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Quia exſiccavit Dominus Deus veſter aquas Jordanis à facie veſtra, quoad 23
tranſiretis, ſicut fecerat Dominus Deus veſter mari Suph quod exſiccavit
à facie noſtra quoad tranſiremus. Ut cognoſcant omnes populi terræ fortitudinem 24
Domini, quòd robuſta illa ; ut timeatis Dominum Deum veſtrum
omnibus diebus.

CAP. V.

ET fuit cùm audierunt omnes reges Emorræorum, qui trans Jordanem 1
ad Occaſum ; & omnes reges Cananæorum qui juxta mare , quòd exſiccâſſet
Dominus aquas Jordanis à facie filiorum Iſrael quoad tranſirent ; &
liquefactum eſt cor eorum, & non relictus eſt in eis ſpiritus à facie filiorum
Iſrael. In tempore illo dixit Dñs ad Joſue : Fac tibi novaculas acutas, & redi, 2
circuncide filios Iſrael ſecundò. Et fecit ſibi Joſue novaculas acutas, & circuncidit 3
filios Iſrael in colle ; *& vocavit illum*, Collem præputiorum. Et hoc 4
verbum, quod circuncidit Joſue : Omnis populus qui exierant ex Ægypto, maſculi
omnes viri ineuntes bellum, mortui erant in deſerto in viâ, cum exiiſſent
ex Ægypto. Namq; circunciſi fuerant omnis populus qui exierunt : & omnem 5
populum qui nati ſunt in deſerto in via, cùm exiiſſent illi ex Ægypto, non
circunciderant. Etenim quadraginta anni ambulaverunt filii Iſrael per deſertum, 6
quoad conſumptus eſt omnis populus virorum ineuntium bellum qui
exierant ex Ægypto, qui non ſuſceperunt verbum Domini quo juravit Dominus
eis, quòd non poſſiderent terram quam juraverat Dñs patribus eorum
dare nobis, terram facientem lac & mel. Filios autem illorum qui ſurrexerunt 7
poſt illos, hos ipſos circuncidit Joſue ; namq; præputiati erant, non enim
circunciderant eos in via. Et fuit, quando finierunt omnis populꝰ circuncidi, 8
& ſederunt populus in locis ſuis in caſtris, quoad ſanatus eſt. Et dixit Dñs 9
ad Joſue : Hodie tranſire feci opprobria Ægyptiorum à vobis ; & vocavit nomen
loci illius Gilgela uſq; ad diem hunc. Et manſerunt filii Iſrael in Gilgela : 10
& fecerunt Paſcha in quartadecima die menſis veſpere in planitie Jericho.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܘܒܫ ܡܪܝܐ ܐܠܗܘܢ ܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ ܀ ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܘ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ 23
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܒܝܡܐ ܕܣܘܦ ܀ ܘܐܘܒܫܗ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܢ. * ܕܢܕܥܘܢ 24
ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܀ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܕܚܣܝܢܬܐ ܗܝ. ܘܬܕܚܠܘܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

* ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܀ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܠܡܥܪܒܐ ܀ ܘܟܠܗܘܢ 1
ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢܝܐ ܕܥܠ ܝܕ ܝܡܐ ܀ ܕܐܘܒܫ ܡܪܝܐ ܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
ܥܕܡܐ ܕܥܒܪܘ ܀ ܐܬܒܪ ܠܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܚܪܬ ܒܗܘܢ ܢܦܫܐ ܀ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܒܗܘ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܥܒܕ ܠܟ ܣܟܝܢܐ ܕܛܢܪܐ. ܘܗܦܘܟ ܓܙܘܪ 2
ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܬܢܝܢܘܬ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܝܫܘܥ ܣܟܝܢܐ ܕܛܢܪܐ. ܘܓܙܪ ܠܒܢܝ 3
ܐܝܣܪܝܠ ܬܢܝܢܘܬ ܀ ܒܪܡܬܐ ܕܥܘܪܠܘܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܕܓܙܪ ܝܫܘܥ ܀ ܟܠ ܝܠܝܕ 4
ܕܥܡܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܕܟܪܐ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ ܡܝܬܘ ܒܡܕܒܪܐ
ܒܐܘܪܚܐ. ܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. * ܡܛܠ ܕܓܙܝܪܝܢ ܗܘܘ ܟܠ ܥܡܐ ܕܢܦܩܘ. ܘܟܠ ܥܡܐ 5
ܕܐܬܝܠܕܘ ܒܡܕܒܪܐ ܒܐܘܪܚܐ ܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܀ ܥܕܡܐ ܠܐ ܓܙܝܪܝܢ. * ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ 6
ܗܠܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܒܪܐ ܀ ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܓܒܪܐ ܥܒܕܝ
ܩܪܒܐ. ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ.
ܕܠܐ ܢܚܘܐ ܐܢܘܢ ܐܪܥܐ ܀ ܕܝܡܐ ܠܐܒܗܝܗܘܢ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ. ܐܪܥܐ ܕܪܕܝܐ ܚܠܒܐ ܘܕܒܫܐ.
* ܘܠܒܢܝܗܘܢ ܕܩܡܘ ܚܠܦܝܗܘܢ ܀ ܠܗܘܢ ܓܙܪ ܝܫܘܥ. ܡܛܠ ܕܥܘܪܠܐ ܗܘܘ. ܘܠܐ 7
ܓܙܝܪܝܢ ܗܘܘ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܬܓܙܪܘ ܀ ܝܬܒܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ. ܒܡܫܪܝܬܐ. 8
ܥܕܡܐ ܕܐܬܐܣܝܘ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܝܘܡܢܐ ܐܥܒܪܬ ܚܣܕܐ ܕܡܨܪܝܐ ܡܢܟܘܢ. ܘܩܪܐ 9
ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܓܠܓܠ ܀ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܫܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܓܠܓܠ. 10
ܘܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ܒܐܪܒܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܒܪܡܫܐ ܒܡܫܪܩܐ ܕܐܝܪܝܚܘ.

23 Et exſiccâſſe Dominum Deum ipſorum aquas Jordanis à conſpectu eorum donec tranſiſſent, quemadmodum fecerat Dominus Deus veſter mari Suph, quod exſiccavit ante nos donec tranſiſſemus; 24 Ut ſciant omnes populi terræ manum Domini eſſe robuſtam, & timeatis Dominum Deum veſtrum cunctis diebus.

CAP. V.

1 Porrò quum audîſſent omnes reges Amorrhæorum, qui erant ab Occidentali ripa Jordanis, omneſque reges Chanaan, qui erant prope littus maris, quòd arefeciſſet Dominus aquas Jordanis ante filios Iſrael, donec tranſiſſent; tremuit cor eorum, nec remanſit in eis animus cauſâ filiorum Iſrael. 2 Eodem tempore dixit Dominus ad Jeſum, Fac tibi gladiolum ſiliceum, & reverſus circuncîde filios Iſrael ſecundò. 3 Fecit ergò ſibi Jeſus gladiolum ſiliceum, & filios Iſrael ſecundò circuncîdit in Colle præputiatorum. 4 Hi autem ſunt quos circuncîdit Jeſus, omnis natus populi qui egreſſus eſt ex Ægypto, maſculus: omnes enim viri belligeri mortui fuerant in deſerto in itinere poſtquam exierant ex Ægypto. 5 Nam circuncîſus *quidem* fuerat univerſus populus qui egreſſus fuerat; at univerſus populus qui natus fuerat in deſerto in itinere poſtquam egreſſi fuerant ex Ægypto, nondum circuncîſi fuerant. 6 Nam annos quadraginta oberrârunt filii Iſrael in deſerto, donec conſumpta eſſet tota gens virorum bellatorum qui egreſſi fuerant ex Ægypto: eò quòd non audîſſent vocem Domini Dei ſui, juràſſetque eis Dñs non oſtenſurum ſe eis terram quam juraverat ſe daturum patribus eorum, terram *inquam* lacte & melle manantem. 7 Filios itaque illorum, qui ſucceſſerant eis, circuncîdit Jeſus, quòd eſſent præputiati, necdum circuncîſi fuiſſent. 8 Quumque tota gens fuiſſet plenè circuncîſa, manſerunt in locis ſuis in caſtris, donec ſanati eſſent. 9 Et ait Dominus ad Jeſum, Hodiè amovi probrum Ægyptiorum à vobis. Unde vocavit nomen loci illius, Galgala, uſque ad hodiernum diem. 10 Et caſtrametati ſunt filii Iſrael in Galgala, & celebrârunt Paſcha quartadecimâ *die* menſis primi, ad veſperam, in planitie Jericho.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الذي جففه الله الهكم وقطع مياه الاردن من قدامهم حتى عبروا * كما صنع الله الهكم 23
ببحر القلزم الذي جففه الله من قدامنا حتى عبرنا * لكي تعلم جميع الشعوب قدرة الرب 24
انها شديدة * لكيما تخافوا الله الهكم طول الازمان *

* الفصل الخامس *

* وعند سماع كافة ملوك الاموريين الذين في جنب الاردن غربيا * وكل ملوك الكنعانيين 1
الذين على البحر * بما جففه الله من مياه الاردن قدام بني اسرائيل الى حين عبورهم * ذابت
قلوبهم * ولم يبق فيهم روح من الخوف من بني اسرائيل * في ذلك الوقت قال الله ليوشع * 2
اصنع لك سكاكين من صخر صماء * وعد اختن بني اسرائيل دفعة ثانية * فصنع يوشع 3
سكاكين من صخر صماء * وختن بني اسرائيل عند تل القلف * وهذا سبب الذي ختنهم 4
يوشع * لان كل القوم الذين خرجوا من مصر الذكور رجال الحرب * ماتوا في البرية في الطريق
بعد خروجهم من مصر * لانهم مختونين كانوا كل القوم الخارجون من مصر * وكل القوم 5
المولودين في البرية بعد خروجهم في الطريق من مصر ما ختنوا * لان اربعين سنة ساروا بنو 6
اسرائيل في البرية * الى ان توفي رجال الحرب الخارجون من مصر * الذين ما قبلوا قول الله *
الذي حلف الرب ان لا يورثهم الارض الذي وعد اباءهم باعطائها لهم * ارضا فايضة لبنا
وعسلا * فبدل اوليك ادخل اولادهم * وهم الذين ختنهم يوشع * لانهم كانوا قلفا * وختنوا في الطريق * 7
* ولما كمل جميع الشعوب الاختتان * اقاموا مكانهم في العسكر الى ان بريوا * وقال الله ليوشع * اليوم 8 9
كشفت معير المصريين عنكم لاجل ذلك سمي يوشع اسم ذلك الموضع قلفا الى هذا اليوم *
* وحط بنو اسرائيل الجلجال * وصنعوا الفصح في اربعة عشر من الشهر عشية * في سباخ اريحا * 10

23 *Quem arefecit Deus, Deus veſter; & ceſſare fecit aquas Jordanis è conſpectu eorũ donec tranſirent, quemadmodũ fecit Deus, Deus veſter in mari rubro, quod arefecit Deus è conſpectu noſtro donec tranſiremus:* 24 *Ut cognoſcant omnes populi potentiam Domini eſſe validam, ut timeatis Deum, Deum veſtrum longitudine temporum.*

CAP. V.

1 *Qumque audiviſſent cuncti reges Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem ad Occidentem, omneſq; reges Chananæorum qui erant ſecus mare, quòd exſiccâſſet Deus aquas Iordanis ante filios Iſrael quouſq; tranſirent; liquefacta ſunt corda eorum, & non remanſit in eis ſpiritus metu filiorum Iſrael.* 2 *Tunc temporis dixit Deus ad Ioſue, Fac tibi cultros ex petra dura, & cras circuncîde filios Iſrael vice ſecundâ.* 3 *Fecitque Ioſue cultros de petra dura, & circuncîdit filios Iſrael propè Collem præputiatorum.* 4 *Et hæc eſt cauſa propter quã circuncîdit eos Ioſue; quòd omnis populus, qui egreſſi fuerant ex Ægypto mares viri bellatores, mortui eſſent in deſerto in itinere, poſt egreſſum ſuum ex Ægypto.* 5 *Circuncîſi enim erant cunctus populus, qui egreſſi fuerant ex Ægypto; omnis autem populus qui nati fuerant in deſerto in itinere poſt exitũ ſuum ex Ægypto, non erant circuncîſi.* 6 *Nam quadraginta annis ambulaverunt filii Iſrael per deſertum, donec morerentur viri bellatores egreſſi ex Ægypto, qui non acquieverant ſermoni Dei, quo juraverat Domin⁹ haud facturũ ſe eos hæredes terræ quam promiſerat ſe daturum patribus eorum, terræ* inquam *manantis lacte & melle.* 7 *Pro iis ergò ſubſtituit filios eorum: atque hi ſunt, quos circuncîdit Joſue, quoniam erant præputiati, & circuncîſi fuerunt in itinere.* 8 *Quumque compleviſſent omnes populi circuncîdi, perſtiterunt in loco ſuo in caſtris, quoaduſque ſanarentur.* 9 *Dixitque Deus ad Joſue, Hodiè abſtuli improperium Ægyptiorum à vobis. Propterea vocavit Joſue nomen ejus loci, Præputiati, uſque ad hodiernam diem.* 10 *Et caſtrametati ſunt filii Iſrael in Galgal, & celebraverunt Phaſe quartadecimâ menſis veſperè, in planitie Jericho.*

ספר יהושע : ו

,infermẽtata *Tranſitus* craſtino à terræ *anni præteriti frumento* de comederũt Et
11 וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת
eos edendo in ,craſtino à Man ceſſavit Et .*hujus diei corpore in* ,*toſtum* &
12 וְקָלוּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת בְּאָכְלָם
,Man Iſrael filiis ultrà fuit non & :terræ frumento de
מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן
.ipſo anno in Chenahan terræ *proventu* de comederunt &
וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃
; vidit & ,ſuos oculos levavit & ,Jericho in Jehoſuah *exiſtendo in* fuit Et
13 וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא
: ejus manu in evaginatus ejus gladius & ,*ejus regione è ſtans* vir ecce &
וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ
?noſtris *coarctatorib⁹ an* ,*tu nobis An* : ei ait & ,eum ad Jehoſuah ivit &
וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ׃
cecidit & :veni Nunc .Domini exercitus princeps *ego quia* ;Non :dixit Et
14 וַיֹּאמֶר לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה בָאתִי וַיִּפֹּל
Quid : ei dixit & ,*ſe incurvavit* & ,terram in *ſuas facies ad* Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה
exercitus princeps dixit Et ? ſuum ſervum ad *loquens* meus dominus
15 אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא
,tuo pede *deſuper* tuum calceamentum Solve : Jehoſuah ad Domini
יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ
fecit & : *ipſe* ſanctitas ,*eo ſuper ſtans tu quo* locus quia
כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ
filiorum faciebus à clauſa & claudens Jericho Et .ſic Iehoſuah
16 יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃ וִירִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי
.ingrediens neque ,egrediens Non .Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃

CAP. VI. ו

Jericho tua manu in dedi ,Vide : Jehoſuah ad Dominus Dixitque
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ
omnes civitatem circuibitis Et .exercitus potentes ,ejus regem &
2 וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃ וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כָּל
facies ſic : *una vice* civitatem gyrando ,*belli* viri
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַקֵּיף אֶת־הָעִיר פַּעַם אֶחָת כֹּה תַעֲשֶׂה
tubas ſeptem tollent ſacerdotes ſeptem Et .diebus ſex
3 שֵׁשֶׁת יָמִים׃ וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת
civitatem circuibitis ſeptima die in Et .*arcæ facies ad arietum*
הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי הָאָרוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
protrahendo in ,erit Et .tubis in clangent ſacerdotes & ;vicibus ſeptem
4 שֶׁבַע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃ וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ
omnis vociferabunt ,tubæ vocem *vos audiendo in* ,*arietum* cornu in
בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָל־
,ſe ſub civitatis murus cadet & ,magna vociferatione populus
הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ
ad Nun filius Jehoſuah *clamavit* Et .*ſe coram vir* populus aſcendẽt &
5 וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־
ſeptem & :fœderis arcam Tollite : eos ad dixit & ,ſacerdotes
הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה
.*Domini arcæ facies ad arietum* tubas ſeptem tollant ſacerdotes
כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃
expeditus & ,civitatem circuite & ,Tranſite : populum ad Dixitque
6 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת־הָעִיר וְהֶחָלוּץ
,populũ ad Jehoſuah *dicere ſecundũ* ,fuit Et .*Domini arcæ facies ad* tranſeat
7 יַעֲבֹר לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃ וַיְהִי כֶּאֱמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
facies ad arietum tubas ſeptem tollentes ſacerdotes ſeptem &
וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי
Domini fœderis arca & : tubis in clanxerunt & : tranſierunt *Domini*
יְהוָה עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
.eos poſt *vadens*
הֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et comederunt de frugibus
terræ die altero, azymos panes,
& polentam ejuſdem anni.
12 Defecítque manna poſtquàm comederunt de frugibus
terræ, nec uſi ſunt ultrà cibo
illo filii Iſrael, ſed comederunt de frugibus præſentis anni
13 terræ Chanaan. Cùm autem
eſſet Joſue in agro urbis
Jericho, levavit oculos, & vidit
virum ſtantem contra ſe,
evaginatum tenentem gladium:
perrexítque ad eum, &
ait; Noſter es, an adverſariorum?
14 Qui reſpondit, Nequaquàm:
ſed ſum princeps
exercitûs Domini, & nunc venio.
15 Cecidit Joſue pronus in
terram: et adorans ait, Quid
Dominus meus loquitur ad
16 ſervum ſuum? Solve, inquit,
calceamentum tuum de pedibus
tuis: locus enim, in quo
ſtas, ſanctus eſt. Fecítque Joſue
ut ſibi fuerat imperatum.

CAP. VI.

1 JEricho autem clauſa erat atque
munita, timore filiorum
Iſrael, & nullus egredi audebat
2 aut ingredi. Dixítque Dominus
ad Joſue, Ecce dedi in
manu tua Jericho, & regem ejus,
3 omnéſq; fortes viros. Circuite
urbem cuncti bellatores
ſemel per diem: ſic facietis ſex
4 diebus. Septimo autem die ſacerdotes
tollant ſeptem buccinas,
quarum uſus eſt in jubileo,
& præcedant arcam fœderis:
ſeptiéſque circuibitis
civitatem, & ſacerdotes clangent
5 buccinis. Cúmque inſonuerit
vox tubæ longior atque
concíſior, & in auribus veſtris
increpuerit, conclamabit
omnis populus vociferatione
maximâ, & muri funditùs corruent
civitatis, ingredientúrque
ſinguli per locum contra
6 quem ſteterint. Vocavit ergò
Joſue filius Nun ſacerdotes,
& dixit ad eos; Tollite arcam
fœderis: & ſeptem alii ſacerdotes
tollant ſeptem jubileorum
buccinas, & incedant ante
7 arcam Domini. Ad populum
quoque ait; Ite, & circuite
civitatem, armati, præcedentes
arcam Domini.
8 Cúmque Joſue verba finîſſet,
& ſeptem ſacerdotes ſeptem
buccinis clangerent ante arcam
fœderis Domini,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς
12 ἄζυμα καὶ νέα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε
τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς
ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα. ἐκαρπίσαντο
δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ
13 ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν
Ἰησοῦς ἐν Ἱεριχὼ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς
(π) ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα
ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτῷ, Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν
14 ὑπεναντίων; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ
ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου, νυνὶ παραγέγονα.
15 Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέσποτα,
τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ; (ρ)
16 Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς
Ἰησοῦν, (σ) Λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν
ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος (τ) ἐφ᾽ ᾧ νῦν ἕστηκας
ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἅγιός ἐστι.

Et comederunt de frumento 11
terræ azyma, & nova. In 12
hac die defecit Manna; poſtquàm ipſi
manducaverunt de
frumento terræ; & non ultrà
affuit filiis Iſrael Manna. Et
comederunt de fructu regionis
Phœnicum (o) in anno
illo. Et factum eſt, cùm 13
eſſet Jeſus in (p) Hiericho,
& reſpiciens oculis vidit hominem
ſtantem contra ſe, &
gladius evaginatus in manu
ejus. Et accedens Ieſus dixit
ei, Noſter es, an adverſariorum? 14
At ille dixit ei,
Ego ſum princeps militiæ virtutis
Domini: nunc adveni.
Et Ieſus cecidit in faciem 15
ſuper (q) terram, & dixit
ei; Domine, quid præcipis
tuo famulo? Et ait princeps
militiæ Domini ad Ieſum,
Solve calceamentum de pedibus 16
tuis: locus enim in quo
nunc ſtas ſuper eum, (r)
ſanctus eſt.

MS.A. (π) ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἴδεν (ρ) Καὶ εἶπεν ὁ (σ) Λῦσον (τ) ἐφ᾽ ᾧ σὺ ἕστηκας

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη,
καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς,
2 οὐδὲ εἰσεπορεύετο. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς Ἰησοῦν, Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι
ὑποχείριόν (α) σοι τὴν Ἱεριχὼ, καὶ
τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, (β)
3 δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ. Σὺ δὲ περίστησον
4 (γ) αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ. Καὶ ἔσται
ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι, ἀνακραγέτω
5 πᾶς ὁ (δ) λαὸς ἅμα. Καὶ ἀνακραγόντων
αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ
τείχη τῆς πόλεως, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς
ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος (ε) κατὰ πρόσωπον
6 εἰς τὴν πόλιν. Καὶ εἰσῆλθεν (ζ)
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς, λέγων, Παραγγείλατε τῷ
λαῷ περιελθεῖν, καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν·
καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν
7 ἐνωπλισμένοι (η) ἐναντίον κυρίου. Καὶ
ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς
(θ) παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον
τοῦ κυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως·
καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης
κυρίου ἐπακολουθείτω.

CAP. VI.

ET Hiericho clauſa, ac (a) 1
munita: & nemo prodibat
ex illa, neque introibat. Et 2
dixit Dominus ad Ieſum,
Ecce ego trado tibi ſubjugatam
Hiericho, & regem ejus, qui
eſt in ea, potentes, (b) qui
ſunt in fortitudine: Tu (c) autem 3
admove ei bellatores in
circuitu. Et erit, poſtquàm 4
cecineritis tubâ; conclamet omnis
populus ſimul. Et conclamantibus 5
eis cadent ſpontè
mœnia civitatis, & introibit
omnis populus impetum faciens
unuſquiſque ſecundùm faciem
in civitatem. Et intravit 6
Ieſus filius Nave ad ſacerdotes:
& dixit illis, dicens;
Annuntiate populo circumire,
& circundare civitatem:
& bellatores prætergrediantur
armati ante Dominum.
Et ſeptem ſacerdotes 7
habentes ſeptem tubas ſacras
prætergrediantur ſimiliter ante
Dominum; & ſignificent (d)
conſonanter: & arca teſtamenti
Domini inſequatur.

MS.A. (α) σου (β) δυνατοὺς ἐν (γ) αὐτῇ πάντας τοὺς μαχητὰς κύκλῳ, (δ) λαός. Καὶ (ε) εἰς τὴν πόλιν κατὰ πρόσωπον. Καὶ (ζ) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ (η) ἔναντι (θ) παρελθάτωσαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואכלו מעבורא דארעא מבתר פסחא פטיר וקלי בכרן יומא הדין : ופסק מנא מיומא
12 דבתרוהי במיכלהון מעבורא דארעא ולא הוה עוד לבני ישראל מנא ואכלו מעללת
13 ארעא דכנען בשתא ההיא : והוה כד הוה יהושע ביריחו וזקף עינוהי וחזא והא גברא
קאם לקבליה וחרביה שליפא בידיה ואזל יהושע לותיה ואמר ליה הלמסעדנא אתיתא
14 אם לבעלי דבבנא : ואמר לא ארי אנא מלאך שליח מן קדם יי כען אתיתי ונפל יהושע
15 על אפוהי על ארעא וסגיד ואמר ליה מה רבוני ממלל עם עבדיה : ואמר מלאכא
דשליח מן קדם יי ליהושע שרי סינך מעל רגלך ארי אתרא די את קאם עלוהי קדישא
ו
הוא ועבד יהושע כן :
1 ויריחו אחידא הות בדשין דפרזלא ומתקפא בעברין דנחש מן קדם בני ישראל לית
2 דנפק מנה למעבד קרבא ולית דעליל בגוה למשאל בשלמא : ואמר יי ליהושע חזי
3 דמסרית בידך ית יריחו וית מלכה גברי חילא : ותסחרון ית קרתא כל גברי עבדי קרבא
4 אקיף ית קרתא זמנא חדא כדין תעבד שתא יומין : ושבעא כהניא יסבון שבעא שופריא
דקרן דכריא קדם ארונא וביומא שביעאה תסחרון ית קרתא שבע זמנין וכהניא יתקעון
5 בשופריא : ויהי במגד בקרן דכריא במשמעכון ית קל שופרא ייבבון כל עמא יבבא רבא
6 ויפול שורא דקרתא ויתבלע תחותה ויסקון עמא גבר לקבליה : וקרא יהושע בר נון
לכהניא ואמר להון טולו ית ארון קימא דיי ושבעא כהניא יטלון שבעא שופריא דקרן
7 דכריא קדם ארונא דיי : ואמר לעמא עברו ואקיפו ית קרתא ומזרזי חילא יעברון
8 קדם ארונא דיי : והוה כד אמר יהושע לעמא ושבעא כהניא נסבין שבעא שופריא דקרן
דכריא קדם ארונא דיי עברין ותקעין בשופריא וארון קימא דיי אזיל בתריהון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et comederunt de frumento terræ poſt *Paſcha*, azymum, & polentam in ar- 11
ticulo diei hujus. Et defecit manna in die poſtero ex quo comederunt illi 12
ex frumento terræ; & non fuit ampliùs filiis Iſrael manna: & comederunt
de frugibus terræ Chenaghan in anno illo. Et fuit cùm eſſet Joſue in Jeri- 13
cho, & levavit oculos ſuos, & vidit; & ecce vir ſtans è regione ejus, & gla-
dius evaginatus in manu ejus: & ivit Joſue ad illum, & dixit illi: Num in
adjutoriũ noſtrũ tu veniſti? an autoribus inimicitiæ noſtræ? Et dixit, Non: 14
nam ego angelus miſſus à facie Dñi nunc veni: & cecidit Joſue ſuper faciem
ſuam ſuper terram: & adoravit, & dixit ei: Quid Dñs meus loquitur cum
ſervo ſuo? Et dixit angelus, qui miſſus à facie Domini, ad Joſue: Detrahe 15
calceos tuos de pedibus tuis; nam locus in quo tu ſtas ſuper eum, ſanctus ipſe:
& fecit Joſue ſic.

CAP. VI.

ET Jericho erat clauſa foribus ferreis, & roborata vectibus chalybeis, à 1
facie filiorum Iſrael: non erat qui prodiret ex eâ, ad ineundum prœlium; nec
qui ingrederetur eam, ad rogandam pacem. Et dixit Dominus Joſue: Vide 2
quòd tradiderim in manu tuâ Jericho, & regem ejus; viros roboris. Et cir- 3
cuibitis urbem omnes viri *facientes bellum*, gyrando urbem unâ vice: ſic
facies ſex diebus. Et ſeptem ſacerdotes accipient ſeptem buccinas ex cornu 4
arietino ante arcam, & in die ſeptimo circuibitis urbem ſeptem vicibus: &
ſacerdotes clangent buccinis. Et erit in extendendo [*ſonitum*] cum cornu ari- 5
etino, cùm audieritis vos vocem buccinæ, clamabunt omnis populus clamo-
re magno: & corruet murus urbis, et abſorbebitur ſubtus ſe; & aſcendent
populus vir è regione ſui. Et vocavit Joſue filius Nun ſacerdotes, & dixit 6
eis: Tollite arcam fœderis Domini, et ſeptem ſacerdotes accipiant ſeptem
buccinas ex cornu arietino ante arcam Domini. Et dixit populo: Tranſi- 7
te, circundate urbem, et armati virtutis tranſeant ante arcam Domini.
Et fuit, cùm dixit Joſue ad populum, & ſeptem ſacerdotes acceperunt ſeptem 8
buccinas ex cornu arietino ante arcam Domini *tranſeuntes* & clangentes
buccinis: & arca fœderis Domini ibat poſt eos.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܟܠܘ ܡܢ ܥܒܘܪܐ ܕܐܪܥܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܦܨܚܐ. ܦܛܝܪܐ ܘܩܠܝܬܐ. ܘܐܟܠܘ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. 11
* ܘܐܬܟܠܝ ܡܢܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܐ: ܟܕ ܐܟܠܘ ܡܢ ܥܒܘܪܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܬܘܒ 12
ܡܢܢܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܟܠܘ ܡܢ ܥܠܠܬܗ ܕܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܒܫܢܬܐ ܗܝ. * ܘܟܕ ܗܘܐ 13
ܝܫܘܥ ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܐܪܝܡ ܥܝܢܘܗܝ ܘܚܙܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܩܐܡ ܠܘܩܒܠܗ.
ܘܣܝܦܗ ܫܠܝܦ ܘܐܚܝܕ ܒܐܝܕܗ. ܘܐܙܠ ܝܫܘܥ ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܢ ܐܢܬ. ܐܘ ܡܢ
ܒܥܠܕܒܒܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܐܬܝܬ. ܘܢܦܠ ܝܫܘܥ ܥܠ 14
ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܠܥܒܕܗ. * ܘܐܡܪ ܪܒ ܚܝܠܗ 15
ܕܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܫܪܝ ܡܣܐܢܝܟ ܡܢ ܪܓܠܝܟ. ܡܛܠ ܕܐܬܪܐ ܕܩܐܡ ܐܢܬ ܒܗ. ܩܕܝܫ
ܗܘ. ܘܥܒܕ ܝܫܘܥ ܗܟܢܐ. * ܘܐܝܪܝܚܘ ܐܚܝܕܐ ܗܘܬ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܝܬ 16
ܗܘܐ ܕܢܦܩ ܘܠܐ ܕܥܐܠ. * ܦܘܠܓܐ * ܘ *

* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܚܙܝ. ܕܐܫܠܡܬ ܒܐܝܕܝܟ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܠܡܠܟܗ. ܘܠܚܝܠܗ ܟܠܗ. 1
ܣܘܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܟܠܟܘܢ ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. * ܘܐܬܟܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܙܒܢܬܐ 2
ܚܕܐ. ܒܝܘܡܐ ܚܕ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܫܬܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܫܒܥܐ ܟܗܢܐ ܢܫܩܠܘܢ ܫܝܦܘܪܐ. 3
ܘܢܙܥܩܘܢ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ. ܐܬܟܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ.
ܘܟܗܢܐ ܢܙܥܩܘܢ ܒܫܝܦܘܪܐ. * ܘܡܐ ܕܢܓܕܘܢ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܫܡܥܬܘܢ ܩܠ ܕܫܝܦܘܪܐ. ܢܝܒܒܘܢ 4
ܟܠܗ ܥܡܐ ܝܒܒܐ ܪܒܐ. ܘܢܦܠ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܥܠ ܕܘܟܬܗ. ܘܢܣܩܘܢ ܥܡܐ. ܐܢܫ
ܠܘܩܒܠܗ. * ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܠܟܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܩܘܠܘ ܐܪܘܢܐ ܕܕܝܬܩܐ 5
ܕܡܪܝܐ. ܘܫܒܥܐ ܟܗܢܐ ܢܫܩܠܘܢ ܫܒܥܐ ܫܝܦܘܪܝܢ. ܘܢܙܥܩܘܢ ܩܕܡ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܥܒܪܘ. ܘܐܬܟܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܡܙܪܝܢ. ܢܥܒܪܘܢ ܩܕܡ ܐܪܘܢܗ 6
ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܫܒܥܐ ܟܗܢܐ ܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܫܒܥܐ ܫܝܦܘܪܝܢ. ܘܙܥܩܝܢ 7
ܗܘܘ ܩܕܡ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܐܪܘܢܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܬܪܗܘܢ.

Et comederunt de frumento terræ poſt Paſcha, azyma & *ſpicas* toſtas comederunt hoc ipſo die. 11 Sublatumque fuit Manna poſt hunc diem, quum comediſſent de frumento terræ, nec fuit ampliùs Manna filiis Iſrael, ſed de proventibus terræ Chanaan anno illo comederunt. 12 Cùm autem eſſet Jeſus in planitie Jericho, ſublatis oculis ſuis, vidit virũ quendam ſtantem ex adverſo ſui & gladium ſuum diſtrictum ſuâ manu tenentem: hunc itaque adivit Jeſus, & ait illi, E nobis es, an ex inimicis noſtris? 13 Ait illi, Ego dux ſum exercituum Domini, & modò veni. Et procidens Jeſus in faciem ſuam ſuper terram, adoravit, ac dixit, Quid dicit dominus meus ſervo ſuo? 14 Dixit autem dux exercituum Domini ad Jeſum, Depone calceos tuos de pedibus tuis, quia locus in quo ſtas, ſacer eſt: fecitque ſic Jeſus. 15 Porrò Jericho clauſa erat à conſpectu filiorum Iſrael, nec erat qui egrederetur, nec qui ingrederetur. 16

CAP. VI.

ET dixit Dominus ad Jeſum, Vide quòd tradiderim in manus tuas Jericho, regem ejus, & univerſum exercitum ipſius: vallate urbẽ omnes viri belligeri, 1 Et urbem circundate ſemel ſingulis diebus, ſic facite ſex diebus. 2 Et ſeptem ſacerdotes tollant buccinas & clangant ante arcam: die verò ſeptimo circundate urbem ſepties, & ſacerdotes buccinis concrepent. 3 Cúmque clanxerint buccinis, & buccinæ ſonum audieritis, exclament univerſus populus clamore magno, corruetque murus urbis ſuper locum ſuum, aſcendatq; populus, quilibet ex adverſo ſui. 4 Advocans igitur Jeſus filius Nun ſacerdotes, dixit ad eos, Tollite arcam fœderis Domini, & ſeptem ſacerdotes tollant ſeptem buccinas, & clangant ante arcam Domini. 5 Ad populum autem dixit, Tranſite, & circundate urbem: & qui ſunt armati præcedant arcam Domini. 6 Igitur quemadmodum dixit Jeſus populo, ſeptem ſacerdotes ferebant ſeptem buccinas, & clangebant ante arcam Domini, buccinisque perſonabant; arca verò teſtamenti Domini ſequebatur eos: 7

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

11 * واكلوا من غلة الارض بعد الفصح * واكلوا في ذلك اليوم فطيرا وسنبلا مقلوا * وارتفع المن
12 عن بني اسرايل منذ ذلك اليوم * لاكلهم من غلة الارض * ولم يكن لبني اسرايل فيما بعد
13 منا * لاكلهم من غلة الشام في تلك السنة * ولما كان يوسع عند اريحا رفع عينيه ونظر * واذا
رجل واقف قدامه وسيفه مشهر بيده * فمضي يوسع اليه وقال له * هل انت منا او من اعدايبا
14 * فقال لا * بل انا ريس جيش الاله الان جيت * فسقط يوسع علي وجهه علي الارض وسجد وقال *
15 اي شي تامر يا مولاي لعبدك * فقال ريس جند الاله ليوسع * اخلع نعليك عن رجليك *
16 فان الموضع الذي انت واقف فيه مقدس * فصنع يوسع كذاك * وكانت اريحا غالقة مستغلقة
من اجل بني اسرايل * وليس احد خارج عنها * ولا داخل اليها *

* الفصل السادس *

1 * فقال الله ليوسع * انظر قد سلمت اريحا وملكها في يديك * وهم جبابرة البسالة * فيجب ان
2 تدور بالمدينة جميع رجال القتال * ويحدقون بها دفعة واحدة في اليوم * هكذا تفعل ستة ايام
3 * ويكون سبعة كهنة يحملون سبعة ابواق الجلبة قدام التابوت * وفي اليوم السابع يدورون
4 حول المدينة سبعة دفعات * والايمة يضربون بالابواق * ويكون عند الحرب بضرب الجلبة * عند
سماعكم صوت البوق تجلب جميع الشعب جلبة عظيمة * فانه سيسقط سور المدينة في موضعه *
5 ويصعد القوم كل رجل من مقابله * فاستدعي يوسع بن نون الكهنة وقال لهم * احملوا
6 تابوت العهد * وسبعة ايمة يحملون سبعة ابواق قدام صندوق عهد الله * وقال للشعب * اعبروا
7 وحوطوا بالبلد * والعسكر يعبر قدام صندوق عهد الرب * وكان عند ما قال يوسع للقوم
حمل سبعة كهنة سبعة ابواق الجلبة قدام الله * وعبروا وضربوا بالبوقات * وصندوق عهد
الله ساير وراهم *

Et comederunt è ſegete terræ poſt Phaſe, eodemque die comederunt azymum & ſpicas toſtas. 11 *Sublatumque fuit Manna à filiis Iſrael ab eo die, eò quòd comediſſent de proventu terræ: nec fuit filiis Iſrael inpoſterùm Manna, quia comederunt è ſegete Damaſci eo anno.* 12 *Dum autem eſſet Ioſue prope Iericho, levavit oculos ſuos, & vidit; & ecce vir ſtans coram eo, gladium ſuum* habens *evaginatum in manu ſua: & abiit Ioſue ad eum, dixitque ei, Num ex noſtris es, an ex inimicis noſtris?* 13 *Ait, Minimè; ſed ſum princeps exercitûs Dei, modò veni. Corruit igitur Ioſue ſuper faciem ſuam in terram, & adoravit, ac dixit, Quid imperas ô Domine mi ſervo tuo?* 14 *Ait princeps militiæ Dei ad Ioſue, Solve caligas tuas è pedibus tuis; nam locus in quo ſtas, ſanctus eſt; & fecit Joſue ſic.* 15 *Erat autem Jericho claudens, occluſa propter filios Iſrael, & nemo egrediebatur ex ea, neque ingrediebatur in eam.* 16

CAP. VI.

DIxit autem Deus ad Joſue, Vide, jam tradidi Iericho & Regem ejus in manus tuas, ſunt autem gigantes robuſtiſſimi: 1 *Quapropter expedit ut circumeant civitatem omnes viri bellatores, & ambiant illam ſemel in die: ſic facies ſex diebus.* 2 *Et ſeptem ſacerdotes portabunt ſeptem tubas* clangoris *ante arcam, & die ſeptimâ circuibunt civitatem ſeptem vicibus, & ſacerdotes clangent tubis.* 3 *Et erit,* quum indicendum fuerit *prælium, & perſtrepuerit clangor, ſtatim atque audieritis ſonum tubæ, vociferabit cunctus populus vociferatione maximâ, & corruet murus urbis in loco ſuo, aſcendetque populus, quilibet vir è regione ſui.* 4 *Igitur vocavit Ioſue filius Nun ſacerdotes, & ait illis, Tollite arcam fœderis & ſeptem ſacerdotes tollant ſeptem tubas ante arcam fœderis Dei.* 5 *Dixit etiam populo, Tranſite, & circuite civitatem, & exercitus tranſeat ante arcam fœderis Domini.* 6 *Et fuit, quum* hæc *dixiſſet Ioſue populo, tulerunt ſeptem ſacerdotes ſeptem tubas clangoris ante Deum, & præcedentes clangebant tubis, arca verò fœderis Dei gradiebatur poſt ipſos.* 7

ספר יהושע : ו

colligens & : tubis clangentes *sacerdotum facies ad iens* expedit⁹ Et
8 וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעוּ הַשּׁוֹפָרוֹת וְהַמְאַסֵּף
.tubis *in* clangendo & ,eundo arcam post *iens*
הֹלֵךְ אַחֲרֵי הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃
neque ,clamabitis Non : dicendo ,Jehosuah præcepit populo Et
9 וְאֶת־הָעָם צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר לֹא תָרִיעוּ וְלֹא־
,verbum vestro ore ex egredietur neque , vestram vocem facietis audire
תַשְׁמִיעוּ אֶת־קוֹלְכֶם וְלֹא־יֵצֵא מִפִּיכֶם דָּבָר
arca circuivit Et *.vociferabitis* & ,Clamate,*vos ad me dicere* diem ad usq;
10 עַד יוֹם אָמְרִי אֲלֵיכֶם הָרִיעוּ וַהֲרֵיעֹתֶם׃ וַיַּסֵּב אֲרוֹן־
,*castrametationē ad* venerunt & *: una vice* gyrando civitatem Domini
יְהוָה אֶת־הָעִיר הַקֵּף פַּעַם אֶחָת וַיָּבֹאוּ הַמַּחֲנֶה
tulerunt & ,mane Jehosuah *manicavit* Et *.castrametatione in* pernoctarunt &
11 וַיָּלִינוּ בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּשְׂאוּ
septem tollentes sacerdotes septem Et .Domini arcam sacerdotes
12 הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃ וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה
,eundo *euntes* Domini *arcæ facies ad arietum* tubas
שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה הֹלְכִים הָלוֹךְ
colligens & ,eorum facies ad vadens expeditus & : tubis in clangebant &
וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם וְהַמְאַסֵּף
.tubis *in* clangendo & , eundo Domini arcam post *vadens*
הֹלֵךְ אַחֲרֵי אֲרוֹן יְהוָה הוֹלֵךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃
sunt reversi & ,*una* vice secundo die *in* civitatem circuierunt Et
13 וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פַּעַם אַחַת וַיָּשֻׁבוּ
die *in* ,fuit Et .diebus septem fecerunt Sic *.castrametationem* ad
14 הַמַּחֲנֶה כֹּה עָשׂוּ שֵׁשֶׁת יָמִים׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
civitatem circuierunt & ,*auroram ascendere juxta manicarunt* & ,septimo
הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּמוּ כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
circuierunt ipsa die in Tantùm .vicibus septem *hoc judiciū* secūdū
כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שֶׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא סָבְבוּ
,septima vice *in* fuit Et .vicibus septem civitatem
15 אֶת־הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית
: populum ad Jehosuah Dixitque .tubis *in* sacerdotes clanxerunt
תָּקְעוּ הַכֹּהֲנִים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
erit Et .civitatem vobis Dominus *dedit* quia ,Clamate
16 הָרִיעוּ כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָעִיר׃ וְהָיְתָה
.DOMINO , ea in quæ omnia & ipsa , anathema civitas
הָעִיר חֵרֶם הִיא וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ לַיהוָה
,domo in secum qui omnes & ipsa ,vivet *meritoria* Rachab Tantùm
רַק רָחָב הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִיא וְכָל־אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת
vos *tantùm Et* .misimus quos *legatos* abscondit quia
17 כִּי הֶחְבְּאַתָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלָחְנוּ׃ וְרַק־אַתֶּם
,anathemate de tollatis & *anathematizetis* fortè ne ,anathemate ab *custodite*
שִׁמְרוּ מִן־הַחֵרֶם פֶּן־תַּחֲרִימוּ וּלְקַחְתֶּם מִן־הַחֵרֶם
.illam turbetis & ,anathema in Israel *castrametationem* ponatis &
וְשַׂמְתֶּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל לְחֵרֶם וַעֲכַרְתֶּם אוֹתוֹ׃
sanctitas , ferrea & , ærea vasa & , aurum & ,argentum omne Et
18 וְכֹל כֶּסֶף וְזָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל קֹדֶשׁ
,populus clamavit Et .ingredietur Domini thesaurum ; Domino istud
19 הוּא לַיהוָה אוֹצַר יְהוָה יָבוֹא׃ וַיָּרַע הָעָם
: tubæ vocem *populum audire secundū*,fuit Et .tubis *in* clanxerūt &
וַיִּתְקְעוּ בַּשֹּׁפָרוֹת וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הָעָם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
: se sub murus cecidit &,magno clamore popul⁹ clamaverūt &
וַיָּרִיעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה תַּחְתֶּיהָ
.urbem ceperunt & , *se contra* quisque civitatē in populus ascendit &
וַיַּעַל הָעָם הָעִירָה אִישׁ נֶגְדּוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר׃
, mulierem ad usque & ,viro à , civitate in quæ omnia *anathematizarunt* Et
20 וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּעִיר מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה
asinum & , *agnum* & , bovem ad usque & ,senem ad usque & puero à
מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן וְעַד שׁוֹר וָשֶׂה וַחֲמוֹר
.gladii *os ad*
לְפִי־חָרֶב׃

Versio VULG. LAT.

9 Omnísque præcederet armatus
exercitus, reliquum vulgus
arcam sequebatur, ac
buccinis omnia concrepabant.
10 Præceperat autem Josue
populo, dicens; Non clamabitis,
nec audietur vox vestra,
neque ullus sermo ex ore
vestro egredietur: donec veniat
dies in quo dicam vobis;
11 Clamate, & vociferamini. Circuivit
ergò arca Domini civitatem
semel per diem, & reversa
12 in castra, mansit ibi. Igitur
Josue de nocte consurgente,
tulerunt sacerdotes arcam
13 Domini, Et septem ex eis septem
buccinas, quarum in jubileo
usus est: præcedebántque
arcam Domini ambulantes
atque clangentes: & armatus
populus ibat ante eos, vulgus
autem reliquum sequebatur arcam,
& buccinis personabat.
14 Circuierúntque civitatem secundo
die semel, & reversi
sunt in castra. Sic fecerunt sex
15 diebus. Die autem septimo, diluculò
consurgentes, circuierunt
urbem, sicut dispositum erat,
16 septies. Cúmque septimo
circuitu clangerent buccinis
sacerdotes, dixit Josue ad omnem
Israel; Vociferamini:
tradidit enim vobis Dominus
17 civitatem. Sítque civitas hæc
anathema: & omnia quæ in
ea sunt, Domino. Sola Rahab
meretrix vivat, cum universis
qui cum ea in domo sunt: abscondit
enim nuntios quos direximus.
18 Vos autem cavete,
ne de his, quæ præcepta sunt,
quidpiam contingatis, & sitis
prævaricationis rei, & omnia
castra Israel sub peccato sint
19 atque turbentur. Quidquid autem
auri & argenti fuerit, &
vasorū æneorum ac ferri, Domino
consecretur, repositum in
20 thesauris ejus. Igitur omni populo
vociferante, & clangentibus
tubis, postquàm in aures
multitudinis vox sonitúsque
increpuit, muri illicò corruerunt:
& ascendit unusquisque
per locum, qui contra se erat:
21 ceperúntque civitatem. Et interfecerunt
omnia quæ erant
in ea, à viro usque ad mulierem,
ab infante usque ad senem.
Boves quoque & oves
& asinos in ore gladii percusserunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν,
καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς
κιβωτοῦ τῆς διαθήκης (ι) κυρίου σαλπίζοντες.
10 Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς, λέγων,
(κ) Μὴ βοᾶτε, μηδὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν
φωνὴν ὑμῶν, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτὸς
11 ἀναβοῆσαι, καὶ τότε (λ) ἀναβοήσετε. Καὶ
περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ (μ)
εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ
12 ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ
ἀνέστη Ἰησοῦς τοπρωῒ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν
13 (ν) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Καὶ οἱ ἑπτὰ
ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ
προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου· καὶ μετὰ
ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς
ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης
κυρίου. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν
14 ταῖς σάλπιγξι, Καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος
ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἑξάκις ἐγγύθεν,
καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν.
15 οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου, καὶ
(ξ) περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
16 ἐκείνῃ ἑπτάκις. Καὶ ἐγένετο τῇ περιόδῳ τῇ
ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς. καὶ εἶπεν Ἰησοῦς
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Κεκράξατε, (ο)
17 παρέδωκε γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν. Καὶ
ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα
ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ (π) κυρίῳ Σαβαώθ. πλὴν
Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν, καὶ
18 πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. Ἀλλὰ
ὑμεῖς (ρ) φυλάξασθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος,
μήποτε ἐνθυμηθέντες (σ) ὑμεῖς
αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος,
καὶ (τ) ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκτρίψητε
19 ἡμᾶς. Καὶ πᾶν ἀργύριον (υ) ἢ χρυσίον,
ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος, ἅγιον ἔσται τῷ
κυρίῳ· εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθήσεται.
20 Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς· ὡς
δὲ ἤκουσεν ὁ (φ) λαὸς τῶν σαλπίγγων, ἠλάλαξε
πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ.
καὶ (χ) ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ.
21 καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν. Καὶ (ψ)
ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ
πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νεανίσκου
καὶ ἕως (ω) πρεσβύτου, καὶ ἕως (α) μόσχου
καὶ ὑποζυγίου, ἐν στόματι ῥομφαίας.

*Bellatores autem prætergrediantur 9
in anteriori parte, & sacerdotes
claudentes agmen post arcam
testamenti Domini clangentes.
Populo autem mandavit Jesus, 10
dicens; Ne clametis, neque
audiat ullus vocem vestram;
quoadusq; diem annuntiet ipse
acclamandi: & tunc acclamabitis.
Et circumiens arca testamenti 11
Dei, statim abiit in castra:
& dormivit ibi. Et die secundâ 12
surrexit Iesus manè, & levaverunt
sacerdotes arcam testamenti
Domini. Et septem sacerdotes 13
portantes septem tubas præcedebant
ante Dominum: & post
hæc ingrediebantur bellatores, et
reliqua turba post arcam testamenti
Domini. Et sacerdotes
clanxerunt tubis: Et reliqua 14
turba omnis circuivit civitatem
sexies de propinquo: & abiit
rursùs in castra. Sic faciebat per
sex dies. Et die septimâ surrexerunt 15
diluculò, & circumierunt
civitatem in die illa septies. Et 16
factum est, circuitu septimo clanxerunt
sacerdotes. Et dixit Iesus
filiis Israel, Vociferamini:
tradidit enim vobis Dominus
civitatem. Et erit civitas anathema, 17
ipsa, & omnia quæcunque
sunt in ea, Domino Sabaoth.
Tantùm Raab meretricem incolumem
servate eam, & omnia
quæcunque sunt in domo ejus.
Sed vos observate valdè ab anathemate, 18
nè fortè in animum inducentes
vos ipsi sumatis de anathemate,
& faciatis castra filiorum
Israel anathema, & exteratis
nos. Et omne argentum, 19
vel aurum, (e) vel æs, vel ferrum,
sanctum erit Domino: in
thesaurum Domini inferetur. Et 20
clanxerunt tubis sacerdotes. Ut
verò audivit populus tubas;
(f) jubilavit universus populus
simul jubilatione magnâ, &
forti. Et cecidit universus murus
in circuitu. Et ascendit universus
populus in civitatem. Et 21
anathemavit eam Iesus, & quæcunque
erant in civitate ab homine
& usq; ad mulierem, à juvene
& usq; ad senem, & usq;
ad vitulum & subjugale, in ore
gladii.*

MS.A. (ι) κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες. (κ) Μὴ βοάτω, καὶ μὴ ἀκουσάτω μηθεὶς τὴν (λ) ἀναβοήσατε. (μ) τὴν πόλιν εὐθέως (ν) κιβωτὸν κυρίου. Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἑπτὰ αἴροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας προεπορεύοντο ἐναντίον τοῦ κυρίου. * καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας· καὶ ἀπῆλθον πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν. * καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου. οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. Καὶ τῇ (ξ) περιῆλθον τὴν πόλιν ἑπτάκις. Καὶ τῇ περιόδῳ (ο) παραδέδωκεν (π) τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων· πλὴν (ρ) φυλάξατε ἀπὸ τοῦ (σ) ὑμεῖς λάβηται (τ) ποιήσετε (υ) καὶ χρυσίον, καὶ πᾶς χαλκὸς καὶ σίδηρος, (φ) λαὸς τὴν φωνὴν τῶν (χ) ἔπεσεν τὸ (ψ) ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, καὶ ὅσα (ω) πρεσβυτέρου, (α) μόσχου, καὶ ἕως προβάτου, καὶ ὑποζυγίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ומזרזי חילא אזלין קדם כהניא תקעי שופריא ושבטא דבית דן אזיל בתר ארונא
10 וכהניא אזלין ותקעין בשופריא : וית עמא פקיד יהושע למימר לא תיבבון ולא
תשמעון ית קלכון ולא יפוק מפומכון פתגמא עד יומא דאימר לכון יביבו ותיבבון :
11 ואסחר ארונא דיי ית קרתא אקיף זמנא חדא ועלו במשריתא ובתו במשריתא :
12 13 ואקדם יהושע בצפרא ונטלו כהניא ית ארונא דיי : ושבעא כהניא נסיבו שבעא
שופריא דקרן דכריא קדם ארונא דיי אזלין מיזל ותקעין בשופריא ומזרזי חילא אזלין
קדמיהון ושבטא דבית דן אזיל בתר ארונא דיי וכהניא אזלין ותקעין בשופריא :
14 15 ואסחרו ית קרתא ביומא תנינא זמנא חדא ותבו למשריתא כדין עבדו שתא יומין : והוה
ביומא שביעאה ואקדימו כמסק צפרא ואסחרו ית קרתא כהלכתא הדין שבע
16 זמנין לחוד ביומא ההוא אקיפו ית קרתא שבע זמנין : והוה בזמנא שביעיתא תקעו
17 כהניא בשופריא ואמר יהושע לעמא יביבו ארי יהב יי לכון ית קרתא : ותהי קרתא
חרמא היא וכל דבה קדם יי לחוד רחב פונדקיתא תחי היא וכל דעמה בביתא ארי
18 אטמרת ית אזגדיא די שלחנא : ולחוד אתון אסתמרו מן חרמא דלמא תחרמון ותסבון
19 מן חרמא ותשוון ית משריתא דישראל לחרמא ותעכרון יתיה : וכל כספא ודהבא
20 ומני נחשא ופרזלא קודשא אנון קדם יי לאוצר בית מקדשא דיי יתעלון : ויביבו עמא
ותקעו בשופריא והוה כד שמע עמא ית קל שופרא ויביבו עמא יבבא רבא ונפל שורא
21 דקרתא ואתבלע תחותוהי וסליק עמא לקרתא גבר לקבליה וכבשו ית קרתא : וגמרו
ית כל דבקרתא מגבר ועד אתתא מעולימא ועד סבא ועד תור ואמר וחמר
לפתגם דחרב :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et armati virtutis incedebant ante sacerdotes clangentes buccinis: et tribus 9
dom⁹ Dan ibat post arcam, & sacerdotes incedentes & clangentes
buccinis. Et populo præcepit Josue, dicendo: Ne clametis, neque audire faciatis 10
vocem vestram; nec prodeat ex ore vestro verbum, usq; ad diē quo
dixero vobis, Clamate: et clamabitis. Et circuivit arca Dñi urbem, ambiendo 11
vice unâ: & intraverunt in castra, et ꝑnoctaverunt in castris. Et anticipavit 12
Josue mane, & tulerunt sacerdotes arcam Dñi: Et septem sacerdotes 13
acceperunt septem buccinas ex cornu arietino ante arcam Dñi ambulantes
ambulando, & clangentes buccinis: & armati virtutis ambulabant
ante eos, & trib⁹ dom⁹ Dan ambulabat post arcā Dñi. Et sacerdotes ambulabāt,
& clangebant buccinis. Et circuierunt civitatē in die secundâ vice 14
unâ, & reversi sunt in castra: sic fecerunt sex diebus. Et fuit in die septimo, 15
& anticipaverūt in ascensu auroræ, et circuierūt urbē juxta consuetudinem
hanc septem vicibus: tantùm in die illa ambierunt urbē septē vicib⁹.
Et fuit in vice septima, clanxerunt sacerdotes buccinis, et dixit Josue populo: 16
Vociferate; quoniam dedit Dominus vobis urbem. Et esto urbs anathema, 17
ipsa & omnia quæ in ea, ante Dominum: tantū Rahhab cauponaria
vivat, ipsa & omnia quæ cum ea in domo, quia abscondit nuncios quos
miseramus. Tantùm vos custodimini ab anathemate, ne fortè anathematizemini, 18
& tollatis ex anathemate, & ponatis castra Israelis in anathema,
& turbetis ea. Et omne argentum & aurum, & vasa ærea & ferrea sancta 19
ipsa ante Dominum, in thesaurum domus sanctuarii Domini intrabunt.
Et clamaverunt populus, & clanxerunt in buccinis: & fuit quando audivit 20
populus vocem buccinæ, & clamaverunt populus clamore ingenti:
& cecidit murus urbis, & absorptus est subtus se; et ascendit populus in
urbem, vir è regione sui, & subegerunt urbem. Et consumpserunt omnes 21
qui in urbe, à viro & usque ad mulierem, à puero et usque ad senem, &
usque ad bovem, & ovem, & asinum in acie gladii.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܕܙܪܝܙܝܢ ܗܘܘ. ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܟܗܢܐ ܕܩܥܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܕܡܟܢܫܝܢ. 8
ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܩܒܘܬܐ. ܘܡܗܠܟܝܢ ܗܘܘ ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ :
* ܘܦܩܕ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܝܒܒܘܢ. ܘܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܩܠܟܘܢ. ܘܡܠܐ. ܠܐ ܬܦܘܩ 9
ܡܢ ܦܘܡܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ : ܙܥܩܘ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܝܒܒܘܢ. * ܘܐܚܕܪܘܗ 10
ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܙܒܢܐ ܚܕܐ. ܘܐܬܘ ܠܡܫܪܝܬܐ.· ܘܒܬܘ ܒܡܫܪܝܬܐ.·
* ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܩܠܘ ܟܗܢܐ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܫܒܥܐ ܟܗܢܐ 11 12
ܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܫܒܥܐ ܩܪܢܬܐ. ܘܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܗܠܟܝܢ
ܗܘܘ ܘܩܥܝܢ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܙܪܝܙܝܢ ܗܘܘ.· ܐܙܠܝܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܕܡܟܢܫܝܢ ܗܘܘ.·
ܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܥܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ. * ܘܐܚܕܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܝ 13
ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܙܒܢܐ ܚܕܐ. ܘܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܫܬܬܝܗܘܢ
ܝܘܡܬܐ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ ܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ.· ܘܐܚܕܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܗ ܗܘ. 14
ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. ܒܠܚܘܕ ܕܝܢ ܒܗܘ ܗܘ ܝܘܡܐ. ܐܚܕܪܘܗ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. * ܘܒܙܒܢܬܐ ܗܝ 15
ܕܫܒܥ. ܩܥܘ ܟܗܢܐ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܙܥܩܘ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡܗ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ
ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܬܗܘܐ ܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ. ܚܪܡܐ ܠܡܪܝܐ. ܒܠܚܘܕ. ܪܚܒ ܙܢܝܬܐ 16
ܬܚܐ ܗܝ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܒܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܛܫܝܬ ܠܐܝܙܓܕܐ ܕܫܕܪܢ. * ܐܢܬܘܢ 17
ܕܝܢ. ܗܘܘ ܙܗܝܪܝܢ ܡܢ ܚܪܡܐ. ܕܠܐ ܬܬܪܓܪܓܘܢ ܘܬܣܒܘܢ ܡܢ ܚܪܡܐ ܡܕܡ. ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܡܫܪܝܬܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܚܪܡܐ. ܘܬܕܠܚܘܢܝܗ. * ܟܠ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ ܘܕܦܪܙܠܐ.· ܩܕܝܫܝܢ ܐܢܘܢ 18
ܠܡܪܝܐ. ܠܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܢܥܠܘܢ. * ܘܩܥܘ ܥܡܐ. ܘܩܥܘ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܟܕ ܫܡܥ ܥܡܐ ܩܠܐ 19
ܕܩܪܢܬܐ.· ܩܥܘ ܥܡܐ ܩܥܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ. ܘܢܦܠ ܫܘܪܐ ܥܠ ܕܘܟܬܗ. ܘܣܠܩܘ ܥܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ.·
ܐܢܫ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܟܒܫܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܚܪܒܘ ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܢ ܓܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ 20
ܛܠܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܒܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܚܡܪܐ ܘܠܥܢܐ.· ܚܪܒܘ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ.

Et qui armati erant, præibant ſacerdotibus 8
qui buccinis clangebant; qui verò *turmatim*
collecti erant, ſequebantur arcam; iter
facientes autem buccinas clangebant. Po- 9
pulo quoque præcepit Jeſus, ac dixit, Ne
clametis, nec vocé veſtrâ audire faciatis, & ne
verbum egrediatur ex ore veſtro, uſq; ad dié
quo dixero vobis, Vociferamini; ac tunc
vociferabimini. Circuivit igitur arca Dñi 10
urbem ſemel: & redeuntes ad caſtra, perno-
ctârũt in caſtris. Surrexit Jeſus diluculò, tu- 11
lerũtque ſacerdotes arcam Dñi; Et ſeptẽ ſa- 12
cerdotes ferebãt ſeptẽ buccinas, præcedebãt-
que arcã Dñi, & incedentes clangebãt buc-
cinis: qui erãt armati, præibãt illis; & qui
turmatim collecti erãt, ſequebãtur arcã Dñi,
tubiſq; canebãt. Circuierũt etiã urbẽ illam
altero die ſemel, & reverſi ſunt in caſtra: ſic 13
faciebant ſex illis diebus. Septimo verò die 14
manè ſurgẽtes, circuierũt urbẽ eãdẽ ratione
ſepties: illo verò duntaxat die circuierũt eam
ſepties: Et ſeptimã illã vice clanxêre ſacer- 15
dotes buccinis: Dixitq; Jeſus ad populũ, Vo-
ciferamini; tradidit enim vobis Dñs urbem.
Sit autẽ urbs iſta & quicquid eſt in illa, ana- 16
thema Dño: duntaxat Rahab meretricẽ ſerva-
te, ipſam *videlicet* ac omnes qui cũ ea ſunt
in domo, eò quòd abſconderit exploratores
illos quos miſeramus. Vos verò cavete ab 17
anathemate, ne celetis & accipiatis *quicquã*
ex anathemate, et caſtra Iſraelis efficiatis ana-
thema, & conturbetis illa. Omne argentum 18
& aurũ, vaſaq; ænea & ferrea conſecrata ſunt
Dño, in ærariũ Dñi ingredietur. Exclamavit 19
itaq; popul⁹, & clanxêre buccinis: cúmq; au-
diſſet popul⁹ vocẽ tubarũ, vociferat⁹ eſt po-
pul⁹ vociferatione magnâ valdè, corruitque
murus ſuper locũ ſuũ, & aſcenderũt populus
in urbẽ quiſq; ex adverſo ſui, & expugnârunt
urbẽ, Et trucidârũt omnes qui erãt in ipſa, 20
tam viros quàm mulieres, tam pueros quàm
ſenes; tamq; boves quàm pecudes & aſinos
trucidârunt acie gladii.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* والعسكر ساير قدام الكهنة * وضاربوا البوقات واللفيف ورا الصندوق 8
* وامر يوسع القوم قولا * لا تجلبوا * ولا ترفعوا اصواتكم * ولا يخرج من فمكم كلمة لليوم 9
الذي اقول لكم جلبوا حينيذ تجلبون * وادار صندوق الرب حول المدينة دفعة واحدة * ثم 10
جاء الى العسكر وبات فيه * وادلج يوسع باكرا * وحمل الايمة صندوق الله * والسبعة الايمة حاملوا 11 12
السبعة ابواق الجلبة قدام الصندوق سايرين سيرا * والضاربوا الابواق والعسكر ساير قدامهم * والساقة
سايرين وري الصندوق * وداروا بالمدينة في اليوم الثاني دفعة واحدة * وعادوا الى المعسكر * 13
هكذا فعلوا ستة ايام * فلما كان في اليوم السابع ادلجوا عند طلوع الفجر * وداروا 14
بالمدينة على مثل الرسم سبعة دفعات * لان خاص في هذا اليوم داروا بها سبعة دفعات * فلما 15
كان في الدفعة السابعة ضربوا الايمة بالابواق * فقال يوسع للقوم جلبوا * فقد اعطاكم الله
البلد * ويجب ان تكون هذه المدينة حرما * وجميع ما فيها لرب العالمين * الا راحاب البياعة 16
خاصة هي * وجميع من في بيتها * لانها خبت الرسل الذي كنا بعثناهم * وخاص انتم 17
احفظوا انفسكم من الحرم * ليلا تشرهوا فتاخذوا من الحرم * فتجعلوا عسكر في اسرايل
مستحق الحرم فتفضحوه * وكل فضة او ذهب * وآلة نحاس او حديد * فهو قدس لله * يدخل 18
الى خزانة الرب * فجلب القوم وضربوا بالابواق * وكان عند سماع القوم صوت البوق جلب 19
القوم جلبة عظيمة * فسقط السور من مكانه * وصعد القوم الى المدينة كل واحد من مكانه
الى مقابله * وملكوا المدينة * واستاصلوا جميع من فيها من رجل وامراة * وصبي وشيخ * 20
وثور وحمار وشاة * بحد السيف *

Porrò exercitus gradiebatur ante ſacer- 8
dotes: & hi qui clangebant tubis, atque
turba promiſcua, poſt arcam. Præceperat
autem Ioſue populo ſermonem hujuſce-
modi, Ne vociferetis, neque attollatis
voces veſtras, neque exeat ex ore veſtro
verbum uſque ad diem quo dixero vobis,
Vociferate: tunc vociferabitis. Et cir- 10
cuire juſſit arcam Domini circa civita-
tem ſemel; tum rediit ad caſtra, & per- 11
noctavit in illis. Surrexitque Ioſue ſum-
mo mane, & tulerunt ſacerdotes arcam
Dei, Septem ſacerdotib⁹ portantibus ſeptem 12
buccinas clangoris, præcedentibus arcam;
quibus etiam clangentes buccinis & exer-
citus præibant: turba verò promiſcua
gradiebatur poſt arcam. Rurſus circuie- 13
runt urbem die ſecundo ſemel, re-
verſiq; ſunt in caſtra: ſic fecerunt ſex die-
bus. Quumque fuiſſet in die ſeptimo, ſur- 14
rexerunt ad ortum auroræ, & circunde-
derunt urbem eodem modo ſeptem vici-
bus; nam peculiariter in hac die circui-
erunt eam ſeptem vicibus: Et hâc ſepti- 15
mâ vice clanxerunt ſacerdotes buccinis.
Dixitque Ioſue ad populum, Vociferate,
jam dedit vobis Deus civitatem. Oportet 16
autem ut iſta civitas, & quidquid in ea
eſt, anathema ſit Domino creaturarum:
Verùm Rahab venditrix privilegiata eſt,
& omnes qui ſunt in domo ejus; quoni-
am abſcondit nuntios quos miſeramus.
At præcipuè vos cavete vobis ab ana- 17
themate, ne forte aviditate ducti ſumatis
ex anathemate, et efficiatis exercitũ filio-
rũ Iſrael obnoxium anathemati, & vitu-
peretis eum. Et omne argentum aut 18
aurum, & vas æris aut ferri, eſt ſan-
ctum Deo, ingredietur in ærarium Do-
mini. Igitur vociferavit populus, & 19
clanxerunt buccinis: & factum eſt,
quum audiſſet turba vocem tubæ, cla-
mavit turba clamore maximo, & cor-
ruit murus de loco ſuo, & aſcendit po-
pulus ad urbem, unuſquiſque de loco ſuo
ad oppoſitum ſibi, & potiti ſunt urbis;
Et extirpârunt quidquid in ea erat, 20
tam virum quàm mulierem, & puerum,
& ſenem, & bovem, & aſi-
num, & ovem, acie gladii.

ספר יהושע : ז

: Jehoſuah dixit ,terram *pede explorantibus* viris duobus Et
21 וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים הַמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
,mulierem inde educite & ; *meritoriæ* mulieris domum Ingredimini
בֹּאוּ בֵּית־הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה
pueri ſunt ingreſſi Et .ei juráſtis queádmodũ ,ei quæ omnia &
22 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ׃ וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים
& ,ejus matrem & ,ejus patrem & Rachab eduxerunt & ,*explorantes*
הַמְרַגְּלִים וַיֹּצִיאוּ אֶת־רָחָב וְאֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־
; eduxerunt ejus familias omnes & ,ei quæ omnia & ,ejus fratres
אַחֶיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ
ſuccenderunt civitatẽ Et .Iſrael *caſtrametationem* extra *ab* eos *locaverunt* &
23 וַיַּנִּיחוּם מִחוּץ לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל׃ וְהָעִיר שָׂרְפוּ
,*æris* vaſa & ,aurum &,argentũ Tantũ .ea in quæ omnia & ,igni *in*
בָאֵשׁ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ רַק הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּכְלֵי הַנְּחֹשֶׁת
, *meritoriam* Rachab Et .Domini domus *theſaurum dederunt* *ferri* &
24 וְהַבַּרְזֶל נָתְנוּ אוֹצַר בֵּית־יְהוָה׃ וְאֶת־רָחָב הַזּוֹנָה
, Jehoſuah fecit vivere ei quæ omnia & , ejus patris domum &
וְאֶת־בֵּית אָבִיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ הֶחֱיָה יְהוֹשֻׁעַ
abſcondit quia : hanc diem ad uſque ,Iſrael *interiori in* habitavit &
וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי הֶחְבִּיאָה אֶת־
.Jericho explorandum ad Jehoſuah miſerat quos *legatos*
הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרִיחוֹ׃
facies ad vir Maledictꝰ :dicendo ,illo tempore in Iehoſuah adjuravit Et
25 וַיַּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי
.Jericho iſtam civitatem ædificaverit & , ſurrexerit qui *Domini*
יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ
.ejus portas ſtatuat ſuo parvo in & ,eam fundet ſuo primogenito In
בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה וּבִצְעִירוֹ יַצִּיב דְּלָתֶיהָ׃
.terra omni in ejus *auditio* fuit & ,Iehoſuah cum Dominus fuit Et
26 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

CAP. VII. ז

tulit Et .anathemate in prævaricationẽ Iſrael filii ſunt prævaricati Et
1 וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח
de ,Jehudah *tribui* ,Zerach filii Zabdi filii ,Charmi filius Hachan
עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־
Jehoſuah miſit Et .Iſrael filios *in Domini naſus* eſt iratus & : anathemate
2 הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
; Bethel *oriente ab* Aven Beth- *cum* quæ ,Hai in Iericho de viros
אֲנָשִׁים מִירִיחוֹ הָעַי אֲשֶׁר עִם־בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל
aſcẽderũt & : terram explorate & Aſcẽdite : dicendo ,eos ad dixitque
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר עֲלוּ וְרַגְּלוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ
, Jehoſuah ad ſunt reverſi Et .Hai exploraverunt & , viri
3 הָאֲנָשִׁים וַיְרַגְּלוּ אֶת־הָעָי׃ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
,virorũ millia duo Circiter.populꝰ omnis aſcẽdat Nõ : eũ ad dixerũt atq;
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל־יַעַל כָּל־הָעָם כְּאַלְפַּיִם אִישׁ
.Hai percutiant & ,aſcendant virorum millia tria circiter vel
אוֹ כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ יַעֲלוּ וְיַכּוּ אֶת־הָעָי
aſcenderũt Et .*ipſi parum* quia ,populum omnem illuc facias laborare ne
4 אַל־תְּיַגַּע־שָׁמָּה אֶת־כָּל־הָעָם כִּי מְעַט הֵמָּה׃ וַיַּעֲלוּ
.Hai *virorũ facies ad* fugerũt & : *viri* millia tria ferè illuc populo è
מִן־הָעָם שָׁמָּה כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּנֻסוּ לִפְנֵי אַנְשֵׁי הָעָי׃
; viros ſex & triginta ferme Hai viri eis ex percuſſerunt Et
5 וַיַּכּוּ מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעַי כִּשְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה אִישׁ
eos percuſſerunt &:*Fractiones* ad uſque *portæ facies ad* eos ſunt perſecuti &
וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר עַד־הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם
ſcidit Et .*aquas in* fuit & , populi cor eſt liquefactum & : deſcenſu in
6 בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לְבַב־הָעָם וַיְהִי לְמָיִם׃ וַיִּקְרַע
arcæ facies ad terram in *ſuas facies ſuper* cecidit & ,ſua veſtimẽta Iehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ שִׂמְלֹתָיו וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן
pulverẽ fecerunt aſcendere & : Iſraël ſenes &,ipſe,veſperã ad uſq; Domini
יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר
.ſuum caput ſuper
עַל־רֹאשָׁם׃

Verſio VULG. LAT.

22 Duobus autẽ viris, qui exploratores miſſi fuerant, dixit Joſue; Ingredimini domum mulieris meretricis, & producite eam, & omnia quæ illiꝰ ſunt, ſicut illi juramento firmâſtis. 23 Ingreſsíq; juvenes, eduxerunt Rahab, & parentes ejus, fratres quoque, & cunctã ſupellectilem ac cognationem illius, & extra caſtra Iſrael manere fecerunt. 24 Urbẽ autẽ, & omnia quæ erant in ea, ſuccenderũt: abſq; auro et argento, & vaſis æneis, ac ferro, quæ in ærariũ Domini conſecrârunt. 25 Rahab verò meretricem, & domum patris ejus, & omnia quæ habebat, fecit Joſue vivere, & habitaverunt in medio Iſrael uſque in præſentem diẽ: eò quòd abſconderit nuntios, quos miſerat ut explorarent Jericho. In tempore illo, imprecatꝰ eſt Joſue, dicens; 26 Maledictus vir corã Domino, qui ſuſcitaverit & ædificaverit civitatẽ Jericho. In primogenito ſuo fundamenta illiꝰ jaciat, & in noviſſimo liberorũ ponat portas ejꝰ. 27 Fuit ergò Dñs cũ Joſue, & nomen ejꝰ vulgatũ eſt in omni terra.

CAP. VII.

1 Filii autẽ Iſrael prævaricati ſunt mandatũ, & uſurpaverunt de anathemate. Nã Achan filiꝰ Charmi, filii Zabdi, filii Zare de tribu Juda, tulit aliquid de anathemate: iratúſq; eſt Dñs contra filios Iſrael. 2 Cúmq; mitteret Joſue de Jericho viros contra Hai, quæ eſt juxta Bethaven, ad Orientalẽ plagã oppidi Bethel, dixit eis; Aſcendite, & explorate terrã. Qui præcepta complentes exploraverũt Hai. 3 Et reverſi dixerũt ei, Non aſcendat omnis populus, ſed duo vel tria millia virorũ pergant, & deleant civitatem: quarè omnis populꝰ fruſtrà vexabitur contra hoſtes pauciſſimos? 4 Aſcenderũt ergò tria millia pugnatorũ. Qui ſtatim terga vertentes, 5 Percuſſi ſunt à viris urbis Hai, & corruerũt ex eis triginta ſex homines: perſecutíque ſunt eos adverſarii de porta uſque ad Sabarim, & ceciderunt per prona fugientes: pertimuitque cor populi, & inſtar aquæ liquefactũ eſt. 6 Joſue verò ſcidit veſtimenta ſua, & pronus cecidit in terram coram arca Domini uſque ad veſperam, tam ipſe quàm omnes ſenes Iſrael: miſerúntque pulverẽ ſuper capita ſua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ τοῖς δυσὶ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι, εἶπεν Ἰησοῦς, Εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, (β) καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ. 23 Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ (γ) ἐξηγάγοσαν Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς (δ) αὐτῆς, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ· καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ. 24 Καὶ ἡ πόλις (ε) ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ. πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθῆναι. 25 Καὶ Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατρικὸν ἐζώγρησεν Ἰησοῦς. καὶ κατῴκισεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἔκρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἱεριχώ. Καὶ ὥρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου, λέγων, 26 Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην. ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ οὕτως ἐποίησεν Ὀζὰν ὁ ἐκ Βαιθήλ· ἐν τῷ Ἀβιρὼν τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς. 27 Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

22 Et ambobus juvenibus, qui exploraverant, dixit Ieſus; Introite in domum mulieris: & educite eam indè, & quæcunque ſunt ei. 23 Et intraverunt ambo juvenes, qui exploraverant civitatem, in domum mulieris, et eduxerunt Raab meretricem, & patrem ejus, & matrem ejus, & fratres ejus, & cognationem ejus, & omnia quæcunque erant ei: & collocârunt eam extra caſtra Iſrael. 24 Et civitas incenſa eſt in incendio cum omnibus quæ in ea. Tantummodò argentum, & aurum, & æs, & ferrum dederunt in theſaurum Domini inferri. 25 Et Raab meretricem, & univerſam domum ejus paternam vivificavit Jeſus. Et habitavit in Iſrael uſque in hodiernam diem: eò quòd occultavit exploratores, quos miſerat Jeſus ad explorandam Hiericho. Et juravit Jeſus in die illa ante Dominum, dicens; 26 Maledictus homo, qui (g) ædificabit civitatem hanc. In primogenito ſuo fundabit eam, & in minimo ſuo collocabit portas ejus. (h) Et ità fecit Hozan, qui ex Bæthel. In Abiron primogenito fundavit eam: & in ſalvato noviſſimo impoſuit portas ejus. 27 Et fuit Dominus cum Ieſu: & fuit nomen ejus per omnem terram.

MS.A. (β) καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ. (γ) ἐξήγαγον τὴν Ῥαὰβ (δ) αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς· καὶ κατέστησαν (ε) ἐνεπυρίσθη ἐν πυρὶ

ΚΕΦ. ζ΄.

1 Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (α) πλημμέλειαν μεγάλην, καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἔλαβεν (β) Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ (γ) Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος. καὶ ἐθυμώθη (δ) κύριος ὀργῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄνδρας εἰς Γαὶ, ἥ ἐστι (ε) κατὰ Βαιθὴλ, λέγων, Κατασκέψασθε (ζ) τὴν Γαί. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο (η) τὴν Γαί. 3 Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, (θ) Μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς, (ι) ἀλλ᾽ ὡσεὶ δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν καὶ (κ) ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν. μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν ἅπαντα, ὀλίγοι γάρ εἰσι. 4 Καὶ ἀνέβησαν (λ) ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν Γαί. 5 Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ᾽ αὐτῶν ἄνδρες Γαὶ (μ) εἰς τριακονταὲξ ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, (ν) καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς (ξ) ἀπὸ τοῦ καταφεροῦς. καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ. 6 Καὶ διέρρηξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔπεσεν Ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον (ο) ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ· (π) καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

CAP. VII.

1 Et deliquerunt filii Iſrael delictum (a) magnum: & uſurpaverunt de anathemate. Et ſumpſit Achar filiꝰ Charmi filii Zambri filii Zara ex tribu Iuda de anathemate. Et indignatus eſt Dominus irâ filiis Iſrael. 2 Et miſit Ieſus viros in Gai, quæ eſt (b) contra Bethel, dicens; Explorate Gai. Et aſcenderunt viri, & exploraverunt Gai. 3 Et reverterunt ad Ieſum, & dixerunt ad eum; Non aſcendat omnis populus: ſed quaſi bis mille, aut ter mille viri aſcendant, & expugnent civitatem. Ne adduxeris illuc populũ univerſum: pauci enim ſunt. 4 Et aſcenderunt circiter ter mille viri, & fugerunt à facie virorum Gai. 5 Et interfecerunt de eis viri Gai ad triginta ſex viros: & perſecuti ſunt eos à porta, (c) & contriverunt eos à declivi. Et expavit cor populi: & factum eſt ut aquã. 6 Et diſcidit Ieſus veſtimenta ſua. Et cecidit Ieſus ſuper terram in faciẽ (d) ante Dominum uſq; ad veſperam, ipſe, & ſeniores Iſrael: & injecerunt pulverem ſuper capita ſua.

MS.A. (α) πλημμέλειαν, καὶ (β) Ἄχαν (γ) Ζαβρὶ (δ) ὀργῇ κύριος τοῖς (ε) τὴν κατὰ Βηθαὺν, λέγων, (ζ) τὴν γῆν. καὶ (η) τὴν γῆν Γαί. (θ) Μὴ ἀναβαινέτω (ι) ἀλλ᾽ ὡς (κ) ἐκπολιορκησάτωσαν (λ) ἐκεῖ ὡς τρισχίλιοι (μ) τριάκοντα καὶ ἕξ (ν) ἕως συνέτριψαν (ξ) ἐπὶ τοῦ (ο) ἔναντι (π) καὶ ἐπέβαλον τὸν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וּלְתְרֵין גֻּבְרַיָּא דְּאַלִּילוּ יַת אַרְעָא אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ עוּלוּ לְבֵית אִתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וְאַפִּיקוּ מִתַּמָּן
23 יַת אִתְּתָא וְיַת כָּל דִּי לַהּ כְּמָא דְּקַיֵּימְתּוּן לַהּ : וְעַלוּ עוּלֵמַיָּא מְאַלְּלַיָּא וְאַפִּיקוּ יַת רָחָב וְיַת
אֲבוּהָא וְיַת אִמַּהּ וְיַת אַחוּהָ וְיַת כָּל דִּי לַהּ וְיַת כָּל זַרְעִיתְהָא אַפִּיקוּ וְאַשְׁרוּנוּן מִבָּרָא
24 לְמַשְׁרִיתָא דְּיִשְׂרָאֵל : וְקַרְתָּא אוֹקִידוּ בְּנוּרָא וְכָל דִּי בַהּ לְחוֹד כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וּמָאנֵי נְחָשָׁא
25 וּבַרְזְלָא יְהַבוּ בְּאוֹצַר בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ : וְיַת רָחָב פּוּנְדְּקִיתָא וְיַת בֵּית אֲבוּהָא וְיַת כָּל דִּי לַהּ
קַיֵּים יְהוֹשֻׁעַ וִיתֵיבַת בְּגוֹ יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי אַטְמָרַת יַת אִזְגַּדַּיָּא דִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
26 לְאַלָּלָא יַת אַרְעָא : וְאוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא הַהִיא לְמֵימַר לִיט גַּבְרָא קֳדָם יְיָ דִּיקוּם וְיִבְנֵי יַת
27 קַרְתָּא הָדָא יַת יְרִיחוֹ בִּבְכוֹרֵיהּ יְשַׁכְלְלִנַּהּ וּבִזְעֵיר בְּנוֹהִי יְקִים דַּשַּׁהָא : וַהֲוָה מֵימְרָא דַּייָ
בְּסַעֲדֵיהּ דִּיהוֹשֻׁעַ וַהֲוָה שִׁמְעֵיהּ סַגִּי בְּכָל אַרְעָא : ז
1 וְשַׁקַּרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקַר בְּחֶרְמָא וּנְסֵיב עָכָן בַּר כַּרְמִי בַּר זַבְדִּי בַּר זֶרַח לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה מִן
2 חֶרְמָא וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּייָ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל : וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ גֻּבְרִין מִירִיחוֹ לְעַי דְּעִם בֵּית אָוֶן מִמַּדְנַח
3 לְבֵית אֵל וַאֲמַר לְהוֹן לְמֵימַר סַקוּ וְאַלִּילוּ יַת אַרְעָא וּסְלִיקוּ גֻּבְרַיָּא וְאַלִּילוּ יַת עָי : וְתָבוּ לְוַת
יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא יִסַּק כָּל עַמָּא כִּתְרֵין אַלְפִין גַּבְרָא אוֹ כִּתְלָתָא אַלְפִין גַּבְרָא יִסְקוּן
4 וְיִמְחוֹן יַת עָי לָא תַרְגֵּישׁ לְתַמָּן יַת כָּל עַמָּא אֲרֵי זְעֵירִין אִנּוּן : וּסְלִיקוּ מִן עַמָּא לְתַמָּן כִּתְלָתָא
5 אַלְפִין גַּבְרָא וְאַפְּכוּ קֳדָם אֱנָשֵׁי עָי : וְקַטְלוּ מִנְּהוֹן אֱנָשֵׁי עַי כִּתְלָתִין וְשִׁתָּא גַּבְרָא וּרְדָפוּנוּן
6 קֳדָם תַּרְעָא עַד דְּתַבְּרוּנוּן וּמְחוּנוּן בְּמַחֲתָנָא וְאִתְמְסֵי לִבָּא דְעַמָּא וַהֲוָה לְמַיָּא : וּבְזַע יְהוֹשֻׁעַ
לְבוּשׁוֹהִי וּנְפַל עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּייָ עַד רַמְשָׁא הוּא וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וְאַסִּיקוּ
עַפְרָא עַל רֵישֵׁיהוֹן :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et duobus viris, qui exploraverant terram, dixit Joſue: Ingredimini in domum mulieris cauponariæ, & producite inde mulierem, et omnia quæ ei, quemadmodũ jurâſtis ei. 22 Et ingreſſi ſunt juvenes exploratores, et produxerunt Rahab, et patrẽ ejus, et matrẽ ejꝰ, et fratres ejꝰ, et omnia quæ ei; 23 et omnem proſapiam ejus produxerunt, et poſuerunt eos extra caſtra Iſrael. Et urbẽ incenderunt igni, et oĩa quæ in eá: tantũ argentũ et aurum, 24 et vaſa ærea et ferrea attulerunt in ærariũ domꝰ ſanctuarii Dñi. Et Rahab 25 cauponariã, et domũ patris ejꝰ, et oĩa quæ illi, vivificavit Joſue: et habitavit in medio Iſrael uſq; in diẽ hunc; quoniã abſconderat nuncios, quos miſerat Joſue ad explorandũ *terram*. Et juravit Joſue in tempore illo, di- 26 cendo: Maledictus vir ante Dñm, qui ſurrexerit & ædificaverit urbem hanc Jericho; in primogenito ſuo fundet eam, & in minimo filio ſuo conſtituat portam ejus. Et fuit verbũ Dñi in auxiliũ Joſue: fuitq; *fama* 27 ejus *magna* & *amplificata* in omni terrâ,

CAP. VII.

Et prævaricati ſunt filii Iſrael prævaricationẽ in anathemate, & tulit 1 Ghachan filiꝰ Charmi filii Zabdi filii Zerahh de tribu Juda, de anathemate: et fortificata eſt indignatio Dñi in filios Iſrael. Et miſit Joſue viros 2 ex Jericho in Gai, quæ prope Bethaven ab oriente Bethel; & ait illis, dicendo: Aſcendite et explorate terrã: & aſcenderunt viri, & exploraverunt Gai. Et redierunt ad Joſue, & dixerunt illi: Non aſcendat omnis po- 3 pulus; quaſi duo millia, aut quaſi tria millia virorũ aſcendent, & percutient Gai: non cogas ibi oẽm populũ, quoniã pauci illi. Et aſcenderunt de 4 populo illuc quaſi tria millia virorum; et verterunt [*terga*] ante homines Gai. Et occiderunt ex eis viri Gai quaſi triginta et ſex viros; et inſecuti 5 ſunt eos ante portã quoad confregerũt eos; et percuſſerũt eos in deſcenſu: et liquefactum eſt cor populi, et fuit in aquas. Et ſcidit Joſue veſtimenta 6 ſua, et cecidit ſup faciẽ ſuam ſup terram ante arcam Dñi uſq; ad veſperã, ipſe & ſenes Iſrael; & projecerunt pulverem ſuper capita ſua.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܠܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܗܢܘܢ ܕܐܓܫܘܗ̇ ܠܐܪܥܐ. ܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܥܘܠܘ ܠܒܝܬܗ̇ ܕܐܢܬܬܐ ܗ̇ܝ
ܙܢܝܬܐ. ܘܐܦܩܘܗ̇ ܡܢ ܬܡܢ. ܠܗ̇ ܠܐܢܬܬܐ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ̇. ܐܝܟ ܕܝܡܝܬܘܢ ܠܗ̇.
*ܘܥܠܘ ܓܫܘܫܐ. ܘܐܦܩܘ ܠܪܚܒ. ܘܠܐܒܘܗ̇ ܘܠܐܡܗ̇. ܘܠܐܚܝܗ̇. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ̇.
ܘܠܟܠܗ̇ ܫܪܒܬܗ̇. ܐܦܩܘ. ܘܐܫܪܝܘ ܐܢܘܢ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܠܡܕܝܢܬܐ
ܐܘܩܕܘܗ̇ ܒܢܘܪܐ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ̇. ܒܠܚܘܕ ܠܕܗܒܐ ܘܠܣܐܡܐ. ܘܠܡܐܢܐ ܕܢܚܫܐ
ܘܕܦܪܙܠܐ. ܐܥܠܘ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܪܝܐ. *ܘܠܪܚܒ ܙܢܝܬܐ. ܘܠܒܝܬ ܐܒܘܗ̇ ܘܠܟܠ
ܕܐܝܬ ܠܗ̇. ܐܚܝ ܝܫܘܥ. ܘܝܬܒܬ ܒܝܢܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܛܫܝܬ
ܠܓܫܘܫܐ ܕܫܕܪ ܝܫܘܥ ܠܡܓܫ ܠܐܝܪܝܚܘ. *ܘܝܡܐ ܝܫܘܥ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܘܐܡܪ. ܠܝܛ ܗܘ
ܓܒܪܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܢܩܘܡ ܘܢܒܢܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܒܒܘܟܪܗ ܢܫܬܐܣܝܗ̇.
ܘܒܙܥܘܪܗ. ܢܩܝܡ ܬܪܥܝܗ̇. *ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ ܝܫܘܥ. ܘܫܡܥܗ ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܟܠܗ̇ ܐܪܥܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ̄ *

*ܘܥܘܠܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܚܪܡܐ. ܘܢܣܒ ܥܟܪ ܒܪ ܟܪܡܝ. ܒܪ ܙܒܕܝ. ܒܪ ܙܪܚ.
ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܢܣܒ ܡܢ ܚܪܡܐ. ܘܛܫܝ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܓܒܪܐ ܡܢ ܐܝܪܝܚܘ ܠܥܝ ܕܠܘܬ ܒܝܬ ܐܘܢ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ
ܕܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܩܘ. ܓܫܘ ܐܪܥܐ. ܘܣܠܩܘ ܓܒܪܐ. ܘܓܫܘܗ̇ ܠܥܝ.
*ܘܗܦܟܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܠܐ ܢܣܩ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ
ܓܒܪܝܢ ܢܣܩܘܢ. ܘܢܡܚܘܢ ܠܥܝ. ܠܐ ܬܠܐܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܛܠ ܕܙܥܘܪܝܢ ܐܢܘܢ.
*ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܥܡܐ ܠܬܡܢ. ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܥܪܩܘ ܗܘܘ ܡܢ
ܩܕܡ ܐܢܫܐ ܕܥܝ. *ܘܩܛܠܘ ܐܢܫܐ ܕܥܝ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܪܕܦܘ
ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܬܪܥܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܬܒܪܘ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ. ܘܙܥ ܠܒܗ ܕܥܡܐ. ܘܗܘܘ
ܐܝܟ ܡܝܐ. *ܘܨܪܝ ܝܫܘܥ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܩܕܡ ܐܪܘܢܗ
ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. ܗܘ ܘܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܪܡܝܘ ܥܦܪܐ ܥܠ ܪܫܝܗܘܢ.

Duobus autem viris illis qui terram ex- 21
ploraverant, dixit Jeſus, Ingredimini do-
mum mulieris illius meretricis, & educite
eam illinc, tum mulierem ipſam cùm quic-
quid ipſius eſt, quemadmodum juraſtis ei.
Abierunt igitur exploratores, & edu- 22
xerunt Rahab, patrem, matrem, ac fratres
ejus, & quicquid ipſius erat, omnemque fa-
miliam ejus eduxerunt, & collocârunt eos
extra caſtra Iſraelis. Urbem verò ſuccen- 23
derunt igni cum omnibus quæ erant in ipſa:
duntaxat aurum & argentum, vaſa ænea &
ferrea attulerunt ad ærarium Domini. Ra- 24
hab autem fornicariam, familiam patris ejus,
& omnia quæ habebat, ſervavit Jeſus; ha-
bitavitque inter Iſraelitas uſque ad hodier-
num diem, eò quòd abdidiſſet exploratores
quos miſerat Jeſus ad explorandum Jericho.
Præterea juravit Jeſus eo tempore, ac di- 25
xit, Maledictus eſto vir *ille* coram Domino,
qui ſurrexerit ac reædificaverit urbem iſtam
Jericho: in promogenito ſuo reædificet
eam, & minimo natu ſuo erigat portas ejus.
Fuit autem Dominus cum Jeſu, & fama 26
ejus evulgabatur per univerſam terram.

CAP. VII.

SEd perpetrârunt filii Iſrael ſcelus in ana- 1
themate: abſtulit enim Achar filius Char-
mi, filii Zabdi, filii Zarah de tribu Juda, abſ-
tulit inquam, de anathemate, & abſcondit;
& exarſit ira Domini contra filios Iſrael. Mi- 2
ſitque Jeſus viros de Jericho ad Aai quæ
erat ſecus Beth-avan ab Orientali parte
Beth-il, dixitque ad eos, Aſcendite, explorate
terram: Et aſcenderunt viri illi, & explorâ-
runt Aai. Et reverſi ad Jeſum, dixerunt ad 3
eum, Ne aſcendat univerſus populus, ſed
circiter duo *aut* tria millia virorum aſcen-
dant, & interficient Aai: ne mittas uni-
verſum populum, quia pauci ſunt. Aſcen- 4
derunt itaque illuc de populo circi-
ter tria millia virorum; & fugerunt à con-
ſpectu civium Aai: Interfeceruntque cives 5
Aai ex Iſraelitis triginta ſex viros, & per-
ſecuti ſunt eos ante portam donec profligati
eſſent, & inflixerunt eis plagam; tremuit-
que cor populi, & facti ſunt velut aqua.
Scidit autem Jeſus veſtimenta ſua, proci- 6
ditque pronus in terram ante arcam Domi-
ni uſque ad veſperam, ipſe, & ſeniores Iſra-
elis: & impoſuerunt pulverem capitibus
ſuis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

وقال يوشع للرجال اللذان جسا الارض ادخلا الى بيت المراة* واخرجاها من هناك* وسائر من لها كما
حلفتما لها* فدخلا واخرجا راحاب واباها وامها واخوتها وجميع ما لها وسائر عشائرها* واودعوهم خارجًا
عن العسكر الذي لبني اسرائيل* واحرقوا المدينة بالنار وجميع ما فيها* الا الذهب والفضة
وآلة النحاس والحديد* فانها جعلت في خزانة الرب* وراحاب البياعة وبيت ابيها وجميع ما لها
استبقى يوشع* واقامت بين بني اسرائيل الى هذا اليوم* لانها خبت الرسل الذين ارسلهم
يوشع لجس اريحا* وقال يوشع في ذلك اليوم قولا* ملعون الرجل قدام الله الذي يقوم ويبني
هذه المدينة اريحا* بموت بكره يؤسسها* وبموت اصغر اولاده ينصب ابوابها* وكذلك فعل
اذان الذي في بيت اسرائيل* الادون بكره اسسها* وبموت الذي سلم آخر اولاده نصب
ابوابها* وكان الله مع يوشع* وصار خبره في جميع العالم*

* الفصل السابع *

ونكث بنوا اسرائيل نكثا في الحرم واخذ عاخان بن كرمي بن زبدي بن زارح من
سبط يهوذا من الحرم* واشتد غضب الرب على بني اسرائيل* وارسل يوشع بن نون قوما من
اريحا الى العي الذي عند بيت اون شرقي بيت ايل* وقال لهم قولا* اصعدوا وجسوا البلد*
وصعد القوم وجسوا المدينة* وعادوا الى يوشع فقالوا له* لا تصعد جميع الشعب* بل الفا
رجل او ثلثة الف رجل يصعدون فيهلكون العي* ولا تبعث جملة القوم* فان اهلها قليل*
ويهلكون العي* فصعد من الشعب نحوا من ثلثة الف رجل* فهربوا قدام اهل العي* وقتل
منهم اهل العي ستة وثلثين رجلا* وطردوهم من قدام الباب الى موضع الكسر* ثم قتلوهم في
الانحدار* وذاب قلب الشعب وصار مثل الماء* فشق يوشع ثيابه* ووقع على وجهه قدام
صندوق الرب الى المساء هو وشيوخ بني اسرائيل* ورفعوا التراب على روسهم*

Dixitq; Ioſue duobus viris qui explorave- 21
rant terrã, Ingredimini domũ mulieris, &
educite eam inde cum omnib⁹ quæ ad eam
pertinent, quemadmodum jurâſtis illi.
Ingreſſique ſunt, atq; eduxerunt Rahab, 22
& patrem ejus, ac matrem illius, & fra-
tres ejus, & quidquid pertinebat ad i-
pſam, & omnes cognatos ejus: & poſue-
runt eos extra caſtra filiorum Iſrael. Et 23
ſuccenderunt urbem igni, & omnia quæ
erant in ea, præter aurum & argentum, &
vaſa ænea & ferrea: hæc enim poſita fue-
runt in theſauro Domini. Et Rahab ven- 24
ditricem, & domum patris ejus, & quid-
quid ad eam pertinebat, ſervavit Joſue;
& commorata eſt inter filios Iſrael ad
hanc uſque diem, quia abſcondit nuntios
quos miſerat Joſue ad explorationem Je-
richo. Et dixit Ioſue in illa die ſermonem, 25
Maledictus homo coram Deo, qui ſurget
& ædificabit hanc urbem Iericho: morte
primogeniti ſui fundet eam, & morte mi-
nimi natu inter filios ipſius plantet portas
ejus. Atque ita fecit Addan qui erat in
domo Iſrael: Addon primogenitus ejus
fundavit illam, & morte ejus qui ſuper-
fuit poſt natos ipſius, plantavit portas
illius. Et fuit Deus cum Ioſue, & vola- 26
vit fama ejus per totum orbem.

CAP. VII.

ET prævaricati ſunt filii Iſrael præva- 1
ricationem in anathemate: Nam ſum-
pſit Achan filius Karmi, filii Zabdi, filii
Zareh de Tribu Iuda, ex anathemate; &
deſæviit furor Domini contra filios Iſrael.
Miſitque Ioſue filius Nun turbam de Ie- 2
richo in Aai, quæ eſt prope Beth-Aven, ad
Orientalem plagam Beth-El, & dixit illis
ſermonem hujuſmodi, *Ite, & explorate*
regionem: Aſcenditque turba, & explora-
verunt urbem. Et reverſi ſunt ad Ioſue, 3
& dixerunt ei, Ne aſcendere facias totum
populum: ſed duo millia virorum, aut
tria millia virorum aſcendent & expu-
gnabunt Aai: & ne mittas totam turbam;
nam cives ejus pauci ſunt: & hi expu-
gnabunt urbem. Igitur aſcenderunt de po- 4
pulo ferè tria millia virorum; & fuge-
runt coram civibus Aai. Interfeceruntq; 5
ex eis cives Aai triginta ſex viros, et per-
ſecuti ſunt eos à porta uſque ad locum
profligationis, & occiderunt eos in de-
ſcenſu; & liquefactum eſt cor populi, &
factum eſt velut aqua. Sciditque Joſue 6
veſtimenta ſua, & cecidit ſuper faciem ſu-
am coram arca Domini uſque ad veſpe-
ram, ipſe, & ſeniores filiorum Iſrael: &
extulerunt pulverem ſuper capita ſua.

ספר יהושע : ז

fecisti tranſire quid *ad* DOMINUS Domine Ahah : Iehoſuah Dixitque
7 ויאמר יהושע אהה אדני יהוה למה העברת
manū in nos *dandum ad* Iarden hunc populum faciendo tranſire
העביר את־העם הזה את־הירדן לתת אתנו ביד
tranſitu in manſiſſemus &,*cœpiſſemus* utinam &:nos *faciendū perdere ad*,Emoræi
האמרי להאבידנו ולו הואלנו ונשב בעבר
cervicem Iſrael vertit quàm poſt- ,dicam quid : Domine *me In* ! Iarden
8 הירדן : בי אדני מה אמר אחרי אשר הפך ישראל ערף
habitatores omnes &,Chenahanæus audient Et ? *ſuorum inimicorum facies ad*
9 לפני איביו : וישמעו הכנעני וכל ישבי
quid & : terra è noſtrum nomen *ſuccident* &,nos *ſuper circuibunt* &,terræ
הארץ ונסבו עלינו והכריתו את־שמנו מן־הארץ ומה
: Iehoſuah ad Dominus Dixitque ? magno tuo nomini facies
10 תעשה לשמך הגדול : ויאמר יהוה אל־יהושע
Peccavit ? *tuas facies ſuper cadens* tu *hoc* quid *ad* ; tibi Surge
11 קם לך למה זה אתה נפל על־פניך : חטא
; eis præcepi quod ,meum pactum ſunt tranſgreſſi etiam & ,Iſrael
ישראל וגם עברו את־בריתי אשר צויתי אותם
,*negaverunt* etiam & ,ſunt furati etiam & ,anathemate de *ceperunt* etiam &
וגם לקחו מן־החרם וגם גנבו וגם כחשו
ſtare Iſrael filii poterunt non Et .*ſuis vaſis in* poſuerunt etiam &
12 וגם שמו בכליהם : ולא יכלו בני ישראל לקום
,*ſuorum inimicorum facies ad* verterunt Cervicem : *ſuorum inimicorum facies ad*
לפני איביהם ערף יפנו לפני איביהם
non ſi , vobiſcum eſſe addam Non .anathemate in fuerunt quia
כי היו לחרם לא אוסיף להיות עמכם אם לא
: dices & ,populum ſanctifica ,Surge .*veſtro interiori ex* anathema diſperdatis
13 תשמידו החרם מקרבכם : קם קדש את־העם ואמרת
Deus Dominus dixit ſic Quia .craſtinum in vos Sanctificate
התקדשו למחר כי כה אמר יהוה אלהי
ſtare poteris Non .Iſrael *tuo interiori* in Anathema : Iſrael
ישראל חרם בקרבך ישראל לא תוכל לקום
.*veſtro interiori ex* anathema *vos removere ad uſque* ,*tuorum inimicorum facies ad*
לפני איביך עד־הסירכם החרם מקרבכם :
eam ceperit quam tribus ,erit & :veſtras tribus *ad* mane in accedetis Et
14 ונקרבתם בבקר לשבטיכם והיה השבט אשר־ילכדנו
eam ceperit quam familia & ;familias *ad* accedet ,Dominus
יהוה יקרב למשפחות והמשפחה אשר־ילכדנה
eam comprehenderit quam domus & ,domos *ad* accedet ,Dominus
יהוה תקרב לבתים והבית אשר ילכדנו
,anathemate in deprehenſus ,erit Et .viros *ad* accedet , Dominus
15 יהוה יקרב לגברים : והיה הנלכד בחרם
eſt tranſgreſſus quia : ei quæ omnia & ,ipſe igni *in* comburetur
ישרף באש אתו ואת כל־אשר־לו כי עבר
.Iſrael in *ſtultitiam* fecit quia & ,Domini pactum
את־ברית יהוה וכי־עשה נבלה בישראל :
: ſuas tribus *ad* Iſrael applicuit & ,mane *in* Jehoſuah *manicavit* Et
16 וישכם יהושע בבקר ויקרב את־ישראל לשבטיו
,Jehudah familiam applicuit Et .Jehudah tribus eſt deprehenſa &
וילכד שבט יהודה : ויקרב את־משפחת יהודה
Zarchi familiam applicuit Et .Zarchi familiam deprehendit&
17 וילכד את משפחת הזרחי ויקרב את־משפחת הזרחי
,viros *ad* ejus domum applicuit Et .Zabdi eſt deprehenſus & ,viros *ad*
18 לגברים וילכד זבדי : ויקרב את־ביתו לגברים
tribui Zerach filii Zabdi filii Charmi filius Hachan eſt deprehenſus &
וילכד עכן בן־כרמי בן־זבדי בן־זרח למטה
gloriam quæſo *pone* ,mi Fili : Hachan ad Jehoſuah Dixitque .Jehudah
19 יהודה : ויאמר יהושע אל־עכן בני שים־נא כבוד
mihi quæſo indica & ;confeſſionem ei da & ,Iſrael Deo Domino
ליהוה אלהי ישראל ותן־לו תודה והגד־נא לי
.me à abſcondas ne :feceris quid
מה עשית אל־תכחד ממני :

Verſio VULG. LAT.

7 Et dixit Joſue , Heu Domine
Deus, quid voluiſti traducere
populum iſtum Jordanem
fluvium, ut traderes nos in
manus Amorrhæi, & perderes?
utinam ut cœpimus, manſiſſemus
8 trans Jordanem. Mi
Domine Deus,quid dicam,videns
Iſraelem hoſtibus ſuis
9 terga vertentem ? Audient
Chananæi, & omnes habitatores
terræ, & pariter conglobati
circundabunt nos, atque
delebunt nomen noſtrum
de terra : & quid facies magno
10 nomini tuo ? Dixitque
Dominus ad Joſue, Surge, cur
11 jaces pronus in terra ? Peccavit
Iſrael, & prævaricatus
eſt pactum meum : tulerúntq;
de anathemate, & furati ſunt
atque mentiti, & abſconderunt
12 inter vaſa ſua. Nec poterit
Iſrael ſtare ante hoſtes
ſuos,eóſque fugiet: quia pollutus
eſt anathemate. Non ero
ultrà vobiſcum, donec conteratis
eum qui hujus ſceleris reus
13 eſt. Surge, ſanctifica populum,
& dic eis; Sanctificamini
in craſtinum. Hæc enim dicit
Dominus Deus Iſrael, Anathema
in medio tui eſt,Iſrael:
non poteris ſtare coram hoſtibus
tuis,donec deleatur ex te,
qui hoc contaminatus eſt ſcelere.
14 Accedetiſq; manè ſinguli
per tribus veſtras: & quamcunque
tribum ſors invenerit,
accedet per cognationes ſuas,
& cognatio per domos, domúſq;
15 per viros. Et quicunq;
ille in hoc facinore fuerit deprehenſus,
comburetur igni
cum omni ſubſtantia ſua :
quoniam prævaricatus eſt pactum
Domini, & fecit nefas
16 in Iſrael. Surgens itaque Joſue
manè, applicuit Iſrael per
tribus ſuas, & inventa eſt tribus
17 Juda. Quæ cùm juxta familias
ſuas eſſet oblata , inventa
eſt familia Zare. Illam
quoq; per domos offerens, reperit
18 Zabdi : Cujus domum
in ſingulos dividens viros,invenit
Achan filium Charmi,filii
Zabdi, filii Zare de tribu
19 Juda. Et ait Joſue ad Achan,
Fili mi , da gloriam Domino
Deo Iſrael: & confitere,
atque indica mihi quid feceris,
ne abſcondas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, (ρ) Δέομαι κύριε·
ἵνα τί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον
τὸν Ἰορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ
Ἀμοῤῥαίῳ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; καὶ εἰ κατεμείναμεν
καὶ κατῳκίσθημεν παρὰ τὸν Ἰορδάνην.
8 Καὶ τί ἐρῶ ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ
9 αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ; Καὶ
ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν γῆν, περικυκλώσουσιν ἡμᾶς,
καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς.
καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα;
10 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἀνάστηθι,
ἵνα τί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν
11 σου; Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν
διαθήκην, ἣν διεθέμην πρὸς αὐτούς, (σ)
κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐνέβαλον
12 εἰς τὰ σκεύη (τ) αὐτῶν. Καὶ οὐ μὴ δύνωνται
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· αὐχένα (υ)
ὑποστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα. οὐ προσθήσω ἔτι
εἶναι μεθ᾽ ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα
13 ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. Ἀναστὰς ἁγίασον
τὸν λαόν, καὶ εἶπον ἁγιασθῆναι εἰς αὔριον.
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ,
Τὸ ἀνάθεμά ἐστιν ἐν ὑμῖν. οὐ δυνήσεσθε
ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν,
ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν.
14 Καὶ συναχθήσεσθε πάντες τοπρωῒ κατὰ φυλάς,
καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν δείξῃ κύριος,
προσάξετε κατὰ δήμοις· καὶ τὸν δῆμον
ὃν ἂν (φ) δείξῃ κύριος, προσάξετε
(χ) κατ᾽ οἶκον· καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν
(ψ) δείξῃ κύριος, προσάξετε κατ᾽ ἄνδρα.
15 Καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ, κατακαυθήσεται
ἐν πυρί, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ·
ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ
16 (ω) ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ. Καὶ
ὤρθρισεν Ἰησοῦς, καὶ προσήγαγε τὸν
λαὸν κατὰ φυλάς· καὶ ἐνεδείχθη ἡ
17 φυλὴ Ἰούδα. Καὶ προσήχθη κατὰ δήμοις,
καὶ ἐνεδείχθη (α) δῆμος Ζαραΐ.
18 Καὶ προσήχθη κατ᾽ ἄνδρα, καὶ
ἐνεδείχθη (β) Ἄχαρ υἱὸς Ζαμβρὶ υἱοῦ
19 Ζαρά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ (γ) Ἄχαρ,
Δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ
θεῷ Ἰσραήλ, καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν,
καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας,
καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ.

Et ait Ieſus; Precor (e) Domine: 7
ut quid (f) tranſievit
puer tuus populum hunc
Iordanem ad tradendum eum
Amorrhæo, ad perdendum nos?
Et (g) utinam manſiſſemus,
atque habitâſſemus apud (h)
Iordanem. Et quid dicam, 8
quia vertit Iſrael cervicem coram
inimico ſuo? Et audiens 9
Chananæus, & omnes inhabitantes
terram, undique circundabunt
nos, & exterent nos
de terra. Et quid facies nomen
tuum magnum.? Et dixit 10
Dominus ad Ieſum, Surge:
ut quid hoc tu cecidiſti in
faciem tuam ? Peccavit populus, 11
& tranſgreſſus eſt teſtamentum,
quod diſpoſui ad
eos: (i) furati de anathemate
injecerunt in vaſa ſua. Et non 12
poterunt filii Iſrael ſubſiſtere
ad faciem inimicorum ſuorum:
cervicem vertent coram inimicis
ſuis, quia facti ſunt anathema.
Non adjiciam ultrà
eſſe vobiſcum; niſi abſtuleritis
anathema ex vobis ipſis. Surgens 13
ſanctifica populum: &
dic, ut ſanctificentur in craſtinum.
(k) Hæc dicit Dominus
Deus Iſrael, Anathema eſt in
vobis. Non poteritis reſiſtere
coram inimicis veſtris: quoadusque
abſtuleritis anathema ex
vobis. Et congregabimini omnes 14
manè per (l) tribus: & erit
tribus, quam oſtenderit Dominus;
applicabitis per populos:
& populum, quem oſtenderit
Dominus, *applicabitis per domum:*
& domum, quam oſtenderit Dominus, *applicabitis*
per virum. Et quicunque deprehenſus 15
fuerit, comburetur
in igni; & omnia, quæcunque
ſunt ei: quoniam tranſgreſſus
eſt teſtamentum Domini,
& fecit iniquitatem in Iſrael.
Et diluculò ſurrexit Ieſus, 16
& applicuit populum per tribus:
& deprehenſa eſt tribus
Juda. Et applicata eſt per populos: 17
& deprehenſus eſt populus
Zarai. Et (m) applicatus 18
eſt per virum: & deprehenſus
eſt Achar filius Zambri
filii Zara. Et dixit Ieſus ad (n) 19
Achar, Da gloriam hodiè Domino
Deo Iſrael, & da confeſſionem:
& annuntia mihi, quid
feciſti: & ne abſcondas à me.

MS.A. (ρ) Δαίομε κύριε, κύριε· διατί (σ) καὶ κλέψαντες (τ) αὐτῶν. Οὐ (υ) ἐπιστρέψουσιν κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν (φ) ἐνδείξῃ (χ) κατ᾽ οἴκους· (ψ) ἐνδείξῃ (ω) ἐποίησαν (α) δῆμος ὁ Ζαριεί. Καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαριεὶ κατ᾽ ἄνδρας, καὶ (β) Ἄχαν (γ) Ἄχαν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ואמר יהושע קבל בעותי יי אלהים למה אעברת אעברא ית עמא הדין ית ירדנא למסר
8 יתנא בידא דאמוראה לאובדותנא ולוי פון דשרינא ויתבנא בעברא דירדנא : בבעו אדני
9 מה אימר בתר דאחזרו ישראל קדלהון למהפך קדם בעלי דבביהון : וישמעון כנענאי וכל
10 יתבי ארעא ויסתחרון עלנא וישיצון ית שמנא מן ארעא ומה תעבד בדיל שמך רבא : ואמר
11 יי ליהושע קום לך למה דנן את רמי על אפך : חטא ישראל ואף עברו על קימי דפקדית
12 יתהון ואף נסיבו מן חרמא ואף גנבו ואף כדיבו ואף שויאו במניהון : ולא יכלון בני ישראל
למקם קדם בעלי דבביהון קדלהון יחזרון למפך קדם בעלי דבביהון ארי הוו לחרמא לא
13 אוסיף למהוי ממרי בסעדכון אם לא תשיצון חרמא מביניכון : קום זמין ית עמא ותימר
אזדמנו למחר ארי כדנן אמר יי אלהא דישראל חרמא בינך ישראל לא תכול למיקם קדם
14 בעלי דבבך עד דתעדון חרמא מביניכון : ותתקרבון בצפרא לשבטיכון ויהי שבטא
דיתאחד מן קדם יי יקרב לזרעין וזרעיתא דיתאחד מן קדם יי תקרב לבתין וביתא
15 דיתאחד מן קדם יי יתקרב לגבריא : ויהי דיתאחד בחרמא יתוקד בנורא יתיה וכל דיליה
16 ארי עבר על קימא דיי וארי עבד דלא כשר בישראל : ואקדם יהושע בצפרא וקריב ית
17 ישראל לשבטוהי ואתאחד שבטא דבית יהודה : וקריב ית זרעית יהודה ואחד ית זרעית
18 זרח וקריב ית זרעית זרח לגבריא ואתאחד זבדי : וקריב ית ביתיה לגבריא ואתאחד
19 עכן בר כרמי בר זבדי בר זרח לשבטא דיהודה : ואמר יהושע לעכן ברי שוי
כען יקרא קדם יי אלהא דישראל והב קדמוהי הודאה וחוי כען לי מה עבדתא
לא תכסי מני :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Joſue:Suſcipe deprecationem meam Dñe Deus: Quare tranſire 7
faciendo tranſire feciſti populū hunc Jordanē ad tradendū nos in manū
Emorræi ad perdendū nos? et utinam manſiſſemꝰ et ſederemꝰ ultra Jordanē!
Obſecro Dñe, Quid dicā poſtquā verterunt Iſrael cervices ſuas ad 8
fugiendū ante auctores inimicitiarū ſuarū? Et audient Cananæi et omnes 9
habitatores terræ,et ſeſe convertent ſuꝑ nos,et conſument nomen noſtrū
è terrâ: et *quid facies* propter nomē tuū magnū? Et dixit Dñs ad Joſue: 10
Surge tibi: quare [*ob*] hoc te projicis ſuꝑ faciē tuā? Peccaverūt Iſrael, 11
et etiā tranſgreſſi ſunt fœdꝰ meū, ꝙ juſſi eis : et etiā tulerunt de anathemate,
et etiā abſconderunt,et etiā negarunt,et etiam poſuerunt in vaſis
ſuis. Et non valebunt filii Iſrael ſtare ante auctores inimicitiarum 12
ſuarum ; cervices ſuas convertent ad vertendum [*terga*] ante auctores
inimicitiarum ſuarū ; quoniā fuerunt in anathema : & non addam ut ſit
verbum meum in auxiliū eorum,niſi exterminaveritis anathema de inter
vos. Surge, præpara populū, & dices: Præparamini in craſtinum ; Nam 13
ſic dicit Dñs Deꝰ Iſrael: Anathema inter te, Iſrael; non *valebis* ſtare ante
auctores inimicitiarum *tuarum*, donec auferatis anathema de inter vos.
Et accedetis in aurora ſecundū tribꝰ veſtras: et erit tribus quæ deprehendetur 14
ab ante Dñm, accedet per proſapias; & proſapia quæ deprehendetur
ab ante Dñm, accedet per domos : & domus quæ deprehendetur ab
ante Dñm, accedet per viros. Et erit qui deprehendetur in anathemate, 15
et comburetur igne ipſe & oīa quæ illi: quoniā tranſivit ſuꝑ fœdꝰ Dñi, et
quoniā fecit ꝙ non rectū in Iſrael. Et anticipavit Joſue in aurora, & accedere 16
fecit Iſraelē ꝑ tribꝰ ſuas: & deprehenſa eſt tribꝰ domꝰ Judæ. Et 17
accedere fecit proſapiā Judæ, et *deprehendit proſapiā* Zerahh : et accedere
fecit proſapiā Zerahh ꝑ viros, et deprehenſꝰ eſt Zabdi. Et accedere fecit 18
domus ejus per viros, et deprehenſus eſt Ghachan filius Charmi filii
Zabdi filii Zerahh tribꝰ Judæ. Et dixit Joſue ad Ghachan: Fili mi, pone 19
nunc gloriam ante Dominum Deum Iſraelis, & fer ante eum confeſſionem ; & oſtende nunc mihi quid feciſti; ne abſcondas à me.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ܂ ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ܂ ܠܡܢܐ ܐܥܒܪܬܝܗܝ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܝܘܪܕܢܢ܂ ܕܬܫܠܡܢ
ܒܐܝܕܝ ܐܡܘܪܝܐ܂ ܠܘܝ ܫܪܝܢ ܗܘܝܢ ܠܗ ܡܢ ܥܒܪܗ ܕܝܘܪܕܢܢ܂ * ܘܡܢܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܫܐ ܟܕ: 8
ܐܗܦܟ ܐܝܣܪܝܠ ܩܕܠܗ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ܂ * ܘܢܫܡܥܘܢ ܟܢܥܢܝܐ ܘܟܠܗܘܢ 9
ܥܡܘܪܘܗ̇ ܕܐܪܥܐ܂ ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܥܠܝܢ܂ ܘܢܘܒܕܘܢ ܫܡܢ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ܂ ܘܡܢܐ
ܕܝܢ ܥܒܕ ܐܢܬ ܠܫܡܟ ܪܒܐ܂ * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ܂ ܩܘܡ ܠܟ܂ ܠܡܢܐ ܪܡܐ 10
ܐܢܬ ܠܟ ܥܠ ܐܦܝܟ ܥܠ ܐܪܥܐ܂ * ܚܛܐ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܥܒܪ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ܂ 11
ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܚܪܡܐ܂ ܐܦ ܓܢܒܘ܂ ܐܦ ܟܕܒܘ܂ ܘܣܡܘ ܒܡܐܢܝܗܘܢ܂ * ܘܠܐ ܢܫܟܚܘܢ 12
ܬܘܒ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ܂ ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܠܚܪܡܐ܂ ܘܠܐ
ܐܗܘܐ ܥܡܟܘܢ܂ ܐܠܐ ܐܢ ܬܥܒܪܘܢ ܚܪܡܐ ܡܢ ܒܝܢܬܟܘܢ܂ * ܩܘܡ ܩܕܫܝܗܝ ܠܥܡܐ 13
ܗܢܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܐܬܩܕܫܘ ܠܡܚܪ܂ ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܚܪܡܐ
ܒܓܘܟ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܬܘܒ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ܂ ܥܕܡܐ
ܕܬܥܒܪܘܢ ܚܪܡܐ ܡܢ ܒܝܢܬܟܘܢ܂ * ܘܬܬܩܪܒܘܢ ܒܨܦܪܐ ܠܫܒܛܝܟܘܢ܂ ܘܫܒܛܐ ܕܢܐܚܘܕܝܘܗܝ 14
ܡܪܝܐ܂ ܢܬܩܪܒ ܠܫܪܒܬܐ܂ ܘܫܪܒܬܐ ܕܢܐܚܘܕܝܗ̇ ܡܪܝܐ܂ ܢܬܩܪܒ ܠܒܬܝܐ܂ ܘܒܝܬܐ
ܕܢܐܚܘܕܝܘܗܝ ܡܪܝܐ܂ ܢܬܩܪܒ ܠܓܒܪܐ܂ * ܘܡܢ ܕܡܬܐܚܕ ܒܗ ܒܚܪܡܐ܂ ܢܬܘܩܕ 15
ܒܢܘܪܐ܂ ܗܘ܂ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ܂ ܡܛܠ ܕܥܒܪ ܥܠ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܡܛܠ ܕܥܒܕ
ܥܘܠܐ ܒܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ܂ ܘܩܪܒܗ ܠܐܝܣܪܝܠ ܠܫܒܛܘܗܝ܂ ܘܐܬܐܚܕ 16
ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ * ܘܩܪܒ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܫܪܒܬܐ܂ ܘܐܬܐܚܕܬ ܫܪܒܬܐ ܕܙܪܚ܂ ܘܩܪܒ 17
ܫܪܒܬܐ ܕܙܪܚ ܠܒܬܝܐ܂ ܘܐܬܐܚܕ ܙܒܕܝ܂ * ܘܩܪܒ ܒܝܬܗ ܠܓܒܪܐ܂ ܘܐܬܐܚܕ ܥܟܪ 18
ܒܪ ܟܪܡܝ܂ ܒܪ ܙܒܕܝ܂ ܒܪ ܙܪܚ܂ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܟܪ܂ ܗܒ 19
ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܗܒ ܠܗ ܬܘܕܝܬܐ܂ ܘܚܘܐ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ܂ ܘܠܐ
ܬܛܫܐ ܡܢܝ܂

7 Dixitque Jeſus, Ah Domine Deus, quorſum trajeciſti populum hunc Jordanem, ut traderes nos in manum Amorrhæorum? O utinam manſiſſemus cis Jordanem.
8 Quid dicam modò, cùm verterit Iſrael cervicem ſuam coram hoſtibus ſuis?
9 Audient ſiquidem Chananæi & omnes incolæ terræ, & adversùm nos conſpirantes, diſperdent nomen noſtrum de ſuperficie terræ: & quid quæſo facis nomini tuo maximo?
10 Dixit autem Dominus ad Jeſum, Surge, cur humi proſterneris ſuper faciem tuam?
11 Peccavit Iſrael, & tranſgreſſus eſt mandatum quod præceperam eis, & acceperunt de anathemate, etiam furati ſunt, etiam mentiti ſunt, & abſconderunt inter inſtrumenta ſua.
12 Nec poterunt inpoſterum filii Iſrael ſtare coram hoſtibus ſuis, eò quòd facti ſint anathema: nec ero deinceps cum eis, niſi amoveatis anathema de medio veſtrî.
13 Surge convoca populum iſtum, & dic. Parate vos cras; quoniam ſic ait Dominus Deus Iſrael, Anathema in medio tui Iſrael: poſthac non poteritis reſiſtere inimicis veſtris, quoad arceatis anathema de medio veſtrî.
14 Manè ergò admovete tribus veſtras; & tribus quam deprehenderit Dominus, accedat per familias; & familia quam deprehenderit Dominus, accedat per domos; & domus quam deprehenderit Dominus, accedat per viros.
15 Et qui deprehenſus fuerit in hujuſmodi anathemate ſuccendatur igni, tam ipſe quàm omnia quæ habet, eò quòd tranſgreſſus ſit mandatum Domini, & quòd perpetraverit ſcelus in Iſraele.
16 Antevertens itaque Jeſus manè, admovit Iſraelem per tribus, deprehenſaque fuit tribus Juda.
17 Deinde admovit tribum Juda per familias, & deprehenſa eſt familia Zarah. Rurſum admovit familiam Zarah per domos, & deprehenſus eſt Zabdi.
18 Hujus domum admovit per viros, & deprehenſus eſt Achar filius Charmi, filii Zabdi, filii Zarah de tribu Juda.
19 Dixit autem Jeſus ad Achar, Da magnitudinem Domino Deo Iſraelis, & tribue ei confeſſionem; declara quid feceris, & ne me celes.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * وقال يوسع * العون يا ربنا الاله * لماذا جوزت جوازا هذا الشعب الاردن * حتى سلمتنا بيد
الاموراييين حتى يستاصلونا * ويا ليتنا كنا امتنعنا * واقمنا في جوز الاردن * 8 بطلبة يا رب
اي شي اقول بعد ما ولا بنوا اسرايل قدام اقدام اعداهم * 9 ويسمع الكنعانيون وكل سكان
الارض * فيتبددون علينا * ويقطعون ذكرنا من الارض * واي شي تفعل كاسمك العظيم
10 * فقال الله ليوسع * قم لنفسك * لماذا انت ساقط بوجهك على الارض * 11 قد اخطاوا بنو اسرايل
وحادوا عن عهدي الذي امرتهم * واخذوا من الحرم وسرقوا وجحدوا * وجعلوه في الاتهم
12 * وليس تقدر بنو اسرايل ان يقفوا قدام اعدايهم * بل يولون منهزمين قدام اعدايهم *
لانهم قد استخفوا الحرم * ليس اعود في عنايتهم الا بعد هلاك الجرم فيما بينهم * 13 قم عد
القوم * وقل لهم ان يستعدوا الى غد * فاني هكذا قال الله * الحرم في وسطكم يا آل اسرايل *
ولا تمكنون الوقوف قدام اعدايكم الى حين ازالتكم الحرم من وسطكم * 14 واذا كان
بالغداة اجتمعوا واقرعوا بين الاسباط * ويكون السبط الذي اخرجه الله اقرع بين قبايله *
والقبيل الذي يريك الله اقرع بين رجاله * 15 ويكون الرجل الواقع في الحرم يحرق بالنار
وجميع ماله * لانه خالف امر الله وفعل سقاطة بين بني اسرايل * 16 فادلج يوسع بكرة * وقدم
بني اسرايل لاسباطهم * وقرع بينهم * فاتوهم سبط يهودا * 17 وقرع سبط يهودا * فاتوهم قبيلة
زارح * وقرع بيت زارح الرجال * فاتوهم بيت زبدي * 18 وقرع بين اهل بيته الرجال * فاتاه
عاخان بن كرمي بن زبدي بن زارح * الرجل من سبط يهودا * 19 فقال يوسع لعاخان يا
ولدي اجعل اليوم الآن كرامة لله اله اسرايل * واقر بين يديه * واخبرني عما فعلت * ولا
تكتمني *

7 *Dixitque Joſue, Eja Domine noſter Deus, ad quid tranſire omnino feciſti hunc populum Jordanem, ut traderes nos in manum Amorrhæorum, ut exſtirpent nos? O utinam compeſcuiſſemus nos, & manſiſſemus trans Jordanem.*
8 *Quid quæſo ô Domine, dicam, poſtquam terga dederunt filii Iſrael ante pedes inimicorum ſuorum?*
9 *Nam audient Chananæi & omnes habitatores terræ, & diſperſi contra nos ſuccîdent memoriam noſtram è terra: & quid facies condignum nomine tuo magno?*
10 *Ait autem Deus ad Joſue, Surge tibi, quare dejicis vultum tuum ſuper terram?*
11 *Jam peccaverunt filii Iſrael, & declinaverunt à pacto meo quod præceperam eis, & tulerunt de anathemate, & furati ſunt, atque negaverunt, & poſuerunt illud inter vaſa ſua.*
12 *Quapropter nō poterunt filii Iſrael ſtare ante inimicos ſuos, ſed terga dabunt profligati ante inimicos ſuos, quia deſpexerunt anathema: Nequaquam revertar ad curam eorum* gerendam, *niſi poſt extinctum noxium de medio eorū.*
13 *Surge, recenſe populum, & dic eis ut parati ſint in craſtinum; nam ſic dixit Deus, Anathema* eſt *in medio veſtrî ô Iſraelitæ: non poteritis ſtare coram inimicis veſtris, donec removeatis anathema de medio veſtrî.*
14 *Quumque erit in craſtino, congregamini, & ſortes date inter tribus: eritque, tribus quam ediderit Deus, mitte ſortem inter familias ejus: & familia quam oſtenderit tibi Deus, mitte ſortem inter viros ejus.*
15 *Et erit, vir qui incidit in anathema, comburatur igni & quidquid ad eum pertinet, quia adverſatus eſt præcepto Dei, & commiſit lapſum inter filios Iſrael.*
16 *Surrexit ergò Joſue ſummo mane, & accedere fecit filios Iſrael per tribus eorum, ſortemque dedit inter eos, & accidit eis tribus Juda.*
17 *Et ſortem dedit tribui Iuda, & occurrit eis familia Zarah: et ſortem dedit domui Zarah per viros, occurritque eis domus Zabdi,*
18 *Et ſortem dedit inter domeſticos ejus per viros, acciditque ei Achan filius Karmi, filii Zabdi, filii Zarah, vir de tribu Iuda.*
19 *Et dixit Ioſue ad Achan, O fili mi, age hodiè, nunc da honorem Deo, Deo Iſrael, & fatere coram eo, & narra mihi quod feciſti, & ne me celes.*

ספר יהושע: ח

Domino peccavi ego Verè : ait & ,Jehoſuah Hachā reſpōdit Et
20 וַיַּעַן עָכָן אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה
ſpolio in vidi Et .feci *hoc ſicut & hoc ſicut* & ,Iſrael Deo
21 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי׃ וָאֶרְאֶה בַשָּׁלָל
linguam & ,*argenti* ſeclos ducentos & ,bonum unum Babylonicum pallium
אַדֶּרֶת שִׁנְעָר אַחַת טוֹבָה וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן
,ea concupivi & : ejus pondus ſeclorum quinquaginta , unam auream
זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים מִשְׁקָלוֹ וָאֶחְמְדֵם
, mei *tentorii* medio in terra in abſcondita *ipſa* ecce & : ea cepi &
וָאֶקָּחֵם וְהִנָּם טְמֻנִים בָּאָרֶץ בְּתוֹךְ הָאָהֳלִי
cucurrerunt & , *legatos* Jehoſuah miſit Et .eo ſub argentum &
22 וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ
.*ea* ſub argentum & ,*ejꝰ tentorio* in abſconditū ecce & , *tentorium* ad
הָאֹהֱלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה בְּאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃
omnes ad & ,Jehoſuah ad ea adduxerunt &,*tentorii* medio de ea *ceperunt* Et
23 וַיִּקָּחוּם מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִאוּם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל־
Jehoſuah tulit Et .*Domini facies ad* ea ſtatuerūt & ;Iſrael filios
24 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּצִּקֻם לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
, *auri linguam* & ,pallium & , argentum & ,Zerach filiū,Hachā
עָכָן בֶּן־זֶרַח וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הָאַדֶּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב
,ejꝰ *pecus* & ,ejꝰ *aſinum* & ,ejꝰ *bovem* & ,ejꝰ filias & ,ejꝰ filios &
וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרוֹ וְאֶת־חֲמֹרוֹ וְאֶת־צֹאנוֹ
,eo cum Iſrael omnis & , ei quæ omnia & ,ejꝰ *tentorium* &
וְאֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
Quid : Jehoſuah dixit Et .*perturbationis Vallem* eos fecerunt aſcendere &
25 וַיַּעֲלוּ אֹתָם עֵמֶק עָכוֹר׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מֶה
omnis eum *obruerunt* Et .hac die in Dominus te Turbet ? nos turbâſti
עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָל־
.lapidibus in eos *lapidaverunt* &,igni in eos cōbuſſerunt & ,*lapide* Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בָּאֲבָנִים׃
.hanc diem ad uſque magnum lapidum acervum eum ſuper erexerunt Et
26 וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה
,Illius loci nomē vocavit Ideo.ſui *naſi* ira ab Dominus eſt averſus Et
וַיָּשָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
.hanc diem ad uſque,*turbationis* Vallem
עֵמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. VIII. ח

Cape .*conſterneris* ne & ,timeas Ne : Jehoſuah ad Dominus dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא וְאַל תֵּחָת קַח
,Vide .Hai in aſcende ſurge & ; *belli* populum omnem tecum
עִמְּךָ אֵת כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעָי רְאֵה
& ,ejꝰ civitatem & ,ejꝰ populum & ,Hai regem tua manu in dedi
נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־מֶלֶךְ הָעַי וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־עִירוֹ וְאֶת־
,Jericho feciſti queādmodū ,ejus regi & ,Hai facies Et .ejus terram
2 אַרְצוֹ׃ וְעָשִׂיתָ לָעַי וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִירִיחוֹ
tibi Pone .vobis prædabimini ejꝰ *animal* & ,ejꝰ *ſpolium* Tantùm .ejus regi &
וּלְמַלְכָּהּ רַק־שְׁלָלָהּ וּבְהֶמְתָּהּ תָּבֹזּוּ לָכֶם שִׂים־לְךָ
populus omnis & ,Jehoſuah ſurrexit Et .ejus tergo à civitati *inſidiantem*
3 אֹרֵב לָעִיר מֵאַחֲרֶיהָ׃ וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם
viros mille triginta Jehoſuah elegit Et .Hai in *aſcendendum ad* ,*belli*
הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעָי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ
Videte : dicendo ,eis præcepit Et .nocte eos miſit & ,*virtute fortes*
4 גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַיִּשְׁלָחֵם לָיְלָה׃ וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ
urbe ab vos elongetis ne ,civitatis tergo à civitati *inſidiantes vos*
אַתֶּם אֹרְבִים לָעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר אַל־תַּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר
mecum qui populus omnis &,ego Et .parati vos omnes *eritis &*,valde
5 מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃ וַאֲנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי
ſicuti noſtrum occurſum in exierint cùm erit Et .urbem ad accedemus
נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר
.*eorum facies ad* fugiemus & ,*principio in*
בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

20 Reſpondítq; Achan Joſue, &
dixit ei; Verè ego peccavi Do-
mino Deo Iſrael: & ſic & ſic
21 feci. Vidi enim inter ſpolia
palliū coccineū valdè bonū,
& ducentos ſiclos argenti, re-
gulámq; aureā quinquaginta
ſiclorū: et concupiſcens abſtu-
li, & abſcondi in terra contra
mediū tabernaculi mei, argen-
22 túmq; foſſâ humo operui. Mi-
ſit ergò Joſue miniſtros: qui
currentes ad tabernaculū il-
liꝰ, repererūt cuncta abſcondi-
ta in eodē loco, & argentū ſi-
23 mul. Auferentéſq; de tentorio
tulerunt ea ad Joſue, & ad o-
mnes filios Iſrael, projece-
24 rúntq; ante Dominū. Tollens
itaq; Joſue Achan filiū Zare,
argentúmq; & pallium, & au-
ream regulā, filios quoq; & fi-
lias ejus, boves & aſinos &
oves, ipſúmq; tabernaculum,
& cunctam ſupellectilē: (&
omnis Iſrael cum eo) duxerūt
25 eos ad vallem Achor. Vbi di-
xit Joſue, Quia turbâſti nos,
exturbet te Dominus in die
hac. Lapidavítq; eum omnis
Iſrael: & cuncta quæ illius e-
rant, igne conſumpta ſunt.
26 Congregaverúntq; ſuper eum
acervum magnum lapidum,
qui permanet uſq; in præſen-
tem diem. Et averſus eſt fu-
ror Domini ab eis. Vocatúm-
que eſt nomen loci illius, Val-
lis Achor, uſque hodié.

CAP. VIII.

1 Dixit autem Dominꝰ ad Jo-
ſue; Ne timeas, neque formi-
des: tolle tecum omnem mul-
titudinem pugnatorū, & con-
ſurgens aſcende in oppidum
Hai. Ecce tradidi in manu tua
regem ejus, & populum, ur-
2 bémq; & terram. Faciéſque
urbi Hai, & regi ejus, ſicut fe-
ciſti Jericho, & regi illius:
prædā verò, & omnia animan-
tia diripietis vobis: pone in-
3 ſidias urbi poſt eam. Surre-
xítque Joſue, & omnis exer-
citus bellatorum cum eo, ut a-
ſcenderent in Hai: & ele-
cta triginta millia virorum
fortium miſit nocte, præcepít-
4 que eis, dicens; Ponite inſi-
dias poſt civitatem: nec lon-
giùs recedatis: & eritis o-
5 mnes parati. Ego autem, &
reliqua multitudo quæ mecum
eſt, accedemus ex adverſo
contra urbem. Cúmque exi-
erint contra nos, ſicut antè
fecimus, fugiemus, & terga
vertemus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἀπεκρίθη Ἄχαρ τῷ Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν,
Ἀληθῶς ἥμαρτον ἐναντίον (δ) κυρίου τοῦ θεοῦ
21 Ἰσραήλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα. Εἶ-
δον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν (ε) ποικίλην, καὶ
διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν
μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων, καὶ
ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον· καὶ ἰδοὺ αὐτὰ (ζ)
ἐγκέκρυπται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀρ-
22 γύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν. Καὶ ἀπ-
έστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον εἰς
τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦ-
τα ἦν κεκρυμμένα (η) εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ,
23 καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν. Καὶ ἐξ-
ήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν
πρὸς Ἰησοῦν (θ) καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσ-
24 ραήλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι κυρίου. Καὶ
ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἄχαρ υἱὸν Ζαρὰ, καὶ
ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχώρ, καὶ
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ
τοὺς μόσχους αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ, καὶ
πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ
(ι) πᾶς ὁ λαὸς μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἀνήγαγεν
25 (κ) αὐτοὺς εἰς Ἐμεκαχώρ. Καὶ εἶπεν (λ) Ἰη-
σοῦς τῷ Ἄχαρ, Τί ὠλόθρευσας ἡμᾶς; (μ)
ἐξολοθρεύσαι σε κύριος, καθὰ καὶ σήμερον.
καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν (ν) λίθοις πᾶς Ἰσ-
26 ραήλ, Καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων
μέγαν. καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς
ὀργῆς. διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Ἐμεκ-
αχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Et reſpondit Achar Ieſu, & di- 20
xit; Verè peccavi coram Do-
mino Deo Iſrael: Sic & ſic fe-
ci. Vidi in præda (o) veſtem 21
variam, & ducentas didrach-
mas argenti, & linguam unam
auream quinquaginta didrach-
marum: & (p) animo commotus
illa cepi. Et ecce ipſa abſcon-
dita ſunt in tabernaculo meo:
& argentum occultatum eſt ſub
eis. Et miſit Ieſus nuntios: & 22
cucurrerunt ad tabernaculum in
caſtra: & hæc erant abſcondita
in tabernaculo ejus, & argen-
tum ſub eis. Et exportaverunt 23
ea de tabernaculo: & attule-
runt ad Ieſum, & ſeniores Iſ-
rael: & poſuerunt ea ante Do-
minum. Et cepit Ieſus Achar 24
filiū Zara, (q) & duxit eum in
vallem Achor, & filios ejus,
& filias ejus, & vitulos ejus, et
ſubjugalia ejus, & omnes oves
ejus, & tabernaculum ejus,
& omnia quæ erant ejus;
& omnis (r) populus cum eo: &
adduxit eos in (ſ) Emec-Achor.
Et ait Ieſus ad Achar, Quid 25
turbâſti nos? Exturbet te Do-
minus, ſecundùm quæ & hodié.
Et lapidaverunt eum lapidibus
omnis (t) Iſrael. Et ſuperpoſue- 26
runt ei acervum lapidum (u)
magnum. Et ceſſavit Dominus
ab indignatione (x) iræ. Pro-
pter hoc cognominavit illud
Emec-Achor uſq; in diem hanc.

MS.A. (δ) κυρίου θεοῦ (ε) ποικίλην καλήν, καὶ (ζ) ἐνέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ (η) ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ ἀργυρίον (θ) καὶ πρὸς τοὺς (ι) πᾶς Ἰσραὴλ (κ) αὐτὸν (λ) Ἰησοῦς, Τί ὠλέθρευσας (μ) ἐξολεθρεύσαι (ν) πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις, Καὶ

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φο-
βηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς. λάβε (α) μετὰ
σοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς, καὶ
ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς Γαί. ἰδοὺ δέδωκα εἰς
τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαὶ, καὶ τὴν
2 γῆν αὐτοῦ. Καὶ (β) ποιήσεις τὴν Γαὶ, ὃν τρόπον
ἐποίησας (γ) τὴν Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς·
καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν προνομεύσεις
σεαυτῷ. κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ
3 πόλει εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε ἀναβῆναι
εἰς Γαί. (δ) ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκον-
τα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ,
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός· Καὶ ἐνετεί-
4 λατο αὐτοῖς, λέγων, Ὑμεῖς (ε) ἐνεδρεύ-
σατε ὀπίσω τῆς πόλεως· μὴ μακρὰν (ζ)
γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἔσεσθε πάν-
5 τες ἕτοιμοι. Καὶ ἐγὼ (η) καὶ πάντες οἱ
μετ᾽ ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν.
καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦν-
τες Γαὶ εἰς συνάντησιν ἡμῖν, καθάπερ
καὶ πρώην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου
αὐτῶν.

CAP. VIII.

ET dixit Dominus ad Ieſum, 1
Ne timeas, neque formides. Su-
me tecum omnes viros bellato-
res, & ſurgens aſcende in Gai.
Ecce dedi in manus tuas re-
gem (a) Gai, & terram ejus.
Et facies Gai, quemadmodùm 2
feciſti Hiericho, & (b) regem
ejus: & prædam pecorum præ-
daberis tibi. Colloca autem tibi
inſidias civitati (c) retrorſùm.
Et ſurrexit Ieſus, & omnis po- 3
pulus bellator ad aſcendendum
in Gai. Elegit autem Ieſus, tri-
ginta millia virorum potentes
in fortitudine: & miſit eos
nocte: & mandavit eis, di- 4
cens; (d) Vos inſidiabimini poſt
civitatem: non longè eritis à
civitate: & eritis omnes parati.
Et ego, & omnes, qui mecum, 5
accedemus ad civitatem. Et erit,
cùm exierint qui commorantur
in Gai, in obviàm nobis, ſicut
& anteà; & fugiemus à facie
eorum.

MS.A. (α) μετὰ σεαυτοῦ (β) ποιήσης τῇ Γαὶ, (γ) τῇ Ἱεριχῶ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς· (δ) καὶ ἐπέλεξεν Ἰησοῦς (ε) ἐνεδρεύσετε (ζ) γίνεσθαι τ̃ (η) καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ ἐμοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 ואתיב עכן ית יהושע ואמר בקושטא אנא חבית קדם יי אלהא דישראל וכדין וכדין
21 עבדית: וחזית בבזתא אצטלי בבלי חד שפיר ומאתן סלעין דכסף ולישנא דדהבא
חד חמשין סלעין מתקליה ורגגתנון ונסבתנון והא אנון טמירין בארעא בגו משכני
22 וכספא תחותוהי: ושלח יהושע אזגדין ורהטו למשכנא והא טמירין במשכניה וכספא
23 תחותוהי: ונסיבונון מגו משכנא ואיתיאונון לות יהושע ולות כל בני ישראל ואתיכונון
24 קדם יי: ודבר יהושע ית עכן בר זרח וית כספא וית אצטלא וית לישנא דדהבא ודבר
ית בנוהי וית בנתיה וית תוריה וית חמריה וית עניה וית משכניה וית כל דליה וכל
25 ישראל עמיה ואסיקו יתהון למישר עכור: ואמר יהושע מה עכרתנא יעכרנך יי ביומא
הדין ורגמו יתיה כל ישראל באבניא ואוקידו יתהון בנורא בתר דרגימו יתהון באבניא:
26 ואקימו עלוהי דגור אבנין רב עד יומא הדין ותב יי מתקוף רוגזיה על כן קרא שמא
דאתרא ההוא מישר עכור עד יומא הדין:

ח

1 ואמר יי ליהושע לא תדחל ולא תתבר דבר עמך ית כל עמא עבדי קרבא וקום סק לעי
2 חזי דמסרית בידך ית מלכא דעי וית עמיה וית קרתיה וית ארעיה: ותעביד לעי ולמלכה
כמא דעבדת ליריחו ולמלכה לחוד עדאה ובעירה תבזון לכון אתקן לך כמנא לקרתא
3 מאחורהא: וקם יהושע וכל עמא עבדי קרבא למסק לעי ובחר יהושע תלתין אלפין
4 גברא גברי חילא ושלחנון בליליא: ופקיד יתהון למימר חזו דאתון כמנין לקרתא
5 מאחורי קרתא לא תרחיקון מן קרתא לחדא ותהון כלכון מתקנין: ואנא וכל עמא
דעמי נתקרב לקרתא ויהי ארי יפקון לקדמותנא כדבקדמיתא ונפוך קדמיהון:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpondit Ghachan Joſue, & dixit: In veritate ego peccavi ante Dn̄m 20
Deū Iſrael: & ſic & ſic feci. Et vidi in præda ſtolā Babylonicā unā pulchrā, 21
& ducentos ſiclos argenti; & linguā aureā unā, quinquaginta ſicli pondus
ejus: et concupivi ea, et tuli ea: et ecce ea abſcondita in terra in medio
tabernaculi mei, et argentum ſubtꝰ ea. Et miſit Joſue nuncios, et cucurre- 22
runt ad tabernaculū: et ecce abſcondita in tabernaculo ejus, et argentum
ſubtꝰ ea. Et tulerunt ea deintra tabernaculū, et attulerunt ea ad Joſue, et ad 23
omnes filios Iſrael; et fuderunt ea ante Dn̄m. Et accepit Joſue Ghachan fi- 24
liū Zerahh, et argentū, et ſtolā, et linguā aureā, et adduxit filios ejꝰ, et filias
ejus, et boves ejus, et aſinos ejꝰ, et pecora ejꝰ, et tabernacula ejus, et omnia
quæ ei: et omnis Iſrael cum eo; et aſcendere fecerunt eos ad planiciē Gha-
chor. Et dixit Joſue: Quid turbaſti nos? conturbet te Dn̄s in die hac: et la- 25
pidaverunt eum omnis Iſrael lapidibus; et combuſſerunt eos in igne, poſt-
quam lapidaverunt eos ſaxis. Et erexerunt ſuper eum acervum lapidum 26
magnum uſque ad diem hunc. Et converſus eſt Dominus à fortitudine fu-
roris ſui: propterea appellavit nomen loci illius, Planitiem Ghachor,
uſque ad diem hanc.

CAP. VIII.

ET dixit Dn̄s ad Joſue: Ne timeas, neq; frangaris: adduc tecum omnem 1
populū bellatores; et ſurge, aſcende in Ghai: vide, tradidi in manu tuâ re-
gem Ghai, et populum ejꝰ, et urbē ejus, et terram ejus. Et facies Ghai & 2
regi ejus ſicut feciſti Jericho et regi ejꝰ: tantū ſpolia ejꝰ et jumenta ejꝰ diri-
pietis vobis: para tibi inſidias urbi poſt eam. Et ſurrexit Joſue et omnis po- 3
pulꝰ bellatores ad aſcendendū in Ghai: et delegit Joſue triginta mille vi-
ros virtutis, et miſit eos in nocte. Et juſſit eis, dicendo: Videte ut vos inſi- 4
diantes urbi poſt urbē, ne longè abſitis ab urbe nimis: et eritis omnes vos
parati. Et ego et omnis populus qui mecū, appropinquabimus urbi: et erit 5
cum ingredientur in occurſum noſtrū, ſicut ab initio, et avertemꝰ ante eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܥܢܐ ܥܟܪ ܘܐܡܪ ܠܝܫܘܥ. ܫܪܝܪܐܝܬ. ܐܢܐ ܚܛܝܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܟܢܐ 20
ܥܒܕܬ. * ܚܙܝܬ ܒܒܙܬܐ. ܐܣܛܠܐ ܚܕܐ ܒܒܠܝܬܐ. ܕܫܦܝܪܐ ܗܘܬ. ܘܡܐܬܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܕܣܐܡܐ. 21
ܘܠܫܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܡܬܩܠ ܚܡܫܝܢ ܡܬܩܠܝܢ. ܘܪܓܒܬ ܐܢܘܢ. ܘܢܣܒܬ ܐܢܘܢ. ܘܗܐ ܛܡܝܪܝܢ ܒܐ
ܒܐܪܥܐ ܒܡܫܟܢܝ. ܘܣܐܡܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. * ܘܫܕܪ ܝܫܘܥ ܓܒܪܐ. ܘܪܗܛܘ ܠܡܫܟܢܐ. ܘܚܙܘ 22
ܕܛܡܝܪܝܢ ܒܡܫܟܢܗ. ܘܣܐܡܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. * ܘܫܩܠܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܡܫܟܢܗ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ 23
ܠܘܬ ܝܫܘܥ. ܘܠܘܬ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܡܘ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܕܒܪܗ ܝܫܘܥ ܠܥܟܪ ܒܪ 24
ܙܪܚ. ܘܢܣܒ ܟܣܦܐ ܘܐܣܛܠܐ. ܘܠܫܢܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܕܒܪ ܠܒܢܘܗܝ ܘܠܒܢܬܗ. ܘܠܬܘܪܘܗܝ
ܘܠܚܡܪܘܗܝ. ܘܠܥܢܗ ܘܠܡܫܟܢܗ. ܘܠܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ.
ܘܐܣܩ ܐܢܘܢ ܠܥܘܡܩܐ ܕܥܟܪ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ. ܠܡܢܐ ܕܠܚܬܢܝ. ܢܕܠܚܟ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܢܐ 25
ܗܢܐ. ܘܪܓܡܘܗܝ ܒܟܐܦܐ. ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܗ. ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܒܢܘܪܐ.
* ܘܐܩܝܡܘ ܥܠܘܗܝ ܓܠܐ ܕܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܐܬܢܝܚ ܡܪܝܐ ܡܢ ܚܡܬܐ 26
ܕܪܘܓܙܗ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܩܪܝ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܥܘܡܩܐ ܕܥܟܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ * * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܙܘܥ. ܕܒܪ ܥܡܟ ܠܟܠܗ 1
ܥܡܐ. ܘܠܓܒܪܝ ܩܪܒܐ. ܘܩܘܡ ܣܩ ܠܥܝ. ܚܙܝ ܕܐܫܠܡܬ ܒܐܝܕܝܟ ܠܡܠܟܐ ܕܥܝ.
ܘܠܥܡܗ ܘܠܡܕܝܢܬܗ. ܘܠܐܪܥܗ. * ܘܥܒܕ ܠܥܝ ܘܠܡܠܟܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܬ ܠܐܝܪܝܚܘ 2
ܘܠܡܠܟܗ. ܠܚܘܕ ܒܙܬܐ. ܘܒܥܝܪܐ. ܒܙܘ ܠܟܘܢ. ܘܣܝܡܘ ܠܟܘܢ ܟܡܐܢܐ ܡܢ
ܒܣܬܪܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܓܒܪܝ ܩܪܒܐ. ܠܡܣܩ ܠܥܝ. ܘܓܒܐ 3
ܝܫܘܥ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܓܢܒܪܝܢ ܒܚܝܠܗܘܢ. ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܒܠܠܝܐ. * ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ 4
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܚܙܘ. ܟܕ ܕܟܡܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܒܣܬܪܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܠܐ
ܬܪܚܩܘܢ ܛܒ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܘܝܬܘܢ ܡܛܝܒܝܢ ܟܠܟܘܢ. * ܘܐܢܐ ܘܥܡܐ ܕܥܡܝ. 5
ܢܬܩܪܒ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܐ ܕܢܦܩܘ ܠܐܘܪܥܢ ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ. ܘܗܐ ܥܪܩܝܢܢ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ.

Reſpondens Achar, dixit ad Jeſum, Reverâ 20
ego peccavi in Dominum Deum Iſraelis, &
ſic feci. Vidi inter ſpolia togam quandam 21
Babylonicam quæ pulcherrima erat, ducentos
ſiclos argenti, & linguam auri, quæ pendebat
quinquaginta ſiclos; eaque concupiſcens
accepi, & ecce abdita ſunt mihi humi
in tentorio meo, & argentum ſubtús. Miſit 22
ergò Jeſus viros, qui currentes ad tentorium,
viderunt *ea* abſcondita *ſub terra* in tentorio
ipſius, & argentum ſubtér. Et tollentes ea 23
de tentorio ipſius, attulerunt illa ad Jeſum
& ad univerſum Iſraelem, poſuitque ea
Ioſue coram Domino. Et duxit Jeſus Acha- 24
rem filium Zarah, tulitque argentum, & togam,
& lingulam auri; duxitque filios ac filias,
boves & aſinos, oves ac tentorium, &
quicquid ejus erat, & univerſum Iſraelem
ſecum, & aſſumpſit eos ad vallem Achar.
Et dixit ad eum Jeſus, Quare conturbâſti 25
me? conturbet te Dominus in die iſto: obruer-
untque eum lapidibus univerſus Iſrael,
ipſum *inquam* & quicquid eum attinebat, &
combuſſerunt eos igne. Et erexerunt ſuper 26
eum acervum lapidum magnorum, ad hodiernam
uſque diem: placatúſque fuit Dñs ab
æſtu furoris ſui. Propterea vocatũ fuit nomen
loci illius, Vallis Achar in hunc uſque diem.

CAP. VIII.

DEinde dixit Dominus ad Jeſum, Ne ti- 1
meas, neque formides: duc tecum univerſum
populum, atque belligerum, & ſurgens
aſcende ad Aai, quoniam tradidi in manus
tuas regem Aai, populum, urbem, ac terram
ejus. Fac autem Aai et regi ejus, quem- 2
admodum feciſti Jericho et regi ipſius: prædam
tamen ſolùm ac jumenta diripite vobis.
Inſidias autem ponite vobis à tergo urbis.
Surrexit itaque Jeſus et univerſus populus 3
bellator, ad aſcendendum in Aai, delegitque
Jeſus triginta millia virorum validiſſimorum
robore, miſitque eos noctu. His præce- 4
pit, ac dixit, Videte, quum tetenderitis inſidias
adversùs urbem à tergo urbis, ne multùm
recedatis ab eadem urbe, et ſitis
parati omnes. Ego verò, et populus qui 5
mecum eſt, appropinquabimus urbi; cúmque
exierint in occurſum noſtrum ut
antea, ecce fugiemus à conſpectu
eorum:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فأجاب عاجان يوشع وقال * حقا أنا أخطأت بين يدي الرب إله إسرائيل * هكذا وهكذا فعلت 20
* ونظرت في النهب إزارا عراقية واحدة جيدة * ومائتي مثقال فضة * وسبيكة ذهب وزنها خمسون 21
مثقالا * فاشتهيتهم وأخذتهم * وهوذا هم مدفونة في الأرض في وسط مضاربي * والفضة تحتها * فأرسل 22
يوشع رسلا * فجاؤوا إلى المضرب * فإذا ذلك مدفون في المضرب * والفضة تحته * فأخذوهم من وسط 23
المضرب * وجاؤوا بهم إلى يوشع * وإلى جماعة بني إسرائيل * وطرحوهم بين يدي الله * وأخذ يوشع 24
عاجان بن زارح * والفضة والإزار والسبيكة الذهب * وبنيه وبناته * وبقره * وحميره * وغنمه * ومضربه *
وسائر ماله * وكافة بني إسرائيل معه * وأصعدوهم إلى برج الافتضاح * وقال يوشع * لماذا فضحتنا * 25
يفضحك الله في هذا اليوم * ورجمه جميع بني إسرائيل بالحجارة هو وبنيه وماله * وأحرقوهم
بالنار * وحصبوهم بالحجارة * وأقاموا عليه تل حجارة عظيما * إلى هذا اليوم * ورجع الله من 26
شدة غضبه * لأجل ذلك سمي ذلك الموضع برج الافتضاح * إلى هذا اليوم *

* الفصل الثامن *

* وقال الله ليوشع * لا تخف ولا تذعر * خذ معك جميع رجال الحرب * وقم اصعد إلى العي * وانظر 1
قد أسلمت بيدك ملك العي وقومه وأرضه وبلاده * فافعل بها وبملكها كما فعلت بأريحا 2
وبملكها * وكل سلبها وبهائمها يكون نهبا لكم * واجعل لك كمينا من وراء المدينة * فقام 3
يوشع وسائر رجال الحرب وتهيأوا للصعود إلى العي * واختار يوشع ثلاثين ألف رجل جبابرة
البسالة * وأرسلهم ليلا * وأمرهم وقال لهم * كونوا أنتم متكمنين للمدينة من ورائها * لا تبعدوا 4
عنها جدا * بل تكونوا بجملتكم مرتبين * وأنا وجميع الرجال الذين معي نتقدم إلى المدينة * 5
فيكون إذا هم خرجوا للقائنا كالدفعة الأولى نهرب قدامهم *

Reſpondit Achan Joſue, & ait, Verè ego 20
peccavi coram Domino Deo Iſraelis: ſic
& ſic feci. Vidi enim inter ſpolia pal- 21
lium Aracæum (i.Babylonicum) *unum*
optimum, & ducentos ſiclos argenti, &
lingulam auri pondo quinquaginta ſiclorum,
eaque concupiſcens abſtuli; & ecce
ipſa ſunt abſconſa ſub terra in medio tabernaculorum
meorum, & argentum ſub
iis eſt. Miſit itaque Joſue nuntios, qui 22
venerunt ad tabernaculum, & ecce illud
abſconditum erat in tabernaculo, & argentum
ſub eo. Et arripientes ea de me- 23
dio tabernaculi, attulerunt ea ad Joſue
& ad congregationem filiorum Iſrael, &
poſuerunt ea coram Deo. Et tulit Joſue 24
Achanem filium Zareh, & argentum,
& pallium, & lingulam auri, & filios
ejus, ac filias ejus, & boves ejus, & aſinos
ejus, & oves illius, & tentorium ejus,
& quidquid ejus erat, omnibus filiis
Iſrael comitantibus eum, & aſcendere
fecerunt eos ad turrem vituperii. Et ait 25
Joſue, Cur vituperâſti nos? vituperet te
Deus in hac die: & lapidaverunt eum
omnes filii Iſrael lapidibus, ipſum, & filios
ejus, & bona illius, & combuſſerunt
eos igni, & obruerunt eos lapidibus.
Et erexerunt ſuper eum acervum lapidũ 26
magnum uſque ad hanc diem: & receſſit
Deus ab atrocitate furoris ſui. Propterea
vocatum eſt nomen illius loci, Turris
vituperii, uſque ad hanc diem.

CAP. VIII.

ET dixit Deus ad Joſue, Ne metuas, 1
neq; extimeſcas: Tolle tecum omnes
viros bellatores, & ſurge, aſcende ad
Aai: & vide, jam dedi in manum tuam
Regem Aai, & populum ejus, & terram
ejus, regionemque ipſius. Fac illi & re- 2
gi ejus, quemadmodum feciſti Jericho
& regi ejus: verùm cuncta ſpolia ejus
& jumenta ejus erunt in prædam vobis.
Et pone tibi inſidias à tergo urbis. Sur- 3
rexit ergò Joſue, omneſque viri bellatores,
& accinxerunt ſe ad aſcendendum
in Aai, & elegit Joſue triginta millia
virorum gigantium magnanimorum, &
miſit illos noctu. Præcepitque eis, ac 4
dixit illis, Eſtote vos inſidiantes civitati
à tergo ipſius: ne diſtetis ab ea multùm,
ſed eritis omnes parati. Ego verò, 5
& omnes viri qui mecum erunt, accedemus
ad urbem. Eritque, quum ipſi egredientur
in occurſum noſtrum ſicuti
vice primâ, fugiemus ante eos;

ספר יהושע : ח

: dicent Quia .urbe ab eos *nos evellere usque* nos post egredientur Et
6 וְיָצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד הַתִּיקֵנוּ אוֹתָם מִן־הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ
vos Et .*eorū aspect° ad* fugiem° & ,*prima in* ut *nostros cōspect° ad* Fugientes
7 נָסִים לְפָנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ וְאַתֶּם
Dominus eam *dabit Et* .*civitatem* expelletis & ,insidiis ex surgetis
תָּקֻמוּ מֵהָאוֹרֵב וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָעִיר וּנְתָנָהּ יְהוָה
,civitatem *vos comprehendere circa* erit Et .vestra manu in vester Deus
8 אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃ וְהָיָה כְּתָפְשְׂכֶם אֶת־הָעִיר
,Videte .facietis Domini verbum juxta , igni in civitatem succendetis
תַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ כִּדְבַר יְהוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ
, insidias ad *iverunt* & , Jehosuah eos misit Et .vobis præcepi
9 צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ וַיִּשְׁלָחֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ אֶל־הַמַּאְרָב
pernoctavit Et .Hai *mari à* Hai inter & , Bethel inter manserunt &
וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעָי וַיָּלֶן
,mane Jehosuah *manicavit* Et .populi medio in illa nocte in Jehosuah
10 יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם׃ וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר
.Hai in *populi facies ad* Israel senes &,ipse ascendit & ,populum *visitavit* &
וַיִּפְקֹד אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם הָעָי׃
venerūt &,*accesserunt* & ascenderūt,secum qui *belli* populus omnis Et
11 וְכָל־הָעָם הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ
,eū inter vallis & :*Hai* ipsi aquilone ab sunt castrametati & : civitatē cōtra
נֶגֶד הָעִיר וַיַּחֲנוּ מִצְּפוֹן לָעַי וְהַגַּי בֵּינוֹ
insidias eos posuit &,virorum millia quinque circiter *cepit* Et .Hai inter &
12 וּבֵין הָעָי׃ וַיִּקַּח כַּחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּשֶׂם אוֹתָם אֹרֵב
populus posuerunt Et .civitati ipsi *mari à Hai* inter & ,Bethel inter
13 בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעִיר׃ וַיָּשִׂימוּ הָעָם
mari à ejus *calcem* & ,civitati ipsi aquilone ab quæ *castrametationē* omnem
אֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה אֲשֶׁר מִצְּפוֹן לָעִיר וְאֶת־עֲקֵבוֹ מִיָּם
fuit Et .vallis medium in illa nocte in Jehosuah *vit* & ,civitati ipsi
14 לָעִיר וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעֵמֶק׃ וַיְהִי
civitatis homines sunt egressi &,*manicarūt* &,festinarūt & ,Hai *regem videre ut*
כִּרְאוֹת מֶלֶךְ־הָעַי וַיְמַהֲרוּ וַיַּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי־הָעִיר
statutū tēp° ad ej° populus omnis &,ipse ,prælium ad Israel occursum in
לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמּוֹעֵד
.civitatis tergo à sibi *insidians quia novit non ipse* & : *planitiei facies ad*
לִפְנֵי הָעֲרָבָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי־אֹרֵב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר׃
via fugerunt & ;*eorū facies ad* Israel omnis & Jehosuah sunt *percussi* Et
15 וַיִּנָּגְעוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיהֶם וַיָּנֻסוּ דֶּרֶךְ
persequendo civitate in qui populus omnis sunt vociferati Et .*deserti*
16 הַמִּדְבָּר׃ וַיִּזָּעֲקוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בָּעִיר לִרְדֹּף
.civitate à sunt evulsi & ; Jehosuah post sunt persecuti & : eos post
אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַיִּנָּתְקוּ מִן־הָעִיר׃
post sint egressi non qui ,Bethel & ,*Hai in* vir est relictus non Et
17 וְלֹא־נִשְׁאַר אִישׁ בָּעַי וּבֵית אֵל אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אַחֲרֵי
.Israel post sunt persecuti &,apertam civitatem reliquerunt & ,Israel
יִשְׂרָאֵל וַיַּעַזְבוּ אֶת־הָעִיר פְּתוּחָה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל׃
tua manu in quæ *hasta in* Extende : Jehosuah ad Dominus dixit Et
18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדְךָ
quæ *hasta in* Jehosuah extendit Et .eam dabo tua manu in quia ;Hai *ad*
אֶל־הָעַי כִּי בְיָדְךָ אֶתְּנֶנָּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־
,suo loco è festinanter *surrexit insidiator* Et .civitatem *ad* sua manu in
19 בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר׃ וְהָאוֹרֵב קָם מְהֵרָה מִמְּקוֹמוֹ
:eā ceperūt atque,civitatē ad venerūt &;suā manū *extendere ut* cucurrerunt &
וַיָּרוּצוּ כִּנְטוֹת יָדוֹ וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ
viri se verterunt Et .igni *in* civitatem succenderunt & ,festinaverunt &
20 וַיְמַהֲרוּ וַיַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ׃ וַיִּפְנוּ אַנְשֵׁי
,cœlos ad civitatis fumus ascendebat ecce &,viderunt & ,se post *Hai*
הָעַי אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עָלָה עֲשַׁן הָעִיר הַשָּׁמַיְמָה
fugiens populus & : illuc & huc fugiendū ad *manus* eis *in fuit* non &
וְלֹא־הָיָה בָהֶם יָדַיִם לָנוּס הֵנָּה וָהֵנָּה וְהָעָם הַנָּס
.persequentem ad est conversus,desertum in
הַמִּדְבָּר נֶהְפַּךְ אֶל־הָרוֹדֵף׃

Versio VUL. LAT.

6 Donec persequentes ab urbe
longiùs protrahantur : puta-
bunt enim nos fugere sicut
7 priús. Nobis ergò fugientib°,
& illis persequentib°,consur-
getis de insidiis, & vastabitis
civitatem : tradétq; eam Dñs
De° vester in manus vestras.
8 Cúmq; ceperitis , succendite
eam, & sic omnia facietis, ut
9 jussi. Dimisítque eos, & per-
rexerunt ad locū insidiarum,
sederúntque inter Bethel &
Hai,ad Occidentalem plagam
urbis Hai : Josue autem nocte
illâ in medio mansit populi;
10 Surgénsq; diluculò recensuit
socios, & ascendit cum seni-
oribus in fronte exercitûs,
vallatus auxilio pugnatorum.
11 Cúmque venissent & ascen-
dissent ex adverso civitatis,
steterunt ad Septentrionalem
urbis plagam , inter quam &
12 eos erat vallis media. Quinq;
autem millia viros elegerat,&
posuerat in insidiis inter Be-
thel & Hai, ex Occidentali
13 parte ejusdē civitatis : Omnis
verò reliquus exercitus ad
Aquilonē aciem dirigebat, ita
ut novissimi illius multitudi-
nis Occidentalem plagam ur-
bis attingerent. Abiit ergò
Josue nocte illâ , & stetit in
14 vallis medio. Quod cùm vi-
disset rex Hai,festinavit manè,
& egressus est cum omni ex-
ercitu civitatis, direxítq; a-
ciem contra desertum, igno-
rans quòd post tergum late-
15 rent insidiæ. Josue verò &
omnis Israel cesserunt loco,
simulantes metum , & fugi-
16 entes per solitudinis viam. At
illi vociferantes pariter, & se
mutuò cohortantes persecuti
sunt eos. Cúmq; recessissent à
17 civitate, Et ne unus quidem
in urbe Hai & Bethel reman-
sisset, qui non persequeretur
Israel,(sicut eruperant, aperta
18 oppida relinquentes,) Dixit
Dominus ad Josue, Leva cly-
peum, qui in manu tua est,
contra urbem Hai , quoniam
19 tibi tradam eam. Cùmq; ele-
vasset clypeum ex adverso
civitatis, insidiæ , quæ late-
bant, surrexerunt confestim :
& pergentes ad civitatem,
ceperunt , & succenderunt
20 eam. Viri autem civitatis,
qui persequebantur Josue,
respicientes & videntes fumū
urbis ad cœlū usque conscen-
dere, non potuerunt ultrà huc
illúcque diffugere: præsertim
cùm hi qui simulaverant fu-
gam, & tendebant ad solitu-
dinem , contrà persequentes
fortissimè restitissent.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν,
(ϑ) ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πό-
λεως· καὶ ἐροῦσι, Φεύγουσιν οὗτοι
ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὃν τρόπον καὶ
7 ἔμπροσθεν. Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ
τῆς ἐνέδρας, καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πό-
8 λιν. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (ι) ποιήσε-
9 τε· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν. Καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν
εἰς τὴν ἔνεδραν· καὶ ἐνεκάθισαν ἀνα-
μέσον Βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον Γαὶ, ἀπὸ
10 θαλάσσης τῆς Γαί. Καὶ ὀρθρίσας Ἰη-
σοῦς τοπρωῒ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν.
καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ (κ) πρεσβύ-
τεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ Γαί.
11 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐ-
τοῦ ἀνέβησαν. καὶ πορευόμενοι ἦλθον
ἐξεναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν·
12–14 Καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θα-
λάσσης. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν (λ) βασι-
λεὺς Γαὶ, ἔσπευσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς
συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν
πόλεμον, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ (μ) λα-
ὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει,
ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστιν (ν) ὀπίσω τῆς
15 πόλεως. Καὶ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν Ἰη-
σοῦς (ξ) καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
16 Καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραήλ· καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς
17 πόλεως. Οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῇ
Γαὶ, ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω (ο) Ἰσ-
ραήλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἠνε-
ῳγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραήλ.
18 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Ἔκ-
τεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ
ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν, (π)
εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐ-
τήν· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν
19 τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. Καὶ ἐξέτει-
νεν (ρ) Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν
γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ τὰ ἔνεδρα
ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
τῶν· καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε
τὴν χεῖρα, καὶ (σ) εἰσήλθοσαν ἐπὶ
τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν·
καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν
20 ἐν πυρί. Καὶ περιβλέψαντες (τ) οἱ
κάτοικοι Γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω (υ) αὐτῶν,
καὶ ἐθεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ
τῆς πόλεως εἰς τὸν (φ) οὐρανόν· καὶ
οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε.

Et cùm exierint post nos; ab- 6
ducemus illos à civitate: &
dicent, Fugiunt hi à facie
nostra, sicut & (e) anteá.
Vos autem exurgetis de insi- 7
diis: & ibitis in (f) civi-
tatem. Secundùm verbum i- 8
stud facietis: Ecce præcepi
vobis. Et misit eos Jesus, 9
& iverunt ad insidias: &
insederunt inter Bæthel & in-
ter Gai, à mari ipsius (g) Gai.
Et surgens Jesus manè recog- 10
novit populum. Et ascende-
runt ipse & seniores ad fa-
ciem populi super Gai. Et o- 11
mnis populus bellator cum eo
ascenderunt. Et pergentes ve-
nerunt ex adverso civitatis ab
Oriente: Et insidiæ (h) ci- 12–14
vitatis à Mari. Et factum est
ut vidit rex Gai; festinavit
(i) & exiit in occursum
eis rectà in prælium, ipse, &
omnis populus qui cum eo. Et
ipse non sciebat, quia insidiæ
sibi sunt post civitatem. Et 15
vidit, & recessit Jesus, &
Israel à facie (k) eorum. Et 16
persequuti sunt post filios Is-
rael: & ipsi abscesserunt à
civitate. Non remansit quis- 17
quam in (l) Gai, qui non
persequeretur post Israel: Et
reliquerunt civitatem apertam,
& persequuti sunt post Isra-
el. Et dixit Dominus ad 18
Jesum, Extende manum tu-
am in (m) gæso, quod in
manu tua, contra civitatem:
in manus enim tuas tradidi
eam: & insidiæ exurgent
velociter de loco suo. Et ex- 19
tendit Iesus manum suam, gæ-
sum in civitatem. Et insidiæ sur-
rexerunt velociter de loco suo;
et exierunt, quando extendit
manum: et intraverunt in
civitatem, et ceperunt eam:
et festinantes incenderunt civi-
tatem in igni. Et circumspi- 20
cientes habitatores Gai in po-
steriora sua, et spectabant fu-
mum ascendentem de civitate
in cœlum: et non ultrà ha-
bebant, quò fugerent, huc (n)
vel huc.

MS. A. (ϑ) ἀποστήσομεν (ι) ποιήσατε· (κ) πρεσβύτεροι Ἰσ-
ραὴλ κατὰ (λ) ὁ βασιλεὺς τῆς Γαὶ, (μ) λαὸς αὐτοῦ. (ν) ἀπὸ
τῆς πόλεως ὀπίσω. Καὶ (ξ) καὶ πᾶς Ἰσραὴλ (ο) Ἰσραήλ. * Καὶ
εἶπεν κύριος (π) ὅτι εἰς τὴν χεῖρά σου (ρ) Ἰησοῦς τὸν
γαισὸν καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν (σ) εἰσῆλθον εἰς τὴν (τ)
οἱ κατοικοῦντες (υ) αὐτῶν, ἑώρων ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν τῆς
πόλεως (φ) οὐρανόν. * Καὶ μεταβαλλόμενοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ויפקון בתרנא עד דנגוד יתהון מן קרתא ארי יימרון תבירין קדמנא כד בקדמיתא ונפוך
7 8 קדמיהון : ואתון תקומון מכמנא ותתרכון ית קרתא וימסרנה יי אלהכון בידכון : ויהי
במיחדכון ית קרתא תדלקון ית קרתא בנורא כפתגמא דיי תעבדון חזו דפקדית יתכון :
9 ושלחנון יהושע ואזלו לכמנא ויתיבו בין בית אל ובין עי מערב לעי ובת יהושע בליליא
10 ההוא בגו עמא: ואקדים יהושע בצפרא ומנא ית עמא וסליק הוא וסבי ישראל קדם עמא
11 לעי: וכל עמא עבדי קרבא דעמיה סליקו ואתקרבו ואתו לקבל קרתא ושרא מצפונא לעי
12 וחילתא בינוהי ובין עי: ודבר כחמשא אלפין גברא ושוי יתהון כמנא בין בית אל ובין עי
13 ממערב לעי : ושויאו עמא ית כל משריתא דמצפונא לקרתא וית כמניה מערב לקרתא
14 ואזל יהושע בליליא ההיא בגו מישרא: והוה כד חזא מלכא דעי ואוחיאו ואקדימו ונפקו
אנשי קרתא לקדמות ישראל לאגחא קרבא הוא וכל עמיה לזמנא דמתקן ליה לקדם
15 מישרא ואנון לא ידעין ארי כמנא להון מאחורי קרתא : ואתברו יהושע וכל ישראל
16 קדמיהון ואפכו לאורח מדברא : ואתכנישו כל עמא די בקרתא בעי למרדף בתריהון
17 ורדפו בתר יהושע ואתנגידו מן קרתא : ולא אשתאר אנש בעי ובית אל דלא נפקו בתר
18 ישראל ושבקו ית קרתא כד פתיחא ורדפו בתר ישראל: ואמר יי ליהושע ארים ברמחא
19 די בידך על עי ארי בידך אמסרנה וארים יהושע ברומחא דבידיה על קרתא : וכמנא קם
בפריע מאתריה ורהטו כד ארים ידיה ועלו לקרתא וכבשוהא ואוחיאו ואדליקו ית קרתא
20 בנורא : ואתפניאו אנשי עי לאחוריהון וחזו והא סליק תננא דקרתא לצית שמיא ולא
הוה בהון חילא למערק לכא ולכא ועמא דאפיך למדברא אתחזר על רדפא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et egredientur post nos, quoad extrahamus eos ab urbe: nam dicent, Fra- 6
cti ante nos sicut in initio : et vertemus [*terga*] ante eos. Et vos surgetis 7
ex insidiis, et extirpabitis *urbem*; et tradet eam Dominus Deus vester in
manus vestras. Et erit cùm ceperitis vos urbem, incendetis urbem igne : 8
juxta verbū Domini facietis: videte, quod jussi vobis. Et misit eos Josue, et 9
venerunt ad insidias, et sederunt inter Bethel et inter Ghay ad occasum
Ghay : et pernoctavit Josue in nocte illâ in medio populi. Et anticipavit 10
Josue in aurora, et numeravit populum, et ascendit ipse et seniores Israel
ante populum ad Ghay. Et omnis populus bellatores, qui cum ipso, ascen- 11
derunt, et appropinquaverunt, et venerunt è regione urbis, et posuerunt
à Septentrione Ghay; et vallis inter ipsum et inter Ghay. Et accepit quasi 12
quinq; millia virorum, et posuit eos insidias inter Bethel et inter Ghay ad
occasum Ghay. Et posuerunt populus omnia castra quæ à Septentrione ur- 13
bi, et insidias ejus, ad occasum urbis; et ambulavit Josue in nocte illâ in me-
dia valle. Et fuit, cùm vidit rex Ghay, et festinaverunt, et anticipaverunt; 14
et egressi sunt viri urbis in occursum Israel ad ineundum prœlium, ipse &
omnis populus ejus ad tempus constitutum ei, ante planiciem ; et ipsi non
noverunt, ꝙ insidiæ illis à posteriorib° urbis. Et confregerunt se Josue & 15
omnis Israel ante eos, et verterunt se versus *viam deserti*. Et congregati 16
sunt omnis populus qui in *urbe* Ghay ad sequendū post eos, et secuti sunt
post Josue, et protracti sunt ex urbe. Et non relictus est homo in Ghay & 17
Bethel, qui non prodiret post Israel ; et deseruerunt urbem ut apertam, &
secuti sunt post Israel. Et dixit Dñs ad Josue : Eleva in hastâ, quæ in manu 18
tuâ, super Ghay; quia in manum tuam tradam eam: et elevavit Josue in ha-
stâ quæ in manu ejus, adversus urbem. Et insidiæ surrexerunt in festinatione 19
de loco suo, et cucurrerunt cùm elevavit manum suam ; et ascenderunt in
urbem, et subegerunt eam ; et festinaverunt, et incenderunt urbē in igne.
Et respexerunt viri Ghay retro se, & viderunt, & ecce ascendens fumus ex 20
urbe ad cœlum usque, et non fuit in eis virtus ad fugiendum huc et illuc ;
& populus qui verterat se in desertum, rediit contra persecutorem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܢܦܩܘܢ ܒܬܪܢ ܘܢܪܕܦܘܢ ܠܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܥܪܩܝܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. 6
ܐܝܟ ܕܡܩܕܡܝܬܐ. *ܘܐܢܬܘܢ ܩܘܡܘ ܡܢ ܟܡܝܢܟܘܢ. ܘܚܪܘܒܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܫܠܡܝܗ̇ 7
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܒܐܝܕܝܟܘܢ. *ܘܡܐ ܕܐܚܕܬܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܐܘܩܕܘܗ̇ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ 8
ܕܡܪܝܐ ܥܒܕܘ. ܘܚܙܘ ܕܐܝܟ ܕܦܩܕܬܟܘܢ. *ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܐܙܠܘ ܠܒܝܬ ܟܡܝܢܐ. ܘܩܘܘ 9
ܒܝܢ ܒܝܬ ܐܝܠ ܠܥܝ. ܡܢ ܡܥܪܒܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܒܬ ܝܫܘܥ ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܒܓܘ ܥܡܐ.
*ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ. ܘܡܢܝܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܣܠܩ ܗܘ ܘܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܥܝ ܩܕܡ ܥܡܐ. 10
*ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܐ ܡܩܪܒܢܐ ܕܥܡܗ. ܣܠܩܘ. ܘܩܪܒܘ ܠܘܩܒܠܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܪܘ ܡܢ 11
ܓܪܒܝܐ ܕܥܝ. ܘܢܚܠܐ ܗܘܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܠܥܝ. *ܘܕܒܪ ܝܫܘܥ ܐܝܟ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. 12
ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܟܡܝܢܐ. ܒܝܢ ܒܝܬ ܐܝܠ ܠܥܝ. ܡܢ ܡܥܪܒܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. *ܘܥܡܗ 13
ܟܠܗ ܘܡܫܪܝܬܗ ܣܡ ܠܓܪܒܝܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܩܒܬܗ ܡܢ ܡܥܪܒܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܙܠ ܝܫܘܥ ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܒܓܘ ܥܡܐ. *ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܕܥܝ. ܐܣܬܪܗܒ. ܘܩܕܡܘ 14
ܢܦܩܘ ܐܢܫܝ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܝ ܒܡܝܫܪܐ. ܘܥܡܐ
ܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܕܟܡܝܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܒܣܬܪܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. *ܘܐܬܒܕܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ 15
ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܠܡܥܪܩ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ. *ܘܩܥܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܥܝ ܠܡܪܕܦ 16
ܒܬܪܗܘܢ. ܘܪܕܦܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ. ܘܫܒܩܘܗ̇ ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. *ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܐܢܫ ܒܥܝ 17
ܘܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܕܠܐ ܢܦܩܘ ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܒܩܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ ܟܕ ܦܬܝܚܐ. ܘܪܕܦܘ
ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܐܪܝܡ ܢܝܙܟܐ ܕܒܐܝܕܝܟ ܠܘܬ ܥܝ. ܡܛܠ ܕܒܐܝܕܝܟ 18
ܐܫܠܡܬܗ̇. ܘܐܪܝܡ ܝܫܘܥ ܢܝܙܟܐ ܕܐܚܝܕ ܗܘܐ ܒܐܝܕܗ. ܠܘܬ ܡܕܝܢܬܐ. *ܘܟܡܝܢܐ ܩܡ 19
ܡܫܪܗܒܐܝܬ ܡܢ ܕܘܟܬܗ. ܘܪܗܛܘ ܣܓܝܐܐܝܬ ܐܝܟ ܡܦܫܛ ܐܝܕܐ. ܘܥܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ.
ܘܐܚܕܘܗ̇. ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܘܐܘܩܕܘܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܒܢܘܪܐ. *ܘܐܬܦܢܝܘ ܐܢܫܐ ܕܥܝ ܠܒܣܬܪܗܘܢ. 20
ܘܚܙܘ ܕܣܠܩ ܬܢܢܐ ܕܡܕܝܢܬܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܥܪܩ ܠܟܐ
ܘܠܟܐ. ܘܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܥܪܩ ܗܘܐ ܠܡܕܒܪܐ. ܐܬܗܦܟ ܥܠ ܪܕܘܦܘܗܝ.

Et exeuntes poſt nos inſequentur nos ex urbe : 6
dicent enim, Fugiunt iſti à conſpectu
noſtro ut antea. Vos verò conſurgite ex inſidiis 7
veſtris, urbemque interficite : nam tradet
eam Dominus Deus veſter in manus
veſtras. Cúmque obtinueritis urbem, incendite 8
eam igne, & juxta verbum Domini
facite : videte autem quòd præcepi vobis.
Dimiſit ergò illos Jeſus, abieruntque ad locum 9
inſidiarum, & manſerunt inter Beth-il
& Aai ab Occidentali parte urbis : manſit
autem Jeſus nocte illâ in medio populi. Et 10
manè conſurgens Jeſus, recenſuit populum,
& aſcendit ipſe ac ſeniores Iſrael in Aai ante
populum. Omnes quoque viri bellatores 11
qui cum eò erant, aſcenderunt; & accedentes
ex adverſo urbis, caſtrametati ſunt ab
Aquilonari parte Aai, & vallis interjecta
erat inter ipſos & Aai. Et ducens Jeſus quinque 12
millia virorum, collocavit eos in inſidiis
inter Beth-il & Aai ab Occidua plaga
urbis. Populum verò ſuum & univerſa caſtra 13
ipſius, collocavit ad Aquilonarem plagam
urbis, & cuſtodes poſticos ab Occidua
plaga urbis, perrexitque Jeſus nocte illâ in
medio populi. Quòd cùm vidiſſet rex Aai, 14
feſtinavit ; & ſurgentes egreſſi ſunt cives urbis
in occurſum Iſraelis, *ita ut* univerſus populus
Aai eſſet in planitie : ignorabat autem
iſte populus inſidias ſibi paratas à tergo urbis.
Diſperſerunt autem ſe Jeſus & univerſus 15
Iſrael à conſpectu eorum, ut fugerent per viã
ſolitudinis. Et exclamavit univerſus populus 16
Aai ut inſequerentur eos : inſecutique
Jeſum, vacuam dimiſerunt urbem, Nemine 17
remanente in Aai et Beth-il, qui non egreſſus
eſſet poſt Iſraelem : & relinquentes urbem
apertam, inſecuti ſunt Iſraelem. Et ait Dominus 18
ad Jeſum, Eleva lanceam quæ in manu
tua eſt, contra Aai, quoniam in manus tuas
tradidi eam: levavitque Jeſus lanceam quam
manu tenebat, adverſùs urbem; Et inſidiæ 19
illæ ſurgentes illico de loco ſuo, tantâ accurrerunt
promptitudine, quantâ manum verſares
; et urbem ingreſſi obtinuerunt eam, &
feſtinantes incenderunt urbem igne. Porrò 20
cives Aai retrò converſi viderunt fumum urbis
ſuæ ad cœlum uſque aſcendentem ; nec
manente eis facultate fugiendi huc & illuc,
populus Iſraeliticus qui per deſertum fugiebat
, convertit ſe in perſecutores ſuos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * ويخرجون ورانا الي ان نبعدهم من المدينة* ويقولون * هم منهزمين منا مثل الدفعة الاولي *
7 وسوف نهزم قدامهم* وانتم تقومون من الكمين وتستاصلون المدينة* لان الله قد سلمها بايديكم
8 9 * فتكون عند ما تملكوها تحرقوها بالنار* مثل ما امر الله تفعلون* انظروا قد امرتكم* وارسلهم
يوشع* وساروا الي الكمين* ونزلوا بين بيت ايل وبين مدينة العي من غربي المدينة* وبات يوشع
10 في تلك الليلة مع القوم* وادلج يوشع باكرا وافتقد القوم* وصعد هو وشيوخ بني اسرايل
11 قدامهم الي العي* وجميع رجال الحرب الذين معه صعدوا وتقدموا وصاروا قريبا الى المدينة*
12 وحلوا من شرقي العي* والوهدة بينهم وبينها* واخذ نحو خمسة الاف رجل* وجعلهم كمينا
13 بين بيت ايل وبين العي من غربي المدينة* وجعل القوم جميع العسكر الذي معه علي شرقي
14 المدينة* وساقته من غربيها* وسار يوشع في ذلك الليل في وسط المرج* وعند ما نظرهم ملك العي
وقومه* اسرعوا وبكروا وخرجوا للقايهم للحرب لوقت الميعاد قدام الساحة* وهو ما علم ان الكمين
15 له وراء المدينة* فانهزم يوشع بن نون وجميع بني اسرايل قدامهم* وهربوا طريق البرية
16 17 * فصارخ جميع من في المدينة* وطردوا وراهم ووري يوشع* الي ان بعدوا من المدينة* ولم
يبق احد في العي وفي بيت ايل التي قدامها* الا خرجوا وري بني اسرايل* وتركوا المدينة مفتوحة*
18 وطردوا وراهم* فقال الله ليوشع* امدد بالمزراق الذي بيدك الي العي* فاني اليك اسلمها* فمد
19 يوشع بالمزراق الذي بيده الي المدينة* والكمين قام من ساعته من موضعه عند ما مد يده*
20 واسرعوا ودخلوا المدينة وملكوها* وابادوا اهلها* وضرموا المدينة بالنار* فالتفتوا رجال العي وراهم
ونظروا* واذا قد صعد دخان المدينة الي نحو السماء* فلم يبق فيهم نهضة للهروب الي مكان*
والقوم الذين كانوا اعطوا الهزيمة الي البرية انقلبوا عليهم*

Et exibunt poſt nôs, donec removeamus 6
eos ab urbe: dicentque, Hi fugiunt à nobis
ſicuti vice primâ; & quidem fugiemus
ante eos. Vos autē ſurgetis ex inſidiis, & 7
extirpabitis civitatē, quia Deus jam tradidit
eam in manus veſtras. Cæterùm, 8
quum potiemini ejus, comburetis eam igni:
ſicuti præcepit Deus, facietis. Videte, jam
præcepi vobis. Et miſit eos Ioſue, abieruntq; ad inſidias, & caſtrametati ſunt 9
inter Beth-il & inter urbem Aai, ab Occidentali parte urbis : & pernoctavit Ioſue
in illa nocte cum populo. Surgens autem 10
Ioſue diluculo, viſitavit populū, aſcenditque
ipſe & ſeniores filiorū Iſrael ante eos ad Aai: Et omnes viri bellatores qui 11
cum eo erant, aſcenderunt, & accedentes
venerunt prope urbē, ſteterunt'q; ab Orientali
parte Aai; & vallis erat inter ipſos
& inter eam. Aſſumenſq; fere quinq; millia 12
virorū, poſuit eos inſidias inter Beth-il, & inter Aai, ab Occidentali parte urbis.
Populū verò, omnē ſcilicet exercitū qui 13
cum eo erat, collocavit ad Orientalē plagā
urbis, & poſtremū ejus agmen ab Occidentali
parte ipſius : perrexitque Ioſue illâ
nocte in medium prati. Quū ergò vidiſſet 14
eos rex Aai ac populus ipſius, feſtinantes
ac properantes exierunt in occurſū eorum
ad pugnā tempore ſtatuto, ante planitiem:
& ipſe neſciebat inſidias ſibi latere à tergo
urbis. Terga autē dederunt Ioſue filius 15
Nun & omnes filii Iſrael ante eos, & fugerunt
verſùs ſolitudinē. Et proclamaverunt 16
ſimul omnes qui erant in urbe, &
perſecuti ſunt eos & Ioſue, ita ut receſſerint
ab urbe, Neq; remanſerit quiſquam 17
in Aai & in Beth-il quæ erat è regione illius,
qui non exierit poſt filios Iſrael; &
relictâ urbe apertâ, perſecuti ſunt illos.
Dixit autē Deus ad Ioſue, Extende lanceā 18
quæ eſt in manu tua, verſùs Aai; nā
tibi trado illā: Extenditq; Ioſue lanceam
quæ erat in manu ejus, verſùs civitatem;
Et inſidiæ ſurrexerunt illico de loco ſuo, 19
quū extendiſſet manū ſuā, & properantes
ingreſſi ſunt urbē, & potiti ſunt ejus, &
peremerunt cives ejus, atq; ſuccenderunt
urbē igni. Converſi autē viri Aai poſt ſe, 20
viderunt, & ecce aſcenderat fumus civitatis
ad cœlū uſque, & non manſit in eis
facultas fugiendi in locū ullum, nam populus
qui ſe dederat fugæ ad ſolitudinem,
verſus eſt in eos.

ספר יהושע : ח

,civitatem *inſidiator cepiſſet* quòd viderunt Iſrael omnis & Jehoſuah Et
21 וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי־לָכַד הָאֹרֵב אֶת־הָעִיר
.Hai viros percuſſerũt &,ſunt reverſi & ,civitatis fumus aſcẽdiſſet quòd &
וְכִי עָלָה עֲשַׁן הָעִיר וַיָּשֻׁבוּ וַיַּכּוּ אֶת־אַנְשֵׁי הָעָי׃
,medio in Iſraeli fuerũt &:eorũ occurſum in civitate de ſunt egreſſi illi Et
22 וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר לִקְרָאתָם וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בַּתָּוֶךְ
eis remanſit non uſquequo eos percuſſerũt &:inde illi & ,hinc iſti
אֵלֶּה מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה וַיַּכּוּ אוֹתָם עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לָהֶם
eũ fecerũt accedere &,vivũ cõprehẽderũt Hai Regemque .evaſor &,ſuperſtes
23 שָׂרִיד וּפָלִיט׃ וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּפְשׂוּ חָי וַיַּקְרִבוּ אֹתוֹ
habitatores omnes occidere Iſrael *complere juxta* fuit Et .Jehoſuah ad
24 אֶל־יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַהֲרֹג אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי
ipſi omnes cecidiſſẽt&,*eo in* eos fuerãt perſecuti quo deſerto in agro in,Hai
הָעַי בַּשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר רְדָפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כֻלָּם
,Hai ad Iſrael omnis ſunt reverſi & ,*eos conſumi uſque* ,gladii *os ad*
לְפִי־חֶרֶב עַד־תֻּמָּם וַיָּשֻׁבוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הָעַי
illa die in *cadentes* omnes *fuit* Et .gladii *os ad* eam percuſſerunt &
25 וַיַּכּוּ אֹתָהּ לְפִי־חָרֶב׃ וַיְהִי כָל־הַנֹּפְלִים בַּיּוֹם הַהוּא
.Hai viri omnes ,*mille* duodecim mulierem ad uſque & viro à
מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף כֹּל אַנְשֵׁי הָעָי׃
donec ,lancea in extenderat quam ſuã manũ *convertit* non Jehoſuah Et
26 וִיהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בַּכִּידוֹן עַד אֲשֶׁר
Spolium & animal Tantùm .Hai habitatores omnes interficeret
27 הֶחֱרִים אֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעָי׃ רַק הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל
quod Domini verbũ juxta ,Iſrael ſibi ſunt prædati ejus civitatis
הָעִיר הַהִיא בָּזְזוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר
eam poſuit & ,Hai Jehoſuah ſuccendit Et .Jehoſuah præcepit
28 צִוָּה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיִּשְׂרֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָי וַיְשִׂימֶהָ
Hai regem Et .hanc diem ad uſque deſolationem ,*ſeculi* tumulum
29 תֵּל־עוֹלָם שְׁמָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי
præcepit ,*ſolem ingredi circa Et* .*veſperæ* tẽpus ad uſque ligno *ſuper* ſuſpẽdit
תָּלָה עַל־הָעֵץ עַד־עֵת הָעָרֶב וּכְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה
illud projecerunt &,ligno de ejus cadaver *fecerunt deſcendere* &,Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּרִידוּ אֶת־נִבְלָתוֹ מִן־הָעֵץ וַיַּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ
lapidum acervum illud ſuper ſtatuerunt & ,civitatis portæ oſtium ad
אֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים
Domino altare Jehoſuah ædificavit Tunc .hanc diem ad uſque,grandem
30 גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה
ſervus Moſeh præcepit Quemadmodũ .Hebal monte in ,Iſrael Deo
31 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־
altare ,Moſeh legis libro in ſcriptũ ſecundũ Iſrael filiis Domini
יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבַּח
immolarũt &,ferrum *eos ſuper* fecit elevare non quos ,*integrorum lapidum*
אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת אֲשֶׁר לֹא־הֵנִיף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל וַיַּעֲלוּ
.pacifica ſacrificaverunt & , Domino *aſcenſiones* illud ſuper
עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים׃
legis *duplicationem* lapidibus *ſuper* ibi ſcripſit Et
32 וַיִּכְתָּב־שָׁם עַל־הָאֲבָנִים אֵת מִשְׁנֵה תּוֹרַת
Iſrael omnis Et .Iſrael *filiorum facies ad* ſcripſit quod ,Moſeh
33 מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל
inde & ,hinc *ſtantes* ejus judices & ,præfecti & , ejus ſeniores &
וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה
fœderis arcam portantibus Levitis ſacerdotibus coram arcam ad
לָאָרוֹן נֶגֶד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־
montis regione è ejus Medietas .indigena ſic peregrin⁹ ſicut ,Domini
יְהוָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח חֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־
quemadmodum ,Hebal *montis regione* è ejus medietas & ,Gherizim
גְּרִזִים וְהַחֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־עֵיבָל כַּאֲשֶׁר
Iſrael populo *benedicendum ad* ,DOMINI ſervus Moſeh præcepit
צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל
.*prima in*
בָּרִאשֹׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

21 Vidénſq; Joſue & omnis Iſrael ꝙ capta eſſet civitas, & fum⁹ urbis aſcenderet, reverſ⁹ percuſſit viros Hai. 22 Siquidẽ & illi qui ceperãt & ſuccenderãt civitatẽ, egreſſi ex urbe contra ſuos, medios hoſtium ferire cœperunt. Cùm ergò ex utraq; parte adverſarii cæderentur, ita ut null⁹ de tanta multitudine ſalvaretur, 23 Regẽ quoq; urbis Hai apprehenderunt viventẽ, & obtulerunt Joſue. 24 Igitur omnib⁹ interfectis, qui Iſraelẽ ad deſerta tendentẽ fuerant ꝑſecuti, & in eodẽ loco gladio corruentib⁹, reverſi filii Iſrael percuſſerunt civitatẽ. 25 Erant autẽ qui in eodẽ die conciderant, à viro uſq; ad mulierem, duodecim millia hominũ, omnes urbis Hai. 26 Joſue verò nõ contraxit manũ, quã in ſublime porrexerat, tenens clypeũ, donec interficerentur omnes inhabitatores Hai. 27 Jumenta autẽ et prædã civitatis diviſerũt ſibi filii Iſrael, ſicut præceperat Domin⁹ Joſue. 28 Qui ſuccendit urbẽ, & fecit eam tumulũ ſempiternũ. 29 Regẽ quoq; ej⁹ ſuſpendit in patibulo, uſque ad veſperã & Solis occaſũ. Præcepitq; Joſue, & depoſuerunt cadaver ejus de cruce; projeceruntq; in ipſo introitu civitatis, congeſto ſuper eũ magno acervo lapidum, qui permanet uſque in præſentẽ diẽ. 30 Tunc ædificavit Joſue altare Dño Deo Iſrael in monte Hebal: 31 Sicut præceperat Moyſes famulus Dñi filiis Iſrael, & ſcriptum eſt in volumine legis Moyſi: Altare verò de lapidib⁹ impolitis, quos ferrũ non tetigit: & obtulit ſuper eo holocauſta Domino, immolavítq; pacificas victimas. 32 Et ſcripſit ſuper lapides Deuteronomium legis Moyſi, ꝙ ille digeſſerat coram filiis Iſrael. 33 Omnis autem populus, & majores natu, ducéſque ac judices ſtabant ex utraque parte arcæ, in conſpectu ſacerdotum qui portabant arcam fœderis Domini, ut advena ita & indigena. Media pars eorũ juxta montẽ Garizim, et media juxta montẽ Hebal, ſicut præceperat Moyſes famulus Domini. Et primùm quidem benedixit populo Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν, ϗ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν· ϗ μεταβαλλόμενοι, ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς Γαί. 22 Καὶ οὗτοι (χ) ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν. ϗ ἐγενήθησαν ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν ϗ οὗτοι ἐντεῦθεν. ϗ (ψ) ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον ϗ διαπεφευγότα. 23 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ συνέλαβον ζῶντα, ϗ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰησοῦν. 24 Καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀποκτείνοντες πάντας τοὺς (ω) ἐν τῇ Γαὶ, ϗ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, ϗ ἐν τῷ (α) ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως, οὗ κατεδίωξαν (β) αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος, ϗ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαὶ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας. 25 Καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς ϗ ἕως γυναικὸς, δώδεκα χιλιάδες, πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί. 27 (γ) Πλὴν τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ (δ) πόλει πάντα, ἃ ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πρόσταγμα κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῖ. 28 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρί· χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 29 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου· ϗ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως ἑσπέρας. ϗ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν Ἰησοῦς, ϗ (ε) καθείλοσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, ϗ ἔρριψαν αὐτὸ εἰς τὸν βόθρον. ϗ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων, ἕως τῆς ἡμέρας (ζ) ταύτης.

MS.A. (χ) ἐξῆλθον (ψ) ἐπάταξεν (ω) ἐκ τῆς Γαὶ, τοὺς (α) ὄρει τῆς (β) αὐτοὺς ἕως εἰς (γ) Πλὴν τῶν κτηνῶν ϗ τῶν σκύλων (δ) πόλει ἐπρονόμευσαν οἱ υἱοὶ (ε) καθεῖλον (ζ) ταύτης. 30 Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον & ſic deinceps à verſu 30. ſeq. cap. uſq; ad v. 35. τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ἰσραήλ. 1 Ὡς δὲ ἤκουσαν

21 Et Ieſus, & omnis Iſrael viderunt, quia ceperãt inſidiæ civitatẽ: et quia aſcẽderat fum° civitatis in cœlũ. 22 Et converſi percuſſerũt viros Gai. Et hi exierũt de civitate in occurſũ. Et facti ſunt inter mediũ (o) caſtrorũ hi hinc, et hi hinc. Et percuſſerũt eos, quoaduſq; nemo remãſit ſalv°, et qui evaſerit. 23 Et regẽ Gai ceperũt vivũ, et adduxerũt eũ ad Ieſũ. 24 Et poſtquã ceſſaverunt filii Iſrael interficientes omnes, qui in Gai, et qui in campis, et in monte ſuper deſcenſũ, quo perſequuti ſunt eos (p) ab ea in finẽ; & revertit Ieſ° in Gai, et percuſſit eã in ore gladii. 25 Et fuerũt, qui ceciderũt in die illa, à viro & uſq; ad mulierẽ, duodecim millia, (q) omnes inhabitantes Gai. 27 (r) Præter ſpolia, quæ in civitate omnia, quæ prædati ſunt ſibi filii Iſrael juxta præceptum Domini, quemadmodũ conſtituit Domin° Ieſũ. 28 Et incendit Ieſ° civitatẽ in igni: tumulũ inhabitabilẽ in ſeculũ poſuit eã uſq; in diẽ hanc. 29 Et regem Gai ſuſpendit ſuper lignũ geminũ: et fuit ſuper lignũ uſq; ad veſperã. Et occidente Sole præcepit Ieſus; et depoſuerũt corp° illi° de ligno: et projecerũt illud in (ſ) foveã. Et ſuperpoſuerunt ei acervũ lapidũ (t) uſq; in diẽ hãc.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΩΣ δὲ ἤκουσαν (α) οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ, ϗ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ, ϗ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, ϗ οἱ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, ϗ οἱ (β) Χετταῖοι, ϗ οἱ Χαναναῖοι, ϗ οἱ Φερεζαῖοι, ϗ οἱ Εὐαῖοι, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ Γεργεσαῖοι, ϗ οἱ Ἰεβουσαῖοι, 2 Συνῆλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν ϗ Ἰσραὴλ ἅμα (γ) πάντες. 30 Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον (δ) κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἐν ὄρει Γαιβάλ· 31 Καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, θυσιαστήριον λίθων ὁλοκλήρων, ἐφ' οὓς οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος. ϗ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ ὁλοκαυτώματα (ε) κυρίῳ, ϗ θυσίαν σωτηρίου. 32 Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον νόμον (ζ) Μωυσῆ ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 33 Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ, ϗ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, ϗ οἱ (η) δικασταὶ, ϗ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἔνθεν ϗ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι· ϗ οἱ (θ) ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. ϗ ὁ προσήλυτος ϗ ὁ αὐτόχθων, (ι) οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζὶν, ϗ (κ) οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαιβὰλ, (λ) καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν (μ) λαὸν ἐν πρώτοις.

MS.A. (α) πάντες οἱ (β) Χετταῖοι, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ Γεργεσαῖοι, ϗ οἱ Χαναναῖοι, ϗ οἱ Φερεζαῖοι, ϗ οἱ Εὐαῖοι, ϗ οἱ Ἰεβουσαῖοι, Συνῆλθον (γ) πάντες. 3 Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαων (δ) τῷ κυρίῳ θεῷ (ε) τῷ κυρίῳ, (ζ) Μωυσῆ ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον (η) δικασταὶ αὐτῶν, ϗ (θ) ἱερεῖς οἱ (ι) ἦσαν οἱ ἡμίσεις (κ) οἱ ἡμίσεις αὐτῶν πλησίον (λ) καθὰ (μ) λαὸν Ἰσραὴλ ἐν

CAP. IX.

1 Poſtquã autẽ audierũt reges Amorrhæorũ, qui trans Iordanẽ, qui in montana, & qui in campeſtri, & qui in univerſa (a) maritima maris Magni, et qui ad Antilibanũ, et Chettæi, et Chananæi, et Pherezæi, et Euæi, et Amorrhæi, et Gergeſæi, et Iebuſæi; 2 Convenerunt in idipſũ ad expugnandũ Ieſum, et Iſrael, ſimul omnes. 30 (b) Tunc ædificavit Ieſ° altare Domino Deo Iſrael in monte Gæbal; 31 Secundùm quod mandavit Moyſes ſerv° Domini filiis Iſrael, ſecundùm quæ ſcriptũ eſt in lege Moyſi: altare lapidũ (c) integrorũ, ſuper quos non eſt miſſũ ferrũ. Et aſcendere illuc fecit holocauſtomata Domino, et ſacrificiũ ſalutaris. 32 Et ſcripſit Ieſ° ſuper lapides Deuteronomiũ, legẽ (d) Moyſi corã filiis Iſrael. 33 Et omnis Iſrael, et ſeniores eorũ, et judices, et ſcribæ eorũ juxtà ibãt hinc, et hinc arcæ in conſpectu: et ſacerdotes, et Levitæ tulerunt arcã teſtamenti Domini. Et advena, et indigena, qui (e) erãt dimidiũ juxta montẽ Garizin; et qui erãt dimidiũ juxta montẽ Gæbal: ſicut mandavit Moyſes ſervus Domini ad benedicendũ populum in primis.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ויהושע וכל ישראל חזו ארי כבש כמנא ית קרתא וארי סליק תננא דקרתא ותבו ומחו
22 ית אנשי עי׃ ואלין נפקו מן קרתא לקדמותהון והוו לישראל במציעא אלין מכא ואלין
23 מכא ומחו יתהון עד דלא אשתאר להון שאר ומשיזיב׃ וית מלכא דעי אחדו כד חי
24 וקריבו יתיה לות יהושע׃ והוה כד שיצי ישראל לקטלא ית כל יתבי עי בחקלא
במדברא די רדפונון ביה ואתקטלו כולהון לפתגם דחרב עד דשלימו ותבו כל ישראל
25 לעי ומחו יתה לפתגם דחרב׃ והוו כל דאתקטלו ביומא ההוא מגבר ועד אתתא תרי
26 עשר אלפין כל אנשי עי׃ ויהושע לא אתיב ידיה דארים ברומחא עד דגמר ית כל יתבי
27 עי׃ לחוד בעירא ועדי קרתא ההיא בזו להון ישראל כפתגמא דיי דפקיד ית יהושע׃
28 ואוקיד יהושע ית עי ושויה תל חריב לעלם לצדו עד יומא הדין׃ וית מלכא דעי צלב על
29 צליבא עד עדן רמשא וכמעל שמשא פקיד יהושע ואחיתו ית נבלתיה מן צליבא ורמו
30 יתיה במעלנא תרע קרתא ואקימו עלוהי דגור אבנין רב עד יומא הדין׃ בכין בנא יהושע
31 מדבחא קדם יי אלהא דישראל בטורא דעיבל׃ כמא דפקיד משה עבדא דיי ית בני
ישראל כמא דכתיב בספר אוריתא דמשה מדבח אבנין שלמין דלא אתרם עליהון
32 ברזלא ואסיקו עלוהי עלון קדם יי ונכיסו נכסת קודשין׃ וכתב תמן על אבניא ית
33 פתשגן אוריתא דמשה דכתב קדם בני ישראל׃ וכל ישראל וסבוהי וסרכוהי ודינוהי
קימין מכא ומכא לארונא קדם כהניא ליואי נטלי ארונא דקימא דיי כגיורא כיציבא
פלגיהון לקבל טורא דגריזין ופלגיהון לקבל טורא דעיבל כמא דפקיד משה עבדא דיי
לברכא ית עמא ישראל בקדמיתא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

21 Et Joſue & omnis Iſrael viderunt quòd ſubegiſſent inſidiæ urbem; & quòd aſcenderet fumus ex urbe: & redierunt, & confecerunt homines Ghay. 22 Et illi egreſſi ſunt ex urbe in occurſũ eorũ, et fuerunt Iſraeli in mediis, illi hinc & illi hinc: & percuſſerunt ipſos, quoad non relictæ ſunt eis reliquiæ et ſalvatio. 23 Et regem Ghay ceperunt vivum, & adduxerunt eum ad Joſue. 24 Et fuit cum conſummavit Iſrael occidere omnes habitatores Ghay in campo in deſerto, qui perſecuti fuerant eos in eo, et interfecti ſunt omnes illi in acie gladii, quoad ꝑfecerunt. Et redierunt omnis Iſrael in Ghay, et confecerunt eos in acie gladii. 25 Et *fuerunt* omnes qui occiſi ſunt in die illa, à viro et uſque ad mulierem, duodecim millia, omnes homines Ghay. 26 Et Joſue non vertit manum ſuam quam levaverat cum haſtâ, quoad conſumpſit omnes habitatores Ghay. 27 Tantùm jumenta et prædas urbis illius diripuerunt ſibi *filii* Iſrael, juxta verbum Dñi quod juſſit Joſue. 28 Et incendit Joſue Ghay; et poſuit eam tumulum deſolationis uſque in ſeculum, in vaſtationem uſque in diem hanc. 29 Et regem Ghay crucifixit ſuꝑ crucem uſq; ad horam veſpertinam: et ut intravit Sol, juſſit Joſue, et depoſuerunt cadaver ejus de cruce, et projecerunt eum in introitu portæ urbis: et erexerunt ſuper ipſum acervum lapidum magnum uſque ad diem hunc. 30 Tunc ædificavit Joſue altare ante Dominum Deum Iſrael in monte Ghebal. 31 Sicut juſſerat Moſes ſervus Domini filiis Iſrael, ſicut ſcriptum eſt in libro legis Moſis, altare lapidum ſimplicium, quod non ſublatum eſt ſuper eos ferrum: et adoleverunt ſuper illud holocauſta ante Dominum, et mactaverunt mactationem ſanctorum. 32 Et ſcripſit ibi ſuper lapides expoſitionem legis Moſis, quam ſcripſit ante filios Iſrael. 33 Et omnis Iſrael, et ſeniores ejus, et exactores ejus, et judices ejus ſtabant hinc et hinc ad arcam ante ſacerdotes Levitas ferentes arcam fœderis Domini; ſicut peregrinus, ſic indigena, dimidium eorum è regione montis Gerizim, et medium eorum è regione montis Ghebal; quemadmodum juſſerat Moſes ſervus Domini ad benedicendum populum *Iſrael* in initio.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

21 * ܘܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܚܙܘ ܕܐܚܕܘܗ̇ ܟܡܐܢܐ ܠܡܕܝܢܬܐ: ܘܣܠܩ ܬܢܢܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ.
22 ܘܗܦܟܘ ܩܛܠܘ ܠܒܢܝ ܥܝ. * ܘܗܢܘܢ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܗܘܘ
ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܥܝ ܒܡܨܥܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܢܘܢ ܡܟܐ ܘܗܢܘܢ ܡܟܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ.
23 ܘܫܪܝܕܐ. ܠܐ ܫܒܩܘ ܠܗܘܢ. * ܘܠܡܠܟܐ ܕܥܝ. ܐܚܕܘܗܝ ܟܕ ܚܝ. ܘܩܪܒܘܗܝ ܠܘܬ ܝܫܘܥ
24 * ܘܟܕ ܫܠܡ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܠܥܡܘܪܘܗܝ ܕܥܝ. ܕܒܚܩܠܐ ܘܒܡܕܒܪܐ ܪܕܦܝܢ
ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܘܢܦܠܘ ܟܠܗܘܢ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܥܕܡܐ ܕܓܡܪܘ. ܘܗܦܟܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
25 ܠܥܝ. ܘܡܚܘܗ̇ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. * ܘܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܕܢܦܠܘ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ
26 ܠܢܫܐ. ܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܥܝ. * ܘܝܫܘܥ ܠܐ ܐܗܦܟ ܐܝܕܗ. ܕܐܪܝܡ ܗܘܐ
27 ܒܢܝܙܟܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܚܪܒ ܠܟܠܗܘܢ ܠܥܡܘܪܘܗܝ ܕܥܝ. * ܠܚܘܕ ܒܥܝܪܐ ܘܒܙܬܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. ܒܙܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܦܩܕ ܠܝܫܘܥ.
28 * ܘܐܘܩܕܗ̇ ܝܫܘܥ ܠܥܝ. ܘܥܒܕܗ̇ ܬܠܐ ܠܥܠܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܠܡܠܟܐ ܕܥܝ
29 ܨܠܒܗ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܕܢܐ ܕܪܡܫܐ. ܘܟܕ ܥܪܒܬ ܫܡܫܐ. ܦܩܕ ܝܫܘܥ ܘܐܚܬܘܗܝ
ܠܫܠܕܗ ܡܢ ܩܝܣܐ. ܘܫܕܘܗܝ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܩܝܡܘ ܥܠܘܗܝ ܓܠܐ ܕܟܐܦܐ
30 ܪܘܪܒܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܒܢܐ ܝܫܘܥ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܛܘܪܐ
31 ܕܓܒܠ. * ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ
ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܡܕܒܚܐ ܕܟܐܦܐ ܡܫܡܠܝܬܐ. ܕܠܐ ܢܦܠ ܥܠܝܗܝܢ ܦܪܙܠܐ. ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܗܝ
32 ܡܣܩܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܕܒܚܘ ܕܒܚܐ. * ܘܟܬܒ ܬܡܢ ܥܠ ܟܐܦܐ ܗܠܝܢ ܕܡܕܒܚܐ.
33 ܦܘܚܡܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ. ܕܟܬܒ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܣܒܐܘܗܝ.
ܘܣܦܪܘܗܝ ܘܕܝܢܘܗܝ. ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܬܪܝܗܘܢ ܣܛܪܘܗܝ ܕܐܪܘܢܐ. ܠܘܩܒܠ
ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܕܫܩܝܠܝܢ ܗܘܘ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܝܨܝܒܐ ܐܦ ܬܘܬܒܐ. ܘܦܠܓܗ ܕܥܡܐ.
ܦܠܓܗܘܢ. ܠܘܩܒܠ ܛܘܪܐ ܕܓܪܙܝܡ. ܘܦܠܓܗܘܢ. ܠܘܩܒܠ ܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ
ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܒܪܟܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ.

Jeſus autem & univerſus Iſrael animadvertentes ſubjugatam ab inſidiis urbem, & aſcendiſſe fumum urbis, reverſi trucidârunt cives Aai. 21 Illi enim egreſſi ſunt ex urbe in occurſum eorum, ita ut eſſent cives Aai in medio Iſraelis; & illi illinc, iſti verò iſthinc exiſtentes trucidârunt eos, nec ullum reliquêre ſuperſtitem. 22 Regem verò Aai vivum ceperunt, & adduxerunt ad Jeſum. 23 Cúmque finem feciſſet Iſrael perimendi omnes habitatores Aai (in agris *enim* & in ſolitudine perſequebantur eos, & corruerunt omnes acie gladii ad internecionem uſque) reverſi ſunt omnes Iſraelitæ ad Aai, & trucidârunt eam acie gladii. 24 Omnes autem qui corruerunt eo die, tam viri quàm mulieres, fuerunt duodecim millia, cuncti *videlicet* cives Aai. 25 Cæterùm Jeſus haud retraxit manum ſuam quam levaverat cum lancea, donec peremiſſet omnes habitatores Aai. 26 Duntaxat jumenta & ſpolia urbis illius diripuerunt ſibi filii Iſrael juxta verbum Domini, quod præceperat Jeſu. 27 Et exuſſit Jeſus Aai, redegitque eam in tumulum in ſempiternum, ad hunc uſque diem. 28 Regem verò Aai ligno ſuſpendit uſque ad tempus veſpertinum: cúmque ſol occubuiſſet, juſſit Jeſus, depoſueruntque cadaver è ligno, & projecerunt illud in aditum portæ urbis, & erexerunt ſuper eum *(regem)* acervum lapidum ingentium ad hunc uſque diem. 29 Tunc ædificavit Jeſus altare Domino Deo Iſraelis in monte Gebel, 30 Sicut mandaverat Moſes ſervus Domini filiis Iſrael, quemadmodum ſcriptum eſt in libro legis Moſaicæ: altare *videlicet* lapidum integrorum, ſuper quos nullum ceciderat ferrum; & obtulerunt ſuper illud holocauſta pacifica Domino, & mactaverunt victimas. 31 Et inſcripſit ibi lapidibus illis altaris exemplar legis Moſaicæ, quam ſcripſit præſentibus filiis Iſrael. 32 Univerſus enim Iſrael, & ſeniores ejus, ſcribæ, judiceſque ipſius ſtabant hinc inde ad utrumque latus arcæ, ex adverſo Sacerdotum & Levitarũ ferentium arcam fœderis Domini, ut indigenæ, ſic advenæ; media pars illorum è regione montis Garzim, & media pars contra montem Gebel, quemadmodum præceperat Moſes ſervus Domini, ut *ſcilicet* benediceret Iſraeli ſicut jam antea. 33

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

21 * ولما راي يوسع وكل بني اسرايل ان الكمين قد ملك المدينة * وقد صعد دخانها * رجعوا
22 وقتلوا اهل العي * والذين خرجوا من المدينة للقايهم صاروا لاسرايل في الوسط * هاولاء من
23 هاهنا وهاولاء من هاهنا * وقتلوهم الي ان لم يبق منهم شريد ولا فليت * وضبطوا ملك العي
24 حيا * وقدموه الي يوسع * فلما فرغوا بنوا اسرايل من قتل جميع سكان العي * في الصحراء
وفي البرية التي كانوا فيها * ووقع جميعهم قتلا بحد السيف الي فنايهم * رجعوا الي العي وقتلوها
25 بحد السيف * وكان جملة المقتولين في ذلك اليوم من رجل الي امراة اثنا عشر الفا * جميع
26 27 اهل العي * ويوسع ما رد يده التي مدها بالمزراق الي ان استاصل جميع سكان العي * فاما
البهايم وسلب المدينة * فانه نهبوه بنوا اسرايل لنفوسهم * مثل خطاب الله الذي امر يوسع
28 29 * واحرق يوسع العي * وجعلها تلا خاويا الي هذا اليوم * وملك العي صلبه على خشبة الي المساء *
وعند غروب الشمس امر يوسع * فانزلوا جثته عن العود * والقوها عند باب المدينة * ورجموه
30 حتي صار عليه تل حجارة كبيرا * الي هذا اليوم * حينيذ ابتني يوسع مذبحا للرب اله اسرايل
31 في جبل عيبال * كما امر موسي عبد الله لبني اسرايل * وكالمكتوب في توراة موسي * مذبح من
32 حجارة لم يحمل عليه حديد * واصعد عليه صعايد لله * وذبيحة خلاص * وكتب على الحجارة
33 السفر الاخير من توراة موسي * الذي كتب قدام بني اسرايل * وكان جميع بني اسرايل *
وشيوخهم * وعرفاوهم * وحكماوهم وقوفا من هاهنا ومن هاهنا لصندوق العهد تحاذي الايمة
واللاويين حاملين صندوق الشهادة * وكل من كان غريبا ودخيلا من غير بني اسرايل * كان النصف
منهم الي جبل جرزيم * والنصف الاخر الي قبالة جبل عيبال * حسب ما امر موسي عبد الله * بان يبرك بنوا اسرايل اولا *

Quumque vidiſſet Joſue & omnes filii Iſrael quòd inſidiæ jam poſſediſſent urbem, & jam aſcendiſſet fumus ejus, reverſi interfecerunt cives Aai. 21 *Qui enim egreſſi fuerant ex urbe in occurſum eorũ, facti ſunt Iſraelitis in medio, iſtis hinc et illis inde; & occiderunt eos ita ut nullus remanſerit ex eis profugus aut ſuperſtes.* 22 *Comprehenderunt quoque regem Aai vivum, obtuleruntque eum Ioſue.* 23 *Quumq; abſolviſſent filii Iſrael cædem omnium habitatorum Aai in campo & in deſerto in quo erant, & occidiſſent omnes cæſi acie gladii quoad abſumpti eſſent, reverſi ſunt ad Aai, & peremerunt eam acie gladii.* 24 *Fuit autem ſumma interfectorum in illa die tam virorum quàm mulierum, duodecim millium, omnium* ſcilicet *habitatorum Aai.* 25 *Ioſue verò non retraxit manum ſuam quam extenderat cum lancea, donec extirpati eſſent omnes habitatores Aai.* 26 *At verò animantia & ſpolia civitatis, diripuerunt filii Iſrael ſibi, juxta ſermonem Dei, quem præceperat Ioſue.* 27 *Et combuſſit Ioſue Aai, reddiditque eam tumulum vacuum uſque ad hanc diem.* 28 *Regem verò Aai crucifixit ſuper lignum uſque ad veſperam: & ad Occaſum ſolis præcepit Ioſue, et depoſuerunt cadaver ejus de ligno, & projecerunt illud prope portam urbis, & lapidaverunt eũ quoad fieret ſuper eum acervus lapidum grandis uſq; ad hanc diem.* 29 *Tunc extruxit Ioſue aram Domino Deo Iſraelis in monte Ibal,* 30 *Quemadmodũ præceperat Moſes ſervus Dei filiis Iſrael, & ſecundùm quod ſcriptũ eſt in lege Moſis, aram ex lapidibus ſuper quos nullum geſtitatum fuerat ferrũ; & extulit ſuper eã oblationes Deo, & victimam ſalutis.* 31 *Et ſcripſit ſuper lapides librum poſtremum legis Moſis, qui ſcriptus fuerat coram filiis Iſrael.* 32 *Et omnes filii Iſrael, & ſeniores eorum, et nobiliores eorũ, et ſapientes eorũ aſtabant hinc inde arcæ fœderis, è regione Sacerdotũ et Levitarum portantiũ arcam teſtimonii. Omniũ etiã qui erant peregrini et advenæ præter filios Iſrael, media pars erat ad montem Garzim, & media pars altera è regione montis Ibal, ſecundùm quod præceperat Moſes ſervus Dei, ut benedicerentur filii Iſrael priùs,* 33

ספר יהושע : ט

, benedictionem ; legis verba omnia *clamavit* poſtea Et
34 וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה
fuit Non .legis libro in ſcriptum omne juxta maledictionē &
35 וְהַקְּלָלָה כְּכָל־הַכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה׃ לֹא־הָיָה
Jehoſuah *vocaverit* non quod ,Moſeh præcepit quæ omnibus ex verbum
דָבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ
ambulanti ,*peregrino* & ,*pube* & ,mulieribus & , Iſrael *concione* omni coram
נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ
.eorum *interiori in*
בְּקִרְבָּם׃

CAP. IX. ט

,monte in , Jarden *tranſitu in* qui reges omnes *audire juxta* fuit Et
1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר
: Lebanon *regione* è magni maris *portu* omni in & ,planitie in &
וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכֹל חוֹף הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל־מוּל הַלְּבָנוֹן
: Jebuſeus & Chivvæus ,Perizæus , Chenahanæus , Emoræus & ,Chittæus
הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
, Iſrael cum & , Jehoſuah cum pugnandum ad pariter ſunt cōgregati Et
2 וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל
fecerat quod audierunt , Ghibhon habitatores Et .uno *ore*
3 פֶּה אֶחָד׃ וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה
;*aſtutia in* ipſi etiam fecerunt Et .Hai & ,Jericho ipſi Jehoſuah
4 יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעָי׃ וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְּעָרְמָה
,ſuis aſinis veteres ſaccos *ceperunt* & , *finxerunt ſe legatos* & ,abierunt &
וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטַיָּרוּ וַיִּקְחוּ שַׂקִּים בָּלִים לַחֲמוֹרֵיהֶם
,vetera calceamina Et .colligatos & , ſciſſos & , veteres vini utres &
5 וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמְבֻקָּעִים וּמְצֹרָרִים׃ וּנְעָלוֹת בָּלוֹת
panis omnis & :ſe ſuper veteres veſtes & , ſuis pedibus in *maculoſa* &
וּמְטֻלָּאוֹת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׂלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם וְכֹל לֶחֶם
caſtrametationē ad Jehoſuah ad *iverunt* Et .*punctati erat ſiccus* eorum *viatici*
6 צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקֻּדִים׃ וַיֵּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה
longinqua terra E : Iſrael virum ad & ,eum ad dixerunt & ,Ghilgal
הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
Iſrael vir Dixitque .fœdus *nobis ferite* nunc Et .venimus
7 בָּאנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
excindam quomodo & ,*ſedens* tu *meo interiore* in Fortè : Chivvæum ad
אֶל־הַחִוִּי אוּלַי בְּקִרְבִּי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאֵיךְ אֶכְרוֹת־
.*nos* tui Servi : Jehoſuah ad Dixerúntque ? fœdus *tibi*
8 לְךָ בְרִית׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנָחְנוּ
? veniſtis unde & , *vos* Qui : Jehoſuah eos ad dixit Et
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי אַתֶּם וּמֵאַיִן תָּבֹאוּ׃
,tui ſervi venerunt valde longinqua terra E *: eum ad* dixerunt Et
9 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ
quæ omnia & *ejus auditum* audivimus Quia .tui Dei DOMINI nomine in
לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שָׁמְעוֹ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
regibus duobus fecit quæ omnia Et .Ægypto in fecit
10 עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי מַלְכֵי
Ogh & , Cheſbon regi Sichon ; Jarden *tranſitu in* qui , Emoræi
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג
,noſtri ſeniores *nos ad* Dixerúntque .Haſtharoth in qui ,Baſan regi
11 מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׁתָּרוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקֵינֵינוּ
viaticum veſtra manu in *Capite* : dicendo,noſtræ terræ habitatores omnes &
וְכָל־יֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם צֵידָה
.*nos* veſtri Servi *: eos ad dicetis* ac : eorū occurſum in ite & ,*viam ad*
לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרָאתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עַבְדֵיכֶם אֲנָחְנוּ
cepimus viaticum calidum,noſter panis Hic .fœdus *nobis excidite* nunc &
12 וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ זֶה לַחְמֵנוּ חָם הִצְטַיַּדְנוּ
ecce nunc & : vos ad *eundū ad nos egrediendi* die in noſtris domibꝰ de *eum*
אֹתוֹ מִבָּתֵּינוּ בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה
.*punctati fuit* & ,ſiccus
יָבֵשׁ וְהָיָה נִקֻּדִים׃

Verſio VULG. LAT.

34 Poſt hæc legit omnia verba
benedictionis & maledictionis,& cuncta quæ ſcripta erant
35 in legis volumine. Nihil ex his
quæ Moyſes juſſerat, reliquit
intactum,ſed univerſa replicavit
coram omni multitudine
Iſrael, mulieribus ac parvulis
& advenis, qui inter eos morabantur.

CAP. IX.

1 Quibus auditis,cuncti reges
trans Jordanem, qui verſabantur
in montanis & campeſtribus,in
maritimis ac litore Magni
maris:hi quoque qui habitabant
juxta Libanum, Hethæꝰ
& Amorrhæus, Chananæus,
Pherezæus, & Heuæus, & Jebuſæus,
2 Congregati ſunt pariter
ut pugnarent contra Joſue
& Iſrael uno animo, eâdemque
3 ſententiâ. At hi qui habitabant
in Gabaon, audientes
cuncta quæ fecerat Joſue,Jericho
4 & Hai:Et callidè cogitantes,
tulerunt ſibi cibaria,ſaccos
veteres aſinis imponentes, &
utres vinarios ſciſſos atq; conſutos,
5 Calceamentáq; perantiqua
quæ ad indicium vetuſtatis
pittaciis conſuta erant,induti
veteribus veſtimentis : panes
quoque,quos portabant ob viaticū,
duri erant, & in fruſta
6 comminuti. Perrexerúntque
ad Joſue, qui tunc morabatur
in caſtris Galgalæ, & dixerunt
ei, atq; ſimul omni Iſraeli; De
terra longinqua venimus,pacē
vobiſcū facere cupientes. Reſponderúntq;
viri Iſrael ad eos,
7 atq; dixerunt; Ne fortè in
terra,quæ nobis ſorte debetur,
habitetis,& non poſſimꝰ fœdꝰ
8 inire vobiſcū.At illi ad Joſue,
Servi,inquiunt, tui ſumꝰ. Quibꝰ
Joſue ait, Quinā eſtis vos ?
9 et unde veniſtis? Reſponderūt,
De terra longinqua valdè venerunt
ſervi tui in nomine Dñi
Dei tui. Audivimus enim famā
potentiæ ejus,cuncta quæ fecit
10 in Ægypto, Et duobus regibꝰ
Amorrhæorū qui fuerunt trans
Jordanē,Sehon regi Heſebon,
et Og regi Baſan, qui erat in
11 Aſtaroth: Dixerúntq;nobis ſeniores,
et omnes habitatores
terræ noſtræ, Tollite in manibꝰ
cibaria ob longiſſimā viā,et
occurite eis; et dicite, Servi
veſtri ſumꝰ, fœdꝰ inite nobiſcū.
12 En, panes quando egreſſi
ſumus de domibus noſtris, ut
veniremꝰ ad vos, calidos ſumpſimus;
nunc ſicci facti ſunt,et
vetuſtate nimiâ comminuti.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

34 Καὶ μετὰ (ν) ταῦτα οὕτως ἀνέγνω Ἰησοῦς πάντα
τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας
καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα
35 ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ. Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων
ὧν ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῖ, ὃ οὐκ
ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης (ξ) ἐκκλησίας
υἱῶν Ἰσραὴλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς
γυναιξὶ καὶ τοῖς (ο) παιδίοις καὶ τοῖς προσηλύτοις
τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ἰσραήλ.
3 Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ἤκουσαν
πάντα ὅσα (π) ἐποίησε κύριος τῇ Ἱεριχὼ
4 καὶ τῇ Γαΐ. Καὶ ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ
πανουργίας· καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ
ἡτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους παλαιοὺς
(ρ) ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ἀσκοὺς οἴνου
παλαιοὺς καὶ κατεῤῥωγότας ἀποδεδεμένους,
5 Καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν,
καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ
καταπεπελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν,
καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα
(σ) ἐπάνω αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ
ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος.
6 Καὶ (τ) ἤλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς
τὴν (υ) παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα,
καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν (φ) καὶ Ἰσραὴλ, Ἐκ
γῆς μακρόθεν ἥκαμεν· καὶ νῦν διάθεσθε
ἡμῖν διαθήκην. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
7 πρὸς τὸν Χοῤῥαῖον, Ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ (χ)
κατοικεῖς· καὶ (ψ) πῶς σοι διαθῶμαι
8 διαθήκην; Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, Οἰκέται
σου ἐσμέν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς
Ἰησοῦς, Πόθεν ἐστὲ, καὶ πόθεν παραγεγόνατε;
9 Καὶ (ω) εἶπαν, Ἐκ γῆς μακρόθεν
σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι
κυρίου τοῦ θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ,
10 Καὶ ὅσα ἐποίησε (α) τοῖς βασιλεῦσι τῶν
Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
τῷ Σηὼν (β) βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, καὶ
τῷ Ὢγ βασιλεῖ τῆς Βασὰν, ὃς κατῴκει
11 ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (γ) Ἐδραΐν. Καὶ
ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι
ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες, Λάβετε ἑαυτοῖς
ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ πορεύθητε
εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖτε πρὸς
αὐτοὺς, (δ) Οἰκέται σου ἐσμὲν, καὶ νῦν
12 διάθεσθε (ε) ἡμῖν τὴν διαθήκην. Οὗτοι
οἱ ἄρτοι, θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι
πρὸς ὑμᾶς· νῦν δὲ ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνασι
βεβρωμένοι.

Et poſt hæc ſic recitavit Jeſus 34
omnia verba legis hujus: benedictiones & maledictiones ſecundùm
omnia,quæ ſcripta ſunt
in lege Moyſis. Non fuit verbum 35
ex omnibus quæ mandavit Moyſes Jeſu, quod non
legerit Jeſus in aures univerſæ
Eccleſiæ filiorum Iſrael,
viris, & mulieribus, & parvulis,
& proſelytis, qui accedebant
ad Iſrael. Et qui inhabitabant 3
Gabaon, audierunt omnia,
quæcunque fecit Dominus Hiericho,
& Gai. Et fecerunt etiam 4
ipſi cum aſtutia: & euntes
(f) paraverunt cibaria, &
apparârunt ſe : & ſumentes
ſaccos veteres ſuper (g) humeros
ſuos, & utres vini veteres,
& diſruptos alligatos, Et cava 5
calceamentorum ſuorum,& ſandalia
ſua vetera,& pittaciis conſuta, in pedibus ſuis, *& veſtimenta*
ſua inveterata ſuper ſe :
& (h) panis eorum viatici
aridus, & cariem paſſus, &
corroſus. Et venerunt ad Ieſum 6
in caſtra Iſrael in Galgala : &
dixerunt ad Ieſum, & Iſrael;
De terra longinqua venimus :
& nunc diſponite nobis teſtamentum.
Et dixerunt filii Iſrael ad
(i) Chorræum, Vide, (k) nè 7
in me habites. Et quomodò diſponam
tibi teſtamentum ? Et 8
dixerunt ad Ieſum, Famuli
tui ſumus. Et dixit ad eos Ieſus,
undè eſtis, & undè adveniſtis?
Et dixerunt, De terra 9
longinqua valdè venerunt pueri
tui in nomine Domini Dei
tui : Audivimus enim nomen
ejus, & quæcunque fecit in
Ægypto, Et quæcunque fecit 10
regibus Amorrhæorum, qui erant
trans Iordanem, Seon regi
(l) Amorrhæorum, & Og
regi Baſan, qui habitabat in Aſtaroth,
& in Edrain. Et (m) 11
audientes dixerunt ad nos ſeniores
noſtri, & omnes inhabitantes
terram noſtram, dicentes;
Sumite vobis ipſis cibaria
in viam, & ite in occurſum
eorum, & dicetis ad eos ;
Famuli tui ſumus : & nunc
diſponite nobis teſtamentum. Hi 12
ſunt panes : calidos in viaticum
accepimus eos in die quâ
exivimus advenire ad vos :
nunc autem exaruerunt, & facti
ſunt corroſi.

MS. A. (ν) ταῦτα ἀνέγνω πάντα (ξ) ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, (ο) παιδίοις, τοῖς (π) ἐποίησεν Ἰησοῦς τῇ (ρ) ἐπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν, (σ) ἐπ' αὐτῶν, καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηροὶ καὶ βεβρωμένοι. (τ) ἦλθον (υ) παρεμβολὴν αὐτῶν εἰς (φ) καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, (χ) κατῴκεις· (ψ) πῶς διαθῶμαί σοι διαθήκην; (ω) εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Ἐκ (α) τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι (β) βασιλεῖ Ἐσεβὼν, καὶ τῷ (γ) Ἐδραείν. Καὶ εἶπαν πρὸς (δ) Οἰκέται ὑμῶν ἐσμεν, (ε) ἡμῖν διαθήκην.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 ובתר כן קרא ית כל פתגמי אוריתא ברכן ולוטין ככל דכתיב בספרא דאוריתא׃
35 לא הוה פתגמא מכל די פקיד משה דלא קרא יהושע קדם כל קהלא דישראל ונשיא
וטפלא וגיוריא דאזלין ביניהון׃

ט

1 והוה כד שמעו כל מלכיא די בעברא דירדנא בטורא ובשפלתא ובכל ספר ימא רבא
2 די לקבל לבנן חתאי ואמוראי כנענאי פריזאי חואי ויבוסאי׃ ואתכנשו כחדא לאגחא
3 קרבא עם יהושע ועם ישראל סיעא חדא׃ ויתבי גבעון שמעו ית די עבד יהושע
4 ליריחו ולעי׃ ועבדו אף אנון בחכמא ואזדרדו ונסיבו שקין בלן לחמריהון וזיקין דחמר
5 בלן ומבזעין ומצררין׃ ומסנן בלן ומרקען ברגליהון וכסותא בליא עליהון וכל
6 לחם זוודהון יבש הוה כסנין׃ ואזלו לות יהושע למשריתא לגלגלא ואמרו ליה ולאנש
7 ישראל מארעא רחיקא אתינא וכען גזרו לנא קים׃ ואמרו אנש ישראל לחואה דלמא
8 ביננא אתון יתבין ואיכדין נגזר לכון קים׃ ואמרו ליהושע עבדך אנחנא ואמר
9 להון יהושע מן אתון ומנן אתיתון׃ ואמרו ליה מארע רחיקא לחדא אתו עבדך לשמא
10 דיי אלהך ארי שמענא ית שמע גבורתיה וית כל דעבד במצרים׃ וית כל דעבד
לתרין מלכי אמוראי די בעברא דירדנא לסיחון מלכא דחשבון ולעוג מלכא דמתנן
11 דבעשתרות׃ ואמרו לנא סבנא וכל יתבי ארענא למימר סבו בידכון זוודין לאורחא
12 ואזילו לקדמותהון ותימרון להון עבדיכון אנחנא וכען גזורו לנא קים׃ דין לחמנא כד
חמים אזודנא יתיה מבתנא ביום מפקנא למיתי לותכון וכען הא יבש והוה כסנין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et poſtea legit omnia verba Legis, benedictiones & maledictiones, juxta 34
omne quod ſcriptum eſt in libro Legis. Non fuit verbum ex omnibus quæ 35
juſſit Moſes, quod non legit Joſue ante omnem eccleſiam Iſrael, mulieres,
& parvulos, & advenas qui incedebant inter eos.

CAP. IX.

Et fuit,quando audierunt omnes reges qui trans Jordanem,in monte & 1
in planitie,& in omni littore maris magni quod è regione Libani;Hethæus,
& Emorrhæus ,Chenaghanæus,Pherezæus,Hhivæus et Jebuſæus:Et congregati 2
ſunt ſimul ad ineundum prœlium cum Joſue & cum Iſrael, ſocietate
una. Et habitatores Gibghon audierunt, quod fecit Joſue Jericho & Ghay. 3
Et fecerunt etiam illi in ſapientia,& venerunt, et viaticum paraverunt ; & 4
acceperūt ſaccos veteres aſinis ſuis,& uteres vini veteres et ruptos et ligatos:
Et calciamenta vetera & maculoſa in pedibꝰ ſuis; & veſtes veteres ſup 5
ſe: & omnis panis viatici eorū ſiccus fuit ut obleæ. Et venerunt ad Joſue in 6
caſtra in Gilgal ; & dixerunt ei & homini Iſrael : De terrâ longinquâ
venimus; & nunc pangite nobiſcum fœdus. Et dixerunt viri Iſraelis ad 7
Hhivæum : Forſan inter *nos vos habitatis*;& quomodo *pangamus vobiſcum*
fœdus ? Et dixerunt Joſue : Servi tui nos. & dixit illis Joſue : Quinam 8
vos ? & unde veniſtis ? Et dixerunt ei : De terrâ longinquâ valde 9
venerunt ſervi tui ad nomen Domini Dei tui ; namque audivimus auditionem
fortitudinis ejus, & omnia quæ fecit in Ægypto: Et omnia quæ fecit 10
duobus regibus *Emorrhæorum* qui trans Jordanem, Sihhon regi Hheſbon,
& Ghog regi Mathnan qui in Ghaſtaroth. Et dixerunt nobis ſenes noſtri, 11
& omnes habitatores terræ noſtræ, dicendo : Tollite in manibus veſtris
viatica ad iter, & ite in occurſum eorum: & dicetis eis ; Servi veſtri nos;
& nunc pangite nobis fœdus. Hic panis noſter : adhuc calidum attulimus 12
viaticum eum è domibus noſtris in die quo exiremus ad veniendum ad
vos ; et nunc ecce ſiccus,et fuit ut obleæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ ܩܪܐ ܝܫܘܥ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܡܘܣܐ. ܒܘܪܟܬܐ ܘܠܘܛܬܐ ܟܠܗܝܢ· 34
ܕܟܬܝܒܢ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܠܐ ܫܒܩ ܚܕܐ ܡܠܬܐ ܡܢ ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ. ܕܠܐ ܩܪܐ ܝܫܘܥ 35
ܩܕܡ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܩܕܡ ܢܫܐ ܘܩܕܡ ܛܠܝܐ. ܘܩܕܡ ܬܘܬܒܐ ܕܒܝܢܬܗܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *

* ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܒܛܘܪܐ ܘܒܦܩܥܬܐ : ܘܒܟܠܗܘܢ 1
ܣܦܘܬܗ ܕܝܡܐ ܪܒܐ ܕܠܘܩܒܠ ܠܒܢܢ. ܚܬܝܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ. ܘܟܢܥܢܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ. ܘܚܘܝܐ.
ܘܝܒܘܣܝܐ. * ܐܬܟܢܫܘ ܐܟܚܕܐ ܠܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܥܡ ܝܫܘܥ ܘܥܡ ܝܣܪܝܠ. ܒܠܒܐ ܚܕ 2
ܦܘܡ. * ܘܥܡܘܪܐ ܕܓܒܥܘܢ ܫܡܥܘ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܝܫܘܥ ܠܥܝ ܘܠܐܝܪܝܚܘ. * ܘܥܒܕܘ 3 4
ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܢܟܝܠܘܬܐ. ܘܐܙܠܘ ܐܙܕܘܕܘ. ܘܣܡܘ ܣܩܐ ܒܠܝܐ ܥܠ ܚܡܪܝܗܘܢ. ܘܙܩܐ ܕܚܡܪܐ
ܕܒܠܝܢ ܘܡܨܪܝܢ ܘܡܨܝܪܝܢ. * ܘܡܣܐܢܐ ܕܒܠܝܢ ܘܡܪܩܥܝܢ ܒܪܓܠܝܗܘܢ. ܘܢܚܬܐ ܒܠܝܬܐ ܠܒܝܫܝܢ ܗܘܘ ܥܠܝܗܘܢ. 5
ܘܠܚܡܐ ܕܙܘܕܗܘܢ ܝܒܝܫ ܗܘܐ. ܘܡܥܦܢ ܗܘܐ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܦܬܘܬܐ. * ܘܐܬܘ 6
ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܘܠܓܒܪܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ
ܐܬܝܢ. ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܠܢ ܝܡܝܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܕܝܣܪܝܠ ܠܚܘܝܐ. ܐܢ ܠܘܬܢ ܥܡܪܝܢ 7
ܐܢܬܘܢ. ܗܝܟܢܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܝܡܝܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ ܥܒܕܝܟ ܚܢܢ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܡܢ ܐܝܟܐ 8
ܐܢܬܘܢ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܝܬܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ ܛܒ ܐܬܘ ܥܒܕܝܟ 9
ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܫܡܥܢ ܓܝܪ ܫܡܥܗ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܒܡܨܪܝܢ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ
ܠܬܪܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ 10
ܕܚܫܒܘܢ. ܘܠܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ. ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܥܫܬܪܘܬ. * ܘܐܡܪܘ ܠܢ ܣܒܐ 11
ܕܝܠܢ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܐ ܕܐܪܥܢ. ܣܒܘ ܒܐܝܕܝܟܘܢ ܙܘܕܐ ܠܐܘܪܚܐ. ܘܙܠܘ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ.
ܥܒܕܝܟܘܢ ܚܢܢ. ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܠܢ ܝܡܝܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ. ܗܢܐ ܠܚܡܢ. ܟܕ ܫܚܝܢ 12
ܙܘܕܢܝܗܝ ܡܢ ܒܬܝܢ. ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩܢ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܘܗܫܐ ܗܐ ܝܒܫ ܘܗܘܐ ܦܬܘܬܐ.

Deinde legit Jeſus omnes verſiculos legis, 34
benedictiones, atque maledictiones omnes
ſcriptas in libro legis. Ne unum quidem 35
verbum omiſit ex omnibus quæ præceperat
Moſes, quod non legerit Jeſus coram uni-
verſo cœtu Iſraelis, coram mulieribus, coram
pueris, & coram advenis qui erant inter eos.

CAP. IX.

Quæ cùm audîſſent cuncti reges qui erant 1
cis Jordanem tam in montibus quàm plani-
tiebus, & univerſis oris magni maris quod eſt
contra Libanum, *nempe* Hethæorum, Amor-
rhæorum, Chananæorũ, Pherezæorũ, Hevæo-
rum, & Jebuſæorum; Simul conſpirârunt ad 2
bellum gerendũ cum Joſue et cũ Iſraele, uno
animo. Habitatores verò Gabaon audien- 3
tes quod fecerat Jeſus Aai & Jericho, Ege- 4
runt etiam ipſi cum vafritie, & abeuntes vi-
aticum parârunt, impoſueruntque ſaccos de-
tritos aſinis ſuis, utreſque vini laceros, ſciſ-
ſos, atque colligatos; Calceamentis quoque 5
detritis, ocreiſque veteribus calceati erant
pedes ſuos; veſtimentis denique laceris in-
duti erant; & panem viaticorum ſuorum are-
fecerant, & ſiccus evaſerat. Et venientes ad 6
Jeſum in caſtra ad Galgalam, dixerunt ad eũ
& ad Iſraelitas, E regione remota venimus,
date ergò nobis dexteram. Reſponderunt Iſ- 7
raelitæ Hevæis, Si prope nos habitatis,
quorſum erit vobis dextera? Dixerunt au- 8
tem ad Jeſum, Servi tui ſumus. Ait illis Je-
ſus, Unde eſtis? & unde veniſtis? Dixerunt 9
ad eum, E terra & è regione remotiſſima
venerunt ſervi tui ad famam Domini Dei
tui. Audivimus enim nomen ejus, & quic-
quid fecit in Ægypto, Et quicquid fecit du- 10
obus regibus Amorrhæorum cis Jordanem
exiſtentibus, Sihoni regi Hesbon, & Og re-
gi Mathnin commoranti in Aſtaroth: Et
dixerunt nobis majores noſtri, & omnes 11
incolæ terræ noſtræ, Accipite vobiſcum
viaticum pro itinere, & abeuntes in oc-
curſum eorum dicite eis, Servi veſtri ſumus,
præbete ergò nobis dexteram. Dixerunt 12
etiam ad Jeſum, Hunc panem noſtrum ad-
huc calidum pro viatico ſumpſeramus è do-
mibus noſtris die quo egreſſi ſumus vos con-
venturi; nunc autem en exaruit, ac prædu-
rus evaſit:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبعد ذلك يتلى عليهم جميع خطب الشريعة * والبركات واللعنات * مثل جميع المكتوب في سفر 34
التورية * وكذلك فعل يوشع كل شي وصاه به موسى * وقرا التورية كلها في ذلك اليوم على 35
جميع جوق بني اسرائيل * والنساء * والاطفال * والغريب السائر معهم *

* الفصل التاسع *

* وكان عند سماعهم سائر الملوك الذين في عبر الاردن * في الجبل والسهل * وسائر ساحل البحر 1
الكبير الى مقابل لبنان * الحيثي * والاموري * والكنعاني * والفرزي * والحوي * واليبوسي * اجتمعوا 2
جميعا لقتال يوشع بن نون وبني اسرائيل جملة واحدة * وسكان مدينة جبعون سمعوا بما قد 3
فعله الله باريحا وبالعي * فاحتالوا هم ايضا بمكر * ومضوا وتزودوا * واخذوا تلاليس بالية لحميرهم * 4
وزقاق خمر بالية مشققة مرقعة * ونعال بالية مرقعة في ارجلهم * وثيابا بالية عليهم * وجميع 5
خبزهم كان عفن يابس * ومضوا الى العسكر الى الجلجال الى يوشع * وقالوا له ولبني 6
اسرائيل * من ارض بعيدة اتينا * والان اقطعوا معنا عهدا * فقال لهم بنو اسرائيل * انظروا 7
لئلا تكونوا مقيمين في هذه الارض * فكيف نقطع معكم * فقالوا ليوشع * عبيدك 8
نحن * فقال لهم يوشع * من انتم ومن اين اتيتم * فقالوا من ارض بعيدة جدا جاوا عبيدك 9
لاسم الرب الهك * لما سمعنا خبره وجميع ما صنع بارض مصر * والذي صنع بملكي الاموريين 10
الذين في عبر الاردن * وبسيحون ملك حسبون * والعوج ملك البثنية * فقالوا لنا شيوخنا وكافة 11
سكان ارضنا قولا * خذوا بايديكم زادا للطريق * وامضوا للقائهم وقولوا لهم * عبيدك نحن *
والان اقطعوا معنا عهدا * هذا خبزنا حارا تزودناه من بيوتنا في يوم خروجنا للمسير اليكم 12
والان هوذا هو يابس * وقد صار عفنا *

Ac poſtea recitaretur eis univerſus ſermo 34
legis, & benedictiones atque maledictio-
nes, juxta omne quod ſcriptum eſt in libro
legis. Et ita fecit Joſue quidquid præce- 35
perat Moſes, legitque legem totam in illa
die univerſo cœtui filiorum Iſrael, &
mulieribus, atque pueris, necnon peregrino
ambulanti cum ipſis.

CAP. IX.

Factumque eſt, cùm audîſſent hæc o- 1
mnes reges qui erant trans Jordanẽ, in
monte, & in planitie, totoque litore ma-
ris magni uſque ad oppoſitum Libani,
nempe *Hithæus, Amorrhæus, Chananæus,*
Pherezæus, Hevæus, & Jebuſæus;
Simul congregati ſunt ad pugnandum 2
contra Joſue filium Nun ac filios Iſrael
uno conſenſu. Interim habitatores urbis 3
Gabaon, audito quod fecerat Deus Jeri-
cho & Aai, Uſi ſunt ipſi quoque aſtu; & 4
abeuntes parârunt ſibi viaticum, & ac-
ceperunt ſtramina palmarum detrita aſi-
nis ſuis, & utres vini veteres, diſruptos,
atque reſartos; Caligas etiam veteres ac 5
reſartas in pedibus ſuis, veſteſque laceras
ſuper ſe, omniſque panis eorum mucidus
erat & ſiccus. Et pergentes ad caſtra in 6
Galgal ad Joſue, dixerunt ad eum & ad
filios Iſrael, E terra longinqua venimus:
nunc ergò præcîdite nobiſcum pactum.
Dixerunt ad eos filii Iſrael, Videte ne 7
fortè ſitis commorantes in hac terra;
quomodo enim feriremus vobiſcũ pactum?
Dixerunt ad Joſue, Servi tui ſumus. Ait 8
illis Joſue, Quinam eſtis? & unde veni-
ſtis? Dixerunt, E terra admodum remo- 9
ta venerunt ſervi tui ad nomen Domini
Dei tui, quum audîſſemus famam ipſius,
& omnia quæ geſſerat in terra Ægypti,
Quæque fecerat duobus regibus Amor- 10
rhæorum, qui erant trans Jordanem, nec-
non Sihoni regi Hesbon, & Og regi Ba-
thniæ: Unde dixerunt nobis ſenes noſtri, 11
cunctique habitatores terræ noſtræ ſermo-
nem iſtum, *Sumite in manibus veſtris via-*
ticum pro itinere, ite obviàm illis, &
dicite ad eos, Servi tui ſumus; nunc
ergò ferite nobiſcum fœdus. Hunc panem 12
noſtrum, calidum ſumpſimus in viaticum
è domibus noſtris die quo egreſſi ſumus
ut veniremus ad vos, & nunc ecce ſiccus
eſt, jamque mucidus evaſit.

: ſunt ſciſſi ecce & , novi ,implevimus quos , vini utres iſti Et
13 ואלה נאדות היין אשר מלאנו חדשים והנה התבקעו
viæ multitudine præ veteraverunt noſtra calceamina &,noſtra veſtiméta iſta &
ואלה שלמותינו ונעלינו בלו מרב הדרך
.interrogaverūt non Domini os &,eorū viatico de viri acceperūt Et .valde
14 מאד: ויקחו האנשים מצידם ואת פי יהוה לא שאלו:
:eos vivificandū ad fœdus eis percuſſit & ,pacem Jehoſuah eis fecit Et
15 ויעש להם יהושע שלום ויכרת להם ברית לחיותם
dierum trium fine à ,fuit Et .conventus prælati eis juraverunt &
16 וישבעו להם נשיאי העדה: ויהי מקצה שלשת ימים
ipſi propinqui quòd audierunt & ,fœdus eis exciderunt poſtquam
אחרי אשר־כרתו להם ברית וישמעו כי־קרבים הם
, Iſrael filii ſunt profecti Et .ſedentes ipſi ejus interiore in & ,ſe ad
17 אליו ובקרבו הם ישבים: ויסעו בני־ישראל
,Ghibhon eorū civitates & : tertio die in eorū civitates ad venerunt &
ויבאו אל־עריהם ביום השלישי ועריהם גבעון
eos percuſſerunt non Et .Chiriathjeharim & ,Beeroth & ,Chephirah &
18 והכפירה ובארות וקרית יערים: ולא הכום
Deo DOMINO in conventus prælati eis juraverant quia ,Iſrael filii
בני ישראל כי־נשבעו להם נשיאי העדה ביהוה אלהי
Dixeruntque .prælatos ſuper conventus omnis murmuraverunt Et .Iſrael
19 ישראל וילנו כל־העדה על־הנשיאים: ויאמרו
Domino in eis juravimus Nos : cœtum omnem ad prælati omnes
כל־הנשיאים אל־כל־העדה אנחנו נשבענו להם ביהוה
faciemus Hoc .eos in contingere poterimus non nunc & ,Iſrael Deo
20 אלהי ישראל ועתה לא נוכל לנגע בהם: זאת נעשה
ſuper incandeſcentia nos ſuper erit non & : eos faciendo vivere & , eis
להם והחיה אותם ולא־יהיה עלינו קצף על־
: prælati eos ad dixerunt Et .eis juravimus quod , juramentum
21 השבועה אשר־נשבענו להם: ויאמרו אליהם הנשיאים
,conventui omni aquas haurientes & , ligna ſcindentes ſint & , vivant
יחיו ויהיו חטבי עצים ושאבי־מים לכל־העדה
,Jehoſuah eos vocavit Et .prælati eis ſunt locuti quemadmodum
22 כאשר דברו להם הנשיאים: ויקרא להם יהושע
: dicendo ,nos decepiſtis quid Ad : dicendo ,eos ad eſt locutus &
וידבר אליהם לאמר למה רמיתם אתנו לאמר
nunc Et ? ſedentes noſtro interiori in vos & ,valde vobis à nos Longinqui
23 רחוקים אנחנו מכם מאד ואתם בקרבנו ישבים: ועתה
haurientes &,ligna cædētes & ,ſervus vobis ex excidetur non & ,vos maledicti
ארורים אתם ולא־יכרת מכם עבד וחטבי עצים ושאבי־
Cùm :dixerunt atque ,Jehoſuah reſponderunt Et .mei Dei domui aquas
24 מים לבית אלהי: ויענו את־יהושע ויאמרו כי
tuus Deus Dominus præcepit quod omne tuis ſervis eſt indicatū indicādo
הגד הגד לעבדיך את אשר צוה יהוה אלהיך
diſperdendū ad & ,terram omnem vobis dandum ad ,ejꝰ ſervo Moſeh
את־משה עבדו לתת לכם את־כל־הארץ ולהשמיד
valde timuimus & : veſtris faciebus à terræ habitatores omnes
את־כל־ישבי הארץ מפניכם ונירא מאד
.hoc verbum fecimus & , veſtris faciebus à noſtris animabus
לנפשתינו מפניכם ונעשה את־הדבר הזה:
,tuis oculis in rectū ſicut & ,bonū Sicut .tua manu in nos ecce nunc Et
25 ועתה הננו בידך כטוב וכישר בעיניך
eos liberavit & : ita eis fecit Et .fac , nobis faciendum ad
26 לעשות לנו עשה: ויעש להם כן ויצל אותם
eos Deditque .eos interfecerunt non & , Iſrael filiorum manu de
27 מיד בני־ישראל ולא הרגום: ויתנם
aquas haurientes & , lignorum cæſores ipſa die in Jehoſuah
יהושע ביום ההוא חטבי עצים ושאבי־מים
locum ad ,hanc diem ad uſque,Domini altari & , cœtui
לעדה ולמזבח יהוה עד־היום הזה אל־המקום
.elegerit quem
אשר יבחר:

Verſio VULG. LAT.

13 Utres vini novos implevimus, nunc rupti ſunt & ſoluti: veſtes & calceamenta quibus induimur, & quæ habemus in pedibus, ob longitudinē longioris viæ trita ſunt, & penè 14 conſumpta. Suſceperunt igitur de cibariis eorū,& os Domini non interrogaverunt. 15 Fecítque Joſue cum eis pacem, & inito fœdere pollicitus eſt quòd non occiderentur: principes quoque multitudinis ju-16 raverunt eis. Poſt dies autem tres initi fœderis, audierunt quòd in vicino habitarent, & 17 inter eos futuri eſſent. Movérúntque caſtra filii Iſraël, & venerunt in civitates eorū die tertio, quarum hæc vocabula ſunt, Gabaon, & Caphira, & 18 Beroth, & Cariathiarim. Et non percuſſerunt eos, eò quòd juràſſent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Iſrael. Murmuravit itaque omne vulgus contra principes. 19 Qui reſponderunt eis, Juravimus illis in nomine Domini Dei Iſrael,& idcircò non poſ-20 ſumus eos contingere. Sed hoc faciemus eis: Reſerventur quidem ut vivant, ne contra nos ira Domini concitetur, 21 ſi pejeraverimus: Sed ſic vivant, ut in uſus univerſæ multitudinis ligna cædant, aquáſque comportent. Quibus hæc 22 loquentibus, Vocavit Gabaonitas Joſue, & dixit eis; Cur nos decipere fraude voluiſtis, ut diceretis, Procul valdè habitamus à vobis,cùm in medio 23 noſtri ſitis? Itaque ſub maledictione eritis, & non deficiet de ſtirpe veſtra ligna cædens, aquáſque comportans in do-24 mum Dei mei. Qui reſponderunt, Nuntiatū eſt nobis ſervis tuis, quòd promiſiſſet Dominus Deus tuus Moyſi ſervo ſuo, ut traderet vobis omnem terrā, & diſperderet cunctos habitatores ejus. Timuimus igitur valdè, & providimus animabus noſtris, veſtro terrore compulſi, & hoc conſilium 25 inivimus. Nunc autem in manu tua ſumus: quod tibi bonum & rectum videtur,fac no-26 bis. Fecit ergò Joſue ut dixerat, & liberavit eos de manu filiorum Iſrael, ut non occide-27 rentur. Decrevítque in illo die eos eſſe in miniſterio cuncti populi, & altaris Domini, cædentes ligna, & aquas comportantes, uſq; in præſens tempus, in loco quē Dn̄s elegiſſet.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου οὓς ἐπλήσαμεν καινοὺς, καὶ οὗτοι ἐῤῥώγασι. καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν (ζ) πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα. 14 Καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες (η) τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ κύριον οὐκ ἐπηρώτησαν. 15 Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην, καὶ (θ) διέθεντο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτούς. καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς. 16 Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν (ι) αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσι. 17 Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ (κ) ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαὼν καὶ (λ) Κεφιρὰ καὶ Βηρὼτ, καὶ πόλεις Ἰαρίν. 18 Καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ (μ) ἄρχοντες κύριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι. 19 (ν) Καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ, Ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν. 20 Τοῦτο ποιήσομεν, ζωγρῆσαι αὐτοὺς, καὶ περιποιησόμεθα αὐτούς. καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον, ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς. 21 Ζήσονται, καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, 22 καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Διατί παρελογίσασθέ με, λέγοντες, (ξ) Μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμὲν σφόδρα· ὑμεῖς δὲ ἐγχώριοί ἐστε τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν; 23 Καὶ νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε· οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἐξ ὑμῶν (ο) δοῦλος, οὐδὲ ξυλοκόπος, οὐδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου. 24 Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες, Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε κύριος ὁ θεός σου (π) Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην, καὶ (ρ) ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, (σ) ποιήσατε ἡμῖν. 26 Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως. καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ (τ) χειρῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς. 27 Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ (υ) τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.

Et hi utres vini, quos implevimus novos; & hi rupti ſunt. Et veſtimenta noſtra, & calceamenta noſtra inveteraverunt ex multa via valdè. 13
Et ſumpſerunt principes de cibariis eorum, & Dominum non interrogaverunt. 14
Et fecit Ieſus erga eos pacem: & diſpoſuerunt ad eos teſtamentum ſalvandi eos. Et juraverunt eis principes Synagogæ. 15
Et factum eſt poſt tres dies poſtquàm diſpoſuerant ad eos teſtamentum, audierunt, quia propè ſe ſunt, & quia inter ſe habitant. 16
Et promoverunt filii Iſrael, & venerunt ad civitates (n)eorū: civitates autem eorum, Gabaon, & Cephira, & Berot, & civitates Iarim. 17
Et non pugnaverunt cum eis filii Iſrael: quoniam juraverant eis omnes principes Dominum Deum Iſrael. Et murmuraverunt omnis Synagoga ſuper principes. 18
Et dixerunt principes omni Synagogæ, Nos juravimus eis Dominum Deum Iſrael: & nunc non poterimus tangere eos. 19
Hoc faciemus, vivificando eos: & reſervabimus eos. Et non erit contra nos ira propter juramentum, quod juravimus (o) eis. 20
Vivent, & erunt cædentes ligna, & portantes aquam omni Synagogæ; ſicut dixerunt eis principes. 21
Et convocavit eos Ieſus, & dixit eis; Cur decepiſtis me, dicentes; Procul à te ſumus valdè? Vos autem de regione eſtis habitantium in nobis. 22
Et nunc maledicti eſtis. Non deficiet ex vobis ſervus, neque cædens ligna, neque aquam portans mihi, & Deo meo. 23
Et reſponderunt Ieſu, dicentes; (p) Annuntiata ſunt nobis, quæcunque præcepit Dominus Deus *tuus Moyſi puero ſuo, ad dandum vobis terram hanc, & exterminandum nos, & omnes inhabitantes ſuper eam à facie veſtra. Et timuimus valdè de animabus noſtris à facie veſtra: & fecimus rem hanc.* 24
Et nunc ecce nos ſubjugati vobis: prout placet vobis, & prout videtur vobis; facite nobis. Et fecerunt eis itá. 25
Et eripuit eos Ieſꝰ in die illa de manibꝰ filiorum Iſrael: et non occiderunt eos. 26
Et conſtituit eos Ieſus in die illa cæſores lignorum, & portatores aquæ omni Synagogæ, & altari Dei. (q) Propter hoc facti ſunt habitatores Gabaon cæſores lignorum, & portatores aquæ altaris Dei *uſq; in hodiernū diem, & ad locum, quem elegerit (r) Dominus.* 27

MS. A. (ζ) πεπαλαίωνται (η) τοὺς ἐπισιτισμοὺς αὐτῶν, (θ) διέθετο (ι) εἰσὶν αὐτῶν, καὶ (κ) ἐξῆλθαν εἰς (λ) Χεφειρὰ καὶ Βηρὼθ καὶ πόλις Ἰαρείμ. (μ) ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς τὸν κύριον (ν) Καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῇ (ξ) Μακρὰν ἐσμὲν ἀπὸ σοῦ σφόδρα· (ο) δοῦλος ξυλοκόπος ἐμοὶ (π) Μωυσῇ παιδὶ (ρ) ἐξολεθρεῦσαι (σ) ποίησαι ἡμῖν. (τ) χειρὸς (υ) τοῦ θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואלין זיקין דחמר די מלינא כד חדתין והא אתבזעו ואלין תותבנא ומסננא בליאו מסגי
14 15 ארחא לחדא: וקבילו גבריא לפתגמיהון ואולפן מן קדם יי לא תבעו: ועבד להון יהושע
16 שלם וגזר להון קים לקימותהון וקיימו להון רברבי כנשתא: והוה מסוף תלתא יומין
17 בתר דגזרו להון קים ושמעו ארי קריבין אנון ליה ובינהון אנון יתבין: ונטלו בני ישראל
18 ואתו לקרויהון ביומא תליתאה וקרויהון גבעון וכפירה ובארות וקרית יערים: ולא
מחונון בני ישראל ארי קיימו להון רברבי כנשתא במימרא דיי אלהא דישראל
19 ואתרעמו כל כנשתא על רברביא: ואמרו כל רברביא לכל כנשתא אנחנא קיימנא להון
20 במימרא דיי אלהא דישראל וכען לא נכול לאנזקה בהון: דא נעביד להון ונקים יתהון
21 ולא יהא עלנא רוגזא על קימא די קיימנא להון: ואמרו להון רברביא יחון ויהון מלקטי
22 אעין ומלן מיא לכל כנשתא כמא דמלילו להון רברביא: וקרא להון יהושע ומליל עמהון
23 למימר למא שקרתון בנא למימר רחיקין אנחנא מנכון לחדא ואתון ביננא יתבין: וכען
ליטין אתון ולא יפסקון מנכון עבדין ומלקטי אעין ומלן מיא לבית מקדשא דאלהי:
24 ואתיבו ית יהושע ואמרו ארי חואה אתחוא לעבדך ית דפקיד יי אלהך ית משה עבדיה
למתן לכון ית כל ארעא ולשיצאה ית כל יתבי ארעא מן קדמיכון ודחילנא לחדא
25 לנפשתנא מן קדמיכון ועבדנא ית פתגמא הדין: וכען הא אנחנא מסירין בידך כמא
26 דתקין וכמא דכשר בעינך למעבד לנא עבד: ועבד להון כן ושזיב יתהון מיד בני ישראל
27 ולא קטלונון: ומננון יהושע ביומא ההוא לקטי אעין ומלן מיא לכנשתא ולמדבחא
דיי עד יומא הדין לאתרא די יתרעי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et hi utres vini quos implevimus quando novi [*erant*],& ecce rupti ſunt: 13
& hi panni noſtri & calciamenta noſtra inveterata ſunt ex magnitudine
viæ valde. Et auſcultaverunt viri verbis eorum, et doctrinam à facie Do- 14
mini non quæſierunt. Et fecit illis Joſue pacem, et pepigit illis fœdus ad 15
vivificandum eos: et juraverunt eis principes ſynagogæ. Et fuit à fine trium 16
dierū poſtquā pepigerūt eis fœdꝰ, et audierunt ꝙ propinqui illi ei, & inter eos illi habitantes. Et levaverunt filii Iſrael, et venerunt ad civitates 17
eorum in die tertio; et urbes eorum, Gibghon, et Cephira, et Beeroth,
& Kirjath-jegharim. Et non deleverunt eos filii Iſrael; quoniam juraverant 18
eis principes Synagogæ in dicto Dn̄i Dei Iſrael: et murmuraverunt omnis
Synagoga contra principes. Et dixerunt omnes principes omni Synago- 19
gæ: Nos juravimus illis in verbo Domini Dei Iſrael: et nunc non poterimus nocere illis. Hoc faciemus eis, & vivificabimus eos; & non erit ſuper 20
nos indignatio propter juramentum quod juravimus eis. Et dixerunt eis 21
principes: vivent; et erunt colligentes ligna, et implentes aquas omni Synagogæ, ſicut locuti ſunt eis principes. Et vocavit eos Joſue, et locutus eſt 22
cum eis, dicendo: Ad quid mentiti eſtis nobis, dicendo; Longinqui nos à
vobis valdè, et vos inter nos habitantes? Et nunc maledicti vos, et non defi- 23
ciant ex vobis ſervi, et colligentes ligna, et implentes aquam domui ſanctuarii Dei. Et reſponderunt Joſue, et dixerunt: Quoniam nuntiando nun- 24
tiatum fuit ſervis tuis quod juſſit Dominus Deus tuus Moſem ſervum ſuum
ad dandam vobis omnem terram, & ad conſumendum omnes habitatores
terræ à facie veſtrâ; & timuimus valde animabus noſtris à facie veſtrâ, &
fecimus verbum hoc. Et nunc ecce nos traditi in manu tuâ: ſicut conveni- 25
ens & ſicut rectum in oculis tuis facere nobis, fac. Et fecit illis ſic, & libe- 26
ravit eos de manu filiorum Iſrael; & non occiderunt eos. Et numeravit eos 27
Joſue in die illa collectores lignorum, et implentes aquas Synagogæ, &
altari Domini uſque ad diem hunc ad locum quem elegit.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܗܠܝܢ ܙܩ̈ܐ ܕܚܡܪܐ. ܕܡܠܝܢܢ ܐܢܝܢ ܟܕ ܚܕܬܝܢ. ܘܗܐ ܐܬܦܪܥܘ. ܘܗܠܝܢ ܢܚܬ̈ܝܢ ܘܡܣܐܢ̈ܝܢ 13
ܟܕ ܚܕܬ̈ܝܢ ܢܣܒܢ ܐܢܝܢ ܠܢ. ܘܗܐ ܒܠܝܘ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܐܘܪܚܐ. * ܘܢܣܒܘ 14
ܓܒܪ̈ܐ ܗܢܘܢ ܡܢ ܙܘܕܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ. ܘܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܫܐܠܘ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ 15
ܝܫܘܥ ܫܠܡܐ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܝܡܝܢܐ. ܒܚܝܝܗܘܢ. ܘܝܡܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ.
* ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܝܡܝܢܐ. ܫܡܥܘ ܕܩܪܝܒܝܢ ܐܢܘܢ 16
ܠܗܘܢ. ܘܒܝܢܬܗܘܢ ܥܡܪܝܢ. * ܘܫܩܠܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܩܘܪܝܗܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. 17
ܘܫܡܗܝܗܝܢ ܕܩܘܪܝܗܘܢ. ܓܒܥܘܢ. ܘܟܦܝܪܐ. ܘܒܐܪܘܬ. ܘܩܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. * ܘܠܐ ܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܒܢܝ̈ 18
ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܝܡܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ. ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪܛܢܝܢ
ܗܘܘ ܘܪܥܡܝܢ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ. ܥܠ ܪ̈ܘܪܒܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ. ܚܢܢ ܝܡܝܢ 19
ܠܗܘܢ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢܢ ܠܡܒܐܫܘ ܠܗܘܢ. * ܗܕܐ ܢܥܒܕ 20
ܠܗܘܢ ܘܢܚܝܐ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܥܠܝܢ ܪܘܓܙܐ ܡܛܠ ܡܘܡܬܐ ܕܝܡܝܢ ܠܗܘܢ.
* ܘܐܡܪܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܢܚܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܩܘܛ̈ܝ ܩ̈ܝܣܐ ܘܡ̈ܠܝ ܡ̈ܝܐ 21
ܠܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ. ܘܗܘܘ ܠܩܘܛ̈ܝ ܩ̈ܝܣܐ ܘܡ̈ܠܝ ܡ̈ܝܐ ܠܟܢܘܫܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ. * ܘܩܪܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܡܢܐ ܛܠܡܬܘܢܢ. 22
ܘܐܡܪܬܘܢ ܠܢ ܕܪܚܝܩܝܢܢ ܡܢܟܘܢ. ܘܗܐ ܒܝܢܬܢ ܥܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܡܛܠ ܗܢܐ 23
ܠܝܛܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܠܐ ܢܦܣܘܩ ܡܢܟܘܢ ܓܒܪܐ ܩܛܘܦ ܩ̈ܝܣܐ ܘܡܠܐ ܡ̈ܝܐ ܠܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܥܢܘ 24
ܘܐܡܪܘ ܠܝܫܘܥ. ܡܫܡܥܘ ܐܫܬܡܥܬ ܠܥܒܕ̈ܝܟ. ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܠܡܬܠ ܠܟܘܢ ܟܠܗ
ܐܪܥܐ. ܘܠܡܘܒܕܘ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪ̈ܝܗ ܕܐܪܥܐ. ܡܢ
ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܕܚܠܢ ܛܒ ܥܠ ܢܦܫܬܢ. ܘܥܒܕܢ ܗܕܐ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܚܢܢ ܒܐܝܕܝܟ. ܐܝܟ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟ 25
ܥܒܕ ܠܢ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܗܟܢܐ. ܘܦܨܝ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ 26
ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܩܛܠܘ ܐܢܘܢ. * ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ: ܠܩܘܛ̈ܝ ܩ̈ܝܣܐ ܘܡ̈ܠܝ 27
ܡ̈ܝܐ. ܠܟܢܘܫܬܐ ܘܠܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܒܐܬܪܐ ܕܓܒܐ ܡܪܝܐ.

* Et hos vini utres novos impleveramus, & 13
ecce ſciſſi ſunt: & hæc veſtimenta noſtra &
calceamenta noſtra nova acceperamus nobis,
& ecce detriti ſunt, eò quòd longiſſimum eſ-
ſet iter. Accipientibus ergò viris illis de vi- 14
atico iſtorum, abierunt: & os Domini mi-
nimè conſuluerunt. Fecítq; eis Jeſus pacem, 15
præbuitque illis dexteram pro vita ipſorum,
& juraverunt eis magnates cœtûs. Exactis 16
tribus diebus poſteaquam dederant eis dex-
teram, audierunt illos eſſe ſibi vicinos, & in-
ter ipſos habitare. Itaque caſtra moventes 17
filii Iſrael venerunt ad civitates eorum die
tertio (nomina verò civitatum eorum ſunt
Gabaon, & Kephira, Iroth, & Civitas Naarin)
Et non interfecerunt eos filii Iſrael, eò quòd 18
juràſſent eis magnates cœtûs per Dominum
Deum Iſraelis: & murmurabant atque ſtre-
pebant univerſa turba adversùm magnates.
Dixerunt autem magnates turbæ, Nos jura- 19
vimus eis per Dominum Deum Iſraelis; qua-
propter nequimus lædere eos. Verùm ita 20
faciemus, ac ſervabimus eos, ne ſit ſuper nos
indignatio propter jusjurandū quod nos ju-
ravimus eis. Dixerúntque *rurſus* magnates 21
ad filios Iſrael, Vivant, & ſint colligentes li-
gna & haurientes aquas toti cœtui. Factíq;
ſunt colligentes ligna & haurientes aquas
cœtui Domini, ad hanc uſque diem, quem-
admodum dixerant eis magnates. Et vocatis 22
illis, Jeſus dixit eis, Quare decepiſtis nos, &
dixiſtis nobis, Longè diſtamus à vobis, cùm
tamen propè nos habitetis? Igitur maledicti 23
eritis, & non deficiet à vobis vir colligens
ligna & hauriens aquam domui Dei. Qui re- 24
ſpondentes dixerunt ad Jeſum, Certò audi-
tum eſt à ſervis tuis quod præceperat Domi-
nus Deus tuus Moſi ſervo ſuo, daturum ſe
ſcilicet vobis univerſam terram, & diſper-
ſurum univerſos habitatores terræ à con-
ſpectu veſtro: quare vehementer timentes
animæ noſtræ, ſic fecimus. Nunc, ecce in 25
manibus tuis ſumus; prout libuerit in oculis
tuis, fac nobis. Fecit ergò eis Jeſus hoc pacto, 26
& eripuit eos de manu Iſraelis, nec interfe-
cerunt eos. Fecit *inquam* eos Jeſus eodem 27
die colligentes ligna & haurientes aquas tam
cœtui quàm altari Domini, uſque in hodier-
num diem, in loco quem Dominus voluerit.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وهذه زقاق الخمر التي ملاناها جددا * وهوذا هي مشققة * وهذه ثيابنا ومداساتنا قد بليوا 13
من كثرة الطريق جدا * واخذوا القوم من زادهم واروهم * فلم يستاذنوا امر الله * وعمل 14 15
لهم يوسع امانا * وقطع معهم قولا لاستبقايهم * وحلف لهم روساء القوم * ولما كان بعد ثلاثة ايام 16
لقطعهم لهم العهد * سمعوا انهم قريبون منهم وفي قربهم سكان * فرحل بنوا اسرايل وجاوا الي 17
بلادهم في اليوم الثالث * وبلادهم جبعون * وكفيرا * وباروت * وقرية العنب * وما قاتلهم بنوا 18
اسرايل * لاجل ما حلفوا لهم روساء الجماعة بالرب اله اسرايل * وسخط جميع القاطبة على الروساء *
* فقال جماعة الروساء لجميع القاطبة نحن حلفنا بالله اله اسرايل * والان ليس نقدر ان ندنوهم 19
بشر * هذه الخصلة افعلوها واستبقوهم * ولا يكون علينا سخط لاجل اليمين التي حلفناها 20
لهم * فقال لهم الاشراف * يستبقون ويكونون جماعي حطب وسقايي ماء لجميع القاطبة * 21
فصاروا جماعي حطب وسقايي ماء لجميع القاطبة كما قال لهم الاشراف * فاستدعى بهم 22
يوسع وخاطبهم قولا * لماذا انكرتمونا وقلتم * نحن بعيدين منكم جدا * وانتم في وسطنا
مقيمون * والان انتم ملعونون * ولا ينقطع منكم عبد * ويحطب حطبا * ومستقي ماء لبيت 23
ربي * فاجابوا يوسع وقالوا * انه اخبارا خبروا عبيدك الذي اوصى الله ربك موسى عبده 24
باعطايكم جميع الارض واستيصالكم جميع سكان البلاد من قدامكم * فخفنا جدا على 25
انفسنا * وفعلنا هذا الامر * والان فهوذا نحن في قبضتك * الحسن والمستقيم عندك اصنع
بنا * ففعل بهم كذلك * وخلصهم من يدي اسرايل * وما قتلوهم * وجعلهم يوسع حطابي 26 27
حطب * ومستقي ماء للجماعة ولمذبح الرب الى هذا اليوم * في الموضع الذي اختار *

Hi quoque vini utres quos novos imple- 13
veramus, en diſrupti ſunt; hæ denique
veſtes noſtræ & calcei noſtri laceri jam
ſunt ob maximam itineris longitudinem:
Præterea tulerunt homines iſti de viatico 14
ſuo, & oſtenderunt eis. Illis autem per-
miſſum non poſtulantibus à præcepto di-
vino. Præſtitit eis Joſue ſecuritatem, 15
feriitque cum eis ſermonem de incolumi-
tate ipſorum, & principes populi jurâ-
runt eis. Tribus autem diebus ab initio 16
cum eis fœdere, audierunt eos eſſe ſibi
proximos, & in vicinia ſua habitare. Et 17
profecti filii Iſrael, pervenerunt ad civi-
tates illorum die tertio (erant autem ci-
vitates eorum Gabaon, & Caphira, Bu-
rut, & Civitas uvarum.) Nec bellum 18
intulerunt eis filii Iſrael, eò quòd jurâſ-
ſent eis principes cœtûs per Dominum
Deum Iſraelis: quapropter detrectavit
univerſa turba principes. Dixerunt au- 19
tem cuncti principes ad univerſam tur-
bam, Nos juravimus per Deum, Deum Iſ-
raelis, idcirco non poſſumus eis malum
inferre. Hanc rem facite, cóſque ſer- 20
vate, nec ſit ſuper nos indignatio propter
juramentum quod juravimus eis. Itaque 21
dixerunt illis Nobiles, Vivi quidem *relin-*
quemini, at eritis colligentes ligna &
haurientes aquam pro toto cœtu. Factique
ſunt collectores lignorum & hauſtores a-
quæ pro toto cœtu, quemadmodum dixe-
rant eis Nobiles. Advocatos igitur eos 22
Joſue allocutus eſt his verbis, Quare im-
poſuiſtis nobis, & dixiſtis; Nos valdè
remoti ſumus à vobis, cùm tamen vos in
medio noſtrî commoremini? Et nunc 23
maledicti eritis, nec deficiet à vobis ſer-
vus, & ligna cædens, & aquam hauri-
ens pro ædibus Domini mei. Reſponde- 24
runt Joſue, ac dixerunt; Planè quidem
indicatum eſt ſervis tuis quod præceperat
Deus Dominus tuus Moſi ſervo ſuo, ut
ſcilicet *daret vobis univerſam terram, &*
extirparetis cunctos habitatores regionis
à conſpectu veſtro: idcirco vehementer ti-
muimus animabus noſtris, et fecimus rem
iſtam. Et nunc ecce in pugillo tuo ſum⁹, 25
quod bonū et rectum apud te eſt, erga nos
facito. Fecit igitur eis hoc modo, libera- 26
vitq; eos de manu filiorum Iſrael, nec in-
terfecerūt eos. Et conſtituit eos Joſue cæ- 27
ſores lignorum et hauſtores aquæ pro cœtu
et arâ Domini in hunc uſque diem, in lo-
co quem elegit.

ספר יהושע : י

CAP. X. י

Iehoſuah cepiſſet quòd ,Ieruſalaim rex Adoniſedech *audire juxta* fuit Et
1 ויהי כשמע אדני־צדק מלך ירושלם כי־לכד יהושע
,ejus regi & ,Iericho fecit quemadmodum,eam *devaſtaſſet* & ,Hai
את־העי ויחרימה כאשר עשה ליריחו ולמלכה
Gibhon habitatores feciſſent pacem quòd &;ejus regi & ,Hai feciſſet ſic
כן־עשה לעי ולמלכה וכי השלימו ישבי גבעון
civitas quia:valde timuerunt Et;eorum *interiore* in eſſent & ,Iſrael cum
2 את־ישראל ויהיו בקרבם׃ ויראו מאד כי עיר
magna ipſa quia & *:regni civitatum* una veluti ,Gibhon magna
גדולה גבעון כאחת ערי הממלכה וכי היא גדולה
rex Adoniſedech miſit Et .fortes ejus viri omnes & ,Hai *præ*
3 מן־העי וכל־אנשיה גברים׃ וישלח אדני־צדק מלך
,Iarmuth regem Piram ad & ,Chebron regem Hoham ad Ieruſalaim
ירושלם אל־הוהם מלך־חברון ואל־פראם מלך־ירמות
:dicendo ,Heglon regem Debir ad &,Lachis regem Iaphiah ad &
ואל־יפיע מלך־לכיש ואל־דביר מלך־עגלון לאמר׃
pacem fecit quia :Ghibhō percutiemꝰ &,mihi auxiliamini &,me ad Aſcēdite
4 עלו־אלי ועזרני ונכה את־גבעון כי־השלימה
quinque aſcenderunt &,ſunt *collecti* Et .Iſrael filiis cum & ,Jehoſuah cum
5 את־יהושע ואת־בני ישראל׃ ויאספו ויעלו חמשת
,Jarmuth rex ,Chebron rex ,Jeruſalaim rex ,Emoræi reges
מלכי האמרי מלך ירושלם מלך־חברון מלך־ירמות
ſunt caſtrametati &:eorū caſtra omnia & ipſi,Heglon rex ,Lachis rex
מלך־לכיש מלך־עגלון הם וכל־מחניהם ויחנו
Ghibhon viri miſerunt Et .eam *ſuper* pugnaverunt &,Ghibhon *ſuper*
6 על־גבעון וילחמו עליה׃ וישלחו אנשי גבעון
tuas manꝰ *relaxes* Ne :dicendo,Ghilgal in *caſtrametationē* ad ,Jehoſuah ad
אל־יהושע אל־המחנה הגלגלה לאמר אל־תרף ידיך
,nobis auxiliare &,nobis ſalutē fac & ,citò nos ad Aſcende .tuis ſervis à
מעבדיך עלה אלינו מהרה והושיעה לנו ועזרנו
.*montem* habitantes Emoræi reges omnes nos *ad* ſunt congregati quia
כי נקבצו אלינו כל־מלכי האמרי ישבי ההר׃
,eo cum *belli* populus omnis &,ipſe Ghilgal de Jehoſuah aſcendit Et
7 ויעל יהושע מן־הגלגל הוא וכל־עם המלחמה עמו
timeas Ne :Jehoſuah ad Dominus dixit Et .*virtute* potentes omnes &
8 וכל גבורי החיל׃ ויאמר יהוה אל־יהושע אל־תירא
eis ex quiſquam ſtabit nec :eos *dedi* tua manu in Quia :eis ab
מהם כי בידך נתתים לא־יעמד איש מהם
nocte tota :repente Jehoſuah eos ad venit Et .*tuas facies* in
9 בפניך׃ ויבא אליהם יהושע פתאם כל־הלילה
,Iſrael *facies ad Dominus* eos contrivit Et .Ghilgal de aſcendit
10 עלה מן־הגלגל׃ ויהמם יהוה לפני ישראל
via eos eſt perſecutus & :Ghibhon in magna *percuſſione* eos percuſſit &
ויכם מכה־גדולה בגבעון וירדפם דרך
uſque & ,Hazechah uſque eos percuſſit *&*;Bethchoron aſcenſus
מעלה בית־חורון ויכם עד־עזקה ועד־
deſcenſu in ipſis ,Iſrael *faciebus à eos fugiendo in* ,fuit Et .Macchedah
11 מקדה׃ ויהי בנסם מפני ישראל הם במורד
magnos lapides eos ſuper projecit Dominus *&* ,choron-Beth
בית־חורון ויהוה השליך עליהם אבנים גדלות
ſunt mortui qui Plures .ſunt mortui &,Hazechah ad uſque cœlis è
מן־השמים עד־עזקה וימתו רבים אשר־מתו
.gladio in Iſrael filii interfecerunt quos quàm grandinis lapidibus in
באבני הברד מאשר הרגו בני ישראל בחרב׃
Dominum *dare* die in Domino Jehoſuah *loquetur* Tunc
12 אז ידבר יהושע ליהוה ביום תת יהוה את־
;Iſrael oculis in dixit & :Iſrael *filiorum facies ad* Emoræum
האמרי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל
.Ajalon valle in Luna & ,*ſile* Ghibhon in Sol
שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. X.

1 Quæ cùm audîſſet Adoniſe-
dec rex Jeruſalem, quòd ſci-
licet cepiſſet Joſue Hai, &
ſubvertiſſet eā, (ſicut enim fe-
cerat Hiericho & regi ejus,ſic
fecit Hai et regi illiꝰ,)et quòd
transfugiſſent Gabaonitæ ad
Iſrael, & eſſent fœderati eo-
2 rum, Timuit valdé. Urbs e-
nim magna erat Gabaon, &
una civitatum regalium, &
major oppido Hai, omnéſq;
3 bellatores ejus fortiſſimi. Miſit
ergò Adoniſedec rex Jeruſa-
lem ad Oham regem Hebron,
& ad Pharam regē Jerimoth,
ad Japhia quoque regem La-
chis, & ad Dabir regē Eglon,
4 dicens; Ad me aſcendite, &
ferte præſidium, ut expugne-
mus Gabaon, quarè transfu-
gerit ad Joſue, & ad filios Iſ-
5 rael. Congregati igitur aſcen-
derunt quinque reges Amor-
rhæorum, rex Jeruſalem, rex
Hebron,rex Jerimoth,rex La-
chis, rex Eglon,ſimul cum ex-
ercitibus ſuis, & caſtrametati
ſunt circa Gabaon,oppugnan-
6 tes eam. Habitatores autem
Gabaon urbis obſeſſæ miſe-
runt ad Joſue, qui tunc mora-
batur in caſtris apud Galga-
lam,& dixerunt ei; Ne retra-
has manus tuas ab auxilio ſer-
vorum tuorum: aſcende citò,
& libera nos, férque præſidi-
um: convenerunt enim adver-
ſùm nos omnes reges Amor-
rhæorum, qui habitant in
7 montanis. Aſcendítq; Joſue de
Galgalis,&omnis exercitꝰ bel-
latorum cum eo, viri fortiſſi-
8 mi. Dixítque Dominus ad
Joſue, Ne timeas eos: in
manus enim tuas tradidi illos:
nullus ex eis tibi reſiſtere po-
9 terit. Irruit itaque Joſue ſu-
per eos repentè, totâ nocte
10 aſcendens de Galgalis. Et con-
turbavit eos Dominus à facie
Iſrael: contrivítque plagâ
magnâ in Gabaon, ac perſe-
cutus eſt eos per viam aſcen-
ſûs Beth-horon, & percuſſit
11 uſq; Azeca & Maceda. Cúmq;
fugerent filios Iſrael,& eſſent
in deſcenſu Beth-horon, Do-
minus miſit ſuper eos lapides
magnos de cœlo uſq; ad Aze-
ca: & mortui ſunt multò plu-
res lapidibus grandinis, quàm
quos gladio percuſſerant filii
12 Iſrael. Tunc locutus eſt Joſue
Dño, in die quâ tradidit A-
morrhæū in conſpectu filiorū
Iſrael, dixítq; coram eis; Sol
contra Gabaon ne movearis,
& Luna contra vallē Ajalon.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Κεφ. ι΄.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱ-
ερουσαλὴμ ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαὶ, ϗ (α)
ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν, ὃν τρόπον (β) ἐποίη-
σαν τὴν Ἱεριχὼ ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οὕτως (γ)
ἐποίησαν ϗ τὴν Γαὶ ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ
ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς
2 Ἰησοῦν ϗ πρὸς Ἰσραὴλ, Καὶ ἐφοβήθησαν (δ)
ἀπ᾽ αὐτῶν σφόδρα· ᾔδει γὰρ ὅτι (ε) πόλις
μεγάλη Γαβαὼν, (ζ) ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλε-
3 ων, ϗ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί. Καὶ
ἀπέστειλεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ
πρὸς (η) Ἐλὰμ βασιλέα Χεβρὼν, ϗ πρὸς
(θ) Φιδὼν βασιλέα Ἱεριμοὺθ, ϗ πρὸς (ι)
Ἰεφθὰ βασιλέα (κ) Λαχὶς, ϗ πρὸς (λ) Δα-
4 βὶν βασιλέα Ὀδολλὰμ, λέγων, Δεῦτε, ἀ-
νάβητε πρός με, ϗ βοηθήσατέ μοι, ϗ ἐκ-
πολεμήσωμεν Γαβαών· ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς
5 Ἰησοῦν ϗ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέ-
βησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων, βα-
σιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, ϗ βασιλεὺς Χεβρὼν, ϗ
βασιλεὺς Ἱεριμοὺθ, ϗ βασιλεὺς (μ) Λαχὶς,
ϗ βασιλεὺς (ν) Ὀδολλὰμ, αὐτοὶ ϗ πᾶς ὁ
λαὸς αὐτῶν· ϗ περιεκάθισαν τὴν Γαβαὼν, ϗ
6 ἐξεπολιόρκουν αὐτήν. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατ-
οικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, λέγοντες, Μὴ
ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου·
ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος, (ξ) ϗ βοήθη-
σον ἡμῖν, ϗ ἐξελοῦ ἡμᾶς· ὅτι συνηγμένοι εἰ-
σὶν ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορ-
7 ραίων, οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινήν. Καὶ ἀνέβη
Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς ϗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
πολεμιστὴς μετ᾽ αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ.
8 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Μὴ φοβηθῇς
αὐτοὺς, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα
αὐτούς· (ο) οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς
9 ἐνώπιον ὑμῶν. Καὶ ἐπεὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἐπ᾽
αὐτοὺς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα (π) εἰσεπορεύθη
10 ἐκ Γαλγάλων. Καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος
ἀπὸ (ρ) προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ϗ συνέ-
τριψεν αὐτοὺς κύριος (σ) συντριβῇ μεγάλῃ
ἐν Γαβαών. ϗ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀνα-
βάσεως (τ) Ὡρωνὶν, ϗ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕ-
11 ως Ἀζηκὰ ϗ ἕως Μακηδά. Ἐν δὲ τῷ φεύ-
γειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (υ) τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐπὶ τῆς καταβάσεως (φ) Ὡρωνὶν, ϗ κύριος (χ)
ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἕως Ἀζηκά. ϗ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀπο-
θανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, ἢ οὓς
ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ
12 πολέμῳ. Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς κύρι-
ον, ᾗ ἡμέρᾳ (ψ) παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν Ἀμορ-
ραῖον ὑποχείριον Ἰσραὴλ, ἡνίκα συνέτριψεν
αὐτοὺς ἐν Γαβαὼν, ϗ συνετρίβησαν ἀπὸ (ω)
προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ· ϗ εἶπεν Ἰησοῦς, Στή-
τω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν, ϗ ἡ σελήνη κατὰ
φάραγγα Αἰλών.

CAP. X.

Poſtquàm autem audivit (a) 1
Adonibeſec rex Hieruſalem, quia
cepit Jeſus Gai, & extermina-
vit eam, quemadmodùm fecerāt
Hiericho, & regem ejus; ſic fece-
runt & Gai, & regem ejus; &
quia transfugerunt habitatores
Gabaon ad Ieſum, & ad (b) Iſ-
rael, Et timuerūt (c) ab eis valdé. 2
Sciebat enim, quia civitas magna
Gabaon, quaſi una ex iis, quæ
ſunt (d) Metropoles: & omnes
viri ejus fortes. Et miſit Ado- 3
nibezec rex Hieruſalem ad Elam
regem Chebron, & ad Phidon
regem Hierimuth, & ad Iephtha
regem Lachis, & ad Dabin re-
gem (e) Odollam, dicens; Venite, 4
aſcendite ad me, & auxiliamini
mihi: & expugnabimus Gabaon:
Transfugerunt enim ad Ieſum, et
ad filios Iſrael. Et aſcenderunt 5
quinque reges (f) Iebuſæorum,
rex Hieruſalem, & rex Chebron,
& rex Hierimuth, et rex Lachis,
& rex Odollam, ipſi, & populus
eorum: & obſederunt Gabaon;
& oppugnabant eam. Et miſe- 6
runt habitatores Gabaon ad Ie-
ſum in caſtra Iſrael in Galgala,
dicentes; Ne relaxes manus tuas
à pueris tuis. Aſcende ad nos ve-
lociter, & auxiliare nobis, & e-
ripe nos: quoniam congregati ſunt
ſuper nos omnes reges Amorrhæo-
rū qui habitāt montanā. Et aſcen- 7
dit Ieſus de Galgalis, ipſe, & o-
mnis populus bellator cum eo, o-
mnis potens in fortitudine. Et di- 8
xit Dñs ad Ieſū, Ne timeas illos:
In manus enim tuas tradidi eos:
Non (g) remanebit ex illis quiſ-
quam coram vobis. Et (h) quoni- 9
am adveniebat Ieſus ſuper eos
repentè; totam noctem perrexit de
Galgalis. Et exturbavit eos Do- 10
minus à facie filiorum Iſrael; &
contrivit eos Dominus contritione
magnâ in Gabaon. Et perſequuti
ſūt eos viā aſcēſionis (i) Oronim:
& conciderunt eos uſq; Azeca,
& uſq; Maceda. Dum autem il- 11
li fugerent à facie filiorum Iſrael
ſuper deſcenſum Oronim; & Do-
minꝰ projecit in eos lapides gran-
dinis de cœlo uſque Azeca. Et
fuerunt plures qui mortui ſunt
propter lapides grandinis, quàm
quos occiderunt filii Iſrael gla-
dio in prælio. Tunc locutus eſt 12
Ieſus ad Dominum, quâ die tra-
didit Deus Amorrhæum ſubjuga-
tum Iſrael; (k) quando contri-
vit eos in Gabaon: & contriti
ſunt à facie filiorum Iſrael. Et
dixit Ieſus, Stet Sol ſuper Ga-
baon, & Luna ſuper vallem (l)
Ælon.

MS.A. (α) ἐξωλέθρευσεν (β) ἐποίησεν (γ) ἐποίησεν (δ) ἐν ἑαυτοῖς σφόδρα· ᾔδεισαν γὰρ (ε) ἡ πόλις (ζ) ὡσεὶ ϗ μία (η) Αἰλὰμ (θ) Φεραὰμ (ι) Ἰαφιὲ (κ) Λαχεὶς, (λ) Δαβεὶρ (μ) Λαχεὶς, (ν) Ὀδολλὰχ, (ξ) ϗ ἐξελοῦ ἡμᾶς, ϗ βοήθησον ἡμῖν· (ο) οὐχ ὑποστήσεται ἐξ (π) ἐπορεύθη Ἰησοῦς ἐκ (ρ) προσώπου Ἰσραήλ· (σ) σύντριψιν μεγάλην (τ) Βηθωρὼν, ϗ (υ) υἱῶν (φ) Βηθωρὼν, (χ) ἐπέρριψεν (ψ) ᾗ παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς (ω) προσώπου Ἰσραήλ·

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

י

1 והוה כד שמע אדוני צדק מלכא דירושלם ארי כבש יהושע ית עי וגמרה כמא דעבד
ליריחו ולמלכה כן עבד לעי ולמלכה וארי אשלימו יתבי גבעון עם ישראל והוו
2 ביניהון׃ ודחילו לחדא ארי קרתא רבתא גבעון כחדא מקרוי מלכותא וארי היא רבא
3 מן עי וכל גברהא גברין׃ ושלח אדוני צדק מלכא דירושלם לות הוהם מלכא דחברון
ולות פראם מלכא דירמות ולות יפיע מלכא דלכיש ולות דביר מלכא דעגלון למימר׃
4 סקו לותי וסעדוני ונמחי ית יתבי גבעון ארי אשלימת עם יהושע ועם בני ישראל׃
5 ואתכנישו וסליקו חמשא מלכי אמוראה מלכא דירושלם מלכא דחברון מלכא
דירמות מלכא דלכיש מלכא דעגלון אנון וכל משריתהון ושרו על גבעון ואגיחו קרבא
6 עלה׃ ושלחו אנשי גבעון לות יהושע למשריתא לגלגלא למימר לא תרשל ידך
מעבדך סק לותנא בפריע ופרוק לנא וסעדנא ארי אתכנשו עלנא כל מלכי אמוראה
7 יתבי טורא׃ וסליק יהושע מן גלגלא הוא וכל עמא עבדי קרבא עמיה וכל גברי חילא׃
8 ואמר יי ליהושע לא תדחל מנהון ארי בידך מסרתנון לא יתעתד אנש מנהון קדמך׃
9 10 ואתא לותהון יהושע בתכיף כל ליליא סליק מן גלגלא׃ ותברנון יי קדם ישראל ומחנון
מחתא רבא בגבעון ורדפנון באורח מסקנא דבית חורון ומחנון עד עזקה ועד מקדה׃
11 והוה במפכהון מן קדם ישראל אנון במחתנא דבית חורון ומן קדם יי אתרמיאה עליהון
אבנין רברבן מן שמיא עד דאתו לעזקה ומיתו סגיאין דמיתו באבני ברדא מדקטילו
12 בני ישראל בחרבא׃ בכן שבח יהושע קדם יי ביומא דמסר יי ית אמוראה קדם בני
ישראל ואמר לעיני ישראל שמשא בגבעון אוריך וסיהרא במישר אילון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. X.

ET fuit quando audivit Adoniſzedek rex Jeruſalem, quod ſubegiſſet Joſue 1
Ghay, & conſumpſiſſet eam, quemadmodum fecit Jericho & regi ejus, ſic
feciſſet Ghay & regi ejus, & ꝙ pacem feciſſent habitatores Gibghon cum
Iſrael, & eſſent inter eos. Et metuerunt valde: namq; urbs magna Gib- 2
ghon, ſicut una ex urbibus regnorum, & quòd illa magna à Ghay, & omnes
viri ejus fortiſſimi. Et miſit Adoniſzedek rex Jeruſalem ad Hoham regem 3
Hhebron, & ad Piram regem Jarmuth, & ad Japhiagh regem Lachis, & ad
Debir regē Gheglon, dicendo: Aſcendite ad me, & adjuvate me; & delebimꝰ 4
habitatores Gibghon; quoniam pacem fecit cum Joſue & cum filiis Iſrael.
Et congregati ſunt, & aſcenderunt quinq; reges Emorrhæi, rex Jeruſalem, 5
rex Hhebron, rex Jarmuth, rex Lachis, rex Gheglon, ipſi & omnes exerci-
tus eorum, & caſtrametati ſunt ſuper Gibghon, & inierunt bellum adver-
ſus eam. Et miſerunt viri Gibghon ad Joſue in caſtra in Gilgal, dicendo: 6
Ne remittas manum tuam à ſervo tuo, aſcende ad nos feſtinanter, & libera
nos, & auxiliare nobis, quoniam congregati ſunt ſuper nos omnes reges
Emorrhæi habitatores montis. Et aſcendit Joſue ex Gilgal, ipſe & omnis 7
populus facientium prælium cum ipſo, & omnes viri virtutis. Et dixit Dñs 8
ad Joſue: Ne timeas ab eis; namq; in manum tuam tradidi eos: non ſta-
bit homo ex illis ante te. Et venit ad eos Joſue ex improviſo: tota nocte 9
aſcendit ex Gilgal. Et fregit eos Dñs ante Iſrael, & delevit eos deletione 10
magna in Gibghon, & perſecutus eſt eos in via aſcenſus Bethhoron, & per-
cuſſit eos uſque ad Ghazecha, & uſq; ad Makeda. Et fuit in vertendo eos
[*terga*] à facie Iſrael, illi in deſcenſu Bethhoron, & ab ante Dñm dejecti 11
ſunt ſuper illos lapides maximi de cœlo, quoad venerunt in Ghazeka: &
mortui ſunt plures qui mortui ſunt in lapidibus grandinis, quàm quos
occiderunt filii Iſrael in gladio. Tunc laudavit Joſue ante Dominum in 12
die qua tradidit Dominus Emorrhæum ante filios Iſrael, & dixit ad ocu-
los Iſrael: Sol in Gibghon expecta, & Luna in planitie Ajalon.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ * * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܕܘܢܝܨܕܩ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ: ܕܟܒܫܗ ܝܫܘܥ ܠܥܝ 1
ܘܚܪܒܗ. ܘܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܠܐܝܪܝܚܘ ܘܠܡܠܟܗ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܥܝ ܘܠܡܠܟܗ.
ܘܕܐܫܬܠܡܘ ܥܡܘܪܝ ܓܒܥܘܢ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܘ ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܕܚܠ ܛܒ. ܡܛܠ 2
ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܪܒܬܐ ܓܒܥܘܢ. ܐܝܟ ܚܕܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܪܒܐ ܗܘܬ ܡܢ ܥܝ.
ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܝܗ ܓܢܒܪܐ ܗܘܘ. * ܘܫܕܪ ܐܕܘܢܝܨܕܩ ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܠܘܬ ܗܘܗܡ 3
ܡܠܟܐ ܕܚܒܪܘܢ. ܘܠܘܬ ܦܪܐܢ ܡܠܟܐ ܕܝܪܡܘܬ. ܘܠܘܬ ܢܦܝܠ ܡܠܟܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܠܘܬ ܕܒܝܪ
ܡܠܟܐ ܕܥܓܠܘܢ. ܘܫܕܪ ܠܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. * ܣܩܘ ܠܘܬܝ ܘܥܕܪܘܢܝ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ 4
ܓܒܥܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܠܡܬ ܥܡ ܝܫܘܥ ܘܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܘܣܠܩܘ 5
ܚܡܫܐ ܡܠܟܝܗܘܢ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܠܟܐ ܕܚܒܪܘܢ. ܘܡܠܟܐ ܕܝܪܡܘܬ.
ܘܡܠܟܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܡܠܟܐ ܕܥܓܠܘܢ. ܗܢܘܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܓܒܥܘܢ.
ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܫܕܪܘ ܐܢܫܐ ܕܓܒܥܘܢ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܓܠܓܠ. ܘܐܡܪܘ 6
ܠܗ. ܠܐ ܬܪܦܐ ܐܝܕܝܟ ܡܢ ܥܒܕܝܟ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܥܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܝܗܘܢ
ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܛܘܪܐ. * ܘܣܠܩ ܝܫܘܥ ܡܢ ܓܠܓܠܐ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܡܩܪܒܢܐ 7
ܕܥܡܗ. ܘܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ ܕܚܝܠܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗܘܢ. ܡܛܠ 8
ܕܒܐܝܕܝܟ ܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܫ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܢܩܘܡ ܩܕܡܝܟ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ 9
ܝܫܘܥ ܡܢ ܫܠܝ. ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܣܠܩ ܗܘܐ ܡܢ ܓܠܓܠܐ. * ܘܫܓܫ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܩܕܡ 10
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܒܓܒܥܘܢ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܘܪܕܦܘ ܐܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ
ܕܡܣܩܬܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܥܕܡܐ ܠܥܙܩܐ ܘܥܕܡܐ ܠܡܩܕܐ. * ܘܟܕ ܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ 11
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܚܬܝܢ ܗܘܘ ܒܡܚܕܘܪܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ: ܡܪܝܐ ܐܪܡܝ ܥܠܝܗܘܢ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ ܡܢ
ܫܡܝܐ: ܥܕܡܐ ܠܥܙܩܐ. ܘܡܝܬܘ. ܘܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܕܡܝܬܘ ܒܟܐܦܐ ܕܒܪܕܐ. ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܩܛܠܘ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܚܪܒܐ. * ܗܝܕܝܢ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܒܝܘܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܐܡܘܪܝܐ 12
ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܡܫܐ. ܒܓܒܥܘܢ ܩܘܡ. ܘܐܢܬ ܣܗܪܐ. ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܠܘܢ.

CAP. X.

Quum verò audiſſet Adoniſedec rex Jeroſolymæ quòd ſubjugâſſet Jeſus Aai, eámque interfeciſſet, & quemadmodum fecerat Jericho & regi ejus, ita feciſſet Aai & regi ipſius; præterea quòd fœdere ſe junxiſſent habitatores Gabaon cùm Iſraele, & eſſent inter eos, 1
Vehementer expavit, quoniam urbs magna erat Gabaon æquè ac *alia* quævis urbium regni: major ſiquidem erat quàm Aai, omnéſque cives ejus fortiſſimi erant. 2
Miſit ergò Adoniſedec rex Jeroſolymæ ad Hoham regem Hebron, & ad Baran regem Jarmuth, & ad Naphil regem Lachis, & ad Dabir regem Eglon; miſit *inquam* ad eos nuntium *hujuſmodi*, 3
Aſcendite ad me, & eſte mihi ſubſidio, & pugnemus adversùs Gabaon, eò quòd pacem inierit cum Jeſu & cum Iſraele. 4
Itaque congregati ſunt, & aſcenderunt quinq; reges Amorrhæorum, *nempe* rex Jeroſolymæ, rex Hebron, rex Jarmuth, rex Lachis, & rex Eglon, ipſi, cum omnibus caſtris ſuis, & caſtrametati contra Gabaon oppugnârunt eam. 5
Miſerunt ergò cives Gabaon ad Jeſum in caſtra ad Galgalam, & dixerunt ei, Ne remittas manꝰ tuas à ſervis tuis, quoniã congregati ſunt adversùm nos cuncti reges Amorrhæorũ qui habitant in monte. 6
Et aſcendit Jeſus de Galgala, ipſe, & univerſus populus bellator qui cum eo erat, omnéſq; fortiſſimi robore. 7
Et ait Dñs ad Jeſum, Ne timeas ab eis, quia in manꝰ tuas tradidi illos, & nullus eorũ poterit tibi reſiſtere. 8
Venit autem ad eos Jeſus repenté: (*nam* totâ nocte aſcenderat è Galgala) 9
Et conturbavit eos Dñs corã Iſraele, percuſſeruntq; eos plagâ magnâ in Gabaon Beth-horonis, & perſecuti ſunt eos per viam aſcenſûs Beth-horonis, & peremerunt eos uſq; ad Achar & uſq; ad Macar. 10
Cúmq; fugerent ante Iſraelem, deſcenderéntq; per declive Beth-horonis, jaculatus eſt in eos Dñs lapides prægrandes è cœlo ad Achar uſque, & mortui ſunt: ac plures *quidem* fuêre qui mortui ſunt lapidibus grandinis, quàm ii quos interfecerunt Iſraelitæ gladio. 11
Tunc locutus eſt Jeſus coram Domino, die *ſcilicet* quo tradidit Deus Amorrhæos ante Iſraelem; & ait Jeſus præſentibus Iſraelitis, Sol, ſiſte gradum in Gabaon; & tu luna, in planitie Ailon. 12

Uerſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل العاشر * * وكان عند سماع ادونيصادوق كلما فعل باريحا * وان يوسع قد ملك 1
العي واصطلها * وانه كما فعل باريحا وملكها * كذلك فعل بالعي وملكها * وانه قد سالم اهل
جبعون لبني اسرايل وصاروا في جملتهم * خافوا جدا لان مدينة عظيمة جبعون مثل احدى 2
مدن مملكتهم * ولانها اكبر من العي * وجميع رجالها جبابرة * فارسل ادونيصادوق ملك مدينة 3
السلم الي هوهام ملك حبرام * والي فرام ملك يرموث * والي يافيع ملك لاخيس * والي دبير ملك
عسقلون قايلا * اصعدوا الي وانصروني حتي نقاتل اهل جبعون * لانهم قد سالموا يوسع وبني اسرايل * 4
* فاجتمعوا وصعدوا خمس ملوك الاموراييين * ملك مدينة السلم * ملك حبرام * وملك يرموث * 5
وملك لاخيس * وملك عسقلون * هم وجميع عساكرهم * وحطوا علي جبعون وحاربوها * فارسل 6
اهل جبعون الي يوسع الي المعسكر بالجلجال يقولوا قولا * لا تدع يدك عن عبيدك * اصعد الينا
سرعة واعنا وانصرنا * فانه قد اجتمع علينا جميع ملوك الاموراييين سكان الجبل * فصعد يوسع 7
وجميع رجال الحرب معه * كل جبابرة القوم * فقال الله ليوسع * لا تخف منهم فان بيدك اسلمهم * 8
لا يثبت منهم احد قدامك * فسار اليهم يوسع علي غفلة طول الليل * وصعد من الجلجال 9
اليهم * فعرضهم الله بين يدي عسكر يوسع * وقتل فيهم مقتلة عظيمة في حبرون * وطردهم طريق 10
عقبة بيت حبرون * وقتلهم الي عزيقا والي مقيدا * وكان عند انهزامهم من قدام بني اسرايل طرح 11
الله عليهم حجارة برد من السماء فماتوا * وكان الذي مات بحجارة البرد اكثر من الذي
قتل بنو اسرايل بالسيف * حينيذ خاطب يوسع الله في يوم تسليم الله الاموراييين بيد بني 12
اسرايل * فقال بمشهد من جماعة اسرايل * يا شمس قفي علي جبعون * ويا قمر اثبت علي مرج ايالون *

CAP. X.

Fuit autem, cùm audiſſet Adoniſadoc quicquid factum fuerat in Jericho, & quòd Joſue potitus fuiſſet Aai, eámque trucidâſſet, & quòd quemadmodum fecerat Jericho & regi ejus, ita feciſſet Aai & regi ipſius, quòd denique fœdus iniiſſent cives Gabaon cum filiis Iſrael, eſſentque ſimul cum eis, 1
Ut valdè timerent; eò quòd urbs magna eſſet Gabaon æquè ac ulla alia *urbium regni eorum, quódque major eſſet quàm Aai, & omnes viri ejus eſſent robuſtiſſimi.* 2
Quapropter miſit Adoniſadoc rex Urbis pacis ad Hoham regem Habram, & ad Pharam regem Jarmuth, ad Japhiaa regem Lachis, & ad Dobir regem Aſcalon, dicens; 3
Aſcendite ad me, & adjuvate me, ut oppugnemus cives Gabaon, quòd fœdus inierint cum Joſue & filiis Iſrael. 4
Congregati igitur aſcenderunt quinque reges Amorrhæorum, rex Urbis pacis, rex Habram, rex Jarmuth, rex Lachis, & rex Aſcalon, ipſi, cunctique exercitus eorum, & obſidentes Gabaon oppugnârunt eam. 5
Miſerunt autem cives Gabaon ad Joſue in caſtra ad Galgal talia *verba, dicentes; Ne remittas manum tuam à ſervis tuis, aſcende ad nos celeriter, & auxilium opémque fer nobis, quia congregati jam ſunt contra nos cuncti reges Amorrhæorum habitantium montem.* 6
Aſcendit ergò Joſue, omnéſque viri bellatores cum eo, cuncti robuſtiſſimi in populo. 7
Dixit autem Deus ad Joſue, Ne timeas ab eis, quia in manum tuam tradidi eos: nemo ex ipſis ſtabit ante te. 8
Perrexit autem ad eos Joſue ex improviſo totâ nocte, aſcenditque ad eos de Galgal. 9
Exſciditque eos Deus ante exercitum Joſue, & interfecit eos cæde magnâ in Hebron, & perſecutus eſt eos per viam acclivitatis Beth-hebron, peremitque eos ad Azecā & ad Makedam uſque. 10
Cúmque fugerent ante filios Iſrael, dejecit ſuper eos Deus lapides grandinis de cœlo, & mortui ſunt: & verò qui mortui ſunt lapidibus grandinis, plures fuerunt iis quos occîderunt filii Iſraelis gladio. 11
Tunc allocutus eſt Joſue Deum in die quo tradidit Deus Amorrhæos in manum filiorum Iſrael, ac dixit in præſentia turbæ Iſraeliticæ, Heus ſol, ſubſiſte ſuper Gabaon; & O luna, maneto ſuper pratum Ajalon. 12

ספר יהושע : י

hoc non An *ſuos inimicos* gens *vindicaret* donec, ſtetit luna & ,ſol *ſiluit* Et
13 וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמָד עַד־יִקֹּם גּוֹי אֹיְבָיו הֲלֹא־הִיא
non & ,cœlorum medio in ſol ſtetit Et *.recti* libro *ſuper* ſcriptum
כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־
,*ejus facies ad* illa dies ſicut fuit nō Et. perfecta die quaſi occūbere feſtinavit
14 אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים׃ וְלֹא הָיָה כַּיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו
.Iſrael pugnavit Dominus quia :viri *voce in* Dñm *audiendū ad*,eā poſt &
וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃
.Ghilgal in *caſtrametationē* ad eo cum Iſrael omnis &,Iehoſuah eſt reverſ⁹ Et
15 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃
ſpelunca in ſe abſconderunt &;iſti reges quinque fugerunt Et
16 וַיָּנֻסוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיֵּחָבְאוּ בַמְּעָרָה
quinque ſunt Inventi :dicendo Iehoſuah ipſi eſt nunciatū Et.Macchedah in
17 בְּמַקֵּדָה׃ וַיֻּגַּד לִיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצְאוּ חֲמֵשֶׁת
Volvite:Iehoſuah Dixitq;.Macchedah in ſpelunca in abſconditi reges
18 הַמְּלָכִים נֶחְבְּאִים בַּמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גֹּלּוּ
viros eam *ſuper* conſtituite & ;ſpeluncæ os ad *magnos lapides*
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה וְהַפְקִידוּ עָלֶיהָ אֲנָשִׁים
,veſtros inimicos poſt perſequimini,ſtetis ne vos Et .eos cuſtodiendū ad
19 לְשָׁמְרָם׃ וְאַתֶּם אַל־תַּעֲמֹדוּ רִדְפוּ אַחֲרֵי אֹיְבֵיכֶם
eos *dedit quia* ;ſuas urbes ad ingredi eos *detis ne* ,*eos decaudetis* &
וְזִנַּבְתֶּם אוֹתָם אַל־תִּתְּנוּם לָבוֹא אֶל־עָרֵיהֶם כִּי נְתָנָם
filii &,Iehoſuah *conſummare juxta* fuit Et .veſtra manu in veſter Deus Dñs
20 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי
,*eos conſumi uſque* ,valde magna plaga eos percutere Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְהַכּוֹתָם מַכָּה גְדוֹלָה־מְאֹד עַד־תֻּמָּם
.*munitionis* civitates ad eſſent ingreſſi *&* ,eis ex ſuperfuerunt ſuperſtites &
וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃
Iehoſuah ad *caſtrametationem* ad populus omnis ſunt reverſi Et
21 וַיָּשֻׁבוּ כָל־הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
viro Iſrael *filiis* movit Non .pace in Macchedah
מַקֵּדָה בְּשָׁלוֹם לֹא־חָרַץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־
;ſpeluncæ os Aperite :Iehoſuah Dixitque .ſuam linguam
22 לְשֹׁנוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְּעָרָה
.ſpelunca de illos reges quinque me ad educite &
וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה׃
reges quinque eum ad eduxerunt & ;ita fecerunt Et
23 וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיֹּצִיאוּ אֵלָיו אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים
,Chebron regem ,Ieruſalaim regem ,ſpelunca de illos
הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה אֵת מֶלֶךְ יְרוּשָׁלִַם אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן
.Heglon regem ,Lachis regem ,Iarmuth regem
אֶת־מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶת־מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶת־מֶלֶךְ עֶגְלוֹן׃
;Iehoſuah ad illos reges *eos eduxiſſe ut* ,fuit Et
24 וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם אֶת־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
duces ad dixitque ,Iſrael virum omnem ad Iehoſuah vocavit &
וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֶל־קְצִינֵי
ponite ,Accedite :ſecum *iverant* qui *belli* virorum
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הֶהָלְכוּא אִתּוֹ קִרְבוּ שִׂימוּ אֶת־
,acceſſerunt Et .iſtorum regum colla ſuper veſtros pedes
רַגְלֵיכֶם עַל־צַוְּארֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ
Dixitque .eorum colla ſuper ſuos pedes poſuerunt &
25 וַיָּשִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיהֶם עַל־צַוְּארֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר
,vos confortate :*conſternemini* ne & ,timeatis Ne ;Iehoſuah eos ad
אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחָתּוּ חִזְקוּ
veſtris inimicis omnibus Dominus faciet ſic Quia .vos roborate &
וְאִמְצוּ כִּי כָכָה יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֹיְבֵיכֶם
Iehoſuah eos percuſſit Et .*eos pugnantes* vos quos
26 אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים אוֹתָם׃ וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ
:lignis quinque *ſuper* eos ſuſpendit & ,eos fecit mori & ,hæc poſt
אַחֲרֵי־כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חֲמִשָּׁה עֵצִים
.veſperam ad uſque lignis *ſuper* ſuſpenſi fuerunt &
וַיִּהְיוּ תְּלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעָרֶב׃

Verſio VULG. LAT.

13 Steterúntque Sol & Luna, donec
ulciſceretur ſe gens de
inimicis ſuis. Nónne ſcriptum
eſt hoc in libro juſtorum? Stetit
itaque Sol in medio cœli,
& non feſtinavit occumbere
14 ſpatio unius diei. Non fuit
anteà nec poſteà tam longa
dies, obediente Domino voci
hominis, & pugnante pro
15 Iſrael. Reverſúſque eſt Joſue
cum omni Iſrael in caſtra Galgalæ.
16 Fugerant enim quinque
reges, & ſe abſconderant in
17 ſpelunca urbis Maceda. Nuntiatúmque
eſt Joſue, quòd inventi
eſſent quinque reges
latentes in ſpelunca urbis Maceda.
18 Qui præcepit ſociis, &
ait; Volvite ſaxa ingentia ad
os ſpeluncæ, & ponite viros
induſtrios, qui clauſos cuſtodiant:
19 Vos autem nolite ſtare,
ſed perſequimini hoſtes, &
extremos quoſque fugientium
cædite: nec dimittatis eos
urbium ſuarum intrare præſidia,
quos tradidit Dominus
20 Deus in manus veſtras. Cæſis
ergò adverſariis plagâ magnâ,
& uſque ad internecionem
penè conſumptis, hi qui Iſrael
effugere potuerunt, ingreſſi
ſunt civitates munitas.
21 Reverſúſque eſt omnis exercitus
ad Joſue in Maceda, ubi
tunc erant caſtra, ſani & integro
numero: nullúſq; contra
filios Iſrael mutire auſus
22 eſt. Præcepitq; Joſue, dicens;
Aperite os ſpeluncæ, & producite
ad me quinq; reges, qui
23 in ea latitant. Fecerúntq; miniſtri
ut ſibi fuerat imperatum:
& eduxerunt ad eum
quinque reges de ſpelunca, regem
Jeruſalem, regē Hebron,
regem Jerimoth, regem Lachis,
24 regem Eglon. Cúmque
educti eſſent ad eum, vocavit
omnes viros Iſrael: & ait ad
principes exercitûs qui ſecum
erant; Ite, & ponite pedes ſuper
colla regum iſtorum. Qui
cùm perrexiſſent, & ſubjectorum
colla pedibus calcarent,
25 Rurſum ait ad eos; Nolite
timere, nec paveatis: confortamini
& eſtote robuſti: ſic
enim faciet Dominus cunctis
hoſtibus veſtris, adverſùm
26 quos dimicatis. Percuſsítq;
Joſue, & interfecit eos, atque
ſuſpendit ſuper quinque ſtipites:
fuerúntque ſuſpenſi uſq;
ad veſperum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως
ἠμύνατο ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. καὶ ἔστη
ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· οὐ προεπορεύετο
14 εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς. Καὶ
οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον
οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι θεὸν ἀνθρώπου,
ὅτι κύριος (α) συνεξεπολέμησε τῷ Ἰσραήλ.
16 Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι, καὶ κατεκρύβησαν
εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδά.
17 Καὶ ἀπηγγέλη (β) τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Εὕρηνται
οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ
18 σπηλαίῳ τῷ ἐν Μακηδά. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς,
Κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ
(γ) καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ᾽ αὐτούς.
19 Ὑμεῖς δὲ μὴ ἑστήκατε, καταδιώκοντες
ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν
οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς
πόλεις αὐτῶν· παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ
20 θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ ἐγένετο
ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς (δ) καὶ πᾶς υἱὸς Ἰσραὴλ
(ε) κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην
σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι
διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς·
21 Καὶ (ζ) ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν
εἰς Μακηδὰ ὑγιεῖς. καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐδεὶς τῶν
22 υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν
Ἰησοῦς, Ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον, (η) καὶ ἐξαγάγετε
τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ
23 σπηλαίου. Καὶ ἐξηγάγοσαν τοὺς πέντε (θ)
βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα
Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν βασιλέα Χεβρών,
καὶ τὸν βασιλέα Ἱεριμούθ, καὶ τὸν
βασιλέα (ι) Λαχίς, καὶ τὸν βασιλέα Ὀδολλάμ.
24 Καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς
Ἰησοῦν, καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντα
Ἰσραήλ, καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου
(κ) τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων
αὐτοῖς, Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς
πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν.
καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας
25 αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. Καὶ
εἶπεν (λ) Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, Μὴ φοβηθῆτε
αὐτούς, μηδὲ δειλιάσητε· ἀνδρίζεσθε
καὶ ἰσχύετε, ὅτι (μ) οὕτω ποιήσει
κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν,
26 οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς. Καὶ
ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐκρέμασεν
αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων. καὶ ἦσαν
κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας.

Et ſtetit Sol, & Luna in ſtatione; 13
donec ultus eſt Deus inimicos
(m) eorum. Et ſtetit Sol ad medium
cœli: non procedebat ad occaſum
in finem diei unius. Et 14
non fuit dies talis, neque anteà,
neque poſtremò; ut obediret Deus
homini: quoniam Dominus
ſimul expugnabat cum (n) Iſrael.
Et fugerunt quinque reges hi: & 16
abſconderunt ſe in ſpeluncam,
quæ in Maceda. Et nuntiatum 17
eſt Jeſu, dicentes; Inventi ſunt
quinque reges abſconditi in ſpelunca,
quæ in Maceda. Et dixit 18
Ieſus; Volvite lapides (o) ad os
ſpeluncæ: & conſtituite viros
ad cuſtodiendum ſuper eos. Vos 19
autem ne ſtetis, perſequentes poſt
inimicos veſtros: & apprehendite
caudam eorum: & ne ſinatis
ingredi in civitates ſuas. Tradidit
enim eos Dominus Deus
noſter in manus noſtras. Et 20
factum eſt, poſtquàm ceſſavit
Ieſus, & omnis (p) filius Iſrael
cædentes eos cæde magnâ valdè
uſque in finem, & ſuperſtites evaſerunt
in civitates munitas;
Et reverſus eſt omnis populus ad 21
Ieſum (q) in Maceda ſani: &
non mutivit quiſquam de filiis
Iſrael linguâ ſuâ. Et dixit Ieſus, 22
Aperite ſpeluncam, & (r)
educite quinque iſtos reges è ſpelūca.
Et eduxerūt quinq; reges è 23
ſpelunca, regem Hieruſalem, &
regem Chebron, & regem Ierimuth,
& regem Lachis, & regem
(ſ) Odollam. Et poſtquàm 24
eduxerunt eos ad Ieſum; & convocavit
Ieſus omnem (t) Iſrael,
& principes prælii, qui ſimul
proceſſerant cum ipſo, dicens eis;
Procedite & imponite pedes veſtros
ſuper cervices eorum. Et
accedentes impoſuerunt pedes
ſuos ſuper cervices eorum. Et 25
dixit Ieſus ad eos, Ne timeatis
eos, neque formidetis: viriliter
agite, & confortamini: quia
ſic faciet Dominus omnibus inimicis
veſtris; quos vos debellabitis
eos. Et occîdit eos Ieſus: 26
& ſuſpendit eos ſuper quinque
ligna. Et fuerunt pendentes
ſuper ligna uſq; ad veſperam.

MS. A. (α) Συνεπολέμησεν (β) τῷ Ἰησοῖ, (γ) καταστήσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ ἄνδρας (δ) καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε) κόπτοντες αὐτούς, * κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν (ζ) ἐπεστράφη (η) καὶ ἐξενέγκατε τοὺς (θ) βασιλεῖς τούτους ἐκ (ι) Λαχείς, (κ) καὶ τοὺς (λ) πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς, Μὴ (μ) οὕτως

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואוריך שמשא וסיהרא קם עד דאתפרע עמא ישראל מבעלי דבביהון הלא היא כתיבא
14 על ספרא דאוריתא וקם שמשא בפלגות שמיא ולא דחק למעל כיום שלים : ולא הוה
כיומא ההוא קדמוהי ובתרוהי דאתקבלת קדם יי צלות אנש ארי במימריה יי מגיח קרבא
15 16 לישראל : ותב יהושע וכל ישראל עמיה למשריתא לגלגלא : ואפכו חמשא מלכיא האלין
17 ואטמרו במערתא במקדה : ואתחוא ליהושע למימר אשתכחו חמשא מלכיא טמירין
18 במערתא במקדה: ואמר יהושע קריבו אבנין רברבין קדם פומא דמערתא ומנו עלה גברין
19 למטרהון : ואתון לא תקומון רדפו בתר בעלי דבביכון ותדבקון יתהון לא תשבקונון
20 למעל לקרויהון ארי מסרנון יי אלהכון בידיכון : והוה כד שיצי יהושע ובני ישראל
למחיהון מחתא רבתא לחדא עד דשלימו ומשיזביא אשתיזיבו מנהון ועלו לקרוין כריכן:
21 ותבו כל עמא למשריתא לות יהושע למקדה בשלם לא הוה נזקא לבני ישראל למרחק
22 גבר ית נפשיה : ואמר יהושע פתחו ית פומא דמערתא ואפיקו לותי ית חמשא מלכיא
23 האלין מן מערתא : ועבדו כן ואפיקו לותיה ית חמשא מלכיא האלין מן מערתא ית מלכא
24 דירושלם ית מלכא דחברון ית מלך דירמות ית מלכא דלכיש ית מלכא דעגלון: והוה כד
אפיקו ית מלכיא האלין לות יהושע וקרא יהושע לכל אנש ישראל ואמר לשלטוני גברי
מגיחי קרבא דאזלו עמיה קרבו שוו ית רגליכון על צוארי מלכיא האלין וקריבו ושויאו ית
25 רגליהון על צואריהון : ואמר להון יהושע לא תדחלון ולא תתברון תקיפו ועלימו ארי
26 כדין יעבד יי לכל בעלי דבביכון דאתון מגיחין קרבא בהון: ומחנון יהושע בתר כן וקטלנון
וצלבנון על חמשה צליבין והוו צליבין על צליביא עד רמשא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et expectavit Sol, & Luna ſtetit quoad ultus eſt popul⁹ Iſrael de auctoribus 13
inimicitiarum ſuarum; nonne id ſcriptum eſt ſuper librum legis?
& ſtetit Sol in medio cœlorum, & non feſtinavit ad intrandum, ut die
integro. Et non fuit ut dies ille ante eum & poſt eum, ut ſuſciperetur 14
ante Dominum oratio hominis; quoniam in dicto illius Dominus inivit
prœlium pro Iſrael. Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum illo ad caſtra 15
in Gilgal. Et fugerunt quinq; reges hi, & abſconderūt ſe in ſpeluncâ 16
in Makeda. Et nunciatum eſt Joſue, dicendo: Inventi ſunt quinque reges 17
abſconditi in ſpelūca in Makeda. Et dixit Joſue: Admovete lapides ingentes 18
ante oſtium ſpeluncæ, & numerate ſuper eam viros ad cuſtodiendum
eos. Et vos ne ſtetis, perſequimini poſt auctores inimicitiarum veſtrarum; 19
& apprehendetis eos: non ſinetis eos intrare in urbes ſuas, quoniam tradidit
eos Dñs Deus veſter *in manus veſtras*. Et fuit cum conſummavit 20
Joſue & filii Iſrael percutere eos percuſſione magna valde, quoad perfecerunt;
& evaſio evaſerunt ab eis, & intraverunt in urbes munitas. Et 21
reverſi ſunt omnis populus in caſtra ad Joſue in Makedan in pace: non
fuit nocumentum filiis Iſrael, ut affligeret vir animam ſuam. Et dixit Joſue: 22
Aperite oſtium ſpeluncæ, & producite ad me quinq; reges illos ex
ſpelunca. Et fecerunt ſic; & produxerunt ad eum quinq; reges illos ex 23
ſpelunca, regem Jeruſalem, & regē Hhebron, & regem Jarmuth, & regem
Lachis, & regem Gheglon. Et fuit cum produxerunt reges illos ad Joſue, 24
& vocavit Ioſue omnem hominem Iſrael, & ait ad principes *ineuntes*
bellū qui venerunt cum eo: Accedite, ponite pedes veſtros ſuper cervices
regum illorū; & acceſſerunt, & poſuerunt pedes ſuos ſuper cervices eorū.
Et dixit eis Ioſue: Ne timeatis, et ne frangamini; prævalete et roboramini; 25
nam ſic faciet Dñs omnib' auctorib⁹ inimicitiarū veſtrarū, quos vos ineūtes
bellū in eos. Et percuſſit eos Ioſue poſt hoc, et occidit eos, et crucifixit 26
eos ſuper quinq; cruces; & fuerunt crucifixi ſuꝑ cruces uſq; ad veſperā.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܩܡ ܫܡܫܐ ܘܣܗܪܐ. ܩܡ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܦܪܥ ܥܡܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. ܗܐ ܗܝ ܟܬܝܒܐ 13
ܒܣܦܪܐ ܕܬܫܒܚܬܐ. ܘܩܡ ܫܡܫܐ ܒܦܠܓܗ ܕܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܐܣܬܪܗܒ ܠܡܥܪܒ. ܘܗܘܐ. ܐܝܟ
ܝܘܡܐ ܡܫܠܡܐ. * ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܐܘ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܕܢܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ 14
ܕܒܪܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܡܩܪܒ ܗܘܐ ܚܠܦ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܦܟ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. 15
ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܓܠܓܠ. * ܘܥܪܩܘ ܚܡܫܐ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܛܫܝܘ ܒܡܥܪܬܐ ܕܡܩܪ. 16
* ܘܐܬܚܘܝ ܠܝܫܘܥ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܐܫܬܟܚܘ ܚܡܫܐ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܟܕ ܛܫܝܢ ܒܡܥܪܬܐ 17
ܕܡܩܪ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܥܓܠܘ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܪܡܘ ܥܠ ܬܪܥܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܘܐܩܝܡܘ 18
ܥܠܝܗܝܢ ܓܒܪܐ ܕܢܛܪܘܢ ܐܢܘܢ. * ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ. ܠܐ ܬܩܘܡܘܢ. ܐܠܐ ܪܕܘܦܘ ܒܬܪ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. 19
ܘܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܬܫܒܩܘܢ ܐܢܘܢ ܕܢܥܠܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ
ܒܐܝܕܝܟܘܢ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܝܫܘܥ ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܩܛܠ ܐܢܘܢ ܩܛܠܐ ܪܒܐ. ܥܕܡܐ 20
ܠܡܣܦ: ܘܫܪܟܐ ܠܐ ܐܫܬܚܪ ܡܢܗܘܢ: ܘܐܥܠܘ ܠܓܒܥܘܢ ܡܪܘܕܐ ܠܟܪܟܐ. ܠܚܨܢܝܗܘܢ.
* ܘܗܦܟ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܩܪ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܡܢ ܒܢܝ 21
ܐܝܣܪܝܠ ܒܠܥ ܒܠܫܢܗ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ. ܦܬܚܘ ܦܘܡܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܘܐܦܩܘ ܠܝ 22
ܠܚܡܫܬܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܡܥܪܬܐ. * ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܐܦܩܘ 23
ܠܗ ܠܚܡܫܬܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܡܥܪܬܐ. ܠܡܠܟܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܘܠܡܠܟܐ
ܕܚܒܪܘܢ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܝܪܡܘܬ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܠܟܝܫ. ܘܠܡܠܟܐ ܕܥܓܠܘܢ. * ܘܟܕ ܐܦܩܘ ܐܢܘܢ 24
ܠܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܠܘܬ ܝܫܘܥ. ܩܪܐ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗܘܢ ܡܕܒܪܢܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ ܕܡܗܠܟܝܢ
ܥܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܩܪܘܒܘ. ܘܣܝܡܘ ܪܓܠܝܟܘܢ ܥܠ ܨܘܪܝܗܘܢ ܕܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܩܪܒܘ.
ܘܣܡܘ ܪܓܠܝܗܘܢ ܥܠ ܨܘܪܝܗܘܢ ܕܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. 25
ܘܠܐ ܬܬܪܗܒܘܢ. ܐܠܐ ܐܬܚܝܠܘ. ܘܐܬܥܫܢܘ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ.
ܕܡܬܟܬܫܝܢ ܐܢܬܘܢ ܥܡܗܘܢ. * ܘܡܚܐ ܘܗܝܕܝܢ. ܩܛܠ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܨܠܒ ܐܢܘܢ. ܥܠ 26
ܚܡܫܐ ܩܝܣܝܢ. ܘܗܘܘ ܙܩܝܦܝܢ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ.

Constitit ergò sol, & luna stetit, donec 13
ulciſceretur populus de hoſtibus ſuis; (Et
ecce ſcriptum *hoc* eſt in libro Canticorum;)
conſtitit inquam ſol in medio cœli, neque
feſtinavit ad Occaſum: manſitque ferè integro
die. Nec *ulla* fuit ſimilis illi diei ante 14
vel poſt ipſam, talis *inquam*, ut exaudierit
Dominus vocem ullius hominis: quia *ſcilicet*
Dominus bellum gerebat pro Iſraele.
Reverſúſque eſt Jeſus & omnis Iſrael cum 15
eo ad caſtra in Galgalam. Fugerunt autem 16
quinque reges iſti, & delituerunt in ſpelunca
Macaris. Et annuntiatum fuit Jeſu, dictúmq; 17
ei repertos eſſe quinque reges illos abditos
in ſpelunca Macaris. Dixitque Jeſus, Advolvite 18
lapides ingentes, & jacite ſuper oſtium
ſpeluncæ, & relinquite ibi viros qui
cuſtodiant eos: Vos verò ne conſiſtatis, ſed 19
inſequimini hoſtes veſtros, & comprehendite
illos, nec permittatis eis ut urbem ingrediantur;
tradidit enim eos Dominus Deus
veſter in manus veſtras. Cúmque finem 20
feciſſet Jeſus & Iſraelitæ cædendi eos cæde
magnâ internecionem uſque, nec ſuperſtes
manſiſſet ex eis, illóſque Gabaonis rebelles
in munimen ipſorum adegiſſent; Tunc reverſus 21
eſt univerſus populus in caſtra ad Jeſum
in Macar, incolumis; nec *quenquam*
ex Iſraelitis læſit quiſpiam *vel* linguâ ſuâ.
Deinde dixit Jeſus, Aperite os ſpeluncæ, 22
& adducite mihi quinque reges iſtos è ſpelunca.
Et fecerunt quemadmodum dixit eis 23
Jeſus, & eduxerunt ad eum quinque reges
illos è ſpelunca, *nempè* regem Jeroſolymæ,
regem Hebron, regem Jarmuth, regem Lachis,
& regem Eglon. Cúmque eduxiſſent 24
reges illos ad Jeſum, convocavit Jeſus cunctos
principes bello exercitatos qui gradiebantur
ſecum, & ait illis, Huc adeſte, &
ponite pedes veſtros ſuper colla regum iſtorum:
& accedentes impoſuerunt pedes ſuos
collis regum illorum. Et ait illis Jeſus, 25
Ne metuatis, neque contremiſcatis; *quin*
ſtrenuè fortiterque agatis, quoniam ſic factus
eſt Dominus cunctis hoſtibus veſtris
contra quos pugnaturi eſtis. Tum demum 26
trucidavit eos Jeſus, ſuſpendítque eos in
quinq; lignis, & manſerunt ſuſpenſi in lignis
uſque ad veſperam.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فوقفت الشمس * وثبت القمر الى ان انتقم الرب من اعدائه * اليس هو مكتوب على سفر 13
المستقيم * فوقفت الشمس في وسط السماء * ولم تمل للمغيب مقام يوم كامل * ولم يكن مثل 14
ذلك اليوم ولا بعده * ان يقبل الله سوال احد في مثل ذلك اليوم * لان الله هو كان المقاتل عن
بني اسرائيل * ورجع يوسع وجميع بني اسرائيل معه الى المعسكر الى الجلجال * وهرب الخمس 15 16
ملوك واختبوا في مغارة بمقيدا * فاخبر يوسع بذلك ان قد وجد الملوك مختبيين في المغارة 17
بمقيدا * فقال يوسع * دحرجوا حجارة كبارا الى فم المغارة * ووكلوا عليها قوما يحفظونها * وانتم 18 19
لا تقفوا * واطردوا ورا اعدائكم * وبطروهم * ولا تمكنوهم ان يدخلوا الى مدينة من
مداينهم * فان الله الهكم قد اسلمهم بايديكم * فلما فرغ يوسع وبنو اسرائيل من قتلهم 20
قتلا عظيما جدا الى فنايهم * والقليلون الذين انفلتوا منهم دخلوا الى مدن الحصون *
* ورجع جميع القوم الى مقيدا بالسلامة * ما عض احد من بني اسرائيل لسانه * وقال يوسع * 21 22
افتحوا فم المغارة * واخرجوا الخمس الملوك * ملك يرسلام * وملك عسقلون * وملك حبرام *
وملك يرموت * وملك لاخيس * وكان عند اخراجهم هاولاء الملوك الى يوسع * استدعى 24
يوسع بجميع بني اسرائيل * وقال لامراء رجال الحرب الذين ساروا معه * اجعلوا ارجلكم على
رقاب هاولاء الملوك * فتقدموا وجعلوا ارجلهم على رقابهم * وقال لهم يوسع * لا تخشوا ولا 25
تذعروا * استدوا وتقووا * فان هكذا يفعل الله بجميع اعدائكم الذين انتم تحاربوهم *
* وقتلهم يوسع بعد ذلك واماتهم * وصلبهم على خمس عيدان * وكانوا مصلوبين على 26
الخشب الى وقت المساء *

Subſtititque ſol, manſitq; luna quoad ultus eſt Dominus ab hoſtibus ſuis. Nónne 13
hoc ſcriptum eſt in libro Recti? Subſtitit ergò ſol in medio cœlo, nec deflexit
ad Occaſum, ſpatio diei integri. Et non 14
fuit ſimilis illi diei, nec erit *poſt ipſũ, ut*
admittat Deus petitionem cujuſpiam, ut
illo die; quia Deus ipſe bellabat pro filiis
Iſrael. Deinde reverſus eſt Joſue & omnes 15
filii Iſrael cum eo ad caſtra in Galgal. Fugerunt autem hi quinque reges, et 16
abdidêre ſe in quadã ſpelunca in Makeda. Nuntiatúmque fuit id Joſue, reper- 17
tos nimirum eſſe reges deliteſcentes in ſpelunca in Makeda, Dixitque Joſue, Ob- 18
volvite lapides magnos ori ſpeluncæ, &
præficite ei quoſdam ad cuſtodiendam illam: Vos autem ne conſiſtite, ſed inſe- 19
quimini hoſtes veſtros, poſtremos quoſque
eorum cædite, nec facultatem eis præbete
ingrediendi ullam urbem ex urbibus ſuis;
quoniam Deus, Deus veſter jam tradidit
eos in manus veſtras. Cùm itaque abſol- 20
viſſent Joſue & filii Iſraelis interficere
eos cæde magnâ valdè uſque ad internecionem, & pauci qui effugerant ab eis, ſe
recepiſſent in urbes munitas, Totus et- 21
iam populus rediiſſet in Makedam incolumis, ita ut *nemo ex Iſraelitis linguam*
ſuam momordiſſet; Tum dixit Joſue, 22
Aperite os ſpeluncæ, & educite quinque
reges illos, nempe *regem Jeruſalem, regem Aſcalon, regem Habram, regem Jar-*
muth, & regem Lachis. Et fuit cùm 24
eduxiſſent reges iſtos ad Joſue, convocatis Joſue cunctis Iſraelitis, dixit ad
duces virorum bellatorum, qui cum eo
abierant, Ponite pedes veſtros ſuper colla regum iſtorum: qui accedentes poſue-
runt pedes ſuper colla eorum. Tum di- 25
xit ad eos Joſue, Ne timeatis, nevè trepidetis, imò *vires animóſque ſumite;*
nam ſic facturus eſt Deus cunctis hoſtibus veſtris quos oppugnaturi eſtis. In- 26
terfecitque eos Joſue poſteà, & morte affecit, ſuſpenditque de quinque lignis;
manſerúntque ſuſpenſi de lignis uſque
ad tempus veſpertinum.

ספר יהושע : י

eos fecerũt deſcẽdere &,Iehoſuah præcepit ,ſolem ingredi tempore in fu't Et
27 ויהי לעת בוא השמש צוה יהושע וירידום
.ibi latitarant quo ,ſpeluncam in eos projecerunt & ,lignis deſuper
מעל העצים וישלכם אל־המערה אשר נחבאו־שם
.hujus diei corpus ad uſq; ,ſpeluncæ os ſuper ingentes lapides poſuerunt &
וישמו אבנים גדלות על־פי המערה עד־עצם היום הזה׃
,gladii os ad eam percuſſit & ,ipſa die Jehoſuah cepit Macchedah Et
28 ואת־מקדה לכד יהושע ביום ההוא ויכה לפי־חרב
non ;ea in quæ animam omnem & ,ipſos occidit ejus regem &
ואת־מלכה החרם אותם ואת־כל־הנפש אשר־בה לא
fecit quemadmodum ,Macchedah regi fecitque :ſuperſtitem reliquit
השאיר שריד ויעש למלך מקדה כאשר עשה
eo cum Iſrael omnis & ,Jehoſuah tranſivit Et .Jericho regi
29 למלך יריחו׃ ויעבר יהושע וכל־ישראל עמו
Dominus Deditque .Libnah cum pugnavit & ,Libnah in Macchedah de
30 ממקדה לבנה וילחם עם־לבנה׃ ויתן יהוה
,gladii os ad eam percuſſit Et.ejus regem & ,Iſrael manu in eam etiam
גם־אותה ביד ישראל ואת־מלכה ויכה לפי־חרב
fecit &:ſuperſtitem ea in reliquit non :ea in quæ animam omnem &
ואת־כל־הנפש אשר־בה לא־השאיר בה שריד ויעש
,Jehoſuah tranſivit Et .Jericho regi fecit quemadmodum ,ejus regi
31 למלכה כאשר עשה למלך יריחו׃ ויעבר יהושע
eſt caſtrametatus & ,Lachis in Libnah de eo cum Iſrael omnis &
וכל־ישראל עמו מלבנה לכישה ויחן
,Iſrael manu in Lachis Dominus dedit Et .eam in pugnavit &,eã ſuper
32 עליה וילחם בה׃ ויתן יהוה את־לכיש ביד ישראל
animam omnem & ,gladii os ad eã percuſſit &,ſecunda die in eam cepit &
וילכדה ביום השני ויכה לפי־חרב ואת־כל־הנפש
aſcendit Tunc .Libnah ipſi fecit quæ omnia juxta,ea in quæ
33 אשר־בה ככל אשר־עשה ללבנה׃ אז עלה
,Iehoſuah eũ percuſſit & ,Lachis auxiliandum ad ,Ghezer rex Horam
הרם מלך גזר לעזר את־לכיש ויכהו יהושע
,Iehoſuah trãſivit Et .ſuperſtitem ei reliquit non donec,ejus populum &
34 ואת־עמו עד־בלתי השאיר־לו שריד׃ ויעבר יהושע
ſunt caſtrametati & ,Heglon in Lachis de eo cum Iſrael omnis &
וכל־ישראל עמו מלכיש עגלנה ויחנו
,ipſa die in eam Ceperuntque .eam ſuper pugnaverunt & ,eam ſuper
35 עליה וילחמו עליה׃ וילכדוה ביום ההוא
die in ea in quæ animam omnem & :gladii os ad eam percuſſerũt &
ויכוה לפי־חרב ואת כל־הנפש אשר־בה ביום
aſcendit Et .Lachis ipſi fecit quæ omnia juxta ,interfecit ipſa
36 ההוא החרים ככל אשר־עשה ללכיש׃ ויעל
pugnaverunt & :Chebron in Heglon de eo cum Iſrael omnis &,Jehoſuah
יהושע וכל־ישראל עמו מעגלונה חברונה וילחמו
& ,gladii os ad eam percuſſerunt & ,eam ceperunt Et .eam ſuper
37 עליה׃ וילכדוה ויכוה לפי־חרב ואת־
,ea in quæ animam omnem & ,ejus urbes omnes & ,ejus regem
מלכה ואת־כל־עריה ואת־כל־הנפש אשר־בה
interfecit &:Heglon ipſi fecit quæ omnia juxta,ſuperſtitẽ reliquit non
לא־השאיר שריד ככל אשר־עשה לעגלון ויחרם
,Jehoſuah eſt reverſus Et .ea in quæ animam omnem & ,eam
38 אותה ואת־כל־הנפש אשר־בה׃ וישב יהושע
,eam Cepitque .eam ſuper pugnavit & ;Debir in eo cum Iſrael omnis &
39 וכל־ישראל עמו דברה וילחם עליה׃ וילכדה
,gladii os ad eos percuſſerunt & ,ejus urbes omnes & ,ejus regem &
ואת־מלכה ואת־כל־עריה ויכום לפי־חרב
:ſuperſtitem reliquit non ;ea in quæ animam omnem interfecerunt &
ויחרימו את־כל־נפש אשר־בה לא השאיר שריד
;ejus regi & ,Debir ipſi fecit ſic ,Chebron ipſi fecit quemadmodum
כאשר עשה לחברון כן־עשה לדברה ולמלכה
.ejus regi & ,Libnah ipſi fecit quemadmodum &
וכאשר עשה ללבנה ולמלכה׃

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmq; occumberet Sol, præcepit ſociis ut deponerent eos de patibulis. Qui depoſitos projecerunt in ſpeluncam, in qua latuerant, & poſuerunt ſuper os ejus ſaxa ingentia, quæ permanent uſq; in præ- 28 ſens. Eodem quoq; die Macedam cepit Joſue, & percuſſit eam in ore gladii, regémq; illius interfecit, & omnes habitatores ejus: non dimiſit in ea ſaltem parvas reliquias. Fecítq; regi Maceda, ſicut fece- 29 rat regi Jericho. Tranſivit autem cum omni Iſrael de Maceda in Lebna, & pugnabat con- 30 tra eam: Quam tradidit Dominus cum rege ſuo in manus Iſrael: percuſſerúntq; urbem in ore gladii, & omnes habitatores ejus. Non dimiſerunt in ea ullas reliquias. Fecerúntq; regi Lebna, ſicut fece- 31 rant regi Jericho. De Lebna tranſivit in Lachis cum omni Iſrael: & exercitu per gyrum diſpoſito oppugnabat eam. 32 Tradidítq; Domin⁹ Lachis in manus Iſrael, & cepit eam die altero, atq; percuſſit in ore gladii, omnémq; animam quæ fuerat in ea, ſicut fecerat Lebna. 33 Eo tempore aſcendit Horam rex Gazer, ut auxiliaretur Lachis: quem percuſſit Joſue cum omni populo ejus uſq; ad in- 34 ternecionem. Tranſivítq; de Lachis in Eglon, & circunde- 35 dit, Atq; expugnavit eam eàdem die: percuſſítq; in ore gladii omnes animas quæ erant in ea, juxta omnia quæ fecerat 36 Lachis. Aſcendit quoq; cum omni Iſrael de Eglon in Hebron, & pugnavit contra eam: 37 Cepit eam, & percuſſit in ore gladii: regem quoq; ejus, & omnia oppida regionis illius, univerſáſq; animas quæ in ea fuerant commoratæ: non reliquit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Eglon, ſic fecit & Hebron, cuncta quæ in ea re- 38 perit conſumens gladio. Inde 39 reverſus in Dabir, Cepit eam atq; vaſtavit: regẽ quoq; ejus atq; omnia per circuitum oppida percuſſit in ore gladii: non dimiſit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Hebron & Lebna & regibus earum, ſic fecit Dabir & regi illius.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δυσμὰς, (ν) ἐνετείλατο Ἰησοῦς, ϗ (ξ) καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, ϗ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ (ο) κατεφύγοσαν ἐκεῖ, ϗ ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 28 Καὶ τὴν Μακηδὰ (π) ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ (ρ) ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἐμπνέον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ· ϗ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος ϗ διαπεφευγώς. ϗ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακηδὰ, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ 29 βασιλεῖ Ἱεριχώ. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ (σ) πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ (τ) ἐκ Μακηδὰ 30 εἰς Λεβνὰ, ϗ ἐπολιόρκει (υ) Λεβνά. Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος (φ) εἰς χεῖρας Ἰσραήλ. ϗ (χ) ἔλαβον αὐτὴν, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ· ϗ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ (ψ) διασεσωσμένος ϗ διαπεφευγώς. ϗ (ω) ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον (α) ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ. 31 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ (β) Λεβνὰ εἰς Λαχὶς, ϗ (γ) περιε- 32 κάθισεν αὐτὴν, ϗ ἐπολιόρκει αὐτήν. Καὶ παρέδωκε κύριος τὴν (δ) Λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ. ϗ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ϗ (ε) ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ (ζ) ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ὃν τρόπον (η) ἐποίησαν 33 τὴν Λεβνά. Τότε ἀνέβη (θ) Ἐλὰμ βασιλεὺς Γαζὲρ βοηθήσων τῇ (ι) Λαχίς. ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους, ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι (κ) αὐτῶν σε- 34 σωσμένον ϗ διαπεφευγότα. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ (λ) Λαχὶς εἰς Ὀδολλὰμ, ϗ περιεκάθισεν αὐτὴν ϗ 35 (μ) ἐξεπολιόρκησεν αὐτήν. Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ. ϗ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ (ν) Λα- 36 χίς. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρὼν, ϗ (ξ) περιεκάθισεν 37 αὐτήν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, (ο) ϗ πᾶν τὸ ἐμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασεσωσμένος. ὃν τρόπον ἐποίησαν (π) τὴν Ὀδολλὰμ, ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ϗ 38 ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς ϗ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς (ρ) Δαβίρ. ϗ περικαθίσαν- 39 τες αὐτὴν, Ἔλαβον αὐτὴν, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ (σ) τὰς κώμας αὐτῆς. ϗ (τ) ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, ϗ (υ) ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, ϗ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ· ϗ οὐ (φ) κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα διασεσωσμένον. ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ (χ) Χεβρὼν ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ (ψ) Δαβὶρ ϗ τῷ βασιλεῖ (ω) αὐτῆς.

Et factum eſt circiter Solis occaſum, mandavit Jeſus; & depoſuerunt eos de lignis: & projecerunt eos in ſpeluncam, in quam confugerant illuc: & advolverũt lapides ad ſpeluncã uſq; in hodiernam diem. 28 *Et ipſam Maceda ceperunt in die illa, et occiderunt eam in ore gladii, & exterminaverunt omne ſpirans quod erat in ea: & non remanſit ullus in ea ſuperſtes, & qui evaſerit. Et fecerunt regi Maceda, quemadmodùm fecerant regi Hiericho.* 29 *Et abiit Ieſus, & omnis Iſrael cum eo, de Maceda in Lebna: & oppugnabat Lebna.* 30 *Et tradidit eam Dominus in manus Iſrael. Et ceperunt eam, & regem ejus, & occiderunt eam in ore gladii, & omne ſpirans in ea: et non remanſit in ea ſuperſtes, & qui evaſerit. Et fecerunt regi ejus, quemadmodùm fecerant regi Hiericho.* 31 *Et abiit Ieſus, & omnis Iſrael cum eo, de Lebna in Lachis: et obſedit eam, & oppugnabat eam.* 32 *Et tradidit Dominus ipſam Lachis in manus Iſrael. Et cepit eam in die ſecunda; & occiderunt eam in ore gladii: et exterminârunt eam, quemadmodùm fecerant Lebna.* 33 *Tunc aſcendit Elam rex (u) Gazer auxilium laturus ipſi Lachis. Et percuſſit eum Ieſus in ore gladii* & populum ejus; *quoadusq; non remanſit de eis ſuperſtes, & qui evaſerit.* 34 *Et abiit Jeſus, & omnis Iſrael cum eo de Lachis in Odollam: & obſedit eam, & oppugnavit eam.* 35 *Et tradidit eam Dominus in manu Iſrael. Et cepit eam in die illa, & occîdit eam in ore gladii: & omne ſpirans in ea occiderunt; quemadmodùm fecerant Lachis.* 36 *Et abiit Ieſus, & omnis Iſrael cum eo (x) in Chebron, & obſedit eam.* 37 *Et percuſſit eam in ore (y) gladii, & omne ſpirans, quæcunq; erant in ea. Non fuit ſuperſtes. Quemadmodùm fecerant Odollam; exterminârunt eam, & quæcunq; erant in ea.* 38 *Et revertit Jeſus, & omnis Iſrael in Dabir.* 39 *Et obſidentes eam, Ceperunt eam; & regem ejus & oppida ejus, Et percuſſit eam in ore gladii: & exterminaverunt eam, & omne ſpirans in ea: et non reliquerunt ei quenquam ſuperſtitẽ: Quemadmodùm fecerant Chebron, & regi ejus; ſic fecerunt Dabir, & regi (z) ejus.*

MS. A. (ν) ϗ ἐνετείλατο (ξ) καθεῖλεν (ο) κατέφυγον (π) ἔλαβον (ρ) ἐξωλέθρευσαν αὐτοὺς, ϗ πᾶν ἐνπνέον (σ) πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ (τ) ἐν Μακηδὰ εἰς Λεβμνὰ, (υ) Λεβμνά. (φ) ἐν χειρὶ (χ) ἔλαβεν (ψ) οὐδὲ εἷς διασεσωσμένος (ω) ἐποίησεν (α) ἐποίησεν (β) Λαβμνὰ εἰς Λαχεὶς, (γ) περιεκάθισαν (δ) Λαχεὶς (ε) ἐφόνευσεν (ζ) ἐξωλέθρευσεν (η) ἐποίησεν τῇ Λαβμνά. (θ) Αἰλὰμ (ι) Λαχείς. (κ) αὐτῷ (λ) Λαχεὶς (μ) ἐπολιόρκει (ν) Λαχείς. (ξ) περιεκάθισαν (ο) ϗ πάντα τὰ ἐνπνέοντα ὅσα (π) τῇ Ὀδολλὰμ, ἐξωλέθρευσαν (ρ) Δαβείρ. (σ) τὰς πάσας κώμας (τ) ἐπάταξαν (υ) ἐξωλέθρευσαν (φ) κατέλιπον οὐδένα (χ) Χεβρὼν, οὕτως (ψ) Δαβεὶρ (ω) αὐτῆς, καθάπερ ἐποίησαν τῇ Λεβμνὰ ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 והוה לעדן מעל שמשא פקיד יהושע ואחיתונון מעל צליביא ורמונון למערתא דאטמרו
28 תמן ושויאו אבנין רברבן על פומא דמערתא עד כרן יומא הדין׃ וית מקדה כבש יהושע
ביומא ההוא ומחה לפתגם דחרב וית מלכה גמר יתהון וית כל נפשתא די בה לא אשאר
29 משיזיב ועבד למלכא דמקדה כמא דעבד למלכא דיריחו׃ ועבר יהושע וכל ישראל עמיה
30 ממקדה ללבנה ואגיח קרבא עם לבנה׃ ומסר יי אף יתה בידא דישראל וית מלכה ומחה
לפתגם דחרב וית כל נפשתא די בה לא אשאר בה משיזיב ועבד למלכה כמא דעבד
31 למלכא דיריחו׃ ועבר יהושע וכל־ישראל עמיה מלבנה ללכיש ושרא עלה ואגיח קרבא
32 בה׃ ומסר יי ית לכיש בידא דישראל וכבשה ביומא תנינא ומחה לפתגם דחרב וית־כל
33 נפשתא דבה ככל דעבד ללבנה׃ בכן סליק הורם מלכא דגזר למסעד ית לכיש ומחהי
34 יהושע וית עמיה עד דלא אשתאר ליה משיזיב׃ ועבר יהושע וכל ישראל עמיה מלכיש
35 לעגלון ושרו עלה ואגיחו קרבא עלה׃ וכבשוה ביומא ההוא ומחוהא לפתגם דחרב וית
36 כל נפשתא דבה ביומא ההוא גמר ככל דעבד ללכיש׃ וסליק יהושע וכל ישראל עמיה
37 מעגלון לחברון ואגיחו קרבא עלה׃ וכבשוהא ומחוהא לפתגם דחרב וית מלכה
וית כל קרוהא וית כל נפשתא דבה לא אשאר משיזיב ככל דעבד לעגלון וגמר
38 יתה וית כל נפשתא דבה׃ ותב יהושע וכל ישראל עמיה לדביר ואגיח קרבא
39 עלה׃ וכבשה וית מלכה וית כל קרוהא ומחונון לפתגם דחרב וגמירו ית כל נפשתא
די בה לא אשאר משיזיב כמא דעבד לחברון כן עבד לדביר ולמלכה וכמא דעבד
ללבנה ולמלכה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

27 Et fuit ad tempus intrare Solem, juſſit Joſue, & depoſuerunt eos de crucib⁹, & projecerunt eos in ſpeluncam in qua abſconditi fuerant ibi: & poſuerunt lapides ingentes ſuper oſtium ſpeluncæ uſq; ad articulum diei hujus. 28 Et Makedan ſubegit Joſue in die illa, & delevit eam in ore gladii, & regem ejus confecit cum eis, & omnem animam quæ in ea; non reliquit evaſionem: & fecit regi Makedæ, quemadmodum fecit regi Jericho. 29 Et tranſiit Joſue & omnis Iſrael cum eo ex Makeda in Lebnam, & iniit bellum cum Lebna. 30 Et tradidit Dñs etiam eam in manu Iſraelis, & regem ejus, & delevit eam in acie gladii, & omnem animam quæ in ea: non *reliquit* in ea *evaſionem*: & fecit regi ejus ſicut fecit regi Jericho. 31 Et tranſivit Joſue & omnis Iſrael cum eo à Lebna in Lachis, & caſtrametatus eſt contra eam, & iniit prælium in eam. 32 Et tradidit Dominus Lachis in manu Iſrael, & ſubegit eam in die ſecunda, & delevit eam in acie gladii, & omnem animam quæ in ea, juxta omnia quæ fecit Lebnæ. 33 Tunc aſcendit Horam rex Gezer ad auxiliandum Lachis: & percuſſit eum Joſue, & populum ejus uſq; quo non relicta eſt ei evaſio. 34 Et tranſivit Joſue & omnis Iſrael cum eo ex Lachis in Gheglon; & caſtrametati ſunt ſuper eam, & inierunt prælium contra eam. 35 Et ſubegerunt eam in die illo, & deleverunt eam ad verbum gladii; & omnem animam quæ in ea in die illa conſumpſit: ſicut omnia quæ fecit Lachis. 36 Et aſcendit Joſue & omnis Iſrael cum eo de Gheglon in Hebron: & inierunt prælium contra eam. 37 Et ſubegerunt eã, & deleverunt eam ad aciem gladii, & regẽm ej⁹, & omnes urbes ejus, & omnem animã quæ in ea, non reliquit evaſionem: juxta omnia quæ fecit Gheglon, & conſumpſit eam & omnem animam quæ in ea. 38 Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum eo in Debir, & iniit prœlium contra eam. 39 Et ſubegit eam, & regem ejus, & omnes urbes ejus; & deleverunt eos ad aciem gladii, & conſumpſerunt oẽm animã quæ in ea: non reliquit evaſionẽ: quemadmodũ fecit Hhebron, ſic fecit Debir, & regi ejus, & quemadmodum fecit Lebnæ, & regi ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܡܐ ܕܥܪܒ ܫܡܫܐ. ܦܩܕ ܝܫܘܥ. ܘܐܚܬܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܝܣܐ ܙܩܝܦܐ. ܘܪܡܘ 27
ܐܢܘܢ ܒܡܥܪܬܐ ܕܐܬܛܫܝܘ ܗܘܘ ܒܗ. ܘܣܡܘ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܥܠ ܦܘܡܗ ܕܡܥܪܬܐ. ܥܕܡܐ
ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܠܡܩܕ ܟܒܫ ܝܫܘܥ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܚܪܒܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܡܠܟܗ. 28
ܘܟܠܗ ܕܐܝܬ ܒܗ. ܩܛܠܘ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. ܘܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܡܩܕ. ܐܝܟܢܐ
ܕܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. * ܘܥܒܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ ܡܩܕ ܠܠܒܢܐ. 29
ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܠܒܢܐ. * ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܐܦ ܠܗ ܒܐܝܕܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܪܒܘܗ ܘܠܡܠܟܗ 30
ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܟܠܗ ܢܦܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܒܗ ܫܪܝܕܐ. ܘܥܒܕ ܝܫܘܥ
ܠܡܠܟܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. * ܘܥܒܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ 31
ܠܒܢܐ ܠܠܟܝܫ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ. ܘܥܒܕ ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܠܠܟܝܫ. ܒܐܝܕܐ 32
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܒܫܘܗ ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܘܚܪܒܘܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ
ܗܘܝ ܒܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܠܠܒܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܣܠܩ ܗܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܓܕܪ ܠܡܥܕܪܘܗ 33
ܠܠܟܝܫ. ܘܚܪܒܗ ܝܫܘܥ ܐܦ ܠܗ ܘܠܥܡܗ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܫܪܝܕܐ.
* ܘܥܒܪ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ ܠܟܝܫ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ. ܘܥܒܕ 34
ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܟܒܫܘܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܚܪܒܘܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܟܠܗ ܢܦܫܐ 35
ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܠܠܟܝܫ. * ܘܣܠܩ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ 36
ܥܓܠܘܢ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܥܒܕ ܥܡܗ ܩܪܒܐ. * ܘܟܒܫܘܗ ܘܚܪܒܘܗ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. 37
ܘܠܡܠܟܗ ܘܠܟܠܗܘܢ ܩܘܪܝܗ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܝ ܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܒܗ
ܫܪܝܕܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܚܪܒܘܗ ܘܠܟܠܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܝ ܒܗ.
* ܘܗܦܟ ܝܫܘܥ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܠܕܒܝܪ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ. * ܘܟܒܫܘܗ ܠܕܒܝܪ 38 39
ܘܠܡܠܟܗ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܩܘܪܝܗ. ܘܚܪܒܘ ܐܢܝܢ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܚܪܒܘ ܟܠܗ ܢܦܫܐ
ܕܒܗ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܕܒܝܪ
ܘܠܡܠܟܗ. ܘܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܠܠܒܢܐ ܘܠܡܠܟܗ.

27 Tempore verò occaſûs ſolis *inſtante*, juſſit Jeſus, depoſuerúntque ſuſpenſos de lignis, & projecerunt illos in ſpeluncam in qua ſe abdiderant, lapidéſque prægrandes impoſuerunt ori ſpeluncæ, in hunc uſque diem. 28 Macarem quoque ſubjugavit Jeſus eodem die, & acie gladii interfecit illam; & regem ejus, omnéſque qui erant in illa, trucidârunt, nullo ex eis ſuperſtite relicto: fecítque regi Macar quemadmodum fecerat regi Jericho. 29 Deinde tranſivit Jeſus & omnis Iſrael cum eo à Macar ad Lebna, pugnavítque contra Lebna; 30 Et eam quoque tradidit Dominus in manum Iſraelis, & peremerunt eam regémque ipſius acie gladii, unà cum univerſis animabus quæ erant in ea, nullo ſuperſtite in ea relicto: fecítque Jeſus regi ejus quemadmodum fecerat regi Jericho. 31 Tranſiit deinde Jeſus & cunctus Iſrael cum eo à Lebna in Lachis, caſtráque fixit contra eam, & oppugnavit illam. 32 Et tradidit Dominus Lachis in manum Iſraelis qui ſubigens eam die ſecundo, trucidavit eam acie gladii, & omnes animas quæ erant in ipſa, quemadmodum fecerat Lebnæ. 33 Tunc aſcendit Hermon rex Godar ad opem ferendam Lachis: at peremit eum Jeſus, tam ipſum quàm populum ejus acie gladii, nec reliquit ei ſuperſtitem. 34 Præterea tranſivit Jeſus & univerſus Iſrael cum eo de Lachis ad Eglon, & caſtra figens contra eam oppugnavit illam; 35 Eodémque die ſubjugatam interfecit acie gladii, cum omnibus animabus quæ erant in ea, quemadmodum fecerat *ipſi* Lachis. 36 Aſcendit etiam Jeſus & omnis Iſrael cum eo de Eglon ad Hebron, & oppugnavit eam; 37 Captámque peremit acie gladii, & regem ejus, omnes civitates ejus, & omnes animas quæ erant in ea, nullo in ea ſuperſtite relicto, quemadmodum fecerat Egloni: peremit *inquam* eam & cunctas animas quæ erant in ipſa. 38 Et reverſus Jeſus atque omnis Iſrael cum eo in Dobir, oppugnavit eam. 39 Subjecítque Dobir ac regem ejus, & omnia oppida ipſius, & trucidavit ea acie gladii, & peremit omnes animas quæ erant in illa, nullâ ex iis ſuperſtite relictâ: quemadmodum fecerat Hebroni, ſic fecit Dobir ac regi ejus: & quemadmodum fecerat Lebnæ & regi ejus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فلما كان عند مغيب الشمس امر يوسع * فاحدروهم من على الخشب * والقوهم الى المغار التي 27
احتبوا فيها * وجعلوا حجارة كبارا على فم المغار * الى ذات هذا اليوم بمقيدا * وفتح يوسع في 28
ذلك اليوم مقيدا * وقتلها بحد السيف وملكها واستاصلها وساير من فيها من الانفس * ولم يبق
منفلتا * وصنع بملكها كما صنع بملك اريحا * وعبر يوسع وبنوا اسرايل معه من مقيدا الى لبنا 29
وحاربوها * واسلمها الله بيد بني اسرايل وملكها * وقتلها بحد السلاح من جميع الناس الذين 30
بها * وما بقي منهم فلتا * وفعل بملكها كما فعل بملك اريحا * وجاز يوسع وبنو اسرايل معه من لبنى 31
الى لاخيسا وحاربها * واسلم الله لاخيس بيد بني اسرايل * وملكها في اليوم الثاني * وقتلها بحد السيف * 32
وجميع الانفس التي فيها * وفعل بها كما فعل بلبنا * حينيذ صعد هيرام ملك جدر لينصر لاخيس * 33
فقتله يوسع وقومه * حتى ما بقي منفلتا * وعبر يوسع وكل بني اسرايل معه من لاخيس الى 34
عجلون وحطوا عليها * وملكوها في ذلك اليوم * وقتلوها بحد السيف * وجميع الانفس الذي 35
بها * مثل ما صنع بلاخيس * وصعد يوسع وجميع بني اسرايل معه من عجلون الى حبرا 36
وحاربوها * وملكوها وقتلوا بحد السيف ملكها وضياعها وكل نفس فيها * حتى لم يبق احد * 37
مثل ما فعل بعجلون * واستاصلها * وعاد يوسع وكل بني اسرايل معه الى بني دبيرا 38
وحاربها * وملكها وساير ضياعها * وقتلوها بالسيف * واستاصلوا جميع الانفس التي بها * لم 39
يبق منفلتا * وكما صنع بحبرا * وكذلك صنع بدبيرا وبملكها * وكما صنع بلبنا وبملكها *

27 *Inſtante verò tempore occaſûs ſolis, præcepit Joſue, & depoſuerunt eos de lignis, projecerúntque in ſpeluncam in qua delituerant, & applicuerunt lapides magnos ori ſpeluncæ ad hunc uſque diem in Makeda.* 28 *Expugnavit etiam Joſue eodem die Makedam, & interfecit eam acie gladii, ac regem ejus, eamque cum univerſis animabus quæ in ea erant, extirpavit, nullo ſuperſtite relicto: fecitque regi ejus quemadmodum fecerat regi Jericho.* 29 *Deinde progreſſus Joſue & filii Iſrael cum eo de Makeda in Lebnam, oppugnârunt eam:* 30 *Et tradidit eam Deus in manum filiorum Iſrael, ac regem ejus, & peremit eam acie armorum, omnes* videlicet, *homines qui erant in ea, nullo ex his ſuperſtite relicto: fecitque regi ejus quemadmodum fecerat regi Jericho.* 31 *Progreſſus etiam Joſue & omnes filii Iſrael cum eo de Lebna ad Lachiſam, oppugnavit illam:* 32 *Tradiditque Deus Lachiſam in manum filiorum Iſrael, quã die ſecundo occupatam interfecit acie gladii, omnéſque animas quæ erant in ea: egitque cum ea quemadmodùm egerat cum Lebna.* 33 *Tunc aſcendit Hiram rex Gedar in auxilium Lachis: at occîdit eum Joſue ac populum ejus ita ut nullum relinqueret ſuperſtitem.* 34 *Deinde progreſſus eſt Joſue & omnes filii Iſrael cum eo de Lachis ad Eglom, & obſederunt eam:* 35 *Et obtinentes eam eodem die, peremerunt eam acie gladii, omnes ſcilicet animas quæ erant in ea, quemadmodum fecerat Lachiſæ.* 36 *Deinde aſcendit Joſue omnéſque filii Iſrael cum eo de Eglon ad Hibram, & oppugnârunt eam:* 37 *Ejuſque potiti interfecerunt acie gladii regẽ ejus, & oppida ejus, omnéſque animas quæ erant in ea, ita ut nemo remanſerit, quemadmodum fecerat Egloni; & extirpavit eam.* 38 *Tum reverſus Joſue & omnes filii Iſrael cum eo ad filios Dobiræ, oppugnavit eam;* 39 *Cepítque illam cum omnibus oppidis ejus, & occiderunt eam gladio, & conſumpſerunt omnes animas quæ erant in illa, nullo remanente ſuperſtite: tandem, uti fecerat Habræ, ita quoque fecit Dobiræ & regi ejus, & uti fecerat Lebnæ & regi ejus.*

planitiei & ,meridiei & ,montis terram omnem Jehoſuah percuſſit Et
40 וַיַּכֶּה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה
omne & :ſuperſtitem reliquit non,eorum reges omnes & ,effuſiones &
וְהָאֲשֵׁדוֹת וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֵת כָּל־
.Iſrael Deus Dominus præcepit quemadmodum,interfecit ſpiraculum
הַנְּשָׁמָה הֶחֱרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
terram omnem & Hazzah uſq;&,Barneah Cades à Jehoſuah eos percuſſit Et
41 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד־עַזָּה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ
eorum terram & ,iſtos reges omnes & .Ghibhon uſq; & Ghoſen
42 גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן׃ וְאֵת כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־אַרְצָם
pugnans Iſrael Deus Dominus quia :una vice Jehoſuah cepit
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אֶחָת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָם
ad eo cum Iſrael omnis & Jehoſuah eſt reverſus Et .Iſrael
43 לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־
.Ghilgal in caſtrametationem
הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃

CAP. XI. יא

,Madó regem Jobab ad miſit & ,Chaſor rex Jabin audire circa,fuit Et
1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹבָב מֶלֶךְ מָדוֹן
qui reges ad Et .Achſaph regem ad & ,Simron regem ad &
2 וְאֶל־מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ אַכְשָׁף׃ וְאֶל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
,planitie in & ,Chinneroth meridie planitie in & ,monte in aquilone ab
מִצָּפוֹן בָּהָר וּבָעֲרָבָה נֶגֶב כִּנְרוֹת וּבַשְּׁפֵלָה
,Chittæꝰ&,Emoræꝰ &,mari à &,oriẽte ab Chenahanæꝰ.mari à Dor tractibꝰ in &
3 וּבְנָפוֹת דּוֹר מִיָּם׃ הַכְּנַעֲנִי מִמִּזְרָח וּמִיָּם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי
terra in Chermon ſub Chivvæus & ;monte in Iebuſæus & Perizæus &
וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בָּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ
multꝰ populꝰ,eis cum eorũ caſtra omnia & ,ipſi ſunt egreſſi Et .Miſpah
4 הַמִּצְפָּה׃ וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם עִמָּם עַם־רָב
multus currus & ,equus & ;multitudine in maris labium ſuper quæ ,arena tanquã
כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וְסוּס וָרֶכֶב רַב־
ſũt caſtrametati &,venerũt &,iſti reges omnes convenerunt Et.valde
5 מְאֹד׃ וַיִּוָּעֲדוּ כֹּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ
ad Dominus dixit Et .Iſrael cum pugnandum ad,Merom aquas ad pariter
6 יַחְדָּו אֶל־מֵי מֵרוֹם לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
ego hoc tempus circiter cras quia:eorum faciebus à timeas Ne :Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־מָחָר כָּעֵת הַזֹּאת אָנֹכִי
,ſubnervabis eorum equos :Iſrael facies ad occiſos iſtos omnes dans
נֹתֵן אֶת־כֻּלָּם חֲלָלִים לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר
populꝰ omnis &,Jehoſuah venit Et.igni in combures eorum currus &
7 וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם
ceciderunt & ,repente Merom aquas ſuper eos ſuper eo cum belli
הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם עַל־מֵי מֵרוֹם פִּתְאֹם וַיִּפְּלוּ
eos percuſſerunt & ,Iſrael manu in Dominus eos dedit Et .eos in
8 בָּהֶם׃ וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם
,aquarum combuſtiones uſque & ,magnam Sidon ad uſq; eos ſunt perſecuti &
וַיִּרְדְּפוּם עַד־צִידוֹן רַבָּה וְעַד מִשְׂרְפוֹת מַיִם
non donec ,eos percuſſerunt & ,orientem ad Miſpah campum ad uſque &
וְעַד־בִּקְעַת מִצְפֶּה מִזְרָחָה וַיַּכֻּם עַד־בִּלְתִּי
quemadmodum Jehoſuah eis fecit Et .ſuperſtitem eis reliquit
9 הִשְׁאִיר־לָהֶם שָׂרִיד׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר
& ,ſubnervavit eorum equos ,Dominus ei dixerat
אָמַר־לוֹ יְהוָה אֶת־סוּסֵיהֶם עִקֵּר וְאֶת־
,ipſo tempore in Jehoſuah eſt reverſus Et .igni in combuſſit eorum currus
10 מַרְכְּבֹתֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא
Chazor quia :gladio in percuſſit ejus regem & ,Chaſor cepit &
וַיִּלְכֹּד אֶת־חָצוֹר וְאֶת־מַלְכָּהּ הִכָּה בֶחָרֶב כִּי־חָצוֹר
percuſſerunt Et .iſtorum regnorum omnium caput ipſa facies ad
11 לְפָנִים הִיא רֹאשׁ כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה׃ וַיַּכּוּ
:interficiendo gladii os ad ea in quæ animam omnem
אֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לְפִי־חֶרֶב הַחֲרֵם
.igni in combuſſit Chaſor & ,ſpiraculum omne remanſit non
לֹא נוֹתַר כָּל־נְשָׁמָה וְאֶת־חָצוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ׃

Verſio VUL. LAT.

40 Percuſſit itaq; Joſue omnẽ terram montanã & meridianam
atq; campeſtrem, & Aſedoth,
cum regibus ſuis: non dimiſit
in ea ullas reliquias, ſed omne
quod ſpirare poterat interfecit,
ſicut præceperat ei Dñs
41 Deꝰ Iſrael, A Cadesbarne uſq;
Gazam. Omnem terrã Goſen
42 uſq; Gabaon, Univerſóſq; reges,
& regiones eorũ, uno impetu
cepit atq; vaſtavit: Dñs
enim Deus Iſrael pugnavit pro
43 eo. Reverſúſq; eſt cum omni
Iſrael ad locum caſtrorum in
Galgala.

CAP. XI.

1 Quæ cùm audiſſet Jabin rex
Aſor, miſit ad Jobab regem
Madon, & ad regem Semeron,
2 atq; ad regem Achſaph: Ad
reges quoq; Aquilonis, qui habitabant
in montanis et in planitie
contra Meridiem Ceneroth,
in campeſtribꝰ quoq; &
in regionibus Dor juxta mare:
3 Chananæũ quoq; ab Oriente
& Occidente, & Amorrhæũ
atq; Hethæum ac Pherezæũ &
Jebuſæum in montanis: Hevæũ
quoq; qui habitabat ad radices
4 Hermon in terra Maſpha. Egreſſíq;
ſunt omnes cũ turmis
ſuis, populꝰ multꝰ nimis ſicut
arena quæ eſt in littore maris,
equi quoq; & currus immenſæ
5 multitudinis. Convenerúntq;
omnes reges iſti in unũ ad Aquas
Merom, ut pugnarent cõtra
6 Iſrael. Dixitq; Dñs ad Joſue,
Ne timeas eos: cras enim
hâc eâdem horâ ego tradam
omnes iſtos vulnerandos in
conſpectu Iſrael: equos eorum
ſubnervabis, & currus igne
7 combures. Venitq; Joſue, &
omnis exercitus cũ eo, adverſùs
illos ad Aquas Merom
ſubitò, & irruerunt ſuper eos,
8 Tradidítq; illos Dñs in manus
Iſrael. Qui percuſſerunt eos, et
perſecuti ſunt uſq; ad Sidonẽ
magnã, et Aquas Maſerephoth,
campúmq; Maſphe, qui eſt ad
Orientalem illius partem. Ita
percuſſit omnes, ut nullas dimitteret
9 ex eis reliquias. Fecítq;
ſicut præceperat ei Dñs:
equos eorum ſubnervavit, currúſq;
10 combuſſit igni. Reverſúſq;
ſtatim cepit Aſor: & regem
ejus percuſſit gladio. Aſor
enim antiquitùs inter omnia
regna hæc principatũ tenebat.
11 Percuſſítq; omnes animas, quæ
ibidem morabantur: non dimiſit
in ea ullas reliquias, ſed
uſq; ad internecionẽ univerſa
vaſtavit, ipſámq; urbem peremit
incendio.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

40 Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς,
καὶ τὴν Ναγὲβ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν Ἀσηδὼθ, καὶ
τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς. οὐ (α) κατέλιπον αὐτῶν
σεσωσμένον· καὶ πᾶν (β) ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλόθρευσεν,
ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ
41 θεὸς (γ) Ἰσραὴλ, Ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ ἕως
42 Γάζης πᾶσαν (δ) τὴν Γοσὸμ ἕως τῆς Γαβαών. Καὶ
πάντας τοὺς (ε) βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν
ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύριος ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραήλ.

Et percuſſit Ieſꝰ omnẽ terrã mõtanæ, & ipſam Nageb, & campeſtrẽ,
et Aſedoth, et reges ejus. Nã
reliquerũt ex eis ſuperſtitẽ: et omne
ſpirans vitæ exterminavit;
quemadmodũ mandavit Dominꝰ 40
Deꝰ Iſrael, (aa) A Cades Barne 41
uſq; Gazã, omnẽ Goſom uſq; Gabaon.
Et omnes reges eorũ, et terrã 42
eorũ percuſſit Ieſus uno tempore:
quoniã Dominꝰ Deꝰ Iſrael
ſimul pugnabat cum (bb) Iſrael.

MS.A. (α) κατέλειπαν ἐν αὐτῇ διασεσωσμένον· (β) ἐνπνέον ἐξ αὐτῆς ἐξωλέθρευσαν,
(γ) Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, Ἀπὸ Κάδης (δ) τὴν γῆν
Γοσὸμ (ε) βασιλεῖς αὐτοῦ τοὺς κατὰ τὴν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι
κύριος συνεπολέμει

Κεφ. ια'.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν (α) Ἰαβὶς βασιλεὺς Ἀσὼρ,
ἀπέστειλε πρὸς Ἰωβὰβ βασιλέα (β) Μαρὼν, καὶ
πρὸς βασιλέα (γ) Συμοὼν, καὶ πρὸς βασιλέα
2 (δ) Ἀζὶφ, Καὶ πρὸς (ε) βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα
τὴν μεγάλην, εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς (ζ) τὴν Ἀραβὰ
ἀπέναντι (η) Κενερὼθ, καὶ εἰς τὸ πεδίον,
3 καὶ εἰς (θ) Φεναεδδὼρ, Καὶ εἰς τοὺς παραλίους
Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς τοὺς παραλίους
Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ Φερεζαίους,
καὶ Ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ τοὺς (ι)
Εὐαίους, καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀερμὼν (κ) εἰς γῆν
4 Μασσύμα. Καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς
αὐτῶν μετ᾽ αὐτῶν, ὥσπερ ἡ (λ) ἄμμος τῆς θαλάσσης
τῷ πλήθει, καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ σφόδρα.
5 Καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς (μ)
αὐτοὶ καὶ παρεγένοντο (ν) ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ παρενέβαλον
(ξ) ἐπὶ τοῦ ὕδατος (ο) Μαρὼν πολεμῆσαι
6 τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν,
Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι
(π) αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι
(ρ) τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ.
τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἅρματα
7 αὐτῶν (σ) κατακαύσεις ἐν πυρί. Καὶ ἦλθεν
Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ἐπ᾽
αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ (τ) Μαρὼν ἐξάπινα· καὶ (υ)
8 ἐπέπεσον ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ. Καὶ παρέδωκεν
αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους Ἰσραὴλ, καὶ
κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον (φ) ἕως Σιδῶνος
τῆς μεγάλης, καὶ ἕως (χ) Μασερὼν, καὶ ἕως τῶν πεδίων
(ψ) Μασσὼχ κατ᾽ (ω) ἀνατολάς· καὶ κατέκοψαν
αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν
9 διασεσωσμένον. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς,
(α) ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος·
τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν, καὶ τὰ ἅρματα
10 αὐτῶν ἐνέπρησε (β) πυρί. Καὶ (γ) ἐπεστράφη
Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ κατελάβετο
Ἀσὼρ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· (δ) ἦν δὲ Ἀσὼρ
τὸ πρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν
11 τούτων. Καὶ (ε) ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν
αὐτῇ (ζ) ἐν ξίφει, καὶ ἐξωλόθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν
αὐτῇ ἐμπνέον. καὶ τὴν Ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

CAP. XI.

Ut autem audivit Jabin rex 1
Aſor, miſit ad Jobab regẽ (a) Maron,
& ad regem (b) Symoon, &
ad regem Aziph, Et ad reges, qui 2
ad Sidonem magnã, in montana,
& in Araba è regione Ceneroth,
& in campum, et in Phenaeddor,
Et ad maritimos Chananæos ab Oriente, 3
et ad maritimos Amorrhæos,
& Chettæos, & Pherezæos, et
Iebuſæos qui in monte, et Euæos,
(c) & qui ſub Aermon in terra
Maſſyma. Et exierunt ipſi, & 4
reges eorum cum ipſis, (d) ſicut
arena (e) maris multitudine; et equi,
et currꝰ multi valdé. Et convenerunt 5
omnes reges (f) ipſi, &
coiverunt in idipſum: & caſtrametati
ſunt ſuper aquam Maron
ad debellandum Iſrael. Et dixit 6
Dominus ad Ieſum; Ne timeas à
facie eorũ, quia cras hâc ipſâ horâ
ego trado (g) fugatos eos ante
Iſrael. Equos eorum ſubnervabis,
et currus eorũ combures in igni.
Et venit Ieſus, & omnis populus 7
bellator ſuper eos ad aquam Maron
repentè: & irruerunt ſuper eos
in montana. Et tradidit eos Dominus 8
ſubjugatos Iſrael. Et cædentes
eos perſequuti (h) ſunt uſq;
Sidonem magnam, & uſque (i)
Maſeron, & uſque ad campos
Maſſoch ad Orientem: & trucidaverunt
eos, donec non remanſit
ex eis ſuperſtes. Et fecit eis Ieſus, 9
quemadmodùm mandavit ei Dominus.
Equos eorum ſubnervavit,
& currus eorum incendit igni. Et 10
reverſus eſt Ieſus in tempore illo:
& cepit Aſor, & regem ejus. Erat
autem Aſor anteà princeps omnium
regnorum horum. Et occiderunt 11
omne ſpirans in ea in
gladio: & exterminârunt omnes:
& non remanſit in ea ſpirans. Et
ipſam Aſor incenderunt in igni.

MS.A (α) Ἰαβεὶς (β) Μαδὼν, (γ) Σομερὼν, (δ) Ἀχὶφ, (ε) τοὺς βασιλεῖς
τοὺς (ζ) τὴν Ῥαβὰθ (η) Χενερεθὶ, (θ) Ναφεθδὼρ, (ι) Εὐαίους τοὺς (κ) εἰς τὴν
Μασσηφάθ. (λ) ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης (μ) οὗτοι (ν) πρὸς αὐτὸν,
καὶ (ξ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ (ο) Μερρὼν (π) αὔριον τὴν ὥραν ταύτην ἐγὼ (ρ)
αὐτοὺς τετροπωμένους ἐναντίον ὑμῶν Ἰσραήλ. (σ) κατακαύσεις πυρί. (τ) Μαρρὼν
(υ) ἔπεσον αὐτοῖς ἐν (φ) αὐτοὺς ἕως (χ) Μασρεφὼθ Μαεὶμ, (ψ) Μασσηφὰ (ω) ἀνατολάς·
κατέκοψεν (α) καθότι ἐνετείλατο (β) ἐν πυρί. (γ) ἐπέστρεψεν (δ) ὅτι
Ἀσὼρ ἦν (ε) ἀπέκτεινεν (ζ) ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλέθρευσεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

40 וּמְחָא יְהוֹשֻׁעַ יָת כָּל אַרְעָא טוּרָא וְדָרוֹמָא וּשְׁפֵלְתָּא וּמַשְׁפַּךְ מְרְמָתָא וְיָת כָּל מַלְכֵיהוֹן לָא
41 אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב וְיָת כָּל נִשְׁמָא גְּמַר כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל : וּמְחָנוּן יְהוֹשֻׁעַ מֵרְקַם
42 גֵּיאָה וְעַד עַזָּה וְיָת כָּל אֲרַע גּוֹשֶׁן וְעַד גִּבְעוֹן : וְיָת כָּל מַלְכַיָּא הָאִלֵּין וְיָת אַרְעֲהוֹן כְּבַשׁ
43 יְהוֹשֻׁעַ בְּזִמְנָא חֲדָא אֲרֵי יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּמֵימְרֵיהּ אַגִּיחַ קְרָבָא לְיִשְׂרָאֵל : וְתָב יְהוֹשֻׁעַ

יא

וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגְּלָא :
1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע יָבִין מַלְכָּא דְּחָצוֹר וּשְׁלַח לְוָת יוֹבָב מַלְכָּא דְּמָדוֹן וּלְוָת מַלְכָּא דְּשִׁמְרוֹן
2 וּלְוָת מַלְכָּא דְּאַכְשָׁף : וּלְוָת מַלְכַיָּא דְּמִצְּפוּנָא בְּטוּרָא וּבְמֵישְׁרָא דָּרוֹם גִּינוֹסַר וּבִשְׁפֵלְתָּא
3 וּבְפַלְכֵי דוֹר מַעַרְבָא : כְּנַעֲנָאָה מִמַּדִּנְחָא וּמִמַּעַרְבָא וֶאֱמוֹרָאָה וְחִתָּאָה וּפְרִיזָאָה וִיבוּסָאָה
4 בְּטוּרָא וְחִוָּאָה בִּשְׁפוּלֵי חֶרְמוֹן בַּאֲרַע מִצְפַּיָּא : וּנְפַקוּ אִנּוּן וְכָל מַשְׁרְיָתְהוֹן עִמְּהוֹן עַם
5 סַגִּי כְּחָלָא דְּעַל כֵּיף יַמָּא לִסְגֵי וְסוּסָון וּרְתִיכִין סַגִּי לַחֲדָא : וְאִזְדַּמַּנוּ כָּל מַלְכַיָּא הָאִלֵּין
6 וַאֲתוֹ וּשְׁרוֹ כַּחֲדָא עַל מֵי מֵרוֹם לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל : וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחַל
מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי מְחַר כְּעִדָּנָא הָדֵין אֲנָא מְסַר יָת כּוּלְּהוֹן קְטִילִין קֳדָם יִשְׂרָאֵל יָת
7 סוּסָוָתְהוֹן תְּעַקַּר וְיָת רְתִיכֵיהוֹן תּוֹקֵיד בְּנוּרָא : וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא עָבְדֵי קְרָבָא עִמֵּיהּ
8 עֲלֵיהוֹן וְאִינּוּן שָׁרָן עַל מֵי מֵרוֹם בִּתְכֵיף וּנְפַלוּ בְּהוֹן : וּמַסְרִינוּן יְיָ בִּידָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן
וּרְדָפוּנוּן עַד צִידוֹן רַבְּתָא וְעַד חַרְצֵי מַיָּא וְעַד בִּקְעַת מִצְפַּיָּא מַדִּינְחָא וּמְחוֹנוּן עַד דְּלָא
9 אִשְׁתְּאַר לְהוֹן מְשֵׁיזֵיב : וַעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דַּאֲמַר לֵיהּ יְיָ יָת סוּסָוָתְהוֹן עַקַּר וְיָת
10 רְתִיכֵיהוֹן אוֹקֵיד בְּנוּרָא : וְתָב יְהוֹשֻׁעַ בְּעִדָּנָא הַהִיא וּכְבַשׁ יָת חָצוֹר וְיָת מַלְכַּהּ קְטַל בְּחַרְבָּא
11 אֲרֵי חָצוֹר מִלְּקַדְמִין הִיא רֵישׁ כָּל מַלְכְוָתָא הָאִלֵּין : וּמְחוֹ יָת כָּל נַפְשָׁתָא דִּי בַהּ לְפִתְגַם
דְּחָרֶב גְּמִירָא לָא אַשְׁאַר כָּל נִשְׁמָא וְיָת חָצוֹר אוֹקֵיד בְּנוּרָא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et delevit Joſue *omnem terram* montis, & meridiei, & planiciei, & deſuſionis 40
ex altitudine, & omnes reges eorum, non reliquit evaſionem; &
omnem animam conſumpſit; quemadmodũ juſſit Dñs Deus Iſrael. Et delevit 41
eos Joſue à Rekam Geah & uſq; ad Ghazam, & omnem terram Goſſen,
& uſq; ad Gibghon. Et omnes reges hos & terram eorum ſubegit Joſue 42
tempore uno; quoniam Dominus Deus Iſraelis *verbo ſuo* inivit bellum
Iſraeli. Et reverſus eſt Joſue & omnis Iſrael cum eo ad caſtra in Gilgal. 43

CAP. XI.

Et fuit cum audivit Jabin rex Hhaſzor, & miſit ad Jobab regẽ Madon, & 1
ad regem Simeron, & ad regem Achſaph. Et ad reges qui ad Septentrionẽ, 2
in monte, & in planicie meridiei Genozzar, & in depreſſione, & in regionibus
Dor Occidentis. Et Chenaghanæũ ab Oriente & ab Occidente, & 3
Emorræum, & Hhethæum, & Pherizæum, & Jebuſæum in monte, & Hhivæum
in depreſſionibus Hhermon in terra Miſzpaia. Et egreſſi ſunt ipſi & 4
omnes exercitus eorum cum eis, populus multus ſicut arena quæ ſuper littus
maris in multitudine: & equi & currus multi nimis. Et parati ſunt omnes 5
reges hi, & venerunt & caſtrametati ſunt ſimul contra aquas Meron ad ineundum
prœlium cum Iſrael. Et dixit Dominus ad Joſue: Ne timeas à 6
facie eorum: nam cras in tempore hoc ego tradam omnes eos occiſos ante
Iſrael: equos eorum ſubnervabis, & currus eorum incendes in igne. Et 7
ivit Joſue et omnis populus facientium bellum cum eo *adverſus* eos: et illi
poſiti contra aquas Meron in improviſo, et ruerũt in eos. Et tradidit eos Dñs 8
in manum Iſrael, et deleverunt eos, et perſecuti ſunt eos uſq; ad Szidon
magnam, et uſq; ad Salinas aquarum, et uſq; ad campum Mizpaia Orientalem,
et deleverunt eos quoad non relicta eſt illis evaſio. Et fecit eis Joſue 9
ſicut dixerat illi Deus: equos eorum ſubnervavit, et currus eorum incendit
in igne. Et rediit Joſue in tempore illo, et ſubegit Hhaſzor, et regem 10
ejus confecit ad verbum gladii: nam Hhaſzor ab initio ipſa caput omnium
regnorum illorum. Et deleverunt omnem animam quæ in ea, in ore gladii 11
conſumptionis: non reliquit omnem anhelitũ, & Hhaſzor incendit in igne.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

40 * ܘܡܚܐ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܠܛܘܪܐ ܘܠܬܝܡܢܐ. ܘܠܡܫܩܝܬܐ. ܘܠܐܫܕܘܕ. ܘܠܟܠܗܘܢ
ܡܠܟܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܗܘܢ ܚܪܒ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ
41 ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ ܡܢ ܪܩܡ ܕܓܐܝܐ. ܠܥܕܡܐ ܠܥܙܐ. ܘܠܟܠܗ ܐܪܥܐ
42 ܕܓܫܢ. ܘܠܥܕܡܐ ܠܓܒܥܘܢ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܪܥܬܗܘܢ.. ܟܒܫ ܝܫܘܥ
ܒܙܒܢܐ ܚܕ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܗ ܗܘܐ. ܘܗܘ ܐܬܟܬܫ ܚܠܦ ܐܝܣܪܐܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

1 * ܘܟܕ ܫܡܥ ܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܚܨܘܪ.. ܫܕܪ ܠܘܬ ܝܘܒܒ ܡܠܟܐ
2 ܕܡܪܘܢ. ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܫܡܪܘܢ. ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܟܫܦ. * ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܓܪܒܝܐ ܕܒܛܘܪܐ.
ܘܒܬܝܡܢܐ ܘܒܡܫܩܝܬܐ ܕܟܢܪܬ. ܘܒܦܩܥܬܗ. ܘܒܢܦܬܕܘܪ ܕܡܢ ܡܥܪܒܐ.
3 * ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܡܢ ܡܕܢܚܐ ܘܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܠܐܡܘܪܝܐ ܘܠܚܬܝܐ. ܘܠܦܪܙܝܐ ܘܠܝܒܘܣܝܐ. ܕܒܛܘܪܐ.
4 ܘܠܚܘܝܐ ܕܬܚܝܬ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܕܒܐܪܥܐ ܕܡܨܦܝܐ. * ܘܢܦܩܘ ܗܢܘܢ ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ
5 ܥܡܗܘܢ. ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬܗ ܕܝܡܐ. ܘܪܟܫܐ ܘܡܪܟܒܬܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܐܬܘܥܕܘ
ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ.. ܘܫܪܘ ܐܟܚܕܐ ܥܠ ܡܝܐ ܕܡܪܘܢ. ܘܐܬܛܝܒܘ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ
6 ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܚܪ ܒܗܕܐ ܫܥܬܐ. ܐܢܐ
ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ. ܟܕ ܚܪܝܒܝܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܪܟܫܗܘܢ. ܬܥܩܪ. ܘܡܪܟܒܬܗܘܢ.
7 ܬܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܬܐ ܝܫܘܥ ܥܠ ܡܝܐ ܕܡܪܘܢ ܡܢ ܫܠܝܐ. ܗܘ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ.
8 ܕܥܡܗ ܗܘܘ. ܘܢܦܠܘ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ.
ܘܪܕܦܘ ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܨܝܕܢ ܪܒܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܫܪܦܘܬ ܡܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܦܩܥܬܐ
9 ܕܡܨܦܝܐ ܕܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗܘܢ ܫܪܝܕܐ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ.
10 ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܪܟܫܗܘܢ ܥܩܪ. ܘܡܪܟܒܬܗܘܢ. ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. * ܘܗܦܟ ܝܫܘܥ ܒܙܒܢܐ
ܗܘ. ܘܟܒܫ ܠܚܨܘܪ. ܘܠܡܠܟܗ. ܩܛܠ ܒܣܝܦܐ. ܡܛܠ ܕܩܕܡܝܬ ܚܨܘܪ ܗܘܬ ܪܫܗܝܢ
11 ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܠܝܢ. * ܘܡܚܘ ܟܠܗ ܢܦܫܐ ܕܒܗ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗ ܢܫܡܬܐ. ܘܠܚܨܘܪ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ.

Deniq; peremit Jeſus univerſam terrã illam, 40
montem, & plagam Auſtralem, & planitiem,
atq; Aſdod, omnéſq; reges eorum, nec reliquit
ex eis ſuperſtitem: interfecit etiam omnem ex-
ercitum eorũ, quemadmodum præceperat ei
Dñs Deus Iſraelis. Interfecit autem eos Jeſus 41
de Recem ſuperbi uſq; ad Aza; totam quoque
terram Geſan uſq; ad Gabaon. Omnes autem 42
reges iſtos ac regiones eorũ ſubegit Jeſus eo-
dem tempore, eò quòd Dñs Deus Iſraelis eſ-
ſet cum eo, ipſéq; bellum gereret pro Iſraele.

CAP. XI.

Cum *hæc* audîſſet Nabin rex Haſor, miſit 1
ad Jobab regem Maron, & ad regem Somrin,
et ad regem Achſaph, Et ad reges ab Aquilone 2
ſibi conterminos, tam qui in monte quàm in
Auſtro, & in planitie Chenarath ejúſq; cam-
pis, & in Nephethdor quæ *ſita* eſt ab Occi-
dente, *degebant*, Et ad Chananæos qui erant 3
ab Oriente & Occidente, & Amorrhæos, &
Hethæos, & Pherezæos, & Jebuſæos qui erant
in monte, & ad Hevæos qui erant infra mon-
tem Hermon ſitũ in terra ſpecularum. Egreſ- 4
ſique ſunt iſti & univerſa caſtra eorum cum
ipſis, plurimi velut arena quæ eſt in litore
maris, & equi & carrucæ maximâ copiâ: Et 5
condicentes locum omnes hi reges, caſtrame-
tati ſunt ſimul apud aquas Maron, ſeſéq; pa-
rârunt ad bellum gerendum cum Iſraele. Et 6
ait Dñs ad Jeſum, Ne metuas ab illis, quoniam
cras juxta hoc tempꝰ redditurꝰ ſum eos omnes
confoſſos corã filiis Iſrael, equos eorum con-
ſumam, & carrucas eorũ igni comburam. Ve- 7
nit itaq; Jeſus ad aquas Maron ex improviſo,
ipſe & omnis populꝰ belligerantiũ qui erant
cum eo, irruitq; in eos. Et tradidit eos Dñs in 8
manum Iſraelis, & peremerunt eos, & perſe-
cuti ſunt eos uſq; Sidonem magnam, & uſque
ad locum confluxûs aquarum, & uſque ad pla-
nitiem Maſphiæ quæ eſt ad Orientẽ; pereme-
runt inquam eos, nec ullum reliquêre ſuper-
ſtitẽ. Fecítq; eis Jeſus quẽadmodũ dixerat illi 9
Dñs; equos eorũ conſumpſit, & carrucas eorũ
igne combuſſit. Et reverſus Jeſus eo tempore, 10
ſubegit Haſor et regem ejus gladio confodit.
(Haſor enim fuerat olim caput regnorum
iſtorum) Omnibúſq; animabus quæ erant in 11
ea acie gladii peremptis, nec ullâ ex eis aurâ
ſpirante relictâ, Haſorem igne ſuccendit.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

40 * وقتل يوسع جميع اهل الارض * الجبل * والسهل * والجنوب * والمصبات * وجميع ملوكهم * وما ابقي
41 منفلتا * وجميع النسيم اهلكهم كما كان امر الله اله اسرايل * وقتلهم يوسع من برية الرقيم الي
42 غزه · وجميع ارض جوسر الي جبعون * وساير هولاء الملوك وارضهم ملك يوسع في دفعة واحدة *
43 لان الله حارب عن بني اسرايل * وعاد يوسع وجميع بني اسرايل الي العسكر الي الجلجال *

* الفصل الحادي عشر *

1 وكان عند سماع نابين ملك قيسارية * ارسل الي يوباب ملك
2 ميرون والي ملك سمرون * والي ملك احساف * والي ملك الموصل * وساير الملوك الذين في الشمال
3 في الجبل * وفي ناحية نافوت دور الغرب * والي الكنعانيين شرقا وغربا * والاموري * والحثي * والفرزي *
4 واليبوسي في الجبل * والحوي تحت حرمون في ارض المشرفة * فخرجوا هم وعساكرهم معهم في
5 خلق كثير مثل الرمل الذي على البحر كثرة * وخيل وركبان كثير جدا * واتفق جميع
6 الملوك * وجاوا جميعا على مياه ميروم لمحاربة بني اسرايل * فقال الله ليوسع * لا تخف منهم * فان في
غد مثل هذا الوقت انا جاعل جميعهم صرعا امام بني اسرايل * خيلهم عرقب وجميع
7 مراكبهم احرق بالنار * فجاء يوسع وساير رجال الحرب الي مياه ميروم غفلة * واوقعوا بهم
8 السيف * فاسلمهم الله بيد بني اسرايل * وقتلوهم وطردوهم الي صيدون الكبير * والي حماة
9 الماء * والي بقعة المشرفة شرقا * وقتلوهم حتي لم يبق منهم واحد * وصنع بهم يوسع كما قال
10 الله * خيلهم عرقب * ومراكبهم احرق بالنار * وعاد يوسع في ذلك الوقت * وفتح قيسارية *
11 وقتل ملكها بالسيف * لان قيسارية قديما هي اول هذه المملكات * وقتل كل نفس فيها
بالسيف استيصالا * ولم يبق فيها نسمة * واحرقها بالنار *

Trucidavit ergò Joſue cunctos hujus ter- 40
ræ habitatores, montis nimirum ac plani-
tiei, et Meridiei, atque oſtiorum fluminũ,
necnon reges eorum, nullo relicto ſuper-
ſtite: omne enim animatum conſumpſit,
quemadmodum præceperat Deus, Deus Iſ-
raelis. Trucidavit autem illos Joſue à 41
deſerto Racim ad Gazam uſque; totámq;
terram Goſer ad Gabaon uſque. Omnes 42
autem reges iſtos, et terram eorum cepit
Joſue ſimul ac ſemel, quia Deus pugna-
bat pro filiis Iſrael. Tum demum rever- 43
ſus eſt Joſue omnéſque filii Iſrael in ca-
ſtra ad Galgal.

CAP. XI.

Quæ cùm audîſſet Nabin rex Cæſa- 1
reæ, miſit ad Jobal regem Miron, et
ad regem Semron, & ad regem Achſaph,
et ad regem Mauſel, Omnéſq; reges qui 2
erant ad Aquilonem in monte, et in tractu
Naphoth-dor Occidentali, Et ad Chana- 3
næos ab Oriente et Occidente, & Amor-
rhæum, & Hethæum, & Pherezæum, &
Jebuſæum in monte degentem, et Hevæ-
um infra Hermon in regione ſublimiore:
Et prodierunt ipſi & eorum copiæ ſecum, 4
cum turba plurima, arenæ quæ ſecus mare
eſt, numero comparandâ; et equis, et equi-
tibus plurimis. Conſpirantéſque omnes hi 5
reges venerunt ſimul ad aquas Mirom, ut
oppugnarent filios Iſrael. Dixit autem 6
Deus ad Joſue, Ne timeas ab illis; cras
enim pari tempore redditurus ſum eos
proſtratos ante filios Iſrael: equis eorum
ſuffragines ſuccîdes, et omnes currus eo-
rum combures igni. Venerunt ergò Jo- 7
ſue omnéſque viri militares ad aquas
Mirom repentè, et injecerunt in eos gla-
dium. Tradiditque eos Deus in manum 8
filiorum Iſrael, qui trucidârunt eos, &
propulſârunt illos uſque ad Sidonem ma-
gnam, et uſque ad locum aquæ calidæ, &
uſque ad tractum ſuperiorem, Orientem
verſùs; et peremerunt eos ita ut ne unus
quidem remaneret ex eis. Fecitque eis 9
Joſue quemadmodum dixerat Deꝰ, Equis
eorum ſuffragines ſuccindes, & currus
eorum igne combures. Reverſus eſt etiam 10
Joſue eo tempore, & oppugnavit Cæſa-
ream, et occîdit regem ejus gladio (Cæſa-
rea enim anteà erat præcipua regnorum
iſtorum) Et occîdit omnem animam quæ 11
erat in ea gladio, ad internecionem uſque,
nec reliquit in ea quicquam ſpirans; de-
mum igne combuſſit eam.

ספר יהושע : יא

eorum reges omnes & ,iſtorum regum urbes omnes &
12 וְאֶת־כָּל־עָרֵי הַמְּלָכִים־הָאֵלֶּה וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶם
quemadmodum ,eos interficiendo gladii *os ad* eos percuſſit &,Jehoſuah cepit
לָכַד יְהוֹשֻׁעַ וַיַּכֵּם לְפִי־חֶרֶב הֶחֱרִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר
urbes omnes Tantummodo .Domini ſervus Moſeh præcepit
13 צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ רַק כָּל־הֶעָרִים
præter ,Iſrael *eas* combuſſit non ,eorum tumulum *ſuper* *ſtantes*
הָעֹמְדוֹת עַל־תִּלָּם לֹא־שְׂרָפָם יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי
civitatum *ſpolium* *omne* Et .Jehoſuah combuſſit ſolam Chaſor
14 אֶת־חָצוֹר לְבַדָּהּ שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ׃ וְכֹל שְׁלַל הֶעָרִים
omnem tantùm :Iſrael filii ſibi ſunt prædati *animal* & ,iſtarum
הָאֵלֶּה וְהַבְּהֵמָה בָּזְזוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק אֶת־כָּל־
non :eos *ipſos diſperdere uſque* ,gladii *os ad* percuſſerunt hominem
הָאָדָם הִכּוּ לְפִי־חֶרֶב עַד־הִשְׁמִדָם אוֹתָם לֹא
Dominus præcepit Quemadmodum .*ſpirationem* omnem reliquerunt
15 הִשְׁאִירוּ כָּל־נְשָׁמָה׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
fecit ſic & ,Jehoſuah ipſi Moſeh præcepit ſic ,ſuo ſervo Moſeh
מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן עָשָׂה
ipſi Dominus præcepit quæ omnib⁹ ex verbum removit non:Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־
& ,*montis* iſtam terram omnem Jehoſuah *cepit* Et .Moſeh
16 מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הָהָר וְאֶת־
& ,planiciem & ,Ghoſen terram omnem & ,*meridiem* omnem
כָּל־הַנֶּגֶב וְאֵת כָּל־אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָה וְאֶת־
monte A .ejus planiciem & ,Iſrael montem & ,*campeſtrem*
17 הָעֲרָבָה וְאֶת־הַר יִשְׂרָאֵל וּשְׁפֵלָתֹה׃ מִן־הָהָר
,Lebanon campo in Gad Bahal uſque & Seir in *aſcendente* Leni
הֶחָלָק הָעוֹלֶה שֵׂעִיר וְעַד־בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן
,cepit eorum reges omnes & ;Chermon monte ſub
תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד
Jehoſuah fecit multis Diebus .eos fecit mori &,eos percuſſit &
18 וַיַּכֵּם וַיְמִיתֵם׃ יָמִים רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ
fuit Non .*bellum* iſtis regibus omnibus cum
19 אֶת־כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִלְחָמָה׃ לֹא־הָיְתָה
,*Chivuæum* præter ,Iſrael *filios ad* fecerit pacem quæ civitas
עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי הַחִוִּי
cum à Quia .prœlio in ceperunt omnes ;Ghibhon habitatores
20 יֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת־הַכֹּל לָקְחוּ בַמִּלְחָמָה׃ כִּי־מֵאֵת
belli occurſum in eorum cor *roborandum ad* ,fuit Domino
יְהוָה הָיְתָה לְחַזֵּק אֶת־לִבָּם לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה
;miſericordia eis *exiſtendum non ad* ,eos occideret ut ,Iſrael cum
אֶת־יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַחֲרִימָם לְבִלְתִּי הֱיוֹת־לָהֶם תְּחִנָּה
.Moſeh Dominus præcepit ſicut ,eos diſperderet ut *quoniam*
כִּי לְמַעַן הַשְׁמִידָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
torquatos excîdit & ,illo tempore in Jehoſuah venit Et
21 וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא וַיַּכְרֵת אֶת־הָעֲנָקִים
monte omni de & ,Hanab de ,Debir de ,Chebron de ,monte de
מִן־הָהָר מִן־חֶבְרוֹן מִן־דְּבִר מִן־עֲנָב וּמִכֹּל הַר
eorum urbibus cum :Iſrael monte omni de & ,Jehudah
22 יְהוּדָה וּמִכֹּל הַר יִשְׂרָאֵל עִם־עָרֵיהֶם
filiorum terra in *torquati* *remanſit* Non .Jehoſuah eos interfecit
הֶחֱרִימָם יְהוֹשֻׁעַ׃ לֹא־נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי
.remanſerunt Aſdod in & ,Gath in ,Hazah in tantùm :Iſrael
יִשְׂרָאֵל רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד נִשְׁאָרוּ׃
quæ omnia juxta terram omnem Jehoſuah accepit Et
23 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ כְּכֹל אֲשֶׁר
hæreditatem in Jehoſuah eam dedit & ,Moſeh ad Dominus eſt locutus
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְנַחֲלָה
terra & :eorum *tribubus* eorum *partitiones* ſecundùm ,Iſrael ipſi
לְיִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם לְשִׁבְטֵיהֶם וְהָאָרֶץ
.bello à quievit
שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

Verſio VULG. LAT.

12 Et omnes per circuitum civitates, regéſque earum cepit, percuſſit, atque delevit, ſicut præceperat ei Moyſes famulus Domini. 13 Abſque urbibus quæ erant in collibus & in tumulis ſitæ, cæteras ſuccendit Iſrael: unam tantùm Aſor muniſſimam flammâ conſumpſit. 14 Omnémque prædam iſtarum urbium ac jumenta diviſerunt ſibi filii Iſraël, cunctis hominibus interfectis. 15 Sicut præceperat Dominus Moyſi ſervo ſuo, ita præcepit Moyſes Joſue, & ille univerſa complevit: non præteriit de univerſis mandatis, nec unum quidem verbum quod juſſerat Dominus Moyſi. 16 Cepit itaque Joſue omnem terram montanam, & Meridianam, terrámque Goſen, & planitiem, & Occidentalem plagam, montémque Iſraël, & campeſtria ejus: 17 Et partem montis quæ aſcendit Seir uſque Baalgad, per planitiem Libani ſubter montem Hermon: omnes reges eorum cepit, percuſſit, & occîdit. 18 Multo tempore pugnavit Joſue contra reges iſtos. 19 Non fuit civitas quæ ſe traderet filiis Iſrael, præter Heuæum, qui habitabat in Gabaon: omnes enim bellando cepit. 20 Domini enim ſententiâ fuerat, ut indurarentur corda eorum, & pugnarent contra Iſrael, & caderent: & non mererentur ullam clementiam, ac perirent, ſicut præceperat Dominus Moyſi. 21 In illo tempore venit Joſue, & interfecit Enacim de montanis, Hebron, & Dabir, & Anab, & de omni monte Juda & Iſrael, urbéſque eorum delevit. 22 Non reliquit ullum de ſtirpe Enacim, in terra filiorum Iſrael: abſque civitatibus Gaza, & Geth, & Azoto, in quibus ſolis relicti ſunt. 23 Cepit ergò Joſue omnem terram, ſicut locutus eſt Dominus ad Moyſen, & tradidit eam in poſſeſſionem filiis Iſrael, ſecundùm partes & trib⁹ ſuas. Quievítque terra à præliis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλέων, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους· καὶ (η) ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς, ὃν τρόπον συνέταξε Μωυσῆς 13 ὁ παῖς κυρίου. Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν Ἰσραήλ· πλὴν Ἀσὼρ μόνην (θ) ἐνέπρησεν Ἰσραήλ, 14 Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. αὐτοὺς δὲ πάντας (ι) ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ξίφους, ἕως ἀπώλεσεν αὐτοὺς, οὐ (κ) κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲν 15 ἐμπνέον. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Μωυσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῖ, καὶ οὕτως ἐποίησεν Ἰησοῦς· οὐ παρέβη (λ) οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν (μ) συνέταξεν αὐτῷ Μωυσῆς. 16 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν (ν) Ναγὲβ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς, καὶ τὸ (ξ) ὄρος Ἰσραήλ, καὶ (ο) τὰ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ 17 ὄρει, Ἀπὸ ὄρους Χελχὰ, καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς (π) Σηείρ, καὶ ἕως (ρ) Βαλαγὰδ, καὶ τὰ πεδία τοῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμών. (σ) καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλεν (τ), 18 καὶ ἀπέκτεινε. Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον. 19 Καὶ οὐκ ἦν (υ) πόλις, ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραήλ· πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμῳ. 20 Ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχῦσαι (φ) αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾷν εἰς πόλεμον πρὸς Ἰσραήλ, ἵνα (χ) ἐξολοθρευθῶσιν, ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ᾽ ἵνα (ψ) ἐξολοθρευθῶσιν, ὃν τρόπον εἶπε 21 κύριος πρὸς Μωυσῆν. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ (ω) ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρὼν, καὶ ἐκ (α) Δαβὶρ, καὶ ἐξ (β) Ἀναβὼθ, καὶ ἐκ (γ) παντὸς γένους Ἰσραήλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ἰούδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν· καὶ (δ) ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς. 22 Οὐ (ε) κατελείφθη (ζ) τῶν Ἐνακὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἀλλὰ πλὴν ἐν (η) Γάζῃ, καὶ ἐν Γὲθ, καὶ (θ) ἐν 23 Ἀσελδὼ κατελείφθη. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. καὶ ἔδωκεν (ι) αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένη.

12 Et omnes civitates (l) regnorum, & reges eorum cepit Ieſus; & interfecit eos in ore gladii. Et exterminârunt eos; quemadmodùm præceperat Moyſes puer Domini. 13 Sed omnes civitates exaggeratas non incendit Iſrael. Tantùm Aſor ſolam incendit Iſrael, 14 Et omnia ſpolia (m) ejus prædati ſunt ſibi filii Iſrael. Ipſos autem omnes exterminârunt in ore gladii: quoaduſque diſperdidit eos: non (n) reliquerunt ex eis quicquam ſpirans. 15 Quemadmodùm præcepit Dominus Moyſi puero ſuo, & Moyſes ſimiliter mandavit Ieſu; & ſic fecit Ieſus: non eſt tranſgreſſus quicquā ab omnibus, (o) quæ præcepit ei Moyſes. 16 Et cepit Ieſus omnem terram montanam, & omnem terram Nageb, & omnem terram Goſom: & campeſtrem, & eam quæ verſùs Occaſum, & montem Iſrael, & humilia, quæ ad montem, 17 A monte Chelcha, & qui aſcendit in Seir, & uſque Balagad: & campos Libani ſub monte Aermon. Et omnes reges eorum cepit, & ſuſtulit, & occîdit. 18 Et dies plures fecit Ieſus adverſùs reges iſtos bellum. 19 Et non fuit civitas, (p) quam non ceperit Iſrael: omnia (q) ceperunt in bello. 20 Quia per Dominum factum eſt confortari cor eorum, ut obviàm irent ad bellum ad Iſrael; ut exterminarentur: (r) ita ut non daretur eis miſericordia; ſed ut exterminarentur, quemadmodùm dixit Dominus ad Moyſen. 21 Et venit Ieſus in tempore illo: & exterminavit ipſos Enacim de montana, de Chebron, & de Dabir, & de Anaboth, & de omni (ſ) genere Iſrael, & de omni monte Iuda, cum civitatibus eorum. Et exterminavit eos Ieſus. 22 Non remanſit de ipſis Enacim à filiis Iſrael, ſed tantùm in Gaza, & in Geth, & in Aſeldo remanſit. 23 Et cepit Ieſus omnem terram, ſecundùm quod mandavit Dominus Moyſi. Et dedit eos Ieſus in hæreditatem Iſrael in partitione ſecundùm tribus eorum. Et terra quievit à præliis.

MS.A. (η) ἐξωλέθρευσεν (θ) αὐτὴν ἐνέπρησεν Ἰησοῦς. Καὶ (ι) ἐξωλέθρευσεν (κ) κατέλειπον αὐτῶν οὐδὲ ἓν ἐμπνέον. (λ) οὐθὲν (μ) συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. (ν) τὴν Ναγὲβ, (ξ) ὄρειον (ο) τὰ πεδινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει Ἀδὰκ, καὶ ὃ (π) Σηειρὰ, (ρ) Βααλγὰδ, καὶ τὸ παιδίον (σ) καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν πάντας ἔλαβεν, (τ) αὐτοὺς, καὶ (υ) πόλις ἥτις οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· πάντας ἔλαβεν ἐν πολέμῳ. (φ) τὴν καρδίαν αὐτῶν (χ) ἐξολεθρευθῶσιν, (ψ) ἐξολεθρευθῶσιν, (ω) ἐξωλέθρευσεν (α) Δαβείρ, (β) Ἀνὼθ, (γ) παντὸς ὄρους Ἰσραήλ, (δ) ἐξωλέθρευσεν (ε) κατελείφθησαν (ζ) τῷ Ἐνακὶμ ὑπὸ τῶν (η) Γάζης, (θ) ἐν Ἀδὼθ κατελείφθησαν. (ι) αὐτὴν Ἰησοῦς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וְיָת כָּל קִרְוֵי מַלְכַיָא הָאִלֵין וְיָת כָּל מַלְכֵיהוֹן כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ וּמְחָנוּן לְפִתְגַם דְחָרֶב
13 גְמַר יָתְהוֹן כְּמָא דְפַקֵיד מֹשֶׁה עַבְדָא דַיְיָ : לְחוֹד כָּל קִרְוַיָא דְקַיְמִין עַל תּוּקְפֵיהוֹן לָא
14 אוֹקְדִנוּן יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵן יָת חָצוֹר בִּלְחוֹדָהּ אוֹקֵיד יְהוֹשֻׁעַ : וְכָל עֲדֵי קִרְוַיָא הָאִלֵין
וּבְעִירָא בְּזוֹ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד יָת כָּל אֱנָשָׁא מְחוֹ לְפִתְגַם דְחָרֶב עַד דִי שֵׁיצִיאוּ
15 יָתְהוֹן לָא אַשְׁאַרוּ כָּל נִשְׁמָא : כְּמָא דְפַקֵיד יְיָ יָת מֹשֶׁה עַבְדֵיהּ כֵּן פַּקֵיד מֹשֶׁה יָת יְהוֹשֻׁעַ
16 וְכֵן עֲבַד יְהוֹשֻׁעַ לָא בַטֵיל פִּתְגָמָא מִכֹּל דְפַקֵיד יְיָ יָת מֹשֶׁה : וְאַחְסִין יְהוֹשֻׁעַ יָת כָּל
אַרְעָא הָדָא טוּרָא וְיָת כָּל דָרוֹמָא וְיָת כָּל אַרְעָא דְגֹשֶׁן וְיָת שְׁפֶלְתָּא וְיָת מֵישְׁרָא
17 וְיָת טוּרָא דְיִשְׂרָאֵל וּשְׁפֶלְתֵּיהּ : מִן טוּרָא פְּלִיגָא דְסָלֵיק לְשֵׂעִיר וְעַד מֵישַׁר גָד
בְּבִקְעַת לִבְנָן שְׁפוֹלֵי טוּרָא דְחֶרְמוֹן וְיָת כָּל מַלְכֵיהוֹן כְּבַשׁ וּמְחָנוּן וְקַטְלִנוּן :
18 19 וְיוֹמִין סַגִיאִין עֲבַד יְהוֹשֻׁעַ יָת כָּל מַלְכַיָא הָאִלֵין קְרָבָא : לָא הֲוַת קַרְתָּא דְאַשְׁלֵמַת
20 עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵן חִוָאָה יָתְבֵי גִבְעוֹן יָת כּוֹלָא נְסִיבוּ בִקְרָבָא : אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ
הֲוַת לְתַקָפָא יָת לִבְּהוֹן לְסַדָרָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל בְּדִיל לְגַמָרוּתְהוֹן בְּדִיל דְלָא
21 לְמֶהֱוֵי לְהוֹן רַחֲמִין אֲרֵי בְדִיל לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן כְּמָא דְפַקֵיד יְיָ יָת מֹשֶׁה : וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ
בְּעִדָנָא הַהִיא וְשֵׁיצֵי יָת גִבָּרַיָא מִן טוּרָא מִן חֶבְרוֹן מִן דְבִיר מִן עֲנָב וּמִכֹּל טוּרָא
22 דִיהוּדָה וּמִכֹּל טוּרָא דְיִשְׂרָאֵל עִם קִרְוֵיהוֹן גַמְרִנוּן יְהוֹשֻׁעַ : לָא אִשְׁתְּאַר גִבָּרַיָא
23 בְּאַרְעָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד בְּעַזָה בְּגַת וּבְאַשְׁדוֹד אִשְׁתְּאָרוּ : וּנְסֵיב יְהוֹשֻׁעַ יָת
כָּל אַרְעָא כְּכֹל דִי מַלֵיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וִיהָבַהּ יְהוֹשֻׁעַ לְאַחְסָנָא לְיִשְׂרָאֵל בְּפַלְגוּתְהוֹן
לְשִׁבְטֵיהוֹן וְאַרְעָא שָׁדוֹכַת מִלְמֶעְבַּד קְרָבָא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 Et omnes urbes regum illorum, & omnes reges eorum ſubegit Joſue; & delevit eos in ore gladii: conſumpſit eos juxta id quod juſſit Moſes ſervus Domini. 13 Tantum omnes urbes quæ ſtabant ſuper fortitudine ſua, non incendit eas Iſrael: ſed tamen Hhaſzor ſolummodo incendit Joſue. 14 Et omnem prædam urbium illarum, & jumenta diripuerunt ſibi filii Iſrael: tantum omnes homines percuſſerunt in ore gladii, quoad exterminaverunt eos; non reliquerunt omnem animam. 15 Juxta id quod juſſit Dominus Moſem ſervum ſuum, ſic juſſit Moſes Joſue, & ſic fecit Joſue. Non defecit verbum ex omnibus quæ juſſit Dominus Moſem. 16 Et poſſedit Joſue omnem terram hanc montis, & omnem [*terram*] Auſtri, & omnem terram Goſen, & depreſſionem, & planiciem, & montem Iſraelis, & depreſſionem ejus: 17 A monte diviſionis qui aſcendit ad Seghir & *uſq;* planiciem Gad in campo Libani, depreſſiones montis Hermonii, & omnes reges eorum ſubegit, & delevit eos, & occîdit eos. 18 Dies multos fecit Joſue cum omnibus regibus his bellum. 19 Non fuit civitas quæ pacem faceret cum filiis Iſrael, niſi Hhivæi habitantes Gibghon: omnes ceperunt in bello. 20 Nam ab ante Dominum fuit ad obdurandum cor eorum ad ordinandum prœlium cum Iſraele, propter conſumendos eos, ut non eſſent ſuper eos miſericordiæ, ſed enim propter diſperdendos eos, ſicut juſſerat Dominus Moſem. 21 Et venit Joſue in tempore illo, & diſperdidit fortes ex monte, ex Hhebron, ex Debir, ex Ghanab, & ex omni monte Juda, & ex omni monte Iſrael cum urbibus eorum; deſtruxit eos Joſue. 22 Non relicti ſunt fortes in terra filiorum Iſrael; tantum in Ghaza, in Gath & in Aſdod relicti ſunt. 23 Et cepit Joſue omnem terram, juxta omne quod locutus eſt Dominus cum Moſe; & tradidit eam Joſue in hæreditatem Iſraeli in diviſionibus cum per tribus eorum: & terra quievit à faciendo bello.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܡܠܟܝܗܝܢ. ܟܒܫ ܝܫܘܥ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ
ܒܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܬܒܢ 13
ܥܠ ܬܠܠܐ. ܐܘܩܕ ܐܢܘܢ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܚܨܘܪ ܐܘܩܕ ܝܫܘܥ. * ܘܟܠܗ ܒܙܬܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ ܗܠܝܢ. 14
ܘܒܥܝܪܐ. ܒܙܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܐܢܫܐ. ܩܛܠܘ ܒܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ.
ܥܕܡܐ ܕܫܘܝܘ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܡܢܗܘܢ ܢܫܡܬܐ. * ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ 15
ܥܒܕܗ. ܗܟܢܐ ܦܩܕܗ ܡܘܫܐ ܠܝܫܘܥ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܝܫܘܥ. ܘܠܐ ܒܛܠ ܡܠܬܐ ܡܢ
ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܢܣܒܗ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܟܠܗ 16
ܬܝܡܢܐ. ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܦܩܥܬܐ. ܘܠܛܘܪ̈ܐ ܟܠܗܘܢ. ܘܠܦܩܥ̈ܬܗܘܢ. * ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܦܠܓ 17
ܘܤܠܩ ܠܣܥܝܪ. ܥܕܡܐ ܠܓܕܓܕ. ܕܒܦܩܥܬܐ ܕܠܒܢܢ ܬܚܝܬ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ.
ܘܠܡܠܟܝܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܟܒܫ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. * ܘܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܥܒܕ ܝܫܘܥ 18
ܩܪܒܐ ܥܡ ܡܠܟ̈ܐ ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ. * ܘܠܐ ܐܫܬܚܪܬ ܡܕܝܢܬܐ ܕܠܐ ܐܫܬܠܡܬ ܠܒܢ̈ܝ 19
ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܚܪܒܘܗ. ܐܠܐ ܐܢ ܚܘܝ̈ܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܓܒܥܘܢ. ܕܐܚܝ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܫܒܩ
ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܕܢܦܠܚܘܢ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܗܠܝܢ. ܒܙܐ ܐܢܝܢ ܝܫܘܥ ܘܚܪܒ
ܐܢܝܢ. * ܡܛܠ ܕܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܗܕܐ. ܕܢܬܩܫܐ ܠܒܗܘܢ. ܕܢܦܩܘܢ ܠܩܪܒܐ ܥܡ 20
ܐܝܣܪܐܝܠ. ܡܛܠ ܕܢܚܪܒܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܬܗܘܐ ܥܠܝܗܘܢ ܪܚܡܬܐ. ܡܛܠ ܕܢܘܒܕ ܐܢܘܢ.
ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܐܬܐ ܝܫܘܥ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܘܚܪܒ ܠܓܢܒܪ̈ܐ ܕܒܛܘܪܐ. ܡܢ 21
ܚܒܪܘܢ. ܘܡܢ ܕܒܝܪ. ܘܡܢ ܓܒܠ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܛܘܪܐ
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܥܡ ܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ. ܚܪܒ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. * ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܓܢܒܪܐ ܒܐܪܥܐ ܕܒܢ̈ܝ 22
ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܥܙܐ ܘܒܓܬ ܘܒܐܫܕܘܕ ܐܫܬܚܪܘ. * ܘܢܣܒܗ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ 23
ܐܪܥܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. ܘܝܗܒܗ ܝܫܘܥ ܝܘܪܬܢܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܒܦܠܓܘܬܐ
ܠܫܒܛܝܗܘܢ. ܘܐܪܥܐ ܐܬܬܢܝܚܬ ܡܢ ܩܪܒܐ.

12 * Omnes etiam urbes regum iſtorum nec non reges earum ſubjugavit Jeſus, & acie gladii interfecit, quemadmodum præceperat ei Moſes ſervus Domini. 13 Præterea cunctas civitates eorum qui ſuper colles degebant, ſuccendit Iſrael, & Haſorem ipſam combuſſit Jeſus. 14 Omnia verò ſpolia urbium iſtarum, & jumenta diripuerunt ſibi filii Iſrael; omnes autem homines peremerunt acie gladii, donec eos penitùs conſumpſiſſent, nullúmque ex eis ſpirantem reliquiſſent. 15 Quemadmodum præceperat Dominus Moſi ſervo ſuo, ita præceperat Moſes ipſi Jeſu, & ita fecit Jeſus, nec irritum fecit ullum verbum ex omnibus quæ imperaverat Dominus Moſi. 16 Cepit itaque Jeſus univerſam terram iſtam montanam, totum Meridiem, totámque terram planam, montes univerſos, & planities eorum. 17 A monte qui dividens aſcendit ad Seir, uſque ad Gadgad quæ eſt in planitie Libani ſub monte Hermon: omnes quoque reges eorum ſubegit ac interfecit Jeſus. 18 Cæterùm diebus multis bellum geſſit Jeſus cum omnibus his regibus: 19 Nec ulla remanſit civitas quæ non tradita fuerit filiis Iſrael, & ab eis trucidata, præter Hevæos commorantes in Gabaon, quos Jeſus ſervavit, ac reliquit Jeſus, ut miniſtrarent Iſraeli: omnia autem prædicta regna diripuit Jeſus, ac trucidavit. 20 Nam à Domino factum fuit hoc, ut obduraretur cor eorum, quatenus ad prælium exirent contra Iſraelem, ut trucidarent eos nulla ergâ eos adhibitâ gratiâ: perdidit enim illos, uti præceperat Dominus Moſi. 21 Venit autem Jeſus eo tempore, & interfecit gigantes qui erant in monte, de Hermon, de Dobir, de Gebel, ex univerſo monte Juda, & ex univerſo monte Iſraelis; unà cum urbibus eorum vaſtavit eos Jeſus, 22 Nec ullus remanſit gigas in terra filiorum Iſrael: nonniſi in Aza, Geth, & Aſdod remanſerunt. 23 Occupavit igitur Jeſus univerſam terram, quemadmodum dixerat Dominus Moſi, dedítque eam Jeſus in hæreditatem Iſraeli per partitiones in tribus eorum: tum terra quievit à bello.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * وجميع مدن هولاء الملوك وملوكها ملكهم يوشع * وقتلهم بحد السيف واستاصلهم *
13 حسب ما اوصى موسى عبد الله * فاما جميع البلد الخربة الواقعة على تلالها فانهم ما
14 احرقوها بنو اسرائيل بالنار * الا قيسارية وحدها * فان يوشع احرقها * وجميع سلب هولاء
البلاد والبهايم نهبوه بنو اسرائيل * والناس فانهم قتلوا جميعهم بحد السيف الى استيصالهم
15 كلهم * ما بقوا نسمة * كما اوصى موسى عبد الله * كذلك وصى موسى ليوشع * وكذلك
16 فعل يوشع * ولم يخالف شي من ما امر الله به موسى * وملك يوشع كل هذه الارض *
17 الجبل والجنوب * وارض الجوسن * والسهل والسبخة * وجبل اسرائيل وسهله * من الجبل
الاملس الصاعد الى السراة * والى باعل جاد في بقعة لبنان تحت جبل حرمون * وساير
18 19 ملوكهم * وقتلهم وافناهم * زمان كبير عمل يوشع مع هاولاء الملوك الحرب * ولم يكن
مدينة استقامت الى بني اسرائيل سوى الحوي سكان جبعون * واما الكل اخذهم بالسيف *
20 * لان من عند الله كان ذلك * هو قسى قلوبهم للقاء بني اسرائيل بالقتال حتى يستاصلوا
21 ولا يحصل بهم رافة * حتى يهلكوا حسب ما قال الله لموسى * وجاء يوشع في ذلك الوقت
واهلك الاعلاج من الجبل * من حبرا * ومن دبيرا * ومن عناب * ومن ساير جبل يهودا * ومن
22 ساير جبل اسرائيل * مع مدنهم استاصلهم يوشع * وما بقي علج في ارض بني اسرائيل * الا
23 في غزه وجت واردود * واخذ يوشع كل الارض كما وعد الله موسى * واعطاها يوشع نحلة لبني
اسرائيل * وقسمها بينهم بالقرعة لاسباطهم * وهدت الارض من الحرب *

12 * *Omnes quoque urbes regum iſtorum, & reges earum cepit Joſue ac trucidavit acie gladii, penitúſque extirpavit, quemadmodum præceperat Moſes ſervus Dei.* 13 *Verùm civitates omnes dirutas, propriis ſuper tumulis ſubverſas non combuſſerunt filii Iſrael igne, præter ſolam Cæſaream; hanc enim Joſue combuſſit.* 14 *Omnia autem ſpolia harum civitatum, atque jumenta diripuerunt filii Iſrael: & homines interfecti fuerunt omnes acie gladii, adeo ut abſumpti eſſent omnes, nullâ relictâ animâ.* 15 *Quemadmodum mandatum fuerat Moſi ſervo Dei, ita mandaverat Moſes Joſue, & ita fecit Joſue, nullâ re prætermiſſâ ex his quæ præceperat Deus Moſi.* 16 *Occupavit igitur Joſue univerſam terram iſtam tum montanam tum Meridionalem, nec non terram Goſen, & planitiem, atque deſertum, montem quoque Iſraelis, ac planitiem ejus;* 17 *A monte Glabro qui aſcendit ad Sarah, uſque ad Baal-gad in tractu Libani infra montem Hermon; omnes prætereà reges eorum, quos trucidavit mortéque affecit.* 18 *Longo tempore bellum geſſit Joſue cum his regibus:* 19 *Nec ulla fuit urbs quæ morem geſſerit Iſraelitis, præter Hevæos habitantes in Gabaon; ſed omnes gladio obtinuit.* 20 *Siquidem à Deo fuit iſtud: ipſe durum reddidit cor eorum, ut bello occurrerent Iſraelitis, quatenus extirparentur, nec ulla exhiberetur eis clementia, ut perirent quemadmodum dixerat Deus Moſi.* 21 *Venit etiam Joſue eodem tempore, & diſperdit gigantes de monte,* nempe *de Habra, Dobira, Anab, déque toto monte Juda, & toto monte Iſraelis: unà cum civitatibus eorum extirpavit eos Joſue,* 22 *Nec remanſit ullus gigas in terra filiorum Iſrael, præterquam in Gaza, Gath, & Azdod.* 23 *Cepit itaque Joſue univerſam terram illam, quemadmodum pollicitus fuerat Deus Moſi, deditque eam Joſue hæreditatem filiis Iſrael, ſortéque diſtribuit eam inter ipſos juxta tribus eorum; quievitque terra à bello.*

סֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ׃ יב

CAA. XII. יב

poſſederunt & ,Iſrael filii percuſſerunt quos ,terræ reges hi Et
1 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ
Arnon torrente à ,Solis ortum ad Jarden *tranſitu in* eorum terram
אֶת־אַרְצָם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ מִנַּחַל אַרְנוֹן
Sichon ,*Orientem ad* planiciem omnem & ,Chermon montem ad uſq;
2 עַד־הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הָעֲרָבָה מִזְרָחָה׃ סִיחוֹן
quæ Aroher ab *dominantem* ,Cheſbon in habitantem Emoræum regem
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן מֹשֵׁל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר
Ghilghad dimidium &,torrentis medium &,Arnon torrentis *labium ſuper*
עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְתוֹךְ הַנַּחַל וַחֲצִי הַגִּלְעָד
planiciem Et. Hammon filiorum terminum ,torrentem Jabboc ad uſque &
3 וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה
mare ,*ſolitudinis* mare ad uſque & ,orientem ad Chinneroth mare ad uſque
עַד־יָם כִּנְרוֹת מִזְרָחָה וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם־
effuſiones ſubter auſtro ab & ,*ſolitudinum domus via* orientem ad ſalis
הַמֶּלַח מִזְרָחָה דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשִׁמוֹת וּמִתֵּימָן תַּחַת אַשְׁדּוֹת
habitantis ,Rephaim reſiduo à Baſan regis Hogh terminum Et .collis
4 הַפִּסְגָּה׃ וּגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הַיּוֹשֵׁב
,Salchah in & ,Chermon monte in *dominantis* Et .Edrehi in & ,Haſtaroth in
5 בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי׃ וּמֹשֵׁל בְּהַר חֶרְמוֹן וּבְסַלְכָה
dimidium & ;Mahachati & ,Gheſuri terminum ad uſq;,Baſan omni in &
וּבְכָל־הַבָּשָׁן עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַחֲצִי
ſervus Moſeh .Cheſbon regis Sichon terminum ;Ghilghad
6 הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחוֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן׃ מֹשֶׁה עֶבֶד־
ſervus Moſeh eam dedit & ,eos percuſſerunt Iſrael filii & ,Domini
יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִכּוּם וַיִּתְּנָהּ מֹשֶׁה עֶבֶד־
.Menaſſeh tribui dimidiæ &,Ghaditis &,Reubenitis poſſeſſionẽ Domini
יְהוָה יְרֻשָּׁה לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
Iſrael filii &,Jehoſuah percuſſit quos ,terræ reges iſti Et
7 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
ad uſque &,Lebanon campo in Bahalgad à ,*mare* ad Jarden *tranſitu in*
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה מִבַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן וְעַד־
tribubus Jehoſuah eam *dedit* & :Sehir in *aſcendentem* Lenem montem
הָהָר הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי
,planicie in & ,monte In .ſuas *partitiones* ſecundùm poſſeſſionem Iſrael
8 יִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה כְּמַחְלְקֹתָם׃ בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה
,Chittæus ,*meridie* in & ,deſerto in & ,*effuſionibus* in & ,campeſtri in &
וּבָעֲרָבָה וּבָאֲשֵׁדוֹת וּבַמִּדְבָּר וּבַנֶּגֶב הַחִתִּי
Rex .Jebuſæus & ,Chivvævs ,Perizæus ,Cenahanæus & ,Emoræus
9 הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ מֶלֶךְ
Rex .unus ,Bethel latere ex qui ,Hai Rex :unus Jericho
10 יְרִיחוֹ אֶחָד מֶלֶךְ הָעַי אֲשֶׁר־מִצַּד בֵּית־אֵל אֶחָד׃ מֶלֶךְ
:unus Jarmuth Rex .unus Chebron Rex :unus Jeruſalaim
11 יְרוּשָׁלַם אֶחָד מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶחָד׃ מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶחָד
12 Rex .unus Gheſer Rex :unus Heglon Rex .unus Lachis Rex
13 מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶחָד׃ מֶלֶךְ עֶגְלוֹן אֶחָד מֶלֶךְ גֶּזֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ
Rex :unus Chormah Rex .unus Gheder Rex :unus Debir
14 דְּבִר אֶחָד מֶלֶךְ גֶּדֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ חָרְמָה אֶחָד מֶלֶךְ
Rex .unus Hadullam Rex :unus Libnah Rex .unus Harad
15 16 עֲרָד אֶחָד׃ מֶלֶךְ לִבְנָה אֶחָד מֶלֶךְ עֲדֻלָּם אֶחָד׃ מֶלֶךְ
:unus Tapuah Rex .unus Bethel Rex :unus Machedah
17 מַקֵּדָה אֶחָד מֶלֶךְ בֵּית־אֵל אֶחָד׃ מֶלֶךְ תַּפּוּחַ אֶחָד
.unus Laſſaron Rex :unus Aphec Rex .unus Chepher Rex
18 מֶלֶךְ חֵפֶר אֶחָד׃ מֶלֶךְ אֲפֵק אֶחָד מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן אֶחָד׃
:unus Meroon Simron Rex .unus Chaſor Rex :unus Madon Rex
19 20 מֶלֶךְ מָדוֹן אֶחָד מֶלֶךְ חָצוֹר אֶחָד׃ מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְרֹאוֹן אֶחָד
.unus Meghiddo Rex :unus Tahanach Rex .unus Achſaph Rex
21 מֶלֶךְ אַכְשָׁף אֶחָד׃ מֶלֶךְ תַּעְנַךְ אֶחָד מֶלֶךְ מְגִדּוֹ אֶחָד׃
.unus Charmelo Jochneham Rex :unus Chedes Rex
22 מֶלֶךְ קֶדֶשׁ אֶחָד מֶלֶךְ־יָקְנְעָם לַכַּרְמֶל אֶחָד׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XII.

1 HI ſunt reges, quos percuſſerunt filii Iſraël, & poſſederunt terram eorũ tans Jordanem ad Solis ortũ, à torrente Arnon uſque ad montẽ Hermon, & omnem Orientalem plagam quæ reſpicit ſolitudi-
2 nem. Sehon Rex Amorrhæorũ; qui habitavit in Heſebon, dominatus eſt ab Aroër, quæ ſita eſt ſuper ripam torrentis Arnon, & mediæ partis in valle, dimidiæque Galaad, uſque ad torrentẽ Jaboc, qui eſt termi-
3 nus filiorum Ammon. Et à ſolitudine uſq; ad mare Ceneroth contra Orientem, & uſque ad mare Deſerti, quod eſt mare Salſiſſimũ, ad Orientalem plagam, per viam quæ ducit Bethſimoth: & ab Auſtrali parte, quæ ſubjacet Aſedoth, Phaſga.
4 Terminus Og regis Baſan, de reliquiis Raphaim, qui habitavit in Aſtaroth, & in Edrai, & dominatus eſt in monte Hermon, & in Salecha, atque in univerſa Baſan, uſque ad termi-
5 nos Geſſuri, & Machati, & dimidiæ partis Galaad: terminos
6 Sehon regis Heſebon. Moyſes famulus Domini, & filii Iſraël percuſſerũt eos, tradiditq; terrã eorũ Moyſes in poſſeſſionẽ Rubenitis, & Gaditis, & dimi-
7 diæ tribui Manaſſe. Hi ſunt reges terræ, quos percuſſit Joſue, et filii Iſraël, trans Jordanem ad Occidentalẽ plagã, à Baalgad in campo Libani, uſque ad montem cujus pars aſcendit in Seir: tradidítq; eam Joſue in poſſeſſionem tribubus
8 Iſraël, ſingulis partes ſuas, Tam in montanis quàm in planis atque campeſtribus. In Aſedoth, et in ſolitudine, ac in Meridie Hethæus fuit et Amorrhæus, Chananæus et Pherezæus, Heuæus et Jebuſæus. Rex Jeri-
9 cho unus, rex Hai, quæ eſt ex latere Bethel, unus. Rex Jeruſa-
10 lem unus, rex Hebron unus.
11 Rex Jerimoth unus, rex Lachis
12 unus. Rex Eglon unus, rex Ga-
13 zer unus. Rex Dabir unus, rex
14 Gader unus. Rex Herma unus,
15 rex Hered unus. Rex Lebna u-
16 nus, rex Odullam unus. Rex Maceda unus, rex Bethel unus.
17 Rex Taphua unus, rex Opher
18 unus. Rex Aphec unus, rex Sa-
19 ron unus. Rex Madon unus, rex
20 Aſor un⁹. Rex Semeron un⁹, rex
21 Achſaph un⁹. Rex Thenac un⁹,
22 rex Mageddo un⁹. Rex Cades un⁹, rex Jachanan Carmeli un⁹.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Κεφ. ιβ'.

1 Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οὓς (α) ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου (β) ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Ἀρνῶν ἕως τοῦ ὄρους Ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν (γ) τὴν γῆν Ἄραβα ἀπ' ἀνατο-
2 λῶν. Σηὼν τὸν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ (δ) Ἀρνῶν, ἥ ἐστιν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ μέρος τῆς φάραγγος, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαὰδ ἕως Ἰαβὸκ, ὅρια υἱῶν
3 Ἀμμών. Καὶ Ἄραβα ἕως τῆς θαλάσσης (ε) Χενερὲθ κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης Ἄραβα, θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τὴν (ζ) κατὰ Ἀσιμὼθ, ἀπὸ Θαιμὰν
4 τὴν ὑπὸ Ἀσηδὼθ Φασγά. Καὶ Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων, ὁ κατοικῶν ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (η) Ἐδραῒν, ἄρχων ἀπὸ ὄρους Ἀερμὼν, καὶ ἀπὸ (θ) Σεκχαὶ, καὶ πᾶσαν (ι) τὴν γῆν Βασὰν ἕως ὁρίων (κ)
5 Γεργεσὶ, καὶ τὴν (λ) Μαχὶ, καὶ τὸ ἥμισυ Γαλαὰδ
6 ὁρίων Σηὼν βασιλέως Ἐσεβών. Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτούς. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Μωυσῆς (μ) ἐν κληρονομίᾳ Ῥουβὴν, καὶ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς
7 Μανασσῆ. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οὓς ἀνεῖλεν Ἰησοῦς καὶ (ν) υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ (ξ) θάλασσαν Βααλγὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου, καὶ ἕως ὄρους (ο) τοῦ Χελχὰ, ἀναβαινόντων εἰς (π) Σηείρ. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς Ἰσρα-
8 ὴλ (ρ) κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν Ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν Ἄραβα, καὶ ἐν (σ) Ἀσηδὼθ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, (τ) καὶ Ναγὲβ, τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν (υ) Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἰεβου-
9 σαῖον. Τὸν βασιλέα Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα
10 τῆς Γαὶ, ἥ ἐστι πλησίον (φ) Βαιθὴλ, Βασιλέα
11 Ἱερουσαλὴμ, βασιλέα Χεβρὼν, Βασιλέα (χ)
12 Ἱεριμοὺθ, βασιλέα (ψ) Λαχὶς, Βασιλέα (ω)
13 Αἰλὰμ, βασιλέα Γαζὲρ, Βασιλέα (α) Δα-
14 βὶρ, βασιλέα Γαδὲρ, Βασιλέα (β) Ἑρμὰθ,
15 βασιλέα Ἀδὲρ, Βασιλέα (γ) Λεβνὰ, βασιλέα Ὀδολλὰμ, (δ) βασιλέα Ἠλὰθ, βασιλέα Ταφοὺτ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ὀφὲκ τῆς Ἀρὼκ, βασιλέα Ἀσὼμ, βασιλέα Συμοὼν, βασιλέα Μαμβρὼθ, βασιλέα Ἀζὶφ, βασιλέα Κάδης, βασιλέα Ζαχὰκ, βασιλέα Μαρεδὼθ, βασιλέα Ἰεκὸμ τοῦ Χερμὲλ,

CAP. XII.

1 *ET hi reges terræ, quos ſuſtulerunt filii Iſrael, & poſſederunt terram eorum trans Jordanem ab ortu Solis à valle Arnon uſq; ad montem Aermon, & omnem*
2 *terrã Araba ab Oriente. Seon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Eſebon, dominans ab (a) Arnon, quæ eſt in valle ad partẽ vallis, & dimidium Galaad uſque (b) Iaboc, fines filiorum Ammon.*
3 *Et Araba uſq; ad mare Chenereth, ad Orientem, & uſq; ad mare Araba, mare Salis ab Oriente per viam, quæ ad (c) Aſimoth, à Thaman, quæ ſub Aſedoth Phaſga.*
4 *Et (d) Og rex Baſan remanſit ex gigantibus, qui habitabat in Aſtaroth, & in Edrain, princeps à monte Aermon, & à Secchæ: & omnem terram*
5 *Baſan uſque ad fines Gergeſi, & ipſam Machi, & dimidium Galaad, (e) de finibus Seon regis E-*
6 *ſebon. Moyſes puer Domini, & filii Iſrael percuſſerunt eos. Et dedit eam (f) Moyſes in hæreditatem Ruben, & Gad, & dimi-*
7 *diæ tribui Manaſſe. Et hi reges Amorrhæorum, quos ſuſtulit Ieſus, & filii Iſrael trans Iordanẽ juxta mare Balagad in campo Libani, & uſque ad montem (g) Chelcha aſcendentibus in Seir. Et dedit eam Ieſus tribubus Iſrael hæreditare ſecundùm ſortem eo-*
8 *rum In monte, & in campo, & in Araba, & in Aſedoth, & in deſerto, & Nageb, Chettæum, & Amorrhæum, & Chananæum, & Pherezæum, & Euæum, & Ie-*
9 *buſæum. Regem (h) Hiericho, & regem Gai, quæ eſt prope Bethel:*
10 *Regem Hieruſalem, regem Che-*
11 *bron, Regem Hierimuth, regem*
12 *Lachis, Regem (i) Ælam, regem*
13 *Gazer, Regem Dabir, regem Ga-*
14 *der, Regem Hermath, regem A-*
15 *der, Regem Lebna, regem Odollam, regem Elath, regem Taphut, regem Opher, regem Ophec ipſius Aroc, regem Aſom, regem Symoon, regem Mambroth, regem Aziph, regem Cades, regem Zachac, regem Maredoth, regem Iecom ipſius Chermel,*

MS. A. (α) ἀνεῖλεν Μωυσῆς, καὶ υἱοὶ (β) ἀπὸ ἡλίου (γ) τὴν Ἄραβα ἀπὸ (δ) Ἀροὴρ, (ε) Χεννερὲθ (ζ) κατ' Ἀσιμὼθ, ὑπὸ Θαιμὰν (η) Ἐδραεὶν, (θ) Ἀσεκχὰ, (ι) τὴν Βασὰν (κ) Γεσουρὶ, (λ) Μαχατὶ, (μ) ἐν κλήρῳ (ν) οἱ υἱοὶ (ξ) τὴν θάλασσαν Βαλγὰδ (ο) τοῦ Ἀλὲκ, (π) Σεειρά. (ρ) κληρονομίαν (σ) Μηδὼθ, (τ) καὶ ἐν Ἀγὲβ, (υ) Φερεζαῖον, (φ) Γὲθ, (χ) Ἱεριμοὺ, (ψ) Λαχεὶς, (ω) Ἐγλὼμ, (α) Δαβεὶρ, (β) Ἑρμὰ, (γ) Λεβμνὰ, (δ) βασιλέα Μακηδὰ, βασιλέα Θαφφοὺ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ἀφὲκ, βασιλέα Ἀσὼρ, βασιλέα Σαμρὼν, βασιλέα Φασγὰ, βασιλέα Μαρὼν, βασιλέα Ἀχσὰφ, βασιλέα Θανὰχ, βασιλέα Μαγεδδὼν, βασιλέα Κεδὲς, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Χερμὲλ, βασιλέα Ἀδδὼρ τοῦ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γελγὲλ, βασιλέα Θερμά. Πάντες

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

יב

1 וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא דִמְחוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִירִתוּ יַת אַרְעֲהוֹן בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא
2 מִנַּחֲלָא דְאַרְנוֹן עַד טוּרָא דְחֶרְמוֹן וְכָל מֵישְׁרָא מַדִּנְחָא׃ סִיחוֹן מַלְכָּא אֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב
בְּחֶשְׁבּוֹן שַׁלִּיט מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וּגוֹ נַחֲלָא וּפַלְגוּת אֲרַע גִלְעָד וְעַד יוּבְקָא
3 דְנַחֲלָא תְּחוּמָא דִבְנֵי עַמּוֹן׃ וּמֵישְׁרָא עַד יַם גִּינוֹסַר מַדִּנְחָא וְעַד יַמָּא דְמֵישְׁרָא יַמָּא
4 דְמִלְחָא מַדִּנְחָא אוֹרַח בֵּית יְשִׁימוֹת וּמִדָּרוֹמָא תְּחוֹת מַשְׁפַּךְ מְרָמְתָא׃ וּתְחוּם עוֹג מַלְכָּא
5 דְמַתְנָן מִשְּׁאָר גִּבָּרַיָּא דְּיָתֵיב בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי׃ וְשַׁלִּיט בְּטוּרָא דְחֶרְמוֹן וּבְסַלְכָא וּבְכָל
מַתְנָן עַד תְּחוּם גְּשׁוּרָאָה וְאַפִּקֵירוֹס וּפַלְגוּת אֲרַע דְגִלְעָד תְּחוּם סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן׃
6 מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיָי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מְחוֹנוּן וִיהָבַהּ מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיָי יְרוּתָא לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן
7 וּלְשִׁבְטָא דְגָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃ וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא דִי מְחָא יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
8 בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַעַרְבָא מִמֵּישַׁר גָּד בְּבִקְעַת לִבְנָן וְעַד טוּרָא פְּלִיגָא דְסָלֵיק לְשֵׂעִיר
9 10 וִיהָבַהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְרוּתָא בְּפַלְגוּתְהוֹן׃ בְּטוּרָא וּבִשְׁפֵלְתָא וּבְמֵישְׁרָא
11 12 וּבְמַשְׁפַּךְ מְרָמָתָא וּבְמַדְבְּרָא וּבְדָרוֹמָא חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וּפְרִזָּאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃
13 מַלְכָּא דִירִיחוֹ חַד מַלְכָּא דְעַי דִּבְסְטַר בֵּית אֵל חָד׃ מַלְכָּא דִירוּשְׁלֵם חַד מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן
14 15 חָד׃ מַלְכָּא דְיַרְמוּת חַד מַלְכָּא דְלָכִישׁ חַד׃ מַלְכָּא דְעֶגְלוֹן חַד מַלְכָּא דְגֶזֶר חַד׃ מַלְכָּא
16 דִדְבִיר חַד מַלְכָּא דְגֶדֶר חַד׃ מַלְכָּא דְחָרְמָה חַד מַלְכָּא דַעֲרָד חַד׃ מַלְכָּא דְלִבְנָא חָד
17 18 מַלְכָּא דַעֲדֻלָּם חַד׃ מַלְכָּא דְמַקֵּדָה חַד מַלְכָּא דְבֵיתְאֵל חַד׃ מַלְכָּא דְתַפּוּחַ חַד מַלְכָּא
19 20 דְחֵפֶר חָד׃ מַלְכָּא דַאֲפֵק חַד מַלְכָּא דְלַשָּׁרוֹן חָד׃ מַלְכָּא דְמָדוֹן חַד מַלְכָּא דְחָצוֹר חָד׃
21 מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן מְרָאן חַד מַלְכָּא דְאַכְשָׁף חָד׃ מַלְכָּא דְתַעְנַךְ חַד מַלְכָּא דִמְגִדּוֹ חָד׃
22 מַלְכָּא דְקֶדֶשׁ חַד מַלְכָּא דְיָקְנְעָם לְכַרְמְלָא חָד׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XII.

ET hi reges terræ, quos deleverunt filii Iſrael, & hæreditaverunt terram 1
eorum in tranſitu Jordanis ad ortum Solis, à fluvio Arnon uſq; ad montem
Hhermon, & omnem planitiem Orientalem. Zzihhon rex Emorrhæus, 2
qui habitabat in Hheſbon, regnans à Gharogher quæ ſuper ripam fluvii
Arnon, & medium fluvium, & dimidium terræ Gilghad, & uſq; ad Jobeca
fluvium terminum filiorum Ghamon. Et planiciem uſq; ad mare Genoz- 3
zar ad Orientem, & uſque ad mare planiciei, mare Salis, ad Orientem, viâ
Bethjeſſimoth: & à meridie ſubtus effuſionem ex Ramatha. Et terminus 4
Ghog regis Mathnan, de reliquiis fortium: qui habitabat in Ghaſtaroth, &
in Edreghi. Et dominabatur in monte Hhermon, & in Zzalecha, & in omni 5
Mathnan uſq; ad terminum Geſſuræi & Aphkeros, & dimidium terræ 6
Gilghad, terminum Zzihhon regis Hhesbon. Moſes ſerv⁹ Domini & filii Iſ- 7
rael deleverunt eos: & dedit eam Moſes ſervus Domini poſſeſſionem tribui 8
Reuben, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe. Et hi reges terræ, quos 9
delevit Joſue & filii Iſrael trans Jordanem ad Occidentem, à planicie 10
Gad in campo Libani, & uſque ad montem diviſionis qui aſcendit ad Se- 11
ghir. Et dedit eam Joſue tribubus Iſraelis poſſeſſionem in diviſionibus 12
ſuis. In monte, & in depreſſione, & in planicie, & in effuſione ex Rama- 13
tha; & in deſerto, & in Auſtro: Hhethæum, & Emorrhæum, & Chena- 14
ghanæum, & Pherizæum, & Hhivæum, & Jebuſæum. Rex Jericho unus, rex 15
Ghay, quæ in latere Bethel, unus, Rex Jeruſalem unus, rex Hhebron unus, 16
Rex Jermuth unus, rex Lachis unus, Rex Gheglon unus, rex Gezer unus, 17
Rex Debir unus, rex Geder unus, Rex Hhorma unus, rex Gharad unus, Rex 18
Libna unus, rex Ghadulam unus, Rex Makeda unus, rex Bethel nnus, Rex 19
Thaphuahh unus, rex Hhepher unus, Rex Apheq unus, rex Laſſaron unus, 20
Rex Madon unus, rex Hhaſzor unus, Rex Simeron Meron unus, rex Ach- 21
ſaph unus, Rex Thaganach unus, rex Migdo unus, Rex Kedes unus, rex 22
Joknegham ad Carmelum, unus:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ * * ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܩܛܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܪܬܘ ܐܪܥܗܘܢ
ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܡܢ ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ.. ܘܥܕܡܐ ܠܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܘܟܠܗ
2 ܦܩܥܬܐ ܕܡܕܢܚܐ. * ܠܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܒܚܫܒܘܢ. ܘܫܠܝܛ ܗܘܐ ܡܢ
ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܣܦܬܐ ܕܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܓܘܗ ܕܢܚܠܐ. ܘܦܠܓܗ ܕܓܠܥܕ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܦܩ
3 ܢܚܠܐ ܕܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܦܩܥܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܡܐ ܕܟܢܪܬ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܘܥܕܡܐ
ܠܝܡܐ ܕܦܩܥܬܐ: ܝܡܐ ܕܡܠܚܐ .· ܕܡܕܢܚܐ ܕܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܝܫܝܡܘܬ. ܘܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܬܚܝܬ
4 ܐܫܕܘܬ ܪܡܬܐ. * ܘܬܚܘܡܐ ܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ .· ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܓܢܒܪܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ
5 ܒܥܫܬܪܘܬ ܘܒܐܕܪܥܝ. *ܘܫܠܝܛ ܗܘܐ ܒܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܘܒܣܠܟܐ. ܘܒܟܠܗ ܡܬܢܝܢ. ܥܕܡܐ
ܠܬܚܘܡܐ ܕܓܫܘܪ ܘܕܡܥܟܬ. ܘܦܠܓܗ ܕܓܠܥܕ. ܬܚܘܡܗ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ.
6 * ܕܩܛܠܗ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܝܗܒܗ ܝܘܪܬܢܐ ܠܪܘܒܝܠ ܘܠܓܕ ܘܠܦܠܓܗ
7 ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. * ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܩܛܠ ܝܫܘܥ ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ.
ܡܢ ܥܪܒܐ ܘܡܢ ܓܠܓܠ ܕܦܩܥܬܐ ܕܠܒܢܢ .· ܘܥܕܡܐ ܠܛܘܪܐ ܕܦܠܓ ܘܣܠܩ ܠܣܥܝܪ.
8 ܘܝܗܒܗ ܝܫܘܥ ܠܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܘܪܬܢܐ ܒܦܠܓܘܬܗܘܢ. * ܒܛܘܪܐ ܘܒܦܩܥܬܐ.
ܘܒܥܪܒܐ ܘܒܐܫܕܘܕ ܘܒܡܕܒܪܐ ܘܒܬܝܡܢܐ. ܘܠܚܬܝܐ ܘܐܡܘܪܝܐ ܘܟܢܥܢܝܐ ܘܦܪܙܝܐ ܘܚܘܝܐ
9 ܘܝܒܘܣܝܐ. * ܘܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܩܛܠ ܝܫܘܥ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܝ. ܕܠܐ
10
11 ܓܢܒ ܒܝܬ ܐܝܠ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܒܪܘܢ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܝܪܡܘܬ. ܡܠܟܐ
12
13 ܚܕ ܕܠܟܝܫ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܓܠܘܢ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܓܙܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܓܕܪ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܕܒܝܪ.
14
15 * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܪܡܐ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܕܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܠܒܢܐ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܕܠܡ. * ܡܠܟܐ
16
17 ܚܕ ܕܡܩܘܪ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܬܦܘܚ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܦܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ
18
19 ܕܐܦܩ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܫܪܘܢ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܡܪܘܢ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܚܨܘܪ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܫܡܪܝܢ
20
21 ܘܡܪܘܢ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܐܟܫܦ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܬܥܢܟ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܡܓܕܘ. * ܡܠܟܐ ܚܕ
22 ܕܪܩܡ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܢܩܡܥܡ ܘܕܟܪܡܠܐ.

CAP. XII.

Hi autem ſunt reges terræ illius, quos interfecerunt filii Iſrael, & obtinuerunt regiones eorum trans Jordanem ad ortum ſolis, à torrente Arnon uſque ad montem Hermon, totámque planitiem quæ eſt ab Oriente : 1 Sihon rex Amorrhæorum, qui degebat in Hesbon, & dominabatur ab Adoir quæ eſt juxta ripam torrentis Arnon, & intimâ parte torrentis, & dimidiâ parte Gelaad, uſque ad torrentem Aphec de limite filiorum Ammon. 2 Et à planitie uſque ad mare Chenarath ab Oriente, & uſque ad mare ſolitudinis, mare *inquam* ſalis, quod eſt ad Orientalem plagam viæ quæ *tendit ad* Beth-aſimon: & à Teman quæ eſt ſubter collem Aſdoth, 3 Et limite Og regis Baiſan de ſtirpe gigantum, qui habitabat in Aſteroth & in Ardei, 4 Et dominabatur in monte Aſimon, & in Salcha, atque in univerſa Baiſan, uſque ad limitem Indor, & Maachat, & dimidiam partem Gelaad, & limitem Sihon regis Hesbon, 5 Quem interfecit Moſes ſervus Domini, dedítque hæreditatem Rubilitis, Gaditis, ac dimidiæ tribui Manaſſe. 6 Hi autem ſunt reges terræ quos occîdit Jeſus & filii Iſrael trans Jordanem, ab Araba & à Galgala planitiei Libani, uſque ad montem qui interſecans aſcendit in Seir, quem dedit Jeſus tribubus Iſraelis in hæreditatem juxta partitionem eorum, 7 Cum montibus, & planitiebus, & Araba, & Aſdod, & ſolitudine, & Meridie, & Hethæis, Amorrhæis, Chananæis, Phærezæis, Hevæis, & Jebuſæis. 8 Iſti ſunt inquam, reges terræ, quos occîdit Jeſus : Rex Jericho unus, rex Aai quæ eſt 9 à latere Beth-il, unus : Rex Jeruſalem unus, 10 rex Hebron unus : Rex Jarmuth unus, rex 11 Lachis unus : Rex Eglon unus, rex Gozar 12 unus : Rex Godar unus, rex Dobir unus : 13 Rex Hermæ unus, rex Adar unus : Rex Lebnæ unus, 14 rex Arlam unus : Rex Macor unus, 15 rex Beth-il unus : Rex Taphuh unus, rex 16 Hophar unus : rex Aphec unus, rex Neſron 17 unus : Rex Maron unus, rex Haſor unus : Rex 18 Somrin & Maron unus, rex Achſaph unus : 19 Rex Thaanach unus, rex Magedo unus : Rex 20 Recem unus, rex Necamaam & Charmeli 21 unus. 22

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 * الفصل الثاني عشر * * وهاولاء ملوك الارض التي قتل بنو اسرايل * وورثوا في عبر
2 الاردن * ناحية مشرق الشمس * ومن دون ارنون الي جبل حرمون وكل السجة شرقا * سيحون ملك
الاموري المقيم في حسبون * المالك كان من عدا وعيد التي كانت على شط وادي ارنون * ووسط
3 الواد ونصف الجوسن * والي مصب الواد * تخوم بني عمون * والسجة الي غربي بيروت شرقا * والي
4 غربي بحر الملح شرقا طريق مسيموث * ومن القبلة تحت مصاب القلعة * وتخوم عوج ملك
5 البثنية مع بقية الرفائيين * الساكن كان في الصنمين وفي الاذرعات * وسلطان جبل حرمون
وسلخة * وجميع البثنية * الي تخوم الجسوري * والماعكاتي * ونصف الجرجوسي * تخوم سيحون
6 ملك حسبون * موسي عبد الله وبنو اسرايل قتلوهما * واعطي موسي عبد الله ارضهما ارثا
7 لسبط روبيل * وسبط جاد * ولنصف سبط منسا * وهاولاء ملوك الارض الذي قتل يسوع وبنو
اسرايل في جبن الاردن على ساحل بحر بعلبك في بقعة اللبنان * والي الجبل الاملس الصاعد
8 الي الشراه * واعطي ذلك لاسباط بني اسرايل ارثا كاقسامهم * في الجبل والسهل والسجة والمصاب *
9
10 وفي البرية والجنوب * الحثي * والاموري * والكنعاني * والفرزي * الحوي * اليبوسي * ملك اريحا * ملك
11
12
13 العي الذي من جنب بيت ايل * ملك يرسلام * ملك حبرون * ملك يرموث * ملك لاخيس *
14
15 * ملك عجلون * ملك جزر * ملك دبير * ملك جدر * ملك حرما * ملك عراد * ملك لبنا *
16
17
18 ملك صولام * ملك مقيدا * ملك بيت ايل * ملك تفوح * ملك حفر * ملك افيق *
19
20 ملك لشرون * ملك مدون * ملك قيسارية * ملك شمرين * ملك اكشاف * ملك تعناخ *
21
22 ملك مجدو * ملك قادس * ملك الكرمل *

CAP. XII.

Cæterùm hi ſunt reges terræ, quos occîderunt filii Iſrael, & quorum terram poſſederunt cis Jordanem ex parte ortûs ſolis, & inde ab Arnon uſque ad montem Hermon, totámque planitiem Orientem verſùs. 1 *Sihon rex Amorrhæus habitans in Hesbon, qui regnabat ab Adauaid quæ erat ſecus ripam torrentis Arnon, & medio torrente, mediâque Goſen, uſque ad oſtium torrentis, termino* ſcilicet *filiorum Ammon ;* 2 *Et à planitie uſque ad plagam Occidentalem Bairut Orientem verſùs, & ad latus Occiduum maris ſalis Orientem verſùs, quâ itur ad Meſimoth ; & ab Auſtro ſubter irrigua Arcis ;* 3 *Et termino Og regis Bathniæ, cum reliquis Rephaitis, qui habitabat in Sanamain & in Ardaat,* 4 *Erátque rex montis Hermon, & Salchæ, ac totius Bathniæ ; uſque ad terminum Geſuræi & Maachathæi, atque dimidium Gergoſæi, qui terminus erat Sihonis regis Hesbon.* 5 *Moſes ſervus Dei, & filii Iſrael occîderunt hos duos, tradiditque Moſes ſervus Dei terram utriuſque in hæreditatem tribui Rubil, & tribui Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe.* 6 *Iſti verò ſunt reges terræ, quos occîdit Ieſus & filii Iſrael cis Jordanem ſecus littus maris Baalʃad in tractu Libani, uſque ad montem Glabrum qui aſcendit ad Sarah : dediτque hæc tribubus filiorum Iſrael in hæreditatem juxta diſtributiones eorum,* 7 *Tam in monte quàm planitie, ſolitudine, & irriguis : In deſerto verò ac Meridie, Hethæum* dedit, *& Amorrhæum, Chananæum: Pherezæum, Hevæum, & Jebuſæum.* 8 9 *Rex Jericho, rex Aai quæ eſt* 10 *à latere Beth-il : Rex Jeruſalem,* 11 *rex Hebron : Rex Jarmuth, rex Lachis :* 12 13 *Rex Eglon, rex Gezer : Rex Dobir,* 14 *rex Geder : Rex Horma, rex Arad :* 15 16 *Rex Lebna, rex Tzulam : Rex Makeda, rex Beth-il :* 17 *Rex Taphuh, rex Hiphar :* 18 *Rex Aphec, rex Leſron : Rex* 19 *Maddon, rex Ceſaræa :* 20 *Rex Somrin, rex Achſaph :* 21 *Rex Taanach, rex Mageddo :* 22 *Rex Cades, rex Carmeli :*

ספר יהושע : יג

Rex .unus Ghilgal ad *gentium* Rex :unus *Dor tractui* ipſi Dor Rex
23 מֶלֶךְ דּוֹר לְנָפַת דּוֹר אֶחָד מֶלֶךְ־גּוֹיִם לְגִלְגָּל אֶחָד׃ מֶלֶךְ 24
.unus & triginta ,reges omnes :unus Tirſah
תִּרְצָה אֶחָד כָּל־מְלָכִים שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד׃

CAP. XIII. יג

Tu :eum ad Dominus dixit & :dies in venit ,ſenuit Jehoſuah Et
1 וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֵלָיו אַתָּה
valde multa eſt relicta terra & ,dies in veniſti ,ſenuiſti
זָקַנְתָּה בָּאתָ בַיָּמִים וְהָאָרֶץ נִשְׁאֲרָה הַרְבֵּה־מְאֹד
confinia omnia ,relicta terra Iſta .eam poſſidendum ad
2 לְרִשְׁתָּהּ׃ וְזֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאָרֶת כָּל־גְּלִילוֹת
facies ſuper qui *Nigro* A .Gheſuri omnis & ,Peliſtinorum
3 הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל־הַגְּשׁוּרִי׃ מִן־הַשִּׁיחוֹר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
:*reputabitur Cenahanæo* ,aquilonem ad Hecron terminum ad uſq; & ,Ægypti
מִצְרַיִם וְעַד גְּבוּל עֶקְרוֹן צָפוֹנָה לַכְּנַעֲנִי תֵּחָשֵׁב
,Æſchelonæus ,Aſdodæus & ,Hazathæus ,Peliſtinorum ſatrapæ quinque
חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הָעַזָּתִי וְהָאַשְׁדּוֹדִי הָאֶשְׁקְלוֹנִי
,Chenahanæi terra omnis auſtro Ab .Havvæi & ,Hæcronæus & ,Ghittæus
4 הַגִּתִּי וְהָעֶקְרוֹנִי וְהָעַוִּים׃ מִתֵּימָן כָּל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
.Emoræi terminum ad uſq; Aphec ad uſque ,Sidoniis quæ *ſpelunca* &
וּמְעָרָה אֲשֶׁר לַצִּידֹנִים עַד־אֲפֵקָה עַד גְּבוּל הָאֱמֹרִי׃
Bahalgad à ,Solis ortum ad Lebanon omnis & ,Ghibli terra Et
5 וְהָאָרֶץ הַגִּבְלִי וְכָל־הַלְּבָנוֹן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ מִבַּעַל גָּד
habitatores Omnes .Chamath *veniendum ad uſque* ,Chermon monte ſub
6 תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃ כָּל־יֹשְׁבֵי
,Sidonios omnes ,aquarum *combuſtiones* ad uſq; Libano à montis
הָהָר מִן־הַלְּבָנוֹן עַד־מִשְׂרְפֹת מַיִם כָּל־צִידֹנִים
Iſrael ipſi eā fac cadere Tantū .Iſrael filiorum *faciebus* à eos expellam ego
אָנֹכִי אוֹרִישֵׁם מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק הַפִּלֶהָ לְיִשְׂרָאֵל
terram *partire* nunc Et .tibi præcepi ſicuti ,hæreditatem in
7 בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃ וְעַתָּה חַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ
.Menaſſeh tribui dimidiæ & ,tribubus novem hæreditatem in iſtam
הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לְתִשְׁעַת הַשְּׁבָטִים וַחֲצִי הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
eis dedit *quam ,ſuā hæreditatē* acceperunt Ghaditæ & Reubenitæ ea Cum
8 עִמּוֹ הָראוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
Moſeh eis dedit ſicuti ,orientem ad Jarden *tranſitu in* Moſeh
מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה
,Arnon *torrentis labium ſuper* quæ Haroher Ab .Domini ſervus
9 עֶבֶד יְהוָֹה׃ מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן
Medebah planiciem omnem & ,*torrentis* medio in quæ civitatem &
וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר מֵידְבָא
qui ,Emoræi regis Sichon urbes omnes Et .Dibon ad uſque
10 עַד־דִּיבוֹן׃ וְכֹל עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
,Ghilghad Et .Hammon filiorum terminum ad uſque ,Cheſbon in regnavit
11 מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְהַגִּלְעָד
omnem & ,Chermon montem omnem & ,Mahachati & Gheſuri terminum &
וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכֹל הַר חֶרְמוֹן וְכָל־
qui ,Baſan in Ogh *regnum Totum* .Salchah ad uſque Baſan
12 הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃ כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר־
,Rephaim reſiduo ex remanſit Ipſe .Edrehi in & ,Haſtharoth in regnavit
מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים
Iſrael filii expulerunt non Et .eos expulit & ,Moſeh eos percuſſit &
13 וַיַּכֵּם מֹשֶׁה וַיֹּרִשֵׁם׃ וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Mahachathi & ,Gheſſur habitavit & :Mahachati & ,Gheſuri
אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת
Levi tribui Tantùm .hanc diem ad uſque Iſrael *interiore* in
14 בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ רַק לְשֵׁבֶט הַלֵּוִי
ipſum ,Iſrael Dei Domini *ignitiones* :hæreditatem dedit non
לֹא נָתַן נַחֲלָה אִשֵּׁי יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא
.ei eſt locutus quemadmodum ,ejus hæreditas
נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

23 Rex Dor, & provinciæ Dor unus,
rex Gentium Galgal unus.
24 Rex Therſa unus. Omnes reges
triginta unus.

CAP. XIII.

1 Joſue ſenex, provectæq; ætatis
erat: & dixit Dominus ad
eum, Senuiſti, & longævus
es, terráque latiſſima derelicta
eſt, quæ necdum ſorte diviſa
2 eſt: Omnis videlicèt Galilæa,
Philiſthiim, & univerſa Geſſuri.
3 A fluvio turbido, qui irrigat
Ægyptum, uſque ad terminos
Accaron contra Aquilonem:
Terra Chanaan, quæ
in quinque regulos Philiſthiim
dividitur, Gazæos, & Azotios,
Aſcalonitas, Gethæos, &
4 Accaronitas. Ad Meridiem
verò ſunt Heuæi, omnis terra
Chanaan, & Maara Sidoniorum,
uſque Apheca & terminos
5 Amorrhæi, Ejúſque confinia.
Libani quoque regio
contra Orientem, à Baalgad
ſub monte Hermon, donec ingrediaris
6 Emath. Omnium
qui habitant in monte, à Libano
uſque ad Aquas Maſerephot,
univerſique Sidonii. Ego
ſum qui delebo eos à facie filiorum
Iſrael. Veniat ergò in
partem hæreditatis Iſrael, ſicut
7 præcepi tibi. Et nunc divide
terram in poſſeſſionem novem
tribubus, & dimidiæ tribui
8 Manaſſe, Cum qua Ruben &
Gad poſſederunt terram, quam
tradidit eis Moyſes famulus
Domini, trans fluenta Jordanis
9 ad Orientalem plagam. Ab
Aroër, quæ ſita eſt in ripa torrentis
Arnon, & in vallis medio,
univerſáque campeſtria
10 Medaba, uſque Dibon. Et
cunctas civitates Sehon, regis
Amorrhæi, qui regnavit in Heſebon,
uſque ad terminos filiorum
11 Ammon. Et Galaad, ac
terminum Geſſuri & Machati,
& omnem montem Hermon,
& univerſam Baſan, uſque ad
12 Salecha, Omne regnum Og
in Baſan, qui regnavit in Aſtaroth
& Edrai, ipſe fuit de
reliquiis Raphaim: percuſſitque
eos Moyſes, atque delevit.
13 Noluerúntq; diſperdere
filii Iſraël Geſſuri & Machati:
& habitaverunt in medio
Iſraël uſque in præſentem diem.
14 Tribui autem Levi non
dedit poſſeſſionem: ſed ſacrificia
& victimæ Domini Dei
Iſraël, ipſa eſt ejus hæreditas,
ſicut locutus eſt illi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Βασιλέα Ὀδολλὰμ τῶν Φεννεδδὼρ, βασιλέα
24 Γεὶ τῆς Γαλιλαίας, Βασιλέα Θερσά. πάντες
οὗτοι βασιλεῖς (ε) εἰκοσιεννέα.

MS.A. (ε) εἴκοσι καὶ ἐννέα.

Κεφ. ιγ΄.

1 Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς
τῶν ἡμερῶν. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν, Σὺ
προβέβηκας τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολέλειπται
2 πολλὴ εἰς κληρονομίαν. Καὶ αὕτη ἡ γῆ (α)
καταλελειμμένη· ὅρια Φυλιστιεὶμ, ὁ (β) Γεσιρὶ,
3 καὶ ὁ Χαναναῖος, Ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον
Αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων Ἀκκαρὼν ἐξ
εὐωνύμων τῶν Χαναναίων προσλογίζεται ταῖς
πέντε σατραπείαις τῶν Φυλιστιεὶμ, τῷ Γαζαίῳ,
καὶ τῷ Ἀζωτίῳ, καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ καὶ
τῷ (γ) Γελθαίῳ καὶ τῷ Ἀκκαρωνίτῃ, καὶ τῷ
4 Εὐαίῳ, Ἐκ (δ) Θαιμὰν καὶ πάσῃ (ε) γῇ Χαναὰν
(ζ) ἐναντίον Γάζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι ἕως
5 (η) Ἀφὲκ, ἕως τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορραίων, Καὶ
πᾶσαν τὴν γῆν (θ) Γαλιὰθ Φυλιστιεὶμ, καὶ πάντα
τὸν Λίβανον (ι) ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ
Γαλγὰλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμὼν ἕως τῆς εἰσόδου
6 (κ) Ἐμὰθ, Πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν
ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ἕως (λ) τῆς Μασερὲθ Μεμφωμαὶμ,
πάντας τοὺς Σιδωνίους, ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω
ἀπὸ προσώπου Ἰσραήλ. ἀλλὰ διάδος
αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον
7 (μ) σοὶ ἐνετειλάμην. Καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν
ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ
8 τῷ ἡμίσει (ν) φυλῆς Μανασσῆ. Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου
ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς
ἡλίου δώσεις αὐτήν. ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ.
(ξ) ταῖς δυσὶ φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς
8 (ο) Μανασσῆ, Τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ (π) ἔδωκεν
Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν (ρ) αὐτῷ Μωυσῆς
9 ὁ παῖς κυρίου, Ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ
τοῦ χείλους χειμάρρου Ἀρνῶν· καὶ τὴν πόλιν
τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν
10 τὴν (σ) Μισὼρ ἀπὸ Μαιδαβάν· Πάσας
τὰς πόλεις Σηὼν βασιλέως (τ) Ἀμορραίων,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβὼν ἕως τῶν
11 ὁρίων υἱῶν Ἀμμῶν· Καὶ τὴν (υ) Γαλααδῖτιν,
καὶ τὰ ὅρια (φ) Γεσιρὶ, καὶ τοὺς
(χ) Μαχατὶ, πᾶν ὄρος Ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν
12 τὴν Βασανῖτιν ἕως (ψ) Ἀχά· Πᾶσαν
τὴν βασιλείαν Ὢγ ἐν τῇ (ω) Βασανίτιδι,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν (α) Ἐδραΐν·
οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τῶν γιγάντων, καὶ
ἐπάταξεν αὐτὸν Μωυσῆς, καὶ (β) ἐξωλόθρευσε.
13 Καὶ οὐκ (γ) ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν (δ)
Γεσιρὶ, καὶ τὸν (ε) Μαχατὶ, καὶ τὸν Χαναναῖον· καὶ
κατῴκει βασιλεὺς (ζ) Γεσιρὶ καὶ ὁ (η) Μαχατὶ
ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως (θ) τῆς σήμερον ἡμέρας.
14 Πλὴν τῆς φυλῆς Λευὶ οὐκ ἐδόθη κληρονομία.
κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, (ι) οὗτος κληρονομία
αὐτῶν, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς κύριος.
καὶ οὗτος ὁ καταμερισμὸς, ὃν κατεμέρισε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς
Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

23 *Regē Odollā ipſius Phennealdor,*
regē (k) Gei Galilææ, Regē Ther-
24 *ſa. Omnes hi reges viginti novē.*

CAP. XIII.

1 *ET Ieſus erat ſenior provectus
dierum. Et dixit Dominus ad Ieſum;
Tu provectus es in diebus:
& terra relicta eſt (a) multa in
2 hæreditatem. Et hæc eſt terra, quæ
remāſit: fines Phyliſtiim, ipſe Geſiri,
3 & Chananæus, Ab inhabitata
quæ ad faciē Ægypti, uſq; ad fines
Accaron à ſiniſtris Chananæorum,
computatur quinq; ſatrapiis
Phyliſtiim, Gazæo, & Azotio,
& Aſcalonitæ, et Getthæo, et
4 Accaronitæ, et Euæo: De Theman,
& omni terra Chanaan contra
Gazam, & Sidonii uſq; Aphec
5 uſq; ad fines Amorrhæorum, Et
omnē terrā Galiath Phyliſtiim, et
omnem Libanum ab ortu Solis à
(b) Galgal ſub monte Aermon
6 uſq; ad ingreſſum Emath, Omnis
habitans montanā à Libano uſq;
(c) Maſereth-Memphomaim: omnes
Sidonios; ego eos exterminabo
à facie Iſrael. Sed diſtribue
illā in ſortē ipſi Iſrael; quemadmodū
7 tibi mandavi. Et nunc divide
terrā hanc in hæreditatē novē
tribubus, (d) et dimidiæ tribui
8 Manaſſe. A Iordane uſq; ad mare
Magnum ad occaſum Solis dabis
eam. Mare magnum terminabit.
Duabus tribubus, et (e) dimidiæ tribui
8 Manaſſe, Ipſi Ruben, & ipſi
Gad (f) dedit Moyſes trans Iordanē.
Ad ortū Solis dedit ei Moyſes
9 puer Domini, Ab Aroer, quæ eſt
ſuper labiū torrentis Arnon: &
civitatem, quæ in medio vallis, et
univerſā Miſor à (g) Mædaban:
10 Omnes civitates Seon regis Amorrhæorum,
qui regnavit in Eſebon,
11 uſq; ad fines filiorum Ammon: Et
Galaaditidem, & fines Geſiri, &
ipſos Machati, univerſum montē
Aermon: & univerſā Baſanitidē
12 uſq; Acha, Omne regnū Og in
Baſanitide, qui regnavit in Aſtaroth,
et in Edrain. Hic remanſerat
ex gigantibus. Et percuſſit
13 eum Moyſes, & exterminavit. Et
non exterminârūt filii Iſrael ipſū
Geſiri, & ipſum Machati, et Chananæum.
Et habitabat rex Geſiri,
14 & Machati, in filiis Iſrael
uſq; in hodiernū diē. Tantū tribui
Levi non eſt data hæreditas.
Dominus Deus Iſrael, hic hæreditas
eorum, ſecundùm quæ
dixit eis Dominus. (h) Et hæc
eſt diviſio, quā diviſit Moyſes filiis
Iſrael in Araboth Moab
trans Iordanem contra Hiericho.*

MS. A. (α) ἡ καταλελιμμένη· (β) Γεσουρὶ, (γ) Γεθθαίῳ, (δ) Θεμὰν (ε) τῇ γῇ (ζ) ἐναντίον *, καὶ οἱ (η) Ἀφεκὰ, (θ) Γαβλὶ (ι) ἀπ᾽ ἀνατολῶν (κ) Αἰμὰθ, (λ) τῆς Μασερεφωθμαΐμ, (μ) ἐνετειλάμην σοι. (ν) τῆς φυλῆς Μαννασσῆ. (ξ) ταῖς δύο φυλαῖς, (ο) Μανασσῆ, τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ Τῷ Ῥουβὴν, (π) ἣν ἔδωκεν (ρ) αὐτοῖς Μωυσῆς (σ) Μισὼρ (τ) τῶν Ἀμορραίων, (υ) Γαλααδῖτιν, (φ) Γεσουρὶ, (χ) Μαχαθὶ, (ψ) Ἐαχά· Καὶ πᾶσαν (ω) Βασὰν, (α) Ἐδραείμ· (β) ἐξωλέθρευσεν. (γ) ἐξωλέθρευσαν (δ) Γεσουρὶ, (ε) Μαχαθὶ, (ζ) Γεσουρὶ (η) Μαχαθὶ (θ) τῆς ἡμέρας ταύτης. Πλὴν τῇ φυλῇ τῇ Λευὶ (ι) οὗτος αὐτῶν κληρονομία, καθὰ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 מַלְכָּא דְדוֹר לְפַלְכֵי דוֹר חַד מַלְכָּא דְעַמְמִין לְגִלְגָלָא חַד׃ מַלְכָּא דְתִרְצָה חַד כָּל מַלְכַיָא
24
יג
תְּלָתִין וְחָד׃
1 וִיהוֹשֻׁעַ סִיב עָל בְּיוֹמִין וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ אַתְּ סַבְתָּא עָלְתָא בְּיוֹמִין וְאַרְעָא אִשְׁתְּאָרַת סַגִּיאָה
2 לַחֲדָא לְמֵירְתַהּ׃ דָא אַרְעָא דְאִשְׁתְּאָרַת כָּל תְּחוּמֵי פְלִשְׁתָּאֵי וְכָל גְּשׁוּרָאֵי׃ מִן שִׁיחוֹר
3 דִי עַל אַפֵּי מִצְרַיִם וְעַד תְּחוּם עֶקְרוֹן צִפּוּנָא עַל אַרְעָא כְּנַעֲנָא תִּתְמְנֵי חַמְשָׁא טוּרְנֵי
4 פְלִשְׁתָּאֵי עַזָּתָאֵי וְאַשְׁדּוֹדָאֵי אַשְׁקְלוֹנָאֵי גִתָּאֵי וְעֶקְרוֹנָאֵי וְעַוָּאֵי׃ מִדָרוֹמָא כָּל אַרְעָא כְנַעֲנָאֵי
5 וּמְעַרְתָּא דִי לְצִידוֹנָאֵה עַד אֲפֵק עַד תְּחוּם אֱמוֹרָאָה׃ וְאַרְעָא גִבְלִי וְכָל לִבְנָן מִדְנַח שִׁמְשָׁא
6 מִמֵּישַׁר גָד שְׁפּוּלֵי טוּרָא דְחֶרְמוֹן עַד מַעֲלָנָא דַחֲמָת׃ כָּל יָתְבֵי טוּרָא מִן לִבְנָן עַד חָרְצֵי מַיָא
כָּל צִידוֹנָאֵי בְּמֵימְרִי אֲתָרְכִנּוּן מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד פַּלֵיגְהָא לְיִשְׂרָאֵל בְּאַחְסָנָא כְּמָא
7 דְפַקֵידְתָּךְ׃ וּכְעַן פַּלֵיג יָת אַרְעָא הָדָא בְּאַחְסָנָא לְתִשְׁעָא שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃
8 עִמֵּיהּ שִׁבְטָא דִרְאוּבֵן וְשִׁבְטָא דְגָד קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן דִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה בְּעִבְרָא דְיַרְדְנָא
9 מַדִנְחָא כְּמָא דִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה עַבְדָא דַיְיָ׃ מֵעֲרוֹעֵר דְעַל כֵּיף נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִי
10 בְּגוֹ נַחֲלָא וְכָל מֵישַׁר מֵידְבָא עַד דִיבוֹן׃ וְכָל קִרְוֵי סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דִי מְלַךְ
11 בְּחֶשְׁבּוֹן עַד תְּחוּם בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְאַרְעָא גִלְעָד וּתְחוּם גְּשׁוּרָאָה וַאֲפִּיקִירוֹס וְכָל טוּרָא
12 דְחֶרְמוֹן וְכָל מַתְנַן עַד סַלְכָה׃ כָּל מַלְכוּת עוֹג בְּמַתְנָן דִי מְלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי
13 וְהוּא אִשְׁתְּאַר מִשְּׁאָר גִּבָּרַיָא וּמְחָנוּן מֹשֶׁה וְתָרְכִנּוּן׃ וְלָא תָרִיכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת גְּשׁוּרָאָה
14 וְיָת אֲפִּיקִירוֹס וִיתִיב גְּשׁוּרָאָה וַאֲפִּיקִירוֹס בְּגוֹ יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ לְחוֹד שִׁבְטָא דְלֵוִי
לָא יְהַב אַחְסָנָא קֻרְבָּנַיָא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אִנּוּן אַחְסַנְתֵּיהּ כְּמָא דְמַלֵּיל לֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

23 Rex Dor ad regiones Dor unus, rex populorum ad Gilgal unus: Rex
24 Thirſza unus. Omnes reges triginta & unus.

CAP. XIII

1 ET Joſue ſenex, intrans in dies; & dixit Dominus illi: Tu ſenuiſti,
2 intrâſti in dies; & terra relicta eſt multa valdè ad poſſidendum eam. Hæc
terra quæ relicta eſt, omnis terminus Philiſtinorum, & omnium Geſſuræorum,
3 A Sihhor qui ſuper faciem Ægypti, & uſq; ad terminum Ghekron
ad Septentrionem ſuper terram Ghenaghanæorum cenſa eſt, quinq; tyranni
Philiſtæorum, Ghazæi, Aſdodæi, & Aſcalonæi, Gethæi, & Ghekronæi, &
4 Ghavai. Ab Auſtro omnis terra Chenaghanæorum, & ſpelunca Sidoniorum
5 uſq; Apheca, uſque ad terminum Emorræi. Et terra Gebalæorum,
& omnis Libanus ad Ortum Solis à planitie Gad, depreſſiones montis
6 Hhermon uſque ad introitum Hhamath. Omnes habitatores montis à
Libano uſque ad Salinas aquarum, omnes Sidonios in verbo meo exterminabo
ab ante filios Iſrael, tantum partire eam Iſraeli in poſſeſſionem,
7 ſicut juſſi tibi. Et nunc divide terram hanc in poſſeſſionem novem tribubus,
8 & dimidiæ tribui Manaſſe. Cum ea tribus Ruben, & tribus Gad
acceperunt poſſeſſionem ſuam quam dedit illis Moſes trans Jordanem ad
9 Orientem, ſicut dedit illis Moſes ſervus Domini. A Gharogher quæ ſuper
ripam fluvii Arnon, & Kartha quæ intra fluvium; & omnem planiciē
10 Medeba uſq; ad Dibon. Et omnes urbes Zzihhon regis Emorræi qui regnavit
11 in Hheſbon, uſque ad terminum filiorum Ghamon. Et terram Gilghad,
& terminum Geſſuræi, & Aphkerozz, & omnem montem Hhermon,
12 & omnem Mathnan uſq; ad Zzelach. Omne regnum Ghog in Mathnan,
qui regnavit in Ghaſtharoth, & in Edreghi; *et* ipſe relictus fuerat de reliquiis
13 fortium: & percuſſit eum Moſes, & extirpavit eum. Et non extirparunt
filii Iſrael Geſſuræū, neq; Aphkerozz; & habitavit Geſſuræus & Aphkerozz
14 in medio Iſrael uſq; ad diem hanc. Tantum tribui Levi non dedit poſſeſſionem:
oblationes Dñi Dei Iſrael ipſæ poſſeſſio ejus, ſicut locutus eſt ei.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܕܘܪ ܘܕܢܦܬܕܘܪ. ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܥܘܡܩܐ ܘܕܓܠܓܠ. * ܡܠܟܐ ܚܕ ܕܬܪܨܐ. ܟܠܗܘܢ
24 ܡܠܟܐ ܕܩܛܠ ܝܫܘܥ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * ܘܝܫܘܥ ܣܐܒ ܘܥܠ ܒܝܘܡܬܐ. 1
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܐܢܬ ܣܐܒܬ ܘܥܠܬ ܒܝܘܡܬܐ. ܘܐܪܥܐ ܕܠܡܐܪܬ. ܫܪܟܐ ܣܓܝܐܐ ܗܝ ܛܒ
ܠܡܐܪܬܗ. * ܗܕܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܫܪܟܐ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ ܕܦܠܣܛܝܐ. ܘܒܟܠܗ ܐܬܪܐ ܕܓܫܘܪ. 2
* ܡܢ ܫܝܚܘܪ ܕܩܕܡ ܡܨܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܥܩܪܘܢ. ܕܠܓܪܒܝܐ. ܕܟܢܥܢܝܐ ܡܬܚܫܒܐ. 3
ܘܚܡܫܐ ܛܘܪܢܘܗܝ ܕܦܠܣܛܝܐ. ܥܙܬܝܐ. ܘܐܫܕܘܕܝܐ. ܘܐܫܩܠܘܢܝܐ. ܓܬܝܐ. ܘܥܩܪܘܢܝܐ.
ܘܥܘܝܐ ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ. * ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝܐ. ܘܡܥܪܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܐܦܩ ܘܥܕܡܐ 4
ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. * ܘܐܪܥܐ ܕܓܒܠ. ܘܟܠܗ ܠܒܢܢ. ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܒܓܠܥܕ 5
ܕܠܬܚܬ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܚܡܬ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܐ ܕܛܘܪܐ. ܡܢ 6
ܠܒܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܬܪܐ ܕܡܝܐ ܚܡܝܡܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܨܝܕܢܝܐ. ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܠܚܘܕ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܬܟ. * ܦܠܓܝܗ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ 7
ܒܝܪܬܘܬܐ ܠܬܫܥܐ ܫܒܛܝܢ. ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܥܡܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܪܘܒܝܠ 8
ܘܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܢܣܒܘ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ ܒܥܒܪܐ
ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܥܒܕܝ ܡܘܫܐ. * ܡܢ ܥܕܘܥܝܪ ܕܥܠ ܣܦܬܐ 9
ܕܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܘܗ ܕܢܚܠܐ. ܘܟܠܗ ܦܩܥܬܐ ܕܡܥܪܒܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܝܒܘܢ.
* ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܣܝܚܘܢ. ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܐܡܠܟ ܒܚܫܒܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ 10
ܥܡܘܢ. * ܘܓܠܥܕ. ܘܠܬܚܘܡܐ ܕܓܫܘܪ. ܘܕܩܘܪܘܣ. ܘܟܠܗ ܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܘܟܠܗ 11
ܡܬܢܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܣܠܟܐ. * ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܘܐܡܠܟ ܒܥܫܬܪܘܬ 12
ܘܒܐܕܪܥܝ. ܗܘ ܕܐܫܬܚܪ ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܓܢܒܪܐ: ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܡܘܫܐ. ܘܝܪܬ ܐܪܥܗܘܢ. * ܘܠܐ ܚܪܒܘ 13
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܥܡܡܐ ܕܓܫܘܪ ܘܕܩܘܪܘܣ. ܘܝܬܒܘ ܓܫܘܪܝܐ ܘܩܘܪܘܣܝܐ ܒܝܢܬ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܠܫܒܛܐ ܕܝܢ ܕܠܘܝ. ܠܐ ܝܗܒ ܦܠܓܘܬܐ. ܡܛܠ 14
ܕܩܘܪܒܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܢܘܢ ܐܢܘܢ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ.

Rex Dor & Nephethdor unus: rex Convallis, 23
& Galgalæ unus: Rex Tharſæ unus. Omnes 24
reges quos interfecit Jeſus, triginta unus.

CAP. XIII.

Quum autem ſenuiſſet Jeſus, & eſſet annis 1
provect⁹, dixit ad eum Dñs, Ecce tu ſenuiſti,
& es ætate provectus; & terra quæ poſſidenda
ſupereſt, multa eſt admodũ. Hæc *verò* eſt terra 2
quæ ſupereſt in toto circuitu Paleſtinorũ,
& in tota regione Indor: A Sihor qui eſt coram 3
Ægypto, uſque ad limitem Ecron quæ ad
Aquilonem *ſita*, cenſetur eſſe Chananæorum.
Tum quinq; tyranni Paleſtinorum, *nempe* Gazathæi,
Aſdodæi, Aſcalonitæ, Gathæi, Acronitæ,
& Avæi, qui ſunt à Meridie. Præterea 4
tota terra Chananæorũ, & Spelunca Sidoniorũ,
uſq; ad Aphec, & uſq; ad limitem Amorrhæorum.
Terra quoque Gebel, totuſque Libanus 5
qui eſt ad Orientem ſolem in Galaad
quæ eſt ſubtus montem Hermon, uſque ad ingreſſum
Hemath. Omnes habitatores montium 6
à Libano uſque ad tractum aquarum
calidarũ, & omnes Sidonios ego Dñs diſperdam
à conſpectu filiorum Iſrael. Tantùm verò
filiis Iſrael, quemadmodum præcepi tibi,
Divide terram iſtam in hæreditatẽ inter novem 7
tribus, & dimidiam tribum Manaſſe
cum eis. Rubil enim, & Gad, & dimidia pars 8
altera Manaſſe acceperunt hæreditatẽ ſuam,
quam dedit eis Moſes trans Jordanem ab Oriente,
quemadmodum tradidit eis ſervus meus
Moſes, Ab Adoir quæ eſt prope ripam 9
torrentis Arnon, & civitate quæ eſt in medio
torrentis, totâque planitie quæ eſt ab Occidente,
uſque ad Ribon. Omnes civitates Sihon 10
regis Amorrhæorum, qui regnabat in
Heſbon, uſque ad limitem filiorum Ammon.
Tum Gelaad, & limitem Indor ac Cyri, totum 11
montem Hermon, totámque Mathnin,
uſque ad Salcha. Univerſum regnum Og qui 12
erat in Mathnin, & regnabat in Aſtaroth &
in Ardei, quique ſupererat è cæteris gigantibus.
Hos occiderat Moſes, & occupaverat
terram eorum. At non occiderunt filii Iſrael 13
populos Indor & Cyri, ſed manſerunt Indoræi
& Cyræi inter filios Iſrael ad hunc uſq;
diem. Verùm tribui Levi non dedit portionem, 14
quia oblationes Domini Dei Iſraelis
ſunt hæreditas eorum, quemadmodum dixerat
eis Moſes.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 * ملك دور * ملك الاحراب بجلجال * ملك ترصا * جميع الملوك احد وثلثون *
24
* الفصل الثالث عشر * * ويوشع شاخ وطعن في السن * فقال له الله * انت قد شخت 1
وطعنت في السن * وقد بقي كثير من الارض جدا حتى ترثها * هذه الارض الباقية * كل اغوار 2
الفلسطينيين * وكل الجسوريين * من حد نيل مصر والى تخوم عقران عن شمال الكنعانيين * 3
وهي تحسب خمسة بطارقة فلسطين * الغزي * والاردودي * والعسقلاني * والجتي * والعقري * والعوي *
* من تيمن كل ارض الكنعانيين * والمغار التي للصيداويين * والى افيقا والى تخوم الامورانيين * 4
* وارض الجبلا * وجميع اللبنان مشرق الشمس * من وثن جاد تحت جبل حرمون الى تحت جبل 5
حماة * كل سكان الجبل من اللبنان الى حماة المسروفوث مايم * كل الصيداويين انا استاصلهم 6
قدام بني اسرايل * ولتكن لبني اسرايل محلة كما امرتك * والان فاقسم هذه الارض محلة 7
للتسعة اسباط * ونصف سبط منسا الذي بقي منهم * لان نصف سبط منسا الاخر مع بني 8
روبيل وبني جاد * اخذوا محلتهم التي اعطاهم موسي في عبر الاردن شرقا * كما اعطاهم موسي عبد
رب العالمين * من عداوعيد التي على شط واد ارنون * والمدينة التي في وسط الواد * وكل سهل 9
ميدبا الي ديبون * وساير مدن سيحون ملك حسبون الاموراني الى تخوم بني عمون * والجرجوسي * 10 11
وتخوم الجسوري * والمعاخاتي * وكل جبل حرمون * وكل البثنية الى السلخا * كل مملكة عوج في 12
البثنية الذي ملك بالصنمين وادرعات * هو بقي من بقية الرفاييين * فقتلهم موسي
واستاصلهم * ولم يستاصل بنو اسرايل الجوسري والمعاخاتي * فاقام من جسور ومعاخات فيما بين 13
بني اسرايل الى هذا اليوم * فاما سبط لاوي فما اعطي محلة من ارض بني اسرايل * لان الله هو محلته كما قال الرب * 14

Rex Dor, rex cœtuum in Galgal: Rex 23
Tarſæ. Omnes reges, triginta unus. 24

CAP. XIII.

Joſue verò ſeneſcente, anniſque provecto, dixit ad illum Deus; Tu jam conſe- 1
nuiſti, et es ætate provectus; reſtat autem
adhuc magna admodum terræ pars poſſidenda.
Hæc eſt terra quæ reſtat, Omnes 2
valles Paleſtinorum, univerſus Geſſuræus,
A termino Nili Ægypti uſque ad limites 3
Acran ab Aquilonari parte Chananæorum,
quæ quinque Chiliarchorum Paleſtinæ numero comprehenditur, nempe *Azuthei,*
Azdodæi, Aſcalonæi, Githæi, Acræi, & Hevæi.
Ab Auſtro, tota terra 4
Chananæorum, et ſpeluncæ quæ pertinent
ad Sidonios, uſque ad Aphec, et limitem
Amorrhæorum. Item terra Geblæ, to- 5
túſq; Libanus Orientem ſolem verſùs, ab
idolo Gad ſubter montem Hermon, uſque
ad imum montem Hamat. Omnes montis 6
incolas à Libano ad locum calidum Miſrephoth-maim,
omnes Sidonios ego extirpabo
ante filios Iſrael. Sintque filiis Iſrael
in hæreditatem, quemadmodum præcepi
tibi. Nunc igitur divide terram iſtam in 7
hæreditatem novem tribubus & reliquæ
dimidiæ tribui Manaſſe: Nam dimidia 8
tribus altera Manaſſe, cum filiis Rubil &
filiis Gad, jam receperunt hæreditatem
ſuam, quam dedit eis Moſes cis Jordanẽ
ad Orientem, quemadmodum dederat eis
Moſes ſervus Domini creaturarum, Ab 9
Adauaid quæ eſt ſecus ripam torrentis
Arnon, et urbe quæ eſt in medio torrentis,
totâque planitie Maidaba, Dibon uſque:
Et ab *omnibus urbibus Sihon regis Heſ-* 10
bon Amorrhæi, uſque ad limitem filiorum
Ammon: Et à Gergeſæo, ac termino 11
Geſſuræi et Maachatæi, toto monte Hermon,
totâque Bathniâ, uſque ad Salcha:
Ab *univerſo regno Og in Bathnia, qui re-* 12
gnaverat in Sanamain (i. duobus idolis)
& Adraath, quique ſupererat è cæteris
Rephaim quos occiderat Moſes atq; exterminaverat.
Verùm non exterminâ- 13
runt filii Iſrael Gjauſaræū nec Maachathæum,
ſed manſerunt ex Geſſur et Maachath
inter filios Iſrael ad hodiernum
uſque diem. Cæterùm tribui Levi con- 14
ceſſa minimè fuit hæreditas de terra filiorum
Iſrael, quoniam Deus eſt hæreditas
ejus, quemadmodum dixerat Dominus.

ספר יהושע: יג

eis fuit Et .ſuas familias *ad* Reuben filiorum *extenſioni* Moſch Deditq;
15 16 ויתן משה למטה בני־ראובן למשפחותם: ויהי להם
quæ civitas &,Arnon torrentis *labium ſuper* quæ ,Haroher ab terminus
הגבול מערוער אשר על־שפת נחל־ארנון והעיר אשר
omnes &,Chesbon .Medebah *ſuper* planicies omnis &,*torrentis* medio in
17 בתוך־הנחל וכל־המישר על־מידבא: חשבון וכל־
habitaculi domini dom⁹ &,Bahal Bamoth & Dibō:planicie in quæ,ejus urbes
עריה אשר במישור דיבון ובמות בעל ובית בעל מעון:
,Sibmah & ,Chiriathaim Et .Mephahath & ,Chedemoth & ,Jahaſah Et
18 19 ויהצה וקדמת ומפעת: וקריתים ושבמה
Piſgah Aſdoth & ,Bethpehor Et .vallis monte in Sahar Sereth &
20 וצרת השחר בהר העמק: ובית פעור ואשדות הפסגה
Sichon *regnum totum* & ,planiciei urbes omnes Et .*ſolitudinum domus* &
21 ובית הישמות: וכל ערי המישר וכל־ממלכות סיחון
,*eum*,Moſeh percuſſit quem ,Chesbon in regnavit qui ,Emoræi regis
מלך האמרי אשר מלך בחשבון אשר הכה משה אתו
,Chur & ,Sur & ,Recem & ,Evi ,Midian *prælatos* &
ואת־נשיאי מדין את־אוי ואת־רקם ואת־צור ואת־חור
Behor filium Bilham Et .terræ habitatores,Sichon *præfectos*,Rebah &
22 ואת־רבע נסיכי סיחון ישבי הארץ: ואת־בלעם בן־בעור
fuit Et .eorum *interfectos ad* gladio in Iſrael filii occiderunt divinatorem
23 הקוסם הרגו בני־ישראל בחרב אל־חלליהם: ויהי
filiorum hæreditas Hæc .terminus & Jarden ,Reuben filiorum terminus
גבול בני ראובן הירדן וגבול זאת נחלת בני־
Moſeh Deditque .earum villæ & ,urbes ,ſuas familias *ad* Reuben
24 ראובן למשפחותם הערים וחצריהן: ויתן משה
,terminus eis fuit Et .ſuas familias *ad* Gad filiis Gad *extenſioni*
25 למטה גד לבני גד למשפחותם: ויהי להם הגבול
,Hammon filiorum terræ dimidium & ,Ghilhad urbes omnes & ,Jahazer
יעזר וכל־ערי הגלעד וחצי ארץ בני עמון
Ramath ad uſq; Chesbon à Et .Rabbah *facies ſuper* quæ ,Haroher ad uſq;
26 עד־ערוער אשר על־פני רבה: ומחשבון עד־רמת
.Debir ipſius terminum ad uſq; *caſtris* à & ,Betonim & ,Miſpeh ipſius
המצפה ובטנים וממחנים עד־גבול לדבר:
reſiduum,Saphon &,Succoth &,Bethnimrah & ,Betharam valle in &
27 ובעמק בית הרם ובית נמרה וסכות וצפון יתר
extremum ad uſq; ,*termin⁹* & Jarden ,Chesbon regis Sichon regni
ממלכות סיחון מלך חשבון הירדן וגבל עד־קצה
hæreditas Hæc .orientem ad Jarden trans Chinnereth maris
28 ים־כנרת עבר הירדן מזרחה: זאת נחלת
dedit Et .earum villæ & ,civitates ;ſuas familias *ad* Ghad filiorum
29 בני־גד למשפחתם הערים וחצריהם: ויתן
filiorum *extenſioni* dimidiæ fuit & :Menaſſeh *virgæ* dimidiæ Moſeh
משה לחצי שבט מנשה ויהי לחצי מטה בני־
,Machanaim à eorum terminus fuit Et .ſuas familias *ad* Menaſſeh
30 מנשה למשפחותם: ויהי גבולם ממחנים
omnes & ,Baſan regis Ogh regnum omne ,Baſan omnis
כל־הבשן כל־ממלכות עוג מלך־הבשן וכל־
dimidium Et .urbes ſexaginta ,Baſan in quæ ,Jair *villæ*
31 חות יאיר אשר בבשן ששים עיר: וחצי
,Baſan in Ogh regni urbes ,Edrehi & ,Aſtaroth & ,Ghilhad
הגלעד ועשתרות ואדרעי ערי ממלכות עוג בבשן
.ſuas familias *ad* Machir filiorum dimidio ,Menaſſeh filii Machir filiis
לבני מכיר בן־מנשה לחצי בני־מכיר למשפחותם:
tranſitu à ,Moab campeſtribus in Moſeh fecit hæreditare quæ Iſta
32 אלה אשר־נחל משה בערבות מואב מעבר
Moſeh dedit non Levi tribui Et .orientem ad Jericho Jarden
33 לירדן יריחו מזרחה: ולשבט הלוי לא־נתן משה
,eorum hæreditas ipſe ,Iſrael Deus Dominus :hæreditatem
נחלה יהוה אלהי ישראל הוא נחלתם
.eos ad eſt locutus quemadmodum
כאשר דבר להם:

Verſio VULG. LAT.

15 Dedit ergò Moyſes poſſeſſionē
tribui filiorũ Rubē juxta cognationes
16 ſuas. Fuítq; terminus
eorum ab Aroer, quæ ſita eſt in
ripa torrentis Arnon, et in valle
ejuſdē torrentis media: univerſā
planitiem, quæ ducit Medaba.
17 Et Heſebon, cunctóſque
viculos earũ, qui ſunt in campeſtribus:
Dibon quoque, &
Bamothbaal, & oppidũ Baalmaon.
18 Et Jaſſa, et Cedimoth, et
19 Mephaath. Et Cariathaim, &
Sabama, & Sarathaſar in monte
20 convallis. Bethphogor &
Aſedoth, Phaſga, & Bethieſimoth.
21 Et omnes urbes campeſtres,
univerſáq; regna Sehon
regis Amorrhæi, qui regnavit
in Heſebon, quē pcuſſit Moyſes
cum principibus Madian:
Heuæum, & Recem, & Sur, &
Hur, & Rebe duces Sehon habitatores
22 terræ. Et Balaam filium
Beor ariolum occiderunt
filii Iſrael gladio cum cæteris
23 interfectis. Factúſq; eſt terminus
filiorũ Ruben Iordanis fluvius.
Hæc eſt poſſeſſio Rubenitarũ
per cognationes ſuas urbium
24 & viculorum. Dedítque
Moyſes tribui Gad & filiis ej⁹
per cognationes ſuas poſſeſſionem,
25 cujus hæc diviſio eſt. Terminus
Jaſer, et omnes civitates
Galaad, et dimidiam partē terræ
filiorum Ammon, uſque ad
Aroer, quæ eſt contra Rabba.
26 Et ab Heſebon uſque Ramoth,
Maſphe et Betonim, et à Manaim
27 uſq; ad terminos Dabir. In
valle quoq; Betharan, et Bethnemra,
et Socoth, et Saphon
reliquā partē regni Sehon regis
Heſebon: hujus quoque finis
Iordanis eſt, uſque ad extremam
partē maris Cenereth
trans Jordanē ad Orientalem
28 plagā. Hæc eſt poſſeſſio filiorũ
Gad p familias ſuas, civitates,
29 et villæ earũ. Dedit et dimidiæ
tribui Manaſſe, filiíſq; ejus juxta
cognationes ſuas poſſeſſionem.
30 Cujus hoc principiũ eſt:
à Manaim univerſam Baſan, et
cuncta regna Og regis Baſan,
omnéſq; vicos Jair, qui ſunt in
31 Baſan, ſexaginta oppida. Et
dimidiā partē Galaad, et Aſtaroth
et Edrai, urbes regni Og
in Baſan: filiis Machir, filii
Manaſſe, dimidiæ parti filiorũ
Machir juxta cognationes ſuas.
32 Hanc poſſeſſionē diviſit Moyſes
in campeſtrib⁹ Moab trans
Jordanem contra Jericho ad
33 Orientalē plagam. Tribui autem
Levi non dedit poſſeſſionem:
quoniam Dominus Deus
Iſrael ipſe eſt poſſeſſio ejus, ut
locutus eſt illi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῇ φυλῇ Ῥουβὴν κατὰ δήμους
16 αὐτῶν. Καὶ ἐγενήθη (κ) αὐτῶν τὰ ὅρια
ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος
Ἀρνῶν, καὶ ἡ (λ) πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι Ἀρνῶν·
17 καὶ πᾶσαν τὴν Μισὼρ ἕως Ἐσεβὼν, καὶ πάσας
τὰς πόλεις τὰς οὔσας ἐν τῇ (μ) Μισὼρ, καὶ
Δαιβὼν, καὶ Βαιμὼν Βαὰλ, καὶ οἴκου Μεελβὼθ,
18 Καὶ Βασὰν, καὶ Βακεδμὼθ, καὶ Μαιφαὰδ, Καὶ
19 Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Σεραδὰ, καὶ Σιὼν
20 ἐν τῷ ὄρει (ν) Ἐνὰβ, Καὶ (ξ) Βαιθφογὼρ, καὶ
21 Ἀσηδὼθ Φασγὰ, καὶ Βαιθασινὼθ, Καὶ πάσας
τὰς πόλεις τοῦ Μισὼρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν
τοῦ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃν ἐπάταξε
Μωυσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδιὰμ,
καὶ τὸν Εὐὶ, καὶ τὸν (ο) Ῥοβὸκ, καὶ τὸν Σοὺρ, καὶ τὸν
Οὒρ, καὶ τὸν (π) Ῥοβὲ ἄρχοντα, ἔναρα Σιὼν, καὶ
22 τοὺς κατοικοῦντας Σιών. Καὶ τὸν Βαλαὰμ τὸν τοῦ
(ρ) Βαιὼρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥοπῇ.
23 Ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια Ῥουβὴν, Ἰορδάνης ὅριον.
αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν,
(σ) αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
24 Ἔδωκε δὲ Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ
25 δήμους αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν
Ἰαζὴρ· πᾶσαι (τ) πόλεις Γαλαὰδ, (υ) καὶ τὸ ἥμισυ
γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ἕως (φ) Ἀραβὰ, ἥ ἐστι
26 κατὰ πρόσωπον (χ) Ἀρὰδ. Καὶ ἀπὸ Ἐσεβὼν ἕως
(ψ) Ἀραβὼθ κατὰ τὴν (ω) Μασσηφὰ, καὶ Βοτανὶμ,
27 καὶ Μαὰν ἕως τῶν ὁρίων Δαιβὼν, Καὶ
Ἐναδὼμ καὶ Ὀθαργαῒ καὶ Βαινθαναβρὰ καὶ
Σοκχωθὰ καὶ Σαφὰν καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν
Σηὼν βασιλέως (α) Ἐσεβών· καὶ ὁ Ἰορδάνης
ὁριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης (β) Χενερὲθ πέραν
28 τοῦ Ἰορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν. Αὕτη ἡ κληρονομία
υἱῶν Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ κατὰ πόλεις
(γ) αὐτῶν. κατὰ δήμους αὐτῶν αὐχένα ἐπιστρέψουσιν
ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθη
κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις
29 αὐτῶν. Καὶ ἔδωκε Μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς
30 Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια
αὐτῶν ἀπὸ (δ) Μαὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία
Βασὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Ὢγ (ε) βασιλέως
τῆς Βασὰν, καὶ πάσας τὰς κώμας Ἰαῒρ, αἵ
εἰσιν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις.
31 Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαὰδ καὶ
ἐν (ζ) Ἀσταρὼθ, καὶ ἐν (η) Ἐδραῒν πόλεις
(θ) βασιλείας Ὢγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, (ι)
τοῖς υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ, καὶ τοῖς
(κ) ἡμίσεσιν υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ,
32 κατὰ δήμους αὐτῶν. Οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησε
Μωυσῆς πέραν (λ) τοῦ Ἰορδάνου ἐν Ἀραβὼθ
Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ (μ) Ἰορδάνου
τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν.

Et dedit Moyſes tribui Ruben ſecundùm populos eorũ. 15
Et fuerunt eorum fines ab Aroer, quæ eſt ad 16
faciem vallis Arnon, & civitas, quæ in valle Arnon, &
univerſam (i) Miſor uſq; Eſebon, 17
& omnes civitates, quæ erant in
Miſor, & Dæbon, & Bæmon-
Baal, & (k) domus Meelboth, Et 18
Baſan, et Bacedmoth, & Mæphaad,
Et Cariathæm, & Sebama, & 19
Serada, et (l) Sion in monte Enab,
Et Bæthphogor, et Aſidoth Phaſga, 20
& Bætthaſinoth, Et omnes civitates 21
ipſius Miſor: & omne
regnum Seon regis Amorrhæorũ,
quem percuſſit Moyſes eum, &
duces Madiam: & ipſum Eui, et
ipſum Roboc, & ipſum Sur, &
ipſum Ur, & ipſum Robe (m)
principē, ſpolia Sion & habitantes
Sion. Et Balaam filium Bæor 22
ariolum occiderunt in (n) impetu.
Fuerunt autem fines Ruben, Iordanes 23
terminus. Hæc hæreditas
filiorũ Ruben ſecundũ populos eorũ,
civitates eorũ, & pagi eorũ.
Dedit autē Moyſes filiis Gad ſecundùm 24
populos eorum. Et fuerunt 25
fines eorũ Iazer: omnes civitates
Galaad, et dimidiũ terræ
filiorum Ammon uſq; ad (o)
Araba, quæ eſt ad faciem Arad.
Et ab Eſebon uſq; Araboth ad 26
Maſſepha, & Botanim, & Maan,
uſque ad fines Dæbon, Et Enadon, 27
et Othargai, et Bænthanabra,
et Socchotha, et Sapham, et reliquum
regnũ Seon regis Eſebon:
Et Iordanes terminabit uſq; ad
partem maris Chenereth trans
Iordanem ab Oriēte. Hæc eſt hæreditas 28
filiorũ Gad ſecundũ populos
eorum, et ſecundùm civitates
eorum. (p) Secundùm populos
ſuos cervicē vertent coram inimicis
ſuis: quoniam fuerunt ſecundùm
populos eorum, civitates
eorum et pagi eorum. Et dedit 19
Moyſes dimidiæ tribui Manaſſe
ſecundùm populos eorum. Et fuerunt 30
fines eorum à Maan; & omne
regnum Baſan, & omne regnũ
Og regis Baſan, et omnes pagos
Iair, qui ſunt in Baſanitide,
ſexaginta civitates, Et dimidium 31
Galaad: et in Aſtaroth, et in Edrain
civitates regni Og in Baſanitide
filiis Machir, (q) filiis Manaſſe,
et dimidiis filiorũ Machir
filiis Manaſſe, ſecundũ populos eorum.
Hi ſunt, quib⁹ poſſeſſionem 32
dedit Moyſes trans Iordanem in
Araboth-Moab trans Iordanem contra Hiericho ab Oriente.

MS. A. (κ) αὐτῷ (λ) πόλις ἐν (μ) Βισὼρ, καὶ Δαβὼρ, καὶ Βαμὼθ Βαὰλ, καὶ οἴκους Βεελμαὼν, καὶ Ἰασσὰ, καὶ Κεδημὼθ, καὶ Μηφαὰθ, καὶ Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Σαρὸ, καὶ Σιὼρ ἐν (ν) Ἐνὰκ, (ξ) Βεθφογὼρ, καὶ Βησιμοὺθ, Καὶ πάσας (ο) Ῥοκὸμ, (π) Ῥεβὲκ ἄρχοντα Σηὼρ, τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Καὶ τὸν (ρ) Βεὼρ (σ) αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. (τ) αἱ πόλεις (υ) καὶ ἥμισυ (φ) Ἀρωὴρ, (χ) Ῥαββά. (ψ) Ῥαμὼθ (ω) Μασφὰ, καὶ Βοτανὶν, καὶ Μαναῒμ ἕως ὁρίων Δαβεὶρ, καὶ Νεμὲκ Βηθαρὰμ, καὶ Βηθαμνὰ, καὶ Σωχὼ, καὶ Σαφὼν, καὶ τὴν λοιπὴν (α) Ἐσεβών· ὁ Ἰορδάνης μεριεῖ (β) Χενερὼθ (γ) αὐτῶν· καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν (δ) Μαναὶμ, καὶ πᾶσα Βασὰ, καὶ πᾶσα (ε) βασιλέως Βασὰν, (ζ) Ἀσταρὼμ, (η) Ἐδραὶμ (θ) τῆς βασιλείας (ι) καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς Μαχεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ, (κ) ἡμίσεσιν τῆς φυλῆς Μανασσῆ ἐγενήθησαν τὰ ὅρια κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ κατὰ δήμους αὐτῶν. (λ) τοῦ χειμάῤῥου ἐν Ἀραβὼθ (μ) Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 16 ויהב משה לשבטא דבני ראובן לזרעיתהון: והוה להון תחומא מערוער די על
17 כיף נחלא דארנון וקרתא די בגו נחלא וכל מישרא עד מידבא: חשבון וכל קרוהא די
18 19 במישרא דיבון ובמות בעל ובית בעל מעון: ויהצה וקדמות ומיפעת: וקריתים
20 ושיבמה וצרת השחר בטורא דמישרא: ובית פעור ומשפך מרמתא ובית ישימות: וכל
21 קרוי מישרא וכל מלכות סיחון מלכא דאמוראה דמלך בחשבון דמחא משה יתיה וית
22 רברבי מדין ית אוי וית רקם וית צור וית חור וית רבע רברבי סיחון יתבי ארעא: וית
23 בלעם בר בעור קסמא קטלו בני ישראל בחרבא על קטיליהון: והוה תחום בני ראובן
24 ירדנא ותחומיה דא אחסנת בני ראובן לזרעיתהון קרויא ופצחיהן: ויהב משה לשבטא
25 דגד לבני גד לזרעיתהון: והוה להון תחומא יעזר וכל קרוי גלעד ופלגות ארעא בני
26 עמון עד ערוער די על אפי רבה: ומחשבון עד רמת מצפיא ובטונים וממחנים עד תחום
27 לדביר: ובמישרא בית הרם ובית נמרה וסוכות וצפונא שאר מלכות סיחון מלכא
28 חשבון ירדנא ותחומיה עד סיפי ים גינוסר עברא דירדנא מדנחא: דא אחסנת בני גד
29 לזרעיתהון קרויא ופצחיהן: ויהב משה לפלגות שבטא דמנשה והוה לפלגות שבטיא
30 דבני מנשה לזרעיתהון: והוה תחומיהון ממחנים כל מתנן כל מלכותיה דעוג מלכא
31 דמתנן וכל כפרני יאיר דבמתנן שתין קרוין: ופלגות ארעא דגלעד ועשתרות ואדרעי
32 קרויא מלכותיה דעוג במתנן לבני מכיר בר מנשה לפלגות בני מכיר לזרעיתהון: אלין
33 די אחסין משה במישריא דמואב מעברא לירדנא דיריחו מדנחא: ולשבטא דלוי
לא יהב משה אחסנא מתנן דיהב להון יי אלהא דישראל אנון אחסנתהון כמא
דמליל להון:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dedit Moſes tribui filiorum Ruben per proſapias ſuas. Et fuit illis 15
terminus à Gharogher quæ ſuper ripam fluminis Arnon, & urbem quæ 16
in medio fluminis, & omnem planiciem uſq; ad Medba. Hhesbon & omnes 17
urbes ejus quæ in planicie: Dibon, & Bamoth Baghal, & Bethbaghal Meghon. 18
Et Jahhſza, & Kedemoth, & Mephaghath. Et Kirjathaim, & Sibma, 19
& Szereth Sahhar in monte *planiciei*. Et Bethpeghor, & effluxionem *Meramatha*. 20
& Bethjeſſimoth. Et omnes urbes planiciei, & omne regnum Zzihhon 21
regis Emorrhæi, qui regnavit in Hhesbon: quod delevit Moſes eum, &
principes Midian & Evæum, & Rekem, & Szur, & Hhur, & Rebagh principes
Zzihhon habitatores terræ. Et Bilgham filium Beghor ariolum occiderunt 22
filii Iſrael in gladio ſuper occiſos eorum. Et fuit terminus filiorum 23
Ruben Jordanis & terminus ejus: hæc hæreditas filiorum Ruben
ſecundùm proſapias ſuas, urbes & villæ earum. Deditque Moſes tribui 24
Gad, filiis Gad & proſapiis eorum. Et fuit eis terminus Jaghzer, & omnes 25
urbes Gilghad, & dimidiũ terræ filiorũ Ghamon; uſq; ad Gharogher, quæ
ſuper faciem Raba. Et ab Hhesbon uſq; ad Ramath *Miſzpaia* & Betunim: 26
& à Mahanaim uſq; ad terminum Debir. Et in planitie Bethharem, & 27
Bethnimrah, & Zzuchoth, & ad Septentrionem reliquum regni Zzihhon
regis Hhesbon Jordanis, & terminus ejus; uſque ad *fines* maris Ginozzar
ultra Jordanem ad Orientem. Hæc poſſeſſio filiorum Gad per proſapias 28
ſuas, urbes & oppida earum. Et dedit Moſes dimidiæ tribui Manaſſe: & 29
fuit dimidiæ tribui filiorum Manaſſe, per proſapias ſuas. Et fuit terminus 30
eorum à Mahanaim, & omnis Mathnan omne regnũ Ghog regis Mathnan,
& omnes vici Jair, qui in Mathnan, ſexaginta urbes. Et dimidium terræ 31
Gilghad, & Ghaſtharoth, & Edreghi urbes regni Ghog in Mathnan; filiis
Machir filii Manaſſe medietati filiorum Machir per proſapias eorum. Et hi, 32
quos poſſidere fecit Moſes in campeſtribus Moab; ultra Jordanem ad Jericho
ad ortum. Et tribui Levi non dedit Moſes poſſeſſionem: Dona quæ 33
dedit illis Dñs *Deus Iſrael*, illa poſſeſſio eorũ, juxta id quod locutus eſt eis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ ܠܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܬܚܘܡܐ ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ 15
ܣܦܬܗ ܕܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܒܓܘ ܢܚܠܐ. ܘܟܠܗ ܦܩܥܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܝܒܐ. 16
* ܘܚܫܒܘܢ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܬ ܒܦܩܥܬܐ. ܘܪܝܒܘܢ. ܘܡܬܒܥܠ. ܘܒܝܬ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. 17
* ܘܝܗܨ. ܘܩܪܡܘܬ ܘܥܢܬ. * ܘܩܘܪܝܬܝܡ. ܘܫܡܡܐ. ܘܝܣܪܬ. ܘܣܥܝܪ ܕܒܛܘܪ ܥܘܡܩܐ. 18 19
* ܘܒܝܬ ܦܥܘܪ. ܘܥܫܬܪܘܬ. ܘܦܣܓܐ. ܘܒܝܬ ܝܫܝܡܘܬ. * ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܦܩܥܬܐ. 20 21
ܘܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܕܡܠܟ ܒܚܫܒܘܢ. ܕܩܛܠܗ ܡܘܫܐ ܘܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܝܢ. ܥܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܠܐܘܝ ܘܠܪܩܡ. ܘܠܨܘܪ. ܘܠܚܘܪ. ܘܠܪܒܥ. ܚܡܫܐ
ܫܠܝܛܢܘܗܝ ܕܣܝܚܘܢ. ܕܥܡܪܝܢ ܒܐܪܥܐ. * ܘܠܒܠܥܡ ܒܪ ܒܥܘܪ. ܩܨܘܡܐ. 22
ܩܛܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܣܝܦܐ ܥܡ ܩܛܝܠܝܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܝܘܪܕܢܢ. 23
ܗܕܐ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܘܕܘܪܬܗܝܢ. * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ 24
ܠܫܒܛܐ ܕܓܕ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܬܚܘܡܐ ܝܥܙܝܪ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܦܠܓܗ 25
ܕܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܥܪܘܥܝܪ ܕܩܕܡ ܪܒܬ. * ܘܡܢ ܚܫܒܘܢ ܥܕܡܐ ܠܪܡܬ ܡܨܦܝܐ. ܘܒܛܢܝܡ 26
ܘܡܢ ܡܚܢܝܡ ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܕܒܝܪ. * ܘܒܥܘܡܩܐ ܒܝܬ ܐܪܡ. 27
ܘܒܝܬ ܢܡܪܐ. ܘܣܘܟܘܬ. ܘܓܒܝܪܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ. ܘܬܚܘܡܗܘܢ
ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܦܬ ܝܡܐ ܕܟܢܪܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܡܕܢܚܐ.
* ܗܕܐ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܓܕ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܘܕܘܪܬܗܝܢ. * ܘܝܗܒ ܡܘܫܐ 28 29
ܠܦܠܓܗ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܗܘܐ ܦܠܓܗ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ 30
ܠܗܘܢ ܬܚܘܡܐ ܡܚܢܝܡ. ܘܟܠܗ ܡܬܢܢ. ܘܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܢ.
ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܐܝܪ ܕܒܡܬܢܢ. ܫܬܝܢ ܩܘܪܝܢ. * ܘܦܠܓܗ ܕܓܠܥܕ. ܘܥܫܬܪܘܬ 31
ܘܐܕܪܥܝ. ܩܘܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܥܘܓ ܕܒܡܬܢܢ. ܘܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܘܕܘܪܬܗܝܢ. ܝܗܒ
ܡܢܫܐ ܠܒܢܝ ܡܟܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. ܠܦܠܓܗ ܕܒܢܝ ܡܟܝܪ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܗܠܝܢ 32
ܐܢܘܢ ܕܐܘܪܬ ܡܘܫܐ. ܒܡܝܫܪܐ ܕܡܘܐܒ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܝܪܝܚܘ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ.
* ܘܠܫܒܛܐ ܕܠܘܝ. ܠܐ ܝܗܒ ܡܘܫܐ ܝܪܬܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ. 33

Dedit autē Moſes tribui Rubil juxta familias 15
eorum. Fuitq; terminꝰ eorū ab Adoir quæ 16
eſt ſecꝰ ripā torrentis Arnon, & civitate quæ
eſt in medio torrentis, totâq; planitie, uſque
ad Riba, Et Heſbon, cunctaſq; civitates quæ 17
ſunt in planitie: itē Ribon, Methbaal, et Beth-
bene-Ammon, Jahas, Kermoth, & Anoth, 18
Curiathim, Samma, Jaſrath, & Seir quæ eſt in 19
monte ſito Convalle. Item Beth-peor, Aſta- 20
roth, Paſga, & Beth-aijeſimoth, Oppida 21
omnia quæ ſunt in planitie, totumq; regnum
Sihonis regis Amorrhæorum, qui regnaverat
in Heſbon, quē occiderat Moſes & filii Iſra-
elis in Median, cum principibꝰ ejꝰ Aui, Re-
cem, Sur, Hur, atq; Reba: hi erant quinque
principes Sihonis, habitantes in terra illa. Be- 22
laam quoq; filiū Beor divinatorē occiderūt
filii Iſrael gladio cum interfectis ſuis. Et fuit 23
limes filiorū Rubil, Jordanes. Hæc eſt hære-
ditas filiorū Rubil per familias eorū, civita-
tes & oppida earū. Dedit etiā Moſes tribui 24
Gad ſecundùm familias eorū. Fuitq; termi- 25
nꝰ eorū Jazir, omnes civitates Gelaad, &
dimidia terra filiorū Ammon, uſq; ad Adoir
quæ eſt corā Rabath: Et ab Heſbon uſq; ad 26
collē Maſphiæ, & Botnin: & à Mahanim uſq;
ad limitē Dobir. In Convalle autem, Beth-a- 27
thim, Beth-nemra, Sochoth, Gebira, et reliquū
regnū Sihonis regis Heſbon, cū limitibꝰ eorū
uſq; ad Jordanē, et uſq; ad extremū mare Che-
narath, & uſq; ad ripā Jordanis Orientalē.
Hæc eſt hæreditas filiorū Gad in familias ſu- 28
as, civitates & oppida earū. Item dedit Mo- 29
ſes dimidiæ tribui Manaſſe: fuitq; portio fi-
liorū Manaſſe per familias ſuas: Fuit inquā 30
terminꝰ eorū Mahanim, tota Mathnin, uni-
verſum regnū Og regis Mathnin, & omnes
villæ Jair, quæ erant in Mathnin, ſexaginta
civitates: Dimidia quoq; Gelaad, Aſtaroth, 31
& Ardei, civitates regni Og qui erat in
Mathnin. Has civitates & villas earum dedit
Manaſſes filiis Machir filii Manaſſe, dimidiæ
ſcilicet parti filiorū Machir per familias eo-
rum. Hiſce duabꝰ tribubꝰ ac dimidiæ tribui 32
hæreditatē diſtribuit Moſes in planitie Moab,
cis Jordanem, ad Orientem. Tribui verò 33
Levi non dedit Moſes hæreditatē, quia Dñs
Deus Iſraelis eſt hæreditas eorum, quemad-
modum dixerat eis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فاعطي موسي لسبط بني روبيل لقبايلهم * وكان تخومهم من عداوعيد التي علي شاطي 15 16
واد ارنون * والمدينة التي في وسط الواد * وكل السهل الي ميدبا * حسبون وكل ضياعها التي في 17
السهل * ديبون * وضيعة الوثن وبيت وثن معون * وياهصا * وقرموت * ومفاعت * وقريا تايم وسبما 18 19
وصارت * وساحر في جبل المرج * وبيت فاعور * ومصبات القلعة * وبيت اليشموت * وكل قرى 20 21
السهل * وساير مملكة سيحون ملك الاموري الذي ملك بحسبون * الذي قتله موسي *
وكذلك اشراف مدين * وهم اوي وراقم وصور وحور ورابع * امراء سيحون سكان الارض * وبلعام 22
بن بعور المنجم قتلوه بنو اسرايل بالسيف مع صرعاهم * وكان تخوم بني روبيل الاردن * هذه 23
نحلة بني روبيل لقبايلهم * المدن وحصايرهم * واعطي موسي لسبط جاد لقبايلهم * وكان 24 25
تخومهم يعزار * وكل مدن الجرجوسي * ونصف مدن ارض بني عمون * الي عداوعيد التي
علي ظاهر ربا * ومن حسبون الي رامة القلعة بقطرهم * ومن العسكرين الي تخم دبيرا * وفي المرج 26 27
بيت هارون * وبيت نمرا * وسكوت * وصافون * وبقية مملكة سيحون ملك حسبون * من
الاردن وتخومه الي طرف بحر كنارت جنب الاردن شرقا * هذه نحلة بني جاد لقبايلهم * المدن 28
وحصايرهم * واعطي موسي لنصف سبط منسا لقبايلهم * وكان تخومهم العسكرين * وجميع 29 30
البثنية * وجميع مملكة عوج ملك البثنية * وجميع افنية ياير التي فيها ستون مدينة * ونصف 31
الجرسي * والصنمين * وادرعات مدن مملكة عوج في البثنية لبني ماخير بن منسا لنصف بني
ماخير لقبايلهم * هولاء الذي انحل موسي في سباخ مواب من جنب اردن اريحا شرقا * ولسبط 32 33
لاوي ما اعطي موسي نحلة * لان حقوق الله اله اسرايل كانت نحلته * كما اوصي موسي لهم *

Dedit itaque Moſes tribui filiorū Rubil 15
per familias eorū. Fuitq; terminus eorū 16
ab Adauaid quæ eſt ſecus ripam torrentis
Arnon, & urbe quæ eſt in medio tor-
rentis, totâq; planitie, uſq; ad Maidabo.
Fuit etiam terminus eorum 17
Heſbon, & omnes villæ ejꝰ quæ ſunt in
planitie, Dibon, Villa idoli, & Domus
idoli Maon: Jabuſa, Carmuth, Mephaath: 18
Curiathaim, Sabma, Sareth, & Sabar in 19
monte Prati: Beth-peor, Irrigua arcis, & 20
Beth-jeſimoth: Omnia oppida planitiei, 21
univerſū regnū Sihonis regis Amorrhæi,
qui regnaverat in Heſbon, quem occîdit
Moſes: item principes Madian, nempe
Aui, Racem, Sur, Hur, & Rabee, duces
Sihonis, incolæ terræ illius. Belaam quoq; 22
filiū Beor Aſtrologū occiderunt filii Iſ-
rael gladio, unà cum his qui proſtrati fu-
erant ab ipſis. Et fuit terminus filiorum 23
Rubil, Jordanis. Hæc eſt hæreditas filiorū
Rubil ſecundùm familias eorum, urbes, &
arces eorum. Item dedit Moſes tribui Gad 24
per familias eorum. Et fuit terminus eo- 25
rum Jazar, & omnes urbes Gergeſæi, &
media pars urbium terræ filiorum Am-
mon, uſq; ad Adauaid quæ eſt ad aſpectū
Rabba: Et ab Heſbon uſq; ad Ramath ca- 26
ſtri in confinibus eorū, & à duobus exer-
citibus (ſcilicet, Mahanim) *uſque ad ter-*
minos Dobiræ. In Prato verò, Beth-Haron, 27
Beth-nimra, Socoth, Saphon, & reliquum
regnū Sihonis regis Heſbon, à Jordane
ejuſque termino uſq; ad extremitatē ma-
ris Chenarath trans Jordanem ad Orien-
tem. Hæc eſt hæreditas filiorū Gad per 28
familias eorum, urbes, ac villæ eorum.
Denique dederat Moſes dimidiæ tribui 29
Manaſſe juxta familias eorum. Fuit- 30
que terminus eorum duo exercitus
(Mahanaim) *tota Bathnia, univerſum re-*
gnum Og regis Bathniæ, & omnes tractus
Jaid, in quibus extabant urbes ſexaginta:
Dimidia quoque pars Geraſæi, & Sana- 31
maim, & Adraath urbes regni Og in
Bathnia, fuerunt filiis Machir filii Ma-
naſſe, dimidiæ ſcilicet *parti filiorum Ma-*
chir per familias eorum. Hi ſunt quibus 32
hæreditatem dedit Moſes in campis
Moab cis Jordanem Iericho ad Orientē.
Tribui autem Leviticæ non dedit Moſes 33
hæreditatem, quoniam legitima Dei, Dei
Iſraelis erant hæreditas ejus, quemadmo-
dum præceperat pro illis Moſes.

ספר יהושע : יד

CAP. XIV. יד

quæ ,Chenahan terra in Israel filii acceperūt hæreditate quæ ista Et
1 ואלה אשר־נחלו בני־ישראל בארץ כנען אשר
,Nun filius Jehosuah &,sacerdos Elhazar eos fecerūt accipere hæreditate
נחלו אותם אלעזר הכהן ויהושע בן־נון
,corū *hæreditatis sorte In* .Israel filiorum *extensionum* patrum capita &
2 וראשי אבות המטות לבני ישראל: בגורל נחלתם
dimidiæ & ,*extensionibus* novem ,Moseh *manu in* Dominus præcepit sicuti
כאשר צוה יהוה ביד־משה לתשעת המטות וחצי
tribui dimidiæ & tribubꝰ duabꝰ hæreditatē Moseh dederat Nam .tribui
3 המטה: כי־נתן משה נחלת שני המטות וחצי המטה
Quia .corū medio in hæreditatem dederat non Levitis &:Jarden *transitu à*
4 מעבר לירדן וללוים לא־נתן נחלה בתוכם: כי־
non & : Ephraim & Menasseh ,*extensiones* duæ Ioseph filii fuerunt
היו בני־יוסף שני מטות מנשה ואפרים ולא־
,habitandum ad urbes *nisi* ,terra in Levitis partem dederunt
נתנו חלק ללוים בארץ כי אם־ערים לשבת
Quemadmodū .corū *possessioni* & ,eorum *acquisitionibus* earum suburbana &
5 ומגרשיהם למקניהם ולקנינם: כאשר
sunt partiti & ,Israel filii fecerunt sic ,Moseh Dominus præcepit
צוה יהוה את־משה כן עשו בני ישראל ויחלקו
,Ghilgal in Jehosuah ad Iehudah filii accesserunt Et .terram
6 את־הארץ: ויגשו בני־יהודה אל־יהושע בגלגל
nôsti Tu :Chenizæus Jephunneh filius Caleb eum ad dixitque
ויאמר אליו כלב בן־יפנה הקנזי אתה ידעת את־
Dei virum Moseh ad Dominus est locutus quod verbum
הדבר אשר־דבר יהוה אל־משה איש־האלהים
quadraginta Filius .Barneah Cades in *tuas causas super &* ,*meas causas super*
7 על אדותי ועל אדותיך בקדש ברנע: בן־ארבעים
Barneah Cades de me Domini servus Moseh *mittendo in* ,*ego annorum*
שנה אנכי בשלח משה עבד־יהוה אתי מקדש ברנע
.meo corde cum quemadmodū ,verbū ei retuli & :terram explorandū ad
לרגל את־הארץ ואשב אתו דבר כאשר עם־לבבי:
ego & ,populi cor *liquefecerunt* ,mecū ascenderūt qui mei fratres Et
8 ואחי אשר עלו עמי המסיו את־לב העם ואנכי
die in Moseh juravit Et .meum Deum Dominum post complevi
9 מלאתי אחרי יהוה אלהי: וישבע משה ביום
,*ea in* tuus pes calcavit *quam* terra non Si :dicendo ,illa
ההוא לאמר אם־לא הארץ אשר דרכה רגלך בה
complevisti quia :*seculum* in *usque* tuis filiis & ,hæreditatem in erit tibi
לך תהיה לנחלה ולבניך עד־עולם כי מלאת
Dominus fecit vivere ecce nunc Et .meum Deum Dominum post
10 אחרי יהוה אלהי: ועתה הנה החיה יהוה
tunc ex ,annis quinque & quadraginta istis est locutus sicut ,me
אותי כאשר דבר זה ארבעים וחמש שנה מאז
ambulavit quibus ,Moseh ad hoc verbum Dominus est locutus
דבר יהוה את־הדבר הזה אל־משה אשר־הלך
quinque *filius* hodie ego ecce nunc & :*deserto in* Israel
ישראל במדבר ועתה הנה אנכי היום בן־חמש
die in quemadmodum fortis hodie *ego* Adhuc .annorum octoginta &
11 ושמנים שנה: עודני היום חזק כאשר ביום
,nunc mea fortitudo sic ,tunc mea fortitudo Sicut .Moseh me *mittere*
שלח אותי משה ככחי אז וככחי עתה
mihi da nunc Et .ingrediendum & ,exeundum ad & ,prælium ad
12 למלחמה ולצאת ולבוא: ועתה תנה־לי
tu quia : illa die in Dominus est locutus *quem* ,istum montem
את־ההר הזה אשר־דבר יהוה ביום ההוא כי־אתה
,magnæ urbes & ,ibi *Hanachim* quia ,illa die in audisti
שמעת ביום ההוא כי־ענקים שם וערים גדלות
quemadmodum ,eos expulero & ,mecum Dominus fortè si : munitæ
בצרות אולי יהוה אותי והורשתים כאשר
.Dominus est locutus
דבר יהוה:

Versio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 HOc est quod possederunt
filii Israel in terra Chanaan, quā
dederunt eis Eleazar sacerdos
& Josue filius Nun, & principes
familiarum per tribus
2 Israel : Sorte omnia dividentes,
sicut præceperat Dominus in
manu Moysi, novem tribubus,
3 & dimidiæ tribui. Duabꝰ enim
tribubus, & dimidiæ, dederat
Moyses trans Jordanem possessionem:
absq; Levitis, qui nihil
terræ acceperunt inter fratres
4 suos. Sed in eorum successerūt
locum filii Joseph in duas
divisi tribꝰ, Manasse et Ephraim:
nec acceperunt Levitæ aliam
in terra partem, nisi urbes ad
habitandū, & suburbana earū
ad alenda jumenta & pecora
5 sua. Sicut præceperat Dominꝰ
Moysi, ita fecerunt filii Israel,
6 & diviserunt terram. Accesserunt
itaq; filii Juda ad Josue
in Galgala: locutúsq; est ad eū
Caleb filius Jephone Cenezæus;
Nôsti quid locutꝰ sit
Dominꝰ ad Moysen hominem Dei
de me & de te in Cadesbarne.
7 Quadraginta annorum eram
quando misit me Moyses famulus
Domini de Cadesbarne,
ut considerarem terram, nuntiavíque
ei quod mihi verum
8 videbatur. Fratres autem mei
qui ascenderant mecum, dissolverunt
cor populi : & nihilominùs
ego secutus sum
9 Dominum Deum meum. Juravítque
Moyses in die illo, dicens;
Terra, quam calcavit pes
tuus, erit possessio tua, & filiorum
tuorum in æternum: quia
secutus es Dominum Deū
10 meum. Concessit ergò Dominus
vitam mihi, sicut pollicitus
est usque in præsentem diem.
Quadraginta & quinque anni
sunt, ex quo locutus est Dominus
verbum istud ad Moysen,
quando ambulabat Israel per
solitudinem: hodiè octoginta
11 quinq; annorū sum, Sic valens,
ut eo valebā tempore, quando
ad explorandum missus sum: illius
in me temporis fortitudo
usq; hodiè perseverat, tam ad
bellandum quàm ad
12 gradiendum. Da ergò mihi montem
istum, quem pollicitus est Dominus,
te quoque audiente, in
quo Enacim sunt, & urbes
magnæ atque munitæ : si fortè
sit Dominus mecum, & potuero
delere eos, sicut promisit
mihi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδʹ.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες
υἱῶν (α) Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χαναὰν, οἷς
κατεκληρονόμησαν (β) αὐτοῖς Ἐλεάζαρ
ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ
ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
2 Κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν, ὃν
τρόπον ἐνετείλατο (γ) κύριος ἐν χειρὶ
Ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει
3 φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ
τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκε κλῆρον ἐν
4 αὐτοῖς, Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ δύο
φυλαὶ Μανασσῆ καὶ Ἐφραίμ. καὶ οὐκ
ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀλλ'
ἢ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
(δ) αὐτῶν τοῖς κτήνεσι, καὶ τὰ
5 κτήνη αὐτῶν. Ὃν τρόπον ἐνετείλατο
κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως (ε) ἐποίησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ (ζ) ἐμέρισαν τὴν
6 γῆν. Καὶ (η) προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ
Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν (θ) ἐν Γαλγάλ·
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χάλεβ ὁ τοῦ (ι)
Ἰεφονὴ ὁ Κενεζαῖος, Σὺ ἐπίστῃ τὸ
ῥῆμα, ὃ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν
ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ
7 ἐν Κάδης Βαρνῆ. (κ) Τεσσαράκοντα γὰρ
ἐτῶν ἤμην ὅτε ἀπέστειλέ με (λ) Μωυσῆς
ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ
κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν· καὶ (μ)
ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν
8 αὐτοῦ. Οἱ (ν) ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες
μετ' ἐμοῦ μετέστησαν (ξ) τὴν καρδίαν
τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπακολουθῆσαι
9 κυρίῳ τῷ θεῷ μου. Καὶ ὤμοσε
Μωυσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγων,
Ἡ γῆ (ο) ἐφ' ἣν ἐπέβης, σοὶ
ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς
τὸν αἰῶνα, ὅτι (π) προσετέθης ἐπακολουθῆσαι
ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
10 Καὶ νῦν διέθρεψέ με κύριος ὃν τρόπον
εἶπε. τοῦτο (ρ) τεσσαρακοστὸν καὶ
πέμπτον ἔτος, ἀφ' οὗ ἐλάλησε κύριος τὸ
ῥῆμα τοῦτο πρὸς Μωυσῆν. καὶ ἐπορεύθη
Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ
11 σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Ἔτι εἰμὶ
σήμερον ἰσχύων, ὡσεὶ ὅτε ἀπέστειλέ με
Μωυσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ
12 εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ νῦν (σ) αἰτοῦμαί
σε τὸ ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπε κύριος (τ) τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα
τοῦτο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. (υ) νῦν δὲ οἱ
Ἐνακὶμ ἐκεῖ εἰσι, πόλεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι·
ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ, (φ) ἐξολοθρεύσω
αὐτοὺς, ὃν τρόπον εἶπέ μοι κύριος.

CAP. XIV.

ET hi sunt qui possederunt, 1
de filiis Israel in terra Chanaan : quibus distribuerunt
hæreditatem eis Eleazar sacerdos, & Iesus filius Naue,
& principes familiarum tribuum filiorum Israel. 2
Secundùm sortes hæreditârunt,
quemadmodùm mandavit Dominus in manu (a) Iesu novem
tribubus, & dimidiæ (b) tribui, ex eo quod trans Iordanem.
Et Levitis non dedit 3
sortem in eis: Quoniam 4
fuerunt filii Ioseph duæ tribus, Manasse & Ephræm. Et
non fuit data portio in terra Levitis, sed civitates ad habitandum,
& (c) segregata earum pecoribus, & pecora eorum.
Quemadmodùm mandaverat 5
Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel: & partiti sunt terram.
Et accesserunt filii Iuda ad 6
Iesum in Galgal. Et dixit ad eum Chaleb filius Iephone Cenezæus,
Tu nôsti verbum, quod locutus est Dominus ad Moysen hominem Dei de
me & te in Cades-Barne. Quadraginta 7
enim annorum eram, quando misit me Moyses puer
Dei de Cades-Barne explorare terrā. Et (d) respondi ei verbum
secundùm mentem ejus. Fratres 8
mei qui ascenderant mecum, transtulerunt cor populi :
ego autem appositus fui obsequi Domino Deo meo. Et juravit 9
Moyses in illa die, dicens; Terra, super quam ascendisti,
tibi erit in sorte, & filiis tuis in seculum : quoniam apposuisti
obsequi post Dominum Deum nostrum. Et nunc enutrivit 10
me Dominus, quemadmodùm dixit. Hic est quadragesimus & quintus annus, ex
quo locutus est Dominus verbum hoc ad Moysen. Et ivit
Israel in deserto : & nunc ecce ego hodiè octoginta &
quinque annorum. Adhuc sum 11
hodiè valens; sicut quando misit me Moyses : similiter valeo
nunc egredi, & ingredi in prælium. Et nunc peto à te 12
montem hunc, secundùm quæ dixit Dominus die illá; quoniam
tu audîsti verbum hoc in die illa. Nunc autem ipsi Enacim
ibi sunt, civitates munitæ & magnæ. Si igitur Dominus
mecū fuerit, exterminabo eos; quēadmodùm dixit mihi Dominus.

MS.A. (α) Ἰσραὴλ Χαναὰν, (β) ἑαυτοῖς (γ) κύριος τῷ Ἰησοῦ (δ) αὐτοῖς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν. Ὃν (ε) ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, (ζ) ἐμερίσαντο (η) προσῆλθον (θ) ἐν Γαλγάλοις· (ι) Ἰεφοννὴ (κ) Τεσσεράκοντα (λ) Μωυσῆς δοῦλος κυρίου κατασκοπεῦσαι (μ) ἀπεκρίθησαν (ν) ἀδελφοὶ οἱ συναναβάντες (ξ) τὴν διάνοιαν τοῦ (ο) ἐφ' ἧς (π) προσετέθην (ρ) Τεσσερακοστὸν (σ) ἐτοῦμέ σε (τ) ἐν τῇ (υ) νυνὶ (φ) ἐξολεθρεύσω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יד

1 ואלין דאחסינו בני ישראל בארעא דכנען דאחסינו יתהון אלעזר כהנא ויהושע בר נון
2 ורישי אבהת שבטיא לבני ישראל: בעדבא אתפלגת להון אחסנתהון כמא דפקיד יי
3 בידא דמשה לתשעת שבטין ופלגות שבטא: ארי יהב משה אחסנת תרין שבטין
4 ופלגות שבטא מעברא לירדנא ולליואי לא יהב אחסנא ביניהון: ארי הוו בני יוסף
תרין שבטין מנשה ואפרים ולא יהבו חולק לליואי בארעא אלהן קרוין למתב ורוחיהון
5 לבעיריהון ולגיתיהון: כמא דפקיד יי ית משה כן עבדו בני ישראל ופליגו ית ארעא:
6 וקריבו בני יהודה לות יהושע בגלגלא ואמר ליה כלב בר יפנה קניזאה את ידעת ית
7 פתגמא דמליל יי עם משה נביא דיי על עסק דילי ועל עסק דילך ברקם גיאה: בר
ארבעין שנין אנא כד שלח משה עבדא דיי יתי מרקם גיאה לאללא ית ארעא ואתיבית
8 יתיה פתגמא כמא דהוה עם לבי: ואחי דסליקו עמי תברו ית לבא דעמא ואנא
9 אשלמית בתר דחלתא דיי אלהי: וקים משה ביומא ההוא למימר אם לא ארעא די
דרכת פרסת רגלך בה דילך תהי לאחסנא ולבנך עד עלמא ארי אשלמתא בתר
10 דחלתא דיי אלהי: וכען הא קים יי יתי כמא די מליל דנן ארבעין וחמש שנן מעדן
דמליל יי ית פתגמא הדין עם משה דאזל ישראל במדברא וכען הא אנא יומא דין בר
11 תמנן וחמש שנין: עד כאן אנא יומא דין תקיף כדביומא דשלח יתי משה כחילי
12 כבכן וכן חילי דכען לאגחא קרבא ולמפק ולמיעל: וכען הב לי ית טורא הדין
דמליל יי ביומא ההוא ארי את שמעתא ביומא ההוא ארי גברין תמן וקרוין רברבן
כריכן מאים יהא מימרא דיי בסעדי ואירתנון כמא די מליל יי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XIV.

ET hæc quæ possederunt filii Israel in terra Canaan : quæ possidere 1
fecerunt eos Eleazar sacerdos, & Josue filius Nun, & capita patrum tribuum
filiorum Israel. In sorte *divisa est eis possessio sua* : juxta id quod 2
præcepit Dominus *per manum* Moysi, novem tribubus & dimidiæ tribui.
Namque dedit Moyses possessionem duabus tribubus, & dimidiæ tribui 3
ultra Jordanem, & Levitis non dedit possessionem inter eos. Etenim 4
fuerunt filii Joseph duæ tribus Manasse & Ephraim : & non dederunt
partem Levitis in terra, nisi urbes ad habitandum, & suburbana earum,
jumentis & pecoribus eorum. Juxta id quod præcepit Dominus Moysi, sic 5
fecerunt filii Israel, & partiti sunt terram. Et accesserunt filii Juda ad 6
Josue in Gilgala, & dixit ei Caleb filius Jephune Kenizæus : Tu nôsti
verbum quod locutus est Dominus cum Moyse propheta Domini super
causam meam, & super tuā in Rekam Geah. Filius quadraginta annorum 7
ego, quando misit Moyses servus Domini me ex Rekam Geah ad explorandam
terram, & retuli illi verbum, ut id quod fuit cum corde meo. Et 8
fratres mei qui ascenderūt mecum, fregerunt cor populi, & ego complevi
post timorem Domini Dei mei. Et juravit Moyses in die illâ, dicendo : 9
Nisi terra, quam calcavit planta pedis tui in ea, tibi erit in possessionem,
& filiis tuis usque in seculum: quoniam complésti post timorem Domini
Dei mei. Et nunc ecce vivere fecit Dominus me, quemadmodum locutus 10
est, his quadraginta & quinque annis : à tempore quo locutus est Dominus
verbum hoc cum Moyse qui ambulavit cum Israel in solitudine: &
nunc en ego hodie filius octoginta & quinq; annorū. Usq; nunc ego hodie 11
robustus, sicut in die quo misit me Moyses : sicut virtus mea tunc, sic
virtus mea quæ nunc ; ad ineundum prœlium, & ad exeundum, & ad intrandum.
Et nunc da mihi montem hunc quem locutus est Dominus in 12
die illo: nam tu audivisti in die illo, quia fortes ibi; & urbes magnæ munitæ,
si fortè erit verbum Domini in auxilium meum, & possidebo eas,
juxta id quod locutus est Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ *

* ܘܗܠܝܢ ܕܐܬܝܪܬܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܕܐܘܪܬ ܐܢܘܢ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܝܫܘܥ ܒܪ 1
ܢܘܢ. ܘܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܦܣܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕ 2
ܕܡܘܫܐ ܠܡܬܠ ܠܬܫܥܐ ܫܒܛܝܢ ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ. * ܡܛܠ ܕܝܗܒ ܡܘܫܐ ܝܪܬܘܬܐ 3
ܠܬܪܝܢ ܫܒܛܝܢ ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܠܠܘܝܐ. ܠܐ ܝܗܒ ܝܪܬܘܬܐ
ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ ܬܪܝܢ ܫܒܛܝܢ. ܡܢܫܐ ܘܐܦܪܝܡ. ܘܠܐ ܝܗܒ 4
ܦܠܓܘܬܐ ܠܠܘܝܐ ܒܐܪܥܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܩܘܪܝܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗܘܢ. ܘܦܪܘܫܗܐ. ܠܒܥܝܪܗܘܢ
ܘܠܩܢܝܢܗܘܢ. * ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܠܓܘܗ 5
ܠܐܪܥܐ. * ܘܩܪܒܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ ܩܢܙܝܐ. 6
ܠܝܫܘܥ. ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ.. ܥܠ ܕܝܠܝ ܘܥܠ
ܕܝܠܟ ܒܪܩܡ ܕܓܐܝܐ. * ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܗܘܝܬ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܫܕܪܢܝ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ 7
ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܪܩܡ ܕܓܐܝܐ ܠܡܐܠܦܗ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܦܢܝܬ ܠܗ ܦܬܓܡܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܠܒܝ.
* ܘܐܚܝ ܐܝܠܝܢ ܕܣܠܩܘ ܗܘܘ ܥܡܝ. ܐܡܣܝܘ ܠܒܗ ܕܥܡܐ. ܘܐܢܐ ܫܡܠܝܬ ܒܬܪ 8
ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. * ܘܝܡܐ ܡܘܫܐ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ: ܐܪܥܐ ܕܕܪܟܬ ܒܗ ܪܓܠܟ. ܠܟ 9
ܬܗܘܐ ܝܪܬܘܬܐ. ܘܠܒܢܝܟ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܕܫܡܠܝܬ ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܐܚܝܢ 10
ܠܝ ܡܪܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ. ܗܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܗܐ ܡܢ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܠܬܐ ܗܕܐ
ܠܡܘܫܐ. ܕܢܗܠܟܘܢ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܕܒܪܐ. ܘܗܫܐ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܒܪ ܬܡܢܝܢ ܫܢܝܢ ܘܚܡܫ
ܫܢܝܢ. * ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܚܝܠܐ ܐܝܬ ܠܝ. ܐܝܟ ܕܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܫܕܪܢܝ ܡܘܫܐ. ܗܟܢܐ ܕܗܘܐ 11
ܚܝܠܝ. ܗܟܢܐ ܗܘ ܠܩܪܒܐ. ܘܠܡܦܩ ܘܠܡܥܠ. * ܘܗܫܐ ܗܒ ܠܝ ܛܘܪܐ ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ 12
ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܕܐܢܬ ܫܡܥܬ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ.. ܕܓܢܒܪܐ ܐܝܬ ܬܡܢ. ܘܡܕܝܢܬܐ
ܪܘܪܒܬܐ ܘܚܣܝܢܬܐ. ܕܠܡܐ ܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܝ. ܘܐܘܒܕ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ.

CAP. XIV.

HÆc verò ſunt quæ hæreditate acceperunt filii Iſrael in terra Chanaan, quæ hæreditate diſtribuit eis Eliazar ſacerdos, & Jeſus filius Nun, atque capita, patres *videlicet* tribuum filiorum Iſrael, 1 Secundùm portionem hæreditatis eorum, quemadmodum præceperat Dn̄s per Moſen ut darentur novē tribubus ac dimidiæ tribui. 2 Jam enim dederat Moſes hæreditatem duabus tribubus & dimidiæ tribui cis Jordanem : Levitis autem nullam dedit hæreditatē inter illos. 3 (Erant enim filii Joſeph duæ tribus, Manaſſe & Aphrem) nullam dedit *inquam* portionē Levitis in terra illa, præter civitates ad habitandum, & agros pro jumentis & poſſeſſione eorum. 4 Quemadmodum præceperat Dominus Moſi, ita fecerunt filii Iſrael, & partiti ſunt terram. 5 Accedentibus autem filiis Juda ad Jeſum in Galgala, dixit Caleb fili' Jophnæ Cenezæus ad Jeſum, Tu nôſti ſermonē quem locut' eſt Dn̄s cum Moſe ſervo ſuo de re mea & de re tua in Recem Superbi, 6 Cùm eſſem tunc annos nat' quadraginta, quādo miſit me Moſes ſervus Dei è Recem Superbi ad explorandam terram, dedique ei reſponſum prout erat in corde meo : 7 Fratres autem noſtri qui nobiſcum aſcenderant, terruerunt cor populi; ego verò perfectè ſecutus ſum Dominum Deum meum. 8 Juravit autem Moſes eodem tempore, ac dixit, Terra per quam inceſſit pes tuus, tibi cedet in hæreditatem ac filiis tuis in æternum, eò quòd perfectè ſecutus ſis Dn̄m Deū. 9 Nunc itaque, ecce requiem dedit nobis Dn̄s, quemadmodum dixerat: en quadrageſimus quintus eſt annus ex quo dixit Dn̄s verbum hoc Moſi, ut *ſcilicet* ambulare faceret Iſraelem per deſertum : ego igitur hodiè ſum natus annos octoginta quinque; 10 Adhuc tamen ſubſiſtit in me robur non ſecùs ac illo die quo miſit me Moſes : meum ejus temporis robur atque præſentis, par eſt ad bellandum, egrediendum, & ingrediendū. 11 Itaq; da mihi montem iſtum quem dixit Dominus Deus illâ die (tu autem audîſti eâdem die quòd gigantes ſint ibi, & urbes magnæ ſint ac munitæ) forſan aderit mihi Dominus, & debellabo eos, quemadmodum dixit Dominus. 12

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع عشر *

* وهولاء الذي احتل بنوا اسرايل في ارض الشأم * 1
الذي احتلهم يوسع بن نون * والعازر بن هرون الامام * وروساء اباء الاسباط لبني اسرايل *
* كقرعة نحلتهم * كما امر الله بيد موسي * لتسعة اسباط ونصف * لان موسي اعطي نحلة 2 3
سبطين ونصف من جنب الاردن * ولسبط لاوي ما دفع لهم نحلة معهم * لان بني يوسف 4
صاروا سبطين * منسا وافريم * ولم يعطوا لبني لاوي قسما في الارض * سوي مدن مسكنا *
وافنيتها لمواشيهم واملاكهم * كما امر الله موسي * كذلك فعل بنو اسرايل * وقسموا الارض * وتقدم 5 6
بنو يهودا الي يوسع في الجلجال * وقال له كالب بن يوفنا العبري * انت قد علمت ما قال
الله لوليه موسي بسببي وبسببك في قادس برية رقيم * وكنت ابن اربعين سنة في الوقت 7
الذي ارسلني موسي عبد الله من قادس الرقيم * لجس الارض ورددت اليه خطابا حسب ما
كان في قلبي * واصحابي الذين صعدوا معي اضعفوا قلوب الشعب * وانا كملت طاعتي بين 8
يدي ربي * وحلف موسي في ذلك اليوم وقال * ان الارض التي داسها قدمك تكون 9
لك نحلة ولاولادك الي الابد * لانك كملت الطاعة وري الله ربي * والان هوذا قد احياني 10
الله من ذلك الحين الي اليوم كما وعد * وهذه خمس واربعون سنة منذ خاطب الله موسي بهذا
الخطاب من اجلي * وقد هلك بنو اسرايل في البرية * وانا اليوم من ابناء خمس وثمانين
سنة * وانا الان قوي مثل الزمان الاول الذي ارسلني فيه موسي مثل قوتي حينيذ 11
قوتي اليوم للقتال والخروج * فاعطني الان هذا الجبل الذي قال الله في ذلك الزمان * 12
لانك انت سمعت في ذلك اليوم ان هناك اعلاج ومدن عظيمة حصينة * فاعطنيها لعل الله
معي فاقتلهم كما وعد واخذ مداينهم *

CAP. XIV.

CÆterùm hæc ſunt quæ data fuerunt in poſſeſſionem filiis Iſrael in terra Scjam quæ dedit eis Ioſue filius Nun, & Elazar filius Haronis ſacerdotis, & capita patrum tribuum Iſraeliticarum, 1 *Juxta ſortem hæreditatis eorum, quemadmodùm præceperat Deus per Moſen;* novem ſcilicet *tribubus ac dimidiæ.* 2 *Moſes enim jam dederat hæreditatem duabus tribubus ac dimidiæ trans Jordanem : tribui verò Levi non dederat hæreditatem cum eis.* 3 *Nam filii Joſeph facti fuerant duæ tribus,* nempè *Manaſſe & Ephraim. Non dederunt inquam filiis Levi partem in terra, præter urbes quaſdam in habitationem, & tractus earum pro armentis & poſſeſſionibus eorum.* 4 *Quemadmodùm præceperat Deus Moſi ſic fecerunt filii Iſrael, & diviſerunt terram.* 5 *Accedentibus autem filiis Juda ad Ioſue in Galgal, dixit ad eum Chaleb filius Iuphonnæ Hebræus, Tu jam nôſti quid dixerit Deus mei & tui causâ in Cades ſolitudinis Racim :* 6 *(Eram autem natus annos quadraginta quo tempore miſit me Moſes ſervus Dei de Cades Racim ad explorandam terram, eique retuli ſermonem prout erat in animo meo;* 7 *Meiſque comitibus qui mecum aſcenderant, corda populi enervantibus, ego tamen perfeci obedientiam meam coram Domino meo)* 8 *Et quomodò juraverit Moſes eodem die, ac dixerit; Terra quam calcavit pes tuus, tibi cedet in hæreditatē ac filiis tuis in perpetuum, eò quòd peregeris obedientiam poſt Deum Dominum meum.* 9 *Nunc autem en vivum conſervavit me Deus ab eo tempore ad hunc uſque diem, quemadmodùm promiſerat : & ecce quadraginta quinque ſunt anni à quo habuit Deus ad Moſen hujuſmodi ſermonem de me, & filii Iſrael perierunt in deſerto, & ego ſum hodiè natus annos octoginta quinque.* 10 *Nihilominus ſum modò æquè robuſtus ac priſtino tempore quo miſit me Moſes : quales tunc erant meæ vires, tale eſt hodiè robur meum ad bellandum & exeundum.* 11 *Nunc ergò da mihi montem iſtum de quo locutus eſt Deus tunc temporis. Tu enim audîſti eodem die eſſe ibi gigantes, urbéſque magnas ac munitas : da mihi illas, fortè aderit mihi Deus & interficiam eos, & capiam urbes eorum.* 12

ספר יהושע : טו

Jephunneh filio Caleb ipſi Chebron deditque ,Jehoſuah ei benedixit Et
13 וַיְבָרְכֵהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן אֶת־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
Jephunneh filio Caleb ipſi Chebron fuit Idcirco .hæreditatem in
14 לְנַחֲלָה׃ עַל־כֵּן הָיְתָה־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה
poſt complevit quòd pro :hanc diem ad uſque ,hæreditatem in Chenizæo
הַקְּנִזִּי לְנַחֲלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי
; Arbah Chiriath *facies ad* Chebron nomen Et .Iſrael Deum Dominum
15 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשֵׁם חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע
.bello à quievit terra & *: ipſe* Hanachim *in* magnus homo
הָאָדָם הַגָּדוֹל בָּעֲנָקִים הוּא וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

CAP. XV. טו

terminum ad ,eorum familias *ad* Jehudah filiorũ *extenſioni* ſors fuit Et
1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם אֶל־גְּבוּל
eis Fuitque .Auſtri extremo ab ,*meridiem* ad Sin deſerti Edom
2 אֱדוֹם מִדְבַּר־צִן נֶגְבָּה מִקְצֵה תֵימָן׃ וַיְהִי לָהֶם
.meridiẽ ad *reſpiciente lingua* à ,ſalis maris extremo ab meridiei termin⁹
גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם הַמֶּלַח מִן־הַלָּשֹׁן הַפֹּנֶה נֶגְבָּה׃
,Sin in tranſibit & ,ſcorpionum aſcenſum ad meridie à ad egredietur Et
3 וְיָצָא אֶל־מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה
aſcendet & ,Cheſron tranſibit & ,Barneah Cades in meridie à aſcendet &
וְעָלָה מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעָבַר חֶצְרוֹן וְעָלָה
egredietur & ,Aſmon in tranſibit Et .Carcahah in circuibit & ,Adar in
4 אַדָּרָה וְנָסַב הַקַּרְקָעָה׃ וְעָבַר עַצְמוֹנָה וְיָצָא
erit iſte ; *mare* ad termini egreſſus erunt & ,Ægypti torrentẽ ad
נַחַל מִצְרַיִם וְהָיָה תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה זֶה־יִהְיֶה
ad uſque ſalis mare orientem ad terminus Et .*meridiei* terminus vobis
5 לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב׃ וּגְבוּל קֵדְמָה יָם הַמֶּלַח עַד־
extremo ab maris *lingua* à *aquilonis* anguli terminus & : Jarden extremũ
קְצֵה הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה מִלְּשׁוֹן הַיָּם מִקְצֵה
aquilone ab tranſibit & ,Bethchoglah in terminus Aſcendetque .Jarden
6 הַיַּרְדֵּן׃ וְעָלָה הַגְּבוּל בֵּית חָגְלָה וְעָבַר מִצְּפוֹן
.Reuben filii Bohan lapidem terminus aſcendet & ,Betharabah
לְבֵית הָעֲרָבָה וְעָלָה הַגְּבוּל אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃
reſpiciens aquilonem ad &,Hachor valle à Debir in terminus Aſcendetque
7 וְעָלָה הַגְּבוּל ׀ דְּבִרָה מֵעֵמֶק עָכוֹר וְצָפוֹנָה פֹּנֶה
meridie à quæ ,Adummim aſcenſum contra quæ ,Ghilgal ad
אֶל־הַגִּלְגָּל אֲשֶׁר־נֹכַח לְמַעֲלֵה אֲדֻמִּים אֲשֶׁר מִנֶּגֶב
ejus exitus erunt & ,Henſemes aquas ad termin⁹ tranſibit & :torrenti
לַנָּחַל וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־מֵי־עֵין שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
ad Hinnom filii vallem terminus aſcendet Et .Henrogel ad
8 אֶל־עֵין רֹגֵל׃ וְעָלָה הַגְּבוּל גֵּי בֶן־הִנֹּם אֶל־
ad terminus aſcendetque :Jeruſalaim ipſa ,meridie à Jebuzæi *humerum*
כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב הִיא יְרוּשָׁלִָם וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־
extremo in quæ ,*mare ad Hinnom vallis facies ſuper* qui ; montis *caput*
רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי־הִנֹּם יָמָּה אֲשֶׁר בִּקְצֵה
capite à terminus deſignabitur Et .Aquilonem ad Rephaim vallis
9 עֵמֶק־רְפָאִים צָפֹנָה׃ וְתָאַר הַגְּבוּל מֵרֹאשׁ
montis urbes ad egredietur & ,Nephtoah *aquarum* fontem ad ,montis
הָהָר אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ וְיָצָא אֶל־עָרֵי הַר־
.Chiriathjeharim quæ Bahalah ipſi terminus deſignabitur &:Hephron
עֶפְרוֹן וְתָאַר הַגְּבוּל בַּעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃
pertranſibit & :Seir montem ad *mare* ad Bahalah à terminus circuibit Et
10 וְנָסַב הַגְּבוּל מִבַּעֲלָה יָמָּה אֶל־הַר שֵׂעִיר וְעָבַר
deſcendet & : Cheſalon *ipſa* ,aquilone ab Jeharim montis *humerum* ad
אֶל־כֶּתֶף הַר־יְעָרִים מִצָּפוֹנָה הִיא כְסָלוֹן וְיָרַד
humerum ad terminus egredietur Et .Timnah in tranſibit & ,Bethſemes *in*
11 בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְעָבַר תִּמְנָה׃ וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף
pertranſibit & :Sichron ad terminus deſignabitur & ,aquilonẽ ad Hechron
עֶקְרוֹן צָפוֹנָה וְתָאַר הַגְּבוּל שִׁכְּרוֹנָה וְעָבַר
,mare ad termini exitus eruntque ,Jabneel egredietur & ,Bahalah montẽ
הַר־הַבַּעֲלָה וְיָצָא יַבְנְאֵל וְהָיוּ תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה׃

Verſio VUL. LAT.

13 Benedixítq; ei Joſue: & tradidit ei Hebron in poſſeſſionẽ. 14 Atq; ex eo fuit Hebron Caleb filio Jephone Cenezæo uſq; in præſentẽ diẽ: quia ſecutus eſt 15 Dominũ Deum Iſrael. Nomen Hebron antè vocabatur Cariath Arbe: Adã maxim⁹ ibi inter Enacim ſitus eſt. Et terra ceſſavit à præliis.

CAP. XV.

1 IGitur ſors filiorum Judæ per cognationes ſuas iſta fuit: A termino Edom, deſertum Sin contra Meridiẽ, & uſq; ad extremã partẽ Auſtralis plagæ. 2 Initium ej⁹ à ſummitate maris Salſiſſimi, & à lingua ej⁹, quæ 3 reſpicit Meridiẽ. Egreditúrq; contra aſcenſũ Scorpionis, & pertranſit in Sina: aſcendítq; in Cadesbarne, & pervenit in Eſron, aſcendens ad Addar, & 4 circuiens Carcaa, Atq; indè ꝑtranſiens in Aſemona, & perveniens ad torrentẽ Ægypti: erúntq; termini ej⁹ mare Magnũ. Hîc erit finis Meridianæ 5 plagæ. Ab Oriente verò erit initium, mare Salſiſſimum uſq; ad extrema Jordanis: & ea quæ reſpiciunt ad Aquilonem, à lingua maris uſque ad 6 eundem Jordanis fluvium. Aſcendítque terminus in Beth Hagla, & tranſit ab Aquilone in Beth Araba: aſcendens ad 7 lapidem Boën filii Ruben. Et tendens uſq; ad terminos Debera de valle Achor, contra Aquilonem reſpiciens Galgala, quæ eſt ex adverſo aſcenſionis Adommin, ab Auſtrali parte torrentis: tranſítq; aquas, quæ vocantur fons Solis: & erunt 8 exit⁹ ejus ad fontẽ Rogel. Aſcendítq; ꝑ convallẽ filii Ennom ex latere Jebuſæi ad Meridiẽ, hæc eſt Jeruſalẽ: & indè ſe erigens ad verticẽ montis, qui eſt contra Geennõ ad Occidentẽ in ſummitate vallis Ra- 9 phaim contra Aquilonẽ. Pertranſítq; à vertice montis uſq; ad fontẽ aquæ Nephtoa: et pervenit uſq; ad vicos montis Ephron: inclinatúrq; in Baala, quæ eſt Cariathiarim, id eſt, 10 urbs ſylvarũ. Et circuit de Baala contra Occidentẽ, uſq; ad montẽ Seir: tranſítq; juxta latus montis Jarim ad Aquilonẽ in Cheſlon: & deſcendit in Bethſames, tranſítq; in Tham- 11 na. Et ꝑvenit contra Aquilonẽ partis Accarõ ex latere: inclinatúrq; Sechrona, et tranſit mõtẽ Baala: ꝑvenítq; in Jebneel, & magni Maris contra Occidentem fine concluditur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, (χ) καὶ ἔδωκε Χεβρὼν τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφοννῆ υἱῷ Κενὲζ ἐν κλήρῳ. 14 Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ Χεβρὼν τῷ Χάλεβ (ψ) τῷ τοῦ Ἰεφοννῆ τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως (ω) τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι κυρίου (α) Θεοῦ Ἰσραήλ. 15 Τὸ δὲ (β) ὄνομα τῆς Χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον πόλις (γ) Ἀργὸβ, μητρόπολις τῶν Ἐνακὶμ αὕτη. καὶ ἡ γῆ ἐκόπασε τοῦ πολέμου.

MS.A. (χ) καὶ ἔδωκεν τὴν Χεβρὼν υἱῷ Χάλεβ τῷ Ἰεφοννῆ τῷ Κενεζέῳ ἐν κλήρῳ. (ψ) τῷ Ἰεφοννῆ (ω) τῆς σήμερον ἡμέρας, διὰ τὸ αὐτὸν (α) τοῦ Θεοῦ (β) ὄνομα Χεβρὼν τὸ πρότερον (γ) Ἀρβὸ,

ΚΕΦ. ιε΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας (α) ἀπὸ 2 τῆς ἐρήμου Σὶν ἕως Κάδης (β) πρὸς Λίβα. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια (γ) ἀπὸ Λιβὸς ἕως μέρους θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης 3 (δ) ἐπὶ Λίβα. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως (ε) Ἀκραβίν· καὶ ἐκπορεύεται Σενὰ, καὶ ἀναβαίνει (ζ) ἀπὸ Λιβὸς ἐπὶ Κάδης Βαρνῆ· καὶ ἐκπορεύεται (η) Ἀσωρὼν, καὶ προσαναβαίνει εἰς (θ) Σάραδα· καὶ (ι) ἐκπορεύεται 4 τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης, Καὶ (κ) ἐκπορεύεται ἐπὶ (λ) Σελμωνὰν, καὶ διεκβάλλει ἕως φάραγγος Αἰγύπτου· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν. (μ) τοῦτό ἐστιν αὐτῶν 5 τὰ ὅρια ἀπὸ Λιβός. Καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν (ν) ἀπὸ Βοῤῥᾶ, καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορ- 6 δάνου Ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ (ξ) Βαιθαγλαάμ· καὶ παραπορεύεται ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐπὶ Βαιθαραβὰ, καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον Βαι- 7 ὼν υἱοῦ Ῥουβήν. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Ἀχὼρ, καὶ καταβαίνει (ο) ἐπὶ Γαλγὰλ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς (π) προσβάσεως (ρ) Ἀδαμμὶν, ἥ ἐστι (σ) κατὰ Λίβα τῇ φάραγγι, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς (τ) πηγῆς τοῦ ἡλίου· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος πη- 8 γὴ Ῥωγήλ. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα Ἐννὸμ ἐπὶ (υ) νώτου τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ Λιβός· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια (φ) ἐπὶ κορυφὴν ὄρους, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος Ἐννὸμ πρὸς θαλάσσης, ἥ ἐστιν ἐκ 9 μέρους γῆς (χ) Ῥαφαῒν ἐπὶ Βοῤῥᾶ. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν (ψ) ὕδατος Ναφθὼ, καὶ (ω) διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος Ἐφρών· καὶ ἄξει τὸ ὅριον εἰς Βαάλ· 10 αὕτη ἐστὶ πόλις Ἰαρίμ. Καὶ περιελεύσεται ὅριον (α) ἀπὸ Βαὰλ ἐπὶ (β) θάλασσαν, καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος (γ) Ἀσσὰρ ἐπὶ νώτου πόλιν (δ) Ἰαρὶν ἀπὸ Βοῤῥᾶ· αὕτη ἐστὶ (ε) Χασλών· καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου, καὶ παρελεύσεται 11 (ζ) ἐπὶ Λίβα. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νώτου Ἀκκαρὼν ἐπὶ Βοῤῥᾶν, καὶ (η) διεκβαλεῖ τὰ ὅρια (θ) εἰς Σοκχώθ, καὶ παρελεύσεται ὅρια ἐπὶ Λίβα, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ Λεβνὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν. καὶ τὰ ὅρια (ι) αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ.

13 *Et benedixit eũ Jeſus, & dedit Chebron ipſi Chaleb filio Iephone* filio Cenez in ſorte. 14 Propter hoc facta eſt Chebron ipſi Chaleb filio Iephone *Cenezæi in ſortẽ uſq; in diẽ hanc, eò quòd ipſe obſecutus fuit præcepto Domini Dei Iſrael.* 15 *Nomen autẽ ipſius Chebron erat anteà civitas (e) Argob: metropolis ipſorum Enacim hæc. Et terra quievit à bello.*

CAP. XV.

1 *ET facti ſunt fines trib⁹ (a) Iuda ſecundũ populos eorũ à finibus Idumææ à deſerto Sin uſq; Cades ad (b) Africũ.* 2 *Et fuerũt fines eorũ ab Africo uſq; ad partẽ maris Salſi à ſummitate quæ fert ad Africũ.* 3 *Et egrediuntur contra aſcenſũ Acrabin: et pertranſeunt Sena. Et aſcendunt ab Africo in Cades Barne: & egrediuntur Aſoron, et aſcendunt in Sarada: & obeunt eã, quæ ad Occidentẽ Cades,* 4 *Et egrediuntur in Selmonan, et tranſeunt uſq; ad (c) vallem Ægypti: et erit ej⁹ finiũ exit⁹ ad mare. Hic eſt eorũ termin⁹ ab Africo.* 5 *Et fines ab Oriente univerſũ mare Salſũ uſq; (d) ad Iordanẽ. Et fines eorũ ab Aquilone: & à ſummitate maris & à parte Iordanis* 6 *Aſcendunt fines ad Bæthaglaã: & tranſeunt ab Aquilone in Bæthbaraba, et aſcendunt fines ad lapidẽ Bæon filii Ruben.* 7 *Et aſcendunt fines ad (e) quartã vallis Achor: et deſcendunt ad Galgal, quæ eſt è regione aſcenſionis Adammin, quæ eſt ad Africũ ipſi valli, & pertranſeunt ad aquam fontis Solis: et erit ej⁹ exit⁹ fons Rogel.* 8 *Et aſcendunt fines ad vallẽ Ennõ ſuper dorſũ Ieb⁹ ab Africo. Hæc eſt Hieruſalẽ. Et trajiciũt fines ad cacumẽ mõtis: quod eſt ad faciẽ vallis Ennõ ad mare, quod eſt à parte terræ Raphaim ad Aquilonẽ.* 9 *Et pertranſit termin⁹ à cacumine montis ad fontem aquæ Naphtho: et tranſit ad montẽ Ephron: & ducet terminũ ad Baal. Hæc eſt civitas Iarim.* 10 *Et circuibit termin⁹ à Baal ad mare, & præteribit ad montẽ (f) Aſſar ſuper dorſũ civitatẽ Iarim ab Aquilone: hæc eſt Chaſlõ: et deſcendet ad civitatẽ Solis, et præteribit ad Africũ.* 11 *Et tranſit termin⁹ contra dorſũ Accarõ ad Aquilonẽ: et pervenient termini ad (g) Socchoth, & præteribunt fines ad Africũ: et pervenient ad Lebna, & erit exitus finium ad mare. Et fines eorũ à mari, mare Magnum terminabit.*

MS.A. (α) ἀπὸ τῶν ὁρίων Σὶμ ἕως (β) πρὸς Νότον. (γ) ἀπὸ Νότου (δ) ἐπὶ Νότον. (ε) Ἀκραββείμ· (ζ) ἀπὸ Νότου (η) Ἐσρώμ, (θ) Ἀδδαρά· (ι) περιπορεύεται (κ) πορεύεται (λ) Ἀσεμωνὰ, (μ) ταῦτά ἐστιν αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Νότου. (ν) ἐπὶ Βοῤῥᾶν, (ξ) Βαιθαγλάμ· (ο) ἀπὸ (π) προσαναβάσεως (ρ) Ἀδομμὶ, (σ) κατὰ Νότον φάραγγι, (τ) πηγῆς ἡλίου· (υ) νώτου Ἰεβοῦς. αὕτη (φ) ἐπὶ κορυφῆς (χ) Ῥαφαεὶμ ἐπὶ Βοῤῥᾶν. (ψ) τοῦ ὕδατος (ω) διεκβάλλει ὄρους Ἐφρών· καὶ ἐξάξει (α) ἐπὶ (β) θάλασσαν εἰς ὄρος (γ) Σηείρ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ νώτου (δ) Ἰαρεὶμ (ε) Χασλών· (ζ) ἐπὶ Νότον. (η) διεκβάλλει (θ) εἰς Ἀκκαρῶνα, καὶ παρελεύσεται ὄρος τοῦ Γαβαὰ, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ * ἐπὶ Ἰαβνὴλ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος (ι) αὐτοῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 וברכיה יהושע ויהב ית חברון לכלב בר יפנה לאחסנא: על כן הות חברון לכלב בר
14 יפנה קניזאה לאחסנא עד יומא הדין חלף דאשלים בתר דחלתא דיי אלהא דישראל:
15 ושום חברון מלקדמין קרית ארבע אנש רב בגבריא הוא וארעא שדוכת מלמעבד
קרבא:

טו

1 והוה עדבא לשבטא דבני יהודה לזרעיתהון על תחום אדום מדברא דצן דרומא מסיפי
2 דרומא: והוה להון תחום דרומא מסיפי ימא דמלחא מן כיפא דמתפני לדרומא:
3 ונפק למדרומא למסקנא דעקרבין ועבר לצן וסליק מדרומא לרקם גיאה ועבר לחצרון
4 וסליק לאדר ומסתחר לקרקעה: ועבר לעצמון ונפק לנחלא דמצרים והוו מפקנוהי
5 דתחומא למערבא דין יהא לכון תחום דרומא: ותחום קדומא ימא דמלחא עד סיפי
6 ירדנא ותחומא לרוח צפונא מכיף ימא מסיפי ירדנא: וסליק תחומא לבית חגלה ועבר
7 מצפונא לבית משרא וסליק תחומא לאבן בוהן בר ראובן: וסליק תחומא לדביר
ממישר עכור וצפונא מתפני לגלגלא די לקבל מסקנא דאדומים דמדרום לנחלא
8 ועבר תחומא למי עין שמש והון מפקנוהי לעין קצרא: וסליק תחומא לחילת בר הנם
דלעבר יבוס מדרומא היא ירושלם וסליק תחומא לריש טורא דעל אפי חילת הנום
9 מערבא דבסיפי מישר גבריא צפונא: ויסחר תחומא מריש טורא למבוע מי נפתוח
10 ונפיק לקרוי טורא דעפרון ויסחר תחומא לבעלה היא קרית יערים: ומסתחר תחומא
מבעלה לימא לטורא דשעיר ועבר לעבר טור יערים מצפונא היא כסלון ונחית
11 לבית שמש ועבר לתמנא: ונפיק תחומא לעבר עקרון לצפונא ויסחר תחומא
לשכרון ועבר לטור בעלה ונפיק ליבנאל והוון מפקנוהי דתחומא לימא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Et benedixit ei Joſue: & dedit Hhebron Caleb filio Jephune in poſſeſſionẽ. 14 Propter hoc fuit Hhebrõ Caleb filio Jephune Kenezæo in poſſeſſionem uſque ad diem hanc; eò quòd complevit poſt timorem Domini Dei Iſrael. 15 Et nomen Hhebron ab antiquis Kirjath-Arbagh, homo magnus in fortibus ipſe: & terra quievit à faciendo bello.

CAP. XV.

1 ET fuit ſors tribui filiorum Juda per proſapias eorum, ſuper terminum Edom ad deſertum Szin Meridiem verſus à finibus Auſtri. 2 Et fuit eis terminus auſtralis à finibus maris Salis, à littore quod reſpicit Auſtrum. 3 Et exit ab Auſtro ad aſcenſum Scorpionum, & tranſit ad Szin, & aſcendit ab Auſtro ad Rekam Geah: & tranſit ad Hheſzron, & aſcendit ad Adar, & flectit ad Karkagha. 4 Et tranſit ad Ghaſzmon, & exit ad fluvium Ægypti, & fuerunt egreſſus ejus *termini* ad *Occidentem*: hic erit vobis terminus Auſtralis. 5 Et terminus Orientalis plagæ, Mare ſalis uſque ad fines Jordanis; & terminus ad ventum Septentrionalem, à littore maris à finibus Jordanis. 6 Et aſcendit terminus ad Beth-Hhagla, & tranſit à Septentrione ad Beth-meſra: & aſcendit terminus ad petram Bohen filii Reuben. 7 Et aſcendit terminus ad Dabir ex planitie Ghachor, & Septentrione ſpectante Gilgala, quæ è regione aſcenſus Idumæorũ; qui ab Auſtro fluvii: & tranſit terminus ad aquas fontis Solis, & fuerunt egreſſus ejus ad fontẽ Kaſzara. 8 Et aſcendit terminus ad vallem filii Hinom quæ ad latus Jebus ab Auſtro, ipſa Jeruſalem: & aſcendit terminus ad caput montis qui ſuper faciẽ vallis filii Hinom Occidentem verſus, quæ in finib⁹ vallis fortium, Septentrionẽ verſus. 9 Et flectit termin⁹ à capite montis ad fontem aquarũ Nephthoahh; & exit ad urbes montis Ghephron: & *flectit* termin⁹ ad Baghala, ea Kirjath Jegharim. 10 Et flexus eſt terminus a Baghala ad mare ad montẽ Seghir, & tranſit ad latus montis Jegharim à Septẽtrione, ipſa Chezzalon: & deſcendit ad Bethſemes, & tranſit ad Thimna. 11 Et exit termin⁹ ultra Ghekron ad Septentrionẽ, & *flectit* terminus ad Sichron: & tranſit ad montẽ Baghala, & exit ad Jabneel: & fuerunt exitus ejus *termini ad mare.*

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 *ܘܒܪܟܗ ܝܫܘܥ ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܘܝܗܒܗ ܠܚܒܪܘܢ ܩܪܝܬܐ ܝܪܬܘܬܐ.*ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܬ
14 ܚܒܪܘܢ ܩܪܝܬܐ ܝܪܬܘܬܐ. ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ ܩܢܙܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܠܝ ܒܬܪ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܫܡܗ ܕܚܒܪܘܢ ܩܪܝܬܐ. ܡܢ ܩܕܝܡ. ܩܘܪܝܬ ܐܪܒܥ. ܕܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ. 15
1 ܘܐܪܥܐ ܫܠܝܬ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ * ܘܗܘܐ ܦܣܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ
ܝܗܘܕܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܥܠ ܬܚܘܡܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܕܒܪܐ ܕܨܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܘܦܗ
2 ܕܬܝܡܢܐ. *ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܣܘܦܐ ܕܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܘܣܠܩ ܡܢ ܠܫܢܐ ܠܠܫܢܐ
3 ܕܦܢܐ ܠܬܝܡܢܐ. *ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܠܡܣܩܢܐ ܕܥܩܪܒܝܢ. ܘܥܒܪ ܠܨܝܢ ܘܣܠܩ ܡܢ
4 ܪܩܡ ܕܓܐܝܐ. ܘܥܒܪ ܠܚܨܪܘܢ. ܘܣܠܩ ܠܐܕܪ. ܘܚܕܪ ܠܩܪܩܥ. * ܘܥܒܪ ܠܥܨܡܘܢ. ܘܢܦܩ
ܠܢܚܠܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܐ. ܠܡܥܪܒܐ. ܗܢܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܬܚܘܡܐ
5 ܕܬܝܡܢܐ. *ܘܬܚܘܡܐ ܕܡܕܢܚܐ. ܣܘܦܐ ܕܝܡܐ ܕܡܠܚܐ. ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܢܦܩ
ܬܚܘܡܐ ܠܣܛܪܐ ܕܓܪܒܝܐ. ܡܢ ܠܫܢܐ ܕܝܡܐ. ܡܢ ܣܘܦܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. *ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܠܒܢ. 6
7 ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. *ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܕܒܝܪ. ܡܢ ܥܘܡܩܐ ܕܥܟܪ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܦܢܐ ܠܘܬ ܓܠܝܠ
ܕܠܘܩܒܠ ܡܣܩܬܐ ܕܪܡܝܢ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܢܚܠܐ. ܘܥܒܪ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܡܥܝܢܐ ܕܫܡܫ.
8 ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ. ܠܘܬ ܥܝܢܐ ܕܪܓܠ. *ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ. ܠܢܚܠܐ ܕܒܪ ܗܢܘܡ.
ܠܣܛܪܐ ܕܝܒܘܣܝܐ. ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܗܝ ܗܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܪܫܗ ܕܛܘܪܐ
9 ܕܩܕܡ ܢܚܠܐ ܕܒܪ ܗܢܘܡ. ܡܢ ܡܥܪܒܐ ܕܣܘܦ ܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. *ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ. ܪܫܗ
ܕܛܘܪܐ: ܠܡܥܝܢܐ ܕܡܝܐ ܕܢܦܬܘܚ. ܘܢܦܩ ܠܘܬ ܩܪܢܐ ܕܛܘܪܐ ܕܥܒܪܘܢ. ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ
10 ܠܒܥܠܐ. ܕܗܝ ܗܝ ܡܕܝܢܬ ܢܥܪܝܢ. *ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ ܡܢ ܒܥܠܐ. ܠܡܥܪܒܐ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܕܣܥܝܪ.
ܘܥܒܪ ܠܘܬ ܣܛܪܗ ܕܛܘܪܐ ܕܢܥܪܝܢ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܗܝ ܗܝ ܟܣܠܘܢ. ܘܢܚܬ ܠܒܝܬ ܫܡܫ.
11 ܘܥܒܪ ܠܬܝܡܢܐ. *ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܠܣܛܪܐ ܕܥܩܪܘܢ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܚܙܐ ܬܚܘܡܐ ܠܫܟܪܘܢ.
ܘܥܒܪ ܠܘܬ ܛܘܪܐ ܕܒܥܠܐ. ܘܢܦܩ ܠܝܒܢܐܝܠ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܐ ܠܡܥܪܒܐ.

Benedixit ergò Jeſus Calebo filio Jophnæ, 13
deditque ei urbem Hebron hæreditatem. Atque 14
hinc ceſſit urbs Hebron in hæreditatem
Calebo filio Jophnæ Cenezæo in hunc uſque
diem, eò quòd perfectè ſequutꝰ ſit Dñm Deũ
Iſraelis. Porrò nomen urbis Hebron erat 15
antea Curjath-arbaa virorum gigantum : &
terra quievit à bello.

CAP. XV.

Fuit autem ſors tribûs filiorum Juda per 1
familias ſuas, ſecus limitem Adum uſque ad
deſertum Sin, & uſque ad extremitatem
Meridiei. Fuitque limes eorum ab Au- 2
ſtrali extremitate maris ſalſi, indéque aſcendit
ad linguam *(ſinum)* quæ flectitur versùs
Meridiem. Et egreditur à Meridie ad ac- 3
clive Acarcam, & pertranſit ad Sin, aſcenditque
de Recé Superbi, & pergit ad Heſroth;
tum aſcendit ad Edar, flectiturq; ad Carcaa,
Tranſit ad Aſmon, & exit ad torrentem Æ- 4
gypti, habetq; limes iſte exitus ſuos ad Occidentem:
hic eſto vobis limes Meridionalis.
Limes autem Orientalis eſt extremitas ma- 5
ris ſalſi uſque ad extremitatem Jordanis;
proceditque limes ad latus Aquilonare à
lingua maris ab extremitate Jordanis;
Tum aſcendit hic limes ad Leban filiorum 6
Rubil. Rurſus aſcendit limes ad Dobir, ex 7
valle Achar ad Aquilonem uſque, flectiturque
versùs Galilæam quæ eſt è regione aſcenſûs
Ramin ab Occidentali parte torrentis,
pertranſitque limes prope fontem Semes,
habetque exitus ſuos ad fontem Dogel. Tum 8
aſcendit hic limes ad vallẽ filiorũ Honum ad
latus Jebuſæorum Meridionale, ea eſt Jeruſalem:
aſcenditq; limes ad caput montis qui
eſt contra vallem filiorum Honum ab Occidentali
plaga extremitatis vallis gigantum.
Atq; hic limes, *nempe* caput montis, reſpicit 9
fontẽ aquarũ Naphtuh, exitq; ad cornu montis
Ebron, pergitq; limes ad Balaa quæ eſt civitas
Naarin. Tum porrigitur limes à Balaa 10
Occidentem versùs ad montem Seir, tranſitque
ad latus montis Naarim ab Aquilone,
hæc eſt Cheſlon; tum deſcendit ad Beth-ſemes,
tranſitque ad Meridiem : Deinde exit 11
limes ad latus Acron ab Aquilone, tenditq;
limes ad Sechron, tranſit ad montem Balaa,
exitque ad Jahbael, demum deſinit hic limes
ad Occidentem :

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * فبارك يوسع عليه * واعطاه حبرون نحلة * ولاجل ذلك صارت حبرون لكالب بن يوفنا العبراني
14 نحلة الي هذا اليوم * جزاء بما كان كمل طاعة الله اله اسرايل * واسم حبرون اولا قرية رابع *
15 وهو الانسان العظيم الخلقة في الاعلاج * وسكنت الارض من الحرب *
1 * الفصل الخامس عشر * وكان السهم لبني يهودا لعشايرهم * الي تخوم الروم * برية صين *
2 جنوبا من طرف تيمن * وكان لهم تخوم الجنوب من طرف بحر الملح * من اللسان المتوجه قبلة *
3 * وخرج الي مقابل عقبة عقربيم * وعبر الي صينا وصعد جنوبا بالقدس الرقيم * وجاز حصرون *
4 وصعد الي دارا * ودار الي قرقاعا * وعبر عصمونا * وخرج الي وادي مصر * وكان خروج التخم غربا *
5 هذا يكون لكم تخم القبلة * وتخم الشرق بحر الملح الي طرف الاردن * وتخم جهة الشمال من
6 لسان البحر من طرف الاردن * وصعد التخم الي بيت حجلا * وجاز من شمال بيت السبخة *
7 وصعد الي حجر البهم في حد راوبين * وصعد التخم الي دبيرا من مرج الافتضاح وشمالا * متوجها
الي الجلجال الي مجاري العقبة الحمراء التي من جنوب الوادي * وجاز التخم الي مياه عين
8 شمس * وكانت نهايته الي عين ايوب * وصعد التخم الي وادي جهنم الي كتف اليبوسي
من الجنوب * التي هي اورشلم * وصعد الي راس الجبل الذي قدام وادي جهنم غربا * الذي
9 من طرف مرج الرفائيين شمالا * ونفذ التخم من راس الجبل الذي به معدن ماء نفتوح *
10 ويخرج الي قرى عفرون * ويحد التخم الي باعلا التي هي قرية العنب * ويدور التخم الي جبل الشراه *
ويعبر الي كتف الجبل النعران من ناحية الشمال * التي هي حسالون * وينحدر الي بيت شمس *
11 ويدور الي تيمنا * ويخرج التخم الي كتف عقرا شمالا * وينفذ الي سكرونا * ويعبر جبل باعلا * ويخرج
الي يبنايل * ويكون منتهاه غربا نحو البحر الكبير *

Quare benedixit ei Joſue, deditq; ei Hebron 13
in hæreditatem. Et hac de cauſa ceſſit 14
Hebron Calebo filio Iuphonnæ Hebræo,
in hæreditatẽ ad hunc uſq; diem in compenſationem
pro eo quòd perfeciſſet obedientiam
Dei, Dei Iſraelis. Nomen autem 15
Hebronis erat olim Civitas-rabee, hominis
ſcilicet ingentis ſtaturæ inter gigantes:
& terra quievit à bello.

CAP. XV.

Fuitque ſors filiorum Iuda per familias 1
ſuas, verſùs terminum Rum, deſertum
Sin, ad Auſtrum, ab extremitate Teman. Et 2
fuit eis terminus Meridonalis ad extremitatem
maris ſalſi, à lingua quæ porrigitur
ad Meridiem. Et egreſſus ad oppoſitum 3
aſcenſûs Acrabim, penetravit Sinã uſque,
aſcendit verſùs Auſtrũ ad Cades Recim,
proceſſitque ad Heſron, aſcendit ad Dara,
& reflexit ad Carcaam. Perrexit ad Aſ- 4
mona, exiit ad torrentem Ægypti, ac demum
fuerunt exitus hujus termini Meridiem
verſùs: Hic eſto vobis terminus Au-
ſtralis. Terminus autẽ Orientalis fuit ma- 5
re ſalſum uſque ad extremitatẽ Iordanis:
terminus verò plagæ Septentrionalis, à lingua
maris, ab extremo Iordane. Et aſcen- 6
dit hic terminus ad Beth-hagla, proceſſit
à Septentrionali parte Domûs-planitiei, &
aſcendit ad Lapidem-Beham, qui eſt *in termino*
Ruben. Rurſũ aſcendit terminus iſte 7
ad Dobira è Prato-ignominiæ Aquilonem
verſùs, pergens ad Galgal, ad rivos aſcenſûs
Rubri qui eſt ab Auſtrali torrentis
parte; perrexitque terminus idẽ ad aquas
In-ſemes, & fuit finis ejus ad fontem Iob.
Rurſus aſcendit terminus ad vallem Ge- 8
hennam, ad promontorium Iebuſæi ab Aquilone,
quod eſt Ieruſalẽ, proceſſit ad caput
montis qui eſt è regione vallis Gehennam
ad Occidentem, quæ eſt ad extremitatem
prati Rephain ab Aquilone. Penetra- 9
vitque terminus à capite montis in quo eſt
ſcatebra aquæ Naphtuh, exitq; ad oppida
Acron, ac demum terminatur limes ad Ba-
ala quæ eſt civitas uvarum. Flectitur de- 10
inde terminus ad montem Sarab, tranſit ad
promontoriũ montis Naaran ex parte Aquilonari,
quæ eſt Cheſalon, deſcendit ad
Beth-ſemes, pergitque ad Taimana. Tum 11
exit terminus ad promontorium Acra verſùs
Aquilonem, penetrat ad Secrona, pertranſit
montẽ Baal, exitque ad Iabnael, &
deſinit ad Occidentem verſùs mare magnum.

ספר יהושע : טו

Jehudah filiorū terminus iste: terminus & ,magnū mare ad *maris* termin⁹ Et
12 וּגְבוּל יָם הַיָּמָּה הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה גְּבוּל בְּנֵי־יְהוּדָה
medio in partē dedit Jephunneh filio Calebq; .suas familias *ad circumquaq;*
13 סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וּלְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה נָתַן חֵלֶק בְּתוֹךְ
patris Arbah Chiriath ,Jehosuah ad Domini *os ad* Jehudah filiorum
בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־פִּי יְהוָה לִיהוֹשֻׁעַ אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי
filios tres Caleb inde Expulitque .Chebron *ipsa* ,Hanach
14 הָעֲנָק הִיא חֶבְרוֹן׃ וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אֶת־שְׁלוֹשָׁה בְּנֵי
.Hanach *nates* ,Talmai & ,Achiman & ,Sesai ,Hanach
הָעֲנָק אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק׃
facies ad Debir nomen & :Debir habitatores ad inde Ascenditque
15 וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי דְּבִר וְשֵׁם־דְּבִר לְפָנִים
,Chiriathsepher percusserit Qui :Caleb Dixitque .Chiriathsepher
16 קִרְיַת־סֵפֶר׃ וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר־יַכֶּה אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר
eam cepit Et .uxorem in meā filiā Hachsah ei dabo & ,eā ceperit &
17 וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ וַיִּלְכְּדָהּ
suā filiā Hachsah ei deditque : Caleb fratris Chenaz filius Hothniel
18 עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתּוֹ
:agrum suo patre à *petendū ad eū incitavit* & ipsa *veniēdo in*,fuit Et .uxorē in
לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאוֹל מֵאֵת־אָבִיהָ שָׂדֶה
: dixit Et ? tibi Quid :Caleb ei dixitque : asino *desuper se defixit* &
19 וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃ וַתֹּאמֶר
mihi *dabis* & :mihi dedisti *meridiei* terram quia ,benedictionem mihi Da
תְּנָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי
revolutiones & ,superiores *revolutiones* ei dedit & :aquarum *revolutiones*
גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ אֵת גֻּלֹּת עִלִּיּוֹת וְאֵת גֻּלֹּת
.suas familias *ad* Jehudah filiorum *extensionis* hæreditas Ista .inferiores
20 תַּחְתִּיּוֹת׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
terminum ad Jehudah filiorum *extensioni* extremo ab urbes fuerunt Et
21 וַיִּהְיוּ הֶעָרִים מִקְצֵה לְמַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל
,Dimonah & ,Chinah Et .Jaghur & ,Heder & ,Chabseel ,meridie in Edom
22 אֱדוֹם בַּנֶּגְבָּה קַבְצְאֵל וְעֵדֶר וְיָגוּר׃ וְקִינָה וְדִימוֹנָה
.Behaloth &,Telem & ,Ziph .Ithnan & ,Chasor &,Chedes Et .Hadhadah &
23 24 וְעַדְעָדָה׃ וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃ זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃
,Semah &,Amam .Chasor *ipsa* Chesron ,Cherioth &,Chadathah Chasor Et
25 26 וְחָצוֹר חֲדַתָּה וּקְרִיּוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃ אֲמָם וּשְׁמַע
-Chasar Et .Bethphaleth & ,Chesmon & ,Ghaddah Chasar Et .Moladah &
27 28 וּמוֹלָדָה׃ וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃ וַחֲצַר
.Hasem & ,Hiim & ,Bahalah .Beziothiah & ,Beersabah & , suhal
29 שׁוּעָל וּבְאֵר שָׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃ בַּעֲלָה וְעִיִּים וָעָצֶם׃
.Sansannah &,Madmannah &,Siclag Et .Chormah & ,Chesil & ,Eltholad Et
30 וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃ וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃
31 ,viginti urbes omnes : Rimmon & ,Hain & ,Silchim & ,Lebaoth Et
32 וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל־עָרִים עֶשְׂרִים
.Asnah & ,Sorhah & ,Esthaol ,planicie In .earum villæ & ,novem &
33 וָתֵשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃
,Adullam & ,Jarmuth .Henam & ,Tapuah ,Henghannim & ,Zanoach Et
34 35 וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם׃ יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם
,Ghederah & ,Hadithaim & ,Saharaim Et .Hazechah & ,Sochoh
36 שׂוֹכֹה וַעֲזֵקָה׃ וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְהַגְּדֵרָה
,Chadasah & Senan .earū villæ & ,quatuordecim urbes ,Ghederothaim &
37 וּגְדֵרֹתָיִם עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ צְנָן וַחֲדָשָׁה
,Bassecath & ,Lachis .Jocteel & ,Mispeh & ,Dilhan Et .Ghad Migdal &
38 39 וּמִגְדַּל־גָּד׃ וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃ לָכִישׁ וּבָצְקַת
,Bethdaghon,Ghederoth Et .Chithlis &,Lachamā &,Chabbon Et .Heglon &
40 וְעֶגְלוֹן׃ וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וְכִתְלִישׁ׃ וּגְדֵרוֹת בֵּית־דָּגוֹן
41 .earum villæ & ,sedecim civitates ,Macchedah & ,Nahamah &
וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

Versio VULG. LAT.

12 Hi sunt termini filiorum Juda
p circuitum in cognationibus
13 suis. Caleb verò filio Jephone
dedit partē in medio filiorum
Juda, sicut præceperat ei Dn̄s:
Cariath-Arbe patris Enac, ipsa
14 est Hebrō. Delevítq; ex ea Ca-
leb tres filios Enac, Sesai & A-
himan, et Tholmai de stirpe E-
15 nac. Atq; indè conscendens ve-
nit ad habitatores Dabir, quæ
priùs vocabatur Cariath-Se-
pher, id est, civitas Literarum.
16 Dixitq; Caleb, Qui percusserit
Cariath-Sepher, & ceperit eā,
dabo ei Axam filiā meā uxo-
17 rem. Cepítq; eā Othoniel fili⁹
Cenez frater Caleb junior: de-
dítq; ei Axā filiā suā uxorem.
18 Quæ, cū pergerent simul, sua-
sa est à viro suo ut peteret à
patre suo agrū, suspiravítq; ut
sedebat in asino. Cui Caleb,
19 Quid habes, inquit? At illa re-
spondit, Da mihi benedictio-
nē: Terrā australē & arentem
dedisti mihi, junge & irriguā.
Dedit itaq; ei Caleb irriguum
20 superi⁹ & inferi⁹. Hæc est pos-
sessio trib⁹ filiorū Juda per cog-
21 nationes suas. Erántq; civita-
tes ab extremis partib⁹ filiorū
Juda juxta terminos Edom à
Meridie: Cabseel & Eder &
22 Jagur. Et Cyna & Dimona &
23 Adada. Et Cades & Asor &
24 Jethnā. Ziph et Telē & Baloth.
25 Asor nova & Carioth, Hesron,
26 hæc est Asor. Amam, Sama,
27 & Molada. Et Asergadda &
28 Hassemon & Bethphelet. Et
Hasersual et Bersabee & Bazi-
29 othia. Et Baala & Jim & Esem.
30 Et Eltholad et Cesil & Harma.
31 Et Siceleg & Medemena &
32 Sensenna. Lebaoth & Selim &
Aën & Remmō: omnes civita-
tes vigintinovē, & villæ earū.
33 In campestrib⁹ verò: Estaol &
34 Sarea & Asena. Et Zanoë &
Ængannim & Taphua & Ena-
35 im. Et Jerimoth & Adullā, So-
36 cho & Azeca. Et Saraim & A-
dithaim, & Gedera et Gedero-
thaim: urbes quatuordecim,
37 & villæ earū. Sanan et Hadassa
38 & Magdalgad. Delean & Ma-
39 sepha & Jecthel. Lachis & Bas-
40 cath & Eglon. Chebbon & Le-
41 heman et Cethlis. Et Gideroth
& Bethdagon & Naama &
Maceda: civitates sedecim, &
villæ earum.

Versio. GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν Ἰούδα κύκλῳ κατὰ δήμους
13 αὐτῶν. Καὶ τῷ Χάλεβ υἱῷ (κ) Ἰεφοννῆ ἔδωκε με-
ρίδα ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰούδα διὰ προστάγματος τοῦ
Θεοῦ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν (λ) Ἀρβὸκ
14 μητρόπολιν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρών. Καὶ
ἐξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν Χάλεβ υἱὸς (μ) Ἰεφοννῆ
τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ, τὸν Σουσὶ καὶ Θολαμὶ καὶ τὸν
15 Ἀχιμᾶ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν Χάλεβ ἐπὶ τοὺς κατ-
οικοῦντας Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα Δαβὶρ ἦν τὸ
16 πρότερον πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χάλεβ,
Ὃς ἂν (ν) λάβῃ καὶ ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμ-
μάτων καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς, (ξ) δώσω αὐτῷ τὴν Ἀ-
17 σχὰν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. Καὶ ἔλαβεν αὐ-
τὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Κενὲζ ἀδελφοῦ (ο) Χάλεβ· καὶ ἔ-
δωκεν αὐτῷ τὴν (π) Ἀσχὰν θυγατέρα (ρ) αὐτοῦ γυ-
18 ναῖκα. Καὶ (σ) ἐγένετο ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὴν καὶ
συνεβουλεύσατο αὐτῷ, λέγουσα, Αἰτήσομαι τὸν
πατέρα μου ἀγρόν. καὶ ἐβόησεν (τ) ἐκ τοῦ ὄνου. καὶ εἶ-
19 πεν αὐτῇ Χάλεβ, Τί ἐστί σοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Ναγὲβ δέδω-
κάς με· (υ) δός μοι τὴν Βοθθανίς. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ
(φ) τὴν Γοναιθλὰν τὴν ἄνω καὶ τὴν Γοναιθλὰν τὴν κά-
20 τω. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰούδα. Ἐ-
21 γενήθησαν δὲ (χ) πόλεις αὐτῶν πόλεις πρὸς τῇ
φυλῇ υἱῶν Ἰούδα (ψ) ἐφ᾽ ὁρίων Ἐδὼμ ἐπὶ τῆς (ω)
22 ἐρήμου, καὶ Βαισελεὴλ, καὶ Ἀρὰ, καὶ Ἀσὼρ, Καὶ Ἰ-
23 κὰμ, καὶ Ῥεγμὰ, καὶ Ἀρουὴλ, Καὶ Κάδης, καὶ Ἀσο-
24 ριωναὶν, καὶ Μαινὰμ, Καὶ Βαλμαινὰν· καὶ αἱ κῶ-
25 μαι αὐτῶν. Καὶ αἱ πόλεις Ἀσερὼν, αὕτη Ἀσὼρ,
26 Καὶ Σὴν, καὶ Σαλμαὰ, καὶ Μωλαδὰ, Καὶ Σερὶ, καὶ
27 28 Βαιφαλὰθ, Καὶ Χολασεωλὰ, καὶ Βηρσαβεέ· καὶ
29 αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Βαλὰ, καὶ
30 Βακὼκ, καὶ Ἀσὸμ, Καὶ Ἐλβωυδὰδ, καὶ Βαιθὴλ,
31 καὶ Ἑρμὰ, Καὶ Σεκελὰκ, καὶ Μαχαρὶμ, καὶ Σε-
32 θεννὰκ, Καὶ Λαβὼς, καὶ Σαλὴ, καὶ Ἐρωμὼθ· πό-
33 λεις εἰκοσιεννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἐν τῇ
34 πεδινῇ, Ἀσταὼλ, καὶ Ῥάα, καὶ Ἀσσὰ, Καὶ Ῥάμεν,
35 καὶ Τανὼ, καὶ Ἰλουθὼθ, καὶ Μαιανὶ, Καὶ Ἰερμοὺθ, καὶ
Ὀδολλὰμ, καὶ Μεμβρὰ, καὶ Σαωχὼ, καὶ Ἰαζηκὰ,
36 Καὶ Σακαρὶμ, καὶ Γάδηρα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς·
37 πόλεις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Σεννὰ,
38 καὶ Ἀδασὰν, καὶ Μαγαδαλγὰδ, Καὶ Δαλὰδ, καὶ
39 Μασφὰ, καὶ Ἰαχαρεὴλ, Καὶ Βασηδὼθ, καὶ Ἰδε-
40 αδαλέα, Καὶ Χαβρὰ, καὶ Μαχὲς, καὶ Μααχὼς,
41 Καὶ Γεδδὼρ, καὶ Βαγαδιὴλ, καὶ Νωμὰν, καὶ Μα-
χηδάν· πόλεις ἑξκαίδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

Hi sunt fines filiorū Iuda in cir- 12
cuitu secundū populos eorū. Et 13
Chaleb filio Jephone dedit partē
in medio filiorū Iuda per præce-
ptum Dei. Et dedit ei Iesus civi-
tatē Arboc metropolim Enac. Hæc
est Chebron. Et exterminavit indè 14
Chaleb fili⁹ Iephone tres ipsos fi-
lios Enac, Susi, & Tholami, &
Achima. Et ascendit indè Chaleb 15
super habitantes Dabir. Nomen
autem Dabir erat anteà civitas
Literarum. Et dixit Chaleb, Qui 16
ceperit, & exciderit civitatē Li-
terarū, & dominatus fuerit ejus:
dabo ei Aschan filiā meā in uxo-
rem. Et cepit eam Gothoniel filius 17
Cenez (h) fratris Chaleb. Et dedit
ei Aschan filiam suam, uxorem.
Et factum est, dum ea egredere- 18
tur, & habuit consilium cum eo,
dicens; Petam patrē meū, agrū.
Et exclamavit de asino. Et dixit
ei Chaleb, Quid est tibi? Et dixit 19
ei, Da mihi benedictionē: quoniā
in terrā Nageb (i) dedisti me. Da
mihi ipsam (k) Botthanis. Et dedit
ei (l) Gonæthlan superiorē, et Go-
næthlan inferiorem. Hæc est hæ- 20
reditas tribûs filiorū Iuda. Fue- 21
rūt autē civitates eorū, (m) civi-
tates ad tribū filiorū Iuda super
fines Edom super desertum, et (n)
Bæseleel, & Ara, & Asor, Et I- 22
cam, & Regma, & Aruel, Et Ca- 23
des, & Asorionain, & Menam, 24
Et Balmænan, (o) et oppida earū. 25
Et civitates Aserō (hæc est Asor) 26
Et Sen, & Salmaa, et Molada, Et 27
Seri, et Bæphalath, Et Cholaseola, 28
& Bersabee, (p) & oppida earū;
& villæ earū. Bala & Bacoc, & 29
Asom, Et Elboydad, & Bethel, et 30
Herma, Et Secelac, et Macharim, 31
& Sethennac, Et Labos, & Sale, 32
& Eromoth; civitates viginti no-
vē, & oppida earū. In campestri, 33
Astaol, & Raa, et Assa, Et Rimen, 34
& Tano, et Iluthoth, et Meani,
Et Iermuth, & Odollā, et Mem- 35
bra, & Saocho, & Iazeca, Et Sa- 36
carim, & Gadera, et villæ ejus:
civitates quatuordecim, et oppida
earū. Senna, et Adasan, et Maga- 37
dalgad, Et Dalad, et Maspha, et 38
Iachareel, Et Basedoth, et Ideada- 39
lea, Et Chabra, et Maches, et Maachos, Et Geddor, et Bagadiel, et Noman, et 40
Machedan: civitates sexdecim, et oppida earum. 41

MS. A. (κ) Ἰεφοννῆ (λ) Ἀρβὲ ἡ μητρόπολις (μ) Ἰεφοννὴ (ν) λάβῃ τὴν (ξ) καὶ δώσω αὐτῷ
Ἀχσὰν (ο) Χάλεβ ὁ νεώτερος· καὶ (π) Ἀχσὰν (ρ) αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. (σ) ἐγενή-
θη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι (τ) ἀπὸ τοῦ (υ) δός μοι Γωλαθμαΐμ. (φ) Χάλεβ τὴν Γωλὰθ τὴν κά-
τω. (χ) αἱ πόλεις αὐτῶν πόλις πρώτη φυλῆς υἱῶν (ψ) ἐπὶ ὁρίων (ω) ἐρήμου, Καβσεὴλ, καὶ
Ἐδραὶ, καὶ Ἰαγοὺρ, καὶ Κινὰ, καὶ Διμωνὰ, καὶ Ἀδαδὰ, καὶ Βελὲθ, καὶ Γοναζὶφ, καὶ Τηλὲμ,
καὶ Βαλὼθ, καὶ πόλις Ἀσερὼμ, αὕτη Ἀσώρ. Ἀμὰμ, καὶ Σαμαὰ, καὶ Μωλαδᾶ, καὶ Ἀ-
σεργαδδὰ, καὶ Βαιθφαλὲθ καὶ Ἀσαρσουλὰ, καὶ Βηρσαβεέ· καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Βααλὰ, καὶ Αὐείμ, καὶ Ἀσὸμ, καὶ Ἐλθωλὰδ, καὶ Χασείρ, καὶ Ἑρ-
μὰδ, καὶ Σικελὲγ, καὶ Βεδεβηνὰ, καὶ Σανσαννὰ, καὶ Λαβὼθ, καὶ Σηλεείμ, καὶ Ῥεμ-
μὼν· πόλις εἴκοσι καὶ ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἐν τῇ πεδινῇ Ἐσθαὸλ, καὶ Σαραὰ, καὶ Ἀσνὰ, καὶ Ῥάμψ, καὶ
Τανὼ, καὶ Ἀδιαθαείμ, καὶ Ἠναείμ, καὶ Ἰερειμοὺθ, καὶ Ὀδολλὰ, καὶ Ἐμρὰ, καὶ Σωκὼ, καὶ Ἀζηκὰ, καὶ Σαργαρείμ, καὶ
Γάδηρα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· πόλις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Σεννὰμ, καὶ Ἀδασὰ, καὶ Μαγδαλ-
γὰδ, καὶ Δαλαὰν, καὶ Μασφὰ, καὶ Ἰεχθαὴλ, καὶ Λαχείς, καὶ Μαχὰθ, καὶ Ἐγλὼμ, καὶ Χαββὰ, καὶ Λαμὰς, καὶ Μασλὼθ, καὶ Γαδηρὼθ, καὶ Βεθδάγων, καὶ Νωμὰ, καὶ Μακηδὰ· πόλις δε-
καέξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Λεβνὰ, καὶ Ἀφὲρ, καὶ Ἰεφθὰ, καὶ Ἀσεννὰ, καὶ Νεσὶβ, καὶ Κεϊλὰ, καὶ Ἀχζὲκ, καὶ Μαρησὰ, καὶ Ἐλὼμ· πόλις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀκκαρὼν, καὶ αἱ κῶμαι αὐ-
τῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. καὶ ἀπὸ Ἀκκαρὼν, Ἰεμναὶ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον Ἀσλὼμ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς· Γάζα· καὶ αἱ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וּתְחוּם מַעְרְבָא יַמָּא רַבָּא וּתְחוּמָא דֵין תְּחוּם בְּנֵי יְהוּדָה סְחוֹר סְחוֹר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וּלְכָלֵב
13 בַּר יְפֻנֶּה יְהַב חוּלָקָא בְּגוֹ בְּנֵי יְהוּדָה עַל מֵימְרָא דַיְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יָת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבוּהוֹן
14 15 דְּגִבָּרַיָּא הִיא חֶבְרוֹן׃ וְתָרִיךְ מִתַּמָּן כָּלֵב יָת תְּלָתָא בְּנֵי גִבָּרַיָּא יָת שֵׁשַׁי וְיָת אֲחִימָן וְיָת
16 17 תַּלְמַי בְּנֵי גִבָּרַיָּא׃ וּסְלֵיק מִתַּמָּן לְוָת יָתְבֵי דְבִיר וְשׁוּם דְּבִיר מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְכֵי׃
18 וַאֲמַר כָּלֵב דְּמָחֵי יָת קִרְיַת אַרְכֵי וְיִכְבְּשִׁנַּהּ וְאֶתֵּין לֵיהּ יָת עַכְסָה בְּרַתִּי לְאִתּוּ׃ וּכְבַשַׁהּ
19 20 עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי דְכָלֵב וִיהַב לֵיהּ יָת עַכְסָה בְּרַתֵּיהּ לְאִתּוּ׃ וַהֲוָה בְּמֵעֲלַהּ
21 22 וְאַמְלְכְתֵיהּ לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחְסַנְתָּא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא וַאֲמַר לַהּ כָּלֵב מַה לִיךְ׃
23 24 וַאֲמֶרֶת הַב לִי אַחְסַנְתָּא אֲרֵי לַאֲרַע דָּרוֹמָא יְהַבְתַּנִי וְתִתֵּן לִי אֲתַר בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא וִיהַב
25 לַהּ יָת בֵּית שַׁקְיָא עִלָּאָה וְיָת בֵּית שַׁקְיָא תַּחְתָּאָה׃ דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה
26 27 לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃ וַהֲווֹ קִרְוַיָּא מִסְּיָפֵי לְשִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה עַל תְּחוּם אֱדוֹם בְּדָרוֹמָא קַבְצְאֵל
28 29 וְעֵדֶר וְיָגוּר׃ וְקִינָה וְדִימוֹנָה וְעַדְעָדָה׃ וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃ זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃ וְחָצוֹר
30 31 חֲדַתָּה וְקִרְיוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃ אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה׃ וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃
32 33 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שֶׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃ בַּעֲלָה וְעִיִּים וָעָצֶם׃ וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃ וְצִקְלַג
34 35 וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃ וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל קִרְוַיָּא עַסְרִין וּתְשַׁע וּפַצְחֵיהוֹן׃
36 בִּשְׁפֵלְתָּא אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃ וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם׃ יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם שׂוֹכֹה
37 וַעֲזֵקָה׃ וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְהַגְּדֵרָה וּגְדֵרֹתָיִם קִרְוִין אַרְבַּע עַסְרֵי וּפַצְחֵיהוֹן׃ צְנָן וַחֲדָשָׁה
38 39 וּמִגְדַּל גָּד׃ וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃ לָכִישׁ וּבָצְקַת וְעֶגְלוֹן׃ וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וְכִתְלִישׁ׃
40 41 וּגְדֵרוֹת בֵּית דָּגוֹן וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה קִרְוִין שֵׁית עַסְרֵי וּפַצְחֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et terminus occidentalis mare magnum, & *terminus* [*ejus*:] Hi termini 12
filiorum Juda circumcirca per prosapias suas. Et Chaleb filio Jephune 13
dedit partem in medio filiorum Juda, juxta dictum Domini ad Josue:
Kirjath Arbagh patris illorum fortium, ipsa Hhebron. Et extirpavit inde 14
Chaleb tres filios fortium: Sessai, & Ahhiman, & Thalmai filios for- 15
tiū. Et ascendit inde ad habitatores Debir, & nomen Debir anteà Kiriath- 16
arche. Et dixit Chaleb: Qui debellaverit Kiriath-arche, & subegerit eam,
& dabo ei Ghachzza filiam meam in uxorem. Et subegit eam Ghathniel 17
filius Kenaz fratris Chaleb, & dedit ei Ghachzza filiā suā in uxorem. Et fuit 18
cum ea intraret, & incitavit illum ut peteret à patre suo possessionem, &
demisit se de asino. Et dixit ei Chaleb: Quid tibi? Et dixit: Da mihi posses- 19
sionem, nam ad terram meridionalem dedisti me: & dabis mihi locum do-
mus irrigationum aquarum; & dedit ei domum irrigationum superiorem, 20
et domū irrigationum inferiorem. Hæc possessio tribus filiorum Juda per 21
prosapias suas. Et fuerunt urbes à limitibus tribus filiorum Juda super
terminum Edom in Austro: Kabzeel & Gheder, & Jagur. Et Kina, & Dimo- 22
na & Ghadghada. Et Kedes, & Hhaszor & Jithnan; Ziph et Telem, & 23 24
Beghaloth. Et Hhaszor Hhadathah, & Kirjoth Hheszron, ipsa Hhaszor. A- 25
man & Semagh, & Molada. Et Hhaszar Gada, & Hheshmon, & Bethpalet. 26 27
Et Hhaszar Sughal, & Beersabagh, & Bezjothia. Baghala, & Ghiim, & 28 29
Ghezem. Et Eltholad, & Chezzil, & Hharma. Et Sziklag, & Madmana, & 30 31
Zzanzzana. Et Lebaoth & Selhhim, & Ghain, & Rimon; omnes urbes 32
viginti & novem & vici earum. In depressione; Esthaol, & Szarghah, & 33
Asnah. Et Zannoahh, & Ghen-ganim, Thapuahh & Haghenam. Jarmuth 34 35
& Ghadulā, Socho & Ghazeka. Et Segharaim & Ghaditaim, & Hagderah, 36
& Gederotaim, urbes quatuordecim & vici earum. Szenan & Hhadassa, & 37
Migdal Gad. Et Dilghan & Miszpeh & Jaktheel: Lachis & Baszkath 38 39
& Gheglon. Et Chabon, & Lachmas, et Chethlis. Et Gederoth, Bethdagon, 40 41
et Naghama, & Makeda urbes sedecim; et vici earum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܬܚܘܡܗ ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܠܡܪܝܒܐ ܘܬܚܘܡܗ. ܗܢܘ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ 12
ܚܕܪ ܚܕܪ. * ܘܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܝܗܒ ܝܫܘܥ ܦܠܓܘܬܐ ܒܝܢܬ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ 13
ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܟܠܒ ܠܝܫܘܥ. ܗܒ ܠܝ ܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܪܒܥ ܐܒܘܗܘܢ ܕܓܢܒܪܐ.
ܘܝܗܒ ܝܫܘܥ ܠܟܠܒ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܪܒܥ. ܐܒܘܗܘܢ ܕܓܢܒܪܐ. ܕܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ. *ܘܩܛܠ ܡܢ 14
ܬܡܢ ܟܠܒ. ܬܠܬܐ ܒܢܝ ܓܢܒܪܐ. ܠܫܝܫܝ ܘܠܐܚܝܡܢ ܘܠܬܠܡܝ. ܒܢܝ ܓܢܒܪܐ. *ܘܣܠܩ 15
ܡܢ ܬܡܢ ܥܠ ܥܡܘܪܐ ܕܕܒܝܪ. ܘܫܡܗ ܕܕܒܝܪ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܣܦܪܐ. * ܘܐܡܪ ܟܠܒ. 16
ܟܠ ܡܢ ܕܡܟܒܫ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܣܦܪܐ ܘܚܪܒ ܠܗ. ܐܬܠ ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܝ. ܐܢܬܬܐ.
*ܘܟܒܫܗ ܠܥܬܢܝܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ ܐܚܘܗܝ ܕܟܠܒ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܗ. ܐܢܬܬܐ. * ܘܟܕ 17 18
ܗܘܬ ܠܗ. ܐܬܬܢܝܚܬ ܕܬܫܐܠ ܡܢ ܐܒܘܗ ܝܪܬܘܬܐ ܕܚܩܠܐ. ܘܐܬܪܟܢܬ ܡܢ ܚܡܪܐ. ܐܡܪ ܠܗ
ܟܠܒ. ܡܢܐ ܠܟܝ ܒܪܬܝ. *ܐܡܪܐ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܒܘܪܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܐܪܥܐ ܕܬܝܡܢܐ ܝܗܒܬܢܝ. 19
ܘܗܒ ܠܝ ܓܘܒܐ ܗܢܐ ܕܡܝܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܟܠܒ. ܓܘܒܐ ܥܠܝܐ. ܘܓܘܒܐ ܬܚܬܝܐ. * ܗܕܐ ܗܝ 20
ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܝ ܩܘܪܝܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܘܬ 21
ܬܚܘܡܐ ܕܐܕܘܡ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܗܠܝܢ ܐܢܝܢ ܫܡܗܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܩܒܨܐܝܠ. ܘܥܕܪ. 22 23 24
ܘܝܓܘܪ. * ܘܩܝܢܐ. ܘܐܪܡܘܢܐ. ܘܓܕܓܕܐ. * ܘܩܕܫ. ܘܚܨܘܪ. ܘܢܬܢܝܢ. ܘܙܝܦ. ܘܐܛܠܡ. 25 26
ܘܒܥܠܘܬ. * ܘܚܨܘܪ. ܘܚܕܬܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܚܨܪܘܢ. * ܘܐܡܡ. ܘܐܫܡܥ. ܘܡܘܠܕܐ. * ܘܚܨܪ ܐܕܐ. 27 28
ܘܚܫܡܘܢ. ܘܒܝܬ ܦܠܛ. * ܘܐܕܪܐ ܕܬܥܠܐ. ܘܒܝܪ ܫܒܥ. ܘܒܝܪ ܝܘܬܝܐ. * ܘܒܥܠ. ܘܥܠܝܢ. ܘܥܨܡ. 29
ܘܐܠܬܘܠܡ. ܘܟܣܝܠ. ܘܚܪܡܐ. * ܘܨܢܩܠܓ. ܘܡܪܡܢܐ. ܘܣܡܣܠܐ. * ܘܠܒܐܘܬ. ܘܫܠܘܚ. ܘܥܪܡܘܢ. 30
* ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܝܢ ܘܫܬ. ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܒܫܦܠܐ ܐܫܬܘܐܝܠ. ܘܨܕܥܐ. ܘܐܫܬܢܐ. ܘܗܘܚ. 31 32
ܘܥܝܢܓܘܗܘܡ. ܘܦܬܘܚ. ܘܥܝܠܡ. * ܘܝܪܡܘܬ. ܘܐܪܠܡ. ܘܣܘܟܐ. ܘܥܙܩܐ. * ܘܣܥܬܝܢ. ܘܥܙܝܬܝܡ. 33 34
ܘܓܘܬܪ. ܘܓܬܪܘܢܝܢ. ܩܘܪܝܐ ܚܡܫܥܣܪܐ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܘܨܠܘܢ. ܘܚܪܫܐ. ܘܡܓܕܠܓܕ. ܘܕܠܒܘܢ. 35 36
ܘܟܣܦܐ. ܘܢܩܬܐܝܠ. * ܘܠܟܝܫ. ܘܥܙܩܬ. ܘܥܓܠܘܢ. * ܘܟܒܣܘܢ. ܘܠܚܡܣ. ܘܟܬܠܝܫ. 37
ܘܐܕܪܘܬ. ܘܒܝܬ ܕܓܘܢ. * ܘܢܥܡܐ. ܘܢܩܕܐ. ܩܘܪܝܐ ܫܬܬܥܣܪܐ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. 38 39 40 41

Terminus autem ejus ab Occidente *extenditur* ad Meriba cum limitibus ejus. Hic eſt limes filiorum Juda per familias ſuas circumquaque. 12 Calebo quoque filio Jophnæ dedit Jeſus partem inter filios Juda, juxta verbum oris Dñi. 13 Dixit autem Caleb ad Jeſum, Da mihi hanc civitatem Arbaa patris gigantum: deditque Jeſus Calebo civitatem Arbaa patris gigantum, quæ eſt Hebron; 14 Et interfecit inde Caleb tres filios gigantum, *nempe* Siſai, Ahiman, & Tholmai filios gigantum. 15 Inde aſcendit contra habitatores Dobir (erat autem nomen Dobir antea, Civitas Sepher.) 16 Et ait Caleb, Quicunq; ſubjugaverit Civitatem Sepher & vaſtaverit eam, huic dabo Achſam filiam meam uxorem. 17 Subjugavitq; eam Athnael filius Kenaz fratris Caleb, & dedit ei Achſam filiã ſuã uxorem. 18 Cúmque facta fuiſſet ejus *uxor*, ſolicitata fuit ad petendum à patre ſuo hæreditatem agri; quare demiſit ſeſe ex aſino. Ait illi Caleb, Quid tibi eſt filia mea? 19 Dixit ad eum, Da mihi benedictioñe: quandoquidem in terra Meridionali me collocâſti, da mihi foſſam iſtã aquarũ: & dedit ei Caleb foſſam ſuperiorẽ & foſſam inferiorem. 20 Hæc eſt hæreditas filiorũ Juda per familias ſuas. 21 Fuerunt autem civitates tribûs filiorum Juda ſecus limitẽ Adum ad Auſtrum: atq; hæc ſunt nomina civitatũ filiorũ Juda, Cabſael, & Adar, & Jagur, 22 Kina, armona, Gadgada, 23 Kades, Haſor, Nathnin, 24 Zib, Atlem, Beeloth, 25 Haſor, Hadatha, & Civitas Heſron, 26 Omam, Aſmaa, Molada, 27 Haſar-ada, Heſmon, Beth-polat, 28 Area vulpiũ, Bir-ſebaa, Bir-Jothia, 29 Baal, Elin, Aſſam, 30 Eltolam, Achſin, Herma, 31 Senaclag, Marmana, Samſala, 32 Lebeoth, Saluh, & Irmon: omnes civitates triginta ſex, & villæ earum 33 in planitie. Item Eſtuael, Sadaa, Eſtana, 34 Huh, In-gohom, Pathuh, Ilam, 35 Jarmuth, Arlam, Socha, Azca, 36 Saatin, Aziathim, Gothar, & Gethrunin: civitates quindecim cum villis earum. 37 Salon, Harſa, Magdalgad, 38 Dalbon, Caſpha, Nactael, 39 Lachis, Azcath, Egolan, 40 Chebſon, Lahmas, Chathlis, 41 Adroth, Beth-dagon, Naama, & Nacda: civitates ſexdecim cum villis earum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 13 * هذه تخوم بني يهودا مستديرين لقبايلهم * ولكالب بن يوفنا اعطي قسما في بيت يهودا *
بامر الله ليوشع قرية اربع التي هي حبرون * فقتل فيها كالب الثلاثة الاعلاج بني عناق * وهم 14
سيساي * واحيمان * وتلماي * وصعد من هناك الي سكان دبير * واسم دبير قديما قرية سفر * 15
16 17 * فقال كالب * الذي يقتل اهل قرية سفر ويملكها * اعطيه عكسا ابنتي زوجة * فملكها
عتنايل بن قناز اخي كالب الاصغر * فاعطاها له زوجة * فلما كان عند دخولها * اغواها حتي 18
تطلب من ابيها حقلا * فنكست من علي الحمار * فقال لها كالب * ما بذالك * فقالت له اعطني 19
بركة * فانك زوجتني بارض جنوب * اعطني ينبوعين ماء * فاعطاها سواقي فوقانيات وتحتانيات *
20 21 * هذه نحلة بني يهودا لقبايلهم * وكانت الضياع من طرف سبط بني يهودا * الي حد الروم
22 23 جنوبا * قبصايل * وعيدر * وياجور * وقيناه * وديمونا * وعدعادا * وقادس * وحاصور * ويثنان *
24 25 26 * وزيف * وطاليم * وبعالوث * وحاصور * وحدثا * وقريوث * وحصرون وهي حاصور * وامام
27 28 وساميع * ومولادا * وحصار جدا * وحشمون * وبيت فالط * وحصار ساعور * وبير سبع * وبيريوثيا *
29 30 * وباعلا * وعييم * وعاصم * الثولاد * وخسيل * وحرما * وصقلاغ * ومدمنا * وسنسنا * ولباوث *
31 32 وسلخيم * وعاين * ورمون * الجملة تسعة وعشرون مدينة وحصايرهن * وفي السهل اشتاول *
33 34 35 وصرعا * واشنا * وزانوح * وعين الاجنة * وتفوح * وعاريم * يرموث * وعرلام * سوخر * وعزيقا *
36 37 * شاعرايم * وعديثايم * جديرا * وجديروثايم * اربعة عشر مدينة وحصايرهن * صنان *
38 39 وحداسا * وبرج جدا * ودلعان * ومصفيا * ويقتايل * لاخيش * وباصقاث * وعجلون * حبون *
40 41 وكماس * وجثليس * جديراث * بيت داغون * وناعما * ومقيدا * ستة عشر مدينة وحصايرهن *

Hi ſunt limites filiorum Juda per circuitum juxta familias eorum. 12 *Calebo quoque filio Jophnæ data fuit portio inter familiam Juda, juſſu Dei ad Joſue, civitas Arbaa, quæ eſt Hebron.* 13 *Occiditque in ea Caleb tres gigantes filios Anac, nempe Siſai, Ahiman, & Tolmai.* 14 *Et aſcendit illinc ad incolas Dobir (nomen autem Dobir olim erat Civitas Sepher)* 15 *Et ait Caleb, Qui, trucidatis civibus Civitatis-Sepher, expugnaverit eam, dabo illi Achſam filiam meam uxorem.* 16 *Expugnavit autem illam Athnael filius Kenaz fratris Caleb minoris, deditque eam ipſi uxorem.* 17 *Quam, cùm ingreſſa fuiſſet, inſtigavit ad petendum à patre ſuo agrum quendam: demiſit ergò illa caput deſuper aſinum, dixitque ad eam Caleb, Quid per hac ſignificas?* 18 *Ait illi, Da mihi benedictionem: quandoquidem matrimonio me junxiſti in terra Auſtrali, Da mihi duas aquæ ſpecies. Deditque illi rivos ſuperiores & inferiores.* 19 *Hæc eſt hereditas filiorum Juda per familias eorum.* 20 *Fuerunt autem civitates à latere tribûs filiorum Juda uſque ad terminum Rum Meridiem verſùs, Cabſael, Idar,* 21 *Jagur, Kina, Demona, Adada,* 22 *Cades, Haſſor, Jethnan,* 23 *Ziph, Talim,* 24 *Bιaloth, Haſſor, Hadtha, Kerjoth, &* 25 *Heſron quæ eſt Haſſor: Amam,* 26 *Samea, Molada,* 27 *Caſtrum Gedda, Haſmon, Beth-palet,* 28 *Caſtrum Saor, Bir-ſebaa, Bir-Jothia,* 29 *Biala, Jim, Aſſem,* 30 *Eltolad, Cheſil, Horma,* 31 *Seclag, Madmanna, Sanſanna,* 32 *Lebaoth, Selhim, Aiin, & Remmon: quarum urbium ſumma eſt viginti novem, cum oppidis earum.* 33 *In planitie verò Eſtaol, Soraa, Aſna,* 34 *Zanuh, Fons viridariorum, Taphu, Arim,* 35 *Jarmuth, Arlam, Sochar, Azica,* 36 *Saaraim, Adithaim, Gedira, & Gedirothaim: urbes quatuordecim cum oppidis earum.* 37 *Senan, Hadaſa, Turris Gedda,* 38 *Dalaan, Maſphia, Jectael,* 39 *Lachis, Baſecath, Eglon,* 40 *Chabbon, Lahmas, Gethlis,* 41 *Gedrath, Beth-dagon, Naema, & Makida, urbes ſexdecim cum oppidis earum.*

ספר יהושע : יו

42 ,Chehilah Et .Neſib & ,Aſnah &,Iphthach Et .Haſan &,Hether &,Libnah
43 לִבְנָה וָעֶתֶר וְעָשָׁן׃ וְיִפְתָּח וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃ וּקְעִילָה
44 ,Hechron .earum villæ & ,novem civitates ,Mareſah & ,Achzib &
45 וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ עֶקְרוֹן
manum ſuper quæ omnes ,mare ad & ,Hechron Ab .ejus villæ & ,ejus *filiæ* &
46 וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ׃ מֵעֶקְרוֹן וָיָמָּה כֹּל אֲשֶׁר־עַל־יַד
,ejus *filiæ* ,Hazzah ,ejus villæ &,ejus *filiæ* ,Aſdod .earum villæ & ,Aſdod
47 אַשְׁדּוֹד וְחַצְרֵיהֶן׃ אַשְׁדּוֹד בְּנוֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַזָּה בְּנוֹתֶיהָ
.terminum & ,*termini* mare & ,Ægypti torrentem ad uſque ejus villæ &
וַחֲצֵרֶיהָ עַד־נַחַל מִצְרָיִם וְהַיָּם הַגָּבוֹל וּגְבוּל׃
,Sannah Chiriath & ,Dannah Et .Sochoh & ,Jathir & ,Samir ,monte in Et
48 49 וּבָהָר שָׁמִיר וְיַתִּיר וְשׂוֹכֹה׃ וְדַנָּה וְקִרְיַת־סַנָּה
,Cholon &,Ghoſen Et .Hanim &,Eſthemoh & ,Hanab Et .Debir *ipſa*
50 51 הִיא דְבִר׃ וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְעָנִים׃ וְגֹשֶׁן וְחֹלֹן
,Dumah & ,Harab .earum villæ & ,undecim civitates ,Ghiloh &
52 וְגִלֹה עָרִים אַחַת־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ אֲרַב וְדוּמָה
-Chiriath & ,Chumtah Et .Apecah &,Bethtappuach &,Janum Et .Eſhan &
53 54 וְאֶשְׁעָן׃ וְיָנוּם וּבֵית־תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃ וְחֻמְטָה וְקִרְיַת
,Mahon .earum villæ &,novem civitates ,Sihor & ,Chebron *ipſa* , arbah
55 אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן וְצִיעֹר עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃ מָעוֹן
Cain .Zanoach & ,Jocdeham & ,Izrahel Et .Juttah & ,Ziph & ,Carmel
56 57 כַּרְמֶל וָזִיף וְיוּטָּה׃ וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃ הַקַּיִן
,Chalchul .earum villæ & ,decem civitates ,Timnah & ,Ghibhah
58 גִּבְעָה וְתִמְנָה עָרִים עֶשֶׂר וְחַצְרֵיהֶן׃ חַלְחוּל
civitates ,Elthecon & ,Beth-hanoth &,Maharath Et .Ghedor & ,Bethſur
59 בֵּית־צוּר וּגְדוֹר׃ וּמַעֲרָת וּבֵית־עֲנוֹת וְאֶלְתְּקֹן עָרִים
,Rabbah &,Chiriathjeharim *ipſa* ,Bahal Chiriath .earum villæ & ,ſex
60 שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃ קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה׃
,Middin ,Bethharabah : deſerto In .earum villæ & ,duæ civitates
61 עָרִים שְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃ בַּמִּדְבָּר בֵּית הָעֲרָבָה מִדִּין
civitates ,Henghedi & ,ſalis civitas & ,Nibſan Et .Sechachah &
62 וּסְכָכָה׃ וְהַנִּבְשָׁן וְעִיר־הַמֶּלַח וְעֵין גֶּדִי עָרִים
non ,Jeruſalaim habitatores *Jebuſæum* Et .earum villæ & ,ſex
63 שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃ וְאֶת־הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ לֹא־
filiis cum Jebuſæus habitavit & : *eos* expellere Jehudah filii potuerunt
יָכְלוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי
.hanc diem ad uſque Jeruſalaim in Jehudah
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. XVI. יו

,Jericho aquas ad Jericho Jarden à Joſeph filiis ſors eſt egreſſa Et
1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ
.Bethel montem in Jericho à aſcendens deſertum ,orientem ad
מִזְרָחָה הַמִּדְבָּר עֹלֶה מִירִיחוֹ בָּהָר בֵּית־אֵל׃
.Archihataroth terminũ ad tranſibit &,Luz in Bethel à egredietur Et
2 וְיָצָא מִבֵּית־אֵל לוּזָה וְעָבַר אֶל־גְּבוּל הָאַרְכִּי עֲטָרוֹת׃
-Beth terminum ad uſque ,Japhleti terminum ad mare verſus deſcendet Et
3 וְיָרַד יָמָּה אֶל־גְּבוּל הַיַּפְלֵטִי עַד־גְּבוּל בֵּית־
.mare ad ejus exitus eruntque : Ghazer ad uſq; & ,inferiorem choron
חוֹרֹן תַּחְתּוֹן וְעַד־גָּזֶר וְהָיוּ תֹצְאֹתָו יָמָּה׃
termin⁹ fuit Et .Ephraim &,Menaſſeh Joſeph filii acceperũt hæreditate Et
4 5 וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ וַיְהִי גְּבוּל
orientẽ ad eorũ hæreditatis termin⁹ fuit &:ſuas familias *ad* Ephraim filiorũ
בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם מִזְרָחָה
terminus exibit Et .ſuperiorem Bethchoron ad uſque ,Addar Hathroth
6 עַטְרוֹת אַדָּר עַד־בֵּית חוֹרֹן עֶלְיוֹן׃ וְיָצָא הַגְּבוּל
orientem ad terminus circuibit & ,aquilone ab Michmethath ad mare ad
הַיָּמָּה הַמִּכְמְתָת מִצָּפוֹן וְנָסַב הַגְּבוּל מִזְרָחָה
Janoach à deſcẽdet Et.Janoach ad oriẽte ab ipſum trãſibit &:Siloh Taanath
7 תַּאֲנַת שִׁלֹה וְעָבַר אוֹתוֹ מִמִּזְרַח יָנוֹחָה׃ וְיָרַד מִיָּנוֹחָה
.Jarden egredietur & ,Jericho in *occurret* & : Naharath & ,Hataroth
עֲטָרוֹת וְנַעֲרָתָה וּפָגַע בִּירִיחוֹ וְיָצָא הַיַּרְדֵּן׃

Verſio VUL. LAT.

42 Labana & Ether & Aſan. Jeph-
43 tha & Eſna & Neſib. Et Ceila et
44 Achzib & Mareſa: civitates no-
45 vem, & villæ earũ. Accaron cũ
46 vicis & villulis ſuis. Ab Accaron
uſq; ad mare: omnia quæ vergũt
47 ad Azotum & viculos ej⁹. Azo-
tus cũ vicis & villulis ſuis. Ga-
za cũ vicis & villulis ſuis: uſq;
ad torrentem Ægypti, & mare
48 Magnũ termin⁹ ej⁹. Et in mon-
te: Samir & Jether & Socoth.
49 Et Danna & Cariathſenna, hæc
50 eſt Dabir. Anab & Iſtemo &
51 Anim. Goſen & Olon & Gilo:
civitates undecim, & villæ ea-
52 rũ. Arab & Ruma & Eſaan. Et
53 Janũ & Beththaphua & Aphe-
54 ca, Athmatha, & Cariatharbe,
hæc eſt Hebron, & Sior: civita-
55 tes novẽ, & villæ earũ. Maon &
56 Carmel & Ziph & Jota. Jezrael
57 & Jucadam & Zanoë. Accain,
Gabaa, & Thamna : civitates
58 decẽ, & villæ earũ. Halhul, &
59 Beſſur, & Gedor. Mareth, &
Bethanoth, & Eltecon : civita-
60 tes ſex, & villæ earũ. Cariath-
baal, hæc eſt Cariathiarim, urbs
Sylvarum, & Arebba: civitates
61 duæ, & villæ earũ. In deſerto Be-
tharaba, Meddin, et Sachacha.
62 Et Nebſan, & civitas Salis, &
Engaddi: civitates ſex, & villæ
63 earũ. Jebuſæũ autẽ habitatorẽ
Jeruſalẽ nõ potuerunt filii Iuda
delere: habitavitq; Jebuſæus cũ
filiis Juda in Jeruſalem uſque in
præſentẽ diẽ. CAP. XVI.
1 CEcidit quoq; ſors filiorũ Jo-
ſeph ab Jordane contra Je-
richo & aquas ej⁹ ab Oriente :
ſolitudo quæ aſcendit de Jeri-
2 cho ad montẽ Bethel. Et egre-
ditur de Bethel Luza: tranſitq;
3 terminum Archi, Atharoth. Et
deſcendit ad Occidentẽ juxta
terminũ Jephleti, uſq; ad termi-
nos Beth-horon inferioris, &
Gazer: finiunturq; regiones ej⁹
4 mari Magno. Poſſederuntq; filii
Joſeph, Manaſſes & Ephraim.
5 Et fact⁹ eſt terminus filiorũ E-
phaim per cognationes ſuas: &
poſſeſſio eorũ contra Orientem
Ataroth-Addar uſq; Beth-horon
6 ſuperiorẽ. Egrediunturq; con
finia in mare : Machmethath
verò Aquilonem reſpicit, &
circuit terminos cõtra Orientẽ
in Thanathſelo: & pertranſit ab
7 Oriente Janoë. Deſcenditq; de
Janoë in Ataroth & Naaratha:
& pervenit in Jericho, egre-
diturque ad Jordanem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

42 Λεβνὰ, ϗ Ἰθὰκ, ϗ Ἀνὼχ, Καὶ Ἰανὰ, ϗ Να-
43 σὶβ, Καὶ Κεϊλὰμ, ϗ Ἀκιεζὶ, ϗ Κεζὶβ, ϗ Βα-
44 θησὰρ, ϗ Αἰλώμ· πόλεις δέκα, ϗ αἱ κῶμαι
45 αὐτῶν. Ἀκκάρων, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύ-
46 λεις αὐτῆς. Ἀπὸ Ἀκκάρων Γεμνὰ ϗ πᾶσαι ὅ-
σαι εἰσὶ πλησίον Ἀσηδὼθ· ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
47 Ἀσιεδὼθ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις
αὐτῆς. Γάζα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, (α) ϗ ἐπαύλεις
αὐτῆς, ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου ϗ ἡ θάλασσα ἡ
48 μεγάλη διορίζει. Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ (β) Σαμὶρ, ϗ
49 Ἰεθὲρ, ϗ (γ) Σωχὰ, Καὶ Ῥεννὰ, ϗ πόλις
50 Γραμμάτων, αὕτη (δ) Δαβίρ. Καὶ Ἀνὼν, ϗ
51 Ἒς, ϗ Μὰν, ϗ Αἰσὰμ, Καὶ Γοσὸμ, ϗ Χαλοὺ, ϗ
Χαννὰ, ϗ Γηλώμ· πόλεις ἕνδεκα, ϗ αἱ κῶμαι
52 αὐτῶν. Αἰρὲμ, ϗ Ῥεμνὰ, ϗ Σομὰ, Καὶ Ἰεμαὶν,
53 ϗ Βαιθαχοὺ, ϗ Φακουὰ, Καὶ Εὐμὰ, ϗ πόλις
54 Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ϗ Σωραὶθ· πόλεις
55 ἐννέα, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Μαὼρ, ϗ Χερμὲλ,
56 ϗ Ὀζὶβ, ϗ Ἰτὰν, Καὶ Ἰαριὴλ, ϗ Ἀρικὰμ,
57 ϗ Ζακαναεὶμ, Καὶ Γαβαὰ, ϗ Θαμναθά· πό-
58 λεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Αἰλουὰ, ϗ Βηθ-
59 σοὺρ, ϗ Γεδδὼν, Καὶ Μαγαρὼθ, ϗ Βαιθανὰμ,
60 ϗ Θεκοὺμ· πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Θεκὼ,
ϗ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶ Βαιθλεὲμ, ϗ Φαγὼρ, ϗ
(ε) Αἰτὰν, ϗ Κουλὸν, ϗ (ζ) Τατὰμ, ϗ (η) Θω-
βὴς, ϗ Καρὲμ, ϗ (θ) Γαλὲμ, ϗ Θεθὴρ, ϗ Μανο-
χώ· πόλεις ἕνδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καριαθ-
βαὰλ, αὕτη (ι) ἡ πόλις Ἰαρὶμ, (κ) ϗ Σωθη-
61 βά· πόλεις δύο, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Καὶ Βαδ-
62 δαργεὶς, ϗ Θαραβαὰμ, ϗ Αἰνὼν, Καὶ Αἰο-
χιοζὰ, ϗ Ναφλαζὼν, ϗ αἱ πόλεις Σαδὼν ϗ
63 Ἀγκάδης· πόλεις ἑπτὰ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ
ὁ Ἰεβουσαῖος κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ οὐκ ἠ-
δυνήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς· ϗ
(λ) κατῴκησαν οἱ Ἰεβουσαῖοι ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως
τῆς ἡμέρας (μ) ταύτης.

Κεφ. ιϛʹ.

1 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ
Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ (α) ἀνατολῶν. ϗ
ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινὴν, τὴν ἔρη-
2 μον, εἰς (β) Βαιθὴλ Λουζά. Καὶ ἐξελεύσεται εἰς
Βαιθὴλ, ϗ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ (γ) Ἀ-
3 χαταρωθί. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν (δ)
ἐπὶ τὰ ὅρια Ἀπταλὶμ ἕως τῶν ὁρίων Βαιθωρὼν
(ε) τῆς κάτω, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θά-
4 λασσαν. Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Ἐ-
5 φραὶμ ϗ Μανασσῆ. Καὶ ἐγενήθη (ζ) ὅρια υἱῶν
Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. ϗ ἐγενήθη τὰ ὅρια
τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπ' ἀνατολῶν Ἀταρὼθ,
(η) ϗ Ἐρὼκ ἕως Βαιθωρὼν (θ) τὴν ἄνω, ϗ Γα-
6 ζαρά. Καὶ (ι) ἐλεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασ-
σαν (κ) εἰς Ἰκασμὼν ἀπὸ (λ) Βορρᾶ Θερμᾶ·
περιελεύσεται ἐπ' ἀνατολὰς εἰς Θηνασὰ, ϗ
Σέλλης, ϗ παρελεύσεται ἀπ' ἀνατολῶν εἰς (μ)
7 Ἰανωκὰ, Καὶ εἰς Μαχὼ, ϗ Ἀταρὼθ, ϗ αἱ
κῶμαι αὐτῶν· ϗ (ν) ἐλεύσεται ἐπὶ Ἱεριχὼ, ϗ
διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.

Lebna,& Ithac,& Anoc,Et Ia- 42
na,& Naſib,Et Ceilam, & Acie- 43
zi,& Cezib,et Bathesar, & Æ- 44
lom, civitates(q)decem,& oppi-
da earũ. Accaron,& oppida ej⁹, 45
& villæ(r)eorum. Ab Accaron 46
Gemna,& omnes,quæcunq; ſunt
prope Aſedoth,& oppida earum:
Aſiedoth,& oppida ejus,& vil- 47
læ ejus:Gaza, & oppida ejus,&
villæ ejus,uſq; ad torrentem Æ-
gypti.Et mare Magnum diſtermi-
nat.Et in montana Samir, & Ie- 48
ther & Socha,Et Renna,et civi- 49
tas Literarũ,(hæc eſt Dabir.) Et 50
Anon,& Es,et Man,& Æſam,
Et Goſom,& Chalu,et Channa,et 51
Gelom,civitates undecim,et oppi-
da earum: Ærem,& Remna,& 52
Soma,Et Iemain,& Bæthachu,et 53
Phacua, Et Euma,et civitas Ar- 54
boc(hæc eſt Chebron) & Soreth,
civitates novẽ, & villæ earum:
Maor,& Chermel, & Ozib, & 55
Itan, Et Iariel,& Aricam,et Za- 56
canain,Et Gabaa,et Thamnatha, 57
civitates(ſ)novẽ,et oppida earũ: 58
Ælua,et Bethſur,& Geddon,Et 59
Magaroth,& Bæthanam, et The-
cum, civitates ſex,& oppida ea-
rũ: (t)Theco, et Ephratha, (hæc 60
eſt Bæthleem)et Phagor,et Ætan,
& Kulon,& Tatam,& Thobes,
& Karem,et Galem,& Thether,
& Manocho, civitates undecim,
et oppida earũ:Cariath Baal(hæc
eſt civitas Iarim)et Sotheba,ci-
vitates duæ,& villæ earum. Et 61
(u)Baddargis,& Tharabaam,&
Ænon, Et Æochioza, et Naph- 62
lazon, et civitates Sadon,et An-
cades, civitates(x)ſeptem,et op-
pida earũ. Et Iebuſæus habitabat 63
in Hieruſalẽ,et non potuerũt filii
Iuda diſperdere eos.Et habitârũt Iebuſæi in Hieruſalẽ uſq; in diem hanc.

CAP. XVI.

ET facti ſunt fines filiorũ Io- 1
ſeph à Iordane qui contra Hieri-
cho ab(a)Oriente.Et aſcendent à
Hiericho in mõtanã,(b)deſertũ,
in Bæthel(c)Luzã.Et egredientur 2
in Bæthel, et præteribunt ad fines
Acatarothi: Et tranſibũt ad mare 3
ſuper fines Aptalim uſq; ad fines
Bæthoron, quæ (d) infrà. Et erit
exitus eorum ad mare. Et hære- 4
ditaverunt filii Ioſeph, Ephræm,
et Manaſſe.Et fuerunt fines filio- 5
rum Ephræm ſecundum populos
eorũ. Et fuerunt fines hæreditatis
eorum ab Oriente Ataroth,& E-
roc uſq; ad Bæthoron ſuperiorẽ,
et Gazara. Et venient fines ad 6
mare in (e)Icaſmon ab Aquilone
(f)Therma: circuibunt ad Orien-
tem in Thenaſa,et Selles: et præ-
teribũt ab Oriente in Ianoca, (g)
Et in Macho, et Ataroth, et pagi 7
earum. Et venient ad Hiericho,
et tranſibunt ad Iordanem.

MS.A. (α) ϗ αἱ ἐπαύλεις (β) Σαφείρ, (γ) Σωχὼ, ϗ Ῥεννὰ, πόλις (δ) ἐστὶν Δαβείρ. ϗ Ἀνὼβ, ϗ Ἐσθεμὼ, ϗ Ἀνεὶμ, ϗ Γο-
σὸμ, ϗ Χιλουὼν, ϗ Γηλὼν· πόλεις δέκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ὀρὲβ, ϗ Ἐσὰν, ϗ Ῥουμὰ, ϗ Ἰανοὺμ, ϗ Βεθθαπφουὲ, ϗ Ἀφα-
κὰ, ϗ Χαμματὰ, ϗ πόλις Ἀρβοὰ, αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, ϗ Σιὼρ· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Μαὼν, ϗ Χερμὲλ, ϗ Ζὶφ,
ϗ Ἰεττὰ, ϗ Ἰεζδραὲλ, ϗ Ἰεκδαὰμ, ϗ Ζανὼ Ἀκεὶμ, ϗ Γαβαὰ, ϗ Θαμνά· πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀλοὺλ, ϗ
Βεθσοὺρ, ϗ Γεδὼρ, ϗ Μαρὼθ, ϗ Βαιθανὼν, ϗ Ἐλθεκέν· πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Θεκὼ, ϗ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶν Βηθλεὲμ, (ε) Αἰλὰμ, (ζ) Ταλαμὶ, (η) Σωρὴς, (θ) Γαλιὶμ, ϗ Βαιθὴρ, (ι) πό-
λις (κ) ϗ Ἀρεββά· πόλεις δύο, ϗ ἑ κῶμαι αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Βαδδαργεὶς, ϗ Βηθαραβὰ, ϗ Μηδὼν, ϗ Σοχοχὰ, ϗ Νεβσὰν, ϗ αἱ πόλεις ἁλῶν, ϗ Ἠγαδδί· πόλεις ἑπτὰ, ϗ αἱ κῶμαι
αὐτῶν. Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος (λ) κατῴκησε (μ) ἐκείνης. Κεφ. ιϛʹ. MS.A. (α) ἀνατολῶν, τὴν ἔρημον. ϗ (β) Βαιθὴλ. Καὶ ἐξελεύσεται ἀπὸ Βαιθὴλ Λουζὰ, ϗ παρελεύσεται (γ) Ἀρχαταρώθ. (δ)
εἰς τὰ ὅρια τοῦ Ἰεφλητὶ (ε) τοῦ κάτω, (ζ) τὰ ὅρια (η) ϗ Ἀδὰρ ἕως (θ) τοῦ ἄνω, (ι) διελεύσεται (κ) εἰς Μαχθὼθ ἀπὸ (λ) Βορρᾶ ϗ παρελεύσεται ἐπ' ἀνατολὰς εἰς Τηναθσηλὼ, ϗ παρελεύσεται (μ) Ἰανὼ,
εἰς Ἀταρὼθ ϗ Ναραθά· ϗ αἱ κῶμαι (ν) διελεύσεται εἰς Ἱεριχὼ,

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

42 43 לִבְנָה וְעֶתֶר וְעָשָׁן׃ וְיִפְתָּח וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃ וּקְעִילָה וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה קִרְוִין תְּשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃
44 עֶקְרוֹן וְכַפְרָנַהָא וּפַצְחַהָא׃ מֵעֶקְרוֹן וּמַעַרְבָא כָּל קִרְוַיָּא דְּעַל תְּחוּם אַשְׁדּוֹד וּפַצְחֵיהֶן׃
45 56 אַשְׁדּוֹד כַּפְרָנַהָא וּפַצְחַהָא עַזָּה כַּפְרָנַהָא וּפַצְחַהָא עַד נַחֲלָא דְמִצְרַיִם וְיַמָּא רַבָּא
47 48 וּתְחוּמֵיהּ׃ וּבְטוּרָא שָׁמִיר וְיַתִּיר וְשׂוֹכֹה׃ וְדַנָּה וְקִרְיַת סַנָּה הִיא דְבִיר׃ וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה
49 50 וְעָנִים׃ וְגוֹשֶׁן וְחוֹלוֹן וְגִילֹה קִרְוִין חֲדָא עַסְרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃ אֲרַב וְדוּמָה וְאֶשְׁעָן׃ וְיָנוּם
51 52 וּבֵית תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃ וְחוּמְטָא וְקִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן וְצִיעוֹר קִרְוִין תְּשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃ מָעוֹן
53 כַּרְמֶל וְזִיף וְיוּטָּה׃ וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃ הַקַּיִן גִּבְעָה וְתִמְנָה קִרְוִין עֲסַר וּפַצְחֵיהֶן׃
54 55 חַלְחוּל בֵּית צוּר וּגְדוֹר׃ וּמַעֲרָת וּבֵית עֲנוֹת וְאֶלְתְּקוֹן קִרְוִין שִׁית וּפַצְחֵיהֶן׃ קִרְיַת בַּעַל
56 57 הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה קִרְוִין תַּרְתֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃ בְּמַדְבְּרָא בֵּית מֵישְׁרָא מִדִּין וּסְכָכָה׃
58 59 וְנִבְשָׁן וְקִרְיַת מֶלַח וְעֵין גֶּדִי קִרְוִין שִׁית וּפַצְחֵיהֶן׃ וְיָת יְבוּסָאֵי יָתְבֵי יְרוּשְׁלֵם לָא יְכִילוּ
60 בְּנֵי יְהוּדָה לְתָרָכוּתְהוֹן וִיתִיבוּ יְבוּסָאֵי עִם בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשְׁלֵם עַד יוֹמָא הָדֵין׃ טו
61 62 וּנְפַק עַדְבָא לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדְּנָא דִירִיחוֹ לְמֵיָא יְרִיחוֹ מַדִּנְחָא לְמַדְבְּרָא דְּסָלֵיק מִירִיחוֹ
63 1 בְּטוּרָא לְבֵיתאֵל׃ וְנָפֵיק מִבֵּית אֵל לְלוּז וְעָבַר לִתְחוּם אַרְכִּי לַעֲטָרוֹת׃ וּנְחֵית לְיַמָּא
2 3 לִתְחוּם יַפְלֵיט עַד תְּחוּם בֵּית חוֹרוֹן אַרְעָאָה וְעַד גֶּזֶר וַהֲווֹן מַפְּקָנוּהִי לְיַמָּא׃ וְאַחְסִינוּ בְּנֵי
4 יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ וַהֲוָה תְּחוּם בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזַרְעִיַתְהוֹן וַהֲוָה תְּחוּם אַחְסַנְתְּהוֹן מַדִּינְחָא
5 6 עַטְרוֹת אַדָּר עַד בֵּית חוֹרוֹן עִלָּאָה׃ וְנָפֵיק תְּחוּמָא לְיַמָּא לְמִכְמְתַת מִצִּפּוּנָא וּמִסְתְּחַר
7 תְּחוּמָא מִמַּדִּנְחָא לְתַאֲנַת שִׁילֹה וְעָבַר לֵיהּ מִמַּדִּנַח לְיָנוֹחַ׃ וּנְחֵית מִיָּנוֹחַ לַעֲטָרוֹת
וּלְנַעֲרָתָה וּמְעָרַע בִּירִיחוֹ וְנָפֵיק לְיַרְדְּנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Libna & Ghether , & Ghaſſan. Et Jiphthahh, & Aſnah, & Neſzib. Et 42
Keghila, & Achzib, & Mareſſa; urbes novem & vici earum. Ghekron & 43
oppida ejus & vici ejus. A Ghekron & Occidentem verſus, omnes urbes quæ 44
ſuper terminum Aſdod, & vici earum. Aſdod, oppida ejus, & vici ejus; 45 46
Ghaza, oppida ejus, & vici ejus uſque ad fluvium Ægypti : & mare ma- 47
gnum & terminus ejus. Et in monte Samir, & Jathir, & Sochoh. Et Da- 48
na, & Kirjath Zzana, ipſa Debir. Et Ghanab, & Eſthemoh, & Ghanim. 49 50
Et Goſſen, & Hholon, & Giloh, urbes undecim & vici earum. Arab 51
& *Dumah*, & Eſghan. Et *Janum*, & Beth-Thapuahh, & Apheka. Et Hhum- 52
ta, & Kirjath Arbagh, ipſa Hhebron, & Szighor; urbes novem & vici earũ. 53
Maghon, Carmel & Ziph, & Jutah. Et Jzraghel & Jakdeghã, & Zanoahh. 54
Hakayn, Gibgha, & Thimna, urbes decem & vici earum. Hhalhhul, Beth- 55
Szur & Gedor. Et Megharath, & Beth-Ghanoth, & Elthekon, urbes ſex & 56
vici earum. Kirjath Baghal, ipſa Kirjath-Jegharim, & Haraba ; urbes duæ 57
& vici earum. In deſerto; Beth Meſſera, Midin, & Zzechacha. Et Niphſan, & 58
urbs Salis, & Ghengedi, urbes ſex & vici earum. Et Jebuſæum habitato- 59
rem Jeruſalem non potuerunt filii Juda exterminare eos, & habitarunt 60
Jebuſæi cum filiis Juda in Jeruſalem uſque ad diem hanc. CAP. XVI. 61

ET exiit ſors filiis Joſeph à Jordane Jericho ad aquas Jericho ortũ verſus, ad 62
deſertũ quod aſcendit à Jericho in monte Bethel. Et prodit ex Bethel 63
ad Luz, et tranſit ad terminũ Archi-Ghateroth. Et deſcendit ad mare ad ter- 1
minũ Japhlet, uſq; ad terminũ Beth Hhoron inferioris & uſq; ad Gazer. Et 2
fuerunt exitus ejus ad mare. Poſſederuntq; filii Joſeph Menaſſe & Ephraim. Et 3
fuit terminus filiorum Ephraim ad proſapias eorũ. Et fuit terminus poſ- 4
ſeſſionis eorum Orientẽ verſus Ghateroth Adar uſq; ad Beth-hhoron ſupe- 5
riorem. Et exit terminus ad mare ad Michmethath à Septentrione : & 6
flexus eſt termin⁹ ad Orientẽ ad ficum Siloh, & tranſit ibi ab Oriente ad Ja-
noahh. Et deſcendit à Janoahh in Ghataroth & in Nagharath; & contingit in 7
Jericho, & exit ad Jordanem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

42 * ܘܠܒܢ. ܘܥܬܪ. ܘܢܦܬܚ. * ܘܐܟܢ. ܘܐܣܝܐ. ܘܨܢܩܠܓ. * ܘܩܥܝܠܐ. ܘܐܟܙܝܒ. ܘܡܪܝܢܐ.
43 44 ܩܘܪܝܐ ܬܫܥ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ. * ܘܥܩܪܘܢ ܘܟܦܪܝܗ̇ ܘܕܘܪܝܗ̇. ܡܢ ܡܥܪܒܐ.
45 46 * ܘܟܠܗ̇ ܐܬܪܐ ܕܐܫܕܘܕ ܘܕܘܪܝܗܝܢ. * ܐܫܕܘܕ ܘܟܦܪܝܗ̇ ܘܕܘܪܝܗ̇. ܘܥܙܐ
47 48 ܘܟܦܪܝܗ̇ ܘܕܘܪܝܗ̇. ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܝܡܐ ܪܒܐ. ܬܚܘܡܐ. * ܘܒܛܘܪܐ
49 50 ܫܡܝܪ. ܘܝܬܝܪ. ܘܣܘܟܐ. * ܘܪܢܐ. ܘܩܪܝܬ ܣܦܪܐ. ܕܗܝ ܗܝ ܕܒܝܪ. * ܘܥܢܒ.
51 ܘܐܫܬܡܘܥ. ܘܥܠܝܡ. * ܘܓܘܫܢ. ܘܚܠܘܢ. ܘܓܝܠܘ. ܩܘܪܝܐ ܚܕܥܣܪܐ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ.
52 53 * ܘܪܒ. ܘܪܘܡܐ. ܘܐܫܥܢ. * ܘܚܠܘܡ. ܘܒܝܬ ܦܬܘܚ. ܘܐܦܩ. * ܘܚܡܛܐ. ܘܩܪܝܬ
54 55 ܐܪܒܥ. ܕܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ. ܘܨܒܥܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܫܥ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ. * ܘܡܥܘܢ. ܘܟܪܡܠ.
56 57 ܘܙܝܦ. ܘܐܛܢܐ. * ܘܐܝܙܪܥܠ ܘܢܩܡܥܡ. ܘܙܠܘܚ. * ܘܩܝܢ. ܘܓܒܥܐ. ܘܬܩܢܐ. ܩܘܪܝܐ
58 ܥܣܪ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ. * ܘܚܠܘܠ. ܘܒܝܬ ܨܕܘܢ. ܘܓܬܪ. * ܘܡܥܪܬ. ܘܒܝܬ ܥܢܘܬ.
59 60 ܘܠܬܩܡ. ܩܘܪܝܐ ܫܬ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ. * ܘܕܩܬ. ܘܩܪܝܬ ܒܥܠ ܕܗܝ ܗܝ ܩܪܝܬ
61 ܢܥܪܝܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܝܢ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ ܒܡܕܒܪܐ. * ܘܒܝܬ ܥܪܒܐ. ܘܡܕܝܢ. ܘܣܟܟܐ.
62 63 * ܘܢܒܫܢ. ܥܝܪ ܡܠܚܐ. ܘܥܝܢ ܓܕܝ. ܩܘܪܝܐ ܫܬ. ܘܕܘܪܝܗܝܢ. * ܘܠܝܒܘܣܝܐ
ܕܝܬܒܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܠܐ ܩܛܠܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܡܪܘ ܝܒܘܣܝܐ ܥܡ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ . ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

1 * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܒܢܝ ܝܘܣܦ . ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܕܐܝܪܝܚܘ ܠܡܝܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ
2 ܡܕܒܪܐ ܕܣܠܩ ܡܢ ܐܝܪܝܚܘ . ܥܕܡܐ ܠܛܘܪܐ ܕܣܠܩ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܢܦܩ ܡܢ ܒܝܬ
3 ܐܝܠ ܠܠܘܙ. ܘܥܒܪ ܠܬܚܘܡܐ ܕܥܒܪܐ ܘܥܛܪܘܬ * ܘܢܚܬ ܠܡܥܪܒܐ ܠܬܚܘܡܐ
ܕܦܠܛܐ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܕܪ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ
4 ܠܡܥܪܒܐ. * ܘܝܪܬܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ ܡܢܫܐ ܘܐܦܪܝܡ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܐܦܪܝܡ
5 6 ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ . ܥܛܪܘܬ ܐܕܪ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܥܠܝܬܐ. * ܘܢܦܩ
ܬܚܘܡܐ ܠܡܥܪܒܐ . ܘܠܡܟܡܬ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܡܕܢܚܐ ܬܚܝܬ ܫܝܠܘ.
7 ܘܥܒܪ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܠܝܢܘܚ. * ܘܢܚܬ ܡܢ ܝܢܘܚ ܠܥܛܪܘܬ. ܘܠܢܥܪܬ. ܘܦܓܥ
ܘܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܦܘܚ ܠܝܘܪܕܢܢ.

Leban, Athar, Naphtah, Echan, Aſia, Snaclag. Akeila, Achzib, & Mirina: civitates novem cum villis earum. Acron cum pagis ac villis ejus ab Occidente. Tota regio Aſdod, cum villis earum, Aſdod cum pagis ac villis ejus, Aza cum pagis ac villis ejus, uſque ad torrentem Ægypti: & mare magnum erat limes. Hæ autem in monte, Samir, Jathir, Socha, Rana, Civitas Sepher, quæ eſt Dobir, Genab, Eſtemo, Eljan, Eſjan, Halan, & Galo: civitates undecim cum villis earum. Rib, Ruma, Eſan, Halum, Beth-pathuth, Aphec, Hamta, Civitas-arbaa, quæ eſt Hebron, & Sebeon: civitates novem, & villæ earum. Maon, Carmel, Zib, Atna, Izrael, Necamaam, Zaluh, Cain, Gebea, & Tecna: civitates decem cum villis earum. Halul, Beth-ſedon, Gathar, Maarath, Beth-enoth, & Lathcam: civitates ſex, & villæ earum. Dacath, Civitas-baal, quæ eſt Civitas-naarin: civitates duæ cum villis ſuis in deſerto. Item Beth-araba, Medjan, Secſa, Neeſan, Ir-mehil, & In-gad: civitates ſex cum villis earum. Jebuſæos autem habitantes in Jeruſalem non occiderunt filii Juda, imò commorati ſunt Jebuſæi cum filiis Juda in Jeruſalem ad hunc uſq; diem. 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63

CAP. XVI.

DEinde prodiit ſors filiorum Joſeph à Jordane Jericho uſque ad aquas Jericho, ab Orientali plaga deſerti quod aſcendit ab Jericho uſque ad montem qui aſcendit ad Beth-il. 1 Progrediturque à Beth-il ad Luz, & tranſit ad terminum Ebra & Atroth: 2 Tum deſcendit Occidentem versùs ad terminum Palta, uſque ad limitem Beth-horon inferioris, & uſque ad Godar, deſinítque ad Occidentem. 3 Itaque hæreditatem acceperunt filii Joſeph Manaſſes & Aphrem. 4 Et quidem terminus filiorum Aphrem per familias ſuas, terminus *inquam* hæreditatis eorum fuit Atroth-erad uſque ad Beth-horon ſuperiorem. 5 Et procedit limes iſte ad Occidentem, & ad Maachath à Septentrione, reflectítque limes idem ad Orientem ſubter Silo, & tranſit ab Orientali parte Jaluh. 6 De Jaluh deſcendit ad Atroth, ad Jagrath, ad Phogor, & ad Jericho: & à Taphuh exit ad Jordanem, 7

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

61 62 * وفي ناحية البرية * بيت السبخة * مدين * سخاخا * نبسان * وقرية الملح * وعين جدا * ست
63 مداين وحصايرهن * واليبوسي ساكن مدينة السلام ما قدر بنوا اسرايل على قتله * فاقام مع
بني يهودا في يروسلام الى هذا الزمان *

* الفصل السادس عشر *

1 * وخرج السهم لبني يوسف من جهة اردن اريحا لمياه اريحا * شرقي البرية * صاعدا من اريحا في
2 3 الجبل الى بيت ايل * ويخرج من بيت ايل الى لوزا * ويعبر الى تخم الاولى عطاروث * وينحدر
4 غربا الى تخم اليفلطي * الى بيت حورون السفلاني * الى جزر * وكان نهايته البحر * واخذوا بنو
5 يوسف منسا وافريم * وكان تخم بني افريم لقبايلهم * وكان تخم نحلتهم شرقا * عطروث ادار الى
6 بيت حورون الفوقاني * ويخرج التخم غربا * المخمثاث من الشمال * ويدور التخم شرقا تا نات
7 شيلوا * ويعبر من حد جهة الشرق الى اريحا * وينحدر من اريحا الى عطاروث وناعرانا * ويلقا
من جهة اريحا * ويخرج الى الاردن *

Demum in tractu ſolitudinis, Domus deſerti, Meddin, Sechacha, Nebſan, Civitas ſalis, & Fons Geddæ: ſex urbes cum oppidis earum. 61 62 *Iebuſæum autem incolam Urbis pacis occidere non potuerunt filii Iſrael: quare permanſit cum filiis Iuda in Ieruſalem ad hoc uſque tempus.* 63

CAP. XVI.

PRodiit quoque ſors filiis Ioſeph à latere Iordanis Iericho uſque ad aquas Iericho ad Orientalem deſerti plagam, aſcendendo ab Iericho per montem ad Beth-il, 1 *Egrediturque è Beth-il ad Luza, tranſit ad primum terminum Ataroth,* 2 *Deſcendit Occidentem versùs ad terminum Iaphlitæum, ad Beth-horon inferiorem, ad Gezer, & terminatur mari.* 3 *Data fuit igitur hæreditas filiis Ioſeph Manaſſi & Ephraimo:* 4 *Et fuit terminus filiorum Ephraim per familias ſuas, fuit inquam terminus hæreditatis eorum Orientem versùs, Ataroth-addar uſque ad Beth-horon ſuperiorem.* 5 *Tum progreditur hic terminus Occidentem versùs, Machmathath ab Aquilone exiſtente, flectiturque terminus idem Orientem versùs ad Taanath-Silo, tranſit à termino plagæ Orientalis ad Iericho.* 6 *Deſcendit ab Iericho ad Ataroth & Naaratha, coincidit à latere Iericho, & exit ad Iordanem.* 7

ספר יהושע : יז

ejus exitus erunt & : *cannæ* torrentem mare ad terminus *ibit* Tappuach A
8 מתפוח ילך הגבול ימה נחל קנה והיו תצאתיו
.ſuas familias *ad* Ephraim filiorum *extenſionis* hæreditas Hæc .mare ad
הימה זאת נחלת מטה בני־אפרים למשפחתם :
filiorũ hæreditatis medio in Ephraim filiis ſeparatæ urbes Et
9 והערים המבדלות לבני אפרים בתוך נחלת בני־
Chenahanæum expulerunt non Et .earum villæ & ,urbes omnes ,Menaſſeh
10 מנשה כל־הערים וחצריהן : ולא הורישו את־הכנעני
Ephraim *interiore* in Chenahanæus habitavit & : Ghazer in habitantem
היושב בגזר וישב הכנעני בקרב אפרים
.ſerviens *tributum in* fuit & : hanc diem ad uſque
עד־היום הזה ויהי למס־עבד :

CAP. XVII. יז

Machir ,Joſeph primogenit⁹ ipſe quia ,Menaſſeh *extenſioni* ſors fuit Et
1 ויהי הגורל למטה מנשה כי־הוא בכור יוסף למכיר
: *belli* vir fuit ipſe quia ,Ghilhad patri Menaſſeh primogenito
בכור מנשה אבי הגלעד כי הוא היה איש מלחמה
reſiduis Menaſſeh filiis Fuitque .Baſan & , Ghilhad ei fuit &
2 ויהי־לו הגלעד והבשן : ויהי לבני מנשה הנותרים
, Aſriel filiis & , Chelech filiis & ,Abihezer filiis , ſuas familias *ad*
למשפחתם לבני אביעזר ולבני־חלק ולבני אשריאל
Menaſſeh filii Iſti .Semidah filiis & ,Chepher filiis & ,Sechem filiis &
ולבני־שכם ולבני־חפר ולבני שמידע אלה בני מנשה
,Chepher filio Selophchad Et .ſuas familias *ad* mares Joſeph filii
3 בן־יוסף הזכרים למשפחתם : ולצלפחד בן־חפר
,filii ipſi fuerunt non , Menaſſeh filii ,Machir filii , Ghilhad filii
בן־גלעד בן־מכיר בן־מנשה לא־היו לו בנים
,Nohah & ,Machalah ,ejus filiarum nomina iſta & : filiæ *quinimò*
כי אם־בנות ואלה שמות בנתיו מחלה ונעה
,ſacerdotis Elhazar *facies ad* acceſſerunt Et .Tirſah & ,Milchah,Choglah
4 חגלה מלכה ותרצה : ותקרבנה לפני אלעזר הכהן
Dominus : dicendo , *prælatorum facies ad* & ,Nun filii Jehoſuah *facies ad* &
ולפני יהושע בן־נון ולפני הנשאים לאמר יהוה
medio in hæreditatem nobis *dandum ad* , Moſeh præcepit
צוה את־משה לתת־לנו נחלה בתוך
medio in ,hæreditatem DOMINI *os ad* eis dedit & : noſtrorũ fratrum
אחינו ויתן להם אל־פי יהוה נחלה בתוך
præter , decem Menaſſeh *funiculi* ceciderunt Et .earum patris fratrum
5 אחי אביהן : ויפלו חבלי־מנשה עשרה לבד
filiæ Quoniam .Jarden *tranſitu à* quæ ,Baſan & ,Ghilhad terram
6 מארץ הגלעד והבשן אשר מעבר לירדן : כי בנות
Ghilhad terra & : ejus filiorũ medio in hæreditatem *hæreditarunt* Menaſſeh
מנשה נחלו נחלה בתוך בניו וארץ הגלעד
Aſer ab Menaſſeh terminus fuit Et .*reſiduis* Menaſſeh filiis fuit
7 היתה לבני־מנשה הנותרים : ויהי גבול־מנשה מאשר
dexteram ad terminus *ibit* & : Sechem *facies ſuper* quæ ,Hamichmethath
המכמתת אשר על־פני שכם והלך הגבול אל־הימין
: Tappuah terra fuit Menaſſeh Ipſi .Hentappuah habitatores ad
8 אל־ישבי עין תפוח : למנשה היתה ארץ תפוח
Deſcendetque .Ephraim filiis Menaſſeh terminum ad Tappuah &
9 ותפוח אל־גבול מנשה לבני אפרים : וירד
iſtæ Civitates .torrentem *ad* meridiẽ ad *cannæ* torrentem terminus
הגבול נחל קנה נגבה לנחל ערים האלה
aquilone ab Menaſſeh terminus & :Menaſſeh civitatũ medio in Ephraim
לאפרים בתוך ערי מנשה וגבול מנשה מצפון
,Ephraim ipſi meridiẽ Ad .mare ad ejus exitus fuit & :torrenti ipſi
10 לנחל ויהי תצאתיו הימה : נגבה לאפרים
Aſer in & :ejus terminus mare fuitque :Menaſſeh ipſi aquilonem ad &
וצפונה למנשה ויהי הים גבולו ובאשר
.oriente ab Iſſachar *in* & ,aquilone ab *concurrebant*
יפגעון מצפון וביששכר ממזרח :

Verſio VULG. LAT.

8 De Taphua pertranſit cõtra mare in Vallé arundineti, ſúntque egreſſus ej⁹ in mare Salſiſſimũ. Hæc eſt poſſeſſio tribûs filiorũ 9 Ephraim p familias ſuas. Urbéſque ſeparatæ ſunt filiis Ephraim in medio poſſeſſionis filiorũ Manaſſe, & villæ earũ. 10 Et non interfecerũt filii Ephraim Chananæũ, qui habitabat in Gazer : habitavítq; Chananæ⁹ in medio Ephraim uſq; in dié hanc tributarius.

CAP. XVII.

1 CEcidit auté ſors tribui Manaſſe: (ipſe enim eſt primogenitus Joſeph) Machir primogenito Manaſſe patri Galaad, qui fuit vir pugnator, habuítq; poſ- 2 ſeſſioné Galaad & Baſan: Et reliquis filiorũ Manaſſe juxta familias ſuas, filiis Abiezer, & filiis Helec, & filiis Eſriel, & filiis Sechem, & filiis Hepher, & filiis Semida. Iſti ſunt filii Manaſſe filii Joſeph, mares, per cogna- 3 tiones ſuas. Salphaad verò filio Hepher filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, nõ erãt filii, ſed ſolæ filiæ: quarũ iſta ſunt nomina, Maala & Noa et Hegla & Mel- 4 cha et Therſa. Venerúntq; in cõſpectu Eleazari ſacerdotis, & Joſue filii Nun, & principũ, dicentes; Dominus præcepit per manũ Moyſi, ut daretur nobis poſſeſſio in medio fratrum noſtrorũ. Dedítq; eis juxta imperiũ Domini poſſeſſioné in me- 5 dio fratrũ patris earũ. Et ceciderunt funiculi Manaſſe, decé, abſque terra Galaad & Baſan 6 trans Jordané. Filiæ enim Manaſſe poſſederunt hæreditatem in medio filiorũ ejus. Terra auté Galaad cecidit in ſorté filiorum Manaſſe qui reliqui erant. 7 Fuítq; termin⁹ Manaſſe ab Aſer, Machmethath quæ reſpicit Sichem: & egreditur ad dexteram juxta habitatores fontis 8 Taphuæ. Etenim in ſorte Manaſſe ceciderat terra Taphuæ, quæ eſt juxta terminos Manaſſe 9 filiorũ Ephraim. Deſcendítque terminus Vallis arundineti in Meridié torrentis civitatum Ephraim, quæ in medio ſunt urbium Manaſſe: terminus Manaſſe ab Aquilone torrentis, & exi- 10 tus ejus pergit ad mare: Ita ut poſſeſſio Ephraim ſit ab Auſtro, & ab Aquilone Manaſſe, & utramq; claudat mare, & conjungantur ſibi in tribu Aſer ab Aquilone, & in tribu Iſſachar ab Oriente.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ (ξ) ἀπὸ Τάφου πορεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν (ο) ἐπὶ Χελκανά· καὶ ἔσται ἡ διέξοδος (π) αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν. αὕτη ἡ κληρονομία 9 φυλῆς (ρ) Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ ἀναμέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασσῆ, πᾶ- 10 σαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραὶμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ. καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν τῷ Ἐφραὶμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ (σ) ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί· καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζὲρ (τ) ἐξεκέντησαν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

MS.A. (ξ) ἀπὸ Ἐφφουὲ παρελεύσεται ὅρια (ο) ἐπὶ χειμάῤῥουν Κανά· καὶ (π) αὐτοῦ (ρ) υἱῶν Ἐφραὶμ (σ) ἔλαβεν τὴν πόλιν, καὶ (τ) ἐξεκέντησεν·

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν (α) Μανασσῆ, ὅτι ἐστὶ πρωτότοκος τῷ Ἰωσήφ, τῷ (β) Μαχὶρ πρωτοτόκῳ Μανασσῆ πατρὶ Γαλαάδ, ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς (γ) ἦν, ἐν τῇ Γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ Βασανίτιδι. 2 Καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν· τοῖς (δ) υἱοῖς Ἰεζί, καὶ τοῖς υἱοῖς (ε) Κελέζ, καὶ τοῖς υἱοῖς (ζ) Ἰεζιήλ, καὶ τοῖς υἱοῖς (η) Συχέμ, καὶ τοῖς υἱοῖς (θ) Συμαρίμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ὀφέρ· οὗτοι ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν. 3 Καὶ τῷ (ι) Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφὲρ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων (κ) Σαλπαάδ· (λ) Μααλά, καὶ Νουά, καὶ (μ) Ἐγλά, καὶ Μελχά, καὶ Θερσά. 4 Καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον (ν) Ἰησοῦ, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, λέγουσαι, (ξ) Ὁ θεὸς ἐνετείλατο διὰ χειρὸς Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. καὶ ἐδόθη (ο) αὐταῖς διὰ προστάγματος κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ 5 πατρὸς αὐτῶν. Καὶ ἔπεσεν ὁ (π) σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα, καὶ πεδίον Λαβὲκ ἐκ τῆς Γα- 6 λαάδ, ἥ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ὅτι θυγατέρες υἱῶν Μανασσῆ ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. ἡ δὲ γῆ Γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς καταλελειμμένοις. 7 Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν (ρ) Μανασσῆ Δηλαναθ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἀνάθ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰαμὶν καὶ (σ) Ἰασσὶβ ἐπὶ πη- 8 γὴν Θαφθώθ. Τῷ Μανασσῇ ἔσται. καὶ (τ) Θαφὲθ ἐπὶ τῶν ὁρίων (υ) Μανασσῆ, τοῖς υἱοῖς Ἐ- 9 φραίμ. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα Καρανὰ ἐπὶ Λίβα κατὰ φάραγγα Ἰαριὴλ τερέμινθος τῷ Ἐφραὶμ ἀναμέσον πόλεως Μανασσῆ. καὶ ὅρια Μανασσῆ (φ) ἐπὶ τὸν Βοῤῥᾶν εἰς τὸν 10 χειμάῤῥουν. καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ (χ) διέξοδος θάλασσα. Ἀπὸ Λιβὸς τῷ Ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ Βοῤῥᾶν (ψ) Μανασσῆ. καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὅρια αὐτοῖς. καὶ ἐπὶ (ω) Ἀσὴβ συνάψουσιν ἐπὶ Βοῤῥᾶν, καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἀπὸ ἀνατολῶν.

MS. A. (α) Μαννασσῆ, (β) Μαχείρ (γ) ἦν, τῇ (δ) υἱοῖς Ἀχιεζέρ, (ε) Φελέκ, (ζ) Ἐσριήλ, (η) Σεχέμ, (θ) Σεμιραέ, (ι) Σαλφαάδ (κ) Σαλφαάδ· (λ) Μααλά, (μ) Αἰγλάμ, (ν) Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ, καὶ (ξ) Ἃ ὁ θεὸς (ο) αὐταῖς κλῆρος διὰ προστάγματος κυρίου ἐν τοῖς (π) σχοινισμὸς Μανασσῆ πεδίον Λαβὲκ ἐκ γῆς Γαλαάδ, καὶ τῆς Βασάν, ἥ ἐστιν (ρ) Μανασσῆ ἀπὸ Ἀσὴρ Μαχθὼθ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Συχέμ, καὶ πορεύεται τὰ (σ) Ἰασὴφ ἐπὶ τὴν γῆν Θαθφώθ. (τ) Θαφθώθ (υ) Μανασσῆ ἐπὶ φάραγγα Κανὰ ἐπὶ Λίβα κατὰ τὴν φάραγγα Ἰαείρ ἡ τερέβινθος (φ) ἐπὶ Βοῤῥᾶ (χ) διέξοδος Ἀπὸ Λιβὸς (ψ) τῷ Μανασσῇ. (ω) Ἀσήρ

Et à Taphu ibunt fines ad mare in Chelcana : & erit exit⁹ eorum ad mare. Hæc eſt hæreditas tribûs Ephræm ſecundùm populos eorum: Et civitates ſegregatæ filiis 9 *Ephræm inter medium hæreditatis filiorum Manaſſe, omnes civitates, & pagi earum. Et non diſ-* 10 *perdidit Ephræm Chananæum habitantem in Gazer. Et habitabat Chananæ⁹ in Ephræm uſq; in diẽ (h) iſtum, (i) donec aſcendit Pharao rex Ægypti, & cepit (k) eã, et incendit eã in igni: et Chananæos, & Pherezæos, & habitantes in Gazer (l) tranſpunxerunt: & dedit eã Pharao in dotẽ filiæ ſuæ.* 8

CAP. XVII.

ET facti ſunt fines tribûs filio- 1 *rum Manaſſe, quoniã hic primogenit⁹ Ioſeph, ipſi Machir primogenito Manaſſe, patri Galaad (vir enim bellator erat) in Galaaditide, & in Baſanitide. Et facti ſunt fi-* 2 *liis Manaſſe reliquis ſecundùm populos eorum; filiis Iezi, et filiis Celez, & filiis Ieziel, & filiis Sychem, & filiis Symarim, & filiis Opher: hi maſculi ſecundùm populos eorum. Et Salpaad filio O-* 3 *pher non fuerãt ei filii, ſed filiæ. Et hæc ſunt nomina filiarum Salpaad, Maala, et Noa, & Egla, & Melcha, & Therſa. Et ſteterunt* 4 *corã Eleazaro ſacerdote, & corã Ieſu, et corã principib⁹, dicentes; De⁹ mandavit per manũ Moyſis dare nobis hæreditatẽ in medio fratrum noſtrorum. Et data eſt eis per præceptũ Domini ſors in fratrib⁹ patris earũ. Et cecidit funi-* 5 *cul⁹ earũ (a) ab Anaſſa, et campus Labec de terra Galaad, quæ eſt trans Iordanem: Quoniã filiæ fi-* 6 *liorũ Manaſſe hæreditârunt ſortẽ in medio fratrũ ſuorũ. Terra antẽ Galaad fuit filiis Manaſſe reliquis. Et facti ſunt fines filio-* 7 *rũ Manaſſe, (b) Delanath, quæ eſt ad faciẽ filiorũ Anath, et vadũt ad fines in Iamin, & Iaſſib ad fontẽ Thaphthoth. (c) Ipſi Manaſ-* 8 *ſe erit. Et Thapheth ſuper fines Manaſſe, filiis Ephræm. Et de-* 9 *ſcendent fines ad vallẽ (d) Carana ad Africũ ſecundũ vallẽ (e) Iariel terebinthus ipſi Ephræm inter medium civitatis Manaſſe. Et fines Manaſſe ad Aquilonẽ in torrentẽ. Et erit ej⁹ exit⁹, mare Ab* 10 *Africo ipſi Ephræm, & ad Aquilonẽ Manaſſe. Et erit mare termin⁹ eis: et in (f) Aſeb contigui erunt ad Aquilonem, & ipſi Iſſachar ab Oriente.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 מתפוח אזיל תחומא לימא לנחלא דקנה והוון מפקנוהי לימא דא אחסנת שבטא דבני
9 אפרים לזרעיתהון : וקרויא דמפרשן לבני אפרים בגו אחסנת בני מנשה כל קרויא
10 ופצחיהן : ולא תריכו ית כנענאי דיתיב בגזר ויתיבו כנענאי בגו בית אפרים עד יומא הדין
והוו למסקי מסין פלחין :

יז

1 והוה עדבא לשבטא דמנשה ארי הוא בוכרא דיוסף למכיר בוכרא דמנשה אבוהי
2 דגלעד ארי הוא הוה גבר עבדי קרבין והוה ליה ארעא גלעד ומתנן : והוה לבני מנשה
דאשתארו לזרעיתהון לבני אביעזר ולבני חלק ולבני אשריאל ולבני שכם ולבני חפר
3 ולבני שמידע אלין בני מנשה בר יוסף דכריא לזרעיתהון : ולצלפחד בר חפר בר גלעד
בר מכיר בר מנשה לא הוו ליה בנין אלהן בנן ואלין שמהת בנתיה מחלה ונועה חגלה
4 מלכה ותרצה : וקריבא לקדם אלעזר כהנא ולקדם יהושע בר נון ולקדם רברביא למימר
יי פקד ית משה למתן לנא אחסנא בגו אחנא ויהב להון על מימרא דיי אחסנא בגו אחי
5 6 אבוהן : ונפלו עדבי מנשה עסרא בר מארעא דגלעד ומתנן דמעברא לירדנא : ארי בנת
7 מנשה אחסינו אחסנא בגו בנוהי וארעא גלעד הות לבני מנשה דאשתארו : והוה תחום
8 מנשה מאשר למכמתת די על אפי שכם ואזל תחומא לימינא ליתבי עין תפוח : למנשה
9 הות ארע תפוח ותפוח על תחום מנשה לבני אפרים : ונחית תחומא לנחלא דקנה
לדרומא לנחלא קרויא האלין לאפרים בגו קרוי מנשה ותחום מנשה מצפונא לנחלא
10 והוו מפקנוהי לימא : דרומא לאפרים וצפונא למנשה והוה ימא תחומיה ובאשר מערעין
מצפונא וביששכר ממדנחא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ex Thapuahh tendit terminus à mari ad fluvium Kana; et fuerunt exitus 8 ejus ad mare: Hæc poſſeſſio tribus filiorum Ephraim ad proſapias eorum. Et urbes quæ diviſæ ſunt filiis Ephraim, in medio poſſeſſionis filiorum 9 Menaſſe; omnes urbes et vici earum. Et non exterminarunt Chananæos 10 qui habitantes in Gazer; & habitarunt Chananæi in medio filiorũ Ephraim uſq; ad diem hunc, et fuerunt in allatores tributorum ſervientes.

CAP. XVII.

ET fuit ſors tribui Menaſſe (ipſe primogenitus Joſeph) Machir primo- 1 genito Menaſſe patris Gilghad, namq; ipſe fuit vir *facientium* bella, et *fuit* ei terra Gilghad, et Mathnan. Et *fuit* filiis Menaſſe qui reliqui fue- 2 runt filiis Abighezer, et filiis Hhelek, et filiis Aſriel, et filiis Sechem, & filiis Hepher, et filiis Semidagh, Hi filii Menaſſe filii Joſeph, mares ad proſapias ſuas. Et Szelaphhhad filio Hepher, filii Gilghad, filii Machir, 3 filii Menaſſe, non fuerunt illi filii ſed filiæ : et hæc nomina filiarum ejus; Mahhalah, et Nogha, Hhagla, Milcha, et Thirſza. Et acceſſerunt ante Eli- 4 ghezer ſacerdoté, et ante Joſue filiũ Nun, et ante principes ad dicendũ : Dñs juſſit Moſen dare nobis poſſeſſioné in medio fratrũ noſtrorũ, et dedit eis juxta dictũ Dñi poſſeſſioné in medio fratrũ patris earũ. Et ceci- 5 derunt funes Menaſſe decem, præterquã de terrâ Gilghad et Mathnan quæ ultra Jordané. Nam filiæ Menaſſe poſſederunt poſſeſſioné in medio 6 filiorũ ej⁹; et terra Gilghad fuit filiis Menaſſe qui reliqui fuerant. Et fuit 7 termin⁹ Menaſſe ab Aſer ad Michmethath quæ ſup facies Sechem; et tendit termin⁹ ad dexterã ad habitatores Ghen Thaphuahh. Menaſſe fuit terra 8 Thaphuahh; ſed Thaphuahh ſup terminũ Menaſſe filiis Ephraim. Et deſcendit termin⁹ ad fluviũ Kana ad Auſtrũ fluvii ; urbes hæ Ephraim in medio 9 urbiũ Menaſſe: et termin⁹ Menaſſe à Septentrione fluvii, et fuerunt exit⁹ ej⁹ ad mare. Ad Auſtrum Ephraim et ad Septentrionẽ Menaſſe, et fuit mare 10 terminus ejus; et in Aſer contingunt à Septentrione, et in Iſſachar ab ortu.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܙܠ ܠܬܚܘܡܐ ܡܥܪܒܝܐ ܕܢܚܠܐ ܕܩܢܐ. ܘܗܘܝܢ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܥܪܒܐ. ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ 8
ܕܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܩܘܪܝܐ ܕܦܪܝܫܝܢ ܗܘܘ ܠܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܒܓܘ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ 9
ܡܢܫܐ. ܟܠܗܘܢ ܩܘܪܝܐ ܘܦܨܚܝܗܝܢ. * ܘܠܐ ܛܪܕܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܓܙܪ. ܘܝܬܒܘ 10
ܟܢܥܢܝܐ ܒܓܘ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ․ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܘܘ ܦܠܚܝܢ ܒܡܕܐܬܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *

* ܘܗܘܐ ܦܣܐ ܠܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܗܘܐ 1
ܒܘܟܪܗ ܕܝܘܣܦ. ܘܠܡܟܝܪ ܒܘܟܪܗ ܕܡܢܫܐ ܐܒܘܗܝ ܕܓܠܥܕ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܗܘ ܗܘܐ ܒܘܟܪܐ
ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܘܗܘܐ ܕܝܠܗ ܓܠܥܕ ܘܡܬܢܝܢ. * ܘܗܘܐ ܠܒܢܝ ܡܢܫܐ ܕܫܪܟܘ. 2
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܠܒܢܝ ܐܒܝܥܙܪ. ܘܠܒܢܝ ܚܠܩ. ܘܠܒܢܝ ܢܣܪܐܝܠ. ܘܠܒܢܝ ܫܦܡ.
ܘܠܒܢܝ ܚܦܪ. ܘܠܒܢܝ ܫܡܝܕܥ. ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܡܢܫܐ ܒܪ ܝܘܣܦ. ܕܟܪܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ.
* ܘܨܠܦܚܕ ܒܪ ܚܦܪ. ܒܪ ܓܠܥܕ. ܒܪ ܡܟܝܪ. ܒܪ ܡܢܫܐ. ܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܢܬܐ. 3
ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܬܐ ܕܒܢܬܗ. ܡܚܠܐ ܘܢܘܥܐ ․ ܘܚܓܠܐ. ܘܡܠܟܐ ܘܬܪܨܐ. * ܘܩܪܒܝ ܩܕܡ ܐܠܝܥܙܪ 4
ܟܗܢܐ ․ ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܩܕܡ ܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ․ ܘܐܡܪܝ. ܡܪܝܐ ܦܩܕ ܠܡܘܫܐ
ܕܢܬܠ ܠܢ ܝܪܬܘܬܐ ܒܝܢܬ ܐܚܝܢ. ܘܝܗܒ ܠܢ ܐܝܟ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܝܢܬ ܐܚܐ ܕܐܒܘܢ.
ܘܝܗܒ ܠܗܝܢ ܝܫܘܥ ܝܪܬܘܬܐ. ܘܦܠܓܘܬܐ ܒܝܢܬ ܐܚܐ ܕܐܒܘܗܝܢ. * ܘܢܦܠܘ ܚܒܠܘܗܝ 5
ܕܡܢܫܐ. ܥܣܪܐ. ܠܒܪ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܘܡܬܢܝܢ. ܕܐܝܬܝܗ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܡܛܠ 6
ܕܒܢܬܗ ܕܡܢܫܐ. ܝܪܬ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܐܚܝܗܝܢ. ܘܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܗܘܬ ܠܫܪܟܢܗܘܢ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ
ܐܚܪܢܐ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ. ܡܢ ܬܚܘܡܐ ܕܡܟܡܬ ܕܐܝܬܝܗ ܠܝܡܝܢܐ ܕܥܡܘܪܐ 7
ܕܥܝܢ ܬܦܘܚ. * ܘܗܘܬ ܐܪܥܗܘܢ ܒܬܦܘܚ ܘܦܬܚ. ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܒܪ 8
ܝܘܣܦ. ܘܕܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. * ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܗܘܢ ܠܢܚܠܐ ܕܝܡܐ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܢܚܠܐ ܕܩܘܪܝܐ 9
ܗܠܝܢ ܕܐܦܪܝܡ ․ ܒܓܘ ܩܘܪܝܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܬܚܘܡܐ ܕܡܢܫܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܢܚܠܐ. ܘܗܘܘ
ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܥܪܒܐ. * ܘܬܝܡܢܐ ܠܐܦܪܝܡ. ܘܓܪܒܝܐ ܠܡܢܫܐ. ܘܝܡܐ ܬܚܘܡܗܘܢ. 10
ܘܒܐܫܝܪ ܦܓܥܝܢ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܒܐܝܣܟܪ ܡܢ ܡܕܢܚܐ.

Pergitque ad limitem Occidentalẽ torrentis 8
Coba, & sunt exit⁹ ej⁹ ad Occidentẽ. Hæc est
hæreditas filiorum Aphrem per familias eorum;
Civitates quæ segregatæ fuerant pro filiis 9
Aphrẽ in medio hæreditatis filiorum Manasse,
omnes *inquam* civitates & oppida earum.
Et non occiderunt Chananæos habitantes 10
in Godar, sed manserunt Chananæi inter
Aphremiticos ad hunc usque diẽ, & subjecti
fuerunt tributo.

CAP. XVII.

CEssit autem Gelaad in sortẽ tribui Manasse, 1
quòd ipse esset primogenitus Josephi, ac
proinde Machiro primogenito Manassis patri
Gelaad, quippe qui primogenitus esset, vir
bellator; ipsi inquam cessit Gelaad, & Mathnin.
Ac *proinde* cessit reliquis filiis Manasse 2
per familias suas, nempe filiis Abiazar, filiis
Halac, filiis Nasrael, filiis Sopham, filiis Hophar,
& filiis Semidaa; hi enim sunt filii Manasse
filii Josephi, mares per familias suas.
Porrò Salphehad filius Hophar, filii Gelaad, 3
filii Machir, filii Manasse, non habuit filios,
sed filias: atque hæc sunt nomina filiarũ ejus,
Mahla, Joa, Hagla, Melcha, & Tersa. Hæ igitur 4
accedentes ad Eliazar sacerdotẽ, ad Jesum
filium Nun, & ad magnates Israelis, dixerunt,
Dominus præcepit Mosi ut daret nobis
hæreditatẽ inter fratres nostros, & *quidem* dedit
nobis juxta verbum oris Dñi, inter fratres
patris nostri. Itaq; dedit illis Jesus hæreditatẽ
& portionem inter fratres patris earum. Ceciderunt 5
autẽ funiculi Manasse decẽ, præter
terrã Gelaad, & Mathnin, quæ est cis Jordanem.
Nam filiæ Manasse hæreditatem acquisivêre 6
cum fratribus suis; terra verò Gelaad fuit
reliquorum filiorum Manasse. Fuit autẽ terminus 7
filiorũ Manasse à limite Maachath quæ
est ad dexteram incolarũ In-taphuh: (Fuit 8
enim terra eorũ in Taphuh, & Pethath) fuit
inquã terminus iste filiorum Manasse filii Joseph,
& Aphremitarum. Descendítque terminus 9
eorum ad vallem maris, ab Australi
parte vallis harum Aphremi civitatum intra
civitates Manassis: & quidem terminus Manassis
erat ab Aquilonari parte vallis, desinebátque
ad Occidentem. Adeóque Meridies 10
erat terminus Aphremi, Septentrio verò Manassis,
mare autem utrumque limitabat; &
cum Aser coincidebant ab Aquilone, cum
Isachar ab Oriente.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* من تفوح يسير التخم غربا وادي قانا * ويكون نهايته الى البحر * هذه نحلة سبط افرايم 8
لعشايرهم * والمدن المفرده لبني افرايم في وسط نحلة بني منسا * جميع المدن وحصايرها * ولم 9 10
يقتلوا الكنعاني المقيم في جزر * فاقام في وسط بني افرايم الى هذا اليوم مؤديا الجزية *

* الفصل السابع عشر *

* وكان السهم لسبط منسا * لانه بكر يوسف * لماخير بن منسا * لانه كان رجلا محاربا * وكان له 1
الجرش والبثنيه * وكان لبني منسا الباقين لقبايلهم * لبني العازار * ولبني حلق * وبني اسرايل 2
ولبني ساخم * ولبني حافر * ولبني سميداع * هاولاء بنو منسا بن يوسف الذكور لقبايلهم
* ولصلفحد بن حفرا * بن جلعد * بن ماخير * بن منسا * لم يكن له اولاد ذكور * وكان له 3
بنات * واسماهن محلا * ونوعا * وعجلا * وملكا * وترصا * وتقدمن قدام العازار الامام * وقدام يوسع 4
بن نون * وقدام الروساء * وقلن * الله امر موسي بان يعطينا نحلة فيما بين اخوتنا * فاعطاهن
بامر الله نحلة فيما بين اخوة ابيهن * فوقعت حظوظ منسا عشر * سوي ارض الجرش والبثنيه * 5
التي من عبر الاردن * لان بنات منسا ملكن نحلة فيما بين اخوتهن * وارض الجرش صارت 6
لبني منسا الباقين * وكانت تخم منسا من اسير * المحمتات التي على ظاهر نابلس * وسار التخم الى 7
اليمين * والى سكان عين تفوح * لمنسا كانت ارض تفوح * وهي الى تخم منسا لبني افرايم * وانحدر 8 9
التخم وادي قانا من جهة الجنوب للوادي * هاولاء المدن لافرايم فيما بين مدن منسا * وتخم
منسا من شمال الوادي فكان نهايته البحر * الجنوب لافرايم * والشمال لمنسا * وكان البحر تخمه * 10
ومن بلد اشير يتلقون شمالا * من يساخار شرقا *

A Taphuh vergit idem terminus Occidentem 8
versùs ad torrentẽ Cana, tum demũ
desinit ad mare. Hæc est hæreditas tribûs
Ephraim per familias suas. Necnon urbes 9
separatæ pro filiis Ephraim in medio hæreditatis
filiorũ Manasse, omnes inquam
urbes & oppida earũ. Et non occiderunt 10
Chananæum commorantem in Gezer, sed
habitavit in medio filiorum Ephraim ad
hunc usque diem, reddens vectigal.

CAP. XVII.

P*Ræterea fuit sors tribui Manasse, quoniam* 1
ipse erat primogenitus Josephi,
nempe *Machiro filio Manassi, quoniã erat*
vir bellicosus; ipsius inquã fuit Geres &
Bathnia. Fuit igitur cæteris filiis Manasse
per familias suas, nimirũ *filiis Alazar, filiis* 2
Hilec, filiis Asrael, filiis Sachem, filiis
Hapher, & filiis Semidaa; nam *hi sunt filii*
Manasse filii Joseph mares per familias
suas. Verùm Salphehad filius Hiphar, 3
filii Gelaad, filii Machir, filii Manasse,
non habuit filios mares, sed habuit filias,
quarum nomina sunt Mahla, Noa, Agla,
Melcha, & Tersa. Hæ accesserunt in conspectũ 4
Alazar sacerdotis, & in conspectum
Josue filii Nun, et in conspectũ principum,
ac dixêre, Deus præceperat Mosi
ut daret nobis hæreditatem inter fratres
nostros. Dedit ergò eis, juxta mandatum
Dei, hæreditatẽ inter fratres patris earum. 5
Itaque cecidêre sortes Manassis decem,
præter terrã Geres & Bathniæ, quæ erat
trans Jordanem. Nam filiæ Manassis possederant 6
hæreditatẽ inter fratres suos, et
terra Geres fuit reliquorũ filiorũ Manassis.
Fuerunt autem termini Manassis 7
ex parte *Aser, Mechmathath quæ est ad*
conspectum Neapolis, vergitque limes iste
ad Meridiem & ad habitatores Fontis-
Taphuh. (Manassis enim fuit terra Taphuh; 8
hæc enim spectabat ad limitem
Manassis pro filiis Ephraim.) Descenduntque 9
limites prædicti *ad vallem Cana, ab*
Australi parte ejusdem vallis. Hæ sunt urbes
Ephraim inter urbes Manassis. Porrò
limes Manassis ab Aquilonari parte vallis, 10
mari terminabatur; Plaga Australis
ad Ephraimum; Aquilonaris verò ad
Manassem pertinebat, *& mare utramque*
terminabat; & ex parte regionum Aser
sese contingunt ad Aquilonem, ex Issachar
ad Orientem.

ספר יהושע : יח

, ejus *filiæ* & ,Bethſean Aſer in & ,Iſſachar in Menaſſeh ipſi Fuitque
11 וַיְהִי לִמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ
habitatores & : ejus *filiæ* & ,Dor habitatores & : ejus *filiæ* & ,Ibleham &
וְיִבְלְעָם וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־יֹשְׁבֵי דֹאר וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי
habitatores & : ejꝰ *filiæ* & ,Tahanach habitatores & : ejus *filiæ* & , Hendor
עֵין־דֹּר וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי תַעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי
Menaſſeh filii potuerunt non Et .*climata tria* ; ejus *filiæ* & ,Meghiddo
12 מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ שְׁלֹשֶׁת הַנָּפֶת׃ וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה
terra in habitare Chenahanæus *voluit* & : *iſtas urbes* expellere
לְהוֹרִישׁ אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ
Chenahanæum *dederunt* & ,Iſrael filii eſſent roborati cùm,fuit Et .ipſa
13 הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי חָזְקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי
Joſeph filii ſunt locuti Et .eum expulerunt non expellendo & ,*tributum in*
14 לָמַס וְהוֹרֵשׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ וַיְדַבְּרוּ בְּנֵי יוֹסֵף
,unam ſortem hæreditatẽ mihi dediſti Cur : dicendo ,Jehoſuah *cum*
אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מַדּוּעַ נָתַתָּה לִּי נַחֲלָה גּוֹרָל אֶחָד
mihi benedixerit hucuſque *donec* multus populus ego &,*unum funiculum* &
וְחֶבֶל אֶחָד וַאֲנִי עַם־רָב עַד אֲשֶׁר־עַד־כֹּה בֵּרְכַנִי
aſcende ,*tu* multus populus Si : Jehoſuah eos ad Dixitque ? Dominus
15 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם־עַם־רַב אַתָּה עֲלֵה
ſi , Rephaim & ,Perizæi terra in ibi *tibi eliges* & ,ſylvam in tibi
לְךָ הַיַּעְרָה וּבֵרֵאתָ לְךָ שָׁם בְּאֶרֶץ הַפְּרִזִּי וְהָרְפָאִים כִּי־
invenietur Non :Joſeph filii Dixeruntque .Ephraim mons tibi eſt anguſtus
16 אָץ לְךָ הַר־אֶפְרָיִם׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לֹא־יִמָּצֵא
,vallis terra in *habitante* Chenahanæo omni in ferrei currus &:mons nobis
לָנוּ הָהָר וְרֶכֶב בַּרְזֶל בְּכָל־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ־הָעֵמֶק
Dixitque .Izrehel valle in qui ei & ,ejus *filiis* & ,Bethſean in qui ei
17 לַאֲשֶׁר בְּבֵית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ וְלַאֲשֶׁר בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ וַיֹּאמֶר
Populus : dicendo,Menaſſeh ad &,Ephraim ad,Joſeph domũ ad Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בֵּית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לֵאמֹר עַם־
.una ſors tibi erit non : tibi magna fortitudo & , *tu* multus
רַב אַתָּה וְכֹחַ גָּדוֹל לָךְ לֹא־יִהְיֶה לְךָ גּוֹרָל אֶחָד׃
: ejus exitus tibi *erit* & ,eum *eliges* &,*ipſe* ſylva quia, ibi erit mons Quia
18 כִּי הַר יִהְיֶה־לָּךְ כִּי־יַעַר הוּא וּבֵרֵאתוֹ וְהָיָה לְךָ תֹּצְאֹתָיו
.*ipſe fortis quia* , ei *ferri* currus *quia* ,Chenahanæum expelles quia
כִּי־תוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי כִּי רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ כִּי חָזָק הוּא׃

CAP. XVIII. יח

fecerunt habitare & ,Siloh Iſrael filiorum cœtus omnis ſunt congregati Et
1 וַיִּקָּהֲלוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה וַיַּשְׁכִּינוּ
.*eorum facies ad* eſt ſubacta terra & : *conventus tentorium* ibi
שָׁם אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לִפְנֵיהֶם׃
ſeptem ,ſuam hæreditatẽ diviſerãt non *qui* ,Iſrael filiis *in* remãſerunt Et
2 וַיִּוָּתְרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם שִׁבְעָה
vos quo Uſque : Iſrael filios ad Jehoſuah Dixitque .tribus
3 שְׁבָטִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־אָנָה אַתֶּם
,Dominus vobis dedit quam,terram *poſſidendũ ad*,ingrediendũ ad *remiſſi*
מִתְרַפִּים לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה
: *tribui* viros tres vobis *Date* ? veſtrorum patrum Deus
4 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם׃ הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לַשָּׁבֶט
os ad eam deſcribentque,*terra in* ambulabunt & ,ſurgentque,eos mittam &
וְאֶשְׁלָחֵם וְיָקֻמוּ וְיִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְיִכְתְּבוּ אוֹתָהּ לְפִי
: partes ſeptem in *cam partientur* Et .me ad venient &,eorũ *hæreditatis*
5 נַחֲלָתָם וְיָבֹאוּ אֵלָי׃ וְהִתְחַלְּקוּ אֹתָהּ לְשִׁבְעָה חֲלָקִים
ſtabunt Joſeph *domus* & : meridie à ſuũ terminũ *ſuper* ſtabit Jehudah
יְהוּדָה יַעֲמֹד עַל־גְּבוּלוֹ מִנֶּגֶב וּבֵית יוֹסֵף יַעַמְדוּ
ſeptem terram deſcribetis vos Et .aquilone ab ſuũ terminũ *ſuper*
6 עַל־גְּבוּלָם מִצָּפוֹן׃ וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה
facies ad hic ſortem vobis jaciam & : huc me ad adducetis & , partes
חֲלָקִים וַהֲבֵאתֶם אֵלַי הֵנָּה וְיָרִיתִי לָכֶם גּוֹרָל פֹּה לִפְנֵי
.*noſtri Dei Domini*
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

Verſio VUL.LAT.

11 Fuítq; hæreditas Manaſſe in Iſſachar et in Aſer, Bethſan et viculi ejus, & Jeblaam cum viculis ſuis, et habitatores Dor cum oppidis ſuis, habitatores quoq; Endor cum viculis ſuis: ſimilitérq; habitatores Thenac cum viculis ſuis, & habitatores Mageddo cum viculis ſuis, & tertia pars urbis Nopheth.

12 Nec potuerunt filii Manaſſe has civitates ſubvertere, ſed cœpit Chananæus habitare in terra ſua.

13 Poſtquã autem convaluerũt filii Iſrael, ſubjecerũt Chananæos, & fecerũt ſibi tributarios, nec interfecerunt eos.

14 Locutíq; ſunt filii Joſeph ad Joſue, & dixerunt; Quarè dediſti mihi poſſeſſionẽ ſortis & funiculi unius, cùm ſim tantæ multitudinis, & benedixerit mihi Dñs?

15 Ad quos Joſue ait, Si populus multus es, aſcende in ſylvam, & ſuccîde tibi ſpatia in terra Pherezæi et Raphaim: quia anguſta eſt tibi poſſeſſio montis Ephraim.

16 Cui reſponderũt filii Joſeph, Non poterimus ad montana conſcendere, cùm ferreis curribus utantur Chananæi, qui habitant in terra campeſtri, in qua ſitæ ſunt Bethſã cum viculis ſuis, & Jezrael mediam poſſidens vallem.

17 Dixítque Joſue ad domum Joſeph, Ephraim & Manaſſe, Populus multꝰ es, et magnæ fortitudinis, non habebis ſortẽ unã,

18 Sed tranſibis ad montẽ, et ſuccîdes tibi, atq; purgabis ad habitandum ſpatia: et poteris ultrà procedere cùm ſubverteris Chananæũ, quẽ dicis ferreos habere currꝰ, et eſſe fortiſſimũ.

CAP. XVIII.

1 Congregatíq; ſunt omnes filii Iſrael in Silo, ibíq; fixerunt tabernaculũ teſtimonii, et fuit eis terra ſubjecta.

2 Remanſerant autẽ filiorũ Iſrael ſeptẽ tribus, quæ necdũ acceperant poſſeſſiones ſuas.

3 Ad quos Joſue ait, Uſquequò marcetis ignaviâ, et non intratis ad poſſidendã terram, quam Dñs Deꝰ patrũ veſtrorũ dedit vobis?

4 Eligite de ſingulis tribubus ternos viros, ut mittã eos, et pergant atque circumeant terrã, et deſcribant eã juxta numerũ uniuſcujuſq; multitudinis: referántq; ad me ꝙ deſcripſerint.

5 Dividite vobis terrã in ſeptem partes: Judas ſit in terminis ſuis ab Auſtrali plaga, et domus Joſeph ab Aquilone.

6 Mediã inter hos terrã in ſeptem partes deſcribite: et huc venietis ad me, ut coram Dño Deo veſtro mittam vobis hic ſortem:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἔσται Μανασσῆ ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ἀσὴρ Βαιθσὰν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας (α) Μαγεδδὼ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, (β) καὶ τὸ τρίτον τῆς (γ) Μαφετὰ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

12 Καὶ οὐκ (δ) ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ἐξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας. καὶ (ε) ἤρχετο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

13 Καὶ (ζ) ἐγενήθη καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναίους ὑπηκόους, (η) ἐξολοθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλόθρευσαν.

14 Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες, Διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα, καὶ σχοίνισμα ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς πολύς εἰμι, καὶ ὁ (θ) θεὸς εὐλόγησέ με.

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, Εἰ λαὸς πολὺς (ι) εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ (κ) ἐκκάθαρον σεαυτῷ εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ (λ) ὄρος τὸ Ἐφραίμ.

16 Καὶ εἶπαν, Οὐκ ἀρέσκει ἡμῖν τὸ (μ) ὄρος τὸ Ἐφραίμ· καὶ ἵππος ἐπίλεκτος, καὶ σίδηρος τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι (ν) ἐν αὐτῷ ἐν Βαιθσὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ.

17 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ, (ξ) Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς.

18 Ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμός ἐστι, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν, καὶ ἔσται σοι· καὶ ὅταν (ο) ἐξολοθρεύσῃς τὸν Χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπίλεκτος (π) αὐτῷ ἐστι· σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ.

11 *Et erit Manaſſe in Iſſachar, & in Aſer-Bethſan, & pagi (g) earum; & habitantes Dor, & pagos ejus; & habitantes Mageddo, & pagos ejus; et tertiam partem ipſius (h) Mapheta, (i) & pagos ejus.*

12 *Et non potuerunt filii Manaſſe exterminare civitates has: & cœpit Chananæus habitare in terra hac.*

13 *Et factum eſt, (k) & poſtquàm invaluerunt filii Iſrael; & fecerunt Chananæos ſubjectos: (l) exterminando autem non eos exterminârunt.*

14 *Contradixerunt autem filii Ioſeph Ieſu, dicentes; Cur hæreditare feciſti nos ſortem unam, & funiculum unum? Ego autem populus multus ſum: & Deus benedixit me.*

15 *Et dixit eis Ieſus, Si populus multus es, aſcende in ſylvam; & (m) ſuccîde tibi ipſi, ſi coarctat te mons Ephræm.*

16 *Et dixerunt, Non (n) ſatisfacit nobis mons Ephræm: & equus electus, & ferrum Chananæo (o) habitanti in eo in Bæthſan, & in pagis ejus, in convalle Iezrael.*

17 *Et dixit Ieſus filiis* Joſeph *Si populus multus* es, *& fortitudinem magnam habes; non erit tibi ſors una.*

18 *Sylva enim erit tibi, quoniam ſylva eſt: & emundabis eam, & erit tibi: (p) et quando exterminaveris Chananæum, (q) quoniam equus electus ei eſt: Tu enim prævalebis ei.*

MS. A. (α) Μαγεδδὼρ, (β) καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ταναὰχ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ (γ) Ναφετὰ, (δ) ἠδυνήθησαν (ε) ἤρξατο (ζ) ἐγενήθη ὅτι (η) ὀλεθρεύσει (θ) θεός με ηὐλόγησεν. (ι) εἶ σὺ, ἀνάβηθι (κ) ἐκκαθάρισον (λ) ὄρος Ἐφραίμ. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, Οὐκ ἀρκεῖ (μ) ὄρος· καὶ (ν) ἐν Βαιθσὰν, (ξ) λέγων, Εἰ (ο) ἐξολεθρεύσῃς (π) αὐτῷ· σὺ γὰρ ὑπερισχύσεις αὐτόν.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΚΑὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς (α) Σηλὼ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ (β) ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν.

2 Καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, (γ) οἳ οὐκ ἐκληρονόμησαν, ἑπτὰ φυλαί.

3 Καὶ εἶπεν (δ) Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Ἕως τίνος ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν (ε) ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς (ζ) ἡμῶν;

4 Δότε ἐξ ὑμῶν (η) ἄνδρας τρεῖς ἐκ φυλῆς, καὶ ἀναστάντες (θ) διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν.

5 Καὶ (ι) διήλθοσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. Ἰούδας στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ Λιβὸς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ (κ) στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ Βορρᾶ.

6 Ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἐνέγκατε (λ) ὧδε πρὸς μὲ, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον (μ) ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

CAP. XVIII.

1 *ET convocata eſt omnis Synagoga filiorum Iſrael in Selo: et fixerunt ibi tabernaculum teſtimonii; et terra ſubacta eſt ab eis.*

2 *Et remanſerant filii Iſrael, qui non hæreditaverant, ſeptem tribus.*

3 *Et dixit Ieſus filiis Iſrael, Quoadusque remiſſi eritis hæreditare terram, quam dedit Dominus Deus noſter?*

4 *Date ex vobis viros tres de tribu. Et ſurgentes peragrent terram, et deſcribant eam coram me; ſicut oportebit dividere eam.*

5 *Et (a) pervenerunt ad eum, et diviſit eis ſeptem partes. (b) Iudas ſtatuet ſibi terminum ab Africo, et filii Ioſeph ſtatuent ſibi ab Aquilone.*

6 *Vos autem dividite terram, ſeptem partes, et afferte huc ad me: et educam vobis ſortem ante Dominum Deum noſtrum.*

MS. A. (α) Συλώμ, (β) ἐκραταιώθη (γ) οἳ οὐ κατεκληρονόμησαν, (δ) αὐτοῖς Ἰησοῦς, Ἕως (ε) ἔδωκεν ἡμῖν κύριος (ζ) τῶν πατέρων ἡμῶν; Δότε (η) τρεῖς ἄνδρας ἐκ (θ) διελθάτωσαν (ι) ἦλθον (κ) στήσονται ἀπὸ (λ) πρὸς μὲ ὧδε, καὶ (μ) ἐναντίον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 והוה למנשה בישׂשכר ובאשר בית שאן וכפרנהא ויבלעם וכפרנהא וית יתבי דאר
וכפרנהא ויתבי עין דאר וכפרנהא ויתבי תענך וכפרנהא ויתבי מגידו וכפרנהא תלתא
12 פלכין׃ ולא יכילו בני מנשה לתרכא ית קרויא האלין ושרי כנענאה למתב בארעא הדא׃
13 14 והוה כד תקיפו בני ישראל ומניאו ית כנענאי למסקי מסין ותרכא לא תרכונון׃ ומלילו
בני יוסף עם יהושע למימר מא דין יהבת לי אחסנא עדבא חד וחולק חד ואנא עם סגי
15 עד לסגי ברכני יי׃ ואמר להון יהושע אם עם סגי אתון סקו לכון לחורשא ותתקין לך
16 תמן אתר בארע פריזאי וגבריא ארי עק לכון טורא דהר אפרים׃ ואמרו בני יוסף לא
יספיק לנא טורא ורתיכין דברזלא בכל כנענאי דיתבין בארע מישרא לדי בבית שאן
17 וכפרנהא ולדבמישר יזרעאל׃ ואמר יהושע לבית יוסף לאפרים ולמנשה למימר עם סגי
18 אתון וחיל סגי לכון לא יהי לכון עדבא חד׃ ארי טורא יהי לך ארי חורשא הוא
ותתקנניה ויהי לך מפקנוהי ארי תתרכון ית כנענאי ארי רתיכין דברזלא ליה ארי
תקיפין אנון׃

יח

1 ואתכנשו כל כנשתא דבני ישראל לשילה ואשריאו תמן ית משכן זמנא וארעא
2 אתכבישת קדמיהון׃ ואשתארו בבני ישראל דלא פליגו ית אחסנתהון שבעא שבטין׃
3 ואמר יהושע לבני ישראל עד אימתי אתון מתרשלין למיעל למירת ית ארעא דיהב
4 לכון יי אלהא דאבהתכון׃ הבו לכון תלתא גברין לשבטא ואשלחנון ויקומון ויהלכון
5 בארעא ויכתבון יתה לפום אחסנתהון וייתון לותי׃ ויפלגון יתה לשבעא חולקין דבית
6 יהודה יקומון על תחומיהון מדרומא ודבית יוסף יקומון על תחומיהון מצפונא׃ ואתון
תכתבון ית ארעא לשבעא חולקין ותיתון לותי הלכא וארמי לכון עדבא הלכא קדם יי אלהנא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit Menaſſe in tribu Iſſachar, & in Aſer Bethſean, et vici ejꝰ, et Jibleghan 11
et vici ejus, & habitatores Door, & vicorum ejus, & habitatores Ghen-
Door et vicorum ejus, et habitatores Thaghanach & vicorum ejus, &
habitatores Migdo et vicorum ejus: tres regiones. Et non potue- 12
runt filii Menaſſe devaſtare urbes has; et manſit Chananæꝰ ad habitandũ in
terrâ hâc. Et fuit cùm roborati ſunt filii Iſrael, et cenſuerunt Chananæos 13
in collatores tributorũ, et vaſtando non vaſtarunt eos. Et locuti ſunt filii 14
Joſeph *cum* Joſue, dicentes: Quid hoc dediſti mihi poſſeſſionẽ *ſortis unius*
et *portionem* unã, et ego populꝰ multꝰ? Uſq; ad multitudinẽ benedixit mihi
Dñs. Et dixit illis Joſue: Si populꝰ multꝰ vos, aſcendite vobis in ſyluam; & 15
para tibi ibi locũ in terrâ Pherezæorũ et fortiũ, quia anguſtꝰ vobis mons
montis-Ephraim. Et dixerunt filii Joſeph; Non ſufficiet nobis mons: & 16
currꝰ ferrei in omnibꝰ Chananæis qui habitãt in terrâ planiciei quæ in
Bethſean, et vicis ejꝰ, et iis qui in planicie Jezreghel. Et dixit Joſue filiis Jo- 17
ſeph, Ephraim & Menaſſe, ad dicendum: Populꝰ multꝰ vos; et virtus multa
vobis: et non erit vobis ſors una. Sed mons erit tibi; Nam ſylva ipſe: et pa- 18
rabis eam, et erit tibi exitꝰ ejꝰ; quando extirpaveris Chananæum, quia cur-
rus ferrei illis; nam robuſti illi.

CAP. XVIII.

ET congregati ſunt oĩs congregatio filiorum Iſrael ad Silo, et poſuerunt 1
ibi tabernaculũ fœderis: et terra ſubacta eſt ante eos. Et relictæ ſunt 2
in filiis Iſrael, qui non partiti ſunt poſſeſſiones ſuas; ſeptem tribus. Et dixit 3
Joſue filiis Iſrael: Uſque quò vos remiſſi ad intrandum ad hæreditandum
terram quam dedit vobis Dñs Deus patrum veſtrorum? Date vobis tres vi- 4
ros ad tribum: et mittemus eos, et ſurgent, et peragrabunt terram, et de-
ſcribent eam ad os poſſeſſionum veſtrarum; & venient ad me. Et divident 5
eam in ſeptem partes: domus Juda ſtabunt ſuper terminos eorum ab Au-
ſtro; et domus Joſeph ſtabunt ſuper terminos eorum à Septentrione. Et 6
vos deſcribetis terram in ſeptem partes; et venietis ad me huc; et mittam
vobis *ſortem* hìc ante Dominum Deum noſtrum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

*ܘܗܘܐ ܠܡܢܫܐ ܒܐܝܣܟܪ. ܒܝܬ ܫܐܢ ܘܟܦܪܝܗܿ. ܘܢܒܠܥܡ. ܘܟܦܪܝܗܿ. 11
ܘܬܥܢܟ. ܘܟܦܪܝܗܿ. ܘܡܓܕܘ. ܘܟܦܪܝܗܿ. ܘܥܝܢܕܘܪ. ܘܟܦܪܝܗܿ. ܬܠܬ ܦܢܝܢ.
*ܘܠܐ ܝܪܬܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܨܛܒܝܘ ܟܢܥܢܝܐ ܠܡܥܡܪ ܒܡܕܝܢܬܐ 12
ܗܠܝܢ. *ܘܟܕ ܥܫܢܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܫܥܒܕܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܠܡܕܐܬܐ. ܘܡܩܛܠ ܠܐ 13
ܩܛܠܘ ܐܢܘܢ. *ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ ܠܝܫܘܥ. ܠܡܢܐ ܝܗܒܬ ܠܢ ܝܘܪܬܢܐ. ܡܢܬܐ ܚܕܐ. 14
ܘܚܒܠܐ ܚܕ. ܘܚܢܢ ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܥܕܡܐ ܗܘ ܠܗܪܟܐ ܒܪܟܢ ܡܪܝܐ. *ܐܡܪ ܠܗܘܢ 15
ܝܫܘܥ. ܐܢ ܥܡܐ ܐܢܬܘܢ ܣܓܝܐܐ. ܣܩܘ ܠܟܘܢ ܠܨܠܥܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܓܒܘ ܠܟܘܢ ܬܡܢ
ܒܐܪܥܐ ܕܦܪܙܝܐ ܘܕܓܢܒܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܠܝܨ ܗܘ ܠܟܘܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. *ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܝܘܣܦ. 16
ܠܐ ܣܦܩ ܠܢ ܛܘܪܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܕܦܪܙܝܐ. ܡܛܠ ܕܟܢܥܢܝܐ ܝܬܒܝܢ ܒܐܪܥܐ ܕܒܩܥܬܐ ܘܒܝܬ
ܫܐܢ ܘܒܟܦܪܝܗܿ ܘܒܥܘܡܩܐ ܕܝܙܪܥܝܠ. *ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܠܒܢܝ ܐܦܪܝܡ 17
ܘܡܢܫܐ. ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܢܬܘܢ. ܘܚܝܠܐ ܪܒܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ. ܐܢ ܠܐ ܣܦܩܐ ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܚܕܐ.
*ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܛܘܪܐ. ܘܢܣܦܩ ܠܟܘܢ. ܘܨܠܥܘܗܝ ܕܛܘܪܐ ܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܡܦܩܢܘܗܝ. 18
ܘܚܪܘܒܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܘܠܦܪܙܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܟܒܬܐ ܪܘܪܒܬܐ ܕܚܣܝܢܢ. ܕܦܪܙܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ.
ܘܚܣܝܢܝܢ ܐܢܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *

*ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܫܝܠܘ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܡܢ ܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܐܪܥܐ 1
ܐܬܟܒܫܬ ܩܕܡܝܗܘܢ. *ܘܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܠܐ ܦܠܓܘ ܝܪܬܘܬܗܘܢ.. ܫܒܥܐ 2
ܫܒܛܐ. *ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܬܡܗܡܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܠܡܐܙܠ ܠܡܐܪܬ 3
ܐܪܥܐ. ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ. *ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܬܠܬܐ ܬܠܬܐ ܓܒܪܝܢ ܡܢ 4
ܫܒܛܐ. ܘܐܫܕܪ ܐܢܘܢ. ܘܢܩܘܡܘܢ ܘܢܗܠܟܘܢ ܒܐܪܥܐ. ܘܢܟܬܒܘܢܗܿ ܐܝܟ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܘܢܐܬܘܢ
ܠܘܬܝ. *ܘܢܦܠܓܘܢܗܿ ܠܐܪܥܐ. ܠܫܒܥܐ ܦܠܓܝܢ. ܘܝܗܘܕܐ ܢܩܘܡ ܥܠ ܬܚܘܡܗ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ. 5
ܘܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܢܩܘܡܘܢ ܥܠ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ. *ܘܐܢܬܘܢ ܟܬܘܒܘ ܠܐܪܥܐ 6
ܠܫܒܥܐ ܦܠܓܝܢ. ܘܐܝܬܘܗܿ ܠܘܬܝ ܠܗܪܟܐ. ܘܐܚܘܐ ܠܟܘܢ ܦܣܐ ܓܒܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.

Habuit etiam Manaſſes è regione Iſachari Beth-Jaſané & oppida ejus, Nableā & oppida ejus, Taanach & oppida ejus, Magedo et oppida ejus, & Indor ac oppida ejus: tres *nimirum* angulos. Et non vaſtârunt filii Iſrael civitates iſtas, quòd conſenſiſſent Chananæi manere in prædictis civitatibus. Quum autem vires ſumpſiſſent filii Iſrael, ſubegerunt Chananæos ſub tributum; at nece non peremerunt eos. Dixerúntque filii Joſeph ad Jeſum, Quare dediſti nobis in hæreditatem partem unicam & funiculum unum, cùm nos ſimus populus copioſus; hàc ſolùm tenus benedixit nos Dominus? Ait illis Jeſus, Quandoquidem populus eſtis copioſus aſcendite ad latus montis, & eligite vobis illic in terra Pherezæorum & Gigantum, quandoquidem anguſtus eſt vobis mons Aphrem. Dixerunt filii Joſeph, Non ſufficit nobis mons & urbes Pherezæorum, quoniam Chananæi commorantur in terra vallis, & Beth-jaſan ac pagis ejus, & in valle Izrael. Reſpondit Jeſus domui Joſeph, *nempe* filiis Aphrem & Manaſſe, Popul⁹ multus eſtis, & robur magnū habetis; ſi non ſufficit vobis pars una, Eligite vobis montē, & ſufficiet vobis, et latera montis erunt vobis exitus ej⁹: & interficite Chananæos et Pherezæos, quoniam ferreos habent currus magnos ac munitos, ſuntque robuſti.

11 12 13 14 15 16 17 18

CAP. XVIII.

CONvênit autem univerſa concio filiorum Iſrael in Silo, & collocarunt ibi tabernaculum temporis, domitáque fuit terra coram eis. Cúmque remanerent ex filiis Iſrael quorum hæreditatem nondum diviſerant, ſeptem tribus, Ait Jeſus ad filios Iſrael; Quouſque torpeſcetis quò minùs progrediamini ad poſſidendā terrā quam dedit vobis Dominus Deus patrum veſtrorum? Seligite vobis ternos viros è *quaque* tribu, ut mittā eos, & ſurgentes terrā perambulent, ac deſcribant eam ſecundùm hæreditatem ſuam, & revertantur ad me, Terrámque dividant in ſeptem partes, Judâ manente in limite ſuo ab Auſtro, & domo Joſephi manente in limite ſuo ab Aquilone. Vos ergò deſcribentes terram in ſeptem partes, afferte eam huc ad me, oſtendámque vobis ſortem præelectam coram Domino Deo noſtro.

1 2 3 4 5 6

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وكان لمنسا في بلد يساخار واشير بيت شان ورساتيقها * ويبلعام وضياعها * ويوشابدور وقراها * 11
ويوسباعين * ودور وضواحيها * وسكان مجدو وما حولها من الضياع * وما قدروا بنو منسا ان 12
يستاصلوا اهل هاولاء المدن * فامكن الكنعانيين المقام في هذه الارض * فلما اشتدت قوة بني 13
اسرائيل اعطوهم الجزية ولم يقتلوهم * فقال بنو يوسف ليوشع * ما بالك اعطيتنا حصة واحدة وحظا 14
واحدا * وانا شعب كثير قد باركنا الله * فقال لهم يوشع * اذا كنت شعب كثير اصعد الى 15
الشعراء * ونق لك موضعا في ارض الفرزي والرفايم * اذا كان قد ضاق عليك جبل افرايم * فقال 16
بنو يوسف * ليس يكفينا الجبل ومراكب حديد لجميع الكنعاني المقيم في ارض المرج الذي
في بيت شان ورساتيقها * والذي في مرج يزرعال * فقال يوشع لال يوسف * لافرايم ومنسا * انت 17
شعب كثير * ولك قوة عظيمة * لا يكون لك سهم واحد * بل يكون لك الجبل وهو شعراء * فتنقيه 18
ويكون لك نهايته الى ارض الكنعاني * اذا كان له مراكب حديد * وهو قويا شديدا *

* الفصل الثامن عشر *

* واجتمع جميع الشعب الى شيلوا * ونصبوا هناك قبة الزمان * وهدت الارض بين ايديهم * وبقوا 1 2
بنو اسرائيل من لم يقسم حصته سبعة اسباط * فقال يوشع لبني اسرائيل * الى متى انتم متوانيون 3
عن الدخول لارث ارضكم التي اعطاكم الله اله ابائكم * هيئوا لكم ثلاثة رجال من كل سبط * 4
حتى ابعثهم يسيرون في الارض * ويكتبوها على ما توجبه حصتكم * ويجيئون بذلك الي * ويقسموها 5
سبعة اقسام * يهودا يقف على تخمه جنوبا * وآل يوسف يقفون على تخمهم شمالا * وانتم تكتبون 6
الارض سبعة اقسام * وتجيئون بذلك الى هاهنا * حتى اطرح لكم القرعة بين يدي الله ربنا *

Spectabat etiam ad Manaſſem in regionibus Iſſachar & Aſer, Beth-ſaan ejuſque ſuburbia, Ieblaā ejuſque pagi, Ioſebe-dor & villæ ejus, Ioſebe-en, & Dor ejuſque tractus, & habitatores Mageddo cum adjacentibus illi oppidis. Non potuerunt autem filii Manaſſe extirpare cives harum urbium, ac proinde potuerunt Chananæi perſiſtere in terra iſta. At invaleſcente robore filiorum Iſraelis, reddiderunt eos tributarios, nec interfecerunt illos. Dixerunt autem filii Ioſeph ad Ioſue, Quam ob rē dediſti nobis hæreditatem unam & ſortem unam, cùm ego ſim populus multus cui benedixit Deus? Reſpondit ei Ioſue, Cùm ſis populus multus, aſcende ad ſylvam, & emunda tibi locum in terra Pherezæi & Rephaim, quandoquidem anguſtus eſt tibi mons Ephraim. Dixerunt filii Joſeph, Non ſufficit nobis mons: & quidē currus ferreos habet omnis Chananæus habitans in terra prati, qui eſt in Beth-ſaan & ſuburbanis ejus, quique eſt in prato Iezraal. Ait Ioſue ad gentem Ioſephi, Ephraimum ſcilicet ac Manaſſem, Tu populus multus es, & vires habes magnas, non erit tibi ſors una, Sed tuus erit mons, qui licèt ſylva eſt, eum tamen emundabis; eritque tibi terminus ejus uſq; ad terram Chananæi, quandoquidem is habet currus ferreos, & fortis eſt ac munitus.

11 12 13 14 15 16 17 18

CAP. XVIII.

PRæterea congregat⁹ eſt univerſus populus in Silo, ibique fixerunt Teſtudinem temporis, & ſiluit terra coram eis. Remanentibus autem ex filiis Iſrael, qui nondū diviſerant hæreditatem ſuam ſeptem tribubus, Ait Ioſue ad filios Iſrael, Quouſq; deſides eſtis quò minùs intretis in poſſeſſionem terræ veſtræ quā dedit vobis Deus, Deus patrum veſtrorum? Parate vobis tres viros è ſingulis tribubus, ut mittam eos ad obeundam terram, eamque recognoſcendam prout requirit hæreditas veſtra, idque ad me referant. Et dividant eā in ſeptē partes. Iuda quidem *ſtabit ſuper limite ſuo ad Meridiem, & domeſtici Ioſeph ſtabunt ſuper limite ſuo ad Septentrionem. Vos autem deſcribetis terram in ſeptem partes, & huc ad me referetis, ut projiciam vobis ſortem coram Deo Domino noſtro.*

1 2 3 4 5 6

ספר יהושע : יח

DOMINI ſacerdotium quia ,*veſtro interiore* in Levitis pars non Quoniam
7 כִּי אֵין־חֵלֶק לַלְוִיִּם בְּקִרְבְּכֶם כִּי־כְהֻנַּת יְהוָה
Menaſſeh tribus dimidia & , Reuben & , Ghad & : ejus hæreditas
נַחֲלָתוֹ וְגָד וּרְאוּבֵן וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה
eis dedit quam ,orientem ad Jarden *tranſitu à* ſuã hæreditatẽ acceperũt
לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
: abierunt atque ,viri Surrexeruntque .DOMINI ſervus Moſeh
8 מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ
: dicendo ,terram *deſcribendum ad euntibus* Jehoſuah præcepitq;
וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַהֹלְכִים לִכְתֹּב אֶת־הָאָרֶץ לֵאמֹר
hic & : me ad revertimini & ,eam deſcribite & ,*terra in* ambulate & , Ite
לְכוּ וְהִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכִתְבוּ אוֹתָהּ וְשׁוּבוּ אֵלַי וּפֹה
,viri Abieruntque .Siloh in *Domini facies ad* ſortem vobis jaciam
9 אַשְׁלִיךְ לָכֶם גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה׃ וַיֵּלְכוּ הָאֲנָשִׁים
partes ſeptem in ,urbes *ad* eam deſcripſerunt atque ,*terra in* tranſierunt &
וַיַּעַבְרוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּהָ לֶעָרִים לְשִׁבְעָה חֲלָקִים
jecit Et .Siloh *caſtrametationem* ad Jehoſuah ad venerunt & : libro *ſuper*
10 עַל־סֵפֶר וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה׃ וַיַּשְׁלֵךְ
Jehoſuah ibi diviſitque : *Domini facies ad* Siloh in ſortem Jehoſuah eis
לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה וַיְחַלֶּק־שָׁם יְהוֹשֻׁעַ
ſors aſcendit Et .eorum partes ſecundùm Iſrael filiis terram
11 אֶת־הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם׃ וַיַּעַל גּוֹרַל
eorũ ſortis terminus exivit & : ſuas familias *ad* Binjamin filiorũ *extenſionis*
מַטֵּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיֵּצֵא גְּבוּל גּוֹרָלָם
terminus eis Fuitque .Joſeph filios inter & , Jehudah filios inter
12 בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
humerum ad terminus aſcendit & , Jarden à aquilonis *angulum* ad
לִפְאַת צָפוֹנָה מִן־הַיַּרְדֵּן וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף
ejus exitus fuerúntque ,mare ad montẽ in aſcendit & ,aquilone ab Jericho
יְרִיחוֹ מִצָּפוֹן וְעָלָה בָהָר יָמָּה וְהָיָה תֹּצְאֹתָיו
ad Luz in terminus inde tranſivit Et .Bethaven deſertum ad
13 מִדְבַּרָה בֵּית אָוֶן׃ וְעָבַר מִשָּׁם הַגְּבוּל לוּזָה אֶל־
terminus deſcendit & (: Bethel ipſa) , meridiem ad Luz *humerum*
כֶּתֶף לוּזָה נֶגְבָּה הִיא בֵּית אֵל וְיָרַד הַגְּבוּל
.inferiori Bethchoron ipſi meridie à qui montem *ſuper* ,Adar Hateroth
עַטְרוֹת אַדָּר עַל־הָהָר אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לְבֵית־חֹרוֹן תַּחְתּוֹן׃
meridiem ad maris *angulum* ad circuivit & , terminus eſt deſignatus Et
14 וְתָאַר הַגְּבוּל וְנָסַב לִפְאַת־יָם נֶגְבָּה
fuerúntque : meridiem ad Bethchoron *facies ſuper* qui monte à
מִן־הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בֵית־חֹרוֹן נֶגְבָּה וְהָיָה
, Jeharim Chiriath ipſa : Bahal Chiriath ad ejus exitus
תֹצְאֹתָיו אֶל־קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים
angulus Et .maris *angulus* hoc : Jehudah filiorum urbs
15 עִיר בְּנֵי יְהוּדָה זֹאת פְּאַת־יָם׃ וּפְאַת־
terminus exivit & : Jeharim Chiriath extremo ab meridiem ad
נֶגְבָּה מִקְצֵה קִרְיַת יְעָרִים וְיָצָא הַגְּבוּל
deſcendit Et .Nephthoach *aquarum* fontem ad exivit & ,mare ad
16 יָמָּה וְיָצָא אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ׃ וְיָרַד
,Benhinnom vallis *facies ſuper* qui ,montis extremum ad terminus
הַגְּבוּל אֶל־קְצֵה הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵּי בֶן־הִנֹּם
Hinnom vallis deſcendit & : aquilonem ad Rephaim valle in quæ
אֲשֶׁר בְּעֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה וְיָרַד גֵּי הִנֹּם
eſt deſignata Et .Henrogel deſcendit & : meridiem ad Jebuzæi *humerum* ad
17 אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי נֶגְבָּה וְיָרַד עֵין רֹגֵל׃ וְתָאַר
, Gheliloth ad exivit & ,Henſemes exivit & , aquilone ab
מִצָּפוֹן וְיָצָא עֵין שֶׁמֶשׁ וְיָצָא אֶל־גְּלִילוֹת
.Reuben filii Bohan Eben deſcendit & : Adummim aſcenſum contra qui
אֲשֶׁר־נֹכַח מַעֲלֵה אֲדֻמִּים וְיָרַד אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃
deſcendit & ,aquilonẽ ad planiciem contra *humerum* ad pertranſivit Et
18 וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף מוּל־הָעֲרָבָה צָפוֹנָה וְיָרַד
.Harabah in
הָעֲרָבָתָה׃

Verſio VULG. LAT.

7 Quia non eſt inter vos pars Levitarum, ſed ſacerdotium Domini eſt eorum hæreditas. Gad autem & Ruben, & dimidia tribus Manaſſe, jam acceperant poſſeſſiones ſuas trans Jordanem ad Orientalem plagam: quas dedit eis Moyſes famulus Domini. 8 Cúmque ſurrexiſſent viri, ut pergerent ad deſcribendam terram, præcepit eis Joſue, dicens; Circuite terram, & deſcribite eam, ac revertimini ad me: ut hîc coram Domino in Silo, mittam vobis ſortem. 9 Itaque perrexerunt: & luſtrantes eam, in ſeptem partes diviſerunt, ſcribentes in volumine. Reverſique ſunt ad Joſue in caſtra Silo. 10 Qui miſit ſortes coram Domino in Silo, diviſítque terram filiis Iſrael in ſeptem partes. 11 Et aſcendit ſors prima filiorum Benjamin per familias ſuas, ut poſſiderent terram inter filios Juda & filios Joſeph. 12 Fuítque terminus eorum contra Aquilonem à Jordane: pergens juxta latus Jericho Septentrionalis plagæ, & inde contra Occidentem ad montana conſcendens, & perveniens ad ſolitudinem Bethaven. 13 Atque pertranſiens juxta Luzam ad Meridiem, ipſa eſt Bethel: deſcendítq; in Ataroth-addar in montem qui eſt ad Meridiem Beth-horon inferioris. 14 Et inclinatur circuiens contra mare ad Meridiem montis qui reſpicit Beth-horon contra Africum: ſúntque exitus ejus in Cariath-baal, quæ vocatur & Cariathiarim, urbem filiorum Juda. Hæc eſt plaga contra mare, ad Occidentem. 15 A Meridie autem ex parte Cariathiarim egreditur terminus contra mare, & pervenit uſque ad fontem aquarum Nephtoa. 16 Deſcendítque in partem montis, qui reſpicit Vallem filiorũ Ennom: & eſt contra Septentrionalem plagam in extrema parte Vallis Raphaim. Deſcendítque in Geennom (id eſt, Vallem Ennom) juxta latus Jebuſæi ad Auſtrum: & pervenit ad Fontẽ Rogel, 17 Tranſiens ad Aquilonem, et egrediens ad Enſemes, id eſt, Fontem Solis: 18 Et pertranſit uſq; ad Tumulos, qui ſunt è regione Aſcenſûs Adommim: deſcenditq; ad Abenboën, id eſt, lapidẽ Boën filii Ruben: & pertranſit ex latere Aquilonis ad campeſtria: deſcendítq; in planitiem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Οὐ γάρ ἐστι μερὶς τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἐν ὑμῖν· (ν) ἱερατεία γὰρ κυρίου μερὶς αὐτοῦ. καὶ Γὰδ καὶ Ῥουβὴν καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς (ξ) Μανασσῆ ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου (ο) ἐπ' ἀνατολῆς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου. 8 Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν. καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν, λέγων, (π) Πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν, καὶ παραγενήθητε πρὸς (ρ) με, καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν Σηλώ. 9 Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν· καὶ (σ) εἴδοσαν αὐτὴν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ (τ) πόλεις, ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς (υ) 10 Ἰησοῦν. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον ἐν Σηλὼ (φ) ἔναντι κυρίου. 11 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς Βενιαμὶν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν. καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν (χ) ἀναμέσον υἱῶν Ἰούδα καὶ ἀναμέσον (ψ) τῶν υἱῶν Ἰωσήφ. 12 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Βορρᾶ, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου προσαναβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου Ἱεριχὼ (ω) ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος (α) ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ Μαβδαρεῖτις (β) Βαιθών. 13 Καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ ἐπὶ νώτου Λουζὰ ἀπὸ (γ) Λιβὸς αὐτῆς· αὕτη ἐστὶ Βαιθήλ· καὶ καταβήσεται τὰ (δ) ὅρια Μααταρὼθ Ὀρὲχ ἐπὶ τὴν ὀρεινὴν, ἥ ἐστι πρὸς Λίβα Βαιθωρὼν ἡ κάτω. 14 Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ (ε) παρελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον (ζ) παρὰ θάλασσαν ἀπὸ Λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον Βαιθωρὼν Λίβα· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς Καριὰθ Βαάλ· αὕτη ἐστὶ (η) Καριαθιαρεὶν, πόλις υἱῶν Ἰούδα. τοῦτό ἐστι τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν. 15 Καὶ μέρος τὸ πρὸς Λίβα ἀπὸ μέρους Καριὰθ Βαάλ· καὶ διελεύσεται (θ) ὅρια εἰς (ι) Γασὶν, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος 16 Ναφθώ. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ (κ) μέρους, τοῦτό ἐστι κατὰ πρόσωπον νάπης (λ) Σοννὰμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους Ἐμὲκ (μ) Ῥαφαῒν ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ καταβήσεται (ν) Γαίεννα ἐπὶ νῶτον (ξ) Ἰεβουσαὶ ἀπὸ Λιβός· (ο) καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν Ῥωγήλ. 17 Καὶ διελεύσεται 18 ἐπὶ πηγὴν (π) Βαιθσαμύς· Καὶ παρελεύσεται ἐπὶ (ρ) Γαλιλὼθ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν (σ) Αἰθαμίν· καὶ καταβήσεται ἐπὶ λίθον (τ) Βαιὼν υἱῶν Ῥουβήν. Καὶ διελεύσεται κατὰ νώτου Βαιθάραβα ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ (υ) καταβήσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον θάλασσαν ἀπὸ Βορρᾶ.

Non eſt enim pars filiis Levi in vobis: ſacerdotium enim Domini, pars ejus. Et Gad, & Ruben, & dimidium tribûs Manaſſe acceperunt hæreditatem ſuam trans Jordanem ad Orientem: quam dedit eis Moyſes puer Domini. 7 *Et ſurgentes viri iverunt. Et mandavit Jeſus viris euntibus deſcribere terram, dicens; (c) Ite, & deſcribite terram: & advenite ad me, & hîc educam vobis ſortem* ante Dominum *in Selo.* 8 *Et iverunt, & deſcripſerunt terram: & viderunt eam, & ſcripſerunt eam ſecundùm civitates, ſeptem partes in libro, & attulerunt ad (d) Jeſum.* 9 *Et miſit eis Ieſus ſortem in Selo ante (e) Dominum.* 10 *Et exiit ſors tribûs Benjamin prima ſecundùm populos eorum. Et exierunt fines ſortis eorum inter medium filiorum Iuda, & filiorum Ioſeph.* 11 *Et facti ſunt eorum fines ab Aquilone, à Iordane aſcendent fines per dorſum Hiericho ab Aquilone, & aſcendent ſuper montem ad mare, & erit ejus exitus Mabdaritis Bæthon.* 12 *Et tranſibunt indè fines Luza (f) ſuper dorſum Luza ab Africo ejus: Hæc eſt Bæthel: Et deſcendent fines Maatarob Orech ad montanam, quæ eſt ad Africum Bæthoron, quæ infrà.* 13 *Et tranſibunt fines & præteribunt ad partem, quæ ſpectat ad mare ab Africo, à monte ad faciem Bæthoron Africum: & erit ejus exitus ad Cariath-Baal: Hæc eſt Cariathiarim, civitas filiorum Iuda. Hæc eſt pars, quæ ad mare.* 14 *Et pars, quæ ad Africum; (g) à parte Cariath-Baal: & tranſibunt fines in Gaſin ad fontem aquæ Naphtho.* 15 *Et deſcendent fines in (h) parte, hic eſt ſecundùm faciem nemoris Sonnam, qui eſt à parte Emech Raphaim ab Aquilone. Et deſcendent (i) Gæenna ſuper dorſum Iebuſæ ab Africo: deſcendent ad fontem Rogel.* 16 *Et tranſibunt ad fontem (k) Bethſamys:* 17 *Et præteribunt in Galiloth, quæ eſt è regione ad aſcenſum Æthamin: et deſcendent ad lapidẽ Bæon filiorum Ruben. Et tranſibunt ſuper dorſum Bethâraba ab Aquilone: & deſcendent (l) ad fines ad dorſum (m) mare ab Aquilone.* 18

MS.A. (ν) ὅτι ἡ ἱερατία κυρίου μερὶς αὐτῶν. (ξ) υἱῶν Μαννασσῆ (ο) ἐπ' ἀνατολάς, (π) Πορεύθητε (ρ) με ὧδε, καὶ ἐξοίσω (σ) ἴδον (τ) πόλεις αὐτῆς, ἑπτὰ (υ) Ἰησοῦν εἰς Σηλώ. Καὶ (φ) ἐναντίον (χ) ἀναμέσον Ἰούδα (ψ) υἱῶν Ἰωσήφ. (ω) ἐπὶ Βορρᾶ, (α) κατὰ θάλασσαν· (β) Βαιθαύν. (γ) Λιβός· αὕτη (δ) ὅρια ἀπὸ Ἀταρὼθ Ἀδδὰρ ἐπὶ τὴν (ε) διελεύσεται (ζ) εἰς θάλασσαν (η) Καριαθιαρίμ, (θ) τὰ ὅρια (ι) Γαὶν, (κ) μέρεις τοῦ ὄρους ὅ ἐστιν κατὰ (λ) υἱοῦ Ἐννόμ, ὅ ἐστιν (μ) Ῥαφαεὶμ (ν) ἐπὶ Γαίοννομ (ξ) Ἰεβοῦς (ο) καὶ καταβήσεται (π) Σαμέ· Καὶ (ρ) Ἀγαλιλὼθ, (σ) Ἐδωμίν· (τ) Βαὰμ υἱοῦ Ῥουβήν. (υ) καταβήσεται ἐπὶ νώτου Βαιθαλαγὰ ἀπὸ Βορρᾶ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 אֲרֵי לֵית חוּלָק לְלֵוָאֵי בֵּינֵיכוֹן אֱלָהֵן מַתְּנָן דִּיהַב לְהוֹן יְיָ אִנּוּן אַחְסַנְתְּהוֹן וְגָד וּרְאוּבֵן
וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא מַדִּנְחָא דִּיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה
8 עַבְדָּא דַיְיָ׃ וְקָמוּ גֻבְרַיָּא וַאֲזַלוּ וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יָת דַּאֲזַלוּ לְמִכְתַּב יָת אַרְעָא לְמֵימַר אִיזִילוּ
9 וְהַלִּיכוּ בְּאַרְעָא וּכְתוּבוּ יָתַהּ וְתוּבוּ לְוָתִי וְהָכָא אַרְמֵי לְכוֹן עַדְבִין קֳדָם יְיָ בְּשִׁילֹה׃ וַאֲזַלוּ
גֻבְרַיָּא וַעֲבַרוּ בְּאַרְעָא וּכְתַבוּהָא לְקִרְוַיָּא לְשַׁבְעָא חוּלָקִין עַל סִפְרָא וַאֲתוֹ לְוַת
10 יְהוֹשֻׁעַ לְמַשְׁרִיתָא לְשִׁילֹה׃ וּרְמָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עַדְבָא בְּשִׁלֹה קֳדָם יְיָ וּפַלֵּיג תַּמָּן
11 יְהוֹשֻׁעַ יָת אַרְעָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפַלְגוּתְהוֹן׃ וּסְלִיק עַדְבָא שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִן לְזַרְעֲיָתְהוֹן
12 וּנְפַק תְּחוּם עַדְבֵיהוֹן בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃ וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא לְרוּחַ צִפּוּנָא
מִן יַרְדְּנָא וּסְלִיק תְּחוּמָא לְעִבַר יְרִיחוֹ מִצִּפּוּנָא וּסְלִיק בְּטוּרָא לְיַמָּא וַהֲווֹ מַפְקָנוֹהִי
13 לְמַדְבַּר בֵּית אָוֶן׃ וְעָבַר מִתַּמָּן תְּחוּמָא לְלוּז דִּלְעֵבַר דְּלוּז דָּרוֹמָא הִיא בֵּיתְאֵל וּנְחֵית
14 תְּחוּמָא עַטְרוֹת אַדָּר עַל טוּרָא דְּמִדָּרוֹם לְבֵית חוֹרוֹן אַרְעָאָה׃ וּתְאַר תְּחוּמָא
וּמִסְתְּחַר לְרוּחַ מַעַרְבָא לְדָרוֹמָא מִן טוּרָא דִּי עַל אַפֵּי בֵּית חוֹרוֹן דָּרוֹמָא וַהֲווֹן
15 מַפְקָנוֹהִי עַל קִרְיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים קַרְתָּא דִּבְנֵי יְהוּדָה דָּא רוּחַ מַעַרְבָא׃
16 וְרוּחַ דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי קִרְיַת יְעָרִים וּנְפֵיק תְּחוּמָא לְיַמָּא וּנְפֵיק לְמַבּוּעֵי מֵי נֶפְתּוֹחַ׃ וּנְחַת
תְּחוּמָא לִסְטַר טוּרָא דִּי עַל אַפֵּי חֵילַת בַּר הִנֹּם דִּי בְּמֵישַׁר גִּבָּרַיָּא צִפּוּנָא וּנְחֵית לְחֵילַת
17 בַּר הִנֹּם לְעִבַר יְבוּס דָּרוֹמָא וּנְחֵית לְעֵין קַצְרָא׃ וּתְאַר מִצִּפּוּן וּנְפֵיק לְעֵין שֶׁמֶשׁ וּנְפֵיק
18 לִגְלִילָא דִּי לָקֳבֵל מַסְקָנָא דַּאֲדוּמִּים וּנְחֵית לְאֶבֶן בּוֹהַן בַּר רְאוּבֵן׃ וְעָבַר לְעִבְרָא דִּלְקֳבֵל
מֵישְׁרָא צִפּוּנָא וּנְחֵית לְעַרְבְתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Quoniam non eſt pars Levitis inter vos; ſed dona, quæ dedit eis Dominus, ea poſſeſſio eorum: et Gad, et Ruben, et dimidia tribus Menaſſe acceperunt poſſeſſiones ſuas ultra Jordanem ad ortum, quas dedit illis Moſes ſerv⁹ Domini. 7 Et ſurrexerunt viri, & iverunt. Et juſſit Joſue eis qui ierunt ad deſcribendam terram, ad dicendum: Ite & ambulate in terrâ et deſcribite eam, & redite ad me; et hîc mittam vobis ſortes ante Dominum in Silo. 8 Et venerunt viri, & tranſierunt in terrâ, & deſcripſerunt eam ad urbes ad ſeptem partes ſuper librum; et venerunt ad Joſue ad caſtra ad Silo. 9 Et miſit illis Joſue *ſortem* in Silo ante Dominum; & diviſit ibi Joſue terram filiis Iſrael juxta diviſiones eorum. 10 Et aſcendit ſors tribus filiorum Binjamin ad proſapias ſuas: et exit terminus ſortis eorum inter filios Juda, et inter filios Joſeph. 11 Et fuit illis terminus ad ventum Septentrionalem à Jordane; & aſcendit terminus ad latus Jericho à Septentrione; & aſcendit in monte ad mare, & fuerunt exit⁹ ej⁹ ad deſertum Bethaven. 12 Et tranſit inde terminus ad Luz, quæ ad lat⁹ Luz ad Auſtrum, ipſa Bethel: et deſcendit terminus ad Ghateroth Adar ſuper montem qui ab Auſtro Beth-Hhoron inferioris. 13 Et reſpicit terminus & flectitur ad ventum Occidentalem ad Auſtrum à monte qui ſuper facies Beth-Hhoron Auſtrum verſus; et fuerunt exitus ejus ſup Kirjath Baghal, ipſa Kirjath Jegharim urbs filiorum Juda: hic ventus Occidentalis. 14 Et ventus Auſtralis à finibus Kirjath-Jegharim, et exit terminus ad mare; et exit ad fontem aquarum Nephthoahh. 15 Et deſcendit terminus ad latus montis qui ſuper facies vallis filii Henom, in planitie fortium ad Septentrionem: & deſcendit ad vallem *filii* Henom ad latus Jebuzz ad Meridiem; & deſcendit ad Ghein Kaſzra. 16 Et reſpicit ad Septentrionem, & exit ad Ghein-ſemes; & exit ad *Gelila* quæ è regione aſcenſus Idumæorum: & deſcendit ad Petram Bohen filii Ruben. 17 Et tranſit ad latus quod è regione planitiei ad Septentrionem; & deſcendit ad Gharabatha. 18

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܡܢܬܐ ܠܠܘܝܐ ܒܝܢܬܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܟܗܢܘܬܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ ܝܪܬܘܬܗܘܢ.
ܘܓܕ ܘܪܘܒܝܠ ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܢܣܒܘ ܝܪܬܘܬܗܘܢ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ
ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܓܒܪܐ. ܘܐܙܠܘ. ܘܦܩܕ 8
ܝܫܘܥ ܠܗܘܢ ܕܐܙܠܘ. ܠܡܟܬܒܘܬܗ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܘܗܠܟܘ ܒܐܪܥܐ.
ܘܟܬܘܒܘܗ. ܘܬܘܒܘ ܠܘܬܝ. ܘܐܪܡܐ ܠܟܘܢ ܦܣܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ. * ܘܐܙܠܘ 9
ܓܒܪܐ. ܘܥܒܪܘ ܒܐܪܥܐ. ܘܟܬܒܘ ܐܢܝܢ ܠܩܘܪܝܐ. ܠܫܒܥ ܦܠܓܘܬܐ. ܥܠ ܡܓܠܬܐ. ܘܐܬܘ
ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܫܝܠܘ. * ܘܐܪܡܝ ܠܗܘܢ ܦܣܐ ܒܫܝܠܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܓܗ 10
ܬܡܢ ܝܫܘܥ ܠܐܪܥܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܦܠܓܘܬܐ. * ܘܣܠܩ ܦܣܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ 11
ܒܢܝܡܝܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܒܡܨܥܬ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܘܒܡܨܥܬ
ܒܢܝ ܝܘܣܦ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܠܣܛܪ ܓܪܒܝܐ ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܐ ܠܣܛܪܐ 12
ܕܐܝܪܝܚܘ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܣܠܩ ܒܛܘܪܐ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܕܒܪܐ ܕܒܝܬ
ܐܘܢ. * ܘܥܒܪ ܡܢ ܬܡܢ ܬܚܘܡܐ ܠܠܘܙ. ܠܣܛܪܐ ܕܠܘܙ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܗܝ ܗܝ ܒܝܬ ܐܝܠ. 13
ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܐ ܠܥܛܪܘܬ ܐܕܪ. ܥܠ ܛܘܪܐ ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ. * ܘܐܬܦܢܝ 14
ܬܚܘܡܐ ܠܣܛܪܐ ܕܝܡܐ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܕܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܗܘܘ
ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܘܬ ܩܘܪܝܬ ܒܥܠ. ܕܗܝ ܗܝ ܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܗܢܐ
ܣܛܪܐ ܕܝܡܐ. * ܘܣܛܪܐ ܕܬܝܡܢܐ. ܡܢ ܫܘܦܐ ܕܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܠܝܡܐ. 15
ܘܢܦܩ ܠܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ ܕܢܦܬܘܚ. * ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܐ ܠܫܘܦܗ ܕܛܘܪܐ. ܕܠܘܩܒܠ ܢܚܠܐ 16
ܕܒܪ ܗܢܘܡ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܢܚܬ ܬܚܘܡܐ ܕܒܪ ܗܢܘܡ. ܠܣܛܪܐ
ܕܝܒܘܣܝܐ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܢܚܬ ܠܥܝܢ ܪܘܓܠ. * ܘܚܐܪ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܢܦܩ ܠܡܒܘܥܐ ܕܫܡܫ. 17
ܘܢܦܩ ܠܘܬ ܓܠܝܠܐ ܕܠܘܩܒܠ ܡܣܩܬܐ ܕܪܡܝܢ. ܘܢܚܬ ܠܠܒܢ. ܘܠܒܘܗܢ ܒܪܗ ܕܪܘܒܝܠ.
18 * ܘܥܒܪ ܠܣܛܪܐ ܕܠܘܩܒܠ ܦܩܥܬܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܢܚܬ ܠܦܩܥܬܐ.

7 Non eſt enim pars Levitis inter vos, quia Sacerdotium Domini eſt hæreditas eorum: filii verò Gad & Rubil, ac dimidia tribus Manaſſe acceperunt hæreditatem ſuam trans Jordanem ab Oriente, quam dedit eis Moſes ſervus Domini. 8 Surgentes itaque viri illi, profecti ſunt: præceperat autem Jeſus iis qui abierant ad deſcribendam terram, ac dixerat eis, Euntes obambulate terram, & deſcribite eam, & huc ad me redite, jaciámque vobis ſortes coram Domino in Silo. 9 Profecti *inquam* viri illi terram permeârunt, & civitatibus in ſeptē partes ſuper membranam deſcriptis, rediêre ad Jeſum in urbem Silo. 10 Et jecit eis ſortes in Silo coram Domino, & partitione diviſit ibi Jeſus terram inter filios Iſrael. 11 Aſcendit autem ſors tribûs filiorum Benjamin per familias eorum, prodiitque terminus hæreditatis eorum *medius* inter filios Juda & inter filios Joſeph: 12 Et fuit terminus eorum ad latus Aquilonare Jordanis, aſcendítque terminus ad latus Jericho Septentrionale, & aſcendit cum monte ad Occidentem, & pergunt exitus ejus ad deſertum Beth-aven. 13 Inde pertranſit terminus ad Luz, ad latus *ſcilicet* Meridionale Luz (ipſa eſt Beth-il) tum deſcendit terminus ad Atroth-adar ſuper montem qui eſt ab Auſtro Beth-horonis inferioris. 14 Deinde vergit terminus ad latus maris à Meridie, à monte qui eſt contra Beth-horon quæ eſt ad Meridiem; ſuntque exitus ejus prope civitatem Baal (quæ eſt civitas Naarin) urbem filiorum Juda: Hoc eſt latus marinum. 15 Latus verò Meridionale, ab extremitate civitatis Naarin, exítque terminus ad mare, deinde exit ad fontem aquarum Nephtali, 16 Tum deſcendit terminus ad extremitatem montis, contra vallem Bar-honum, quæ eſt in convalle Gigantum Aquilonari; deſcendítque terminus Bar-honumi ad latus Jebuſæorum ab Auſtro, rurſúmque deſcendit ad In-dogel: 17 Proſpectat Aquilonem, exitque ad fontem Semes, progreditur ad Galilæam quæ eſt è regione aſcenſûs Ramin: ac deſcendit ad Leban & ad Bohan filii Rubil. 18 Tranſit ad latus oppoſitum planitiei ab Aquilone, deſcendítque ad planitiem:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * لأنّ ليس لسبط لاوي نصيبًا معكم * لأنّ حقوق أيمة الله نحلته * وسبطي جاد * وروبيل
ونصف سبط منسا * أخذوا نحلتهم من جنب الأردن شرقًا * ألذي أعطاهم موسي عبد الله
8 * فقام القوم ومضوا * ووصي يوشع السايرين لترتيب قسمة الأرض قولًا * امضوا وسيروا في الأرض
9 واكتبوها * وعودوا الي حتي أطرح القرعة بينكم هاهنا قدام الله في سيلوا * فمضي القوم
وطافوا الأرض * وكتبوها باسماء نواحيها بسبعة أقسام علي كتاب * وجاوا الي يوشع الي المعسكر
10 بسيلوا * وطرح لهم يوشع السهم قدام الرب * وقسم هناك الأرض علي بني إسرايل كما توجبه
11 أقسامهم * فصعد سبط بنيامين لقبايلهم * وخرج تخم قرعتهم بين بني يهودا وبين بني
12 يوسف * وكان تخومهم من جهة الشمال من الأردن * وصعد الي كتف اريحا شمالًا * وصعد في
13 الجبل غربًا * وكان نهايته برية آون * وجاز التخم من هناك الي لوزا الي كتفها جنوبًا من
بيت ايل * وانحدر علي عطروث * ودار علي الجبل الذي من قبلي بيت حورون السفلي
14 * واخذ التخم ودار من جهة المغرب جنوبًا من الجبل الذي علي قبالة بيت حورون * فكانت
15 نهايته قرية باعل التي هي قرية العنب مدينة يهودا * هذه جهة الغرب * ومن جهة الجنوب من
16 طرف قرية العنب خرج التخم غربًا الي معين نفوح * ثم انحدر الي طرف الجبل الذي قدام
وادي جهنم الذي عن يسار غور الجبابرة * ونزل الي ناحية وادي جهنم الي كتف اليبوسي
17 جنوبًا * وانحدر الي عين روجال * وانحدر من الشمال * وخرج الي عين شمس * ثم الي
18 جليلوث لمقابلة ايل الي بوهن ابن راوبين * وصار الي قبالة السبخة شمالًا * ونزل
الي الصحراء *

7 *Nam tribus Levi non habet ſortem vobiſcum, quandoquidem quæ Sacerdotio Dei debentur, ſunt hæreditas ejus; duæ verò tribus Gad & Rubil, necnon dimidia tribus Manaſſe acceperunt hæreditatem ſuam in altera Jordanis ripa ad Orientem, quam dedit eis Moſes ſervus Dei.* 8 *Surrexerunt ergò homines illi, & abierunt: (præceperat autem Joſue his qui profecturi erant ad diſponendam partitionem terræ, dicens, Ite, perluſtrate terram, deſcribite eam, & revertimini ad me, ut jaciam ſortem inter vos hîc coram Deo in Silo.)* 9 *Abierunt inquam homines illi, & perluſtratâ terrâ, ejuſque climatum nominibus in ſeptem partes in libro inſcriptis, reverſi ſunt ad Joſue ad caſtra in Silo.* 10 *Et jecit eis Joſue ſortem coram Domino, & diviſit illic terram inter filios Iſrael prout requirebant portiones eorum.* 11 *Et aſcendit tribus Benjamin per familias ſuas, egreſſuſque eſt terminus ſortis eorum inter filios Judæ, & inter filios Joſeph.* 12 *Fuitque terminus eorum ex plaga Septentrionali Jordanis, & aſcendit ad latus Iericho Septentrionem verſùs, aſcenditque per montem ad Occidentem, & fuit limes ejus deſertū Aven.* 13 *Proceſſit limes illinc ad Luzæ latus, à Meridionali plaga Beth-il, tum deſcendit ad Atroth, & inflexit ſe ad montem qui eſt à Meridionali parte Beth-horon inferioris.* 14 *Inde reſumens terminus inflexit ſeſe ab Occidentali parte ad plagam Meridionalem montis qui eſt ex adverſo Beth-horonis; demum finis ejus fuit civitas Baal (quæ eſt civitas uvarum) urbs Iudæ: Hæc eſt pars Occidentalis.* 15 *Ex parte verò Meridionali, ab extremitate civitatis uvarum exiit limes Occidentem verſùs ad fontem Taphuh,* 16 *Tum deſcendit ad extremum montem qui eſt contra vallem Gehennæ, quæ eſt ad lævam convallis Gigantum, deſcenditque per latus vallis Gehennæ uſque ad latus Iebuſæi Meridiem verſùs, perrexitque ad fontem Roghel.* 17 *Deinde porrexit ſe ad Septentrionem, exiitque ad fontem Solis, indéque ad Galiloth contra Il, ad Bohan filii Ruben,* 18 *Perrexit ad oppoſitum ſolitudinis Septentrionem verſùs, deſcenditque ad deſertum.*

ספר יהושע : יט

fuerunt &,aquilonem ad Bethchoglah *humerum* ad terminus pertranſivit Et
19 וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף בֵּית־חָגְלָה צָפוֹנָה וְהָיָה
ad ,aquilonem ad ſalis maris *linguam* ad termini exitus
תּוֹצְאוֹת הַגְּבוּל אֶל־לְשׁוֹן יָם־הַמֶּלַח צָפוֹנָה אֶל־
terminabit Jarden Et *.meridiei* terminus iſte :meridiē ad Jarden extremū
20 קְצֵה הַיַּרְדֵּן נֶגְבָּה זֶה גְּבוּל נֶגֶב׃ וְהַיַּרְדֵּן יִגְבֹּל־
ejº terminos *ad* Binjamin filiorū hæreditas iſta :orientis *angulū* ad eum
אֹתוֹ לִפְאַת־קֵדְמָה זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי בִנְיָמִן לִגְבוּלֹתֶיהָ
Binjamin filiorū *extenſioni* civitates Fuerūtque .ſuas familias *ad circumquaq;*
21 סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וְהָיוּ הֶעָרִים לְמַטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן
-Beth Et .Cheſis vallis & ,Bethchoglah & ,Jericho ,ſuas familias *ad*
22 לְמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבֵית־חָגְלָה וְעֵמֶק קְצִיץ׃ וּבֵית
.Hophrah & ,Parah & ,Havvim Et .Bethel & ,Semaraim & ,arabah
23 הָעֲרָבָה וּצְמָרַיִם וּבֵית־אֵל׃ וְהָעַוִּים וְהַפָּרָה וְעָפְרָה׃
,duodecim civitates ,Gabah & ,Hophni & ,Hamonai villa Et
24 וּכְפַר הָעַמֹּנָי וְהָעָפְנִי וָגָבַע עָרִים שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה
,Chephirah & ,Miſpeh Et .Beeroth & ,Ramah & ,Gibhon .earū villæ &
25 וְחַצְרֵיהֶן׃ גִּבְעוֹן וְהָרָמָה וּבְאֵרוֹת׃ וְהַמִּצְפֶּה וְהַכְּפִירָה
26 ,Eleph ,Selah Et .Tarelah & ,Irpeel & ,Rechem Et .Moſah &
27 וְהַמֹּצָה׃ וְרֶקֶם וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה׃ וְצֵלַע הָאֶלֶף
28 ,quatuordecim civitates ,Chiriath ,Ghibhath ,Jeruſalaim ipſa ,Jebuzi &
וְהַיְבוּסִי הִיא יְרוּשָׁלִַם גִּבְעַת קִרְיַת עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה
.ſuas familias *ad* Binjamin filiorum hæreditas iſta :earum *atria* &
וְחַצְרֵיהֶן זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

CAP. XIX. יט

Simhon filiorum *extenſioni* ,Simhon ipſi ſecunda ſors eſt egreſſa Et
1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הַשֵּׁנִי לְשִׁמְעוֹן לְמַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן
filiorum hæreditatis medio in eorum hæreditas fuit & : ſuas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחוֹתָם וַיְהִי נַחֲלָתָם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־
.Moladah & ,Sebah & ,Beerſebah ,eorū hæreditate in eis Fuitque .Jehudah
2 יְהוּדָה׃ וַיְהִי לָהֶם בְּנַחֲלָתָם בְּאֵר־שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה׃
.Chormah & ,Bethul & ,Eltholad Et .Haſem & ,Balah & ,Chaſarſuhal Et
3 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבָלָה וָעָצֶם׃ וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל וְחָרְמָה׃
4 ,Bethlebaoth Et .Chaſarſuſah & ,Bethhamerchaboth & ,Siglagh Et
5 וְצִקְלַג וּבֵית־הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה׃ וּבֵית לְבָאוֹת
6 ,Rimmon ,Hain .earum *atria* & ,tredecim civitates ,Saruchen &
7 וְשָׁרוּחֶן עָרִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ עַיִן רִמּוֹן
villæ omnes Et .earum *atria* & ,quatuor civitates ,Haſan & ,Heter &
8 וָעֶתֶר וְעָשָׁן עָרִים אַרְבַּע וְחַצְרֵיהֶן׃ וְכָל־הַחֲצֵרִים
Ramath Bahalathbeer ad uſque ,iſtarum urbium circuitus quæ
אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הֶעָרִים הָאֵלֶּה עַד־בַּעֲלַת בְּאֵר רָמַת
.ſuas familias *ad* Simhon filiorum *extenſionis* hæreditas iſta *: meridiei*
נֶגֶב זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
portio erat quia :Simhon filiorum hæreditas Jehudah filiorum *fune* De
9 מֵחֶבֶל בְּנֵי יְהוּדָה נַחֲלַת בְּנֵי שִׁמְעוֹן כִּי־הָיָה חֵלֶק
medio in Simhon filii *hæreditaverunt* & ,ipſis *præ multa* Jehudah filiorum
בְּנֵי־יְהוּדָה רַב מֵהֶם וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־שִׁמְעוֹן בְּתוֹךְ
:ſuas familias *ad* Zebulun filiis tertia ſors aſcēdit Et .eorū hæreditatis
10 נַחֲלָתָם׃ וַיַּעַל הַגּוֹרָל הַשְּׁלִישִׁי לִבְנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם
eorū terminº Aſcendetq; .Sarid ad uſq; eorū hæreditatis terminus fuit &
11 וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם עַד־שָׂרִיד׃ וְעָלָה גְבוּלָם
,*torrentem ad occurret* & :Dabbaſeth in pertinget & ,Marhalah & ,mare ad
לַיָּמָּה וּמַרְעֲלָה וּפָגַע בְּדַבָּשֶׁת וּפָגַע אֶל־הַנַּחַל
ortum orientem ad Sarid à revertitur Et .Jochneham *facies ſuper qui*
12 אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יָקְנְעָם׃ וְשָׁב מִשָּׂרִיד קֵדְמָה מִזְרַח
,Dabrath ad egredietur & :Thabor Chiſloth terminum *ſuper* ,Solis
הַשֶּׁמֶשׁ עַל־גְּבוּל כִּסְלֹת תָּבֹר וְיָצָא אֶל־הַדָּבְרַת
Gittah ortum ad orientem ad tranſit inde Et .Japhiah aſcendet &
13 וְעָלָה יָפִיעַ׃ וּמִשָּׁם עָבַר קֵדְמָה מִזְרָחָה גִּתָּה
.Nehah *figurans* Rimmon exibit & ,Caſin Hittah ,Chepher
חֵפֶר עִתָּה קָצִין וְיָצָא רִמּוֹן הַמְּתֹאָר הַנֵּעָה׃

Verſio VULG. LAT.

19 Et prætergreditur contra Aquilonem Beth-hagla : ſúntq; exitus ejus contra linguā maris Salſiſſimi ab Aquilone in fine Jordanis ad Auſtralem plagam:
20 Qui eſt terminus illius ab Oriente. Hæc eſt poſſeſſio filiorum Benjamin per terminos ſuos in circuitu, & familias ſuas.
21 Fuerúntque civitates ejus, Jericho & Beth-hagla &
22 Vallis Caſis, Beth-Araba &
23 Samaraim & Bethel. Et Auim
24 & Aphara & Ophera, Villa Emona & Ophni & Gabee : civitates duodecim, & villæ
25 earum. Gabaon & Rama &
26 Beroth. Et Meſphe & Caphara &
27 Amoſa. Et Recem, Jarephel et Tharela.
28 Et Sela, Eleph, & Jebus, quæ eſt Jeruſalē, Gabaath, & Cariath : civitates quatuordecim, et villæ earum. Hæc eſt poſſeſſio filiorum Benjamin juxta familias ſuas.

CAP. XIX.

1 ET egreſſa eſt ſors ſecunda filiorum Simeon per cognationes ſuas : fuitque hæreditas
2 Eorum in medio poſſeſſionis filiorum Juda : Berſabee &
3 Sabee & Molada. Et Haſer-
4 ſual, Bala & Aſem. Et Eltho-
5 lad, Bethul & Harma. Et Siceleg & Bethmarchaboth &
6 Haſerſuſa. Et Bethlebaoth & Sarohen : civitates tredecim,
7 & villæ earum. Ain & Remmon & Athar & Aſan : civitates quatuor, & villæ earum:
8 Omnes viculi per circuitum urbium iſtarum uſque ad Baalath-Beer-Ramath contra Auſtralem plagam. Hæc eſt hæreditas filiorum Simeon juxta
9 cognationes ſuas, In poſſeſſione & funiculo filiorum Juda: quia major erat. Et idcircò filii Simeon poſſederunt in medio
10 hæreditatis eorum. Ceciditq; ſors tertia filiorū Zabulon per cognationes ſuas : & factus eſt terminus poſſeſſionis eorum
11 uſque Sarid. Aſcendítque de Mari & Merala, et pervenit in Debbaſeth, uſque ad torrentē
12 qui eſt contra Jeconam. Et revertitur de Sared contra Orientē in fines Ceſeleththabor : et egreditur ad Dabereth, a-
13 ſcendítque contra Japhie. Et inde pertranſit uſque ad Orientalem plagam Gethhepher et Thacaſin : et egreditur in Remmon, Amthar et Noa.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἔσται (φ) ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν (χ) ἐπὶ Βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Λιβός. ταῦτα τὰ (ψ) ὅριά ἐστιν
20 ἀπὸ Λιβός. Καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν (ω) Βενιαμὶν, τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ (α) δήμους.
21 Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν (β) Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν, Ἱεριχὼ, καὶ (γ) Βεθεγαιὼ, καὶ Ἀμεκασὶς,
22 Καὶ Βαιθαβαρὰ, καὶ Σαρὰ, καὶ Βησανὰ,
23 Καὶ Αἰεὶν, καὶ Φαρὰ, καὶ Ἐφραθὰ,
24 Καὶ Καραφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μονὶ, καὶ Γαβαὰ· πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
25 Γαβαὼν, καὶ Ῥαμὰ, καὶ (δ) Βεηρωθὰ,
26 Καὶ Μασσημὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκὴ,
27 Καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νακὰν, καὶ Σεληκὰν, καὶ Θαρεηλὰ,
28 Καὶ Ἰεβοῦς· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· καὶ (ε) Γαβαὼθ Ἰαρίμ· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν (ζ) Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

MS. A. (φ) αὐτοῦ ἡ (χ) ἀπὸ Βορρᾶ (ψ) ὅρια ἀπὸ (ω) Βαινιαμὶν, (α) δήμους αὐτῶν. Καὶ (β) Βαινιαμὶν (γ) Βηθαγλὰ, καὶ Ἀμεκκασεὶς καὶ Βαιθαραβὰ, καὶ Σεμαρεὶμ, καὶ Βηθὴλ, καὶ Αὐεὶμ, καὶ Ἀφὰρ, καὶ Ἀφρὰ, καὶ Αἰκαρὲν, καὶ Καφηραμμὶν, καὶ Γαβαὰ· πόλις (δ) Βηρὼθ, καὶ Μασφὰ, καὶ Χεφιρὰ, καὶ Ἀμωσὰ, καὶ Ῥεκὲμ, καὶ Ἰεφραὴλ, καὶ Θαρεηλὰ, καὶ Σηλαλὲφ, καὶ Ἰεβοῦς· αὕτη (ε) Γαβαὰθ, καὶ πόλις Ἰαρίμ· πόλις δεκατρεῖς, (ζ) Βαινιαμὶν

ΚΕΦ. ιθ΄.

1 ΚΑὶ ἐξῆλθεν (α) ὁ δεύτερος κλῆρος τῶν υἱῶν Συμεών. καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν
2 ἀναμέσον (β) κλήρων υἱῶν Ἰούδα. καὶ ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν Βηρσαβεὲ, καὶ (γ) Σαμαὰ, καὶ
3 Κωλαδὰμ, Καὶ Ἀρσωλὰ, καὶ Βωλὰ, καὶ Ἰασὸν,
4 Καὶ Ἐρθουλὰ, καὶ Βουλὰ, καὶ Ἑρμὰ,
5 Καὶ Σικελὰκ, καὶ Βαιθμαχερὲβ, καὶ Σαρσουσὶν,
6 Καὶ Βαθαρὼθ, καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
7 (δ) Ἐρεμμὼν, καὶ Θαλχὰ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Ἀσὰν· πόλεις τέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι (ε)
8 αὐτῶν Κύκλῳ τῶν πόλεων (ζ) αὐτῶν ἕως Βαλὲκ πορευομένων Βαμὲθ κατὰ Λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν (η) κατὰ δήμους αὐτῶν.
9 Ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, ὅτι ἐγενήθη (θ) ἡ μερὶς υἱῶν Ἰούδα μείζων τῆς αὐτῶν· καὶ ἐκληρονόμησαν (ι) οἱ υἱοὶ Συμεὼν ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν.
10 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. (κ) ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας (λ) αὐτῶν, Ἐσεδεκγωλὰ ὅρια αὐτῶν,
11 Ἡ θάλασσα (μ) καὶ Μαγελδὰ, καὶ συνάψει (ν) ἐπὶ Βαιθάραβα εἰς τὴν φάραγγα, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον (ξ) Ἰεκμάν.
12 Καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ (ο) Σεδδοὺκ ἐξ ἐναντίας ἀπὸ ἀνατολῶν (π) Βαιθσαμὺς ἐπὶ τὰ ὅρια (ρ) Χασελωθαὶθ, καὶ διελεύσεται (σ) ἐπὶ Δαβιρὼθ, καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ (τ) Φαγγαί.
13 Καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας (υ) ἐπ᾽ ἀνατολὰς ἐπὶ Γεβερὲ ἐπὶ πόλιν Κατασὲμ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ (φ) Ῥεμμωναὰ Μαθαραοζά.

MS. A. (α) ὁ κλῆρος δεύτερος τῷ Συμεών. (β) κλήρου (γ) Σαβεὲ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ Σερσουλὰ, καὶ Βαθουὰ, καὶ Βεβωλὰ, καὶ Ἀσὸμ, καὶ Ἐλθουλὰδ, καὶ Ἑρμὰ, καὶ Σεκελὰ, καὶ Βαιθαμμαρχασβὼθ, καὶ Ἀσερσουσεὶμ, καὶ Βαιθλεβὰθ, καὶ οἱ ἀγροὶ (δ) Αἴν, καὶ Ῥεμμὼθ, καὶ Ἐθὲρ, καὶ Ἀσάμ· πόλις (ε) αὐτῶν αἱ περικύκλῳ (ζ) τούτων ἕως Βααλαθβηρραμμὼθ πορευομένων Βαμὲθ κατὰ Λίβα. (η) κατὰ κλήρους αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ υἱῶν Ἰούδα (θ) μερὶς υἱῶν (ι) υἱοὶ (κ) καὶ ἔσται (λ) αὐτῶν ἕως Σαρθὶδ τὰ ὅρια (μ) καὶ Μαρειλὰ, (ν) ἐπὶ Δαβασθαὶ εἰς τὸν (ξ) Ἰεκνάμ. Καὶ ἀναστρέψει (ο) Σαρὶδ (π) Σαμὲ ἐπὶ τὰ (ρ) Χασελωθβαθὼρ, (σ) ἐπὶ τὰ ὅρια Δαβερὰθ, καὶ (τ) Ἰαφαγαί. (υ) ἐπὶ ἀνατολὰς ἐπὶ Γαιθθὰ ἐπὶ πόλιν Κασὶμ, (φ) Ῥεμμωνὰμ. Μαθαρὶμ Ἀννουά. Καὶ περιελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια * Βορρᾶ ἐπὶ Ἐνναθὼθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἐπὶ Γαὶ Ἰεφθαὴλ, Καὶ Καττὰθ, καὶ Ναδηλὼν, καὶ Σεμρὼν, καὶ Ἰαδηλὰ, καὶ Βαιθλεέμ. Αὕτη

Et erit exitº finiū ad extremitatem maris Salis ad Aquilonē in partē Jordanis ab Africo. Hi fines ſunt ab Africo. 19
Et Jordanis terminabit à parte Orientis. Hæc eſt hæreditas filiorū Benjamin, fines ejº in circuitu ſecundū populos. 20
Et factæ ſunt civitates filiorū Benjamin, ſecundū populos eorū, Hiericho, & Bethegæo, & Amecaſis, 21
Et Bethabara, & Sara, & Beſana, 22
Et Æin, & Phara, & Ephratha, 23
Et Carapha, et Cephira, & Moni, & Gabaa: civitates (n) duodecim, & pagi earū. 24
Gabaon, & Rama, & Beerotha, 25
Et Maſſema, & Miron, & Amoce, 26
Et Phira, & Caphan, & Nican, & Selecan, et Thareela, 27
Et Jebus, (Hæc eſt Hieruſalē) et Gabaoth-Jarim: civitates tredecim, & pagi earū. Hæc eſt hæreditas filiorum Benjamin ſecundùm populos eorum. 28

CAP. XIX.

ET exiit ſecunda ſors (a) filiorū Symeon. Et facta eſt hæreditas Eorū inter ſortes filiorū Juda. 1
Et facta eſt ſors eorū Berſabee, & Samaa, & Caladam, 2
Et Arſola, & Bola, & Jaſon, 3
Et Erthula, et Bula, & Herma, 4
Et Sicelac, & Bæthmachereb, & Sarſuſin, 5
Et Batharoth, et agri earū: civitates tredecim, et pagi earū. 6
Eremmon, & Thalcha, & Iether & Aſan: civitates quatuor, & pagi earum 7
(b) In circuitu civitatum earum uſq; Balec euntibº Bameth ad Africum. Hæc eſt hæreditas tribûs filiorū Symeon ſecundùm populos eorum. 8
De ſorte Iuda hæreditas tribº filiorū Symeon, quoniā fuit pars filiorū Iuda major eâ, quæ ipſorum: & hæreditaverunt filii Symeon in medio ſortis eorū. 9
Et exiit ſors tertia ipſi Zabulon ſecundùm populos eorum. Erunt fines hæreditatis eorum, (c) *Eſedec-Gola, fines eorum* 10
Mare, & Magelda, & contingent ad Bætharaba in valle, quæ eſt ad faciem Iecman. 11
Et reverterunt à Seddue ex adverſo ab Oriente Bæthſamys ad fines Chaſelothæth, & tranſibunt in Dabiroth, & aſcendent in Phangæ. 12
Et indè circuibunt ex adverſo ad Orientem in Gebere ad civitatem Cataſem: pertranſibunt in Remmona Matharaoza. 13

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ועבר תחומא לעבר בית חגלה לצפונא והון מפקנוהי דתחומא לכיף ימא דמלחא צפונא
20 לסיפי ירדנא דרומא דין תחום דרומא : וירדנא תחומא ליה לרוח קדומא דא אחסנת
21 בני בנימין לתחומהא סחור סחור לזרעיתהון : והוה קרויא לשבטא דבני בנימין
22 לזרעיתהון יריחו ובית חגלה ומישר קציץ : ובית מישרא וצמרים וביתאל : והעוים
23 24 והפרה ועפרה : וכפר העמונה והעפני וגבע קרוין תרתא עסרי ופצחיהן : גבעון ורמתא
25 26 ובארות : ומצפיא וכפירא והמוצה : ורקם וירפאל ותראלה : וצלע אלף ויבוסאי היא
27 28 ירושלם גבעת קרית קרוין ארבע עסרי ופצחיהן דא אחסנת בני בנימין לזרעיתהון :

יט

1 ונפק עדבא תנינא לשמעון לשבטא דבני שמעון לזרעיתהון והוא אחסנתהון בגו אחסנת
2 3 בני יהודה : והוה להון באחסנתהון באר שבע ושבע ומולדה : וחצר שועל ובלה ועצם :
4 ואלתולד ובתול וחרמה : וצקלג ובית המרכבות וחצר סוסה : ובית לבאות ושרוחן קרוין
5 6 תלת עסרי ופצחיהן : עין רמון ועתר ועשן קרוין ארבע ופצחיהן : וכל פצחיא די בסחרנות
7 8 קרויא האלין עד בעלת באר רמת דרומא דא אחסנת שבטא דבני שמעון לזרעיתהון :
9 מעדב בני יהודה אחסנת בני שמעון ארי הוה חולק בני יהודה סגי מנהון ואחסינו בני
10 שמעון בגו אחסנתהון : וסליק עדבא תליתאה לבני זבולן לזרעיתהון והוה תחום
11 אחסנתהון עד שריד : וסליק תחומהון לימא ומרעלה ומערע בדבשת ומערע בנחלא
12 די על אפי יקנעם : ותב משריד לקדומא מדנח שמשא על תחום כסלות תבור ונפיק
13 לדברת וסליק ליפיע : ומתמן עבר לקדומא מדנחא גתה חפר לעתה קצין ונפק לרמון
דמתואר ומתמן מסתחר לנעה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et tranſit terminus ad latus Bethhhoglah ad Septentrionem; et fuerunt 19
exitus termini ad litus maris ſalis ad Septentrionem, ad ripas Jordanis
ad Auſtrum: hic terminus Auſtralis. Et Jordanis terminus illi ad ventum 20
Anteriorem: hæc poſſeſſio filiorum Benjamin ad terminos ejus circumcirca ad proſapias eorum. Et fuerunt urbes tribui filiorum Benjamin ad 21
proſapias ſuas; Jericho, et Beth-hhogla, et planities Keſziſz. Et Beth-meſ- 22
ſera et Szemaraim, et Bethel. Et Ghavim, et Hhaphara, et Ghaphra. Et 23
Chephar Ghamonah, et Ghaphi, et Gabagh: urbes duodecim et oppida ea- 24
rum. Gibghon et *Ramatha*, et Beeroth. Et *Mizpaia* et Hacephira, et Ha- 25
moſza. Et Rekem, et Jirpeel, et Tharalah. Et Szelagh, Eleph, et *Jebuſai* 26
(ipſa Jeruſalem,) Gibghath, Kirjath: urbes quatuordecim, et oppida earū: 27
hæc poſſeſſio filiorum Benjamin ad proſapias eorum. CAP. XIX. 28

ET exiit ſors ſecunda Simeoni, tribui filiorū Simeō ad proſapias eorū: et 1
fuit poſſeſſio eorū in medio poſſeſſionis filiorū Juda. Et fuit eis in poſ- 2
ſeſſionem eorū: Beer-Sebagh & Sebagh, et Molada. Et Hhaſzar Sughal, & 3
Bala, et Gheſzem. Et Eltholad, et Bethul, et Harama. Et Sziklag, et Beth- 4
hamarchaboth, et Hhazar Zzuzza. Et Beth-Lebaoth, et Saruhhē: urbes tre- 5
decim et oppida earum. Ghein Rimon et Gether, et Ghaſſan; urbes quatuor 6
et oppida earum. Et omnia oppida quæ in circuitu urbium harum uſq; ad 7
Baghalath, Beer-Ramath, ad Auſtrum: hæc poſſeſſio tribus filiorū Simeon 8
ad proſapias eorū. Ex ſorte filiorum Juda poſſeſſio filiorū Simeon; nam fuit 9
pars filiorū Juda multa ab eis, et poſſidere fecerunt filios Simeon in medio poſſeſsionis eorum. Et aſcendit ſors tertia filiis Zebulun ad proſapias 10
eorum: et fuit terminus poſſeſsionis eorum uſq; ad Sarid. Et aſcendit ter- 11
minus ad mare, et Marghala, et contingit in Dabaſſeth: et contingit in fluviū qui ſup facies Jaknagham. Et revertitur à Sarid ad anterius Orientis 12
Solis ſup terminū Chizzloth Thabor; et exit ad Daberath; et aſcendit ad
Japhiagh. Et inde tranſit ad anterius Orientis ad Githah Hhepher ad Ghi- 13
thah Kaſzin; et exit ad Rimon Methoar: et inde revertitur in Neghah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܥܒܪ ܬܚܘܡܐ ܠܘܬ ܟܬܦܐ ܕܒܝܬ ܚܓܠܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܐ. ܠܘܬ
ܠܫܢܐ ܕܝܡܐ ܕܡܠܚܐ . ܡܢ ܓܪܒܝܐ. ܘܠܘܬ ܣܦܘܬܗ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܗܢܘ ܬܚܘܡܐ
20 ܕܬܝܡܢܐ ܘܕܝܘܪܕܢܢ. * ܒܬܚܘܡܘܗܝ ܥܕܡܐ ܠܓܒܐ ܕܡܕܢܚܐ. ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ
21 ܒܢܝܡܝܢ. ܒܬܚܘܡܝܗ ܚܕܪ ܚܕܪ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܝ ܩܘܪܝܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ
22 ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܐܝܪܝܚܘ. ܘܙܟܝܬ. ܘܚܓܠܐ. ܘܥܡܩ. ܘܩܨܝܨ. * ܘܒܝܬ ܥܪܒܐ. ܘܨܡܪܝܡ. ܘܒܝܬ
23 ܐܝܠ. * ܘܥܘܝܢ. ܘܦܪܐ. ܘܥܦܪܐ. * ܘܟܦܪ ܥܡܩܐ. ܘܥܦܠܝ. ܘܓܒܥ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥܣܪܐ
24 ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. * ܘܓܒܥܘܢ. ܘܪܡܬܐ. ܘܒܐܪܘܬ. * ܘܡܨܦܝܐ. ܘܟܦܝܪܐ. ܘܡܨܐ. * ܘܪܩܡ. ܘܪܦܐܝܠ. ܘܬܪܐܠܐ.
25 ܘܨܠܥܐ. * ܘܓܒܝܪܐ. ܘܝܘܒܘܣ : ܗܝ ܗܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܓܒܥܬ. ܘܩܘܪܝܬܝܡ. ܩܘܪܝܐ
26
27
28 ܐܪܒܥܣܪܐ. ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ * * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܬܪܝܢ ܠܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. 1
2 ܘܗܘܬ ܝܪܬܘܬܗܘܢ ܒܓܘ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܗܘܝ ܠܗܘܢ ܒܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܒܐܪ ܫܒܥ.
3 ܘܫܒܥ. ܘܡܘܠܕܐ. * ܘܐܬܪܐ ܕܬܥܠܐ. ܘܒܠܐ. ܘܥܨܡ. * ܘܐܠܬܘܠܕ. ܘܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܚܪܡܐ. * ܘܨܩܠܓ.
4 ܘܒܝܬ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܚܨܪ ܣܘܣܐ. * ܘܒܝܬ ܠܒܘܬ. ܘܫܪܘܚܢ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥܣܪܐ. ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ.
5
6
7 * ܘܥܝܢ. ܘܪܡܘܢ. ܘܓܬܪ. ܘܥܫܢ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ. ܘܟܘܦܪܢܝܗܝܢ. * ܘܟܠܗܘܢ ܟܘܦܪܢܐ
8 ܕܚܕܪܝܗܝܢ ܕܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܥܠܬ ܒܝܬ ܪܡܬܐ ܕܒܬܝܡܢܐ. ܗܕܐ ܗܝ
ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܡܢ ܚܒܠܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܗܘܬ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ 9
ܫܡܥܘܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܦܠܓܘܬܗܘܢ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܝܪܬܘ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ ܡܢ
10 ܝܪܬܘܬܗܘܢ. * ܘܣܠܩ ܦܣܐ ܕܬܠܬܐ ܠܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ.
11 ܥܕܡܐ ܠܐܫܕܘܕ. * ܘܣܠܩ ܬܚܘܡܗܘܢ ܠܡܥܪܒܐ ܘܠܪܡܬܐ ܕܬܥܠܐ. ܘܦܓܥ ܒܕܒܫܬ. ܘܦܓܥ
12 ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܡ ܢܩܡܥܡ. * ܘܗܦܟ ܡܢ ܐܫܕܘܕ ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܠܘܬ ܬܚܘܡܐ ܕܟܣܠܘܬ
13 ܘܟܬܒܘܪ. ܘܢܦܩ ܠܪܒܬ. ܘܣܠܩ ܠܢܦܝܥ. * ܘܡܢ ܬܡܢ ܥܒܪ ܩܕܡܝܬ ܡܢ ܡܕܢܚܐ
ܠܓܬ. ܘܠܚܦܪ. ܘܠܥܬܐ. ܘܠܟܣܝܢ. ܘܢܦܩ ܠܪܡܘܢ. ܘܠܡܬܘܥܐ. ܘܠܥܘܐ.

Tum pertranſit terminus *iſte* ad latus Beth-hagla ab Aquilone, habétque exitus ſuos terminus idem ad linguam maris ſalſi ab Aquilone, & ad ripas Jordanis ab Auſtro. Hic eſt terminus Meridiei atque Jordanis, 19 Juxta limites ſuos uſque ad latus Orientale. 20 Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum Benjamin ſecundùm terminos ejus per circuitum, juxta familias eorum. Fuerunt autem civitates tribûs Benjamin per familias ſuas, Jericho, Zachith, Hagla, Amac, Keſſes, 21 Beth-araba, 22 Semarim, Beth-il, 23 Avin, Para, Ophra, 24 Oppidum-convallis, Aphli, & Gebaa : 25 civitates quatuordecim cum villis earum. 26 Item Gebeon, Rama, Beroth, 27 Maſphia, Chephira, Maſſa, 28 Recem, Rephael, Tarala, Salaa, Gebira, Jobus quæ eſt Jeruſalem, Gebeath, & Curiathim : civitates quatuordecim cum villis earum. Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum Benjamin per familias ſuas.

CAP. XIX.

1 DEinde prodiit ſors ſecunda tribui filiorum Simeon per familias ſuas, fuítque hæreditas eorum intra hæreditatem filiorum Juda. 2 Contigerunt autem illis in hæreditate eorum Bir-ſebaa, Sebaa, Molada, 3 Locus-vulpium, Bala, Eſſim, 4 Elothlad, Beth-il, Herma, 5 Senaclag, Beth-marcheboth, 6 Haſſor-ſuſa, Beth-leboth, & Sarvenan : civitates quatuordecim cum pagis earum. 7 Item In, Ramin, Gothar, & Oſan : civitates quatuor cum villis earum, 8 Cunctiſque oppidis quæ civitatibus iſtis adjacebant, uſque ad Beath-beth-Rama quæ eſt in Meridie. Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum Simeon per familias ſuas. 9 Ex funiculo filiorum Juda fuit hæreditas filiorum Simeon, quia multa erat portio filiorum Juda; ac perinde hæreditatem acceperunt filii Simeon ex hæreditate eorum. 10 Poſtea aſcendit ſors tertia filiis Zebolon per familias ſuas, fuítque terminus poſſeſſionis eorum uſque ad Aſdod : 11 Tum aſcendit terminus eorum ad Occidentem & ad Collem-vulpium, deinde pertingit ad Debſath, ac tum pertingit ad vallem quæ eſt ante Necamaam : 12 Ab Aſdod reflectitur ab Oriente ſole ad limitem Cheſloth & Chathor, egreditur ad Rabath, aſcendítque ad Nefii. 13 Inde tranſit priùs ab Oriente ad Geth, & Hophar, Atha, & Keſjan, tum exit ad Remon, Mathua, & Aua:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * ثم نزل التخم وجاز الى كتف بيت حجلا شمالا* وكانت نهايته الى لسان بحر الملح شمالا* الى طرف
20 الاردن جنوبا* هذا تخم الجنوب* والاردن متاخم من جهة المشرق* هذه نحلة بني بنيامين بتخومها
21 دايرا لقبايلهم* يريحا* وبيت حجلا* وعمق القصاص* وبيت عرابا* وصمرايم* وبيت ايل* وعويم*
22
23 وفارا* وعفرا* وكفرا العماني* وعفني* والجبعه* اثنتا عشر مدينة ورساتيقها* وجبعون* وراما
24
25
26 وباروث* ومصفا* وكفيرا* وموصي* وراقم* ويرفاييل* وتراالا* وصالاع* آلف* ويبوسي هي
27
28 يروسلم* جبعه* قريه* اربعة عشر مدينة وضياعهن* هذه نحلة بني بنيامين لقبايلهم*

* الفصل التاسع عشر *

1 * وخرج السهم الثاني لشمعون لقبايلهم* وكان نحلتهم
2 ما بين بني يهودا* فكان لهم في نحلتهم بير سبع* وسابع* ومولادا* وحصار شوعال* وبالا* وعاصم
3
4 * وال تولاد* وبتول* وحرما* وصقلاغ* وبيت مركبوت* وحصار سوسا* وبيت لباوت* وشروحان*
5
6 ثلثة عشر مدينة ونواحيها* عين رمون* وعاتر* وعاشان* اربعة مدن وضياعها* وجميع
7
8 الحصاير التي حول هولاي* الى باعل باب* ورامة الجنوب* هذه نحلة بني شمعون لقبايلهم* من
9 سهم بني يهودا كانت وراثة بني شمعون* لان سهم بني يهودا اكثر منهم* فانتحل بنو شمعون
في وسط نحلتهم* وصعد السهم الثالث لبني زابلون لقبايلهم* وكان تخم نحلتهم الى ساريد 10
11 * وصعد تخمهم الى الغرب مرعلا* ولقي دباسث* وفاجا الوادي الذي ظاهر يقنعام* ثم رجع
12
13 من ساريد شرقا مشرق الشمس على تخم كسلوت تابور* وخرج الى دابرات* وصعد الى يافيع* وجاز
مشرقا الى جتا* حفر* عتا* قاصين* وخرج الى رمون* متوا ونعا*

19 *Rurſùm deſcendit idem terminus, tranſiitq; ad latus Beth-hagla Septentrionem verſùs, & fuit finis ejus ad linguam maris ſalſi Septentrionem verſùs, uſque ad extremitatem Jordanis ad Meridiem. Hic eſt limes Meridianus:* 20 *Porrò Jordanis limitaneus erat ex parte Orientali. Hæc eſt hæreditas filiorum Benjamin cum terminis ejᵒ circunquaq; per familias eorũ.* 21 *Jericho, Beth-hagla, Convallis-Keſſas,* 22 *Beth-araba, Samraim, Beth-il,* 23 *Auvim, Para, Aphra,* 24 *Hephra Ammanæi, Aphna, & Gebaa: civitates duodecim cum pagis earum.* 25 *Præterea Gabaon, Rama, Beeroth,* 26 *Maſpha, Kephira, Moſſa,* 27 *Racem, Jarphael, Taraala,* 28 *Salaa, Aleph, Jebuſa, (ipſa eſt Jeruſalem) Gebaa, Kirjath: civitates quatuordecim & oppida earum. Hæc eſt hæreditas filiorum Benjamin per familias eorum.*

CAP. XIX.

1 *ET egreſſa eſt ſors ſecunda Simeoni per familias ſuas, fuitque hæreditas eorum inter filios Juda.* 2 *Habuerunt autem in hæreditate ſua Bir-ſebaa, Sabee, Melada,* 3 *Caſtellum-ſual, Bala, Aſſem,* 4 *El-tolad, Bethor, Horma,* 5 *Seclagh, Beth-marcaboth, Caſtellum ſuſa,* 6 *Beth-lebaoth, & Saruhan: urbes tredecim cum tractibus earum.* 7 *Ain, Remmon, Ghather, & Aſan, urbes quatuor cum oppidis earum,* 8 *Et caſtellis omnibus quæ erant circa iſtas, uſque ad Baal-bab, & Rama Auſtralem. Hæc eſt hæreditas filiorum Simeon per familias ſuas.* 9 *Ex ſorte filiorum Juda fuit hæreditas filiorum Simeon, quia ſors filiorum Juda amplior erat ipſis; idcóque hæreditatem habuêre filii Simeon in medio hæreditatis eorum.* 10 *Deinde aſcendit ſors tertia filiis Zabolon per familias ſuas, & fuit terminus hæreditatis eorũ ad Sarid:* 11 *Proceſſitq; terminus eorũ Occidentẽ verſùs ad Maraala, incidit in Dabbaſeth, incurritque in vallem quæ eſt à tergo Jocnaam.* 12 *Tum rediit à Sarid in Orientem, ad ortum inquam ſolis, ad terminum Keſlon-tabor, & egreſſus ad Daberath, aſcendit ad Japhia,* 13 *Et procedens Orientem verſùs ad Getha, Hiphar, Atta, Caſin, rurſum egreſſus eſt ad Remmon, Mathua, & Nia:*

ספר יהושע : יט

ejus egressus erunt & :Hanathon aquilone ab terminus *ipsum circuibit* Et
14 ונסב אתו הגבול מצפון חנתן והיו תצאתיו
-Beth & ,Idalah & ,Simron & ,Nahalal & ,Cattath Et .Iphthachel *vallis*
15 גי יפתח־אל: וקטת ונהלל ושמרון וידאלה ובית
filiorum hæreditas Hæc .earum *atria* & ,duodecim civitates ,lechem
16 לחם ערים שתים־עשרה וחצריהן: זאת נחלת בני־
Iſſachar .earum *atria* & ,iſtæ urbes ,ſuas familias *ad* Zebulun
17 זבולן למשפחותם הערים האלה וחצריהן: ליששכר
.ſuas familias *ad* Iſſachar filiis ,quarta ſors eſt egreſſa
יצא הגורל הרביעי לבני יששכר למשפחותם:
,Chapharaim Et .Sunem & ,Cheſuloth & ,Izrehelah ,eorũ terminus fuit Et
18 19 ויהי גבולם יזרעאלה והכסלות ושונם: וחפרים
,Remeth Et .Ebes & ,Chiſion & ,Rabbith Et .Anacharath & ,Sion &
20 21 ושיאן ואנחרת: והרבית וקשיון ואבץ: ורמת
terminus *occurrit* Et .Bethpaſſes & ,Henchaddah & ,Hengannim &
22 ועין־גנים ועין חדה ובית פצץ: ופגע הגבול
eorum termini exitus erunt & ,Bethſemes & ,Sachaſimah & ,Thabor in
בתבור ושחצומה ובית שמש והיו תצאות גבולם
extenſionis hæreditas Hæc .earum *atria* & ,ſedecim civitates : Jarden
23 הירדן ערים שש־עשרה וחצריהן: זאת נחלת מטה
ſors eſt egreſſa Et .earũ *atria* & urbes ,ſuas familias *ad* Iſſachar filiorũ
24 בני־יששכר למשפחתם הערים וחצריהן: ויצא הגורל
,eorũ termin⁹ Fuitq; .ſuas familias *ad* Aſer filiorum *extenſioni* quinta
25 החמישי למטה בני־אשר למשפחותם: ויהי גבולם
,Miſal &,Hamhad &,Alamelech Et .Achſaph &,Beten &,Chali &,Chelcath
26 חלקת וחלי ובטן ואכשף: ואלמלך ועמעד ומשאל
ortus revertetur Et .Libnath Sichor in & ,mare ad Charmel in *occurrit* &
27 ופגע בכרמל הימה ובשיחור לבנת: ושב מזרח
aquilonẽ ad Iphthachel vallẽ in &,Zebulun in *occurrit* &,Bethdagon Solis
השמש בית דגן ופגע בזבולן ובגי יפתח־אל צפונה
,Rechob &,Hebrõ Et.ſiniſtra à Chabul ad exibit &:Nehiel & ,Bethemech
28 בית העמק ונעיאל ויצא אל־כבול משמאל: ועברן ורחב
,Ramah termin⁹ revertetur Et.*multã* Sidon ad uſq; ,Canah & ,Chammon &
29 וחמון וקנה עד צידון רבה: ושב הגבול הרמה
eruntq; ;Choſah terminus revertetur et ,Sor munitam civitatẽ ad uſq; &
ועד־־עיר מבצר־צר ושב הגבול חסה ויהיו
,Rechob &,Aphec &,Hummah Et.Achzib ad funiculo à mare ad ej⁹ exitus
30 תצאתיו הימה מחבל אכזיבה: ועמה ואפק ורחב
extenſionis hæreditas Hæc .earum *atria* & ,duæ & viginti civitates
31 ערים עשרים ושתים וחצריהן: זאת נחלת מטה
Filiis .earum *atria* & ,iſtæ civitates ,ſuas familias *ad* Aſer filiorum
32 בני־אשר למשפחתם הערים האלה וחצריהן: לבני
.ſuas familias *ad* Napthali filiis ,ſexta ſors exivit Naphthali
נפתלי יצא הגורל הששי לבני נפתלי למשפחתם:
Adami & ,Sahanannim in Elon ab ,Cheleph à eorum terminus fuit Et
33 ויהי גבולם מחלף מאלון בצעננים ואדמי
.Jarden ejus exitus *fuit* & :Laccum ad uſq; Jabneel & ,Necheb ipſius
הנקב ויבנאל עד־־לקום ויהי תצאתיו הירדן:
inde egredietur & ,Thabor Aznoth ,mare ad terminus revertetur Et
34 ושב הגבול ימה אזנות תבור ויצא משם
,*mari à occurrit* Aſer in & ,meridie à Zebulun in *occurrit* & :Chuchoch
חקקה ופגע בזבולן מנגב ובאשר פגע מים
Siddim ,*munitionis* civitates Et .Solis ortum Jarden ad Jehudah in &
35 וביהודה הירדן מזרח השמש: וערי מבצר הצדים
.Chaſor & ,Ramah &,Adamah Et.Chinnereth &,Raccath,Chammath &,Ser
36 צר וחמת רקת וכנרת: ואדמה והרמה וחצור:
,Chorem,Migdalel & ,Iron Et .Henchaſor & ,Edrehi &,Chedes Et
37 38 וקדש ואדרעי ועין חצור: ויראון ומגדל־אל חרם
.earum *atria* & ,*novendecim* civitates ,Bethſames & ,Bethhanath &
ובית־־ענת ובית שמש ערים תשע־עשרה וחצריהן:

Verſio VUL. LAT.

14 Et circuit ad Aquilonem Ha-
nathon: ſúntq; egreſſ⁹ ej⁹ Val-
15 lis Jephtahel, Et Cateth &
Naalol & Semeron & Jedala
& Bethlehem: civitates duo-
16 decim, & villæ earũ. Hæc eſt
hæreditas trib⁹ filiorũ Zabulon
per cognationes ſuas, urbes &
17 viculi earũ. Iſſachar egreſſa eſt
ſors quarta ꝑ cognationes ſu-
18 as. Fuítq; ejus hæreditas, Jez-
19 rael & Caſaloth & Sunem. Et
Hapharaim & Seon & Anaha-
20 rath. Et Rabboth & Ceſion,
21 Abes, Et Rameth, & Engannim,
22 & Enhadda, & Bethpheſes. Et
pervenit termin⁹ ej⁹ uſq; Tha-
bor & Seheſima & Bethſames;
erúntq; exit⁹ ej⁹ Jordanis : ci-
vitates ſedecim, & villæ earũ.
23 Hæc eſt poſſeſſio filiorũ Iſſa-
char ꝑ cognationes ſuas, urbes
24 & viculi earũ. Ceciditq; ſors
quinta tribui filiorum Aſer ꝑ
25 cognationes ſuas. Fuítq; ter-
minus eorũ Halcath & Chali
26 & Beten & Axaph. Et Elme-
lech & Amaad & Meſſal: &
pervenit uſque ad Carmelum
maris, & Sihor & Labanath.
27 Ac revertitur contra Orientẽ
Bethdagon : & pertranſit uſq;
Zabulon & Vallem Jephthaël
contra Aquilonem in Bethe-
mec & Nehiel. Egreditúrq; ad
28 lævã Cabul, Et Abran & Ro-
hob & Hamon & Cana, uſq;
29 ad Sidonem magnã. Reverti-
túrq; in Horma uſq; ad civi-
tatem munitiſſimã Tyrum, &
uſq; Hoſa: erúntq; exit⁹ ejus in
30 mare de funiculo Achziba. Et
Amma & Aphec & Rohob: ci-
vitates vigintiduæ, & villæ
31 earũ. Hæc eſt poſſeſſio filiorũ
Aſer ꝑ cognationes ſuas, ur-
32 béſq; & viculi earũ. Filiorum
Nephthali ſexta ſors cecidit ꝑ
33 familias ſuas. Et cœpit ter-
minus de Heleph & Elon in
Saananim, & Adami, quæ eſt
Neceb, & Jebnael uſq; Lecũ: &
egreſſ⁹ eorũ uſq; ad Jordanem.
34 Revertitúrque termin⁹ contra
Occidentẽ in Azanotthabor,
atq; inde egreditur in Hucuca,
& pertranſit in Zabulon con-
tra Meridiem, & in Aſer con-
tra Occidentẽ, & in Juda ad
35 Jordanẽ contra Ortũ Solis. Ci-
vitates munitiſſimæ, Aſſedim,
Ser, & Emath, & Reccath, &
36 Cenereth, Et Edema, & Arama,
37 Aſor, Et Cedes & Edrai, En-
38 haſor, Et Jeron & Magdalel,
Horem & Bethanath & Beth-
ſames: civitates decem & no-
vem, & villæ earum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ Βορρᾶν ἐπὶ Ἀμὼθ,
15 καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαιφαὴλ, Καὶ
Καταναὰθ, καὶ Ναβαὰλ, καὶ Συμοὼν, καὶ Ἱεριχὼ,
16 καὶ Βαιθμάν. Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν
Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, (†) πόλεις καὶ αἱ κῶ-
17 μαι αὐτῶν. Καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆ-
18 ρος ὁ τέταρτος. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια (χ) αὐ-
19 τῶν Ἰαζὴλ, καὶ Χασαλὼθ, καὶ Σουνὰμ, Καὶ Ἀγὶν,
20 καὶ Σιωνὰ, καὶ Ῥεηρὼθ, Καὶ Ἀναχερὲθ, καὶ Δα-
21 βιρὼν, καὶ Κισὼν, καὶ Ῥεβὲς, Καὶ Ῥεμμὰς, καὶ
Ἰεὼν, καὶ Τομμὰν, καὶ Αἰμαρὲκ, καὶ Βηρσαφής.
22 Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ (ϛ) Γαιθβὼρ, καὶ ἐπὶ
Σαλὶμ κατὰ θάλασσαν, καὶ Βαιθσαμύς· καὶ ἔσται
23 αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ὁ Ἰορδάνης. Αὕτη ἡ
κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ κατὰ δήμοις
24 αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ (ω) αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλ-
θεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐ-
25 τῶν. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν (α) Ἐξελεκὲθ, καὶ
26 Ἀλὲφ, καὶ Βαιθὸκ, καὶ Κεὰφ, Καὶ Ἐλιμελὲχ,
καὶ Ἀμιὴλ, καὶ Μαασά· καὶ συνάψει τῷ Καρμή-
λῳ κατὰ θάλασσαν, καὶ τῷ (β) Σιὼν, καὶ Λαβα-
27 νάθ. Καὶ ἐπιστρέψει (γ) ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ
Βαιθεγενὲθ, καὶ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν καὶ (δ)
Ἐκγαῒ, καὶ Φθαιὴλ κατὰ Βορρᾶν, καὶ εἰσελεύσεται
(ε) ὅρια Σαφθαιβαιθμὲ, καὶ Ἰναὴλ, καὶ διελεύσεται
28 εἰς Χωβαμασομὲλ, Καὶ Ἐλβὼν, καὶ Ῥαὰβ, καὶ
Ἐμμαὼν, καὶ Κανθὰν ἕως Σιδῶνος τῆς μεγά-
29 λης. Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ῥαμὰ, (ζ) καὶ
ἕως πηγῆς Μασφασσὰτ, καὶ τῶν Τυρίων· καὶ ἀνα-
στρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰασὶφ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος
αὐτοῦ ἡ θάλασσα, (η) καὶ Ἀπολὲβ, καὶ Ἐχοζὸβ,
30 Καὶ Ἀρχὸβ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαάδ. Αὕτη ἡ κλη-
31 ρονομία φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ κατὰ δήμους (θ) αὐτῶν,
32 πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ τῷ (ι) Νεφθαλὶ
33 ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος. Καὶ (κ) ἐγενήθη
τὰ ὅρια αὐτῶν (λ) Μοολὰμ, καὶ Μωλὰ, καὶ Βεσε-
μιῒν, καὶ Ἀρμὲ, καὶ Ναβὼκ, καὶ Ἰεφθαμαὶ, ἕως
Δωδάμ· καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι (μ) αὐτοῦ
34 Ἰορδάνης. Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ (ν) θά-
λασσαν ἐν Ἀθθαβὼρ, καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν (ξ)
Ἰακανὰ, καὶ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν ἀπὸ Νό-
του, (ο) καὶ Ἀσὴρ συνάψει κατὰ θάλασσαν, καὶ ὁ Ἰ-
35 ορδάνης (π) ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. (ρ) Καὶ αἱ
πόλεις τειχήρεις τῶν Τυρίων, Τύρος, (σ) καὶ Ὠμα-
36 θαδακὲθ, καὶ Κενερὲθ, Καὶ Ἀρμαὶθ, καὶ Ἀρα-
37 ὴλ, καὶ Ἀσὼρ, Καὶ Κάδες, καὶ Ἀσσαρὶ, καὶ πηγὴ
38 Ἀσὸρ, Καὶ Κερωὲ, καὶ Μεγαλααρὶμ, καὶ Βαιθ-
θαμὲ, καὶ Θεσσαμύς.

Et circuibunt fines ad Aquilo- 14
nem ad Amoth, & erit exitus
eorum ad Gæphael, Et Cata- 15
nath, et Nabaal, & Symoon,
& (d) Hiericho, & Bæth-
man. Hæc eſt hæreditas tribûs 16
filiorũ Zabulon ſecundũ populos
eorum, civitates, & pagi earum.
Et ipſi Iſſachar exiit ſors quarta. 17
Et facti ſunt fines eorũ Jazel, & 18
Chaſaloth, & Sunã, Et Agin, & 19
Siona, & Reeroth, Et Anachereth, 20
& Dabiron, & Ciſon, & Rebes,
Et Remmas, & Jeon, & Tomman, 21
& Æmarec, & Berſaphes. Et 22
contingent fines ad Gæth Bor, &
ad Salim ad mare, et Bæthſamys.
Et erit ej⁹ exit⁹ finiũ (e) Jorda-
nis. Hæc eſt hæreditas trib⁹ filiorũ 23
Iſſachar ſecundũ populos eorum,
civitates, & pagi earum. Et exiit 24
ſors quinta Aſer ſecundũ populos
eorum. Et facti ſunt fines eorum 25
Exeleceth, & Aleph, et Bæthoc, et
Ceaph, Et Elimelech, & Amiel, et 26
Maaſa. Et contingent Carmelum
ad mare, & Sion, & Labanath. Et 27
revertent ab Ortu Solis, & Bæthe-
geneth :& contingent Zabulon et
Ecgai, & Phthæel ad Aquilonẽ:
et ingrediẽtur fines Saphthe-Bæth-
me, & Inael: & tranſibũt in Cho-
ba-Maſomel, Et Elbon, & Raab, 28
& Emmaõ, & Canthan uſq; Si-
donem magnã. Et revertent fines 29
in Rama, & uſque ad fontẽ Ma-
ſphaſſat, et Tyrios. Et revertent fi-
nes ad Jaſiph : et erit exit⁹ ejus
mare, & Apoleb, et Echozob, Et 30
Archob, et Aphec, et (f) Raay. Hæc 31
eſt hæreditas tribûs filiorũ Aſer
ſecundũ populos eorũ, civitates
et pagi earũ. Et Nephthali exiit 32
ſors ſexta. Et facti ſunt fines eo- 33
rum Moolam et Mola, et Beſe-
miin, et Arme, et Naboc, et Jeph-
thamæ uſque Dodam. Et facti
ſunt exitus ejus Jordanes. Et re- 34
vertent fines ad mare in Aththa-
bor, et tranſibunt inde Jacana, et
contingent Zabulon ab Auſtro :
Et Aſer contingent ad mare : et
Jordanes ab Ortu Solis : Et civi- 35
tates muratæ Tyriorũ, (g) Tyrus,
et Omathadaceth, et Cenereth,
Et Armeth et Arael, et Aſor, Et 36
Cades, et Aſſari, et fons A- 37
ſor, Et Ceroe, et Megalaarim, et 38
Beththame, et (h) Theſſamys.

MS.A. (†) αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ (χ) αὐτῶν Ἰεζραὲλ, καὶ Ἀχασελὼθ, καὶ Σουνὰμ, καὶ Ἀφεραεὶμ, καὶ Σεὰν, καὶ Ῥενὰθ, καὶ Ἀῤῥανὲθ, καὶ Ῥαββὼθ, καὶ Κεσιὼν, καὶ Ἀεμὲς, καὶ Ῥαμὰθ, καὶ Ἠνγαννὶμ, καὶ Ἠναδδὰ, καὶ Βαιθφασής. Καὶ συνάψει (ϛ) Θαφὼθ, καὶ ἐπὶ Σασειμὰθ κατὰ θάλασσαν, καὶ Βαιθεμάς· καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης. (ω) αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. (α) Χελκὰθ, καὶ Ὀολεὶ, καὶ Βατνὲ, καὶ Ἀχσὰφ, καὶ Ἀμαὰδ, καὶ Μασσάλ· καὶ συνάψει (β) Σιὼρ, (γ) ἀπ᾽ ἀνατολῶν ἡλίου Βηθδαγὼν, καὶ (δ) Ἐνγαῒ Ἰεφθαὴλ κατὰ (ε) τὰ ὅρια Ἀσαφὲλ Βηθαεμὲκ, καὶ πορεύσεται τὸ μεθόριον Ἀνιὴλ, καὶ διελεύσεται εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, καὶ Ἀχρὰν, καὶ Ῥοὼβ, καὶ Ἀμὼν, καὶ Κανὰ ἕως Σιδῶνος (ζ) καὶ ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν Τυρίων· καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Σουσὰ, καὶ ἔσται (η) καὶ ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος Ἀχζείφ, καὶ Ἀμμὰ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαὼβ· πόλεις εἰκοσιδύο. Αὕτη (θ) αὐτῶν, * καὶ αἱ κῶμαι (ι) Νεφθαλὶμ (κ) ἐγένετο (λ) Μελὲφ, καὶ Μηλὼν, καὶ Βεσενανὶμ, καὶ Ἀρμαὶ, καὶ Νακὲβ, καὶ Ἰαβνὴλ ἕως Λακοῦ· καὶ ἐγενήθησαν (μ) αὐτοῦ (ν) θάλασσαν Ἀζανὼθ Θαβὼρ, (ξ) εἰς Ἰκὼκ, καὶ συνάψει (ο) καὶ τῷ Ἀσὴρ (π) ἀπ᾽ ἀνατολῶν (ρ) καὶ πόλεις (σ) καὶ Ἀμὰθ, καὶ Ῥεκκὰθ, καὶ Χενερὲθ, καὶ Ἀδαμὶ, καὶ Ῥαμὰ, καὶ Ἀσὼρ, καὶ Κεδὲς, καὶ Ἐδραεὶ, καὶ πηγὴ Ἀσὸρ, καὶ Ἰαριὼν, καὶ Μαγδαλιὴλ Ὠρὲμ, καὶ Βαιναθὰθ, καὶ Θασμὲς· πόλεις δεκαεννέα. Αὕτη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 ומסתחר ליה תחומא מצפונא לחנתון והוון מפקנוהי לחילת יפתח אל: וקטת ונהלל
15 16 ושמרון וידאלה ובית לחם קרוין תרתא עסרי ופציחיהן: דא אחסנת בני זבולן לזרעיתהון
17 18 קרויא האלין ופציחיהן: ליששכר נפק עדבא רביעאה לבני יששכר לזרעיתהון: והוה
19 תחומיהון יזרעאל וכסלות ושונם: וחפרים ושיאון ואנחרת: והרבית וקשיון ואבץ:
20 21 ורמת ועין גנים ועין חדה ובית פצץ: ומערע תחומא בתבור ושחצימה ובית שמש והוון
22 מפקנוהי דתחומהון לירדנא קרוין שית עשרה ופציחיהן: דא אחסנת שבטא דבני יששכר
23 24 לזרעיתהון קרויא ופציחיהן: ונפק עדבא חמישאה לשבטא דבני אשר לזרעיתהון: והוה
25 תחומהון חלקת וחלי ובטן ואכשף: ואלמלך ועמעד ומישאל ומערע בכרמלא לימא
26 27 ובשיחור לבנת: ותאב מדנח שמשא בית דגון ומערע בזבולן ובחילת יפתח אל לצפונא
28 בית מישרא ונעיאל ונפיק לכבול מסמלא: ועברון ורחב וחמון וקנה עד צידון רבה:
29 ותב תחומא לרמתא ועד קרוין כריכן קרוי תוקפא ותב תחומא לחוסה ויהון מפקנוהי
30 31 לימא מעדב אכזיב: ועומה ואפק ורחוב קרוין תרתין ועשרין ופציחיהן: דא אחסנת
32 שבטא דבני אשר לזרעיתהון קרויא האלין ופציחיהן: לבני נפתלי נפק עדבא שתיתאה
33 לבני נפתלי לזרעיתהון: והוה תחומיהון מחלף מאלון בצעננים ואדמי הנקב ויבנאל עד
34 35 לקום והוון מפקנוהי לירדנא: ותאב תחומא לימא לאזנות תבור ונפק מתמן לחקקה
36 ומערע בזבולן מדרומא ובאשר יערע ממערבא וביהודה ירדנא מדנח שמשא: וקרוין
37 כריכן הצדים צר וחמת רקת וכנרת: ואדמה והרמה וחצור: וקדש ואדרעי ועין חצור:
38 ויראון ומגדל אל חרם ובית ענת ובית שמש קרוין תשע עשרה ופציחיהן:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et revertitur ſibi termin⁹ à Septentrione ad Hhanathon, et fuerunt exitus 14
ejus ad vallem Jephtahhel. Et Kattath et Nahalal, et Simeron, et Jadala, et 15
Bethlehem: urbes duodecim et oppida earum. Hæc poſſeſſio filiorum Ze- 16
bulun ad proſapias ſuas: urbes hæ et oppida earum. Et Iſſachar exiit ſors 17
quarta, filiis Iſſachar ad proſapias eorum. Et fuit terminus eorum; Jezre- 18
ghel, et Chezzuloth, et Sunem. Et Hapharaim, et Siaon, et Anhharath. 19
Et Harabith, et Kiſſion, et Abeſz. Et Remeth, et Ghein-Ganim, et Ghein- 20
hhada, et Beth-paſzeſz. Et contingit terminus in Thabor, et Sahhaſzima, 21
& Beth-Semes; & fuerunt exitus termini *eorum* Jordanis : urbes ſedecim 22
& oppida earum. Hæc poſſeſſio tribus filiorum Iſſachar ad proſapias ſuas: 23
urbes et oppida earũ. Et exiit ſors quinta tribui filiorum Aſer ad proſapi- 24
as eorum. Et fuit terminus eorum Hhelkath et Hhali; et Beten, et Ach- 25
ſaph. Et Alamelech, et Ghamghad, et Miſſal: et contingit in Carmela ad 26
mare, et Beſhhor Libnath. Et vertitur ab oriente Solis ad Beth-Dagon, 27
et contingit in Zebulun, et in valle Jiphthahhel ad Septentrionem Beth-
Meſra, et Neghiel: et exit ad Chabul à *ſiniſtra*. Et Ghebron et Rehhob, 28
& Hhamon, & Kana uſq; Szidon magnam. Et vertitur terminus ad Ra- 29
matha et uſq; ad urbes arcium; urbes fortitudinis. Et vertitur terminus ad
Hhozza, et fuerunt exit⁹ ej⁹ ad mare, ex ſorte Achzib. Et Ghuma, et A- 30
phek, et Rehhob: urbes viginti et duæ, et oppida earũ. Hæc poſſeſſio tribus 31
filiorum Aſer ad proſapias eorum, urbes hæ et oppida earum. Filiis Neph- 32
thali exiit ſors ſexta; filiis Nephthali ad proſapias eorum. Et fuit terminus 33
eorum Mehheleph, Meelon, Beſzaghananim et Adami-Hanekeb, & Ja-
bneel uſq; Lakum; et fuerunt exitus ejus ad Jordanem. Et vertitur terminus 34
ad mare ad Aznoth-Thabor: et exit inde ad Hhukok : et tangit in Zebu-
lun ab Auſtro, et in Aſer contingit ab occaſu, et in Juda Jordane ortu Solis.
Et urbes arcium: Haſzidim, Szer, et Hhamath, Rakath et Chinareth. Et 35
Adama et Harama, et Hhaſzor. Et Kedes, et Edreghi, et Ghein-Hhaſzor. Et 36
Jiron, et Migdal-El, Hharem et Beth-ghanath, et Beth-ſemes: urbes no- 37
vendecim et oppida earum. 38

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܚܕܪ ܠܗ ܬܚܘܡܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܚܕܬܘܢ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ. ܒܚܝܠܐ ܕܟܦܬܢܐܝܠ.
15 * ܘܩܛܬ. ܘܝܚܠܝܠ. ܘܫܡܪܝܢ. ܘܥܪܠܐ. ܘܒܝܬ ܠܚܡ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ.
16 ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܐܪܒܥܐ
17 18 ܠܒܢܝ ܐܝܣܟܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܐܝܙܪܥܐܠ. ܘܟܣܠܘܬ. ܘܫܘܢܡ.
19 * ܘܚܦܪܝܡ. ܘܫܢܐܢ. ܘܐܢܚܪܬ. * ܘܕܒܠܬ. ܘܩܝܫܘܢ. ܘܐܒܨ. * ܘܪܡܬ ܥܝܢ. ܘܥܝܢ ܓܢܝܡ. ܘܥܝܢ
20 21 ܚܕܐ. ܘܒܝܬ ܦܨܝܨ. * ܘܦܓܥ ܬܚܘܡܐ ܒܬܒܘܪ. ܘܒܫܚܨܝܡܐ. ܘܒܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܗܘܘ
22 23 ܡܦܩܢܘܗܝ ܕܬܚܘܡܗܘܢ. ܠܝܘܪܕܢܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ
24 ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܟܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܚܡܫܐ
25 ܠܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܫܝܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܚܠܩܬ. ܘܚܠܝ. ܘܒܛܢ. ܘܐܟܫܦ.
26 * ܘܐܠܡܠܟ. ܘܥܡܥܕ. ܘܡܫܐܠ. ܘܦܓܥ ܒܟܪܡܠܐ ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܒܫܝܚܘܪ. ܘܠܒܢܬ. * ܘܗܦܟ
27 ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܠܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܦܓܥ ܒܙܒܘܠܘܢ. ܘܒܚܝܠܐ ܕܢܦܬܚܐܝܠ ܡܢ ܓܪܒܝܐ.
28 ܘܒܕܒܬ. ܘܒܚܘܠܬܐ ܕܢܥܐܝܠ. ܘܢܦܩ ܠܟܒܘܠ ܡܢ ܓܪܒܝܐ. * ܘܠܥܒܪܘܢ. ܘܠܪܚܘܒ.
29 ܘܠܚܡܘܢ. ܘܠܩܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܨܝܕܘܢ ܪܒܬܐ. * ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܪܡܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܨܘܪ ܡܕܝܢܬܐ
ܚܣܝܢܬܐ. ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܚܣܐ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܡܥܪܒܐ. ܡܢ ܚܝܠܐ ܕܐܟܙܝܒ.
30 * ܘܥܘܡܐ. ܘܐܦܩ. ܘܪܚܘܒ. ܩܘܪܝܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ
31 32 ܕܒܢܝ ܐܫܝܪ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܕܫܬܐ. ܕܒܢܝ
33 ܢܦܬܠܝ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܗܘܢ ܡܢ ܚܠܦ. ܘܡܢ ܐܠܘܢ. ܡܢ ܨܥܢܢܝܡ. ܘܐܕܡܐ.
34 ܘܢܩܒ. ܘܝܒܢܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܠܩܘܡ. ܘܗܘܘ ܡܦܩܢܘܗܝ ܠܝܘܪܕܢܢ. * ܘܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܡܥܪܒܐ
ܠܐܙܢܘܬ ܬܒܘܪ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܚܘܩܘܩ. ܘܦܓܥ ܒܙܒܘܠܘܢ ܡܢ ܬܝܡܢܐ. ܘܒܐܫܝܪ ܦܓܥ
35 ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܒܝܗܘܕܐ. ܠܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. * ܘܩܘܪܝܐ ܚܣܝܢܬܐ ܨܘܪ ܘܨܝܕܘܢ.
36 37 ܘܚܡܬ. ܘܩܪܬ. ܘܟܢܪܬ. * ܘܐܕܡܐ. ܘܪܡܐ. ܘܚܨܘܪ. * ܘܩܕܫ. ܘܐܕܪܥܝ. ܘܥܝܢ ܚܨܘܪ. * ܘܝܪܐܘܢ.
38 ܘܡܓܕܠܐܝܠ. ܘܚܪܡ. ܘܒܝܬ ܥܢܬ. ܘܒܝܬ ܫܡܫ. ܩܘܪܝܐ ܬܫܥܣܪܐ ܘܟܦܪܝܗܝܢ.

* Tum vertit ſe terminus ad Aquilonarem plagam 14
Hediton, & ſunt exitus ejus ad vallem
Kephathnael, Et Catath, Jahliel, Somrin, 15
Arala, & Beth-lehem, civitates duodecim
& oppida earum. Hæc eſt hæreditas filiorum 16
Zebolon per familias ſuas. Quarta ſors 17
prodiit filiis Iſachar per familias ſuas: Fuit 18
autem terminus eorum, Izrael, & Cheſloth,
Sevin, Hephiram, Senan, Aaterach, Deblath, 19
Ciſon, Ophas, Colis-In, Esjan, In-hada, 20
& Beth-peſſian. Deinde pertingit limes ad 21
Tabor, & Sahſima, & Beth-ſemes; denique 22
fuit exitus limitis eorum ad Jordanem: civitates
tredecim cum pagis earum. Hæc eſt 23
hæreditas tribûs filiorũ Iſachar per familias
ſuas, civitates ac pagi earum. Quinta ſors 24
prodiit tribui filiorum Aſir per familias ſuas:
Fuítque terminus eorum, Hecloth, Hali, Beten, 25
Achſaph, Amlech, Amchar, & Meſael; 26
pertingítque Charmelum ab Occidente,
& Sihor ac Labith. Tum reflectitur ab 27
Oriente ſole ad Beth-dagon, & recurrit ad
Zebolon, & ad vallem Nephtahael ab Aquilone,
tum ad Dabith, & convallem Neael;
egreditúrque ad Bubel ab Aquilone, Ad 28
Ebron, ad Rehob, ad Hemon, & ad Caa,
uſque ad Sidon magnam. Tum vertit ſe 29
terminus ad Ramath, & *pergit* uſque ad Sur
urbem maximam: deinde reflectitur terminus
idem ad Has, & ſunt exitus ejus ad Occidentalem
partem vallis Achzib. Item 30
Convallis, Aphec, & Rohob: civitates viginti
duæ cum villis earum. Hæc eſt hæreditas 31
tribûs filiorum Aſir per familias
ſuas, hæ civitates, & villæ earum. Sexta 32
ſors prodiit filiis Nephtali per familias ſuas:
Fuítque terminus eorum ab Helpha, & ab 33
Alun, à Sanaam, Adama, Necab, & Nebael,
uſque ad Lecum. Ab his exit ad Jordanem,
Tum vertit ſe terminus Occidentem 34
versùs ad Aznoth in Cabuz: indéque
procedit ad Hebic, incidítque in Zebolon
ab Auſtro, & in Aſir incidit ab Occidente,
in Juda verò ad Jordanem ab Oriente
ſole, Et in urbes magnas Sur & Saidon, 35
Hemath, Carath, Chenarath, Adama, Dama, 36
Haſſor, Cades, Ardei, In-Sur, Dion, 37
Magdaljel, Horom, Beth-anoth, & Beth-ſemes: 38
civitates novemdecim cum pagis
earum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 15 * ودار به التخم من شمال حناثوث * وكانت نهايته وادي يفتحايل * وقطات * وناهلال * وسمرون *
16 ويدالا * وبيت لحم * اثنا عشر مدينه وضياعها * هذه نحلة بني زابلون لقبايلهم * هولاء المدن
17 18 ورساتيقهم * وخرج السهم الرابع لبني يساخار لقبايلهم * وكان تخومهم يزرعالا * وكسولوث * وسولام
19 20 * وحفارايم * وسياون * واناحرث * وربيث * وقسيون * وابص * ورامث وعين جنيم * وعين حدا * وبيت
21 22 فصيص * ولقي التخم تابور * وساحصيما * وبيت شمس * وكان تخمهم الاردن * ستة عشر مدينه
23 24 وحصايرهم * هذه نحلة بني ايساخار لعشايرهم * المدن المذكوره ورساتيقهن * وخرج السهم الخامس
25 26 لسبط بني اشير لقبايلهم * وكان حدهم حلقات * وعلي * وباطن * واكساف * والمالك * وعمعاد * ومسايل *
27 ويلقا الكرمل غربا * وبشحور لبنان * ويرجع من ناحية مشرق الشمس الي بيت داجون * ثم يلقي
28 زبولون * ووهد يفتح ايل * وشمالا بيت المرج ونعيايل * ويخرج الي كابول يسرة * وعبرون * ورحوب *
29 وحمون * وقانا * الي صيدون الكبري * ويخرج التخوم الي راما والي مدينه حصن صور * ثم يعود الي
30 حوسا * ويكون نهايته البحر من خط اخزيبا * وعما * وافيون * ورحوب * اثنان وعشرون مدينه
31 ورساتيقهن * هذه نحلة بني اشير لعشايرهم * هولاء المدن ورساتيقهن * وخرج السهم السادس لبني
32 نفتالي * وكان تخومهم من حلف * ومن ايلون التي هي صاعننيم * واصحاب المعصرة * ويبنايل الي
33 لقوم * وكان نهايته الاردن * وعاد التخم غربا الي ازنوت تابور * وخرج منه الي حقوق * ولقي زابلون
34 35 جنوبا * واشير غربا * ويهودا من جهة مشرق الشمس * من مدن الحصون صديم * صير * حمات * رقات *
36 37 وكنارت * وادامة * وراما * وحاصور * وقادس * وادرعات * وعين حاصورا * ويراون * وبرج ايل * وحريم *
38 وبيت عنات * وبيت شمس * تسعة عشر مدينه ورساتيقهن :

* Tum reflexus eſt limes à Septentrione Hanathoth, 14
fuitq; finis ejus vallis Japhtahael,
Cattath, Nahalal, Semron, Jadala, & 15
Beth-lehem: urbes duodecim cum oppidis
earũ. Hæc eſt hæreditas filiorum Zabolon 16
per familias ſuas, hæ urbes ac ſuburbana
eorundem. Præterea egreſſa eſt ſors quarta 17
filiis Iſſachar per familias eorum: Et 18
fuit terminus eorum Izraala, Keſuloth, &
Sulam, Hapharaim, Siaon, & Anaharath, 19
Rabbith, Caſion, & Abes, Ramath, Fons-gannim, 20
Fons-hadda, & Beth-paſſis. Tum 21
incurrit terminus in Tabor, Sabaſſima, & 22
Beth-ſemes; fuitq; terminus eorum Jordanis:
ſexdecim urbes, & caſtella earum.
Hæc eſt hæreditas filiorum Iſsachar per 23
familias eorum, urbes videlicet prædictæ,
& ſuburbia earum. Poſtea egreſſa eſt ſors 24
quinta tribui filiorum Aſir per familias
ſuas: Fuitque limes eorum Halcat, Hali, 25
Baten, & Achſaph, Almalech, Amcad, et 26
Meſael, incurritq; in Carmel ad Occidentem,
& in Sihor Libani. Tum reverſus eſt 27
ex plaga Ortûs ſolis ad Beth-dagon, tum
incurrit in Zabulon & vallẽ Iephtah-il;
ab Aquilone verò in Domum-prati, ac Najael;
exiitq; ad Kabul ſiniſtrorſùm, Et Aphron, 28
& Rehob, Hammon, & Cana, uſq;
ad Sidon magnã. Rurſus egreditur limes 29
ad Rama, et ad urbẽ arcis Sur, tum revertitur
ad Huſa, & finis ejꝰ eſt mare quod
pertinet ad lineã Achzibæ. Præterea Omma, 30
Aphjon, & Rehob: urbes viginti duæ
cum oppidis earum. Hæc eſt hæreditas filiorum 31
Aſir per familias ſuas, hæ urbes, et
oppida earum. Deinde egreſſa eſt ſors ſexta 32
filiis Nephtali: Fuitq; terminus eorum 33
ab Haleph, & ab Ailon quæ eſt Saannim,
& poſſeſſoribus torcularis, & Iabnael, uſque
ad Laccum; fuitq; finis ejus Jordanis.
Tum reflectitur limes Occidentẽ verſùs 34
ad Aznoth-tabor, indeq; egreditur ad Hucoc,
& offendit Zebolonem à Meridie, &
Aſer ab Occidente, & Iudã ex parte Ortûs
ſolis. Ex urbibus autem quæ habebant 35
arces, fuerunt Saddim, Sir, Hamat, Raccat,
& Chennarat, Adama, Rama, Haſſor, 36
Cades, Adraat, & Fons-haſſora, Jeraon, 37
Turris-il, Harim, Beth-anath, & Beth-ſemes: 38
urbes novemdecim, & ſuburbana
earum.

ספר יהושע : כ

,urbes ;suas familias *ad* Naphthali filiorũ *extensionis* hæreditas Hæc
39 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים
fors exivit ,suas familias *ad* Dan filiorum *Extensioni* .earum *atria* &
40 וְחַצְרֵיהֶן׃ לְמַטֵּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם יָצָא הַגּוֹרָל
,Esthaol & ,Sorhah ,eorũ hæreditatis terminus fuit Et .septima
41 הַשְּׁבִיעִי׃ וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל
,Elon Et .Ithlah & ,Ajalon & ,Sahalabbin Et .Hirsemes &
42 וְעִיר שָׁמֶשׁ׃ וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃ וְאֵילוֹן
43 ,Jehud Et .Bahalath &,Gibbethon &,Elthecheh Et.Hechron &,Timnatah&
44 וְתִמְנָתָה וְעֶקְרוֹן׃ וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃ וִיהֻד
45 termino cum Raccon & ,Mehajarchon Et .Gathrimmon &,Beneberach &
46 וּבְנֵי־בְרַק וְגַת־רִמּוֹן׃ וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן עִם־הַגְּבוּל
ascenderuntque :eis ab Dan filiorũ terminus exivit Et .Japho contra
47 מוּל יָפוֹ׃ וַיֵּצֵא גְבוּל בְּנֵי־דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ
eam ꝑcusserunt & ,eam ceperuntq; ,Lesem cum pugnaverũt & ,Dan filii
בְנֵי־דָן וַיִּלָּחֲמוּ עִם־לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ
Lesem vocaverunt & :ea in habitaverũt &,eam *hæreditaverunt* ,gladii *os ad*
לְפִי־חֶרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם
Dan filiorũ *extensionis* hæreditas Hæc .sui patris Dan nomen secundũ,Dan
48 דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־דָן
hæreditare cõpleverunt Et .earum *atria* & istæ civitates ,suas familias *ad*
49 לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיְכַלּוּ לִנְחֹל
hæreditatem Israel filii dederuntque :suos terminos *ad* terram
אֶת־הָאָרֶץ לִגְבוּלֹתֶיהָ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נַחֲלָה
ei dederunt Domini *os Super* .sui medio in Nun filio Jehosuah
50 לִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן בְּתוֹכָם׃ עַל־פִּי יְהוָה נָתְנוּ לוֹ
: Ephraim monte in Serach Thimnath ,postulavit quam urbem
אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר שָׁאָל אֶת־תִּמְנַת־סֶרַח בְּהַר אֶפְרָיִם
quas ,hæreditates Istæ .ea in habitavit &,civitatem ædificavit &
51 וַיִּבְנֶה אֶת־הָעִיר וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ אֵלֶּה הַנְּחָלֹת אֲשֶׁר־
patrum *capita* & ,Nun fili⁹ Jehosuah &,sacerdos Elhazar fecerũt hæreditare
נִחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת
,*Domini facies ad* Siloh in *sorte in* Israel filiorum *extensionum*
לְמַטּוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּגוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה
.terram *dividendo à* finierunt & *: conventus tentorii* ostium
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ מֵחַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ׃

CAP. XX. כ

,Israel filios ad Loquere : dicendo ,Jehosuah ad Dominus est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
vos ad sum locutus quas ,*retractionis* civitates vobis Date :dicendo
לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם אֶת־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם
ignorantia in animam *percutientem homicidã* illuc *fugiendũ* Ad .Moseh *manu in*
3 בְּיַד־מֹשֶׁה׃ לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה
.sanguinis *redemptore* à *retractionem* in vobis eruntque ;scientia *non in*
בִּבְלִי־דָעַת וְהָיוּ לָכֶם לְמִקְלָט מִגֹּאֵל הַדָּם׃
,civitatis portæ ostium stabitque ,istis civitatibus ex unam ad fugiet Et
4 וְנָס אֶל־אַחַת מֵהֶעָרִים הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר
recolligent & :sua verba ipsius urbis seniorum aurib⁹ in loquetur ac
וְדִבֶּר בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר־הַהִיא אֶת־דְּבָרָיו וְאָסְפוּ
.eis cum habitabit & ,locum ei dabuntque : se ad urbem in eum
אֹתוֹ הָעִירָה אֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ־לוֹ מָקוֹם וְיָשַׁב עִמָּם׃
concludent non & ,eum *post* sanguinis *redemptor* fuerit insecutus cùm Et
5 וְכִי יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרָיו וְלֹא־יַסְגִּרוּ אֶת־
non & ,suũ proximum percussit scientia *non in* quia ;ejus manu in homicidã
הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בִבְלִי־דַעַת הִכָּה אֶת־רֵעֵהוּ וְלֹא־
,ipsa civitate in habitabit Et .nudiustertiⁱ ,heri ab eum *ipse odio habens*
6 שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וְיָשַׁב בָּעִיר הַהִיא
,*magnum sacerdotem mori usque* ,judicium ad *cœtus facies ad se stare usque*
עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
ad veniet & ,homicida revertetur tunc : illis diebus in erit qui
אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם אָז יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבָא אֶל־
.*inde fugerat qua* civitatem ad ,suam domũ ad & ,suã civitatem
עִירוֹ וְאֶל־בֵּיתוֹ אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־נָס מִשָּׁם׃

Versio VULG. LAT.

39 Hæc est possessio trib⁹ filiorũ Nephthali ꝑ cognationes suas,
40 urbes & viculi earũ. Tribui filiorũ Dan ꝑ familias suas egressa est sors septima.
41 Et fuit termin⁹ possessionis ej⁹ Saraa & Esthaol, & Hirsemes, id est,
42 civitas Solis. Selebin & Aialon
43 & Jethela. Elon & Themna &
44 Acron. Elthece, Gebbethon &
45 Balaath. Et Jud & Bane & Barach &
46 Gethremmon. Et Meiarcon & Arecon, cum termino qui respicit Joppen,
47 Et ipso fine concluditur. Ascenderúntq; filii Dan, & pugnaverunt contra Lesem, ceperúntq; eã : & percusserunt eã in ore gladii, & possederunt, & habitaverunt in ea, vocantes nomen ej⁹, Lesem Dan, ex nomine Dan patris sui.
48 Hæc est possessio trib⁹ filiorũ Dan, per cognationes suas, urbes & viculi earũ.
49 Cúmq; compléssent sorte dividere terrã singulis ꝑ trib⁹ suas, dederunt filii Israel possessionẽ Josue filio Nun in medio sui,
50 Juxta præceptũ Dñi, urbem quã postulavit, Thamnath Saraa in monte Ephraim: & ædificavit civitatẽ, habitavítque in ea.
51 Hæ sunt possessiones, quas sorte diviserunt Eleazar sacerdos & Josue fili⁹ Nun, & principes familiarũ ac tribuũ filiorũ Israel, in Silo, corã Dño ad ostium tabernaculi testimonii, partitíq; sunt terram.

CAP. XX.

1 ET locut⁹ est Dñs ad Josue, dicens; Loquere filiis Israel, &
2 dic eis, Separate urbes fugitivorũ, de quib⁹ locut⁹ sũ ad vos
3 ꝑ manũ Moysi; Ut confugiat ad eas quicunq; animam percusserit nesci⁹ : & possit evadere irã proximi, qui ultor est sanguinis:
4 Cùm ad unã harũ confugerit civitatũ, stabit ante portã civitatis, & loquetur senioribus urbis illi⁹ ea quæ se cõprobent innocentem: sícque suscipient eũ, & dabunt ei locũ ad habitandũ.
5 Cúmq; ultor sanguinis eũ fuerit persecut⁹, nõ tradent in man⁹ ejus: quia ignorans percussit proximum ej⁹, nec ante biduũ, triduúmve,
6 ej⁹ probatur inimic⁹. Et habitabit in civitate illa, donec stet ante judiciũ causã reddens facti sui, & moriatur sacerdos magn⁹, qui fuerit in illo tempore : tunc revertetur homicîda, & ingredietur civitatem & domũ suã de qua fugerat.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

39 Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλί.
40 Καὶ τῷ Δὰν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος.
41 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν (τ) Σαραθ, καὶ Ἀσά, καὶ πόλεις Σαμμαύς,
42 Καὶ Σαλαμίν, καὶ Ἀμμών, καὶ Σιλαθά,
43 Καὶ Ἐλών, καὶ Θαμναθά, καὶ Ἀκκαρών,
44 Καὶ Ἀλκαθά, καὶ Βεγεθών, καὶ Γεβεηλάν,
45 Καὶ Ἀζώρ, καὶ Βαναιβακάτ, καὶ Γεθρεμμών,
46 Καὶ ἀπὸ θαλάσσης Ἱεράκων ὅριον πλησίον Ἰόππης.
48 Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ (υ) πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν Ἀμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει. καὶ οὐκ εἴων αὐτοὺς οἱ Ἀμορραῖοι (φ) καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ (†) ἔθλιψαν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὅριον τῆς μερίδος αὐτῶν.
47 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δάν, καὶ ἐπολέμησαν (χ) τὴν Λαχίς, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι (ψ) μαχαίρας· καὶ κατῴκησαν αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς (ω) Λασενδάν. καὶ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἐλὼμ καὶ ἐν (α) Σαλαμίν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραὶμ (β)
49 ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν. καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (γ) κλῆρον τῷ
50 Ἰησοῖ τῷ υἱῷ Ναυῆ ἐν αὐτοῖς Διὰ (δ) προστάγματος τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν ᾐτήσατο, (ε) Θαμνασαράχ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ κατ-
51 ῴκει ἐν αὐτῇ. Αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς (ζ) κατεκληρονόμησεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεύς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ (η) ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς (θ) Ἰσραὴλ κατὰ κλήρους ἐν Σηλώ, ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

Hæc est hæreditas trib⁹ filiorum Nephthali. 39
Et Dan exiit sors septima. 40
Et facti sunt fines eorum Sarath, & Asa, et civitates Sammays, 41
Et Salamin, & Ammon, & Silatha, 42
Et Elon, & Thamnatha, & Accaron, 43
Et Alcatha, & Begethon, & Gebeelã, 44
Et Azor, & Banæbacat, & Geth Remmon. 45
Et à mari Hieracon terminus prope Ioppẽ. 46
(i) Hæc hæreditas tribûs filiorũ Dan secundùm populos eorum, civitates eorum, & pagi earum. Et non extriverunt filii Dan Amorrhæum vexantẽ eos in monte. Et non finebant eos Amorrhæi descendere in convallem. Et vexaverunt à se terminum portionis eorum. 48
Et iverunt filii Dan, & oppugnaverunt (k) Lachis, & ceperunt eam, & percusserunt eã in ore gladii. Et habitaverunt eã: et vocaverunt nomen ejus, (l) Lasendan. (m) Et Amorrhæus permansit habitare in Elom, & in Salamin. Et gravata est manus Ephræm super eos, et facti sunt illis tributarii. 47
Et (n) iverunt adire terrã secundùm terminum ipsorum. Et dederunt filii Israel sortem Iesu filio Naue inter ipsos 49
Per præceptum Dei: & dederunt ei civitatẽ, quã petiit, Thamnasarach, quæ est in monte Ephræm. Et ædificavit civitatẽ, & habitabat in ea. 50
Hæ sunt divisiones, quas in hæreditatẽ dedit Eleazar sacerdos, & Iesus Naue, et principes familiarum in tribubus Israel, secundùm sortes in Selo, ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii. Et iverunt adire terram. 51

MS. A. (τ) Σαραά, καὶ Ἐσθαόλ, καὶ πόλις Σαμές, καὶ Σαλαμείν, καὶ Ἰαλών, καὶ Ἰεθλά, καὶ Ἐλών, καὶ Θαμνά, καὶ Ἀκκαρών, καὶ Ἐλθεκώ, καὶ Γαβαθών, καὶ Βαλαών, καὶ Ἰούθ, καὶ Βανηβαράκ, καὶ Γεθρεμμών, καὶ ἀπὸ θαλάσσης (υ) πόλις καὶ αἱ (φ) καταβαίνειν (†) ἔθλιβον (χ) τὴν Λεσέμ, (ψ) μαχαίρης· καὶ κατεπάτησαν αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν (ω) Λεσενδάν. (α) Σαλαμείμ· (β) ἐπ' αὐτοῖς, (γ) κλῆρον Ἰησοῖ υἱῷ (δ) προστάγματι κυρίου, καὶ (ε) Θαμναθσαράχ, (ζ) κατεκληρονόμησαν (η) ἄρχοντες πατριῶν (θ) τοῦ Ἰσραήλ

ΚΕΦ. κ'.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων,
2 Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγων, Δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωυσῆ.
3 Φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως· καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς (α) ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς (β) κρίσιν.

CAP. XX.

ET locutus est Dominus Iesu, dicens, Loquere filiis Israel, 1
dicens, Date civitates refugiorum, quas dixi ad vos per Moysen, 2
Refugium homicidæ, qui percussit animam non sponte. Et erunt vobis civitates refugium: & non morietur homicîda à persequente sanguinem; (a) quoadusq; constiterit corã Synagoga in judicium. 3

MS. A. (α) ἀπὸ τοῦ (β) κρίσιν. Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους τούτους. καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτούς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν. Καὶ ὅτι διώξεται ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτην. Καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἕως * τῆς κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. Καὶ διέστειλαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

39 דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃ לְשִׁבְטָא דִבְנֵי דָן לְזַרְעֲיָתְהוֹן
40 41 נְפַק עַדְבָא שְׁבִיעָאָה׃ וַהֲוָה תְּחוּם אַחְסַנְתְּהוֹן צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל וְקִרְיַת שִׁמְשָׁא׃
42 43 וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃ וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָא וְעֶקְרוֹן׃ וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃ וִיהוּד וּבְנֵי
44 45 בְרַק וְגַת רִמּוֹן׃ וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְרַקּוֹן עִם תְּחוּמָא דִּי לָקֳבֵל יָפוֹ׃ וּנְפַק תְּחוּם בְּנֵי דָן מִנְּהוֹן
46 וּסְלִיקוּ בְנֵי דָן וַאֲגִיחוּ קְרָבָא עִם לֶשֶׁם וּכְבַשׁוּ יָתַהּ וּמְחוֹ יָתַהּ לְפִתְגָּם דְּחֶרֶב וִירִיתוּ יָתַהּ
47 48 וִיתִיבוּ בַהּ וּקְרוֹ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשׁוּם דָּן אֲבוּהוֹן׃ דָּא אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי דָן לְזַרְעֲיָתְהוֹן
49 קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃ וְשֵׁיצִיאוּ לְאַחְסָנָא יָת אַרְעָא לִתְחוּמַהָא וִיהַבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אַחְסָנָא
50 לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בֵּינֵיהוֹן׃ עַל מֵימְרָא דַיְיָ יְהַבוּ לֵיהּ יָת קַרְתָּא דִּי שְׁאַל יָת תִּמְנַת סֶרַח
51 בְּטוּרָא דְאֶפְרַיִם וּבְנָא יָת קַרְתָּא וִיתֵיב בַּהּ׃ אִלֵּין אַחְסָנָתָא דִּי אַחְסִין אֶלְעָזָר כַּהֲנָא
וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְרֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְשִׁבְטַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַדְבָא בְּשִׁלֹה קֳדָם יְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא וְשֵׁיצִיאוּ מִלְּפַלָּגָא יָת אַרְעָא׃

כ

1 2 וּמַלֵּיל יְיָ עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר הַבוּ לְכוֹן יָת קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא
3 דְּמַלֵּלִית עִמְּכוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה׃ לְמֶעֱרוֹק לְתַמָּן קָטוֹלָא דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ בְּלָא מַדְּעֵיהּ
4 וִיהוֹן לְכוֹן לְשֵׁיזָבָא מִגָּאֵל דְּמָא׃ וְיֵעֱרוֹק לַחֲדָא מִקִּרְוַיָּא הָאִלֵּין וִיקוּם בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע
קַרְתָּא וִימַלֵּל קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא יָת פִּתְגָּמוֹהִי וִיכַנְשׁוּן יָתֵיהּ לְקַרְתָּא לְוָתְהוֹן וְיִתְּנוּן
5 לֵיהּ אֲתַר וְיִתֵּיב עִמְּהוֹן׃ וַאֲרֵי יִרְדּוֹף גָּאֵל דְּמָא בָּתְרוֹהִי וְלָא יִמְסְרוּן יָת קָטוֹלָא בִּידֵיהּ
6 אֲרֵי בְלָא מַדְּעֵיהּ קְטַל יָת חַבְרֵיהּ וְלָא סָנֵי הוּא לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ וְיִתֵּיב בְּקַרְתָּא
הַהִיא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא עַד דִּימוּת כַּהֲנָא רַבָּא דִּי יְהֵא בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן בְּכֵן
יְתוּב קָטוֹלָא וְיֵעוֹל לְקַרְתֵּיהּ וּלְבֵיתֵיהּ לְקַרְתָּא דִּי עֲרַק מִתַּמָּן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Hæc possessio tribus filiorum Nephthali ad prosapias eorũ: urbes et oppida earum. 39
Tribui filiorum Dan ad prosapias eorum, exiit sors septima. 40
Et fuit terminus possessionis eorum; Szargha et Esthaol, et urbs Sames. 41
Et Saghalabin et Ajalon, et Ithelah. 42
Et Ailon, et Thimnatha, et Ghekron. 43
Et Elthekeh, et Gibthon, et Baghalath. 44
Et Ihud, et Bene-Berak, et Gath-Rimon. 45
Et Mei-Hajarkon et Harakon cum termino qui contra Japho. 46
Et exiit terminus filiorum Dan ab eis: et ascenderunt filii Dan, et iniverunt bellum cum Lessen, et subegerunt eam, et deleverunt eam ad verbũ gladii, et possederunt eã, et habitarunt in eâ, et appellarunt Lessen, Dan, nomine Dan patris eorũ. 47
Hæc possessio tribus filiorũ Dan ad prosapias eorum; urbes hæ et oppida earum. 48
Et finierunt ad possidendum terram ad terminum ejus; et dederunt filii Israel possessionem Josue filio Nun inter ipsos. 49
Juxta dictum Domini dederunt ei urbem quam petivit; Thimnath Zzarahh in monte Ephraim: et ædificavit urbem, et habitavit in eâ. 50
Hæ possessiones, quas possidere fecerunt Eleazar sacerdos, et Josue filius Nun, et capita patrum tribuum filiorum Israel in sorte in Silo ante Dominum, in porta tabernaculi fœderis: et finierunt à dividendâ terrâ. 51

CAP. XX.

ET locutus est Dñs cum Josue, ad dicendum: 1
Loquere cum filiis Israel, ad dicendum: Date vobis urbes evasionis, quas locutus sum vobiscũ in manu Mosis: 2
Ad fugiendũ eò occisorẽ, qui occidet animã in errore, in non scientiâ suâ: et erunt vobis in evasionem à redemptore sanguinis. 3
Et fugiet ad unã ex urbib⁹ his, et stabit in introitu portæ urbis, et loquetur ante senes civitatis illius verba sua; et aggregabunt eum ad civitatem ad ipsos, et dabunt ei locum, et habitabit cum eis. 4
Et quando secutus fuerit redemptor sanguinis post eum, et non tradent occisorẽ in man⁹ ej⁹, quia in non scientiâ suâ occidit sociũ suũ, et non odit ipse illũ ab heri et ab ante eum. 5
Et habitabit in civitate illâ quoad surgat corã congregatione in judicio, quoad moriatur Sacerdos magn⁹ qui erit in dieb⁹ illis: tunc redibit occisor, et intrabit ad civitatem suã, et ad domũ suam; ad urbem ex quâ fugerat inde. 6

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

39 * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܢܦܬܠܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ. ܘܦܨܝܚܘܬܗܝܢ.
40 * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܠܒܢܝ ܕܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܗܘܐ ܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܨܪܥܐ.
41 42 ܘܐܫܬܐܘܠ. ܘܩܪܝܬ ܫܡܫ. *ܘܫܥܠܒܝܢ. ܘܐܝܠܘܢ. ܘܢܬܠܐ. * ܘܐܠܘܢ. ܘܬܡܢܐ. ܘܥܩܪܘܢ.
43 44 * ܘܐܠܬܩܐ. ܘܓܒܬܘܢ. ܘܒܥܠܬ. * ܘܝܗܘܕ. ܘܒܥܠܕܒܟ. ܘܓܬܪܡܘܢ. * ܘܡܝܝܪܩܘܢ.
45 46 ܘܟܪܩܘܢ. . ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܠܘܩܒܠ ܝܠܬ. *ܘܢܦܩ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܕܢ ܡܢܗܘܢ.
47 ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܕܢ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܢܘ ܘܟܒܫܘܗ. ܘܡܚܘܗ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ.
48 ܘܝܪܬܘܗ ܘܝܬܒܘ ܒܗ. ܘܩܪܘܗ ܠܐܝܢܘ ܕܢ. ܐܝܟ ܫܡ ܕܢ ܐܒܘܗܘܢ. * ܗܕܐ ܗܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ
49 ܕܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܗܠܝܢ. ܘܩܘܪܝܐ. ܘܦܨܝܚܘܬܗܝܢ. * ܘܫܠܡܘ ܠܡܦܠܓܘ ܠܐܪܥܐ
50 ܒܬܚܘܡܝܗ. ܘܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܝܪܬܘܬܐ ܠܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܥܠ ܡܐܡܪܐ
ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܝܗܒܘ ܠܗ ܡܕܝܢܬܐ ܕܫܐܠ. ܠܬܡܢܬܣܪܚ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܒܢܗ
51 ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܝܬܒ ܒܗ. *ܗܠܝܢ ܝܪܬܘܬܐ ܕܐܘܪܬ ܠܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ. ܘܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܪܫܝ ܐܒܗܬܐ
ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܦܣܐ. ܒܫܝܠܘ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܫܠܡܘ
1 2 ܠܡܦܠܓܘܗ ܠܐܪܥܐ. *ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * ܘܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܝܫܘܥ. *ܐܡܪ ܠܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ. ܫܒܘܩܘ ܠܟܘܢ ܩܘܪܝܐ ܠܡܥܪܘܩܘܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ
3 ܥܒܕܝ. * ܕܢܥܪܘܩ ܠܬܡܢ ܩܛܘܠܐ: ܐܝܢܐ ܕܢܩܛܘܠ ܢܦܫܐ ܡܢ ܫܠܝܐ ܟܕ ܠܐ ܝܕܥ. ܘܢܗܘܝܢ
4 ܠܟܘܢ ܠܡܥܪܘܩܘܬܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܬܒܥܐ ܕܕܡܐ. *ܘܢܥܪܘܩ ܠܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ. ܘܢܩܘܡ
ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܡܠܠ ܩܕܡ ܩܫܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. ܘܢܐܡܪ ܡܠܘܗܝ ܩܕܡܝܗܘܢ
5 ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܬܠܘܢ ܠܗ ܕܘܟܬܐ ܠܡܥܡܪ ܥܡܗܘܢ. *ܘܢܟܢܫܘܢܗ ܠܘܬܗܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ.
ܟܕ ܪܕܦ ܒܬܪܗ ܬܒܥܐ ܕܕܡܐ ܠܗ. ܠܐ ܢܫܠܡܘܢܝܗܝ ܒܐܝܕܘܗܝ ܠܩܛܘܠܐ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܠܐ
6 ܝܕܥ ܗܘܐ. ܡܚܝܗܝ ܠܚܒܪܗ. ܘܠܐ ܣܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ ܩܕܡ ܬܡܠܝ. *ܘܢܬܒ ܒܡܕܝܢܬܐ ܗܝ.
ܥܕܡܐ ܕܢܩܘܡ ܩܕܡ ܟܢܫܐ ܠܕܝܢܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܡܘܬ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܕܢܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ.
ܗܝܕܝܢ ܢܗܦܘܟ ܩܛܘܠܐ. ܘܢܐܬܐ ܠܒܝܬܗ ܘܠܡܕܝܢܬܗ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܥܪܩ ܡܢܗ.

Hæc eſt hæreditas tribûs filiorum Nephtali p 39
familias ſuas, hæ civitates, & villæ earum. Septima 40
denique ſors prodiit filiis Dan per familias ſuas: Et fuit terminus hæreditatis eorum, 41
Sadaa, Eſtoel, Civitas-ſemes, Saalabin, 42
Ailon, Nethla, Alon, Temna, Acron, Elcath, 43
Gebton, Baalath, Ihudith, Baaldebech, 44
Ghethremon, Mai-jarcon, & Charcon, uſq; ad 45
terminum qui eſt contra Ilath. Exit autem limes 46
filiorũ Dan ab ipſis. Et aſcenderunt filii 47
Dan, & prælium committentes cum civibus Ino, ſubegerũt eam, & interfecerunt eam acie gladii, eámque poſſidentes habitârunt in ea, & eandem Ino vocaverunt Dan juxta nomen
Dan patris ſui. Hæc eſt hæreditas filiorũ Dan 48
per familias ſuas, hæ urbes atque civitates cum
pagis earũ. Cæterùm cùm abſolviſſent poſſidere 49
terrã per limites ejus, dederunt filii Iſrael hæreditatem Jeſu filio Nun in medio ſui.
Iuxta ſermonẽ oris Dñi dederunt ei civitatẽ 50
quam poſtulaverat, Temnath-ſerah quæ eſt in monte Aphrem: extruxit autẽ hanc civitatẽ, &
commoratus eſt in ea. Iſtæ ſunt hæreditates 51
quas dedit poſſidendas Eliazar ſacerdos, Jeſus filius Nun, & primi patres tribuũ Iſraelis per ſortes, in Silo, coram Domino, in oſtio tabernaculi temporis. Et abſolverunt diſtributionem terræ.

CAP. XX.

DEinde dixit Dominus ad Jeſum, Dic filiis 1
Iſrael, Relinquite vobis civitates ad evaſionem, 2
quemadmodum dixeram vobis per
Moſen ſervum meum; Quatenus fugiat illuc 3
homicîda qui animam ex inſperato inſcius occiderit: ſintque vobis ad evadendum à
vindice ultionis ſanguinis. Fugiens enim ad 4
unam ex his civitatibus, ſtabit ad ingreſſum portæ civitatis, et loquetur coram ſenioribus civitatis illi⁹, ſuámque apud eos cauſam dicet in civitate; & dabunt ei locum ad habitandum ſecum,
Et colligent eum apud ſe in 5
civitate, quando perſequetur eum vindex ultionis ſanguinis, nec tradent in manus ejus homicîdam; quoniam inſcius percuſſit proximum ſuum, nec oderat eum præteritis diebus.
Manebit autem in civitate illa, donec 6
ſe judicio ſiſtat coram cœtu, donec moriatur ſummus ſacerdos qui fuerit iis diebus: ac tunc revertetur homicîda, repetétque domum ac civitatem ſuam, & urbem è qua fugerat.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

39 40 * هذه نحلة سبط نفتالي لقبايلهم * وهذه المدن وحصايرهم * ولبني دان لقبايلهم خرج السهم
41 42 السابع * وكان تخم نحالهم صرعا * واشتاول * وعين شمس * وشاعلبين * وايالون * ويثلا * وايلون *
43 44 وتمناتا * وعقرا * والتقا * وجبتون * وباعلات * ويهود * وبني براق * وجت رمون * ومريرقون *
45 46 47 ورقون مع التخم وجهة يافا * وخرج تخم بني دان منهم * وصعدوا وحاربوا لاشم وملكوها وقتلوا
48 اهلها * وورثوها وسكنوا فيها * وسموها دان باسم دان ابيهم * هذه نحلة سبط دان
49 لعشايرهم * هذه المدن وضواحيهم * ولما فرغوا من قسمة الارض وتخومها * اعطوا بنو
50 اسرايل ليوشع بن نون نحلة في وسطهم * عن امر الله المدينة التي سال فيها * بيت سارح
51 في جبل افريم اعطوه * وبناها وسكنها * هذه الاملاك التي انحل العازار الامام ويوشع
بن نون ورؤساء اباء اسباط بني اسرايل بالقرعة في شيلو بحضرة الرب * وفرغوا من
قسمة الارض * * الفصل العشرون *
1 2 * وكلم الله يوشع قايلا * خاطب بني اسرايل حتي يعطوا مدن الوقوف التي امرتهم علي يد موسي
3 * حتي يهرب اليها كل قاتل قتل نفسا ساهيا * بغير قصد ولا معرفة * فتكون لكم وقفا من ولي
4 5 الدم * ليهرب القاتل الي احدي هذه المدن * ويقف علي بابها * ويقول لشيوخها حجته * حتي
يضموه اليهم الي المدينة * ويعطوه موضعا يقيم فيه معهم * فاذا طرد ولي الدم وراه لا يسلموه
6 اليه * لانه قتل بغير عمد * وليس هو باغض للمقتول من امس وما قبله * ويجلس في تلك
المدينة الي حين وقوفه قدام الجماعة للحكم * الي ان يموت الامام الاعظم الذي يكون في
تلك الايام * حينئذ يعود القاتل الي مدينته واهله *

* Hæc eſt hæreditas filiorum Nephtali per 39
familias ſuas, atque hæ ſunt urbes ac
pagi eorum. Demum filiis Dan per familias 40
eorum egreſſa eſt ſors ſeptima: 41
Fuitque terminus locorum eorum, Saraa, 42
Eſtaol, & Fons-ſemes, Saalabbin, Ajalon, 43
Jethla, Ailon, Temnatha, Acra, 44
Eltaca, Gabton, Baalath, Jehod, Benebarac, 45
Gethremmon, Meriracon, & Raccon, 46
cum confinibus & tractu Japha. Egreſſus 47
eſt autem terminus filiorum Dan ab ipſis: & aſcendentes oppugnârunt Laſim, & ceperunt eam, & occîſis civibus ejus obtinuerunt eam, & habitârunt in ea, & appellârunt eam Dan ex nomine Dan
patris ſui. Hæc eſt hæreditas tribûs 48
Dan per familias ſuas, hæ urbes & tractus eorum.
Cúmque finem feciſſent dividendi 49
terram ac limites ejus, dederunt filii Iſrael Joſue filio Nun hæreditatem
in medio ſui: Ex præſcripto Dei, urbem 50
quam petierat, nempe Beth-ſareh in monte Ephraimi, dederunt ei, quam ædi-
ficavit & coluit. Hæ ſunt poſſeſſiones 51
quas ſorte dederunt Elazar ſacerdos, Joſue filius Nun, & principes patrum tribuum filiorum Iſrael, in Silo in præſentia Domini: Et finem impoſuêre dividendæ terræ.

CAP. XX.

ALlocutuſque eſt Deus Joſue, dicens, 1
Colloquere cum filiis Iſrael ut dent 2
urbes immunitatis, quas præceperam eis
per Moſen; ut ad eas fugiat omnis homicîda 3
qui animam interfecerit per errorem, haud datâ operâ, & abſq; ſcientia: eruntque vobis aſylum contra propinquum ſanguinis.
Effugiet ſiquidem homicîda 4
ad unam ex his urbibus, ſeque ſiſtens ad portam illius, dicet apud ſeni-
ores ejus cauſam ſuã; ut recipiant eũ ad 5
ſe in urbem, & dent ei locum in quo commoretur cum ipſis; cúmque inſequetur eum propinquus ſanguinis, non tradant eum ipſi, quandoquidem interfecit eum haud datâ operâ, nec is odio perſequebatur interfectum ab heri & antea.
Commorabitur autem in illa urbe, donec 6
ſtet coram cœtu ad judicium, quouſque moriatur ſummus ſacerdos qui fuerit illis diebus; ac tum redibit homicîda ad ad urbem ſuam, & familiares ſuos.

ספר יהושע : כא

Sechem & ,Naphthali monte in Galil in Chedes *ſanctificaverunt* Et
7 וַיַּקְדִּשׁוּ אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל בְּהַר נַפְתָּלִי וְאֶת־שְׁכֶם
.Jehudah monte in (Chebron ipſa) Chiriatharbah & ,Ephraim monte in
בְּהַר אֶפְרַיִם וְאֶת־קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה׃
deſerto in Beſer dederunt orientem ad Jericho Jarden trans de Et
8 וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה נָתְנוּ אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר
extenſione de Ghilhad in Ramoth & ;Reuben *extenſione de* planitie in
בַּמִּישֹׁר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וְאֶת־רָאמוֹת בַּגִּלְעָד מִמַּטֵּה
civitates fuerunt Iſtæ .Menaſſeh *extenſione* de Baſan in Gholan & ,Ghad
9 גָד וְאֶת־גָּלוֹן בַּבָּשָׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה׃ אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי
,corũ medio in *peregrinanti* peregrino & ,Iſrael filiis omnibus *conventionis*
הַמּוּעָדָה לְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
non & ,*ignorantia in* animam percutiens omnis illuc *fugiendum ad*
לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְלֹא
.*cœtus facies ad eum ſtare uſque* ,ſanguinis *redemptoris manu in* moriatur
יָמוּת בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה׃

CAP. XXI. כא

ad & ,ſacerdotem Elhazar ad Levitarum patrum *capita* acceſſerunt Et
1 וַיִּגְּשׁוּ רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־
.Iſrael filiorum *extenſionum* patrum capita ad & ,Nun filium Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶל־רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
Dominus :dicendo ,Chenahan terra in Siloh in eos ad ſunt Locutique
2 וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיהֶם בְּשִׁלֹה בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֵאמֹר יְהוָה
,habitandum ad civitates nobis *dandum ad* Moſeh *manu in* præcepit
צִוָּה בְיַד־מֹשֶׁה לָתֶת־לָנוּ עָרִים לָשָׁבֶת
Levitis Iſrael filii Dederuntq;.noſtris animalib⁹ earum ſuburbana &
3 וּמִגְרְשֵׁיהֶן לִבְהֶמְתֵּנוּ׃ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם
.earum ſuburbana & ,iſtas urbes ,Domini *os ad* ſua hæreditate de
מִנַּחֲלָתָם אֶל־פִּי יְהוָה אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן׃
ſacerdotis Aharon filiis fuitq; ,Chohathitarum familias *ad* ſors *exiit* Et
4 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
tribu de & ,Simhon *extenſione* de & ,Jehudah *extenſione* de Levitis de
מִן־הַלְוִיִּם מִמַּטֵּה יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה הַשִּׁמְעֹנִי וּמִמַּטֵּה
reſiduis ,Chohath filiis Et .tredecim civitates ,*ſorte in* Benjamin
5 בִנְיָמִן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ וְלִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים
tribu dimidia de &,Dan tribu de & ,Ephraim *extenſionis* familiis de
מִמִּשְׁפְּחֹת מַטֵּה־אֶפְרַיִם וּמִמַּטֵּה־דָן וּמֵחֲצִי מַטֵּה
familiis de Gherſon filiis Et .decem civitates ,*ſorte in* Menaſſeh
6 מְנַשֶּׁה בַּגּוֹרָל עָרִים עָשֶׂר׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחוֹת
,Naphthali *extenſione* de & ,Aſer *extenſione* de & ,Iſſachar *extenſionis*
מַטֵּה־יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה־אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי
.tredecim civitates ,*ſorte in* Baſan in Menaſſeh tribu dimidia de &
וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַבָּשָׁן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃
,Ghad tribu de & ,Reuben *extenſione* de ſuas familias *ad* Merari Filiis
7 לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָד
Iſrael filii Dederuntq; .duodecim civitates,Zebulun *extenſione* de &
8 וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
præcepit ſicuti ,earum ſuburbana & ,has civitates Levitis
לַלְוִיִּם אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
filiorum *extenſione* de dederunt Et .*ſorte in* Moſeh *manu in* Dominus
9 יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה בַּגּוֹרָל׃ וַיִּתְּנוּ מִמַּטֵּה בְּנֵי
quas ,has civitates ,Simhon filiorum *extenſione* de & ,Jehudah
יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־
familiis de Aharon filiis fuit Et .nomine in *eas vocabit*
10 יִקְרָא אֶתְהֶן בְּשֵׁם׃ וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן מִמִּשְׁפְּחוֹת
.prima ſors erat eis quoniam:Levi filiis de Chohathitarum
הַקְּהָתִי מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל רִאישֹׁנָה׃
ipſa) :Hanoch patris Arbah Chiriath eis Dederuntque
11 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי הָעֲנוֹק הִיא
.ejus *circuitus* ejus ſuburbana & ;Jehudah monte in (Chebron
חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ סְבִיבֹתֶיהָ׃

Verſio VULG. LAT.

7 Decreverúntque Cedes in Galilæa montis Nephthali,& Sichem in monte Ephraim, & Cariatharbe, ipſa eſt Hebron,
8 in monte Juda. Et trans Jordanem contra Orientalem plagam Jericho,ſtatuerunt Boſor, quæ ſita eſt in campeſtri ſolitudine, de tribu Ruben, & Ramoth in Galaad de tribu Gad, & Gaulon in Baſan de tribu
9 Manaſſe. Hæ civitates conſtitutæ ſunt cunctis filiis Iſrael, & advenis qui habitabant inter eos : ut fugeret ad eas qui animam neſcius percuſſiſſet, et non moreretur in manu proximi, effuſum ſanguinem vindicare cupientis, donec ſtaret ante populum expoſiturus cauſam ſuam.

CAP. XXI.

1 ACceſſerúntq; principes familiarum Levi ad Eleazarum ſacerdotem, & Joſue filium Nun,& ad duces cognationum per ſingulas tribus filiorum Iſ-
2 rael : Locutíque ſunt ad eos in Silo terræ Chanaan, atque dixerunt ; Dominus præcepit per manum Moyſi, ut darentur nobis urbes ad habitandum, & ſuburbana earum ad
3 alenda jumenta. Dederúntq; filii Iſrael de poſſeſſionib⁹ ſuis juxta imperium Domini, civi-
4 tates & ſuburbana earum. Egreſſáque eſt ſors in familiam Caath filiorum Aaron ſacerdotis, de tribubus Juda, & Simeon, & Benjamin, civitates
5 tredecim : Et reliquis filiorum Caath, id eſt, Levitis qui ſuperfuerant, de tribubus Ephraim,et Dan, et dimidiâ tri-
6 bu Manaſſe,civitates decẽ.Porrò filiis Gerſon egreſſa eſt ſors, ut acciperent de tribubus Iſſachar & Aſer & Nephthali, dimidiâque tribu Manaſſe in Baſan, civitates numero trede-
7 cim. Et filiis Merari per cognationes ſuas, de tribubus Ruben & Gad & Zabulon,ur-
8 bes duodecim. Dederúntque filii Iſrael Levitis civitates & ſuburbana earum, ſicut præcepit Dominus per manum Moyſi, ſingulis ſorte tribuentes.
9 De tribubus filiorum Juda & Simeon dedit Joſue civitates :
10 quarum iſta ſunt nomina, Filiis Aaron per familias Caath Levitici generis (prima enim
11 ſors illis egreſſa eſt) Cariatharbe patris Enac, quæ vocatur Hebron, in monte Juda,& ſuburbana ejus per circuitum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ διέστειλεν τὴν (γ) Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ (δ) Νεφθαλὶ, καὶ Συχὲμ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ, καὶ τὴν πόλιν (ε) Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ἐν τῷ ὄρει τῷ
8 Ἰούδα. Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ (ζ) Ἰορδάνου ἔδωκε Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, καὶ (η) Ἀρημὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς Μα-
9 νασσῆ. Αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ (θ) ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

MS. A. (γ) Κεδὲς (δ) Νεφθαλεὶ, (ε) Ἀρβὸ, (ζ) Ἰορδάνου Ἰεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν ἔδωκαν τὴν Βοσὸρ (η) Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ *, καὶ τὴν Γωλὰν (θ) ἐκ χειρὸς τοῦ

7 Et diſtinxit Cades in Galilæa in monte ipſi Nephthali, & Sychem in monte ipſi Ephræm, & civitatem Arboc (hæc eſt Chebron) in monte ipſi Juda. Et 8
trans Jordanem (b) dedit Boſor in deſerto in campo de tribu Ruben, & Aremoth in Galaad de tribu Gad, & Gaylon in Baſanitide de tribu Manaſſe. Hæ ſunt civitates celebres filiis 9
Iſrael, & proſelyto appoſito in eis, ad confugiendum illuc, omni percutienti animam non ſponté : ut non moriatur in manu perſequentis ſanguinem ; donec conſtiterit coram Synagoga in judicium.

ΚΕΦ. κα'.

1 ΚΑὶ (α) προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ (β) Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν (γ) Ἰσ-
2 ραήλ· Καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν, λέγοντες, Ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις (δ) κατοικεῖν, καὶ τὰ περισπόρια τοῖς κτήνεσιν
3 ἡμῶν. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν (ε) διὰ προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ περι-
4 σπόρια αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καὰθ, καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὼν καὶ (ζ) ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς.
5 Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ
6 κληρωτὶ πόλεις δέκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς (η) Γεδσὼν ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ (θ) Βασὰν πόλεις δεκατρεῖς. Καὶ
7 τοῖς υἱοῖς Μεραρεὶ κατὰ δήμους αὐτῶν (ι) ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ (ι) ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ (ι) ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν κληρωτὶ πό-
8 λεις δώδεκα. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ
9 Μωυσῆ, κληρωτί. Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ἰούδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεὼν καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν (κ) Βενιαμὶν τὰς πόλεις
10 ταύτας· καὶ ἐπεκλήθησαν Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καὰθ τῶν υἱῶν Λευὶ,
11 ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος. Καὶ (λ) ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβὸκ μητρόπολιν τοῦ Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει (μ) Ἰούδα· τὰ δὲ περισπόρια (ν) κύκλῳ αὐτῆς,

MS.A. (α) προσῆλθον (β) πρὸς Ἰησοῦν (γ) τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· Καὶ εἶπαν (δ) κατοικεῖν, καὶ τοῖς κτήνεσιν (ε) αὐτοῖς διὰ (ζ) ἀπὸ τῆς φυλῆς Βαινιαμὶν (η) Γερσὼρ (θ) Βασὰν κληρωτὶ πόλις (ι) ἀπὸ τῆς φυλῆς (κ) Βαινιαμὶν τὰς πόλις καὶ ἐπεκληρώθησαν (λ) ἔδωκαν (μ) τῷ Ἰούδα· (ν) τὰ κύκλῳ

CAP. XXI.

ET acceſſerunt principes familiarum filiorum Levi ad Eleazarum ſacerdotem, & ad Jeſum filium Naue,et ad principes tribuũ familiarum ex tribubus Iſrael. 1
Et dixerunt ad eos in Selo in terra Chanaan,dicentes, Mandavit Dominus in manu Moyſi dare nobis civitates ad habitandum, & ſuburbana pecoribus noſtris. 2
Et dederunt filii Iſrael Levitis in adeunda hæreditate per præceptum Domini, civitates, & ſuburbana earum. 3
Et exiit ſors populo Caath : et factæ ſunt filiis Aaron ſacerdotibus Levitis de tribu Juda, & de tribu Symeon, & de tribu Benjamin per ſortem civitates tredecim. 4
Et filiis Caath reliquis, de tribu Ephræm, & de tribu Dan, & de dimidio tribûs Manaſſe per ſortem civitates decem. 5
Et filiis Gedſon, de tribu Iſſachar, & de tribu Aſer, & de tribu Nephthali, & de dimidio tribûs Manaſſe in (a) Baſan civitates tredecim. 6
Et filiis Merari ſecundùm populos eorum, de tribu Ruben, & de tribu Gad, & de tribu Zabulon per ſortem civitates duodecim. 7
Et dederunt filii Iſrael Levitis civitates, & ſuburbana earum, quemadmodùm mandaverat Dominus Moyſi, per ſortem. 8
Et dedit tribus filiorum Juda, & tribus filiorum Symeon, (b) & de tribu filiorum Benjamin, civitates has : (c) & vocatæ ſunt 9
Filiis Aaron de populo Caath filiorum Levi, quoniam his fuit (d) ſors. 10
Et dedit eis Cariath Arboc metropolim Enac (hæc eſt Chebron) in monte Juda. (e) Suburbana autem in circuitu ejus, 11

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וזמינו ית קדש בגלילא בטורא דבית נפתלי וית שכם בטורא דבית אפרים וית קרית
8 ארבע היא חברון בטורא דבית יהודה : ומעברא לירדנא דיריחו מדינחא יהבו ית בצר
במדברא במישרא משבטא דראובן וית רמות בגלעד משבטא דגד וית גולן במתנן
9 משבטא דמנשה : אלין הואה קרויא דמזמנן לכל בני ישראל ולגיורא די יתגיירון ביניהון
למערק לתמן כל דיקטול נפשא בשלו ולא ימות בידא דגאל דמא עד דיקום קדם
כנשתא :

כא

1 וקריבו רישי אבהת לואי לות אלעזר כהנא ולות יהושע בר נון ולות רישי אבהת
2 שבטיא לבני ישראל : ומלילו עמהון בשילו בארעא דכנען למימר יי פקד ביד משה
3 למתן לנא קרוין למתב ורוחיהן לבעירנא : ויהבו בני ישראל לליואי מאחסנתהון על
4 מימרא דיי ית קרויא האלין וית רוחיהן : ונפק עדבא לזרעית קהת והוה לבני אהרן
כהנא מן ליואי משבטא דיהודה ומשבטא דשמעון ומשבטא דבנימין בעדבא קרויא
5 תלת עשרי : ולבני קהת דאשתארו מזרעית שבטא דאפרים ומשבטא דדן ומפלגות
6 שבטא דמנשה בעדבא קרוין עשר : ולבני גרשון מזרעית שבטא דיששכר ומשבטא
דאשר ומשבטא דנפתלי ומפלגות שבטא דמנשה במתנן בעדבא קרוין תלת עשרי :
7 לבני מררי לזרעיתהון משבטא דראובן ומשבטא דגד ומשבטא דזבולן קרוין תרתא
8 עשרי : ויהבו בני ישראל לליואי ית קרויא האלין וית רוחיהן כמא דפקיד יי בידא דמשה
9 בעדבא : ויהבו משבטא דבני יהודה ומשבטא דבני שמעון ית קרויא האלין דאתפרשא
10 בשמהן : והוה לבני אהרן מזרעית קהת מבני לואי ארי להון הוה עדבא בקדמיתא : ויהבו
11 להון ית קרית ארבע אבוהון דגבריא היא חברון בטורא דיהודה וית רוחהא סחרנהא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et conſtituerunt Kedes in Gelila in monte dom⁹ Nephthali;et Sechem in monte domus Ephraim,et Kirjath Arbagh,ipſa Hhebron, in *monte* domus Juda. 7
Et ultra Jordanem Jericho ad ortum dederunt Beſzer in deſerto in planitie ex tribu Ruben: et Ramoth in Gilghad ex tribu Gad, et Golan in Mathnan, ex tribu Menaſſe. 8
Hæ fuerunt urbes quas conſtituerunt omnibus filiis Iſrael, et proſelytis qui proſelyti facti ſunt inter eos ad fugiendum eò; omni qui occiderit animam in errore : et non morietur in manu redemptoris ſanguinis, donec ſtet ante congregationem. 9

CAP. XXI.

ET acceſſerunt capita patrum Levitarum ad Elghazar ſacerdotem,et ad Joſue filium Nun,et ad capita patrum tribuum filiorũ Iſrael. 1
Et locuti ſunt cum eis in Silo in terra Canaghan,ad dicendũ:Domin⁹ juſſit in manu Moſis ad dandum nobis urbes ad habitandum, et ſpacia earũ ad jumenta noſtra. 2
Et dederunt filii Iſrael Levitis de poſſeſſionibus eorum juxta dictum Domini ; urbes has et ſpacia earum. 3
Et exiit ſors proſapiæ Kehath, et fuit filiis Aharon ſacerdotis ex Levitis de tribu Jehuda,et de tribu Simghon : et ex tribu Binjamin in ſorte urbes tredecim. 4
Et filiis Kehath qui reliqui fuerunt ex proſapia tribus Ephraim, et ex tribu Dan, et ex medio tribus Menaſſe in ſorte urbes decem. 5
Et filiis Gerſon ex proſapia tribus Iſſachar, et ex tribu Aſer,et ex tribu Nephthali,et ex dimidio trib⁹ Menaſſe in Mathnan in ſorte;urbes tredecim. 6
Filiis Merari ad proſapias eorum ex tribu Ruben; & ex tribu Gad, & ex tribu Zebulun; urbes duodecim. 7
Et dederunt filii Iſrael Levitis urbes illas & ſpacia earum, quemadmodum juſſit Dominus in manu Moſis in ſorte. 8
Et dederunt ex tribu *filiorum* Juda & ex tribu filiorum Simeon,urbes has quæ expoſitæ ſunt in nominibus earum. 9
Et fuerunt filiis Aharon ad proſapiam Kehath ex filiis *Levitarum*; namque iis fuit ſors prima. 10
Et dederunt eis Kirjath-arbagh patris fortium, ipſa Hhebron, in monte Juda; & ſpacia ejus circum eam. 11

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܗܝܕܝܢ ܦܪܫܘ ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܠܡܥܪܩܐ ܠܩܛܘܠܐ. ܠܪܩܡ ܕܒܓܠܝܠ ܒܛܘܪܐ ܕܢܦܬܠܝ.
ܘܫܟܝܡ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܩܪܝܬܐܪܒܥ ܐܘܟܝܬ ܕܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ. ܕܒܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. 7
* ܘܡܢ ܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ. ܝܗܒܘ ܒܘܨܪ ܕܒܡܕܒܪܐ ܕܐܝܬܝܗ ܒܡܝܫܪܐ. ܡܢ
ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܪܡܬܐ ܕܓܠܥܕ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܘܓܘܠܢ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. 8
* ܗܠܝܢ ܐܢܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܥܪܩܐ ܘܕܒܝܬ ܓܘܣܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܬܘܬܒܐ
ܕܥܡܪܝܢ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܕܢܥܪܘܩ ܠܬܡܢ ܟܠ ܡܢ ܕܩܛܠ ܢܦܫܐ ܡܢ ܫܠܝܐ. ܘܠܐ ܢܫܬܠܡ 9
ܒܐܝܕܐ ܕܬܒܥ ܬܒܥܬܐ ܕܕܡܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܩܘܡ ܩܕܡ ܟܢܘܫܬܐ ܒܕܝܢܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *

* ܘܩܪܒܘ ܪܫܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ ܠܘܬ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܘܠܘܬ ܪܫܐ 1
ܐܒܗܬܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܒܫܝܠܘ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܡܪܝܐ ܦܩܕ ܒܐܝܕܐ 2
ܕܡܘܫܐ. ܕܢܬܠܘܢ ܠܢ ܩܘܪܝܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗܘܢ. ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ ܠܒܥܝܪܢ. * ܘܝܗܒܘ 3
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܠܘܝܐ ܡܢ ܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܥܠ ܡܠܬ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ
ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ. * ܘܢܦܩ ܦܣܐ ܠܫܪܒܬܐ ܕܩܗܬ. ܠܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܡܢ ܠܘܝܐ. ܘܝܗܒܘ 4
ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܫܡܥܘܢ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܩܘܪܝܐ
ܬܠܬܥܣܪܐ. * ܘܠܫܪܟܢܗܘܢ ܕܒܢܝ ܩܗܬ. ܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܡܢ 5
ܫܒܛܐ ܕܕܢ. ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܩܘܪܝܐ ܥܣܪ. * ܘܠܒܢܝܗܘܢ ܕܓܪܫܘܢ. 6
ܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܫܝܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܡܢ
ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܕܒܡܬܢܝܢ ܒܦܣܐ. ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ. * ܘܠܒܢܝܗܘܢ ܕܡܪܪܝ 7
ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܙܒܘܠܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ. * ܘܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܠܘܝܐ. ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܘܦܪܘܕܝܗܝܢ 8
ܒܦܣܐ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܝܗܒܘ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ 9
ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܫܡܥܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܒܫܡܗܝܢ. * ܘܗܘܝ ܠܒܢܝܗܘܢ ܕܐܗܪܘܢ. ܡܢ ܫܪܒܬܐ 10
ܕܩܗܬ. ܡܢ ܒܢܝܗܘܢ ܕܠܘܝ. ܡܛܠ ܕܠܗܘܢ ܗܘܐ ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ 11
ܠܩܪܝܬܐܪܒܥ ܐܒܘܗܝ ܕܓܢܒܪܐ. ܗܝ ܗܝ ܚܒܪܘܢ ܕܒܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܦܪܘܕܝܗ ܕܚܕܪܝܗ ܥܡܗ.

Tunc addixerunt civitates iſtas pro confugio, 7
Recem quæ eſt in Galilæa in monte Nephtali,
Sechim quæ eſt in monte Aphrem, &
Civitatem-arbaa (nempe Hebron quæ eſt in
monte Juda. Trans Jordanem verò Jericho, 8
ab Oriente, dederunt Boſſar quæ eſt in deſerto,
quæque ſita eſt in planitie de tribu Rubil,
& Collem Gelaad de tribu Gad, & Golan
quæ eſt in Mathnin de tribu Manaſſe.
Iſtæ ſunt civitates effugii & aſyli omnibus 9
filiis Iſrael, & hoſpitib' inter eos comorantibus,
ut confugeret illuc quiſquis animam ex
inſperato interfeciſſet, nec traderetur in manum
vindicis ultionis ſanguinis, donec ſiſteretur
coram cœtu in judicio.

CAP. XXI.

Acceſſerunt autem principes ſacerdotum 1
& Levitæ ad Eliazar ſacerdotem, & ad
Jeſum filium Nun, & ad præcipuos patres
tribuum Iſrael, Et dixerunt ad eos in Silo 2
in terra Chanaan, Dominus præcepit per
Moſen ut darent nobis civitates ad degendum
in eis, & oppida earum pro jumentis
noſtris. Dederunt itaque filii Iſrael Levitis 3
ex hæreditate ſua juxta verbum oris Domini,
civitates iſtas cum oppidis earum.
Prodiit ergò ſors familiæ Cahath, filiorum 4
ſcilicet Aharonis ſacerdotis, de Levitis;
atque his dederunt de tribu Juda, & de tribu
Simeon, & de tribu Benjamin, civitates tredecim.
Et reliquis filiis Cahath dederunt 5
ex tribu Aphrem, & ex tribu Dan, & ex dimidia
tribu Manaſſe, civitates decem. Filiis 6
Gerſon ſorte dederunt ex tribu Iſachar,
& ex tribu Aſir, & ex tribu Nephtali, &
ex dimidia tribu Manaſſe, quæ erat in Mathnin,
civitates tredecim. Filiis Merari per 7
familias ſuas dederunt ex tribu Rubil, & ex
tribu Gad, & ex tribu Zebolon, civitates duodecim:
Dederunt inquam filii Iſrael Levitis 8
civitates iſtas cum oppidis earum, per
ſortem; quemadmodum præceperat Dñs Moſi.
Porrò hæc ſunt nomina civitatum 9
quas dederunt ex tribu Juda & ex tribu Simeon,
hæ ſunt inquam civitates cum nominibus
ſuis. (Fuerunt autem *iſtæ* filiorum 10
Aharon ex familia Cahath de filiis Levi; his
enim accidit ſors prima) His ergò dederunt 11
Civitatem-arbaa patris Gigantum, nempe
Hebron quæ eſt in monte Juda, unà cum
ruribus ejus ipſi circunjacentibus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

*فاوقفوا قدس في الجليل في جبل نفتالي * ونابلس في جبل افريم * وقرية اربع وهي حبرون في 7
جبل يهودا * ومن جنب اردن اريحا شرقا * فدفعوا باصرا في البرية وفي السهل من سبط روبيل * 8
ورامة الجرش من سبط جاد * وجولان في البثنية من نصف سبط منسا * هاولاء كن الموقفة حرمة 9
لجميع بني اسرايل * والغريب والمجاور معهم * حتي يهرب اليها كل قاتل نفس سهوا * ولا يقتله ولي
الدم الي حين وقوفه قدام الجماعة * فان كان بري بروه *

الفصل الحادي والعشرون *

* وتقدم روساء سبط لاوي الي العازار الحبر الامام * والي يوشع بن نون * والي روساء الاسباط الذي 1
لبني اسرايل * قايلين لهم في شيلوا بارض الشام قولا * الله قد امر موسي بان يعطينا مدنا نسكنها * 2
ويكون افنيتها لبهايمنا * فدفع له بنو اسرايل من نحلتهم بامر الله هذه المدن وافنيتهن * فخرج 3 4
السهم لقبايل بني قاهث * فكان لبني هرون الحبر الذي من سبط لاوي * خرج لهم من سبط
يهودا * ومن سبط شمعون * ومن سبط بنيامين بالقرعة ثلثة عشر مدينة * ولبقية بني قاهث 5
من قبايل سبط افرايم * وسبط دان * ونصف سبط منسا * بالسهم عشر مدن * ولبني جرسون من 6
عشاير سبط ايساخار ومن سبط اشير * ومن سبط نفتالي * ومن نصف سبط منسا في البثنية * بالقرعة
ثلثة عشر مدينة * ولبني مراري لقبايلهم من سبط روبيل * ومن سبط جاد * ومن سبط زابلون * 7
اثنا عشر مدينة * فاعطي بنو اسرايل لبني لاوي هولاء المدن وافنيتهن بالقرعة * حسب ما امر 8
الله موسي * فاعطوا من سبط يهودا * ومن سبط بني شمعون هاولاء المدن التي تدعي باسمائها 9
* وكانت لبني هرون من قبايل القهاتي من بني لاوي * لان لهم كان السهم اولا * فاعطوهم 10 11
قرية اربع التي هي حبرون في جبل يهودا * وافنيتها حولها *

Itaque addixerunt Cades in Galilæa in 7
monte Nephtali, & Neapolim in monte
Ephraim, & Civitatem-arbaa (nempe Hebron)
in monte Juda. Ab altera autem 8
ripa Jordanis Jericho ad Orientem, dederunt
Baſſera in deſerto & in planitie
de tribu Rubil, & Ramat-geres de tribu
Gad, & Golan in Bathnia de media tribu
Manaſſe. Iſtæ fuerunt urbes *dedicatæ &* 9
ſacræ pro omnibus filiis Iſrael, peregrino,
ac hoſpite apud ipſos; ut ad eas confugeret
omnis animã interficiens per errorem,
nec interficeret eum propinquus ſanguinis,
quoad ſiſteret ſeſe coram cœtu, eumque, ſi
innocens eſſet, innocentem declararent.

CAP. XXI.

Tum acceſſerunt principes tribûs Levi 1
ad Elazar ſummum ſacerdotem, &
ad Joſue filium Nun, & ad principes tribuũ
filiorum Iſrael, Dicentes eis in Silo 2
in terra Syriæ ſermonem hujuſmodi, *Deus*
præceperat jam Moſi ut daret nobis urbes
quas habitaremus, & tractus earum inſervirent
pecoribus noſtris. Dederunt ei 3
ergò filii Iſrael ex hæreditate ſua, juxta
præceptum Dei, has urbes et tractus earũ.
Egreſſa eſt autem ſors familiis filiorũ Cahath, 4
fuitque filiis Haronis pontificis qui
erat de tribu Levi, his inquam *egreſſæ*
ſunt ex tribu Juda, & ex tribu Simeon,
et tribu Benjamin, per ſortem, tredecim
urbes. Reliquis autem filiis Cahath, 5
ex familiis tribûs Ephraim, et tribûs Dan,
& dimidiæ tribûs Manaſſis, per ſortem,
decem urbes. Filiis autem Gerſon, ex 6
familiis tribûs Iſachar, & ex tribu Aſir,
& ex tribu Nephtali, & ex dimidia tribu
Manaſſis in Bathnia, per ſortem,
tredecim urbes. Filiis quoque Merari per 7
familias ſuas, ex tribu Rubil, & ex tribu
Gad, & ex tribu Zabolon, urbes duodecim;
Dederunt inquam filii Iſrael filiis 8
Levi has urbes cum tractibus earum per
ſortẽ, prout præceperat Deus Moſi. Et quidem 9
ex tribu Juda, & ex tribu filiorum
Simeon haſce dederunt urbes mox *nominatim*
appellandas, Quæ fuerunt filiorum 10
Haronis ex familiis Cahathitæ de filiis
Levi, quoniam his contigit ſors prima: His 11
inquam dederunt Civitatem-arbaa, quæ
eſt Hebron in monte Juda, unà cum cum
areis ipſi adjacentibus.

ספר יהושע : כא

Jephunneh filio Caleb dederunt ,ejus *atria* & ,civitatis agrum Et
12 ואת־שדה העיר ואת־חצריה נתנו לכלב בן־יפנה
civitatem dederunt ſacerdotis Aharon filiis Et .ejus poſſeſſionē in
13 באחזתו׃ ולבני אהרן הכהן נתנו את־עיר
& ,Libnah & ,ejus ſuburbana & ,Chebron ,homicidæ *retractionis*
מקלט הרצח את־חברון ואת־מגרשיה ואת־לבנה ואת־
,Eſthemoah & ,ejus ſuburbana & ,Jathir Et .ejus ſuburbana
14 מגרשיה׃ ואת־יתר ואת־מגרשה ואת־אשתמע
& ,Debir & ,ejus ſuburbana & ,Cholon Et .ejus ſuburbana &
15 ואת־מגרשה׃ ואת־חלן ואת־מגרשה ואת־דבר ואת־
& ,Juttah & ,ejus ſuburbana & ,Hain Et .ejus ſuburbana
16 מגרשה׃ ואת־עין ואת־מגרשה ואת־יטה ואת־
novem civitates ;ejus ſuburbana & ,Bethſemes ,ejus ſuburbana
מגרשה את־בית שמש ואת־מגרשה ערים תשע
,Ghibhon ,Binjamin *extenſione* de Et .iſtis tribubus duabus de
17 מאת שני השבטים האלה׃ וממטה בנימן את־גבעון
& ,Hanathoth .ejus ſuburbana & ,Ghebah ,ejus ſuburbana &
18 ואת־מגרשה את־גבע ואת־מגרשה׃ את־ענתות ואת־
.quatuor civitates ,ejus ſuburbana & ,Halmon & ,ejus ſuburbana
מגרשה ואת־עלמון ואת־מגרשה ערים ארבע׃
,civitates tredecim ,ſacerdotum Aharon filiorū civitates Omnes
19 כל־ערי בני־אהרן הכהנים שלש־עשרה ערים
reſiduorum Levitarum Chehath filiorum familiis Et .earū ſuburbana &
20 ומגרשיהן׃ ולמשפחות בני־קהת הלוים הנותרים
dederūt Et.Ephraim *extēſione* de eorū ſortis civitates *fuit*&:Chehath filiis de
21 מבני קהת ויהי ערי גורלם ממטה אפרים׃ ויתנו
ejus ſuburbana & ,Sechem homicidæ *retractionis* civitatem eis
להם את־עיר מקלט הרצח את־שכם ואת־מגרשה
,Chibſaim Et .ejus ſuburbana & ,Ghezer & ,Ephraim monte in
22 בהר אפרים ואת־גזר ואת־מגרשה׃ ואת־קבצים
civitates ,ejus ſuburbana & ,Bethchoron & ,ejus ſuburbana &
ואת־מגרשה ואת־בית חרון ואת־מגרשה ערים
,ejus ſuburbana & ,Eltheche ,Dan *extenſione* de Et .quatuor
23 ארבע׃ וממטה־דן את־אלתקא ואת־מגרשה את־
-Gath ; ejus ſuburbana & ,Ajalon .ejus ſuburbana &,Gibbethon
24 גבתון ואת־מגרשה׃ את־אילון ואת־מגרשה את־גת־
extenſionis dimidio de Et .quatuor civitates ,ejus ſuburbana & ,rimmon
25 רמון ואת־מגרשה ערים ארבע׃ וממחצית מטה
& ,Ghathrimmon & ,ejus ſuburbana & ,Tahnach ,Menaſſeh
מנשה את־תענך ואת־מגרשה ואת־גת רמון ואת־
,earū ſuburbana &,decem civitates Omnes .duæ civitates ,ej⁹ ſuburbana
26 מגרשה ערים שתים׃ כל־ערים עשר ומגרשיהן
Gherſon filiis Et .reſiduis Chehath filiorum familiis
27 למשפחות בני־קהת הנותרים׃ ולבני גרשון
retractus civitatem ,Menaſſeh *extenſionis dimidio* de ;Levitarum familiis de
ממשפחת הלוים מחצי מטה מנשה את־עיר מקלט
,Beeſterah & ,ejus ſuburbana & ,Baſan in Gholan ,homicidæ
הרצח את־גלון בבשן ואת־מגרשה ואת־בעשתרה
, Iſſachar *extenſione* de Et .duæ civitates ,ejus ſuburbana &
28 ואת־מגרשה ערים שתים׃ וממטה יששכר
.ejus ſuburbana & ,Dabrath : ejus ſuburbana & ,Chiſion
את־קשיון ואת־מגרשה את־דברת ואת־מגרשה׃
& ,Gannim Hen : ejus ſuburbana & ,Jarmuth
29 את־ירמות ואת־מגרשה את־עין גנים ואת־
,Miſal ,Aſer *extenſione* de Et .quatuor civitates ,ejus ſuburbana
30 מגרשה ערים ארבע׃ וממטה אשר את־משאל
.ejus ſuburbana & ,Habdon : ejus ſuburbana &
31 ואת־מגרשה את־עבדון ואת־מגרשה׃ את־
,ejus ſuburbana & ,Rechob & ; ejus ſuburbana & ,Chelcath
חלקת ואת־מגרשה ואת־רחב ואת־מגרשה
.quatuor civitates
ערים ארבע׃

Verſio VULG. LAT.

12 Agros verò & villas ejus, dederat Caleb filio Jephone ad 13 poſſidendum. Dedit ergò filiis Aaron ſacerdotis Hebron confugii civitatem, ac ſuburbana ejus : & Lobnam cum 14 ſuburbanis ſuis. Et Jether, 15 & Eſthemo, Et Holon, & 16 Dabir, Et Ain, & Jeta, & Bethſames, cum ſuburbanis ſuis : civitates novem, de tribubus, ut dictum eſt, duabus. 17 De tribu autem filiorum Benjamin, Gabaon, & Gabaë, 18 Et Anathoth & Almon, cum ſuburbanis ſuis : civitates qua- 19 tuor. Omnes ſimul civitates filiorum Aaron ſacerdotis, tredecim, cum ſuburbanis ſu- 20 is. Reliquis verò per familias filiorum Caath Levitici generis, hæc eſt data poſſeſ- 21 ſio. De tribu Ephraim urbes confugii, Sichem cum ſuburbanis ſuis in monte E- 22 phraim, & Gazer, Et Cibſaim & Beth-horon, cum ſuburbanis ſuis : civitates qua- 23 tuor. De tribu quoque Dan, 24 Eltheco & Gabathon, Et Ajalon & Gethremmon, cum ſuburbanis ſuis: civitates qua- 25 tuor. Porrò de dimidia tribu Manaſſe, Thanach et Gethremmon, cum ſuburbanis 26 ſuis : civitates duæ. Omnes civitates decem, & ſuburbana earum, datæ ſunt filiis Ca- 27 ath inferioris gradûs. Filiis quoque Gerſon Levitici generis dedit de dimidia tribu Manaſſe confugii civitates, Gaulon in Baſan, & Boſram, cum ſuburbanis ſuis : civitates du- 28 as. Porrò de tribu Iſſachar, 29 Ceſion, & Dabereth, Et Jaramoth, & Engannim, cum ſuburbanis ſuis: civitates qua- 30 tuor. De tribu autem Aſer, 31 Maſal, & Abdon, Et Helcath & Rohob, cum ſuburbanis ſuis : civitates quatuor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν (ξ) Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Χάλεβ υἱοῦ Ἰεφοννῆ ἐν κατασχέσει. 13 Καὶ τοῖς υἱοῖς (ο) Ἀαρὼν ἔδωκε τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι, τὴν Χεβρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (π) τὰ σὺν αὐτῇ· καὶ τὴν (ρ) Λεμνὰ, καὶ τὰ (σ) ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· 14 Καὶ τὴν (τ) Αἰλὼμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (υ) αὐτῇ· καὶ τὴν (φ) Τεμὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (χ) αὐτῇ· 15 Καὶ τὴν (ψ) Γελλὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ω) αὐτῇ· καὶ τὴν (α) Δαβὶρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (β) αὐτῇ· 16 Καὶ (γ) Ἀσὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (δ) αὐτῇ· καὶ Τανὺ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων. 17 Καὶ παρὰ τῆς φυλῆς (ε) Βενιαμὶν, τὴν Γαβαὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ζ) αὐτῇ· καὶ (ι) Γαθὲθ, καὶ τὰ 18 ἀφωρισμένα (η) αὐτῇ· Καὶ Ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (η) αὐτῇ· καὶ (θ) Γάμαλα, καὶ τὰ ἀφω- 19 ρισμένα (ζ) αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. Πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἱερέων, (ι) δεκατρεῖς. 20 Καὶ τοῖς δήμοις (κ) υἱοῖς Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ 21 (λ) ἐγενήθη ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν Ἀπὸ φυλῆς Ἐφραίμ. καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τὴν φυγαδευτήριον τοῦ (μ) φονεύσαντος, τὴν Συχὲμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ν) αὐτῇ· καὶ (ξ) Γάζαρα καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα 22 αὐτῇ· Καὶ Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ 23 αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, τὴν Ἐλκωθαὶμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν 24 Γεθεδὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· Καὶ Αἰλὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθερεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσ- 25 σαρες. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, τὴν (ο) Ταναχ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (π) αὐτῇ· καὶ τὴν (ρ) Ἰεβαθὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (σ) αὐτῇ· πόλεις 26 δύο. (τ) Πᾶσαι πόλεις δέκα, καὶ τὰ (υ) ἀφωρισμένα αὐτῇ τὰ πρὸς αὐτῶν τοῖς δήμοις υἱ- 27 ῶν Καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις. Καὶ τοῖς υἱοῖς (φ) Γεδσὼν τοῖς Λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, τὴν (χ) Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (ψ) αὐτῇ· καὶ τὴν (ω) Βοσορὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· 28 πόλεις δύο. Καὶ (β) ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τὴν (γ) Κισὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ τὴν 29 (δ) Δεββὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· Καὶ τὴν (ε) Ῥεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ Πηγὴν γραμμάτων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) 30 αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, τὴν (ζ) Βασελλὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· 31 καὶ τὴν (η) Δαββὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· Καὶ (θ) Χελκὰτ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ τὴν (ι) Ῥαὰβ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

Et agros civitatis, & pagos ejus dedit Jeſus filiis Chaleb filii Jephone in poſſeſſionem. Et filiis 12 *Aaron dedit civitatem, refugium homicidæ, ipſam Chebron, & ſegregata, quæ cum ea: & Lemna, & ſegregata, quæ ad eam :* 13 *Et Ælom, & ſegregata ei: & Tema, & ſegregata ei : Et Gella, &* 14 *ſegregata ei : & Dabir, & ſegregata ei : Et Aſa, & ſegregata* 15 *ei : & Tany, & ſegregata ei: & Bethſamys, & ſegregata ei : civitates novem à duabus tribubus his. Et à tribu Benjamin, Gabaon, & ſegregata ei : & Gatheth, & ſegregata ei :* 16 17 *Et Anathoth, & ſegregata ei: & Gamala, & ſegregata ei : civitates quatuor. Omnes civitates filiorum Aaron ſacerdotum, (f) tredecim. Et populis (g) filiis Caath* 18 19 *Levitis reliquis de filiis Caath, & facta eſt civitas (h) ſacerdotum eorum, De tribu Ephræm.* 20 21 *Et dederunt eis civitatem refugii homicidæ, Sychem, & ſegregata (i) ei : & Gazara, (k) & quæ ad eam ; & ſegregata ei : (l) Et Bæthoron, et ſegregata ei :* 22 *civitates quatuor. Et de tribu* 23 *Dan, Helcothæm, et ſegregata ei : & Gethedan, & ſegregata ei : Et Ælon, & ſegregata ei ; &* 24 *Getheremmon, & ſegregata ei : civitates quatuor. Et de dimidio* 25 *tribûs Manaſſe, Tanach, et ſegregata ei : et Jebatha, et ſegregata ei : civitates duas. Omnes* 26 *civitates, decem, et ſegregata ipſi, quæ ad eas, populis filiorum Caath reliquis. Et filiis Gedſon* 27 *(m) Levitis de dimidio tribûs Manaſſe civitates ſegregatas homicidis, Gaulon in Baſanitide, et ſegregata ei : et Boſoran, et ſegregata ei: civitates duas. Et* 28 *de tribu Iſſachar, Ciſon, et ſegregata ei: et Debba, et ſegregata ei: Et Rhemmath, et ſe-* 29 *gregata ei: Et Fontem literarum, et ſegregata ei : civitates quatuor. Et de tribu Aſer,* 30 *Baſellam, et ſegregata ei : et Dabbon, et ſegregata ei : Et* 31 *Chelcat, et ſegregata ei : et Raab, et ſegregata ei : civitates quatuor.*

MS.A. (ξ) Ἰησοῦς τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφοννῆ ἐν (ο) Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὴν πόλιν (π) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ρ) Λεβνὰ, (σ) ἀφωρισμένα πρὸς (τ) Ἰεθὲρ, (υ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (φ) Ἐσθεμὼ, (χ) τὰ πρὸς αὐτὴν· (ψ) Ὠλὼν, καὶ (ω) τὰ πρὸς αὐτῇ· (α) Δαβεὶρ, καὶ (β) τὰ πρὸς αὐτῇ· (γ) Ἀῒν, (δ) τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ * Βεθσαμὲς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις ἐννέα (ε) Βενιαμὶν τὴν Γαβαὼν, (ζ) τὰ πρὸς αὐτὴν· (†) Γαβεὲ, (η) τὰ πρὸς αὐτῇ· (θ) τὴν Ἀλμὼν, (ι) πόλεις δεκατρεῖς, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν. (κ) υἱῶν Καὰθ (λ) ἐγενήθη πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν (μ) φονεύοντος, (ν) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ξ) τὴν Γαζὲρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν Καβσαεὶμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν ἄνω Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτὴν· πόλεις τέσσαρες. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν τὴν Ἐλθεκὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτὴν· καὶ τὴν Γαβεθὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ Ἰαλαὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθρεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις (ο) Θαανὰχ (π) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ρ) Βαιθσὰ, (σ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (τ) Αἱ πᾶσαι (υ) ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτάς· (φ) Γηρσὼν (χ) Γωλὰν (ψ) τὰ πρὸς αὐτῇ· (ω) Βεεσθαρὰ, (α) τὰ πρὸς αὐτῇ· (β) ἀπὸ τῆς (γ) Κισιὼν, (δ) Δεβραθ, (ε) Ἰερμὼθ, (ζ) Μασαὰλ, (η) Ἀβδὼν, (θ) Θελκὰθ, (ι) Ῥοὼβ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וית חקל קרתא וית רוחהא יהבו לכלב בר יפנה באחסנתיה׃ ולבני אהרן כהנא יהבו
13 14 ית קרית שזבות קטולא ית חברון וית רוחהא וית לבנה וית רוחהא׃ וית יתיר וית
15 רוחהא וית אשתמע וית רוחהא׃ וית חולון וית רוחהא וית דביר וית רוחהא׃ וית עין
16 וית רוחהא וית יטה וית רוחהא ית בית שמש וית רוחהא קרוין תשע מן תרין שבטיא
17 18 האלין׃ ומשבטא דבנימין ית גבעון וית רוחהא ית גבע וית רוחהא׃ ית ענתות וית
19 רוחהא וית עלמון וית רוחהא קרוין ארבע׃ כל קרוי בני אהרן כהניא תלת עשרי קרוין
20 ורוחיהן׃ ולזרעית בני קהת ליואי דאשתארו מבני קהת והואה קרוי עדבהון משבטא
21 דבני אפרים׃ ויהבו להון ית קרית שזבות קטולא ית שכם וית רוחהא בטורא דבית
22 אפרים וית גזר וית רוחהא׃ וית קבצים וית רוחהא וית בית חורון וית רוחהא קרוין
23 24 ארבע׃ ומשבטא דדן ית אלתקא וית רוחהא ית גבתון וית רוחהא׃ ית אילון וית רוחהא
25 ית גת רמון וית רוחהא קרוין ארבע׃ ומפלגות שבטא דמנשה ית תענך וית רוחהא וית
26 גת רימון וית רוחהא קרוין תרתין׃ כל קרוין עשר ורוחיהון לזרעית בני קהת דאשתארו׃
27 ולבני גרשון מזרעית ליואי מפלגות שבטא דמנשה ית קרית שזבות קטולא ית גולן
28 במתנן וית רוחהא וית בעשתרה וית רוחהא קרוין תרתין׃ ומשבטא דיששכר ית קשיון
29 וית רוחהא ית דברת וית רוחהא׃ ית ירמות וית רוחהא ית עין גנים וית רוחהא קרוין
30 31 ארבע׃ ומשבטא דאשר ית משאל וית רוחהא ית עבדון וית רוחהא׃ ית חלקת וית
רוחהא וית רחוב וית רוחהא קרוין ארבע׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et agrum urbis & ſpacia ejus, dederunt Caleb filio Jephune, in poſſeſſione ejus: Et filiis Aharon ſacerdotis dederunt urbem evaſionis occiſoris, 12 13 Hhebron & ſpacia ejus, & Libna et ſpacia ejus. Et Jathir et ſpacia ejus, 14 et Eſtemoagh et ſpacia ejus. Et Hholon et ſpacia ejus, & Debir & ſpa- 15 cia ejus. Et Ghain & ſpacia ejus, & Juta & ſpacia ejus, Bethſemes & 16 ſpacia ejus, urbes novem ex duabus tribubus illis. Et ex tribu Binjamin, 17 Gibghon & ſpacia ejus, Gebagh et ſpacia ejus. Ghanathoth & ſpacia 18 ejus, Ghalmon et ſpacia ejus, urbes quatuor. Omnes urbes filiorum 19 Aharon ſacerdotis : tredecim urbes et ſpacia earum. Et proſapiæ filio- 20 rum Kehath Levitis qui relicti ſunt ex filiis Kehath : et fuerunt urbes ſortis eorum ex tribu filiorum Ephraim. Et dederunt eis urbem evaſionis 21 occiſoris, Sichem et ſpacia ej⁹, in monte dom⁹ Ephraim; et Gezer et ſpacia ej⁹. Et Kibſzaim et ſpacia ej⁹, et Beth-hhoron et ſpacia ej⁹, urbes quatuor. 22 Et ex tribu Dan, Eltheke et ſpacia ej⁹; Gibthon et ſpacia ej⁹. Ajalon et ſpa- 23 cia ej⁹; Gath-Rimon et ſpacia ej⁹; urbes quatuor. Et ex media tribu Me- 24 naſſe, Thagnach et ſpacia ejus, et Gath-Rimon et ſpacia ejus; urbes duas. 25 Omnes urbes decem et ſpacia earum, proſapiæ filiorum Kehath qui reſi- 26 dui fuerunt. Et filiis Gerſon ex proſapia Levitarum, ex dimidio tri- 27 bus Menaſſe, urbem evaſionis occiſoris, Golan in Mathnan et ſpacia ej⁹, et Beghesthra et ſpacia ej⁹; urbes duas. Et ex tribu Iſſachar, Kiſon et ſpacia 28 ej⁹, et Dabrath et ſpacia ejus. Jarmuth et ſpacia ejus, Ghen-ganim et ſpa- 29 cia ejus; urbes quatuor. Et ex tribu Aſer, Miſal et ſpacia ejus, Ghab- 30 don et ſpacia ejus. Hhelkath et ſpacia ejus, et Rehob et ſpacia ejus; ur- 31 bes quatuor.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܚܩܠܬܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܫܪ̈ܬܐ ܕܩܘܪ̈ܝܗ̇ .· ܝܗܒܘ ܠܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܒܝܪܘܬܗ. 12 *
ܘܠܒܢ̈ܝ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܝܗܒܘ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܦܨܝܢܘܬܐ ܡܢ ܩܛܘ̈ܠܐ.· ܠܚܒܪܘܢ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. 13 *
ܘܠܠܒܢܐ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܠܝܬܪ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇ ܘܠܐܫܬܡܘܥ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܠܚܠܘܠ 14
ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܕܒܝܪ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܠܥܝܢ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܥܛܐ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. 15 16
ܘܠܒܝܬ ܫܡܫ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܬܫܥ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܫܡܥܘܢ.* ܘܡܢ ܫܒܛܐ 17
ܕܒܢܝܡܝܢ. ܠܓܒܥܘܢ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܓܒܥ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܠܥܢܬܘܬ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. 18
ܘܠܥܠܡܘܢ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܐܪܒܥ. *ܟܠܗܝܢ ܡܕܝ̈ܢܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. 19
ܠܬܠܬܥܣܪ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. *ܘܠܫܪܒܬܐ ܕܠܘ̈ܝܐ ܒܢ̈ܝ ܩܗܬ .· ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܢ̈ܝ 20
ܩܗܬ.· ܗܘܝ ܡܕܝ̈ܢܬܐ ܕܦܪ̈ܘܣܝܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ. *ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܩܒܠ 21
ܡܥܪܘܩܐ ܕܩܛܘ̈ܠܐ.· ܠܫܟܝܡ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܓܕܪ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇.
*ܘܠܩܒܨܝܢ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܘܠܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. 22
*ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܕܢ.· ܠܐܠܬܩܐ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܠܓܒܬܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܐܝܠܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. 23
ܘܠܓܬܪܡܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. *ܘܡܢ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ 24 25
ܕܡܢܫܐ.· ܠܬܥܢܟ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܓܬܪܡܘܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܬܪܬܝܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ.
*ܟܠܗܝܢ ܡܕܝ̈ܢܢ ܘܩܪ̈ܝܬܐ. ܥܣܪ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ.· ܗܘܝ ܠܫܪܒܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܩܗܬ 26
ܕܐܫܬܚܪܘ. *ܘܠܒܢ̈ܝ ܓܪܫܘܢ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘ̈ܝܐ.· ܗܘܝ ܡܕܝ̈ܢܬܗܘܢ ܡܢ ܦܠܓܗ 27
ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܩܒܠ ܡܥܪܘܩܐ ܕܩܛܘ̈ܠܐ. ܠܓܘܠܢ ܕܒܡܬܢܝܢ. ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇.
ܘܠܥܫܬܪܘܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܬܪܬܝܢ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. *ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܠܩܫܝܘܢ 28
ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܪܒܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܠܝܪܡܘܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܥܝܢ ܓܕ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. 29
ܡܕܝ̈ܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. *ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܫܝܪ.· ܠܡܫܐܝܠ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܥܟܪܘܢ 30
ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. *ܘܠܚܠܩܬ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܘܠܪܚܘܒ ܘܩܘܪ̈ܝܗ̇. ܡܕܝ̈ܢܢ ܐܪܒܥ ܘܩܘܪ̈ܝܗܝܢ. 31

* Campos autem ejuſdem civitatis, & reliqua rura ipſius dederunt Calebo filio Jophnæ inter poſſeſſionem ejus. 12
Filiis autem Aharonis ſacerdotis dederunt civitatem ſoſpitatricem ab interfectoribus, Hebron cum oppidis ſuis, Lebna cum oppidis ſuis, 13
Jarath cum oppidis ſuis, Eſtemu cum oppidis ſuis, 14
Halul cum oppidis ſuis, Dobir cum oppidis ſuis, 15
Ajan cum oppidis ſuis, Ata cum oppidis ſuis, & Beth-ſemes cum oppidis ſuis: civitates novem ex tribu Juda & Simeonis. 16
Ex tribu verò Benjamin, Gebeon cum ruribus ejus, Gebaa cum ruribus ejus, 17
Anathoth cum ruribus ejus, & Almon cum ruribus ejus: civitates quatuor. 18
Omnes civitates filiorum Aharonis ſacerdotis, tredecim cum ruribus earum. 19
Familia quoque Levitarum, *hoc eſt*, filii Cahath, qui reſidui erant ex filiis Cahath, habuerunt civitates ſortium ſuarum ex tribu Aphrem. 20
Dederunt enim eis civitatem effugii homicidarum, Sechim quæ eſt in monte Aphrem, cum ruribus ejus, & Godar cum ruribus ejus, 21
Cabſin cum ruribus ejus, & Beth-horon cum ruribus ejus: civitates quatuor cum ruribus earum. 22
De tribu verò Dan, Ethlaca & villas ejus, Gebeton & villas ejus, 23
Alon & villas ejus, Gethremon & villas ejus: civitates quatuor & villas earum. 24
Ex dimidia tribu Manaſſe, Taanach cum oppidis ejus, & Gethremon cum oppidis ejus: civitates duas cum oppidis earum. 25
Omnes civitates & urbes decem cum oppidis earum fuerunt pro familia reliquorum filiorum Cahath. 26
Porrò filii Gerſon de familia Levitarum, habuerunt civitates ſuas à dimidia tribu Manaſſe: *ac primùm quidem* civitatem effugii homicidarum, Olan quæ eſt in Mathnin cum prædiis ejus, tum Aſtaroth cum prædiis ejus: civitates duas cum prædiis earum. 27
A tribu verò Iſachar, Kesjan & prædia ejus, Rabath & prædia ejus, 28
Jarmuth & prædia ejus, In-gad & prædia ejus: civitates quatuor cum prædiis earum. 29
Item à tribu Aſir, Meſael & oppida ejus, Achron & oppida ejus, 30
Helcoth & oppida ejus, Rehob & oppida ejus: civitates quatuor cum oppidis earum. 31

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * فامّا حقل المدينة وحصايرها * فاعطوها لكالب بن يوفنا احارية * ولبني هرون الكبير اعطوا 13
14 من سبط يهودا * وسبط سمعون مدينة يهرب القاتل اليها * حبرون وفناها ولبنا وفناها * ويتير
15 16 واسموع وفناهن * وحالون وفناها * ودبير وفناها * وعاين * ونطا * وعين سمس وفناهن * هولاء
17 التسع مدن من هذين السبطين * ومن سبط بنيامين جبعون وفناها * وجباع وفناها *
18 19 * وعناتوت وفناها * وعلمون وفناها * اربعة مدن * جميع مدن بني هرون الايمة ثلثة
20 عشر مدينة وافنيتهن * ولقبايل بني قاهث الباقيين من سبط لاوي من بني قاهث
21 كانت مدن نحلهم من سبط افرايم * فاعطوهم مدينة مهرب للقاتل * نابلس وفناها في
22 23 جبل افرايم * وجادر وفناها * وحورون وفناها * وقبصايم وفناها * اربعة مدن * ومن سبط
24 25 دان التقا وفناها * وجبتون وفناها * وايلون وفناها * وجت رمون وفناها * اربع مدن * ومن
26 نصف سبط منسا تعناخ وفناها * وجت رمون وفناها * مدينتين * جميع هذه العشر
27 مدن وافنيتهن لقبايل بني قاهث الباقين * ولبني جرسون من قبايل اللاويين من
نصف سبط منسا * مدينة مهرب للقاتل جولان في البثنية وافنيتها * وبعسترا وافنيتها *
28 29 مدينتان * ومن سبط ايساخار * قسيون وافنيتها * ودابرات وافنيتها * ويرموت وافنيتها *
30 وعين جنيم وفناها * اربع مدن * ومن سبط اشير * مسايل وافنيتها * وعبدون وافنيتها *
31 * وحلقات * ورحوب وافنيتها * اربعة مدن *

Agrum verò urbis, ejuſque oppida dederunt Calebo filio Juphonnæ in hæreditatem ipſius. 12
Filiis ergò Haronis pontificis dederunt ex tribu Juda, & ex tribu Simeon pro urbe ad quam aufugeret homicîda, Hebronem cum tractibus ejus, et Lebna cum tractibus ejus, 13
Jattir, & Eſtemu cum tractibus earum, 14
Halon cum areis ejus, Dobir cum areis ejus, 15
Aien, Natta, & Fons-ſemes cum areis earum: Has novem urbes dederunt *ex his duabus tribubus.* 16
Ex tribu verò Benjamin, Gebaon cum agris ejus, Gebbaa cum agris ejus, 17
Anathoth cum agris ejus, & Almon cum agris ejus: urbes quatuor. 18
Omnes ergò urbes filiorum Haronis ſacerdotum, fuêre tredecim urbes cum agris earum. 19
Familiis autem filiorum Cahath remanentibus ex tribu Levi de filiis Cahath, fuerunt urbes hæreditatis eorum ex tribu Ephraim. 20
Dederúntque eis urbem effugii pro homicîda Neapolim cum tractibus ejus in monte Ephraim, et Gjader cum tractibus ejus, 21
Horon cum tractibus ejus, et Cabſaim cum tractibus ejus: urbes quatuor. 22
Ex tribu verò Dan, Elteca cum tractibus ejus, et Gebbathon cum tractibus ejus, 23
Ajalon cum tractibus ejus, & Geth-remmon cum tractibus ejus: urbes quatuor. 24
Ex dimidia tribu Manaſſis, Taanach cum tractibus ejus, et Geth-remmon cum tractibus ejus: urbes duas. 25
Omnes iſtæ decem urbes cum tractibus earum fuerunt familiis filiorum Cahath reſiduis. 26
Filiis autem Gerſon de familiis Levitarum, à dimidia tribu Manaſſis dederunt *urbem confugii pro homicîda, Golan in Bathnia cum tractibus ejus, & Baaſtera cum tractibus ejus: urbes duas.* 27
A tribu verò Iſſachar, Caſjon cum tractibus ejus, Daberath cum tractibus ejus, 28
Jarmuth cum tractibus ejus, & Fons-gannim cum tractibus ejus: urbes quatuor. 29
A tribu Aſir, Meſael cum tractibus ejus, Abdon cum tractibus ejus, 30
Halcath, & Rabboth cum tractibus earum: urbes quatuor. 31

ספר יהושע : כב

Chedes ,homicidæ *retractus* *civitatem* Naphtali *extensione* de Et
32 וממטה נפתלי את־עיר מקלט הרצח את־קדש
& ,ejus ſuburbana & ,Chamothdor & :ejus ſuburbana & ,Galil in
בגליל ואת־מגרשה ואת־חמת דאר ואת־מגרשה ואת־
Gherſunitarũ civitates Omnes .tres civitates ,ejus ſuburbana & ,Chartan
33 קרתן ואת־מגרשה ערים שלש : כל־ערי הגרשני
familiis Et .earum ſuburbana &,civitates tredecim ,ſuas familias *ad*
34 למשפחתם שלש־עשרה עיר ומגרשיהן : ולמשפחת
,Zebulun *extenſione* de reſiduorum Levitarum Merari filiorum
בני־מררי הלוים הנותרים מאת מטה זבולן את־
.ejus ſuburbana & ,Cartah :ejus ſuburbana & ,Jochneham
35 יקנעם ואת־מגרשה את־קרתה ואת־מגרשה : את־
civitates ,ejus ſuburbana & ,Nahalal :ejus ſuburbana & ,Dimnah
דמנה ואת־מגרשה את־נהלל ואת־מגרשה ערים
& ,ejus ſuburbana & ,Beſer ,Reuben *extenſione* de Et .quatuor
36 ארבע : וממטה ראובן את־בצר ואת־מגרשה ואת־
& :ejus ſuburbana & ,Chedemoth .ejus ſuburbana & ,Jahaſah
37 יהצה ואת־מגרשה : את־קדמות ואת־מגרשה ואת־
,Ghad tribu de Et .quatuor civitates ,ejus ſuburbana & ,Mephahath
38 מיפעת ואת־מגרשה ערים ארבע : וממטה גד
:ejus ſuburbana &,Ghilhad in Ramoth :homicidæ *retractus* civitatem
את־עיר מקלט הרצח את־רמת בגלעד ואת־מגרשה
:ejus ſuburbana & ,Chesbon .ejus ſuburbana & ,Machanaim &
39 ואת־מחנים ואת־מגרשה : את־חשבון ואת־מגרשה
Omnes .quatuor civitates omnes ,ejus ſuburbana & ,Jahazer
40 את־יעזר ואת־מגרשה כל־ערים ארבע : כל־
familiis de *reſiduis* ,ſuas familias *ad* Merari *filiis* civitates
הערים לבני מררי למשפחתם הנותרים ממשפחות
civitates Omnes .duodecim civitates eorum ſors fuit & ,Levitarum
41 הלוים ויהי גורלם ערים שתים עשרה : כל ערי
quadraginta civitates ,Iſrael filiorum *apprehenſionis* medio in Levitarum
הלוים בתוך אחזת בני־ישראל ערים ארבעים
,*civitas civitas* iſtæ civitates *Erunt* .earum ſuburbana & ,octo &
42 ושמנה ומגרשיהן : תהיינה הערים האלה עיר עיר
dedit Et .iſtis civitatibus omnibus ſic ,ejus *circuitus ejus expulſoria &*
43 ומגרשיה סביבתיה כן לכל־הערים האלה : ויתן
:eorũ patribus dare juravit quam terram omnem Iſrael ipſi Domin⁹
יהוה לישראל את־כל־הארץ אשר נשבע לתת לאבותם
eis Dominus requiem dedit Et .ea in habitaverunt & ,eã poſſederũt &
44 וירשוה וישבו בה : וינח יהוה להם
vir ſtetit non & :eorum patribus juravit *quæ* omnia juxta circuitu à
מסביב ככל אשר־נשבע לאבותם ולא־עמד איש
dedit eorum inimicos omnes :eorum inimicis omnibus ex eorum *facies* in
בפניהם מכל־איביהם את כל־איביהם נתן
bono verbo omni ex verbum cecidit Non .eorum manu in Dñs
45 יהוה בידם : לא־נפל דבר מכל הדבר הטוב
.venit omne ,Iſrael domum ad Dominus eſt locutus quod
אשר־דבר יהוה אל־בית ישראל הכל בא :

CAP. XXII. כב

extenſionem dimidiam & ,Ghaditas & ,Reubenitas Jehoſuah *vocabit* Tunc
1 אז יקרא יהושע לראובני ולגדי ולחצי מטה
quæ omnia cuſtodîſtis Vos :eos ad Dixitque .Menaſſeh
2 מנשה : ויאמר אליהם אתם שמרתם את כל־אשר
cunctis in *mea voce in* obediſtis & ,Domini ſervus Moſeh vobis præcepit
צוה אתכם משה עבד יהוה ותשמעו בקולי לכל
jam veſtros fratres reliquiſtis non .vobis præcepi quæ
3 אשר־צויתי אתכם : לא־עזבתם את־אחיכם זה
cuſtodiam ſervaſtis & :hanc diem ad uſque multis diebus
ימים רבים עד היום הזה ושמרתם את־משמרת
.veſtri Dei Domini præcepti
מצות יהוה אלהיכם :

Verſio VULG. LAT.

32 De tribu quoque Nephthali civitates confugii, Cedes in Galilæa, & Hammoth-Dor, & Carthan, cum ſuburbanis ſuis, civitates tres. 33 Omnes urbes familiarum Gerſon, tredecim, cum ſuburbanis ſuis. 34 Filiis autem Merari Levitis inferioris gradûs per familias ſuas data eſt de tribu Zabulon, Jecnam & Cartha, 35 Et Damna & Naalol, civitates quatuor cum ſuburbanis ſuis. 36 De tribu Ruben ultra Jordanem contra Jericho civitates refugii, Boſor in ſolitudine, Miſor & Jaſer & Jethſon & Mephaath, civitates quatuor cum ſuburbanis ſuis. 37 De tribu Gad civitates confugii, Ramoth in Galaad, & Manaim & Heſebon & Jazer, civitates quatuor cum ſuburbanis ſuis. 38 Omnes urbes filiorum Merari per familias & cognationes ſuas, duodecim. 39 Itaque civitates univerſæ Levitarum in medio poſſeſſionis filiorum Iſrael fuerunt quadraginta octo, 40 Cum ſuburbanis ſuis, ſingulæ per familias diſtributæ. 41 Dedítque Dominus Deus Iſraeli omnem terram, quam traditurum ſe patribus eorum juraverat: & poſſederunt illam, atque habitaverunt in ea. 42 Datáque eſt ab eo pax in omnes per circuitum nationes: nullúſque eis hoſtium reſiſtere auſus eſt, ſed cuncti in eorum ditionem redacti ſunt. 43 Ne unum quidem verbum, quod illis præſtiturum ſe eſſe promiſerat, irritum fuit, ſed rebus expleta ſunt omnia.

CAP. XXII.

1 EOdem tempore vocavit Joſue Rubenitas, & Gaditas, & dimidiam tribum Manaſſe, 2 Dixítque ad eos; Feciſtis omnia quæ præcepit vobis Moyſes famulus Domini: mihi quoque in omnibus obediſtis, 3 Nec reliquiſtis fratres veſtros longo tempore, uſque in præſentem diem, cuſtodientes imperium Domini Dei veſtri.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι, τὴν (κ) Κάδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ τὴν (λ) Νεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· καὶ (μ) Θεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα (α) αὐτῇ· πόλεις 33 τρεῖς. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ (ν) Γεδσὼν κατὰ δήμους 34 αὐτῶν, πόλεις δεκατρεῖς. Καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν Μεραρὶ τοῖς Λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς (ξ) Ζαβουλὼν, τὴν (ο) Μαὰν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν (π) Κάδης, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· 35 Καὶ (ρ) Σελλὰ, καὶ τὰ περισπόρια (σ) αὐτῆς· πόλεις 36 τρεῖς. Καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (τ) τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ (υ) ἐρήμῳ· τὴν Μισὼ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· Καὶ τὴν (φ) Δεκμὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν (χ) Μαφὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις 37 τέσσαρες. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, τὴν πόλιν (ψ) τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, (ω) καὶ τὴν Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· (α) τὴν Καμὶν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· Καὶ τὴν (β) Ἐσβὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πᾶσαι αἱ πόλεις 38 τέσσαρες. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς (γ) τῆς Λευΐ. καὶ ἐγενήθη τὰ (δ) 39 ὅρια αἱ πόλεις δεκαδύο. Πᾶσαι (ε) πόλεις τῶν Λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, 40 (ζ) τεσσαρακοντακτὼ πόλεις, Καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, πόλις καὶ τὰ περισπόρια κύκλῳ τῆς πόλεως πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις (η) αὐτῶν· καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῖ (θ) διὰ πρόσταγμα κυρίου· ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν ᾐτήσατο· τὴν Θαμνασαχὰρ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν, καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ. καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ (ι) ἔθηκεν αὐτὰς ἐν Θαμνα- 41 σαχάρ. Καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐ- 42 τῇ. Καὶ κατέπαυσεν (κ) αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν. οὐκ ἀντέστη (λ) οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκεν (μ) κύριος εἰς τὰς 43 χεῖρας αὐτῶν. Οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν, ὧν ἐλάλησε κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, πάντα (ν) παρεγένετο.

ΚΕΦ. κβʹ.

1 Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς (α) τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μα- 2 νασσῆ, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἀκηκόατε πάντα ὅσα ἐνετείλατο (β) ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, (γ) καὶ ἐπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάν- 3 τα ὅσα (δ) ἐνετείλατο ὑμῖν. Οὐκ (ε) ἐγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς (ζ) ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας (η) πλείους. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυλάξατε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

Et de tribu Nephthali, civitatem ſegregatã homicidæ, Cades in Galilæa, et ſegregata ei: et Nemmath, et ſegregata ei: et Themmon, et ſegregata ei: civitates tres. 32 *Omnes civitates ipſius Gedſon, ſecundũ populos eorũ, civitates (n) tredecim.* 33 *Et populo filiorũ Merari Levitis reliquis, de tribu (o) Zabulon, Maan, et ſuburbana ejus: & Cades, et ſuburbana ejus:* 34 *Et Sella, et ſuburbana ejus: civitates tres.* 35 *Et (p) trans Iordanem quà contra Hiericho, de tribu Ruben, civitatẽ, refugiũ homicidæ, Boſor (q) in deſerto: Miſo, et ſuburbana ejus: & Iazer, & ſuburbana ejus: &* Decmon, *et ſuburbana ejus: et Mapha, & ſuburbana ejus: civitates quatuor.* 36 *Et de tribu Gad, civitatẽ, refugium homicidæ, & Rhamoth in Galaad, et ſuburbana ejus: Camin, & ſuburbana ejus: et Esbon, & ſuburbana ejus: & Iazer, & ſuburbana ejus: omnes civitates quatuor.* 37 *Omnes civitates filiis Merari ſecundũ populos eorum reſiduorũ de tribu Levi. Et factæ ſunt (r) fines civitates duodecim.* 38 *Omnes civitates Levitarũ in medio poſſeſſionis filiorũ Iſrael, quadraginta octo civitates,* 39 *Et ſuburbana earũ in circuitu civitatũ iſtarũ: (ſ) civitas & ſuburbana in circuitu civitatis omnib⁹ civitatib⁹ iſtis. Et conſummavit Ieſus dividẽs terrã in finib⁹ eorũ. (t) Et dederũt filii Iſrael portionẽ Ieſu per conſtitutionem Domini: dederunt ei civitatem, quam petiit: Thamnaſachar dederunt ei in monte Ephraem. Et ædificavit Ieſus civitatẽ, et habitavit in ea. Et accepit Ieſus cultros petrinos, in quib⁹ circumciderat filios Iſrael, qui nati fuerãt in via in deſerto: & poſuit eos in Thamnaſachar.* 40 *Et dedit Domin⁹ ipſi Iſrael omnẽ terrã, quã juraverat dare patrib⁹ eorũ, et hæreditaverunt eã, et habitaverunt in ea.* 41 Et *requiẽ dedit illis Domin⁹ in circuitu, ſicut juraverat patrib⁹ eorũ. Non reſtitit quiſquã ante faciẽ eorũ ab omnib⁹ inimicis eorũ: omnes inimicos eorũ tradidit (u) Domin⁹ in man⁹ eorũ.* 42 *Nõ decidit ex omnib⁹ verbis bonis, quæ locut⁹ eſt Dominus filiis Iſrael: omnia advenerunt.* 43

CAP. XXII.

Tunc convocavit Ieſus filios Reuben, et filios Gad, et dimidium tribũs Manaſſe: 1 *Et dixit eis; Vos audîſtis omnia, quæcunq; mandavit vobis Moyſes puer Domini: & obedîſtis voci meæ ſecundum omnia, quæcunq; (a) mandavit vobis:* 2 *Non dereliquiſtis fratres veſtros his diebus pluribus. Uſque ad hodiernã diem ſervâſtis mandatum Domini Dei veſtri.* 3

MS.A. (κ) Κέδες, (λ) Ἐμαθδὼρ, (μ) Νοεμμὼν, (ν) Γηρσὼν (ξ) υἱῶν Ζαβουλὼν, (ο) Ἐκνὰμ, (π) Καρθὰ, (ρ) Δαμνὰ, (σ) αὐτῆς· καὶ τὴν Ναλαὼλ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες. (τ) κατὰ Ἱεριχὼ (υ) ἐρήμῳ τῇ Μισὼρ, (φ) Γεδδὼν, (χ) Μασφὰ, (ψ) τῶν φυγαδευτηρίου (ω) τὴν Ῥαμὼθ ἐν γῇ Γαλαὰδ, (α) καὶ τὴν Μαναὶμ, (β) Ἐσεβὼν, (γ) τῶν Λευΐ. (δ) ὅρια πόλις δώδεκα. (ε) αἱ πόλεις (ζ) τεσσαρακοντακτὼ (η) αὐτῶν· (θ) διὰ προστάγματος (ι) ἔθηκαν (κ) αὐτοῖς (λ) οὐδεὶς (μ) κύριος αὐτοῖς εἰς (ν) παρεγένοντο. Κεφ. κβʹ. MS.A. (α) τοὺς Ῥουβηνίτας, (β) ἡμῖν (γ) καὶ * οὐκ εἰσηκούσατε (δ) ἐνετειλάμην (ε) ἐγκαταλελοίπατε (ζ) ἡμῶν (η) καὶ πλείους

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

32 ומשבטא דנפתלי ית קרית שיזבות קטולא ית קדש בגליל וית רוחהא וית חמות דור
33 וית רוחהא וית קרתן וית רוחהא קרוין תלת : כל קרוי בני גרשון לזרעיתהון תלת
34 עסרי קרוין ורוחיהן : ולזרעית בני מררי ליואי די אשתארו מן שבטא דזבולן ית
35 יקנעם וית רוחהא וית קרתה וית רוחהא : ית דמנה וית רוחהא ית נהלל וית
36 רוחהא קרוין ארבע : ומשבטא דראובן ית בצר וית רוחהא ית יהצה וית רוחהא :
37 38 ית קדמות וית רוחהא ית מיפעת וית רוחהא קרוין ארבע : ומשבטא דגד ית קרית
39 שזבות קטולא ית רמות בגלעד וית רוחהא וית מחנים וית רוחהא : ית חשבון וית
40 רוחהא ית יעזר וית רוחהא כל קרוין ארבע : כל קרויא לבני מררי לזרעיתהון די
41 אשתארו מזרעית ליואי והוה עדבהון קרוין תרתא עסרי : כל קרוי ליואי בגו אחסנת
42 בני ישראל קרוין ארבעין ותמני ורוחיהן : יהוין קרויא האלין קרוי קרוי ורוחהא
43 סחרנהא כן לכל קרויא האלין : ויהב יי לישראל ית כל ארעא די קים למתן לאבהתהון
44 ואחסנוהא ויתיבו בה : ואניח יי להון מסחור סחור ככל דקים לאבהתהון ולא
45 קם אנש מן קדמיהון מן כל בעלי דבביהון ית כל בעלי דבביהון מסר יי בידיהון : לא
בטיל פתגמא מכל פתגמוהי תקניא די מליל יי על בית ישראל כולהון אתקיימו :

כב

1 2 בכן קרא יהושע לשבטא דראובן ולשבטא דגד ולפלגות שבטא דמנשה : ואמר להון
אתון נטרתון ית כל דפקד יתכון משה עבדא דיי וקבלתון למימרי לכל די פקדית
3 יתכון : לא שבקתון ית אחיכון דנן יומין סגיאין עד יומא הדין ונטרתון ית מטרת
תפקדתא מימרא דיי אלהכון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ex tribu Nephthali, urbem evaſionis occiſoris, Kedes in Galil, & ſpatia ejus, Hhamoth-dor & ſpatia ejus, Karthan & ſpatia ejus; urbes tres. 32
Omnes urbes filiorum Gerſon ad proſapias ſuas; tredecim urbes & ſpatia earum. 33
Et proſapiæ filiorum Merari Levitarum qui reliqui fuerunt 34
ex tribu Zebulun, Jaknegham & ſpatia ejus, Kartha & ſpatia ejus. Dimna & ſpatia ejus, 35
Nahalal & ſpatia ejus; urbes quatuor. Et ex tribu 36
Ruben, Beſzer & ſpatia ejus, Jahſzah & ſpatia ejus. Kedemoth & ſpatia 37
ejus, Me-Phagath & ſpatia ejus, urbes quatuor. Et ex tribu Gad 38
urbem evaſionis occiſoris Rama in Gilghad & ſpatia ejus, & Mahhanaim & ſpatia ejus. Hheſbon & ſpatia ejus, & Jaghzer & ſpatia ejus; omnes 39
urbes quatuor. Omnes urbes filiis Merari ad proſapiam ſuam qui re- 40
licti ſunt ex proſapia Levitarum; & fuerunt ſortes eorum urbes duodecim. Omnes urbes Levitarum in medio poſſeſſionis filiorum Iſrael; urbes 41
quadraginta & octo, & ſpatia earum. Erunt urbes hæ *urbes urbes*, & 42
ſpatia ejus circum eam: ſic ad omnes urbes has. Et dedit Dñs Iſraeli 43
omnem terram quam juravit ad dandum patribus eorum: & poſſederunt eam, & habitarunt in ea. Et pacem dedit Dominus illis à circum circum, 44
ſicut omnia quæ juravit patribus eorum: & non ſurrexit homo ante eos ex omnibus auctoribus inimicitiarum eorum; omnes auctores inimicitiarum eorum tradidit Dominus in manibus eorum. Non defecit ver- 45
bum ex omnibus verbis ejus compoſitis, quæ locutus eſt Dominus ſuper domum Iſrael: omnia illa firmata ſunt.

CAP. XXII.

TUnc vocavit Joſue tribum Ruben & tribum Gad; & dimidium tribus 1
Menaſſe. Et dixit illis, Vos cuſtodiſtis omnia quæ juſſit vos Moſes ſer- 2
vus Domini; & auſcultâſtis dicto meo ad omnia quæ juſſi vos. Non de- 3
ſeruiſtis fratres veſtros his diebus multis, uſq; ad diem hunc; & cuſtodiſtis cuſtodiam juſſionis dicti Domini Dei veſtri.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܩܕܫ ܕܓܠܝܠܐ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܚܡܬ ܕܘܪ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܩܪܬܢ 32
ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܩܘܪܝܐ ܬܠܬ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. * ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܓܪܫܘܢ. 33
ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. * ܘܠܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܡܪܪܝ ܠܠܘܝܐ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܗܘܝ 34
ܩܘܪܝܗܘܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܝܗܨ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܩܪܡܘܬ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. * ܘܩܪܝܬܝܡ 35
ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܐܚܫܡܘܬ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ 36
ܕܙܒܘܠܘܢ. ܢܘܟܚ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܩܪܬܢ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. * ܘܪܡܝܢ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܝܚܠܐ 37
ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܓܕ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܥܪܩܐ ܕܩܛܘܠܐ. 38
ܪܡܬ ܓܠܥܕ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܡܚܢܝܡ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. * ܘܝܥܙܝܪ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܘܚܫܒܘܢ 39
ܘܐܦܪܘܩܣܝܗ. ܩܘܪܝܐ ܐܪܒܥ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. * ܗܠܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܢܝ ܡܪܪܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. 40
ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝܐ. ܘܣܠܩܘ ܦܣܬܗܘܢ. ܩܘܪܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ.
* ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܕܠܘܝܐ. ܒܝܬ ܝܪܬܘܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܘܝ ܩܘܪܝܐ 41
ܕܠܘܝܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܡܢܐ. ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. * ܘܗܠܝܢ ܗܘܝ ܐܝܟ ܩܘܪܝܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܗܠܝܢ. 42
ܩܪܝܬܐ ܩܪܝܬܐ ܘܐܦܪܘܩܣܝܗܝܢ. ܚܕܪܝܗܝܢ ܠܗܝܢ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܘܡܕܝܢܬܐ.
ܗܟܢܐ. * ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܝܡܐ ܠܡܬܠ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܝܪܬܘܗ̇ 43
ܘܝܬܒܘ ܒܗ̇. * ܘܐܢܝܚ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܕܪܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܝܡܐ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. 44
ܘܐܢܫ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܠܐ ܩܡ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܒܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܠܐ ܢܦܠܬ ܚܕܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܐ ܛܒܬܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ 45
ܠܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܟܠܗܝܢ ܗܘܝ. * ܦܣܘܩܐ * ܟܒ * ܗܝܕܝܢ ܩܪܐ ܝܫܘܥ 1
ܠܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܠܒܢܝ ܓܕ. ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ 2
ܢܛܪܬܘܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܡܥܬܘܢ ܠܩܠܝ ܒܟܠ ܡܕܡ
ܕܦܩܕܬܟܘܢ. * ܘܠܐ ܫܒܩܬܘܢ ܠܐܚܝܟܘܢ. ܗܐ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 3
ܘܢܛܪܬܘܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.

* A tribu Nephtali, Cades Galilææ, cum prædiis 32
ejus, Hemoth-dor cum prædiis ejus, &
Carthan cum prædiis ejus : civitates tres
cum prædiis earum. Omnes civitates familiæ 33
filiorum Gerſon, civitates tredecim cum
prædiis earum. Familiæ verò filiorum Merari, 34
reliquorum *ſcilicet* Levitarum civitates
fuerunt ex tribu Rubil, Jahas cum villis ejus,
Kermoth cum villis ejus, Cariathim cum villis 35
ejus, Ahſemoth cum villis ejus : civitates
quatuor cum villis earum. Ex tribu Zebolon, 36
Nochah cum prædiis ejus, Carthan cum prædiis
ej⁹, Remin cum prædiis ej⁹. & Jahla cum 37
prædiis ejus : civitates quatuor cum prædiis
earum. Ex tribu Gad, civitas effugii homicidarum, 38
Collis-gelaad cum oppidis ejus,
Mahanim cum oppidis ejus, Jaazir cum oppidis 39
ejus, & Hesbon cum oppidis ejus : civitates
quatuor cum oppidis earum. Hæ 40
ſunt civitates filiorum Merari per familias
ſuas, qui reſidui erant ex familia Levitarum:
aſcenderunt autem in ſortem eorum civitates
duodecim cum oppidis earum. Cæterùm 41
univerſæ civitates iſtæ Levitarum ſunt
in medio hæreditatis filiorum Iſrael : fuerunt
autem civitates Levitarum, quadraginta octo
cum prædiis earum. Sitæ autem erant civitates 42
ac urbes iſtæ *ita ut* unicuique civitati
propria circunjacerent oppida : omnéſque
civitates iſtæ ac urbes ſic erant *collocatæ.*
Dedit ergò Dominus Iſraeli univerſam terram 43
quam juraverat ſe daturum patribus
eorum, poſſederúntque eam, & habitârunt
in ea. Et pacatos reddidit eos Dominus 44
circunquaque, prout juraverat patribus
eorum ; & nemo ex hoſtibus eorum conſtitit
ante eos, ſed tradidit Dominus cunctos
hoſtes eorum in manus ipſorum. Nec irritum 45
fuit ullum ex omnibus bonis verbis
quæ dixerat Dominus Iſraelitis, ſed omnia
evenerunt.

CAP. XXII.

TUnc accerſivit Jeſus filios Rubil, & filios 1
Gad, atque dimidiam tribum Manaſſe, Dixítque 2
ad eos, Vos cuſtodîſtis omnia quæ dixerat
vobis Moſes ſervus Domini, & obedîſtis
voci meæ in omnibus quæ præcepi vobis,
Nec deſeruiſtis fratres veſtros ecce multis 3
ab hinc diebus ad præſentem uſque diem,
& cuſtodîſtis præcepta Domini Dei veſtri :

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ومن سبط نفتالي * مدينة مهرب للقاتل * قدس في الجليل وافنيتها * وحموت دور وافنيتها * 32
وقرتان وافنيتها * ثلاثة مدن * جميع مدن بني جرسون لقبايلهم ثلاثة عشر مدينة 33
وافنيتهن * ولقبايل بني مراري اللاويين الباقيين من سبط زابلون يقنعام * وقرتا * وافنيتهما * 34
* ودمنا * ونهلال * وافنيتهما * اربعة مدن * ومن سبط روبيل باصر * وياهص * وافنيتهما * 35 36
* وقدموت * وميفعات * وافنيتهما * اربعة مدن * ومن سبط جاد * مدينة مهرب للقاتل * رامة 37 38
الجرش * والعسكرين * وافنيتهما * وحسبان * ويعزير * وافنيتهما * اربعة مدن * جميع مدن بني 39 40
مراري لقبايلهم * وهم الباقون من لاوي * وكان سهمهم اثنتا عشر مدينة * جميع مدن 41
بني لاوي فيما بين املاك بني اسرايل ثمان واربعون مدينة وافنيتهن * فكانت هاولاء المدن * 42
مدينة وافنيتها حولها * كذلك لجميع هاولاء المدن * واعطى الله لبني اسرايل جميع الارض 43
الذي حلف انه يعطيها لاباءهم * وورثوها واقاموا فيها * واراحهم الله دايرا مثل ما وعد لاباءهم * 44
وما وقف احد قدامهم من جميع اعدايهم * بل جميعهم اسلمهم الله بايديهم * ما سقط شي 45
من جميع الوعد الحسن الذي وعد الله به لال اسرايل * بل الجميع صح *

* الفصل الثاني والعشرون *

* حينيذ استدعى يوسع لبني روبيل * وبني جاد * ونصف سبط منسا * وقال لهم * انتم حفظتم 1 2
جميع ما امركم به موسى عبد الله * وقبلتم قولي في جميع ما امرتكم به * وما تركتم 3
اخوتكم هذا الزمان الطويل الى هذا اليوم * وحفظتم حفظ وصية الله ربكم *

* *A tribu Nephtali, urbem effugii pro homicîda,* 32
Cades in Galilæa cum tractibus
ejus, Ham-noth-dor cum tractibus ejus,
& Cartan cum tractibus ejus: urbes tres.
Omnes itaque urbes filiorum Gerſon per 33
familias ſuas fuerunt urbes tredecim cum
tractibus earum. Familiis autem filiorum 34
Merari, reliquorum ſcilicet *Levitarum,*
ex tribu Zabolon, Jocnaam, &
Carta cum tractibus utriuſque, Demna, 35
& Nabalal cum tractibus utriuſque:
urbes quatuor. Ex tribu Rubil, Beſſer, 36
et Jabaſs cum utriuſque tractibus. Cadmoth, 37
& Mephaath cum utriuſque tractibus:
urbes quatuor. De tribu Gad, 38
urbē effugii pro homicîda, Ramath-geres,
& Duos exercitus cum tractibus utriuſque,
Hesban, & Jaazir cum utri- 39
uſque tractibus: urbes quatuor. Omnes 40
ergò urbes filiorum Merari per familias
ſuas (hi enim ſunt reliqui Levitæ, atque
hæc ſors illorum) fuerunt urbes duodecim.
Univerſæ autem urbes filiorum Levi 41
inter poſſeſſiones filiorum Iſrael, fuerunt
urbes quadraginta octo cum tractibus
earum. Fuerunt inquam urbes iſtæ, 42
ſingulæ cum tractibus ſuis circa ipſas:
ſic de ſingulis urbibus iſtis. Dedit igi- 43
tur Deus Iſraelitis totam terram quam
juraverat ſe daturum patribus eorum,
& poſſederunt eam, & habitârunt in
illa. Et requiem dedit eis Deus undequaque, 44
quemadmodum promiſerat patribus
eorum ; nec remanſit quicquam ex
omnibus inimicis eorum ante ipſos, ſed
omnes tradidit Deus in manus eorum.
Nulla res excidit ex omnibus promiſſis 45
bonis quæ pollicitus fuerat Deus Iſraelitis,
ſed omnia eventu comprobata fuêre.

CAP. XXII.

TUnc accerſitis Joſue filiis Rubil, filiis 1
Gad, & dimidiâ tribu Manaſſe,
Dixit ad eos, Vos obſervâſtis quicquid 2
præcepit vobis Moſes ſervus Dei, & acquieviſtis
dictis meis in omnibus quæ vobis
imperavi, Nec deſeruiſtis fratres ve- 3
ſtros hoc diuturno tempore ad hunc uſq;
diem, cautéque cuſtodiſtis mandatum Dei
Domini veſtri :

ספר יהושע׃ כב

quemadmodum ,vestris fratribus vester Deus Dominus dedit requiem nunc Et
4 וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לַאֲחֵיכֶם כַּאֲשֶׁר
ad ,vestra tentoria ad vobis itote & ,respicite nunc & :eis est locutus
דִּבֶּר לָהֶם וְעַתָּה פְּנוּ וּלְכוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם אֶל־
Domini servus Moseh vobis dedit quam ,vestræ apprehensionis terram
אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה
,præceptum faciendum ad valde custodite Tantùm .Jarden transitu in
5 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃ רַק שִׁמְרוּ מְאֹד לַעֲשׂוֹת אֶת־הַמִּצְוָה
Domini servus Moseh vobis præcepit quam legem &
וְאֶת־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה
omnibus in eundum ad & ,vestrum Deum Dominum diligendum ad
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָלֶכֶת בְּכָל־
ei serviendū ad &,eo in adhærendum ad &,ejus præcepta servandum ad&,ejus viis
דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וּלְדָבְקָה־בוֹ וּלְעָבְדוֹ
,Jehosuah eis Benedixitque .vestra anima tota in & ,vestro corde toto in
6 בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וַיְבָרְכֵם יְהוֹשֻׁעַ
virgæ dimidiæ Et .sua tentoria in abieruntque ,eos dimisit &
7 וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ אֶל־אָהֳלֵיהֶם׃ וְלַחֲצִי שֵׁבֶט
cum Jehosuah dedit ejus dimidio &:Basan in Moseh dedit Menasseh
הַמְנַשֶּׁה נָתַן מֹשֶׁה בַּבָּשָׁן וּלְחֶצְיוֹ נָתַן יְהוֹשֻׁעַ עִם־
Jehosuah eos dimisit cùm etiam & :mare ad Jarden transitu à suis fratribus
אֲחֵיהֶם מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה וְגַם כִּי שִׁלְּחָם יְהוֹשֻׁעַ
substantiis In :dicendo ,eos ad dixit Et .eis benedixit & ,suas aulas ad
8 אֶל אָהֳלֵיהֶם וַיְבָרְכֵם׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בִּנְכָסִים
,argento in,valde multa acquisitione in &,vestra tentoria ad revertimini multis
רַבִּים שׁוּבוּ אֶל־אָהֳלֵיכֶם וּבְמִקְנֶה רַב־מְאֹד בְּכֶסֶף
partimini:valde multum vestibus in & ,ferro in & ,ære in & ,auro in &
וּבְזָהָב וּבִנְחֹשֶׁת וּבְבַרְזֶל וּבִשְׂלָמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד חִלְקוּ
abierūt &,sunt reversi Et.vestris fratrib⁹ cum vestrorū inimicorum spolium
9 שְׁלַל־אֹיְבֵיכֶם עִם־אֲחֵיכֶם׃ וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ
Israel filiis à Menasseh virga dimidia &,Ghad filii &,Reuben filii
בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
ad ,Ghilhad terram ad eundum ad ;Chenahan terra in quæ ,Siloh de
מִשִּׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן לָלֶכֶת אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶל־
manu in Domini os ad ,ea in apprehensi sunt qua ,suæ apprehensionis terram
אֶרֶץ אֲחֻזָּתָם אֲשֶׁר נֹאחֲזוּ־בָהּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־
terra in quæ ,Jarden confinia ad venerunt Et .Moseh
10 מֹשֶׁה׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
tribus dimidia & ,Ghad filii & ,Reuben filii ædificaverunt & :Chenahan
כְּנָעַן וַיִּבְנוּ בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט
.visum ad magnum altare ,Jarden super altare ibi Menasseh
הַמְנַשֶּׁה שָׁם מִזְבֵּחַ עַל־הַיַּרְדֵּן מִזְבֵּחַ גָּדוֹל לְמַרְאֶה׃
filii ædificaverunt Ecce .dicere Israel filii audierunt Et
11 וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִנֵּה בָנוּ בְנֵי־
è altare Menasseh virga dimidia &,Ghad filii &,Reuben
רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֶל־
.Israel filiorum transitum ad ,Jarden confinia ad,Chenahan terræ regione
מוּל אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֶל־עֵבֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
filiorum cœtus omnis coacti sunt & ,Israel filii audierunt Et
12 וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקָּהֲלוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־
miserunt Et .pugnam ad eos super ascendendum ad ,Siloh Israel
13 יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא׃ וַיִּשְׁלְחוּ
dimidiam ad & ,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad Israel filii
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־חֲצִי
Elhasar filium Pinechas ,Ghilhad terram ad ,Menasseh virgam
שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶת־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
unum prælatum unum prælatum ,eo cum prælatos decem Et .sacerdotis
14 הַכֹּהֵן׃ וַעֲשָׂרָה נְשִׂאִים עִמּוֹ נָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד
domus caput vir & :Israel extensionibus omnibus ,patris domum ad
לְבֵית אָב לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ רֹאשׁ בֵּית־
.Israel millibus in ipsi suorum patrum
אֲבוֹתָם הֵמָּה לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

Versio VULG. LAT.

4 Quia igitur dedit Dominus Deus vester fratribus vestris quietem & pacem, sicut pollicitus est; revertimini, & ite in tabernacula vestra, & in terram possessionis, quam tradidit vobis Moyses famulus Domini trans Jordané: 5 Ita duntaxat, ut custodiatis attentè, & opere compleatis mandatum & legem, quam præcepit vobis Moyses famulus Domini, ut diligatis Dominum Deum vestrum, & ambuletis in omnibus viis ejus, & observetis mandata illius, adhæreatísque ei, ac serviatis in omni corde, 6 & in omni anima vestra. Benedixítque eis Josue, & dimisit eos. Qui reversi sunt in tabernacula sua. 7 Dimidiæ autem tribui Manasse possessionem Moyses dederat in Basan: & idcircò mediæ quæ superfuit, dedit Josue sortem inter cæteros fratres suos trans Jordanem ad Occidentalem plagam. Cùmque dimitteret eos in tabernacula sua, & benedixisset 8 eis, Dixit ad eos; In multa substantia atque divitiis revertimini ad sedes vestras, cum argento & auro, ære ac ferro, & veste multiplici: dividite prædam hostium cum fratribus 9 vestris. Reversíque sunt, & abierunt filii Ruben, & filii Gad, et dimidia tribus Manasse, à filiis Israel de Silo, quæ sita est in Chanaan, ut intrarent Galaad terram possessionis suæ, quam obtinuerant juxta imperium Domini in manu 10 Moysi. Cúmque venissent ad tumulos Jordanis in terram Chanaan, ædificaverunt juxta Jordanem altare infinitæ ma- 11 gnitudinis. Quod cùm audîssent filii Israel, & ad eos certi nuntii detulissent, ædificâsse filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribûs Manasse, altare in terra Chanaan, super Jordanis tumulos, contra filios Israel: 12 Convenerunt omnes in Silo, ut adscenderent et dimicarent 13 contra eos. Et interim miserunt ad illos in terram Galaad Phinees filium Eleazari sacer- 14 dotis, Et decem principes cum eo, singulos de singulis tribubus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 (ϑ) Νῦν δὲ κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς. νῦν οὖν ἀποστραφέντες, ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς ἐν 5 τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἀλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο (ι) ἡμῖν ποιεῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου· ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεὸν (κ) ἡμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, (λ) φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης (μ) τῆς διανοίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης 6 τῆς ψυχῆς ὑμῶν. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. καὶ ἐπο- 7 ρεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Καὶ (ν) τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε Μωυσῆς ἐν τῇ (ξ) Βασανίτιδι, καὶ (ο) τῷ ἡμίσει ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν (π) αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν. καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν 8 (ρ) αὐτούς. Καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν· καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ (σ) χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν διείλαντο τὴν προνομὴν τῶν (τ) ἐχθρῶν μετὰ τῶν 9 ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ (υ) ἐν Σηλῶ ἐν γῇ Χαναὰν ἀπελθεῖν (φ) εἰς τὴν Γαλαὰδ εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν (χ) ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου 10 ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ (ψ) ἦλθον εἰς Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν. καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ 11 ἰδεῖν. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λεγόντων, Ἰδοὺ (ω) ᾠκοδομήκασιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ βωμὸν ἐφ᾽ ὁρίων γῆς Χαναὰν ἐπὶ τῆς (α) Γαλαὰδ τοῦ 12 Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Σηλῶ, ὥστε (β) ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι 13 αὐτούς. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ (γ) πρὸς τοὺς υἱοὺς ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ εἰς γῆν Γαλαὰδ τόν τε Φινεὲς 14 υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως, Καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ᾽ αὐτοῦ· ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν (δ) φυλῶν Ἰσραήλ· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσι χιλίαρχοι Ἰσραήλ.

Nunc autem requiem dedit Dominus Deus noster fratribus nostris; quemadmodùm dixerat eis. Nunc igitur revertentes redite ad domos vestras, & ad terram possessionis vestræ, quam dedit vobis Moyses trans Jordanem. 4
Sed custodite valdè facere mandata, & legem, quam mandavit nobis facere Moyses puer Domini: diligere Dominum Deum nostrum, ambulare (b) omnibus viis ejus, servare mandata ejus, & adhærere ei, & servire ei ex tota mente vestra, & ex tota anima vestra. 5
Et benedixit eos Iesus, & dimisit eos. Et iverunt ad domos suas. 6
Et dimidiæ tribui Manasse dedit Moyses in Basanitide, & dimidiæ dedit Iesus cum fratribus ejus trans Jordanem juxta mare. Et ubi dimisit eos Jesus in domos suas, & benedixit (c) eis. 7
Et in divitiis multis abierunt in domos suas: et pecora multa valdè, & argentū, & aurum, & ferrum, & vestem multam diviserunt, prædam (d) inimicorum cum fratribus suis. 8
Et iverunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidiū tribûs Manasse, à filiis Israel in Selo in terra Chanaan ad abeundum in Galaad, in terram possessionis eorum, quam hæreditaverunt eam per constitutionem Domini in manu Moysi. 9
Et venerunt in (e) Galaad Iordanis, quæ est in terra Chanaan. Et ædificaverunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manasse illîc aram super Iordanem, aram magnam (f) videre. 10
Et audierunt filii Israel (g) dicentium, Ecce ædificaverunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manasse aram super fines terræ Chanaan super Galaad Iordanis in transitu filiorum Israel. 11
Et congregati sunt omnes filii Israel in Selo, ut ascendentes debellarent eos. 12
Et miserunt filii Israel ad filios Ruben, & ad filios Gad, et ad filios dimidiæ tribûs Manasse in terram Galaad, Phinees filium Eleazari filii Aaron principis sacerdotum, 13
Et decem ex principibus cum eo: princeps unus de domo familiæ ex omnibus tribubus Israel: principes domorum familiarum sunt Chiliarchi Israel. 14

MS.A. (ϑ) Νυνὶ (ι) ἡμῖν Μωυσῆς (κ) ὑμῶν, (λ) φυλάσσεσθαι (μ) τῆς καρδίας ὑμῶν, (ν) τοῖς ἡμισεσι (ξ) Βασὰν, (ο) τοῖς ἡμισιν (π) αὐτῶν παρὰ θάλασσαν. (ρ) αὐτοὺς, λέγων, Ἐν (σ) χρυσίον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν σφόδρα διείλαντο (τ) ἐχθρῶν αὐτῶν μετὰ (υ) ἐκ Σηλὼ ἐκ γῆς (φ) εἰς γῆν Γαλαὰδ εἰς (χ) ἐκληρονόμησαν διὰ (ψ) ἤλθοσαν εἰς Γαλιλὼθ τοῦ (ω) ᾠκοδόμησαν (α) Γαλιλὼθ (β) ἀναβῆναι (γ) πρὸς τὸ ἥμισει (δ) τῶν φυλῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וּכְעַן אֲנִיחַ יְיָ אֱלָהֲכוֹן לַאֲחֵיכוֹן כְּמָא דִי מַלֵּיל לְהוֹן וּכְעַן אִתְפְּנִיאוּ וְאִזִּילוּ לְכוֹן לְקִרְוֵיכוֹן
5 לַאֲרַע אַחְסַנְתְּכוֹן דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא׃ לְחוֹד אִסְתַּמַּרוּ לַחֲדָא
לְמֶעְבַּד יָת תַּפְקֶדְתָּא וְיָת אוֹרַיְתָא דִּי פַּקֵּיד יָתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהֲכוֹן
וּלְמֵהָךְ בְּכָל אוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוֹדוֹהִי וּלְאִתְקָרְבָא לְדַחַלְתֵּיהּ וּלְמִפְלַח
6 7 קֳדָמוֹהִי בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל נַפְשְׁכוֹן׃ וּבָרְכִנּוּן יְהוֹשֻׁעַ וְשַׁלְּחִנּוּן וַאֲזַלוּ לְקִרְוֵיהוֹן׃ וּלְפַלְגוּת
שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה יְהַב מֹשֶׁה בְּמַתְנַן וּלְפַלְגֵיהוֹן יְהַב יְהוֹשֻׁעַ עִם אֲחֵיהוֹן בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
8 לְמַעְרְבָא וְאַף אֲרֵי שַׁלְּחִנּוּן יְהוֹשֻׁעַ לְקִרְוֵיהוֹן וּבָרְכִנּוּן׃ וַאֲמַר לְהוֹן לְמֵימַר בְּנִכְסִין סַגִּיאִין
תּוּבוּ לְקִרְוֵיכוֹן וּבִבְעִירָא סַגִּי לַחֲדָא בְּכַסְפָּא וּבְדַהֲבָא וּבִנְחָשָׁא וּבְבַרְזְלָא וּבִלְבוּשִׁין סַגִּי
9 לַחֲדָא פַּלִּיגוּ בִּזַּת בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן עִם אֲחֵיכוֹן׃ וְתָבוּ וַאֲזַלוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת
שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה מִלְוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁילוֹ דִּי בְּאַרְעָא דִכְנַעַן לְמֵיזַל לְאַרְעָא דְגִלְעָד
10 לַאֲרַע אַחְסַנְתְּהוֹן דְּאַחְסִינוּ בַהּ עַל מֵימְרָא דַיְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה׃ וַאֲתוֹ לִגְלִילֵי יַרְדְּנָא דִּי
בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וּבְנוֹ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה תַּמָּן מַדְבְּחָא עַל יַרְדְּנָא
11 מַדְבַּח רַב לְמֶחֱזֵי׃ וּשְׁמַעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר הָא בְנוֹ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא
12 דִמְנַשֶּׁה יָת מַדְבְּחָא לָקֳבֵל אַרְעָא דִכְנַעַן בִּגְלִילֵי יַרְדְּנָא דִלְעִבַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁמַעוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְכְּנִשׁוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילוֹ לְמִסַּק עֲלֵיהוֹן לְחֵילָא׃
13 וּשְׁלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְוָת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוָת בְּנֵי גָד וּלְוָת פַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה
14 לַאֲרַע גִלְעָד יָת פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא׃ וְעַשְׂרָא רַבְרְבִין עִמֵּיהּ רַבָּא חַד
רַבָּא חַד לְבֵית אַבָּא לְכָל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל וּגְבַר רֵישׁ בֵּית אֲבָהָתְהוֹן אִנּוּן
לְאַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nunc pacem dedit Dominus Deus vester fratribus vestris, quemadmodum locutus est illis. Et nunc spectate & ite vobis in urbes vestras ad terram possessionum vestrarum, quam dedit vobis Moses servus Domini in transitu Jordanis. 4
Tantùm custodite vos valde ad faciendum jussionem & legem quam jussit vos Moses servus Dñi ad peramandum Dominum Deum vestrum, & ambulandum in omnibus viis quæ rectæ ante eum, & ad custodiendum omnia jussa ejus, & ad adhærendum in timore ejus, & ad serviendum ante eum in omni corde vestro, & in omni anima vestra. 5
Et benedixit eis Josue: & dimisit eos; & ierunt ad urbes suas. 6
Et dimidio tribus Menasse dedit Moses in Mathnan, & dimidio eorum dedit Josue cum fratribus eorum in transitu Jordanis ad occasum: & etiam cum misit eos Josue ad urbes eorum; & benedixit eis. 7
Et dixit eis ad dicendum: In divitiis multis redibitis ad urbes vestras, & in jumento multo nimis, in argento, & in auro, & in ære, & in ferro, & in vestibus multis nimis. Partimini prædam auctorum inimicitiarum vestrarum cum fratribus vestris. 8
Et reversi sunt, & iverunt filii Ruben & filii Gad, & dimidiū tribus Menasse, à filiis Israel ex Silo, quæ in terra Chenaghan; ad eundum in terram Gilghad, in terram possessionis eorum quâ possessores facti sunt in ea, juxta dictum Domini in manu Mosis. 9
Et venerunt ad *Gelilas* Jordanis quæ in terra Chenaghan; & struxerunt filii Ruben & filii Gad, & dimidium tribus Menasse ibi altare juxta Jordanem, altare magnum ad videndum. 10
Et audierunt filii Israel ad dicendum: Ecce construxerunt filii Ruben & filii Gad, & dimidium tribus Menasse altare è regione terræ Chenaghan in *Gelilis* Jordanis *quæ* ad latus filiorū Israel. 11
Et audierunt filii Israel; & congregati sunt omnis congregatio filiorum Israel in Silo, ad ascendendum contra eos ad militiam. 12
Et miserunt filii Israel ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium tribus Menasse, in terram Gilghad, Pinhhazz filium Eleazar sacerdotis. 13
Et decem principes cum eo, principem unum principem unum ad domum patris, ad omnes tribus Israel: & vir caput domus patris eorum illi ad millia Israel. 14

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܗܫܐ ܐܢܝܚ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܠܐܚܝܟܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܫܐ ܗܦܟܘ ܘܙܠܘ 4
ܠܡܫܟܢܝܟܘܢ. ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܬܘܢ. ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ
ܡܕܢܚܐ. * ܒܠܚܘܕ ܐܙܕܗܪܘ ܛܒ. ܘܥܒܕܘ ܦܘܩܕܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܟܘܢ ܡܘܫܐ 5
ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ: ܠܡܪܚܡ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܘܠܡܬܩܦܘ
ܒܗ. ܘܠܡܦܠܚܘ ܩܕܡܘܗܝ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܟܘܢ. * ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ. ܘܫܪܐ 6
ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ. * ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܝܗܒ ܡܘܫܐ ܒܡܬܢܝܢ. 7
ܘܠܦܠܓܗ ܐܚܪܢܐ ܝܗܒ ܝܫܘܥ ܥܡ ܐܚܝܗܘܢ. ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܡܢ ܡܥܪܒܐ. ܘܫܪܐ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ.
ܘܐܙܠܘ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܒܢܟܣܐ ܣܓܝܐܐ ܗܦܘܟܘ ܠܡܫܟܢܝܟܘܢ. 8
ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܘܒܩܢܝܢܐ ܣܓܝ ܛܒ. ܒܣܐܡܐ ܘܒܕܗܒܐ. ܘܒܢܚܫܐ ܘܒܦܪܙܠܐ.
ܘܒܠܒܘܫܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܦܠܓܘ ܒܙܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. ܥܡ ܐܚܝܟܘܢ. * ܘܗܦܟܘ 9
ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܡܢ ܠܘܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܡܢ ܫܝܠܘ ܕܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܕܝܪܬܘ ܒܗ ܥܠ
ܡܠܬܗ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܐܬܘ ܠܓܠܓܠܐ. ܕܥܠ ܝܕ ܝܘܪܕܢܢ ܕܒܐܪܥܐ 10
ܕܟܢܥܢ. ܘܒܢܘ ܬܡܢ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܡܕܒܚܐ ܪܒܐ
ܕܒܚܙܘܐ. * ܘܫܡܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܢܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ 11
ܕܡܢܫܐ. ܡܕܒܚܐ ܠܘܩܒܠ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܒܓܠܓܠܐ ܕܥܠ ܝܕ ܝܘܪܕܢܢ. ܒܐܪܥܐ
ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܫܝܠܘ. ܠܡܣܩ 12
ܥܠܝܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. * ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܠܘܬ ܒܢܝ ܓܕ. ܘܠܘܬ 13
ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܠܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ. * ܘܥܣܪܐ 14
ܪܘܪܒܢܝܢ ܥܡܗ. ܚܕ ܚܕ ܪܒܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܢܘܢ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ.
ܪܫܐ ܗܘܘ ܕܚܝܠܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

4 * Et nunc *quandoquidem* requiem dedit Dominus Deus fratribus veſtris quemadmodum dixerat eis, revertimini ergò, & abite ad civitates veſtras & ad terram quam poſſediſtis, quam dedit vobis Moſes ſervus Domini ultra Jordanem ab Oriente. 5 At verò cavete admodum, & exequimini præcepta & leges quas edixit vobis Moſes ſervus Domini de diligendo Dominum Deum veſtrum, præcepta ejus ſervando, ei adhærendo, eúmque toto corde totóque animo veſtro colendo. 6 Bendixítque eis Jeſus, ac dimiſit illos, & abierunt in civitates ſuas. 7 (Nam dimidiæ tribui Manaſſe dederat Moſes in Mathnin, *alteri* verò dimidiæ dedit Jeſus cum fratribus eorum cis Jordanem ab Occidente) Hos inquam dimiſit Jeſus, abieruntque in civitates ſuas, & benedixit eis. 8 Dixítq; ad eos, Cum multis opibus revertimini ad civitates veſtras & ad terrā hæreditatis veſtræ, plurimis cum poſſeſſionibus, argento, auro, ære, ferro, plurimíſque veſtimentis; & ſpolia inimicorum veſtrorum dividite cum fratribus veſtris. 9 Itaq; reverſi filii Rubil, & filii Gad, ac dimidia tribus Manaſſe diſceſſerunt à filiis Iſrael de Silo quæ eſt in terra Chanaan, ut redirent ad terram Gelaad, terram *ſcilicet* hæreditatis ſuæ, quam poſſederant illic juxta verbum oris Domini per manum Moſis. 10 Cúmque perveniſſent ad Galgala quæ eſt ſecus Jordanem in terra Chanaan, ædificârunt ibi filii Rubil, & filii Gad, & dimidia tribus Manaſſe aram ſpectatu maximam. 11 Audientes autem filii Iſrael quòd filii Rubil, & filii Gad, & dimidia tribus Manaſſe ædificâſſent aram è regione terræ Chanaan in Galgala quæ eſt ſecus Jordanem in terra filiorum Iſrael; 12 Convenit univerſus cœtus in Silo ut aſcenderent contra eos in prælium. 13 Et miſerunt filii Iſrael ad filios Rubil, ad filios Gad, & ad dimidiam tribum Manaſſe in terram Gelaad, Phinhes filium Eliazar ſacerdotis, 14 Et decem magnates una cum ipſo, ſingulos magnates è ſingulis tribubus Iſraelis; atque iidem iſti viri, duces erant exercituum Iſraelis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* والان قد اوفا الله اخوتكم كما وعدكم * فتوجهوا وامضوا الي منازلكم * وارض احازتكم 4
التي اعطاكم موسي عبد الله في عبر الاردن * لكن احفظوا انفسكم جدا * واعملوا بالوصية 5
والشريعة التي اوصاكم الله علي يد موسي عبده في عبر الاردن * من محبة الله ربكم *
والسلوك في طرقه * والحفظ لوصاياه * والالتصاق بطاعته * وعبادته بجميع قلبكم
وانفسكم * وباركهم يوشع واطلقهم * ومضوا الي منازلهم * ولنصف سبط منسا اعطي 6 7
موسي في البثنية * وللنصف الاخر اعطي يوشع مع اخوتهم في جنب الاردن غربا * وايضا
ان يوشع اطلقهم * ومضوا الي منازلهم * وباركهم * وقال لهم قولا * بمال كثير عودوا 8
الي منازلكم * وبمواشي كثيرة جدا * وبفضة * وذهب * ونحاس * وحديد * وثياب كثيرة
جدا * واقتسموا سلب اعدائكم مع اخوتكم * فعاد جميع بني روبيل * وبني جاد * 9
ونصف سبط منسا من عند بني اسرائيل من شيلو التي في ارض الشام * فمضوا الي ارض
الجرجوسي * الي ارض احازتهم التي احازوا فيها عن امر الله بيد موسي * وجاوا الي اغوار 10
الاردن التي بارض الشام * وبنوا بنو روبيل * وبنو جاد * ونصف سبط منسا مذبحا قبالة ارض
الشام علي اغوار الاردن عظيم المنظر * فسمع بنو اسرائيل ان قد بني بنو روبيل * وبنو 11
جاد * ونصف سبط منسا مذبحا قبالة ارض الشام علي اغوار الاردن الي ناحية جنب بني اسرائيل *
12 * فلما سمع ذلك بنو اسرائيل اجتمعوا باسرهم الي شيلوا * حتي يصعدوا اليهم ويقاتلوهم *
13 14 * وارسل بنو اسرائيل اليهم الي ارض الجرش فنحاس بن العازر الكاهن * ومعه عشرة روساء *
ريس من كل سبط * رجل ريس لبيت اباهم لالوف اسرائيل *

4 * *Nunc igitur* quandoquidem *ſatisfecit Deus fratribus veſtris quemadmodum promiſerat vobis, diſcedite, & abite ad habitationes veſtras & terram poſſeſſionis veſtræ quam dedit vobis Moſes ſervus Dei in ulteriore ripa Jordanis.* 5 *Verùm vobiſipſis maximopere cavete, & facite præceptum ac legem quam præcepit vobis Deus per Moſen ſervum ſuum trans Jordanem, de amando Deo Domino veſtro, et ambulando in viis ejus, præcepta ejus ſervando, ejúſque obedientiæ atque religioni adhærendo ex toto corde veſtro & animis veſtris.* 6 *Et benedixit eis Joſue, ac dimiſit illos, abierúntque ad habitationes ſuas.* 7 *Nam dimidiæ tribui Manaſſe dederat Moſes in Bathnia, alteri vero dimidiæ dedit Joſue cum fratribus eorum trans Jordanem ad Occidentem. Quin etiam dimittens eos Joſue ut ſeſe reciperent in domicilia ſua, benedixit eis,* 8 *Et habuit ad* eos hunc *ſermonem, Multa cum pecunia repetite domicilia veſtra, plurimiſq; cum armentis, argento, auro, ære, ferro, & veſtimentis multis admodum, & dividite prædam inimicorum veſtrorum cum fratribus veſtris.* 9 *Redierunt ergò omnes filii Rubil, filii Gad, & dimidia tribus Manaſſe à filiis Iſrael de Silo quæ eſt in terra Syriæ, & abierunt ad terram Gergoſæi, terram poſſeſſionis eorum, in qua data fuerat eis hæreditas ex edicto Dei per Moſen;* 10 *Et venerunt ad valles Jordanis, quæ ſunt in regione Syriæ, & ædificârunt filii Rubil, filii Gad, & dimidia tribus Manaſſis altare è regione terræ Syriæ ſuper valles Jordanis, ingens aſpectu.* 11 *Quare audierunt filii Iſrael ædificâſſe filios Rubil, & filios Gad, atque dimidiam tribum Manaſſis, altare è regione terræ Syriæ ſuper valles Jordanis ex parte lateris filiorum Iſrael.* 12 *Cúmque hoc audîſſent filii Iſrael, congregati ſunt omnes in Silo ut aſcenderent ad eos & oppugnarent illos.* 13 *Interim miſerunt ad eos filii Iſrael in terram Geres Phinhaſum filium Elazar ſacerdotis,* 14 *Et cum eo decem principes, principem* unum *ex unaquaque tribu, virum* inquam unum *principem pro qualibet domo patrum ſuorum, ſecundùm millia Iſraelis.*

ספר יהושע: כב

dimidiam ad & ,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad venerunt Et
15 וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־חֲצִי
:dicendo ,eis cum ſunt locuti & :Ghilhad terram ad ,Menaſſeh tribum
שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד וַיְדַבְּרוּ אִתָּם לֵאמֹר׃
,iſta prævaricatio Quæ :Domini cœtus omnis dixerunt Sic
16 כֹּה אָמְרוּ כֹּל עֲדַת יְהוָה מָה־הַמַּעַל הַזֶּה
poſt à hodie *revertendum ad* ,Iſrael Deum *in* eſtis prævaricati quam
אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בֵּאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי
hodie *vos rebellandum ad* ,altare vobis *vos ædificando in*;Dominum
יְהוָה בִּבְנוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרָדְכֶם הַיּוֹם
qua ,Pehor *perverſitas* nobis parum An ?Dominum *in*
17 בַּיהוָה׃ הַמְעַט־לָנוּ אֶת־עֲוֺן פְּעוֹר אֲשֶׁר
cœtu in plaga fuit & :hanc diem ad uſque ea ab :mundati ſumus non
לֹא־הִטַּהַרְנוּ מִמֶּנּוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי הַנֶּגֶף בַּעֲדַת
:Dominum poſt *à* hodie avertimini vos Et ?Domini
18 יְהוָה׃ וְאַתֶּם תָּשֻׁבוּ הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה
totum in cras & ,Dominum *in* hodie rebellabitis vos ,erit &
וְהָיָה אַתֶּם תִּמְרְדוּ הַיּוֹם בַּיהוָה וּמָחָר אֶל־כָּל־
terra eſt immunda ſi quidem Et .*ira ferveſcet* Iſrael cœtum
19 עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִקְצֹף׃ וְאַךְ אִם־טְמֵאָה אֶרֶץ
,Domini poſſeſſionis terram ad vobis tranſite ,veſtræ poſſeſſionis
אֲחֻזַּתְכֶם עִבְרוּ לָכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּת יְהוָה
,noſtrū medio in *apprehendimini* &:Domini tabernaculum *ibi habitans* qua
אֲשֶׁר שָׁכַן־שָׁם מִשְׁכַּן יְהוָה וְהֵאָחֲזוּ בְּתוֹכֵנוּ
vos ædificando in ,*ſitis rebelles* ne nobis & ,rebelletis ne Dominum *in* &
וּבַיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאֹתָנוּ אַל־תִּמְרֹדוּ בִּבְנֹתְכֶם
Nonne .noſtri Dei Domini altare præter ,altare vobis
20 לָכֶם מִזְבֵּחַ מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ הֲלוֹא
,anathemate in prævaricationem eſt prævaricatus Zerah filius Hachan
עָכָן בֶּן־זֶרַח מָעַל מַעַל בַּחֵרֶם
non unus vir ipſe & ?ira fuit Iſrael cœtum omnem *ſuper* &
וְעַל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הָיָה קָצֶף וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא
dimidia &,Ghad filii &,Reuben filii reſponderūt Et.*ſua perverſitate in* obiit
21 גָוַע בַּעֲוֺנוֹ׃ וַיַּעֲנוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי
Deus :Iſrael millium *capita* ad ſunt locutique :Menaſſeh *virga*
22 שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה וַיְדַבְּרוּ אֶת־רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ אֵל
,*cognoſcens* ipſe Dominus Deorum *Deus* ,Dominus Deorum
אֱלֹהִים יְהוָה אֵל אֱלֹהִים יְהוָה הוּא יֹדֵעַ
prævaricatione in ſi & ,*rebellione in* ſi ,cognoſcet ipſe Iſrael &
וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע אִם־בְּמֶרֶד וְאִם־בְּמַעַל
ædificandum Ad (.hac die nos ſerves ne) Dominum in
23 בַּיהוָה אַל־תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה׃ לִבְנוֹת
aſcendere faciendum ad ſi & ,Dominum poſt *à revertendum ad* ,altare nobis
לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאִם־לְהַעֲלוֹת
illud ſuper faciendum ad ſi & ,*munus* & ,*aſcenſionem* illud ſuper
עָלָיו עוֹלָה וּמִנְחָה וְאִם־לַעֲשׂוֹת עָלָיו
non ſi Et .requirat ipſe Dominus ,pacificorum ſacrificia
24 זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהוָה הוּא יְבַקֵּשׁ׃ וְאִם־לֹא
dicent Cras :dicendo ,hoc fecimus *verbo à ſollicitudine præ*
מִדְּאָגָה מִדָּבָר עָשִׂינוּ אֶת־זֹאת לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ
Deo Domino & ,vobis Quid :dicendo ,noſtris filiis veſtri filii
בְנֵיכֶם לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה־לָּכֶם וְלַיהוָה אֱלֹהֵי
filii vos inter & ,nos inter Dominus dedit terminum Et ?Iſrael
25 יִשְׂרָאֵל׃ וּגְבוּל נָתַן־יְהוָה בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם בְּנֵי־
:Domino in pars vobis non :Jarden Ghad filii &,Reuben
רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד אֶת־הַיַּרְדֵּן אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה
.Dominum *timendum non ad* ,noſtros filios veſtr filii facient ceſſare &
וְהִשְׁבִּיתוּ בְנֵיכֶם אֶת־בָּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת־יְהוָה׃
non ,altare ædificando ,nobis nunc Faciamus :diximus Et
26 וַנֹּאמֶר נַעֲשֶׂה־נָּא לָנוּ לִבְנוֹת אֶת־הַמִּזְבֵּחַ לֹא
.ſacrificio nec *aſcenſioni*
לְעוֹלָה וְלֹא לְזָבַח׃

Verſio VULG. LAT.

15 Qui venerunt ad filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribûs Manaſſe, in terram Galaad:
16 dixerúntque ad eos, Hæc mandat omnis populus Domini; Quæ eſt iſta tranſgreſſio? Cur reliquiſtis Dominum Deũ Iſrael, ædificantes altare ſacrilegum, & à cultu illius recedentes?
17 An parum vobis eſt quòd peccâſtis in Beelphegor, & uſque in præſentem diem macula hujus ſceleris in nobis permanet? multíque de populo corruerunt.
18 Et vos hodiè reliquiſtis Dominum, & cras in univerſum Iſrael ira ejus deſæviet.
19 Quòd ſi putatis immundam eſſe terram poſſeſſionis veſtræ, tranſite ad terram, in qua tabernaculum Domini eſt, & habitate inter nos: tantùm ut à Domino, & à noſtro conſortio non recedatis, ædificato altari præter altare Domini Dei noſtri.
20 Nonne Achan filius Zare præteriit mandatum Domini, & ſuper omnem populum Iſrael ira ejus incubuit? Et ille erat unus homo, atque utinam ſolus periiſſet in ſcelere ſuo.
21 Reſponderúntque filii Ruben & Gad, & dimidia tribus Manaſſe, principibus legationis Iſrael;
22 Fortiſſimus Deus Dominus, Fortiſſimus Deus Dominꝰ, ipſe novit, & Iſrael ſimul intelliget: ſi prævaricationis animo hoc altare conſtruximus, non cuſtodiat nos, ſed puniat nos in præſenti:
23 Et ſi eâ mente fecimus, ut holocauſta, & ſacrificium, & pacificas victimas ſuper eo imponeremus, ipſe quærat & judicet:
24 Et non eâ magis cogitatione atq; tractatu, ut diceremus; Cras dicent filii veſtri filiis noſtris, Quid vobis & Domino Deo Iſrael?
25 Terminum poſuit Dominus inter nos & vos, ô filii Ruben, & filii Gad, Jordanem fluvium: & idcircò partem non habetis in Domino. Et per hanc occaſionem avertent filii veſtri filios noſtros à timore Domini. Putavimus itaque meliùs,
26 Et diximus; Extruamus nobis altare, non in holocauſta, neque ad victimas offerendas,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, ϗ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ, ϗ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ (ε) εἰς γῆν Γαλαὰδ· ϗ ἐλάλησαν
16 πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες, Τάδε λέγει πᾶσα ἡ Συναγωγὴ κυρίου, Τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη, ἣν ἐπλημμελήσατε (ζ) ἐναντίον τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου (η) οἰκοδομήσαντες ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι
17 (θ) ἀπὸ τοῦ κυρίου; Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογὼρ, ὅτι (ι) οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης; ϗ ἐγενήθη
18 πληγὴ ἐν τῇ Συναγωγῇ κυρίου. Καὶ ὑμεῖς (κ) ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ κυρίου· ϗ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου, ϗ αὔριον ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ (λ) ἔσται ἡ
19 ὀργή. Καὶ νῦν εἰ (μ) μικρὰ ἡ γῆ ὑμῶν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, διάβητε (ν) εἰς τὴν γῆν τῆς κυρίου κατασχέσεως, οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ (ξ) ἡ σκηνὴ κυρίου, ϗ (ο) κατακληρονομήσετε ἐν ἡμῖν· ϗ μὴ (π) ἀπὸ θεοῦ ἀποστάται γενήθητε (ρ) ϗ ὑμεῖς, μηδ᾽ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου
20 τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Οὐκ ἰδοὺ (σ) Ἄχαρ ὁ τοῦ Ζαρᾶ πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, ϗ ἐπὶ (τ) πᾶσαν Συναγωγὴν Ἰσραὴλ ἐγενήθη ὀργή; ϗ οὗτος (υ) εἷς αὐτὸς ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ.
21 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, ϗ οἱ υἱοὶ Γὰδ, ϗ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ϗ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ἰσραὴλ, λέγοντες,
22 Ὁ θεὸς θεὸς κύριός ἐστι, ϗ ὁ θεὸς (φ) θεὸς αὐτὸς οἶδε, ϗ Ἰσραὴλ αὐτὸς γνώσεται· εἰ ἐν (χ) ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν (ψ) ἔναντι τοῦ κυρίου, μὴ ῥύσαιτο
23 ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ εἰ ᾠκοδομήσαμεν ἑαυτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ᾽ αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, (ω) ὥστε ποιῆσαι ἐπ᾽ αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, (α)
24 κύριος ἐκζητήσει. Ἀλλ᾽ ἕνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες, Ἵνα (β) μὴ εἴπωσι αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις (γ) ἡμῶν, Τί ὑμῖν ϗ κυρίῳ τῷ
25 θεῷ Ἰσραήλ; Καὶ ὅρια ἔθηκε κύριος ἀναμέσον (δ) ἡμῶν ϗ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, ϗ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου. ϗ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν (ε) τοὺς υἱοὺς
26 ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον. Καὶ εἴπαμεν ποιῆσαι (ζ) οὕτω, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον (η) οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν,

Et advenerunt ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidios tribûs Manaſſe in terram Galaad: Et locuti ſunt ad eos, dicentes, 15
Hæc dicit univerſa Synagoga Domini; Quod eſt delictum hoc quod deliquiſtis ante Deum Iſrael, averti hodiè (h) à Domino, ædificantes vobis ipſis aram, apoſtatas vos fieri à Domino? 16
Nunquid parvum vobis peccatum Phogor, quòd non ſumus mundati ab eo uſq; in diē hanc? & facta eſt plaga in Synagoga Domini. 17
Et vos averſi eſtis hodiè à Domino. Et erit ſi receſſeritis hodiè à Domino, & cras ſuper omnem Iſrael erit ira. 18
Et nunc ſi parva terra veſtra poſſeſſionis veſtræ, tranſite ad terram poſſeſſionis Domini; ubi habitat illîc tabernaculum Domini: & poſſidebitis in nobis: & nolite à Deo fieri apoſtatæ & vos: et nolite recedere à Domino, eò quòd ædificetis vos aram extra altare Domini Dei noſtri. 19
Nonne ecce Achar filius Zara delicto deliquit ab Anathemate: & ſuper univerſā Synagogā Iſrael facta eſt ira? (i) Et unꝰ hic ipſe mortuus eſt in ſuo ipſius peccato? 20
Et reſponderunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidium tribûs Manaſſe: & locuti ſunt Chiliarchis Iſrael, dicentes; 21
Deus Deus *Dominus eſt, & Deus Deus ipſe novit, & Iſrael ipſe cognoſcet. Si in Apoſtaſia deliquimus ante Dominum; non eximat nos in die hac.* 22
Et ſi ædificavimus nobis ipſis aram, ut recedamus à Domino Deo noſtro, ut aſcendere faciamus ſuper eam ſacrificium holocauſtomatum, ut faciamus ſuper eam ſacrificium *ſalutarium; Dominus exquiret.* 23
Sed propter cautelam verbi fecimus hoc, dicentes; ut non dicant cras filii veſtri filiis noſtris, Quid vobis, & Domino Deo Iſrael? 24
Et fines poſuit Dominus inter nos & vos, Iordanem, & non eſt vobis pars Domini: & abalienabunt filii veſtri filios noſtros; ut non venerentur Dominum. 25
Et diximus facere ſic, ædificare aram hanc non propter oblationes, neque propter ſacrificia; 26

MS.A. (ε) εἰς τὴν Γαλαάδ· (ζ) ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ (η) ᾠκοδομήσαντες ἑαυτοῖς (θ) ἀπὸ κυρίου; (ι) οὐ κεκαθαρίσμεθα (κ) ἀποστραφήσεσθαι (λ) ἔσται ὀργή. (μ) μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς (ν) ἐπὶ τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου, (ξ) ἡ κιβωτὸς κυρίου, (ο) κατακληρονομήσατε (π) ἀπὸ κυρίου ἀποστάτε (ρ) ϗ ἀπὸ ἡμῶν μὴ ἀπόστητε, διὰ τὸ (σ) Ἄχαν (τ) πᾶσαν τὴν Συναγωγὴν (υ) εἷς μόνος ἦν, μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν (φ) θεὸς κύριος αὐτὸς (χ) ἀποστάσει (ψ) ἔναντι κυρίου, (ω) ἢ ὥστε (α) κύριος αὐτὸς ἐκζητήσει. (β) μὴ αὔριον εἴπωσιν τὰ (γ) ἡμῶν, λέγοντες, Τί ὑμῖν κυρίῳ (δ) ὑμῶν ϗ ἡμῶν (ε) τοὺς υἱοὺς (ζ) οὕτως, (η) οὐκ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ואתו לות בני ראובן ולות בני גד ולות פלגות שבטא דמנשה לארעא דגלעד ומלילו
16 עמהון למימר: כדין אמרו כל כנשתא דיי מא שקרא הדין די שקרתון במימרא דאלהא
ישראל למיתב יומא דין מבתר פולחנא דיי במבנכון לכון מדבחא לממרדכון יומא
17 דין במימרא דיי: הזעיר לנא ית חובא דפעור דלא אדכינא מניה עד יומא הדין והות
18 מחתא בכנשתא דיי: ואתון תתובון יומא דין מבתר פולחנא דיי ויהא אתון תמרדון
19 יומא דין במימרא דיי ומחר על כל כנשתא דישראל יהי רוגזא: וברם אם מסאבא
ארעא אחסנתכון עברו לכון לארע אחסנת עמא דיי די שרא תמן משכנא דיי ואחסינו
ביננא ובמימרא דיי לא תמרדון ובנא לא תמרדון במבניכון לכון מדבחא בר ממדבחא
20 דיי אלהנא: הלא עכן בר זרח שקר שקרא בחרמא ועל כל כנשתא דישראל הוה רוגזא
21 והוא גברא חדא לא מית בחוביה: ואתיבו בני ראובן ובני גד ופלגות שבטא
22 דמנשה ומלילו עם רישי אלפיא דישראל: אל אלהים יי אל אלהים יי קדמוהי
ידיע וישראל בסופא ידע אם במרדא ואם בשקרא שקרנא במימרא דיי לא
23 תפרקננא יומא הדין: למבנא לנא מדבחא למתב מבתר פולחנא דיי ואם לאסקא
24 עלוהי עלתא ומנחתא ואם למעבד עלוהי נכסת קודשין יי הוא יתבע: ואם לא
מיוצפא מפתגם עבדנא ית דא למימר מחר יימרון בניכון לבננא למימר לית
25 לכון חולק במימרא דיי אלהא דישראל: ותחומא יהב יי ביננא וביניכון בני
ראובן ובני גד ית ירדנא לית לכון חולק במימרא דיי ויבטלון בניכון ית בננא בדיל
26 דלא למדחל מן קדם יי: ואמרנא נעבד כען לנא למבני ית מדבחא לא לעלתא
ולא לנכסת קודשיא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venerunt ad filios Ruben, & ad filios Gad, & ad dimidium tribus Menaſſe ad terram Gilghad; & locuti ſunt cum eis ad dicendum. 15
Sic dixerunt omnis congregatio Domini. Quæ prævaricatio hæc quam prævaricati eſtis in dicto Dei Iſrael ad revertendum die hac de-poſt cultum Domini, in conſtruendo vos vobis altare ad rebellandum vos die hac in dicto Domini? 16
Num parva nobis culpa Peghor, quod non expiati ſumus ex ea uſq; ad diem hanc? & fuit plaga in congregatione Domini. 17
Et vos reverſi eſtis die hac de-poſt *cultum* Domini; & ecce vos rebellâſtis die hac in dicto Domini; & cras ſuper omnem congregationem Iſrael erit indignatio. 18
Et profectò ſi polluta terra poſſeſſionis veſtræ, tranſite vobis ad *terram poſſeſſionis* populi Dñi, in qua ſitum eſt ibi tabernaculum Dñi; & poſſeſſionem inite inter nos: & in dicto Dñi non rebellabitis, & in nobis non rebellabitis, in ædificando vos vobis altare præter altare Dñi Dei noſtri. 19
Nonne Ghachan filiꝰ Zerahh prævaricando prævaricatꝰ eſt in interdicto, & ſuper omnem congregationem Iſrael fuit indignatio? & ipſe vir unus non mortuus eſt in culpa ſua. 20
Et reſponderunt filii Ruben & filii Gad, & dimidium tribꝰ Menaſſe; & locuti ſunt cum capitibꝰ milliū Iſrael. 21
Deus Deorum Dominus, Deus Deorum Dominus, ante eum *notum*, & Iſrael in fine cognoſcet, ſi in rebellione, & ſi in prævaricatione prævaricati ſumus in dicto Domini; ne liberes nos die hac. 22
Ad ſtruendum nobis altare, ad revertendum de-poſt cultum Domini; & ſi ad tollendum ſuper illud holocauſtum, & munus; & ſi ad transferendum ſuper illud oblationem ſanctitatum, Dominus ipſe inquiret. 23
Et ſi non ex ſollicitudine de verbo, fecimus hoc ad dicendum: Cras dicent filii veſtri filiis noſtris ad dicendum; *Non eſt* vobis pars in dicto Domini Dei Iſrael? 24
Et terminum dedit Dominus inter nos & inter vos filios Ruben, & filios Gad Jordanem, non eſt vobis pars in dicto Domini: & impedient filii veſtri filios noſtros, ut non timeant ab-ante Dominum. 25
Et diximus, Faciamus nunc nobis ad ſtruendum altare; non ad holocauſtum, & non ad oblationem ſanctitatum, 26

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܘܠܘܬ ܒܢܝ ܓܕ. ܘܠܘܬ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܠܐܪܥܐ 15
ܕܓܠܥܕ. ܘܡܠܠܘ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪܝܢ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܡܪܝܐ. 16
ܡܢܐ ܗܘ ܡܪܘܕܘܬܐ ܗܢܐ ܕܡܪܕܬܘܢ ܒܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܦܟܬܘܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܒܢܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܡܕܒܚܐ ܕܬܦܪܩܘܢ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܠܐ ܣܦܩ ܠܢ. ܣܟܠܘܬܐ ܕܦܥܘܪ: 17
ܕܠܐ ܐܬܕܟܝܢ ܡܢܗ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ: ܘܗܘܐ ܡܘܬܢܐ ܒܟܢܘܫܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܢܬܘܢ ܗܐ 18
ܗܦܟܬܘܢ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܡܚܪ ܥܠ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘܐ
ܪܘܓܙܐ. * ܒܪܡ ܐܢ ܗܝ ܡܣܐܒܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܟܘܢ. ܥܒܪܘ ܠܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܪܬܘܬܗ 19
ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܬܐܚܕܘ ܥܡܢ. ܘܦܘܠܚܢܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܬܒܣܘܢ. ܘܥܠܝܢ
ܠܐ ܬܡܪܕܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܢܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܡܕܒܚܐ ܠܒܪ: ܡܢ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܠܐ ܚܙܝܬܘܢ ܕܥܟܪ ܒܪ ܟܪܡܝ. ܕܪܓ ܗܘܐ ܘܢܣܒ ܡܢ ܚܪܡܐ: ܥܠ ܟܠܗ ܗܘ ܟܢܘܫܬܐ 20
ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘܐ ܪܘܓܙܐ. ܘܗܘ ܚܕ ܗܘܐ ܓܒܪܐ. ܘܟܠܢ ܠܩܝܢ ܒܚܛܗܗ. * ܘܥܢܘ ܒܢܝ 21
ܪܘܒܝܠ. ܘܒܢܝ ܓܕ. ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܡܠܠܘ ܥܡ ܦܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ
ܟܗܢܐ: ܘܥܡ ܪܫܝ ܚܝܠܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. * ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ. 22
ܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܪܝܐ ܗܘ. ܘܗܘܝܘ ܐܠܗܢ. ܘܠܐܝܣܪܝܠ. ܗܘ ܝܕܥ. ܘܚܢܢ. ܗܘ ܝܕܥ. ܐܢ
ܕܒܦܪܘܩ ܡܢܗ: ܐܘ ܕܢܥܘܠ ܗܘ ܒܦܘܠܚܢܗ ܕܡܪܝܐ ܥܒܕܢ ܗܢܐ. ܠܐ ܢܦܪܘܩ ܝܘܡܢܐ.
* ܐܢ ܒܢܝܢ ܠܢ ܡܕܒܚܐ ܕܢܗܦܘܟ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܪܝܐ: ܐܘ ܕܢܣܩ ܥܠܘܗܝ ܕܒܚܐ. ܐܘ 23
ܦܘܠܚܢ ܐܚܪܢ. ܡܪܝܐ ܢܬܒܥ ܡܢ ܐܝܕܝܢ. * ܐܢ ܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܥܒܕܢܝܗ ܗܢܐ. ܘܠܐ 24
ܢܐܡܪܘܢ ܡܚܪ ܒܢܝܟܘܢ ܠܒܢܝܢ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. * ܕܗܐ ܬܚܘܡܐ ܕܣܡ ܡܪܝܐ ܒܝܢܝܢ ܘܒܝܢܝܟܘܢ. ܝܘܪܕܢܢ ܗܘ. 25
ܡܢܬܐ ܠܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܒܛܠܘܢ ܒܢܝܟܘܢ ܠܒܢܝܢ ܡܢ ܡܚܪ:
ܕܠܐ ܢܕܚܠܘܢ ܠܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪܢ. ܢܒܢܐ ܠܢ ܡܕܒܚܐ. ܠܐ ܠܕܒܚܐ. 26
ܘܠܐ ܠܩܘܪܒܢܐ.

Qui venientes ad filios Rubil, ad filios Gad, 15
& ad dimidiam tribum Manaſſe in terram
Gelaad, allocuti ſunt eos, & dixerunt eis,
Sic dicunt univerſus cœtus Domini, Quod 16
mendacium iſtud quod mentiti eſtis in De-
um Iſraelis, ut averſi à Domino ædificaretis
vobis aram, & recederetis à cultu Domini?
Nonne ſufficit nobis peccatum Peor, à 17
quo nondum purificati ſumus ad hunc uſque
diem, & *propter quod* evenit mortalitas in
cœtum Domini? Et quidem vobis hodiè 18
recedentibus à cultu Domini, cras totum
cœtum Iſraelis invadet ira. Veruntamen ſi 19
polluta eſt terra hæreditatis veſtræ, tranſite
ad terram hæreditatis Domini, ubi manet
tabernaculum Domini, & poſſidete nobiſ-
cum; cultum verò Domini ne ſpernatis, &
& in nos ne rebelletis: nam extruxiſtis vo-
bis aram præter aram Domini Dei Iſraelis.
An non vidiſtis quòd quia Achar filius Char- 20
mi concupiſcentiâ victus ſumpſit ex anathe-
mate, in totum cœtum Iſraelis acciderit
ira? Et ille quidem licèt unicus eſſet homo,
omnes tamen ob ejus peccatum pœnas lui-
mus. Reſpondentes filii Rubil, filii Gad,& 21
dimidia tribus Manaſſe, locuti ſunt cum
Phinhes filio Eliazar ſacerdotis, & cum du-
cibus exercituum Iſraelis, & dixerunt eis,
Dominus eſt Deus deorum, Deus deorum 22
Dominus eſt, ipſéque Deus noſter eſt, Iſrae-
lem ipſe novit, & nos idem novit: ſi animo
recedendi ab eo, ſique animo peccandi in
cultum Domini hoc egimus, ne ſervet nos
hodiè. Si extruximus nobis aram ut recede- 23
remus à religione Domini, aut ut offerremus
ſuper eam ſacrificia aut alium *quemcunque*
cultum, Dominus requirat in manu noſtra,
Si non ex ipſius religione potiùs hoc egimus, 24
& ne dicant cras filii veſtri ad filios noſtros,
Quid rei habetis apud Dominum Deum Iſ-
raelis ô filii Rubil, & filii Gad; Quando- 25
quidem ecce limes quem poſuit Dominus
inter nos & vos, *nempe* Jordanem illum?
igitur non eſt vobis ſors in Domino Deo
Iſraelis: atque *ita* retrahant filii veſtri cras
filios noſtros quo minùs Dominum colant.
Quapropter diximus, Faciamus nobis aram, 26
non ad ſacrificium,neque ad oblationem;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فجاوا الي بني روبيل * وبني جاد * ونصف سبط منسا الي ارض الجرس * وخاطبوهم قولا * هكذا 15 16
قال جميع بني اسرايل * اي شي هذا النكث الذي نكثتم باله اسرايل للرجوع اليوم عن
طاعة الله ربكم * لبنيانكم لكم مذبحا وعصيانكم اليوم على الله * هل قليل عندكم 17
وزر فاعور الذي ما تنصفنا من تبعته الي هذا اليوم وكان السخط على شعب الرب * وانتم 18
ترجعون اليوم من وري طاعة الله * فتكونوا انتم اليوم كالعوية * وغدا يسخط على جميع
بني اسرايل * فان كان ارض احارتكم نجسة * فاعبروا الي ارض نحلة الله التي نصب فيها 19
مسكن الرب * وامتلكوا معنا * ولا تعصوا على الله * ولا تخالفوا علينا * حيث قد عملتم مذبحا
سوي مذبح الله الاهنا * اليس عاخان بن زارح نكث نكثا في الحرم * فكان السخط على 20
جميع بني اسرايل * وهو رجل واحد ما مات وحده بذنبه * فاجاب بنو روبيل * وبنو جاد * 21
ونصف سبط منسا * وقالوا لروساء بني اسرايل * الرب الاله هو الله القادر والرب الاله هو العالم * 22
وبنو اسرايل سيعلمون * ان كان بخلاف او عصيان على الله فعلنا ذلك * فلا يبقينا في يومنا
هذا * وان كان بنينا لنا مذبحا حتى نعود عن طاعة الله * او نصعد عليه قربانا او هدية او 23
ذبيحة او صلاة * فالله ينتقم ممن فعله * وان لم نكن فعلناه الا من غم داخل قلوبنا * 24
فقلنا غدا تقول بنوكم لبنينا * اي شي لكم مع الله اله اسرايل * وقد جعل الله حاجزا 25
بيننا وبينكم يا بني روبيل وبني جاد * وهو الاردن * وليس لكم معنا نصيب في الله * فيبطل
بنوكم بنينا عن عبادة الله * فقلنا الان نبني هذا المذبح * لا لصعيدة ولا لذبيحة * 26

Hi ergò venerunt ad filios Rubil, filios 15
Gad, & dimidiam tribum Manaſſis in
terram Geres, & allocuti ſunt eos his
verbis, Ita dixerunt omnes filii Iſrael, 16
Quænam eſt hæc prævaricatio quâ præ-
varicati eſtis in Deum Iſraelis deſciſcen-
do hodiè ab obedientia Dei Domini veſtri,
extruendo vobis altare, & rebellando ho-
diè contra Deum? Num parvi eſt apud 17
vos momenti peccatum Pheor, à quo ſe-
ctando nondum purgati ſumus ad hunc
uſque diem, & cujus causâ venit ira in
populum Domini? Et vos ſi avertamini 18
hodiè à veſtigiis obedientiæ Dei, futurum
eſt ut vobis contumaciter agentibus, cras
ipſe excandeſcat in omnes Iſraelitas.
Quòd ſi terra poſſeſſionis veſtræ immun- 19
da eſt, tranſite ad terram poſſeſſionis Dei,
in qua fixum eſt habitaculum Domini, &
poſſidete nobiſcum; in Deum verò ne re-
belletis, & à nobis ne diſſentiatis facien-
tes altare præter altare Dei, Dei noſtri.
Nónne Achan filio Zareh perfidiam com- 20
mittente in anathemate, deſæviit ira in
cunctos Iſraelitas? qui tametſi eſſet vir
unus,non tamen ſolus mortuus eſt in ſce-
lere ſuo. Reſponderunt filii Rubil, filii 21
Gad, & dimidia tribus Manaſſis,ac di-
xerunt ad principes filiorum Iſrael, Do- 22
minus Deus eſt Deus potentiſſimus et Do-
minus Deus eſt ſcientiſſimus, & filii Iſ-
rael cognoſcent: ſi ex contumacia ſive re-
bellione contra Deum id fecimus,ne ſer-
vet nos hodiernâ die. Et ſi ædificavi- 23
mus nobis altare ut recederemus ab obe-
dientia Dei, aut extolleremus ſuper illud
oblationem, aut munus, aut ſacrificium,
aut orationem,Deus ulciſcatur ab his qui
fecerunt illud. Et ſi non fecerimus il- 24
lud, niſi ex anxietate quæ irrepſit in cor-
da noſtra, dicentes; Cras dicturi ſunt
filii veſtri ad filios noſtros, Quid rei ha-
betis cum Deo, Deo Iſraelis? Cùm jam 25
poſuerit Deus ſeparationem inter nos &
inter vos O filii Rubil et filii Gad,nem-
pe Jordanem? non habetis nobiſcum ſor-
tem in Deo: et ſic abducturi filii veſtri
filios noſtros à cultu Divino. Quare di- 26
ximus, Extruamus hoc altare, non ad ob-
lationem, neque ſacrificium ullum;

ספר יהושע: כג

,nos post *nostras generationes* inter & ,vos inter & nos inter *ipse testis* Quia
27 כִּי עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ אַחֲרֵינוּ
,nostris *ascensionibus* in *ejus facies ad Domini* servitutem *serviendum ad*
לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה לְפָנָיו בְּעֹלוֹתֵינוּ
cras vestri filii dicant non & :nostris pacificis in & ,nostris sacrificiis in &
וּבִזְבָחֵינוּ וּבִשְׁלָמֵינוּ וְלֹא־יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם מָחָר
dixerint *cum*,erit Et :diximus Et.Domino in pars vobis Non ,nostris filiis
28 לְבָנֵינוּ אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה׃ וַנֹּאמֶר וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ
exemplar Videte:dicemus & ,cras nostras generationes ad & ,nos ad
אֵלֵינוּ וְאֶל־דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ רְאוּ אֶת־תַּבְנִית
,sacrificio nec ,*ascensioni* non ,nostri patres fecerunt quod Domini altaris
מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזֶבַח
rebellandum ad,nobis à,nobis Absit .vos inter &,nos inter *ipsum* testis *quia*
29 כִּי־עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם׃ חָלִילָה לָּנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד
altare ædificando Dominum post à ,hodie *revertendum ad* &,Dominum in
בַּיהוָה וְלָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ
quod ,nostri Dei Domini altare præter sacrificio *&* ,*muneri* ,*ascensioni*
לְעֹלָה לְמִנְחָה וּלְזָבַח מִלְּבַד מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר
capita & ,cœtus *prælati* &,sacerdos Pinechas *audivit* Et.ej⁹ *tabernaculi facies ad*
30 לִפְנֵי מִשְׁכָּנוֹ׃ וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה וְרָאשֵׁי
filii sunt locuti quæ verba ,secum qui Israel millium
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ בְּנֵי־
Dixitq;.eorum oculis *in fuit bonum* &:Menasseh filii &,Ghad filii &,Reuben
31 רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר
,Ghad filios ad & ,Reuben filios ad sacerdotis Elhazar filius Pinechas
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד
quòd ,Dñs nostri medio in quòd novimus Hodie :Menasseh filios ad &
וְאֶל־בְּנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם יָדַעְנוּ כִּי־בְתוֹכֵנוּ יְהוָה אֲשֶׁר
eruistis tunc :istam prævaricationem Dominum *in* estis prævaricati non
לֹא־מְעַלְתֶּם בַּיהוָה הַמַּעַל הַזֶּה אָז הִצַּלְתֶּם
Elhazar filius Pinechas est reversus Et .Dñi manu de Israel filios
32 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְהוָה׃ וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
terra de,Ghad filiis à & ,Reuben filiis à *prælati* & ,sacerdotis
הַכֹּהֵן וְהַנְּשִׂיאִים מֵאֵת בְּנֵי־רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי־גָד מֵאֶרֶץ
eis retulerunt & :Israel filios ad Chenahan terram ad Ghilhad
הַגִּלְעָד אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁבוּ אוֹתָם
benedixerunt & ,Israel filiorum oculis in *verbum fuit bonum* Et .verbum
33 דָּבָר׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ
,*exercitum* ad eos *super ascendendum ad*,dixerũt non & ,Israel filii Deo
אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא
Ghad filii & ,Reuben filii *qua* ,terram *corrumpendum ad*
לְשַׁחֵת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד
quia ,altare Ghad filii & ,Reuben filii vocaverunt Et *.ea in habitantes*
34 יֹשְׁבִים בָּהּ׃ וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד לַמִּזְבֵּחַ כִּי־
.Deus DOMINUS quòd ,nos inter *ipsum* testis
עֵד הוּא בֵּינֹתֵינוּ כִּי יְהוָה הָאֱלֹהִים׃

CAP. XXIII. כג

Israel Dominus *dedit requiem* postquam ,*multis diebus à* fuit Et
1 וַיְהִי מִיָּמִים רַבִּים אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵנִיחַ יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל
.dies in venit ,senuit Jehosuah & ,circuitu *à* suis inimicis omnibus ab
מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים׃
,ejus *capita* & ,ejus seniores ,Israel omnem Jehosuah Vocavitque
2 וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל־יִשְׂרָאֵל לִזְקֵנָיו וּלְרָאשָׁיו
veni ,senui Ego :eos ad dixitque ,ejus *præfectos* & ,ejus judices &
וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי זָקַנְתִּי בָּאתִי
Dominus fecit quæ omnia vidistis Vosque .dies in
3 בַּיָּמִים׃ וְאַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
Domin⁹ quia ,*vestris faciebus à* istis gentibus omnibus vester Deus
אֱלֹהֵיכֶם לְכָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה
.vobis *pugnans* ipse vester Deus
אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם׃

Versio VUL.LAT.

27 Sed in testimonium inter nos & vos, & sobolem nostram vestrámque progeniem, ut serviamus Domino, & juris nostri sit offerre, & holocausta, & victimas, & pacificas hostias : & nequaquàm dicant cras filii vestri filiis nostris, Non est vobis pars in Dño. 28 Quòd si voluerint dicere, respondebunt eis ; Ecce altare Domini, quod fecerunt patres nostri, non in holocausta, neque in sacrificium, sed in testimonium nostrum ac vestrum. 29 Absit à nobis hoc scelus, ut recedamus à Domino, & ejus vestigia relinquamus, extructo altari ad holocausta & sacrificia, & victimas offerendas, præter altare Domini Dei nostri, quod extructum est ante tabernaculum ejus. 30 Quibus auditis, Phinees sacerdos, & principes legationis Israel, qui erant cum eo, placati sunt: & verba filiorum Ruben, et Gad, et dimidiæ tribûs Manasse, libentissimè susceperunt. 31 Dixítque Phinees filius Eleazari sacerdos ad eos; Nunc scimus quòd nobiscum sit Dominus, quoniam alieni estis à prævaricatione hac et liberâstis filios Israel de manu Domini. 32 Reversúsque est cum principibus à filiis Ruben et Gad, de terra Galaad, finium Chanaan, ad filios Israel, & retulit eis. 33 Placuítque sermo cunctis audientibus. Et laudaverunt Deum filii Israel, & nequaquàm ultrà dixerunt, ut ascenderent contra eos, atque pugnarent, et delerent terram possessionis eorum. 34 Vocaverúntque filii Ruben, & filii Gad, altare quod extruxerant, Testimonium nostrum, quòd Dominus ipse sit Deus.

CAP. XXIII.

1 Evoluto autem multo tempore, postquàm pacem dederat Dominus Israeli, subjectis in gyro nationibus universis, et Josue jam longævo, & persenilis ætatis: 2 Vocavit Josue omnem Israelem, majorésque natu, & principes, ac duces, & magistros : dixítque ad eos ; Ego senui, & progressioris ætatis sum : 3 Vósque cernitis omnia, quæ fecerit Dominus Deus vester cunctis per circuitum nationibus, quo modo pro vobis ipse pugnaverit:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 Ἀλλ' ἵνα (θ) ᾖ τοῦτο μαρτύριον ἀναμέσον ἡμῶν ϗ ὑμῶν, ϗ ἀναμέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μεθ' ἡμᾶς, τοῦ λατρεύειν λατρείαν κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ, ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν, ϗ ἐν ταῖς (ι) θυσίαις ἡμῶν, ϗ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν· ϗ οὐκ ἐροῦσι τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν αὔριον, Οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου. 28 Καὶ εἴπαμεν, Ἐὰν γένηταί ποτε ϗ λαλήσωσι πρὸς ἡμᾶς, (κ) ἢ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον, ϗ ἐροῦσιν, Ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου, ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν (λ) οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον (μ) ὑμῶν ϗ ἀναμέσον ἡμῶν, ϗ ἀναμέσον (ν) τῶν υἱῶν ἡμῶν. 29 Μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς (ξ) ἀποστραφῆναι ἀπὸ κυρίου ἐν τῇ σήμερον (ο) ἡμέρᾳ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, ὥστε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι, ϗ ταῖς θυσίαις Σαλαμίν, ϗ τῇ θυσίᾳ (π) τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου (ρ) κυρίου ὅ ἐστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. 30 Καὶ (σ) ἀκούσας Φινεὲς ὁ ἱερεὺς ϗ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς (τ) συναγωγῆς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν ϗ οἱ υἱοὶ Γὰδ (υ) ϗ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς. 31 Καὶ εἶπε Φινεὲς ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν ϗ τοῖς υἱοῖς Γὰδ ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν, ϗ ὅτι (φ) ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς κυρίου. 32 Καὶ ἀπέστρεψε Φινεὲς ὁ ἱερεὺς ϗ οἱ (χ) ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ῥουβὴν ϗ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γὰδ ϗ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, (ψ) ἐκ τῆς Γαλαὰδ εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· ϗ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους. 33 Καὶ ἤρεσεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. (ω) ϗ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, ϗ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν Ἰσραήλ. (α) ϗ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον (β) ἐξολοθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν Ῥουβὴν ϗ τῶν υἱῶν Γὰδ ϗ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. ϗ κατῴκησαν ἐπ' αὐτῆς. 34 Καὶ ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς τὸν βωμὸν (γ) τῶν Ῥουβὴν ϗ τῶν Γὰδ ϗ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, ϗ εἶπεν, Ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ (δ) θεὸς αὐτῶν ἐστι. Κεφ. κγ'.

1 Καὶ ἐγένετο (α) μεθ' ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ καταπαῦσαι (β) κύριον τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ϗ Ἰησοῦς πρεσβύτερος (γ) προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις. 2 Καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ (δ) ϗ τὴν γερουσίαν αὐτῶν ϗ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ϗ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν· ϗ (ε) εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐγὼ γεγήρακα ϗ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις. 3 Ὑμεῖς δὲ (ζ) ἑωράκατε ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἀπὸ προσώπου (η) ἡμῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς (θ) ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ἡμῖν.

27 Sed ut sit hoc testimonium inter nos, & vos, & inter progenies nostras post nos, servire servitutẽ Domini corã eo in oblationib⁹ nostris, & in sacrificiis nostris, et in sacrificiis salutarium nostrorum. Et non dicent filii vestri filiis nostris cras, Non est vobis pars Domini. 28 Et diximus ; Si quando factum fuerit, & locuti fuerint ad nos, vel generationib⁹ nostris cras: & dicent ; Videte simulachrum altaris Domini, quod fecerunt patres nostri, non propter oblationes, neq; propter sacrificia : sed testimoniũ est inter vos, & inter nos, et inter filios nostros. 29 Absit igitur nos averti à Domino in hodierna die, recedere à Domino, ædificando nos altare oblationibus, & sacrificiis (k) Salamin, & sacrificio salutaris, præter altare Domini, quod est ante tabernaculum ejus. 30 (l) Et audiens Phinees sacerdos, & omnes principes Synagogæ Israel, qui erant cum eo, verba quæ locuti sunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidiũ tribûs Manasse ; & placuit eis. 31 Et dixit Phinees sacerdos filiis Ruben, & filiis Gad, & dimidiæ tribui Manasse ; Hodiè cognovimus, quia nobiscum Dominus, eò quòd non deliquistis ante Dominum, delictum, & quia eruistis filios Israel de manu Domini. 32 Et revertit Phinees sacerdos, & principes à filiis Ruben, & à filiis Gad, & à dimidia tribu Manasse, de Galaad in terram Chanaan ad filios Israel: & responderunt eis verba. 33 Et placuit (m) filiis Israel. Et locuti sunt ad filios Israel ; & benedixerunt Deum filiorum Israel. Et dixerunt non ultrà ascendere ad eos in bellum ad exterminandam terram filiorum Ruben, & filiorũ Gad, et dimidiæ tribûs Manasse. Et habitaverunt super eam. 34 Et cognominavit Iesus aram ipsorum Ruben, & ipsorum Gad, & dimidiæ trib⁹ Manasse: & dixit, Quoniã testimoniũ est inter eos ; quia Dominus Deus eorum est.

CAP. XXIII.

1 Et factum est post dies plures, postquã Dominus quiescere fecit Israel ab omnibus inimicis ejus in circuitu ; & Iesus senior, provectus diebus. 2 Et convocavit Iesus omnes filios Israel, & seniores eorum, & principes eorum, & judices eorum, & scribas eorum: & dixit ad eos, Ego senui, & provectus sum diebus. 3 Vos autem vidistis, quæcunque fecit Dominus Deus noster omnibus gentibus his à facie nostra : quoniam Dominus Deus vester, qui debellavit (a) nobis.

MS.A. (θ) ᾖ μαρτύριον τοῦτο ἀναμέσον ὑμῶν, ϗ ἀναμέσον ἡμῶν, ϗ ἀναμέσον τῶν τέκνων ἡμῶν μεθ' (ι) θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν (κ) ἢ ϗ ταῖς (λ) οὐκ (μ) ἡμῶν ϗ ἀναμέσον ὑμῶν, (ν) τῶν τέκνων ἡμῶν. (ξ) ἀποστῆναι (ο) ἡμέρᾳ, ὥστε (π) τῶν σωτηρίων, (ρ) κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὅ ἐστιν ἀπεναντίον τῆς (σ) ἀκούσαντες (τ) συναγωγῆς οἱ (υ) ϗ ὁ ἥμισεις (φ) ἐρύσασθε (χ) ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν (ψ) ἐκ γῆς (ω) ϗ εὐλόγησαν (α) ϗ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, ϗ εἶπαν (β) ἐξολεθρεῦσαι (γ)* τῶν Ῥουβήν, ϗ τῷ Γάδ, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς (δ) θεὸς θεὸς αὐτῶν. Κεφ. κγ'. MS.A. (α) μετὰ ἡμέρας (β) κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ (γ) προβεβηκὼς ἡμέραις. (δ) κατὰ τὴν (ε) εἶπεν αὐτοῖς, (ζ) ἑοράκατε πάντα ὅσα (η) ὑμῶν, (θ) ὑμῶν αὐτὸς ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 ארי סהיד הוא בננא וביניכון ובין דרנא בתרנא למפלח ית פולחנא דיי קדמוהי
בעלותנא ובדבחנא ובנכסת קודשנא ולא יימרון בניכון לבננא מחר לית לכון חולק
28 במימרא דיי : ואמרנא ויהי ארי יימרון לנא ולדרנא מחר ונימר חזו ית דמות מדבחא
דיי די עבדו אבהתנא לא לעלתא ולא לנכסת קודשיא ארי סהיד הוא בננא וביניכון :
29 חס לנא מננא מלמחטי קדמוהי מלמירד במימרא דיי ולמתב יומא דין מבתר פולחנא
דיי למבני מדבחא לעלתא למנחתא ולנכסת קודשיא בר ממדבחא דיי אלהנא די קדם
30 משכניה : ושמע פינחס כהנא ורברבי כנשתא ורישי אלפיא דישראל די עמיה ית
31 פתגמיא די מלילו בני ראובן ובני גד ובני מנשה ושפר בעיניהון : ואמר פינחס בר
אלעזר כהנא לבני ראובן ולבני גד ולבני מנשה יומא דין ידענא ארי בננא שריא
שכנתא דיי דלא שקרתון במימרא דיי שקרא הדין בכן שיזבתון ית בני ישראל מיד
32 מימרא דיי : ותב פינחס בר אלעזר כהנא ורברביא מלות בני ראובן ומלות בני גד
33 מארעא גלעד לארעא דכנען לות בני ישראל ואתיבו יתהון פתגמא : ושפר פתגמא
בעיני בני ישראל ואודיאו קדם יי בני ישראל ולא אמרו למסק עליהון לחילא לחבלא
34 ית ארעא דבני ראובן ובני גד יתבין בה : וקרו בני ראובן ובני גד למדבחא ארי סהיד
הוא בננא ארי יי הוא אלהים :

כג

1 והוו לזמן יומין סגיאין בתר דאניח יי לישראל מכל בעלי דבביהון מסחור סחור
2 ויהושע סיב על ביומין: וקרא יהושע לכל ישראל לסבוהי ולרישוהי ולדינוהי ולסרכוהי
3 ואמר להון אנא סיבית עלית ביומין : ואתון חזיתון ית כל דעבד יי אלהכון לכל עממיא
האלין מן קדמיכון ארי יי אלהכון מימריה מגיח לכון :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

27 Nam testis ipse inter nos & inter vos, & inter generationẽ nostrã post nos ad colendum cultum Domini ante eum in holocaustis nostris, & in sacrificiis nostris, & in oblatione sanctitatis nostræ : & non dicent filii vestri filiis nostris cras ; Non est vobis pars in dicto Domini. 28 Et diximus, Et erit cum dicent nobis & generationi nostræ cras, & dicemus, Videte similitudinem altaris Domini quod fecerunt patres nostri non ad holocaustum & non ad oblationem sanctitatum, nam testis ipse inter nos & inter vos. 29 Absit nobis à nobis peccare ante ipsum ad rebellandum in dicto Dñi, & ad revertendum in die hac de-post cultum Dñi ad struendum altare ad holocaustum, ad munus & ad oblationem sanctorum, extra ab altari Domini Dei nostri, quod ante tabernaculum ejus. 30 Et audivit Pinhhazz sacerdos, & principes congregationis, & capita millium Israel, qui cum illo, verba quæ locuti sunt filii Ruben, & filii Gad, & filii Menasse: & pulchrum fuit in oculis eorum. 31 Et dixit Pinhhazz filius Elghazar sacerdos filiis Ruben, & filiis Gad, & filiis Menasse : Die hâc cognovimus quod inter nos habitans majestas Dñi, quòd non prævaricati estis in dicto Domini prævaricationem hanc : insic liberâstis filios Israel de manu dicti Domini. 32 Et reversus est Pinhazz filius Elghazar sacerdos, & principes, à filiis Ruben, & à filiis Gad de terra Gilghad ad terram Chenaghan ad filios Israel : & retulerunt illis verbum. 33 Et pulchrum fuit verbum in oculis filiorum Israel, & laudaverunt ante Dominum filii Israel : & non dixerunt ad ascendendum super eos ad militiam ad vastandam terram, quâ filii Ruben & filii Gad habitantes in ea. 34 Et vocaverunt filii Ruben & filii Gad altare ; quoniam testis inter nos quòd Dñs ipse HAELOHIM.

CAP. XXIII.

1 Et fuit ad tempus dierum multorum postquam pacem dedit Dñs Israeli ab omnibus auctoribus inimicitiarum eorum circum circa, & Josue senex intravit in dies. 2 Et vocavit Josue omnem Israel, senes ejus & principes ejus, & judices ejus, & exactores ejus: & dixit eis, Ego senex intravi in dies. 3 Et vos vidistis omnia quæ fecit Dñs Deus vester omnibus populis his ab-ante vos : quoniam Dñs De⁹ vester, verbum ej⁹ pugnavit pro vobis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܠܐ ܠܣܗܕܘܬܐ ܒܝܢܝܢ ܘܒܝܢܝܟܘܢ. ܘܒܝܢ ܕܪܝܢ ܕܡܢ ܒܬܪܢ. ܘܚܢܢ ܘܕܪܝܢ ܕܡܢ ܒܬܪܢ. 27
ܦܘܠܚܢܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ ܦܠܚܝܢ ܩܕܡܘܗܝ ܒܕܒܚܝܢ ܘܒܩܘܪܒܢܝܢ ܘܒܩܘܕܫܝܢ. ܕܠܐܬܪܐ
ܕܢܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܫܪܝܘ ܫܡܗ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܒܢܝܟܘܢ ܡܚܪ ܠܒܢܝܢ. ܕܠܝܬ
ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܒܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪܢ. ܡܐ ܕܐܡܪܘ ܠܢ ܘܠܕܪܝܢ ܡܢ ܒܬܪܢ. ܢܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܟܕ
ܚܙܘ ܕܡܘܬܐ ܕܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܬܢ. ܠܐ ܠܥܠܬܐ ܫܠܡܐ ܘܠܐ ܠܕܒܚܬܐ. ܐܠܐ ܕܢܗܘܐ 28
ܣܗܕܐ ܒܝܢܝܢ ܘܒܝܢܝܟܘܢ. * ܚܣ ܠܢ ܕܢܒܥܛ ܒܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܕܢܒܢܐ
ܡܕܒܚܐ: ܠܥܠܬܐ ܫܠܡܐ ܘܠܩܘܪܒܢܐ ܘܠܕܒܚܬܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ
ܕܩܕܡ ܡܫܟܢܗ. * ܘܫܡܥ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ: ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܟܢܘܫܬܐ: ܪܝܫܐ ܕܚܝܠܐ 29
ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܕܥܡܗ ܗܘܘ: ܡܠܐ ܕܡܠܠܘ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ ܘܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܫܦܪ
ܒܥܝܢܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܠܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܠܒܢܝ ܓܕ ܘܠܒܢܝ ܡܢܫܐ. 30
ܝܘܡܢܐ ܝܕܥܢ ܕܒܝܢܬܢ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܥܒܕܬܘܢ ܒܡܪܝܐ ܥܘܠܐ ܗܢܐ. ܗܫܐ ܦܨܝܬܘܢ
ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܦܟ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܥܡܗ
ܡܢ ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܡܢ ܒܢܝ ܓܕ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܠܘܬ ܒܢܝ 31
ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ. * ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܒܥܝܢܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܒܪܟܘ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܐܡܪܘ ܬܘܒ ܕܢܣܩܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. 32
ܠܡܚܒܠܘ ܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܗ. * ܘܩܪܘ
ܒܢܝ ܪܘܒܝܠ ܘܒܢܝ ܓܕ. ܠܡܕܒܚܐ ܣܗܕܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܣܗܕܘܬܐ ܗܝ ܒܝܢܬܗܘܢ.
ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. 33
* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ * * ܘܡܢ 1
ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܢܝܚ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܕܚܕܪܝܗܘܢ.
ܘܝܫܘܥ ܣܐܒ ܗܘܐ ܘܥܠ ܒܝܘܡܬܐ. * ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܣܒܘܗܝ ܘܠܪܝܫܢܘܗܝ ܘܠܕܝܢܘܗܝ 2
ܘܠܣܦܪܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܐ ܣܐܒܬ ܘܥܠܬ ܒܝܘܡܬܐ. * ܘܐܢܬܘܢ ܚܙܝܬܘܢ ܟܠ ܡܕܡ 3
ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ
ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘ ܐܬܟܬܫ ܚܠܦܝܟܘܢ.

Sed in teſtimonium inter nos et vos, atq; inter 27
poſteritates noſtras poſt nos: Nos autem et
poſteritates noſtræ poſt nos cultũ Dñi celebra-
bim⁹ corã eo per victimas, ſacrificia, et oblati-
ones noſtras in loco ubi libuerit Dño habitare
facere nomen ſuum: et ne dicãt filii veſtri ali-
quãdo filiis noſtris, Non habetis partẽ in Dño.
Diximus igitur, Cùm nobis ac poſteritatibus 28
noſtris *talia* aliquando dixerint, reſpondebunt
eis, Videte exemplar aræ Dñi, quam fecerunt
patres noſtri, non ad holocauſtũ pacificũ, neq;
ad victimã, ſed ut eſſet teſtis inter nos & vos.
Abſit à nobis ut ſpernam⁹ cultũ Dei, et ædifi- 29
cem⁹ nobis arã pro holocauſto pacifico, obla-
tione, et ſacrificio, præter aram Dñi Dei Iſrae-
lis, quæ eſt corã tabernaculo ej⁹. Audiens verò 30
Phinhes filius Eliazar ſacerdotis, et magnates
cœtûs, duces *videlicet* exercituũ Iſraelis, qui
cum eo erant, verba quæ locuti ſunt filii Rubil,
filii Gad, & dimidia tribus Manaſſe, recta viſa
ſunt eis. Dixitq; Phinhes fili⁹ Eleazar ſacerdo- 31
tis ad filios Rubil, filios Gad, et filios Manaſſe,
Hodiè cognovim⁹ inter nos adeſſe Dñm: quã-
doquidẽ non perpetrâſtis in Dñm tantã perfi-
diam: nunc vos exemiſtis Iſraelitas, quo minùs
eſſet in eos man⁹ Dñi ad iracundiã. Reverſus 32
eſt itaque Phinhes fili⁹ Eliazar ſacerdotis, &
magnates qui cũ eo erãt, à filiis Gad et Manaſſe,
de terra Gelaad in terrã Chanaan ad filios Iſ-
rael, et retulerunt eis reſponſum. Placuitq; re- 33
ſponſum in oculis filiorũ Iſrael, et benedixe-
runt filii Iſrael Deum, nec ampliùs dixerunt ſe
aſcenſuros adversùs eos in præliũ ad vaſtandã
terrã in qua filii Rubil, filii Gad, et filii Manaſ-
ſe habitabant. Vocaverunt autem filii Rubil, 34
filii Gad, & filii Manaſſe aram quam fecerant,
Aram teſtimonii, eò quòd teſtimonium eſſet
inter ipſos, ſolum Dominum eſſe Deum.

CAP. XXIII.

Poſt multos autem dies requiem dedit Dñs 1
Iſraeli ab omnib⁹ hoſtibus eorũ qui circunja-
cebant ipſis: Jeſus verò ſenuerat & proceſſe-
rat in annos. Quare advocatis Jeſus toto Iſra- 2
ele, et ſeniorib⁹ ejus, principib⁹, judicibus, &
ſcribis illius, dixit ad eos, Ego ſenui & pro-
greſſus ſum in annos, Et vos vidiſtis quæcunq; 3
fecit Dñs Deus veſter cunctis gentibus iſtis,
quomodo perdiderit eas à conſpectu veſtro, &
Dñs Deus veſter ipſemet gerat bellũ veſtrum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بل شاهد هو بيننا وبينكم وبين اجيالنا واجيالكم * لعبادة الله بحضرته بذبايحنا وصعايدنا
وصلاتنا * ولا تقول بنوكم غدا لبنينا * ليس لكم نصيب في الله معنا * فيكون اذا قالوا هذا 27
لنا ولاجيالنا بعدنا * فنقول انظروا شكل مذبح الله الذي صنع اباونا * لا لقربان ولا لذبيحة * بل 28
يكون شاهدا فيما بينكم وبيننا * بان لنا حظ في مذبح الله وفي مسكنه * حاشا لنا ان نخالف
الله * او نرجع عن طاعته * او نبني مذبحا لصعيدة او هدية او ذبيحة * سوى مذبح الله الهنا الذي 29
قدام مسكنه * فلما سمع فنحاس الحبر الكاهن * ورؤساء الجماعة * ورؤساء الوف بني اسرايل
الذين معه الكلام الذي قاله بنو روبيل وبنو جاد ومنسا * حسن موقعه عندهم * وقال فنحاس 30
بن العازار الحبر الامام لبني روبيل وجاد ومنسا * اليوم علمنا ان الله معنا الذي ما نكثتم به * 31
فحينئذ خلصتم جماعة بني اسرايل من عقاب الله * ورجع فنحاس بن العازر الامام والاشراف من
عند بني روبيل وجاد * من ارض الجرش الى ارض الشام * الى عند بني اسرايل * وردوا عليهم 32
الجواب * فحسن ذلك عند بني اسرايل وشكروا الله * ولم يتموا ما كانوا عزموا عليه من الصعود
لقتالهم * واهلاك الارض الذي هم مقيمون فيها * وسمى بنو روبيل وبنو جاد المذبح * الشاهد 33
لانه شاهد بين بني اسرايل وبينهم ان الله هو الاله الحق * 34

* الفصل الثالث والعشرون *

* وكان بعد ايام كثيرة * بعد ما اراح الله بني اسرايل من جميع اعدايهم * وكبر يوشع وشاخ
وطعن في السن * استدعى يوشع جميع بني اسرايل * شيوخهم * ورؤساهم * وحكامهم * وعرفاهم * 1
وقال لهم انا قد شخت وطعنت في السن * وانتم قد نظرتم جميع ما فعل الله الاهكم بساير 2
الامم الذين كانوا قبلكم سكانا في هذه البلاد * كيف اهلكهم الله من بين ايديكم * لان الله 3
الهكم هو قاتل عنكم *

Sed ut ſit teſtis inter nos & inter vos, & 27
inter generationes noſtras & generatio-
nes veſtras, de colendo Deo in ipſius præ-
ſentia per ſacrificia, oblationes, ac preces
noſtras: & non dicant aliquando filii ve-
ſtri ad filios noſtros, Non habetis ſortẽ in
Deo nobiſcum. Fiet igitur, ut cùm di- 28
xerint hoc nobis & generationibus noſtris
poſt nos, reſpondeamus, Videte figurã al-
taris Dei, quod fecerunt patres noſtri, non
ad oblationem neque ſacrificium; ſed ut
eſſet teſtis inter vos & inter nos quòd ha-
beamus ſortẽ in altari Dei et in habitacu-
lo ipſius. Abſit à nobis ut adverſemur 29
Deo, aut avertamur ab ej⁹ obedientia, aut
ædificem⁹ altare pro victima, ſive munere,
ſive ſacrificio, præter altare Dei, Dei no-
ſtri, quod eſt ante habitaculum ipſi⁹. Cùm 30
itaq; audiſſet Phinhas pontifex ſacerdos,
principes cœtûs, atque tribuni filiorum Iſ-
rael, qui cum eo erant, ſermonẽ quem pro-
tulerant filii Rubil, et filii Gad, atq; Ma-
naſſis, placuit eis ſumma ipſius. Et ait 31
Phinhas fili⁹ Elazar pontificis ſacerdotis
ad filios Rubil, Gad, & Manaſſis, Hodiè
novim⁹ adeſſe nobis Deũ ut qui non præ-
varicati eſtis in eum, ac tunc liberâſtis
cœtum filiorum Iſrael punitione divinâ.
Tum reverſus Phinhas filius Elazar ſa- 32
cerdotis cum nobilioribus illis à filiis Ru-
bil & Gad, de terra Geres in terram Sy-
riæ ad filios Iſrael, reddiderunt eis reſpon-
ſum. Placuitque illud filiis Iſrael, gra- 33
tias egêre Deo, nec executi ſunt quod ſibi
propoſuerant de aſcendendo ad eos oppu-
gnandos, & perdendam terram in qua il-
li habitabant. Et vocaverunt filii Rubil 34
& filii Gad altare illud, Teſtem; eò quòd
teſtis eſſet inter filios Iſrael & ipſos, De-
um eſſe Deum verum.

CAP. XXIII.

Et factu eſt poſt dies multos, poſtquã re- 1
quiem præſtitiſſet Deus filiis Iſrae-
lis ab omnibus inimicis eorũ, Joſue verò
grandævus ac ſenex, ætatéque provectus
eſſet, Acceſſivit Joſue cunctos Iſraelitas, 2
ſeniores, duces, judices, atque nobiliores
eorum, & ait illis, Ego ſenex jam ſum, &
provectæ ætatis. Et vos jam vidiſtis o- 3
mnia quæ fecit Deus, Deus veſter cunctis
gentibus quæ ante vos habitabant in regi-
onibus iſtis, quomodo perdiderit eas Deus
à conſpectu veſtro, quia Deus, Deus ve-
ſter ipſe pugnavit pro vobis.

ספר יהושע : כג

hæreditatem in iſtas reſiduas gentes vobis feci cadere, Videte
4 רְאוּ הִפַּלְתִּי לָכֶם אֶת־הַגּוֹיִם הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה בְּנַחֲלָה
mare & ,*ſuccidi* quas ,gentes omnes & ,Jarden à ,veſtris tribubus
לְשִׁבְטֵיכֶם מִן־הַיַּרְדֵּן וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִכְרַתִּי וְהַיָּם
ipſe ,veſter Deus Dominus Et .Solis *ingreſſu* magnum
5 הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא
poſſediſtis & ,*veſtris faciebus* à eas expulit &,*veſtris faciebus* à eas *propulſabit*
יֶהְדֳּפֵם מִפְּנֵיכֶם וְהוֹרִישׁ אֹתָם מִלִּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם
.vobis veſter Deus Dominus eſt locutus quemadmodum ,earum terram
אֶת־אַרְצָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָכֶם׃
ſcriptum omne *faciendum ad* & ,*cuſtodiendum ad*,valde *confortabimini* Et
6 וַחֲזַקְתֶּם מְאֹד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַכָּתוּב
.*ſiniſtra* & *dextera* ea ab *recedendum non ad* ,Moſeh legis libro in
בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה לְבִלְתִּי סוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול׃
,vobiſcum *illas reſiduas* ,iſtas gentes *in ingrediendum non Ad*
7 לְבִלְתִּי בוֹא בַּגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם
neque ,juretis neque ,commemoretis non *earum deorum nomine in* &
וּבְשֵׁם אֱלֹהֵיהֶם לֹא־תַזְכִּירוּ וְלֹא תַשְׁבִּיעוּ וְלֹא
veſtro Deo Domino *in Quinimò* .eis vos incurvetis neque ,eis ſerviatis
8 תַעַבְדוּם וְלֹא תִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם׃ כִּי אִם־בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Dominus expulit Et .hanc diem ad uſque feciſtis ſicut ,adhæreatis
9 תִּדְבָּקוּ כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיּוֹרֶשׁ יְהוָה
vir ſtetit non *vos* & :*oſſeas* & ,magnas gentes *veſtris faciebus* à
מִפְּנֵיכֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצוּמִים וְאַתֶּם לֹא־עָמַד אִישׁ
perſequetur vobis ex unus Vir .hanc diem ad uſque *veſtris faciebus* in
10 בִּפְנֵיכֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אִישׁ־אֶחָד מִכֶּם יִרְדָּף־
ſicut ,vobis *pugnans* ipſe veſter Deus Dominus quia ,mille
אָלֶף כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם כַּאֲשֶׁר
diligendum ad ,*veſtris animabus* valde *cuſtodimini* Et .vobis eſt locutus
11 דִּבֶּר לָכֶם׃ וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם לְאַהֲבָה
adhæſeritis &,fueritis averſi avertendo ſi Quia.veſtrum Deum Dominum
12 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי אִם־שׁוֹב תָּשׁוּבוּ וּדְבַקְתֶּם
,vobiſcum *iſtarum reſiduarum iſtarum gentium reſiduo in*
בְּיֶתֶר הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם
:*vobis in* ipſi & ,eis *in* fueritis ingreſſi & ,eis *in* contraxeritis affinitatē &
וְהִתְחַתַּנְתֶּם בָּהֶם וּבָאתֶם בָּהֶם וְהֵם בָּכֶם׃
expellendum ad veſter Deus Dñs addet non quòd ,*ſcietis* Sciendo
13 יָדוֹעַ תֵּדְעוּ כִּי לֹא יוֹסִיף יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְהוֹרִישׁ אֶת־
,offendiculum &,*laqueum in* vobis erunt & :*veſtris faciebus* à iſtas gentes
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ
donec ,veſtris oculis in *ſpinas in* & ,veſtris lateribus in flagellum *in* &
וּלְשֹׁטֵט בְּצִדֵּיכֶם וְלִצְנִנִים בְּעֵינֵיכֶם עַד
vobis dedit quam ,iſta optima *humo deſuper* vos *diſperdere*
אֲבָדְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם
via in hodie *vadens* ego ecce Et .veſter Deus Dominus
14 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְהִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ הַיּוֹם בְּדֶרֶךְ
,veſtra anima tota in & ,veſtro corde toto in *ſcietis* & :terræ univerſæ
כָּל־הָאָרֶץ וִידַעְתֶּם בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם
,optimis verbis omnibus ex unum verbum cecidit non quòd
כִּי לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים
venerunt omnia :vos ſuper veſter Deus Dominus eſt locutus quæ
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲלֵיכֶם הַכֹּל בָּאוּ
venit ſicuti ,erit Et .unum verbum eis ex cecidit non ,vobis
15 לָכֶם לֹא־נָפַל מִמֶּנּוּ דָּבָר אֶחָד׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־בָּא
veſter Deus Dominus eſt locutus quod ,bonum verbum omne vos ſuper
עֲלֵיכֶם כָּל־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
,malum verbum omne vos ſuper Dominus adducet ſic ,vos ad
אֲלֵיכֶם כֵּן יָבִיא יְהוָה עֲלֵיכֶם אֵת כָּל־הַדָּבָר הָרָע
quam ,iſta optima *humo deſuper* vos *eum diſperdere uſque*
עַד־הַשְׁמִידוֹ אוֹתְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
.veſter Deus Dominus vobis dedit
נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Verſio VULG. LAT.

4 Et nunc quia vobis ſorte diviſit
omnem terram, ab Orientali
parte Jordanis uſque ad
mare Magnum, multæque adhuc
5 ſuperſunt nationes : Dominus
Deus veſter diſperdet
eas & auferet à facie veſtra,
& poſſidebitis terram, ſicut
6 vobis pollicitus eſt. Tantùm
confortamini, & eſtote ſoliciti,
ut cuſtodiatis cuncta quæ
ſcripta ſunt in volumine legis
Moyſi : & non declinetis ab
eis neque ad dexteram neque
7 ad ſiniſtram : Ne poſtquàm
intraveritis ad gentes, quæ
inter vos futuræ ſunt, juretis in
nomine deorum earum, & ſerviatis
eis, & adoretis illos :
8 Sed adhæreatis Domino Deo
veſtro : quod feciſtis uſque in
9 diem hanc. Et tunc auferet
Dominus Deus in conſpectu
veſtro gentes magnas & robuſtiſſimas,
& nullus vobis reſiſtere
10 poterit. Unus è vobis
perſequetur hoſtium mille viros
: quia Dominus Deus veſter
pro vobis ipſe pugnabit,
11 ſicut pollicitus eſt. Hoc tantùm
diligentiſſimè præcavete,
ut diligatis Dominum Deum
12 veſtrum. Quòd ſi volueritis
gentium harum, quæ inter vos
habitant, erroribus adhærere,
& cum eis miſcere connubia,
13 atque amicitias copulare: Jam
nunc ſcitote quod Dominus
Deus veſter non eas deleat ante
faciem veſtram, ſed ſint vobis
in foveam ac laqueum, &
offendiculum ex latere veſtro,
& ſudes in oculis veſtris, donec
vos auferat atque diſperdat
de terra hac optima, quam
14 tradidit vobis. En ego hodiè
ingredior viam univerſæ
terræ, & toto animo cognoſcetis,
quòd de omnibus verbis,
quæ ſe Dominus præſtiturum
vobis eſſe pollicitus eſt,
unum non præterierit incaſſū.
15 Sicut ergo implevit opere
quod promiſit, & proſpera
cuncta venerunt : ſic adducet
ſuper vos quicquid malorum
comminatus eſt, donec vos auferat
atque diſperdat de terra
hac optima, quam tradidit
vobis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Ἴδετε ὅτι (ι) ἐπέῤῥιφα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ
καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις
εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου πάντα
τὰ (κ) ἔθνη, καὶ ἐξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης
τῆς μεγάλης ὁριεῖ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου.
5 Κύριος δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν (λ) οὗτος ἐξολοθρεύσει
αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (μ) ἡμῶν, ἕως ἂν ἀπόλωνται·
καὶ (ν) ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ
ἄγρια, ἕως ἂν (ξ) ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς
βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ (ο)
κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησε
6 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὑμῖν. Κατισχύσατε οὖν
σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα
ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου Μωυσῆ, ἵνα
μὴ ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰ (π) ἢ εὐώνυμα,
7 Ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα
ταῦτα· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν
αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, (ρ) οὐδὲ μὴ
λατρεύσητε, οὐδὲ μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς,
8 (σ) Ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν προσκολληθήσεσθε,
καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
9 Καὶ (τ) ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κύριος ἀπὸ
προσώπου ὑμῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά· (υ)
καὶ οὐδεὶς ἀντέστη κατενώπιον (φ) ἡμῶν
10 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Εἷς ὑμῶν ἐδίωξε
χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν οὗτος
11 ἐξεπολέμει ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν. Καὶ
φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾷν κύριον τὸν
12 θεὸν ἡμῶν. Ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε (χ) καὶ προσθῆσθε
τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι (ψ) τούτοις
τοῖς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγαμίας ποιήσητε πρὸς
αὐτοὺς, καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ
13 ὑμῖν, (ω) Γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος
τοῦ (α) ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ
προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας,
καὶ εἰς σκάνδαλα, καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις
ὑμῶν, καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς
ὑμῶν, ἕως ἂν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς
ταύτης, (β) ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς
14 ὑμῶν. Ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν, καθὰ καὶ
πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε τῇ καρδίᾳ
ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, διότι οὐκ ἔπεσεν
(γ) εἷς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν λόγων,
ὧν εἶπε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν (δ) πρὸς πάντα
τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν, (ε) οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν.
15 Καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἥκει (ζ) πρὸς ἡμᾶς πάντα
τὰ ῥήματα τὰ καλὰ, ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ'
ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει (η) κύριος ὁ θεὸς
ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ
ἕως ἂν (θ) ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς
τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν (ι) κύριος
ὑμῖν,

Videtis, quia feci cadere vobis 4
gentes reſiduas vobis has in ſortibus
in tribus veſtras, à Jordane
omnes gentes, (b) & exterminavi,
& à mari Magno terminabit
ad Occaſum Solis. Dominus 5
autem Deus noſter hic exterminabit
eos à facie noſtra, (c) donec
pereant. Et mittet eis beſtias agreſtes,
quoadusque exterminaverit
eos, & reges eorum à facie veſtra:
& hæreditabitis terram eorum,
ſicut locutus eſt Dominus
Deus noſter vobis. Confortamini 6
igitur valdè ad cuſtodiendum, &
faciendū omnia quæ ſcripta ſunt
in libro legis Moyſi; ut non declinetis
in dextra vel ſiniſtra, ut 7
non intretis in gentes reſiduas iſtas.
Et nomina deorum eorum
non nominabuntur in vobis; neq;
ſervietis, neque adorabitis eos.
Sed Domino Deo noſtro adhærebitis; 8
ſicut feciſtis uſque in diem
hanc. Et exterminabit eos Dominus 9
à facie veſtra, gentes magnas,
& fortes. Et nemo reſtitit
coram nobis uſque in diem hanc.
Unus è vobis perſequutus eſt mille: 10
quoniam Dominus Deus noſter,
hic debellabat vobis, ſicut
dixit nobis. Et obſervate valdè 11
diligere Dominum Deum noſtrū.
Si enim averſi fueritis, & appoſiti 12
fueritis reſiduis gentibus iſtis,
quæ vobiſcum, & connubia feceritis
ad eos, & commiſti fueritis
eis, & ipſi vobis; (d) Noſcite, 13
quia non adjiciet Dominus exterminare
gentes iſtas à facie veſtra.
Et erunt vobis in laqueos,
& in ſcandala, & in clavos in
(e) calcaneis veſtris, & in jacula
in oculis veſtris; donec diſperdamini
de terra bona hac, quam
dedit vobis Dominus Deus veſter.
Ego autem (f) recurro viam, 14
ſicut & omnes, qui ſunt ſuper
terram. Et cognoſcetis corde veſtro,
& animâ veſtrâ, quoniam
non cecidit unum verbum de omnibus
(g) verbis, quæ dixit Dominus
Deus noſter (h) ad omnia
pertinentia vobis; non diſſonuit
ex eis. Et erit, quemadmodùm 15
veniunt ad (i) nos omnia verba
bona, quæ locutus eſt Dominus
ſuper vos; ita inducet Dominus
Deus ſuper vos omnia verba mala;
quoadusque exterminaverit
vos de terra bona hac, quam dedit
Dominus vobis,

MS.A. (ι) ἐπέριψα (κ) ἔθνη ἃ ἐξωλέθρευσα, (λ) αὐτὸς ἐξολεθρεύσει (μ) ὑμῶν, (ν) ἀποστείλῃ (ξ) ἐξολεθρεύσει (ο) κατακληρονομήσατε (π) ἢ εἰς εὐώνυμα, (ρ) οὔτε μὴ λατρεύσηται αὐτοῖς, οὔτε (σ) Ἀλλ' ἢ (τ) ἐξωλέθρευσεν κύριος αὐτοὺς ἀπὸ (υ) καὶ ὑμῖν οὐδεὶς (φ) ὑμῶν (χ) καὶ ὑπολειφθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν (ψ) τούτοις, καὶ (ω) Γνώσει γνώσεσθε (α) ἐξολεθρεῦσαι (β) ἧς (γ) λόγος εἷς (δ) πρὸς ὑμᾶς, πάντα ἥκει ὑμῖν, (ε) ἓν οὐ διαπεφώνηκεν (ζ) ἐφ' ὑμᾶς (η) κύριος ἐφ' ὑμᾶς (θ) ἐξολεθρεύσῃ (ι) ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, Ἐν τῷ παραβαίνειν ὑμᾶς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 חזו די פלגית לכון ית עממיא די אשתארו האלין באחסנא לשבטיכון מן ירדנא וכל
5 עממיא דשיצית ויַמא רבא מעלני שמשא : ויי אלהכון הוא יתברנון מן קדמיכון ויתרך
6 יתהון מן קדמיכון ותירתון ית ארעהון כמא די מלל יי אלהכון לכון : ותתקפון
לחדא למטר ולמעבד ית כל דכתיב בספר אוריתא דמשה בדיל דלא למסטי מניה
7 לימינא ולסמלא : בדיל דלא לאתערבא בעממיא האלין די אשתארו האלין עמכון
8 ובשום טעותהון לא תדכרון ולא תקימון ולא תפלחונון ולא תסגדון להין : אלהין
9 בדחלתא דיי אלהכון תדבקון כמא דעבדתון עד יומא הדין : ותריך יי מן קדמיכון
10 עממין רברבין ותקיפין ואתון לא קם אנש קדמיכון עד יומא הדין : גברא
חד מנכון ירדוף אלפא ארי יי אלהכון מימריה מגיח לכון כמא די מלל לכון :
11 12 ותסתמרון לחדא לנפשתיכון למרחם ית יי אלהכון: ארי אם מתב תתובון ותדבקון
בשאר עממיא האלין די אשתארו האלין עמכון ותתחתנון בהון ותתערבון בהון ואנון
13 יתערבון בכון : מדע תדעון ארי לא יוסיף מימרא דיי אלהכון לתרכא ית עממיא האלין
מן קדמיכון ויהון לכון לתביר ולתקלא ולסיען נטלן זין לקבליכון ולמשרין מקפנכון
14 עד דתיבדון מעל ארעא טבתא הדא די יהב לכון יי אלהכון : והא אנא אזיל יומא דין
באורח כל ארעא ותדעון בכל לבכון ובכל נפשכון ארי לא בטיל פתגמא חדא מכל
פתגמיא תקניא די מלל יי אלהכון עליכון כולהון אתקימו לכון לא בטיל מנכון פתגמא
15 הדא : ויהי כמא דאתקימו עליכון ית כל פתגמיא תקניא די מלל יי אלהכון עליכון כן
ייתי יי עליכון ית כל פתגמיא בישיא עד דישיצי יתכון מעל ארעא טבתא הדא די יהב
לכון יי אלהכון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Videte quod diviſi vobis populos, qui relicti ſunt, hos in poſſeſſionem 4
tribubus veſtris; à Jordane, & omnes populos, quos conſummavi, & Mare
magnum occaſus Solis. Et Dñs Deus veſter ipſe confringet eos ab-ante 5
vos, & expellet eos ab-ante vos; & hæreditabitis terram eorum, quemadmodum
locutus eſt Dñs Deus veſter vobis. Et roborabimini vehementer 6
ad cuſtodiendum & ad faciendum omne quod ſcriptum eſt in libro legis
Moſis, ut non ad declinandum ab ea ad dexteram, neque ad ſiniſtram.
Ut non ad commiſcendum in populis his qui relicti ſunt his vobiſcum; 7
& in nomine abominationis eorum non memineritis, & non jurabitis;
& non coletis eos, & non inclinabimini illis. Niſi in timore Domini Dei 8
veſtri adhærebitis, ſicut feciſtis uſque ad diem hanc. Et ejecit Dominus 9
ab-ante vos populos multos & fortes : & vos, non ſtetit homo ante vos
uſque ad diem hanc. Vir unus ex vobis perſequetur mille, quoniam Dñs 10
Deus veſter; verbum ejus inivit vobis [*bellum*] ſicut locutus eſt vobis. Et 11
cavebitis valde animabus veſtris ad peramandum Dñm Deum veſtrum.
Nam ſi revertendo revertimini, & adhærebitis in reliquiis populorum 12
horum, qui relicti ſunt hi vobiſcum, & affinitate conjungemini in illis,
& miſcebimini in eis, & illi miſcebuntur in vobis. Sciendo ſcietis quod 13
non addet dictum Dñi Dei veſtri ad ejiciendum populos hos ex-ante vos;
& erunt vobis contritioni & in offendiculum, & in auxilium tollentium
arma contra vos, & in turmas anguſtiatorum veſtrorum, uſq; quo pereatis
de-ſuper terra bona hac, quam dedit vobis Dominus Deus veſter. *Et* 14
ecce ego ambulans die hac in via omnis terræ, & ſcietis in omni corde
veſtro, & in omni anima veſtra, quod non ocioſum fuit verbum unum ex
omnibus verbis compoſitis, quæ locutus eſt Dominus Deus veſter ſuper
vos; omnia illa firmata ſunt vobis, non ocioſum fuit *à vobis* verbum
unum. Et erit, ſicut firmata ſunt ſuper vos juxta omnia verba compoſita 15
quæ locutus eſt Dominus Deus veſter ſuper vos; ſic venire faciet Dominus
ſuper vos omne verbum malum, uſq; quo deleat vos deſuper terram bonam
hanc quam dedit vobis Dominus Deus veſter.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܚܙܘ ܕܝܢ ܕܠܐ ܦܠܓܬ ܠܟܘܢ ܠܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܝܪܬܘܬܐ ܠܫܒܛܝܟܘܢ܀ ܡܢ
4 ܝܘܪܕܢܢ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܩܛܠܬ. ܘܝܡܐ ܪܒܐ ܒܡܥܪܒܝ ܫܡܫܐ ܦܠܓܬ ܠܟܘܢ. * ܡܪܝܐ
5 ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘ ܢܚܪܘܒ ܐܢܘܢ. ܘܢܫܝܨܘܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܬܐܪܬܘܢ ܐܪܥܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܗܘ ܢܚܪܘܒ ܐܢܘܢ. * ܒܠܚܘܕ. ܐܬܚܝܠܘ ܛܒ.
6 ܘܛܪܘ ܘܥܒܕܘ ܟܠ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܬܣܛܘܢ ܡܢܗ.
ܠܐ ܠܝܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ. * ܘܠܐ ܬܬܚܠܛܘܢ ܒܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܥܡܟܘܢ. ܘܫܡܐ
7 ܕܐܠܗܝܗܘܢ ܠܐ ܬܬܕܟܪܘܢ. ܘܠܐ ܬܐܡܘܢ. ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܦܠܚܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ.
8 * ܐܠܐ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܐܬܢܩܦܘ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕܬܘܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܚܪܒ ܡܪܝܐ ܡܢ
9 ܩܕܡܝܟܘܢ. ܥܡܡܐ ܪܘܪܒܐ. ܘܥܫܝܢܐ. ܘܐܢܫ ܠܐ ܩܡ ܠܘܩܒܠܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܓܒܪܐ
10 ܚܕ ܡܢܟܘܢ. ܢܪܕܘܦ ܠܐܠܦܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܥܡܟܘܢ. ܘܗܘ ܢܩܪܘܒ ܩܪܒܟܘܢ.
11 ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ. * ܐܙܕܗܪܘ ܛܒ. ܒܢܦܫܟܘܢ. ܠܡܕܚܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. * ܐܢ
12 ܕܝܢ ܬܗܦܟܘܢ. ܘܬܬܢܩܦܘܢ. ܠܫܪܟܐ ܕܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܥܡܟܘܢ. ܘܬܬܚܬܢܘܢ ܒܗܘܢ.
13 ܘܬܬܚܠܛܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܒܟܘܢ. * ܗܘܝܬܘܢ ܝܕܥܝܢ. ܕܠܐ ܡܘܣܦ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܠܡܚܪܒܘ ܠܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܠܦܚܐ.
ܘܠܬܘܩܠܬܐ. ܘܠܣܘܟܐ. ܒܓܒܝܟܘܢ. ܘܠܚܘܛܪܐ ܒܥܝܢܝܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܬܐܒܕܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ
14 ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. * ܐܢܐ ܕܝܢ ܗܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ.
ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܟܘܢ. ܕܠܐ ܢܦܠܬ ܡܠܬܐ
ܚܕܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܝܐ ܛܒܬܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܥܠܝܟܘܢ. ܐܠܐ ܟܠܗܝܢ ܐܬܝ
15 ܥܠܝܟܘܢ. ܘܠܐ ܢܦܠܬ ܡܠܬܐ ܚܕܐ. * ܘܐܝܟܢܐ ܕܐܬܝ ܥܠܝܟܘܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܝܐ ܛܒܬܐ
ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܗܟܢܐ ܢܝܬܐ ܥܠܝܟܘܢ ܟܠܗܝܢ ܠܘܛܬܐ: ܥܕܡܐ
ܕܢܘܒܕܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ.

* Videte tamen quòd non partitus ſim vobis 4
gentes illas quæ remanſerunt in poſſeſſione
tribuum veſtrarum ab Jordane & cunctis
gentibus quas interfeci, ſed mare magnum
in Occaſu ſolis ſim vobis partitus. Domi- 5
nus Deus veſter ipſe profligabit eas, & interficiet eas à conſpectu veſtro, & poſſidebitis terram illarum, quemadmodum dixit
vobis Dominus Deus veſter: Dominus *in-
quam* Deus veſter ipſe profligabit eas. Tan- 6
tùm, roboramini vehementer, obſervate, &
facite quicquid ſcriptum eſt in libro legis
Moſis ſervi Domini, & ne deflectatis ab eo,
neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram. Et 7
ne immiſceamini gentibus iſtis quæ ſuperſunt inter vos, nominis deorum illarum mentionem ne faciatis, per eos ne juretis, ne colatis eos, nec adoretis illos. Sed Domino 8
Deo veſtro adhærete, quemadmodum feciſtis
ad hunc uſque diem: Unde & interfecit Do- 9
minus à conſpectu veſtro gentes magnas ac
robuſtas, & nemo reſtitit vobis ad hunc uſq;
diem. Vir unus è vobis perſequetur mille, 10
quia Dominus Deus veſter vobiſcum erit,
& ipſe geret bellum veſtrum, quemadmodum dixit vobis. Magnam adhibete curam, 11
ut timeatis Dominum Deum veſtrum. Nam 12
ſi averſi adhæreatis reliquis hiſce gentibus
quæ remanſerunt inter vos, fiatis eis generi,
& miſceamini cum illis, eæque vobiſcum,
Scitote haudquaquam perrecturum Domi- 13
num Deum veſtrum deſtructionem harum
gentium à conſpectu veſtro; imò fore illas
vobis in laqueos & offendicula, cuſpides
in temporibus veſtris, & hamos in oculis
veſtris, donec pereatis de terra optima quam
dedit vobis Dominus Deus veſter. Ego 14
quidem en aggredior viam univerſæ terræ,
vos autem ſcitis in toto corde veſtro totâque
anima veſtra nullum intercidiſſe verbum ex
omnibus verbis bonis quæ locutus eſt Dominus Deus veſter de vobis, ſed omnia vobis eveniſſe, nullo intercidente verbo. Ve- 15
rùm quemadmodum evenêre vobis omnia
bona verba quæ dixerat vobis Dominus
Deus veſter; ſic evenient vobis maledictiones omnes, donec abſumat vos de terra iſta
optima quam dedit vobis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* انظروا قد طرحت لكم السهم ببلاد الامم الذين بقوا نحلة لاسباطكم * من الاردن وجميع 4
الامم الذين قتلت * والبحر الكبير مغرب الشمس * والرب الهكم هو يدفعهم من قدامكم * 5
ويعرضهم من بين ايديكم * ويبعث عليهم السباع الوحشية فيبيدهم * ويرثون بقية بلادهم
كما وعدكم الله * فيجب ان تشتدوا جدا للحفظ والعمل بجميع المكتوب في كتاب شريعة موسي * 6
لئلا تعدلوا عنه يمنة ولا يسرة * ولا تختلطوا بهذه الاحزاب الباقين معكم * وباسم معبوداتهم 7
لا تذكرون * ولا تحلفون * ولا تعبدوهم * ولا تسجدون لهم * بل لله ربكم * وبه تتمسكون كما 8
فعلتم الي هذا اليوم * وقد استاصل الله من بين ايديكم احزابا عظيمة جدا * وانتم ما وقف 9
احد قدامكم الي هذا اليوم * الواحد منكم يهزم الفا * لان الله الهكم هو المحارب عنكم 10
كما وعدكم * فيجب ان تحفظوا انفسكم في محبة الله الاهكم * لانكم ان رجعتم واختلطتم 11 12
ببقية هولاء الامم الذين قد بقوا معكم * وصاهرتموهم * ودخلتم فيهم * ودخلوا فيكم *
* اعلموا ان الله ليس يعاود الي استيصال هولاء الامم الذين بين ايديكم * بل يصيرون لكم 13
فخا ووهقا * مثل الاسنة في اعينكم * والسكاكين في اجنابكم * الي حين هلاككم من على هذه
الارض الحسنة الذي اعطاكم الله الاهكم * ها انا ذا اليوم ذاهب في سبيل جميع اهل 14
الارض * فاعلموا بجميع قلوبكم * وجميع انفسكم انه لم يبق كلمة واحدة من جميع المواعيد
الجميلة التي بها وعدكم الله الهكم الا وقد صحت لكم * والكل وصلوا اليكم * لم يسقط
منها وعدا واحدا * وانه كما صح لكم الوعد الجيد الذي وعدكم الله به * كذلك توافيكم 15
المواعيد الرديه * الي حين اهلاكه لكم من على هذه الارض الحسنة التي اعطاكم الله الهكم *

* *Videte, jam projeci vobis ſortem de re-* 4
gionibus gentium quæ ſuperſunt, in hæreditatem tribuum veſtrarum, ab Jordane
& cunctis gentibus quas occîdi, & mari
magno verſus Occaſum ſolis. Et Dominus 5
Deus veſter ipſe expellet eas à conſpectu
veſtro, & excîdet illas ante vos, mittétque in eas feras ſylveſtres, & abſumet
illas; & poſſidebitis reliquas regiones
illarum, quemadmodum pollicitus eſt vobis Deus. Oportet igitur ut generosè ac- 6
cingamini ad cuſtodiendum & agendum
quicquid ſcriptum eſt in libro legis Moſis, ne fortè deflectatis ab eo dextrorſùm
aut ſiniſtrorſùm, Neque commiſceamini 7
cum turbis iſtis quæ manſerunt vobiſcum,
nomen numinum earum ne commemoretis,
aut per id juretis, iis ſerviatis, aut adoretis ea, Sed Dominum Deum veſtrum, 8
cui adhærebitis, quemadmodum feciſtis
ad hunc uſque diem. Et verò extirpavit 9
jam Deus è conſpectu veſtro turbas admodum magnas, & nemo ſtetit coram vo-
bis ad hunc uſque diem. Unus ex vobis 10
profligabit mille, quoniam Deus, Deus veſter ipſe pugnabit pro vobis, quemadmodũ
pollicitus eſt vobis. Quapropter oportet 11
ut conſervetis voſipſos in dilectione Dei,
Dei veſtri. Nam ſi retrahatis vos, et com- 12
miſceamini cum reliquis hiſce gentib⁹ quæ
vobiſcum remanſerunt, affinitatem contrahatis cum eis, ingrediamini inter eas,
& ingrediantur inter vos, Scitote quòd 13
Deus non extirpabit ampliùs gentes iſtas
quæ ſunt coram vobis, ſed erunt vobis la-
queo & offenſaculo, velut cuſpides in o-
culis veſtris, & cultri in lateribus ve-
ſtris, quoad pereatis de terra iſta optima
quam dedit vobis Deus, Deus veſter. Ec- 14
ce ego hodiè abiturus ſum in viam omnium terricolarum: ſcitote ergò totis cordi-
bus veſtris & totis animis veſtris ne ullum quidem ſupereſſe verbum ex omnibus
optimis promiſſis quæ pollicitus eſt vobis
Deus, Deus veſter, quin ſucceſſerit vobis,
ſed omnia contigiſſe vobis, nec ullum ex
iis promiſſum decidiſſe: Et quemad- 15
modum ſucceſſit vobis promiſſum bonum
quod pollicitus eſt vobis Deus, ita vobis
adventura promiſſa infauſta, donec ab-
ſumat vos de terra iſta optima quam de-
dit vobis Deus, Deus veſter.

præcepit quod ,veſtri Dei Domini pactum *vos tranſgrediendo In*
16 בעברכם את־ברית יהוה אלהיכם אשר צוה
vos incurvaveritis & ,alienis diis ſervieritis &,ambulaveritis & ;vobis
אתכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם
deſuper citò peribitis & ,vos *in* Domini *naſus* iraſcetur & ,eis
להם וחרה אף־יהוה בכם ואבדתם מהרה מעל
.vobis dedit quam ,optima terra
הארץ הטובה אשר נתן לכם :

CAP. XXIV. כד

;Sechem in Iſrael tribus omnes Jehoſuah *collegit* Et
1 ויאסף יהושע את־כל־שבטי ישראל שכמה
,ejus judices *ad* & ,ejus *capita ad* & ,Iſrael ſeniores *ad* vocavitque
ויקרא לזקני ישראל ולראשיו ולשפטיו
Dixitque .*Dei* *facies ad* ſteteruntque ,ejus præfectos *ad* &
2 ולשטריו ויתיצבו לפני האלהים : ויאמר
Deus Dominus dixit Sic :populum omnem ad Jehoſuah
יהושע אל־כל־העם כה־אמר יהוה אלהי
,ſeculo à veſtri patres habitaverunt *fluminis tranſitu In* :Iſrael
ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם
diis ſervieruntque ;Nachor pater & ,Abraham pater Terach
תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים
tranſitu à ,Abraham veſtrum patrem *cepi* Et .alienis
3 אחרים : ואקח את־אביכם את־אברהם מעבר
;Chenahan terram omnem in eum feci ambulare & ,*fluminis*
הנהר ואולך אותו בכל־ארץ כנען
dedi Et .Iſchac ei dedi & ,ejus ſemen multiplicavi &
4 וארבה את־זרעו ואתן־לו את־יצחק : ואתן
Heſau ipſi *dedi* & :Heſau & ,Jahacob Iſchac ipſi
ליצחק את־יעקב ואת־עשו ואתן לעשו את־
deſcenderunt ejus filii & Jahacob & :eum *poſſidendum ad* ,Sehir montem
הר שעיר לרשת אותו ויעקב ובניו ירדו
percuſſi & :Aharon & ,Moſeh Miſique .Ægyptum
5 מצרים : ואשלח את־משה ואת־אהרן ואגף
poſtea & ,ejus *interiore* in feci quemadmodum ,Ægyptum
את־מצרים כאשר עשיתי בקרבו ואחר
:Ægypto ex veſtros patres eduxi Et .vos eduxi
6 הוצאתי אתכם : ואוציא את־אבותיכם ממצרים
veſtros patres poſt Ægyptii ſunt perſecuti &:mare ad veniſtis &
ותבאו הימה וירדפו מצרים אחרי אבותיכם
,Dominum ad clamaverunt Et .Suph mare ad equitibus in & ,*curru in*
7 ברכב ובפרשים ים־סוף : ויצעקו אל־יהוה
adduxit & ,*Ægyptios* inter & ,vos inter caliginem poſuit &
וישם מאפל ביניכם ובין המצרים ויבא
veſtri oculi viderunt & :eum operuit & ,mare eum ſuper
עליו את־הים ויכסהו ותראינה עיניכם
diebus *deſerto* in habitaſtis & :Ægypto in feci quæ
את אשר־עשיתי במצרים ותשבו במדבר ימים
habitantis Emoræi terram ad vos adduxi Et .multis
8 רבים : ואבאה אתכם אל־ארץ האמרי היושב
eos *dedi* & ;vobiſcum pugnaveruntque ;Jarden *tranſitu in*
בעבר הירדן וילחמו אתכם ואתן אותם
.*veſtris faciebus* à eos delevi & ,eorum terram poſſediſtis &,veſtra manu in
בידכם ותירשו את־ארצם ואשמידם מפניכם :
pugnavit & ,Moab rex Sippor filius Balac ſurrexit Et
9 ויקם בלק בן־צפור מלך מואב וילחם
maledicendum ad ,Behor filium Bilham *ad* vocavit & miſitque :Iſrael in
בישראל וישלח ויקרא לבלעם בן־בעור לקלל
benedixit *&* ,Bilham ad audire nolui & .vobis
10 אתכם : ולא אביתי לשמע לבלעם ויברך
.ejus manu è vos *erui* & ,vobis benedicendo
ברוך אתכם ואצל אתכם מידו :

Verſio VULG. LAT.

16 Eò quòd præterieritis pactum Domini Dei veſtri, quod pepigit vobiſcum, & ſervieritis diis alienis, & adoraveritis eos : citò atque velociter conſurget in vos furor Domini, & auferemini ab hac terra optima, quam tradidit vobis.

CAP. XXIV.

1 Congregavítque Joſue omnes tribus Iſrael in Sichem, & vocavit majores natu, ac principes, & judices, & magiſtros : ſteterúntque in conſpectu Domini. 2 Et ad populum ſic locutus eſt, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Trans fluvium habitaverunt patres veſtri ab initio, Thare pater Abraham & Nachor : ſerviéruntq; diis alienis. 3 Tuli ergò patrem veſtrum Abraham de Meſopotamiæ finibus : & adduxi eum in terram Chanaan : multiplicavíque ſemen ejus. 4 Et dedi ei Iſaac : Illíque rurſum dedi Jacob & Eſau. E quibus, Eſau dedi montem Seir ad poſſidendum: Jacob verò, & filii ejus deſcenderunt in 5 Ægyptum. Miſique Moyſen & Aaron, & percuſſi Ægyptū multis ſignis atque portentis. 6 Eduxíque vos et patres veſtros de Ægypto, & veniſtis ad mare: perſecutíque ſunt Ægyptii patres veſtros cum curribus & equitatu, uſque ad Mare rubrum. 7 Clamaverunt autem ad Dominum filii Iſrael : qui poſuit tenebras inter vos et Ægyptios, et adduxit ſuper eos mare, et operuit eos. Viderunt oculi veſtri cuncta quæ in Ægypto fecerim, & habitâſtis in 8 ſolitudine multo tempore. Et introduxi vos in terram Amorrhæi, qui habitabat trans Jordanem. Cúmque pugnarent contra vos, tradidi eos in manus veſtras, & poſſediſtis terram eorum, atque interfeciſtis 9 eos. Surrexit autem Balac filius Sephor rex Moab, & pugnavit contra Iſraelē. Miſítque et vocavit Balaam filium Beor, 10 ut malediceret vobis : Et ego nolui audire eum, ſed econtrariò per illum benedixi vobis, & liberavi vos de manu ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

16 Ἐν τῷ παραβῆναι ὑμᾶς τ̃ διαθήκην κυρίου τ̃ θεοῦ (κ) ἡμῶν, ἣν ἐνετείλατο (λ) ἡμῖν, ϗ πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις ϗ προσκυνήσητε αὐτοῖς.

M.S.A. (κ) ὑμῶν, (λ) ὑμῖν,

ΚΕΦ. κδ'.

1 Καὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς (α) πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ (β) εἰς Σηλὼ, ϗ συνεκάλεσε (γ) τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ϗ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν ϗ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, ϗ (δ) ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τ̃ θεοῦ. 2 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τ̃ (ε) λαὸν, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς (ζ) Ἰσραὴλ, Πέραν τοῦ ποταμοῦ παρῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, Θάρα ὁ πατὴρ Ἀβραὰμ, ϗ ὁ πατὴρ Ναχὼρ, ϗ 3 ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις. Καὶ ἔλαβον τ̃ πατέρα (η) ὑμῶν τ̃ Ἀβραὰμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· 4 ϗ ἐπλήθυνα (θ) αὐτοῦ σπέρμα, (ι) Καὶ ἔδωκα αὐτῷ τ̃ Ἰσαὰκ, ϗ τῷ Ἰσαὰκ τ̃ Ἰακὼβ ϗ τ̃ Ἡσαῦ. ϗ ἔδωκα τῷ Ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ (κ) κληρονομῆσαι αὐτῷ. ϗ Ἰακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ϗ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα ϗ πολὺ ϗ κραταιόν. 5 ϗ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι. Καὶ (λ) ἐπάταξα τ̃ Αἴγυπτον ἐν σημείοις οἷς (μ) 6 ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. Καὶ μετὰ ταῦτα (ν) ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, ϗ εἰσήλθατε εἰς τ̃ (ξ) θάλασσαν τ̃ ἐρυθράν. ϗ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τ̃ πατέρων ἡμῶν ἐν ἅρμασι ϗ ἐν ἵπποις εἰς τὴν 7 θάλασσαν τ̃ ἐρυθράν. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον· ϗ ἔδωκε νεφέλην ϗ γνόφον ἀναμέσον ἡμῶν ϗ ἀναμέσον τ̃ Αἰγυπτίων, ϗ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τ̃ θάλασσαν, ϗ ἐκάλυψεν (ο) αὐτούς. ϗ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ (π) ὑμῶν ὅσα ἐποίησε κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· ϗ 8 ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους. Καὶ ἤγαγεν (ρ) ἡμᾶς εἰς γῆν Ἀμορραίων τ̃ κατοικούντων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, (σ) ϗ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος (τ) εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν· καὶ κατεκληρονομήσατε τ̃ γῆν αὐτῶν, ϗ (υ) ἐξωλοθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 9 Καὶ ἀνέστη Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ, ϗ παρετάξατο τῷ Ἰσραὴλ, ϗ ἀποστείλας ἐκάλεσε τ̃ Βαλαὰμ ἀράσασθαι (φ) ἡμῖν. 10 Καὶ οὐκ ἠθέλησε (χ) κύριος ὁ θεός σου ἀπολέσαι σε· ϗ εὐλογίαις εὐλόγησεν ἡμᾶς, ϗ ἐξείλατο (ψ) ἡμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν, ϗ παρέδωκεν αὐτούς.

16 *In tranſgrediendo vos teſtamentum Domini Dei noſtri, quod mandavit nobis, & ambulantes (k) ſervieritis diis aliis, et adoraveritis (l) eos.*

CAP. XXIV.

1 *Et congregavit Ieſus omnes tribus Iſrael in (a) Selo, et convocavit ſeniores eorum, (b) & ſcribas eorum, et judices eorum: & ſtatuit eos ante Deum.* 2 *Et dixit Ieſus ad omnem populum, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Trans flumen inhabitârunt patres veſtri ab initio, Thara pater Abraham, et pater Nachor : & ſervierunt diis alienis.* 3 *Et aſſumpſi patrem veſtrum Abraham de trans flumine, et deduxi eum in omnem (c) terram: et multiplicavi ejus ſemen:* 4 *Et dedi ei Iſaac; et ipſi Iſaac, Jacob et Eſau. Et dedi Eſau montem Seir ad hæreditandum ei. Et Jacob, et filii ejus deſcenderunt in Ægyptum: & (d) facti ſunt ibi in gentem magnam, et multam, et validam.* 5 *Et afflixerunt eos Ægyptii. Et percuſſi Ægyptum in ſignis, quæ feci in eis.* 6 *Et poſt hæc eduxit patres noſtros de Ægypto, et intrâſtis in mare Rubrum. Et perſecuti ſunt Ægyptii poſt patres noſtros in curribus, et in equis in mare Rubrum.* 7 *Et exclamavimus ad Dominum, et dedit nubem, et caliginem inter nos, et inter Ægyptios : & induxit ſuper eos mare, et operuit (e) illos. Et viderunt oculi veſtri, quæcunque fecit Dominus in terra Ægypto : et fuiſtis in deſerto dies plures.* 8 *Et duxit nos in terrā Amorrhæorum habitantium trans Jordanem : et tradidit eos Dominus in manus noſtras : et hæreditâſtis terram eorum, et exterminâſtis eos à facie veſtra.* 9 *Et ſurrexit Balac filius Sephor rex Moab, et inſtruxit exercitum contra Iſrael : et mittens vocavit Balaam ad maledicendum nos.* 10 *Et noluit Dominus Deus tuus perdere te. Et benedictionibus benedixit nos : et eripuit nos de manibus eorum : (f) et tradidit eos.*

M.S.A. (α) πάσας τὰς φυλὰς (β) ἐν (γ) πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς (δ) ἔστησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. (ε) λαὸν, λέγων, Τάδε (ζ) τοῦ Ἰσραὴλ, λέγων, Πέραν (η) ὑμῶν Ἀβραὰμ (θ) τὸ σπέρμα αὐτοῦ, (ι) Καί γε ἔδωκα (κ) κληρονομίαν αὐτῷ. (λ) ἐπάταξεν κύριος τ̃ (μ) ἐποίησεν (ν) ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, (ξ) θάλασσαν. ϗ (ο) ἐπ' αὐτούς. (π) ἡμῶν (ρ) ὑμᾶς (σ) ϗ παρετάξατο ὑμῖν, ϗ παρέδωκεν (τ) εἰς χεῖρας ὑμῶν· (υ) ἐξωλεθρεύσατε (φ) ὑμῖν. (χ) κύριος ἀπολέσαι σε· ϗ εὐλογίαν εὐλόγησεν (ψ) ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ διέβητε

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

16 במעברכון ית קימא דיי אלהכון דפקיד יתכון ותהכון ותפלחון לטעות עממיא ותסגדון
להון ויתקף רוגזא דיי בכון ותיבדון בפריע מעל ארעא טבתא דיהב לכון :

כד

1 וכנש יהושע ית כל שבטיא דישראל לשכם וקרא לסבי ישראל ולרישוהי ולדינוהי
2 ולסרכוהי ואתעתדו קדם יי : ואמר יהושע לכל עמא כדנן אמר יי אלהא דישראל
בעבר פרת יתיבו אבהתכון מעלמא תרח אבוהי דאברהם ואבוהי דנחור ופלחו
3 לטעות עממיא : ודברית ית אבוכון ית אברהם מעבר פרת ואובלית יתיה בכל
4 ארעא דכנען ואסגיתי ית בנוהי ויהבית ליה ית יצחק : ויהבית ליצחק ית יעקב
וית עשו ויהבית לעשו ית טורא דשעיר למירת יתיה ויעקב ובנוהי נחתו למצרים :
5 ושלחית ית משה וית אהרן ומחית ית מצראי כמא דעבדית ביניהון ובתר כן
6 אפקית יתכון : ואפקית ית אבהתכון ממצרים ואתיתון לימא ורדפו מצראי
7 בתר אבהתכון ברתיכין ובפרשין לימא דסוף : וצעיקו קדם יי ושוי קבלא ביניכון
ובין מצראי ואיתי עלוהי ית ימא וחפנון וחזאה עיניכון ית די עבדית במצרים ויתבתון
8 במדברא יומין סגיאין : ואעלית יתכון לארע אמוראה דיתיב בעברא דירדנא
ואגיחו קרבא עמכון ומסרית יתהון בידכון ויריתון ית ארעהון ושיציתנון מן
9 קדמיכון : וקם בלק בר צפור מלכא דמואב ואגיח קרבא בישראל ושלח
10 וקרא לבלעם בר בעור למלט יתכון : ולא אביתי לקבלא מן בלעם ובריך בירכא
יתכון ושזבית יתכון מן ידיה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

16 In tranſeundo vos fœdus Domini Dei veſtri quod juſſit vos, & ibitis, & ſervietis abominationi populorum, & inclinabimini illis; & roborabitur indignatio Domini in vobis ; & peribitis derepente deſuper terram bonam quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

1 Et congregavit Joſue omnes tribus Iſrael in Sechem ; & vocavit ſenes Iſrael, & capita ejus, & judices ejus, & exactores ejus ; & ſteterunt ante Dominum. 2 Et dixit Joſue omni populo : Sic dixit Dominus Deus Iſrael : Trans Perath habitarunt patres veſtri à ſeculo : Therahh pater Abraham & pater Nahhor, & ſervierunt abominationibus gentium. 3 Et accepi patrem veſtrum Abraham de ultra Perath, & *duxi* eum in omni terra Chenaghan ; & auxi *filios* ejus, & dedi ei Iſzaak. 4 Et dedi Iſzaak, Jaghacob, & Gheſau, & dedi Gheſau montem Seghir ad hæreditandum eum ; & Jaghacob & filii ejus deſcenderunt ad Ægyptum. 5 Et miſi Moſen & Aharon, & percuſſi Ægyptum quemadmodum feci inter eos, & poſt hoc eduxi vos. 6 Et eduxi patres veſtros ex Ægypto, & veniſtis ad mare; & perſecuti ſunt Ægyptii poſt patres veſtros in curribus & in equitibus ad mare Zzuph. 7 Et clamaverunt ante Dominum, & poſuit tenebras inter vos & inter Ægyptios. Et venire feci ſuper eos mare, & operuit eos; & viderunt oculi veſtri, quod feci in Ægyptiis ; & habitâſtis in deſerto dies multos. 8 Et introduxi vos ad terram Emorrhæi qui ſedet trans Jordanem, & inierunt bellum vobiſcum, & tradidi eos in *manum veſtram*, & hæreditaſtis terram eorum ; & delevi eos ex-ante vos. 9 Et ſurrexit Balak filius Szipor rex Moab ; & intulit bellum in Iſrael ; & miſit & vocavit Bilgham filium Beghor ad maledicendum vobis. 10 Et non volui ad audiendum ex Bilgham ; & benedixit benedictione vos : & liberavi vos de manu *ejus*.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 * ܐܢ ܬܥܒܪܘܢ ܥܠ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܘܥܠ ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܬܦܩܕܬܘܢ. ܘܬܐܙܠܘܢ
ܘܬܦܠܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܘܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ. ܢܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ
ܥܠܝܟܘܢ. ܘܬܐܒܕܘܢ ܒܥܓܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܕܝܗܒ ܠܟܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

1 * ܘܟܢܫ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܠܫܟܝܡ. ܘܩܪܐ ܠܣܒܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ
ܘܠܪܝܫܝܗܘܢ ܘܠܕܝܢܝܗܘܢ. ܘܠܣܦܪܝܗܘܢ : ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܩܕܡ ܐܠܗܐ.
2 * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ ܝܬܒܘ
ܗܘܘ ܐܒܗܝܟܘܢ ܡܢ ܥܠܡ. ܬܪܚ ܐܒܘܗܝ ܕܐܒܪܗܡ. ܘܐܒܘܗܝ ܕܢܚܘܪ. ܘܦܠܚܝܢ ܗܘܘ
3 ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ. * ܘܕܒܪܬ ܠܐܒܪܗܡ ܐܒܘܟܘܢ ܡܢ ܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ. ܘܐܘܒܠܬܗ ܒܟܠܗ
4 ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ. ܘܐܣܓܝܬ ܙܪܥܗ. ܘܝܗܒܬ ܠܗ. ܠܐܝܣܚܩ. * ܘܝܗܒܬ ܠܐܝܣܚܩ. ܠܝܥܩܘܒ
ܘܠܥܝܣܘ. ܘܝܗܒܬ ܠܥܝܣܘ ܝܪܬܘܬܐ. ܠܛܘܪܐ ܕܣܥܝܪ. ܘܝܥܩܘܒ ܘܒܢܘܗܝ. ܢܚܬܘ ܠܡܨܪܝܢ.
5 * ܘܫܕܪܬ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ. ܘܡܚܝܬ ܠܡܨܪܝܐ. ܘܥܒܕܬ ܐܬܘܬܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܘܡܢ ܒܬܪ
6 ܗܝܕܝܢ ܐܦܩܬܟܘܢ. * ܘܐܦܩܬ ܠܐܒܗܝܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܐܝܬܝܬ ܐܢܘܢ ܠܝܡܐ. ܘܪܕܦܘ
7 ܡܨܪܝܐ ܒܬܪ ܐܒܗܝܟܘܢ. ܒܡܪܟܒܬܐ ܘܒܦܪܫܐ ܂ ܠܝܡܐ ܕܣܘܦ. * ܘܩܥܘ ܐܒܗܝܟܘܢ
ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܘܣܡ ܚܫܘܟܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܠܡܨܪܝܐ. ܘܦܠܓ ܡܪܝܐ ܝܡܐ ܕܣܘܦ ܘܐܥܒܪ
ܠܐܒܗܝܟܘܢ ܒܓܘܗ. ܘܐܝܬܝܗ ܠܝܡܐ. ܥܠ ܡܨܪܝܐ. ܘܟܣܐ ܐܢܘܢ. ܘܚܙܝ ܥܝܢܝܟܘܢ
ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܒܡܨܪܝܐ. ܘܐܝܬܝܬܟܘܢ ܠܡܕܒܪܐ. ܘܝܬܒܬܘܢ ܒܡܕܒܪܐ. ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ.
8 * ܘܐܝܬܝܬܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ.
9 ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܐܘܒܕܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܝܪܬܬܘܢ ܐܪܥܗܘܢ. * ܘܩܡ
ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܕܪ ܩܪܐ ܠܒܠܥܡ ܒܪ
10 ܒܥܘܪ ܠܡܠܛܘܬܟܘܢ. * ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܠܡܫܡܥܗ ܠܒܠܥܡ. ܘܡܒܪܟܘ ܒܪܟܬܟܘܢ.
ܘܦܪܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ.

Si tranſgrediamini teſtamentum Domini 16
Dei veſtri & præcepta vobis injuncta, &
abeuntes colatis deos alienos, & adoretis
eos : exardeſcet ira Domini Dei veſtri contra vos, & brevi peribitis de terra optima
quam dedit vobis.

CAP. XXIV.

DEinde congregavit Jeſus omnes tribus 1
Iſrael in Sechim, & advocatis ſenioribus
Iſrael, principibus, judicibus, & ſcribis eorum, ſtetit ante tabernaculum temporis coram Deo; Et ait Jeſus ad univerſum popu- 2
lum, Sic dicit Dominus Deus Iſrael, Trans
fluvium habitabant olim patres veſtri, *nempe* Tarah pater Abraham, & pater Nahor, &
colebant ibi deos alienos. Aſſumpſi verò
Abrahamum patrem veſtrum ex ulteriori 3
parte fluvii, & duxi eum per totam terram
Chanaan, multiplicavi ſemen ejus, dedíque
illi Iſahacum; Iſahaco dedi Jacobum & Eſau, 4
& Eſau tradidi in poſſeſſionem montem
Seir; Jacob autem ac filii ejus deſcenderunt
in Ægyptum. Miſíque Moſen & Aharonem, 5
& percuſſi Ægyptios, & miracula edidi inter eos; tum demum eduxi vos. Eduxi in- 6
quam patres veſtros ex Ægypto, adduxíque
eos ad mare, & perſecuti ſunt Ægyptii patres veſtros cum carrucis & equitibus uſque
ad mare Suph. Clamantibus autem patribus 7
veſtris ad Dominum, interjecit tenebras inter ipſos & Ægyptios : diviſóque Dominus
mari Suph traduxit patres veſtros per medium ejus, & adducto mari ſuper Ægyptios obruit illos, & viderunt oculi veſtri quid
fecerim Ægyptiis : tum adduxi vos in deſertum, & manſiſtis in deſerto diebus multis. Deinde adduxi vos ad terram Amor- 8
rhæorum habitantium trans Jordanem, qui
pugnaverunt contra vos; at tradidi eos in
manus veſtras, perdidíque eos à conſpectu
veſtro, & poſſediſtis terram eorum. Præ- 9
terea ſurgens Balac filius Sephor, rex Moabitarum, certavit cum Iſraele, mitténſque
vocavit Belaam filium Beor ad maledicendum vobis. Nolui tamen exaudire Belaam, 10
quin potiùs benedicendo benedixi vobis, &
eripui vos de manibus ejus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 * اذا جزتم عهد الرب الاهكم الذي امركم به * وسرتم وعبدتم معبودات اخر وسجدتم
لها * يشتد غضب الرب * فيهلككم سرعة من على الارض الجيدة التي اعطاكم *

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * وجمع يوسع جميع اسباط بني اسرايل الى شيلوا * واستدعى بشيوخ بني اسرايل ورؤسايهم
2 وحكامهم وعرفايهم * فوقفوا بين يدي الرب * وقال يوسع لبني اسرايل * هكذا قال الله اله
اسرايل * خلف الفرات سكن اباوكم من قديم الدهر تارح ابو ابراهيم وابو ناحور * وعبدوا
3 معبودات اخر * فاخذت ابراهيم اباكم من خلف النهر * وسيرته في جميع الشام * وكثرت
4 نسله * ورزقته اسحق * ورزقت اسحق يعقوب والعيص * واعطيت العيص جبال الشراه ليرثها *
5 ويعقوب وبنوه نزلوا الى مصر * فارسلت موسي وهرون * وضربت المصريين كما فعلت فيهم *
6 وبعد ذلك اخرجتكم * واخرجت اباكم من مصر * وجاوا الى البحر * وطردوا اهل مصر
7 وراهم بمركب وخيل الى بحر القلزم * فصرخوا اباوكم الى الله * فجعل ظلاما بينهم وبين
المصريين * ثم رد عليهم البحر فغرقهم * ونظرت عيونكم ما فعل بهم من الايات العظيمة *
8 واقاموا اباوكم في البرية سنين كثيرة * وجيت بكم الى ارض الاموراييين الساكنين
في عبر الاردن قال الله * فحاربوكم * فاسلمتهم بيدكم * وورثتم ارضهم * واهلكتهم من
9 قدامكم * فقام بالاق بن صفورا ملك موآب * وحارب بني اسرايل * وانفذ ودعا ببلعام بن
10 بعور للعنتكم * فما شيت القبول من بلعام * فباركتكم * وخلصتكم من يده *

Si prætergreſſi fueritis pactum Domini 16
*Dei veſtri, quod præcepit vobis, & abieritis, atque colueritis deos alienos, &
adoraveritis eos, deſæviet ira Domini,
& illico diſperdet vos de terra optima
quam dedit vobis.*

CAP. XXIV.

RUrſum convocavit Ioſue univerſas 1
*tribus Iſraelitarum in Silo, & accerſivit
ſeniores Iſraelitarum, duces eorum, judices eorum, & præfectos eorum, ſteteruntque in præſentia Domini. Et ait* 2
*Ioſue ad Iſraelitas, Ita dixit Deus, Deus
Iſraelis, Trans Euphratem habitârunt
patres veſtri ab initio ſæculi,* nempe *Tareh pater Abrahami & pater Nahoræ, &
adorârunt deos alios. Et tuli Abraham* 3
patrem veſtrum è regione quæ eſt *trans
flumen, & duxi eum per univerſam
Syriam, auxique ſemen ejus, & largitus
ſum illi Iſhacum : Iſhaco verò largitus* 4
*ſum Iacobum & Eſau : & quidem Eſau
dedi montes Sarah, ut poſſideret eos :
Iacob verò cum filiis ſuis deſcenderunt
in Ægyptum. Miſſóque Moſe & Harone* 5
*percuſſi Ægyptios modo quo feci eis, ac
deinde eduxi vos. Eduxi inquam patres* 6
*veſtros ex Ægypto, & cùm perveniſſent
ad mare, perſecuti ſunt eos Ægyptii cum
curribus & equis uſque ad mare naufragum. Et clamantibus patribus ve-* 7
*ſtris ad Deum, poſuit tenebras inter ipſos
& inter Ægyptios, tum reduxit ſuper eos
mare, & ſubmerſit illos; & viderunt
oculi veſtri ſigna maxima quæ fecit in
illis. Tum manſerunt patres veſtri in de-
ſerto annos multos. Deinde adduxi vos* 8
*ad terram Amorrhæorum degentium
trans Iordanem, ait Deus : & cùm oppugnâſſent vos, tradidit eos in manum
veſtram, terram eorum dedit vobis hæreditatem, et conſumpſit eos à conſpectu ve-
ſtro. Deinde ſurrexit Balac filius Sephoræ* 9
*rex Moab, & pugnavit contra filios
Iſrael, & mittens accerſivit Belaam filium Beor ad maledicendum vobis : Sed* 10
nolui acquieſcere Belaamo, imò benedixi vobis, & eripui vos de manu illius.

ספר יהושע : כד

pugnaverunt & :Jericho ad veniſtis & ,Jarden tranſiſtis Et
11 וַתַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ אֶל־יְרִיחוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
,Chenahanæus & ,Perizæus & ,Emoræus ,Jericho domini vos in
בָכֶם בַּעֲלֵי יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי
dedique : Jebuzæus & ,Chivvæus ,Ghirghazæus & ,Chittæus &
וְהַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וָאֶתֵּן
,crabronem veſtras facies ad miſi Et .veſtra manu in eos
12 אוֹתָם בְּיֶדְכֶם׃ וָאֶשְׁלַח לִפְנֵיכֶם אֶת־הַצִּרְעָה
non ,Emoræi reges duos ,veſtris faciebus à eos expulit &
וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא
non qua terram vobis Dedique .tuo arcu in neque ,tuo gladio in
13 בְחַרְבְּךָ וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ׃ וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא־
:eis in habitâſtis & ,ædificâſtis non quas urbes & ,ea in laborâſti
יָגַעְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא־בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם
.comedentes vos ,plantâſtis non quæ oliveta & vineas
כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים׃
,perfectione in ei ſervite & ,Dominum timete nunc Et
14 וְעַתָּה יְראוּ אֶת־יְהוָה וְעִבְדוּ אֹתוֹ בְּתָמִים
veſtri patres ſervierunt quibus ,deos removete & ;veritate in &
וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם
.DOMINO ſervite & ,Ægypto in & ,fluminis tranſitu in
בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה׃
eligite ,DOMINO ſervire veſtris oculis in malum ſi Et
15 וְאִם רַע בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה בַּחֲרוּ
,Deos ſive ,ſerviatis cui hodie vobis
לָכֶם הַיּוֹם אֶת־מִי תַעֲבֹדוּן אִם אֶת־אֱלֹהִים
ſive ,fluminis tranſitu in qui ,veſtri patres ſervierunt quibus
אֲשֶׁר־עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַנָּהָר וְאִם
:eorum terra in habitantes vos quorum ,Emoræi deos
אֶת־אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בְּאַרְצָם
reſpondit Et .DOMINO ſerviemus ,mea domus & ,ego &
16 וְאָנֹכִי וּבֵיתִי נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה׃ וַיַּעַן
,DOMINUM derelinquendo à nobis Abſit :dixit & ,populus
הָעָם וַיֹּאמֶר חָלִילָה לָּנוּ מֵעֲזֹב אֶת־יְהוָה
DOMINUS Quoniam .alienis diis ſerviendo
17 לַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ כִּי יְהוָה
noſtros patres & ,nos faciens aſcendere ipſe ,noſter Deus
אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ וְאֶת־אֲבוֹתֵינוּ
noſtris oculis in fecit qui & ,ſervorum domo è Ægypti terra è
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ
,via omni in nos cuſtodivit & ,iſta magna ſigna
אֶת־הָאֹתוֹת הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
tranſivimus quorum ,populis omnibus in & ,ea in ambulavimus qua
אֲשֶׁר הָלַכְנוּ בָהּ וּבְכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ
,populos omnes DOMINUS Expulitque .eorum interiori in
18 בְּקִרְבָּם׃ וַיְגָרֶשׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הָעַמִּים
nos etiam :noſtris faciebus à terræ habitatorem Emoræum &
וְאֶת־הָאֱמֹרִי יֹשֵׁב הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ
Dixitque .noſter Deus ipſe quia ,DOMINO ſerviemus
19 נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר
quia ,DOMINO ſervire poteritis Non :populum ad Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם לֹא תוּכְלוּ לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־
parcet non :ipſe æmulator Deus ,ipſe ſancti Deus
אֱלֹהִים קְדֹשִׁים הוּא אֵל־קַנּוֹא הוּא לֹא־יִשָּׂא
,DOMINUM dereliqueritis Cùm .veſtris peccatis atque ,veſtro ſceleri
20 לְפִשְׁעֲכֶם וּלְחַטֹּאותֵיכֶם׃ כִּי תַעַזְבוּ אֶת־יְהוָה
conſumet &,vobis malefaciet &,ſe convertet &,alienigenæ diis ſervieritis &
וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי נֵכָר וְשָׁב וְהֵרַע לָכֶם וְכִלָּה
ad populus Dixitque :vobis benefecerit poſtquam ,vos
21 אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב לָכֶם׃ וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־
.ſerviemus DOMINO quia ;Nequaquam :Jehoſuah
יְהוֹשֻׁעַ לֹא כִּי אֶת־יְהוָה נַעֲבֹד׃

Verſio VULG. LAT.

11 Tranſiſtíſque Jordanem, & veniſtis
ad Jericho. Pugnavéruntque
contra vos viri civitatis
ejus, Amorrhæus, & Pherezæus,
& Chananæus, & Hethæus,
& Gergeſæus, et Heuæus,
& Jebuſæus : & tradidi illos
12 in manus veſtras. Miſíq; ante
vos crabrones : et ejeci eos
de locis ſuis, duos reges Amorrhæorum,
non in gladio nec
13 in arcu tuo. Dedíque vobis
terram, in qua non laborâſtis,
& urbes quas non ædificâſtis,
ut habitaretis in eis : vineas
& oliveta, quæ non plantâſtis.
14 Nunc ergò timete Dominum,
& ſervite ei perfecto corde
atque veriſſimo : & auferte
deos, quibus ſervierunt patres
veſtri in Meſopotamia & in
Ægypto, ac ſervite Domino.
15 Sin autem malum vobis videtur
ut Domino ſerviatis, optio
vobis datur : eligite hodiè
quod placet, cui ſervire potiſſimùm
debeatis, utrùm diis,
quibus ſervierunt patres veſtri
in Meſopotamia, an diis Amorrhæorum,
in quorum terra habitatis
: ego autem & domus
16 mea ſerviemus Domino. Reſpondítque
populus, & ait ;
Abſit à nobis ut relinquamus
Dominum, & ſerviamus diis
17 alienis. Dominus Deus noſter
ipſe eduxit nos, & patres noſtros,
de terra Ægypti, de domo
ſervitutis : fecitque videntibus
nobis ſigna ingentia, &
cuſtodivit nos in omni via,
per quam ambulavimus, & in
cunctis populis per quos tranſivimus.
18 Et ejecit univerſas
gentes, Amorrhæum habitatorem
terræ, quam nos intravimus.
Serviemus igitur Domino,
quia ipſe eſt Deus noſter.
19 Dixítque Joſue ad populum,
Non poteritis ſervire
Domino : Deus enim ſanctus,
& fortis æmulator eſt, nec
ignoſcet ſceleribus veſtris atq;
20 peccatis. Si dimiſeritis Dominum,
& ſervieritis diis alienis,
convertet ſe, & affliget
vos, atque ſubvertet poſtquàm
21 vobis præſtiterit bona. Dixítque
populus ad Joſue ; Nequaquàm
ita ut loqueris, erit,
ſed Domino ſerviemus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς
Ἱεριχώ. καὶ ἐπολέμησαν πρὸς (ω) ἡμᾶς οἱ
κατοικοῦντες Ἱεριχὼ, ὁ Ἀμοῤῥαῖος, (α) καὶ ὁ Χαναναῖος,
καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος,
καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος. καὶ παρέδωκεν
12 αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ
ἐξαπέστειλε προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκίαν. (β) καὶ
ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου (γ) ἡμῶν
δώδεκα βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων, οὐκ ἐν τῇ
13 ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου. Καὶ ἔδωκεν
ὑμῖν γῆν ἐφ᾽ ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε (δ) ἐπ᾽ αὐτῆς,
καὶ πόλεις (ε) ἃς οὐκ ᾠκοδομήκατε, καὶ
κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας
(ζ) οὓς οὐκ ἐφυτεύσατε ὑμεῖς, ἔδεσθε.
14 Καὶ νῦν φοβήθητε (η) κύριον, καὶ λατρεύσατε
αὐτῷ (θ) ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ
περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν
οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ
ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε κυρίῳ.
15 Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ,
(ι) ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι
λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν,
τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε
τοῖς θεοῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν. ἐγὼ δὲ (κ)
καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν κυρίῳ, ὅτι
16 ἅγιός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε,
Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύριον, ὥστε λατρεύειν
17 θεοῖς (λ) ἑτέροις. Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
αὐτὸς θεός ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς
καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν (μ) ἐξ Αἰγύπτου,
καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ
ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν πᾶσι
τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι᾽ αὐτῶν.
18 Καὶ ἐξέβαλε κύριος τὸν Ἀμοῤῥαῖον καὶ
πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν
ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς (ν) λατρεύσομεν
κυρίῳ, οὗτος γὰρ (ξ) θεὸς ἡμῶν ἐστι.
19 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν, Οὐ
μὴ δύνησθε λατρεύειν (ο) κυρίῳ, ὅτι ὁ
θεὸς ἅγιός ἐστι· καὶ ζηλώσας οὗτος οὐκ ἀνήσει
τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ ἀνομήματα
20 ὑμῶν, Ἡνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε (π)
κύριον καὶ λατρεύσητε (ρ) θεοῖς ἑτέροις.
καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς καὶ
ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἀνθ᾽ ὧν εὖ ἐποίησεν
21 (σ) ὑμᾶς. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν,
Οὐχὶ, ἀλλὰ (τ) κυρίῳ λατρεύσομεν.

Et tranſiſtis Jordanẽ, et adveniſtis 11
in Hiericho. Et bellaverunt
adverſùs nos, qui habitabant Hiericho,
Amorrhæus, et Chananæus,
& Pherezæus, & Euæus, & Jebuſæus,
& Chettæus, & Gergeſæus. Et tradidit eos Dominus in
manus noſtras. Et miſit ante vos (g) 12
veſpas: (h) et emiſit eos à facie
noſtra (i) duodecim reges Amorrhæorum,
non in gladio tuo, neq;
in arcu tuo. Et dedit vobis terram, 13
ſuper quam non laborâſtis
ſuper eam; & civitates, quas non
ædificâſtis; et habitâſtis in eis: &
vineas, & oliveta, quæ non plantâſtis
vos, cõeditis. Et nunc timete 14
Dominum, & ſervite ei in rectitudine,
& in juſtitia, & circumauferte
deos alienos, quibus
ſervierunt patres noſtri trans flumen,
& in Ægypto, & ſervite
Domino. Si autem non placet vobis 15
ſervire Domino; eligite vobis
ipſis hodiè, cui ſerviatis, ſive diis
patrum veſtrorum, iis, qui in
trans-fluviali, ſive diis Amorrhæorum,
in quibus vos habitatis
ſuper terram eorum. Ego autem et
domus mea ſerviemus Domino,
(k) quia ſanctus eſt. Et reſpondens 16
populus dixit, Abſit à nobis derelinquere
Dominum; ut ſerviamus
diis aliis. Dominus Deus noſter, 17
ipſe Deus eſt. Ipſe eduxit nos, &
patres noſtros de (l) Ægypto : &
cuſtodivit nos in omni via, quâ
ivimus in ea, & in omnibus gentibus,
quas tranſivimus per eas :
Et ejecit Dominus Amorrhæum, 18
& omnes gentes inhabitantes terram,
à facie noſtra. Sed & nos
ſerviemus Domino. Hic enim Deus
noſter eſt. Et dixit Jeſus ad 19
populum, Non poteritis ſervire
Domino; quoniã Deus ſanctus eſt :
& zelans ipſe, non dimittet peccata
veſtra, et iniquitates veſtras;
Quandocunq; dereliqueritis Dominum, 20
& ſervieritis diis aliis.
Et invadens affliget vos, & delebit
vos pro iis quæ benefecit vobis.
Et dixit populus ad Jeſum, 21
Nequaquàm: Sed Domino ſerviemus.

MS.A. (ω) ὑμᾶς (α) καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας (β) καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς (γ) ὑμῶν δώδεκα πόλις τῶν Ἀμοῤῥαίων, (δ) ἐπ᾽ αὐτὴν, (ε) ἃς * ᾠκοδομήσατε, (ζ) οὓς οὐ κατεφυτεύσατε (η) τὸν κύριον, (θ) ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι, (ι) ἕλεσθε ὑμῖν (κ) καὶ ὁ οἶκός μου λατρεύσωμεν (λ) ἑτέροις. Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν (μ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου, (ν) λατρεύσωμεν (ξ) ὁ θεὸς (ο) κυρίῳ τῷ θεῷ, ὅτι θεὸς (π) τὸν κύριον (ρ) θεοῖς ἀλλοτρίοις. καὶ (σ) ὑμῖν. (τ) τῷ κυρίῳ λατρεύσωμεν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ועברתון ית ירדנא ואתיתון ליריחו ואגיחו קרבא בכון יתבי יריחו אמוראי ופרזאי
12 וכנענאי וחתאי וגרגשאי חואי ויבוסאי ומסרית יתהון בידכון : ושלחית קדמיכון
ית ערעיתא ותרכית יתהון מן קדמיכון תרין מלכי אמוראי לא בחרבך ולא
13 בקשתך : ויהבית לכון ארעא די לא לאיתון בה וקרוין די לא בניתון ויתבתון
14 בהון כרמין וזיתין די לא נצבתון אתון אכלין : וכען דחלו מן קדם יי ופלחו
קדמוהי בשלמותא ובקושטא ואעדו ית טעותא די פלחו אבהתכון בעבר פרת
15 ובמצרים ופלחו קדם יי : ואם ביש בעיניכון למפלח קדם יי בחרו לכון יומא
דין קדם מן תפלחון אם ית טעותא די פלחו אבהתכון דבעברא דפרת ואם ית
טעות אמוראי די אתון יתבין בארעהון ברם אנא ואנש ביתי נפלח קדם יי :
16 17 ואתיב עמא ואמר חס לנא מלמשבק ית פולחנא דיי למפלח לטעות עממיא : ארי יי
אלהנא הוא דאסיק יתנא וית אבהתנא מארעא דמצרים מבית עבדותא ודי עבד
לעיננא ית אתיא וית רברבתא האלן ונטרנא בכל אורחא די הליכנא בה ובכל עממיא
18 די עברנא ביניהון : ותריך יי ית כל עממיא וית אמוראה יתיב ארעא מן קדמנא
19 אף אנחנא נפלח קדם יי ארי הוא אלהנא : ואמר יהושע לעמא לא תוכלון
למפלח קדם יי ארי אלהא קדישא הוא אל קנא הוא מן קדם דין דקשוט
20 לא ישבוק לחוביכון ולחטאיכון : ארי תשבקון ית פולחנא דיי ותפלחון טעות
21 עממיא ויתוב ויבאש לכון וישיצי יתכון בתר דאוטיב לכון : ואמר עמא ליהושע
לא אלהן קדם יי נפלח :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et tranſiſtis Jordanem, & veniſtis in Jerihho ; & inierunt bellum vobiſcum 11
habitatores Jerihho, Emorrhæi, & Pherizæi, & Chenaghanæi, &
Hhithæi, & Girgaſſæi, Hhivæi, & Jebuſæi ; & tradidi eos in *manum veſtram*.
Et miſi ante vos crabronem, & *ejeci* illos ex-ante vos duos reges 12
Emorrhæorum non in gladio tuo & non in arcu tuo. Et dedi vobis terram 13
qua non laborâſtis in ea ; urbes quas non ædificâſtis, & habitâſtis in eis ;
vineas & olivas, quas non plantâſtis, vos comedentes. Et nunc timete 14
ab-ante Dominum, & ſervite ante eum in ſimplicitate, & in veritate ; &
miſſas facite abominationes quas coluerunt patres veſtri ultra Perath &
in Ægypto, & ſervite ante Dominum. Et ſi malum in oculis veſtris ad 15
ſerviendum ante Dominum ; optate vobis die hac quem colatis ; num
abominationes quas coluerunt patres veſtri, qui ultra Perath ; anne abominationes
Emorrhæorum, ubi vos habitantes in terra eorum. Profectò
ego, & homo domus meæ ſerviemus ante Dominum. Et reſpondit populus, 16
& dixit : Abſit nobis à dimittendo cultum Domini, ad ſerviendum
abominationi gentium. Namq; Dominus Deus noſter ipſe qui eduxit 17
nos, & patres noſtros de terra Ægypti de domo ſervitutis ; & qui fecit
ad oculos noſtros ſigna magna hæc ; & cuſtodivit nos in omni via quâ
ambulavimus in ea, & in omnibus gentibus, quas tranſivimus inter eas.
Et ejecit Dominus omnes gentes, & Emorrhæum *habitatorem* terræ ex- 18
ante nos ; etiam nos ſerviemus ante Dominum ; nam ipſe Deus noſter.
Et dixit Joſue populo : Non poteritis ad ſerviendum ante Dominum, quo- 19
niam Deus ſanctus ipſe, Deus zelotes ipſe, ab-ante *judicium veritatis*
non indulgebitur culpis veſtris & peccatis veſtris. Namque dimittetis 20
cultum Domini, & ſervietis abominationi populorum, & revertetur &
incommodabit vobis, & perdet vos poſtquam benefecit vobis. Et dixit 21
populus Joſue : Non, ſed ante Dominum ſerviemus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܪܬܘܢ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܝܬܘܢ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ ܐ̈ܢܫܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܡܘܪܝܐ 11
ܘܟܢܥܢܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ ܘܚܬܝܐ. ܘܓܪܓܫܝܐ ܘܚܘܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ. ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ
ܒܐܝܕܝܟܘܢ. * ܘܫܕܪܬ ܩܕܡܝܟܘܢ ܕܒܘܪܝܬܐ. ܘܐܘܒܕܬ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܬܪܝܢ ܡܠܟܝܗܘܢ 12
ܕܐܡܘܪܝܐ. ܠܐ ܒܣܝܦܝܟܘܢ ܐܦܠܐ ܒܩܫܬܬܟܘܢ. * ܘܝܗܒܬ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܕܠܐ ܠܐܝܬܘܢ ܒܗ. 13
ܘܩܘܪܝܐ ܕܠܐ ܒܢܝܬܘܢ. ܘܝܬܒܬܘܢ ܒܗܝܢ. ܘܟܪܡܐ ܘܙܝܬܐ ܕܠܐ ܢܨܒܬܘܢ. ܗܐ ܐܟܠܝܢ ܐܢܬܘܢ.
* ܡܟܝܠ ܕܚܠܘ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܘܚܘܗܝ ܒܬܡܝܡܘܬܐ ܘܒܩܘܫܬܐ. ܘܐܥܒܪܘ ܡܢ 14
ܠܒܟܘܢ ܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ: ܕܦܠܚܘ ܐܒܗܝܟܘܢ ܒܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ ܘܒܡܨܪܝܢ. ܘܐܢܬܘܢ
ܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܢ ܒܝܫ ܗܘ ܒܥܝܢܝܟܘܢ ܠܡܦܠܚ ܠܡܪܝܐ. ܓܒܘ ܠܟܘܢ 15
ܝܘܡܢܐ ܠܡܢ ܦܠܚܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܐܢ ܠܐܠܗܐ ܕܦܠܚܘ ܐܒܗܝܟܘܢ ܒܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ. ܐܘ
ܠܐܠܗܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܐܢܬܘܢ ܝܬܒܝܢ ܒܐܪܥܗܘܢ. ܐܢܐ ܕܝܢ ܘܒܢܝ ܒܝܬܝ. ܠܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ
ܦܠܚܝܢܢ. * ܘܥܢܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪ. ܚܣ ܠܢ ܕܢܫܒܘܩ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܦܠܘܚ ܠܐܠܗܐ 16
ܐܚܪܢܐ. * ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܢ. ܗܘ ܕܐܣܩܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܘܬܐ. 17
ܘܥܒܕ ܩܕܡܝܢ ܗܠܝܢ ܐܬܘܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܢܛܪܢ ܒܟܠܗ ܐܘܪܚܐ ܕܗܠܟܢ ܒܗ. ܘܒܟܠܗܘܢ
ܥܡܡܐ ܕܥܒܪܢ ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܘܐܘܒܕ ܐܦ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ. 18
ܘܠܐܡܘܪܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܚܢܢ ܒܐܪܥܗܘܢ. ܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܡܪܝܐ
ܗܘ ܦܠܚܝܢܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܘܗܘܝܘ ܐܠܗܢ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ 19
ܠܥܡܐ. ܚܙܘ ܕܝܢ ܕܠܡܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܦܠܚ ܠܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ
ܩܕܝܫ. ܘܐܠܗܐ ܗܘ ܛܢܢܐ. ܘܠܐ ܕܝܢ ܫܒܩ ܠܚܘܒܝܟܘܢ ܘܠܚܛܗܝܟܘܢ. * ܕܐܢ 20
ܠܫܒܩܘܗܝ ܠܡܪܝܐ: ܘܬܦܠܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܢܘܟܪܝܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܢܬܗܦܟ ܡܪܝܐ
ܠܡܒܐܫܘ ܠܟܘܢ. ܘܢܫܝܨܝܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܛܐܒ ܠܟܘܢ. * ܘܐܡܪ ܥܡܐ ܠܝܫܘܥ. ܠܐ 21
ܗܘܐ ܠܢ ܦܘܠܚܢܐ ܐܚܪܢܐ. ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܦܠܚܝܢܢ.

* Deinde trajecto Jordane veniſtis in Jeri- 11
cho, & pugnaverunt contra vos cives Jericho, & Amorrhæi, Chananæi, Pherezæi, Hethæi, Gergoſæi, Hevæi, & Jebuſæi, tradidíque illos in manus veſtras. Et 12
miſſis ante vos crabronibus perdidi è conſpectu veſtro duos reges Amorrhæorum,
non autem gladiis, nec arcubus veſtris. Et 13
dedi vobis terram in qua non laboraveratis, & civitates quas non extruxeratis,
& habitâſtis in eis: vineis quoque & oleis quas non plantaveratis, ecce veſcimini.
Quare timete Dominum, & colite illum in 14
ſinceritate & veritate; & arcentes de corde veſtro deos alienos quos coluerunt patres veſtri trans fluvium & in Ægypto,
vos Dominum colite. Quòd ſi moleſtum 15
eſt in oculis veſtris colere Dominum, eligite vobis hodiè quem colatis, deóſne quos
coluerunt patres veſtri trans fluvium, an verò deos Amorrhæorum in quorum terra
vos habitatis: ego quidem & domeſtici
mei Dominum Deum colemus. Reſponderunt 16
univerſus populus, ac dixerunt, Abſit
à nobis ut relinquamus Dominum, & colamus deos alios: Quoniam Dominus eſt Deus 17
noſter, qui extraxit nos è terra Ægypti
de domo ſervitutis, fecit coram nobis hæc
ſigna magna, & ſervavit nos in tota via in
qua ambulavimus, & inter omnes gentes
inter quas tranſivimus. Perdidit quoque 18
Dominus Deus noſter cunctas gentes iſtas;
& Amorrhæos quorum terram inhabitamus,
perdidit Dominus à conſpectu noſtro: propterea Dominum quidem colemus, quoniam
ipſe ſolus eſt Deus, ipſéque eſt Deus
noſter. Et ait Jeſus ad populum, Videte 19
tamen ne fortè impoſſibile ſit vobis colere Dominum, quia Deus ſanctiſſimus eſt, &
Deus zelotes, nec parcet quidem delictis &
peccatis veſtris. Si fortè Dominum deſerueritis, 20
& colueritis alios hujus terræ
deos peregrinos, convertetur Dominus ad
affligendum vos, & exterminabit vos poſteaquam
vobis benefecit. Et ait populus ad 21
Jeſum, Non erit nobis cultus alius, ſed Dominum quidem Deum colemus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجزتم الاردن * وجيتم الي اريحا وحاربكم اهل اريحا * والاموري * والفرزي * والكنعاني * 11
والحثي * والجرجوسي * والحوي * واليبوسي * واسلمتهم بيدكم * وارسلت قدامكم الخوف * 12
وطردتهم من بين ايديكم * ولا بسيفكم * ولا بقسيكم * واعطيتكم ارضا ما تعبتم 13
فيها * وكروما وزيتونا ما غرستموها * وانتم تاكلون ثمارها * خافوا من الله * واعبدوه باعتقاد 14
صحيح وقلب سليم * وزيلوا المعبودات التي عبدها اباوكم خلف النهر وفي مصر * واعبدوا
الله * وان كان قبيحا عندكم عبادة الله * فاختاروا لكم اليوم من تعبدون * اما المعبود 15
الذي عبد اباوكم خلف النهر * واما معبود الاموريين الذي انتم مقيمون في ارضهم *
وانا وبيت ابي نعبد الله * فاجاب الشعب وقال * حاشانا ان نترك عبادة الرب ونعبد الهة 16
غيره * ان الله الهنا * الذي اصعدنا واباءنا من ارض مصر من دار العبودية * الذي 17
صنع بمشاهدتنا الايات العظيمة * وحفظنا في جميع الطرق التي سرنا فيها * وفي جميع
الشعوب الذي عبرنا فيما بينهم * وطرد الله جميع هولاء الشعوب والاموري الساكن في 18
الارض من قدامنا * فنحن ايضا نعبد الله لانه الهنا * فقال يوشع للقوم * لا تطيقون 19
تعبدونه * لانه اله قدوس بطاش قادر غيور * لا يغفر لجرمكم وخطاياكم * لانكم اذا 20
تركتم الله * وعبدتم معبودا غيره * رجع واضر بكم وافناكم * بعد ما احسن اليكم *
21 * فقال الشعب ليوشع * لا بل الله نعبد *

* *Poſteà tranſmiſſo Jordane veniſtis in* 11
Jericho, & pugnaverunt contra vos cives Jericho, & Amorrhæus, & Pherezæus, & Chananæus, & Hithæus, &
Gergoſæus, & Hevæus, & Jobeſæus;
ſed tradidi eos in manum veſtram. Mi- 12
ſique ante vos terrorem, & expuli eos
è conſpectu veſtro, non autem gladio veſtro, nec arcubus veſtris. Et dedi vobis 13
terram in qua non laborâſtis, & vineas
atque oleas quas non plantâſtis, quarum
fructus comeditis. Igitur timete Deum, 14
eumque adorate fide integrâ & corde ſincero, & amovete numina quæ adoraverunt patres veſtri trans flumen & in
Ægypto, Deùmque adorate. Quòd ſi 15
turpe eſt apud vos Deo ſervire, eligite
vobis hodiè cui ſerviatis, numinine cui
ſervierunt patres veſtri trans flumen, an
numini Amorrhæorum quorum terram
vos inhabitatis: ego verò & domus
patris mei Deo ſerviemus. Reſpondens 16
populus ait, Abſit à nobis ut deſeramus
cultum Domini, & colamus numina alia
præter ipſum. Nam Deus eſt Deus no- 17
ſter, qui extraxit nos & patres noſtros
de terra Ægypti de domicilio ſervitutis, qui nobis ſpectantibus edidit ſigna
magna, & protexit nos in omnibus viis
per quas inceſſimus, & inter omnes
populos inter quos tranſivimus. Deus 18
tandem expulit omnes populos iſtos &
Amorrhæum in hac terra degentem, à
conſpectu noſtro; quapropter nos etiam
Deum colemus, quoniam ipſe eſt Deus
noſter. Dixit rurſùs Joſue ad popu- 19
lum, Non poteritis eum colere, quia Deus
eſt Sanctiſſimus, Robuſtiſſimus, Potentiſſimus, Zelotes, nec parcet culpæ veſtræ &
peccatis veſtris. Cùm enim Deum de- 20
ſerueritis, & colueritis numen aliud *præter ipſum, reverſus malum vobis inferet,*
conſumetque vos poſteaquam benefecit
vobis. Dixit populus ad Joſue, Nequa- 21
quam, imò Deum colemus.

ספר יהושע : כד

,vos *in* vos Teſtes :populum ad Jehoſuah Dixitque
22 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם בָּכֶם
.ei *ſerviendum ad* DOMINUM vobis elegiſtis vos Quia
כִּי־אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד אוֹתוֹ
alienigenæ deos removete nunc Et .Teſtes:dixerunt Et
23 וַיֹּאמְרוּ עֵדִים׃ וְעַתָּה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר
DOMINUM ad veſtrum cor inclinate & *:veſtro interiori* in qui
אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְהַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה
:Jehoſuah ad populus Dixeruntque .Iſrael Deum
24 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
.*audiemus* ejus *voce in* & ,ſerviemus noſtro Deo DOMINO
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע׃
propoſuit & ;illa die in populo fœdus Jehoſuah *excidit* Et
25 וַיִּכְרֹת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּשֶׂם
Jehoſuah Scripſitque .Sechem in judicium & ,*ſtatutum* ei
26 לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט בִּשְׁכֶם׃ וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
cepit & ,Dei legis libro in iſta verba
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים וַיִּקַּח
,quercum ſubter ibi eum ſtatuit & ,magnum lapidem
אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְקִימֶהָ שָּׁם תַּחַת הָאַלָּה
omnem ad Jehoſuah Dixitque .DOMINI ſanctuario in quæ
27 אֲשֶׁר בְּמִקְדַּשׁ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־
,teſtimonium in nobis *in* erit iſte lapis Ecce :populum
הָעָם הִנֵּה הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בָּנוּ לְעֵדָה
,DOMINI *dicta* omnia audivit ipſe quia
כִּי־הִיא שָׁמְעָה אֵת כָּל־אִמְרֵי יְהוָה
fortè ne ,teſtimonium in vos *in* erit & :nobiſcum eſt locutus quæ
אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ וְהָיְתָה בָכֶם לְעֵדָה פֶּן־
populum Jehoſuah Dimiſitque .veſtrum Deum *in* negetis
28 תְּכַחֲשׁוּן בֵּאלֹהֵיכֶם׃ וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם
,hæc *verba* poſt fuit Et .ſuam hæreditatem in *virum*
29 אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
filius ,DOMINI ſervus ,Nun filius Jehoſuah eſt mortuus &
וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־
termino in eum Sepelieruntque .annorum decem & centum
30 מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּגְבוּל
,Ephraim monte in quæ ,Timnathſerach in ,ejus hæreditatis
נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֶפְרָיִם
Iſrael Servivitque .Ghahas montis aquilone ab
31 מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃ וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־
,ſeniorum diebus omnibus & ,Jehoſuah diebus omnibus DOMINO
יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים
cognoverunt qui & ,Jehoſuah poſt dies prolongaverunt qui
אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַאֲשֶׁר יָדְעוּ
.Iſrael ipſi fecerat quod ,DOMINI opus omne
אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃
Iſrael filii fecerunt aſcendere quæ Joſeph oſſa Et
32 וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
quam ,agri parte in Sechem in ſepelierunt ,Ægypto ex
מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בִשְׁכֶם בְּחֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
,Sechem patris Chamor filiis à Jahacob acquiſierat
קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם
.hæreditatem in Joſeph filiis fuerunt & ;*agnellis* centum in
בְּמֵאָה קְשִׂיטָה וַיִּהְיוּ לִבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה׃
eum ſepelierunt & :eſt mortuus Aharon filius Elhazar Et
33 וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
monte in ei fuit datus qui ,ejus filii Pinechas *Gibhath* in
בְּגִבְעַת פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נִתַּן־לוֹ בְּהַר
.Ephraim
אֶפְרָיִם׃

Verſio VULG. LAT.

22 Et Joſue ad populum, Teſtes, inquit, vos eſtis, quia ipſi elegeritis vobis Dominum ut ſerviatis ei. Reſponderúntque, 23 Teſtes. Nunc ergò, ait, Auferte deos alienos de medio veſtrî, & inclinate corda veſtra ad Dominum Deum Iſrael. 24 Dixítque populus ad Joſue; Domino Deo noſtro ſerviemus, et obedientes erimus præ- 25 ceptis ejus. Percuſſit ergò Joſue in die illo fœd⁹, & propoſuit populo præcepta atque ju- 26 dicia in Sichem. Scripſit quoque omnia verba hæc in volumine legis Domini: & tulit lapidem pergrandem, poſuítque eum ſubter quercum, quæ erat in Sanctuario Domini: 27 Et dixit ad omnem populum; En lapis iſte erit vobis in teſtimonium, quòd audierit omnia verba Domini quæ locutus eſt vobis: ne fortè poſteà negare velitis, & mentiri Do- 28 mino Deo veſtro. Dimiſítque populum, ſingulos in poſ- 29 ſeſſionem ſuam. Et poſt hæc mortuus eſt Joſue filius Nun ſervus Domini, centum & de- 30 cem annorum: Sepeliérúntque eum in finibus poſſeſſionis ſuæ in Thamnathſare, quæ eſt ſita in monte Ephraim, à Septentrionali parte montis 31 Gaas. Servivítque Iſrael Domino cunctis diebus Joſue, & ſeniorum qui longo vixerunt tempore poſt Joſue, & qui noverunt omnia opera Domini 32 quæ fecerat in Iſrael. Oſſa quoque Joſeph, quæ tulerant filii Iſrael de Ægypto, ſepelierunt in Sichem, in parte agri, quem emerat Jacob à filiis Hemor patris Sichem, centum novellis ovibus, & fuit in poſ- 33 ſeſſionem filiorum Joſeph. Eleazar quoque filius Aaron mortuus eſt: & ſepelierunt eum in Gabaath Phinees filii ejus, quæ data eſt ei in monte Ephraim.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν, Μάρτυρες ὑμεῖς καθ᾽ ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς (υ) ἐξηλέξασθε κυρίῳ λατρεύειν αὐτῷ. 23 Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ. 24 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν, Κυρίῳ λατρεύσομεν, 25 καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα. Καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν Σηλὼ ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. 26 Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον (φ) νόμων τοῦ θεοῦ. καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰησοῦς ὑπὸ τὴν (χ) τέρμινθον ἀπ- 27 έναντι κυρίου. Καὶ εἶπε Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν, Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος (ψ) ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι (ω) αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ (α) λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ κυρίου (β) ὅτι ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς σήμερον, καὶ οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἡνίκα ἂν ψεύ- 28 σησθε κυρίῳ τῷ θεῷ (γ) μου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν (δ) λαόν, καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς 31 τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ὅσοι εἴδοσαν πάντα τὰ 29 ἔργα κυρίου ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο μετ᾽ ἐκεῖνα καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς υἱὸς 30 Ναυῆ δοῦλος κυρίου ἑκατὸν (ε) δέκα ἐτῶν. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν (ζ) Θαμνασαράχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραΐμ ἀπὸ Βορρᾶ τοῦ (η) ὄρους τοῦ Γαλαάδ. ἐκεῖ ἔθηκαν μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ (θ) μνῆμα εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ (ι) συνέταξεν αὐτοῖς κύριος· καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως 32 τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν (κ) ἐν Σικίμοις, ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο Ἰακὼβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν Σικίμοις ἀμνάδων ἑκατόν, 33 καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰωσὴφ ἐν μερίδι. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ Ἐλεάζαρ (λ) υἱὸς Ἀαρὼν ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν (μ) Γαβαὰρ Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραΐμ. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λαβόντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν (ν) κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, περιεφέροσαν ἐν ἑαυτοῖς. καὶ Φινεὲς ἱεράτευσεν ἀντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε, καὶ (ξ) κατωρύγη ἐν Γαβαὰρ τῇ ἑαυτοῦ. οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπήλθοσαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον (ο) αὐτῶν, καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν. καὶ ἐσέβοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν Ἀστάρτην, καὶ (π) Ἀσταρώθ, καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας Ἐγλὼμ τῷ βασιλεῖ Μωάβ, καὶ (ρ) ἐκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δεκαοκτώ. *

22 Et dixit Jeſus ad populũ, Teſtes vos contra vos, quia vos elegiſtis (m) Domino ſervire ei. 23 Et nunc circumauferte deos alienos, qui in vobis, & dirigite cor veſtrum ad Dominũ Deum Iſrael. 24 Et dixit populus ad Jeſum, Domino ſerviemus, & vocẽ ejus audiemus. 25 Et diſpoſuit Jeſ⁹ teſtamentũ ad populum in illa die; & dedit illi legẽ, & judicium in Selo corã tabernaculo Dei Iſrael. 26 Et ſcripſit verba hæc in libro (n) legum Dei: et accepit lapidẽ magnum: et ſtatuit illũ Jeſ⁹ ſub terebintho ante Dominum. 27 Et dixit Jeſus ad populum, Ecce lapis iſte erit (o) in vobis in teſtimonium, quia hic audivit omnia quæ dicta ſunt (p) ei à Domino, (q) quicquid locutus eſt ad vos hodie: & hic erit in vobis in teſtimoniũ in noviſſimis diebus; cum mentiti fueritis Domino Deo (r) meo. 28 Et miſit Jeſus populũ, (ſ) & iverunt unuſquiſque ad locum ſuum. 31 Et ſervivit Iſrael Domino omnes dies Jeſu, & omnes dies ſeniorum, quicunq; traduxerant temp⁹ cum Jeſu, et quicunq; viderãt omnia opera Domini, quæ fecerat ipſi Iſrael. 29 Et factũ eſt poſt illa, & mortuus eſt Jeſ⁹ fili⁹ Naue ſervus Domini (t) centum decẽ annorum. 30 Et ſepelierunt eum ad fines ſortis ej⁹ in (u) Thamna-ſarach in monte, qui Ephræm, ab Aquilone montis, qui Galaad. Ibi poſuerunt cum eo in monumento, in quo ſepelierunt eum, ibi cultros petrinos, in quibus circumcîdit filios Iſrael in Galgalis; cum eduxit eos de Ægypto: ſicut conſtituit eis Dominus. Et ibi ſunt uſque in hodiernam diem. 32 Et oſſa Joſeph extulerunt filii Iſrael de Ægypto: et defoderunt in Sicimis, in parte agri, quẽ acquiſivit Jacob ab Amorrhæis habitantibus in Sicimis, agnabus centum, & dedit eam Joſeph in parte. 33 Et factum eſt poſt hæc, & Eleazar filius Aaron princeps ſacerdotum defunctus eſt: & ſepultus eſt in Gabaar Phinees filii ſui, quam dedit ei in monte, qui Ephræm. (x) In illa die ſumentes filii Iſrael arcam Dei, circumtulerunt in ſeipſis. Et Phinees functus eſt ſacerdotio pro Eleazaro patre ſuo, quoaduſque mortuus eſt: & defoſſus eſt in Gabaar, quæ ipſius. Filii autem Iſrael abierunt unuſquiſque ad locũ ſuum, et ad ſuam civitatem. Et coluerunt filii Iſrael Aſtarten, et Aſtaroth, et deos gentium, quæ in circuitu ipſorum. Et tradidit eos Dominus in manus Eglom regi Moab. Et dominatus eſt eorum annos decem octo.

MS.A. (υ) ἐξελέξασθε τὸν κύριον λατρεύειν (φ) νόμον (χ) τερέβινθον (ψ) ἔσαι ὑμῖν (ω) οὗτος (α) λεχθέντα ὑπὸ (β) ὅσα ἐλάλησεν (γ) ἡμῶν. Καὶ ἐξαπέστειλεν (δ) λαόν, ἕκαστον εἰς τὸν (ε) καὶ δέκα (ζ) Θαμνασαχὰρ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ (η) ὄρους Γαάς. καὶ ἐκεῖ (θ) μνημεῖον ἐν ᾧ ἔθαψαν (ι) συνέταξεν κύριος· (κ) αὐτὰ ἐν (λ) ὁ υἱὸς Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς (μ) Γαβαὰθ (ν) κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ, περιέφερον (ξ) κατωρύχθη ἐν Γαβαὰθ (ο) ἑαυτῶν, (π) τὴν Ἀσταρώθ, (ρ) κατεκυρίευσεν

* Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ.

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

22 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא סָהֲדִין אַתּוּן בְּנַפְשָׁתְכוֹן אֲרֵי אַתּוּן בְּחַרְתּוּן לְכוֹן יַת פּוּלְחָנָא דַייָ
23 לְמִפְלַח קֳדָמוֹהִי וַאֲמַרוּ סָהֲדִין׃ וּכְעַן אַעְדּוּ יַת טַעֲוַת עַמְמַיָּא דִּי בֵינֵיכוֹן וְאַפְנוּ יַת לִבְּכוֹן
24 לְפוּלְחָנָא דַייָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ עַמָּא לִיהוֹשֻׁעַ יַת יְיָ אֱלָהָנָא נִפְלַח וּלְמֵימְרֵיהּ
25 26 נְקַבֵּיל׃ וּגְזַר יְהוֹשֻׁעַ קְיָם לְעַמָּא בְּיוֹמָא הַהוּא וְשַׁוִּי לֵיהּ קְיָם וְדִין בִּשְׁכֶם׃ וּכְתַב יְהוֹשֻׁעַ יַת
פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאַצְנְעִנּוּן בְּסִפַר אוֹרָיְתָא דַייָ וּנְסֵיב אַבְנָא רַבְּתָא וַאֲקִימָהּ תַּמָּן תְּחוֹת
27 אַלְּתָא דִּי בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָּא הָא אַבְנָא הָדָא תְּהֵי לָנָא כִּתְרֵין
לוּחֵי אֶבֶן קְיָמָא אֲרֵי יָתַהּ עֲבַדְנָא לְסָהֲדוּ אֲרֵי פִּתְגָמַיָּא דִּכְתִיבִין עֲלַהּ מֵעֵין כָּל פִּתְגָמַיָּא
28 דַייָ דִּי מַלֵּיל עִמָּנָא וּתְהֵי בְכוֹן לְדָכְרָן וּלְסָהֲדוּ דִּלְמָא תְכַדְּבוּן קֳדָם אֱלָהֲכוֹן׃ וְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ
29 יַת עַמָּא גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃ וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן עַבְדָּא דַייָ בַּר
30 מְאָה וַעֲשַׂר שְׁנִין׃ וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּתְחוּם אַחְסַנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת סֶרַח דִּי בְטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם
31 מִצִּפּוּנָא לְטוּר גָּעַשׁ׃ וּפְלַח יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ כָּל יוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יוֹמֵי סָבַיָּא דִּי אוֹרִיכוּ יוֹמִין
32 בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ וְדִי יְדַעוּ יַת כָּל עוֹבָדָא דַייָ דִּי עֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיַת גַּרְמֵי יוֹסֵף דְּאַסִּיקוּ בְנֵי
33 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קְבַרוּ בִשְׁכֶם בְּאַחְסָנַת חַקְלָא דִּקְנָא יַעֲקֹב מִבְּנֵי חֲמוֹר אֲבוּהִי דִשְׁכֶם
בִּמְאָה חוּרְפָן וַהֲווֹ לִבְנֵי יוֹסֵף לְאַחֲסָנָא׃ וְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן מִית וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בְּגִבְעֲתָא
דְּפִנְחָס בְּרֵיהּ דְּאִתְיְהִיבַת לֵיהּ בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

22 Et dixit Joſue populo: Teſtes vos in anima veſtra, quòd vos optâſtis vobis cultum Dñi ad ſerviendum ante illum: & dixerunt, teſtes. 23 Et nunc miſſam facite abominationem gentium, quæ inter vos; & inclinate cor veſtrum ad cultum Dñi Dei Iſrael. 24 Et dixerunt populus ad Joſue: *Domino Deo noſtro* ſerviemus, & dicto ejus audiemus. 25 Et pepigit Joſue fœdus populo in die illo; & poſuit illi pactum & judicium in Sechem. 26 Et ſcripſit Joſue verba hæc, *& retulit ea* in *librum* legis Dñi; & tulit lapidem grandem; & ſtatuit illum ibi ſub quercu, quæ in domo ſanctuarii Dñi. 27 Et dixit Joſue omni populo, Ecce lapis hic erit nobis ut duæ tabulæ lapidis fœderis; namq; eum fecimus ad teſtimonium; nam verba quæ ſcripta ſuper ipſum ex oculo omnium verborum Dñi quæ locutus eſt nobiſcum: & erit vobis in memoriale *& in teſtimonium*, ne fortè mentiamini ante Deum veſtrum. 28 Et dimiſit Joſue populum, virum ad poſſeſſionem ſuam. 29 Et fuit poſt verba hæc; & mortuus eſt Joſue filius Nun ſervus Dñi, filius centum & decem annorum. 30 Et ſepelierunt eum in termino poſſeſſionis ejus, in Thimnath Zzarahh, quæ in monte dom⁹ Ephraim, à Septentrione montis Gaghas. 31 Et ſervivit Iſrael ante Dñm omnibus diebus Joſue, & omnibus diebus ſeniorum qui prolongavere dies poſt Joſue; & qui noverunt omne factum Dñi quod fecit Iſraeli. 32 Et oſſa Joſeph quæ attulerunt filii Iſrael ex Ægypto, ſepelierunt in Sechem, in poſſeſſione agri quẽ emit Jacob à filiis Hhamor patris Sichem in centum agnis; & fuerunt filiis Joſeph in poſſeſſionem. 33 Et Elghazar filius Aharon mortuus eſt; & ſepelierunt eum in Gibghatha Pinhhazz filii ejus, quæ data eſt ei in monte domus Ephraim.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܣܗܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܬܪܥܝܬܟܘܢ. ܕܐܢܬܘܢ ܓܒܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܠܡܦܠܚ 22
ܠܡܪܝܐ܆ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܣܗܕܝܢ ܚܢܢ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ. ܡܟܝܠ ܥܒܪܘ ܐܠܗܐ 23
ܢܘܟܪܝܐ ܕܒܝܢܬܟܘܢ. ܘܬܪܘܨܘ ܠܒܟܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܥܡܐ 24
ܠܝܫܘܥ. ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܢܦܠܚ. ܘܒܩܠܗ ܢܫܬܡܥ. * ܘܩܝܡ ܝܫܘܥ ܩܝܡܐ 25
ܠܥܡܐ. ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܠܦ ܐܢܘܢ ܦܘܩܕܢܐ ܘܕܝܢܐ ܒܫܟܝܡ. * ܘܟܬܒ ܝܫܘܥ ܡܠܐ 26
ܗܠܝܢ܆ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ. ܘܢܣܒ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܬܚܝܬ ܒܠܘܛܐ
ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܗܐ ܟܐܦܐ ܗܕܐ ܬܗܘܐ ܠܢ ܣܗܕܐ. 27
ܡܛܠ ܕܗܝ ܫܡܥܬ ܟܠܗܘܢ ܡܠܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܡܢ. ܘܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܠܣܗܕܘܬܐ
ܕܠܐ ܬܕܓܠܘܢ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. *ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܦܝܣ ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܫܪܐ ܐܢܘܢ. ܐܢܫ ܠܝܪܬܘܬܗ. 28
* ܘܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܡܝܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ܆ ܒܪ ܡܐܐ ܘܥܣܪ ܫܢܝܢ. 29
* ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗ. ܒܬܡܢܬ ܣܪܚ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܠܛܘܪܐ 30
ܕܓܥܫ. * ܘܦܠܚ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗ ܕܝܫܘܥ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܩܫܝܫܐ 31
ܕܢܓܪܘ ܝܘܡܬܐ ܒܬܪ ܝܫܘܥ܆ ܘܝܕܥܘ ܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܕܥܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܓܪܡܘܗܝ ܕܝܘܣܦ ܕܐܣܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ܆ ܩܒܪܘ ܒܫܟܝܡ. 32
ܒܦܠܓܘܬܐ ܕܚܩܠܐ ܕܙܒܢ ܝܥܩܘܒ ܡܢ ܚܡܘܪ ܐܒܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܒܡܐܐ ܢܩܘܢ. ܘܗܘܬ ܝܪܬܘܬܐ
ܠܒܢܘܗܝ ܕܝܘܣܦ. * ܘܐܠܝܥܙܪ ܟܗܢܐ. ܒܪ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܡܝܬ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܓܒܥܬܐ 33
ܕܦܝܢܚܣ ܒܪܗ܆ ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܗ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܕܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܠܥܡܐ. ܫܢܝܢ ܟܙ. ܘܐܬܢܒܝ ܘܟܬܒ
ܕܗܘܝ ܒܙܒܢܘܗܝ. ܐܝܬܘܗܝ ܕܝܢ ܦܬܓܡܘܗܝ * ܒ ܩܣܙ *

22 Ait Jeſus ad populum, Teſtes eſtis in animi veſtri *conſcientia* quòd vos elegeritis vo bs colere Dñm? Dicunt ei, Teſtes ſumus. 23 Ait illis Jeſus, Igitur amovete deos alienos qui ſunt inter vos, & dirigite cor veſtrum ad Dominum Deum Iſraelis. 24 Dixit popul⁹ ad Jeſum, Dominum Deum noſtrum colem⁹, & voci ejus obtemperabim⁹. 25 Statuit ergò Jeſus fœdus cum populo eodem die, & docuit eos præcepta & judicia in Sechim. 26 Et ſcripſit Jeſus verba hæc in libro legis Moſaicæ: & accipiens lapidem magnum, erexit eum ſub terebintho Sanctuarii Domini. 27 Et ait Jeſus ad univerſum populum, En lapis iſte erit nobis teſtis, quandoquidem ipſe audivit omnia verba Domini quæ locut⁹ eſt nobiſcũ, eritque vobis in teſtimonium quòd non mentiemini in Dominum Deum veſtrum. 28 Deniq; poſtquam hortat⁹ eſt Jeſus populum, dimiſit unumquemque ad poſſeſſionem ſuam. 29 His peractis, mortu⁹ eſt Jeſus filius Nun, ſervus Domini, annos nat⁹ centum ac decem: 30 Et ſepelierunt eum intra terminum poſſeſſionis ſuæ, in Temnathſerah quæ eſt in monte Aphrem, ab Aquilonari parte montis Gaas. 31 Coluit autem Iſrael Dominum cunctis diebus Jeſu, cunctiſque diebus ſeniorum qui diu vixerunt poſt Jeſum, & noverant opera Domini, quæ fecerat Iſraeli. 32 Oſſa verò Joſephi, quæ aſportaverant filii Iſrael ex Ægypto, ſepelierunt in Sechim, in illa agri portione quam emerat Jacob ab Hemor patre Sechim centum ovibus, quæque ceſſerat in hæreditatem filiis Joſephi. 33 Eliazar quoque ſacerdos filius Aharonis ſacerdotis mortuus eſt, & ſepelierunt eum in Gebeeta Phinheſi filii ejus, quæ data fuerat ei in monte Aphrem.

Libri Ieſu filij Nun, qui rexit populum annos viginti ſeptem, & prophetavit, ac ſcripſit quæ ſuis temporibus acciderant, finis. Continet autem verſus bis mille, centum ſexaginta ſeptem.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فقال لهم يوشع * انتم شهود على انفسكم انكم قد اخترتم عبادة الله * فقالوا نحن 22
شهود * فقال ازيلوا الآن المعبودات الغرباء * وميلوا قلوبكم الى الله اله اسرائيل * فقال القوم 23 24
ليوشع * ربنا نعبد * وامره نقبل * فقطع يوشع للقوم عهدا في ذلك اليوم * وجعل لهم 25
رسما وعهدا وحكما في شيلوا قدام مسكن اله اسرائيل * وكتب يوشع هذه المواقف في 26
كتاب شريعة الله * واخذ حجرا كبيرا * واقامه هناك عند البلوطة التي في قدس الله *
* وقال يوشع لجميع الشعب * هوذا هذا الحجر مقام شاهدا علينا * ولانه سمع جميع قول الله 27
الذي قاله لنا * فيكون شاهدا عليكم لئلا تجحدوا الله * واطلق يوشع القوم * كل واحد 28
الى نحلته * فلما كان بعد هذه الامور مات يوشع عبد الله وهو من ابناء مائة وعشرين 29
سنة * ودفنوه في تخم نحلته * في جبل جارس * بجبل افرايم * من شمال جبال جاعس * 30
ودفنت معه في قبره تلك السكاكين التي ختن بها بنوا اسرائيل من صخر صوان * وهي
هناك الى اليوم كما امر الله * وعبد القوم الله طول زمان يوشع وزمان الشيوخ الذين طالت 31
اعمارهم بعده * الذين عرفوا كل فعل الله الذي فعل ببني اسرائيل * وعظام يوسف الذين 32
اصعدوا بنوا اسرائيل من مصر * دفنوها في نابلس في حقل الشجر الذي اشترى يعقوب من
عند بني حمور ابي شكام بمية نعجة * وصار لبني يوسف نحلة * والعازر بن هارون 33
الكبير بعد ذلك مات * ودفنوه في ضيعة فنحاس ابنه التي اعطاها له في جبل افريم *

* تم كتاب يوشع بن نون * المنقول من العبراني الى العربي * والحمد لله وحده *

22 *Ait illis Joſue, Teſtéſne eſtis in voſipſos quòd elegeritis cultum Dei? Dixerunt, Teſtes ſumus.* 23 *Ait, Amovete ergò deos peregrinos, & ſeponite corda veſtra Deo, Deo Iſraelis.* 24 *Dixit populus ad Joſue, Dominum noſtrum colemus, & præceptum ejus ſuſcipiemus.* 25 *Pepigit ergò Joſue cum populo fœdus eodem die, fecitque eis ceremoniam, fœdus, atque judicium in Silo coram habitaculo Dei Iſraelis.* 26 *Et ſcripſit Joſue decreta iſta in libro legis Dei, ſuménſque lapidem prægrandem, erexit eum ibidem prope quercum quæ erat in ſanctuario Dei.* 27 *Dixítque Joſue ad univerſum populum, Ecce lapis iſte teſtis erigitur inter nos, & quoniam audivit totum Dei ſermonem quem locutus eſt nobis, propterea teſtis erit adverſùm vos ne fortè Deum abnegetis.* 28 *Tum dimiſit Joſue populum, quemque ad hæreditatem ſuam.* 29 *His rebus geſtis, mortuus eſt Joſue ſervus Dei quum eſſet natus annos centum viginti.* 30 *Et ſepelierunt eum intra limitem poſſeſſionis ejus, in monte Gjares, in monte Ephraimi, à Septentrione montium Gaas: & cum eo ſepulti fuerunt in ipſius monumento cultri illi ex lapide ſilicis, quibus circuncisi fuerant filii Iſraelis, & ſunt illic ad hunc uſque diem, quemadmodum præceperat Deus.* 31 *Cæterùm coluit populus Deum toto tempore Joſue, totóque tempore ſeniorum quorum longævæ fuerunt ætates poſt ipſum, & qui noverant omnia opera Dei, quæ fecerat erga filios Iſraelis.* 32 *Oſſa quoque Joſephi, quæ eduxerant filii Iſrael ex Ægypto, ſepelierunt Neapoli in agro arborum, quem emerat Jacob à filiis Hemor patris Sechem centum ovibus, quique ceſſerat filiis Joſeph in poſſeſſionem.* 33 *Poſt hæc etiam Elazar filius Haronis ſacerdotis mortuus eſt, & ſepelierunt eum in oppido Phinhaſi filii ejus, quod dederat ipſi in monte Ephraimi.*

Libri Joſue filii Nun ex Hebræo in Arabicum tranſlati, Finis.

Laus DEO ſoli.

ספר שופטים : א

CAP. I. א

,*Domino in* Israel filii interrogaverunt & ,Jehosuah *mori* post fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה
pugnandū ad principio in Chenahanæum ad nobis ascendet Quis :dicendo
לֵאמֹר מִי־יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם
terram dedi Ecce .ascendet Jehudah :Dominus dixit Et *? eum in*
2 בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ
Ascende : suum fratrem Simhon ad Jehudah Dixitque .ejus manu in
3 בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה
ibo & : Chenahanæum *in* pugnabimus & ,meam sortem in mecum
אִתִּי בְגֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי
.Simhon eo cum *ivit* & : tuam sortem in tecum ego etiam
גַם־אֲנִי אִתְּךָ בְּגֹרָלֶךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן׃
Perizæum & ,Chenahanæum Dominus *dedit* & ;Jehudah Ascenditque
4 וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי
.virorum millia decem ,Bezec in eos pecusserunt & : eorum manu in
בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃
,*eum in* pugnaverunt & ,Bezec in Adonibezec invenerunt Et
5 וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ
,Adonibezec Fugitque .Perizæum & ,Chenahanæum percusserunt &
6 וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי׃ וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק
pollices absciderunt & ,eum apprehenderunt &,eum *post* sunt persecuti &
וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיְקַצְּצוּ אֶת־בְּהֹנוֹת
,reges Septuaginta :Adonibezec Dixitque .ejus pedum &,ejus manuū
7 יָדָיו וְרַגְלָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי־בֶזֶק שִׁבְעִים ׀ מְלָכִים
colligentes fuerunt ,abscissis eorum pedum & ,eorum manuum pollicibus
בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים הָיוּ מְלַקְּטִים
: Deus mihi *rependit* sic ,feci Sicut : mea mensa sub
תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים
filii Pugnaveruntque .ibi est mortuus &,Jerusalaim eum adduxerūt &
8 וַיְבִיאֻהוּ יְרוּשָׁלַםִ וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־
os ad eam percusserunt & ,eam ceperunt & ,Jerusalaim *in* Jehudah
יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַםִ וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי־
descenderunt postea Et .ignem in miserunt civitatem & ,gladii
9 חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃ וְאַחַר יָרְדוּ
,*montem* habitantem ,Chenahanæum *in* pugnandum ad Jehudah filii
בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֵם בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר
habitantem Chenahanæum ad Jehudah *ivit* Et .*planiciem* & ,*meridiem* &
10 וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה׃ וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶל־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב
percusserunt & (Chiriatharbah *facies ad* Chebron nomen &) : Chebron in
בְּחֶבְרוֹן וְשֵׁם־חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע וַיַּכּוּ
habitatores ad inde *ivit* Et .Talmai & ,Achiman & ,Sesai
11 אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמָי׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־יוֹשְׁבֵי
: Caleb Dixitque (.Chiriathsepher antea Debir nomen &) : Debir
12 דְּבִיר וְשֵׁם־דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃ וַיֹּאמֶר כָּלֵב
ei dabo & ,eam ceperit & ,Chiriathsepher percusserit Qui
אֲשֶׁר־יַכֶּה אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ
filius Hothniel eam cepit Et .uxorem in meam filiam Hachsah
13 אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־
Hachsah ei deditque : eo *ab* minor ,Caleb fratris Chenaz
קְנַז אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה
.uxorem in suam filiam
בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃

Versio VULG. LAT.

LIBER JUDICUM, HEBRAICE SOPHETIM.

CAPUT. I.

1 POst mortem Josue consuluerunt filii Israel Dominum, dicentes; Quis ascendet ante nos contra Chananæū, & erit dux belli? 2 Dixitque Dñs, Judas ascendet: ecce tradidi terrā in manus ejus. 3 Et ait Judas Simeoni fratri suo; Ascende mecum in sortem meam, & pugna contra Chananæum, ut & ego pergam tecum in sortē tuam. Et abiit cum eo Simeon. 4 Ascendítque Judas, & tradidit Dñs Chananæum ac Pherezæum in manus eorum: & percusserunt in Bezec decem millia virorum. 5 Inveneríntque Adonibezec in Bezec, & pugnaverunt contra eum, ac percusserunt Chananæum & Pherezæum. 6 Fugit autem Adonibezec: quem persecuti comprehenderunt, cæsis summitatibus manuum ejus ac pedum. 7 Dixítque Adonibezec; Septuaginta reges, amputatis manuum ac pedum summitatibus, colligebant sub mensa mea ciborū reliquias: sicut feci, ita reddidit mihi Deus. Adduxerúntque eum in Jerusalem, & ibi mortuus est. 8 Oppugnantes ergò filii Juda Jerusalem, ceperunt eam, & percusserunt in ore gladii, tradentes cunctam incendio civitatem. 9 Et posteà descendentes pugnaverunt contra Chananæū, qui habitabat in montanis, & ad Meridiem, & in 10 campestribꝰ. Pergénsq; Judas contra Chananæum, qui habitabat in Hebron, (cujus nomen fuit antiquitùs Cariath Arbe) percussit Sesai, & Ahiman, & Tholmai: 11 Atque indè profectus abiit ad habitatores Dabir, cujus nomen vetus erat Cariath Sepher, id est, civitas 12 Literarū. Dixitq; Caleb; Qui percusserit Cariath Sepher, & vastaverit eam, dabo ei Axam 13 filiam meam uxorem. Cúmque cepisset eam Othoniel filius Cenez frater Caleb minor, dedit ei Axam filiam suam conjugem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΡΙΤΑΊ.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ, καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (α) διὰ τοῦ κυρίου, λέγοντες, Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς (β) τοὺς Χαναναίους ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι 2 (γ) πρὸς αὐτούς; Καὶ εἶπε κύριος, Ἰούδας ἀναβήσεται· ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ 3 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰούδας (δ) τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἀνάβηθι μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου, (ε) καὶ παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους, καὶ πορεύσομαι (ζ) κἀγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου. καὶ ἐπορεύθη μετ᾽ αὐτοῦ Συμεών. 4 Καὶ ἀνέβη Ἰούδας. καὶ (η) παρέδωκε κύριος τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον (θ) εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ (ι) ἔκοψαν αὐτοὺς ἐν 5 (κ) Βεζὲκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ (λ) κατέλαβον τὸν Ἀδωνιβεζὲκ ἐν τῇ Βεζὲκ, καὶ (μ) παρετάξαντο πρὸς αὐτόν· καὶ ἔκοψαν τὸν Χαναναῖον καὶ (ν) Φερεζαῖον. 6 Καὶ ἔφυγεν Ἀδωνιβεζέκ. καὶ κατέδραμον ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ (ξ) ἐλάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἄκρα 7 τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀδωνιβεζὲκ, Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι, ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς 8 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Καὶ ἐπολέμουν (ο) υἱοὶ Ἰούδα τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν (π) στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέ- 9 πρησαν ἐν πυρί. Καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα (ρ) πολεμῆσαι πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὀρεινὴν 10 καὶ τὸν Νότον καὶ τὴν πεδινήν. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν (σ) κατοικοῦντα ἐν Χεβρών. καὶ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας· καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον Καριαθαρβοκσεφέρ· καὶ (τ) ἐπάταξαν τὸν Σεσὶ καὶ Ἀχιμὰν καὶ Θολμὶ γεννήματα 11 τοῦ (υ) Ἐνάκ. Καὶ (φ) ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας (χ) Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς Δαβὶρ ἦν ἔμπροσθεν Καριαθσε- 12 φὲρ, πόλις Γραμμάτων. Καὶ εἶπε Χάλεβ, Ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτὴν, δώσω αὐτῷ τὴν 13 (ψ) Ἀχσὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα. Καὶ προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς (ω) Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ ὁ νεώτερος. καὶ ἔδωκεν (α) αὐτῷ Χάλεβ τὴν Ἀχσὰ θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα.

MS.A. Κριταί.

MS.A. (α) ἐν κυρίῳ, (β) τὸν Χαναναῖον (γ) ἐν αὐτῷ; (δ) πρὸς Συμεὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, (ε) καὶ πολεμήσω ἐν τῷ Χαναναίῳ, (ζ) καί γε ἐγὼ (η) ἔδωκεν (θ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ· (ι) ἐπάταξεν (κ) Βαζὲκ δέκα (λ) εὗρον (μ) ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐπάταξεν τὸν (ν) τὸν Φερεζαῖον. (ξ) ἔλαβον (ο) οἱ υἱοὶ (π) στόματι μαχαίρας, καὶ (ρ) τοῦ πολεμῆσαι (σ) κατοικοῦντα * ἐξ ἐναντίας. Τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν Καριαρβοκσεφέρ· (τ) ἐπάταξεν τὸν Γεθθὶ, καὶ τὸν Ἀχιμαὰμ, καὶ τὸν Θαμεὶ (υ) Ἐνάμ. (φ) ἐπορεύθησαν (χ) Δαβείρ· Καὶ τὸ ὄνομα Δαβεὶρ ἦν ἔμπροσθεν πόλις Γραμμάτων. (ψ) Ἀχσὰν (ω) Κενὲζ ἀδελφὸς Χάλεβ ὁ νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. (α) αὐτῷ τὴν Ἀχσὰν

JUDICES.

CAP. I.

ET factū est, postquā defunctꝰ est Iesus; & interrogabant filii Israel (a) per Dominum, dicentes; Quis ascendet nobis ad (b) Chananæos dux ad bellandum adversùs eos? Et dixit Dominus, Judas ascendet. Ecce dedi ter- 2 ram in manu ejus. Et dixit Judas ad Symeon fratrem suum, A- 3 scende mecum in sortem meam: & (c) instruamus exercitum adversùs Chananæos; & ibo etiam ego tecum in sortem tuā. Et ivit cum eo Symeon. Et ascendit Iudas. Et tradidit Dominus Chana- 4 næum, & Pherezæum in manus (d) eorum. Et conciderunt eos in Besec, ad decem millia virorum. Et (e) assecuti sunt Adonibezec in Besec, & struxerunt aciem ad- 5 versùs eum: & conciderunt Chananæum, & Pherezæum. Et fugit Adonibezec. Et cucurrerunt 6 post eum, & ceperunt eum: & præciderunt summitates manuum ejus, & summitates pedum ejus. Et dixit Adonibezec; Septuaginta reges, summitates manuum su- 7 arum, & summitates pedum suorum abscisi, erant colligentes quæ sub mensa mea. Sicut igitur feci; sic retribuit mihi Deus. Et ducunt eum in Hierusalem, & mortuus est ibi. Et oppugnabant 8 filii Iuda (f) Hierusalem: & ceperunt eam, & percusserunt eam in ore gladii: & civitatem incenderunt in igni. Et post hæc de- 9 scenderunt filii Iuda bellare in Chananæum inhabitantem montanam, & Austrum, & campestrem. Et ivit Iudas ad Chananæ- 10 um habitantem in Chebron. Et exiit Chebron ex adverso. Et nomen erat Chebron, anteà Cariath arboc (g) sepher: & percusserunt Sessi, & Achiman, & Tholmi, genimina ipsius Enac. Et ascen- 11 derunt inde ad habitantes Dabir. Nomen autem Dabir erat anteà Cariathsepher, (h) civitas Literarum. Et dixit Chaleb, Qui- 12 cunque percusserit civitatem Literarum, & præoccupaverit eam; dabo ei (i) Ascha filiam meam in uxorem. Et præoccupa- 13 vit eam Gothoniel filius Cenez (k) fratris Chaleb, qui junior. Et dedit ei Chaleb Ascha filiam suam in uxorem.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 והוה בתר דמית יהושע ושאילו בני ישראל במימרא דיי למימר מן יסק לנא לות
2 כנענאה בקדמיתא לאגחא קרבא ביה : ואמר יי יהודה יסק הא מסרית ית יתבי ארעא
3 בידיה : ואמר יהודה לשמעון אחוהי סק עמי בעדבי ונגיח קרבא עם כנענאה ואהך אף
4 אנא עמך בעדבך ואזל עמיה שמעון : וסליקו דבית יהודה ומסר יי ית כנענאה ופריזאה
5 בידיהון ומחנון בבזק עסרא אלפין גברא : ואשכחו ית אדני בזק בבזק ואגיחו קרבא ביה
6 ומחו ית כנענאי וית פריזאי : וערק אדני בזק ורדפו בתרוהי ואחדו יתיה וקציצו ית
7 קרסלי ידוהי ורגלוהי : ואמר אדני בזק שבעין מלכין קרסלי ידיהון ורגליהון מקצצין
הוו מלקטין לחמא תחות פתורי כמא דעבדית כן שלים לי יי ואיתוהי לירושלם ומית
8 תמן : ואגיחו קרבא בני יהודה בירושלם וכבשו יתה ומחוהא לפתגם דחרב וית
9 קרתא אוקידו בנורא : ובתר כן נחתו בני יהודה לאגחא קרבא בכנענאי יתיב
10 טורא ודרומא ושפלתא : ואזלו דבית יהודה לות כנענאי דיתבין בחברון ושום חברון
11 מלקדמין קרית ארבע ומחו ית ששי וית אחימן וית תלמי : ואזלו מתמן לות יתבי
12 דביר ושום דביר מלקדמין קרית ארכי : ואמר כלב דימחי ית קרית ארכי
13 ויכבשנה ואתן ליה ית עכסה ברתי לאתו : וכבשה עתניאל בר קנז אחוהי
דכלב דזעיר מניה ויהב ליה ית עכסה ברתיה לאתו :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

1 ET fuit postquam mortuus est Josue, & petierunt filii Israel in dicto Domini, ad dicendum: Quis ascendet nobis ad Chenaghanæum in anteriori ad ineundum bellum in illum? 2 Et dixit Dominus: Jehuda ascendet; ecce dedi habitatores terræ in manu ejus. 3 Et dixit Jehuda ad Simghon fratrem suum: Ascende mecum in sorte meâ, & inibimus bellum in Chenaghanæum; & ibo etiam ego tecum in sorte tuâ: & ivit cum eo Simghon. 4 Et ascenderunt domus Jehuda, & tradidit Dominus Chenaghanæum, & Pherizæum in manu eorum, & percusserunt eos in Bezeq decem millia virorum. 5 Et invenerunt Adoni-Bezeq in Bezeq; & inierunt bellum in eum, & percusseruntChenaghanæum & Pherizæum. 6 Et *fugit* Adoni-Bezeq, & persecuti sunt post eum, & ceperunt eum, & absciderunt vertebras manuum ejus & pedū ejus. 7 Et dixit Adoni-Bezeq, Septuaginta reges, vertebris manuum suarum & pedum suorum præcisis, fuerunt colligentes panem subter mensâ meâ; quemadmodum quod feci, sic retribuit mihi Dominus; & attulerunt eum Jerosolymam, & mortuus est ibi. 8 Et inierunt bellū filii Juda in Jerusalē, & subegerunt eam, & percusserunt eam ad verbum gladii, & urbem incenderunt in igne. 9 Et post sic descenderunt filii Juda ad ineundum bellum cum Chenaghanæo habitatore montis, & Austri, & depressionis. 10 Et venerunt filii Jehuda ad Chenaghanæos, qui habitantes in Hhebron; & nomen Hhebron ab antiquo Kirjath-Arbagh: & percusserūt Sessai & Ahhiman, & Thalmai. 11 Et abiit inde ad habitatores Debir; & nomen Debir ab antiquo Kirjath-Arche. 12 Et dixit Chaleb, Qui percusserit Kirjath-Arche, & subegerit eam; & dabo ei Ghachzzah filiam meam in uxorem. 13 Et subegit eam Ghathniel filius Kenaz frater Chaleb, qui parvus ab illo; & dedit ei Ghachzzah filiam suam in uxorem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܣܦܪ ܕܝܢܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܬܩܪܐ ܥܒܪܐܝܬ ܫܘܦܛܝܡ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 * ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܫܐܠܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ.
ܘܐܡܪܝܢ. ܡܢܘ ܢܣܩ ܠܢ ܥܠ ܟܢܥܢܝ̈ܐ ܒܪܝܫܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ ܒܩܪܒܐ.
2 * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܝܗܘܕܐ ܢܣܩ. ܗܐ ܝܗܒܬܗ ܠܐܪܥܐ ܒܐܝܕܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܝܗܘܕܐ ܠܫܡܥܘܢ
3 ܐܚܘܗܝ. ܣܩ ܥܡܝ ܒܦܘܪܣܝ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ ܟܢܥܢܝ̈ܐ. ܘܐܙܠ ܐܦ ܐܢܐ ܥܡܟ ܒܦܘܪܣܟ.
ܘܐܙܠ ܥܡܗ ܫܡܥܘܢ. * ܘܐܙܠ ܝܗܘܕܐ. ܘܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܟܢܥܢܝ̈ܐ ܘܦܪܙܝ̈ܐ
4 ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܩܛܠܘ ܡܢܗܘܢ ܒܒܙܩ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝ̈ܢ ܓܒܪܝ̈ܢ. * ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܠܡܪܐ
5 ܒܙܩ. ܒܒܙܩ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗ. ܘܩܛܠܘ ܠܟܢܥܢܝ̈ܐ ܘܠܦܪܙܝ̈ܐ. * ܘܥܪܩ ܡܪܐ ܒܙܩ.
6 ܘܪܕܦܘ ܒܬܪܗ ܘܐܚܕܘܗܝ. ܘܦܣܩܘ ܒܘܗܢܐ ܕܐܝܕܘܗܝ ܘܕܪܓܠܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܪܐ ܒܙܩ.
7 ܫܒܥܝܢ ܡܠܟܝܢ ܕܦܣܝܩܢ ܗܘܝ ܒܘܗܢܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ ܘܕܪܓܠܝܗܘܢ. ܡܠܩܛܝܢ ܠܚܡܐ
ܡܢ ܬܚܝܬ ܦܬܘܪܝ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܥܒܕܬ. ܗܟܢܐ ܦܪܥܢܝ ܐܠܗܐ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ.
8 ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܘܐܬܟܬܫܘ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܥܡ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܒܫܘܗ̇. ܘܩܛܠܘܗ̇ ܒܦܘܡܐ
9 ܕܚܪܒܐ. ܘܟܦܪܢܝܗ̇ ܐܘܩܕܘ ܒܢܘܪܐ. * ܘܒܬܪ ܗܕܐ ܢܚܬܘ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ ܠܡܬܟܬܫܘ
10 ܥܡ ܟܢܥܢܝ̈ܐ. ܕܝܬܒܝܢ ܒܛܘܪܐ ܘܒܬܝܡܢܐ. ܘܒܫܦܠܐ. * ܘܐܙܠ ܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܟܢܥܢܝ̈ܐ ܕܝܬܒܝܢ
ܒܚܒܪܘܢ. ܘܫܡܗ ܕܚܒܪܘܢ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܩܘܪܝܬ ܐܪܒܥ. ܘܩܛܠܘ ܠܫܝܫܝ ܘܠܐܚܝܡܢ
11 ܘܠܬܠܡܝ ܒܢܝ̈ ܓܢܒܪ̈ܐ. * ܘܐܙܠ ܡܢ ܬܡܢ ܠܘܬ ܝܬܒܝ̈ ܕܒܝܪ. ܘܫܡܗ ܕܕܒܝܪ ܡܢ ܩܕܝܡ.
12 ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. * ܘܐܡܪ ܟܠܒ. ܕܡܢ ܕܡܚܐ ܠܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. ܘܟܒܫ ܠܗ̇. ܐܬܠ
13 ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܝ. ܠܐܢܬܬܐ. * ܘܟܒܫܗ̇ ܥܬܢܝܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ ܐܚܘܗܝ ܕܟܠܒ. ܙܥܘܪܐ
ܡܢܗ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܠܥܟܣܐ ܒܪܬܗ. ܠܐܢܬܬܐ.

LIBER JUDICUM

FILIORUM ISRAEL,
qui vocatur Hebraicè Sophtim.

CAPUT. I.

Poſtquam autem defunctus eſſet Jeſus filius 1
Nun ſervus Domini, interrogârunt Iſraelitæ
Dominum dicentes, Quis aſcendet nobis
in ducem adversùs Chananæos, ut committamus
cum eis prælium? Et reſpondit 2
Dominus, Juda aſcendet: en tradidi terram
in manus ejus. Dixit ergò Juda ad Simonem 3
fratrem ſuum, Aſcende mecum in ſortem meam,
& pugnemus adversùs Chananæos, &
ego quoque tecum ibo in ſortem tuam: ivitque
cum eo Simon. Abiit itaque Juda, tradi- 4
ditque Dominus Chananæos & Pherezæos
in manus eorum, & occiderunt ex eis in Bezec
decem millia virorum. Inventoque do- 5
mino Bezec in Bezec, oppugnârunt eum, &
peremerunt Chananæos & Pherezæos. Fugit 6
autem dominus Bezec, quem perſecuti
ſunt; & apprehendentes eum, ſecuerunt pollices
manuum ac pedum ejus. Tum dixit do- 7
minus Bezec, Septuaginta reges amputatis
pollicibus manuum atque pedum eorum,
panem ſub menſa mea colligebant: quemadmodum
feci, ſic rependit mihi Deus. Introduxerunt
autem illum in Jeruſalem, &
ibidem mortuus eſt. Expugnaverant enim 8
filii Juda Jeroſolymam, & ſubjugantes eam,
acie gladii peremerant eam, & oppida ipſius
igne combuſſerant. His peractis deſcen- 9
derunt filii Juda ad pugnandum contra Chananæos
commorantes in monte, Meridie, atque
planitie. Abiitque contra Chananæos 10
degentes in Hebron (nomen autem Hebron
erat olim Curiath-arba) & occiderunt Siſai,
Ahiman, & Tolmai filios gigantum. In- 11
dè venerunt adversùs eos qui morabantur
in Dobir: nomen autem Dobir erat antea
Curiath-Sopher. Et ait Caleb, Qui ſubjugatam 12
Curiath-Sopher interfecerit, huic dabo
Achſam filiam meam uxorem. Subjugavit 13
autem illam Athniel filius Kenaz fratris Calebi,
natu minoris; & dedit ei Achſam filiam
ſuam uxorem.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* كتاب سفطا الذي تفسيرها القضاة * وهو سفر قضاة بني اسرايل *

* الفصل الاول *

1 * وكان من بعد وفاة يوشع بن نون رجل الله * ان بني اسرايل طلبوا الي الله وقالوا من يكون
2 لنا مدبرا في حروجنا * ومن من القبايل يصعد امامنا لنحارب الكنعانيين * قال الرب * تصعد
3 بنو يهودا * لاني قد دفعت الارض لهم * فقال بنو يهودا لبني سمعون اخوتهم * اصعدوا معنا في
4 سهمنا لنحارب الكنعانيين * حتي اذا حضر سهمكم صعدنا معكم * فانطلق بنو سمعون مع
بني يهودا * فهزم الرب الكنعانيين والفرزانيين امامهم * وقتلوا منهم في بازاق عشرة الف
5 6 رجل * ووجدوا ملك بازاق ببازاق وحاربوه * وقتلوا الفرزانيين والكنعانيين * وهرب صاحب
7 بازاق * فاسرعوا هم في طلبه واخذوه * فلما اخذوه قطعوا اباهم يديه ورجليه * وقال صاحب
بازاق * كان عندي سبعون ملكا * قطعت اباهم ايديهم وارجلهم * فكانوا يلتقطون حسارة مايدتي *
8 كما صنعت كذلك صنع الله بي * فادخلوا به الي يروسلم * ومات فيها * وحاصر بنو يهودا
9 اورسلام وملكوها * وقتلوا كل من فيها بالسيف * واحرقوا قراها بالنار * ومن بعد ذلك نزل بنو
10 يهودا ليحاربوا الكنعانيين الذين كانوا في الجبل والتيمن والبقاع * فلما انطلق بنو يهودا الي
الكنعانيين الذين كانوا بحبرون الذي كان اسمها قبل ذلك قرية رابع * وقتلوا فيها سيساي
11 واحيمان * وتلمي بني الجبابرة * وانصرفوا من هناك الي دابير التي كان اسمها قبل ذلك قرية
12 13 الكاتب * وقال كالب * من فتح قرية الكاتب واخربها ازوجه عكسا ابنتي * فافتتحها عثنايال بن
قيناز اخو كالب الاصغر * وازوجه عكسا ابنته *

IN NOMINE DEI

MISERICORDIS ET
clementiſſimi.

Liber SOPHTIM, hoc eſt,
JUDICUM: éſtque Liber
Judicum filiorum Iſrael.

CAPUT. I.

Accidit autem poſt obitū Joſue filii 1
*Nun, viri Dei, ut filii Iſrael interrogarent
Deum, ac dicerent, Quis erit
nobis rector in ingreſſu noſtro? & quis è
tribubus aſcendet ante nos ut oppugnemus
Chananæos? Ait Dominus, Aſcendant fi-* 2
lii Juda, ipſis enim tradidi terrā. Dixe- 3
*runt itaq; filii Juda filiis Simeon fratribus
ſuis, Aſcendite nobiſcum in ſortem
noſtrā, ad oppugnandos Chananæos; ut
cùm advenerit ſors veſtra, aſcendamus
vobiſcum. Quare abierunt filii Simeonis* 4
*cū filiis Juda, profligavitq; Dominus corā
eis Chananæos & Pherezæos, & occiderunt
ex eis in Bazac decem millia virorum.
Et invenientes regē Bazac in Bazac,* 5
*bellaverunt adverſùs eum, & occîderunt
Pherezæos & Chananæos. Fugiente au-* 6
*tem domino Bazac, accelerârunt ipſi ad
quærendū eum, & apprehenderunt illum;
coque apprehenſo amputârunt pollices
manuū ac pedum ipſius. Et ait domi-* 7
*nus Bazac, Septuaginta erant apud me reges,
qui reſectis pollicibus manuum ac
pedum eorum, colligebant reliquias menſarum
mearum: quemadmodum feci, ita
fecit mihi Deus: Et adduxerunt eum in
Jeruſalem, & mortuus eſt in ea. Obſede-* 8
*runt enim filii Juda Jeruſalem, ceperuntq;
illam, quotquot erant in ea gladio interfecerunt,
& pagos ejus igni ſuccenderunt.
Poſt hæc deſcenderunt filii Juda ad op-* 9
*pugnandos Chananæos qui erant in monte,
Meridie, atque planitie. Quumque* 10
*profecti fuiſſent filii Juda contra Chananæos
qui erant in Hebron, cujus nomen
erat antè, Civitas-rabee, interfecerunt in
ea Siſai, Ahiman, & Tolmai filios gigantum.
Illiac abierunt ad Dabir, cujus no-* 11
men erat antea, Civitas ſcribæ. Dixitque 12
*Caleb, Qui civitatem ſcribæ expugnaverit
ac vaſtaverit, hunc matrimonio
conjungam cum Achſa filia mea. Ex-* 13
*pugnavit autem illam Athnael filius
Kinaz frater Calebi minor, junxitque
eum matrimonio cum Aſcha filia ſua.*

ספר שופטים : א

ſuo ſpatre à petendum ad eum incitavit & ,ipſam veniendo in ,fuit Et
14 וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאֹל מֵאֵת־אָבִיהָ
? tibi Quid :Caleb ei dixitque : aſino deſuper ſe defixit Et .agrum
הַשָּׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃
,mihi dediſti meridiei terrã quia;benedictionẽ mihi Da : ei Dixitque
15 וַתֹּאמֶר לוֹ הָבָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי
ſcaturigines Caleb ei dedit & :aquarum ſcaturigines mihi dabis &
וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ כָּלֵב אֵת גֻּלֹּת
Moſeh ſoceri Cheni filii Et .inferioris partis ſcaturigines & ,partis ſuperioris
16 עִלִּית וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּית׃ וּבְנֵי קֵינִי חֹתֵן מֹשֶׁה
, Jehudah deſertum Jehudah filiis cum Palmarum civitate de aſcenderũt
עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה מִדְבַּר יְהוּדָה
ivit Et .populo cum habitavit & ,ivit & : Harad meridie in quod
17 אֲשֶׁר בְּנֶגֶב עֲרָד וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת־הָעָם׃ וַיֵּלֶךְ
habitatorẽ Chenahanæũ percuſſerunt & ,ſuo fratre Simhon cum Jehudah
יְהוּדָה אֶת־שִׁמְעוֹן אָחִיו וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב
.Chormah civitatis nomen vocavit & : eam interfecerunt & : Sephath
צְפַת וַיַּחֲרִימוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הָעִיר חָרְמָה׃
& ,Aſchelon & ,ejus terminum & ,Hazzah Jehudah Cepitque
18 וַיִּלְכֹּד יְהוּדָה אֶת־עַזָּה וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן וְאֶת־
cum Dominus Fuitque .ejus terminum & ,Hechron & ,ejus terminũ
19 גְּבוּלָהּ וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־
habitatores expellendum ad non quia : montem poſſedit & ; Jehudah
יְהוּדָה וַיֹּרֶשׁ אֶת־הָהָר כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי
,Chebron Caleb ipſi Dederuntque .eis ferrei currus quia ,vallis
20 הָעֵמֶק כִּי־רֶכֶב בַּרְזֶל לָהֶם׃ וַיִּתְּנוּ לְכָלֵב אֶת־חֶבְרוֹן
.Hanac filios tres inde expulit & :Moſeh eſt locutus ſicut
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיּוֹרֶשׁ מִשָּׁם אֶת־שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק׃
:Binjamin filii expulerunt non Jeruſalaim habitatorem Jebuzæum Et
21 וְאֶת־הַיְבוּסִי יֹשֵׁב יְרוּשָׁלִַם לֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי בִנְיָמִן
diem ad uſq; Jeruſalaim in Binjamin filiis cum Jebuſæus habitavit &
וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בִנְיָמִן בִּירוּשָׁלִַם עַד הַיּוֹם
Domin⁹ & ,Bethel ipſi etiam ,Joſeph domus aſcenderũt Et .hanc
22 הַזֶּה׃ וַיַּעֲלוּ בֵית־יוֹסֵף גַּם־הֵם בֵּית־אֵל וַיהוָה
urbis nomen &) : Bethel in ,Joſeph domus fecerũt explorari Et .eis cum
23 עִמָּם׃ וַיָּתִירוּ בֵית־יוֹסֵף בְּבֵית־אֵל וְשֵׁם־הָעִיר
,urbe ex egredientem virum cuſtodes viderunt Et (.Luz antea
24 לְפָנִים לוּז׃ וַיִּרְאוּ הַשֹּׁמְרִים אִישׁ יוֹצֵא מִן־הָעִיר
tecum faciemus & ,urbis introitum quæſo nobis Oſtende : ei dixeruntq;
וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַרְאֵנוּ נָא אֶת־מְבוֹא הָעִיר וְעָשִׂינוּ עִמְּךָ
urbem percuſſeruntque ,urbis introitum eis oſtendit Et .miſericordiã
25 חָסֶד׃ וַיַּרְאֵם אֶת־מְבוֹא הָעִיר וַיַּכּוּ אֶת־הָעִיר
.dimiſerunt ejus familiam omnem & ,virum & : gladii os ad
לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָאִישׁ וְאֶת־כָּל־מִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁלֵּחוּ׃
ejus nomen vocavit & ,urbem ædificavit & :Chitthim terram vir ivit Et
26 וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶרֶץ הַחִתִּים וַיִּבֶן עִיר וַיִּקְרָא שְׁמָהּ
expulit non Et .hanc diem ad uſque ejus nomen hoc ; Luz
27 לוּז הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְלֹא־הוֹרִישׁ
,ejus filias & ,Tahanach & ,ejus filias & ,Bethſean Menaſſeh
מְנַשֶּׁה אֶת־בֵּית־שְׁאָן וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ
& ,Ibleham habitatores & ,ejus filias & ,Dor habitatores &
וְאֶת־יֹשֵׁב דּוֹר וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי יִבְלְעָם וְאֶת־
Chenahanæus voluitque ; ejus filias & ,Meghiddo habitatores & ,ejus filias
בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי
poſuit & ,Iſrael eſſet roboratus cum ,fuit Et .ipſa terra in habitare
28 לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ וַיְהִי כִּי־חָזַק יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם
.eum expulit non expellendo ſed : tributum ad Chenahanæum
אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵישׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

14 Quã pergentẽ in itinere monuit vir ſu⁹ ut peteret à patre ſuo agrũ. Quæ cùm ſuſpiràſſet ſedens in aſino, dixit ei Caleb; 15 Quid habes? At illa reſpondit, Da mihi benedictionem: quia terrã arentẽ dediſti mihi, da et irriguã aquis. Dedit ergò ei Caleb irriguũ ſuperius, & irriguũ inferi⁹. 16 Filii autẽ Cinæi cognati Moyſi, aſcenderunt de civitate palmarũ, cũ filiis Juda in deſertũ ſortis ej⁹, quod eſt ad Meridiem Arad, & habitaverunt cũ eo. 17 Abiit autem Judas cũ Simeone fratre ſuo, & percuſſerunt ſimul Chananæum qui habitabat in Sephaath, & interfecerunt eum. Vocatúmq; eſt nomen urbis, 18 Horma, id eſt, Anathema. Cepítq; Judas Gazam cũ finibus ſuis, & Aſcalonẽ, atq; Accaron 19 cũ terminis ſuis. Fuitq; Dñs cũ Juda, & montana poſſedit: nec potuit delere habitatores vallis, quia falcatis curribus 20 abundabant. Dederúntq; Caleb Hebron, ſicut dixerat Moyſes, qui delevit ex ea tres 21 filios Enac. Jebuſæum autem habitatorem Jeruſalem non deleverunt filii Benjamin: habitavítque Jebuſæus cum filiis Benjamin in Jeruſalem, uſque in præſentem diem. 22 Domus quoque Joſeph aſcendit in Bethel, fuitque Do-23 minus cum eis. Nam cùm obſiderent urbem, quæ priùs Lu-24 za vocabatur, Viderunt hominem egredientem de civitate, dixerúntque ad eum, Oſtende nobis introitum civitatis, & faciem⁹ tecũ miſericordiam. 25 Qui cùm oſtendiſſet eis, percuſſerunt urbem in ore gladii: hominem autem illum, & omnẽ cognationẽ ej⁹, dimiſe-26 runt. Qui dimiſſus, abiit in terrã Hetthim, & ædificavit ibi civitatem, vocavítq; eã Luzam: quæ ita appellatur uſque 27 in præſentẽ diẽ. Manaſſes quoque non delevit Bethſan, & Thanac cũ viculis ſuis, & habitatores Dor, et Jeblaam, & Mageddo cũ viculis ſuis: cœpítq; Chananæus habitare cum eis. 28 Poſtquàm autẽ confortatus eſt Iſrael, fecit eos tributarios, & delere noluit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἐγένετο (β) ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν Γοθονιὴλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς (γ) ἀγρόν. καὶ (δ) ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, Εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με. 15 καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ, Τί ἐστί σοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀσχά, (ε) Δὸς δή μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς (ζ) λύτρωσιν μετεώρων 16 καὶ (η) λύτρωσιν ταπεινῶν. Καὶ οἱ υἱοὶ (θ) Ἰοθὸρ τοῦ Κιναίου (ι) τοῦ γαμβροῦ Μωυσῆ ἀνέβησαν ἐκ (κ) πόλεως τῶν φοινίκων (λ) μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα εἰς τὴν (μ) ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ Νότῳ Ἰούδα, ἥ ἐστιν ἐπὶ καταβάσεως Ἀράδ, καὶ (ν) κατῴκησαν μετὰ τοῦ λαοῦ. 17 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας μετὰ Συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ (ξ) ἔκοψε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα (ο) Σεφὲθ, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, (π) Ἀνάθεμα. 18 Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδας τὴν Γάζαν (ρ) οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, (σ) οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα (τ) οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀκκαρὼν (υ) οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, (φ) τὴν Ἄζωτον (χ) οὐδὲ τὰ περισπόρια 19 αὐτῆς. (ψ) Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰούδα. καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ (ω) ἠδυνάσθησαν ἐξολοθρεῦσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα, ὅτι Ῥηχὰβ διεστείλατο (α) αὐτοῖς. 20 Καὶ ἔδωκαν τῷ Χάλεβ τὴν Χεβρών, (β) καθὼς ἐλάλησε Μωυσῆς. καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς (γ) πόλεις 21 τῶν υἱῶν Ἐνάκ. Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Ἱερουσαλὴμ (δ) οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ (ε) Βενιαμίν. καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν (ζ) Βενιαμὶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας 22 ταύτης. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ καί γε αὐ-23 τοὶ εἰς Βαιθήλ· (η) καὶ κύριος ἦν μετ᾽ αὐτῶν. Καὶ παρενέβαλον, καὶ κατεσκέψαντο Βαιθήλ· τὸ δὲ 24 ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν Λουζά. Καὶ εἶδον οἱ (θ) φυλάσσοντες, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ εἶπον αὐτῷ, Δεῖξον ἡμῖν (ι) τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον, καὶ 25 ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως. καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας· τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν 26 αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν. (κ) Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν (λ) Χεττίν· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Λουζά· τοῦτο ὄνομα 27 αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ (μ) οὐκ ἐξῆρε Μανασσῆ τὴν Βαιθσάν, ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ (ν) τὰ περίοικα αὐτῆς, οὐδὲ τὴν (ξ) Θαναὰκ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ (ο) οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ (π) τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, (ρ) οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας (σ) Μαγεδὼ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ἰεβλαὰμ (τ) οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. 28 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν Ἰσραήλ, (υ) καὶ ἐποίησεν τὸν Χαναναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.

14 Et factũ eſt in (l) ingreſſu ej⁹, et (m) incitavit eã Gothoniel ad petendũ à patre ſuo agrũ. Et (n) murmuravit, & clamavit de ſubjugali; In terrã Auſtri tradidiſti me. 15 Et dixit ei Chaleb, Quid eſt tibi? Et dixit ei Aſcha, Da nunc mihi benedictionem: quoniã in terrã Auſtri tradidiſti me, et dabis mihi (o) redemptionem aquæ. Et dedit ei Chaleb ſecundũ cor ej⁹ redemptionẽ excelſorũ, & redemptionẽ humiliũ. 16 Et filii Jothor Cinei (p) affinis Moyſis aſcenderũt de civitate palmarũ cum filiis Juda in deſertum, (q) quod eſt in Auſtro Juda, quod eſt ſuper deſcenſũ Arad: (r) et habitaverũt cũ populo. 17 Et ivit Iudas cũ Symeon fratre ſuo, et concîdit Chananæũ habitantẽ Sepheth, et (ſ) exterminaverũt eos: & vocavit nomen civitatis, Anathema. 18 Et (t) nõ hæreditavit Iudas Gazã, neq; fines ejus; neq; Aſcalonẽ, neq; fines ej⁹; et Accaron, neq; fines ejus; Azotũ, neq; adjacentia ejus. 19 Et erat Domin⁹ cũ Iuda. Et hæreditavit montẽ, quoniã nõ potuerũt (u) exterminare inhabitantes in valle, quoniã (x) Rechab obſtitit eis. 20 Et dederũt ipſi Chaleb Chebron; ſicut locut⁹ eſt Moyſes. Et hæreditavit indè tres civitates filiorum (y) Enac. 21 Et Iebuſæũ habitantẽ in Hieruſalem non (z) hæreditaverũt filii Beniamin. Et habitavit Iebuſæ⁹ cũ filiis Beniamin in Hieruſalem uſq; in diẽ hanc. 22 Et aſcenderunt filii Ioſeph, et utiq; ipſi in Bæthel: et Domin⁹ fuit cũ eis. 23 Et caſtrametati ſunt, (aa) et exploraverũt Bæthel: Nomen autẽ civitatis erat anteà Luza. 24 Et viderũt, qui obſervabãt; (bb) et ecce vir egrediebatur è civitate, et ceperũt eũ: et dixerũt ei, Oſtende nobis civitatis ingreſſũ, & faciem⁹ tecũ miſericordiã. 25 Et oſtendit eis ingreſſũ civitatis. Et percuſſerũt civitatẽ in ore gladii: virũ autẽ, et cognationẽ ej⁹ dimiſerunt. 26 Et ivit vir in terrã Chettin: et ædificavit ibi civitatẽ, & vocavit nomen ej⁹, Luza: Hoc eſt nomen ej⁹ uſq; in diẽ hanc. 27 Et (cc) non abſtulit Manaſſes Bæthſan, quæ eſt Scytharũ civitas, neq; filias ej⁹, neq; adjacentia ej⁹; neq; Thanac, neq; filias ej⁹; neq; habitantes Dor, neq; filias ej⁹; neq; habitantem Balac, neq; adjacentia ej⁹, neq; filias ej⁹; neq; habitantes Magedo, neq; adjacentia ej⁹, & filias ej⁹; neq; habitantes Ieblaam, neq; adjacentia ej⁹, neq; filias ej⁹. Et cœpit Chananæ⁹ habitare in terra hac. 28 Et factũ eſt, quando prævaluit Iſrael, et (dd) fecit Chananæũ in tributũ: & auferens non abſtulit eum.

MS. A. (β) ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ (γ) τὸν ἀγρόν. (δ) ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, καὶ ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, (ε) Δός μοι (ζ) τὴν λύτρωσιν (η) τὴν λύτρωσιν (θ) Ἰωάβ (ι) πενθεροῦ Μωυσῆ (κ) τῆς πόλεως (λ) πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰούδα (μ) ἔρημον Ἰούδα τὴν οὖσαν ἐν τῷ Νότῳ ἐπὶ καταβάσεως (ν) ἐπορεύθη, καὶ κατῴκησεν (ξ) ἐπάταξαν (ο) Σεφὲρ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτήν· καὶ ἐκάλεσαν (π) Ἐξολέθρευσις. (ρ) καὶ τὸ ὅριον (σ) καὶ τὴν (τ) καὶ τὸ ὅριον (υ) καὶ τὸ ὅριον (φ) καὶ τὴν (χ) καὶ τὰ (ψ) Καὶ κύριος ἦν (ω) ἐδύνατο κληρονομῆσαι τοὺς (α) αὐτήν. Καὶ ἔδωκεν (β) καθὰ (γ) πόλις, καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ. Καὶ τὸν (δ) οὐκ ἐξῆραν οἱ (ε) Βενιαμίν. (ζ) Βενιαμὶν ἕως (η) καὶ Ἰούδας μετ᾽ αὐτῶν. Καὶ παρενέβαλον οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ Βαιθήλ· τὸ δὲ (θ) φυλάσσοντες ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως, (ι) τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ (κ) Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ (λ) Χεττιείμ· (μ) οὐκ ἐκληρονόμησεν Μανασσῆ τὴν Βαιθήλ, ἥ ἐστιν (ν) τὰ περισπόρια αὐτῆς, (ξ) Ἐκθανααδ καὶ τὰς (ο) καὶ τὰς (π) καὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαλαὰμ καὶ τὰς θυγατέρας (ρ) καὶ τοὺς (σ) Μαγεδὼν καὶ τὰς θυγατέρας (τ) οὐδὲ τὰς θυγατέρας (υ) καὶ ἔθετο τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 והוה במעלה ואמלכתיה למשאל מן אבוהא אחסנתא ואתרכינת מעל חמרא ואמר לה כלב מה ליך׃ 15 ואמרת ליה הב לי אחסנתא ארי לארע דרומא יהבתני ותתן לי אתר בית שקיא דמיא ויהב לה כלב ית בית שקיא עלאה וית בית שקיא תחתאה׃ 16 ובני שלמאה חמוהי דמשה סליקו מן קרתא יריחו עם בני יהודה מדבר יהודה די בדרום ערד ואזלו ויתיבו עם עמא׃ 17 ואזל יהודה עם שמעון אחוהי ומחו ית כנענאה יתיב צפת וגמרו יתה וקרא ית שמא דקרתא חרמה׃ 18 וכבש יהודה ית עזה וית תחומה וית אשקלון וית תחומה וית עקרון וית תחומה׃ 19 והוה מימרא דיי בסעדיה דבית יהודה ותריכו ית יתבי טורא בתר כן דחבו לא יכילו לתרכא ית יתבי מישרא ארי רתיכין דברזלא להון׃ 20 ויהבו לכלב ית חברון כמא דמלל משה ותריך מתמן ית תלתא בני גבריא׃ 21 וית יבוסאי יתבי ירושלם לא תריכו בני בנימין ויתיבו יבוסאי עם בני בנימין בירושלים עד יומא הדין׃ 22 וסליקו דבית יוסף אף אנון לביתאל ומימרא דיי בסעדהון׃ 23 ושלחו מאללין דבית יוסף לביתאל ושום קרתא מלקדמין לוז׃ 24 וחזו נטריא גברא נפיק מן קרתא ואמרו ליה אחזינא כען ית מעלנא דקרתא ונעביד עמך טיבו׃ 25 ואחזנון ית מעלנא דקרתא ומחו ית קרתא לפתגם דחרב וית גברא וית כל זרעיתיה שיזיבו׃ 26 ואזל גברא לארעא חתאי ובנא קרתא וקרא שמה לוז הוא שמה עד יומא הדין׃ 27 ולא תריכו דבית מנשה ית בית שאן וית כפרנהא וית תענך וית כפרנהא וית יתבי דאר וית כפרנהא וית יתבי יבלעם וית כפרנהא וית יתבי מגידו וית כפרנהא ושרי כנענאה למתב בארעא הדא׃ 28 והוה כד תקיף ישראל ושוי ית כנענאי למסקי מסין ותרכא לא תרכנון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et fuit in intrando eam, & induxit eum ad petendum à patre ſuo poſſeſſionẽ; & delapſa eſt de aſino, & dixit ei Chaleb: Quid tibi? 15 Et dixit illi, Da mihi poſſeſſionẽ, nam ad terram Auſtralem dediſti me; & dabis mihi terram domus irrigationis aquarum: & dedit ei Chaleb domum irrigationis ſuperioris, & domum irrigationis inferioris. 16 Et filii Salmaah ſoceri Moſis aſcenderunt ex urbe Jerihho cum *filiis* Jehuda ad deſertum Jehuda, quod in Auſtro Gharod; & venerunt & habitaverunt cum populo. 17 Et ivit Jehuda cum Simghon fratre ſuo, & percuſſerunt Chenaghanæum habitatorẽ Szephath; & deſtruxerunt illam, & vocavit nomen urbis Hhorma. 18 Et ſubegit Jehuda Ghazam & terminum ejus, & Askalon & terminum ejus, & Gheqron & terminũ ejus. 19 Et fuit verbũ Domini in auxiliũ domus Jehuda, & extirpaverunt habitatores montis: poſt ſic (quod peccarunt) nõ potuerunt ad extirpandũ habitatores planitiei, nam currus ferri illis. 20 Et dederunt Chaleb Hhebrõ ut id quod locutus eſt Moſes; & extirpavit inde tres filios fortiũ. 21 Et Jebuzzæos habitatores Jeruſalẽ nõ extirpaverunt filii Binjamin; & habitarũt Jebuzzæi cũ filiis Binjamin in Jeruſalẽ uſq; ad diẽ hanc. 22 Et aſcenderunt domus Joſeph etiã illi ad Bethel: & dictum Domini in auxiliũ eorum. 23 Et miſerunt exploratores domus Joſeph ad Bethel: & nomen urbis ab antiquo Luz. 24 Et viderunt cuſtodes virum exeuntem ex urbe, & dixerunt ei: Videre nos fac nunc aſcenſum urbis, & faciemus tecum beneficentiam. 25 Et videre eos fecit aſcenſum urbis; & percuſſerunt urbem ad verbum gladii; & virum & omnem proſapiam ejus ſervarunt. 26 Et abiit vir in terram Hhethæorũ: & ædificavit urbem & vocavit nomen ejus Luz, ipſum nomen ejus uſque ad diem hanc. 27 Et non extirpaverunt domus Menaſſe Beth-Sean & vicos ejus, & Thaghnach & vicos ejus, & habitatores Dor & vicos ejus, & habitatores Jiblegham & vicos ejus, & habitatores Migdo & vicos ejus; & reliquit Chenaghanæum ad habitandum in terrâ hac. 28 Et fuit cum fortificatus eſt Iſrael; & *appoſuit Chenaghanæos* ad collatores tributorum, et extirpando non extirpaverunt eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܥܐܠܐ. ܐܬܦܝܣܬ ܠܡܫܐܠ ܚܩܠܐ ܡܢ ܐܒܘܗ̇. ܘܐܬܪܟܢܬ ܡܢ ܚܡܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇ 14
ܟܠܒ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܝ ܒܪܬܝ. * ܐܡܪܐ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܒܘܪܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܐܪܥܐ ܕܬܝܡܢܐ 15
ܝܗܒܬܢܝ. ܘܗܒ ܠܝ ܒܝܬ ܫܩܝܐ ܕܡܝܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ̇ ܟܠܒ ܒܝܬ ܫܩܝܐ ܥܠܝܐ. ܘܒܝܬ
ܫܩܝܐ ܬܚܬܝܐ. * ܘܒܢܝ ܩܝܢܝ ܚܡܘܗܝ ܕܡܘܫܐ. ܣܠܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܩܠܐ ܥܡ 16
ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܠܡܕܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ ܕܒܬܝܡܢܐ ܕܥܕܪ. ܘܐܙܠܘ ܘܐܘܬܒܘ ܥܡܐ. * ܘܐܙܠ 17
ܫܡܥܘܢ ܥܡ ܝܗܘܕܐ ܐܚܘܗܝ. ܘܩܛܠܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܨܦܬ. ܘܐܚܪܡܘܗ̇.
ܘܩܪܘ ܫܡܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܚܪܡܐ. * ܘܟܒܫ ܝܗܘܕܐ ܠܥܙܐ ܘܠܬܚܘܡܝܗ̇. ܘܠܐܫܩܠܘܢ 18
ܘܠܬܚܘܡܝܗ̇. ܘܠܥܩܪܘܢ ܘܠܬܚܘܡܝܗ̇. * ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ ܝܗܘܕܐ. ܘܝܪܬܘ ܛܘܪܐ. 19
ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܪܬܘ ܠܥܡܘܡܝ ܥܘܡܩܐ: ܕܡܪܟܒܬܐ ܕܦܪܙܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ. * ܘܝܗܒܘ ܠܟܠܒ 20
ܚܒܪܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܘܫܐ. ܘܩܛܠܘ ܘܐܘܒܕܘ ܡܢ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܒܢܝ ܓܢܒܪܐ. * ܘܠܝܒܘܣܝܐ 21
ܕܝܬܒܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܠܐ ܐܘܒܕܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܝܬܒܘ ܝܒܘܣܝܐ ܥܡ ܒܢܝ
ܒܢܝܡܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܣܠܩܘ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܒܝܬ 22
ܐܝܠ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗܘܢ. * ܘܝܬܒܘ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܫܡܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܢ 23
ܩܕܡ. ܠܘܙ. * ܘܚܙܘ ܢܛܘܪܐ ܠܓܒܪܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܚܘܝܢ ܐܝܟܐ 24
ܡܥܠܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܥܒܕ ܥܡܟ ܛܝܒܘܬܐ. * ܘܚܘܝ ܐܢܘܢ ܡܥܠܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܚܘ 25
ܠܡܕܝܢܬܐ. ܒܦܘܡܗ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܠܟܠܗ̇ ܫܪܒܬܗ. ܫܒܩܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ 26
ܗܘ ܠܐܪܥܐ ܕܚܬܝܐ. ܘܒܢܐ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ̇. ܠܘܙ. ܘܗܘ ܫܡܗ̇. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
* ܘܠܐ ܝܪܬ ܡܢܫܐ. ܠܒܝܬ ܫܐܢ ܘܠܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܠܬܥܢܟ ܘܠܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܠܥܡܘܡܝ 27
ܕܘܪ ܘܠܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܠܥܡܘܡܝ ܐܒܠܥܡ ܘܠܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܠܥܡܘܡܝ ܡܓܕܘ
ܘܠܟܦܪܢܝܗ̇. ܘܠܐ ܐܫܬܥܒܕ ܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܐܪܥܐ ܗܕܐ. * ܘܟܕ ܐܬܥܫܢ ܐܝܣܪܝܠ. 28
ܫܥܒܕܘ ܠܟܢܥܢܝܐ ܠܡܕܐܬܐ. ܘܡܘܒܕܘ ܠܐ ܐܘܒܕܘܗܝ.

Quæ cùm ingrederetur, agrum à patre ſuo 14
poſtulare exoptavit, ſeſeque ex aſino demiſit,
Ait illi Caleb, Quid habes filia mea?
Dixit ei, Da mihi benedictionem: quandoquidem 15
in terra Auſtrali me collocâſti, da
mihi piſcinam aquarum: Dedit itaque ei Caleb
aquarium ſuperius & aquarium inferius.
Filii quoque Cini ſoceri Moſis aſcenderunt 16
de civitate palmarum cum filiis Juda ad deſertum
Juda, quod eſt ad Auſtralem plagam
Adar, & abeuntes populum *illic* habitare fecerunt.
Simon verò cum Juda fratre ſuo profectus, 17
percuſſerunt Chananæos habitantes
in Sophath, eamque devoventes vocaverunt
nomen civitatis illius, Herma. Præterea ſubjugavit 18
Juda Azam & limites ejus, Aſcalonem
& limites ejus, & Acronem ac limites
ejus. Affuit etiam Dominus Judæ, & occupârunt 19
montanos (nam vallis incolas minimè
vaſtârunt, quòd currus ferreos haberent)
Et dederunt Calebo Hebronem, prout dixerat 20
Moſes; & peremerunt atque extinxerunt
illinc tres illos gigantum filios. Jebuſæos 21
degentes in Jeruſalem non extinxerunt filii
Benjamin; ſed manſerunt Jebuſæi cum filiis
Benjamin in Jeruſalem ad hunc uſque diem.
Qui de domo Joſeph erant, aſcenderunt ipſi 22
quoque in Beth-il; & fuit Dominus cum
eis: Moratique ſunt familia Joſeph prope 23
Beth-il, cujus civitatis nomen erat antea, Luz.
Videntes autem cuſtodes virum quendam exeuntem 24
è civitate, dixerunt ei, Oſtende nobis
qualis ſit aditus ad civitatem, & agemus
tecum benignè. Oſtendit igitur eis aditum ad 25
civitatem, & percuſſerunt civitatem acie
gladii; virum autem illum & univerſam familiam
ejus dimiſerunt. Et abiens vir ille ad 26
terram Hethæorum, urbem extruxit, vocavitque
nomen ejus Luz; idemque eſt nomen
ejus ad hunc uſque diem. Neque 27
Manaſſe vaſtavit Beth-ſaan & oppida
ejus, Taanach & oppida ejus, incolas Dor
cum oppidis ejus, incolas Abineam cum oppidis
ejus, & incolas Magedo cum oppidis
ejus: neque mancipatus fuit Chananæus qui
terram illam inhabitabat. Cúmque vires 28
acquisîſſet Iſrael, Chananæum tributo *quidem*
ſubjecit, ſed funditùs non excîdit eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلما زفت اليه اشتهت ان تسال اباها مزرعة * فنكست راسها على الدابة * فقال لها كالب 14
ابوها * ما بالك يا ابنتي * قالت له * اعطني ميراثا اتبرك به * لانك زوجتني في ارض التيمن اعطني 15
ساقية * فاعطاها كالب ابوها الساقية العليا والسفلى * وبنو قيني حمي موسي صعدوا من 16
قرية موسي مع بني يهودا الي قفر يهودا الذي في تيمن عادار * وانطلقوا فاسكنوا الشعب
هناك * وانطلق بنو سمعان مع بني يهودا اخوتهم * وقتلوا الكنعانيين الذين في صوفات * 17
واخربوا القرية * ودعوا اسمها حراما * وافتتح بنو يهودا غزة وتخومها * وعسقلان وحدودها * وعقرون 18
وتخومها * فاعان الرب بني يهودا وورثوا الجبل * ولم يقتلوا اهل الغور الذين كانت لهم 19
مراكب من حديد * واعطي كالب حبرون كما قال موسي * وقتل فيها ثلاثة من بني الجبابرة * 20
* فاما الباسانيون الذين كانوا باورشليم لم يقتلوهم بنو بنيامين * وسكن الباسانيون 21
بين بني بنيامين الي اليوم * وصعدوا بنو يوسف الي بيتايل * والرب معهم * واقام بنو يوسف 22 23
ببيتايل * وكان اسم القرية قبل ذلك لوز * فراي الحراس رجلا يخرج من القرية فقالوا له * دلنا 24
على مدخل القرية * ونعطيك الامان * فاراهم مدخل القرية * فدخلوا وقتلوا كل من فيها 25
بالسيف * وابقوا الرجل الذي دلهم على باب القرية واهل بيته * فانطلق ذلك الرجل الي 26
ارض الحاثانيين * وبني قرية * ودعا اسمها لوز * وهو اسمها الي اليوم * ولم يقتل بنو منسا اهل 27
بيت باسان ومساكنها * واهل تعناخ ومساكنها * واهل دور ومساكنها * واهل يبلعام
ومساكنها * واهل مجدو ومساكنها * ولم تخضع الكنعانيون الذين كانوا يسكنون في
تلك الارض * فلما قوي بنو اسرايل استادوهم الخراج * ولم يهلكوهم * 28

Quæ cùm deduceretur ad illũ, appetivit 14
poſtulare à patre ſuo ſatũ quoddã; ac proinde
caput ſuũ ſuper jumentũ demiſit. Ait
autem illi Caleb pater ejus, Quænã eſt
mens tua filia mea? Dixit ad eũ, Da mihi 15
hæreditatē quâ benedictionem cõſequar;
ſiquidē matrimonio me collocâſti in terra
Meridionali, da mihi aquariũ: deditq; ei
Caleb pater ejus aquariũ ſuperius & inferius.
Porrò filii Cini ſoceri Moſis aſcendentes 16
de civitate Moſis unà cum filiis
Juda in deſertũ Juda, quod eſt ad Meridionalē
plagã Adar, abierunt, & populũ
illic habitare fecerunt. Filii quoq; Simeonis 17
unà cũ filiis Juda fratribus ſuis profecti,
interfecerunt Chananæos qui erant
in Sophath, civitatem deſtruxerunt, &
vocârunt nomen ejus, Interdictũ. Tũ expugnârũt 18
filii Juda Gazam & terminos
ejus, Aſcalan & terminos ejus, Acron &
terminos ejus. Auxiliatus eſt enim Dominus 19
Juda, poſſederuntq; montē; ſed cõvallis
incolas qui currus ferreos habebant,
non interfecerunt. Data fuit verò 20
Calebo Hebron, quemadmodum dixerat
Moſes, interfecitq; in ea tres ex filiis gigantum.
Cæterùm Baſanitas qui erant in 21
Ieruſalem, non interfecerunt filii Benjamin,
quin habitârunt Baſanitæ inter filios
Benjamin ad hunc uſq; diem. Aſcenderunt 22
etiã filii Ioſeph in Beth-el, exiſtente
cũ eis Domino; Et habitârunt filii 23
Ioſeph in Beth-el: erat autē nomen civitatis
hujus antea, Lux. Viderant enim cuſtodes 24
virũ quendã egreſſũ è civitate, &
dixerunt ei; Indica nobis aditũ civitatis,
& præſtabimus tibi ſecuritatem. Qui 25
cùm indicâſſet eis aditũ civitatis, ingreſſi
gladio peremerant omnes qui erant in illa;
virũ autem illũ qui indicaverat eis portã
civitatis, reſervârant cũ filiis familiâs
ipſius. Abiitq; vir ille in terrã Hethæorum, 26
civitatem ædificavit, & vocavit nomen
ejus, Luz; idémque eſt nomen
ipſius ad hodiernum uſque diem. Item 27
filii Manaſſe non interfecerunt incolas
Beth-baſan & pagorum ejus, incolas
Taanach & pagorũ ejus, incolas Dor &
pagorũ ejus, incolas Jeblaam & pagorũ
ejus, incolas Mageddo & pagorum ejus;
nec ſubdidêre ſe Chananæi qui habitabant
in terra illa. At cùm invaluiſſent filii 28
Iſrael, tributũ impoſuerunt eis, nec diſperdiderunt illos.

ספר שופטים : ב

habitavit ſed,Ghazer in habitantē Chenahanæum expulit non Ephraim Et
29 ואפרים לא הוריש את־הכנעני היושב בגזר וישב
habitatores expulit non Zebulun .Ghazer in ejꝰ interiore in Chenahanæꝰ
30 הכנעני בקרבו בגזר: זבולון לא הוריש את־יושבי
,ejꝰ interiore in Chenahanæꝰ habitavit ſed ,Nahalol habitatores & ,Chitron
קטרון ואת־יושבי נהלל וישב הכנעני בקרבו
& ,Hacho habitatores expulit non Aſer .tributum in fueruntque
31 ויהיו למס: אשר לא הוריש את־ישבי עכו ואת־
& ,Chelbah & ,Achzib & ,Achlab & ,Sidon habitatores
יושבי צידון ואת אחלב ואת־אכזיב ואת־חלבה ואת־
habitatorum Chenahanæi interiore in Aſer habitavit Et .Rechob & ,Aphic
32 אפיק ואת־רחב: וישב האשרי בקרב הכנעני יושבי
habitatores expulit non Naphthali .eum expulit non quia ,terræ
33 הארץ כי לא הורישו: נפתלי לא־הוריש את־ישבי
Chenahanæi interiori in habitavit ſed:Bethhanath habitatores & ,Bethſemes
בית־שמש ואת־ישבי בית־ענת וישב בקרב הכנעני
eis erant Bethhanath & ,Bethſemes habitatores & :terræ habitatorum
ישבי הארץ וישבי בית־שמש ובית ענת היו להם
non quia ;montem ad Dan filios Emoræus oppreſſerunt Et .tributum in
34 למס: וילחצו האמרי את־בני־דן ההרה כי־לא
monte in habitare Emoræus Cœpitque .vallem in deſcendere eis dederat
35 נתנו לרדת לעמק: ויואל האמרי לשבת בהר־
,Joſeph domus manus eſt aggravata & :Sahalbim in & ,Ajalon in Cheres
חרס באילון ובשעלבים ותכבד יד בית־יוסף
,ſcorpionum aſcenſu ab Emoræi terminus Et .tributum in fuerunt &
36 ויהיו למס: וגבול האמרי ממעלה עקרבים
.ſupra & ,petra à
מהסלע ומעלה:

CAP. II. ב

: dix't & ,Bochim ad Ghilgal de Domini angelus aſcendit Et
1 ויעל מלאך־יהוה מן־הגלגל אל־הבכים ויאמר
,terram in vos introduxi & ,Ægypto ex vos feci Aſcendere
אעלה אתכם ממצרים ואביא אתכם אל־הארץ
meum pactum faciam irritū Non :dixi & ;veſtris patribus juravi quam
אשר נשבעתי לאבתיכם ואמר לא־אפר בריתי
terræ habitatoribus pactum excidetis non vos Et .ſeculum in vobiſcum
2 אתכם לעולם: ואתם לא־תכרתו ברית ליושבי הארץ
hoc cur ;mea voce in audiſtis non & :diruetis eorum altaria : hujus
הזאת מזבחותיהם תתצון ולא־שמעתם בקלי מה־זאת
:veſtris faciebus à eos expellam Non : dixi etiam Et ?feciſtis
3 עשיתם: וגם אמרתי לא־אגרש אותם מפניכם
.laqueum in vobis erunt eorum dii & ,lateribus in vobis erunt ſed
והיו לכם לצדים ואלהיהם יהיו לכם למוקש:
ad hæc verba Domini angelum loqui ſecundum ,fuit Et
4 ויהי כדבר מלאך יהוה את־הדברים האלה אל־
.fleverunt & ,ſuam vocem populus elevaverunt & ,Iſrael filios omnes
כל־בני ישראל וישאו העם את־קולם ויבכו:
ibi immolaverunt & :Bochim ipſius loci nomen Vocaveruntq;
5 ויקראו שם־המקום ההוא בכים ויזבחו־שם
,Iſrael filii abierunt & ,populum Jehoſuah dimiſit Et .Domino
6 ליהוה: וישלח יהושע את־העם וילכו בני־ישראל
Servieruntque .terram poſſidendum ad ,ſuam hæreditatem ad vir
7 איש לנחלתו לרשת את־הארץ: ויעבדו
ſeniorum diebus omnibus & ,Jehoſuah diebus omnibus Domino populus
העם את־יהוה כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים
omne viderunt qui ,Jehoſuah poſt dies prolongaverunt qui
אשר האריכו ימים אחרי יהושוע אשר ראו את כל־
eſt mortuus Et .Iſraeli fecit quod ,magnum Domini opus
8 מעשה יהוה הגדול אשר עשה לישראל: וימת
.annorum decem & centum filiꝰ ,Domini ſervus ,Nun filius Jehoſuah
יהושע בן־נון עבד יהוה בן־מאה ועשר שנים:

Verſio VUL. LAT.

29 Ephraim etiam non interfecit
Chananæum, qui habitabat in
30 Gazer,ſed habitavit cū eo. Za-
bulon non delevit habitatores
Cetron,& Naalol: ſed habita-
vit Chananæus in medio ejꝰ,fa-
31 ctúſq; eſt ei tributarius. Aſer
quoq; non delevit habitatores
Accho, & Sidonis, Ahalab, &
Achazib,& Helba,& Aphec,&
32 Rohob : Habitavítq; in medio
Chananæi habitatoris illiꝰ ter-
33 ræ,nec interfecit eū. Nephthali
quoque nō delevit habitatores
Bethſames,& Bethanath: & ha-
bitavit inter Chananæū habita-
torē terræ, fuerúntq; ei Bethſa-
34 mitæ et Bethanitæ tributarii. Ar-
ctavítq; Amorrhæus filios Dan
in monte, nec dedit eis locū ut
35 ad planiora deſcenderent : Ha-
bitavítq; in monte Hares, quod
interpretatur Teſtaceo, in Aia-
lon & Salebim. Et aggravata
eſt manus domûs Joſeph, fa-
36 ctúſq; eſt ei tributariꝰ. Fuit
autē terminus Amorrhæi ab
Aſcenſu Scorpionis, petra, &
ſuperiora loca.

CAP. II.

1 Aſcenditq; Angelus Dñi de
Galgalis ad Locū flentiū,et ait;
Eduxi vos de Ægypto, & in-
troduxi in terrā, pro qua juravi
patribꝰ veſtris : & pollicitꝰ ſū,
ut non facerem irritū pactum
meum vobiſcum in ſempiter-
2 num : Ita duntaxat ut non fe-
riretis fœdus cum habitatori-
bus terræ hujus, ſed aras eorū
ſubverteretis : & noluiſtis au-
dire vocem meam: cur hoc fe-
3 ciſtis? Quam ob rem nolui de-
lere eos à facie veſtra : ut ha-
beatis hoſtes, & dii eorum ſint
4 vobis in ruinam. Cúmque lo-
queretur Angelus Dñi hæc ver-
ba ad omnes filios Iſrael: ele-
vaverunt ipſi vocē ſuā & fleve-
5 runt. Et vocatum eſt nomen lo-
ci illiꝰ, Locꝰ flentium, ſive la-
crymarum : immolaverúntque
6 ibi hoſtias Dño. Dimiſit ergò
Joſue populum, & abierunt fi-
lii Iſrael unuſquiſque in poſ-
ſeſſionem ſuam, ut obtinerent
7 eam : Servierúntque Domino
cunctis diebus ejus, & ſeniorum
qui longo poſt eum vixerunt
tempore, & noverant omnia
opera Domini quæ fecerat cum
8 Iſrael. Mortuus eſt autem Joſue
filius Nun, famulus Domini,
centum & decem annorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· καὶ (φ) κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζὲρ, καὶ ἐγένετο εἰς φόρον.

30 Καὶ Ζαβουλὼν οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας (χ) Κέδρων, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας (ψ) Δωμανά· καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ (ω) αὐτῶν, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.

31 Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Ἀκχὼ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιδῶνα, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαλαὰφ, (α) τὸν Ἀσχαζὶ, καὶ τὴν Χεβδὰ, καὶ τὴν Ναῒ, καὶ τὴν Ἐρεώ.

32 Καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ (β) ἠδυνήθη ἐξᾶραι αὐτόν.

33 Καὶ (γ) Νεφθαλὶ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας (δ) Βαιθσαμὺς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας (ε) Βαιθανάχ. καὶ κατῴκησε (ζ) Νεφθαλὶ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· οἱ δὲ κατοικοῦντες (ε) Βαιθσαμὺς καὶ τὴν (ζ) Βαιθενὲθ, ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.

34 Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ Ἀμορραῖος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ (η) ἀφῆκαν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα.

35 Καὶ ἤρξατο ὁ Ἀμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ (θ) ὄρει τῷ ὀστρακώδει, ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θαλαβίν. καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ (ι) ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς φόρον.

36 Καὶ τὸ ὅριον τοῦ (κ) Ἀμορραίου ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβὶν ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

Κεφ. β'.

1 Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγὰλ ἐπὶ τὸν κλαυθμῶνα καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς (α) αὐτοὺς, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ (β) εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν (γ) ὤμοσα τοῖς πατράσιν (δ) ὑμῶν· καὶ εἶπα, Οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

2 Καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην, οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν (ε) προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε, (ζ) τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν (η) καθελεῖτε. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου, (θ) ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε.

3 (ι) Κἀγὼ εἶπον, Οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχὰς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον.

4 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους (κ) πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν.

5 (λ) Καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, (μ) Κλαυθμῶνες· καὶ (ν) ἐθυσίασαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.

6 Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαόν, (ξ) καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν.

7 Καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα (ο) ὅσα ἐποίησε ἐν τῷ Ἰσραήλ.

8 Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ δοῦλος (π) κυρίου, υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

29 Et Ephræm non abſtulit Chananæū habitantē in Gazer. Et habitavit Chananæus in medio ejus in Gazer: & (ee) factus eſt in tributū.

30 Et Zabulon non abſtulit habitantes Cedron, neq; habitantes Domana. Et habitavit Chananæus in medio eorū: et factus eſt ei in tributū.

31 Et Aſer non abſtulit habitantes Accho: (ff) & factus eſt ei in tributū, & habitantes Dor, & habitātes Sidona, & habitantes Dalaph, Aſchazi, & Chebda, & Nai, & Ereo.

32 Et habitavit Aſer in medio Chananæi habitantis terrā: quoniā non potuit auferre eum.

33 Et Nephthali non abſtulit habitantes Bæthſamys & habitantes Bæthanach. Et habitavit (gg) Nephthali in medio Chananæi habitantis terram. Habitantes autem Bæthſamys, & (hh) Bætheneth, facti ſunt eis in tributū.

34 Et contribulavit Amorrhæus filios Dan in monte; quoniā (ii) non permiſerunt eū deſcendere in vallē.

35 Et cœpit Amorrhæꝰ habitare in monte (kk Teſtaceo, (ll) in quo urſi, et in quo vulpes) in Myrſinoni, & in Thalabin. Et gravata eſt manus domûs Ioſeph ſuper Amorrhæum: & factus eſt (mm) eis in tributū.

36 Et terminus Amorrhæi ab aſcenſu Acrabin à petra & ſuprá.

CAP. II.

1 Et aſcendit Angelus Domini de Galgal ſuper (a) Clauthmona, & ſuper Bæthel, & ſuper domū Iſrael: & dixit ad eos; Hæc dicit Dominus, Aſcendere vos feci de Ægypto: & induxi vos in terrā, quā juravi patribꝰ veſtris. Et dixi, Non diſſipabo teſtamentū meū, quod vobiſcū, in ſeculū.

2 Et vos non diſponetis teſtamentū iis qui inſident in terra hac, neq; deos eorum adorabitis: ſed ſculptilia eorū conteretis, altaria eorum deſtruetis. Et non exaudîſtis vocē meā, (b) quoniā hæc feciſtis.

3 Et ego dixi, (c) Non auferā eos à facie veſtra: & erunt vobis in anguſtias: & dii eorum erunt vobis in ſcandalū.

4 Et factū eſt, poſtquā locutus eſt angelus Domini verba hæc ad omnes filios Iſrael; & elevaverunt populus vocē ſuā, et ploraverunt.

5 Et cognominaverunt nomen loci illius, (d) Clauthmones, [id eſt, plorationes.] Et ſacrificaverunt ibi Domino.

6 Et dimiſit Ieſus populum: & (e) venit vir ad hæreditatem ſuā hæreditare terram.

7 Et ſervivit populus Domino omnes dies Ieſu, & omnes dies ſeniorum, qui prolongaverunt dies (f) cum Ieſu, quicunq; cognoverunt omne opus Domini magnum, (g) quæcunq; fecit in Iſrael.

8 Et mortuꝰ eſt Ieſus filius Naue ſervus Domini, filius centum decem annorum.

MS. A. (φ) κατῴκει (χ) Χεβρών, καὶ τοὺς (ψ) Ἐναμμάν· (ω) αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο εἰς (α) καὶ τὴν Ἀχεναεί, καὶ τὴν Σχεδιάν, καὶ τὴν Να-
φὲκ, καὶ τὴν Ῥοώβ. Καὶ κατῴκησεν Ἀσὴρ (β) ἐδυνάσθη (γ) Νεφθαλὶμ (δ) Βεθσαμὺς, οὐδὲ τοὺς (ε) Βαιθενέθ. (ζ) Ἰσραὴλ ἐν μέ-
σῳ (ε) Βεθσαμὺς (ζ) Βεθενὲκ, ἐγενήθησαν (η) ἀφῆκεν (θ) ὄρει τοῦ Μυρσινῶνος, οὗ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες. Καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ (ι)
ἐγένετο εἰς (κ) Ἀμορραίου ὁ Ἰδουμαῖος ἐπάνω Ἀκραβεὶν ἐπὶ τῆς   Κεφ. β'.   MS.A. αὐτοὺς, Κύριος κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς (β) εἰσήγαγεν (γ) ὤμοσεν (δ) ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν· καὶ
εἶπεν ὑμῖν, Οὐ διασκεδάσω (ε) οὐ μὴ προσκυνήσητε, (ζ) καὶ τὰ (η) κατακαύσετε. καὶ οὐκ (θ) ὅτε (ι) Καὶ ἐγὼ εἶπα, Οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαόν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς ἐκ προσώπου
(κ) πρὸς πάντα Ἰσραήλ, καὶ ἐπῆρεν (λ) Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα (μ) Κλαυθμών· (ν) ἔθυσαν (ξ) καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ κατακληρο-
νομῆσαι (ο) ὃ ἐποίησεν τῷ (π) κυρίου, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ודבית אפרים לא תריך ית כנענאי דיתבין בגזר ויתיבו כנענאי ביניהון בגזר: דבית זבולן
30 לא תריכו ית יתבי קטרון וית יתבי נהלול ויתיבו כנענאי ביניהון והוו למסקי מסין:
31 דבית אשר לא תריכו ית יתבי עכו וית יתבי צידון וית אחלב וית אכזיב וית חלבה וית
32 אפיק וית רחוב: ויתיבו דבית אשר בגו כנענאי יתבי ארעא ארי לא תרכנון: דבית
33 נפתלי לא תריכו ית יתבי בית שמש וית יתבי בית ענת ויתיבו בגו כנענאי יתבי ארעא
34 ויתבי בית שמש ובית ענת הוו להון למסקי מסין: ודחקו אמוראי ית בני דן לטורא ארי
35 לא שבקונון למחת למישרא: ושרי אמוראה למתב בטור חרס באילון ובשעלבים
36 ותקיפת יד בית יוסף והוו למסקי מסין: ותחום אמוראה ממסקני עקרבים מן כיפא
ולעלא:

ב

1 וסליק נביא בשליחות מן קדם יי מן גלגלא לבוכים ואמר אסקית יתכון ממצרים
2 ואעלית יתכון לארעא די קימית לאבהתכון ואמרית לא אשני קימי עמכון לעלם: ואתון
לא תגזרון קים ליתבי ארעא הדא אגוריהון תתרעון ולא קבלתון למימרי מא דא
3 עבדתון: ואף אמרית לא אתריך יתהון מן קדמיכון ויהון לכון למעיקין וטעותהון יהון
4 לכון לתקלא: והוה כד מלל נביא דיי ית פתגמיא האלין לכל בני ישראל וארימו עמא
5 6 ית קלהון ובכו: וקרו שמא דאתרא ההוא בוכים ונכיסו תמן נכסת קודשיא קדם יי:
7 ושלח יהושע ית עמא ואזלו בני ישראל גבר לאחסנתיה למירת ית ארעא: ופלחו
עמא קדם יי כל יומי יהושע וכל יומי סביא די אוריכו יומין בתר יהושע דחזו ית כל
8 עובדא דיי רבא די עבד לישראל: ומית יהושע בר נון עבדא דיי בר מאה ועשר שנין:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et domꝰ Ephraim non *extirpavit* Chenaghanæos qui habitantes in Ga- 29
zer: & habitarunt Chenaghanæi inter eos in Gazer. Domus Zebulun non 30
extirpavere habitantes Kitron, & habitantes Nahhalol ; & habitarunt
Chenaghanæi inter eos, & fuerunt ad collatores tributorum. Domus Aſer 31
non extirparunt habitantes Ghacho, & habitantes Szidon, & Ahhlab, &
Achzib, & Hhelba, & Aphic, & Rehhob. Et habitaverunt *domus* Aſer in- 32
ter Chenaghanæos habitatores terræ, quoniā non extirparunt eos. *Domus* 33
Neptali nō extirpaverunt habitatores Beth Semes, et habitatores Beth-Gha-
nath; & habitarunt in medio Chenaghanæorū habitatorū terræ; & habita-
tores Beth-Semes & Beth-Ghanath fuerunt illis in collatores tributorum.
Et arctaverunt Æmorrhæi filios Dan ad montem, quoniā non ſiverunt eos 34
ad deſcendendum in planitiem. Et *cœpit Æmorrhæꝰ* ad habitandū in mon- 35
te Hharezz in Ajalon, & in Saghalabim ; & *invaluit manus* domus
Joſeph, & fuerunt in collatores tributorum. Et terminus Æmorrhæi in aſ- 36
cenſu Ghakrabim à Petrâ & ſupra.

CAP. II.

Et aſcendit Propheta in legatione ab-ante Dūm à Gilgelâ ad Bochim: 1
Et dixit; Eduxi vos ex Ægypto, et aſcendere feci vos ad terrā quā juravi
patribꝰ veſtris, et dixi: Non alterabo fœdꝰ meū; quod vobiſcū in ſeculū. Et 2
vos non pangatis fœdꝰ habitatoribꝰ terræ hujꝰ, altaria eorū excidetis ; &
non obediſtis dicto meo : quid hoc feciſtis? Et etiā dixi: Non exterminabo 3
eos ab-ante vos, & erunt vobis ad tribulantes; & abominationes eorū erūt
vobis ad offendiculū. Et fuit, cū locutꝰ eſt *Propheta* Dei verba hæc omnibꝰ 4
filiis Iſrael; & elevarūt populꝰ vocē ſuam, & fleverunt. Et vocarunt nomen 5
loci illiꝰ Bochim ; & obtulerunt ibi oblationē ſanctitatū ante Dominū. Et 6
dimiſit Joſue populū, & abierunt filii Iſrael, vir ad poſſeſſionē ſuā, ad hæ-
reditandū terrā. Et ſervierunt populꝰ ante Dominū omnibꝰ diebꝰ Joſue, & 7
omnibꝰ diebꝰ ſenū, qui prolongarunt dies poſt Joſue ; & qui viderunt om-
ne factū Domini magnū quod fecit Iſraeli. Et mortuꝰ eſt Joſue filius Nun, 8
ſervus Domini; filius centum & decem annorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

29 * ܘܐܦܪܝܡ ܠܐ ܐܘܪܬ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܓܙܪ. ܘܝܬܒܘ ܟܢܥܢܝܐ ܒܝܢܬܗܘܢ ܒܓܙܪ.
30 * ܘܙܒܘܠܘܢ ܠܐ ܐܘܪܬ ܠܥܡܘܪܝ ܩܛܪܘܢ. ܘܠܥܡܘܪܝ ܢܗܠܠ. ܘܝܬܒܘ ܟܢܥܢܝܐ ܥܡܗ.
31 ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܕܐܬܐ. * ܘܐܫܝܪ ܠܐ ܐܘܪܬ ܠܥܡܘܪܝ ܥܟܘ. ܘܠܥܡܘܪܝ ܨܝܕܢ. ܘܠܚܒܠ ܘܠܐܟܙܝܒ
32 ܘܠܚܠܒܐ. ܘܠܐܦܝܩ ܘܠܪܚܘܒ. * ܘܝܬܒ ܐܫܝܪ ܒܝܢܬ ܟܢܥܢܝܐ ܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܘܪܬ
33 ܐܢܘܢ. * ܘܢܦܬܠܝ ܠܐ ܐܘܪܬ ܠܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܠܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܥܢܬ. ܘܝܬܒ ܒܝܢܬ
ܟܢܥܢܝܐ ܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ. ܘܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܥܢܬ. ܘܥܡܘܪܝ ܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܗܘܢ
34 ܠܡܕܐܬܐ. * ܘܐܠܨܘ ܐܡܘܪܝܐ ܠܒܢܝ ܕܢ ܠܛܘܪܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܒܩܘ ܐܢܘܢ ܠܡܚܬ
35 ܠܡܫܪܐ. * ܘܨܒܘ ܐܡܘܪܝܐ ܠܡܥܡܪ ܒܐܪܥܐ ܕܚܪܣ ܒܛܘܪܐ. ܒܐܠܘܢ ܘܒܫܥܠܒܝܡ.
36 ܘܥܫܢܬ ܐܝܕܐ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܕܐܬܐ. * ܘܬܚܘܡܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܡܢ ܡܣܩܢܐ
ܕܥܩܪܒ. ܡܢ ܫܘܥܐ ܘܠܥܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܤܠܩ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܓܠܓܠ ܠܒܟܝܡ. ܘܐܡܪ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܡܪܝܐ. ܐܢܐ ܐܣܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܥܠܬܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܡܝܬ ܠܐܒܗܬܟܘܢ. ܘܐܡܪܬ.
2 ܠܐ ܐܒܛܠ ܩܝܡܝ ܕܥܡܟܘܢ. ܠܥܠܡ. * ܘܐܢܬܘܢ. ܠܐ ܬܩܝܡܘܢ ܩܝܡܐ ܠܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ ܗܕܐ.
3 ܡܕܒܚܝܗܘܢ ܬܣܚܦܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܠܩܠܝ. ܠܡܢܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܬܘܢ. * ܐܦ ܐܢܐ ܗܟܢܐ
ܐܡܪܬ. ܕܠܐ ܐܘܪܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܠܡܟܫܘܠܐ. ܘܕܚܠܬܗܘܢ ܢܗܘܘܢ
4 ܠܟܘܢ ܠܬܘܩܠܬܐ. * ܘܟܕ ܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܝܡܘ ܥܡܐ
5 ܩܠܗܘܢ. ܘܒܟܘ. * ܘܩܪܐ ܥܡܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܒܟܝܡ. ܘܕܒܚܘ ܬܡܢ ܠܡܪܝܐ. * ܘܫܪܐ 6
7 ܝܫܘܥ ܠܥܡܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܓܒܪ ܠܝܪܬܘܬܗ. ܠܡܐܪܬ ܐܪܥܐ. * ܘܦܠܚܘ ܥܡܐ
ܠܡܪܝܐ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗ ܕܝܫܘܥ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܩܫܝܫܐ ܕܐܘܪܟܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ.
8 ܘܚܙܘ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܓܒܪܘܬܐ ܕܥܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܝܬ ܝܫܘܥ ܥܒܕܗ
ܕܡܪܝܐ. ܒܪ ܡܐܐ ܘܥܣܪ ܫܢܝܢ.

Aphrem quoque non extinxit Chananæum 29
habitantem in Gazer, ſed habitârunt inter
eos Chananæi in Gazer. Nec Zebolon con- 30
ſumpſit habitatores Ketron, nec habitatores
Jahlil; ſed habitârunt Chananæi cum ipſo,
ſub tributum tamen ſubacti. Nec Aſir pere- 31
mit habitatores Acco, nec habitatores Si-
don, nec Hebel, Jezabel, Halaba, Aphec, &
Rehob: Sed habitavit Aſir inter Chananæ- 32
os habitatores terræ illius, eò quòd non
peremerint eos. Nephtali non conſum- 33
pſit incolas Beth-ſemes, nec incolas
Beth-anath; ſed habitârunt inter Cha-
nanæos habitatores terræ illius, incolas Beth-
anath, & incolas Beth-ſemes; hi autem ſub-
acti fuerunt ab illis ſub tributum. Propul- 34
ſârunt Amorrhæos filii Dan ad montem, nec
permiſerunt illis ut deſcenderent in vallem.
Acquieverunt Amorrhæi habitare in terra 35
Hedes in monte, in Alun, & Scjaalbin: in-
valeſcente autē manu domûs Joſeph, ſub tri-
butum ſubegerunt eos. Porrò limes Amor- 36
rhæi fuit ab acclivi Acron, à rupe & ſuprà.

CAP. II.

PRæterea aſcendens Angelus Domini de 1
Galgala ad Bechian, dixit filiis Iſrael, Ita
dicit Dominus, Ego extraxi vos è terra Æ-
gypti, & adduxi vos ad terram pro qua jura-
veram patribus veſtris, & dixi me nunquam
aboleturum pactū meū quod *pepigeram* vo-
biſcum. Vos verò ne fœdus ineatis cum ha- 2
bitatoribus hujus terræ, altaria eorum fun-
ditùs evertite; & non audiſtis vocē meā: cur
ita feciſtis? Ego quoq; ſic dixi, Non abſumā 3
eos à conſpectu veſtro, eruntq; vobis in vani-
tatē, & dii eorum erunt vobis in offenſionē.
Cúmque pronuntiâſſet Angelus Dñi hujuſ- 4
modi verba Iſraeli, ſublatâ univerſus po-
pulus voce ſuâ, fleverunt. Vocavitq; populus 5
nomen loci illius, Bechian; & ſacrificave-
runt ibidem Dño. Deinde dimiſit Jeſus po- 6
pulum, & abierunt filii Iſrael, quiſq; in poſ-
ſeſſionem ſuam ad acquirendam terram. Et 7
coluerunt populus Dñm cunctis diebus Jeſu,
& cunctis diebus ſeniorum qui poſt Jeſum
remanſêre, & viderant omnia opera Dñi, &
ingentia facta quæ præſtiterat in Iſraelem.
Et mortuus eſt Jeſus ſervus Domini, annos 8
natus centum ac decem,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 * وبنو افرايم لم يقتلوا الكنعانيين المقيمين بجزر * وسكن الكنعانيون عندهم في جزر * وبنو 30
زابلون ايضا لم يهلكوا اهل قطرون * واهل نهلال ولكن سكنوا الكنعانيون عندهم * واستادوهم
31 الخراج * وبنو اسير لم يهلكوا اهل عكا * وصيدون واهل حبال وايزبال * وحلبا * واهل افاق * ورحوب *
32 * وسكن بنو اسير بين الكنعانيين اهل الارض * لانهم لم يقتلوهم * وبنو نفتالي لم يقتلوا 33
اهل بيت شمس واهل عنات * ولكن سكنوا بين الكنعانيين اهل الارض بين اهل بيت
34 شمس واهل عنات * واستادوهم الخراج * فاما بنو دان فابعدوا الاموراييين الي الجبل * ولم
35 يتركوهم ان ينزلوا الي الغور * ورضي الاموراييون ان ينزلوا جبال ارض حداس في الون
36 وشعلبين * وقوي بنو يوسف عليهم * واستادوهم الخراج * وكان تخوم الاموراييين من عقبة
1 عقرون من اصل الكهف الي فوق * الفصل الثاني * وصعد ملك الرب من
الجلجال الي بخي * وقال لبني اسرايل * هكذا يقول الرب * انا الذي اصعدتكم من ارض مصر *
واتيت بكم الي الارض التي اقسمت لاباكم * وقلت اني لا ابطل عهدي الذي عاهدتكم الي
2 الابد * امرتكم ان لا تعاهدوا اهل هذه الارض * ولكن استاصلوا مذابحهم * ولم تقبلوا * ولم
3 تطيعوني * فلماذا صنعتم هذا الصنيع * وانا ايضا قد قلت اني لا اهلكهم من امامكم * ولكن
4 يكونون لكم ضلالة * ويكون لكم الهتهم عثرة * فلما قال ملك الرب لبني اسرايل هذا القول
5 رفع القوم اصواتهم بالبكاء * ودعوا اسم ذلك الموضع بكا اي موضع البكاء * وذبحوا هناك ذبايح
6 7 للرب * ولما ارسل يوشع الشعب * وانصرف كل امرء الي موضعه ليرثوا الارض * وعبد الشعب الرب كل
ايام حياة يوشع * وطول ايام المشيخة الذين عاشوا بعد يوشع دهرا * وعاينوا الاعاجيب الذي
8 اكملها الله لبني اسرايل * وتوفي يوشع بن نون عبد الرب بن مية وعشرين سنة *

Filii Ephraim non occiderunt Chananæos 29
habitantes in Gazer, ſed habitârunt
Chananæi apud ipſos in Gazer. Filii quo- 30
que Zabulon non perdiderunt incolas
Ketron, nec incolas Nablal; verùm ha-
bitârunt Chananæi apud ipſos, impoſue-
runtq; eis tributū. Itē filii Aſir non per- 31
diderunt cives Acca & Sidon, nec cives
Habbal, Izabel, & Helba, neq; cives A-
phac & Rehob: Imò habitârunt filii Aſir 32
inter Chananæos incolas terræ illius,
quandoquidem non occiderunt illos. Filii 33
Nephtali non occiderunt incolas Beth-
ſemes, neq; incolas Anath, ſed habitârunt
inter Chananæos terricolas, inter cives
Beth-ſemes, & cives Anath; impoſuêre
tamen eis tributum. Porrò filii Dan ex- 34
pulerunt Amorrhæos ad montem, nec
permiſerunt eis deſcendere in vallem. Li- 35
buitq; Ammorrhæis degere in montibus
terræ Hadas, in Alun, & Scjaalbin: præva-
luerunt autem eis filii Joſeph, & adege-
runt illos ad tributum. Erat autem ter- 36
minus Amorrhæorum ab acclivi Acron,
ab radice rupis ſurſum tendendo.

CAP. II.

AScendit autem Angelus Domini de 1
Galgal in Bochia, & dixit ad filios Iſ-
rael, Sic ait Dominus, Ego ſum qui ex-
traxi vos de terra Ægypti, & adduxi
vos in terram pro qua juraverā patribus
veſtris, & dixerā me non abrogaturum
fœdus meū quod pepigerā vobiſcum, in
æternū. Præceperam vobis ne paciſcere- 2
mini cum incolis hujus terræ, imò aras
eorū evelleretis; vos autem non acquie-
viſtis, neq; obediviſtis mihi: quare tantū
facinus commiſiſtis? Quamobrem ego 3
etiam dixi me non expulſurū eos à con-
ſpectu veſtro, ſed eos errori vobis futuros,
& deos eorum fore vobis offendiculo. Hæc 4
verba cùm dixiſſet Angelus Domini ad
filios Iſrael, extulit populus voces ſuas
cum fletu. Et loco illi nomen indiderunt 5
Bocha, ideſt, Locus fletûs; & mactaverunt
ibi victimas Domino. Deinde cùm dimi- 6
ſiſſet Joſue populū, abiit unuſquiſq; in
locū ſuū ad poſſidendam terrā. Coluitq; 7
populus Dominū cunctis diebus vitæ Jo-
ſue, & omnibus diebus ſeniorū qui ali-
quandiu vixerunt poſt Joſue, & vide-
rant univerſa miracula quæ peregerat
Deus erga filios Iſrael. Defuncto autem 8
Joſue filio Nun, ſervo Domini, annos
nato centum viginti.

ספר שׁופטים : ב

monte in,Heres Thimnath in ejꝰ hæreditatis termino in eum ſepelierunt Et
9 וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־חֶרֶס בְּהַר
illa generatio omnis etiam Et Ghahas montis aquilone ab ,Ephraim
10 אֶפְרָיִם מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃ וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא
non qui ,eos poſt alia generatio ſurrexitque:ſuos patres ad *ſunt collecti*
נֶאֶסְפוּ אֶל־אֲבוֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־
.Iſraeli fecit quod *factum* etiam & ,Dominum noverunt
יָדְעוּ אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃
ſervierunt & ,Domini oculis in malum Iſrael filii Feceruntque
11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־
educentem ,ſuorum patrum Deum Dominum dereliquerũt Et .Behalim
12 הַבְּעָלִים׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם הַמּוֹצִיא
diis è ,alienos deos poſt iverunt & ,Ægypti terra è eos
אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי ׀ אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי
irritaverunt & ,eis ſe incurvaverũt & ,eorum *circuitus* qui ,populorum
הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּכְעִסוּ אֶת־
. Aſtaroth & ,Bahal ſervierunt & ,Dominũ Dereliquerũtq; .Dominũ
13 יְהוָה׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַבְדוּ לַבַּעַל וְלָעַשְׁתָּרוֹת׃
: diripientiũ manu in eos *dedit* & ,Iſrael *in* Domini *naſus* eſt iratus Et
14 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד שֹׁסִים
non & ,circuitu *à* eorũ inimicorũ manu in eos *vendidit* & ,eos diripuerũt &
וַיָּשֹׁסּוּ אוֹתָם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וְלֹא־
,egrediebãtur *quò omni* In *.ſuorum inimicorum facies in* ſtare ultrà potuerũt
15 יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם׃ בְּכֹל ׀ אֲשֶׁר יָצְאוּ
ſicut & ,Dominus eſt locutus ſicuti ,malum in eos *in* erat Domini manus
יַד־יְהוָה הָיְתָה־בָּם לְרָעָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וְכַאֲשֶׁר
Dominus ſuſcitavit Et .valde *eis fuit anguſtia* & : eis Dominus juravit
16 נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם וַיֵּצֶר לָהֶם מְאֹד׃ וַיָּקֶם יְהוָה
ſuos judices *ad* etiam Et .eos diripientiũ manu è eos ſervaverũt & ,Judices
17 שֹׁפְטִים וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם׃ וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם
:eis ſe incurvaverũt & ,alienos Deos poſt ſunt fornicati *quia*,audierũt non
לֹא שָׁמֵעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם
præcepta *audiendũ ad*,eorũ patres ambulaverãt *qua* via de citò receſſerũt
סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת־
,Judices eis Dominus ſuſcitaret cùm Et .ſic fecerunt non ; Domini
18 יְהוָה לֹא־עָשׂוּ כֵן׃ וְכִי־הֵקִים יְהוָה ׀ לָהֶם שֹׁפְטִים
eorũ inimicorũ manu è eos ſervabat & ,judice cum Dominus erat &
וְהָיָה יְהוָה עִם־הַשֹּׁפֵט וְהוֹשִׁיעָם מִיַּד אֹיְבֵיהֶם
facie à eorum *gemitu à* Dominus miſerebatur quia ; Judicis diebus omnibꝰ
כֹּל יְמֵי הַשּׁוֹפֵט כִּי־יִנָּחֵם יְהוָה מִנַּאֲקָתָם מִפְּנֵי
,revertebãtur ,*judicem moriendo in* ,erat Et .eorũ *coarctatorum* &,*eos opprimentiũ*
19 לֹחֲצֵיהֶם וְדֹחֲקֵיהֶם׃ וְהָיָה ׀ בְּמוֹת הַשּׁוֹפֵט יָשֻׁבוּ
,eis ſerviẽdo ,alienos deos poſt *eundũ ad ſuis patribꝰ præ corrũpebant ſe* &
וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם
ſua via de & ,ſuis actibus de faciebãt cadere non : eis ſe incurvando &
וּלְהִשְׁתַּחֲוֺת לָהֶם לֹא הִפִּילוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם וּמִדַּרְכָּם
quòd eo Pro :dixit & ,Iſrael *in* Domini *naſus* eſt iratus Et .dura
20 הַקָּשָׁה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעַן אֲשֶׁר
,eorum patribus præcepi quod meum pactũ iſta gens ſunt tranſgreſſi
עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתָם
expellendum ad addam non ego Etiam :meæ voci obedierunt non &
21 וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי׃ גַּם־אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ
.eſt mortuus & ,Jehoſuah dimiſit quas gentibus de ,eorũ *faciebus à virum*
אִישׁ מִפְּנֵיהֶם מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־עָזַב יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמֹת׃
viam *ipſi cuſtodientes num* , Iſrael *eis in tentare Pro*
22 לְמַעַן נַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל הֲשֹׁמְרִים הֵם אֶת־דֶּרֶךְ
.non an ,eorum patres ſervaverunt ſicut ,*eis in ambulandũ ad*,Domini
יְהוָה לָלֶכֶת בָּם כַּאֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם־לֹא׃
eas *expellendum non ad* ,iſtas gentes Dominus dimiſit Et
23 וַיַּנַּח יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבִלְתִּי הוֹרִישָׁם
.Jehoſuah manu in eas *dedit* non & : citò
מַהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ׃

Verſio VULG. LAT.

9 Et ſepelierunt eũ in finibꝰ poſſeſſionis ſuæ in Thamnathſare
in monte Ephraim, à Septentrionali plaga montis Gaas.
10 Omníſque illa generatio congregata eſt ad patres ſuos : &
ſurrexerunt alii, qui non noverant Dominũ, & opera quæ
11 fecerat cũ Iſrael. Fecerúntq;
filii Iſrael malũ in conſpectu
12 Dñi, & ſervierunt Baalim. Ac
dimiſerunt Dñm Deum patrũ
ſuorũ, qui eduxerat eos de
terra Ægypti : & ſecuti ſunt
deos alienos, deóſq; populorum,
qui habitabant in circuitu eorũ, & adoraverunt eos :
& ad iracundiã concitaverunt
13 Dñm, Dimittentes eũ, & ſer-
14 vientes Baal & Aſtaroth. Iratúſque Dñs contra Iſrael, tradidit eos in manꝰ diripientiũ:
qui ceperunt eos, & vendiderunt hoſtibus, qui habitabant ꝑ gyrum : nec potuerunt
15 reſiſtere adverſariis ſuis : Sed
quocunq; pergere voluiſſent,
manꝰ Dñi ſuper eos erat, ſicut locutꝰ eſt, & juravit eis : &
16 vehementer afflicti ſunt. Suſcitavítq; Dñs judices, qui liberarent eos de vaſtantiũ manibus : Sed nec eos audire vo-
17 luerunt, Fornicantes cum diis
alienis, & adorantes eos. Citò
deſeruerunt viã, ꝑ quã ingreſſi
fuerãt patres eorum: & audientes mandata Dñi, omnia fe-
18 cêre contraria. Cúmque Dñs
judices ſuſcitaret, in diebꝰ eorũ flectebatur miſericordiâ, &
audiebat afflictorũ gemitꝰ, &
liberabat eos de cæde vaſtan-
19 tium. Poſtquã autem mortuus
eſſet judex, revertebantur, &
multò faciebant pejora quàm
fecerant patres eorum, ſequentes deos alienos, ſervientes eis, & adorantes illos.
Non dimiſerunt adinventiones ſuas, & viã duriſſimã, per
quam ambulare conſueverunt.
20 Iratúſq; eſt furor Dñi in Iſrael,
& ait; Quia irritum fecit gens
iſta pactũ meũ, ꝙ pepigerã cũ
patribꝰ eorũ, & vocem meam
21 audire contempſit : Et ego nõ
delebo gentes, quas dimiſit Jo-
22 ſue, et mortuꝰ eſt: Ut in ipſis experiar Iſrael, utrùm cuſtodiant
viã Dñi, & ambulent in ea, ſicut cuſtodierunt patres eorũ,
23 an non. Dimiſit ergò Dominus
omnes nationes has, & citò
ſubvertere noluit, nec tradidit
in manus Joſue.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν (ρ) ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας
αὐτοῦ (σ) ἐν Θαμναθαρὲς, ἐν ὄρει Ἐφραὶμ ἀπὸ
10 Βοῤῥᾶ τοῦ ὄρους Γαάς. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη
προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. καὶ
ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ᾽ αὐτοὺς, (τ) οἳ οὐκ ἔγνωσαν
τὸν κύριον, (υ) καί γε τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε
11 (φ) ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (χ) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (ψ)
12 ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ. Καὶ ἐγκατέλιπον τὸν
(ω) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα
αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν
ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν (α) θεῶν τῶν ἐθνῶν
τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ
13 παρώργισαν τὸν κύριον, Καὶ ἐγκατέλιπον (β) αὐτὸν,
καὶ ἐλάτρευσαν (γ) τῷ Βααλ καὶ ταῖς Ἀστάρταις.
14 Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος (δ) ἐν τῷ Ἰσραήλ.
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς (ε) εἰς χεῖρας προνομευόντων,
καὶ (ζ) κατεπρονόμευσαν αὐτούς· καὶ (η)
ἀπέδοτο αὐτοὺς (θ) ἐν χερσὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν
κυκλόθεν, καὶ οὐκ (ι) ἠδυνήθησαν ἔτι ἀντιστῆναι
15 κατὰ πρόσωπον (κ) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Ἐν πᾶσιν
οἷς (λ) ἐπορεύοντο, καὶ χεὶρ κυρίου (μ) ἦν ἐπ᾽
αὐτοὺς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε κύριος καὶ
καθὼς ὤμοσε (ν) κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν
16 αὐτοὺς σφόδρα. Καὶ ἤγειρε κύριος κριτὰς,
καὶ ἔσωσεν (ξ) αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν
προνομευόντων αὐτούς. καί γε (ο) τῶν κριτῶν οὐχ
17 ὑπήκουσαν, Ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων,
καὶ προσεκύνησαν (π) αὐτοῖς. καὶ ἐξέκλιναν
ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες
αὐτῶν τοῦ (ρ) εἰσακούειν τῶν λόγων κυρίου· οὐκ ἐποίησαν
18 (σ) οὕτω. Καὶ ὅτι ἤγειρε (τ) κύριος αὐτοῖς
κριτὰς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν
αὐτοὺς (υ) ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς
ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ
στεναγμοῦ (φ) αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων
19 (χ) αὐτοὺς καὶ ἐκθλιβόντων αὐτούς. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτὴς, καὶ ἀπέστρεψαν
καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν
(ψ) πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν
αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. οὐκ (ω) ἀπέῤῥιψαν
τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, (α) καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν
20 τὰς σκληράς. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν
τῷ Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν, Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα (β) ἐγκατέλιπον
τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετειλάμην
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ (γ) εἰσήκουσαν
21 τῆς φωνῆς μου, Καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι
ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν,
ὧν κατέλιπεν (δ) Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ
22 ἐν τῇ γῇ· καὶ ἀφῆκε Τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς
τὸν Ἰσραήλ, εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν κυρίου
πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον (ε) ἐφύλαξαν
23 οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ. Καὶ ἀφήσει κύριος
τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος,
καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.

Et ſepelierunt eum in termino hæreditatis ejus in Thamnathares,in 9
monte Ephræm ab Aquilone montis Gaas. Et omnis generatio illa 10
appoſiti ſunt ad patres ſuos. Et ſurrexit generatio altera poſt eos,
qui non ſcierunt Dominum, & opus,quod fecerat in Iſrael. Et fecerunt 11
filii Iſrael malignũ coram Domino : & ſervierunt Baalim.
Et dereliquerunt Dominum Deũ patrũ ſuorum, qui eduxit eos de 12
terra Ægypti: & ambulaverunt poſt deos alios de diis gentium,
quæ in circuitu eorum, & adoraverunt eos. Et exacerbârunt Dominum:
Et reliquerunt eum: et ſervierunt Baal, & (b) Aſtartibus. 13
Et iratꝰ eſt furore Dominus in Iſrael. Et tradidit eos in (i) manus 14
prædantium : & deprædati ſunt eos. Et vendidit eos in manibꝰ
inimicorum ſuorum in circuitu: & non potuerunt ultrà reſiſtere ad
faciẽ inimicorũ ſuorum In omnibus in quibus (k) ibant. Et manus 15
Domini erat ſuper eos in mala: ſicut locutus eſt Dominus, et ſicut
juravit Dominus eis. Et contribulavit eos valdè. Et ſuſcitavit Dominꝰ 16
Judices: et ſalvavit eos Dominus de manu deprædantiũ eos.
Ac ne Judicibus quidem obedierunt, Quoniam exfornicati ſunt 17
poſt deos alios, & adoraverunt eos. Et declinaverunt citò de via,
quâ ambulaverunt patres eorũ ad exaudiendum verba Domini: non
fecerunt ita. Et (l) quia ſuſcitabat Dominus eis Judices; & fuit 18
Dominꝰ cum Judice, & ſalvavit eos de manu inimicorum eorum
omnes dies Judicis: quoniam flectebatur Dominꝰ à gemitu eorum
à facie obſidentium eos, & contribulantium eos. Et factum eſt, 19
poſtquàm mortuus eſt Judex; & (m) reverterunt, & iterum corruperunt
ſuper patres ſuos, eundo poſt deos alios, ad ſerviendũ illis,
& adorandum illos. Non abjecerunt ſtudia ſua, et vias ſuas duras.
Et iratus eſt furore Dominꝰ 20
in Iſrael, & dixit; (n) Pro iis quanta dereliquerunt gens hæc
teſtamentũ meum, quod mandavi patribus eorum, et non obedierunt
voci meæ; Et ego non apponam auferre virũ à facie ipſorũ de gentibus, 21
quas reliquit Jeſus filius Naue in terra : *Et (o) dimiſit Ad* 22
tentandũ in eis Iſrael, ſi obſervarent viã Domini ire in ea, quemadmodũ
cuſtodierũt patres eorũ, an non. Et (p) dimittet Dñs gentes 23
has; ut non auferat illas celeriter: Et non tradidit eas in manu Jeſu.

MS. A. (ρ) ἐν ὄρει (σ) ἐν Θαμναθαρὲ, ὡς ἐν ὄρει (τ) ὅσοι οὐκ (υ) καὶ τὸ (φ)
τῷ Ἰσραήλ. (χ) ἐναντίον (ψ) ἐλάτρευον (ω) κύριον θεὸν (α) θεῶν αὐτῶν τῶν
(β) τὸν κύριον, καὶ (γ) τῇ Βααλ (δ) τῷ Ἰσραήλ. (ε) ἐν χειρὶ (ζ) ἐπρονόμευσαν
(η) ἀπέδοντο (θ) ἐν χειρὶ τῶν προνομευόντων κυκλόθεν, (ι) ἠδυνάσθησαν (κ) ἐχθρῶν
(λ) ἐπόρνευον. (μ) ἦν αὐτοῖς (ν) κύριος, καὶ (ξ) αὐτοὺς ἐκ (ο) τῶν αὐτῶν οὐκ ἐπήκουσαν,
(π) αὐτοῖς. καὶ παρώργισαν τὸν κύριον, καὶ ἐξέκλιναν (ρ) εἰσακούειν ἐντολὰς
κυρίου· (σ) οὕτως. (τ) αὐτοῖς κύριος κριτὰς, (υ) ἐν χειρὶ τῶν κριτῶν αὐτῶν (φ)
αὐτοῦ καὶ πρὸ προσώπου (χ) αὐτούς. Καὶ ἐγένετο (ψ) πορευθῆναι (ω) ἀπέρριψαν (α καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς.
(β) ἐγκατέλιπαν (γ) ὑπήκουσαν (δ) Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκεν (ε) ἐφυλάξαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀφῆκεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּתְחוּם אַחֲסַנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת חֶרֶס בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם מִצִּפּוּנָא לְטוּר גָּעַשׁ׃
10 וְאַף כָּל דָּרָא הַהוּא אִתְכְּנִישׁוּ לְוָת אֲבָהָתְהוֹן וְקָם דָּרָא אוּחֲרָנָא בָּתְרֵיהוֹן דְּלָא יָדְעִין
11 לְמִדְחַל מִן קֳדָם יְיָ וְאַף יָת עוֹבָדָא דִּי עֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ
12 וּפְלַחוּ יָת בַּעֲלַיָּא׃ וּשְׁבַקוּ יָת פּוּלְחָנָא דַּייָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְהוֹן דְּאַפֵּיק יָתְהוֹן מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם וּטְעוֹ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא מִטַּעֲוַת עַמְמַיָּא דִּי בִסְחַרְנֵיהוֹן וּסְגִידוּ לְהֵין וְאַרְגִּיזוּ קֳדָם
13 יְיָ׃ וּשְׁבַקוּ יָת פּוּלְחָנָא דַּייָ וּפְלַחוּ לְבַעֲלָא וּלְעַשְׁתְּרָתָא׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּייָ בְּיִשְׂרָאֵל
14 וּמְסַרִינוּן בְּיַד בָּזוֹזֵיהוֹן וּבְזוֹ יָתְהוֹן וּמַכְרִנוּן בְּיַד בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר וְלָא יְכִילוּ
15 עוֹד לְמֵיקַם קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן׃ בְּכָל אֲתַר דִּי נְפַקוּ מְחָא מִן קֳדָם יְיָ הֲוָת בְּהוֹן לְבִישָׁא
16 כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ וּכְמָא דְקַיֵּים יְיָ לְהוֹן וְעָקַת לְהוֹן לַחֲדָא׃ וַאֲקֵים יְיָ נְגִידִין וּפָרְקִנוּן מִיַּד בָּזוֹזֵיהוֹן׃
17 וְאַף מִן נְגִידֵיהוֹן לָא קַבִּילוּ אֲרֵי טְעוֹ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא וּסְגִידוּ לְהוֹן סָטוּ בִּפְרִיעַ מִן
18 אוֹרְחָא דַּאֲזַלוּ אֲבָהָתְהוֹן לְקַבָּלָא פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ לָא עֲבַדוּ כֵן׃ וַאֲרֵי אֲקֵים יְיָ לְהוֹן נְגִידִין וַהֲוָה
מֵימְרָא דַּייָ בְּסַעֲדֵיהּ דִּנְגִידָא וּפָרֵיק לְהוֹן מִיַּד בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן כָּל יוֹמֵי נְגִידָא אֲרֵי מְתִיב
19 מִמֵּימְרָא דַּאֲמַר יְיָ וּמְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּפָרֵיק לְהוֹן מִן קֳדָם דָּחֲקֵיהוֹן וּמְשַׁעְבְּדֵיהוֹן׃ וַהֲוָה כַּד
מָאֵית נְגִידָא תָּיְבִין וּמְחַבְּלִין מֵאֲבָהָתְהוֹן לִמְהָךְ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא לְמִפְלְחְהֵין וּלְמִסְגַּד
20 לְהֵין לָא שָׁבְקִין מֵעוֹבָדֵיהוֹן בִּישַׁיָּא וּמֵאוֹרְחָתְהוֹן מְקַלְקְלָתָא׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּייָ בְּיִשְׂרָאֵל
21 וַאֲמַר חֲלָף דִּי עֲבַרוּ עַמָּא הָדֵין עַל קְיָמִי דִּי פַקֵּדִית יָת אֲבָהָתְהוֹן וְלָא קַבִּילוּ לְמֵימְרִי׃
22 אַף אֲנָא לָא אוֹסִיף לְתָרָכָא אֱנָשׁ מִן קֳדָמֵיהוֹן מִן עַמְמַיָּא דִּי שְׁבַק יְהוֹשֻׁעַ וּמִית׃ בְּדִיל
לְנַסָּאָה בְהוֹן יָת יִשְׂרָאֵל הֲנָטְרִין אִנּוּן יָת אוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָם יְיָ לִמְהָךְ בְּהוֹן כְּמָא דִי נְטַרוּ
23 אֲבָהָתְהוֹן אִם לָא׃ וּשְׁבַק יְיָ יָת כָּל עַמְמַיָּא הָאִלֵּין בְּדִיל דְּלָא לְתָרְכוּתְהוֹן בִּפְרִיעַ וְלָא
מְסַרְנוּן בִּידָא דִיהוֹשֻׁעַ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſepelierunt eũ in termino hæreditatis ejus, in Thimnath Zzarahh, in 9
monte domꝰ Ephraim à Septentione montis Gaghas. Et etiã omnis gene- 10
ratio illa congregati ſunt ad *patres ſuos*; & ſurrexit generatio alia poſt eos,
qui non noverunt ad timendũ ab-ante Dñm, & etiã facta quæ fecit Iſraeli.
Et fecerunt filii Iſrael id quod malũ ante Dominum; & coluerunt Ba- 11
ghalaja. Et reliquerunt cultũ Domini Dei patrum eorũ qui eduxit eos de 12
terrâ Ægypti; & erraverunt poſt errores *populorũ* ab errore populorum,
qui in circuitu eorum :& adoraverunt eos, & irritaverunt ante Dominũ.
Et remiſerunt cultũ Domini, & coluerunt Baghala & Ghaſteratha. Et inva- 13
luit indignatio Domini in Iſrael, & tradidit eos in manu direptorũ *ſuo-* 14
rum, & diripuerunt eos ; & *vendidit* eos in manu auctorũ inimicitiarum
ſuarũ à circũcircũ, & nõ valuerunt ultra ad ſurgendũ ante auctores inimi-
citiarũ ſuarũ. In omni loco quo exierunt, percuſſio ab ante Dñm fuit in eis 15
in malũ, ut id quod locutus eſt Dominꝰ, & ut id quod juravit Dominꝰ eis; &
arctavit eos valde. Et erexit Dñs duces, & liberavit eos de manu direptorũ 16
ſuorũ. Et etiã ex ducibꝰ non audierunt, nam erraverunt poſt errores popu- 17
lorũ, & adoraverunt eos; declinaverunt citò de via quã ambulaverunt pa-
tres eorũ ad accipiendũ juſſa Domini, & non fecerunt ſic. Et quando erexit 18
Dominꝰ eis duces, et fuit dictũ Domini in auxilio ducis, & liberavit eos de
manu auctorũ inimicitiarũ ſuarum, omnibꝰ diebꝰ ducis; nam converſus eſt
a verbo quod dixit Dñs, & excepit orationẽ eorũ, & liberavit eos *ab-ante*
oppreſſores eorũ, & *humiliatores* eorũ. Et fuit cũ mortuꝰ eſt dux, reverten- 19
tes & corrũpentes à patribꝰ ſuis ad eundũ poſt errores Gentiũ, ad colen-
dum eos & ad adorandũ eos; non remittentes de factis ſuis malis & de
via ſuâ corrupta. Et invaluit indignatio Dñi in Iſrael, & dixit : Propterea 20
quod tranſierũt populꝰ hic ſuper pactũ meũ, quod juſſi patres eorũ; & non
obedierunt dicto meo: Etiã ego non addã ad ejiciendũ hominem ex-ante 21
illos de gentibꝰ, quas reliquit Joſue, & mortuꝰ eſt. Propter tentandũ in eis 22
Iſraelẽ, an cuſtodientes illi vias quæ munitæ ante Dñm ad ambulandũ in eis,
ut id ꝙ cuſtodierũt patres eorũ, an nõ. Et reliquit Dñs *oẽs* gentes has, pro- 23
ptera ꝙ non ad extirpandũ eas celeriter; & nõ tradidit eas in manu Joſue.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܬܚܘܡܐ ܕܝܪܬܘܬܗ. ܒܬܡܢܬܣܪܚ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܠܛܘܪܐ 9
ܕܓܥܫ. * ܘܐܦ ܟܠܗ ܕܪܐ ܗܘ ܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܩܡ ܕܪܐ ܐܚܪܢܐ ܒܬܪܗܘܢ. ܕܠܐ 10
ܝܕܥ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܦ ܠܐ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܝܫ ܩܕܡ 11
ܡܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ. * ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܕܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ 12
ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܕܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܗܘܢ. ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܘܐܪܓܙܘ
ܠܡܪܝܐ. * ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ ܘܠܥܫܬܪܬ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. 13 14
ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܒܙܘܙܐ. ܘܒܙܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ
ܕܚܕܪܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܬܘܒ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. * ܘܒܟܠ ܕܢܦܩܝܢ ܗܘܘ. 15
ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠܝܗܘܢ ܠܒܝܫܬܐ. ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܘܐܝܟ ܕܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ.
ܘܐܠܨ ܠܗܘܢ ܛܒ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܪܩܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܙܘܙܝܗܘܢ. 16
* ܘܐܦ ܠܕܝܢܝܗܘܢ ܠܐ ܫܡܥܘ. ܡܛܠ ܕܛܥܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܘܣܛܘ 17
ܥܓܠ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܪܕܘ ܒܗ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܠܡܫܡܥ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܘ
ܗܟܢܐ. * ܘܡܐ ܕܐܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ. ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ ܕܝܢܐ. ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ 18
ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܟܠ ܝܘܡܬܗ ܕܕܝܢܐ. ܫܡܥ ܗܘܐ ܐܢܚܬܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܐܠܘܨܝܗܘܢ
ܘܕܚܒܨܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܕܝܢܐ. ܗܦܟܝܢ ܘܡܚܒܠܝܢ ܡܢ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܒܡܐܙܠ ܒܬܪ ܐܠܗܐ 19
ܐܚܪܢܐ. ܠܡܦܠܚ ܐܢܘܢ. ܘܠܡܣܓܕ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܒܨܪܘ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ. ܘܡܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ
ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܥܠ ܕܥܒܪ ܥܡܐ ܗܢܐ ܥܠ ܩܝܡܝ ܕܦܩܕܬ 20
ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܒܩܠܝ. * ܘܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܘܣܦ ܠܡܘܒܕܘ ܠܐܢܫ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. 21
ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܫܒܩ ܝܫܘܥ ܘܡܝܬ. * ܡܛܠ ܕܢܢܣܐ ܒܗܘܢ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܢ ܢܛܪܝܢ 22
ܐܘܪܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܢ ܡܗܠܟܝܢ ܒܗ. ܐܝܟ ܕܢܛܪܘ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܐܘ ܠܐ. * ܘܫܒܩ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ 23
ܠܥܡܡܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܥܓܠ. ܘܠܐ ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܝܫܘܥ.

Sepelierúntque eum in termino hæreditatis 9
ſuæ, in Tamnath-ſerah quæ eſt in monte A-
phré,ab Aquilonari plaga montis Gaas. Totũ 10
quoq; ſeculũ illud collecti fuerunt ad patres
ſuos,& ſucceſſit eis aliud ſeculũ quod neque
Dñm noverat,neque opera ipſius quæ fecerat
Iſraeli. Quare perpetrârũt Iſraelitæ quod ma- 11
lum erat coram Dño,& coluerunt Baal; De- 12
ſeruerunt Dominum Deum patrum ſuorum,
qui eduxit eos de terra Ægypti,et ſectati ſunt
deos alienos gentium quæ circum eos erant,
adoraverunt eos,& iram Domini concitave-
runt. Deſeruerunt inquam Dominum,colue- 13
rúntque Baal & Eſteroth. Unde commotus 14
irâ Dominus in Iſraelem, tradidit eos in ma-
num direptorum,qui diripuerunt eos; & tra-
didit eos in manum hoſtium eorum qui circũ
eos erant, nec potuerunt ampliùs ſtare co-
ram hoſtibus ſuis. Quin quocunque egredi- 15
ebantur, manus Domini erat adversùs eos in
malum, quemadmodum dixerat Dominus,&
prout juraverat eis Dominus : quod & ad-
modum angebat illos. Suſcitavit autem Do- 16
minus judices inter Iſraelitas,et liberârũt eos
de manu diripientiũ eos. Sed & judices ſuos 17
non audierunt, quia poſt deos peregrinos er-
rantes adorârunt eos, & citò defecerunt à
via quâ inceſſerant patres eorum audiendo
præcepta Domini, *ipſi* verò non ita fecerunt.
Et quoties ſuſcitabat eis Domin⁹ judices,ade- 18
rat Dominus judicibus, & liberabat eos de
manu hoſtium eorum : cunctis diebus judi-
cum exaudiebat ſuſpiria illorum, *quæ emitte-
bant* metu opprimentium & depellentiũ eos.
Mortuis autem judicibus, reſiliebant, & cor- 19
ruptelis indulgebant ſecus ac patres eorũ,ſe-
ctando deos alienos, eos colendo atq; ado-
rando,nihil diminuentes ab actionib⁹ & viis
ſuis pravis. Proinde iratus Dñs Iſraeli, dixit, 20
Quandoquidẽ gens iſta tranſgreſſa eſt fœdus
meũ quod mandavi patrib⁹ eorũ, nec audie-
runt vocẽ meam; Etiam ego non perdã ultrà 21
à conſpectu eorum quenquã ex populis quos
moriens Jeſus reliquit, Ut per eos tentet Do- 22
minus Iſraelẽ cuſtodiántne viam Dñi, ince-
dántque in ea,ſicut patres eorũ cuſtodierunt,
nécne. Reliquit ergò Dominus populos il- 23
los, nec cito perdidit eos, neque tradidit eos
Dominus in manum Jeſu.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 * ودفن في حد ميراثه * في تمنسرح التي في جبل افرايم * عن يسار جبل جعاس * وكل ذلك الحقب
10 ايضا قبروا * وصاروا الي ابايهم * ونشا من بعدهم حقب لا يعرف الرب * ولم يعاين اعماله التي عملها
11 ببني اسرايل * وارتكب بنو اسرايل السيات امام الرب * وعبدوا بعلا الصنم * واجتنبوا عبادة الله
12 اله ابايهم الذي اخرجهم من ارض مصر * وتبعوا الهة الشعوب الذي حولهم * وسجدوا لها *
13 14 واسخطوا الرب * وتركوا عبادته * وعبدوا بعلا واستراثا الصنمين * وغضب الرب علي بني اسرايل *
وسلط عليهم المنتهبين فانتهبوهم * ودفعهم الي اعدايهم الذين حولهم * ولم يقدروا ان يثبتوا
15 لاعدايهم * وكلما كانوا يخرجون الي حرب كانت يد الرب عليهم بالعقاب والبلاء * كما قال لهم الرب
16 وكما اقسم لابايهم * فاضطروا وضاق بهم الامر جدا * فصير الرب عليهم قضاة * خلصوهم من يد
17 المنتهبين * ولم تطع بنو اسرايل قضاتهم لانهم ضلوا وسجدوا لالهة اخر * وحادوا عن الطريق
18 التي سلك اباوهم فيها * ولم يسمعوا وصية الرب * ولم يعملوا بما امرهم * فلما صير الرب عليهم
قضاة اعان قضاتهم * وخلصوهم من ايدي اعدايهم * وكل ايام القضاة كان يسمع الرب
19 انينهم * وما يشكون من المضيقين عليهم والمزعجين لهم * فلما توفت قضاتهم رجعوا
الي الفساد كابايهم * وعبدوا الاصنام وسجدوا لها * ولم ينقصوا من سوء اعمالهم الاولي وطرقهم
20 الردية * واشتد غضب الرب علي بني اسرايل وقال * ان هذا الشعب تعدوا علي الوصية التي
21 اوصيت ابايهم * ولم يسمعوا قولي * لا اعود ان اهلك انسانا من بين ايديهم من الشعوب
الذي خلف يوشع بعد وفاته ليجرب الرب بها بني اسرايل ان كانوا يحفظون طرق الرب
22 ويسلكوها كما حفظوا ابايهم ام لا * ولذلك ترك الرب هذه الشعوب * ولم يهلكهم سريعا * ولم
يسلمهم في يدي يوشع *

Eóque in poſſeſſionis ſuæ termino,(videli- 9
cet *in Tamnath ſerah, quæ eſt in monte
Ephraim, ad lævam montis Gjaas) ſe-
pulto; Toto etiam illo ævo ſepulto,& ad* 10
*patres ſuos profecto, procreatum eſt poſt
eos ævum quod nec Dominũ agnoſcebat,
nec opera ipſius viderat quæ patrârat erga
filios Iſrael. Et architectati ſunt filii Iſ-* 11
*rael ſcelera coram Domino, & coluerunt
Baal idolum ; Et recedentes à cultu Dei,* 12
*Dei patrum ſuorum, qui eduxerat eos è
terra Ægypti, ſectati ſunt deos gentium
ſibi adjacentium, & adoraverunt eos ;
Dominũ verò irritaverunt, Ejuſq; cultũ* 1
*deſerentes, coluerunt Baal & Aſirath duo
ſimulacra. Iratus itaq; Dominus filiis Iſ-* 14
*rael,poteſtatem dedit in eos raptoribus,qui
diripuerunt illos; tradiditque eos inimicis
ſibi circunjacentibus,nec poterant reſiſtere
inimicis ſuis. Et quoties egrediebantur ad* 15
*prælium,erat manus Domini contra eos in
punitionẽ & afflictionẽ, quemadmodum
dixerat eis Dominus,& ut pollicitus fue-
rat patribus eorum ; adeo ut in ſummam
miſeriam & anguſtiam redegiſſet eos ne-
gotium. Quapropter præpoſuit eis Domi-* 16
*nus judices qui liberârunt eos de manu
raptorum : At neque judicibus ſuis obe-
divêre filii Iſrael, èo quòd aberrâſſent,* 17
*deos alienos adorâſſent, à via per quam
ambulaverunt patres eorũ,digreſſi eſſent,
præceptum Domini minimè audiſſent,nec
feciſſent quod mandaverat eis. Cùm* 18
*enim præponebat illis Dominus judices,
opem ferebat judicibus eorum, & ſalva-
bant illos de manibus inimicorum eorum;
& omnibus judicum diebus audiebat
Dominus gemitum illorum & querelas
quas opprimentium atque perturbantium
ſe causâ fundebant. At judicibus eorum* 19
*defunctis, revertebantur ad corruptelam
more patrum ſuorum, idola colebant &
adorabant,nil detrahentes à priſtinis ma-
lis operibus & peſſimis viis illorum. Qua-* 20
*circa deſævit ira Domini in filios Iſrael,
& ait,Si populus iſte tranſgrediatur præ-
ceptũ quod mandavi patribus eorum, nec
audierint ſermonem meum, Haud pergam* 21
*conſumere à conſpectu eorum quenquam
ex gentibus quas reliquit Joſue poſt obi-
tum ſuum, ut per eas probaret Dominus
filios Iſrael, num cuſtodirent vias Domi-
ni et ambularent in eis quemadmodum
cuſtodierant patres eorum, nécne. Et hac* 22
*de cauſa reliquit Dominus gentes iſtas,
nec illico perdidit eas, nec tradidit eas in
manus Joſue.*

ספר שופטים : ג

CAP. III. ג

,Iſrael eis in tentandum ad ,Dñs dimiſit quas ,gentes iſtæ Et
1 וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִנִּיחַ יְהוָה לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל
pro Tantùm .Chenahan prælia omnia noverant non qui omnes
2 אֵת כָּל־אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֵת כָּל־מִלְחֲמוֹת כְּנָעַן׃ רַק לְמַעַן
qui tantùm ,prælium eos docere Iſrael filiorum generationes ſcire
דַּעַת דֹּרוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְלַמְּדָם מִלְחָמָה רַק אֲשֶׁר־
omnem & ,Peliſtim ſatrapas Quinque .ea cognoverant non antea
3 לְפָנִים לֹא יְדָעוּם׃ חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וְכָל־
monte à : Libanum montē habitantē Chivvæum & ,Sidonium & ,Chenahanæū
הַכְּנַעֲנִי וְהַצִּידֹנִי וְהַחִוִּי יֹשֵׁב הַר הַלְּבָנוֹן מֵהַר
eis in tentandum ad Fueruntq; .Chamath ingrediendū ad uſq; Chermon Bahal
4 בַּעַל חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃ וַיִּהְיוּ לְנַסּוֹת בָּם
quæ ,Domini præcepta audirent utrùm ſciendum ad ,Iſrael
אֶת־יִשְׂרָאֵל לָדַעַת הֲיִשְׁמְעוּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־
habitaverunt Iſrael filii Et .Moſeh manu in eorum patribus præcepit
5 צִוָּה אֶת־אֲבוֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָשְׁבוּ
,Chivvæi & ,Perizæi & ,Emoræi & ,Chittæi ,Chenahanæi interiore in
בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי
& ,uxores in ſibi eorum filias Acceperuntq; .Jebuzæi &
6 וְהַיְבוּסִי׃ וַיִּקְחוּ אֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לָהֶם לְנָשִׁים וְאֶת־
.eorum diis ſervieruntque : eorum filiis dederunt ſuas filias
בְּנוֹתֵיהֶם נָתְנוּ לִבְנֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם׃
Domini ſunt oblitique ; Dñi oculis in malum Iſrael filii Fecerūtq;
7 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה
eſt iratus Et .Lucis & ,Behalim ſervierunt & ,ſui Dei
8 אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָאֲשֵׁרוֹת׃ וַיִּחַר־
regis Riſhathaim Chuſcā manu in eos vēdidit & ,Iſrael in Dñi naſus
אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ
octo Riſhathaim Chuſcan Iſrael filii ſervieruntque: Naharaim Aram
אֲרַם נַהֲרָיִם וַיַּעַבְדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם שְׁמֹנֶה
Dñs ſuſcitavitque; Dominum ad Iſrael filii clamaverunt Et .annos
9 שָׁנִים׃ וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה וַיָּקֶם יְהוָה
Chenaz filius Hothniel :eos ſervavit & ;Iſrael filiis ſervatorem
מוֹשִׁיעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹשִׁיעֵם אֵת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז
,Domini ſpiritus eum ſuper fuit Et .illo ab minoris Caleb fratris
10 אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ׃ וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ־יְהוָה
Dominus deditque ,bellum ad eſt egreſſuſque :Iſrael judicavit &
וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא לַמִּלְחָמָה וַיִּתֵּן יְהוָה
eſt roborata & :Aram regem Riſhathaim Chuſcan ejus manu in
בְּיָדוֹ אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ אֲרָם וַתָּעָז
quadraginta terra Quievitque .Riſhathaim Chuſcan ſuper ejus manus
11 יָדוֹ עַל כּוּשַׁן רִשְׁעָתָיִם׃ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים
Iſrael filii addiderunt Et .Chenaz filius Hothniel eſt mortuus &:annis
12 שָׁנָה וַיָּמָת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז׃ וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Dominus confortavit & :Domini oculis in malum faciendum ad
לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־
malum fecerant quod ſuper ,Iſrael ſuper Moab regem Heglon
עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כִּי־עָשׂוּ אֶת־הָרַע
:Hamalec & ,Hammon filios ſe ad collegit Et .Domini oculis in
13 בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיֶּאֱסֹף אֵלָיו אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן וַעֲמָלֵק
.Palmarum urbem poſſederunt & ,Iſrael percuſſit & ,ivit &
וַיֵּלֶךְ וַיַּךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיִּירְשׁוּ אֶת־עִיר הַתְּמָרִים׃
,Moab regi Heglon Iſrael filii Servieruntque
14 וַיַּעַבְדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב
:Dominum ad Iſrael filii clamaverunt Et .annos octodecim
15 שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
filii Ghera filium Ehud ſervatorem eis Dominus ſuſcitavitq;
וַיָּקֶם יְהוָה לָהֶם מוֹשִׁיעַ אֶת־אֵהוּד בֶּן־גֵּרָא בֶּן־
Iſrael filii miſeruntque :ſua dextera manu obturatum virum ,Jemini
הַיְמִינִי אִישׁ אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
.Moab regi Heglon munus ejus manu in
בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. III.

1 HÆ ſunt gentes quas Dñs
dereliquit, ut erudiret in eis
Iſraelē, & omnes qui non no-
verant bella Chananæorum:
2 Ut poſteà diſcerent filii eorum
certare cum hoſtibus, & ha-
bere conſuetudinem prælian-
3 di: Quinq; ſatrapas Philiſthi-
norū, omnémque Chananæū,
& Sidoniū, atque Heuæum;
qui habitabat in monte Li-
bano, de monte Baal-Hermon
4 uſq; ad introitum Emath. Di-
miſitq; eos, ut in ipſis experi-
retur Iſraelem, utrùm audiret
mandata Dñi quæ præceperat
patrib⁹ eorū ꝑ manum Moyſi,
5 an non. Itaq; filii Iſrael habi-
taverunt in medio Chananæi,
& Hethæi, & Amorrhæi, &
Pherezæi, & Heuæi, & Jebu-
6 ſæi: Et duxerunt uxores filias
eorū, ipſique filias ſuas filiis
eorum tradiderunt, & ſervie-
7 runt diis eorum. Fecerúntq;
malū in conſpectu Dñi, & ob-
liti ſunt Dei ſui, ſervientes Ba-
8 alim & Aſtaroth. Iratúſq; con-
tra Iſrael Dñs, tradidit eos in
man⁹ Chuſan Raſathaim regis
Meſopotamiæ, ſerviérunt; ei
9 octo annis. Et clamaverunt ad
Dominum: qui ſuſcitavit eis
ſalvatorem, & liberavit eos,
Othoniel videlicèt filium Ce-
nez, fratrem Caleb minorem:
10 Fuitque in eo Spiritus Domi-
ni, & judicavit Iſrael. Egreſ-
ſúſque eſt ad pugnam, & tra-
didit Dominus in manus ejus
Chuſan Raſathaim regem Sy-
11 riæ, & oppreſſit eum. Quievít-
que terra quadraginta annis,
& mortuus eſt Othoniel filius
12 Cenez. Addiderunt autem fi-
lii Iſrael facere malū in con-
ſpectu Domini: qui cōfortavit
adverſùm eos Eglon regem
Moab: quia fecerunt malum in
13 conſpectu ejus. Et copulavit
ei filios Ammon, & Amalec:
abiitq; & percuſſit Iſrael, atq;
poſſedit Urbem palmarum.
14 Servierúntque filii Iſrael E-
glon regi Moab decem & octo
15 annis: Et poſteà clamaverunt
ad Dominum: qui ſuſcitavit
eis ſalvatorem vocabulo Aod,
filium Gera, filii Jemini, qui
utrâque manu pro dextera
utebatur. Miſerúntque filii
Iſrael per illum munera E-
glon regi Moab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ ταῦτα τὰ (α) ἔθνη ἃ ἀφῆκε κύριος
αὐτὰ ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ,
πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας τοὺς πολέμους
2 Χαναάν. Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς (β) υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ
3 ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά. Τὰς
πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα
τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Σιδώνιον, καὶ τὸν Εὐαῖ-
ον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄ-
4 ρους (γ) τοῦ Ἀερμὼν ἕως Λαβωεμάθ. Καὶ
ἐγένετο ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσ-
ραὴλ, γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς κυ-
ρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν
5 χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκησαν
ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀ-
μοῤῥαίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰε-
6 βουσαίου. Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν
ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐ-
τῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευ-
7 σαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (δ) ἐναντίον κυρίου·
καὶ ἐπελάθοντο (ε) κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
καὶ ἐλάτρευσαν (ζ) τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς
8 ἄλσεσι. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς (η) ἐν χειρὶ Χου-
σαρσαθαὶμ βασιλέως (θ) Συρίας ποταμῶν.
καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Χουσαρ-
9 σαθαὶμ (ι) ἔτη ὀκτώ. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρε κύριος σω-
τῆρα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς, τὸν
Γοθονιὴλ υἱὸν Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ τὸν (κ)
10 νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν
πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ. καὶ
ἐξῆλθεν (λ) εἰς πόλεμον πρὸς Χουσαρσα-
θαίμ. καὶ παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ
τὸν Χουσαρσαθαὶμ βασιλέα (μ) Συρίας πο-
ταμῶν· καὶ ἐκραταιώθη χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
11 Χουσαρσαθαίμ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ (ν) ἔτη
τεσσαράκοντα. καὶ ἀπέθανε Γοθονιὴλ υἱὸς Κε-
12 νέζ. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆ-
σαι τὸ πονηρὸν (ξ) ἐνώπιον κυρίου. καὶ
ἐνίσχυσε κύριος τὸν Ἐγλὼμ βασιλέα Μω-
ὰβ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι
13 αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. Καὶ
(ο) συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱ-
οὺς Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ
ἐπάταξε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησε
14 τὴν πόλιν τῶν φοινίκων. Καὶ ἐδούλευσαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωὰβ
15 ἔτη δεκαοκτώ. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρεν (π) αὐτοῖς
σωτῆρα, τὸν Ἀὼδ υἱὸν Γηρὰ (ρ) υἱὸν τοῦ Ἰ-
εμινὶ ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον. καὶ (σ) ἐξ-
απέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐ-
τοῦ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ.

CAP. III.

ET hæ gentes, quas reliquit 1
(a) Dominus eas, ut (b) ten-
taret in eis Iſrael, omnes qui ne-
ſcierunt (c) bella Chanaan. (d)
Tantùm propter generationes fi- 2
liorum Iſrael, ut doceret illos
bellum: verùm, qui ante illos,
neſcierunt (e) illas: Quinque 3
ſatrapias Alienigenarum, & o-
mnem Chananæum, & Sidoni-
um, & Evæum inhabitantem Li-
banum à monte Aermon uſque
(f) Laboemath. Et factum eſt, 4
ut tentaret in ipſis Iſrael, ad
ſciendum, ſi audient mandata
Domini, quæ mandavit patribus
eorum in manu Moyſis. Et filii 5
Iſrael habitaverunt in medio
Chananæi, & Chettæi, & A-
morrhæi, & Pherezæi, & Evæi,
& Jebuſæi. Et acceperunt fili- 6
as earum ſibi ipſis in uxores:
& filias ſuas dederunt filiis eo-
rum; & ſervierunt diis eo-
rum. Et fecerunt filii Iſrael 7
malum ante Dominum: & ob-
liti ſunt Domini Dei ſui, &
ſervierunt Baalim, & (g) Lu-
cis. Et iratus eſt furore Domi- 8
nus in Iſrael: & vendidit eos
in manu Chuſarſathæm regis Sy-
riæ (h) fluminum. Et ſervie-
runt filii Iſrael Chuſarſathæm
annos octo. Et clamaverunt fi- 9
lii Iſrael ad Dominum. Et ex-
citavit Dominus ſalvatorem Iſ-
rael, & ſalvavit eos; Gotho-
niel filium Cenez (i) fratris
Chaleb minorem ſuper ipſum. Et 10
factus eſt ſuper eum ſpiritus Do-
mini: & judicavit Iſrael. Et
exiit ad bellum (k) adverſùs
Chuſarſathæm. Et tradidit Do-
minus in manu ejus Chuſarſa-
thæm, regem Syriæ fluminum:
& prævaluit manus ejus ſuper
Chuſarſathæm. Et quievit ter- 11
ra annos quadraginta. Et mor-
tuus eſt Gothoniel filius Cenez.
Et adjecerunt filii Iſrael face- 12
re malum in conſpectu Domini.
Et confortavit Dominus Eglom
regem Moab ſuper Iſrael, eò
quòd ipſi fecerant malum ante
Dominum. Et congregavit (l) 13
ad ſe omnes filios Ammon, &
Amalec, & ivit, & percuſſit
Iſrael: & hæreditavit Civita-
tem palmarum. Et ſervierunt 14
filii Iſrael Eglom regi Moab
annos decem octo. Et clamave- 15
runt filii Iſrael ad Dominum.
Et ſuſcitavit eis ſalvatorem Aod
filium Gera (m) filium Jeme-
ni, virum ambidexterum. Et
miſerunt filii Iſrael mune-
ra in manu ejus Eglom regi
Moab.

MS. A. (α) ἔθνη ἀφῆκεν Ἰησοῦς ὥστε (β) τῶν υἱῶν (γ) τοῦ Βαλαερμὼν ἕως Λοβωημάθ. (δ) ἔναντι (ε) κυρίου θεοῦ (ζ) ταῖς Βααλεὶμ (η) εἰς χεῖρας (θ) Συρίας Μεσοποταμίας ποταμῶν. (ι) ὀκτὼ ἔτη. Καὶ (κ) νεώτερον αὐτοῦ, καὶ εἰσήκουσεν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο (λ) ἐπὶ τὸν πόλεμον. καὶ παρέδωκεν (μ) Συρίας. *Καὶ ἡσύχασεν (ν) ἔτη πεντήκοντα. (ξ) ἔναντι (ο) προσήγαγεν πρὸς αὐτὸν (π) αὐτοῖς * κύριον σωτῆρα (ρ) υἱοῦ τοῦ Ἰεμινεὶ (σ) ἀπέστειλαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ג

1 וְאִלֵּין עַמְמַיָּא דִּי שְׁבַק יְיָ לְנַסָּאָה בְהוֹן יָת יִשְׂרָאֵל יָת כָּל דְּלָא הֲווֹ יָדְעִין יָת כָּל קְרָבֵי כְנָעַן׃
2 לְחוֹד בְּדִיל דְּיִדְעוּן דָּרַיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּפוּתְהוֹן קְרָבָא לְחוֹד דְּמִלְּקַדְמִין לָא הֲווֹ יָדְעִין׃
3 חַמְשָׁא טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וְכָל כְּנַעֲנָאֵי וְצִידוֹנָאֵי וְחִוָּאֵי יָתְבֵי טוּרָא דְלִבְנָן מִטּוּר מֵישַׁר
4 חֶרְמוֹן עַד מַעֲלָנָא דַחֲמָת׃ וַהֲווֹ לְנַסָּאָה בְהוֹן יָת יִשְׂרָאֵל לְמִדַּע הֲיִקַבְּלוּן יָת פִּקּוּדַיָּא דַיְיָ
5 דְּפַקֵּיד יָת אֲבָהַתְהוֹן בְּיַדָא דְמֹשֶׁה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יְתִיבוּ בְּגוֹ כְנַעֲנָאֵי חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָּאֵי
6 וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃ וּנְסִיבוּ יָת בְּנָתֵיהוֹן לְהוֹן לִנְשִׁין וְיָת בְּנָתֵיהוֹן יְהִיבוּ לִבְנֵיהוֹן וּפְלַחוּ יָת
7 טַעֲוָתְהוֹן׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאִתְנְשִׁיאוּ יָת פּוּלְחָנָא דַיְיָ אֱלָהֲהוֹן וּפְלַחוּ יָת
8 בְּעֲלַיָּא וְלַאֲשֵׁרָתָא׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וּמַסְרִנּוּן בְּיַד כּוּשַׁן חַיָּבָא מַלְכָּא דַאֲרָם דִּי
9 עַל פְּרָת וּפְלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כּוּשַׁן חַיָּבָא תְּמָנֵי שְׁנִין׃ וּזְעִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וַאֲקֵים
10 יְיָ פּוּרְקָן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַרְקִנּוּן יָת עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי דְּכָלֵב דִּזְעֵיר מִנֵּיהּ׃ וּשְׁרָת
עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וְדָן יָת יִשְׂרָאֵל וּנְפַק לְאַגָּחָא קְרָבָא וּמְסַר יְיָ בִּידוֹהִי יָת כּוּשַׁן
11 חַיָּבָא מַלְכָּא דַאֲרָם דִּי עַל פְּרָת וּתְקֵיפַת יְדֵיהּ עַל כּוּשַׁן חַיָּבָא׃ וּשְׁדוּכַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל
12 אַרְבְּעִין שְׁנִין וּמִית עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז׃ וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּתְקֵיף יְיָ
13 יָת עֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב עַל יִשְׂרָאֵל עַל דַּעֲבַדוּ יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וּכְנַשׁ לְוָתֵיהּ יָת בְּנֵי
14 עַמּוֹן וַעֲמָלֵק וַאֲזַל וּמְחָא יָת יִשְׂרָאֵל וִירִיתוּ יָת קַרְתָּא יְרִיחוֹ׃ וּפְלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת עֶגְלוֹן
15 מַלְכָּא דְמוֹאָב תְּמָנֵי עַסְרֵי שְׁנִין׃ וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וַאֲקֵים יְיָ לְהוֹן פָּרִיק יָת אֵהוּד
בַּר גֵּרָא בַּר שִׁבְטָא דְבִנְיָמִין גַּבְרָא נְמִיד בִּידֵיהּ דְּיַמִּינָא וְשַׁדַּרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּידֵיהּ
תִּקְרֻבְתָּא לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. III.

ET hæ Gentes, quas reliquit Dñs ad tentandum in eis Iſrael: omnes quæ 1
non noverunt omnia bella Chenaghan. Tantum propterea ut ſcirent ge- 2
nerationes filiorum Iſrael, ad docendum eos bellū; tantùm qui ab antiquo
non fuerunt cognoſcentes. Quinq; Turnæos Philiſtinorum et omnes Che- 3
naghanæos, & Szidonæos, et Hhivæos habitatores montis Libani, à monte
planitiei Hhermon uſq; ad aſcenſum Hhamath. Et fuerunt ad tentandum 4
in eis Iſrael, ad cognoſcendū an audient juſſa Dñi quæ juſſit patres eorum
in manu Moſis. Et filii Iſrael habitaverunt inter Chenaghanæos, Hhethæos, 5
& Emorrhæos, Pherizæos, et Hhivæos et Jebuzæos. Et acceperunt filias 6
eorum ſibi in uxores, et filias ſuas dederunt filiis eorum; et coluerunt er-
rores eorum. Et fecerunt filii Iſrael quod malum ante Dñm, et obliti ſunt 7
cultum Domini Dei ipſorum: et ſervierunt Baghalaia et Aſteratha. Et inva- 8
luit indignatio Dñi in Iſrael, et tradidit eos in manu Chuſan ſcelerati regis
Aram, quæ juxta Perath; et ſervierunt filii Iſrael Chuſan ſcelerato octo an-
nis. Et clamaverunt filii Iſrael aute Dñm, et ſuſcitavit Dñs liberatorem fi- 9
liis Iſrael, & liberavit eos: Ghathniel filium Kenaz fratrem Chaleb qui par-
vus ab illo. Et manſit ſuꝑ eum ſpiritus prophetiæ ab ante Dñm, et judi- 10
cavit Iſrael; et egreſſus eſt ad ineundum bellum, et tradidit Dñs in manu
ejus Chuſan ſceleratum regem Aram; et invaluit manus ejus ſuper Chuſan
ſceleratum. Et quievit terra Iſrael quadraginta annis, et mortuus eſt Ghath- 11
niel filius Kenaz. Et addiderunt filii Iſrael ad faciendum quod malum ante 12
Dominum; et roboravit Dominus Gheglon regem Moab ſuper Iſrael, ſu-
per quod fecerunt id quod malum ante Dominum. Et congregavit ad eum 13
filios Ghamon, et Ghamalek: et venit et percuſſit Iſrael, et poſſederunt
urbem Jericho. Et ſervierunt filii Iſrael Gheglon regi Moab decem et octo 14
annis. Et clamaverunt filii Iſrael ante Dominum; et erexit Dominus eis li- 15
beratorem Ehud filium Gera, filii tribus Binjamin, virum impeditum in
manu ſua dexterâ: et miſerunt filii Iſrael in manu ejus munus Gheglon
regi Moab.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

1 ܘܗܠܝܢ ܥܡܡܐ ܕܫܒܩ ܡܪܝܐ ܠܡܢܣܝܘ ܒܗܘܢ ܠܐܝܣܪܝܠ.
2 ܟܠ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܟܠܗܘܢ ܩܪܒܐ ܕܟܢܥܢܝܐ. * ܠܚܘܕ. ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܕܪܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܕܢܠܦܘܢ ܩܪܒܐ. ܠܚܘܕ ܕܩܕܡܝܐ ܠܐ ܝܕܥܘ. * ܚܡܫܐ ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ 3
ܟܢܥܢܝܐ ܘܨܝܕܢܝܐ. ܘܚܘܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ. ܘܡܢ ܛܘܪܐ ܕܒܢܝ ܚܪܡܘܢ. ܘܥܕܡܐ
ܠܡܥܠܢܐ ܕܚܡܬ. * ܘܗܘܘ ܠܡܢܣܝܘ ܒܗܘܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܕܥ ܐܢ ܫܡܥܝܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ 4
ܕܡܪܝܐ. ܕܦܩܕ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܝܬܒܘ ܒܝܢܬ ܟܢܥܢܝܐ 5
ܘܚܘܝܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ ܘܦܪܙܝܐ ܘܚܬܝܐ ܘܝܒܘܣܝܐ. * ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܒܢܬܗܘܢ ܠܗܘܢ ܢܫܐ. 6
ܘܒܢܬܗܘܢ ܝܗܒܘ ܠܒܢܝܗܘܢ. ܘܦܠܚܘ ܠܐܠܗܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܝܫ 7
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܛܥܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ ܘܠܥܫܬܪܬ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ 8
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܢܗܪܝܢ. ܘܦܠܚܘ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ ܠܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ. ܬܡܢܐ ܫܢܝܢ. * ܘܩܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ 9
ܦܪܘܩܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ. ܠܥܬܢܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ ܐܚܘܗܝ ܕܟܠܒ ܙܥܘܪܐ
ܡܢܗ. * ܘܗܘܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܦܩ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܫܠܡ ܡܪܝܐ 10
ܒܐܝܕܘܗܝ. ܠܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܢܗܪܝܢ. ܘܥܫܢܬ ܐܝܕܗ ܥܠ ܟܘܫܢ ܪܫܝܥܐ.
* ܘܫܠܛܬ ܐܪܥܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. ܘܡܝܬ ܥܬܢܐܝܠ ܒܪ ܩܢܙ. * ܘܐܘܣܦܘ ܒܢܝ 11
ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܠ ܡܪܝܐ ܠܥܓܠܘܢ. ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܥܠ 12
ܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܟܢܫ ܠܘܬܗ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ 13
ܘܠܥܡܠܩ. ܘܐܙܠ ܘܡܚܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܪܬܘ ܩܪܝܬܐ ܕܕܩܠܐ. * ܘܦܠܚܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ 14
ܠܥܓܠܘܢ. ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܬܡܢܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. * ܘܩܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܩܝܡ 15
ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܦܪܘܩܐ. ܠܐܗܘܕ ܒܪ ܓܪܐ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܓܒܪܐ ܕܚܒܝܫܐ ܗܘܬ ܐܝܕܗ
ܕܝܡܝܢܐ. ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܩܘܪܒܢܐ ܒܐܝܕܗ. ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ.

CAP. III.

Iſti verò ſunt populi quos reliquit Dominus 1
ad tentandum per eos Iſraelem, nempe
omnes qui non noverant cuncta bella Chananæorum;
Ad hoctantùm,ut nôſſent poſteri 2
filiorum Iſrael bellum ediſcere quod ne
priſtini quidem didicerant. Quinque *ergò* 3
tyranni Paleſtinorum, Chananæi omnes, Sidonii,
& Hevæi incolæ montis Libani, & à
monte filiorum Hermon ad ingreſſum uſque
Hemath, Manſerunt ut iis tentaret Iſraelē, 4
cognoſcerétque utrū audirent præcepta Domini,
quæ mandaverat patribus eorum per
Moſen. Igitur habitârunt filii Iſrael inter 5
Chananæos, Hevæos, Amorrhæos, Pherezæos,
Hethæos, & Jebuſæos; Et duxerunt ex 6
filiabus eorum ſibi uxores, filias ſuas dederunt
filiis eorum, & deos eorum coluerunt.
Denique perpetrârunt filii Iſrael quod malū 7
erat coram Domino, & Dominum Deum ſuū
obliviſcentes coluerunt Baal & Eſteroth.
Iratúſque Dominus Iſraeli tradidit eos in 8
manum Chuſan ſcelerati, regis Aram-naharin,
& ſervierunt filii Iſrael Chuſan ſcelerato
annos octo. Clamantibus autem filiis Iſrael 9
adDominum, ſuſcitavit Dominus ſalvatorem
filiis Iſrael: ſalvavit enim illos Athnael
filius Kenaz fratris Caleb natu minoris.
Huic affuit manus Domini, & judicavit Iſraelem; 10
egreſſus eſt ad bellum, tradiditque
Dominus in manus ejus Chuſan ſceleratum,
regem Aram-naharin, & prævaluit manus
ejus contra Chuſan ſceleratum: Quievitque 11
terra quadraginta annis. Verùm mortuo 12
Athnaele filio Kenaz, Rurſum filii Iſrael
malum perpetrârunt coram Domino: Roboravítque
Dominus Eglonem regem Moab
adversùs Iſraelem, eò quòd malum feciſſent
coram Domino. Congregavit autem ille 13
contra eos, filios Ammon & Amalec, qui
abeuntes percuſſerunt Iſraelem, & poſſederunt
Civitatem palmarum. Servierunt ergò 14
filii Iſrael Egloni regi Moab octodecim annos.
Rurſùm verò clamantibus filiis Iſrael 15
ad Dominum, excitavit eis Dominus vindicem
Ahur filium Gera de tribu Benjamin,
virum manûs ſuæ dexteræ impotem: per
quem miſerunt filii Iſrael munus Egloni regi
Moab.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثالث *

1 وهذه الشعوب الذي ترك الرب ليجرب بني اسرائيل بها *
2 وجميع الذين لم يعرفوا محاربة الكنعانيين * ولتعلم احقاب بني اسرائيل المحاربة ايضا * فاما
3 الاولون فلم يعلموا * والذين تركوا خمسة روساء اهل فلسطين * وجميع الكنعانيين *
والصيدانيين * والحاويين * والذين يسكنون جبل لبنان * ومن جبل بني حرمون الي مدخل
4 حماه * ليجرب بهم بني اسرائيل هل يقبلون ويسمعون وصية الرب * الذي اوصي اباهم علي يد
5 موسي * وجلس بنو اسرائيل بين الكنعانيين * والحاويين * والامورانيين * والحاثانيين * واليابسانيين *
6 7 وزوجوا بنيهم من بناتهم * وعبدوا الهتهم * وارتكب بنو اسرائيل السيئات امام الرب * ونسوا
8 صنيع الرب الاههم * وعبدوا بعلا واسيراثا * واشتد غضب الرب علي بني اسرائيل * ودفعهم الي
9 كوشان الاثيم ملك حران * واستعبد كوشان الاثيم بني اسرائيل ثمانية سنين * فدعي بنو
اسرائيل الرب متضرعين * وصير الرب لبني اسرائيل مخلصا * وخلصهم عثنائيل بن قنز اخي كالب الاصغر
10 * فاعانه الرب * وصار قاضيا لبني اسرائيل * وخرج الي الحرب * واسلم الرب في يده كوشان الاثيم
11 ملك حران وظفر به * واستراحت الارض من الحرب اربعين سنة * وتوفي عثنائيل بن قنز اخي
12 كالب الاصغر * وعاد بنو اسرائيل في سوء اعمالهم امام الرب * فقوي الرب عجلون ملك مواب
13 علي بني اسرائيل * لانهم ارتكبوا القبيح امام الرب * وجمع عليهم بني عمون والعمالقانيين *
14 وصعدوا الي بني اسرائيل * وهزموهم * وجرحوا منهم جرحاء واخذوا قرية النخل * واستعبد عجلون
15 ملك مواب بني اسرائيل ثمانية عشر سنة * ودعي بنو اسرائيل الي الرب متضرعين * فاقام لهم
مخلصا اهور بن جاري من قبيلة بنيامين * رجلا كانت يده اليمني عسماء * هذا ارسل بنو
اسرائيل معه هدية الي عجلون ملك مواب *

CAP. III.

Hæ autem ſunt gentes quas reliquit 1
Dominus, ut per eas probaret Iſraelitas
& omnes qui ignorabant certamen
Chananæorum, utq; diſcerent etiam poſteri 2
Iſraelitarum certamen, quandoquidem
priores haud noverant. Qui inquam *relicti* 3
fuerunt, ſunt *quinque duces Paleſtinorū,*
Chananæi omnes, Sidonii, Hevæi,
incolæ montis Libani, & à monte filiorum
Hermon uſq; ad ingreſſum Hamat: Quatenus 4
per hos probaret filios Iſrael num
ſuſciperent & audirent mandatū Domimini,
quod præceperat patribus eorum per
Moſen. Commorati ergò Iſraelitæ inter 5
Chananæos, Hevæos, Amorrhæos, Hethæos,
& Jabeſæos, Uxores duxerunt filiis 6
ſuis de filiabus eorum, & ſervierunt diis
eorum. Demum fabricaverunt filii Iſrael 7
flagitia coram Domino, & obliti beneficiorum
Domini Dei ſui, ſervierunt Baal et
Aſirath. Quapropter deſæviente irâ Domini 8
contra filios Iſrael, tradidit eos Kuſan
impio regi Harran, qui Kuſan impius
ſervitute preſſit filios Iſrael annis octo.
Verùm filiis Iſrael Dominum ſuppliciter 9
invocantibus, conſtituit Dominus filiis Iſrael
ſervatorem; ſervavitque eos Athnael
filius Canzi fratris Caleb minoris.
Huic enim auxiliatus eſt Dominus, fuitq; 10
judex filiorū Iſrael, egreſſ⁹ eſt in præliū,
tradiditq; Dominus in manum ejus Kuſan
impium regem Harran, & devicit illum.
Et quievit terra à bello quadraginta annis. 11
Defuncto autem Athnaële filio Canzi 12
fratris Caleb natu *minoris, Redierunt*
filii Iſrael ad ſceleſtas actiones ſuas coram
Domino perpetrandas: *Roboravitq;*
Dominus Eglonem regem Moab adverſùs
filios Iſrael, eò quòd turpitudinē egiſſent
coram Domino. Is enim coactis adverſùs 13
illos filiis Ammon & Amalecitis, aſcenderunt
ad filios Iſrael, debellârunt
eos, vulnerârunt ex eis vulneratos
multos, & occupârunt Civitatem palmarum:
Tenuitque ſubditos Eglon rex 14
Moab filios Iſrael octodecim annis. At 15
filiis Iſrael Dominum ſuppliciter invocantibus,
excitavit eis ſervatorem Ahur
filium Gera, de tribu Benjamin, virum
cujus dextera manus erat arida.
Per hunc miſerunt filii Iſrael munus ad
Eglonem regem Moab.

accinxit &;ej⁹ lõgitudo cubit⁹ :ora duo ei & ,gladium Ehud ſibi fecit Et
16 ויעש לו אהוד חרב ולה שני פיות גמד ארכה ויחגר
fecit appropinquare Et.ſuum dexterũ femur ſuper ſuis veſtibus de ſub eum
17 אתה מתחת למדיו על ירך ימינו : ויקרב את־
,fuit Et .valde pinguis vir Heglon & :Moab regi Heglon munus
18 המנחה לעגלון מלך מואב ועגלון איש בריא מאד : ויהי
dimiſit & ,munus facere appropinquare complevit quemadmodum
כאשר כלה להקריב את־המנחה וישלח את־
quæ dolaturis à eſt reverſus ipſe Et .munus ferentes populum
19 העם נשאי המנחה : והוא שב מן־הפסילים אשר
.Sile :dixit Et .rex ô te ad mihi ſecretũ Verbum :dixit & ,Ghilgal cum
את־הגלגל ויאמר דבר־סתר לי אליך המלך ויאמר הס
eſt ingreſſus Ehud Et.eum ſuper ſtantes omnes eo deſuper ſunt egreſſi Et
20 ויצאו מעליו כל־העמדים עליו : ואהוד בא
Dixitque.ipſi ſoli ei quod ,refrigerii cœnaculo in ſedebat ipſe & :eum ad
אליו והוא ישב בעלית המקרה אשר־לו לבדו ויאמר
Miſitque .ſolio deſuper ſurrexit Et.te ad mihi Dei verbum :Ehud
21 אהוד דבר־אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא : וישלח
,ſuo dextro femore deſuper gladium cepit &,ſuam ſiniſtrã manum Ehud
אהוד את־יד שמאלו ויקח את־החרב מעל ירך ימינו
,laminam poſt capulus etiam eſt ingreſſus Et.ej⁹ ventrem in eum infixit &
22 ויתקעה בבטנו : ויבא גם־הנצב אחר הלהב
:ej⁹ ventre è gladium eduxerat non quia ;laminam propter adeps ſe clauſit &
ויסגר החלב בעד הלהב כי לא שלף החרב מבטנו
clauſit & ,veſtibulum per Ehud eſt egreſſus Et .effuſio ſtercoris exivit &
23 ויצא הפרשדנה : ויצא אהוד המסדרונה ויסגר
ej⁹ ſervi &,eſt egreſſus ipſe Et.ſera offirmavit &,ſe pro cœnaculi fores
24 דלתות העליה בעדו ונעל : והוא יצא ועבדיו
:dixerunt &:obſeratæ cœnaculi fores ecce &,viderunt &,ſunt ingreſſi
באו ויראו והנה דלתות העליה נעלות ויאמרו
expectaverunt Et .refrigerii conclavi in ſuos pedes ipſe tegens Certè
25 אך מסיך הוא את־רגליו בחדר המקרה : ויחילו
ceperunt & :cœnaculi fores aperiens ipſe non ecce & :pudefieri ad uſque
עד־בוש והנה איננו פתח דלתות העליה ויקחו
.mortu⁹ terram in cadens eorũ domin⁹ ecce & :aperuerunt & ,apertorium
את־המפתח ויפתחו והנה אדניהם נפל ארצה מת :
,dolaturas tranſivit ipſe & :eos tardare ad uſque evaſit Ehud Et
26 ואהוד נמלט עד התמהמהם והוא עבר את־הפסילים
tuba in clanxit & ,eum ingrediendo in ,fuit Et .Sehirath in evaſit &
27 וימלט השעירתה : ויהי בבואו ויתקע בשופר
ipſe & ,monte de Iſrael filii eo cũ deſcenderuntq; :Ephraim monte in
בהר אפרים וירדו עמו בני־ישראל מן־ההר והוא
Dominus dedit quia ;me poſt Sequimini :eos ad Dixitque .eorum facies ad
28 לפניהם : ויאמר אלהם רדפו אחרי כי־נתן יהוה
ceperũt &,eũ poſt deſcenderũt Et .veſtra manu in Moab veſtros inimicos
את־איביכם את־מואב בידכם וירדו אחריו וילכדו
.tranſire virum dederunt non & ,Moab ipſi Iarden tranſitus
את־מעברות הירדן למואב ולא־נתנו איש לעבר :
,virorũ millia decem circiter illo tempore in Moab Percuſſeruntq;
29 ויכו את־מואב בעת ההיא כעשרת אלפים איש
.vir evaſit non & :virtutis virum omnem & ,pinguem omnem
כל־שמן וכל־איש חיל ולא נמלט איש :
:Iſrael manu ſub illa die in Moab eſt humiliatus Et
30 ותכנע מואב ביום ההוא תחת יד ישראל
fuit ipſum poſt Et .annis octoginta terra quievit &
31 ותשקט הארץ שמונים שנה : ואחריו היה
viros ſexcentos Peliſtim percuſſit & ;Hanath fili⁹ Samghar
שמגר בן־ענת ויך את־פלשתים שש־מאות איש
.Iſrael ipſe etiam ſervavit & :bovis documento in
במלמד הבקר ויושע גם־הוא את־ישראל :

Verſio VULG. LAT.

16 Qui fecit ſibi gladium ancipitem, habentem in medio capulũ longitudinis palmæ manûs, & accinct⁹ eſt eo ſubter ſagum 17 in dextro femore. Obtulítq; munera Eglon regi Moab. Erat autem Eglon craſſus nimis. 18 Cúmque obtuliſſet ei munera, proſecutus eſt ſocios, qui cum 19 eo venerant. Et reverſus de Galgalis, ubi erant idola, dixit ad Regẽ, Verbum ſecretũ habeo ad te, ô Rex. Et ille imperavit ſilentiũ: egreſſíſq; omni- 20 bus qui circa eum erant; Ingreſſus eſt Aod ad eum: ſedebat autem in æſtivo cœnaculo ſolus: dixítque; Verbũ Dei habeo ad te. Qui ſtatim ſurrexit 21 de throno. Extenditq; Aod ſiniſtram manũ, & tulit ſicã de dextero femore ſuo, infixítque 22 eam in ventre ej⁹ Tam validè, ut capulus ſequeretur ferrũ in vulnere, ac pinguiſſimo adipe ſtringeretur. Nec eduxit gladium, ſed ita ut percuſſerat, reliquit in corpore: ſtatímque per ſecreta naturæ alvi ſtercora 23 proruperunt. Aod autẽ clauſis diligentiſſimè oſtiis cœnaculi, & obfirmatis ſerâ, Per poſticũ 24 egreſſus eſt. Servíq; regis ingreſſi viderũt clauſas fores cœnaculi, atque dixerunt; Forſitan purgat alvũ in æſtivo cubicu- 25 lo. Expectantéſque diu donec erubeſcerent, & videntes quòd nullus aperiret, tulerunt clavẽ: & aperientes invenerunt dominum ſuum in terra jacentem 26 mortuum. Aod autẽ, dum illi turbarentur, effûgit, et pertranſiit locum idolorũ, unde reverſus fuerat. Venítq; in Seirath: 27 Et ſtatim inſonuit buccinâ in monte Ephraim: deſcende, rúntq, cum eo filii Iſrael, ipſo 28 in fronte gradiente. Qui dixit ad eos, Sequimini me: tradidit enim Domin⁹ inimicos noſtros Moabitas in man⁹ noſtras. Deſcenderúntq; poſt eum, & occupaverunt vada Jordanis quæ tranſmittunt in Moab: & non dimiſerunt tranſire quenquã: 29 Sed percuſſerunt Moabitas in tempore illo, circiter decẽ millia, omnes robuſtos et fortes viros. Nullus eorum evadere po- 30 tuit. Humiliatúſq; eſt Moab in die illo ſub manu Iſrael: et qui- 31 evit terra octoginta annis. Poſt hunc fuit Samgar fili⁹ Anath, qui percuſſit de Philiſthiim ſexcentos viros vomere: et ipſe quoque defendit Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀὼδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ (τ) μῆκος αὐτῆς· καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν (υ) μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν (φ) αὐτοῦ τὸν δεξιόν. 17 Καὶ ἐπορεύθη, καὶ προσήνεγκε τὰ δῶρα τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ. καὶ Ἐγλὼμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα. 18 Καὶ ἐγένετο (χ) ἡνίκα συνετέλεσεν Ἀὼδ προσφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε (ψ) τοὺς φέροντας τὰ 19 δῶρα, (ω) Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν (α) γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγάλ· καὶ εἶπεν Ἀὼδ, Λόγος μοι κρύφιος πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ εἶπεν (β) Ἐγλὼμ πρὸς αὐτὸν, Σιώπα. καὶ ἐξαπέστειλεν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας 20 ἐπ᾽ αὐτόν. Καὶ Ἀὼδ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴῳ τῷ (γ) θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. καὶ εἶπεν Ἀὼδ, Λόγος θεοῦ μοι πρὸς σὲ βασιλεῦ. καὶ ἐξ- 21 ανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Ἐγλὼμ ἐγγὺς αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἅμα (δ) τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν, καὶ ἐξέτεινεν Ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν (ε) ἐπάνωθεν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν (ζ) ἐν τῇ 22 κοιλίᾳ αὐτοῦ, Καὶ ἐπεισήνεγκε καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογὸς, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς 23 κοιλίας αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν (η) Ἀὼδ τὴν προστάδα. καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου (θ) κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ 24 ἐσφήνωσε. Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ (ι) ἐπῆλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερῴου (κ) ἐσφηνωμέναι· καὶ εἶπαν, (λ) Μήποτε ἀποκενοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ 25 τῷ θερινῷ; Καὶ ὑπέμειναν ἕως ᾐσχύνοντο· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου. καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἤνοιξαν. καὶ ἰδοὺ ὁ κύ- 26 ριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς. Καὶ Ἀὼδ διεσώθη ἕως ἐθορυβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς παρῆλθε τὰ γλυ- 27 πτὰ, καὶ διεσώθη (μ) εἰς Σεειρωθά. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα (ν) ἦλθεν Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ ὄ- 28 ρους, καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, (ξ) Κατάβητε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς (ο) ἡμῶν τὴν Μωὰβ ἐν χειρὶ (π) ἡμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς 29 Μωὰβ, καὶ οὐκ (ρ) ἀφῆκεν ἄνδρα διαβῆναι. Καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ (σ) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, (τ) πᾶν λιπαρὸν, καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη (υ) ὁ 30 ἀνήρ. Καὶ ἐνετράπη Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (φ) ὑπὸ χεῖρα Ἰσραὴλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς Ἀὼδ 31 ἕως οὗ ἀπέθανε. Καὶ (χ) μετ᾽ αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἱὸς (ψ) Διναχ, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ (ω) ἀροτρόποδι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καί γε αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

16 Et fecit ſibi Aod gladium (n) habentem duo ora: palmi longitudo ejus. Et accinctus eſt eo ſub ſago ſuper femur ſuũ dextrũ. 17 Et ivit: et attulit munera Eglom regi Moab. Et Eglom vir (o) urbanus valdé. 18 Et factum eſt poſtquàm conſummavit Aod offerens munera, & dimiſit ferentes munera, 19 Et ipſe reverſus eſt à ſculptilib⁹, quæ (p) cum Galgal. Et dixit Aod, Verbum occultum mihi eſt ad te, Rex. Et dixit Eglom ad eũ, Tace: et dimiſit à ſe omnes, qui aſtabant ſuper eum. 20 Et Aod intravit ad eum. Et ipſe ſedebat in cœnaculo æſtivo ſuo prorſus ſolus. Et dixit Aod, Verbũ Dei mihi ad te, Rex. Et exurrexit Eglom de throno prope eum. 21 Et factum eſt ſimul, dũ ille ſurgeret; et extendit Aod manum ſiniſtrã ſuam: & ſumpſit gladium deſuper femore ſuo dextro: & infixit illum in ventre ejus: 22 Et ſuperimmiſit etiam capulum poſt (q) flammã: & concluſit (r) adeps ſuper flammam: quoniã non extraxit gladiũ è ventre ej⁹. 23 Et exiit Aod (s) veſtibulum: & tranſiit obſervantes: & clauſit januas cœnaculi ſuper ſe, & coarctavit. 24 Et ipſe exiit. Et pueri ejus ſupervenerunt, & viderunt: & ecce januæ cœnaculi coarctatæ. Et dixerunt, Nunquid fortè (t) evacuat pedes ſuos in conclavi æſtivo? 25 Et ſuſtinuerunt, quoaduſque erubuerunt. Et ecce non eſt, qui aperiat januas cœnaculi. Et ſumpſerunt clavim, & aperuerunt. Et ecce Dominus eorum prolapſus in terrã mortu⁹. 26 Et Aod ſalvus evaſit, dum turbabantur; et non erat qui attenderet ei. Et ipſe tranſiit ſculptilia: & evaſit ſalv⁹ in Seirotha. 27 Et factum eſt, poſtquàm venit Aod in terrã Iſrael; & cecinit in cornea in monte Ephræm: & deſcenderunt cum eo filii Iſrael de monte: et ipſe ante eos. 28 Et dixit ad eos, Deſcendite poſt me: quia tradidit Dominus Deus inimicos noſtros, ipſam Moab in manu noſtra. Et deſcenderunt poſt eum: & præoccupârunt tranſitus Jordanis ipſi⁹ Moab, & non (u) permiſit virum tranſire. 29 Et percuſſerunt ipſam Moab die illâ, circiter decem millia virorũ, (x) omnem pinguem, et omnem virum virtutis: & non evaſit ſalvus vir. 30 Et (y) confuſa eſt Moab in die illa ſub manu Iſrael. Et quievit terra octoginta annos. Et judicavit eos Aod; quoaduſque mortu⁹ eſt. 31 Et poſt eum ſurrexit Samegar filius Dinach, & percuſſit alienigenas in ſexcentos viros in (z) vomere boum: & ſalvavit & ipſe Iſrael.

MS.A. (τ) μῆκος· καὶ (υ) μανδύαν αὐτοῦ ἐπὶ (φ) τὸ δεξιὸν αὐτοῦ. Καὶ προσήνεγκεν τὰ (χ) ὡς συνετέλεσεν (ψ) τοὺς αἴροντας τὰ (ω) Καὶ Ἐγλὼμ ἀνέστρεψεν (α) γλυπτῶν μετὰ (β) Ἐγλὼμ πᾶσιν ἐκ μέσου. καὶ ἐξῆλθον ἀπ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστήκοντες αὐτῷ. Καὶ Ἀὼδ εἰσῆλθεν (γ) θερινῷ αὐτοῦ μονώτατος. (δ) τοῦ ἀναστῆναι, ἐξέτεινεν (ε) ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ, καὶ (ζ) εἰς τὴν κοιλίαν Ἐγλὼμ, Καὶ (η) Ἀὼδ εἰς τὴν προστάδα. καὶ ἀπέκλεισεν (θ) ἐπ᾽ αὐτὸν, (ι) εἰσῆλθον (κ) ἀποκεκλεισμέναι· (λ) Μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος; Καὶ προσέμειναν αἰσχυνόμενοι· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων (μ) ἕως Σεειρωθά. (ν) ἦλθεν καὶ ἐσάλπισεν κερατίνῃ (ξ) Καταβαίνετε (ο) ὑμῶν. (π) ὑμῶν (ρ) ἀφῆκαν (σ) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ (τ) πάντας τοὺς μαχητὰς, καὶ πάντας ἄνδρας δυνάμεως, (υ) ἀνήρ. Καὶ (φ) ὑπὸ τὴν χεῖρα (χ) μετὰ τοῦτον (ψ) Ἀνάθ, (ω) ἀροτρόποδι ἐκτὸς μόσχων, καὶ ἔσωσεν αὐτὸς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 ועבד ליה אהוד חרבא ולה תרין פומין גרמידא ארכה וזריז יתה מלרע ללבושוהי על
17 ירכיה דימיניה : וקריב ית תקרובתא לעגלון מלכא דמואב ועגלון גבר פטים לחדא :
18 19 והוה כד שיצי לקרבא ית תקרובתא ושלח ית עמא נטלי תקרובתא : והוא תב מן
מחצביא דעם גלגלא ואמר פתגמא דסתרא אית לי למללא עמך מלכא ואמר סליק
20 ונפקו מעלווהי כל דקימין עלוהי : ואהוד עאל לותיה והוא יתיב בעלית בית קיטא
21 דיליה בלחודוהי ואמר אהוד פתגמא דיי לי למללא עמך וקם מעל כורסיה : ואושיט
22 אהוד ית יד שמאליה ונסיב ית חרבא מעל ירכא דימיניה וקבעה במעוהי : ועל אף
דסתקא בתר שננא וטמטים שומנא באפי שננא ארי לא שלף חרבא ממעוהי ונפק
23 24 אוכליה שפיך : ונפק אהוד לאכסדרא ואחד דשי עליתא באפוהי ואנף : והוא נפק ועבדוהי
עלו וחזו והא דשי עליתא אחידן ואמרו ברם עביד הוא ית צרכיה באדרון בית קיטא :
25 ואוריכו עד סגי והא ליתוהי פתח דשי עליתא ונסיבו ית מפתחא ופתחו והא רבונהון
26 טריף רמי על ארעא מית : ואהוד אשתזיב עד אתעכביהון והוא עבר ית מחצביא
27 ואשתזיב לשעירתא : והוה במיתוהי ותקע בשופרא בטורא דבית אפרים ונחתו עמיה
28 בני ישראל מן טורא והוא קדמיהון : ואמר להון רדיפו בתראי ארי מסר יי ית בעלי
דבביכון ית מואבאי בידיכון ונחתו בתרוהי ואחדו ית מגזת עברא ירדנא על מואב ולא
29 שבקו אנש למעבר : וקטלו ית מואב בעדנא ההיא כעסרא אלפין גברא כל אימתן וכל
30 גבר גבר חילא ולא אשתזיב אנש : ואתברו מואבאי ביומא ההוא תחות ידא אנש ישראל
31 ושדוכת ארעא דישראל תמנן שנין : ובתרוהי הות שמגר בר ענת וקטל ית פלשתאי
שית מאה גברין בפרש תוריא ופרק אף הוא ית ישראל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

16 Et fecit ſibi Ehud gladiũ, et illi duo ora, cubit⁹ longitudo ejus; et cinxit illum ſubt⁹ veſtimentum ſuum, ſuper lat⁹ ſuum dextrũ. 17 Et attulit munus Gheglon regi Moab: et Gheglon vir pinguis valde. 18 Et fuit cùm finivit offerre munus, et miſit populũ portatores muneris. 19 Et ipſe rediit ab ſculptilib⁹ quæ cum Gilgela: et dixit, Verbũ arcani eſt mihi ad loquendum tecum, rex: et dixit: Aſcende, et exierunt ex-juxta illum omnes qui ſtantes juxta illum. 20 Et Ehud ingreſſus eſt ad eum, et ipſe habitabat in cœnaculo dom⁹ æſtatis quæ ipſi uni: Et dixit Ehud, verbũ Dñi eſt mihi ad loquendum tecum; et ſurrexit de ſolio ſuo. 21 Et extendit Ehud ſiniſtrã ſuam, et accepit gladium deſuper latus ſuum dextrum, et infixit eum in inteſtinis ejus. 22 Et intravit etiam capul⁹ poſt laminam, et obturavit pinguedo in faciebus laminæ; quoniam non extraxit gladium de inteſtinis ejus, et exiit cibus ejus eject⁹. 23 Et exiit Ehud ad atrium, et junxit portas cœnaculi in facie ſua, et clauſit. 24 Et ipſe exiit, et ſervi ej⁹ venerunt et viderunt; et ecce portæ cœnaculi conjunctæ: et dixerunt, Profectò faciens ipſe neceſſitates ſuas in cubiculo dom⁹ æſtatis. 25 Et expectaverũt uſq; multũ; et ecce non ipſe aperuit portas cœnaculi; et tulerunt clavẽ, et aperuerunt: et ecce dominus eorũ jacens projectus ſuper terram mortuus. 26 Et Ehud ſalvatus eſt dum impedirentur illi; et ipſe tranſiit ſtatuas, et ſalvatus eſt ad Seghir. 27 Et fuit in eundo eum, et clanxit in buccina in monte domus Ephraim; et deſcenderunt cum eo filii Iſrael de monte, et ipſe ante eos. 28 Et dixit eis, Perſequimini poſt me, nam tradidit Dñs auctores inimicitiarum veſtrarum Moabitas in manibus veſtris; et deſcenderunt poſt eum et contigerunt vadum *tranſitus* Jordanis ſuper *Moab*, et non ſiverunt hominem tranſire. 29 Et occiderunt Moabitas in tempore illo, ut decem mille virum omnem terribilem, & omnem virum virtutis; et non ſalvatus eſt homo. 30 Et fracti ſunt Moabitæ in die illa ſubtus manum hominis Iſrael: et quievit terra Iſrael octoginta annis. 31 Et poſt illum fuit Samgar filius Ghanath, et occidit Peliſthæos ſexcentos viros in ſtimulo boum; et liberavit etiam ipſe Iſrael.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܗܘܕ ܣܦܣܪܐ. ܕܬܪܝܢ ܦܘܡܝܗܘܢ. ܡܫܘܚ ܙܪܬܗ. ܘܐܣܪܗ ܠܓܘ ܡܢ
16 ܠܒܘܫܗ. ܥܠ ܐܛܡܗ ܕܝܡܝܢܐ. * ܘܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܠܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ.
17 ܘܥܓܠܘܢ ܡܠܟܐ. ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܐܕܝܘܛ ܛܒ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܠܡܩܪܒܘ ܩܘܪܒܢܐ. ܫܪܐ ܠܥܡܐ
18 ܫܩܘܠܝ ܩܘܪܒܢܐ. * ܘܗܘ ܗܦܟ ܡܢ ܦܣܝܠܝܢ ܕܥܠ ܓܢܒ ܓܠܓܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܠܬܐ
19 ܕܟܣܝܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܠܟܐ. ܒܝܢܝ ܘܠܟ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܥܒܪܘ ܡܢ ܠܟܐ. ܘܢܦܩܘ
ܠܘܬܗ ܟܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠܘܗܝ. * ܘܐܗܘܕ ܥܠ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ
20 ܒܥܠܝܬܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܕܡܬܛܝܒܐ ܗܘܬ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܗܘܕ. ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܠܝ
ܐܡܪ ܠܟ. ܘܩܡ ܥܓܠܘܢ ܡܢ ܟܘܪܣܝܗ. * ܘܐܘܫܛ ܐܗܘܕ ܐܝܕܗ ܕܣܡܠܐ. ܘܢܣܒ ܣܦܣܪܐ
21 ܡܢ ܐܛܡܗ ܕܝܡܝܢܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܒܟܪܣܗ. * ܘܐܦ ܩܪܬܐ ܥܠ ܒܬܪ ܫܠܗܒܝܬܐ. ܘܐܣܟܪܗ
22 ܬܪܒܐ ܠܡܚܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܦܩܗ ܣܦܣܪܐ ܡܢ ܟܪܣܗ. ܘܢܦܩ ܡܣܪܗܒܐܝܬ. * ܘܢܦܩ
23 ܐܗܘܕ ܠܣܛܘܐ. ܘܐܚܕ ܬܪܥܐ ܕܥܠܝܬܐ ܒܐܦܘܗܝ. ܘܢܦܩ. * ܘܗܘ ܢܦܩ. ܥܒܕܘܗܝ ܥܠܘ.
24 ܘܚܙܘ ܬܪܥܐ ܕܥܠܝܬܐ ܕܐܚܝܕܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܕܠܡܐ ܠܡܦܢܐ ܢܦܩ. ܒܬܘܘܢܐ ܕܥܠܝܬܐ. * ܘܟܕ ܓܪܘ
25 ܣܓܝ ܘܚܙܘ ܠܐ ܦܬܚ ܬܪܥܐ ܕܥܠܝܬܐ. ܘܢܣܒܘ ܩܠܝܕܐ ܘܦܬܚܘ. ܘܚܙܘ ܡܪܗܘܢ ܢܦܝܠ
26 ܐܪܥܐ ܘܡܝܬ. * ܘܟܕ ܬܘܗܝܢ. ܥܒܪ ܗܘܐ ܐܗܘܕ ܠܦܣܝܠܝܢ. ܘܐܬܦܠܛ. ܘܪܗܛ
27 ܠܣܥܝܪܬ. * ܘܟܕ ܐܬܐ. ܩܪܐ ܒܩܪܢܐ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܢܚܬܘ ܥܡܗ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ
28 ܛܘܪܐ. ܘܗܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܬܘ ܒܬܪܝ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ ܠܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ
ܠܡܘܐܒܝܐ. ܘܢܚܬܘ ܒܬܪܗ. ܘܐܚܕܘ ܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܡܘܐܒ. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܠܐܢܫ
29 ܕܢܥܒܪ. * ܘܩܛܠܘ ܡܢ ܡܘܐܒܝܐ ܒܗܘ ܙܒܢܐ. ܐܝܟ ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܟܠ ܕܚܨܝܢ
30 ܘܟܠ ܓܒܪ ܚܝܠܬܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܘܙܒ ܐܢܫ. * ܘܐܬܬܒܪܘ ܡܘܐܒܝܐ ܒܗܘ ܙܒܢܐ. ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ
31 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܬܡܢܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܒܬܪܗ ܗܘܐ ܫܡܓܪ ܒܪ ܥܢܬ. ܘܩܛܠ
ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܒܡܦܢܬܐ ܕܬܘܪܐ. ܘܦܪܩ ܐܦ ܗܘ ܠܐܝܣܪܝܠ.

(Fecerat autem ſibi Ahur ſicam duarum acierum, 16
longitudinis pugillaris, eamque intra
veſtimentum ſuum alligavit femori ſuo dextero.)
Obtulit ergò munus Egloni regi 17
Moab (Eglon verò rex, homo erat admodum
rudis.) Cúmque abſolviſſet offerre munus, 18
ablegavit homines portitores muneris. Ipſe 19
verò reverſus è Peſilin quæ eſt ſecus Galgalam,
dixit ad eum, Verbum ſecretum habeo
tibi dicendum O rex, inter me & te.
Ait autem rex, Secedite iſtinc: deceſſerunt
igitur omnes qui aſtabant ipſi. Et ingreſſus 20
ad eum Ahur (ille verò ſedebat in cœnaculo
ſolus, quod ei paratum fuerat) dixit ad
eum Ahur, Verbum Dei habeo tibi dicendum:
ſurrexítque Eglon è ſolio ſuo. Porrò 21
Ahur extenſâ manu ſuâ ſiniſtrâ, arreptâque
à femore ſuo dextero ſicâ, defixit eam
in ventrem illius: Adeo ut capulus ictum 22
ſequeretur, adepſque obturaret vulnus, non
enim extraxerat ſicam è ventre ejus, & egreſſus
eſt velociter. Egreſſus itaque Ahur ad 23
xyſtum, cœnaculi fores obſeravit in faciem
ejus, & egreſſus eſt. Hoc egreſſo, ingreſſi 24
ſunt ſervi illius, & videntes fores cœnaculi
clauſas, dixerunt, Fortaſſis ad latrinam exivit
per conclave cœnaculi. Sed quum diu 25
expectâſſent, videréntque eum non aperire
fores cœnaculi, acceptis clavibus aperuerunt,
viděntque dominum ſuum humi proſtratum
ac mortuum. Dum iſti obſtupeſcerent, 26
tranſivit Ahur ad Peſilin, & evaſit curritque
ad Sierath. Et cùm perveniſſet, 27
buccinâ clanxit in monte Aphrem: & deſcenderunt
cum eo filii Iſrael de monte, &
ipſe ante eos. Dicebátque ad eos, Venite 28
poſt me, tradidit enim Domin⁹ in manus veſtras
inimicos veſtros Moabitas. Itaque deſcendentes
poſt eum occupârunt pontem
Jordanis Moab, nec ſinebant quenquam trajicere.
Et peremerunt ex Moabitis eo tempore 29
circiter decem millia virorum, accinctum
quemlibet, omnémque virum robuſtum;
& nemo effûgit. Igitur contriti fuerunt eo 30
tempore Moabitæ ſub manu Iſraelis, quievítque
terra octoginta annis. Poſt hunc fuit 31
Samgar filius Anath, qui interfecit ex Philiſthæis
ſexcentos viros ſtimulo boum; & hic
etiam ſalvavit Iſraelem.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 * فاتخذ اهود سيفا ذا شفرتين طوله ذراع غير قبضته * وشد السيف على فخذه الايمن تحت ثوبه
17 18 * واتى عجلون ملك مواب بالهدية * واوصلها اليه * وكان عجلون الملك سمينا جدا * فلما فرغ
19 من احصاء هديته امر القوم الذين معهم الهدية بالانصراف * ورجع اهود من فلسطين الذي
عند الجلجال * وقال للملك * لي سرا اريد ان افشيه لك ايها الملك بيني وبينك * فقال الملك
20 لمن عنده * اخرجوا * فخرج كل الذين كانوا بحضن الملك * فدخل اليه اهود * وكان جالسا في علية
21 اصلحت له * فقال اهود عندي كلام الله اريد اقوله واخبرك به * فقام عجلون عن منبره * ومد
22 اهود يده اليسار * واخذ المشمل من فخذه الايمن * وضربه في بطنه * فخرج مراقه من موضع ضربته *
23 وسد الحجاب موضع الضربة * وذلك انه لم ينزع المشمل من بطنه * وخرج اهود مسرعا * فلما خرج
24 الى الرواق اغلق ابواب العلية على المقتول ومر * فلما دخل عبيد الملك * وراوا ابواب العلية
25 مغلقة فقالوا * لعله خرج الى المخرج من الباب الداخل * فلما مكثوا طويلا * وراوا انه لم يفتح
ابواب العلية * فصاحوا فلم يجبهم * فاخذوا المفاتيح وفتحوا الباب * فلما دخلوا راوا مولاهم ميتا
26 27 مطروحا * وبينما هم متعجبين جاز اهود فلسطين * ونجا ومضى الى سعيرتا * فلما اتى الى هناك
28 نفخ في البوق في جبل افريم * فهبط بنو اسرايل معه من الجبل * وسار اهود امامهم * وقال لهم
اتبعوني * فان الرب قد دفع اعداكم المواببين في ايديكم * فنزلوا على اثره واخذوا معابر
29 الاردن التي في ناحية مواب * ولم يدعوا انسانا يجوز * فقتلوا من المواببين في ذلك اليوم نحو
30 عشرة الف رجل * كل غني وكل قوي * ولم ينج منهم انسان * وانكسر المواببون امام آل اسرايل في
31 ذلك الزمان * وسكنت الارض من الحرب ثمانين سنة * وقام من بعده شمجر بن عنت * وقتل
من اهل فلسطين ستمية رجل بفاس البقر * وخلص هو ايضا بني اسرايل *

* Itaque Ahur paravit ſibi gladiũ bipennẽ, 16
cujus longitudo, ſecluſo capulo, erat cubitalis;
eóque gladio ſe præcingens ſuper
* femore dextro ſub tunica ſua, Attulit ad 17
Eglonem regem Moab munus, & obtulit
illud ipſi: erat autem Eglon rex valdè obeſus.
Cúmque finem feciſſet recenſendi 18
munus ſuũ, præcepit iis qui munus geſtabant,
ut abſcederent. Reverſus autem Ahur 19
de Palæſtina quæ eſt prope Galgal, dixit
ad regem, Secretum habeo, quod tibi O
rex, declarare vellem inter me et inter te.
Dixit ergò rex his qui penes eum erant,
Egredimini: egreßique ſunt omnes quotquot
aſtabant in præſentia regis. Et ingreſſus 20
ad eum Ahur (ille verò ſedebat
in cœnaculo quod paratum ei fuerat) ait
Ahur, Sermonem Dei habeo, quem tibi dicere
& ſignificare vellem: Surrexit igitur
Eglon è ſolio ſuo. Ahur autem extendens 21
manum ſuam ſiniſtram, accepit gladiolum
à femore ſuo dextero, & infixit eũ ventri
illius: Prodieruntque lactes ejus è loco 22
ictûs ipſius, obſtruxit autem locum ictûs
reticulum adipis, eò quòd gladiolum non
extraxerit ex ejus ventre: tum exivit Ahur
feſtinus. Et cùm exîſſet ad porticum, 23
cœnaculi fores clauſit ſuper occîſũ, et abiit.
Ingreßi autem ſervi regis, & fores 24
cœnaculi obſeratas videntes, dixerunt,
Forſan egreſſus eſt ad foricã per januam
interiorem. Cúmque diu expectâſſent, & 25
vidiſſent quòd is cœnaculi fores non aperiret,
clamâſſentq;, nec reſpondiſſet eis,
ſumptis clavibus aperuerunt januam; &
ingreßi viderunt herũ ſuum mortuũ proſtratum.
Interim verò dum illi mirarentur, 26
tranſiit Ahur Palæſtinam, & evadens
recepit ſe in Seirath. Cúmque deveniſſet 27
illuc, buccinam inſufflavit in monte Ephraim;
deſcenderuntque filii Iſrael de
monte, & Ahur præibat illis. Nam dicebat 28
eis, Sequimini me, quoniam dedit jam
Dominus inimicos veſtros Moabitas in
manus veſtras: deſcenderunt inquam poſt
ejus veſtigia, et Jordanis aditus qui erant
versùs Moab occupantes, nemini tranſire
permittebant. Occiderunt itaque ex Moabitis 29
eo die circiter decem millia virorũ,
divitem quemq; & quemlibet robſtũ, ita
ut nemo ex eis evaderet. Itaque confracti 30
fuerunt Moabitæ corã Iſraelitis eo tempore,
quievitq; terra à bello octoginta annis.
Poſt hunc ſurrexit Samgar filius Anath, 31
qui interfecit è Palæſtinis ſexcentos
viros bipenni boum, & hic etiam liberavit
Iſraelitas.

כפר שופטים : ד

CAP. IV. ד

:Domini oculis in malum *faciendum ad* ,Iſrael filii addiderunt Et
וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 1
,Chenahan regis Jabin manu in Domin⁹ eos *vendidit* Et .erat mortu⁹ Ehud &
וְאֵהוּד מֵת׃ וַיִּמְכְּרֵם יְהוָה בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ־כְּנַעַן 2
habitans ipſe & ,Siſera ejus exercit⁹ princeps & ;Chaſor in regnavit qui
אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחָצוֹר וְשַׂר־צְבָאוֹ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב
quia ,Dominum ad Iſrael filii clamaverunt Et .gentium Charoſeth in
בַּחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם׃ וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי 3
Iſrael filios oppreſſit ipſe & ,ei *ferri* currus nongenti
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב־בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
uxor ,prophetis mulier Deborah Et .annis viginti *fortitudine in*
בְּחָזְקָה עֶשְׂרִים שָׁנָה׃ וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת 4
ipſa Et .illo tempore in Iſrael *judicans* ipſa ,Lappidoth
לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא׃ וְהִיא 5
Bethel inter & ,Ramah inter Deborah palma ſub *ſedens*
יוֹשֶׁבֶת תַּחַת־תֹּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל
.judicium ad Iſrael filii eam ad aſcendebāt & :Ephraim monte in
בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַמִּשְׁפָּט׃
,Napthali Chedes de Abinoham filium Barac vocavit & Miſitque
וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי 6
Vade ,Iſrael Deus Dominus præcepit Nonne : eum ad dixitque
וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא־צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל לֵךְ
,virorum millia decem tecum *capies* & ,Thabor monte in *trahes* &
וּמָשַׁכְתָּ בְּהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ
torrentem ad *te ad* traham Et ? Zebulun filiis è &,Naphthali filiis de
מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלוּן׃ וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ אֶל־נַחַל 7
& ,ejus *currum* & ,Jabin exercitus principem Siſeram Chiſon
קִישׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שַׂר־צְבָא יָבִין וְאֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־
Si : Barac eam ad Dixitque .tua manu in eū *dabo* & ;ejus multitudinē
הֲמוֹנוֹ וּנְתַתִּיהוּ בְּיָדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרָק אִם־ 8
.ibo non ,mecum *iveris* non ſi & : ibo & ,mecum *iveris*
תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי וְאִם־לֹא תֵלְכִי עִמִּי לֹא אֵלֵךְ׃
tuus decor erit non veruntamen ;tecum ibo Eundo : dixit Et
וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ 9
Dominus *vendet* mulieris manu in quia :*ambulans* tu *qua* ,via *ſuper*
עַל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד־אִשָּׁה יִמְכֹּר יְהוָה
.Chedes in Barac cum *ivit* & ,Deborah Surrexitque .Siſeram
אֶת־סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם־בָּרָק קֶדְשָׁה׃
aſcendit & ,Chedes in Naphthali & ,Zebulun Barac *conclamavit* Et
וַיַּזְעֵק בָּרָק אֶת־זְבוּלֻן וְאֶת־נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל 10
.Deborah eo cum aſcenditque: virorum millibus decem ſuis pedibus *in*
בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אַלְפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה׃
: Moſeh ſoceri Chobab filiis de ,Chain à ſe ſeparavit Chenæus Cheber Et
וְחֶבֶר הַקֵּינִי נִפְרָד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן מֹשֶׁה 11
.Chedes *cum* quæ ,Sahananim in quercum ad uſque *ſuam aulam* tetendit &
וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד־אֵלוֹן בְּצַעֲנִים אֲשֶׁר אֶת־קֶדֶשׁ׃
Abinoham filius Barac aſcendiſſet quòd ,Siſeræ ipſi nunciaverunt Et
וַיַּגִּדוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם 12
,ſuum currum omnem Siſera *convocavit* Et .Thabor montem
הַר־תָּבוֹר׃ וַיַּזְעֵק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ 13
Charoſeth de,ſecum qui ,populū omnem & , *ferri* currus nongentos
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת
:Barac ad Deborah Dixitque .Chiſon torrentem ad gentium
הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישׁוֹן׃ וַתֹּאמֶר דְּבֹרָה אֶל־בָּרָק 14
:tua manu in Siſeram Dominus *dedit* *quo* dies *hic* quia ,Surge
קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֶת־סִיסְרָא בְּיָדֶךָ
monte de Barac deſcendit Et ? *tuas facies ad* eſt egreſſus Dominus nonne
הֲלֹא יְהוָה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד בָּרָק מֵהַר
.eum poſt virorum millia decem & ,Thabor
תָּבוֹר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. IV.

1 ADdiderúntq; filii Iſrael facere malum in conſpectu Dñi poſt morté Aod. 2 Et tradidit illos Dñs in manus Jabin regis Chanaan, qui regnavit in Aſor: habuítq; ducem exercit⁹ ſui nomine Siſaram, ipſe auté habitabat in Haroſeth gentiũ. 3 Clamaverúntque filii Iſrael ad Dñm, nongentos enim habebat falcatos currus, & per viginti annos vehementer oppreſſerat eos. 4 Erat auté Debbora prophetis uxor Lapidoth, quæ judicabat populum in illo tempore. 5 Et ſedebat ſub palma, quæ nomine illius vocabatur, inter Rama & Bethel in monte Ephraim: aſcendebántque ad eam filii Iſrael in omne judiciũ. 6 Quæ miſit & vocavit Barac filium Abinoé de Cedes Nephthali: dixítq; ad eũ; Præcepit tibi Dñs Deus Iſrael, vade, & duc exercitũ in montem Thabor, tolléſque tecũ decem millia pugnatorum de filiis Nephthali, et de filiis Zabulon: 7 Ego auté adducã ad te in loco torrentis Ciſon, Siſarã principé exercit⁹ Jabin, & currus ej⁹, atq; omné multitudiné, & tradam eos in manu tua. 8 Dixítq; ad eam Barac; Si venis mecum, vadã: ſi nolueris venire mecũ, non pergã. 9 Quæ dixit ad eũ; Ibo quidé tecũ, ſed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Siſara. Surrexit itaq; Debbora, & perrexit cum Barac in Cedes. 10 Qui, accitis Zabulon et Nephthali, aſcendit cum decé millibus pugnatorum, habens Debborã in comitatu ſuo. 11 Haber autem Cinæus receſſerat quondã à cæteris Cinæis fratrib⁹ ſuis filiis Hobab, cognati Moyſi: & tetenderat tabernacula uſq; ad vallé, quæ vocatur Sennim, & erat juxta Cedes. 12 Nuntiatúmq; eſt Siſaræ, quòd aſcendiſſet Barac fili⁹ Abinoé in monté Thabor: 13 Et congregavit nongentos falcatos curr⁹, & omné exercitũ de Haroſeth gentiũ ad torrenté Ciſon. 14 Dixítq; Debbora ad Barac; Surge, hæc eſt enim dies, in qua tradidit Dñs Siſaram in manus tuas: en ipſe ductor eſt tu⁹. Deſcendit itaque Barac de monte Thabor, & decé millia pugnatorum cum eo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. δ΄.

1 ΚΑὶ προσέθεντο (α) οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν (β) ἐνώπιον κυρίου. καὶ Ἀὼδ ἀπέθανε. 2 Καὶ ἀπέδοτο (γ) τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν χειρὶ (δ) Ἰαβὶν βασιλέως Χαναὰν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ. καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν (ε) Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν. 3 Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἔθλιψεν τὸν Ἰσραὴλ κατακράτος εἴκοσιν ἔτη. 4 Καὶ Δεββώρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ Λαφιδὼθ, αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. 5 Καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεββώρα ἀναμέσον (ζ) τῆς Ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον τῆς Βαιθὴλ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ· καὶ (η) ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (θ) εἰς κρίσιν. 6 Καὶ ἀπέστειλε Δεββώρα καὶ ἐκάλεσε τὸν (ι) Βαρὰκ υἱὸν Ἀβινεὲμ ἐκ (κ) Κάδης Νεφθαλὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, (λ) Οὐχὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς (μ) Ἰσραὴλ σοι; καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβὼρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν (ν) ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ, καὶ (ξ) ἐκ τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, 7 (ο) Καὶ ἐπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάρρουν Κισῶν ἐπὶ τὸν Σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως (π) Ἰαβὶν, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν (ρ) εἰς χεῖράς σου. 8 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν (σ) Βαρὰκ, Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς (τ), οὐ πορεύσομαι, ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ. 9 Καὶ (υ) εἶπε, Πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ. πλὴν γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου (φ) ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται κύριος τὸν Σισάρα. καὶ ἀνέστη Δεββώρα, καὶ ἐπορεύθη 10 (χ) μετὰ τοῦ Βαρὰκ ἐκ Κάδης. (ψ) Καὶ ἐβόησε Βαρὰκ τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὸν Νεφθαλὶ ἐκ Κάδης, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν, (ω) καὶ ἀνέβη Δεββώρα μετ' αὐτοῦ. (a) 11 Καὶ Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη ἀπὸ Καινὰ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰωβὰβ γαμβροῦ Μωυσῆ· καὶ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ (β) ἕως δρυὸς πλεονεκτούντων, ἥ ἐστιν ἐχόμενα Κέδες. 12 Καὶ (γ) ἀνηγγέλη Σισάρα, ὅτι ἀνέβη Βαρὰκ υἱὸς (δ) Ἀβινεὲμ 13 εἰς ὄρος Θαβώρ. Καὶ ἐκάλεσε Σισάρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ (ε) ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ, καὶ πάντα τὸν (ζ) λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ (η) Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν (θ) Κισῶν. 14 Καὶ εἶπε Δεββώρα πρὸς (ι) Βαρὰκ, Ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ (κ) παρέδωκε κύριος τὸν (λ) Σισάρα ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου. καὶ κατέβη (μ) Βαρὰκ κατὰ τοῦ ὄρους Θαβὼρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ.

CAP. IV.

1 ET adjecerunt filii Iſrael facere malũ in conſpectu Domini. Et Aod mortuus eſt. 2 Et vendidit filios Iſrael Domin⁹ in manu Jabin regis Chanaan, qui regnavit in Aſor. Et princeps virtutis ejus Siſara: & ipſe habitabat in Ariſoth gentiũ. 3 Et clamaverunt filii Iſrael ad Dominũ, quoniam nongenti currus ferrei erant ei. Et ipſe vexavit Iſrael imperioſè viginti annos. 4 Et Debbora mulier prophetiſſa uxor Laphidoth, ipſa judicabat Iſrael in tempore illo. 5 Et ipſa ſedebat ſub palma Debbora inter Rhama, & inter Bethel in monte Ephræm. Et aſcendebant ad eã filii Iſrael (a) ad judicium. 6 Et miſit Debbora, & vocavit Barac filiũ Abineem è Cades Nephthali: & dixit ad eum; Nónne præcepit Dominus Deus Iſrael tibi, & perges ad montem Thabor? & accipies tecũ (b) decem millia virorũ ex filiis Nephthali, & ex filiis Zabulon: 7 Et inducã ad te ad torrentẽ Ciſon (c) ſuper Siſaram principẽ virtutis Jabin, & curr⁹ ejus, & multitudinẽ ejus: & tradam eum in manus tuas. 8 Et dixit ad eã Barac, Si iveris mecũ, ibo: et ſi non iveris, non ibo; (d) quoniam neſcio diem, in qua proſperat Dominus angelũ mecũ. 9 Et dixit, Pergens pergã tecum. Verũ cognoſce, quia non erit (e) primat⁹ tuus ſuper viã, quam tu ambulas: quoniã in manu mulieris vendet Domin⁹ Siſarã. Et ſurrexit Debbora: & ivit cum Barac è Cades. 10 Et Barac (f) conclamavit Zabulon, & Nephthali è Cades, & aſcenderunt juxta pedes ejus decẽ millia virorũ. Et aſcendit Debbora cum eo. 11 Et (g) Chaber Cinæus ſeceſſerat à Caina de filiis Jobab affinis Moyſis: & fixerat tabernaculũ ſuum uſq; ad quercum (h) rapacium, quæ eſt juxta Cedes. 12 Et nuntiatum eſt Siſaræ, quia aſcendit Barac filius Abineem in montem Thabor. 13 Et vocavit Siſara omnes currus ſuos, nongentos currus ferreos, & omnem populum qui ſecum, ab Ariſoth gentium ad torrentẽ Ciſon. 14 Et dixit Debbora ad Barac, Surge, quoniã hæc eſt dies, in qua tradidit Dominus Siſarã in manu tua: (i) quoniã Domin⁹ egredietur ante te. Et deſcendit Barac de monte Thabor, et decẽ millia virorũ poſt eũ.

MS. A. (α) ἔτι οἱ υἱοὶ (β) ἔναντι (γ) αὐτοὺς κύριος (δ) Ἰαμεὶν (ε) Ἀσειρώθ (ζ) Ἰαμὰ, καὶ ἀναμέσον Βαιθὴλ ἐν ὄρει (η) ἀνέβησαν (θ) ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι. (ι) Βαρὰχ (κ) Κέδες Νεφθαλεὶ, (λ) Οὐχὶ* σοὶ ἐνετείλατο (μ) Ἰσραὴλ; καὶ (ν) ἀπὸ τῶν (ξ) ἀπὸ τῶν (ο) Καὶ ἀπάξω σε πρὸς τὸν χειμάρρουν (π) Ἰαμεὶν, (ρ) ἐν χειρί σου. (σ) Βαρὰχ, (τ) μετ' ἐμοῦ, οὐ (υ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δεββώρα, Πορευομένη πορεύσομαι (φ) εἰς τὴν (χ) μετ' αὐτοῦ Βαρὰχ ἐκ Κέδες. (ψ) Καὶ παρήγγειλεν Βαρὰκ τῷ Ζαβουλὼν καὶ τῷ Νεφθαλὶ εἰς Κέδες, καὶ ἀνέβησαν (ω) καὶ Δεββώρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ. (a) Καὶ οἱ πλησίον τοῦ Κειναίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν (β) πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων, ἥ ἐστιν (γ) ἀνήγγειλαν τῷ Σισάρα, (δ) Ἰαβινεὲμ ἐπ' ὄρος (ε) ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ, καὶ (ζ) λαὸν μετ' αὐτοῦ (η) Ἀρεισώθ (θ) Κεισῶν. (ι) Βαρὰχ, (κ) παραδώσει (λ) Σεισάρα ἐν χειρί σου, οὐχ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἔμπροσθέν σου; (μ) Βαρὰχ ἀπὸ τοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ד

1 2 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאֵהוּד מִית׃ וּמְסַרְנוּן יְיָ בְּיַד יָבִין מַלְכָּא דִכְנַעַן
3 דִּי מְלַךְ בְּחָצוֹר וְרַב חֵילֵיהּ סִיסְרָא וְהוּא יָתֵיב בִּתְקוֹף כְּרַכֵּי עַמְמַיָּא׃ וּצְעִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
קֳדָם יְיָ אֲרֵי תְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא לֵיהּ וְהוּא דְּחַק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוּקְפָּא עַסְרִין
4 5 שְׁנִין׃ וּדְבוֹרָה אִתְּתָא נְבִיאֲתָא אִתַּת לַפִּידוֹת הִיא דָּיְנָא יָת יִשְׂרָאֵל בְּעִדָּנָא הַהִיא׃ וְהִיא
יָתְבָה בְּקַרְתָּא בְּעַטְרוֹת דְּבוֹרָא מִתְפַּרְנְסָא מִן דִּילָהּ וְלַהּ דִּקְלִין בִּירִיחוֹ פַּרְדֵּסִין בְּרָמָתָא
זֵיתִין עָבְדִין מְשַׁח בְּבִקְעֲתָא בֵּית שַׁקְיָא בְּבֵיתְאֵל עֲפַר חִוָּר בְּטוּר מַלְכָּא וְסָלְקִין לְוָתַהּ בְּנֵי
6 יִשְׂרָאֵל לְדִינָא׃ וּשְׁלַחַת וּקְרָת לְבָרָק בַּר אֲבִינוֹעַם מִקֶּדֶשׁ דְּבֵית נַפְתָּלִי וַאֲמַרַת לֵיהּ הֲלָא
פַּקִּיד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אֱזֵיל וְתִתְנְגִיד בְּטוּרָא דְתָבוֹר וְתִדְבַּר עִמָּךְ עַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא
7 מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבוּלֻן׃ וְאֶתְבֵּיב עַל יְדָךְ לְנַחְלָא דְקִישׁוֹן יָת סִיסְרָא רַב חֵילָא דְיָבִין וְיָת
8 רְתִיכוֹהִי וְיָת מַשִּׁרְיָתֵיהּ וְאֶמְסְרִנֵּיהּ בִּידָךְ׃ וַאֲמַר לַהּ בָּרָק אִם תֵּיזְלִין עִמִּי וְאֵיזֵיל וְאִם לָא
9 תֵיזְלִין עִמִּי לָא אֵיזֵיל׃ וַאֲמַרַת מֵיזַל אֵיזֵיל עִמָּךְ לְחוֹד אֲרֵי לָא תְהֵי תּוּשְׁבַּחְתָּךְ עַל אוֹרְחָא
10 דְּאַתְּ אָזֵיל אֲרֵי בְּיַד אִתְּתָא יִמְסוֹר יְיָ יָת סִיסְרָא וְקָמַת דְּבוֹרָה וַאֲזַלַת עִם בָּרָק לְקֶדֶשׁ׃ וּכְנַשׁ
בָּרָק יָת שִׁבְטָא דִזְבוּלֻן וְיָת שִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי לְקֶדֶשׁ וּסְלִיקוּ עִמֵּיהּ עַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא
11 וּסְלִיקַת עִמֵּיהּ דְּבוֹרָה׃ וְחֶבֶר שַׁלְמָאָה אִתְפְּרַשׁ מִשַּׁלְמָאֵי מִבְּנֵי חוֹבָב חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה
12 וּפַרְסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ עַד מֵישַׁר אַגְנַיָּא דְּעִם קֶדֶשׁ׃ וְחַוִּיאוּ לְסִיסְרָא אֲרֵי סְלִיק בָּרָק בַּר
13 אֲבִינוֹעַם לְטוּר תָּבוֹר׃ וּכְנַשׁ סִיסְרָא יָת כָּל רְתִיכוֹהִי תְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא וְיָת כָּל
14 עַמָּא דְעִמֵּיהּ מִתְּקוֹף כְּרַכֵּי עַמְמַיָּא לְנַחְלָא דְקִישׁוֹן׃ וַאֲמַרַת דְּבוֹרָה לְבָרָק קוּם אֲרֵי
דֵּין יוֹמָא דִמְסַר יְיָ יָת סִיסְרָא בִּידָךְ הֲלָא מַלְאֲכָא דַייָ נְפַק לְאַצְלָחָא קֳדָמָךְ וּנְחַת בָּרָק
מִטּוּרָא דְתָבוֹר וְעַסְרָא אַלְפִין גַּבְרָא בָּתְרוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

IV.

ET addiderunt filii Iſrael ad faciendũ quod malum ante Dñm; et Ehud 1
mortuus eſt. Et tradidit eos Dñs in manum Jabin regis Chenaghan, qui re- 2
gnavit in Hhaſzor; et princeps exercitus ejus Zzizzara; et ipſe habitans in
munitione arcium gentium. Et clamaverunt filii Iſrael ante Dñm, nam non- 3
genti currus ferri illi; et ipſe afflixit filios Iſrael in duritie viginti annis.
Et Debora mulier Prophetis uxor Laphidoth, ipſa judicans Iſrael in tem- 4
pore illo. Et fuit habitans in urbe in Ghataroth Debora, *ſuſtentata de ſuo;* 5
eique palmæ in Jericho, horti in Ramatha, oleæ facientes oleum in valle, do-
mus irrigationis in Bethel, pulvis albus in monte regis : et aſcendentes
ad eam *filii* Iſrael ad judicium. Et miſit, et vocavit Barak filium Abino- 6
gham de Kedes domus Nephthali, & dixit ei; Nonne juſſit Dñs Deus Iſra-
el, Vade, et extendere in monte Thabor ; et duces tecum decem mille vi-
ros ex filiis Nephthali, et ex filiis Zebulun? Et excitabo ſuper manum tuam 7
ad fluviũ Kiſſon Zzizzarã principẽ virtutis Jabin et currus ejus, & exercitũ
ejus; & tradã eum in manu tuâ. Et dixit ei Barak; Si veneris mecũ, et veniã ; 8
et ſi non veneris mecũ non veniã. Et dixit, Veniendo veniã tecũ, tantũ quia 9
non erit gloria tua ſup viã quâ tu ambulans; quia in manu mulieris tradet
Dominus Zzizzaram: et ſurrexit Debora, & venit cum Barak ad Kades. Et 10
congregavit Barak tribum Zebulun, & tribũ Nephthali ad Kades, & aſcen-
derũt cum eo decẽ mille viri; et aſcendit cum eo Debora. Et Hheber Sal- 11
mæus ſeparatus eſt à Salmæis à filiis Hhobab ſoceri Moſis, et tetendit ta-
bernaculum ſuum *uſque ad* planitiem lacuum qui prope Kades. Et nunci- 12
averunt Zzizzaræ, quod aſcendit Barak filius Abinogham ad montem
Thabor. Et congregavit Zzizzara omnes currus ſuos, nongentos currus 13
ferri, & omnem populum qui cum eo, de fortitudine arcium gentium ad
fluvium Kiſſon. Et dixit Debora Barak, Surge; nam hic dies quo tradidit 14
Dominus Zzizzara in manu tua, nonne angelus Domini *exiit* ad proſpe-
randum ante te ? et deſcendit Barak ex monte Thabor , & decem mille
viri poſt eum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

* ܘܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܗܘܕ ܡܝܬ. * ܘܐܫܠܡ 1
ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ. ܕܡܠܟ ܒܚܨܘܪ. ܘܪܒ ܚܝܠܗ ܣܝܣܪܐ. ܘܗܘ ܝܬܒ 2
ܗܘܐ ܒܚܪܫܬ ܕܥܡܡܐ. * ܘܩܥܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܬܫܥܡܐ ܡܪܟܒܬܐ ܕܦܪܙܠܐ 3
ܐܝܬ ܗܘܝ̈ ܠܗ. ܘܗܘ ܡܫܥܒܕ ܗܘܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܒܩܛܝܪܐ. ܥܣܪܝܢ ܫܢܝ̈ܢ. * ܘܕܒܘܪܐ 4
ܐܢܬܬܐ ܢܒܝܬܐ ܐܢܬܬܗ ܕܠܦܝܕܘܬ. ܗܝ ܗܘܬ ܕܐܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܗܘ ܙܒܢܐ. * ܘܗܝ ܕܒܘܪܐ ܝܬܒܐ 5
ܗܘܬ ܬܚܝܬ ܕܩܠܐ. ܒܝܬ ܪܡܬܐ ܘܒܝܬ ܒܝܬ ܐܝܠ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܠܘܬܗ ܒܢܝ̈
ܐܝܣܪܝܠ ܠܕܝܢܐ. * ܘܫܕܪܬ ܩܪܬ ܠܒܪܩ ܒܪ ܐܒܝܢܥܡ ܡܢ ܪܩܡ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܠܐ 6
ܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܙܠ ܘܬܚܘܬ ܠܛܘܪܐ ܕܬܒܘܪ. ܘܬܕܒܪ ܥܡܟ ܐܝܟ ܥܣܪܐ
ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܢܦܬܠܝ. ܘܡܢ ܒܢܝ̈ ܙܒܘܠܘܢ. * ܘܐܝܬܐ ܠܘܬܟ ܠܢܚܠܐ 7
ܕܩܝܫܘܢ. ܠܣܝܣܪܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܝܒܝܢ. ܘܠܐ ܡܪܟܒܬܗ ܘܠܐ ܚܝܠܗ. ܘܐܫܠܡܝܘܗܝ
ܒܐܝܕܝܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܩ. ܐܢ ܐܙܠܐ ܐܢܬܝ ܥܡܝ. ܐܙܠ ܐܢܐ. ܘܐܢ ܠܐ ܐܙܠܐ ܐܢܬܝ ܥܡܝ. ܠܐ ܐܙܠ ܐܢܐ. 8
* ܐܡܪܐ ܠܗ. ܡܐܙܠ ܐܙܠ ܐܢܐ ܥܡܟ. ܒܪܡ ܒܪܩ ܠܐ ܬܫܬܒܗܪ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܢܬ ܐܙܠ ܒܗ. ܡܛܠ 9
ܕܒܐܝܕܐ ܕܐܢܬܬܐ ܡܫܠܡ ܠܗ ܡܪܝܐ ܠܣܝܣܪܐ. ܘܩܡܬ ܕܒܘܪܐ ܘܐܙܠܬ ܥܡ ܒܪܩ. ܠܪܩܡ.
* ܘܟܢܫ ܒܪܩ ܠܙܒܘܠܘܢ ܘܠܢܦܬܠܝ ܠܪܩܡ. ܘܣܠܩܘ ܥܡܗ ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. 10
ܘܣܠܩܬ ܥܡܗ ܐܦ ܕܒܘܪܐ. * ܘܚܘܒܪ ܩܝܢܢ ܦܪܫ ܡܢ ܩܝܢ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܚܘܒܒ ܚܡܘܗܝ 11
ܕܡܘܫܐ. ܘܢܨܒ ܡܫܟܢܗ ܥܕܡܐ ܠܒܛܡܬܐ ܕܒܨܥܢܢܝܡ ܕܠܘܬ ܪܩܡ. * ܘܚܘܝܘ ܠܣܝܣܪܐ 12
ܕܣܠܩ ܒܪܩ ܒܪ ܐܒܝܢܥܡ ܠܛܘܪܐ ܕܬܒܘܪ. * ܘܟܢܫ ܣܝܣܪܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܪܟܒܬܗ. ܬܫܥܡܐ 13
ܡܪܟܒܬܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܢ ܚܪܫܬ ܕܥܡܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ ܕܩܝܫܘܢ.
* ܘܐܡܪܐ ܕܒܘܪܐ ܠܒܪܩ. ܩܘܡ. ܡܛܠ ܕܗܢܘ ܝܘܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܣܝܣܪܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܗܐ 14
ܡܪܝܐ ܢܦܩ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܚܬ ܒܪܩ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܬܒܘܪ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܬܪܗ.

CAP. IV.

AT verò filii Iſrael adjecerunt adhuc operari 1
quod malum erat corã Domino,
mortuo Ahure, Tradiditque eos Dominus 2
in manum Nabin regis Chanaan, qui regnabat
in Haſor, & ducis exercitûs ejus Siſaræ
qui habitabat in Harſath-gentium. Quare 3
vociferârunt filii Iſrael ad Dominum; habebat
enim ille nongentos currus ferreos,
idémque cum violentia ſubegerat filios Iſrael
annis viginti. Debora autem mulier 4
prophetiſſa uxor Lephithor, judicabat Iſraelem
tunc temporis: Eadémque Debora 5
degebat ſub palma, inter Ramath & inter
Beth-il quæ eſt in monte Aphrem, aſcendebántque
ad eam filii Iſrael ad judicium. Hæc 6
mittens accerſivit Barac filium Abineam de
Recem-Nephtali, & ait illi, Nonne præcepit
tibi Dominus Deus Iſraelis ut abires degeréſque
in monte Tabor, duceréſque tecum
circiter decem millia virorum de filiis
Nephtali & de filiis Zebolon, Qui tecum 7
venirent ad torrentem Ciſſon contra Siſarã
ducem exercitûs Nabini, contra quadrigas
ejus, & contra exercitum ejus, ut eum traderem
in manus tuas? Dixit illi Barac, Si 8
mecum proficiſcare, proficiſcar; ſi verò
non proficiſcare mecum, haud proficiſcar.
Ait illi, Certiſſimè tecum proficiſcar, veruntamen 9
O Barac, non aſſequêris gloriam ex itinere
ad quod pergis; nam in manum mulieris
traditurus eſt Dominus Siſaram:
ſurrexit itaque Debora, & abiit cum Barac
in Recem. Collegit autem Barac Zebolonem 10
& Nephtali ad Recem, & aſcenderunt
cum eo decem millia virorum; aſcendítque
cum eo etiam Debora. (Verùm Hobar-Cainan 11
egreſſus fuerat è Caino, è filiis
Hobab ſoceri Moſis, fixerátque tentorium
ſuum uſque ad Terebinthum quæ eſt in Seinin
quæ eſt ſecus Recem) Nuntiatúmque 12
eſt Siſaræ quòd aſcendiſſet Barac filius Abineam
in montem Tabor. Quare collegit Siſara 13
omnes quadrigas ſuas, *nempe* nongentas
quadrigas ferreas, totámque turbam quæ
cum eo erat, ab Harſath-gentium uſque ad
torrentem Ciſſon. Dixit autem Debora ad 14
Barac, Surge, hæc eſt enim dies quâ tradidit
Deꝰ Siſaram in manꝰ tuas: en Dñs egredietur
ante te. Et deſcendit Barac de monte Tabor
ſecum habens decem millia virorum;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع * وعاد بنو اسرائيل في عمل السيات امام الرب * لان 1
اهود توفي * فسلط الرب عليهم يابين ملك كنعان الذي بحاصور * وكان اسم حامل حربته 2
سيسرا * وكان ينزل في حرست الشعوب * وهتف بنو اسرائيل الي الرب متضرعين * وذلك لانه كانت 3
له تسع مائة مركبة من حديد * هذا استعمل في اسرائيل عصبا عشرين سنة * واما دبورا 4
النبية امراة اليعسوب * وكانت تقضي لبني اسرائيل في ذلك الزمان * فكان منزل دبورا تحت 5
الجبل * بين الاكمة وبين ايل الذي في جبل افرايم * فصعد اليها بنو اسرائيل لينظروا في
القضاء * فارسلت ودعت باراق بن ابينعام من رقام قرية نفتالي * وقالت له * أليس امرك الله 6
اله اسرائيل ان تنطلق وتنزل الي جبل تابور * وان تاخذ معك عشر الف من بني نفتالي ومن
بني زابلون * ويسيرون معك الي وادي قيشون على سيسرا صاحب حربة يابين وعلي مراكبه واجناده * 7
فاني اظفرك به * قال لها باراق ان انت انطلقتي معي انطلقت * وان لم تنطلقي لم انطلق 8
* قالت له * انا انطلق معك ولكن لا تفتخر يا باراق بالطريق التي تصير اليها * فان الرب دافع 9
سيسرا في يد امراة * وقامت دبورا فانطلقت مع باراق الي رقام * وجمع باراق بني نفتالي وبني 10
زابلون الي رقاين * وصعد معه عشر الف رجل * وصعدت دبورا معه ايضا * وخرج حوبر قيان من 11
قين من بني حوباب ختن موسي النبي * وضرب خيمة الي جانب شجرة البطم التي عند صعنين
التي في حوز رقام * واخبر سيسرا ان باراق بن ابينعام صعد الي جبل تابور * وجمع سيسرا مراكبه 12 13
كلها * وهي تسع مائة مركبة حديد * وجميع الشعب الذي معه * من حراسات الشعوب الي وادي
قيشون * وقالت دبورا لباراق * قم لان الرب دافع سيسرا في يديك اليوم * هذا الرب خارجا امامك * 14
فنزل باراق من جبل تابور * ومعه عشر الف رجل *

CAP. IV.

REdierunt quoque filii Iſrael ad perpetranda 1
ſcelera coram Domino, eò
quòd obiiſſet Ahur. Quapropter poteſtatem 2
dedit in eos Dominus Jabino regi
Chanaan, qui erat in Haſor: & nomen ejus
qui portabat lanceam ipſius, erat Siſara
qui habitabat in Haraſath-gentium.
Exclamârunt autem filii Iſrael ad Dominum 3
ſupplices: & id quidem, quòd ille
haberet nongentos currus ferreos. Hic
idem violenter uſus eſt filiis Iſrael viginti
annis. Verùm Debora prophetiſſa 4
uxor principis judicabat filios Iſrael tunc
temporis. (Erat autem habitaculum Deboræ 5
ſub monte, inter collem & inter
Beth-il quæ eſt in monte Ephraim) aſcendebantque
ad eam filii Iſrael ut indagarent
judicium. Hæc ergò mittens advocavit 6
Barac filium Abinoam de Racem
urbe Nephtali, dixitque ad eum, Nonne
præcepit tibi Deus, Deus Iſraelis, ut ires
deſcenderéſque ad montem Tabor, duceréſque
tecum decem millia de filiis Nephtali
& de filiis Zabolon, ut abirent tecum 7
ad torrentem Ciſſon contra Siſaram ſariſſophorum
Jabini, & contra currus ejus,
& milites ejus, & ego inquit victorem
ejus te reddam? Ait illi Barac, 8
Si tu mecum abieris, abibo; ſin autem
abeas, non abibo. Dixit ad eum, Equidem 9
tecum abibo, verùm ne te jactes O
Barac de itinere ad quod perrecturus es;
nam Dominus traditurus eſt Siſaram in
manum mulieris: ſurgenſque Debora profecta
eſt cum Barac ad Racem. Convocatis 10
itaque Barac Nephtalitis & Zabolonitis
in Racain, aſcenderunt cum eo decem millia
virorum, aſcenditque Debora quoque
cum ipſo. Porrò Hobar-Cainan egreſſus 11
è Caino de filiis Hobab ſoceri Moſis prophetæ,
fixit tentoria ſua ad latus arboris
terebinthi quæ prope Saanin in territorio
Racem. Ut autem renuntiatum fuit 12
Siſaræ aſcendiſſe Baracum filium Abinoam
ad montem Tabor, Collegit Siſara 13
currus ſuos omnes, nimirum nongentos
currus ferreos, et univerſum populum qui
cum eo erat, ab Haraſath-gentium uſque
ad torrentem Ciſſon. Tum dixit Debora 14
ad Barac, Surge, quoniam traditurus eſt
hodiè Dominus Siſaram in manus tuas:
ecce Dominus proceſſurus eſt ante te. Deſcendit
ergò Barac de monte Tabor, ſtipatus
decem millibus virorum.

סֵפֶר שׁוֹפְטִים : ה

castrametationẽ omnẽ & ,currum omnem & ,Siseram Dominus *contudit* Et
15 וַיָּהָם יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וְאֶת־כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה
fugit & ,curru *desuper* Sisera descenditq; :Barac *facies ad* gladii *os ad*
לְפִי־חֶרֶב לִפְנֵי בָרָק וַיֵּרֶד סִיסְרָא מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס
castrametationẽ post & ,*currum post* est persecut⁹ Barac Et.suis pedib⁹ *in*
16 בְּרַגְלָיו׃ וּבָרָק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה
non :gladii *os ad* Siseræ *castrametatio oĩs cecidit* & :gentiũ Charoseth usq;
עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל־מַחֲנֵה סִיסְרָא לְפִי־חֶרֶב לֹא
tentorium ad suis pedibus in fugit Sisera Et .*unum ad usque* remansit
17 נִשְׁאַר עַד־אֶחָד׃ וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל־אֹהֶל
,Chasor regem Jabin inter pax quia : Chenæi Cheber uxoris Jahel
יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר
,Siseræ occursum in Jahel est egressa Et .Chenæi Cheber *domum inter* &
18 וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי׃ וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא
declinavit &:timeas ne ,me ad declina ,mi domine Declina:eum ad dixitq;
וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה אֵלַי אַל־תִּירָא וַיָּסַר
: eam ad Dixitque .*crasso* tegumento *in* eum operuit &,*tentorium* in eam ad
19 אֵלֶיהָ הָאֹהֱלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
aperuit Et .sitivi quia ,aquarum paululum quæso mihi bibere Da
הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם כִּי צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת־
: eam ad Dixitque .eum operuit & ,ei potum dedit & ,lactis utrem
20 נֹאוד הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
;te interrogaverit &,fuerit ingress⁹ *vir* si ,erit & ;*tentorii* ostiũ Sta
עֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם־אִישׁ יָבֹא וּשְׁאֵלֵךְ
uxor Jahel *cepit* Et .Non :dices & ?*vir* hic Estne : dixerit &
21 וְאָמַר הֲיֵשׁ־פֹּה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אָיִן׃ וַתִּקַּח יָעֵל אֵשֶׁת־
,sua manu in *terebellum* posuit & , *tentorii paxillum* Cheber
חֶבֶר אֶת־יְתַד הָאֹהֶל וַתָּשֶׂם אֶת־הַמַּקֶּבֶת בְּיָדָהּ
,ejus tempus in clavum infixit & ,*silentio in* eum ad est ingressa &
וַתָּבוֹא אֵלָיו בַּלָּאט וַתִּתְקַע אֶת־הַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ
ecce Et .est mortu⁹ &,est lass⁹ & ,est soporatus ipse & :terram in se fixit &
22 וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ וְהוּא־נִרְדָּם וַיָּעַף וַיָּמֹת׃ וְהִנֵּה
:ei dixitque ,ejus occursũ in Jahel est egressa Et :Siseram persequens Barac
בָרָק רֹדֵף אֶת־סִיסְרָא וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ
:eam ad est ingress⁹ Et.*quærens* tu quem ,virum tibi ostendã &,*Vade*
לֵךְ וְאַרְאֶךָּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַקֵּשׁ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
Deus Humiliavitq; .ipsi⁹ tẽpore in *paxillus* &,mortu⁹ *cadens* Sisera ecce &
23 וְהִנֵּה סִיסְרָא נֹפֵל מֵת וְהַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ׃ וַיַּכְנַע אֱלֹהִים
.Israel *filiorum facies ad* Chenahan regem Jabin ipso die in
בַּיּוֹם הַהוּא אֵת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
regem Jabin *super* erat dura & ,eundo Israel filiorum manus ibat Et
24 וַתֵּלֶךְ יַד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָלוֹךְ וְקָשָׁה עַל יָבִין מֶלֶךְ־
.Chenahan regem Jabin exscinderent donec ,Chenahan
כְּנָעַן עַד אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֵת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן׃

CAP. V. ה

: dicendo ,illa die in Abinoham filius Barac & ,Deborah cecinit Et
1 וַתָּשַׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃
benedicite,*populus spontaneum se offerendo in* ,Israel in ultiones *ulciscendo In*
2 בִּפְרֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עָם בָּרְכוּ
,Domino Ego ;principes auribus percipite ,reges Audite .Domino
3 יְהוָה׃ שִׁמְעוּ מְלָכִים הַאֲזִינוּ רֹזְנִים אָנֹכִי לַיהוָה
.Israel Deo Domino psallam ,canam ego
אָנֹכִי אָשִׁירָה אֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

Versio VUL. LAT.

15 Perterruítq; Dñs Sisaram, & omnes curr⁹ ejus, universámq; multitudinẽ, in ore gladii, ad conspectũ Barac: in tantum, ut Sisara de curru desiliens, pedi-
16 bus fugeret, Et Barac persequeretur fugientes curr⁹, et exercitũ, usq; ad Haroseth gentium, & omnis hostiũ multitudo usque ad internecionẽ ca-
17 deret. Sisara autẽ fugiens pervenit ad tentoriũ Jahel uxoris Haber Cinæi. Erat enim pax inter Jabin regẽ Azor, & do-
18 mũ Haber Cinæi. Egressa igitur Jahel in occursũ Sisaræ, dixit ad eum; Intra ad me, domine mi: intra, ne timeas. Qui ingress⁹ tabernaculũ ej⁹, et oper-
19 tus ab ea pallio, Dixit ad eam; Da mihi, obsecro, paululum aquæ, quia sitio valdè. Quæ aperuit utrẽ lactis, & dedit ei bi-
20 bere, & operuit illum. Dixítq; Sisara ad eam, Sta ante ostium tabernaculi: & cùm venerit aliquis interrogans te, et dicens; Numquid hîc est aliquis? Re-
21 spondebis, Null⁹ est. Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens pariter & malleũ: & ingressa abscondite & cum silentio, posuit supra temp⁹ capitis ejus clavum, percussúmq; malleo defixit in cerebrũ usque ad terrã: qui soporẽ morti consocians defecit,
22 & mortu⁹ est. Et ecce Barac sequens Sisarã veniebat: egressáq; Jahel in occursũ ejus dixit ei; Veni, & ostendã tibi virum quẽ quæris. Qui cùm intrâsset ad eã, vidit Sisarã jacentẽ mortuũ, et clavum infixũ in tempo-
23 re ejus. Humiliavit ergò Deus in die illo Jabin regẽ Chanaan
24 corã filiis Israel: Qui crescebant quotidiè, & forti manu opprimebant Jabin regẽ Chanaan, donec delerent eum.

CAP. V.

1 CEcinerúntq; Debbora & Barac fili⁹ Abinoem in illo die,
2 dicentes; Qui sponte obtulistis de Israel animas vestras ad pe-
3 riculũ, benedicite Dño. Audite reges, aurib⁹ percipite principes: Ego sum, ego sum quæ Domino canam, psallam Domino Deo Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἐξέστησε κύριος τὸν Σισάρα καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον (ν) Βαράκ. καὶ κατέβη Σισάρα (ξ) ἐπάνωθεν τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ
16 ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. Καὶ (ο) Βαρὰκ διώκων ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς (†) ἕως Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν. καὶ ἔπεσε πᾶσα (π) παρεμβολὴ Σισάρα ἐν στόματι ῥομφαίας· οὐ κατελείφ-
17 θη ἕως ἑνός. Καὶ Σισάρα (ρ) ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ἰαὴλ γυναικὸς (σ) Χαβὲρ ἑταίρου τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη (τ) ἦν ἀναμέσον Ἰαβὶν βασιλέως Ἀσὼρ καὶ ἀναμέσον (υ) τοῦ οἴκου Χα-
18 βὲρ τοῦ Κιναίου. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ (φ) εἰς συνάντησιν Σισάρα, καὶ εἶπεν (χ) αὐτῷ, Ἔκκλινον κύριέ μου, (ψ) ἔκκλινον πρὸς μὲ, μὴ φοβοῦ. καὶ (ω) ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν· (α) καὶ
19 περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ. Καὶ εἶπε Σισάρα πρὸς αὐτὴν, Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα. καὶ ἤνοιξε τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος, καὶ
20 ἐπότισεν αὐτὸν, (β) καὶ περιέβαλεν αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς (γ) αὐτὴν Σισάρα, Στῆθι δὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται (δ) ἐὰν ἀνὴρ ἔλθη πρὸς σὲ, καὶ ἐρωτήσῃ σε, (ε) καὶ εἴπῃ, Εἰ ἔστιν
21 ὧδε ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς, Οὐκ ἔστι. (ζ) Καὶ ἔλαβεν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, καὶ ἔθηκε τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν (η) ἐν κρυφῇ, καὶ ἔπηξε τὸν πάσσαλον ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ, καὶ διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ·
22 καὶ αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἰδοὺ (θ) Βαρὰκ διώκων τὸν Σισάρα. καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ (ι) εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν· καὶ ἰδοὺ Σισάρα (κ) ἐρριμμένος νεκρὸς, καὶ ὁ πάσσαλος (λ) ἐν τῷ κροτά-
23 φῳ αὐτοῦ. Καὶ (μ) ἐτρόπωσεν ὁ θεὸς τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (ν) ἔμ-
24 προσθεν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ (ξ) ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν, (ο) ἕως οὗ ἐξωλόθρευσαν τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν.

ΚΕΦ. ε΄.

1 ΚΑὶ (α) ᾖσε Δεββώρα καὶ (β) Βαρὰκ υἱὸς Ἀβινεὲμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, (γ) λέγοντες,
2 Ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῷ
3 ἑκουσιασθῆναι λαὸν, εὐλογεῖτε κύριον. Ἀκούσατε βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε σατράπαι· ᾄσομαι ἐγώ εἰμι τῷ κυρίῳ ἐγώ εἰμι, ψαλῶ τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

Et pavefecit Dominus Sisarã, & omnes currus ejus, & omnia castra ej⁹ in ore gladii in conspectu Barac. Et descendit Sisara desuper curru suo, & fugit pedibus suis. Et Barac persequens post curr⁹, & post castra usq; (k) Arisoth gentiũ. Et ceciderunt omnia castra Sisaræ in ore gladii: non remansit usq; ad unũ. Et Sisara fugit pedib⁹ suis ad tabernaculũ Jael uxoris Chaber (l) sodalis Cinæi: quoniã pax erat inter Jabin regẽ Asor, & inter domũ Chaber Cinæi. Et exiit Jael in occursũ Sisaræ, & dixit ei; Declina, domine mi, declina ad me, nè timeas. Et declinavit ad eã in tabernaculum: (m) & circumvolvit eũ indumento. Et dixit Sisara ad eam, Pota me nunc pusillâ aquâ, quoniam sitivi. Et aperuit utrem lactis, & potavit eum: & operuit eum. Et dixit ad eam Sisara, Sta nunc ad portam tabernaculi: & erit, si vir venerit ad te, & interrogaverit te, et dixerit, Si est hîc vir? et dices, (n) Non est. Et sumpsit Jael uxor Chaber paxillum tabernaculi: et posuit malleum in manu sua, et intravit ad eum (o) in occulto, et fixit paxillum in tempore ejus, et prolapsus est in terram: et ipse soporatus obtenebratus est, et periit. Et ecce Barac persequens Sisaram. Et exiit Jael in occursum ei: et dixit ei; Veni, et ostendã tibi virum, quẽ tu quæris. Et intravit ad eam. Et ecce Sisara projectus mortuus, & paxillus in tempore ejus. Et (p) fugavit Deus Jabin regem Chanaan in die illa ante filios Israel. Et pergebat manus filiorum Israel pergens, & indurata super Jabin regem Chanaan: quoadusque exterminaverunt Jabin regem Chanaan. 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

CAP. V.

ET (a) cecinerunt Debbora, & Barac filius Abineem, in die illa, dicentes; (b) Revelata est revelatio in Israel, dũ spontè se offerret popul⁹, benedicite Dñm. Audite reges: et aurib⁹ percipite satrapæ. (c) Canam ego quidẽ Domino, ego quidẽ psallã Domino Deo Israel. 1 2 3

MS.A. (ν) Βαράχ. (ξ) ἀπὸ τοῦ (ο) Βαράχ (†) καὶ ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν. (π) ἡ παρεμβολὴ (ρ) ἀνεχώρησεν τοῖς (σ) Χαβὲρ τοῦ Κειναίου, (τ) ἀναμέσον Ἰαβεὶν (υ) οἴκου (φ) εἰς ἀπάντησιν (χ) πρὸς αὐτὸν, Ἔκνευσον (ψ) ἔκνευσον (ω) ἔκνευσεν πρὸς *αὐτὸν (α) καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (β) καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ (γ) αὐτῇ, Στῆθι ἐν τῇ θύρᾳ τῆς (δ) ἐάν τις ἔλθῃ (ε) καὶ εἴπῃ σοι, Ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ; (ζ) Καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν (η) ἡσυχῇ, καὶ ἔθηκεν τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν, καὶ ἀπέθανεν. (θ) Βαράχ (ι) εἰς * ἀπάντην αὐτοῦ, (κ) πεπτωκὼς νεκρὸς, (λ) ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ. (μ) ἐταπείνωσεν κύριος ὁ θεὸς (ν) ἐνώπιον (ξ) ἐπορεύθη χεὶρ κυρίου υἱῶν (ο) ἕως ἐξωλέθρευσαν αὐτόν. Καὶ

MS.A. Κεφ. ε΄. (α) ᾖσεν (β) Βαράχ (γ) καὶ εἶπεν ἐν τῇ ᾠδῇ, Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον. Ἀκούσατε βασιλεῖς, ἐνωτίζεσθε σατράπαι δυνατοί. Ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰσραήλ.

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

15 וְתַבַּר יְיָ יָת סִיסְרָא וְיָת כָּל רְתִיכַיָא וְיָת כָּל מַשְׁרִיתָא לְפִתְגַם דְּחֶרֶב קֳדָם בָּרָק וּנְחַת
16 סִיסְרָא מֵעַל רְתִיכָא וְאַפַּךְ בְּרִגְלוֹהִי׃ וּבָרָק רְדַף בָּתַר רְתִיכָא וּבָתַר מַשְׁרִיתָא עַד תְּקוֹף
17 כְּרַכֵּי עַמְמַיָא וְאִתְקְטָלָא כָּל מַשְׁרְיַת סִיסְרָא לְפִתְגַם דְּחֶרֶב לָא אִשְׁתְּאַר עַד חָד׃ וְסִיסְרָא
אַפַּךְ בְּרִגְלוֹהִי לְמַשְׁכְּנָא דְיָעֵל אִתַּת חֶבֶר שַׁלְמָאָה אֲרֵי שְׁלָמָא בֵּין יָבִין מַלְכָּא דְחָצוֹר
18 וּבֵין בֵּית חֶבֶר שַׁלְמָאָה׃ וּנְפָקַת יָעֵל לִקְדָמוּת סִיסְרָא וַאֲמַרַת לֵיהּ זוּר רִבּוֹנִי זוּר לְוָתִי לָא
19 תִּדְחַל וְזָר לְוָתַהּ לְמַשְׁכְּנָא וְכַסִּיתֵיהּ בִּגְוֹנְכָא׃ וַאֲמַר לַהּ אַשְׁקִינִי כְעַן זְעֵיר מַיָא אֲרֵי צָחֵי
20 אֲנָא לְמִשְׁתֵּי וּפְתַחַת יָת נוֹדָא דְחַלְבָּא וְאַשְׁקִיתֵיהּ וְכַסִּיתֵיהּ׃ וַאֲמַר לַהּ קוּמִי בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא
21 וִיהֵי אִם אֱנָשׁ יֵיתֵי וְיִשְׁאֲלִנִּיךְ וְיֵימַר הַאִית כָּא גַּבְרָא וְתֵימְרִין לָא׃ וּנְסִיבַת יָעֵל אִתַּת חֶבֶר
יָת סִכַּת מַשְׁכְּנָא וְשַׁוִּיאַת יָת אַרְזַפְתָּא בִּידַהּ וְעַלַּת לְוָתֵיהּ בְּרָז וּנְקִישַׁת יָת סִכְּתָא בְּצִדְעֵיהּ
22 וּנְעַצַת בְּאַרְעָא וְהוּא דָמוּךְ וְאִשְׁתַּלְהִי וּמִית׃ וְהָא בָרָק רָדֵף יָת סִיסְרָא וּנְפָקַת יָעֵל
לִקְדָמוּתֵיהּ וַאֲמַרַת לֵיהּ אֱתָא וְאַחֲזִנָּךְ יָת גַּבְרָא דְאַתְּ בָּעֵי וְעַל לְוָתַהּ וְהָא סִיסְרָא טְרִיף
23 וּמִית וְסִכְּתָא נְעִיצָא בְּצִדְעֵיהּ׃ וְתַבַּר יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא יָת יָבִין מַלְכָּא דִכְנַעַן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
24 וַאֲזָלַת יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָזְלָא וְתָקְפָא עַל יָבִין מַלְכָּא דִכְנַעַן עַד דִּשְׁצִיאוּ יָת יָבִין מַלְכָּא
דִכְנָעַן׃

ה

1 וְשַׁבַּחַת דְּבוֹרָה וּבָרָק בַּר אֲבִינוֹעַם עַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דְּאִתְעֲבִידָא לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא
2 לְמֵימָר׃ בִּפְרוֹעַ׃ כַּד מְרַדוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַיְתָא אֲתוֹ עֲלֵיהוֹן עַמְמַיָא וְטַרְדוּנוּן מִקִּרְוֵיהוֹן
וְכַד תָּבוּ לְמֶעְבַּד אוֹרַיְתָא אִתְגַּבַּרוּ אִנּוּן עַל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן וְתָרְכוּנוּן מִכָּל תְּחוּם אַרְעָא
דְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן עַל פּוּרְעָנוּת תְּבַר סִיסְרָא וְכָל מַשְׁרְיָתֵיהּ וְעַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דְאִתְעֲבִיד לְהוֹן
לְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן תָּבוּ חַכִּימַיָא לְמֵתַב בְּבָתֵּי כְנִשְׁתָּא בְּרֵישׁ גְּלֵי וּלְאַלָּפָא יָת עַמָּא פִּתְגָמֵי
3 אוֹרַיְתָא בְּכֵן בָּרִיכוּ וְאוֹדוּ קֳדָם יְיָ׃ שִׁמְעוּ מַלְכַיָא [דַּאֲתוֹ עִם סִיסְרָא לִקְרָבָא] אֲצִיתוּ
שִׁלְטוֹנַיָא [דַּהֲווֹ עִם יָבִין מַלְכָּא דִכְנַעַן לָא בְחֵילַתְכוֹן וְלָא בִגְבוּרַתְכוֹן אִתְגַּבַּרְתּוּן
וּסְלֵקְתּוּן עַל דְּבֵית יִשְׂרָאֵל] אֲמַרַת דְּבוֹרָה בִּנְבוּאָה קֳדָם יְיָ אֲנָא מְשַׁבְּחָא מוֹדָא וּמְבָרְכָא
קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fregit Dominus Zzizzaram et omnes currus et omnem exercitum ad 15
urbem gladii ante Barak, et descendit Zzizzara desuper curru suo, et ver-
tit in pedibus suis. Et Barak persecutus est post currus, et post exercitũ 19
usque ad munitionem arcium gentium, et occisus est omnis exercitus Zzi-
zzaræ ad os gladii; non relictus est usque ad unum. Et Zzizzara vertit in 17
pedibus suis ad tentorium Jaghel uxoris Hheber Salmæi, quoniam pax in-
ter Jabin regem Hhassor, et inter domum Hheber Salmæum. Et exivit Ja- 81
ghel in occursum Zzizzaræ, et dixit ei: Diverte domine mi, diverte ad me,
ne timeas: et divertit ad eam ad tentorium, & occultavit eum in linteo.
Et dixit ei, Pota me nunc pauxillo aquæ, nam areo ad bibendum: et ape- 19
ruit utrem lactis, et potavit eum, et operuit eum. Et dixit ei, Sta in por- 20
ta tabernaculi: et erit, si homo venerit et interrogaverit te & dicet, Num
est hic vir? et dices, Non. Et tulit Jaghel uxor Hheber clavum tabernacu- 21
li, et posuit malleum in manu sua, et venit ad eum clanculum, et in-
cussit clavum in tempore ejus; et infixit in terrâ, et ipse sopitus est, & de-
fecit et mortuus est. Et ecce Barak persecutus est Zzizzaram, et exiit Ja- 22
ghel ad occursum ejus, et dixit ei: veni, et videre faciam te virum quem
tu quærens: et ingressus est ad eam, et ecce Zzizzara jacens, & mortuus;
et clavus infixus in tempore suo. Et fregit Dominus in die illo Jabin 23
regem Chenaghan ante filios Israel. Et ivit manus filiorum Israel iens et 24
roborans se contra Jabin regem Chenaghan, quoad perdiderunt Jabin
regem Chenaghan.

CAP. V.

ET laudavit Debora et Barak filius Abinogham *super signum & libera-* 1
tionem quæ facta est Israel in die illo, ad dicendum. Quando rebellarunt 2
domus Israel *in legem*, venerunt sup eos gentes, et expulerunt eos ex urbib⁹
suis: et quando redierunt ad faciendã legem, fortificati sunt illi super au-
ctores inimicitiarum eorum, qui expulerũt eos desup termino terræ Israel:
ita super ultione fract⁹ est Zzizzara et *omnis* exercit⁹ ej⁹, et sup signũ et li-
beratione quæ facta est Israeli; ita redierunt sapientes ad sedendum in do-
mibus Synagogæ, in capite detecto, & ad docendum populũ verba legis:
ita benedicite et confitemini ante Dñm. Audite reges, *qui venerunt cum* 3
Zzizzara ad bellum; Attendite dominatores, *qui fuerunt cum Jabin re-*
ge Chenaghan; non virtute vestra neque fortitudine vestra prævaluistis,
& ascendistis contra domum Israel: et dixit Debora in prophetiâ Domi-
ni; Ego laudans, confitens & benedicens ante Dominum Deum Israel.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܙܥܙܥ ܡܪܝܐ ܠܣܝܣܪܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܪܟܒܬܗ: ܘܠܟܠܗ ܡܫܪܝܬܗ. ܒܦܘܡܐ 15
ܕܣܝܦܐ ܩܕܡ ܒܪܩ. ܘܢܚܬ ܣܝܣܪܐ ܡܢ ܡܪܟܒܬܗ ܘܥܪܩ ܒܪܓܠܘܗܝ. * ܘܒܪܩ ܪܕܦ 16
ܒܬܪ ܡܪܟܒܬܗ ܘܒܬܪ ܡܫܪܝܬܗ. ܥܕܡܐ ܠܚܪܫܬ ܕܥܡܡܐ. ܘܢܦܠܬ ܟܠܗ
ܡܫܪܝܬܗ ܕܣܝܣܪܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܐܦܠܐ ܐܫܬܚܪ ܥܕ ܚܕ. * ܘܣܝܣܪܐ ܥܪܩ 17
ܒܪܓܠܘܗܝ. ܘܥܠ ܠܡܫܟܢܐ ܕܝܥܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܚܒܪ ܩܝܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܠܡܐ ܗܘܐ ܒܝܢ
ܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܚܨܘܪ. ܘܒܝܬ ܚܒܪ ܩܝܢܝܐ. * ܘܢܦܩܬ ܝܥܝܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܣܝܣܪܐ. 18
ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܣܛܝ ܡܪܝ. ܣܛܝ ܠܘܬܝ. ܘܠܐ ܬܕܚܠ. ܘܣܛܐ ܠܘܬܗ ܠܡܫܟܢܐ.
ܘܟܣܝܬܗ ܒܣܘܒܝܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܫܩܝܢܝ ܩܠܝܠ ܡܝܐ. ܡܛܠ ܕܨܗܐ ܐܢܐ. ܘܦܬܚܬ 19
ܙܩܐ ܕܚܠܒܐ ܘܐܫܩܝܬܗ. ܘܟܣܝܬܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܡܝ ܒܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢܐ. 20
ܘܐܢ ܢܐܬܐ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐܠܟܝ. ܘܢܐܡܪ ܠܟܝ. ܕܐܝܬ ܗܪܟܐ ܓܒܪܐ. ܐܡܪܝ ܠܗ ܕܠܝܬ. * ܘܢܣܒܬ 21
ܝܥܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܚܒܪ ܣܟܬܐ ܕܡܫܟܢܐ. ܘܐܚܕܬ ܐܪܙܦܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܥܠܬ ܠܘܬܗ.
ܟܕ ܗܘ ܕܡܟ. ܘܢܩܫܬ ܣܟܬܐ ܒܨܕܥܘܗܝ. ܘܢܚܬܬ ܒܐܪܥܐ ܟܕ ܗܘ ܕܡܟ. ܘܐܬܬܙܝܥ.
ܘܡܝܬ. * ܘܗܐ ܒܪܩ ܪܕܦ ܒܬܪ ܣܝܣܪܐ. ܘܢܦܩܬ ܝܥܝܠ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. 22
ܬܐ ܐܚܘܝܟ ܠܓܒܪܐ ܕܐܢܬ ܒܥܐ ܐܢܬ. ܘܥܠ ܠܘܬܗ ܘܚܙܐ. ܘܗܐ ܣܝܣܪܐ ܪܡܐ ܘܡܝܬ. ܘܣܟܬܐ
ܒܨܕܥܘܗܝ. * ܘܬܒܪ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܠܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ. ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. 23
* ܘܐܝܕܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܙܠܐ ܗܘܬ ܘܥܫܢܐ ܥܠ ܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ. ܥܕܡܐ ܕܩܛܠܘܗܝ 24
ܠܝܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܟܢܥܢ. * ܫܠܡ * ܗ *

* ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܕܒܘܪܐ ܘܒܪܩ *

* ܘܫܒܚܬ ܕܒܘܪܐ ܘܒܪܩ ܒܪ ܐܒܝܢܥܡ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܟܕ ܐܡܪܝܢ. * ܒܬܘܒܥܬܐ ܕܬܒܥ 1
ܐܝܣܪܝܠ. ܒܬܫܒܘܚܬܐ ܕܥܡܐ. ܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ. * ܫܡܥܘ ܡܠܟܐ. ܘܨܘܬܘ ܫܠܝܛܢܐ. 2 3
ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ ܐܫܒܚ. ܘܐܙܡܪ ܠܗ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ.

15 Contrivítque Dominus Siſaram, omnes quadrigas ejus, totúmque exercitum ejus acie gladii ante Barac, ita ut deſcenderet Siſara de quadriga ſua, & pedibus effugeret. 16 At Barac inſecutus eſt quadrigas & exercitum ejus uſque ad Harſath-gentium, cecidítque totus exercitus Siſaræ acie gladii, & nemo vivus evaſit. 17 Igitur Siſara pedibus effugerat, & ingreſſus fuerat tentorium Enaelis uxoris Hobar Cinæi; pax enim erat inter Nabin regẽ Haſor, & inter Hobar Cinæum. 18 Nam egreſſa Enael obviàm Siſaræ, dixerat ei, Diverte mi domine, diverte ad me, & ne metuas; diverterátque ad eam in tentorium, & operuerat eum cortinâ *tentorii*. 19 Et ait illi, Præbe mihi bibendum parum aquæ, quoniam ſitio: illa verò ſolvens uterculum lactis, potũ præbuit ei, ac rurſ⁹ operuit eum. 20 Deinde dixit ad eam, Sta in oſtio tentorii; & ſi quiſpiam veniat, teque interroget, ac dicat; Eſtne hîc quiſpiam? dicas illi, Nemo eſt. 21 Accepit autem Enael uxor Hobar clavum tentorii, ſuménſque malleum manu ſuâ, invaſit eum dum dormiret; & infligens clavum temporib⁹ ejus, infixit in humum, eo dormiente: ſic *ille* exagitans ſeſe mortuus eſt. 22 Ecce autem Baraco Siſaram perſequente, prodiit Enael obviàm ei, & dixit illi; Veni, & oſtendam tibi virum quem quæris: ingreſſúſque ad eam vidit, & ecce Siſaram jacentem ac mortuum, & clavum in temporibus ejus. 23 Confregit ergò Dominus eo die Nabinum regem Chanaan coram filiis Iſrael: 24 Et manus Iſraelitarum profecit & invaluit adversùs Nabinum regem Chanaan, adeo ut interfecerint ipſum Nabinum regem Chanaan.

CAP. V.

Canticum Deboræ & Barac.

1 CEcinit verò Debora & Barac filius Abineam in die illa, dicentes; 2 Pro vindicta quâ vindicatus eſt Iſrael, canticum populare canite Domino. 3 Audite reges, & attendite præfecti, ego Domino canam, & pſallam ipſi Domino Deo Iſraelis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وهزم الرب سيسرا وجميع مراكبه * وقتل جميع عسكره بالسيف امام باراق * وترجل سيسرا 15
وهرب راجلا * فركض باراق في اثر مراكبه وعسكره الى حرست الشعوب * وصرع كل 16
من كان في عسكره قتلا بالسيف * ولم ينج منهم انسان مسبيا * وهرب سيسرا راجلا 17
ودخل خيمة عنايل امراة حوبار القيناني * لانه كان بين يابين ملك حصور وبين
حوبار القيناني صلح * وخرجت عنايل الى سيسرا وقالت له * هلم الي يا سيدي ولا تخف * 18
فمال اليها ودخل خيمتها * فغطته بالقطيفة * فقال لها * اسقيني ماء لاني ظمآن * فحلت 19
زق اللبن فاسقته وغطته * وقال لها * قومي على باب الخيمة * فان اتاك انسان وسالك 20
هاهنا احد * فقولي لا * فاخذت عنايل وتدا من اوتاد الخيمة * واخذت مرزبة بيدها * 21
ودخلت عليه وهو راقد * فضربت الوتد في صدغه حتى جاوز ودخل في الارض * وضرب
ومات * واذا باراق يركض في طلب سيسرا خرجت عنايل وقالت له * اقبل الي اريك الرجل 22
الذي تطلب * ودخل اليها ونظر * فاذا بسيسرا ملقى ميتا * والوتد في صدغه * وكسر 23
الرب في ذلك اليوم يابين ملك كنعان امام بني اسرائيل * واعتز بنو اسرائيل * وازدادوا 24
قوة على يابين ملك كنعان *

* الفصل الخامس *

* وسبحت دبورا وباراق من اجل الانتقام في ذلك اليوم وقالا * النعمة التي انتقم بنو اسرائيل * 1 2
من اجلها سبحوا الرب الشعوب * اسمعوا ايها الشعوب * وانصتوا ايها الملوك والسلاطين * اني انا 3
اسبح الرب اله اسرائيل * من صهيون تسبحته *

15 * *Profligavitque Dominus Siſaram, & omnes currus ejus, & peremit cunctos exercitus ejus gladio coram Baraco: Siſara verò exſcendens* ex curru *aufugit pedes.* 16 *Cucurrit autem Barac per veſtigia curruum ejus & exercitus ejus ad Haraſath gentium uſque; proſtratique fuerunt omnes qui erant in exercitu ipſius, gladio cæſi, nemine ex eis evadente captivo.* 17 *Porrò Siſara pedibus aufugiens ingreſſus eſt tentorium Anaëlis uxoris Hobar Cainanæi, erat enim pax inter Jabin regem Haſor, & inter Hobar Cainanæum.* 18 *Et prodiens Anael ad Siſaram ait illi, Venias ad me domine mi, & ne timeas. Divertit igitur ad eam, ingreſſuſque eſt tentorium ejus; & contexit illum pallio.* 19 *Dixerat autem ad eam, Da mihi bibendum aquam, quia vehementi ſiti laboro: & illa, allato lactis uterculo, dederat ei bibendum; tum texerat eum.* 20 *Deinde dixit ad eam, Sta pro foribus tentorii, & ſi quis adveniens interroget te, Eſtne iſtic aliquis? dic, Minimé.* 21 *Porrò Anaël, arrepto paxillo de paxillis tentorii, ſumptoq; manu ſuâ malleo, aggreſſa eſt illum ipſo dormiente, infixitque paxillum in tempora ejus, ita ut penetraret, & ad terram uſque permearet: ſic agitans ſeſe mortuus eſt.* 22 *Ecce autem Baraco currente ad quærendum Siſaram, egreſſa eſt Anaël & dixit ad eum, Veni ad me,* ut *oſtendam tibi virum quem quæris: qui ingreſſus ad eam vidit, & ecce Siſaram proſtratum mortuum, cum paxillo in temporibus ejus.* 23 *Contrivit itaque Deus illo die Jabin regem Chanaan ante filios Iſrael.* 24 *Filii autem Iſrael confortati ſunt, majoreſque vires adepti contra Jabin regem Chanaan.*

CAP. V.

1 * *CEcinit autem Debora et Barac de ultione eo die* ſumpta, *ac dixêre ambo,* 2 *Propter vindictam quam ſumpſerunt filii Iſrael, laudent Dominum populi.* 3 *Audite O populi, et auſcultate O reges et principes; nam ego laudabo Dominum Deum Iſraelis, ex Sion laus ejus.*

ספר שופטים : ה

,Edom agro ex *te incedendo in* ,Sehir è *te exeundo in* ,Domine
4 יְהוָה בְּצֵאתְךָ מִשֵּׂעִיר בְּצַעְדְּךָ מִשְּׂדֵה אֱדוֹם
.aquas ſtillaverunt nubes etiam, ſtillaverunt cœli etiam ,eſt *commota* terra
אֶרֶץ רָעָשָׁה גַּם־שָׁמַיִם נָטָפוּ גַּם־עָבִים נָטְפוּ מָיִם׃
faciebus à Sinai iſte : Domini *faciebus* à fluxerunt Montes
5 הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינַי מִפְּנֵי
,Hanath filii Samghar diebus In .Iſrael Dei Domini
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 6 בִּימֵי שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת
perambulabãt, ſemitas perambulantes & :ſemitæ ceſſaverunt ,Jahel diebꝰ in
בִּימֵי יָעֵל חָדְלוּ אֳרָחוֹת וְהֹלְכֵי נְתִיבוֹת יֵלְכוּ
,ceſſaverunt ,Iſrael in *pagi* Ceſſaverunt .tortuoſas ſemitas
7 אֳרָחוֹת עֲקַלְקַלּוֹת׃ חָדְלוּ פְרָזוֹן בְּיִשְׂרָאֵל חָדֵלּוּ
Eliget .Iſrael in mater ſurrexi donec ,Deborah ſurrexi donec
8 עַד שַׁקַּמְתִּי דְּבוֹרָה שַׁקַּמְתִּי אֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ יִבְחַר
,*conſpicietur* ſi clypeus ,portis bellum tunc : novos deos
אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אָז לָחֶם שְׁעָרִים מָגֵן אִם־יֵרָאֶה
ſcribas ad meum Cor .Iſrael in millibus quadraginta in ,lancea &
9 וָרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל׃ לִבִּי לְחוֹקְקֵי
.Domino benedicite , populo in *ſpontanei* : Iſrael
יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם בָּרְכוּ יְהוָה׃
ambulantes & ,Middin *ſuper ſedentes* ,candidas aſinas Equitantes
10 רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת יֹשְׁבֵי עַל־מִדִּין וְהֹלְכֵי
,aqua hauritur ubi loca inter *ſagittariorum voce A* .*meditemini* ,via *ſuper*
11 עַל־דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃ מִקּוֹל מְחַצְצִים בֵּין מַשְׁאַבִּים
: Iſrael in ejus *villæ* juſtitias ,Domini juſtitias *different* ibi
שָׁם יְתַנּוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקֹת פִּרְזוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל
exurge ,Exurge .Domini populus portas ad deſcenderunt tunc
12 אָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים עַם־יְהוָה׃ עוּרִי עוּרִי
captiva & ,Barac *Excitare* .canticum loquere ,exurge ,exurge : Deborah
דְּבוֹרָה עוּרִי עוּרִי דַּבְּרִי־שִׁיר קוּם בָּרָק וּשֲׁבֵה
illuſtribus ſuperſtes dominabitur Tunc .Abinoham fili tuã *captivitatẽ*
13 שֶׁבְיְךָ בֶּן־אֲבִינֹעַם׃ אָז יְרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִים
Ephraim De .*fortibus in* mihi *dominabitur* Dominus :populi
14 עָם יְהוָה יְרַד־לִי בַּגִּבּוֹרִים׃ מִנִּי אֶפְרַיִם
de : tuis populis in Binjamin te poſt ,Hamalech *in* eorum radix
שָׁרְשָׁם בַּעֲמָלֵק אַחֲרֶיךָ בִנְיָמִין בַּעֲמָמֶיךָ מִנִּי
trahentes Zebulun de & ,legiſlatores deſcenderunt Machir
מָכִיר יָרְדוּ מְחֹקְקִים וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים
.ſcribæ *virga in*
בְּשֵׁבֶט סֹפֵר׃

Verſio VULG. LAT.

4 Domine cùm exires de Seir, &
tranſires ꝑ regiones Edom, ter-
ra mota eſt, cœliq; ac nubes di-
5 ſtillaverunt aquis. Montes
fluxerunt à facie Dñi, & Sinai
6 à facie Dñi Dei Iſrael. In diebꝰ
Samgar filii Anath, in diebus
Jahel, quieverunt ſemitæ : &
qui ingrediebantur per eas,
ambulaverunt per calles de-
7 vios. Ceſſaverunt fortes in
Iſrael, & quieverunt : donec
ſurgeret Debbora, ſurgeret
8 mater in Iſrael. Nova bella
elegit Dñs, & portas hoſtium
ipſe ſubvertit : clypeꝰ & haſta
ſi apparuerint in quadraginta
9 millibus Iſrael. Cor meũ dili-
git principes Iſrael : qui pro-
pria voluntate obtuliſtis vos
diſcrimini, benedicite Dño.
10 Qui aſcenditis ſuper nitentes
aſinos, & ſedetis in judicio,
& ambulatis in via, loqui-
11 mini. Ubi colliſi ſunt currus, &
hoſtiũ ſuffocatus eſt exercitus,
ibi narrentur juſtitiæ Dñi &
clementia in fortes Iſrael :
tunc deſcendit populus Do-
mini ad portas, & obtinuit
12 principatũ. Surge, ſurge Deb-
bora, ſurge, ſurge, & loquere
canticũ : ſurge Barac, & ap-
prehende captivos tuos fili A-
13 binoem. Salvatæ ſunt reliquiæ
populi, Dominus in fortibus
14 dimicavit. Ex Ephraim dele-
vit eos in Amalec, & poſt eum
ex Benjamin in populos tuos
ô Amalec : de Machir princi-
pes deſcenderunt, & de Za-
bulon qui exercitum duce-
rent ad bellandum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου (δ) ἐν Σηεὶρ ἐν τῷ
ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Ἐδώμ, γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ
οὐρανὸς (ε) ἔσταξε δρόσους, καὶ αἱ νεφέλαι ἔστα-
5 ξαν ὕδωρ. Ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου
(ζ) κυρίου Ἑλωΐ, τοῦτο Σινὰ ἀπὸ προσώπου κυ-
6 ρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Ἐν ἡμέραις Σαμεγὰρ υἱοῦ (η)
Ἀνὰθ ἐν ἡμέραις Ἰαήλ, (θ) ἐξέλιπον ὁδούς,
καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς
7 διεστραμμένας. Ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ἰσρα-
ήλ, ἐξέλιπον ἕως οὗ (ι) ἀνέστη Δεββῶρα, (κ) ἕ-
8 ως οὗ ἀνέστη μήτηρ (λ) ἐν Ἰσραήλ. Ἐξελέξαν-
το θεοὺς καινούς, τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρ-
χόντων. θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ καὶ λόγχη ἐν τεσσα-
9 ράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραήλ. Ἡ καρδία μου
εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ· (μ) οἱ ἑκου-
10 σιαζόμενοι ἐν λαῷ εὐλογεῖτε κύριον. Ἐπι-
βεβηκότες (ν) ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας, κα-
θήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁ-
11 δοὺς συνέδρων ἐφ' ὁδῷ, διηγεῖσθε. Ἀπὸ φω-
νῆς ἀνακρουομένων ἀναμέσον ὑδρευομένων·
ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας. κύριε δικαιοσύνας
αὔξησον ἐν Ἰσραήλ. τότε κατέβη εἰς τὰς (ξ)
12 πόλεις λαὸς κυρίου. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου Δεβ-
βῶρα· (ο) ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδήν·
ἀνάστα Βαράκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν
13 σου, υἱὸς Ἀβινεέμ. (π) Τότε κατέβη κατά-
λειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς κυρίου κατέβη αὐ-
14 τῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ. Ἐφραὶμ ἐξερ-
ρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ, ὀπίσω σου
Βενιαμὶν ἐν τοῖς λαοῖς σου. ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ
κατέβησαν ἐξερευνῶντες· καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν
ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως.

Domine, in exitu tuo (d) in Seir, 4
dũ promoveres tu ex agro Edõ,
terrã commota eſt: & (e) cœlum
ſtillavit rores, et nubes ſtillârũt
aquã. Montes cõmoti ſunt à fa- 5
cie Domini (f) Heloi: iſte Sina à
facie Domini Dei Iſrael. In diebꝰ 6
Samegar filii Anath, in diebꝰ Ja-
el, reliquerunt vias, & ambula-
verunt (g) diverticula, ambula-
verunt vias diſtortas. Defece- 7
runt (h) potentes in Iſrael, defece-
runt, quoaduſq; ſurrexit Debbora,
(i) quoaduſq; ſurrexit mater in
Iſrael. (k) Elegerunt deos novos: 8
tunc expugnaverunt civitates
principum. (l) Clypeꝰ ſi appareri,
& lancea in quadraginta millibꝰ
in Iſrael; Cor meũ, ad ea, quæ diſ- 9
poſita ſunt huic Iſrael. (m) Qui
ſponte agitis in populo, benedicite
Dominum. Qui aſcendiſtis ſuper 10
(n) aſinã fœmellã meridiè, ſeden-
tes ſuper (o) tribunal, & ambu-
lantes (p) ſuper vias conſeſſorum
ſuper viã, (q) narrate A voce 11
agitantium in medio haurienti-
um aquã. Ibi dabunt (r) juſtitias,
Domine juſtitias auge in Iſrael.
Tunc deſcendit ad civitates po-
pulꝰ Domini. Expergiſcere, exper- 12
giſcere Debbora: expergiſcere, (ſ)
expergiſcere: loquere canticum.
Exurge Barac, et captiva captivi-
tatẽ tuã, filiꝰ Abineam. (t) Tunc 13
deſcendit reſiduũ fortibꝰ: populus
Domini deſcendit ei in potentibꝰ
ex me. (u) Ephræm eradicavit eos 14
in Amalec, poſt te Beniamin in po-
pulis tuis. In (x) me Machir deſcenderunt perſcrutantes. Et de Zabulon (y) trahentes
in virga narrationis ſcribæ.

MS. A. (δ) ἐκ Σηεὶρ (ε) ἐξεστάθη, καί γε νεφέλαι (ζ) κυρίου, τοῦτο Σινά, (η) Κενὰθ (θ)
ἐξέλιπον βασιλεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν τρίβους, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας. Ἐξέλιπον
φράζων ἐν Ἰσραήλ, ἐξέλειπεν (ι) ἐξανέστη (κ) ὅτι ἀνέστη (λ) ἐν τῷ Ἰσραήλ. Ἡρέτισαν
θεοὺς κενούς, ὡς ἄρτον κρίθινον, σκέπη νεανίδων σιρομαστῶν ἂν ὀφθῇ καὶ σιρομα-
στῆς ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν, Ἡ καρδία (μ) οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύ-
ριον. (ν) ἐπὶ ὑποζυγίων καθήμενοι ἐπὶ λαμπηνῶν φθέγξασθε φωνὴν ἀνακρουομέ-
νων ἀναμέσον εὐφραινομένων. ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνας κυρίῳ. δικαιοσύνας ἐνί-
σχυσαν ἐν τῷ Ἰσραήλ. (ξ) πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς (ο) ἐξεγείρου μυριάδας μετὰ λαοῦ. ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλει μετ' ᾠδῆς. ἐνισχύων ἐξανάστα ὁ Βαράχ, καὶ ἐνίσχυσον Δεββώρα τὸν Βαράχ, αἰχμαλώ-
τευσον αἰχμαλωσίαν (π) Πότε ἐμεγάλυνεν ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου Βενιαμεὶν ἐν λαοῖς σου. ἐξ ἐ-
μοῦ Μαχεὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες· καὶ ἐκ Ζαβουλὼν κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως ἐν Ἰσάχαρ μετὰ Δεββώρας. ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ
εἰς τὴν κοιλάδα ἵνα σοι κατοικῇς ἐμ μέσῳ χειλέων ἐξέτεινεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. διαιρέσεις Ῥουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας. ἵνα τί μοι κάθησαι ἀναμέσον τῶν Μοσφαιθὰμ τοῦ εἰσακούειν
συρισμοὺς ἐξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ Ῥουβήν. Μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας Γαλαάδ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 יי אוריתך דיהבתא לישראל כד עברין עלה שלטין בהון עממיא וכד תיבין לה מתגברין
אנון על בעלי דבביהון יי ביום אתגליתך למתנה להון משעיר בהון אתגליתא בהופעות
5 יקרך על תחומי אדום ארעא זעת אף שמיא מכו אף ענניא נגידו מטרא : הרים : טוריא
זעו מן קדם יי [טורא דתבור טורא דחרמון וטורא דכרמלא מתרגשין דין עם דין ואמרין
דין לדין דין אמר עלי תשרי שכנתיה ולי חזיא ודין לדין אמר עלי תשרי שכנתיה ולי חזיא
אשרי שכנתיה על טורא דסיני דהוא חלש וזעיר מכל טוריא] דין סיני מתרגיף ומתרגיש
וסליק תנניה כתננא דאתונא מן קדם דאתגלי עלוהי יקרא דיי אלהא דישראל:
6 בימי : כד חבו ביומי שמגר בר ענת ביומי יעל פסקו עדי אורחן דהוו מהלכין בשבילין
7 דתקנין תבו למהוי אזלין באורחן מנגבן: חדלו: חרובא קרוי פצחיא דהוו יתבין בארעא
דישראל אצטדיאה ואטלטלו דיריהון עד דאשתלחית אנא דבורה אשתלחית
8 לאתנבאה על דבית ישראל : יבחר : כד אתרעיאו בני ישראל למפלח לטעותא חדתן
דמקריב אתעבידא דלא אתעסקו בהון אבהתהון אתו עליהון עממיא וטרדונון
מקרויהון וכד תבו למעבד אוריתא לא יכילו להון עד דאתגברו וסליק עליהון סיסרא
סנאה ומעיקא בארבעין אלפין רישי משרין בחמשין אלפין אחדי סיפין בשתין
אלפין אחדי רומחין בשבעין אלפין אחדי תריסין בתמנן אלפין מחצצי גיריא בר
מתשע מאה רתיכין דברזלא דהוו עמיה ורתיכוהי כל אלין אלפיא וכל אלין משריתא
9 לא יכילו למקם קדם ברק וקדם עשרא אלפין גברא דעמיה : לבי : אמרת דבורה
בנבואה אנא שליחא לשבחא לספרי ישראל דכד הות עקתא ההיא לא פסקו מלמדרש
באוריתא וכדו יאי להון דיתבין בבתי כנשתא בריש גלי ומאלפין ית עמא פתגמי
10 אוריתא ומברכין ומודין קדם יי : רכבי : דהוו מבטלין עסקיהון רכיבין על אתנן
דחשיקן בכל מיני צוירין ומהלכין בכל תחום ארעא דישראל ומתחברין למתב
על דינא דהוו אזלין באורחתהון ומשתעין על גבורן דאתעבידא להון בארעא דישראל:
11 מקול : מאתר דהוו אנסין להון ונסבין מה דבידיהון בית מכונת לסטין ומתובת
מכסין על גובין בית שקיא דמיא לאתר דהואה נפקן בנתא דישראל למלי מיא דלא
הואה יכלין לאשמעא קל טרפת פרסת רגליהון מן קדם סנאה ומעיקא תמן יודון על
צדקתא דיי ועל זכותיה דיתיב קרוי פצחיא בארעא דישראל בכן נחתו מכרכי תוקפא
12 למתב בקרוי פצחיא עמיה דיי : עורי : שבחי שבחי דבורה שבחי ואודי מלילי תושבחא
13 קום ברק ושבי שביך בר אבינועם : אז : בכן נחת חד ממשרית ישראל ותבר תקוף
גברי עממיא הא לא מגבורא דדהון הות דא אלהן יי תבר קדם עמיה תקוף גברי
14 שנאיהון : מני : מדבית אפרים קם יהושע בר נון בקדמיתא אגיח קרבא בדבית עמלק
בתרוהי קם מלכא שאול מדבית בנימין וקטיל ית דבית עמלק ואגיח קרבא בשאר
עממיא מדבית מכיר נחתו כד מרשמין בקרבא ומשבטא זבולן כתבין בקולמוס
דספר חד :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Domine, legem tuam quam dediſti Iſraeli, cùm tranſgrediuntur eam domi- 4
nãntur in eos gentes; cùm verò revertuntur ad eam, ſuperant ipſi inimi-
cos ſuos : Domine, in die revelari te *ad dandum eam* illis de Seghir, *reve-*
latus es eis in oſtenſione gloriæ tuæ, ſup terminos Edom, terra tremuit im-
petu, etiam cœli diſtillaverunt, etiam nubes ſtillaverunt pluviam. Montes 5
diſtillaverunt ab-ante Dñm : *mons Thabor, mons Hhermon et mons Car-*
mel fremuerunt inter ſe, et locuti ſunt ſibi invicem ; hic dixit, Super me
habitabit majeſtas ejus, & mihi convenit ; et ille dixit huic, Super me ha-
bitabit majeſtas ejus, et mihi convenit : habitare fecit majeſtatem ſuam
ſuper montem Sinai, qui debilis erat & minimus omnium montium : hic
Sinai motus et tremefactus eſt ; et aſcendit fumus ejus ut fumꝰ fornacis
à facie quòd revelata eſt ſup eum gloria Dñi Dei Iſrael. Quando peccave- 6
runt in diebus Samghar filii Ghanath, in diebꝰ Jaghel defecerunt tranſe-
untes viam; qui fuerunt ambulantes in ſemitis præparatis, redierunt ad
eſſe ambulantes in viis furtivis. Deſolatæ ſunt urbes oppidorum quæ fue- 7
runt ſedentes in terrâ Iſrael ; expugnati ſunt et diſperſi ſunt habitatores
earum quoad miſſa ſum; ego Deborah miſſa ſum ad prophetandum in *do-*
mum Iſrael. Quando voluerunt *filii* Iſrael ad ſerviendum erroribus novis, 8
qui de proximo facti ſunt, quibus non ſtuduerunt in eis patres eorum, ve-
nerunt ſup eos gentes, et expulerunt eos ex urbibus eorum; et cum redie-
runt ad *faciendum* legem, non prævaluerunt eis : *donec fortificarentur &*
aſcenderet contra eos Zzizzara oſor & tribulator in quadraginta millibus
principum caſtrorum, in quinquaginta millibus tenentium gladios, in ſex-
aginta millibꝰ tenentium haſtas, in ſeptuaginta millibꝰ tenentium clype-
os, in octoginta millibꝰ ſagittatorum jaculorum, præter nongentos cur-
rus ferri qui fuerunt cum eo *et currus ipſius*, omnia hæc millia et omnes
hæ turmæ non potuerunt *ſtare coram Barak et coram decem millibus viro-*
rum qui cum eo. Dixit Deborah in prophetiâ, Ego miſſa ſum ad laudandũ 9
ſcribas Iſrael; qui, quando fuit tribulatio illa, non ceſſarunt ab interpre-
tanda lege; et ſic pulchrum illis, quòd ſedentes in *domibus* congregationis
in capite detecto, et docentes populũ verba legis, et benedicentes et con-
fitentes ante Dñm. Qui fuerunt impedientes negotia ſua, equitantes ſuper 10
aſinas ſtratas in omnibꝰ generibꝰ pictarũ veſtium, et ambulantes in omni
termino terræ Iſrael, & aſſociati ad ſedendum ſup judicium; erunt ambu-
lantes in viâ eorum, et narrantes ſup fortitudines quæ factæ ſunt ipſis *in*
terra Iſrael. Ex loco ubi fuerunt diripientes eos; et accipientes quidquid 11
in manibus eorum, domꝰ *habitationis* latronum, et ſeſſionis abſconditorũ
ſup lacus domꝰ irrigationum aquarum, *ad* locum quo fuerunt filiæ Iſrael
exeuntes ad implendum aquas, *quod non poſſent audiri facere* vocem ſtre-
pitus pedum *ſuorum* ab-ante *oſorẽ et affligentẽ*: ibi confitebuntur ſup præ-
mia Domini ſup juſtitiam ejus qui poſuit oppida terræ Iſrael; tunc deſcen-
derunt ex arcibus munitis ad habitandum in urbibus oppidorum populi
Domini. Lauda, lauda Deborah, lauda et confitere, loquere laudationes: 12
Surge Barak, et captiva captivitatem tuam fili Abinogham. Tunc deſcen- 13
dit unus ex exercitu Iſrael, & fregit fortitudinem fortium gentium. Ecce
non ex fortitudine manus eorum fuit hoc ; ſed Dominus fregit ante po-
pulum ſuum fortitudinem virorum oſorum eorum. Ex domo Ephra-
im ſurrexit Joſue filius Nun in anteriori, inivit bellum in domum Ghama- 14
lek: poſt eum ſurrexit rex Saul ex domo Binjamin, et occidit domũ Gha-
malek, et inivit bellum in reliquis gentibꝰ : ex domo Machir deſcenderũt
quaſi ſignati in bello: et ex tribu Zebulũ ſcribentes in calamo ſcribæ *acuti*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܪܝܐ. ܒܡܦܩܟ ܕܡܢ ܣܥܝܪ ܀ ܟܕ ܗܠܟܬ ܒܝܬ ܚܩܠܐ ܕܐܕܘܡ ܀ ܐܪܥܐ ܙܥܬ. ܐܦ 4
ܘܐܦ ܫܡܝܐ ܢܛܦܘ. ܘܥܢܢܐ ܪܣܣܘ ܡܝܐ. * ܘܛܘܪܐ ܕܒܠܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܢܐ ܣܝܢܝ. 5
ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܡܓܪ ܒܪ ܥܢܬ. ܘܒܝܘܡܬܗ 6
ܕܝܥܐܝܠ. ܦܣܩܘ ܐܘܪܚܬܐ. ܘܕܡܗܠܟܝܢ ܗܘܘ ܒܫܒܝܠܐ ܬܪܝܨܐ ܀ ܗܠܟܘ ܒܐܘܪܚܬܐ
ܡܥܩܡܬܐ. * ܦܣܩܘ ܦܨܝܚܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܦܣܩܘ. ܥܕܡܐ ܕܩܡܬ ܐܢܐ ܕܒܘܪܐ. ܩܡܬ 7
ܐܡܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܓܒܐ ܐܠܗܐ ܚܕܬܐ. ܘܗܝܕܝܢ. ܠܚܡܐ ܕܣܥܪܐ. ܘܣܝܦܐ ܘܪܘܡܚܐ 8
ܠܐ ܢܬܚܙܐ ܒܝܬ ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܠܒܝ ܐܡܪ ܠܡܬܪܓܡܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 9
ܐܝܠܝܢ ܕܦܪܝܫܝܢ ܒܥܡܐ ܀ ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ. * ܪܟܒܝ ܐܬܢܐ ܚܘܪܬܐ. ܘܝܬܒܝ ܒܒܬܐ. 10
ܘܡܗܠܟܝ ܒܐܘܪܚܬܐ ܀ * ܚܙܘ ܗܟܝܠ ܡܠܐ ܕܒܨܘܝܐ ܕܒܝܬ ܡܠܦܢܐ. ܬܡܢ ܢܬܠܘܢ 11
ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܐܣܓܝ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܗܝܕܝܢ ܢܚܬ ܠܬܪܥܐ ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ
* ܐܬܬܥܝܪܝ ܐܬܬܥܝܪܝ ܕܒܘܪܐ ܀ ܐܬܬܥܝܪܝ ܐܬܚܝܠܝ. ܘܡܠܠܝ ܬܫܒܘܚܬܐ. ܩܘܡ ܒܪܩ ܀ 12
ܘܫܒܝ ܫܒܝܟ. ܒܪܗ ܕܐܒܝܢܥܡ. * ܗܝܕܝܢ ܢܚܬ ܡܦܪܩܢܐ ܠܡܫܒܚܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 13
ܢܨܚܬ ܠܝ ܒܓܒܪܐ ܡܢ ܐܦܪܝܡ. * ܕܥܒܕܘܗܝ ܡܬܚܙܝܢ ܒܥܡܠܩ. ܒܬܪܟ ܒܢܝܡܝܢ 14
ܒܚܘܒܟ. ܡܢ ܡܟܝܪ ܢܦܩ ܡܬܪܓܡܢܐ. ܘܡܢ ܙܒܘܠܘܢ. ܕܟܬܒܝܢ ܒܩܢܝܐ
ܕܣܦܪܐ.

* Domine, ad egreſſum tuum de Seir, cùm in- 4
cederes inter agros Edom, terra contremu-
it, quin etiam cœli ſtillârunt, & nubes
ſparſerunt aquas; Montes quoque defece- 5
runt coram Domino, & iſte Sinai à conſpe-
ctu Domini ſancti Iſraelis. In diebus Sam- 6
gar filii Enath, & in diebus Enael interclu-
ſerant vias; & qui gradiebantur per ſemitas
rectas, ambulabant per vias obliquas. In- 7
tercluſerant planities Iſraelis, intercluſerant,
donec ſurgerem ego Debora, ſurgerem *in-
quam* mater in Iſraele. Eliget Deus rem no- 8
vam, ac tunc panem hordeaceum; & gladius
aut haſta non videbitur inter quadraginta
millia Iſraelitarum. Cor meum dixit ad In- 9
terpretem Iſraelis, Qui peculiares eſtis in
populo, benedicite Dominum: Equitantes 10
aſinas candidas, ſedentes in domibus, & iter
facientes in viis, Contemplamini quæſo, di- 11
cta indagantium qui inter doctores *verſan-
tur*: ibi rependent juſtitiam Domini, juſti-
tiam quam multiplicavit erga Iſraelem: tunc
deſcendit ad portam populus Domini. Ex- 12
pergiſcere, expergiſcere Debora, expergi-
ſcere, confortare, & eloquere canticum. Sur-
ge Barac, & captivos duc captivantes te, fili
Abineä. Tunc deſcendit ſalvator ad canen- 13
dum coram Domino, Illuxiſti mihi per virũ
ex Aphrem, Cujus facta *elucent* in Amalec: 14
poſt te Benjamin ob amorem tui: de Machir
egreſſus eſt Interpres, & de Zebolon ſcriben-
tes calamo ſcribæ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* يا رب عزك ومجدك من ساعير * حين مشيت بين ضياع ادوم تزلزلت الارض * وقطرت السماء 4
ايضا * ورشت السحاب ماء * وترعرعت الجبال قدام الرب * وجبل سينا هذا امام الرب اله اسرائيل 5
* في ايام شمجار بن عنات وايام عنانائيل انقطعت الطرق * والذين كانوا يسيرون في الطرق 6
المعتدلة ساروا في الطرق المعوجة * لان طرق صحاري بني اسرائيل انقطعت ولم تسلك * ومنعت 7
اغنامهم من الدخول والخروج * حتى قمت انا دبورا * وصرت اما لبني اسرائيل * واختار الله 8
امرا جديدا * ثم يقوم خبز الشعير * ولا يسقط سيف ولا رمح بين اربعين الف بني اسرائيل
* قلبي قال للمخبر بالنبوة لبني اسرائيل * راس الشعب وروساوهم قولوا تبارك الرب * وانتم 9 10
ايها الذين تركبون الاتن الاشهب * والذين في البيوت جلوس * والذين تسيرون في الطرق
* افحصوا عن كلام الذين يتدبرون الكتب العلماء * هنالك يعرفون بر الرب الذي اظهر 11
لبني اسرائيل * حينئذ نزل الى الابواب شعب الرب * انهضي انهضي يا دبورا * وكسي 12
وانطقي * انهض يا باراق * واسب الذين كانوا يسبونك يا ابن ابينعام * هنالك نزل المنجي 13
ليسبح امام الرب * اشرقت لي برجل من افرام * الذى اعماله بعمالاق * وعلى اثرك 14
يسعى بنيامين من الحب * لانه خرج مني من ماخير * والذين يرتكبون بعلم
الكتاب من زبولون *

O Domine, robur tuum & gloria 4
tua de Seir: cùm gradereris inter
oppida Adum, mota eſt terra, cœlum
quoque ſtillavit, & nubes ſparſerunt aquam; Trepidârunt montes 5
ante Dominum, & mons iſte Sinai
coram Domino Deo Iſraelis.
Diebus Samgaris filii Anath, & 6
diebus Ananaelis occluſæ fuerant
viæ; & qui ambulabant in viis
rectis, ambulârunt in viis tortuoſis:
Quoniam viæ ſolitudinum filiorum 7
Iſrael occluſæ fuerant, evaſerantque
imperviæ; denegabatur armentis
eorum ingrediendi &
egrediendi facultas; *donec ſurrexi*
ego Debora, & facta ſum mater
filiorum Iſrael, Et elegit Deus rem 8
novam: tum exurget panis hordeaceus,
nulluſque cadet gladius aut
ſpiculum inter quadraginta millia
filiorum Iſrael. Cor meum alloquitur 9
Expoſitorem prophetiæ filiis
Iſrael, dicens; *Princeps populi*
& duces eorum dicite, Benedictus
ſit Dominus. Et vos qui 10
aſinas ex albo fuſcas conſcenditis,
qui in domibus ſedetis, quique
ambulatis in viis, Scrutamini 11
verba eorum qui ſe libris
exercent, doctorum: docebunt juſtitiam
Domini, quam indicavit
filiis Iſrael: tunc deſcendit ad portam
populus Domini. Surge, ſurge 12
O Debora, te exorna, & loquere:
ſurge O Barac, & prædare eos qui te
prædabantur, O fili Abinoam. Tunc 13
deſcendit vindex ad hanc laudem
dicendam coram Domino, Affulſiſti
mihi per virum ex Ephrem,
Cujus opera cernuntur *in Amalec:* 14
& in veſtigiis tuis gradietur Benjamin
amore compulſus: *eò quòd*
prodierit Explanator è Machir, &
qui inſudant ſcientiæ libri, è Zebulon.

ספר שופטים : ה

vallem in ,Barac *ſic* Iſſachar & : Deborah cum Iſſachar in principes Et

15 וְשָׂרַי בְּיִשָּׂשכָר עִם־דְּבֹרָה וְיִשָּׂשכָר כֵּן בָּרָק בָּעֵמֶק

decretarii magni ,Reuben diviſionibus in : ſuis pedibus in eſt miſſus

שֻׁלַּח בְּרַגְלָיו בִּפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים חִקְקֵי־

ſibilos *audiendum ad* ,*duos ordines* inter ſediſti quid Ut .*cordis*

16 לֵב׃ לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרִקוֹת

Ghilhad .cordis *ſcrutationes* *magnæ* Reuben diviſionibus in ? gregum

17 עֲדָרִים לִפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרֵי־לֵב׃ גִּלְעָד

ſedit Aſer ?*naves habitabit* quid ut Dan & ,*habitavit* Jarden *tranſitu in*

בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר יָשַׁב

repudiavit populus Zebulun .habitabit ej⁹ *fracturas ſuper* & ,marium *portum ad*

18 לְחוֹף יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכּוֹן׃ זְבֻלוּן עַם חֵרֵף

.agri *altitudines* ſuper Naphthali & ,moriendum ad ſuam animam

נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה׃

Chenahan reges pugnaverunt tunc ,pugnaverunt ,reges Venerunt

19 בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן

.acceperunt non *argenti cupiditatem* :Meghiddo aquas *ſuper* Tahanach in

בְּתַעְנַךְ עַל־מֵי מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ׃

pugnaverunt ſuis *exaltationibus* de ,ſtellæ pugnaverunt cœlis De

20 מִן־שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ

: Chedummim torrens ,eos *devolvit* Chiſon Torrens .Siſera cum

21 עִם־סִיסְרָא׃ נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם נַחַל קְדוּמִים

ſunt contuſi Tunc .*robur* mea anima conculcabit ,Chiſon torrens

22 נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי נַפְשִׁי עֹז׃ אָז הָלְמוּ

Maledicite .ejus fortium *calcitratibus* ,*calcitratibus* à ,equi *calcanei*

23 עִקְּבֵי־סוּס מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו׃ אוֹרוּ

: ej⁹ habitatores maledicendo maledicite ;Domini *legatus* dixit ,Meroz

מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ יְהוָה אֹרוּ אָרוֹר יֹשְׁבֶיהָ

Domini auxilium ad ,Domini auxilium ad venerunt non quia

כִּי לֹא־בָאוּ לְעֶזְרַת יְהוָה לְעֶזְרַת יְהוָה

Cheber uxor Jahel mulieribus præ Benedicetur .fortibus *in*

24 בַּגִּבּוֹרִים׃ תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר

,poſtulavit *Aquas* .benedicetur *tentorio* in mulieribus præ : Chenæi

25 הַקֵּינִי מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל תְּבֹרָךְ׃ מַיִם שָׁאַל

.butyrum obtulit *illuſtrium* phiala in : dedit lac

חָלָב נָתָנָה בְּסֵפֶל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃

malleum ad *ejus dextera &* ,*ſeſe miſerunt* clavum ad *ejus Manus*

26 יָדָהּ לַיָּתֵד תִּשְׁלַחְנָה וִימִינָהּ לְהַלְמוּת

,*tranſfixit &* ,ejus caput *amovit* : Siſera *contudit &* ;laborantium

עֲמֵלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה

.ejus tempus *penetravit &*

וְחָלְפָה רַקָּתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

15 Duces Iſſachar fuêre cum Debbora, & Barac veſtigia ſunt ſecuti, qui quaſi in præceps ac barathrum ſe diſcrimini dedit: diviſo contra ſe Ruben, magnanimorum reperta eſt contentio. 16 Quarè habitas inter duos terminos, ut audias ſibilos gregum? diviſo contra ſe Ruben, magnanimorum reperta eſt contentio. 17 Galaad trans Jordanem quieſcebat, & Dan vacabat navibus: Aſer habitabat in littore maris, & in portubus morabatur. 18 Zabulon verò & Nephthali obtulerunt animas ſuas morti in regione Merome. 19 Venerunt reges & pugnaverunt, pugnaverunt reges Chanaan in Thanach juxta aquas Mageddo, & tamen nihil tulêre prædantes. 20 De cœlo dimicatum eſt contra eos: ſtellæ manentes in ordine & curſu ſuo, adverſùs Siſaram pugnaverunt. 21 Torrens Ciſon traxit cadavera eorum, torrens Cadumim, torrens Ciſon: conculca anima mea robuſtos. 22 Ungulæ equorum ceciderunt, fugientibus impetu, & per præceps ruentibus fortiſſimis hoſtium. 23 Maledicite terræ Meroz, dixit Angel⁹ Dñi: maledicite habitatoribus ejus, quia non venerunt ad auxilium Domini, in adjutorium fortiſſimorum ejus. 24 Benedicta inter mulieres Jahel uxor Haber Cinæi, & benedicatur in tabernaculo ſuo. 25 Aquam petenti lac dedit, & in phiala principum obtulit butyrum. 26 Siniſtram manum miſit ad clavum, & dexteram ad fabrorum malleos, percuſſitq; Siſaram quærens in capite vulneri locum, & tempus validè perforans.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας καὶ Βαράκ· οὕτω Βαρὰκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν. 16 Εἰς τί ἐκάθισας ἀναμέσον τῆς διγομίας τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγγελῶν; εἰς διαιρέσεις Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας. 17 Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (ρ) οὗ ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν (σ) εἰς τί παροικεῖ πλοίοις; Ἀσὴρ (τ) ἐκάθισεν παραλίαν θαλασσῶν, 18 καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει. Ζαβουλὼν λαὸς (υ) ὠνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ (φ) Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ (χ) ἦλθον αὐτῶν. 19 Βασιλεῖς παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν ἐν (ψ) Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι Μαγεδδὼ, δῶρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον. 20 (ω) Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τρίβων αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα. 21 Χειμάῤῥους Κισῶν ἐξέσυρεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους ἀρχαίων, χειμάῤῥους Κισῶν. καταπατήσει αὐτὸν ψυχή μου δυνατή. 22 (α) Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι ἵππου, (β) σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ. 23 Καταρᾶσθε Μηρὼζ, εἶπεν ἄγγελος κυρίου, Καταρᾶσθε· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτὴν, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς βοήθειαν κυρίου, εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς. 24 Εὐλογηθείη (γ) ἐν γυναιξὶν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, (δ) ἀπὸ γυναικῶν (ε) ἐν σκηναῖς εὐλογηθείη. 25 Ὕδωρ ᾔτησεν (ζ), γάλα ἔδωκεν (η) ἐν λεκάνῃ ὑπερεχόντων προσήνεγκε βούτυρον. 26 Χεῖρα αὐτῆς ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτῆς εἰς σφῦραν κοπιώντων, καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, διήλωσεν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν, διήλωσεν κρόταφον αὐτοῦ.

15 *Et principes in Iſſachar cum Debbora, (z) & Barac: ſic Barac in vallibus miſit in pedibus ſuis: In (aa) portionibus Ruben, magni penetrantes corde.* 16 *Ad quid ſedent inter medium (bb) digomiæ, ad audiendũ ſibilum (cc) gregum? In (dd) diviſionibus Ruben, magnæ perſcrutationes cordis.* 17 *Galaad trans Jordanem, (ee) ubi habitavit: Et Dan ad quid incolit navibus? Aſer ſedit (ff) ad litt⁹ mariũ, & ſuper exitus ejus habitabit.* 18 *Zabulon populus improperavit animã ſuã in morte: & Nephthali venerunt ad (gg) altitudines agri ſui.* 19 *Reges pugnaverunt: tunc pugnaverunt reges Chanaan in Thanaac ſuper aquam Mageddo: (hh) mun⁹ argenti nõ acceperunt.* 20 *De cœlo (ii) pugnaverunt ſtellæ: è (kk) ſemitis ſuis pugnaverunt cũ Siſara.* 21 *Torrens Ciſon (ll) devolvit eos, torrens, (mm) antiquitatum, torrens Ciſon. Conculcabit eũ anima mea potens.* 22 *(nn) Quando impediti ſunt calcanei equi; (oo) feſtinatione feſtinaverunt fortes ejus.* 23 *Maledicite Meroz, dixit angelus Domini, (pp) maledicite. Maledictus omnis inhabitans eam: quoniam non venerunt in auxilium (qq) Domini, in auxilium in potentibus.* 24 *Benedicatur in (rr) mulieribus Jael uxor Chaber Cinæi, à mulieribus in tabernaculis benedicatur.* 25 *Aquam petiit; lac dedit in phiala: præſtantium attulit butyrum.* 26 *Manum ſuam ſiniſtram ad paxillum extendit, & dextram ſuam in malleum laborantium: & malleo terebravit Siſaram, perforavit caput ejus, et percuſſit, perforavit tempus ejus.*

MS.A. (ρ) κατεσκήνωσεν (σ) ἵνα τί (τ) παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν. Ζαβουλὼν (υ) ὀνειδίσας (φ) Νεφθαλεὶμ (χ) ἦλθον. Βασιλεῖς καὶ παρετάξαντο (ψ) Θεννὰχ ἐπὶ ὕδατος Μεγεδδὼ, πλεονεξίαν ἀργυρίου (ω) Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν ἀστέρες, ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ Ἰσραήλ. Χειμάῤῥοις Κεισῶν ἐξέβαλεν αὐτοὺς, χειμάῤῥοις Καδησεὶμ, χειμάῤῥους Κεισῶν. (α) Τότε ἀπεκόπησαν (β) Ἀμμαδαρὼθ δυνατῶν αὐτοῦ· * Καταράσασθε Μαζὼρ, εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου, καταράσει καταράσασθαι τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου· Βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατοῖς. (γ) ἐκ γυναικῶν * Ἰσραὴλ γυνὴ * Χαλὲβ (δ) ἐκ (ε) ἐν σκηνῇ (ζ) αὐτὴν, καὶ γάλα (η) αὐτῷ ἐν λακάνῃ· ἰσχυρῶν προσήγγεισεν βούτυρον. Τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακοπῶν, καὶ ἀπέτεμεν Σισάρα, ἀπέτειψεν τῆς * κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ συνέθλασεν καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ושׂרי: ורברבי ישׂשכר משתמעין למלי דבורה ושאר שבטא דישׂשכר משמשין קדם
ברק משתלחין בקרוי מישרא לכל אתר דצריך לתמן בתושלחתיה אזלין בזרעית
16 ראובן סגיאין נכלי לבא: למה: למא תבתון ממשרית קרבא למתב בין תחומין
בפרשת ארחא למשמע בשורתא דא מן דא לברק אתון אמרין דילך אנחנא לסיסרא
אתון אמרין דילך אנחנא למשמע בשורא למדע אי דא היא משריתא נצחא בקרבא
למהוי עמיה איכדין כשר למעבד לכון דבית ראובן הלא ידעיתון דקדמוהי גלין
17 מחשבות לבא: גלעד: דבית גלעד בעברא דירדנא שרן ודבית דן גוו עברי ירדנא
ושויאו נכסיהון בספינן דבית אשר על ספר ימיא שרו קרוי עממיא דפגרו תבו ובנין
18 ויתיבו בהון: זבולן: דבית זבולן לקביל עממיא דגדיפו קדם יי מסרו נפשיהון לקטלא
19 אנון ודבית נפתלי ישבחונון כל עממי ארעא: באו: אתו מלכיא דהוו עם סיסרא ואגיחו
קרבא בכן אגיחו קרבא מלכי כנען בתענך הוו שרן ומטן על מי מגדו ממון דכסף לא
20 קבילו: מן: מן שמיא אתגח עמהון קרבא מאתר דנפקין כוכביא מכבשי דבריהון תמן
21 אתגח קרבא עם סיסרא: נחל: נחלא דקישון תברנון נחלא דאתעבידו ביה נסין וגבורן
22 מלקדמין לישראל הוא נחלא דקישון תמן דושישת נפשי קטילי גבריהון בתקוף: אז:
23 בכין אשתלפו טופרי סוסותהון מפנוך דהוה מפניך קדם רתיכי גברוהי: אורו: לוטו מירוז
אמר ברק נביא דיי לוטו ותברו ית יתבהא ארי לא אתו לסעדן עמא דיי כד אגיח קרבא
24 בגבריא: תבורך: תתבריך מברכת נשיא טבתא יעל אתת חבר שלמאה כחדא מנשיא
25 דמשמשין בבתי מדרשין תתבריך: מים: מיא שאל מנה סיסרא רשיעא חלבא אשקיתיה
26 למדע אם אית רעיונוהי עלוהי בפילי גבריא קריבת לקדמוהי שמן דגובנין: ידה:
טבתא יעל אתת חבר שלמאה דקיימת מה דכתיב בספר אוריתא דמשה לא יהוי
תקון זין דגבר על אתתא ולא יתקין גבר בתקוני אתתא אלהן ידהא לסכתא אושיטת
וימינה לארזפתא דנפחין למתבר רשיעין ואנוסין מחתה לסיסרא תברת רישיה פצעת
מוחיה אעברת סכתא בצדעיה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

15 Et principes Iſſachar obedientes ſermonibus Debora, & *reliqui tribûs Iſſachar* miniſtrantes ante Barak *miſſi* in urbibus planiciei, in omni loco quo opus eſſet illuc miſſione ejus euntes; in proſapia Ruben multi inſidiatores cordis. 16 Quare reditis ex exercitu belli ad ſedendũ inter terminos *in diviſione viæ, ad audiendũ nuncium alius ab alio:* Barak vos dicentes, Tui nos; & Zzizzaræ vos dicentes, Tui nos; ad audiendũ legationẽ, ad ſciendum manum exercitus vincentem in prælio ad eſſe cum eo: num ita rectum vobis faciendum domus Ruben, nonne cognoviſtis quod ante eum apertæ cogitationes cordis? 17 Domus Gilghad trans Jordanem habitarunt, et domus Dan vadarunt *tranſitus Jordanis*, poſuerunt divitias ſuas in navibus: domus Aſſer ſuper limitem maris habitarunt urbes gentium quas deſtruxerũt, redierunt, ædificaverunt eas et habitaverunt in eis. 18 Zebulun, è regione gentium, quas exprobraverunt *coram Domino*, tradiderunt animas ſuas ad occidendum eas; & domus Nephthali, laudabunt eos omnes *populi* terræ. 19 Venerunt reges *qui fuerunt cum Zzizzara*, inierunt bellũ, tunc inierunt *bellum* reges Chenaghan; in Thaghanach fuerunt habitantes & pertingentes uſque ad aquas Megido, divitias argenti non voluerunt. 20 De cœlo initum eſt cum illis bellum, de loco quo exeunt ſtellæ; de ſemitis ductuum earum, ibi initum eſt bellum cum Zzizzarâ. 21 Fluvius Kiſſon fregit eos, fluvius quo facta ſunt in eo ſigna & fortitudines Iſraeli ab antiquis, ipſe fluvius Kiſſon: ibi conculcavit anima mea occiſos fortium eorum in robore. 22 Tunc eductæ ſunt ungulæ equorum eorum à fremitu, quo fuit fremens ante currus fortitudinis ejus. 23 Maledicite Meroz, dixit Barak propheta Domini: maledicite & frangite habitatores ejus, quia non venerunt ad auxilia populi Domini, quando inivit bellum cum fortibus viris. 24 Benediceris à benedictione mulierum bonarum Jaghel uxor Hheber Salmæi: ſicut una ex mulieribus, quæ miniſtrantes in domibus Scholarum benediceris. 25 Aquas petivit *ab ea* Zzizzara impius, lacte potavit eum, ad ſciendum, ſi cogitationes ejus ſuper eum: in phialis virorum attulit ante eum pinguedinem caſeorum. 26 *Bona Jaghel uxor Hheber Salmæi, quæ præſtitit quod ſcriptum eſt in libro legis Moſis; non erit armatura viri ſuper mulierem, neque ornabitur vir ornamentis mulieris: ſed* manum ſuam ad clavum tetendit, & dexteram ſuam ad malleum, quæ conflata ad confringendum impios & violentos: percuſſit eum Zzizzaram, fregit caput ejus, tranſfixit cerebrum ejus, tranſivit *clavus* in tempore ejus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܣܟܪ ܥܡ ܕܒܘܪܐ. ܘܐܝܣܟܪ ܐܝܟ ܒܪܩ ܒܥܡܡܐ. ܐܫܬܕܪ ܒܪܓܠܘܗܝ
ܠܡܦܠܓܘܬܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܪܘܪܒܝܢ ܡܦܩܝ ܠܒܐ. * ܠܡܢܐ ܝܬܒܬ ܒܝܬ ܫܒܝܠܐ 16.
ܠܡܫܡܥ ܢܫܡܬܐ ܕܥܪܕܐ ܠܡܦܠܓܘܬܐ ܕܪܘܒܝܠ. ܪܘܪܒܝܢ ܡܦܩܝ ܠܒܐ. * ܓܕ ܒܥܒܪܐ 17
ܕܝܘܪܕܢܢ ܫܪܐ. ܘܕܢ ܠܠܡܐܢܐ ܓܪܫ ܐܠܦܐ. ܐܫܝܪ ܝܬܒ ܥܠ ܣܦܪܗ ܕܝܡܐ. ܘܥܠ
ܡܥܠܢܘܗܝ ܫܪܐ. * ܙܒܘܠܘܢ ܥܡܐ ܕܐܫܕܝ ܢܦܫܗ ܠܡܘܬܐ. ܢܦܬܠܝ ܥܠ ܪܘܡܐ 18
ܕܚܩܠܗ. * ܐܬܘ ܡܠܟܐ ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܠ ܡܝܐ ܕܡܓܕܘ. ܩܢܝܢܐ ܘܟܣܦܐ ܠܐ ܢܣܒܘ. 19
* ܩܪܒܐ ܩܪܒܘ ܟܘܟܒܐ ܡܢ ܕܘܟܝܬܗܘܢ. ܩܪܒܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܥܡ ܣܝܣܪܐ ܒܢܚܠܐ 20
ܕܩܝܫܘܢ. * ܓܪܦ ܐܢܘܢ ܢܚܠܐ ܕܩܝܫܘܢ ܘܢܚܠܐ ܕܩܪܡܝܢ. ܬܕܪܟ ܢܦܫܟ ܚܝܠܐ. * ܗܝܕܝܢ 21
22 ܢܦܠܢ ܥܩܒܐ ܕܪܟܫܐ. ܡܢ ܢܘܗܡܐ ܕܚܝܠܐ ܕܐܬܩܝܦܘܗܝ. * ܠܘܛܘ ܠܡܪܘܙ ܐܡܪ 23
ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܘܛܘ ܘܠܘܛܘ ܠܥܡܘܪܝܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܘ ܠܥܘܕܪܢܗ ܕܡܪܝܐ
ܥܡ ܓܢܒܪܐ. * ܬܬܒܪܟ ܡܢ ܢܫܐ ܥܢܐܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܚܒܪ ܩܝܢܝܐ. ܡܢ ܢܫܐ ܕܒܡܫܟܢܐ 24.
ܬܬܒܪܟ. * ܡܝܐ ܫܐܠ. ܘܚܠܒܐ ܝܗܒܬ. ܒܟܣܐ ܕܓܢܒܪܐ. ܩܪܒܬ ܚܡܐܬܐ. * ܐܝܕܗ 25 26
ܠܣܟܬܐ ܐܘܫܛܬ. ܘܝܡܝܢܗ ܠܐܪܙܦܬܐ ܕܢܓܪܐ. ܘܡܚܬܗ ܠܣܝܣܪܐ. ܘܦܠܚܬܗ
ܠܪܝܫܗ. ܘܡܚܬܗ ܘܥܒܪܬ ܒܨܕܥܗ.

15 Magnates Iſacharis cum Debora, & Iſachar ut Barac inter gentes miſſus eſt pedibus ſuis ad portionem Rubil: magni ſunt declaratores cordis. 16 Cur ſedes inter ſemitas, ad audiendum halitum onagrorum, portionem Rubil? magni ſunt declaratores cordis. 17 Gad in adverſa Jordanis ripa commoratur, Dan ad portum trahit naves, Aſir degit ſecus littus maris, & ad ejuſdem oſtium habitabit: 18 Zebolon populus eſt qui cum exprobratione objicit ſe morti, Nephtali ſuper altitudinem agri ſui. 19 Venerunt reges, & pugnaverunt ſecus aquas Mageddo, ſupellectilem & argentum minimè abſtulerunt. 20 Bellum geſſerunt ſidera è locis ſuis, bellum *inquam* de cœlo contra Siſaram in torrente Ciſſon. 21 Alluvione devolvit eos torrens Ciſſon & torrens Carmin: acquiret anima tua robur: 22 Tunc cadet extremitas equorum ejus præ gemitu roboris fortiorum ejus. 23 Maledicite Merod, inquit Angelus Domini, maledicite ei, & maledicite habitatoribus ejus, quoniam non adfuerunt ad auxilium Domini cum viris. 24 Benedicatur præ mulieribus Anael uxor Hobaris Cinæi; præ mulieribus quæ in tentorio ſunt, benedicatur. 25 Aquam poſtulavit ille, & lac illa dedit; in cratere gigantum obtulit butyrū. 26 Manum ſuam ad clavum porrexit, & dexteram ſuam ad malleum lignarii; Siſaram percuſſit, & caput ejus perrupit; percuſſit inquam, & tempus ejus perfodit:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لأن أشراف إيساخر مع دبورا * وإيساخر مثل باراق في الشعب * لأنه أرسل رجالا إلى 15
قسمة روبال * لأن مبين ما في القلوب عظيم * لماذا جلوسك بين الطرق لتسمع ضجة 16
الوحوش بقسمة روبال * ما أعظم المبين بما في القلوب * حاز روبال في مجاز الأردن * ودان 17
غوص السفن * وأشير نازل على شاطئ البحر * وهو ينزل على بلده * وزبلون شعب صير 18
نفسه للموت * وأما نفتالي فعلى علو ضياعه * أتت الملوك فجاهدت * وقاتلت حينئذ 19
ملوك كنعان * فجاهدوا في تعنك على ماء مجدو * ولم يأخذوا مواشي ولا فضة * تمايلت 20
النجوم من مواضعها * ونزل الحرب من السماء على سيسرا في وادي قيسون * فجرهم وادي 21
قيسون * ومر بهم وادي قوميين * تدرك نفسي القوة * هنالك سقط حوافر الخيل من 22
ضجة أعرابه * العنوا مروذ يقول ملاك الرب * والعنوا سكانها العنوهم * لأنهم لم يعينوا في 23
الحرب للرب برجالها * تبارك من النساء عنايال امرأة حوبار القيني * تبارك من النساء 24
* لأنه طلب ماء أسقته لبنا * وقربت في كأس الجبابرة سمنا * ومدت يدها اليسرى 25 26
إلى الوتد * ويمينها إلى أرزبة النجار * وضربت سيسرا وقطعت رأسه * ضربت صدغه وأنفذت
إلى الصدغ الآخر *

15 *Nobiles enim Iſacharis cum Debora, & Iſachar velut Barac inter populum; quòd is miſſus ſit pedes in portionem Rubel; quoniam qui declarat quod cordibus ineſt, maximus eſt.* 16 *Ad quid ſeſſio tua inter vias, ut audias ſtrepitum ferarum in portione Rubel? Quàm ingens eſt qui quod in cordibus eſt patefacit!* 17 *Poſſeſſionem obtinuit Rubel in tranſitu Jordanis, Dan naves ſummerſit, & Aſer habitat in ora maritima, ipſeque habitabit in patria ſua.* 18 *Zebolon populus eſt qui ſeipſum morti expoſuit; at verò Nephtali celſitudini pagorum ſuorum inſidet.* 19 *Venerunt reges & dimicaverunt, tunc pugnaverunt reges Chanaan, dimicaverunt inquam in Taanach prope aquam Mageddo; at nec armenta neque argentum acceperunt.* 20 *Digreſſa ſunt ſidera propriis è locis, deſcenditque bellum de cœlo contra Siſaram in torrente Ciſſon:* 21 *Abduxitque eos torrens Ciſſon, & rapuit illos torrens Carmin: fortitudinem aſſequatur anima mea.* 22 *Tunc ceciderunt ungulæ equorum præ clamore fortium ejus.* 23 *Maledicite Merod, ait Angelus Domini, & maledicite civibus ejus; maledicite eis, quia non juverunt in bello Dominum cum viris ſuis.* 24 *Benedicatur è mulieribus Aaael uxor Hobaris Cinæi, benedicatur è mulieribus:* 25 *Quoniam petenti illi aquam præbuit lac bibendum, obtulitque in ſcypho gigantum butyrum.* 26 *Tum extendit manum ſuam ſiniſtram ad paxillum, dexteram autem ſuam ad malleum fabri lignarii, & percutiens Siſaram fidit caput ejus; percuſſit tempus ejus, & tranſverberavit ad alterum uſque tempus.*

ספר שופטים : ו

ejus pedes inter :*decubuit* ,cecidit ,est incurvatus ejus pedes inter
27 בין רגליה כרע נפל שכב בין רגליה
.vastatus cecidit ibi ,se curvavit *quo in* ;cecidit ,se curvavit
כרע נפל באשר כרע שם נפל שדוד׃
per Sisera mater *exclamavit* & ,respexit fenestram Per
28 בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד
tardaverunt cur *?veniendum ad* ejus currûs *erubescit* Cur :cancellum
האשנב מדוע בשש רכבו לבוא מדוע אחרו
,ei *respondebant* ejus dominæ Sapientes ?ejus quadrigarum *vices*
29 פעמי מרכבותיו׃ חכמות שרותיה תענינה
divident ,invenient Nonne :sibi *sua dicta convertebat* ipsa etiam
30 אף־היא תשיב אמריה לה׃ הלא ימצאו יחלקו
;Sisera ipsi ,*colorum spolium* ;viri capiti duæ *amasiæ amasia* ?spolium
שלל רחם רחמתים לראש גבר שלל צבעים לסיסרא
collis duo *recamata* ,color :*recamatum colorum spolium*
שלל צבעים רקמה צבע רקמתים לצוארי
:DOMINE tui inimici omnes pereant Sic ?spolii
31 שלל׃ כן יאבדו כל־אויביך יהוה
quievit & :sua fortitudine in solis *exire* secundùm eum diligentes &
ואהביו כצאת השמש בגברתו ותשקט
.annis quadraginta terra
הארץ ארבעים שנה׃

CAP. VI. ו

eos *dedit* & :DOMINI oculis in malum Israel filii fecerunt Et
1 ויעשו בני־ישראל הרע בעיני יהוה ויתנם
manus invaluit Et .annis septem Midian manu in DOMINUS
2 יהוה ביד־מדין שבע שנים׃ ותעז יד־
Israel filii sibi fecerunt Midian *faciebus* à :Israel super Midian
מדין על־ישראל מפני מדין עשו להם בני ישראל
.munitiones & speluncas & ,montib⁹ in quæ antra
את־המנהרות אשר בהרים ואת־המערות ואת־המצדות׃
,Hamalec & ,Midian ascendebat & ,Israel serebat si ,erat Et
3 והיה אם־זרע ישראל ועלה מדין ועמלק
;eos *super* castrametabantur Et .eum *super* ascendebant & :Chedem filii &
4 ובני־קדם ועלו עליו׃ ויחנו עליהם
non & :Hazzah in *te venire usque* ,terræ *productionem corrumpebant* &
וישחיתו את־יבול הארץ עד־בואך עזה ולא־
.*asinum &* ,*bovem &* ,*agnum &* ,Israel in victum relinquebant
ישאירו מחיה בישראל ושה ושור וחמור׃
veniebant & :eorum *tentoria* & ,ascendebant eorũ *acquisitiones* & ,ipsi Quia
5 כי הם ומקניהם יעלו ואהליהם יבאו
:numerus non eorũ *camelis* & ,*ipsis* & ;multitudine in *locusta* tanquam
כדי־ארבה לרב ולהם ולגמליהם אין מספר
valde Israel est attenuatus Et .eã *corrumpendã* ad terram in veniebãt &
6 ויבאו בארץ לשחתה׃ וידל ישראל מאד
,fuit Et .Dominum ad Israel filii clamaverũt & :Midian *faciebus* à
7 מפני מדין ויזעקו בני־ישראל אל־יהוה׃ ויהי
:Midian *causas super* Dominum ad Israel filii clamâssent cùm
כי־זעקו בני־ישראל אל־יהוה על אדות מדין׃
dixitque :Israel filios ad prophetam virum DOMINUS misit Et
8 וישלח יהוה איש נביא אל־בני ישראל ויאמר
feci ascendere Ego ;Israel Deus DOMINUS dixit Sic :eis
להם כה־אמר יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי
.servorum domo è vos eduxi & ,Ægypto ex vos
אתכם ממצרים ואוציא אתכם מבית עבדים׃
omnium manu de & ,Ægyptiorum manu de vos erui Et
9 ואצל אתכם מיד מצרים ומיד כל־
vobis dedique ,*vestris faciebus à* eos expuli & :vos opprimentiũ
לחציכם ואגרש אותם מפניכם ואתנה לכם
.eorum terram
את־ארצם׃

Versio VULG. LAT.

27 Inter pedes ejus ruit: defecit, & mortuus est: volvebatur ante pedes ejus, & jacebat exanimis & miserabilis. 28 Per fenestram respiciens, ululabat mater ejus: & de cœnaculo loquebatur; Cur moratur egredi currus ejus? quarè tardaverunt pedes quadrigarum 29 illius? Una sapientior cæteris uxoribus ejus, hæc socrui 30 verba respondit; Forsitan nunc dividit spolia, et pulcherrima fœminarum eligitur ei: vestes diversorum colorum Sisaræ traduntur in prædam, & supellex varia ad ornanda colla 31 congeritur. Sic pereant omnes inimici tui, Domine: qui autem diligunt te, sicut Sol in ortu suo splendet, ita rutilent. 32 Quievitque terra per quadraginta annos.

CAP. VI.

1 Fecerunt autem filii Israel malum in conspectu Domini: qui tradidit illos in manu Ma2dian septem annis, Et oppressi sunt valdè ab eis. Feceruntque sibi antra & speluncas in montibus, & munitissima ad 3 repugnandum loca. Cúmque sevisset Israel, ascendebat Madian & Amalec, cæterique 4 Orientalium nationum: Et apud eos figentes tentoria, sicut erant in herbis cuncta vastabant usque ad introitum Gazæ: nihilque omnino ad vitam pertinens relinquebant in Israel, non oves, non boves, 5 non asinos. Ipsi enim & universi greges eorum veniebant cum tabernaculis suis, & instar locustarũ universa complebat, innumera multitudo hominũ, & camelorum, quidquid teti6gerant devastantes. Humiliatúsque est Israel valdè in con7spectu Madian. Et clamavit ad Dominum postulans auxi8lium contra Madianitas. Qui misit ad eos virum prophetam, & locutus est, Hæc dicit Dominus Deus Israel; Ego vos feci conscendere de Ægypto, & eduxi vos de domo servi9tutis, Et liberavi de manu Ægyptiorum, & omnium inimicorum, qui affligebant vos: ejecique eos ad introitum vestrum, & tradidi vobis terram eorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 (ϑ) Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἔπεσεν, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν ἐξοδευθείς. 28 Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψεν μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τῆς τοξικῆς, Διότι ᾐσχύνθη ἅρμα αὐτοῦ; διότι ἐχρόνισαν πόδες ἁρμάτων 29 αὐτοῦ; Αἱ σοφαὶ ἄρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψεν λόγους αὐτῆς ἑαυ30τῇ, Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλ31τῶν αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα. Οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν, (ι) ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει 32 αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

Inter pedes ipsius devolutus est: cecidit, et dormivit inter pedes ejus: procumbens cecidit, sicut procubuit, ibi cecidit expirans. 27 *Per fenestrã respexit mater Sisaræ extrà (ss) fenestellã; Cur erubuit (tt) curr⁹ ej⁹? Cur tardaverũt pedes curruũ ej⁹? Sapientes principes ejus responderunt ad eã, & ipsa convertit sermones suos sibi;* 28 29 *Nónne invenient eũ dividentem spolia? (uu) misericors miserebitur in caput viri: Spolia tincturarũ ipsi Sisaræ, spolia tincturarum varietatis, spolia variatorum ipsa, capiti ejus spolia.* 30 *Sic pereant omnes inimici tui, Domine: & qui diligunt eum, sicut (xx) exit⁹ Solis in (yy) virtute sua. Et quievit terra quadraginta annis.* 31 32

MS. A. (ϑ) Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν· ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαίπωρος. Διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ Σισάρα διὰ τῆς δικτυωτῆς ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας Σισάρα, Διατί ᾐσχάτισεν τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι; διατί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ; Σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίναντο πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ δὲ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, Οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ· σκῦλα βαμμάτων Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, *βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκῦλον. Οὕτως (ι) καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείαις αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν (α) ἐνώπιον κυρίου, καὶ (β) ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν 2 χειρὶ Μαδιὰμ (γ) ἑπτὰ ἔτη. Καὶ (δ) ἴσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου (ε) Μαδιὰμ τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, (ζ) καὶ τὰ σπή3λαια, καὶ τὰ κρεμαστά. Καὶ ἐγένετο (η) ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβαινον Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλήκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν (θ) συν4ανέβαινον αὐτοῖς, Καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτούς, καὶ (ι) διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν· καὶ (κ) οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς (λ) ἐν τῇ γῇ Ἰσραήλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποι5μνίοις ταῦρον καὶ ὄνον. Ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο, καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός· (μ) καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ, καὶ διέφθειρον 6 αὐτήν. Καὶ ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀ7πὸ προσώπου Μαδιάμ. Καὶ (ν) ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς (ξ) κύριον ἀπὸ προσώπου Μα8διάμ. Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἐγώ εἰμι (ο) ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ 9 ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν· Καὶ ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

CAP. VI.

Et fecerunt filii Israel malum in conspectu Domini: & tradidit eos Dominus in manu Madiam septem annos: 1 *Et invaluit manus Madiã super Israel. Et fecerũt sibi filii Israel à facie Madiã antra, quæ in montib⁹, & speluncas, & (a) pensilia.* 2 *Et factum est, (b) si seminaverunt filii Israel; & ascendebant Madiam, & Amalec, et filii Orientis simul (c) ascendebant cũ eis.* 3 *Et castrametabantur adversùs eos, & corrumpebant (d) fructus eorũ, donec venias in Gaza. Et non relinquebant substantiam vitæ in terra Israel, (e) neq; in gregibus, taurũ, & asinũ.* 4 *Quoniam ipsi, & (f) possessiones eorum ascendebant, & tabernacula eorum (g) adveniebant, tanquã locusta in multitudine: et eis, & camelis eorum non erat numerus: & veniebant in terrã Israel, et corrumpebant eã.* 5 *Et mendicavit Israel valdè à facie Madiã.* 6 *Et clamaverunt filii Israel ad Dominũ à facie Madiã.* 7 *(h) Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel. Et dixit eis, Hæc dicit Domin⁹ De⁹ Israel; Ego sum qui eduxi vos de terra Ægypti, et eduxi vos de domo servitutis (i) vestræ:* 8 *Et liberavi vos de manu Ægypti, & de manu omnium tribulantium vos, & ejeci eos à facie vestra: & dedi vobis terram eorum.* 9

MS. A. (α) ἔναντι κυρίου (β) παρέδωκεν (γ) ἔτη ἑπτά. (δ) κατίσχυσεν (ε) Μαδιὰμ *ἄνδρας ἐν τοῖς (ζ) καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν. Καὶ (η) ὅταν ἔσπειρεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, (θ) καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, Καὶ παρενέβαλον ἐπ' αὐτούς, (ι) διέφθειραν τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς, ἕως τοῦ ἐλθεῖν (κ) οὐχ ὑπελείποντο (λ) ἐν Ἰσραήλ, καὶ ποίμνιον, καὶ μόσχον, καὶ ὄνον. Ὅτι αὐτοὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καὶ παρεγίνοντο, ὡς ἀκρὶς (μ) καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ τοῦ διαφθείρειν αὐτήν. (ν) ἐκέκραξαν (ξ) κύριον· καὶ ἐγένετο ἐπεὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον περὶ Μαδιάμ, Καὶ ἐξαπέστειλεν (ο) ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, *καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 בין רגלהא כרע נפל שכיב בין רגלהא כרע נפל באתר דכרע תמן נפל בזיזא סיסרא׃
28 בעד׃ מן חרכא אסתכיאת ומדיקא אמיה דסיסרא מביני אעיתא אמרת מא דין אוחרא
רתיכוהי דסיסרא ברי מלמיתי מא דין אתעכבו רהטיא דהוו מיתן לי אגרת נצחנין׃
29 חכמות׃ חכימת פרסתותהא ענין לה אף היא בחוכמא מתיבא ואמרא למימר להין׃
30 הלא׃ הלא מדמשכחין מפלגין בזתא יהבין גבר וביתיה כל חד וחד בזא סגי קדם
סיסרא בזת ציורי צבעונין על צוריה נכסי עתיריא ומני חמודא קדם גברוהי דבזו׃
31 כן׃ כסיסרא כן ייבדון כל סנאי עמך יי ורחמוהי צדיקיא יהון עתידין לאנהרא כזיהור
יקריה על חד תלת מאה וארבעין ותלתא במפק שמשא בגבורתיה ושדוכת ארעא
דישראל מלמעבד קרבא ארבעין שנין׃

ו

1 2 ועבדו בני ישראל דביש קדם יי ומסרנון יי בידא דמדינאי שבע שנין׃ ותקיפת יד מדינאי
על ישראל מן קדם מדינאי עבדו להון בני ישראל ית מטמוריתא דבטוריא וית מערתא
3 וית מצודתא׃ והוה כד זרע ישראל וסלקין מדינאי ועמלקאי ובני מדינחא וסלקין עלוהי׃
4 ושרו עליהון ומחבלין ית עללתא דארעא עד מעלנא דעזה ולא משארין מזון לקימא
5 נפש בישראל ואמר ותור וחמר׃ ארי אנון וגיתיהון סלקין ומשכניהון ואתן כמסת גובא
6 לסגי ולהון ולגמליהון לית מנין ועלין בארעא לחבלותה׃ ומאך ישראל לחדא מן קדם
7 מדינאי וזעיקו בני ישראל קדם יי׃ והוה כד זעיקו בני ישראל קדם יי על עסק מדינאי׃
8 ושלח יי גברא נביא לות בני ישראל ואמר להון כדנן אמר יי אלהא דישראל אנא
9 אסקית יתכון ממצרים ואפקית יתכון מבית עבדותא׃ ושיזבית יתכון
מידא דמצראי ומידא כל דחקיכון ותרכית יתהון מן קדמיכון ויהבית לכון ית ארעהון׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Inter pedes ejus curvat⁹ est, cecidit, jacuit inter pedes ejus, curvat⁹ est, cecidit; in loco quo curvatus est, ibi cecidit spoliatus Zizzara. 27 Ex fenestra prospexit, et attendens mater ej⁹ Zzizzaræ ex-inter cancellos dixit; Quid hoc tardavit currus ej⁹ Zzizzaræ filii mei à veniendo? Quid hoc impediti sunt cursores, qui fuerunt venire facientes mihi epistolã victoriarũ? 28 Sapientes dominæ illi⁹ responderunt ei, etiã ipsa in sapientia sua respondit *et dixit* ad dicendũ illis. 29 *Nonne* ex quo invenientes dividentes prædã, dantes virũ et domũ ej⁹ omni uni et uni, prædã multã ante Zzizzarã, prædã polymitarũ colorũ sup collũ ej⁹, divitias opulentorũ et vasa desiderii ante virũ eũ quē spoliarunt? 30 *Sicut Zzizzara* sic peribũt omnes osores populi tui Dñe, et *amatores ejus justi futuri* erunt splendescere, sicut *splendet gloria ejus pro uno trecenta et quadraginta et tria in* exire Solem in fortitudine sua. 31 Et quievit terrã Israel à faciendo bello quadraginta annis.

CAP. VI.

Et fecerunt filii Israel malũ ante Dñm, et tradidit eos Dñs in man⁹ Madianæorũ septē annis. 1 Et roborata est man⁹ Madianæorũ sup Israel: ab-ante Madianæos fecerũt sibi filii Israel latibula quæ in montib⁹, et speluncas et munitiones. 2 Et fuit quando seminavit Israel, et ascendentes Madianæi & Ghamalekæi, et filii Orientis, et ascendentes sup eũ. 3 Et tetenderũt sup eos, et devastantes proventũ terræ usq; ad ascensũ Ghazæ; et non reliquerunt eis cibũ ad vivificandũ animã in Israel, et pec⁹, et bovē, et asinũ. 4 Nam illi et greges eorũ ascendentes, et tentoria eorũ; et venerunt ut sufficientia locustæ ad multitudinē; et illis, et camelis eorũ non erat numerus: et intrantes in terrã ad vastandũ eam. 5 Et humiliat⁹ est Israel valde ab-ante Madianæos, 6 et clamaverunt filii Israel ante Dominum. Et fuit cum clamaverunt filii Israel ante Dominum super causam Madianæorum. 7 Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis: Sic dixit Dñs De⁹ Israel, Ego, ascendere feci vos *ex Ægypto*, et eduxi vos de domo servitutis. 8 Et liberavi vos de manu Ægyptiorum, et de manu omniũ molestatorum vestrorum, et ejeci illos ex ante-vos, et dedi vobis terram eorum. 9

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܒܝܢ ܪ̈ܓܠܝܗ ܢܦܠ ܘܐܬܪܡܝ ܘܫܟܒ. ܒܕܘܟܬܐ ܕܢܦܠ. ܬܡܢ ܢܦܠ ܒܙܘܙܐ. *ܘܡܢ
27 ܟܘܬܐ ܐܕܝܩܬ. ܘܝܒܒܬ ܐܡܗ ܕܣܝܣܪܐ ܡܢ ܒܣܝܩܘܦܐ. ܘܐܡܪܬ. ܡܛܠ ܗܘ ܕܐܘܚܪܘ
28 ܡܪ̈ܟܒܬܗ ܕܒܪܝ ܠܡܐܬܐ. ܘܡܛܠ ܗܘ ܐܘܚܪ ܩܠܐ ܕܡܪ̈ܟܒܬܗ. * ܚܟܝܡܬܐ ܕܒܬ̈ܘܠܬܗ
29 ܥܢܬ ܘܐܡܪܬ ܠܗ. * ܕܠܡܐ ܐܙܠ ܘܐܫܟܚ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܘܦܠܓ ܟܘܕܢܝܐ ܠܪ̈ܝܫܢܐ
30 ܓܒܪ̈ܐ. ܘܒܙܬܐ ܫܦܝܪܬܐ ܘܨܒ̈ܥܐ ܘܨܘܪ̈ܐ ܠܣܝܣܪܐ. ܘܨܒ̈ܥܐ ܘܨܘܪ̈ܐ ܥܠ ܨܘܪ̈ܐ ܕܒܙܘܙ̈ܐ.
*ܗܟܢܐ ܢܐܒܕܘܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܟ ܡܪܝܐ. ܘܪ̈ܚܡܝܟ. ܐܝܟ ܡܕܢܚܗ ܕܫܡܫܐ 31
ܒܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.

Et inter pedes ejus concidit, corruit, jacuítque: quo loco concidit, illic corruit prædo. 27 Cæterùm è feneſtra proſpexit, & è xyſto ululavit mater Siſaræ, ac dixit; Quid rei eſt quòd cunctantur aurigæ filii mei quò minùs veniant? & quid cauſæ eſt quòd tardet tinnitus aurigarum? 28 Sapientiſſima adoleſcentularum *ejus* reſpondens ait illi, 29 Forſan abiens invenit ſpolia multa, & diſtribuit mulum *onuſtum ſingulis* ducibus virorum: ſpolia verò optima, *variæ* tincturæ, atque picturæ *ipſi* Siſaræ, tincturæ atque picturæ ſuper colla prædantium. 30 Ita diſpereant omnes inimici tui Domine; amici verò tui ſint veluti ortus ſolis in fortitudine ſua. Porrò tranquilla fuit terra quadraginta annis. 31

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

*ܘܥܒܕܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢܝܐ 1
ܫܒܥ ܫܢܝܢ. *ܘܥܫܢܬ ܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܝܢܝܐ. ܘܥܒܕܘ 2
ܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܬ̈ܐ ܒܛܘܪ̈ܐ. ܘܡܥܪ̈ܐ ܘܚܨܢ̈ܐ. * ܘܡܐ ܕܙܪܥ ܗܘܐ ܐܝܣܪܝܠ. ܣܠܩܝܢ 3
ܗܘܘ ܡܕܝܢܝܐ ܘܥܡܠܩܝܐ ܘܒܢ̈ܝ ܪܩܡ. * ܘܫܪܝܢ ܗܘܘ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܡܚܒܠܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗ 4
ܐܪܥܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܥܙܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܝܢ ܗܘܘ ܠܐܝܣܪܝܠ ܕܢܚܝܘܢ. ܠܐ ܬܘܪܐ ܘܠܐ ܥܢܐ ܘܠܐ ܚܡܪܐ. *ܡܛܠ 5
ܕܗܢܘܢ. ܘܒܥܝܪܗܘܢ ܘܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܐܝܟ ܩܡܨܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܠܗܘܢ ܘܠܓܡܠܝܗܘܢ
ܠܝܬ ܗܘܐ ܡܢܝܢܐ. ܘܥܠܝܢ ܠܐܪܥܐ ܠܡܚܒܠܘܬܗ. *ܘܐܬܡܟܟܘ ܐܝܣܪܝܠ ܛܒ ܡܢ ܩܕܡ 6
ܡܕܝܢܝܐ. * ܘܩܥܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܥܠܬܐ ܕܡܕܝܢܝܐ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܓܒܪܐ 7 8
ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ
ܐܣܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܐܦܩܬܟܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܥܒܕܘܬܐ. * ܘܦܪܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ 9
ܕܡܨܪ̈ܝܐ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܠܚܘܨܝܟܘܢ. ܘܐܘܒܕܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܝܗܒܬ
ܠܟܘܢ ܐܪܥܗܘܢ.

CAP VI.

Filiis autem Iſrael malum perpetrantibus coram Domino, tradidit eos Dominus in manum Medianitarum ſeptem annorum *ſpatio.* 1 Et manus Medianitarum *adeo* roborata eſt adversùs Iſraelem, ut fugerint à conſpectu Medianitarum, fecerintque ſibi filii Iſrael domos in montibus, ſpeluncas, & munitiones. 2 Nam cùm ſeminâſſet Iſrael, aſcendebant Medianitæ, Amalecitæ, & filii Recem, 3 Caſtra ponebant adversùs eos, totámque terram vaſtabant uſque ad aditũ Aza, nec permittebant Iſraeli ſervare boves, neque pecudes, neque aſinos. 4 Hi namque cum jumentis ac tentoriis ſuis veniebant plurimarum inſtar locuſtarum (ipſis enim & camelis eorum nullus erat numerus) & terram ingrediebantur ut vaſtarent eam. 5 Et concuſſus eſt Iſrael vehementer à conſpectu Medianitarum? 6 Clamaverúntque filii Iſrael ad Dominum ob cauſam Medianitarum. 7 Miſit ergò Dominus virum prophetam ad filios Iſrael, qui dixit eis, Sic dicit Dominus Deus Iſrael, Ego extraxi vos de terra Ægypti, & eduxi vos de loco ſervitutis; 8 Eripui vos de manu Ægyptiorum, & de manu omnium opprimentium vos, & conſumpſi eos à conſpectu veſtro, dedíque vobis terram eorum. 9

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 * فانصرع بين رجليها وسقط ميتا * في الموضع الذي سقط هنالك وقع مجدوعا * تطلعت
28 من الكوة * جلبت ام سيسرا من الكوة جالسة علي الروشن وقالت * ما حال مراكب ابني
ابطت ولم تجي * وما بال صرير مراكبه لم يسمع مجيه * فاجابتها الحكيمة من فتياتها * وقالت 29
لها * لعله ظفر بنهب كثير في طريقه * فقسم لكل امري حمل عسل وزيت كثير * ومصبغات 30
ووشي لسيسرا * ومصبغات ووشي علي اعناق المنتهبين * كذلك يهلك جميع اعدايك يا 31
رب * ومحبوك مثل مخرج الشمس في جبروتها * وسكنت الارض من الحرب اربعين سنة *

* Is verò jactatus inter pedes illius, ruit mortuus: in loco ubi ruit, ibidem cecidit obtruncatus. 27 Per feneſtram proſpectavit, clamitavit mater Siſaræ de feneſtra ſedens ſuper podio, & ait, Qua de causâ currus filii mei morati ſunt, nec advenêre? & quamobrem adventus ſtridoris curruum ejus nondum eſt auditus? 28 Reſpondit ei ſapientiſſima puellarum ejus, ac dixit illi, 29 Fortè fauſtè offendit prædam multam in itinere ſuo, & partitus eſt unicuique viro onus mellis & olei copiam; aurificia & phrygionicũ opus pro Siſara, aurificia quoque & phrygionicum opus ſuper colla prædantium. 30 Sic pereant omnes inimici tui O Domine, amici verò tui ſint veluti ortus ſolis in robore ſuo. Quievitque terra à bello quadraginta annis. 31

* الفصل السادس *

* فارتكب بنو اسرايل السيات امام الرب * فسلط عليهم الرب المدينيين سبعة سنين 1
* فاعتزت يد المدينيين علي بني اسرايل * وهرب بنو اسرايل من المدينيين * واتخذ بنو 2
اسرايل بيوتا في الجبال * ومغاير وحصاير * وكان بنو اسرايل اذا زرعوا تصعد المدينيون 3
والعمالقيون وبنو رقام * وينزلون عليهم * ويفسدون الارض كلها الي مدخل غازا * ولم يكونوا 4
يتركوا لبني اسرايل بقرا * ولا حميرا * ولا احمالا * لانهم كانوا ياتون ببهايمهم ودوابهم وخيمهم 5
الكثير مثل الجراد الكثير * فكانوا لا يحصون * ولا تحصي ابلهم * وكانوا اذا دخلوا الارض
6 يفسدونها * وفزع بنو اسرايل من المدينيين فزعا عظيما * وصاح بنو اسرايل * وجاوا الي
7 الرب مستغيثين من المدينيين * فارسل الرب نبيا الي بني اسرايل وقال لهم هكذا 8
يقول الله رب اسرايل * انا الذي اخرجتكم من العبودية * واصعدتكم من ارض مصر 9
وانقذتكم من ايدي المصريين * ونجيتكم من ايدي جميع مضطهديكم * واهلكتهم
من بين ايديكم * واعطيتكم ارضهم *

CAP. VI.

* Verùm filiis Iſrael ſcelera aggredientibus coram Domino, immiſit in eos Dominus Medianitas ſeptem annis. 1 Quare invaleſcente manu Medianitarum adversùs Iſraelitas, fugerunt Iſraelitæ à Medianitis, et adhibuerunt ſibi Iſraelitæ domos in montibus, cavernas, & arces. 2 Contingebatque ut cùm ſeminâſſent Iſraelitæ, aſcenderent Medianitæ, Amalecitæ, & filii Racem, 3 Invaderentq; eos, et vaſtarent univerſam terrã uſque ad ingreſſum Azæ, nec relinquerent Iſraelitis boves, nec aſinos, nec agnos. 4 Veniebant enim cum pecoribus, jumentis, atque tentoriis ſuis copioſiſſimarum inſtar locuſtarum, plurimis, (innumeri ſiquidem erant, & innumeri eorum cameli) terramque ingredientes vaſtabant eam. 5 Itaque metuerunt filii Iſrael Medianitas metu maximo: 6 Et vociferantes filii Iſrael venerunt ad Dominum, opem implorantes contra Medianitas. 7 Miſitque Dominus prophetam quendam ad filios Iſrael, qui dixit eis, Sic dicit Deus Dominus Iſraelis, Ego ſum qui eduxi vos è ſervitute, 8 Extraxi vos è terra Ægypti, eripui vos è manibus Ægyptiorum, vos liberavi de manibus omnium perſequentium vos, diſperdidi eos à conſpectu veſtro, tradidique vobis terram eorum: 9

ספר שופטים : ו

timeatis non ;vester Deus DOMINUS Ego : vobis dixi Ac
10 וָאֹמְרָה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִירְאוּ
;eorum terra in habitantes vos quorum ,Emoræorum Deos
אֶת־אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹשְׁבִים בְּאַרְצָם
,Domini angelus venit Et .mea voce in audivistis non &
11 וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי׃ וַיָּבֹא מַלְאַךְ יְהוָה
patri Joas ipsi quæ ,Hophrah in quæ ,quercu sub mansit &
וַיֵּשֶׁב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר בְּעָפְרָה אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ אֲבִי
fugiendum ad ,torculari in frumenta excutiens ejus filius Gidhon & : Hezri
הָעֶזְרִי וְגִדְעוֹן בְּנוֹ חֹבֵט חִטִּים בַּגַּת לְהָנִיס
dixit ac ;Domini angelus eum ad est conspectus Et .Midian faciebus à
12 מִפְּנֵי מִדְיָן׃ וַיֵּרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה וַיֹּאמֶר
eum ad Dixitque .virtute potens tecum Dominus :eum ad
13 אֵלָיו יְהוָה עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
nos invenit quid ut & ?nobiscum Dominus est & ,mi domine me In:Gidhon
גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנִי וְיֵשׁ יְהוָה עִמָּנוּ וְלָמָּה מְצָאַתְנוּ
nobis narraverunt quæ ,ejus mirabilia omnia ubi & ?hoc totum
כָּל־זֹאת וְאַיֵּה כָל־נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר סִפְּרוּ־לָנוּ
? Dominus nos fecit ascendere Ægypto de Nonne :dicendo ,nostri patres
אֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֶעֱלָנוּ יְהוָה
.Midian vola in nos deditque ,Dominus nos dereliquit nunc &
וְעַתָּה נְטָשָׁנוּ יְהוָה וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַף מִדְיָן׃
,hac tua fortitudine in Vade : ait & ,Dominus eum ad respexit.Et
14 וַיִּפֶן אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר לֵךְ בְּכֹחֲךָ זֶה
? te misi nonne :Midian vola de Israel facies salvum &
וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכַּף מִדְיָן הֲלֹא שְׁלַחְתִּיךָ׃
?Israel faciam salvum quo in ,mi Domine me In :eum ad Dixitque
15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי בַּמָּה אוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל
.mei patris domo in minimus ego & ,Menasseh in tenuis mea chilias Ecce
הִנֵּה אַלְפִּי הַדַּל בִּמְנַשֶּׁה וְאָנֹכִי הַצָּעִיר בְּבֵית אָבִי׃
percutiésque ,tecum ero Quia : Dominus eum ad Dixitque
16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְהִכִּיתָ אֶת־
gratiam inveni nunc Si :eum ad Dixitque .unum virũ tanquã Midian
17 מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
nunc Ne .mecum loquens tu quòd ,signum mihi facies &,tuis oculis in
18 בְּעֵינֶיךָ וְעָשִׂיתָ לִּי אוֹת שָׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי׃ אַל־נָא
,meum munus educam & ,te ad me venire ad usque ,hinc recedas
תָמֻשׁ מִזֶּה עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהֹצֵאתִי אֶת־מִנְחָתִי
.te reverti usque ,manebo Ego : dixit Et .tuas facies ad ponam &
וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ וַיֹּאמַר אָנֹכִי אֵשֵׁב עַד־שׁוּבֶךָ׃
farinæ modium & ,caprarum hœdum fecit & ,est ingressus Ghidhon Et
19 וְגִדְעוֹן בָּא וַיַּעַשׂ גְּדִי־עִזִּים וְאֵיפַת־קֶמַח
; olla in posuit carnium jus & ,canistro in posuit carnem ; infermentatorũ
מַצּוֹת הַבָּשָׂר שָׂם בַּסַּל וְהַמָּרַק שָׂם בַּפָּרוּר
eum ad Dixitque .obtulit & ,quercu sub ad eum ad eduxit &
20 וַיּוֹצֵא אֵלָיו אֶל־תַּחַת הָאֵלָה וַיַּגַּשׁ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
pone & ,infermentata & ,carnem Cape : Dei angelus
מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וְהַנַּח
misit Et .sic fecit & :effunde jus & ,illam petram ad
21 אֶל־הַסֶּלַע הַלָּז וְאֶת־הַמָּרַק שְׁפוֹךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃ וַיִּשְׁלַח
tetigitque,ejus manu in quod ,fulcri extremitatem Domini angelus
מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־קְצֵה הַמִּשְׁעֶנֶת אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּגַּע
comedit & ,petra de ignis ascendit & :infermentata in & ,carnẽ in
בַּבָּשָׂר וּבַמַּצּוֹת וַתַּעַל הָאֵשׁ מִן־הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת־
.ejus oculis ab abiit Domini angelus Et .infermentata & ,carnem
הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה הָלַךְ מֵעֵינָיו׃
:Ghidhon dixit & ;ipse Domini angelus quòd Ghidhon vidit Et
22 וַיַּרְא גִּדְעוֹן כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן
facies Domini angelum vidi idcirco quia ;Deus Domine Heu
אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה כִּי־עַל־כֵּן רָאִיתִי מַלְאַךְ יְהוָה פָּנִים
.facies ad
אֶל־פָּנִים׃

Versio VULG. LAT.

10 Et dixi; Ego Dominus Deus vester, ne timeatis deos Amorrhæorum, in quorum terra habitatis. Et noluistis audire vocem meam. 11 Venit autem Angelꝰ Domini, & sedit sub quercu, quæ erat in Ephra, & pertinebat ad Joas patrem familiæ Ezri. Cúmque Gedeon filius ejus excuteret atque purgaret frumenta in torculari, ut fugeret Madian, 12 Apparuit ei Angelus Domini, & ait; Dominus tecum, virorum fortissime. 13 Dixítque ei Gedeon; Obsecro, mi domine, si Dominus nobiscum est, cur apprehenderunt nos hæc omnia? ubi sunt mirabilia ejus, quæ narraverunt patres nostri, atque dixerunt; De Ægypto eduxit nos Dominus? Nunc autem dereliquit nos Dominꝰ, & tradidit in manu Madian. 14 Respexitque ad eum Dominus, & ait; Vade in hac fortitudine tua, & liberabis Israel de manu Madian: scito quòd miserim te. 15 Qui respondens ait, Obsecro, mi domine, in quo liberabo Israel? ecce familia mea infima est in Manasse, & ego minimus in domo patris mei. 16 Dixítque ei Dominus, Ego ero tecum: & percuties Madian quasi unum virum. 17 Et ille, Si inveni, inquit, gratiam coram te, da mihi signum quòd tu sis qui loqueris ad me. 18 Nec recedas hinc, donec revertar ad te, portans sacrificium, et offerens tibi. Qui respondit, Ego præstolabor adventum tuum. 19 Ingressus est itaque Gedeon & coxit hœdum, & de farinæ modio azymos panes: carnésque ponens in canistro, & jus carnium mittens in ollam, tulit omnia sub quercu, & obtulit ei. 20 Cui dixit Angelus Domini; Tolle carnes & azymos panes, & pone supra petram illam, & jus desupèr funde. 21 Cúmque fecisset ita, Extendit Angelus Domini summitatem virgæ, quam tenebat in manu, & tetigit carnes & panes azymos: ascendítque ignis de petra, & carnes azymósque panes consumpsit: Angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus. 22 Vidénsque Gedeon quòd esset Angelus Domini, ait; Heu mi Domine Deus: quia vidi Angelum Domini facie ad faciem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ εἶπα ὑμῖν, Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς (π) κάθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου. 11 Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου, καὶ ἐκάθισεν (ρ) ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς πατρὸς τοῦ Ἐσδρί. καὶ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ (σ) ῥαβδίζων σῖτον ἐν ληνῷ (τ) εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ. 12 Καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κύριος μετὰ σοῦ, (υ) ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων. 13 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, Ἐν ἐμοί, (φ) κύριέ μου· καὶ εἰ ἔστι κύριος μεθ᾽ ἡμῶν, (χ) εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς (ψ) τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, (ω) ἃ διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες, (α) Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου (β) ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν (γ) ἐξέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ. 14 Καὶ (δ) ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ (ε) εἶπεν, Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ (ζ) σου ταύτῃ, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. (η) ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε. 15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, Ἐν ἐμοί, (θ) κύριέ μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου (ι) ἠσθένησεν ἐν Μανασσῇ, καὶ ἐγώ εἰμι (κ) μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ πατρός μου. 16 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου, Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα. 17 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών, (λ) Εἰ δὴ εὗρον ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι (μ) σήμερον πᾶν ὅ,τι ἐλάλησας μετ᾽ ἐμοῦ, 18 (ν) Μὴ χωρισθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ (ξ) ἐξοίσω τὴν θυσίαν (ο) καὶ θύσω ἐνώπιόν σου. καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι (π) καθίσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε. 19 Καὶ Γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἰφὶ ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα (ρ) ἔθηκεν ἐν τῷ κοφίνῳ καὶ τὸν ζωμὸν (σ) ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ (τ) ἐξήνεγκεν αὐτὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ (υ) τὴν τερέμινθον, καὶ προσήγγισεν. 20 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος (φ) τοῦ θεοῦ, Λάβε τὰ κρέα καὶ (χ) τὰ ἄζυμα, καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν (ψ) ζωμὸν ἐχόμενα ἔκχεε. καὶ ἐποίησεν οὕτως. 21 Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων· καὶ (ω) ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου (α) ἐπορεύθη ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 22 Καὶ εἶδε Γεδεών, ὅτι ἄγγελος (β) κυρίου οὗτός ἐστι. καὶ εἶπε Γεδεών, Ἆ ἆ, (γ) κύριέ μου κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

10 Et dixi vobis, Ego Dominus Deus vester; Non timebitis deos Amorrhæi, in quibus vos sedetis in terra eorũ. Et non exaudîstis vocem meã. 11 Et venit angelus Domini, & sedit sub (k) terebintho, quæ in (l) Ephratha in terra Joas patris Esdri. Et Gedeon filiꝰ ejus excutiens frumentũ in torculari ad effugiendũ à facie ipsiꝰ Madiã. 12 Et apparuit ei angelus Domini, et dixit ad eũ, Dominꝰ tecũ, (m) fortis virtutũ. 13 Et dixit ad eũ Gedeon, In (n) me, Domine mi: Et, si est Dominus nobiscũ, ad quid invenerunt nos mala hæc? Et ubi sunt omnia mirabilia ejus, quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes; Nónne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos, & dedit nos in manu Madiam. 14 Et respexit ad eũ (o) angelus Domini, & dixit; Vade in fortitudine tua hac, & salvabis Israel de manu Madiã. (p) Ecce misi te. 15 Et dixit ad eum Gedeon, In me, Domine mi, in quo salvabo Israel? Ecce chilias mea (q) infirmata est in Manasse, et ego sum minor in domo patris mei. 16 Et dixit ad eũ (r) angelus Domini, Dominus erit tecũ; & percuties ipsã Madiam tanquàm virum unum. 17 Et dixit ad eum Gedeon; Si nunc inveni misericordiã in oculis tuis, & facies mihi (s) hodiè omne quicquid locutus es mecum; 18 Nè secedas hinc, quoadusq; ego veniam ad te: & (t) proferam sacrificium & sacrificabo coram te. Et dixit, Ego quidẽ sedebo, donec tu reverteris. 19 Et Gedeon intravit, & fecit hœdũ caprarum, & œphi farinæ, azyma: et carnes imposuit (u) in cophino, & jus injecit in ollam, et protulit ea ad eũ sub terebintho, & (x) appropinquavit. 20 Et dixit ad eũ angelꝰ Dei, Accipe carnes, & azyma, & pone ad petrã illã, et jus (y) juxtà effunde. Et fecit sic. 21 Et extendit angelus Domini summum virgæ, quæ in manu sua, & tetigit carnes, et azymos. Et (z) ascendit ignis de petra, & comedit carnes, & azymos. Et angelus Domini ivit ab oculis ejus. 22 Et vidit Gedeon, quoniam angelus Domini hic est. Et dixit Gedeon (aa) Ah, ah, Domine, mi Domine: quia vidi angelũ Domini, faciem ad faciẽ.

MS.A. (π) ἐνοικεῖτε ἐν (ρ) ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν Ἐφραθὰ τὴν τοῦ Ἰωὰς πατρὸς Ἀβιεζεί. (σ) ἐρράβδιζεν πυροὺς ἐν (τ) τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου τοῦ Μαδιάμ. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄγγελος (υ) δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. Καὶ (φ) κύριε κύριε· καὶ (χ) ἱνατί (ψ) πάντα τὰ (ω) ὅσα (α) Οὐχὶ ἐξ (β) ἐξήγαγεν (γ) ἀπώσατο ἡμᾶς κύριος καὶ παρέδωκεν (δ) ἐπέβλεψεν πρὸς (ε) εἶπεν αὐτῷ, Πορεύου (ζ) σου, καὶ (η) καὶ ἰδοὺ (θ) κύριε, ἐν (ι) ταπεινοτέρα ἐν Μαννασσῇ, (κ) μικρὸς τῷ οἴκῳ (λ) Καὶ εἰ εὗρον χάριν ἐν (μ) σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ᾽ ἐμοῦ, (ν) Μὴ κινηθῇς ἐντεῦθεν (ξ) οἴσω (ο) μου καὶ θήσω (π) καθήσομαι (ρ) ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν, (σ) ἐνέχεεν εἰς χύτραν, (τ) ἐξήνεγκεν πρὸς (υ) τὴν δρῦν, καὶ προσεκύνησεν. Καὶ (φ) κυρίου, Λάβε (χ) τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους, καὶ (ψ) ζωμὸν ἔκχεον. (ω) ἀνήφθη (α) ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν (β) κυρίου ἐστίν. (γ) κύριε κύριε,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 ואמרית לכון אנא יי אלהכון לא תדחלון ית טעות אמוראי דאתון יתבין בארעהון ולא
11 קבלתון למימרי : ואתא מלאכא דיי ויתיב תחות בוטמא די בעפרה די ליואש אבוהי
12 דעזרי וגדעון בריה חביט חטין במעצרתא לערקא מן קדם מדינאי : ואתגלי ליה מלאכא
13 דיי ואמר ליה מימרא דיי בסעדך גבר חילא : ואמר ליה גדעון בבעו רבוני ואית שכנתא
דיי בסעדנא ולמא ערענא כל דא ואן כל פרשותיה דאשתעיאו לנא אבהתנא למימר
14 הלא ממצרים אסקנא יי וכען רטשנא יי ומסרנא בידא דמדינאי : ואתפני ליה יי ואמר
15 איזיל בחילך דין ותפרוק ית ישראל מידא דמדינאי הלא שלחתך : ואמר ליה בבעו יי
במה אפרוק ית ישראל הלא הא זרעיתי זעירא בשבט מנשה ואנא חלש בבית אבא :
16 17 ואמר ליה יי ארי יהי מימרי בסעדך ותקטול ית מדין כגברא חד : ואמר ליה אם כען
18 אשכחית רחמין בעינך ותעביד לי את די את ממלל עמי : לא כען תעדי מכא עד מיתאי
19 לותך ואפיק ית תקרובתי ואניח קדמך ואמר אנא אוריך עד דתתוב : וגדעון אתא ועבד
גדיא בר עזי ומכילתא דקמחא אפה פטיר בסרא שוי בסלא ותבשילא שוי
20 בקדרא ואפיק לותיה לתחות אילנא וקריב : ואמר ליה מלאכא דיי סב ית
21 בסרא וית פטירא ואחית לכיפא דיכי וית תבשילא שפוך ועבד כן : ואושיט מלאכא
דיי ית ריש שוטיתא דבידיה וקריב בבסרא ובפטירא וסליקת אשתא מן טנרא
22 ואכלת ית בסרא וית פטירא ומלאכא דיי אסתלק מלקביל עינוהי : וחזא גדעון
ארי מלאכא דיי הוא ואמר גדעון בבעו יי אלהים ארי על כן חזיתי מלאכא דיי אפין
באפין :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

10 Et dixi vobis, Ego Dominus Deus vester, ne timeatis errores Amorrhæi, qua vos habitantes in terra eorum; et non audistis in dicto meo. 11 Et venit angelus Domini, et sedit subtus quercum quæ in Ghaphra quæ Joas patris *Ghezri*; & Gidghon filius ejus excutiens triticum in torculari ad fugiendum ex-ante Madianæos. 12 Et visus est ei angelus Dñi, et dixit ei, Dictum Domini in auxilio tuo, vir virtutis. 13 Et dixit illi Gidghon, Obsecro Domine mi, & est divinitas Domini nobiscum? & ad quid *accidit* nobis *omne hoc*? et ubi omnes separationes ejus, quas narraverunt nobis patres nostri, ad dicendum, An non ex Ægypto ascendere fecit nos Deus? & nunc dereliquit nos Deus, et tradidit nos in manu Madianæorum. 14 Et reversus est ei *Dominus* & dixit, Ito in virtute tuâ hac, & redime Israel de manu Madianæorum: nonne misi te? 15 Et dixit ei, Obsecro Domine, in quo redimam Israel? ecce prosapia mea exigua in tribu Menasse, et ego debilis in domo patris mei. 16 Et dixit illi Dominus, Nam erit dictũ meum in auxilio tuo; et occides *Midian* ut virum unum. 17 Et dixit ei, Si nunc inveni misericordias *in oculis tuis*, et facies mihi signum quod tu loquens mecum. 18 Ne nunc transeas hinc usq; ire me ad te, et *proferam* donum meum, et apponam ante te: et dixit, Ego prolongabo usque quo redeas. 19 Et Gidghon venit et fecit hœdum filium caprarum, & mensuram farinæ coxit azymum, carnem posuit in canistro, & coctum posuit in lebete: & protulit ad eum ad-subtus *arborem* et obtulit. 20 Et dixit ei angelus Domini, Accipe carnem et azyma; et depone ad petram istam, et coctum effunde: & fecit sic. 21 Et tetendit angelus Domini caput baculi, qui in manu ejus; et tetigit in carne, et in azymis; et ascendit ignis ex petrâ, et comedit carnem & azyma, et angelus Domini ascendit ex è regione oculorum ejus. 22 Et vidit Gidghon quod angelus Domini ipse; et dixit Gidghon, Obsecro Domine Deus; nam propterea vidi angelum Domini facies ad facies.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

10 * ܘܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܐܢܬܘܢ ܝܬܒܝܢ
11 ܒܐܪܥܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܒܩܠܝ. * ܘܐܬܐ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܘܝܬܒ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܕܐܝܬ
ܒܥܘܦܪܐ ܩܪܝܬܗ ܕܝܘܐܫ ܐܒܘܗܝ ܕܥܙܪܝ. ܘܓܕܥܘܢ ܒܪܗ. ܕܫ ܗܘܐ ܚܛܐ ܒܓܬܐ. ܕܢܥܪܘܩ
12 ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܝܢܝܐ. * ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܪܝܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܥܡܟ.
13 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܕܥܘܢ. ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܐܢ ܐܝܬ ܡܪܝܐ ܥܡܢ. ܠܡܢܐ ܓܕܫ ܠܢ
ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ. ܘܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܟܠܗܘܢ ܬܕܡܪܬܗ. ܕܐܫܬܥܝܘ ܠܢ ܐܒܗܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܢ ܕܡܢ
14 ܡܨܪܝܢ ܐܣܩܢ ܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܫܒܩܢ ܡܪܝܐ. ܘܐܫܠܡܢ ܒܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢܝܐ. * ܘܐܬܦܢܝ
ܠܘܬܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܒܚܝܠܟ ܗܢܐ. ܘܦܪܘܩ ܐܢܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܝܕܐ
15 ܕܡܕܝܢܝܐ. ܗܐ ܫܕܪܬܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܒܡܢܐ ܐܦܪܘܩܝܘܗܝ ܠܐܝܣܪܝܠ.
16 ܗܐ ܫܪܒܬܝ ܡܚܝܠܐ ܗܝ ܒܡܢܫܐ. ܘܐܢܐ ܙܥܘܪ ܐܢܐ ܒܒܝܬ ܐܒܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܐܢܐ ܐܗܘܐ
17 ܥܡܟ. ܘܬܚܪܘܒ ܠܡܕܝܢܝܐ. ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ
18 ܒܥܝܢܝܟ. ܥܒܕ ܠܝ ܐܬܐ. ܘܐܕܥ ܕܐܢܬ ܡܡܠܠ ܥܡܝ. * ܠܐ ܬܬܦܪܘܩ ܡܟܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ
19 ܠܘܬܟ. ܘܐܦܩ. ܩܘܪܒܢܝ ܘܐܣܝܡ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܐܬܒ. ܥܕܡܐ ܕܬܐܬܐ. * ܘܓܕܥܘܢ
ܥܠ ܘܥܒܕ ܓܕܝܐ ܕܥܙܐ. ܘܣܐܬܐ ܕܩܡܚܐ ܦܛܝܪܐ. ܘܒܣܪܐ ܣܡ ܒܣܠܐ. ܘܡܪܓܠܐ ܐܪܡܝ
20 ܒܩܣܛܐ. ܘܐܦܩ ܠܒܪ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܘܩܪܒ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܣܒ
21 ܒܣܪܐ ܘܦܛܝܪܐ. ܘܣܝܡ ܥܠ ܟܐܦܐ. ܘܡܪܓܠܐ ܐܫܘܕ ܥܠܘܗܝ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܐܘܫܛ
ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܪܝܫ ܚܘܛܪܐ ܕܒܐܝܕܗ. ܘܩܪܒ ܠܒܣܪܐ ܘܠܦܛܝܪܐ. ܘܣܠܩܬ ܢܘܪܐ ܡܢ
22 ܟܐܦܐ. ܘܐܟܠܬ ܒܣܪܐ ܘܦܛܝܪܐ. ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܐܙܠ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܚܙܐ
ܓܕܥܘܢ ܕܡܠܐܟܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܓܕܥܘܢ. ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܚܙܝܬ ܡܠܐܟܗ
ܕܡܪܝܐ ܐܦܝܢ ܠܘܩܒܠ ܐܦܝܢ.

Et dixi vobis me eſſe Dñm Deum veſtrum, ne colatis deos Amorrhæorum in quorum terra habitatis; at non obedîſtis voci meæ. 10 Præterea venit Angelus Domini, & ſedit ſub terebintho quæ eſt in Ophra civitate Joas patris Azri: & Gedeone ipſius filio triticum excutiente in Gath, ut fugeret à conſpectu Medianitarum, 11 Apparuit ei Angelus Domini, dixitq; ad eum Dominus robore potentiſſimus tecum ſit. 12 Cui reſpondit Gedeon, Rogo te Domine mi, Si eſt nobiſcum Dominus, cur acciderunt nobis hæc omnia? & ubi ſunt omnia miracula ejus, quæ narraverunt nobis majores noſtri, dicentes nobis quòd ex Ægypto eduxerit nos Dominus? nunc verò dereliquit nos Dominus, & tradidit nos in manum Medianitarum. 13 Converſus ad eum Dominus ait illi, Vade in hac virtute tua, tu enim ſervabis Iſraelē de manu Medianitarum: ecce miſi te. 14 Reſpondit ei, Quæſo te mi Domine, per quid ſervabo Iſraelem, quandoquidem familia mea tenuiſſima eſt inter Manaſſitas, & ego minimus ſum domeſticorum patris mei? 15 Dixit ad eum Dominus, Ego tecum ero, interficiéſque Medianitas quaſi virum unum. 16 Reſpondit ei, Si gratiam adeptus ſum in oculis tuis, ede mihi ſignum, & ſciam te mecum loqui. 17 Ne recedas hinc donec ad te rediero, & protulero paſtum meum, & ante te poſuero. 18 Ait illi, Ego manebo donec redieris. 19 Ingreſſus ergò Gedeon mactavit hœdum caprarum, ſatum farinæ infermentatæ carnémque poſuit in caniſtro, & *vinum* defæcatum immiſit in lagenam, protulit foras ſub terebintho, & obtulit ei. 20 Et dixit ei Angelus Domini, Accipe carnem & infermentatum, & repone ſuper lapidem; & defæcatum effunde ſuper illam: fecítque ſic. 21 Tum extenſâ Angelus Domini extremitate baculi quem manu tenebat, tactâque carne & infermentato, emerſit ignis è lapide, devoravitque carnem & & infermentatum: & Angelus Domini evanuit ab eo. 22 Videns autem Gedeon quòd eſſet Angelus Domini, dixit Gedeon, Ah Domine Deus, Vidi angelum Domini facie ad faciem.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

10 * وقلت لكم اني انا الله ربكم * لا تعبدوا الهة الاموراييين الذين سكنتم ارضهم * ولم
11 تسمعوا ولم تقبلوا قولي * فجاء ملك الرب وجلس على عفرا قرية يواس ابي عزرا * وكان جدعون
12 ابنه يفرك سنبلا في جات ليهرب من المدينيين * فتراءا له ملاك الرب وقال له الرب الجبار ذو
13 القوة معك * قال له جدعون اطلب اليك يا سيدي * ان كان الرب معنا فلم اصابتنا هذه
الاشياء كلها * واين جميع اعاجيب الرب الذي حدثنا بها اباونا * وقالوا لنا ان الرب اخرجنا من
14 ارض مصر * والان خذلنا الرب * ورفضنا في ايدي المدينيين * فاقبل اليه ملك الرب وقال له
15 انطلق بقوتك هذه * فانك تخلص ال اسرايل من المدينيين * هوذا قد ارسلناك * قال له
جدعون * اطلب اليك يا سيدي * بماذا اقدر ان اخلص بني اسرايل * وعشيرتي اصغر واقل
16 عددا من جميع عشاير بني منسا * وانا اصغر ولد ابي * قال له الرب * انا اكون معك * وتقتل
17 المدينيين كرجل واحد * ثم قال له ان كنت ظفرت منك برحمة فاعطني علامة * واجعل اية
18 بين يدي * لكي اعلم انك انت الذي كلمني الان * ولا تبرح من هذه المواضع حتى
19 اتيك * لاخرج بغداي واقدمه لك * قال له لست بارحا حتى تاتيني * فدخل جدعون * وذبح جديا
وهياه * وخبز صاعا من دقيق فطير * وحمل الخبز واللحم على طبق * وصب خمرا صافيا في قسط *
20 واخرج اليه * وقدم له تحت شجرة البطم * وقال له ملك الرب * خذ اللحم والخبز الفطير *
21 وصيرهما على هذه الصخرة * وصب عليهما الخمر الصافية * ففعل ذلك * ثم رفع ملك الرب
العصا التي كانت بيده * وقدم راس العصا الى اللحم والخبز الفطير * فخرجت نار من الصخرة *
22 واحرقت اللحم والخبز * وارتفع ملك الرب من عنده * فلما راي جدعون انه ملك الرب عيانا *
قال جدعون * يا رب يا الله اني رايت ملاك الله وجها لوجه *

Et dixi vobis, Ego ſum Deus Dominus veſter, ne adoretis deos Amorrhæorum quorum terram inhabitâſtis: at non audîſtis, neque acquieviſtis dictis meis. 10 *Deinde venit Angelus Domini, ſeditque ſuper Aphra civitate Joas patris Azra; & Gedeon filiꝰ ejus fricabat ſpicas in Gath, ut effugeret Medianitas.* 11 *Huic apparuit Angelus Domini, et dixit ad eum; Dominus potentiſſimus fortiſſimus tecum.* 12 *Ait illi Gedeon, Obſecro te Domine mi, Si Dominus nobiſcum eſt, quare obvenerunt nobis hæ res omnes? & ubinam ſunt univerſa Domini miranda quæ narraverunt nobis patres noſtri, dicentes nobis Dominum eduxiſſe nos è terra Ægypti? nunc autem deſeruit nos Dominus, rejecitque nos in manus Medianitarum.* 13 *Acceſſit ad eum Angelus Domini, & ait illi; Vade in hujuſmodi fortitudine tua: tu enim ſalvabis Iſraelitas à Medianitis: en miſimus te.* 14 *Dixit ad eum Gedeon, Rogo te O Domine mi, per quid ſalvare poſſim Iſraelitas, cùm familia mea minima ſit & pauciſſima numero omnium familiarum filiorum Manaſſis, et ego minimus ſim natorum patris mei?* 15 *Ait illi Dominus, Ego ero tecum, & interficies Medianitas quaſi virum unum.* 16 *Tum* ille *dixit ad eum, Si benignitatem apud te ſum nactus, da mihi ſignum aliquod, et ede portentum in conſpectu meo, ut ſciam te eſſe qui me modò es allocutus.* 17 *Et ne decedas his locis, donec redeam ad te, ut proferam prandium meum, tibique proponam.* 18 *Dixit ei, Non ſum deceſſurus, donec ad me redeas.* 19 *Ingreſſus itaque Gedeon mactavit hœdum & paravit illum, pinſuitque modios quatuor ſimilæ azymæ, et panes cum carne diſco imponens, vinúmq; purum in heminam infundens protulit ad eum, obtulitque ei ſub arbore terebinthi.* 20 *Dixit autem illi Angelus Domini, Sume carnem & panes azymos, & utrumque ponito ſuper hanc petram, vinúmque purum fundito ſuper utrumque: et fecit id.* 21 *Tum elevans Angelus Domini baculum quem manu tenebat, baculi apicem ad carnem & panes azymos admovit, egreſſuſque ignis ex illa petra, carnem ac panes combuſſit: & ſublatus eſt ab eo Angelus Domini.* 22 *Cùm verò vidiſſet Gedeon quòd Angelus Domini eſſet oculatim, dixit Gedeon; O Domine, O Deus, equidem vidi Angelum Dei facie ad faciem.*

ספר שופטים ו׃

ne :tibi Pax :DOMINUS ei Dixitque
23 וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָֹה שָׁלוֹם לְךָ אַל־
altare Ghidhon ibi ædificavit Et .morieris non ,timeas
24 תִּירָא לֹא תָּמוּת׃ וַיִּבֶן שָׁם גִּדְעוֹן מִזְבֵּחַ
diem ad usque ,Salom Adonai *ei* vocavit & ,DOMINO
לַיהוָֹה וַיִּקְרָא־לוֹ יְהוָֹה שָׁלוֹם עַד הַיּוֹם
nocte in fuit Et .Hezri patris Hophrath in *illud* adhuc :hanc
25 הַזֶּה עוֹדֶנּוּ בְּעָפְרַת אֲבִי הָעֶזְרִי׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
,bovis juvencum *Cape* :DOMINUS ei dixit & ,ipsa
הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָֹה קַח אֶת־פַּר־הַשּׁוֹר
destruesque ;*annorum* *septem* secundum juvencum & ,tuo patri qui
אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וּפַר הַשֵּׁנִי שֶׁבַע שָׁנִים וְהָרַסְתָּ
qui ,lucum & ,tuo patri quod ,Bahal altare
אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וְאֶת־הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־
tuo Deo DOMINO altare ædificabis Et .succides ,illud *super*
26 עָלָיו תִּכְרֹת׃ וּבָנִיתָ מִזְבֵּחַ לַיהוָֹה אֱלֹהֶיךָ
juvencum *capies &* ;*ordine in* *hujus fortitudinis caput* super
עַל רֹאשׁ הַמָּעוֹז הַזֶּה בַּמַּעֲרָכָה וְלָקַחְתָּ אֶת־הַפָּר
,luci lignis *in* holocaustum facies ascendere & ,secundum
הַשֵּׁנִי וְהַעֲלִיתָ עוֹלָה בַּעֲצֵי הָאֲשֵׁרָה
viros decem Ghidhon *Cepitque* .succides quem
27 אֲשֶׁר תִּכְרֹת׃ וַיִּקַּח גִּדְעוֹן עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
.DOMINUS eum ad est locutus quemadmodum fecit & ,suis servis de
מֵעֲבָדָיו וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָֹה
viros & ,sui patris *domum* timebat *quemadmodum* ,fuit Et
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרֵא אֶת־בֵּית אָבִיו וְאֶת־אַנְשֵׁי
viri *manicaverunt* Et .nocte fecit & ,die in facere *à* ,civitatis
28 הָעִיר מֵעֲשׂוֹת יוֹמָם וַיַּעַשׂ לָיְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ אַנְשֵׁי
lucus & ,Bahal altare erat destructum ecce & ,mane *in* civitatis
הָעִיר בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה נֻתַּץ מִזְבַּח הַבַּעַל וְהָאֲשֵׁרָה
ascendere factum secundum juvencum & :erat succisus ,illud *super* qui
אֲשֶׁר־עָלָיו כֹּרָתָה וְאֵת הַפָּר הַשֵּׁנִי הֹעֲלָה
:suum *socium* ad *vir* Dixeruntque .ædificatum altare super
29 עַל־הַמִּזְבֵּחַ הַבָּנוּי׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
,investigaverunt & ,quæsierunt & ?hoc *verbum* fecit Quis
מִי עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּדְרְשׁוּ וַיְבַקְשׁוּ
.hoc *verbum* fecit Joas filius Ghidhon :dixerunt &
וַיֹּאמְרוּ גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה׃
,tuum filium Educ :Joas ad civitatis viri Dixeruntq;
30 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־יוֹאָשׁ הוֹצֵא אֶת־בִּנְךָ
succidit quia & ,Bahal *altare* diruit quia ;moriatur &
וְיָמֹת כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל וְכִי כָרַת
qui omnibus Joas Dixitque .*illud super* qui ,lucum
31 הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָשׁ לְכֹל אֲשֶׁר־
vos *si* :Bahal litigabitis vos Nunquid :se *super* stabant
עָמְדוּ עָלָיו הַאַתֶּם ׀ תְּרִיבוּן לַבַּעַל אִם־אַתֶּם
:mane usque moriatur ,*ei* litigaverit qui ?eum facietis salvum
תּוֹשִׁיעוּן אוֹתוֹ אֲשֶׁר יָרִיב לוֹ יוּמַת עַד־הַבֹּקֶר
.ejus aram diruit quia ,sibi *litiget* ,*ipse* Deus si
אִם־אֱלֹהִים הוּא יָרֶב לוֹ כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃
eum in Litiget :dicendo ,Jerubbahal ipsa die in eum vocavit Et
32 וַיִּקְרָא־לוֹ בַיּוֹם־הַהוּא יְרֻבַּעַל לֵאמֹר יָרֶב בּוֹ
,Hamalec & ,Midian omnis Et .ejus aram diruit quia ,Bahal
33 הַבַּעַל כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃ וְכָל־מִדְיָן וַעֲמָלֵק
sunt castrametati & ,transierunt & ,pariter sunt *collecti* Chedem filii &
וּבְנֵי־קֶדֶם נֶאֶסְפוּ יַחְדָּו וַיַּעַבְרוּ וַיַּחֲנוּ
,Ghidhon induit DOMINI spiritus Et .Izrehel valle in
34 בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ וְרוּחַ יְהוָֹה לָבְשָׁה אֶת־גִּדְעוֹן
.eum post Abihezer *est accitus* & ,tuba *in* clanxit &
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיִּזָּעֵק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו׃

Versio VULG. LAT.

23 Dixítque ei Dominus, Pax
tecum : ne timeas, non moriê-
24 ris. Ædificavit ergò ibi Ge-
deon altare Domino, vocavít-
que illud, Domini pax, usque
in præsentem diem. Cúmque
adhuc esset in Ephra, quæ est
25 familiæ Ezri, Nocte illâ di-
xit Dominus ad eum ; Tolle
taurum patris tui, & alterum
taurum annorum septem, de-
struésque aram Baal, quæ est
patris tui : & nemus, quod cir-
26 ca aram est, succîde : Et æ-
dificabis altare Domino Deo
tuo in summitate petræ hujus,
super quam antè sacrificium
posuisti : tolléſque taurum se-
cundum, & offeres holocau-
stum super struem lignorum,
27 quæ de nemore succideris. As-
sumptis ergò Gedeon decem
viris de servis suis, fecit sicut
præceperat ei Dominus. Ti-
mens autem domum patris sui,
& homines illius civitatis, per
diem noluit id facere, sed o-
28 mnia nocte complevit. Cúm-
que surrexissent viri oppidi e-
jus manè, viderunt destructam
aram Baal, lucúmque succi-
sum, & taurum alterum impo-
situm super altare, quod tunc
29 ædificatum erat. Dixerúntq;
ad invicem, Quis hoc fecit?
Cúmque perquirerent aucto-
rem facti, dictum est, Gedeon
30 filius Joas fecit hæc omnia. Et
dixerunt ad Joas ; Produc fili-
um tuum huc, ut moriatur :
quia destruxit aram Baal, &
31 succîdit nemus. Quibus ille
respondit ; Numquid ultores
estis Baal, ut pugnetis pro eo?
qui adversarius est ejus, mori-
atur antequàm lux crastina ve-
niat : si Deus est, vindicet se
de eo, qui suffodit aram ejus.
32 Ex illo die vocatus est Gede-
on, Jerobaal, eò quòd dixisset
Joas ; Ulciscatur se de eo Baal,
33 qui suffodit aram ejus, Igitur
omnis Madian, & Amalec, &
Orientales populi congregati
sunt simul : & transeuntes Jor-
danem, castrametati sunt in
34 valle Jezrael. Spiritus autem
Domini induit Gedeon, qui
clangens buccinâ, convocavit
domum Abiezer, ut sequere-
tur se.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος, Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ,
24 (δ) οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Γε-
δεὼν θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, (ε) καὶ ἐπεκάλε-
σεν αὐτῷ, Εἰρήνη κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν Ἐφραθὰ πατρὸς τοῦ (ζ) Ἐσ-
25 δρί. Καὶ (η) ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ κύριος, Λάβε τὸν μόσχον (θ) τὸν ταῦρον
ὅς ἐστι τῷ πατρί σου, καὶ μόσχον δεύτερον ἑπταε-
τῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ ὅ ἐστι
(ι) τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ (κ) ἐπ' αὐτὸ
26 ὀλοθρεύσεις. Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον (λ)
τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐπὶ κορυφὴν Μαωζὶ
τούτου ἐν τῇ παρατάξει· καὶ λήψῃ τὸν μόσχον τὸν
δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις (μ) ὁλοκαυτώματα ἐν
τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, (ν) οὗ ἐξολοθρεύσεις.
27 Καὶ ἔλαβε Γεδεὼν (ξ) δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν
δούλων (ο) ἑαυτοῦ, καὶ ἐποίησε (π) ὃν τρόπον
ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν κύριος. καὶ (ρ) ἐγενήθη
ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἄνδρας τῆς πόλεως (σ) τοῦ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ
28 ἐποίησε νυκτός. Καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς
πόλεως τοπρωΐ· καὶ ἰδοὺ (τ) καθῄρητο τὸ
θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ'
αὐτῷ (υ) ὠλόθρευτο. καὶ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύ-
τερον, ὃν ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
29 ᾠκοδομημένον. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλη-
σίον αὐτοῦ, Τίς ἐποίησε (φ) τὸ ῥῆμα τοῦτο;
καὶ ἐπεζήτησαν καὶ ἠρεύνησαν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι Γε-
δεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἐποίησε (χ) τὸ ῥῆμα τοῦτο.
30 Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωὰς,
(ψ) Ἐξένεγκε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι
(ω) καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι
31 (α) ὠλόθρευσε τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. Καὶ
(β) εἶπε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι
πᾶσιν, οἳ ἐπανέστησαν αὐτῷ, Μὴ ὑμεῖς νῦν
δικάζεσθε (γ) ὑπὲρ τοῦ Βάαλ; ἢ ὑμεῖς (δ)
σώσετε αὐτόν; (ε) ὃς ἐὰν δικάσηται αὐτῷ,
θανατωθήτω ἕως πρωΐ. (ζ) εἰ θεός ἐστι,
δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσια-
32 στήριον αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ (η) ἐκείνῃ Ἱεροβάαλ, λέγων, Δι-
καζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι καθῃρέθη τὸ
33 θυσιαστήριον αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα Μαδιὰμ, καὶ
Ἀμαλὴκ, καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν
ἐπὶ τοαυτὸ, (θ) καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ
34 κοιλάδι Ἰεζραέλ. Καὶ (ι) πνεῦμα κυ-
ρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεὼν, καὶ ἐσάλπισεν ἐν
κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν Ἀβιέζερ ὀπίσω
αὐτοῦ.

Et dixit ei Dominus, Pax tibi: 23
ne timeas, non morieris. Et ædi- 24
ficavit ibi Gedeon altare Domi-
no; & vocavit (bb) ei, Pax Do-
mini, usq; in diem hanc, adhuc
(cc) illo existente in Ephrata pa-
tris Esdri. Et factum est in nocte 25
illa, & dixit ei Dominus; Acci-
pe vitulum, (dd) taurum, qui est
patri tuo, & vitulum secundum
septem annorum: et destrues al-
tare ipsius Baal, quod est patri
tuo; et lucum, qui est super illud,
exterminabis. Et ædificabis altare 26
Domino Deo tuo super cacumen
(ee) Maozi hujus in ordine. Et
sumes (ff) vitulum secundum: et
offeres holocaustomata in lignis
lucûs, quem exterminâsti. Et 27
sumpsit Gedeon decem viros ex
servis suis: & fecit, quemadmo-
dùm locutus est ad eum Domi-
nus. Et factum est, (gg) sicut ti-
muit domum patris sui, & viros
civitatis, faciendo in die; & fecit
nocte. Et diluculò surrexerunt 28
viri civitatis mané: & ecce de-
structum erat altare ipsius Baal,
& lucus, qui super illud, erat ex-
terminatus. Et viderunt vitulū
secundum, quem obtulerat super
altare ædificatum. Et dixit vir 29
ad proximum suum, Quis fecit
verbum hoc? Et inquisierunt, &
investigârunt, & cognoverunt,
quia Gedeon filius Joas fecit
verbum hoc. Et dixerunt viri ci- 30
vitatis ad Joas, Profer filium
tuum, & moriatur: quoniam de-
struxit altare Baal, & quoniam
exterminavit lucum, qui super
illud: Et dixit (hh) Gedeon filius 31
Joas viris omnibus, qui insurre-
xerant ei; Nunquid vos nunc ju-
dicium facitis pro Baal? aut vos
salvatis eum? Quicunq; judiciū
fecerit ei, morti detur usq; mané.
Si Deus est, judicium faciat sibi:
quoniam destruxit altare ejus.
Et vocavit eum in die illa Jero- 32
baal, dicens; Judicet in eum
Baal; quia diruit altare ejus. Et 33
universa Madiam, & Amalec,
et filii Orientis congregati sunt in
idipsum: et castrametati sunt in
valle Jezrael. Et spiritus Domini 34
(ii) induit Gedeon: et cecinit in
cornea. Et (kk) clamavit Abiezer
post se.

MS.A. (δ) μὴ ἀποθάνῃς. (ε) καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, (ζ) Ἰεζρί. (η) ἐγενήθη τῇ
νυκτὶ (θ) τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου, μόσχον τὸν δεύτερον τὸν ἑπταετῆ, (ι)
τοῦ πατρός σου, (κ) * ἐπ' αὐτῆς ἐκκόψαι. Καὶ (λ) κυρίῳ τῷ θεῷ σου
τῷ ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Μαὼχ τούτου (μ) ὁλοκαύτωμα
(ν) ὃ ἐκκόψεις. (ξ) τρισκαίδεκα (ο) αὐτοῦ, (π) καθὰ (ρ) ἐγένετο (σ) μὴ
ποιῆσαι (τ) κατεσκαμμένον τὸ (υ) ἐκκεκομμένον. καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς
ἀνηνεγμένος εἰς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ (φ) τὸ πρᾶγμα
τοῦτο; καὶ ἀνήταζον, καὶ ἐξεζήτουν, καὶ εἶπαν, Γεδεὼν ὁ υἱὸς (χ) τὸ πρᾶγμα
τοῦτο. (ψ) Ἐξάγαγε τὸν (ω) κατέσκαψεν τὸ (α) ἔκοψεν τὸ (β) εἶπεν Ἰωὰς
πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἑσταμένους ἐπ' αὐτὸν, Μὴ (γ) περὶ τοῦ (δ) σώζεται
(ε) ὃς ἀντεδίκησεν αὐτὸν, ἀποθανεῖται ἕως (ζ) εἰ ἔστιν θεὸς, αὐτὸς ἐκδική-
σει αὐτὸν, ὅτι κατέσκαψεν τὸ (η) ἐκείνη δικαστήριον τοῦ Βάαλ, ὅτι κατέ-
σκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. (θ) καὶ διέβησαν, καὶ παρενέβαλον (ι) πνεῦμα
θεοῦ ἐνεδυνάμωσεν

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

23 ואמר ליה יי שלם לך לא תדחל לא תמות : ובנא תמן גדעון מדבחא קדם יי
24 ופלח עלוהי קדם יי דעבד ליה שלם עד יומא הדין עד כען איתוהי בעפרת אבוהי
25 דעזר : והוה בליליא ההוא ואמר ליה יי סב ית תור בר תורי די לאבוך ותור
תנינא דאתפטים שבע שנין ותפגר ית אגורא דבעלא די לאבוך וית אשרתא
26 די עלוהי תקוץ : ותבני מדבחא קדם יי אלהך על ריש תוקפא הדין בסדרא ותסב
27 ית תורא תנינא ותסיק עלתא באעי אשרתא די תקוץ : ודבר גדעון עסרא גברין
מעבדוהי ועבד כמא דמליל עימיה יי והוה מדדחיל מן בית אבוהי ומן אנשי קרתא
28 מלמעבד בימָמא ועבד ליליא : ואקדימו אנשי קרתא בצפרא והא מתרע
אגורא דבעלא ואשרתא די עלוהי קציצה וית תורא תנינא מסק על מדבחא
29 דבני : ואמרו גבר לחבריה מן עבד פתגמא הדין ותבעו ובעו ואמרו גדעון
30 בר יואש עבד פתגמא הדין : ואמרו אנשי קרתא ליואש אפיק ית ברך ויתקטל
31 ארי תרע ית איגורא דבעלא וארי קץ אשרתא די עלוהי : ואמר יואש לכל דקמו
עלוהי האתון תתפרעון לבעלא אם אתון תפרקון יתיה דיתפרע ליה יתקטל ברם
ארכא יתיהיב ליה עד צפרא אם צרוך אית ביה יתפרע ליה בעלא ארי
32 תרע ית איגוריה : וקרא ליה ביומא ההוא ירובעל למימר יתפרע ליה בעלא ארי
33 תרע ית איגוריה : וכל מדינאי ועמלקאי ובני מדנחא אתכנשו כחדא ועברו ושרו
34 במישר יזרעאל : ורוח גבורא מן קדם יי לבישת ית גדעון ותקע בשופרא ואתכנישו
אנש אביעזר בתרוהי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit illi Dominus, Pax tibi; ne timeas, non morieris. Et ædificavit 23 24
ibi Gidghon altare ante Dñm, & servivit super illud ante Dñm, qui fecit
ei pacem usq; diem hanc, usq; nunc est ipsum in Ghaphra patris Ghezer.
Et fuit in nocte illa, & dixit ei Dñs, Accipe bovē filiū boū qui patri tuo, 25
& bovem secundū qui saginatur septē annis; & dirues arā Baghal patris
tui; & lucum qui super eam, excîdes. Et ædificabis altare ante Deum tuū 26
super caput fortitudinis hujus, in ordine: & accipies bovem secundum, &
ascendere facies *holocaustum* in lignis luci quem succides. Et duxit Gid- 27
ghon decem viros ex servis suis, & fecit, ut id quod locutus est cum eo
Deus : & fuit ex quo metuit à domo patris sui, & à viris urbis à faciendo
in die, & fecit in nocte. Et anticipârunt viri urbis in aurora, & ecce di- 28
ruta ara Baghal, & lucus qui super eam excisus, & bos secundus ascendere
factus super altare quod ædificatum. Et dixerunt vir ad socium suum, Quis 29
fecit verbum hoc? & petiverunt & quæsierunt, & dixerunt : Gidghon
filius Joas fecit verbum hoc. Et dixerunt viri urbis ad Joas, Produc fi- 30
lium tuum & occidetur, quia diruit aram Baghal, & quia excîdit lucum
qui super eum. Et dixit Joas omnibus qui surrexerunt super eum, An 31
vos ulciscemini Baghal? an vos liberabitis eum? qui ultus fuerit ei, oc-
cidetur : verum spatium dabitur ei usq; mane ; si utilitas est in eo, ulci-
scatur sibi Baghal, quia diruit aram ejus. Et vocavit illum in die illo Je- 32
rubaghal, ad dicendum, ulciscatur sibi Baghal, quia diruit aram ejus.
Et omnes Midianæi, & Ghamalekæi, & filii Orientis congregati sunt ut 33
unus; & transierunt, & posuerunt in planicie Jizreghel. Et spiritus for- 34
titudinis ab-ante Dominum vestivit Gidghon, & clanxit in buccina; &
congregatus est homo Abighezer post eum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܠܡ ܠܟ ܠܐ ܬܕܚܠ. ܠܐ ܡܐܬ ܐܢܬ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܓܕܥܘܢ 23
ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܩܪܝܗ. ܡܪܝܐ ܫܠܡܐ܆ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܥܕܟܝܠ ܒܥܘܦܪܐ 24
ܗܘܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܒܘܗܝ ܕܥܙܪܝ. * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ܆ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܕܒܪ ܬܘܪܐ 25
ܕܐܒܘܟ. ܘܬܘܪܐ ܐܚܪܢܐ ܒܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ܆ ܘܣܚܘܦ ܡܕܒܚܗ ܕܒܥܠ ܦܬܟܪܗ
ܕܐܒܘܟ. ܘܐܫܝܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ ܦܣܘܩ. * ܘܒܢܝ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܥܠ 26
ܪܝܫ ܚܣܢܐ ܗܢܐ. ܒܣܕܪܐ. ܘܕܒܪ ܬܘܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠܬܐ. ܘܒܩܝܣܐ
ܕܐܫܝܪܬܐ ܕܬܦܣܘܩ ܐܝܟ. * ܘܕܒܪ ܓܕܥܘܢ ܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ. 27
ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܘܡܛܠ ܕܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܡܢ ܐܢܫܝ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܢܥܒܕ ܒܐܝܡܡܐ܆ ܥܒܕ ܒܠܠܝܐ. * ܘܩܕܡܘ ܐܢܫܝ ܡܕܝܢܬܐ ܒܨܦܪܐ܆ ܘܚܙܘ ܕܣܚܝܦ 28
ܡܕܒܚܐ ܕܒܥܠ. ܘܐܫܝܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܦܣܝܩܐ. ܘܬܘܪܐ ܐܚܪܢܐ ܡܣܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܐܚܪܢܐ.
ܕܒܢܐ. * ܘܐܡܪܝܢ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. ܡܢܘ ܥܒܕ ܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. ܘܫܐܠܘ ܘܒܨܘ܆ 29
ܘܐܡܪܝܢ. ܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܥܒܕ ܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. * ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܝ ܡܕܝܢܬܐ ܠܝܘܐܫ. ܐܦܩ 30
ܒܪܟ ܢܡܘܬ܆ ܕܣܚܦ ܡܕܒܚܗ ܕܒܥܠ. ܘܦܣܩ ܐܫܝܪܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܫ ܠܟܠ 31
ܕܩܡܘ ܥܠܘܗܝ. ܐܢܬܘܢ ܕܢܝܢ ܐܢܬܘܢ܆ ܥܠ ܒܥܠ܆ ܐܘ ܐܢܬܘܢ܆ ܡܦܪܩܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܠܗ܆ ܡܢ ܕܕܐܢ ܠܗ. ܠܨܦܪܐ ܕܡܚܪ ܢܡܘܬ. ܐܢ ܐܠܗܐ ܗܘ܆ ܢܬܕܝܢ ܠܗ
ܐܦ ܢܦܫܗ. ܥܠ ܕܣܚܦ ܡܕܒܚܗ. * ܘܩܪܝܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܢܕܘܒܥܠ. ܘܐܡܪ. 32
ܢܬܕܝܢܘܗܝ ܒܥܠ܆ ܥܠ ܕܣܚܦ ܡܕܒܚܗ. * ܘܡܕܝܢܝܐ ܟܠܗܘܢ ܘܥܡܠܩܝܐ ܘܒܢܝ 33
ܪܩܡ܆ ܐܬܟܢܫܘ ܐܟܚܕܐ. ܘܥܒܪܘ ܘܫܪܘ ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܙܪܥܠ. * ܘܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ. 34
ܠܒܫܬܗ ܠܓܕܥܘܢ. ܘܩܪܐ ܒܫܝܦܘܪܐ܆ ܘܩܥܐ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪܗ.

Et dixit ad eum Dominus, Pax tibi, ne ti- 23
meas, nequaquam morieris. Et extruens 24
ibi Gedeon aram Domino, vocavit eam,
Dominus pax, ad hodiernam uſque diem:
& adhuc extabat in Ophra civitate pa-
tris Azri. Contigit præterea eâdem die ut 25
diceret ad eum Dominus, Sume taurum
patris tui, & taurum alium ſeptem an-
nos natum; everte aram Baal idoli pa-
tris tui, Eſtherem illi ſuperpoſitam ex-
cîde, Et extrue aram Domino Deo tuo 26
ſupra verticem muniminis hujus, ex or-
dine: tollénſque taurum illum alterum
offer ſuper eam in holocauſtum, & ſtruem
componito ex lignis Eſtheris quam ſuccî-
des. Ducens itaque Gedeon decem viros 27
ex ſervis ſuis, fecit quemadmodum dixe-
rat ei Dominus: at quia timuerat ob do-
mum patris ſui & ob homines civitatis il-
lius id exequi interdiu, nocte executus
eſt. Surgentes autem homines civitatis il- 28
lius diluculo, viderunt aram Baal dirutam,
& Eſtherem quæ ſuper illam erat, excîſam,
& taurum illum alterum oblatum ſuper ali-
am aram quæ extructa fuerat. Dixerunt 29
ergò vir ad ſocium ſuum, Quis hoc facinus
perpetravit? Et cùm interrogâſſent, &
perquiſiſſent, dixerant, Gedeon filius Joas
perpetravit hoc facinus. Dixerunt ergò 30
homines civitatis illius ad Joas, Educ fili-
um tuum ut moriatur, quoniam demolitus
eſt aram Baal, & Eſtherem quæ ſuper il-
lam erat, excîdit. Reſpondit Joas omni- 31
bus iis qui contra eum ſurrexerant, Num
vos diſceptabitis pro Baal? an vos ſerva-
bitis illum? Quicunque diſceptaverit pro
ipſo, ad diem craſtinam moriatur. Si Deus
eſt, judicium ſibimet exigat, quandoqui-
dem aram ejus demolitus eſt. Et vocavit 32
eum in die illa, Nedubaal; dixerat enim,
Judicium exigat ab illo Baal, quòd ejus
aram ſit demolitus. Interim Medianitæ 33
omnes, & Amalecitæ, atque filii Recem unà
conſpirantes trajecerunt, & caſtra fixerunt
in valle Izrael. Spiritus autem Domini in- 34
duit Gedeonem, & cùm tubâ ceciniſſet, clanxit Iſrael poſt eum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فقال له الرب * السلام عليك * لا تخف * فانك ليس تموت الآن * وبني جدعون 23 24
هناك مذبحا للرب * ودعي اسمه سلام الرب الي اليوم * وهوذا هو في عفرا قرية ابي
عزري * فلما كان في ذلك اليوم قال له الرب * خذ ثور ابيك وثورا آخر قد اتي 25
عليه سبعة سنين * واهدم مذبح بعلا الصنم صنم ابيك * وقطع اسيرا الصنم الانثي
التي على المذبح * وابني مذبحا لربك على راس هذا الموضع المرتفع * وخذ الثور الثاني 26
وقربه عليه قربانا * واجعل حطبه خشب الصنم اسيرا الذي تقطعه * فعهد جدعون 27
الي عشرة رجال من عبيده * وفعل كما امر الرب * ولانه اتقي اهل بيته * واتقي
اهل القرية ان يعمل ذلك نهارا * عمله ليلا * وبكر اهل القرية بكرة * وراوا ان 28
مذبح بعلا قد قلع * وقطع اسيرا التي كانت عليه * وراوا مذبحا مبنيا عليه ثور
قربان * فقال القوم بعضهم لبعض * من فعل هذا الفعل * فساءلوا وفتشوا وقالوا 29
هذا عمل جدعون بن يواس * فقال اهل القرية ليواس * اخرج ابنك فنقتله * لانه 30
هدم مذبح بعلا * وقطع اسيرا التي كانت عليه * قال يواس للذين اتوه * انتم تنتقمون 31
لبعلا * ام انتم تخلصونه * من اراد ان ينتقم لبعلا الي غد يقتل * ان كان الاها فلينتقم
لنفسه ممن استقلع مذبحه * ودعي اسمه في ذلك اليوم يربعال * وقال ينتقم منه بعلا 32
لانه هدم مذبحه * فاما جميع المدينيين * والعملقانيين * واهل راقام فاجتمعوا جميعا 33
وجازوا ونزلوا غور ايزرعال * ونزلت روح الرب على جدعون * ونفخ في الصور * وخرج 34
اهل ايزرعال على اثره ولحقوه *

Ait illi Dominus, Pax tibi, ne time- 23
as, non enim morieris modó. Et ædi- 24
ficavit illic Gedeon altare Domino, vo-
cavitque nomen ejus, Pacem Domini,
ad hunc uſque diem; & ecce illud
extat in Aphra civitate patris Azræ.
Factum eſt etiam eodem die ut dice- 25
ret ad eum Dominus, Accipe bovem
patris tui, & bovem alterum qui ſepti-
mum jam attigerit annum; & altari
Baal idoli, idoli inquam *patris tui de-*
ſtructo, conſiſâque Aſira idolo fœmineo,
quæ eſt ſuper idem altare, Extrue aliud 26
altare Domino tuo ſuper cacumine loci
hujus editi; ſuménſque bovem ſecun-
dum, offer eum ſuper ipſo in oblatio-
nem; & in ſtruem ipſius adhibe ligna
idoli Aſiræ, quod concîdes. Conſpirans 27
ergò Gedeon cum decem viris è ſervis
ſuis, fecit quemadmodum præceperat ei
Dominus: quoniam tamen metuebat do-
meſticos ſuos, & metuebat concives
quo minùs id ageret interdiu, egit il-
lud noctu. Manè verò conſurgentes 28
cives urbis illius, & videntes altare
Baalis jam extirpatum, conciſámque A-
ſiram quæ ſuper illud erat; videntes
etiam aliud *altare extructum,* & *bo-*
vem ſacrificii ſuperpoſitum, Dixit tur- 29
ba alter ad alterum, Quiſnam tantum
facinus commiſit? Cúmque percunctati
eſſent & inquiſiviſſent, dixerunt; Ge-
deonis filii Joas eſt facinus iſtud. Qua- 30
rè dixerunt cives urbis illius ad Joas,
Profer filium tuum ut occîdamus e-
um, quòd altare Baalis deſtruxerit, &
Aſiram quæ ſuper illud erat, concîderit.
Dixit Joas his qui eum convenerant, 31
Vóſne ulciſcemini Baalem? an vos ſal-
vabitis eum? Quicunque Baalem ulciſci
voluerit, cras manè interficiatur. Si De-
us eſt, ulciſcatur ſeipſum ab eo qui ipſi-
us aram extirpavit. Vocavitque nomen 32
ejus illâ die Jerobbaalem, & ait; ul-
ciſcatur ab eo Baal, quòd ipſius altare
deſtruxerit. Cæterùm Medianitæ, & 33
Amalecitæ omnes, necnon cives Racem
ſimul congregati trajecerunt, & caſtra-
metati ſunt in planitie Izrael. Deſcen- 34
dit autem ſpiritus Domini ſuper Gedeo-
nem, & inſufflato cornu exierunt cives
Izrael per veſtigia ejus, & aſſecuti ſunt
eum.

ספר שופטים : ז

:eum poſt ipſe etiam *eſt accitus* & ,Menaſſeh omnem in miſit *legatos* Et
35 וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּכָל־מְנַשֶּׁה וַיִּזָּעֵק גַּם־הוּא אַחֲרָיו
aſcenderunt &,Naphthali in &,Zebulun in & ,Aſer in miſit nuncios &
וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּאָשֵׁר וּבִזְבֻלוּן וּבְנַפְתָּלִי וַיַּעֲלוּ
ſalvans tu es Si :Deum ad Ghidhon Dixitque,eorũ occurſum in
36 לִקְרָאתָם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־יֶשְׁךָ מוֹשִׁיעַ
ſtatuens ego Ecce :es locutus quemadmodum ,Iſrael *mea manu in*
37 בְּיָדִי אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ הִנֵּה אָנֹכִי מַצִּיג
,*ipſum ſolum* vellus ſuper fuerit ros ſi ,area in lanæ vellus
אֶת־גִּזַּת הַצֶּמֶר בַּגֹּרֶן אִם טַל יִהְיֶה עַל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ
mea manu in facies ſalvum quòd ſciam &,ſiccitas terram totam ſuper &
וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ חֹרֶב וְיָדַעְתִּי כִּי־תוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת־
,craſtino *à manicavit* &:ita fuit Et .es locutus quemadmodum ,Iſrael
38 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיְהִי־כֵן וַיַּשְׁכֵּם מִמָּחֳרָת
phialæ plenitudinem,vellere de rorem expreſſit & ,vellus conſtrinxit &
וַיָּזַר אֶת־הַגִּזָּה וַיִּמֶץ טַל מִן־הַגִּזָּה מְלוֹא הַסֵּפֶל
,me *in* tuus *naſus* iraſcatur Ne .Deum ad Ghidhon Dixitque .*aquarum*
39 מָיִם׃ וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אַל־יִחַר אַפְּךָ בִּי
:vellere in ſemel tantùm nunc tentabo :ſemel tantùm loquar &
וַאֲדַבְּרָה אַךְ הַפָּעַם אֲנַסֶּה־נָּא רַק־הַפַּעַם בַּגִּזָּה
ſit terram totam ſuper & ,*ipſum ſolum* vellus *ad* ſiccitas *nunc* ſit
יְהִי־נָא חֹרֶב אֶל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ יִהְיֶה־
vellus *ad* ſiccitas fuit & :ipſa nocte in ſic Deus Fecitque .ros
40 טָל׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים כֵּן בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי־חֹרֶב אֶל־הַגִּזָּה
.ros fuit terram totam ſuper & ,*ipſum ſolum*
לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ הָיָה טָל׃

CAP. VII. ז

,eo cum qui populus omnis & (,Ghidhon ipſe) Jerubbahal *manicavit* Et
1 וַיַּשְׁכֵּם יְרֻבַּעַל הוּא גִדְעוֹן וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
ſibi *erat* Midian *caſtrametatio* &:Charod *oculum ſuper* ſunt caſtrametati &
וַיַּחֲנוּ עַל־עֵין חֲרֹד וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה־לוֹ
ad Dominus Dixitque .valle in Hammoreh colle à ,aquilone ab
2 מִצָּפוֹן מִגִּבְעַת הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
;eorũ manu in Midian *me dare quàm* ,tecum qui populus Mult⁹:Ghidhon
גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתָּךְ מִתִּתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדָם
.mihi fecit ſalutẽ mea Manus ,dicendo ,Iſrael me *ſuper* glorietur fortè ne
פֶּן־יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִּי׃
,pavidus &,*timidus* Qui :dicendo ,populi auribus in nunc clama nunc Et
3 וְעַתָּה קְרָא נָא בְּאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יָרֵא וְחָרֵד
populo de *eſt reverſus* & :Ghilhad monte è *abeat manè* & :revertatur
יָשֹׁב וְיִצְפֹּר מֵהַר הַגִּלְעָד וַיָּשָׁב מִן־הָעָם
Dixitque .remanſerunt millia decem & ;millia duo & viginti
4 עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ׃ וַיֹּאמֶר
eos deſcendere fac ;multus populus Adhuc :Ghidhon ad Dominus
יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם
,te ad dixero quem ,erit & :ibi tibi eum probabo & ,aquas ad
אֶל־הַמַּיִם וְאֶצְרְפֶנּוּ לְךָ שָׁם וְהָיָה אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ
,te ad dixero quem ,omnis & :tecum *ibit* ipſe ,tecum vadat Iſte
זֶה יֵלֵךְ אִתָּךְ הוּא יֵלֵךְ אִתָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלֶיךָ
fecit deſcendere Et .ibit non ipſe ,tecum vadet non Iſte
5 זֶה לֹא־יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ׃ וַיּוֹרֶד אֶת־
qui Omnem :Ghidhon ad Dominus dixitque ,aquas ad populum
הָעָם אֶל־הַמָּיִם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר־
,canis *lamberet* quemadmodum ,*aquis* de ſua lingua in lambuerit
יָלֹק בִּלְשׁוֹנוֹ מִן־הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר יָלֹק הַכֶּלֶב
ſua genua ſuper ſe incurvaverit qui omnem & :*ſolum ad* eum facies ſtare
תַּצִּיג אוֹתוֹ לְבָד וְכֹל אֲשֶׁר־יִכְרַע עַל־בִּרְכָּיו
,ſuum os ad ſua manu in lambentium numerus fuit Et .bibendum ad
6 לִשְׁתּוֹת׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַמְלַקְקִים בְּיָדָם אֶל־פִּיהֶם
ſuper ſe incurvaverunt populi reliquum totum & :viri trecenti
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל־
.*aquas* bibendum ad ſua genua
בִּרְכֵיהֶם לִשְׁתּוֹת מָיִם׃

Verſio VULG. LAT.

35 Miſítque nuntios in univerſũ
Manaſſen,qui & ipſe ſecut⁹ eſt
eum: et alios nuntios in Aſer et
Zabulon & Nephthali,qui oc-
36 currerunt ei. Dixítq; Gedeon
ad Deum ; Si ſalvum facis per
manum meam Iſrael, ſicut lo-
37 cutus es, Ponam hoc vellus
lanæ in area : ſi ros in ſolo vel-
lere fuerit, & in omni terra
ſiccitas, ſciam quòd per ma-
num meam, ſicut locutus es,
38 liberabis Iſrael. Factúmque
eſt ita. Et de nocte conſurgens,
expreſſo vellere, concham ro-
39 re implevit. Dixítque rursùs
ad Deum ; Ne iraſcatur furor
tuus contra me, ſi adhuc ſemel
tentavero, ſignum quærens in
vellere. Oro ut ſolum vellus
ſiccum ſit, & omnis terra rore
40 madens. Fecítque Deus nocte
illâ ut poſtulaverat : & fuit
ſiccitas in ſolo vellere, & ros
in omni terra.

CAP. VII.

1 IGitur Jerobaal qui & Gede-
on, de nocte conſurgens, & o-
mnis populus cum eo, venit
ad fontem qui vocatur Harad.
Erant autem caſtra Madian in
valle ad Septentrionalem pla-
2 gam collis excelſi. Dixítque
Dominus ad Gedeon ; Multus
tecum eſt populus, nec trade-
tur Madian in manus ejus : ne
glorietur contra me Iſrael, &
dicat ; Meis viribus liberatus
3 ſum. Loquere ad populum, &
cunctis audientibus prædica ;
Qui formidoloſus & timidus
eſt, revertatur. Receſſerúntque
de monte Galaad, & reverſi
ſunt de populo viginti duo
millia virorum, & tantùm de-
4 cem millia remanſerunt. Di-
xítque Dominus ad Gedeon ;
Adhuc populus mult⁹ eſt, duc
eos ad aquas, et ibi probabo il-
los : & de quo dixero tibi ut
tecum vadat, ipſe pergat : quẽ
ire prohibuero, revertatur,
5 Cúmque deſcendiſſet populus
ad aquas, dixit Dñs ad Gede-
on ; Qui linguâ lambuerint a-
quas, ſicut ſolent canes lambe-
re, ſeparabis eos ſeorſum : qui
autẽ curvatis genib⁹ biberint,
6 in altera parte erunt. Fuit itaq;
numerus eorũ qui manu ad os
projiciente lambuerant aquas,
trecenti viri : omnis autẽ re-
liqua multitudo flexo poplite
biberat.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

35 Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν (κ) εἰς πάντα Μα-
νασσῆ, καὶ ἐν Ἀσὴρ, καὶ ἐν Ζαβουλὼν, καὶ ἐν Νεφ-
36 θαλί. καὶ (λ) ἀνέβη εἰς συνάντησιν αὐτῶν. Καὶ
εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν θεόν, (μ) Εἰ σὺ σώζεις
37 ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, (ν) καθὼς ἐλάλησας, Ἰ-
δοὺ ἐγὼ (ξ) τίθημι τὸν πόκον (ο) τοῦ ἐρίου ἐν τῇ
ἅλωνι· (π) ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον
μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, (ρ) γνώ-
σομαι ὅτι (σ) σώσεις ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ,
38 (τ) καθὼς ἐλάλησας. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ
ὤρθρισε (υ) τῇ ἐπαύριον, καὶ (φ) ἐξεπίασε τὸν
πόκον, (χ) καὶ ἔσταξε δρόσος ἀπὸ τοῦ πόκου
39 πλήρης λεκάνη ὕδατος. Καὶ εἶπε Γεδεὼν
πρὸς τὸν θεόν, (ψ) Μὴ δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός
σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω (ω) ἔτι ἅπαξ, (α) πειρά-
σω δὴ καί γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ· καὶ (β) γε-
νέσθω ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, (γ) καὶ ἐπὶ
40 πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος. Καὶ ἐποίη-
σεν ὁ θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐ-
γένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, (δ) καὶ ἐ-
πὶ πᾶσαν τὴν γῆν (ε) ἐγενήθη δρόσος.

Et nuntios miſit in omnem Ma- 35
naſſe, & in Aſer, & in Zabulon,
& in Nephthali. Et aſcendit in
occurſum eorum. Et dixit Gedeon 36
ad Deum, Si tu ſalvas in manu
mea Iſrael, ſicut locutus es; Ecce 37
ego pono vellus lanæ in area. Si
ros factus fuerit ſuper vellus ſo-
lum, & ſuper univerſam ter-
ram ſiccitas; cognoſcam, quia
ſalvabis in manu mea Iſrael,
ſicut locutus es. Et factum eſt 38
ſic. Et ſurrexit diluculò die
craſtinâ, & expreſſit vellus:
& ſtillavit ros de vellere, plena
lagena aquâ. Et dixit Gedeon ad 39
Deum, Ne iraſcatur nunc fu-
ror tuus in me; & loquar adhuc
ſemel: tentabo nunc & quidem
adhuc ſemel in vellere: & fiat
ſiccitas ſuper vellus ſolum, &
ſuper univerſam terrã fiat ros.
Et fecit Deus ſic in nocte illa. Et 40
facta eſt ſiccitas ſuper vellus
ſolum: et ſuper univerſam ter-
ram factus eſt ros.

MS. A. (κ) ἐν παντὶ Μανασσῆ, καὶ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ ἐξ-
απέστειλεν ἀγγέλους ἐν Ἀσὴρ, (λ) ἀνέβησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. (μ) Εἰ σώζεις ἐν
τῇ χειρί μου (ν) ὃν τρόπον (ξ) ἀπερίδομαι τὸν (ο) τῶν ἐρίων (π) καὶ ἐὰν (ρ) καὶ γνώσο-
μαι (σ) σώζεις ἐν τῇ χειρί μου (τ) ὃν τρόπον (υ) Γεδεὼν τῇ (φ) ἀπεπίασεν (χ)
καὶ ἀπερρύη ἡ δρόσος ἐκ τοῦ (ψ) Μὴ ὀργισθήτω (ω) πρὸς σὲ ἔτι (α) καὶ πειράσω
ἔτι (β) γενηθήτω ξηρασία (γ) ἐπὶ τὴν (δ) ἐπὶ τὴν (ε) ἐγένετο

ΚΕΦ. ζʹ.

1 Καὶ ὤρθρισεν (α) Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γε-
δεὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ (β) παρενέ-
βαλον (γ) ἐπὶ πηγὴν Ἀράδ· καὶ παρεμβολὴ
(δ) Μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ Βοῤῥᾶ (ε) ἀπὸ Γα-
2 βααθαμωραὶ ἐν κοιλάδι. Καὶ εἶπε κύριος
πρὸς Γεδεὼν, Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὥστε μὴ
παραδοῦναί με τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μή
ποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ ἐπ᾽ ἐμὲ, λέγων, Ἡ
3 χείρ μου (ζ) ἔσωσέ με. Καὶ νῦν λάλησον δὴ
ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λέγων, (η) Τίς ὁ φοβούμενος
καὶ δειλός; ἐπιστραφέτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ
ὄρους Γαλαάδ. καὶ (θ) ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ
εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες
4 ὑπελείφθησαν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδε-
ὼν, Ἔτι ὁ λαὸς (ι) πολύς ἐστι· κατένεγκον
αὐτοὺς πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκκαθαρῶ σοι αὐ-
τὸν ἐκεῖ. καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος
πορεύσεται (κ) σὺν σοὶ, αὐτὸς πορεύσεται (λ)
σὺν σοί· καὶ πᾶς ὃν ἂν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος οὐ
πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ
5 σοῦ. (μ) Καὶ κατήνεγκε τὸν λαὸν (ν) πρὸς τὸ
ὕδωρ· καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεὼν, Πᾶς ὃς ἂν
(ξ) λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ (†) ἀπὸ τοῦ ὕδατος
ὡς ἐὰν (ο) λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας·
καὶ πᾶς ὃς (π) ἐὰν κλίνῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐ-
6 τοῦ (ρ) πιεῖν. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λα-
ψάντων ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν,
τριακόσιοι ἄνδρες. καὶ (σ) πᾶν τὸ κατάλοιπον
τοῦ λαοῦ ἔκλιναν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν πι-
εῖν ὕδωρ.

CAP. VII.

ET diluculò ſurrexit Jerobaal 1
(ipſe eſt Gedeon) & omnis popu-
lus cum eo, et caſtrametati ſunt
ſuper fontem Arad: & caſtra
Madiam erant ei ab Aquilone à
(a) Gabaathamoræ in convalle.
Et dixit Dominus ad Gedeon, 2
Multus eſt populus, qui tecum;
ita (b) ut non ego traditurus ſim
Madiã in manu eorũ, ne quando
glorietur Iſrael ſuper me, dicens;
Manus mea ſalvavit me. Et nunc 3
loquere utique in auribus populi,
dicens; Quis eſt timens, & for-
midoloſus? revertatur, (c) et re-
cedat à monte Galaad. Et rever-
terunt de populo viginti & duo
millia: et remanſerunt decẽ mil-
lia. Et dixit Domin⁹ ad Gedeon, 4
Adhuc popul⁹ mult⁹ eſt. Fac eos
deſcendere ad aquã: et (d) emun-
dabo tibi eũ illîc: et erit, quemcũ-
que dixero ad te, hic ibit tecũ;
ipſe ibit tecũ: et omnis quemcũq;
dixero ad te, hic non ibit tecũ;
ipſe non ibit tecũ. Et deſcende- 5
re fecit populũ ad aquã. Et dixit
Domin⁹ ad Gedeon; Omnis, qui-
cunq; lambuerit linguâ ſuâ de a-
qua, tanquam ſi lamberet canis;
ſtatues eũ ſeorſũ: et omnis qui-
cunque inclinaverit ſuper genua
ſua ad (e) bibendũ. Et factus eſt 6
numer⁹ eorũ, qui lambuerunt in
(f) manu ſua ad os ſuũ, trecenti
viri. Et omne reſiduũ populi pro-
cuberunt ſuper genua ſua ad bi-
bendam aquam.

MS. A. (α) Ἱεροβάαλ (β) παρενέβαλεν (γ) ἐπὶ τὴν γῆν Ἰαέρ· (δ) Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ ἦν (ε) ἀπὸ τοῦ βώμου τοῦ Ἀβὼρ ἐν τῇ
κοιλάδι. (ζ) ἔσωκέν με. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτὸν, Λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, (η) Τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος;
ἀποστραφήτω καὶ ἐξώρμησεν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Γαλαάδ. (θ) ἀπεστράφησαν (ι) πολύς. κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ
αὐτούς σοι ἐκεῖθεν. καὶ ἔσται (κ) μετὰ σοῦ, (λ) μετὰ σοῦ· καὶ πάντα ὃν ἐὰν εἴπω σοι, ὅτι οὐ πορεύσεται (μ) Καὶ κατεβίβασεν τὸν
(ν) εἰς τὸ (ξ) λάψῃ (†) ἐκ τοῦ (ο) λάμψῃ (π) ἂν κάμψῃ τὰ γόνατα (ρ) τοῦ πιεῖν, μεταστήσεις αὐτὸν καθ᾽ αὐτόν. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ
ἀριθμὸς τῶν λαμψάντων ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, τριακόσιοι (σ) πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ τοῦ πιεῖν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וְאִזְגַּדִּין שְׁלַח בְּכָל תְּחוּם מְנַשֶּׁה וְאִתְכְּנִישׁוּ אַף אִנּוּן בַּתְרוֹהִי וְאִזְגַּדִּין שְׁלַח בְּשֵׁבֶט אָשֵׁר
36 וּבְשֵׁבֶט זְבוּלֻן וּבְשֵׁבֶט נַפְתָּלִי וּסְלִיקוּ לִקְדָמוּתְהוֹן׃ וַאֲמַר גִּדְעוֹן קֳדָם יְיָ אִם אִיתָךְ פָּרִיק
37 בִּידִי יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֶּלְתָּא׃ הָא אֲנָא מַחֵית יָת גּוּתָא דְעַמְרָא בְּבֵית אִדְּרֵי אִם טַלָּא
יְהֵי עַל גּוּתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יוּבְשָׁא וְאִדַּע אֲרֵי תִפְרוֹק בִּידִי יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא
38 דְמַלֶּלְתָּא׃ וַהֲוָה כֵן וְאַקְדֵּים מִיּוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וַעֲצַר יָת גּוּתָא וּנְפַץ טַלָּא מִן גּוּתָא מְלֵי
39 לַקְנָא דְמַיָּא׃ וַאֲמַר גִּדְעוֹן קֳדָם יְיָ לָא יִתְקֵיף רוּגְזָךְ בִּי וַאֲמַלֵּל בְּרַם זִמְנָא הָדָא אֲנַסֵּי כְעַן
40 לְחוֹד זִמְנָא בְּגוּתָא יְהֵי כְעַן יוּבְשָׁא עַל גּוּתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יְהֵי טַלָּא׃ וַעֲבַד יְיָ כֵּן
בְּלֵילְיָא הַהוּא וַהֲוָה יוּבְשָׁא עַל גּוּתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא הֲוָה טַלָּא׃

ז

1 וְאַקְדֵּים יְרֻבַּעַל הוּא גִּדְעוֹן וְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ וּשְׁרוֹ עַל עֵין חֲרוֹד וּמַשְׁרִיַת מִדְיָנָאֵי שַׁרְיָא
2 לְקִבְלֵיהּ מִצִּפּוּנָא מִגִּבְעֲתָא דְּמִסְתַּכְיָא לְמֵישְׁרָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן סַגִּי עַמָּא דִּי עִמָּךְ
מִלְּמִמְסַר יָת מִדְיָנָאֵי בִּידֵיהוֹן דִּלְמָא יִתְרַבְרְבוּן קֳדָמַי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר יְדָנָא פַּרְקַת לָנָא׃
3 וּכְעַן אַכְלֵי כְעַן קֳדָם עַמָּא לְמֵימַר מַן דִּדְחֵיל וְזָיַע יְתוּב וְיִתְבְּחַר מִטּוּרָא דְגִלְעָד וְתָב מִן עַמָּא
4 עַסְרִין וּתְרֵין אַלְפִין וְעַסְרָא אַלְפִין אִשְׁתְּאָרוּ׃ וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן עוֹד עַמָּא סַגִּי אַחֵית יָתְהוֹן
לְמַיָּא וְאֶבְחֲרִנּוּן לָךְ תַּמָּן וִיהֵי דִּי אֵימַר לָךְ דֵּין יֵיזִיל עִמָּךְ הוּא יֵיזִיל עִמָּךְ וְכֹל דִּי אֵימַר
לָךְ דֵּין לָא יֵיזִיל עִמָּךְ הוּא לָא יֵיזִיל׃ וְאַחֵית יָת עַמָּא לְמַיָּא וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן כָּל דִּי לָחֵיךְ
בְּלִישָׁנֵיהּ מִן מַיָּא כְּמָא דִמְלַחֵיךְ כַּלְבָּא תְּקִים יָתֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי וְכָל דִּכְרַע עַל בִּרְכוֹהִי
6 לְמִשְׁתֵּי׃ וַהֲוָה מִנְיַן דְּשַׁדַּן בִּידֵיהוֹן לְפוּמְהוֹן תְּלָת מְאָה גַּבְרָא וְכָל שְׁאָר עַמָּא כְּרַעוּ עַל
בִּרְכֵּיהוֹן לְמִשְׁתֵּי מַיָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nuncios miſit in omni termino Menaſſe; & congregati ſunt etiam illi 35
poſt eum: & nuncios miſit in tribu Aſſer, & in tribu Zebulun, & in tribu
Nephthali, & aſcenderunt ad occurſum eorum. Et dixit Gidghon ante 36
Dominum: Si es tu liberans in manu mea Iſrael, ut id quod locutus es:
Ecce ego deponens vellus lanæ in domo areæ meæ, ſi ros erit ſuper vellus 37
in ſingularitate ſua, & ſuper omnem terram ariditas: & cognoſcam quòd
liberabis in manu mea Iſrael, ut id quod locutus es. Et fuit ſic, & anti- 38
cipavit in die qui poſt eum, & expreſſit vellus, & *elicuit rorem* à vellere
complementum lagenæ aquarum. Et dixit Gidghon ante Dominum, Ne 39
fortificetur indignatio tua in me; & loquar tantum vice hac: tentabo
nunc tantum vice hac in vellere; erit nunc ſiccitas *ſuper vellus* in ſingu-
laritate ſua, & ſuper omnem terram erit ros. Et fecit Dominus ſic in 40
nocte illa: & fuit ariditas ſuper vellus in ſingularitate ſua, & ſuper omnem
terram fuit ros.

CAP. VII.

ET anticipavit Jerubaghal, ipſe Gidghon, & omnis populus qui cum 1
eo, & poſuerunt ſuper fontem Hharod: & exercitus Midianæorum
poſuit ad contra eum à Septentrione, à colle qui reſpicit ad planiciem.
Et dixit Dominus ad Gidghon, Multus populus qui tecum, à tradendo 2
Midianæos in manibus eorum: fortaſſe magnificabuntur ante me Iſrael,
ad dicendum, Manus noſtra liberavit nos. Et nunc *clama* nunc ante po- 3
pulum, ad dicendum; Qui timens & pavens, redeat; & deligatur ex
monte Gilghad. Et rediit ex populo viginti duo millia, & decem millia
relicti ſunt. Et dixit Dñs Gidghon, Adhuc popul⁹ mult⁹, deſcendere fac eos 4
ad aquas, & deligam eos tibi ibi: & erit quem dixero tibi, hic ibit tecũ, is
ibit tecum; & omnis quem dixero tibi, hic non ibit tecum, is non ibit. Et 5
deſcendere fecit populum ad aquas, & dixit Dominus Gidghon: Omnis
qui lambet in lingua ſua ex aquis, ſicut quod lambit canis, conſtitues eum
in ſingularitate ſua, & omnis qui curvatur ſuper genua ſua ad biben-
dum. Et fuit numerus qui projicientes in manib⁹ ſuis ad os, trecenti viri; 6
& omnis reliquus popul⁹ curvaverunt ſuper genua ſua ad bibendũ aquam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 * ܘܐܙܓܕܘܗܝ ܫܕܪ ܒܟܠܗ ܡܢܫܐ. ܘܩܥܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܬܪܗ. ܘܐܙܓܕܘܗܝ ܫܕܪ ܐܦ ܠܘܬ
ܐܫܝܪ ܘܠܘܬ ܙܒܘܠܘܢ ܘܠܘܬ ܢܦܬܠܝ. ܘܣܠܩܘ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܓܕܥܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܐܢ ܐܝܬܝܟ 36
ܦܪܩ ܐܢܬ ܒܐܝܕܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. * ܗܐ ܐܢܐ ܣܐܡ ܓܙܬܐ ܕܥܡܪܐ ܒܐܕܪܐ. ܐܢ ܢܗܘܐ 37
ܛܠܐ ܥܠ ܓܙܬܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܝܒܝܫܐ. ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܦܪܘܩ ܐܢܬ ܒܐܝܕܝ
ܠܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. * ܘܗܘܐ ܗܟܢܐ. ܘܩܕܡ ܒܨܦܪ ܝܘܡܐ. ܘܥܨܪܗ ܠܓܙܬܐ. ܘܐܦܩ 38
ܛܠܐ ܡܢ ܓܙܬܐ. ܡܠܐ ܩܢܕܐ ܡܝܐ. * ܘܐܡܪ ܓܕܥܘܢ ܠܐܠܗܐ. ܠܐ ܢܬܚܡܬ ܪܘܓܙܟ ܒܝ. 39
ܘܐܡܠܠ ܗܕܐ ܙܒܢܬܐ ܒܠܚܘܕ. ܐܢܣܐ ܬܘܒ ܙܒܢܬܐ ܗܕܐ. ܒܓܙܬܐ. ܢܗܘܐ ܝܒܫܐ ܥܠ ܓܙܬܐ
ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܢܗܘܐ ܛܠܐ. * ܘܥܒܕ ܐܠܗܐ ܗܟܢܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܗܘܐ 40
ܝܒܫܐ ܥܠ ܓܙܬܐ ܒܠܚܘܕܝܗ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܗܘܐ ܛܠܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

1 * ܘܩܕܡ ܝܪܘܒܥܠ. ܕܗܘ ܓܕܥܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܥܝܢ ܚܪܕ. ܘܡܫܪܝܬܐ
ܕܡܕܝܢ ܗܘܬ ܠܗ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܓܒܥܬ ܡܘܪܐ. ܒܥܘܡܩܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. 2
ܣܓܝ ܗܘ ܥܡܐ ܕܥܡܟ. ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܠܡܕܝܢܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܕܠܐ ܢܫܬܒܗܪ
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܐܡܪ. ܐܝܕܝ ܗܝ ܦܪܩܬܢܝ. * ܘܗܫܐ ܩܪܝ ܒܐܕܢܝ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܕܕܚܝܠ ܘܙܐܝܥ. 3
ܢܗܦܘܟ ܠܗ. ܘܢܬܦܢܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܗܦܟܘ ܡܢ ܥܡܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ.
ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܐܫܬܚܪܘ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. ܬܘܒ ܣܓܝ ܗܘ ܥܡܐ ܗܢܐ. ܐܚܬ 4
ܐܢܘܢ ܠܡܝܐ. ܘܐܒܩܐ ܐܢܘܢ ܠܟ ܬܡܢ. ܘܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ. ܗܘ ܢܐܙܠ ܥܡܟ.. ܗܘ ܢܐܙܠ
ܥܡܟ. ܘܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ. ܗܘ ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܟ. ܗܘ ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܟ. * ܘܐܚܬܗ ܠܥܡܐ 5
ܠܡܝܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. ܟܠ ܕܠܐܩ ܡܝܐ ܒܠܫܢܗ ܐܝܟ ܕܠܐܩ ܟܠܒܐ. ܐܩܝܡ
ܒܚܕܐ. ܘܟܠ ܕܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ ܠܡܫܬܐ. ܐܩܝܡܝܗܝ ܒܚܕܐ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ 6
ܕܠܐܩܝܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܠܦܘܡܗܘܢ. ܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܟܠܗ ܫܪܟܗ ܕܥܡܐ.
ܒܪܟܘ ܥܠ ܒܘܪܟܝܗܘܢ ܠܡܫܬܐ ܡܝܐ.

Suos præterea nuntios miſit per totum Manaſſen, qui & ipſi clanxêre poſt eum. Suos etiam nuntios miſit ad Aſir, ad Zebolon, & ad Nephtali, & aſcendit in occurſum eorum. 35

Et dixit Gedeon ad Dominum, Si tu ſervaturus es per manus meas Iſraelem quemadmodum dixiſti, 36

Ecce ego ponam vellus lanigerum in area: ſi fuerit ros ſuper vellus duntaxat, ſuper univerſam verò terram ſiccitas, cognoſcam te liberaturum per manus meas Iſraelem, quemadmodum dixiſti. 37

Atq; ita factum eſt: nam poſtero die antevertens, expreſſo vellere, rorem elicuit è vellere plenum catinum aquâ. 38

Rurſum dixit Gedeon ad Deum, Ne exardeſcat ira tua adverſùm me, loquárq; hâc tantummodo vice: tentabo hâc iterum vice per vellus; ſit *quæſo* ſiccitas ſuper vellus tantùm, ſuper reliquam verò terram ſit ros. 39

Fecítque Deus ſic nocte illâ; nam contigit ſiccitas ſuper ſolum vellus, ſuper univerſam verò terram contigit ros. 40

CAP. VII.

Igitur manè conſurgens Nedubaal, nempe Gedeon, & univerſus populus qui cum eo erat, caſtrametati ſunt juxta In-hadar, caſtra autem Median erant à Septentrionali parte Gebeath collis, in convalle. 1

Dixítq; Dominus ad Gedeonem, Nimius eſt populus iſte qui tecum eſt, ut tradam Medianitas in manus veſtras: ne glorietur Iſrael, ac dicat, Manus quidem mea dedit mihi victoriam. 2

Igitur proclama in auribus populi, & dic, Qui timidus eſt ac formidoloſus, remaneat, & revertatur à monte Gelaad: reverſíq; ſunt è populo viginti duo millia, decem verò millia remanſerunt. 3

Rurſus dixit Dominus ad Gedeonem, Adhuc nimius eſt populus iſte, deduc eos ad aquas, & illic tentabo eos tibi; & de quocunq; dixero tibi, Ille tecum abeat, is tecum abibit; de quocunq; verò dixero tibi, Ille ne tecum abeat, is non abeat tecum. 4

Deducto itaq; populo ad aquas, ait Dominus ad Gedeonem, Omnes aquam linguâ ſuâ lambentes ut lambit canis, ſimul ſtatuito, omnes autẽ ſuper genua procumbentes ad bibendũ, ſimul ſtatuito. 5

Fuit ergò numerus lambentium *aquam* manib⁹ ad os *admotis*, trecentorum virorũ; totus autem reliquus populus procubuerant ſuper genua ſua ad bibendam aquam. 6

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وارسل رسله في كل قبايل منسا وخرجوا هم ايضا فتبعوه * فارسل رسله ايضا الي قبايل اسار 35
وزبولون ونفتالي * وصعدوا اليه فلقاهم * ثم قال جدعون يا رب ان كنت تخلص بني اسرايل 36
علي يدي كما قلت * فهوذا انا واضع جز صوف في البيدر ان نزل المطر علي الجز وحدها 37 *
ولا ينزل علي الارض كلها عرفت انك تخلص آل اسرايل علي يدي كما قلت * فكان ذلك 38 *
وبكر في الغد وعصر الجز خرج منها من الماء ملو سطل * ثم قال جدعون لله لا تغضب 39
علي * فاني اتكلم هذه المرة فقط * واجرب هذه المرة ايضا بالجز * ان كانت وحدها يابسة * والارض
كلها ندية بالطل * فصنع الرب كذلك في تلك الليلة ايضا * وكان اليبس علي الجز وحدها * 40
وكان الطل علي الارض كلها * * الفصل السابع *

* فطلع جدعون الي ايرعال * وجميع الشعب الذين معه * ونزلوا في عين حادار * واما عسكر 1
اهل مدين فصار علي يسار حافة الاكمة في جلعاد * وقال الرب لجدعون * الشعب الذين معك 2
كثير * فان دفعت اهل مدين في ايديهم وظفرتكم بهم * افتخر اسرايل وقال * بقوتي
ظفرت * فالان مر المنادي ينادي في الشعب ويقول * من كان مذعورا مرتعبا * فليرجع وينزل 3
من جبل جلعاد * فرجع من الشعب اثنان وعشرون الفا * وبقي معه عشرة الاف * وقال الرب 4
لجدعون * هذا الشعب الذي معك ايضا كثير * انزلهم الي الماء وجربهم هناك * فالذي اقول
لك ان ينطلق معك فذلك ينطلق * والذي آمرك ان ينصرف عنك فاصرفه * فانزل 5
الشعب الي الماء * وقال الرب لجدعون * كل من يشرب الماء بلسانه كما يشرب الكلب فاعزله
ناحية * وكل من يجثوا علي ركبتيه ليشرب اقمه ناحية * وكان عدد الذين يلغون الماء 6
بلسانهم ثلاثماية رجل * وبقية الشعب جثوا علي ركبهم *

Præterea miſit nuntios ſuos in omnes familias Manaſſis, & hi quoque exeuntes ſecuti ſunt eum: miſit etiam nuntios ſuos ad familias Aſer, Zebulon, & Nephtali, quibus ad ſe aſcendentibus obvius occurrit. 35

Tum dixit Gedeon, O Domine, ſi tu ſervaturus es Iſraelitas per manum meã uti dixiſti, 36

Ecce ego poſiturus ſum tonſuram lanæ in area: ſi deciderit pluvia ſuper ſolam tonſurã, nec deſcenderit ſuper univerſam terram, novero te ſervaturum Iſraelitas per manum meã, quemadmodum dixiſti. 37

Quod quidẽ evenit: nam manè conſurgens tonſurã expreſſit, emanavitque ex ea plena ſitula aquæ. 38

Rurſum dixit Gedeon ad Deum, Ne iraſcaris mihi, hâc enim ſolâ vice ſum locuturus, & hâc etiam vice per tonſuram probaturus, ſi hæc ſola fuerit ſicca, tota verò tellus rore madida. 39

Hoc etiam fecit Domin⁹ illâ nocte; fuit enim ſiccitas ſuper ſolam tonſuram, ſuper totam verò tellurem fuit ros. 40

CAP. VII.

Itaque Gedeon & omnis populus qui cum eo erat, aſcendentes ad Izrael caſtrametati ſunt in En-hadar; exercitus autem Medianitarum fuit ad lævam aræ collis in Gelaad. 1

Dixit autem Dominus ad Gedeonem, Populus qui tecum eſt, nimius eſt: quòd ſi tradidero Medianitas in manus eorum, & victoriam tribuero vobis adversùm eos, gloriabitur Iſrael, ac dicet; Fortitudine meâ victoriã reportavi. 2

Præcipe igitur præconi ut proclamet inter populum, ac dicat; Qui timidus eſt & formidoloſus, revertatur, deſcendatq; de monte Gelaad: & reverſi ſunt de populo viginti duo millia, manſeruntq; cum eo decem millia. 3

Dixit præterea Dominus ad Gedeonem, Populus hic qui tecum eſt, adhuc nimius eſt: fac deſcendant ad aquam, ibique tenta illos; & is de quo dixero tibi ut tecũ abeat, abibit; quem verò juſſero à te abſcedere, dimitte eum. 4

Quum ergò deſcendere feciſſet populum ad aquam, dixit Dominus ad Gedeonem, Quicunq; biberit aquã ſuâ linguâ quemadmodum bibit canis, ſeponito eum ſeorſim; quicunque verò procubuerit in genua ſua ad bibendum, ſtatuito ſeorſim. 5

Fuitq; numerus eorum qui lamberant aquam linguâ ſuâ, trecentorum virorum; reliquus autem populus procubuerat in genua. 6

ספר שופטים : ז׳

lambentibus viris trecentis In :Ghidhon ad Dominus Dixitque
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַמְלַקְקִים 7
,eant populus omnis &:tua manu in Midian dabo & ;vos salvabo
אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְנָתַתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדֶךָ וְכָל־הָעָם יֵלְכוּ
& ,sua manu in populus escam ceperunt Et .suum locum in vir
אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־צֵדָה הָעָם בְּיָדָם וְאֵת 8
,sua tentoria in virum ,dimisit Israel virum omnem & :suas tubas
שׁוֹפְרֹתֵיהֶם וְאֵת כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל שִׁלַּח אִישׁ לְאֹהָלָיו
ei erat Midian castrametatio & :apprehendit viros trecentos in &
וּבִשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחֱזִיק וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לוֹ
:Dominus eum ad dixit & ,ipsa nocte in fuit Et .valle in desubter
מִתַּחַת בָּעֵמֶק׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה 9
si Et .tua manu in eam dedi quia ;castrametationem in descende ,Surge
קוּם רֵד בַּמַּחֲנֶה כִּי נְתַתִּיו בְּיָדֶךָ׃ וְאִם־ 10
ad tuus puer Purah & tu descende ,descendere tu timens
יָרֵא אַתָּה לָרֶדֶת רֵד אַתָּה וּפֻרָה נַעַרְךָ אֶל־
confortabuntur postea & :loquantur quid audies Et .castrametationem
הַמַּחֲנֶה׃ וְשָׁמַעְתָּ מַה־יְדַבֵּרוּ וְאַחַר תֶּחֱזַקְנָה 11
Purah & ,ipse descendit Et .castrametationem in descendesque ,tuæ manus
יָדֶיךָ וְיָרַדְתָּ בַּמַּחֲנֶה וַיֵּרֶד הוּא וּפֻרָה
,Midian Et .castrametatione in qui ,quintatorum extremum ad ejus puer
נַעֲרוֹ אֶל־קְצֵה הַחֲמֻשִׁים אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃ וּמִדְיָן 12
locusta tanquam valle in cadentes Chedem filii omnes & ,Hamalec &
וַעֲמָלֵק וְכָל־בְּנֵי־קֶדֶם נֹפְלִים בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה
arena tanquam ,numerus non eorum camelorum & ,multitudine in
לָרֹב וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר כַּחוֹל
ecce & ,Ghidhon Venitque .multitudine in maris labium super quæ
שֶׁעַל־שְׂפַת הַיָּם לָרֹב׃ וַיָּבֹא גִדְעוֹן וְהִנֵּה־ 13
somnium Ecce :dicebat & ,somnium suo proximo narrans vir
אִישׁ מְסַפֵּר לְרֵעֵהוּ חֲלוֹם וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלוֹם
castrametatione in se volvens hordeorum panis torta ecce & ,somniavi
חָלַמְתִּי וְהִנֵּה צְלוּל לֶחֶם שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲנֵה
,cecidit & ,illud percussit & :tentorium ad usque venit & ,Midian
מִדְיָן וַיָּבֹא עַד־הָאֹהֶל וַיַּכֵּהוּ וַיִּפֹּל
,ejus socius respondit Et .tentorium cecidit & ,desuper illud subvertit &
וַיַּהַפְכֵהוּ לְמַעְלָה וְנָפַל הָאֹהֶל׃ וַיַּעַן רֵעֵהוּ 14
viri Joas filii Ghidhon gladius nisi hoc Non :ait &
וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בִּלְתִּי אִם־חֶרֶב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ אִישׁ
omnem & ,Midian ejus manu in Deus dedit :Israel
יִשְׂרָאֵל נָתַן הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־
,somnii narrationem Ghidhon audire circa ,fuit Et .castrametationem
הַמַּחֲנֶה׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ גִּדְעוֹן אֶת־מִסְפַּר הַחֲלוֹם 15
castrametationem ad est reversus & :se incurvavit & ;ejus solutionem &
וְאֶת־שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּשָׁב אֶל־מַחֲנֵה
vestra manu in Dominus dedit quia ,Surgite :ait & ,Israel
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר קוּמוּ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיֶדְכֶם
viros trecentos Divisitque .Midian castrametationem
אֶת־מַחֲנֵה מִדְיָן׃ וַיַּחַץ אֶת־שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ 16
,eorum omnium manu in tubas dedit & ,capita tria
שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיִּתֵּן שׁוֹפָרוֹת בְּיַד־כֻּלָּם
Dixitque .hydriarum medio in titiones & ;vacuas hydrias &
וְכַדִּים רֵקִים וְלַפִּדִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃ וַיֹּאמֶר 17
ingrediens ego ecce & :facietis sic & ,videbitis me Ex ,eos ad
אֲלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן תַּעֲשׂוּ וְהִנֵּה אָנֹכִי בָא
.facietis sic ,faciam quemadmodum ,erit & castrametationis:extremum in
בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה וְהָיָה כַאֲשֶׁר־אֶעֱשֶׂה כֵּן תַּעֲשׂוּן׃
tubis in clangetis & :mecum qui omnis & ego ,tuba in clangam Et
וְתָקַעְתִּי בַּשּׁוֹפָר אָנֹכִי וְכָל־אֲשֶׁר אִתִּי וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָרוֹת 18
,Domino ,dicetisque ;castrametationis omnis circuitus vos etiam
גַּם־אַתֶּם סְבִיבוֹת כָּל־הַמַּחֲנֶה וַאֲמַרְתֶּם לַיהוָה
:Ghidhon &
וּלְגִדְעוֹן׃

Versio VULG. LAT.

7 Et ait Dominus ad Gedeon,
In trecentis viris qui lambuerunt
aquas, liberabo vos, &
tradam in manu tua Madian :
omnis autem reliqua multitudo
revertatur in locum suum.
8 Sumptis itaque pro numero
cibariis & tubis, omnem reliquam
multitudinem abire præcepit
ad tabernacula sua : et ipse
cum trecentis viris se certamini
dedit. Castra autem Ma-
9 dian erant subter in valle. Eâdem
nocte dixit Dominus ad
eum; Surge, & descende in castra
: quia tradidi eos in manu
10 tua. Sin autem solus ire formidas,
descendat tecum Pha-
11 ra puer tuus. Et cùm audieris
quid loquantur, tunc confortabuntur
manus tuæ, & securior
ad hostium castra descendes.
Descendit ergò ipse
& Phara puer ejus in partem
castrorum, ubi erant armato-
12 rum vigiliæ. Madian autem
& Amalec, & omnes Orientales
populi, fusi jacebant in valle,
ut locustarum multitudo :
cameli quoque innumerabiles
erant, sicut arena quæ jacet in
13 littore maris. Cúmque venisset
Gedeon, narrabat aliquis
somnium proximo suo : & in
hunc modum referebat quod
viderat; Vidi somnium, & videbatur
mihi quasi subcinericius
panis ex hordeo volvi, &
in castra Madian descendere :
cúmque pervenisset ad tabernaculum,
percussit illud, atque
subvertit, & terræ funditùs co-
14 æquavit. Respondit is, cui loquebatur;
Non est hoc aliud,
nisi gladius Gedeonis filii Joas
viri Israelitæ : tradidit enim
Dominus in manus ejus Madi-
15 an, & omnia castra ejus. Cúmque
audîsset Gedeon somniũ,
& interpretationem ejus, adoravit
: & reversus est ad castra
Israel, & ait; Surgite, tradidit
enim Dominus in man⁹ nostras
16 castra Madian. Divisítque trecentos
viros in tres partes, &
dedit tubas in manib⁹ eorum,
lagenásque vacuas ac lampa-
17 des in medio lagenarum. Et
dixit ad eos, Quod me facere
videritis, hoc facite : ingrediar
partem castrorum, & quod fe-
18 cero, sectamini. Quando personuerit
tuba in manu mea,
vos quoque per castrorum circuitum
clangite, & conclamate,
Domino & Gedeoni.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεὼν, Ἐν τοῖς τριακοσίοις
ἀνδράσι τοῖς λάψασι σώσω ὑμᾶς, (τ)
καὶ δώσω τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς (υ) πορεύσονται ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
8 Καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ (φ) ἐν χειρὶ
αὐτοῦ, καὶ τὰς κερατίνας αὐτοῦ. (χ) καὶ τὸν πάντα ἄνδρα
Ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα (ψ) εἰς σκηνὴν
αὐτοῦ· καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν.
καὶ ἡ παρεμβολὴ Μαδιὰμ ἦσαν αὐτοῦ ὑποκάτω
9 ἐν τῇ κοιλάδι. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος, (ω) Ἀνάστα, κατάβηθι
ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν
10 ἐν τῇ χειρί σου. (α) Καὶ εἰ φοβῇ σὺ καταβῆναι,
κατάβηθι σὺ καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριόν
11 σου εἰς τὴν παρεμβολὴν, Καὶ ἀκούσῃ τί (β) λαλήσουσι,
καὶ (γ) μετὰ τοῦτο ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου
καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ κατέβη
αὐτὸς καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριον αὐτοῦ (δ) πρὸς
ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα, οἳ ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.
12 Καὶ Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ καὶ (ε) πάντες
οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν (ζ) βεβλημένοι ἐν τῇ κοιλάδι
ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς (η) καμήλοις
αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, ἀλλ᾽ ἦσαν (θ) ὡς
ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ (ι) χεῖλος τῆς θαλάσσης εἰς
13 πλῆθος. Καὶ (κ) ἦλθε Γεδεὼν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ
(λ) ἐξηγούμενος τῷ πλησίον αὐτοῦ (μ)
ἐνύπνιον, καὶ εἶπεν, (ν) Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην
ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου (ξ)
στρεφομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιάμ, καὶ
ἦλθεν ἕως τῆς (ο) σκηνῆς, καὶ ἐπάταξεν
αὐτὴν, καὶ ἔπεσεν, καὶ (π) ἀνέστρεψεν αὐτὴν
14 ἄνω, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ
πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν αὕτη (ρ)
εἰ μὴ ῥομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωὰς ἀνδρὸς
Ἰσραήλ· παρέδωκεν (σ) ὁ θεὸς ἐν χειρὶ
αὐτοῦ τὴν Μαδιὰμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν.
15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Γεδεὼν τὴν (τ) ἐξήγησιν
τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ,
καὶ προσεκύνησε (υ) κυρίῳ, καὶ ὑπέστρεψεν
εἰς τὴν (φ) παρεμβολὴν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν,
Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ
16 (χ) ἡμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ. Καὶ
διεῖλε τοὺς τριακοσίους (ψ) ἄνδρας εἰς τρεῖς
ἀρχὰς, καὶ ἔδωκε κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων,
καὶ ὑδρίας κενὰς, καὶ λαμπάδας (ω) ἐν ταῖς ὑ-
17 δρίαις. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀπ᾽ ἐμοῦ ὄψεσθε,
καὶ (α) οὕτω ποιήσετε· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορεύομαι
(β) ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς,
καὶ ἔσται (γ) καθὼς ἂν ποιήσω, (δ) οὕτω ποιήσετε.
18 Καὶ (ε) σαλπιῶ ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγὼ, καὶ
πάντες (ζ) μετ᾽ ἐμοῦ σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις
(η) κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ
ἐρεῖτε, Τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών.

MS.A. (τ) καὶ παραδώσω (υ) ἀποτρεχέτω ἀνὴρ (φ) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, (χ) καὶ πάντα ἄνδρα (ψ) εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν ὑποκάτωθεν ἐν τῇ (ω) Ἀνάβηθι, κατάβηθι τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐντεῦθεν, ὅτι (α) Εἰ δὲ φοβῇ (β) λαλοῦσιν, (γ) μετὰ ταῦτα (δ) εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ (ε) πάντες υἱοὶ (ζ) παρεμβεβλήκεισαν ἐν (η) καμήλοις οὐκ (θ) ὥσπερ (ι) τὸ χεῖλος τῆς (κ) εἰσῆλθεν (λ) ἐξηγεῖτο (μ) τὸ ἐνύπνιον, (ν) Ἰδοὺ τὸ ἐνύπνιον ὃ ἠνυπνιάσθην, καὶ (ξ) κυλιομένη ἐν (ο) σκηνῆς Μαδιάμ, καὶ (π) κατέστρεψεν (ρ) ἀλλ᾽ ἢ (σ) κύριος ἐν (τ) διήγησιν (υ) κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν (φ) παρεμβολὴν, καὶ (χ) ὑμῶν (ψ) ἄνδρας τρεῖς (ω) ἐμ μέσῳ τῶν ὑδριῶν. (α) οὕτως (β) ἐμ μέσῳ τῆς (γ) ὡς ἐὰν (δ) οὕτως (ε) σαλπιῶ τῇ (ζ) οἱ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ σαλπιεῖτε ταῖς (η) καὶ ὑμεῖς κύκλῳ τῆς

Et dixit Dominus ad Gedeon, In 7
trecentis viris lambentibus salvabo vos: & dabo Madiam in
manu tua: et omnis populus ibũt,
vir ad locũ suum. Et sumpserunt 8
cibaria populi in manu sua, &
corneas suas. Et omnem virum
Israel dimisit, virum in tabernaculum
ejus. Et trecentos viros (g)
confortavit. Et castra Madiam
erant de subter ejus in convalle.
Et factum est in nocte illa, & 9
dixit ad eum Dominus, Exurge;
descende in castra: quoniam tradidi
ea in manu tua. Et si times 10
tu descendere; descende tu, &
Phara puer tuus in castra: Et audies 11
quid loquentur : et post hoc
invalescent man⁹ tuæ: et descendes
in castra. Et descendit ipse,
& Phara puer ejus ad (h) principium
ipsorum quinquaginta,
qui erant in castris. Et Madiam, 12
& Amalec, & omnes filii Orientis
jacentes in valle, sicut locusta
in multitudine: & camelis eorum
non erat numerus: sed erant velut
arena, quæ est ad labium maris, in
multitudine. Et venit Gedeon: et 13
ecce vir narrans proximo suo somnium,
& dixit; Ecce somniavi
somnium: & ecce (i) mensa panis
hordeacei volvẽs se in castra Madiam:
& venit usq; ad tabernaculum,
& percussit illud: (k) &
cecidit. Et subvertit illud desuper:
et cecidit tabernaculũ. Et respondit 14
proximus ejus, & dixit;
Non est hæc, nisi gladius Gedeon
filii Joas, viri Israel. Tradidit
Deus in manu ejus Madiam, et universa
castra. Et factum est; postquã 15
audivit Gedeon narrationẽ
somnii, & interpretationẽ ejus; et
adoravit Dominum: et revertit in
castra Israel, et dixit, Surgite;
quoniã tradidit Dominus in manu
nostra castra Madiam. Et divisit 16
trecentos viros in tria principia:
et dedit corneas in manu
omnium, & hydrias vacuas, &
lampadas in hydriis. Et dixit ad 17
eos; Ex me videbitis: et sic facietis.
Et ecce ego ingredior in principium
castrorum: & erit; sicut
utique fecero, sic facietis. Et 18
canam in cornea ego: & omnes
mecum canetis in corneis in circuitu
omnium castrorum: & dicetis,
(l) Domino, & ipsi Gedeon.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן בִּתְלָת מְאָה גוּבְרִין דְּשָׁדַן בִּידֵיהוֹן לְפוּמְהוֹן אֶפְרוֹק יַתְכוֹן וְאֶמְסַר יַת
8 מִדְיָנָאֵי בִּידָךְ וְכָל עַמָּא יֵיזְלוּן גְּבַר לְאַתְרֵיהּ׃ וּנְסִיבוּ יַת זְוָדֵי עַמָּא בִּידֵיהוֹן וְיַת שׁוֹפָרֵיהוֹן
וְיַת כָּל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל שְׁלַח גְּבַר לְקִרְווֹהִי וּבִתְלָת מְאָה גַּבְרָא אַתְקֵף וּמַשְׁרִית מִדְיָנָאֵי
9 שָׁרְיָא לְקִבְלֵיהּ מִשְׁפּוּלֵי מֵישְׁרָא׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ קוּם חוּת בְּמַשְׁרִיתָא
10 אֲרֵי מְסַרְתִּנּוּן בִּידָךְ׃ וְאִם דָּחֵיל אַתְּ לְמֵיחַת חוּת אַתְּ וּפוּרָה עוּלֵימָךְ לְמַשְׁרִיתָא׃ וְתִשְׁמַע 11
מָה יְמַלְּלוּן וּבָתַר כֵּן יִתְקוֹף יְדָךְ וְתֵיחוּת בְּמַשְׁרִיתָא וּנְחַת הוּא וּפוּרָה עוּלֵימֵיהּ לִסְטַר
12 מְזָרְזַיָּא דִּי בְמַשְׁרִיתָא׃ וּמִדְיָנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי וְכָל בְּנֵי מַדִּנְחָא רְמַן בְּמֵישְׁרָא כְּגוֹבָאֵי לִסְגֵי
13 וְלִגְמַלֵּיהוֹן לֵית מִנְיָן כְּחָלָא דִּי עַל כֵּיף יַמָּא לִסְגֵי׃ וַאֲתָא גִּדְעוֹן וְהָא גַּבְרָא מִשְׁתְּעֵי
לְחַבְרֵיהּ חֶלְמָא וַאֲמַר הָא חֶלְמָא חַלְמֵית וְהָא חֲרָר דִּלְחֵם שְׂעוֹרִין מִתְהַפֵּיךְ בְּמַשְׁרִית
14 מִדְיָנָאֵי וַאֲתָא עַד מַשְׁכְּנָא וּמְחָהִי וּנְפַל וְהַפְכֵיהּ לְעֵילָא וּנְפַל מַשְׁכְּנָא׃ וַאֲתֵיב חַבְרֵיהּ
וַאֲמַר לֵית דָּא אֱלָהֵן חַרְבָּא דְגִדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל מְסַר יְיָ בִּידֵיהּ יַת מִדְיָנָאֵי וְיַת
15 כָּל מַשְׁרִיתָא׃ וַהֲוָה כַד שְׁמַע גִּדְעוֹן יַת שׁוּעִית חֶלְמָא וְיַת פִּשְׁרֵיהּ וְאוֹדֵי וְתָב לְמַשְׁרִיתָא
16 דְיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר קוּמוּ אֲרֵי מְסַר יְיָ בִּידְכוֹן יַת מַשְׁרִית מִדְיָנָאֵי׃ וּפְלַג יַת תְּלָת מְאָה
גַּבְרָא לִתְלָת מַשְׁרְיָן וִיהַב שׁוֹפָרַיָּא בְּיַד כּוּלְּהוֹן וְכַדִּין רֵיקָנִין וּבְעוּרַיָּא בְּגוֹ כַדִּין׃
17 וַאֲמַר לְהוֹן מִנִּי תֶּחֱזוּן וְכֵן תַּעְבְּדוּן וְהָא אֲנָא אָתֵי בִּסְיָפֵי מַשְׁרִיתָא וִיהֵי כְּמָא
18 דְאַעְבֵּיד כֵּן תַּעְבְּדוּן׃ וְאֶתְקַע בְּשׁוֹפָרָא אֲנָא וְכָל דְּעִמִּי וְתִתְקְעוּן בְּשׁוֹפָרַיָּא אַף
אַתּוּן סַחְרָנוּת כָּל מַשְׁרִיתָא וְתֵימְרוּן חַרְבָּא דְּמִקַּטְּלָא מִן קֳדָם יְיָ וְנִצְחָנָא עַל
יְדֵי גִדְעוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Dñs ad Gidghon, In trecentis viris, qui projicientes in manibus 7
suis ad os suum, liberabo vos, & tradam Midianæos in manu tua : & omnis
populus ibunt vir ad locum suum. Et tulerunt commeatus populi in manibus 8
eorum, & buccinas eorum, & omnem hominem Israel misit
in urbem suam ; & in trecentis viris fortificatus est ; & exercitus
Midianæorum posuit ad-contra eum in depressionibus planiciei. Et fuit 9
in nocte illa, & dixit illi Dñs, Surge, descende in castra, nam tradidi
eos in manu tua. Et si timens tu ad descendendum, descende tu & Phura 10
puer tuus ad castra. Et audies quid *loquentur*; & postea *fortificabitur* 11
manus tua, & descendes in castris : & descendit ille & Phura puer ejus
ad extremitatem armatorum qui in castris. Et Midianæi & Ghamalekæi, 12
& omnes filii Orientis projecti in castris, ut locusta, ad multitudinem :
& camelis eorum non erat numerus, sicut pulvis qui super littus maris
ad multitudinem. Et venit Gidghon, & ecce vir narrans socio suo somnium 13
: & dixit, Ecce somnium somniavi ; & ecce placenta panis ordeacei
convoluta est in castris Midianæorum, & venit usq; ad tabernaculum, &
percussit illud, & cecidit & evertit illud ad-sursum, & cecidit tabernaculum.
Et respondit socius ejus : & dixit ei, Non est hoc, nisi gladius Gidghon 14
filii Joas hominis Israelis : tradidit Dominus in manu ejus Midianæos
& omnia castra. Et fuit quando audivit Gidghon narrationem somnii, 15
& expositionem ejus, & laudavit, & rediit ad castra Israel ; & dixit,
Surgite, nam tradidit Dñs in manibus vestris castra Midianæorum. Et divisit 16
trecentos viros in tres turmas, & dedit buccinas in manu omnium
eorum, & cados inanes, & lampades in medio cadorum. Et dixit illis, 17
Ex me videbitis, & sic facietis: & ecce ego veniam in finib⁹ castrorum; &
erit ut id quod faciam, & sic facietis. Et clangam in buccina, ego & omnes 18
qui mecum, & clangetis in buccinis etiam vos in circuitu omnium castrorum
: & dicetis, Gladius *occîdens* ab-ante Dominum & victoria super manus
Gidghon.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ. ܒܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܠܚܟܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܠܦܘܡܗܘܢ
ܐܦܪܘܩܟܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܠܡܕܝܢܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܢܗܦܘܟ ܐܢܫ
8 ܠܐܬܪܗ. * ܘܢܣܒܘ ܙܘܕܗܘܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܩܪܢܬܗܘܢ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܐܝܠ ܫܪܐ ܐܢܫ. ܐܢܫ ܠܝܪܬܘܬܗ ܘܠܡܫܟܢܗ. ܘܒܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܐܚܝܕ. ܘܡܫܪܝܬܐ
9 ܕܡܕܝܢ ܗܘܬ ܠܬܚܬ ܒܥܘܡܩܐ. * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܩܘܡ ܚܘܬ
10 ܠܡܫܪܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡܬܗ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܢ ܕܚܠ ܐܢܬ ܠܡܚܬ. ܚܘܬ ܐܢܬ ܘܦܘܪܐ
11 ܛܠܝܟ ܠܡܫܪܝܬܐ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢܐ ܡܡܠܠܝܢ. ܘܗܝܕܝܢ ܢܬܚܝܠܢ ܐܝܕܝܟ.
12 ܘܢܚܬ ܠܡܫܪܝܬܐ ܗܘ ܘܦܘܪܐ ܛܠܝܗ. ܠܘܬ ܪܝܫ ܚܡܫܝܢ ܕܒܡܫܪܝܬܐ. * ܘܡܕܝܢ
ܘܥܡܠܝܩ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܪܩܡ. ܢܦܝܠܝܢ ܒܥܘܡܩܐ ܐܝܟ ܩܡܨܐ. ܣܓܝܐܐ. ܘܠܗܘܢ
13 ܘܠܓܡܠܝܗܘܢ. ܠܝܬ ܡܢܝܢܐ. ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬܗ ܕܝܡܐ. ܣܓܝܐܝܢ. * ܘܐܬܐ ܓܕܥܘܢ.
ܘܚܙܐ ܓܒܪܐ ܕܡܫܬܥܐ ܠܚܒܪܗ ܚܠܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܙܝܬ ܒܚܠܡܝ ܓܘܠܬܐ ܕܠܚܡܐ
ܕܣܥܪܐ ܡܬܗܦܟܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ. ܘܐܬܬ ܥܕܡܐ ܠܡܫܟܢܐ. ܘܗܦܟܬܗ ܠܥܠ.
14 ܘܢܦܠ ܡܫܟܢܐ. * ܥܢܐ ܚܒܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܐܚܪܢܐ ܗܝ. ܐܠܐ ܐܢ ܣܝܦܗ
ܕܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܓܢܒܪܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܐܫܠܡ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܘܗܝ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ.
15 * ܘܟܕ ܫܡܥ ܓܕܥܘܢ ܬܫܥܝܬܗ ܕܚܠܡܐ ܘܦܘܫܩܗ. ܣܓܕ ܘܗܦܟ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ
16 ܘܐܡܪ. ܩܘܡܘ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ. * ܘܦܠܓ
ܠܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܠܬܠܬܐ ܪܫܝܢ. ܘܦܩܕ ܕܢܗܘܘܢ ܩܪܢܬܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ. ܘܩܘܠܐ
17 ܣܦܝܩܐ ܘܠܡܦܐܕܐ ܒܓܘ ܩܘܠܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܝ ܚܙܘ ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܘ. ܗܐ
18 ܐܢܐ ܥܐܠ ܒܓܘ ܡܫܪܝܬܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܐܢܐ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ. * ܘܐܩܪܐ ܐܢܐ
ܒܩܪܢܐ ܐܢܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܝ. ܘܐܦ ܐܢܬܘܢ ܒܩܪܢܬܐ ܩܥܘ ܚܕܪܝܗ
ܡܫܪܝܬܐ. ܘܐܡܪܘ. ܚܪܒܐ ܠܡܪܝܐ ܘܠܓܕܥܘܢ.

7 Et ait Dominus ad Gedeonem, Trecentis hiſce viris qui lamberunt aquam manibus ad os *admotis*, ſervabo vos, tradámque Medianitas in manus veſtras: totus verò *reliquus* populus revertatur quiſque ad locum ſuum. 8 Sumpſerunt igitur cunctus populus viaticum ſuum in manus ſuas, & cornua ſua: omnes autem filios Iſrael dimiſit, quemque ad hæreditatem ſuam & ad tentorium ſuum, ſeſeque trecentis illis munivit: caſtra verò Median erant inferiùs in valle. 9 Factúmque eſt nocte illâ ut diceret ad eum Dominus, Surge, deſcende in caſtra, quoniam tradidi ea in manus tuas. 10 Quòd ſi deſcendere times, deſcende tu & Phara adoleſcens tuus in caſtra; 11 Audiéſque quid loquantur, ac tunc confirmabuntur manus tuæ. Deſcendit itaque in caſtra ipſe & Phara juvenis ſuus prope ducem quinquaginta *militum*, qui erat in caſtris. 12 (Median autem, & Amalec, omnéſq; filii Recem jacebant in valle inſtar locuſtarum plurimi; ipſis enim & camelis eorum non erat numerus, *quippe qui* arenam quæ ſecus litus maris eſt, multitudine æquabant.) 13 Et accedens Gedeon vidit quendam narrantem proximo ſuo ſomnium, eíſque dicentem, Vidi in ſomnio meo placentam panis hordeacei ſeſe circumagentem per caſtra Median quæ tentorium uſque deveniens ſubvertit illud supernè, cecidítque tentorium. 14 Reſpondens proximus ejus ait illi, Nihil hoc *aliud* eſt, niſi gladius Gedeonis filii Joas gigantis Iſraelitici, in cujus manum tradidit Deus caſtra Median. 15 Auditâ Gedeon narratione ſomnii ejúſque expoſitione, adoravit, & reverſus ad caſtra Iſraelis dixit, Surgite, quoniam tradidit Deus in manus veſtras caſtra Median. 16 Et diſtributis trecentis viris in tria capita, præcepit ut ſinguli cornua tenerent manibus ſuis, & hydrias vacuas, lampadéſque in medio hydriarum. 17 Et dixit eis, Me ſpectate, & ſic agite. Ecce ego in media caſtra ſum ingreſſurus, quemadmodum faciam, ſic facite. 18 Buccinâ clangam ego & univerſus populus qui mecum ſunt; & vos etiam clangite buccinas circum univerſa caſtra, & dicite, Gladius Domino eſt ac Gedeoni.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 * فقال الرب لجدعون * بهولاء الثلثماية الذين شربوا الماء بالسنتهم اخلصكم * وادفع
8 المديانيين في ايديكم * والقوم ليرجع كلهم الي مواضعهم * فاخذ الثلثماية رجل زادهم
والقرون بايديهم * فاما جميع بني اسرايل فانصرفوا كل واحد الي منزله ولميراثه * وبقوا الثلثماية
9 رجل * واما عسكر مدين فصار اسفل في الغور * فلما جنهم الليل قال له الرب * انهض قايما وانزل
10 الي عسكرهم * لاني قد دفعتهم في يديك * وان كنت تخاف ان تنزل * انزل انت وفارا عبدك الي
11 العسكر * لتسمع كلامهم وما يقولون * لتقوي حينيذ وتشتد يدك * فنزل هو وفارا فتاه * ووقف
12 علي راس خمسين * وكان اهل مدين * واهل عماليق * وبنو راقيم نزولا في الغور كالكثير الجراد *
ولم يكونوا يحصون ولا تحصي ابلهم * لانهم كانوا بالكثرة كالرمل التي علي شاطي البحر *
13 * فجاء جدعون ليلا * وسمع رجلا يعبر رويا علي صاحبه * وقال له * رايت فيما يري النايم * كان
رغيف خبز من شعير يتقلب في عسكر مدين * فانقلب حتي صار الي خيم الروساء * ثم اقلب
14 الخيم الي اسفل * ففسر له صاحبه الرويا وقال له * ليس هذا الرغيف الا حرب جدعون بن يواس
15 جبار اسرايل * الذي دفع الله اليه عسكر مدين * فلما سمع جدعون الرويا وتفسيرها سجد
لله ورجع الي عسكر بني اسرايل وقال لهم * قوموا الان الرب قد دفع اليكم عسكر مدين
16 وظفركم به * وقسم الثلثماية الذين معه ثلاثة فرق * وامرهم ان يمسكوا بايديهم قدورا وجرارا
17 فارغة فيها مصباح نار * وقال لهم * انظروا الي واعملوا كما اعمل * هوذا انا داخل الي العسكر *
18 فكما اعمل كذلك فاعملوا * وسانفخ في الصور انا وجميع من معي * فاذا سمعتم انفخوا
انتم بالقرون التي معكم وقولوا * الحرب للرب ولجدعون *

7 * *Tum dixit Dominus Gedeoni, Per hos trecentos qui aquã ſuis linguis biberunt, liberabo vos, tradamque Medianitas in manus veſtras: iſte verò populus revertantur omnes ad loca ſua.* 8 *Itaque ſumpſerunt trecenti illi viri viaticum ſuum, & cornua manibus ſuis: univerſi verò filii Iſrael abierunt unuſquiſque ad domicilium ſuum et ad hæreditatem ſuam, manentibus trecentis illis viris: porò exercitus Median erat infrà in valle.* 9 *Cúmque nox obtexiſſet eos, dixit illi Dominus, Surge ſtans, & deſcende ad exercitum eorum; jam enim tradidi eos in manus tuas.* 10 *Quòd ſi times deſcendere, deſcende tu et Phara ſervus tuus ad exercitum;* 11 *Audies quidem ſermonem eorũ, & quid dicant; ac tunc confortabitur atq; corroborabitur manus tua. Deſcendens igitur ipſe cum Phara puero ſuo, aſtitit duci quinquaginta* virorum. 12 *(Cæterùm Medianitæ & Amalecitæ, & filii Racem caſtra poſuerant in convalle, multitudine pares locuſtis; neque enim numerari* poterant, *nec ſupputari* poterant *cameli eorum, quoniã erant multitudine* p*ares arenæ quæ eſt ſecus litus maris)* 13 *Venit inquam Gedeon noctu, audivitque virum quendam narrantem ſomnium ſocio ſuo, eique dicentẽ, Vidi in eo quod videre ſo*let *qui dormit* (i. in ſomnio) *qu*a*ſi placentam panis hordeacei ſeſe verſantem inter exercitum Median, quæ* tamdiu *ſe verſavit quoad pervenerit ad tentoria ducum, tum tentoria deorſum deturbârit.* 14 *Explicavit autem illi ſocius ejus ſomniũ, dixitque ad eum, Non eſt placenta iſta, niſi bellum Gedeonis filii Joas gigantis Iſraelitici, cui tradidit Deus exercitum Median.* 15 *Cùm igitur audîſſet Gedeon ſomnium & interpretationẽ ejus, Deum adoravit, & reverſus ad exercitum filiorum Iſrael, dixit eis; Surgite modò, jam tradidit vobis Dominus exercitum Median, victoréſque reddidit adversùs eum.* 16 *Diviſiſq; trecentis viris qui ſecum erant, in tres turmas, juſſit eis ut manibus ſuis tenerent ollas & hydrias vacuas in quib*us *eſſet fax ignea.* 17 *Tum dixit eis, Me reſpicite, & quemadmodum faciam, facite: ecce ego ingreſſurus ſum in exercitum; quemadmodum faciam, ita facite.* 18 *Nam cornu ſum inflaturus ego & omnes qui mecum erunt; quod cùm audieritis, inflate vos etiam cornua quæ vobiſcum ſunt, ac dicite, Bellũ Domino eſt ac Gedeoni.*

extremum in ,ſecum qui viri centum & ,Ghidhon eſt ingreſſus Et
19 ויבא גדעון ומאה־איש אשר־אתו בקצה
ſuſcitando tantùm ;mediæ *cuſtodiæ* caput ,*caſtrametationis*
המחנה ראש האשמרת התיכונה אך הקם
collidendo & ,tubis *in* clanxerunt & ;cuſtodes ſuſcitaverunt
הקימו את־השמרים ויתקעו בשופרות ונפוץ
capita tria clanxerunt Et .eorum *manu* in quæ ,hydrias
20 הכדים אשר בידם: ויתקעו שלשת הראשים
manu in apprehenderunt & ,hydrias fregerunt & ,tubis in
בשופרות וישברו הכדים ויחזיקו ביד־
;clangendum ad tubas ſua dextera manu in & ,*titiones* ſua ſiniſtra
שמאולם בלפידים וביד־ימינם השופרות לתקוע
vir Steteruntque .Ghidhon & ,Domino Gladius :clamaveruntque
21 ויקראו חרב ליהוה ולגדעון: ויעמדו איש
,*caſtrametatio omnis eſt* confracta & ;*caſtrametationem circum ſe ſub*
תחתיו סביב למחנה וירץ כל־המחנה
:tubis trecenti Clanxeruntque .fugeruntq; ,ſunt vociferati &
22 ויריעו וינוסו: ויתקעו שלש־מאות השופרות
omnem in & ,ſuum *ſocium* in *viri* gladium Dominus poſuit &
וישם יהוה את־חרב איש ברעהו ובכל־
ad uſq; Seredath in haſittah-Beth ad uſq; *caſtrametatio fugit* & :*caſtrametationē*
המחנה וינס המחנה עד־בית השטה צררתה עד
Iſrael vir eſt *accitus* Et .Tabbath *ſuper* ,mecholah-Abel *labium* -
23 שפת־אבל מחולה על־טבת: ויצעק איש־ישראל
ſunt perſecuti & :Menaſſeh omni de & ,Aſer de & ,Napthali de
מנפתלי ומן־אשר ומן־כל־מנשה וירדפו
montem omnem in Ghidhon miſit Nunciosque .Midian poſt
24 אחרי מדין: ומלאכים שלח גדעון בכל־הר
eis capite &,Midian occurſum in Deſcendite:dicendo,Ephraim
אפרים לאמר רדו לקראת מדין ולכדו להם את־
vir omnis eſt *accitus* Et .Jarden & ,Bethbarah ad uſque aquas
המים עד בית־ברה ואת־הירדן ויצעק כל־איש
.Jarden & ,Bethbarah ad uſque aquas ceperunt & ,Ephraim
אפרים וילכדו את־המים עד בית ברה ואת־הירדן:
,Zeeb & ,Horeb ,Midian principes duos comprehenderunt Et
25 וילכדו שני־שרי מדין את־ערב ואת־זאב
occiderunt Zeeb & ;Horeb petra in Horeb interfecerunt &
ויהרגו את־עורב בצור־עורב ואת־זאב הרגו
Zeeb & Horeb caput & :Midian *ad* ſunt perſecuti &;Zeeb torculari in
ביקב־זאב וירדפו אל־מדין וראש־ערב וזאב
.Jarden *tranſitu à* Ghidhon ad attulerunt
הביאו אל־גדעון מעבר לירדן:

CAP. VIII. ח

feciſti hoc *verbum* Cur :Ephraim *vir* eum ad dixerunt Et
1 ויאמרו אליו איש אפרים מה־הדבר הזה עשית
?Midian *in* pugnandum ad *ibas* cùm *nobis vocandum non ad* ,nobis
לנו לבלתי קראות לנו כי הלכת להלחם במדין
feci Quid :eos ad Dixitque .*fortitudine in* ſecum jurgaverunt &
2 ויריבון אתו בחזקה: ויאמר אליהם מה־עשיתי
?Abihezer vindemia *præ* Ephraim *racemi bonum* nonne?vos ſicut nunc
עתה ככם הלא טוב עללות אפרים מבציר אביעזר:
,Horeb ,Midian principes Deus *dedit* veſtra manu In
3 בידכם נתן אלהים את־שרי מדין את־ערב
ſe *remiſit* Tunc ?vos ſicut facere potui Quid & :Zeeb &
ואת־זאב ומה־יכלתי עשות ככם אז רפתה
venit Et .hoc verbum *ipſum loquendo in* ,eo *deſuper* eorũ ſpiritus
4 רוחם מעליו בדברו הדבר הזה: ויבא
qui viri trecenti & ,ipſe tranſiens ,Jarden ad Ghidhon
גדעון הירדנה עבר הוא ושלש־מאות האיש אשר
.perſequentes & ,laſſi ſecum
אתו עיפים ורדפים:

Verſio VULG. LAT.

19 Ingreſſúſque eſt Gedeon, & trecenti viri qui erant cum eo, in partem caſtrorum, incipientibus vigiliis noctis mediæ: & cuſtodib⁹ ſuſcitatis, cœperunt buccinis clangere, & complo-20 dere inter ſe lagenas. Cúmq; per gyrum caſtrorum in tribus perſonarent locis, & hydrias confregiſſent, tenuerunt ſiniſtris manib⁹ lampades, & dextris ſonantes tubas, clamavéruntque; Gladius Domini & 21 Gedeonis, Stantes ſinguli in loco ſuo per circuitum caſtrorum hoſtilium. Omnia itaque caſtra turbata ſunt, & vociferantes, ululantéſque fugerunt: 22 Et nihilominùs inſiſtebant trecenti viri buccinis perſonantes. Immiſitque Dñs gladium in omnibus caſtris, & 23 mutuâ ſe cæde truncabant, Fugientes uſque ad Bethſetta, & crepidinē Abelmehula in Tebbath. Conclamantes autem viri Iſrael de Nephthali, & Aſer, & omni Manaſſe, per-24 ſequebantur Madian. Miſítq; Gedeon nuntios in omnem montem Ephraim, dicens; Deſcendite in occurſum Madian, & occupate aquas uſque Bethbera atque Jordanē. Clamavítque omnis Ephraim, & præoccupavit aquas atque Jordanem uſque Bethbera. 25 Apprehenſóſque duos viros Madian, Oreb & Zeb, interfecit Oreb in Petra Oreb, Zeb verò in Torculari Zeb. Et perſecuti ſunt Madian, capita Oreb & Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta Jordanis.

CAP. VIII.

1 DIxerúntque ad eum viri Ephraim; Quid eſt hoc quod facere voluiſti, ut nos non vocares, cùm ad pugnam pergeres contra Madian? jurgantes fortiter, & propè vim inferentes. 2 Quibus ille reſpondit; Quid enim tale facere potui, quale vos feciſtis? nónne melior eſt racemus Ephraim, vindemiis 3 Abiezer? In manus veſtras Dominus tradidit principes Madian, Oreb & Zeb: quid tale facere potui, quale vos feciſtis? Quod cùm locutus eſſet, requievit ſpiritus eorum, quo 4 tumebant contra eum. Cúmque veniſſet Gedeon ad Jordanem, tranſivit eum cum trecentis viris qui ſecum erant: & præ laſſitudine, fugientes perſequi non poterant.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ εἰσῆλθε Γεδεὼν (θ) καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς μέσης· καὶ ἐγείροντες ἤγειραν τοὺς φυλάσσοντας, καὶ (ι) ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ ἐξετίναξαν τὰς ὑδρείας τὰς 20 ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρείας, (κ) καὶ ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν· καὶ ἀνέκραξαν, Ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών. 21 Καὶ ἔστησεν (λ) ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἔδραμεν πᾶσα ἡ παρεμβολή, 22 καὶ ἐσήμαναν, καὶ ἔφυγον. Καὶ (μ) ἐσάλπισαν ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις. καὶ ἔθηκε κύριος τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον 23 αὐτοῦ (ν) ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ. Καὶ (ξ) ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ (ο) ἕως Βηθσεεδ Ταγαραγαθὰ Ἀβελμεουλὰ ἐπὶ Ταβάθ. καὶ (π) ἐβόησαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ρ) ἀπὸ Νεφθαλί, καὶ ἀπὸ Ἀσήρ, καὶ ἀπὸ παντὸς Μανασσῆ, καὶ 24 (σ) ἐδίωξαν ὀπίσω Μαδιάμ. Καὶ ἀγγέλους (τ) ἀπέστειλε Γεδεὼν ἐν παντὶ (υ) ὄρει Ἐφραίμ, λέγων, (φ) Καταβῆτε εἰς συνάντησιν Μαδιάμ, καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. καὶ ἐβόησε πᾶς ἀνὴρ Ἐφραίμ, καὶ προκατελάβοντο τὸ (χ) ὕδωρ ἕως Βαιθηρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. 25 Καὶ (ψ) συνελάβοντο τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ, καὶ τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὠρὴβ (ω) ἐν Σοὺρ Ὠρήβ, καὶ τὸν Ζὴβ ἀπέκτειναν ἐν (α) Ἰακεφζήφ. καὶ κατεδίωξαν (β) τὸν Μαδιάμ· καὶ τὴν κεφαλὴν Ὠρὴβ καὶ Ζὴβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεὼν (γ) ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Et intravit Gedeon, & centũ viri qui cum eo, in principium caſtrorum, in principio cuſtodiæ mediæ. Et excitantes excitârunt cuſtodes, & cecinerunt in corneis, et excuſſerũt hydrias, quæ in manib⁹ eorũ. Et cecinerũt tria principia in corneis, & contriverunt hydrias: et tenuerunt in manibus ſiniſtris ſuis lampadas, & in manib⁹ dextris ſuis corneas ad clāgendum. Et exclamaverunt, Gladius Domino, & ipſi Gedeon. Et ſtetit vir ſuper ſe in circuitu caſtrorũ: & cucurrerunt univerſa caſtra, & (m) ſignificaverunt, & fugerunt. Et cecinerunt in trecentis corneis. Et poſuit Domin⁹ gladiũ viri in proximũ ejus in univerſis caſtris. Et fugerunt caſtra uſq; Bethſeed (n) Tagaragatha Abelmeula ſuper Tabath. Et clamaverunt vir Iſrael ex Nephthali, et ex Aſer, et ex omni Manaſſe: & perſecuti ſunt poſt Madiam. Et nuntios miſit Gedeon in omnē montem Ephræm, dicens; Deſcendite in occurſum Madiam: et occupate (o) eis aquam uſq; Bæthera, & Jordanem. Et clamavit omnis vir Ephræm: & præoccupârunt aquam uſq; Bæthera, & Jordanem. Et comprehenderunt principes Madiam, & Oreb & Zeb: et interfecerunt Oreb in Sur Oreb: & Zeb interfecerunt in (p) Hiacephzeph. Et perſequuti ſunt Madiam: & caput Oreb et Zeb attulerunt ad Gedeon de trans Jordanem. 19 20 21 22 23 24 25

MS. A. (θ) καὶ ἑκατὸν ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσούσης· πλὴν ἐγείρων ἤγειρεν τοὺς (ι) ἐσάλπισαν ταῖς (κ) καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν * ταῖς * καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατίναι τοῦ (λ) ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ (μ) ἐσάλπισαν αἱ κερατίναι. καὶ ἔθετο κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς (ν) καὶ ἐν ὅλῃ τῇ (ξ) ἔφυγεν πᾶσα ἡ (ο) ἕως τῆς Βασεεττά, καὶ συνηγμένη ἕως χείλους Βασελμεουλὰ καὶ ἐπὶ Γαβάθ. (π) ἐβόησεν (ρ) ἐκ Νεφθαλείμ, καὶ ἐξ Ἀσήρ, καὶ ἐκ παντὸς Μαννασσῆ, (σ) κατεδίωξαν (τ) ἐξαπέστειλεν (υ) ὁρίῳ (φ) Ἀνάστητε καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς (χ) ὕδωρ Βαιθηρὰ (ψ) συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν (ω) ἐν Σουρείν, καὶ (α) Ἰακεφζήβ. (β) Μαδιάμ· καὶ (γ) ἐκ τοῦ πέραν

Κεφ. η'.

1 Καὶ (α) εἶπαν πρὸς Γεδεὼν ἀνὴρ Ἐφραίμ, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς (β) ὅτε ἐπορεύθης παρατάξασθαι ἐν Μαδιάμ; καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν 2 ἰσχυρῶς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; (γ) ἢ οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλὶς Ἐφραὶμ ἢ τρυγητὸς Ἀβιέζερ; 3 Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί (δ) ἠδυνήθην ποιῆσαι (ε) ὡς ὑμεῖς; (ζ) τότε ἀνέθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ 4 λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ ἦλθε Γεδεὼν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς (η) καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ πεινῶντες καὶ διώκοντες.

CAP. VIII.

ET dixerunt ad Gedeon vir Ephræm; Quid verbum hoc feciſti nobis, ut non vocares nos, quādo iviſti pugnare in Madiam? Et (a) jurgabant adverſus eum fortiter. Et dixit ad eos, Quid feci nunc, ſicut vos? Nonne melior racemus Ephræm, quàm vindemia Abiezer? In manu veſtra tradidit Domin⁹ principes Madiam, Oreb, & Zeb. Et quid potui facere, ſicut vos? Tunc remiſit ſe ſpiritus eorũ ab eo, dum ille loqueretur ſermonem hunc. Et venit Gedeon ad Jordanem; & tranſiit ipſe, et trecenti viri, qui cum eo, (b) eſurientes, et perſequentes. 1 2 3 4

MS. A. (α) εἶπεν πρὸς αὐτὸν (β) ὅτε ἐξεπορεύου πολεμῆσαι ἐν τῇ Μαδιάμ; καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. (γ) Οὐχὶ * κρείττω ἐπιφυλλίδες (δ) ἠδυνάσθην (ε) καθὼς (ζ) καὶ κατέπαυσε. τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα (η) καὶ διακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ואתא גדעון ומאה גברא דעמיה בסיפי משריתא בריש מטרתא מציעתא ברם אקמא
20 אקימו ית נטריא ותקעו בשופריא ונפצו כדין דבידיהון: ותקעו תלת משרין בשופריא
ותברו כדיא ואתקיפו ביד סמלהון בבעוריא וביד ימינהון בשופריא למתקע ואמרו
21 חרבא מן קדם יי ונצחנא על ידי גדעון: וקמו גבר באתריה סחור סחור למשריתא
22 ורהטת כל משריתא ויביבו ואפכו: ותקעו תלת מאה שופריא ושוי יי ית חרב גבר
בחבריה ובכל משריתא ואפכת משריתא עד בית שטא לצרירת עד כיף מישר אבל
23 מחולה לטבת: ואתכניש אנש ישראל מנפתלי ומן שבטא דאשר ומן כל שבטא דמנשה
24 ורדפו בתר מדינאי: ואזגדין שלח גדעון בכל טורא דבית אפרים למימר חותו לקדמות
מדינאי ואחודו עליהון ית מגיזתא עד בית ברה וית ירדנא ואתכניש כל אנש אפרים
25 ואחדו ית מגיזתא עד בית ברה וית ירדנא: ואחדו תרין רברבי מדין ית עורב וית זאב
וקטלו ית עורב בשקיף עורב וית זאב קטלו במישר זאב ורדפו בתר מדינאי וריש עורב
וזאב איתיאו לות גדעון מעברא לירדנא:

ח

1 ואמרו ליה אנש אפרים מא פתגמא הדין עבדתא לנא בדיל מה לא קריתא לנא
2 כד אזלתא לאגחא קרבא במדין ודינין עמיה בתקוף: ואמר להון מה עבדית כען
3 כותכון הלא טבין חלשיא דבית אפרים מתקפיא דבית אביעזר: בידכון מסר יי ית
רברבי מדין ית עורב וית זאב ומה יכלית למעבד כותכון בכן נחת רוחיהון מניה
4 במללותיה פתגמא הדין: ואתא גדעון לירדנא עבר הוא ותלת מאה גבריא דעמיה
כד משלהן ורדפין:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venit Gidghon & centum viri qui cum eo, in finibus caſtrorum, in capite cuſtodiæ mediæ: etiam excitare excitarunt cuſtodes, & clanxerunt in buccinis, & extenderunt cados qui in manibus eorum. Et clanxerunt tres turmæ in buccinis, & fregerunt cados, & apprehenderunt in manu ſiniſtra eorum in lampadibus, & in manu dextera eorum *in buccinis* ad clangendum, & dixerunt, Gladius ex-ante Dominum, & victoria ſuper manus Gidghon. Et ſteterunt viri in loco ſuo circum circum ad caſtra, & cucurrerunt omnia caſtra & vociferaverunt, & converterunt. Et clanxerunt trecentæ buccinæ: & poſuit Dominus gladium viri in ſocio ſuo, & in omnibus caſtris, & converterunt caſtra uſq; ad Bethſitah ad Szerirath uſq; ad latus planiciei Mehola ad Tabath. Et congregatus eſt homo Iſrael ex Nephthali, & ex tribu Aſſer, & ex *omni tribu* Menaſſe, & perſecuti ſunt poſt Midianæos. Et nuncios miſit Gidghon in omnem montem *domus* Ephraim, ad dicendum: Deſcendite in occurſum Midianæorum, & claudite ſuper eos vadum uſq; Beth-barah & Jordanem: & congregatus eſt omnis homo Ephraim, & clauſerunt vadum uſq; Bethbarah & Jordanem. Et comprehenderunt duos principes *Midian* Ghoreb & Zeeb; & occiderunt Ghoreb in petra Ghoreb, & Zeeb occiderunt in planicie Zeeb: & perſecuti ſunt poſt Midianæos, & caput Ghoreb & Zeeb venire fecerunt ad Gidghon de-trans Jordanem. 19 20 21 22 23 24 25

CAP. VIII.

ET dixerunt ei homo Ephraim, Quod verbum hoc feciſti nobis? propter quid non vocâſti nos, quando iviſti ad ineundum bellum in *Midian*? & diſceptantes cum eo in fortitudine. Et dixit illis, Quid feci nunc ſicut vos? Nonne boni debiles domus Ephraim à fortibus domus Abighezer? In manibus veſtris tradidit Dominus principes Madian Ghoreb & Zeeb; & quid potero ad faciendum ſicut vos; itaque quievit ſpiritus eorum ab eo in loquendo illum verbum hoc. Et venit Gidghon ad Jordanem, tranſiit ille & trecenti viri qui cum eo, quando laſſi & perſequentes. 1 2 3 4

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܠ ܓܕܥܘܢ ܘܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܥܡܗ ܀ ܒܪܝܫ ܡܫܪܝܬܐ. ܒܡܛܪܬܐ ܡܨܥܝܬܐ. ܘܡܥܒܕܘ 19
ܐܥܝܪܘ ܠܢܛܘܪܐ. * ܘܩܥܘ ܬܠܬܡܐܐ ܪ̈ܫܝܢ ܒܩܪ̈ܢܬܐ. ܘܬܒܪܘ ܟܕ̈ܐ. ܘܐܚܕܘ ܒܣܡܠܝܗܘܢ 20
ܠܡܫ̈ܥܠܐ ܀ ܘܒܝܡܝܢܗܘܢ ܩܪ̈ܢܬܐ ܕܢܩܥܘܢ. ܘܩܥܘ. ܚܪܒܐ ܠܡܪܝܐ ܘܠܓܕܥܘܢ. * ܘܩܡܘ 21
ܐܢܫ ܒܕܘܟܬܗ ܚܕܪ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܪܗܛܬ ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ ܀ ܘܒܩܠܐ ܩܥܘ ܘܥܪܩܘ. * ܘܩܥܝܢ 22
ܬܠܬܡܐܐ ܩܪ̈ܢܬܐ. ܘܫܡ ܡܪܝܐ ܚܪܒܐ ܕܓܒܪܐ ܒܚܒܪܗ. ܘܒܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ. ܘܥܪܩܬ
ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܫܒܛܐ ܘܨܪܝܪܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܣܦܬܐ ܕܐܒܠ ܡܚܘܠܐ ܕܥܠ
ܛܒܬ. * ܘܩܥܘ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܢܦܬܠܝ ܘܡܢ ܐܫܝܪ ܘܡܢ ܟܠܗ ܡܢܫܐ ܀ ܘܪܕܦܘ 23
ܒܬܪ ܡܕܝܢ * ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܓܕܥܘܢ ܒܟܠܗ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܡܪ. ܢܚܘܬܘ ܠܐܘܪܥܐ ܕܡܕܝܢܝ̈ܐ. 24
ܘܐܚܘܕܘ ܡܝ̈ܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܒܪܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܩܥܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܐܦܪܝܡ ܀
ܘܐܚܕܘ ܡܝ̈ܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܐܚܕܘ ܬܪܝܢ ܪܘܪܒܢ̈ܐ ܕܡܕܝܢ ܀ ܠܥܘܪܒ 25
ܘܠܙܐܒ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܠܥܘܪܒ. ܒܨܘܪ. ܘܠܙܐܒ. ܩܛܠܘܗܝ ܒܒܝܬ ܟܒܪܒ. ܘܪܕܦܘ ܠܡܕܝܢ.
ܘܪ̈ܫܝܗܘܢ ܕܥܘܪܒ ܘܕܙܐܒ ܀ ܐܝܬܝܘ ܠܓܕܥܘܢ ܠܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

* ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܒܢܝ̈ ܐܦܪܝܡ. ܡܢܐ ܗܕܐ ܥܒܕܬ ܠܢ ܀ ܕܠܐ ܩܪܝܬܢ ܟܕ ܐܙܠܬ 1
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܡܕܝܢ. ܘܢܨܘ ܥܡܗ ܚܪܝܢܐ ܬܩܝܦܐ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. 2
ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܗܫܐ ܐܟܘܬܟܘܢ ܀ ܠܐ ܗܘܐ ܛܒ ܥܘܠܠܬܗ ܕܐܦܪܝܡ. ܡܢ ܩܛܦܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܐܝܕܝܟܘܢ ܐܫܠܡ ܐܠܗܐ ܠܬܪܝܢ ܪܘܪܒܢ̈ܐ ܕܡܕܝܢ. ܠܥܘܪܒ 3
ܘܠܙܐܒ. ܘܡܢܐ ܐܫܟܚܬ ܠܡܥܒܕ ܐܟܘܬܟܘܢ ܀ ܗܝܕܝܢ ܫܠܝܬ ܪܘܓܙܗܘܢ
ܡܢܗ. ܟܕ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. * ܘܐܬܐ ܓܕܥܘܢ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܥܒܪ ܗܘ ܘܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ 4
ܕܥܡܗ ܀ ܪܗܛܝܢ ܘܡܫܠܗܝܢ.

Ingreſſus ergò Gedeon & centum viri qui 19
cum eo erant, in primam caſtrorum partem,
in cuſtodiam mediam, excitando excitârunt
cuſtodes. Clangentéſque trecenti illi duces 20
cornibus, confregerunt hydrias; & tenentes
ſiniſtris ſuis lampades, dextris autem cornua
ut clangerent, clamaverunt, Gladius Domino
eſt & Gedeoni: Et conſtiterunt quiſque 21
in loco ſuo circum caſtra. Cucurrerunt autem
univerſa caſtra, & *buccinis* canentes
fugerunt. Rurſus clanxerunt illa trecenta 22
cornua, direxítque Dominus gladium cujuſque
in proximum ſuum per omnia caſtra,
& fugerunt univerſa caſtra uſque ad Bethſabte,
& Sederath, & uſque ad oras Abelmehola
quæ eſt ſecus Jetbath. Acclamantes 23
ergò Iſraelitæ de Nephtali, & de Aſir,
& de toto Manaſſe, perſecuti ſunt Median.
Nuntios quoque miſit Gedeon per univerſum 24
montem Aphrem, & ait, Deſcendite
obviàm Medianitis, & aquas occupate uſque
ad Beth-bira quæ eſt ad latus Jordanis. Acclamantes
igitur omnes Aphremitæ, occupârunt
aquas uſque ad Beth-bira Jordanis.
Et apprehenderunt duos principes Medianitarum 25
Oreb & *Z*eb: occiderunt Oreb
in Sur, *Z*eb autem interfecerunt in Bethcabrab,
& perſecuti ſunt Median: capita
verò Oreb & *Z*eb attulerunt ad Gedeonem
trans Jordanem.

CAP. VIII.

Porrò Aphremitæ dixerunt ei, Cur ita feciſti, 1
nec vocâſti nos iturus ad præliandum
contra Median? gravitérque jurgati ſunt
cum eo. Quibus ille reſpondit, Quid ego 2
nunc feci ſicut vos? annon melior eſt racematio
Aphremi vindimiâ Izraelis? Et verò 3
in manus veſtras tradidit Deus duos magnates
Median, Oreb & *Z*eb: quid autem facere
potuiſſem cujuſmodi vos? Tunc receſſit
ab eo ira ipſorum, cùm hujuſmodi ſermonem
protuliſſet. Venit itaque Gedeon ad 4
Jordanem, trajecítque, & trecenti viri qui
erant cum eo, currentes & languidi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * ودخل جدعون ومعه مايه رجل الي العسكر في الجهة الوسطي * ونفخ في القرن * وهتف
20 الثلثمايه بالقرون * وكسروا الجرار واخذوا بشمالهم السرج * وبيمينهم القرون * وهتفوا باعلا صوتهم
21 وقالوا * الحرب لله ولجدعون * ووقف كل رجل في موضعه حيال العسكر * فانتبه اهل العسكر
22 كلهم * وهتفوا بصيحة واحدة * وهتف القرون الثلثماية * وسلط الرب سيف الرجل منهم على
صاحبه * وهرب العسكر كله الي بيت سبطا وصدرت * والي حد ابل ومحولا التي عند يطبت *
23 * ونهض بنو اسرايل من اهل نفتالي واشير * واهل منسا جميعهم * وركضوا في طلب اهل
24 مدين * وارسل جدعون رسلا الي جبل افرام وقال * انزلوا الي اهل مدين واستقبلوهم * وخذوا
عليهم الطريق من اول الماء الي البير التي عند الاردن * وهتف بنو افرام كلهم * وقطعوا
25 قدامهم الطريق من الماء الي البير التي عند الاردن * واخذوا قايدين من قواد مدين *
عوريب وزيب * وقتلوا عوريب بصور وزيب قتلوه بقبرب * واسرعوا في طلب اهل مدين * واخذوا
راس عوريب وزيب * واتوا بهما الي جدعون الي بجار الاردن *

* الفصل الثامن *

1 * وقالوا له بنو افرام * لماذا صنعت مثل هذا الصنيع * ولم تدعنا حين خرجت لمحاربة اهل
2 مدين * وخاصموه خصومة شديدة * فقال لهم * وما الذي صنعت الان * ما صنعت الا دون
3 صنيعكم * اليس فضلة عنب افرام اخير من قطاف ابيزعال * قد دفع اليكم الرب
القايدين اللذين من قواد مدين * عوريب وزيب * فانا ما صنعت مثل صنيعكم فاطمانوا
4 حينيذ وسكن غضبهم * حين قال لهم هذا القول * فجاء جدعون الي الاردن هو والثلثماية
رجل الذين معه * وهم يسيرون سيرا شديدا * حتى ضعفوا وغشي عليهم من الجوع *

Ingreſſus itaque Gedeon, & cum eo centum viri in caſtra per latus medium, inflavit cornu. 19
Et clangentes trecenti illi viri cornibus, fregerunt hydrias; tenebant enim lævâ ſuâ lucernas, dexterâ verò cornua, et altiſſimâ voce clamantes dixerunt; Prælium Dei eſt & Gedeonis. 20
Et ſubſtitit unuſquiſque in loco ſuo ex adverſo exercitûs. Experrecti verò milites omnes uno clamore vociferârunt: 21
Clanxerunt etiam cornua illa trecenta. Immiſitq; Dominus gladium unius ex ipſis in alterum, & aufugit totus exercitus ad Beth-ſebta, & Saderath, & ad terminum Abel, & Mehola quæ eſt prope Jetbath. 22
Quapropter ſurgentes omnes filii Iſrael è Nephtalitis, Aſiritis, & Manaſſitis, cucurrerunt ad quærendos Medianitas. 23
Miſit præterea Gedeon nuntios ad montem Ephraim, & dixit; Deſcendite ad Medianitas, & occurrentes eis occupate eis viam ab initio aquæ uſque ad puteum qui eſt prope Jordanem. Exclamârunt ergò filii Ephraim omnes, & præcluſerunt eis viam ab aqua uſque ad puteum qui eſt prope Jordanem. 24
Ceperúntque duos duces ex ducibus Median, Oreb, & Zeb: & occiderunt Oreb in Sur, Zeb autem occiderunt in Cabrab, & feſtinârunt ad quærendos Medianitas: & accipientes capita Orebi & Zebi, attulerunt ea ad Gedeonem trans Jordanem. 25

CAP. VIII.

Dixerunt autem ad eum filii Ephrem, Cur tale opus feciſti, nec vocâſti nos quando egreſſus es ad oppugnandos Medianitas? & contenderunt cum eo gravi contentione. 1
Dixit ad eos, Ecquid eſt quod egi modó? nil egi quod non ſit inferius actione veſtrâ. Nonne reliquiæ uvarum Ephremi præſtantiores ſunt vindemiâ Izraelis? 2
Tradidit jam vobis Dominus duos duces qui erant è ducibus Median, Oreb & Zeb: quid ego egi huic actioni veſtræ comparandum? tunc conquieverunt, & ſedata eſt ira illorum, cùm talem ad eos ſermonem habuiſſet. 3
Cùm autem perveniſſent Gedeon & trecenti viri qui cum eo erant, ad Jordanem gradientes paſſu tam concitato ut debilitatem ac deliquium animi paterentur ob famem, 4

ספר שופטים : ח

populo panis tortas *nunc* Date :Succoth viris Dixitque
5 ויאמר לאנשי סכות תנו־נא ככרות לחם לעם
,Zebach *post* *persequens* ego & :*ipsi* lassi quia ;meis pedibus *in* qui
אשר ברגלי כי־עיפים הם ואנכי רדף אחרי זבח
palma Num :Succoth principes *Dixitque* .Midian reges Salmunnah &
6 וצלמנע מלכי מדין : ויאמר שרי סכות הכף
tuo exercitui demus *quòd* ,tua manu in nunc Salmunnah & ,Zebach
זבח וצלמנע עתה בידך כי־נתן לצבאך
,Zebach Dominus *dando in* Idcirco :Ghidhon Dixitque ? panem
7 לחם : ויאמר גדעון לכן בתת יהוה את־זבח
spinis *cum* vestram carnem triturabo *&*,mea manu in Salmunnah &
ואת־צלמנע בידי ודשתי את־בשרכם את־קוצי
,Penuel inde ascendit Et .tribulis *cum &* ,deserti
8 המדבר ואת־הברקנים : ויעל משם פנואל
homines ei responderunt & :hoc secundum eos ad est locutus &
וידבר אליהם כזאת ויענו אותו אנשי
etiam Dixitque .Succoth viri responderunt sicut Penuel
9 פנואל כאשר ענו אנשי סכות : ויאמר גם־
diruam ,pace in *me revertendo In* :dicendo ,Penuel hominibus
לאנשי פנואל לאמר בשובי בשלום אתץ את־
eorum castra & ,Carcor in Salmunnah & ,Zebach Et .hanc turrim
10 המגדל הזה : וזבח וצלמנע בקרקר ומחניהם
castrametatione omni ex *residui* omnes ,millia quindecim ferme eis cum
עמם כחמשת עשר אלף כל הנותרים מכל מחנה
educentis viri millia viginti & centum *cadentes* & :Chedem filiorum
בני־קדם והנפלים מאה ועשרים אלף איש שלף
,*tentoriis* in habitantium *via* Ghidhon ascendit Et .gladium
11 חרב : ויעל גדעון דרך השכוני באהלים
:*castrametationem* percussit & :Jogbehah & ,Nobach ipsius oriente ab
מקדם לנבח ויגבהה ויך את־המחנה
,Salmunnah & ,Zebach Fugeruntque .fiducialiter *erat* *castrametatio* &
12 והמחנה היה בטח : וינסו זבח וצלמנע
,Zebach ,Midian reges duos cepitque :eos *post* est persecut⁹ &
וירדף אחריהם וילכד את־שני מלכי מדין את־זבח
est reversus Et .perterruit *castrametationem omnem* & ,Salmunnah &
13 ואת־צלמנע וכל־המחנה החריד : וישב
Cepitque .sole desuper bello de Joas filius Ghidhon
14 גדעון בן־יואש מן־המלחמה מלמעלה החרס : וילכד־
eum ad scripsit & ;eum interrogavit & ,Succoth viris de puerum
נער מאנשי סכות וישאלהו ויכתב אליו את־
.viros septem & septuaginta ejus seniores & ,Succoth principes
שרי סכות ואת־זקניה שבעים ושבעה איש :
Salmunnah & ,Zebach Ecce :dixit & ,Succoth viros ad Venitque
15 ויבא אל־אנשי סכות ויאמר הנה זבח וצלמנע
Salmunnah & ,Zebach *vola* Num :dicendo mihi exprobrastis quibus
אשר חרפתם אותי לאמר הכף זבח וצלמנע
cepit Et ?panem lassis tuis viris dabimus quia ;tua manu in nunc
16 עתה בידך כי נתן לאנשיך היעפים לחם : ויקח
;tribulos ac ,deserti spinasque ,civitatis seniores
את־זקני העיר ואת־קוצי המדבר ואת־הברקנים
Penuel turrim Et .Succoth viros eis *in fecit cognoscere* &
17 וידע בהם את אנשי סכות : ואת־מגדל פנואל
,Zebach ad Dixitque .civitatis viros interfecit & ;diruit
18 נתץ ויהרג את־אנשי העיר : ויאמר אל־זבח
?Thabor in interfecistis quos viri *Ubi* :Salmunnah ad &
ואל־צלמנע איפה האנשים אשר הרגתם בתבור
.regis filiorum formam secundū unus ;ipsi *sicut* *tu Sicut*:dixerunt Et
ויאמרו כמוך כמוהם אחד כתאר בני המלך :
fecissetis vivere *utinam* ,Dñs Vivit .*ipsi* meæ matris filii,mei Fratres:ait Et
19 ויאמר אחי בני־אמי הם חי־יהוה לו החיתם
.vos occiderem non ,eos
אותם לא הרגתי אתכם :

Verſio VULG. LAT.

5 Dixítq; ad viros Soccoth; Date, obſecro, panes populo qui mecum eſt, quia valdè defecerunt: ut poſſimus perſequi Zebee & Salmana reges Madian. 6 Reſponderunt principes Soccoth; Forſitan palmæ manuū Zebee & Salmana in manu tua ſunt, & idcircò poſtulas ut dem⁹ exercitui tuo panes. 7 Quibus ille ait; Cùm ergò tradiderit Dñs Zebee & Salmana in manus meas, conteram carnes veſtras cum ſpinis tribulíſque 8 deſerti. Et inde conſcendens, venit in Phanuel: locutúſq; eſt ad viros loci illius ſimilia. Cui & illi reſponderunt, ſicut reſponderant viri Soccoth. 9 Dixit itaque & eis; Cùm reverſ⁹ fuero victor in pace, deſtruā tur10rim hanc. Zebee autem & Salmana requieſcebant cum omni exercitu ſuo. Quindecim enim millia viri remanſerant ex omnibus turmis Orientaliū populorum, cæſis centum viginti millib⁹ bellatorum educentiū 11 gladium. Aſcendénſque Gedeon ꝑ viam eorum qui in tabernaculis morabantur, ad Orientalem partē Nobe & Jegbaa, percuſſit caſtra hoſtiū, qui ſecuri erant, & nihil adverſi 12 ſuſpicabantur. Fugerúntq; Zebee et Salmana, quos ꝑſequens Gedeon comprehendit, turba13to omni exercitu eorū. Reverténſq; de bello ante Solis ortū, 14 Apprehendit puerum de viris Soccoth: interrogavítque eum nomina principum & ſeniorū Soccoth, et deſcripſit ſeptua15ginta ſeptem viros. Venítq; ad Soccoth, & dixit eis; En Zebee & Salmana, ſuper quibus exprobrâſtis mihi, dicentes; Forſitan manus Zebee & Salmana in manib⁹ tuis ſunt, & idcircò poſtulas ut dem⁹ viris, qui laſſi 16 ſunt & defecerunt, panes. Tulit ergò ſeniores civitatis & ſpinas deſerti ac tribulos, & contrivit cum eis, atque com17minuit viros Soccoth. Turrim quoq; Phanuel ſubvertit, occi18ſis habitatoribus civitatis. Dixítque ad Zebee & Salmana; Quales fuerunt viri, quos occidiſtis in Thabor? Qui reſponderunt; Similes tui, & un⁹ 19 ex eis quaſi filius regis. Quib⁹ ille reſpondit; Fratres mei fuerunt, filii matris meæ: vivit Dominus, quia ſi ſervâſſetis eos, non vos occiderem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι Σοκχὼθ, Δότε δὴ (ϑ) ἄρτους εἰς τροφὴν τῷ λαῷ τούτῳ τῷ ἐν ποσί μου, ὅτι ἐκλείπουσιν, καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων ὀπίσω τοῦ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ (ι) βασιλέων Μα6διάμ. Καὶ (†) εἶπον οἱ ἄρχοντες Σοκχὼθ, Μὴ χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν (κ) ἐν χειρί σου, 7 ὅτι δώσομεν (λ) τῇ δυνάμει σου ἄρτους; Καὶ εἶπε Γεδεὼν, (μ) Διὰ τοῦτο ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν Ζεβεὲ (ν) καὶ τὸν Σαλμανὰ ἐν χειρί μου, καὶ ἐγὼ ἀλοήσω τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς 8 ἐρήμου, καὶ ἐν ταῖς (ξ) Βαρκηνίμ. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Φανουήλ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς (ο) ὡσαύτως. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουὴλ, ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν (π) ἄνδρες 9 Σοκχώθ. Καὶ (ρ) εἶπε Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας Φανουὴλ, Ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ' εἰρήνης κατα10σκάψω τὸν πύργον τοῦτον. Καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ ἐν (σ) Καρκὰρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσεὶ (τ) δεκαπέντε χιλιάδες, (υ) πάντες οἱ καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων· καὶ οἱ πεπτωκότες, (φ) ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν (χ) σπωμένων 11 ῥομφαίαν. Καὶ ἀνέβη Γεδεὼν (ψ) ὁδὸν τῶν σκηνούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Ναβαὶ καὶ Ἰεγεβάλ· καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν, (ω) 12 καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα. Καὶ (α) ἔφυγον Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά. καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιὰμ τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανὰ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβο13λὴν (β) ἐξέστησε. Καὶ ἐπέστρεψε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς (γ) ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν 14 τῆς παρατάξεως Ἀρές. Καὶ συνέλαβε παιδάριον (δ) ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοκχὼθ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν· καὶ (ε) ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοκχὼθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄνδρας. 15 Καὶ παρεγένετο Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας (ζ) Σοκχὼθ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ, (η) ἐν οἷς ὠνειδίσατέ με, λέγοντες, Μὴ χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν (ϑ) ἐν χειρί σου, ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου (ι) τοῖς ἐκλείπου16σιν, ἄρτους; Καὶ (κ) ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως (λ) ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς (μ) Βαρκηνὶμ, καὶ (ν) ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἄν17δρας τῆς πόλεως. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ (ξ) κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πό18λεως. Καὶ εἶπε πρὸς Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ, Ποῦ οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώρ; καὶ εἶπαν, (ο) Ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ 19 βασιλέως. Καὶ εἶπε Γεδεὼν, Ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός (π) μου ἦσαν. ζῇ κύριος· εἰ (ρ) ἐζωογονήκατε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

5 Et dixit viris Socchoth; Date nūc panes in alimentum populo huic, (c) qui in pedibus meis; quoniam deficiunt: & ecce ego ſum perſequens poſt Zebee & Salmana reges Madiam. 6 Et dixerunt principes Socchoth, Nunquid manus Zebee et Salmana nunc in manu tua; quia (d) dabimus virtuti tuæ panes? 7 Et dixit Gedeon; (e) Propter hoc in dando Dominus Zebee & Salmana in manu mea, & ego (f) triturabo carnes veſtras in ſpinis deſerti, & in (g) Barcenim. 8 Et aſcendit inde in Phanuel: & locutus eſt ad eos ſimiliter. Et reſponderunt ei viri Phanuel; quemadmodùm reſponderant viri Socchoth. 9 Et dixit Gedeon ad viros Phanuel, In reditu meo cum pace demoliar turrim hanc. 10 Et Zebee & Salmana in Carcar, & caſtra eorum cum eis circiter quindecim millia: omnes, qui reſidui fuerant de univerſis caſtris (h) alienigenarum. Et qui ceciderant, centum viginti millia virorum educentium gladium. 11 Et aſcendit Gedeon viam habitantium in tabernaculis ab Oriente ipſius Nabæ, et (i) Jegebal. Et percuſſit caſtra: et caſtra erant confidentia. 12 Et fugerunt Zebee & Salmana. Et perſequutus eſt poſt eos: & tenuit ambos reges Madiam, Zebee & Salmana: & univerſa caſtra (k) pavefecit. 13 Et revertit Gedeon filius Joas (l) à prælio deſuper acie Ares. 14 Et cepit puerum de viris Socchoth, & interrogavit eum: & ſcripſit (m) apud ſe nomina principum Socchoth, & ſeniorum eorum, ſeptuaginta et ſeptem viros. 15 Et advenit Gedeon ad principes Socchoth, et dixit; Ecce Zebee, et Salmana, in quibus exprobrâſtis me, dicentes, Nunquid manus Zebee & Salmana nunc in manu tua, quia dabimus viris tuis deficientibus panes? 16 Et apprehendit ſeniores civitatis (n) in ſpinis deſerti, & Barcenim: & trituravit in eis viros civitatis. 17 Et turrim Phanuel evertit: et interfecit viros civitatis. 18 Et dixit ad Zebee, & Salmana; Ubi viri, quos interfeciſtis in Thabor? 19 Et dixerūt; Sicut tu, ſicut ipſi, (o) in ſimulachrum filii regis. Et dixit Gedeō; Fratres mei, & filii matris meæ erant. Vivit Domin⁹; ſi vivificâſſetis eos, non interfeciſſem vos.

MS. A. (ϑ) ἄρτους τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν· ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω Ζεβεὲ (ι) βασιλέως (†) εἶπαν (κ) ἐν τῇ χειρί (λ) τῇ στρατιᾷ σου (μ) Οὐχ οὕτως (ν) καὶ Σαλμανὰ ἐν τῇ χειρί μου, καὶ καταξανῶ τὰς (ξ) Βαρκομμείν. (ο) κατ' αὐτά. (π) αὐτῷ οἱ ἄνδρες (ρ) εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν Φανουὴλ, λέγων, Ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' (σ) Καρκὰ, (τ) πέντε καὶ δέκα (υ) πάντες καταλειφθέντες υἱοὶ ἀνατολῶν· καὶ οἱ (φ) ἦσαν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι (χ) ἐσπασμένων (ψ) ὁδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀνατολῶν τῆς Ναβὲθ ἐξεναντίας Ζεβεὲ, καὶ (ω) ἡ δὲ (α) ἔφυγεν (β) αὐτῶν ἐξέτειψεν. Καὶ ἀνέστρεψεν (γ) ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως Ἀρές. Καὶ συνέλαβον (δ) ἐκ τῶν (ε) ἀπεγράψατο πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας Σοκχὼθ, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ, ἑβδομήκοντα ἑπτὰ (ζ) Σοκχὼθ, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοκχὼθ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ (η) δι' οὓς (ϑ) ἐν τῇ χειρί (ι) τοῖς ἐκλελυμένοις, ἄρτους; (κ) ἔλαβον τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους (λ) καὶ κατέξανεν αὐτοὺς ἐν τοῖς (μ) Βαρακηνεὶμ, (ν) κατέξανεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρας Σοκχώθ. Καὶ (ξ) κατέσκαψεν, καὶ (ο) Ὡσεὶ σὺ, ὅμοιος σοὶ ὅμοιος αὐτοῦ, ὡς εἶδος μορφὴ υἱῶν βασιλέων. Καὶ (π) μου εἰσιν. καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς, ζῇ (ρ) ἐζωογονήσατε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 ואמר לאנשי סכות הבו כען פתא דלחמא לעמא די עמי ארי משלהן אנון ואנא רדיף
6 בתר זבח וצלמנע מלכי מדין : ואמרו רברבי סוכות הא כאלו זבח וצלמנע כען מסירין
7 בידך ארי נתין לחילך לחמא : ואמר גדעון בכן כד ימסר יי ית זבח וית צלמנע בידי
8 ואדוש ית בסריכון על כובי מדברא ועל ברקניא : וסליק מתמן לפנואל ומליל לותהון
9 כדא ואתיבו יתיה אנשי פנואל כמא דאתיבו אנשי סכות : ואמר אף לאנשי פנואל
10 למימר כד אתוב בשלם אתרע ית מגדלא הדין : וזבח וצלמנע בקרקר ומשריתיהון
עמהון כחמשת עסר אלפין כל דאישתארו מכל משרית בני מדינחא ודאתקטלו מאה
11 ועשרין אלפין גברא שליפי חרבא : וסליק גדעון באורח משרית ערבאי דשרן בשכונין
12 במדברא ממדנחא לנובח ורמתא ומחא ית משריתא ומשריתא שריא לרוחצן : ואפכו
זבח וצלמנע ורדף בתריהון ואחד ית תרין מלכי מדין ית זבח וית צלמנע וכל משריתא
13 14 אויע : ותב גדעון בר יואש מן קרבא עד לא מעל שמשא : ואחד עולימא מאנשי
15 סכות ושאליה וכתב ליה ית רברבי סכות וית סבהא שבעין ושבעא גוברין : ואתא לות
אנשי סוכות ואמר הא זבח וצלמנע דחסדתון יתי למימר הא כאלו זבח וצלמנע כען
16 מסירין בידך ארי נתין לגברך דמשלהן לחמא : ודבר ית סבי קרתא וית כובי מדברא
17 וית ברקניא ותבר עליהון ית אנשי סכות : וית מגדל פנואל תרע וקטל ית אנשי קרתא :
18 ואמר לזבח ולצלמנע היכא גבריא דקטלתון בתבור ואמרו כותך כן אף אנון חד מנהון
19 כחזוא דבני מלכא : ואמר אחי בני אמא אנון קים הוא יי אלו קימתון יתהון לא
קטלית יתכון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

5 Et dixit viris Zzuchoth, Date nunc buccellam panis populo qui mecum, nam laſſi illi: & ego perſequens poſt Zebahh & Szalmunagh reges Midian. 6 Et dixerunt principes Zzuchoth, Nunc quaſi Zebahh, & Szalmunagh nunc traditi in manu tua, quoniam dabimus exercitui tuo panem? 7 Et dixit Gidghon, Propterea, quando tradet Dominus Zebahh & Szalmunagh in manu mea, & triturabo carnes veſtras ſup ſpinis deſerti & ſuper tribulis. 8 Et aſcendit inde ad Penuel, & locutus eſt cum eis ut hoc; & reſponderunt illi homo Penuel, ut id quod reſponderunt homines Szuchoth. 9 Et dixit etiam hominibus Penuel ad dicendum: Quando redibo in pace, diruam turrem hanc. 10 Et Zzebahh & Szalmunagh in Karkor & exercitus eorum cum eis, ut quindecim mille, omnes qui relicti ſunt ex omni exercitu filiorum Orientis: & qui occiſi ſunt, centum & viginti millia viri evaginantes gladium. 11 Et aſcendit Gidghon in via habitaculi Gharabum, qui habitantes in Sechunim in deſerto ab Oriente Nobahh & Ramatha: & percuſſit caſtra, & caſtra poſita erant confidenter. 12 Et converterunt Zebahh & Szalmunagh, & perſecutus eſt poſt eos; & cepit duos reges Midian, Zebahh & Szalmunagh: & omnem exercitum evertit. 13 Et reverſus eſt Gidghon filius Joas ex bello uſq; non intrare Solem. 14 Et apprehendit juvenem de hominibus Zzuchoth; & interrogavit eum, & ſcripſit ei principes Zzuchoth, & ſenes ejus ſeptuaginta & ſeptem viros. 15 Et venit ad homines Zzuchoth, & dixit: Ecce Zebahh & Szalmunagh, quod exprobrâſtis mihi, ad dicendum, Ecce quaſi Zebahh & Szalmunagh, nunc traditi in manu tua, quod dabimus viris tuis, qui laſſi ſunt, panem? 16 Et accepit ſenes urbis, & accepit ſpinas deſerti, & tribulos; & *confregit* ſuper eos homines Zzuchoth. 17 Et turrem Penuel diruit; & occidit homines urbis. 18 Et dixit ad Zebahh & Szalmunagh, Ubi viri quos occidiſtis in Thabor? & dixerunt, Sicut tu, ſic etiam illi; unus ex eis, ut conſpectus filiorum regis. 19 Et dixit, Fratres mei filii matris meæ ipſi: vivens ipſe Dominus, ſi vivere feciſſetis eos, non occiderem vos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܐܢܫܐ ܕܣܘܟܘܬ. ܗܒܘ ܓܪܝܨܬܐ ܓܪܝܨܬܐ ܕܠܚܡܐ ܠܥܡܐ ܕܥܡܝ. ܡܛܠ ܕܡܫܠܗܝܢ 5
ܐܢܘܢ. ܘܐܢܐ ܗܐ ܪܕܦ ܐܢܐ ܒܬܪ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ ܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢ. * ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܘܪܒܢܐ 6
ܕܣܘܟܘܬ. ܗܐ ܐܝܕܗ ܕܙܒܚ ܘܕܨܠܡܢܥ ܗܫܐ ܒܐܝܕܝܟ: ܕܢܬܠ ܠܚܝܠܟ ܠܚܡܐ. * ܘܐܡܪ 7
ܠܗܘܢ ܓܕܥܘܢ. ܡܛܠ ܗܕܐ. ܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܠܙܒܚ ܘܠܨܠܡܢܥ ܒܐܝܕܝ. ܐܕܘܫ
ܒܣܪܟܘܢ ܥܠ ܟܘܒܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܥܠ ܩܘܪܛܒܐ. * ܘܣܠܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܦܢܘܐܝܠ. ܘܐܝܟ 8
ܕܥܢܘܗܝ ܐܢܫܐ ܕܣܘܟܘܬ. ܗܟܢܐ ܥܢܘܗܝ ܐܦ ܐܢܫܐ ܕܦܢܘܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܐܦ ܠܐܢܫܐ 9
ܕܦܢܘܐܝܠ. ܡܐ ܕܐܬܝܬ ܒܫܠܡܐ. ܐܣܬܘܪ ܠܡܓܕܠܐ ܗܢܐ. * ܘܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ ܒܩܪܩܪ 10
ܫܪܝܢ. ܗܢܘܢ ܘܡܫܪܝܬܗܘܢ ܥܡܗܘܢ. ܐܝܟ ܚܡܫܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ. ܟܠ ܕܐܫܬܚܪܘ
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܒܢܝ ܡܕܢܚܐ. ܘܕܢܦܠܘ. ܗܘܘ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܦܝ
ܣܝܦܐ. * ܘܣܠܩ ܓܕܥܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܥܡܘܪܝ ܡܫܟܢܐ. ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܢܘܒܚ ܘܝܓܒܗܐ. 11
ܘܡܚܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܡܫܪܝܬܐ ܗܘܬ ܫܠܝܐ. * ܘܥܪܩܘ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ. ܘܪܕܦ ܒܬܪܗܘܢ. 12
ܘܐܚܕ ܠܬܪܝܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢ. ܘܠܟܠܗ ܡܫܪܝܬܐ ܐܙܝܥ. * ܘܗܦܟ ܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܢ 13
ܩܪܒܐ. ܡܢ ܡܣܩܢܐ ܕܚܪܣ. * ܘܐܚܕ ܠܥܠܝܡܐ ܚܕ ܡܢ ܐܢܫܐ ܕܣܘܟܘܬ. ܘܫܐܠܗ. 14
ܘܟܬܒ ܠܗ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܣܘܟܘܬ ܘܣܒܝܗܘܢ. ܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬ 15
ܐܢܫܐ ܕܣܘܟܘܬ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܐ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ. ܕܡܚܣܕܬܘܢ ܘܐܡܪܬܘܢ ܠܝ. ܐܝܕܐ
ܘܨܠܡܢܥ ܐܣܝܪܝܢ ܒܐܝܕܝܟ. ܕܢܬܠ ܠܥܒܕܝܟ ܠܚܡܐ ܕܡܫܠܗܝܢ. * ܘܕܒܪ ܠܣܒܐ 16
ܕܡܕܝܢܬܐ ܥܠ ܟܘܒܐ ܕܡܕܒܪܐ ܘܥܠ ܩܘܪܛܒܐ. ܘܐܫܓܫ ܒܗܘܢ ܠܐܢܫܐ ܕܣܘܟܘܬ. * ܘܠܡܓܕܠܐ 17
ܕܦܢܘܐܝܠ. ܣܚܦ. ܘܩܛܠ ܠܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܙܒܚ ܘܠܨܠܡܢܥ. ܐܝܟܢܐ ܐܝܟ 18
ܐܢܫܐ ܕܩܛܠܬܘܢ ܒܬܒܘܪ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܝܟܘܬܟ ܐܝܟܘܬܗܘܢ ܗܘܘ. ܐܝܟ ܚܙܘܐ ܕܒܢܝ
ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܚܝ ܐܢܘܢ. ܒܢܝ ܐܡܝ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܐܠܘ ܐܚܝܬܘܢ 19
ܐܢܘܢ. ܠܐ ܩܛܠܬܟܘܢ.

* Et ait ad cives Sochoth, Date ſingulas pla- 5
centas panis populo qui mecum eſt; langui-
di enim ſunt: & ego ecce perſequor Zeba-
hum & Salemnaum reges Median. Dicunt 6
ei magnates Sochoth, Num manus Zebahi
& Salemnai eſt modò in manibus tuis, ut
demus panem exercitui tuo? Ait illis Gede- 7
on, Hac de re, quum tradiderit Deus Zeba-
hum & Salemnaum in manus meas, tritura-
bo carnes veſtras ſuper ſpinas & ſuper tri-
bulos qui ſunt in deſerto. Illinc aſcendit ad 8
Phenuel: & quemadmodum reſponderant
ei cives Sochoth, ita reſponderunt illi etiam
cives Phenuel. Dixit autem & ad cives 9
Phenuel, Cùm ſalvus rediero, deſtruam tur-
rim iſtam. Zebah autem & Salemnaa ca- 10
ſtrametati fuerunt in Carcab unà cum exer-
citibus ſuis quaſi quindecim millium *viro-
rum*, quotquot *ſcilicet* reſidui fuerant ex
omnibus caſtris Orientalium: qui autem
ceciderant, erant centum viginti millia vi-
rorum ſtringentium gladium. Et aſcendens 11
Gedeon per viam habitantium in tentorio,
ab Orientali plaga Nochah & Jabgaha,
percuſſit exercitum dum eſſet exercitus in
tranquillitate. Fugerunt autem Zebah & 12
Salemnaa: ſed perſecutus eos apprehendit
hos duos reges Median, & totum exercitum
conturbavit. Poſtea reverſus Gedeon filius 13
Joas à prælio ex acclivi Hedes, Apprehen- 14
dit juvenem quendam ex civibus Sochoth,
qui interrogatus deſcripſit ei magnates &
ſeniores Sochoth, ſeptuaginta ſeptem viros.
Deinde veniens ad cives Sochoth ait illis, 15
Ecce Zebah & Salemnaa de quibus inſul-
tâſtis mihi, & dixiſtis, Zebah & Salemnaa
vinctine ſunt in manibus tuis, ut demus pa-
nem ſervis tuis defatigatis? Et raptavit ſe- 16
niores civitatis ſuper ſpinas & ſuper tri-
bulos qui erant in deſerto; ipſos autem ci-
ves Sochoth tormentis divexavit. Turrim 17
quoque Phenuel diruit, & interfecit cives
urbis. Dixit autem ad Zebah & ad Sa- 18
lemnaa, Quales erant viri quos interfeciſtis
in Tabor? Dicunt ei, Similes tibi erant,
aſpectu ſimiles filiis regum. Dixit, Fratres 19
mei erant, filii matris meæ: vivit Dominus
Deus, ſi vivos ſervâſſetis eos, non truci-
darem vos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال لاهل ساحوث* اعطوا الشعب الذي معي رغيفا لكل رجل* لانه قد غشي عليهم* وانا 5
في طلب زاباح وصلمنع ملكي مدين* فقالوا* ازاباح وصلمنع مكتوفين في يديك* حتى 6
نعطي عسكرك خبزا* قال لهم جدعون* من اجل هذا الكلام اذا امكنني الله من زاباح 7
وصلمنع* وصيرهما في يدي* جررت اجسادكم على شوك البرية والحسك* وصعد من هناك 8
الى فنوال* وقال ايضا لاهل فنوال* وكما اجابه اهل ساحوث* كذلك اجابه اهل فنوال* فقال ايضا 9
لاهل فنوال* ان انا رجعت سالما اقلعت برجكم هذا* وكان زاباح وصلمنع بقرقر* ومعهما 10
عساكرهما خمسة عشر الف رجل* وهم الذين بقوا من عسكر اهل المشرق* والذين قتلوا كان
عددهم مائة الف وعشرون الف رجل مقاتل* يحملون السلاح في عساكر اهل المشرق* وصعد 11
جدعون في طريق الذين يسكنون الخيام من مشارق نحاح ويبجها* وواقع العسكر* وكان اهل
العسكر نزولا مطمئنين* وهرب زاباح وصلمنع* واسرع في طلبهما* فظفر بملكي مدين* وفزع 12
اهل العسكر وتبددوا* ورجع جدعون من محاربة مدين عند عقبة حراس* ووجد فتى من 13 14
اهل ساحوث* وساله عن اشراف ساحوث واشياخها* وجلس الفتى وكتب له اسماءهم* فكان
عددهم سبعة وسبعون رجلا* ثم رجع الى اهل ساحوث وقال لهم* هوذا زاباح وصلمنع اللذان 15
عيرتموني بهما وقلتم* زاباح وصلمنع مكتوفين في يديك حتى نعطي عبيدك خبزا* لانهم
ضعفاء قد غشي عليهم* وجر اشياخ القرية على الشوك والحسك الذي في البرية* وعذب اهل 16
ساحوث* وقلع برج فنوال* وقتل اهل القرية* وقال لزاباح وصلمنع* كيف كان القوم الذين 17 18
قتلتموهم بتابور* قالوا له كانوا مثلك* رويتهم روية ابناء الملوك* فقال هم اخوتي وولد امي* 19
احلف بالله الحي ربي انكم لو ابقيتم عليهم لما قتلتكما*

Dixit ad cives Sechoth, Date cuilibet viro 5
hujus populi qui mecum eſt, ſingulos pa-
nes, quia languore defecerunt; dum ego
proſequor Zebahum et Salomnaum duos
reges Median. Reſponderunt, Num Ze- 6
bahum & Salomnaum vinctos habes in
manibus tuis, ut demus panem exercitui
tuo? Ait illis Gedeon, Propter hujuſmodi 7
ſermonem, cùm ſuperiorem reddiderit me
Deus Zebaho et Salomnao, dederitque eos
in manus meas, raptabo corpora veſtra ſu-
per ſpinas ac ſentes deſerti. Aſcendens 8
inde ad Phanuel, idem dixit ad cives
Phanuel: at quemadmodum reſponderant
ei cives Sechoth, ita reſponderunt illi ci-
ves Phanuel. Quare dixit etiam ad ci- 9
ves Phanuel, Si revertar incolumis, evel-
lam turrem hanc veſtram. Porro Zebah 10
& Salomnaa erant in Cabrab, habebántque
ſecum exercitus ſuos, quindecim millia
virorum, eos nimirum qui ſupererant ex
militia Orientalium: eorum autem qui in-
terfecti fuerant, numerus fuit centum vi-
ginti millium virorum bellantium, arma
geſtantium in exercitibus gentis Orienta-
lis. Aſcendit igitur Gedeon viâ degen- 11
tium in tentoriis, ab Orientali plaga No-
chah & Jabgjahæ; commiſitque bellum
cum exercitu illo dum milites ſecurè ca-
ſtrametarentur. Fugientibus autem Ze- 12
babo & Salomnao accurrit ad perquiren-
dum illos, obtinuitque duos hos reges Me-
dian: milites verò timore perculſi di-
ſperſi ſunt. Deinde reverſus Gedeon ab 13
expugnatione Median ad aſcenſum Ha-
ras, Invenit adoleſcentem è civibus Se- 14
choth, quem cùm interrogâſſet de nobili-
oribus Sechoth ac ſenioribus ejus, ſedit ad-
oleſcens ille, ſcripſitque ei nomina illo-
rum, fuitque numerus eorum ſeptuaginta
ſeptem virorum. Tum reverſus ad cives Se- 15
choth, dixit eis; Ecce Zebah et Salomnaa
propter quos exprobâſtis mihi, dicen-
tes; Num Zebah et Salomnaa vincti ſunt
inter manus tuas, ut demus ſervis tuis
panem, eò quòd debilitate & animi deli-
quio laborent? Sic raptavit ſeniores ci- 16
vitatis ſuper ſpinas ac ſentes qui erant
in deſerto, & cives Sechoth excruciavit.
Turrim quoque Phanuel evulſit, urbiſque 17
cives interfecit. Præterea dixit Zebaho 18
et Salomnao, Quales erant homines quos
occidiſtis in Tabor? Reſponderunt ei, E-
rant tibi ſimiles, et aſpectus eorum ut aſpe-
ctus filiorum regum. Dixit, Fratres mei 19
erant, nati matris mei: per Deum vivum
Dominum meum juro quòd ſi ſervâſſe-
tis eos, haud interficerem vos.

ספר שופטים : ח

eduxit non Et .eos interfice ,Surge:ſuo primogenito Jether Dixitque
20 וַיֹּאמֶר לְיֶתֶר בְּכוֹרוֹ קוּם הֲרֹג אוֹתָם וְלֹא־שָׁלַף
Dixitque .puer *ipſe* adhuc quia ,timebat quia ,ſuum gladium puer
21 הַנַּעַר חַרְבּוֹ כִּי יָרֵא כִּי עוֹדֶנּוּ נָעַר׃ וַיֹּאמֶר
vir ſicut quia ,nos *in irruito* & ,tu Surge :Salmunnah & ,Zebach
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתָּה וּפְגַע־בָּנוּ כִּי כָאִישׁ
& ,Zebach interfecit & Ghidhon Surexitque .ejus fortitudo
גְּבוּרָתוֹ וַיָּקָם גִּדְעוֹן וַיַּהֲרֹג אֶת־זֶבַח וְאֶת־
.eorum camelorum collis in quæ ,lunulas *cepitque* :Salmunnah
צַלְמֻנָּע וַיִּקַּח אֶת־הַשַּׂהֲרֹנִים אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃
,tu etiam *nos in* dominare :Ghidhon ad Iſrael vir *Dixeruntque*
22 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּדְעוֹן מְשָׁל־בָּנוּ גַּם־אַתָּה
manu de nos ſalvaſti quia ;tui filii filius etiam ,tuus filius etiam
גַּם־בִּנְךָ גַּם בֶּן־בְּנֶךָ כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִיַּד
;*vos in* ego dominabor Non :Ghidhon eos ad dixit Et .Midian
23 מִדְיָן׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן לֹא־אֶמְשֹׁל אֲנִי בָּכֶם
:*vos in* dominabitur Dominus :*vos in* meus filius dominabitur nec
וְלֹא־יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם׃
date & ,poſtulationem vobis à Poſtulabo :Ghidhon eos ad Dixitque
24 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן אֶשְׁאֲלָה מִכֶּם שְׁאֵלָה וּתְנוּ־
Iſmahelitæ quia ,eis aureæ inaures quia ,*ſui ſpolii* inaurem *vir* mihi
לִי אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ כִּי־נִזְמֵי זָהָב לָהֶם כִּי יִשְׁמְעֵאלִים
,veſtimentum extenderunt & :dabimus Dando :dixerunt Et .*ipſi*
25 הֵם׃ וַיֹּאמְרוּ נָתוֹן נִתֵּן וַיִּפְרְשׂוּ אֶת־הַשִּׂמְלָה
inaurium pondus fuit Et .*ſui ſpolii* inaurem *vir* ibi projecerunt &
26 וַיַּשְׁלִיכוּ שָׁמָּה אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ׃ וַיְהִי מִשְׁקַל נִזְמֵי
ſolùm ,aureorum ſeptingentorum & ,mille ,poſtulaverat quas ,*auri*
הַזָּהָב אֲשֶׁר שָׁאָל אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת זָהָב לְבַד
reges ſuper quæ ,*purpuræ veſtibus* & ,*collaribus* & ,*lunulis* *præ*
מִן־הַשַּׂהֲרֹנִים וְהַנְּטִפוֹת וּבִגְדֵי הָאַרְגָּמָן שֶׁעַל מַלְכֵי
.eorum camelorum collis in quæ ,*torquibus* *præ* *ſolùm* & ,Midian
מִדְיָן וּלְבַד מִן־הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃
ſua civitate in illud *ſtatuit* & ,Ephod Ghidhon *illud* fecit Et
27 וַיַּעַשׂ אוֹתוֹ גִדְעוֹן לְאֵפוֹד וַיַּצֵּג אוֹתוֹ בְעִירוֹ
fuitque ;ibi eum poſt Iſrael omnis ſunt fornicati & :Hophrah in
בְּעָפְרָה וַיִּזְנוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו שָׁם וַיְהִי
facies ad Midian eſt humiliatus Et .*laqueum* in ejus domui & ,Ghidhon
28 לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתוֹ לְמוֹקֵשׁ׃ וַיִּכָּנַע מִדְיָן לִפְנֵי
quievitque:ſuum caput *elevare* addiderunt non & ;Iſrael *filiorum*
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יָסְפוּ לָשֵׂאת רֹאשָׁם וַתִּשְׁקֹט
Jerubbahal abiit Et .Ghidhon diebus in annis quadraginta terra
29 הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּימֵי גִדְעוֹן׃ וַיֵּלֶךְ יְרֻבַּעַל
ſeptuaginta fuerunt Ghidhon ipſi Et .ſua domo in manſit & ,Joas filius
30 בֶּן־יוֹאָשׁ וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתוֹ׃ וּלְגִדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים
.ei fuerunt *multæ* uxores quia :*ejus femur egredientes* filii
בָּנִים יֹצְאֵי יְרֵכוֹ כִּי־נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃
;filium ipſa etiam ei peperit ,Sechem in quæ ,ejus *pellex* Et
31 וּפִילַגְשׁוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם יָלְדָה־לּוֹ גַם־הִיא בֵּן
Ghidhon eſt mortuus Et .Abimelech ejus nomen poſuit &
32 וַיָּשֶׂם אֶת־שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּמָת גִּדְעוֹן
ſui patris Joas ſepulchro in eſt ſepultuſque :bona *canitie* in Joas filius
בֶּן־יוֹאָשׁ בְּשֵׂיבָה טוֹבָה וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו
eſſet mortuus *quemadmodum* ,fuit Et .Hezri patris Hophrah in
33 בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר מֵת
:Behalim poſt ſunt fornicati & ;Iſrael filii ſunt reverſi & ,Ghidhon
גִּדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים
ſunt recordati non Et .*deum in* Bahalberith ſibi poſuerunt &
34 וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים׃ וְלֹא זָכְרוּ
omnium manu de eos *eruentis* ,ſui Dei Domini Iſrael filii
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־
.circuitu à ſuorum inimicorum
אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב׃

Verſio VULG. LAT.

20 Dixítque Jether primogenito ſuo ; Surge, & interfice eos. Qui non eduxit gladium : timebat enim, quia adhuc puer 21 erat. Dixerúntque Zebee & Salmana ; Tu ſurge, et irrue in nos : quia juxta ætatem robur eſt hominis. Surrexit Gedeon, & interfecit Zebee & Salmana : & tulit ornamenta ac bullas, quibus colla regalium ca- 22 melorum decorari ſolent. Dixerúntque omnes viri Iſrael ad Gedeon ; Dominare noſtrî tu, & filius tuus, & filius filii tui: quia liberâſti nos de manu 23 Madian. Quibus ille ait;Non dominabor veſtrî, nec dominabitur in vos filius meus, ſed dominabitur vobis Dominus. 24 Dixítque ad eos , Unam petitionem poſtulo à vobis: Date mihi inaures ex præda veſtra. Inaures enim aureas Iſmaelitæ 25 habere conſueverant. Qui reſponderunt, Libentiſſimè dabimus. Expandentéſque ſuper terram pallium, projecerunt in eo inaures de præda. 26 Et fuit pondus poſtulatarũ inaurium, mille ſeptingenti auri ſicli, abſque ornamentis, & monilibus, & veſte purpurea, quibus reges Madian uti ſoliti erant, & præter torques aureas 27 camelorum. Fecítque ex eo Gedeon Ephod, & poſuit illud in civitate ſua Ephra. Fornicatúſque eſt omnis Iſrael in eo, & factum eſt Gedeoni & omni domui ejus in ruinam. 28 Humiliatus eſt autem Madian coram filiis Iſrael, nec potuerunt ultrà cervices elevare: ſed quievit terra per quadraginta annos, quib⁹ Gedeon præfuit. 29 Abiit itaque Jerobaal filius Joas, & habitavit in domo ſua : 30 Habuítque ſeptuaginta filios, qui egreſſi ſunt de femore ejus: eò quòd plures haberet uxo- 31 res. Concubina autem illius, quã habebat in Sichem, genuit ei filium nomine Abime- 32 lech. Mortuúſque eſt Gedeon filius Joas in ſenectute bona, & ſepultus eſt in ſepulchro Joas patris ſui in Ephra de fa- 33 milia Ezri. Poſtquàm autem mortu⁹ eſt Gedeon, averſi ſunt filii Iſrael, & fornicati ſunt cum Baalim. Percuſſerúntque cum Baal fœdus, ut eſſet eis 34 in deum: Nec recordati ſunt Domini Dei ſui, qui eruit eos de manibus inimicorum ſuorum omnium per circuitum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ εἶπεν (σ) Ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, Ἀναστὰς, ἀπόκτεινον αὐτούς. καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον (τ) τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, 21 ὅτι ἔτι νεώτερος ἦν. Καὶ εἶπε Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ, (υ) Ἀνάστα σὺ καὶ συνάντησον ἡμῖν, ὅτι (φ) ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμίς σου. καὶ ἀνέστη Γεδεὼν (χ) καὶ ἀπέκτεινε τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά· καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις 22 τῶν καμήλων αὐτῶν. Καὶ (ψ) εἶπον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεὼν, (ω) Κύριε, ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡ- 23 μᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν, Οὐκ ἄρξω (α) ἐγὼ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός 24 μου (β) ἐν ὑμῖν· κύριος ἄρξει ὑμῶν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν, Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν (γ) αἴτημα, καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον (δ) ἐκ σκύλων αὐτοῦ· ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ (ε) αὐτοῖς, ὅτι 25 ἦσαν Ἰσμαηλῖται. Καὶ εἶπαν, Διδόντες δώσομεν. καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ (ζ) ἔβαλεν ἐκεῖ 26 ἀνὴρ ἐνώτιον (η) σκύλων αὐτοῦ. Καὶ (θ) ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν (ι) ᾔτησε, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι (κ) χρυσοῖ, πάρεξ τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μαδιὰμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις 27 τῶν καμήλων αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν εἰς (λ) Ἐφὼδ, καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ (μ) ἐν Ἐφραθά. καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ· καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν 28 καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ (ν) εἰς σκῶλον. Καὶ συνεστάλη Μαδιὰμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ (ξ) προσέθηκαν ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ 29 (ο) τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεών. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεροβάαλ υἱὸς Ἰωὰς, καὶ (π) ἐκάθι- 30 σεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν (ρ) υἱοὶ ἑβδομήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν 31 αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. Καὶ παλλακὴ (σ) αὐτοῦ ἦν ἐν Συχὲμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱὸν, καὶ (τ) ἔθηκε τὸ ὄνομα, Ἀβι- 32 μέλεχ. Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς (υ) ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ἰωὰς τοῦ 33 πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφραθὰ (φ) Ἀβὶ Ἐσδρί. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ (χ) ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν (ψ) Βααλὶμ, καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ δι- 34 αθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν. Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κυρίου τοῦ (ω) θεοῦ τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων (α) τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν.

Et dixit ad Jether primogenitũ ſuũ, Surgẽs interfice eos. Et nõ eduxit puer gladiũ ſuũ, quia timuit: quoniã adhuc junior erat. 20 *Et dixit Zebee, et Salmana, Surge* 21 *tu, & occurre nobis; quoniam (p) tanquam viri eſt virtus tua. Et ſurrexit Gedeon, et interfecit Zebee, & Salmana. Et ſumpſit lunulas, quæ in cervicibus camelorum eorum. Et dixerunt vir Iſ-* 22 *rael ad Gedeon; Domine, principare noſtrî, & tu, et filius tuus, et filius filii tui; quoniam tu ſalvâſti nos de manu Madiam. Et di-* 23 *xit ad eos Gedeon; Non principabor ego, et non principabitur filius me⁹ in vobis: Domin⁹ principabitur veſtrî. Et dixit ad eos Gedeõ,* 24 *Petã à vobis petitionem, & date mihi vir inaurem de ſpoliis ſuis: quoniam inaures aureæ illis; quia erant Iſmaelitæ. Et dixe-* 25 *runt, Dantes dabimus. Et expandit veſtimentum ſuum: & miſit eò vir (q) inaurem ſpoliorum ſuorum. Et factum eſt pondus inau-* 26 *rium aurearum, quas petiit, (r) mille & ſeptingenti aurei, præter lunulas, & monilia, & veſtimenta, (ſ) & purpurea, quæ ſuper reges Madiam, & præter (t) torques, quæ erant in cervicibus camelorum ipſorum. Et fecit illud* 27 *Gedeon in (u) Ephod: & ſtatuit illud in civitate ſua in Ephratha. Et fornicat⁹ eſt omnis Iſrael poſt illud* ibi. *Et factum eſt Gedeon, & domui ejus in ſcandalum. Et* 28 *compreſſus eſt Madiam coram filiis Iſrael: & non adjecerunt levare caput ſuum. Et quievit terra quadraginta annos in diebus Gedeon. Et ivit Jerobaal filius* 29 *Joas: et ſedit in domo ſua. Et ipſi* 30 *Gedeon fuerunt filii ſeptuaginta exeuntes è femoribus ejus: quoniã uxores multæ fuerunt ei. Et con-* 31 *cubina ipſius fuit in Sychem: & peperit ei etiam ipſa filiũ: & poſuit (x) nomẽ, Abimelech. Et mor-* 32 *tuus eſt Gedeon filius Joas in (y) civitate ſua: & ſepultus eſt in ſepulchro Joas patris ſui in Ephratha (z) Abi Eſdri. Et factum eſt,* 33 *poſtquàm mortuus eſt Gedeon; & (aa) reverterũt filii Iſrael: et fornicati ſunt poſt Baalim, et poſuerunt ſibi, ipſi (bb) Baal teſtamentum, ut eſſet eis ipſe in Deum. Et non ſunt recordati filii Iſrael Do-* 34 *mini Dei, qui eruerat eos de manu omnium tribulantium eos in circuitu.*

MS.A (σ) τῷ Ἰεθὲρ (τ) αὐτοῦ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὅτι ἦν νεώτερος. Καὶ (υ) Ἀνάστα δὴ σὺ καὶ ἀπάντησον (φ) ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ. (χ) καὶ ἀνεῖλεν τὸν (ψ) εἶπεν (ω) Ἄρχε ἐν ἡμῖν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, ὅτι σέσωκας ἡμᾶς (α) ἐγὼ ὑμῶν, καὶ (β) ὑμῶν· (γ) αἴτησιν, (δ) τῶν σκύλων (ε) πολλὰ ἦν αὐτοῖς, ὅτι Ἰσμαηλεῖται ἦσαν. (ζ) ἔρριψεν ἐκεῖ (η) χρυσοῦν τῶν σκύλων (θ) ἐγενήθη (ι) ᾐτήσατο, σίκλοι χίλιοι (κ) χρυσοῦ, πλὴν τῶν σιώνων καὶ τῶν ὁρμίσκων * ἐνφὼθ, καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσιν Μαδιὰμ, καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν χρυσῶν τῶν ἐν τοῖς τραχήλοις (λ) Ἐφοὺδ, (μ) * ὃ ἐν Ἐφραίμ. (ν) εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἐνετράπη Μαδιὰμ ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, (ξ) προσέθεντο (ο) ἔτη τεσσεράκοντα (π) κατῴκησεν ἐν (ρ) ἑβδομήκοντα υἱοὶ (σ) αὐτοῦ ἡ ἐν Σικίμοις, ἔτεκεν (τ) ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀβιμέλεχ. (υ) ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, καὶ (φ) πατρὸς Ἀβιεζρεί. (χ) ἀπεστράφησαν (ψ) Βααλείμ, καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸν Βααλβερὶθ εἰς διαθήκην (ω) θεοῦ αὐτῶν τοῦ (α) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 וַאֲמַר לְיֶתֶר בּוּכְרֵיהּ קוּם קְטוֹל יַתְהוֹן וְלָא שְׁלַף עוּלֵימָא חַרְבֵּיהּ אֲרֵי דְחֵיל אֲרֵי
21 עַד כְּעַן יְנִיק׃ וַאֲמַר זֶבַח וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתְּ וּשְׁלַט בְּנָא אֲרֵי כְּגַבְרָא כֵּן גְּבוּרְתֵּיהּ וְקָם
22 גִּדְעוֹן וּקְטַל יַת זֶבַח וְיַת צַלְמֻנָּע וּנְסֵיב יַת עֲנַקַיָּא דִּי בְּצַוְּארֵי גַמְלֵיהוֹן׃ וַאֲמַרוּ אֱנָשׁ
יִשְׂרָאֵל לְגִדְעוֹן מְלוֹךְ עֲלָנָא אַף אַתְּ אַף בְּרָךְ אַף בַּר בְּרָךְ אֲרֵי פְּרַקְתָּנָא מִן יַד מִדְיָנָאֵי׃
23 וַאֲמַר לְהוֹן גִּדְעוֹן לָא אֶמְלוֹךְ אֲנָא עֲלֵיכוֹן וְלָא יִמְלוֹךְ בְּרִי עֲלֵיכוֹן יְיָ יִמְלוֹךְ עֲלֵיכוֹן׃
24 וַאֲמַר לְהוֹן גִּדְעוֹן שָׁאֵיל אֲנָא מִנְּכוֹן שְׁאֵילָה וְהַבוּ לִי גְּבַר קְדָשֵׁיהּ מִן בִּזְּתָא אֲרֵי
25 קְדָשֵׁי דְדַהֲבָא לְהוֹן אֲרֵי עַרְבָאֵי אִנּוּן׃ וַאֲמַרוּ מִתַּן נִתֵּן וּפְרַסוּ יַת כְּסוּתָא וּרְמוֹ
26 לְתַמָּן גְּבַר קְדָשֵׁיהּ מִן בִּזְּתָא׃ וַהֲוָה מַתְקַל קְדָשֵׁי דְדַהֲבָא דִּשְׁאַל אֶלֶף וּשְׁבַע
מְאָה דְדַהֲבָא בַּר מִן סַהֲרָנַיָּא וּכְלִילָא וּלְבוּשֵׁי אַרְגְּוָנָא דִּי עַל מַלְכֵי מִדְיָן וּבַר מִן עֲנָקַיָּא
27 דִּי בְּצַוְּרֵי גַמְלֵיהוֹן׃ וַעֲבַד יָתֵיהּ גִּדְעוֹן לְאֵיפוֹדָא וַאֲקִים יָתֵיהּ בְּקַרְתֵּיהּ בְּעָפְרָה
28 וּטְעוֹ כָל יִשְׂרָאֵל בַּתְרוֹהִי לְתַמָּן וַהֲוָה לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתֵיהּ לְתַקְלָא׃ וְאִתְּבַרוּ מִדְיָנָאֵי
קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא אוֹסִיפוּ לַאֲרָמָא רֵישֵׁיהוֹן וּשְׁדוֹכַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין שְׁנִין
29 30 בְּיוֹמֵי גִדְעוֹן׃ וַאֲזַל יְרֻבַּעַל בַּר יוֹאָשׁ וִיתֵיב בְּבֵיתֵיהּ׃ וּלְגִדְעוֹן הֲווֹ שַׁבְעִין בְּנִין נָפְקֵי
31 יַרְכֵּיהּ אֲרֵי נְשִׁין סַגִּיאִין הֲוָאָה לֵיהּ׃ וּלְחֵנְתֵּיהּ דִּי בִשְׁכֶם יְלֵידַת לֵיהּ אַף הִיא בַּר וְשַׁוִּי יַת
32 שְׁמֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ׃ וּמִית גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ בְּסֵיבוּ טָבָא וְאִתְקְבַר בְּקִבְרָא דְיוֹאָשׁ אֲבוּהִי
33 בְּעָפְרָה דַאֲבוּהִי דְעֶזֶר׃ וַהֲוָה כַּד מִית גִּדְעוֹן וְתָבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּטְעוֹ בָּתַר בַּעֲלַיָּא וְשַׁוִּיאוּ
34 לְהוֹן בְּעֵיל קְיָם לְטַעֲוָתָא׃ וְלָא אִדְכַּרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת פּוּלְחָנָא דַיְיָ אֱלָהֲהוֹן דִּי שֵׁיזֵיב
יָתְהוֹן מִיַּד כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן מִסְחוֹר סְחוֹר׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Jether primogenito ſuo , Surge, occide eos : & non eduxit puer 20
gladium ſuum, nam timuit, nam uſq; nunc[*ille*] parvulus. Et *dixit* Zebahh 21
& Szalmunagh, Surge tu, & poteſtatem exerce in nobis, nam ut vir, ſic virilitas ej⁹ : & ſurrexit Gidghon, & occîdit Zebahh & Szalmunagh, & tulit
torques qui in collis camelorum eorum. Et dixerunt homo Iſrael ad Gid- 22
ghon, Regna ſuper nos, etiam tu, etiam filius tuus, etiam filius filii tui,
quia liberâſti nos de manu Midianæorum. Et dixit eis Gidghon , Non 23
regnabo ego ſuper vos, & non regnabit filius meus ſuper vos : Dominus
rex ſuper vos. Et dixit eis Gidghon , Petens ego à vobis petitionem, 24
& date mihi vir monile ſuum ex ſpolio ; nam monilia auri eis , nam
Arabes *illi*. Et dixerunt : Dare dabimus: & explicuerunt veſtem, & con- 25
jecerunt ibi vir monile ſuum ex ſpolio. Et fuit pondus monilium auri, quæ 26
petivit, mille & ſeptingenta auri , præter lunulas *& coronam*, & veſtes
purpuræ, quæ ſuper reges Midian; & præter torques, qui in collis camelorum eorum. Et fecit eum Gidghon in Ephoda, & ſtatuit id in urbe ſua in
Ghaphra ; & erraverunt omnis Iſrael poſt id eò : & fuit Gidghon & do- 27
mui ejus in ſcandalum. Et *fracti* ſunt Midianæi ante filios Iſrael, & non 28
addiderunt ad tollendum capita ſua : & quievit terra Iſrael quadraginta annis in diebus Gidghon. Et venit Jerubaghal filius Joas, & habita- 29
vit in domo ſua. Et Gidghon fuerunt ſeptuaginta filii exeuntes femore 30
illius; nam uxores multæ fuerunt illi. Et concubina illius quæ in Sechem, 31
peperit illi etiam illa filium, & poſuit nomen ejus Abimelech. Et mor- 32
tuus eſt Gidghon filius Joas in ſenectute bona ; & ſepultus eſt in ſepulchro Joas patris ſui in Ghaphrah patris Ghezer. Et fuit quando mortuus 33
fuit Gidghon, & redierunt filii Iſrael, & erraverunt poſt Baghalaja, & poſuerunt ſibi Beghel Kijam ad errorem. Et non recordati ſunt filii Iſrael 34
cultum Domini Dei ſui, qui eruit eos de manu omnium auctorum inimicitiarum eorum ex-circum circum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ ܠܝܬܪ ܒܘܟܪܗ. ܩܘܡ ܩܛܘܠ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܛ ܛܠܝܐ ܣܝܦܗ. ܡܛܠ ܕܕܚܠ * 20
ܕܥܕܟܝܠ ܛܠܝܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪܘ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ. ܩܘܡ ܐܢܬ ܘܦܓܘܥ ܒܢ. ܐܝܟ ܓܒܪܐ 21
ܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܩܡ ܓܕܥܘܢ ܘܩܛܠ ܠܙܒܚ ܘܠܨܠܡܢܥ. ܘܢܣܒ ܣܗܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ
ܒܨܘܪܐ ܕܓܡܠܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܓܕܥܘܢ. ܐܫܬܠܛ ܥܠܝܢ ܐܦ ܐܢܬ. 22
ܐܦ ܒܪܟ. ܐܦ ܒܪ ܒܪܟ. ܕܦܪܩܬܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܓܕܥܘܢ. ܠܐ ܐܢܐ ܡܫܬܠܛ 23
ܐܢܐ ܒܟܘܢ. ܘܠܐ ܒܪܝ ܡܫܬܠܛ ܒܟܘܢ. ܡܪܝܐ ܢܫܬܠܛ ܒܟܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܓܕܥܘܢ. 24
ܐܢܐ ܫܐܠܬܐ ܚܕܐ ܫܐܠ ܐܢܐ ܡܢܟܘܢ. ܘܗܒܘ ܠܝ ܚܕ ܚܕ ܩܕܫܐ ܡܢ ܒܙܬܗ. ܡܛܠ ܕܩܕܫܐ
ܕܕܗܒܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܛܝܝܐ ܗܘܘ. * ܐܡܪܘ ܠܗ. ܢܬܠ ܠܟ. ܘܦܪܣܘ 25
ܡܪܛܘܛܐ. ܘܐܪܡܝܘ ܬܡܢ ܐܢܫ ܐܢܫ ܩܕܫܐ ܡܢ ܒܙܬܗ. * ܘܗܘܐ ܡܬܩܠܐ ܕܩܕܫܐ ܕܕܗܒܐ ܕܫܐܠ 26
ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ ܕܕܗܒܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܣܗܪܘܢܐ ܘܩܠܕܐ ܘܠܒܘܫܐ ܕܐܪܓܘܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܥܠ
ܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢ. ܘܣܛܪ ܡܢ ܩܠܕܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܨܘܪܐ ܕܓܡܠܝܗܘܢ. * ܘܢܣܒ ܡܢܗܘܢ 27
ܓܕܥܘܢ. ܘܥܒܕ ܐܦܘܕܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܒܡܕܝܢܬܗ ܒܥܘܦܪܐ. ܘܛܥܘ ܠܗ ܬܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ
ܒܬܪܗ. ܘܗܘܐ ܠܓܕܥܘܢ ܘܠܒܝܬܗ ܠܬܘܩܠܬܐ. * ܘܐܬܬܒܪܘ ܡܕܝܢܝܐ ܩܕܡ ܒܢܝ 28
ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܠܐ ܐܘܣܦܘ ܠܡܪܡܘ ܪܫܗܘܢ. ܘܫܠܝܬ ܐܪܥܐ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.
ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܓܕܥܘܢ. * ܘܐܙܠ ܝܪܘܒܥܠ ܒܪ ܝܘܐܫ. ܘܝܬܒ ܒܒܝܬܗ. * ܘܠܓܕܥܘܢ 29 30
ܐܝܬ ܗܘܐ ܫܒܥܝܢ ܒܢܝܢ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܚܨܗ. ܡܛܠ ܕܢܫܐ ܣܓܝܐܬܐ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗ.
* ܘܦܠܓܫܬܗ ܕܒܫܟܝܡ. ܝܠܕܬ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܫܡܗ ܫܡܗ ܐܒܝܡܠܟ. * ܘܡܝܬ ܓܕܥܘܢ ܒܪ 31 32
ܝܘܐܫ ܒܣܝܒܘܬܐ ܛܒܬܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܐ ܕܝܘܐܫ ܐܒܘܗܝ. ܒܥܘܦܪܐ ܕܐܝܬܝܗ ܕܐܒܝܥܙܪܝ.
* ܘܟܕ ܡܝܬ ܓܕܥܘܢ. ܗܦܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܛܥܘ ܒܬܪ ܒܥܠܐ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܒܥܠܐ 33
ܩܝܡܐ ܠܐܠܗܐ. * ܘܠܐ ܐܬܕܟܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܕܦܨܝ ܐܢܘܢ ܡܢ 34
ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܕܚܕܪܝܗܘܢ.

Dixit ergò ad Jether primogenitum ſuum, 20
Surge, trucida eos: at non diſtrinxit puer
gladium ſuum; timebat enim, quòd adhuc
puer eſſet. Et ait Zebah & Salemnaa, Surge 21
tu, & irrue in nos; qualis eſt enim vir, *tale*
robur ipſius. Surrexítque Gedeon, & truci-
davit Zebahum & Salemnaum, tulitq; lunu-
las quæ erant in collis camelorum eorum.
Dixerunt autem filii Iſrael ad Gedeonem, Do- 22
minare in nos tum tu, tum filius tuus, tum
nepos tuus; quoniam liberâſti nos de manu
Median. Ait illis Gedeon, Non dominor ego 23
in vos, neque filius meus dominabitur in
vos; Dominus dominabitur in vos. Et dixit 24
ad eos Gedeon, Unam ego poſtulationem à
vobis poſtulo: date mihi ſinguli ſingulas in-
aures ex præda veſtra: inaures enim aureas
habebant, quoniam Arabes erant. Dicunt 25
ei, Dabimus tibi: & expandentes pallium
projecerunt illuc ſinguli ſingulas inaures ex
præda ſua. Fuítque pondus inaurium aurea- 26
rum quas poſtulaverat, mille ſeptingentorum
aureorum, præter lunulas, torques, veſtéſque
purpureas quæ erant ſuper reges Median, &
præter torques quæ erant in collis camelorum
ipſorum. Accepit autem Gedeon ab eis, 27
confecítque amiculum, & ſtatuit illum in
civitate ſua Ophra: & aberrârunt illic filii
Iſrael poſt ipſum, fuítque Gedeoni & domui
ipſius in offendiculum. Igitur contriti fue- 28
runt Medianitæ ante filios Iſrael, nec ampliùs
erexerunt caput ſuum; quievítque terra qua-
draginta annis diebus Gedeonis. Abiens 29
autem Nedubaal filius Joas habitavit in do-
mo ſua. Habebátque Gedeon ſeptuaginta 30
filios qui ex ejus dorſo prodierant; quippe
qui plures haberet uxores. Concubina quo- 31
que ipſius, quæ erat in Sechim, peperit ei
filium, cui nomen impoſuit, Abimelec. Et 32
mortuus eſt Gedeon filius Joas in ſenectute
bona, ſepultúſque in civitate Joas patris ſui,
nempe in Ophra quæ pertinebat ad Azri.
Cúmque mortuus eſſet Gedeon, averterunt 33
ſe filii Iſrael, & aberrârunt poſt Baal, fece-
rúntque ſibi Baal-fœderis in deum. Nec re- 34
cordati ſunt Iſraelitæ Domini Dei ſui libe-
rantis eos ab omnibus inimicis eorum qui
erant circum ipſos.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 * ثم قال لياثار ابنه بكره * قم اقتلهما * فلم يخترط الفتى سيفه * لانه فزع من منظرهما * من اجل
21 انه كان صبيا * فقال زاباح وصلمنع * قم انت فاقتلنا * لانك رجل جبار * فالجبار يقتل جبارا
مثله * فقام جدعون فقتل زاباح وصلمنع * واخذ اهلة الفضة التي كانت في اعناق جمالهما *
22 * وقال بنو اسرايل لجدعون * كن علينا واليا انت وابنك وابن ابنك * لانك خلصتنا من
23 ايدي المدينيين * قال لهم جدعون * لا اتسلط انا عليكم * ولا يتسلط ابني عليكم *
24 ولكن المسلط عليكم الرب * ثم قال لهم جدعون انا اطلب اليكم ان تصنعوا بي خلة
واحدة * يعطيني كل واحد منكم قرطا واحدا مما انتهبتم * لانه كانت على اجمالهم اقرطة من
25 ذهب * من اجل انهم كانوا عرب اسماعيليين * فقالوا نحن نفعل ونعطيك * فبسط لهم رداء *
26 والقى كل امري منهم قرطا من ذهب على الرداء * وكان وزن الاقرطة التي جمعت الف وسبعماية
مثقال ذهب * غير الاهلة والقلايد والثياب الكريمة التي كانت على ملوك مدين * وغير القلايد
27 التي كانت في اعناق جمالهم * فاخذ جدعون ذلك * فصاغ منه تمثالا * ونصبه في عفرا قريته *
28 وضل بنو اسرايل بصنمه * وصار الصنم لجدعون ولبنيه عثرة * وانهزم المدينيون وهربوا من
بني اسرايل * ولم يرفعوا روسهم ايضا * ولم يعودوا اليهم * وسكنت الارض اربعين سنة * كل ايام
29 30 جدعون * وانطلق جدعون وسكن منزله * وكان لجدعون سبعون ابناء خرجوا من صلبه *
32 وذلك لانه تزوج نساء كثيرة * وتوفي جدعون بن يواس من بعد كبر كبير * وقبر ودفن
33 في قرية يواس ابيه * في عفرا قرية ابي عزرا * فلما توفي جدعون رجع بنو اسرايل في سيئاتهم *
34 واتبعوا بعلا الصنم * وجعلوا بعلا الها معاهدا لهم * ولم يذكروا بنو اسرايل الله ربهم الذي
ابعد جميع اعدايهم عنهم الذين حولهم *

Tum dixit ad Jathar filium ſuum pri- 20
mogenitū, Surge, interfice eos: at non exe-
mit puer gladium ſuum; formidavit enim
aſpectum eorum, quòd eſſet adoleſcentu-
lus. Ait autem Zebah et Salomnaa, Surge 21
tu, et interfice nos, cùm ſis vir gigas: nam
gigas parem ſibi gigantem interficit. Sur-
gens ergò Gedeon interfecit Zebahum et
Salomnaum, accepitque lunulas argenteas
quæ erant in collis camelorum utriuſque.
Poſteà dixerunt filii Iſrael Gedeoni, Eſto 22
nobis præpoſitus tu & filius tuus, & ne-
pos tuus, quòd nos liberaveris de manibꝰ
Medianitarum. Dixit eis Gedeon, Non 23
dominor ego in vos, neque dominabitur
filius meus in vos; ſed qui dominatur in
vos, Dominus eſt. Tum dixit eis Ge- 24
deon, Quæſo vos ut gratiam unam in me
exerceatis, Det mihi quilibet veſtrûm in-
aurem unam ex præda *quam diripuiſtis:*
erant enim ſuper camelis eorum inaures
aureæ, quòd Arabes eſſent, Iſmaelitæ.
Dixerunt, Faciemus dabimúſque tibi: 25
explicatóque eis pallio, projecit quilibet
ex ipſis inaurem auream ſuper illud pal-
lium. Fuit autem pondus inaurium quæ 26
collectæ fuerunt, mille ſeptingentorum ſi-
clorum auri, præter lunulas, monilia, &
veſtes pretioſas quæ erant ſuper reges
Median, & præter monilia quæ erant in
collis camelorum eorum. Quibus acce- 27
ptis, Gedeon conflavit ex eis ſimulachrū,
erexitque illud in Aphra civitate ſua: &
erraverunt filii Iſrael ob idolum ipſius,
factúmque eſt idolum illud Gedeoni &
filiis ejꝰ in offendiculū. Itaque profliga- 28
ti Medianitæ fugerunt à filiis Iſrael, nec
ampliùs extulerunt capita ſua, neque con-
verſi ſunt contra eos. Quievitque terra
quadraginta annis, cunctis nimirum *diebꝰ*
Gedeonis. Abiitq; Gedeon, & habitavit 29
domi ſuæ. Habuit autem Gedeon ſeptua- 30
ginta filios egreſſos è femore ipſiꝰ: & id
quidē, quòd multas duxiſſet uxores. Tum 32
demum obiit Gedeon filiꝰ Joas poſt lon-
gam ſenectutem, celebratiſq; exequiis ſe-
pultus eſt in civitate Joas patris ſui, in A-
phra civitate patris Azra. Defuncto Ge- 33
deone redierunt filii Iſrael ad iniquitates
ſuas, ſecutiq; ſunt Baal idolum, & ſtatu-
erunt Baal deum ſibi confœderatum. Et 34
non recordati ſunt filii Iſrael Dei Domini
ſui qui repulerat ab eis cunctos eorum ho-
ſtes qui circum illos erant:

ספר שופטים : ט

,Ghidhon Jerubbahal domo cum miſericordiam fecerunt Nec
35 וְלֹא־עָשׂוּ חֶסֶד עִם־בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן
.Iſrael cum fecerat quod bonum omne juxta
כְּכָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה עִם־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XI. ט

;ſuæ matris fratres ad Sechem in Jerubbahal filius Abimelech *ivit* Et
1 וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל־אֲחֵי אִמּוֹ
,ſuæ matris patris domus familiam omnem ad & ,eos ad eſt locutuſque
וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם וְאֶל־כָּל־מִשְׁפַּחַת בֵּית־אֲבִי אִמּוֹ
Quid :Sechem *dominorum* omnium auribus in *nunc* Loquimini :dicendo
2 לֵאמֹר׃ דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי כָל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה־
,Jerubbahal filii omnes viri ſeptuaginta *vos in dominari an* ,vobis *bonum*
טּוֹב לָכֶם הַמְשֹׁל בָּכֶם שִׁבְעִים אִישׁ כֹּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל
veſtra caro & ,veſtrum os ꝙ *recordabimini &* ?unus vir *vos in dominari* an
אִם־מְשֹׁל בָּכֶם אִישׁ אֶחָד וּזְכַרְתֶּם כִּי־עַצְמְכֶם וּבְשַׂרְכֶם
dominorum omnium auribus in *eo ſuper* ejus matris fratres ſunt locuti Et .*ego*
3 אָנִי׃ וַיְדַבְּרוּ אֲחֵי־אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָּל־בַּעֲלֵי
;Abimelech poſt eorũ cor ſe inclinavit &:iſta verba omnia Sechem
שְׁכֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ
argenteos ſeptuaginta ei dederunt Et .*ipſe* noſter Frater :dixerunt quia
4 כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא׃ וַיִּתְּנוּ־לוֹ שִׁבְעִים כֶּסֶף
viros Abimelech eis *in* conduxit mercede & ;Bahalberith domo è
מִבֵּית בַּעַל בְּרִית וַיִּשְׂכֹּר בָּהֶם אֲבִימֶלֶךְ אֲנָשִׁים
,Hophrah in ſui patris domũ venit Et .eum poſt iverunt & ;*leves* & ,vacuos
5 רֵיקִים וּפֹחֲזִים וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹא בֵית־אָבִיו עָפְרָתָה
lapidem ſuper viros ſeptuaginta Jerubbahal filios ,ſuos fratres interfecit &
וַיַּהֲרֹג אֶת־אֶחָיו בְּנֵי־יְרֻבַּעַל שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן
.ſe abſcondit quia ,parvus Jerubbahal filius Jotham remanſit Et .unum
אֶחָת וַיִּוָּתֵר יוֹתָם בֶּן־יְרֻבַּעַל הַקָּטֹן כִּי נֶחְבָּא׃
;Millo domus omnis & ,Sechem *domini* omnes ſunt *collecti* Et
6 וַיֵּאָסְפוּ כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְכָל־בֵּית מִלּוֹא
,*ſita planitie cum* regem in Abimelech fecerunt regnare & ,iverunt &
וַיֵּלְכוּ וַיַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ עִם־אֵלוֹן מֻצָּב
capite in ſtetit & ,*ivit* & ,Jotham ipſi nunciaverunt Et .Sechem in quæ
7 אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם׃ וַיַּגִּדוּ לְיוֹתָם וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲמֹד בְּרֹאשׁ
:eis dixit & ;clamavitque ,ſuam vocem levavit & :Gherizim montis
הַר־גְּרִזִּים וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר לָהֶם
Eundo .Deus vos *ad* audiat & ,Sechem *domini* me *ad* Audite
8 שִׁמְעוּ אֵלַי בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְיִשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים׃ הָלוֹךְ
:olivæ dixeruntque :regem ſe ſuper ungendum ad ligna iverunt
הָלְכוּ הָעֵצִים לִמְשֹׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לַזַּיִת
faciam ceſſare Nunquid :oliva eis Dixitque .nos ſuper Regna
9 מָלְכָה עָלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזַּיִת הֶחֳדַלְתִּי אֶת־
,vadam & ;homines & ,deos *honorificabunt* me *in* qua ,meam pinguedinẽ
דִּשְׁנִי אֲשֶׁר־בִּי יְכַבְּדוּ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי
Vade :ficum ad ligna Dixeruntque ?ligna ſuper *promouendum ad*
10 לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַתְּאֵנָה לְכִי
faciam ceſſare Num :ficus eis dixit Et .nos ſuper regna ,tu
11 אַתְּ מָלְכִי עָלֵינוּ׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתְּאֵנָה הֶחֳדַלְתִּי
promoveri vadam & ;optimum meum fructum & ,meam dulcedinem
אֶת־מָתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ
regna ,tu *Vade* :vitem ad ligna Dixeruntque ?ligna ſuper
12 עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַגֶּפֶן לְכִי־אַתְּ מָלוֹכִי
faciam ceſſare Num :vitis eis dixit Et .nos ſuper
13 עָלֵינוּ׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגֶּפֶן הֶחֳדַלְתִּי אֶת־
promoveri ibo & ,homines & deum *lætificans* ,meum muſtum
תִּירוֹשִׁי הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ
Vade :*carduum* ad ligna omnia dixerunt Et ?ligna ſuper
14 עַל־הָעֵצִים׃ וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאָטָד לֵךְ
.nos ſuper regna ,tu
אַתָּה מְלָךְ־עָלֵינוּ׃

Verſio VULG. LAT.

35 Nec fecerunt miſericordiam
cum domo Jerobaal Gedeon,
juxta omnia bona quæ fecerat
Iſraeli.

CAP. IX.

1 ABiit autem Abimelech filius
Jerobaal in Sichem ad fratres
matris ſuæ, & locut⁹ eſt ad
eos, & ad omnem cognationẽ
domûs patris matris ſuæ, dicens;
2 Loquimini ad omnes viros
Sichem, Quid vobis eſt
melius, ut dominentur veſtrî
ſeptuaginta viri omnes filii Jerobaal,
an ut dominetur unus
vir? ſimúlq; conſiderate, quòd
os veſtrum & caro veſtra ſum.
3 Locutíque ſunt fratres matris
ejus de eo ad omnes viros Sichẽ
univerſos ſermones iſtos,
& inclinaverunt cor eorum
poſt Abimelch, dicentes; Frater
4 noſter eſt. Dederúntque
illi ſeptuaginta pondo argenti
de fano Baalberit. Qui conduxit
ſibi ex eo viros inopes et
5 vagos, ſecutíque ſunt eum. Et
venit in domum patris ſui in
Ephra, & occîdit fratres ſuos
filios Jerobaal ſeptuaginta viros,
ſuper lapidem unum: remanſitque
Joatham fili⁹ Jerobaal
minimus, & abſconditus
6 eſt. Congregati ſunt autem omnes
viri Sichem, & univerſæ
familiæ urbis Mello: abierúntque
& conſtituerunt regem Abimelech,
juxta quercum quæ
7 ſtabat in Sichem. Quòd cùm
nuntiatum eſſet Joatham, ivit,
& ſtetit in vertice montis Garizim:
elevatâque voce, clamavit,
& dixit; Audite me viri
Sichem, ita audiat vos Deus.
8 Ierunt ligna, ut ungerent ſuper
ſe regem: dixerúntque olivæ,
9 Impera nobis. Quæ reſpondit;
Numquid poſſum deſerere
pinguedinem meam, quâ et
dii utuntur & homines, & venire
ut inter ligna promovear?
10 Dixerúntque ligna ad arborẽ
ficum; Veni, & ſuper nos regnum
11 accipe. Quæ reſpondit
eis; Numquid poſſum deſerere
dulcedinem meam, fructúſque
ſuaviſſimos, & ire ut inter
12 cætera ligna promovear? Locutáque
ſunt ligna ad vitem;
13 Veni, & impera nobis. Quæ
reſpondit eis; Numquid poſſum
deſerere vinum meum,
quod lætificat Deum & homines,
& inter ligna cætera promoveri?
14 Dixerúntque omnia
ligna ad rhamnum; Veni, &
impera ſuper nos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

35 Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου (β) Ἱεροβάαλ,
αὐτός ἐστι Γεδεὼν, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ
ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

MS.A. (β) Ἱεροβάαλ Γεδεὼν, κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἣν ἐποίησεν

Κεφ. θʹ.

1 Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἱεροβάαλ
εἰς (α) Συχὲμ πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ
ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν (β) συγγένειαν
οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων,
2 Λαλήσατε δὴ (γ) ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν
Συχὲμ, Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι
ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς Ἱεροβάαλ,
ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; καὶ μνήσθητε
(δ) ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι.
3 Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς
αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν (ε) Συχὲμ
πάντας τοὺς λόγους τούτους. καὶ ἔκλινεν (ζ) ἡ
καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν, Ἀδελφὸς
4 ἡμῶν ἐστι. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα
ἀργυρίου (η) ἐξ οἴκου Βααλβερίθ. καὶ ἐμισθώσατο
(θ) ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς
5 καὶ (ι) δειλοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (κ) εἰς
Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς
Ἱεροβάαλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα.
καὶ (λ) κατελείφθη Ἰωάθαμ υἱὸς Ἱεροβάαλ ὁ
6 νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη. Καὶ συνήχθησαν πάντες
(μ) ἄνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς (ν) οἶκος Βηθμααλὼ,
καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ
(ξ) πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως
7 τῆς ἐν Σικίμοις. Καὶ (ο) ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ,
καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη (π) ἐπὶ κορυφὴν ὄρους
Γαριζὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ (ρ) ἔκλαυσε·
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου ἄνδρες Σικίμων,
8 καὶ (σ) ἀκούσεται ὑμῶν ὁ θεός. Πορευόμενα
(τ) ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι (υ) ἐφ᾽
ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ, Βασίλευ-
9 σον ἐφ᾽ ἡμῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (φ) ἐλαία,
Μὴ ἀπολείψασα τὴν πιότητά μου, (χ) ἐν ᾗ δοξάσουσι
τὸν θεὸν ἄνδρες, πορεύσομαι κινεῖσθαι
10 ἐπὶ τῶν ξύλων; Καὶ (ψ) εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ,
11 Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ᾽ ἡμῶν. Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ἡ (ω) συκῆ, Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν
γλυκύτητά μου (α) καὶ τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ,
πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;
12 Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα (β) πρὸς τὴν ἄμπελον,
13 Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ᾽ ἡμῶν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
ἡ (γ) ἄμπελος, Μὴ ἀπολείψασα τὸν οἶνόν
μου τὸν εὐφραίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορεύ-
14 σομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; Καὶ εἶπαν
πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ, Δεῦρο σὺ, βασίλευσον
ἐφ᾽ ἡμῶν.

MS.A. (α) Σίκιμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς (β) τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μητρὸς (γ) ἐν ὠσὶν τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, Ποῖον βέλτιόν ἐστιν τὸ ἄρχειν ὑμῶν (δ) ὅτι σὰρξ ὑμῶν καὶ ὀστοῦν ὑμῶν ἐγώ εἰμι. (ε) Σικίμων (ζ) καρδία (η) ἐκ τοῦ οἴκου Βααλ διαθήκης. (θ) ἐν αὐτοῖς (ι) θαμβουμένους, καὶ (κ) εἰς * Ἐφραὶμ, (λ) ἀπελείφθη Ἰάθαμ (μ) οἱ ἄνδρες (ν) ὁ οἶκος Μααλὼν, (ξ) εἰς βασιλέα πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως ἐν Σικίμοις. (ο) ἀνήγγειλαν (π) ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Γαριζεὶν, (ρ) ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτοῖς· καὶ (σ) ἀκοῦσαι (τ) ἐπορεύθησαν (υ) ἑαυτοῖς (φ) ἐλαία, Ἀφεῖσα τὴν (χ) ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ ἄνθρωποι, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων; (ψ) εἶπαν (ω) συκῇ, Ἀφεῖσα τὴν (α) καὶ τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθὸν, καὶ πορευθῶ ἄρχειν ξύλων; (β) τῇ ἀμπέλῳ, (γ) ἄμπελος, Ἀφεῖσα τὸν οἶνόν μου, τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ * τῶν ἀνθρώπων, πορευθῶ ἄρχειν ξύλων; Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον,

Et non fecerunt miſericordiã cũ 35
domo Jerobaal (ipſe eſt Gedeon)
ſecundùm omnia bona quæ fecerat
cum Iſrael.

CAP. IX.

ET ivit Abimelech fili⁹ Jerobaal 1
in Sychem ad fratres matris
ſuæ: et locut⁹ eſt ad eos, & ad
univerſã cognationẽ domûs (a)
patris matris ſuæ, dicens; Loquimini 2
nunc in auribus omniũ virorum
Sychem, Quid bonum vobis,
dominari vobis ſeptuaginta
viros omnes filios Jerobaal, an
dominari vobis virũ unũ? Et recordamini,
quia os veſtrum, &
caro veſtra ſum. Et locuti ſũt de 3
eo fratres matris ejus in auribus
omnium virorum Sychem omnia
verba hæc. Et inclinavit cor eorũ
poſt Abimelech: quia dixerunt,
Frater noſter eſt. Et dederũt ei (b) 4
ſeptuaginta argenti de domo (c)
Baalberith. Et conduxit ſibi Abimelech
viros inanes, et (d) miſeros:
et iverunt poſt eum. Et intravit 5
in domũ patris ſui in Ephratha:
et interfecit fratres ſuos filios
Jerobaal, ſeptuaginta viros ſuper
lapidem unum. Et remanſit Joatham
filius Jerobaal junior, quoniam
abſcondit ſe. Et congregati 6
ſunt omnes viri Sicimorum, &
univerſa (e) domus Bethmaale:
et iverunt, et fecerunt regem Abimelech
(f) juxta quercum inventam
ſtationis, quæ in Sicimis. Et 7
nuntiatum eſt ipſi Joatham. Et ivit,
et ſtetit ſuper cacumen montis
Garizin: & elevavit vocem ſuã,
et (g) ploravit. Et dixit eis, Audite
me viri Sicimorum: et (h) audiet
vos Deus. Euntia iverunt ligna 8
ad ungendum ſuper ſe regem: et
dixerunt ipſi olivæ, Regna ſuper
nos. Et dixit eis oliva; Nunquid 9
derelinquẽs pinguedinẽ meã, in
(i) qua glorificabunt Deum viri,
ibo ut (k) promovear ſuper ligna?
Et dixerunt ligna ficui; Veni, regna 10
ſuper nos. Et dixit eis ficus; 11
Nunquid derelinquẽs ego dulcedinẽ
meã, et genimina mea bona,
ibo ut promovear ſuper ligna? Et 12
dixerunt ligna ad vitem; Veni,
regna ſuper nos. Et dixit eis vitis; 13
Nunquid derelinquens vinum
meũ, quod lætificat Deũ et homines,
ibo promoveri ſuper ligna?
Et dixerunt omnia ligna rhamno; 14
Veni tu, regna ſuper nos.

תרגם יונתן Targum JONATHAN.

35 וְלָא עֲבַדוּ טֵיבוּ עִם בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל טָבְתָא דִּי עֲבַד עִם יִשְׂרָאֵל׃
ט
1 וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרֻבַּעַל לִשְׁכֶם לְוָת אֲחֵי אִמֵּיהּ וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן וְעִם כָּל זַרְעִית בֵּית אֲבוּהָא
2 דְּאִמֵּיהּ לְמֵימָר׃ מַלִּילוּ כְעַן קֳדָם כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם מַה טָב לְכוֹן דְּיִמְלְכוּן עֲלֵיכוֹן שַׁבְעִין
גַּבְרָא כָּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל אוֹ דְּיִמְלוֹךְ עֲלֵיכוֹן גַּבְרָא חַד וְתִדְכְּרוּן אֲרֵי קְרִיבְכוֹן וּבִשְׂרְכוֹן
3 אֲנָא׃ וּמַלִּילוּ אֲחֵי אִמֵּיהּ עֲלוֹהִי קֳדָם כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם יַת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאִתְפְּנִי
4 לִבְּהוֹן בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אֲמַרוּ אֲחוּנָא הוּא׃ וִיהַבוּ לֵיהּ שִׁבְעִין כְּסַף מִבֵּית בְּעֵיל קְיָם
5 וַאֲגַר בְּהוֹן אֲבִימֶלֶךְ גֻּבְרִין סְרִיקִין וּבְסִירִין וַאֲזַלוּ בַּתְרוֹהִי׃ וְעַל לְבֵית אֲבוּהִי לְעָפְרָה
וּקְטַל יַת אֲחוֹהִי בְּנֵי יְרֻבַּעַל שַׁבְעִין גַּבְרָא עַל אַבְנָא חֲדָא וְאִשְׁתְּאַר יוֹתָם בַּר יְרֻבַּעַל
6 זְעֵירָא אֲרֵי אִטְּמַר׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם וְכָל בֵּית מִלּוֹא וַאֲזַלוּ וְאַמְלִיכוּ יַת
7 אֲבִימֶלֶךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עִם מֵישַׁר קָמְתָא דִּי בִשְׁכֶם׃ וְחַוִּיאוּ לְיוֹתָם וַאֲזַל וְקָם בְּרֵישׁ
טוּרָא דִּגְרִיזִין וַאֲרִים קָלֵיהּ וּקְרָא וַאֲמַר לְהוֹן קַבִּילוּ מִנִּי יָתְבֵי שְׁכֶם וִיקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן יְיָ׃
8 9 הְמֵיזַל אֲזַלוּ אִילָנַיָּא לְמַנָּאָה עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא וַאֲמַרוּ לְזֵיתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן
זֵיתָא הַאֶשְׁבּוֹק יַת מִשְׁחִי דְּמִנֵּיהּ מְיַקְּרִין קֳדָם יְיָ וּבֵיהּ מִתְפַּנְּקִין בְּנֵי אֱנָשָׁא וְאֵהָךְ
10 11 לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃ וַאֲמַרוּ אִילָנַיָּא לְתֵינְתָא אַתְּ תָּא מְלוֹכִי עֲלָנָא׃ וַאֲמַרַת לְהוֹן
תֵּינְתָא הַאֶשְׁבּוֹק יַת חוֹלְיִי וְיַת דְּבֵילָתִי שַׁפִּירְתָא וְאֵהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃
12 13 וַאֲמַרוּ אִילָנַיָּא לְגוּפְנָא אַתְּ תָּא אַתְּ מְלוֹכִי עֲלָנָא׃ וַאֲמַרַת לְהוֹן גּוּפְנָא הַאֶשְׁבּוֹק יַת
14 חַמְרִי דְּמִנֵּיהּ מְנַסְּכִין קֳדָם יְיָ וּבֵיהּ חָדָן רַבְרְבַיָּא וְאֵיהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃ וַאֲמַרוּ
כָּל אִילָנַיָּא לְאַטָדָא אַתְּ תָּא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et non fecerunt miſericordiam cum domo Jerubaghal Gidghon, juxta
omne bonum quod fecit cum Iſrael.

CAP. IX.

ET venit Abimelech filius Jerubaghal ad Sechem, ad fratres matris ſuæ; 1
& locutus eſt cum eis, & cum omni proſapia domus patris matris ſuæ,
ad dicendum. Loquimini nunc ante omnes habitatores Sechem, Quid 2
bonum vobis, quod regnent ſuper vos ſeptuaginta viri, omnes filii Jerubaghal,
aut quod regnet ſuper vos vir unus? & recordabimini quod propinqu⁹
veſter & caro veſtra ego. Et locuti ſunt fratres matris illius ſu- 3
per illum ante habitatores Sechem omnia verba hæc: & inclinatum eſt
cor eorum poſt Abimelech, quia dixerunt, Frater noſter ipſe. Et dede- 4
runt ei ſeptuaginta argenteos de domo Beghel-Kijam, & conduxit in illis
Abimelech viros vacuos & *contemptos*, & ambulaverunt poſt eum. Et 5
intravit ad domum patris ſui ad Ghaphra, & occîdit fratres ſuos filios Jerubaghal,
ſeptuaginta viros ſuper petram unam; & relict⁹ eſt Jotham filius
Jerubaghal parvul⁹, nam abſcondit⁹ eſt. Et congregati ſunt omnes habita- 6
tores Sechem, & omnis domus Milo; & ambulaverunt, & regnare fecerunt
Abimelech ut eſſet rex, juxta Meſſar Kamatha quæ in Sechem. Et nun- 7
ciaverunt Jotham, & venit & ſtetit in capite montis Gerizim; & extulit
vocem ſuam, & clamavit, & dixit eis, Audite ex me habitatores Sechem,
& audiet orationem veſtram Dñs. Venire venerunt arbores ad præficien- 8
dum ſibi regem; & dixerunt olivæ: Regna ſuper nos. Et dixit eis oliva, 9
Num deſeram unctionem meam, quod ex ea honorantes ante Dñm, & in
ea deliciantur filii hominis, & ibo ad faciendum regnum ſuper arbores? 10
Et dixerunt arbores ficui, Veni tu, regna ſuper nos. Et dixit eis ficus, 11
Numquid deſeram dulcedinem meam, & caricam meam pulchram, & ibo
ad faciendum regnum ſuper arbores? Et dixerunt arbores viti: Veni *tu*, 12
regna ſuper nos. Et dixit illis vitis, Numquid deferam vinum meum, quod 13
ex eo libantes ante Dñm, & in eo gaudentes principes, & ibo ad faciendum
regnum ſuper arbores? Et dixerunt omnes arbores rhamno, Veni tu regna ſuper nos. 14

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܐ ܥܒܕܘ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܢܕܘܒܥܠ ܓܕܥܘܢ. ܐܝܟ ܟܠܗܝܢ ܛܒܬܐ 35
ܕܥܒܕ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *

* ܘܐܙܠ ܐܒܝܡܠܟ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ ܠܫܟܝܡ. ܠܘܬ ܐܚܐ ܕܐܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܘܠܟܠܗ 1
ܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܘܗ ܕܐܡܗ. * ܐܡܪܘ ܗܫܐ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܡܢܘ ܦܩܚ 2
ܠܟܘܢ. ܕܢܫܠܛܘܢ ܒܟܘܢ ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܢܕܘܒܥܠ. ܐܘ ܕܢܫܠܛ ܒܟܘܢ
ܓܒܪܐ ܚܕ. ܘܐܬܕܟܪܘ ܕܓܪܡܟܘܢ ܐܢܐ ܘܒܣܪܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܐܚܐ ܕܐܡܗ ܥܠܘܗܝ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ 3
ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܟܠܗܘܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܪܟܢ ܠܒܗܘܢ ܒܬܪ ܐܒܝܡܠܟ.
ܘܐܡܪܝܢ. ܐܚܘܢ ܗܘ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܫܒܥܝܢ ܕܣܐܡܐ. ܡܢ ܒܝܬ ܒܥܠ ܩܝܡܐ. ܘܐܓܪ 4
ܒܗܘܢ ܐܒܝܡܠܟ. ܓܒܪܐ ܣܪܝܩܐ ܘܦܚܙܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ. * ܘܥܠ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܠܥܦܪܐ. 5
ܘܩܛܠ ܠܐܚܘܗܝ ܒܢܘܗܝ ܕܢܕܘܒܥܠ. ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܠ ܟܐܦܐ ܚܕܐ. ܘܐܫܬܒܩ
ܝܘܬܡ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ. ܙܥܘܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܛܫܝ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. 6
ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܝܬ ܡܠܘ. ܘܐܙܠܘ ܘܐܡܠܟܘ ܠܐܒܝܡܠܟ ܕܢܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܠܘܬ
ܒܠܘܛܐ ܕܡܨܦܝܐ ܕܐܝܬ ܒܫܟܝܡ. * ܘܚܘܝܘ ܠܝܘܬܡ. ܘܣܠܩ ܘܩܡ ܒܪܝܫ ܛܘܪܐ 7
ܕܓܪܙܝܡ. ܘܐܪܝܡ ܩܠܗ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘܢܝ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܢܫܡܥܟܘܢ ܐܠܗܐ.
* ܡܐܙܠ ܐܙܠܘ ܐܝܠܢܐ ܕܢܡܫܚܘܢ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܙܝܬܐ. ܐܡܠܟܝ ܥܠܝܢ. 8
* ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܝܬܐ. ܠܐ ܫܒܩ ܐܢܐ ܕܘܗܢܝ. ܕܒܝ ܡܝܩܪܝܢ ܐܠܗܐ ܘܐܢܫܐ. ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܠܡܬܢܕܢܕܘ 9
ܥܠ ܐܝܠܢܐ. * ܐܡܪܝܢ ܐܝܠܢܐ ܠܬܐܬܐ. ܬܐ ܐܢܬܝ ܐܡܠܟܝ ܥܠܝܢ. * ܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܬܐܬܐ. ܠܐ 10 11
ܫܒܩܐ ܐܢܐ ܚܠܝܘܬܝ. ܘܦܐܪܝ ܛܒܐ. ܘܐܙܠܐ ܐܢܐ ܠܡܬܢܕܢܕܘ ܥܠ ܐܝܠܢܐ. * ܐܡܪܝܢ ܐܝܠܢܐ ܠܓܦܬܐ. 12
ܬܐ ܐܢܬܝ ܐܡܠܟܝ ܥܠܝܢ. * ܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܓܦܬܐ. ܠܐ ܫܒܩܐ ܐܢܐ ܚܡܪܝ ܕܡܚܕܐ ܠܒܐ 13
ܕܐܠܗܐ ܘܐܢܫܐ. ܘܐܙܠܐ ܐܢܐ ܠܡܬܢܕܢܕܘ ܥܠ ܐܝܠܢܐ. * ܐܡܪܝܢ ܐܝܠܢܐ ܟܠܗܘܢ ܠܚܘܚܐ. ܬܐ ܐܢܬ 14
ܐܡܠܟ ܥܠܝܢ.

* Nec retulerunt gratiam domui Nedubaal, nempe Gedeonis, parem tot beneficiis quæ contulerat in Iſraelem. 35

CAP. IX.

1 ABiit autem Abimelec filius Nedubaal in Sechim ad fratres matris ſuæ, dixítque ad eos & ad univerſam familiam patris matris ſuæ, 2 Dicite præſentibus cunctis dominis Sechim, Quid præſtabilius eſt vobis, an ut dominentur vobis ſeptuaginta viri filii Nedubaal, an ut dominetur vobis vir unus? mementote os veſtrum me eſſe carnémque veſtram. 3 Dixerunt itaque de eo fratres matris ejus, præſentibus cunctis dominis Sechim, omnia verba iſta: & benevolus fuit animus eorum erga Abimelec, & dicunt, Frater noſter eſt. 4 Dederúntque ei ſeptuaginta argenteos ex æde Baal-fœderis, quibus conduxit Abimelec homines inanes & vitiis deditos, qui ſecuti ſunt eum. 5 Et ingreſſus domum patris ſui in Ophra, trucidavit fratres ſuos filios Nedubaal, ſeptuaginta viros ſuper lapide uno: remanſit autem Jotham filius Nedubaalis minimus, quoniam abſconderat ſeſe. 6 Tum congregati omnes domini Sechim & univerſa turba domûs Mello, abierunt & creârunt Abimelec ſuper ſe regem, ſecus quercum Maſphiæ quæ eſt in Sechim. 7 Quod cùm Jothamo indicatum eſſet, aſcendit, ſtetítque in cacumine montis Garzim, & ſublatâ voce ſuâ, dixit, Audite me domini Sechim, ut audiat vos Deus. 8 Iverunt aliquando arbores ut regem ſuper ſe inungerent; dixerúntque ad oleam, Regna ſuper nos. 9 Reſpondit illis olea, Haudquaquam deſeram pinguedinem meam, (per me enim honorantur dii & homines) ibóque me agitatum propter arbores. 10 Dicunt arbores ficui, Veni tu, regna ſuper nos. 11 Ait illis ficus, Non deſeram dulcedinem meam fructúmque meum jucundum, ut abeam me exagitatum arborum causâ. 12 Dicunt arbores viti, Age tu, regna ſuper nos. 13 Reſpondit eis vitis, Nequaquam deſeram frugem meam quæ deorum & hominum cor lætificat, ibóque me exagitatum propter arbores. 14 Dicunt arbores univerſæ rhamno, Regna tu ſuper nos.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولم يصنعوا معروفا بأهل بيت جدعون * ولم يعرفوا واجبات حقه وما أنعم على بني إسرائيل 35
من النعم *

* الفصل التاسع *

* وانطلق ابيملك بن جدعون الى اخواله سادات سخام وقال * ماذا تنتفعون * واي الامور 1 2
اخير لكم * ان يتسلط عليكم سبعون رجلا اولاد جدعون * او يتسلط عليكم رجل واحد *
اذكروا اني لحمكم ودمكم * فقال لاخواله ارباب سخام كل هذا القول * فهويته قلوبهم فقالوا 3
هو اخونا * واعطوه سبعين مثقالا من فضة من مال عهد الهتهم * فاستأجر ابيملك اقواما 4
فراغا شذاذا وانطلقوا معه * ودخل قرية ابيه عفرا * وقتل اخوته بني جدعون سبعين رجلا على 5
صخر واحدة * وبقي اصغر اخوته يسمى يوثام * ونجي لانه تغيب * واجتمع ارباب سخام وجميع 6
شعب بيت ملوا * وانطلقوا وصيروا ابيملك عليهم ملكا عند شجرة البلوط التي في مصفيا عند
سخام * واخبروا يوثام بذلك * فصعد وقام على جبل جرزيم * ورفع صوته وقال * اسمعوا صوتي يا 7
سادات سخام ليسمعكم الله * انطلقت الشجر لتصير عليها ملكا * وقالوا لشجرة الزيتون * 8
كوني علينا ملكة * قالت لهم الزيتونة * لا ادع دهني الذي يكرمونه الالهة والناس * 9
واصير مشغولة بامر الشجر * قالت الشجر للتينة * صيري علينا ملكة * قالت شجرة التين * 10 11
لا ادع حلاوتي وثمرتي الطيبة * واشتغل بحركات الشجر * قالت الشجر للكرمة * صيري علينا 12
ملكة * قالت الكرمة * لا ادع ثمرتي التي تفرح قلوب الالهة والملوك * واصير الى شغل حركة 13
الشجر * قال الشجر للعوسجة * كوني علينا ملكة * 14

Neque gratiam exercuerunt erga familiam Gedeonis, neque cognoverunt obligationes ipſi debitas, nec beneficia quæ præſtiterat Iſraelitis. 35

CAP. IX.

1 *ABiens autem Abimelec filius Gedeonis ad avunculos ſuos dominos Sechem, dixit;* 2 *utrùm conducit vobis, & utra rerum melior eſt vobis, ut dominentur in vos ſeptuaginta viri filii Gedeonis, an verò dominetur in vos vir unus? memineritis me eſſe carnem veſtram & ſanguinem veſtrum.* 3 *Cùm dixiſſet avunculis ſuis dominis Sechem totum hujuſmodi ſermonem, propenſi fuerunt in eum animi ipſorum, & dixerunt; Frater noſter eſt.* 4 *Et dederunt ei ſeptuaginta ſiclos argenteos ex pecunia fœderis deorum ſuorum; & conduxit Abimelec homines otioſos & errabundos, qui ſecuti ſunt eum.* 5 *Tum ingreſſus civitatem patris ſui, Aphram, occîdit fratres ſuos filios Gedeonis, ſeptuaginta viros, ſuper eundem lapidem, ſuperſtite relicto fratrum ſuorum natu minimo qui vocabatur Jotham: is enim evaſit, eò quòd ſe abdidiſſet.* 6 *Et convenientes domini Sechem totáq; turba domûs Mello, abierunt, & conſtituerunt Abimelec ſibi regem, apud arborem quercûs quæ eſt in Maſphia, prope Sechem.* 7 *Quod cùm nuntiâſſent Jothamo, aſcendens ſtetit ſupra montem Garzim, & ſublatâ voce ſuâ, dixit, Audite vocem meam O domini Sechem, ut audiat vos Deus.* 8 *Abeuntes arbores ad creandum ſibi regem, dixerunt arbori olivæ; Eſto regina ſuper nos.* 9 *Ait illis oliva, Non relinquam unguentum meum quod eſt in pretio diis & hominibus, ut arborum negotio diſtinear.* 10 *Dixerunt arbores ad ficum, Eſto regina ſuper nos.* 11 *Reſpondit ficus arbor, Non dimittam dulcedinem meam & fructum meum ſuavem, ut arborum turbationibus occuper.* 12 *Dixerunt arbores ad vitem, Eſto nobis regina.* 13 *Reſpondit vitis, Non deſeram fructum meum qui deorum & regum animos exhilarat, ut vacem negotiis & turbationibus arborum.* 14 *Dixerunt arbores ad rhamnum, Eſto rex noſter.*

ספר שופטים: ט

me urgentes vos veritate in Si :ligna ad cardum dixit Et
15 וַיֹּאמֶר הָאָטָד אֶל־הָעֵצִים אִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם מֹשְׁחִים אֹתִי
egrediatur ,non si & :mea umbra in confidite ,venite ,vos super regem in
לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם בֹּאוּ חֲסוּ בְצִלִּי וְאִם־אַיִן תֵּצֵא
si nunc Et .Lebanon cedros peredat & ,carduo de ignis
אֵשׁ מִן־הָאָטָד וְתֹאכַל אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ וְעַתָּה אִם־ 16
si &,Abimelech fecistis regnare&,fecistis perfectione in&,veritate in
בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאִם־
retributionẽ juxta si &,ejꝰ domo cum & ,Jerubbahal cum fecistis bonum
טוֹבָה עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאִם־כִּגְמוּל
projecit &,vobis *super* meꝰ pater pugnavit Quia .ei fecistis ejꝰ manuum
17 יָדָיו עֲשִׂיתֶם לוֹ׃ אֲשֶׁר־נִלְחַם אָבִי עֲלֵיכֶם וַיַּשְׁלֵךְ
surrexistis vos Et .Midian manu è vos eruit & ,*eminus* suam animam
18 אֶת־נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד מִדְיָן׃ וְאַתֶּם קַמְתֶּם
viros septuaginta ,ejus filios interfecistis & ,hodie mei patris domum *super*
עַל־בֵּית אָבִי הַיּוֹם וַתַּהַרְגוּ אֶת־בָּנָיו שִׁבְעִים אִישׁ
ejus ancillæ filium Abimelech fecistis regnare & :unum lapidem super
עַל־אֶבֶן אֶחָת וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֲמָתוֹ
,veritate in si Et .*ipse* vester frater quia ,Sechem *dominos* super
19 עַל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם כִּי אֲחִיכֶם הוּא׃ וְאִם־בֶּאֱמֶת
:hac die ejus domo cum & ,Jerubbabal cum fecistis perfectione in &
וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה
,non si Et .vobis in ipse etiam lætetur & ,Abimelech in lætemini
20 שִׂמְחוּ בַּאֲבִימֶלֶךְ וְיִשְׂמַח גַּם־הוּא בָּכֶם׃ וְאִם־אַיִן
& ,Sechem *dominos* *comedat* & ,Abimelech de ignis egrediatur
תֵּצֵא אֵשׁ מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְאֶת־
,Millo domo de & ,Sechem *dominis* à ignis egrediatur & :Millo domum
בֵּית מִלּוֹא וְתֵצֵא אֵשׁ מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא
:Beer in abiit & ,fugit & ,Jotham fugit Et .Abimelech *comedat* &
21 וְתֹאכַל אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּנָס יוֹתָם וַיִּבְרַח וַיֵּלֶךְ בְּאֵרָה
super Abimelech imperavit Et.sui fratris Abimelech *faciebus* à ibi mansit &
22 וַיֵּשֶׁב שָׁם מִפְּנֵי אֲבִימֶלֶךְ אָחִיו׃ וַיָּשַׂר אֲבִימֶלֶךְ עַל־
malum spiritum Deus Misitque .annis tribus Israel
23 יִשְׂרָאֵל שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים רוּחַ רָעָה
Sechem *domini* sunt prævaricati & :Sechem *dominos inter* & ,Abimelech inter
בֵּין אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּבְגְּדוּ בַעֲלֵי־שְׁכֶם
,Jerubbahal filiorum septuaginta injuria *veniendum Ad* .Abimelech in
24 בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ לָבוֹא חֲמַס שִׁבְעִים בְּנֵי־יְרֻבָּעַל
quia ,eorum fratrem Abimelech super *ponendum ad* ,eorum sanguis &
וְדָמָם לָשׂוּם עַל־אֲבִימֶלֶךְ אֲחִיהֶם אֲשֶׁר
,ejus manus roboraverunt quia ,Sechem *dominos* super & ,eos interfecit
הָרַג אוֹתָם וְעַל בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֲשֶׁר־חִזְּקוּ אֶת־יָדָיו
Sechem *domini* ei Posueruntque .suos fratres *occidendum ad*
25 לַהֲרֹג אֶת־אֶחָיו׃ וַיָּשִׂימוּ לוֹ בַעֲלֵי שְׁכֶם
transibat qui omnem *diripiebant* & ,montium *capita* super insidias
מְאָרְבִים עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים וַיִּגְזְלוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר־יַעֲבֹר
Ghahal venit Et .Abimelech ipsi est nunciatum & *:via in* ea *super*
26 עֲלֵיהֶם בַּדָּרֶךְ וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּבֹא גַּעַל
eo in speraveruntque :Sechem in transierunt &;ejus fratres &,Hebed filius
בֶּן־עֶבֶד וְאֶחָיו וַיַּעַבְרוּ בִּשְׁכֶם וַיִּבְטְחוּ־בוֹ
vindemiaverunt & ,agrum in sunt egressi Et .Sechem *domini*
27 בַּעֲלֵי שְׁכֶם׃ וַיֵּצְאוּ הַשָּׂדֶה וַיִּבְצְרוּ אֶת־
domum sunt egressi & *:laudes* fecerunt & ,calcaverunt & ,eorum vineas
כַּרְמֵיהֶם וַיִּדְרְכוּ וַיַּעֲשׂוּ הִלּוּלִים וַיָּבֹאוּ בֵּית
.Abimelech maledixerunt &,biberunt &,comederunt & ;*suorum deorum*
אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְקַלְלוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃
,Sechem quæ & ,Abimelech Quis :Hebed filius Ghahal dixit Et
28 וַיֹּאמֶר גַּעַל בֶּן־עֶבֶד מִי־אֲבִימֶלֶךְ וּמִי־שְׁכֶם
?ejus præpositus Zebul & ,Jerubbahal filius Nonne ?ei serviamus quòd
כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא בֶן־יְרֻבַּעַל וּזְבֻל פְּקִידוֹ
?nos ei serviemus cur & :Sechem patris Chamor viris servite
עִבְדוּ אֶת־אַנְשֵׁי חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם וּמַדּוּעַ נַעַבְדֶנּוּ אֲנָחְנוּ׃

Versio VUL.LAT.

15 Quæ respondit eis, Si verè me regẽ vobis constituitis, venite, et sub umbra mea requiescite: si autẽ nõ vultis, egrediatur ignis de rhamno, & devoret cedros Libani. 16 Nunc igitur, si rectè & absq; peccato constituistis super vos regem Abimelech, & benè egistis cum Jerobaal, & cum domo ejus, & reddidistis vicẽ beneficiis ejus, qui pugnavit pro vobis, 17 Et animã suam dedit periculis, ut erueret vos de manu Madian, 18 Qui nunc surrexistis contra domũ patris mei, & interfecistis filios ejus septuaginta viros super unum lapidẽ, et constituistis regẽ Abimelech filiũ ancillæ ejus super habitatores Sichem, eò quòd frater vester sit: 19 Si ergò rectè et absq; vitio egistis cum Jerobaal, et domo ejꝰ, hodiè lætamini in Abimelech, et ille lætetur in vobis. 20 Sin autem perversè; egrediatur ignis ex eo, et consumat habitatores Sichem, et oppidũ Mello: egrediatúrq; ignis de viris Sichem, & de oppido Mello, & devoret Abimelech. 21 Quæ cùm dixisset, fûgit, & abiit in Bera: habitavítque ibi ob metum Abimelech fratris sui. 22 Regnavit itaq; Abimelech super Israel tribus annis. 23 Misítq; Dñs spiritũ pessimũ inter Abimelech & habitatores Sichem: qui cœperunt eum detestari, 24 Et scelꝰ interfectionis septuaginta filiorũ Jerobaal, & effusionẽ sanguinis eorum conferre in Abimelech fratrem suũ, & in cæteros Sichimorũ principes, qui eum adjuverant. 25 Posuerúntq; insidias adversꝰ eum in summitate montiũ: & dum illiꝰ præstolabantur adventum, exercebant latrocinia, agentes prædas de prætereuntibꝰ. Nuntiatúmque est Abimelech. 26 Venit autẽ Gaal filiꝰ Obed cum fratribꝰ suis, & transivit in Sichimã. Ad cujus adventũ erecti habitatores Sichem, 27 Egressi sunt in agros, vastantes vineas, uvásque calcantes: & factis cantantium choris, ingressi sunt fanũ Dei sui, & inter epulas et pocula 28 maledicebant Abimelech, Clamante Gaal filio Obed; Quis est Abimelech, & quæ est Sichem, ut serviamꝰ ei? numquid non est filius Jerobaal, & constituit principẽ Zebul servum suum super viros Emor patris Sichem? Cur ergò serviemꝰ ei?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα, Εἰ ἐν ἀληθείᾳ (δ) χρίετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ᾽ ὑμᾶς, δεῦτε, ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου. καὶ εἰ μὴ, (ε) ἐξέλθοι πῦρ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. 16 Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ (ζ) τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ (η) εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε μετὰ Ἱροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ (θ) εἰ ὡς ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, (ι) 17 ὡς παρετάξατο ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, Καὶ (κ) ἐξέρριψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, καὶ 18 (λ) ἐρρύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· Καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (μ) παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστι· 19 Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ, (ν) καὶ μετὰ τοῦ οἴκου (ξ) αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, (ο) εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ, 20 καὶ εὐφρανθείη καί γε αὐτὸς ἐφ᾽ ὑμῖν· Εἰ δὲ οὔ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας Σικίμων, καὶ τὸν οἶκον (π) Βηθμααλώ· καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ (ρ) ἐκ τοῦ οἴκου (σ) Βηθμααλώ, καὶ καταφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ. 21 (τ) Καὶ ἔφυγεν Ἰωάθαμ καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη ἕως Βαιὴρ, καὶ ᾤκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Ἀβιμέλεχ (υ) ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 22 Καὶ ἦρξεν Ἀβιμέλεχ (φ) ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη. 23 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον Ἀβιμέλεχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων· καὶ (χ) ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ, 24 Τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν Ἱεροβάαλ, καὶ (ψ) τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ θεῖναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν (ω) ὃς ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ (α) ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. 25 Καὶ (β) ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων (γ) ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ διήρπαζον (δ) πάντα ὃς παρεπορεύετο ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ἀπηγγέλη (ε) τῷ 26 βασιλεῖ Ἀβιμέλεχ. Καὶ ἦλθε (ζ) Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ (η) αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον ἐν Σικίμοις, καὶ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες 27 Σικίμων. Καὶ (θ) ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, (ι) καὶ ἐπάτησαν, καὶ ἐποίησαν Ἐλλουλίμ· (κ) καὶ εἰσήνεγκαν εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ (λ) κατηράσαντο τὸν Ἀβιμέλεχ. 28 Καὶ εἶπε Γαὰλ υἱὸς (μ) Ἰωβὴλ, Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, καὶ τίς ἐστιν (ν) υἱὸς Συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; (ξ) οὐχ υἱὸς Ἱροβάαλ, καὶ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμὼρ πατρὸς Συχέμ; (ο) καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

Et dixit rhamnus ad ligna, Si in veritate ungitis me vos regnare super vos; venite, (l) subsistite in umbra mea: & si non, exeat ignis (m) à me, & comedat cedros Libani. 16 Et nunc si in veritate, et perfectione fecistis, et regẽ constituistis Abimelech, & si bonitatem fecistis cũ Jerobaal, et cũ domo ejus: & si, prout retributio manûs ejus, fecistis ei, sicut præliatus est pater meus pro vobis, 17 Et projecit animã suam ex adverso, et eruit vos de manu Madiã: 18 Et vos insurrexistis super domum patris mei hodie: & interfecistis filios ejꝰ septuaginta viros super lapidem unũ: & fecistis regẽ Abimelech filiũ ancillæ ejꝰ super viros Sicimorũ, quoniã frater vester est: 19 Et si in veritate & perfectione fecistis cũ Jerobaal, & cum domo ejus in die hac; lætamini in Abimelech: & lætetur etiam ipse in vobis, 20 Si autẽ non; exeat ignis ab Abimelech: et comedat viros Sicimorum, et domũ Bethmaalo: et exeat ignis à viris Sicimorum, & de domo Bethmaalo; et comedat ipsum Abimelech. 21 Et fûgit Joatham, & secessit, & ivit usq; Beer: & habitavit ibi à facie Abimelech fratris sui. 22 Et dominatus est Abimelech super Israel tres annos. 23 Et emisit Deus spiritum malignum inter Abimelech, et inter viros Sicimorum. Et spreverunt viri Sicimorum (n) in domo Abimelech, 24 Ad inducendã injustitiam septuaginta filiorum Jerobaal, & sanguines eorum ad ponendum super Abimelech fratrem eorũ, qui interfecit eos, & super viros Sicimorum, quoniam confortaverunt manus (o) ejus ad interficiendos fratres suos. 25 Et posuerunt ei viri Sicimorũ, (p) insidiantes super capita montium: & diripiebant omnem qui præteribat super eos in via. Et nuntiatum est regi Abimelech. 26 Et venit Gaal filius Jobel, & fratres ejus; & transierunt in Sicima: et speraverunt in eo viri Sicimorum. 27 Et egressi sunt in agrũ, et vindemiaverunt vineas suas, et calcaverũt, et fecerũt (q) Ellulim, et intulerũt in domũ dei sui, et cõederũt, et biberũt, et maledixerũt Abimelech. 28 Et dixit Gaal filiꝰ Jobel, Quis est Abimelech? Et quis est filiꝰ Sychẽ, quia serviemꝰ ei? Nõne filiꝰ Jerobaal? Et Zebul visitator ejꝰ, servꝰ ejꝰ cum viris Emmor patris Sychem? Et quid, quòd serviemus ei nos?

MS.A. (δ) ὑμεῖς χρίετέ με εἰς βασιλέα ἐφ᾽ ὑμῶν, δεῦτε, πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου. (ε) ἐξέλθῃ πῦρ ἐκ τῆς ῥάμνου, καὶ (ζ) ἐν τελειότητι (η) εἰ καθὼς ἐποιήσατε (θ) εἰ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα τῆς χειρὸς (ι) ὡς ἐπολέμησεν ὁ πατήρ (κ) ἔρριψεν (λ) ἐξείλατο ὑμᾶς (μ) τῆς παιδίσκης (ν) καὶ τῷ (ξ) αὐτοῦ τῇ (ο) εὐλογηθείητε ὑμεῖς, καὶ εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθείη αὐτὸς ἐν ὑμῖν· Καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθῃ πῦρ ἐξ Ἀβιμέλεχ, (π) Μααλλών· καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι (ρ) ἀπὸ τοῦ (σ) Μααλλών, (τ) Καὶ ἀπέδρα Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ, καὶ ἔφυγεν εἰς Ῥαρὰ, καὶ κατῴκησεν (υ) τοῦ ἀδελφοῦ (φ) ἐν Ἰσραὴλ (χ) ἠθέτησαν οἱ ἄνδρες (ψ) τὸ αἷμα αὐτῶν ἐπιθεῖναι (ω) τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς, (α) τοὺς ἄνδρας *Σικιμῶν τοὺς κατισχύσαντας χεῖρας αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι αὐτούς. (β) ἔθεντο (γ) ἔνεδρα ἐπὶ (δ) πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπ᾽ αὐτοὺς (ε) τῷ Ἀβιμέλεχ. (ζ) Γααδ υἱὸς Ἀβὲλ, (η) αὐτοῦ εἰς Σίκιμα, καὶ ἐπεποίθησαν αὐτῷ (θ) ἦλθον (ι) καὶ κατεπάτησαν, καὶ ἐποίησαν χορούς· (κ) καὶ εἰσῆλθον εἰς (λ) κατηράσαντο (μ) Ἀβὲλ, Τίς (ν) ὁ υἱὸς (ξ) οὐχ οὗτος υἱὸς (ο) καθότι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ואמר אטדא לאילניא אם בקשוט אתון משחין יתי למהוי מלכא עליכון עולו שרו בטולי
16 ואם לא תפוק אשתא מן אטדא ותיכול ית ארזי לבנן: וכען אם בקושטא ובשלמותא
עבדתון ואמלכתון ית אבימלך ואם טבתא עבדתון עם ירובעל ועם ביתיה ואם כגומלא
17 דידוהי עבדתון ליה: דאגיח אבא עליכון ומסר ית נפשיה כעל גב לאתקטלא ושזיב
18 יתכון מיד מדינאי: ואתון קמתון על בית אבא יומא דין וקטלתון ית בנוהי שבעין גברא
על אבנא חדא ואמלכתון ית אבימלך בר אמתיה על יתבי שכם ארי אחוכון הוא:
19 ואם בקושטא ובשלמותא עבדתון עם ירובעל ועם ביתיה יומא דין חדו באבימלך ויחדי
20 אף הוא בכון: ואם לא תפוק אשתא מאבימלך ותיכול ית יתבי שכם וית בית מלוא
21 ותפוק אשתא מיתבי שכם ומבית מלוא ותיכול ית אבימלך: ואפך יותם וערק ואזל
22 לבאר ויתיב תמן מן קדם אבימלך אחוהי: ומלך אבימלך על ישראל תלת שנין:
23 ושלח יי רוחא בישא בין אבימלך ובין יתבי שכם ושקרו יתבי שכם באבימלך: 24 למיתי
חטוף שבעין בני ירובעל ודמיהון לשואה על אבימלך אחוהון דקטל יתהון ועל יתבי
25 שכם דתקיפו ית ידוהי למקטל ית אחוהי: ושויאו ליה יתבי שכם כמנין על רישי
26 טוריא ואנסין ית כל די עבר עליהון באורחא ואתחויא לאבימלך: ואתא געל בר עבד
27 ואחוהי ועברו בשכם ואתרחיצו עלוהי יתבי שכם: ונפקו לחקלא וקטפו ית
כרמיהון ועצרו ועבדו חננין ועלו לבית טעותהון ואכלו ושתיאו ולטיטו ית אבימלך:
28 ואמר געל בר עבד מן אבימלך ומן שכם ארי נפלחניה הלא בר ירובעל וזבול שולטניה
פלחו ית אנשי חמור אבוהי דשכם ומא דין נפלחניה אנחנא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

15 Et dixit rhamnus arboribus, Si in veritate vos ungentes me ad esse regem sup vos, intrate, & habitate in umbra mea: & si non, exeat ignis ex rhamno, & comedat cedros Libani. 16 Et nunc si in veritate & in simplicitate fecistis, & regnare fecistis Abimelech, & si bonum fecistis cum Jerubaghal & cum domo ejus, & si juxta retributionem manus ejus fecistis ei. 17 Quòd inivit [*bellum*] pater meus super vos, & tradidit animam suam quasi propè ad necem, & liberavit vos de manu Midianæorum. 18 Et vos surrexistis super domum patris mei die hac, & occidistis filios ejus septuaginta viros super lapidem unum, & regnare fecistis Abimelech, filium ancillæ ejus, super habitatores Sechem, quoniam frater vester ipse. 19 Et si in veritate & in perfectione fecistis cum Jerubaghal, & cum domo ejus die hâc; gaudete in Abimelech, & gaudebit etiam ipse in vobis. 20 Et si non, exibit ignis ex Abimelech, & comedet habitatores Sechem, & Beth-Melo; & exibit ignis ex habitatoribus Sechem, & ex Beth-Melo, & comedet Abimelech. 21 Et vertit Jotham, & fugit & ivit ad Beer, & habitavit ibi abante Abimelech fratrem suum. 22 Et regnavit Abimelech super Israel tribus annis. 23 Et misit Dominus spiritum malum inter Abimelech, & inter habitatores Sechem; & mentiti sunt habitatores Sechem in Abimelech: 24 Ad veniendum iniquitatem septuaginta filiorum Jerubaghal, & sanguinem illorum ad ponendum super Abimelech fratrem eorum, qui occidit eos, & super habitatores Sechem, qui roborarunt manus ejus ad occidendum fratres suos. 25 Et posuerunt ei habitatores Sechem insidias super capita montium, & diripuerunt omnem qui transiit juxta eos in via; et nunciatum est Abimelech. 26 Et venit Gaghal filius Ghebed, et fratres ejus, et transierunt in Sechem, et confiderunt super eum habitatores Sechem. 27 Et exierunt ad agrum, et vindemiaverunt vineas suas, et calcaverunt, et fecerunt tripudia, et intraverunt ad domũ erroris eorum, et comederunt et biberunt, et maledixerunt Abimelech. 28 Et dixit Gaghal filius Ghebed, Quis Abimelech, et quis Sechem, quod serviemus ei? Nonne filius Jerubaghal et Zebul princeps ejus servierunt viris Hhamor patris Sechem? et quid hoc serviemus ei nos?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܡܪ ܗܘܐ ܐܛܕܐ ܠܐܝܠܢܐ. ܐܢ ܒܩܘܫܬܐ ܡܫܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܠܡܠܟܐ ܥܠܝܟܘܢ. ܬܘ ܐܬܛܠܠܘ 15
ܒܛܠܠܝ. ܘܐܢ ܠܐ. ܬܦܘܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܛܕܐ. ܘܬܐܟܘܠ ܠܐܪܙܐ ܕܒܠܒܢܢ. * ܗܫܐ. ܐܢ ܒܩܘܫܬܐ 16
ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ ܥܒܕܬܘܢ ܘܐܡܠܟܬܘܢ ܠܐܒܝܡܠܟ: ܘܐܢ ܛܒܬܐ ܥܒܕܬܘܢ ܥܡ ܢܕܘܒܥܠ ܘܥܡ
ܒܝܬܗ: ܘܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܘܗܝ ܦܪܥܬܘܢܝܗܝ: * ܕܐܬܟܬܫ ܐܒܝ ܥܠ ܐܦܝܟܘܢ. ܘܫܕܐ 17
ܢܦܫܗ ܡܢ ܩܘܒܠܐ. ܘܦܪܩܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܩܡܬܘܢ ܥܠ ܒܝܬ ܐܒܝ 18
ܝܘܡܢܐ. ܘܩܛܠܬܘܢ ܠܒܢܘܗܝ ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܠ ܟܐܦܐ ܚܕܐ. ܘܐܡܠܟܬܘܢ ܠܐܒܝܡܠܟ
ܒܪ ܐܡܬܗ ܥܠ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܡܛܠ ܕܐܚܘܟܘܢ ܗܘ. * ܘܐܢ ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ ܥܒܕܬܘܢ 19
ܥܡ ܢܕܘܒܥܠ ܘܥܡ ܒܝܬܗ ܝܘܡܢܐ. ܚܕܘ ܒܐܒܝܡܠܟ. ܘܐܦ ܗܘ ܢܚܕܐ ܒܟܘܢ. * ܘܐܢ ܠܐ. 20
ܬܦܘܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܬܐܟܘܠ ܠܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܠܡܪܘܗܝ ܕܒܝܬ ܡܠܘ. ܘܬܦܘܩ
ܢܘܪܐ ܡܢ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܘܡܢ ܡܪܘܗܝ ܕܒܝܬ ܡܠܘ. ܘܬܐܟܘܠ ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܥܪܩ ܝܘܬܡ 21
ܘܐܬܦܠܛ. ܘܐܙܠ ܠܕܒܝܪ ܘܝܬܒ ܬܡܢ. ܐܝܟܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܐܒܝܡܠܟ ܩܕܡܝܬ. * ܘܐܫܬܠܛ 22
ܐܒܝܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. * ܘܫܕܪ ܐܠܗܐ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܠ 23
ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܒܓܕܘ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ ܒܐܒܝܡܠܟ. * ܡܛܠ ܕܬܐܬܐ ܚܛܝܬܐ ܕܫܒܥܝܢ 24
ܒܢܘܗܝ ܕܢܕܘܒܥܠ ܘܕܡܗܘܢ. ܠܡܣܡ ܥܠ ܐܒܝܡܠܟ ܐܚܘܗܘܢ ܕܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܥܠ
ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܕܐܚܝܠܘ ܠܐܝܕܘܗܝ ܕܢܩܛܘܠ ܠܐܚܘܗܝ. * ܘܣܡܘ ܠܗ ܟܡܐܢܐ ܥܠ ܪܝܫܝ ܛܘܪܐ. 25
ܘܚܛܦܘ ܟܠ ܕܥܒܪ ܥܠܝܗܘܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܐܬܬܚܘܝ ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܐܬܐ ܓܥܠ ܒܪ ܥܒܪ. ܘܥܒܪ 26
ܒܫܟܝܡ. ܘܐܬܬܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. * ܘܢܦܩܘ ܠܚܩܠܐ. ܘܩܛܦܘ ܟܪܡܝܗܘܢ 27
ܘܥܨܪܘ. ܘܥܒܕܘ ܚܕܘܬܐ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬ ܐܠܗܝܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ. ܘܨܚܝܘ
ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܐܡܪ ܓܥܠ ܒܪ ܥܒܪ. ܡܢܘ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܡܢܘ ܫܟܝܡ. ܕܢܦܠܚܝܘܗܝ. 28
ܠܐ ܗܘܐ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ. ܘܙܒܘܠ ܕܥܒܪ ܦܘܩܕܢܗ. ܦܠܚܘ ܠܐܢܫܐ ܚܡܘܪ ܐܒܘܗܝ ܕܫܟܝܡ.
ܡܛܠ ܡܢܐ ܢܦܠܚܝܘܗܝ ܚܢܢ.

Ait rhamnꝰ arboribꝰ, Si reverà ungitis me ut 15
regnem ſuper vos, venite, recipite vos in
umbrā meam: alioquin exeat ignis è rhamno,
devoretque cedros quæ ſunt in Libano.
Itaque ſi juridicè & candidè egiſtis conſtituendo 16
Abimelec regem, & ſi beneficio uſi
eſtis in Nedubaal & in domū ipſiꝰ, aut ſecundùm
laborem manuū ejꝰ rependiſtis ei;
(Nam pugnavit pater meꝰ pro vobis, animamq; 17
ſuam procul abjiciens, liberavit vos
de manu Median. Vos autem inſurrexiſtis 18
contra domū patris mei hodiè, & trucidâſtis
filios ejꝰ ſeptuaginta viros ſuper lapide uno,
& Abimelec filiū ancillæ ipſius regem conſtituiſtis
ſuper dominos Sechim, eò quòd frater
veſter eſt.) Si inquam juſtè & candidè 19
egiſtis hodiè cum Nedubaal & cum domo
ipſius, fruimini Abimeleco, & fruatur ipſe
quoq; vobis: Sin minùs, exeat ignis ex Abimelec, 20
devoretque dominos Sechim & dominos
Mello; exeat rurſus ignis è dominis
Sechim & dominis Mello, devoretq; Abimelecū.
Et fugiens Jotham evaſit, abiitque 21
ad Dobir, & manſit illic; ubi morabatur antea
Abimelec. Quumque dominatus eſſet 22
Abimelec in Iſraelitas tribus annis, Miſit Deus 23
ſpiritū malū in Abimelecum & in dominos
Sechim, ita ut defecerint domini Sechim
ab Abimelec; (Ut *ſcilicet* veniret injuria 24
illata ſeptuaginta filiis Nedubaal, & ſanguis
illorū, refunderetq; *eam Deus* in Abimelecum
fratrem eorū qui trucidaverat eos, & in
dominos Sechim qui manꝰ ejꝰ roboraverant
ut occideret fratres ſuos.) Collocatis enim 25
ei inſidiis ſuper verticē montis, diripiebant
quicquid apud eos per viam tranſibat: indicatū
fuit autē *hoc* Abimeleco. Interim venit 26
Gaal Ophari filiꝰ, tranſitque per Sechim:
cui confiſi domini Sechim, Egreſſi ſunt in agrū, 27
vindemiârunt vineas ſuas, & *muſtum* expreſſerūt;
& facto convivio ingreſſi ſūt ædē
deorū ſuorū; ederunt ac biberunt, & contumeliis
affecerunt Abimelecū. Dixit autē 28
Gaal Ophari filiꝰ, Quis eſt Abimelec, & quis
eſt Sechim, ut ſerviamus ei? nónne filius Nedubaal,
& Zebol qui tranſgreſſus fuerat mandatū
ejꝰ, ſervierunt genti Hemor patris Sechim?
cur nos ſerviremus ei?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * قالت العوسجة للشجر * إن كنتم بالحق تملكوني عليكم تعالوا استتروا في ظلي * والا
16 يخرج نارا من العوسجة ويحرق ارز لبنان * والآن ان كنتم بالحق والقسط ملكتم ابيملك
عليكم * وان كنتم صنعتم معروفا بجدعون واهل بيته * وجازيتموه بما عملت يداه *
17 وكافيتموه على صنيعه بكم * انه جاهد عنكم * وبذل نفسه للحرب والموت بسببكم *
18 وانقذكم من ايدي اهل مدين * وانتم وثبتم على بيت ابي اليوم * وذبحتم بنيه على
صخرة واحدة * سبعون رجلا * وصيرتم ابيملك بن امة ملكا على شكام وساداتها * لانه اخوكم *
19 * وان كنتم فعلتم ذلك وملكتموه عليكم بالحق * افرحوا بابيملك وهو يفرح بكم *
20 * والا لتخرج نارا من ابيملك * وتحرق ارباب شكام وارباب ملو * او تخرج نارا من ارباب شكام
21 وسادات ملو * وتحرق ابيملك * وهرب يوثام ونجا * وانطلق الى دابير وسكنها * الموضع الذي
22 كان ابيملك يتنزله اولا * وتسلط ابيملك على بني اسرايل ثلثة سنين * وارسل الرب الروح 23
24 الردية الى ابيملك وارباب شكام * لانهم نكثوا وغدروا ارباب شكام بابيملك * وذلك لينتقم للاثم
الذي ارتكب من بني جدعون السبعين * ودماوهم من ابيملك الذي قتلهم * ومن ارباب
25 شكام الذين اعانوه وقووه على ذلك * وصيروا لهم كمينا على راس الجبل * واخذوا كل من في
26 الطريق وحبسوه * واخبر ابيملك بذلك * فجاء جاعال بن عابار مع اخوته فمروا الشكام * وتقوى
27 به اهل شكام * ثم رجعوا الى الصحراء * وقطعوا كرومهم * وعصروا خمرهم * وهيوا مايدة *
28 ودخلوا بيوت اصنامهم * واكلوا وشربوا وافتروا على ابيملك * وقال جاعال بن عابار * من ابيملك
ومن شكام حتى يخضع له آل اسرايل * ان كان رجل تعدى على الحق الذي امر به *
وخضع لاهل شكام * فنحن لاي امر نخضع لماذا نستعبد *

Reſpondit rhamnus arboribus, Si me ſeriò 15
regem conſtituitis ſuper vos, venite, obtegite
vos umbrâ meâ: ſin minùs, exeat
ignis è rhamno, comburatq; cedros Libani.
Nunc ergò, ſi ſeriò juſtéque regem conſtituiſtis 16
Abimelec ſuper vos, & ſi exercuiſtis
beneficium erga Gedeonem & familiam
ejus, & rependiſtis ei ſecundùm id
quod fecerunt manus ejus, eique remunerati
eſtis pro factis ſuis erga vos: (Ipſe 17
enim pugnavit pro vobis, ſeſeque bello ac
morti cauſâ veſtrî exponens, eripuit vos è
manibus Medianitarū. Vos autem invaſiſtis 18
hodiè domū patris mei, jugulâſtis
filios ejus ſuper eundem lapidem, ſeptuaginta
viros, & Abimelec filium ancillæ
regem conſtituiſtis ſuper Sechem ac dominos
ejus, eò quòd ſit frater veſter) Si, 19
inquam, id feciſtis, eumque regem ſuper
vos ſeriò conſtituiſtis, lætamini de Abimelec,
& ipſe lætetur de vobis: Sin minùs, 20
egrediatur ignis ex Abimelec, & comburat
dominos Sechem & dominos Mello:
vel certè egrediatur ignis ex dominis
Sechem & ex dominis Mello, comburatq;
Abimelecum. Tum aufugit Jotham, & 21
evaſit, ſeſeq; recipiens ad Dabir habitavit
in ea, loco ſcilicet *in quo Abimelec antea*
morabatur. Dominatus eſt ergò Abimelec 22
in filios Iſrael tribus annis. Immiſit 23
autem Deus ſpiritum malum in Abimelec
et heros Sechem: fœdus enim violârunt,
fraudemque commiſerunt heri
Sechem in Abimelecū. (Atq; id quidem 24
permiſit Deus, *ut impietatem quæ perpetrata*
fuerat cauſâ ſeptuaginta filiorum
Gedeonis, et ſanguinem eorum ulciſceretur
tum *ab Abimelec qui trucidaverat*
eos, tū ab heris Sechem qui opem vireſq;
ſuppeditaverant ei ad id perpetrandum.)
Ponentes enim inſidias in cacumine montis, 25
capiebant omnes viatores, et carceribus
detinebant: quod renuntiatū fuit
Abimeleco. Deinde veniens Gaal Aberi 26
filius unà cum fratribus ſuis pervenerunt
ad Sechem, fretique ſunt eo Sechemitæ.
Tum ad ſolitudinem reverſi vineas 27
eorū ſucciderunt, vinumque expreſſerunt:
paratâq; menſâ ingreſſi ſunt ædes
idolorū ſuorum; cúmque comediſſent ac
bibiſſent, maledicta protulêre in Abimelecum.
Dixitque Gaal Aberi filius, Quis 28
eſt Abimelec, quiſve Sechem, ut ſe ſubjiciant
ei Iſraelitæ? quandoquidem is homo
eſt qui prætergrediens jus quod præceperat
illi Dominꝰ ejꝰ, ſubdidit ſe Sechemitis,
nos qua de re ſubdemur illi? *cur ſerviemꝰ?*

ספר שופטים : ט

? Abimelech removebo & ,mea manu in iſtum populum dabit quis Et
29 ומי יתן את־העם הזה בידי ואסירה את־אבימלך
audivit Et .egredere & ,tuum exercitū Auge : Abimelech dixit Et
30 ויאמר לאבימלך רבה צבאך וצאה : וישמע
eſt iratus & :Hebed filii Ghahal verba civitatis princeps Zebul
זבל שר־העיר את־דברי געל בן־עבד ויחר
:dicendo ,dolo in Abimelech ad *legatos* miſit Et .ejus *naſus*
31 אפו : וישלח מלאכים אל־אבימלך בתרמה לאמר
ipſi ecce & ,Sechem in *venientes* ejus fratres & ,Hebed filius Ghahal Ecce
הנה געל בן־עבד ואחיו באים שכמה והנם
tu ,nocte ſurge nunc Et .te *ſuper* civitatem *anguſtiantes*
32 צרים את־העיר עליך : ועתה קום לילה אתה
mane *in* ,erit Et .agro in inſidiare & ; tecum qui populus &
33 והעם אשר־אתך וארב בשדה : והיה בבקר
ecce & : civitatem *ſuper* *vaſtabis* & ,*manicabis* ,*ſolem oriri* *circa*
כזרח השמש תשכים ופשטת על־העיר והנה־
ei facies & ,te ad *egredientes* ſecum qui populus & ,ipſe
הוא והעם אשר־אתו יצאים אליך ועשית לו
omnis & ,Abimelech ſurrexit Et .tua manus invenerit quod ſecundùm
34 כאשר תמצא ידך : ויקם אבימלך וכל־
quatuor ,Sechem *ſuper* ſunt inſidiati & : noctu ſecum qui populus
העם אשר־עמו לילה ויארבו על־שכם ארבעה
:civitatis portæ oſtium ſtetitq; ,Hebed filius Ghahal eſt egreſſus Et .*capita*
35 ראשים : ויצא געל בן־עבד ויעמד פתח שער העיר
.inſidiis de ſecum qui populus & ,Abimelech ſurrexit &
ויקם אבימלך והעם אשר־אתו מן־המארב :
deſcendens populus Ecce : Zebul ad ait & ,populum Ghahal vidit Et
36 וירא־געל את־העם ויאמר אל־זבל הנה־עם יורד
montium Umbram : Zebul eum ad ait Et .montium *capitibus* de
מראשי ההרים ויאמר אליו זבל את צל ההרים
,*loquendum ad* Ghahal adhuc addidit Et .homines quaſi *videns* tu
37 אתה ראה כאנשים : ויסף עוד געל לדבר
unum *caput* & ,terræ umbilico *cum* de *deſcendentes* populus Ecce :dixit &
ויאמר הנה־עם יורדים מעם טבור הארץ וראש־אחד
,Zebul eum ad Dixitque .Mehonenim *quercus* via de *veniens*
38 בא מדרך אלון מעוננים : ויאמר אליו זבל
?ei ſerviam⁹ quòd ,Abimelech Quis *: dices* quod ,tuum os nunc Ubi
איה אפוא פיך אשר תאמר מי אבימלך כי נעבדנו
,nunc obſecro Egredere *?eo in* ſpreviſti quem ,populus iſte nonne
הלא זה העם אשר מאסתה בו צא־נא עתה
pugnavitque ;Sechem *dominorū facies ad* Ghahal eſt egreſs⁹ Et .eo *in* pugna &
39 והלחם בו : ויצא געל לפני בעלי שכם וילחם
:ejus *faciebus* à fugit & ,Abimelech eum eſt perſecutus Et .Abimelech *in*
40 באבימלך : וירדפהו אבימלך וינס מפניו
manſit Et .portæ oſtium ad uſque multi vulnerati ceciderunt &
41 ויפלו חללים רבים עד־פתח השער : וישב
ejus fratres & ,Ghahal ipſum Zebul expulit & ,Arumah in Abimelech
אבימלך בארומה ויגרש זבל את־געל ואת־אחיו
; agrum populus eſt egreſſus & ,craſtino *à* fuit Et .Sechem in *manendo à*
42 משבת בשכם : ויהי ממחרת ויצא העם השדה
eos *dimidiavit* & ,populum *cepit* Et .Abimelech ipſi nunciaverunt &
43 ויגדו לאבימלך : ויקח את־העם ויחצם
populus ecce & ,vidit & :agro in eſt inſidiatus & ,capita tria in
לשלשה ראשים ויארב בשדה וירא והנה העם
,Abimelech Et .eos p̄cuſſit & ,eos *ſuper* ſurrexit & ;civitate de *egrediens*
44 יצא מן־העיר ויקם עליהם ויכם : ואבימלך
portæ oſtium ad ſteterunt & ,*vaſtaverunt* ,ſecum quæ capita &
והראשים אשר עמו פשטו ויעמדו פתח שער
,agro in qui omnes *ſuper* *vaſtaverunt* capita duo & : civitatis
העיר ושני הראשים פשטו על־כל־אשר בשדה
.eos percuſſerunt &
ויכום :

Verſio VULG. LAT.

29 Utinam daret aliquis populum
iſtū ſub manu mea, ut auferré
de medio Abimelech. Dictúm-
que eſt Abimelech, Congrega
exercit⁹ multitudinē, & veni.
30 Zebul enim princeps civitatis,
auditis ſermonibus Gaal filii
31 Obed, iratus eſt valdé. Et mi-
ſit clàm ad Abimelech nunti-
os, dicens; Ecce, Gaal filius
Obed venit in Sichimam cum
fratribus ſuis, & oppugnat ad-
32 verſū te civitatem. Surge itaq;
nocte cum populo qui tecum
33 eſt, & latita in agro: Et pri-
mo manè oriente Sole, irrue
ſuper civitatem: illo autem e-
grediente adverſū te cum po-
pulo ſuo, fac ei quod potueris.
34 Surrexit itaque Abimelech cū
omni exercitu ſuo nocte, & te-
tendit inſidias juxta Sichimam
35 in quatuor locis. Egreſſúſque
eſt Gaal filius Obed, & ſtetit
in introitu portæ civitatis.
Surrexit autem Abimelech, &
omnis exercitus cū eo de inſi-
36 diarū loco. Cúmq; vidiſſet po-
pulū Gaal, dixit ad Zebul;
Ecce de montibus multitudo
deſcendit. Cui ille reſpondit;
Umbras montium vides quaſi
capita hominū, & hoc errore
37 deciperis. Rurſúmq; Gaal ait,
Ecce popul⁹ de umbilico terræ
deſcendit, & unus cuneus ve-
nit p̄ viam quæ reſpicit quer-
38 cum. Cui dixit Zebul, Ubi
eſt nunc os tuū, quo loqueba-
ris; Quis eſt Abimelech ut
ſerviamus ei? Nónne hic
populus eſt, quem deſpicie-
bas? Egredere, & pugna con-
39 tra eū. Abiit ergò Gaal, ſpe-
ctante Sichimorum populo, &
pugnavit contra Abimelech,
40 Qui perſecutus eſt eū fugien-
tem, & in urbem compulit:
ceciderúntque ex parte ejus
plurimi, uſque ad portam civi-
41 tatis. Et Abimelech ſedit in
Ruma: Zebul autem, Gaal &
ſocios ej⁹ expulit de urbe, nec
in ea paſſus eſt commorari.
42 Sequenti ergò die egreſſus eſt
populus in campum. Quod
cùm nuntiatum eſſet Abime-
43 lech, Tulit exercitū ſuū, & di-
viſit in tres turmas, tendens
inſidias in agris. Vidénſque
quòd egrederetur populus de
civitate, ſurrexit, & irruit in
44 eos Cum cuneo ſuo, oppu-
gnans, & obſidens civitatem:
duæ autem turmæ palantes per
campum adverſarios perſe-
quebantur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; καὶ με-
ταστήσω τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ (π) ἐρῶ πρὸς αὐτὸν,
30 Πλήθυνον τὴν δύναμίν σου καὶ ἔξελθε. Καὶ ἤκου-
σε Ζεβοὺλ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γαὰλ
31 υἱοῦ (ρ) Ἰωβὴλ, καὶ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός. Καὶ
ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ (σ) ἐν
κρυφῇ, λέγων, Ἰδοὺ Γαὰλ υἱὸς (τ) Ἰωβὴλ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ (υ) αὐτοῦ ἔρχονται εἰς Συχὲμ, καὶ ἰδοὺ αὐ-
32 τοὶ περικάθηνται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. Καὶ νῦν ἀ-
νάστηθι νυκτὸς, (φ) καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέ-
33 δρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ ἔσται τὸ πρωῒ ἅμα
τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, (χ) ὀρθριεῖς καὶ ἐκτε-
νεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ
μετ᾽ αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σὲ, καὶ ποιήσεις
34 αὐτῷ (ψ) ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου. Καὶ ἀνέστη
Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς (ω) μετ᾽ αὐτοῦ νυ-
κτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν (α) ἐπὶ Συχὲμ τέτρασιν ἀρ-
35 χαῖς. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ υἱὸς (β) Ἰωβὴλ, καὶ ἔ-
στη πρὸς τῇ θύρᾳ (γ) τῆς πύλης τῆς πόλεως. καὶ
ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ (δ)
36 ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου. Καὶ εἶδε Γαὰλ υἱὸς (ε) Ἰωβὴλ
τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς Ζεβοὺλ, Ἰδοὺ λαὸς (ζ)
καταβαίνει ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ὀρέων. καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸν Ζεβοὺλ, Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων (η) σὺ
37 βλέπεις ὡς ἄνδρας. Καὶ προσέθετο ἔτι (θ)
Γαὰλ τοῦ λαλῆσαι, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ λαὸς κατα-
βαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα (ι) ὀμ-
φαλοῦ τῆς γῆς, καὶ (κ) ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται δι᾽ ὁδοῦ
38 Ἠλὼν Μαωνενίμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζε-
βοὺλ, (λ) Καὶ ποῦ ἐστι τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλη-
σας, Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐ-
τῷ; (μ) μὴ οὐχὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας;
39 ἔξελθε δὴ νῦν καὶ παράταξαι αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλ-
θε Γαὰλ (ν) ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχὲμ, καὶ παρ-
40 ετάξατο πρὸς Ἀβιμέλεχ. Καὶ (ξ) ἐδίωξεν
αὐτὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐ-
τοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἕως (ο) τῆς θύ-
41 ρας τῆς πύλης. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀ-
ρημά· καὶ ἐξέβαλε Ζεβοὺλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελ-
42 φοὺς αὐτοῦ, (π) μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ. Καὶ ἐγένετο
τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς (ρ) εἰς τὸν ἀ-
43 γρὸν, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ. Καὶ (σ) ἔ-
λαβε τὸν λαὸν, καὶ διεῖλεν (τ) αὐτοὺς εἰς τρεῖς
ἀρχὰς, καὶ ἐνήδρευσεν (υ) ἐν ἀγρῷ· καὶ εἶδε, καὶ ἰ-
δοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ (φ) ἀνέστη
44 ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ Ἀβιμέ-
λεχ (χ) καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐξέτειναν,
καὶ ἔστησαν παρὰ (ψ) τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλε-
ως· καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ (ω) ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας
τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἐπάταξαν αὐτούς.

Et quis det populum hunc in ma- 29
nu mea? & amovebo Abimelech,
& dicam ad eum; Multiplica vir-
tutem tuam, & egredere. Et au- 30
divit Zebul princeps civitatis
verba Gaal filii Jobel: & iratus
eſt furore ipſe. Et miſit nuntios 31
ad Abimelech (r) clàm, dicens;
Ecce Gaal filius Jobel, & fratres
ejus adveniunt in Sychem: & ecce
ipſi obſident civitatem ſuper te. Et 32
nunc ſurge nocte, (ſ) & populus,
qui tecum: & inſidiare in agro.
Et erit, manè ſimul ut oritur Sol, 33
(t) ſurges diluculò, & tendes ſu-
per civitatem. Et ecce ipſe, &
populus, qui cum eo, egrediuntur
ad te: & facies ei, quæcunque
invenerit manus tua. Et ſurrexit 34
Abimelech, & omnis populus
cum eo, nocte: & inſidiati ſunt
ſuper Sychem (u) quatuor princi-
piis. (x) Et egreſſus eſt Gaal fili- 35
us Jobel: & ſtetit ad oſtium por-
tæ civitatis. Et ſurrexit Abime-
lech, & populus qui cum eo, ex
inſidiis. Et vidit Gaal filius Jo- 36
bel populum: & dixit ad Zebul,
Ecce populus deſcendit de capi-
tibus montium. Et dixit ad eum
Zebul; Umbram montium tu vi-
des, tanquam viros. Et adjecit 37
adhuc Gaal loqui, & dixit; Ecce
popul⁹ deſcendens (y) juxta mare
de contiguo umbilico terræ: &
principiū aliud venit per viā (z)
Helon Maonenim. Et dixit ad eū 38
Zebul; Et ubi eſt os tuum, ſicut lo-
cutus es, Quis eſt Abimelech, quia
ſerviem⁹ ei? Nonne hic eſt popu-
lus, quem (aa) ſpreviſti? Exi utiq;
nunc, & congredere cū eo. Et ex- 39
ivit Gaal in conſpectu virorū Sy-
chē: et congreſſus eſt cum Abime-
lech. Et perſecut⁹ eſt eū Abime- 40
lech. Et fugit à facie ejus: & ce-
ciderunt cæſi multi uſq; ad oſtiū
portæ. Et intravit Abimelech in 41
Arema. Et Zebul ejecit Gaal, &
fratres ejus, ut non habitarent in
Sychē. Et factū eſt in craſtina, & 42
exiit popul⁹ in agrum: & (bb) an-
nuntiavit ipſi Abimelech. Et acce- 43
pit populū; & diviſit eos in tria
principia: et inſidiat⁹ eſt in agro.
Et vidit, et ecce populus exivit è
civitate: et ſurrexit ſuper eos, et
percuſſit eos. Et Abimelech, et (cc) 44
principes, qui cū eo, extenderunt,
et ſteterunt apud oſtiū portæ civi-
tatis. Et duo principia (dd) teten-
derunt ſuper omnes, qui in agro, & percuſſerunt eos.

MS. A. (π) ἐρῶ τῷ Ἀβιμέλεχ, Πλήθυνον (ρ) Ἀβὲδ, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. Καὶ (σ) μετὰ δώρων, λέγων, (τ) Ἀβὲδ (υ) αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς Σίκιμα, καὶ οἱ δὲ πολιορκοῦσιν τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. (φ) σὺ καὶ (χ) καὶ ὀρθρίσεις (ψ) καθάπερ ἐὰν εὕρῃ (ω) ὁ μετ᾽ αὐτοῦ (α) ἐπὶ Σίκιμα τέσσαρας ἀρχάς. Καὶ ἐγένετο πρωῒ, καὶ ἐξῆλθεν (β) * Σαβὲτ, (γ) τῇ πύλῃ τῆς (δ) ἐκ τῶν ἐνεδρῶν. (ε) Ἀβὲδ (ζ) καταβαίνων ἀπὸ τῶν κορυφῶν (η) σὺ ὁρᾷς ὡς (θ) Γααὰδ (ι) τοῦ ὀμφαλοῦ (κ) ἀρχὴ μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων. Καὶ εἶπεν (λ) Ποῦ ἐστιν νῦν τὸ στόμα σου τὸ λέγον, Ποῦ ἐστιν (μ) οὐκ ἰδοὺ οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας ἐν αὐτῷ; ἔξελθε νῦν καὶ πολέμει πρὸς αὐτόν. Καὶ (ν) ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἐπολέμησεν ἐν Ἀβιμέλεχ. (ξ) κατεδίωξεν αὐτὸν Ἀβιμέλεχ ἀπὸ προσώπου (ο) θυρῶν τῆς πόλεως. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀριμά· (π) τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐν Σικίμοις. Καὶ ἐγενήθη τῇ (ρ) εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπηγγέλη (σ) παρέλαβεν (τ) αὐτὸν τρεῖς ἀρχὰς, (υ) ἐν αὐτῷ· καὶ (φ) ἐπανέστη αὐτοῖς, (χ) καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ ἔστησαν (ψ) τὴν πύλην τῆς πόλεως· (ω) ἐξεχύθησαν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ומן ימסר ית עמא הדין בידי ואעדי ית אבימלך ואמר לאבימלך טקיס ית משריתך ופוק :
30 31 ושמע זבול רב קרתא ית פתגמי געל בר עבד ותקיף רוגזיה : ושלח אזגדין לות אבימלך
32 ברז למימר הא געל בר עבד ואחוהי אתן לשכם והא אנון צירין ית קרתא עלך : וכען
33 קום בליליא את ועמא דעמך וכמון בחקלא : ויהי בצפרא כמדנח שמשא תקדים ותתנגיד
על קרתא והא הוא ועמא די עמיה נפקין לקדמותך ותעביד ליה כמא דתשכח ידך :
34 35 וקם אבימלך וכל עמא די עמיה בליליא וכמנו על שכם ארבעא משרין : ונפק געל בר
36 עבד וקם במעלנא דתרע קרתא וקם אבימלך ועמא די עמיה מן כמנא : וחזא געל ית
עמא ואמר לזבול הא עמא נחית מרישי טוריא ואמר ליה זבול ית טולא דטוריא את
37 חזי כגבריא : ואוסיף עוד געל למללא ואמר הא עמא נחתין מן תוקפא דארעא
38 ומשריתא חדא אתיא מאורח מישר מעוננייא : ואמר ליה זבול אן אנון פתגמך די את
אמר מן אבימלך ארי נפלחניה הלא דין עמא דקצתא ביה פוק כען ואגח קרבא ביה :
39 40 ונפק געל קדם יתבי שכם ואגח קרבא באמימלך : ורדפיה אבימלך ואפך מן קדמוהי
41 ונפלו קטולין סגיאין עד מעלנא דתרעא : ויתיב אבימלך בארומא ותריך זבול ית געל
42 וית אחוהי מלמיתב בשכם : והוה ביומא דבתרוהי ונפק עמא לחקלא וחויאו
43 לאבימלך : ודבר ית עמא ופלגנון לתלת משרין וכמן בחקלא וחזא והא עמא נפיק
44 מן קרתא וקם עליהון ומחנון : ואבימלך וכל משרין דעמיה אתנגידו וקמו
במעלנא דתרע קרתא ותרתין משרין אתנגידו על כל די בחקלא וקטלונון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et quis tradet populum hunc in manu meâ, & abjiciam Abimelech? Et di- 29
xit Abimelecho, Ordina exercitū tuum, et exi. Et audivit Zebul princeps 30
civitatis verba Gaghal filii Ghebed; et invaluit indignatio ejus. Et miſit 31
nuncios ad Abimelech in ſecreto, ad dicendum, Ecce Gaghal filius
Ghebed et fratres ejus venerunt ad Sechem, et ecce illi anguſtian-
tes urbem ſuper te. Et nunc ſurge in nocte, tu & populus qui tecum; 32
& inſidiare in agro. Et erit in aurorâ in oriri Solem, anticipa- 33
bis, et extraheris ſuper urbem; et ecce ipſe et populus, qui cum eo,
exeuntes *adverſus* te, et facies ei, ut id quod inveniet manus tuâ. Et ſur- 34
rexit Abimelech et omnis populus qui cum illo, in nocte; et inſidiati ſunt
ſuper Sichem quatuor turmæ. Et exiit Gaghal filius Ghebed, et ſtetit in in- 35
troitu portæ civitatis, et ſurrexit Abimelech, et populus qui cum eo, ex in-
ſidiis. Et vidit Gaghal populum, et dixit ad Zebul: Ecce populus deſcen- 36
dit ex capitibus montium: et dixit ei Zebul, umbram montium tu videns ſi-
cut viros. Et addidit adhuc Gaghal ad loquendum, et dixit, Ecce popul⁹ de- 37
ſcendentes ex fortitudine terræ, & turma una venit ex via planitiei Megho-
nenim. Et dixit ei Zebul, Ubi hic verbum tuum quod tu dicens: Quis Abi- 38
melech, quòd ſerviem⁹ ei? Nonne hic popul⁹ quo fregiſti in eo? exi nunc,
& ini bellum in eo. Et exiit Gaghal ante *habitatores* Sechem, et iniit prœ- 39
lium in Abimelech. Et perſecutus eſt eum Abimelech, et vertit ex ante eū, 40
& ceciderunt occiſi multi uſq; introitum portæ. Et habitavit Abimelech in 41
Aruma, et expulit Zebul Gaghal & fratres ſuos ab habitando in Sechem. Et 42
fuit in die qui poſt eum, et exiit populus ad agrum, & nunciaverunt Abi-
melech. Et accepit populum, et diviſit eos ad tres turmas, et inſidiatus eſt 43
in agro, et vidit, et ecce populus exiens ex urbe, et ſurrexit ſuper eos,
et *percuſſit* eos. Et Abimelech et *omnes* turmæ quæ cum illo, protracti 44
ſunt, et ſteterunt in introitu portæ urbis, et duæ turmæ protractæ ſunt
ſuper omnes qui in agro, et occiderunt eos.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

29 * ܡܢ ܢܬܠ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܒܐܝܕܝ ܘܐܥܒܪܝܘܗܝ ܠܐܒܝܡܠܟ. ܘܐܡܪ ܠܐܒܝܡܠܟ. ܐܣܓܐ
30 ܚܝܠܟ. ܘܦܘܩ. * ܘܫܡܥ ܙܒܘܠ ܫܠܝܛܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܡܠܘܗܝ ܕܓܥܠ ܒܪ ܥܦܪ. ܘܐܬܚܡܬ
31 ܪܘܓܙܗ. * ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܒܝܡܠܟ ܒܢܟܠܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܓܥܠ ܒܪ ܥܦܪ. ܗܘ
32 ܘܐܚܘܗܝ ܐܬܘ ܠܫܟܝܡ. ܘܗܐ ܚܒܫܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܥܠܝܟ. * ܗܫܐ ܩܘܡ ܒܠܠܝܐ ܐܢܬ ܘܥܡܐ
33 ܕܥܡܟ. ܘܐܬܟܡܢܘ ܒܚܩܠܐ. * ܘܒܨܦܪܐ ܡܐ ܕܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܩܘܡ ܘܣܘܚ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ
34 ܗܘ ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܢܦܩܝܢ ܠܘܬܟ. ܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܡܫܟܚܐ ܐܝܕܝܟ. * ܘܩܡ
ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܡܐ ܟܠܗ ܕܥܡܗ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܬܟܡܢܘ ܥܠ ܫܟܝܡ. ܐܪܒܥܐ ܪܝܫܝܢ.
35 * ܘܢܦܩ ܓܥܠ ܒܪ ܥܦܪ. ܘܩܡ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܡ ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܡܐ
36 ܕܥܡܗ. ܡܢ ܟܡܝܢܐ. * ܘܚܙܐ ܓܥܠ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܙܒܘܠ. ܗܐ ܥܡܐ ܢܚܬ ܡܢ
37 ܪܝܫ ܛܘܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܙܒܘܠ. ܛܠܠܐ ܗܘ ܕܛܘܪܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܐܝܟ ܐܢܫܐ. * ܘܐܘܣܦ ܓܥܠ.
ܘܐܡܪ ܠܙܒܘܠ. ܗܐ ܥܡܐ ܢܚܬ ܡܢ ܫܘܩܦܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܪܝܫܐ ܚܕ ܐܬܐ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܩܝܡ
38 ܕܟܘܬܐ ܕܡܥܘܢܢܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗ ܙܒܘܠ. ܐܝܟܘ ܦܘܡܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܗܘܐ: ܕܡܢܘ
ܐܒܝܡܠܟ ܕܢܦܠܚܝܘܗܝ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܢܐ ܥܡܐ ܕܐܫܛܬ. ܦܘܩ ܗܫܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ.
39 * ܘܢܦܩ ܓܥܠ ܩܕܡ ܡܪܘܗܝ ܕܫܟܝܡ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܒܝܡܠܟ. * ܘܪܕܦܗ ܐܒܝܡܠܟ.
40 ܘܥܪܩ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ. * ܘܝܬܒ
41 ܐܒܝܡܠܟ ܒܐܪܘܡܐ. ܘܛܪܕ ܙܒܘܠ ܠܓܥܠ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܕܠܐ ܢܬܒܘܢ ܒܫܟܝܡ. * ܘܗܘܐ ܡܢ
42 ܒܬܪ ܝܘܡܐ. ܘܢܦܩ ܥܡܐ ܠܚܩܠܐ. ܘܚܘܝܘ ܠܐܒܝܡܠܟ. * ܘܕܒܪ ܠܥܡܐ. ܘܦܠܓ
43 ܐܢܘܢ ܠܬܠܬܐ ܪܝܫܝܢ. ܘܐܬܟܡܢ ܒܚܩܠܐ. ܘܚܙܐ. ܘܗܐ ܥܡܐ ܢܦܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܡ
44 ܥܠܝܗܘܢ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. * ܘܐܒܝܡܠܟ ܘܪܝܫܐ ܕܥܡܗ. ܗܘܘ ܘܩܡܘ ܒܡܥܠܢܐ
ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܬܪܝܢ ܪܝܫܝܢ ܗܘܘ ܟܒܫܘ ܥܠ ܟܠ ܕܒܚܩܠܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ.

O utinam daretur populus iſte in manus me- 29
as! certè tollerem Abimelecum. Tum dixit
ad Abimelec, Auge copias tuas, & egredere.
Audiens autem Zebol urbis præfectus verba 30
Gaalis filii Ophar, æſtuavit ira: Miſſiſque 31
fraudulenter nuntiis ad Abimelec, ait, Ecce
Gaal filius Ophar, ipſe cum fratribus ſuis
venerunt in Sechim, & ecce civitatem ob-
ſident contra te. Surge igitur noctu, tu & 32
populus qui tecum eſt, & inſidias tendite in
agro: Cúmque manè ſol illuxerit, ſurge & 33
procede contra civitatem: ecce enim ipſe
& populus qui cum eo eſt, egredientur ad
te: fac illis prout poterunt manus tuæ. Sur- 34
rexit itaque Abimelec, & univerſus popu-
lus qui cum eo erat, noctu, & inſidias teten-
derunt contra Sechim *in* quatuor acies *di-
viſi*. Cúmque egreſſus eſſet Gaal Ophari 35
filius, & ſtetiſſet in ingreſſu portæ civitatis,
ſurrexit Abimelec & populus qui cum eo
erat, ex inſidiis. Et videns Gaal populum, 36
dixit ad Zebol, En populus deſcendens è
vertice montis. Dixit ad eum Zebol, Um-
bram ſanè montis tu vides quaſi homines.
Subdidit autem Gaal, & dixit ad Zebol, En 37
populus deſcendens è munitiore loco terræ,
& acies una venit itinere querceti Meonin.
Ait illi Zebol, Ubinam eſt os tuum illud quod 38
dicebat, Quis eſt Abimelec, ut ſerviamus ei?
annon hic populus eſt quem contempſiſti?
egredere nunc, & pugna adverſus eum. Egreſ- 39
ſus igitur Gaal ante dominos Sechim, pugnavit
contra Abimelec. Et perſecutus eſt eum Abi- 40
melec, fugitq; à conſpectu illius (& ceciderunt
multi interfecti) uſq; ad ingreſſum portæ. Et 41
remanſit Abimelec in Aduma: & ejecit Ze-
bol Gaalem & fratres ejus, ne habitarent in
Sechim. Contigit autem poſtero die ut egre- 42
deretur populus ad campũ: Quod cùm retuliſ-
ſent Abimeleco, Aſſumpto populo, eo- 43
que in tres acies diviſo, tetendit inſidias in
campo: & cùm reſpiceret, ecce populus egre-
diebatur è civitate; conſurgenſq; contra eos,
peremit illos. Nam Abimelec & turmæ quæ 44
cum eo erant, procedentes ſteterunt in ingreſ-
ſu portæ civitatis: duæ verò turmæ irruerũt in
omnes eos qui erant in campo, & trucidârunt
eos.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

29 * لو ان يدفع الله هذا الشعب في يدي * لاصرفن ابيملك وازيله عن مرتبته * واقول لابيملك
30 استعد باصحابك * واكثر رجالك واخرج * وسمع زحال والي القرية كلام جاعال بن عابار *
31 واشتد غضبه جدا * وارسل رسلا الي ابيملك سرا وقال له * قد اتانا جاعال بن عابار هو واخوته *
32 33 وقد احاطوا بقريتنا * فقم انت والشعب الذي معك ليلا * واكمنوا في الصحراء * واذا طلعت
الشمس بالغداة اقصص وسر حول القرية * فانه يخرج هو واصحابه اليك * فاصنع بهم ما قدرت
34 عليه وامكنك * فقام ابيملك وجمع الشعب الذي معه ليلا * واكمنوا حول سخام في اربعة
35 مواضع * وخرج جاعال واصحابه واقاموا في مدخل المدينة * ووثب ابيملك واصحابه من مواضع
36 الكمين اليهم * فراي جاعال الشعب وقال لزحال الوالي * اري قوما كثيرا ينزلون من روس
37 الجبال * قال له زحال الوالي * انما تري خيال الجبال وظلها * ثم قال جاعال لزاحل * اري شعبا
كثيرا يخرجون من اقصي الارض * واري كردوسا واحدا جائيا من عند شجر البلوط
38 معدين * قال له زحال * اين فمك الذي كان يقول من ابيملك حتي نخضع له * هذا الشعب
39 الذي هزيت به اخرج الان اليهم وجاهدهم * وخرج جاعال بين يدي ارباب القرية * وحارب
40 41 ابيملك * فهزمه ابيملك * وهرب منه * وسقط قتلي كثير الي باب مدخل القرية * وجلس ابيملك
42 في ادوما * وطرد زحال جاعال واخوته من سخام * ومن بعد ذلك اليوم خرج الشعب الي
43 الصحراء * واخبر ابيملك بذلك * فساق الشعب وصيرهم ثلثة كراديس * واكمن في الصحراء *
44 ونظر الي الشعب قد خرج من القرية * فلما راهم وثب عليهم وقتلهم * واتي ابيملك بالكراديس
الثلاثة الذين معه *

Si committeret Deus populum iſtum in manus 29
meas, amoverem ſanè Abimelecum, deque
gradu ſuo depellerem, diceremq; ad Abi-
melec, Arma amicos tuos, & multiplica
copias tuas, & prodi. Audiens autem 30
Zechel præfectus civitatis illius verba
Gaalis filii Aber, vehementer deſævit
ira ipſius: Miſſiſq; clàm nuntiis ad Abi- 31
melec, dixit ei, Venit ad nos Gaal Aberi
filius, ipſe & fratres ejus, noſtramque
civitatem obſederunt. Surge ergò tu & 32
populus qui tecum eſt, noctu, & inſidias
ſtruite in deſerto: Et manè orto ſole ſur- 33
gens ambula circa civitatem; exiturus
enim eſt ipſe cum ſociis ſuis ad te: ſic
facito eis quod potueris ac valueris. Igitur 34
ſurgens Abimelec congregavit populum
qui cum eo erat, noctu, & tetenderunt in-
ſidias circum Sechem quatuor in locis.
Egreſſus autem Gaal & ſocii ejus, ſtete- 35
runt in aditu civitatis: & exilivit ad
eos Abimelec cum ſociis ſuis è locis inſi-
diarũ. Videns ergò Gaal populum, dixit 36
ad Zechel præfectum, Video turbam mul-
tam deſcendentem è verticibus montium.
Ait illi Zechel præfectus, Imò verò um-
bram montium & opacitatem vides. Di- 37
xit iterum Gaal ad Zechel, Video mul-
tum populum egredientem ex imo terræ,
& video agmen unum ſtipatum proce-
dens ab arbore quercûs. Reſpondit ei 38
Zechel, ubi eſt os tuum quod dicebat,
Quis eſt Abimelec, ut ſubjiciamur ei?
Iſte eſt populus quem irriſiſti; egredere
modò ad eos, & oppugna illos. Egreſſus 39
itaq; Gaal ante dominos Sechem pugna-
vit contra Abimelec. Sed profligavit eum 40
Abimelec ita ut fugeret ab ipſo; cecide-
runtque multi confoſſi, uſque ad portam
aditûs civitatis. Et ſedit Abimelec in 41
Aduma: expulitque Zechel Gaalem &
fratres ejus de Sechem. Poſt illum quo- 42
que diem egreſſus eſt populus ad deſer-
tum: & renuntiatum fuit id Abimeleco;
Qui populum adducens diviſit eos in 43
agmina; ſtructiſque inſidiis in deſerto,
vidit populum exeuntem è civitate: &
cùm vidiſſet eos, invaſit illos, ac truci-
davit. Tum duxit Abimelec tria agmina 44
quæ cum eo erant,

ספר שופטים : י

cepit & ,illa die tota civitatē *in* pugnavit Abimelech Et
45 וַאֲבִימֶלֶךְ נִלְחָם בָּעִיר כֹּל הַיּוֹם הַהוּא וַיִּלְכֹּד אֶת־
,urbem diruit & ,interfecit ea in qui populum ac ,urbem
הָעִיר וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הָרָג וַיִּתֹּץ אֶת־הָעִיר
venerunt & ,Sechem turris *domini* omnes audierunt Et .*ſale eam conſevit* &
וַיִּזְרָעֶהָ מֶלַח׃ 46 וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל־שְׁכֶם וַיָּבֹאוּ
quod ,Abimelech ipſi eſt Nunciatumque .Bethelberith arcem ad
אֶל־צְרִיחַ בֵּית אֵל בְּרִית׃ 47 וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ כִּי
Abimelech aſcendit Et .Sechem turris *domini* omnes eſſent congregati
הִתְקַבְּצוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל־שְׁכֶם׃ 48 וַיַּעַל אֲבִימֶלֶךְ
Abimelech *cepit* & :ſecum qui populus omnis & ipſe ,Salmon *montem*
הַר־צַלְמוֹן הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ
,eũ portavit & ,*lignorum* ramum præcidit & ,ſua manu in ſecures
אֶת־הַקַּרְדֻּמּוֹת בְּיָדוֹ וַיִּכְרֹת שׂוֹכַת עֵצִים וַיִּשָּׂאֶהָ
Quod :ſecum qui populum ad dixitque :ſuũ humerũ ſuper poſuit &
וַיָּשֶׂם עַל־שִׁכְמוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ מָה
omnis etiam præciderũt Et .ego ſicut facite ,feſtinate :feci vidiſtis
רְאִיתֶם עָשִׂיתִי מַהֲרוּ עֲשׂוּ כָמוֹנִי׃ 49 וַיִּכְרְתוּ גַם־כָּל־
ſuper poſuerunt & ,Abimelech poſt iverunt & ,ſuum ramũ *vir* populus
הָעָם אִישׁ שׂוֹכֹה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיָּשִׂימוּ עַל־
etiam ſunt mortui &:igni *in* arcem eis *ſuper* combuſſerũt & ,arcem
הַצְּרִיחַ וַיַּצִּיתוּ עֲלֵיהֶם אֶת־הַצְּרִיחַ בָּאֵשׁ וַיָּמֻתוּ גַּם
ivit Et .mulieres & viri mille fere Sechem turris *domini* omnes
כָּל־אַנְשֵׁי מִגְדַּל־שְׁכֶם כְּאֶלֶף אִישׁ וְאִשָּׁה׃ 50 וַיֵּלֶךְ
.eam cepit & ,Thebes *in* eſt caſtrametatus & : Thebes ad Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ אֶל־תֵּבֵץ וַיִּחַן בְּתֵבֵץ וַיִּלְכְּדָהּ׃
omnes illuc fugerunt & ;civitatis medio in erat fortis turris Et
51 וּמִגְדַּל־עֹז הָיָה בְתוֹךְ־הָעִיר וַיָּנֻסוּ שָׁמָּה כָּל־
;ſe ſuper clauſerũt & ;civitatis *domini* omnes & ,mulieres & ,viri
הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְכֹל בַּעֲלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ בַּעֲדָם
,turrim ad uſque Abimelech venit Et .turris tectũ ſuper aſcenderũt &
וַיַּעֲלוּ עַל־גַּג הַמִּגְדָּל׃ 52 וַיָּבֹא אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדָּל
illud *comburendũ ad* ,turris oſtiũ ad uſq; appropinquavit & :eã *in* pugnavit &
וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיִּגַּשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדָּל לְשָׂרְפוֹ
caput ſuper *currus* fragmen una mulier projecit Et .igni in
בָאֵשׁ׃ 53 וַתַּשְׁלֵךְ אִשָּׁה אַחַת פֶּלַח רֶכֶב עַל־רֹאשׁ
puerum *ad* citò *clamavit* Et .ejus *calvariam quaſſavit* & ;Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ וַתָּרִץ אֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ׃ 54 וַיִּקְרָא מְהֵרָה אֶל־הַנַּעַר
; me interfice & ,tuũ gladium Evagina : ei dixit & ,ſua *vaſa* portantem
נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹף חַרְבְּךָ וּמוֹתְתֵנִי
,ejus puer eũ perfodit Et .eum interfecit Mulier : *mihi* dicant fortè ne
פֶּן־יֹאמְרוּ לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ
:Abimelech eſſet mortuꝰ quòd Iſrael viri viderunt Et .eſt mortuꝰ &
וַיָּמֹת׃ 55 וַיִּרְאוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּי מֵת אֲבִימֶלֶךְ
malum Deus Reddiditque .ſuum locum in *vir* abierunt &
וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ 56 וַיָּשֶׁב אֱלֹהִים אֵת רָעַת
ſeptuaginta interficiendo ,ſuo patri fecerat quod ,Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג אֶת־שִׁבְעִים
reddidit Sechem virorum malum omne Et .ſuos fratres
אֶחָיו׃ 57 וְאֵת כָּל־רָעַת אַנְשֵׁי שְׁכֶם הֵשִׁיב
filii Jotham maledictio eos ad venit & :eorum caput in Deus
אֱלֹהִים בְּרֹאשָׁם וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם קִלְלַת יוֹתָם בֶּן־
.Jerubbaal
יְרֻבָּעַל׃

CAP. X. י

filius Tholah Iſraël *ſalvandum ad* Abimelech poſt ſurrexit Et
1 וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶּן־
monte in,Samir in *habitans* ipſe & ;Iſſachar vir ,Dodo filii Puah
פּוּאָה בֶּן־דּוֹדוֹ אִישׁ יִשָּׂשכָר וְהוּא־יֹשֵׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר
.Ephraim
אֶפְרָיִם׃

Verſio VULG. LAT.

45 Porrò Abimelech omni die
illo oppugnabat urbem: quam
cepit, interfectis habitatoribꝰ
ejus, ipſáque deſtructâ, ita ut
46 ſal in ea diſpergeret. Quod
cùm audiſſent qui habitabant
in turre Sichimorum, ingreſſi
ſunt fanum dei ſui Berith, ubi
fœdus cum eo pepigerant, &
ex eo locus nomen acceperat,
47 qui erat munitus valdé. Abimelech
quoq; audiens viros
turris Sichimorum pariter cõ-
48 globatos, Aſcendit in montem
Selmon cũ omni populo ſuo:
& arreptâ ſecuri, præcîdit arboris
ramum, impoſitúmque
ferens humero, dixit ad ſocios;
Quod me videtis facere, citò
49 facite. Igitur certatim ramos
de arboribus præcidentes, ſequebantur
ducem. Qui circumdantes
præſidium, ſuccenderunt:
atque ita factum eſt,
ut fumo & igne mille homines
necarentur, viri pariter & mulieres,
habitatorum turris Si-
50 chem. Abimelech autem inde
proficiſcens venit ad oppidum
Thebes, quod circumdans ob-
51 ſidebat exercitu. Erat autem
turris excelſa in media civitate,
ad quam confugerant ſimul
viri ac mulieres, & omnes
principes civitatis, clauſâ firmiſſime
januâ, & ſuper turris
tectum ſtantes per propugacu-
52 la. Accedénſque Abimelech
juxta turrim, pugnabat fortiter:
& appropinquans oſtio,
ignem ſupponere nitebatur.
53 Et ecce una mulier fragmen
molæ deſuper jaciens, illiſit
capiti Abimelech, & confre-
54 git cerebrum ejus. Qui vocavit
citò armigerum ſuum, &
ait ad eum; Evagina gladium
tuum, & percute me: ne fortè
dicatur quòd à fœmina interfectus
ſim. Qui juſſa perfici-
55 ens, interfecit eum. Illóque
mortuo, omnes qui cum eo
erant de Iſrael, reverſi ſunt in
56 ſedes ſuas. Et reddidit Deus
malum, quod fecerat Abimelech
contra patrem ſuũ, interfectis
ſeptuaginta fratribꝰ ſuis.
57 Sichimitis quoque, quod operati
erant, retributum eſt, &
venit ſuper eos maledictio Joatham
filii Jerobaal.

CAP. X.

1 Poſt Abimelech ſurrexit dux
in Iſrael Thola filius Phua
patrui Abimelech, vir de Iſſachar,
qui habitavit in Samir
montis Ephraim.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

45 Καὶ Ἀβιμέλεχ (α) παρετάσσετο ἐν τῇ πόλει
ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν,
καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ (β) ἀπέκτεινεν, καὶ τὴν
46 πόλιν καθεῖλε, καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας. Καὶ ἤκουσαν
πάντες οἱ ἄνδρες πύργου (γ) Συχὲμ, καὶ
47 ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερίθ. Καὶ ἀνηγγέλη
τῷ Ἀβιμέλεχ, ὅτι συνήχθησαν πάντες
48 οἱ ἄνδρες (δ) πύργου Συχέμ. Καὶ ἀνέβη Ἀβιμέλεχ
εἰς ὄρος (ε) Σελμὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ὁ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν Ἀβιμέλεχ (ζ) τὰς
ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε (η) κλάδον
ξύλου, καὶ ἦρεν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ· καὶ εἶπε
(θ) τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ, Ὃ εἴδετέ με ποι-
49 οῦντα, ταχέως ποιήσατε (ι) ὡς ἐγώ. Καὶ ἔκοψαν
(κ) καί γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθησαν
ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν
συνέλευσιν, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν συνέλευσιν
ἐν πυρί· καὶ ἀπέθανον καί γε πάντες οἱ
ἄνδρες πύργου Σικίμων, ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες
50 καὶ γυναῖκες. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ (λ) ἐκ
Βαιθηλβερὶθ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Θήβης, καὶ
51 κατέλαβεν αὐτήν. Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν
μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ
ἄνδρες καὶ αἱ (μ) γυναῖκες τῆς πόλεως, καὶ ἔκλεισαν
ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ
52 πύργου. Καὶ ἦλθεν Ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου,
(ν) καὶ παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν
Ἀβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου (ξ) τοῦ
53 ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. Καὶ ἔρριψε γυνὴ
μία κλάσμα (ο) ἐπιμύλιον ἐπὶ κεφαλὴν Ἀβι-
54 μέλεχ, (π) καὶ ἔκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ. Καὶ ἐβόησε
(ρ) ταχὺ πρὸς τὸ παιδάριον (σ) τὸ αἶρον
τὰ σκεύη (τ) αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σπάσον
τὴν ῥομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μήποτε
εἴπωσιν, Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ ἐξεκέντησεν
αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ (υ) ἀπ-
55 έθανε. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν
Ἀβιμέλεχ· (φ) καὶ ἐπορεύθησαν ἀνὴρ εἰς
56 τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ (χ) ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς (ψ)
τὴν πονηρίαν Ἀβιμέλεχ, ἣν ἐποίησε τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς
57 αὐτοῦ. (ω) Καὶ τὴν πᾶσαν πονηρίαν ἀνδρῶν Συχὲμ
ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ
ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ (α)
υἱοῦ Ἱεροβάαλ.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΚΑὶ ἀνέστη μετὰ Ἀβιμέλεχ τοῦ σῶσαι τὸν
Ἰσραὴλ, Θωλὰ υἱὸς Φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου
αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσάχαρ· καὶ αὐτὸς (α) ᾤκει ἐν
Σαμὶρ ἐν ὄρει Ἐφραίμ.

Et Abimelech pugnavit in urbem 45
totâ die illâ: & cepit civitatem,
& populũ, qui in ea, interfecit:
& civitatem deſtruxit, & ſe-
minavit eam ſale. Et audierunt 46
omnes viri turris Sychem, &
venerunt in (ee) conventũ Be-
thel-Berith. Et nuntiatum eſt A- 47
bimelech, quia congregati ſunt
omnes viri turris Sychem. Et a- 48
ſcendit Abimelech in montem Sel-
mon, & omnis populus, qui cum
eo. Et ſumpſit Abimelech ſecures
in manu ſua: & ſuccîdit (ff) ra-
mum ligni, & tulit, & poſuit
ſuper humeros ſuos. Et dixit po-
pulo, qui ſecũ; Quod vidiſtis me
facientem, citò facite, ſicut ego.
Et ſucciderunt etiam vir ramum, 49
omnis vir: & iverunt poſt Abi-
melech, & impoſuerunt ſuper
conventũ, & incenderunt ſuper
eos conventum in igni. Et mortui
ſunt etiam omnes viri turris Si-
cimorum, circiter mille viri, &
mulieres. Et ivit Abimelech (gg) 50
de Bæthel-Berith, & caſtrame-
tatus eſt in Thebes: & cepit eã.
Et turris fortis erat in medio civi- 51
tatis: et fugerunt illuc omnes
viri, et mulieres (hh) civitatis:
et clauſerunt (ii) deforìs ſe; et
aſcenderunt ſuper tectũ turris.
Et venit Abimelech uſq; ad tur- 52
rim: et pugnaverunt cum eo. Et
appropinquavit Abimelech uſq; ad
oſtium turris ad incendendũ eam
in igni. Et projecit mulier una 53
fragmentũ (kk) ſupermolare ſu-
per caput Abimelech: & fregit
craniũ ejus. Et clamavit citò ad 54
puerũ, qui ferebat vaſa ejus: et
dixit ei; Educ gladiũ (ll) meũ,
et interfice me; nequando dicant,
Mulier occîdit eũ. Et transfodit
eum puer ejus: et mortuus eſt.
Et vidit vir Iſrael, quia mortuus 55
eſt Abimelech. Et iverunt vir ad
locũ ſuũ. Et retulit Deus mali- 56
gnitatem Abimelech, quã fecerat
patri ſuo, interficiendo ſeptuaginta
fratres ſuos. Et omnẽ maligni-ta- 57
tem virorũ Sychem retulit Deꝰ in
caput eorũ. Et ſupervenit ſuper eos
maledictio Joatham filii Jerobaal.

CAP. X.

Et ſurrexit poſt Abimelech, qui 1
ſalvũ faceret Iſrael, Thola filius
Phua filius *(a) patrui ejus, vir*
de (b) Iſſachar. Et ipſe habitabat
in Samir in monte Ephræm.

MS.A. (α) ἐπολέμει ἐν τῇ (β) ἀνεῖλεν, (γ) Σικίμων, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα
οἴκου τοῦ Βααλ διαθήκης. Καὶ ἀπηγγέλη (δ) τοῦ πύργου Σικίμων. Καὶ (ε) Ἑρμὼν, αὐ-
τὸς καὶ πᾶς (ζ) ἀξίνην (η) φορτίον ξύλων, καὶ ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤ-
μους αὐτοῦ· (θ) πρὸς τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, Τί ἴδετέ (ι) ὡς καὶ ἐγώ. (κ) καὶ αὐτοὶ ἕκα-
στος φορτίον, καὶ ἦραν, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ᾽
αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα ἐν πυρί· καὶ ἀπέθανον πάντες (λ) εἰς Θαίβαις, καὶ περιεκάθισεν
ἐπ᾽ αὐτὴν, καὶ προκατελάβοντο αὐτήν. Καὶ πύργος ἦν ὑψηλὸς ἐμ μέσῳ (μ) γυναῖκες,
καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ᾽ ἑαυτοὺς, καὶ ἀνέβησαν (ν) καὶ
ἐξεπολέμησαν αὐτόν· (ξ) ἐμπρῆσαι αὐτὸν (ο) μύλου ἐπὶ (π) καὶ συνέθλασεν τὸ (ρ)
τὸ τάχος (σ) τὸν αἴροντα (τ) αὐτοῦ, Σπάσον τὴν μάχαιραν καὶ (υ) ἀπέθανεν Ἀ-
βιμέλεχ. Καὶ (φ) καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ (χ) ἀπέστρεψεν (ψ) τὴν κακίαν Ἀβιμέλεχ,
(ω) Καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν Σικίμων ἀπέστρεψεν κύριος εἰς τὴν κεφαλὴν (α) τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ. MS.A. Κεφ. ι'. (α) κατῴκει ἐν Σαμαρείᾳ ἐν ὄρει

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

45 וַאֲבִימֶלֶךְ אֲגִיחַ קְרָבָא בְּקַרְתָּא כָּל יוֹמָא הַהוּא וּכְבַשׁ יָת קַרְתָּא וְיָת עַמָּא דִּי בַהּ קְטַל
46 וְתָרַע יָת קַרְתָּא וְזַרְעַהּ מִלְחָא׃ וּשְׁמַעוּ כָּל יָתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַאֲתוֹ לִצְרִיחַ בֵּיתְאֵל לְמִגְזַר
47 קְיָם׃ וְאִתְחֲוָאָה לַאֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אִתְכַּנַּשׁוּ כָּל יָתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם׃ וּסְלֵיק אֲבִימֶלֶךְ לְטוּרָא
48 דְצַלְמוֹן הוּא וְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ וּנְסֵיב אֲבִימֶלֶךְ יָת כּוּלְבַּיָּא בִּידֵיהּ וְקַץ סוֹכַת אָעִין וּנְטָלַהּ
49 וְשַׁוִּי עַל כַּתְפּוֹהִי וַאֲמַר לְעַמָּא דִּי עִמֵּיהּ מָה חֲזֵיתוּן עֲבַדִית אוֹחוּ עֲבִידוּ כְּוָתִי׃ וּקְצוֹ אַף
כָּל עַמָּא גְּבַר סוֹכֵיהּ וַאֲזַלוּ בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ וְשַׁוִּיאוּ עַל צְרִיחַ וְאַדְלִיקוּ עֲלֵיהוֹן יָת צְרִיחַ
50 בְּנוּרָא וְאִתְקְטַלוּ אַף כָּל אֱנָשֵׁי מִגְדַּל שְׁכֶם כְּאֶלֶף גְּבַר וְאִתְּתָא׃ וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ לְתֵבֵץ
51 וּשְׁרָא בְּתֵבֵץ וְכַבְשַׁהּ׃ וּמִגְדַּל תַּקִּיף הֲוָה בְּגוֹ קַרְתָּא וְאַפִּיכוּ לְתַמָּן כָּל גַּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא
52 וְכָל יָתְבֵי קַרְתָּא וַאֲגִיפוּ בְּאַפֵּיהוֹן וּסְלִיקוּ עַל אַגַּר מִגְדְּלָא׃ וַאֲתָא אֲבִימֶלֶךְ עַד מִגְדְּלָא
53 וַאֲגִיחַ קְרָבָא בֵּיהּ וּקְרֵיב עַד תְּרַע מִגְדְּלָא לְאוֹקָדוּתֵיהּ בְּנוּרָא׃ וּרְמַת אִתְּתָא חֲדָא פַּלְגוּת
54 רְכַב רֵחְיָא עַל רֵישָׁא דַאֲבִימֶלֶךְ וְרָעַת יָת גּוּלְגַּלְתֵּיהּ׃ וּקְרָא בִּפְרִיעַ לְעוּלֵימָא נָטִיל זְיָנֵיהּ
וַאֲמַר לֵיהּ שְׁלוֹף חַרְבָּךְ וּקְטוֹלְנִי דִּלְמָא יֵימְרוּן עֲלַי אִתְּתָא קְטַלְתֵּיהּ וְקַטְלֵיהּ עוּלֵימֵיהּ
55 56 וּמִית׃ וַחֲזוֹ גְּבַר יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מִית אֲבִימֶלֶךְ וַאֲזַלוּ אֱנָשׁ לְאַתְרֵיהּ׃ וַאֲתֵיב יְיָ יָת בִּישַׁת אֲבִימֶלֶךְ
57 דַּעֲבַד לַאֲבוּהִי לְמִקְטַל יָת שַׁבְעִין אֲחוֹהִי׃ וְיָת כָּל בִּישַׁת אֱנָשֵׁי שְׁכֶם אֲתֵיב יְיָ בְּרֵישֵׁיהוֹן
וַאֲתַת לְהוֹן לְוָטַת יוֹתָם בַּר יְרוּבַּעַל׃

י

1 וְקָם בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ לְמִפְרַק יָת יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בַּר פּוּאָה בַּר דּוֹדוֹ גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית
יִשָּׂשכָר וְהוּא יָתֵיב בְּשָׁמִיר בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Abimelech pugnavit in urbe omnẽ diem illũ, & ſubegit urbem et popu- 45
lũ qui in eâ occidit: & excîdit urbẽ, & ſeminavit eam ſale. Et audierunt 46
omnes habitantes turris Sechem, & venerunt ad Fanũ Bethel ad ineundũ
fœdꝰ. Et nunciatum eſt Abimelech, quòd congregati ſunt omnes habita- 47
tores turris Sechem. Et aſcendit Abimelech ad montem Szalmon ipſe & 48
omnis populꝰ qui cũ eo, & accepit Abimelech ſecurim in manu ſuâ, & ex-
cîdit ramũ arborũ, & tulit eum, & poſuit ſuper humerũ ſuũ: & dixit po-
pulo qui cum eo; Quod vidiſtis, feci; feſtinate, facite ut ego. Et exciderunt 49
etiam omnis populꝰ, vir ramũ ſuum, & venerunt poſt Abimelech, & poſue-
runt ſuper fanum, & incenderunt ſuper eos fanum in igne; & occiderunt
etiã omnes homines turris Sechem, ut mille virũ & mulierẽ. Et venit Abi- 50
melech ad Thebeſz, & poſuit in Thebeſz, & ſubegit eam, Et turris for- 51
tis fuit in medio urbis, & verterunt illuc omnes viri, et mulieres, & omnes
habitatores urbis; & obſeraverunt in faciebus ſuis, & aſcenderunt ſuper
tectum turris. Et venit Abimelech uſque turrem & inivit bellũ in eâ, & 52
acceſſit uſque portã turris ad incendendum eam in igne. Et jecit mulier 53
una fruſtum currus molæ ſuper caput Abimelech, & fregit calvariam ejus.
Et clamavit in feſtinatione ad puerum ferentem arma ejus, & dixit ei, 54
Evagina enſem tuũ, & occide me; fortaſſe dicent ſuper me, Mulier occîdit
eum: & occidit eum puer ejus, & mortuus eſt. Et viderunt homo Iſrael, 55
quod mortuus eſt Abimelech; & ierunt vir ad locum ſuum. Et reddidit 56
Dominꝰ malum Abimelech, quod fecit patri ſuo, ad occidendum ſeptua-
ginta fratres ſuos. Et omne malũ virorum Sechem reddidit Dominus in 57
capitibus eorum; & venit eis maledictio Jotham filii Jerubaghal.

CAP. X.

ET ſurrexit poſt Abimelech ad liberandum Iſrael Tholagh filius Puah 1
filii patrui ſui, vir de tribu *domus* Iſſachar; & ipſe habitans in Samir, in
monte domus Ephraim.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܒܝܡܠܟ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܩܪܝܬܐ. ܟܠܗ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܟܒܫܗ ܠܩܪܝܬܐ. ܘܥܡܐ ܕܒܗ 45
ܩܛܠ. ܘܣܚܦܗ ܠܩܪܝܬܐ. ܘܙܪܥܗ ܚܪܕܠܐ. * ܘܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܡܪܘܗܝ ܕܡܓܕܠ 46
ܫܟܝܡ. ܘܐܬܘ ܠܡܩܡܘ ܩܝܡܐ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܐܒܝܡܠܟ ܕܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ 47
ܡܪܘܗܝ ܕܡܓܕܠ ܫܟܝܡ. * ܘܣܠܩ ܐܒܝܡܠܟ ܠܛܘܪܐ ܕܨܠܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. 48
ܘܢܣܒ ܐܒܝܡܠܟ ܢܪܓܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܦܣܩ ܣܘܟܐ ܕܩܝܣܐ. ܘܫܩܠܗ ܘܣܡܗ ܥܠ ܟܬܦܗ.
ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܕܥܒܕܬ. ܥܒܕܘ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܥܓܠ ܐܟܘܬܝ.
* ܘܦܣܩܘ ܟܠ ܚܕ ܣܘܟܗ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܣܡ ܩܝܣܐ. ܘܐܘܩܕܗ ܠܩܪܝܬܐ 49
ܒܢܘܪܐ. ܘܡܝܬܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܐܝܬ ܒܡܓܕܠ ܫܟܝܡ. ܒܢܘܪܐ: ܐܝܟ ܐܠܦ ܓܒܪܐ
ܘܢܫܐ. * ܘܐܙܠ ܐܒܝܡܠܟ ܠܬܒܨ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ ܘܐܚܕܗ. * ܘܡܓܕܠܐ ܚܣܝܢܐ ܗܘܐ ܒܓܘܗ 50
ܕܩܪܝܬܐ. ܘܥܪܩܘ ܠܬܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܪܘܗܝ ܕܩܪܝܬܐ. ܘܐܚܕܘ 51
ܬܪܥܝܗܘܢ. ܘܣܠܩܘ ܠܐܓܪܐ ܕܡܓܕܠܐ. * ܘܐܬܐ ܐܒܝܡܠܟ ܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ. ܘܐܬܟܬܫ 52
ܥܡܗ. ܘܩܪܒ ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܡܓܕܠܐ. ܕܢܘܩܕܝܘܗܝ ܒܢܘܪܐ. * ܘܫܕܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ. ܦܠܓܐ ܕܪܚܝܐ 53
ܕܠܥܠ ܥܠ ܪܝܫܗ ܕܐܒܝܡܠܟ. ܘܬܒܪܬܗ ܠܪܝܫܗ. * ܘܩܪܐ ܡܚܕܐ ܠܛܠܝܐ ܕܫܩܠ 54
ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܠܘܦ ܠܟ ܣܝܦܟ. ܘܩܛܘܠܝܢܝ ܒܗ. ܕܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܥܠܝ. ܕܐܢܬܬܐ
ܩܛܠܬܗ. ܘܕܩܪܗ ܛܠܝܐ. ܘܡܝܬ. * ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܡܝܬ ܠܗ ܐܒܝܡܠܟ. ܘܐܙܠܘ 55
ܐܢܫ ܠܐܬܪܗ. * ܘܦܪܥܗ ܐܠܗܐ ܠܐܒܝܡܠܟ. ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܠܐܒܘܗܝ: ܘܩܛܠ ܠܫܒܥܝܢ 56
ܐܚܘܗܝ. * ܘܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕܘ ܐܢܫܝ ܫܟܝܡ. ܐܗܦܟ ܐܠܗܐ ܒܪܝܫܗܘܢ. ܘܐܬܬ 57
ܥܠܝܗܘܢ ܟܠܗ ܠܘܛܬܗ ܕܝܘܬܡ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

* ܘܩܡ ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܝܡܠܟ ܠܡܦܪܩܗ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܬܘܠܥ ܒܪ ܦܘܐܐ ܒܪ ܕܕܗ. ܓܒܪܐ ܡܢ 1
ܐܝܣܟܪ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܫܡܝܪ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ.

Tum oppugnavit Abimelec civitatem toto 45
illo die, ſubegitq; civitatem, totumq; populum
qui erat in ea, trucidavit, civitatem evertit,
& ſeminavit eam ſinapi. Audientes autem 46
omnes domini Magdal-ſechim, convenerunt
ad ineundum in Beth-il fœdus. Et indicatũ 47
eſt Abimeleco congregatos eſſe omnes
dominos Magdal-ſechim. Aſcendit ergò Abimelec 48
montem Selmon, & univerſus populus
quem ſecum habebat; accepitq; Abimelec
ſecurim manu ſuâ, & ſuccîdit ramum
ligni, quem ſublatum impoſuit humero ſuo,
dixitque ad populum quem ſecum habebat,
Quod me feciſſe vidiſtis, vos etiam feſtini facite
ad exemplum meum. Amputaverunt igitur 49
quiſq; ramum ſuum, & ſecuti ſunt Abimelec,
qui applicatâ ſtrue civitatem igne
combuſſit: ſic omnes homines qui erant in
Magdal-ſechim, igne perierunt, circiter mille
tam viri quàm mulieres. Abiit exinde Abimelec 50
ad Tabas, & caſtrametatus adversùs
Tabas, cepit illam. Turris autem fortiſſima 51
erat in medio civitatis illius, eóque confugerunt
omnes viri ac mulieres omneſque
domini civitatis; clauſiſq; poſt ſe *januis*,
turris tecta conſcenderunt. Accedens autem 52
Abimelec ad turrim uſque, oppugnabat eam;
& cùm appropinquâſſet uſque ad oſtium turris
ut illud igni ſuccenderet, Dejecit mulier 53
quædam fragmen ſuperioris molæ in caput
Abimelec, confregitque caput ejus. Qui mox 54
accerſito puero ſuo armigero, dixit ad eum,
Diſtringe gladium tuum, eoque me trucida,
ne dicant de me, Mulier occîdit eum: tranſverberavit
ergò eum juvenis, & mortuus eſt.
Videntes autem filii Iſrael mortuum eſſe Abimelec, 55
abierunt quiſque in locum ſuum. Rependit 56
itaque Deus Abimeleco ſcelus quod
commiſerat in parentem ſuum, interficiendo
ſeptuaginta fratres ſuos. Totum quoq; malum 57
quod fecerant Sechimitæ, refudit Deus
in caput eorum, & evenit eis tota maledictio
Jothami filii Nedubaal.

CAP. X.

Poſt Abimelec ſurrexit ad ſervandum Iſraelem 1
Tolaa filius Phua filii avi ipſius, vir de
Iſachar, qui habitabat in Samir monte Aphremi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فساروا حتى صاروا الى باب القرية نهارا اجمع * وفتح القرية وظفر بها * وقتل كل من فيها * 45
وقلع بابها * وزرعها المبقلة المالحة * وسمع اهل حصن شكام * واجتمعوا جميعا الى بيت 46
ايل ليتحالفوا ويتعاهدوا هناك * واخبر ابيملك ان اهل حصن شكام قد اجتمعوا * فصعد 47 48
ابيملك الى جبل صلمون هو وجميع الشعب الذين كانوا معه * واخذ ابيملك فاسا بيده *
وقطع حطبا من الشجر وحمل على عاتقه * وقال للشعب الذين معه * كلما رايتموني اعمل اعملوا
انتم ايضا مثله * فقطع الذين معه كل امرء حطبا * وحمله وتبع ابيملك * وجمعوا حطبا كثيرا * 49
واهج في الحطب نارا واحرق الحصن * ومات اهل حصن شكام كلهم بالنار * وكان عدد الذين
احترقوا من الرجال والنساء الف نفس * ثم انطلق ابيملك الى تاباص ونزل عليها وحصرها * وكان 50 51
في القرية حصن مشيد وهرب اهل القرية الرجال والنساء * ودخلوا الحصن * ودنا ابيملك الى 52
الحصن ليجاهد اهله * وتقدم الى باب الحصن ليحرقه بالنار * فرمته امراة من فوق بقطعة 53
من حجر الرحا * فوقعت على راس ابيملك وشدخت راسه * فدعا بالفتى الذي كان يحمل 54
سلاحه عجلا وقال له * اخرط سيفك يا بني واقتلني به * لئلا يقولوا ان امراة قتلته فبعجه
الفتى الذي كان يحمل سلاحه ومات * فلما راى بنو اسرائيل ان ابيملك قد مات * انصرف كل 55
انسان الى منزله * وجزى الله ابيملك بالشر الذي عمل ببيت ابيه * وقتله لاخوته السبعين * 56
* وكل البلاء الذي كان ارتكب لاهل شكام * رد كيدهم في نحرهم * وصار شرهم على رووسهم * 57
ونزل بهم كل اللعن الذي لعنهم يوثان بن جدعون * الفصل العاشر * وقام بعد 1
ابيملك ليخلص في اسرائيل توعال بن فوال بن عمه * رجل من قبيلة ايساخار * وكان نازلا في
سامير جبل افرايم *

Et totâ die procedentes quouſque devenissent 45
ad portam civitatis, civitatem expugnavit
& obtinuit; & cæſis omnibus
quotquot erant in illa, eruit portam ejus,
& conſevit illam herbâ ſalſâ. Quo audito 46
incolæ arcis Sechem ſimul convenerunt
in Beth-il, ut ſibi conjurarent conſpirarentque.
Sed ubi renuntiatum eſt Abimeleco 47
incolas arcis Sechem congregatos
eſſe, Aſcendit Abimelec ad montem 48
Selmon, ipſe & totus populus qui
cum eo erant: & arripiens Abimelec bipennem
manu ſuâ, ligna cecîdit ex arboribus,
portavitque ſuper humerũ ſuum, &
dixit populo qui ſecum erant, Quicquid
me facere vidiſtis, facite vos etiam eodẽ
modo. Quare qui cum eo erant cecîderunt 49
unuſquiſque ligna, portavit ea, &
ſecutus eſt Abimelecum: & multis lignis
congeſtis, ignem accendit in lignis,
arcemque combuſſit: ſic igne necati fuerunt
omnes incolæ arcis Sechem; & fuit
numerus eorũ qui combuſti ſunt ex viris
& mulieribus, mille animæ. Deinde 50
profectus Abimelec ad Tabas, caſtra poſuit
contra eam, & obſedit illam. Erat 51
autem in urbe illa propugnaculũ munitum,
& fugientes incolæ urbis tam viri
quàm mulieres ingreſſi ſunt propugnaculum.
Sed accedente Abimelec ad propugnaculũ, 52
ut oppugnaret gentem ejus, et appropinquante
ad portã propugnaculi, ut
combureret eam igni; Jaculata eſt in eũ 53
mulier quædã ſupernè fragmen lapidis
molaris, quod ſuper caput Abimeleci corruens
fregit caput ejus. Quare puero qui 54
geſtabat ejus arma, celeriter advocato,
dixit ei, Stringe gladiũ tuũ ô fili mi, eoque
me interfice, ne dicant, Mulier interfecit
eum: confodit ergò eum puer ille qui
geſtabat arma ipſius, & mortuus eſt. Cùm 55
autem vidiſſent filii Iſrael mortuũ eſſe
Abimelecum, abiit unuſquiſque in domũ
ſuã. Sic rependit Deus Abimeleco ſcelus 56
quod commiſerat in domum patris
ſui, & cædem ſeptuaginta fratrum ſuorũ:
Et pro toto infortunio quod ſuſceptum 57
fuerat à civibus Sechem, reddidit fraudem
eorum in jugulum ipſorum, recidit
malitia eorum in capita ipſorum, et deſcenderũt
in eos maledictiones omnes quibus
maledixerat eis Jothan filius Gedeonis.

CAP. X.

Surrexit autem poſt Abimelec ad ſalvandum 1
filios Iſraelis Toal filius Phualis
nepotis illius, vir de familia Iſachar,
qui degebat in Samir monte Ephraim.

ספר שופטים : י

,eſt mortuꝰ & :annis tribus & viginti Iſrael Judicavitque
2 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת
: Ghilhadites Jair eum poſt ſurrexit Et .Samir in eſt ſepultus &
3 וַיִּקָּבֵר בְּשָׁמִיר׃ וַיָּקָם אַחֲרָיו יָאִיר הַגִּלְעָדִי
ei *fuit* Et .annis duobus & viginti Iſrael judicavitque
4 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה׃ וַיְהִי־לוֹ
triginta & ;pullos triginta ſuper equitantes filii triginta
שְׁלֹשִׁים בָּנִים רֹכְבִים עַל־שְׁלֹשִׁים עֲיָרִים וּשְׁלֹשִׁים
diem ad uſque ,Jair Chavvoth vocabant *ipſis* : eis urbes
עֲיָרִים לָהֶם לָהֶם יִקְרְאוּ חַוֺּת יָאִיר עַד הַיּוֹם
eſt ſepultus & ,Jair eſt Mortuuſque .Ghilhad terra in quæ ,hanc
5 הַזֶּה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד׃ וַיָּמָת יָאִיר וַיִּקָּבֵר
oculis in malum *faciendum ad* ,Iſrael filii addiderunt Et .Chamon in
6 בְּקָמוֹן׃ וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
diis & ,Haſtaroth & ; Behalim ſervieruntque ,Domini
יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי
filiorum diis & ,Moab diis & ,Sidon diis & ,Aram
אֲרָם וְאֶת־אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֵת אֱלֹהֵי בְנֵי־
non & ,Dominum dereliquerunt & : Peliſtim diiſque ,Hammon
עַמּוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וְלֹא
eos *vendidit* & ; Iſrael *in* Domini *naſus* eſt Iratuſque .ei ſervierunt
7 עֲבָדוּהוּ׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם
,detriverunt Et .Hammon filiorum manu in & ,Peliſtim manu in
8 בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיִּרְעֲצוּ
decem octo ,ipſo anno in Iſrael filios *perfregerunt* &
וַיְרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁנָה הַהִיא שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה
terra in ,Jarden *tranſitu in* qui ,Iſrael filios omnes ,annis
שָׁנָה אֶת־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ
Jarden Hammon filii Tranſieruntque .Ghilhad in quæ Emoræi
9 הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד׃ וַיַּעַבְרוּ בְנֵי־עַמּוֹן אֶת־הַיַּרְדֵּן
: Ephraim domo *in* & ,Binjamin *in* & ,Jehudah *in* etiam pugnandum ad
לְהִלָּחֵם גַּם־בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִין וּבְבֵית אֶפְרָיִם
ad Iſrael filii clamaverunt Et .valde Iſrael *fuit* anguſtia &
10 וַתֵּצֶר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד׃ וַיִּזְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
,noſtrum Deum dereliquimus quia &,tibi Peccavimus :dicendo Dominũ
יְהוָה לֵאמֹר חָטָאנוּ לָךְ וְכִי עָזַבְנוּ אֶת־אֱלֹהֵינוּ
:Iſrael filios ad Dominus Dixitque .Behalim ſervivimus &
11 וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
.Peliſtim *à* & ,Hammon filiis à ,Emoræo ab & ,Ægyptiis ab Nonne
הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֱמֹרִי מִן־בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן־פְּלִשְׁתִּים׃
,me ad clamâſtis & ,vos oppreſſerũt Mahon & ,Hamalec & ,Sidonim Et
12 וְצִידוֹנִים וַעֲמָלֵק וּמָעוֹן לָחֲצוּ אֶתְכֶם וַתִּצְעֲקוּ אֵלַי
ſerviiſtis & ,me dereliquiſtis vos Et ? eorũ manu de vos feci ſalvoſque
13 וָאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם׃ וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ
,Ite .vos *ſalvandum ad* addam non idcirco ; alienis diis
14 אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן לֹא־אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃ לְכוּ
faciant ſalutem ipſi *: eis in* elegiſtis quos ,deos ad clamate &
וְזַעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הֵמָּה יוֹשִׁיעוּ
ad Iſrael filii Dixeruntque .veſtræ anguſtiæ tempore in *vobis*
15 לָכֶם בְּעֵת צָרַתְכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־
bonum *omne* ſecundùm nobis tu fac ; Peccavimus : Dominum
יְהוָה חָטָאנוּ עֲשֵׂה־אַתָּה לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב
removerunt Et .hac die *nunc* nos libera *veruntamen* :tuis oculis in
16 בְּעֵינֶיךָ אַךְ הַצִּילֵנוּ נָא הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיָּסִירוּ
,Domino ſervieruntque ,*ipſorum interiore de* *extranei* deos
אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִקִּרְבָּם וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה
,Hammon filii *ſunt acciti* Et .Iſrael *labore in* ejus anima eſt *abbreviata* &
17 וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּצָּעֲקוּ בְּנֵי עַמּוֹן
ſunt caſtrametati &,Iſrael filii ſunt *collecti* & :Ghilhad in ſũt caſtrametati &
וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְעָד וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ
.Miſpah in
בַּמִּצְפָּה׃

Verſio VULG. LAT.

2 Et judicavit Iſraelem viginti
& tribꝰ annis, mortuúſq; eſt, ac
3 ſepultꝰ in Samir. Huic ſucceſſit
Jair Galaadites, qui judicavit
Iſraelem ꝑ viginti & duos annos,
4 Habens triginta filios ſedentes
ſuper triginta pullos
aſinarũ, & principes triginta
civitatũ, quæ ex nomine ejus
ſunt appellatæ Havoth Jair, id
eſt, oppida Jair, uſq; in præſentem
diem, in terra Galaad.
5 Mortuúſq; eſt Jair, ac ſepultꝰ
in loco cui eſt vocabulũ, Camon.
6 Filii autẽ Iſrael peccatis
veteribꝰ jungentes nova, fecerunt
malũ in conſpectu Dñi,
& ſervierunt idolis, Baalim &
Aſtaroth, & diis Syriæ ac Sidonis
& Moab & filiorũ Ammon
& Philiſthiim: dimiſerúntq;
Dominũ, & non coluerunt
7 eũ. Contra quos Dñs
iratꝰ, tradidit eos in manꝰ Philiſthiim
& filiorum Ammon.
8 Afflictiq; ſunt, & vehementer
oppreſſi per annos decem &
octo, omnes qui habitabant
trans Jordanem in terra Amorrhæi,
9 qui eſt in Galaad: In
tantum, ut filii Ammon, Jordane
tranſmiſſo, vaſtarent Judam
& Benjamin & Ephraim:
10 afflictúſq; eſt Iſrael nimis. Et
clamantes ad Dñm, dixerunt;
Peccavimus tibi, quia dereliquimus
Dñm Deũ noſtrũ, &
11 ſervivimus Baalim. Quibus
locutus eſt Dñs; Numquid non
Ægyptii & Amorrhæi, filiíq;
12 Ammon & Philiſthiim, Sidonii
quoq; & Amalec & Chanaan,
oppreſſerunt vos, &
clamâſtis ad me, & erui vos de
13 manu eorũ? Et tamen reliquiſtis
me, & coluiſtis deos
alienos: idcircò non addam ut
14 ultrà vos liberem: Ite, & invocate
deos quos elegiſtis:
ipſi vos liberent in tempore
15 anguſtiæ. Dixerúntq; filii Iſrael
ad Dñm; Peccavimus, redde
tu nobis quidquid tibi placet:
16 tantùm nunc libera nos. Quæ
dicentes, omnia de finibꝰ ſuis
alienorũ deorum idola projecerunt,
et ſervierunt Dño Deo:
qui doluit ſuper miſeriis eorum.
17 Itaque filii Ammon conclamantes
in Galaad fixêre
tentoria: contra quos congregati
filii Iſrael, in Maſpha
caſtrametati ſunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι (β) τρία ἔτη, ϗ
3 ἀπέθανε, ϗ ἐτάφη (γ) ἐν Σαμίρ. Καὶ ἀνέστη
μετ᾽ αὐτὸν (δ) Ἰαῒρ ὁ Γαλαάδ, ϗ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ
4 (ε) εἴκοσι δύο ἔτη. (ζ) Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα
ϗ δύο υἱοὶ (η) ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τριάκοντα
(θ) δύο πώλους· ϗ τριάκοντα δύο πόλεις αὐτοῖς·
ϗ (ι) ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαύλεις (κ) Ἰαῒρ ἕως
5 τῆς ἡμέρας ταύτης (λ) ἐν γῇ Γαλαάδ. Καὶ ἀπέθανεν
6 (μ) Ἰαῒρ, ϗ ἐτάφη ἐν (ν) Ῥαμνών. Καὶ
προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ξ) τοῦ ποιῆσαι τὸ
πονηρὸν (ο) ἐνώπιον κυρίου, ϗ (π) ἐδούλευσαν τοῖς
Βααλὶμ, ϗ τῇ Ἀσταρὼθ, ϗ τοῖς (ρ) θεοῖς Ἀρὰμ,
ϗ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος, ϗ τοῖς θεοῖς
Μωὰβ, ϗ τοῖς θεοῖς υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ τοῖς
θεοῖς (σ) Φυλιστιὶμ, ϗ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον,
7 ϗ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ. (τ) Καὶ ὠργίσθη θυμῷ
κύριος ἐν Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ
(υ) Φυλιστιὶμ, ϗ ἐν χειρὶ υἱῶν Ἀμμών. (φ)
8 Καὶ ἔθλιψαν ϗ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν
τῷ (χ) καιρῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη,
(ψ) τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῷ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου (ω) ἐν γῇ τοῦ Ἀμορρὶ τοῦ ἐν
9 Γαλαάδ. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν τὸν Ἰορδάνην
(α) παρατάξασθαι πρὸς Ἰούδαν, ϗ
Βενιαμὶν, ϗ πρὸς Ἐφραίμ· ϗ ἐθλίβησαν
10 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σφόδρα. Καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, λέγοντες, Ἡμάρτομέν
σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν (β) τὸν θεὸν, ϗ (γ) ἐδουλεύσαμεν
11 τῷ Βααλίμ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, (δ) Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου,
ϗ ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, ϗ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ
12 ἀπὸ Φυλιστιὶμ, Καὶ Σιδωνίων, ϗ Ἀμαλὴκ, ϗ
Μαδιὰμ, οἳ ἔθλιψαν ὑμᾶς; ϗ ἐβοήσατε πρὸς
13 μὲ, ϗ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν; Καὶ ὑμεῖς
ἐγκατελίπετέ με, ϗ (ε) ἐδουλεύσατε
θεοῖς ἑτέροις. διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι
14 ὑμᾶς. (ζ) Πορεύεσθε, ϗ βοήσατε πρὸς τοὺς
θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, ϗ αὐτοὶ σωσάτωσαν
15 ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. Καὶ εἶπαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, Ἡμάρτομεν,
ποίησον σὺ ἡμῖν (η) κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν
ἐν ὀφθαλμοῖς σου, πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
16 ταύτῃ. (θ) Καὶ ἐξέκλιναν τοὺς θεοὺς τοὺς
ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, ϗ (ι) ἐδούλευσαν
τῷ κυρίῳ μόνῳ· ϗ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
17 ἐν κόπῳ Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν,
ϗ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ. (κ) ϗ συνήχθησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ϗ παρενέβαλον (λ)
ἐν τῇ σκοπιᾷ.

Et judicavit Iſrael viginti tres annos: 2
et mortuus eſt, & ſepultus eſt
in Semir. Et ſurrexit poſt eũ Jair, 3
qui de Galaad: et judicavit Iſrael
viginti duos annos. Et erãt ei (c) 4
triginta et duo filii inſcendentes
ſuper triginta duos pullos: & triginta
duæ civitates eis. Et vocabant
eas oppida Jair uſque in diẽ
hanc in terra Galaad. Et mortuus 5
eſt Jair, et ſepultus eſt in (d) Rhamnon.
Et addiderunt filii Iſrael 6
facere malum in conſpectu Domini:
& ſervierunt ipſis Baalim, &
(e) Aſtaroth, & diis (f) Aram, &
diis Sidonis, & diis Moab, &
diis filiorũ Ammon, & diis (g)
Phyliſtiim: et dereliquerunt Dominum,
& non ſervierunt ei. Et 7
iratus eſt furore Dominus in Iſrael:
& vendidit eos in manu
Phyliſtiim, & in manu filiorum
Ammon. Et tribulaverunt, & fregerunt 8
filios Iſrael in tempore illo
octo & decem annis, omnes filios
Iſrael, qui trans Jordanem,
in terra ipſius Amorrhi, qui in
Galaad. Et tranſierunt filii Ammon 9
Jordanem ad pugnandum
adverſùs Judam, & Beniamin,
& adverſùs Ephræm. Et vexati
ſunt filii Iſrael valdè. Et clamaverunt 10
filii Iſrael ad Dominum,
dicentes; Peccavimꝰ tibi: quia dereliquimus
Deum, & ſervivimus
(h) ipſi Baalim. Et dixit Dominꝰ 11
ad filios Iſrael; Nónne (i) ab
Ægypto, & ab Amorrhæo, & à
filiis Ammon, & à Phyliſtiim, Et 12
Sidoniis, & Amalec, & Madiã,
ii qui tribulaverunt vos? Et clamâſtis
ad me, & ſalvavi vos de
manu eorũ? Et vos dereliquiſtis 13
me: & ſerviviſtis diis aliis. Propter
hoc non apponã ſalvare vos.
Ite, & clamate ad deos, quos elegiſtis 14
vobis ipſis: & ipſi ſalvent
vos in tempore tribulationis veſtræ.
Et dixerunt filii Iſrael ad 15
Dominũ; Peccavimꝰ, fac tu nobis
juxta (k) omne, quod bonũ in oculis
tuis: veruntamen erue nos in
die hac. Et removerunt deos alienos 16
de medio ſui; & ſervierunt
Domino ſoli: et (l) diminuta eſt anima
ejꝰ in labore Iſrael. Et aſcenderunt 17
filii Ammõ, & caſtrametati
ſunt in Galaad. Et congregati
ſunt filii Iſrael, & caſtrametati
ſunt in (m) ſpecula.

MS.A. (β) ϗ τρία (γ) ἐν Σαμαρείᾳ. (δ) Ἰαεὶρ ὁ Γαλααδίτις, (ε) εἴκοσι ϗ δύο (ζ) Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ (η) ἐπιβεβηκότες (θ) ϗ δύο (ι) ἐκάλεσεν (κ) Ἰαεὶρ (λ) αἵ εἰσιν ἐν τῇ Γαλαάδ. (μ) Ἀεὶρ, (ν) Ῥαμμώ. (ξ) ποιῆσαι τὸ (ο) ἔναντι (π) ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλεὶμ, (ρ) θεοῖς Σιδῶνος, ϗ τοῖς θεοῖς Συρίας, ϗ τοῖς θεοῖς Μωὰβ, (σ) τῶν ἀλλοφύλων, (τ) Καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, (υ) ἀλλοφύλων, (φ) Καὶ ἐσάθρωσαν ϗ ἔθλασαν (χ) ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ (ψ) πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ (ω) ἐν τῇ γῇ τοῦ Ἀμορραίου ἐν τῇ Γαλααδίτιδι. (α) ἐκπολεμῆσαι ϗ ἐν τῷ Ἰούδᾳ, ϗ Βενιαμεὶν, ϗ ἐν τῷ οἴκῳ Ἐφραίμ· (β) τὸν κύριον θεὸν ἡμῶν, (γ) ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλείμ. (δ) Οὐχὶ Αἰγύπτιοι, ϗ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ Μωὰβ, ϗ οἱ ἀλλόφυλοι, Καὶ Σιδώνιοι, ϗ Μαδιὰμ, ϗ Ἀμαλὴκ, ἐξέθλιψαν ὑμᾶς; ϗ ἐκεκράξατε πρὸς μὲ, (ε) ἐλατρεύσατε (ζ) Βαδίζετε, ϗ βοᾶτε (η) κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιόν σου, πλὴν κύριε ἐξελοῦ (θ) Καὶ μετέστησαν τοὺς (ι) ἐλάτρευσαν τῷ κυρίῳ, ϗ οὐκ εὐηρέστησαν ἐν τῷ λαῷ, ϗ ὠλιγοψύχησεν ἐν τῷ κόπῳ (κ) ϗ ἐξῆλθον οἱ (λ) ἐν τῇ Μασσηφά. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Γαλαάδ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 ודן ית ישראל עסרין ותלת שנין ומית ואתקבר בשמיר: וקם בתרוהי יאיר גלעדאה ודן
3 4 ית ישראל עסרין ותרתין שנין: וחוו ליה תלתין בנין רכיבין על תלתין עולין ותלתין
5 קרוין להון להון קרן כפרני יאיר עד יומא הדין די בארעא דגלעד: ומית יאיר ואתקבר
6 בקמון: ואוסיפו בני ישראל למעבד דביש קדם יי ופלחו ית בעליא וית עשתרתא וית
טעות ארם וית טעות צידון וית טעות מואב וית טעות בני עמון וית טעות פלשתאי
7 ושבקו ית פולחנא דיי ולא פלחו קדמוהי: ותקיף רוגזא דיי בישראל ומסרנון ביד
8 פלשתאי וביד בני עמון: ודחקו ושעבידו ית בני ישראל בשתא ההיא תמניא עסרי שנין
9 ית כל בני ישראל דבעברא דירדנא בארעא אמוראה די בגלעד: ועברו בני עמון ית
ירדנא לאגחא קרבא אף ביהודה ובדבית בנימין ובדבית אפרים ועקת לישראל
10 לחדא: וזעיקו בני ישראל קדם יי למימר חבנא קדמך וארי שבקנא ית פולחנא דיי
11 אלהנא ופלחנא ית בעליא: ואמר יי לבני ישראל הלא ממצרים ומן אמוראא ומן בני
12 עמון ומפלשתאי: וצידונאי ועמלקאי ואנשי מעון דחקו יתכון ובעיתון קדמי ופרקית
13 יתכון מידהון: ואתון שבקתון פולחני ופלחתון לטעות עממיא בכן לא אוסף למפרק
14 יתכון: אזילו ובעו מן טעותא דאתרעיתון בהון האם יכלין למפרקכון בעדן עקתכון:
15 ואמרו בני ישראל קדם יי חבנא עביד את לנא ככל דתקין קדמך ברם שיזבנא כען
16 יומא דין: ואעדיאו ית טעות עממיא מביניהון ופלחו קדם יי ועקת נפשיה בעמל
17 ישראל: ואתכנישו בני עמון ושרו בגלעד ואתכנישו בני ישראל ושרו במצפה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et judicavit Iſrael viginti et tribꝰ annis, et mortuꝰ eſt et ſepultꝰ eſt in Samir. 2
Et ſurrexit poſt eum Jair Gilghadæus, & judicavit Iſrael viginti & duobus 3
annis. Et fuerunt illi triginta filii equitantes ſuper triginta pullos, 4
& triginta urbes illis: illis *vocarunt* oppida Jair uſque ad diem hanc, quæ
in terrâ Gilghad. Et mortuus eſt Jair, & ſepultus eſt in Kamon. Et addiderunt 5
filii Iſrael ad faciendum quod malum ante Dominum, & coluerunt 6
Baghalaja, & Ghaſthratha, & errores Aram, & errores Szidon, & errores
Moab, & errores filiorum Ghamon, & errores Peliſtæorum; & reliquerunt
cultum Domini, & non ſervierunt coram eo. Et fortificata eſt 7
indignatio Domini in Iſrael, & tradidit eos in manu Peliſtæorum, & in
manu filiorum Ghamon. Et oppreſſerunt & humiliaverunt filios Iſrael in 8
anno illo octodecim annis omnes filios Iſrael, qui in tranſitu Jordanis in
terrâ Emorrhæi, qui in Gilghad. Et tranſierunt filii Ghamon Jordanem ad 9
ineundũ bellũ etiã in Jehuda, & *in eos qui domꝰ* Binjamin, & *in eos qui domꝰ*
Ephraim; & tribulatum eſt Iſraeli valdè. Et clamaverunt filii Iſrael ante 10
Dñm ad dicendum: Peccavimus ante te, et quòd deſeruimꝰ cultum *Domini*
Dei noſtri, & coluimus Baghalaja. Et dixit Dominus filiis Iſrael: Nonne ex 11
Miſzraim & ex Emorræis, & ex filiis Ghamon, & ex Peliſtæis; Et ex Szidonæis, 12
et Ghamalkæis, et homo Meghõ afflixerunt vos, et rogâſtis ante me:
et liberavi vos de *manu* eorum? Et vos diſeruiſtis cultum meum, et ſerviiſtis 13
erroribꝰ gentiũ; itaque non addam ad liberandum vos. Ite et rogate 14
ab erroribus quibus voluiſtis in eis, num ſi potentes ad liberandum vos in
tempore afflictionum veſtrarũ. Et dixerunt filii Iſrael ante Dominũ, Peccavimꝰ, 15
fac tu nobis ſicut omne quod conſtitutum ante te; verũ libera nos
nunc die hâc. Et abjecerũt errores gentiũ ex inter ipſos, et ſervierunt ante 16
Dominũ; et arctata eſt anima ejus in labore Iſrael. Et congregati ſunt filii 17
Ghamon, et poſuerunt in Gilghad, et congregati ſunt filii Iſrael, et poſuerunt
in *Miſzpa*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܘܡܝܬ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܝܪ. * ܘܩܡ ܡܢ ܒܬܪܗ 2 3
ܝܐܝܪ ܓܠܥܕܝܐ. ܘܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܬܝܢ ܒܢܝܢ. 4
ܕܪܟܒܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܬܠܬܝܢ ܥܝܠܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܩܘܪܝܢ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗܘܢ. ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ
ܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܐܝܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܕܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. * ܘܡܝܬ ܝܐܝܪ. ܘܐܬܩܒܪ 5
ܒܩܡܘܢ. * ܘܐܘܣܦܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠܐ 6
ܘܠܥܫܬܪܬ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܨܝܕܢ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
ܘܠܐܠܗܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐܠܗܐ ܕܫܪܟܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܦܠܚܘܗܝ. * ܘܐܬܚܡܬ 7
ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܐܝܕܝܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
* ܘܐܬܡܪܕܘ ܘܫܥܒܕܘ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܗܝ ܫܢܬܐ. ܬܡܢܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ 8
ܐܝܣܪܝܠ ܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܒܐܪܥܐ ܕܐܡܘܪܝܐ ܕܒܓܠܥܕ. * ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ 9
ܠܡܩܪܒܘ ܥܡ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܡ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܘܥܩܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܛܒ. * ܘܩܥܘ 10
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܚܛܝܢ ܠܟ ܕܫܒܩܢ ܠܐܠܗܢ ܘܦܠܚܢ ܠܒܥܠܐ.
* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܡܨܪܝܐ ܘܡܘܐܒܝܐ. * ܘܨܝܕܢܝܐ. ܘܥܡܠܩ ܘܥܡܘܢ 11 12
ܐܠܨܘܟܘܢ. ܘܩܥܝܬܘܢ ܠܘܬܝ. ܘܦܪܩܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܫܒܩܬܘܢܢܝ. 13
ܘܦܠܚܬܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܦܪܩܟܘܢ. * ܐܙܠܘ ܨܠܘ 14
ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܨܒܝܬܘܢ ܒܗܘܢ. ܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ ܠܟܘܢ ܦܪܘܩܐ ܒܙܒܢܐ ܕܐܘܠܨܢܟܘܢ.
* ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܚܛܝܢ ܠܟ. ܐܢܬ ܥܒܕ ܠܢ ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟ. 15
ܒܠܚܘܕ ܦܨܝܢ ܝܘܡܢܐ. * ܘܐܥܒܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ ܡܢ ܒܝܢܬܗܘܢ. 16
ܘܦܠܚܘ ܠܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܥܝܩܬ ܢܦܫܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. 17
ܘܫܪܘ ܒܓܠܥܕ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܪܘ ܒܡܨܦܝܐ.

* Is judicavit Iſraelem viginti tribus annis, 2
& mortuus ac ſepultus eſt in Samir. Poſt 3
hunc etiam ſurrexit Jair Gelaadites, qui judicavit
Iſraelem viginti duobus annis: Habuitque 4
triginta liberos equitantes triginta
aſellas: & hi habebant triginta civitates,
quas vocabant Oppida Jair, in hunc uſque diem,
& ſunt in terra Gelaad. Tum mortuus eſt 5
Jair & ſepultus in Camon. Filii autem Iſrael 6
rurſum fecerunt quod malum erat coram
Domino, coluerüntque Baal, & Eſtheroth,
& deos Edom, & deos Saidon, & deos
Moab, & deos filiorum Ammon, & deos
Paleſtinorum, deos denique reliquarum
gentium, deſerueruntque Dñm, & non coluerunt
eum. Quapropter æſtuavit ira Dñi in Iſraelem, 7
tradiditque eos in manum Paleſtinorũ,
et manũ filiorum Ammon: Qui rebellantes 8
vexârunt filios Iſrael ab illo anno octodecim
annis, cunctos *videlicet* Iſraelitas qui
erant trans Jordanem in terra Amorrhæorum,
quæ eſt in Gelaad. Imò trajecerunt filii 9
Ammon ad pugnandum contra Judam &
contra filios Aphrem: quod cùm valdè moleſtum
eſſet Iſraeli, Exclamârunt filii Iſrael 10
ad Dominum, dicentes, Peccavimus in te
deſerentes Deum noſtrum, & colentes Baal.
Dixit autem Dominus ad filios Iſrael, An 11
non Ægyptii, & Moabitæ, Saidonii, & 12
Amalec, & Ammon afflixerunt vos; &
clamâſtis ad me, eripuíque vos de manibus
eorum? Vos tamen deſeruiſtis me, 13
& coluiſtis deos alienos: idcirco non pergam
ulteriùs ſervare vos. Ite, orate apud 14
deos quibus oblectati eſtis, ipſi ſint vobis
vindices in tempore afflictionis veſtræ. Dixerunt 15
autem filii Iſrael ad Dominum, Peccavimus
in te, fac tu nobis quicquid tibi
placuerit, modò eripias nos hodiernâ die.
Et amoverunt filii Iſrael deos externos è 16
medio ſui, & coluerunt Dominum; afflictus
enim erat animus Iſraelis. Itaque 17
congregati filii Ammon, caſtra fixerunt in
Gelaad; et congregati filii Iſrael, caſtra
poſuerunt in Maſphia.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وصار قاضيا على بني اسرايل ثلثة وعشرين سنة * ومات ودفن في سامير * وقام بعده يائير 2 3
الجلعداني * وصار قاضيا لبني اسرايل اثنين وعشرين سنة * وكان له ثلثون ابنا يركبون ثلثين 4
مهرا * وكان لهم ثلثون قرية * وكان القري تدعي مزارع يائير الذي في ارض جلعاد * وتوفي 5
يائير ودفن في قمون * وعاد بنو اسرايل في سيئاتهم والعمل القبيح امام الرب * وعبدوا بعلا الصنم * 6
وسجدوا لاله ادوم * واله فلسطين * ولالهة الشعوب الاخر * واجتنبوا عبادة الله * ولم يستعبدوا له *
* واشتد غضب الرب عليهم * وسلط الرب عليهم اهل فلسطين وبني عمون * وضيقوا على بني 7 8
اسرايل * واضطهدوهم من تلك السنة الي ثمانية عشر سنة * وضيقوا على جميع بني اسرايل *
الذين كانوا على عبر الاردن في ارض الاموراييين * الذين كانوا نزولا بجلعاد * وجاز بنو عمون 9
الاردن ليحاربوا بني يهودا * وبني بنيامين * وبني افرام ايضا * واضطر بنو اسرايل * وضاق بهم
جدا * وهتف بنو اسرايل الي الرب وقالوا * اذنبنا واجرمنا امامك * حيث اجتنبناك وعبدنا 10
بعلا * فقال الرب لال اسرايل * اليس اهل مصر والموابيون * وبنو عمون * واهل فلسطين * واهل 11
عمالاق * والصيدانيون ضيقوا عليكم * وصرختم الي فخلصتكم منهم * وانتم اجتنبتموني 12 13
وعبدتم الهة اخر * من اجل هذا لا اعود اخلصكم ايضا * انطلقوا فصلوا للالهة التي 14
هويتموها * هي تخلصكم في وقت شدايدكم * قال بنو اسرايل للرب * اخطانا 15
اليك يا رب واسانا * فاصنع بنا ما احببت ورضيت به * ولكن انقذنا الان * ونحوا بنو اسرايل 16
الالهة الغريبة من بينهم * وعبدوا الله الرب * لان انفسهم ضاقت * واجتمع بنو عمون ونزلوا 17
جلعاد * واجتمع بنو اسرايل ونزلوا مصفيا *

* *Fuitq; judex ſuper filios Iſrael viginti* 2
tribus annis, & mortuus eſt ac ſepultus
in Samir. Poſt eum ſurrexit Jair Gala 3
adites, fuitq; judex filiorũ Iſrael viginti
duobus annis. Habebat hic triginta filios 4
qui vehebantur triginta pullis: habebant
& triginta oppida; & oppida illa vocabantur
Rura Jair, quæ extant in terra Galaad.
Defunctus eſt autem Jair, & ſe- 5
pultus in Cammon. Et recurrentes filii 6
Iſrael ad iniquitates ſuas turpéq; facinus
coram Domino, ſervierunt Baal idolo,
& adorârunt deum Edom, & deum Paleſtinæ,
& deos reliquarũ gentium; &
receſſerunt à cultu Dei, & non ſervierunt
ipſi. Quare ſæviente in eos irâ 7
Domini, immiſit in eos Dominus Paleſtinos
& filios Ammon: Qui infeſtârunt 8
filios Iſrael, & perſecuti ſunt eos ab illo
anno uſq; ad annum decimum octavum:
infeſtârunt inquam cunctos Iſraelitas
qui erant trans Jordanem in terra Amorrhæorum
qui habitabant in Galaad.
Quin trajecerunt filii Ammon Jordanem 9
ut dimicarent contra filios Juda, & filios
Benjamin, ac etiam filios Ephrem;
adeo ut in ſummo diſcrimine & anguſtia
verſarentur Iſraelitæ, Clamarentq; 10
Iſraelitæ ad Dominum, ac dicerent, Peccavimus
& deliquimus coram te, recedentes
à te & ſervientes Baal. Dixit au- 11
tem Dominus Iſraelitis, Nónne Ægyptii,
& Moabitæ, & filii Ammon, & Paleſtini,
& Amalecitæ, Et Sidonii infeſtârunt 12
vos? & cùm rogâſſetis me, liberavi
vos ab eis: Vos autem recedentes à me 13
ſerviviſtis diis aliis? Hac de cauſa non
liberabo vos ampliùs. Ite, precamini deos 14
quos amatis, ipſi vos liberent in tempore
calamitatum veſtrarum. Dixerunt Iſrae- 15
litæ Domino, Peccavimus tibi ô Domine,
& iniquè geſſimus; fac nobis quicquid
volueris, & gratum tibi fuerit; veruntamen
erue nos hoc tempore. Tum remo- 16
verunt Iſraelitæ deos alienos de medio
ſui, & ſervierunt Deo Domino; ſiquidem
tædio affecti fuerant animi eorum.
Convocati ſunt ergò filii Ammon, & ca- 17
ſtrametati in Galaad; & convocati filii
Iſrael, caſtrametati ſunt in Maſphia.

ספר שופטים : יא

vir Quis :suū socium ad vir ,Ghilhad principes ,populus Dixeruntq;
18 וַיֹּאמְרוּ הָעָם שָׂרֵי גִלְעָד אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי הָאִישׁ
omnibus *caput in* erit ,Hammon filios *in* pugnare cœperit *qui*
אֲשֶׁר יָחֵל לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן יִהְיֶה לְרֹאשׁ לְכֹל
.Ghilhad habitatoribus
יֹשְׁבֵי גִלְעָד׃

CAP. XI. יא

mulieris filius *ipse &* ,*virtute* potens erat Ghilhadites Iphtach Et
1 וְיִפְתָּח הַגִּלְעָדִי הָיָה גִּבּוֹר חַיִל וְהוּא בֶּן־אִשָּׁה
Ghilhad uxor peperit Et .Iphtach ipsum Ghilhad genueratq; *: meritoriæ*
2 זוֹנָה וַיּוֹלֶד גִּלְעָד אֶת־יִפְתָּח׃ וַתֵּלֶד אֵשֶׁת־גִּלְעָד
,Iphtach expulerunt & ,uxoris filii *evaserunt grandes* & : filios ei
לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְנֵי־הָאִשָּׁה וַיְגָרְשׁוּ אֶת־יִפְתָּח
quia ,nostri patris domo in accipies hæreditatem Non : ei dixeruntque
וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־תִנְחַל בְּבֵית־אָבִינוּ כִּי
,suorū fratrū *faciebus* à Iphtach Fugitque .*tu* alterius mulieris filius
3 בֶּן־אִשָּׁה אַחֶרֶת אָתָּה׃ וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אֶחָיו
,vacui homines Iphtach ad sunt collecti & : Tob terra in mansit &
וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְלַקְּטוּ אֶל־יִפְתָּח אֲנָשִׁים רֵיקִים
Hammon filii pugnaverunt & ,*diebus à* fuit Et .eo cum sunt egressi &
4 וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ׃ וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן
cum Hammon filii *pugnaverunt quemadmodum* ,fuit Et .Israel eum
5 עִם־יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־נִלְחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־
terra de Iphtach *capiendum ad* ,Ghilhad seniores *iverunt* & ;Israel
יִשְׂרָאֵל וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד לָקַחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאֶרֶץ
: ducem in nobis *eris* & ,*Abi* : Iphtach ad Dixeruntque .Tob
6 טוֹב׃ וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח לְכָה וְהָיִיתָה לָּנוּ לְקָצִין
:Ghilhad senioribus Iphtach Dixitque .Hammon *filios in* pugnabimus &
7 וְנִלָּחֲמָה בִּבְנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזִקְנֵי גִלְעָד
? mei patris domo è me expulistis & ,me habuistis odio vos Nonne
הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי וַתְּגָרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי
Dixeruntque ? vobis angustia *quemadmodum*,*nunc* me ad venistis cur &
8 וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עַתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ
ibis & ,te ad sumus reversi nunc Idcirco :Iphtach ad Ghilhad seniores
זִקְנֵי גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח לָכֵן עַתָּה שַׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהָלַכְתָּ
omnibus *caput in* nobis eris & :Hammon *filios in pugnabis* & ,nobiscum
עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בִּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָּנוּ לְרֹאשׁ לְכֹל
Si : Ghilhad seniores ad Iphtach Dixitque .Ghilhad habitatoribus
9 יֹשְׁבֵי גִלְעָד׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זִקְנֵי גִלְעָד אִם־
Dominus *dederit* & ,Hammon *filios in* pugnandū ad me *vos facientes* reverti
מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן יְהוָה
seniores Dixeruntque *? caput in* vobis ero ego ; *meas facies ad* eos
10 אוֹתָם לְפָנָי אָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי־
non si ,nos inter *audiens sit* Dominus : Iphtach ad Ghilhad
גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח יְהוָה יִהְיֶה שֹׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ אִם־לֹא
,Ghilhad senioribus cum Iphtach ivit Et .faciamus sic ,tuū verbū secūm
11 כִדְבָרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זִקְנֵי גִלְעָד
Iphtach est Locutusq; .*ducē in* & ,*caput in* se super eum populus posuerūt &
וַיָּשִׂימוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין וַיְדַבֵּר יִפְתָּח
Iphtach misit Et .Mispah in *Domini facies ad* sua verba omnia
12 אֶת־כָּל־דְּבָרָיו לִפְנֵי יְהוָה בַּמִּצְפָּה׃ וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח
quia,tibi & mihi Quid :dicendo ,Hammon filiorū regem ad *legatos*
מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן לֵאמֹר מַה־לִּי וָלָךְ כִּי־
filiorum rex Dixitque *? mea terra in pugnandum ad* me ad venisti
13 בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאַרְצִי׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ בְּנֵי־
,meam terram Israel *cepit* Quia :Iphtach *legatos* ad Hammon
עַמּוֹן אֶל־מַלְאֲכֵי יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אַרְצִי
ad usque & ,Jabboc ad usque & Arnon ab ,Ægypto ex *eo ascendendo in*
בַּעֲלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וְעַד־
,Iphtach adhuc addidit Et .pace *in* eas redde nunc & : Jarden
14 הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הָשִׁיבָה אֶתְהֶן בְּשָׁלוֹם׃ וַיּוֹסֶף עוֹד יִפְתָּח
.Hammon filiorum regem ad *legatos* misit &
וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן׃

Versio VULG. LAT.

18 Dixerúntque principes Galaad singuli ad proximos suos; Qui prim⁹ ex nobis contra filios Ammon cœperit dimicare, erit dux populi Galaad.

CAP. XI.

1 FUit illo tempore Jephte Galaadites vir fortissim⁹ atque pugnator, fili⁹ mulieris meretricis, qui nat⁹ est de Galaad. 2 Habuit autē Galaad uxorē, de qua suscepit filios: qui postquā creverant, ejecerūt Jephte, dicentes; Hæres in domo patris nostri esse non poteris, quia de 3 altera matre nat⁹ es. Quos ille fugiens atq; devitans, habitavit in terra Tob: congregatique sunt ad eū viri inopes, & latrocinantes, & quasi principē se-4 quebantur. In illis dieb⁹ pugnabant filii Ammō contra Israel. 5 Quib⁹ acriter instantib⁹, perrexerūt majores natu de Galaad, ut tollerent in auxiliū sui 6 Jephte de terra Tob. Dixerúntque ad eū; Veni & esto princeps noster, & pugna contra fi-7 lios Ammon. Quib⁹ ille respondit; Nónne vos estis, qui odistis me, et ejecistis de domo patris mei, & nunc venistis ad 8 me necessitate compulsi? Dixerúntque principes Galaad ad Jephte; Ob hanc igitur causam nunc ad te venim⁹, ut proficiscaris nobiscū, & pugnes contra filios Ammon, sisq; dux omniū qui habitant in Galaad. 9 Jephte quoq; dixit eis; Si verè venistis ad me, ut pugnē pro vobis contra filios Ammon, tradideritq; eos Dn̄s in man⁹ meas, ego ero vester princeps? 10 Qui responderūt ei; Dn̄s, qui hæc audit, ipse mediator ac testis est, quòd nostra promissa 11 faciem⁹. Abiit itaq; Jephte cū principib⁹ Galaad, fecítq; eū omnis popul⁹ principē sui. Locutúsq; est Jephte omnes sermones suos corā Dn̄o in Mas-12 pha. Et misit nuntios ad regē filiorū Ammon, qui ex persona sua dicerēt; Quid mihi & tibi est, quia venisti contra me, ut 13 vastares terrā meā? Quib⁹ ille respondit; Quia tulit Israël terrā meā, quando ascendit de Ægypto, à finib⁹ Arnon usq; Jaboc atq; Jordanē: nunc ergò 14 cū pace redde mihi eam. Per quos rursū mandavit Jephte, & imperavit eis ut dicerent regi Ammon;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ εἶπον ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες Γαλαὰδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, (μ)Τίς ὁ ἀνὴρ ὅστις ἂν ἄρξεται παραλάξασθαι πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔσται (ν)εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Γαλαάδ;

ΚΕΦ. ια΄.

1 ΚΑὶ Ἰεφθάε(α)ὁ Γαλααδίτης ἐπηρμένος δυνάμει, καὶ αὐτὸς υἱὸς γυναικὸς πόρνης, (†)ἣ 2 ἐγέννησε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθάε. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ (β)υἱούς. καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἰεφθάε, καὶ(γ) εἶπαν αὐτῷ, Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, (δ)ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑταίρας 3 σύ. Καὶ ἔφυγεν Ἰεφθάε ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, (ε)καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Τώβ. καὶ (ζ) Συνεστράφησαν πρὸς Ἰεφθάε ἄνδρες κενοὶ, καὶ 4 ἐξῆλθον μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο(η)ἡνίκα παρ-5 ετάξαντο οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραὴλ, Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι (θ) Γαλαὰδ λα-6 βεῖν τὸν Ἰεφθάε(ι)ἀπὸ τῆς γῆς Τώβ. Καὶ εἶπαν (κ)τῷ Ἰεφθάε, Δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν(λ) εἰς ἀρχηγὸν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς Ἀμμών. 7 Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαὰδ, (μ)Οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν; (ν)καὶ διατί ἤλθατε 8 πρὸς (ξ)με νῦν ἡνίκα χρήζετε; Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε, (ο)Διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν πρὸς σὲ, καὶ πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, καὶ παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔσῃ ἡμῖν (π) εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοι-9 κοῦσι Γαλαάδ. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαὰδ, Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς(ρ)παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ παραδῷ (σ) αὐτοὺς κύριος ἐνώπιον (τ)ἐμοῦ, καὶ 10 ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι(υ)εἰς ἄρχοντα. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε, Κύριος (φ) ἔστω ἀκούων ἀναμέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ τὸ 11 ῥῆμά σου (χ)οὕτω ποιήσομεν. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαὰδ, (ψ) καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ' αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἀρχηγόν. καὶ ἐλάλησεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς 12 λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον κυρίου ἐν Μασσηφά. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, λέγων, Τί ἐμοὶ καὶ (ω)σοὶ, ὅτι ἦλθες πρὸς μὲ τοῦ παρατάξασθαι ἐν τῇ γῇ μου; 13 Καὶ εἶπε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ἰεφθάε, (α) Ὅτι ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν μου(β)ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Ἀρνῶν ἕως Ἰαβὸκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς (γ) ἐν εἰρήνῃ καὶ πο-14 ρεύσομαι. Καὶ προσέθηκε ἔτι Ἰεφθάε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμών.

18 Et dixerunt popul⁹, ipsi principes Galaad, vir ad proximū suum; Quis est vir qui incipiet pugnare adversùs filios Ammon, et erit in (n)principem omnibus inhabitantibus Galaad?

CAP. XI.

1 ET Jephthæ Galaadites (a)elevat⁹ virtute, et ipse fili⁹ mulieris meretricis, quæ genuit ipsi Galaad ipsū Jephthæ. 2 Et peperit uxor Galaad ei filios. Et creverunt filii uxoris, et ejecerunt Jephthæ: Et dixerunt ei, Non hæreditabis in domo patris nostri; quoniā fili⁹ mulieris (b)fornicariæ tu. 3 Et fûgit Jephthæ à facie fratrū suorum, et habitavit in terra Tob.(c) Et conglobati sunt ad Jephthæ viri(d)inanes, et egressi sunt cū eo. 4 (e) Et factum est, quando pugnârunt filii Ammon cū Israel, 5 Et iverunt seniores Galaad assumere Jephthæ de terra Tob. 6 Et dixerunt Jephthæ, Veni, & eris nobis in principem; & pugnabim⁹ adversùs filios Ammon. 7 Et dixit Jephthæ seniorib⁹ Galaad, Nonnè vos odio habuistis me, et ejecistis me de domo patris mei, et emisistis me à vobis? (f)Et propter quid venistis ad me nūc quādo egetis? 8 Et dixerūt seniores Galaad ad Jephthæ, (g)Propter hoc nunc revertim⁹ ad te: et ibis nobiscū, et pugnabis advers⁹ filios Ammon: et eris nobis in (h)principē omnibus inhabitantibus Galaad. 9 Et dixit Jephthæ ad seniores Galaad, Si reducitis me vos ad pugnandū in filios Ammon, & tradiderit eos Domin⁹ corā me, et ego vobis ero in principē. 10 Et dixerunt seniores Galaad ad Jepthæ, Dominus sit audiens inter nos, si nō juxta verbū tuū sic faciem⁹. 11 Et ivit Jephthæ cum seniorib⁹ Galaad: et posuerunt cum populus super se in caput, & in principē. Et locutus est Jephthæ omnia verba sua corā Domino in Massepha. 12 Et misit Jephthæ nuntios ad regē filiorū Ammon, dicens, Quid mihi, & tibi, quia venisti ad me ad pugnandū in terra mea? 13 Et dixit rex filiorum Ammon ad nuntios Jephthæ, Quoniam cepit Israel terrā meā, dùm ipse ascenderet ex Ægypto ab Arnon usq; Jaboc, & usq; ad Jordanē: et nunc restitue eas in pace: (i)& ibo. 14 Et apposuit adhuc Jephthæ, et misit nuntios ad regē filiorū Ammon.

MS.A. (μ)Τίς ἀνὴρ ὃς ἄρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν, (ν) εἰς κεφαλὴν πᾶσιν

MS.A. Κεφ. ια΄. (α)ὁ Γαλααδίτης δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, καὶ αὐτὸς ἦν υἱὸς(†)καὶ ἔτεκεν τῷ(β)δύο υἱούς. (γ)εἶπον(δ)ὅτι γυναικὸς υἱὸς ἑτέρας εἶ σύ. Καὶ ἀπέδρα Ἰεφθάε ἐκ προσώπου (ε) καὶ κατῴκησεν (ζ)συνήγοντο πρὸς τὸν Ἰεφθάε ἄνδρες λιτοὶ, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ. (η)μεθ' ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ· καὶ ἐγενήθη, ἡνίκα* ἐπολέμουν οἱ υἱοὶ(θ)Ἰσραὴλ παραλαβεῖν τὸν (ι)ἐν γῇ Τώβ.(κ) πρὸς Ἰεφθάε, (λ)εἰς ἡγούμενον, καὶ πολεμήσωμεν ἐν τοῖς υἱοῖς (μ)Οὐχ(ν)καὶ τί ὅτι(ξ)νῦν ἡνίκα ἐθλίβητε; Καὶ(ο)Οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν πρὸς σὲ, καὶ συμπορεύσῃ ἡμῖν, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν, (π)εἰς κεφαλὴν πᾶσι(ρ)πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς(σ) κύριος αὐτοὺς (τ)ἐμοῦ, ἐγὼ(υ)εἰς κεφαλήν. (φ)ἔσται ὁ ἀκούων(χ)οὕτως(ψ)καὶ κατέστησεν ὁ λαὸς αὐτὸν ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν, εἰς ἡγούμενον. (ω)σὺ, ὅτι ἥκεις πρὸς μὲ σὺ πολεμῆσαί με ἐν τῇ (α) Διότι (β) ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ (γ) μετ' εἰρήνης· καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰεφθάε. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וַאֲמַרוּ עַמָּא רַבְרְבֵי גִלְעָד גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מַן גַּבְרָא דְּיִשְׁרֵי לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן
יְהֵי לְרֵישׁ לְכֹל יָתְבֵי גִלְעָד׃

ב

1 וְיִפְתָּח גִּלְעָדָא הֲוָה גְּבַר חֵילָא וְהוּא בַּר אִתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וְאוֹלֵיד גִּלְעָד יָת יִפְתָּח׃
2 וִילֵידַת אִתַּת גִּלְעָד לֵיהּ בְּנִין וּרְבִיאוּ בְּנֵי אִתְּתָא וְתָרִיכוּ יָת יִפְתָּח וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא תַחְסֵין
3 בְּבֵית אֲבוּנָא אֲרֵי בַּר אִתְּתָא אוּחֲרִי אַתְּ׃ וַעֲרַק יִפְתָּח מִן קֳדָם אֲחוֹהִי וִיתֵיב בְּאַרְעָא טָבָא
4 וְאִתְכְּנִישׁוּ לְוַת יִפְתָּח גַּבְרִין סְרִיקִין וּנְפַקוּ עִמֵּיהּ׃ וַהֲוָה מִזְּמַן יוֹמִין וְאַגִּיחוּ קְרָבָא בְּנֵי
5 עַמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה כַּד אַגִּיחוּ קְרָבָא בְּנֵי עַמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל וַאֲזַלוּ סָבֵי גִלְעָד לְמִדְבַּר
6 יָת יִפְתָּח מֵאֲרַע טָב׃ וַאֲמַרוּ לְיִפְתָּח אֱתָא וּתְהֵי לָנָא לְרַבָּא וְנַגִּיחַ קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן׃
7 וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבֵי גִלְעָד הֲלָא אַתּוּן סְנֵיתוּן יָתִי וְתָרֵכְתּוּנִי מִבֵּית אַבָּא וּמָא דֵין אֲתֵיתוּן
8 לְוָתִי כְּעַן כַּד עָקַת לְכוֹן׃ וַאֲמַרוּ סָבֵי גִלְעָד לְיִפְתָּח בְּכֵין כְּעַן תַּבְנָא לְוָתָךְ וּתְהָךְ עִמָּנָא
9 וּתְגִיחַ קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וּתְהֵי לָנָא לְרֵישׁ לְכֹל יָתְבֵי גִלְעָד׃ וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבֵי גִלְעָד אִם
מְתִיבִין אַתּוּן יָתִי לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וְיִמְסַר יְיָ יַתְהוֹן קֳדָמַי אֲנָא אֱהֵוֵי לְכוֹן לְרֵישׁ׃
10 11 וַאֲמַרוּ סָבֵי גִלְעָד לְיִפְתָּח מֵימְרָא דַייָ יְהֵי סָהִיד בֵּינָנָא אִם לָא כְּפִתְגָּמָךְ כֵּן נַעֲבֵיד׃ וַאֲזַל
יִפְתָּח עִם סָבֵי גִלְעָד וּמַנִּיאוּ עַמָּא יָתֵיהּ עֲלֵיהוֹן לְרֵישׁ וּלְרַבָּא וְסַדַּר יִפְתָּח יָת כָּל פִּתְגָּמוֹהִי
12 קֳדָם יְיָ בְּמִצְפַּיָּא׃ וּשְׁלַח יִפְתָּח אִזְגַּדִּין לְוַת מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן לְמֵימַר מַה לִי וְלָךְ אֲרֵי
13 אֲתֵיתָא לְוָתִי לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּאַרְעִי׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן לְאִזְגַּדֵּי יִפְתָּח אֲרֵי נְסֵיב
יִשְׂרָאֵל יָת אַרְעִי בְּמִסְּקֵיהּ מִמִּצְרַיִם מֵאַרְנוֹנָא וְעַד יוּבְקָא וְעַד יַרְדְּנָא וּכְעַן אֲתֵיב יַתְהֵן
14 בִּשְׁלָם׃ וְאוֹסֵיף עוֹד יִפְתָּח וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין לְוַת מַלְכָּא דִבְנֵי עַמּוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

18 Et dixerunt popul⁹ principum Gilghad, vir ad socium suum; Qui vir qui ponens ad ineundum bellum in filiis Ghamon, erit caput omnibus habitatorib⁹ Gilghad.

CAP. XI.

1 ET Jiphtahh Gilghadæ⁹ fuit vir virtutis, & ipse fili⁹ mulieris tabernariæ; et genuit Gilghad Jiphtahh. 2 Et peperit uxor Gilghad ei filios, et creverunt filii mulieris, & ejecerunt Jiphtahh, & dixerunt ei, Non hæreditabis in domo patris nostri, quoniam fili⁹ mulieris *aliæ* tu. 3 Et fugit Jiphtahh abante fratres suos & habitavit in terra *Tab*; & congregati sunt ad Jiphtahh viri vacui, & exierunt cū eo. 4 Et fuit *à tempore* dierum, & inierunt bellum filii Ghamon cum Israel. 5 Et fuit cum inierunt bellum filii Ghamon cū Israel, & venerunt senes Gilghad ad accipiendū Jiphtahh ex terrâ *Tab*. 6 Et dixerunt Jiphtahh, Veni & eris nobis in magnū, & inibim⁹ bellum in filiis Ghamon. 7 Et dixit Jiphtahh senibus Gilghad, Nonne vos odistis me & ejecistis me de domo patris mei? Et quid hoc venistis ad me nunc cū afflictum est vobis? 8 Et dixerunt senes Gilghad Jiphtahh; In sic nunc redivimus ad te, & ibis nobiscum, & inibis bellū cum filiis Ghamon, & eris nobis in caput omnib⁹ habitatorib⁹ Gilghad. 9 Et dixit Jiphtahh senibus Gilghad, Si redire facientes vos me ad ineundū bellum in filiis Ghamon, et tradet Domin⁹ eos ante me, ego ero vobis capiti. 10 Et dixerunt senes Gilghad Jiphtahh, Dictū Domini erit testis inter nos, si non ut verbū tuum sic faciem⁹. 11 Et venit Jiphtahh cum senib⁹ Gilghad, & præfecerunt populus eū super se ad caput & ad magnū; & ordinavit Jiphtahh omnia verba sua ante Dominum in Miszpeia. 12 Et misit Jiphtahh nuncios ad regem filiorū Ghamon ad dicendū, Quid tibi & mihi? Nam venisti ad me ad ineundū bellū in terra mea. 13 Et dixit rex filiorū Ghamon nunciis, Quia cepit Israel terrā meā in exire suo ex Miszraim ab Arnona, & usque Jubka, & usque Jordanē; et nunc redde ea in pace. 14 Et addidit adhuc Jiphthahh, et misit nuncios ad regem filiorū Ghamon.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܥܡܐ ܪܘܪܒܢܐ ܕܓܠܥܕ. ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ. ܐܝܢܐ ܓܒܪܐ ܕܫܪܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ 18
ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܗܘ ܢܗܘܐ ܪܝܫܐ ܠܟܠܗ ܥܡܘܡܝ ܓܠܥܕ.
* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *
* ܘܢܦܬܚ ܓܠܥܕܝܐ. ܓܢܒܪܐ ܗܘܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܙܢܝܬܐ. * ܘܪܒܘ ܒܢܝܗ 1 2
ܕܐܢܬܬܐ. ܘܛܪܕܘܗܝ ܠܢܦܬܚ. ܘܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܢܐܪܬ ܒܒܝܬ ܐܒܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘ
ܢܘܟܪܝܬܐ. * ܘܥܪܩ ܢܦܬܚ ܡܢ ܩܕܡ ܐܚܘܗܝ. ܘܝܬܒ ܒܐܪܥܐ ܛܒܬܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ 3
ܢܦܬܚ ܓܒܪܐ ܣܪܝܩܐ ܘܙܢܝܐ. ܘܢܦܩܝܢ ܥܡܗ. * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܒܢܝ 4
ܥܡܘܢ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܕ ܐܬܟܬܫܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܥܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܙܠܘ ܣܒܐ 5
ܕܓܠܥܕ ܠܡܝܬܝܘܗܝ ܠܢܦܬܚ ܡܢ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܢܦܬܚ. ܬܐ ܗܘܝ ܠܢ ܪܝܫܐ. 6
ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪ ܢܦܬܚ ܠܣܒܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܣܢܐܬܘܢܢܝ. 7
ܘܛܪܕܬܘܢܢܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܘܗܫܐ ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܬܝܬܘܢ ܠܘܬܝ. ܟܕ ܐܠܝܨ ܠܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ 8
ܣܒܐ ܕܓܠܥܕ ܠܢܦܬܚ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܐ ܐܬܝܢ ܚܢܢ ܠܘܬܟ. ܙܠ ܥܡܢ. ܘܢܬܟܬܫ ܥܡ
ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܬܗܘܐ ܪܝܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܘܡܝ ܓܠܥܕ. * ܘܐܡܪ ܢܦܬܚ ܠܣܒܐ ܕܓܠܥܕ. ܐܢ 9
ܡܗܦܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܡܫܠܡ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝ: ܐܢܐ
ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܪܝܫܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܣܒܐ ܕܓܠܥܕ. ܡܪܝܐ ܢܗܘܐ ܫܡܘܥܐ ܒܝܢܬܢ. ܐܠܐ ܐܝܟ 10
ܡܠܬܟ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ. * ܘܐܙܠ ܢܦܬܚ ܥܡ ܣܒܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܥܠܝܗܘܢ 11
ܪܝܫܐ ܘܡܕܒܪܢܐ. ܘܐܡܪ ܢܦܬܚ ܟܠܗܘܢ ܡܠܘܗܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܡܨܦܝܐ. * ܘܫܕܪ ܢܦܬܚ 12
ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܠܡܐܡܪ ܠܗ ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ. ܕܐܬܝܬ ܠܡܬܟܬܫܘ
ܒܐܪܥܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܥܡܘܢ ܠܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܢܦܬܚ. ܡܛܠ ܕܢܣܒܘ ܗܘܘ ܒܢܝ 13
ܐܝܣܪܝܠ ܐܪܥܝ. ܟܕ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܢ ܐܪܢܘܢ ܘܥܕܡܐ ܠܝܒܘܩ. ܘܥܕܡܐ
ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܗܫܐ ܦܢܝܐ ܐܢܝܢ ܠܝ ܒܫܠܡܐ. * ܘܗܦܟ ܬܘܒ ܢܦܬܚ. ܘܫܕܪ ܐܓܪܬܐ ܘܐܝܙܓܕܐ 14
ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.

18 Et dixit populus, nempe magnates Gelaad, quiſque ad ſocium ſuum, Quicunque bellum auſpicabitur contra filios Ammon, is caput erit omnium incolarum Gelaad.

CAP. XI.

1 PORrò Nephtah Gelaadites heros erat fortiſſimus, idemque erat filius mulieris cujuſdam meretricis. 2 Hujus mulieris filii cùm adoleviſſent, ejecerunt Nephtah, dicentes, Non erit hæres domûs patris noſtri, eò quòd ſit filius mulieris alienæ. 3 Fugiens itaque Nephtah à conſpectu fratrum ſuorum, habitavit in terra bona: collectíque ſunt ad Nephtah homines inanes & libidinoſi qui egrediebantur cum eo. 4 Contigit autem poſt dies *aliquot* ut pugnarent filii Ammon contra Iſraelem. 5 Cúmque pugnarent filii Ammon contra filios Iſrael, profecti ſunt ſeniores Gelaad ut adducerent Nephtah de terra bona. 6 Et dixerunt ad Nephtah, Veni, eſto nobis dux, ut pugnemus contra filios Ammon. 7 Reſpondit Nephtah ſenioribus Gelaad, Annon vos odiſtis me, & ejeciſtis me de domo patris mei? quid ergò nunc ad me venitis quum urgemini calamitate? 8 Dixerunt ſeniores Gelaad ad Nephtah, Hac de cauſa jam ecce veniemus ad te: proficiſcere nobiſcum, & pugnemus contra filios Ammon, & eſto dux omnium habitantium in Gelaad. 9 Dixit Nephtah ſenioribus Gelaad, Si me reducitis ut bellum geram contra filios Ammon, tradiderítque eos Dominus in conſpectu meo, egóne ero vobis dux? 10 Dixerunt ei ſeniores Gelaad, Dominus ſit auditor inter nos, niſi juxta verbum tuum ſic fecerimus. 11 Abiit igitur Nephtah cum ſenioribus Gelaad, & conſtituerunt eum ſibi ducem ac principem, dixítque Nephtah omnia verba ſua coram Domino in Maſphia. 12 Deinde miſit Nephtah nuntios ad regem filiorum Ammon, ut dicerent ei; Quid rei mihi tecum eſt, ut veneris ad belligerandum in terra mea? 13 Reſpondit rex Ammon legatis Nephtah, Quoniam uſurpaverant filii Iſrael terram meam cùm aſcenderent de terra Ægypti, ab Arnon uſque ad Aboc & ad Jordanem uſque: nunc ergò reſtitue eas mihi pacificé. 14 Perrexit autem rurſus Nephtah, miſítque epiſtolam & legatos ad regem filiorum Ammon,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

*فقال روسا جلعاد كل رجل منهم لصاحبه * اي رجل ابتدي بمحاربة بني عمون يصير ريسا 18
على سكان جلعاد كلهم * الفصل الحادي عشر * *وكان يفتاح الجلعادي جبارا * 1
وكان بن امراة * سواقة * دخل عليها جلعد واولدها يفتاح *ثم ولدت امراته بنين * وكبروا 2
بنو امراته وطردوا يفتاح * فقالوا لا يرث هذا من بيت ابينا معنا شيا * لانه بن امراة غريبة
* وهرب يفتاح من اخوته * وسكن ارضا خصبة واجتمع اليه قوم فراغ شداد * فصاروا معه * فلما 3 4
كان بعد ايام * اجتمع بنو عمون ليجاهدوا بني اسرايل * فلما ارادوا يحاربهم * انطلق اشياخ 5
جلعد لياتوا بيفتاح من الارض الخصبة * وقالوا ليفتاح * مر معنا لنصيرك ريسا علينا * ونحارب 6
بني عمون * قال يفتاح لاشياخ جلعد * اليس انتم ابغضتموني وطردتموني من بيت ابي * فكيف 7
اتيتموني الان * حيث ضاقت بكم الامور قلتم تصير معنا * فقال اشياخ جلعاد ليفتاح * انما اتيناك 8
الان حيث اصابتنا الشدايد * فسر معنا لنجاهد بني عمون * ونصيرك ريسا لجميع اهل جلعاد
* فقال يفتاح لاشياخ جلعاد * ان انا انطلقت معكم * وحاربت بني عمون * ودفعهم الرب في يدي * 9
اصير عليكم ريسا * قال له اشياخ بني اسرايل اهل جلعاد * الرب يسمع قولنا * ويشهد علينا 10
انا لا نخالف * ولا نغدر بك * بل نفعل كقولك * وانطلق يفتاح مع اهل جلعاد * وصيروه 11
عليهم ريسا وحاكما * وقال يفتاح كل قوله امام الرب في مصفيا * وارسل رسلا الى ملك بني عمون 12
وقال له * ما حالنا * وكيف جيت الى ارضنا لتحاربنا * قال ملك عمون لرسل يفتاح * لان بني 13
اسرايل اخذوا ارضنا حيث صعدوا من مصر * من حد ارنون الى افاق والى الاردن * فردوا
الان ارضنا علينا بسلام * فعاد يفتاح ايضا وارسل رسلا * وكتب معهم كتبا الى 14
ملك بني عمون *

18 *Et dixerunt primores Galaad, quiſque ex ipſis ad ſocium ſuum, Quicunque incipiet pugnare contra filios Ammon, erit dux omnium incolarum Galaad.*

CAP. XI.

1 *Jephtah verò Galaadites erat gigas, eratque filius cujuſdã mercatricis, ad quã ingreſſus Galaad genuit ex ea Jephtahum.* 2 *Tum peperit uxor ejus filios; & cùm adoleviſſent filii uxoris ejus, expulerunt Jephtahum, & dixerunt, Nullam habebit hic hæreditatē è domo patris noſtri nobiſcum, quia filius eſt mulieris exteræ.* 3 *Aufûgit itaq; Jephtah à fratribus ſuis et habitavit in regione quadã fertili: collectiq; ſunt ad eum homines otioſi ac vagi, et manſerunt cũ eo.* 4 *Factũ eſt autē poſt dies aliquot ut cõgregarentur filii Ammon ad oppugnandos filios Iſrael:* 5 *Et cùm voluiſſent oppugnare eos, abierunt ſeniores Galaad ad adducendum Jephtahum de regione illa fertili:* 6 *Et dixerunt ad Jephtah, Veni nobiſcum ut conſtituamus te caput ſuper nos, & dimicemus contra filios Ammon.* 7 *Dixit Jephtah ad ſeniores Galaad, Nonne vos odiſtis me, & expuliſtis me de domo patris mei? quomodo ergò veniſtis ad me nunc? cùm res veſtræ in anguſto verſantur, dicitis, Venias nobiſcum.* 8 *Dixerunt ſeniores Galaad ad Jephtah, Imò nunc ad te venimus, cùm adverſa nobis contigêre; veni ergò nobiſcum ut oppugnes Ammonitas, et conſtituemus te caput omnium Galaaditarum.* 9 *Dixit Jephtah ad ſeniores Galaad, Si ego vobiſcũ abiero, et Ammonitas oppugnavero, tradideritq; eos Dominus in manus meas, erône caput ſuper vos?* 10 *Dixerunt ad eum ſeniores Iſraelitarum Galaaditarũ, Dominus audit ſermonē noſtrũ, et teſtis eſt nobis quòd non ſumus aliter facturi, nec te decepturi, ſed juxta ſermonem tuum acturi.* 11 *Abiit ergò Jephtah cum Galaaditis, & ſtatuerunt eum ſuper ſe caput ac judicem: dixitque Jephtah univerſum ſermonē ſuum corã Domino in Maſphia.* 12 *Deinde miſit nuntios ad regem filiorum Ammon, & dixit ei, Qualis eſt* rerum *noſtrarum conditio? & quonã pacto terram noſtram petîſti ad oppugnandum nos?* 13 *Reſpondit rex Ammõ nuntiis Jephtahi, Quia filii Iſrael uſurpârunt regionē noſtrã cùm aſcenderunt ex Ægypto, à termino Arnonis uſq; ad Aphec, et uſq; ad Jordanē: reſtituite ergò nobis regionē noſtrã pacificé.* 14 *Iterum miſit Jephtah alios legatos, ac per eos ſcripſit literas ad regem filiorum Ammon;*

ספר שופטים : יא

Iſrael *cepit* Non : Iphtach *dixit* Sic : ei Dixitq;
15 ויאמר לו כה אמר יפתח לא־לקח ישראל את־
eos aſcendēdo in Quia .Hammon filiorum terram & ,Moab terram
16 ארץ מואב ואת־ארץ בני עמון : כי בעלותם
venit & ; Suph mare ad uſq; *deſerto in* Iſrael ambulavit & ,Ægypto ex
ממצרים וילך ישראל במדבר עד־ים־סוף ויבא
regem ad *legatos* Iſrael Miſitque .Cades in
17 קדשה : וישלח ישראל מלאכים אל־מלך
rex audivit non Et *.tua terra in quæſo Tranſeam* : dicendo ,Edom
אדום לאמר אעברה־נא בארצך ולא שמע מלך
manſitq; : *voluit non* & ,miſit Moab regem ad etiam & ; Edom
אדום וגם אל־מלך מואב שלח ולא אבה וישב
terram circuivit & ,*deſerto in* ambulavit Et .Cades in Iſrael
18 ישראל בקדש : וילך במדבר ויסב את־ארץ
,Moab terræ Solis ortu ab venitque : Moab terram & ,Edom
אדום ואת־ארץ מואב ויבא ממזרח־שמש לארץ מואב
;Moab terminū in intraverunt nec : Arnon *tranſitu in* ſunt caſtrametati &
ויחנון בעבר ארנון ולא־באו בגבול מואב
legatos Iſrael Miſitque .Moab terminus Arnon quia
19 כי ארנון גבול מואב : וישלח ישראל מלאכים
: Iſrael ei dixit & : Cheſbon regem ,Emoræum regem Sichon ad
אל־סיחון מלך־האמרי מלך חשבון ויאמר לו ישראל
credidit non Et .meum locum ad uſq; *tua terra in nunc Tranſeamus*
20 נעברה־נא בארצך עד־מקומי : ולא־האמין
Sichon *collegit* ſed ,ſuū terminū *in* tranſire Iſraelem Sichon
סיחון את־ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחון את־
.Iſrael cum pugnavit & ;Jahas in ſūt caſtrametati &,ſuū populū oēm
כל־עמו ויחנו ביהצה וילחם עם־ישראל :
ejus populum omnem & ,Sichon Iſrael Deus DOMINUS *dedit* Et
21 ויתן יהוה אלהי־ישראל את־סיחון ואת־כל־עמו
terram omnem Iſrael poſſedit & : eos percuſſerūt & ,Iſrael manu in
ביד ישראל ויכום ויירש ישראל את כל־ארץ
terminum omnem poſſederunt Et .ipſius terræ habitatoris Emoræi
22 האמרי יושב הארץ ההיא : ויירשו את כל־גבול
·Jarden ad uſque & ,deſerto à & ,Jabboc ad uſq; & ,Arnon ab,Emoræi
האמרי מארנון ועד־היבק ומן־המדבר ועד־הירדן :
Emoræum ejecit Iſrael Deus Dominus nunc Et
23 ועתה יהוה · אלהי ישראל הוריש את־האמרי
quod Nonne ?eum poſſidebis tu & :Iſrael ſui populi *faciebus* à
24 מפני עמו ישראל ואתה תירשנו : הלא את אשר
quod omne & ? poſſidebis illud ,tuus deus Chemos te faciet poſſidere
יורישך כמוש אלהיך אותו תירש ואת כל־אשר
.poſſidebimus illud ,*noſtris faciebus à* noſter Deus Dominus fecit poſſidere
הוריש יהוה אלהינו מפנינו אותו נירש :
?Moab rege Sippor filio Balac *præ tu bonus bonus* num nunc Et
25 ועתה הטוב טוב אתה מבלק בן־צפור מלך מואב
.eos *in* pugnavit pugnando *an* ,Iſrael cum eſt jurgatus jurgando num
הרב רב עם־ישראל אם־נלחם נלחם בם :
,ej⁹ *filiab⁹* in et ,Haroher in &,ej⁹ *filiabus* in &,Cheſbon in Iſrael *manendo In*
26 בשבת ישראל בחשבון ובבנותיה ובערעור ובבנותיה
trecentos ,Arnon *manus ſuper* quæ ,civitatibus omnib⁹ in &
ובכל־הערים אשר על־ידי ארנון שלש מאות
non ego Et ?illo tempore in eruiſtis non quare & ?annos
27 שנה ומדוע לא־הצלתם בעת ההיא : ואנכי לא־
judicet :me *in* pugnando malum *mecum faciens* tu & ,tibi peccavi
חטאתי לך ואתה עשה אתי רעה להלחם בי ישפט
.Hammon filios inter & ,Iſrael filios inter ; diei judex Dominus
יהוה השפט היום בין בני ישראל ובין בני עמון :
quæ ,Iphtach verba *ad* Hammon filiorum rex audivit non Et
28 ולא שמע מלך בני עמון אל־דברי יפתח אשר
.eum ad miſit
שלח אליו :

Verſio VULG. LAT.

15 Hæc dicit Jephte; Non tulit Iſrael terrā Moab, nec terrā filiorū Ammon: 16 Sed quando de Ægypto cōſcenderunt, ambulavit per ſolitudinem uſq; ad Mare rubrū, & venit in Cades. 17 Miſitque nuntios ad regem Edom, dicens; Dimitte me ut tranſeam per terrā tuam. Qui noluit acquieſcere precib⁹ ejus. Miſit quoq; ad regē Moab, qui & ipſe tranſitum præbere contempſit. Manſit itaq; in Cades, 18 Et circuivit ex latere terrā Edom, & terram Moab: venítque contra Orientalem plagam terræ Moab, & caſtrametatus eſt trans Arnon: nec voluit intrare terminos Moab: Arnon quippe confinium eſt 19 terræ Moab. Miſit itaque Iſrael nuntios ad Sehon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Heſebon: & dixerunt ei, Dimitte ut tranſeam per ter-20 ram tuam uſq; ad fluviū. Qui & ipſe Iſrael verba deſpiciens, non dimiſit eū tranſire per terminos ſuos: ſed infinitâ multitudine cōgregatâ, egreſſ⁹ eſt cōtra eū in Jaſa, et fortiter 21 reſiſtebat. Traditítq; eū Dn̄s in man⁹ Iſrael cū omni exercitu ſuo, qui percuſſit eū, & poſſedit omnem terram Amorrhæi 22 habitatoris regionis illi⁹, Et univerſos fines ejus, de Arnon uſque Jaboc, & de ſolitudine 23 uſq; ad Jordanem. Dn̄s ergò De⁹ Iſrael ſubvertit Amorrhæum, pugnante contra illū populo ſuo Iſrael, & tu nunc vis 24 poſſidere terram ejus? Nónne ea quæ poſſidet Chamos deus tuus, tibi jure debentur? Quæ autem Dn̄s De⁹ noſter victor obtinuit, in noſtrā cedent poſ-25 ſeſſionem: Niſi fortè melior es Balac filio Sephor rege Moab: aut docere potes, quòd jurgatus ſit contra Iſrael, & pugnaverit contra eū, 26 Quando habitavit in Heſebon, & viculis ejus, & in Aroër, & villis illius, vel in cunctis civitatibus juxta Jordanem, per trecentos annos. Quarè tanto tempore nihil ſuper hac repetitione tentâſtis? 27 Igitur non ego pecco in te, ſed tu contra me malè agis, indicens mihi bella non juſta. Judicet Dn̄s arbiter hujus diei inter Iſrael & inter filios Am-28 mon. Noluítq; acquieſcere rex filiorū Ammon verbis Jephte, quæ per nuntios mandaverat.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 (δ) Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Οὕτω λέγει Ἰεφθάε, Οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν Μωάβ, ϗ τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμών, (ε) Ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς 16 ἐξ Αἰγύπτου ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης (ζ) Σίφ, ϗ ἦλθεν (η) εἰς Κάδης. 17 Καὶ (θ) ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἐδώμ, λέγων, Παρελεύσομαι (ι) δὴ ἐν τῇ γῇ σου· ϗ οὐκ ἤκουσε (κ) βασιλεὺς Ἐδώμ. καί γε πρὸς βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, ϗ οὐκ (λ) εὐδόκησεν. ϗ ἐκάθισεν Ἰσραὴλ ἐν Κάδης, 18 Καὶ (μ) ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ, ϗ ἐκύκλωσε τὴν γῆν Ἐδὼμ ϗ τὴν γῆν Μωάβ· (ν) ϗ ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τῇ γῇ Μωάβ, ϗ παρενέβαλεν ἐν πέραν Ἀρνών, ϗ οὐκ εἰσῆλθεν (ξ) ἐν 19 ὁρίοις Μωάβ, ὅτι Ἀρνὼν (ο) ὅριον Μωάβ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς Σηὼν (π) βασιλέα τοῦ Ἀμορραίου βασιλέα Ἐσεβών, ϗ εἶπεν αὐτῷ Ἰσραήλ, (ρ) Παρέλθωμεν δὴ ἐν 20 τῇ γῇ σου ἕως τοῦ τόπου (σ) ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἐνεπίστευσεν Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτοῦ. ϗ (τ) συνῆξε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ (υ) παρενέβαλον εἰς Ἰασὰ ϗ παρετά-21 ξατο πρὸς Ἰσραήλ. Καὶ παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ τὸν Σηὼν ϗ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ Ἰσραήλ, ϗ ἐπάταξεν (φ) αὐτόν· ϗ ἐκληρονόμησεν Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Ἀμορραίου τοῦ κατοικοῦντος (χ) τὴν γῆν ἐκείνην 22 Ἀπὸ Ἀρνὼν ϗ ἕως τοῦ Ἰαβόκ, ϗ ἀπὸ (ψ) τῆς 23 ἐρήμου ἕως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ νῦν κύριος ὁ (ω) θεὸς Ἰσραὴλ ἐξῆρε τὸν Ἀμορραῖον (α) ἀπὸ προσώπου (β) λαοῦ αὐτοῦ Ἰσραήλ, ϗ σὺ κλη-24 ρονομήσεις (γ) αὐτόν; Οὐχὶ ἃ ἐὰν κληρονομήσει σε Χαμὼς ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομήσεις; (δ) ϗ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτοὺς κληρονο-25 μήσομεν. Καὶ νῦν μὴ ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ Βαλὰκ υἱὸν Σεπφὼρ βασιλέως Μωάβ; (ε) μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο μετὰ Ἰσρα-26 ήλ, ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν (ζ) αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἰκῆσαι ἐν Ἐσεβὼν ϗ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ϗ ἐν γῇ Ἀροὴρ ϗ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ϗ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην, τριακόσια ἔτη; (η) ϗ διατί οὐκ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν τῷ 27 καιρῷ ἐκείνῳ; (θ) Καὶ νῦν ἐγώ εἰμι οὐχ ἥμαρτόν σοι, ϗ σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν (ι) τοῦ παρατάξασθαι ἐν ἐμοί. κρίναι (κ) κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀναμέσον (λ) υἱῶν Ἰσραὴλ ϗ ἀ-28 ναμέσον (μ) υἱῶν Ἀμμών. Καὶ οὐκ (ν) ἤκουσε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν (ξ) τῶν λόγων Ἰεφθάε, ὧν ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

Et (k) dixit ei, Sic dicit Jephthæ, Non cepit Iſrael terrā Moab, & terrā filiorū Ammon: Quoniā cū aſcenderent ipſi ex Ægypto, ivit Iſrael in deſerto uſq; ad mare (l) Siph: & venit in Cades. Et miſit Iſrael nuntios ad regē Edom, dicens, Præteribo nunc in terra tua: & non audivit rex Edom. Atq; etiā ad regē Moab miſit: & non benè ſenſit. Et ſedit Iſrael in Cades: Et ivit in deſerto, & circuivit terrā Edom, & terrā Moab. Et venit ab Ortu Solis terræ Moab, et caſtrametat⁹ eſt trans Arnō: & non intravit in fines Moab; quoniā Arnon eſt termin⁹ Moab. Et miſit Iſrael nuntios ad Seon regē ipſi⁹ Amorrhæi, regē Eſebon: & dixit ei Iſrael; Prætereamus nunc in terra tua uſq; ad locum noſtrū. Et Seon non (m) credidit Iſraeli tranſire in termino ſuo. Et congregavit Seon omnē populū ſuū, & caſtrametati ſunt in Jaſa: & pugnavit adverſùs Iſrael. Et tradidit Dominus Deus Iſrael Seon, & univerſum populū ej⁹ in manu Iſrael. Et percuſſit eum: & hæreditavit Iſrael omnē terrā Amorrhæi inhabitantis terram illā Ab Arnon, et uſq; Jaboc, et à deſerto uſq; ad Jordanē. Et nunc Dominus Deus Iſrael abſtulit Amorrhæū à facie populi ſui Iſrael: & tu hæreditabis eum? Nonne quæcunq; (n) hæreditabit te Chamos deus tuus, hæc hæreditabis? Et (o) omnes, quos abſtulit Dominus De⁹ noſter à facie veſtra, eos hæreditabimus. Et nunc nunquid in (p) bono melior tu ſuper Balac filium Sephor regis Moab? Nunquid pugnans pugnavit cū Iſrael, aut bellans bello aggreſſus eſt eū; Cū habitaret in Eſebon, et in (q) finib⁹ ejus, & in terra Aroer, et in finib⁹ ejus, et in omnib⁹ civitatib⁹ quæ apud Jordanē, trecentos annos? Et cur non (r) eruiſti eos in tempore illo? Et nunc ego quidē non peccavi tibi: & tu facis mecum malignitatē, pugnando in me. Judicet Dominus, qui judicat, hodiè inter filios Iſrael, et inter filios Ammon. Et non audivit rex filiorum Ammon verba Jephthæ, quæ miſit ad eum.

MS. A. (δ) Λέγων, Τάδε λέγει (ε) Ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, διὸ ἐπο
θη (ζ) ἐρυθρᾶς, ϗ (η) ἕως Κάδης. (θ) ἐξαπέστειλεν (ι) διὰ τῆς γῆς σου· (κ) ὁ β
σιλεὺς (λ) ἠθέλησεν. καὶ (μ) διῆλθεν ἐν (ν) ϗ παρεγένετο κατ' ἀνατολὰς ἡλι
τῆς γῆς Μωάβ, ϗ παρενέβαλον ἐν τῷ πέραν (ξ) εἰς τὸ ὅριον (ο) ἦν ὅριον (π) βα
λέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορραῖον, ϗ εἶπεν (ρ) Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου (σ) μου. Καὶ
ἠθέλησεν διελθεῖν τὸν Ἰσραὴλ διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. (τ) συνήγαγεν (υ) παρενέβα
λεν ἐν Ἰσραήλ, ϗ ἐπολέμησεν μετὰ Ἰσραήλ. (φ) αὐτούς· (χ) ἐν τῇ γῇ, ϗ ἐκληρονό
μησεν πᾶν τὸ ὅριον τοῦ Ἀμορραίου Ἀπὸ Ἀρνὼν (ψ) τῆς ἐρήμου ϗ ἕως (ω) θεὸς ἐξῆρεν
ἐκ (β) τοῦ λαοῦ (γ) αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ; Οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέν σοι Χαμὼς (δ) ϗ πάν
ὅσα κατεκληρονόμησέν* σοι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὰ κληρονομήσωμεν. Καὶ
μὴ κρείσσων εἶ σὺ τοῦ Βαλὰκ υἱοῦ Σεπφὼρ (ε) μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο (ζ) αὐτοῖς ἐν τῷ
κω Ἰσραὴλ ἐν Ἐσεβὼν ϗ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, ϗ ἐν Ἰαζὴρ ϗ ἐν ταῖς θυγατρά
αὐτῆς, ϗ ἐν πάσαις (η) διότι οὐκ ἐρύσαντο αὐτοὺς (θ) Καὶ ἐγὼ οὐχ (ι) τοῦ π
μῆσαι ἐν (κ) ὁ κύριος (λ) τῶν υἱῶν (μ) τῶν υἱῶν (ν) εἰσήκουσεν (ξ) ϗ οὐκ εἰσήκουσεν τῶν λό

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ואמר ליה כדנן אמר יפתח לא נסיב ישראל ית ארעא דמואב וית ארעא בני עמון : ארי 15
16 17 במפקהון ממצרים ואזל ישראל במדברא עד ימא דסוף ואתא לרקם : ושלח ישראל
אזגדין לות מלכא דאדום למימר אעבר כען בארעך ולא שמע מלכא דאדום ואף לות
18 מלכא דמואב שלח ולא קביל ויתיב ישראל ברקם : ואזל במדברא ואקיף ית ארע אדום
וית ארע מואב ואתו ממדנח שמשא לארעא דמואב ושרו בעברא דארנון ולא עלו
19 בתחום מואב ארי ארנון תחום מואב : ושלח ישראל אזגדין לות סיחון מלכא דאמוראה
20 מלכא דחשבון ואמר ליה ישראל נעבר כען בארעך עד אתרי : ולא הימין סיחון ית
ישראל למעבר בתחומיה וכנש סיחון ית כל עמיה ושרו ביהצה ואגיח קרבא עם
21 ישראל : ומסר יי אלהא דישראל ית סיחון וית כל עמיה בידא דישראל ומחונון וירית
22 ישראל ית כל ארע אמוראה יתיב ארעא ההיא : ויריתו ית כל תחום אמוראה מארנונא
23 ועד יובקא ומן מדברא ועד ירדנא : וכען יי אלהא דישראל תריך ית אמוראה מן קדם
24 עמיה ישראל ואת מדמי למירתיה : הלא ית דיחסננך כמוש טעותך יתיה תחסין וית כל
25 דתריך יי אלהנא מן קדמנא יתיה נירות : וכען הטב טב את מבלק בר צפור מלכא
26 דמואב המדן דן עם ישראל אם קרבא אגיח בהון : כד יתיב ישראל בחשבון ובכפרנהא
ובערער ובכפרנהא ובכל קרויא דעל תחומי ארנון תלת מאה שנין ומא דין לא שזבתון
27 בעדנא ההיא : ואנא לא חטית לך ואת עבד עמי בישא לאגחא קרבא בי ידין יי דעבד
28 דינא יומא דין בין בני ישראל ובין בני עמון : ולא קביל מלכא דבני עמון לפתגמי יפתח
דשלח לותיה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit ei, Sic dixit Jiphthahh: non cepit Iſrael terram *Moab*, et terram filiorum Ghamon. Nam in exeundo eos ex Miſzraim, et ambulavit Iſrael in deſerto uſq; mare Zzuph, et venit ad Rekam. Et miſit Iſrael nuncios ad regem Edom ad dicendum, Tranſibo nunc in terrâ tuâ, & non audivit rex Edom; et etiam ad regem Moab miſit, et non *auſcultavit*, et ſedit Iſrael in Rekam. Et ambulavit in deſerto, et ambivit terram *Edom*, et terram *Moab*, & venit ab ortu Solis ad terram *Moab*; et poſuerunt in tranſitu Arnon, et non intraverunt in termino Moab, quia Arnon terminus Moab. Et miſit Iſrael nuncios ad Zzihhon regem Emorrhæi regem Hheſbon; & dixit ei Iſrael, Tranſibimus nunc in terrâ tuâ uſque ad locum meum. Et non credidit Zzihhon Iſrael ad tranſeundum in termino ſuo; et congregavit Zzihhon omnem populum ſuum, et poſuerunt in Jahaſz; et inivit bellum cum Iſrael. Et tradidit Dn̄s Deus Iſrael Zzihhon et omnem populum ejus in manu Iſrael, et deleverunt eos, et hæreditavit Iſrael omnē terrā Emorhæi habitantis in terrâ illâ. Et hæreditaverunt omnem terminum Emorhæi ab Arnonâ et uſque Jobeka, et ex deſerto, et uſq; Jordanem. Et nunc Dn̄s Deus Iſrael ejecit Emorhæū ex-ante populū ſuū Iſrael, et tu cogitas ad poſſidendū eum? Nonne quod poſſidere te fecit Chemos error tuus, id poſſidebis? et omne ꝙ ejecit Dominus Deus noſter ex-ante nos, id hæreditabim⁹? Et nunc an bon⁹ bon⁹ tu à Balak filio Zzipor rege Moab; num contendere contendit cum Iſrael? ſi bellum inivit in eis? Cum ſedit Iſrael in Hheſbon et in oppidis ej⁹, et in Gharoer, et in oppidis ejus, et in omnibus urbib⁹ quæ ſup terminis Arnon tercentū annis: & quare non liberâſtis in tempore illo? Et ego non peccavi tibi, et tu faciens mecum malum ad ineundum bellum *in* me: judicabit Dn̄s qui *fecit* judicium in die hâc, inter filios Iſrael et inter filios Ghamon. Et non audivit rex filiorum Ghamon verbis Jiphthahh, quæ miſit ad eum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܢܦܬܚ. ܠܐ ܢܣܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. 15
* ܡܛܠ ܕܟܕ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܗܠܟܘ ܗܘܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܡܕܒܪܐ. ܥܕܡܐ 16
ܠܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܘܐܬܘ ܠܪܩܡ. * ܘܫܕܪ ܗܘܐ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܟܕ ܐܡܪ 17
ܠܗ. ܢܥܒܪ ܒܐܪܥܟ. ܘܠܐ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܦ ܠܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܫܕܪ. ܘܠܐ
ܐܨܛܒܝ ܠܗ. ܘܝܬܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܪܩܡ. * ܘܗܠܟܘ ܒܡܕܒܪܐ. ܘܐܬܟܪܟܘ ܐܪܥܐ ܕܐܕܘܡ ܘܐܪܥܐ 18
ܕܡܘܐܒ. ܘܫܪܘ ܒܥܒܪܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܠܐ ܥܠܘ ܒܬܚܘܡܐ ܕܡܘܐܒ. ܡܛܠ ܕܐܪܢܘܢ
ܬܚܘܡܐ ܗܘܐ ܕܡܘܐܒ. * ܘܫܕܪ ܗܘܐ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ 19
ܘܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܢܥܒܪ ܒܐܪܥܟ ܥܕܡܐ ܠܐܬܪܝ. * ܘܠܐ ܗܝܡܢ 20
ܣܝܚܘܢ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܢܥܒܪ ܒܬܚܘܡܗ. ܘܟܢܫ ܣܝܚܘܢ ܠܟܠܗ ܥܡܗ. ܘܫܪܘ ܒܝܗܨ.
ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܫܠܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܠܣܝܚܘܢ ܘܠܟܠܗ ܥܡܗ. ܒܐܝܕܐ 21
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܚܪܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܐܪܥܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. * ܘܝܪܬܘ ܟܠܗ ܬܚܘܡܗܘܢ. ܡܢ ܐܪܢܘܢ 22
ܘܥܕܡܐ ܠܝܒܘܩ. ܘܡܢ ܡܕܒܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܐܘܒܕ ܠܐܡܘܪܝܐ 23
ܡܢ ܩܕܡ ܥܡܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܢܬ ܬܐܪܬ ܐܢܘܢ. * ܠܐ ܗܘܐ ܡܕܡ ܕܐܘܪܬܟ ܟܡܘܫ ܐܠܗܟ 24
ܬܐܪܬ ܐܢܬ. ܘܟܠܗ ܕܐܘܪܬܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܠܗ ܗܘ ܢܐܪܬ. * ܘܗܫܐ ܡܛܠ ܛܒ 25
ܐܢܬ ܡܢ ܒܠܩ ܒܪ ܨܦܘܪ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܕܝܢܐ. ܡܚܝܢܘ ܐܬܕܝܢ ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܘ
ܡܬܟܬܫܘ ܐܬܟܬܫ ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ. * ܟܕ ܝܬܒ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܚܫܒܘܢ. ܘܒܟܦܪܘܢܝܗ. 26
ܘܒܥܕܘܥܝܪ ܘܒܟܦܪܘܢܝܗ. ܘܒܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܐܪܢܘܢ. ܬܠܬܡܐܐ ܫܢܝܢ.
ܡܛܠܐ ܠܐ ܐܦܢܝܬܘܢ ܐܢܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. * ܘܐܠܐ ܐܢܐ ܗܫܐ ܠܐ ܣܟܠܬ ܠܟ. ܘܐܢܬ ܥܒܕ ܐܢܬ ܥܡܝ 27
ܒܝܫܬܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܝ. ܢܕܘܢ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܕܝܢܐ ܒܝܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܒܝܬ ܒܢܝ
ܥܡܘܢ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܠܡܠܘܗܝ ܕܢܦܬܚ ܕܫܕܪ ܠܗ. 28

Et dixit illi; Sic ait Nephtah, Non uſurpavit Iſrael terram Moab, nec terram filiorum Ammon. 15
Nam cùm aſcenderent ex Ægypto, ambulârunt filii Iſrael per deſertum uſque ad mare Suph: cúmque perveniſſent ad Recem, 16
Miſerat Iſrael ad regem Edom, dicens ei; Tranſeamus *quæſo* per terram tuam: at non acquievit rex Edom. Miſit quoque ad regem Moab; at nec aſſenſum præbuit ei: ſic remanſit Iſrael in Recem. 17
Poſtea pergentes per deſertum, circumiverunt terram Edom & terram Moab, & caſtrametati ſunt cis Arnon, nec ingreſſi ſunt limitem Moab (nam Arnon limes eſt Moabi) 18
Et miſit Iſrael nuntios ad Sihon regem Amorrhæorum & regem Heſbon, dixitque ad eum Iſrael, Tranſeamus *quæſo* per terram tuam uſque ad terram meam. 19
At non fidens Sihon Iſraeli ut tranſiret per limitem ſuum, convocavit Sihon totum populum ſuum, & caſtrametati ſunt in Jahas: initóque prælio cum Iſraele, 20
Tradidit Dominus Deus noſter Sihonem & univerſum populum ejus in manum Iſraelis; & vaſtavit Iſrael terram Amorrhæorum, 21
Et poſſederunt totum limitem eorum ab Arnon uſque ad Aboc, & à deſerto uſque ad Jordanem. 22
Nunc itaque Dominus Deus extinxit Amorrhæos à conſpectu populi ſui Iſraelis, & tu poſſideres eos? 23
Nonne quod poſſidendum tibi daret Kemos deus tuus, poſſideres? igitur & nos quod conſumpſit Dominus Deus noſter à conſpectu noſtro, poſſidebimus. 24
An verò melior ac præſtantior es quàm Balac filius Sephor rex Moab? nunquid ullam movit litem adversùs Iſraelem, aut pugnavit unquam contra eos? 25
Dum habitavit Iſrael in Hesbon & villis ejus, in Adoir & villis ejus, & in omnibus civitatibus quæ jacent ſecus Arnon, trecentos annos; cur non repetiſtis eas tanto tempore? 26
Verùm ego nunc nihil in te peccavi, tu verò iniquè mecum agis pugnando contra me: decernat hodiè Dominus judicium inter filios Iſrael & inter filios Ammon. 27
At non attendit rex Ammonitarum verba Nephtah, quæ miſerat ad eum. 28

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وقال في كتبه * هكذا يقول يفتاح * لم تاخذ بنو اسرائيل من بني مواب وبني عمون ارضا * وذلك 16
انهم حيث صعدوا من ارض مصر ساروا في القفر حتى انتهوا الي بحر سوف * وبلغوا الي راقام
17 * وارسل بنو اسرائيل رسلا الي ملك ادوم * وقالوا له نجوز في ارضك * فلم يدعهم ملك ادوم
18 ان يجوزوا * وارسلوا الي ملك مواب ايضا * فلم يدعهم * وسكن بنو اسرائيل راقام * وساروا في
19 البرية * وداروا حول ارض ادوم ومواب * ونزلوا عبر الاردن * ولم يدخلوا في حد مواب * وارسل
بنو اسرائيل رسلا الي سيحون ملك الاموراييين وملك حسبون * وقال له بنو اسرائيل * نجوز في
20 ارضك الي ارضنا * فلم يدع سيحون بني اسرائيل ان يجوزوا في ارضه * وجمع سيحون جميع
21 اجناده * ونزلوا ياهص وحاربوا بني اسرائيل * فهزم الله ربنا سيحون واجناده * وكسرهم امام بني
22 اسرائيل * واهلك بنو اسرائيل الاموراييين * وورثوا حدودهم جميعا * من ارنون الي افاق * ومن
البرية الي الاردن * ورجع ملك بني عمون ارسل رسلا ليفتاح يطلب منه الارض التي اخذوها
23 منهم بنو اسرائيل * فارسل يفتاح يقول هكذا * الآن الله ربنا ورث اسرائيل شعبه ارض الاموراييين
24 الذين هلكوا من بين ايديهم * وانت فما ترثها * لانه انما يجب لك ان ترث ما اورثك كاموس
25 الاهك * فاما ما اهلك الله ربنا من بين ايدينا وورثنا اياه فهو لنا * لعلك خير من بالاق بن
صفور ملك مواب * لعله خاصم بني اسرائيل * او قاومهم في شي من هذا * او جاهدهم وحاربهم
26 في ذلك * حيث جلس بنو اسرائيل في حسبون وفي قراها * وفي عداوعيد وقراها * وفي جميع القري التي
27 عند ارنون منذ ثلثماية سنة * فلماذا لم تخاصموا ولم تطلبوا في ذلك الزمان * ولكن قد علمت
اني لم آس عليك الآن * وانت تريد الشر وتطلب تحاربني * يحكم الرب القوي بين بني
28 اسرائيل وبين بني عمون * فلم يسمع ملك بني عمون كلام يفتاح * ولم يعتد به *

Aiebatque per epiſtolam, Sic dicit Jephtah, Non abſtulerunt Iſraelitæ à Moabitis nec Ammonitis regionem ullam. 15
Nam quando aſcenderunt de terra Ægypti, perrexerunt per deſertum donec attigiſſent mare Suph, & perveniſſent ad Racem: 16
Tum miſerunt Iſraelitæ nuntios ad regem Edom, & dixerunt ad eum, Tranſire nobis liceat *per regionem tuam: ſed non permittente eis rege Edom ut tranſirent, miſerunt etiam ad regem Moab, qui nec permiſit eis: moratique ſunt filii Iſrael in Racem.* 17
Deinde procedentes in deſerto, & circumeuntes circum terram Edom & Moab, caſtrametati ſunt trans Jordanem, nec ingreſſi ſunt terminum Moab. 18
Inde miſerunt Iſraelitæ legatos ad Sihon regem Amorrhæorum & regem Hesbon, & dixerunt ad eum Iſraelitæ, Tranſire liceat *per regionem tuam ad regionem noſtram.* 19
Verùm non permiſit Sihon Iſraelitis ut tranſirent per regionem ſuam, imò coactis Sihon omnibus ſuis copiis, caſtrametati ſunt in Jahas; & commiſſâ pugnâ contra filios Iſrael, 20
Fugavit Deus Dominus noſter Sihonem & copias ejus, profligavitque eos ante Iſraelitas: & debellatis filii Iſrael Amorrhæis, 21
Poſſederunt univerſos terminos illorum, ab Arnon ad Aphec, & à deſerto ad Jordanem uſque. Remiſſis autem rex Ammonitarum legatis ad Jephtah, petiit ab eo regionem quam abſtulerunt ab eis filii Iſrael. Miſitque Jephtah talia dicta; 22
Quandoquidē Deus Dominus noſter poſſidendā dedit Iſraeli populo ſuo terram Amorrhæorum qui defecerunt à conſpectu eorū, tu nequaquam poſſidebis eā. 23
Tu enim poſſidere debes quod poſſidendum tibi dedit Kamos deus tuus: quod autem conſumpſit Deus Dominus noſter à conſpectu noſtro, et poſſidendum nobis dedit, noſtrum eſt. 24
Num melior es Balaco filio Sephor rege Moab? nunquid is contendit cum Iſraelitis, aut litigavit cum eis ob ullam ex his rebus, aut prælium vel pugnam movit in eos hac de causâ. 25
Dum commorati ſunt Iſraelitæ in Hesbon et oppidis ejus, in Adavaid et oppidis ejus, et in cunctis oppidis quæ ſunt prope Arnon, trecentis abhinc annis, quare non litigâſtis neque petîſtis eo tempore? 26
Verùm optimè nôſti me non eſſe modò tibi injurium; tu tamen malum intentas, & cupis mecum bellare: judicet Dominus potentiſſimus inter filios Iſrael et inter filios Ammon. 27
At non audivit rex Ammonitarum verba Jephtahi, nec pendit illa. 28

ספר שופטים : יא

,Ghilhad ad tranſivit & ,Domini ſpiritus Iphtach ſuper fuit Et
29 וַתְּהִי עַל־יִפְתָּח רוּחַ יְהוָה וַיַּעֲבֹר אֶת־הַגִּלְעָד
Miſpeh de & ,Ghilhad Miſpeh tranſivit & :Menaſſeh &
וְאֶת־מְנַשֶּׁה וַיַּעֲבֹר אֶת־מִצְפֵּה גִלְעָד וּמִמִּצְפֵּה
votum Iphtach Vovitque .Hammon filios tranſivit Ghilhad
30 גִלְעָד עָבַר בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיִּדַּר יִפְתָּח נֶדֶר
Hammon filios *dederis dando* Si :ait & ,DOMINO
לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתוֹן תִּתֵּן אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן
foribus è fuerit egreſſum quod ,egrediens erit Et :mea manu in
31 בְּיָדִי׃ וְהָיָה הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא מִדַּלְתֵי
filiis à pace in *me redeundo in* ,meum occurſum in meæ domus
בֵיתִי לִקְרָאתִי בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם מִבְּנֵי
.*aſcenſionem* illud *faciam aſcendere* & ,DOMINO erit & ,Hammon
עַמּוֹן וְהָיָה לַיהוָה וְהַעֲלִיתִיהוּ עוֹלָה׃
;*eos in* pugnandum ad Hammon filios ad Iphtach tranſivit Et
32 וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן לְהִלָּחֶם בָּם
,Aroher ab eos percuſſit Et .ejus manu in DOMINUS eos *dedit &*
33 וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדוֹ׃ וַיַּכֵּם מֵעֲרֹעֵר
,vinearum Abel ad uſque & ,civitates viginti ,Minith *te venire uſque &*
וְעַד־בּוֹאֲךָ מִנִּית עֶשְׂרִים עִיר וְעַד אָבֵל כְּרָמִים
filiorum *faciebus* à Hammon filii ſunt humiliati & : valde magna plaga
מַכָּה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיִּכָּנְעוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי
ecce & : ſuam domum ad Miſpah in Iphtach venit Et .Iſrael
34 יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמִּצְפָּה אֶל־בֵּיתוֹ וְהִנֵּה
tantùm & ; choris *in* & ,tympanis *in* ,ejus occurſum in *egrediens* ejus filia
בִתּוֹ יֹצֵאת לִקְרָאתוֹ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלוֹת וְרַק
,fuit Et .filia vel ,filius ſe ex ei non : unica ipſa
35 הִיא יְחִידָה אֵין־לוֹ מִמֶּנּוּ בֵּן אוֹ־בַת׃ וַיְהִי
Ahah : ait & ,ſua veſtimenta *laceravit &* ,eam *eum videre circa*
כִרְאוֹתוֹ אוֹתָהּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר אֲהָהּ
:me *turbantibus in* fuiſti tu & ,me feciſti incurvare incurvando ,mea filia
בִּתִּי הַכְרֵעַ הִכְרַעְתִּנִי וְאַתְּ הָיִית בְּעֹכְרָי
.*converti* potero non & ,DOMINUM ad meũ os *patefeci* ego &
וְאָנֹכִי פָּצִיתִי פִי אֶל־יְהוָה וְלֹא אוּכַל לָשׁוּב׃
,DOMINUM *ad* tuum os *patefeciſti* ,mi Pater : eum ad Dixitque
36 וַתֹּאמֶר אֵלָיו אָבִי פָּצִיתָה אֶת־פִּיךָ אֶל־יְהוָה
fecit poſtquam,tuo ore ex eſt egreſſum quemadmodũ ,mihi fac
עֲשֵׂה לִי כַּאֲשֶׁר יָצָא מִפִּיךָ אַחֲרֵי אֲשֶׁר עָשָׂה
.Hammon filiis de tuis inimicis de ultiones DOMINUS tibi
לְךָ יְהוָה נְקָמוֹת מֵאֹיְבֶיךָ מִבְּנֵי עַמּוֹן׃
relaxa : hoc verbum mihi Fiat : ſuum patrem ad Dixitque
37 וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ יֵעָשֶׂה לִּי הַדָּבָר הַזֶּה הַרְפֵּה
,montes ſuper deſcendam & ,ibo & ,menſibus duobus me à
מִמֶּנִּי שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וְאֵלְכָה וְיָרַדְתִּי עַל־הֶהָרִים
: ait Et .meæ *ſociæ* & ,ego *meas virginitates* ſuper flebo &
38 וְאֶבְכֶּה עַל־בְּתוּלַי אָנֹכִי וְרֵעִיֹּתָי׃ וַיֹּאמֶר
,ipſa ivit & : menſibus duobus eam dimiſitque ,Vade
לֵכִי וַיִּשְׁלַח אוֹתָהּ שְׁנֵי חֳדָשִׁים וַתֵּלֶךְ הִיא
.montes ſuper *ſuas virginitates* ſuper flevit & ;ejus *ſociæ* &
וְרֵעוֹתֶיהָ וַתֵּבְךְּ עַל־בְּתוּלֶיהָ עַל־הֶהָרִים׃
,ſuum patrem ad eſt reverſa & ,menſium duorum *fine à* ,fuit Et
39 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וַתָּשָׁב אֶל־אָבִיהָ
: virum cognoverat non ipſa & : voverat quod ſuum votum *ei* fecit &
וַיַּעַשׂ לָהּ אֶת־נִדְרוֹ אֲשֶׁר נָדָר וְהִיא לֹא־יָדְעָה אִישׁ
ibunt dies in diebus A .Iſrael in *ſtatutum* fuit &
40 וַתְּהִי־חֹק בְּיִשְׂרָאֵל׃ מִיָּמִים יָמִימָה תֵּלַכְנָה
quatuor ,Ghilhaditæ Iphtach filiam alloquendum ad Iſrael filiæ
בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוֹת לְבַת־יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת
.anno in diebus
יָמִים בַּשָּׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

29 Factus eſt ergò ſuper Jephte
Spiritus Domini, & circuiens
Galaad, & Manaſſe, Maſpha
quoq; Galaad, & inde tranſiens
30 ad filios Ammon, Votum
vovit Domino, dicens; Si tradideris
filios Ammon in manus
31 meas, Quicunque primus
fuerit egreſſus de foribus domûs
meæ, mihíque occurrerit
revertenti cum pace à filiis
Ammon, eum holocauſtum
32 offeram Domino. Tranſivítque
Jephte ad filios Ammon, ut
pugnaret contra eos: quos tradidit
Dominus in manus ejus.
33 Percuſſítque ab Aroër uſque
dum venias in Mennith, viginti
civitates, & uſque ad Abel,
quæ eſt vineis conſita,
plagâ magnâ nimis: humiliatíque
ſunt filii Ammon à filiis
34 Iſrael. Revertente autem
Jephte in Maſpha domum ſuam,
occurrit ei unigenita filia
ſua cum tympanis &
choris: Non enim habebat alios
35 liberos. Quâ viſâ, ſcidit
veſtimenta ſua, & ait; Heu
me, filia mea, decepiſti me, &
ipſa decepta es: aperui enim
os meum ad Dominum, &
36 aliud facere non potero. Cui
illa reſpondit; Pater mi, ſi
aperuiſti os tuum ad Dominum,
fac mihi quodcunque
pollicitus es, conceſſâ tibi ultione
atque victoriâ de hoſtibus
37 tuis. Dixítque ad patrem;
Hoc ſolum mihi præſta
quod deprecor: Dimitte me
ut duobus menſibus circumeam
montes, & plangam virginitatem
meam cum ſodalibus
38 meis. Cui ille reſpondit,
Vade. Et dimiſit eam duobus
menſibus. Cúmque abiiſſet
cum ſociis ac ſodalibus ſuis,
flebat virginitatem ſuam in
39 montibus. Expletíſque duobus
menſibus, reverſa eſt ad
patrem ſuum: & fecit ei ſicut
voverat, quæ ignorabat virum.
Exinde mos increbruit
in Iſrael, & conſuetudo ſervata
40 eſt: Ut poſt anni circulum
conveniant in unum
filiæ Iſrael, & plangant filiam
Jephte Galaaditæ diebus
quatuor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ (ο) ἐγένετο ἐπὶ Ἰεφθάε πνεῦμα κυρίου, (π)
καὶ παρῆλθε τὴν Γαλαάδ, καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ παρῆλθε
τὴν σκοπιὰν Γαλαάδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν
30 Ἀμμών. Καὶ ηὔξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ κυρίῳ,
καὶ εἶπεν, (ρ) Ἐὰν διδοὺς δῷς μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν
31 (σ) ἐν τῇ χειρί μου, Καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος
ὃς ἂν ἐξέλθῃ (τ) ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου
μου εἰς (υ) συνάντησίν μου ἐν τῷ (φ) ἐπιστρέφειν
με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ (χ) υἱῶν Ἀμμών, καὶ ἔσται τῷ
32 κυρίῳ, (ψ) ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. Καὶ (ω)
παρῆλθεν Ἰεφθάε πρὸς (α) υἱοὺς Ἀμμὼν (β)
παρατάξασθαι πρὸς αὐτούς· καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
33 κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς
ἀπὸ Ἀροὴρ (γ) ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Ἀρνῶν
ἐν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις, καὶ ἕως Ἐβελχαρμὶμ
πληγὴν μεγάλην σφόδρα. καὶ (δ) συνεστάλησαν
οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.
34 Καὶ (ε) ἦλθεν Ἰεφθάε εἰς Μασσηφὰ εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο
εἰς (ζ) ἀπάντησιν ἐν τυμπάνοις καὶ
χοροῖς· καὶ (η) αὕτη ἦν μονογενὴς αὐτῷ· οὐκ
35 ἦν αὐτῷ ἕτερος υἱὸς ἢ θυγάτηρ. Καὶ (θ) ἐγένετο
ὡς εἶδεν αὐτὴν αὐτὸς, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (ι) Ἆ ἆ, θυγάτηρ μου,
ταραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ
μου, καὶ ἐγώ εἰμι ἤνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα
μου πρὸς κύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι.
36 (κ) Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, (λ) Πάτερ,
ἤνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς κύριον; (μ) ποίησόν
μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ στόματός σου, (ν) ἐν
τῷ ποιῆσαί σοι κύριον ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν
37 σου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμών. (ξ) Καὶ ἥδε εἶπε
πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ
μου τὸν λόγον τοῦτον· ἔασόν με δύο μῆνας,
καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη,
καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθένιά μου (ο) ἐγώ
38 εἰμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου. Καὶ εἶπε, Πορεύου.
καὶ (π) ἀπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. καὶ
ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ
ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη.
39 Καὶ ἐγένετο (ρ) ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν, καὶ
ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς. (σ) καὶ ἐποίησεν
ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ηὔξατο. καὶ αὕτη
οὐκ ἔγνω ἄνδρα. καὶ (τ) ἐγένετο εἰς πρόσταγμα
40 ἐν Ἰσραήλ· (υ) Ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας (φ)
ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν
θυγατέρα Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου (χ) ἐπὶ τέσσαρας
ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

Et factus eſt ſuper Jephthæ ſpiritus Domini, et præteriit Galaad 29
& Manaſſe, & (s) præteriit ſpeculam Galaad trans filios Ammon.
Et vovit Jephthæ votum 30
Domino: et dixit; Si (t) dans dederis
mihi filios Ammon in manu
mea, Et erit, exiens, quicunq; exierit 31
de janua domûs meæ in obviàm
mihi, in revertendo me in
pace à filiis Ammon, & erit Domino,
(u) offerã eũ holocauſtoma.
Et tranſiit Jephthæ ad filios Ammon, 32
pugnare adverſùs eos. Et
tradidit eos Dominus in manu
ejus. Et percuſſit eos ab Aroer, 33
donec venias (x) uſq; Arnon, in
numero viginti civitates, & uſque
Ebel (y) Charmim plagam magnam
valdè. Et (z) humiliati ſunt
filii Ammon à facie filiorũ Iſrael.
Et venit Jephthæ in Maſſepha in 34
domum ſuam. Et ecce filia ejus egrediebatur
in occurſum in tympanis,
& choris: & hæc erat
(aa) unigenita ei: non erat ei alius
(bb) filius, vel filia. Et factũ 35
eſt, ut vidit eam ipſe, diſcidit
veſtimenta ſua, & dixit; Ah ah,
filia mea, (cc) perturbatione perturbâſti
me, & tu fuiſti in turbamentum
meum, & ego ipſe aperui
contrà te os meum ad Dominum,
& non potero revocare.
Illa verò dixit ad eum, Pater aperuîſti 36
os tuum ad Dominum?
Fac mihi, quemadmodùm exiit
ex ore tuo, (dd) dùm faceret tibi
Dominus vindictam inimicorum
tuorum de filiis Ammon. Atque 37
ipſa dixit ad patrem ſuum;
Faciat nunc pater meus verbum
hoc: permitte me duos menſes: &
ibo, & deſcendam (ee) ſuper montes:
& plorabo ſuper virginalibus
meis, ego ipſa, & ſodales meæ.
Et dixit, Vade. Et dimiſit eam 38
duos menſes. Et ivit ipſa, & ſodales
ejus: & ploravit ſuper virginalibus
ſuis ſuper montes. Et 39
factum eſt in fine duorum menſium,
et revertit ad patrẽ ſuũ: Et
fecit in ea votũ ſuũ, quod voverat.
Et ipſa non cognoverat virũ.
Et factum eſt in præceptũ in Iſrael:
Ex diebus in dies (ff) 40
ibant filiæ Iſrael lamentari filiam
Jephthæ Galaaditæ ad quatuor
dies in anno.

MS. A. (ο) ἐγενήθη (π) καὶ διέβη τὴν γῆν Γαλαάδ, καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν Γαλαάδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαάδ εἰς τὸ πέραν (ρ) Ἐὰν παραδώσει παραδῷς μοι (σ) ἐν χειρί (τ) ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ (υ) ἀπάντησίν μου (φ) ἐπιστρέψαι (χ) τῶν υἱῶν (ψ) καὶ ἀνοίσω (ω) διέβη (α) τοὺς υἱοὺς (β) τοῦ πολεμῆσαι πρὸς (γ) καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Σεμωείθ εἴκοσι πόλεις, ἕως Ἀβὲλ ἀμπελώνων πληγὴν (δ) ἐνετράπησαν (ε) εἰσῆλθεν (ζ) ἀπάντησιν αὐτοῦ ἐν (η) αὕτη μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητή· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ πλὴν αὐτῆς υἱὸς (θ) ἐγενήθη ἡνίκα εἶδεν αὐτὴν, καὶ διέῤῥηξεν (ι) Οἴμμοι θύγατέρ μου, ἐμπεποδεσατῇ καὶ .... εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ἐγὼ δὲ ἤνοιξα τὸ στόμα περὶ σοῦ πρὸς κύριον, (κ) Καὶ εἶπεν (λ) Πάτερ μου, εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας (μ) ποίει μοι (ν) ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησέν σοι κύριος ἐκδικήσεις ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου ἐκ τῶν (ξ) Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς .... ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἔασόν (ο) καὶ ἐγὼ καὶ αἱ συνεταιρίδες (π) ἐξαπέστειλεν (ρ) μετὰ τέλος δύο μηνῶν, καὶ ἀνέκαμψεν πρὸς (σ) καὶ ἐπετέλεσεν Ἰεφθάε τὴν (τ) ἐγενήθη (υ) Ἐξ ἡμερῶν (φ) συνεπορεύοντο αἱ θυγατέρες (χ) τέσσαρας ἡμέρας

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ושרת על יפתח רוח גבורא מן קדם יי ועבר ית גלעד וית מנשה ועבר ית מצפיא דגלעד
30 וממצפיא דגלעד עבר בני עמון: וקים יפתח קים קדם יי ואמר אם ממסר תמסר ית בני
31 עמון בידי: ויהי דיפוק מפק בר מדשי ביתי לקדמותי כד אתוב בשלם מבני עמון ויהי
32 קדם יי ואסקניה עלתא: ועבר יפתח לות בני עמון לאגחא קרבא בהון ומסרנון יי בידיה:
33 ומחנון מערער עד מעלנא דמנית עשרין קרוין ועד מישר כרמיא מחתא רבתא לחדא
34 ואתברו בני עמון מן קדם בני ישראל: ואתא יפתח למצפיא לביתיה והא ברתיה נפקת
35 לקדמותיה בתופין ובחנגין ולחוד היא יחידה לית ליה מניה בר או ברת: והוה כד
חזי יתה ובזע ית לבושוהי ואמר וי ברתי אכרעא אכרעתני ואת הוית בעכרי ואנא פתחית
36 פומי בנדר קדם יי ולא אכול למתב: ואמרת ליה אבא פתחתא פומך בנדר קדם יי עביד
37 לי כמא די נפק מפומך בתר דעבד לך יי פורענותא מבעלי דבבך מבני עמון: ואמרת
לאבוהא יתעביד לי פתגמא הדין שבוק מני תרין ירחין ואהך ואתנגיד על טוריא ואבכא
38 על בתולי אנא וחברתי: ואמר אזילי ושלח יתה תרין ירחין ואזלת היא וחברתיה ובכת
39 על בתולהא על טוריא: והוה מסוף תרין ירחין ותבת לות אבוהא ועבד לה ית נדריה
די נדר והיא לא ידעת גבר והות לגזירא בישראל: תוספת בדיל דלא לאסקא
גבר ית בריה וית ברתיה לעלתא כמא דעבד יפתח גלעדאה ולא שאל לפינחס
40 כהנא ואלו שאיל לפינחס כהנא הוה פריק יתה בדמין: מזמן לזמן אזלן בנת
ישראל לאלאה לבת יפתח גלעדאה ארבעא יומין בשתא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et manſit ſuper Jiphthahh ſpiritus fortitudinis ab-ante Dominũ, & tranſivit 29
Gilghad & Menaſſe; & tranſivit Miſzpeia Gilghad, & ex Miſzpeia
Gilghad tranſivit filios Ghamon. Et juravit Jiphthahh juramentum 30
ante Dominum, & dixit: Si tradere trades filios Ghamon in manu
mea. Et erit quod egredietur egrediens extra à portis domus meæ ad occurſum 31
meum, quando revertar in pace à filiis Ghamon; & erit ante Dominum,
& aſcendere faciam id holocauſtum. Et tranſivit Jiphthahh ad 32
filios Ghamon, ad ineundum bellum in eis; & tradidit eos Dominus in
manu ejus. Et percuſſit eos à Gharogher, & uſque ad introitum Minith, 33
viginti urbes, & uſque ad planiciem vinearum percuſſionẽ magnam
valdè; & fracti ſunt filii Ghamon *ab*-ante filios Iſrael. Et venit Jiphthahh 34
ad Miſzpeia domum ſuam, & ecce filia ejus *exiit* ad occurſum
ejus in tympanis, & in choris; & tantum illa unica, non erat ei *ex ſe* filius
aut filia. Et fuit cùm vidit eam, & ſcidit veſtes ſuas: & dixit, Heu 35
filia mea, curvare faciens curvare feciſti me, & tu fuiſti in conturbatoribus
meis: & ego aperui os meum in voto ante Dominum, & non potero
ad revertendum. Et dixit ei, Pater mi, aperuiſti os tuum in voto ante 36
Dominũ, fac mihi ut id quod exiit ex ore tuo, poſtquam fecit tibi Deus
ultiones ex auctoribus inimicitiarum tuarum ex filiis Ghamon. Et dixit 37
patri ſuo, Fiat mihi verbum hoc, remitte à me duobus menſibus: &
ibo & extrahar ſuper montes, & lugebo ſuper virginitatem meam, ego
& ſociæ meæ. Et dixit, Ito: & dimiſit eam duobus menſibus: & ivit illa 38
& ſociæ ejus; & luxit ſuper virginitatem ſuam ſuper montes. Et fuit 39
à fine duorum menſium, & rediit ad patrem ſuum: Et fecit illi votum ſuum
quod vovit: et illa non cognovit virum, & fuit ad ſtatutum in Iſrael
[*Additio:*] *ut non aſcendere faceret vir filium ſuum aut filiam ſuam
in holocauſtum, ſicut fecit Jiphthahh Gilghadæus, & non conſuluit Pinhhas
ſacerdotem: Et ſi conſuluiſſet Pinhhas ſacerdotem, redemiſſet eam
pecuniis.* A tempore in tempus venerunt filiæ Iſrael ad lamentandum filiæ Jiphthahh Gilghadæi quatuor diebus in anno. 40

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܗܘܬ ܥܠ ܢܦܬܚ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܒܪ ܠܓܠܥܕ ܘܠܡܢܫܐ. ܘܥܒܪ 29
ܠܡܨܦܝܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܡܢ ܡܨܦܝܐ ܕܓܠܥܕ. ܥܒܪ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܢܕܪ 30
ܢܦܬܚ ܢܕܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܡܫܠܡܘ ܬܫܠܡ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ ܒܐܝܕܝ.
* ܡܢ ܕܢܦܘܩ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܝ ܠܐܘܪܥܝ: ܡܐ ܕܗܦܟܬ ܒܫܠܡܐ ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. 31
ܢܗܘܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܣܩܝܘܗܝ ܠܥܠܬܐ. * ܘܥܒܪ ܢܦܬܚ ܥܠ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܡܬܟܬܫܘ 32
ܥܡܗܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ. ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܘܥܕܡܐ 33
ܠܡܥܠܢܐ ܕܡܟܝܪ: ܥܣܪܝܢ ܩܘܪܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܒܠ ܟܪܡܝܢ: ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ
ܛܒ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܐ ܢܦܬܚ ܠܡܨܦܝܐ 34
ܠܒܝܬܗ. ܘܗܐ ܒܪܬܗ ܢܦܩܬ ܠܐܘܪܥܗ ܒܦܠܓܐ ܘܒܟܢܪܐ. ܘܗܝ ܝܚܝܕܝܬܐ ܗܘܬ
ܠܗ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܐܘ ܒܪܬܐ ܠܒܪ ܡܢܗ. * ܘܟܕ ܚܙܗ. ܒܙܥ 35
ܠܢܚܬܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܐܘ ܒܪܬܝ: ܡܚܒܠܘ ܚܒܠܬܝܢܝ. ܘܐܢܬܝ ܗܘܝܬܝ ܝܘܡܢܐ ܡܢ
ܚܒܘܠܝ. ܕܗܐ ܐܢܐ ܦܬܚܬ ܦܘܡܝ ܠܘܬ ܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܗܦܟܘ.
* ܘܐܡܪܐ ܠܗ ܒܪܬܗ. ܐܒܝ. ܦܬܚܬ ܦܘܡܟ ܠܘܬ ܐܠܗܐ. ܥܒܕ ܠܝ ܐܝܟ 36
ܡܕܡ ܕܢܦܩ ܡܢ ܦܘܡܟ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝܐ ܢܩܡܬܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ.
ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪܐ ܠܐܒܘܗ. ܠܚܘܕ ܥܒܕ ܠܝ ܗܕܐ. ܐܪܦܝܢܝ ܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ. 37
ܘܐܙܠ ܘܐܚܘܬ ܥܠ ܛܘܪܐ. ܘܐܒܟܐ ܥܠ ܒܬܘܠܘܬܝ. ܐܢܐ ܘܚܒܪܬܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠܝ. 38
ܘܫܪܝܗ ܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ. ܘܐܙܠܬ ܗܝ ܘܚܒܪܬܗ. ܘܒܟܬ ܥܠ ܒܬܘܠܘܬܗ ܥܠ ܛܘܪܐ.
* ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ. ܐܬܬ ܠܘܬ ܐܒܘܗ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܢܕܪܐ ܕܢܕܪ. ܘܗܝ ܠܐ 39
ܝܕܥܬܗ ܓܒܪܐ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܬܐ ܒܝܬ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ. ܐܙܠܝܢ 40
ܗܘܝ ܒܢܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܒܟܝܢ ܘܡܐܠܝܢ ܥܠ ܒܪܬܗ ܕܢܦܬܚ ܓܠܥܕܝܐ ܐܪܒܥܐ
ܝܘܡܝܢ ܒܫܢܬܐ.

* Fuit autem ſuper Nephtah Spiritus Domini, 29
tranſivítque ad Gelaad & ad Manaſſe, tum
tranſiit ad Maſphia Gelaadis, à Maſphia Gelaadis
tranſivit ad Ammonitas. (Voverat 30
autem Nephtah votum Domino, & dixerat,
Si omnino tradideris Ammonitas in
manus meas, Qui prodierit è foribus 31
domûs meæ in occurſum meum cùm ſalvus
rediero ex Ammonitis, Domini erit,
offerámque illum in holocauſtum.) Tranſivit 32
inquam, Nephtah ad Ammonitas
ut prælium inſtitueret cum eis; tradidítque
eos Dominus in manum ipſius: Et 33
percuſſit eos ab Adoir uſque ad ingreſſum
Machir, civitates viginti, & uſque ad Abel-Charmin,
plagâ magnâ admodum: ſic
confracti fuerant Ammonitæ coram Iſraelitis.
Deinde redeunte Nephtah Maſphiam 34
in domum ſuam, ecce filia ejus egreditur
obviàm illi cum tympanis & ſiſtris:
eaque unica erat ipſi, nec filium aut filiam
habebat præter illam. Hanc cùm vidiſſet, 35
ſcidit veſtimenta ſua, & ait, Heu
filia mea, deſtruendo me deſtruxiſti, &
tu hodiè facta es ex deſtructoribus meis:
nam ecce ego aperui os meum ad Deum,
nec poſſum me retractare. Dixit illi filia 36
ipſius, Pater mi, aperuiſti os tuum ad
Deum, fac mihi juxta id quod egreſſum
eſt de ore tuo, quandoquidem præſtitit tibi
Dominus ultionem de hoſtibus tuis,
nempe de Ammonitis. Deinde dixit patri 37
ſuo, Tantummodò hoc mihi concede: dimitte
me duobus menſibus, ut eam ambulatum
ſuper montes, defleámque virginitatem
meam unà cum ſodalibus meis.
Qui dixit ei, Vade: dimiſitque eam duobus 38
menſibus: Sic abiit illa cum ſodalibus
ſuis, deflevítque virginitatem ſuam ſuper
montes. Et poſt duos menſes rediit ad 39
patrem ſuum, qui fecit ei juxta votum quod
voverat. Hanc autem nullus vir cognoverat:
eadémque facta eſt inſignis inter Iſraelitas;
Ita ut præſtitutis temporibus 40
euntes filiæ Iſrael flerent lugeréntque filiam
Nephtah Gelaaditis, quatuor diebus quotannis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فالهم يفتاح من روح الرب * فجاز الى جلعاد ومنسا * وعبر الى مصفيا التي بجلعد * وحارب بني 29
عمون * ونذر يفتاح نذرا للرب وقال * يا رب انت ان دفعت بني عمون في يدي وظفرني بهم * 30
من خرج من باب بيتي يستقبلني اذا رجعت سالما من محاربة بني عمون * يكون للرب 31
قربانا * اقربه له ذبيحة * وجاز يفتاح الى بني عمون ليحاربهم * فاظفره الرب بهم * وهزمهم من 32 33
عرعرا الى مدخل مانيث * عشرون قرية * وقتل منهم مقتلة عظيمة * وانكسر بنو
عمون * فانهزموا من بين يدي بني اسرايل * ورجع يفتاح الى مصفيا الى منزله * واذا 34
ابنته قد خرجت تستقبله بالطبول المربعة والدفوف * فرحا منها بسلامته وظفره * وكانت
وحيدته * ولم يكن له ولد غيرها * فلما راها مزق ثيابه وقال * يا بنتي وكبدي 35
اهلكتيني * وانتِ اليوم كنتي ممن اهلكني * لاني فتحت فمي ونذرت لله نذرا * ولست
اقدر ارجع عما نذرت * قالت له ابنته * ان كنت فتحت فاك بين يدي الرب ونذرت * 36
فاصنع بي كما تفوهت به * ولا تغدر بالرب * اذ انتقم الرب لك من اعدايك بني عمون
* ثم قالت لابيها * اصنع بي هذه الخصلة واقضي لي هذه الشهوة * بان تمهلني 37
شهرين انطلق واتردد في الجبال * وابكي علي بتوليتي وشبابي انا وصواحباتي * قال لها 38
انطلقي * وارجاها شهرين * وانطلقت هي وصواحباتها العذارى * وبكت علي بتوليتها
وشبابها على الجبال * ومن بعد شهرين رجعت الى ابيها * وصنع بها كالنذر الذي انذر * 39
وكانت عذرى لم يمسسها رجل * وصارت آية بين بني اسرايل * وفي كل حول في ذلك 40
الوقت كان بنات اسرايل ينطلقن وينحن ويبكين على ابنة يفتاح الجلعادي اربعة
ايام في كل سنة *

* *Afflatus itaque Jephtah ſpiritu Domini* 29
tranſiit ad Galaad & Manaſſen, &
inde tranſiens ad Maſphia quæ eſt in Galaad,
bellum commiſit contra Ammonitas. (Voverat autem Jephtah votum Domino, 30
& dixerat, O mi Domine, ſi dederis
Ammonitas in manus meas, hiſque
potitus fuero, Quicunque egredietur ab 31
oſtio domûs meæ obvius mihi incolumi
redeunti à bello Ammonitarum, erit in
oblationem Domino, offeramque eum ipſi
in ſacrificium.) Tranſiit, inquam, Jephtah 32
ad filios Ammon ut oppugnaret eos, fecitque
eum Dominus voti compotem de illis:
Et debellavit eos ab Araara uſque ad 33
ingreſſum Manith, viginti oppida; &
occîdit illos cæde magnâ. Confractis
igitur Ammonitis, deque medio filiorum
Iſrael debellatis, Reverſus eſt Jephtah 34
ad Maſphiam in domicilium ſuum, &
ecce filia ipſius jam prodierat in occurſum
ejus cum ſiſtris quadratis ac tympanis,
læta de ipſius incolumitate & victoriâ:
(erat autem hæc unica ejus filia, nec ullam
habebat prolē præter ipſam.) Quam 35
cùm vidiſſet, laceravit veſtes ſuas, &
ait, Heus filia mea & viſcera mea, extinxiſti
me, túque hodiè facta es de extinguentibus
me; quoniam aperui os meum,
& votum Deo vovi, nec revocare poſſum
quod vovi. Reſpondit ei filia ejus, 36
Quandoquidem aperuiſti os tuum coram
Domino, & voviſti, decerne de me prout
locutus es; néve Dominum fraudes,
quum ultus ſit tibi Dominus inimicos
tuos Ammonitas. Præterea dixit patri 37
ſuo, Hanc mihi rem facito, & huic
optato meo annue; ut ſcilicet des mihi
duorum menſium prorogationem, quibus
abeam deambulatum per montes, meamque
virginitatem & adoleſcentiam unà
cum puellis amicis meis ploratum. Ait 38
illi, Vade: & dimittens eam duobus
menſibus, abiit ipſa & virgines amicæ
ipſius, luxitque virginitatem & pubertatem
ſuam ſuper montes. Exactis verò 39
duobus menſibus reverſa eſt ad patrem
ſuum, qui fecit illi juxta votum quod
voverat: erat autem virgo quam nemo
tetigerat; & facta eſt prodigium inter
filios Iſrael. Et ſingulis annis pari tem- 40
pore ibant filiæ Iſraelis, & lamentabantur
ac lugebant filiam Jephtah Galaaditis,
quatriduo ſingulis annis.

ספר שופטים : יב

CAP. XII יב

:Iphtach ad dixerũtque ;aquilonẽ ad tranſivit & ,Ephraim vir *eſt accitus* Et
1 וַיִּצָּעֵק אִישׁ אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר צָפוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח
,vocâſti non nos & ,Hammon filiis *in* pugnandum ad tranſiſti Quare
מַדּוּעַ עָבַרְתָּ לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי־עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קָרָאתָ
Iphtach Dixitque .igni *in te ſuper* comburemus tuã domũ ?tecum *eundũ ad*
2 לָלֶכֶת עִמָּךְ בֵּיתְךָ נִשְׂרֹף עָלֶיךָ בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח
:valde Hammon filii &,me⁹ popul⁹ & ,ego fui rixæ Vir : eos ad
אֲלֵיהֶם אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי וְעַמִּי וּבְנֵי־עַמּוֹן מְאֹד
vidi Et .eorum manu è me ſervâſtis non & : vos *accivi* &
3 וָאַזְעִק אֶתְכֶם וְלֹא־הוֹשַׁעְתֶּם אוֹתִי מִיָּדָם׃ וָאֶרְאֶה
tranſivi & ,mea *vola* in meã animam poſui & ,*ſalvans tu* non quòd
כִּי־אֵינְךָ מוֹשִׁיעַ וָאָשִׂימָה נַפְשִׁי בְכַפִּי וָאֶעְבְּרָה
quid ut Et .mea manu in Dominus eos *dedit* & ; Hammon filios ad
אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדִי וְלָמָה
Iphtach congregavit Et ? me *in* pugnandũ ad hac die me ad aſcendiſtis
4 עֲלִיתֶם אֵלַי הַיּוֹם הַזֶּה לְהִלָּחֶם בִּי׃ וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח
viri ꝑcuſſerunt & :Ephraim cum pugnavit & ,Ghilhad viros omnes
אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלָּחֶם אֶת־אֶפְרָיִם וַיַּכּוּ אַנְשֵׁי
Ghilhad vos Ephraim *Evaſores* : dixerunt quia ;Ephraim Ghilhad
גִלְעָד אֶת־אֶפְרַיִם כִּי אָמְרוּ פְּלִיטֵי אֶפְרַיִם אַתֶּם גִּלְעָד
Ghilhad cepit Et .Menaſſeh medio in ,Ephraim medio in
5 בְּתוֹךְ אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ מְנַשֶּׁה׃ וַיִּלְכֹּד גִּלְעָד אֶת־
,Ephraim *evaſores* dicebant *quòd* ,fuit Et .Ephraim ipſi Jarden *tranſitus*
מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְאֶפְרָיִם וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ פְּלִיטֵי אֶפְרַיִם
? tu Ephratæus Num : Ghilhad viri ei dicebant & : Tranſibo
אֶעֱבֹרָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי־גִלְעָד הַאֶפְרָתִי אַתָּה
dicebat & : Sciboleth nunc Dic : ei Dicebantque .Non : dicebat &
6 וַיֹּאמֶר לֹא׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֱמָר־נָא שִׁבֹּלֶת וַיֹּאמֶר
eũ jugulabãt & ,eum apprehendebãt & :ſic loqui *dirigebat* non & ; Siboleth
סִבֹּלֶת וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁחָטוּהוּ
quadraginta Ephraim de illo tempore in *cecidit* &:Jarden *tranſitus* ad
אֶל־מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן וַיִּפֹּל בָּעֵת הַהִיא מֵאֶפְרַיִם אַרְבָּעִים
:annis ſex Iſrael Iptach judicavit Et .millia duo &
7 וּשְׁנַיִם אָלֶף׃ וַיִּשְׁפֹּט יִפְתָּח אֶת־יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים
Ghilhad civitatibus in eſt ſepultus ac ,Ghilhadites Iphtach eſt mortuus &
וַיָּמָת יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי וַיִּקָּבֵר בְּעָרֵי גִלְעָד׃
ei *fuit* Et .Bethlechem de Ibſan Iſrael eum poſt judicavit Et
8 וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל אִבְצָן מִבֵּית לָחֶם׃ וַיְהִי־לוֹ
9 filias triginta & ,foras miſit filias triginta & ;filii triginta
שְׁלֹשִׁים בָּנִים וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת שִׁלַּח הַחוּצָה וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת
.annis ſeptem Iſrael judicavitque :foris de ſuis filiis adduxit
הֵבִיא לְבָנָיו מִן־הַחוּץ וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שֶׁבַע שָׁנִים׃
eum poſt judicavit Et .Bethlechem in eſt ſepultus & ,Ibſan eſt mortuus Et
10 וַיָּמָת אִבְצָן וַיִּקָּבֵר בְּבֵית לָחֶם׃ וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו
11 decem Iſrael judicavitque :Zebulonites Elon Iſrael
אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשֶׂר
Ajalon in eſt ſepultus & ,Zebulonites Elon eſt mortuus Et .annis
12 שָׁנִים׃ וַיָּמָת אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּקָּבֵר בְּאַיָּלוֹן
Habdon ,Iſrael eum poſt judicavit Et .Zebulon terra in
13 בְּאֶרֶץ זְבוּלֻן׃ וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹן
,filii quadraginta ei *fuit* & .Pirhathonites Hillel filius
14 בֶּן־הִלֵּל הַפִּרְעָתוֹנִי׃ וַיְהִי־לוֹ אַרְבָּעִים בָּנִים
:pullos ſeptuaginta ſuper equitantes filiorum filii triginta &
וּשְׁלֹשִׁים בְּנֵי בָנִים רֹכְבִים עַל־שִׁבְעִים עֲיָרִם
eſt mortuus Et .annis octo Iſrael judicavitque
15 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה שָׁנִים׃ וַיָּמָת
,Pirhathon in eſt ſepultus ac ,Pirhathonites Hillel filius Habdon
עַבְדּוֹן בֶּן־הִלֵּל הַפִּרְעָתוֹנִי וַיִּקָּבֵר בְּפִרְעָתוֹן
.Hamalechitarum monte in ,Ephraim terra in
בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר הָעֲמָלֵקִי׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XII.

1 ECce autem in Ephraim orta eſt ſeditio : nam tranſeuntes contra Aquilonẽ, dixerunt ad Jephte ; Quarè vadens ad pugnã contra filios Ammon, vocare nos noluiſti, ut pergerem⁹ tecũ? Igitur incendemus domũ 2 tuam. Quibus ille reſpondit, Diſceptatio erat mihi & populo meo contra filios Ammon vehemens: vocavíq; vos, ut præberetis mihi auxiliũ, & 3 facere noluiſtis. Quod cernens poſui animã meam in manibus meis, tranſivíque ad filios Ammon, & tradidit eos Dñs in man⁹ meas. Quid commerui, ut adverſùm me conſurgatis in 4 prælium? Vocatis itaque ad ſe cunctis viris Galaad, pugnabat contra Ephraim: ꝑcuſſerũntq; viri Galaad Ephraim, quia dixerat ; Fugitivus eſt Galaad de Ephraim, & habitat in medio 5 Ephraim & Manaſſe. Occupaverúntq; Galaaditæ vada Jordanis, per quæ Ephraim reverſur⁹ erat. Cúmq; veniſſet ad ea de Ephraim numero, fugiens, atque dixiſſet ; Obſecro ut me tranſire ꝑmittatis : dicebant ei Galaaditæ ; Numquid Ephrathæus es? quo dicente ; Non 6 ſum: Interrogabant eum ; Dic ergò Scibboleth, ꝙ interpretatur Spica. Qui reſpondebat, Sibboleth: eâdem literâ ſpicã exprimere non valens. Statímque apprehenſũ jugulabant in ipſo Jordanis tranſitu. Et ceciderũt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo mil7lia. Judicavit itaq; Jephte Galaadites Iſrael ſex annis: & mortuus eſt, ac ſepultus in civitate 8 ſua Galaad. Poſt hunc judicavit Iſrael Abeſan de Bethlehẽ: 9 Qui habuit triginta filios, & totidẽ filias, quas emittens foràs, maritis dedit, & ejuſdẽ numeri filiis ſuis accepit uxores, introducens in domum ſuam. Qui ſeptem annis judicavit Iſ10rael. Mortuúſq; eſt, ac ſepultus 11 in Bethlehẽ. Cui ſucceſſit Ahialon Zabulonites : & judicavit 12 Iſrael decẽ annis. Mortuúſque 13 eſt, ac ſepult⁹ in Zabulon. Poſt hunc judicavit Iſrael Abdon, 14 filius Illel, Pharathonites: Qui habuit quadraginta filios, & triginta ex eis nepotes, aſcẽdẽtes ſuper ſeptuaginta pullos aſinarũ: et judicavit Iſrael octo 15 annis. Mortuúſq; eſt, ac ſepult⁹ in Pharathon terræ Ephraim, in monte Amalec.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ ιβ΄.

1 (α) ΚΑὶ ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφραὶμ, ϗ παρῆλθαν εἰς Βορρᾶν, ϗ εἶπαν πρὸς Ἰεφθάε, (β) Διατί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, ϗ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; τὸν οἶκόν σου (γ) ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί. 2 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰεφθάε, (δ) Ἀνὴρ μαχητὴς ἤμην ἐγὼ ϗ ὁ λαός μου, (ε) ϗ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν σφόδρα· ϗ ἐβόησα (ζ) ὑμᾶς, ϗ οὐκ 3 ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν. Καὶ εἶδον ὅτι (η) οὐκ εἶ σωτὴρ, ϗ ἔθηκα τὴν ψυχήν μου (θ) ἐν χειρί μου, ϗ (ι) παρῆλθον πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, ϗ (κ) ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος (λ) ἐν χειρί μου. ϗ (μ) εἰς τί ἀνέβητε ἐπ' ἐμὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ πα4ρατάξασθαι ἐν ἐμοί; Καὶ συνέστρεψεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς ἄνδρας Γαλαὰδ, (ν) ϗ παρετάξατο τῷ Ἐφραίμ. ϗ ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραίμ, ὅτι εἶπαν, Οἱ (ξ) διασωζόμενοι τοῦ Ἐφραίμ, ὑμεῖς Γαλαὰδ (ο) ἐν μέσῳ τοῦ Ἐ5φραίμ, ϗ ἐν μέσῳ τοῦ Μανασσῆ. Καὶ προκατελάβετο Γαλαὰδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τοῦ Ἐφραίμ. (π) ϗ εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι Ἐφραίμ, Διαβῶμεν. ϗ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες Γαλαὰδ, (ρ) Μὴ Ἐφραθίτης εἶ; ϗ εἶ6πεν, Οὔ. Καὶ εἶπαν αὐτῷ, Εἰπὸν δὴ στάχυς. ϗ οὐ κατεύθυνεν τοῦ λαλῆσαι οὕτως· ϗ ἐπελάβοντο (σ) αὐτοῦ, ϗ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου. ϗ ἔπεσαν (τ) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Ἐφραὶμ δύο ϗ τεσσαράκοντα χιλιάδες. 7 Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθάε τὸν Ἰσραὴλ ἓξ ἔτη. ϗ ἀπέθανεν Ἰεφθάε ὁ Γαλααδίτης, ϗ ἐτάφη (υ) 8 ἐν πόλει αὐτοῦ Γαλαάδ. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν 9 τὸν Ἰσραὴλ (φ) Ἀβαισσὰν ἀπὸ Βηθλεέμ. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ, ϗ τριάκοντα (χ) θυγατέρες, ἃς ἐξαπέστειλεν ἔξω, ϗ τριάκοντα θυγατέρας εἰσήνεγκεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν. 10 ϗ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἑπτὰ ἔτη. Καὶ (ψ) ἀπέθα11νεν Ἀβαισσὰν, ϗ ἐτάφη ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ (ω) Αἰλὼμ ὁ Ζαβου12λωνίτης δέκα ἔτη. Καὶ ἀπέθανεν (α) Αἰλὼμ ὁ Ζαβουλωνίτης, ϗ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν γῇ 13 Ζαβουλών. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ (β) 14 Ἀβδὼν υἱὸς Ἐλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοὶ, ϗ τριάκοντα (γ) υἱῶν υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους. ϗ 15 ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτὼ ἔτη. Καὶ ἀπέθανεν (δ) Ἀβδὼν υἱὸς Ἐλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης, ϗ ἐτάφη ἐν (ε) Φαραθὼν ἐν γῇ Ἐφραὶμ ἐν (ζ) ὄρει τοῦ Ἀμαλήκ.

CAP. XII.

ET clamavit vir Ephræm, & 1 tranſierunt ad (a) Aquilonẽ : & dixerũt ad Jephthæ; Propter quid tranſiſti pugnare in filios Ammõ, & nos non vocâſti ire tecum? Domũ tuã incendem⁹ ſuper te in igni. Et dixit ad eos Jephthæ; Vir 2 pugnator erã ego, & popul⁹ meus: & filii Ammon (b) valdè. Et clamavi vos: & non ſalvâſtis me de manu eorũ. Et vidi, quia non 3 (c) es ſalvator: & poſui animam meã in manu mea, & tranſii ad filios Ammon: & dedit eos Dominus in manu mea. Et ad quid aſcendiſtis ſuper me in die hac, ad pugnandũ in me? Et conglo4bavit Jephthæ omnes viros Galaad, & conflixit cũ Ephræm. Et percuſſerunt viri Galaad ipſum Ephræm, quia dixerunt; (d) Evaſores ipſius Ephræm vos Galaad, in medio ipſius Ephræm, & in medio ipſi⁹ Manaſſe. Et præoccupavit Galaad tranſitus Jordanis 5 ipſius Ephræm. Et (e) dicebant eis ii, qui evaſerant de Ephræm, Tranſeam⁹. Et dixerunt eis viri Galaad, Nunquid Ephrathites es? Et dixit, Non. Et dixerunt ei, Dic 6 nunc (f) ſpica. Et non dirigebat loqui ſic. Et apprehendebant eum: & (g) immolabant eũ ad tranſitus Jordanis. Et ceciderunt in tempore illo de Ephræm duo & quadraginta millia. Et judicavit 7 Jephthæ Iſrael ſex annis. Et mortuus eſt Jephthæ Galaadites : & ſepultus eſt in civitate ſua Galaad. Et poſt eũ judicavit Iſrael 8 Abæſſan de Bethleem. Et erant ei 9 triginta filii, & triginta filiæ, quas emiſit forás: & triginta filias introduxit filiis ſuis deforis. Et judicavit Iſrael ſeptẽ annis. Et mortu⁹ eſt Abæſſan: & ſepul10tus eſt in Bethleẽ. Et judicavit poſt 11 eũ Iſrael Ælom Zabulonites decẽ annis. Et mortuus eſt Ælom 12 Zabulonites: & ſepult⁹ eſt in Ælom (h) in terra Zabulon. Et judi13cavit poſt eũ Iſrael Abdon filius Ellel Pharathonites. Et erant ei 14 quadraginta filii, et triginta filiorũ filii inſcendentes ſuper ſeptuaginta pullos. Et judicavit Iſrael 15 octo annis. Et mortuus eſt Abdon filius Ellel Pharathonites: & ſepultus eſt in Pharathon in terra Ephræm in monte ipſi⁹ Amalec.

MS.A. (α) Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἐφραὶμ, ϗ ἦλθον εἰς Κεφεινὰ, ϗ εἶπον (β) Τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν ἐν τοῖς υἱοῖς (γ) ἐμπρήσομεν ἐν πυρί. (δ) Ἀνὴρ ἀντιδικῶν ἤμην (ε) ϗ υἱοὶ Ἀμμὼν ἐταπείνουν με σφόδρα· (ζ) πρὸς ὑμᾶς, (η) οὐκ ἦν ὁ σώζων, ϗ ἐθέμην τὴν (θ) ἐν τῇ χειρί (ι) διέβην πρὸς τοὺς υἱοὺς (κ) παρέδωκεν (λ) ἐνώπιόν μου (μ) ἵνατί ἀνέβητε πρός με τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῦ πολεμεῖν ἐν ἐμοί; Καὶ συνήθροισεν Ἰεφθάε (ν) καὶ ἐπολέμει τὸν Ἐφραίμ. (ξ) διασεσωσμένοι (ο) ἐμ μέσῳ Ἐφραὶμ, ϗ ἐμ μέσῳ Μανασσῆ. Καὶ προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλαὰδ (π) ϗ ἐγενήθη ὅτι εἶπαν οἱ διασεσωσμένοι τοῦ Ἐφραίμ, (ρ) Μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφραίμ; ϗ εἶπαν, Οὐκ ἐσμέν. Καὶ εἶπον αὐτοῖς, Εἴπατε δὴ σύνθημα. ϗ * κατηύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως· (σ) αὐτὸν, ϗ σφάζουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς (τ) ἐξ Ἐφραὶμ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο * τεσσεράκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ (υ) ἐν τῇ πόλει (φ) Ἐσεβὼν ἐκ Βαιθλεέμ. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ (χ) θυγατέρες ἐξαπεσταλμέναι ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναῖκες εἰσήγαγεν τοῖς (ψ) ἀπέθανεν ἐν Ἐσεβὼν, ϗ (ω) Αἰλὼν ὁ Ζαβουνίτης, ϗ ἔκρινεν τὸν Ἰσραὴλ δέκα (α) Αἰλὼν ὁ Ζαβουνίτης ἐν Αἰλείμ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ (β) Λαβδὼμ υἱὸς Σελλὴμ ὁ Φθραθωνίτης. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσεράκοντα (γ) υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ (δ) Λαβδὼμ υἱὸς Σελλὴμ ὁ Φραθωνίτης, (ε) Φρααθὼν (ζ) ὄρει Λανάκ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יב

1 ואתכנש אנש אפרים ועבר לצפונא ואמרו ליפתח מא דין עבדתא לאגחא קרבא בבני
2 עמון ולנא לא קריתא למיזל עמך ביתך נוקיד עלך בנורא : ואמר יפתח להון אנש דין
3 הויתי אנא ועמי ובני עמון לחדא ובעית אנא מנכון ולא פרקתון יתי מידהון : וחזית ארי
ליתך פריק ומסרית נפשי כעל גב לאתקטלא ועברית לות בני עמון ומסרנון יי בידי
4 ולמא סלקתון לותי יומא דין לאגחא קרבא בי : וכנש יפתח ית כל אנשי גלעד ואגיח
קרבא עם דבית אפרים ומחו אנשי גלעד ית דבית אפרים ארי אמרו משיזביא דבית
5 אפרים מה אתון חשיבין דבית גלעד בגו בית אפרים בגו בית מנשה: ואחדו דבית גלעד
ית מגיזת ירדנא על דבית אפרים והוה כד אמר חד משיזביא דבית אפרים אעבר
6 ואמרין ליה אנשי גלעד אפרתי את ואמר לא : ואמרין ליה אמר כען שובלתא ואמר
סובלתא ולא מתקין למללא כן ואחדין ליה ונכסין ליה במגיזת ירדנא ואתקטלו בעדנא
7 ההיא מאפרים ארבעין ותרין אלפין : ודן יפתח ית ישראל שית שנין ומית יפתח
8 גלעדאה ואתקבר בקרוי גלעד : ודן בתרוהי ית ישראל אבצן דמבית לחם : והוה ליה
9 תלתין בנין ותלתין בנן שלח לברא ותלתין בנן כלן אעיל לבנוהי מן ברא ודן ית
10 11 ישראל שבע שנין: ומית אבצן ואתקבר בבית לחם: ודן בתרוהי ית ישראל אילון דמבית
12 זבולן ודן ית ישראל עסר שנין: ומית אילון דבית זבולן ואתקבר באילון בארע זבולן: ודן
13 14 בתרוהי ית ישראל עבדון בר הלל דמפרעתון : והוה ליה ארבעין בנין ותלתין בני בנין
15 רכיבין על שבעין עילין ודן ית ישראל תמניא שנין: ומית עבדון בר הלל דמפרעתון
ואתקבר בפרעתון בארע שבטא דאפרים בטורא דבית עמלק :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XII.

ET congregatus eſt homo Ephraim, et tranſiit ad Septentrionem : et di- 1 xerunt Jiphthahh, Quid hoc feciſti ad ineundum bellum in filios Ghamon, et nos non vocâſti ad eundum tecum? domum tuam incendemus ſup te in igne. Et dixit Jiphthahh illis, Homo judicii fui, ego et populus meus, et 2 filii Ghamon valde; et petivi *ego* à vobis, et non liberaſtis me de *manu* eorum. Et vidi quod non tu liberans, et tradidi animam meam *quaſi pro-* 3 *pe* ad occidendum ; et tranſivi ad filios Ghamon, et tradidit eos Dñs in manu meâ: et ad quid aſcendiſtis ad me die hâc ad ineundũ bellũ in me? Et congregavit Jiphthahh omnes homines Gilghad, et inivit bellũ cũ do- 4 mo Ephraim; et percuſſerunt viri Gilghad illos dom⁹ Ephraim; nam dixerunt, Evaſi dom⁹ Ephraim quid vos putantes de domo Gilghad intra domum Ephraim, et intra domũ Menaſſe? Et occuparunt de domo Gilghad 5 vada Jordanis ſuper de domo Ephraim ; et fuit quando dixit unus ex evaſis domus Ephraim, Tranſibo: et dicentes ei homines Gilghad, Ephratæ⁹ tu? et dixit, Non. Et dicentes ei ; Dic nunc Sſubeltha: et dixit, Szu- 6 beltha; et non directus ad loquendum rectè : et apprehendentes eum & occidentes eum in vadis Jordanis : et occiſi ſunt in tempeſtate illa ex Ephraim quadraginta et duo millia. Et judicavit Jiphthahh 7 Iſrael ſex annis, et mortu⁹ eſt Jiphthahh Gilghadæ⁹, et ſepult⁹ eſt in urbib⁹ Gilghad. Et judicavit poſt eum Iſrael Ibſzan *qui* de Bethlehhem. Et fuit 8 ei triginta filii, et triginta filias miſit foras, et triginta nur⁹ ad- 9 duxit filiis ſuis de foris; et judicavit Iſrael ſeptẽ annis. Et mortu⁹ eſt Ibſzã, 10 et ſepult⁹ eſt in Bethlehhem. Et judicavit poſt eum Iſrael Elon *qui de domo* 11 Zebulun, et judicavit Iſrael decẽ annis. Et mortu⁹ eſt Elon de domo Ze- 12 bulun, et ſepult⁹ eſt in *Ajalon* in terrâ Zebulun. Et judicavit poſt eũ Iſrael 13 Ghabdon filius Hilel de-ex Pirghathon. Et fuit illi quadraginta filii, et tri- 14 ginta filii filiorum, equitantes ſuper ſeptuaginta pullos; et judicavit Iſrael octo annos. Et mortuus eſt Ghabdon filius Hilel de-ex Pirghathon, et ſe- 15 pult⁹ eſt in Pirghathon, in terrâ trib⁹ Ephraim, in monte dom⁹ Ghamalek.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

* ܘܩܥܘ ܓܒܪܐ ܕܐܦܪܝܡ . ܘܥܒܪܘ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܢܦܬܚ. ܠܡܢܐ ܥܒܪܬ 1
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ . ܘܠܢ ܠܐ ܩܪܝܬ ܠܡܐܙܠ ܥܡܟ. ܒܝܬܟ ܢܘܩܕ ܥܠܝܟ
ܒܢܘܪܐ. *ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܦܬܚ ܓܒܪܐ. ܕܝܢܐ ܗܘܐ ܠܝ ܐܢܐ ܘܥܡܝ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. 2
ܘܩܪܝܬܟܘܢ. ܘܠܐ ܦܪܩܬܘܢܢܝ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ. *ܘܟܕ ܚܙܝܬ ܕܠܝܬ ܕܦܪܩ ܠܝ. ܣܡܬ ܢܦܫܝ 3
ܒܟܦܝ. ܘܥܒܪܬ ܠܘܬ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܗܫܐ. ܠܡܢܐ ܣܠܩܬܘܢ
ܥܠܝ ܝܘܡܢܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܝ. *ܘܟܢܫ ܢܦܬܚ ܠܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܓܠܥܕ. ܘܐܬܟܬܫܘ 4
ܥܡ ܐܦܪܝܡ. ܘܡܚܘ ܐܢܫܐ ܕܓܠܥܕ ܠܐܦܪܝܡ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܦܪܝܡܝܐ ܐܢܘܢ ܒܝܬ
ܐܦܪܝܡ ܘܡܢܫܐ. * ܘܐܚܕܘ ܓܠܥܕܝܐ ܠܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܥܒܪܝܢ ܗܘܘ 5
ܡܥܒܪܬܐ ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܦܠܛܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܐܦܪܝܡ ܠܡܥܒܪ. ܡܫܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܐܢܫܐ
ܕܓܠܥܕ. ܐܦܪܝܡܝܐ ܐܢܬ. ܘܐܡܪ. ܠܐ. *ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܡܪ. ܫܒܠܐ. ܐܡܪ. ܣܒܠܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ 6
ܗܘܐ ܠܡܡܠܠܘ ܗܟܢܐ. ܘܐܚܕܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܘܢܟܣܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܥܠ ܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܘܢܦܠܘ
ܒܥܕܢܐ ܗܘ ܡܢ ܐܦܪܝܡ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. *ܘܕܢ ܢܦܬܚ ܠܝܣܪܝܠ. ܫܬ ܫܢܝܢ. 7
ܘܡܝܬ ܢܦܬܚ ܓܠܥܕܝܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܓܠܥܕ. *ܘܕܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܠܝܣܪܝܠ. ܐܒܨܢ 8
ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. *ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܬܝܢ ܒܢܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܒܢܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܒܢܬܗ. ܐܦܩ 9
ܠܒܪ. ܘܬܠܬܝܢ ܟܠܠܢ ܐܥܠ ܡܢ ܠܒܪ. ܘܕܢ ܠܝܣܪܝܠ. ܫܒܥ ܫܢܝܢ. *ܘܡܝܬ ܐܒܨܢ. 10
ܘܐܬܩܒܪ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. *ܘܕܢ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܐܝܠܘܢ ܕܡܢ ܙܒܘܠܘܢ. ܥܣܪ ܫܢܝܢ. ܘܡܝܬ ܐܝܠܘܢ 11
ܕܡܢ ܙܒܘܠܘܢ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܝܠܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܙܒܘܠܘܢ. * ܘܕܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܠܝܣܪܝܠ. ܥܟܪܘܢ 12 13
ܒܪ ܗܠܝܢ ܐܦܪܥܬܘܢܝܐ. * ܘܗܘܘ ܠܗ ܐܪܒܥܝܢ ܒܢܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܒܢܝ ܒܢܘܗܝ. 14
ܕܪܟܒܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܫܒܥܝܢ ܥܝܠܝܢ. ܘܕܢ ܠܝܣܪܝܠ. ܬܡܢܐ ܫܢܝܢ. * ܘܡܝܬ ܥܟܪܘܢ ܒܪ 15
ܗܠܝܢ ܐܦܪܥܬܘܢܝܐ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܦܪܥܬܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܒܛܘܪܐ ܕܥܡܠܩܝܐ.

CAP. XII.

1 POſt hæc conclamantes viri Aphremitæ tranſierunt Aquilonem versùs, & dixerunt ad Nephtah, Quare tranſiſti ad pugnandum contra filios Ammon, nec vocâſti nos ut iremus tecum? domum tuam comburemus tecum igne: 2 Reſpondit eis Nephtah, *Heus* viri, contendebam ego & populus meus cum filiis Ammon, vocaviq; vos, nec ſalvâſtis me de manibus eorum: 3 Cúmque vidiſſem nullum adeſſe qui me ſalvaret, poſui animam meam in volis meis, & tranſivi contra filios Ammon, tradiditque eos Dominus in manus meas. Nunc autem cur aſcendiſtis contra me hodiè ad bellũ mihi inferendum? 4 Tum collectis Nephtah omnibus Gelaaditis pugnaverunt adversùs Aphrem, & percuſſerunt Gelaaditæ Aphremitas: dicebant enim, Aphremitæ ſunt medii inter Aphrem & Manaſſen. 5 Et occupârunt Gelaaditæ pontem Jordanis Aphrem, cúmque pontem trajicerent hi qui ex Aphremitis evadebant, ut tranſirent, interrogabant eum Gelaaditæ, Aphremita es tu? aiebat, Minimé. 6 Dicebant ad eum, Profer *dictionem* Sceble; *(i. ariſtæ)* proferebat *ille* Seble; quia ſcilicet non poterat eo modo proferre: tum tranſvehebant eum, & jugulabant ſecus pontem Jordanis. Sic ceciderunt eo tempore ex Aphremitis quadraginta duo millia. 7 Judicavit autem Nephtah Iſraelem ſex annis, & mortuus eſt Nephtah Gelaadites, ac ſepultus in civitate Gelaad. 8 Poſt eum judicavit Iſraelem Abiſan Bethlehemita, 9 Qui habuit triginta filios & triginta filias; & triginta quidem filias ſuas foràs emiſit, & triginta ſponſas extrinſecus admiſit: judicavítque Iſraelem ſeptem annis. 10 Mortuo Abiſan, ac ſepulto in Bethlehem, 11 Judicavit poſt eum Elon Zebolonita decem annis. 12 Mortuo etiam Elone Zebolonitâ, & ſepulto in Ilon, in terra Zebolon, 13 Judicavit poſt eum Iſraelitas Achron fili⁹ Helian Ephraathonæi. 14 Habuit hic quadraginta filios, & triginta nepotes, qui equitabant ſeptuaginta aſellas: judicavítque Iſraelem octo annis. 15 Deinde mortuus eſt Achron filius Helian Ephraathonæi, & ſepultus in Ephraathon, in terra Aphrem, in monte Amalecitarum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* الفصل الثاني عشر *

* واما بنو افرام 1
فهتفوا وجازوا الجربي وقالوا ليفتاح * لماذا خرجت لمحاربة بني عمون ولم تدعنا ان ننطلق
معك * اعلم انا نحرق بيتك بالنار * قال لهم يفتاح * ايها القوم كنت اجاهد بني عمون انا 2
وشعبي * ودعوتكم فلم تنقذوني من ايديهم * فلما رايت انه ليس لي مخلص * صيرت نفسي في 3
كفي * وجزت الى بني عمون * فاظفرني الرب بهم * فلاي شي طلعتم الي لتحاربوني * وجمع يفتاح 4
جميع اهل جلعاد * وحارب بني افرام * وهزم اهل جلعاد لبني افرام * فقالوا ان افرام ومنساهم جنس
واحد * فاخذ الجلعاديون معبر نهر الاردن الذي يجوز عليه بنو افرام * فكل من كان يهرب 5
من الحرب من بني افرام ويريد ان يجوز * كان اهل جلعاد ياخذونه ويسالونه * انت من بني
افرام وتريد ان تجوز * فيقول لا * فيقولون له * قل شبلا * فيقول سبلا * لان بني افرام لم يقدروا ان 6
يقولوا شين * فكانوا يعبرونه ويذبحونه على مخاض الاردن * فقتل من بني افرام اثنان واربعون
الفا * وكان يفتاح قاضيا ومسلطا على بني اسرائيل ستة سنين * وتوفي يفتاح الجلعادي * ودفن 7
في قرية جلعاد * وصار من بعده على قضاء بني اسرائيل ابيصان الذي من بيت لحم * وكان 8 9
له ثلثون ابنا وثلثون ابنة * وزوج بناته الثلثين * وادخل ثلثين كنة لثلاثين ابنا * وكان
قاضيا لبني اسرائيل سبع سنين * ومات ابي صان * ودفن في بيت لحم * وصار من بعده الون بن 10 11
زبلون قاضيا لبني اسرائيل عشرين سنة * ومات الون ودفن في ارض زبلون * وصار بعده على قضاء 12 13
بني اسرائيل عكران بن هليان الافرعثوني * وكان له اربعون ابنا وثلاثون بني بنيه * وكانوا 14
يركبون على سبعين مهر * فمكث قاضيا لبني اسرائيل ثمان سنين * وتوفي عكران بن هليان 15
الافرعثوني * ودفن في افرعثون * في ارض افرام * في جبل العمالقيين *

CAP. XII.

1 *AT verò Ephrem exclamantes tranſierunt ad Aquilonem, & dixerunt ad Jephtah, Cur exîſti ad oppugnandos filios Ammon, nec vocâſti nos ut proficiſceremur tecum? ſcito nos eſſe domum tuam igne ſuccenſuros.* 2 *Quibus ait Jephtah, Heus viri, pugnabam adverſùs Ammonitas ego & populus meus, & vocavi vos, nec eruiſtis me de manibus eorum:* 3 *Quare cùm vidiſſem nullum adeſſe mihi vindicem, poſui animam meam in vola mea, & tranſivi ad Ammonitas, reddiditque me Dominus voti compotem: quam itaque ob rem aſcendiſtis ad me, ut contra me pugnetis?* 4 *Congregans ergò Jephtah omnes Galaaditas bellum cõmiſit cum Ephrem; & debellârunt Galaaditæ filios Ephrem: dixerunt enim, Ephrem & Manaſſe ejuſdem ſunt generis.* 5 *Occupârunt autem Galaaditæ pontem fluvii Jordanis, ſuper quem tranſire* conſueverant *filii Ephrem, & quicunque ex filiis Ephrem fugiebat à bello, & trajicere volebat, capiebant eum Galaaditæ, et ſciſcitabantur ab eo, Eſne ex filiis Ephrem, et trajicere cupis? dicebat, Non.* 6 *Tunc dicebant ei, Dic Scebla, is verò dicebat Sebla; non enim poterant filii Ephrem pronuntiare* literam *ſcin: tum traducebant eum, & jugulabant ad vadum Jordanis. Itaque occîſi fuerunt è filiis Ephrem quadraginta duo millia.* 7 *Fuit autem Jephtah judex ac præfectus filiorum Iſraël ſex annis: deinde obiit Jephtah Galaadites, & ſepultus eſt in civitate Galaad.* 8 *Huic ſucceſſit in judicatu filiorum Iſrael Abiſan qui erat ex Beth-lehem.* 9 *Idemque habuit triginta filios ac triginta filias; triginta filias ſuas matrimonio collocavit, et introduxit triginta nurus pro triginta filiis: fuit autem judex filiorum Iſrael ſeptem annis.* 10 *Deinde mortuus eſt Abiſan, et ſepultus in Beth-lehem.* 11 *Poſt hunc fuit judex filiorum Iſrael Elon filius Zebolon annis viginti.* 12 *Tum mortuus eſt Elon, et ſepultus in terra Zebolon.* 13 *Succeſſit autem illi in judicatu filiorum Iſrael Achran filius Helian Ephraathunæus,* 14 *Qui habuit quadraginta filios et triginta nepotes qui conſcendebant ſeptuaginta pullos: manſitque judex filiorum Iſrael octo annis.* 15 *Obiit autem Achran filius Helian Ephraathunæus, et ſepultus eſt in Ephraathun, in terra Ephrem, in monte Amalecitarum.*

ספר שופטים : יג

CAP. XIII. יג

: Domini oculis in malum *faciendum ad* , Iſrael filii addiderunt Et
1 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
.annis quadraginta Peliſtinorum manu in Dominus eos *deditque*
וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים אַרְבָּעִים שָׁנָה׃
,Manoach ej⁹ nomen & ,Danitarũ familia de ,Sorah de unus vir fuit Et
2 וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי וּשְׁמוֹ מָנוֹחַ
Domini angelus eſt conſpectus Et .peperit non & ,ſterilis ejus uxor &
3 וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלָדָה׃ וַיֵּרָא מַלְאַךְ־יְהוָה
non & , ſterilis tu nunc Ecce : eam ad dixit & *,mulierem ad*
אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אַתְּ עֲקָרָה וְלֹא
,nunc cuſtodire nunc Et .filium paries & ,concipies & : peperiſti
4 יָלַדְתְּ וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃ וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי נָא
.immundum omne comedas ne & ,ſechar & ,vinum bibas ne &
וְאַל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא׃
ſuper aſcendet non novacula & ; filium paries & ,prægnans tu ecce Quia
5 כִּי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־
ipſe & : utero ab puer erit Dei Nazaræus quia :ejus caput
רֹאשׁוֹ כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבָּטֶן וְהוּא
venit Et .Peliſtinorum manu de Iſrael ſervare incipiet
6 יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַתָּבֹא
,me ad venit Dei Vir : dicendo ,ſuo viro dixit & , mulier
הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי
non & : valde terribilis Dei angeli aſpect⁹ tanquã ejus aſpectus &
וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא
.mihi indicavit non ſuum nomen & : *ipſe* unde ,ubi eum interrogavi
שְׁאִלְתִּיהוּ אֵי־מִזֶּה הוּא וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי׃
ne nunc & : filium paries & ,prægnans *tu* Ecce : mihi dixit Et
7 וַיֹּאמֶר לִי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְעַתָּה אַל־
quia ; immundum omne comedas ne & ,ſechar & ,vinum bibas
תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טֻמְאָה כִּי־
.ſuæ mortis diem ad uſque utero ab puer erit Dei Nazaræus
נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ׃
vir ;mi domine *me In* : ait & ,Dominum ad Manoach oravit Et
8 וַיֶּעְתַּר מָנוֹחַ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ
,nos doceat & ,nos ad *adhuc* quæſo veniat ,miſiſti quem Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ וְיוֹרֵנוּ
:Manoach *voce in* Deus audivit Et *.nato* puero faciamus quid
9 מַה־נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר הַיּוּלָּד׃ וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מָנוֹחַ
:agro in *ſedens* ipſa & ;*mulierem* ad *adhuc* Dei angel⁹ venit &
וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה
,cucurrit & ,mulier feſtinavit Et .ea cum non ejus vir Manoach &
10 וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃ וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה וַתָּרָץ
vir *me ad* eſt conſpect⁹ Ecce :eum ad ait & ,ſuo viro nunciavit &
וַתַּגֵּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי הָאִישׁ
poſt Manoach ivit & ,Surrexitque .me ad die in venit qui
11 אֲשֶׁר־בָּא בַיּוֹם אֵלָי׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי
qui ,vir tu Num : ei dixit & ,virum ad venit & ;ſuã uxorẽ
אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הַאַתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר־
Nunc :Manoach Dixitque *.Ego* : ait Et ?mulierem ad es locutus
12 דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה
dixit Et ?ejus opus & ,pueri judicium erit quod ;*tua verba* veniat
13 יָבֹא דְבָרֶיךָ מַה־יִּהְיֶה מִשְׁפַּט־הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃ וַיֹּאמֶר
,mulierem ad dixi quæ omnib⁹ Ab :Manoach ad Domini angelus
מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה
,vinum &;comedat non ,vini vite de *egredietur* quod omni De *.cuſtodiatur*
14 תִּשָּׁמֵר׃ מִכֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וְיַיִן
,ei præcepi quod omne :comedat ne immundũ omne & ;bibat ne ſechar &
וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ וְכָל־טֻמְאָה אַל־תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתִיהָ
,te *nunc Retineamus* : Domini angelum ad Manoach Dixitq; .cuſtodiat
15 תִּשְׁמֹר׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה נַעְצְרָה־נָּא אוֹתָךְ
.caprarum hœdum *tuas facies ad faciemus* &
וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עִזִּים׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XIII.

1 Rurſúmq; filii Iſrael fecerũt
malum in conſpectu Dñi : qui
tradidit eos in man⁹ Philiſthinorũ
2 quadraginta annis. Erat
autẽ quidam vir de Saraa, et de
ſtirpe Dan, nomine Manue, habens
3 uxorẽ ſterilem. Cui apparuit
Angelus Dñi, & dixit ad
eam, Sterilis es & abſque liberis:
ſed concipies & paries filium.
4 Cave ergò ne bibas vinũ
ac ſicerã, nec immundum quidquam
5 comedas: Quia concipies,
& paries filiũ, cuj⁹ non tanget
caput novacula : erit enim
Nazaræ⁹ Dei ab infantia ſua, et
ex matris utero, et ipſe incipiet
liberare Iſrael de manu Philiſthinorũ.
6 Quæ cùm veniſſet ad
maritũ ſuum, dixit ei ; Vir Dei
venit ad me, habens vultũ angelicum,
terribilis nimis. Quẽ
cùm interrogâſſẽ, quis eſſet, &
unde veniſſet, & quo nomine
vocaretur, noluit mihi dicere :
7 Sed hoc reſpondit, Ecce concipies
& paries filium: cave ne
vinum bibas, nec ſicerã, & ne
aliquo veſcaris immundo: erit
enim puer Nazaræ⁹ Dei ab infantia
ſua, ex utero matris ſuæ
8 uſq; ad diem mortis ſuæ. Oravit
itaque Manue Dñm, & ait;
Obſecro Dñe, ut vir Dei, quẽ
miſiſti, veniat iterùm, & doceat
nos quid debeam⁹ facere de
9 puero, qui naſcitur⁹ eſt. Exaudivítque
Dñs deprecantẽ Manue,
& apparuit rurſũ Angel⁹
Dei uxori ejus ſedenti in agro.
Manue autẽ maritus ej⁹ non erat
cum ea. Quæ cùm vidiſſet
10 Angelum, Feſtinavit, & cucurrit
ad virũ ſuum: nuntiavítque
ei, dicens ;Ecce apparuit mihi
11 vir, quem antè viderã. Qui ſurrexit,
& ſecut⁹ eſt uxorem ſuã:
veniénſque ad virum, dixit ei ;
Tu es qui locut⁹ es mulieri? Et
12 ille reſpondit, Ego ſum. Cui
Manue; Quando, inquit, ſermo
tuus fuerit expletus, quid vis ut
faciat puer? aut à quo ſe obſervare
13 debebit? Dixitq; Angelus
Dñi ad Manue, Ab omnibus,
quæ locutus ſum uxori tuæ,
14 abſtineat ſe: Et quidquid ex vinea
naſcitur, non comedat: vinum
& ſiceram non bibat, nullo
veſcatur immundo: & quod
ei præcepi, impleat atque cuſtodiat.
15 Dixitque Manue ad
Angelum Dñi ; Obſecro te ut
acquieſcas precibus meis, &
faciamus tibi hœdum de capris.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιγ΄.

1 Καὶ (α) προσέθηκαν ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν (β) ἐνώπιον κυρίου· καὶ παρέδωκεν
(γ) αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστιῒμ
2 τεσσαράκοντα ἔτη. Καὶ (δ) ἦν ἀνὴρ εἷς ἀπὸ
Σαραὰ ἀπὸ δήμου συγγενείας τοῦ Δανὶ, καὶ ὄνομα
αὐτῷ Μανωὲ, καὶ (ε) γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα καὶ οὐκ
3 (ζ) ἔτεκεν. Καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν
γυναῖκα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, (η) Ἰδοὺ σὺ στεῖρα
4 καὶ οὐ τέτοκας, (θ) καὶ συλλήψῃ υἱόν. Καὶ νῦν (ι)
φύλαξαι δὴ, καὶ μὴ πίῃς οἶνον (κ) καὶ μέθυσμα,
5 καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον, Ὅτι ἰδοὺ σὺ (λ)
ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· (μ) καὶ σίδηρος ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οὐκ ἀναβήσεται, ὅτι Ναζὶρ θεοῦ
ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας· καὶ αὐτὸς
ἄρξεται (ν) σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς (ξ) Φυλιστιῒμ.
6 Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ
αὐτῆς, λέγουσα, (ο) Ἄνθρωπος θεοῦ ἦλθε πρὸς
μὲ, (π) καὶ εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος ἀγγέλου θεοῦ, φοβερὸν
σφόδρα· καὶ οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν πόθεν
7 ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. Καὶ
εἶπέ μοι, Ἰδοὺ σὺ (ρ) ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ
υἱόν. καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ (σ) μέθυσμα, καὶ μὴ
φάγῃς (τ) πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι θεοῦ ἅγιον ἔσται
τὸ παιδάριον ἀπὸ γαστρὸς ἕως ἡμέρας θανάτου
8 αὐτοῦ. Καὶ (υ) προσηύξατο Μανωὲ πρὸς κύριον,
καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε (φ) ἀδωναιὲ, τὸν
ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας, ἐλθέτω δὴ ἔτι
πρὸς ἡμᾶς, καὶ συμβιβασάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν
9 τῷ (χ) παιδίῳ τῷ τικτομένῳ. Καὶ (ψ)
εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς Μανωὲ, (ω) καὶ ἦλθεν
ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν (α) γυναῖκα·
καὶ αὕτη ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ, καὶ Μανωὲ ὁ ἀνὴρ
10 αὐτῆς οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῆς. Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ
(β) ἔδραμε καὶ ἀνήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ (γ) ὦπται πρὸς μὲ ὁ ἀνὴρ
11 ὃς ἦλθεν ἐν ἡμέρᾳ πρὸς μέ. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη
Μανωὲ ὀπίσω τῆς γυναικὸς (δ) αὐτοῦ, καὶ
ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ σὺ εἶ
ὁ ἀνὴρ, ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; καὶ εἶπεν
12 ὁ ἄγγελος, Ἐγώ. Καὶ εἶπε Μανωὲ, (ε) Νῦν
ἐλεύσεται ὁ λόγος τίς ἔσται κρίσις τοῦ παιδίου καὶ
13 τὰ ποιήματα αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου
πρὸς Μανωὲ, Ἀπὸ πάντων ὧν (ζ) εἴρηκα
14 πρὸς τὴν γυναῖκα, (η) φυλαξέσθω. Ἀπὸ παντὸς
ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου (θ) τοῦ οἴνου, οὐ φάγεται,
καὶ οἶνον καὶ (ι) μέθυσμα μὴ πιέτω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον
μὴ φαγέτω, πάντα ὅσα ἐνετειλάμην
15 αὐτῇ, (κ) φυλαξέσθω. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν
ἄγγελον κυρίου, (λ) Κατάσχωμεν ὧδέ σε, καὶ
(μ) ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν.

CAP. XIII.

ET addiderunt adhuc filii Iſrael facere malum in conſpectu 1
Domini: & tradidit eos Dominus
in manu Phyliſtiim quadraginta
annos. Et erat vir unus de Saraa, 2
de populo cognationis Dani: et nomen
ei Manoe, et uxor ej⁹ ſterilis,
& non pariebat. Et apparuit angel⁹ 3
Domini ad uxorẽ, & dixit
ad eã; Ecce tu ſterilis, & non peperiſti:
& (a) concipies filiũ. Et 4
nunc obſerva (b) nunc: & non bibas
vinũ, & (c) inebriamentũ, &
non manduces omne immundum;
Quoniã ecce tu in utero habes, et 5
paries filiũ: & ferrũ ſuper caput
ej⁹ non aſcendet, quoniã (d) Nazir
Dei erit puerul⁹ à ventre: & ipſe
incipiet ſalvare Iſrael de manu
Phyliſtiim. Et intravit mulier, & 6
dixit viro ſuo, dicens; Homo Dei
venit ad me: & ſpecies ejus, ſicut
ſpecies angeli Dei, (e) terribilis
valdé. Et (f) non interrogavi eũ,
undè eſt: & nomen ſuũ non annuntiavit
mihi. Et dixit mihi, 7
Ecce tu in utero habes, & paries
filiũ. Et nunc nè bibas vinum, et
inebriamentum, & non manduces
omne immundũ: Quoniã Dei (g)
ſanct⁹ erit puer à ventre uſq; ad
diẽ mortis ſuæ. Et deprecatus eſt 8
Manoe ad Dominũ, & dixit; In
me Domine (h) Adonaie: hominẽ
Dei quẽ miſiſti, veniat nunc adhuc
ad nos: & inſtruat nos, quid
facturi ſumus puero naſcenti. Et 9
exaudivit De⁹ vocẽ Manoe: &
venit angel⁹ Dei adhuc ad mulierem:
& ipſa ſedebat in agro: &
Manoe vir ej⁹ nõ erat cum ea. Et 10
feſtinavit mulier et cucurrit, et annuntiavit
viro ſuo, et dixit ad eũ;
Ecce apparuit ad me vir, qui venit
in die ad me. Et ſurrexit & ivit 11
Manoe poſt uxorẽ ſuã, & venit
ad virũ, & dixit ei; Si tu es vir,
qui locut⁹ es ad mulierẽ? Et dixit
angelus, Ego. Et ait Manoe, (i) 12
Nunc veniet verbũ: quod erit judiciũ
pueri, & opera ej⁹? Et dixit 13
angel⁹ Domini ad Manoe, Ab
omnib⁹ quæ dixi ad mulierẽ, cuſtodietur.
Ab omni quod egreditur 14
de vite vini, non comedet: &
vinũ, & inebriamentum non bibat,
& omne immundũ non manducet:
omnia quæcunq; mandavi
ei, obſervabit. Et dixit Manoe ad 15
angelum Domini, (k) Retineamus
nunc te, & faciem⁹ in conſpectu
tuo hœdum caprarum.

MS.A. (α) προσέθεντο οἱ (β) ἐναντίον (γ) αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων τεσσαράκοντα (δ) ἐγένετο ἀνὴρ ἐκ Σαραὰ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δὰν, (ε) ἡ γυνὴ (ζ) ἔτικτεν. (η) Ἰδοὺ δὴ σὺ (θ) καὶ ἐγ γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν. (ι) φύλαξαι, καὶ (κ) καὶ σίκερα, καὶ (λ) ἐγ γαστρὶ ἕξεις καὶ (μ) καὶ οὐκ ἀναβήσεται σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὅτι ἡγιασμένον Ναζιραῖον ἔσται τῷ θεῷ τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρὸς (ν) σώζειν (ξ) ἀλλοφύλων. Καὶ ἦλθεν (ο) Ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ (π) καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ ἐπιφανὴς σφόδρα· καὶ ἠρώτων αὐτὸν (ρ) ἐγ γαστρὶ ἕξεις (σ) σίκερα, (τ) πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, ὅτι Ναζιραῖον θεοῦ ἐστιν τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς (υ) ἐδεήθη Μανωὲ τοῦ κυρίου, καὶ (φ) ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς, ἐλθέτω δὴ πρὸς ἡμᾶς καὶ φωτιζάτω ἡμᾶς τί (χ) παιδαρίῳ (ψ) ἐπήκουσεν (ω) καὶ παρεγένετο ὁ (α) γυναῖκα αὐτοῦ καθημένης ἐν τῷ ἀγρῷ, (β) ἐξέδραμεν καὶ ἀπήγγειλεν (γ) ὦπταί μοι ὁ ἀνὴρ ὁ ἐλθὼν πρὸς μὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἀνέστη Μανωὲ καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω (δ) αὐτοῦ πρὸς τὴν (ε) Νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ; (ζ) εἶπα πρὸς (η) φυλαξάσθω. Ἀπὸ πάντων ὅσα (θ) οἴνου, οὐ (ι) σίκερα (κ) φυλαξάσθω. (λ) Βιασώμεθα δὴ σε, (μ) ποιήσομεν ἐναντίον σου ἔριφον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יג

1 ואוסיפו בני ישראל למעבד דביש קדם יי ומסרנון יי בידא דפלשתאי ארבעין שנין׃
2 והוה גברא חד מצרעה מזרעית דן ושמיה מנוח ואתתיה עקרא לית להולד׃ ואתחזי
3 מלאכא דיי לאתתא ואמר לה הא כען את עקרא ולית ליך ולד ותעדין ותלדין בר׃ וכען
4 אסתמרי כען ולא תשתין חמר חדת ועתיק ולא תיכלין כל מסאב׃ ארי הא את מעדיא
5 ותלדין בר ומספר לא יעבר על רישיה ארי נזירא דיי יהי רביא מן בטנא והוא ישרי
6 למפרק ית ישראל מידא דפלשתאי׃ ואתת אתתא ואמרת לבעלה למימר נביא דיי
אתא לותי וחזויה כחיזו מלאכא דיי חסין לחדא ולא שאלתיה אי מדין הוא וית שמיה
7 לא חוילי׃ ואמר לי הא את מעדיא ותלידין בר וכען לא תשתין חמר חדת ועתיק ולא
8 תיכלין כל מסאב ארי נזירא דיי יהי רביא מן בטנא עד יום מותיה׃ וצלי מנוח קדם יי
ואמר בבעו יי נביא דיי דשלחתא ייתי כען עוד לותנא וילפננא מה נעבד לרביא
9 דאתיליד׃ ושמיע קדם יי צלותיה דמנוח ואתא מלאכא דיי עוד לות אתתא והיא יתבא
10 בחקלא ומנוח בעלה לית עמה׃ ואוחיאת אתתא ורהטת וחויאת לבעלה ואמרת ליה
11 הא אתחזי לי גברא די אתא ביומא דיכי לותי׃ וקם ואזל מנוח בתר אתתיה ואתא לות
12 גברא ואמר ליה האת גברא די מללתא עם אתתא ואמר אנא׃ ואמר מנוח כען יתקימון
13 פתגמך מה יהי דחזי לרביא ומה נעביד ליה׃ ואמר מלאכא דיי למנוח מכל דאמרית
14 לאתתא תסתמר׃ מכל דיפוק מגופנא דחמרא לא תיכול וחמר חדת ועתיק לא תשתי
15 וכל מסאב לא תיכול כל די פקדתה תטר׃ ואמר מנוח למלאכא דיי נעכב כען יתך
ונעביד קדמך גדיא בר עזי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XIII

ET addiderunt filii Iſrael ad faciendum ꝙ malum ante Dñm; et tradidit 1
eos Dñs in manu Peliſtæorũ quadraginta annis. Et fuit vir unus ex Szar- 2
ghah ex proſapiâ Dan, et nomen ej⁹ Manoahh, et uxor ejus ſterilis, non erat
ei natus. Et viſus eſt angelus Dñi uxori ejus, et dixit ei ; Ecce nunc tu ſte- 3
rilis, et non eſt tibi natus, et concipies et paries filium. Et nunc cuſtodire 4
nunc, et non bibas vinũ novum, et vetus; et non comedes omne immundũ:
Quia ecce tu concipiens, et paries filiũ, et novacula non tranſibit ſup ca- 5
put ejus: nam Nazaræus Dñi erit puer ex utero; et ipſe incipiet ad liberandum
Iſrael de manu Peliſthæorũ. Et venit mulier, et dixit marito ſuo, 6
ad dicendũ : Propheta Domini venit ad me, et aſpectus ejus, ut aſpectus
angeli Dñi fortis valde, et non rogavi eum unde ipſe, et nomen ejus non
annunciavit mihi. Et dixit mihi; Ecce tu prægnans et paries filiũ, et nunc 7
non bibes vinũ novũ et vetus, et non comedes omne immundum, nam
Nazaræ⁹ Dñi erit infans à ventre uſq; ad diẽ mortis ej⁹. Et oravit Manoahh 8
corã Dño, et dixit: Obſecro Dñe, propheta Dñi quem miſiſti veniat nunc
rurſus ad nos, et docebit nos quid faciemus infanti qui naſcetur. Et audita 9
eſt ante Dñm oratio Manoahh, et venit Angelus Dñi rurſus ad mulierem, et
illa ſedens in agro , et Manoahh maritus ejus non erat cum eâ. Et feſtina- 10
vit mulier, et cucurrit, et nunciavit marito ſuo, et dixit ei , Ecce viſus eſt
mihi vir qui venit die hac ad me. Et ſurrexit, et ivit Manoahh poſt uxorẽ 11
ſuam, et venit ad virum, et dixit ei: Num tu vir qui locut⁹ es cum uxore mea?
et dixit, Ego. Et dixit Manoahh, Nunc firmentur verba tua, quid erit quod 12
dignũ infanti, et quid faciem⁹ ei? Et dixit Angel⁹ Dñi Manoahh, Ex omnib⁹ 13
quæ dixi uxori cuſtodire. Ab omni quod exibit ex vite vini non comedes; 14
et vinum novum et vetus non bibes, & omne immundum non comedes;
omnia, quæ juſſi eam, cuſtodies. Et dixit Manoahh Angelo Domini, 15
Tenebimus nunc te, & faciemus ante te hœdum filium caprarum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * ܘܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܥܒܕ ܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 1
ܘܐܫܠܡܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝ̈ܢ. * ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܨܪܥܐ. ܡܢ 2
ܫܪܒܬܐ ܕܕܢ. ܘܫܡܗ ܡܢܘܚ. ܘܐܢܬܬܗ ܥܩܪܬܐ ܗܘܬ. ܘܠܐ ܝܠܕܐ. * ܘܐܬܚܙܝ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ 3
ܠܐܢܬܬܐ ܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܐܢܬܝ ܥܩܪܬܐ. ܘܠܐ ܝܠܕܬܝ. ܘܡܟܝܠ ܬܒܛܢܝܢ. ܘܬܐܠܕܝܢ ܒܪܐ. * ܐܙܕܗܪܝ 4
ܕܚܡܪܐ ܠܐ ܬܫܬܝܢ ܫܟܪܐ ܐܘ ܚܡܪܐ. ܘܠܐ ܬܐܟܠܝܢ ܟܠܡܕܡ ܕܛܡܐ. * ܡܛܠ ܕܗܐ ܡܒܛܢܐ ܐܢܬܝ 5
ܘܝܠܕܐ ܐܢܬܝ ܒܪܐ. ܘܡܣܦܪܐ ܠܐ ܬܣܩ ܥܠ ܪܝܫܗ. ܡܛܠ ܕܢܙܝܪܐ ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܡܢ
ܟܪܣܐ. ܘܗܘ ܢܫܪܐ ܠܡܦܪܩܘ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. * ܘܐܬܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪܬ 6
ܠܒܥܠܗ. ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܐܬܚܙܝ ܠܝ ܒܚܙܘܗ ܕܡܠܐܟܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܕܚܠܬ ܛܒ.
ܘܠܐ ܫܐܠܬܗ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ. ܘܫܡܗ ܠܐ ܚܘܝܢܝ. * ܘܐܡܪ ܠܝ ܕܗܐ ܡܒܛܢܐ ܐܢܬܝ ܘܝܠܕܐ 7
ܐܢܬܝ ܒܪܐ. ܘܡܟܝܠ ܠܐ ܬܫܬܝܢ ܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ. ܘܠܐ ܬܐܟܠܝܢ ܟܠܡܕܡ ܕܛܡܐ. ܡܛܠ ܕܢܙܝܪܗ
ܕܐܠܗܐ ܢܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܡܢ ܟܪܣܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܘܬܗ. * ܘܨܠܝ ܡܢܘܚ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 8
ܘܐܡܪ. ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝܐ. ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܕܫܕܪܬ. ܢܐܬܐ ܬܘܒ ܠܘܬܢ. ܘܢܠܦܢ ܡܢܐ ܢܥܒܕ
ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܕܡܬܝܠܕ. * ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ ܕܡܢܘܚ. ܘܐܬܐ ܬܘܒ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ 9
ܠܘܬ ܐܢܬܬܐ. ܟܕ ܝܬܒܐ ܗܘܬ ܒܚܩܠܐ. ܘܡܢܘܚ ܒܥܠܗ ܠܐ ܗܘܐ ܥܡܗ. * ܘܐܣܪܗܒܬ 10
ܐܢܬܬܐ. ܘܪܗܛܬ ܘܚܘܝܬ ܠܒܥܠܗ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܗܐ ܐܬܚܙܝ ܠܝ ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܠܘܬܝ
ܒܝܘܡܐ. * ܘܩܡ ܡܢܘܚ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܐܢܬܬܗ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܓܒܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ 11
ܓܒܪܐ. ܕܡܠܠܬ ܥܡ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܗܘ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ. ܗܫܐ ܢܗܘܐ ܦܬܓܡܟ. 12
ܐܡܪ ܠܝ ܡܢܐ ܕܝܢܗ ܕܛܠܝܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܢܘܚ. ܡܢ 13
ܟܠܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܐܢܬܬܐ. ܬܙܕܗܪ. * ܡܢ ܟܠ ܕܢܦܩ ܡܢ ܓܘܦܢܐ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ. ܘܫܟܪܐ ܘܚܡܪܐ 14
ܠܐ ܬܫܬܐ. ܘܟܠ ܕܛܡܐ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ. ܘܟܠ ܕܦܩܕܬܗ. ܬܛܪ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ ܠܡܠܐܟܗ 15
ܕܡܪܝܐ. ܢܟܠܝܟ. ܘܢܥܒܕ ܩܕܡܝܟ ܓܕܝܐ ܕܥܙܐ.

CAP. XIII.

ADjecerunt autem rurſus filii Iſrael operari quod malum erat coram Domino; tradidítque eos Dominus in manum Paleſtinorum quadraginta annis. 1
Erat autem vir quidam de Sadaa, de familia Dan, erátque nomen ejus Menuh, cujus uxor ſterilis erat, nec pariebat. 2
Huic mulieri apparuit Angelus Domini, & dixit ad eam, Ecce tu ſterilis es, nec paris; concipies modò, pariéſque filium. 3
Cave ne bibas vinum aut ſiceram, néve comedas quicquam immundum: 4
Quoniam ecce concipies & paries filium, cujus caput novacula minimè conſcendet, eò quòd Nazaræus Dei futurus eſt puer ille inde à vulva; ipſéque incipiet ſalvare Iſraelem de manu Paleſtinorum. 5
Veniens autem mulier illa dixit marito ſuo, Vir Dei venit ad me, & apparuit mihi ſpecie Angeli Dei; unde vehementer expaveſcens haud ſciſcitata ſum ab eo undenã eſſet, nec nomen ſuum indicavit mihi. 6
Et dixit mihi, Ecce conceptura es & paritura filiũ; deinceps ne bibas vinum aut ſiceram, & nihil immundi comedas: quoniã temperans Dei futurus eſt puer ille inde à vulva uſque ad diem quo morietur. 7
Precatus eſt itaque Menuh Dominũ, & ait; Quæſo Domine, vir Dei quẽ miſiſti, veniat iterum ad nos, doceátq; quid faciamus puero naſcituro. 8
Exaudivit autem Dominus vocem Menuh, & venit iterum Angelus Domini ad mulierem illam dum ipſa ſederet in agro, nec eſſet Menuh maritus ejus apud ipſam. 9
Feſtinans ergò mulier cucurrit, & ſignificavit marito ſuo, ac dixit ei; Ecce apparuit mihi vir ille qui eâ die ad me venerat. 10
Quare ſurgens Menuh abiit cum uxore ſua, veniénſque ad virũ illum, dixit ei, Túne es vir ille qui allocutus fueras hanc mulierem? qui reſpondit, Ego ſum. 11
Ait illi Menuh, Nunc quidem fiet ſermo tuus, *ſed* dic mihi quod erit præſcriptum pueri & facta ipſius. 12
Dixit Angelus Domini ad Menuh, Ab omni re quam prædixi mulieri, ſibi caveto: 13
Quicquid exit è vite ne comedito, vinum & ſiceram ne bibito, nihil immundi comedito, quicquid præcepi ei obſervato. 14
Dixit Menuh ad Angelum Domini, Detineamus te, mactemúſque hœdum caprarum coram te. 15

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* اَلْفَصْلُ ٱلثَّالِثَ عَشَر *

1 * وعاد بنو اسرايل في بلايهم واساتهم امام الرب * وسلط عليهم الرب اهل فلسطين * واستعبدوهم
2 اربعين سنة * وكان رجل من صدعا ومن قبيلة دان * اسمه مانوح * وكانت امراته عاقرا لا تلد
3 * فترايا ملاك الرب لتلك الامراة وقال لها * انك عاقرا لم تلدي * والان ستحبلين وتلدين
4 5 ابنا * احتفظي ولا تشربي خمرا ولا مسكرا * ولا تاكلي شيا نجسا * لانك تحبلين وتلدين ابنا * ولا
يحلق راسه بالموس * لان الصبي يكون خصوصا لله منذ هو في الرحم * وهو يبتدي الخلاص لبني
6 اسرايل من اهل فلسطين * فجات المراة الي زوجها وقالت له * ترايا لي رجل الله * واتاني بحليته
7 بروية ملاك الله * وفزعت منه جدا * فلم اساله من اين هو * ولم يخبرني ما اسمه * وقال لي * انك
ستحبلين وتلدين ابنا * وقال لي * لا تشربي خمرا ولا مسكرا * ولا تاكلي شيا نجسا * لان الصبي يكون
8 خصوصا لله منذ هو في الرحم الي يوم وفاته * وطلب منوح الي الرب وقال * اطلب اليك يا رب
ان يكون الرجل الذي بعثت الينا من قبلك يعود الينا ايضا * ويعلمنا ما نصنع بالصبي
9 الذي يولد * فسمع الرب صوت منوح * فاتي ملاك الرب الي المراة وهي جالسة في الحقل * ولم
10 يكن منوح زوجها عندها * فاسرعت المراة وجرت الي زوجها وخبرته وقالت * قد اتي الي الرجل
11 الذي اتاني في ذلك اليوم * فقام منوح وانطلق مع المراة * وقال له * انت هو الذي
12 كلمت هذه المراة * قال * نعم انا هو * قال منوح * الان يتم قولك * اخبرني امر الصبي
13 14 وعمله * قال ملاك الرب لمنوح * تحفظ المراة من جميع ما نهيتها * ولا تاكل شيا نجسا *
15 بل تحفظ بكل ما امرتها به * قال منوح لملاك الله تعالي * تجلس الان حتي نذبح لك جديا
ونهيه ونقدمه لك *

CAP. XIII.

REdeuntibus autem Iſraelitis ad miſerias ſuas & malum perpetrandum coram Domino, immiſit in eos Dominus Paleſtinos qui ſervitute preſſerunt eos quadraginta annis. 1
Erat autẽ vir quidam de Sadaa & de familia Dan, nomine Manah, cujus uxor ſterilis erat haud pariens. 2
Huic mulieri apparuit Angelus Domini, et dixit ei, Tu quidem ſterilis es, necdum peperiſti; ſed mox conceptura es, & paritura filium. 3
Cave tibi, & ne bibas vinum aut quicquã inebrians, neq; comedas quicquam immundum. 4
Quoniã conceptura es, ac paritura filium cujus caput haudquaquã radetur novaculâ, quia puer erit addictus Deo ex quo erit in utero; ipſeque incipiet ſalvare Iſraelem à Paleſtinis. 5
Venit itaq; mulier ad maritũ ſuum, dixitq; ad eum, Apparuit mihi vir Dei, & venit ad me in forma aſpectûs Angeli Dei, quem ego admodũ formidans haud interrogavi undenam eſſet, neque ſignificavit mihi nomen ſuum. 6
Dixit autem mihi, Tu quidem conceptura es, ac paritura filium. Præterea dixit mihi, Ne bibas vinũ nec quicquam inebrians, néve comedas quicquam immundum; quia puer erit Deo dicatus ex quo erit in utero uſque ad diem mortis ſuæ. 7
Quare deprecatus Manuh Dominum, dixit, Rogo te O Domine, ut vir ille quem tuo nomine ad nos miſiſti, denuò revertatur ad nos, doceatque nos quid agere debeamus de puero qui naſcetur. 8
Audivitq; Dominus vocem Manuh: venit enim Angelus Domini ad mulierem illam dum ipſa ſederet in agro, nec eſſet Manuh maritus ejus apud ipſam. 9
Quare feſtinans mulier accurrit ad maritum ſuum, & indicavit illi, dicens, Venit ad me vir ille qui ad me venerat illâ die. 10
Surgens itaque Manuh abiit cum uxore, & dixit ad illum, Túne ille es qui allocutus fueras hanc mulierem? Ait, Imò, ego ſum. 11
Dixit Manuh, Nunc finem aſſequentur verba tua; at indica mihi rem pueri & opus ejus. 12
Dixit Angelus Domini ad Manuh, Abſtineat mulier ab omnibus quæ interdixi ei, 13
Et ne comedat quicquam immundum, ſed obſervet quicquid mandavi ei. 14
Dixit Manuh ad Angelum Dei excelſi, Sedeas igitur donec hœdum mactemus, paremus, & offeramus tibi. 15

ספר שופטים : יד

comedam non ,me *retinueris* Si : Manoach ad Domini angelus Dixitque
16 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ אִם־תַּעְצְרֵנִי לֹא־אֹכַל
quia ; *eam facies ascendere* Domino ,*ascensionem* feceris si & : tuo pane *in*
בְּלַחְמֶךָ וְאִם־תַּעֲשֶׂה עֹלָה לַיהוָה תַּעֲלֶנָּה כִּי
Dixitque .*ipse* Domini angelus quòd Manoach sciebat non
17 לֹא־יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ וַיֹּאמֶר
venerit cùm ? tuum nomen Quod : Domini angelum ad Manoach
מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה מִי שְׁמֶךָ כִּי־יָבֹא
: Domini angelus ei Dixitque .te prosequemur honore & , *tua verba*
18 דְבָרְךָ וְכִבַּדְנוּךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַלְאַךְ יְהוָה
cepit Et ? *mirabile* ipsum & ,meo nomine *in interrogabis* hoc quid Ut
19 לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא־פֶלִאי׃ וַיִּקַּח
petram super *fecit ascendere &* ;*munus* & ,caprarum hœdum Manoach
מָנוֹחַ אֶת־גְּדִי הָעִזִּים וְאֶת־הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל־הַצּוּר
ejus uxor & ,Manoach & : faciendum ad fecit miraculum & : Domino
לַיהוָה וּמַפְלִא לַעֲשׂוֹת וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
,cœlum in altare desuper flamma *ascendendo in* ,fuit Et .*videntes*
20 רֹאִים׃ וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלַּהַב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַשָּׁמַיְמָה
ejus uxor & ,Manoach & : altaris flamma in Domini angelus ascendit &
וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה בְּלַהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ
adhuc addidit non Et .terram in *suas facies* super *ceciderunt* & ,*videntes*
21 רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אָרְצָה׃ וְלֹא־יָסַף עוֹד
cognovit Tunc .ejus *uxorem ad* & ,Manoach *ad conspici* Domini angelus
מַלְאַךְ יְהוָה לְהֵרָאֹה אֶל־מָנוֹחַ וְאֶל־אִשְׁתּוֹ אָז יָדַע
ad Manoach Dixitque .*ipse* Domini angelus quòd ,Manoach
22 מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־
Dixitque .vidimus Deum quia ,moriemur Moriendo :suam uxorem
23 אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ׃ וַתֹּאמֶר
suscepisset non ,nos occidere Dominus voluisset Si : sua uxor ei
לוֹ אִשְׁתּוֹ לוּ חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לָקַח
,hæc omnia nobis ostendisset nec ,*munus & ascensionem* nostra manu de
מִיָּדֵנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הֶרְאָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה
mulier peperit Et .*ista sicut* nos fecisset audire non tempus secundùm &
24 וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כָּזֹאת׃ וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה
ei benedixit & ,puer *evasit grandis* & ; Simson ejus nomen vocavit &,filium
בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ
castrametatione in eū *agitare vices per* Domini spiritus Cœpitque .Dominus
25 יְהוָה׃ וַתָּחֶל רוּחַ יְהוָה לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה־
.Esthaol inter & ,Sorhah inter ,Dan
דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל׃

CAP. XIV. יד

filiabus de Timnath in mulierē viditque ,Timnath in Simson descendit Et
1 וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תִּמְנָתָה וַיַּרְא אִשָּׁה בְּתִמְנָתָה מִבְּנוֹת
: ait & ,suæ matri ac suo patri nunciavitque ascendit Et .Pelistinorum
2 פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּעַל וַיַּגֵּד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר
accipite nunc & : Pelistinorum filiabus de Timnath in vidi Mulierem
אִשָּׁה רָאִיתִי בְתִמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קְחוּ־
filiabus in non An :sua mater & su⁹ pater ei Dixitq; .uxorem in mihi eam
3 אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ הַאֵין בִּבְנוֹת
capiendum ad vadens tu quia ,mulier meo populo omni in &,tuorū fratrū
אַחֶיךָ וּבְכָל־עַמִּי אִשָּׁה כִּי־אַתָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת
Eam : *suū patrem ad* Simson dixitque ? *præputiatis* Pelistinis de uxorem
אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים הָעֲרֵלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיו אוֹתָהּ
sua mater & suus pater Et .meis oculis in *recta* ipsa quia ,mihi accipe
4 קַח־לִי כִּי־הִיא יָשְׁרָה בְעֵינָי׃ וְאָבִיו וְאִמּוֹ
quærens ipse occasionem quia ,*ipsa* Domino à quòd sciebant non
לֹא יָדְעוּ כִּי מֵיְהוָה הִיא כִּי־תֹאֲנָה הוּא־מְבַקֵּשׁ
.Israel in *dominantes* Pelistæi illo tempore in & : Pelistæis à
מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא פְּלִשְׁתִּים מֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל׃
venerunt & ; Timnath in ejus mater & ejus pater & ,Simson descendit Et
5 וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תִּמְנָתָה וַיָּבֹאוּ
.ejus occursum in rugiens *leænarum* catulus ecce & ,Timnath vineas ad usq;
עַד־כַּרְמֵי תִמְנָתָה וְהִנֵּה כְּפִיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ׃

Versio VULG. LAT.

16 Cui respondit Angelus; Si me cogis, non comedam panes tuos: si autē vis holocaustū facere, offer illud Dño. Et nesciebat Manue quòd Angel⁹ Dñi esset. 17 Dixitq; ad eum; Quod est tibi nomen, ut, si sermo tu⁹ fuerit 18 explet⁹, honorem⁹ te? Cui ille respondit; Cur quæris nomen 19 meū, quod est mirabile? Tulit itaq; Manue hœdū de capris, & libamenta, & posuit super petrā, offerens Dño, qui facit mirabilia: ipse autē & uxor 20 ej⁹ intuebantur. Cúmq; ascenderet flamma altaris in cœlū, Angel⁹ Dñi pariter in flamma ascendit. Quod cùm vidissent Manue & uxor ej⁹, proni 21 ceciderunt in terrā. Et ultrà eis non apparuit Angel⁹ Dñi. Statímq; intellexit Manue An-22 gelū Dñi esse. Et dixit ad uxorem suā; Morte moriemur, 23 quia vidim⁹ Deū. Cui respondit mulier; Si Dñs nos vellet occîdere, de manib⁹ nostris holocaustum & libamenta non suscepisset, nec ostendisset nobis hæc omnia, neque ea quæ 24 sunt ventura dixisset. Peperit itaq; filiū, & vocavit nomen ejus, Samson. Crevítq; puer, & 25 benedixit ei Dñs. Cœpítque Spirit⁹ Dñi esse cū eo in castris Dan inter Saraa & Esthaol.

CAP. XIV.

1 Descendit ergò Samson in Thamnatha: vidensq; ibi mulierem de filiab⁹ Philisthiim, 2 Ascendit, & nuntiavit patri suo, & matri suæ, dicens; Vidi mulierem in Thamnatha de filiab⁹ Philisthinorū: quā, quæso, ut mihi accipiatis uxorem. 3 Cui dixerunt pater & mater sua; Numquid nō est mulier in filiab⁹ fratrū tuorū, et in omni populo meo, quia vis accipere uxorem de Philisthiim, qui incircumcisi sunt? Dixítq; Samson ad patrē suū; Hanc mihi accipe: quia placuit oculis me-4 is. Parentes autē ejus nesciebant quòd res à Dño fieret, et quæreret occasionem contra Philisthiim: eo enim tempore Philisthiim dominabantur Is-5 raeli. Descendit itaq, Samson cū patre suo & matre in Thamnatha. Cúmq; venissent ad vineas oppidi, apparuit catulus leonis sævus, & rugiens, & occurrit ei.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωὲ, (ν) Ἐὰν κατάσχῃς, οὐ φάγομαι ἀπὸ τῶν ἄρτων σου· καὶ ἐὰν (ξ) ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα, τῷ κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανωὲ, ὅτι ἄγγε-17 λος (ο) κυρίου αὐτός. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, (π) Τί τὸ ὄνομά σοι, ὅτι 18 ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, (ρ) καὶ δοξάσομέν σε; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, (σ) Εἰς τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν. 19 Καὶ ἔλαβε Μανωὲ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ (τ) κυρίῳ. καὶ διεχώρισε ποιῆσαι, καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυ-20 νὴ (υ) αὐτοῦ βλέποντες. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα (φ) ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου (χ) ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ (ψ) φλογί. καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ (ω) αὐτοῦ βλέποντες, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ 21 τὴν γῆν. Καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος κυρίου ὀφθῆναι πρὸς Μανωὲ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. τότε ἔγνω Μανωὲ, ὅτι ἄγγελος 22 (α) κυρίου ἐστί. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι θεὸν 23 (β) εἴδομεν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, (γ) Εἰ ἤθελεν ὁ κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ (δ) ἂν ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ (ε) ἂν ἔδειξεν ἡμῖν ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς (ζ) καιρὸς οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς ταῦ-24 τα. Καὶ ἔτεκεν ἡ (η) γυνὴ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σαμψών. (θ) καὶ ἡδρύνθη τὸ παι-25 δάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος. (ι) Καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου (κ) συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ (λ) Δὰν, καὶ ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαόλ.

ΚΕΦ. ιδʹ.

1 Καὶ κατέβη Σαμψὼν εἰς Θαμναθὰ, καὶ εἶδε γυναῖκα ἐν Θαμναθὰ (α) ἀπὸ τῶν θυγα-2 τέρων τῶν ἀλλοφύλων. (β) Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ (γ) πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Γυναῖκα ἑώρακα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων (δ) Φυλιστιῒμ, καὶ νῦν (ε) λάβετε 3 αὐτήν μοι εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Μὴ (ζ) οὐκ εἰσὶ θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου γυνὴ, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα (η) ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ εἶπε Σαμψὼν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Ταύτην λάβε μοι, (θ) ὅτι αὕτη εὐθεῖα ἐν ὀφθαλμοῖς 4 μου. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστὶν, (ι) ὅτι ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (κ) οἱ ἀλλόφυλοι κυριεύοντες ἐν Ἰσ-5 ραήλ. Καὶ κατέβη Σαμψὼν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθά. (λ) καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελῶνος Θαμναθὰ, καὶ ἰδοὺ σκύμνος (μ) λέοντος ὠρυόμενος εἰς (ν) συνάντησιν αὐτοῦ.

Et dixit angelus Domini ad Manoe; Si retinueris, non manducabo de panibus tuis: &, si feceris holocaustum, Domino offeres illud: Quoniam ignoravit Manoe, quia angelus Dei ipse. Et dixit Manoe ad angelū Domini, Quod nomen tibi? quoniā veniat verbū tuum, & glorificabimus te. Et dixit ei angelus Domini; Ad quid hoc interrogas nomen meū? (l) & ipsū est admirabile. Et sumpsit Manoe hœdum caprarum, & (m) sacrificium: & obtulit super petrā Domino. Et (n) discessit ad faciendū: & Manoe, & uxor ejus aspicientes. Et factum est, dùm ascenderet flamma desuper altari usque ad cœlum, & ascendit angelus Domini in flamma. Et Manoe, & uxor ejus aspicientes, & ceciderunt super faciem suā super terram. Et non apposuit ultrà angel⁹ Domini apparere ad Manoe, et ad uxorē ej⁹. Tunc cognovit Manoe, quoniā angel⁹ Domini hic. Et dixit Manoe ad uxorem suam; Morte moriemur, quoniam Deum vidim⁹. Et dixit ei uxor ejus; Si vellet Domin⁹ mortificare nos, nō accepisset de manu nostra holocaustoma, et sacrificium: et (o) nō ostendisset nobis hæc omnia, & sicut temp⁹, nō audire fecisset nos hæc. Et peperit mulier filium: & vocavit nomen ejus, Sampson. Et crevit puer: & benedixit eum Dominus. Et cœpit spiritus Domini simul egredi cū eo in castra Dan, et inter Saraa, et inter Esthaol.

CAP. XIV.

Et descendit Sampson in Thamnatha, & vidit mulierē in Thamnatha de filiab⁹ alienigenarum. (a) Et ascendit, & nuntiavit patri suo, & matri suæ, & dixit; Mulierē vidi in Thamnatha de filiab⁹ Phylistiim: & nunc accipite eā mihi in uxorē. Et dixit ei pater ejus, & mater ejus, Nónne sunt (b) filiæ fratrum tuorum, & de omni populo meo mulier; quia tu vadis accipere uxorē de alienigenis incircumcisis? Et dixit Sampson ad patrem suum, Hanc accipe mihi; quoniam hæc (c) recta in oculis meis. Et pater ejus & mater ejus ignorabant, quia à Domino est: quoniam vindictam ipse quærit de alienigenis. Et in tempore illo alienigenæ (d) dominantes in Israel. Et descendit Sampson, & pater ej⁹, & mater ej⁹ in Thamnatha. Et (e) venit usque ad vineam Thamnatha: et ecce catulus leonis rugiens in occursum ejus.

MA.S. (ν) Ἐὰν βιάσῃ με, οὐ φάγομαι τῶν (ξ) ποιήσεις ὁλοκαύτωμα, κυρίῳ (ο) κυρίου ἐστίν. Καὶ (π) Τί ὄνομά σοι, ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ (ρ) δοξάσωμέν σε; (σ) Ἵνα τί κυρίῳ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι κυρίῳ, καὶ Μανωὲ (υ) αὐτοῦ ἐθεώρουν. Καὶ (φ) ἐπάνωθεν (χ) εἰς τὸν οὐρανὸν, (ψ) φλογεῖ τοῦ θυσια ρίου εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ (ω) αὐτοῦ ἐθεώρουν, καὶ (α) κυρίου ἐστίν. Καὶ (β) ἑωράκαμεν. Καὶ (γ) Εἰ οὖν βούλεται κύριος (δ) ἂν ἐδέξα τῶν χειρῶν ἡμῶν (ε) ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα ταῦτα, (ζ) ὁ καιρὸς οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα. (η) γυνὴ, καὶ (θ) λόγησεν (ι) καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον, Καὶ ἤρξατο (κ) συμπορεύεσθαι (λ) Δὰν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθ

Κεφ. ιδʹ. MS. ת. (α) ἐκ τῶν (β) Καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη (γ) πατρὶ καὶ (δ) τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (ε) σετέ μοι αὐτὴν εἰς (ζ) οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνὴ, (η) ἐκ τῶν (θ) ὅτι ἤρεσεν ὀφθαλμοῖς (ι) ὅτι ἀνταπόδομα αὐτὸς ἐκζητεῖ (κ) ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. (λ) καὶ ἐξέκλεινεν εἰς ἀμπελῶνα Θαμναθὰ, (μ) λεόντων (ν) ἀπάντη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וַאֲמַר מַלְאֲכָא דַיְיָ לְמָנוֹחַ אִם תְּחַדְּנַנִי לָא אֵיכוּל בְּלַחְמָךְ וְאִם תַּעְבֵּיד עֲלָתָא קֳדָם יְיָ
17 תַּסְקִנַהּ אֲרֵי לָא יְדַע מָנוֹחַ אֲרֵי מַלְאֲכָא דַיְיָ הוּא׃ וַאֲמַר מָנוֹחַ לְמַלְאֲכָא דַיְיָ מָה שְׁמָךְ
18 אֲרֵי יִתְקַיְמוּן פִּתְגָמָךְ וְנִיקְרִנָךְ׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאֲכָא דַיְיָ לְמָא דְנַן אַתְּ שָׁאֵיל לִשְׁמִי וְהוּא
19 מְפָרַשׁ׃ וּנְסֵיב מָנוֹחַ יַת גַּדְיָא בַּר עִזֵּי וְיַת תִּקְרוּבְתָּא וְאַסֵּיק עַל טִינָרָא קֳדָם יְיָ וּמַפְרֵשׁ
20 לְמֶעְבַּד וּמָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ חָזַן׃ וַהֲוָה בְּמִסַּק שַׁלְהוֹבִיתָא מֵעִלָּוֵי מַדְבְּחָא לְצֵית שְׁמַיָּא וּסְלִיק
21 מַלְאֲכָא דַיְיָ בְּשַׁלְהוֹבִית מַדְבְּחָא וּמָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ חָזַן וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן עַל אַרְעָא׃ וְלָא
אוֹסֵיף עוֹד מַלְאֲכָא דַיְיָ לְאִתְחֲזָאָה לְמָנוֹחַ וּלְאִתְּתֵיהּ בְּכֵן יְדַע מָנוֹחַ אֲרֵי מַלְאֲכָא דַיְיָ הוּא׃
22 וַאֲמַר מָנוֹחַ לְאִתְּתֵיהּ מֵמָת נְמוּת אֲרֵי מַלְאֲכָא דַיְיָ חֲזֵינָא׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ אִתְּתֵיהּ אִלּוּ רַעֲוָא 23
קֳדָם יְיָ דִּנְמוּת לָא קַבֵּיל מִנָּנָא עֲלָתָא וּמִנְחָתָא וְלָא אַחְזְנַנָא יַת כָּל אִלֵּין וּכְעִדָּן פּוֹן לָא
24 אַשְׁמְעַנָנָא כְּהָדָא׃ וִילֵידַת אִתְּתָא בַּר וּקְרַת יַת שְׁמֵיהּ שִׁמְשׁוֹן וּרְבָא רַבְיָא וּבָרְכֵיהּ יְיָ׃
25 וּשְׁרִיאַת רוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ לְתַקָּפוּתֵיהּ בְּמַשְׁרִיַת דָּן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאוֹל׃

יד

1 וּנְחַת שִׁמְשׁוֹן לְתִמְנַת וַחֲזָא אִתְּתָא בְּתִמְנַת מִבְּנָת פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וּסְלִיק וְחַוִּי לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ 2
3 וַאֲמַר אִתְּתָא חֲזֵיתִי בְתִמְנַת מִבְּנָת פְּלִשְׁתָּאֵי וּכְעַן סַבוּ יָתַהּ לִי לְאִתּוּ׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ אֲבוּהִי
וְאִמֵּיהּ הָא לֵית בִּבְנַת אֲחָךְ וּבְכָל עַמִּי אִתְּתָא דְּאַתְּ אָזֵיל לְמִסַּב אִתְּתָא מִפְּלִשְׁתָּאֵי עֲרְלַיָּא
4 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן לַאֲבוּהִי יָתַהּ סַב לִי אֲרֵי הִיא כַּשְׁרַת בְּעֵינָי׃ וַאֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לָא יְדַעִין אֲרֵי מִן
קֳדָם יְיָ הוּא אֲרֵי תּוּסְקְפָא הוּא בָעֵי לְאִתְגָּרָאָה בִּפְלִשְׁתָּאֵי וּבְעִדָּנָא הַהִיא פְּלִשְׁתָּאֵי שַׁלְטִין
5 בְּיִשְׂרָאֵל׃ וּנְחַת שִׁמְשׁוֹן וַאֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לְתִמְנַת וַאֲתוֹ עַד כַּרְמֵי תִמְנַת וְהָא אַרְיָא בַּר אַרְיָוָן
נָהֵים לְקַדָּמוּתֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Angelus Dñi Manoahh, Si tenebis me, non comedam in pane tuo; & si facies holocaustum ante Dñm, ascendere facias illud: quia non novit Manoahh ꝙ Angel⁹ Dñi ille. Et dixit Manoahh Angelo Dñi, Quod nomen tuū? Nam firmabuntur verba tua, et venerabimur te. Et dixit ei Angel⁹ Dñi, Ad quid hoc tu petens ad nomē meum, et ipsū arcanum? Et tulit Manoahh hœdū filiū caprarū, et oblationē, et ascendere fecit sup petrā coram Dño, et mirificavit ad faciendum, et Manoahh et uxor ejus videntes. Et fuit in ascendere flammam de-super altare ad partem cœli, et ascendit Angel⁹ Dñi in flamma altaris; et Manoahh et uxor ejus videntes, et ceciderunt sup facies suas super terrā. Et non addidit rursus Angelus Dñi ad videri Manoahh et uxori ejus; in sic novit Manoahh quòd Angelus Dñi ipse. Et dixit Manoahh uxori suæ, Mori moriemur, quoniam Angelum Dñi vidimus. Et dixit illi uxor ejus, Si voluntas ab-ante Dñm ut moriamur, non suscepisset à nobis holocaustum, et munus, et non videre fecisset nos omnia hæc, et in opportunitate non audiret nos ut hoc. Et peperit mulier filium, et vocavit nomen ejus Simson: et crevit puer, et benedixit ei Dñs. Et mansit spiritus fortitudinis ab-ante Dominum ad roborandum eum in exercitu Dan inter Szarghah et inter Esthaol.

CAP. XIV.

Et descendit Simson ad Thimnath, et vidit mulierem in Thimnath, de filiab⁹ Pelistæorū. Et ascendit et nunciavit patri suo et matri suæ, & dixit: Mulierem vidi in Thimnath ex filiabus Pelistæorum: et nunc accipite eam mihi in uxorē. Et *dixerunt* illi pater ej⁹ et mater ejus, An non in filiabus fratrum tuorum, et in omni populo meo mulier; quòd tu vadens ad accipiendum mulierem ex Pelistæis præputiatis? Et dixit Simson patri suo, Illam accipe mihi, nam illa recta fuit in oculis meis. Et pater ejus et mater eju⁹ non cognoscentes, ꝙ ab-ante Dñm illud, ꝙ adinventionē ille quærens ad contendendū in Pelistæos: et in tempestate illa Pelistæi dominantes in Israel. Et descendit Simson et pater ej⁹, et mater ej⁹ ad Thimnath; et venerunt usq; ad vineas Thimnath: et ecce leo filius leonū rugiens ad occursū ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܢܘܚ. ܐܢ ܬܥܟܒܢܝ. ܠܐ ܐܟܘܠ ܡܢ ܠܚܡܟ. ܘܐܢ ܬܣܩ ܥܠܬܐ 16
ܠܡܪܝܐ ܐܣܩܝܗ̇. ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܡܢܘܚ ܕܡܠܐܟܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ 17
ܠܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢܘ ܫܡܟ. ܕܡܐ ܕܗܘܐ ܦܬܓܡܟ. ܢܝܩܪܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܗ 18
ܕܡܪܝܐ. ܠܡܢܐ ܫܐܠ ܐܢܬ ܠܫܡܝ. ܘܗܘ ܡܫܒܚ. * ܘܢܣܒ ܡܢܘܚ ܓܕܝܐ ܕܥܙܐ 19
ܘܣܡܝܕܐ. ܘܐܣܩ ܥܠ ܟܐܦܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܡܫܒܚ ܗܘܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܡܢܘܚ ܘܐܢܬܬܗ 20
ܚܙܝܢ ܗܘܘ. ܟܕ ܣܠܩܐ ܫܠܗܒܝܬܐ ܕܢܘܪܐ ܡܢ ܟܐܦܐ ܠܫܡܝܐ. ܘܣܠܩ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ
ܒܫܠܗܒܝܬܐ ܕܡܕܒܚܐ. ܘܡܢܘܚ ܘܐܢܬܬܗ. ܚܙܘ. ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕܘ.
* ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܬܚܙܝܘ ܠܡܢܘܚ ܘܠܐܢܬܬܗ. ܗܝܕܝܢ ܝܕܥ 21
ܡܢܘܚ ܘܐܢܬܬܗ ܕܡܠܐܟܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܢܘܚ ܠܐܢܬܬܗ. ܡܡܬ ܡܐܬܝܢ ܚܢܢ. 22
ܡܛܠ ܕܠܐܠܗܐ ܚܙܝܢ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܢܬܬܗ. ܐܠܘ ܨܒܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܕܢܡܝܬܢ. 23
ܠܐ ܡܩܒܠ ܗܘܐ ܡܢܢ ܥܠܬܐ ܘܣܡܝܕܐ. ܘܠܐ ܡܚܘܐ ܗܘܐ ܠܢ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ
ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܡܫܡܥ ܗܘܐ ܠܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ. * ܘܝܠܕܬ ܐܢܬܬܐ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ 24
ܫܡܫܘܢ. ܘܪܒܐ ܛܠܝܐ. ܘܒܪܟܗ ܡܪܝܐ. * ܘܫܪܝܬ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܥܕܪܘܬܗ 25
ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܕܢ. ܒܝܬ ܨܪܥܐ ܘܒܝܬ ܐܫܬܐܘܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ *

* ܘܢܚܬ ܫܡܫܘܢ ܠܬܡܢܬ. ܘܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܒܬܡܢܬ ܡܢ 1
ܒܢܬ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܣܠܩ ܘܚܘܝ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܬܐ ܚܙܝܬ 2
ܒܬܡܢܬ ܡܢ ܒܢܬ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܫܐ ܣܒܘܗ̇ ܠܝ ܠܐܢܬܘ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ. 3
ܠܝܬ ܗܘ ܒܒܢܬ ܐܚܝܟ. ܘܒܟܠܗ ܥܡܟ ܐܢܬܬܐ. ܕܐܙܠ ܐܢܬ ܠܡܣܒ ܐܢܬܬܐ ܡܢ
ܦܠܫܬܝܐ ܥܪ̈ܠܐ. ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ ܠܐܒܘܗܝ. ܠܗ̇ ܣܒ ܠܝ. ܡܛܠ ܕܗܝ ܫܦܪܐ ܒܥܝܢܝ.
* ܘܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܗܝ. ܕܢܬܒܥ ܬܒܥܬܐ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܙܒܢܐ 4
ܗܘ. ܦܠܫܬܝܐ ܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܚܬ ܫܡܫܘܢ ܘܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ 5
ܠܬܡܢܬ. ܘܟܕ ܡܛܘ ܠܟܪ̈ܡܐ ܕܬܡܢܬ. ܗܐ ܓܘܪܝܐ ܕܐܪܝܐ ܢܗܡ ܠܘܩܒܠܗ.

Reſpondit Angelus Dñi Menuh, Etiamſi me 16
detineas, non *tamen* comedã de cibo tuo: ſin
autem victimam offeras, Dño offer illã. Igno-
rabat enim Menuh quòd eſſet Angelus Dñi.
Dixit Menuh Angelo Dñi, Quod eſt nomen 17
tuum, ut cùm evenerit ſermo tuus, invitemꝰ
te? Ait illi Angelus Dñi, Cur interrogas de 18
nomine meo quod eſt glorioſiſſimum? Su- 19
mens itaque Menuh hœdum caprarum & ſi-
milam, obtulit ſuper lapidem Dño, lauda-
bátque Dñm. Et Menuh atque uxore ejus 20
aſpicientibus, aſcendit flamma ignis è lapide
in cœlum, aſcendítque Angelus Dñi in flam-
ma altaris. Quod Menuh & uxor ejus viden-
tes, procubuerunt in facies ſuas ſuper terrã,
& adoraverunt. Nec adjecit ampliùs Angelꝰ 21
Dñi apparere Menuh & uxori ejus: ac tunc
cognoverunt Menuh et uxor ejus quòd Ange-
lus eſſet Domini. Et dixit Menuh uxori ſuæ, 22
Proculdubiò moriemur, quia Deum vidimꝰ.
Cui reſpondit uxor, Si Deus vellet morte nos 23
afficere, nequaquam accepiſſet à nobis holo-
cauſtum & ſimilaginẽ, neque indicâſſet nobis
hæc omnia tempore iſto, neque talia nos au-
dire feciſſet. Peperit ergò mulier illa filiũ, 24
& vocavit nomen ejus, Samſon: crevítq; pu-
er, & benedixit eum Dominus. Cœpit 25
autem Spiritus Domini promovere eum in
caſtris Dan, inter Sadaa & Eſtuael.

CAP. XIV.

DEſcendénſque Samſon ad Temnath, vidit 1
mulierem quandam in Temnath de filia-
bus Paleſtinorum; Et aſcendens indicavit 2
patri ſuo matríque ſuæ, & dixit eis; Mulierẽ
vidi in Temnath de filiabus Paleſtinorum: ac-
cipite quæſo, eam mihi uxorem. Dixerunt 3
ei pater ſuus & mater ſua, An nulla eſt hîc in
familia patris tui, & in toto populo tuo uxor,
ut abeas ad ducendam uxorem è Paleſtinis
incircuncifis? Reſpondit Samſon patri ſuo,
Illam accipite mihi, quoniam ipſa arridet o-
culis meis. Pater autem ejus ac mater e- 4
jus neſciebant quòd hoc eſſet à Domino,
ut pœnam exigeret à Paleſtinis: nam eo
tempore Paleſtini dominabantur in Iſrae-
lem. Deſcendit igitur Samſon cum pa- 5
tre matréque ſuâ in Temnath; cúmque per-
veniſſent uſque ad vineas Temnath, en catu-
lus leonis rugiebat ex adverſo ipſius.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 * قال ملاك الرب لمنوح * ان انت جلستني لم ادن من طعامك * وان قربت قربانا فقربه لله * وانما
17 قال منوح هذا * لانه لم يعلم انه ملاك الرب * ثم قال منوح لملاك الرب * ما اسمك * حتى اذا تم
18 قولك سمينا الصبي باسمك * فقال له ملاك الرب * ما سوالك عن اسمي * واسمي ممجود * واخذ 19
20 منوح جديا وشيا من السميذ * وقربه قربانا على صخرٍ * وجعل يسبح الرب * ومنوح وزوجته عاينا
لهبا من نارٍ خرج من الصخرة وصعد الى السماء * وصعد ملاك الرب بلهب النار الذي خرج
21 من المذبح * فلما راى منوح وامراته ذلك خروا على وجوههما على الارض * ولم يعد ملاك الرب
22 ان يتراءا لمنوح ولزوجته ايضا * فعرف منوح وحليلته حينئذ انه ملاك الرب * وقال منوح لامراته
23 اعلمي انا نموت * لانا عاينا الله * فقالت له امراته * لو ان الله اراد ان يميتنا لم يكن يقبل
منا الزيت والسميذ * ولم يكن يظهر لنا هذه الاشياء في هذا الزمان * ولم يكن يسمعنا هذه الامور
24 كلها * وولدت الامراة ابنا * ودعت اسمه سمسون * وشب الصبي * وبارك الله عليه * وبدات روح 25
الرب ان تنشيه في محلة دان * بين صدعا وبين اشتول *

* الفصل الرابع عشر *

1 * ونزل سمسون الى تمنة * وراى هناك امراة من بنات فلسطين * وصعد اخبر والديه وقال 2
لهما * رايت في تمنة امراة من بنات اهل فلسطين زوجونيها * فقالت له والدته * لم ليس ها هنا 3
في بيت ابيك واهل عشيرتك امراة * حتى تنطلق وتتزوج من بنات فلسطين القلف * قال
4 سمسون لابيه * ليس اريد غيرها * لاني قد احببتها وحسنت في عيني * ولم يعلم ابوه وامه ان هذا
من امر الرب لينتقم من اهل فلسطين * وكان اهل فلسطين ذلك الزمان متسلطين على بني
5 اسرائيل * ونزل سمسون ووالداه الى تمنة * فاذا هو ابصر قبالته شبل ليث يزار *

Reſpondit Angelus Domini Manuho, Et- 16
iamſi me ſedere facias, non tamen *tan-*
gam cibum tuum: quòd ſi ſacrificium of-
feras, offer illud Deo: hæc autem dixerat
Manuh, quia neſciebat eum eſſe Angelum
Domini. Rurſum dixit Manuh Angelo 17
Domini, Quod eſt nomen tuum, ut cùm
exitu comprobatus fuerit ſermo tuus, im-
ponamus puero nomen tuum? Ait illi An- 18
gelus Domini, Cur me percontaris de no-
mine meo, cùm nomen meum ſit glorio-
ſum? Tum accipiens Manuh hœdum & 19
parum ſimilaginis, obtulit ea ſacrificium
ſupra petram, & laudabat Dominum. Et 20
Manuh & uxor ejus viderunt flammam
ignis erumpentem è petra, & cœlum ver-
sùs aſcendentem, Angelumque Domini a-
ſcendentem in flamma ignis quæ eruperat
ex altari. Quod cùm vidiſſent Manuh
& uxor ejus, corruerunt in facies ſuas
ſuper terram. Et non apparuit deinceps 21
Angelus Domini Manuho & uxori ejus:
ac tunc cognoverunt Manuh & conjux
ejus illum eſſe Angelum Domini. Qua- 22
propter dixit Manuh uxori ſuæ, Scito nos
morituros, quòd Deum viderimus. Dixit 23
ad eum uxor ipſius, Si Deus occidere nos
vellet, non accepiſſet à nobis oleum & ſi-
milaginẽ, nec oſtendiſſet nobis res iſtas hoc
tempore, nec annuntiâſſet nobis omnia hæc
negotia. Itaque peperit mulier illa filium, 24
vocavítq; nomen ejus Samſon: adolevit-
que puer ille, & benedixit ei Deus. Cœpit- 25
que Spiritus Domini vegetare eum in ca-
ſtris Dan, inter Sadaa & inter Eſtol.

CAP. XIV.

ET deſcendit Samſon in Temnath, vi- 1
ditq; illic fœminam de filiabus Pale-
ſtinæ: Et aſcendens ſignificavit parentibus 2
ſuis, & dixit eis, Vidi in Temnath fœmi-
nam quandã è filiabus Philiſtæorum, du-
cite eã mihi in matrimoniũ. Reſpondit illi 3
genitrix ejus, Num deeſt hîc in domo pa-
tris tui & gente familiæ tuæ mulier, ut
vadas et uxorem accipias è filiabus Phi-
liſtæorum incircunciſorum? Ait Samſon
patri ſuo, Nolo aliam præter ipſam, ipſam
enim adamavi, ipſaq; pulchra eſt in oculis
meis. Ignorabant autẽ pater ac mater ejꝰ 4
id eſſe ex permiſſu Domini, quatenus vin-
dictam ſumeret à Philiſtæis: exercebant
ſiquidẽ Philiſtæi tunc tẽporis dominiũ in
Iſraelitas. Itaq; deſcendentibꝰ Samſone et 5
parentibꝰ ejꝰ in Temnath, en ipſe deprehen-
dit ex adverſo ſui catulũ leonis rugientẽ.

,hœdum findere secundùm eum fidit &, Domini spiritus eũ super prosperè egit Et
6 וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיְשַׁסְּעֵהוּ כְּשַׁסַּע הַגְּדִי
suæ matri & suo patri indicavit non Et .ejus manu in non quicquam &
וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ
fuit recta & ; mulieri est locutus & ,descendit Et .fecerat quod
7 אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לָאִשָּׁה וַתִּישַׁר
divertit & ,eam accipiendum ad diebus à est reversus Et .Simson oculis in
8 בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן׃ וַיָּשָׁב מִיָּמִים לְקַחְתָּהּ וַיָּסַר
corpore in apum conventus ecce & ; leonis cadaver videndum ad
לִרְאוֹת אֵת מַפֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהִנֵּה עֲדַת דְּבוֹרִים בִּגְוִיַּת
:comedendo & ,eundo ivit & ,suas volas ad ipsũ accepit Et .mel & ,leonis
9 הָאַרְיֵה וּדְבָשׁ׃ וַיִּרְדֵּהוּ אֶל־כַּפָּיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְאָכֹל
:comederunt & ,eis deditque ; suã matrem ad & suũ patrem ad ivit &
וַיֵּלֶךְ אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכֵלוּ
.mel accepisset leonis corpore de quòd ,eis indicavit non &
וְלֹא־הִגִּיד לָהֶם כִּי מִגְּוִיַּת הָאַרְיֵה רָדָה הַדְּבָשׁ׃
,convivium Simson ibi fecitque ,mulierem ad ejus pater descendit Et
10 וַיֵּרֶד אָבִיהוּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתֶּה
acceperunt & ,eum eos videre circa fuit Et .electi faciebant sic quia
11 כִּי כֵּן יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ
: Simson eis Dixitque .eo cum fuerunt & ,socios triginta
12 שְׁלֹשִׁים מֵרֵעִים וַיִּהְיוּ אִתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן
illud indicaveritis indicando si : ænigma ,vobis nunc loquar Ænigmaticè
אָחוּדָה־נָּא לָכֶם חִידָה אִם־הַגֵּד תַּגִּידוּ אוֹתָהּ
triginta vobis dabo & ,inveneritis & ,convivii diebus septem mihi
לִי שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וּמְצָאתֶם וְנָתַתִּי לָכֶם שְׁלֹשִׁים
potueritis non si Et .vestes mutatorias triginta & ,sindones
13 סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִפֹת בְּגָדִים׃ וְאִם־לֹא תוּכְלוּ
triginta & ,sindones triginta mihi vos dabitis & ,mihi indicare
לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם אַתֶּם לִי שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים
,tuum ænigma Ænigmatiza :ei dixerunt Et .vestes mutatorias
חֲלִיפוֹת בְּגָדִים וַיֹּאמְרוּ לוֹ חוּדָה חִידָתְךָ
,cibus exivit comedente De : eis Dixitque .illud audiem⁹ &
14 וְנִשְׁמָעֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל
tribus ænigma indicare potuerũt nõ Et .dulcedo est egressa forti de et
וּמֵעַז יָצָא מָתוֹק וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד הַחִידָה שְׁלֹשֶׁת
Seduc : Simson uxori dixerunt & ,septima die in fuit Et .diebus
15 יָמִים׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיֹּאמְרוּ לְאֵשֶׁת־שִׁמְשׁוֹן פַּתִּי
te comburamus forte ne ,nigma nobis indicet & ,tuum virum
אֶת־אִישֵׁךְ וְיַגֶּד־לָנוּ אֶת־הַחִידָה פֶּן־נִשְׂרֹף אוֹתָךְ
:nos ad vocastis nos possidendum ad Num .igni in tui patris domum &
וְאֶת־בֵּית אָבִיךְ בָּאֵשׁ הַלְיָרְשֵׁנוּ קְרָאתֶם לָנוּ
Duntaxat : ait & ,eum super Simson uxor flevit Et ?non nunquid
16 הֲלֹא׃ וַתֵּבְךְּ אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן עָלָיו וַתֹּאמֶר רַק־
,mei populi filiis ænigmatizasti Ænigma .me dilexisti non & ,me odisti
שְׂנֵאתַנִי וְלֹא אֲהַבְתָּנִי הַחִידָה חַדְתָּ לִבְנֵי עַמִּי
meæ matri & ,meo patri Ecce : ei Dixitque .indicâsti non mihi &
וְלִי לֹא הִגַּדְתָּה וַיֹּאמֶר לָהּ הִנֵּה לְאָבִי וּלְאִמִּי
diebus septem eum super flevit Et ?indicabo tibi & ,indicavi non
17 לֹא הִגַּדְתִּי וְלָךְ אַגִּיד׃ וַתֵּבְךְּ עָלָיו שִׁבְעַת הַיָּמִים
,ei indicavit & ,septima die in ,fuit Et .convivium eis fuit quibus
אֲשֶׁר־הָיָה לָהֶם הַמִּשְׁתֶּה וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּגֶּד־לָהּ
Dixeruntque .sui populi filiis ænigma indicavit Et .eum coartabat quia
18 כִּי הֱצִיקַתְהוּ וַתַּגֵּד הַחִידָה לִבְנֵי עַמָּהּ׃ וַיֹּאמְרוּ
: sol ingrederetur antequam ,septima die in civitatis viri ei
לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּטֶרֶם יָבֹא הַחַרְסָה
Nisi : eis Dixitque ?leone *præ forte* quid & ,melle *præ dulce* Quid
מַה־מָּתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֶה עַז מֵאֲרִי וַיֹּאמֶר לָהֶם לוּלֵא
.meum ænigma invenissetis non ,mea vitula in arassetis
חֲרַשְׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם חִידָתִי׃

Versio VUL. LAT.

6 Irruit autẽ Spirit⁹ Dñi in Sam-
son, & dilaceravit leonẽ, quasi
hœdum in frusta discerpens,
nihil omnino habens in manu:
& hoc patri & matri noluit
7 indicare. Descenditq; & locu-
tus est mulieri, quæ placuerat
8 oculis ej⁹. Et post aliquot dies
revertens ut acciperet eã, de-
clinavit ut videret cadaver le-
onis, & ecce examen apũ in ore
leonis erat ac favus mellis.
9 Quem cùm sumpsisset in ma-
nibus, comedebat in via: veni-
énsq; ad patrẽ suũ & matrem,
dedit eis partẽ, qui & ipsi cõ-
ederunt : nec tamen eis vo-
luit indicare ꝙ mel de corpore
10 leonis assumpserat. Descendit
itaq; pater ej⁹ ad mulierẽ, &
fecit filio suo Samson convi-
viũ : sic enim juvenes facere
11 consueverant. Cùm ergò cives
loci illius vidissent eũ, dede-
runt ei sodales triginta ut es-
12 sent cũ eo. Quib⁹ locutus est
Samson, Proponã vobis pro-
blema : quod si solveritis mihi
intra septẽ dies convivii, dabo
vobis triginta sindones, & to-
13 tidẽ tunicas : Sin autẽ non po-
tueritis solvere, vos dabitis
mihi triginta sindones, & ejus-
dem numeri tunicas : Qui re-
spondeɾũt ei ; Propone pro-
14 blema, ut audiamus. Dixítque
eis; De comedente exivit ci-
bus, & de forti egressa est
dulcedo: Nec potuerunt ꝑ tres
dies propositionem solvere.
15 Cúmq; adesset dies septimus,
dixerunt ad uxorem Samson;
Blandire viro tuo, & suade ei
ut indicet tibi quid significet
problema : ꝙ si facere nolue-
ris, incendem⁹ te, & domũ pa-
tris tui : An idcircò vocâstis
nos ad nuptias ut spoliaretis?
16 Quæ fundebat apud Samson
lachrymas, & querebatur di-
cens; Odisti me, & non dili-
gis : idcircò problema, ꝙ pro-
posuisti filiis populi mei, non
vis mihi exponere. At ille re-
spondit, Patri meo & matri
nolui dicere : & tibi indicare
17 potero? Septem igitur diebus
convivii flebat ante eũ : tan-
démque die septimo cùm ei
esset molesta, exposuit. Quæ
18 statim indicavit civib⁹ suis. Et
illi dixerunt ei die septimo
ante Solis occubitũ; Quid dul-
cius melle, & quid fortius le-
one? Qui ait ad eos, Si non
arâssetis in vitula mea, nõ in-
venissetis propositionem meã.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ (ξ) ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, (ο) καὶ
συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψει ἔριφον αἰ-
γῶν, καὶ οὐδὲν ἦν (π) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ οὐκ
ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ (ρ) καὶ τῇ μητρὶ αὐ-
7 τοῦ, ὃ ἐποίησε. Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ
γυναικὶ, (σ) καὶ ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμ-
8 ψών. Καὶ ὑπέστρεψε μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν,
καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ
ἰδοὺ (τ) συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ
9 λέοντος καὶ (υ) μέλι. Καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ (φ) εἰς
χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐ-
σθίων. καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ
πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔ-
φαγον, καὶ οὐκ (χ) ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι (ψ) ἀπὸ
10 στόματος τοῦ λέοντος ἐξεῖλε τὸ μέλι. Καὶ κα-
τέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποί-
ησεν ἐκεῖ Σαμψὼν πότον ἡμέρας ἑπτὰ, ὅτι
11 οὕτως (ω) ποιοῦσιν οἱ νεανίσκοι. Καὶ ἐγένετο
(α) ὅτε εἶδον αὐτὸν, καὶ ἔλαβον τριάκοντα κλη-
12 τοὺς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμ-
ψὼν, (β Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, ἐὰν
ἀπαγγέλλοντες (γ) ἀπαγγείλητε αὐτὸ ἐν ταῖς
ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν
τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱμα-
13 τίων. Καὶ ἐὰν μὴ (δ) δύνησθε ἀπαγγεῖλαί
μοι, (ε) δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα (ζ) ὀθό-
νια καὶ (η) τριάκοντα ἀλλασσομένας στολὰς ἱμα-
τίων. καὶ εἶπαν αὐτῷ, Πρόβαλε τὸ πρόβλημά
14 σου, καὶ (θ) ἀκουσόμεθα αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, (ι)
Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ
ἰσχυροῦ γλυκύ. καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὸ
15 πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ
Σαμψὼν, Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἀπ-
αγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μή ποτε (κ) κατα-
καύσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐν
16 πυρί. ἢ (λ) ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε; Καὶ
ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν πρὸς αὐτὸν, καὶ (μ)
εἶπεν, Πλὴν μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπησάς
με, ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προέβαλου τοῖς υἱοῖς
τοῦ λαοῦ μου, (ν) οὐκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ Σαμψὼν, (ξ) Εἰ τῷ πατρί μου καὶ τῇ
μητρί μου οὐκ (ο) ἀπήγγελκα, σοὶ ἀπαγγείλω;
17 Καὶ ἔκλαυσεν (π) πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέ-
ρας, (ρ) ἃς ἦν αὐτοῖς ὁ πότος. καὶ ἐγένετο ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ,
ὅτι (σ) παρηνώχλησεν αὐτῷ· καὶ αὐτὴ ἀπήγ-
18 γειλε τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Καὶ εἶπαν αὐτῷ
οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως (τ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑ-
βδόμῃ (υ) πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, Τί γλυ-
κύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, (φ) Εἰ μὴ ἠροτριά-
σατε ἐν τῇ δαμάλει μου, οὐκ ἂν ἔγνωτε τὸ
πρόβλημά μου.

Et insiliit in eum spirit⁹ Domini: 6
et contrivit eũ, sicut conteret hœ-
dum caprarum: & nihil erat in
manib⁹ ejus. Et non annuntiavit
patri suo, et matri suæ, quod fece-
rat. Et descenderũt, et locuti sunt 7
mulieri : & (f) direxit in oculis
Sampson. Et revertit post dies ac- 8
cipere eã, & declinavit ad vi-
dendum cadaver leonis : & ecce
congregatio apũ in ore leonis, &
mel. Et abstulit illud in manus 9
suas: et perrexit pergens, et com-
edens. Et ivit ad patrẽ suum &
ad matrẽ suã: & dedit eis, et cõ-
ederunt: & non annuntiavit eis,
quia de (g) ore leonis abstulit
mel. Et descendit pater ej⁹ ad mu- 10
lierẽ, et fecit ibi Sampson cõvi-
viũ dies septẽ, quia sic faciunt ju-
venes. Et factum est, quando (h) 11
viderunt eum; & acceperunt tri-
ginta vocatos : & fuerunt cum
eo. Et dixit eis Sampson, Proble- 12
ma vobis propono: & si indican-
tes indicaveritis illud in se-
ptẽ his dieb⁹ convivii, & invene-
ritis; dabo vobis triginta sindo-
nes, & triginta stolas vestimento-
rum. Et si non potueritis indica- 13
re mihi; dabitis vos mihi triginta
(i) lintea, & triginta (k) mutato-
rias stolas vestimentorum. Et di- 14
xerunt ei, Propone problema tuũ:
& audiem⁹ illud. Et dixit eis, (l)
Manducabile quid exiit de man-
ducante, & de forti dulce. Et nõ
potuerunt indicare problema per
tres dies. Et factum est in die (m) 15
quarta, & dixerunt uxori Sam-
pson, Decipe nunc virum tuum: et
annuntiet tibi problema, nè fortè
incẽdam⁹ te et domũ patris tui in
igni. Numquid ad (n) extorquen-
dũ nos vocâstis? Et ploravit uxor 16
Sampson ad eum, & dixit; Ve-
runtamen odio habuisti me, et nõ
dilexisti me ; quoniam problema,
quod proposuisti filiis populi mei,
nõ indicâsti mihi illud. Et dixit
ei Sampson, Si patri meo, et matri
meæ nõ indicavi; et tibi indica-
bo? Et ploravit ad eũ per septẽ 17
dies, quos fuit eis convivium. Et
factũ est in die septima, & indi-
cavit ei; quoniã perturbaverat e-
um: & ipsa indicavit filiis popu-
li sui. Et dixerunt ei viri civita- 18
tis in die septima, antequã (o) o-
riretur Sol, Quid dulci⁹ melle? et
quid fortius leone? Et dixit eis
Sampson, Si nõ arâssetis in vitu-
la mea; non intellexissetis proble-
ma meum.

MS.A. (ξ) κατηύθυνεν ἐπ' (ο) καὶ διέσπασεν αὐτὸν ὡσεὶ διασπάσαι ἔριφον (π) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. (ρ) οὐδὲ τῇ μητρὶ, ἃ ἐποίησεν. (σ) καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Σαμψών. Καὶ ἐπέστρεψεν (τ) συστροφὴ μελισσῶν (υ) μέλι ἦν. Καὶ (φ) εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πορευόμενος καὶ ἤσθιεν. (χ) ἀπήγγειλεν (ψ) ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ (ω) ἐποίουν (α) ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν, προσκαλέσαντο αὐτῷ ἑτέρους τριάκοντα, καὶ ἦσαν (β) Προβαλῶ ὑμῖν πρόβλημα, καὶ ἐὰν (γ) ἀπαγγείλητέ μοι τὸ πρόβλημα ἐν ταῖς (δ) δυνασθῆτε (ε) καὶ δώσετε (ζ) σινδόνας καὶ (η) τριάκοντα στολὰς (θ) ἀκουσόμεθά σου. Καὶ (ι) Ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρῶσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ. καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸ πρόβλημα. Καὶ (κ) ἐμπυρίσωμέν σε (λ) πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς; (μ) εἶπεν αὐτῷ, Μεμίσηκάς με, καὶ οὐκ ἠγάπηκάς με, (ν καὶ ἐμοὶ οὐκ ἀπήγγειλας αὐτό. (ξ) Ἰδοὺ τῷ πατρί (ο) ἀπήγγελκα αὐτὸ, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ; (π) ἐπ' αὐτῷ (ρ) ἐν αἷς ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πότος. (σ) παρηνώχλησεν αὐτόν· (τ) τῇ ἡμέρᾳ (υ) πρὶν δῦναι τὸν ἥλιον, (φ) Εἰ μὴ κατ . . . . σατέ μου τὴν δάμαλιν, οὐκ ἂν εὕρετε

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי והדמיה כמא דמהדמין גדיא ומדעם לית בידיה ולא
7 8 חוי לאבוהי ולאמיה ית דעבד : ונחת ושאיל באתתא וכשרת בעיני שמשון : ותב לזמן
יומין למסבה וסר למחזי ית פגרא דאריא והא קנא דדבריתא בפגרא דאריא ובידה
9 דובשא: ונסחיה בידיה ואזל מיזל ואכיל ואזל לות אבוהי ולות אמיה ויהב להון ואכלו
10 ולא חוי להון ארי מפגרא דאריא נסיה דובשא : ונחת אבוהי על עסק אתתא ועבד תמן
11 שמשון משתיא ארי כן עבדין עולמיא: והוה כד חזו יתיה ודברו תלתין חברין והוו עמיה:
12 ואמר להון שמשון איחוד כען לכון חודיתא אם חואה תחוון יתה לי שבעת יומי משתיא
13 ותשכחון ואתן לכון תלתין פלדסין ותלתין אצטלון דלבושא : ואם לא תוכלון לחואה
לי ותתנון אתון לי תלתין פלדסין ותלתין אצטלון דלבושא ואמרו ליה חוד חידתך
14 ונשמענה: ואמר להון מאכלא נפק מיכלא ומתקיפא נפק חוליא ולא יכילו לחואה
15 חודיתא תלתא יומין: והוה ביומא שביעאה ואמרו לאתת שמשון שדילי ית בעליך ויחוי
לנא ית חודיתא דלמא נוקיד יתיך וית בית אבוך בנורא הלמסכנותנא קריתון יתנא
16 הלכא : ובכת אתת שמשון עלוהי ואמרת לחוד שנאתני ולא רחמתני חודתא
חדתא לבני עמי ולי לא חויתא ואמר לה הא לאבא ולאמא לא חויתי וליך אכדין אחוי :
17 ובכת עלוהי שבעא יומיא דהוה להון משתיא והוה ביומא שביעאה וחוי לה ארי
18 דחקתיה וחויאת חודיתא לבני עמה : ואמרו ליה אנשי קרתא ביומא שביעאה עד
לא מעל שמשא מה חלי מדובשא ומה תקיף מאריא ואמר להון אלולפון בדקתון
באתתי לא אשכחתון חודתי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et mansit super eum spiritus fortitudinis ab-ante Dominum, et discerpsit 6
illum, sicut qui discerpentes hœdum; et quidquam non erat in manib⁹ ejus:
& non nunciavit patri suo et matri suæ quod fecit. Et descendit et petivit 7
mulierem, et recta fuit in oculis Simson. Et rediit ad tempus dierum ad 8
accipiendum eam, et divertit ad videndum cadaver leonis, et ecce nidus
apum in cadavere leonis, et in eo mel. Et accepit illud in manu suâ, et am- 9
bulavit ambulans et comedens, et ivit ad patrem suum et ad matrem suam,
et dedit illis, et comederunt; et non nunciavit eis quòd ex cadavere leo-
nis accepit mel. Et descendit pater ejus super negotium mulieris; et fecit 10
ibi Simson convivium: nam sic facientes adolescentes. Et fuit, quando vi- 11
derunt eum, et acceperunt triginta viros, et fuerunt cum illo. Et dixit illis 12
Simson, Proponam nunc vobis propositionem, si nunciare nunciabitis il-
lam mihi, septem diebus convivii, et invenietis; et dabo vobis triginta lin-
tea, et triginta stolas vestimenti. Et si non poteritis ad nunciandum mihi, 13
et dabitis vos mihi triginta lintea, et triginta stolas vestimenti: et dixerunt
ei, Propone propositionem tuam, et audiemus eam. Et dixit eis, Ex come- 14
dente exivit cibus, et ex forti exivit dulcedo : et non potuerunt ad nunci-
andum propositionem tribus diebus. Et fuit in die septima, et dixerunt 15
uxori Simson : Sollicita maritum tuum, et annunciabit nobis propositio-
nem; aliàs enim incendemus te et domum patris tui in igne : num ad pe-
riclitandum nos vocâstis nos huc? Et ploravit uxor Simson super eum, & 16
dixit : Tantum odisti me, et non amâsti me : propositionem proposuisti
filiis populi mei, & mihi non annunciâsti. Et dixit ei : Ecce patri meo et
matri meæ non annunciavi, et tibi quomodo annunciabo? Et ploravit su- 17
per eum septem dies quibus fuit eis convivium: et fuit in die septimo & 18
annunciavit ei; quoniam molestavit eum, et annunciavit propositionem
filiis populi sui. Et dixerunt illi homines urbis in die septima usque non
intrare Solem: Quid dulce à melle? Et quid forte à leone? Et dixit eis:
Nisi investigassetis in uxore mea, non invenissetis propositionem meam.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܐܬܪܚܡܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܦܫܚܗ ܐܝܟ ܕܡܦܫܚܝܢ ܠܓܕܝܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ 6
ܡܕܡ ܒܐܝܕܗ. ܘܠܐ ܚܘܝ ܗܘܐ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. *ܘܢܚܬܘ ܘܡܠܠܘ ܥܡ 7
ܐܢܬܬܐ. ܘܫܦܪܬ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܫܡܫܘܢ. *ܘܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܠܡܣܒܗ̇. ܘܣܛܐ 8
ܠܡܚܙܐ ܠܫܠܕܗ ܕܐܪܝܐ. ܘܗܐ ܢܚܠܐ ܕܕܒܘܪܐ ܒܓܘܫܡܗ ܕܐܪܝܐ. ܘܪܕܐ ܗܘܐ ܕܒܫܐ
ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ. ܘܡܫܬܦܟ. *ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܘܠܘܬ ܐܡܗ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ. ܘܠܐ 9
ܚܘܝ ܐܢܘܢ ܕܡܢ ܓܘܫܡܗ ܕܐܪܝܐ ܪܕܐ ܕܒܫܐ. *ܘܢܚܬ ܐܒܘܗܝ ܠܘܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕ ܬܡܢ 10
ܫܡܫܘܢ ܡܫܬܘܬܐ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܥܠܝܡܐ ܡܫܬܘܬܐ. *ܘܟܕ 11
ܚܙܐܘܗܝ. ܐܬܘ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܫܘܫܒܝܢܐ. *ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܫܘܢ. ܐܚܘܕ 12
ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܘܚܕܬܐ. ܘܐܢ ܦܫܩܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܒܫܒܥܐ ܝܘܡܝ ܡܫܬܘܬܐ ܘܡܫܟܚܝܬܘܢ. ܝܗܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ
ܬܠܬܝܢ ܣܕܝܢܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܢܚܬܐ. *ܘܐܢ ܠܐ ܡܫܟܚܝܬܘܢ ܕܬܦܫܩܘܢܗ̇ ܠܝ. 13
ܬܬܠܘܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܬܠܬܝܢ ܣܕܝܢܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܢܚܬܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܚܘܕ
ܐܘܚܕܬܟ. ܘܢܫܡܥܝܗ̇. *ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܟܘܠܐ ܢܦܩ ܡܐܟܘܠܐ. ܘܡܢ ܡܪܝܪܐ ܢܦܩ ܚܠܝܐ. ܘܠܐ 14
ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܫܩܗ̇ ܠܐܘܚܕܬܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. *ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܐܢܬܬܗ ܕܫܡܫܘܢ. 15
ܦܬܝܗܝ ܠܒܥܠܟܝ ܘܢܦܫܘܩ ܠܢ ܐܘܚܕܬܗ. ܕܠܐ ܢܘܩܕܝܟܝ ܘܠܒܝܬ ܐܒܘܟܝ ܒܢܘܪܐ.
ܘܢܐܪܬ ܝܪܬܘܬܗ. *ܘܒܟܬ ܐܢܬܬܗ ܕܫܡܫܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܣܢܐܬܢܝ. ܘܠܐ 16
ܪܚܡܬܢܝ. ܕܐܘܚܕܬܐ ܕܐܚܕܬ ܠܒܢܝ ܥܡܝ. ܠܝ ܠܐ ܐܡܪܬܗ̇. ܐܡܪ ܠܗ̇. ܠܐܒܝ ܘܠܐܡܝ ܠܐ ܐܡܪܬܗ̇.
ܠܟܝ ܐܡܪ. *ܘܗܘܬ ܒܟܝܐ ܩܕܡܘܗܝ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܕܡܫܬܘܬܐ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ. ܐܡܪ ܠܗ̇. 17
ܡܛܠ ܕܐܥܩܬܗ. ܘܚܘܝܬ ܐܘܚܕܬܐ ܠܒܢܝ ܥܡܗ̇. *ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܢܫܝ ܡܕܝܢܬܐ ܒܝܘܡܐ 18
ܕܫܒܥܐ. ܥܕܠܐ ܢܥܘܠ ܠܓܢܘܢܐ. ܡܢܘ ܕܚܠܐ ܡܢ ܕܒܫܐ. ܐܘ ܡܢܘ ܕܥܫܝܢ ܡܢ ܐܪܝܐ. ܐܡܪ
ܠܗܘܢ ܫܡܫܘܢ. ܐܠܘܠܐ ܕܟܪܒܬܘܢ ܒܥܓܠܬܝ. ܠܐ ܦܫܩܬܘܢ ܐܘܚܕܬܝ.

Tum propitius fuit illi Spiritus Domini, diſcerpſitque 6
eum ut diſcerpi *ſolet* hœdus, licèt
nil haberet in manu ſua: & non indicavit patri
ſuo nec matri ſuæ quod fecerat. Deſcenderunt 7
inquam, & allocuti ſunt mulierem :
quod gratiſſimum fuit Samſoni. Reverſus 8
autem poſt aliquot dies ut eam duceret, deflexit
ad videndum oſſeum cadaver leonis,
& ecce examen apum in corpore leonis illiꝰ,
ita ut decurreret mel ſuper manꝰ ejus defluerétque.
Et abiens ad patrem ſuum & ad matrem 9
ſuam dedit illis, & comederunt : nec
indicavit eis quòd è corpore leonis defluxiſſet
illud mel. Deſcendit itaque pater ejus ad 10
mulierem illam, & fecit ibi Samſon convivium
ſeptem diebus : hoc enim pacto faciebant
juvenes convivium. Et cùm vidiſſent 11
eum, venerunt triginta viri, fuerúntque ejus
paranymphi. Et dixit eis Samſon, Proponam 12
vobis ænigma, quod ſi mihi explicaveritis
intra ſeptem dies convivii, & noveritis,
dabo vobis triginta lintea, & triginta
paria veſtium. Sin autem illud mihi ſolvere 13
nequiveritis, dabitis mihi triginta lintea,
& triginta veſtium paria. Dicunt ei,
Propone ænigma tuum, ut audiamus illud.
Ait illis, De comedente exivit cibus, & de 14
amaro exivit dulce: & non potuerunt explicare
ænigma tribus diebus. Quarto itaque 15
die dicunt uxori Samſonis, Blandire marito
tuo, ut aperiat nobis ænigma ſuum, ne fortè
igni comburamus te & domum patris tui,
ejúſque hæreditatem poſſideamus. Flevit ergò 16
uxor Samſonis, & dixit ad eum, Sanè
odiſti me, nec me amas; quandoquidem ænigma
quod propoſuiſti popularibus meis, mihi
non dixiſti. Qui dixit ad eam, Patri &
matri meæ non dixi, tibíne dicerem? Perrexit 17
autem illa flere ſeptem illis diebus convivii;
& ſeptimo die indicavit ei, eò quòd
anxiſſet eum : ipſa verò retexit ænigma popularibus
ſuis. Dixerunt ergò cives urbis 18
illius die ſeptimo antequam ingrederetur apparatus,
Quid eſt melle dulcius? aut quis eſt
fortior leone? Reſpondit illis Samſon, Niſi
blanditi eſſetis vitulæ meæ, nequaquam ſolviſſetis
ænigma meum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فحلت عليه روح الرب * ووثب الي الشبل * فشقه كما يشق الجدي * ولم يكن في يده شي * 6
لا سيف ولا عصا * ولم يخبر والديه بما صنع بالشبل * ثم نزلوا وكلموا المراة * ورضي شمشون 7
وحسن الامر عنده * ثم رجع بعد ايام ليتزوج بها * فحاد عن الطريق لينظر الي جثة الاسد * واذا 8
في صدر الاسد نحل قد عشش هناك * وقد سال العسل من عش النحل * فتناول منه بيديه * 9
وانطلق الي والديه واعطاهما من العسل واكلا هما * ولم يخبرهما ان العسل سال من جثة الاسد
* ونزل ابواه الي المراة وهيا شمشون وليمة سبعة ايام * لان احداث بني اسرائيل كذلك كانوا 10
يعملون الوليمة * فلما راوه اهل فلسطين جاوا ثلاثون رجلا * فصاروا له شابين * فقال لهم شمشون * 11 12
اقول لكم قولا من الاوابد واسالكم عنه * فان انتم ترجمتم من مسالتي * وفسرتم قولي تمام ايام
العرس السبعة * اعطيكم ثلاثين حلة في ثلاثين منديل * واذا لم تفسروا قولي * اخذت منكم 13
ثلاثين ثوبا في ثلاثين منديل * فقالوا له * سل مسالتك لنسمعها * فقال لهم * خرج من الاكل اكلا * 14
ومن المر حلوا * ففكروا في المسيلة ثلاثة ايام * فلم يقدروا على جوابها * فلما كان في اليوم الرابع 15
قالوا لامراة شمشون * اخدعي زوجك لنعلم جواب مسالته * والا قتلناك * واحرقناك وبيت ابيك
بالنار * ونرث ميراثه * فبكت امراة شمشون بين يديه * وقالت له يقينا انك تبغضني وليس تحبني * 16
وذلك انك ليس تخبرني ما تفسير المسالة التي سالت بني عمي عنها * قال لها * انا لم اخبر بذلك
والدي * وكيف اخبرك انت بها * فجعلت تبكي عليه ايام العرس السبعة * فلما كان في اليوم السابع * 17
قال لها تفسير المسالة لانها غمته * فاخبرت بالمسالة بني عمها * فقال اهل القرية في اليوم السابع 18
قبل ان يقدم الطعام وما يصلح * فقالوا * ما الذي يكون احلى من العسل * وما الذي
يكون امر واشد من الاسد * فقال لهم شمشون * لولا انكم خدعتم عجلتي لم
تقدروا على تفسير مسالتي *

Et deſcendente ſuper eum Spiritu Domini, 6
proſiliit in catulum, diſciditque eum uti
diſcidi ſolet *hœdus, cùm nihil haberet in*
manu ſua nec enſem, nec baculum: & non
indicavit parentibus ſuis quod fecerat catulo
leonis. Poſtea deſcendentes allocuti 7
ſunt fœminam, placuitque id Samſoni, &
fuit illi jucundum. Deinde reverſus poſt 8
dies aliquot ut matrimonio jungeretur cũ
ea, divertit à via ut videret cadaver leonis,
& ecce in pectore leonis apes quæ nidificaverant
illic, & mel effluebat ex apũ
nido; Ex quo ſumens manibus ſuis, abiit 9
ad parentes ſuos deditque eis ex melle, &
comederunt ambo: attamen non indicavit
eis mel illud è leonis cadavere defluxiſſe.
Igitur deſcenderunt parentes ejus ad fœminam 10
illam, & paravit Samſon convivium
ſeptem dierum : ſic enim juvenes
Iſraelitici conviviũ facere conſueverant.
Quem cùm vidiſſent Philiſtæi, venerunt 11
triginta viri, fueruntq; paranymphi ipſius.
Et dixit ad eos Samſon, Proponam vobis 12
ſermonem abſtruſum, & de eo vobiſcum
diſſerã, quòd ſi vos extricetis quæſtione
meâ, meumque ſermonem interpretemini
quandiu durabunt ſeptem dies nuptiarũ,
dabo vobis triginta ſtolas cũ triginta ſudariis.
At ſi ſermonem meum haud interpretemini, 13
accipiam à vobis triginta ſubuculas
cum triginta ſudariis. Dixerunt ei,
Propone quæſtionem tuam, ut audiamus
eam. Ait illis, Ab edente prodiit edulium, 14
& ab amaro dulce: hanc autem quæſtionem
tribus diebus animo pervolventes, illi
ſatisfacere minimè potuerunt. Cùm itaque 15
fuiſſet dies quartus, dixerunt uxori Samſonis,
Pellice maritum tuum, ut ſciamus
reſponſum quæſtionis ejus : alioqui interficiemus
te, et te ac domũ patris tui igne
ſuccendemꝰ, & hæreditatẽ ipſius acquiremus.
Flevit ergò uxor Samſonis coram 16
eo, & ait illi, Proculdubiò odio me, non
amore proſequeris; eò quòd mihi non indicaveris
quænam ſit ſolutio quæſtionis
de qua interrogâſti filios patrui mei. Reſpondit
ei, Ego non indicavi hoc parentibus
meis, quomodo indicarem illud tibi?
Perrexit autem flere apud eum ſeptem 17
diebus nuptiarum. Cúmque fuiſſet dies
ſeptimus, dixit illi ſolutionem quæſtionis;
moleſtiam enim faceſſerat ei : ipſa verò
quæſtionem indicavit filiis patrui ſui.
Dixerunt itaque cives urbis illius die 18
ſeptimo antequam oblatus cibus ac paratus
eſſet; dixerunt inquam, Quid eſt
melle dulcius? & quid eſt amarius ac
fortius leone? Quibus ait Samſon,
Niſi pellexiſſetis vitulum meum, haud
potuiſſetis interpretari quæſtionem meam.

ספר שופטים : טו

,Aschelon in descendit & ,Domini spiritus eum super *prospere egit* Et
19 ותצלח עליו רוח יהוה וירד אשקלון
,eorum *novas vestes* cepit & ,viros triginta eis ex percussit &
ויך מהם שלשים איש ויקח את־חליצותם
,ejus *nasus* est iratus & :*ænigmatis indicatoribus* mutatorias dedit &
ויתן החליפות למגידי החידה ויחר אפו
;suo sodali Simson uxor fuit Et .sui patris domum ascendit &
20 ויעל בית אביהו: ותהי אשת שמשון למרעהו
.ei *fuerat socius* qui
אשר רעה לו:

CAP. XV. טו

Simson visitavit & ,*triticorum* messis diebus in *diebus à* fuit Et
1 ויהי מימים בימי קציר־חטים ויפקד שמשון את־
ad Ingrediar :Dixitque .caprarum hœdo cum suam uxorem
אשתו בגדי עזים ויאמר אבאה אל־
.*intrandum ad* ejus pater *eum dedit* non & :cubiculum in meam uxorem
אשתי החדרה ולא־נתנו אביה לבוא:
,eam odires odiendo quòd ,dixi Dicendo :ejus pater Dixitque
2 ויאמר אביה אמר אמרתי כי־שנא שנאתה
bona ,minor ejus soror non An .tuo sodali eam *dedi* &
ואתננה למרעך הלא אחותה הקטנה טובה
:Simson eis Dixitque .illa pro tibi nunc Sit ?illa *præ*
3 ממנה תהי־נא לך תחתיה: ויאמר להם שמשון
.malum eis cum ego *faciens quia* ;Pelistæis à semel sum Innocens
נקיתי הפעם מפלשתים כי־עשה אני עמם רעה:
accepit & ,vulpes trecentas cepit & ,Simson ivit Et
4 וילך שמשון וילכד שלש־מאות שועלים ויקח
inter unam *titionem* posuit & ,caudam ad caudam vertit & ,*titiones*
לפדים ויפן זנב אל־זנב וישם לפיד אחד בין־
misit & ,*titionibus* in ignem succendit Et .medio in caudas duas
5 שני הזנבות בתוך: ויבער־אש בלפידים וישלח
,segetem ad usque & acervo ab succendit & ;Pelistinorum segetes in
בקמות פלשתים ויבער מגדיש ועד־קמה
?hoc fecit Quis :Pelistæi Dixeruntque .*oleam vineam* ad usq; &
6 ועד־כרם זית: ויאמרו פלשתים מי עשה־זאת
,ejus uxorem *cepit* quia ,Timni gener Simson :dixerunt Et
ויאמרו שמשון חתן התמני כי לקח את־אשתו
,eam combusserunt & ,Pelistæi ascenderunt Et.ejus sodali eam *dedit* &
ויתנה למרעהו ויעלו פלשתים וישרפו אותה
facietis Si :Simson eis Dixitque .igni in ejus patrem &
7 ואת־אביה באש: ויאמר להם שמשון אם־תעשון
percussit Et .cessabo postea & ,vobis *in me vindicavi Quinimo* ?hoc sicut
8 כזאת כי אם־נקמתי בכם ואחר אחדל: ויך
cacumine in mansit &,descendit Et.magna plaga femur super coxa eos
אותם שוק על־ירך מכה גדולה וירד וישב בסעיף
,Jehudah in sunt castrametati & ,Pelistim ascenderunt Et .Hetam petræ
9 סלע עיטם: ויעלו פלשתים ויחנו ביהודה
quid Ut :Jehudah *vir* Dixeruntque .*maxilla* in se extenderunt &
10 וינטשו בלחי: ויאמרו איש יהודה למה
,ascendimus Simson *ligandum Ad*,dixerunt Et?nos *super* ascendistis
עליתם עלינו ויאמרו לאסור את־שמשון עלינו
tria descenderunt Et .nobis fecit quemadmodum ,ei *faciendum ad*
11 לעשות לו כאשר עשה לנו: וירדו שלשת
Dixeruntq; .Hetam petræ summitatem ad Jehudah de virorum millia
אלפים איש מיהודה אל־סעיף סלע עיטם ויאמרו
quid Et ?Pelistim *nos in dominantes* quòd ,nosti Nónne :Simson ad
לשמשון הלא ידעת כי־משלים בנו פלשתים ומה־
sic ,mihi fecerunt Quemadmodum :eis Dixitque ?nobis fecisti hoc
זאת עשית לנו ויאמר להם כאשר עשו לי כן
.eis feci
עשיתי להם:

Verſio VUL. LAT.

19 Irruit itaq; in eũ Spiritus Dñi, deſcenditque Aſcalonẽ, & percuſſit ibi triginta viros: quorũ ablatas veſtes dedit iis qui problema ſolverant. Iratúſque nimis aſcendit in domũ patris 20 ſui: Uxor autẽ ejus accepit maritũ unũ de amicis ejus & pronubis.

CAP. XV.

1 Poſt aliquantulũ autẽ temporis, cùm dies triticeæ meſſis inſtarent, venit Samſon, inviſere volens uxorẽ ſuam, & attulit ei hœdũ de capris. Cúmque cubiculũ ejus ſolitò vellet intrare, prohibuit eum pater 2 illi⁹, dicens; Putavi quòd odiſſes eam, & ideò tradidi illã amico tuo: ſed habet ſororem, quæ junior & pulchrior illâ 3 eſt, ſit tibi pro ea uxor. Cui Samſon reſpondit, Ab hac die non erit culpa in me contra Philiſthæos: faciã enim vobis 4 mala. Perrexítq; & cepit trecentas vulpes, caudáſq; earum junxit ad caudas, & faces liga-5 vit in medio: Quas igne ſuccendens dimiſit, ut huc illúcq; diſcurrerẽt. Quæ ſtatim perrexerũt in ſegetes Philiſthinorũ. Quib⁹ ſuccenſis, & comportatæ jam fruges, & adhuc ſtantes in ſtipula, concrematæ ſunt, in tantũ ut vineas quoque & o-6 liveta flamma conſumeret. Dixerúntq; Philiſthiim, Quis fecit hanc rem? Quib⁹ dictũ eſt, Samſon gener Thamnathæi: quia tulit uxorẽ ejus, & alteri tradidit, hæc operatus eſt. Aſcenderúntq; Philiſthiim: & combuſſerunt tam mulierem 7 quàm patrẽ ej⁹. Quib⁹ ait Samſon, Licèt hæc feceritis, tamen adhuc ex vobis expetã ultionẽ, 8 & tunc quieſcã. Percuſſítque eos ingenti plagâ, ita ut ſtupentes ſurã femori imponerẽt. Et deſcendens habitavit in 9 ſpelunca petræ Etam. Igitur aſcendentes Philiſthiim in terram Juda, caſtrametati ſunt in loco qui poſteà vocat⁹ eſt Lechi, id eſt, maxilla, ubi eorũ ef-10 fuſus eſt exercit⁹. Dixerúntq; ad eos de tribu Juda, Cur aſcendiſtis adverſũ nos? Qui reſponderũt; Ut ligem⁹ Samſon, venim⁹, & reddamus ei quæ in 11 nos operat⁹ eſt. Deſcenderunt ergò tria millia virorũ de Juda, ad ſpecũ ſilicis Etam: dixerúntq; ad Samſon, Neſcis quòd Philiſthiim imperent nobis? quarè hoc facere voluiſti? Quibus ille ait; Sicut fecerunt mihi, ſic feci eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 (χ) Καὶ ἥλατο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκάλωνα, (ψ) καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβεν (ω) τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκε τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ πρόβλημα. (α) καὶ ὠργίσθη θυμῷ Σαμψὼν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
20 (β) Καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψὼν ἑνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν ἐφιλίασεν.

ΚΕΦ. ιε'.

1 Καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαμψὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ (α) ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν, καὶ εἶπεν, Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου (β) καὶ εἰς τὸ ταμεῖον. καὶ οὐκ (γ) ἔδωκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς (δ) εἰσελθεῖν. 2 Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ (ε) αὐτῆς, λέγων, Εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτὴν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν (ζ) ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα (η) ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν; ἔστω δή 3 σοι ἀντὶ αὐτῆς. Καὶ εἶπεν (θ) αὐτοῖς Σαμψὼν, (ι) Ἠθώωμαι καὶ τὸ ἅπαξ ἀπὸ ἀλλοφύλων, ὅτι 4 ποιῶ ἐγὼ μετ᾽ αὐτῶν πονηρίαν. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν, καὶ συνέλαβε τριακοσίας ἀλώπεκας, καὶ ἔλαβε λαμπάδας, (κ) καὶ ἐπέστρεψε κέρκον πρὸς κέρκον, καὶ ἔθηκε λαμπάδα μίαν ἀναμέσον τῶν δύο κέρκων (λ) καὶ ἔδησεν. 5 Καὶ ἐξέκαυσε πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσι, καὶ ἐξαπέστειλεν (μ) ἐν τοῖς στάχυσι τῶν ἀλλοφύλων· καὶ (ν) ἐκάησαν ἀπὸ ἅλωνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν, καὶ ἕως 6 ἀμπελῶνος καὶ ἐλαίας. Καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι, Τίς ἐποίησε ταῦτα; καὶ εἶπαν, Σαμψὼν (ξ) ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνὶ, ὅτι ἔλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν (ο) τῷ ἐκ τῶν φίλων αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, (π) καὶ ἐνεπύρησαν αὐτὴν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν 7 πυρί. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Ἐὰν ποιήσητε (ρ) οὕτως ταύτην, ὅτι εἰ μὴν ἐκδικήσω ἐν 8 ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην. (σ) καὶ κατέβη καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας 9 Ἠτάμ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ (τ) παρενέβαλον ἐν Ἰούδᾳ, καὶ ἐξερρίφησαν ἐν Λεχί. 10 Καὶ εἶπαν (υ) ἀνὴρ Ἰούδα, Εἰς τί ἀνέβητε ἐφ᾽ ἡμᾶς; καὶ (φ) εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, Δῆσαι τὸν Σαμψὼν ἀνέβημεν, καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν. 11 Καὶ κατέβησαν (χ) τρισχίλιοι ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς τρυμαλιὰν πέτρας Ἠτὰμ, καὶ εἶπαν πρὸς Σαμψὼν, Οὐκ οἶδας ὅτι (ψ) κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν; καὶ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, (ω) Ὃν τρόπον ἐποίησάν μοι, οὕτως (α) ἐποίησα αὐτοῖς.

Et inſiliit in eũ ſpiritus Domini: 19 & deſcendit in Aſcalonẽ, et percuſſit ex eis triginta viros: & cepit veſtimenta eorũ, & dedit ſtolas iis qui indicaverant problema. Et irat⁹ eſt indignatione Sampſon: & aſcendit in domum patris ſui. 20 Et (p) facta eſt uxor Sampſon uni amicorum ejus, quos dilexit.

CAP. XV.

1 Et factum eſt poſt dies in diebus meſſis tritici, et viſitavit Sampſon uxorẽ ſuam in (a) hœdo caprarũ: & dixit, Intrabo ad uxorẽ meam, & in (b) cubiculum. Et non dedit eũ pater ej⁹ intrare. 2 Et dixit pater ejus, dicens; Dixi, quia odio habẽs odiſti eã: et dedi eã uni ex amicis tuis. Nónne ſoror ej⁹ junior melior ſuper eã? Sit nunc tibi pro ea. 3 Et dixit eis Sampſon, Innocens factus ſum (c) etiã ſemel ab alienigenis: quia facio ego cum eis malum. 4 Et ivit Sampſon, et comprehendit triginta vulpes, et cepit lampadas, et (d) convertit caudã ad caudã: & poſuit lampadem unam inter duas caudas, (e) et ligavit. 5 Et accendit ignẽ in lampadibus: & emiſit in ſpicas alienigenarum. Et (f) arſerunt ab area, & uſq; ad ſpicas rectas, & uſq; ad vineam, & olivetum. 6 Et dixerunt alienigenæ, Quis fecit hæc? Et dixerunt, Sampſon (g) gener ipſius Thamni: quoniã tulit uxorem ejus, & dedit eam (h) uni ex amicis ejus. Et aſcenderunt alienigenæ, & combuſſerunt eam, & domum patris ejus in igni. 7 Et dixit eis Sampſon, (i) Si feceritis ſic hanc, quinimo ulciſcar in vobis: & tandẽ quieſcã. 8 Et percuſsit eos (k) tibiam ſuper femur plagam magnam. Et deſcendit, & ſedit in ſpelunca petræ Etam. 9 Et aſcenderunt alienigenæ: & caſtrametati ſunt in Juda, & diſperſi ſunt in Lechi. 10 Et dixerunt (l) vir Juda, Ad quid aſcendiſtis ſuper nos? Et dixerunt alienigenæ, Ligare Sampſon aſcendimus, & facere ei, quemadmodum fecit nobis. 11 Et deſcenderunt ter mille viri de Juda in ſpeluncam petræ Etam: et dixerunt ad Sampſon, Nónne nôſti, quia alienigenæ dominantur noſtrî? Et quid hoc feciſti nobis? Et dixit eis Sampſon; Quemadmodum fecerunt mihi, ſic feci eis.

MS. A. (χ) Καὶ κατεύθυνεν ἐπ᾽ αὐτὸν (ψ) καὶ * ἔπεσεν ἐκεῖθεν τριάκοντα (ω) τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν τοῖς (α) καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαμψὼν, (β) Καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ. Κεφ. ιε'. MS. A. (α) φέρων ἔριφον αἰγῶν, (β) εἰς τὸν κοιτῶνα. (γ) ἀφῆκεν αὐτὸν (δ) εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν. Καὶ (ε) αὐτῆς, εἶπας, Ὅτι μισῶν * ἐμείσησα αὐτὴν, (ζ) τῷ συνεταίρῳ σου. οὐχ ἰδοὺ ἡ (η) κρείσσων αὐτῆς ἐστιν; ἔστω σοι δὴ ἀντ᾽ αὐτῆς. (θ) αὐτῷ (ι) Ἀθῷός εἰμι τὸ ἅπαξ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι ἐγὼ ποιῶ μεθ᾽ ὑμῶν κακά. (κ) καὶ συνέδησεν κέρκον (λ) ἐν τῷ μέσῳ. Καὶ ἐξῆψεν πῦρ (μ) εἰς τὰ δράγματα τῶν (ν) ἐνεπύρισεν τοὺς * στάχυας καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς, καὶ ἕως ἑστῶτος, καὶ ἕως ἀμπελῶνος (ξ) ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου, ὅτι (ο) τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ. (π) καὶ ἐνεπύρισαν τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. (ρ) οὕτως, οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς καὶ ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι. Καὶ ἐπάταξεν (σ) καὶ κατέβη καὶ * κατέβη παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ Ἠτάμ. (τ) παρενεβάλοσαν ἐπὶ τὸν Ἰούδα, καὶ ἐξερρίφησαν ἐν Λευί. (υ) αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα, Ἱνατί (φ) εἶπαν (χ) τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐξ Ἰούδα ἐπὶ τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας Ἠτάμ, (ψ) ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι; καὶ ἱνατί ταῦτα ἐποίησας (ω) Καθὼς ἐποίησαν ἡμῖν, (α) ἐποιησαμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי ונחת לאשקלון וקטל מנהון תלתין גברא ונסיב
20 יתזרזהון ויהב אצטליא לדחויאו חודיתא ותקיף רוגזיה וסליק לבית אבוהי: והות
אתת שמשון לחבריה דהוה שושביניה:

טו

1 והוה לזמן יומין ביומי חצד חטין ואדכר שמשון ית אתתיה בגדיא בר עזי ואמר איעול
2 לות אתתי לאדרון בית משכבא ולא שבקיה אבוהא למעל: ואמר אבוהא מימר אמרית
ארי מסנא סניתה ויהבתה לחברך הלא אחתה זעירתא שפירא מנה תהי כען לך חלופא:
3 ואמר להון שמשון זכאי אנא זמנא הדא מפלשתאי ארי עביד אנא עמהון בישא: ואזל 4
שמשון ואחד תלת מאה תעלין ונסיב בעוריא וקטר דנבא בריש דנבא ושוי בעוריא חד
5 בין תרין דנביא במציען: ואדליק אשתא בבעוריא ושלח בקמת פלשתאי ואדליק
6 מגדישיא ועד כרמיא ועד זיתא: ואמרו פלשתאי מן עבד דא ואמרו שמשון חתניה
דתמני ארי נסיב ית אתתיה ויהבה לחבריה וסליקו פלשתאי ואוקידו יתה וית אבוהא
7 בנורא: ואמר להון שמשון אם תעבדון כהדא אלהן כד אתפרע מנכון ובתר כן אתמנע:
8 ומחא יתהון פרשין עם רגלאין מחא סגיאה ונחת ויתיב בשקיף כיף עיטם: וסליקו 9
10 פלשתאי ושרו בארעא דבית יהודה ואתרטישו על לחי: ואמרו אנשי יהודה למא
11 סלקתון עלנא ואמרו למיסר ית שמשון סליקנא למעבד ליה כמא דעבד לנא: ונחתו
תלתא אלפין גברא מדבית יהודה לשקיף כיף עיטם ואמרו לשמשון הלא ידעתא ארי
שלטין בנא פלשתאי ומה דא עבדת לנא ואמר להון כמא דעבדו לי כן עבדית להון:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et manſit ſuper eum ſpiritus fortitudinis ab-ante Dominum; et deſcendit ad Aſcalon, et occidit ex eis triginta viros; et tulit cinctoria eorum, et dedit ſtolas iis qui annunciaverunt propoſitionẽ: et invaluit indignatio ejus, et aſcendit ad domum patris ſui. 20 Et fuit uxor Simſon ſocio ejus, qui fuit amicus ejus.

CAP. XV.

1 Et fuit ad tempus dierum in diebus meſſis tritici, et meminit Simſon uxoris ſuæ in hœdo filio caprarum: et dixit, Intrabo ad uxorem meam ad atrium domus cubationis: et non ſivit eum pater ejus ad intrandum. 2 Et dixit pater ejus: Dicendo dixi quòd odiendo odiſti eam, et dedi eam ſocio tuo: an non ſoror ejus parva pulchra ab illâ? erit nunc tibi commutatio. 3 Et dixit illis Simſon: Innocens ego hâc vice à Peliſtæis: *nam faciens ego* cum eis malum. 4 Et abiit Simſon, et cepit tercentum vulpes, et tulit torres, et ligavit caudam in capite caudæ, et poſuit torrem unum inter duas caudas in mediis. 5 Et incendit ignem in caudis, et miſit in ſegetes Peliſtæorum; et incendit ab *acervis* et uſque ad vineas, et uſque ad *olivam*. 6 Et dixerunt Peliſtæi, Quis fecit hoc? et dixerunt, Simſon gener Thimnæi: nam accepit filiam ejus, et dedit eam ſocio ejus: et aſcenderunt Peliſthæi, et incenderunt eam, et patrem ejus in igne. 7 Et dixit eis Simſon: Si facietis ut hoc, tamen cùm ultus fuero de vobis, et poſt ſic cohibebor. 8 Et percuſſit eos equites ſuper pedites percuſſione magnâ: et deſcendit, et habitavit in eminentia rupis Ghetam. 9 Et aſcenderunt Peliſthæi, et poſuerunt in terra domus Jehuda, et expanſi ſunt ſuper Lehhi. 10 Et dixerunt homines Jehuda: Ad quid aſcendiſtis ſuper nos? et dixerunt, Ad ligandum Simſon aſcendimus, ad faciendum ei ut id quod fecit nobis. 11 Et deſcenderunt tres mille viri ex domo Jehuda ad eminentiam rupis Ghetam, et dixerunt Simſoni: Annon noſti quòd dominantes in nobis Peliſthæi? et quid hoc feciſti nobis? et dixit eis: Ut id quod fecerunt mihi, ſic feci eis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܨܠܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܚܬ ܠܐܫܩܠܘܢ. ܘܐܚܕ ܡܢܗܘܢ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. 19
ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܢܣܒ ܠܒܘܫܝܗܘܢ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܠܕܦܫܩܘ ܐܘܚܕܬܗ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ.
ܘܣܠܩ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘܬ ܐܢܬܬܗ ܕܫܡܫܘܢ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗ. ܠܫܘܫܒܝܢܗ. 20

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛܘ *

1 * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܒܝܘܡܝ ܚܨܕܐ ܕܚܛܐ .. ܐܬܕܟܪ
ܫܡܫܘܢ ܠܐܢܬܬܗ .. ܒܓܕܝܐ ܕܥܙܐ. ܘܐܡܪ. ܐܙܠ ܠܘܬ ܐܢܬܬܝ ܠܩܝܛܘܢܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܗ
2 ܐܒܘܗ ܠܡܥܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܘܗ. ܡܐܡܪ ܐܡܪܬ ܕܡܣܢܐ ܣܢܝܬܗ .. ܘܝܗܒܬܗ
3 ܠܫܘܫܒܝܢܟ .. ܗܐ ܚܬܗ ܙܥܘܪܬܐ ܫܦܝܪܐ ܡܢܗ. ܬܗܘܐ ܠܟ ܚܠܦܝܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ
4 ܫܡܫܘܢ. ܙܟܐ ܐܢܐ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܥܡܗܘܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܙܠ ܫܡܫܘܢ.
ܘܐܚܕ ܬܠܬܡܐܐ ܬܥܠܝܢ. ܘܢܣܒ ܠܡܦܐܕܐ. ܘܐܣܪ ܒܕܘܢܒܝܗܘܢ. ܙܘܓ ܬܥܠܝܢ ܚܕ ܥܡ ܚܕ.
5 ܘܐܣܪ ܚܕ ܚܕ ܠܡܦܐܕܐ ܒܝܬ ܙܘܓ ܬܥܠܝܢ .. ܒܝܬ ܬܪܝܢ ܕܘܢܒܝܗܘܢ. * ܘܐܘܩܕ ܢܘܪܐ
ܒܠܡܦܐܕܐ. ܘܫܕܪ ܒܩܝܡܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܘܩܕ ܡܢ ܓܕܝܫܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܩܝܡܬܐ. ܘܥܕܡܐ
6 ܠܟܪܡܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܙܝܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܡܢܘ ܥܒܕ ܗܕܐ. ܐܡܪܝܢ. ܫܡܫܘܢ ܚܬܢܗ
ܕܬܡܢܝܐ .. ܥܠ ܕܢܣܒ ܐܢܬܬܗ. ܘܝܗܒܗ ܠܫܘܫܒܝܢܗ. ܘܣܠܩܘ ܦܠܫܬܝܐ .. ܘܐܘܩܕܘ
7 ܠܗ ܘܠܒܝܬ ܐܒܘܗ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܫܘܢ. ܐܦ ܐܢ ܥܒܕܬܘܢ ܗܟܢܐ. ܡܬܒܥ
8 ܐܢܐ ܡܢܟܘܢ .. ܘܗܝܕܝܢ ܫܠܐ ܐܢܐ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ .. ܡܢ ܫܩܝܗܘܢ. ܘܥܕܡܐ
ܠܚܨܝܗܘܢ. ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܙܠ ܝܬܒ ܒܫܗܦ ܕܒܫܘܥܐ ܕܥܛܡܝܢ. * ܘܣܠܩܘ ܦܠܫܬܝܐ. 9
10 ܘܫܪܘ ܒܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܢܐ ܣܠܩܬܘܢ. ܐܡܪܝܢ. ܕܢܐܣܘܪ ܠܫܡܫܘܢ
11 ܣܠܩܢ. ܘܢܥܒܕ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܢ. * ܘܢܚܬܘ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܝܗܘܕܐ:
ܠܫܗܦ ܕܒܫܘܥܐ ܕܥܛܡܝܢ .. ܘܐܡܪܘ ܠܫܡܫܘܢ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܫܠܝܛܝܢ ܥܠܝܢ ܦܠܫܬܝܐ.
ܡܛܠ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܠܢ ܗܟܢܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕܘ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܬ ܠܗܘܢ.

Proſperè autem agente in eum Spiritu Dei, deſcendit in Aſcalon; capiénſque ex eis triginta viros, interfecit illos; ſublatáſque veſtes eorum dedit his qui ænigma ſuum explicuerant. Poſtmodum irâ ſuccenſus aſcendit ad patrem ſuum. 19 Uxor verò Samſonis, quam adamaverat, *locata* fuit paranympho ipſius. 20

CAP. XV.

Contigit etiam poſt dies aliquot tempore meſſis triticeæ, ut recordaretur Samſon uxoris ſuæ p̱ hœdum caprarũ, *(i. hœdum illi offerre decreverit)* dicens, Vadam ad uxorem meam in conclave: ſed non permiſit ei pater ipſi⁹ *mulieris* ingredi. 1 Dixit enim ad eum pater illius *mulieris*, Putabã te prorſus eam odiſſe, ideo tradidi illã paranympho tuo: ecce ſoror ejus minor quæ melior eſt ipſâ, erit tibi loco illius. 2 Ait illis Samſon, Innocens ſum à Philiſtæis; illaturus ſum enim vobis malum. 3 Abiit ergò Samſon, cepitq; trecentas vulpes, & adſciſcens faces alligavit caudis illarum: binis vulpib⁹ ſimul *junctis* ligavit ſingulas faces inter utramq; vulpẽ, *id eſt*, inter duas utriuſque caudas; 4 Accenſiſq; facib⁹ igni, dimiſit *vulpes* in ſtantẽ ſegetem Philiſtæorum, & incendit ab acervis *tritici* uſque ad ſtantẽ ſegetẽ, & uſque ad vineas, & uſque ad oleas. 5 Dixerunt autẽ Paleſtini, Quis ita fecit? Dicunt, Samſon gener Tamnami, quòd abſtulerit uxorẽ ejus dederítq; eam paranympho ipſi⁹: quapropter aſcendentes Paleſtini combuſſerunt eam & domũ patris ejus igni. 6 Sed dixit eis Samſon, Quamvis ita feceritis, vindictã *tamen* ſumam à vobis, ac tum deſiſtã. 7 Et inflixit eis plagã à cruribus eorũ uſque ad femora ipſorum, plagam *inquam* acerrimã: & abiens habitavit in Sahaph quæ eſt in rupe Atmin. 8 Aſcendentes itaq; Paleſtini caſtrametati ſunt in Juda. 9 Dicunt autem eis viri Juda, Ad quid aſcendiſtis? Dicunt, Ad ligandũ Samſonem aſcendimus, et faciendũ ei quemadmodum fecit nobis. 10 Deſcendentes ergò tria millia virorum de Juda ad Sahaph quæ eſt in rupe Atmin, dixerunt Samſoni, An non ſcis quòd Paleſtini dominantur nobis? qua de cauſa ſic feciſti nobis? Qui dixit eis, Quemadmodum fecerunt, ſic feci eis. 11

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ثم حلت عليه يد الرب * فنزل الي عسقلان * واخذ من اهلها ثلاثين رجلا * فقتلهم واخذ ثيابهم 19
20 فاعطاهم للذين فسروا مسالته * واشتد غضبه ورجع الي بيت ابيه * وصارت امراة شمشون التي
كان يحبها امراة لعجاهل *

* الفصل الخامس عشر *

1 * فلما كان من بعد ايام في وقت حصاد الحنطة * ذكر شمشون امراته * وحمل اليها جديا وقال *
2 انطلق الي امراتي * وادخل اليها في مجلسها * فلما راه ابوها لم يدعه ان يدخل اليها * وقال له
ابوها * ظننت انك قد ابغضتها * فزوجتها لعجاهل * ولكن هذه اختها الصغرى اخير منها *
3 تزوج بها وتكون لك امراة عوضها * فقال شمشون * انا بريء مما اصنع باهل فلسطين
4 لانهم ظلموني * وانا صانع بهم شرا * وانطلق شمشون واصطاد ثلثماية ثعلب * وشد في اذنابهم
مصابيح نار * وربطهم ثعلبين ثعلبين * وجعل بين كل ثعلبين مصباح نار مربوطا في اذنابهما
5 * واشعل نارا في المصابيح وسيب الثعالب تجري الثعالب في الزرع * واحرقت زروع اهل فلسطين
6 كلها * ولم يبق اكداس ولا زرع قايم الا واحترق * واحترقت الكروم ايضا والزيتون * وقال اهل
فلسطين * من صنع بنا هذا الصنيع * قالوا هذا من شمشون صهر تمنم * وذاك انه نزع امراته
7 منه وزوجها شبينه * فاجتمع اهل فلسطين فاحرقوا المراة وبيت ابيها بالنار * فقال شمشون * وان
فعلتم ايضا هذا الفعل * فاني لا ادع ان انتقم منكم * حتي تطيب نفسي منكم * ثم اكف عنكم
8 * واخذ منهم قوما كثيرا * وضربهم علي ساقاتهم من اقدامهم الي افخاذهم * وكان ضربه لهم شديدا *
9 ثم انطلق وسكن ساحاف التي في كفر عطمين * واجتمع اهل فلسطين * وصاروا الي يهودا *
10 ونزلوا عليها * فقال بنو يهودا لهم * لماذا صعدتم * فقالوا صعدنا لنوثق شمشون ونصنع به كما
11 صنع بنا * فنزل ثلثة الف رجل من بني يهودا * واتوا ساحاف التي في كفر عطمين * وقالوا
لشمشون * اما تعلم ان اهل فلسطين مسلطين علينا * لم فعلت هذه الفعال * قال لهم * كما صنعوا كذلك صنعت بهم *

Tum affuit illi manus Domini, & deſcendens in Aſcalonẽ, apprehendit è civib⁹ ej⁹ triginta viros; iiſq; interfectis accepit veſtimenta eorũ, dediq; his qui interpretati fuerant quæſtionem ipſius: et irâ perculſus rediit domum patris ſui. 19 *Uxor autem Samſonis, quam amabat, facta eſt uxor Agabelis.* 20

CAP. XV.

Factũ eſt autẽ poſt dies aliquot tempore meſſis triticeæ, ut recordatus Sãſon uxoris ſuæ ferret ad eam hœdum, dicens, Ibo ad uxorem meam, ingrediarq; ad eam in domicilium ipſius: at cùm vidiſſet eum pater illius, non permiſit ei ingredi ad eã. 1 *Dixitque ad eum pater ipſius, Arbitratus ſum te illam odiſſe, propterea matrimonio eam conjunxi cum Agabele: veruntamen ecce ſoror ejus* natu *minor melior eſt illâ, ducas eam conjugem, eritque tibi uxor pro illa.* 2 *Reſpondit Samſon, Innoxius ſum ab his quæ facturus ſum Philiſtæis, quoniam injuriâ me affecerunt; malum enim ſum eis allaturus.* 3 *Abiens itaque Samſon, venatus eſt trecentas vulpes, alligavitque caudis earũ faces ignitas: colligatis enim binis vulpibus, poſuit inter duas quaſque vulpes facem ignis ad utriuſque caudas alligatam.* 4 *Et admoto facibus igne, dimiſit vulpes; & currentes vulpes inter ſegetem, combuſſerunt ſegetes Philiſtæorum univerſas; ita ut nec acervi, nec seges ſtans remanſerit quæ non fuerit exuſta: imò etiam vineæ & olivæ combuſtæ fuerunt.* 5 *Et dixerunt Philiſtæi, Quis tantum facinus perpetravit? Dixerunt, Hujus rei author eſt Samſon gener Tamimi; & id quidẽ, quia uxorem ejus abſtulit ab eo, et matrimonio copulavit eam cum paranympho ipſius. Convenerunt ergò Philiſtæi, & combuſſerunt mulierẽ illã ac domũ patris ejus igni.* 6 *Quare dixit Samſon, Etiamſi hoc opus feceritis, non tamen ceſſabo ultionem ſumere de vobis donec animo meo factũ ſit ſatis, ac tum me contrahã à vobis.* 7 *Et captis multis hominibus ex eis, cecîdit eos ſuper cruribus eorum, à pedibus uſque ad coxas eorum; & quidem atrociter cecîdit illos: tum abiens habitavit in Sahaph quæ ſita eſt in ingenti monte Atmin.* 8 *Collecti ergò Philiſtæi perrexerunt in Judã, & caſtra poſuerunt contra eam.* 9 *Et dixerunt ad eos filii Juda, Quare aſcendiſtis? Reſponderunt, Aſcendimus ut vinciamus Samſonem, & agamus cum eo prout egit nobiſcum.* 10 *Ergò deſcenderunt tria millia virorum de filiis Juda, & pervenientes ad Sahaph quæ eſt in maximo monte Atmin, dixerunt ad Samſonem, An neſcis Philiſtæos dominos eſſe noſtros? cur tali a facta egiſti? Reſpondit eis, Quemadmodum fecerunt, ſic feci eis.* 11

ספר שופטים : יו

.Pelistinorū manu in te *dandum ad* ,descendim⁹ te ligandū Ad:ei Dixerūtq;
12 ויאמרו לו לאסרך ירדנו לתתך ביד־פלשתים
.vos me *in occurratis* forte ne,mihi Jurate : Simson eis Dixitque
ויאמר להם שמשון השבעו לי פן־תפגעון בי אתם:
te *dabimus* & ,te ligabimus ligando *quia*,Non : dicendo ,ei dixerunt Et
13 ויאמרו לו לאמר לא כי־אסר נאסרך ונתנוך
duobus in eū ligaverunt Et .te occidemus non occidēdo & ,eorū manu in
בידם והמת לא נמיתך ויאסרהו בשנים
venit Ipse .petra de eum fecerunt ascendere & ,novis funibus
14 עבתים חדשים ויעלוהו מן־הסלע: הוא־בא
prospere egit & ,ejus occursum in *ovarunt* Pelistim & : *maxillam* ad usque
עד־לחי ופלשתים הריעו לקראתו ותצלח
super qui funes fuerunt Et .Domini spiritus eum super
עליו רוח יהוה ותהיינה העבתים אשר־על־
sunt dissoluta & ;igni in sunt combusta quæ lina tanquam ejus brachiis
זרועותיו כפשתים אשר בערו באש וימסו
misitque ;*humentē* asini maxillā Invenitque .ej⁹ manib⁹ *desuper* ejus vincula
15 אסוריו מעל ידיו: וימצא לחי־חמור טריה וישלח
Dixitque .viros mille ea *in* percussit & ,eam accepit & ,suam manum
16 ידו ויקחה ויך־בה אלף איש: ויאמר
asini maxilla in ,*duos acervos* acervum asini maxilla In : Simson
שמשון בלחי החמור חמור חמרתים בלחי החמור
projecit & ,loqui *eum consummare circa* fuit Et .viros mille percussi
17 הכיתי אלף איש: ויהי ככלתו לדבר וישלך
.lechi Ramath ipsum locum vocavit & ,sua manu è maxillam
הלחי מידו ויקרא למקום ההוא רמת לחי:
dedisti Tu : ait & ,Dominum ad clamavit & ,valde sitivit Et
18 ויצמא מאד ויקרא אל־יהוה ויאמר אתה נתת
moriar nunc & ;hanc magnam salutem tui servi *manu in*
ביד־עבדך את־התשועה הגדלה הזאת ועתה אמות
Deus rupit Et .*præputiatorum* manu in cadam & ,siti in
19 בצמא ונפלתי ביד הערלים: ויבקע אלהים את־
,bibit & ,aquæ eo ex sunt egressæ & ,maxilla in *quod* ,*mortarium*
המכתש אשר־בלחי ויצאו ממנו מים וישת
ejus nomen vocavit idcirco *: vixit* & ,ejus spiritus est reversus &
ותשב רוחו ויחי על־כן קרא שמה
Judicavitque .hanc diem ad usque ,ballechi aser haccore-Hen
20 עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה: וישפט
.annis viginti Pelistinorum diebus in Israel
את־ישראל בימי פלשתים עשרים שנה:

CAP. XVI. יו

,*meritoriam* mulierem ibi viditque ,Hazzah in Simson *ivit* Et
1 וילך שמשון עזתה וירא־שם אשה זונה
,huc Simson Venit : *dicendo* Hazzitis .eam ad est ingressus &
2 ויבא אליה: לעזתים לאמר בא שמשון הנה
.urbis porta in nocte tota ei sunt insidiati & ,circunderunt &
ויסבו ויארבו־לו כל־הלילה בשער העיר
,matutinam lucem ad Usq; : dicendo ,nocte tota *mutos se simularūt* Et
ויתחרשו כל־הלילה לאמר עד־אור הבקר
surrexit & ,noctis dimidiū ad usq; Simson *cubuit* Et .eum occidemus et
3 והרגנהו: וישכב שמשון עד־חצי הלילה ויקם
,postes duos *in* & ,urbis portæ fores *in* apprehendit &,*noctis dimidio in*
בחצי הלילה ויאחז בדלתות שער־העיר ובשתי המזוזות
ad *eas fecit ascēdere &* ,suos humeros super posuitq; ,vecte cū *eas amovit* &
ויסעם עם־הבריח וישם על־כתפיו ויעלם אל־
dilexit & ,hæc post fuit Et .Chebron *facies super* qui montis *caput*
4 ראש ההר אשר על־פני חברון: ויהי אחרי־כן ויאהב
.Delilah ejus nomen & ,Sorec torrente in mulierem
אשה בנחל שורק ושמה דלילה:

Versio VUL. LAT.

12 Ligare, inquiunt, te venimus, & tradere in manus Philisthinorum. Quibus Samſon, Jurate, ait; & ſpondete mihi quòd 13 non occîdatis me. Dixerunt; Non te occîdemus, ſed vinctum trademus. Ligaverúntque eum duobus novis funibus, & tule- 14 runt eum de petra Etam. Qui cùm veniſſet ad locum Maxillæ, & Philiſthiim vociferantes occurriſſent ei, irruit Spiritus Domini in eum: & ſicut ſolent ad odorem ignis lina conſumi, ita vincula quibus ligatus erat, 15 diſſipata ſunt & ſoluta. Inventámque maxillam, id eſt, mandibulam aſini, quæ jacebat, arripiens, interfecit in ea 16 mille viros. Et ait; In maxilla aſini, in mandibula pulli aſinarum, delevi eos, & per- 17 cuſſi mille viros. Cúmque hæc verba canens complêſſet, projecit mandibulam de manu, & vocavit nomen loci illius, Ramathlechi, quod interpreta- 18 tur, Elevatio maxillæ. Sitiénſque valdè, clamavit ad Dominum, & ait; Tu dediſti in manu ſervi tui ſalutem hanc maximam atque victoriam: en ſiti morior, incidámque in 19 manus incircumciſorum. Aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla aſini, & egreſſæ ſunt ex eo aquæ. Quibus hauſtis, refocillavit ſpiritum, & vires recepit. Idcircò appellatum eſt nomen loci illius, Fons invocantis de maxilla, uſque in præſentem 20 diem. Judicavítque Iſrael in diebus Philiſthiim viginti annis.

CAP. XVI.

1 ABiit quoque in Gazam, & vidit ibi mulierem meretricem, ingreſſúſque eſt ad eam. 2 Quòd cùm audîſſent Philiſthiim, & percrebruiſſet apud eos, intrâſſe urbem Samſon, circumdederunt eum, poſitis in porta civitatis cuſtodibus: & ibi totâ nocte cum ſilentio præſtolantes, ut facto manè 3 exeuntem occîderent. Dormivit autem Samſon uſque ad medium noctis: & indè conſurgens, apprehendit ambas portæ fores cum poſtibus ſuis & ſera, impoſitáſque humeris ſuis portavit ad verticē montis, qui reſpicit Hebron. 4 Poſt hæc amavit mulierē, quæ habitabat in valle Sorec, & vocabatur Dalila.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ εἶπαν αὐτῷ, (β) Δῆσαί σε κατέβημεν (γ) τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων. ϗ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Ὀμόσατέ μοι (δ) μή ποτε συναντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. Καὶ εἶπον αὐτῷ, λέ- 13 γοντες, Οὐχὶ, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ δεσμῷ δήσομέν σε, ϗ (ε) παραδώσομέν σε χειρὶ αὐτῶν, (ζ) ϗ θανάτῳ οὐ θανατώσομέν σε. ϗ ἔδησαν αὐτὸν (η) ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, ϗ (θ) ἀνήνεγκαν 14 αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης. Καὶ ἦλθον ἕως Σιαγόνος· ϗ οἱ ἀλλόφυλοι (ι) ἠλάλαξαν, ϗ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. (κ) ϗ ἥλατο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου. ϗ (λ) ἐγενήθη τὰ καλώδια τὰ (μ) ἐπὶ βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στυππίον ὃ ἐξεκαύθη ἐν πυρί· ϗ ἐτάκησαν δεσμοὶ αὐτοῦ 15 ἀπὸ χειρῶν αὐτοῦ. Καὶ εὗρε σιαγόνα ὄνου (ν) ἐξεῤῥιμμένην, ϗ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ϗ ἔλαβεν αὐτὴν, ϗ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους 16 ἄνδρας. Καὶ εἶπε Σαμψὼν, Ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτοὺς, ὅτι (ξ) ἐν τῇ σι- 17 αγόνι τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας. Καὶ ἐγένετο (ο) ὡς ἐπαύσατο λαλῶν, ϗ ἔῤῥιψε τὴν σιαγόνα (π) ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ· ϗ ἐκάλεσε τὸν 18 τόπον ἐκεῖνον, Ἀναίρεσις σιαγόνος. Καὶ ἐδίψησε σφόδρα, ϗ (ρ) ἔκλαυσε πρὸς κύριον, ϗ εἶπε, (σ) Σὺ εὐδόκησας ἐν χειρὶ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, ϗ νῦν ἀποθανοῦμαι (τ) τῷ δίψει, ϗ ἐμπεσοῦμαι ἐν χει- 19 ρὶ τῶν ἀπεριτμήτων; (υ) Καὶ ἔῤῥηξεν ὁ θεὸς τὸν λάκκον τὸν ἐν τῇ σιαγόνι, ϗ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ (φ) ὕδωρ, ϗ ἔπιε· ϗ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα (χ) αὐτοῦ ϗ ἔζησεν· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα (ψ) αὐτῆς, Πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ 20 ἐστιν ἐν σιαγόνι, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων (ω) εἴκοσι ἔτη.

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 ΚΑὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν (α) εἰς Γάζαν, ϗ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, ϗ εἰσῆλθε 2 πρὸς αὐτήν. Καὶ (β) ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαίοις, λέγοντες, Ἥκει Σαμψὼν (γ) ὧδε. ϗ ἐκύκλωσαν, ϗ ἐνήδρευσαν (δ) ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα (ε) ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· ϗ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες, (ζ) Ἕως διαφαύσῃ 3 ὁ ὄρθρος, ϗ φονεύσωμεν αὐτόν. Καὶ ἐκοιμήθη Σαμψὼν ἕως μεσονυκτίου, ϗ ἀνέστη (η) ἐν ἡμίσει τῆς νυκτὸς, ϗ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως (θ) σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς, ϗ ἀνεβάσταζεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, ϗ (ι) ἔθηκεν ἐπ᾽ ὤμων αὐτοῦ· (κ) ϗ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους (λ) τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Χε- 4 βρὼν, ϗ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο (μ) μετὰ τοῦτο, ϗ ἠγάπησε γυναῖκα (ν) ἐν Ἀλσωρὴχ· ϗ ὄνομα αὐτῇ Δαλιδά.

Et dixerunt ei; Ligare te deſcendimus, ut demus te in manu alienigenarum. Et dixit eis Sampſon; Jurate mihi, ne fortè (m) occurratis in me vos. Et dixerunt ei, 13 *dicentes, Non: quia tantùm vinculo vinciemus te, & trademus te in manu eorū: et morte non mortificabimus te. Et ligaverunt eū in duobus funibus novis, & eduxerunt eū de petra illa. Et (n) venerunt uſq; ad Maxillā: & alienigenæ vociferati ſunt, & cucurrerunt in occurſum ejus. Et (o) inſiliit in eū Spiritus Domini: & facti ſunt funes, qui ſuper brachiis ejus, tanquā ſtuppa, quæ (p) ſuccenſa eſt in igni: et reſoluta ſunt vincula ejus de manibus ejus. Et in-* 15 *venit maxillam aſini projectam: & extendit manum ſuam, & accepit eā: & percuſſit in ea mille viros. Et dixit Sampſon, In* 16 *maxilla aſini delens delevi eos: quia in maxilla aſini percuſſi mille viros. Et factum eſt, ut ceſſavit* 17 *loquens; & projecit maxillam de manu ſua: & vocavit locum illum, Elevatio maxillæ. Et ſitivit* 18 *valdè, (q) & ploravit ad Dominum: & dixit, (r) Tu benedixiſti in manu ſervi tui ſalutē magnā hanc: & nunc moriar ſiti, et incidā in manu incircūciſorū. (ſ) Et* 19 *rupit Deus lacū, qui in maxilla: et exiit ex eo aqua, & bibit. Et revertit ſpiritus ejus, & vixit. Propter hoc vocatum eſt nomen ejus, Fons invocantis, (t) qui eſt in maxilla uſq; in diē hanc. Et judicavit Iſrael in diebus a-* 20 *lienigenarum viginti annos.*

CAP. XVI.

ET ivit Sampſon in Gazam: et 1 *vidit ibi mulierē meretricem, & intravit ad eam. Et nuntiatū eſt* 2 *Gazæis, dicentes; Venit Sampſon huc. Et circūdederūt, et inſidiati ſunt in eū totâ nocte, in porta civitatis. Et mutiverūt totâ nocte, dicētes; Donec illuxerit (a) manè, & interficiemus eū. Et dormivit* 3 *Sampſon uſq; ad mediam noctē: & ſurrexit in (b) dimidio noctis, & apprehendit januas portæ civitatis cū ambobus poſtibus: & ſubſtulit eas cum vecte, & poſuit ſuper humeros ſuos. Et aſcendit in cacumen montis, qui eſt ſuper faciē Chebron: & poſuit ea ibi. Et factum eſt poſt hoc, & a-* 4 *mavit mulierē in (c) Alſorech: et nomen ei, Dalida.*

MS.A. (β) Τοῦ δῆσαι (γ) ϗ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας (δ) μὴ ἀποκτεῖναί με ὑμεῖς, ϗ παράδοτέ με αὐτοῖς, μή ποτε ἀπαντήσητε ὑμεῖς ἐν ἐμοί. Καὶ ὤμοσαν αὐτῷ, λέγοντες, Οὐχὶ, ἀλλὰ δεσμῷ (ε) παραδώσομέν σε εἰς χεῖρας (ζ) θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσομέν (η) δύο καλωδίοις (θ) ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέτρας, Καὶ αὐτὸς ἦλθεν (ι) ἠλάλαξαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ϗ ἔδραμον εἰς (κ) ϗ κατηύθυνεν ἐπ᾽ αὐτὸν (λ) ἐγένοντο (μ) ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στιππύον ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρός· καὶ διελύθησαν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ. (ν) ἐῤῥιμμένην ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ (ξ) ἐν σιαγόνι ὄνου (ο) ἡνίκα συνετέλεσεν λαλῶν, (π) ἀπὸ τῆς (ρ) ἐβόησεν (σ) Σὺ ἔδωκας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου (τ) ἐν δίψει, (υ) Καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος, ϗ ἐξῆλθεν (φ) ὕδατα, (χ) αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ϗ ἀνέψυξεν· διὰ (ψ) τῆς* πηγῆς, Ἐπίκλητος σιαγόνος ἕως τῆς (ω) ἔτη εἴκοσι. Κεφ. ιϛ'. MS.A. (α) ἐκεῖθεν εἰς (β) ἀπηγγέλη (γ) ἐνταῦθα. καὶ (δ) αὐτὸν ὅλην (ε) ἐπὶ τῆς πύλης (ζ) Ἕως φωτὸς πρωῒ μείνωμεν, ϗ ἀποκτείνωμεν αὐτόν. (η) περὶ τὸ μεσονύκτιον, ϗ (θ) ϗ τῶν δύο σταθμῶν, ϗ ἀνεβάστασεν (ι) ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ· (κ) ϗ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ (λ) ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον Χεβρὼν, (μ) μετὰ ταῦτα, (ν) ἐπὶ τοῦ χειμάῤῥου Σωρήχ·

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואמרו ליה למיסרך נחתנא למימסרך בידא דפלשתאי ואמר להון שמשון קיימו לי 12
דלמא תשלטון בי אתון: ואמרו ליה למימר לא ארי מיסר ניסרנך ונמסרנך בידיהון 13
ומקטל לא נקטלנך ואסרוהי בתרתין גדילן חדתין ואסקוהי מן כיפא: הוא אתא עד 14
לחי ופלשתאי יביבו לקדמותיה ושרת עלוהי רוח גבורא מן קדם יי והואה גדילתא
דעל דרעוהי ככתנא דארח ביה נורא ואתמסיו אסרוהי מעל ידוהי: ואשכח לועא 15
דחמרא בטינתא ואושיט ידיה ונסבה וקטל בה אלף גברא: ואמר שמשון בלועא 16
דחמרא רמיתנון דגורין בלועא דחמרא קטלית אלף גברא: והוה כשציותיה למללא 17
ורמא לועא מן ידיה וקרא לאתרא ההוא רמת לחי: וצחי לחדא וצלי קדם יי ואמר 18
את עבדת על יד עבדך ית פורקנא רבא הדא וכען אימות בצחותא ואתמסר בידא
דערלאי: ובזע יי ית כיפא די בלועא ונפקו מניה מיא ושתי ותבת רוחיה וחיא על 19
כן אתקרי שמה עינא דאיתיהיבת בצלותא דשמשון היא קימא בלחי עד יומא הדין: 20
ודן ית ישראל ביומי פלשתאי עסרין שנין:

יו

ואזל שמשון לעזתא וחזא תמן אתתא פונדקיתא ועל לותה: לעזתאי אתחוה למימר 1
אתא שמשון הלכא ואסחרו וכמנו ליה כל ליליא במעלנא דתרע קרתא ושתיקו כל 2
ליליא למימר עד ניהור צפרא ונקטלניה: ושכב שמשון עד פלגות ליליא וקם בפלגות 3
ליליא ואחד בדשי תרע קרתא ובתרין ספיא ונטלנון עם עברא ושוי על כתפוהי ואסקנון
לריש טורא דעל אפי חברון: והוה בתר כן ורחים אתתא בנחלא דשורק ושמה דלילה: 4

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixerunt illi: Ad ligandum te deſcendimus, ad tradendum te in manu 12 Peliſtæorum: & dixit illis Simſon: Jurate mihi, fortè dominabimini in me vos. Et dixerunt ei ad dicendum: Non: nam ligare ligabimus te, & trade- 13 mus te in manibus eorum; & occidere non occidemus te: et ligaverunt eum in duobus funibus novis, et adduxerunt eum ex rupe. Ipſe venit uſq; 14 Lehhi, & Peliſtæi vociferati ſunt ad occurſum ejus: et manſit ſup eum ſpiritus fortitudinis ab-ante Dominum: et *fuerunt* funes qui ſuper brachia ejus, ſicut linum, ꝙ inflammavit in eo ignis; et *diſſoluta ſunt* vincula ejus deſup manus ejus. Et invenit maxillam aſini tabentem, et extendit manū 15 ſuam et accepit eam, et occidit in ea mille viros. Et dixit Simſon: In maxil- 16 la aſini projeci eos acervos, in maxilla aſini occidi mille viros. Et fuit in fi- 17 nire eum ad loquendum, et projecit maxillam de manu ſuâ; et vocavit locum illum Ramath Lehhi. Et ſitivit nimis, et oravit ante Dominū, et dixit: 18 Tu feciſti ſuper manu ſervi tui liberationē magnam hanc, et nunc moriar in ſiti, et tradar in manu præputiatorum. Et rupit *Dominus* rupem quæ in 19 maxilla, et exierunt ex ea aquæ; et bibit; & rediit ſpiritus ejus, et vixit: propterea vocatū eſt nomen ejus, Fons qui datus eſt in oratione Simſon: ipſe conſtans in Lehhi uſque ad diem hanc. Et judicavit Iſrael in diebus 20 Peliſtæorum viginti annis.

CAP. XVI.

ET venit Simſon ad Ghazath, et vidit ibi mulierem tabernariam, et in- 1 travit ad eam. Ghazathæis nunciatum eſt ad dicendum: venit Simſon huc: 2 & circuierunt et inſidiati ſunt ei omnem noctem in introitu portæ urbis: & tacuerunt omnem noctem ad dicendum, Uſq; ad lucem auroræ, et occidemus eum. Et cubuit Simſon uſque medium noctis, et ſurrexit in medio 3 noctis, et apprehendit in vectibus portæ urbis et in duobus poſtibus, & evulſit ea cum vecte, et poſuit ſuper humeris ſuis, et attulit ea ad caput montis, qui ſuper facies Hhebron. Et fuit poſt hoc, et amavit mulierem in 4 fluvio Zzorek, et nomen ejus Delilah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܡܐܣܪܟ ܢܚܬܢ. ܘܠܡܫܠܡܘܬܟ ܒܐܝܕܝ̈ܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܝܡܘ
ܠܝ ܕܠܐ ܬܗܘܘܢ ܢܟܝܢ ܠܝ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ. ܐܠܐ ܡܐܣܪ ܐܣܪܝܢ ܠܟ. ܘܡܫܠܡܝܢ
13 ܠܟ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܡܩܛܠ ܠܐ ܩܛܠܝܢ ܠܟ. ܘܐܣܪܘܗܝ ܒܬܪܬܝܢ ܫܫܠܬܐ ܚܕܬܬܐ.
14 ܘܐܣܩܘܗܝ ܡܢ ܫܘܥܐ ܗܘ. * ܘܡܛܐ ܥܕܡܐ ܠܠܚܝ. ܘܦܠܫܬܝ̈ܐ ܩܡܘ ܠܡܩܛܠܗ.
ܘܐܬܬܨܝܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܘܝ ܫܫܠܬܐ ܕܥܠ ܐܝܕܘܗܝ. ܐܝܟ ܟܬܢܐ ܕܢܦܚ
15 ܒܗ ܢܘܪܐ. ܘܐܫܬܪܝܘ ܐܣܘܪ̈ܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. * ܘܐܫܟܚ ܦܟܐ ܕܚܡܪܐ ܪܛܝܒܐ. ܘܐܘܫܛ
16 ܐܝܕܗ. ܘܢܣܒܗ ܘܩܛܠ ܒܗ ܐܠܦ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ. ܒܦܟܐ ܕܚܡܪܐ.
17 ܥܒܕܬ ܥܪܡܬܐ ܡܢܗܘܢ. ܒܦܟܐ ܕܚܡܪܐ. ܩܛܠܬ ܐܠܦ ܓܒܪܝܢ. * ܘܟܕ ܫܠܡ
18 ܠܡܡܠܠܘ. ܫܕܝܗ ܠܦܟܐ ܡܢ ܐܝܕܗ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܕܡܐ ܕܦܟܐ. * ܘܨܗܝ
ܛܒ. ܘܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܬ ܝܗܒܬ ܒܐܝܕܗ ܕܥܒܕܟ. ܙܟܘܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ. ܘܗܫܐ
19 ܒܨܗܝܐ ܡܐܬ ܐܢܐ. ܘܢܦܠ ܐܢܐ ܒܐܝܕܝ̈ܐ ܕܥܘܪ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. * ܘܦܠܚ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܠܟܟܐ ܕܦܟܐ
ܕܚܡܪܐ. ܘܢܦܩܘ ܡܢܗ ܡܝ̈ܐ. ܘܐܫܬܝ. ܘܐܬܦܢܝܬ ܢܦܫܗ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܐ ܫܡܗ
20 ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܥܝܢ ܩܪܢܐ ܕܦܟܐ ܕܚܡܪܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܗܘ ܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܝ̈ܐ
ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ. ܥܣܪܝܢ ܫܢܝ̈ܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

1 * ܘܐܙܠ ܫܡܫܘܢ ܠܥܙܐ. ܘܚܙܐ ܬܡܢ ܐܢܬܬܐ ܙܢܝܬܐ. ܘܥܠ ܠܘܬܗ ܠܥܙܐ. * ܘܐܬܐܡܪ ܕܐܬܐ
2 ܫܡܫܘܢ ܠܗܪܟܐ. ܘܐܟܡܢܘ ܠܗ ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܘܘ ܡܬܠܚܫܝܢ
3 ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܥܕܡܐ ܕܢܢܗܪ ܨܦܪܐ. ܢܩܛܠܝܘܗܝ. * ܘܕܡܟ ܫܡܫܘܢ ܥܕܡܐ
ܠܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ. ܘܩܡ ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ. ܘܐܚܕ ܠܬܪܬܝܗܝܢ ܦܪܘܫܬܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ.
ܘܫܩܠܗ ܥܡ ܡܢܥܠܝܗ. ܘܣܡ ܥܠ ܟܬܦܗ. ܘܐܣܩܗ ܠܛܘܪܐ ܕܩܕܡ ܚܒܪܘܢ.
4 * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܪܚܡ ܐܢܬܬܐ ܒܢܚܠܐ ܕܣܪܘܩ. ܘܫܡܗ ܕܠܝܠܐ.

12 Dicunt ei, Ad ligandum te deſcendimus, téq; tradendum in manum Paleſtinorum. Ait illis, 13 Jurate mihi vos me non læſuros. Dicunt ei, Nequaquam; ſed ligabimus te quidem, & trademus in manus eorum, nec ullatenus occidemus te: ligaverunt igitur eum duabus catenis novis, & deduxerunt ex illa rupe. 14 Cúmque perveniſſet uſque ad Lehi, ſurrexerunt Paleſtini ad interficiendum illum. Favit autem ei Spiritus Domini, factæque ſunt catenæ quæ erant ſuper manus ejus, tanquam linũ igne exuſtum, & ſoluta ſunt vincula de manibus ejus. 15 Et inveniens maxillam aſini recentem, extenſâ manu ſuſtulit illam, eâque interfecit mille viros. 16 Et ait Samſon, Maxillâ aſini acervos cumulavi ex eis: maxillâ aſini interfeci mille viros. 17 Et cùm loquendi finem feciſſet, projecit maxillam de manu ſua, & vocavit nomen loci illius, Sanguinem maxillæ. 18 Sitivit autem vehementer, & invocavit Dominum, ac dixit, Tu dediſti in manum ſervi tui victoriam hanc magnam, & nunc ſitíne moriar, & incidam in manum incircunciſorum iſtorum? 19 Tum ſcidit Dominus Deus mentum maxillæ aſini, & erumpentibus ex eo aquis, bibit, ac recuperavit animum. Ideoque vocavit nomen loci illius, Fontem cornu maxillæ aſini, ad hodiernum uſque diem. 20 Idem judicavit Iſraelem tempore Paleſtinorum viginti annis.

CAP. XVI.

1 Poſt hæc abiens Samſon in Azath, vidit illic mulierem meretricem; ad quam cùm ingreſſus eſſet in Azath, 2 Dictum fuit, Samſon hûc venit. Tetenderunt ergò ei inſidias totâ nocte in porta civitatis, totâque nocte ſuſurrantes, dixerunt, Cùm illuxerit aurora, interficiemus eum. 3 At Samſon cubavit ad mediam uſque noctem, & mediâ nocte ſurgens apprehendit ambas paraſtadas portæ civitatis, & evulſit eam unà cum vectibus ejus; imponénſque humero ſuo, aſportavit eas in montem qui eſt è regione Hebron. 4 Poſtea adamavit mulierem quandam in valle Saroc, cujus nomen erat Dalila.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * قالوا * انما نزلنا لنوثقك وندفعك اليهم ولا نقتلك نحن * فقال لهم احلفوا لي انكم لا تؤذوني
13 اثم * فقالوا له لا * ولكن نوثقك ونسلمك اليهم * ولا نقتلك نحن * فاوثقوه بسلسلتين حديد
14 واصعدوه من ذلك الكهف * وانطلقوا به الي موضع يدعي بلحي * حيث كان اهل فلسطين
فوثب اليه اهل فلسطين ليقتلوه * فحلت عليه قوة الرب وقوته * وصارت السلسلتان كخيط
15 كتان مسوط بالنار وحل نفسه وقطع السلسلتين * ووجد فك حمار ميت * عظما يابسا فمد
16 يده واخذه * وقتل به الف رجل منهم * وقال شمسون * بعظم فك حمار طرحت منكم تلولا *
17 وقتلت بفك حمار منكم الف رجل * فلما اكمل كلامه رمي بالعظم من يده * ودعي اسم
18 ذلك المكان دم الفك * ثم انه عطش جدا * فدعا بالرب وقال * انت يا رب قويتني انا عبدك *
وجعلت لي هذا الذكر والنعت العظيم * والان اموت عطشا * واقع في ايدي هولاء القلف *
19 * فنقب الرب عظم فك الحمار * فخرج منه ماء كثير * وشرب منه * ورجعت اليه روحه * وكذلك
20 دعي ذلك الموضع عين قرن فك الحمار الي اليوم * وقضي القضايا لبني اسرايل عشرين سنة *

* الفصل السادس عشر *

1 * ثم انطلق شمسون الي غزة * فوجد هناك امراة زانية * ودخل اليها الي بيتها * فقال اهل
2 فلسطين * ان شمسون قد اتي بلادنا وهو هاهنا * وكمنوا له عند باب القرية * وجعلوا يتشاورون
3 ليلهم جميعا وقالوا * اذا اصبحنا اخذناه وقتلناه * فرقد شمسون الي نصف الليل * فلما قام
بعد نصف الليل اخذ عتبتي باب المدينة وقلع الباب واغلاقه * وحمله علي عاتقه * وصعد الي
4 الجبل الذي قدام حبرون * ومن بعد ذلك احب امراة في قرية تدعي نحل ساروق * اسمها
دليلا *

12 *Dixerunt, Enimvero deſcendimus ut te tradamus et adducamus eis, & ipſi te non occidam⁹. Ait illis, Jurate mihi quòd vos non ſitis mihi damnum illaturi.* 13 *Dixerunt ad eum, Minimè: imò verò vinciemus te & trademus eis, nec interficiemus te nos. Itaque vinxerunt eum duabus catenis ferreis, & extrahentes eum ex illa rupe,* 14 *Duxerunt eum ad locum quendam qui vocatur Lehi, ubi erant Philiſtæi; aggreſſiq; ſunt eum Philiſtæi ut occiderent eum. Sed aſtitit ei virtus Domini, & corroboravit eum: factæq; ſunt illæ duæ catenæ quaſi filum lineum igne uſtulatum, ſolvit ſeſe, rupitque catenas.* 15 *Et inveniens mandibulam aſini mortui, os videlicet quoddam aridum, extendit manum ſuam, ſumpſitq; illud, eoque trucidavit ex eis mille viros.* 16 *Et dixit Samſon, Oſſe mandibulæ aſini ſtrages ex vobis proſtravi, & aſini mandibulâ trucidavi ex vobis mille viros.* 17 *Cúmque abſolviſſet ſermonem ſuum, projecit os illud è manu ſua, vocavitque nomen loci illius, Sanguinem maxillæ.* 18 *Deinde maximâ ſiti laborans invocavit Dominum, & ait; Tu O Domine me ſervum tuum roboràſti, et conciliâſti mihi tantum nomen et encomium, & nunc moriárne ſiti, & incidam in man⁹ incircunciſorum iſtorum?* 19 *Terebravit ergò Dominus os mandibulæ aſini, prodiitque ex eo aqua copioſa, è qua cùm bibiſſet, reſumpſit animam. Atq; ita locum illum appellavit, Fontem cornu mandibulæ aſini, ad hunc uſque diem.* 20 *Judicia quoq; decrevit filiis Iſrael viginti annis.*

CAP. XVI.

1 *Deinde abiit Samſon in Gazam, et reperiens illic mulierem quandã fornicariã, ingreſſ⁹ eſt ad eam in domum ipſi⁹.* 2 *Quare dixerunt Paleſtini, Jã venit Samſon in regionem noſtrã, & iſtic adeſt: & ſtructis illi inſidiis prope portam civitatis, conſiliũ ſimul inierunt nocte illâ, et dixerunt; Cùm manè ſurrexerim⁹, apprehendemus eum, et occidemus illũ.* 3 *Cubavit autẽ Samſon ad mediã uſque noctem, & cùm ſurrexiſſet poſt mediã noctem, arripuit utrumq; limen portæ civitatis, et portã unã cum vectib⁹ ejus exemit, humero ſuo impoſuit, conſcenditque montẽ qui eſt ex adverſo Hebronis.* 4 *Poſt hæc adamavit mulierem in civitate quadam quæ vocatur Nibel-ſaroc, cujus nomen erat Dalila.*

ספר שופטים : יו

Decipe :ei dixeruntque ,Pelistinorum satrapæ eam ad ascenderunt Et
5 ויעלו אליה סרני פלשתים ויאמרו לה פתי
:ei prævaleamus quo in &,magna ejus fortitudo quo in vide & ,eum
אותו וראי במה כחו גדול ובמה נוכל לו
,mille *vir* tibi dabimus nos & :eum *affligendum ad* ,eum ligabimusq;
ואסרנהו לענותו ואנחנו נתן לך איש אלף
quæso Indica :Simson ad Delilah Dixitque .argenteos centum &
6 ומאה כסף: ותאמר דלילה אל שמשון הגידה נא
? te affligendum ad ligeris quo in & ,magna tua fortitudo quo in mihi
לי במה כחך גדול ובמה תאסר לענותך:
viminibus septem in me ligaverint Si :Simson eam ad Dixitque
7 ויאמר אליה שמשון אם יאסרני בשבעה יתרים
.*homo* unus sicut ero & ,ero debilis & ,sint *arida* non quæ *,humidis*
לחים אשר לא חרבו וחליתי והייתי כאחד האדם:
vimina septem Pelistinorum satrapæ eam ad fecerunt ascendere Et
8 ויעלו לה סרני פלשתים שבעה יתרים
insidens insidiator Et .illis in eum ligavit & ,*aruerant* non quæ *,humida*
9 לחים אשר לא חרבו ותאסרהו בהם: והארב ישב
rupit Et .Simson te super Pelistim :eum ad dixitque ;cubiculo in *ei*
לה בחדר ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון וינתק
,ignẽ ipsum *odorando in* stuppæ filum rumpitur quemadmodum *vimina*
את היתרים כאשר ינתק פתיל הנערת בהריחו אש
Ecce :Simson ad Delilah Dixitque .ejus fortitudo est agnita non &
10 ולא נודע כחו: ותאמר דלילה אל שמשון הנה
quo in,mihi quæso indica Nunc.mẽdacia me ad es locutusq; ,me *in* delusisti
התלת בי ותדבר אלי כזבים עתה הגידה נא לי במה
,novis funibus *in* me ligaverint ligando Si :eam ad Dixitque .ligeris
11 תאסר: ויאמר אליה אם אסור יאסרוני בעבתים חדשים
unus sicut ero & ,ero debilis & ;opus *eis in* est factum non quibus
אשר לא נעשה בהם מלאכה וחליתי והייתי כאחד
:eis *in* eum ligavit & ,novos funes Delilah *accepit* Et .*homo*
12 האדם: ותקח דלילה עבתים חדשים ותאסרהו בהם
.cubiculo in *sedens insidiator* Et.Simson te super Pelistim ,eum ad dixitque
ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון והארב ישב בחדר
ad Delilah Dixitque .filum sicut ,suis brachiis *desuper* eos rupit Et
13 וינתקם מעל זרעתיו כחוט: ותאמר דלילה אל
mihi Indica?mendacia me ad es locut° &,me *in* delusisti quo Vsque :Simson
שמשון עד הנה התלת בי ותדבר אלי כזבים הגידה לי
cincinnos septem texueris Si :eam ad Dixitque .ligeris quo in
במה תאסר ויאמר אליה אם תארגי את שבע מחלפות
Pelistim :eum ad Dixitq;.clavo in fixeris Et :licio cum mei capitis
14 ראשי עם המסכת: ותתקע ביתד ותאמר אליו פלשתים
,texturæ *clavum* extraxit &,suo somno de est expergefact° Et.Simson te sup
עליך שמשון ויקץ משנתו ויסע את היתד הארג
tuũ cor & ,te Dilexi ,*dices* Quomodo:eũ ad Dixitque .*licium* &
15 ואת המסכת: ותאמר אליו איך תאמר אהבתיך ולבך
quo in mihi indicasti nõ &,me in delusisti vicibus tribus Jam ?mecum non
אין אתי זה שלש פעמים התלת בי ולא הגדת לי במה
omnib° suis verbis in *ei præberet coarctationẽ* cùm fuit Et.magna tua fortitudo
16 כחך גדול: ויהי כי הציקה לו בדבריה כל
Indicavit Et.*moriendũ ad* ej° anima est *abbreviata &*;eũ molestaret & ,diebus
17 הימים ותאלצהו ותקצר נפשו למות: ויגד
meũ caput sup ascendit non Novacula :ei dixitque ,suũ cor totum ei
לה את כל לבו ויאמר לה מורה לא עלה על ראשי
,fuero rasus Si .meæ matris utero ab *ego* Dei Nazaræus quia
כי נזיר אלהים אני מבטן אמי אם גלחתי
.*homo omnis* sicut ero & ,ero debilis & ,mea fortitudo me à recedet *&*
וסר ממני כחי וחליתי והייתי ככל האדם:

Versio VUL. LAT.

5 Venerúntq; ad eam principes Philisthinorũ, atque dixerunt; Decipe eum, & disce ab illo, in quo habeat tantam fortitudinẽ, & quo modo eum superare valeamus, & vinctum affligere: quod si feceris, dabimus tibi singuli mille & centũ argenteos. 6 Locuta est ergò Dalila ad Samson; Dic mihi, obsecro, in quo sit tua maxima fortitudo, et quid sit quo ligat° erumpere nequeas. 7 Cui respondit Samson; Si septẽ nerviceis funibus, necdũ siccis & adhuc humentib°, ligatus fuero, infirm° ero ut cæteri homines. 8 Attuleruntque ad eam satrapæ Philisthinorum septẽ funes, ut dixerat: 9 quib° vinxit eum, Latentib° apud se insidiis, & in cubiculo finem rei expectantib°; clamavítq; ad eũ, Philisthiim super te Samson. Qui rupit vincula, quo modo si rumpat quis filum de stuppæ tortum putamine, cùm odorẽ ignis acceperit: & non est cognitum in quo esset fortitudo ejus. 10 Dixítq; ad eum Dalila; Ecce illusisti mihi, & falsũ locut° es: saltem nunc indica mihi quo ligari debeas. 11 Cui ille respondit; Si ligat° fuero novis funib°, qui nunquã fuerunt in opere, infirmus ero, & aliorũ hominũ similis. 12 Quib° rursũ Dalila vinxit eum, & clamavit; Philisthiim super te Samson, in cubiculo insidiis præparatis. Qui ita rupit vincula quasi fila telarum. 13 Dixítq; Dalila rursũ ad eũ; Usquequò decipis me, et falsũ loqueris? ostende quo vinciri debeas. Cui respondit Samson; Si septẽ crines capitis mei cum licio plexueris, et clavũ his circumligatum terræ fixeris, infirm° ero. 14 Quod cùm fecisset Dalila, dixit ad eum; Philisthiim super te Samson. Qui consurgens de somno extraxit clavũ cùm crinib° et licio. 15 Dixítq; ad eum Dalila; Quo modo dicis quòd amas me, cum anim° tu° non sit mecũ? Per tres vices mentitus es mihi, & noluisti dicere in quo sit maxima fortitudo tua. 16 Cúmq; molesta esset ei, & per multos dies jugiter adhæreret, spatiũ ad quietẽ non tribuens, defecit anima ej°, et ad mortẽ usq; lassata est. 17 Tunc aperiens veritatẽ rei, dixit ad eã; Ferrũ nunquã ascendit sup caput meum, quia Nazaræ°, id est, consecrat° Deo, sum de utero matris meæ: si rasũ fuerit caput meum, recedet à me fortitudo mea, & deficiam, eróq; sicut cæteri homines.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν (ξ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπαν (ο) αὐτῇ, Ἀπάτησον αὐτόν, καὶ ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς (π) αὐτοῦ ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα (ρ) αὐτῷ, καὶ δήσομεν αὐτὸν (σ) τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν. καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ 6 χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψών, (τ) Ἀπάγγειλον δή μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε. 7 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Σαμψών, Ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς (υ) μὴ διεφθαρμέναις, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς 8 τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ (φ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρὰς (χ) 9 μὴ διεφθαρμένας, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς. Καὶ τὸ ἔνεδρον (ψ) αὐτῇ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. καὶ εἶπεν (ω) αὐτῷ, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. (α) καὶ διέσπασεν τὰς νευρὰς (β) ὡς εἴ τις ἀποσπάσοι στρέμμα στιππύου ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι αὐτὸ πυρός, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. 10 Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψών, Ἰδοὺ (γ) ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· (δ) νῦν οὖν ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. 11 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐὰν (ε) δεσμεύοντες δήσωσί με ἐν καλωδίοις καινοῖς οἷς οὐκ (ζ) ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἔργον, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς 12 εἷς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἔλαβε (η) Δαλιδὰ καλώδια καινά, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν (θ) αὐτοῖς, καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ταμείου. καὶ εἶπεν, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. καὶ διέσπασεν αὐτὰ 13 ἀπὸ βραχιόνων αὐτοῦ ὡσεὶ σπαρτίον. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψών, (ι) Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· ἀνάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου (κ) σὺν τῷ διάσματι, καὶ ἐγκρούσῃς τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ (λ) ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώ- 14 πων ἀσθενής. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτόν, καὶ ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὕφανεν ἐν τῷ διάσματι, καὶ ἔπηξεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ (μ) εἶπεν, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. καὶ (ν) ἐξυπνίσθη ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ (ξ) ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ 15 ὑφάσματος ἐκ τοῦ τοίχου. Καὶ εἶπε πρὸς Σαμψὼν Δαλιδά, Πῶς (ο) λέγεις, Ἠγάπηκά σε, καὶ ἡ καρδία (π) σου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ; τοῦτο (ρ) τρίτον ἐπλάνησάς με, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν 16 τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη. Καὶ ἐγένετο ὅτε (σ) ἐξέθλιψεν αὐτὸν ἐν λόγοις αὐτῆς (τ) πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἐστενοχώρησεν αὐτόν, καὶ ὠλι- 17 γοψύχησεν ἕως τοῦ ἀποθανεῖν. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, (υ) Σίδηρος οὐκ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, (φ) ὅτι ἅγιος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἀπὸ κοιλίας μητρός μου· (χ) ἐὰν οὖν ξυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι (ψ) ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι.

5 Et ascenderunt ad eam principes alienigenarũ, et dixerunt ei; Decipe eũ: et vide, in quo fortitudo ejus magna, et in quo (d) prævalebim° ei, et ligabim° eum ad humiliandũ eum. Et nos dabimus tibi vir mille et centũ argenti. 6 Et ait Dalida ad Sampson; Annuntia nunc mihi, in quo fortitudo tua magna, et in quo ligaberis ad humiliandũ te. 7 Et dixit ad eã Sampson; Si ligaverint me in septem nervis humidis (e) nondũ siccatis; et infirmabor, et ero sicut un° hominũ. 8 Et attulerunt ad eã principes alienigenarũ septẽ nervos humidos nondũ siccatos: et ligavit eũ in illis. 9 Et insidiæ (f) ei sedebant in cubiculo. Et dixit ad eum; Alienigenæ super te, Sampson. Et disrupit nervos, ac si quis rumperet globũ stuppæ, dũ ea olfecerit ignẽ: et non est cognita fortitudo ejus. 10 Et dixit Dalida ad Sampson; Ecce decepisti me, et locut° es ad me falsa. Nunc igitur annuntia mihi, in quo ligaberis. 11 Et dixit ad eam; Si ligantes ligaverint me in funiculis novis, quibus non est factũ in eis opus; et infirmabor, et ero sicut unus hominũ. 12 Et sumpsit Dalida funiculos novos: et ligavit eũ in illis. (g) Et insidiæ exierunt de cubiculo. Et dixit; Alienigenæ super te, Sampsõ. Et disrupit eas à brachiis suis tanquã filũ. 13 Et dixit Dalida ad Sampson; Ecce decepisti me, et locut° es ad me falsa. Annũtia nũc mihi, in quo ligaberis. Et dixit ad eã; Si intexueris septẽ cincinnos capitis mei cũ licio, et infixeris paxillo in parietẽ; et ero, tanquã un° hominũ, infirmus. 14 (h) Et factũ est, cũ ille dormiret; et sumpsit Dalida septẽ cincinnos capitis ejus, et intexuit in licio, et infixit paxillo in parietẽ. Et dixit; Alienigenæ super te, Sampson. Et expergefactus est è somno suo: et abstulit paxillum texturæ de pariete. 15 Et dixit ad eum Dalida; Quomodò dicis, Amavi te; et cor tuum non est mecum? (i) Hoc tertiùm fefellisti me: et non annuntiâsti mihi in quo fortitudo tua magna. 16 Et factum est, quando vexavit eum in verbis suis omnes dies, et angustiavit eum; et defecit animo usq; ad moriendum. 17 Et annuntiavit ei omne cor suum: et dixit ad eam, Ferrum non ascendit super caput meum: quoniam sanct° Dei ego sum à ventre matris meæ. Si igitur rasus fuero, discedet à me fortitudo mea, et infirmabor, et ero sicut omnes homines.

MS.A. (ξ) οἱ σατράπαι τῶν (ο) πρὸς αὐτήν, (π) αὐτοῦ ἐστιν ἡ (ρ) πρὸς αὐτόν, (σ) ὥστε τα- πεινῶσαι (τ) Ἀνάγγειλόν μοι (υ) μὴ ἠρημωμέναις, (φ) οἱ σατράπαι τῶν (χ) μὴ ἠρημω- μένας, (ψ) αὐτοῦ ἐκάθητο αὐτοῦ ἐν (ω) πρὸς αὐτόν, (α) καὶ διέρρηξεν (β) ὃν τρόπον δι- ασπᾶται κλῶσμα τοῦ ἀποτινάγματος ἐν τῷ (γ) παρελογίσω με, (δ) νῦν ἀνάγγειλον δ- μοι (ε) δεσμῷ δήσουσίν με ἐν ἑπτὰ καλωδίοις, ἐν οἷς οὐκ (ζ) ἐγενήθη ἔργον, (η) *αὐτῷ Δαλιδὰ καινά, καὶ ἔδησεν (θ) αὐτοῖς. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμιείῳ. καὶ ἔσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡς ῥάμμα. Κα εἶπεν (ι) Ὡς νῦν παρελογίσω με, καὶ (κ) μετὰ τοῦ διάσματος, καὶ ἐγκρούσῃς ἐν τῷ πασσάλῳ (λ) ἔσομαι ἀσθενὴς ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιδά, καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχ κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως, καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλοις εἰς τὸν (μ) εἶπεν πρὸς αὐτόν, Οἱ ἀλλόφυλοι (ν) ἠγέρθη ἐκ τοῦ (ξ) ἐξέσπασεν τοὺς πασσάλους σὺν τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου, καὶ τ δίασμα, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δαλιδά, (ο) ἐρεῖς, Ἠγάπηκά σε, (π) σου ἔστιν μετ' ἐμοῦ; (ρ) τὸ τρίτον παρελογίσω με, καὶ οὐκ (σ) κατειργάσατο αὐτὸν τοῖς λόγοις (τ) ὅλω νύκτα, καὶ παρηνώχλησεν αὐτόν, καὶ ὀλιγοψύχησεν ἕως εἰς θάνατον. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ (υ) Ξυρὸν οὐκ ἀναβήσεται (φ) ὅτι Ναζιραῖος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἐκ κοι- λίας (χ) καὶ ἐὰν ξυρήσωμαι, (ψ) κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וסליקו לותה טורני פלשתאי ואמרו לה שדלי יתיה וחזי במה חיליה רבא ובמה נכול
6 ליה וניסרניה לעניותיה ואנחנא נתן ליך גבר אלף ומאה סלעין דכסף: ואמרת דלילה
7 לשמשון חוי כען לי במה חילך סגי ובמה תתאסר לעניותך: ואמר לה שמשון אם
8 ייסרונני בשבעה יתרין רטיבין דלא יבישו ואחלוש ואהוי כחד מן בני אנשא: ואסיקו לה
9 טורני פלשתאי שבעא יתרין רטיבין דלא יבישו ואסרתיה בהון: וכמנא יתיב לה
באדרון בית משכבא ואמרת ליה פלשתאי אתו עלך שמשון ופסק ית יתריא כמא
10 דמתפסק חוטא דכתנא דארח ביה נורא ולא אתידע חיליה: ואמרת דלילה לשמשון
11 הא שקרת בי ומללתא עמי כדבין כען חוי כען לי במה תתאסר: ואמר לה אם מיסר
ייסרונני בגדילן חדתן דלא אתעבידא בהון עבידתא ואחלוש ואהוי כחד מבני אנשא:
12 ונסיבת דלילה גדילן חדתן ואסרתיה בהן ואמרת ליה פלשתאי אתו עלך שמשון
13 וכמנא יתיב באדרון בית משכבא ופסקנון מעל דרעוהי כחוטא: ואמרת דלילה
לשמשון עד הכא שקרת בי ומללת עמי כדבין חוי כען לי במה תתאסר ואמר לה אם
14 תשתין ית שבע גדילת רישי עם אכסנא דמשתיתא: ונקשת בסכתא ואמרת ליה
פלשתאי אתו עלך שמשון ואתער משנתיה ונטל ית אכסן דגרדאין וית משתיתא:
15 ואמרת ליה איכדין תימר רחמתיך ולבך לית עמי דנן תלת זמנין שקרת בי ולא חוית לי
16 במה חילך סגי: והוה כד אעיקת ליה בפתגמהא כל יומיא ודחקתיה ועקרת נפשיה
17 למימת: וחוי לה ית כל לביה ואמר לה מספר לא עדא על רישי ארי נזירא דיי אנא
מבטנא דאמא אם אתגלח ויעדי מני חילי ואחלוש ואהוי כחד מן בני אנשא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

5 Et ascenderunt ad eam tyranni Pelisthæorum, & dixerunt ei: Sollicita illum, & vide in quo virtus ejus multa, & in quo poterimus ei: & ligabimus eum ad humiliandum illum, & nos dabimus tibi vir mille & centum zzilghin argenti. 6 Et dixit Delilah Simson: Annuncia nunc mihi in quo virtus tua multa, & in quo ligaberis ad humiliationem tuam. 7 Et dixit ei Simson: Si ligabunt me in septem funibus recentibus qui non aruerunt, & debilitabor, & ero ut unus de filiis hominis. 8 Et attulerunt ei tyranni Pelisthæorum septem funes recentes qui non aruerunt: & ligavit eum in eis. 9 Et insidiator sedens ei in penetrali domus cubationis: & dixit illi, Pelisthæi venerunt super te, Simson: & rupit funes sicut quod rumpitur filum bombycis, quod inflammat in eo ignis; & non fuit cognita virtus ejus. 10 Et dixit Delilah Simson: Ecce mentitus es in me, & locutus es mecum mendacia: nunc annuncia *quæso* mihi in quo ligaberis. 11 Et dixit ei: Si ligare ligabunt me in restibus novis, quibus non factum est in eis opus: & debilitabor, & ero sicut unus ex filiis hominis. 12 Et accepit Delilah restes novos, & ligavit eum in eis: & dixit illi, Pelisthæi venerunt super te, Simson: & insidiator sedens in penetrali domus cubationis: & rupit eos desuper brachiis suis ut filum. 13 Et dixit Delilah Simson: Huc usque mentit° es in me, & locut° es mecum mendacia: annuncia mihi in quo ligaberis: & dixit ei, Si texueris septem crines capitis mei cum jugo telæ. 14 Et impulit in clavo, & dixit ei: Pelisthæi venerunt super te, Simson: & excitat° est ex somno ejus, & evulsit jugũ textorum & clavum. 15 Et dixit ei: Quomodo dices, Amavi te, & cor tuum non est mecum? his tribus vicibus mentit° es in me, & non denunciasti mihi in quo virt° tua multa. 16 Et fuit cũ molestaret eũ in verbo suo omnib° dieb°, & oppressit eũ; & molestavit animã ej° ad moriendũ. 17 Et annunciavit ei oẽ cor suũ, & dixit illi: Novacula nõ transivit sup caput meũ; namq; nazaræ° Dñi ego ab utero matris meæ: si tons° fuero, et trãsibit à me virt° mea, et debilitabor, et ero ut oĩs homo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܣܠܩܘ ܠܘܬܗ̇ ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܣܛܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇. ܦܬܝܗܝ ܘܚܙܝ ܒܡܢܐ ܪܒ ܚܝܠܗ. 5
ܘܒܡܢܐ ܢܫܟܚ ܚܝܠܐ ܕܢܐܣܘܪܝܘܗܝ ܠܡܫܥܒܕܘܬܗ. ܘܚܢܢ ܢܬܠ ܠܟܝ ܟܠ ܚܕ
ܐܠܦ ܘܡܐܬܐ ܕܟܣܦܐ. * ܘܐܡܪܬ ܕܠܝܠܐ ܠܫܡܫܘܢ. ܚܘܝܢܝ ܒܡܢܐ ܪܒ ܚܝܠܟ 6
ܘܒܡܢܐ ܡܬܐܣܪ ܐܢܬ. ܘܐܢ ܡܬܡܚܐ ܐܢܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܫܡܫܘܢ. ܐܢ ܢܐܣܪܘܢܢܝ 7
ܒܫܒܥܐ ܝܬܪܐ ܪܛܝܒܐ ܕܠܐ ܝܒܝܫܘ. ܡܬܡܚܠ ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܚܕ ܐܢܫ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ̇ 8
ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܣܛܝܐ ܫܒܥܐ ܝܬܪܐ ܪܛܝܒܐ ܕܠܐ ܝܒܝܫܘ. ܘܐܣܪܬܗ ܒܗܘܢ. * ܘܟܡܝܢܐ ܝܬܒ 9
ܗܘܐ ܠܗ̇ ܒܬܘܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܦܠܣܛܝܐ ܐܬܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܦܣܩ ܐܢܘܢ ܠܝܬܪܐ.
ܐܝܟ ܕܡܬܦܣܩ ܚܘܛܐ ܕܟܬܢܐ. ܡܐ ܕܡܪܝܚ ܒܗ ܢܘܪܐ. ܘܠܐ ܐܬܝܕܥ ܚܝܠܗ. * ܘܐܡܪܬ 10
ܕܠܝܠܐ ܠܫܡܫܘܢ. ܗܐ ܕܓܠܬ ܒܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܝ ܕܓܠܘܬܐ. ܚܘܝܢܝ ܒܡܢܐ ܬܬܐܣܪ. * ܘܐܡܪ 11
ܠܗ̇. ܐܢ ܡܐܣܪ ܢܐܣܪܘܢܢܝ ܒܫܫܠܬܐ ܚܕܬܬܐ. ܕܠܐ ܐܬܥܒܕ ܒܗܘܢ ܥܒܕܐ. ܡܬܡܚܠ
ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܚܕ ܐܢܫ. * ܘܢܣܒܬ ܕܠܝܠܐ ܫܫܠܬܐ ܚܕܬܬܐ. ܘܐܣܪܬܗ ܒܗܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. 12
ܦܠܣܛܝܐ ܐܬܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܟܡܝܢܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܠܗ̇ ܒܬܘܢܐ. ܘܦܣܩ ܐܢܘܢ ܡܢ
ܕܪܥܘܗܝ. ܐܝܟ ܚܘܛܐ. * ܘܐܡܪܬ ܕܠܝܠܐ ܠܫܡܫܘܢ. ܗܐ ܕܓܠܬ ܒܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܝ ܕܓܠܘܬܐ. 13
ܚܘܝܢܝ ܒܡܢܐ ܬܬܐܣܪ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܐܢ ܬܓܕܠܝܢ ܫܒܥ ܦܠܚܬܐ ܕܪܝܫܝ ܥܡ ܫܬܝܐ.
* ܘܐܓܕܠܬ ܒܢܘܠܐ. ܘܐܡܪܬ. ܦܠܣܛܝܐ ܐܬܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ. ܘܐܬܬܥܝܪ ܡܢ ܫܢܬܗ. 14
ܘܫܩܠܗ ܠܢܘܠܐ ܥܡ ܫܬܝܐ ܘܡܥܝܪܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܐܝܟܢܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܪܚܡܬܟܝ. 15
ܘܠܒܟ ܠܐ ܗܘܐ ܥܡܝ. ܗܐ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܕܓܠܬ ܒܝ. ܘܠܐ ܚܘܝܬܢܝ ܒܡܢܐ ܪܒ ܚܝܠܟ.
* ܘܟܕ ܐܥܝܩܬ ܠܗ ܒܡܠܝܗ̇ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܘܐܠܨܬܗ. ܘܐܬܩܦܕܬ ܢܦܫܗ ܠܡܡܬ 16
ܠܡܘܬܐ. * ܘܓܠܐ ܠܗ̇ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܡܣܪܦܬܐ ܠܐ ܣܠܩܬ ܥܠ ܪܝܫܝ. ܡܛܠ 17
ܕܢܙܝܪܐ ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܢ ܟܪܣܗ̇ ܕܐܡܝ. ܐܢ ܕܝܢ ܐܓܪܥ. ܬܦܪܩ ܡܢܝ ܚܝܠܝ.
ܘܡܬܡܚܠ ܐܢܐ ܘܗܘܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܟܠܢܫ.

Ad hanc aſcenderunt tyranni Paleſtinorum, 5
& dixerunt ei, Blandire ei, & vide in quo
conſiſtat ſummum robur ejus, & quo pacto
valeamus eum ligare, ut eum malè accipia-
mus: dabítque tibi quiſque noſtrûm mille
& trecentos argenteos. Igitur dixit Dalila ad 6
Samſonem, Indica mihi in quo conſiſtat
ſummum robur tuum, quâ re vinciris, & an
dejici *poſſis*. Reſpondit illi Samſon, Si me 7
vinciant ſeptem chordis humentibus non-
dum ſiccis, infirmabor & ero ut cæteri ho-
mines. Attulerunt ergò ad eam tyranni Pa- 8
leſtinorum ſeptem chordas humentes non-
dum ſiccas, quibus illa vinxit eum: (In- 9
terim inſidiæ ſedebant in penetrali) dixitq;
ad eum, Paleſtini venerunt contra te Sam-
ſon: qui diſrupit chordas non ſecus ac
diſrumpitur filum lineum dum ſentit ignem;
neque concuſſum eſt robur ejus. Dixit au- 10
tem Dalila Samſoni, En decepiſti me, &
retuliſti mihi mendacia: indica mihi quo
vinciaris. Dixit ad eam, Si me fortiter 11
vinciant catenis novis quæ nulli operi in-
ſervierint, infirmabor & ero ſicut alius quiſ-
piam. Accepit ergò Dalila catenas novas, 12
iiſque ligans eum, dixit illi, Paleſtini inva-
dunt te Samſon: (nam inſidiæ ſedebant in
conclavi) ipſe verò diſrupit eas à brachiis
ſuis tanquam filum. Dixit rurſus Dalila ad 13
Samſonem, Ecce me decepiſti, & falſa
dixiſti mihi; indica mihi quo vinciaris.
Reſpondit ei, Si ſeptem cincinnos capitis
mei licio intexas. Intexuit itaque *illa* radio 14
liciatorio, & ait, Paleſtini invadunt te Sam-
ſon: qui expergefactus à ſomno ſuo, jugum
textorum ac licium evulſit. Dixit ad eum 15
rurſus, Quonam pacto dicis mihi, Amo te,
cùm animus tuus non ſit penes me? Ecce
enim tertiâ vice decepiſti me, nec indicâſti
mihi in quo conſiſtat præcipuum robur tu-
um. Cúmque illa verbis ſuis ſingulis diebus 16
vexaret eum urgerétque, *adeò ut* animus ejus
ad mortem uſque affligeretur, Declaravit ei 17
totum cor ſuum, & dixit ad eam, Novacula
nunquam fuit admota capiti meo, quòd ſim
abſtinens Dei, inde ab utero matris meæ:
quòd ſi raderer, recederet à me robur meum,
& infirmarer, ac eſſem ut quivis homo.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فصعد روساء اهل فلسطين اليها وقالوا لها * اخدعي سمسون * واعلمي بماذا يقوي * وبماذا 5
تعظم به قوته * وبماذا نقدر ان نوثقه * ونحن ندفع اليك كل رجل منا الفا وثلثماية مثقال فضة *
* فقالت دليلا لسمسون * اخبرني بماذا تعظم قوتك * وبماذا يقدر على ايثاقك * وبماذا تضعف 6
قوتك * قال لها سمسون * ان اخذت سبعة اوتار ندية لم تجف حسنا وشددت بها * ضعفت قوتي 7
فاصير مثل واحد من الناس * فدفع اليها اهل فلسطين سبعة اوتار ندية لم تجف حسنا * 8
وشدته بها * وجلست كمينا في المخدع وقالت * سمسون اعداوك الفلسطينيون اتوك * فقطع 9
الاوتار كما يقطع خيط كتان اذا مسه النار * ولم تضعف قوته * فقالت له دليلا * قد كذبتني يا 10
سمسون * وقلت لي كذبا * فاخبرني الآن بماذا توثق * فقال لها سمسون * ان انتي شددتني بسلاسل 11
حديد لم تستعمل قط * فاني اضعف واصير كواحد من الناس * وشدته دليلا بسلاسل 12
حديد لم تستعمل قط * وقالت له * سمسون اعداوك جاوك هاجما عليك * فثار وقطع السلاسل
عن ساعديه كما يقطع الخيط * فقالت دليلا لسمسون * قد كذبتني وقلت لي كذبا * فاخبرني 13
بماذا توثق * قال لها * ان انت شددت سبع خصال من شعر راسي في النول * ضعفت وصرت
كواحد من الناس * وشدت سبع خصل شعر من راسه في النول وقالت له * قد هجم عليك 14
اهل فلسطين يا سمسون * فانتبه وحمل النول * وشعره مشدود عليه * فقالت له * كيف تقول لي 15
اني احبك وقلبك ليس هو عندي * وقد كذبتني هذه ثلاث مرات * ولم تخبرني بماذا تعظم
قوتك * فلما آذته وغمته اياما كثيرة * اغتم وضاقت نفسه الي الموت * فاطلعها على كل ما في 16 17
قلبه * وكشف لها امره * وقال لها * لم تصب راسي موس * ولم يحلق راسي قط * لاني مخصوص لله
من بطن امي * فان حلق شعري زالت قوتي * واضعف واصير كواحد من الناس *

Ad quam aſcendentes principes Philiſtæ- 5
orum, dixerunt ad eam; Demulce Sam-
ſonem, & addiſce per quid ſit fortis, quâ-
nam re magna reddatur vis ejus, & quo
poſſimus eum vincire: et unuſquiſque no-
ſtrûm dabit tibi millenos tercentenos ſi-
clos argenti. Dixit ergò Dalila Samſoni, 6
Indica mihi per quid magna reddatur vis
tua, quo vinciri poſſis, & quonam pacto
debilitentur vires tuæ. Ait illi Samſon, 7
Si capiantur ſeptem chordæ humefactæ
haud prorſus exſiccatæ, iiſque vinciar,
enervabuntur vires meæ, et evadam ſimi-
lis alii *cuilibet homini. Dederunt igitur* 8
ei Philiſtæi ſeptē chordas humidas haud
penitùs ſiccas, quibus cùm ligâſſet eum,
Et inſidias collocâſſet in conclavi, dixit; 9
Samſon, hoſtes tui Philiſtæi imminent ti-
bi: at ille rupit chordas illas ut rumpi ſo-
let *filum lineum cùm fuerit igne conta-*
ctum; viribus tamen ejus haudquaquam
debilitatis. Dixit ergò ad eum Dalila, 10
Mentitus es mihi O Samſon, & mendaci-
um dixiſti mihi: declara itaq; mihi quâ-
nam re vinciaris. Ait illi Samſon, Si tu 11
me vinxeris catenis ferreis quæ nunquam
adhibitæ fuerint, equidem imbecillus eva-
dam, eróque ut cæteri homines. Conſtrin- 12
gens itaq; eum Dalila catenis ferreis nul-
lum unquam in uſum adhibitis, dixit ad
eum; Samſon, hoſtes tui venerunt irruitu-
ri in te: qui reſiliens catenas rupit à bra-
chiis ſuis, ut rumpi ſolet filum. Tum di- 13
xit Dalila ad Samſonē, Mentitus es mi-
hi, & mendacium dixiſti mihi: indica mi-
hi quânam re vinciaris. Ait illi, Si tu ſe-
ptem cincinnos de capillis capitis mei jugo
textorio alligaveris, infirmabor & fiam
ſicut cæteri homines. Alligavit ergò ſe- 14
ptem cincinnos cæſariei capitis ejus ad ju-
gum textorium, & ait illi, Irruerunt in
te Philiſtæi O Samſon: at ipſe expergiſcens
jugum geſtavit, cæſarie ſuâ ad illud alli-
gatâ. Dixit autem ad eum, Quomodo 15
dicis; Equidem amo te, & cor tuum non
eſt erga me, & mentitus es jam mihi en
tribus vicibus, nec indicâſti mihi per quid
augeſcant vires tuæ? Cúmque negotium 16
& moleſtiam faceſſeret ei multis diebus,
mœrore tædióque affectus eſt animus ejus
ad mortem uſque; Et aperuit illi quic- 17
quid habebat in animo, rem ſuam detexit
illi, dixitque ad eam; Nondum tetigit
caput meum novacula, nec unquam ra-
ſum fuit caput meum, eò quòd Deo ſim
addictus ab utero matris meæ: quòd ſi
radantur pili mei, abſcedet fortitudo mea,
enervabor, fiámq; ſicut unus è reliquis ho-
minibus.

ספר שׁוֹפְטִים : יו

vocavit & ,miſit & ;ſuum cor totum ſibi indicaſſet quòd Delilah vidit Et
18 וַתֵּרֶא דְלִילָה כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא
mihi indicavit quia ,ſemel Aſcendite :dicendo ,Peliſtinorum *ſatrapas ad*
לְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר עֲלוּ הַפַּעַם כִּי־הִגִּיד לָהּ
fecerũt aſcendere &,Peliſtinorum *ſatrapæ* eam ad aſcenderũt Et.ſuũ cor totum
אֶת־כָּל־לִבּוֹ וְעָלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲלוּ
vocavitque ,ſua genua ſuper eum fecit dormire Et.ſuis manib⁹ in argentũ
19 הַכֶּסֶף בְּיָדָם׃ וַתְּיַשְּׁנֵהוּ עַל־בִּרְכֶּיהָ וַתִּקְרָא
,eũ amigere cœpit &,ejus capitis cincinnos ſeptem fecit radi & ,virũ *ad*
לָאִישׁ וַתְּגַלַּח אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ וַתָּחֶל לְעַנּוֹתוֹ
.Simſon te ſuper Peliſtim ,Dixitque .eo *deſuper* ej⁹ fortitudo receſſit &
20 וַיָּסַר כֹּחוֹ מֵעָלָיו׃ וַתֹּאמֶר פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן
,*vice in* vice ſicut Egrediar :dixit & ,ſuo ſomno à eſt expergefactus Et
וַיִּקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵצֵא כְּפַעַם בְּפַעַם
.eo *deſuper* receſſerat Dominus quòd ſciebat non ipſe & :me excutiam &
וְאִנָּעֵר וְהוּא לֹא יָדַע כִּי יְהוָה סָר מֵעָלָיו׃
fecerũt deſcẽdere & ,ej⁹ oculos effoderũt & ,Peliſtim eũ apprehenderũt Et
21 וַיֹּאחֲזוּהוּ פְלִשְׁתִּים וַיְנַקְּרוּ אֶת־עֵינָיו וַיּוֹרִידוּ
domo in *molens fuit* & ;compedibus in eum ligaverunt &,Hazzah in eum
אוֹתוֹ עַזָּתָה וַיַּאַסְרוּהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְהִי טוֹחֵן בְּבֵית
.eſt raſus *quando* germinare ejus capitis pilus cœpit Et .vinctorum
22 הָאֲסִירִים׃ וַיָּחֶל שְׂעַר־רֹאשׁוֹ לְצַמֵּחַ כַּאֲשֶׁר גֻּלָּח׃
magnum ſacrificium *ſacrificandum ad* ſunt congregati Peliſtinorũ ſatrapæ Et
23 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לִזְבֹּחַ זֶבַח־גָּדוֹל
noſter deus *Dedit* :dixerunt Et .lætitiam ad & ,ſuo deo Dagon
לְדָגוֹן אֱלֹהֵיהֶם וּלְשִׂמְחָה וַיֹּאמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ
,populus eum Videruntque .noſtrum inimicum Simſon noſtra manu in
24 בְּיָדֵנוּ אֵת שִׁמְשׁוֹן אוֹיְבֵנוּ׃ וַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם
noſtris manib⁹ in noſter de⁹ *Dedit*:dixerũt quia ,ſuum deum laudaverũtq;
וַיְהַלְלוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ
multiplicavit qui &,noſtrã terram *deſolantem* & ,noſtrum inimicum
אֶת־אוֹיְבֵנוּ וְאֵת מַחֲרִיב אַרְצֵנוּ וַאֲשֶׁר הִרְבָּה אֶת־
,Simſon ad Vocate:dixerũt &,eorũ cor *eſſe bonũ circa* fuit Et.noſtros occiſos
25 חֲלָלֵינוּ׃ וַיְהִי כִּטוֹב לִבָּם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן
luſit & ,vinctorum domo de Simſon *ad* Vocaveruntque.nobis *corrideat* &
וִישַׂחֶק לָנוּ וַיִּקְרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסִירִים וַיְצַחֵק
Simſon Dixitque .columnas inter eum fecerunt ſtare &;*eorum facies ad*
26 לִפְנֵיהֶם וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין הָעַמּוּדִים׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן
me palpare fac & ,me *Dimitte* :ejus manum *in apprehendentem* puerum ad
אֶל־הַנַּעַר הַמַּחֲזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחָה אוֹתִי וַהֲימִשֵׁנִי
.eis *ſuper* innitar & ;*eas* ſuper firmatur domus quas ,columnas
אֶת־הָעַמֻּדִים אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וְאֶשָּׁעֵן עֲלֵיהֶם׃
ſatrapæ omnes ibi & ;mulierum & virorum erat plena domus Et
27 וְהַבַּיִת מָלֵא הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְשָׁמָּה כֹּל סַרְנֵי
mulierum & virorum millia tria circiter tectum ſuper & :Peliſtim
פְלִשְׁתִּים וְעַל־הַגָּג כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה
,Dominum ad Simſon Clamavitque .Simſon *ludendo in videntium*
28 הָרֹאִים בִּשְׂחוֹק שִׁמְשׁוֹן׃ וַיִּקְרָא שִׁמְשׁוֹן אֶל־יְהוָה
obſecro me fortifica & ,obſecro mei memento ,*Domine* Domine :ait &
וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יֱהוִה זָכְרֵנִי נָא וְחַזְּקֵנִי נָא
duobus de *unim* ultione ulciſcar & ;Deus hac vice tantum
אַךְ הַפַּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאִנָּקְמָה נְקַם־אַחַת מִשְּׁתֵי
columnas duas Simſon *inclinavit* Et .Peliſtinis de meis oculis
29 עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּלְפֹּת שִׁמְשׁוֹן אֶת־שְׁנֵי עַמּוּדֵי
una ,eis *ſuper* eſt innixus & ,*eas* ſuper erat firma domus quas *medii*
הַתָּוֶךְ אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וַיִּסָּמֵךְ עֲלֵיהֶם אֶחָד
.ejus ſiniſtra *in una* & ,ejus dextera *in*
בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ׃

Verſio VUL. LAT.

18 Vidénſq; illa quòd confeſſ⁹ ei eſſet omnẽ animum ſuũ, miſit ad principes Philiſthinorũ, ac mandavit; Aſcendite adhuc ſemel, quia nunc mihi aperuit cor ſuum. Qui aſcenderunt, aſſumptâ pecuniâ quã promiſerant. 19 At illa dormire eum fecit ſuper genua ſua, & in ſinu ſuo reclinare caput. Vocavítque tonſorẽ, & raſit ſeptẽ crines ejus, & cœpit abigere eum, & à ſe repellere: ſtatim enim ab eo 20 fortitudo diſceſſit. Dixítque, Philiſthiim ſuper te, Samſon. Qui de ſomno conſurgens, dixit in animo ſuo; Egrediar ſicut antè feci, & me excutiã, neſciens quòd receſſiſſet ab eo 21 Dñs. Quẽ cùm apprehendiſſent Philiſthiim, ſtatim eruerũt oculos ej⁹, & duxerunt Gazam vinctũ catenis, & clauſum in 22 carcere molere fecerunt. Jámq; capilli ej⁹ renaſci cœperãt, 23 Et principes Philiſthinorum convenerunt in unum, ut immolarent hoſtias magnificas Dagon deo ſuo, & epularentur; dicentes, Tradidit de⁹ noſter inimicum noſtrũ Samſon in manus 24 noſtras. Quod etiã popul⁹ videns, laudabat deum ſuum, eadémq; dicebat; Tradidit deus noſter adverſarium noſtrum in man⁹ noſtras, qui delevit terrã noſtram, & occîdit plurimos, 25 Lætantéſque p convivia, ſumptis jam epulis, præceperunt ut vocaretur Samſon, & ante eos luderet. Qui adduct⁹ de carcere ludebat ante eos, fecerúntq; eum ſtare inter duas columnas. 26 Qui dixit puero regenti greſſ⁹ ſuos; Dimitte me, ut tangã columnas, quib⁹ omnis imminet dom⁹, & recliner ſuper eas, & 27 paululùm requieſcã. Dom⁹ autem erat plena virorũ ac mulierũ, & erant ibi omnes principes Philiſthinorum, ac de tecto & ſolario circiter tria millia utriuſq; ſex⁹ ſpectantes lu-28 dentẽ Samſon. At ille invocato Dño ait; Domine Deus, memento mei, & redde mihi nunc fortitudinẽ priſtinã De⁹ meus, ut ulciſcar me de hoſtib⁹ meis, & pro amiſſione duorũ luminum unam ultionem recipiam. 29 Et apprehendens ambas columnas, quibus innitebatur domus, alterámque earum dexterâ, & alteram lævâ tenens,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ εἶδε Δαλιδὰ, ὅτι (ω) ἀπήγγειλεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀλλοφύλων, λέγουσα, (α) Ἀνάβητε ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν (β) τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν (γ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (δ) ἀνήνεγκαν τὸ ἀργύριον (ε) ἐν χερσὶν 19 αὐτῶν. Καὶ (ζ) ἐκοίμισε Δαλιδὰ τὸν Σαμψὼν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσεν (η) ἄνδρα, καὶ ἐξύρησε (θ) τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο (ι) ταπεινῶσαι αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἡ ἰ-20 σχὺς αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε (κ) Δαλιδὰ, Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ Σαμψών. καὶ (λ) ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (μ) Ἐξελεύσομαι ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, καὶ ἐκτιναχθήσομαι· καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω (ν) ὅτι ὁ κύριος ἀπέστη ἀπάνωθεν αὐ-21 τοῦ. Καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ (ξ) ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ (ο) κατεβίβασαν αὐτὸν εἰς Γάζαν, καὶ (π) ἐπέδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκείαις· καὶ ἦν ἀλήθων 22 ἐν οἴκῳ (ρ) τοῦ δεσμωτηρίου. Καὶ ἤρξατο (σ) θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ (τ) βλαστάνειν καθὼς 23 ἐξυρήσατο. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν (υ) θυσιάσαι θυσίασμα μέγα τῷ Δαγὼν θεῷ αὐτῶν, καὶ (φ) εὐφρανθῆναι· καὶ εἶπαν, (χ) Ἔδωκεν ὁ θεὸς (ψ) ἐν χειρὶ ἡ-24 μῶν τὸν Σαμψὼν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. Καὶ (ω) εἶδον αὐτὸν ὁ λαὸς, καὶ (α) ὕμνησαν τὸν θεὸν αὐτῶν, Ὅτι παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν, (β) τὸν ἐρημοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν, (γ) καὶ ὃς ἐπλήθυνε τοὺς τραυματίας 25 ἡμῶν. (δ) Καὶ ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶπαν, Καλέσατε τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ ἐκάλεσαν τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου (ε) δεσμωτηρίου, καὶ ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ ἐρράπιζον αὐτὸν, 26 καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀναμέσον (ζ) τῶν κιόνων. Καὶ εἶπε Σαμψὼν (η) πρὸς τὸν νεανίαν τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, Ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας ἐφ᾽ οἷς ὁ οἶκος ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐπιστηρι-27 χθήσομαι ἐπ᾽ αὐτούς. Καὶ ὁ οἶκος πλήρης τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες (θ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (ι) ἐπὶ τὸ δῶμα ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες (κ) οἱ 28 θεωροῦντες ἐν παιγνίαις Σαμψών. Καὶ ἔκλαυσεν Σαμψὼν πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, (λ) Ἀδωναῒε κύριε, μνήσθητι δή μου, καὶ ἐνίσχυσόν (μ) με ἔτι τὸ ἅπαξ (ν) τοῦτο θεὲ, καὶ ἀνταποδώσω ἀνταπόδοσιν μίαν περὶ τῶν δύο ὀφ-29 θαλμῶν μου (ξ) τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ περιέλαβε Σαμψὼν τοὺς δύο (ο) κίονας τοῦ οἴκου ἐφ᾽ οὓς ὁ οἶκος εἱστήκει, καὶ ἐπεστηρίχθη ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐκράτησεν ἕνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἕνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ.

18 *Et intellexit Dalida, quia annuntiaverat ei omne cor ſuum. Et miſit, & vocavit principes alienigenarũ, dicens; Aſcendite adhuc vice hâc; quoniã annunciavit mihi omne cor ſuũ. Et aſcenderunt ad eã principes alienigenarum: & attulerunt argentũ in manibus ſuis.* 19 *Et dormire fecit Dalida Sampſõ ſuper genua ſua: & vocavit (k) virum, & raſit ſeptẽ cincinnos capitis ejus: & cœpit humiliare eum. Et diſceſſit fortitudo ejus ab eo.* 20 *Et dixit Dalida, Alienigenæ ſuper te, Sampſõ. Et expergefactus eſt è ſomno ſuo: & dixit, Exibo, (l) ut ſemel, & ſemel: & excutiã me. Et ipſe non intellexerat, quia Dominus receſſerat deſuper eo.* 21 *Et tenuerunt eũ alienigenæ, et exciderunt oculos ejus: & depoſuerunt eum in Gazã, & ligaverunt eum in compedibus æneis: & erat molens in domo carceris.* 22 *Et cœpit capilli capitis ejus germinare; ſicut raſus fuerat.* 23 *Et principes alienigenarum congregati ſunt ad ſacrificandũ ſacrificium magnum Dagon deo ſuo, & lætandum. Et dixerunt, Dedit deus in manu noſtra Sampſon inimicum noſtrũ.* 24 *Et viderunt eum populus: & hymnis celebrãrunt deum ſuum; (m) Quia tradidit de⁹ noſter inimicum noſtrum in manu noſtra, qui vaſtabat terrã noſtrã, & qui multiplicabat cæſos noſtros.* 25 *Et quando (n) bonũ fuit cor eorum; & dixerunt, Vocate Sampſon è domo cuſtodiæ, & ludat coram nobis. Et vocaverunt Sampſõ è domo carceris: & (o) ludebat corã eis: & alapis percutiebant eũ, & ſtatuerunt eũ (p) inter columnas.* 26 *Et dixit Sampſon ad puerum, qui tenebat manum ejus; Dimitte me: et palpabo columnas, ſuper quas (q) domus ſuper eas: et innitar ſuper eas.* 27 *Et dom⁹ plena virorum, et mulierũ: et ibi omnes principes alienigenarum: & in ſolario circiter ter mille viri, & mulieres ſpectantes ad ludos Sampſon.* 28 *Et ploravit Sampſon ad Dominum, & dixit; Adonaie Domine, memento nunc mei: & conforta me (r) adhuc vice hâc Deus: & retribuã retributionẽ unã alienigenis pro duobus oculis meis.* 29 *Et apprehendit Sampſon ambas columnas dom⁹, ſuper quas domus ſtabat: & innixus eſt ſuper illas: et tenuit unam dextrâ ſuâ, & unam ſiniſtrâ ſuâ.*

MS.A. (ω) ἀνήγγειλεν πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλεν πάντας τοὺς σατράπας τῶν (α) Ἀνάβητε τὸ ἅπαξ, ὅτι ἀνήγγειλέν μοι (β) τὴν * κακίαν αὐτοῦ. (γ) πᾶσαι αἱ σατραπίαι τῶν (δ) ἤνεγκαν (ε) ἐν ταῖς χερσὶν (ζ) ἐκοίμισεν αὐτὸν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς· (η) τὸν κουρέα, καὶ (θ) τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς (ι) ταπεινοῦσθαι, καὶ (κ) αὐτῷ Δαλιδὰ, Οἱ ἀλλόφυλοι (λ) ἐξηγέρθη ἐκ (μ) Ἐξελεύσομαι καὶ ποιήσω καθὼς ἀεὶ, καὶ ἀποτινάξομαι· (ν) ὅτι κύριος ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ οἱ (ξ) ἐξώρυξαν τοὺς (ο) κατήγαγον αὐτὸν (π) ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς· καὶ (ρ) τῆς φυλακῆς. Καὶ (σ) ἡ θρὶξ (τ) ἀνατεῖλαι ἡνίκα ἐξυρήθη. Καὶ οἱ σατράπαι τῶν (υ) τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην Δαγὼν τῷ θεῷ (φ) τοῦ εὐφρανθῆναι· (χ) Παρέδωκεν (ψ) ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν Σαμψὼν (ω) ἴδεν (α) ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπαν, Παρέδωκεν (β) καὶ τὸν ἐξερημοῦντα (γ) ὅστις ἐπλήθυνεν (δ) Καὶ ἐγένετο ὅτε (ε) τῆς φυλακῆς, καὶ ἐνέπαιζον αὐτῷ, καὶ ἔστησαν (ζ) τῶν δύο στύλων. (η) πρὸς τὸ παιδάριον τὸν χειραγωγοῦντα αὐτὸν, Ἐπανάπαυσόν με δὴ καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με ἐπὶ τοὺς στύλους ἐφ᾽ ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπιστηρίσομαι ἐπ᾽ αὐτούς. ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως. Ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, (θ) οἱ σατράπαι τῶν (ι) ἐπὶ τοῦ δώματος (κ) ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον τὸν Σαμψών. Καὶ ἐβόησεν Σαμψὼν (λ) Κύριε, κύριε, μνήσθητί μου, καὶ (μ) με δὴ πλὴν ἔτι (ν) τοῦτο, καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν ἀντὶ τῶν δύο (ξ) ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. (ο) στύλους τοὺς μέσους ἐφ᾽ ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπεστηρίσατο ἐπ᾽ αὐτοῖς, ἕνα ἐν τῇ δεξιᾷ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וַחֲזַת דְּלִילָה אֲרֵי חַוִּי לַהּ יָת כָּל לִבֵּיהּ וּשְׁלַחַת וּקְרַת לְטוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי לְמֵימַר סַקוּ בְּרַם
זִמְנָא הָדָא אֲרֵי חַוִּי לִי יָת כָּל לִבֵּיהּ וּסְלִיקוּ לְוָתַהּ טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וְאַסִּיקוּ כַּסְפָּא בִּידֵיהוֹן :
19 וְאַשְׁכְּבַתֵּיהּ עַל בִּרְכָּהָא וּקְרַת לְגַבְרָא וּגְרַעַת יָת שְׁבַע גְּדִילַת רֵישֵׁיהּ וּשְׁרִיאַת לְעַנְיוּתֵיהּ
20 וַעֲדָא חֵילֵיהּ מִנֵּיהּ : וַאֲמַרַת פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְּעַר מִשִּׁנְתֵּיהּ וַאֲמַר אֶפּוֹק
21 כִּזְמַן בִּזְמַן וְאֶתְגַּבַּר וְהוּא לָא יְדַע אֲרֵי גְבוּרְתָּא דַיְיָ עֲדַת מִנֵּיהּ : וַאֲחָדוּהִי פְלִשְׁתָּאֵי
וְנַקַּרוּ יָת עֵינוֹהִי וְאַחִיתוּ יָתֵיהּ לְעַזַּת וַאֲסַרוּהִי בְּשַׁלְשְׁלָן דִּנְחָשׁ וַהֲוָה טָחֵין רֵחַיָא בְּבֵית
22 23 אֲסִירַיָא : וּשְׁרֵי סְעַר רֵישֵׁיהּ לְצַמָּחָא בָּתַר דְּאִתְגַּלַּח : וְטוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי אִתְכְּנִישׁוּ לְדַבָּחָא
דְּבַח רַבָּא לְדָגוֹן טַעֲוַתְהוֹן וּלְחֶדְוָא וַאֲמַרוּ מְסַרַת דַּחַלְתָּנָא בִּידָנָא יָת שִׁמְשׁוֹן בְּעֵל
24 דְּבָבָנָא : וַחֲזוֹ יָתֵיהּ עַמָּא וְשַׁבַּחוּ יָת טַעֲוַתְהוֹן אֲרֵי אֲמַרוּ מְסַרַת דַּחַלְתָּנָא בִּידָנָא יָת בְּעֵל
25 דְּבָבָנָא וְיָת מַחֲרִיב אַרְעָנָא וְדִי אַסְגִּי יָת קְטִילָנָא : וַהֲוָה כַּד שְׁפַר לִבְּהוֹן וַאֲמַרוּ קְרוֹ
לְשִׁמְשׁוֹן וִיחַיֵּךְ לָנָא וּקְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית אֲסִירַיָא וְחַיֵּךְ קֳדָמֵיהוֹן וַאֲקִימוּ יָתֵיהּ בֵּין
26 עַמּוּדַיָא : וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן לְעוּלֵימָא דְּמַתְקִיף בִּידֵיהּ שְׁבוֹק מִנִּי וְאַמְשֵׁינִי יָת עַמּוּדַיָא דְּבֵיתָא
27 מִתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאֶסְתְּמִיךְ עֲלֵיהוֹן : וּבֵיתָא מְלֵי גֻבְרַיָא וּנְשַׁיָא וְתַמָּן כָּל טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי
28 וְעַל אִגָּרָא כִּתְלָתָא אַלְפִין גַּבְרָא וְאִתְּתָא דַּחֲזַן בְּחוּכָא דְשִׁמְשׁוֹן : וְצַלִּי שִׁמְשׁוֹן קֳדָם יְיָ
וַאֲמַר יְיָ אֱלֹהִים יֵעוּל דָּכְרָנִי קֳדָמָךְ וְתַקְּפַנִי כְּעַן בְּרַם זִמְנָא הָדָא יְיָ וְאֶתְפְּרַע פּוּרְעָנוּתָא
29 חֲדָא מִתַּרְתֵּין עֵינַי דְּנַקַּרוּ לִי פְלִשְׁתָּאֵי : וַאֲחַד שִׁמְשׁוֹן יָת תְּרֵין עַמּוּדֵי מְצִיעָאֵי דְּבֵיתָא
מִתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאִסְתְּמִיךְ עֲלֵיהוֹן חַד בִּימִינֵיהּ וְחַד בִּסְמָלֵיהּ :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

18 Et vidit Delilah quod annunciavit ei omne cor ſuum: & miſit & vocavit tyrannos Peliſthæorũ ad dicendũ: Aſcendite *tantùm* vice hac: namq; annunciavit mihi omne cor ſuũ: & aſcenderũt ad eam tyranni Peliſthæorũ, & attulerunt argentum in manib⁹ ſuis. 19 Et ſoporavit eum ſuper genua ſua; & vocavit virum, & abſcidit ſeptem crines capitis ejus: & cœpit ad affligendum eum, & tranſivit virtus ejus ab eo. 20 Et dixit: Peliſthæi venerunt ſuper te, Simſon: & excitatus eſt ex ſomno ſuo, & dixit: Exibo ut vice in vice, & prævalebo: & ipſe non cognovit quod virilitas Domini tranſivit ab eo. 21 Et apprehenderunt illum Peliſthæi, & eruerunt oculos ejus, & deſcendere fecerunt eum ad Ghazath; & ligaverunt eum in catenis æris, & erat molens piſtrino in domo vinctorum. 22 Et cœpit capillus capitis ejus ad oriendũ poſtquam tonſus eſt. 23 Et tyranni Peliſthæorũ congregati ſunt ad ſacrificandum ſacrificium magnũ Dagon errori eorum, & ad lætandum: & dixerunt, Tradidit Timor noſter in manu noſtra Simſon auctorem inimicitiæ noſtræ. 24 Et viderunt illũ popul⁹ & laudaverũt errorem ſuum, nam dixerunt: Tradidit Timor noſter in manu noſtra auctorem inimicitiæ noſtræ, & vaſtatorem terræ noſtræ, & qui multiplicavit occiſos noſtros. 25 Et fuit quando pulchrum fuit cor eorum, & dixerunt: *Vocate* Simſon, & ludet nobis: & vocarunt Simſon ex domo vinctorũ, & luſit ante eos; & ſtatuerunt eum inter columnas. 26 Et dixit Simſon puero qui apprehendens manum ejus: Remitte à me & palpare me fac columnas, quibus domus firmata ſuper eis, & ſuſtentabor ſuper eis. 27 Et domus plena viris & mulieribus, & ibi omnes tyranni Peliſthæorum, & ſuper tectum ut tres mille vir & mulier, qui videntes in ludo Simſon. 28 Et oravit Simſon ante Dñm, & dixit: Dñe, intret memoria mei ante te, & fortifica me nunc tantum vice hac, Domine; & ulciſcar ultionem hanc ex duobus oculis meis, quos eruerunt *mihi* Peliſthæi. 29 Et apprehendit Simſon duas columnas medias, quibus domus ſuſtentata ſuper eis, unam in dexterâ ſuâ, & unam in ſiniſtra ſuâ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 *ܘܟܕ ܚܙܬ ܕܠܝܠܐ ܕܓܠܐ ܠܗ ܟܠܗ ܠܒܗ .· ܫܕܪܬ ܩܪܬ ܠܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܬ
ܠܗܘܢ. ܣܩܘ ܗܫܐ. ܡܛܠ ܕܓܠܐ ܠܝ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܣܠܩܘ ܠܘܬܗ ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.
ܘܐܣܩܘ ܟܣܦܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. *ܘܐܪܕܡܬܗ ܥܠ ܒܘܪܟܝܗ. ܘܩܪܬ ܠܓܪܥܐ. ܘܓܪܥ ܫܒܥ 19
ܓܕܘܠܐ ܕܪܫܗ. ܘܫܪܝܬ ܠܡܫܦܠܘܬܗ. ܘܥܒܪ ܚܝܠܗ ܡܢܗ. *ܘܐܡܪܬ ܠܗ. 20
ܦܠܫܬܝܐ ܐܬܘ ܥܠܝܟ ܫܡܫܘܢ.· ܘܐܬܬܥܝܪ ܡܢ ܫܢܬܗ. ܘܐܡܪ. ܐܦܘܩ ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܙܒܢ.
ܘܐܢܦܨ ܐܢܘܢ. ܘܗܘ ܠܐ ܝܕܥ ܕܡܪܝܐ ܥܒܪ ܡܢܗ. *ܘܐܚܕܘܗܝ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܩܪܘ 21
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܥܙܬܐ. ܘܐܣܪܘܗܝ ܒܫܫܠܬܐ. ܘܗܘܐ ܛܚܢ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. *ܘܫܪܝ 22
ܣܥܪܐ ܕܪܫܗ ܠܡܦܪܥ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܓܪܥ. *ܘܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.· ܐܬܟܢܫܘ ܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ 23
ܪܒܐ ܠܕܓܘܢ ܐܠܗܗܘܢ ܒܚܕܘܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ.· ܐܫܠܡ ܐܠܗܢ ܒܐܝܕܝܢ ܠܫܡܫܘܢ
ܒܥܠܕܒܒܢ. *ܘܟܕ ܚܙܐܘܗܝ ܥܡܐ. ܫܒܚܘ ܠܐܠܗܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܐܠܗܢ 24
ܒܐܝܕܝܢ ܠܒܥܠܕܒܒܢ. ܘܠܡܚܪܒܢܗ ܕܐܪܥܢ. ܘܠܡܣܓܐ ܩܛܝܠܝܢ. *ܘܟܕ ܛܒ ܠܒܗܘܢ.· 25
ܐܡܪܝܢ. ܩܪܘ ܠܫܡܫܘܢ ܢܚܐܟ ܩܕܡܝܢ. ܘܩܪܘ ܠܫܡܫܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܘܡܚܐܟ
ܗܘܐ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܒܝܬ ܥܡܘܕܐ. *ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ ܠܛܠܝܐ ܕܐܚܝܕ 26
ܗܘܐ ܐܝܕܗ. ܫܒܘܩܝܢܝ. ܘܐܓܫܫ ܠܥܡܘܕܐ. ܕܒܝܬܐ ܣܡܝܟ ܥܠܝܗܘܢ.· ܘܐܣܬܡܟ
ܥܠܝܗܘܢ. *ܘܒܝܬܐ ܡܠܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܬܡܢ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. 27
ܘܥܠ ܐܓܪܐ ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܟܕ ܡܚܐܟ ܫܡܫܘܢ.
*ܘܩܪܐ ܫܡܫܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܒܒܥܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ.· ܐܬܕܟܪܢܝ ܘܐܚܝܠܢܝ. 28
ܒܠܚܘܕ ܗܕܐ ܙܒܢܬܐ. ܐܠܗܐ. ܕܐܬܒܥ ܬܒܥܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܥܝܢܝ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ.
*ܘܐܚܕ ܫܡܫܘܢ ܬܪܝܢ ܥܡܘܕܐ. ܕܒܝܬܐ ܣܡܝܟ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܐܣܬܡܟ ܥܠܝܗܘܢ. ܚܕ 29
ܒܝܡܝܢܗ. ܘܚܕ ܒܣܡܠܗ.

Animadvertens autem Dalila quòd ei to- 18
tum cor ſuum declaráſſet, miſit accerſitum
tyrannos Paleſtinorum, dicens ad eos,
Aſcendite jam, quia aperuit mihi totum
cor ſuum. Aſcenderunt ergò ad eam ty-
ranni Paleſtinorum, pecuniam ſecum fe-
rentes. Illa verò ſopivit eum ſuper ge- 19
nua ſua, & accerſito tonſore abraſit ſeptem
cincinnos capitis ejus, cœpítque eum de-
bilitare, & receſſit robur ejus ab eo. Tum 20
dixit ad eum, Paleſtini venerunt contra te,
Samſon. At ille expergefactus è ſomno
ſuo, ait; Egrediar more ſolito, & tor-
quebo illos: ipſe autem ignorabat quòd
Dominus ab eo receſſiſſet. Itaque appre- 21
hendentes eum Paleſtini, excæcârunt ocu-
los ejus; catenı́ſque conſtrictum deduxe-
runt ad Azath, factúſque eſt molens in car-
cere. Cœpit autem capillus capitis ejus 22
renaſci poſtquam tonſus eſſet. Porrò ty- 23
ranni Paleſtinorum congregati ſunt ad
magnum ſacrificium deo ſuo Dagon cum
lætitia ſacrificandum, & dixerunt, Tradidit
Deus noſter in manum noſtram Samſonem
inimicum noſtrum. Populus etiam cùm 24
vidiſſent eum, laudaverunt deum ſuum, *di-
centes*, Quoniam tradidit deus noſter in
manum noſtram inimicum noſtrum, vaſta-
torem regionum noſtrarum, quíque multi-
plicavit occîſos noſtros. Et cùm læto eſ- 25
ſent corde, dixerunt, Accerſite Samſonem,
ut ſaltet coram nobis. Accerſiverunt ergò
Samſonem è carcere, & cùm ſaltâſſet co-
ram eis, ſtatuerunt eum inter columnas.
Dixit enim Samſon puero qui tenebat ma- 26
num ejus, Dimitte me, & da mihi palpan-
dum columnas quibus innixa eſt domus, ut
innitar eis. Porrò domus illa referta erat 27
viris & mulieribus, ibíque aderant omnes
tyranni Paleſtinorum, & ſuper tectum ad-
erant circiter tria millia virorum ac mulie-
rum ſpectantium Samſonem ſaltantem. Et 28
invocavit Samſon Dominum, ac dixit, Quæ-
ſo Domine Deus, memento mei, & corro-
bora me hâc tantùm vice Deus, ut vindi-
ctam ſumam à Paleſtinis pro duobus oculis
meis. Apprehendens itaque Samſon duas 29
columnas quibus domus illa fulciebatur, & alteri dexterâ ſuâ, alteri ſiniſtrâ ſuâ innixus,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 * فلما رات دليلة انه قد اظهر لها كلما في قلبه * ارسلت فدعت روساء اهل فلسطين
وقالت لهم * اصعدوا الان * فانه اظهر لي كل ما في قلبه * فصعد اليها روساء اهل فلسطين *
19 واصعدوا معهم الفضة * وانامته على حجرها * ودعت الحاجم * وحلق خصل شعر منه * فبدات
20 ان تضعف قوته * وفارقه حيله * فانبهته وقالت له * شمسون اعداوك هجموا عليك وانتبه
من نومه فقال * اخرج واصنع بهم كما فعلت * وكما كنت اصنع كل مرة * ولم يعلم ان
21 قوة الرب قد فارقته * فاخذوه اهل فلسطين * واكحلوه بالنار فاعموا عينيه * وشدوه
22 بالسلاسل * واتوا به غزة * وحبسوه في السجن * وجعلوا في السجن رحا يطحن بها * وبدا
23 شعر راسه ينبت * فاما روساء اهل فلسطين * فاجتمعوا ليذبحوا ذبيحة عظيمة لداغون
24 25 الههم * وقالوا * قد دفع الاهنا عدونا في يدنا * الذي اخرب ارضنا واكثر قتلانا * فلما
اكلوا وشربوا وطابت انفسهم قالوا * ندعوا شمسون ليرقص بين ايدينا * فدعوا شمسون
26 من السجن * ورقص بين ايديهم * واقاموه بين اعمدة البيت * فقال شمسون للصبي
الذي كان يقوده * ارخي يدي ودعني اشد بالاعمدة التي البيت عليها * حتي اتوكا
27 عليها * وكان البيت ممتليا من الرجال والنساء * وكان فوق سطح البيت اكثر من
28 ثلاثة الف من الرجال والنساء ينظرون الي شمسون اذا رقص * ودعي شمسون الرب وقال *
اطلب اليك يا ربي والاهي ان تذكرني * وقويني هذه المرة يا رب * لانتقم من اهل فلسطين
29 نقمة عيني * واخذ شمسون بيديه العمودين الذين في الوسط الثابت عليهما البيت * وتوكا
عليهما * واخذ احدهما بيمينه والاخر بشماله *

Cùm ergò vidiſſet Dalila quòd aperuiſſet 18
illi quicquid habebat in animo ſuo, mit-
tens vocavit principes Philiſtæorum, &
dixit ad eos, Aſcendite modò, nam indi-
cavit mihi quicquid habebat in animo
ſuo: ſic aſcenderunt ad eam principes
Philiſtæorum, & tulerunt ſecum pecuni-
am. Illa autem ſomnum inducens ei ſu- 19
per ſinum ſuum, tonſorem advocavit, qui
cùm raſiſſet cincinnos comæ ipſius ab eo,
cœperunt debilitari vires ejus, & receſſit
ab eo robur ipſius. Tum excitans eum, 20
dixit illi; Samſon, hoſtes tui irruunt in te:
quare expergiſcens à ſomno ſuo, dixit;
Egrediar, agámque cum eis ut jam *egi, &*
ut facere ſolebam cunctis vicibus: neſcie-
bat enim quòd virtus Domini receſſiſſet
ab eo. Apprehenderunt igitur eum Phi- 21
liſtæi, ignémque (ſtilo oculis ejus, ut ſo-
let collyrium,) *applicantes, excæcârunt*
oculos ejus, tum catenis ligantes eum per-
duxerunt ad Gazam; & carcere detinen-
tes eum, poſuerunt in carcere molam quâ
moleret. Cœperant autem creſcere capilli 22
capitis ejus. Verùm principes Philiſtæo- 23
rum congregati ſunt ad immolandum ſa-
crificium magnum Dagoni deo ſuo, Di- 24
centes; Jam tradidit deus noſter in ma-
num noſtram hoſtem noſtrum, qui terram
noſtram deſtruxerat, & occîſos noſtros
multiplicaverat. Et cùm ediſſent ac bi- 25
biſſent hilarique eſſent animo, dixerunt;
Vocemus Samſonem ut ſaltet in præſentia
noſtra: ſic evocârunt Samſonem è carce-
re, quem cùm ſaltâſſet in præſentia corũ,
collocârunt inter columnas domûs. Et 26
dixit Samſon ad puerum qui ducebat
eum, Dimitte manus meas, & ſine me
complecti columnas quib⁹ ſuſtentatur do-
mus, ut innitar eis. Erat autem illa do- 27
mus plena viris & mulieribus, erántque
ſuper tecta domûs pluſquam tria millia
virorum ac mulierum ſpectantium Sam-
ſonem ſaltantem. Vocavitque Samſon 28
Dominum, & ait; Precor te O Domine
& Deus meus, ut recorderis mei; &
corrobora me hâc vice O Domine, ut ſu-
mam de Philiſtæis ultionem oculorum
meorum. Et apprehendens Samſon ma- 29
nibus ſuis duas columnas intermedias
quibus ſuſtinebatur domus, innixus eſt
eis, tenuitque unam dexterâ ſuâ, alte-
ram ſiniſtrâ,

ספר שופטים : יז

ſe inclinavit & :Peliſtæis cum mea anima Moriatur :Simſon Dixitque
30 ויאמר שמשון תמות נפשי עם־פלשתים ויט
qui populum omnem ſuper & ,ſatrapas ſuper domus ceciditque,*robore in*
בכח ויפל הבית על־הסרנים ועל־כל־העם אשר־
quos quàm *multi,ipſum moriendo in* fecit mori quos ,mortui Fueruntque :ea in
בו ויהיו המתים אשר־המית במותו רבים מאשר
,ejus patris domus omnis &,ejꝰ fratres deſcenderūt Et.*ſua vita in* fecit mori
31 המית בחייו : וירדו אחיו וכל־בית אביהו
inter & Sorhah inter eum ſepelierunt & aſcenderunt & ,eum tulerunt &
וישאו אתו ויעלו ויקברו אותו בין צרעה ובין
Iſrael judicavit ipſe Et.ſui patris Manoach ſepulchro in ,Eſthaol
אשתאול בקבר מנוח אביו והוא שפט את־ישראל
.annis viginti
עשרים שנה :

CAP. XVII. יז

:ſuæ matri Dixitq; ,Michaiehu ejꝰ nomē &,Ephraim monte de vir fuit Et
1 ויהי־איש מהר־אפרים ושמו מיכיהו : ויאמר לאמו 2
dixiſti etiā & ,*adjuraſti* tu & ,*tibi eſt captum quod argentum* centū & Mille
אלף ומאה הכסף אשר לקח־לך ואתי אלית וגם אמרת
:ejꝰ mater dixit Et.illud accepi ego,mecum argentum ecce ,meis auribus in
באזני הנה־הכסף אתי אני לקחתיו ותאמר אמו
argenteos centum & mille reddidit Et .Domino mi fili Benedictus
3 ברוך בני ליהוה : וישב את־אלף־ומאה הכסף
argentum ſanctificavi Sanctificando :ejus mater Dixitque .ſuæ matri
לאמו ותאמר אמו הקדש הקדשתי את־הכסף
nunc & :conflatile & ſculptile faciendum ad meo filio mea manu de Dño
ליהוה מידי לבני לעשות פסל ומסכה ועתה
ejus mater *cepitque* :ſuæ matri argentum reddidit Et .tibi illud reſtituam
4 אשיבנו לך : וישב את־הכסף לאמו ותקח אמו
,conflatile& ſculptile *illud* fecit &,argētario *illud* dedit &,*argentum* ducentos
מאתים כסף ויתנהו לצורף ויעשהו פסל ומסכה
Fecitque .*deorum* domus *ei* ,*Michah vir Et* .Michaiehu domo in fuit &
5 ויהי בבית מיכיהו : והאיש מיכה לו בית אלהים ויעש
ei fuit &,ſuis filiis de unius manum *implevit* &,Theraphim *& ſuperhumerale*
אפוד ותרפים וימלא את־יד אחד מבניו ויהי־לו
rectum vir :Iſrael in rex non illis diebus In .ſacerdotem in
6 לכהן : בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר
familia de Jehudah Bethlechem de puer fuit Et.faciebat ſuis oculis in
7 בעיניו יעשה : ויהי־נער מבית לחם יהודה ממשפחת
civitate de vir abiit Et .ibi peregrinabatur ipſe &,Levita ipſe &,Jehudah
8 יהודה והוא לוי והוא גר־שם : וילך האיש מהעיר
Venitq; .inveniſſet ubicunque peregrinandum ad,Jehudah Bethlechem de
מבית לחם יהודה לגור באשר ימצא ויבא
ei Dixitque.ſuum iter faciendū ad,Michah domū ad uſq;Ephraim montem
9 הר־אפרים עד־בית מיכה לעשות דרכו : ויאמר־לו
,Jehudah Bethlechem de Ego:Levita eū ad Dixitque ?*venies* Unde :Michah
מיכה מאין תבוא ויאמר אליו לוי אנכי מבית לחם יהודה
:Michah ei Dixitque .invenero ubicunque peregrinandū ad *vadens* ego &
10 ואנכי הולך לגור באשר אמצא : ויאמר לו מיכה
decem tibi dabo ego &:*ſacerdotē in & patrē in* mihi eſto &,me apud Mane
שבה עמדי והיה־לי לאב ולכהן ואנכי אתן־לך עשרת
.Levita ivit &:tuum victū & ,veſtimentorum ordinem & ,*dies in* argenteos
כסף לימים וערך בגדים ומחיתך וילך הלוי :
unus tanquam ei *puer* fuit Et .viro cum manere Levita voluit Et
11 ויואל הלוי לשבת את־האיש ויהי הנער לו כאחד
adoleſcens ſibi fuit & ,Levitæ manum Michah *implevit* Et.ſuis filiis de
12 מבניו : וימלא מיכה את־יד הלוי ויהי־לו הנער
cognovi Nunc :Michah Dixitque .Michah domo in fuit &,*ſacerdotē in*
13 לכהן ויהי בבית מיכה : ויאמר מיכה עתה ידעתי
.*ſacerdotem in* Levita mihi *fuit* quia ;mihi Dominus benefaciet quòd
כי־ייטיב יהוה לי כי היה־לי הלוי לכהן :

Verſio VUL. LAT.

30 Ait; Moriatur anima mea cum Philiſthiim. Concuſſiſq; fortiter columnis, cecidit domꝰ ſuper omnes principes, & cæterā multitudinē quæ ibi erat: multóq; plures interfecit moriens, 31 quàm ante vivꝰ occiderat. Deſcendentes autē fratres ejus & univerſa cognatio tulerūt corpus ejus, et ſepelierūt inter Saraa et Eſthaol in ſepulchro patris ſui Manue: judicavítq; Iſrael viginti annis.

CAP. XVII.

1 Fuit eo tempore vir quidā de monte Ephraim nomine Mi- 2 chas, Qui dixit matri ſuæ; Mille & centū argenteos, quos ſeparaveras tibi, & ſuper quibus me audiente juraveras, ecce ego habeo, & apud me ſunt. Cui illa reſpondit, Benedictus 3 filiꝰ meus Dño. Reddidit ergò eos matri ſuæ, quæ dixerat ei; Conſecravi et vovi hoc argentū Dño, ut de manu mea ſuſcipiat filiꝰ meꝰ, et faciat ſculptile atq; conflatile: & nunc trado 4 illud tibi. Reddidit igitur eos matri ſuæ, quæ tulit ducentos argenteos, & dedit eos argentario, ut faceret ex eis ſculptile atq, conflatile, quod fuit in do- 5 mo Michæ. Qui ædiculā quoq; in ea deo ſeparavit, & fecit ephod, & theraphim, id eſt, veſtē ſacerdotalē, et idola: implevítq; unius filiorum ſuorū ma- 6 num, & factꝰ eſt ei ſacerdos. In diebus illis non erat rex in Iſrael: ſed unuſquiſque, quod ſibi rectū videbatur, hoc faciebat. 7 Fuit quoq; alter adoleſcens de Bethlehē Juda, ex cognatione ejꝰ: erátq; ipſe Levites, & ha- 8 bitabat ibi. Egreſſúſq; de civitate Bethlehē, peregrinari voluit ubicunq; ſibi commodum reperiſſet. Cúmque veniſſet in montē Ephraim, iter faciens, & declinâſſet parumper in do- 9 mum Michæ, Interrogatꝰ eſt ab eo unde veniſſet. Qui reſpondit; Levita ſum de Bethlehē Juda, & vado ut habitē ubi potuero, et utile mihi eſſe pſpexe- 10 ro. Dixítq; Michas; Mane apud me, & eſto mihi parens ac ſacerdos: dabóq; tibi per annos ſingulos decē argenteos, ac veſtem duplicē, & quæ ad victum 11 ſunt neceſſaria. Acquievit, & manſit apud hominē, fuitq; illi 12 quaſi unus de filiis. Implevítq; Michas manum ejus, et habuit 13 puerū ſacerdotē apud ſe, Nunc ſcio, dicens, quòd benefaciet mihi Deꝰ habenti Levitici generis ſacerdotem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ εἶπε Σαμψὼν, Ἀποθανέτω (π) ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. (ρ) καὶ ἐβάσταξεν ἐν ἰσχύϊ· καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ (σ) τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ. (τ) καὶ ἦσαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους (υ) ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ 31 ζωῇ αὐτοῦ. Καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (φ) καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαὸλ ἐν τῷ τάφῳ Μανωὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσιν ἔτη.

Et dixit Sampſon; Moriatur anima mea cū alienigenis. Et ſuſtulit in fortitudine: et cecidit domus ſuper principes, et ſuper omnē populū, qui in ea. Et fuerūt mortui, quos mortificavit Sampſon in morte ſua, plures quā quos mortificavit in vita ſua. Et deſcenderūt fratres ejꝰ, et domꝰ patris ejꝰ, et tulerūt eū. Et aſcenderūt, et ſepelierunt eū inter Saraa, et inter Eſthaol, in ſepulchro Manoe patris ejus. Et ipſe judicavit Iſrael viginti annis. 30 31

MS.A. (π) ἡ ψυχή (ρ) καὶ ἔκλινεν ἐν (σ) τοὺς σατράπας, καὶ (τ) καὶ ἐγένοντο οἱ (υ) ὑπὲρ οὓς (φ) καὶ πᾶς ὁ

Κεφ. ιζ'.

1 Καὶ (α) ἐγένετο ἀνὴρ (β) ἀπὸ ὄρους Ἐφραὶμ, 2 καὶ ὄνομα αὐτῷ (γ) Μιχαίας. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ, (δ) Οἱ χίλιοι καὶ ἑκατὸν οὓς ἔλαβες ἀργυρίου σεαυτῇ, καί με ἠράσω, καὶ προσεῖπας ἐν ὠσί μου, Ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοὶ, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, (ε) Εὐλογητὸς ὁ υἱός μου τῷ κυρίῳ. 3 Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ ἑκατὸν τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, (ζ) Ἁγιάζουσα ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου (η) τῷ υἱῷ μου τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν, καὶ νῦν 4 ἀποδώσω αὐτό σοι. Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους (θ) ἀργυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ (ι) ἀργυροκόπῳ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χω- 5 νευτόν· καὶ (κ) ἐγενήθη ἐν οἴκῳ Μιχαία. Καὶ ὁ οἶκος Μιχαία αὐτῷ οἶκος θεοῦ. καὶ ἐποίησεν (λ) ἐφὼδ καὶ θεραφίν· καὶ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα ἀπὸ ἑνὸς υἱῶν αὐτοῦ, καὶ (μ) ἐγένετο αὐτῷ εἰς 6 ἱερέα. (ν) Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· ἀνὴρ (ξ) τὸ εὐθὲς ἐν 7 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει. Καὶ (ο) ἐγενήθη νεανίας ἐκ Βηθλεὲμ δήμου (π) Ἰούδα, καὶ αὐτὸς 8 Λευίτης, καὶ (ρ) οὗτος παρῴκει ἐκεῖ. Καὶ ἐπορεύθη ὁ (σ) ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως Ἰούδα παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρῃ τόπῳ· καὶ ἦλθεν ἕως ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ἕως οἴκου (τ) Μιχαία τοῦ ποιῆ- 9 σαι (†) ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ (υ) Μιχαίας, Πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Λευίτης (φ) εἰμὶ ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἐγὼ πορεύομαι (χ) 10 παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ (ψ) Μιχαίας, Κάθου μετ' ἐμοῦ, καὶ (ω) γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίου (α) εἰς ἡμέραν, καὶ στολὴν ἱματί- 11 ων, καὶ τὰ πρὸς ζωήν σου. Καὶ ἐπορεύθη ὁ Λευίτης, καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί. καὶ ἐγενήθη (β) ὁ νεανίας αὐτῷ ὡς εἷς ἀπὸ υἱῶν 12 αὐτοῦ. Καὶ (γ) ἐπλήρωσε Μιχαίας τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου, καὶ (δ) ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα, καὶ (ε) ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ (ζ) Μιχαία. Καὶ εἶπε (η) 13 Μιχαίας, Νῦν ἔγνων ὅτι (θ) ἀγαθυνεῖ μοι κύριος, ὅτι (ι) ἐγένετό μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.

CAP. XVII.

Et fuit vir de mōte Ephræm: 1 *et nomē ei (a) Michæas. Et dixit* 2 *matri ſuæ; Mille, et centum, (b) quos accepiſti argenti tibi ipſi, et (c) me maledictis adjurâſti, et etiam dixiſti in auribus meis; ecce argentum apud me: ego accepi illud. Et dixit mater ejus, Benedictꝰ filiꝰ meꝰ Domino. Et reddidit* 3 *mille, et centū argenti matri ſuæ. Et dixit mater ejꝰ; (d) Sanctificās ſanctificavi argentū Domino de manu mea (e) filio meo ad faciendum ſculptile, et fuſile: Et nunc reddā illud tibi. Et reddidit ar-* 4 *gētū matri ſuæ. Et ſumpſit mater ejus ducentos argenti: et dedit illud (f) argentario: & fecit ipſum ſculptile, et fuſile. Et fuit in domo Michææ. Et domus Michææ, ipſi* 5 *domꝰ Dei: Et fecit Ephod et Theraphim. Et implevit manum (g) unius de filiis ſuis: et factus eſt ei in ſacerdotē. In diebus autē illis* 6 *nō erat rex in Iſrael: (h) vir, quod rectū in oculis ſuis, faciebat. Et* 7 *fuit adoleſcēs de Bethleem de populo Juda, et ipſe Levita: et hic incolebat ibi. Et ivit vir de Beth-* 8 *leē civitate Juda ad incolendū, in quocunq; inveniſſet loco: et venit uſq; ad montem Ephræm, et uſq; ad domū Michææ ad faciendū iter ſuum. Et dixit ei Mi-* 9 *chæas, Unde venis? et dixit ad eum, Levita ſum de Bethleē Juda: et ego vado ad incolendum, in quocunq; loco invenero. Et dixit* 10 *ei Michæas, Sede mecū: et ſis mecum in patrē, et in ſacerdotē: et ego dabo tibi decē argēti in diē, et ſtolā veſtimentorum, et ea quæ ad vitā tuā. Et ivit Levita, &* 11 *cœpit incolere apud virū. Et factꝰ eſt adoleſcens ei, ſicut unus de filiis ejus. Et implevit Michæas* 12 *manum Levitæ: et factus eſt ei in ſacerdotem: et fuit in domo Michææ. Et dixit Michæas, Nunc* 13 *cognovi, quia benefaciet mihi Dominus; quoniam factus eſt mihi Levita in ſacerdotem.*

MS.A (α) ἐγενήθη (β) ἐξ (γ) Μιχά. (δ) Χιλίους καὶ ἑκατὸν, ἀργυρίου τοὺς λημφθέντας σοι, καὶ ἐξώρκισας, καὶ εἶπας ἐν τοῖς ὠσίν μου, (ε) Εὐλογημένος ὁ (ζ) Ἁγιασμῷ ἡγίασα (η) κατὰ μόνας τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν, καὶ νῦν ἐπιστρέψω αὐτά σοι, καὶ ἀποδώσω σοι αὐτό. (θ) τοῦ ἀργυρίου, (ι) τῷ χωνευτῇ, (κ) ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ Μιχά. Καὶ ὁ* ἀνὴρ Μιχὰ αὐτῷ (λ) ἐφοὺδ καὶ θεραπείν· καὶ ἐνέπλησεν τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν υἱῶν (μ) ἐγενήθη εἰς (ν) Ἐν ταῖς (ξ) τὸ ἀγαθὸν ἐν (ο) ἐγένετο παιδάριον ἐκ (π) Ἰούδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰούδα, καὶ αὐτὸς (ρ) αὐτὸς (σ) ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως Ἰούδα Βηθλεὲμ παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρῃ· καὶ ἐγενήθη εἰς ὄρος Ἐφραὶμ, ἕως (τ) Μιχὰ (†) τὴν ὁδὸν (υ) Μιχὰ, (φ) ἐγώ εἰμι ἐκ Βηθλεὲμ δήμου Ἰούδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰούδα, (χ) παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρω. Καὶ (ψ) Μιχὰ, (ω) γένου (α) εἰς ἡμέρας, καὶ ζεῦγος ἱματίων, καὶ πρὸς τὸ ζῆν σου. (β) αὐτῷ τὸ παιδάριον ὡς εἷς τῶν υἱῶν (γ) ἐνέπλησεν Μιχὰ (δ) ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον εἰς (ε) ἦν ἐν (ζ) Μιχά. (η) Μιχὰ, (θ) ἠγαθοποίησέν με (ι) ἐγενήθη μοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 ואמר שמשון תמות נפשי עם פלשתאי ונגד בחילא ונפל ביתא על טורניא ועל כל עמא
31 די ביה והוו קטיליא די קטל במותיה סגיאין מדיקטל בחיוהי : ונחתו אחוהי וכל בית
אבוהי ונטלו יתיה וסליקו וקברו יתיה בין צרעה ובין אשתאול בקברא דמנוח אבוהי
והוא דן ית ישראל עסרין שנין :
יז
1 2 והוה גברא מטורא דבית אפרים ושמיה מיכיהו : ואמר לאמיה אלף ומאה סלעין
דכסף דאתנסיב ליך ואת אומית ואף אמרת קדמי הא כספא עמי אנא נסבתיה ואמרת
3 אמיה בריך ברי קדם יי : ואתיב ית אלף ומאה סלעין דכסף לאמיה ואמרת אמיה
אקדשא אקדשית ית כספא קדם יי מן ידי לברי למעבד צלם ומתכא וכען אתיבניה לך :
4 ואתיב ית כספא לאמיה ונסיבת אמיה מאתן סלעין דכסף ויהבתיה לקינאה ועבדיה
5 צלם ומתכא והוה בבית מיכה : וגברא מיכה ליה בית טעותא ועבד אפוד ודמאין וקריב
6 ית קורבן חד מבנוהי והוה ליה לכומרא : ביומיא האנון לית מלכא בישראל גבר
7 דכשר בעינוהי יעביד : והוה עולימא מבית לחם יהודה מזרעית יהודה והוא לוי והוא דר
8 תמן : ואזל גברא מקרתיה מבית לחם יהודה למדר באתר דישכח ואתא לטורא דבית
9 אפרים עד בית מיכה למעבד אורחיה : ואמר ליה מיכה מנן את אתי ואמר ליה ליואה
10 אנא מבית לחם יהודה ואנא אזיל למדר באתר דאשכח : ואמר ליה מיכה תב עמי והוי
לי לאב ולכהן ואנא אתן לך עסר סלעין דכסף לזמן עדן וזוג לבושין ופרנסתך ואזל
11 12 ליואה : וצבי ליואה למתב עם גברא והוה עולימא ליה כחד מבנוהי : וקריב מיכה ית
13 קורבן ליואה והוה ליה עולימא לכהן והוה בבית מיכה : ואמר מיכה כען ידענא ארי
אוטיב יי לי ארי הוה לי ליואה לכומרא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Simſon: Moriatur anima mea cum Peliſthæis: & traxit in virtute, & cecidit domus ſuper tyrannos, & ſuper omnem populum qui cum eo: & fuerunt occiſi quos occidit in morte ſua, multi ab iis quos occidit in vita ſua. Et deſcenderunt fratres ejus, & omnis domus patris ejus, & tulerunt eum, & aſcenderunt & ſepelierunt eum inter Sargha & inter Eſthaol in ſepulchro Manoahh patris ſui: & ipſe judicavit Iſrael viginti annis. 30 31

CAP. XVII.

Et fuit vir de monte *domus* Ephraim; & nomen ejus Michaihu. Et dixit matri ſuæ: Mille & centum zzileghin argenti, quod acceptum eſt tibi, et tu jurâſti, & etiam dixiſti ante me, Ecce argentum mecum; ego accepi illud: et dixit mater ejus: Benedictus filius meus ante Dñm. Et reddidit mille et centum zzileghin argenti matri ſuæ: et dixit mater ejus: Sanctificare ſanctificavi argentū ante Dñm ex manu mea filio meo ad faciendum ſimulachrum & fuſum; et nunc reddam id tibi. Et reddidit argentum matri ſuæ: et accepit mater ejus ducentos zzileghin argenti, et dedit illud redemptori, et fecit illud ſimulachrum et fuſum: & fuit in domo Michah. Et vir Michah illi domus erroris: et fecit ephod et ſimilitudines, et obtulit oblationem unius ex filiis ſuis, et fuit illi *Chomara*. In diebꝰ illis non erat rex in Iſrael: vir quod rectum in oculis ſuis, faciet. Et fuit adoleſcens ex Beth-lehhem Jehuda de proſapia Jehuda, et ipſe Levita, et ipſe hoſpes ibi. Et venit vir ex urbe ſua ex Beth-lehhem Jehuda ad hoſpitandū in loco quem inveniet: et venit ad montem domus Ephraim uſq; domū Michah ad faciendum viam ſuam. Et dixit ei Michah: Unde tu veniens? et dixit illi: Levita ego ex Beth-lehhem Jehuda, et ego ambulans ad hoſpitandū in loco quem inveniam. Et dixit ei Michah: Sede mecum, et ſis mihi patri et ſacerdoti; et ego dabo tibi decē zzileghin argenti ad vicē temporis, et par veſtimentorū, et alimentū tuum: et ivit Levita. Et voluit Levita ad ſedendū cum viro; & fuit adoleſcens illi ut unꝰ ex filiis illius. Et obtulit Michah oblationē Levitæ; et fuit illi adoleſcens ſacerdoti, et fuit in domo Michah. Et dixit Michah: Nunc cognovi ꝙ benefecit Dñs mihi; nam fuit mihi Levita *Chomara*. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

30 * ܘܐܡܪ ܫܡܫܘܢ. ܬܡܘܬ ܢܦܫܝ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܚܕ ܒܚܝܠܗ. ܘܢܦܠ ܒܝܬܐ ܥܠ
ܛܪܘܢܐ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܗ. ܘܗܘܘ ܡܝܬܐ ܕܡܝܬܘ ܒܡܘܬܗ ܕܫܡܫܘܢ. ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ
31 ܕܩܛܠ ܒܚܝܘܗܝ. * ܘܢܚܬܘ ܐܚܘܗܝ ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܘܣܠܩܘ
ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܝܬ ܨܕܥ ܘܒܝܬ ܐܫܬܐܘܠ. ܒܩܒܪܐ ܕܡܢܘܚ ܐܒܘܗܝ. ܘܗܘ ܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ
1 ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ. * ܦܣܩܐ * ܝܙ * ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܫܡܗ
2 ܡܝܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܐܡܗ. ܐܠܦ ܘܡܐܐ ܕܣܐܡܐ ܕܐܬܓܢܒܘ ܡܢܟܝ. ܘܐܠܛܝܬܝ ܥܠܝܗܝܢ. ܘܐܦ
3 ܐܡܪܬܝ ܒܐܕܢܝ. ܗܐ ܣܐܡܐ. ܐܢܐ ܢܣܒܬܗ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܡܗ. ܒܪܝܟ ܒܪܝ ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܦܢܝ
ܐܠܦ ܘܡܐܐ ܕܣܐܡܐ ܠܐܡܗ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܡܗ. ܡܩܕܫܘ ܩܕܫܬ ܣܐܡܐ ܠܡܪܝܐ. ܡܢ ܐܝܕܝ
4 ܒܪܝ. ܕܐܥܒܕ ܨܠܡܐ ܦܣܝܠܐ ܘܢܣܝܟܐ. ܘܗܫܐ ܐܦܢܝܗܝ ܠܝ. * ܘܐܦܢܝ ܣܐܡܐ ܠܐܡܗ.
ܘܢܣܒܬ ܐܡܗ ܡܐܬܝܢ ܕܣܐܡܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܨܐܓܐ. ܘܥܒܕ ܨܠܡܐ ܦܣܝܠܐ ܘܢܣܝܟܐ.
5 ܘܗܘܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. * ܘܓܒܪܐ ܡܝܟܐ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܥܒܕ ܐܦܘܕܐ ܘܬܪܦܝܢ.
6 ܘܡܠܝ ܐܝܕܐ ܕܚܕ ܡܢ ܒܢܘܗܝ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܟܘܡܪܐ. * ܒܝܘܡܬܐ ܐܢܘܢ. ܠܝܬ ܗܘܐ
7 ܡܠܟܐ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܠ ܐܢܫ. ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܘܗܘܐ ܥܠܝܡܐ
8 ܚܕ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܡܗ ܠܘܝ. ܘܥܡܪ ܗܘܐ ܬܡܢ. * ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܥܡܪ ܐܝܟܐ ܕܡܫܟܚ. ܘܐܬܐ ܠܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܠܒܝܬܐ
9 ܕܡܝܟܐ. ܠܡܥܒܕ ܐܘܪܚܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܝܟܐ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܐ ܐܢܬ. ܐܡܪ ܠܗ.
10 ܠܘܝܐ ܐܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܠܡܥܡܪ ܐܝܟܐ ܕܡܫܟܚ ܐܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ
ܡܝܟܐ. ܬܒ ܠܘܬܝ. ܘܗܘܝ ܠܝ ܐܝܟ ܐܒܐ ܘܟܘܡܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܬܠ ܠܟ ܥܣܪܐ ܕܣܐܡܐ ܠܫܢܬܐ.
11 ܘܬܟܣܝܬܟ. ܘܬܘܪܣܝܟ. * ܘܐܙܠ ܠܘܝܐ. ܘܐܬܪܥܝ ܠܡܬܒ ܥܡ ܓܒܪܐ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܥܠܝܡܐ.
12 ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܒܢܘܗܝ. * ܘܡܠܝ ܡܝܟܐ ܐܝܕܗ ܕܠܘܝܐ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܟܘܡܪܐ. ܘܗܘܐ ܒܒܝܬܗ
13 ܕܡܝܟܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܐܛܐܒ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܕܗܘܐ ܠܝ ܠܘܝܐ ܟܘܡܪܐ.

* Ait Samſon, Moriatur anima mea cum Paleſtinis: traxitq; *eas* robore ſuo, & corruit domus illa ſuper tyrannos, & ſuper univerſum populum qui erat in ea: ita fuerunt mortui qui perierunt in morte Samſonis, plures iis qui periērāt in vita ipſius. 30

Deinde deſcendentes omnes fratres ej⁹, & univerſa domus patris ej⁹, aſcenderunt et ſepelierunt eum inter Sadaam et inter Eſtuael, in ſepulchro Menuh patris ejus. Et ipſe judicaverat Iſraelem viginti annis. 31

CAP. XVII.

Fuit præterea vir quidā de monte Aphrem, cuj⁹ nomen Micha. 1

Hic dixit matri ſuæ, Mille & centum argenteos qui ſurrepti ſunt tibi, & *pro quibus* tu execrata es, & audiente me locuta es; illam *inquam* pecuniam ego ſurripui. Et ait mater ejus, Benedict⁹ ſit filius me⁹ à Dño. 2

Reſtituit ergò mille & centū illos argenteos matri ſuæ. Dicebat enim mater ej⁹, Cōſecrando conſecraveram pecuniā illā Dño de manibus filii mei, ut facerē ſimulachrū ſculptile ac fuſile; ideò reſtitue eam mihi. 3

Cùm itaq; reſtituiſſet pecuniā matri ſuæ, accepit mater ej⁹ ducentos argenteos, dedítq; aurifici, qui fecit ſimulachrū ſculptile ac fuſile, & *poſitum* fuit in domo Michæ. 4

Vir enim iſte Micha habebat fanū deorū, fecerátq; ephod & palliū, & conſecraverat unū de filiis ſuis, ut eſſet ei ſacerdos. 5

In diebus illis non erat rex in Iſraele: proinde unuſquiſque quod ſibi placebat, faciebat. 6

Fuit autem juvenis quidam ex Beth-lehem Juda, cuj⁹ nomen Levi, quíque morabatur illic. 7

Vir iſte profectus de civitate illa, *nempe* de Beth-lehem Juda, ut habitaret ubicunq; *locum* inveniret, pervenit ad montem Aphrem, uſque ad domū Michæ, animo conficiendi iter ſuum. 8

Et dixit ei Micha, Unde venis? Reſpondit ei, Levita ſum de Beth-lehem Juda, & vado habitatū ubicunq; poſſim. 9

Ait illi Micha, Maneas apud me, & eſto mihi ut pater & ſacerdos, & dabo tibi decem argenteos ſingulis dieb⁹, & veſtimenta tua, & alimoniā tuam. 10

Abiit ergò Levi, & cōſenſit manere apud virū illū, factúſque eſt ei juvenis ille quaſi unus ex filiis ejus. 11

Tum perfectā reddidit Micha manum Levitæ illius, factúſq; eſt ei ſacerdos, & cōmoratus eſt domi Michæ. 12

Et dixit Micha, Nunc novi favere mihi Dominum, quandoquidem Levita factus eſt mihi ſacerdos. 13

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

30 * وقال شمشون * تهلك نفسي مع اعدائي اهل فلسطين * وجذبهما بقوته * فسقط البيت على روساء
31 اهل فلسطين وعلى جميع الشعب * وكان الموتى الذين ماتوا بموت شمشون اكثر من الذين
قتلهم في حياته * ونزل اخوته وجميع اهل بيته * فحملوه واصعدوه ودفنوه بين صرعا واشتاول في
قبر منوح ابيه * وهو كان يقضي لبني اسرايل فقضاهم عشرين سنة * * الفصل السابع عشر *
1 * وكان من بعد ذلك رجل من جبل افرام * اسمه ميخا * فقال لامه * الالف مثقال الفضة والمايه
2 مثقال الذي اخذت لك * وحلفتي وقلتي وانا اسمعك انها ذهبت منك * تلك الفضة انا اخذتها *
3 قالت امه * بارك الله عليك يا ابني * ورد على امه الالف والمية مثقال الفضة * فقالت امه * قدست
4 الفضة التي اخذت من يد ابني للرب * لاجعلن منها صنما مسبوكا منقوشا * ولا اردها الي * واخذت
5 امه مايتين من الفضة * واعطت الصايغ * وعمل لها صنما مسبوكا منقوشا * وصار الصنم في بيت
6 ميخا * وكان ميخا قد افرد في منزله بيتا لله * وعمل الجبة والبرد التي تلبس الاحبار * وقدس احد
بنيه * فصار له حبرا * وفي تلك الايام لم يكن لبني اسرايل ملك * وكان كل انسان منهم يعمل
7 ما يحب * وخرج فتى من بيت لحم قرية يهودا * اسمه لاوي * وكان يسكن في بيت لحم * فانصرف
8 الرجل من قريته ليطلب مسكنا موافقا * فانتهى الي جبل افرام * وصار الي بيت ميخا قصد طريقه *
9 * فقال له ميخا * من اين اقبلت * فقال له * انا رجل لاوي من بيت لحم قرية يهودا * خرجت لاطلب
10 11 مسكنا موافقا * فقال له ميخا * اسكن عندي * وتكون لي ابا وحبرا * وانا اجري عليك كل
12 يوم عشر مثاقيل * واكسوك واطعمك * فرضي لاوي ان يسكن مع الرجل * فصار الفتى
13 عنده كاحد بنيه * واكمل ميخا يدي لاوي برتبة الاحبار * ومكث في بيت ميخا * وقال
ميخا * الان علمت ان الرب قد احسن الي * انه قد صار لي حبرا من اللاويين *

* *Et ait Samſon, Pereat anima mea cum hoſtibus meis Philiſtæis: & traxit illas fortitudine ſuâ, ceciditque domus illa ſuper principes Philiſtæorum & ſuper univerſum populū. Fuerúntq; mortui qui occubuerunt moriente Samſone, plures iis quos vivens interfecerat.* 30

Deſcenderúntq; fratres ejus et tota familia ipſius, et tulerunt eum, & aſportantes eum ſepelierunt inter Saraam & Eſtol in monumento Manuh patris ejus. Is autem judicaverat Iſraelitarum cauſas viginti annis. 31

CAP. XVII.

Fuit poſthæc vir quidam de monte Aphrem, nomine Micha, 1

Qui dixit ad matrem ſuam, Mille ſicli argentei et centum ſicli qui capti fuerant tibi, quóſque juraveras & audiente me dixeras à te periiſſe, illud argentum ego accepi. Dixit mater ejus, Benedicat tibi Deus fili mi. 2

Cúmq; reſtituiſſet matri ſuæ mille et centum illos ſiclos argenteos, dixit mater ejus; Argentum quod ſuſcepi de manu filii mei, Domino offero, ut faciā ex eo idolum fuſile ſculptile, nec convertam illud in uſum meum. 3

Accipiens ergò mater ejus ducentos argenteos, dedit aurifici, qui fabricavit ei idolum fuſum ſculptum; & ſtatutum fuit idolum illud in domo Michæ. 4

Et verò Micha deſtinaverat in domicilio ſuo ædem Deo, fecerátque tunicam ac thoracem quibus induuntur ſacerdotes, & ſacraverat unum è filiis ſuis, erátque illi ſacerdos. 5

In illis autem diebus non habebant Iſraelitæ regem, et quilibet eorum faciebat quod libebat. 6

Et egreſſus eſt adoleſcens de Beth-lehem civitate Juda, cujus nomen erat Levi, quiq; degebat in Beth-lehem: 7

Migravit inquam vir iſte de civitate ſua, quæſitum habitationem idoneam; & cùm perveniſſet ad montem Aphrem, recepit ſe domum Michæ ſcopum itineris ſui. 8

Cui dicente Michâ, Unde veniſti? reſpondit ei, Homo ſum Levita ex Beth-lehem civitate Juda egreſſus quæſitum habitationem commodam. 9

Dixit ad eum Micha, Commorare apud me, eriſque mihi pater et ſacerdos, et ego impendam tibi quotidiè decem ſiclos, & veſtitum victúmque tibi præbebo. 10

Libuit ergò Levi commorari cum viro, fuitque adoleſcens ille apud eum tanquam unus ex filiis ejus. 11

Perfecit que Micha manus Levi officio ſacerdotali, et manſit domi Michæ. 12

Dixitque Micha, Nunc ſcio Deum benefeciſſe mihi, eò quòd nactus ſim ſacerdotem è Levitis. 13

ספר שופטים : יח

CAP. XVIII. יח

Danitica tribus illis diebus in & :Israel in rex non illis diebus In
1 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הָהֵם שֵׁבֶט הַדָּנִי
ad usq; sibi ceciderat non quia ,habitandum ad hæreditatem sibi *quærens*
מְבַקֶּשׁ־לוֹ נַחֲלָה לָשֶׁבֶת כִּי לֹא־נָפְלָה לּוֹ עַד־
filii Miseruntque .*hæreditate in* Israel tribuum medio in ipsum diem
2 הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה׃ וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־
,*virtutis filios* viros suis finibus de viros quinque sua familia de Dan
דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מִקְצוֹתָם אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל
:eā investigandū ad &,terrā *pedibus* explorandū ad,Esthaol de & ,Sorhah de
מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וּלְחָקְרָהּ
Ephraim montē venerūt Et .terram *explorate* ,Ite :eos ad dixeruntq;
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם לְכוּ חִקְרוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ הַר־אֶפְרַיִם
,Michah *domo cum Ipsis* .ibi *pernoctarunt &* ;Michah domum ad usq;
3 עַד־בֵּית מִיכָה וַיָּלִינוּ שָׁם׃ הֵמָּה עִם־בֵּית מִיכָה
,illuc declinaverunt & ,Levitæ adolescentis vocem agnoverunt ipsi &
וְהֵמָּה הִכִּירוּ אֶת־קוֹל הַנַּעַר הַלֵּוִי וַיָּסוּרוּ שָׁם
quid & ?*hoc in faciens tu* quid & ?huc te adduxit Quis :ei dixeruntq;
וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי־הֱבִיאֲךָ הֲלֹם וּמָה־אַתָּה עֹשֶׂה בָּזֶה וּמַה־
:Michah mihi fecit *hoc sicut & hoc Sicut* :eos ad Dixitque ?*hic tibi*
4 לְּךָ פֹה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם כָּזֹה וְכָזֶה עָשָׂה לִי מִיכָה
nunc Pete :ei Dixeruntq; .*sacerdotē in* ei fui & ,me conduxit mercede &
5 וַיִּשְׂכְּרֵנִי וָאֱהִי־לוֹ לְכֹהֵן׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ שְׁאַל־נָא
ambulantes nos qua ,nostra via prosperabitur an sciemus & ,Deo in
בֵאלֹהִים וְנֵדְעָה הֲתַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים
,vestra via Dñm Ante .pace in Ite :sacerdos eis Dixitque .*ea super*
6 עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַכֹּהֵן לְכוּ לְשָׁלוֹם נֹכַח יְהוָה דַּרְכְּכֶם
,Lais in venerunt & ,viri quinque abierunt Et .*ea in ambulabitis qua*
7 אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ׃ וַיֵּלְכוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיָּבֹאוּ לָיְשָׁה
:*fiduciam ad manentem* ejus *interiori* in qui populum viderunt &
וַיִּרְאוּ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בְּקִרְבָּהּ יוֹשֶׁבֶת־לָבֶטַח
verbū calumnians non & ;confidentem & quiescentē,Sidoniorum *judiciū* juxta
כְּמִשְׁפַּט צִדֹנִים שֹׁקֵט וּבֹטֵחַ וְאֵין־מַכְלִים דָּבָר
non *verbum* & ,Sidoniis à *ipsi longinqui &* ;*retentionem possidens* terra in
בָּאָרֶץ יוֹרֵשׁ עֶצֶר וּרְחֹקִים הֵמָּה מִצִּדֹנִים וְדָבָר אֵין־
:Esthaol & ,Sorhah in suos fratres ad venerunt Et .homine cum eis
8 לָהֶם עִם־אָדָם׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֲחֵיהֶם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל
Surge :dixerunt Et ?vos Quid :eorum fratres eis dixeruntque
9 וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם מָה אַתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה
:valde bona ecce & ,terram vidimus quia ;eos *super* ascendamus &
וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כִּי רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד
possidendum ad *veniendum ad* ,eundum ad pigri sitis Ne ?tacentes *vos* &
וְאַתֶּם מַחְשִׁים אַל־תֵּעָצְלוּ לָלֶכֶת לָבֹא לָרֶשֶׁת
,confidentem populum ad intrabitis ,*vos venire Secundùm* .terram
10 אֶת־הָאָרֶץ׃ כְּבֹאֲכֶם תָּבֹאוּ אֶל־עַם בֹּטֵחַ
locum ,vestra manu in Deus eam *dedit* quia ,*manibus* lata terra &
וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם כִּי־נְתָנָהּ אֱלֹהִים בְּיֶדְכֶם מָקוֹם
inde sunt profecti Et .terra in quæ ,rei omnis defectus *ibi non quo*
11 אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיִּסְעוּ מִשָּׁם
accincti viri sexcenti ,Esthaol de & ,Sorhah de ,Danita familia de
מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חָגוּר
Chiriathjeharim in sunt castrametati &,ascenderunt Et .*belli vasis*
12 כְּלֵי מִלְחָמָה׃ וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת יְעָרִים
,Dan Machaneh ipsum locum *ad* vocaverunt Idcirco : Jehudah in
בִּיהוּדָה עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה־דָן
transierunt Et .Chiriathjeharim post ecce ,hanc diem ad usque
13 עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃ וַיַּעַבְרוּ
.Michah domum ad usque veneruntque :Ephraim montem inde
מִשָּׁם הַר־אֶפְרָיִם וַיָּבֹאוּ עַד־בֵּית מִיכָה׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XVIII.

1 IN diebus illis non erat rex in
Israel, & tribus Dan quærebat
possessionē sibi, ut habitaret in
ea: usque ad illum enim diem
inter cæteras tribus sortē non
2 acceperat. Miserunt ergò filii
Dan, stirpis & familiæ suæ
quinq; viros fortissimos de Saraa & Esthaol, ut explorarent
terrā, et diligenter inspicerent:
dixerúntq; eis; Ite, & considerate terrā. Qui cùm pergentes
venissent in montē Ephraim, et
intrâssent domū Michæ, requi-
3 everūt ibi: Et agnoscentes vocem adolescentis Levitæ, utentésq; illius diversorio, dixerunt
ad eum; Quis te huc adduxit?
quid hîc agis? quam ob causam
4 huc venire voluisti? Qui respondit eis; Hæc & hæc præstitit mihi Michas, et me mercede
conduxit, ut sim ei sacerdos.
5 Rogaverunt autē eum, ut consuleret Dñm, ut scire possent, an
prospero itinere pergerent, et
6 res haberet effectum. Qui respondit eis; Ite in pace: Dñs respicit viam vestrā, & iter quò
7 pergitis. Euntes igitur quinq;
viri venerunt Lais: vidéruntq;
populum habitantē in ea absq;
ullo timore, juxta consuetudinem Sidoniorū, securū et quietum, nullo ei penit⁹ resistente,
magnarúmq; opum, & procul
à Sidone atque à cunctis homi-
8 nibus separatū. Reversique ad
fratres suos in Saraa et Esthaol,
& quid egissent sciscitantibus
9 responderunt; Surgite, ascendam⁹ ad eos: vidim⁹ enim terram valdè opulentā & uberē:
nolite negligere, nolite cessare:
eamus, & possideam⁹ eam, nul-
10 lus erit labor. Intrabim⁹ ad securos, in regionem latissimam,
tradétq; nobis Dñs locum, in
quo nulli⁹ rei est penuria, eorum quæ gignuntur in terra.
11 Profecti igitur sunt de cognatione Dan, id est, de Saraa &
Esthaol, sexcenti viri accincti
12 armis bellicis, Ascendentésq;
manserunt in Cariathiarim Judæ: qui locus, ex eo tempore,
Castrorū Dan nomen accepit,
& est post tergū Cariathiarim.
13 Inde transierunt in montem
Ephraim. Cúmque venissent
ad domum Michæ,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ιη'.

1 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν
Ἰσραήλ. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις (α) ἡ φυλὴ
Δὰν ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν (β) κατοικῆσαι, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως (γ) τῆς ἡμέρας
ἐκείνης ἐν μέσῳ φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κληρο-
2 νομία. Καὶ (δ) ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δὰν (ε) ἀπὸ
δήμων αὐτῶν πέντε ἄνδρας (ζ) υἱοὺς δυνάμεως,
(η) ἀπὸ Σαραὰ καὶ ἀπὸ Ἐσθαὸλ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτήν. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς, Πορεύεσθε καὶ (θ) ἐξιχνιάσατε τὴν γῆν. καὶ (ι) ἦλθον ἕως ὄρους Ἐφραὶμ
ἕως οἴκου (κ) Μιχαία· καὶ ηὐλίσθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ
3 ἐν οἴκῳ Μιχαία. Καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου, καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ.
καὶ εἶπαν αὐτῷ, (λ) Τίς ἤνεγκέν σε ὧδε; καὶ σὺ
4 τί ποιεῖς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; καὶ τί σοι ὧδε; Καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς, (μ) Οὕτω καὶ οὕτως ἐποίησέ
μοι (ν) Μιχαίας, καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ (ξ) ἐγενό-
5 μην αὐτῷ εἰς ἱερέα. Καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ (ο) εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἐν ᾗ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν
6 αὐτῇ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς, (π) Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ἐνώπιον κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν, (ρ) ἐν
7 ᾗ πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε
ἄνδρες, (σ) καὶ ἦλθον εἰς Λαισά· καὶ εἶδον τὸν λαὸν (τ) τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ' ἐλπίδι,
ὡς κρίσις Σιδωνίων ἡσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστιν διατρέπων ἢ καταισχύνων λόγον ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος ἐκπιέζων θησαυρούς, καὶ μακράν εἰσι
Σιδωνίων, καὶ λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον.
8 Καὶ ἦλθον οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς Σαραὰ καὶ Ἐσθαόλ, (υ) καὶ εἶπον
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, Τί ὑμεῖς κάθησθε; καὶ
9 εἶπαν, Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν (φ) ἐπ' αὐτούς,
ὅτι εἴδομεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ
ὑμεῖς (χ) ἡσυχάζετε. μὴ ὀκνήσετε τοῦ (ψ) πορευθῆναι, καὶ εἰσελθεῖν τοῦ κληρονομῆσαι τὴν γῆν.
10 (ω) Καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε πρὸς
λαὸν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ πλατεῖα, ὅτι ἔδωκεν
αὐτὴν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν· τόπος (α) ὅπου οὐκ
ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος (β) τῶν ἐν τῇ
11 γῇ. Καὶ ἀπῆραν ἐκεῖθεν (γ) ἀπὸ δήμων τῶν
Δὰν (δ) ἀπὸ Σαραὰ (ε) καὶ ἀπὸ Ἐσθαὸλ ἑξακόσιοι ἄνδρες (ζ) ἐζωσμένοι σκεύη παρατάξεως.
12 Καὶ ἀνέβησαν καὶ (η) παρενέβαλον ἐν Καριαθιαρὶμ ἐν Ἰούδα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη (θ) ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, Παρεμβολὴ Δάν, ἕως τῆς ἡμέρας
13 ταύτης· ἰδοὺ (ι) ὀπίσω Καριαθιαρίμ. (κ) Καὶ
παρῆλθον ἐκεῖθεν ὄρος Ἐφραίμ, καὶ ἦλθον ἕως οἴκου (λ) Μιχαία.

CAP. XVIII.

1 *IN dieb⁹ illis non erat rex in Israel. Et in diebus illis trib⁹ Dan
quærebat sibi hæreditatem ad habitandū: quia nō ceciderat ei usq;
in diem illam in medio tribuū filiorum Israel hæreditas.*
2 *Et miserūt filii Dan de populis suis quinq; viros filios virtutis, de Saraa, et
de Esthaol ad considerandā terrā, et investigandā eā. Et dixerūt ad eos; Ite: et investigate terrā. Et venerūt usq; ad montē Ephræm, usq; ad domū Michææ.
(a) Et manserunt ipsi illîc in domo Michææ:*
3 *Et ipsi agnoverunt vocem adolescentis Levitæ, et declinaverunt illuc. Et dixerunt ei;
Quis attulit te huc? et tu quid facis in loco hoc? Et quid tibi hîc?*
4 *Et dixit ad eos, Sic, et sic fecit mihi Michæas: et mercede conduxit me: et factus sum ei in sacerdotem.*
5 *Et dixerunt ei; Interroga nunc in Deo: et cognoscemus, si prosperabitur via nostra, in qua
nos imus in ea.*
6 *Et dixit eis sacerdos, Ite in pace. Coram Domino
via vestra, in qua pergitis in ea.*
7 *Et perrexerunt quinq; viri, et venerunt in Laisa: & viderunt populum, qui in medio ejus, sedentem in spe, sicut est judicium Sidoniorum, (b) quiescens, & non
est deterrens, vel confundens verbum in terra, possessor exprimens
thesauros: et procul sunt à Sidoniis: et non habent verbum ad hominē.*
8 *Et venerunt quinq; viri ad
fratres suos in Saraa, et Esthaol:
et dixerunt fratribus suis, Quid
vos sedetis?*
9 *Et dixerunt, Surgite, & ascendamus super eos: quoniā
vidimus terrā, et ecce bona valdé: et vos quiescitis. Ne torpeatis ire, & intrare ad hæreditandā terram.*
10 *Et quandocunq; venietis; intrabitis ad populū in spe;
et terra lata: quoniam dedit eam
Deus in manu vestra: locus, ubi
non est ibi inopia omnis verbi eorum quæ in terra.*
11 *Et promoverūt
inde de populis Dan à Saraa, &
ab Esthaol sexcenti viri accincti
vasis belli.*
12 *Et ascenderunt, et castrametati sunt in Cariathiarim
in Juda. Propter hoc vocatum
est in loco illo, Castra Dan usq;
in diem hanc: ecce post Cariathiarim.*
13 *Et præterierunt inde montem Ephræm: et venerunt usq; ad
domum Michææ.*

MS.A. (α) ἐζήτει ἡ φυλὴ τοῦ Δὰν (β) τοῦ κατοικεῖν, (γ) τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐμ μέσῳ φυλῶν Ἰσραὴλ (δ) ἐξαπέστειλαν (ε) ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν (ζ) ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱοὺς (η) ἐξ Ἀραὰ καὶ Ἐσθαὸλ (θ) ἐξερευνήσατε τὴν (ι) παρεγένοντο εἰς ὄρος (κ) Μειχά· καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ. αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ Μειχά, Καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ νεωτέρου τοῦ Λευίτου, (λ) Τίς ἤγαγέν σε ὧδε; καὶ τί ποιεῖς ἐνταῦθα; καὶ τί σοι ἐστὶν ὧδε; (μ) Οὕτως καὶ (ν) Μειχά. (ξ) ἐγενήθην (ο) κατευοδοῖ ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ' αὐτῆς. (π) Πορεύεσθε καὶ εἰς εἰρήνην. (ρ) καθ' ἣν ὑμεῖς πορεύεσθε (σ) καὶ παρεγένοντο εἰς (τ) τὴν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ καθήμενον ἐν ἐλπίδι. κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν Σιδωνίων, ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ, ὅτι μακράν εἰσι ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. Καὶ παρεγένοντο οἱ πέντε (υ) καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, Τί (φ) ἐπ' αὐτούς, ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως Σειγῆσαι, καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. Ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι εὑρήκαμεν τὴν γῆν, (χ) σιωπᾶτε. μὴ (ψ) πορευθῆναι, τοῦ ἐλθεῖν καὶ κατακληρονομῆσαι (ω) Ἡνίκα ἂν εἰσέλθητε, ἥξετε πρὸς λαὸν πεποιθότα, καὶ ἡ γῆ εὐρύχωρος, ὅτι παρέδωκεν (α) οὗ οὐκ (β) ὅσα ἐν (γ) ἐκ συγγενείας τοῦ (δ) ἐκ (ε) καὶ Ἐσθαὸλ (ζ) περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. Καὶ (η) παρενεβάλοσαν (θ) τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, (ι) κατόπισθεν (κ) Παρῆλθαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθαν ἕως τοῦ ὄρους (λ) Μειχά.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יח

1 ביומיא האנון לית מלכא בישראל וביומיא האנון שבטא דבית דן בען להון אחסנתא
2 למתב ארי לא אתפלגת להון עד יומא ההוא מגו שבטיא דישראל באחסנא : ושלחו
בני דן מזרעיתהון חמשא גוברין מקצתהון גברין בני חילא מצרעה ומאשתאול לאללא
ית ארעא ולמבדקא ואמרו להון אזילו בדוקו ית ארעא ואתו לטורא דבית אפרים עד
3 בית מיכה ובתו תמן : אנון עם ביתא דמיכה ואנון אשתמודעו ית קל עולימא ליואה וזרו
4 לתמן ואמרו ליה מן איתך הלכא ומא את עביד הכא ומא לך בדין : ואמר להון כדין
5 וכדין עבד לי מיכה ואגרני והוית ליה לכומרא : ואמרו ליה שאיל כען במימרא דיי
6 ונידע התצלח אורחנא די אנחנא אזלין עלה : ואמר להון כהנא אזילו לשלם
7 אתקין יי אורחתכון די תהכון בה : ואזלו חמשא גוברין ואתו ללישׁ וחזו ית עמא די
בגוה יתבין לרוחצן כהלכת צידונאי דשקטין ושרן לרוחצן ולית דמנזק פתגמא בארעא
8 ירותין זעירין ורחיקין אנון מצידונאי ופתגם לית להון עם אנש : ואתו לות אחוהון
9 צרעה ואשתאול ואמרו להון אחוהון מה אתון : ואמרו קומו ונסק עליהון ארי חזינא ית
ארעא והא טבא לחדא ואתון שתקין לא תתרשלון למיזל למעל למירת ית ארעא :
10 כמיתיכון תעלון לות עמא דשרן לרוחצן וארעא פתיות ידין ארי מסרה יי בידיכון
11 אתרא דלית תמן חסרן כל מדעם די בארעא : ונטלו מתמן מזרעית דן מצרעה
12 ומאשתאול שית מאה גברין מזרזין במני קרבא : וסליקו ושרו בקרית יערים בארעא
דבית יהודה על כן קרו לאתרא ההוא משרית דן עד יומא הדין הא הוא אחורי קרית
13 יערים : ועברו מתמן לטורא דבית אפרים ואתו עד בית מיכה :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XVIII.

IN dieb⁹ illis non erat rex in Israel : & in dieb⁹ illis tribus domus Dan 1
quærentes sibi possessionem ad habitandū, quoniam non divisa est usq; ad
diem illam in medio tribuū Israel in possessione. Et miserunt filii Dan ex 2
prosapia sua quinq; viros de partib⁹ suis, viros filios virtutis ex Szargha et
ex Esthaol, ad rimandum terram, & ad explorandū eam: & dixerunt eis: Ambulate rimamini terram; & venerunt ad montem dom⁹ Ephraim usq;
domum Michah, & pernoctarunt ibi. Illi cum domo Michah & illi agno- 3
verunt vocem adolescentis Levitæ, & diverterunt eò, & dixerunt ei:
Quis adduxit te huc? & quid tu faciens hic, & quid tibi in hoc? Et 4
dixit illis: Sic & sic fecit mihi Michah, & conduxit me, & *fui ei Chomara*. Et dixerunt illi : Pete nunc in dicto Dñi, & sciemus an prospe- 5
rabit viam nostram qua nos ambulantes super ea. Et dixit illis sacer- 6
dos: Ambulate ad pacem, stabilivit Dñs viam vestram qua ibitis in eâ.
Et ambulaverunt quinque viri, & venerunt ad Lais: & viderunt popu- 7
lum qui in ea, sedentes ad confidentiam juxta morem Szidoneorum, qui
quiescentes & manentes ad confidentiam, & non est qui noceat verbum
in terra : possessores parvi, & remoti illi à Szidoneis, & verbum non est
illis cum homine. Et venerunt ad fratres suos Szargah & Esthaol, 8
& dixerunt illis fratres eorum : Quid vos? Et dixerunt: Surgite & ascen- 9
demus super eos; nam vidimus terram, & ecce bona valdè: & vos siletis,
non negligatis ad eundum, ad intrandum, ad hæreditandum terram. Ut ve- 10
nire vos, intrabitis ad populū qui manentes ad confidentiam, & terra latitudo manuū, nam tradidit eam Dñs in *manus vestras*, locū quo non est ibi
penuria omnis cujusquā q in terra. Et elevaverunt inde de prosapia Dan 11
ex Szargah & ex Esthaol, sexcenti viri armati in vasis belli. Et ascenderunt 12
& manserunt in Kirjath-Jegharim in terra dom⁹ Juda: propter sic vocarunt
locū illum Castrū Dan usq; diem hanc: ecce ipse retro Kirjath-Jegharim. Et 13
transierūt inde ad montē dom⁹ Ephraim, & venerūt usq; ad domū Michah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܦܣܩܐ * ܚܝ * ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬ ܝܣܪܐܝܠ. 1
ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܫܒܛܐ ܕܕܢ ܒܥܐ ܗܘܐ ܠܗ ܦܠܓܘܬܐ ܠܡܥܡܪ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܦܠܓܬ
ܗܘܬ ܠܗ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܗܘ. ܝܪܬܘܬܐ ܒܝܢܝ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܕܢ ܡܢ 2
ܫܪܒܬܗܘܢ. ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܨܪܥܐ ܘܡܢ ܐܫܬܐܘܠ. ܠܡܓܫܘ ܐܪܥܐ ܘܠܡܒܨܝܘܗ̇.
ܘܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܒܨܘ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܬܘ ܠܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܠܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܒܬܘ
ܬܡܢ. * ܗܢܘܢ ܥܡ ܡܝܟܐ. ܘܐܫܬܘܕܥܘ ܠܩܠܗ ܕܥܠܝܡܐ ܠܘܝ. ܘܣܛܘ ܠܬܡܢ ܠܘܬܗ. 3
ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܢܘ ܐܝܬܝܟ ܠܗܪܟܐ. ܘܡܢܐ ܥܒܕ ܐܢܬ ܗܪܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ 4
ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܝ ܡܝܟܐ. ܘܐܓܪܢܝ. ܘܗܘܝܬ ܠܗ ܠܟܘܡܪܐ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܫܐܠ ܠܢ 5
ܒܐܠܗܐ. ܘܢܕܥ ܐܢ ܡܨܠܚܐ ܐܘܪܚܐ ܕܐܙܠܝܢܢ ܒܗ̇. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܘܡܪܐ. ܙܠܘ 6
ܒܫܠܡܐ. ܡܪܝܐ ܢܛܪ ܐܘܪܚܟܘܢ ܕܐܙܠܝܬܘܢ ܒܗ̇. * ܘܐܙܠܘ ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܠܠܝܫ. 7
ܘܚܙܘ ܠܥܡܐ ܕܥܡܪ ܒܓܘܗ̇. ܕܝܬܒܝܢ ܒܫܠܝܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܫܠܝܢ ܘܫܠܝܢ.
ܘܠܝܬ ܕܡܒܐܫ ܒܐܪܥܐ. ܐܦܠܐ ܕܐܠܨ ܘܡܥܝܩ. ܘܪܚܝܩܝܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܨܝܕܢܝܐ. ܘܡܠܬܐ ܠܝܬ
ܠܗܘܢ ܥܡ ܐܢܫ. * ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܐܚܝܗܘܢ ܠܨܪܥܐ ܘܠܐܫܬܐܘܠ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ 8
ܐܚܝܗܘܢ. ܐܝܟܐ ܐܬܝܬܘܢ. * ܘܐܡܪܝܢ. ܡܢ ܠܝܫ. ܩܘܡܘ ܗܫܐ ܢܣܩ ܥܠܝܗܘܢ. ܡܛܠ 9
ܕܚܙܝܢܢ ܠܐܪܥܐ ܕܛܒܐ ܛܒ. ܘܐܢܬܘܢ ܠܐ ܬܫܬܠܘܢ. ܐܦܠܐ ܬܬܡܚܠܘܢ ܠܡܐܙܠ ܘܠܡܥܠ
ܠܡܐܪܬ ܐܪܥܐ. * ܒܡܥܠܢܟܘܢ ܬܥܠܘܢ ܠܘܬ ܥܡܐ ܫܡܝܢܐ. ܘܐܪܥܐ ܪܘܝܚܬ 10
ܐܝܕܝܐ. ܡܛܠ ܕܝܗܒܗ̇ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܠܐ ܬܚܣܪܘܢ ܡܕܡ ܒܐܪܥܐ. * ܘܫܩܠܘ ܡܢ 11
ܬܡܢ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܕܢ. ܡܢ ܨܪܥܐ ܘܡܢ ܐܫܬܐܘܠ. ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܐܙܝܢܝܢ ܒܡܐܢܝ
ܩܪܒܐ. * ܘܣܠܩܘ ܘܫܪܘ ܒܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܘܗܝ ܠܐܬܪܐ ܗܘ. 12
ܡܫܪܝܬܐ ܕܕܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܗܐ ܒܣܬܪܗ̇ ܕܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. * ܘܥܒܪܘ ܡܢ ܬܡܢ ܠܛܘܪܐ 13
ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ.

CAP. XVIII.

IN diebus illis non erat rex in Iſraele; iiſ- 1
démque diebus familia Dan quærebat ſibi
portionem in qua habitaret: non enim di-
viſa fuerat uſque ad diem illum hæreditas in-
ter tribus Iſraelis. Quapropter mittentes fi- 2
lii Dan ex familia ſua quinque viros de Sa-
daa déque Eſtuael, ad explorandam & ſcru-
tandam terram, dixerunt eis, Ite, perveſtiga-
te terram. Qui cùm perveniſſent ad montem
Aphrem, in domum Michæ, pernoctârunt
illic. Cùm eſſent domi Michæ, agnoverunt 3
vocem juvenis Levi; & divertentes ad eum
illuc, dixerunt ad eum, Quid hûc veniſti?
& quid iſtic agis? Reſpondit eis, Sic & ſic 4
fecit mihi Micha, & mercede me conduxit,
factúſque ſum illi ſacerdos. Dicunt ei, Con- 5
ſule nobis Dominum, ut ſciamus num fau-
ſtum ſit iter quod aggreſſuri ſumus. Ait illis 6
ſacerdos, Ite in pace, Dominus diſponet iter
veſtrum quod aggreſſuri eſtis. Abierunt ergò 7
quinque illi viri ad Lis, viderúntque popu-
lum qui morabatur in ea, tranquillè habitan- 8
tem juxta legem Sidoniorum, tranquillum &
quietum; & neminem eſſe in terra illa per-
nicioſum, néve qui moleſtiam aut negotium
faceſſeret; præterea eos eſſe remotos à Sido-
niis, nec ullum habere commercium cum
quoquam. Redeuntes itaque ad fratres ſuos 9
in Sadaam & Eſtuaelem, dixerunt ad eos fra-
tres eorum, Unde venitis? Reſponderunt,
De Lis: ſurgite modò, aſcendamus contra
eos; vidimus enim terram eſſe bonam ad-
modúm: agite ergò, ne cunctemini, néve
ſegneſcatis proficiſci & ingredi ad poſſiden-
dam terram. In *ipſo* ingreſſu veſtro ingre- 10
diemini ad populum opimum & regionem
ſpatiis ampliſſimam (quandoquidem tradidit
eam Deus in manus veſtras) nullâque re de-
ficiemini in regione illa. Igitur ſolventes 11
illinc, *nempe* è Sadaa & Eſtuaele, ſexcenti
viri ex familia Dan inſtrumentis bellicis ar-
mati, Aſcenderũt, & caſtra poſuerunt in civi- 12
tate Naarin Judæ (propterea vocaverunt lo-
cum illum, Caſtra Dan, ad hunc uſque diem:
& ecce ſitus eſt à tergo civitatis Naarin.) In- 13
déque tranſeuntes ad montem Aphrem, per-
rexerunt uſque ad domum Michæ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن عشر * وفي تلك الايام لم يملك على بني اسرايل ملك * وكان 1
اهل قبيلة دان يطلبون ميراثا واسعا * من اجل انه لم يكن المواريث قسمت الي ذلك اليوم
بين اسباط بني اسرايل * فارسل بنو دان من قبيلتهم خمسة رجال من صدعا واستول * ليجسوا 2
الارض ويستخبروها * وقالوا لهم * انطلقوا واستخبروا الارض * فاتوا الي جبل افرام * وصاروا الي بيت
ميخا وباتوا هناك * فلما باتوا في بيت ميخا * عرفوا صوت لاوي الفتي * فمالوا اليه وقالوا * كيف 3
جيت الي هاهنا * وما الذي تصنع هنا * قال لهم * صنع بي ميخا هذا الصنيع الذي ترون * 4
واحسن الي واستاجرني * وصرت له كاهنا * فقالوا له * اطلب لنا * وانظر هل نفلح في الطريق التي 5
نحن متوجهين فيها * قال لهم * سيروا بسلام * الرب يصلح لكم الطريق ويظفركم * وانطلق 6 7
الرجال الخمسة الي اليس * وراوا الشعب الذي كان فيها انهم ساكنون مطمينين * كسنة
الصيدانيين ساكنين مطمينين * وليس من يوذيهم في ارضهم * ولا من يضيق عليهم
ويضطهدهم * وكان موضعهم بعيدا من الصيدانيين * وليس لهم بينهم وبين انسان كلام ولا
عمل * فرجعوا الي اخوتهم الي صدعا واستول * فقال لهم اخوتهم * من اين اقبلتم * قالوا لهم * من 8 9
اليس * قوموا بنا نصعد اليها * لانا رايناها ارضا خصبة صالحة جدا * فلا تفزعوا * ولا تكعوا * ولا
تكسلوا ان تنطلقوا وتدخلوا وترثوا الارض * فانكم تدخلون وتردون على شعب خصيب * 10
والارض واسعة جدا * وقد دفعها الرب اليكم * وليس يعوزكم في الارض شي من الاشيا *
* فارتحل اهل قبيلة دان من صدعا ومن استول * ستماية رجل وهم متسلحين بسلاح شاك * 11
* وصعدوا ونزلوا عند قرية العنب التي لبني يهودا * لذلك دعي ذلك الموضع عسكر دان الي اليوم * 12
وهو خلف قرية العنب * وجازوا من هناك الي جبل افرام * وساروا حتي انتهوا الي بيت ميخا * 13

CAP. XVIII.

IN illis autem diebus nullus imperabat 1
filiis Iſrael rex, & gens familiæ Dan
quærebant hæreditatem ampliorem, eò
quòd nondum diſtributæ fuiſſent ad eum
uſque diem hæreditates inter tribus filio-
rum Iſrael. Miſerunt ergò filii Dan ex 2
familia ſua quinque viros è Sadaa &
Eſtol, ut explorarent recognoſceréntque
terram; & dixerunt ad eos, Ite, recogno-
ſcite terram: qui venientes ad montẽ A-
phrem, perrexerunt in domum Michæ, ibi-
que pernoctârunt. Et cùm pernoctâſſent 3
domi Michæ, agnoverunt vocẽ Levi ad-
oleſcentis, & divertentes ad eum, dixe-
runt; Quomodo hûc veniſti? & quid hîc
agis? Reſpondit eis, Fecit mihi Micha of- 4
ficium quod videtis, contulit in me bene-
ficium, méque conduxit, et factus ſum illi
ſacerdos. Dixerunt ad eum, Poſtula no- 5
bis, & vide num proſperaturi ſimus in via
ad quam miſſi ſumus, Reſpondit eis, Ite 6
in pace, Dominus ſecundabit vobis iter, &
voti compotes reddet. Euntes itaque quin- 7
que illi viri ad Alis, viderunt populum
qui erat in eo, ſecurè habitantem more
Sidoniorum, ſecurè inquam habitantem,
ac neminem eſſe in terra ipſorum qui læ-
deret eos, nec qui affligeret aut vexaret
eos; regionem quoque ipſorum eſſe remo-
tam à Sidoniis, nec ullum inter ipſos &
quenquam, intercedere ſermonem aut ne-
gotium. Reverſi ſunt ergò ad fratres ſu- 8
os in Sadaam & Eſtol, dixerúntque ad
eos fratres ipſorum; Unde venitis? Di- 9
xerunt eis, Ex Alis: ſurgite, aſcendamus
ad eam; quoniam vidimus eam eſſe ter-
ram fertilem et optimã: ne timeatis, néve
moremini, neq; ſegneſcatis, quin abeatis
& ingrediamini, ac poſſideatis terram il-
lam. Nam ingredientes venietis ad po- 10
pulum uberrimum: regio quoque latiſſima
eſt, jámque tradidit eam vobis Dominus,
nec ulla rerum vobis deerit in regione
illa. Profecta eſt ergò gens familiæ Dan 11
è Sadaa & Eſtol, ſexcenti viri cuſpida-
tis armis inſtructi; Et aſcendentes caſtra 12
fixerunt prope civitatem uvarum, quæ
pertinet ad filios Juda: (propterea voca-
tus eſt locus ille, Caſtra Dan, ad hodier-
nam uſque diem: extat autem locus præ-
dictus à tergo Civitatis uvarum.) In- 13
déque tranſeuntes ad montem Aphrem,
proceſſerunt donec perveniſſent domum
Michæ.

ספר שופטים : יח

,Lais terram explorandum ad *euntes* viri quinq; *responderunt* Et
14 ויענו חמשת האנשים ההלכים לרגל את־הארץ ליש
istis domibus in est quòd nôstis Num :suos fratres ad dixeruntque
ויאמרו אל־אחיהם הידעתם כי יש בבתים האלה
quid scitote nunc Et ?conflatile & ,sculptile &,Theraphim & *superhumerale*
אפוד ותרפים ופסל ומסכה ועתה דעו מה־
adolescentis domum ad veneruntque ,illuc declinaverunt Et .faciatis
תעשו: 15 ויסורו שמה ויבאו אל־בית־הנער
viri sexcenti Et .*pacem in ei optaverunt* & ;Michah domum Levitæ
הלוי בית מיכה וישאלו־לו לשלום: 16 ושש־מאות איש
.Dan filiis de qui ,portæ ostium *stantes* *sui belli* *vasis* accincti
חגורים כלי מלחמתם נצבים פתח השער אשר מבני דן:
;terram explorandum ad *euntes* viri quinque ascenderunt Et
17 ויעלו חמשת האנשים ההלכים לרגל את־הארץ
Teraphim & *superhumerale* & ,sculptile *ceperunt* ;illuc sunt ingressi
באו שמה לקחו את־הפסל ואת־האפוד ואת־התרפים
viri sexcenti & ,portæ ostium *stans* sacerdos Et .conflatile &
ואת־המסכה והכהן נצב פתח השער ושש־מאות האיש
acceperũt &,Michah domũ sunt ingressi isti Et *.belli* *vasis* accincti
החגור כלי המלחמה: 18 ואלה באו בית מיכה ויקחו
Dixitque .conflatile & Teraphim & *superhumerale* ,sculptile
את־פסל האפוד ואת־התרפים ואת־המסכה ויאמר
pone ,Tace :ei Dixeruntque ?*facientes vos* Quid :sacerdos eos ad
אליהם הכהן מה אתם עשים: 19 ויאמרו לו החרש שים־
,*patrem in* nobis esto & ,nobiscum *ito* & ,tuum os super tuam manum
ידך על־פיך ולך עמנו והיה־לנו לאב
aut ,unius viri domus sacerdotem te esse melius *Num* :*sacerdotem in* &
ולכהן הטוב היותך כהן לבית איש אחד או
cor fuit *bonum* Et ?Israel in familiæ & ,tribus sacerdotem te esse
היותך כהן לשבט ולמשפחה בישראל: 20 וייטב לב
est ingress' &:sculptile &,Teraphim & ,Ephod *cepitque*,sacerdotis
הכהן ויקח את־האפוד ואת־התרפים ואת־הפסל ויבא
& ,*pubem* posueruntq; ;abierũt &,se verterũt Et .populi *interius in*
בקרב העם: 21 ויפנו וילכו וישימו את־הטף ואת־
domo à erant longè Ipsi *.suas facies ad pretiosum* & *acquisitionem*
המקנה ואת־הכבודה לפניהם: 22 המה הרחיקו מבית
,sunt *acciti*,Michah *domo cum* qui ,domibus in qui viri & ,Michah
מיכה והאנשים אשר בבתים אשר עם־בית מיכה נזעקו
,Dan filios ad clamaverunt Et .Dan filios *sunt insecuti* &
23 וידביקו את־בני־דן: ויקראו אל־בני־דן
? *es accitus* quia ,tibi Quid:Michah ad dixeruntque,suas facies verterunt Et
ויסבו פניהם ויאמרו למיכה מה־לך כי נזעקת:
,sacerdotem & ,*cepistis* feci quos meos Deos :dixit Et
24 ויאמר את־אלהי אשר־עשיתי לקחתם ואת־הכהן
?tibi Quid *:me ad* *dicetis* hoc *quid* & ?ultrà mihi quid & ;abîstis &
ותלכו ומה־לי עוד ומה־זה תאמרו אלי מה־לך:
,nobiscum tuam vocem facias audire Ne :Dan filii eum ad Dixeruntque
25 ויאמרו אליו בני־דן אל־תשמע קולך עמנו
,tuam animam *recolligas* & ,animo amari viri vos *in occurrant* fortè ne
פן־יפגעו בכם אנשים מרי נפש ואספתה נפשך
,Michah vidit &:suam viam in Dan *filii* abierunt Et.tuæ domus animam &
26 ונפש ביתך: וילכו בני־דן לדרכם וירא מיכה
ipsi Et .suã domum in est reversus &,se vertit &,se *præ ipsi* *fortes* quòd
27 כי־חזקים המה ממנו ויפן וישב אל־ביתו: והמה
:ei fuerat qui ,sacerdotem & ,Michah fecerat quod acceperant
לקחו את אשר־עשה מיכה ואת־הכהן אשר היה־לו
;confidentem & ,quiescentem populum *super* Lais *super* veneruntque
ויבאו על־ליש על־עם שקט ובטח
.igne in succenderunt urbemque ;gladii *os ad* eos percusserunt &
ויכו אותם לפי־חרב ואת־העיר שרפו באש:

Versio VUL. LAT.

14 Dixerunt quinq; viri, qui priùs
missi fuerant ad considerandã
terram Lais, cæteris fratribus
suis; Nôstis quòd in domibus
istis sit ephod, & theraphim, et
sculptile, atque conflatile: vi-
15 dete quid vobis placeat. Et
cùm paululùm declinâssent, in-
gressi sunt domũ adolescentis
Levitæ, qui erat in domo Mi-
chæ: salutaverúntq; eum ver-
16 bis pacificis. Sexcenti autẽ vi-
ri ita ut erant armati, stabant
17 ante ostium. At illi qui ingressi
fuerant domũ juvenis, sculpti-
le, & ephod, & theraphin, atq;
conflatile tollere nitebantur,
& sacerdos stabat ante ostium,
sexcentis viris fortissimis haud
18 procul expectantibus. Tule-
runt igitur qui intraverãt, scul-
ptile, ephod, & idola, atq; con-
flatile. Quibus dixit sacerdos,
19 Quid facitis? Cui responde-
runt, Tace, & pone digitum su-
per os tuum: veníque nobiscũ,
ut habeam' te patrẽ, ac sacer-
dotem. Quid tibi melius est,
ut sis sacerdos in domo unius
viri, an in una tribu & familia
20 in Israel? Quod cùm audîsset,
acquievit sermonibus eorum,
et tulit ephod, & idola, ac scul-
ptile, & profectus est cum eis.
21 Qui cùm pergerent, & ante
se ire fecissent parvulos ac ju-
menta, & omne quod erat pre-
22 tiosum, Et jam à domo Mi-
chæ essent procul, viri qui ha-
bitabant in ædib' Michæ con-
23 clamantes secuti sunt, Et post
tergum clamare cœperunt.
Qui cùm respexissent, dixe-
runt ad Micham, Quid tibi
24 vis? cur clamas? Qui respon-
dit; Deos meos, quos mihi feci,
tulistis, et sacerdotem, et omnia
quæ habeo: & dicitis, Quid ti-
25 bi est? Dixerúntq; ei filii Dan;
Cave ne ultrà loquaris ad nos,
& veniant ad te viri animo
concitati, et ipse cum omni do-
26 mo tua pereas. Et sic cœpto
itinere perrexerũt. Videns au-
tem Michas, quòd fortiores se
essent, reversus est in domũ su-
27 am. Sexcenti autẽ viri tulerũt
sacerdotẽ, et quæ suprà dixim':
venerúntque in Lais ad popu-
lum quiescentẽ atque securum,
& percusserunt eos in ore gla-
dii: urbémque incendio tradi-
derunt,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι
κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαισὰ, ϗ εἶπαν
πρὸς τοὺς (μ) ἀδελφοὺς, Ἔγνωτε ὅτι ἔστιν ἐν
τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐφὼδ ϗ θεραφὶν ϗ γλυπτὸν
ϗ χωνευτόν. ϗ νῦν (ν) γνῶτε ὅ,τι ποιήσετε.
15 Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, ϗ (ξ) εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον
(ο) τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου, εἰς τὸν οἶκον (π)
Μιχαία, ϗ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην.
16 Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες (ρ) οἱ ἀνεζωσμένοι
τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἑστῶτες παρὰ
17 θύρας τῆς πύλης, οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δάν. Καὶ
ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ (σ) πορευθέντες
κατασκέψασθαι τὴν (τ) γῆν, ϗ εἰσῆλθον
ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαία, ϗ ὁ ἱερεὺς ἑστώς.
18 Καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ (υ) ἐφὼδ ϗ
τὸ θεραφὶν ϗ τὸ χωνευτόν. (φ) ϗ εἶπε πρὸς
19 αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, Τί ὑμεῖς ποιεῖτε; Καὶ εἶπαν
(χ) αὐτῷ, Κώφευσον, ἐπίθες τὴν χεῖρά σου
ἐπὶ τὸ στόμα σου, (ψ) ϗ δεῦρο μεθ' ἡμῶν, ϗ
(ω) γενοῦ ἡμῖν εἰς πατέρα ϗ εἰς ἱερέα. μὴ
(α) ἀγαθὸν εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνὸς,
ἢ (β) γίνεσθαι σε ἱερέα φυλῆς (γ) ϗ οἴκου εἰς
20 δῆμον Ἰσραήλ; Καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ
ἱερέως, ϗ ἔλαβε τὸ (δ) ἐφὼδ ϗ τὸ θεραφὶν
ϗ τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ χωνευτὸν, ϗ (ε)
21 ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπέστρεψαν ϗ
(ζ) ἀπῆλθον, ϗ ἔθηκαν (η) τὰ τέκνα ϗ τὴν
22 κτῆσιν ϗ τὸ βάρος ἔμπροσθεν αὐτῶν. Αὐτοὶ
ἐμάκρυναν ἀπὸ οἴκου Μιχαία, ϗ ἰδοὺ (θ)
Μιχαίας ϗ οἱ ἄνδρες (ι) οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς
μετὰ οἴκου Μιχαία ἐβόησαν, ϗ κατελάβοντο
23 τοὺς υἱοὺς Δάν. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δὰν
τὸ πρόσωπον αὐτῶν, ϗ εἶπαν τῷ Μιχαίᾳ,
24 Τί ἐστί σοι, ὅτι ἐβόησας; Καὶ εἶπε (κ) Μιχαίας,
Ὅτι τὸ γλυπτόν μου, ὃ ἐποίησα, ἐλάβετε,
ϗ τὸν ἱερέα, ϗ (λ) ἐπορεύθητε· ϗ τί
μοι ἔτι; ϗ τί τοῦτο λέγετε πρός με, Τί κράζεις;
25 Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δὰν, Μὴ
ἀκουσθήτω δὴ (μ) φωνή σου μεθ' ἡμῶν, μήποτε
(ν) συναντήσωσιν ἡμῖν ἄνδρες πικροὶ ψυχῇ,
ϗ (ξ) προσθήσουσι ψυχήν σου, ϗ τὴν ψυχὴν τοῦ
26 οἴκου σου. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν εἰς (ο)
ὁδὸν αὐτῶν. ϗ εἶδε (π) Μιχαίας, ὅτι δυνατώτεροί
εἰσιν ὑπὲρ αὐτόν· ϗ ἐπέστρεψεν εἰς
27 τὸν οἶκον αὐτοῦ. (ρ) Καὶ οἱ υἱοὶ Δὰν ἔλαβον
ὃ ἐποίησε Μιχαίας, ϗ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ,
ϗ ἦλθον (σ) ἐπὶ Λαισὰ, ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα
ϗ (τ) πεποιθότα ἐπ' ἐλπίδι· ϗ ἐπάταξαν
αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, ϗ τὴν πόλιν (υ)
ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ,

Et responderunt quinque viri euntes considerare terram Laisa: et 14
dixerunt ad fratres; Nôstis,
quia est in domo hac Ephod, &
Theraphim, & sculptile, & fusile? Et nunc intelligite, quid faci-
etis. Et declinaverunt indè, et in- 15
traverunt in domum adolescen-
tis Levitæ, in domum Michææ: et
interrogaverunt eum in pace. Et 16
sexcenti viri, qui erant accincti
vasis belli suis, stantes apud ja-
nuas portæ: qui erant de filiis
Dan. Et ascenderunt quinq; viri, 17
qui iverant considerare terram,
& intraverunt illuc in domum
Michææ. Et sacerdos stans. Et 18
sumpserunt sculptile, & Ephod,
& Theraphin, & fusile. Et di-
xit ad eos sacerdos, Quid vos
facitis? Et dixerunt ei, Tace: im- 19
pone manum tuã super os tuum,
& veni nobiscum: et esto nobis in
patrem, & in sacerdotem. Nun-
quid est bonum esse te sacerdotem
domûs viri unius, an fieri te sa-
cerdotem tribûs et domûs in po-
pulo Israel? Et factum est bo- 20
num cor sacerdotis, et sumpsit
Ephod, & Theraphin, & sculpti-
le, & fusile: & venit in medio
populi. Et reverterunt, & abie- 21
runt, & posuerunt filios, & pos-
sessionem, & (c) quod pretiosum,
ante se. Ipsi elongaverant à do- 22
mo Michææ: et ecce Michæas, &
viri qui in domibus, quæ cum
domo Michææ, clamaverunt, &
assequuti sunt filios Dan. Et con- 23
verterunt filii Dan faciem suam:
& dixerunt Michææ; Quid est
tibi, quia clamâsti? Et dixit Mi- 24
chæas; Quoniam sculptile meũ
quod feci, tulistis, et sacerdotem:
& ivistis. Et quid mihi ultrà? Et
quid hoc dicitis ad me, Quid
clamas? Et dixerunt ad eum filii 25
Dan, Non audiatur nunc vox tua
nobiscũ: ne fortè occurrant vo-
bis viri amari animo: et (d) appo-
nent animam tuam, et animam
domûs tuæ. Et iverunt filii Dan 26
in viam suam. Et vidit Michæ-
as, quia potentiores sunt super
ipsum: & revertit in domũ suã.
Et filii Dan tulerunt, quod fece- 27
rat Michæas, et sacerdotem, qui
erat ei: & venerunt super Laisa,
super populum quiescentem, &
confidentem in spe. Et percusse-
runt eos in ore gladii: et civitatẽ
incenderunt in igni:

MS.A. (μ) ἀδελφοὺς αὐτῶν, Εἰ οἴδατε ὅτι ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις ἐφοὺδ (ν) γνῶτε, τί ποιήσετε. (ξ) εἰσήλθοσαν (ο) τὸν παιδαρίου τὸν (π) Μιχὰ, ϗ ἠσπάσαντο αὐτόν. Καὶ (ρ) περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικὰ αὐτῶν ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος οἱ ἐκ (σ) πορευόμενοι (τ) γῆν, ἐπιβάντες ἐκεῖ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν (υ) ἐφοὺδ (φ) καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ πυλῶνος, ϗ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. ϗ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς οἶκον Μιχὰ, ϗ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν ϗ τὸ ἐφοὺδ ϗ τὸ θεραφὶν ϗ τὸ χωνευτόν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς (χ) πρὸς αὐτὸν, (ψ) ϗ ἐλθὲ μεθ' (ω) ἔσῃ ἡμῖν (α) βέλτιον εἶναί (β) γενέσθαι (γ) ϗ συγγενείας ἐν Ἰσραήλ; (δ) ἐφοὺδ (ε) εἰσῆλθεν (ζ) ἀπῆλθαν, (η) τὴν πανοικίαν ϗ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐτῶν. Αὐτῶν δὲ μεμακρυνκότων ἀπὸ τοῦ οἴκου Μιχὰ, (θ) Μιχὰ (ι) ὁ λαὸς οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις οἱ σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ Μιχὰ ἔκραζον κατόπισω Δὰν, ϗ ἐβόησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Δάν. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δαν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ϗ εἶπαν πρὸς Μιχὰ, Τί ἐστίν σοι, (κ) Μιχὰ, (λ) ἀπήλθατε· ϗ τί ἐμοὶ ἔτι; ϗ τοῦτο λέγετέ μοι, Τί τοῦτο κράζεις; Καὶ εἶπον (μ) ἡ φωνή (ν) ἀπαντήσωσιν (ξ) προσθήσεις τὴν ψυχήν (ο) τὴν ὁδὸν (π) Μιχὰ, ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν αὐτοῦ· ϗ ἐξένευσεν ϗ ἀνέστρεψεν εἰς (ρ) Καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅσα ἐποίησεν Μιχὰ, (σ) ἕως Λαισὰ, (τ) πεποιθότα· ϗ ἐπάταξαν (υ) ἐνέπρησαν, Καὶ οὐκ ἔστιν ἐξαιρούμενος,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 ואתיבו חמשא גובריא דאזלו לאללא ית ארעא ליש ואמרו לאחוהון הידעתון
ארי אית בבתיא האלין איפוד ודמאין ופסלא ומתכא וכען דעו מה תעבדון:
15 וזרו לתמן ועלו לבית עולימא ליואה בית מיכה ושאילו ליה לשלם: 16 ושית מאה גברין
מורזין במני קרביהון קימין במעלנא דתרע דמשבט בני דן: 17 וסליקו חמשא גבריא
דאזלו לאללא ית ארעא עלו לתמן ונסיבו ית צלמנא וית איפודא וית דמאין
וית מתכא וכהנא קאם במעלנא דתרעא ושית מאה גברא דמזרזי במני קרבא: 18 ואלין עלו
לבית מיכה ונסיבו ית צלם איפודא וית דמאין וית מתכא ואמר להון כהנא מה אתון
עבדין: 19 ואמרו ליה שתוק שוי ידך על פומך ואיזל עמנא והוי לנא לאב
ולכהנא הטב דתהי כהין לבית גברא חד או דתהי כהין לשבטא ולזרעי
בישראל: 20 ושפר לבא דכהנא ונסיב ית איפודא וית דמאין וית צלמא ועל
בגו עמא: 21 ואתפניאו ואזלו ושויאו ית טפליא וית בעירא וית קנינא קדמיהון:
22 אנון ארחיקו מבית מיכה וגבריא די בבתיא דעם בית מיכה אתכנישו ואדביקו ית
בני דן: 23 וקרו לבני דן ואסחרו אפיהון ואמרו למיכה מא לך ארי אתכנישתא:
24 ואמר ית דחלתי די עבדית נסבתון וית כהנא ואזלתון ומה לי עוד ומא דין תימרון
לי מה לך: 25 ואמרו ליה בני דן לא תשמע קלך עמנא דלמא ישלטון בכון גברין מרירן
נפשן ותסיף נפשך ונפש אנש ביתך: 26 ואזלו בני דן לאורחהון וחזא מיכה ארי תקיפין
אנון מניה ואתפני ותב לביתיה: 27 ואנון נסיבו ית דעבד מיכה ודברו ית כהנא די הוה
ליה ואתו לליש לעמא דשקטין ושרן לרוחצן ומחו יתהון לפתגם דחרב וית קרתא
אוקידו בנורא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et responderunt quinq; viri qui iverunt ad explorandum terram Lais, & 14
dixerunt fratribus suis: Num novistis quòd est in domibus his ephod, &
similitudines, *& sculptile*, & fusum? & nunc scite quid facietis. Et di- 15
verterunt eò, & venerunt ad domum adolescentis Levitæ ad domum Mi-
chah; & rogaverunt eum ad pacem. Et sexcenti viri armati in vasis bel- 16
lorum suorum stantes ad introitum portæ qui ex *tribu filiorum* Dan. Et 17
ascenderunt quinq; viri, qui euntes ad explorandum terram, *ingressi sunt*
eò; *&* tulerunt simulachrum, & ephod, & similitudines & fusum: & sa-
cerdos stans in introitu portæ, & sexcenti viri qui armati in vasis belli.
Et illi intraverunt ad domum Michah, & tulerunt simulachrum, ephod, 18
& similitudines, & fusum: & dixit illis sacerdos; Quid vos facientes?
Et dixerunt ei: Tace, pone manum tuam super os tuum, & *ito* nobiscum, 19
et esto nobis patri & sacerdoti: Num bonũ quòd sis ministrans domui viri
unius, vel sis ministrans tribui & prosapiæ in Israel? Et pulchrum fuit 20
cor sacerdotis, & tulit ephod, & similitudines, & simulachrum, & intra-
vit in medio populi. Et respexerunt, & iverunt, & posuerunt parvulos 21
& jumenta, & substantiam ante se. Illi elongaverunt ex domo Michah; 22
& viri qui in domibus quæ cum domo Michah, congregati sunt, & asse-
cuti sunt filios Dan. Et vocaverunt *ad filios* Dan: & verterunt facies 23
suas, & dixerunt Michah, Quid tibi quia congregatus es? Et dixit: Timo- 24
rem meum quem feci accepistis, & sacerdotem, & ambulâstis; & quid
mihi adhuc? & quid hoc *dicitis* mihi, Quid tibi? Et dixerunt illi 25
filii Dan: Non audiatur vox tua nobiscum; fortasse potestatem exerce-
bunt in vobis viri amari animabus, & finiet anima tua & anima hominis
domus tuæ. Et iverunt filii Dan ad viam suam, & vidit Michah quòd 26
fortes illi ab eo; & respexit & rediit ad domum suam. Et illi acceperunt 27
quod fecit Michah, & duxerunt sacerdotem qui fuit ei, & venerunt ad
Lais super populum qui quiescentes, & manentes ad confidentiam, &
percusserunt eos ad verbum gladii, & urbem incenderunt in igne.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

ܘܥܢܘ ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܕܐܙܠܘ ܠܡܐܠܠܘ ܐܪܥܐ ܕܠܝܫ. ܘܐܡܪܘ ܠܐܚܝܗܘܢ. ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ * 14
ܕܐܝܬ ܒܪ̈ܡܬܐ ܗܠܝܢ. ܐܦܘܕܐ ܘܦܪܙܘܡܐ ܘܨܠܡܐ ܦܣܝܠܐ ܘܢܣܝܟܐ. ܗܫܐ ܕܥܘ ܡܢܐ
ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܘܣܛܘ ܘܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܥܠܝܡܐ ܠܘܝܐ. ܠܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܫܐܠܘ 15
ܒܫܠܡܗ. * ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܙܪܝܙܝܢ ܡܐܢܝ ܩܪܒܐ. ܩܝܡܝܢ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܗܢܘܢ 16
ܡܢ ܒܢܝ ܕܢ. * ܘܣܠܩܘ ܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ. ܕܐܙܠܘ ܠܡܐܠܠܘ ܐܪܥܐ. ܘܥܠܘ ܠܬܡܢ ܘܢܣܒܘ 17
ܨܠܡܐ ܘܐܦܘܕܐ ܘܦܪܙܘܡܐ ܘܣܐܡܐ. ܘܟܗܢܐ ܩܐܡ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ. * ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ 18
ܗܢܘܢ ܕܙܪܝܙܝܢ ܡܐܢܝ ܩܪܒܐ. ܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܢܣܒܘ ܨܠܡܐ ܘܐܦܘܕܐ ܘܦܪܙܘܡܐ
ܘܣܐܡܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ. ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܫܠܝ. ܣܝܡ 19
ܐܝܕܟ ܥܠ ܦܘܡܟ ܘܬܐ ܥܡܢ. ܘܗܘܝܬ ܠܢ ܐܒܐ ܘܟܘܡܪܐ. ܐܝܢܐ ܛܒ ܠܟ. ܕܬܗܘܐ ܟܘܡܪܐ
ܠܒܝܬܗ ܕܓܒܪܐ ܚܕ. ܐܘ ܕܬܗܘܐ ܟܘܡܪܐ ܠܫܒܛܐ ܘܠܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܫܦܪ 20
ܠܒܗ ܕܟܘܡܪܐ. ܘܢܣܒ ܨܠܡܐ ܘܐܦܘܕܐ ܘܦܪܙܘܡܐ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܥܡܐ. * ܘܐܬܦܢܝܘ. 21
ܘܥܒܪܘ. ܘܐܙܠܘ. ܘܣܡܘ ܛܦܠܐ. ܘܩܢܝܢܐ ܘܟܒܘܕܬܐ. ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܐܪܚܩܘ ܡܢ 22
ܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܐ ܠܘܬ ܒܝܬܗ ܕܡܝܟܐ. ܩܥܐ. ܘܐܕܪܟ
ܠܒܢܝ ܕܢ. * ܘܩܥܘ ܠܒܢܝ ܕܢ. ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܐܡܪܘ ܠܡܝܟܐ. ܡܢܐ ܠܟ ܕܩܥܐ 23
ܐܢܬ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܠܗܝ ܕܥܒܕܬ. ܫܩܠܬܘܢ. ܘܐܦ ܠܟܘܡܪܐ ܕܒܪܬܘܢ. ܘܐܙܠܬܘܢ. 24
ܘܡܢܐ ܐܝܬ ܠܝ ܬܘܒ ܕܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܡܢܐ ܠܟ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܒܢܝ ܕܢ. ܠܐ 25
ܬܫܡܥ ܩܠܟ ܠܘܬܢ. ܕܠܡܐ ܢܦܓܥܘܢ ܒܟ ܓܒܪ̈ܐ ܡܪܝܪܝ ܢܦܫܐ. ܘܬܘܒܕ ܢܦܫܟ ܘܢܦܫܐ
ܕܒܢܝܟ. * ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܕܢ ܠܐܘܪܚܗܘܢ. ܘܚܙܐ ܡܝܟܐ ܕܚܣܝܢܝܢ ܡܢܗ. ܘܐܬܦܢܝ 26
ܘܐܙܠ ܠܒܝܬܗ. * ܘܗܢܘܢ ܢܣܒܘ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܡܝܟܐ. ܘܕܒܪܘ ܠܟܘܡܪܐ ܕܐܝܬ
ܗܘܐ ܠܗ. ܘܥܠܘ ܠܠܝܫ ܥܠ ܥܡܐ ܫܠܝܐ ܘܫܝܢܐ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ ܒܦܘܡܐ 27
ܕܚܪܒܐ. ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܐܘܩܕܘ ܒܢܘܪܐ.

Et reſpondentes quinque illi viri qui abierant 14
ad explorandam terram Lis, dixerunt
fratribus ſuis, Sciatis eſſe in collibus iſtis
ephod, & pallium, & ſimulachrum ſculptile
ac fuſile: deliberate ergò quid faciatis. Et 15
divertentes ingreſſi ſunt domum juvenis illius
Levi, domum *ſcilicet* Michæ, & ſalutaverunt
eum. Porrò ſexcenti illi viri de filiis 16
Dan, qui erant inſtrumentis bellicis armati,
conſiſtebant in introitu oſtii. Interea 17
aſcendentes quinque illi viri qui ierant exploratum
terram, ingreſſi ſunt illuc, & tulerunt
ſimulachrum, & ephod, & pallium, atq;
aurificium, ſacerdote ad introitum oſtii conſiſtente.
Sexcenti quoque illi viri armis bellicis 18
accincti ingreſſi ſunt domum Michæ, &
abſtulerunt ſimulachrum, ephod, pallium, &
aurificium. Ait illis ſacerdos, Quid agitis?
Dixerunt ei, Tace, impone manum tuam ori 19
tuo, & veni nobiſcum, ſiſque nobis pater &
ſacerdos. Utrùm conſultius tibi eſt, eſſe ſacerdotem
domûs viri unius, an eſſe ſacerdotem
nationis ac familiæ Iſraeliticæ? Collibuit 20
ergò animo ſacerdotis, & accipiens ſimulachrum,
ephod, ac pallium, profectus eſt
cum populo. Ita converſi tranſierunt abierúntque, 21
oves, & armenta, atque jumenta ante
ſe *abducentes.* Cùm iſti procul abeſſent à 22
domo Michæ, vir *quidam* exiſtens in domo
ſita ad latus domûs Michæ exclamans perſecutus
eſt filios Dan, Vocavitque filios Dan.
Qui converſi dixerunt ad Micham, Quid habes 23
quòd clamas? Reſpondit eis, Deos quos 24
feceram, abſtuliſtis, ſacerdotem quoque abducentes
abitis; & quid mihi ſupereſt illic,
ut dicatis, Quid habes? Dixerunt ad eum 25
filii Dan, Ne audire facias vocem tuam apud
nos, ne fortè irruant in te amarulenti animi
homines, & perdas animam tuam & animam
filiorum tuorum: Et perrexerunt filii Dan 26
iter ſuum. Cùm verò videret Micha quòd
fortiores ſe eſſent, converſus rediit domum
ſuam. Illi ergò auferentes quod fecerat Micha, 27
& abducentes ſacerdotem quem habebat,
ingreſſi ſunt in Lis contra populum opimum
ac tranquillum, percuſſerunt eos acie gladii,
& civitatem igni combuſſerunt.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فقال الخمسة الرجال الذين انطلقوا ليجسوا الارض * تعلموا ان في هذه الاكمة جبة ورداء * 14
وصنما مسبوكا منقوشا * فانظروا ماذا تصنعون الان * فحادوا عن الطريق * ودخلوا الى لاوي 15
الشاب الى بيت ميخا * وسلموا عليه * واما الستماية المتسلحين من بني دان * فقاموا عند باب 16
الدهليز * وصعد الخمسة الذين جسوا الارض * ودخلوا البيت * واخذوا الصنم * والرداء والجبة 17
الذي للحبر * وكان الحبر قايما في الدهليز عند الباب * والستماية المتسلحين بسلاحهم دخلوا 18
بيت ميخا * واخذوا الصنم المصوغ والجبة والردي * فقال لهم الحبر * ما هذا الذي تصنعون *
* قالوا له * كف وضع يدك على فمك والحقنا * لتصير لنا ابا وحبرا * اي الامرين احب 19
اليك وخير لك * ان تكون حبرا لرجل واحد * او تكون حبرا لقبيلة من قبايل بني اسرايل *
* فطابت نفس الحبر * واخذ الصنم والجبة والردي * وانطلق مع القوم * والتفتوا وجازوا * 20 21
وامعنوا في السير * والغنم والمواشي والبهايم بين ايديهم * فلما تباعدوا من بيت ميخا * صاح 22
رجل كان في بيت ميخا الى جانب بيته * واعلمه بما كان * وعلم ميخا بنيه * وركضوا في
طلب بني دان * فهتفوا وقالوا لميخا * ما حالك تنادي * قال لهم ميخا * اخذتم الاله الذي 23 24
اتخذت * وسقتم الحبر وانطلقتم * فما بقي لي حتى تقولوا ما حالك * فقال له بنو دان * لا 25
تصيح خلفنا * لئلا يسمعك قوم منا فيهم غير ومرار نفس * فتهلك نفسك وانفس بنيك *
* ومضوا بنو دان في طريقهم * فلما راي ميخا ان ليس له بهم طاقة * رجع الى بيته * 26
* واخذ اوليك ما صنع ميخا * وساقوا الحبر الذي كان عنده * ودخلوا اليس * ووردوا على 27
شعب خصيب ساكنين مطمينين * فقتلوهم بالسيف * واحرقوا القرية بالنار *

ubi dixerunt quinq; illi viri qui abierant 14
ad explorandam terram, Notum ſit vobis
extare in iſto colle ſagum, & chlamydem,
atque idolum fuſum & cælatum: conſulite
ergò quid ſitis modò facturi. Et deflectentes 15
à via ingreſſi ſunt ad adoleſcentem
illum Levi, in domum Michæ, &
ſalutaverunt eum. Porrò ſexcenti illi armati 16
de filiis Dan ſubſtiterant ad januam
porticûs: Et quinque illi qui terram exploraverant, 17
aſcendentes ingreſſi ſunt domum,
& abſtulerunt idolum, chlamydem,
& ſagum ſacerdotis, dum idem ſacerdos
ſubſiſteret in porticu prope januam. Tum 18
ſexcenti illi ſuis armis accincti ingreſſi
ſunt domum Michæ, & acceperunt idolum
aurificis arte conflatum, & ſagum,
atque chlamydem. Quibus ait ſacerdos,
Quid hoc eſt quod agitis? Dixerunt ad 19
eum; Sile, impone manum tuam ori tuo, &
ſequere nos, ut fias nobis pater & ſacerdos.
Utra rerum carior tibi ac melior eſt?
ut ſis ſacerdos unius viri, an ſis ſacerdos
familiæ ex familiis Iſraelitarum? Bono 20
itaque animo factus ſacerdos accepit idolum,
& tunicam, atque chlamydem, abiitque
cum populo. Et converſi tranſierunt 21
& proceſſerunt in itinere, ovibus, armentis,
ac jumentis ante ſe ductis. Cúmque 22
procul eſſent à domo Michæ, exclamavit
homo quidam qui erat in domo Michæ ad
latus domûs ejus, & indicavit ei quod
acciderat; ſignificavitq; Micha filiis ſuis,
et cucurrerunt ad quærendum filios Dan.
Qui vociferantes dixerunt ad Micham, 23
Quid rei eſt cur clamites? Ait illis Micha, 24
Abſtuliſtis deum quem comparaveram, &
ſacerdotem abduxiſtis; et quid mihi ſupereſt,
ut dicatis; Quid rei tibi eſt? Dixerunt 25
ei filii Dan, Ne clamites poſt nos, ne
fortè audiant te quidam ex nobis, in quibus
eſt zelus et amaritudo animi, perdáſque
animam tuam et animas filiorum tuorum:
Et perrexerunt filii Dan itinere 26
ſuo. Cúmque videret Micha haud pares
habere ſe vires adverſùs eos, reverſus
eſt domum ſuam. Illi verò, ablatis quæ 27
fecerat Micha, abductóque ſacerdote qui
erat apud ipſum, ingreſſi ſunt Alis, & venerunt
ad populum fœcundum ſecurè habitantem,
gladio peremerunt eos, & civitatem
igne ſuccenderunt,

cum eis non *verbum* & ,Sidon à *ipſa* longinqua quia ,*eruens* non Et
28 וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחוֹקָה־הִיא מִצִּידוֹן וְדָבָר אֵין־לָהֶם עִם־
,urbem ædificaverunt & :Bethrechob ipſi quæ ,valle in ipſa & :homine
אָדָם וְהִיא בָּעֵמֶק אֲשֶׁר לְבֵית־רְחוֹב וַיִּבְנוּ אֶת־הָעִיר
Dan nomen ſecundũ,Dan urbis nomen Vocaveruntque .ea in manſerunt &
וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הָעִיר דָּן בְּשֵׁם דָּן 29
urbis nomen Lais quidem Et .Iſrael ipſi eſt natus qui ,ſui patris
אֲבִיהֶם אֲשֶׁר יוּלַּד לְיִשְׂרָאֵל וְאוּלָם לַיִשׁ שֵׁם־הָעִיר
Jehonathan Et .ſculptile Dan filii ſibi ſtatuerunt Et .*principio in*
30 לָרִאשֹׁנָה׃ וַיָּקִימוּ לָהֶם בְּנֵי־דָן אֶת־הַפָּסֶל וִיהוֹנָתָן
tribui ſacerdotes fuerunt eius filii &,ipſe Menaſſeh filii Gherſom filius
בֶּן־גֵּרְשֹׁם בֶּן־מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו הָיוּ כֹהֲנִים לְשֵׁבֶט
ſculptile ſibi poſuerunt Et .*terram tranſmigrare* diem ad uſq; ,Danitæ
31 הַדָּנִי עַד־יוֹם גְּלוֹת הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ לָהֶם אֶת־פֶּסֶל
.Siloh in Dei *domum eſſe* ,diebus omnibus ,fecerat quod ,Michah
מִיכָה אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל־יְמֵי הֱיוֹת בֵּית־הָאֱלֹהִים בְּשִׁלֹה׃

CAP. XIX. יט

Levita vir fuit Et .Iſrael in non rex & ,ipſis diebus in fuit Et
1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי אִישׁ לֵוִי
pellicem uxorem ſibi accepit & ,Ephraim montis lateribus in peregrinans
גָּר בְּיַרְכְּתֵי הַר־אֶפְרַיִם וַיִּקַּח־לוֹ אִשָּׁה פִילֶגֶשׁ
eo *cum à abiit* &,ejus *pellex* eũ *ſuper* eſt fornicata Et .Jehudah Bethlechem de
2 מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה׃ וַתִּזְנֶה עָלָיו פִּילַגְשׁוֹ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ
dies ibi Fuitque .Jehudah Bethlechem in ſui patris domum ad
אֶל־בֵּית אָבִיהָ אֶל־בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַתְּהִי־שָׁם יָמִים
loquendum ad ,eam poſt *ivit* & ,ejus vir ſurrexit Et .menſium quatuor
3 אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ וַיָּקָם אִישָׁהּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְדַבֵּר
:aſinorum par & ,ſecum ejus puer & :eam *reducendum ad* ,ejus cor *ſuper*
עַל־לִבָּהּ לַהֲשִׁיבוֹ וְנַעֲרוֹ עִמּוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים
eſt lætatus &,puellæ pater eũ vidit &;ſui patris domũ in eum introduxit &
וַתְּבִיאֵהוּ בֵּית אָבִיהָ וַיִּרְאֵהוּ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיִּשְׂמַח
Manſitque .puellæ pater ejus ſocer eum *in apprehendit* Et .ejus occurſum in
4 לִקְרָאתוֹ׃ וַיֶּחֱזַק־בּוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיֵּשֶׁב
.ibi *pernoctarunt* & ,biberunt ac Comederuntq; .diebus tribus ſecum
אִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיָּלִינוּ שָׁם׃
:*eundum ad* ſurrexitque ,mane *in manicaverunt* & ,quarta die in fuit Et
5 וַיְהִי בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיָּקָם לָלֶכֶת
,panis buccella tuum cor Fulci:ſuum generum ad puellæ pater dixitque
וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־חֲתָנוֹ סְעָד לִבְּךָ פַּת־לֶחֶם
.biberunt & ,pariter ambo ipſi comederunt ac Sederuntq; .ibitis poſtea &
6 וְאַחַר תֵּלֵכוּ׃ וַיֵּשְׁבוּ וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו וַיִּשְׁתּוּ
ſit bonũ & ,pernocta & quæſo *Velis* :virum ad puellæ pater Dixitq;
וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־הָאִישׁ הוֹאֶל־נָא וְלִין וְיִטַב
,ſuus ſocer eum *in fecit vim* & :*eundum ad* vir Surrexitque .tuum cor
7 לִבֶּךָ׃ וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת וַיִּפְצַר־בּוֹ חֹתְנוֹ
quinta die in mane *in manicavit* Et .ibi *pernoctavit* & ,eſt reverſus &
8 וַיָּשָׁב וַיָּלֶן שָׁם׃ וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי
,*tardaverunt* Et .tuum cor quæſo Fulci :puellæ pater dixit Et.*eundũ ad*
לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה סְעָד־נָא לְבָבְךָ וְהִתְמַהְמְהוּ
vir ſurrexit Et .ipſi ambo comederuntque :*diem declinare ad uſque*
9 עַד־נְטוֹת הַיּוֹם וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיָּקָם הָאִישׁ
pater ejus ſocer ei Dixitque .ejus puer &,ejus *pellex* & ipſe *eundum ad*
לָלֶכֶת הוּא וּפִילַגְשׁוֹ וְנַעֲרוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי
ecce,quæſo *Pernoctate*.*adveſperaſcendũ* ad dies *ſe remiſit* nunc Ecce :puellæ
הַנַּעֲרָה הִנֵּה נָא רָפָה הַיּוֹם לַעֲרֹב לִינוּ־נָא הִנֵּה
cras *manicabitis* & ,tuum cor *bonum ſit* & ,hic *pernocta* ,*diem caſtrametari*
חֲנוֹת הַיּוֹם לִין פֹּה וְיִיטַב לְבָבֶךָ וְהִשְׁכַּמְתֶּם מָחָר
.tuum tabernaculum in *ibis &* ,veſtram viam in
לְדַרְכְּכֶם וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶךָ׃

Verſio VUL. LAT.

28 Nullo penitùs ferente præſidium, eò quòd procul habitarent à Sidone, et cum nullo hominũ haberent quidquã ſocietatis ac negotii. Erat autem civitas ſita in regione Rohob: quam rurſũ exſtruentes habitaverũt in ea, 29 Vocato nomine civitatis Dan, juxta vocabulũ patris ſui, quẽ genuerat Iſrael, quæ priùs Lais dicebatur. 30 Poſuerúntque ſibi ſculptile, et Jonathan filiũ Gerſam filii Moyſi, ac filios ejus ſacerdotes in tribu Dan, uſq; ad diem captivitatis ſuæ. 31 Manſitq; apud eos idolum Michæ omni tempore, quo fuit dom⁹ Dei in Silo. In diebus illis non erat rex in Iſrael.

CAP. XIX.

1 Fuit quidã vir Levites habitans in latere montis Ephraim, qui accepit uxorẽ de Bethlehẽ 2 Juda: Quæ reliquit eum, & reverſa eſt in domũ patris ſui in Bethlehẽ, manſítque apud eum 3 quatuor menſibus. Secutúſque eſt eam vir ſuus, volens reconciliari ei, atque blandiri, & ſecum reducere, habens in comitatu puerũ & duos aſinos: quæ ſuſcepit eum, & introduxit in domum patris ſui. Quod cùm audîſſet ſocer ejus, eúmque vidiſſet, occurrit ei lætus, 4 Et amplexatus eſt hominẽ. Manſitq; gener in domo ſoceri trib⁹ diebus, comedens cum eo & bibens familiariter. 5 Die autem quarto de nocte conſurgens, proficiſci voluit, quẽ tenuit ſocer, & ait ad eum; Guſta priùs pauxillũ panis, & conforta ſtomachũ, & ſic proficiſcêris. 6 Sederúntq; ſimul, ac comederunt & biberunt. Dixítq; pater puellæ ad generum ſuũ; Quæſo te ut hodiè hîc maneas, paritérq; lætemur. 7 At ille conſurgens, cœpit velle proficiſci. Et nihilominùs obnixè eum ſocer tenuit, et apud ſe fecit manere. 8 Manè autem facto, parabat Levites iter. Cui ſocer rurſũ; Oro te, inquit, ut paululũ cibi capias: & aſſumptis virib⁹, donec increſcat dies, poſteà proficiſcaris. Comederũt ergò ſimul. 9 Surrexítque adoleſcens, ut pergeret cum uxore ſua & puero. Cui rurſum locutus eſt ſocer; Conſidera quòd dies ad occaſũ declivior ſit, & propinquat ad veſperum: mane apud me etiã hodiè, & duc lætum diem, & cras proficiſcêris ut vadas in domum tuam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

28 Καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ Σιδωνίων, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ (φ) ἀνθρώπου· καὶ αὐτὴ (χ) ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ οἴκου Ῥαάβ. καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν, καὶ (ψ) κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ, 29 Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δάν, (ω) ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐτῶν, ὃς (α) ἐτέχθη τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἦν (β) Οὐλαμαῒς ὄνομα τῆς πόλεως τὸ πρότερον. 30 Καὶ (γ) ἔστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ (δ) Δὰν τὸ γλυπτόν. καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς (ε) Γηρσὼν υἱὸς Μανασσῆ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δὰν (ζ) ἕως ἡμέρας τῆς ἀποικίας τῆς γῆς. 31 Καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν ὃ ἐποίησε Μιχαίας, πάσας τὰς ἡμέρας (η) ἃς ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν (θ) Σηλώμ. καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις (ι) οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ.

Κεφ. ιθ'.

1 Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ἐφραίμ, καὶ ἔλαβεν (α) αὐτῷ γυναῖκα παλλακὴν (β) ἀπὸ Βηθλεὲμ Ἰούδα. 2 Καὶ (γ) ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε (δ) παρ' αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ (ε) 3 ἦν ἐκεῖ ἡμέρας μηνῶν τεσσάρων. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη (ζ) ὀπίσω αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ (η) καρδίαν αὐτῆς, τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτὴν (θ) αὐτῷ· καὶ νεανίας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ (ι) ζεῦγος ὄνων. ἡ δὲ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς· καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, (κ) καὶ ηὐφράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. 4 Καὶ (λ) κατέσχεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ (μ) ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ (ν) ηὐλίσθησαν ἐκεῖ. 5 Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ, καὶ ἀνέστη τοῦ (ξ) πορευθῆναι. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς (ο) τὸν νυμφίον αὐτοῦ, Στήρισον τὴν καρδίαν σου (π) ψωμῷ ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο πορεύσεσθε. 6 Καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον (ρ) οἱ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔπιον. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα, (σ) Ἄγε δὴ αὐλίσθητι, 7 καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ (τ) τοῦ πορεύεσθαι αὐτός· καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, (υ) καὶ ἐκάθισε καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. 8 Καὶ ὤρθρισε τοπρωῒ τῇ ἡμέρᾳ (φ) τῇ πέμπτῃ τοῦ πορευθῆναι. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, (χ) Στήρισον δὴ τὴν καρδίαν σου, καὶ στράτευσον ἕως κλῖναι τὴν ἡμέραν· 9 καὶ ἔφαγον οἱ δύο. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ (ψ) πορευθῆναι αὐτὸς, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, (ω) καὶ ὁ νεανίας αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, Ἰδοὺ (α) δὴ ἠσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν· αὐλίσθητι ὧδε, καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αὔριον (β) εἰς ὁδὸν ὑμῶν, καὶ (γ) πορεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου.

28 *Et non fuit, qui erueret: quoniam longè eſt à Sidoniis, et verbũ nõ eſt eis cũ homine: et ipſa in valle domûs (e) Rhaab. Et ædificaverũt civitatem, et habitârunt in ea,* 29 *Et vocaverunt nomẽ civitatis Dan, in nomine Dan patris eorum, qui natus eſt ipſi Iſrael. Et erat Ulamais nomen civitatis anteà.* 30 *Et ſtatuerunt ſibi filii Dan ſculptile. Et Jonathan fili⁹ Gerſon (f) fili⁹ Manaſſe, ipſe et filii ejus erant ſacerdotes tribui Dan uſq; in diẽ tranſmigrationis terræ.* 31 *Et poſuerunt ſibi ſculptile, quod fecerat Michæas, omnibus diebus, quibus fuit domus Dei in Selom. Et factum eſt in diebus illis, non erat rex in Iſrael.*

CAP. XIX.

1 *Et fuit vir Levita incolens in femoribus montis Ephræm: et accepit ſibi uxorem concubinam de Bethleem Juda.* 2 *Et (a) ivit ab eo concubina ejus, et abiit ab eo in domũ patris ſui in Bethleem Juda: et fuit ibi dieb⁹ menſiũ quatuor.* 3 *Et ſurrexit vir ej⁹: & ivit poſt eam ad loquendũ ad cor ej⁹, ad revocandã eam ſibi: et puer ej⁹ cum eo, et par aſinorũ. Illa verò introduxit eum in domũ patris ſui. Et vidit eum pater adoleſcẽtulæ: et lætat⁹ eſt in occurſũ ej⁹.* 4 *Et retinuit eum ſocer ejus, pater adoleſcentulæ: et ſedit cum eo ad tres dies: et comederunt, et biberunt, et (b) manſerunt ibi.* 5 *Et factum eſt die quartâ; et ſurrexerũt manè: et ſurrexit ad eundum. Et dixit pater adoleſcentulæ ad generum ſuum, Firma cor tuũ buccellâ panis: et poſt hoc ibitis.* 6 *Et ſederũt, et comederũt ambo in idipſũ, et biberunt. Et dixit pater adoleſcentulæ ad virũ; Age nũc, maneas; et bonum fiet cor tuũ.* 7 *Et ſurrexit vir ad eundum ipſe. Et coëgit eum ſocer ejus: et ſedit, et manſit ibi.* 8 *Et ſurrexit manè die quintâ ad eundum. Et dixit pater adoleſcentulæ, Firma nunc cor tuum, et (c) inſtrue; donec inclinet dies: et comederunt ambo.* 9 *Et ſurrexit vir ad eundum, ipſe, et concubina ej⁹, et puer ej⁹. Et dixit ei ſocer ejus pater adoleſcentulæ, Ecce jam infirmata eſt dies in veſperam: maneto hîc, et bonum fiet cor tuum: et diluculò ſurgetis cras ad viam veſtram, et ibis ad tabernaculum tuum.*

MS.A. (φ) ἀνθρώπων· (χ) ἐν κοιλάδι, ἥ ἐστιν τοῦ οἴκου Τώβ. καὶ (ψ) κατῴκησαν ἐν (ω) κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς (α) ἐγεννήθη πρὸ (β) Λαεὶς ὄνομα τῇ πόλει (γ) ἀνέστησαν (δ) τοῦ Δὰν τὸ γλυπτὸν Μιχά. (ε) Γηρσὼμ υἱοῦ Μανασσῆ (ζ) ἕως τῆς μετοικεσίας τοῦ Δάν. Καὶ ἔταξαν αὐτοῖς τὸ γλυπτὸν Μιχὰ ὃ ἐποίησεν, πάσας (η) ὅσας (θ) Σηλώ. (ι) καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν

Κεφ. ιθ'. MS.A. (α) ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ (β) ἐκ (γ) ὠργίσθη αὐτῷ ἡ (δ) ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς (ε) ἐγένετο ἐκεῖ ἡμέρας τετράμηνον. Καὶ (ζ) κατόπισθεν (η) τὴν καρδίαν αὐτῆς, διαλλάξαι αὐτὴν (θ) ἑαυτῷ, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν· καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ (ι) ζεῦγος ὑποζυγίων. καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς (κ) καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν (λ) εἰσήγαγεν αὐτὸν (μ) ἡμέρας τρεῖς, (ν) ὕπνωσαν ἐκεῖ. (ξ) ἀπελθεῖν. (ο) τὸν *γαμβρὸν αὐτοῦ, (π) κλάσματι ἄρτου, (ρ) ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀμφότεροι καὶ ἔπιον. (σ) Ἀρξάμενος αὐλίσθητι, καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ (τ) ἀπελθεῖν. *Καὶ ἐβιάσατο (υ) καὶ πάλιν ηὐλίσθη ἐκεῖ. (φ) τῇ *τρίτῃ τοῦ ἀπελθεῖν. καὶ (χ) Στήρισον τὴν καρδίαν σου ἄρτῳ καὶ στρατεύθητι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα· καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀμφότεροι. Καὶ (ψ) ἀπελθεῖν αὐτὸς, (ω) καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· (α) δὴ εἰς ἑσπέραν κέκλικεν ἡ ἡμέρα· κατάλυσον ὧδε ἔτι σήμερον καὶ μεῖναι ὧδε, καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ (β) εἰς τὴν ὁδὸν (γ) ἀπελεύσῃ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 ולית דמשיזיב ארי רחיקא היא מצידון ופתגם לית להון עם אנש ואנון במישר דלבית
29 רחוב ובנו ית קרתא ויתיבו בה׃ וקרו שמא דקרתא דן בשום דן אבוהון דאתיליד
30 לישראל וברם ליש שמא דקרתא מלקדמין׃ ואקימו להון בני דן ית צלמא ויהונתן בר
גרשם בר מנשה הוא ובנוהי הוו כומרין לשבטא דבית דן עד יומא די גלו יתבי ארעא׃
31 ושויאו להון ית צלם מיכה די עבד כל יומיא דהוה קים בית מקדשא דיי בשילו׃

יט

1 והוה ביומיא האנון ומלכא לית בישראל והוה גבר ליואה דר בסיפי טורא דבית
2 אפרים ונסיב ליה אתתא לחינתא מבית לחם דבית יהודה׃ ובסרת עלוהי לחינתיה
ואזלת מלותיה לבית אבוהא לבית לחם דבית יהודה והות תמן יומין ארבעא ירחין׃
3 וקם בעלה ואזל בתרהא למלל על לבהא לאתבותה ועולימיה עמיה וזוג חמרין
4 ואעלתיה לבית אבוהא וחזהי אבוהא דעולמתא וחדי לקדמותיה׃ ואתקיף ביה חמוהי
5 אבוהא דעולמתא ויתיב עמיה תלתא יומין ואכלו ושתיאו ובתו תמן׃ והוה ביומא
רביעאה ואקדימו בצפרא וקם למיזל ואמר אבוהא דעולמתא לחתניה סעיד לבך פתא
6 דלחמא ובתר כן תזלון׃ ואסחרו ואכלו תרויהון כחדא ושתיאו ואמר אבוהא דעולמתא
7 לגברא שרי כען ובית וישפר לבך׃ וקם גברא למיזל ואתקיף ביה חמוהי ותב ובת תמן׃
8 ואקדים בצפרא ביומא חמישאה למיזל ואמר אבוהא דעולמתא סעוד כען לבך
9 ואתעכבו עד מתפני יומא ואכלו תרויהון׃ וקם גברא למיזל הוא ולחנתיה ועולימיה
ואמר ליה חמוהי אבוהא דעולמתא הא כען פנא יומא למערב ביתו כען הכא לחוד
יומא דין בית הכא וישפר לבך ותקדמון מחר לאורחתכון ותהך לקרוך׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

28 Et non fuit qui eriperet, quoniam *diſtans illa à Sidon*, et verbum non erat eis cum homine; et illi in planicie domus Rehhob: & ædificaverunt urbem, & ſederunt in ea. 29 Et vocaverunt nomen urbis Dan, in nomine Dan patris eorum, qui natus fuit Iſraeli: & certe Lais nomen urbis ab antiquo. 30 Et ſtatuerunt ſibi filii Dan ſimulachrum, & Jehonathan filius Gerſom filii Menaſſe, ipſe & filii ejus fuerunt Chomarim tribui *domus* Dan, uſq; diem quâ migraverunt habitatores terræ. 31 Et poſuerunt ſibi ſimulachrum Michah quod fecit, omnibus diebus quibus fuit ſtans domus ſanctuarii Domini in Silo.

CAP. XIX.

1 Et fuit in dieb⁹ illis & rex non erat in Iſrael. Et fuit vir Levites habitans in finibus domus Ephraim, & accepit ſibi mulierem concubinam ex Beth-lehhem domus Jehuda. 2 Et contempſit ſuper eum concubina ejus, & abiit ab eo ad domum patris ſui ad Beth-lehhem domus Jehuda; & fuit ibi diebus quatuor menſiũ. 3 Et ſurrexit marit⁹ ejus, & ivit poſt eam ad loquendum ſuper cor ejus ad reducendum eam, & puer ejus cum eo, & par aſinorum; & intrare fecit eum ad domum patris ſui, & vidit eum pater ipſius puellæ, & lætatus eſt ad occurſum ejus. 4 Et invaluit in eo ſocer illius pater ipſius puellæ, & ſedit cum eo tres dies: & comederunt & biberunt, & pernoctarunt ibi. 5 Et fuit in die quarta, & anticipaverunt in aurora, & ſurrexit ad eundum, & dixit pater ipſius puellæ genero ſuo: Fulci cor tuum fruſto panis, & poſt ſic ibitis. 6 Et redierunt & comederunt duo illi ſimul & biberunt: & dixit pater ipſius puellæ *viro*: Mane nunc & pernocta, & pulchreſcet cor tuum. 7 Et ſurrexit vir ad eundum, et invaluit in eo ſocer ejus, et rediit, et pernoctavit ibi. 8 Et *anticipavit* in aurora in die quinta ad eundum, et dixit pater ipſius puellæ: Fulci nunc cor tuum; et morabimini uſq; ad converti diem: et comederunt duo illi. 9 Et ſurrexit vir ad eundum ipſe et concubina ejus, et puer ejus: et dixit illi ſocer ejus pater ipſius puellæ: Ecce nunc inclinata dies ad Occidentem, pernoctate nunc hic tantùm in hac die; pernocta hic, & pulchreſcet cor tuum, et anticipabitis cras ad viam veſtram, et ibis ad urbem tuam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܝܬ ܡܢ ܕܡܦܨܐ. ܡܛܠ ܕܪܚܝܩܐ ܗܘܬ ܡܢ ܨܝܕܢ. ܘܬܘܓܪܐ ܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܥܡ 28
ܐܢܫ. ܘܗܝ ܒܥܘܡܩܐ ܗܘܬ ܕܒܝܬ ܪܚܘܒ. ܘܒܢܘܗ ܠܩܪܝܬܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܗ. * ܘܩܪܘ 29
ܫܡܗ ܕܩܪܝܬܐ. ܕܢ. ܐܝܟ ܫܡ ܕܢ ܐܒܘܗܘܢ ܕܐܬܝܠܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܡ. ܠܘܙ ܫܡܗ ܗܘܐ
ܠܩܪܝܬܐ. ܡܢ ܩܕܝܡ. * ܘܐܩܝܡܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܕܢ. ܦܬܟܪܐ. ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܓܪܫܘܢ ܒܪ 30
ܡܢܫܐ. ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ. ܗܘܘ ܟܘܡܪܐ ܠܫܒܛܐ ܕܕܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܐܫܬܒܝܬ
ܐܪܥܐ. * ܘܐܩܝܡܘ ܠܗܘܢ ܨܠܡܐ ܕܥܒܕ ܡܝܟܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܐ ܒܝܬܗ 31
ܕܐܠܗܐ ܒܫܝܠܘ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

* ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܡܠܟܐ ܠܝܬ ܗܘܐ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܠܘܝ ܥܡܪ 1
ܗܘܐ ܒܥܒܪܗ ܕܛܘܪܐ. ܘܢܣܒ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܕܙܢܝܬܐ. ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܙܢܬ 2
ܥܠܘܗܝ ܕܙܢܝܬܗ. ܘܩܡܬ ܘܐܙܠܬ ܡܢ ܠܘܬܗ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܗܘܬ ܬܡܢ ܝܘܡܬܐ. ܐܪܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. * ܘܩܡ ܒܥܠܗ. ܘܐܙܠ ܒܬܪܗ. ܕܢܡܠܠ ܥܡ ܠܒܗ 3
ܘܢܗܦܟܝܗ. ܘܕܒܪ ܥܡܗ ܛܠܝܗ ܘܬܪܝܢ ܚܡܪܝܢ ܥܡܗ. ܘܐܥܠܬܗ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗ. ܘܚܙܝܗܝ ܐܒܘܗ
ܕܥܠܝܡܬܐ. ܘܚܕܝ ܠܡܦܓܥܗ. * ܘܐܚܕܗ ܚܡܘܗܝ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ. ܘܝܬܒ ܥܡܗ ܬܠܬܐ 4
ܝܘܡܝܢ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ. ܘܒܬܘ ܬܡܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ. ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ ܠܡܐܙܠ. 5
ܘܐܡܪ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ ܠܚܬܢܗ. ܣܥܘܕ ܠܒܟ ܒܦܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܐܙܠܘܢ.
* ܘܝܬܒܘ ܘܐܟܠܘ ܬܪܝܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܘܐܫܬܝܘ. ܘܐܡܪ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ ܠܚܬܢܗ. ܐܢ 6
ܨܒܐ ܐܢܬ ܒܘܬ. ܘܢܛܐܒ ܠܟ. * ܘܩܡ ܓܒܪܐ ܠܡܐܙܠ. ܘܐܠܨܗ ܚܡܘܗܝ ܘܒܬ ܬܡܢ ܠܠܝܐ. 7
* ܘܩܕܡ ܒܨܦܪܐ ܒܝܘܡܐ ܕܚܡܫܐ ܠܡܐܙܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ. ܣܥܘܕ ܠܒܟ 8
ܘܗܠܟ ܥܕ ܕܢܡܘܟ ܝܘܡܐ. ܘܐܟܠܘ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܐܫܬܝܘ. * ܘܩܡ ܓܒܪܐ ܠܡܐܙܠ. ܗܘ 9
ܘܦܠܓܬܗ. ܘܥܠܝܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܚܡܘܗܝ ܐܒܘܗ ܕܥܠܝܡܬܐ. ܗܐ ܦܢܐ ܠܗ ܝܘܡܐ.
ܒܘܬ ܗܪܟܐ. ܘܢܛܐܒ ܠܟ. ܘܩܕܡܘ ܡܚܪ ܘܐܙܠܘ ܠܡܫܟܢܝܟܘܢ.

Nemo autem erat qui liberaret, quoniam remota 28
erat à Sidone, neq; commercium habebant
cum quopiam, eaque ſita erat in valle
Beth-rehob. Poſtea extruentes civitaté illam
habitârunt in ea: Et vocaverunt nomen civitatis 29
illius Dan, juxta nomen Dan patris ſui,
qui natus fuerat Iſraeli: cæterùm Luz vocabatur
antea civitas illa. Et erexerunt ſibi filii 30
Dan ſimulachrum, & Jonathan filius Gerſon
filii Manaſſe, ipſe & filii ejus fuerunt ſacerdotes
tribûs Dan, uſque ad diem quo captiva
ducta fuit terra. Poſuerunt enim ſibi ſimulachrum 31
illud quod fecerat Micha, cunctis diebus
quibus fuit domus Dei in Silo.

CAP. XIX.

PRæterea contigit diebus illis quibus rex 1
non erat in Iſraele, contigit inquam, *ut prædictus*
vir Levi habitaret ad oras montis, ſumerétque
ſibi uxorem concubinam de Beth-lehem
Juda. Scortata autem in eum ipſius concubina, 2
ſurrexit diſceſsítq; ab eo ad domum
patris ſui in Beth-lehem Juda, manſítq; illic
dies aliquot, *nempe* quatuor menſes. Quapropter 3
ſurgens maritus ejus ſecutus eſt eam,
ut conſolaretur eam, eámq; reduceret, juvenem
ſuum, & duos aſinos ſecum *habens*. Illa
ergò introduxit eum in domum patris ſui; vidénſq;
eum pater adoleſcentulæ, gaviſus eſt de
præſentia ipſius. Et retinuit eum ſocer ipſius, 4
pater *ſcilicet* adoleſcentulæ, mansítq; apud
eum tres dies, quibus cùm ediſſent ac bibiſſent
ibiq; pernoctâſſent. Die quarto ſurrexerunt 5
diluculo ut proficiſcerentur: dixit autem
pater adoleſcentulæ ad generum ſuum, Fulci
cor tuum fruſtulo panis, ac tum ſurgens proficiſcêris.
Sederunt igitur & comederunt ambo 6
ſimul ac biberunt: dixítq; pater adoleſcentulæ
genero ſuo, Si libeat, pernocta, erítq; tibi
jucundum. At ſurgente viro ut abieret, coëgit 7
eum ſocer ipſius, & pernoctavit illic.
Cúmq; diluculo ſurrexiſſet die quinto ut diſcederet, 8
dixit ad eum pater adoleſcentulæ,
Fulci cor tuum & perambula donec inclinetur
dies. Comederunt igitur ambo, ac biberunt;
Surrexítque vir ille ad proficiſcendum
unà cum concubina ſua & juvene ſuo. Sed 9
dixit ad eum ſocer ejus, pater adoleſcentulæ,
En retroceſſit dies, pernocta hîc, & bene ſuccedet,
& cras manè ſurgentes redite in domicilium
veſtrum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وَلَمْ يُعِنْهُمْ أَحَدٌ * لِأَنَّ ٱلْقَرْيَة كَانَتْ بَعِيدَةً مِنْ صَيْدَا * وَلَمْ يَكُنْ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ أَحَدٍ كَلَامٌ وَلَا 28
عَمَلٌ وَكَانَتِ ٱلْقَرْيَة فِي عَوْرِ بَيْتِ رَاحُوبَ * وَبَنَوُا ٱلْقَرْيَة وَسَكَنُوهَا * وَدَعَوْا ٱسْمَهَا دَانَ بِٱسْمِ دَانٍ أَبِيهِمِ 29
ٱلَّذِي وُلِدَ لِإسْرَائِيلَ * وَكَانَ ٱسْمُ ٱلْقَرْيَةِ قَبْلَ ذَلِكَ أَلِيس * وَنَصَبَ بَنُوا دَانٍ ٱلصَّنَمَ * وَأَمَّا يُونَاثَانُ بْنُ 30
جِرْسُونَ بْنِ مَنَسَّا * فَصَارَ هُوَ وَبَنُوهُ أَحْبَارًا لِقَبِيلَةِ دَانٍ * إِلَى ٱلْيَوْمِ ٱلَّذِي سُبِيَتِ ٱلْأَرْضُ * وَوَضَعُوا 31
لَهُمُ ٱلصَّنَمَ ٱلَّذِي صَاغَ مِيخَا * كُلَّ ٱلْأَيَّامِ ٱلَّذِي كَانَ بَيْتُ ٱللَّهِ فِي سِيلُوا *

* ٱلْفَصْلُ ٱلتَّاسِعَ عَشَرَ *

* وَفِي تِلْكَ ٱلْأَيَّامِ لَمْ يَكُنْ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ مَلِكٌ * وَكَانَ رَجُلٌ ٱسْمُهُ لَاوِي يَسْكُنُ فِي صَفْحِ 1
ٱلْجَبَلِ * وَٱتَّخَذَ ٱمْرَأَةً سُرِّيَّةً مِنْ بَيْتِ لَحْمٍ قَرْيَةِ بَنِي يَهُودَا * وَزَنَتِ ٱلْمَرْأَةُ ٱلَّتِي تَزَوَّجَ * وَخَرَجَتْ 2
مِنْ عِنْدِهِ * وَٱنْطَلَقَتْ إِلَى بَيْتِ أَبِيهَا إِلَى بَيْتِ لَحْمٍ قَرْيَةِ بَنِي يَهُودَا * وَمَكَثَتْ هُنَاكَ أَرْبَعَةَ شُهُورٍ *
* ثُمَّ قَامَ زَوْجُهَا وَٱنْطَلَقَ فِي طَلَبِهَا * لِيُعِيدَهَا وَيَرُدَّهَا إِلَيْهِ * وَأَخَذَ مَعَهُ فَتًى مَمْلُوكًا لَهُ وَحِمَارَيْنِ * 3
فَلَمَّا أَتَاهَا أَدْخَلَتْهُ إِلَى بَيْتِ أَبِيهَا * فَلَمَّا رَآهُ أَبُو ٱلْجَارِيَةِ فَرِحَ بِهِ * وَأَضَافَهُ صِهْرُهُ أَبُو ٱلْجَارِيَةِ * 4
وَمَكَثَ عِنْدَهُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ * وَأَكَلَ وَشَرِبَ وَبَاتَ لَيْلَتَهُ ٱلثَّالِثَةَ * وَفِي ٱلْيَوْمِ ٱلرَّابِعِ بَكَّرَ بُكْرَةً 5
لِيَنْصَرِفَ * فَقَالَ لَهُ حَمُوهُ أَبُو ٱلْجَارِيَةِ * أَسْنِدْ قَلْبَكَ بِكِسْرِ خُبْزٍ * ثُمَّ تَنْطَلِقُ بَعْدَ ذَلِكَ * فَأَكَلَا 6
وَشَرِبَا جَمِيعًا * فَقَالَ لَهُ حَمُوهُ أَبُو ٱلْجَارِيَةِ * إِنْ أَحْبَبْتَ بِتْ عِنْدَنَا * فَنَنْعَمَ جَمِيعًا * فَنَهَضَ ٱلرَّجُلُ 7
لِيَنْصَرِفَ * فَأَلَحَّ عَلَيْهِ حَمُوهُ فَبَاتَ عِنْدَهُ * وَبَكَّرَ فِي ٱلْيَوْمِ ٱلْخَامِسِ لِيَنْصَرِفَ * فَقَالَ لَهُ أَبُو 8
ٱلْجَارِيَةِ * شُدَّ قَلْبَكَ وَكُلْ شَيْئًا * وَٱصْبِرْ حَتَّى يُضْحِيَ قَلِيلًا * فَتَغَدَّيَا جَمِيعًا وَشَرِبَا * وَنَهَضَ ٱلرَّجُلُ 9
لِيَنْصَرِفَ هُوَ وَغُلَامُهُ وَسُرِّيَّتُهُ * فَقَالَ لَهُ حَمُوهُ أَبُو ٱلْجَارِيَةِ * قَدِ ٱنْتَصَفَ ٱلنَّهَارُ ٱلْآنَ * فَبِتْ عِنْدَنَا
وَٱنْعَمْ مَعَنَا حَتَّى إِلَى غَدٍ * تُبَكِّرُوا وَتَسِيرُوا *

Nemine eos adjuvante. Civitas enim illa 28
diſtans erat à Saida, nec ullus intererat
inter eos et inter quenquam ſermo aut negotium:
& erat civitas illa collocata *in*
valle Beth-rehob. Reædificârunt autem
civitatem, & coluerunt eam: Vocavêrúntque 29
nomen ejus Dan, nomine Dan patris
ſui, qui natus fuerat Iſraeli: porrò
nomen civitatis illius erat olim, Alis. Erexerunt 30
autem filii Dan idolum illud:
(Jonathan verò filius Gerſon filii Manaſſe
factus eſt ipſe & filii ejus ſacerdotes
familiæ Dan, uſque ad diem quo redacta
fuit terra in captivitatem.) Et poſuerunt 31
ſibi idolum quod conflaverat
Micha, cunctis diebus quibus domus Dei
fuit in Silo.

CAP. XIX.

IIs diebus non erat filiis Iſrael rex; & 1
vir quidam nomine Levi habitans in
latere montis accepit mulierem concubinã
è Beth-lehem civitate filiorum Juda. Et 2
fornicata mulier iſta cui nupſerat, egreſſa
eſt ab eo, recepitque ſe domum patris ſui
in Beth-lehem urbẽ filiorum Juda, ibique
commorata eſt quatuor menſibus. Poſteà 3
ſurgens maritus ejus abiit quæſitum illam,
ut revocaret eam et ad ſe reduceret:
duxitque ſecum puerum quendam ſervum
ſuum, & duos aſinos. Cùmque perveniſſet
ad eam, introduxit illum in domum
patris ſui; & cùm vidiſſet eum pater
puellæ, gratulatus eſt ei. Et hoſpitio 4
excepit illum ſocer ejus, pater puellæ,
mansítque apud eum tres dies, et comêdit
ac bibit, atque pernoctavit nocte ſuâ illâ
tertiâ. Quartâ verò die cùm ſurrexiſſet 5
diluculo ut diſcederet, ait illi ſocer
ipſius, pater puellæ, Fulci cor tuum fruſto
panis, tum poſteà diſcedes. Cùmque ſimul 6
comediſſent ambo & bibiſſent, dixit
ad eum ſocer ejus, pater puellæ, Si gratum
ſit, pernocta apud nos, ut ſimul jucundemur.
Sed ſurrexit vir ille ut diſcederet; 7
inſiſtente verò apud eum ſocero ejus, rurſus
pernoctavit apud ipſum. Quinto die 8
manè conſurgens ut proficiſceretur, dixit
ad eum pater puellæ, Confirma cor tuum,
comede aliquid, & expecta donec tantiſper
illuceſcat. Cùmque ſimul pranſi eſſent
ac bibiſſent, Surrexit vir ille ut proficiſceretur 9
ipſe & puer atque concubina
ipſius. Dixit autem ad eum ſocer ejus,
pater puellæ, Dimidiata eſt jam dies, pernocta
igitur apud nos, & oblectare nobiſcum
uſque ad craſtinum diem, tum
manè ſurgetis, & abibitis.

ספר שופטים : יט

,Jebus *contra usque* venit &,abiit &,surrexit sed ;*pernoctare* vir noluit &
10 ולא־אבה האיש ללון ויקם וילך ויבא עד־נכח יבוס
.secum ejus *pellex* & ,*stratorum* asinorum par eo cum Et .Jerusalaim ipsa
היא ירושלם ועמו צמד חמורים חבושים ופילגשו עמו:
:*suum dominum ad* puer Dixitque .valde descenderat dies & ,Jebus *cum* Ipsis
11 הם עם־יבוס והיום רד מאד ויאמר הנער אל־אדניו
.ea in *pernoctemus* & ,hanc Jebusæi urbem ad declinemus & ,obsecro *Ito*
לכה־נא ונסורה אל־עיר־היבוסי הזאת ונלין בה:
,alienigenam urbem ad declinemus Non:ejus dominus eum ad Dixitque
12 ויאמר אליו אדניו לא נסור אל־עיר נכרי
.Ghibhah ad usque transeamus sed :huc Israel filiis de non quæ
אשר לא־מבני ישראל הנה ועברנו עד־גבעה:
,*locorum* unum *in* appropinquabimus & ,Vade :suo puero Dixitque
13 ויאמר לנערו לך ונקרבה באחד המקמות
intravit &:abierũt & Transieruntq; .Ramah in vel Ghibhah in *pernoctabim⁹* &
14 ולנו בגבעה או ברמה: ויעברו וילכו ותבא
,illuc declinaverunt Et .Biniamin quæ Ghibhah juxta sol eis
15 להם השמש אצל הגבעה אשר לבנימן: ויסרו שם
,civitatis platea in sedit &,intravit Et.Ghibhah in *pernoctandũ* ad *intrandũ ad*
לבוא ללון בגבעה ויבא וישב ברחב העיר
vir ecce Et .*pernoctandum* ad domum in eos recolligens vir non &
16 ואין איש מאסף־אותם הביתה ללון: והנה איש
,Ephraim monte de vir & :vespera in agro ex sua opera ab venit senex
זקן בא מן־מעשהו מן־השדה בערב והאיש מהר אפרים
Levavitque.Jemini filii loci viri Et .Ghibhah in *peregrinans ipse* &
17 והוא־גר בגבעה ואנשי המקום בני ימיני: וישא
dixitque :civitatis *platea in iter facientem* virum vidit &,suos oculos
עיניו וירא את־האיש הארח ברחב העיר ויאמר
Transeuntes:eum ad Dixitque *? venies* unde & ,*ibis* Quò :senex vir
18 האיש הזקן אנה תלך ומאין תבוא: ויאמר אליו עברים
unde Ephraim montis latera ad usque Jehudah Bethlechem de *nos*
אנחנו מבית־לחם יהודה עד־ירכתי הר־אפרים משם
;*vadens ego* Domini domum & ;Jehudah Bethlechem ad usque *ivi* & ;*ego*
אנכי ואלך עד־בית־לחם יהודה ואת־בית יהוה אני הלך
est *pabulum etiam* palea etiam Et .domum in me colligens vir non &
19 ואין איש מאסף אותי הביתה: וגם־תבן גם־מספוא יש
puero &,tuæ ancillæ & ,mihi est vinum & ,panis etiam & ,nostris asinis
לחמורינו וגם לחם ויין יש־לי ולאמתך ולנער
:senex vir Dixitque .rei omnis defectus non :*tuis servis* cum
20 עם־עבדיך אין מחסור כל־דבר: ויאמר האיש הזקן
ne platea in tantùm;me super tuus defectus omnis tantùm ;tibi Pax
שלום לך רק כל־מחסורך עלי רק ברחוב אל־
laverunt & :asinis *miscuit* & ,suã domum in eum Introduxitq; .*pernoctes*
21 תלן: ויביאהו לביתו ויבול לחמורים וירחצו
bonificantibus Ipsis .biberunt ac comederuntque ,suos pedes
22 רגליהם ויאכלו וישתו: המה מיטיבים את־
circuierunt profectu absque filii viri civitatis viri ecce & ,suum cor
לבם והנה אנשי העיר אנשי בני־בליעל נסבו את־
dominum virum ad dixeruntque :ostium *super* pulsantes ,domum
הבית מתדפקים על־הדלת ויאמרו אל־האיש בעל
,tuã domũ in est ingressus qui virum Educ :dicendo ,senem domus
הבית הזקן לאמר הוצא את־האיש אשר־בא אל־ביתך
,domus dominus vir eos ad est egressus Et.eum cognoscamus ut
23 ונדענו: ויצא אליהם האיש בעל הבית
postquam,obsecro faciatis malè ne,mei fratres Ne :eos ad dixitque
ויאמר אלהם אל־אחי אל־תרעו נא אחרי אשר־
.hanc turpitudinem faciatis ne ,meã domũ in iste vir est ingressus
בא האיש הזה אל־ביתי אל־תעשו את־הנבלה הזאת:

Versio VUL. LAT.

10 Noluit gener acquieſcere ſermonib⁹ ejus: ſed ſtatim perrexit, & venit contra Jebus, quæ altero nomine vocatur Jeruſalem, ducens ſecũ duos aſinos
11 onuſtos, & concubinã. Jámque erant juxta Jeb⁹, & dies mutabatur in noctẽ: dixítq; puer ad dominũ ſuum; Veni, obſecro, declinemus ad urbẽ Jebuſæo-
12 rum, & maneam⁹ in ea. Cui reſpondit domin⁹; Non ingrediar oppidum gentis alienæ, quæ nõ eſt de filiis Iſrael, ſed tranſ-
13 ibo uſque Gabaa: Et cùm illuc pvenero, manebimus in ea, aut
14 certè in urbe Rama. Tranſierunt ergò Jeb⁹, & cœptũ carpebant iter, occubuítque eis Sol juxta Gabaa, quæ eſt in tribu
15 Benjamin: Diverterúntque ad eam, ut manerẽt ibi. Quò cùm intrâſſent, ſedebant in platea civitatis, & nullus eos recipere
16 voluit hoſpitio. Et ecce, apparuit homo ſenex, revertens de agro & de opere ſuo veſperì, qui & ipſe de monte erat Ephraim, & peregrin⁹ habitabat in Gabaa: homines autẽ regio-
17 nis illius erant filii Jemini. Elevatíſque oculis, vidit ſenex ſedentem hominẽ cum ſarcinulis ſuis in platea civitatis: & dixit ad eũ, Unde venis? & quò va-
18 dis? Qui reſpondit ei, Profecti ſumus de Bethlehẽ Juda, & pgimus ad locũ noſtrum, qui eſt in latere montis Ephraim, unde ieram⁹ in Bethlehẽ: & nunc vadim⁹ ad domũ Dei, nullúſq; ſub tectũ ſuum nos vult reci-
19 pere, Habentes paleas & fœnum in aſinorũ pabulũ, & panem ac vinũ in meos et ancillæ tuæ uſus, et pueri qui mecũ eſt: nullâ re indigemus niſi hoſpi-
20 tio. Cui reſpondit ſenex; Pax tecum ſit, ego præbebo omnia quæ neceſſaria ſunt: tantùm,
21 quæſo, ne in platea maneas. Introduxítq; eum in domum ſuã, & pabulum aſinis præbuit: ac poſtquàm laverunt pedes ſuos,
22 recepit eos in conviviũ. Illis epulantib⁹, & poſt laborẽ itineris, cibo & potu reficientib⁹ corpora, venerunt viri civitatis illius, filii Belial, (id eſt, abſque jugo) & circumdantes domum ſenis, fores pulſare cœperunt, clamantes ad dominum dom⁹, atq; dicentes; Educ virũ, qui ingreſſ⁹ eſt domum tuã, ut
23 abutamur eo. Egreſſúſq; eſt ad eos ſenex, & ait; Nolite fratres, nolite facere malum hoc: quia ingreſſus eſt homo hoſpitium meum, & ceſſate ab hac ſtultitia.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ οὐκ (δ) εὐδόκησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε, (ε) καὶ ἦλθεν ἕως ἀπέναντι Ἰεβοῦς, αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ, καὶ μετ' αὐτοῦ ζεῦγος (ζ) ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἡ παλλακὴ
11 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. (η) Καὶ ἦλθοσαν ἕως Ἰεβοῦς· καὶ ἡ ἡμέρα (θ) προβεβήκει σφόδρα. καὶ εἶπεν (ι) ὁ νεανίας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, Δεῦρο δὴ καὶ ἐκκλίνωμεν εἰς (κ) πόλιν τοῦ Ἰεβουσὶ ταύτην,
12 καὶ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπε (λ) πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, Οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίαν, ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ
13 ὧδε, καὶ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαά. Καὶ εἶπε (μ) τῷ νεανίᾳ αὐτοῦ, Δεῦρο καὶ (ν) ἐγγίσωμεν ἑνὶ τῶν τόπων, καὶ (ξ) αὐλισθησόμεθα ἐν Γαβαᾷ ἢ
14 ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ παρῆλθον καὶ (ο) ἐπορεύθησαν, καὶ ἔδυ αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς Γαβαά, ἥ ἐστι
15 (π) ἐν τῷ Βενιαμίν. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν (ρ) αὐλισθῆναι ἐν Γαβαᾷ. καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ (σ) ἦν ἀνὴρ συνάγων αὐτοὺς εἰς οἰκίαν
16 αὐλισθῆναι. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης (τ) ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ, καὶ (υ) ὁ ἀνὴρ ἦν ἐξ ὄρους Ἐφραίμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαᾷ, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ Βενι-
17 αμίν. (φ) Καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ὁδοιπόρον ἄνδρα ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης, Ποῦ πορεύῃ,
18 καὶ πόθεν ἔρχῃ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, (χ) Παραπορευόμεθα ἡμεῖς ἀπὸ Βηθλεὲμ (ψ) Ἰούδα ἕως μηρῶν (ω) ὄρους Ἐφραίμ· ἐκεῖθεν ἐγώ εἰμι, καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ (α) πορεύομαι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀ-
19 νὴρ συνάγων με εἰς τὴν οἰκίαν. Καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματά (β) ἐστι τοῖς ὄνοις ἡμῶν, (γ) καὶ ἄρτος καὶ οἶνός (δ) ἐστιν ἐμοὶ καὶ τῇ (ε) παιδίσκῃ καὶ τῷ νεανίσκῳ, μετὰ τῶν παίδων σου· οὐκ
20 ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγματος. Καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ (ζ) πρεσβύτης, Εἰρήνη σοι· πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐν τῇ πλα-
21 τείᾳ (η) οὐ μὴ αὐλισθήσῃ. Καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις, καὶ αὐτοὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν,
22 καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. (θ) Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων (ι) ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, (κ) κρούοντες ἐπὶ τὴν θύραν· καὶ (λ) εἶπον πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον (μ) τοῦ οἴκου τὸν πρεσβύτην, λέγοντες, (ν) Ἐξένεγκε τὸν ἄνδρα (ξ) ὃς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰ-
23 κίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος (ο) τοῦ οἴκου, καὶ εἶπε, Μὴ ἀδελφοί, μὴ κακοποιήσητε δὴ μετὰ τὸ (π) εἰσελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

Et non probavit vir manere: et 10
ſurrexit, et abiit, & venit uſq; contra Jebus (hæc eſt Hieruſalẽ) et cum eo par aſinorum ſuperſtratorum: et concubina ejus cum eo.
Et (d) venerunt uſq; Jebus: et dies 11
proceſſerat valdé. Et dixit puer ad dominum ſuum, Veni nunc, et declinemus ad civitatem Jebuſi hanc: et maneam⁹ in ea. Et dixit 12
ad eum domin⁹ ejus, Non declinabimus ad civitatem alienam, in qua non eſt de filiis Iſrael iſtîc: et tranſibimus uſq; Gabaa. Et di- 13
xit puero ſuo, Veni et appropinquem⁹ uni locorũ: et manebimus in Gabaa, vel in Rhama. Et præ- 14
terierunt, & iverunt: & occidit eis Sol juxta Gabaa, quæ eſt in Benjamin. Et declinârunt illuc, 15
ut intrarent ad manendũ in Gabaa. Et intrârunt, et ſederunt in platea civitatis: et non erat vir conducens eos in domum ad manendum. Et ecce vir ſenex veni- 16
ebat ab operibus ſuis ex agro ad veſperam: & vir erat de monte Ephræm: & ipſe incolebat in Gabaa: et viri loci, filii Benjamin. Et 17
levavit oculos ſuos, & vidit virum iter facientem in platea civitatis. Et dixit vir ſenex, Quò vadis? Et unde venis? Et dixit ad 18
eum, Tranſimus nos à Bethleem Juda uſq; ad femora montis Ephræm. Inde ego ſum: et ivi uſq; Bethleem Juda: et ad domũ meam ego vado: & non eſt vir conducens me in domum: Et quidem 19
paleæ et pabula ſũt aſinis noſtris; et panis, et vinum eſt mihi, et ancillæ, et adoleſcenti, (e) cũ pueris tuis non eſt defectus ullius rei. Et 20
dixit vir ſenex, Pax tibi: Tantùm omnis defect⁹ tu⁹ ſuper me, tantùm in platea non manebis. Et 21
introduxit eum in domum ſuam: et locum fecit aſinis: & ipſi laverunt pedes ſuos: & comederunt, & biberunt. (f) Ipſi autem bonũ 22
reddentes cor ſuum. Et ecce viri civitatis filii iniquorum circuierunt domum, pulſantes ad oſtiũ. Et dixerunt ad virum dominum domûs ſenẽ, dicentes, Produc virum qui intravit in domum tuã; ut cognoſcamus eum. Et exiit ad 23
eos vir dominus domûs, et dixit; Non, fratres, non malefaciatis nunc, poſtquàm intravit hic vir in domum meam; non faciatis imprudentiam hanc.

MS.A. (δ) ἠθέλησεν ὁ (ε) καὶ παρεγένοντο ἕως κατέναντι (ζ) ὑποζυγίων (η) Ἔτι αὐτῶν ὄντων κατὰ Ἰεβοῦς, καὶ (θ) κεκλικυῖα σφόδρα. (ι) τὸ παιδάριον (κ) τὴν πόλιν τοῦ Ἰεβουσαίου ταύτην, (λ) ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Οὐ μὴ ἐκκλινῶ εἰς πόλιν ἀλλοτρίου, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ (μ) τῷ παιδαρίῳ (ν) ἔλθωμεν εἰς ἕνα (ξ) αὐλισθῶμεν ἐν Γαβαᾷ. Καὶ (ο) ἀπῆλθον ἐν Γαβαᾷ, καὶ ἔδυ ὁ (π) τοῦ Βενιαμείν. (ρ) καταλῦσαι ἐν (σ) ἔστιν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον καταλῦσαι. Καὶ (τ) εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας, (υ) ἀνὴρ ἐξ (φ) Καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδεν τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν (χ) Διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ (ψ) τοῦ Ἰούδα (ω) ἕως ὄρους τοῦ Ἐφραίμ· ἐγὼ δὲ ἐκεῖθέν εἰμι, (α) ἀποτρέχω, καὶ (β) ὑπάρχει τοῖς (γ) καί γε (δ) ὑπάρχει μοι (ε) δούλῃ σου καὶ τῷ παιδαρίῳ, τοῖς δούλοις σου οὐκ (ζ) ὁ πρεσβύτης, (κ) μὴ καταλύσῃς. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλεν τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ, καὶ ἔνιψεν τοὺς (θ) Αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες (ι) περιεκύκλωσαν (κ) καὶ ἔκρουσαν τὴν (λ) εἶπαν (μ) τῆς οἰκίας (ν) Ἐξάγαγε τὸν (ξ) τὸν ἐλθόντα εἰς (ο) τῆς οἰκίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδαμῶς ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσησθε δὴ (π) εἰσεληλυθέναι τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 ולא אבא גברא למבת וקם ואזל ואתא עד לקביל יבוס היא ירושלם ועמיה זוג חמרין
11 חשיקין ולחנתיה עמיה: אנון עם יבוס ויומא מאך לחדא ואמר עולימא לרבוניה אתא
12 כען ונזור לקרתא דיבוסאי הדא ונבית בה: ואמר ליה רבוניה לא נזור לקרתא בני
13 עממיא דלא מבני ישראל אנון ונתמטי עד גבעתא: ואמר לעולמיה אתא ונקריב בחד
14 מן אתריא ונבית בגבעתא או ברמתא: ועברו ואזלו ועלת להון שמשא בסטר גבעתא
15 די לשבט בנימן: וזרו לתמן למעל למבת בגבעתא ואתא ויתיב ברחובא דקרתא ולית
16 אנש דכניש יתהון לביתא למבת: והא גברא סבא אתא מן עבידתיה מן חקלא ברמשא
וגברא מטורא דבית אפרים והוא דר בגבעתא ואנשי אתרא מן שבטא דבית בנימין:
17 וזקף עינוהי וחזא ית גברא דארח ברחוב קרתא ואמר גברא סבא לאן את אזיל ומנן
18 את אתי: ואמר ליה עברין אנחנא מבית לחם דבית יהודה עד סיפי טורא דבית
אפרים מתמן אנא ואנא אזיל עד בית לחם דבית יהודה ולבית מקדשא דיי אנא
19 אזיל ולית אנש דכניש יתי לביתא: ואף תבנא אף כסתא אית לחמרנא ואף
לחם וחמר אית לי ולאמתך ולעולימא דעם עבדך לית חוסרן כל מדעם:
20 ואמר גברא סבא שלם לך לחוד כל חוסרנך עלי לחוד ברחובא לא תבית:
21 22 ואעליה לביתיה ורמא כסתא לחמריה ואסחיו רגליהון ואכלו ושתיאו: אנון
מטיבין ית לבהון והא אנשי קרתא גברין בני רשעא אקיפו ית ביתא דחקין למתבר
דשא ואמרו לגברא מריה דביתא סבא למימר אפיק ית גברא דעל לביתך ונדעניה:
23 ונפק לותהון גברא מריה דביתא ואמר להון בבעו אחי לא תבאשון כען בתר דעל
גברא הדין לביתי לא תעבדון ית קלנא הדין:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et noluit vir ad pernoctandum, & ſurrexit & ambulavit, & abiit uſq; ad 10
è regione Jebus, ipſa Jeruſalem: & cum eo par aſinorum ſtratorum, & concubina ejus cum illo. Illi cum Jebus, & dies inclinavit valdè, & dixit puer 11
domino ſuo: Veni nunc, & divertemus ad urbem Jebuzzæorum hanc, & pernoctabimus in ea. Et dixit illi dñs ejus: Non divertemus ad urbem fi- 12
liorũ gentium qui non ex filiis Iſrael illi; & perveniem⁹ uſq; Gibghatha. Et dixit puero ſuo: Veni, & *applicabimus* in uno ex locis; & pernocta- 13
bim⁹ in Gibghatha aut in Ramatha. Et tranſierunt & ambulaverunt, & in- 14
travit illis ſol in latere collis qui tribui Binjamin. Et diverterunt eò ad 15
intrandum ad pernoctandũ in Gibghatha: & venit & ſedit in platea urbis, & non erat homo qui *congregaret* illos ad domũ ad pernoctandũ. Et ecce 16
vir ſenex venit ab opere ſuo ex agro in veſperi & vir ex monte domus Ephraim, & ipſe habitãs in Gibghatha; & homines loci *de tribu dom⁹* Binjamin. Et levavit oculos ſuos, & vidit virum qui viator in platea urbis: & 17
dixit vir ſenex; Quò tu vadens, & unde tu veniens? Et dixit ei: Tranſe- 18
untes nos ex Beth-lehhem dom⁹ Jehuda, uſq; fines montis dom⁹ Ephraim: inde ego, & ego ivi uſq; Beth-lehhem dom⁹ Jehuda, & ad domũ ſanctuarii Dñi ego vadens; & non eſt homo qui *congreget* me ad domum ſuam. Et 19
etiam palea & pabulũ eſt aſinis noſtris, & etiam panis & vinum eſt mihi & ancillæ tuæ, & pueris qui cum ſervo tuo: non indigem⁹ omni quoquã.
Et dixit vir ſenex; Pax tibi: tantùm omnis penuria tua ſuper me; tantùm 20
in platea non pernoctabis. Et introduxit eum ad domum ſuam, & conje- 21
cit pabulum aſinis ejus; & laverunt pedes illorum, & comederunt & biberunt. Illis bonificantibus corda ſua, & ecce homines urbis, viri filii im- 22
pietatis, circuiverunt domum, impellentes ad frangendum portam: & dixerunt ad virum dominum domus ſenem, ad dicendum: Produc virum qui intravit ad domum tuam, & cognoſcemus eum. Et exiit ad eos vir do- 23
minus domus, & dixit illis: Obſecro fratres mei, non malefacietis nunc, poſtquã intravit vir hic ad domũ meam, non facietis ignominiam iſtam.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܠܐ ܨܒܐ ܓܒܪܐ ܠܡܒܬ. ܘܩܡ ܐܙܠ. ܘܡܛܐ ܠܘܩܒܠ ܝܒܘܣ ܕܗܝ ܗܝ ܐܘܪܫܠܡ. 10
ܘܥܡܗ ܙܘܓ ܚܡܪܝܢ ܛܥܝܢܝܢ. ܘܦܠܓܫܬܗ ܥܡܗ. * ܘܟܕ ܗܢܘܢ ܠܘܬ ܝܒܘܣ. 11
ܘܝܘܡܐ ܢܚܬ ܠܗ ܛܒ. ܘܐܡܪ ܛܠܝܐ ܠܡܪܗ. ܬܐ ܢܣܛܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܕܝܒܘܣ. ܘܢܒܘܬ
ܒܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ. ܠܐ ܢܣܛܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܢܘܟܪܝܬܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ 12
ܢܥܒܪ ܥܕܡܐ ܠܓܒܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ. ܬܐ ܢܬܩܪܒ ܠܚܕ ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ. ܘܢܒܘܬ 13
ܒܓܒܥܐ. ܐܘ ܒܪܡܬܐ. * ܘܥܒܪܘ. ܘܐܙܠܘ. ܘܥܪܒܬ ܠܗܘܢ ܫܡܫܐ ܠܘܬ ܓܒܥܐ 14
ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܣܛܘ ܠܬܡܢ ܠܡܒܬ. ܘܥܠܘ ܠܓܒܥܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. 15
ܘܠܝܬ ܐܢܫ ܕܡܥܠ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬܐ ܠܡܒܬ. * ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܣܒܐ ܐܬܐ ܡܢ ܥܒܕܗ 16
ܡܢ ܚܩܠܐ ܒܪܡܫܐ. ܘܓܒܪܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܗܘܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܡܥܡܪ ܗܘܐ ܒܓܒܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ.
ܘܐܢܫܝܗ ܕܐܬܪܐ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܒܝܫܝܢ ܗܘܘ ܥܒܕܝܗܘܢ ܛܒ. * ܘܐܪܝܡ ܥܝܢܘܗܝ 17
ܓܒܪܐ ܣܒܐ. ܘܚܙܐ ܐܢܫܐ ܕܥܒܪ ܒܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܣܒܐ. ܠܐܝܟܐ ܐܙܠ ܐܢܬ.
ܘܡܢ ܐܝܡܟܐ ܐܬܝܬ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܥܒܪܝܢ ܚܢܢ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܣܛܪ 18
ܕܛܘܪܐ. ܘܡܢ ܬܡܢ ܐܢܐ. ܘܐܙܠܬ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ ܐܙܠ ܐܢܐ. ܘܠܝܬ ܐܢܫ ܕܡܥܠ ܠܝ ܠܒܝܬܐ. * ܐܦ ܬܒܢܐ ܐܦ ܟܣܬܐ. ܐܝܬ ܠܚܡܪܝܢ. 19
ܘܐܦ ܠܚܡܐ ܘܚܡܪܐ. ܐܝܬ ܠܝ ܘܠܐܡܬܟ ܘܠܛܠܝܐ ܥܒܕܟ. ܘܡܕܡ. ܠܐ ܚܣܝܪ ܠܢ.
* ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܣܒܐ. ܫܠܡ ܠܟ. ܟܠ ܡܕܡ ܕܚܣܝܪ ܠܟ. ܥܠܝ. ܐܠܐ ܒܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ 20
ܠܐ ܬܒܘܬ. * ܘܐܥܠܗ ܠܒܝܬܗ. ܘܐܪܡܝ ܟܣܬܐ ܠܚܡܪܘܗܝ. ܘܐܫܝܓ ܪܓܠܝܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ 21
ܘܐܫܬܝܘ. * ܘܟܕ ܗܢܝܢ ܠܒܗܘܢ. ܘܗܐ ܐܢܫܝ ܡܕܝܢܬܐ ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܒܠܝܥܠ ܐܬܟܪܟܘ ܠܒܝܬܐ. 22
ܘܡܠܐ ܐܪܥܐ ܡܬܟܬܫܝܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܓܒܪܐ ܣܒܐ ܡܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܐܦܩ ܠܓܒܪܐ ܕܥܠ
ܠܒܝܬܟ. ܘܢܕܥܝܘܗܝ. * ܘܢܦܩ ܠܘܬܗܘܢ ܓܒܪܐ ܣܒܐ ܡܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ 23
ܐܚܝ. ܠܐ ܬܒܐܫܘܢ ܘܬܒܐ. ܡܛܠ ܕܥܠ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܠܒܝܬܝ. ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܟܣܪܐ ܗܢܐ.

Noluit autem vir ille pernoctare, ſed ſurgens 10
abiit, pervenítque ad oppoſitum Jebus,
quæ eſt Jeruſalem : erántque cum eo duo aſini
onuſti, & concubina ejus erat cum ipſo.
Cùm eſſent propè Jebus, dies declinaverat 11
admodùm : unde dixit juvenis ille domino
ſuo, Veni, divertamus ad civitatem iſtam Jebus,
& pernoctemus in ea. Ait illi dominus 12
ejus, Ne divertamus ad civitatem alienam
quæ non pertinet ad Iſraelitas, ſed tranſeamus
uſq; ad Gebaa. Tum dixit ad eum dominus 13
ejus, Age, accedamus ad alterum ex
his locis, & pernoctemus *vel* in Gebaa, vel
in Rama. Tranſeuntes igitur abierunt, & occubuit 14
eis ſol propè Gebaa Benjamini. Quapropter 15
eò diverterunt ut pernoctarent, ingreſsíque
in Gebaa ſederunt in platea civitatis,
nec erat quiſquam qui introduceret eos
in domum ad pernoctandum. Et ecce vir 16
quidam ſenex advenit ab opere ſuo è rure
ſub veſperam (erat autem vir iſte de monte
Aphrem, & commorabatur in Gebaa Benjamini;
& hujus loci incolarum Benjaminitarum
opera erant admodum pernicioſa.)
Attolléns que oculos ſuos vir ille ſenex, vidit 17
viatorem in platea civitatis, dixítque ad
eum vir ille ſenex, Quò vadis? & unde venis?
Reſpondit ei, Tranſeundo tranſimus è 18
Bethlehem Juda uſque ad oras montis : inde
enim ſum, abierámque uſque ad Beth-lehem
Juda, & domum Domini *jam* redeo : nec eſt
quiſpiam qui nos in domum recipiat, *Etiamſi* 19
tum paleam tum ſtramen habeamus pro aſinis
noſtris, tum panem ac vinum habeamus
pro me, pro ancilla tua, & pro juvene iſto
ſervo tuo, nec quicquam deſit nobis. Ait 20
illi vir ſenex, Pax tibi, quicquid tibi deeſt,
ego ſuppeditabo : verùm in platea non
pernoctabis. Introducens itaque eum in domum 21
ſuam projecit *pabulum* aſinis ejus, &
lavit pedes eorum, & comederunt ac biberunt.
Dum ipſi hilari eſſent animo, ecce cives 22
urbis illius, viri flagitioſi domum circundantes
contendebant ad oſtium, dicebántque
viro illi ſeni domino domûs, Educ
ad nos virum qui ingreſſus eſt domum tuam,
ut cognoſcamus eum. Et egreſſus ad eos 23
vir ille ſenex dominus domûs, dixit ad eos,
Nolite fratres mei, nolite talem injuriam
committere : quandoquidem ingreſſus eſt vir iſte domum meam, tantum dedecus ne perpetretis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فلم يهوي الرجل ان يبيت * وخرج وانصرف * وانتهي الي يابوس التي باورسلام * ووقف بازائها 10
ومعه حماران موقران وسريته * فلما صاروا بجبال يابوس * امسوا وقرب غروب الشمس * فقال 11
الغلام لمولاه * مل بنا الي هذه القرية لنبيت فيها * قال له مولاه * لا ندخل قرية غريبة لا تكون 12
من قري بني اسرائيل * لئلا يلحقنا رداء * لكن نصير الي جبع * وقال له مولاه * سر بنا الي 13
بعض هذه المواضع * الي جبع او الرامة * فجازا سايرين * وغابت الشمس وهما عند جبع قرية 14
بنيامين * ومالوا اليها ليبيتوا * ودخلوا جبع * ونزلوا في سوق المدينة * ولم يدخلهما احد 15
منزله * واذا هم برجل شيخ اتيا من عمله في الحرث * وكان الرجل من جبل افرايم * ولكنه نزل 16
جبع وسكن فيها * وكان اهل البلاد بني بنيامين قوم سوء * وكانت اعمالهم سيئة جدا * فرفع 17
الشيخ طرفه * فابصر غريبا مسافرا قد نزل في سوق القرية * قال له الشيخ الي اين تريد * ومن
اين اقبلت * قال له * نحن عابري الطريق * خرجنا من بيت لحم قرية يهودا * نريد صفح الجبل 18
لاني من هناك * ولكني كنت خرجت الي بيت لحم * وانا منطلق الي بيت الرب * وليس من
يدخلنا منزله * ومعنا علف يكفينا وقضيم لدوابنا * ومعنا ايضا خبزا وخمرا بقدر ما يكفينا * 19
وليس نحتاج الي شي من الاشياء غير الموضع للمبيت * قال له الرجل الشيخ * السلام عليك * 20
مهما احتجت من شي اعطيتك * ولا تبيت في السوق * فادخله الي منزله * وطرح لدوابه علفا * 21
وغسل ارجلهم * واكلوا وشربوا * فلما طابت انفسهم اجتمع عليهم قوم اثمة من القرية * فاحاطوا 22
بالبيت * وجاهدوا الباب * وقالوا للشيخ رب البيت * اخرج الينا الضيف الذي عندك لنعرفه *
* فخرج اليهم الشيخ وقال لهم * لا تفعلوا يا اخوة * ولا ترتكبوا هذه السيئة * لان الرجل 23
دخل بيتي ونزل عندي * لا تفضحوا الرجل * ولا تفعلوا هذا الفعل القبيح *

Verùm noluit vir ille pernoctare, ſed egreſſꝰ 10
diſceſſit, pervenitque ad Jebꝰ quæ
eſt in Jeruſalē, et ſtetit è regione ipſiꝰ habens
ſecū duos aſinos onuſtos et concubinam
ſuā. Cúmq; propè attigiſſent mon- 11
tes Jebus occupavit eos veſper, jámq; in-
ſtabat occaſus ſolis: quare dixit adoleſcens
hero ſuo, Deflectamus ad hanc urbem, ut
pernoctemus in ea. Dixit ad eum herus 12
ejus, Ne ingrediamur urbē alienam quæ
non ſit ex urbibus filiorū Iſrael, ne contingat
nobis infortuniū aliquod; ſed eamus
in Gabaa. Rurſus dixit ad eum herus ipſius, 13
Eamus ad alterum horum locorum, ad
Gabaa, aut Rama. Præterierunt ergò ambulantes; 14
& occumbente ſole dum eſſent
prope Gabaa civitatē Benjamin, Diverterunt 15
ad eam ut pernoctarent; & ingreſſi
Gabaa, deſcenderunt in vico urbis, & nemo
introduxit eos in domiciliū ſuum. Et 16
ecce ipſis vir quidā ſenex adveniens ex
opere ſuo agreſti, qui licèt eſſet ex monte
Ephraim, tamen deſcenderat in Gabaa, &
habitaverat in ea. (Erant autē incolæ regionis
illius, filii Benjamin, gens flagitioſa,
et erant opera eorū valde execranda.)
Is itaq; ſenex ſublato ictu oculorum ſuorum 17
vidit peregrinum viatorem commorantem
in vico civitatis : dixitq; ad eum
ſenex, Quò cupis abire? & unde veniſti?
Cui reſpondit, Nos viā tranſimus, egreſſi 18
ſumus è Beth-lehē civitate Juda, & petimus
latus montis: nam inde quidē ſum,
ſed exierā ad Beth-lehem, & nunc redeo
ad domum Domini, nec adeſt quiſpiā qui
nos introducat in domicilium ſuum, Cùm 19
tamen ſufficiens habeamus pabulum &
ſtramen pro jumentis noſtris, & panē etiā
ac vinum habeamus quantum ſatis eſt
nobis, nec ullius rei indigeamus præter locum
ad pernoctandum. Dixit ad eum vir 20
ille ſenex, Pax tibi, cujuſcunque rei indigueris
dabo tibi, nec pernoctabis in vico.
Et introduxit eum in domicilium ſuum, 21
projecitque jumentis ejus pabulum, & lavit
pedes eorum, & comederunt ac biberunt.
Cumq; jucundis eſſent animis, con- 22
venit adversùs eos gens ſcelerata ex ipſa
civitate, & domum circunvallantes vim
intulerunt januæ, et dixerunt ad ſenē dominum
domûs, Produc ad nos hoſpitem
qui apud te eſt, ut cognoſcamus eum. Exiit 23
ergò ad eos ſenex, & ait illis, Ne faciatis
O fratres, néve deſignetis hujuſmodi facinus:
quoniā vir iſte introivit domum meam,
deſcenditque apud me, ne ſtupretis virum,
néve tam turpe facinus committatis.

ספר שופטים: כ

,eas nunc educam ,ejus *pellex* & virgo mea filia Ecce
24 הִנֵּה בִתִּי הַבְּתוּלָה וּפִילַגְשֵׁהוּ אוֹצִיאָה־נָּא אוֹתָם
huic viro Et .vestris oculis in bonum eis facite & ,eas affligite &
וְעַנּוּ אוֹתָם וַעֲשׂוּ לָהֶם הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְלָאִישׁ הַזֶּה
viri noluerunt Et .*hujus turpitudinis verbum* faciatis ne
25 לֹא תַעֲשׂוּ דְּבַר הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וְלֹא־אָבוּ הָאֲנָשִׁים
:foras eos ad eduxit & ,suam *pellicem in* vir *apprehenditque :ei* audire
לִשְׁמֹעַ לוֹ וַיַּחֲזֵק הָאִישׁ בְּפִילַגְשׁוֹ וַיֹּצֵא אֲלֵיהֶם הַחוּץ
;mane usque nocte tota *eam in illuserunt* & ,eam cognoverunt &
וַיֵּדְעוּ אוֹתָהּ וַיִּתְעַלְּלוּ־בָהּ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר
mulier venit Et .*auroram ascendendo in* eam dimiseruntque
26 וַיְשַׁלְּחוּהָ בַּעֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַתָּבֹא הָאִשָּׁה
suus dominus *quo* ,viri domus ostium ceciditq; ,mane *respiciendum ad*
לִפְנוֹת הַבֹּקֶר וַתִּפֹּל פֶּתַח בֵּית־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אֲדוֹנֶיהָ
aperuit & ,mane in ejus dominus Surrexitque .lucem ad usque ,*ibi*
27 שָּׁם עַד־הָאוֹר׃ וַיָּקָם אֲדֹנֶיהָ בַּבֹּקֶר וַיִּפְתַּח
ecce & :suam viam in *eundum ad* est egressus & ,domus *fores*
דַּלְתוֹת הַבַּיִת וַיֵּצֵא לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ וְהִנֵּה
super ejus manus & ,domus ostium *cadens* sua *pellex* mulier
הָאִשָּׁה פִילַגְשׁוֹ נֹפֶלֶת פֶּתַח הַבַּיִת וְיָדֶיהָ עַל־
.*respondens* non & ;eamus & ,Surge :eam ad Dixitque .limen
28 הַסַּף׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ קוּמִי וְנֵלֵכָה וְאֵין עֹנֶה
.suum locum in abiit & ,vir surrexit & ,asinum super eam *cepit* Et
וַיִּקָּחֶהָ עַל־הַחֲמוֹר וַיָּקָם הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ לִמְקֹמוֹ׃
apprehendit & ,*cultrum* accepit & ,suam domum ad venit Et
29 וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיַּחֲזֵק
:frusta duodecim in suis ossibus *in* eam *truncavit* & ,suam *pellicem in*
בְּפִילַגְשׁוֹ וַיְנַתְּחֶהָ לַעֲצָמֶיהָ לִשְׁנֵים עָשָׂר נְתָחִים
,*videns* omnis fuit Et .Israel terminum omnem in eam misit &
30 וַיְשַׁלְּחֶהָ בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה כָל־הָרֹאֶה
ascendere die à *hoc sicut* visum neque ,fuit factum Non:dicebat &
וְאָמַר לֹא־נִהְיְתָה וְלֹא־נִרְאֲתָה כָּזֹאת לְמִיּוֹם עֲלוֹת
Ponite .hanc diem ad usque ;Ægypti terra è Israel *filios*
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה שִׂימוּ־
.loquimini & ,consulite ,*illud super vobis*
לָכֶם עָלֶיהָ עֻצוּ וְדַבֵּרוּ׃

CAP. XX. כ

cœtus est congregatus & ,Israel filii omnes sunt egressi Et
1 וַיֵּצְאוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה
,Ghilhad terram & ,Beersebah ad usque & ,Dan à unus vir tanquam
כְּאִישׁ אֶחָד לְמִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד
anguli Steteruntque .Mispah in DOMINUM ad
2 אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה׃ וַיִּתְיַצְּבוּ פִּנּוֹת
;Dei populi ecclesia in Israel tribus omnes ,populi omnis
כָּל־הָעָם כֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְהַל עַם הָאֱלֹהִים
audiverunt Et .gladium *educentis peditis viri mille quadringenti*
3 אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי שֹׁלֵף חָרֶב׃ וַיִּשְׁמְעוּ
.Mispah in Israel filii ascendissent quòd Binjamin filii
בְּנֵי בִנְיָמִן כִּי־עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּה
malum fuit quomodo Loquimini :Israel filii Dixeruntque
וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבְּרוּ אֵיכָה נִהְיְתָה הָרָעָה
,occisæ mulieris *vir* Levita vir respondit Et .hoc
4 הַזֹּאת׃ וַיַּעַן הָאִישׁ הַלֵּוִי אִישׁ הָאִשָּׁה הַנִּרְצָחָה
mea *pellex* & ,ego veni ,Binjamin ipsi quæ ,Ghibhah In :ait &
וַיֹּאמַר הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן בָּאתִי אֲנִי וּפִילַגְשִׁי
circuierunt & ,Ghibhah *domini* me *super* Surrexeruntque .pernoctandũ ad
5 לָלוּן׃ וַיָּקֻמוּ עָלַי בַּעֲלֵי הַגִּבְעָה וַיָּסֹבּוּ
& ,occidere cogitaverunt me :noctu domum me *super*
עָלַי אֶת־הַבַּיִת לָיְלָה אוֹתִי דִּמּוּ לַהֲרֹג וְאֶת־
.est mortua &,afflixerunt meam *pellicem*
פִּילַגְשִׁי עִנּוּ וַתָּמֹת׃

Versio VULG. LAT.

24 Habeo filiam virginem, & hic homo habet concubinã, educam eas ad vos, ut humilietis eas, & vestrã libidinẽ compleatis: tantùm, obsecro, ne scelus hoc contra naturã operemini 25 in virum. Nolebant acquiescere sermonibus illius: quod cernens homo, eduxit ad eos concubinam suam, & eis tradidit illudendam: quâ cùm totâ nocte abusi essent, dimise- 26 runt eam mané. At mulier, recedentibus tenebris, venit ad ostium domûs, ubi manebat dominus suus, & ibi cor- 27 ruit. Manè facto, surrexit homo, & aperuit ostium, ut cœptam expleret viam: & ecce concubina ejus jacebat ante ostium sparsis in limine 28 manibus. Cui ille, putans eam quiescere, loquebatur; Surge, & ambulemus. Quâ nihil respondente, intelligens quòd erat mortua; tulit eam, & imposuit asino, reversúsq; 29 est in domum suam. Quam cùm esset ingressus, arripuit gladium, & cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frusta concîdens, misit in omnes terminos Israel. 30 Quod cùm vidissent singuli, conclamabant; Nunquam res talis facta est in Israel, ex eo die quo ascenderunt patres nostri de Ægypto, usque in præsens tempus: ferte sententiam, & in commune decernite quid facto opus sit.

CAP. XX.

1 EGressi itaque sunt omnes filii Israel, & pariter congregati, quasi vir unus, de Dan usque Bersabee, & terra Galaad, ad Dominum in Ma- 2 spha: Omnésque anguli populorum, & cunctæ tribus Israel in ecclesiam populi Dei convenerunt, quadringenta millia peditum pugnatorum. 3 (Nec latuit filios Benjamin, quòd ascendissent filii Israel in Maspha.) Interrogatúsq; Levita, maritus mulieris interfectæ, quomodò tantum 4 scelus perpetratum esset, Respondit; Veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea, illúc- 5 que diverti: Et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum, in qua manebam, volentes me occîdere, & uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, denique mortua est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

24 (ρ) Ἴδε ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ· ἐξάξω (σ) αὐτάς, καὶ ταπεινώσατε αὐτάς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης. 25 Καὶ οὐκ (τ) εὐδόκησαν οἱ ἄνδρες τοῦ εἰσακοῦσαι αὐτοῦ. καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω. καὶ ἔγνωσαν αὐτήν, καὶ (υ) ἐνέπαιζον ἐν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα (φ) ἕως τοπρωΐ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν (χ) ὡς ἀνέβη τὸ πρωΐ. 26 Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ (ψ) πρὸς τὸν ὄρθρον, καὶ ἔπεσε παρὰ τὴν θύραν (ω) τοῦ οἴκου οὗ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνήρ, ἕως οὗ διέφαυσεν. 27 Καὶ ἀνέστη (α) ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τοπρωΐ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἐξῆλθε τοῦ (β) πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡ παλλακὴ πεπτωκυῖα (γ) παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, (δ) Ἀνάστα καὶ ἀπέλθωμεν· καὶ οὐκ (ε) ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν νεκρά. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 29 Καὶ ἔλαβε τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐκράτησε τὴν παλλακὴν αὐτοῦ· καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν εἰς δώδεκα μέλη, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ ὁρίῳ 30 Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ (ζ) βλέπων ἔλεγεν, Οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑώραται ἀπὸ ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ (η) ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας (θ) ταύτης ὡς αὐτή. θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς βουλὴν ἐπ' αὐτήν, καὶ λαλήσατε.

MS.A. (ρ) Ἰδοὺ (σ) δὴ αὐτάς, (τ) ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες ἀκοῦσαι (υ) ἐνέπαιξαν αὐτῇ (φ) ἕως πρωΐ, (χ) ἅμα τῷ ἀναβαίνειν τὸν ὄρθρον. Καὶ (ψ) τοπρωΐ, (ω) τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρὸς οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ, ἕως (α) ὁ κύριος αὐτῆς (β) ἀπελθεῖν τὴν (γ) παρὰ τὴν θύραν, καὶ αἱ (δ) Ἀνάστηθι (ε) ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἀλλὰ τεθνήκει. καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον, καὶ ἀνέστη ὁ ἀνήρ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ· καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. (ζ) ὁρῶν ἔλεγεν, Οὔτε ἐγενήθη οὔτε ὤφθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας (η) ἐξ Αἰγύπτου (θ) ταύτης. *Καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν οἷς ἐξαπέστειλεν, λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ, Εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. θέσθε δὴ ἑαυτοῖς βουλὴν περὶ αὐτῆς, καὶ λαλήσατε.

Κεφ. κʹ.

1 Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθη (†) ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεέ, καὶ (α) γῆ τοῦ Γαλαὰδ 2 πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά. (β) Καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶσαι αἱ φυλαὶ (γ) τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν (δ) ἕλκοντες 3 ῥομφαίαν. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν, ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε) εἰς Μασσηφά. (ζ) καὶ ἐλθόντες εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Λαλή- 4 σατε, ποῦ ἐγένετο ἡ (η) πονηρία αὕτη; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευΐτης, ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς (θ) τῆς φονευθείσης, καὶ εἶπεν, Εἰς Γαβαὰ τῆς Βενιαμὶν ἦλθον ἐγὼ καὶ (ι) ἡ παλλακή μου 5 τοῦ αὐλισθῆναι. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες (κ) τῆς Γαβαά, καὶ ἐκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτός· (λ) ἐμὲ ἠθέλησαν (μ) φονεῦσαι, καὶ τὴν παλλακήν μου (ν) ἐταπείνωσαν, καὶ ἀπέθανε.

24 Ecce filia mea virgo, et concubina ejus. Educam eas, & humilitate eas: & facite eis, quod bonum in oculis vestris: & viro huic ne faciatis verbum imprudentiæ hujus. 25 Et non probaverũt viri audire eum. Et apprehendit vir concubinam ejus: & eduxit eam ad eos forás. Et cognoverunt eam, et illuserunt in ea totam noctem usq; manè, & dimiserunt eam ut ascendit ipsũ mané. 26 Et venit mulier diluculum versús: et cecidit ad ostium domûs, ubi erat ibi suus vir, quoadusq; illuxit. 27 Et surrexit vir ejus manè, & aperuit januas domûs, & exiit ad eundum viam suam. Et ecce mulier ejus concubina jacens apud januas domûs: & manus ejus super limen. 28 Et dixit ad eam: Surge, & abeamus. Et non respondit; quoniam erat mortua: & tulit eam super asinum, & ivit ad locum suum. 29 Et sumpsit gladium, & tenuit concubinam suam: & (g) partitus est eam in duodecim membra: et misit ea in omnem terminum Israel. 30 Et factum est, omnis aspiciens dicebat, Non fuit, neq; (b) visa est à die ascensionis filiorum Israel de terra Ægypti usq; in diem hanc; sicut hæc. Ponite vobis ipsis consilium super eam, & loquimini.

CAP. XX.

ET exierunt omnes filii Israel: 1 & evocata est Synagoga, tanquã vir unus à Dan, et usq; Bersabee, & terram Galaad, ad Dominum in Massepha. 2 Et steterunt ad faciem Domini omnes tribus Israel in Ecclesia populi Dei, quadringenta millia virorum peditum trahentium gladium. 3 Et audierunt filii Benjamin, quia ascenderant filii Israel in Massepha. Et venientes dixerunt filii Israel; Loquimini, ubi facta est malignitas hæc? 4 Et respondit vir Levita, vir mulieris occisæ, & dixit; In Gabaa Benjamin veni ego, & concubina mea ad manendum. 5 Et surrexerũt super me viri Gabaa, & circumdederunt super me domum nocte: me voluerunt occidere; & concubinam meam (a) humiliaverunt: et mortua est.

MS.A. (†) πᾶσα ἡ (α) γῆ Γαλαὰδ (β) Καὶ ἔστη τὸ κλείμα παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ πᾶσαι (γ) Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (δ) σπωμένων ῥομφαίαν. (ε) πρὸς κύριον εἰς (ζ) καὶ εἶπαν (η) κακία αὕτη; (θ) τῆς πεφονευμένης, (ι) ἡ γυνή μου καταλῦσαι. (κ) οἱ παρὰ τῆς Γαβαά, καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ τὴν (λ) καὶ ἐμὲ (μ) ἀποκτεῖναι, καὶ (ν) ἐταπείνωσαν καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ, καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς μου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 הא ברתי בתולתא ולחנתיה אפיק כען יתהן וענו יתהן ועבידו להן דתקין בעיניכון
25 ולגברא הדין לא תעבדון עסק קלנא הדין׃ ולא אבו גבריא לקבלא מניה ואתקיף
גברא בלחנתיה ואפיק לותהון לברא וידעו יתה ואתלעבו בה כל ליליא עד צפרא
26 ושלחוהא כמסק צפרא׃ ואתת אתתא למפני צפרא ונפלת בתרע בית גברא די רבונה
27 תמן עד די נהור׃ וקם רבונהא בצפרא ופתח דשי ביתא ונפק למיזל לארחיה והא
28 אתתא לחנתיה רמיא בתרע ביתא וידהא מחתין על ספא׃ ואמר לה קומי וניזיל ולא
29 מתיבא ונסבה על חמרא וקם גברא ואזל לאתריה׃ ואתא לביתיה ונסיב ית סכינא
ואתקיף בלחנתיה והדמה לאברהא לתרי עשר אברין ושלחה בכל תחום ארע
30 דישראל׃ והוה כל דחזי ואמר לא הות ולא אתחזיאת כהדא למן יומא די סליקו בני
ישראל מארעא דמצרים עד יומא הדין שוו לבכון עלה אתיעצו ומלילו׃

כ

1 ונפקו כל בני ישראל ואתכנישת כנשתא כגברא חד למדן ועד באר שבע וארעא גלעד
2 לקדם יי למצפיא׃ ואתעתדו רישי כל עמא כל שבטיא דישראל בקהל עמא דיי ארבע
3 מאה אלפין גבר רגלי שלפי סיפא׃ ושמעו בני בנימן ארי סליקו בני ישראל למצפיא
4 ואמרו בני ישראל מלילו איכדין הות בישתא הדא׃ ואתיב גברא ליואה בעלה דאתתא
5 קטילתא ואמר לגבעתא די לשבטא בנימן עלית אנא ולחנתי למבת׃ וקמו עלי יתבי
גבעתא ואקיפו עלי ית ביתא בליליא עלי חשיבו למקטל וית לחנתי עניוהא ומיתת׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

24 Ecce filia mea virgo & concubina illius: producam nunc eas; & humiliate illas, & facite illis quod constitutum in oculis vestris; & viro huic non facietis negotium ignominiæ hujus. 25 Et non voluerunt viri ad audiendum ex eo: & apprehendit vir in concubina sua, & produxit ad eos foras; & cognoverunt eam; & irriserunt in ea omnem noctem usq; auroram, & dimiserunt eam in ascendendo auroram. 26 Et venit mulier ad inclinare auroræ, & cecidit in porta domus viri quâ dñs ejus ibi, usq; quo illuxit. 27 Et surrexit dñs ejus in aurora, & aperuit portas domus, & exivit ad eundum ad viã suam; & ecce mulier concubina ejus projecta in porta domus, & manus ejus impositæ super limen. 28 Et dixit illi: Surge, & ibimus; & non respondit: & tulit eam super asinũ, & surrexit vir, et ivit ad locũ suum. 29 Et venit ad domũ suam, & accepit gladium, & apprehendit in concubina sua, & discerpsit eam ad membra ejꝰ ad duodecim membra; & misit eam in omni termino terræ Israel. 30 Et fuit omnis qui vidit eam, & dixit: Non fuit, & non visũ est sicut hoc ad-ex die qua ascenderunt filii Israel de terra Miszraim usq; diem hanc: ponite corda vestra super illud, & consulimini & loquimini.

CAP. XX.

1 ET exierunt omnes filii Israel, & congregata est congregatio ut vir unꝰ, ad-ex Dan & usq; Beer-sabagh, & terra Gilghadæi; ab-ante Dñm ad Miszpeia. 2 Et steterunt capita omnis populi omnes tribꝰ Israel in cœtu populi Dñi; quadringenta millia vir peditum evaginantium gladium. 3 Et audierunt filii Binjamin quòd ascenderunt filii Israel ad Miszpeia: & dixerunt filii Israel: Loquimini, quemadmodum fuit malum hoc. 4 Et respondit vir Levita maritus mulieris occisæ, & dixit: ad Gibghatha, quæ tribus Binjamin, ascendi ego & concubina mea ad pernoctandum. 5 Et surrexerunt super me habitatores Gibghatha, & circuierunt super me domum in nocte: super me cogitaverunt ad occidendum, & concubinam meam afflixerunt, & mortua est.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܐ ܒܪܬܝ ܒܬܘܠܬܐ ܘܦܠܓܬܗ. ܐܦܩ ܐܢܝܢ ܠܟܘܢ. ܘܨܥܪܘ ܐܢܝܢ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܝܢ 24
ܡܐ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟܘܢ. ܘܠܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܨܥܪܐ ܗܢܐ. * ܘܠܐ ܨܒܘ ܓܒܪܐ 25
ܗܠܝܢ ܠܡܫܡܥܘܬܗ. ܘܐܚܕ ܓܒܪܐ ܠܦܠܓܬܗ. ܘܐܦܩܗ ܠܗܘܢ ܠܒܪ. ܘܝܕܥܘܗ.
ܘܫܥܒܕܘܗ.
ܘܐܬܥܠܠܘ ܒܗ ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ. ܘܫܒܩܘܗ ܟܕ ܣܠܩ ܨܦܪܐ. * ܘܐܬܬ 26
ܐܢܬܬܐ ܥܡ ܨܦܪܐ. ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܓܒܪܐ ܕܬܡܢ ܗܘܐ ܡܪܗ. ܥܕܡܐ ܕܢܓܗ.
* ܘܩܡ ܡܪܗ ܒܨܦܪܐ. ܕܢܦܬܚ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܢܦܩ ܕܢܐܙܠ ܠܐܘܪܚܗ. ܘܚܙܐ 27
ܠܦܠܓܬܗ ܕܪܡܝܐ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܐܝܕܗ ܥܠ ܬܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܡܝ ܢܐܙܠ 28.
ܘܠܐ ܐܦܢܝܬ ܠܗ. ܘܐܪܟܒܗ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܩܡ ܓܒܪܐ ܘܐܙܠ ܠܐܬܪܗ. * ܘܥܠ ܠܒܝܬܗ. 29.
ܘܢܣܒ ܣܟܝܢܐ. ܘܦܣܩܗ ܠܦܠܓܬܗ. ܠܬܪܥܣܪ ܦܠܓܘܬܝܢ. ܘܫܕܪ ܐܢܝܢ ܒܟܠܗܘܢ
ܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܠ ܕܚܙܐ ܐܡܪ. ܠܐ ܗܘܬ ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܬ ܐܟܙܢܐ ܗܕܐ. ܡܢ ܝܘܡܐ 30
ܕܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܐܬܪܥܝܘ ܒܗ.
ܘܐܬܡܠܟܘ. ܘܡܠܠܘ.

Ecce filiam meam virginem, & concubinam ejus *viri*, producam eas vobis, eas dehoneſtate, eiſque facite quicquid libuerit: viro autem iſti tantum dedecus ne feceritis. 24
At nolentibus viris illis auſcultare eum, apprehendit vir ille concubinam ſuam, eduxitque eam foràs ad ipſos; qui cognoſcentes eam & vexantes eam totâ nocte ad matutinum uſque, dimiſerunt eam cùm aſcenderet aurora. 25
Sub tempus matutinum venit mulier, & cecidit in oſtio viri illius ubi erat dominus ejus, donec illuceſceret. 26
Manè itaque ſurgens dominus ejus ut aperiret oſtium domûs, & egreſſus ut proſequeretur iter ſuum, vidit concubinam ſuam jacentem ad januam, & manum ejus ſuper januam. 27
Dixitque ad eam, Surge ut eamus: at non reſpondit ei. Impoſuit ergò eam aſino ſuo, ſurrexitque vir ille, & abiit in patriam ſuam. 28
Et ingreſſus domum ſuam, accepto cultro, diſſecuit concubinam ſuam in duodecim partes, projecitque eam in omnes terminos Iſraelis. 29
Et quicunque vidit illam, dixit, Nihil tale factum eſt neque viſum, à die quo aſcenderunt filii Iſrael de terra Ægypti in hunc uſque diem: & opinantes de ea, conſilium inierunt, & collocuti ſunt. 30

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟ *

* ܘܢܦܩܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܢܘܫܬܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ 1
ܠܒܐܪ ܫܒܥ. ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܡܨܦܝܐ. * ܘܩܡܘ ܫܪܒܬܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ. ܟܠܗܘܢ 2
ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܟܢܘܫܬܐ ܕܥܡܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܪܓܠܝܢ ܫܠܝܦܝ
ܣܝܦܐ. * ܘܫܡܥܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܕܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ 3
ܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܪܘ ܠܢ ܐܝܟܢܐ ܗܘܬ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ. * ܥܢܐ ܠܘܝܐ ܓܒܪܗ ܕܐܢܬܬܐ ܕܐܬܩܛܠܬ. 4
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܥܠܬ ܐܢܐ ܘܦܠܓܬܝ ܠܡܒܬ. * ܘܩܡܘ ܥܠܝ ܡܪܝܗ 5
ܕܓܒܥܬܐ. ܘܐܚܕܘ ܥܠܝ ܒܝܬܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܠܝ ܨܒܘ ܠܡܩܛܠ. ܘܠܦܠܓܬܝ ܨܥܪܘ.
ܘܡܝܬܬ.

CAP. XX.

Deinde egreſſi ſunt omnes Iſraelitæ, & in cœtum congregati quaſi vir unus, à Dan uſque ad Bir-ſebaa, in terra Galaad coram Domino in Maſphia. 1
Affuerunt familiæ univerſi populi, omnes *ſcilicet* tribus Iſrael, Dei populus in cœtum, *nempe* quadringenta millia peditum ſtringentium gladium. 2
(Audierunt autem filii Benjamin aſcendiſſe filios Iſrael in Maſphia) Et dicebant filii Iſrael, Dicite nobis quomodo contigit tantum ſcelus. 3
Reſpondens Levi maritus mulieris illius quæ interfecta fuerat, dixit eis, Ad Gebaa Benjamini ingreſſus ſum ego & concubina mea ad pernoctandum: 4
Et inſurgentes in me domini Gebaa obſederunt me domi noctu: me voluerunt occidere, & concubinam meam dehoneſtârunt, & mortua eſt: 5

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 * لي ابنة واحدة عذرى وسرية * اخرجهما اليكم * فافضحوهما واصنعوا بهما ما احببتم *
25 ولا ترتكبوا هذا القبيح من الرجل * ولا تفضحوه * فلم يقبل القوم كلامه * ولم يسمعوا
قوله * فاخذ الرجل سريته واخرجها اليهم * فارتكبوا منها شهواتهم * وفجروا بها الي الصباح *
26 ولما طلع الفجر فتركوها * فتقدمت المراة عند الصباح الي باب البيت الذي كان فيه
27 زوجها * فوقعت عند الباب الي طلوع الشمس * وقام سيدها بالغداة * وفتح باب البيت *
28 فوجدها عند الباب مطروحة * فقال لها * قومي بنا ننطلق * فلم تجبه فحملها على
29 حمار وهي ميتة * وانطلق الي منزله * واخذ سكينا * وقطعها اثني عشر قطعة * ورمي
30 بكل قطعة منها في حد سبط من اسباط بني اسرايل * فكل من راها قال * لم يكن
مثل هذا * ولم يسمع به منذ يوم صعد بنو اسرايل من ارض مصر الي اليوم * فاجتمع بنو
اسرايل * وفكروا وتناشدوا *

Habeo filiam unam virginem, & concubinam; producam vobis utramque, eas ſtuprate, iiſque facite quod volueritis, & ne deſignetis hanc turpitudinem in virum iſtum, néve ſtupretis eum. 24
Verùm cùm non acquieſceret turba verbis ejus, neque audiret ſermonem ipſius, produxit eis vir ille concubinam ſuam, & eduxit illam ad ipſos; qui exercuerunt in ea cupiditates ſuas, & mœchati ſunt in ea ad matutinum uſque; & cùm orta eſſet aurora, dimiſerunt eam. 25
Accedens autem mulier illa ſub matutinum ad januam domûs in qua erat maritus ejus, corruit prope januam uſque ad ortum ſolis. 26
Et manè ſurgens dominus ejus, & januam domûs aperiens, invenit illam jacentem prope januam: 27
Et dixit ad eam, Surge, diſcedamus: Sed cùm nihil reſpondiſſet ei, impoſuit illā aſino ſuo mortuam. 28
Et profectus ad domicilium ſuum, accepit cultrum, & diſſecuit eam in duodecim fruſta, & ſingula ex his fruſta projecit in terminum ſingularum tribuum filiorum Iſrael. 29
Et quotquot viderunt eam, dixerunt, Nihil ſimile factum eſt neque auditum, à die quo aſcenderunt filii Iſrael è terra Ægypti ad hodiernum diem. Itaque congregati ſunt filii Iſrael, & rem perpendentes ſe invicem hortati ſunt. 30

* الفصل العشرون *

1 * وخرج بنو اسرايل كلهم * واجتمعوا جميعا كرجل واحد * من دان الي بير سبع * واتوا
2 ارض جلعاد * وقاموا امام الرب في مصفيا * وقامت قبايل اسباط بني اسرايل في مجمع
3 شعب الله * وكان عددهم اربع مائة الف رجل مخترط سيف * وسمع بنو بنيامين ان بني
اسرايل قد صعدوا الي مصفيا * قال بنو اسرايل * اخبرونا كيف كان هذا الشر الفظيع *
4 * فكلمهم لاوي زوج المراة التي قتلت وقال * دخلت انا وسريتي الي جبع قرية بنيامين
5 لنبيت * فوثبوا علي اهل جبع * واحاطوا بالبيت ليلا * وارادوا قتلي * وفضحوا سريتي حتي
ماتت *

CAP. XX.

Et exeuntes omnes filii Iſrael, ſimul convenerunt quaſi vir unus à Dan ad Bir-ſebaa; & venientes in terram Galaad, ſteterunt coram Domino in Maſphia. 1
Cùmque ſtetiſſent familiæ tribuum Iſraeliticarum in concilio populi Dei, numero quadringentorum millium virorum evaginantium gladium, 2
(Interim audierunt filii Benjamin aſcendiſſe filios Iſrael in Maſphiam) dixerunt filii Iſrael, Narrate nobis quomodo contigerit hoc crimen horrendum. 3
Et allocutus eſt eos Levi maritus mulieris occîſæ, & ait, Ingreſſus eram eo & concubina mea in Gabaa civitatem Benjamin, ut pernoctaremus: 4
Et irruentes in me cives Gabaa obſederunt domum noctu, me interficere voluerunt, & concubinam meam ita ſtuprârunt, ut mortua ſit. 5

Versio Hebraica

omnem in eam misi & ,eam truncavi & ,meam concubinam in apprehendi Et

6 וָאֹחֵז בְּפִילַגְשִׁי וָאֲנַתְּחֶהָ וָאֲשַׁלְּחֶהָ בְּכָל־

fœditatem & ,scelus fecerunt Quia .Israel hæreditatis agrum

שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל כִּי עָשׂוּ זִמָּה וּנְבָלָה

,verbum vobis date ,Israel filii vos omnes Ecce .Israel in

בְּיִשְׂרָאֵל׃ הִנֵּה כֻלְּכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ לָכֶם דָּבָר 7

, unus vir tanquam populus omnis Surrexitque .hîc consilium &

וְעֵצָה הֲלֹם׃ וַיָּקָם כָּל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד 8

declinabimus neque ,suum *tentorium* in quisque ibimus Non : dicendo

לֵאמֹר לֹא נֵלֵךְ אִישׁ לְאָהֳלוֹ וְלֹא נָסוּר

faciemus quod ,*verbum* hoc nunc Et .suam domum in unusquisque

אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וְעַתָּה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה 9

viros decem accipiemus Et .*sorte in* eam *super* ,Ghibhah ipsi

לַגִּבְעָה עָלֶיהָ בְּגוֹרָל׃ וְלָקַחְנוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים 10

mille & ,mille *in* centum & , Israel *tribubus omnibus* centum *ad*

לַמֵּאָה לְכֹל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאָה לָאֶלֶף וְאֶלֶף

eos venire *faciendum ad* ,populo *venationem accipiendum ad millia* decem *ad*

לָרְבָבָה לָקַחַת צֵדָה לָעָם לַעֲשׂוֹת לְבוֹאָם

fecit quam *turpitudinem* omnem secundùm ,Binjamin Ghibhah in

לְגֶבַע בִּנְיָמִן כְּכָל־הַנְּבָלָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃

civitatem in Israel vir omnis *est collectus* Et .Israel in

בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּאָסֵף כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר 11

Israel tribus miserunt Et .*socii* unus vir tanquam

כְּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים׃ וַיִּשְׁלְחוּ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל 12

malum Quod ; dicendo ,Binjamin tribus omnes in viros

אֲנָשִׁים בְּכָל־שִׁבְטֵי בִנְיָמִן לֵאמֹר מָה הָרָעָה

date nunc Et ? vobis in est factum quod hoc

הַזֹּאת אֲשֶׁר נִהְיְתָה בָּכֶם׃ וְעַתָּה תְּנוּ אֶת־ 13

,eos occidamus ut ,Ghibhah in qui ,*profectu sine* filios viros

הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וּנְמִיתֵם

audire Binjamin filii noluerunt Et .Israel ex malum *abigemus* &

וּנְבַעֲרָה רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא אָבוּ° בִּנְיָמִן לִשְׁמֹעַ

Binjamin filii sunt *collecti* Et .Israel filiorum suorum fratrū vocem *in*

בְּקוֹל אֲחֵיהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּאָסְפוּ בְנֵי־בִנְיָמִן 14

.Israel *filiis cum* bellum *in exeundum ad* ,Ghibhah in civitatibus è

מִן־הֶעָרִים הַגִּבְעָתָה לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

viginti ,civitatibus de illa die in Binjamin filii sunt *visitati* Et

15 וַיִּתְפָּקְדוּ בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא מֵהֶעָרִים עֶשְׂרִים 15

Ghibhah habitatores præter ;gladium *educentes viri mille* sex &

וְשֵׁשֶׁת אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב לְבַד מִיֹּשְׁבֵי הַגִּבְעָה

isto populo omni Ex .electi viri sexcenti fuerunt *visitati*

הִתְפָּקְדוּ שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר׃ מִכֹּל הָעָם הַזֶּה 16

funda jaciens hic omnis ,sua dextera manu *obturati* ,electi viri septingenti

שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ כָּל־זֶה קֹלֵעַ

sunt *visitati* Israel *vir* Et .*aberrabat* nec ,capillum ad *lapide in*

בָּאֶבֶן אֶל־הַשַּׂעֲרָה וְלֹא יַחֲטִא׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ 17

omnis : gladium *evaginans vir mille quadringenti* ,Binjamin præter

לְבַד מִבִּנְיָמִן אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חֶרֶב כָּל־

, Bethel ascenderunt & ,surrexerunt Et .*belli vir hic*

זֶה אִישׁ מִלְחָמָה׃ וַיָּקֻמוּ וַיַּעֲלוּ בֵית־אֵל 18

ascendet Quis : Israel filii dixerunt & ,*Deo in* interrogaverunt &

וַיִּשְׁאֲלוּ בֵאלֹהִים וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יַעֲלֶה־

dixitque ? Binjamin *filiis cum* bellum ad *initio in* nobis

לָּנוּ בַתְּחִלָּה לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֹּאמֶר

,mane *in* Israel filii surrexerunt Et .*initio* in Jehudah : Dominus

יְהוָה יְהוּדָה בַתְּחִלָּה׃ וַיָּקוּמוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּבֹּקֶר 19

bellum ad Israel *vir est egressus* Et .Ghibhah *super* sunt castrametati &

וַיַּחֲנוּ עַל־הַגִּבְעָה׃ וַיֵּצֵא אִישׁ־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה 20

bellum Israel *vir eis cum* disposuerunt & : Binjamin *cum*

עִם־בִּנְיָמִן וַיַּעַרְכוּ אִתָּם אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה

.Ghibhah *in*

אֶל־הַגִּבְעָה׃

Versio VULG. LAT.

6 Quam arreptam, in frusta concîdi, misíque partes in omnes terminos possessionis vestræ: quia nunquam tantum nefas, & tam grande piaculum factū est in Israel. 7 Adestis omnes filii Israel, decernite quid facere debeatis. 8 Stánsque omnis populus, quasi unius hominis sermone respondit; Non recedemus in tabernacula nostra, nec suam quisquam intrabit domum: 9 Sed hoc contra Gabaa in commune faciamus. 10 Decem viri eligantur è centum ex omnibus tribubus Israel, & centum de mille, & mille de decem millibus, ut comportent exercitui cibaria, & possimus pugnare contra Gabaa Benjamin, & reddere ei pro scelere, quod meretur. 11 Convenítque universus Israel ad civitatem, quasi homo unus, eâdem mente, unóq; consilio. 12 Et miserunt nuntios ad omnem tribū Benjamin, qui dicerent; Cur tantū nefas in vobis repertum est? 13 Tradite homines de Gabaa, qui hoc flagitium perpetrârunt, ut moriantur, & auferatur malum de Israel. Qui noluerunt fratrum suorum filiorū Israel audire mandatum: 14 Sed ex cunctis urbibus, quæ sortis suæ erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium, & contra universum populum Israel dimicarent. 15 Inventiq; sunt viginti quinque millia de Benjamin educentium gladium, præter habitatores Gabaa, 16 Qui septingenti erant viri fortissimi, ita sinistrâ ut dextrâ præliantes: & sic fundis lapides ad certū jacientes, ut capillū quoq; possent percutere, & nequaquā in alteram partem ictus lapidis deferretur: 17 Virorum quoque Israel, absq; filiis Benjamin, inventa sunt quadringenta millia educentium gladios, & paratorum ad pugnam. 18 Qui surgentes venerunt in domū Dei, hoc est, in Silo: consuluerúntq; Deum, atque dixerunt, Quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios Benjamin? Quibus respondit Dominus, Judas sit dux vester. 19 Statímq; filii Israel surgentes manè, castrametati sunt juxta 20 Gabaa: Et inde procedentes ad pugnam contra Benjamin, urbem oppugnare cœperunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ἐκράτησα τὴν παλλακήν μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν, καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ (ξ) κληρονομίας υἱῶν Ἰσραήλ· ὅτι ἐποίησαν (ο) ζέμα καὶ ἀπόπτωμα 7 ἐν Ἰσραήλ. Ἰδοὺ πάντες (π) ὑμεῖς υἱοὶ Ἰσραήλ, 8 δότε (ρ) ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλὴν (σ) ἐκεῖ. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς, (τ) λέγοντες, Οὐκ ἀπελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς (υ) σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ (φ) ἐπιστρέψομεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον 9 αὐτοῦ. Καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα, (χ) ὃ ποιηθήσεται τῇ Γαβαᾷ· ἀναβησόμεθα ἐπ᾽ αὐτὴν 10 ἐν κλήρῳ. (ψ) Πλὴν ληψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν (ω) εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραήλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις, λαβεῖν (α) ἐπισιτισμὸν τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς Γαβαὰ Βενιαμὶν, ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα, ὃ ἐποίησεν ἐν 11 Ἰσραήλ. Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (β) 12 εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς. Καὶ ἀπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ Βενιαμὶν, λέγοντες, Τίς ἡ (γ) πονηρία αὕτη ἡ 13 γενομένη ἐν ὑμῖν; Καὶ νῦν δότε τοὺς ἄνδρας (δ) υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαᾷ, καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς, καὶ (ε) ἐκκαθαριοῦμεν πονηρίαν ἀπὸ Ἰσραήλ. καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν 14 αὐτῶν (ζ) υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν (η) ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς Γαβαὰ ἐξελθεῖν (θ) εἰς παράταξιν πρὸς 15 υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (ι) ἀπὸ τῶν πόλεων (κ) εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες ἀνὴρ ἕλκων ῥομφαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων τὴν Γαβαὰ, (λ) 16 Οἳ ἐπεσκέπησαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες (μ) ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι. πάντες οὗτοι (σφενδονῆται) (ν) ἐν λίθοις πρὸς τρίχα, καὶ οὐκ ἐξαμαρτάνοντες. 17 Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν (ξ) ἐκτὸς τοῦ Βενιαμὶν, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν (ο) ἑλκόντων ῥομφαίαν· πάντες οὗτοι (π) ἄνδρες παρατάξεως. 18 Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθὴλ, καὶ (ρ) ἠρώτησαν ἐν τῷ θεῷ· καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, Τίς ἀναβήσεται (σ) ἡμῖν ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν; καὶ εἶπε κύριος, (τ) Ἰούδας ἐν ἀρχῇ ἀναβήσεται ἀφηγούμενος. 19 Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ (υ) Ἰσραὴλ τοπρωῒ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ (φ) Γαβαά. 20 Καὶ ἐξῆλθον πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς παράταξιν πρὸς Βενιαμὶν, καὶ συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γαβαά.

6 *Et tenui concubinam meam, & divisi eam membratim: & emisi in omnem terminum hæreditatis filiorum Israel: quia fecerūt (b) fervorem, & ruinam in Israel. 7 Ecce omnes vos filii Israel, date vobis verbum, & consilium illîc. 8 Et surrexit omnis populus, tanquā vir unus, dicentes; Non abibimus vir ad tabernaculum suū, & non revertemus vir in domum suam. 9 Et nunc hoc est verbum, quod fiet ipsi Gabaa: Ascendemus super eam in sorte. 10 Tantùm sumemus decem viros è centum in omnibus tribubus Israel, & centum è mille, & mille è decem millibus ad accipienda cibaria, ad faciendum venire eos in Gabaa Benjamin, ad faciendum ei secundùm omnem ruinam, quam fecit in Israel. 11 Et congregatus est omnis vir Israel in civitatē, tanquàm vir unus. 12 Et miserunt tribus Israel viros in omnem tribum Benjamin, dicentes: Quæ est malignitas hec, quæ facta est in vobis? 13 Et nunc date viros filios iniquorum, qui in Gabaa: & morti trademus eos, & expurgabimus malignitatem ab Israel. Et non probaverūt filii Beniamin audire vocem fratrum suorum filiorum Israel. 14 Et congregati sunt filii Beniamin de civitatibus suis in Gabaa ad exeundum in bellum adversùs filios Israel. 15 Et recensiti sunt filii Beniamin in die illa de civitatibꝰ (c) viginti tria millia (d) vir trahens gladium, præter habitantes Gabaa: 16 Qui recensiti sunt septingenti viri electi de omni populo ambidexteri. Omnes hi funditores in lapidibꝰ ad capillū, et non aberrantes. 17 Et vir Israel recensiti sunt præter Benjamin quadraginta millia virorū trahentiū gladium. Omnes hi viri belli. 18 Et surrexerūt, & ascenderūt in Bethel, & interrogaverunt in Deo. Et dixerunt filii Israel, Quis ascendet nobis in principio ad bellum adversùs filios Benjamin? Et dixit Dominus, Judas in principio ascendet dux. 19 Et surrexerunt filii Israel manè, et castrametati sunt super Gabaa: 20 Et exierunt omnis vir Israel ad bellū adversùs Benjamin, & congressi sunt eis super Gabaa.*

MS. A. (ξ) κληρονομίας Ἰσραήλ. (ο) ἀφροσύνην ἐν τῷ Ἰσραήλ. (π) οἱ υἱοὶ (ρ) αὐτοῖς (σ) ὧδε. Καὶ (τ) λέγων, Οὐκ εἰσελευσόμεθα (υ) τὸ σκήνωμα (φ) ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ (χ) ὃ ποιήσομεν τῇ (ψ) Καὶ ληψόμεθα (ω) ταῖς πάσαις φυλαῖς (α) ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ τοῖς εἰσπορευομένοις ἐπιτελέσαι τῇ Γαβαᾷ τοῦ Βενιαμεὶν, κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην, ἣν ἐποίησαν (β) ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀνὴρ εἷς ἐρχόμενοι. Καὶ ἐξαπέστειλαν (γ) κακία αὕτη (δ) τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν Γαβαὰ, τοὺς υἱοὺς Βελιάμ, καὶ θανατώσομεν (ε) ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ Ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαι υἱοὶ Βενιαμεὶν τῆς (ζ) τῶν υἱῶν (η) ἐκ τῶν (θ) τοῦ πολεμῆσαι μετ᾽ αὐτῶν Ἰσραήλ. Καὶ (ι) ἐκ τῶν (κ) εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν, χωρεὶς τῶν κατοικούντων τὴν (λ) Οὗτοι ἐπεσκέπησαν (μ) ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι ἀμφοτεροδέξιοι. (ν) βάλλοντες λίθοις πρὸς τὴν τρίχα, καὶ οὐ διαμαρτάνοντες. Καὶ πᾶς ἀνὴρ (ξ) χωρεὶς τῶν υἱῶν Βενιαμεὶν, (ο) σπωμένων ῥομφαίαν· (π) ἄνδρες ἐπολεμισαί. Καὶ (ρ) ἐπηρώτησαν (σ) ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ Βενιαμείν; (τ) Ἰούδας ἀναβήσεται (υ) Ἰσραὴλ, καὶ (φ) τὴν Γαβαά. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ, καὶ πᾶς ἀνὴρ εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμεὶν, καὶ παρετάξατο μετ᾽ αὐτοῦ εἰς πόλεμον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τὴν Γαβαά. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ואחדית בלחנתי והדמיתה ושלחתה בכל תחום אחסנת ארעא דישראל ארי עבדו :
7 עיצת חטאין ודלא כשר בישראל : הא כולכון בני ישראל הבו לכון פתגם ועיצה הלכא :
8 וקם כל עמא כגברא חד למימר לא ניזיל גבר למשכניה ולא נזור גבר לביתיה : וכען 9
10 דין פתגם דנעביד לגבעתא נתמני עלה בעדבא : ונדבר עשרא גברין למאה לכל
שבטיא דישראל ומאה לאלפא ואלפא לרבותא למסב זוודין לעמא למעבד לאיתיותהון
11 לגבעתא דבית בנימן ככל קלנא דאתעבד בישראל : ואתכניש כל אנש ישראל
12 לקרתא כגברא חד שון : ושלחו שבטיא דישראל גברין בכל שבטא דבנימין למימר
13 מה בישתא הדא דהות בכון : וכען איתו ית גבריא בני רשעא די בגבעתא ונקטלנון
14 ונפלי עבדי בישתא מישראל ולא אבו בני בנימין לקבלא למימר אחוהון בני ישראל :
ואתכנישו בני בנימין מן קרויא לגבעתא למפק לאגחא קרבא עם בני ישראל :
15 ואתמנאו בני בנימין ביומא ההוא מן קרויא עסרין ושתא אלפין גברא שלפי סיפא בר
16 מיתבי גבעתא אתמניאו שבע מאה גבר עולם : מכל עמא הדין שבע מאה גבר עולם
גברא גמיד בידיה דימינא כל אלין דשדן אבנא בקלעא ומרמן בבינת שערא ולא
17 משנן : ואנש ישראל אתמניאו בר מדבית בנימין ארבע מאה אלפין גברא שלפי סיפא
18 כל אלין גברי עבדי קרבא : וקמו וסלקו לבית אל ושאילו במימרא דיי ואמרו בני
ישראל מן יסק לנא בקדמיתא לאגחא קרבא עם בני בנימין ואמר יי יהודה בקדמיתא :
19 20 וקמו בני ישראל בצפרא ושרו על גבעתא : ונפק אנש ישראל לאגחא קרבא עם דבית
בנימין וסדרו עמהון אנש ישראל קרבא על גבעתא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

6 Et apprehendi in concubina mea, & discerpsi eam, & misi eam in omni termino hæreditatis terræ Israel; quia fecerunt consilium peccatorum, & quod non rectum in Israel. 7 Ecce vos omnes filii Israel, date vobis verbum & consilium hic. 8 Et surrexit omnis populus ut vir unꝰ ad dicendum: Non ibimus vir ad tabernaculum suum, & non redibimus vir ad domum suam. 9 Et nunc, hoc verbum quod faciemus Gibghatha: Numerabimur super eam in sorte. 10 Et ducemus decem viros ad centum ad omnes tribus Israel, & centum ad mille, & mille ad decem millia, ad accipiendum commeatus populo; ad faciendum ad venire faciendum eis ad Gibghatha domus Binjamin, sicut omnem ignominiam quam fecerunt in Israel. 11 Et congregatus est omnis homo Israel ad urbem, sicut vir unus, æquales. 12 Et miserunt tribus Israel viros in *omni tribu* Binjamin, ad dicendum: Quod malum hoc quod fuit in vobis? 13 Et nunc venire facite viros filios impietatis qui in Gibghatha, & occidemus eos, & extirpabimus facientes malum ex Israel: & non voluerunt filii Binjamin ad audiendū dicto fratrū suorū filiorū Israel. 14 Et numerati sūt filii Binjamin ex urbibꝰ ad Gibghatha, ad exeundum ad ineundum bellū cū filiis Israel. 15 Et numerati sunt filii Binjamin in die illo ex urbibꝰ viginti et sex mille viri evaginantes gladii; solū ex habitatoribꝰ Gibghatha numerati sūt septingenti vir adolescens. 16 Ex omni populo hoc septingenti vir adolescens, vir impeditꝰ in manu sua quæ dextera; omnes hi qui jacientes lapidē in funda, & projicientes in pilū capilli, & non errantes. 17 Et viri Israel numerati sunt, præter de domo Binjamin, quadringenti mille viri evaginantes gladii; omnes hi viri facientes belli. 18 Et surrexerūt & ascenderunt in Bethel, & quæsierunt in verbo Domini, & dixerunt filii Israel: Quis ascendet nobis in anteriori ad ineundū bellū cū filiis Binjamin? & dixit Dn̄s: Jehudah in anteriori. 19 Et surrexerunt filii Israel in aurorâ, & posuerunt super Gibghatha. 20 Et *exiit vir* Israel ad ineundū prœliū cū filiis Binjamin; & ordinaverunt cum illis homines Israel bellum super Gibghatha.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܚܕܬܗ ܠܦܠܓܘܬܝ. ܘܦܣܩܬܗ ܘܫܕܪܬܗ ܒܟܠܗܘܢ ܚܩܠܬܐ ܕܝܪܬܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 6
ܕܥܒܕܘ ܛܘܡܐܬܐ ܘܡܣܟܠܘܬܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܗܐ ܟܠܟܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܒܘ 7
ܠܟܘܢ ܡܠܬܐ ܘܡܠܟܐ ܠܗܪܐ. * ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܘܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܐܢܫ 8
ܢܐܙܠ ܠܡܫܟܢܗ. ܘܠܐ ܢܬܦܢܐ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. * ܗܫܐ ܗܕܐ ܢܥܒܕ ܠܗ ܠܓܒܥܐ. 9
ܢܪܡܐ ܥܠܝܗ ܦܣܐ. * ܢܣܒ ܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܠܡܐܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 10
ܘܡܐܐ. ܠܐܠܦ. ܘܐܠܦ ܠܪܒܘ. ܕܢܣܒܘܢ ܙܘܕܐ ܠܥܡܐ ܕܥܒܪܝܢ. ܕܢܐܙܠܘܢ ܠܓܒܥܐ
ܕܒܢܝܡܝܢ. ܐܝܟ ܟܠܗ ܣܟܠܘܬܐ ܕܥܒܕܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ 11
ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܒܚܕ ܪܥܝܢ. * ܘܫܕܪܘ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ 12
ܐܝܣܪܝܠ. ܓܒܪܐ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ ܠܡܐܡܪ. ܡܢܐ ܗܝ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ
ܕܗܘܬ ܒܟܘܢ. * ܗܫܐ ܗܒܘ ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܥܘܠܐ ܕܐܝܬ ܒܓܒܥܐ ܢܩܛܠ ܐܢܘܢ. 13
ܘܢܥܒܪ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܨܒܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܕܢܫܡܥܘܢ ܒܩܠܐ ܕܐܚܝܗܘܢ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܩܘܪܝܗܘܢ ܠܓܒܥܐ. ܠܡܦܩ 14
ܠܡܩܪܒܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܡܢܝܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܩܘܪܝܐ. 15
ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܠܦܝ ܣܝܦܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܝܬܒܝ ܓܒܥܐ ܕܐܬܡܢܝܘ
ܫܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܕܦܫܝܓܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܝܡܝܢܐ. ܟܠܗܘܢ ܕܫܕܝܢ ܒܩܠܥܐ ܒܥܠܥܠܐ. 16
ܘܠܐ ܡܚܛܝܢ. * ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܬܡܢܝܘ ܣܛܪ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܐܪܒܥܡܐܐ 17
ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܦܝ ܣܝܦܐ. ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. * ܘܩܡܘ ܘܣܠܩܘ 18
ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܫܐܠܘ ܒܐܠܗܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢܘ ܢܣܩ ܠܢ ܒܪܝܫܐ.
ܠܡܩܪܒܐ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܝܗܘܕܐ ܒܩܕܡܝܬܐ. * ܘܩܡܘ ܒܢܝ 19
ܐܝܣܪܝܠ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܓܒܥܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܓܒܥܐ. ܘܣܕܪܘ 20
ܠܘܩܒܠܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Sumpſique concubinam meam, & diſſectam 6
projeci in omnes agros hæreditatis Iſrael,
eò quòd peccatum & ſcelus commiſerint in
Iſraele. Ecce adeſtis omnes filii Iſrael, fer- 7
te ſententiam & conſilium hac de re. Sur- 8
gens itaque totus populus quaſi vir unus, di-
xerunt, Nemo abeat in tentorium ſuum, &
nemo divertat in domum ſuam. Nunc ita 9
faciamus ipſi Gebaa: Jaciamus ſuper eam
ſortes. Accipiamus denos viros è centenis, 10
per omnes tribus Iſrael, & centenos è mil-
lenis, & millenos è decies millenis qui fe-
rant commeatum pro populo qui tranſiturus
eſt: ut abeant contra Gebaam Benjamini,
& puniant eos pro univerſo ſcelere quod fe-
cerunt in Iſraele. Sic congregati ſunt omnes 11
Iſraelitæ contra civitatem illam, quaſi vir
unus concordes: Et miſerunt omnes tribus 12
filiorum Iſrael viros ad univerſos Benjami-
nitas, qui dicerent, Quod eſt malum hoc
quod vobis evenit? Tradite igitur viros 13
flagitioſos qui ſunt in Gebaa, ut occidamus
eos, & malum arceamus ab Iſraele: ſed no-
luerunt filii Benjamin audire vocem fratrum
ſuorum Iſraelitarum. Imò congregati ſunt 14
omnes filii Benjamin è civitatibus ſuis in
Gebaa, ut egrederentur & pugnarent adver-
sùs Iſraelem. Recenſiti ergò ſunt eodem 15
die ex civitatibus, viginti ſex millia virorum
ſtringentium gladium, exceptis incolis Ge-
baæ, qui recenſiti fuerunt ſeptingenti viri
Manibus ſuis dexteris mutili, omnes *vide-* 16
licet ii qui fundâ jaculabantur turbinem
ipſum, *(i. vel citiſſimè currentem ferie-*
bant) nec aberrabant. Viri quoque Iſrae- 17
lis recenſiti ſunt præter filios Benjamin, qua-
dringenta millia virorum ſtringentium gla-
dium, *quorum* ſinguli *erant* viri bello exer-
citati. Deinde ſurgentes aſcenderunt ad 18
Beth-il, & Deum conſulentes dixerunt filii
Iſrael, Quis aſcendet nobis in capite ad
bellandum contra filios Benjamin? Reſpon-
dit Dominus, Juda in primis. Surgentes 19
itaque filii Iſrael manè, caſtrametati ſunt con-
tra Gebaa. Et egreſſi filii Benjamin è 20
Gebaa, inſtruxerunt aciem contra Iſrae-
lem:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * واخذتها * وقطعتها * ورميتها في جميع مزارع بني اسرايل * لانهم ارتكبوا هذا الاثم والخطيه
7 8 بين بني اسرايل * وقد سمعتم يا بني اسرايل جميعا * فانظروا في هذا وتشاوروا * فنهض
الشعب كلهم كرجل واحد وقالوا * لا ينصرف احد منكم الي منزله * ولا يرجع احد منكم الي
9 10 بيته * ولكن نجتمع الي جبع * ونحيط بها * ونقترع عليها * وناخذ اولا من كل ميه رجل عشره *
من كل اسباط بني اسرايل * ومن الالف مايه * ومن كل عشره الاف الفا * ونرسلهم ليهيوا زادا
للعسكر * ونجوز وناتي جبع قريه بنيامين * لاجل ما اتوا ببني اسرايل * وارتكبوا منهم
11 12 القبيح * فاجتمع جميع بني اسرايل الي القريه متفقي الراي كرجل واحد * وارسل جميع
13 اسباط بني اسرايل رجالا الي بني بنيامين وقالوا لهم * ما هذا الشر الذي اصابكم * ادفعوا
الينا القوم الاثمه الذي عملوا هذا * فنقتلهم ونصرف الشر عن بني اسرايل * فلم يشا بنو
14 بنيامين ان يقبلوا قول اخوتهم بني اسرايل * ولكن اجتمع بنو بنيامين كلهم الي جبع *
15 ليخرجوا ويحاربوا بني اسرايل * واحصوا بنو بنيامين في ذلك اليوم * فكان عددهم سته وعشرون
16 الفا ممن يضرب بالسيف * ما خلا اهل جبع الذي كان عددهم سبع مايه رجل * كانت ايديهم
17 اليمني عشماء * كل امرء منهم يرمي ولا يخطي * ولو رما العواصف اصابها * واحصوا بنو اسرايل
ايضا غير بني بنيامين * وكان عددهم اربع مايه الف رجلا يضربون بالسيف * وكانوا كلهم
18 مقاتله * وصعدوا الي بيت ال * وطلبوا الي الله * وقال بنو اسرايل من يصعد اولنا ويكون
19 علينا رييسا في محاربتنا لبني بنيامين * قال الرب تصعد بنو يهودا اولا * ونهض بنو اسرايل
20 بكرة * ونزلوا علي جبع * وخرج بنو بنيامين من جبع * واصطف بنو بنيامين قبالة بني
اسرايل * وواقعوهم وصافوهم بنو اسرايل للمحاربه عند جبع *

Ego verò accipiens eam diſcidi, & pro- 6
jeci in omnes agros filiorum Iſrael, eò
quòd ſcelus & crimen iſtud deſignârint
inter filios Iſrael. Jã ergò audiſtis O fi- 7
lii Iſrael omnes; perpendite hoc, et conſiliũ
inite. Quare ſurgentes univerſus popul⁹ 8
quaſi vir unus, dixerunt, Nemo veſtrûm
abeat in domiciliũ ſuũ, nemoq; veſtrûm
domũ ſuã revertatur. Sed congregemur 9
ad Gabaa, & obſideam⁹ eam, ſorteſque
mittam⁹ in eã; Et accipiamus primò è 10
ſingulis centenis viris decẽ, ex omnibus
tribubus filiorum Iſrael; tum ex millenis
centum, & ex decies quibuſq; millenis
mille; & mittamus eos ad parandum vi-
aticum exercitui; tum tranſibimus ac ve-
niemus ad Gabaa civitatẽ Benjamin, eò
quòd iniquè ſe geſſerint in filios Iſrael,
& perpetrârint in eos turpitudinẽ. Itaq; 11
congregati ſunt omnes Iſraelitæ ad ci-
vitatẽ illã animo conſentientes quaſi vir
unus: Et delegantes univerſæ tribus fili- 12
orum Iſrael viros ad filios Benjamin,
dixerunt ad eos, Quodnã eſt hoc malum
quod vobis evenit? Tradite nobis homi- 13
nes flagitioſos qui hoc fecerunt, ut inter-
ficiamus eos, & avertam⁹ malum à filiis
Iſrael. At noluerunt filii Benjamin acci-
pere ſermonẽ fratrum ſuorum Iſraelita-
rum. Sed congregati ſunt omnes filii Ben- 14
jamin in Gabaa, ut exirent ac dimicarent
adverſùs Iſraelitas. Et numerati fuerunt 15
eo die filii Benjamin, fuitq; numerus eo-
rum viginti ſex millia ferientium gladio,
præter cives Gabaa, quorum numerus e-
rat ſeptingentorum virorum Habentium 16
manus dexteras aridas, quorum quilibet
jaculabatur nec aberrabat, & ſi vel tur-
bines jaculatus eſſet, attigiſſet eas. Nume- 17
rati fuerunt etiam filii Iſrael præter filios
Benjamin, fuitque numerus eorum qua-
dringentorum millium virorum cædenti-
um gladio, erantq; omnes bellicoſi. Et a- 18
ſcenderunt ad Beth-el, & conſuluerunt
Deum, ac dixerunt filii Iſrael, Quis pri-
mus inter nos aſcendet, eritq; nobis dux
in certamine noſtro contra filios Benja-
min? Dixit Dominus, Filii Juda primùm
aſcendant. Surgentes ergò filii Iſrael ma- 19
nè, caſtra poſuerunt contra Gabaa. Filii 20
quoq; Benjamin exierunt è Gabaa, & a-
ciem inſtruxerunt filii Benjamin è regi-
one filiorum Iſrael. Et irrumpentibus in
eos, atq; congredientibus cum eis ad pu-
gnam filiis Iſrael prope Gabaa,

ספר שופטים : כ

die in Iſrael in corruperunt & ,Ghibhah de Binjamin filii ſūt egreſſi Et
21 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הַגִּבְעָה וַיַּשְׁחִיתוּ בְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
eſt confortatus Et .terram ad virum mille viginti & duo illa
22 הַהוּא שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ אָרְצָה׃ וַיִּתְחַזֵּק
,loco in bellum diſponere addiderunt & ,Iſrael vir populus
הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּסִפוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה בַּמָּקוֹם
,Iſrael filii aſcenderunt Et .prima die in ibi diſpoſuerūt quo
23 אֲשֶׁר־עָרְכוּ שָׁם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׃ וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
interrogaverunt & ,veſperam ad uſque Domini facies ad fleverunt &
וַיִּבְכּוּ לִפְנֵי־יְהֹוָה עַד־הָעֶרֶב וַיִּשְׁאֲלוּ
filiis cum bellum ad accedere addam Num : dicendo ,Domino in
בַיהֹוָה לֵאמֹר הַאוֹסִיף לָגֶשֶׁת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי
acceſſerunt Et .eū ad Aſcendite :Dominus Dixitque ?mei fratris Binjamin
24 בִּנְיָמִן אָחִי וַיֹּאמֶר יְהֹוָה עֲלוּ אֵלָיו׃ וַיִּקְרְבוּ
eſt egreſſus Et .ſecunda die in Binjamin filios ad Iſrael filii
25 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי׃ וַיֵּצֵא
corruperunt & ,ſecunda die in Ghibhah de eorū occurſum in Binjamin
בִנְיָמִן ׀ לִקְרָאתָם מִן־הַגִּבְעָה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּשְׁחִיתוּ
omnes : terram ad virum mille octodecim adhuc Iſrael filiis in
בִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד שְׁמֹנַת עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אַרְצָה כָּל־
,populus omnis &,Iſrael filii omnes Aſcenderūtq; .gladii evaginatores hi
26 אֵלֶּה שֹׁלְפֵי חָרֶב׃ וַיַּעֲלוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם
Domini facies ad ibi manſerunt ac fleveruntque ,Bethel venerunt &
וַיָּבֹאוּ בֵית־אֵל וַיִּבְכּוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם לִפְנֵי יְהֹוָה
fecerunt aſcendere & : veſperam ad uſque illa die in jejunaveruntque
וַיָּצוּמוּ בַיּוֹם־הַהוּא עַד־הָעָרֶב וַיַּעֲלוּ
Iſrael filii interrogaverunt Et .Domini facies ad pacifica & aſcenſiones
27 עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי יְהֹוָה׃ וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
.illis diebus in Dei fœderis arca ibi & : Domino in
בַּיהֹוָה וְשָׁם אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים בַּיָּמִים הָהֵם׃
,illis diebus in ejus facies ad ſtans Aaron filii Elhazar filius Pinechas Et
28 וּפִינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן עֹמֵד לְפָנָיו בַּיָּמִים הָהֵם
Binjamin filiis cum bellum ad egredi ultrà addam Num :dicendo
לֵאמֹר הַאוֹסִף עוֹד לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי־בִנְיָמִן
cras quia ,Aſcendite : Dominus Dixitque ? ceſſabo an ,mei fratris
אָחִי אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמֶר יְהֹוָה עֲלוּ כִּי מָחָר
Ghibhah ad inſidiantes Iſrael poſuit Et .tua manu in eum dabo
29 אֶתְּנֶנּוּ בְיָדֶךָ׃ וַיָּשֶׂם יִשְׂרָאֵל אֹרְבִים אֶל־הַגִּבְעָה
die in Binjamin filios ad Iſrael filii Aſcenderuntque .undiquaque
30 סָבִיב׃ וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם
.vice in vice ſicut Ghibhah ad diſpoſuerunt & ; tertia
הַשְּׁלִישִׁי וַיַּעַרְכוּ אֶל־הַגִּבְעָה כְּפַעַם בְּפָעַם׃
; civitate è ſunt evulſi ; populi occurſum in Binjamin filii ſunt egreſſi Et
31 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן לִקְרַאת הָעָם הָנְתְּקוּ מִן־הָעִיר
,ſtratis in vice in vice ſicut vulneratos populo de percutere cœperūt &
וַיָּחֵלּוּ לְהַכּוֹת מֵהָעָם חֲלָלִים כְּפַעַם ׀ בְּפַעַם בַּמְסִלּוֹת
; agro in Ghibhah in una & ; Bethel aſcendens una quarum
אֲשֶׁר אַחַת עֹלָה בֵית־אֵל וְאַחַת גִּבְעָתָה בַּשָּׂדֶה
Cæſi : Binjamin filii Dixeruntque .Iſrael in viros triginta ferè
32 כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי בִנְיָמִן נִגָּפִים
,Fugiamus : dixerunt Iſrael filii & : principio in ſicut noſtras facies ad ipſi
הֵם לְפָנֵינוּ כְּבָרִאשֹׁנָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נָנוּסָה
Iſrael vir omnis Et .ſtratas ſemitas ad urbe ex eū evellamus &
33 וּנְתַקְּנֻהוּ מִן־הָעִיר אֶל־הַמְסִלּוֹת׃ וְכֹל ׀ אִישׁ יִשְׂרָאֵל
Iſrael inſidians & :Thamar-Bahal in diſpoſuerūt & ,ſuo loco è ſurrexerūt
קָמוּ מִמְּקוֹמוֹ וַיַּעַרְכוּ בְּבַעַל תָּמָר וְאֹרֵב יִשְׂרָאֵל
.Ghebah gramineto è ſuo loco è educens
מֵגִיחַ מִמְּקֹמוֹ מִמַּעֲרֵה־גָבַע׃

Verſio VULG. LAT.

21 Egreſſíq; filii Benjamin de Ga-
baa, occiderūt de filiis Iſrael
die illo viginti duo millia vi-
22 rorū. Rurſū filii Iſrael & forti-
tudine & numero confidentes,
in eodē loco, in quo priùs cer-
23 taverant, aciē direxerunt: Ita
tamē ut priùs aſcenderent &
flerent corā Dño uſq; ad no-
ctē: conſulerēntq; eū, & dice-
rent; Debeo ultrà procedere
ad dimicandum contra filios
Benjamin fratres meos, an nō?
Quib⁹ ille reſpondit; Aſcendi-
te ad eos, & inite certamen.
24 Cúmque filii Iſrael alterâ die
contra filios Benjamin ad præ-
25 liū proceſſiſſent, Eruperūt filii
Benjamin de portis Gabaa: &
occurrentes eis, tantâ in illos
cæde bacchati ſunt, ut decē &
octo millia virorū educentiū
26 gladiū proſternerent. Quam-
obrē omnes filii Iſrael venerūt
in domū Dei, & ſedentes fle-
bant corā Dño: jejunaverúnt-
que die illo uſq; ad veſperā, &
obtulerunt ei holocauſta, atq;
27 pacificas victimas. Et ſuperſta-
tu ſuo interrogaverunt. Eo
tempore ibi erat arca fœderis
28 Dei, Et Phinees fili⁹ Eleazari
filii Aaron præpoſitus domûs.
Conſuluerunt igitur Dñm, at-
que dixerunt; Exire ultrà de-
bemus ad pugnā contra filios
Benjamin fratres noſtros, an
quieſcere? Quib⁹ ait Dñs; A-
ſcendite, cras enim tradā eos in
29 man⁹ veſtras. Poſuerúntq; filii
Iſrael inſidias per circuitū ur-
30 bis Gabaa. Et tertiâ vice, ſicut
ſemel & bis, contra Benjamin
31 exercitū produxerunt. Sed &
filii Benjamin audacter erupe-
runt de civitate, & fugientes
adverſarios longiùs perſecuti
ſunt, ita ut vulnerarent ex eis
ſicut primo die & ſecundo, &
cæderent per duas ſemitas ver-
tentes terga, quarū una fereba-
tur in Bethel, & altera in Ga-
baa, atq; proſternerēt triginta
32 circiter viros: Putaverūt enim
ſolito eos more cædere. Qui fu-
gā arte ſimulantes, inierūt con-
ſiliū ut abſtraherent eos de ci-
vitate, & quaſi fugientes ad
ſupradictas ſemitas perduce-
33 rent. Omnes itaque filii Iſrael
ſurgentes de ſedib⁹ ſuis, teten-
derūt aciē in loco, qui vocatur
Baalthamar. Inſidiæ quoque,
quæ circa urbem erant, paula-
tim ſe aperire cœperunt,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν (χ) ἀπὸ τῆς Γα-
βαά, καὶ διέφθειραν ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν
22 γῆν. Καὶ (ψ) ἐνίσχυσεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, καὶ (ω)
προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τό-
πῳ ὅπου συνῆψαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ.
23 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἔκλαυσαν ἐνώ-
πιον κυρίου ἕως ἑσπέρας· καὶ (α) ἠρώτησαν ἐν κυ-
ρίῳ, λέγοντες, (β) Εἰ προσθῶμεν ἐγγίσαι εἰς
παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡ-
μῶν; καὶ εἶπε (γ) κύριος, Ἀνάβητε πρὸς (δ)
24 αὐτούς. Καὶ προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε)
πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέ-
25 ρᾳ· Καὶ (ζ) ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς συν-
άντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ δευτέρᾳ, καὶ (η) διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ ἔτι ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ
τὴν γῆν· πάντες (θ) οὗτοι ἕλκοντες ῥομφαί-
26 αν. Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ
πᾶς ὁ λαός, καὶ (ι) ἦλθον εἰς Βαιθήλ· καὶ ἔ-
κλαυσαν, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ (κ) ἐνώπιον κυρίου·
καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας,
27 καὶ ἀνήνεγκαν (λ) ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας Ἐνώ-
πιον κυρίου, ὅτι ἐκεῖ κιβωτὸς διαθήκης (μ)
28 κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Καὶ Φι-
νεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν παρεστηκὼς
ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις (ν) ἐκείναις. καὶ ἐπη-
ρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ, λέγοντες, Εἰ
προσθῶμεν ἔτι ἐξελθεῖν (ξ) εἰς παράταξιν
πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν; καὶ εἶπε
κύριος, Ἀνάβητε, (ο) αὔριον δώσω αὐτοὺς εἰς
29 χεῖρας ὑμῶν. Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔν-
30 εδρα (π) τῇ Γαβαὰ κύκλῳ. (ρ) Καὶ ἀνέβησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ τῇ τρίτῃ, (σ) καὶ συνῆψαν πρὸς τὴν Γα-
31 βαὰ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱ-
οὶ Βενιαμὶν εἰς (τ) συνάντησιν τοῦ λαοῦ, (υ)
καὶ ἐξεκενώθησαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο (φ)
πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τραυματίας (χ) ὡς
ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἥ ἐστι μία
ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθήλ, καὶ (ψ) μία εἰς Γαβαὰ
ἐν ἀγρῷ, ὡς τριάκοντα ἄνδρας (ω) ἐν Ἰσρα-
32 ήλ. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν, (α) Πίπτουσιν
ἐνώπιον ἡμῶν (β) ὡς τὸ πρῶτον. καὶ οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ εἶπαν, Φύγωμεν, καὶ (γ) ἐκκενώσωμεν
αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὰς (δ) ὁδούς. καὶ
33 ἐποίησαν οὕτω. Καὶ πᾶς ἀνὴρ ἀνέστη ἐκ τοῦ
τόπου (ε) αὐτοῦ, καὶ συνῆψαν ἐν Βάαλ Θαμάρ.
καὶ τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ (ζ) ἐπήρχετο ἐκ τοῦ τό-
που αὐτοῦ (η) ἀπὸ Μαρααγαβέ.

Ex exierunt filii Benjamin de 21
Gabaa, & corruperunt in Iſrael
in die illa duo & viginti millia
virorū ſuper terrā. Et conforta- 22
verunt ſe vir Iſrael, & adjece-
runt conſerere prœliū in loco, ubi
conſeruerant in die prima. Et a- 23
ſcenderunt filii Iſrael: & plora-
verunt coram Domino uſque ad
veſperā, & interrogaverunt in
Domino, dicentes; Si (e) adjicia-
mus appropinquare in prœliū ad-
verſùs filios Benjamin fratres
noſtros? Et dixit Dominus, A-
ſcendite adverſùs eos. Et acceſſe- 24
runt filii Iſrael adverſùs filios
Benjamin in die ſecunda. Et exie- 25
runt filii Benjamin in occurſum
eis de Gabaa in die ſecunda: &
corruperunt de filiis Iſrael adhuc
octo & decē millia virorū ſuper
terrā. Omnes hi trahentes gladi-
um. Et aſcenderunt omnes filii 26
Iſrael, & omnis popul⁹: & vene-
runt in Bæthel: & ploraverunt, et
ſederunt ibi corā Domino: & je-
junârunt in die illa uſque ad ve-
ſperam: & obtulerunt (f) holo-
cauſtoſes, et conſummatas in con- 27
ſpectu Domini; quoniā illîc arca
teſtamenti Domini Dei in diebus 28
illis: & Phinees filius Eleazari
filii Aaron aſſiſtens coram ea in
diebus illis. Et interrogaverunt
filii Iſrael in Domino, dicentes; Si
adjiciamus ultrà exire in prœliū
adverſùs filios Benjamin fratres
(g) noſtros? E dixit Dominus,
Aſcendite: cras dabo eos in ma-
nus veſtras. Et poſuerunt filii 29
Iſrael inſidias Gabaa in circuitu.
Et aſcenderunt filii Iſrael ad fi- 30
lios Benjamin in die tertia, &
congreſſi ſunt ad Gabaa, ſicut ſe-
mel et ſemel. Et exierūt filii Ben- 31
jam in occurſū populi: et evacu-
ati ſūt de civitate, et cœperūt per-
cutere de populo cæſos, ſicut ſe-
mel & ſemel, in viis, quæ eſt una
aſcendens in Bæthel, & una in
Gabaa in agro, circiter triginta
viros in Iſrael. Et dixerunt filii 32
Benjamin; Cadunt coram nobis,
ut anteá. Et filii Iſrael dixerūt;
Fugiamus, & (h) evacuemus eos
de civitate in vias. Et fecerunt
ſic. Et omnis vir ſurrexit de loco 33
ſuo: & congreſſi ſunt in Baal
Thamar. Et inſidiæ Iſrael adve-
niebant de loco ſuo, à (i) Mara-
agabe.

MS.A. (χ) ἐκ τῆς πόλεως, καὶ διέφθειραν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Ἰσραὴλ δύο (ψ)
ἐνίσχυσεν (ω) προσέθεντο παρατάξαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ
ἐν τῇ (α) ἐπηρώτησαν (β) Εἰ προσθῶ προσεγγίσαι εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμεὶν
υἱῶν τοῦ ἀδελφοῦ μου; (γ) ὁ κύριος, (δ) αὐτόν. Καὶ προσήλθοσαν οἱ (ε) πρὸς Βε-
νιαμεὶν (ζ) ἐξῆλθεν Βενιαμεὶν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν ἐκ τῆς (η) διέφθειρεν ἐκ
τοῦ λαοῦ ὀκτωκαίδεκα (θ) οὗτοι ἐσπασμένοι * ἐσπασμένοι ῥομφαίαν. (ι) ἦλ-
θοσαν (κ) ἔναντι (λ) ὁλοκαυτώματα σωτηρίου Ἔναντι κυρίου. καὶ ἐπηρώτησαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ (καὶ ἐκεῖ ἡ κιβωτὸς (μ) κυρίου ἐν ταῖς (ν) ἐκείναις,) * λέγων, Εἰ
προσθῶ ἔτι (ξ) εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω; (ο)
ὅτι αὔριον παραδώσω αὐτὸν ἐν χειρί σου. Καὶ (π) ἐν τῇ (ρ) Καὶ ἔταξεν Ἰσραὴλ
πρὸς τὸν Βενιαμεὶν ἐν τῇ (σ) καὶ παρετάξαντο πρὸς Γαβαά, καθὼς ἅπαξ
καὶ ἅπαξ. (τ) ἀπάντησιν (υ) καὶ ἐξειλκύσθησαν ἐκ (φ) τύπτειν ἐκ τοῦ (χ)
καθὼς (ψ) μία ἀναβαίνουσα εἰς Γαβαὰ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὡσεὶ (ω) ἐν τῷ Ἰσραήλ. (α) * Προκόπτουσιν (β) καθὼς ἔμπροσθεν. (γ) ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ τῆς (δ) ὁδούς. Καὶ
πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀνέστη (ε) αὐτοῦ * ἐν Βαὰλ Θαμάρ. (ζ) ἐπάλαιεν ἐκ (η) Ἀπὸ δυσμῶν τῆς Γαβαά. Καὶ παρεγένοντο ἐξεναντίας τῆς Γαβαὰ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ונפקו בני בנימן מן גבעתא וחבילו בישראל ביומא ההוא עסרין ותרין אלפין גברא
22 קטילין רמן לארעא : ואתקף עמא אנש ישראל ואוסיפו לסדרא קרבא באתרא דסדרו
23 תמן ביומא קדמאה : וסליקו בני ישראל ובכו קדם יי עד רמשא ושאילו במימרא דיי
24 למימר האוסיף למקרב לאגחא קרבא עם בני בנימן אחי ואמר יי סקו עליהון :
25 וקריבו בני ישראל לות בני בנימן ביומא תנינא : ונפק בנימן לקדמותהון מן גבעתא
ביומא תנינא וחבילו בבני ישראל עוד תמנת עסר אלפין גברא קטילין רמן לארעא
26 כל אלין שלפי סיפא : וסליקו כל בני ישראל וכל עמא ואתו לבית אל ובכו ויתיבו
27 תמן קדם יי וצמו ביומא ההוא עד רמשא ואסיקו עלון ונכסת קודשין קדם יי : ושאילו
28 בני ישראל במימרא דיי ותמן ארון קימא דיי ביומיא האנון : ופינחס בר אלעזר בר
אהרן קאם קדמוהי ביומיא האנון למימר האוסיף עוד למפק לאגחא קרבא עם בני
29 בנימן אחי אם אתמנע ואמר יי סקו ארי מחר אמסרנון בידך : ושוי ישראל כמנין
30 על גבעתא סחור סחור : וסליקו בני ישראל לות בני בנימן ביומא תליתאה וסדרו
31 קרבא על גבעתא כזמן בזמן : ונפקו בני בנימן לקדמות עמא אתנגידו מן קרתא
ושריאו לקטלא מעמא קטילין כזמן בזמן בכבש ארחתא דחדא סלקא לבית אל וחדא
32 לגבעתא בחקלא כתלתין גברא בישראל : ואמרו בני בנימן תבירין אנון קדמנא
33 כדבקדמיתא ובני ישראל אמרו נפוך ונגודנון מן קרתא לכבשיא : וכל אנש ישראל קמו
מאתריהון וסדרו קרבא במישרי יריחו וכמנא ישראל מגיח מאתריה ממישר גבעתא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et exierunt filii Binjamin ex Gibghathâ; & perire fecerunt in Iſrael in 21
die illo viginti & duo mille viros interfectos projectos ad terram. Et 22
confortatus eſt popul⁹ homo Iſrael: & addiderunt ad ordinandū bellum
in loco ubi odinaverunt ibi in die anteriori. Et aſcenderunt filii Iſrael, & 23
ploraverunt ante Dominū uſque ad veſperum, & quæſierunt in dicto
Dñi ad dicendum: Num addam ad accedendum ad ineundum bellum
cum filiis Binjamin fratris mei? & dixit Domin⁹: Aſcendite ſuper eos.
Et acceſſerunt filii Iſrael ad filios Binjamin in die ſecundo. Et exit 24
Binjamin ad occurſum eorum ex Gibghatha in die ſecundâ, & perire fe- 25
cerunt in filiis Iſrael adhuc octodecim mille virum occiſos projectos ad
terrā; omnes hos evaginatores gladii. Et aſcenderunt omnes filii Iſrael & 26
omnis popul⁹, & venerunt ad Bethel, et fleverūt & ſederunt ibi ante Dñm,
& jejunaverunt in die illo uſq; veſperum: & aſcendere fecerunt holocauſta
& mun⁹ ſanctitatis ante Dñm. Et quæſierunt filii Iſrael in dicto Domini: 27
& ibi arca fœderis Dñi in diebus illis. Et Pinhhazz filius Elghazar *filius* 28
Aharon ſtans ante eum in dieb⁹ illis ad dicendum: Num addā adhuc
ad ineundū bellū cum filiis Binjamin fratris mei, aut retinebor? & dixit
Dñs; Aſcendite; nā cras tradā eos in manu tuâ. Et poſuit Iſrael inſidias 29
ſuper Gibghatha circū circū. Et aſcenderunt filii Iſrael ad filios Binjamin 30
in die tertio: & ordinaverunt bellū ſuper Gibghatha, ſicut temp⁹ in tempo-
re. Et exierunt filii Binjamin ad occurſū populi, extracti ſunt ab urbe, & 31
cœperunt ad occidendū ex populo occiſos ſicut temp⁹ in tempore in ſtrata
viâ, quæ una aſcendit ad Bethel, & una ad Gibghatha in agro ut triginta
virū in Iſrael. Et dixerunt filii Binjamin: Fracti illi ante nos ſicut antea: & 32
filii Iſrael dixerunt: Convertamus, & protrahem⁹ illos ab urbe ad ſtratā.
Et omnis homo Iſrael ſurrexerūt ex locis eorū, & ordinaverunt bellum in 33
planitiebus Jeribho; & inſidiæ Iſraelis inierunt ex loco ſuo ex planitie
Gibghatha.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܪܡܝܘ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ܀ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ 21
ܥܠ ܐܪܥܐ. *ܘܐܬܥܫܢܘ ܬܘܒ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ܀ ܘܐܬܛܝܒܘ ܠܡܩܪܒܘ ܩܪܒܐ. ܒܕܘܟܬܐ ܕܐܣܬܕܪܘ 22
ܒܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ. * ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ܀ ܘܒܟܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. 23
ܘܫܐܠܘ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܢܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܩܪܒܘ ܩܪܒܐ܀ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܘܢ.
ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܣܩܘ ܠܘܬܗܘܢ. * ܘܐܬܩܪܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ 24
ܐܚܪܢܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܡܢ ܓܒܥܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܘܐܪܡܝܘ ܬܘܒ 25
ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ܀ ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܟܠܗܘܢ
ܗܠܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. * ܘܣܠܩܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܟܠܗ ܥܡܐ܀ ܘܐܬܘ 26
ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܒܟܘ ܘܝܬܒܘ. ܬܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܨܡܘ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ.
ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܫܐܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܬܡܢ ܗܘܬ 27
ܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. * ܘܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ܀ ܩܐܡ 28
ܗܘܐ ܩܕܡܘܗܝ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܢܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܦܩ ܠܩܪܒܐ܀ ܥܡ ܒܢܝ
ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܘܢ. ܐܘ ܢܬܒܛܠ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܣܩܘ. ܡܛܠ ܕܡܚܪ ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕܝܟܘܢ.
* ܘܣܡܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܟܡܐܢܐ ܥܠ ܓܒܥܐ܀ ܘܚܕܪܘܗ. * ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ 29
ܥܠ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܘܐܣܬܕܪܘ ܥܠ ܓܒܥܐ ܐܝܟ ܕܒܙܒܢܝܢ. * ܘܢܦܩܘ 30 31
ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܠܐܘܪܥܗ ܕܥܡܐ܀ ܘܐܬܢܦܨܘ ܡܢ ܩܪܝܬܐ. ܘܫܪܝܘ ܕܢܩܛܠܘܢ ܡܢ ܥܡܐ
ܩܛܝܠܐ ܐܝܟ ܕܒܙܒܢܝܢ. ܒܫܒܝܠܐ. ܚܕ ܕܣܠܩ ܠܓܒܥܐ. ܘܚܕ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܒܚܩܠܐ. ܐܝܟ
ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܬܬܒܪܝܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ 32
ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ. ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܡܪܘ. ܢܥܪܘܩ ܘܢܢܓܕ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܠܫܒܝܠܐ.
* ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܩܡܘ ܡܢ ܕܘܟܬܗܘܢ܀ ܘܐܣܬܕܪܘ ܒܒܥܠ ܬܡܪ. ܘܟܡܐܢܐ 33
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܕܝܩ ܗܘܐ ܡܢ ܕܘܟܬܗ܀ ܡܢ ܡܥܪܬܐ ܕܒܓܒܥܐ.

Et proſtraverunt ex Iſraele in die illa quâ 21
pugnaverunt contra eos, viginti duo millia
virorum, humi. At corroborantes ſe rur- 22
ſum Iſraelitæ, iterum diſponunt aciem in lo-
co quo diſpoſuerant die præcedente. Et 23
aſcendentes Iſraelitæ fleverunt coram Do-
mino uſque ad veſperam, & conſuluerunt
Dominum dicentes, Adjiciemúſne adhuc
bellum gerere contra filios Benjamin fra-
tris noſtri? Reſpondit Dñs, Aſcendite con-
tra eum. Pugnârunt ergò filii Iſrael contra 24
filios Benjamin die poſtero. Et exeuntes 25
filii Benjamin adversùs eos è Gebaa die ſe-
cundo, iterum filii Benjamin humi proſtrâ-
runt ex Iſraelitis decem & octo millia viro-
rum, quidem omnes diſtringebant gladium.
Quapropter aſcendentes omnes filii Iſrael & 26
univerſus populus, venerunt ad Beth-il, fle-
verunt, ac ſederunt ibi coram Domino; &
jejunantes illâ die uſque ad veſperam, obtu-
lerunt holocauſta & pacifica coram Domino:
Et conſuluerunt filii Iſrael Dominum (erat 27
enim illic arca Domini in diebus illis,
Et Phinehes filius Eliazar filii Aharonis ſa- 28
cerdotis ſtabat ante ipſum iiſdem diebus)
dicentes, Rurſúmne egrediemur ad bellum
contra filios Benjamin fratris noſtri, an de-
ſiſtemus? Dixit Dominus, Aſcendite, cras
enim tradam eum in manus veſtras. Itaque 29
collocârunt filii Iſrael inſidias adversùm Ge-
baa, & circundederunt eam. Deinde aſcen- 30
dentes filii Iſrael contra filios Benjamin in
die tertia, inſtruxerunt aciem contra Gebaa
ut antea. Et exeuntes filii Benjamin ad oc- 31
curſum populi, ita ut ſe excuterent à civitate
(*i. vacuam relinquerent eam*) cœperunt
more ſolito cæſos proſternere ex populo,
nempe ex Iſraelitis, per ſemitas quarum una
aſcendebat ad Gebaa, & altera ad Beth-il in
deſerto, triginta fermè viros. Et dixerunt 32
filii Benjamin, Debellantur à conſpectu no-
ſtro ut antea. Filii autem Iſrael dixerunt,
Fugiamus, & extrahamus eos è civitate ad
ſemitam. Omnes itaque filii Iſrael ſur- 33
rexerunt è locis ſuis, aciemque inſtruxerunt
in Beel-thamar. Interim inſidiæ Iſraelis pro-
ſpectabant è loco ſuo, *nempe* ex antro quod
erat in Gebaa:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وخرج بنو بنيامين من جبع * وقتل من بني اسرائيل في ذلك اليوم اثنان وعشرون الفا * 21
* وقوي بنو بنيامين ايضا من الغد * وصعدوا ليصطفوا للحرب في الموضع الذي 22
حاربوا فيه اول يوم * وصعد بنو اسرائيل فبكوا امام الرب الى المساء * وطلبوا الى الرب * 23
وسالوا النصر وقالوا * نعود في محاربة بني بنيامين اخوينا ايضا * فقال لهم الرب اصعدوا *
* فاصطف بنو اسرائيل من الغد لمحاربة بني بنيامين * وخرج بنو بنيامين اليهم من 24 25
جبع في اليوم الثاني وقاتلوا * فقتل بنو بنيامين ايضا من بني اسرائيل ثمانية عشر الفا في
ذلك اليوم ايضا * وجميع الذين قتلوا محاربة ابطالا * فصعد بنو اسرائيل جميعهم * واتوا بيت 26
ال * وجلسوا وبكوا امام الرب * وصاموا ذلك اليوم الى المساء * وقربوا في ذلك اليوم قرابين للرب *
* وطلبوا بنو اسرائيل الى الرب * وكان تابوت عهد الرب في تلك الايام في ذلك الموضع * وكان 27 28
فنحاس بن العازار بن هرون الكبير يخدم امام التابوت في تلك الايام * وقالوا * نعود في
محاربة بني بنيامين اخوينا * او نكف عنهم * قال الرب * اصعدوا لاني في غد ادفعهم
اليكم * فصير بنو اسرائيل على جبع كمينا * وحاطوا بها * وصعد بنو اسرائيل الى جبع في 29 30
اليوم الثالث * واصطفوا للمحاربة ايضا * وخرج بنو بنيامين الى الشعب * وخلت القرية 31
من اهلها * وبداوا ان يقتلوا بني اسرائيل كالمرة الاولي * وكان حربهم في طريق تصعد الى جبع *
وفي طريق تاخذ الى بيت ال * فقتل من بني اسرائيل نحو من ثلاثين رجلا * فقال بنو 32
بنيامين * نهزم بني اسرائيل كما انهزموا امس وقبل ذلك * فقام بنو اسرائيل كلهم 33
من مواضعهم * فاصطفوا في بعل تامر * وكان الكمين في مغار جبع يتطلعون من
مواضعهم *

* *Egreſſi ſunt filii Benjamin è Gabaa, & 21
cæſi ſunt ex filiis Iſrael in die illa viginti
duo millia. Sumpſerunt ergò animos filii 22
Benjamin poſterâ quoq; die, & aſcende-
runt ut diſponerent ſe ad pugnã in loco
quo dimicaverunt die præteritâ. Filii au- 23
tem Iſrael aſcendentes fleverunt coram
Domino ad veſperã uſque, & Dominum
deprecantes implorârunt auxilium, et di-
xerunt, Redibimus adhuc ad prælium con-
tra filios Benjamin fratres noſtros? Dixit
ad eos Dominus, Aſcendite. Inſtructis ita- 24
que filiis Iſrael ſequenti die ad pugnam
contra filios Benjamin, Prodierunt ad eos 25
filii Benjamin è Gabaa die ſecundo; &
prælio commiſſo interfecerunt etiam filii
Benjamin ex filiis Iſrael decem & octo
millia in illa quoque die: omnes autem qui
cæſi fuerunt, bellicoſi erant ac ſtrenui.
Aſcendentes autem omnes Iſraelitæ ve- 26
nerunt ad Beth-el, & ſedentes fleverunt
coram Domino, & jejunârunt eo die ad
veſperam uſque, eodemque die obtulerunt
munera Domino. Et rogaverunt Iſraelitæ 27
Dominum (nam arca fœderis Domini in
eo loco erat illis diebus, Et Phinhas filius 28
Elazari filii Haronis ſacerdotis miniſtra-
bat coram arca iiſdem diebus) ac di-
xerunt, Redibimúſne ad pugnandum con-
tra filios Benjamin fratres noſtros, an con-
trahemur ab eis? Ait Dominus, Aſcen-
dite, quoniam craſtino die tradam eos vo-
bis. Collocatis igitur filii Iſrael adver- 29
ſùs Gabaam inſidiis, obſederunt eam.
Tum aſcendentes Iſraelitæ ad Gabaa 30
die tertio, denuo ſe inſtruxerunt ad bel-
lum. Egreſſique ſunt filii Benjamin ad po- 31
pulum, urbe ſuis civibus vacuâ manente,
& cœperunt occîdere filios Iſrael ut pri-
mâ vice: (accidit autem conflictus eo-
rum in via quadam quæ aſcendit ad Ga-
baa, & in altera via quæ ducit ad Beth-
el) nam interfecti fuerunt ex Iſraelitis,
ferè triginta viri. Unde dixerunt filii 32
Benjamin, Profligaturi ſumus Iſraelitas
quemadmodum profligati ſunt heri &
anteà. Surgentes autem Iſraelitæ omnes 33
è locis ſuis, aciem inſtruxerunt in Baal-
thamar, (interim erant inſidiæ in rupe
Gabaa proſpectantes è locis ſuis,*

omni de *electi viri* millia decem Ghibhah *ad regione è* venerūt Et
34 ויבאו מנגד לגבעה עשרת אלפים איש בחור מכל־
quòd ,nesciebant illi & : est aggravatum prælium & ;Israel
ישראל והמלחמה כבדה והם לא ידעו כי־
Binjamin Dominus Percussitque .malum eos *super* *attingens*
35 נגעת עליהם הרעה׃ ויגף יהוה את־בנימן
Binjamin *in* Israel filii *corruperunt* & ,Israel *facies ad*
לפני ישראל וישחיתו בני ישראל בבנימן
: virorum centum & ,millia quinque & viginti ,illa die in
ביום ההוא עשרים וחמשה אלף ומאה איש
quòd ,Binjamin filii viderunt Et .gladium *evaginans* *illi* omnes
36 כל־אלה שלף חרב׃ ויראו בני־בנימן כי
,Binjamin ipsi locum Israel *vir* dederunt Et .percuterentur
נגפו ויתנו איש־ישראל מקום לבנימן
.Ghibhah *super* posuerant *quem* ,*insidiatorem ad* *speraverunt* quia
כי בטחו אל־הארב אשר שמו על־הגבעה׃
pertraxit & ;Ghibhah *ad* *vastaverunt* & ,festinaverunt *insidiator* Et
37 והארב החישו ויפשטו אל־הגבעה וימשך
constitutū tempus Et .gladii *os ad urbem totam* *percussit &* ,*insidiator*
38 הארב ויך את־כל־העיר לפי־חרב׃ והמועד
eos faciendum ascendere ad multiplicare ,*insidiante* cum Israel viro erat
היה לאיש ישראל עם־הארב הרב להעלותם
Israel vir se vertit Et .civitate è fumi *elationem*
39 משאת העשן מן־העיר׃ ויהפך איש־ישראל
viro in vulneratos percutere cœpit Binjamin & ;prælium in
במלחמה ובנימן החל להכות חללים באיש־
percutiendo *Profectò* : dixerunt Quia .viros triginta ferè Israel
ישראל כשלשים איש כי אמרו אך נגוף
.primo prælio sicut *nostras facies ad* ipse est percussus
נגף הוא לפנינו כמלחמה הראשנה׃
.fumi columna ,civitate è ascendere cœpit combustio Et
40 והמשאת החלה לעלות מן־העיר עמוד עשן
consumptio ascendebat ecce & ,se post Binjamin respexit Et
ויפן בנימן אחריו והנה עלה כליל־
festinavit & :se vertit Israel vir Et .cœlum ad civitatis
41 העיר השמימה׃ ואיש ישראל הפך ויבהל
.malum se *super* attingeret quòd vidit quia ;Binjamin vir
איש בנימן כי ראה כי־נגעה עליו הרעה׃
, deserti viam ad Israel *viri* *facies ad* Respexeruntque
42 ויפנו לפני איש ישראל אל־דרך המדבר
corrumpentes civitatibus de ,qui & : eum contingebat bellum &
והמלחמה הדביקתהו ואשר מהערים משחיתים
,eum fecerunt persequi ,Binjamin Circundederunt .ejus medio in eum
43 אותו בתוכו׃ כתרו את־בנימן הרדיפהו
ortu ab Ghibhah contra usque ,eum fecerunt conculcare *requiem*
מנוחה הדריכהו עד נכח הגבעה ממזרח־
mille octodecim Binjamin de ceciderunt Et .Solis
44 שמש׃ ויפלו מבנימן שמנה־עשר אלף
fugerunt & ,se verterunt Et .*virtutis* viri illi omnes : *vir*
45 איש את־כל־אלה אנשי חיל׃ ויפנו וינסו
,*altis* semitis in *eum racemaverunt* & ,Rimmon petram ad desertum ad
המדברה אל־סלע הרמון ויעללהו במסלות
ad usque eum *post* *adhæserunt* & : virorum millia quinque
חמשת אלפים איש וידביקו אחריו עד־
fuit Et .virorum millia duo eo ex percusserunt & ,Ghidhom
46 גדעם ויכו ממנו אלפים איש׃ ויהי
mille quinque & viginti ,Binjamin de *cadentes* omnes
כל־הנפלים מבנימן עשרים וחמשה אלף
ii omnes : illa die in gladium *educens* vir
איש שלף חרב ביום ההוא את־כל־אלה
.*virtutis* viri
אנשי־חיל׃

Versio VUL.LAT.

34 Et ab Occidentali urbis parte procedere. Sed & alia decem millia virorū de universo Israel, habitatores urbis ad certamina provocabant. Ingravatúmq; est bellū contra filios Benjamin : & non intellexerunt quòd ex omni parte illis instaret interitus. 35 Percussítq; eos Dñs in cōspectu filiorū Israel, & interfecerunt ex eis in illo die viginti quinq; millia & centum viros, omnes bellatores & educentes gladium. 36 Filii autem Benjamin, cùm se inferiores esse vidissent, cœperunt fugere. Quod cernentes filii Israel, dederunt eis ad fugiendū locū, ut ad præparatas insidias devenirent, quas juxta urbem posuerant. 37 Qui cùm repentè de latibulis surrexissent, & Benjamin terga cædentib⁹ daret, ingressi sunt civitatem, & percusserunt eā in ore gladii. 38 Signū autē dederant filii Israel his quos in insidiis collocaverant, ut postquā urbem cepissent, ignē accenderēt : ut ascendente in altū fumo, captā urbem demonstrarent. 39 Quod cū cernerent filii Israel in ipso certamine positi (putaverunt enim filii Benjamin eos fugere, & instantiùs persequebantur, cæsis de exercitu eorū triginta viris) 40 Et viderent quasi columnā fumi de civitate conscendere; Benjamin quoq; aspiciens retrò, cū captā cerneret civitatē, & flammas in sublime ferri: 41 Qui pri⁹ simulaverāt fugā, versā facie fortiùs resistebāt. Quod cū vidissēt filii Benjamin, 42 in fugā versi sunt, Et ad viā deserti ire cœperunt, illuc quoque eos adversariis persequentib⁹ : sed & hi qui urbem succenderant, occurrerunt eis. 43 Atq; ita factū est, ut ex utraq; parte ab hostib⁹ cæderētur, nec erat ulla requies morientium. Ceciderunt, atq; prostrati sunt ad Orientalē plagā urbis Gabaa. 44 Fuerūt autē qui in eodē loco interfecti sūt, decē & octo millia virorū, omnes robustissimi pugnatores. 45 Quod cū vidissēt qui remanserāt de Benjamin, fugerūt in solitudinē : et pergebāt ad Petrā, cuj⁹ vocabulū est Remmon. In illa quoq; fuga palantes, & in diversa tēdentes, occiderūt quinq; millia virorū. Et cū ultrà tenderent, psecuti sunt eos, & interfecerunt etiā alia duo millia. 46 Et sic factū est, ut omnes qui ceciderāt de Benjamin in diversis locis, essēt viginti quinq; millia, pugnatores ad bella promptissimi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ἰσραήλ· (θ) καὶ παράταξις βαρεῖα. καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν, (ι) ὅτι 35 φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία. Καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν Βενιαμὶν (κ) ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (λ) ἐκ τοῦ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας· πάντες οὗτοι (μ) εἷλκον ῥομφαίαν. 36 Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι ἐπλήγησαν. καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον, ὅτι ἤλπισαν (ν) πρὸς τὸ ἔνεδρον ὃ 37 (ξ) ἔθηκαν ἐπὶ τῇ Γαβαᾷ. Καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς ὑποχωρῆσαι, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκινήθη· καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν Γαβαά, καὶ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας. (ο) 38 Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως. 39 Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, ὅτι προκατελάβετο τὸ ἔνεδρον τὴν Γαβαά, καὶ ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει· καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο πατάσσειν τραυματίας ἐν ἀνδράσιν Ἰσραὴλ ὡς τριάκοντα ἄνδρας· ὅτι εἶπαν, (π) Πάλιν πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ παράταξις ἡ πρώτη. 40 Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς στύλος καπνοῦ. καὶ ἐπέβλεψε Βενιαμὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέβη 41 συντέλεια τῆς πόλεως (ρ) ἕως οὐρανοῦ. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ (σ) ἐπέστρεψε· καὶ ἔσπευσαν ἄνδρες Βενιαμίν, ὅτι εἶδον ὅτι συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς 42 ἡ πονηρία. Καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς (τ) ἐρήμου, καὶ ἔφυγον· καὶ ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτούς, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων (υ) διέφθειρον αὐτοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν. 43 Καὶ (φ) κατέκοπτον τὸν Βενιαμίν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ ἕως ἀπέναντι Γαβαά, πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου. 44 Καὶ ἔπεσον ἀπὸ Βενιαμὶν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν· (χ) οἱ πάντες οὗτοι 45 ἄνδρες δυνάμεως. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποί, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν (ψ) τοῦ Ῥεμμών. καὶ ἐκαλαμήσαντο (ω) ἐξ αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πεντακισχιλίους ἄνδρας· καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως Γεδάν, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτῶν δισχιλίους 46 ἄνδρας. Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες (α) ἀπὸ Βενιαμίν, εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἀνδρῶν (β) ἑλκόντων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· (γ) οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως.

34 *Et venerunt ex adverso Gabaa decē millia virorū electorum ex omni Israel. Et prælium erat grave. Et ipsi non noverant, quia* 35 *advenit super ipsos malū. Et percussit Domin⁹ Benjamin corā filiis Israel. Et corruperunt filii Israel de Benjamin in die illa viginti et quinq; millia, et centum viros. Omnes hi trahebant gladium.* 36 *Et viderunt filii Benjamin quia percussi sunt. Et dedit vir Israel ipsi Benjamin locum; quoniam speraverunt ad insidias, quas posuerant super Gabaa.* 37 *Et dum ipsi secederent; & insidiæ moverunt se. Et extenderunt super Gabaa, et effuderunt se insidiæ, et percusserunt civitatem in ore gladii.* 38 *Et signum erat filiis Israel cum insidiis (k) pugnæ, ut extollerent significationem fumi à civitate.* 39 *Et viderunt filii Israel, quia præoccupaverant insidiæ Gabaa: & steterunt in prælio. Et Benjamin cœpit percutere vulneratos in viris Israel circiter triginta viros: quoniā dixerūt; Rursus casu cadunt corā nobis; sicut prælium primum.* 40 *Et significatio ascendit in plus super civitatem, tanquā columna fumi. Et respexit Benjamin post se: et ecce ascendit consummatio civitatis usq; ad cœlum.* 41 *Et vir Israel revertit. Et festinaverūt viri Benjamin; quoniam viderunt, quia occurrit super eos malū:* 42 *Et respexerunt coram filiis Israel ad viā deserti, et fugerunt. Et acies advenit super eos: et de civitatibus corruperunt eos in medio sui.* 43 *Et conciderunt Benjamin: et persequuti sunt eum à (l) Nua juxta pedem ejus usq; contra Gabaa ad ortum Solis.* 44 *Et ceciderūt è Benjamin octo et decem millia virorum. Omnes isti viri virtutis.* 45 *Et respexerunt reliqui: et fugerunt in desertū ad petrā ipsi⁹ Rhemmon. Et racemārunt ex eis filii Israel quinquies mille viros. Et descenderunt post eos filii Israel usq; Gedan: et percusserunt ex eis bis mille viros.* 46 *Et fuerunt omnes, qui ceciderunt de Benjamin, viginti quinq; millia virorum trahentinm gladiū in die illa. Omnes hi viri virtutis.*

MS.A. (θ) καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη. (ι) ὅτι ἅπτεται αὐτῶν ἡ κακία. Καὶ ἐτρόπωσεν κύριος (κ) κατὰ πρόσωπον Ἰσραήλ. (λ) ἐν τῷ Βενιαμεὶν (μ) σπώμενοι ῥομφαίαν. Καὶ εἶδεν Βενιαμεὶν ὅτι τετρόπωται. καὶ (ν) ἐπὶ τὸ (ξ) ἔταξαν πρὸς τὴν Γαβαά. Καὶ τὸ ἔνεδρον ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν Γαβαά, καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησεν καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν Γαβαά, καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ ἐπάταξαν ὅλην τὴν πόλιν (ο) Καὶ ἡ συνταγὴ ἦν ἀνδρὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸ ἔνεδρον μάχαιρα τοῦ ἀνενέγκαι αὐτοὺς πύργον τοῦ καπνοῦ τῆς πόλεως. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ Βενιαμεὶν ἦρκται τοῦ τύπτειν τραυματίας ἐν τῷ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας· (π) Πλὴν τροπούμενος τροποῦται ἐναντίον ἡμῶν, καθὼς ὁ πόλεμος ἔμπροσθεν. Καὶ ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως, στύλος (ρ) εἰς τὸν οὐρανόν. (σ) ἀπέστρεψεν· καὶ ἔσπευσεν ἀνὴρ Βενιαμείν, καὶ ἴδεν ὅτι ἧπται αὐτοῦ ἡ *κα κακία. Καὶ ἔκλιναν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ (τ) ἐρήμου· καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν, καὶ οἱ ἀπὸ (υ) διέφθειραν αὐτὸν (φ) ἔκοψαν τὸν Βενιαμὶν καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, καὶ κατέπαυσεν αὐτὸν ἐξεναντίας τῆς Γαβαὰ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ Βενιαμεὶν (χ) σὺν πᾶσι τούτοις ἄνδρες δυνατοί. Καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον (ψ) τὸν Ῥεμμών. (ω) αὐτὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν· καὶ προσεκολλήθησαν ὀπίσω αὐτοῦ ἕως Γαλαάδ, καὶ ἐπάταξαν (α) ἐν τῷ Βενιαμείν, εἴκοσι καὶ πέντε (β) σπωμένων ῥομφαίαν (γ) σὺν πᾶσι τούτοις ἄνδρες δυνατοί. Καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 ואתו מדרום לגבעתא עסרא אלפין גבר עולים מכל ישראל ועבדי קרבא תקיפו ואנון
35 לא ידעין ארי קריבת דתיתי להון בישתא׃ ותבר יי ית בנימין קדם ישראל וחבילו
בני ישראל בדבית בנימין ביומא ההוא עסרין וחמשא אלפין ומאה גברא כל אלין שלפי
36 סיפא׃ וחזו בני בנימין ארי אתברו ויהבו אנש ישראל אתר לבנימין ארי אתרחיצו על
37 כמנא דשויאו על גבעתא׃ וכמנא אוחי ואתנגיד על גבעתא ואתנגיד כמנא ומחאית כל
38 קרתא לפתגם דחרב׃ וזמנא הוה מתקן לאנש ישראל עם כמנא דיסגון לאסקותהון
39 יטור דתנן מן קרתא׃ ואתחזר אנש ישראל בקרבא ודבית בנימין שריאו לקטלא
קטיליא באנש ישראל כתלתין גברא ארי אמרו ברם מתבר תבירין אנון קדמנא
40 כקרבא קדמאה׃ וכמנא שרי לאסקא מן קרתא יטור דתנן ואתפניאו דבית בנימין
41 בתריהון והא סליק תננא דקרתא לצית שמיא׃ ואנש ישראל אתחזר ואתבהיל אנש
42 בנימין ארי חזא ארי קריבת דתיתי להון בישתא׃ ואתפניאו קדם אנש ישראל לאורח
מדברא ועבדי קרבא אדביקונון ואנש כמנא קמו מקרויהון קטלין בהון מכא ומכא׃
43 טלטילו ית דבית בנימין רדפונון מבית ניחהון טרדונון עד לקביל גבעתא ממדנח
44 שמשא׃ ואתקטלו מדבית בנימין תמנת עסר אלפין גברא ית כל אלין גברי עבדי
45 קרבא׃ ואתפניאו ואפיכו למדברא לכיף רמון ואטמרו בכבשיא חמשא אלפין גברא
46 ואדביקו בתריהון עד גדעום וקטילו מנהון תרין אלפין גברא׃ והוו כל דאתקטילו
מדבית בנימין עסרין וחמשא אלפין גברא שלפי סיפא ביומא ההוא ית כל אלין גברי
עבדי קרבא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

34 Et venerunt ab Austro Gibghatha decem mille vir adolescens ex omni Israel, & factores belli invaluerunt, & illi non cognoscentes quod propinquum quod veniet sibi malum. 35 Et fregit Dominus Binjamin : & perire fecerunt filii Israel in domus Binjamin in die illa viginti & quinque millia & centum virum coram Israel : omnes hi evaginantes gladiū. 36 Et viderunt filii Binjamin quod fracti sunt, & dederunt homo Israel locū Binjamin; quia confisi sunt super insidiis quas posuerunt super Gibghatha. 37 Et insidiæ festinaverunt & extractæ sunt super Gibghatha, & extractus est insidiator, & percussit omnem urbem ad verbum gladii. 38 Et tempus fuit constitutum homini Israel cum insidiis, quod multiplicabunt ad ascendere faciendum eos columnam fumi ex urbe. 39 Et reversus est homo Israel in bello, & domus Binjamin cœperunt ad occidendum occisos in homine Israel ut triginta virum : nam dixerunt : Verùm frangi fracti illi ante nos, sicut bello anteriori. 40 Et insidia cœpit ad ascendere faciendum ex urbe columnam fumi : & respexerunt dom⁹ Binjamin *post se*; & ecce ascendit fumus ab urbe ad latus cœlorum. 41 Et homo Israel reversus est, & turbatus est homo Binjamin : nam vidit quod propinquū quod veniet super illos malum. 42 Et respexerunt ante hominem Israel ad viam deserti; & facientes bellum apprehenderunt eos : & homines insidiarum surrexerunt ex urbibus suis, occìdentes in illis hinc & hinc. 43 Disperserunt *eos qui domus* Binjamin, persecuti sunt eos, à domo *requietionis* eorū contriverunt eos ; usq; è regione Gibghatha *ab ortu* Solis. 44 Et occisi sunt ex dom⁹ Binjamin octodecim mille vir : omnes hi viri facientes bellum. 45 Et respexerunt & verterunt ad desertū ad petrā Rimon, & absconditi sunt in stratis quinq; mille vir, & apprehenderunt post eos usq; Gidghom, & occiderūt ex illis duo mille virum. 46 Et fuerunt omnes qui occisi sunt ex domus Binjamin viginti & quinque mille vir evaginatores ensis in die illo : omnes hi viri facientes belli.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܬܘ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܓܒܥܐ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܓܒܝܐ ܡܢ ܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * 34

ܘܝܩܪ ܩܪܒܐ. ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܝܕܥܘ ܕܡܛܝܐ ܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝܡܝܢ 35

ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܒܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ.

ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܫܠܦܝ ܣܝܦܐ.

ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܕܐܬܬܒܪܘ. ܘܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܪܐ ܠܓܒܪܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * 36

ܡܛܠ ܕܐܬܬܟܠܘ ܥܠ ܟܡܝܢܐ ܕܐܩܝܡܘ ܥܠ ܓܒܥܐ. * ܘܟܡܝܢܐ ܐܣܬܪܗܒܘ ܘܢܦܠܘ 37

ܥܠ ܓܒܥܐ. ܘܗܠܟܘ ܟܡܝܢܐ. ܘܡܚܘ ܠܟܠܗ ܩܪܝܬܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. * ܘܐܬܐ 38

ܗܘܐ ܠܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡ ܟܡܝܢܐ ܠܡܣܩܘ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܬܢܢܐ ܡܢ

ܩܪܝܬܐ. * ܘܗܦܟܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܫܪܝܘ ܒܢܝܡܝܢ ܡܚܝܢ ܕܢܩܛܠܘܢ ܩܛܝܠܐ ܡܢ 39

ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܒܪܘ. ܘܐܡܪܝܢ ܕܡܬܬܒܪܝܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ. ܐܝܟ ܕܒܩܪܒܐ

ܩܕܡܝܐ. * ܘܫܪܝ ܬܢܢܐ ܕܢܣܩ ܡܢ ܩܪܝܬܐ. ܐܝܟ ܥܡܘܕܐ. ܘܐܬܦܢܝܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ 40

ܠܒܣܬܪܗܘܢ. ܘܗܐ ܣܠܩ ܬܢܢܗ ܕܩܪܝܬܐ. ܠܪܘܡܐ ܕܫܡܝܐ. * ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 41

ܗܦܟܘ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܐܬܒܗܠܘ ܓܒܪܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܚܙܘ ܕܡܛܬ ܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ.

ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܩܪܒܐ ܐܕܪܟ ܐܢܘܢ. ܘܕܠܘܩܒܠܗܘܢ * 42

ܒܓܘ ܐܢܘܢ ܒܡܨܥܬܐ. * ܘܪܕܦܘܗܝ ܠܒܢܝܡܝܢ ܘܐܬܪܕܘܗܝ. ܘܒܢܝܚܐ ܕܪܫܘܗܝ. 43

ܥܕܡܐ ܠܩܘܒܠ ܓܒܥܐ ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. * ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ 44

ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ ܕܩܪܒܐ. * ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܥܪܩܘ ܠܡܕܒܪܐ 45

ܠܫܘܥܐ ܕܪܡܘܢ. ܘܢܦܠܘ ܒܫܒܝܠܐ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܠܦܝ ܣܝܦܐ. ܘܪܕܦܘ

ܒܬܪܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܓܒܥܘܢ. ܘܩܛܠܘ ܡܢܗܘܢ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܟܠ ܕܢܦܠܘ 46

ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ. ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܠܦܝ ܣܝܦܐ. ܒܝܘܡܐ ܗܘ.

ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܡܩܪܒܢܐ.

34 Et venerunt ex adverſo Gebaa viginti millia virorum electorum ex omni Iſrael, &
ingravatum eſt bellum, illis ignorantibus
impendere ſibi malum. Sic profligavit 35
Dominus Benjaminem coram Iſraele, ita
ut proſtrârint Iſraelitæ ex Benjaminitis in
die illo viginti quinque millia & centum
viros, eoſque omnes evaginantes gladium.
Videntes autem filios Benjamin profligatos, 36
tribuerunt filii Iſrael *interquieſcendi* moram viris Benjamin; quippequi
confiderent inſidiis quas collocârant adverſùm
Gebaa. Inſidiæ verò placidè irruentes 37
verſùs Gebaa, tum progredientes
inſidiæ percuſſerant totam civitatem
acie gladii. Symbolum enim conſtitutum 38
fuerat inter viros Iſraelitas & inſidias, ut
excitarent eis quaſi elevationem fumi è
civitate: Retrahentibus ergò ſe viris 39
Iſraelitis à bello, cœperunt viri Benjamin
proſternere cæſos ex Iſraelitis triginta
viros, dicebantque, Proculdubiò debellantur
à conſpectu noſtro ut in bellis
præcedentibus. Verùm cùm cœpiſſet fumus 40
aſcendere de civitate inſtar columnæ,
& converſis retrorſum Benjaminitis ecce
denſus civitatis fumus aſcenderet in cœlum
uſque; Verſi ſunt in eos viri Iſraelitæ: 41
& viri Benjaminitæ perterriti, quòd vidiſſent
impendere ſibi malum, Fugerunt 42
à conſpectu Iſraelitarum verſùs viam deſerti.
Sed exercitus eos aſſecutus, & qui
erant à fronte, ſtatuentes illos in medio,
Perſecuti ſunt Benjaminem, & propulſârunt 43
eum, faciléque trucidârunt eum uſque
ex adverſo Gabaæ ad ortum ſolis. Ceciderunt 44
que ex Benjaminitis decem & octo
millia virorum, qui quidem erant omnes
bellicoſi. *Reſidui* verò converſi fugerunt 45
deſertum verſùs ad rupem Remmon, &
ceciderunt per ſemitas quinque millia virorum
diſtringentium gladium; & perſequentes
eos uſque ad Gebaon, trucidârunt
ex eis bis mille viros. Omnes igitur 46
qui ceciderunt ex Benjamin eo die, fuerunt
vicies quinquies mille viri ſtringentes
gladium, iique omnes viri bellicoſi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فجاووا من مقابلة جبع عشرة الف رجل انتخبوا من بني اسرايل * فاشتد الحرب * ولم يعلموا 34

بنو بنيامين ان البلاء نزل بهم * وكسر الرب ال بنيامين امام بني اسرايل * وقتل من 35

بني بنيامين في ذلك اليوم خمسة وعشرون الفا ومايه مقاتلة ابطالا جبابرة * فلما راى 36

بنو بنيامين انهم قد انهزموا * هلكوا وانكسرت قلوبهم * واما بنو اسرايل فتغافلوا

عن من بقي منهم * لانهم توكلوا على الكمين * وقام الذين كانوا في الكمين * وذلك 37

في رفق وسير خفي * وسار الكمين * فدخلوا جبع * وقتلوا من كان في القرية بالسيف *

* وكان بنو اسرايل قد واعدوا الكمين وتقدموا اليهم ان يحرقوا القرية * حتى يرتفع دخانها 38

* ورجع ال اسرايل عن بني بنيامين * وبداء بنو بنيامين بالحرب ايضا * فقتلوا من بني 39

اسرايل ثلثين رجلا * وقالوا في انفسهم انهم سيهزمون بني اسرايل كما انهزموا في الحرب الاول *

* وبداء دخان القرية ان يرتفع مثل العمود * فالتفت بنو بنيامين الي وراهم * واذا دخان القرية 40

قد ارتفع الي السماء * ورجع عليهم رجال بني اسرايل * ففزعت قلوب بني بنيامين * لانهم 41

قد راوا البلاء قد نزل بهم * وهربوا من بني اسرايل في طريق البرية * وادركهم الحرب 42

وصيروهم في الوسط * وطردوا بني بنيامين * وقتلوهم حتي انتهوا الي قبالة جبع ناحية 43

المشرق * وقتل من بني بنيامين ثمنية عشر الف رجل * ومايه رجل ابطال مقاتلة * 44

* وهربوا الي البرية الي ناحية كهف رامون * وقتل منهم في الطريق خمسة الاف مقاتلة * وجدوا 45

في طلبهم الي جبعون * وقتل منهم ايضا الفا رجل * فجميع المقتولين من بني بنيامين خمسة 46

وعشرون الفا ومايه رجالا ابطالا *

*34 Venerantque ex adverſo Gabaa decem
millia virorum qui electi fuerant ex
Iſraelitis) & ingravatum eſt bellum,
ignorantibus filiis Benjamin adveniſſe ſibi
calamitatem. Fregit ergò Dominus Benjaminitas 35
ante filios Iſrael, cæſique fuerunt
ex filiis Benjamin eo die viginti
quinque millia ac centum bellicoſi, ſtrenui,
gigantes. Cùmque vidiſſent filii 36
Benjamin ſe jam profligatos, perierunt
& conſternati ſunt animis: Iſraelitæ
verò finxerunt ſe retrahere ab his qui
ſupererant ex illis, quòd nimirum fiderent
inſidiis. (Interea ſurgentes qui erant 37
in inſidiis, idque placido lenique
paſſu, & incedentes inſidiatores introierunt
Gabaam, & quotquot erant in
urbe, gladio trucidârunt. Convenerant 38
autem Iſraelitæ cum inſidiatoribus, &
prædixerant eis ut urbem ſuccenderent,
quatenus aſcenderet fumus ejus.) Retraxerunt 39
inquam ſe Iſraelitæ à filiis Benjamin,
cœperuntque filii Benjamin denuò
pugnare; & occidentes ex Iſraelitis
triginta viros, dixerunt ſecum ipſi
profligaturos ſe Iſraelitas quemadmodum
profligati fuerant in bello priore.
Cœpit verò fumus urbis aſcendere ceu columna, 40
& converſi filii Benjamin retrorſum,
ecce fumus urbis jam aſcenderat
cœlum verſùs. Tum regreſſis in eos viris 41
Iſraelitis trepidârunt animi filiorum
Benjamin, quòd vidiſſent adveniſſe
jam ſibi calamitatem, Et fugerunt ab 42
Iſraelitis per viam deſerti. Sed aſſequente
eos bello, conſtituerunt eos in medio,
Et perſecuti ſunt filios Benjamin, 43
& peremerunt eos quouſque perveniſſent
ad oppoſitum Gabaæ, verſùs plagam
Orientalem. Et occîſi ſunt ex filiis 44
Benjamin octodecim millia virorum &
centum viri ſtrenui bellatores. Fugientibus 45
etiam ad deſertum, verſùs rupem
Rammon, cæſi fuerunt ex eis in
via quinque millia militum: & urſerunt
illos perſequendo ad Gabaon uſque,
cæſique ſunt etiam ex eis duo millia
virorum. Igitur omnes occîſi ex filiis 46
Benjamin, fuerunt viginti quinque millia
et centum viri ſtrenuiſſimi.*

ספר שופטים : כא

ſexcenti ,Rimmon petram ad deſertũ in fugerũt & ,ſunt cõverſi Et
47 וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן שֵׁשׁ מֵאוֹת
Iſrael *vir* Et .menſibus quatuor Rimmon petra in manſerunt & ; viri
48 אִישׁ וַיֵּשְׁבוּ בְּסֶלַע רִמּוֹן אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל
civitate de gladii *os ad* eos percuſſerunt & ,Binjamin filios ad ſunt reverſi
שָׁבוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיַּכּוּם לְפִי־חֶרֶב מֵעִיר
omnes etiam : *inventum* omne ad uſque ,jumentum ad uſque *perfectionem*
מְתֹם עַד־בְּהֵמָה עַד כָּל־הַנִּמְצָא גַּם כָּל־
.ignem in miſerunt *inventas* urbes
הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃

CAP. XXI. כא

dabit non nobis ex Vir : dicendo ,Miſpah in juravit Iſrael vir Et
1 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא־יִתֵּן
manſerunt & ,Bethel populus venit Et .uxorem in Binjamin ipſi ſuã filiã
2 בִּתּוֹ לְבִנְיָמִן לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא הָעָם בֵּית־אֵל וַיֵּשְׁבוּ
,ſuam vocem levaveruntque : *Dei facies ad* veſperam ad uſque ibi
שָׁם עַד־הָעֶרֶב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם
Iſrael Deus Domine quid Ut : dixerunt Ac .magno fletu fleverunt &
3 וַיִּבְכּוּ בְּכִי גָדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ לָמָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
? una tribus Iſrael de hodie *deficiendum ad* ;Iſrael in hoc fuit
הָיְתָה זֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל לְהִפָּקֵד הַיּוֹם מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁבֶט אֶחָד׃
,altare ibi ædificaverunt & ,populus *manicaverunt* & ,craſtino à fuit Et
4 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיַּשְׁכִּימוּ הָעָם וַיִּבְנוּ־שָׁם מִזְבֵּחַ
Quis : Iſrael filii dixerunt Et .pacifica & ,*aſcenſiones fecerũt aſcendereq;*
5 וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי
? Dominum ad Iſrael tribubus omnibus ex cœtum in aſcendit non qui
אֲשֶׁר לֹא־עָלָה בַקָּהָל מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
ad aſcendit non qui ,ei fuit grande juramentum quia
כִּי הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה הָיְתָה לַאֲשֶׁר לֹא־עָלָה אֶל־
ſunt ducti pœnitudine Et .morietur Moriendo : dicendo ,Miſpah in Dominũ
6 יְהוָה הַמִּצְפָּה לֵאמֹר מוֹת יוּמָת׃ וַיִּנָּחֲמוּ
tribus hodie eſt Exciſa :dixerunt ac ,*ſuũ fratrẽ* Binjamin *ad* Iſrael *filii*
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־בִּנְיָמִן אָחִיו וַיֹּאמְרוּ נִגְדַּע הַיּוֹם שֵׁבֶט
uxoribus *reſiduis* eis faciemus Quid .Iſrael ex una
7 אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל׃ מַה־נַּעֲשֶׂה לָהֶם לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים
noſtris filiabus de eis dare non *pro* ,*Domino in* juravimus nos &
וַאֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ בַיהוָה לְבִלְתִּי תֶת־לָהֶם מִבְּנוֹתֵינוּ
non qui ,Iſrael tribubus de unus Quis :dixerunt Et ? uxores in
8 לְנָשִׁים׃ וַיֹּאמְרוּ מִי אֶחָד מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־
ad vir venerat non ecce & ? Miſpah in Dominum ad aſcendit
עָלָה אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה וְהִנֵּה לֹא בָא־אִישׁ אֶל־
ecce & ,populus eſt *viſitatus* Et .*concionem* ad Ghilhad Jabes de *caſtrametationẽ*
9 הַמַּחֲנֶה מִיָּבֵישׁ גִּלְעָד אֶל־הַקָּהָל׃ וַיִּתְפָּקֵד הָעָם וְהִנֵּה
illuc Miſeruntq; .Ghilhad Jabes habitatorib⁹ de quiſquam ibi non
10 אֵין־שָׁם אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד׃ וַיִּשְׁלְחוּ־שָׁם
præceperunt & ; *virtutis* filiis de virorum millium duodecim *cœtum*
הָעֵדָה שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הֶחָיִל וַיְצַוּוּ
os ad Ghilhad Jabes habitatores *percutietis* & ,Ite : dicendo ,eis
אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ וְהִכִּיתֶם אֶת־יוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִי־
Omnem : facietis quod *verbum* hoc Et .*pubem* & ,mulieres & ,gladii
11 חֶרֶב וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּל־
.interficietis ,maſculi concubitum *cognoſcentem* mulierem omnẽ & ,maſculũ
זָכָר וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת מִשְׁכַּב־זָכָר תַּחֲרִימוּ׃
puellam quadringentas Ghilhad Jabes habitatoribus de invenerunt Et
12 וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה
adduxerunt & : maſculi concubitu in virum *cognovit* non quæ ,*virginem*
בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִיאוּ
: Chenahan terra in quæ ,Siloh *caſtrametationem* ad eas
אוֹתָם אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

Verſio VULG. LAT.

47 Remanſerunt itaq; de omni
numero Benjamin, qui eva-
dere, & fugere in ſolitudinem
potuerunt, ſexcenti viri: ſe-
derúntque in petra Remmon
48 menſib⁹ quatuor. Regreſſi au-
tem filii Iſrael, omnes reli-
quias civitatis, à viris uſque
ad jumenta, gladio percuſſe-
runt, cunctáſq; urbes & vicu-
los Benjamin vorax flamma
conſumpſit.

CAP. XXI.

1 IUraverunt quoq; filii Iſrael
in Maſpha & dixerunt; Nul-
lus noſtrûm dabit filiis Benja-
2 min de filiab⁹ ſuis uxoré. Ve-
nerúntq; omnes ad domũ Dei
in Silo, & in conſpectu ejus
ſedentes uſq; ad veſperã, leva-
verunt vocẽ, & magno ululatu
cœperunt flere, dicentes;
3 Quarè Dñe De⁹ Iſrael factũ
eſt hoc malũ in populo tuo, ut
hodiè una trib⁹ auferretur ex
4 nobis? Alterâ autẽ die dilu-
culò cõſurgentes, extruxerunt
altare: obtulerúntq; ibi holo-
cauſta, & pacificas victimas: &
5 dixerũt; Quis nõ aſcẽdit in ex-
ercitu Dñi de univerſis tribub⁹
Iſrael? Grandi enim juramen-
to ſe conſtrinxerant, cũ eſſent
in Maſpha, interfici eos qui de-
6 fuiſſent. Ductíq; pœnitentiâ
filii Iſrael ſup fratre ſuo Ben-
jamin, cœperunt dicere; Ab-
7 lata eſt trib⁹ una de Iſrael, Un-
de uxores accipient? omnes
enim in commune juravimus,
non daturos nos his filias no-
8 ſtras. Idcircò dixerunt; Quis
eſt de univerſis tribub⁹ Iſrael,
qui non aſcendit ad Dñm in
Maſpha? Et ecce inventi ſunt
habitatores Jabes Galaad in
9 illo exercitu non fuiſſe. (Eo
quoq; tempore cùm eſſent in
Silo, nullus ex eis ibi repertus
10 eſt.) Miſerũt itaq; decẽ millia
viros robuſtiſſimos: & præce-
perunt eis, Ite, & percutite ha-
bitatores Jabes Galaad in ore
gladii, tã uxores quàm parvu-
11 los eorũ. Et hoc erit ꝙ obſer-
vare debebitis. Omne generis
maſculini, & mulieres quæ co-
gnoverunt viros, interficite,
12 virgines autẽ reſervate. In-
ventæq; ſunt de Jabes Galaad
quadringentæ virgines, quæ
neſcierunt viri thorum, & ad-
duxerunt eas ad caſtra in Silo,
in terram Chanaan.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

47 Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔ-
ρημον πρὸς τὴν πέτραν (δ) τοῦ Ῥεμμὼν ἑξα-
κόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν (ε) ἐν πέτρᾳ Ῥεμ-
48 μὼν τέσσαρας μῆνας. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπ-
έστρεψαν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν, καὶ ἐπάταξαν
αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας (ζ) ἀπὸ πόλεως
Μεθλὰ καὶ ἕως κτήνους, καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑ-
ρισκομένου εἰς πάσας τὰς πόλεις· καὶ τὰς πό-
λεις τὰς εὑρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

MS.A. (δ) τοῦ Ῥεμμὼν (ε) ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμὼν τετράμηνον. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπέκλεισεν τοὺς υἱοὺς Βενιαμεὶν, (ζ) ἀπὸ πόλεως ἑξῆς κτήνους ἕως παντὸς τοῦ εὑρεθέντος εἰς

ΚΕΦ. κα΄.

1 (α) ΚΑὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν ἐν Μασση-
φὰθ, λέγοντες, Ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει θυγατέ-
2 ρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμὶν εἰς γυναῖκα. (β) Καὶ
ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕ-
ως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· καὶ (γ) ἦραν φω-
νὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν. καὶ εἶ-
3 παν, (δ) Εἰς τί κύριε θεὲ Ἰσραὴλ ἐγενήθη (ε)
αὕτη, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον (ζ) ἀπὸ Ἰσραὴλ
4 φυλὴν μίαν; Καὶ ἐγένετο (η) τῇ ἐπαύριον, καὶ
ὤρθρισεν ὁ λαὸς, καὶ (θ) ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστή-
ριον, καὶ (ι) ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας.
5 καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, (κ) Τίς οὐκ ἀνέβη
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ
πρὸς κύριον; (λ) ὅτι ὁ ὅρκος μέγας ἦν τοῖς
οὐκ ἀναβεβηκόσι πρὸς κύριον εἰς (μ) Μασση-
6 φὰθ, λέγοντες, Θανάτῳ (ν) θανατωθήσεται. Καὶ
παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ξ) πρὸς Βενι-
αμὶν ἀδελφὸν αὐτῶν, καὶ εἶπαν, (ο) Ἐξεκόπη
7 σήμερον φυλὴ μία (π) ἀπὸ Ἰσραήλ. Τί (ρ) ποι-
ήσωμεν αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς τοῖς ὑπολειφ-
θεῖσιν εἰς γυναῖκας; καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν
κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων
8 ἡμῶν εἰς γυναῖκας. Καὶ εἶπαν, (σ) Τίς εἷς ἀπὸ
φυλῶν Ἰσραὴλ, ὃς οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς
(τ) Μασσηφάθ; καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν
παρεμβολὴν ἀπὸ Ἰαβεὶς Γαλαὰδ εἰς τὴν ἐκ-
9 κλησίαν. (υ) Καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαὸς, καὶ οὐκ ἦν ἐ-
κεῖ ἀνὴρ ἀπὸ (φ) οἰκούντων Ἰαβὶς Γαλαάδ.
10 Καὶ (χ) ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα
χιλιάδας ἀνδρῶν (ψ) ἀπὸ υἱῶν τῆς δυνάμεως,
καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες, (ω) Πορεύεσθε
καὶ πατάξατε (α) τοὺς οἰκοῦντας Ἰαβεὶς Γαλα-
11 ὰδ ἐν στόματι (β) ῥομφαίας. Καὶ τοῦτο ποιήσε-
τε· πᾶν ἄρσεν καὶ πᾶσαν γυναῖκα (γ) εἰδυῖαν
κοίτην ἄρσενος, (δ) ἀναθεματιεῖτε· τὰς δὲ
παρθένους, περιποιήσεσθε. καὶ ἐποίησαν οὕτως.
12 Καὶ εὗρον ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβεὶς Γαλαὰδ, τε-
τρακοσίας νεάνιδας παρθένους, (ε) αἵτινες οὐκ
ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος, καὶ (ζ) ἤνεγ-
καν αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Σηλὼμ (η)
τὴν ἐν γῇ Χαναάν.

Et reſpexerunt reliqui: & fuge- 47
runt in deſertũ ad petrã Rhem-
mon ſexcenti viri: & ſederunt in
petra Rhemmon quatuor menſes.
Et filii Iſrael reverterunt ad filios 48
Benjamin: et pecuſſerunt eos in ore
gladii à civitate (m) Methla, &
uſque ad pec⁹, & uſque ad omne
inventum in omnib⁹ civitatibus:
& civitates inventas incende-
runt in igni.

CAP. XXI.

ET filii Iſrael juraverunt in 1
Maſſephath, dicentes; Vir è nobis
nõ dabit filiã ſuã ipſi Benjamin in
uxorẽ. Et venit popul⁹ in Bæthel, 2
& ſederunt ibi uſq; ad veſperã
corã Deo. Et elevaverunt vocem
ſuã, & ploraverunt plorationem
magnã: & dixerũt, Ad quid Do- 3
mine Dee Iſrael (a) facta eſt hæc;
ut (b) requireretur hodiè de Iſrael
trib⁹ una? Et factũ eſt craſtinã; 4
& diluculò ſurrexit populus, &
ædificaverunt ibi altare, & ob-
tulerunt holocauſtoſes & con-
ſummatas. Et dixerunt filii Iſ-
rael: (c) Quis non aſcendit in Ec- 5
cleſiã de omnib⁹ tribub⁹ Iſrael ad
Dominum? Quoniã juramentum
magnum erat iis, qui non aſcen-
diſſent ad Dominũ in Maſſephath
dicentes, Morte mortificetur. Et 6
pœnituit filios Iſrael erga Benja-
min fratrẽ ſuum: & dixerunt,
Exciſa eſt hodiè tribus una de Iſ-
rael. Quid faciemus (d) ſuperſti- 7
tibus iis, qui reſidui ſunt, ad uxo-
res? Et nos juravimus in Domi-
no non dare eis de filiabus noſtris
in uxores. Et dixerunt; (e) Quis 8
unus de tribubus Iſrael, qui non
aſcendit ad Dominum in Maſſe-
phath? Et ecce non venerat vir in
caſtra de Jabis Galaad ad Eccle-
ſiam. Et recognitus eſt populus: & 9
non fuit ibi vir de habitantibus
Jabis Galaad. Et miſit illuc Syn- 10
agoga duodecim millia virorum
de filiis virtutis. Et mandave-
runt eis, dicentes; Ite, & percutite
habitantes Jabis Galaad in ore
(f) gladii. Et hoc facietis: Omne 11
maſculinũ, & omnẽ mulierẽ, quæ
novit cubile maſculi, anathemabi-
tis: virgines autẽ conſervabitis. Et 12
fecerunt ſic. Et invenerunt de ha-
bitantib⁹ Jabis Galaad quadrin-
gentas adoleſcentulas virgines:
quæ non noverant virum in cubili
maſculi. Et attulerunt eas in ca-
ſtra in Selo, quæ in terra Cha-
naan.

MS. A. (α) Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὤμοσεν ἐν Μασσηφὰ, λέγων, Ἀνὴρ ἐξ ὑμῶν οὐ δώσει τὴν θυγατέρα (β) Καὶ παρεγένοντο πᾶς ὁ λαὸς εἰς Μασσηφὰ καὶ Βαιθὴλ, (γ) ἐπῆραν τὴν φωνὴν (δ) Ἱνατί κύριε ὁ θεὸς (ε) αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ, τοῦ (ζ) ἐν τῷ Ἰσραὴλ (η) ἐν τῇ (θ) ᾠκοδόμησεν (ι) ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου. καὶ (κ) Τίς ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ πασῶν (λ) ὅτι ὅρκος μέγας ἐν τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς (μ) Μασσηφὰ, (ν) ἀποθανεῖται. (ξ) περὶ Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, (ο) Ἀφῄρηται (π) ἐξ (ρ) ποιήσωμεν τοῖς ὑπολειφθεῖσιν (σ) Τίς μία τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ (τ) Μασσηφά; (υ) Καὶ ἀπεσκόπει ὁ λαὸς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ (φ) τῶν οἰκούντων Ἰαβεῖς (χ) ἀπέστειλαν (ψ) ἀπὸ τῶν υἱῶν (ω) Πορεύθητε (α) πάντας τοὺς κατοικοῦντας (β) ῥομφαίας, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε· πᾶν ἀρσενικὸν (γ) γινώσκουσαν κοίτην (δ) ἀναθεματιεῖτε.
*Καὶ εὗρον ἀπὸ τῶν κατοικούντων (ε) αἳ οὐκ (ζ) ἦγον αὐτὰς (η) ἥ ἐστιν ἐν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

47 ואתפניאו ואפיכו למדברא לכיף רמון שית מאה גברא ויתיבו בכיף רמון ארבעא
48 ירחין : ואנש ישראל תבו לות בני בנימין ומחונון לפתגם דחרב מקרויהון גמרנון
עד בעירא עד כל דאשתכח אף כל קרויא דאשתכחא אוקידו בנורא :

כא

1 ואנש ישראל קים במצפיא למימר אנש מננא לא יתין ברתיה לדבית בנימן לאתו :
2 ואתא עמא לבית אל ויתיבו תמן עד רמשא קדם יי וארימו קלהון ובכו בכי סגיא :
3 ואמרו למא יי אלהא דישראל הות דא בישראל למסגי יומא דין מישראל שבטא חד :
4 והוה מיומא דבתרוהי ואקדימו עמא ובנו תמן מדבחא ואסיקו עלון ונכסת קודשין :
5 ואמרו בני ישראל מן דלא סליק בקהלא מכל שבטא דישראל לקדם יי ארי שבועתא
6 רבתא הות לדלא סליק לקדם יי למצפיא למימר אתקטלא יתקטיל : ואתנחמו בני
ישראל על דבית בנימין אחוהון ואמרו אתמנע יומא דין שבטא חד מישראל : מה
7 נעביד להון לדאשתארו לנשין ואנחנא קימנא במימרא דיי בדיל דלא למתן להון
8 מבנתנא לנשין : ואמרו מן חד משבטיא דישראל דלא סליק לקדם יי למצפיא והא לא
9 אתא אנש למשריתא מיבש גלעד לקהלא : ואתמניאו עמא והא לית תמן אנש מיתבי
10 יבש גלעד : ושלחו תמן כנשתא תרי עסר אלפין גברא מזרזי חילא ופקידו יתהון
11 למימר אזילו ותמחון ית יתבי יבש גלעד לפתגם דחרב ונשיא וטפלא : ודין פתגמא די
12 תעבדון כל דכורא וכל אתתא דידעת משכבי דכורא תגמרון : ואשכחו מיתבי יבש
גלעד ארבע מאה עולימן בתולן דלא ידעא גבר משכבי דכורא ואיתיאו יתהון
למשריתא לשילו די בארעא דכנען :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpexerunt & verterunt ad deſertũ ad petrã Rimon ſexcentũ vir, & ſederunt in petra Rimon quatuor menſes. Et homo Iſrael redierunt ad filios Binjamin, & percuſſerunt eos ad verbũ gladii, ex urbib⁹ eorum conſumpſerunt eos uſq; ad jumentum, uſq; ad omne quod inventum eſt: etiã omnes urbes quæ inventæ ſunt incenderunt in igne.

CAP. XXI.

ET homo Iſrael juravit in Miſzpeia ad dicendum: Homo ex nobis, non dabit filiam ſuam iis qui dom⁹ Binjamin in uxorẽ. Et venit popul⁹ ad Bethel, & ſederunt ibi uſq; ad veſperũ ante Dñm, & extulerunt vocẽ ſuã, & fleverũt fletũ multũ. Et dixerunt: Quare Dñe De⁹ Iſrael fuit hoc in Iſrael ad deficiendũ die hâc ex Iſrael tribũ unã? Et fuit *à* die qui poſt illũ, & anticipaverunt popul⁹, & ædificaverunt ibi altare, & aſcendere fecerunt holocauſta, & oblationes ſanctitatũ. Et dixerunt filii Iſrael: Quiſquis non aſcendit in conciliũ ex *omni tribu* Iſrael ab-ante Dñm: nam juramentum magnum fuit, erga qui non aſcendit ad ante Dñm ad Miſzpeia ad dicendum, Occidi occidetur. Et pœnitentiâ ducti ſunt filii Iſrael ſuper dom⁹ Binjamin fratres eorum, & dixerunt, Diminuta eſt die hac tribus una ex Iſrael. Quid faciem⁹ eis, iis qui relicti ſunt ad uxores? et nos juravim⁹ in dicto Dñi, ut quòd non ad dandum illis ex filiab⁹ noſtris in uxores. Et dixerunt: Quis unus ex tribubus Iſrael qui non aſcendit ad-ante Dominum ad Miſzpeia? & ecce non venit homo ad caſtra ex Jabes Gilghad ad concilium. Et numerati ſunt populus, & ecce non erat ibi homo ex habitatorib⁹ Jabes Gilghad. Et miſeruut eò congregatio duodecim mille virum ex accinctis virtutis, & juſſerunt eos ad dicendum: Ite & delete habitatores Jabes Gilghad ad verbum gladii, & mulieres & parvulũ. Et hoc verbum quod facietis: Omnem maſculum, & omnem fœminam quæ cognovit concubitũ maſculi, conſumetis. Et invenerunt ex habitatoribus Jabes Gilghad quadringentas puellas virgines, quæ non noverant virum concubitu maſculi; & adduxerunt eas ad caſtra ad Silo quod in terra Chenaghan.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

47 * ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܥܪܩܘ ܠܡܕܒܪܐ ܠܫܘܥܐ ܕܪܡܘܢ. ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܝܬܒܘ ܒܫܘܥܐ
ܕܪܡܘܢ. ܐܪܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. * 48 ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܦܟܘ ܥܠ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ
ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܘܪܝܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܥܕܡܐ ܠܒܥܝܪܐ. ܘܥܕܡܐ
ܠܟܠ ܕܐܫܬܟܚ. ܘܐܦ ܠܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܫܬܟܚ. ܐܘܩܕܘ ܐܢܝܢ ܒܢܘܪܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *

1 * ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܡܘ ܒܡܨܦܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܓܒܪܐ ܡܢܢ ܠܐ ܢܬܠ ܒܪܬܗ ܠܒܢܝ
ܒܢܝܡܝܢ. ܠܐܢܬܘ. * 2 ܘܐܬܘ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ.
ܘܐܪܝܡܘ ܩܠܗܘܢ ܘܒܟܘ. ܒܟܝܐ ܪܒܐ. * 3 ܘܐܡܪܘ. ܠܡܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܘܬ
ܗܕܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܐܒܕ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܚܕ ܫܒܛܐ. * 4 ܘܩܡ ܥܡܐ ܒܨܦܪܐ. ܘܒܢܘ
ܬܡܢ ܡܕܒܚܐ ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ ܕܫܠܡܐ. * 5 ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢܘ ܕܠܐ ܣܠܩ
ܒܟܢܘܫܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܘܡܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ. ܕܡܢ ܕܠܐ
ܣܠܩ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. ܡܡܬ ܢܡܘܬ. * 6 ܘܐܬܬܘܝܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܒܢܝ
ܒܢܝܡܝܢ. ܐܚܘܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܝܘܡܢܐ ܐܬܦܣܩ ܫܒܛܐ ܚܕ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * 7 ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ
ܢܥܒܕ ܠܗܢܘܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܕܠܐ ܢܫܐ. ܕܚܢܢ ܝܡܝܢ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܢܬܠ ܠܗܘܢ ܢܫܐ. * 8 ܘܐܡܪܘ.
ܡܢܘ ܚܕ ܡܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܐ ܣܠܩ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܓܒܪܐ ܠܡܫܪܝܬܐ:
ܡܢ ܝܬܒܝ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. * 9 ܘܐܬܡܢܝܘ ܥܡܐ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܐܫܬܟܚ ܐܢܫ ܬܡܢ ܡܢ
ܝܬܒܝ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. * 10 ܘܫܕܪܘ ܠܬܡܢ ܥܡܐ. ܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܡܢ ܒܢܝ
ܚܝܠܐ. ܘܦܩܕܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܡܚܘ ܠܥܡܐ ܝܬܒܝ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. ܒܦܘܡܐ
ܕܣܝܦܐ. ܢܫܐ ܘܛܠܝܐ. * 11 ܘܗܢܐ ܥܒܕܘ. ܟܠ ܕܟܪܐ. ܘܟܠ ܐܢܬܬܐ ܕܝܕܥܬ ܓܒܪܐ.
ܚܪܘܡܘ. * 12 ܘܐܫܟܚܘ ܡܢ ܝܬܒܝ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܥܠܝܡܬܐ ܒܬܘܠܬܐ. ܕܠܐ
ܝܕܥܘ ܐܢܝܢ ܓܒܪܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܝܢ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܫܝܠܘ. ܕܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ.

47 Verſi itaque fugerunt per deſertum ad rupem Remmon ſexcenti viri, manſerúntque in rupe Remmon quatuor menſibus. 48 Porrò filii Iſrael reverſi contra filios Benjamin, percuſſerunt eos acie gladii, & extinxerunt eos è civitatibus, tam homines, quàm jumenta, quàm quicquid inventum fuit: quin & omnes civitates quæ inventæ ſunt, igne combuſſerunt.

CAP. XXI.

1 Viri autem Iſraelitæ juramento ſe obſtrinxerunt in Maſphia, & dixerunt; Nemo noſtrûm dabit filiam ſuam Benjaminitis uxorem. 2 Tum venientes uſque ad Beth-il, manſerunt ibi uſque ad veſperam coram Deo, ſublatâque voce fleverunt fletu magno, 3 Et dixerunt; Quare Domine Deus Iſraelis, factum eſt iſtud in Iſraele, ut periret hodiè tribus una ex Iſraele? 4 Poſtero die manè ſurrexerunt populus, & extruentes illic aram, obtulerunt holocauſta & pacifica. 5 Et dixerunt filii Iſrael, Quis non aſcendit cum concione iſta ex omnibus tribubus Iſraelis coram Domino? nam juramentum maximum factû fuerat, quòd is qui non aſcenderet ad præſentiam Domini in Maſphia, morte plecteretur. 6 Et pœnitudine ducti Iſraelitæ propter filios Benjamin fratres ſuos, dixerunt; Hodiè tribus una periit ex Iſraele. 7 Tum dixerunt, Quid faciemus iis qui relicti ſunt ſine uxoribus? nos enim juravimus per Dominum haud daturos illis uxores. 8 Et dicunt, Quænam è tribubus Iſrael eſt una illa quæ non aſcendit in conſpectum Domini ad Maſphia? (viri autem ex habitatoribus Jabis quæ eſt in Gelaad, non venerant ad caſtra) 9 Et numeratus eſt ibi populus, & non eſt inventus ibi quiſquam ex habitatoribus Jabis quæ eſt in Gelaad. 10 Quapropter miſerunt illuc populus duodecim millia virorum è fortiſſimis, quibus præceperunt ac dixerunt; Ite, trucidate cives Jabis quæ eſt in Gelaad, acie gladii, tam mulieres, quam pueros. 11 Sic facite, Omnem virum, & omnem mulierem quam vir cognoverit, occîdite. 12 Invenerunt autem ex habitatoribus Jabis Gelaad quadringentas puellas virgines quas viri non cognoverant, & adduxerunt eas ad caſtra in Silo quæ eſt in terra Chanaan.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

47 * وهرب منهم في طريق البرية الي كهف رامون ستماية رجل * وسكنوا كهف رامون اربعة اشهر
48 * ورجع بنو اسرايل الي قرى بني بنيامين وقتلوا كل من فيها بالسيف * وافنوا اهل قراهم
كلهم بالسيف * الناس والبهايم والحيوان * وقتلوا كل من وجدوا * وهدموا جميع قراهم واحرقوها
بالنار *

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * وحلف رجال بني اسرايل في مصفيا وقالوا * لا يزوج رجل منا ابنته من بني بنيامين * وانطلقوا
2 من هناك واتوا بيت ال * وجلسوا امام الرب الله الي المساء * ورفعوا اصواتهم وبكوا بكاء شديدا
3 * وقالوا لماذا اصاب بني اسرايل هذا البلاء يا ربنا والهنا * فانك تهلك سبطا من اسباط بني
4 اسرايل اليوم * ومن بعد ذلك ادلج الشعب * وبنوا هناك مذبحا * وقربوا عليه الوقود والذبايح
5 الكاملة * وقال بنو اسرايل * من لم يصعد الي مجمعنا من جميع اسباط بني اسرايل * ولم يقم امام
الرب معنا * لانهم كانوا حلفوا يمينا شديدة ان كل من لم يصعد الي مصفيا ولم يقف في المجمع
6 امام الرب بموت يموت * وندم بنو اسرايل على بني بنيامين اخوتهم * وقالوا * اليوم قد هلك
7 8 سبط من اسباط بني اسرايل * وقالوا * ما نصنع بالذين بقوا بغير نساء * ومن اين نزوجهم * ثم
9 قالوا * قد بقي من بني اسرايل لم يصعدوا الي المجمع الذي اجتمع امام الرب في مصفيا * ولم
10 يحضروا عسكرنا * اهل نابلوس الذي بجلعاد * فارسل الشعب اليهم اثني عشر الف رجل من
الابطال الاقوياء * وامروهم وقالوا * انطلقوا واقتلوا اهل نابلوس بالسيف * ولا تبقوا منهم
11 12 نساء * ولا صبيانا * واقتلوا كل من كان رجل * وكل امراة تزوجت * ووجد في نابلوس التي
بجلعاد اربع ماية جارية عذرى وجاوا بهن الي عسكر بني اسرايل * الي شيلوا *
الي ارض كنعان *

47 *Fugerunt autem ex eis per viam deſerti ad rupem Rammon ſexcenti viri, et inhabitârunt rupem Rammon quatuor menſes.* 48 *Demum reverſi Iſraelitæ ad urbes filiorum Benjamin, peremerunt quotquot erant in eis gladio, omnes cives urbium eorum gladio extinxerunt* tam *homines, quam jumenta & animantia, & occiderunt quemcunque repererunt, omnes urbes eorum deſtruxerunt, igneque combuſſerunt.*

CAP. XXI.

1 *Juraverunt præterea viri Iſraelitæ in Maſphia, & dixerunt, Nemo noſtrûm in matrimonio collocet filiam ſuam filiis Benjamin.* 2 *Indéque profecti venerunt ad Beth-el, & ſederunt coram Domino Deo ad veſperam uſque, ſublatiſque vocibus ſuis fleverunt fletu acerbo,* 3 *Et dixerunt, Quare contigit Iſraelitis tantum infortunium O Domine ac Deus noſter? perdis enim hodiè tribum ex tribubus Iſraelis.* 4 *Poſtea manè ſurgens populus ædificârunt ibi altare, & obtulerunt ſuper illud holocauſta & victimas perfectas.* 5 *Et dixerunt Iſraelitæ, Quis non aſcendit ad cœtum noſtrum ex omnibus tribubus Iſraelitarum, nec adfuit coram Domino nobiſcum? ſtricto enim juramento juraverant quòd quicunque non aſcenderet in Maſphiam, nec ſiſteret ſe in congregatione coram Domino, morte moreretur.* 6 *Cúmque pœniteret Iſraelitas de filiis Benjamin fratribus ſuis, ac dicerent, Hodiè periit tribus de tribubus Iſraelitarum,* 7 *Dixerunt, Quid faciemus de iis qui manſerunt ſine uxoribus? & unde connubio jungemus eos?* 8 *Tum dixerunt, Remanent ex filiis Iſrael* quidam *qui non aſcenderunt ad cœtum qui congregatus eſt coram Domino in Maſphia;* 9 *Non enim interfuerunt exercitui noſtro cives Neapolis quæ eſt in Galaad.* 10 *Miſit ergò populus ad eos duodecim millia virorum è ſtrenuiſſimis atque robuſtiſſimis, quibus præcipientes dixerunt, Ite, & cives Neapolis gladio interficite, & ne relinquatis ex eis mulieres, neque pueros;* 11 *Et occîdite omnem qui fuerit maſculus, & omnem fœminam quæ maritata fuerit.* 12 *Inventæ ſunt autem Neapoli quæ eſt in Galaad, quadringentæ puellæ virgines; & adduxerunt eas ad exercitum filiorum Iſrael in Silo, in terram Chanaan.*

ספר שופטים : כא

qui Binjamin filios ad ſunt locuti & ,*cætus* omnis Miſerúntque
13 וַיִּשְׁלְחוּ כָּל־הָעֵדָה וַיְדַבְּרוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲשֶׁר
eſt reverſus Et .*pacem eis* vocaverunt & : Rimmon petra in
14 בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שָׁלוֹם׃ וַיָּשָׁב
quas uxores eis dederunt & ,illo tempore in Binjamin
בִּנְיָמִן בָּעֵת הַהִיא וַיִּתְּנוּ לָהֶם הַנָּשִׁים אֲשֶׁר
.ſic eis *invenerunt* non & :Ghilhad Jabes mulieribus ex vivificaverant
חִיּוּ מִנְּשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וְלֹא־מָצְאוּ לָהֶם כֵּן׃
fracturam DOMINUS fecit quia, Binjamin pœnituit populum Et
15 וְהָעָם נִחָם לְבִנְיָמִן כִּי־עָשָׂה יְהוָה פֶּרֶץ
Quid : cœtus ſeniores Dixerúntque .Iſrael tribubus in
16 בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי הָעֵדָה מַה־
.mulier Binjamin de eſt deleta quia ? uxoribus relictis faciemus
נַּעֲשֶׂה לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים כִּי־נִשְׁמְדָה מִבִּנְיָמִן אִשָּׁה׃
deleatur non & , Binjamin *evaſionis* hæreditas : dixerunt Et
17 וַיֹּאמְרוּ יְרֻשַּׁת פְּלֵיטָה לְבִנְיָמִן וְלֹא־יִמָּחֶה
eis dare *poterimus* non nos Et .Iſrael de tribus
18 שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נוּכַל לָתֵת־לָהֶם
,Iſrael filii juraverunt quia ; noſtris filiabus de uxores
נָשִׁים מִבְּנוֹתֵינוּ כִּי־נִשְׁבְּעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
: dixerunt Et .Binjamin ipſi uxorem *dans* Maledictus : dicendo
19 לֵאמֹר אָרוּר נֹתֵן אִשָּׁה לְבִנְיָמִן׃ וַיֹּאמְרוּ
aquilone ab qui ,*dies in diebus* à Siloh in DOMINI *tripudium* Ecce
הִנֵּה חַג־יְהוָה בְּשִׁלוֹ מִיָּמִים יָמִימָה אֲשֶׁר מִצְּפוֹנָה
Bethel è *aſcendentem altam* viam ad , Solis ortu , Bethel ipſi
לְבֵית־אֵל מִזְרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ לִמְסִלָּה הָעֹלָה מִבֵּית־אֵל
filiis præceperunt Et .Lebonah ipſi meridie à & , Sechem ad
20 שְׁכֶמָה וּמִנֶּגֶב לִלְבוֹנָה׃ וַיְצַוּ אֶת־בְּנֵי
: *videbitis* Et .vineis in *inſidiabimini* & ,Ite : dicendo ,Binjamin
21 בִנְיָמִן לֵאמֹר לְכוּ וַאֲרַבְתֶּם בַּכְּרָמִים׃ וּרְאִיתֶם
, choris in *agendas choreas ad* Siloh filiæ fuerint egreſſæ ſi ecce &
וְהִנֵּה אִם־יֵצְאוּ בְנוֹת־שִׁילוֹ לָחוּל בַּמְּחֹלוֹת
ſuam uxorem unuſquiſque vobis *rapietis* & , vineis ex *exibitis* &
וִיצָאתֶם מִן־הַכְּרָמִים וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשְׁתּוֹ
venerint cùm ,erit Et .Biniamin terram *ibitis* & ; Siloh filiabus de
22 מִבְּנוֹת שִׁילוֹ וַהֲלַכְתֶּם אֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ
dicemus & ,nos *ad* jurgandum ad ,earum fratres vel ,earum patres
אֲבוֹתָם אוֹ אֲחֵיהֶם לָרוֹב אֵלֵינוּ וְאָמַרְנוּ
unuſquiſque accepimus non quia ,eorum *noſtri* Miſeremini :eos ad
אֲלֵיהֶם חָנּוּנוּ אוֹתָם כִּי לֹא לָקַחְנוּ אִישׁ
tempus juxta ,eis dediſtis vos non quia ; bello in ſuam mulierem
אִשְׁתּוֹ בַּמִּלְחָמָה כִּי לֹא אַתֶּם נְתַתֶּם לָהֶם כָּעֵת
uxores tulerúntque : Binjamin filii ita Fecerúntque .*delinquetis*
23 תֶּאְשָׁמוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי בִנְיָמִן וַיִּשְׂאוּ נָשִׁים
ſunt reverſi & ,abierunt & :rapuerunt quas *agentibus choreas* de ſuum numerū
לְמִסְפָּרָם מִן־הַמְּחֹלְלוֹת אֲשֶׁר גָּזָלוּ וַיֵּלְכוּ וַיָּשׁוּבוּ
.eis in habitaverunt & , urbes ædificaverunt & , ſuā hæreditatē ad
אֶל־נַחֲלָתָם וַיִּבְנוּ אֶת־הֶעָרִים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶם׃
,ſuā tribū ad unuſquiſque , illo tempore in Iſrael filii inde abierunt Et
14 וַיִּתְהַלְּכוּ מִשָּׁם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא אִישׁ לְשִׁבְטוֹ
.ſuā hæreditatē ad unuſquiſque inde ſunt egreſſi & : ſuā familiam ad &
וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃
rectum unuſquiſque : Iſrael in rex non illis diebus In
25 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר
.faciebat ,ſuis oculis in
בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃

Verſio VULG. LAT.

13 Miſerúntq; nuntios ad filios Benjamin, qui erant in petra Remmon, & præceperunt eis, ut eos ſuſciperent in pace. 14 Venerúntq; filii Benjamin in illo tempore, & datæ ſunt eis uxores de filiabus Jabes Galaad: alias autem non repererunt, quas ſimili modo traderent. 15 Univerſúſq; Iſrael valdè doluit, & egit pœnitentiam ſuper interfectione unius 16 tribûs ex Iſrael. Dixerúntque majores natu; Quid faciemus reliquis, qui non acceperunt uxores? omnes in Benjamin 17 fœminæ cōciderunt, Et magnâ nobis curâ, ingentíque ſtudio providendum eſt, ne una tri-18 bus deleatur ex Iſrael. Filias enim noſtras eis dare non poſſumus, conſtricti juramento & maledictione, quâ diximus; Maledictus qui dederit de filiabus ſuis uxorem Ben-19 jamin. Ceperúntque conſilium, atque dixerunt; Ecce ſolennitas Domini eſt in Silo anniverſaria, quæ ſita eſt ad Septentrionem urbis Bethel, & ad Orientalem plagam viæ, quæ de Bethel tendit ad Sichimam, & ad Meri-20 diem oppidi Lebona. Præcepérúntque filiis Benjamin, atque dixerunt; Ite, & latitate 21 in vineis. Cúmque videritis filias Silo ad ducendos choros ex more procedere, exite repentè de vineis, & rapite ex eis ſinguli uxores ſingulas, & pergite in terram Benjamin. 22 Cúmque venerint patres earum, ac fratres, & adverſùm vos queri cœperint, atque jurgari, dicemus eis; Miſeremini eorum: non enim rapuerunt eas jure bellantium atque victorum, ſed rogantibus ut acciperent, non dediſtis, & à veſtra parte peccatum eſt. 23 Fecerúntque filii Benjamin, ut ſibi fuerat imperatum: & juxta numerum ſuum, rapuerunt ſibi de his quæ ducebant choros, uxores ſingulas: abierúntq; in poſſeſſionē ſuā, ædificantes urbes, & habitan-24 tes in eis. Filii quoque Iſrael reverſi ſunt per tribus & familias in tabernacula ſua. In diebus illis non erat rex in Iſrael: ſed unuſquiſque, quod ſibi rectum videbatur, hoc faciebat.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ (θ)ἀπέστειλαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ϗ ἐλάλησαν (ι)πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμὼν, ϗ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. 14 Καὶ (κ) ἐπέστρεψε Βενιαμὶν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ϗ ἔδωκαν(λ) αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς γυναῖκας ἃς ἐζωοποίησαν ἀπὸ τῶν θυγατέρων Ἰαβὶς Γαλαάδ· 15 ϗ ἤρεσεν αὐτοῖς (μ) οὕτω. Καὶ ὁ λαὸς (ν) παρεκλήθη ἐπὶ τῷ Βενιαμὶν, ὅτι ἐποίησε 16 κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ. Καὶ(†) εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς, Τί ποιήσωμεν(ξ)τοῖς περισσοῖς εἰς γυναῖκας; ὅτι(ο) 17 ἠφανίσθη ἀπὸ Βενιαμὶν γυνή. Καὶ εἶπαν,(π) Κληρονομία διασωζομένων τῷ Βενιαμὶν· ϗ οὐκ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ (ρ) ἀπὸ Ἰσραήλ, 18 (σ)Ὅτι ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν (τ)ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ἐπικα-19 τάρατος ὁ διδοὺς γυναῖκα τῷ Βενιαμίν. Καὶ (υ)εἶπαν, Ἰδοὺ δὴ ἑορτὴ κυρίου ἐν Σηλὼμ ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ Βορρᾶ τῆς Βαιθὴλ, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου (φ)ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Συχὲμ, ϗ ἀπὸ 20 Νότου (χ) τῆς Λεβωνᾶ. Καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, λέγοντες, (ψ) Πορεύεσθε ϗ 21 ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, Καὶ ὄψεσθε, ϗ ἰδοὺ, (ω) ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν (α)οἰκούντων Σηλὼ χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς, ϗ ἐξελεύσεσθε(β)ἐκ τῶν ἀμπελώνων, ϗ ἁρπάσατε (γ) αὐτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων (δ) Σηλὼμ, ϗ πορεύεσθε εἰς γῆν 22 Βενιαμίν. Καὶ ἔσται ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς (ε) ἡμᾶς, ϗ ἐροῦμεν (ζ)αὐτοῖς, Ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτὰς, ὅτι οὐκ ἐλάβομεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ (η)ἐν τῇ παρατάξει, ὅτι οὐχ ὑμεῖς ἐδώκατε (θ)αὐτοῖς, ὡς κλῆρος πλημμελήσατε. 23 Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμίν· ϗ ἔλαβον γυναῖκας (ι) εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ὧν ἥρπασαν. ϗ ἐπορεύθησαν, ϗ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· ϗ ᾠκοδό-24 μησαν (κ)τὰς πόλεις, ϗ ἐκάθισαν ἐν αὐταῖς. Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὴρ εἰς (λ) φυλὴν αὐτοῦ ϗ εἰς (μ)συγγένειαν αὐτοῦ· ϗ(ν) ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. (ξ)Ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· (ο) ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίει.

Τέλος τῶν Κριτῶν.

Et miſit univerſa Synagoga, & locuti ſunt ad filios Benjamin in petra Rhemmon: & vocaverunt eos in pace. 14 *Et revertit Benjamin ad filios Iſrael in tempore illo: & dederunt eis filii Iſrael mulieres, quas vivificaverāt de filiab⁹ Jabis Galaad.* 15 *Et placuit eis ſic. Et pœnituit populum ſuper Benjamin: quoniam fecerat Dominus ſciſſuram in tribubus Iſrael.* 16 *Et dixerūt ſeniores Synagogæ; Quid faciemus reſiduis in uxoribus? quoniam deleta eſt de Benjamin mulier.* 17 *Et dixerunt,(g) Hæreditas ſuperſtitum de Benjamin: & non delebitur tribus de Iſrael:* 18 *Quoniam nos non poterimus dare eis uxores de filiabus noſtris: quoniam juravimus in filiis Iſrael, dicentes; Maledictus qui dederit uxorem ipſi Benjamin.* 19 *Et dixerunt, Ecce nunc ſolennitas Domini in Selo ex diebus in dies, quæ eſt ab Aquilone ipſius Bethel, ab Ortu Solis ſuper viam aſcendentem à Bethel in Sychem, & ab(h) Auſtro ipſius Lebona.* 20 *Et mandaverunt filiis Benjamin, dicentes; Ite, & inſidiamini in vineis:* 21 *Et aſpicietis: & ecce, ſi exierint filiæ habitantium Selo ducere choreas in choris; & exitote è vineis, & rapite vobis ipſis, vir mulierem de filiabus Selo: & ite in terram Benjamin.* 22 *Et erit, quando venerint patres earū, vel fratres earum contendere in judicio ad nos, & dicemus eis; (i) Miſericordiam facite nobis eas, quoniā non cepimus vir uxorem ſuam in bello: quia non vos dediſtis eis: (k) ſicut ſors, deliquiſtis.* 23 *Et fecerunt ſic filii Benjamin: & ceperunt mulieres ad numerum ſuum de choreas agentibus, quas rapuerunt. Et iverunt, & reverterunt ad hæreditatem ſuā, & ædificaverunt civitates, & ſederunt in eis.* 24 *Et obambulaverūt indè filii Iſrael in tempore illo, vir ad tribum ſuam, & ad cognationem ſuam: & exierunt indè vir ad hæreditatem ſuam. In diebus autem illis non erat rex in Iſrael: vir, quod rectum coram ſe, faciebat.*

MS.A.(θ)ἀπέστειλεν(ι)πρὸς Βενιαμεὶν τὸν ἐν(κ)ἀπέστρεψεν(λ)αὐτοῖς τὰς γυναῖκας
αἵ τινες ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν Ἰαβεὶς(μ)οὕτως.(ν)παρεκλήθη τῷ(†)εἶπαν (ξ)τοῖς
ἐπιλοίποις εἰς (ο) ἠφάνισται ἐκ τοῦ Βενιαμεὶν (π) Κληρονομία * κληρονομία δια-
σεσωσμένη τῷ Βενιαμείν· ϗ οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ (ρ) ἐξ (σ)Καὶ ἡμεῖς (τ) οἱ υἱοὶ (υ)εἶ-
πων, Ἑορτὴ τῷ κυρίῳ ἐν Σηλὼ (φ) ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ Βαιθὴλ εἰς Σί-
κιμα, (χ)τοῦ Λιβάνου τῆς Λεβωνᾶ. (ψ)Διέλθατε ϗ ἐνεδρεύσατε (ω)ὡς ἂν(α) κα-
κόντων Σηλὼ ἐν Σηλὼ χορεῦσαι ἐν χοροῖς,(β) ἀπὸ τῶν (γ) ἀνὴρ ἑαυτοῖς γυναῖκα
ἀπὸ (δ) Σηλὼ, ϗ ἀπελεύσεσθε εἰς(ε)ὑμᾶς, (ζ)πρὸς αὐτοὺς, Ἐλεήσατε αὐτοὺς, ὅτι
(η) ἐν τῷ πολέμῳ· οὐ γὰρ ὑμεῖς (θ) αὐτοῖς κατὰ τὸν καιρὸν πλημμελήσατε. (ι) κατὰ
ἀριθμὸν αὐτῶν· ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ὧν διήρπασαν, ϗ ἀπέστρεψαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν
(κ) ἑαυτοῖς πόλεις, ϗ κατῴκησαν ἐν (λ) τὴν φυλὴν (μ) τὴν συγγένειαν (ν) ἀπῆλθον
(ξ)Ἐν ταῖς (ο)ἀνὴρ ἕκαστος τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει. Κριταί.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ושלחו כל כנשתא ומלילו עם בני בנימן די בכיף רמון וקרו להון מלין דשלם : ותבו
14 בני בנימן בעדנא ההיא ויהבו להון נשין דקימו מנשי יבש גלעד ולא ספיקו להון כן :
15 16 ועמא אתנחמו על דבית בנימן ארי עבד יי תרעתא בשבטיא דישראל : ואמרו סבי
17 כנשתא מה נעביד לדאשתארו לנשין ארי פסקת מדבית בנימן אתתא : ואמרו ירותת
18 שזבת לבני בנימן ולא יתמחי שבט מישראל : ואנחנא לא נכול למתן להון נשין מבנתנא
19 ארי קימו בני ישראל למימר ליט די יתן אתתא לדבית בנימן : ואמרו הא חגא קדם יי
בשלו מזמן מועד למועד די מצפונא לביתאל מדנח שמשא לכבשא דסליק מבית אל
20 21 לשכם ומדרומא ללבונתא : ופקידו ית בני בנימן למימר אזילו ותכמנון בכרמיא : ותחזון
והא אם יפקון בנת שילה למחג בחנגיא ותפקון מן כרמיא ותחטפון לכון גבר אתתיה
22 מבנת שילה ותהכון לארעא שבטא דבנימן : ויהי ארי ייתון אבהתהון או אחיהון למדן
קדמנא ונימר להון חנינונון להון ארי לא ספקנא למתן גבר אתתיה בקרבא ארי לא
23 אתון יהבין להון כעדן פון תחובון : ועבדו כן בני בנימן ונסיבו נשין למניניהון מן חנגיא
24 די אנסו ואזלו ותבו לאחסנתהון ובנו ית קרויא ויתיבו בהון : והליכו מתמן בני ישראל
25 בעדנא ההיא גבר לשבטיה ולזרעיתיה ונפקו מתמן גבר לאחסנתיה : ביומיא האנון
לית מלכא בישראל גבר דכשר בעינוהי יעבד :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et miſerunt omnis congregatio, et locuti ſunt cum filiis Binjamin qui in petrâ Rimon, et clamaverunt illis allocutiones pacis. Et redierunt filii Binjamin in opportunitate illâ, et dederunt illis mulieres quas vivificarunt ex mulieribus Jabes Gilghad, et non ſuffecit illis ſic. Et populus ſunt compaſſi ſuper domus Binjamin, quòd fecit Dominus fracturam in tribubus Iſrael. Et dixerunt ſenes congregationis: Quid faciemus iis, qui relicti ſunt ad mulieres? quoniam defecit ex domus Binjamin uxor? Et dixerunt: Poſſeſſio evaſionis *filiis* Binjamin, & non delebitur tribus ex Iſrael. Et nos non poterimus ad dandum illis mulieres ex filiabus noſtris; quoniam juraverunt filii Iſrael ad dicendū: Maledictus qui dabit uxorē domui Binjamin. Et dixerunt: Ecce feſtum ante Dominum in Siloh à tempore ſolennitatis ad ſolennitatem, quæ â Septentrione Bethel ortu Solis, ad ſtratam quæ aſcendit à Bethel ad Sechem, & à meridie Libona. Et juſſerunt filios Binjamin ad dicendum: ite & inſidiabimini in vineis. Et aſpicietis, & ecce ſi exierint filiæ Siloh ad feriandum in feſtis, et exibitis ex vineis, et rapietis vobis vir uxorem ſuam ex filiabus Siloh, & ducetis eas ad terram tribus Binjamin. Et erit quòd venient patres earum aut fratres earum ad judicandum ante nos, et dicemus eis: Compaſſi ſumus illis, quia non ſufficimus ad dandum eis viro uxorem ſuam in bello; namque non vos dantes eis, juxta tempus, ne fortè peccetis. Et fecerunt ſic filii Binjamin, & acceperunt mulieres ad numeros eorum ex choreis, quas rapuerunt; & iverunt & redierunt ad poſſeſſiones ſuas: & ædificaverunt urbes, & ſederunt in illis. Et abierunt inde filii Iſrael in tempore illo vir ad tribum ſuam & ad proſapiam ſuam, & exierunt inde vir ad poſſeſſionem ſuam. In diebus illis non erat rex in Iſrael: vir quòd rectum in oculis ſuis faciet.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܫܕܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܒܢܝܡܝܢ ܕܒܫܘܥܐ ܕܪܡܘܢ. ܘܩܪܘ ܠܗܘܢ ܫܠܡܐ. * ܘܐܬܐ
14 ܒܢܝܡܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܕܐܚܝܘ ܡܢ ܢܫܐ ܕܝܒܫ ܕܓܠܥܕ. ܘܠܐ
ܣܦܩܘ ܠܗܘܢ. * ܘܥܡܐ ܐܬܬܘܝ ܥܠ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܬܘܪܥܬܐ ܒܫܒܛܐ
15 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪܘ ܣܒܐ ܕܥܡܐ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܗܠܝܢ ܕܐܫܬܟܚܘ ܕܠܐ ܢܫܐ. ܗܢܘܢ
16 ܕܐܫܬܚܪܘ. ܡܛܠ ܕܫܠܡ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܐܡܪܘ ܕܢܫܬܒܩ ܫܪܟܐ ܕܒܢܝܡܝܢ.
17 ܘܠܐ ܢܬܒܛܠ ܫܒܛܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * ܚܢܢ ܓܝܪ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܡܢ
18 ܒܢܬܢ. ܡܛܠ ܕܝܡܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ. ܠܝܛ ܗܘ ܡܢ ܕܢܬܠ ܐܢܬܬܐ ܠܒܢܝܡܝܢ.
* ܘܐܡܪܘ. ܗܐ ܥܐܕܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܒܫܝܠܘ. ܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ. ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ
19 ܡܢ ܡܕܢܚ ܫܡܫܐ ܡܢ ܫܒܝܠܐ ܕܣܠܩ ܡܢ ܒܝܬ ܐܝܠ ܠܫܟܝܡ. ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܕܠܒܘܢܐ.
* ܘܦܩܕܘ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܐܙܠܘ ܟܡܘܢܘ ܒܟܪܡܐ. * ܘܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ 20
21 ܕܢܦܩܝ ܡܢ ܒܢܬ ܫܝܠܘ ܠܡܛܦܦܘ ܒܛܦܝܦܐ. ܦܘܩܘ ܡܢ ܟܪܡܐ ܘܚܛܘܦܘ ܠܟܘܢ
ܓܒܪ ܐܢܬܬܗ ܡܢ ܒܢܬ ܫܝܠܘ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܐܢ ܐܬܘ ܐܒܗܝܗܝܢ
22 ܐܘ ܐܚܝܗܝܢ ܠܡܬܕܝܢܘ ܥܡܢ. ܢܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܪܚܡܘ ܥܠܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܣܒܘ ܓܒܪ
ܐܢܬܬܗ ܒܩܪܒܐ. ܘܐܦ ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܝܗܒܬܘܢ ܠܗܘܢ. ܕܬܚܛܘܢ. * ܘܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܒܢܝ
23 ܒܢܝܡܝܢ. ܘܢܣܒܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܠܡܢܝܢܗܘܢ. ܡܢ ܡܛܦܦܢܐ ܕܚܛܦܘ. ܘܐܬܦܢܝܘ ܘܐܬܘ
ܠܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܘܒܢܘ ܩܘܪܝܐ ܘܝܬܒܘ ܒܗܝܢ. * ܘܐܙܠܘ ܡܢ ܬܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
24 ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܢܫ ܠܫܒܛܗ ܘܠܫܪܒܬܗ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܬܡܢ. ܐܢܫ ܠܝܪܬܘܬܗ.
25 * ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܠ ܐܢܫ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ
ܗܘ ܗܘ ܥܒܕ ܗܘܐ.

* ܫܠܡ ܣܦܪ ܕܝܢܐ. ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܕܫܦܛܐ ܡܢ ܥܒܪܝܐ *
* ܗܘܝܢ ܦܬܓܡܐ ܕܫܦܛܐ ܟܠܗ. ܐܠܦܝܢ ܦܫܝܛܐ * ܬܠܓ *

* Tum mittentes univerſus populus, dixerunt, precatíque ſunt ſalutem Benjamin qui erat in rupe Remmon. 13
Sic venit Benjamin tunc temporis, dederúntq; eis mulieres quas vivas ſervaverant ex mulierib⁹ Jabis Gelaad, ſed non ſuffecerunt eis. 14
Et doluit populus propter Benjamin, eò quòd feciſſet Dominus rupturam in tribubus Iſraelis. 15
Dixerúntque ſeniores populi, Quid faciemus iis qui relicti ſunt ſine uxoribus, his *nimirum* qui reſtant, quandoquidē conſumptæ ſunt mulieres Benjaminis? 16
(Dixerunt enim conſervandum eſſe reliquum Benjaminem, nec interire *debere* tribum ex Iſraele.) 17
Nos ſiquidem nequimus dare illis uxores è filiabus noſtris: juraverant enim Iſraelitæ, ac dixerant; Maledictus ſit qui dederit uxorem Benjamini. 18
Tandem dixerunt; Ecce feſtum Domini de tempore in tempus celebratur in Silo, ab Aquilone Beth-il, ad Orientem ſolem ſemitæ quæ aſcendit à Beth-il ad Sechim, à Meridie Lebonæ. 19
Præceperunt ergò filiis Benjamin, & dixerunt eis; Ite, inſidiamini in vineis: 20
Et cùm videritis exiiſſe de filiabus Silo ad pulſanda tympana, egredimini è vineis, & rapite vobis unuſquiſque uxorem ſuam ex filiabus Silo, et abite in terram Benjamin. 21
Quòd ſi venerint patres earum, aut fratres earum apud nos litigaturi, dicemus eis; Miſeremini illorum, quia non duxerunt quiſque uxorem ſuam in eo bello: & quidem vos non dediſtis eas ipſis, ut peccetis. 22
Fecerúntque ſic filii Benjamin, & accipientes ſibi omnibus uxores è pulſantibus tympana, quas rapuerunt, reverſi ſunt & venerunt ad hæreditatē ſuam, & inſtauratis civitatibus habitârunt in illis. 23
Receperunt ſe quoque inde filii Iſrael eodem tempore, quiſque ad tribum ſuam & ad familiam ſuam, & exierunt inde quiſque ad hæreditatem ſuam. 24
Iis diebus non erat rex in Iſraele, & unuſquiſque quod ſibi placebat, id agebat. 25

Libri Judicum, qui Liber Sophtim vocatur ab Hebræis, finis.

Totus autem Liber iſte Sophtim redigitur ad verſus 433.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وارسلوا بنو اسرائيل جميع الشعب الي بني بنيامين الذين في كهف رامون * يسلمون عليهم 13
ويومنونهم * فجاوا بنو بنيامين الي ذلك المكان * وزوجهم النساء اللواتي بقين من نابلوس 14
جلعاد * فلم تكفهم * وندم الشعب علي بني بنيامين * لان الرب اهلك سبطا من اسباط بني 15
اسرائيل * وقال مشيخة الشعب * ما الذي نصنع بهولاء الذين بقوا وليس لهم نساء * لان نساء 16
بني بنيامين قتلن كلهن * فقالوا * ينبغي لنا ان نبقي علي بنيامين * ولا نهلك سبطا 17
من اسباط بني اسرائيل * اما نحن فما نقدر ان نزوجهم من بناتنا * لان بني اسرائيل حلفوا 18
وقالوا * ملعونا يكون كل من يزوج من بناته امراة من بني بنيامين * وقالوا * هوذا نعمل عيدا 19
للرب في شيلوا * ويكون من وقت الي وقت عن يسار بيت ال * في مشارق الشمس في السبيل
الذي يصعد من بيت ال الي سخام عن يمين لبونا * وامروا بني بنيامين وقالوا لهم * 20
انطلقوا واكمنوا في الكروم * واذا رايتم بنات شيلوا قد خرجن بالطبول والدفوف * اخرجوا 21
من الكروم * واخطفوا كل رجل امراة من بنات شيلوا * وانطلقوا بهن الي ارض بنيامين * وان 22
تقدم الينا اباوهن واخوتهن يشكونكم * نقول لهم * ارحموهم لانهم لم يخلصوا حيث هربوا معهم
نساءهم * ولا تخافوا العقوبة لمكان اليمين * لانكم ليس انتم الذي زوجتموهم * ففعل بنوا 23
بنيامين هذا الفعل * وتزوجوا بالنساء اللواتي اختطفن من بنات شيلوا * ورجعوا الي ارض ميراثهم *
وبنوا القري وسكنوها * وانصرف بنوا اسرائيل من هناك في ذلك الزمان * كل انسان الي قبيلته 24
وعشيرته ووراثته * وفي تلك الايام لم يكن لبني اسرائيل ملك * وكان كل انسان منهم يعمل 25
ما يحب *

* تم سفر القضاة *

* والشكر لله الي ابد الابدين *

* *Deinde miſerunt filii Iſrael, univerſus populus ad filios Benjamin qui erant in rupe Rimon, ſalutantes eos, fidemque eis pollicentes.* 13
Venerunt igitur filii Benjamin ad locum illum, deditq; eis populus *in matrimonium mulieres quæ ſupererant ex* Neapoli *Galaadis: at non ſuffecerunt eis.* 14
Pœnituit autem populum de filiis Benjamin, eò quòd perdidiſſet Dominus tribum de tribubus Iſraelitarum. 15
Et dixit ſenatus populi, Quid faciemus his qui remanſerunt, nec habent uxores? omnes enim fœminæ filiorum Benjamin occîſæ fuerunt. 16
Et dixerunt, Oportet nos relinquere ſuperſtitem Benjamino, nec perdere tribum de tribubus Iſraelis. 17
Nos verò non poſſumus eos jungere matrimonio cum filiabus noſtris: juraverant enim Iſraelitæ, & dixerant, Maledictus ſit quicunque copulaverit è filiabus ſuis uxorem cum filiis Benjamin. 18
Dixerunt ergò, En acturi ſumus feſtum Domino in Silo, & celebrabitur de tempore in tempus ad lævam Beth-el, ad Orientem ſolem, in ſemita quæ aſcendit à Beth-el ad Sechem, à dextera Lebonæ. 19
Quare præceperunt filiis Benjamin, & dixerunt eis, Ite, & inſidias parate in vineis: 20
Et cùm videritis filias Silo jam egreſſas cum tympanis & ſiſtris, egredimini è vineis, & rapite quilibet vir uxorem è filiabus Silo, & abducite eas in terram Benjamin. 21
Quòd ſi obtulerint ſe nobis patres aut fratres illarum conqueſturi de vobis, dicemus ad eos, Miſeremini illorum, quia non ſervaverunt ſecum, dum fugerent, uxores ſuas: & ne timeatis pœnam ob cauſam juramenti, quoniam non eſtis vos qui eos matrimonio junxiſtis. 22
Fecerūt ergò filii Benjamin hujuſmodi opus, ſeſeq; matrimonio copulârunt cum fœminis quæ raptæ fuerunt è filiabus Silo; & reverſi in terram hæreditatis ſuæ, reædificârunt civitates, & coluerunt illas. 23
Filii quoque Iſraëlis diſceſſerunt illinc eodem tempore, ſinguli ad cognationem, familiam, & poſſeſſionem ſuam. 24
In illis etiam diebus non habebant Iſraëlitæ regem, et unuſquiſque ex eis faciebat quod libebat. 25

Libri Judicum finis.

Laus Deo in ſæcula ſæculorum.

רות׃ א

CAP. I. א

vir Abiitque .terra in fames fuit & ,judices *judicare* diebus in fuit Et
1 וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ
,ejus uxor & ipſe ,Moab *agris in peregrinandum ad* ,Jehudah Bethlechem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ
ejus uxoris nomen & ,Elimelech viri nomen Et .ejus *filii* duo &
2 וּשְׁנֵי בָנָיו׃ וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
Ephratæi Chilion & Machlon ejus filiorū duorum nomen & : Nahomi
נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו ׀ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים
.ibi fuerunt & ,Moab *agros* ſunt ingreſſique : Jehudah Bethlechem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב וַיִּהְיוּ־שָׁם׃
duo & ,ipſa remanſit & ; Nahomi vir Elimelech eſt Mortuuſque
3 וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֵר הִיא וּשְׁנֵי
unius nomen ; Moabitidas uxores ſibi *tulerunt* Et .ejus filii
4 בָנֶיהָ׃ וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת
.annis decem fermè ibi manſeruntque :Ruth alterius nomen & ,Horpah
עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃
remanſit Et .Chilion & ,Machlon ipſi ambo etiam ſunt mortui Et
5 וַיָּמוּתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר
,ejus nurus & ,ipſa Surrexitque .ſuo marito à & ,*ſuis natis* duobꝰ à mulier
6 הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃ וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ
viſitâſſet quòd ,Moab *agro* in audierat quia :Moab *agris* ex eſt reverſa &
וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד
è eſt egreſſa Et .panem eis dando ſuum populum Dominus
7 יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃ וַתֵּצֵא מִן־
abierunt & :ſecum ejus nurus duæ & ,*ibi* erat quo loco
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה
duabus Nahomi Dixitque .Jehudah terram ad redeundo *via in*
8 בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי
faciat :ſuæ matris domum in unaquæq; redite ,Ite :ſuis nuribus
כַלֹּתֶיהָ לֵכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעֲשֶׂה
,mortuis cum feciſtis quemadmodum ,miſericordiam vobiſcum Dñs
יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים
domo unaquæque ,requiem *invenite &* ,vobis Dominus Det .mecum &
9 וְעִמָּדִי׃ יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצֶאןָ מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית
.fleverunt & ,ſuam vocem levaverunt & ,*eis dedit oſculum &* :ſui viri
אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק לָהֶן וַתִּשֶּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה׃
Dixitque .tuum populum ad revertemur tecum Quia :ei Dixeruntque
10 וַתֹּאמַרְנָה לָּהּ כִּי־אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ׃ 11 וַתֹּאמֶר
mihi ultrà Nūquid?mecū *ibitis* quid ut:meæ filiæ Revertimini:Nahomi
נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד־לִי
,meæ filiæ Revertimini *? viros in* vobis ſint *&,meis viſceribus* in filii
12 בָנִים בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃ שֹׁבְנָה בְנֹתַי
etiam ,ſpes mihi Eſt ,*dixi quia* :viro *eſſe ab* ſenui quia ,ite
לֵכְןָ כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ־לִי תִקְוָה גַּם
.filios *peperi* etiam & ,viro nocte hac *fui*
הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃

Verſio VUL. LAT.

Liber RUTH.

CAPUT I.

1 IN diebus uniꝰ judicis, quando judices præerant, facta eſt fames in terra. Abiitque homo de Bethlehem Juda, ut peregrinaretur in regione Moabitide, cum uxore ſua ac duobus 2 liberis. Ipſe vocabatur Elimelech, & uxor ejꝰ Noemi: & duo filii, alter Mahalon, & alter Chelion, Ephrathæi de Bethlehem Juda. Ingreſſique regionem Moabitidem, mora- 3 bantur ibi. Et mortuꝰ eſt Elimelech maritꝰ Noemi: reman- 4 ſitq; ipſa cū filiis. Qui acceperunt uxores Moabitidas, quarū una vocabatur Orpha, altera verò Ruth. Manſeruntq; ibi 5 decem annis. Et ambo mortui ſunt, Mahalon videlicèt & Chelion: remanſitq; mulier orbata duobus liberis ac mari- 6 to. Et ſurrexit ut in patriā pergeret, cū utraq; nuru ſua, de regione Moabitide: audierat enim quòd reſpexiſſet Dñs populū ſuū, & dediſſet eis eſcas. 7 Egreſſa eſt itaq; de loco peregrinationis ſuæ, cum utraque nuru: & jam in via revertendi 8 poſita in terram Juda, Dixit ad eas; Ite in domū matris veſtræ, faciat vobiſcū Dñs miſericordiam, ſicut feciſtis cū mortuis 9 & mecū. Det vobis invenire requiē in domibꝰ virorū, quos ſortituræ eſtis. Et oſculata eſt eas. Quæ elevatâ voce flere 10 cœperunt, Et dicere; Tecum 11 pergemus ad populū tuū. Quibus illa reſpondit; Revertimini filiæ meæ, cur venitis mecum? num ultrà habeo filios in utero meo, ut viros ex me 12 ſperare poſſitis? Revertimini filiæ meæ, & abite: jam enim ſenectute confecta ſum, nec apta vinculo conjugali. Etiam ſi poſſem hâc nocte concipere, & parere filios,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ῬΟΥΘ.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο (α) ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτάς, καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ. καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ (β) Ἰούδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ Μωάβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ 2 δύο υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρί, (γ) Ἐλιμέλεχ· καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, (δ) Νωεμίν· καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ, Μααλών, καὶ (ε) Χελαιών, Ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ τῆς Ἰούδα. καὶ ἤλθοσαν εἰς ἀγρὸν Μωάβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ. 3 Καὶ ἀπέθανεν (ζ) Ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς (η) Νωεμίν, καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐ- 4 τῆς. Καὶ ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖκας Μωαβίτιδας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ὀρφά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Ῥούθ. καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη. 5 Καὶ (θ) ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι Μααλὼν καὶ (ι) Χελαιών· καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ 6 τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς. Καὶ ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς, καὶ (κ) ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ Μωάβ, ὅτι (λ) ἤκουσεν ἐν ἀγρῷ Μωὰβ ὅτι ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν 7 αὐτοῦ, δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους. Καὶ (μ) ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου οὗ (ν) ἦν ἐκεῖ, καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπι- 8 στρέψαι (ξ) εἰς τὴν γῆν Ἰούδα. Καὶ εἶπε (ο) Νωεμὶν ταῖς δυσὶ νύμφαις αὐτῆς, (π) Πορεύεσθε δή, ἀποστράφητε (ρ) ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς. ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ· (σ) 9 Δῴη κύριος ὑμῖν καὶ εὕρητε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ κατεφίλησεν αὐτάς. καὶ ἐπῇραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν. 10 Καὶ εἶπαν αὐτῇ, Μετὰ σοῦ (τ) ἐπιστρέφομεν 11 εἰς τὸν λαόν σου. Καὶ εἶπε (υ) Νωεμίν, Ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες (φ) μου· καὶ ἵνα τί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ; μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ 12 μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας; Ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου, διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρί. ὅτι εἶπα, Ὅτι ἔστι μοι ὑπόστασις τοῦ γενηθῆναί με ἀνδρί, καὶ τέξομαι υἱούς·

RUTH.

CAP. I.

1 *ET factū eſt, cùm judices judicarent; & facta eſt fames in terra. Et ivit vir de Bethleem Juda ad incolendū in agro Moab, ipſe, & uxor ejꝰ, & duo filii ejꝰ. 2 Et nomen viro, Elimelech: & nomen uxori ejꝰ, Noemin: & nomen duobus filiis ejꝰ, Maalon, & Chelæon: Ephrathæi de Bethleem Juda. Et venerunt in agrum Moab: & fuerunt ibi. 3 Et mortuus eſt Elimelech vir ipſius Noemin: & remanſit ipſa, & duo filii ejus. 4 Et ſumpſerunt ſibi uxores Moabitidas: nomen uni, Orpha: & nomen ſecundæ, Ruth. Et habitaverunt ibi circiter decem annos. 5 Et mortui quidē ſunt utrique, Maalon, & Chelæon: & relicta eſt mulier à viro ſuo, & à duobus filiis ſuis. 6 Et ſurrexit ipſa & duæ nurus ejus, & reverterunt ex agro Moab, quoniā audivit in agro Moab, quia viſitavit Dominus populum ſuū, dando eis panes. 7 Et exiit è loco, ubi fuerat ibi: & duæ nurus ejus cum eo. Et ibāt in via ad revertendū in terrā Juda. 8 Et dixit Noemin duabus nuribꝰ ſuis; Ite nunc, revertimini unaquæq; in domū matris ſuæ. Faciat Dominꝰ vobiſcum miſericordiā; ſicut feciſtis cū mortuis, & mecum. 9 Det Dominꝰ vobis: & inveniatis requiē, unaquæque in domo viri ſui. Et oſculata eſt eas. Et elevaverunt vocē ſuā, & ploraverunt. 10 Et dixerunt ei, Tecum revertimur ad populum tuum. 11 Et dixit Noemin, Revertimini nunc filiæ meæ. Et ut quid itis mecū? Nunquid ultrà mihi filii in utero meo, et erūt vobis in viros? 12 Revertimini nunc filiæ meæ, quoniā ſenui, ut non ſim viro. Quia dixi, (a) Quia eſt mihi ſubſtantia, ut ego fiam viro, & pariam liberos:*

MS. A. Ῥούθ. (α) ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν τῷ (β) τῆς Ἰούδα (γ) Ἀλιμέλεκ· (δ) Νοομμείν· (ε) Χελεών, (ζ) Ἀλιμέλεκ (η) Νοεμμεί, (θ) ἀπέθαναν ἀμφότεροι (ι) Χελεών· (κ) ἐπέστρεψαν (λ) ἤκουσαν (μ) ἐξῆλθαν (ν) ἦσαν ἐκεῖ, (ξ) εἰς γῆν (ο) Νοεμμεί (π) Πορεύθητε δή, (ρ) δὴ ἑκάστη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς. (σ) Δῴη (τ) ἐπιστρέφομεν (υ) Νοομμείν, (φ) μου, πορεύθητε· καὶ ἵνα τί

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 וַהֲוָה בְּיוֹמֵי מְנַד נְגִידַיָא וַהֲוָה כַּפַּן תַּקִּיף בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל [עַסְרְתֵּי כַפְנִין תַּקִּיפִין אִתְגְּזַרוּ
מִן שְׁמַיָא לְמֶהֱוֵי בְעָלְמָא מִן יוֹמָא דְאִתְבְּרִי עָלְמָא עַד דְיֵיתֵי מַלְכָּא מְשִׁיחָא לְאוֹכָחָא בְהוֹן
דָיְרֵי אַרְעָא כַּפַּן קַדְמַי בְּיוֹמֵי אָדָם כַּפַּן תִּנְיָן בְּיוֹמֵי לֶמֶךְ כַּפַּן תְּלִיתַי בְּיוֹמֵי אַבְרָהָם כַּפַּן
רְבִיעַי בְּיוֹמֵי יִצְחָק כַּפַּן חֲמִישַׁי בְּיוֹמֵי יַעֲקֹב כַּפַּן שְׁתִיתַי בְּיוֹמֵי בוֹעַז דְמִתְקְרֵי אִבְצָן צַדִּיקָא
דְמִן בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה כַּפַּן שְׁבִיעַי בְּיוֹמֵי דָוִד מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל כַּפַּן תְּמִינַי בְּיוֹמֵי אֵלִיָּהוּ
נְבִיָּא כַּפַּן תְּשִׁיעַי בְּיוֹמֵי אֱלִישָׁע בְּשׁוֹמְרוֹן כַּפַּן עֲשִׂירַי עָתִיד לְמֶהֱוֵי לָא כַפַּן לְמֵיכַל לַחְמָא
וְלָא צַחוּתָא לְמִשְׁתֵּי מַיָּא אֱלָהֵן לְמִשְׁמַע פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וְכַד הֲוָה כַּפְנָא הָדֵין
תַּקִּיף בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל] נְפַק גַּבְרָא רַבָּא מִן בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַאֲזַל לְדוּר בַּחֲקַל דְמוֹאָב
2 הוּא וְאִתְּתֵיהּ וּתְרֵין בְּנוֹהִי׃ וְשׁוּם גַּבְרָא אֱלִימֶלֶךְ וְשׁוּם אִתְּתֵיהּ נָעֳמִי וְשׁוּם תְּרֵין בְּנוֹהִי
מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִין רַבְרְבִין מִן בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַאֲתוֹ עַד חֲקַל מוֹאָב וַהֲווֹ תַמָּן רוּפִילִין׃
3 וּמִית אֱלִימֶלֶךְ בַּעְלָהּ דְנָעֳמִי וְאִשְׁתְּאַרַת הִיא אַרְמְלָא וּתְרֵין בְּנָהָא יַתְמִין׃ 4 וַעֲבַרוּ עַל
גְּזֵירַת מֵימְרָא דַייָ וּנְטַלוּ לְהוֹן נְשִׁין נוּכְרָאִין מִן בְּנַת מוֹאָב שׁוּם חֲדָא עָרְפָּה וְשׁוּם תִּנְיֵתָא
5 רוּת בַּת עֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב וִיתִיבוּ תַמָּן כִּזְמַן עֲשַׂר שְׁנִין׃ וְעַל דַעֲבַרוּ עַל גְּזֵירַת מֵימְרָא
דַייָ וְאִתְחַתַּנוּ בְּעַמְמִין נוּכְרָאִין אִתְקְטַעוּ יוֹמֵיהוֹן וּמִיתוּ אַף תַּרְוֵיהוֹן מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן בְּאַרְעָא
6 מְסָאַבְתָּא וְאִשְׁתְּאַרַת אִתְּתָא מִתְּכְלָא מִתְּרֵין בְּנָהָא וְאַרְמְלָא מִבַּעְלָהּ׃ וְקָמַת הִיא וְכַלָּתָהָא
וְתָבַת מֵחֲקַל מוֹאָב אֲרוּם אִתְבַּשְּׂרַת בַּחֲקַל מוֹאָב עַל פּוּם מַלְאָכָא אֲרוּם דְכַר יְיָ יַת עַמֵּיהּ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמִתַּן לְהוֹן לַחְמָא בְּגִין זְכוּתֵיהּ דְאִבְצָן נְגִידָא וּבִצְלוּתֵיהּ דְצַלֵּי קֳדָם יְיָ הוּא
7 בּוֹעַז חֲסִידָא׃ וּנְפַקַת מִן אַתְרָא דִי הֲוַת תַּמָּן וְתַרְתֵּין כַּלָּתָהָא עִמַּהּ׃ 8 וַאֲמַרַת נָעֳמִי לְתַרְתֵּין
כַּלָּתָהָא אִיזִלְנָא תּוּבְנָא אִתְּתָא לְבֵית אִמַּהּ יַעֲבֵד יְיָ עִמְּכוֹן טִיבוּ כְּמָא דִי עֲבַדְתּוּן עִם
9 בַּעֲלֵיכוֹן שְׁכִיבַיָא דְסָרֵבְתּוּן לְמִסַּב גּוּבְרַיָּא בָּתַר מוֹתֵיהוֹן וְעִמִּי דְזַנְתּוּן וְסוֹבַרְתּוּן יָתִי׃ יְהַב
יְיָ לְכוֹן אֲגַר שְׁלִים עַל טִיבוּתָא דִי עֲבַדְתּוּן לִי וּבְהַהוּא אַגְרָא תִּשְׁכְּחוּן נְיָחָא כָּל חֲדָא וַחֲדָא
10 לְבֵית בַּעְלָהָא וּנְשִׁיקַת לְהוֹן וּנְטַלָן קָלְהֵן וּבְכַיָן׃ וַאֲמַרָנָא לַהּ לָא נְתוּב לְעַמָּנָא וּלְדַחַלְתָּנָא
11 אֲרוּם אֱלָהֵן עִמָּךְ נְתוּב לְעַמָּךְ לְאִתְגַּיָּרָא׃ וַאֲמַרַת נָעֳמִי תּוּבְנָא בְרָתַי לְמָה תֵיזְלָן עִמִּי הַעוֹד
12 כְּעַן אִית לִי וְלָדָא בִּמְעַי וִיהוֹן לְכוֹן גּוּבְרִין׃ תּוּבְנָא בְרָתַי מִבָּתְרַי אִיזִלְנָא לְעַמְּכוֹן אֲרֵי
סָבֵית מִלְמֶהֱוֵי בַּעְלָהּ לִגְבַר אֲרוּם אֲמָרִית אִלּוּ אֲנָא רִיבָא אִית לִי סְבַר בְּרַם הֲוֵיתִי מִבַּעֲלָא
בְּלֵילְיָא לִגְבַר וּבְרַם הֲוֵיתִי יָלְדָה בְּנִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

1 ET fuit in diebus ducere duces, et fuit fames fortis in terrâ Iſrael. *Decem fames graves decretæ ſunt cœlitus eſſe in mundo, à die quo creatus eſt mundus uſq; dum veniat rex Meſſias, ad caſtigandum illis habitatores terræ; fames prima in diebus Adam, fames ſecunda in diebus Lemech, fames tertia in diebus Abraham, fames quarta in diebus Iſzaak, fames quinta in diebus Jaghacob, fames ſexta in diebus Boghaz, qui vocatus eſt Abſzan juſtus qui de Bethlehhem Jehuda, fames ſeptima in diebus David regis Iſrael, fames octava in diebus Eliah prophetæ, fames nona in diebus Eliſagh in Somron, fames decima adhuc futura eſt, non fames comedendi panem, neq; ſitis bibendi aquam, ſed audiendi verbū prophetiæ à conſpectu Domini, atq; jam fuit fames hæc gravis in terra Iſrael.* Exiit vir magnus de Bethlehhem Jehudah, *& ivit* ad hoſpitandum in agro Moab, ipſe & uxor ejus, & duo filii ejus. 2 Et nomen viri Elimelech, et nomen uxoris ejus Naghami, & nomen duorum filiorum ejus Mahhalon et Chilion *Ephratæi* magnates ex Bethlehhem Jehudâ; et venerunt uſq; ad agrum Moab, et fuerunt ibi gratioſi. 3 Et mortuus eſt Elimelech maritus ipſius Naghami, et relicta eſt illa vidua, et duo filii ejus pupilli. 4 *Et tranſgreſſi ſunt decretum verbi Domini,* & tulerunt ſibi mulieres alienigenas de filiabus Moab, nomen uniꝰ Gharphah, et nomen ſecundæ Ruth *filia Gheglon regis Moab*: et ſederunt ibi ut tempꝰ decem annorū. 5 *Et propterea quod tranſgreſſi ſunt decretum verbi Domini, et affinitatē inierunt cū gentibꝰ alienis, præciſi ſunt dies ipſorū,* et mortui ſunt etiā duo illi Mahhalon et Chilion *in terra polluta*, et relicta eſt mulier orbata ex duobꝰ filiis ſuis, et vidua ex marito ſuo. 6 Et ſurrexit ipſa et nurꝰ ejus, et reverſa eſt ab agro Moab; quoniā evangelizata fuit in agro Moab *per os Angeli*, ꝙ recordatus eſt Dominus populi ſui domꝰ Iſrael ad dandū illis panē, *propter juſtitiam Abſzan ducis & in oratione ejus qua oravit corā Domino, ipſe Boghaz pius.* 7 Et exiit ex loco quo fuit ibi, et duæ nurus ejus cum eâ. 8 Et dixit Naghami duabꝰ nuribꝰ ſuis: Ite, redite mulier ad domū matris ſuæ: faciet Dominus vobiſcū bonū, ſicut id quod feciſtis cum maritis veſtris dormientibꝰ, quòd renuiſtis ad accipiendum viros poſt mortē eorū; et mecum, ꝙ aluiſtis et ſuſtentaſtis me. 9 Dabit Dominus vobis mercedē perfectā ſup miſericordia quā feciſtis mihi, et *in hac mercede* invenietis requiē unaquæq; ad domū mariti ſui: et oſculata eſt eas; et levaverunt vocē ſuā et fleverunt. 10 Et dixerunt illi: Non revertemur ad populū noſtrū, *et ad Timorem noſtrum*: veruntamen tecū revertemur ad *populū tuum ad proſelytandum*. 11 Et dixit Naghami: Redite filiæ meæ: ad quid vos *venietis* mecum? num uſq; nunc *eſt* mihi *natus* in viſceribus meis, et erunt vobis *viri*? 12 Redite filiæ meæ *de-poſt me*, et ite ad populos veſtros: etenim ſenui ab eſſe *maritam* viro: quia dixi, Utinam ego puella! eſt mihi expectatio? profectò fui maritata in nocte *viro*, et profectò fui pariens filios,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܒܫܡ ܐܠܗܐ ܚܝܐ ܟܬܒܝܢܢ ܟܬܒܐ ܕܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܝ ܕܝܢܐ ܀ ܗܘܐ ܟܦܢܐ ܒܐܪܥܐ ܀ ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ 1
ܠܡܥܡܪ ܒܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ. ܗܘ ܘܐܢܬܬܗ ܘܒܢܘܗܝ ܀ ܡܛܠ ܕܬܩܦ ܟܦܢܐ ܒܐܪܥܐ ܀ * ܘܫܡܗ 2
ܕܓܒܪܐ ܐܠܝܡܠܟ. ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܢܥܡܝ ܀ ܘܫܡܗܐ ܕܒܢܘܗܝ ܡܠܚܝܘܢ ܘܟܠܝܘܢ
ܐܦܪܬܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܠܡܥܡܪ ܬܡܢ. * ܘܡܝܬ ܐܠܝܡܠܟ 3
ܒܥܠܗ ܕܢܥܡܝ. ܘܐܫܬܚܪܬ ܗܝ ܘܬܪܝܢ ܒܢܝܗ. * ܘܢܣܒܘ ܠܗܘܢ ܢܫܐ ܡܘܐܒܝܬܐ. ܫܡܗ 4
ܕܚܕܐ ܥܪܦܐ. ܘܫܡܗ ܕܐܚܪܬܐ ܪܥܘܬ. ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ ܐܝܟ ܥܣܪ ܫܢܝܢ. * ܘܡܝܬܘ ܬܪܝܗܘܢ 5
ܒܢܝܗ ܀ ܡܠܚܝܘܢ ܘܟܠܝܘܢ. ܘܐܬܬܪܡܠܬ. ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܒܥܠܗ ܘܡܢ ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܝܗ ܀
* ܘܗܦܟܬ. ܗܝ ܘܬܪܬܝܢ ܟܠܬܗ ܥܡܗ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܀ ܡܛܠ ܕܫܡܥܝ ܒܐܪܥܐ 6
ܕܡܘܐܒ ܕܣܥܪ ܡܪܝܐ ܠܥܡܗ ܠܡܬܠ ܠܗܘܢ ܠܚܡܐ ܀ * ܘܢܦܩܝ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܥܡܪܗܝܢ 7
ܗܝ ܘܬܪܬܝܢ ܟܠܬܗ ܥܡܗ. ܠܡܗܦܟ ܘܠܡܐܙܠ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܀ * ܘܐܡܪܬ ܢܥܡܝ 8
ܠܟܠܬܗ ܀ ܗܦܘܟܝܢ ܘܙܠܝܢ ܠܐܬܪܟܝܢ ܘܠܒܝܬ ܐܢܫܝܟܝܢ ܀ ܘܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܥܡܟܝܢ
ܚܣܕܐ : ܐܝܟ ܕܥܒܕܬܝܢ ܥܡܝ ܀ ܘܥܡ ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܝ ܕܡܝܬܘ : * ܘܢܬܠܟܝܢ ܡܪܝܐ 9
ܠܪܚܡܐ ܀ ܘܬܫܟܚܢ ܢܝܚܐ ܒܒܝܬ ܐܒܗܝܟܝܢ ܀ ܘܢܫܩܬ. ܐܢܝܢ ܀ ܘܐܪܝܡܝ ܩܠܗܝܢ
ܘܒܟܝ ܀ * ܘܐܡܪܝ ܠܗ ܀ ܠܐ ܐܠܐ ܥܡܟܝ ܐܙܠܝܢ ܠܐܪܥܟܝ. ܘܠܥܡܟܝ ܀ * ܘܐܡܪܬ ܠܗܝܢ 10
ܢܥܡܝ : ܗܦܘܟܝܢ ܒܢܬܝ. ܡܢܐ ܐܙܠܝܢ ܐܢܬܝܢ ܥܡܝ : ܕܠܡܐ ܬܘܒ ܢܗܘܘܢ ܠܝ ܒܢܝܐ : 11
ܘܐܬܠܟܝܢ ܠܗܘܢ. * ܗܦܘܟܝܢ ܒܢܬܝ. ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܣܒܬ ܠܝ ܡܢ ܕܐܗܘܐ ܠܓܒܪܐ 12
ܕܐܡܪ ܕܐܝܬ ܠܝ ܣܒܪܐ ܬܘܒ ܕܐܗܘܐ ܠܓܒܪܐ. ܘܐܝܠܕ ܒܢܝܐ ܀

IN NOMINE DEI VIVI
Scribimus Librum RUTH
Moabitidis.

CAP I.

Et factũ eſt in dieb' Judicũ; facta eſt fames 1
in terra : Et abiit vir de Bethlehem Juda ad
habitandum in terra Moab , ipſe & uxor e-
jus , & filii ejus ; quoniam invaluit fames
in terra. Et nomen viro Elimelech, & no- 2
men mulieris Naami , & nomina filiorum
ejus , Maljon , & Cheljon , Ephrataei de
Bethlehem Juda. Et venerunt ad terram Mo-
ab ad habitandum ibi. Et mortuus eſt Eli- 3
melech vir Naami , & remanſit ipſa , &
duo filii ejus. Et acceperunt ſibi mulieres 4
Moabitidas, nomen unius Arpha , & no-
men alterius Ruth. Et habitaverunt ibi quaſi
annos decem. Et mortui ſunt ambo filii e- 5
jus Maljon & Cheljon, & orbata eſt muli-
er viro ſuo, & duobus filiis ſuis. Et rever- 6
ſa eſt ipſa , & duae nurus ejus ſecum de ter-
ra Moab : quoniam audierunt in terra Mo-
ab , quòd viſitâſſet Dominus populum ſuum
dando eis alimentum. Et egreſſae ſunt de 7
terra habitationis ſuae , ipſa , & duae nurus
ejus ſecum ad revertendum , & proficiſcen-
dum in terram Juda. Et dixit Naami nuri- 8
bus ſuis, Revertimini , & ite in regionem
veſtram , & in domum cognationis veſtrae :
& Dominus faciat vobiſcum miſericordias,
ſicut feciſtis mecum, & cum duobus filiis meis
qui mortui ſunt; Et det vos Dominus in 9
miſericordiam , & inveniatis requiem in
domo parentum veſtrorum : & oſculata eſt
eas ; & elevaverunt vocem ſuam, & fleve-
runt. Et dicunt ei ; Nequaquam , ſed te- 10
cum pergemus ad terram tuam , & populum
tuum. Et ait eis Naami, Revertimini filiae 11
meae , nolite proficiſci mecum. Num adhuc
erunt mihi filii , & dabo vos illis ? Rever- 12
timini filiae meae , quoniam ego ſenui , ut
eſſem amplius *apta* viro , ut dicam, quòd
iterum erit mihi ſpes , ut ſim viro , & pari-
am filios.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* نبتدي بعون الله تعالى *

* ونكتب كتاب راعوث الموابية *

* الفصل الاول *

* كان في ايام القضاة جوع شديد في ارض اسرائيل * خرج رجل من بيت لحم قرية يهودا 1
ليسكن في ارض مواب وامراته وابناه * لان الجوع اشتد في الارض جدا * وكان اسم الرجل 2
اليملك واسم امراته نعما * واسماء ابنيه مليون وجليون * افراثيون من بيت لحم قرية يهودا *
فاتوا الي ارض مواب ليسكنوها * فتوفي اليملك بعل نعما * وبقيت هي وابناها * فتزوجا 3 4
ابناها امراتين من الموابيين * اسم الواحدة عرفا * واسم الاخرى راعوث * سكنوا هناك
نحو من عشر سنين * وتوفيا ابناها مليون وجليون * وارملت الامراة وثكلتا كنتاها 5
* فرجعت من ارض مواب هي وكنتاها * لانه بلغها بارض مواب ان الرب تعاهد شعبه * 6
ووسع عليهم في رزقهم * وخرجت هي وكنتاها من ارض مواب * ورجعت الي ارض يهودا 7
* وقالت نعما لكنتاها ارجعا الي بلادكما واهلكما * والرب يرحمكما وينعم عليكما كما صنعتما 8
بي وبابناي * ويجيبكما الرب الي اهلكما * وتجدان راحة عند ابائكما وقبيلتكما * ورفعتا اصواتهما 9
بالبكاء * وقالتا لها كلا ما ننصرف ولكن ننطلق معك الي ارضك وبلاد شعبك * قالت 10 11
لهما نعما ارجعا يا بناتي لماذا تنطلقان معي لعل تظنان اني اتزوج ويولد لي بنون * ارجعا 12
يا ابنتاي لاني قد شخت وجزت حد التزويج وايست ان يكون لي رجاء ان اتزوج رجلا
فيولد لي بنون *

INCIPIMUS OPE DEI
EXCELSI,
ET
SCRIBEMUS LIBRUM
RUTH MOABITIDIS.

CAP. I.

Fuit in diebus Judicum fames vehe- 1
mens in terra Iſrael. Et egreſſus eſt vir
de Bethlehem civitate Juda, ut habitaret
in terra Moab: & uxor ejus, & duo filii
ejus, quoniam fames invaluerat in terra
valdè. Et erat nomen viri Elimelech, & 2
nomen uxoris ejus Naama, & nomina fi-
liorum ejus Maljon, & Geljon, Ephra-
taei, de Bethlehem civitate Juda: & vene-
runt in terram Moab, ut habitarent eam.
Et mortuus eſt Elimelech vir Naamae, & 3
remanſit ipſa, & duo filii eus. Et connu- 4
bio copulati ſunt duo filii ejus duabus mu-
lieribus ex Moabitis, nomen unius Arpha,
& nomen alterius Ruth: habitaverunt
ibi circiter decem annos. Et mortui ſunt 5
duo filii ejus Maljon, & Geljon: & or-
bata eſt mulier, & relictae ſunt ambae nu-
rus ejus. Et reverſa eſt de terra Moab, 6
ipſa, & duae nurus ejus. Etenim nunti-
atum ei erat in terra Moab, quòd Domi-
nus viſitâſſet populum ſuum, & dilatâſ-
ſet eis bona. Et egreſſa eſt ipſa, et duae nurus 7
ejus de terra Moab, & reverſa in terram
Juda. Et ait Naama nuribus ſuis; Re-
vertimini in regionem veſtram, & ad ve-
ſtros. Et Dominus miſereatur veſtri, & 8
gratificetur vobis quemadmodum feciſtis
mihi, & duobus filiis meis. Et perducat 9
vos Dominus ad veſtros, & inveniatis
requiem apud patres veſtros, & generati-
onem veſtram: & elevaverunt voces ſuas
in fletu, Et dixerunt ei ambae, Non re- 10
cedemus : ſed ibimus tecum in terram
tuam, & regionem populi tui. Ait illis 11
Naaman, Revertimini filiae meae, cur ve-
nitis mecum? Num putatis quòd ſim
nuptura, & naſcentur mihi filii? Rever- 12
timini filiae meae, quoniam jam ſenui, &
praeterii terminum nubendi, & amiſi ſpem
omnem nubendi viro, & ut naſcerentur
mihi filii,

,eritis clausæ ipsis nunquid ? grandescant donec expectabitis eos Nunquid
13 הלהן תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה
,vobis præ valdè mihi amaritudo quia,meæ filiæ Ne ? viro esse non ad
לבלתי היות לאיש אל בנתי כי־מר־לי מאד מכם
fleverunt & ,suā vocē levaverūt Et .Domini manus me in est egressa quia
14 כי־יצאה בי יד־יהוה׃ ותשנה קולן ותבכינה
.ea in adhæsit Ruth & ,suæ socrui Horpah osculum dedit Et .adhuc
עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה׃
;suos deos ad & ,suū populū ad tua fratria est reversa Ecce : ait Et
15 ותאמר הנה שבה יבמתך אל־עמה ואל־אלהיה
,te deserendū ad,me in incurras Ne : Ruth dixit Et .tuā fratriā post revertere
16 שובי אחרי יבמתך׃ ותאמר רות אל־תפגעי־בי לעזבך
,pernoctaveris quo in & ;ibo ,iveris quocunque quia : te post à recedēdū ad
לשוב מאחריך כי אל־אשר תלכי אלך ובאשר תליני
quo In .meus Deus ,tuus Deus & :meus popul⁹,tu⁹ popul⁹: pernoctabo
17 אלין עמך עמי ואלהיך אלהי׃ באשר
sic & ,mihi Dominus faciat Sic .sepeliar ibi & ,moriar ,fueris mortua
תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יהוה לי וכה
se roborans quòd vidit Et .te inter & ,me inter dividet mors quia ,addat
18 יסיף כי המות יפריד ביני ובינך׃ ותרא כי־מתאמצת
,ipsæ ambæ iverunt Et .eam ad loqui cessavit & ,secum eundum ad ipsa
19 היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה׃ ותלכנה שתיהם
est commota &,Bethlechem eas venire circa fuit &:Bethlechem ipsas venire usq;
עד־באנה בית לחם ויהי כבאנה בית לחם ותהם
dixit Et ? Nahomi hæc Num : dixerunt & ;eis super civitas tota
20 כל־העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי׃ ותאמר
quia ,Mara me vocate : Nahomi me vocetis Ne : eas ad
אליהן אל־תקראנה לי נעמי קראן לי מרא כי־
vacuam & ,abii plena Ego .valde mihi Sufficiens sibi amaritudinē dedit
21 המר שדי לי מאד׃ אני מלאה הלכתי וריקם
DOMINUS & ? Nahomi me vocabitis quid Ut .DOMINUS me reduxit
השיבני יהוה למה תקראנה לי נעמי ויהוה
,Nahomi est reversa Et .mihi malefecit sibi Sufficiens & ,me in est testificatus
22 ענה בי ושדי הרע־לי׃ ותשב נעמי
ipsæ & : Moab agris ex reversa ea cum ejus nurus Moabitis Ruth &
ורות המואביה כלתה עמה השבה משדי מואב והמה
.hordeorum messis principio in Bethlechem venerunt
באו בית לחם בתחלת קציר שערים׃

CAP. II. ב

familia è virtute potens vir ,ejus viro notus Nahomi ipsius Et
1 ולנעמי מידע לאישה איש גבור חיל ממשפחת
:Nahomi ad Moabitis Ruth Dixitque .Bohaz ej⁹ nomē & ,Elimelech
2 אלימלך ושמו בעז׃ ותאמר רות המואביה אל־נעמי
gratiā invenero quem post spicis in colligam & ,agrum in nunc Ibo
אלכה־נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא־חן
agro in collegit &,venit & ,abiit Et .mea filia Vade :ei dixit Et.ej⁹ oculis in
3 בעיניו ותאמר לה לכי בתי׃ ותלך ותבוא ותלקט בשדה
,Bohaz ipsius agri pars ejus accidens accidit Et .messores post
אחרי הקצרים ויקר מקרה חלקת השדה לבעז
,Bethlechem de venit Bohaz ecce Et .Elimelech familia de qui
4 אשר ממשפחת אלימלך׃ והנה־בעז בא מבית לחם
.Domin⁹ tibi Benedicat ;ei dixerūt Et .vobiscū Dñs ; messoribus dixitq;
ויאמר לקוצרים יהוה עמכם ויאמרו לו יברכך יהוה׃
? hæc puella Cujus : messores super stanti suo puero Bohaz Dixitq;
5 ויאמר בעז לנערו הנצב על־הקוצרים למי הנערה הזאת׃

Versio VUL. LAT.

13 Si eos exspectare velitis, donec
crescant, & annos pubertatis
impleant, antè eritis vetulæ
quàm nubatis. Nolite, quæso,
filiæ meæ: quia vestra angustia
magis me premit, & egressa est
14 manus Dñi contra me. Elevatâ
igitur voce, rursū flere cœperunt:
Orpha osculata est socrū,
ac reversa est: Ruth adhæsit
15 socrui suæ. Cui dixit Noemi;
En reversa est cognata tua
ad populū suū, et ad deos suos,
16 vade cum ea. Quæ respondit,
Ne adverseris mihi ut relinquā
te et abeā: quocunq; enim perrexeris,
pergā: & ubi morata
fueris, & ego pariter morabor.
Popul⁹ tuus populus meus, &
17 Deus tu⁹ Deus meus. Quæ te
terra morientē susceperit, in ea
moriar: ibíq; locū accipiā sepulturæ.
Hæc mihi faciat Dñs,
& hæc addat, si non sola mors
18 me & te separaverit. Videns
ergò Noemi, quòd obstinato
animo Ruth decrevisset secum
pergere, adversari noluit, nec
ad suos ultrà reditū ꝑsuadere.
19 Profectæq; sunt simul, & venerunt
in Bethlehē. Quibus urbē
ingressis, velox apud cunctos
fama percrebruit: dicebántque
mulieres, Hæc est illa Noemi?
20 Quib⁹ ait, Ne vocetis me Noemi
(id est, pulchrā) sed vocate
me Mara (id est, amarā) quia
amaritudine valdè replevit me
21 Omnipotens. Egressa sum plena,
& vacuam reduxit me Dñs.
Cur ergò vocatis me Noemi,
quam Dñs humiliavit, & afflixit
22 Omnipotens? Venit ergò
Noemi cum Ruth Moabitide
nuru sua, de terra peregrinationis
suæ: ac reversa est in
Bethlehē, quādo primùm hordea
metebantur.

CAP. II.

1 ERat autem viro Elimelech
consanguineus, homo potens,
& magnarū opū, nomine Booz.
2 Dixítq; Ruth Moabitis ad
socrū suam; Si jubes, vadam in
agrum, & colligam spicas, quæ
fugerint man⁹ metentium, ubicunq;
clementis in me patris
familiâs reperero gratiam. Cui
illa respondit, Vade filia mea.
3 Abiit itaq; & colligebat spicas
post terga metentium. Accidit
autem ut ager ille haberet dominum
4 nomine Booz, qui erat de cognatione Elimelech. Et ecce, ipse veniebat de Bethlehem: dixítque messoribus, Dominus vobiscum. Qui responderunt
5 ei, Benedicat tibi Dominus. Dixítque Booz juveni, qui messoribus præerat, Cujus est hæc puella?

Vers. GRÆC. LXX. Interp.

13 Μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἁδρυνθῶσιν;
ἢ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί;
μὴ δὴ θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη (χ) μοι
ὑπὲρ ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου.
14 Καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἔτι. καὶ
κατεφίλησεν Ὀρφὰ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ ἐπέστρεψεν
εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς. Ῥοὺθ δὲ ἠκολούθησεν
15 αὐτῇ. Καὶ εἶπε (ψ) Νωεμὶν πρὸς Ῥούθ, Ἰδοὺ
ἀνέστρεψε (ω) σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς
καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς, (α) ἐπιστράφηθι δὴ καὶ
16 σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου. Εἶπε δὲ Ῥούθ, Μὴ
(β) ἀπάντησαί μοι τοῦ καταλιπεῖν σε, ἢ ἀποστρέψαι
ὄπισθέν σου, (γ) ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν πορευθῇς,
πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι·
ὁ λαός σου, λαός μου, καὶ ὁ θεός σου, θεός
17 μου· Καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, κἀκεῖ
ταφήσομαι. τάδε (δ) ποιήσαι μοι κύριος,
καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀναμέσον
18 ἐμοῦ καὶ σοῦ. Ἰδοῦσα δὲ (ε) Νωεμὶν ὅτι
κραταιοῦται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκόπασε
19 τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι. Ἐπορεύθησαν
δὲ ἀμφότεραι, ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς
(ζ) Βηθλεέμ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς
εἰς Βηθλεέμ, καὶ ἤχησε πᾶσα ἡ πόλις (η) ἐπ'
20 αὐταῖς, καὶ εἶπον, Εἰ αὕτη ἐστὶ Νωεμίν; Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτάς, Μὴ δὴ καλεῖτέ με (θ) Νωεμίν·
καλέσατέ με (ι) Πικράν, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ
21 ὁ ἱκανὸς σφόδρα. Ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ
κενὴν ἀπέστρεψέ με ὁ κύριος. καὶ ἱνατί καλεῖτέ
με (κ) Νωεμίν, καὶ κύριος (λ) ἐταπείνωσέ
22 με, καὶ ὁ ἱκανὸς ἐκάκωσέ με; Καὶ ἐπέστρεψε
Νωεμὶν καὶ Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις ἡ νύμφη (μ) αὐτῆς
ἐπιστρέφουσαι ἐξ ἀγροῦ Μωάβ. αὗται δὲ παρεγενήθησαν
εἰς (ν) Βηθλεὲμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ
κριθῶν. ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑὶ τῇ (α) Νωεμὶν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ
αὐτῆς, ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς (β) ἰσχύϊ ἐκ τῆς
συγγενείας Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα αὐτῷ (γ) Βοόζ.
2 Καὶ εἶπε Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις πρὸς (δ) Νωεμίν,
Πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρόν, καὶ συνάξω ἐν
τοῖς στάχυσι κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. εἶπε δὲ αὐτῇ, Πορεύου, θύγατερ.
3 Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐλθοῦσα συνέλεξεν ἐν
τῷ ἀγρῷ (ε) κατόπισθε τῶν θεριζόντων. καὶ περιέπεσε
περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ (ζ) Βοὸζ τοῦ
4 ἐκ τῆς συγγενείας (η) Ἐλιμέλεχ. Καὶ ἰδοὺ (θ) Βοόζ
ἦλθεν ἐκ (ι) Βηθλεέμ, καὶ εἶπε τοῖς θερίζουσι,
Κύριος μεθ' ὑμῶν. καὶ (κ) εἶπον αὐτῷ, Εὐλογήσαι
5 σε κύριος. Καὶ εἶπε (λ) Βοὸζ τῷ παιδαρίῳ
αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, Τίνος ἡ νεᾶνις αὕτη;

MS.A. μοι σφόδρα. ὑπὲρ (ψ) Νοεμμεὶν (ω) ἡ σύννυμφός (α) ἐπιστράφητι (β) ἀπαντῆσαι
ἐμοὶ (γ) ὅτι ὅπου (δ) ποιήσαι κύριός μοι, (ε) Νοεμμεὶν (ζ) Βηθλεέμ. καὶ ἤχησεν
(η) ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπον, Αὕτη τί ἐστιν Νοομμείν; (θ) Νοομμείν· (ι) Πικρίαν, (κ) Νοομμείν,
(λ) ἐταπείνωσέ με; Καὶ ἐπέστρεψεν Νοομμεὶν (μ) αὐτῆς μετ' αὐτῆς ἐπιστρέφουσα (ν) Βαιλεέμ
Κεφ. β'. MS.A. (α) Νωεμεὶν (β) ἐν ἰσχύϊ (γ) Βοός. (δ) Νοομμεί, (ε) ὄπισθεν
(ζ) Βοὸς (η) Ἀλιμέλεχ. (θ) Βοὸς (ι) Βεθλεέμ, (κ) εἶπαν (λ) Βοὸς τῷ παιδαρίῳ τῷ

Cum Transl. LAT.

Nunquid ipsos expectabitis, donec 13
adoleverint? aut ipsi detinebimini,
ut nō sitis viro? Nequaquā
nunc filiæ meæ: nā amaritudo est
mihi super vos, quoniā exiit in
me man⁹ Domini. Et elevaverunt 14
vocē suā, & ploraverunt adhuc.
Et osculata est Orpha socrū suā:
& revertit ad populū suū. Ruth
autē sequuta est eā. Et dixit Noemin 15
ad Ruth, Ecce rediit cognata
tua ad populū suū, et ad deos suos:
Revertere nunc & tu post cognatā
tuam. Dixit autē Ruth, Ne 16
(b) occurrat mihi, ut derelinquā
te, aut avertar à post te: quoniam
quocunq; tu iveris, ibo: et ubicunque
manseris, manebo. Popul⁹ tu⁹,
popul⁹ me⁹: et De⁹ tu⁹, De⁹ me⁹. Et 17
ubicunq; morieris, moriar, & ibi
sepeliar. Hæc verò faciat mihi
Dñs, & hæc adjiciat: quia mors
dividet inter me, et te. Videns autē 18
Noemin quia illa perdurat ad
eundū secū, cessavit loqui ad eā
ultrà. Iverunt autē ambæ, quoadusq; 19
ipsæ advenirēt in Bethleē. Et
factū est, dū ipsæ venirēt in Bethleē,
et sonuit universa civitas super
eas: et dixerūt, Si hæc est Noemin?
Et dixit ad eas, Nequaquā 20
nunc vocate me Noemin, vocate me
Amarā: quoniā inamaruit in me
Omnipotēs valdè. Ego plena ivi, et 21
inanē reduxit me Dñs. Et ut quid
vocatis me Noemin, & Dominus
humiliavit me, et Omnipotens afflixit
me? Et rediit Noemin, & 22
Ruth Moabites nur⁹ ej⁹, redeuntes
ex agro Moab. Hæ verò advenērūt
in Bethleē in principio messis
hordeorū. CAP. II.
ET ipsi Noemin erat vir notus 1
viro ej⁹: Vir autē potens fortitudine
ex cognatione Elimelech:
& nomen ei, Booz. Et dixit Ruth 2
Moabites ad Noemin, Vadā nūc in
agrū: et colligā in spicis à tergo,
cujuscūq; invenero gratiā in oculis
ej⁹. Dixit autē ei, Vade, filia. Et 3
ivit: et veniens collegit in agro à
tergo metētiū. Et evenit evētu ad
parte agri Booz, qui ex cognatione
Elimelech. Et ecce Booz venit 4
de Bethleē: et dixit messorib⁹, Domin⁹
vobiscū. Et dixerunt ei, Benedicat
te Domin⁹. Et dixit Booz 5
puero suo, qui assistebat super
messores, Cujus est adolescentula
hæc?

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 דלמא להון אתון מתינן עד די ירבון כאתתא דנטרא ליבם קליל למסבה לגבר
הבדילהון אתון יתבן עגימן בדיל דלא למהוי מתנסבן לגבר בבעו ברתי לא תמררון
14 נפשי ארום מריר לי יותר מנכון ארום נפקת בי מחא מן קדם יי׃ ונטלן קלהן ובכין עוד
15 זמנא אוחרנא ונשיקת ערפה לחמותה ורות אתדבקת בה׃ ואמרת הא תבת יבמתך לות
16 עמה ולות דחלתה תובי בתר יבמתיך לעמיך ולדחלתיך׃ ואמרת רות לא תקניטי בי
למשבקיך למתב מן בתרך ארום תאיבא אנא לאתגיירא אמרת נעמי אתפקדנא למטר
שביא ויומי טבא בדיל דלא להלכא בר מתרין אלפין אמין אמרת רות לכל מן די את
אזלא איזיל אמרת נעמי אתפקדנא דלא למבת כחדא עם עממיא אמרת רות לכל אתר
די תביתי אבית אמרת נעמי אתפקדנא למנטר שית מאה ותלת עסר פקודיא אמרת
רות מה דנטרין עמיך איהא נטרא אנא כאלו הוו עמי מן קדמת דנא אמרת נעמי
17 אתפקדנא דלא למפלח פולחנא נוכראה אמרת רות אלהך הוא אלהי׃ אמרת נעמי
אית לנא ארבע דיני מותא לחיביא רגימת אבנא ויקידת נורא וקטילת סיפא וצליבת
קיסא אמרת רות לכל מה דתמותי אמות אמרת נעמי אית לנא בית קבורתא אמרת
רות ותמן אהא קבירא ולא תוסיפי עוד למללא כדנן יעבד יי לי וכדנן יוסיף עלי ארום
18 מותא יהא מפריש ביני ובינך׃ וחזת ארום מאלמא היא למהך עמה ופסקת מלמללא לה׃
19 ואולן תרויהן עד דעלן בית לחם והוה כד עלן לבית לחם וארגישו כל יתבי קרתא
20 עליהן ואמרן הדא נעמי׃ ואמרת להון לא תהוין קרן לי נעמי קרו לי מרירת נפשא
21 ארום אמריר שדי לי לחדא׃ אנא מליא אזלית מבעלי ומבני וריקניא אתבני יי מנהון
22 למא דין אתון קרן לי נעמי ומן קדם יי אסתהיד לי חובתי ושדי הבאיש לי׃ ותבת נעמי
ורות מואביתא כלתה עמה די תבת מחקל מואב ואנון אתו בית לחם במעלי יומא
דפסחא ובההיא יומא שריאו בני ישראל למחצד ית עומר דארמותא דהוה מן שעורין׃

ב

1 ולנעמי אשתמודע לגברה גבר תקיף באוריתא מן יחוס אלימלך ושמיה בועז׃
2 ואמרת רות מואביתא לות נעמי איזיל כען לחקלא ואכנוש בשבולין בתר די אשכח
3 רחמין בעינוי ואמרת לה אזיל ברתי׃ ואזלת ועלת וכנשת בחקלא בתר חצודיא וארע
4 ארעהא אחסנת חקלא די הוה לבועז דמן יחוס אלימלך׃ והא בועז אתא מבית לחם
5 ואמר לחצודיא יהא מימרא דיי בסעדכון ואמרו ליה יברכנך יי׃ ואמר בועז לעולימיה
דמני רב על חצודיא לאידין אומא ריבא הדא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Fortasse ad eos vos expectantes usq; quò adolescent, *sicut mulier quæ servat* 13
[se] leviro parvulo ad accipiendū eā viro? Num propter eos vos sedentes
tristes, ut ꝙ non ad esse acceptas viro? Obsecro filiæ meæ, non amaricabitis
animā meā; nā amaricavit mihi cor meū magis à vobis, quoniam
exivit in me ꝑcussio ab-ante Dñm. Et levaverunt vocē suā, et fleverunt adhuc 14
vice alterā: et osculata est Gharpah socrū suā, & Ruth apprehendit in
illa. Et dixit: Ecce rediit affinis tua ad populū suū & ad Timorē suū, redi 15
post affinē tuā ad populū tuū & ad Timorē tuū. Et dixit Ruth: Ne sollicites 16
me ad dimittendū ad redeundū de-post te; quoniā *cupio ego ad proselytandū:
dixit Naghami, Jussi sumus observare sabbatha & dies bonos, ad non
eundū ultra bis mille cubitos; dixit Ruth,* Ad omne id quò tu is, ibo; *dixit
Naghami, Jussi sumus non pernoctare unà cum gentibus; dixit Ruth,*
In oñi loco quo ꝑnoctabis, ꝑnoctabo: *dixit Naghami, Jussi sumus custodire
trecenta & tredecī mandata; dixit Ruth, Quod custodiunt populus
tuus ero custodiens ego,* ut si fuerunt populus me⁹ ex antiquo hic: *dixit
Naghami, Jussi sumus ut non colamus cultū extraneū; dixit Ruth,* De⁹ tu⁹
ipse De⁹ me⁹. *Dixit Naghami, sunt nobis quatuor judicia mortis reis; lapidatio* 17
*lapide, et combustio igne, & occisio gladio, et suspensio ligno; dixit
Ruth,* In omni eo quo morieris, moriar: *dixit Naghami, Est nobis domus
sepulturæ; dixit Ruth,* Et ibi ero sepulta: et nō addes ultrà ad loquendū; sic
faciet Dñs mihi, & sic addet sup me, ꝙ mors separabit inter me & inter te.
Et vidit ꝙ confortata illa ad ambulandū secum, et conclusit à loquendo 18
illi. Et iverunt duæ illæ usque quo ascenderunt Bethlehhē: & fuit quando 19
ascenderunt ad Bethlehhem, et congregati sunt oēs habitatores urbis sup
eas, et dixerunt: An hæc Naghami? Et dixit illis: Non eritis vocantes mihi 20
Naghami; vocate mihi Amarā *animâ*, quoniā amaricavit omnipotens
mihi valdè. Ego plena ivi *viro meo & filiis meis*, & inanē redire fecit me 21
Dominus ab illis: ad quid hoc vos vocantes mihi Naghami, et ab-ante
Dominū testificata est in me culpa mea, et omnipotens malè esse fecit mihi?
Et *reduit* Naghami et Ruth Moabiah nur⁹ ejus cū eâ, quæ rediit ex agro 22
Moab. Et illæ *venerunt* Bethlehhem in introitibus diei Pizzhha: et in illo
die cœperūt filii Israel ad metendū manipulū elevationis qui fuit ex ordeis.

CAP. II.

ET Naghami cognitus fuit ad virum ejus vir potens, fortis *in lege*, ex 1
prosapia Elimelech, et nomen illius Boghaz. Et dixit Ruth Moabiah ad 2
Naghami: Ibo nunc ad agrum, et colligam in spicis post quem inveniam
misericordias in oculis ejus: et dixit illi, Ito filia mea. Et ivit et intravit, 3
et collegit in agro post messores; et accidit accidēs *ejus* possessioni agri qui
fuit Boghaz qui ex prosapiā Elimelech. Et ecce Boghaz venit ex Bethlehhem, 4
et dixit messoribus, Sit dictum Domini in auxilio vestro: et dixerunt
illi, Benedicet tibi Dominus. Et dixit Boghaz ad puerum suum, quem 5
præposuit magistrum super messores: Cui nationi puella hæc?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܢܬܝܢ ܡܣܟܝܢ ܠܗܘܢ ܥܕܡܐ ܕܢܪܒܘܢ. ܘܡܬܟܠܝܢ ܡܢ ܕܬܗܘܝܢ ܠܓܒܪܐ: ܠܐ ܒܢܬܝ: 13
ܡܛܠ ܕܡܪܝܪܐ. ܠܝ ܛܒ ܥܠܝܟܝܢ. ܘܠܝ ܡܪܝܪ ܝܬܝܪ ܡܢܟܝܢ: ܡܛܠ ܕܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܢܦܩܬ
ܒܬܪܝ. * ܘܐܪܝܡ ܬܘܒ ܩܠܗܝܢ ܘܒܟܝ. ܘܢܫܩܬ ܥܪܦܐ ܠܚܡܬܗ ܘܗܦܟܬ. ܘܐܙܠܬ. 14
ܪܥܘܬ ܕܝܢ ܢܩܦܬܗ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܚܡܬܗ. ܗܐ ܗܦܟܬ ܚܡܬܟܝ ܠܘܬ ܥܡܗ ܘܠܘܬ ܫܪܒܬܗ. 15
ܘܗܦܘܟܝ ܐܦ ܐܢܬܝ ܒܬܪ ܚܡܬܟܝ. * ܘܐܡܪܐ ܠܗ ܪܥܘܬ. ܚܣ ܠܝ ܕܐܗܦܘܟ 16
ܡܢ ܒܬܪܟܝ. ܘܐܫܒܘܩܟܝ. ܡܛܠ ܕܠܐܬܪ ܕܐܙܠܐ ܐܢܬܝ. ܐܙܠ. ܘܐܝܟܐ ܕܥܡܪܐ ܐܢܬܝ: ܐܥܡܪ. ܥܡܟܝ.
ܥܡܝ. ܘܐܠܗܟܝ. ܐܠܗܝ. * ܘܐܝܟܐ ܕܬܡܘܬܝܢ. ܐܡܘܬ. ܐܦ ܐܢܐ. ܘܬܡܢ ܐܬܩܒܪ: ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ 17
ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ: ܐܠܐ ܡܘܬܐ ܒܠܚܘܕ ܢܦܪܘܫ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟܝ. * ܟܕ ܚܙܬ ܕܝܢ 18
ܢܥܡܝ ܕܫܪܝܪܐܝܬ ܐܨܛܒܝܬ. ܠܡܐܙܠ ܥܡܗ: ܫܠܝܬ. ܡܢ ܕܬܐܡܪ ܠܗ ܕܬܗܦܘܟ. * ܘܐܬܝ 19
ܐܟܚܕܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܗܘܐ. ܕܟܕ ܐܬܝ ܠܒܝܬ ܠܚܡ. ܚܕܝܬ ܒܗܘܢ ܟܠܗ
ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܗܕܐ ܗܝ ܢܥܡܝ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ: ܠܐ ܬܩܪܘܢܢܝ ܢܥܡܝ: ܐܠܐ ܩܪܘܢܢܝ 20
ܡܪܝܪܬ. ܢܦܫܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܪܢܝ ܐܠ ܫܕܝ ܛܒ: * ܡܠܝܬ ܓܝܪ ܐܙܠܬ ܡܟܐ. ܘܡܪܝܐ 21
ܐܗܦܟܢܝ ܣܪܝܩܐܝܬ. ܘܠܡܢܐ ܡܟܝܠ ܩܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܢܥܡܝ. ܕܡܪܝܐ ܡܟܟܢܝ. ܘܡܢ
ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܝܕܝܐ ܐܒܐܫ ܠܝ. * ܘܗܦܟܬ ܢܥܡܝ ܘܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܟܠܬܗ ܥܡܗ. 22
ܕܐܨܛܒܝܬ ܠܡܗܦܟ ܥܡܗ ܒܠܒܐ ܡܫܡܠܝܐ. ܘܐܬܝ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܘܐܒ ܒܪܫ ܚܨܕܐ ܕܣܥܪܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ * * ܘܠܢܥܡܝ ܐܝܬ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܘܕܥܢܐ ܡܢ ܫܪܒܬܗ 1
ܕܐܠܝܡܠܟ ܒܥܠܗ. ܓܒܪܐ ܝܕܝܥܐ ܕܫܡܗ ܒܥܙ. * ܘܐܡܪܬ ܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܠܢܥܡܝ 2
ܚܡܬܗ. ܐܙܠ ܠܚܩܠܐ. ܘܐܠܩܛ ܫܒܠܐ ܒܬܪ ܦܥܠܐ: ܠܘܬ ܡܢ ܕܐܫܟܚ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܚܡܬܗ. ܙܠܝ ܒܪܬܝ. * ܘܐܙܠܬ ܪܥܘܬ ܠܡܠܩܛ ܫܒܠܐ ܒܬܪ ܚܨܘܕܐ. 3
ܘܐܪܥܬܗ. ܡܢܬܐ ܕܚܩܠܐ ܕܒܥܙ ܒܪ ܫܪܒܬܗ ܕܐܠܝܡܠܟ. * ܘܗܐ ܒܥܙ ܐܬܐ 4
ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܘܐܡܪ ܠܚܨܘܕܐ. ܫܠܡܐ ܥܡܟܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܡܪܝܐ ܢܒܪܟܟ.
* ܘܐܡܪ ܒܥܙ ܠܛܠܝܐ ܕܩܐܡ ܥܠ ܦܥܠܐ: ܡܢ ܫܪܒܬܗ ܕܛܠܝܬܐ ܗܕܐ. 5

Et vos expectabitis illos, donec creverint, & 13
impedimini ne ſitis viro: non filiæ meæ, quoniã
amaritudine affecta ſum valdè ſuper vos,
& mihi amariꝰ eſt quàm vobis, quoniam manus
Domini egreſſa eſt poſt me. Et elevaverunt 14
iterum vocem ſuam, & fleverunt, & oſculata
eſt Arpha ſocrum ſuam, & reverſa, &
abiit; Ruth autem adhæſit ei. Et dixit ei ſocrus 15
ejus, Ecce fratria tua reverſa eſt ad populum
ſuum, & in domum cognationis ſuæ:
revertere etiam tu poſt fratriam tuam. Et 16
ait illi Ruth, Abſit mihi, ut revertar à te, &
relinquam te, quoniam in locum quò ieris,
ibo; & ubi habitaveris, habitabo. Populus
tuus, populus meus: & Deus tuus, Deus meus.
Et ubi mortua fueris, moriar etiam ego, 17
& ſepeliar. Sic faciat mihi Deus, & ſic mihi
addat, niſi mors ſola ſeparabit inter me, &
te. Cùm autem vidiſſet Naami, quòd verè 18
complacuiſſet ei abire ſecum, ſiluit dicere ei,
ut reverteretur. Et venerunt ſimul uſque 19
Bethlehem Judæ. Et factum eſt, ut cùm veniſſent
in Bethlehem, lætaretur in eis omnis
urbs, & dicebant; Hæc eſt Naami. Et dixit 20
eis; Ne vocetis me Naami, ſed vocate me
Amaram animæ; quoniam Eliſadai amaram
reddidit me valdè. Plenè enim diſceſſi hinc, 21
& Dominus reduxit me vacué. Quare ergò
nunc vocatis me Naami, cùm Dominus humiliaverit
me, & qui valet manibus malefecit
mihi. Et reverſa eſt Naami, & Ruth Moabitis 22
nurus ejus cum illa. Quoniam ei complacuit
reverti cum ea in corde perfecto. Et
venerunt de terra Moab in principio meſſis
hordeorum.

CAP. II.

Naami autem erat vir unus cognatus, de 1
cognatione Elimelech viri ſui, vir notus,
nomine Booz. Et dixit Ruth Moabitis Naami 2
ſocrui ſuæ, Ibo in agrum, & faciam ſpicilegium
poſt operarios apud quem inveniã
miſericordiã in oculis ejus. Et dixit ei ſocrus 3
ejus, Vade filia mea. Et abiit Ruth ad faciendum
ſpicilegium poſt meſſores, & occurrit ei
pars agri Booz, conſanguinei Elimelech. Et 4
ecce Booz venit de Bethlehem, et dixit meſſoribus;
Pax vobiſcum. Et dicunt ei, Dominus
benedicat tibi. Et dixit Booz puero, qui 5
præerat operariis, Quod nuncium eſt puellæ
hujus?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * فستنظران حتى يتربيا ويتزوجا بكما وتمتنعان من التزويج * فلا تفعلا يا ابنتاي لان نفسي قد
كربت واصابتني مرارة شديدة ومرارتي اشد من مرارتكما * لاني حيث خرجت من بلادي خرج
14 معي عقاب الرب * ورفعن اصواتهن بالبكاء * فقبلت عرفا حماتها ورجعت * فاما راعوث فلم
15 تفارقها * فقالت لها حماتها قد رجعت سلفتك الى شعبها وبيت ابيها * ارجعي انت ايضا مع
16 سلفتك * قالت لها راعوث حاش الله ان ارجع وادعك وحدك * بل انطلق معك حيث
17 انطلقتي وحيث ما سكنتي سكنت معك شعبك شعبي والاهك الاهي * وحيث تكون وفاتك هناك
18 اموت انا وادفن معك هكذا يصنع الله وكذلك يزيدني ان افارقك الا عند الموت * فلما راتها
19 انها قد حبت الانطلاق معها يقينا كفت عن القول لها في الرجوع * فجاءا جميعا الى بيت لحم *
20 فلما اتيا الى بيت لحم فرحت المدينة كلها بهما * وقالوا هذه نعما * فقالت لهم لا تدعوني نعما * ولكن
21 ادعوني مرة النفس لان الاه المواعيد امرني جدا * لاني انطلقت من ههنا كثيرة الاهل وردني
22 الرب خالية * فلماذا تدعوني نعما * والرب قد وضعني وانزل في عقوبة شديدة * ثم رجعت نعما
وراعوث كنتها المؤابية معها التي هويت ان ترجع معها من كل نفسها * وكان الوقت الذي
1 اتيا فيه اول حصاد الشعير * الفصل الثاني * وكان لنعما رجلا من
2 معارفها من قبيلة اليملك زوجها رجلا معروفا اسمه باعاز * فقالت راعوث المؤابية لنعما حماتها
سانطلق الى الحقل والتقط لقاطا خلف الحصادين * في ارض من ظفرت منه بالرحمة * قالت لها
3 حماتها انطلقي يا ابنتي * فانطلقت راعوث لتلتقط خلف الحصادين * فاتفق دخولها في
4 قسمة حقل باعاز نسيب اليملك بعلها * واذا بباعاز مقبل من بيت لحم * فسلم على الحصادين *
5 فقالوا له بارك الله عليك * قال باعاز للفتى القائم على الحصادين ما شان هذه الفتاة *

Et expectabitis, donec creverint: & ducent 13
vos in uxores, & prohibebimini nubere.
Ne faciatis filiæ meæ, quoniam anima
mea contriſtata eſt, & accidit mihi amaritudo
vehemens: & amaritudo mea eſt
vehementior amaritudine veſtrâ. Quoniã
cùm egreſſa ſum de regione mea, egreſſum
eſt mecum ſupplicium Domini. Et elevaverunt 14
voces ſuas in fletu: & oſculata
eſt Arpha ſocrum ſuam, et reverſa eſt: at
Ruth non diſceſſit ab ea. Et dixit ei ſocrus 15
ſua, Jam reverſa eſt cognata tua ad
populum ſuum, & ad domum patris ſui,
revertere tu quoque cum cognata tua. Ait 16
illi Ruth; Avertat Deus ut revertar &
relinquam te ſolam: ſed ibo tecum quocunq; ieris,
& ubi morata fueris, morabor
tecum. Populus tuus, populus meus: &
Deus tuus, Deus meus. Et ubi fuerit mors 17
tua, ibi moriar ego, & ſepeliar tecum. Sic
faciat Deus & ſic addat mihi, ſi diſcedã
à te niſi in morte. Cùm autem vidiſſet 18
Naama quòd dilexiſſet abire cum illa
omnino, abſtinuit dicere ei de reditu. Et 19
venerunt ſimul in Bethlehem. Et cùm
perveniſſent in Bethlehem, lætata eſt civitas
univerſa de illis: et dixerunt, Hæc eſt
Naama. Et ait illis; Ne vocetis me Naama, 20
ſed vocate me Amaram animæ, quoniam
Deus promiſſorũ amarã reddidit me valdé.
Quoniam egreſſa ſum hinc multiplicis 21
familiæ, & reduxit me Dominus vacuam:
quare ergò vocatis me Naama?
Et Dominus jam humiliavit me, & immiſit
in me ſupplicium vehemens. Tum reverſa 22
eſt Naama et Ruth nurus ejus Moabitis
cum illa, quæ voluit redire cum ipſa
de tota anima ſua. Et erat tempus quo venerunt,
principium meſſis hordei.

CAP. II.

Erat autem ipſi Naama vir de notis ejus, 1
de cognatione Elimelech viri ſui,
vir notus: nomen ejus Booz. Et dixit 2
Ruth Moabitis Naama ſocrui ſuæ, Ibo
in agrum et faciam ſpicilegium poſt meſſores
in terra ejus, apud quem conſecuta
fuero miſericordiam. Dixit illi ſocrus ejus,
Vade filia mea. Et abiit Ruth ad 3
faciendum ſpicilegium poſt meſſores; &
accidit ingreſſus ejus in partem agri Booz,
cognati Elimelech viri ſui. Et ecce 4
Booz veniens de Bethlehem, & ſalutavit
meſſores, & dixerunt ei, Benedicat
Deus tibi. Dixit Booz puero qui præerat 5
meſſoribus, Quæ ratio eſt hujus
puellæ?

רות : ב

,ipſa Moabitis Puella : ait & , meſſores ſuper *ſtans* puer reſpōdit Et
6 ויען הנער הנצב על־הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא
,obſecro,Colligam,dixit Et : Moab *agris* de Nahomi cum eſt reverſa quæ
7 השבה עם־נעמי משדי מואב : ותאמר אלקטה־נא
tunc à ſtetit & ,venit & : meſſores poſt *manipulis in* congregabo &
ואספתי בעמרים אחרי הקוצרים ותבוא ותעמוד מאז
Bohaz Dixitque .paululū *domi* ejus *ſeſſio* hæc : nunc uſque & mane
8 הבקר ועד־עתה זה שבתה הבית מעט : ויאמר בעז
agrum in colligendū ad vadas Ne ?mea filia *audiſti* Nonne : Ruth ad
אל־רות הלוא שמעת בתי אל־תלכי ללקט בשדה
.meis puellis *cum* adhærebis hic & :hinc tranſeas non etiam & ,alterum
אחר וגם לא תעבורי מזה וכה תדבקין עם־נערתי :
præcepi non An .eas poſt *ibis* & ,meſſuerint *quem* , agro in tui Oculi
9 עיניך בשדה אשר־יקצרון והלכת אחריהן הלוא צויתי
, vaſa ad *ibis* & *ſities* & ? *te tangendū non ad* pueris
את־הנערים לבלתי נגעך וצמת והלכת אל־הכלים
,*ſuas facies ſuper* cecidit Et .pueri hauſerint quæ his de *bibes* &
10 ושתית מאשר ישאבון הנערים : ותפל על־פניה
gratiam inveni Quare : eum ad dixitque : terram in ſe incurvavit &
ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן
,Bohaz Reſponditque ? alienigena *ego &* me *agnoſcendū ad*,tuis oculis in
11 בעיניך להכירני ואנכי נכריה : ויען בעז
cum feciſti quod omne mihi eſt nunciatum Nunciando : ei dixit &
ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר־עשית את־
,tuā matrē & ,tuū patrem reliquiſti & *:tui viri mortem poſt* , *tua ſocru*
חמותך אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמך
heri nôſti non quem populum ad *iviſti* &,tuæ nativitatis terram &
וארץ מולדתך ותלכי אל־עם אשר לא־ידעת תמול
cum à perfecta tua merces ſit & ,tuū opus Dominus *Rependat* .nudiuſtertius
12 שלשם : ישלם יהוה פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם
.*ejus* alis ſub ſperandum ad veniſti cujus ,Iſrael Deo DOMINO
יהוה אלהי ישראל אשר־באת לחסות תחת־כנפיו :
,me es conſolat⁹ quia ,mi domine tuis oculis in gratiā Inveniā : dixit Et
13 ותאמר אמצא־חן בעיניך אדני כי נחמתני
una ſicut *ero* non ego Et .tuæ ancillæ cor *ſuper* es locutus quia &
וכי דברת על־לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת
,huc accede cibi *tempus Ad* : Bohaz ei Dixitque .*tuarum ancillarum*
14 שפחתך : ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם
latere ex ſedit Et .aceto in tuā buccellam *intinges* & , pane de *comedes* &
ואכלת מן־הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד
.reliquū fecit &,eſt ſaturata &,cōedit & *:triticū toſtū* ei porrexit Et .meſſorū
הקצרים ויצבט־לה קלי ותאכל ותשבע ותתר :
: dicendo ,ſuis pueris Bohaz præcepit & :colligendum ad ſurrexit Et
15 ותקם ללקט ויצו בעז את־נעריו לאמר
etiam Et .eam afficiatis pudore non & ,colligat manipulos inter Etiam
16 גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה : וגם
increpetis non & ,colligat & ,relinquetis & ,*faſciculis* de ei *ſolvetis ſolvendo*
של־תשלו לה מן־הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו־
quod excuſſit & ,veſperam ad uſque agro in collegit Et .eam *in*
17 בה : ותלקט בשדה עד־הערב ותחבט את אשר־
.*hordeorum* *Epha* ferè fuit & ,collegerat
לקטה ויהי כאיפה שערים :

Verſio VUL. LAT.

6 Cui reſpondit; Hæc eſt Moabitis,
quæ venit cum Noemi, de
7 regione Moabitide. Et rogavit
ut ſpicas colligeret remanentes,
ſequens meſſorum veſtigia : & de manè uſque nunc
ſtat in agro, & ne ad momentum
quidem domū reverſa eſt.
8 Et ait Booz ad Ruth; Audi filia,
ne vadas in alterū agrū ad colligendum,
nec recedas ab hoc
loco: ſed jungere puellis meis,
9 Et ubi meſſuerint , ſequere.
Mandavi enim pueris meis, ut
nemo moleſtus ſit tibi: ſed etiam
ſi ſitieris, vade ad ſarcinulas,
& bibe aquas, de quibus
10 & pueri bibunt. Quæ cadens
in faciem ſuam & adorans ſuper
terram, dixit ad eum ; Unde
mihi hoc, ut invenirem gratiam
ante oculos tuos, & nôſſe
me dignareris peregrinam mulierem?
11 Cui ille reſpondit;
Nuntiata ſunt mihi omnia,
quæ feceris ſocrui tuæ poſt
mortem viri tui : & quòd reliqueris
parentes tuos, & terram
in qua nata es, & veneris
ad populum, quem anteà neſciebas.
12 Reddat tibi Dominus
pro opere tuo, & plenam
mercedem recipias à Domino
Deo Iſrael; ad quem veniſti, &
13 ſub cujus confugiſti alas. Quæ
ait ; Inveni gratiam apud oculos
tuos, domine mi, qui conſolatus
es me, & locutus es ad
cor ancillæ tuæ, quæ non ſum
ſimilis unius puellarum tuarum.
14 Dixítque ad eam Booz ;
Quando hora veſcendi fuerit,
veni huc, & comede panem,
& intinge buccellam tuam in
aceto. Sedit itaque ad meſſorum
latus, & congeſſit polentā
ſibi, comedítque, & ſaturata
15 eſt, & tulit reliquias. Atque
indè ſurrexit, ut ſpicas ex more
colligeret. Præcepit autem
Booz pueris ſuis, dicens ; Etiamſi
vobiſcum metere voluerit,
16 ne prohibeatis eam : Et
de veſtris quoque manipulis
projicite de induſtria, & remanere
permittite, ut abſq; rubore
colligat, & colligentem nemo
17 corripiat. Collegit ergò in
agro uſque ad veſperā : & quæ
collegerat virgâ cædens & excutiens,
invenit hordei quaſi ephi
menſurā, id eſt, tres modios.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὼς ἐπὶ
τοὺς θερίζοντας, καὶ εἶπεν, Ἡ παῖς ἡ Μωαβῖτίς
ἐστιν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ (μ) Νωεμὶν ἐξ
7 ἀγροῦ Μωάβ. Καὶ εἶπε, Συλλέξω δὴ καὶ συνάξω
ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν θεριζόντων·
καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἀπὸ πρωΐθεν καὶ ἕως ἑσπέρας
8 οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν. Καὶ εἶπε
(ν) Βοὸζ πρὸς Ῥούθ, Οὐκ ἤκουσας θύγατερ; μὴ
πορευθῇς (ξ) ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ· καὶ σὺ
οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν, ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν
9 κορασίων μου. Οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ
ἐὰν θερίζωσι, καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν· ἰδοὺ
ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί
σου. καὶ (ο) ὅτε διψήσεις καὶ πορευθήσῃ
εἰς τὰ σκεύη, καὶ πίεσαι ὅθεν (π) ἐὰν ὑδρεύωνται
10 τὰ παιδάρια. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν (ρ) ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτόν, Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς
σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγώ εἰμι
11 ξένη; Καὶ ἀπεκρίθη (σ) Βοόζ, καὶ εἶπεν αὐτῇ,
Ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι (τ) ὅσα πεποίηκας
μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
τὸν ἄνδρα σου· καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα
σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου,
καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἐχθὲς
12 καὶ τρίτης. Ἀποτίσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου· (υ)
γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου θεοῦ
Ἰσραήλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς
13 πτέρυγας αὐτοῦ. Ἡ δὲ εἶπεν, Εὕροιμι χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς σου (φ) κύριε, ὅτι παρεκάλεσάς με,
καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ
14 ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου. Καὶ
εἶπεν αὐτῇ (χ) Βοόζ, Ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν,
πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων, καὶ βάψεις
τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει. καὶ ἐκάθισε Ῥοὺθ ἐκ
πλαγίων τῶν θεριζόντων· καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ
(ψ) Βοὸζ ἄλφιτον, καὶ ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη καὶ
15 κατέλιπε. Καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. καὶ ἐνετείλατο
Βοὸζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων, Καί
γε ἀναμέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω, καὶ
16 μὴ καταισχύνητε αὐτήν. Καὶ βαστάζοντες (ω)
βαστάσατε αὐτῇ, καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε
αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων, (†) καὶ φάγεται,
καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ.
17 Καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας, καὶ
(α) ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξε, καὶ ἐγενήθη ὡς
οἰφὶ κριθῶν.

Et reſpondit puer aſſiſtens ſuper 6
meſſores, & dixit; Puella Moabites
eſt, quæ revertit cum Noemin
ex agro Moab. Et dixit, Colligam 7
nunc, & congregabo in manipulis
poſt meſſores: & venit, & ſtetit à
manè, & uſq; ad veſperam non
ceſſavit in agro puſillum. Et dixit 8
Booz ad Ruth, Nónne audîſti, filia?
Nè iveris colligere in agro
altero: & tu nè eas hinc, hîc adhære
cū puellis meis. Oculi tui ad 9
agrum, quemcunq; meſſuerint, &
ibis poſt eas: ecce mandavi pueris,
nè tangant te. Et quando ſities; et
ibis ad vaſa, & bibes undecunq;
hauſerint pueri. Et cecidit ſuper 10
faciē ſuā & adoravit ſuper terrā
& dixit ad eum; Quid, quòd
inveni gratiā in oculis tuis, ut agnoſceres
me, & ego ſum peregrina?
Et reſpondit Booz, et dixit ei; 11
Renuntiatione renuntiata ſunt
mihi, quæcunq; feciſti cum ſocru
tua, poſtquā mortu⁹ eſt vir tu⁹: et
quomodò reliquiſti patrē tuū, &
matrē tuā, & terrā generationis
tuæ, & iviſti ad populū, quē non
noveras heri, & nudiuſterti⁹. (a)
Rependat Domin⁹ operationē tuā. 12
Fiat merces tua plena à Domino
Deo Iſrael: ad quem veniſti ad
confidendū ſub alis ej⁹. Illa verò 13
dixit; Inveniā gratiam in oculis
tuis, domine, quia conſolat⁹ es me:
& quia locutus es ad cor ſervæ
tuæ: & ecce (b) ego ero tanquā una
ancillarum tuarū. Et dixit ei 14
Booz, Jā hora comedendi: accede
huc, & comedes panes, et tinges
buccellā tuā in aceto. Et ſedit
Ruth à latere meſſorū: et porrexit
ei Booz polentam: & comedit,
& ſaturata eſt, et (c) reliquit:
Et ſurrexit ad colligendum. Et 15
mandavit Booz pueris ſuis,
dicens; Et quidē inter manipulos
colligat, & nè confundatis eam.
Et (d) portantes portate ei, & 16
quidē projicientes projicite ei ex
congeſtis, & comedet, et colliget,
& non increpabitis eā. Et collegit 17
in agro uſq; ad veſperam: &
virgâ excuſſit, quæ collegerat: &
fuit circiter Oephi hordeorum.

MS. A. (μ) Νοεμμεὶν (ν) Βοός (ξ) συλλέξαι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ· (ο) ὅτι (π) ἂν ὑδρεύονται (ρ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν, Τί (σ) Βοός, (τ) πάντα ὅσα (υ) καὶ γένοιτο (φ) κύριέ μου, ὅτι (χ) Βοός, (ψ) Βοός (ω) βαστάξατε αὐτὴν, (†) καὶ ἄφετε καὶ συλλέξει, (α) ἐράβδισεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ואתיב עולימא דאתמנא רב על חצודיא ואמר ריבא מן עמא דמואב היא דתבת
7 ואתגיירת עם נעמי מחקל דמואב : ואמרת אצבור כען ואכנוש שובלין באלומיא מה
דמשתאר בתר חצודיא ואתת וקמת ואתעכבת כען מקדם צפרא ועד כען פון זעיר דין
8 דיתבא בביתא צבחר : ואמר בועז לות רות הלא קבלת מני ברתי לא תהכין למצבר
שובלין בחקל אוחרן ואף לא תעברי מכא למיזל לאומה אחרתא והכא תתוספין עם
9 עולמתי : תהא מסתכלא בחקלא דיחצדון ותהכין בתריהון הלא פקדית ית עולמיא דלא
יקרבון ביך ובעדן די את צחיא למוי אזילי למניא ותהי שתיא מויי די מלין עולמיא :
10 ונפלת על אפהא וסגידת על ארעא ואמרת ליה מא דין אשכחית רחמין בעינך
לאשתמודעותני ואנא מעמא נוכראה מבנתהון דמואב ומעמא דלא אדכי למעל
11 בכנשתא דיי : ואתיב בועז ואמר לה אתחואה אתחוא לי על מימר חכימיא דכד גזר יי
לא גזר על נוקביא אלהן על גובריא ואתאמר עלי בנבואה דעתידין למפק מנך מלכין
ונביאין בגין טיבותא דעבדת עם חמותיך דפרנסת יתה בתר דמית בעליך ושבקת
דחלתיך ועמיך אביך ואמיך וארעא ילדותיך ואזלת לאתגיירא ולמתב בין עם די לא
12 אשתמודע ליך מאתמלי ומדקמוהי : יגמול יי ליך גמול טב בעלמא הדין על עובדך טב
ויהי אגריך שלימא לעלמא דאתי מן קדם יי אלהא דישראל דאתת לאתגיירא
ולאתחבאה תחות טלל שכינת יקריה ובההוא זכותא תשיזבי מן דין גהנם למהוי
13 חולקך עם שרה ורבקה ורחל ולאה : ואמרת אשכח רחמין בעינך רבוני ארום נחמתני
[ואכשרתני למדכי בקהלא דיי] וארום מללתא תנחומין על לב אמתך [דאבטחתני
למחסן עלמא דאתי הי כצדקותא] ואנא לית לי זכו למהוי לי חולקי [לעלמא דאתי]
14 אפילו עם חדא מן אמהתך : ואמר לה בועז לעדן סעודתא קריבי הלכא ותיכולי מן
לחמא ותמישי סעדיך בתבשילא דאתבשל בחלא ויתיבת מסטר חצודיא ואושיט לה
15 קמח קלי ואכלת ושבעת ואשתארת : וקמת למצבר שובלין ופקיד בועז ית עולימוי
16 למימר אף ביני אלומיא תהי צברא ולא תכספונה : ואף מחר תתירון לה מן אסיריא
17 ותשבקון למהוי צברא ולא תנופון בה : וצברית שובלין בחקלא עד רמשא ודשת ית
שובלין דצברית והוה שיעורהון כתלת סאין סעורין :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpondit puer qui præpoſit⁹ magiſter ſup meſſores, & dixit: Puella ex 6
populo Moab illa, quæ rediit, *& proſelyta facta eſt*, cum Naghami ex agro
Moab. Et dixit: Colligā nunc & congregabo ſpicas in manipulos id quod 7
relictū eſt poſt meſſores : & venit & ſtetit, & commorata eſt *nunc ab-ante*
manè & uſq; nunc, modo paululū hoc ꝙ ſedens in domo puſillū. Et 8
dixit Boghaz ad Ruth : Nónne audiſti à me filia mea ? non ambulabis ad
colligendū ſpicas in agro alieno, et etiam non tranſibis hinc ad eundū
ad populū aliū, et hic aderis cum puellis meis. *Eſto* obſervās in agro quo 9
metent ibi; et ambulabis poſt eos: nonne juſſi pueros ut ne appropinquent
in te? et in tēpore quo tu ſitiens ad aquā, ito ad vaſa, et eris bibens ex aquā
quā impleverunt pueri. Et procidit ſup naſū ſuū, et adoravit ſuper terram, 10
& dixit illi: Quid hoc inveni miſericordias in oculis tuis ad noſcendū me,
& ego ex populo alieno, *ex filiabus Moab, et ex populo qui non eſt mundus*
ad ingrediendū in Eccleſiā Domini? Et reſpondit Boghaz & dixit illi: Denuntiari 11
denuntiatū eſt mihi *per dictū ſapientū, quòd cùm decrevit Dominus*
non decrevit de fœminis ſed de viris; et dictum eſt ſuper me in prophetia,
quòd futuri ſint exire de te reges et prophetæ, propter bonū ꝙ feciſti cum
ſocru tuâ, ꝙ aluiſti eā poſtquā mortuus eſt maritus tuus; et deſeruiſti Timorē
tuū, et populū tuū, *patrē tuū* et *matrē tuā*, & terrā nativitatis tuæ,
& veniſti ad proſelytandū et habitandum inter populū qui non cognitus
eſt tibi ab heri & ab-ante illud. Retribuet Dn̄s tibi retributionē bonā in 12
ſeculo hoc ſup opus tuū bonū, et erit merces tua integra ad ſeculū ꝙ veniet
ab-ante Dn̄m Deum Iſrael, ꝙ veniſti ad proſelytandū, et ad protegendum
ſub umbra majeſtatis gloriæ ejus, *et in hac juſtitia liberaberis à judicio*
gehennæ, ut ſit portio tua cum Sarah et Ribkah et Rahhel et Lea. Et 13
dixit: *Inveniā* miſericordiā in oculis tuis, domine mi; quoniā conſolatus
es me, *et rectificâſti me mundā eſſe in eccleſia Domini*, & quoniā locutus es
conſolationes ſuper cor ancillæ tuæ, *quòd fiduciā feceris mihi ad poſſidendū*
mundū venturum ſecundùm juſtitiā: et ego, non mihi dignitas ad eſſe participē
in mundo venturo etiā cum una ex ancillis tuis. Et dixit illi Boghaz 14
in tempore cibi, Accede *huc* & comedes *de pane*, & intingito ſuſtentationem
tuā in pulmento ꝙ coctū eſt in aceto: & ſedit *à* latere meſſorū, & porrexit
illi *farinā toſtā*, & comedit, & ſatiata eſt, et reliquit. Et ſurrexit 15
ad colligendum ſpicas: & juſſit Boghaz pueros ſuos ad dicendum, Etiam
inter manipulos erit colligens, & non exprobrabitis illā. Et etiā reliquum 16
relinquetis ei ex ligatis, & ſinetis ad eſſe colligentē, & non increpabitis
eam. Et collegit ſpicas in agro uſq; ad veſperā: et conculcavit ſpicas quas 17
collegerat; et fuit quantitas earum ut quaſi tres ſeein ordei.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܥܢܐ ܥܠܝܡܐ: ܘܐܡܪ ܠܗ: ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܡܘܐܒܝܬܐ. ܗܝ ܕܐܬܬ. ܥܡ ܢܥܡܝ ܡܢ ܐܪܥܐ 6
ܕܡܘܐܒ. * ܘܐܡܪܐ ܕܐܠܩܘܛ ܒܬܪܗܘܢ ܕܦܥ̈ܠܐ. ܘܠܩܛܬ. ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ 7
ܠܢܘܚܐ. * ܘܐܡܪ ܒܥܙ ܠܪܥܘܬ. ܒܪܬܝ ܠܐ ܫܡܝܥ ܠܟܝ ܒܡܬܠܐ. ܕܒܚܩܠܐ ܕܠܐ 8
ܕܝܠܟܝ: ܠܐ ܬܠܩܛܝܢ. ܡܛܠܗܢܐ ܩܕܡܝ. ܘܗܘܝ ܬܢܢ ܥܡ ܛܠܝ̈ܬܝ.
* ܘܗܘܝ ܚܙܝܐ ܐܝܟܐ ܕܚܨܕܝܢ. ܘܗܘܝ ܐܙܠܐ ܒܬܪܗܘܢ: ܗܐ ܦܩܕܬ ܠܛܠܝ̈ܐ ܕܐܢܫ 9
ܠܐ ܢܗܪܘܟܝ. ܘܐܢ ܨܗܝܐ ܐܢܬܝ: ܐܙܠܝ ܘܐܫܬܝ ܡܢ ܡ̈ܝܐ ܕܡܠܝܢ ܛܠ̈ܝܐ. * ܘܢܦܠܬ 10
ܥܠ ܐ̈ܦܝܗ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܣܓܕܬ ܠܗ. ܘܐܡܪܬ. ܡܛܠ ܕܐܫܟܚܬ ܪ̈ܚܡܐ ܒܥ̈ܝܢܝܟ
ܠܡܕܥܢܝ. ܕܢܘܟܪܝܬܐ ܐܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܒܥܙ: ܡܐܡܪ ܐܬܐܡܪ ܠܝ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܥܒܕܬܝ ܥܡ ܚܡܬܟܝ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܒܥܠܟܝ. ܕܫܒܩܬܝ ܐܒܘܟܝ 11
ܘܐܡܟܝ ܘܡܘܠܕܟܝ. ܘܐܬܝܬܝ ܠܥܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܐ ܗܘܝܬܝ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ
ܬܠܬܝܘܡܝܢ. * ܢܦܪܥܟܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܬܠ ܐܓܪܟܝ. ܗܘ ܕܐܬܝܬܝ 12
ܠܡܬܛܫܝܘ ܬܚܝܬ ܟܢ̈ܦܘܗܝ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܫܟܚܬ ܪ̈ܚܡܐ ܒܥ̈ܝܢܝܟ 13
ܡܪܝ. ܘܒܝܐܬܢܝ. ܘܡܠܝܬ ܠܒܗ ܕܐܡܬܟ. ܐܦ ܐܢܐ ܐܗܘܐ ܐܝܟ ܚܕܐ ܡܢ ܐܡܗܬܟ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܒܥܙ ܒܥܕܢܐ ܕܫܪܘܬܐ. ܩܪܘܒܝ ܘܐܟܘܠܝ ܡܢ ܠܚܡܐ: ܘܐܘܬܒܗ ܠܘܬ ܓܒܐ 14
ܕܚܨܘܕܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܩܠܝܬܐ. ܘܨܒܥ ܠܚܡܐ ܒܚܠܒܐ. ܘܪܡܐ ܩܨܝ̈ܐ ܕܫܒ̈ܠܐ ܦܪ̈ܝܟܬܐ ܘܝܗܒ
ܠܗ: ܘܐܟܠܬ. ܘܣܒܥܬ. ܘܐܘܬܪܬ. * ܘܩܡܬ. ܠܡܠܩܛ. ܘܦܩܕ ܒܥܙ ܠܥܒܕ̈ܘܗܝ 15
ܘܐܡܪ.* ܬܠܩܘܛ ܡܢ ܒܝܬ ܥܡܪ̈ܐ. ܘܠܐ ܬܗܪܘܢܗ. * ܘܗܘܬ. ܠܩܛܐ ܒܚܩܠܐ ܥܕܡܐ 16 17
ܠܪܡܫܐ. ܘܚܒܛܬ. ܒܫܒܛܐ. ܘܐܫܟܚܬ. ܒܗܘܢ ܐܝܟ ܟܝܠܐ ܡܠܝܐ ܕܣܥܪ̈ܐ.

* Et reſpondit puer, & ait illi; Mulier eſt Moabitis, illa quæ venit cum Naami de terra Moab, 6 Et dicit; Faciam ſpicilegium poſt 7 operarios: & fecit ſpicilegium à manè uſque ad quietem. Et dixit Booz Ruth, Filia 8 mea, nónne auditum eſt tibi in proverbio; Ut in agro non tuo, ne facias ſpicilegium? Propter hoc, mane, & eſto hìc cum puellis meis. Et vide ubi meſſuerint, & vade poſt 9 eos, ecce præcepi pueris, ut homo non lædat te: Et ſi ſitis; vade, & bibe de aqua quam hauriunt pueri. Et cecidit ſuper faciem 10 ſuam ſuper terram, & adoravit eum, & dixit; Quoniam inveni miſericordias in oculis tuis ad cognoſcendum me; quòd eſſem peregrina. Dicit ei Booz, Dicendo dictum eſt mihi 11 quod feciſti ſocrui tuæ, poſtquam mortuus eſt vir tuus; quoniam reliquiſti patrem tuum, & matrem tuam, & cognationem tuam, & veniſti ad populum quem non cognoſcebas ab herì, & nudiuſtertiùs. Retribuat tibi Dominus Deus Iſrael, & 12 elargiatur tibi mercedem tuam ille, ad quem veniſti, ut protegereris ſub alis illius. Et dixit ei, Quoniam inveni miſeri- 13 cordias in oculis tuis domine mi, & conſolatus es me, & impleviſti cor ancillæ tuæ; ego quoque ero tanquam una ex ancillis tuis. Et dixit ei Booz, Tem- 14 pore prandii accede, & manduca de pane. Et ſedere eam fecit ad latus meſſorum, & præbuit ei polentam, & intinxit panem in lacte & injecit fragmenta ſpicarum perfricatarum, & dedit ei, & comêdit, & ſaturata eſt, & ſuperfuit *ei*. Et ſurrexit ad faciendum ſpicilegium, & 15 præcepit Booz ſervis ſuis, & dixit; Fa- 15 ciat ſpicilegium inter manipulos, & non lædatis eam. Et fuit faciens ſpicilegium 17 in agro uſque ad veſperam, & percuſſit virgâ ea *quæ collegit*, & invenit in illis quaſi plenam menſuram hordeorum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* قال له الفتي مجيبا * هي امراة موابية التي اتت مع نعما من ارض مواب * قالت 6 7
لتلتقط لقاطا خلف الحصادين * فالتقطت من بكرة الي وقت الراحة * فقال باعاز 8
لراعوث يا ابنتي اما سمعت ما قال المثل * ان لا تلتقط في حقل ليس هو لك * فامكثي
يومك هذا وبيتي مع الجواري * حتي اذا كان الغد انظري حيث يحصدون واتبعيهم 9
والتقطي * قد امرت غلامي ان لا يدع انسانا يوذيك * وان عطشت انطلقي فاشربي من
الاوعية التي ملاها الغلمان * فخرت له ساجدة علي الارض * وقالت ظفرت منك برحمة حيث 10
علمت اني غريبة * قال لها باعاز قد اخبرت بما صنعت بحماتك من بعد وفاة زوجك 11
انك تركت بيت والديك واهل قبيلتك وجيت الي شعب لم تعرفيه امس وقبل ذلك
* يجازيك الله اله اسرائيل بافضل الجزاء ويثبتك ذاك الذي جيتي لتستتري في 12
كنفه * قالت له الحمد لله الذي ظفرت منك برحمة يا سيدي * انك عزيتني 13
وفرحت عن امتك * فلما حان الغداء * قال لها باعاز تقدمي وتغدي معنا * فاجلسها 14
عند الحصادين جانبا * فدفع اليها سويقا وشربت * وفت خبزا وصب عليه لبنا * وكان الخبز
الذي فت لها من شعير مفروك * فاكلت وشبعت وفضل منها * وقامت لتلتقط * وامر باعاز 15
عبيده وقال لهم * دعوها لتلتقط من بين الحزم * ولم ينهاها احد * فالتقطت الي المساء وفركت 16 17
ما لقطت مد شعير كبير

* *Ait illi puer reſpondens, Eſt mulier Moabitis, Quæ venit cum Naama de terra Moab.* 6 *Dixit, ut faceret ſpicilegium poſt meſſores, & fecit ſpicilegium à manè uſque ad tempus quietis.* 7 *Et dixit Booz Ruth, Filia mea, nónne audîſti quòd dixit proverbium; Ne ſpicilegium facias in agro non tuo? Tu autem mane die hâc, obnocta cum puellis;* 8 *ut facto manè videas ubi metent: & ſequere eos, & fac ſpicilegium. Jam præcepi puero meo ne permittat homini afficere te injuriâ, & ſi ſitieris vade, & bibe ex vaſis, quæ hauriunt pueri.* 9 *Et cecidit adorans eum ſuper terram, & ait; Inveni gratiam apud te, cùm cognoviſſes me eſſe peregrinam.* 10 *Ait illi Booz, Jam nunciatum eſt mihi, quæ feciſti ſocrui tuæ poſt obitum viri tui, quoniam reliquiſti domum parentum tuorum, & cognationem tuam, & veniſti ad populum quem non cognoſcebas herì, & ante hoc.* 11 *Retribuat tibi ille Deus, Deus Iſraël præſtantiſſimâ retributione, & confirmet te ille ad quem veniſti, ut protegereris ſub alis ejus.* 12 *Ait illi, Laus Deo, quòd conſecuta ſim apud te miſericordiam, domine mi, quoniam conſolatus es me, & dilatâſti ancillæ tuæ.* 13 *Cùmque adeſſet tempus veſcendi, dixit ei Booz; Accede, & veſcere nobiſcum: & ſedere eam fecit apud meſſores ſeorſim, & porrexit ei ptiſanam, & bibit, et comminuit panem, & infudit ſuper illum lac. Et erat panis quem comminuit ei ex hordeo confricato, & comêdit, & ſaturata eſt, & ſuperfuit ei.* 14 *Et ſurrexit ad faciendum ſpicilegium, & præcepit Booz ſervis ſuis, & ait illis;* 15 *Relinquite eam facere ſpicilegium inter manipulos, & ne prohibeat eam quiſpiam.* 16 *Et fecit ſpicilegium uſque ad veſperam, & confricuit quod collegerat quaſi modium hordei majorem.* 17

רות : ג

: collegerat quod ejus ſocrus vidit Et .urbem eſt ingreſſa & *tulit* Et
18 וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא חֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־לִקֵּטָה
.ſua ſaturitate de *reliquum fecerat* quod ei dedit & ,protulit &
וַתּוֹצֵא וַתִּתֶּן־לָהּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹתִרָה מִשָּׂבְעָהּ׃
, Sit ? feciſti ubi & ,hodie collegiſti Ubi : ſua ſocrus ei Dixitque
19 וַתֹּאמֶר לָהּ חֲמוֹתָהּ אֵיפֹה לִקַּטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְהִי
,*eo cum fecerat quo* ,ſuæ ſocrui indicavit Et .benedictus,te *cognoſcens*
מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ וַתַּגֵּד לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה עִמּוֹ
Dixitque .Bohaz ,hodie *eo* cum feci quo viri Nomen : ait &
20 וַתֹּאמֶר שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר
reliquit non qui DOMINO *ipſe* Benedictus : ſuæ nurui Nahomi
נָעֳמִי לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר לֹא־עָזַב
: Nahomi ei ait Et .mortuis cum nec ,viventibus cum ſuã miſericordiã
חַסְדּוֹ אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי
Ruth Dixitque .*ipſe* noſtris *redemptoribus* de ; vir nobis Propinquus
21 קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא׃ וַתֹּאמֶר רוּת
,adhærebis mihi qui pueris *Cum* : me ad dixit *quia* Etiam : Moabitis
הַמּוֹאֲבִיָּה גַּם כִּי־אָמַר אֵלַי עִם־הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לִי תִּדְבָּקִין
Nahomi ait Et .mihi quæ , meſſem totam compleverint donec
22 עַד אִם־כִּלּוּ אֵת כָּל־הַקָּצִיר אֲשֶׁר־לִי׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי
, ejus puellis cum exeas quòd ,mea filia Bonum : ſuam nurum Ruth ad
אֶל־רוּת כַּלָּתָהּ טוֹב בִּתִּי כִּי תֵצְאִי עִם־נַעֲרוֹתָיו
puellis *in adhæſit* Et .alio agro in *te in* obviabunt non &
23 וְלֹא יִפְגְּעוּ־בָךְ בְּשָׂדֶה אַחֵר׃ וַתִּדְבַּק בְּנַעֲרוֹת
meſſem & ,hordeorum *meſſem conſummare uſque* colligendum ad Bohaz
בֹּעַז לְלַקֵּט עַד־כְּלוֹת קְצִיר־הַשְּׂעֹרִים וּקְצִיר
.ſua ſocru cum ſedit & : triticorum
הַחִטִּים וַתֵּשֶׁב אֶת־חֲמוֹתָהּ׃

CAP. III. ג

tibi quæram nónne , mea Filia : ſua ſocrus Nahomi ei Dixitque
1 וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ־לָךְ
cujus ,noſtra *cognitio* Bohaz nónne ,nunc Et ? tibi ſit bene *quò* ,requiem
מָנוֹחַ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ׃ וְעַתָּה הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר 2
hordeorum aream *ventilans* ipſe Ecce ? *ejus* puellis cum fuiſti
הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה־הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן הַשְּׂעֹרִים
deſcẽdes &,te ſuper tua veſtimẽta *pones* & ,te *unges* & ,te *lavabis* Et .nocte
3 הַלָּיְלָה׃ וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתִּי שִׂמְלֹתַיִךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתִּי
.bibere & comedere *eum finire uſque* viro cognoſcaris non .aream
הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃
venies & *:ibi cubabit quo* locum *ſcies &,eum cubando in*,erit Et
4 וִיהִי בְשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת
quid tibi indicabit ipſe & : accumbes & *ejus pedes* diſcooperies &
וְגִלִּית מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתִּי וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר
.faciam ,me ad dixeris quæ Omnia : eum ad Dixitque .facias
5 תַּעֲשִׂין׃ וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה׃
.ſua ſocrus ſibi præceperat quæ omnia juxta fecit & ,aream deſcendit Et
6 וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוַּתָּה חֲמוֹתָהּ׃
dormiendum ad venit & ,ejus cor *bonum fuit* & ,bibit & ,Bohaz comedit Et
7 וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב
.accubuit &,ejus *pedes* diſcooperuit &,*ſilentio in* venitque:acervi *extremitate* in
בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃
mulier ecce &,ſe inclinavit & ,vir expavit & : *noctis dimidio in* fuit Et
8 וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה
.ejus *pedibus accubans*
שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃

Verſio VULG. LAT.

18 Quos portans reverſa eſt in civitatẽ,& oſtendit ſocrui ſuæ : inſuper protulit,& dedit ei de reliquiis cibi ſui, quo ſaturata fuerat.
19 Dixítq; ei ſocrus ſua ; Ubi hodiè collegiſti, & ubi feciſti opus? ſit benedictus qui miſertus eſt tui. Indicavítq; ei apud quem fuiſſet operata: & nomen dixit viri, ꝗ Booz vocaretur.
20 Cui reſpondit Noemi, Benedictus ſit à Dño : quoniã eandẽ gratiã, quã præbuerat vivis, ſervavit & mortuis. Rurſúmque ait, Propinquus noſter eſt homo.
21 Et Ruth, Hoc quoq;, inquit, præcepit mihi, ut tamdiu meſſoribꝰ ejꝰ jungerer, donec omnes ſegetes meterentur.
22 Cui dixit ſocrus, Meliꝰ eſt, filia mea, ut cũ puellis ejꝰ exeas ad metendũ, ne in alieno agro quiſpiã reſiſtat tibi.
23 Juncta eſt itaque puellis Booz: & tamdiu cum eis meſſuit, donec hordea & triticum in horreis conderentur.

CAP. III.

1 Poſtquã autẽ reverſa eſt ad ſocrũ ſuã, audivit ab ea; Filia mea, quærã tibi requiẽ, & providebo ut benè ſit tibi.
2 Booz iſte, cujꝰ puellis in agro juncta es, propinquꝰ noſter eſt, & hâc nocte aream hordei ventilat.
3 Lavare igitur, & ungere, & induere cultioribꝰ veſtimentis, & deſcende in areã : non te videat homo, donec eſũ potúmq; finierit.
4 Quando autẽ ierit ad dormiendũ, nota locũ in quo dormiat: veniéſq; & diſcooperies pallium, quo operitur à parte pedũ, & projicies te, & ibi jacebis: ipſe autẽ dicet tibi quid agere debeas.
5 Quæ reſpondit;
6 Quidquid præceperis, faciam. Deſcendítq; in areã, & fecit omnia quæ ſibi imperaverat
7 ſocrꝰ. Cúmq; comediſſet Booz, & bibiſſet, & factꝰ eſſet hilarior, îſſétq; ad dormiendũ juxta acervũ manipulorũ ; venit abſconditè, et diſcooperto pallio à pedibꝰ ejꝰ, ſe projecit.
8 Et ecce, nocte jam mediâ expavit homo, et conturbatus eſt : vidítq; mulierem jacentem ad pedes ſuos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἦρε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξε· καὶ ἐξενέγκασα Ῥοὺθ ἔδωκεν αὐτῇ ἃ κατέλιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη.
19 Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς, Ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας; εἴη ὁ ἐπιγνούς σε εὐλογημένος. καὶ (β) ἀνήγγειλε Ῥοὺθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησε, καὶ εἶπε, Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς μεθ᾽ οὗ ἐποίησα σήμερον, (γ) Βοόζ.
20 Εἶπε δὲ Νωεμὶν τῇ νύμφῃ αὐτῆς, Εὐλογητός ἐστι τῷ κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπε τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων. καὶ εἶπεν αὐτῇ (δ) Νωεμὶν, Ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ, ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων (ε) ἡμῖν ἐστι.
21 Καὶ εἶπε Ῥοὺθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς, Καί γε ὅτι εἶπε πρὸς μὲ, Μετὰ τῶν (ζ) κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητὸν
22 ὃς ὑπάρχει μοι. Καὶ εἶπε (η) Νωεμὶν πρὸς Ῥοὺθ τὴν νύμφην αὐτῆς, Ἀγαθὸν θύγατερ, ὅτι (θ) ἐξῆλθες μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ.
23 Καὶ προσεκολλήθη Ῥοὺθ τοῖς (ι) κορασίοις τοῦ Βοὸζ τοῦ συλλέγειν, ἕως τοῦ συντελέσαι τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν (κ) καὶ τῶν πυρῶν.

18 *Et tulit, & intravit in civitatem. Et vidit ſocrus ejus, quæ collegerat : & proferens Ruth dedit ei, quæ reliquerat ex iis quibus ſaturata fuerat.* 19 *Et dixit ei ſocrus ejus; Ubi collegiſti hodiè, & ubi feciſti? Sit, qui agnovit te, benedictus. Et nuntiavit Ruth ſocrui ſuæ, ubi feciſſet: & dixit; Nomen viri cum quo feci hodiè, Booz.* 20 *Dixit autem Noemin nurui ſuæ; Benedictus eſt Domino, quoniam non dereliquit miſericordiam ſuam cum viventibus, & cum mortuis. Et dixit ei Noemin, Propinquus eſt nobis vir : de redemptoribus eſt nobis.* 21 *Et dixit Ruth ad ſocrum ſuam, Et quidem, quia dixit ad me, Cum puellis meis adhære, quoaduſque conſummaverint totam meſſem, quæ eſt mihi.* 22 *Et dixit Noemin ad Ruth nurum ſuam, Bonum, filia, quia exîſti cum puellis ejus : & non occurrent tibi in agro alio.* 23 *Et adhæſit Ruth puellis Booz colligendo ; quoaduſque conſummaretur meſſis hordeorum, & (e) triticorum.*

MS.A. (β) ἀπήγγειλεν (γ) Βοός. Καὶ εἶπεν Νοομμεὶν (δ) Νοομμεὶν, (ε) ἡμᾶς (ζ) παιδαρίων τῶν (η) Νοομμεὶ (θ) ἐπορεύθης μετὰ (ι) κορασίοις Βοὸς συλλέγειν, ἕως οὗ συνετέλεσεν τὸν (κ) καὶ τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν.

ΚΕΦ. γ΄.

1 ΚΑὶ ἐκάθισεν μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. εἶπε (α) δὲ αὐτῇ Νωεμὶν ἡ πενθερὰ αὐτῆς, Θύγατερ, οὐ μὴ (β) ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν, ἵνα εὖ γένηταί σοι;
2 Καὶ νῦν οὐχὶ (γ) Βοὸζ γνώριμος ἡμῶν, οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί.
3 Σὺ δὲ λούσῃ, καὶ ἀλείψῃ, καὶ περιθήσεις τὸν ἱματισμόν σου (δ) ἐπὶ σὲ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν ἅλω. μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ (ε) ἕως τοῦ συντελέσαι αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν.
4 Καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον (ζ) ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς
5 ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις. Εἶπε δὲ Ῥοὺθ πρὸς
6 αὐτὴν, Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ποιήσω. Καὶ κατέβη εἰς τὸν ἅλω, καὶ ἐποίησε κατὰ πάντα, ὅσα ἐν-
7 ετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς. Καὶ ἔφαγε (η) Βοὸζ καὶ ἔπιε, καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἦλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς. ἡ δὲ (θ) ἦλθεν ἐν κρυφῇ, καὶ ἀπεκάλυψε τὰ πρὸς
8 ποδῶν (ι) αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ καὶ (κ) ἐξέστη ὁ ἀνὴρ, καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ κοιμᾶται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

& expavit vir, & turbatus eſt: &

CAP. III.

1 *ET ſedit cum ſocru ſua. Dixit autem ei Noemin ſocrus ejus, Filia, nónne quæram tibi requiem, ut benè ſit tibi?* 2 *Et nunc nónne Booz notus noſter, cujus fuiſti cũ puellis ejus? Ecce ipſe ventilat areã hordeorũ hâc nocte.* 3 *Tu autem lavaberis, & ungêris, & circumpones veſtimentum tuum ſuper te, & aſcendes ad aream. Nè innoteſcas viro, quoaduſque ipſe conſummaverit edere & bibere.* 4 *Et erit, cùm ipſe dormierit; & noſces locum, ubi dormit illic: & venies, & diſcooperies, quæ ad pedes ejus, & dormies: & ipſe indicabit tibi, quæ facies.* 5 *Dixit autem Ruth ad eam, Omnia, quæcunque dixeris, faciam.* 6 *Et deſcendit ad aream, & fecit juxta omnia, quæcunque mandavit ei ſocrus ejus.* 7 *Et comêdit Booz, & bibit, & bonum factum eſt cor ejus: & venit ad dormiendum in parte acervi. Illa autẽ venit in occulto, & diſcooperuit, quæ ad pedes (a) ejus.* 8 *Factum eſt autem in media nocte, ecce mulier dormit ad pedes ejus.*

MS.A. (α) δὲ Νοομμεὶ τῇ νύμφῃ αὐτῆς, Θυγάτηρ, (β) εὕρω σοι (γ) Βοὸς (δ) ἐπὶ σεαυτῇ, (ε) ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν φαγεῖν (ζ) οὗ κοιμᾶται (η) Βοὸς (θ) ἦλθεν κρυβῇ, καὶ (ι) αὐτοῦ, καὶ ἐκάθευδεν. (κ) ἐξανέστη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 וסוברת ועלת לקרתא וחזת חמותה ית מה דכנשת ואפקת מן תרמילא ויהבת לה ית
19 מזונא דאשתארת לה משבעה: ואמרת לה חמותה לאן צברת יומא דין ולאן אשתדלת
למעבד יהא גברא דאשתמודע ליך מבורך וחואת לחמותה ית דאשתדלת למעבד
20 עמיה ואמרת שום גברא דאשתדלית עמיה יומא דין מתקרי בועז: ואמרת נעמי לכלתה
מבורך הוא מפום קודשא דיי דלא שבק טיבותיה עם חייא ועם מיתיא ואמרת לה נעמי
21 קריב לנא גברא מפורקנא הוא: ואמרת רות מואביה אף ארום אמר לי עם רביא דילי
22 תתוספין עד זמן דכדי ישיצון ית כל חצדיא דילי: ואמרת נעמי לות רות כלתה שפיר
ברתי ארום תפוק עם עולימתוי ולא יערעון ביך בחקל אוחרן: ואדבקת בעולימתוי דבועז
למצבר עד דישיצי חצד סעורין וחצד חטין ויתיבת עם חמותה:

ג

1 ואמרת לה נעמי חמותה ברתי בשבועה לא אניח עד זמן דאתבע ליך ניחא בנין דיטב
2 לך: וכען הלא בועז דאשתמודע לנא דהוית בחקלא עם עולימתוי הא הוא מבדר ית
3 אדר סעורין ברוחא די בליליא: ותחליל במיא ותסוכי בוסמנין ותשוואי תכשיטין
4 עליך ותחתין לאדרא לא תתפרסמי לגברא עד שיציותיה למיכל ולמשתי: ויהי בעדן
משכביה דמכיה ותדעין ית אתרא דידמוך תמן ותעולי ותגלאי ית רגלוי ותדמוכי ותהא
5 שאלא מניה עיטא והוא יחוי לך בחכמתיה ית די תעבדין: ואמרת לה כל די תימרין
6 לי אעביד: ונחתת לאדרא ועבדת ככל די פקדת חמותה: ואכל בועז ושתא ואוטיב
7 לביה ובריך שמא דיי דקביל צלותיה ואעדי כפנא מן ארעא דישראל ואתא למדמכא
8 בסטר ערמתא ועלת רות ברז וגליאת רגלוי ודמכת: והוה בפלגות ליליא ותוה גברא
ורתת ואתרכיך כלפתא בשריה מן רתיתא וחזא איתתא דמכא כל קבל רגלוי [וכבש
יצריה ולא קריב לותה היכמה דעבד יוסף צדיקא דסרב למקרב לות מצריתא אתת
רבוניה היכמא דעבד פלטיאל בר ליש חסידא דנעץ סיפא בין מימרי ובין מיכל בת
שאול אתת דוד דסרב למקרב לותה]:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

18 Et tulit & intravit ad urbem, & vidit ſocrꝰ ejus id quod congregavit; & protulit ex pera, & dedit illi cibum quem reliquit illi ex ſaturitate ſua. 19 Et dixit ei ſocrꝰ ejus : Ad ubi collegiſti die hac, & ad ubi ſollicita fuiſti ad faciendum ? erit vir qui cognitꝰ eſt tibi benedictus: & indicavit ſocrui ſuæ quem ſategit ad faciendũ cum eo, & dixit; nomen viri, quo ſategi cum eo die hâc, vocatꝰ eſt Boghaz. 20 Et dixit Naghami ad nurũ ſuam: Benedictꝰ ipſe ab ore ſanctitatis Dñi, qui non deſeruit bonitatem ſuam cum vivis & cum mortuis, & dixit illi Naghami : Propinquꝰ nobis vir, de redemptoribꝰ noſtris ipſe. 21 Et dixit Ruth Moabiah, Etiã quòd dixit mihi, Cum puellis quæ mihi, addêris, uſq; ad tempus cùm conſummaverint *omnes meſſes* quæ mihi. 22 Et dixit Naghami ad Ruth nurũ ſuam : Pulchrum filia mea quòd exeas cum puellis illius, & non occurrent in te in agro aliꝰ. 23 Et adhæſit in puellis ipſius Boghaz ad *colligendum*, uſquequo finivit meſſis ordeorum & meſſis frumentorum : & ſedit cum ſocru ſua.

CAP. III.

1 ET dixit illi Naghami ſocrꝰ ejus: Filia mea, in juramento non quieſcam, uſq; ad tempꝰ quo quæram tibi tranquillitatem filiorum quo bene ſit tibi. 2 Et nunc, an non Boghaz qui cognitꝰ eſt nobis, quod fuiſti in agro cum puellis ejus, ecce ille diſpergens areas ordeorum in vento noctis ? 3 Et lavabis in aqua, et ungêris in oleis, et pones ornamenta ſuper te, et deſcendes ad aream : non manifeſtaberis viro, uſq; finire eum ad comedendum et ad bibendum. 4 Et erit in tempore cubare eum *cubili ſuo*, et ſcies locum quo dormiet ibi : et intrabis et reteges pedes ejus, et jacebis : et *eris petens* ab eo conſiliũ, et ipſe indicabit tibi in ſapientia ſua quod facies. 5 Et dixit illi: Omnia quæ dixiſti mihi faciam. 6 Et deſcendit ad aream, et fecit *juxta* omnia quæ juſſit ſocrꝰ ejus. 7 Et comedit Boghaz et bibit, et bonum fuit cor ejus, *& benedixit nomini Domini qui ſuſcepit orationem ejus & abſtulit famem à terra Iſraelis* : et venit ad jacendum in latere acervi : et ingreſſa eſt Ruth ſecretò, et retexit pedes illius, et jacuit. 8 Et fuit in medio noctis, et miratꝰ eſt vir, *& tremuit*, et mollificata eſt ſicut rapum caro ejus ex tremore : aſpexit *mulierem dormientem* omnino juxta pedes ſuos, *& ſubegit concupiſcentiam ſuam, & non acceſſit ad eam, quemadmodum fecit Joſeph juſtus, qui renuit appropinquare ad Ægyptiam, uxorem domini ſui; quemadmodum fecit Paltiel filius Lais pius, qui fixit gladium inter ſe et inter Michal filiam Saul uxorem David, quòd recuſaret accedere ad eam.*

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܩܠܬܗ. ܘܥܠܬ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܘܝܬ. ܠܚܡܬܗ ܠܩܛܬܐ ܕܠܩܛܬ. ܘܐܦܩܬ. ܝܗܒܬ 18
ܠܗ ܡܢ ܗܘ ܡܐ ܕܐܟܠܬ. ܘܐܘܬܪܬ. * ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܚܡܬܗ ܐܝܟܐ ܠܩܛܬܝ ܝܘܡܢܐ 19
ܢܗܘܐ ܒܪܝܟ. ܘܐܬܪܐ ܕܗܘܝܬܝ ܒܗ ܢܗܘܐ ܒܪܝܟ. ܘܗܘ ܡܢ ܕܐܫܟܚܬܝ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ.
ܘܐܫܬܥܝܬ. ܠܚܡܬܗ ܐܝܟܐ ܗܘܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܫܡܗ ܕܓܒܪܐ ܕܠܩܛܬ ܗܘܝܬ ܥܡܗ
ܒܥܙ ܝܘܡܢܐ. * ܘܐܡܪܬ. ܢܥܡܝ ܠܟܠܬܗ: ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܫܒܩ ܛܝܒܘܬܗ 20
ܡܢ ܚܝܐ ܘܡܢ ܡܝܬܐ. ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܢܥܡܝ. ܩܪܝܒܢ ܗܘ ܓܒܪܐ. ܡܢ ܦܪܘܩܝ ܫܪܒܬܢ ܗܘ.
* ܘܐܡܪܬ. ܪܥܘܬ ܠܚܡܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܝ ܐܦ ܕܐܬܢܩܦܝ ܠܥܠܝܡܐ ܕܝܠܝ ܥܕܡܐ ܕܢܫܠܡܘܢ ܚܨܕܐ 21
ܟܠܗ. * ܘܐܡܪܬ. ܢܥܡܝ ܠܪܥܘܬ ܟܠܬܗ: ܛܘܒܝܟܝ ܒܪܬܝ ܕܐܬܢܩܦܬܝ ܠܥܠܝܡܬܗ. 22
ܘܠܐ ܐܢܫ ܐܬܦܓܥ ܒܟܝ ܒܚܩܠܗ ܕܠܐ ܝܕܥܬܝ. * ܐܠܐ ܐܬܢܩܦܝ ܠܥܠܝܡܬܗ ܕܒܥܙ ܠܡܠܩܛ ܥܕܡܐ 23
ܕܢܫܠܡ ܚܨܕܐ ܕܣܥܪܐ ܘܕܚܛܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܝܬܒܬ. ܪܥܘܬ ܥܡ ܚܡܬܗ .. ܘܐܡܪܬ. ܠܗ ܢܥܡܝ. ܒܪܬܝ ܠܐ ܐܒܥܐ ܠܟܝ ܢܝܚܐ. 1
ܘܢܛܐܒ ܠܟܝ. * ܘܗܐ ܒܥܙ ܡܬܚܡܢܐ ܗܘ: ܗܘ ܕܗܘܝܬܝ ܥܡ ܥܠܝܡܬܗ. ܘܗܐ 2
ܒܗܢܐ ܠܠܝܐ ܐܕܪܐ ܕܣܥܪܐ ܟܢܫ: * ܣܚܝ ܘܐܬܡܫܚܝ ܘܐܬܬܩܢܝ ܒܡܐܢܝܟܝ. 3
ܘܚܘܬܝ ܠܐܕܪܐ. ܘܠܐ ܬܬܚܙܝܢ ܠܗ: ܥܕܡܐ ܕܢܐܟܘܠ ܘܢܫܬܐ. * ܘܢܗܘܐ ܡܐ ܕܕܡܟ. ܐܣܬܟܠܝ 4
ܒܕܘܟܬܐ ܕܕܡܟ ܬܡܢ. ܘܬܐܬܝܢ ܘܬܕܡܟܝܢ ܠܘܬ ܪܓܠܘܗܝ. ܘܗܘ ܢܚܘܐ
ܠܟܝ ܡܐ ܕܬܥܒܕܝܢ. * ܘܐܡܪܬ. ܠܗ. ܟܠ ܡܐ ܕܐܡܪܬܝ ܠܝ ܐܥܒܕ. * ܘܢܚܬܬ. 5 6
ܠܐܕܪܐ. ܘܥܒܕܬ. ܟܠ ܡܐ ܕܦܩܕܬܗ ܚܡܬܗ. * ܘܟܕ ܐܟܠ ܒܥܙ ܘܫܬܐ. ܘܛܒ ܠܗ 7
ܠܒܗ ܘܐܬܐ ܕܡܟ ܒܣܛܪ ܐܕܪܐ. ܘܟܕ ܕܡܟ ܒܫܢܬܐ ܒܐܕܪܐ ܐܬܬ. ܗܝ ܒܛܘܫܝܐ.
ܘܓܠܬ. ܟܢܦܐ ܕܡܐܢܘܗܝ. ܘܢܦܠܬ. ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ: 8
ܐܬܬܥܝܪ ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܢܬܗ. ܘܬܘܗ ܕܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܕܕܡܟܐ ܠܘܬ ܪܓܠܘܗܝ.

18 Ettulit ea, & ingreſſa eſt civitatem, & oſtendit ſocrui ſuæ ſpicilegium quod fecerat; & dedit ei de eo, quod comederat, & ſuperfuit ei. 19 Et dixit ei ſocrus ejus, Ubi faciebas ſpicilegium hodié? & locus in quo fuiſti ſit benedictus, & ille in cujus oculis inveniſti miſericordias. Et narravit ſocrui ſuæ, ubi fuit, & dixit ei; Booz nomen eſt viro, in cujus agro faciebam ſpicilegium hodié. 20 Et dixit Naami nurui ſuæ, Benedictus eſt Dominus, qui non tranſtulit miſericordiã ſuã à vivis & à mortuis: & dixit ei Naami, Propinquus noſter eſt vir, ex vendicatoribus progeniei noſtræ eſt. 21 Et dixit Ruth ſocrui ſuæ, Et dixit mihi quoque; Adhære ſervis meis, donec abſolvatur omnis meſſis. 22 Et dixit Naami Ruth nurui ſuæ, Beata es filia mea quòd adhæſiſti puellis ejus, & nemo læſit te in agro ejus, quem non cognoſcis. 23 Sed juncta es puellis Booz ad faciendum ſpicilegium, donec abſolvatur meſſis hordeorum, & triticorum.

CAP. III.

1 Et ſedit Ruth cum ſocru ſua. Et dixit ei Naami, Filia mea, nequaquam; quæram tibi quietem, & bene erit tibi. 2 Et ecce Booz cognatus noſter eſt, ille cujus cum puellis fuiſti, & ecce in hâc nocte aream hordeorum coacervat. 3 Lavare igitur, & ungere & ornare veſtimentis tuis, deſcende in aream; & ne appareas illi, donec manducaverit, & biberit. 4 Et erit cùm dormierit, applica mentem tuam loco ubi dormiat, & accedes, & cubabis ad pedes ejus, & ipſe dicet tibi, quæ facies. 5 Et dixit ei, Quicquid dicis mihi, faciam. 6 Et deſcendit in aream, & fecit quicquid præcepit ei ſocrus ejus. 7 Cùm autem comediſſet Booz, & bibiſſet, & hilaratus eſſet, venit & dormivit in latere areæ. Et in ſuaviori ſomno cùm dormiret in area, venit illa clàm, & diſcooperuit alam veſtimenti ejus, & cecidit ad pedes ejus. 8 Et factum eſt in medio noctis; excuſſit vir ſomnum ſuum, & obſtupuit, quia vidit mulierem jacentem ad pedes ſuos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وحملت الشعير ودخلت المدينة وارت حماتها ما التقطت * واعطتها ما فضل لها حيث اكلت 18
* فقالت لها حماتها * اين التقطت اليوم * بارك الله على الموضع الذي كنت فيه وعلى الذي 19
ظفرت منه برحمة * واخبرت حماتها بالموضع الذي كانت فيه وقالت لها اسم الرجل الذي
كانت في حقله باعاز * قالت نعما لكنتها تبارك الله الذي لم يصرف رحمته عن الاحياء والاموات * 20
ثم قالت لها نعما الرجل هو قرابة لنا * وهو ممن يجب عليه ان يقيم لنا ذرية * قالت راعوث 21
لحماتها انه قد قال لي ايضا الزمي عبيدي والتقطي حتى يجوز الحصاد * وقالت نعما لكنتها 22
طوباك يا بنتي ان انت الزمت فتيانه ولم تصيري في حقل من لا يعرفك * ولكن الحقي اماء 23
باعاز الى ان يجوز الشعير والحنطة *

* الفصل الثالث *

* وجلست راعوث مع حماتها * فقالت لها نعما يا بنتي اطلب لك راحة لينعم عليك * اعلمي 1 2
ان باعاز ممن يطلب ان يقيم لنا ذرية الذي كنت مع فتيانه وهو الذي يدفع الشعير
الى البيدر في هذه الليلة * فاغتسلي وتطيبي وتزيني بلبسك وانزلي الى البيدر * ولا تظهري 3
له حتى ياكل ويشرب * فاذا رقد فانطلقي الى الموضع الذي يرقد فيه * فاذا رقد فاتي الى ذلك 4
الموضع ونامي عند رجليه * فانه يخبرك بما ينبغي ان تصنعي * فقالت لها ما امرتيني من شي 5
فعلت * ونزلت الى البيدر وفعلت بما امرتها به حماتها * فلما اكل وشرب وطابت نفسه جاء الى 6 7
البيدر فرقد * فجاءت اليه ورقدت الى جانبه * وفي اطيب نومه وهو راقد الى جانب البيدر اتت
خفيا وكشفت طرف كساه ورقدت عند رجليه * فلما كان نصف الليل استيقظ الرجل من 8
نومه * وتعجب حيث علم ان عند رجليه امراة نايمة *

18 *Et tulit hordeum, ingreſſa eſt civitatem, & oſtendit ſocrui ſuæ quod collegerat; & dedit illi quod ſibi ſuperfuit quando comêdit.* 19 *Et ait illi ſocrus ejus, Ubi feciſti ſpicilegium hodié? benedicat Deus locum in quo fuiſti, & illum apud quem conſecuta es gratiam. Et indicavit ſocrui ſuæ locum in quo fuit, & dixit ei nomen viri in cujus agro fuit, Booz.* 20 *Ait Naama nurui ſuæ, Benedictus eſt Deus, qui non abſtulit miſericordiam ſuam à vivis & mortuis. Deinde dixit illi Naama, Vir eſt propinquus nobis, & ipſe eſt quem oportet, ut ſuſcitet nobis progeniem.* 21 *Ait Ruth ſocrui ſuæ, Ipſe jam quoque dixit mihi; Adhære ſervis meis, & fac ſpicilegium donec tranſeat meſſis.* 22 *Et ait Naama nurui ſuæ, Beata es filia mea, ſi adhæſeris pueris ejus; & non eris in agro ejus, qui non cognoſcit te.* 23 *Sed ſequere ancillas Booz, donec prætereat hordeum & triticum.*

CAP. III.

1 *Et ſedit Ruth cum ſocru ſua. Et dixit ei Naama, Filia mea, quæram tibi quietem, ut benefiat tibi.* 2 *Scito quòd Booz eſt ex illis ex quo exquirendum eſt, ut ſuſcitet nobis progeniem; cujus fuiſti cum puellis: & ipſe eſt qui afferet hordeum ad aream in hac nocte.* 3 *Lavare igitur, & ungere, & ornare veſtimentis tuis, & deſcende in aream; nec appareas illi, donec comederit, & biberit.* 4 *Cùm autem dormierit vade, ad locum in quo jacet; & cùm dormierit, ito ad locum illum, & dormi ad pedes ejus, quoniam ipſe indicabit tibi quid facere debeas.* 5 *Et dixit ei, Quicquid præcipies mihi, faciam.* 6 *Et deſcendit in aream, & fecit ut præcepit ei ſocrus ejus.* 7 *Cùm autem comediſſet, & bibiſſet, & lætata eſſet anima ejus, venit in aream, & dormivit; & venit illa ad eum, & dormivit ad latus ejus: et in ſuaviori ſomno, dum dormiret ad latus areæ, venit clàm, & diſcooperuit extremitatem veſtimenti ejus, & dormivit ad pedes ejus:* 8 *Cùmque eſſet media nox, expergefactus eſt vir de ſomno ſuo, & admiratus eſt cùm cognoviſſet, quòd eſſet ad pedes ejus mulier dormiens.*

רוּת: ד

tuam alam expandes Et .tua ancilla Ruth Ego : dixit Et ? tu Quæ :dixit Et
9 וַיֹּאמֶר מִי־אָתְּ וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ
tu Benedicta : Dixitque *.tu redemptor* quia ,tuam ancillam super
10 עַל־אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ
,prima præ posteriorē tuā misericordiā fecisti meliorē :mea filia Domino
לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן
nunc Et .divitem *si &* *, tenuem si* juvenes post *eundum* non *ad*
11 לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי הַבַּחוּרִים אִם־דַּל וְאִם־עָשִׁיר׃ וְעַתָּה
tota scit quia :tibi faciam dixeris quæ omnia : timeas ne ,mea filia
בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־
quinimò verè quia ,nunc Et *.tu virtutis* mulier quia,mei populi *porta*
12 שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃ וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם
Pernocta .me *præ propinquus redemptor* est etiam & *,ego redemptor*
13 גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ לִינִי
noluerit si Et *.redimat ,bonum ,te redemerit* si ,mane *in* erit & : nocte
הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ
.mane usque *cuba* : DOMINUS vivit ,ego *te redimam &* , *te redimere*
לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃
cognosceret antequam surrexit Et .mane usque,ejus *pedibus* accubuit Et
14 וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלוֹתָו עַד־הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרוֹם יַכִּיר
.aream mulier venerit quòd,sciatur Non : dixit Et .suū *socium* vir
אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃
.illud *in apprehende* & ,te super quod linteum *Da* : dixit Et
15 וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי־בָהּ
,eā super posuit & *, hordeorum* sex est mensus & ,illud *in apprehendit* Et
וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ
tu Quæ : dixit & ,suā socrum ad venit Et .civitatem *introiit* &
16 וַיָּבֹא הָעִיר׃ וַתָּבוֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ
: ait Et .vir sibi fecit quæ omnia ei narravit & ?mea filia
17 בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ הָאִישׁ׃ וַתֹּאמֶר
ingredieris Non :*me ad* dixit Quia .mihi dedit *horum hordeorum* Sex
שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר ... אַל־תָּבוֹאִי
,mea filia Mane : dixit Et .tuam socrum ad *vacuè*
18 רֵיקָם אֶל־חֲמוֹתֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי
vir quiescet non quia *: verbum* cadat quomodo,cognoscas donec
עַד אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ
.hodie *verbum* compleverit *quin*
כִּי־אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

CAP. IV. ד

transiens redemptor ecce & : ibi sedit & , portam ad ascendit Bohaz Et
1 וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר
.singularis quidam ô hîc sede , Declina : dixit & ,Bohaz *est allocutus quem*
אֲשֶׁר דִּבֶּר־בֹּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה־פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי
senioribus de viros decem *cepit* Et .sedit & ,declinavit Et
2 וַיָּסַר וַיֵּשֵׁב׃ וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי
:redemptori Dixitque .sederunt & : hic Sedete :dixit & ,civitatis
3 הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ־פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ וַיֹּאמֶר לַגֹּאֵל
,Nahomi vendidit Elimelech nostri fratris quæ ,agri Partem
חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ מָכְרָה נָעֳמִי
.Moab *agro ex* est reversa quæ
הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃

Verſio VULG. LAT.

9 Et ait illi, Quæ es? illáq; reſpō-
dit, Ego ſum Ruth ancilla tua:
expāde palliū tuū ſup famulā
10 tuā, quia propinqu⁹ es. Et ille;
Benedicta, inquit, es à Dño fi-
lia, & priorē miſericordiam
poſteriore ſuperâſti: quia non
es ſecuta juvenes, pauperes ſive
11 divites. Noli ergò metuere, ſed
quidquid dixeris mihi, faciam
tibi. Scit enim omnis populus,
qui habitat intra portas urbis
meæ, mulierē te eſſe virtutis.
12 Nec abnuo me propinquū, ſed
13 eſt ali⁹ me propinquior. Qui-
eſce hâc nocte: & facto manè,
ſi te voluerit propinquitatis
jure retinere, benè res acta eſt:
ſin autē ille noluerit, ego te
abſq; ulla dubitatione ſuſcipi-
am; vivit Dñs: dormi uſq; ma-
14 né. Dormivit itaq; ad pedes e-
jus, uſq; ad noctis abſceſſū. Sur-
rexit itaq; antequā homines ſe
cognoſcerent mutuó: & dixit
Booz, Cave ne quis noverit
15 quòd huc veneris. Et rurſum,
Expande, inquit, palliū tuum
quo operiris, & tene utrâque
manu. Quâ extendente, & te-
nente, menſus eſt ſex modios
hordei, & poſuit ſuper eā. Quæ
16 portans ingreſſa eſt civitatē, Et
venit ad ſocrū ſuā. Quæ dixit
ei, Quid egiſti, filia? Narravít-
que ei omnia, quæ ſibi feciſſet
17 homo. Et ait; Ecce ſex modios
hordei dedit mihi: & ait, Nolo
vacuā te reverti ad ſocrū tuā.
18 Dixítq; Noemi; Expecta, filia,
donec videam⁹ quem res exitū
habeat: neq; enim ceſſabit ho-
mo niſi compleverit quod lo-
cutus eſt.

CAP. IV.

1 AScendit ergò Booz ad por-
tam, & ſedit ibi. Cúmque vi-
diſſet propinquum præterire,
de quo priùs ſermo habitus
eſt, dixit ad eum; Declina pau-
liſper, & ſede hìc; vocans eum
nomine ſuo. Qui divertit, &
2 ſedit. Tollens autē Booz decē
viros de ſenioribus civitatis,
3 dixit ad eos; Sedete hîc. Qui-
bus ſedentibus, locutus eſt ad
propinquum; Partem agri fra-
tris noſtri Elimelech vendet
Noemi, quæ reverſa eſt de re-
gione Moabitide.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

9 Εἶπε δὲ, Τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν, Ἐγώ
εἰμι Ῥοὺθ ἡ δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ
πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι
10 ἀγχιστεὺς εἶ σύ. Καὶ εἶπε (λ) Βοὸζ, Εὐλο-
γημένη σὺ τῷ (μ) κυρίῳ θεῷ, θύγατερ, ὅτι
(ν) ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ
τὸ πρῶτον, (ξ) μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω
νεανιῶν, εἴτοι πτωχὸς εἴτοι πλούσιος.
11 Καὶ νῦν θύγατερ μὴ φοβοῦ, πάντα ὅσα
ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι. οἶδε γὰρ πᾶσα φυ-
12 λὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ. (ο) Καὶ
νῦν ὁ ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι. καί γε
13 ἔστιν ἀγχιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ. Αὐλίσθη-
τι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τοπρωῒ ἐὰν ἀγ-
χιστεύσῃ σε, ἀγαθόν· ἀγχιστευέτω· ἐὰν δὲ
μὴ βούληται ἀγχιστεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε
ἐγώ· ζῇ κύριος. κοιμήθητι (π) ἕως τοπρωΐ.
14 Καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωΐ.
ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν
πλησίον αὐτοῦ. καὶ εἶπε (ρ) Βοὸζ, Μὴ γνω-
σθήτω, ὅτι ἦλθε γυνὴ εἰς τὸν ἅλω.
15 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Φέρε τὸ περίζωμα τὸ
ἐπάνω σου. καὶ ἐκράτησεν αὐτὸ, καὶ ἐ-
μέτρησεν ἓξ κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ᾽
16 αὐτήν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ
Ῥοὺθ εἰσῆλθε πρὸς τὴν πενθερὰν αὐ-
τῆς. ἡ δὲ (σ) εἶπεν αὐτῇ, Θύγατερ. καὶ
εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ
17 ὁ ἀνήρ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τὰ ἓξ τῶν
κριθῶν ταῦτα ἔδωκέ μοι, ὅτι εἶπε
πρὸς μὲ, Μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν
18 πενθεράν σου. Ἡ δὲ εἶπε, Κάθου θύ-
γατερ, ἕως τοῦ ἐπιγνῶναί σε πῶς οὐ πε-
σεῖται ῥῆμα· οὐ γὰρ μὴ (τ) ἡσυχάσῃ ὁ
ἀνὴρ ἕως ἂν (υ) τελεσθῇ τὸ ῥῆμα σή-
μερον.

MS. A. (λ) Βοὸς, (μ) κυρίῳ, θύγατερ, (ν) ἠγάθυνάς σου τὸ * ἔλαιον τὸ ἔσχατον (ξ) τὸ μὴ (ο) Καὶ ὅτι ἀληθῶς (π) ἕως πρωΐ. (ρ) Βοὸς, (σ) εἶπεν, Τίς εἶ θυγάτηρ; καὶ εἶπεν (τ) ἡσυχάσει (υ) τελέσῃ

Dixit autem, *Quis es tu?* At 9
illa dixit, Ego ſum Ruth ſer-
va tua: & circumpones alas
tuas ſuper ſervam tuam; quoni-
am redemptor es tu. Et dixit 10
Booz, Benedicta tu Domino
Deo filia: quoniam bonam feci-
ſti miſericordiam tuam poſtre-
mam ſuper primam, non eundo
poſt juvenes, ſive inops, ſive
dives. Et nunc, filia, nè timeas: 11
Omnia quæcunque dixeris, fa-
ciam tibi. Novit enim univer-
ſa tribus populi mei, quia mu-
lier virtutis tu es. Et nunc ve- 12
rè redemptor ego ſum. Et qui-
dem eſt redemptor propinquus
ſuper me. Maneto nocte: & erit 13
manè; ſi redemerit te, bonum:
redimat: ſi autem noluerit re-
dimere te, redimam te ego. Vi-
vit Dominus. Dormi uſque ma-
nè. Et dormivit ad pedes ejus 14
uſque manè. Illa verò ſurrexit,
antequàm agnoſceret vir proxi-
mum ſuum. Et dixit Booz, Nè
innoteſcat, quia venit mulier ad
aream. Et dixit ei, Da pallium, 15
quod ſuper te. Et tenuit illud,
& menſus eſt ſex hordeorum: &
impoſuit ſuper eam: & intravit
in civitatem. Et Ruth intravit ad 16
ſocrum ſuam. At illa dixit ei,
Filia. Et dixit ei omnia, quæcun-
que fecerat ei vir. Et dixit ei, 17
Sex hordeorum hæc dedit mihi;
quoniam dixit ad me, Nè intres
vacua ad ſocrum tuam. At illa 18
dixit, Sede filia, quoaduſque tu
cognoſcas, quomodò non cadet
verbum. Non enim quieſcet vir,
quoaduſque conſummaverit ver-
bum hodié.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ (α) Βοὸζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην,
καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ὁ (β) ἀγ-
χιστεὺς παρεπορεύετο, ὃν (γ) ἐλάλησε
Βοόζ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν (δ) Βοὸζ,
Ἐκκλίνας κάθισον ὧδε (ε) κρύφιε. καὶ
2 ἐξέκλινε καὶ ἐκάθισε. Καὶ ἔλαβε (ζ)
Βοὸζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
ρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπε, Καθίσατε
3 ὧδε. Καὶ ἐκάθισαν. καὶ εἶπε (η) Βοὸζ
τῷ ἀγχιστεῖ, Τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ (θ)
ἥ ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ (ι) Ἐλιμέλεχ,
ἣ δέδοται (κ) Νωεμὶν τῇ ἐπιστρεφούσῃ ἐξ ἀγροῦ Μωάβ,

MS.A. (α) Βοὸζ (β) ἀγχιστευτὴς (γ) εἶπεν Βοός. (δ) Βοὸς, (ε) κρυφῇ. (ζ) Βοὸς (η) Βοὸς, Τὴν μερίδα (θ) ἥτις ἐστὶν τοῦ ἀδελφοῦ (ι) Ἀβιμέλεχ, (κ) Νωεμεὶν

CAP. IV.

ET Booz aſcendit ad portam, 1
& ſedit ibi: & ecce redemptor
prætergrediebatur, quem (a) lo-
cutus eſt Booz. Et dixit ad eum
Booz, Declinans ſede hîc ab-
condite. Et declinavit, & ſedit.
Et ſumpſit Booz decem viros de 2
ſenioribus civitatis: & dixit;
Sedete hîc. Et ſederunt. Et di- 3
xit Booz redemptori, Partem
agri, quæ eſt fratris noſtri Eli-
melech, (b) quæ data eſt ipſi No-
emin reverſæ ex agro Moab;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ואמר מן אנת ואמרת אנא רות אמתך ויתקרי שמך על אמתך למסבי לאנתו ארום פריק
10 אנת׃ ואמר בריכה אנת מן קדם יי ברתי אוטבת טיבותיך בתרה מן קדמאה קדמאה
דאתגיירת ובתראה דעבדת גרמיך כאתתא דנטרא יבם קליל עד זמן דירבי בנין דלא
11 למהך בתר רובין למעבד זנו עמהון אם מסכן ואם עתיר׃ וכען ברתי לא תדחלין כל די
תימר לי אעבד ליך ארום גלי קדם כל יתבי תרע סנהדרין רבא דעמי ארום אתתא
12 צדקתא אנת ואית ביך חילא לסוברא ניר פקודיא דיי׃ וכען ארום בקושטא ארום פריק
13 אנא ואף אית פריק אוחרן דחזי ליה למפרק יתיר מני׃ ביתי בליליא ויהא בצפרא אם
יפרקיך גברא דחזי ליה למפרקיך מן אוריתא הרי טב ויפרוק לחיי ואם לא צבי למפרקיך
ואפרוקניך אנא אמרית בשבועה קדם יי כמא דמלליתליך כדין אעבד דמוכי עד עדן
14 צפרא׃ ודמכת מלקבל רגלוי עד צפרא וקמת בקריצתא עד לא אשתמודע גבר ית
חבריה מקדם חשוכא ואמר לעולמוי לא אשתמודע לגבר ארום אתת אתתא לאדרא׃
15 ואמר הבי סודרא די עליך ואחידי בה ואחידת בה וכל שית סאין דסעורין ושוי עלה
[ואייתי לה כח מן קדם יי לסוברותהון ומן יד אתאמר בנבואה דעתידין למפק מנה
שיתא צדיקי עלמא דכל חד וחד עתיד למהוי מתברך בשית ברכן דוד ודניאל וחברוהי
16 ומלכא משיחא] ועל בועז לקרתא׃ ואתת לות חמותה בקריצתא ואמרת מן אנת ברתי
וחויאת לה ית כל מה דעבד לה גברא על פום מימר מן קדם נבואה דאתגליאת ליה
17 עבד לה׃ ואמרת שית סאין דסעורין האלין יהב לי גברא ארום אמר לי לא תהכין
18 ריקניא לות חמותיך׃ ואמרת תבי ברתי עמי בביתא עד זמן דתדעין אכדין יתגזר מן
שמיא ואכדין יתפריש פתגם ארום לא ינוח גברא אלהין ישיצי לטב פתגמא
יומא דין׃

ד

1 ובועז סליק לתרע בית דינא דסנהדרין ויתיב תמן עם סביא והא פריקא חלף דמליל
2 בועז לרות ואמר סטי תיב הכא גבר דצניען אורחתיה וסטא ויתיב׃ ודבר עשרתי גוברין
3 מסבי קרתא ואמר תבו הכא ויתיבו׃ ואמר לפרוקא אחסנת חקלא די לאחונא לאלימלך
זבנת נעמי די תבת מחקל מואב׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit: Quæ tu? Et dixit: Ego Ruth ancilla tua: et vocetur nomen tuum 9
ſup ancillā tuā ad accipiendum me in uxorē; quoniā redemptor tu. Et di- 10
xit: Benedicta tu ante Dñm filia mea; et bona fuit bonitas tua poſterior
ab anteriori, *anterior quòd proſelyta facta es, poſterior quòd feciſti teipſam*
ut mulierē quæ præſtolatur levirū parvulū uſq; ad tempus quo adoleſcat,
ad non ambulandū poſt adoleſcentes, *ad faciendū fornicationē cum eis,* ſi
paup, & ſi dives. Nunc filia mea ne timeas; omne ꝙ dices mihi faciā: nam 11
manifeſtum ante omnes ſedentes portæ Zzanhedrin magnæ populi mei, ꝙ
mulier juſta tu, et eſt in te virtus ad aſpiciendū lucernā præceptorū Dñi.
Et nunc quoniā in veritate ꝙ redemptor ego, & etiā eſt redemptor alter 12
quòd dignū illi ad redimendum magis à me. Pernocta in nocte, et erit in 13
manè ſi redemerit te vir cui dignū ei ad redimendū te ex lege, ecce bonū,
et redimet ad vitā: et ſi non volens ad redimendū te, et redimā te ego: dixi
in juramento ante Dñm: ut id quòd locut⁹ ſum tibi, ſic faciā: jaceto uſq; ad
temp⁹ matutini. Et jacuit juxta pedes illi⁹ uſq; ad *matutinū*; et ſurrexit in 14
aurora uſq; non cognovit vir ſociū ſuū ab-ante obſcuritatē: et dixit pue-
ris ſuis: Ne cognitū ſit viro quòd venit mulier ad aream. Et dixit: Da ſu- 15
dariū quod ſup te, et apprehende in eo: et apprehendit in eo, et menſura-
vit ſex Zzein ordeorū et poſuit ſup eam: *et acceſſit ei robur ab-ante Do-*
minum ad portandū ea, et ſtatim dictū eſt in prophetia quòd futuri venire
ex ea ſex juſti mundi, quorū unuſquiſq; benedicendus ſit ſex benedictioni-
bus; David, & Daniel & ſocii ejus, & rex Meſſias: et intravit Boghaz
ad urbē. Et venit ad ſocrū ſuā in aurora, et dixit: Quænā tu filia mea? 16
Et nunciavit illi omne quod fecit ei vir: *juxta dictum ab-ante prophetiā,*
quæ revelata eſt ſibi, fecit ei. Et dixit: Sex Zzein ordeorum hæc dedit mi- 17
hi: quoniā dixit mihi: Non ibis inanis ad ſocrum tuam. Et dixit: Sede fi- 18
lia mea mecū in domo, uſq; ad tempus quo cognoſcas quemadmodum de-
cretum eſt ex cœlo, et quemadmodū mirificabitur verbum: quia non qui-
eſcet vir quin conſummetur ad bonum verbum die hâc.

CAP. IV.

ET Boghaz aſcendit ad portam domus judicii, qui locus Zzanhedrin, et 1
ſedit ibi cum ſenibus: & ecce redemptor pro quo locutus eſt Boghaz ad
Ruth, et dixit: Declina; ſede hic, vir cujus humiles viæ ejus, & declinavit,
et ſedit. Et accepit decem viros de ſenibus urbis, et dixit: Sedete hic: et ſe- 2
derunt. Et dixit redemptori: Poſſeſſionem agri, qui fratri noſtro Elimelech, 3
vendit Naghami quæ venit ex agro Moab.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܗ̇ . ܡܢܐ ܫܘܥܝܬܟܝ . ܘܐܡܪܬ ܠܗ . ܐܢܐ ܐܢܐ ܪܥܘܬ ܐܡܬܟ . ܐܠܐ ܟܣܝܗ̇ ܠܐܡܬܟ
9 ܒܟܢܦܐ ܕܡܪܛܘܛܟ : ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܦܪܘܩܐ ܕܝܪܬܘܬܐ . * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܒܥܙ . ܒܪܝܟܐ ܐܢܬܝ
10 ܠܐܠܗܐ ܒܪܬܝ . ܡܛܠ ܕܐܛܒܬܝ ܚܣܕܝܟܝ ܐܚܪܝܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܩܕܡܝܐ . ܕܠܐ ܐܙܠܬܝ ܒܬܪ ܥܠܝܡ̈ܐ
ܥܬܝܪ̈ܐ . ܐܘ ܕܡܣܟܢ̈ܐ . * ܘܗܫܐ ܒܪܬܝ ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ . ܡܛܠ ܕܟܠ ܕܐܡܪܬܝ ܠܝ ܐܥܒܕ
11 ܠܟܝ . ܝܕܥܐ ܓܝܪ ܟܠܗ̇ ܫܪܒܬܐ ܕܥܡܢ . ܕܐܢܬܬܐ ܐܢܬܝ ܕܚܝܠܬܢܝܬܐ : * ܘܗܫܐ ܫܪܝܪܐܝܬ
12 ܐܢܐ ܐܢܐ ܦܪܘܩܐ ܕܝܪܬܘܬܐ : ܒܪܡ ܐܝܬ ܐܚܪܢܐ ܦܪܘܩܐ ܕܝܪܬܘܬܐ . ܕܗܘ ܩܪܝܒ ܠܝ ܡܢܝ .
* ܘܗܫܐ ܒܘܬܝ ܝܘܡܢܐ . ܘܒܘܬܝ ܥܕܡܐ ܕܢܢܓܗ . ܘܢܗܘܐ ܒܨܦܪܐ . ܐܢ ܢܦܪܩܟܝ . ܫܦܝܪ
13 ܢܦܪܘܩ : ܘܐܢ ܠܐ ܨܒܐ ܕܢܦܪܩܟܝ . ܐܢܐ ܐܦܪܩܟܝ . ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܕܡܟܝ ܥܕ ܨܦܪܐ .
* ܘܕܡܟܬ ܠܘܬ ܪ̈ܓܠܘܗܝ ܥܕܡܐ ܕܢܓܗ . ܘܩܡܬ . ܒܨܦܪܐ ܥܕ ܚܫܘܟ ܗܘ : ܥܕ ܠܐ ܐܢܫ
14 ܢܕܥ ܠܚܒܪܗ . ܘܐܡܪܬ . ܠܗ . ܕܠܐ ܐܢܫ ܢܕܥ ܕܢܚܬܬ ܠܘܬܟ ܠܐܕܪܐ . * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܒܥܙ
15 ܦܪܘܣܝ ܡܪܛܘܛܟܝ . ܘܦܪܣܬܗ . ܘܟܠ ܘܪܡܐ ܠܗ̇ ܫܬ ܟܝܠܝܢ ܕܣܥܪ̈ܐ . ܘܐܪܡܝ
ܥܠܝܗ̇ . ܘܫܩܠܬ . ܘܐܬܬ . ܠܡܕܝܢܬܐ . * ܘܥܠܬ . ܠܘܬ ܚܡܬܗ̇ . ܘܐܡܪܬ ܠܗ̇
16 ܚܡܬܗ̇ ܡܢ ܐܢܬܝ ܒܪܬܝ . ܘܐܡܪܬ ܠܗ̇ ܐܢܐ ܐܢܐ ܪܥܘܬ . ܘܐܡܪܬ ܠܗ̇ ܟܠ ܡܐ ܕܥܒܕ
ܠܗ̇ ܒܥܙ . * ܘܕܝܗܒ ܠܗ̇ ܫܬ ܟܝܠܝܢ ܕܣܥܪ̈ܐ . ܘܐܡܪ ܠܗ̇ . ܕܠܐ ܬܐܙܠܝܢ ܠܘܬ
17 ܚܡܬܟܝ ܣܦܝܩܐܝܬ .. * ܐܡܪܐ ܠܗ̇ ܚܡܬܗ̇ ܝܬܒܝ ܒܪܬܝ ܥܕ ܕܬܚܙܝܢ . ܠܐ ܓܝܪ ܫܠܐ ܓܒܪܐ
18 ܥܕܡܐ ܕܡܫܠܡ ܠܗ ܕܝܢܐ ܝܘܡܢܐ ..

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

* ܘܣܠܩ ܒܥܙ . ܘܝܬܒ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ . ܘܗܐ ܦܪܘܩ ܫܪܒܬܐ ܥܒܪ . ܗܘ ܕܐܡܪ ܥܠܘܗܝ
1 ܒܥܙ . ܘܐܡܪ ܠܗ . ܬܐ ܬܒ ܗܪܟܐ : ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ . ܘܝܬܒ ܠܘܬܗ . * ܘܓܒܐ
2 ܠܗ ܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܣܒ̈ܐ ܕܡܕܝܢܬܐ . ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ . * ܘܐܡܪ ܠܦܪܘܩ
3 ܝܪܬܘܬܐ . ܦܠܓܘܬܐ ܕܚܩܠܐ ܕܐܚܘܢ ܐܠܝܡܠܟ . ܙܒܢܬ . ܠܝ ܢܥܡܝ .

Et ait illi, Quodnam eſt nuncium tuum? Et 9
reſpondit ei, Ego ſum Ruth ancilla tua; ſed
cooperi ancillam tuam alâ veſtimenti tui,
quoniam tu es vendicator hæreditatis. Et 10
dixit illi Booz, Benedicta tu Deo, filia mea,
quoniam meliorem reddidiſti miſericordiam
tuam noviſſimam præ priori: quòd ſecuta
non ſis juvenes divites, aut pauperes. Nunc 11
filia mea ne timeas, quoniam omne quod dices
mihi faciam tibi: novit enim omnis cognatio
populi noſtri, quòd mulier ſis fortitudinis.
Nunc autem in veritate ego ſum vendicator
hæreditatis: veruntamen eſt alius 12
vendicator hæreditatis, qui eſt propinquior
me. Et nunc mane hodiè, & obnocta donec 13
illuceſcat. Et erit in manè, ſi vendicabit
te, bene vendicabit: ſi autem non vult
vendicare te, ego vendicabo te. Et dixit ei,
Dormi uſque manè. Et dormivit ad pedes 14
ejus uſque ad diluculum; & ſurrexit manè,
cùm adhuc eſſent tenebræ, antequam homo
cognoſceret ſocium ſuum; & dixit ei, Quæſo,
homo neſciat quòd deſcenderim ad te in
aream. Et dixit ei Booz, Expande veſtimentum 15
tuum; & expandit illa, & menſus eſt, &
injecit illi ſex menſuras hordeorum: & impoſuit
ſuper eam, & portavit, & venit in civitatem.
Et ingreſſa eſt ad ſocrum ſuam: Et 16
ait illi ſocrus ejus; Quæ es filia mea? Et dixit
ei, Ego ſum Ruth; & dixit illi quicquid
fecit ei Booz: Et quòd dediſſet illi ſex 17
menſuras hordeorum, & dixiſſet illi; Ne ingrediaris
ad ſocrum tuam vacuè. Dicit illi 18
ſocrus ejus, Sede filia mea donec videas:
non enim quieſcet vir, quoadusque obtulerit
illi judicium hodiè.

CAP. IV.

ET aſcendit Booz, & ſedit in porta civitatis: 1
Et ecce vendicator progeniei tranſiens, de quo dixerat Booz; & ait illi, Veni,
ſede hic: ille autem dixit ei, Quid? Et ſedit
prope illum. Et elegit ſibi decem viros 2
de ſenioribus civitatis, & ſedere eos fecit apud
ſe. Et dixit vendicator hæreditatis, 3
Partem agri fratris noſtri Elimelech vendidit mihi Naami.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال ما حالك قالت انا راعوث امتك * فاستر امتك بطرف كساءك لانك انت الذي يجب 9
10 عليك ان تقيم الميراث * فقال لها باعاز بارك الله عليك يا بنتي لان صنيعك الاخير احسن
11 من الاول * لانك لم تطلبي الشباب الاغنياء بل المساكين * والان لا خوفا عليك يا بنتي لاني
12 صانع معك ما قلتي من شي * لان اهل عشيرتنا كلهم يعلمون انك نعم المراة * والان حقا
انا الذي يجب علي اقيم الميراث ولكن عندنا اخر اقرب مني وهو واجب عليه من ان يقيم
13 الذرية * فامكثي ليلتك وبيتي الي الصباح * فاذا اصبحت وطلبك صاحب لميراث فقد احسن *
فان لم يجب ان يفعل * حلفت بحق الرب انه ان لم يطلب الميراث طلبته انا * وقال لها ارقدي
14 الي ان تصبحي * فرقدت عند رجليه الي ان اصبحت * وقامت بكرة غلسا قبل ان يبصر انسان
15 صاحبه * وقالت له لا يعلم انسان اني نزلت اليك الي البيدر * قال لها باعاز ابسطي كساءك
16 وبسطت فكال لها فيه ستة اكيال شعير * فاتت حماتها وقالت لها من انتي يا بنتي * فقالت
17 لها انا راعوث واخبرتها بجميع ما قال لها باعاز * وانه اعطاها ستة اكيال شعير * وانه قال لها لا
18 تدخلي الي حماتك خالية * قالت لها حماتها اجلسي يا بنتي حتي تنظري ما يكون لك لان
الرجل ما يقر اليوم حتي ينظر في امرك *

Et dixit ei, Quisnam ſtatus eſt tuus? 9
ait, Ego ſum Ruth ancilla tua, quare
protege ancillam tuam extremitate
veſtimenti tui, quoniam tu es cui convenit
ſuſcitare hæreditatem. Et ait illi 10
Booz, Benedicat te Deus, filia mea, quoniam
opus tuum noviſſimum melius eſt
priori; quòd ſecuta non es juvenes divites,
ſed pauperes. Nunc autem tibi timendum 11
non eſt, filia mea, quoniam ſum
facturus tecum quicquid dixiſti; quia
viri cognationis noſtræ univerſi ſciunt te
optimam eſſe mulierem. Nunc autem verè 12
ego ſum, cui convenit ſuſcitare hæreditatem;
ſed habemus alium me propinquiorem,
& ipſi convenit ſuſcitare progeniem.
Quieſce ergò nocte hac, & obnocta 13
uſque ad diluculum. Cùm autem
perveneris ad diluculum, & quæret te
domin⁹ hæreditatis, jā benefaciet: Si verò
nolit facere, juro per Dominum, quòd ſi
non quæret hæreditatem, quæram ego.
Et dixit illi, Dormi, donec pervenias ad 14
diluculum. Et dormivit ad pedes ejus, donec
pervenit ad diluculum, & ſurrexit
ſummo manè antequam videret homo
proximum ſuum. Et ait illa ei, Neſciat
homo quòd deſcenderim ad te in aream.
Ait illi Booz, Expande veſtimentum 15
tuum, & expandit; menſuravitque ei
ſex menſuras hordei. Et venit ad ſocrum 16
ſuam, & ait ei, Quænam es filia
mea? & dixit ei, Ego ſum Ruth; &
indicavit ei omnia quæ dixit illi Booz.
Et quòd dediſſet ei ſex menſuras hordei, 17
& quòd dixiſſet ei; Ne ingrediaris ad ſocrum 18
tuam vacua. Ait illi ſocrus ejus,
Sede filia mea, donec videas quid tibi
futurum ſit, quoniam vir non ceſſabit hodiè,
donec providebit negotio tuo.

* الفصل الرابع *

1 * فصعد باعاز وجلس بباب المدينة * واذا الرجل الذي يجب عليه الميراث عبر وهو الذي
2 قال فيه باعاز * قال له باعاز اجلس هاهنا * ودعا عشرة رجال من اشياخ القرية
3 واجلسهم عنده * فقال للذي يجب عليه الذرية ان نعما باعتني قسمة حقل اليملك اخينا
وانا اعلمك ذلك ولا اكتمك *

CAP. IV.

ET aſcendit Booz, & ſedit in porta 1
civitatis, & ecce vir cui debebatur
hæreditas præteriit, & ipſe eſt de quo
dixerat Booz: Ait illi Booz, Sede hic.
Et vocavit decem viros de ſenioribus civitatis, 2
& ſedere eos fecit penes ſe. Et 3
dixit illi cui debebatur progenies; Utique
Naama vendidit mihi partem agri Elimelech
fratris noſtri, & ego indico tibi
hoc, nec celabo te.

,habitatoribus coram Acquire :dicendo,tuā aurē Revelabo : dixi ego Et
4 וַאֲנִי אָמַרְתִּי אֶגְלֶה אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים
,redemeris non ſi & : *redime* ,*redemeris ſi* ,mei populi ſenioribus coram &
וְנֶגֶד זִקְנֵי עַמִּי אִם־תִּגְאַל גְּאָל וְאִם־לֹא יִגְאַל
.te poſt ego & ,*redimendum ad* ,te præter non quòd ſciam ut ,mihi indica
הַגִּידָה לִּי וְאֵדַע כִּי אֵין זוּלָתְךָ לִגְאוֹל וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ
agrum *te acquirere* die In : Bohaz dixit Et .*redimam* Ego : dixit Et
5 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶגְאָל׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם־קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה
,acquires *mortui uxore Moabitide* Ruth *à* & ,Nahomi manu de
מִיַּד נָעֳמִי וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת־הַמֵּת קָנִיתִי
Dixitque .ejus hæreditate ſuper *mortui* nomen ſuſcitandum ad
6 לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
corrumpam fortè ne , *mihi redimere potero* Non : *redemptor*
הַגֹּאֵל לֹא אוּכַל לִגְאוֹל־לִי פֶּן־אַשְׁחִית אֶת־
potero non quia ,*meā redemptionem tu tibi Redime*.meam hæreditatem
נַחֲלָתִי גְּאַל־לְךָ אַתָּה אֶת־גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא־אוּכַל
ſuper & ,*redemptione* ſuper Iſrael in antè hoc Et .*redimere*
7 לִגְאוֹל׃ וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַגְּאוּלָּה וְעַל־
vir ſolvebat : *verbum omne* confirmandum ad permutatione
הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל־דָּבָר שָׁלַף אִישׁ
.Iſrael in teſtimonium hoc & : ſuo proximo dabat & ,ſuū calceamentū
נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
.ſuum calceamentum ſolvit & : tibi Acquire : Bohaz ad *redemptor* dixitque
8 וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לְבֹעַז קְנֵה־לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ׃
,hodie *vos* Teſtes : populum omnē & ,ſeniores ad Bohaz Dixitque
9 וַיֹּאמֶר בֹּעַז לַזְּקֵנִים וְכָל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם
quæ omnia & ,Elimelech quæ omnia acquiſivi quòd
כִּי קָנִיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
Ruth etiam Et .Nahomi manu de ,Machalon & ,Chilion
10 לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נָעֳמִי׃ וְגַם אֶת־רוּת
ſuſcitandū ad ,uxorem in mihi acquiſivi Machalon uxorem Moabitidem
הַמֹּאֲבִיָּה אֵשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהָקִים
cum à mortui nomen excidatur non & ,ſua hæreditate *ſuper mortui* nomen
שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ וְלֹא־יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת מֵעִם
Dixeruntque .hodie *vos* Teſtes .ſui loci porta à & ,ſuis fratribus
11 אֶחָיו וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ
DOMINUS Det .Teſtes : ſeniores & ,porta in qui populus omnis
כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בַּשַּׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן יְהוָה
quæ ,Leah ſicut & Rachel ſicut ,tuam domum in *venientem* mulierem
אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתֶךָ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר
,Ephrathah in virtutem *fac* & ;Iſrael domum *ipſæ ambæ* ædificaverunt
בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־חַיִל בְּאֶפְרָתָה
domus ſicut tua domus ſit Et .Bethlechem in nomen *voca* &
12 וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית לָחֶם׃ וִיהִי בֵיתְךָ כְּבֵית
dederit quod ſemine de ,Jehudah ipſi Thamar peperit quem ,Peres
פֶּרֶץ אֲשֶׁר־יָלְדָה תָמָר לִיהוּדָה מִן־הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן
,Ruth Bohaz *cepit* Et .hac puella de tibi Dominus
13 יְהוָה לְךָ מִן־הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת
ei Dominus dedit & : eam ad eſt ingreſſus Et ; *uxorem in* ſibi fuit &
וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ
,Nahomi ad mulieres Dixeruntque .filium peperit & ,conceptum
14 הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃ וַתֹּאמַרְנָה הַנָּשִׁים אֶל־נָעֳמִי
,hodie *redemptorem* tibi fecit ceſſare non qui ,Dominus Benedictus
בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם
.Iſrael in ejus nomen vocetur ut
וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל׃

Verſio VUL. LAT.

4 Quod audire te volui, & tibi
dicere corā cunctis ſedentib⁹,
& majoribus natu de populo
meo. Si vis poſſidere jure propinquitatis,
eme, & poſſide:
ſin autē diſplicet tibi, hoc ipſū
indica mihi, ut ſciam quid facere
debeā: null⁹ enim eſt propinquus,
excepto te, qui prior
es; & me, qui ſecund⁹ ſum. At
ille reſpondit, Ego agrum emam.
5 mam. Cui dixit Booz; Quando
emeris agrū de manu mulieris,
Ruth quoque Moabitidē,
quæ uxor defuncti fuit, debes
accipere: ut ſuſcites nomen
propinqui tui in hæreditate
6 ſua. Qui reſpondit, Cedo juri
propinquitatis: neque enim
poſteritatē familiæ meæ delere
debeo: tu meo utere privilegio,
quo me libēter carere profiteor.
7 teor. Hic autē erat mos antiquitùs
in Iſrael inter propinquos,
ut ſi quando alter alteri
ſuo juri cedebat, ut eſſet firma
conceſſio, ſolvebat homo calceamentū
ſuum, & dabat proximo
ſuo: hoc erat teſtimoniū
8 ceſſionis in Iſrael. Dixit ergò
propinquo ſuo Booz, Tolle
calceamentū tuū. Quod ſtatim
9 ſolvit de pede ſuo. At ille majorib⁹
natu, & univerſo populo,
Teſtes vos, inquit, eſtis hodiè,
quòd poſſederim omnia
quæ fuerūt Elimelech, & Chelion,
& Mahalon, tradente Noemi:
10 emi: Et Ruth Moabitidē, uxorem
Mahalon, in conjugiū ſumpſerim,
ut ſuſcitē nomen defuncti
in hæreditate ſua, ne vocabulū
ejus de familia ſua ac
fratribus & populo deleatur.
Vos, inquā, huj⁹ rei teſtes eſtis.
11 Reſpondit omnis populus, qui
erat in porta, & majores natu;
Nos teſtes ſum⁹: faciat Domin⁹
hanc mulierem, quæ ingreditur
domū tuā, ſicut Rachel & Liā,
quæ ædificaverunt domū Iſrael:
ut ſit exemplū virtutis in Ephrata,
& habeat celebre nomen
12 men in Bethlehē. Fiátque domus
tua, ſicut domus Phares,
quem Thamar peperit Judæ, de
ſemine quod tibi dederit Dn̄s
13 ex hac puella. Tulit itaq; Booz
Ruth, & accepit uxorē: ingreſſúſque
eſt ad eam, & dedit illi
Dominus ut conciperet, & pareret
14 reret filium. Dixerúntque mulieres
ad Noemi; Benedictus
Dn̄s, qui non eſt paſſus ut deficeret
ſucceſſor familiæ tuæ, &
vocaretur nomen ej⁹ in Iſrael,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Κἀγὼ εἶπα, Ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου, λέγων,
Κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων. καὶ ἐναντίον
τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου. εἰ ἀγχιστεύεις,
ἀγχίστευε· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις,
ἀνάγγειλόν μοι, καὶ γνώσομαι, ὅτι οὐκ ἔστι
πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, κἀγώ εἰμι μετὰ σέ.
5 ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι, ἀγχιστεύσω. Καὶ εἶπε
(λ) Βοόζ, Ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν
ἀγρὸν ἐκ χειρὸς (μ) Νωεμὶν καὶ παρὰ Ῥοὺθ
τῆς Μωαβίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος,
καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ, ὥστε (ν) ἀναστῆσαι
τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας
6 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς, Οὐ δυνήσομαι
ἀγχιστεῦσαι ἐμαυτῷ, μή ποτε διαφθείρω
τὴν κληρονομίαν μου. ἀγχίστευσον σεαυτῷ
τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι
7 ἀγχιστεῦσαι. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα (ξ) ἔμπροσθεν
ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν, καὶ
ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ (ο) στῆσαι πάντα
λόγον· καὶ ὑπελύετο (π) ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα
αὐτοῦ, καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον (ρ) αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι
τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ. καὶ τοῦτο ἦν
8 μαρτύριον ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς
τῷ Βοόζ, Κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν
μου. καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν
9 αὐτῷ. Καὶ (σ) εἶπε Βοὸζ τοῖς πρεσβυτέροις
καὶ παντὶ τῷ λαῷ, Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον,
ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ (τ) Ἐλιμέλεχ,
καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ (υ) Χελαιὼν
10 καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ χειρὸς (φ) Νωεμίν. Καίγε
Ῥοὺθ τὴν Μωαβῖτιν τὴν γυναῖκα Μααλὼν κέκτημαι
ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ
ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ,
καὶ οὐκ (χ) ἐξολοθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος
ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς φυλῆς
11 (ψ) λαοῦ αὐτοῦ. μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον. Καὶ
(ω) εἴποσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ, Μάρτυρες.
καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἴποσαν, Δῴη κύριος
τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν
σου, (α) ὡς Ῥαχὴλ καὶ ὡς Λίαν, αἳ ᾠκοδόμησαν
ἀμφότεραι τὸν (β) οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐποίησαν
δύναμιν ἐν Ἐφραθᾷ, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν (γ)
12 Βηθλεέμ. Καὶ γένοιτο (δ) οἶκός σου, ὡς οἶκος
Φαρές, ὃν ἔτεκε Θάμαρ τῷ Ἰούδᾳ, ἐκ τοῦ σπέρματος
οὗ δώσει κύριός σοι ἐκ τῆς παιδίσκης
13 ταύτης. Καὶ ἔλαβε (ε) Βοὸζ τὴν Ῥούθ, καὶ (ζ)
ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσῆλθε πρὸς
αὐτήν. καὶ (η) ἔδωκεν αὐτῇ κύριος κύησιν, καὶ
14 ἔτεκεν υἱόν. Καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς (θ)
Νωεμίν, Εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐ κατέλυσέ
σοι σήμερον τὸν ἀγχιστέα, καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά
σου ἐν Ἰσραήλ.

MS.A. (λ) Βοός, (μ) Νοομμεὶ (ν) ἀναστήσασθαί σε τὸ (ξ) ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ (ο) στῆσαι τὸν λόγον· (π) ὁ ἀνὴρ (ρ) αὐτοῦ τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ. (σ) εἶπεν τοῖς (τ) Ἀβιμέλεχ, (υ) Χαιλεὼν (φ) Νοομμεί. (χ) ἐξολεθρευθήσεται (ψ) τοῦ λαοῦ (ω) εἶπαν (α) ὡς Ῥαχὴλ καὶ ὡς Λείαν, αἳ οἰκοδόμησαν (β) οἶκον Ἰσραήλ, καὶ ποιῆσαι δύναμιν (γ) Βαιθλεέμ. (δ) ὁ οἶκός σου, ὡς ὁ οἶκος (ε) Βοός (ζ) ἐγένετο (η) ἔδωκεν κύριος κύησιν αὐτῇ, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. (θ) Νοομμείν,

Et ego dixi, Diſcooperiam aurem 4
tuam; dicens, Acquire coram ſedentibus,
& coram ſenioribus populi
mei. Si redimis, redime: ſi autem
non redimis, annuntia mihi,
& cognoſcam: quia non eſt præter
te ad redimendū: & ego ſum
poſt te. At ille dixit; Ego ſum redimam.
Et dixit Booz, In die acquirendi 5
te agrum de manu Noemin,
& à Ruth Moabitide uxore
defuncti; & ipſam te acquirere
oportet: ut ſuſcites nomen mortui
ſuper hæreditatem ejus. Et dixit 6
redemptor, Non potero redimere
mihi; nè fortè corrumpā hæreditatem
meam. Redime tibi redemptionem
meam, quoniam non potero
redimere. Et hæc juſtificatio erat 7
anteà in Iſrael ſuper redemptione,
& ſuper permutatione ad
firmandum omne verbum: &
ſolvebat vir calceamentum ſuū;
& dabat proximo ſuo redimenti
redemptionem ſuam. Et hoc erat
teſtimonium in Iſrael. Et dixit 8
redemptor ad Booz, Acquire tibi
redemptionem meam. Et ſolvit
calceamentum ſuum, & dedit ei.
Et dixit Booz ſenioribus, & univerſo 9
populo; Teſtes vos hodiè,
quia acquiſivi omnia, quæ ipſius
Elimelech, & omnia quæcunque
ſunt ipſi Chelæon, et ipſi Maalon,
de manu Noemin. Et etiam Ruth 10
Moabitidem uxorem Maalon acquiſivi
mihi in uxorem, ad ſuſcitandum
nomen mortui ſuper
hæreditatem ejus, & non exterminabitur
nomen mortui de fratribus
ſuis, & de tribu populi
ſui. Teſtes vos hodié. Et dixerunt 11
univerſus populus, qui in
porta, Teſtes. Et ſeniores dixerunt;
Det Dominus uxorem tuam
intrantem in domum tuam,
ſicut Rachel, & ſicut Liam; quæ
ædificaverunt utræque domum
Iſrael: & (c) fecerunt virtutem
in Ephratha: & erit nomen
in Bethleem. (d) Et fiat domus 12
tua, ſicut domus Phares, quem
peperit Thamar ipſi Juda, ex
ſemine, (e) quod dabit Domin⁹ tibi
ex ancilla hac. Et accepit Booz 13
Ruth, & facta eſt ei in uxorem:
& intravit ad eam. Et dedit ei
Dominus conceptionem, & peperit
filium. Et dixerunt mulieres 14
ad Noemin, Benedictus Dominus,
qui non fecit deeſſe tibi hodiè
redemptorem: & vocet nomen
tuum in Iſrael.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַאֲנָא אֲמָרִית אֲגַלֵּי אוּדְנָךְ לְמֵימַר קְנֵה כֹּל קֳבֵל יָתְבֵי תַּרְעָא דְּבֵית דִּינָא דְּסַנְהֶדְרִין וְכָל
קֳבֵל סָבַיָּא דְּעַמִּי אִם אִית רְעוּתָךְ לְמִפְרוֹק פְּרוֹק וְאִם לָא אִית רְעוּתָךְ חַוִּי לִי וְאֶנְדַּע אֲרוּם
לָא אִית בַּר מִנָּךְ הַהוּא רַשַּׁי לְמִפְרוֹק קֳדָמָךְ וְדִהוּא קָרִיב לְמִתַּב כְּוָתָךְ וַאֲנָא אֵדַע מִנָּךְ
5 וּפָרוֹקָא אֱהֵא בַּתְרָךְ וַאֲמַר אֲנָא אֶפְרוֹק׃ וַאֲמַר בּוֹעַז בְּיוֹם זְבִנְתָּךְ יָת חַקְלָא מִן יְדָא דְּנָעֳמִי
וּמִן יְדָא דְרוּת מוֹאֲבִיתָא אִתַּת מֵיתָא חַיָּיב אַתְּ לְמִפְרוֹק וּבָעֵי לְיַבָּמָא יָתַהּ וּלְמִסְּבַהּ לְאִנְתּוּ
6 מִן בְּגַלַל לַאֲקָמָא שׁוּם מֵיתָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ׃ וַאֲמַר פָּרוֹקָא כְּהָא גַוְנָא לֵית אֲנָא יָכִיל
לְמִפְרוֹק לִי עַל דְּאִית לִי אִתְּתָא לֵית לִי רְשׁוּ לְמִסַּב אוֹחֲרָנִיתָא עֲלַהּ דִּלְמָא תְּהֵי לְמַצּוּ
בְּבֵיתִי וַאֲהָא מְחַבֵּל יָת אַחְסַנְתִּי פְּרוֹק לָךְ אַתְּ אֲרוּם דְּלֵית לָךְ אִתְּתָא אֲרוּם לֵית אֲנָא יָכִיל
7 לְמִפְרוֹק׃ וּבְהָדָא מִנְהָגָא בְּעִדָּנָא דִּי מִלְּקַדְמִין מִתְנַהֲגָא בְּיִשְׂרָאֵל בִּזְמַן דְּשָׁקְלִן וְטָרְן
וּפָרְקִן וּמְחַלְּפִן חַד מִן חַבְרֵיהּ וּמְקַיְּמִין כָּל מִדְּעַם וּטְלַע גְּבַר נַרְתֵּק יַד יַמִּינֵיהּ וְאוֹשִׁיט בֵּיהּ
8 קִנְיָן לְחַבְרֵיהּ וְהָכֵין נָהֲגִין לְמִקְנֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל חַד מִן חַבְרֵיהּ קֳדָם סָהֲדַיָּא׃ וַאֲמַר פָּרוֹקָא
9 לְבוֹעַז אוֹשֵׁיט יְדָךְ לְקִנְיָנָא וּקְנֵי לָךְ וּטְלַע בּוֹעַז יָת נַרְתֵּק יַד יְמִינֵיהּ וּקְנֵי לֵיהּ׃ וַאֲמַר בּוֹעַז
לְסָבַיָּא וּלְכָל עַמָּא הֲווֹ סָהֲדִין אַתּוּן עֲלַי יוֹמָא דֵין אֲרוּם קְנֵיתִי יָת כָּל מָה דַּהֲוָה לֶאֱלִימֶלֶךְ
10 וְיָת כָּל מָה דַּהֲוָה לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִן יְדָא דְנָעֳמִי׃ וְאוּף יָת רוּת מוֹאֲבִיתָא אִתַּת מַחְלוֹן
קְנֵיתִי לִי לְאִנְתּוּ בְּגִין לְמֵקַם שׁוּם שְׁכִיבָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ וְלָא יִשְׁתֵּיצֵי שׁוּם שְׁכִיבָא מִלְּוַת
11 אֲחוּהִי וּמִתְּרַע סַנְהֶדְרִין דִּבְאַתְרֵיהּ סָהֲדִין אַתּוּן עֲלַי יוֹמָא דֵין׃ וַאֲמַרוּ כָּל עַמָּא דִּי בִּתְרַע
סַנְהֶדְרִין וְסָבַיָּא סָהֲדִין אֲנַחְנָא יִתֵּן יְיָ יָת אִתְּתָא הָדָא דְּאָתְיָא לְבֵיתָךְ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה דִּי בְנוֹ
תַּרְוֵיהוֹן יָת בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲבוּנָן בִּתְרֵי עֲסַר שִׁבְטִין וַעֲבַד חֵילָא בְּאֶפְרָת וּתְהֵי קָרֵי שְׁמָא
12 בְּבֵית לָחֶם׃ וִיהֵי מַצְלַח בֵּיתָךְ כְּבֵית פֶּרֶץ דִּי יְלֵידַת תָּמָר לִיהוּדָה מִן זַרְעָא דִּי יִתֵּן יְיָ לָךְ
13 מִן רִיבָא הָדָא׃ וּנְסֵיב בּוֹעַז יָת רוּת וַהֲוָת לֵיהּ לְאִנְתּוּ וְעַל לְוָתַהּ וִיהַב יְיָ לַהּ עִדּוּי
14 וִילֵידַת בַּר׃ וַאֲמַרָן נְשַׁיָּא לְנָעֳמִי בְּרִיךְ שְׁמֵיהּ דַּייָ דְּלָא פְּסַק לִיךְ פָּרוֹקָא יוֹמָא דֵין וְיִתְקְרֵי
שְׁמֵיהּ מִן צַדִּיקֵי יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ego dixi: Revelabo aurē tuam ad dicendū, Eme totum, corā ſedentibus 4
oſtio domus Judicii Zzanhedrin, & *omnino* coram ſenibus populi mei, ſi
voluntas tua ad redimendū, redime: & ſi non eſt voluntas tua, nuncia mihi
& cognoſcā: quoniā non eſt præter te *ipſum cui ſit facultas ad redimendū*
ante te et qui ſit propinquus ad habitandum ut tu, & ego *cognoſcam*
ex te, et redēptor ero poſt te: et dixit: Ego redimā. Et dixit Boghaz: In die 5
emere te agrū ex manu Naghami et ex manu Ruth *Moabitidis* uxoris *mortui*
obligatus tu ad redimendū, et quærens ad propinquandū eā *& ad accipiendū*
eā in uxorē propter ſuſcitandū nomen *mortui* ſup poſſeſſionē illi⁹.
Et dixit redemptor: *Ut* iſto colore non ego potens ad redimendū mihi, ſup 6
ꝙ eſt mihi uxor, non eſt mihi facultas ad accipiendū aliā ſup eā: fortaſſe
erit ad contentionē in domo meâ; et ero corrumpens poſſeſſionem meam:
redime tibi tu, quia non eſt tibi uxor, quoniā non ego potero ad redimendū.
Et in hâc conſuetudine in tempore ꝙ ab antiquis conſuetū eſt in Iſrael, in 7
tempore quo *accipientes aut dantes*, aut redimentes aut ꝑmutantes un⁹ cum
ſocio ſuo, *& confirmantes omne quodcunq; extraxit* vir vaginā *manus dextræ*
ſuæ, et porrexit in eâ poſſeſſionē ſocio ſuo; & ita conſueſcentes ad
poſſidendū dom⁹ Iſrael un⁹ à ſocio ſuo ante teſtes. Et dixit redemptor ad 8
Boghaz: Extende manū tuā ad poſſeſſionē, et eme tibi: et detraxit Boghaz
vaginā *man⁹ dexteræ ſuæ*, et emit ab eo. Et dixit Boghaz ſenib⁹ et oīi populo: 9
Eſte teſtes vos ſup me die hoc, quòd emi oñe idꝙ fuit Elimelech, et oñe
id ꝙ fuit Chilion et Mahhalon ex manu Naghami: Et etiā Ruth Moabiam 10
uxorē Mahhalon emi mihi in uxorem, ad ſtatuendum nomen jacentis ſuper
hæreditatē ejus: et non delebitur nomen jacentis ex fratrib⁹ ſuis, et ex porta
Zzanhedrin qui in loco ejus, teſtes vos ſup me die hac. Et dixerunt oīs 11
populus qui in portâ Zzanhedrin et ſenes, Teſtes nos: dabit Dn̄s mulierem
hanc quæ veniens ad domū tuam ut Rahhel et ut Leah, quæ ædificaverunt
ambæ illæ domum Iſrael patris *noſtri* in duodecim tribubus; et fac virtutem
in Ephrath, et ſit vocatum nomen ejus in Bethlehhem. Et ſit proſperans 12
domus tua ut domus Pereſz, quem peperit Thamar Jehudah, à ſemine
quod dabit Dn̄s tibi ex puella hâc. Et accepit Boghaz Ruth, et fuit illi in 13
uxorē: et ingreſſus eſt ad eam, et dedit Dn̄s ei conceptionem, et peperit
filiū. Et dixerunt mulieres Naghami: Benedictū nomen Domini, quòd non 14
defecit tibi redemptor die hac: et vocabitur nomen ejus è *juſtis* Iſrael,

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܢܐ ܐܡܪܬ .. ܕܐܓܠܐ ܐܕܢܟ .. ܘܐܡܪ ܠܟ : ܩܢܝ ܐܢܬ ܩܕܡ ܗܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ . ܘܐܢܐ ܐܢܐ 4
ܕܚܘܝܬ ܢܦܫܝ ܠܡܐܡܪ . ܘܠܡܩܢܐ . ܩܕܡ ܗܠܝܢ ܩܫܝܫܐ ܕܥܡܝ ܕܝܬܒܝܢ . ܘܗܫܐ
ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܕܬܙܒܢ ܙܒܢ . ܘܐܢ ܠܐ ܙܒܢ ܐܢܬ : ܐܡܪ ܠܝ . ܘܚܘܢܝ ܕܠܐ ܗܘܝܬ ܙܒܘܢܐ .
ܘܐܢܐ ܐܙܒܢ .. ܘܐܡܪ ܐܢܐ . * ܘܐܡܪ ܒܥܙ . ܒܝܘܡܐ ܕܙܒܢ ܐܢܬ ܚܩܠܐ ܡܢ ܢܥܡܝ . 5
ܘܠܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ . ܐܢܬܬܗ ܕܗܘ ܕܡܝܬ ܩܢܝ . ܥܕܡܐ ܕܬܩܝܡ ܫܡܐ ܕܡܝܬܐ ܥܠ
ܝܪܬܘܬܗ .. * ܘܐܡܪ ܙܒܘܢܐ . ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܙܒܢ . ܕܠܡܐ ܐܚܒܠ ܝܪܬܘܬܝ ܙܒܢ ܐܢܬ . 6
ܡܛܠ ܚܘܣܪܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܝ . ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܙܒܢ . * ܘܗܢܐ ܙܒܘܢܐ . ܗܐ 7
ܩܕܡܝܗܘܢ . ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܫܘܚܠܦܐ ܕܙܒܘܢܐ ܠܡܩܝܡܘ . ܫܪܐ ܓܒܪܐ ܡܣܢܗ .
ܘܝܗܒ ܠܚܒܪܗ . ܘܗܕܐ ܗܘܬ ܣܗܕܘܬܐ ܒܐܝܣܪܝܠ . * ܘܐܡܪ ܗܘ ܙܒܘܢܐ ܠܒܥܙ . ܩܢܝ 8
ܠܢܦܫܟ . ܘܫܪܐ ܡܢ ܪܓܠܘܗܝ . * ܘܐܡܪ ܒܥܙ ܠܩܫܝܫܐ . ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ : ܣܗܕܐ 9
ܐܢܬܘܢ ܝܘܡܢܐ ܕܩܢܝܬ ܠܝ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܚܠܘܢ ܘܠܟܠܝܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ
ܕܢܥܡܝ . * ܘܐܦ ܠܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܐܢܬܬܗ ܕܡܚܠܘܢ . ܢܣܒܬ ܠܝ ܠܐܢܬܘ . ܠܡܩܝܡܘ 10
ܫܡܗ ܕܡܝܬܐ ܥܠ ܝܪܬܘܬܗ . ܕܠܐ ܢܬܛܥܐ ܕܘܟܪܢܗ ܕܡܝܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܚܘܗܝ . ܘܡܢ
ܫܪܒܬܗ . ܐܢܬܘܢ ܣܗܕܝܢ ܝܘܡܢܐ . * ܘܥܢܘ ܩܫܝܫܐ : ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܒܬܪܥܐ 11
ܕܡܕܝܢܬܐ . ܘܐܡܪܝܢ . ܣܗܕܝܢ . ܘܒܪܟܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ . ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܐܢܬܬܐ
ܗܕܐ ܩܕܡܝܟ ܐܝܟ ܪܚܝܠ . ܘܐܝܟ ܠܐܝܐ . ܗܠܝܢ ܕܬܪܬܝܗܝܢ ܒܢܝ ܒܝܬܐ ܠܐܝܣܪܝܠ .
ܘܥܒܕܝܢ ܚܝܠܐ ܒܐܦܪܬܐ . ܘܩܪܝܢ ܫܡܗ ܒܝܬ ܠܚܡ . * ܘܢܗܘܐ ܒܝܬܟ ܐܝܟ ܒܝܬܗ 12
ܕܦܪܨ . ܗܘ ܕܝܠܕܬ ܬܡܪ ܠܝܗܘܕܐ . ܘܢܬܠ ܠܟ ܡܪܝܐ ܙܪܥܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ .. * ܘܢܣܒܗ 13
ܒܥܙ ܠܪܥܘܬ . ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ . ܘܥܠ ܠܘܬܗ . ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ . ܘܒܛܢܬ .
ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ . * ܘܐܡܪܝ ܢܫܐ ܠܢܥܡܝ . ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܐܥܒܪ ܡܢܟ ܙܒܘܢܐ ܝܘܡܢܐ . 14
ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܗ ܒܐܝܣܪܝܠ .

Ego autem dixi, ut aperiam, & indicem & dicam tibi; Poſſide tu coram iſtis ſedentibus. Et ego ſum, qui oſtendi memetipſum ad dicendum, & poſſidendum coram iſtis ſenioribus populi mei ſedentibus. Nunc autem ſi vis vendicare, vendica; ſi autem non vendicabis tu, dic mihi, et indica quòd non ſis vendicator, & ego vendicabo. Et dixit, Vendicabo ego. 4

Et ait Booz, In die quâ emeris agrum à Naami, & Ruth Moabitidem uxorem defuncti poſſide, donec ſuſcitaveris nomen mortui ſuper hæreditatem ejus. 5

Et dixit vendicator, Non poſſum vendicare, ne fortè corrumpam hæreditatem meam: vendica tu; quia propter defectum fidei meæ, non poſſum vendicare. 6

Hæc autem vendicatio ecce coram filiis Iſrael, & mutatio vendicationis ad ſuſcitandum; Solvebat vir calceamentum ſuum, & dabat ſocio ſuo, & hoc erat teſtimonium in Iſrael. 7

Et dixit ille vendicator ad Booz, Poſſide tibimet: et ſolvit de pedibus ſuis. 8

Et dixit Booz ſenioribus, et omni populo, Teſtes eſtis hodiè, quòd poſſedi mihi omne, quod fuit Maljon et Cheljon, de manu Naami. 9

Et te, Ruth Moabitis uxor Maljon, accepi mihi in uxorem, ad ſuſcitandum nomen mortui ſuper hæreditatem ejus, ne oblivioni detur memoria mortui de fratribus ejus, et de cognatione ejus; vos teſtes eſtis hodié. 10

Et reſponderunt ſeniores, et omnis populus, qui in porta civitatis, et dicunt; Teſtes ſumus. Et benedixerunt eum, et dixerunt illi; Faciat Dominus mulierem iſtam coram te ſicut Rachel, et ſicut Liam, hæ quæ ambæ ædificârunt domum Iſrael, ; et fecit virtutes in Ephrata, et vocaverunt nomen ejus, Bethlehem. 11

Et ſit domus tua ſicut domus Phares, quem peperit Thamar Judæ: et det tibi Dominus ſemen ex muliere hac. 12

Et accepit Ruth, et facta eſt illi in uxorem, et ingreſſus eſt ad eam: et dedit illi Dominus, et concepit, et peperit filium. 13

Et dicunt mulieres Naami, Benedictus Dominus, qui non tranſtulit à te vendicatorem hodiè, et vocabis nomen ejus in Iſrael. 14

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* واخبرك امام هولاء الجلوس وامام اشياخ شعبي هولاء الحاضرين * فان كنت تطلب الان 4
فاطلب * وان لم تطلب فاخبرني * فاعلم انك لم تحب تطلب فاطلب انا * قال انا
اطلب * قال له باعار قوم فاشتري الحقل من نعما ومن راعوث الموابية التي مات 5
زوجها * فاقتني ذلك حتي تحيي اسم الميت في ميراثه * قال ذلك المطالب ليست اقدر 6
ان افعل ذلك لئلا افسد ميراثي * اطلب انت فاما انا فليست اقدر ان اطلب لعلة
ايماني * وهذا الامر يكون امام بني اسراييل * وهذا كان خبر الذي يستعفي من 7
اقامة الذرية للميت ان يخلع خفيه ويدفعهما الي صاحبه لتكون شهادة بين بني اسراييل
8 * فقال ذلك لباعار اخذ انت لنفسك * وخلع خفيه ودفعهما اليه * فقال باعار للمشايخ 9
ولجميع الشعب * اتشهدون اليوم اني قد اخذت جميع ما كان لاليملك وما كان لمليون
وجليون اشتريته من نعما * وانت يا راعوث الموابية قد تزوجت بك لاحيي اسم الميت في ميراثه 10
لئلا ينسا اسم الميت * ولا يبيد ذكره من بين اخوته وقبيلته * اشهدوا جماعتكم
اليوم * فاجاب الاشياخ وجميع شعب القرية وقالوا قد شهدنا ودعوا له وقالوا يصير الله هذه 11
المراه امامك مثل راحيل ولايا اللتان بنيتا بيت لاسراييل واكثرا الافراتية ودعي اسمها
بيت لحم * ويكون بيتك مثل بيت فارص الذي ولدت تامار ليهوذا * ويرزقك الرب 12
ذرية من هذه المراه * وتزوج باعار براعوث وصارت امراته ودخل عليها فرزقه الرب 13
وحبلت وولدت ابنا * وقال النساء لنعما تبارك الرب الذي لم يعدمك وارثا * اليوم 14
يدعي اسمه ويذكر بين اسراييل *

* *Et annuntio tibi coram his ſedentibus, & coram ſenioribus populi mei adſtantibus: ſi vis petere, modò pete; ſi autem non petis, indica mihi, & ſciam te nolle petere, & petam ego: dixit, Ego petam.* 4

Ait illi Booz, Surge, & eme agrum à Naama, & Ruth Moabitide, cujus defunctus eſt vir, & poſſide hoc, ut vivifices nomen defuncti in hæreditate ejus. 5

Ait ille competitor, Non poſſum facere hoc, ne corrumpam hæreditatem meam, pete tu: etenim ego non poſſum petere causâ mei juramenti. 6

Et hoc negotium ſit coram filiis Iſraël, & hæc eſt narratio ejus; qui continebat ſe à ſuſcitanda progenie mortuo: ut ſolveret calceamenta ſua, & traderet proximo ſuo, in teſtimonium inter filios Iſraël. 7

Et dixit ille ad Booz, Accipe tu tibimet: & ſolvit calceamenta ſua, et tradidit ei. 8

Et dixit Booz ſenioribus, & univerſo populo; Teſtes eſtis hodiè quòd jam accepi omnia quæcunque erant Elimelech, & quæ erant Maljon, & Geljon, emi à Naama. 9

Tu autem O Ruth Moabitis, jam duxi te in uxorem, ut vivificarem nomen mortui in hæreditate ejus, nè oblivioni traderetur nomen mortui, & nè amitteretur memoria ejus de fratribus, & cognatione ejus; Teſtes eſtote omnes hodié. 10

Et reſponderunt ſeniores, & omnis populus civitatis, & dixerunt; Jam teſtes ſumus, & deprecati ſunt ei, & dixerunt, Faciat Deus hanc mulierem coram te ſicut Rachel, & Liam, quæ ædificârunt domum Iſraël, auxerunt Ephratam, & vocatum eſt nomen ejus, Bethlehem. 11

Et ſit domus tua ſicut domus Phares, quem peperit Thamar Judæ, concedátque tibi Dominus progeniem de hac muliere. 12

Et duxit Booz Ruth, & facta eſt illi mulier, & ingreſſus eſt ad eam, & conceſſit ei Dominus, & concepit, et peperit filium. 13

Et dixerunt mulieres Naama, Benedictus Dominus qui non privavit te hærede, hodiè vocabitur nomen ejus, et memorabitur inter Iſraël. 14

שמואל א: א

; tuam senectutem alendum ad & ,animam *reducentem in* tibi erit Et
וְהָיָה לְךָ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ וּלְכַלְכֵּל אֶת־שֵׂיבָתֵךְ 15
tibi bona *ipsa* quæ ,eum peperit , te diligit quæ tua nurus quia
כִּי כַלָּתֵךְ אֲשֶׁר־אֲהֵבַתֶךְ יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה לָךְ
,suo sinu in eũ posuit & ,*natum* Nahomi *cepit* Et .*filiis* septem *præ*
16 מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ
: dicendo , nomen vicinæ *ei* vocaverunt Et .*nutricem in* ei fuit &
17 וַתְּהִי־לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לֵאמֹר
ipse :Hobed ejus nomen vocaverunt & : Nahomi ipsi filius est Natus
יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא
genuit Peres : Peres generationes istæ Et .David patris Isai pater
18 אֲבִי־יִשַׁי אֲבִי דָוִד׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־
.Hamminadab genuit Ram &,Ram genuit Chesron Et .Chesron
19 חֶצְרוֹן׃ וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב׃
genuit Nachson & , Nachson genuit Hamminadab Et
20 וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־
.Hobed genuit Bohaz & : Bohaz genuit Salmon Et .Salmah
21 שַׂלְמָה׃ וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד׃
.David genuit Isai & : Isai genuit Hobed Et
22 וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד׃

Versio VULG. LAT.

15 Et habeas qui consoletur animam tuã, & enutriat senectutem: de nuru enim tua nat⁹ est, quæ te diligit : & multò tibi melior est, quàm si septem 16 haberes filios. Susceptúmque Noemi puerum posuit in sinu suo, & nutricis ac gerulæ fungebatur officio. 17 Vicinæ autem mulieres congratulantes ei, & dicentes; Nat⁹ est fili⁹ Noemi : vocaverunt nomen ej⁹, Obed . Hic est pater Isai, patris David.
18 Hæ sunt generationes Phares:
19 Phares genuit Esron, Esron genuit Aram, Aram genuit A-
20 minadab, Aminadab genuit Nahasson , Nahasson genuit
21 Salmon , Salmon genuit Booz,
22 Booz genuit Obed, Obed genuit Isai, Isai genuit David.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν, καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι ἡ (ι) νύμφη ἡ ἀγαπήσασά σε, ἔτεκεν αὐτὸν, ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι 16 ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς. Καὶ ἔλαβε (κ) Νωεμὶν τὸ παιδίον, καὶ (λ) ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ 17 ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοῦ αἱ γείτονες ὄνομα, λέγουσαι, Ἐτέχθη υἱὸς τῇ (μ) Νωεμίν· καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ὠβήδ. οὗτος πατὴρ Ἰεσσαὶ πατρὸς Δαυίδ.
18 Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Φαρές. Φαρὲς ἐγέννησε
19 τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ ἐγέννησε τὸν (ν) Ἀράμ·
20 καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Καὶ Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· καὶ Ναασσὼν
21 ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν (ξ) Βοόζ· καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ·
22 Καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν (ο) Δαυίδ.

MS.A. (ι) νύμφη σου ἡ (κ) Νοομμείν (λ) ἔθηκεν αὐτὸ εἰς (μ) Νωεμείν· (ν) Ἀῤῥάν· Ἀῤῥὰν δὲ ἐγέννησεν (ξ) Βοός· καὶ Βοὸς (ο) Δαυὶδ τὸν βασιλέα.

Τέλος τῆς Ῥούθ.

Et erit tibi in revocantem animam, & ad nutriendum canitiem tuam; quoniam nurus, quæ dilexit te, peperit eum: quæ est bona tibi super septem filios. 15 *Et* 16 *sumpsit Noemin puerum, & posuit in sinu suo, & facta est ei in nutricem. Et vocaverunt ejus vicinæ nomen,* 17 dicentes, Natus est filius Noemin : & vocaverunt nomen *ejus, Obed. Hic pater Jesse patris David. Et hæ generationes Phares.* 18 *Phares genuit Esrom. Esrom genuit Aram : &* 19 *Aram genuit Aminadab. Et Aminadab genuit Naasson : & Naasson genuit Salmon.* 20 *Et Salmon genuit Booz : & Booz genuit Obed. Et* 21 Obed *genuit Jesse :* 22 *& Jesse genuit* David.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ויהא ליך למקים נפש ולכלכל ית סיבתיך בתפנוקין ארום כלתיך די רחימת יתיך ילדתיה
16 דהיא הות טבתא ליך בעדן ארמלותיך מסגיאין בנין: ונסיבת נעמי ית רביא ושואת
17 יתיה בעטפה והות ליה לתורבנתא: וקראן ליה שיבבתן שום למימר אתיליד בר לנעמי
18 והוו קראן שמיה עובד הוא אבוי דישי אבוי דדוד: ואלין תולדת פרץ פרץ אוליד ית
19 חצרון: וחצרון אוליד ית רם ורם אוליד ית עמינדב: ועמינדב אוליד ית נחשון [ונחשון
20 רב בית אבא לבית יהודה] ונחשון אוליד ית סלמא [צדיקא הוא סלמא מן בית לחם
ונטופה דבטילו בנוי פרוזבין דאותיב ירבעם חיבא על אורחי והואן עובדי אב ובנין
21 יאין כנטופא]: ושלמון אוליד ית אבצן נגידא הוא בועז צדיקא [די על זכותיה אשתיזבו
עמא בית ישראל מיד בעלי דבביהון ובגין צלותיה עדת כפנא מארעא דישראל]
22 ובועז אוליד ית עובד דפלח למרי עלמא בלב שלים: ועובד אוליד ית ישי [דמתקרי
נחש בגין דלא אשתכחת ביה עילא ושחיתא לאתמסרא בידוי דמלאכא דמותא למסב
ית נפשיה מניה וחיה יומין סגיאין עד דאדכר קדם יי עיטא דיהב חויא לחוה אתת אדם
למיכל מן אילנא דאכלין פרוי חכימין לידע בין טב לביש ועל ההוא עיטא אתחיבו
מותא כל דיירי ארעא ובההיא עילא שכיב ישי צדיקא] וישי אוליד ית דוד מלכא דישראל:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et erit tibi ad suscitantem animæ, et ad sustentandum senectutem tuam in 15 delitiis, nam nurus tua quæ amavit te peperit eum: ꝙ illa fuit bona tibi in tempore viduitatis tuæ à multis filiis. Et accepit Naghami infantẽ, et po- 16 suit eum in sinu suo, et fuit ei ad nutricẽ. Et vocaverunt ei vicinæ nomẽ ad 17 dicendũ: Genit⁹ est fili⁹ Naghami: et fuerunt vocantes nomẽ ej⁹ Ghobed. ipse pater Iissai patris David. Et hæc generatio Peresz: Peresz genuit Hhesz- 18 rõ. Et Hheszrõ genuit Ram, et Ram genuit Ghaminadab. Et Ghaminadab 19 genuit Nahhason, *et Nahhason princeps dom⁹ patris tribui Jehuda*; et Nah- 20 hason genuit Salmah, *justũ, ille Salma de Bethlehhem, et Netophah, cujus filii aboleverunt custodes quos constituerat Jerabghã super vias; et fuerũt opera patris et filiorũ pulchra ut Netopha.* Et Salmon genuit *Abszan ducem,* 21 *ille* Boghaz *justus, cujus ob justitiam liberatus est popul⁹ dom⁹ Israel è manu inimicorum suorũ, et propter orationẽ ej⁹ discessit fames à terra Israel;* et Boghaz genuit Ghobed, *qui servivit Domino mundi corde perfecto.* Et 22 Ghobed genuit Iisai, *qui appellatus est Nahhas, propterea quòd non inveniretur in eo iniquitas et corruptio, ut traderetur in manus Angeli mortis ad accipiendũ animã ej⁹ ab eo; et vixit dies multos, donec commemoratur coram Domino consiliũ quod dedit serpens Hhavæ uxori Adã ad comedendũ de arbore, quæ comedentes fruct⁹ ej⁹ sapientes ad dignoscendũ inter bonũ et inter malũ, et per hoc consiliũ rei fuerunt mortis omnes habitatores terræ, et in hac iniquitate occubuit Iisai justus:* & Iissai genuit David.

שמואל א: א

CAP. I. א

ej⁹ nomẽ &,Ephraim mõte de Sophim Ramathaim de unus vir fuit Et
1 וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ
.Ephratæi Suph filii ,Tochu filii ,Elihu filii ,Jerocham fili⁹ Elcanah
אֶלְקָנָה בֶּן־יְרֹחָם בֶּן־אֱלִיהוּא בֶּן־תֹּחוּ בֶן־צוּף אֶפְרָתִי׃
.Peninnah *secundæ* nomen & ,Channah unius nomen : uxores duæ ei Et
2 וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה
ascendebat Et .nati non Channah & ;nati Peninnah ipsi *fuit* Et
3 וַיְהִי לִפְנִנָּה יְלָדִים וּלְחַנָּה אֵין יְלָדִים׃ וְעָלָה
immolandũ &,*se incurvandũ* ad,*dies in diebus à* sua civitate è ipse vir
הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִיָּמִים יָמִימָה לְהִשְׁתַּחֲוֺת וְלִזְבֹּחַ
Pinechas & Chophni ,Heli filii duo ibi & : Siloh in exercituũ DOMINO
לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹה וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי חָפְנִי וּפִנְחָס
deditque ;Elcanah immolavit & ,dies fuit Et .DOMINO sacerdotes
4 כֹּהֲנִים לַיהוָה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן
.*distributiones* ejus filiabus & ,ejus filiis omnibus & ,suæ uxori Peninnah
לִפְנִנָּה אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מָנוֹת׃
Channah quoniam ;*facierum* unam *distributionem* dedit Channah ipsi Et
5 וּלְחַנָּה יִתֵּן מָנָה אַחַת אַפָּיִם כִּי אֶת־חַנָּה
.ejus vulvam concluserat DOMINUS & : diligebat
אָהֵב וַיהוָה סָגַר רַחְמָהּ׃

Versio VULG. LAT.

Liber primus SAMUELIS, quem nos primum Regum dicimus.

CAP. I.

1 FUit vir unus de Ramathaimsophim, de monte Ephraim, & nomen ejus Elcana, fili⁹ Jeroham, filii Eliu, filii Thohu, filii Suph, Ephrathæ⁹. 2 Et habuit duas uxores: nomen uni Anna, & nomen secundæ Phenenna. Fuerúntque Phenennæ filii: Annæ autẽ non erant liberi. 3 Et ascendebat vir ille de civitate sua statutis dieb⁹, ut adoraret & sacrificaret Dño exercituum in Silo. Erant autem ibi duo filii Heli, Ophni et Phinees, sacerdotes Dñi. 4 Venit ergò dies, & immolavit Elcana, dedítque Phenennæ uxori suæ, & cunctis filiis ejus, & filiab⁹ partes: 5 Annæ autem dedit partẽ unam tristis, quia Annã diligebat. Dominus autem concluserat vulvam ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α'. REGNORUM I.

ΚΕφ. α'.

1 (α) ἌΝθρωπος ἦν ἐξ Ἀρμαθαὶμ (β) Σιφὰ, ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἑλκανὰ υἱὸς (γ) Ἱερεμεὴλ υἱοῦ (δ) Ἠλιοὺ υἱοῦ (ε) Θοκὲ ἐν 2 Νασὶβ Ἐφραίμ. Καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Φεννάνα. καὶ ἦν τῇ Φεννάνᾳ παιδία· (ζ) καὶ 3 τῇ Ἄννᾳ οὐκ ἦν παιδίον. (η) Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαὶμ (θ) προσκυνεῖν καὶ θύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σαβαὼθ εἰς Σηλώμ. καὶ ἐκεῖ (ι) Ἡλὶ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ 4 Φινεὲς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. Καὶ ἐγενήθη ἡμέρα, καὶ ἔθυσεν Ἑλκανὰ, καὶ ἔδωκε τῇ Φεννάνᾳ γυναικὶ αὐτοῦ, (κ) καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς (λ) μερίδας. 5 Καὶ τῇ Ἄννᾳ ἔδωκε μερίδα μίαν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον, πλὴν ὅτι τὴν Ἄνναν ἠγάπα Ἑλκανὰ ὑπὲρ ταύτην. (μ) καὶ κύριος ἀπέκλεισε τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς,

MS.A. Βασιλειῶν α'. (α) Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς ἐξ (β) Σωφὶμ, (γ) Ἱεραμὶ (δ) Ἐλιοῦ (ε) Θοοῦ υἱοῦ Σοὺπ Ἐφραθαῖος. Καὶ (ζ) τῇ δὲ Ἄννᾳ (η) Καὶ ἀνέβεννεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ πόλεως (θ) ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας προσκυνεῖν κυρίῳ θεῷ Σαβαὼθ ἐν Σηλώ. (ι) Ἡλεὶ καὶ δύο (κ) καὶ πᾶσι τοῖς (λ) καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας. (μ) καὶ ὁ κύριος συναπέκλισεν

CAP. I.

HOmo (a) fuit de Armathæm Sipha, de monte Ephræm: & nomen ei Elcana filius Jeremeel filii Eliu filii Thocc (b) in Nasib E- 2 *phræm. Et huic duæ uxores: nomen uni, Anna: et nomen secundæ, Phennana. Et erãt Phennanæ filii: & Annæ nõ erat filius.* 3 *Et ascendebat homo ex dieb⁹ in dies de civitate sua de Armathæm adorare, & sacrificare Domino Deo Sabaoth in Selom. Et ibi Heli, & duo filii ejus, Ophni & Phinees, sacerdotes Domini.* 4 *Et facta est dies, & sacrificavit Elcana: & dedit Phennanæ uxori suæ, & filiis (c) ejus partes.* 5 *Et Annæ dedit partem (d) unam, quia non erat ei filius: veruntamen Annam diligebat Elcana super hanc. Et Dominus concluserat, quæ circa vulvam ejus;*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.
א

1 והוה גברא חד מרמתא מתלמידי נביאיא מטורא דבית אפרים ושמיה אלקנה בר
ירחם בר אליהוא בר תוחו בר צוף גברא פליג חולק בקודשיא בטורא דבית אפרים:
2 וליה תרתין נשין שום חדא חנה ושום תנייתא פננה והוה לפננה בנין ולחנה לית בנין:
3 וסליק גברא ההוא מקרתיה מזמן מועד למועד למסגד ולדבחא קדם יי צבאות בשילו
ותמן תרין בני עלי חפני ופנחס משמשין קדם יי: 4 והוה יום מועדא ודבח אלקנה ויהב
5 לפננה אתתיה ולכל בנהא ובנתהא חולקין: ולחנה יהב חולק חד בחיר ארי ית חנה
רחים ומן קדם יי אתמנע מנה ולד:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

ET fuit vir unus de Ramatha ex discipulis prophetarũ ex monte domûs 1 Ephraim, et nomen ejus Elkana filius Jerohham filii Elihu, filii Thohhu, filii Zzuph, vir dividens partem in sanctis in monte domûs Ephraim. Et illi 2 duæ uxores, nomen unius Hhanah, et nomen alterius Peninah; et fuerunt Peninæ filii, et Hhanæ non fuerunt filii. Et ascendit vir ille ex urbe suâ à tempore 3 solennitatis ad solennitatem, ad adorandum, et ad sacrificandum ante Dñm exercituũ in Sylo: et ibi duo filii Gheli Hhophni et Pinhas ministri coram Dño. Et fuit dies solennitatis, et sacrificavit Elkanah, et dedit Pe- 4 ninæ uxori suæ, et omnibus filiis ejus et filiabus ejus partes. Et Hhanæ de- 5 dit partem unam electam, quoniam Hhanam amavit: et ex-ante Dominum prohibitus fuit ab illa natus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܢܗܘܐ ܡܒܝܐܢܐ ܠܢܦܫܟܝ. ܘܡܣܝܥܢܐ ܠܡܕܝܢܬܟܝ. ܡܛܠ ܕܟܠܬܟܝ ܕܪܚܡܬܟܝ 15
ܝܠܕܬܗ. ܗܝ ܕܫܦܝܪܐ ܒܥܝܢܝܟܝ ܝܬܝܪ ܡܢ ܫܒܥܐ ܒܢܝܢ. * ܘܢܣܒܬܗ ܢܥܡܝ ܠܛܠܝܐ. ܘܣܡܬܗ ܒܥܘܒܗ. 16
ܘܗܘܬ ܠܗ ܡܪܒܝܢܝܬܐ. * ܘܩܪܝܢ ܫܒܒܬܗ ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܬܝܠܕ ܒܪܐ ܠܢܥܡܝ. ܘܩܪܝܢ ܫܡܗ 17
ܥܘܒܝܕ. ܗܘܝܘ ܐܒܘܗܝ ܕܐܝܫܝ. ܐܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. * ܘܗܠܝܢ ܬܘܠܕܬܗ ܕܦܪܨ. ܦܪܨ ܐܘܠܕ 18
ܠܚܨܪܘܢ. * ܚܨܪܘܢ ܐܘܠܕ ܠܐܪܡ. ܐܪܡ ܐܘܠܕ ܠܥܡܝܢܕܒ. * ܥܡܝܢܕܒ ܐܘܠܕ ܠܢܚܫܘܢ. 19
ܢܚܫܘܢ ܐܘܠܕ ܠܫܠܐ. * ܫܠܐ ܐܘܠܕ ܠܒܥܙ. ܒܥܙ ܐܘܠܕ ܠܥܘܒܝܕ. * ܘܥܘܒܝܕ ܐܘܠܕ 20 21
ܠܐܝܫܝ. ܘܐܝܫܝ ܐܘܠܕ ܠܕܘܝܕ ܡܠܟܐ. 22

* ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܪܥܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ ܘܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ *

Et erit conſolator animæ tuæ, & ſuſtentator 15
civitati tuæ: quoniam nurus tua, quæ dilexit te, peperit illum: ea quæ bona fuit in
oculis tuis præ ſeptem filiis. Et tulit Naami 16
puerum, & facta eſt ei nutrix. Et dixerunt 17
vicinæ ejus, Natus eſt filius Naami: & vocaverunt nomen ejus, Obed; ipſe eſt pater
Jeſſe patris David. Et iſtæ ſunt generationes 18
Phares. Phares genuit Eſron; Eſron genuit 19
Aram; Aram genuit Aminadab; Aminadab 20
genuit Naaſon; Naaſon genuit Sela; Sela autem genuit Booz; Et Booz genuit Obed, 21
Obed autem genuit Jeſſe; Et Jeſſe genuit 22
David Regem.

Abſolutus eſt liber Ruth Moabitidis,
& Laus Deo.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وَيَكُونُ مُعَزِّيًا لِأَهْلِ مَدِينَتِكِ لِأَنَّهُ قَدْ وُلِدَ لِكَنَّتِكِ ٱلَّتِي حَبَّتْكِ وَأَحْسَنَتْ إِلَيْكِ أَفْضَلُ مِنْ 15
سَبْعَةِ بَنِينَ * وَحَمَلَتْ نَعْمَا ٱلصَّبِيَّ وَصَيَّرَتْهُ فِي حِجْرِهَا وَصَارَتْ لَهُ مُرَبِّيَةً * وَقَالُوا جَارَاتُهَا قَدْ وُلِدَ 16 17
لِنَعْمَا ٱبْنٌ * وَدُعِيَ ٱسْمُهُ عُوبِيذَ * وَهُوَ أَبُو إِيسِي أَبِي دَاوُودَ * وَهٰذَا ذِكْرُ وَلَدِ فَارِصَ * فَارِصُ 18
أَوْلَدَ حِصْرُونَ * حِصْرُونُ أَوْلَدَ أَرَامَ * أَرَامُ أَوْلَدَ عَمِينَادَابَ * عَمِينَادَابُ أَوْلَدَ نَحْسُونَ * نَحْسُونُ أَوْلَدَ 19 20
سَالَا * سَالَا أَوْلَدَ بَاعَازَ * بَاعَازُ أَوْلَدَ عُوبِيذَ * عُوبِيذُ أَوْلَدَ إِيسِي * إِيسِي أَوْلَدَ دَاوُودَ ٱلْمَلِكَ 21 22
عَلَيْهِ أَفْضَلُ ٱلسَّلَامِ *

* تَمَّ كِتَابُ رَاعُوثَ ٱلْمُوَابِيَّةِ بِسَلَامِ ٱلرَّبِّ * أَمِينَ *
* وَقِيلَ أَنَّ عَدَدَ أَسْتِيخُوَاتِهِ ثَلَاثَمِايَةِ سَتِيخُنٍ * لَيَه دُوكْسَا *

Et conſolabitur habitatores civitatis tuæ, 15
quoniam natus eſt nurui tuæ, quæ dilexit
te, & benefecit tibi præ ſeptem filiis. Et 16
ſuſcepit Naama puerum, & poſuit in ſinum ſuum, & facta eſt illi nutrix. Et 17
dixerunt vicinæ ejus; Jam natus eſt Naama filius: & vocatum eſt nomen illius,
Obed; & ipſe eſt pater Jeſſe, patris David. Et hæc eſt memoria generationis 18
Phares. Phares genuit Eſron; Eſron genuit Aram; Aram genuit Aminadab; 19
Aminadab genuit Naaſon; Naaſon genuit Sela; Sela genuit Booz; Booz genuit Obed; Obed genuit Jeſſe; Jeſſe 20 21 22
genuit David regem, ſuper quem præſtantiſſima pax.

Abſolutus eſt liber Ruth Moabitidis in pace Domini. Amen.

Fertur autem numerus ejus verſuum, 300. ver. DEO Laus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܟܬܒܐ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܪܡܬܐ ܕܨܘܦܐ. ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܫܡܗ ܐܠܩܢܐ. ܒܪ ܝܪܚܡ. 1
ܒܪ ܐܠܝܗܘ. ܒܪ ܬܘܚܘ. ܒܪ ܨܘܦ ܐܦܪܬܝܐ. * ܘܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܢܫܝܢ. ܫܡܗ ܕܚܕܐ. 2
ܚܢܐ. ܘܫܡܗ ܕܬܪܬܝܢܝܬܐ. ܦܢܢܐ. ܘܗܘܘ ܠܦܢܢܐ ܒܢܝܐ. ܘܠܚܢܐ. ܠܝܬ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ. * ܘܣܠܩ 3
ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܗܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ. ܠܡܣܓܕ ܘܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܚܝܕ ܟܠ
ܒܫܝܠܘ. ܘܬܡܢ ܐܝܬ ܗܘܘ ܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܠܝ. ܚܦܢܝ ܘܦܢܚܣ ܟܗܢܐ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܗܘܐ ܝܘܡܐ. ܘܕܒܚ ܐܠܩܢܐ ܕܒܚܐ. ܘܝܗܒ ܠܦܢܢܐ ܐܢܬܬܗ ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝܗ ܘܒܢܬܗ 4
ܡܢܘܬ ܡܢܘܬܐ. * ܘܠܚܢܐ. ܝܗܒ ܡܢܬܐ ܚܕܐ ܐܥܦܐ. ܡܛܠ ܕܠܚܢܐ ܪܚܡ ܗܘܐ. 5
ܘܡܪܝܐ ܐܚܕ ܪܚܡܗ.

LIBER SAMUELIS

PROPHETÆ.

CAPUT I.

Fuit vir quidam è colle ſpecularum, de 1
monte Aphrem, cujus nomen erat Helcana,
filius Jarhum, filii Elihu, filii Tohu, filii
Suph Ephrathæi. Et is duas habuit uxores, 2
nomen unius Hanna, & nomen alterius Phenenna: & verò Phenenna filios habuit, Hanna verò non habuit filios. Aſcendebat 3
autem vir iſte ex civitate ſua de tempore in tempus, ut adoraret & ſacrificaret
Domino exercituum in Silo: & ibi erant
duo filii Eli, Hophni & Phinhes ſacerdotes Domini. Accidit autem quâdam die, ut 4
ſacrificaſſet Helcana, dediſſetque Phenennæ
uxori ſuæ, & cunctis filiis ac filiabus ejus,
dediſſet *inquam,* partes: Hannæ verò dediſſet 5
partem unam duplam, eò quòd Hannam diligeret. Dominus autem clauſerat vulvam ejus:

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بِسْمِ ٱللّٰهِ ٱلْحَيِّ ٱلنَّاطِقِ *

* نَبْتَدِي بِرَحْمَةِ ٱللّٰهِ وَتَأْيِيدِهِ سِفْرَ شَمْوَالَ ٱلنَّبِيِّ * وَهُوَ أَوَّلُ أَسْفَارِ ٱلْمُلُوكِ *

* ٱلْفَصْلُ ٱلْأَوَّلُ *

* كَانَ رَجُلٌ مِنْ جَبَلِ إِفْرَايِمَ * مِنْ أَكَمَةِ ٱلدَّيْدَبَانَةِ * ٱسْمُهُ هَلْقَانَا بْنُ يَرْحُومَ * بْنِ إِلِيهُو * بْنِ تُحُو * 1
بْنِ صَافِ ٱلْأَفْرَاتِيِّ * وَكَانَتْ لَهُ ٱمْرَأَتَانِ * ٱسْمُ إِحْدَاهُمَا حَنَّا * وَٱسْمُ ٱلْأُخْرَى فَنَّا * وَرُزِقَتْ فَنَّا بَنِينَ * 2
وَحَنَّا لَمْ يَكُنْ لَهَا بَنُونَ * وَكَانَ ذٰلِكَ ٱلرَّجُلُ يَصْعَدُ مِنْ قَرْيَتِهِ مِنْ حَوْلٍ إِلَى حَوْلٍ لِيَسْجُدَ 3
وَيُقَرِّبَ ٱلذَّبَائِحَ لِلرَّبِّ ٱلْقَوِيِّ فِي شِيلُوا * وَكَانَ هُنَاكَ ٱبْنَا عَالِي * حُفْنِي وَفِنْحَاس حَبْرَيْنِ لِلرَّبِّ *
* فَحَضَرَ يَوْمُ ٱلْحَجِّ * فَحَجَّ هَلْقَانَا * وَقَرَّبَ ذَبَائِحَ * فَأَعْطَى فَنَّا حَلِيلَتَهُ مِنْ ذَبَائِحِهِ * وَأَعْطَى جَمِيعَ 4
بَنِيهَا وَبَنَاتِهَا أَنْصِبَتَهُمْ * فَأَمَّا حَنَّا فَأَعْطَاهَا نَصِيبًا وَافِرًا ضِعْفًا عَلَى مَا أَعْطَى أُولٰئِكَ * لِأَنَّهُ كَانَ 5
يُحِبُّ حَنَّا * وَكَانَ ٱلرَّبُّ قَدْ أَعْقَمَهَا *

IN NOMINE DEI
Creatoris, viventis, rationalis.

Incipimus, annuente miſericordiâ
& providentiâ divinâ, librum
SAMUELIS Prophetæ, qui
eſt liber primus Regum.

CAPUT I.

Erat vir quidam de monte Ephraim, è 1
colle explorationis, nomine Helcana,
filius Jarhum, filii Elihu, filii Tohu, filii
Saph Ephrathæi. Huic erant duæ uxores, 2
nomen unius Hanna, & nomen alterius
Phenna: porro Phennæ conceſſi fuerunt
liberi, Hanna verò non habuit liberos. Vir 3
iſte aſcendebat annuatim è civitate ſua ad
adorandum & offerendum ſacrificia Domino potentiſſimo in Silo: ibique erant
duo filii Eli, Hophni & Phinhas, ambo
ſacerdotes Domini. Cùm itaque adfuiſſet 4
dies peregrinationis, peregrinatus eſt Helcana: & cùm obtuliſſet ſacrificia, dedit
Phennæ uxori ſuæ de ſacrificiis ſuis, deditque omnibus filiis et filiabus ejus partes eorum: Hannæ verò dedit partem 5
uberem duplo majorem his quas dederat
illis, quoniam diligebat Hannam, quam
Dominus ſterilem reddiderat.

שמואל א : א

quia, *eam faceret fremere ut* ,ira etiam ejus *angustiatrix* eam irritabat Et
וְכִעֲסַתָּה צָרָתָהּ גַּם־כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְּעִמָהּ כִּי־ 6
,anno in anno faciebat sic Et .ejus vulvam *super* Dominus concluserat
סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ׃ וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה 7
,flebat & :eam irritabat sic ,Domini domum in *eam ascendendo ab*
מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תַּכְעִסֶנָּה וַתִּבְכֶּה
,Channah :suus vir Elcanah ei Dixitque .comedebat non &
וְלֹא תֹאכַל׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה 8
habebit malè quid ut & *? comedes* non quid ut & *,flebis* quid ut
לָמֶה תִבְכִּי וְלָמֶה לֹא תֹאכְלִי וְלָמֶה יֵרַע
Surrexitque *? filiis* decem *præ* tibi *bonus* *ego* Nónne ?tuum cor
לְבָבֵךְ הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָּנִים׃ וַתָּקָם 9
Heli Et .bibere *post* & ,Siloh in *comedere* *post* Channah
חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָה בְשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שָׁתֹה וְעֵלִי
.Domini templi postem *super* ,solium super *sedens* sacerdos
הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא עַל־מְזוּזַת הֵיכַל יְהוָה׃
.flevit flendo & ,Dominum *super* oravitque :animo *amara* ipsa Et
וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל־יְהוָה וּבָכֹה תִבְכֶּה׃ 10
videris videndo si ,exercituum Domine :ait & ,votum vovit Et
וַתִּדֹּר נֶדֶר וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־רָאֹה תִרְאֶה 11
fueris oblitus non & ,mei fueris recordatus & ,tuæ ancillæ *afflictione in*
בָּעֳנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא־תִשְׁכַּח
illud dabo & *;virorum* semen tuæ famulæ dederisque ,tuæ ancillæ
אֶת־אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וּנְתַתִּיו
ascendet non novacula & ,ejus vitæ diebus omnibus Domino
לַיהוָה כָּל־יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה
facies ad *orare* *multiplicaret* cùm ,fuit Et .ejus caput super
עַל־רֹאשׁוֹ׃ וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי 12
loquens ipsa Channah Et .ejus os *observans* Heli & ,*Domini*
יְהוָה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת־פִּיהָ׃ וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת 13
non ejus vox sed *:se moventia* ejus labia *tantùm* ,suo corde *super*
עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָּעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא
eam ad Dixitque .ebriam *in* Heli eam *reputavit* Et .audiebatur
יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֶהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ 14
.te *super* tuum vinum remove ? eris ebria Usquequo :Heli
עֵלִי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ׃
spiritu dura mulier, mi domine Non :ait & ,Channah respondit Et
וַתַּעַן חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ 15
facies ad meam animam effudi sed ;bibi non sechar & vinum & *;ego*
אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי
quia *;profectu sine filiæ* *facies ad tuam ancillam* *dederis* Ne .Domini
יְהוָה׃ אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמָתְךָ לִפְנֵי בַּת־בְּלִיָּעַל כִּי 16
.hactenus sum locuta meæ indignationis & *meæ meditationis* multitudine ex
מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה׃
Israel Deus & ;pace in Vade :dixit & ,Heli respondit Et
וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 17
: dixit Et .eo *cum à* petisti quam ,tuam petitionem det
יִתֵּן אֶת־שֵׁלָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ׃ וַתֹּאמֶר 18
mulier abiit Et .tuis oculis in gratiam tua ancilla Inveniat
תִּמְצָא שִׁפְחָתְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה
.ultrà ei *fuerunt* non ejus *facies* & ,comedit & ;suam viam in
לְדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל וּפָנֶיהָ לֹא־הָיוּ־לָהּ עוֹד׃
,sunt reversique *:Domini facies ad se incurvaverunt* & ,manè *in manicarunt* Et
וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ 19
Elcanah cognovit & :Ramah in suam domum in venerunt &
וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הָרָמָתָה וַיֵּדַע אֶלְקָנָה
.DOMINUS ejus est recordatus & ,suam uxorem Channah
אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֶהָ יְהוָה׃
:filium peperit & ,Channah concepit & ,dierum *revolutionibus* in ,fuit Et
וַיְהִי לִתְקֻפוֹת הַיָּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן 20
.eum *petivi* Domino à quòd ,Semuel ejus nomen vocavitque
וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מֵיְהוָה שְׁאִלְתִּיו׃

Verſio VUL. LAT.

6 Affligebat quoque eam æmula
ejus, & vehementer angebat,
in tantū, ut exprobraret quòd
Dominus concluſiſſet vulvam
7 ejus: Sícque faciebat per ſingulos
annos, cùm redeunte
tempore aſcenderent ad templum
Domini: & ſic provocabat
eam. Porrò illa flebat, &
8 non capiebat cibū. Dixit ergò
ei Elcana vir ſuus; Anna, cur
fles? & quarè non comedis?
& quam ob rem affligitur cor
tuū? numquid non ego melior
9 tibi ſum, quàm decē filii? Surrexit
autē Anna poſtquā comederat
& biberat in Silo. Et
Heli ſacerdote ſedente ſuper
ſellam ante poſtes templi Dñi,
10 Cùm eſſet Anna amaro animo,
oravit ad Dominū, flens largiter.
11 Et votum vovit, dicens; Dñe
exercituū, ſi reſpiciens videris
afflictionem famulæ tuæ, & recordatus
meì fueris, nec oblitᵒ
ancillæ tuæ, dederíſque ſervæ
tuæ ſexum virilem: dabo eum
Domino omnibus diebus vitæ
ejus, & novacula non aſcendet
12 ſuper caput ejus. Factum eſt
autem, cùm illa multiplicaret
preces coram Dño, ut Heli obſervaret
13 os ejus. Porrò Anna
loquebatur in corde ſuo, tantúmque
labia illius movebantur,
& vox penitùs non audiebatur.
Æſtimavit ergò eam
14 Heli temulentā, Dixitque ei;
Uſquequò ebria eris? digere
15 pauliſper vinū, quo mades. Reſpondens
Anna, Nequaquàm,
inquit, domine mi: nam mulier
infelix nimis ego ſum, vinúmque
& omne quod inebriare
poteſt, non bibi, ſed effudi animam
meam in conſpectu Dñi.
16 Ne reputes ancillam tuam quaſi
unam de filiabᵒ Belial: quia
ex multitudine doloris & mœroris
mei, locuta ſum uſque in
17 præſens. Tunc Heli ait ei,
Vade in pace: & Deus Iſrael
det tibi petitionem tuam, quā
18 rogâſti eum. Et illa dixit; Utinam
inveniat ancilla tua gratiā
in oculis tuis. Et abiit mulier
in viam ſuam, & comédit,
vultúſque illius non ſunt amplius
19 in diverſa mutati. Et ſurrexerunt
manè, & adoraverūt
coram Dño: reverſíque ſunt,
& venerunt in domū ſuam Ramatha.
Cognovit autē Elcana
Annam uxorem ſuam: & recordatus
20 eſt ejus Dñs. Et factū
eſt poſt circulum dierum, concepit
Anna, & peperit filium;
vocavítque nomen ejus, Samuel:
eò quòd à Domino poſtulâſſet eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ
τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως
αὐτῆς. καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο, ὅτι (ν)
συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ
7 μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. (ξ) Οὕτως ἐποίει
ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐν τῷ ἀναβαίνειν
αὐτὴν εἰς οἶκον κυρίου· καὶ ἠθύμει, καὶ ἔκλαιε,
8 καὶ οὐκ ἤσθιε. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς, Ἄννα. καὶ (ο) εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγὼ,
κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐστί σοι ὅτι κλαίεις;
καὶ (π) ἵνα τί οὐκ ἐσθίεις; καὶ ἵνα τί τύπτει σε ἡ
καρδία σου; (ρ) οὐκ ἀγαθὸς ἐγώ σοι ὑπὲρ
9 δέκα τέκνα; Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν
αὐτοὺς ἐν Σηλώμ, (σ) καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου.
καὶ Ἠλὶ ὁ (τ) ἱερεὺς, ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ
10 τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου. Καὶ αὐτὴ κατώδυνος
ψυχῇ, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ κλαίουσα
11 ἔκλαυσε. Καὶ ηὔξατο εὐχὴν (υ) κυρίῳ, λέγουσα, (φ) Ἀδωναῒ κύριε ἐλωὲ σαβαὼθ,
ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν
ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνησθῇς (χ)
μου, καὶ δῷς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ
δώσω (ψ) αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας
θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα (ω)
οὐ πίεται, καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
12 αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυνε προσευχομένη
ἐνώπιον κυρίου, καὶ Ἠλὶ ὁ ἱερεὺς
13 ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς. (α) Καὶ αὐτὴ ἐλάλει
ἐν καρδίᾳ αὐτῆς, (β) καὶ τὰ χείλη αὐτῆς
ἐκινεῖτο, καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο. καὶ ἐλογίσατο
14 αὐτὴν Ἠλὶ εἰς μεθύουσαν. Καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ
παιδάριον Ἠλὶ, Ἕως πότε μεθυσθήσῃ; περίελε
τὸν οἶνόν (γ) σου, καὶ πορεύου ἐκ προσώπου
15 κυρίου. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ
(δ) κύριε· γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι, καὶ
οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ (ε) ἐκχέω τὴν
16 ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου. Μὴ δῷς τὴν δούλην
σου εἰς θυγατέρα λοιμὴν, ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας
17 (ζ) μου ἐκτέτακα ἕως νῦν. Καὶ ἀπεκρίθη
Ἠλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πορεύου εἰς εἰρήνην.
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δῴη σοι πᾶν αἴτημά
18 σου, ὃ ᾐτήσω παρ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Εὗρεν ἡ
δούλη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἐπορεύθη
ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς· καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὸ (η) κατάλυμα αὐτῆς, καὶ ἔφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς καὶ ἔπιε, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς
19 οὐ συνέπεσεν ἔτι. Καὶ ὀρθρίζουσι τὸ πρωῒ καὶ
προσκυνοῦσι τῷ κυρίῳ, καὶ (θ) πορεύονται τὴν ὁδὸν
αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ Ἀρμαθαὶμ, καὶ (ι) ἔγνω τὴν Ἄνναν γυναῖκα
αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς (κ) κύριος, καὶ
20 συνέλαβε. Καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν,
(λ) καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Σαμουὴλ, καὶ εἶπεν, Ὅτι παρὰ κυρίου θεοῦ
σαβαὼθ ᾐτησάμην αὐτόν.

(e) Quia non dederat ei Dominus filium, ſecundùm tribulationem 6
ejus, et ſecundùm triſtitiam
tribulationis ejus. Et triſtabatur
propter hoc, quoniam concluſerat
Dominus, quæ circa vulvam ejus,
non dando ei filiū. Sic faciebat 7
annum per annum in aſcendendo
ipſam in domum Domini: & triſtabatur,
& plorabat, et non comedebat.
Et dixit ei Elcana vir
ejus, Anna. Et (ſ) dixit ei, Ecce 8
ego, domine. Et dixit ad eam;
Quid eſt tibi, quia ploras? & ut
quid non comedis? et ut quid verberat
te cor tuum? nónne bonus
ego tibi ſuper decē filios? Et ſurrexit 9
Anna, poſtquàm ipſi
comederant in Selom: et (g) ſtetit
coram Domino. Et Heli (h) ſacerdos
ſuper ſellam ſuper limina
templi Domini. Et ipſa mœſta animo, 10
& oravit ad Dominum, &
plorans ploravit: Et vovit votū 11
Domino dicens; (i) Adonai, Domine
Eloe Sabaoth, ſi reſpiciens
reſpexeris ſuper humiliationem
ſervæ tuæ, & recordatus fueris
(k) meî, et dederis ſervæ tuæ ſemen
(l) virorum; et dabo eū corā
te datū uſq; ad diem mortis ejᵒ:
(m) & vinum, et inebriamentum
non bibet: & ferrū non aſcendet
ſuper caput ejus. Et factum eſt, 12
quando multiplicabat orans corā
Domino; & Heli ſacerdos obſervabat
os ejus. Et ipſa loquebatur 13
in corde ſuo; et labia ejus movebantur,
et vox ejus non audiebatur.
Et reputavit eam Heli inebriam.
Et dixit ei (n) puer Heli, 14
Quouſq; eris ebria? Aufer vinū
(o) tuū, et vade à facie Domini.
Et reſpondit Anna, et dixit; Nequaquā, 15
domine. Mulier (p) dura
dies ego ſum: & vinum & inebriamentum
non bibi, & effundo
animam meam corā Domino.
Ne dederis ſervā (q) tuā in (r) filiam 16
peſtilentē; quoniā ex multitudine
meditationis (ſ) meæ (t)
extendi uſq; nunc. Et reſpondit 17
Heli; et dixit ei, Vade in pace.
Deus Iſrael det tibi omnem petitionem
tuam, quā petiiſti ab eo. Et 18
dixit; (u) Invenit ſerva tua gratiam
in oculis tuis. Et ivit mulier
in viam ſuā: et intravit in diverſorium
ſuū, et comedit cum viro
ſuo, et bibit, et facies ejus non concidit
ultrá. Et ſurgunt manè, et 19
adorant Dominū, et vadunt viā
ſuā. Et intravit Elcana in domū
ſuā Armathæm, et cognovit Annam
uxorē ſuā: et recordatus eſt
ejus Dominᵒ: et concepit. Et factū 20
eſt tempore dierum, et peperit filium:
et vocavit nomē ejᵒ, Samuel; et dixit, Quoniā à Dño (x) Deo Sabaoth petii eū.

MS.A. (ν) Συναπέκλεισεν (ξ) Καὶ οὕτως (ο) εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπεν (π) διατί (ρ) οὐκ ἐγώ εἰμι ἀγαθός σοι (σ) καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, καὶ κατέστη (τ) ἱερεὺς *ἐκάθετο ἐπὶ τοῦ (υ) τῷ κυρίῳ, (φ) Ἀδωναῒ καὶ Ἐλωαὶ (χ) μου, καὶ μὴ ἐπιλάθῃς τῆς δούλης σου, καὶ δῷς (ψ) αὐτὸν δοτὸν ἐνώπιόν σου ἕως ἡμέρα θανάτου (ω) οὐ μὴ πίνῃ, (α) Καὶ Ἄννα ἐλάλει (β) πλὴν τὰ (γ) σου ἀπὸ σοῦ, καὶ (δ) κύριέ μου· γυνὴ (ε) ἐκχέω ἐνώπιον κυρίου τὴν ψυχήν μου. Μὴ (ζ) μου καὶ ἀθυμίας ἐκτέτακα (η) κατάλυμα, καὶ (θ) πορεύονται καὶ ἦλθον τὴν (ι) ἔγνω Ἐλκανὰ τὴν (κ) κύριος. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ (λ) καὶ συνέλαβεν Ἄννα, καὶ ἔτεκεν υἱὸν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ומצהבא לה צרתהּ אף מרגזא לה בדיל לאקניותהּ ארי אתמנע מן קדם יי מנהּ ולד׃ 6
וכן יעביד שנא בשנא בזמן מסקהּ לבית מקדשא דיי כן מרגזא להּ ובכיא ולא אכלת׃ 7
ואמר להּ אלקנה בעלהּ חנה למה את בכיא ולמא לא תיכלי ולמא באיש ליך לבך הלא 8
רעותי טבא ליך מעשרא בנין׃ וקמת חנה בתר דאכלת בשילה ובתר דשתיאת ועלי 9
כהנא יתיב על כורסיה על מזוזי בסטר ספא דהיכלא דיי׃ והיא מרירת נפש ומצליא 10
קדם יי ומבכא בכיא׃ וקיימת קים ואמרת יי צבאות אם מגלא גלי קדמך סגוף 11
אמתך ויעול דכרני קדמך ולא תרחיק ית אמתך ותתן לאמתך בר בגו בני אנשא
ואמסרניה דיהי משמש קדם יי כל יומי חיוהי ומרות אנש לא תהי עלוהי׃ והוה 12
מדאסגיאת לצלאה קדם יי ועלי אוריך לה עד דתפסוק׃ וחנה היא מצליא בלבהּ לחוד 13
ספותהא נידן וקלהּ לא משתמע וחשבהּ עלי כאתתא רויא׃ ואמר לה עלי עד אימתי 14
את משתטיא הלא תפיגין ית חמריך מניך׃ ואתיבת חנה ואמרת לא רבוני אתתא עקת 15
רוח אנא וחמר חדת ועתיק לא אשתיתי ואמרית עולבן נפשי בצלו קדם יי׃ לא תכלים 16
ית אמתך קדם בת רשעא ארי מסגי אקניותי וארגיזותי אורכית בצלו עד כען׃ ואתיב 17
עלי ואמר אזילי לשלם ואלהא ישראל יתן ית בעותיך דבעית מן קדמוהי׃ ואמרת 18
תשכח אמתך רחמין בעינך ואזלת אתתא לאורחהּ ואכלת ואפין בישין לא הוו
להּ עוד׃ ואקדימו בצפרא וסגידו קדם יי ותבו ואתו לביתהון לרמתא וידע אלקנה ית 19
חנה אתתיה ועל דכרנהּ קדם יי׃ והוה לזמן משלם יומיא ועדיאת חנה וילדת בר וקרת 20
ית שמיה שמואל ארי אמרת מן קדם יי שאלתיה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et irritans illam anguſtiatrix ejus, etiam provocans illam ut ad invidiam 6
duceret eam, quoniam vetitus fuit ab-ante Dñm ab illa natus. Et ſic fecit 7
anno in anno in tempore aſcendendi ad domum ſanctuarii Dñi, ſic provocans
illam: & ploravit, & non comedit. Et dixit illi Elkanah maritus 8
ejus: Hhana cur tu plorans, & cur non comedis? & cur male eſt *tibi cor*
tuum? nonne voluntas mea bona tibi à decem filiis? Et ſurrexit Hhana 9
poſtquam comedit in Siloh, & poſtquam *bibit*; & Gheli ſacerdos ſedens ſuper
ſedem ſuam *juxta poſtes* in latere *liminis* templi Dñi. Et ipſa amara 10
animo, & orans ante Dñm, & plorare plorans. Et juravit juramentum & 11
dixit: Domine exercituum ſi revelari revelabitur ante te humilitas ancillæ
tuæ, & intrabit memoria mei ante te, & non elongabis ancillam tuam, &
dabis ancillæ tuæ filium in medio filiorum hominis; & tradam eum quòd
erit miniſtrans ante Dñm omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non erit
ſuper illum. Et fuit ex quo multiplicavit orationem ſuam ante Dñm, & 12
Gheli *expectavit* illam uſq; quo finiat. Et Hhana ipſa orans in corde ſuo, 13
tantum labia ejus movebantur, & vox ejus non audiebatur; & reputavit
eam Hheli ut mulierem ebriam. Et dixit illi Hheli: uſquequo tu delirans? 14
an non digeres vinum tuum à te? Et reſpondit Hhana & dixit: Non, Domine 15
mi: mulier tribulata ſpiritu ego; & vinum novum & antiquum
non bibi; & dixi afflictionem animæ meæ in oratione ante Dñm. Ne exprobres 16
ancillæ tuæ ante filiam improbitatis: nam à multitudine invidiæ mei
& irritationis mei dilatavi in oratione uſq; nunc. Et reſpondit Hheli & 17
dixit: Ito in pace; & Deus Iſrael dabit poſtulationem tuam quam poſtulâſti
ab-ante eum. Et dixit: Inveniat ancilla tua miſericordias in oculis 18
tuis: & ivit mulier ad viam ſuam; & comedit, & vultus mali non fuerunt
ei ultra. Et anticipaverunt manè, & adoraverunt ante Dñm; & redierunt 19
& venerunt ad domum ſuam ad Ramatha: & cognovit Elkana Hhanam
uxorem ſuam, & intravit recordatio ejus ante Dñm. Et fuit in tempore 20
perfectionis dierum, & concepit Hhana & peperit filium, & vocavit nomen ejus Semuel: quia dixit, Ab-ante Dominum petivi eum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 *ܘܡܪܓܙܐ ܗܘܬ ܠܗ ܒܥܠܕܒܒܬܗ ܐܦ ܡܪܓܙܘ. ܡܛܠ ܕܢܥܩܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܚܕ ܡܪܝܐ ܪܚܡܗ
ܡܪܓܙܬܗ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܐ ܗܘܬ ܦܢܢܐ. ܟܠ ܫܢܐ ܒܫܢܐ. ܒܙܒܢܐ ܕܣܠܩܐ ܗܘܬ 7
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܡܪܓܙܐ ܗܘܬ ܠܗ. ܘܒܟܝܐ ܚܢܐ. ܘܠܐ ܠܥܣܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 8
ܐܠܩܢܐ ܒܥܠܗ. ܚܢܐ. ܠܡܢܐ ܒܟܝܐ ܐܢܬܝ. ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܠܥܣܐ ܐܢܬܝ. ܘܠܡܢܐ ܒܐܫ ܠܒܟܝ.
ܗܐ ܐܢܐ ܛܒ ܠܟܝ ܡܢ ܥܣܪܐ ܒܢܝܢ. * ܘܩܡܬ ܚܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠܬ ܒܫܝܠܘ. ܘܒܬܪ 9
ܕܐܫܬܝܬ. ܘܥܠܝ ܟܗܢܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ. ܥܠ ܐܣܩܘܦܬܐ ܕܗܝܟܠܗ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܒܡܪܝܪܘܬ ܢܦܫܗ. ܘܡܨܠܝܐ ܗܘܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܡܒܟܝܐ ܒܟܝܐ ܗܘܬ. 10
*ܘܢܕܪܬ ܢܕܪܐ. ܘܐܡܪܬ. ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܐܢ ܡܚܙܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܠܫܥܒܘܕܗ ܕܐܡܬܟ. ܘܬܬܕܟܪܝܢܝ 11
ܘܠܐ ܬܛܥܝܗ ܠܐܡܬܟ. ܘܬܬܠ ܠܐܡܬܟ ܙܪܥܐ ܕܒܢܝܢܫܐ. ܐܬܠܝܘܗܝ ܠܡܪܝܐ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ.
ܘܡܣܦܪܐ ܠܐ ܬܣܩ ܥܠ ܪܫܗ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܣܓܝܬ ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܥܠܝ 12
ܢܛܪ ܗܘܐ ܠܦܘܡܗ. * ܘܚܢܐ ܒܠܒܗ ܗܘ ܡܡܠܠܐ ܗܘܬ ܒܠܚܘܕ. ܘܣܦܘܬܗ ܗܘܝ ܙܝܥܢ 13
ܗܘܝ. ܘܩܠܗ ܠܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ. ܘܚܫܒܗ ܥܠܝ ܐܝܟ ܪܘܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝ. 14
ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܬܪܘܝܐ ܐܢܬܝ. ܐܥܒܪܝ ܚܡܪܟܝ ܡܢܟܝ. * ܥܢܬ ܚܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. 15
ܠܐ ܡܪܝ. ܐܢܬܬܐ ܐܢܐ ܕܟܪܝܬ ܢܦܫܐ. ܘܚܡܪܐ ܘܫܟܪܐ ܠܐ ܐܫܬܝܬ. ܘܐܫܕܬ ܢܦܫܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
*ܠܐ ܬܚܫܒܝܗ ܠܐܡܬܟ ܩܕܡܝܟ. ܒܪܬ ܚܛܗܐ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܣܘܓܐܐ ܗܘ ܕܟܪܝܘܬܝ. ܘܪܘܓܙܝ 16
ܡܠܠܬ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ. * ܘܥܢܐ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠܝ ܒܫܠܡܐ. ܘܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ 17
ܢܬܠ ܠܟܝ ܫܐܠܬܟܝ ܕܫܐܠܬܝ ܡܢܗ. * ܘܐܡܪܬ. ܬܫܟܚ ܐܡܬܟ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. 18
ܘܐܙܠܬ ܐܢܬܬܐ ܠܐܘܪܚܗ. ܘܐܦܝܗ ܠܐ ܐܬܥܟܪ ܬܘܒ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ. ܘܣܓܕܘ ܩܕܡ 19
ܡܪܝܐ. ܘܗܦܟܘ ܘܐܙܠܘ ܠܒܝܬܗܘܢ ܠܪܡܬܐ. ܘܝܕܥ ܐܠܩܢܐ ܠܚܢܐ ܐܢܬܬܗ. ܘܐܬܕܟܪܗ
ܡܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܠܙܒܢܐ ܕܝܘܡܬܐ. ܘܒܛܢܬ ܚܢܐ. ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ ܫܡܘܐܝܠ. ܡܛܠ 20
ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܫܐܠܬܗ.

*Et provocabat eam quoque æmula ipſius ad iracundiam, quatenus tædio afficeretur, eò quòd clauſiſſet Dominus vulvam ejus. 6 Et ſic faciebat Phenenna ſingulis annis tempore quo aſcendebat ad domum Domini, ſic *inquam* provocabat eam ad iram, adeò ut fleret Hanna, nec manducaret. 7 Dixit autem ad eam Helcana maritus ejus, Hanna, cur ploras? & cur non comedis? & cur triſtis eſt animus tuus? en ego melior tibi ſum quàm decem filii. 8 Surrexit itaque Hanna poſtquam comediſſet in Silo, & poſtquam bibiſſet (interim Eli Sacerdos ſedebat ſuper ſedem in limine templi Domini.) 9 Cúmque amaro eſſet animo, orabat coram Domino, & abundè flebat. 10 Deinde votum vovit, ac dixit: Domine exercituum, ſi omnino reſpicias ſubjectionem ancillæ tuæ, recorderis mei, nec obliviſcaris ancillæ tuæ, & concedas ancillæ tuæ ſemen humanum; addicam illud Domino cunctis diebus vitæ ejus, & novacula non admovebitur capiti ipſius. 11 Factúmq; eſt ut cùm illa diutiùs oraret coram Domino, & Eli obſervaret os ejus, 12 (Nam Hanna corde ſuo tantùm loquebatur, & labia ipſius movebantur, vox autem ejus non audiebatur) exiſtimavit eam Eli quaſi temulentam, 13 Dixítque ad eam Eli, Quouſque inebriaberis? tempera vinum tuum à te. 14 Reſpondit Hanna, & dixit ei, Minimè mi domine, mulier ego ſum dolentis animi, & vinum aut ſiceram nequaquam bibi; ſed effudi animum meum coram Domino. 15 Ne reputes apud temetipſum ancillam tuam filiam peccati: nam ex multitudine doloris & iræ meæ hactenus locuta ſum. 16 Cui reſpondens Eli dixit, Vade in pace, & Deus Iſraëlis præſtet tibi petitionem tuam quam ab eo poſtulâſti. 17 Quæ ait, Inveniat ancilla tua miſericordiam apud te: tum abiit mulier ad viam ſuam, & vultus ejus non eſt ampliùs turbatus. 18 Et manè conſurgentes adoraverunt coram Domino, & reverſi abierunt domum ſuam in Ramatha: & cognovit Helcana Hannam uxorem ſuam; & Dominus recordatus eſt ejus. 19 Fuit enim poſt tempus dierum, ut conciperet Hanna, pareretque filium, & vocaret nomen ejus Samuel: nam *inquit* à Domino poſtulavi eum. 20

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 *وكانت ضرتها تعايرها وتغضبها * تريد بذلك ان تحزنها * وكانت تعايرها بالعقم الذي اعقمها
7 الرب * وكذلك كانت فننا تصنع كل حول في الوقت التي تصعد فيه الى بيت الرب * تسخطها
8 وتغضبها ايضا * فتبكي حنا * ولم تطعم شيا * قال لها القانا زوجها * يا حنا ما لك باكية * وما لك
9 لم تطعمي طعاما وما لي اراك خبيثة النفس * ها انا خير لك من عشرة بنين * وقامت حنا من
بعد ما طعمت وشربت في شيلوا * وصعدت الى بيت الرب * وكان عالي الحبر جالسا على كرسي على
10 اسكفة بيت الرب * وهي كانت مرة النفس * وجعلت تصلي امام الرب * وكانت تبكي في
11 صلاتها * ونذرت نذرا وقالت * يا رب القوة والمشية * ان انت نظرت الى خضوع امتك * وذكرتني
ولم تنس امتك * ورزقت امتك ذرية بين الناس * اصيره خادما للرب كل ايام حياته * ولا يحلق
12 13 راسه بالموسى * فلما اطالت صلاتها امام الرب * وكان عالي ينتظر ان يسمع كلامها * فاما حنا
فكانت تصلي فقط في قلبها * تتحرك شفتاها من غير ان يسمع لها كلام * ولم يكن الحبر
14 يسمع صوتها * وحسبها عالي سكرى * فقال لها عالي * الى متى تتساكري * فنقي من سكرك *
15 * اجابت حنا وقالت له * كلا يا سيدي * ولكني امراة كريبة النفس حزينة * لم اشرب خمرا ولا مسكرا
16 ولكن من شدة الغم الذي بي رميت نفسي امام الرب * فلا تنزل امتك منزلة اهل الخطايا *
17 لاني انما اطلت بصلاتي الى الان من شدة ما بي من الحزن والغضب * فرد عليها عالي قايلا *
18 انطلقي بسلام * واله اسرائيل يسعفك بحاجتك التي طلبت * فقالت * توافي امتك رحمة * وتظفر
بنعمة من الرب * وانت حي * وانصرفت المراة في طريقها * ولم يتغير وجهها ايضا من عار
19 ضرتها لها * وادلجوا بكرة وسجدوا للرب * ورجعوا منصرفين الى منازلهما الى الرامة * واتى القانا
20 حنا امراته * وذكرها الرب برحمته * فلما مكثت اياما * حبلت حنا وولدت ابنا * ودعا
اسمه صموال * لانها قالت اني سالته للرب *

Et rivalis ejus æmulabatur eam & ad iram concitabat, volens per id eam affligere: laceſſebat enim eam ob ſterilitatem quâ affecerat eam Dominus. 6 *Ita faciebat Phenna quotannis tempore quo aſcendebat ad domum Domini, exaſperans eam, et ad iram quoque provocans: quapropter flevit Hanna, nec guſtavit quicquam.* 7 *Dixit ei Helcana maritus ejus, Heus Hanna, quid rei tibi eſt quòd fleas? quidve rei eſt quòd cibum minimè guſtaveris? et cur video te iniquo animo? en ego melior tibi ſum decem filiis.* 8 *Surgens ergò Hanna poſtquam comederat & biberat in Silo, aſcendit ad domum Domini: (Porrò Eli ſacerdos ſedebat in ſella ſuper limine domûs Domini)* 9 *Et ipſa cùm amarulento eſſet animo, cœpit orare coram Domino, flebátque dum oraret:* 10 *Et votum vovit, ac dixit; O Domine potentiæ et voluntatis, ſi tu reſpexeris humilitatem ancillæ tuæ, & memor fueris mei, nec oblivioni tradideris ancillam tuam, ſed conceſſeris ancillæ tuæ prolem inter homines, conſtituam eum miniſtrum Domino cunctis diebus vitæ ipſius, nec radetur caput ejus novâculâ.* 11 *Cúmque protraxiſſet orationem ſuam coram Domino, auſcultabat Eli ut audiret verba ipſius.* 12 *Verùm Hanna orabat corde ſuo duntaxat, moventibus ſe labiis ejus abſque eo quòd audirentur verba ipſius, ita ut ſacerdos non audiret vocem ejus. Quapropter Eli ratus eam eſſe temulentam,* 13 *Ait illi Eli; Quouſque ebria eris? reſipiſce tandem ab ebrietate tua.* 14 *Reſpondens Hanna, dixit ad eum; Haudquaquam O domine mi, ſed mulier ſum triſtis animi, infœlix: vinum aut* quicquam *inebrians minimè bibi, ſed præ vehementia mœroris qui me occupat, projeci animam meam coram Domino.* 15 *Ne ergò habeas ancillam tuam in gradu ſceleſtorum; nam equidem orationem meam hucuſque protraxi ob vehementiam mœroris & iræ quâ teneor.* 16 *Reſpondit ei Eli, dicens; Vade in pace, & Deus Iſraelis conficiat negotium tuum quod poſtulâſti.* 17 *Quæ ait, Adveniat ancillæ tuæ miſericordia, & gratiam aſſequatur à Domino, te ſuperſtite: ſic diſceſſit mulier itinere ſuo, nec immutatus eſt deinceps vultus ejus ob exprobrationem corrivalis ejus.* 18 *Et manè ſurgentes adoraverunt Dominum, & reverſi perrexerunt ad ædes ſuas in Ramatæ: cognovitq; Helcana cum Hanna uxore ſuâ & Dominus recordatus eſt ejus ex clementia ſua.* 19 *Et cùm dies aliquot manſiſſet, concepit Hanna, peperitque filiū, & vocavit nomen ejus Samuelem: dixit enim, Quoniam à Domino poſtulavi eum.* 20

שמואל א: ב

Domino immolandum ad,ejus *domus* omnis &,Elcanah vir aſcendit Et
21 וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ לַיהוָה
dixit quia :aſcendit non Channah Et.ſuum votum &,*dierum* hoſtiam
22 אֶת־זֶבַח הַיָּמִים וְאֶת־נִדְרוֹ׃ וְחַנָּה לֹא עָלָתָה כִּי־אָמְרָה
cum conſpiciatur *&* eum adducam & :*puer* ablactetur donec :ſuo viro
לְאִישָׁהּ עַד יִגָּמֵל הַנַּעַר וַהֲבִאֹתִיו וְנִרְאָה אֶת־
Elcanah ei Dixitque .ſeculum in uſque ibi maneat &,*Domini faciebus*
23 פְּנֵי יְהוָה וְיָשַׁב שָׁם עַד־עוֹלָם׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה
veruntamẽ :eum *te ablactare* donec mane:tuis oculis in bonum Fac :ſuus vir
אִישָׁהּ עֲשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ שְׁבִי עַד־גָּמְלֵךְ אֹתוֹ אַךְ
,ſuum filium lactavit &,mulier Manſitque .ſuum verbum Dñs confirmet
יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה וַתֵּינֶק אֶת־בְּנָהּ
quum ,ſecum eum fecit Aſcendereque .eum ablactaret donec
24 עַד־גָמְלָהּ אֹתוֹ׃ וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ כַּאֲשֶׁר
;vini utre & ,farinæ uno modio & ,tribus juvencis *in* eum ablactavit
גְּמָלַתּוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאֵיפָה אַחַת קֶמַח וְנֵבֶל יַיִן
jugulaverunt Et .puer puer & ;Siloh Domini domum eum adduxit &
25 וַתְּבִאֵהוּ בֵית־יְהוָה שִׁלוֹ וְהַנַּעַר נָעַר׃ וַיִּשְׁחֲטוּ
me In :dixit Et .Heli ad puerum adduxerunt & ,juvencum
26 אֶת־הַפָּר וַיָּבִאוּ אֶת־הַנַּעַר אֶל־עֵלִי׃ וַתֹּאמֶר בִּי
tecum *ſtans* mulier ego :mi domine tua anima vivit :mi domine
אֲדֹנִי חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצֶּבֶת עִמְּכָה
;oravi *hunc puerum ad* .Dominum *ad* orandum ad ,*hoc in*
27 בָּזֶה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ אֶל־הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי
.eo *cum à* petii quam ,meam petitionem mihi Dominus dedit &
וַיִּתֵּן יְהוָה לִי אֶת־שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ׃
quibus diebus omnibus Domino eum *feci petere* ego etiam Et
28 וְגַם אָנֹכִי הִשְׁאִלְתִּהוּ לַיהוָה כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר
.Domino ibi ſe incurvavit & :Domino commodatus *ipſe fuit*
הָיָה הוּא שָׁאוּל לַיהוָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁם לַיהוָה׃

CAP. II. ב

,Domino in meum cor Exultavit :dixit & ,Channah oravit Et
1 וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי בַּיהוָה
meum os eſt dilatatum :Domino in meum cornu eſt exaltatum
רָמָה קַרְנִי בַּיהוָה רָחַב פִּי
Non .tua ſalute in ſum lætata quia ,meos inimicos ſuper
2 עַל־אוֹיְבַי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ אֵין־
petra non & ,te præter non quia ,Dominus ſicut ſanctus
קָדוֹשׁ כַּיהוָה כִּי־אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר
:*altum altum* loquamini ,multiplicetis Ne .noſter Deus ſicut
3 כֵּאלֹהֵינוּ׃ אַל־תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ גְּבֹהָה גְבֹהָה
non & ,Dominus ſcientiarum Deus quia ;veſtro ore ex vetus egrediatur
יֵצֵא עָתָק מִפִּיכֶם כִּי אֵל דֵּעוֹת יְהוָה וְלֹא
vacillantes & ;ſunt confracti fortes ,Arcus .opera ſunt directa
4 נִתְכְּנוּ עֲלִלוֹת׃ קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּים וְנִכְשָׁלִים
deſierunt famelici &:ſe locaverunt pane *in Saturi* .robore ſunt accincti
5 אָזְרוּ חָיִל׃ שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים חָדֵלּוּ
.eſt infirmata ,*filiis multa* & ,ſeptem peperit ſterilis donec
עַד־עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה׃

Verſio VUL. LAT.

21 Aſcendit autem vir ejus Elcana, & omnis domꝰ ejus, ut immolaret Dño hoſtiam ſolennem, & votum ſuum. 22 Et Anna non aſcendit: dixit enim viro ſuo; Non vadã, donec ablactetur infans, & ducã eum, ut appareat ante conſpectum Dñi, 23 & maneat ibi jugiter. Et ait ei Elcana vir ſuus; Fac quod bonum tibi videtur, & mane donec ablactes eum: precórq; ut impleat Dominus verbũ ſuum. Manſit ergò mulier, & lactavit filiũ ſuum, donec amo- 24 veret eum à lacte. Et adduxit eum ſecum, poſtquã ablactaverat, in vitulis tribus, & tribus modiis farinæ, & amphora vini, & adduxit eum ad domum Domini in Silo. Puer autẽ erat 25 adhuc infantulus: Et immolaverunt vitulum, & obtulerunt 26 puerũ Heli. Et ait Anna; Obſecro, mi domine, vivit anima tua, domine: ego ſum illa mulier, quæ ſteti corã te hìc orans 27 Dominũ. Pro puero iſto oravi, & dedit mihi Dñs petitionem 28 meam, quam poſtulavi eum. Idcircò & ego commodavi eum Domino, cunctis diebus quibꝰ fuerit commodatꝰ Domino. Et adoraverunt ibi Dominum. Et oravit Anna, & ait;

CAP. II.

1 EXultavit cor meum in Domino, & exaltatum eſt cornu meum in Deo meo: dilatatum eſt os meũ ſuper inimicos meos, quia lætata ſum in ſalutari 2 tuo. Non eſt ſanctꝰ, ut eſt Dominus: neque enim eſt alius extra te, & non eſt fortis ſicut 3 Deus noſter. Nolite multiplicare loqui ſublimia, gloriantes; recedant vetera de ore veſtro: quia Deus ſcientiarũ, Dominus eſt, & ipſi præparantur 4 cogitationes. Arcus fortiũ ſuperatus eſt: & infirmi accincti 5 ſunt robore. Repleti priùs, pro panibꝰ ſe locaverunt; & famelici ſaturati ſunt: donec ſterilis peperit plurimos; & quæ multos habebat filios, infirmata eſt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ἑλκανὰ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι ἐν Σηλὼμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ. 22 Καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, Ἕως τοῦ ἀναβῆναι τὸ παιδάριον, ἐὰν ἀπογαλακτίσω αὐτό, καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ κυρίου, καὶ καθήσεται (μ) ἕως αἰῶνος ἐκεῖ. 23 Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἑλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Ποίει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κάθου (ν) ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς αὐτό· ἀλλὰ στήσαι κύριος τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου. καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασε τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ αὐτόν. 24 Καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς (ξ) Σηλὼμ ἐν μόσχῳ τριετίζοντι, καὶ ἄρτοις, καὶ οἰφὶ σεμιδάλεως, καὶ νέβελ οἴνου· καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον (ο) κυρίου ἐν Σηλώμ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν. 25 Καὶ προσήγαγον ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν, ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ κυρίῳ. καὶ (π) προσήγαγε τὸ παιδάριον, καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον. καὶ προσήγαγεν Ἄννα ἡ (ρ) μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς 26 Ἠλί, Καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε, ζῇ ἡ ψυχή (σ) σου, ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν (τ) σου μετὰ σοῦ ἐν τῷ προσεύξασθαι πρὸς 27 κύριον. Ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου προσηυξάμην· καὶ (υ) ἔδωκέ μοι κύριος τὸ αἴτημά μου 28 ὃ ᾐτησάμην παρ' αὐτοῦ. Κἀγὼ κιχρῶ αὐτὸν τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ζῇ αὐτός, χρῆσιν τῷ κυρίῳ. (φ) καὶ εἶπεν,

Et aſcendit homo Elcana, et univerſa domus ejus ſacrificare in Selom ſacrificium dierum, et vota ſua, et omnes decimas terræ ſuæ. Et Anna non aſcendit cũ eo: quoniam dixit viro (y) ſuo, Donec aſcendat puer, ſi ablactavero eũ, & apparebit faciei Domini, et ſedebit uſq; in ſeculum ibi. Et dixit ei Elcana vir ejus, Fac quod bonum in oculis tuis: ſede, quoadusq; ablactaveris eum: ſed firmet Dominus (z) quod exiit ex ore tuo. Et ſedit mulier, et lactavit filium ſuũ, donec ablactâſſet eum. Et aſcendit cũ eo in Selom in vitulo (aa) trienni, et panibus, et Oephi ſimilaginis, et Nebel vini. Et intravit in domũ Domini in Selõ: et puer cum eis. Et (bb) adduxerũt corã Domino: et mactavit pater eiꝰ ſacrificiũ, quod faciebat à diebꝰ in dies Domino. Et adduxit puerũ, & mactavit vitulũ. Et adduxit Anna mater pueri ad Heli, Et dixit, In me, Domine, vivit anima tua. Ego illa mulier, quæ ſteti coram te (cc) tecum, cum orarẽ ad Dominũ. Pro puero hoc oravi, & dedit mihi Dominus petitionẽ meam, quam petii ab eo. Et ego commodo eum Domino omnes dies, quos ipſe vivit, commodationem Domino. (dd) Et dixit;

MS. A. (μ) ἐκεῖ ἕως αἰῶνος. Καὶ (ν) ἕως οὗ ἀπογαλακτίσῃς (ξ) Σηλώμ, ἡνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν, ἐν μόσχῳ (ο) κυρίου Σηλώμ, (π) προσήγαγον (ρ) μήτηρ τὸ παιδάριον πρὸς Ἠλεί, (σ) σου κύριέ μου, ἐγὼ (τ) σου ἐν τούτῳ προσεύξασθαι (υ) ἔδωκεν κύριός μοι τὸ (φ) καὶ προσηύξατο Ἄννα, καὶ εἶπεν,

Κεφ. β'.

1 Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου, (α) ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, εὐφράνθην ἐν 2 σωτηρίᾳ (β) σου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς (γ) κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς (δ) ἡμῶν, 3 οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ. Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε (ε) ὑψηλά· μὴ ἐξελθέτω μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος, καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα (ζ) αὐτοῦ. 4 Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ 5 ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν. Πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν, καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν· ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησε.

CAP. II.

COnfirmatum (a) eſt cor meũ in Domino: exaltatum eſt cornu meum in Deo meo. Dilatatum eſt ſuper inimicos meos os meũ: (b) lætata ſum in (c) ſalute tua. Quoniam non eſt ſanctus, ſicut Dominus; et non eſt juſtus, ſicut Deus noſter: non eſt ſanctus præter te. Nolite gloriari, et nolite loqui (d) excelſa: (e) non procedat magniloquentia de ore veſtro: quoniam Deus (f) ſcientiarum Dominus, et (g) Deus præparans adinventiones ſuas. (h) Arcus potentium infirmatus eſt; & infirmi accincti ſunt virtute. (i) Pleni panibus (k) minorati ſunt, & eſurientes (l) tranſierunt terrã. Quoniã ſterilis peperit ſeptẽ; et multa in filiis infirmata eſt.

MS. A. (α) ἐπλατύνθη τὸ στόμα μου ἐπ' ἐχθροὺς μου, ὅτι ηὐφράνθην (β) σοῦ. Οὐκ (γ) κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν σοῦ· οὐκ ἔστιν δίκαιος (δ) ἡμῶν. Μὴ καυχᾶσθαι, (ε) ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν· μὴ ἐξελθάτω μεγαλορημοσύνη (ζ) αὐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וסליק גברא אלקנה וכל אנש ביתיה לדבחא קדם יי ית דבח מועדיא ולשלמא ית
22 נדריה: וחנה לא סליקת ארי אמרת לבעלה עד דיתחסיל רביא ואיתניה ואתחזי קדם יי
23 ויתיב תמן עד עלמא: ואמר לה אלקנה בעלה עבידי כדתקין בעיניכי אוריכי עד
דתחסלין יתיה ברם יקים יי ית פתגמוהי ואוריכת אתתא ואוניקת ית ברה עד דחסילת
24 יתיה: ואסקתיה עמה כד חסלתיה בתורין תלתא ומכילתא חדא דקמחא וגרב דחמר
25 ואיתיתיה לבית מקדשא דיי לשילו ורביא הוה יניק: ונכיסו ית תורא ואיתיאו ית רביא
26 לות עלי: ואמרת בבעו רבוני חיי נפשך רבוני אנא אתתא דאתעתדת עמך הכא לצלאה
27 קדם יי: על רביא הדין צליתי ויהב יי לי ית בעותי דבעית מן קדמוהי: ואף אנא מסרתיה
28 דיהי משמש קדם יי כל יומיא דהוא קים הוא משמש קדם יי וסגיד תמן קדם יי:

ב

1 וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת [כבר שמואל ברי עתיד למהוי נביא על ישראל
ביומוהי יתפרקון מידא דפלשתאי ועל ידוהי יתעבדן להון נסין וגבורן בכן] תקיף לבי
בחולקא דיהב לי יי [ואף הימן בר יואל בר ברי שמואל עתיד דיקום הוא וארבעת עשר
בנוהי למהוי אמרין בשירה על ידי נבלין וכנורין עם אחיהון ליואי לשבחא בבית
מקדשא בכין] רמת קרני במתנתא דמני לי יי [ואף על פורענות נסא דעתיד למהוי
בפלשתאי דעתידין דייתון ית ארונא דיי בעגלתא חדתא ועמיה קורבן אשמא בכן תימר
כנשתא דישראל] אפתח פומי למללא רברבן על בעלי דבבי ארי חדיתי בפורקנך:
2 [על סנחריב מלכא דאתור אתנביאת ואמרת עתיד דיקום הוא וכל חילותיה על
ירושלם ונס סגי יתעביד ביה תמן יפלון פגרי משריתיה בכין יודון כל עממיא אומיא
ולישניא ויימרון] לית דקדיש אלא יי ארי לית בר מנך ועמך יימרון לית תקיף אלא
3 אלהנא: [על נבוכדנאצר מלכא דבבל אתנביאת ואמרת אתון כסדאי וכל עממיא
דעתידין למשלט בישראל] לא תסגון למללא רברבן לא יפקון גדופין מפומכון ארי
אלהא ידע כולא ועל כל עובדוהי מתיח דיניה אף לכון עתיד לשלמא פורענות
4 חוביכון: [על מלכות יון אתנביאת ואמרת] קשתת דגברי [יונאי] יתברון [ודבית
5 חשמונאי] דהוו חלשין יתעבדן להון נסין וגבורן: [על בנוהי דהמן אתנביאת ואמרת]
דהוו סבעין בלחמא וגעין בעותרא וסגיאין בממונא אתמסכנו תבו לאתאגרא בלחם
ומזון פומהון [מרדכי ואסתר] דהוו חשיכין ומסכנין עתרו ואתנשיאו ית מסכנותהון
תבו למהוי בני חורין כן ירושלם דהות כאתתא עקרא עתידא דתתמלי מעם גלותהא
[וארם] דמליא סגי עממין יסופון משריתהא [תצדי ותחרוב]:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et aſcendit vir Elkana & omnis homo domus ejus ad ſacrificandum ante Dñm ſacrificium ſolennitatis, & ad reddendum vota ſua. Et Hhana non aſcendit, quia dixit ad maritum ſuum: uſq; quo ablactetur infans, & adducam eum, et videatur ante Dñm, & ſedeat ibi uſq; in ſeculum. Et dixit ei Elkana maritus ejus: Fac *juxta* quod firmum in oculis tuis: expecta uſq; quo ablactabis illum, verùm firmabit Dñs verbum ſuum. Et expectavit mulier, & lactavit filium ſuum uſquequo ablactavit illum. Et aſcendere fecit eum ſecum, cùm ablactavit eum, in juvencis tribus & mechilta una farinæ & utre vini; & adduxit eum ad domum ſanctuarii Dñi ad Silo, & puer erat puerulꝰ. Et mactaverunt juvencũ, & adduxerunt puerum ad Hheli. Et dixit: obſecro, Dñe mi, per vitam animæ tuæ dñe mi, ego mulier quæ ſteti tecum hic ad orandũ ante Dñm. Super puerum hunc oravi, & dedit Dñs mihi poſtulationẽ meam quam poſtulavi ab-ante eum. Et etiam ego tradidi illum, & erit miniſtrans ante Dñm; omnes dies quibus ille ſuperſtes *ipſe miniſtrans* ante Dñm: & adoravit ibi ante Dñm.

CAP. II.

ET oravit Hhana in ſpiritu prophetiæ, & dixit: *Ecce Semuel filius meus futurus eſſe propheta ſuper Iſrael, in diebus ejus liberabuntur è manu Peliſthæorum, & per manus ejus fient illis ſigna & fortitudines; idcircò* valuit cor meum in parte quam dedit mihi Dñs: *ac etiam Heman filius Joel, filius filii mei Semuel, futurus ut ſtet ipſe & quatuordecim filii ejus, eſſe recitantes in carmine ad nablia & citharas, cum fratribus ſuis Levitis ad laudandum in domo ſanctuarii; ideo* elevatum eſt cornu meum in dono quod numeravit mihi Dominus: *atq; etiam ſuper ultione ſigni, quod futurum eſſe in Peliſthæis, qui venire facturi ſunt arcam Domini in plauſtro novo cum oblatione expiationis; propterea dicet congregatio Iſrael, Aperiam* os meum ad loquendum magnalia ſuper autores inimicitiæ meæ, quoniam gaviſa ſum in liberatione tua. *Super Zzanhherib rege Athur vaticinata eſt, & dixit, Futurum ut ſurgat ipſe & omnis exercitus ejus contra Jeruſalem, & ſignum magnum fiet in eo, illic cadent cadavera copiarũ ejus; ideo confitebuntur omnes populi, gentes & linguæ, ac dicent,* Non qui ſanctus niſi Dñs, quoniam non eſt præter à te, & populꝰ tuus dicent: Non eſt qui fortis niſi Deus noſter. *Super Nebuchadneſzar rege Babel vaticinata eſt, & dixit: Vos Chazzdæi, & omnes populi qui futuri eſtis dominari in Iſrael,* non multiplicabitis ad loquendum magnalia, non exibunt blaſphemiæ ex ore veſtro, quoniam Deꝰ novit omnia, *&* ſuper omne factum ſuum *extenditur* judicium *ſuum*, etiam vobis futurus ad retribuendum ultionem culparum veſtarum. *Super regno Græciæ vaticinata eſt & dixit,* Arcus virorum *Græcorum* confringentur, & *domus Haſmonæorum,* qui fuerunt debiles, factæ ſunt eis *ſigna &* virilitates. *Super filiis Haman vaticinata eſt & dixit,* qui fuerunt ſaturi in pane, *& mugientes divitiis, & abundantes pecuniis, depauperati ſunt et* redierunt ad locandum ſe in pane *& cibo* oris ſui: *Mardechai & Eſther* qui fuerunt obſcuri *& egeni* divites facti ſunt, & obliti ſunt egeſtatem ſuam, *redierunt ut eſſent filii nobilium: ſic Jeruſalem quæ fuit quaſi mulier ſterilis, futura ad implendum populis captivitatis ſuæ; & Aram quæ plena, abundans populis, finierunt exercitus ejus, vaſtabitur ac deſolabitur.*

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

21 * ܘܣܠܩ ܓܒܪܐ ܐܠܩܢܐ ܘܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܠܡܕܟܝܘ ܠܡܪܝܐ ܕܒܚܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܢܕܪܗ.
22 * ܘܚܢܐ ܠܐ ܣܠܩܬ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܐ ܠܒܥܠܗ. ܟܕ ܡܐ ܕܐܬܚܣܠ ܛܠܝܐ. ܐܝܬܝܘܗܝ.
ܘܢܬܚܙܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܬܒ ܬܡܢ ܠܥܠܡ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܩܢܐ ܒܥܠܗ. ܥܒܕܝ ܐܝܟ 23
ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟܝ ܬܒܝ ܥܕܡܐ ܕܬܚܣܠܝܢܝܗܝ. ܒܪܡ ܢܩܝܡ ܡܪܝܐ ܡܠܬܟܝ. ܘܝܬܒܬ
ܐܢܬܬܐ ܘܐܝܢܩܬ ܠܒܪܗ. ܥܕܡܐ ܕܐܚܣܠܬܗ. * ܘܐܣܩܬܗ ܥܡܗ ܟܕ ܚܣܝܠ. ܒܬܘܪܐ 24
ܬܠܬܝܐ. ܘܣܐܬܐ ܚܕܐ ܕܣܡܝܕܐ. ܘܙܩܐ ܚܕ ܕܚܡܪܐ. ܘܐܥܠܬܗ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ.
25 ܘܛܠܝܐ. ܛܠܝ ܗܘܐ. * ܘܢܟܣܘ ܠܬܘܪܐ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܛܠܝܐ ܠܘܬ ܥܠܝ. * ܘܐܡܪܬ ܚܢܐ ܠܥܠܝ.
26 ܒܒܥܘ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܡܪܝ. ܐܢܐ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܕܩܝܡܐ ܗܘܝܬ ܥܡܟ
27 ܗܪܟܐ: ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠ ܛܠܝܐ ܗܢܐ. * ܘܨܠܝܬ. ܘܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝܐ ܫܐܠܬܝ
28 ܕܫܐܠܬ ܡܢܗ. * ܘܐܦ ܐܢܐ ܫܐܠܬܗ ܠܡܪܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘ ܚܝ. ܕܢܨܠܐ
ܥܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܣܓܕܘ ܬܡܢ ܠܡܪܝܐ.

21 * Deinde aſcendente viro Helcana cum tota familia ſua ad purificandum Domino ſacrificia dierum voti ſui, 22 Hanna non aſcendit; dixit enim marito ſuo, Cùm ablactatus fuerit puerulus, tunc adducam eum, & comparebit coram Domino, ibíque manebit in æternum. 23 Dixit ad eam Helcana maritus ejus, Fac ut tibi placuerit, maneto donec ablactaveris eum: veruntamen eventu comprobet Dominus verbum tuum: ſic manens mulier lactavit filium ſuum donec ablactâſſet eum. 24 Cúmque ablactâſſet eum, duxit illum ſecum cum juvenco trienni, ſato uno ſimilæ, & utre uno vini, & introduxit eum in domum Domini in Silo: puer autem erat *adhuc* puellulus. 25 Et mactantes juvencum, adduxerunt puerulum ad Eli. 26 Et dixit Hanna ad Eli, Rogo te mi domine, vivat anima tua mi domine, ego ſum mulier illa quæ ſtabam tecum iſtic ad deprecandum coram Domino pro puerulo iſto. 27 Deprecatus ſum, dedítque mihi Dominus petitionem meam quam ab eo poſtulavi: 28 Quare ego etiam mutuavi eum Domino cunctis diebus quibus ipſe victurus eſt, ut pro me Dominum precetur: & adoraverunt ibi Dominum.

* ܦܨܘܠܐ * ܒ *

* ܨܠܘܬܗ ܕܚܢܐ *

1 * ܘܨܠܝܬ ܚܢܐ ܘܐܡܪܬ. ܥܫܢ ܠܒܝ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܬܬܪܝܡܬ ܩܪܢܝ. ܘܐܬܦܬܚ ܦܘܡܝ
2 ܥܠ ܒܥܠܕܒܒܝ. ܡܛܠ ܕܚܕܝܬܢܝ ܒܦܘܪܩܢܟ. * ܠܝܬ ܕܩܕܝܫ ܐܝܟ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ
3 ܕܠܝܬ ܠܒܪ ܡܢܗ. ܘܠܝܬ ܕܥܫܝܢ ܐܝܟ ܐܠܗܢ. * ܠܐ ܬܣܓܘܢ ܬܡܠܠܘܢ ܪܘܪܒܬܐ.
ܘܠܐ ܢܦܘܩ ܫܘܥܝܬܐ ܡܢ ܦܘܡܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܝܕܘܥܐ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܩܝܡܝܢ ܢܟܠܐ
4 ܩܕܡܘܗܝ. * ܩܫܬܐ ܕܓܢܒܪܐ ܬܬܒܪ. ܘܟܪܝܗܐ ܢܬܚܝܠܘܢ ܒܚܝܠܐ. * ܣܒܥܐ ܒܠܚܡܐ
5 ܐܬܐܓܪܘ. ܘܟܦܢܐ ܐܘܬܪܘ. ܥܩܪܬܐ ܝܠܕܬ ܘܣܒܥܬ. ܘܣܓܝܐܬ ܒܢܝܐ ܐܬܥܩܪܬ.

CAP. II.

Oratio Hannæ.

1 ORavit autem Hanna & dixit, Confortatum eſt cor meum in Domino, & elevatum eſt cornu meum, & apertum eſt os meum contra inimicos meos, eò quòd me lætificaveris ſalute tuâ. 2 Non eſt qui ſit ſanctus ut Dominus quoniam nullus eſt præter eum; nec eſt qui ſit fortis ut Deus noſter. 3 Ne ampliùs loquamini magnifica, néve prodeat arrogantia ex ore veſtro: quoniam ſcientiſſimus eſt Dominus, neque ſubſiſtunt aſtus coram eo. 4 Arcus gigantum frangentur, & infirmi confortati ſunt robore. 5 Saturi pro pane ſe locaverunt, famelici verò habuerunt *annonæ* reſidua. Sterilis peperit & ſaturata eſt, abundans verò filiis facta eſt infœcunda.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

21 * وصعد هلقانا وجميع من في منزله * ليقرب للرب الذبايح ايام نذره * ولم تصعد معه حنا 22
حليلته * لانها قالت لزوجها * اجلس حتى افطم الصبي * فاصعده معي ليرى امام الرب *
23 ويكون هناك طول عمره * قال هلقانا زوجها اصنعي كما تحبين ويحسن عندك * اجلسي حتى
تفطميه * ولكن اسال الله ان يحقق كلامك ويتم نذرك * ومكثت المراة في بيتها مرضعة لابنها
24 حتى فطمته * فلما فطمته اصعدته معها * ومعه ثور رباع * وجريب من دقيق * وزق من خمر *
25 وجات به الى بيت الرب الذي في شيلوا * وكان الصبي بعد صغيرا * فذبحوا الثور * وقدموا
26 الصبي الى عالي * وقالت حنا لعالي * اطلب اليك يا سيدي ان تسمع قولي * انت تحيا سالما يا
سيدي * اذكر اني المراة التي كنت بين يديك قايمة هاهنا * اصلي امام الرب ان يرزقني
27 هذا الصبي * فاستجاب الرب لي * واعطاني ما طلبت * فقد وهبته انا ايضا للرب * ليصير خادما 28
في بيته طول ايام عمره * لانه موهبة طلبتها من الرب * وسجدوا هناك للرب *

21 * *Deinde aſcendit Helcana cum omnibus qui in domo ipſius erant, ut offerret Domino ſacrificia diebus voti ſui:* 22 *Hanna verò uxor ejus non aſcendit cum eo; nam dixit marito ſuo, Manebo donec ablactem puerum, tum ducam illum mecum ut conſpiciatur ante Dominum, ibíque maneat toto ſpatio ætatis ſuæ.* 23 *Dixit Helcana maritus ejus, Fac ut optas, & ut tibi placet; maneas quoad ablactes eum: Verùm Deum precor ut verum reddat ſermonem tuum, votúmque tuum abſolvat. Manſit ergò mulier domi ſuæ lac præbens filio ſuo donec ablactâſſet eum.* 24 *Et cùm ablactâſſet illum, detulit eum ſecum, & cum eo taurum triennem, & epha farinæ, & utrem vini, duxítque eum ad domum Domini quæ erat in Silo: puer autem erat adhuc parvulus.* 25 *Mactârunt ergò taurum, & puerum obtulerunt Eli.* 26 *Dixítque Hanna ad Eli, Quæſo te O domine mi, ut audias ſermonem meum: Vivas tu incolumis O domine mi; memineris me eſſe mulierem illam quæ ſteteram hîc in conſpectu tuo, Dominum deprecans ut concederet mihi puerum iſtum.* 27 *Exaudivit autem me Dominus, & conceſſit mihi quod rogaveram:* 28 *Propterea ego quoque addixi eum Domino, ut ſit miniſter in ipſius æde toto ſpatio dierum ætatis ſuæ: quandoquidem munus eſt quod poſtulaveram à Domino: & adoraverunt ibi Dominum.*

* الفصل الثاني *

1 * فصلت حنا وقالت * اعتز قلبي بالرب * وعظم شاني * وانفتح فمي على اعدايي * لانك فرحتني
2 بخلاصك * ليس هو طاهر مثل الرب * لانه ليس اله غيرك * وليس منيع عزيز مثل الاهنا * لا 3
تتكبروا وتنطقوا بالعظايم * ولا يخرج الظلم من افواهكم * لان الرب عالم * ولا تصلح
4 الحيل امامه * بل تنكسر امامه قسي الجبابرة * ويعتزون الضعفاء بالقوة من قبله *
5 * واحتاج الشباع ان يكروا انفسهم بالخبز * والجياع شبعوا وفضل لهم * والعاقر ولدت
وشبعت * والكثيرة الاولاد ثكلت *

CAP. II.

1 *ORavit autem Hanna, & ait; Confortatum eſt cor meum in Domino, & magnificata eſt fama mea, & apertum eſt os meum contra inimicos meos, quoniam exhilarâſti me ſalute tuâ.* 2 *Non eſt purus ſicut Dominus, quia non eſt Deus præter te, nec eſt glorioſus ac potens ſicut Deus noſter.* 3 *Ne ſuperbiatis & proferatis magnifica; neque prodeat iniquitas ex oribus veſtris: quia Dominus ſcientiſſimus, nec proſunt artes coram eo.* 4 *Imò frangentur coram eo arcus gigantum, & imbecilles virtute confirmabuntur ab eo.* 5 *Et coacti ſunt ſaturi locare ſeſe pro pane: eſurientes verò ſaturati ſunt, & ſuperfuit eis: & ſterilis peperit & ſaturata eſt, abundans verò filiis facta eſt ſterilis.*

,infernum facit descendere :vivificat & ,mortificat DOMINUS
6 יהוה ממית ומחיה מוריד שאול
,facit cadere ;ditat & ,facit pauperem DOMINUS .facit ascendere &
7 ויעל: יהוה מוריש ומעשיר משפיל
elevabit stercore è ,tenuem pulvere è Suscitat .exaltat etiam
8 אף־מרומם: מקים מעפר דל מאשפת ירים
gloriæ solium & ,ingenuis cum faciendum sedere ad ,egentem
אביון להושיב עם־נדיבים וכסא כבוד
posuit & :terræ stationes DOMINO quia;eos hæreditare faciat
ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ וישת
impii & ,servabit suorum piorum Pedes .confusionem eis super
9 עליהם תבל: רגלי חסידו ישמר ורשעים
.vir roborabitur fortitudine in non quia ;conticescent obscuritate in
בחשך ידמו כי־לא בכח יגבר־איש:
:tonabit cœlis in ipsum super ,ejus rixantes conterantur DOMINE
10 יהוה יחתו מריבו עלו בשמים ירעם
fortitudinem dabit & ,terræ fines judicabit DOMINUS
יהוה ידין אפסי־ארץ ויתן־עז
Ramah in Elcanah abiit Et .sui Christi cornu sublimabit & ,suo regi
11 למלכו וירם קרן משיחו: וילך אלקנה הרמתה
DOMINO ministrans erat puer & ;suam domum super
על־ביתו והנער היה משרת את־יהוה
;profectu absque filii Heli filii Et .sacerdotis Heli faciebus cum
12 את־פני עלי הכהן: ובני עלי בני בליעל
cum sacerdotum judicium Et .DOMINUM cognoscebant nec
13 לא ידעו את־יהוה: ומשפט הכהנים את־
puer veniebat & ,sacrificium sacrificante viro omni populo
העם כל־איש זבח זבח ובא נער
dentium trium fuscinula & ,carnem coqui circa ,sacerdotis
הכהן כבשל הבשר והמזלג שלש השנים
,lebetem in vel ,ahenum in vel ,concha in percutiebat Et .ejus manu in
14 בידו: והכה בכיור או בדוד או בקלחת
accipiebat ,fuscinula faciebat ascendere quod omne :ollam in vel
או בפרור כל אשר־יעלה המזלג יקח
venientibus Israeli universo faciebant sic :eo in sacerdos
הכהן בו ככה יעשו לכל־ישראל הבאים
,adipem facerent suffire antequam etiam .Siloh in illuc
15 שם בשלה: גם בטרם יקטרון את־החלב
Da :immolanti viro dicebat & ,sacerdotis puer veniebat &
ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה
carnem te à accipiet non & :sacerdoti assandum ad carnem
בשר לצלות לכהן ולא־יקח ממך בשר
Suffiendo :vir eum ad Dicebatque .vivam quinimo ,coctam
16 מבשל כי אם־חי: ויאמר אליו האיש קטר
desiderabit sicuti ,tibi cape & ,adipem die sicut faciant suffire
יקטירון כיום החלב וקח לך כאשר תאוה
accipiam ,non si & :dabis nunc Quia :ei dicebat Et .tua anima
נפשך ואמר לו כי עתה תתן ואם־לא לקחתי
valde magnum puerorum peccatum Eratque .violentia in
17 בחזקה: ותהי חטאת הנערים גדולה מאד
sacrificium viri contemnebant quia :DOMINI faciebus cum
את־פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת
puer ,DOMINI faciebus cum ministrans Semuel Et .DOMINI
18 יהוה: ושמואל משרת את־פני יהוה נער
,sua mater ei faciebat parvum pallium Et .lini ephod accinctus
19 חגור אפוד בד: ומעיל קטן תעשה־לו אמו
suo viro cum eam ascendendo in ,dies in diebus à ei faciebat ascendere &
והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את־אישה
.dierum hostiam immolandum ad
לזבח את־זבח הימים:

Versio VULG. LAT.

6 Dominus mortificat & vivificat: deducit ad inferos & reducit. 7 Dominus pauperem facit & ditat: humiliat & sublevat. 8 Suscitat de pulvere egenum, & de stercore elevat pauperem: ut sedeat cum principibus, & solium gloriæ teneat. Domini enim sunt cardines terræ, & posuit super eos orbem. 9 Pedes sanctorum suorum servabit, & impii in tenebris conticescent: quia non in fortitudine sua roborabitur vir. 10 Dominum formidabunt adversarii ejus: & super ipsos in cœlis tonabit: Dominus judicabit fines terræ, & dabit imperium regi suo, & sublimabit cornu Christi sui. 11 Et abiit Elcana Ramatha, in domum suam: puer autem erat minister in conspectu Domini ante faciem Heli sacerdotis. 12 Porrò filii Heli, filii Belial, 13 nescientes Dominum, Neque officium sacerdotum ad populum: sed quicunque immolâsset victimam, veniebat puer sacerdotis, dum coquerentur carnes, & habebat fuscinulam tridentem in manu 14 sua. Et mittebat eam in lebetem, vel in caldariam, aut in ollam, sive in cacabum: & omne quod levabat fuscinula, tollebat sacerdos sibi: sic faciebant universo Israeli venientium in Silo. 15 Etiam antequã adolerent adipem, veniebat puer sacerdotis, & dicebat immolanti; Da mihi carnem, ut coquam sacerdoti: non enim accipiam à te carnem co16ctam, sed crudam. Dicebátque illi immolans, Incendatur primùm juxta morem hodiè adeps, & tolle tibi quantumcunque desiderat anima tua. Qui respondens aiebat ei, Nequaquàm: nunc enim 17 dabis, alioquin tollam vi. Erat ergò peccatum puerorum grande nimis coram Domino: quia retrahebant homines à 18 sacrificio Domini. Samuel autem ministrabat ante faciem Domini, puer, accinctus e19phod lineo. Et tunicam parvam faciebat ei mater sua, quã afferebat statutis diebus, ascendens cum viro suo, ut immolaret hostiam solennem.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς 7 ᾅδου ϗ ἀνάγει. Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτί8ζει, ταπεινοῖ ϗ ἀνυψοῖ. Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, ϗ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν, (η) καθίσαι μετὰ δυναστῶν λαοῦ, ϗ θρόνον δόξης 9 κατακληρονομῶν αὐτοῖς· Διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ· ϗ εὐλόγησεν ἔτη (θ) δικαίου, ὅτι οὐκ 10 ἐν ἰσχύϊ δυνατὸς ἀνήρ. Κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ, κύριος ἅγιος. μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ, ϗ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, ϗ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ· (ι) ἀλλ᾽ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν ϗ γινώσκειν τὸν κύριον, καὶ ποιεῖν κρίμα ϗ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς. κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς, ϗ ἐβρόντησεν. αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς, ϗ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, ϗ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ. ϗ (κ) κατέλιπεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον 11 κυρίου, Καὶ (λ) ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. ϗ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ 12 κυρίου ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἱερέως. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἡλὶ τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ, οὐκ εἰδότες τὸν 13 κύριον. Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ παντὸς τοῦ θύοντος. καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας, ϗ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 14 Καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν (μ) εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ χαλκεῖον ἢ εἰς τὴν χύτραν, ϗ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβη ἐν τῇ κρεάγρᾳ, ἐλάμβανεν (ν) ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς. (ξ) κατὰ τάδε ἐποίουν παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς ἐρχομένοις θῦ15σαι κυρίῳ ἐν Σηλώμ. Καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ, ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι, Δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ κρέας ἑφθὸν ἐκ τοῦ (ο) λέβη16τος. Καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων, Θυμιαθήτω πρῶτον ὡς καθήκει τὸ στέαρ, ϗ λάβε σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. ϗ εἶπεν, Οὐχί· ὅτι νῦν δώσεις· καὶ 17 ἐὰν μὴ, λήψομαι κραταιῶς. Καὶ ἦν ἡ (π) ἁμαρτία ἐνώπιον κυρίου τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα, ὅτι ἠθέτουν τὴν θυσίαν κυρίου. 18 Καὶ Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου παιδάριον περιεζωσμένον ἐφοὺδ 19 (ρ) βάδ. Καὶ διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ϗ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν.

6 Dominus mortificat, & vivificat: deducit ad inferos, & reducit. 7 Dominus pauperem facit, & ditat: humiliat, & exaltat. 8 Suscitat à terra pauperem, & de stercore erigit inopem: (m) ut sedere faciat cum potentibus populi, & sedem gloriæ hæreditatem dans eis. 9 Dans votum voventi: & benedixit annos justi. Quoniam non in virtute potens est vir. 10 Dominus infirmum faciet adversarium (n) suum, Dominus sanctus. Et non glorietur (o) prudens in prudentia sua: & non glorietur potens in potentia sua: et nõ glorietur dives in divitiis suis. Sed in hoc glorietur, qui gloriatur, intelligere, & scire Dominũ, & facere judicium & justitiam in medio terræ. Dominus ascendit in cœlos, & tonuit: ipse judicabit extrema (p) terræ. Et (q) dat virtutem regibus nostris: & exaltabit cornu Christi sui. Et (r) reliquit eum ibi ante Dominum: 11 Et abiit in Armathem. Et puer erat ministrans (s) faciei Domini coram Heli sacerdote. 12 Et filii Heli sacerdotis, filii pestilentes, non scientes Dominum. 13 Et justificatio sacerdotis ab universo populo sacrificante. Et veniebat puer sacerdotis, dum coqueretur caro: et fuscinula tridẽs in manu ejus. 14 Et (t) percutiebat eam in lebetem magnum, vel in caldariam, vel in ollam: & omne, quodcunq; ascenderat in fuscinula, sumebat sibi sacerdos. Juxta hæc faciebant universo Israel, venientibus sacrificare Domino in Selom. 15 Et antequàm adoleretur adeps; veniebat puer sacerdotis, & dicebat viro sacrificanti, Da carnem ad assandum sacerdoti: & non accipiam à te carnem coctam de lebete. 16 Et dicebat vir sacrificans; Adoleatur primùm, sicut decet, adeps: et (u) sume tibi de omnibus, quæ concupiscit anima tua. Et dicebat; Nequaquã, quia nunc dabis: & si non, sumam violentè. 17 Et erat peccatum, coram Domino, puerorum, magnum valdè, quoniam contemnebant sacrificium Domini. 18 Et Samuel erat ministrans coram Domino, puer accinctus (x) Ephod Bad. 19 Et diploidem parvam fecit ei mater ejus: & afferebat ei ex diebus in dies, in ascendendo ipsam cum viro suo ad sacrificandum sacrificium dierum.

MS.A. (η) καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυναστῶν λαῶν, καὶ (θ) δικαίων, (ι) ἀλλ᾽ ἢ ἐν (κ) κατέλειπον (λ) ἀπῆλθον εἰς Ἀρμαθαὶμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν. καὶ τὸ (μ) εἰς τὸν λουτῆρα ἢ εἰς τὸν * ἢ εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὴν χύτραν ἢ εἰς τὸν χαλκὸν, πᾶν ὃ (ν) ὁ ἱερεὺς ἑαυτῷ. (ξ) κατὰ ταῦτα δὲ ἐποίουν (ο) λέβητος. * ὁ ἄνθρωπος ὁ θύων, (π) ἁμαρτία τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα ἐνώπιον κυρίου, ὅτι (ρ) βάρ. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 כל אלין גבורתא דיי דהוא שליט בעלמא ממית ואמר לאחאה ומחית לשאול ואף
7 8 עתיד לאסקא בחיי עלמא: יי ממסכן ומעתר משפיל אף מרים: מקים מעפרא מסכנא
מקלקלתא מרים חשיכא לאותבותהון עם צדיקיא רברבי עלמא וכורסי יקרא מחסין
להון ארי קדם יי גלן עובדי בני אנשא מלרע אתקין גהנם לרשיעיא עברי על מימריה
9 וצדיקיא עבדי רעותיה שכליל להון תבל: וגוית עבדוהי צדיקיא יטר מגהנם ורשיעיא
10 בגהנם בחשוכא יתדנון להודעא ארי לא מן דאית ביה חילא זכי ליום דינא: יי יתבר
בעלי דבבא דקימין לאבאשא לעמיה עליהון מן שמיא בקול רם ישקיף יי יעביד
פורענות מן מגוג וממשרית עממין חטופין דאתן עמיה מסיפי ארעא ויתן תוקפא
11 למלכיה וירבי מלכות משיחיה: ואזל אלקנה לרמתא לביתיה ורביא הוה משמש קדם
12 יי בחיי עלי כהנא: ובני עלי גברין רשיעיא לא הוו ידעין למדחל קדם יי: ונימוסא דכהניא
13 מן עמא כל גבר דנכים נכסתא ואתי עולימא דכהנא כמבשל בסרא ומשליא די ליה
14 תלת שנין בידיה: וקבע ליה בכיורא או בדודא או בקדירא או במליסא כל דמסיק
15 משליא נסיב כהנא לנפשיה כדין עבדין לכל ישראל דאתן לדבחא תמן בשילו: אף עד
דלא יתסקון תרבא למדבחא וייתי עולימא דכהנא ואמר לגברא דדבח הב בסרא למטוי
16 לכהנא ולא יסב מנך בשר מבשל אלהן כד חי: ואמר ליה גברא אוריך עד דיתסקון
תרבא וסב לך כמא דרעוא נפשך ואמר ליה ארי כען תתן ואם לא יסבון מנך בעל
17 18 כורחך: והות חוב עולימיא סגי לחדא קדם יי ארי בזו גבריא ית קורבניא דיי: ושמואל
19 משמש קדם יי עולימא אסיר כרדוט דבוץ: ומעיל זעיר עבדא ליה אמיה ומסקא ליה
מזמן מועד למועד במסקה עם בעלה לדבחא ית דבח מועדיא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

6 *Omnia hæc fortitudines Domini* qui ipse regnans in seculo, mortificat & dixit ad vivificandũ; & descendere facit ad infernũ, etiã futur⁹ ad educere faciendũ *in* vitis seculi. 7 Dñs egere faciens & ditans, deprimens, etiã extollens. 8 Statuens ex pulvere egenũ, ex stercore extollens obscurũ, ad sedere faciendũ eos cum justis magnatibus seculi, & solia gloriæ fortificans eis: quia ante Dñi revelata sunt facta filiorũ hominis, inferi⁹ apparavit gehennã improbis transgressorib⁹ dictorũ suorũ; & justi facientes voluntatẽ ej⁹, fundavit illis orbẽ. 9 *Et* corp⁹ servorũ suorũ justorũ custodivit à gehenna, & improbi in gehennã in tenebris judicabuntur, ad ostendendũ quod non quisquam quòd sit in eo fortitudo puritatis ad diem judicii. 10 Dñs franget auctores inimicitiæ, qui surgentes ad malefaciendũ populo suo; super illos de cœlis in voce excelsa impellet, Dominu⁹ facit ultionẽ de *Magog*, & de exercitu gentiũ raptorũ qui venerũt ex finib⁹ terræ: & dabit fortitudinẽ regi suo, & multiplicabit regnũ Messiæ sui. 11 Et ivit Elkanah ad Ramatha ad domũ suã, & puer fuit ministrans ante Dñm in vita Gheli sacerdotis. 12 Et filii Heli viri improbi non fuerũt cognoscentes ad timendũ ante Dñm. 13 Et statutũ sacerdotũ à populo, omnis vir qui mactavit mactationẽ, & venit puer sacerdotis dum coqueretur caro; & fuscinula, cui tres dentes, in manu ejus. 14 Et infixit sibi in lebete, vel in olla, vel in caldare vel in tripode; omne quod extraxit fuscinula, accepit sacerdos animæ suæ: sic facientes omni Israel qui venientes ad sacrificandũ ibi in Siloh. 15 Etiam nondũ ascendere facient pinguedinẽ ad altare, & venit puer sacerdotis, & dixit viro qui sacrificavit: Da carnẽ ad assandum sacerdoti, & non accipiet à te carnẽ coctã, nisi sic crudam. 16 Et dixit ei vir: Morare usque quò ascendere facient pinguedinem, & accipe tibi ut id quod voluerit anima tua: & dixit: Quoniã nunc dabis; & si non, accipient à te in-super coactionem tui. 17 Et fuit culpa puerorum multa nimis ante Dominũ, quòd spreverunt viri oblationes Domini. 18 Et Semuel ministrans ante Dominũ juvenis indutus chardot byssi. 19 Et palliũ parvũ fecit ei mater ejus, & ascendere faciens illi à tempore solennitatis ad solennitatẽ, in ascendere suo cum marito suo ad sacrificandum sacrificium solennitatum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܡܪܝܐ ܗܘ ܡܡܝܬ. ܘܡܚܐ ܘܡܚܬ ܠܫܝܘܠ. ܘܡܣܩ. * ܡܪܝܐ ܗܘ ܡܡܣܟܢ ܘܡܥܬܪ܆ 6
ܘܡܫܦܠ ܐܦ ܡܪܝܡ. * ܡܩܝܡ ܡܢ ܥܦܪܐ ܠܡܣܟܢܐ. ܘܡܢ ܩܩܠܬܐ ܡܪܝܡ ܠܒܨܝܪܐ܆ 7 8
ܠܡܘܬܒܘ ܥܡ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܩܪܐ ܢܘܪܬ ܐܢܘܢ. ܛܠܠ ܡܪܝܐ ܠܬܚܬܝܬܗ
ܕܐܪܥܐ. ܘܣܡ ܥܠܝܗܝܢ ܬܒܝܠ. * ܘܪܓܠܐ ܕܚܣܝܕܘܗܝ ܢܛܪ. ܘܪܫܝܥܐ ܒܚܫܘܟܐ 9
ܢܫܬܠܩܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܚܝܠܗ ܡܬܥܫܢ ܓܢܒܪܐ. * ܡܪܝܐ ܢܬܒܪ ܡܡܪܡܪܢܘܗܝ. 10
ܘܥܠܝܗܘܢ ܒܫܡܝܐ ܢܪܥܡ. ܡܪܝܐ ܢܕܘܢ ܣܘܦܝܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܢܬܠ ܥܘܫܢܐ ܠܡܠܟܗ.
ܘܢܪܝܡ ܩܪܢܐ ܕܡܫܝܚܗ. * ܘܐܙܠ ܐܠܩܢܐ ܠܪܡܬܐ ܠܒܝܬܗ. ܗܘ ܘܚܢܐ ܐܢܬܬܗ. 11
ܘܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܥܠܝ ܟܗܢܐ. * ܘܒܢܝ ܥܠܝ 12
ܒܢܝ ܚܛܝܐ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ. * ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܡܫܠܐ ܕܬܠܬ ܩܪܢܝܢ. ܘܕܝܢܐ ܕܟܗܢܐ 13
ܢܣܒܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܥܡܐ. ܡܢ ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܕܒܚ ܕܒܚܬܐ. ܘܐܬܐ ܗܘܐ ܛܠܝܐ ܕܟܗܢܐ ܟܕ
ܡܬܒܫܠ ܒܣܪܐ. ܘܡܫܠܐ ܕܬܠܬ ܩܪܢܝܢ ܒܐܝܕܗ. * ܘܡܥܠܐ ܗܘܐ ܠܩܕܪܐ. ܐܘ ܠܐܣܝܬܐ. 14
ܐܘ ܠܩܘܩܐ. ܐܘ ܠܩܕܣܐ. ܘܟܠ ܕܡܣܩ ܡܫܠܐ. ܢܣܒ ܠܗ ܟܗܢܐ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ
ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܬܡܢ ܠܫܝܠܘ. * ܘܐܦ ܥܕܠܐ ܢܣܩܘܢ ܕܒܚܝ ܕܒܚܬܐ. 15
ܐܬܐ ܗܘܐ ܛܠܝܐ ܕܟܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܓܒܪܐ ܕܕܒܚ ܕܒܚܬܐ. ܗܒ ܒܣܪܐ ܠܡܛܘܝܘ ܠܟܗܢܐ.
ܠܐ ܢܣܒ ܐܢܐ ܡܢܟ ܒܣܪܐ ܡܒܫܠܐ. ܐܠܐ ܚܝܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ. ܢܣܩܘܢ ܢܩܣܝ ܝܘܡܢܐ. 16
ܘܣܒ ܠܟ ܐܝܟ ܕܪܓܝܓܐ ܢܦܫܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ. ܗܫܐ ܗܘ ܬܬܠ ܐܢܬ ܠܝ. ܘܐܢ ܠܐ. ܢܣܒ ܐܢܐ
ܒܩܛܝܪܐ. * ܘܗܘܬ ܣܓܝܐܐ ܚܛܝܬܐ ܕܛܠܝܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܪܓܙܘ ܒܢܝܢܫܐ ܩܕܡ 17
ܡܪܝܐ. * ܘܫܡܘܐܝܠ ܛܠܝܐ ܡܫܡܫ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܒܝܫ ܗܘܐ ܐܦܘܕܐ ܕܒܘܨܐ. 18
* ܘܡܥܝܠܐ ܙܥܘܪܐ ܥܒܕܐ ܠܗ ܐܡܗ. ܘܡܣܩܐ ܠܗ ܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ. ܟܕ ܣܠܩܐ ܥܡ 19
ܒܥܠܗ ܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܕܢܕܪܗ.

Dominus quidem mortificat & vivificat, dejicit 6
in inferos, & evehet. Dominus pauperem 7
facit & locupletat, deprimit & attollit.
Attollit è pulvere pauperem, & è ſterquilinio 8
erigit inopem, ut ſedere faciat eum cum
magnatibus, & ſolium honoris poſſidere faciat
eos : obumbravit Dominus ima terræ,
iiſque orbem impoſuit. Pedes piorum ſuorum 9
cuſtodiet, impii verò in tenebris conticeſcent
: non enim viribus ſuis roboratur
gigas. Dominus confringet exaſperantes 10
ſe, & contra eos in cœlo tonabit : Dominus
judicabit extrema terræ, & præſtabit
magnificentiam regi ſuo, attollétque cornu
Chriſti ſui. Igitur abiit Helcana in Ramatha 11
ad domum ſuam, ipſe & Hanna uxor ejus :
puer autem Samuel miniſtrabat coram Domino
in conſpectu Eli ſacerdotis. Porrò 12
filii Eli, filii peccati, non agnoſcebant
Dominum. Et fecerunt ſibi fuſcinulam 13
tridentem, & jus ſacerdotum accipiebant
à populo, à quovis *ſcilicet* victimam
ſacrificante : & veniebat puer ſacerdotum
dum coqueretur caro, fuſcinculam tridentem
manu ſuâ *tenens*; Incutiénſque in lebetem, 14
aut cacabum, aut ahenum, aut ollam,
quicquid extrahebat fuſcinula, accipiebat
ſibi ſacerdos. Sic faciebant omnib⁹ Iſraelitis
venientibus illuc in Silo. Quinetiam antequam 15
offerrent qui ſacrificabant victimã, veniebat
puer ſacerdotis, dicebátque viro ſacrificanti
victimam, Da carnem aſſandam pro ſacerdote
: non accipiam à te carnem coctam,
ſed crudam. Dicebat ei vir ille, Offerant 16
quæſo hodiernâ die, tum ſume tibi pro animi
tui deſiderio. Reſpondebat ei, Nequaquam,
jam jam dabis; ſin minùs, violenter accipiam.
Sic erat peccatum puerorum maximum coram 17
Domino, quòd homines ad iram provocarent
in conſpectu Domini. Cæterùm puer 18
Samuel miniſtrabat corã Domino, indutúſq;
erat ephod byſſino. Et palliolum parvum faciebat 19
ei mater ipſius, afferebátq; ei de tempore
in tempus cùm aſcenderet cum marito
ſuo ad purgandum ſacrificia voti ſui.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* الرب يميت ويحيي * وينزل الى الاجداث ويصعد منها * الرب يفقر ويغني * ويذل ويرفع * يرفع 6 7
المسكين عن التراب * ويقيم البايس من المزبلة * ليجلسه مع العظماء * ويورثهم كرسي 8
الكرامة * الرب ظلل اعماق الارض * واسكن عليها البلاد * وهو يحفظ اقدام الطهار * ويصمت 9
المنافقين في الظلمة * لان الجبار لا يتجبر بقوته * الرب يكسر مسخطيه * ويقصف بالرعد عليهم 10
من السماء * الرب يحاكم الذين في اقطار الارض * يهب لملكه العز * ويرفع شان مسيحه * وانطلق 11
هلقانا الى منزله الى الرامة * ومعه حنا امراته * فاما صموال الصبي فبقي يخدم عالي الحبر امام
الرب * واما بنوا عالي بنو الخطاء والفسق فلم يعرفوا الرب * واتخذوا منشالا له ثلاث شعب * 12 13
كانوا ياخذون من الشعب حق الكهنة من كل رجل ذبح ذبيحة * وكان اذا طبخ اللحم يجي
خادم الكهنة وبيده المنشال الذي له ثلاث شعب * ويدخله في المرجل * او في البرمة * او في 14
القدر الكبير او الصغير * وما كان يصعد المنشال ياخذه الحبر وكذلك كانوا يصنعون
لجميع بني اسرايل اذا اتوا شيلوا ليقربوا الذبايح * وقبل ان يقربوا اصحاب الذبايح ذبايحهم * 15
كان يجي خادم الكهنة الى صاحب الذبيحة ويقول له * اعطني لحما للكهنة * ويقول لست اخذ
منك لحما مطبوخا * بل لحما نيا * ويجيبه الرجل ويقول * اصبر حتى تقرب الذبيحة اليوم ثم 16
تاخذ شهوتك من اللحم * ويقول له خادم الكهنة * كلا ولكن تعطيني الان قبل ان تقرب * والا
اخذت منك غصبا شيت او ابيت * وعظمت خطية الفتيان بني عالي امام الرب جدا * لانهم 17
اغضبوا الرب بفعلهم * فاما صموال فكان يخدم الرب وهو صبي * وكان لابسا جبة من دمقس * 18
* ونسجت له امه رداء صغيرا * واصعدته معها في وقت حجها * واعطته حيث صعدت مع 19
زوجها * لتقرب ذبايح نذرها *

Dominus mortificat & vivificat, dejicit 6
in ſepulchra, & ex iis extrahit. Dominus 7
pauperem facit & ditat, deprimit & attollit.
Attollit pauperem è pulvere, & erigit 8
inopem è ſterquilinio, ut ſedere faciat
eum cum magnatib⁹, & obtinere faciat
eos thronum honoris. Dominus obumbravit
profunda terræ, & habitabiles reddidit
ſuper eam regiones. Ipſe cuſtodit 9
pedes ſanctorum ſuorum, & mutos reddit
impios in tenebris : nam gigas haud
fortis erit robore ſuo. Dominus confringet 10
ad iram ſe provocantes, & tonitruo
fragorem edet ſuper eos de cœlo. Dominus
judicabit eos qui ſunt in finibus terræ: dabit
regi ſuo fortitudinẽ, & exaltabit gloriam
Chriſti ſui. Deinde profectus eſt Helcana 11
in domum ſuam ad Rama, & Hanna
uxor ejus cum ipſo: puer autem Samuel
manſit miniſtrans Eli ſacerdoti coram
Domino. At verò filii Eli erant peccatores 12
& impii, nec agnoſcebant Dominum :
Adhibuerunt enim ſibi fuſcinam triſulcã: 13
& cùm exigerent à populo, hoc eſt, *ab omnibus*
hominibus qui mactabant victimam,
jus ſacerdotum; fiebat ut dum coqueretur
caro, veniret famulus Sacerdotum
manu ſuâ geſtans fuſcinam triſulcam,
Immitterétque eam in caldariam 14
aut in ollam, aut in magnum vel parvum
ahenum, et quicquid promebat fuſcina, acciperet
ſacerdos. Atque ita faciebant omnibus
Iſraelitis quando veniebant in Silo
ad offerendum ſacrificia. Imò antequam 15
offerrent ſacrificatores victimas
ſuas, veniebat famulus ſacerdotum ad ſacrificantem,
& dicebat ei ; Da mihi carnem
pro ſacerdotibus, dicebátque ei ; Non
accipiam à te carnem coctam, ſed carnem
crudam. Reſpondebat autem ei vir ille, 16
ac dicebat; Expecta donec offeratur hodiè
ſacrificium, tum accipies quod volueris
ex carne. Sed aiebat illi famulus ſacerdotum,
Haudquaquam, imò verò nunc mihi
dabis antequam ſacrifices, alioqui vi
tollam à te velis nolis. Itaque ſummum 17
erat peccatum puerorum, nempe *filiorum*
Eli, coram Domino : provocaverant enim
iram Domini facinore ſuo. Verùm Samuel 18
miniſtrabat Domino dum puer eſſet, &
erat veſtitus ſago lineo. Texuerat etiam 19
illi mater ejus parvum pallium, attulerátque
ſecum tempore peregrinationis ſuæ, dederátque
ei cùm aſcendiſſet cum marito
ſuo ad offerendum ſacrificia voti ſui.

שמואל א: ב

Ponat :dixit & ,ejus uxori & ,Elcanah Heli benedixit Et
20 וּבֵרַךְ עֵלִי אֶת־אֶלְקָנָה וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאָמַר יָשֵׂם
petitione pro ,hac muliere de ſemen tibi DOMINUS
יְהוָה לְךָ זֶרַע מִן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת תַּחַת הַשְּׁאֵלָה
Quia .ſuum locum in abierunt Et .DOMINO petivit quam
21 אֲשֶׁר שָׁאַל לַיהוָה וְהָלְכוּ לִמְקֹמוֹ : כִּי־
tres peperit & ,concepit & ,Channah DOMINUS viſitavit
פָקַד יְהוָה אֶת־חַנָּה וַתַּהַר וַתֵּלֶד שְׁלֹשָׁה־
cum Semuel puer evaſit grandis & :filias duas & ,filios
בָנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת וַיִּגְדַּל הַנַּעַר שְׁמוּאֵל עִם־
quæ univerſa audivit & ;valde ſenex Heli Et .DOMINO
22 יְהוָה : וְעֵלִי זָקֵן מְאֹד וְשָׁמַע אֵת כָּל־אֲשֶׁר
cum cubarent quòd & ,Iſrael univerſo ejus filii faciebant
יַעֲשׂוּן בָּנָיו לְכָל־יִשְׂרָאֵל וְאֵת אֲשֶׁר־יִשְׁכְּבֻן אֶת־
Dixitque .conventus tabernaculi oſtium militantibus mulieribus
23 הַנָּשִׁים הַצֹּבְאוֹת פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : וַיֹּאמֶר
ego quæ ? hæc verba ſecundùm facietis quid Ut :eos ad
לָהֶם לָמָּה תַעֲשׂוּן כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
Ne ?iſto populo omni ab mala veſtra verba audiens
24 שֹׁמֵעַ אֶת־דִּבְרֵיכֶם רָעִים מֵאֵת כָּל־הָעָם אֵלֶּה : אַל
,audiens ego quam ,auditio bona non quia ;mei filii
בָּנָי כִּי לוֹא־טוֹבָה הַשְּׁמֻעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ
vir peccaverit Si .DOMINI populum tranſgredi facientes
25 מַעֲבִרִים עַם־יְהוָה : אִם־יֶחֱטָא אִישׁ
peccaverit DOMINUM in ſi & :Deus eum judicabit & ,virum in
לְאִישׁ וּפִלְלוֹ אֱלֹהִים וְאִם לַיהוָה יֶחֱטָא
quia ;ſui patris voci audierunt non & ? ei orabit quis ,vir
אִישׁ מִי יִתְפַּלֶּל־לוֹ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהֶם כִּי־
,ambulans Semuel puer Et .eos occidere DOMINUS voluit
26 חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתָם : וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל הֹלֵךְ
.hominibus cum etiam & ,DOMINO cum etiam ,bonus & ,grandeſcens &
וְגָדֵל וָטוֹב גַּם עִם־יְהוָה וְגַם עִם־אֲנָשִׁים :
dixit Sic :eum ad dixitque ,Heli ad Dei vir venit Et
27 וַיָּבֹא אִישׁ־אֱלֹהִים אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר
domum ad me manifeſtavi manifeſtando Nonne : DOMINUS
יְהוָה הֲנִגְלֹה נִגְלֵיתִי אֶל־בֵּית
? Parhoh domo in Ægypto in eos exiſtendo in ,tui patris
אָבִיךָ בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִם לְבֵית פַּרְעֹה :
,ſacerdotem in mihi Iſrael tribubus omnibus ex eum eligendo Et
28 וּבָחֹר אֹתוֹ מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן
,thymiama ſuffiendum ad ,meum altare ſuper aſcendere faciendum ad
לַעֲלוֹת עַל־מִזְבְּחִי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת
tui patris domui dedi & ;meas facies ad ſuperhumerale portandum ad
לָשֵׂאת אֵפוֹד לְפָנָי וָאֶתְּנָה לְבֵית אָבִיךָ
calcitrabitis Cur .Iſrael filiorum ignitiones omnes
29 אֶת־כָּל־אִשֵּׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : לָמָּה תִבְעֲטוּ
honorâſti & :habitaculo præcepi quod ,meum munus in & ,meū ſacrificiū in
בְּזִבְחִי וּבְמִנְחָתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי מָעוֹן וַתְּכַבֵּד
muneris omnis initio de vos impinguandum ad ,me præ tuos filios
אֶת־בָּנֶיךָ מִמֶּנִּי לְהַבְרִיאֲכֶם מֵרֵאשִׁית כָּל־מִנְחַת
:Iſrael Deus DOMINUS dixit Idcirco ?mei populi Iſrael
30 יִשְׂרָאֵל לְעַמִּי : לָכֵן נְאֻם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
ambulabunt ,tui patris domus & ,tua Domus : dixi Dicendo
אָמוֹר אָמַרְתִּי בֵּיתְךָ וּבֵית אָבִיךָ יִתְהַלְּכוּ
,mihi Abſit : Dominus dicit nunc & ,ſeculum in uſque meas facies ad
לְפָנַי עַד־עוֹלָם וְעַתָּה נְאֻם־יְהוָה חָלִילָה לִּי
Ecce .pendentur vili,me contemnentes & :honorabo ,me honorantes quia
31 כִּי־מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ : הִנֵּה
domus brachium & ,tuum brachium præcidam & ,venientes dies
יָמִים בָּאִים וְגָדַעְתִּי אֶת־זְרֹעֲךָ וְאֶת־זְרֹעַ בֵּית
.tua domo in ſenem exiſtendo ab ,tui patris
אָבִיךָ מִהְיוֹת זָקֵן בְּבֵיתֶךָ :

Verſio VULG. LAT.

20 Et benedixit Heli Elcanæ, &
uxori ejus, dixitque ei; Reddat
tibi Domin⁹ ſemen de muliere
hac, pro fœnore quod
commodâſti Domino. Et abierunt
21 in locum ſuum. Viſitavit
ergò Dominus Annam,
& concepit, & peperit tres filios,
& duas filias: & magnificatus
eſt puer Samuel apud
22 Dominum. Heli autem erat
ſenex valdè, & audivit omnia
quæ faciebant filii ſui univerſo
Iſraeli: & quomodò dormiebant
cum mulieribus quæ
obſervabant ad oſtium tabernaculi.
23 Et dixit eis; Quarè
facitis res hujuſcemodi, quas
ego audio, res peſſimas, ab
24 omni populo? Nolite filii
mei: non enim eſt bona fama,
quam ego audio, ut tranſgredi
faciatis populum Domini.
25 Si peccaverit vir in virum,
placari ei poteſt Deus: ſi autem
in Dominum peccaverit
vir, quis orabit pro eo? Et
non audierunt vocem patris
ſui: quia voluit Dominus occîdere
26 eos. Puer autem Samuel
proficiebat, atque creſcebat,
& placebat tam Domino
27 quàm hominibus. Venit autē
vir Dei ad Heli: & ait ad eum,
Hæc dicit Dominus; Numquid
non apertè revelatus ſum
domui patris tui, cùm eſſent
in Ægypto in domo Pharaonis?
28 Et elegi eum ex omnibus
tribubus Iſrael mihi in ſacerdotem:
ut aſcenderet ad altare
meum, & adoleret mihi incenſum,
& portaret ephod coram
me: & dedi domui patris
tui omnia de ſacrificiis filiorum
29 Iſrael. Quarè calce abjeciſtis
victimā meam, & munera
mea quæ præcepi ut offerrentur
in templo: & magis
honorâſti filios tuos quàm me,
ut comederetis primitias omnis
ſacrificii Iſrael populi
30 mei? Propter eà ait Dominus
Deus Iſrael; Loquens locutus
ſum, ut domus tua, & domus
patris tui, miniſtraret in conſpectu
meo, uſque in ſempiternum.
Nunc autem dicit Dominus,
Abſit hoc à me: ſed
quicunque glorificaverit me,
glorificabo eum: qui autem
contemnunt me, erunt ignobiles.
31 Ecce dies veniunt, &
præcîdam brachium tuum, &
brachium domûs patris tui, ut
non ſit ſenex in domo tua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ εὐλόγησεν Ἠλὶ τὸν Ἐλκανὰ καὶ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, λέγων, Ἀποτίσαι (σ) σοι κύριος
σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ
τοῦ χρέους οὗ ἔχρησας τῷ κυρίῳ. καὶ ἀπῆλθεν
ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
21 Καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν Ἄνναν, (τ)
καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς, καὶ δύο θυγατέρας.
καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ
22 ἐνώπιον κυρίου. Καὶ Ἠλὶ πρεσβύτης σφόδρα.
καὶ (υ) ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ
23 αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς (φ) Ἰσραήλ· Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς, Ἱνατί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο,
ὃ ἐγὼ (χ) ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ
24 λαοῦ κυρίου; Μὴ τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ
ἀκοὴ ἣν ἐγὼ ἀκούω· μὴ ποιεῖτε οὕτως, ὅτι
οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαὶ ἃς ἐγὼ ἀκούω τοῦ μὴ
25 δουλεύειν λαὸν θεῷ. Ἐὰν (ψ) ἁμαρτάνων
ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ προσεύξονται
ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς κύριον. καὶ
ἐὰν τῷ κυρίῳ ἁμάρτῃ, τίς προσεύξεται
(ω) ὑπὲρ αὐτοῦ; καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς
τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο
26 κύριος διαφθεῖραι αὐτούς. Καὶ
τὸ παιδάριον Σαμουὴλ (α) ἐπορεύετο,
καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.
27 Καὶ ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος θεοῦ πρὸς
Ἠλὶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος,
Ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς (β)
οἶκον τοῦ πατρός σου ὄντων αὐτῶν (γ)
ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ Φαραώ,
28 Καὶ (δ) ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός
σου ἐκ (ε) πάντων τῶν σκήπτρων
Ἰσραὴλ ἐμοὶ ἱερατεύειν, (ζ) τοῦ ἀναβαίνειν
ἐπὶ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμιᾶν
θυμίαμα, καὶ αἴρειν (η) ἐφούδ· καὶ
ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα
29 τοῦ πυρὸς υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρῶσιν. Καὶ ἱνατί
(θ) ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά
μου καὶ εἰς τὴν (ι) θυσίαν μου ἀναιδεῖ
ὀφθαλμῷ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς
σου ὑπὲρ ἐμὲ ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης
(κ) θυσίας τοῦ Ἰσραὴλ ἔμπροσθέν
30 μου; Διὰ τοῦτο τάδε (λ) λέγει κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραήλ, (μ) Εἶπα, Ὁ οἶκός σου
καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου διελεύσεται
ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν φησι
κύριος, Μηδαμῶς ἐμοί, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ
τοὺς δοξάζοντάς με (ν) δοξάσω, καὶ
31 ὁ ἐξουθενῶν με (ξ) ἀτιμωθήσεται· Ἰδοὺ
(ο) ἔρχονται ἡμέραι, καὶ ἐξολοθρεύσω
τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου
πατρός σου·

Et benedixit Heli Elcana, & uxorem ejus, dicens; Retribuat tibi Dominus ſemen ex muliere hac pro commodato, quod commodâſti Domino. Et abiit homo ad locum ſuum. Et viſitavit Dominus Annam: & peperit adhuc tres filios, & duas filias. Et magnificatus eſt puer Samuel coram Domino. Et Heli ſenex valdè. Et audivit, quæ faciebant filii ſui filiis (y) Iſrael: Et dixit eis; Ut quid facitis juxta verbū hoc, quod ego audio ex ore univerſi populi Domini? Non (z) filii: quoniam non bona auditio, quam ego audio: (aa) nolite facere ita; quoniam non bonæ auditiones, quas ego audio; ut faciatis non ſervire populum Deo. Si peccans peccaverit vir in virum, & orabunt pro eo ad Dominum. Et ſi Domino peccaverit, quis orabit pro eo? Et non audiebant vocem patris ſui; quoniam volens volebat Dominus diſperdere illos. Et puer Samuel (bb) ibat: & erat bonus cum Domino, & cum hominibus. Et venit homo Dei ad Heli, & dixit; Hæc dicit Dominus, (cc) Revelans revelatus ſum ad domum patris tui, cùm eſſent in terra Ægypto ſervi in domo Pharaonis: Et elegi domum patris tui ex omnibus ſceptris Iſrael, mihi ſacerdotio fungi: ut aſcenderent ad altare meum, & incenderent incenſum, & portarent Ephod. Et dedi domui patris tui omnia, quæ ſunt (dd) ignis filiorum Iſrael in eſcam. Et ut quid reſpexiſti in incenſum meum, & in ſacrificium meum impudenti oculo? Et glorificâſti filios tuos ſuper me, (ee) benedicere de primordiis omnis ſacrificii Iſrael in conſpectu meo? Propter hoc, hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Dixi, Domus tua, & domus patris tui tranſibunt coram me uſq; in æternum. Et nunc dicit Dominus; Nequaquàm mihi: (ff) quoniam tantùm glorificantes me glorificabo. Et (gg) qui ſpernit me, honore privabitur. Ecce dies veniunt, & exterminabo ſemen tuum, & ſemen domûs (hh) patris tui:

MS. A. (σ) κύριός σοι σπέρμα (τ) καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν (υ) ἤκουσεν σύμπαντα ἃ (φ) Ἰσραήλ, καὶ ὡς *ἐκόμιζον τὰς γυναῖκας τὰς παρεστώσας παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· Καὶ εἶπεν (χ) ἀκούω ῥήματα πονηρὰ ἐκ στόματος τοῦ λαοῦ κυρίου τούτου; Μὴ (ψ) ἁμαρτάνων ἁμαρτάνῃ ἀνὴρ (ω) περὶ αὐτοῦ (α) ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον καὶ ἀγαθὸν καὶ μετὰ κυρίου (β) οἶκον πατρός (γ) ἐν τῇ Αἰγύπτῳ (δ) ἐπελεξάμην (ε) πάντων σκήπτρων (ζ) ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, (η) ἐφοὺδ ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ (θ) ἐπεβλέψατε (ι) θυσίαν ἀναιδεῖ (κ) θυσίας Ἰσραὴλ (λ) εἶπεν κύριος (μ) εἶπας, (ν) δοξάζω, (ξ) ἀτιμαθήσεται· (ο) ἡμέραι ἔρχονται, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 ובריך עלי ית אלקנה וית אתתיה ואמר יקים יי לך בנין כשרין מן אתתא הדא חלף
21 שאלתא דשאל קדם יי ואזלו לאתריהון : ארי על דכרנא דחנה קדם יי ועדיאת וילידת
22 תלתא בנין ותרתין בנן ורבא רביא שמואל משמש קדם יי : ועלי סיב לחדא ושמע
ית כל דעבדין בנוהי לכל ישראל וית די שכבין ית נשיא דאתין לצלאה בתרע משכן
23 זמנא : ואמר להון למא תעבדון כפתגמיא האלין די אנא שמע ית פתגמיכון בישין מן
24 כל עמא אלין : לא ברי ארי לא תקנא שמועתא די אנא שמע דרגנין עמא דיי : אם יחוב
25 גבר לגבר הלא ייתון לקדם דינא וישמע מליהון ויפלי ביניהון ואם קדם יי יחוב גברא
ממן יבעי וישתביק ליה ולא קבילו למימר אבוהון ארי רעוא קדם יי לקטלותהון :
26 ורביא שמואל אזיל וסני ושמיה טב ותקנן אורחתיה קדם יי ותריצין עובדוהי בגו בני
27 אנשא : ואתא נביא דיי לות עלי ואמר ליה כדנן אמר יי אתגלאה אתגליתי לבית אבוך
28 כד הוו במצרים ומשעבדין לבית פרעה : ואתרעיתי ביה מכל שבטיא דישראל קדמי
למהוי כהין לאסקא קורבנא על מדבחי לאקטרא קטורת בוסמין למלבש אפוד
29 לשמשא קדמי ויהבית לבית אבוך ית כל קורבניא דבני ישראל : למא אתון אנסין
בנכסת קודשיא ובקורבני דפקדית לקרבא קדמי בבית מקדשי ויקרת ית בנך קדמיתא
30 לאוכלותהון מריש כל קורבן מנחת ישראל דעמי : בכין אמר יי אלהא דישראל מימר
אמירית ביתך ובית אבוך ישמשון קדמי עד עלמא וכען אמר יי קושטא אנון דיני ארי
31 לדמיקרין קדמי איקר ודמבסרין על שמי יתשטון : הא יומיא אתן ואקטוף ית תקוף
זרעך וית תקוף זרע בית אבוך מלמהוי סיב בביתך :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et benedixit Gheli Elkanah & uxorem ejus, & dixit: Statuat Dñs tibi filios rectos ex uxore hac, propter petitionem quam petivit ante Dñm: & iverunt ad locum ſuum. Quia intravit recordatio Hhannæ ante Dominum, & concepit & peperit tres filios & duas filias: & crevit puer Semuel *miniſtrans* coram Dño. Et Gheli ſenex valdè, & audivit omnia quæ facientes filii ej⁹ omni Iſrael; & quòd cubantes cum mulierib⁹ quæ venientes ad orandum in porta tabernaculi fœderis. Et dixit illis: Quare facietis ut verba illa quæ ego audivi? verba veſtra mala ex omni populo hoc. Non filii mei, quia non recta auditio quam ego audio; quam frementes populus Dñi. Si peccaverit vir viro, an non ibunt ad-ante judicem, & audiet loquelas eorum, & exquiret inter eos? & ſi ante Dñm peccaverit vir, à quo orabit, & remittetur ei? et non obedierunt dicto patris eorum; quoniam voluntas ante Dñm ad occidendum eos. Et puer Semuel ambulans & creſcens, & nomen ejus bonum, & rectæ viæ ejus ante Dñm, & probata facta ejus in medio filiorum hominis. Et venit propheta Dñi ad Gheli, & dixit ei: Sic dixit Dñs: Revelari revelatus ſum *domui* patris tui quando fuerunt in Miſzraim, & ſervientes domui Parghoh. Et optavi in eo ex omnib⁹ tribubus Iſrael *coram me*, ut ſit ſacerdos ad aſcendere faciendum oblationem ſuper altare meum, ad ſuffiendum ſuffitū aromatum, ad veſtiendum ephod, ad miniſtrandum ante me; & dedi domui patris tui omnes oblationes dom⁹ Iſrael. Ad quid vos vim inferentes in *mactationib⁹* ſanctis & in oblationem meā quæ juſſi ad offerendū ante me in domo ſanctuarii mei? & honorâſti filios tuos præ me ad alendum eos ex capite omnis oblationis ſacrificii Iſrael populi mei? Propterea dixit Dñs De⁹ Iſrael: Dicendo dixi, Dom⁹ tua & dom⁹ patris tui miniſtrabunt ante me uſq; in ſeculū: & nunc dixit Dñs; Vera illa judicia mea, quòd honorantes ante me honorabo; & qui contempſerint ſuper nomen meum, deſpicientur. Ecce dies venient, & extirpabo fortitudinem ſeminis tui & fortitudinem ſeminis domus patris tui, ne ſit ſenex in domo tua.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܒܪܟ ܥܠܝ ܠܐܠܩܢܐ ܘܠܐܢܬܬܗ. ܘܐܡܪ. ܢܬܠ ܠܟ ܡܪܝܐ ܙܪܥܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ. 20
ܚܠܦ ܫܐܠܬܐ ܕܫܐܠܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܬܪܗܘܢ. * ܘܣܥܪܗ ܡܪܝܐ ܠܚܢܐ. ܘܒܛܢܬ 21
ܘܝܠܕܬ ܬܠܬܐ ܒܢܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܒܢܢ. ܘܪܒܐ ܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܥܠܝ ܣܒ ܛܒ. 22
ܛܒ. ܘܫܡܥ ܟܠ ܕܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܡܛܥܝܢ ܗܘܘ ܢܫܐ ܕܡܨܠܝܢ ܒܡܫܟܢ
ܙܒܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܝܟ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܕܫܡܥ ܐܢܐ ܛܒܟܘܢ 23
ܒܝܫܐ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܠܐ ܒܢܝ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܫܦܝܪ ܫܡܥܐ ܗܢܐ ܕܫܡܥ ܐܢܐ. 24
ܕܡܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܥܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܐܢ ܢܚܛܐ ܓܒܪܐ ܠܓܒܪܐ. ܢܨܠܐ ܩܕܡ 25
ܡܪܝܐ. ܘܐܢ ܠܡܪܝܐ ܢܚܛܐ ܓܒܪܐ. ܡܢ ܢܨܠܐ ܥܠܘܗܝ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܠܩܠܐ ܕܐܒܘܗܘܢ. ܡܛܠ
ܕܨܒܐ ܡܪܝܐ ܕܢܡܝܬ ܐܢܘܢ. * ܘܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܐܙܠ ܘܪܒ ܗܘܐ. ܘܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ 26
ܒܢܝ ܐܢܫܐ. * ܘܐܬܐ ܓܒܪܐ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 27
ܡܓܠܝܘ ܐܬܓܠܝܬ ܠܒܝܬ ܐܒܘܟ. ܟܕ ܗܘܐ ܒܡܨܪܝܢ ܒܒܝܬ ܦܪܥܘܢ. * ܘܓܒܝܬܗ ܠܗ 28
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܟܗܢܘܬܐ. ܕܢܣܩ ܠܡܕܒܚܝ. ܘܢܣܝܡ ܒܣܡܐ ܩܕܡܝ.
ܘܢܫܩܘܠ ܐܦܘܕܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܒܝܬ ܐܒܘܟ ܟܠܗܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܠܡܢܐ 29
ܐܒܣܬܘܢ ܒܕܒܚܝ ܘܒܩܘܪܒܢܝ ܕܦܩܕܬ ܡܢ ܡܕܒܪܐ. ܘܝܩܪܬ ܒܢܝܟ ܝܬܝܪ ܡܢܝ. ܕܬܓܒܘܢ
ܡܢ ܪܝܫ ܟܠܗܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܝ. * ܡܛܠܗܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ 30
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܐܡܪ ܐܡܪܬ. ܕܒܝܬܟ ܘܒܝܬ ܐܒܘܟ ܢܫܡܫܘܢ ܩܕܡܝ
ܠܥܠܡ. ܘܗܫܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܚܣ ܠܝ. ܡܛܠ ܕܠܡܝܩܪܝ ܐܝܩܪ. ܘܡܫܘܛܝ
ܢܬܒܣܘܢ. * ܗܐ ܗܐ ܝܘܡܬܐ ܐܬܝܢ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܐܦܣܘܩ ܕܪܥܟ ܘܕܪܥܐ ܕܐܒܘܟ. ܘܠܐ 31
ܢܗܘܐ ܣܒܐ ܒܒܝܬܟ.

Benedixit autem Eli Helcanæ & uxori ejus, 20
ac dixit, Det tibi Dominus ſemen ex muliere
hac pro mutuo quod commodâſti Domino.
Cúmque reverſi eſſent in patriam ſuam, Viſitavit 21
Domin⁹ Hannam, quæ concepit ac peperit
tres filios & duas filias: crevítque puer
Samuel coram Domino. Eli autem ſenuerat 22
valdè, & audivit omnia quæ faciebant filii
ſui univerſo Iſraeli, & quòd ſtuprabant mulieres
quæ orabant in tabernaculo temporis:
Et dixit eis, Quare perpetratis res hujuſmodi? 23
nam audio famam veſtram malam ab univerſo
populo iſto. Ne *ita faciatis* filii mei: 24
non enim decens eſt rumor iſte quem audio
quòd vos avertatis populum Domini. Si peccaverit 25
homo in hominem, Dominum deprecabitur:
quòd ſi quis in Dominum peccaverit,
quemnam deprecabitur? At non auſcultârunt
voci patris ſui, quia volebat Dominus
morte eos afficere. Interea puer Samuel indies 26
magnificabatur valdè, & gratus erat tam
apud Dominum quàm apud homines. Deinde 27
venit homo quidam Domini ad Eli,
dixítque ad eum, Sic dicit Dominus, Manifeſtè
apparui domui patris tui dum eſſet in
Ægypto Pharaonitica, Et elegi eum mihi ex 28
omnibus tribubus Iſraelis ſacerdotem, ut
aſcenderet ſuper altare meum, & thura poneret
in conſpectu meo, atq; portaret ephod:
& dedi domui patris tui omnes oblationes
filiorum Iſrael. Quare peccâſtis in ſacrificia 29
mea & in oblationes meas quas præceperam
inde à deſerto; & honorâſti filios tuos pluſquàm
me, ita ut eligatis è præcipuis omnium
oblationum filiorum Iſrael populi mei?
Propterea ſic dicit Dominus Deus Iſraelis, 30
Decreveram quidem quòd domus tua & domus
patris tui miniſtrarent coram me in ſempiternum
uſque: jam verò dicit Domin⁹, Abſit
à me; nam honorantes me honorabo, contemptores
autem mei ignominiâ afficientur.
En ecce dies venient dicit Dominus, & amputabo 31
brachium tuum, & brachium patris
tui, & non erit ſenex in domo tua,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ودعا عالي هلقانا وامراته وقال * يرزقك الرب نسلا من هذه المراة * بدل الموهبة التي وهبت 20
للرب * ثم انصرفوا الى بلادهم * فامر الرب فاعطيت حنا عطية من قبله * وحبلت وولدت ثلثة 21
بنين وابنتين * وشب صموال الصبي * وخدم امام الرب * واما عالي فكان قد شاخ وكبر جدا 22
وبلغه ما يصنع بنوه بجميع ال اسرايل * وما كانوا يفضحون النساء اللواتي ياتين ليصلين
امام الرب في بيته * فقال لهم * لماذا تصنعون هذا الصنيع * وما هذا الخبر السيي الذي يبلغني 23
عنكم من جميع هذا الشعب * لا يا بني لا تفعلوا * لان الخبر الذي يبلغني عنكم ليس 24
بحسن انكم تذلون شعب الرب * واعلموا ان رجلا اذا ظلم رجلا * استغفر الرب وطلب منه 25
المغفرة * ومن اجرم للرب ممن يطلب * ولم يقبلا قول ابيهما * لان الرب احب ان يميتهما بجرمهما *
* اما صموال الصبي فكان يشب ويعظم جدا * ويظهر صلاحه امام الرب والناس * فجاء رجل 26 27
الى عالي من قبل الرب وقال له * هكذا يقول الرب * اني ظهرت لال ابيك واوحيت اليهم * حيث
كان اباوكم بمصر في ارض فرعون * واخترته ان يكون لي حبرا من جميع اسباط بني 28
اسرايل * وصيرته خادما يصعد الى مذبحي * ويبخر امامي البخور * ويحمل مصدن الكهنة
امامي * واعطيت بيت ابيك جميع قرابين بني اسرايل * فكيف غدرتم واثمتم بذبايحي 29
وقرابيني التي امرت بها في البرية * واكرمت بنيك * وفضلتهم علي * وتركتهم ان يختاروا
لانفسهم اجود القرابين واول ذبايح شعبي * فمن اجل ذلك هكذا يقول الله اله اسرايل * قد 30
كنت قلت قولا * ان اهل بيت ابيك يخدموني الى الابد * فاما الان فيقول الرب * حاشا لي *
لان الذين يكرموني اكرمهم * واذل الذين يحقروني * ستجي ايام يقول الرب احطم فيها 31
ساعدك وساعد بنيك * ولا يكون في بيتك شيخ *

Advocatis autem Eli Helcana & uxore 20
ipſius, dixit; Concedat tibi Dominus prolem
ex hac muliere pro munere quod Domino
dediſti: tum reverſi ſunt in patriam
ſuam: Et jubente Domino compenſata fuit 21
Hanna munere ab eo; concepit enim ac
peperit tres filios & duas filias. Interim
adoleſcebat puer Samuel, & miniſtrabat
coram Domino. Porrò Eli ſenuerat, & 22
grandævus admodum evaſerat, perlatúmque
eſt ad eum quod faciebant filii ſui
cunctis Iſraelitis, & quomodo ſtuprabant
mulieres quæ veniebant oratum coram
Domino in æde ipſius: Quapropter dixit 23
eis, Quare committitis hujuſmodi facinus?
& quænam eſt fama hæc turpis quæ
delata eſt ad me de vobis ab omni populo
iſto? Ne O filii mei, ne faciatis: quoniam 24
fama quæ perlata eſt ad me de vobis,
quòd vos deprimatis populum Domini,
non eſt honeſta. Et ſcitote quòd homo ſi 25
læſerit hominem, veniam petit à Domino,
& implorat ab eo indulgentiam: qui autem
deliquerit in Dominum, quemnam deprecabitur?
Sed non acquieverunt ſermoni
patris ſui, quia Dominus volebat utrunque
morte afficere propter crimen eorum.
Verùm puer Samuel adoleſcebat, et 26
magnificabatur valdè, et probitas ejus innoteſcebat
coram Domino & hominibus.
Venit autem vir quidam ad Eli nomine 27
Domini: & ait illi, Sic dicit Dominus,
Equidem apparui familiæ patris tui, méq;
revelavi eis dum eſſent patres veſtri in
Ægypto in terra Pharaonis, Et elegi eum 28
ex omnibus tribubus filiorum Iſrael ut eſſet
mihi ſacerdos, & conſtitui eum miniſtrum
ut aſcenderet ſuper altare meum,
thus adoleret coram me, geſtarétque pectorale
ſacerdotum in præſentia mea: &
dedi domui patris tui cunctas oblationes
filiorum Iſrael. Quomodo ergò fraudulenter 29
& iniquè egiſtis in ſacrificia mea
& oblationes meas quas mandaveram in
deſerto; & honorâſti filios tuos, eóſque
pluris æſtimâſti quàm me, permittens eis
ut eligerent ſibi præſtantiſſima oblationum
et primitias ſacrificiorũ populi mei?
Propter hoc ſic dicit Deus, Deus Iſraelis, 30
Omnino dixeram gentem domûs patris
tui mihi miniſtraturam in æternum: at
nunc dicit Dominus, Abſit à me: nam eos
qui me honoraverint, honore afficiam; eos
autem qui me ſpreverint, deprimam. Venient 31
dies, dicit Dominus, quibus quaſſabo
brachium tuum & brachia filiorum tuorum,
nec erit in domo tua ſenex,

שמואל א: ג

ipſi benefaciet quibus cunctis in *habitaculi anguſtiatorē contemplaberis* Et
32 וְהִבַּטְתָּ צַר מָעוֹן בְּכֹל אֲשֶׁר־יֵיטִיב אֶת־
virum Et .diebus omnibus tua domo in ſenex erit non & :Iſrael
33 יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה זָקֵן בְּבֵיתְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְאִישׁ
,tuos oculos *conſumendum ad* ,meo altari *cum à* tibi excidam non
לֹא־אַכְרִית לְךָ מֵעִם מִזְבְּחִי לְכַלּוֹת אֶת־עֵינֶיךָ
tuæ domus multitudo omnis & :tuam animam dolore *afficiendum ad* &
וְלַאֲדִיב אֶת־נַפְשֶׁךָ וְכָל־מַרְבִּית בֵּיתְךָ
duos ad veniet quod ,ſignum tibi hoc Et .*viri* morientur
34 יָמוּתוּ אֲנָשִׁים׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־שְׁנֵי
.ipſi ambo morientur *una* die *in* :Pinechas &,Chophni *ad* ,*tuos filios*
בָנֶיךָ אֶל־חָפְנִי וּפִינְחָס בְּיוֹם אֶחָד יָמוּתוּ שְׁנֵיהֶם׃
,meo corde in quemadmodum :fidelem ſacerdotem mihi ſuſcitabo Et
35 וַהֲקִימֹתִי לִי כֹּהֵן נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי
ambulabit &,fidelem domum ei ædificabo & :faciet ,meo animo in &
וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה וּבָנִיתִי לוֹ בַּיִת נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ
,tua domo in *reſiduum* omnis ,erit Et .diebus omnibus *mei Chriſti facies ad*
36 לִפְנֵי־מְשִׁיחִי כָּל־הַיָּמִים׃ וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר בְּבֵיתְךָ
,dicet & :panis *torta* & ,*argenti minuto* ei ſe *incurvandum ad* veniet
יָבוֹא לְהִשְׁתַּחֲוֺת לוֹ לַאֲגוֹרַת כֶּסֶף וְכִכַּר־לֶחֶם וְאָמַר
.panis buccellam *comedendum ad* ,*ſacerdotiorum unum ad nunc* me Junge
סְפָחֵנִי נָא אֶל־אַחַת הַכְּהֻנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת־לָחֶם׃

CAP. III. ג

ſermo & :Heli *facies ad Domino miniſtrans* Semuel puer Et
1 וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר
.aperta viſio non :illis diebus in precioſus erat Domini
יְהוָה הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין חָזוֹן נִפְרָץ׃
inceperant ejus oculi & ;ſuo loco in *cubans* Heli & ,illa die in ,fuit Et
2 וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵב בִּמְקוֹמוֹ וְעֵינָו הֵחֵלּוּ
antequam Dei lucerna Et .videre poterat non ;caligare
3 כֵהוֹת לֹא יוּכַל לִרְאוֹת׃ וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם
arca *ibi quo* ,Domini templo in ;*cubans* Semuel &;extingueretur
יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יְהוָה אֲשֶׁר־שָׁם אֲרוֹן
.*ego* Ecce :dixit & ,Semuel ad Dominus Vocavitque .Dei
4 אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
non :dixit Et .me vocaſti quia ,*ego* Ecce :dixit & ,Heli ad cucurrit Et
5 וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי־קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא־
vocare Dominus Addiditque .*cubuit* & ,abiit & :*cuba* ,revertere :vocavi
6 קָרָאתִי שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב׃ וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא
,*ego* Ecce:dixit & ,Heli ad abiit & ,Semuel ſurrexit & :Semuel adhuc
עוֹד שְׁמוּאֵל וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי
.*cuba* ,revertere :mi fili vocavi Non ,dixit & :*mihi* vocaſti quia
כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי בְנִי שׁוּב שְׁכָב׃
nondum & ,Dominum *cognoverat nondum* ,Semuel Et
7 וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע אֶת־יְהוָה וְטֶרֶם
Dominus addidit Et .Domini *verbum eum ad fuerat* revelatus
8 יִגָּלֶה אֵלָיו דְּבַר־יְהוָה׃ וַיֹּסֶף יְהוָה
:dixit & ,Heli ad abiit & ,ſurrexit & :tertio *in* Semuel *vocare*
קְרֹא־שְׁמוּאֵל בַּשְּׁלִשִׁית וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר
vocans Dominus quòd ,Heli intellexit & :*mihi* vocaſti quia ,*ego* Ecce
הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיָּבֶן עֵלִי כִּי יְהוָה קֹרֵא
ſi ,erit & ;*cuba* ,Vade :Semuel ad Heli Dixitque .*puero*
9 לַנָּעַר׃ וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב וְהָיָה אִם־
:tuus ſervus *audiens* quia ,Domine Loquere :dices & ,te *ad* vocaverit
יִקְרָא אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ
Dominus Venitque .ſuo loco in *cubuit* & ,Semuel abiit &
10 וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ׃ וַיָּבֹא יְהוָה
dixitque :Semuel ,Semuel :*vice in vice ſicut* vocavit & ,ſtetit &
וַיִּתְיַצַּב וַיִּקְרָא כְפַעַם־בְּפַעַם שְׁמוּאֵל ׀ שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
.tuus ſervus *audiens* quia ,Loquere :Semuel
שְׁמוּאֵל דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ׃

Verſio VUL. LAT.

32 Et videbis æmulũ tuum in templo, in univerſis proſperis Iſrael : & non erit ſenex in domo
33 tua omnib⁹ diebus. Veruntamen non auferam penitùs virũ ex te ab altari meo : ſed ut deficiant oculi tui, & tabeſcat anima tua : & pars magna dom⁹ tuæ morietur cùm ad virilem
34 ætatem venerit. Hoc autẽ erit tibi ſignum, quod venturum eſt duobus filiis tuis, Ophni & Phinees: In die uno morientur
35 ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotem fidelem, qui juxta cor meum & animam meam faciet: & ædificabo ei domum fidelem, & ambulabit coram Chriſto meo cunctis diebus.
36 Futurum eſt autem, ut quicunque remanſerit in domo tua, veniat ut oretur pro eo, & offerat nummum argenteum, & tortam panis, dicátque; Dimitte me, obſecro, ad unam partẽ ſacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

CAP. III.

1 PUer autẽ Samuel miniſtrabat Dño coram Heli, & ſermo Dñi erat pretioſus in dieb⁹ illis, non erat viſio manifeſta.
2 Factum eſt ergò in die quadam, Heli jacebat in loco ſuo, & oculi ej⁹ caligaverant, nec pote-
3 rat videre: Lucerna Dei antequàm extingueretur, Samuel dormiebat in templo Dñi, ubi
4 erat arca Dei. Et vocavit Dñs Samuel. Qui reſpondens, ait;
5 Ecce ego. Et cucurrit ad Heli, & dixit; Ecce ego: vocâſti enim me. Qui dixit, Non vocavi: revertere, & dormi. Et abi-
6 it, & dormivit. Et adjecit Dñs rurſum vocare Samuelẽ. Conſurgénſq; Samuel, abiit ad Heli, & dixit; Ecce ego: quia vocâſti me. Qui reſpondit; Non vocavi te, fili mi : revertere, &
7 dormi. Porrò Samuel necdum ſciebat Dñm, neque revelatus
8 fuerat ei ſermo Dñi. Et adjecit Dñs, & vocavit adhuc Samuelẽ tertió. Qui conſurgens, abiit
9 ad Heli, & ait; Ecce ego: quia vocâſti me. Intellexit ergò Heli quia Dominus vocaret puerum : & ait ad Samuelem; Vade, dormi : & ſi deinceps vocaverit te, dices; Loquere Domine, quia audit ſervus tuus. Abiit ergò Samuel, & dor-
10 mivit in loco ſuo. Et venit Dominus, & ſtetit: & vocavit, ſicut vocaverat ſecundò, Samuel, Samuel. Et ait Samuel; Loquere Domine, quia audit ſervus tuus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32–33 Καὶ οὐκ ἔσται (π) σοι πρεσβύτης ἐν οἴκῳ (ρ) μου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ καταῤῥεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· (σ) καὶ πᾶς περισσεύων οἴκου σου πεσοῦνται
34 ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ (τ) ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς (υ) σου, Ὀφνὶ καὶ Φινεές, (φ) ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀποθανοῦνται
35 ἀμφότεροι. Καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστόν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει· καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου
36 πάσας τὰς (χ) ἡμέρας. Καὶ ἔσται ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου, ἥξει (ψ) προσκυνεῖν αὐτῷ ὀβολοῦ (ω) ἀργυρίου, λέγων, Παράῤῥιψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου φαγεῖν ἄρτον.

Et non erit tibi ſenex in domo mea omnibus diebus: Et virum (ii) non exterminabo tibi ab altari meo; ut deficiant oculi ejus, et defluat anima ejus: & omnis, qui ſupererit domûs tuæ, decident in gladio virorum. Et hoc tibi ſignum, quod veniet ſuper duos filios tuos, Ophni, et Phinees: una die morientur ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotem fidelem, qui omnia, quæ in corde meo, & quæ in anima mea, faciet; & ædificabo ei domum fidelem: & tranſibit corã (kk) Chriſto meo (ll) omnibus diebus. Et erit, quiſquis ſupererit in domo tua (mm) veniet adorare eũ obolo argenti, dicens; Jacta me ad (nn) unã ſacerdotiorum tuorum, manducare panem.

MS.A. (π) σου (ρ) μου. Καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμά μου ὧν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἄνδρα οὐκ (σ) καὶ πᾶν περισσεῦον οἴκου (τ) ἥξει (υ) σου τούτους, πρὸς Ὀφνεὶ (φ) ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ (χ) ἡμέρας. * μου ἔσται πᾶς ὁ περισσεύων (ψ) προσκυνῆσαι (ω) ἀργυρίου, καὶ ἐν ἄρτῳ * ἕν, λέγων, Παράριψόν

Κεφ. γʹ.

1 Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν
τῷ κυρίῳ ἐνώπιον Ἠλὶ τοῦ ἱερέως. καὶ
ῥῆμα κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
2 οὐκ ἦν ὅρασις διαστέλλουσα. Καὶ ἐγένετο ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ Ἠλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ
τόπῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο
βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ (α) ἠδύναντο βλέ-
3 πειν. Καὶ ὁ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν ἐπι-
σκευασθῆναι, καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν (β)
4 τῷ ναῷ, οὗ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐκάλεσε κύ-
ριος, Σαμουὴλ Σαμουήλ. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ (γ) ἐ-
5 γώ. Καὶ ἔδραμε πρὸς Ἠλὶ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐ-
γώ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ εἶπεν, Οὐ κέκληκά
σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε. καὶ ἀνέστρεψε καὶ ἐκά-
6 θευδε. Καὶ προσέθετο κύριος, καὶ (δ) ἐκάλεσε,
Σαμουὴλ Σαμουήλ. (ε) καὶ ἐπορεύθη πρὸς
Ἠλὶ τὸ δεύτερον, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ,
ὅτι κέκληκάς με. καὶ εἶπεν, Οὐ κέκληκά
7 (ζ) σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε. Καὶ Σαμουὴλ
(η) πρὶν γνῶναι (θ) θεὸν, καὶ ἀποκαλυφθῆναι
8 αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. Καὶ προσέθετο κύριος
καλέσαι (ι) Σαμουὴλ ἐν τρίτῳ. καὶ ἀνέστη καὶ
9 ἐπορεύθη πρὸς Ἠλὶ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐ-
γώ, ὅτι κέκληκάς με. καὶ ἐσοφίσατο Ἠλὶ
ὅτι κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον, καὶ (κ)
εἶπεν, Ἀνάστρεφε, κάθευδε τέκνον· καὶ
ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε, καὶ ἐρεῖς, (λ) Λάλει,
ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. καὶ ἐπορεύθη
Σαμουὴλ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ
10 αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε κύριος καὶ κατέστη, καὶ
ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ (μ) ἅπαξ.
καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ
δοῦλός σου.

CAP. III.

ET puer Samuel erat miniſtrans Domino coram Heli ſacerdote. Et verbum Domini erat pretioſum in diebus illis, non erat viſio diſtinguens. Et factum eſt, in die illa, & Heli dormiebat in loco ſuo: & oculi ejus cœperant gravari, & non poterant videre. Et lucerna Dei (a) antequàm (b) eſſet inſtructa; & Samuel dormiebat in templo, ubi arca Dei. Et vocavit Dominus; Samuel, Samuel. Et dixit, Ecce ego. Et cucurrit ad Heli, & dixit; Ecce ego: quoniã vocâſti me. Et dixit, Non vocavi te: reverte, dormi : & revertit & dormivit. *Et adjecit Dominus, & vocavit; Samuel, Samuel. Et ivit ad Heli ſecundò, et dixit; Ecce ego, quoniam vocâſti me. Et dixit, Non vocavi te: reverte, dormi. Et Samuel, antequàm, cognoſceret Deum, & revelaretur ei verbum Domini. Et adjecit Dominus vocare Samuel in tertio. Et ſurrexit, & ivit ad Heli, & dixit; Ecce ego, quoniam vocâſti me. Et intellexit Heli, quia Dominus vocavit puerum: & dixit, Reverte, dormi, fili. Et erit, ſi vocaverit te, & dices; Loquere, quoniam audit ſervus tuus. Et ivit Samuel, & dormivit in loco ſuo. Et venit Dominus, & ſtetit, & vocavit eum, ſicut ſemel, & ſemel. Et dixit Samuel; Loquere, quoniam audit ſervus tuus.*

MS.A. (α) ἠδύνατο (β) τῷ οἴκῳ κυρίου οὗ (γ) ἐγώ, * ὅτι κέκληκά με (δ) ἐκάλεσεν ἔτι, Σαμουὴλ, Σαμουήλ. (ε) καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ καὶ ἐπορεύθη (ζ) σε υἱέ μου, ἀνάστρεφε, (η) πρὶν ἢ γνῶναι (θ) τὸν θεὸν, (ι) ἔτι Σαμουὴλ (κ) εἶπεν Ἠλεὶ τῷ Σαμουήλ, Ἀνάστρεφε, (λ) Λάλει κύριε, ὅτι (μ) ἅπαξ, Σαμουὴλ Σαμουήλ. καὶ εἶπεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

32 ותהי מסתכל ותהי חזוא בעקתא דתיתי על אנש ביתך בחובין דחבתון קדמי בבית
33 מקדשי ובתר כן איתי טבתא על ישראל ולא יהי סיב בביתך כל יומיא : ואנש לא
אפסיק לך מן מדבחי לחשכא ית עינך ולאפחא ית נפשך וכל סגיות ביתך יתקטלון
34 עולימין : ודין לך אתא דתיתי לות תרין בנך לות חפני ופנחס ביומא חד יתקטלון
35 תרויהון : ואקים קדמי כהין מהימן דכמימרי וכרעותי יעביד ואקים ליה מלכו קימא
36 וישמש קדם משיחי כל יומיא : ויהי כל דישתאר בביתך ייתי לאשתפלא ליה למעא
דכסף ופתא דלחמא ויימר מניני כען לחדא ממטרת כהניא למיכל פתא דלחמא :

ג

1 ורביא שמואל משמש קדם יי בחיי עלי ופתגמא דיי הוה כסי ביומיא האנון לית נבואה
2 גליא : והוה ביומיא האנון ועלי שכיב באתריה ועינוהי שריאו למכהי לא יכיל למחזי :
3 ובוצין בית מקדשא דיי עד לא טפא ושמואל שכיב בעזרת ליואי וקלא אשתמע מהיכלא
4 דיי דתמן ארונא דיי : וקרא יי לשמואל ואמר הא אנא : ורהט לות עלי ואמר הא אנא
5 6 ארי קריתא לי ואמר לא קריתי תוב שכיב ואזל ושכיב : ואוסיף יי למקרי עוד שמואל
וקם שמואל ואזל לות עלי ואמר הא אנא ארי קריתא לי ואמר לא קריתי ברי תוב
7 שכיב : ושמואל עד לא אלף למדע אולפן מן קדם יי ועד דלא אתגלי ליה פתגם נבואה
8 דיי : ואוסיף יי למקרי שמואל בתליתאה וקם ואזל לות עלי ואמר הא אנא ארי קריתא
9 לי וסבר עלי ארי מן קדם יי מתקרי לרביא : ואמר עלי לשמואל איזיל שכב ויהי אם
10 יקרי לך ותימר מליל יי ארי שמע עבדך ואזל שמואל ושכיב באתריה : ואתגלי יי
ואתעתד וקרא כזמן בזמן שמואל שמואל ואמר שמואל מליל ארי שמע עבדך :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et eris contemplans, & eris videns in calamitate quæ erit ſuper hominem dom⁹ tuæ in peccatis quæ peccaviſtis *coram me* in domo ſanctuarii mei: & poſt hæc venire faciam bonũ ſuper Iſrael, & non erit ſenex in domo tua omnib⁹ diebus. Et *hominem* non *deficere faciam* tibi ex altari meo ad obſcurandum oculos tuos, & ad contriſtandum animam tuam; & omnis multitudo domus tuæ occidentur juvenes. Et hoc tibi ſignum, quod veniet ad duos filios tuos, ad Hhophni & Pinhhazz; in die uno occidentur ambo illi. Et ſtatuam ante me ſacerdotem fidelem, qui juxta dictum meum, & juxta voluntatem meam faciet : & ſtatuam illi regnum firmum, & miniſtrabit ante Unctum meum omnibus diebus. Et erit, omnis qui relinquetur in domo tua, veniet ad humiliandũ ſe illi, ad megha argenti & buccellã panis: & dicet, Numera me nunc in unum ex cuſtodia ſacerdotum ad comedendum buccellam panis.

CAP. III.

ET puer Semuel miniſtrans ante Dñm in vita Gheli: & verbum Dñi erat abſconſũ in dieb⁹ illis, non erat prophetia manifeſta. Et fuit *in diebus illis* & Gheli cubans in loco ſuo, & oculi ejus cœperunt ad caligandũ, non potens ad videndũ. Et lucerna dom⁹ ſanctuarii Dñi necdum extinguebatur, & Semuel cubans in atrio Levitarum, & vox *audita eſt* è templo Dñi, quo ibi arca Dñi. Et vocavit Dñs Semuelem, & dixit: Ecce ego. Et cucurrit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; nam vocâſti me: & dixit, Non vocavi, redi cubato: & abiit & cubuit. Et addidit Dñs vocare iterum Semuelem: & ſurrexit Semuel, & venit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; quoniam vocâſti me: & dixit, Non vocavi, fili mi : redi cubato. Et Semuel necdum didicerat ſcire diſciplinam ab-ante Dñm, & nondũ manifeſtatũ erat ei verbum prophetiæ Dñi. Et addidit Dñs vocare Semuel in tertio: & ſurrexit & ivit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; Quia vocâſti me: & cogitavit Gheli quòd ab-ante Dñm vocat⁹ eſt puer. Et dixit Gheli ad Semuel: Ito cubato: & erit ſi vocabit te, et dices, Loquere Dñe; nam *audit* ſerv⁹ tuus: et abiit Semuel et cubuit in loco ſuo. Et *revelat⁹* eſt *Dominus*, et ſtetit et vocavit ut tempore in tempore, Semuel, Semuel: et dixit Semuel, Loquere; quoniã audiens ſerv⁹ tuus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 * ܘܬܚܙܐ ܐܘܠܨܐ ܒܡܥܡܪܟ. ܘܒܟܠ ܕܡܛܐܒ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܣܒܐ ܒܒܝܬܟ ܟܠ
ܝܘܡܬܐ. * ܘܓܒܪܐ ܠܐ ܐܘܒܕ ܠܟ ܡܢ ܡܕܒܚܝ. ܠܡܣܡܝܘ ܥܝܢܝܟ ܘܠܡܕܘܒܘ ܢܦܫܟ. 33
ܘܟܠܗ ܡܪܒܝܬܐ ܕܒܝܬܟ. ܢܡܘܬܘܢ ܓܒܪܐ. * ܘܗܢܐ ܠܟ ܐܬܐ ܕܢܐܬܐ ܥܠ ܬܪܝܢ ܒܢܝܟ. 34
ܥܠ ܚܘܦܢܝ ܘܥܠ ܦܢܚܣ. ܒܚܕ ܝܘܡܐ ܢܡܘܬܘܢ ܬܪܝܗܘܢ. * ܘܐܩܝܡ ܠܝ ܟܗܢܐ ܡܗܝܡܢܐ 35
ܐܝܟ ܠܒܝ. ܘܐܝܟ ܕܒܠܒܝ ܘܒܢܦܫܝ ܢܥܒܕ. ܘܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܡܗܝܡܢܐ. ܘܢܗܠܟ
ܩܕܡ ܡܫܝܚܝ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܢܗܘܐ ܟܠ ܕܡܫܬܒܩ ܒܒܝܬܟ. ܢܐܬܐ ܠܡܣܓܕ
ܠܗ. ܠܡܥܬܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܠܓܪܝܨܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܢܐܡܪ. ܫܕܪܝܢܝ ܠܘܬ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ 36
ܕܐܟܘܠ ܠܩܘܡܨܐ ܕܠܚܡܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܓ * * ܘܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܡܫܡܫ 1
ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܥܠܝ ܟܗܢܐ. ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܝܩܝܪܐ ܗܘܬ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܠܐ
ܚܙܘܐ ܦܪܝܫܐ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܥܠܝ ܕܡܟ ܒܕܘܟܬܗ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܫܪܝ ܗܘܝ 2
ܠܡܚܫܟ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܡܚܙܐ. * ܘܫܪܓܗ ܕܡܪܝܐ ܥܕܠܐ ܕܥܐܟ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܕܡܟ
ܒܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟܐ ܕܐܝܬܝܗ ܗܘܬ ܩܒܘܬܐ. * ܘܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ. 3
* ܘܪܗܛ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ ܕܩܪܝܬܢܝ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܩܪܝܬܟ. ܙܠ ܕܡܟ. ܘܐܙܠ ܕܡܟ. 4
* ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܪܝܐ ܠܡܩܪܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ 5
ܐܢܐ ܕܩܪܝܬܢܝ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܩܪܝܬܟ ܒܪܝ. ܙܠ ܕܡܟ. * ܘܫܡܘܐܝܠ ܥܕܠܐ ܝܕܥ ܠܡܪܝܐ. 6
ܘܥܕܠܐ ܐܬܓܠܝܬ ܠܗ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܪܝܐ ܠܡܩܪܐ ܠܫܡܘܐܝܠ 7
ܙܒܢܐ ܕܬܠܬ. ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܥܠܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ ܕܩܪܝܬܢܝ. ܘܐܣܬܟܠ 8
ܥܠܝ ܕܡܪܝܐ ܩܪܐ ܠܛܠܝܐ. * ܘܐܡܪ ܥܠܝ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܙܠ ܕܡܟ. ܘܐܢ ܢܩܪܝܟ. ܐܡܪ. ܡܠܠ 9
ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܥܒܕܟ. ܘܐܙܠ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܕܡܟ ܒܕܘܟܬܗ. * ܘܐܬܐ ܡܪܝܐ ܘܩܡ ܘܩܪܐ 10
ܐܝܟ ܙܒܢܝܢ. ܫܡܘܐܝܠ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܡܠܠ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܥܒܕܟ.

* Nec qui ſceptrum teneat in habitaculo tuo, 32
nec quiſquam munificus in Iſraele, nec erit ſenex in familia tua cunctis diebus. Attamen 33
virum non auferam tibi ab altari meo, ut obſcurè oculos tuos, & liquefaciam animã tuã:
& omnes alumni domûs tuæ morientur viri.
Et hoc erit tibi ſignum quod eveniet duobus 34
filiis tuis Hophni & Phinhes: eodem die morientur ambo. Suſcitabóq; mihi ſacerdotem 35
fidum juxta cor meum, qui juxta cor meum &
animum meum agat; & ædificabo ei domum
fidelem, incedétq; coram me Chriſtus meus
cunctis diebus. Fiétq; ut quicunq; reliquus 36
fuerit in domo tua, veniat ad adorandum eum
pro numulo argenteo, & prò placenta panis;
dicátque, Mitte me ad unum è ſacerdotibus,
ut comedam buccellam panis.

CAP. III.

DUm ergò puer Samuel miniſtraret coram 1
Domino in conſpectu Eli ſacerdotis, ſermo
Domini pretioſus erat in diebus illis, nec erat
viſio aperta. Iiſdem quoque diebus factum 2
eſt, Eli cubante in loco ſuo (oculi autem ejus
cœperant graveſcere, nec videre poterat) Et 3
lucernâ Domini nondum extinctâ, & Samuele
cubante in templo Domini ubi erat arca Dei;
Ut vocaret Dñs Samuelem: qui dixit, Ecce 4
me: Et accurrens ad Eli dixit, Ecce me, quo- 5
niam vocâſti me: qui dixit, Non vocavi, abi
cubitum: abiítque cubitum. Rurſus vocavit 6
Dominus Samuelem: & conſurgens Samuel
abiit ad Eli, dixítque, Ecce adſum, vocâſti
enim me: qui dixit, Non vocavi fili mi, vade
cubitum. Samuel autem nondum noverat Do- 7
minum, necdum revelatus ei fuerat ſermo Domini. Et adjecit rurſum Dñs vocare Samue- 8
lem tertiâ vice: & conſurgens Samuel abiit
ad Eli, dixítque, En præſtò ſum, vocâſti enim
me: tum intellexit Eli quòd Dñs vocâſſet
puerum. Quapropter dixit Eli ad Samuelem, 9
Abi cubitũ: quòd ſi te vocaverit, dic, Loquere
Domine, quoniam audit ſervus tuꝰ: ſic abiens
Samuel cubavit in loco ſuo. Veniens autem 10
Dominus ſtetit, vocavítque duabus vicibus,
Samuel, Samuel. Dixítque Samuel, Loquere
Domine, quoniam audit ſervus tuus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 * ولا من يمسك قضيب خدمتي في مسكنك * ولا من يحسن الي بني اسرايل * ولا يكون في
33 بيتك كهلا جميع الايام * لكي لا يقرب مذبحي رجل يخدم امامي من نسلك * وذلك لاظلم
34 بصرك فاذيب جسدك * وكلمن يولد لاهل بيتك يموت شابا * وهذه علامة تحقيق كلامي * ما
35 يصيب ابنيك حفني وفنحاس * انهما يموتان جميعا في يوم واحد * واصير لي حبرا امينا يعمل
بحسن قلبي * ويفعل كما في قلبي ونفسي * وابني له بيتا امينا * ويسير امامي مسيحي كل ايامه *
36 * وكلمن يبقي من اهل بيتك ياتيه ويسجد له * ويكون له اجيرا بمثقال فضة ورغيف من
خبز * ويقول ابعث بي الي بعض الكهنة ليطعمني كسر خبز * * الفصل الثالث *
1 * واما صموال الصبي فكان يخدم الرب بين يدي عالي الحبر * ورفع الرب الوحي عن بني
2 اسرايل في تلك الايام * ولم يكن يوحي الي رجل منهم * ولا يظهر له شي * فلما كان في تلك
3 الايام كان عالي راقدا في موضعه * وقد ثقلت عيناه * ولم يكن يبصر حسنا * وكان سراج الرب
4 مسرجا لم ينطفي بعد * وكان صموال راقدا في هيكل الرب حيث تابوت الرب * ودعا الرب صموال *
5 فقال هاانذا * وحضر الي عالي * وقال هاانذا * فلم دعوتني * قال له * لم ادعوك يا ابني * فانطلق ارقد *
6 وانطلق فرقد * ودعي الرب صموال ثانية * فقام وانطلق الي عالي * وقال هاانذا * ولم دعوتني *
7 قال له * لم ادعك يا ابني * فانطلق فارقد * ولم يكن صموال عرف وحي الرب بعد * لانه لم
8 يكن اوحي الرب اليه بعد * ثم عاد الرب فدعا صموال ثالثة * وقام صموال فانطلق الي
9 عالي وقال * هاانذا الذي دعوتني * وعرف عالي انه انما دعاه الرب * فقال عالي لصموال * انطلق
فارقد * وان دعاك ايضا فقل * تكلم يا رب فان عبدك يسمع * فانطلق صموال الي موضعه
10 ورقد * فدعاه الرب مرتين وقال * يا صموال * يا صموال * فقال صموال * كلمني يا رب فان
عبدك ناصتا لقولك *

Nec qui teneat baculum miniſterii mei in 32
habitaculo tuo, nec qui benefaciat filiis
Iſrael, nec erit in domo tua qui virilem
attingat ætatem, cunctis diebus: Ut 33
non accedat ad altare meum quiſquam è
progenie tua ad miniſtrandum coram me:
atque id quidem, ut oculis tuis caliginem
obducam, & corpus tuum liquefaciam:
& omnis qui naſcetur genti domûs tuæ,
morietur adoleſcens. Et ſignum confir- 34
mationis verborum meorũ illud eſt, quod
accidet duobꝰ filiis tuis Hophni & Phinhas: ſimul enim morientur ambo eodem
die. Et conſtituam mihi ſacerdotem fi- 35
delem, exſequentem placitum cordis mei,
& facientem juxta id quod eſt in corde
meo & mente meâ; & ædificabo ei domum firmam, incedétque coram me Chriſtus meus omnibus diebus ſuis. Et qui- 36
cunque ſuperſtes fuerit è gente domûs
tuæ, veniet ad eum, & adorabit illum,
fiétque ipſi mercenarius pro ſiclo argenteo
& placentâ panis; dicétque, Mitte me
ad aliquem ſacerdotum, ut det mihi manducandum fruſtulum panis.

CAP. III.

VErùm puer Samuel miniſtrabat Do- 1
mino coram Eli Sacerdote: & abſtulerat Dominus revelationem à filiis Iſrael in illis diebus, nec fiebat revelatio cuiquam eorum, nec quicquam apparebat ei.
Accidit autem iis diebus ut cùm jaceret 2
Eli in loco ſuo, & graves evaſiſſent ocu-
li ejus, nec clarè videret, Eſſétque lucer- 3
na Domini accenſa nec dum extincta, &
Samuel jaceret in templo Domini ubi erat
arca Domini; Vocaret Dominus Samue- 4
lem, qui dixit; Ecce me. Et accurrens ad 5
Eli, ait; Ecce me, cur me vocâſti? Dixit ad
eum, Non vocavi te O fili mi, vade cu-
bitum: qui abiens recubuit. Vocavitque 6
Dominus Samuelem ſecundò; qui conſurgens abiit ad Eli, & ait; Ecce me, & cur
me vocâſti? Dixit ad eum, Non vocavi te
O fili mi, vade cubitum. Samuel autem 7
nondum cognoſcebat revelationem Domini, quia nondum revelatus fuerat ei Domi-
nus. Rurſum iteravit Dominus, vocavít- 8
que Samuelem tertiò: ſurgénſque Samuel
adivit Eli, & dixit; Ecce me quem vocâſti: tunc cognovit Eli quòd vocâſſet eum
Dominus. Proinde dixit Eli ad Samue- 9
lem, Vade cubitum; & ſi te rurſum vocaverit, reſponde, Loquere O Domine, quoniam ſervus tuus audit: abiit ergò Samuel ad locum ſuum, & cubavit. Vocavit 10
autem illum Dominus duabus vicibus, &
ait; O Samuel, O Samuel. Reſpondit Samuel, Loquere mecum O Domine, nam ſervus tuus auſcultat ſermonem tuum.

שמואל א: ד

;Iſrael in *verbum faciens* ego Ecce :Semuel ad Dominus Dixitq;
11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל הִנֵּה אָנֹכִי עֹשֶׂה דָבָר בְּיִשְׂרָאֵל
illa die In .ejus aures ambæ tinnient ,*illud audiens* omnis *quod*
12 אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעוֹ תְּצִלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ בַּיּוֹם הַהוּא
,incipiendo ,ejꝰ domū *ad* ſum locutus quæ omnia Heli *ad* ſuſcitabo
אָקִים אֶל־עֵלִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ הָחֵל
,ſeculū in uſq; ſuam domum ego *judicans* quòd,ei indicabo Et .finiendo &
13 וְכַלֵּה׃ וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי־שֹׁפֵט אֲנִי אֶת־בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם
vetuit non & ,ejus filii *ſibi maledicentes* quia ,cognovit quam *perverſitate in*
בַּעֲוֹן אֲשֶׁר־יָדַע כִּי־מְקַלְלִים לָהֶם בָּנָיו וְלֹא כִהָה
domus iniquitas expiabitur ſi ,Heli domui juravi idcirco Et .eos *in*
14 בָּם׃ וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֵלִי אִם־יִתְכַּפֵּר עֲוֹן בֵּית־
Semuel *recubuit Et* .ſeculum in uſque *munere in* & ,ſacrificio in Heli
15 עֵלִי בְּזֶבַח וּבְמִנְחָה עַד־עוֹלָם׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל
timens Semuel & :Domini domus oſtia aperuit & ,manè uſque
עַד־הַבֹּקֶר וַיִּפְתַּח אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה וּשְׁמוּאֵל יָרֵא
,Semuel Heli Vocavitque .Heli *ad* viſionem *indicando ab*
16 מֵהַגִּיד אֶת־הַמַּרְאָה אֶל־עֵלִי׃ וַיִּקְרָא עֵלִי אֶת־שְׁמוּאֵל
quod ,verbum Quod :dixit Et .*ego* Ecce,dixit &:mi fili Semuel ,dixit &
17 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר מָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
,Deus tibi faciat ſic :me à celes *nuuc* ne ?te ad eſt locutus
דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי כֹּה יַעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים
quod ,verbo omni ex verbum me à *celaveris* ſi ,addat ſic &
וְכֹה יוֹסִיף אִם־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר מִכָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־
non & ,verba omnia Semuel ei indicavit Et .te ad eſt locutus
18 דִּבֶּר אֵלֶיךָ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים וְלֹא
.faciat,ſuis oculis in bonum ;*ipſe* Dominus :ait & ;eo ab *celavit*
כִחֵד מִמֶּנּוּ וַיֹּאמַר יְהוָה הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָו יַעֲשֶׂה׃
fecit cadere neque ,eo cum erat Dominus & ,Semuel *evaſit grandis Et*
19 וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל וַיהוָה הָיָה עִמּוֹ וְלֹא־הִפִּיל
,Dan à Iſrael omnis cognovit Et .terram in ejus verbis omnibus ex
20 מִכָּל־דְּבָרָיו אָרְצָה׃ וַיֵּדַע כָּל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן
.Domino *prophetam in* Semuel fidelis quòd ,Sebah Beer ad uſque &
וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כִּי נֶאֱמָן שְׁמוּאֵל לְנָבִיא לַיהוָה׃
Dominus ſe manifeſtaverat quoniam ,Siloh in *conſpici* Dñs addidit Et
21 וַיֹּסֶף יְהוָה לְהֵרָאֹה בְשִׁלֹה כִּי־נִגְלָה יְהוָה
.Domini verbo in Siloh in Semuel *ad*
אֶל־שְׁמוּאֵל בְּשִׁלוֹ בִּדְבַר יְהוָה׃

CAP. IV. ד

Iſrael eſt egreſſus & :Iſrael omni Semuel verbum fuit Et
1 וַיְהִי דְבַר־שְׁמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל
lapidem *ſuper* ſunt caſtrametati & ,bellum in Peliſtim occurſum in
לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים לַמִּלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל־הָאֶבֶן
ſe ordinaverunt Et .Aphec in ſunt caſtrametati Peliſtim & :adjutorii
2 הָעֵזֶר וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ בַאֲפֵק׃ וַיַּעַרְכוּ
eſt cæſus & ,prælium eſt diffuſum & ,Iſrael occurſum in Peliſtim
פְלִשְׁתִּים לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתִּטֹּשׁ הַמִּלְחָמָה וַיִּנָּגֶף
quatuor ferme agro in *ordine* in percuſſerunt & :Peliſtim *facies ad* Iſrael
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּכּוּ בַמַּעֲרָכָה בַּשָּׂדֶה כְּאַרְבַּעַת
dixeruntque ;*caſtrametationem* ad populus venit Et .virorum millia
3 אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ
facies ad hodie Dominus nos percuſſit quid Ut :Iſrael ſeniores
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לָמָּה נְגָפָנוּ יְהוָה הַיּוֹם לִפְנֵי
,Domini fœderis arcam Siloh è nos ad accipiamus ?Peliſtim
פְלִשְׁתִּים נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשִּׁלֹה אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
.noſtrorum inimicorum *vola* è nos ſervetque ,noſtrûm *interim* in veniat &
וְיָבֹא בְקִרְבֵּנוּ וְיֹשִׁעֵנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ׃
fœderis arcam inde tulerunt & :Siloh in populus miſit Et
4 וַיִּשְׁלַח הָעָם שִׁלֹה וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן בְּרִית־
Heli filii duo ibi & :Cherubim *inſidentis* exercituum Domini
יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי
.Pinechas & Chophni ,Domini fœderis arca cum
עִם־אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים חָפְנִי וּפִינְחָס׃

Verſio VUL. LAT.

11 Et dixit Dñs ad Samuelē, Ecce ego facio verbū in Iſrael: ꝙ
quicunq; audierit, tinnient ambæ
12 aures ejus. In die illa ſuſcitabo
adverſū Heli omnia quæ
locutus ſum ſuper domū ejus :
13 incipiā, & complebo. Prædixi
enim ei quòd judicaturꝰ eſſem
domum ejꝰ in æternū, propter
iniquitatē, eò quòd noverat indignè
agere filios ſuos, & non
14 corripuerit eos. Idcircò juravi
domui Heli, quòd non expietur
iniquitas domꝰ ejꝰ victimis
& muneribꝰ uſque in æternū.
15 Dormivit autem Samuel uſque
manè, aperuítque oſtia domûs
Dñi. Et Samuel timebat indicare
16 viſionē Heli. Vocavit ergò
Heli Samuelem, & dixit, Samuel
fili mi. Qui reſpondēs, ait;
17 Præſtò ſum. Et interrogavit
eum; Quis eſt ſermo, quem locutus
eſt Dñs ad te ? oro te ne
celaveris me : hæc faciat tibi
Deꝰ, & hæc addat, ſi abſconderis
à me ſermonem, ex omnibꝰ
18 verbis quæ dicta ſunt tibi. Indicavit
itaq; ei Samuel univerſos
ſermones, & non abſcondit
ab eo. Et ille reſpondit, Dñs
eſt: quod bonū eſt in oculis ſuis,
19 faciat. Crevit autē Samuel,
& Dñs erat cum eo, & non cecidit
ex omnibꝰ verbis ejus in
20 terram. Et cognovit univerſꝰ
Iſrael, à Dan uſque Berſabee,
quòd fidelis Samuel propheta
21 eſſet Dñi. Et addidit Dñs ut
appareret in Silo, quoniā revelatus
fuerat Dñs Samueli in Silo,
juxta verbum Dñi. Et evenit
ſermo Samuelis univerſo
Iſraeli.

CAP. IV.

1 ET factum eſt in diebus illis,
convenerūt Philiſthiim in pugnam
: & egreſſꝰ eſt Iſrael obviàm
Philiſthiim in præliū, &
caſtrametatus eſt juxta Lapidē
adjutorii. Porrò Philiſthiim
2 venerūt in Aphec, Et inſtruxerunt
aciem contra Iſrael. Inito
autem certamine, terga vertit
Iſrael Philiſthæis: & cæſa ſunt
in illo certamine paſſim per agros,
quaſi quatuor millia virorum.
3 Et reverſus eſt populus
ad caſtra: dixerúntque majores
natu de Iſrael, Quarè ꝑcuſſit
nos Dñs hodiè corā Philiſthiim?
Afferamꝰ ad nos de Silo
arcam fœderis Dñi, & veniat
in medium noſtrî, ut ſalvet
nos de manu inimicorum noſtrorum.
4 Miſit ergò populus in
Silo, & tulerunt inde arcā fœderis
Dñi exercituū ſedentis
ſuper Cherubim : erántq; duo
filii Heli cum arca fœderis
Dei, Ophni & Phinees.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ
ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν (ξ) Ἰσραήλ, παντὸς
ἀκούοντος αὐτά, ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα
12 αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ
Ἡλὶ πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,
13 ἄρξομαι ϗ ἐπιτελέσω. Καὶ (ο) ἀνήγγελκα
αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος
ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ὅτι κακολογοῦντες
(π) θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς.
14 Καὶ οὐδ' οὕτως· ὤμοσα τῷ οἴκῳ Ἡλί,
Εἰ ἐξιλασθήσεται ἀδικία οἴκου Ἡλὶ ἐν θυμιάμασι
15 ϗ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος. Καὶ κοιμᾶται
Σαμουὴλ ἕως πρωΐ, ϗ ὤρθρισε τὸ πρωῒ ϗ
ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου κυρίου. ϗ Σαμουὴλ ἐφοβήθη
16 (ρ) ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν. Καὶ εἶπεν
Ἡλὶ πρὸς Σαμουήλ, Σαμουὴλ τέκνον. ϗ εἶπεν,
17 Ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπε, Τί τὸ ῥῆμα τὸ
λαληθὲν πρὸς σέ; (σ) μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.
τάδε ποιήσαι σοι ὁ θεὸς ϗ τάδε προσθείη,
ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ (τ) πάντων τῶν
λόγων τῶν λαληθέντων σοι ἐν τοῖς ὠσί σου.
18 Καὶ ἀπήγγειλε (υ) Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους,
καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ· ϗ εἶπεν Ἡλί,
Κύριος αὐτός, τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον (φ) αὐτοῦ
19 ποιήσει. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουήλ, ϗ (χ) ἦν
κύριος μετ' αὐτοῦ, ϗ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων
20 τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἔγνωσαν πᾶς
Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ϗ ἕως (ψ) Βηρσαβεέ, ὅτι
21 πιστὸς Σαμουὴλ εἰς προφήτην τῷ κυρίῳ. Καὶ
προσέθετο κύριος δηλωθῆναι ἐν Σηλώμ, ὅτι
ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς Σαμουήλ. ϗ ἐπιστεύθη
Σαμουὴλ (ω) τοῦ προφήτης γενέσθαι τῷ
κυρίῳ εἰς πάντα Ἰσραὴλ ἀπ' ἄκρων τῆς (α)
γῆς ϗ ἕως ἄκρων. ϗ Ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα,
ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο,
ϗ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου.

MS.A. (ξ) Ἰσραήλ, ὥστε παντὸς (ο) * ἀνήνεγκα αὐτῷ ὅτι ἐκδικήσω ἐπὶ τὸν (π) θεὸν υἱοί (ρ) ἀναγγεῖλαι τὴν ὅρασιν τῷ Ἡλεί. Καὶ (σ) μὴ διακρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ. (τ) πάντων λόγων (υ) αὐτῷ Σαμουήλ (φ) αὐτοῦ αὐτὸς ποιήσει. (χ) κύριος ἦν μετ' (ψ) Βηρσαβεαί, (ω) προφήτης γενέσθαι τοῦ κυρίου (α) γῆς ἕως

Κεφ. δʹ.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ϗ
συναθροίζονται ἀλλόφυλοι (α) ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς
πόλεμον. ϗ ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν
αὐτοῖς εἰς πόλεμον, ϗ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ
(β) Ἀβενέζερ· ϗ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν
2 ἐν Ἀφέκ. Καὶ παρατάσσονται (γ) ἀλλόφυλοι
εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ ἔκλινεν ὁ
πόλεμος, ϗ ἔπταισεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον
ἀλλοφύλων, ϗ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει
3 ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ
ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν, ϗ εἶπαν
οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, Κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς
κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; (δ)
λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλώμ,
ϗ ἐξελθέτω (ε) ἐκ μέσου ἡμῶν, ϗ σώσει ἡμᾶς
4 ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ
λαὸς εἰς Σηλώμ, ϗ αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν (ζ)
κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβίμ. ϗ (η) ἀμφότεροι
οἱ υἱοὶ Ἡλὶ μετὰ τῆς (θ) κιβωτοῦ, Ὀφνὶ ϗ Φινεές.

MS.A. (α) εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον, (β) Ἀβεννέζερ· (γ) οἱ ἀλλόφυλοι (δ) λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλὼμ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ ἡμῶν * εἰς Σηλώμ, (ε) ἐμ μέσῳ ἡμῶν, (ζ) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου χερουβείν. (η) ἀμφότεροι υἱοὶ Ἡλεὶ (θ) κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ, Ὀφνεὶ

Et dixit Dominꝰ ad Samuel; Ecce 11
ego facio verba mea in Iſrael:
omnis audientis ea tinnient ambæ
aures ejus. In die illa ſuſcitabo 12
ſuper Heli omnia quæcunq; locutus
ſum in domum ejus: incipiam,
& conſummabo. Et annuntiavi 13
ei, quia ulciſcar ego domū ejus
uſq; in æternum in injuſtitiis filiorum
(c) ejus: quoniam maledicentes
Deum filii ejus : & non
monebat eos. (d) Et neq; ſic: juravi 14
domui Heli, Si propitiabitur
injuſtitia domûs Heli in incenſo,
et in ſacrificiis uſq; in æternum.
Et dormit Samuel uſq; manè: et 15
ſurrexit manè, & aperuit januas
domûs Dñi. Et Samuel timebat
annūtiare viſionem. Et dixit Heli 16
ad Samuel, Samuel fili. Et dixit,
Ecce ego. Et dixit, Quod eſt verbum, 17
quod dictum eſt ad te? Noli
nunc occultare à me. Hæc faciat
tibi Deꝰ, et hæc adjiciat; ſi occultaveris
à me verbū ex omnibꝰ ſermonibꝰ,
qui dicti ſunt tibi in auribꝰ
tuis. Et annuntiavit Samuel 18
omnia verba, et non occultavit ab
eo. Et dixit Heli; Dominꝰ ipſe,
quod bonum in conſpectu ſuo, faciet.
Et magnificatus eſt Samuel, 19
et erat Dominus cum eo: & non
cecidit de omnibꝰ verbis ejus ſuper
terram. Et cognoverunt omnis 20
Iſrael à Dan, & uſq; Berſabee;
quia fidelis Samuel in prophetam
Domino. Et adjecit Dominꝰ manifeſtari 21
in Selom: quoniā revelatus
eſt Dominus ad Samuel. Et
(e) creditus eſt Samuel propheta
eſſe Domino in omnī Iſrael ab extremis
terræ, et uſq; ad extrema.
Et Heli ſenex valdè: & filii ejus
euntes ibant: & maligna via eorum
in conſpectu Domini.

CAP. IV.

ET factū eſt (a) in diebꝰ illis: et 1
congregantur alienigenæ adverſùs
Iſrael ad bellū. Et exiit Iſrael
in occurſū eis in bellū: et caſtrametātur
ſuper Abenezer. Et alienigenæ
caſtrametātur in Aphec. Et 2
aciē inſtruūt alienigenæ in præliū
ſuper Iſrael. Et inclinavit præliū:
& cecidit vir Iſrael corā alienigenis:
et percuſſi ſūt in acie in agro
quatuor millia virorū. Et venit 3
populꝰ in caſtra: et dixerūt ſeniores
Iſrael, Ad quid (b) deficere nos
fecit Dominꝰ hodiè corā alienigenis?
Sumamꝰ arcā Dei noſtri de
Selom: & egrediatur (c) è medio
noſtrî: & ſalvabit nos de manu
inimicorū noſtrorum. Et miſit populꝰ 4
in Selom: et tollunt indè arcā
Domini (d) inſidentis Cherubim.
Et ambo filii Heli cum arca,
Ophni, et Phinees.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואמר יי לשמואל הא אנא עביד פתגמא בישראל דכל דישמעניה יצלן תרתין אודנוהי׃
12 ביומא ההוא אקים על עלי ית כל די מללית על ביתיה אגמר ואישיצי׃ וחויתי ליה ארי
13 מתפרע אנא מן אנש ביתיה עד עלמא בחובין דידע ארי מרגזין להון בנוהי ולא כהה
14 בהון׃ ובכן קימית לבית עלי אם ישתבקון חובי בית עלי בנכסת קודשין ובקרבנין עד
15 עלמא׃ ושכב שמואל עד צפרא ופתח ית דשי בית מקדשא דיי ושמואל דחיל מלחואה
16 ית חיזו נבואתא לעלי׃ וקרא עלי ית שמואל ואמר שמואל ברי ואמר הא אנא׃ ואמר
17 מה פתגמא דמליל עמך לא כען תכסי מני כדין יעביד לך יי וכדין יוסיף אם תכסי מני
18 פתגם מכל פתגמא דמליל עמך׃ וחוי ליה שמואל ית כל פתגמיא ולא כסי מניה ואמר
19 יי הוא דתקין בעינוהי יעביד׃ ורבא שמואל ומימרא דיי הוה בסעדיה ולא בטיל מכל
20 פתגמוהי דארעא׃ וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע ארי מהימן שמואל בפתגמי
21 נבואתא דיי׃ ואוסיף יי לאתגלאה בשילו ארי אתגלי יי לשמואל בשילו בפתגמא דיי׃

ד

1 והוה פתגם שמואל מדעא לכל ישראל ונפק ישראל לקדמות פלשתאי לאגחא קרבא
2 ושרו על אבן סעדא ופלשתאי שרו באפק׃ וסדרו קרבא פלשתאי לקדמות ישראל
ואתרטישו עבדי קרבא ואתברו ישראל קדם פלשתאי ומחו בסדרא בחקלא כארבעא
3 אלפין גברא׃ ואתא עמא למשריתא ואמרו סבי ישראל למה תברנא יי יומא דין קדם
פלשתאי נסב לנא משילו ית ארון קימא דיי וייתי ביננא בדיל יקר שמיה נתפריק מיד
4 בעלי דבבנא׃ ושלח עמא לשילו ונטלו מתמן ית ארון קימא דיי צבאות דשכנתיה
שריא עיל מן כרוביא ותמן תרין בני עלי עם ארון קימא דיי חפני ופינחס׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Dñs ad Semuel : Ecce ego faciens verbum in Iſrael, quod omnis 11
qui audierit illud, tinnient ambæ aures ejꝰ. In die illo firmabo *ſuper* Gheli 12
omnia quæ locutꝰ ſum ſuper *domo* ejus, & conficiam & conſummabo. Et 13
oſtendam ei quòd ulciſcens ego ab homine domꝰ illius uſq; in ſeculum
in peccatis quæ cognovit ; quoniam provocantes ſibi filii ejus, & non prohibuit
in eis. Et ideo juravi domui Gheli, ſi remittentur debita domus 14
Gheli in oblatione ſanctorū et in oblationibꝰ uſq; ad ſeculū. Et cubuit Semuel 15
uſq; ad mane, & aperuit portas ſanctuarii Dñi : & Semuel timēs indicare
viſionē prophetiæ ad Gheli. Et vocavit Gheli Semuel, & dixit: Semuel 16
fili mi: & dixit, Ecce ego. Et dixit: Quod verbū quod locutus eſt tecū? ne 17
nunc abſcondas à me : ſic faciat Dominus tibi, et ſic addat ſi abſconderis
à me verbum ex omni verbo quod locutus eſt tecum. Et indicavit illi 18
Semuel omnia verba, & non abſcondit ab eo: & dixit, Dñs ipſe, quod
rectum *in oculis ipſius*, faciet. Et crevit Semuel, & dictum Domini fuit in 19
auxiliū ejus, & non ceſſavit ex omnibus verbis ejus *terræ*. Et cognovit 20
omnis Iſrael à Dan et uſq; Beerſabagh, quòd fidelis Semuel in verbis prophetiæ
Dñi. Et addidit Dñs ad revelandū in Siloh, quoniā revelatꝰ eſt 21
Dñs Semueli in Silo *in verbo* Dñi.

CAP. IV.

ET fuit verbum Semuel notum omni Iſrael. Et exiit Iſrael ad occurſum 1
Peliſthæorum ad ineundum bellum, et manſerunt ſuper lapidem
auxilii, et Peliſthæi manſerunt in Apheq. Et ordinaverunt bellum 2
Peliſthæi ad occurſum Iſrael; & expanſi ſunt factores prælii, et fracti ſunt
Iſrael ante Peliſthæos, et ꝑcuſſerunt in acie in agro circiter quatuor mille
viros. Et venit populus ad caſtra, et dixerūt ſenes Iſrael: Quare fregit nos 3
Dñs die hac ante Peliſthæos ? accipiemꝰ nobis ex Siloh arcā fœderis Dñi,
et ibit inter nos, propter gloriā nominis ejꝰ liberabimur de manu auctorū
inimicitiarū noſtrarū. Et miſit populꝰ ad Siloh, et tulerunt inde arcā fœderis 4
Dñi exercituū, quòd majeſtas ejus manens ſuprà à Cherubaia: et ibi
duo filii Gheli cum arcâ fœderis, Domini Hhophni & Pinhhaz.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܦܬܓܡܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܕܟܠ ܕܢܫܡܥܝܘܗܝ. ܢܨܠܢ 11
ܬܪ̈ܬܝܗܝܢ ܐܕ̈ܢܘܗܝ. * ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܐܩܝܡ ܠܥܠܝ ܟܠ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܒܝܬܗ. ܡܫܘܪܝܐ 12
ܘܠܫܘܠܡܐ. * ܘܚܘܝܬܗ ܕܕܐܢ ܐܢܐ ܠܒܝܬܗ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܚܛܗܐ ܕܝܕܥ ܗܘܐ. ܕܡܨܥܪܝܢ ܗܘܘ 13
ܒܢ̈ܘܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܠܐ ܟܐܐ ܒܗܘܢ. * ܡܛܠܗܢܐ ܝܡܝܬ ܠܒܝܬܗ ܕܥܠܝ. ܘܠܐ ܢܬܚܣܐ 14
ܚܘܒܐ ܕܒܝܬܗ ܕܥܠܝ. ܒܕܒ̈ܚܐ ܘܒܩܘܪ̈ܒܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܘܕܡܟ ܫܡܘܐܝܠ ܥܕܡܐ 15
ܠܨܦܪܐ. ܘܦܬܚ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܕܚܠ ܕܢܚܘܐ ܚܙܘܐ ܠܥܠܝ. * ܘܩܪܝܗ 16
ܥܠܝ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ. ܫܡܘܐܝܠ ܒܪܝ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘ ܦܬܓܡܐ 17
ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܟܣܐ ܡܢܝ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܟ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܟ. ܐܢ
ܬܟܣܐ ܡܢܝ ܡܠܬܐ. ܡܢ ܟܠ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. * ܘܚܘܝܗ ܫܡܘܐܝܠ ܟܠܗܘܢ 18
ܡ̈ܠܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܟܣܐ ܡܢܗ. ܘܐܡܪ ܥܠܝ. ܡܪܝܐ. ܡܪܝܐ ܗܘ. ܟܠ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢ̈ܘܗܝ
ܢܥܒܕ. * ܘܪܒܐ ܫܡܘܐܝܠ ܘܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܡܗ. ܘܠܐ ܐܪܡܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡ̈ܠܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. 19
* ܘܝܕܥ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܐܪܫܒܥ. ܕܐܬܗܝܡܢ ܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ ܠܐܠܗܐ. 20
* ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܪܝܐ ܠܡܬܓܠܝܘ ܒܫܝܠܘ ܒܦܬܓܡ̈ܘܗܝ. ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܫܡܘܐܝܠ 21
ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܕ * ܘܢܦܩ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܘܪܥܐ ܕܦܠܫ̈ܬܝܐ 1
ܠܩܪܒܐ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܟܐܦܐ ܕܥܘܕܪܢܐ. ܘܦܠܫ̈ܬܝܐ ܫܪܘ ܒܐܦܩ. * ܘܣܕܪܘ ܦܠܫ̈ܬܝܐ 2
ܠܩܘܒܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܬܒܪ ܐܝܣܪܝܠ ܩܕܡ ܦܠܫ̈ܬܝܐ. ܘܐܬܩܛܠܘ ܒܣܕܪܐ
ܒܚܩܠܐ. ܐܝܟ ܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪ̈ܝܢ. * ܘܐܬܐ ܥܡܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܩܫ̈ܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 3
ܠܡܢܐ ܬܒܪܢ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܩܕܡ ܦܠܫ̈ܬܝܐ. ܢܝܬܐ ܠܢ ܡܢ ܫܝܠܘ. ܠܩܒܘܬܐ ܕܩܝܡܗ
ܕܡܪܝܐ ܘܬܐܬܐ. ܘܬܐܙܠ ܩܕܡܝܢ. ܘܬܦܪܩܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒ̈ܒܝܢ. * ܘܫܕܪܘ ܥܡܐ ܠܫܝܠܘ. 4
ܘܫܩܠܘܗ ܡܢ ܬܡܢ ܠܩܒܘܬܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. ܘܬܡܢ ܬܪ̈ܝܢ
ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܠܝ ܥܡ ܩܒܘܬܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ.

Et dixit Dominus ad Samuelem, Ecce factu- 11
rus ſum rem in Iſraele,quam quiſquis audie-
rit,tinnient ambæ aures ejus. In illa die ſuſci- 12
tabo adverſus Eli omnia quæ dixeram de do-
mo ipſius,à principio ad finem : Et oſtendam 13
illi me judicaturum eſſe domum ejus in per-
petuum propter ſcelus quod ſciebat , quòd
ſcilicet dedecore afficiebant hi filii ſui popu-
lum, nec objurgaverit eos. Propterea morte 14
afficiam familiam Eli, & non expiabitur ſce-
lus familiæ Eli ſacrificiis nec oblationibus
uſque in ſeculum. Dormivit autem Samuel ad 15
matutinum uſque,tum aperuit januam domûs
Domini:& veritus eſt Samuel indicare viſio-
nem hanc Eli. Sed vocavit Eli Samuelem, & 16
ait, Samuel fili mi : qui reſpondit, Adſum.
Dixit ad eum, Quis eſt ſermo quem dixit tibi 17
Dominus ? ne me erubeſcas: ſic faciat tibi
Deus, & ſic addat tibi,ſi me celes verbum ex
toto ſermone quem dixit tibi Dominus. Indi- 18
cavit itaque illi Samuel omnia verba quæ lo-
cutus fuerat Dominus, nec celavit eum. Dixit
autem Eli,Dominus, Dominus eſt, quicquid
bonum fuerit in oculis ejus, faciat. Sentiens 19
itaque Samuel quòd Dominus ſecum eſſet,
nullum projecit ex omnibus ſermonibus ejus
in terram. Cognovit autem univerſus Iſrael 20
à Dan uſque ad Bir-ſebaa commiſſum fuiſſe
Samuelem Dei Prophetam. Perrexítq; dein- 12
ceps Dominus revelare ſe in Silo per ſermo-
nes ſuos : erátque ſermo Samuelis ſuper uni-
verſum Iſraelem.

CAP. IV.

ET egreſſi Iſraelitæ obviàm Paleſtinis ad 1
bellum, caſtrametati ſunt propè Lapidem ad-
jutorii : Paleſtini verò caſtrametati ſunt in
Aphec. Deinde inſtruxerunt aciem Paleſtini 2
è regione Iſraelis, introitóque prælio,profli-
gatus eſt Iſrael ante Paleſtinos, & interfecti
fuerunt in acie in campo circiter quatuor mil-
lia virorum. Et veniente populo in caſtra, 3
dixerunt ſeniores Iſraelis, Quare profligavit
nos Dominus hodiè coram Paleſtinis ? addu-
camus ad nos de Silo arcam fœderis Domini
exercituum,ut incedat inter nos,& ſalvet nos
de manu inimicorum noſtrorum. Itaque mit- 4
tentes populus in Silo, tulerunt inde arcam
fœderis Domini exercituum ſedentis ſuper
Cherubim : erant autem ibi cum arca fœde-
ris Domini duo filii Eli.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* قال الرب لصموال * اني فاعل ببني اسرايل فعلا * كل من يسمعه تطن اذناه من ذلك * وانزل 11 12
بعالي كلما قلت في اهل بيته * واهلكهم وادمر عليهم * واخبره اني معاقب اهل بيته الي الابد * 13
من اجل الاثم الذي عمل ابناه * وفضحا الشعب ولم يمنعهما * لذلك اميت اهل عالي * ولا 14
يغفر اثم عالي بالذبائح والقرابين الي الابد * ورقد صموال الي الصباح * وفتح حيث اصبح باب 15
بيت الرب * وفرق صموال ان يخبر عالي بما اوحي اليه * فدعا عالي صموال وقال * يا صموال 16
ابني * قال صموال هانذا * قال له * ما الذي قال لك الرب * لا تستحي مني هكذا يصنع الله 17
بك * وكذلك يزيد بك * ان احفيتني او كتمتني شيا مما قال الرب * واخبره صموال بكل 18
الكلام * ولم يكتمه شيا * قال عالي هو رب * يفعل ما احب ورضي * وعرف صموال ان الرب معه 19
فلم يغفل ولم يتوانا عن شي مما امن الرب به * وعلم بنو اسرايل اجمعون * من دان الي بير 20
سبع * ان صموال قد ايتمنه الرب عليهم * وصيره نبيا * ثم ان الرب اعاد الوحي في سيلوا * 21
واظهر قوله * وصار قول صموال مصدقا عند جميع بني اسرايل * * الفصل الرابع *
* وخرج بنو اسرايل الي محاربة اهل فلسطين * فنزلوا عند حجر النصر * فنزل اهل فلسطين 1
افاق * واصطف بنو اسرايل بازاء اهل فلسطين * واشتبك الحرب * وانهزم بنو اسرايل * فظفر 2
بهم اهل فلسطين * وقتل من بني اسرايل في الحرب وهم مصطفون * نحو من اربعة الف رجل *
* ورجع الشعب الي معسكرهم * وقال مشيخة بني اسرايل * كيف كسرنا اليوم الرب امام اهل 3
فلسطين * نرسلوا الي سيلوا ونأتي بتابوت رب المشية * ونصيرها معنا * وتسير امامنا لتخلصنا من
ايدي اعدائنا * وارسل الشعب الي سيلوا * وحملوا من هناك تابوت عهد الرب القوي 4
المكرم من الكروبين * وكان معه ابنا عالي يسيران مع تابوت عهد الرب *

Dixit Dominus ad Samuelem, Equidem 11
facturus ſum inter filios Iſrael opus,quod
quicunque audierit, tinnient ob illud au-
res ejus. Et immittam in Eli quicquid 12
dixi de gente domûs ejus,& perdam eos
& conſumam eos: Et notum faciam illi 13
caſtigaturum me gentem domûs ejus in
æternum propter crimen quod commiſe-
runt duo filii ejus, qui populum dehone-
ſtârunt,et non compeſcuit eos. Propter- 14
eà morte afficiam familiam Eli, & non
remittetur iniquitas Eli per ſacrificia &
oblationes in æternum. Jacuit autem Sa- 15
muel ad matutinum uſque, cúmque orta
eſſet aurora, aperuit oſtium domûs Do-
mini:timuitque Samuel indicare Eli quod
revelatum ſibi fuerat. Eli verò advoca- 16
to Samuele,dixit,O Samuel fili mi:Reſpon-
dit Samuel,Præſtò ſum. Ait illi, Quid eſt 17
quod dixit tibi Domin'?ne me erubeſcas:
ſic faciat tibi Deus,& ſic tibi addat ſi ce-
laveris aut abſconderis à me quicquam ex
his quæ dixit Dominus. Itaque aperuit il- 18
li Samuel totum ſermonem, nec quicquã
celavit eum. Dixit Eli, Dominus eſt faciat
quicquid voluerit et placuerit ei. Cogno- 19
ſcens autem Samuel ſecum eſſe Dominum,
non torpeſcebat, neque rem ullam neglige-
bat ex iis quas præcipiebat ei Dominus.
Cognoverunt autem omnes Iſraelitæ à 20
Dan ad Bir-Sebaa quòd Samuel præfect'
ſibi fuiſſet à Domino, & conſtitutus Pro-
pheta. Deinde iteravit Dominus revela- 21
tionem in Silo,manifeſtavitque ſermonem
ſuum : factúſque eſt ſermo Samuelis fide
dignus apud omnes Iſraelitas.

CAP. IIII.

DEinde egreſſi Iſraelitæ ad oppugnan- 1
dos Paleſtinos,caſtrametati ſunt pro-
pe Lapidem adjutorii : Paleſtini verò ca-
ſtrametati ſunt in Aphec. Tum inſtruxe- 2
runt aciem Iſraelitæ è regione Paleſtino-
rum, commiſſóque bello debellati ſunt Iſ-
raelitæ,& devicerunt eos Paleſtini ; in-
terfectique fuerunt ex Iſraelitis in bello
cùm inſtructæ eſſent acies,circiter quatu-
or millia virorum. Redeunte autem popu- 3
lo ad caſtra ſua, dixerunt ſenatores Iſra-
elitarum ; Quomodo debellavit nos hodiè
Dominus coram Palæſtinis ? Mittatis in
Silo,& adducamus arcam Domini volun-
tatis, & collocemus eam apud nos, ince-
dátque ante nos, ut liberet nos de mani-
bus inimicorum noſtrorum. Miſit ergò 4
populus in Silo, & tulerunt inde arcam
fœderis Domini potentiſſimi quem hono-
rant Cherubim, erántque cum eo duo filii
Eli incedentes cum arca fœderis Domini.

שמואל א : ד

,*castrametationem* in Domini fœderis arca *venire ut* ,fuit Et
5 וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־הַמַּחֲנֶה
.terra *est tumultuata* & ;magna *ovatione* Israel omnis *ovarunt* &
וַיָּרִעוּ כָל־יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתֵּהֹם הָאָרֶץ׃
vox Quæ :dixerunt & ,*ovationis* vocem Pelistim audierunt Et
6 וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־קוֹל הַתְּרוּעָה וַיֹּאמְרוּ מֶה קוֹל
,cognoverũt Et ?Hebræorũ *castrametatione* in hujus magnæ *ovationis*
הַתְּרוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּמַחֲנֵה הָעִבְרִים וַיֵּדְעוּ
Timueruntque .*castrametationem* ad venisset Domini arca quòd
7 כִּי אֲרוֹן יְהוָה בָּא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ וַיִּרְאוּ
:dixerunt &,*castrametationem ad* Deus Venit:dixerunt quia ;Pelistim
הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ בָּא אֱלֹהִים אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ
Væ .nudiustertius *heri hoc sicut* fuit non quia ,nobis Væ
8 אוֹי לָנוּ כִּי לֹא הָיְתָה כָּזֹאת אֶתְמוֹל שִׁלְשֹׁם׃ אוֹי
hi ?istorum *illustrium* deorum manu è nos *eruet* quis ;nobis
לָנוּ מִי יַצִּילֵנוּ מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאַדִּירִים הָאֵלֶּה אֵלֶּה
.deserto in plaga omni *in* Ægyptum *percutientes* Dii *ipsi*
הֵם הָאֱלֹהִים הַמַּכִּים אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־מַכָּה בַּמִּדְבָּר׃
,Hebræis serviatis fortè ne,Pelistim *viros in* estote &,Confortamini
9 הִתְחַזְּקוּ וִהְיוּ לַאֲנָשִׁים פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעַבְדוּ לָעִבְרִים
.*pugnabitis* & ,*viros in* *eritis* & :vobis servierunt quemadmodum
כַּאֲשֶׁר עָבְדוּ לָכֶם וִהְיִיתֶם לַאֲנָשִׁים וְנִלְחַמְתֶּם׃
vir fugeruntque ,Israel est cæsus & :Pelistim pugnaverunt Et
10 וַיִּלָּחֲמוּ פְלִשְׁתִּים וַיִּנָּגֶף יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ
Israel de *cecidit* & ;valde magna plaga fuit & ,sua tabernacula in
לְאֹהָלָיו וַתְּהִי הַמַּכָּה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל
Heli filii duo & ,est capta Dei arca Et .*peditis mille* triginta
11 שְׁלֹשִׁים אֶלֶף רַגְלִי׃ וַאֲרוֹן אֱלֹהִים נִלְקָח וּשְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי
,*ordine* ex Binjamin vir cucurrit Et .Pinechas & Chophni,sunt mortui
12 מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וַיָּרָץ אִישׁ־בִּנְיָמִן מֵהַמַּעֲרָכָה
super *humus* & ,scissæ ejus vestes & :illa die in Siloh venit &
וַיָּבֹא שִׁלֹה בַּיּוֹם הַהוּא וּמַדָּיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־
viæ *manu* thronum super *sedens* Heli ecce & ;venit Et .ejus caput
13 רֹאשׁוֹ׃ וַיָּבוֹא וְהִנֵּה עֵלִי יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא יַךְ דֶּרֶךְ
:Dei arcam *super* pavens ejus cor erat quia ,speculans
מְצַפֶּה כִּי־הָיָה לִבּוֹ חָרֵד עַל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
omnis clamavit & ;civitate in nunciandum ad venit vir &
וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד בָּעִיר וַתִּזְעַק כָּל־
vox Quæ :dixit & ,clamoris vocem Heli audivit Et .civitas
14 הָעִיר׃ וַיִּשְׁמַע עֵלִי אֶת־קוֹל הַצְּעָקָה וַיֹּאמֶר מֶה קוֹל
.Heli ipsi nunciavit & ,venit & ,festinavit vir Et ?hujus tumultus
הֶהָמוֹן הַזֶּה וְהָאִישׁ מִהַר וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לְעֵלִי׃
,*stetit* ejus oculi & ;annorum octo & nonaginta *filius* Heli Et
15 וְעֵלִי בֶּן־תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו קָמָה
:Heli ad vir Dixitque .videre *poterat* non &
16 וְלֹא יָכוֹל לִרְאוֹת׃ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־עֵלִי
,hodie fugi *ordine* ex ego & ,*ordine* ex *veniens* ego
אָנֹכִי הַבָּא מִן־הַמַּעֲרָכָה וַאֲנִי מִן־הַמַּעֲרָכָה נַסְתִּי הַיּוֹם
,nuncians respondit Et ?mi fili *verbum* fuit Quid :dixit &
17 וַיֹּאמֶר מֶה־הָיָה הַדָּבָר בְּנִי׃ וַיַּעַן הַמְבַשֵּׂר
magna plaga etiam & ,Pelistim *facies ad* Israel Fugit :dixit &
וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וְגַם מַגֵּפָה גְדוֹלָה
;Pinechas &,Chopni,sunt mortui tui filii duo etiam & :populo in fuit
הָיְתָה בָעָם וְגַם־שְׁנֵי בָנֶיךָ מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס
illum commemorare secundum fuit Et .est capta Dei arca &
18 וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה׃ וַיְהִי כְּהַזְכִּירוֹ אֶת־
manum per retrorsum throno *desuper* cecidit & ,Dei arcam
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל־הַכִּסֵּא אֲחֹרַנִּית בְּעַד יַד
,vir senex quia ,est mortuus & ,ejus *colli os* est confractum & ,portæ
הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר מַפְרַקְתּוֹ וַיָּמֹת כִּי־זָקֵן הָאִישׁ
.annis quadraginta Israel judicavit ipse & ;*gravis* &
וְכָבֵד וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

Versio VULG. LAT.

5 Cúmque venisset arca fœderis Domini in castra, vociferatus est omnis Israel clamore 6 grandi, & personuit terra. Et audierunt Philisthiim vocem clamoris, dixerúntque; Quænam est hæc vox clamoris magni in castris Hebræorum? Et cognoverunt quòd arca Dñi 7 venisset in castra. Timuerúntque Philisthiim, dicentes; Venit 8 Deus in castra. Et ingemuerũt, dicentes; Væ nobis: non enim fuit tanta exultatio herì & nudiustertiús: væ nobis. Quis nos salvabit de manu deorum sublimium istorum? hi sunt dii, qui percusserunt Ægyptum omni plagâ, in deserto. 9 Confortamini, & estote viri, Philisthiim: ne serviatis Hebræis, sicut & illi servierunt vobis: 10 confortamini, & bellate. Pugnaverunt ergò Philisthiim, et cæsus est Israel, & fûgit unusquisque in tabernaculum suũ: et facta est plaga magna nimis: et ceciderunt de Israel triginta 11 millia peditum. Et arca Dei capta est: duo quoque filii Heli mortui sunt, Ophni & 12 Phinees. Currens autem vir de Benjamin ex acie, venit in Silo in die illa, scissâ veste, & 13 conspers⁹ pulvere caput. Cúmque ille venisset, Heli sedebat super sellam contra viam spectans. Erat enim cor ejus pavens pro arca Dei. Vir autem ille postquàm ingressus est, nuntiavit urbi: & ululavit o- 14 mnis civitas. Et audivit Heli sonitum clamoris, dixitque; Quis est hic sonitus tumult⁹ hujus? At ille festinavit, & venit, 15 & nuntiavit Heli. Heli autem erat nonaginta & octo annorum, et oculi ejus caligaverant, 16 & videre non poterat. Et dixit ad Heli; Ego sum qui veni de prælio, et ego qui de acie fugi hodié. Cui ille ait; Quid 17 actum est, fili mi? Respondens autem ille, qui nuntiabat; Fûgit, inquit, Israel coram Philisthiim, & ruina magna facta est in populo: insuper & duo filii tui mortui sunt, Ophni & Phinees: & arca Dei capta est. 18 Cúmque ille nominâsset arcam Dei, cecidit de sella retrorsum juxta ostium, & fractis cervicibus mortuus est. Senex enim erat vir & grandævus: & ipse judicavit Israel quadraginta annis.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἐγενήθη ὡς ἦλθεν ἡ (ι) κιβωτὸς κυρίου εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ 6 φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ. Καὶ ἤκουσαν οἱ (κ) ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς, καὶ (λ) εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, Τίς ἡ (μ) κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη (ν) ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; καὶ ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς κυρίου ἥκει εἰς τὴν 7 παρεμβολήν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ εἶπον, Οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασι πρὸς 8 αὐτοὺς εἰς τὴν (ξ) παρεμβολήν. Οὐαὶ ἡμῖν, ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον, ὅτι οὐ γέγονε τοιαύτη ἐχθὲς καὶ (ο) τρίτην. οὐαὶ ἡμῖν, τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν στερεῶν τούτων; (π) οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες τὴν Αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ, καὶ ἐν 9 τῇ ἐρήμῳ. Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας ἀλλόφυλοι, (ρ) ὅπως μὴ δουλεύσητε τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν, καὶ ἔσεσθε εἰς ἄνδρας, καὶ πολεμήσατε αὐτούς. 10 Καὶ ἐπολέμησαν αὐτούς· καὶ πταίει ἀνὴρ Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα· καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες 11 ταγμάτων. Καὶ (σ) κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἡλὶ ἀπέθα- 12 νον, Ὀφνὶ καὶ Φινεές. Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ (τ) Ἰεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, καὶ ἦλθεν εἰς Σηλὼμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ (υ) διεῤῥωγότα, καὶ γῆ 13 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε, καὶ ἰδοὺ (φ) Ἡλὶ ἐπὶ τοῦ δίφρου παρὰ τὴν πύλην σκοπεύων τὴν ὁδὸν, ὅτι ἦν (χ) καρδία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ὁ ἄνθρωπος (ψ) εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι· καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις. 14 Καὶ ἤκουσεν Ἡλὶ τὴν φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ εἶπε, Τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ 15 Ἡλί. Καὶ Ἡλὶ (ω) υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανέστησαν, καὶ 16 οὐκ (α) ἐπέβλεπε. Καὶ εἶπεν Ἡλὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς περιεστηκόσιν αὐτῷ, Τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου τούτου; καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προσῆλθε πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, (β) κἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον. καὶ εἶπεν Ἡλὶ, Τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα, τέκνον; 17 Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε, Πέφευγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων, (γ) καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου (δ) τεθνήκασι, 18 καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς. καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι ἔτη.

MS.A. (ι) κιβωτὸς διαθήκης κυρίου (κ) ἀλλόφυλοι τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς, (λ) εἶπαν (μ) κραυγὴ τοῦ ἀλαλαγμοῦ ἡ μεγάλη (ν) ἐν παρεμβολῇ (ξ) παρεμβολήν. ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι (ο) τρίτης. (π) οὗτοί εἰσιν οἱ θεοὶ (ρ) μήποτε δουλεύσητε (σ) ἡ κιβωτὸς (τ) Ἰεμιναῖος (υ) διεῤῥηγότα, (φ) Ἡλεὶ ἐκάθητο ἐπὶ (χ) ἡ καρδία (ψ) εἰσῆλθεν ἀπαγγεῖλαι εἰς τὴν πόλιν· καὶ (ω) υἱὸς ὢν ἐνενήκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, (α) ἔβλεπεν. (β) καὶ ἐγὼ ἐκ τῆς παρατάξεως πέφευγα σήμερον καὶ εἶπεν, Τί (γ) καὶ πληγὴ μεγάλη ἐγένετο ἐν τῷ (δ) τεθνήκασιν, Ὀφνεὶ καὶ Φινεές, καὶ ἡ κιβωτὸς

Et factum est, ut venit arca Domini in castra; & exclamavit universus Israel voce magnâ: & sonuit terra. Et audiverunt alienigenæ clamorē: et dixerunt alienigenæ; (e) Quis clamor magn⁹ hic in castris Hebræorum? Et cognoverunt, quia arca Domini venit in castra. Et timuerunt alienigenæ, & dixerunt; Hi dii venerunt ad eos in castra. Væ nobis. Erue nos Domine hodie: quoniam non est facta (f) talis herì, & nudiustertiús. Veh nobis. Quis eruet nos de manu deorum (g) firmorum horum? Hi sunt dii, qui percusserunt Ægyptum in omni plaga, & in deserto. Invalescite, & estote in viros alienigenæ, ut non serviatis Hebræis, sicut servierunt nobis: & estote in viros, & impugnate eos. Et impugnârunt eos. Et cadit vir Israel, & fûgit unusquisq; ad tabernaculum suum. Et facta est plaga magna valdé. Et ceciderunt de Israel triginta millia (h) ordinum. Et arca Dei capta est: & utriq; filii Heli mortui sunt, Ophni, & Phinees. Et cucurrit vir Feminæus è prælio, & venit in Selom in die illa: & (i) vestimenta ipsius discissa, & terra super caput ejus. Et venit, Et ecce Heli super sellam apud ostium speculans viam: quoniam erat cor ejus pavens pro arca Dei. Et homo intravit in civitatem ad annuntiandum. Et exclamavit civitas; & audivit Heli vocem clamoris: & dixit, Quæ vox clamoris hujus? & homo festinans intravit, & annuntiavit Heli. Et Heli erat filius (k) nonaginta annorum: & oculi ejus (l) steterãt; et non perspiciebat. Et dixit Heli viris assistentibus sibi, Quæ vox soni hujus? Et vir festinans accessit ad Heli, & dixit ei; Ego sum qui veni è castris: et ego fugi è prælio hodie. Et dixit Heli: Quodnam verbũ, quod factũ est, fili? Et respondit puer, et dixit; Fûgit vir Israel à facie alienigenarum, et facta est plaga magna in populo: et ambo filii tui mortui sunt, & arca Dei capta est. Et factum est, ut meminit arcæ Dei, et cecidit de sella retrorsum juxta portam: et contribulatum est dorsum ejus, & mortuus est: quoniam senex erat homo, et gravis. Et ipse judicabat Israel (m) viginti annos.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וַהֲוָה כַּד אֲתָא אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ לְמַשְׁרִיתָא וְיַבִּיבוּ כָל יִשְׂרָאֵל יַבָּבָא רַבָּא וְאִשְׁתְּגִישַׁת אַרְעָא׃
6 וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת קָל יַבָּבָא וַאֲמַרוּ מָה קָל יַבָּבָא רַבָּא הָדֵין בְּמַשְׁרִיתָא דִיהוּדָאֵי וִידַעוּ
7 אֲרֵי אֲרוֹנָא דַיְיָ אֲתָא לְמַשְׁרִיתָא׃ וּדְחִילוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי אֲמַרוּ אֲתָא אֲרוֹנָא דַיְיָ לְמַשְׁרִיתָא
8 וַאֲמַרוּ וַי לָנָא אֲרֵי לָא הֲוָת כְּהָדָא מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃ וַי לָנָא מַן יְשֵׁזְבִנָּנָא מִיַּד מֵימְרָא
דַיְיָ דְעוֹבָדוֹהִי רַבְרְבִין אִלֵּין אִלֵּין אִנּוּן גְּבוּרָתָא דַיְיָ דִּמְחָא יָת מִצְרַיִם בְּכָל מְחָא וּלְעַמֵּיהּ
9 עֲבַד פְּרִישָׁן בְּמַדְבְּרָא׃ אִתְקַפוּ וַהֲווֹ לְגַבְרִין פְּלִשְׁתָּאֵי דִּלְמָא תִשְׁתַּעְבְּדוּן לִיהוּדָאֵי כְּמָא
10 דְאִשְׁתַּעְבְּדוּ לְכוֹן וּתְהוֹן לְגַבְרִין גִּבָּרִין וְתַגִּיחוּן קְרָבָא׃ וְאַגִּיחוּ קְרָבָא פְלִשְׁתָּאֵי
וְאִתְּבָרוּ יִשְׂרָאֵל וְאַפְּכוּ גְּבַר לְקִרְווֹהִי וַהֲוָת מַחָתָא רַבְּתָא לַחֲדָא וְאִתְקְטַל
11 מִיִּשְׂרָאֵל תְּלָתִין אַלְפִין גְּבַר רַגְלִי׃ וַאֲרוֹנָא דַיְיָ אִשְׁתְּבִי וּתְרֵין בְּנֵי עֵלִי
12 אִתְקְטַלוּ חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וּרְהַט גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִין מִסִּדְרָא וַאֲתָא
13 לְשִׁילֹה בְּיוֹמָא הַהוּא וּלְבוּשׁוֹהִי מְבַזְעִין וְעַפְרָא רְמֵי עַל רֵישֵׁיהּ׃ וַאֲתָא וְהָא עֵלִי יְתִיב עַל
כּוּרְסְיָא עַל כְּבֵשׁ אוֹרַח תַּרְעָא מְסַכֵּי אֲרֵי הֲוָה לִבֵּיהּ תְּבִיר עַל אֲרוֹנָא דַיְיָ וְגַבְרָא אֲתָא
14 לְחַוָּאָה לְקַרְתָּא וְאִשְׁתְּגִישַׁת כָּל קַרְתָּא׃ וּשְׁמַע עֵלִי יָת קָל צְוָחְתָא וַאֲמַר מָה קָל שִׁגּוּשְׁיָא
15 הָדֵין וְגַבְרָא אוֹחִי וַאֲתָא וְחַוִּי לְעֵלִי׃ וְעֵלִי בַּר תִּשְׁעִין וּתְמָנֵי שְׁנִין וְעֵינוֹהִי קָמָה וְלָא
16 יְכֵיל לְמֶחֱזֵי׃ וַאֲמַר גַּבְרָא לְעֵלִי אֲנָא אֲתֵיתִי מִן סִדְרָא וַאֲנָא מִן סִדְרָא דִקְרָבָא אַפְּכֵית
17 יוֹמָא דֵין וַאֲמַר מָה הֲוָה פִּתְגָמָא בְּרִי׃ וַאֲתֵיב דִּמְבַשַּׂר וַאֲמַר אַפֵּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָם
פְלִשְׁתָּאֵי וְאַף מַחָתָא רַבְּתָא הֲוָת בְּעַמָּא וְאַף תְּרֵין בְּנָךְ אִתְקְטַלוּ חָפְנִי וּפִינְחָס וַאֲרוֹנָא
18 דַיְיָ אִשְׁתְּבִי׃ וַהֲוָה כַּד אַדְכַּרוּתֵיהּ יָת אֲרוֹנָא דַיְיָ וּנְפַל מֵעַל כּוּרְסְיָא לַאֲחוֹרוֹהִי עַל
כְּבֵשׁ אוֹרַח תַּרְעָא וְאִתְּבַרַת פִּרְקוּתֵיהּ וּמִית אֲרֵי סִיב גַּבְרָא וְיַקִּיר וְהוּא דָּן יָת יִשְׂרָאֵל
אַרְבְּעִין שְׁנִין׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit quando venit arca fœderis Dñi ad castra, & jubilaverunt omnis Israel jubilatione magnâ, & resonuit terra. Et audierunt Pelisthæi vocem jubilationis, et dixerunt: Quæ vox jubilationis magnæ huj⁹ in exercitu Jehudæorum? & cognoverunt quòd arca Dñi venit ad castra. Et timuerunt Pelisthæi, quoniam dixerunt, Venit arca Dñi ad castra: & dixerunt, Heu nobis; quia non fuit sicut hæc ab heri & ab-ante illud. Heu nobis: quis liberavit nos de manu dicti Dñi, ꝙ facta ejus maxima hæc: ipsæ fortitudines Dñi, qui percussit Ægyptios in omni percussione; & populo suo fecit mirabilia in deserto. Fortificamini & state in viros viri Pelisthæi, ne fortè serviatis Jehudæis, sicut servierunt vobis: & eritis in viros fortes, & inibitis bellum. Et inierunt bellum Pelisthæi, & fracti sunt Israel, & verterunt [*terga*] vir ad civitatem suam, & fuit percussio magna valdè, & occisi sunt ex Israel triginta mille viri pedites. Et arca Domini capta fuit, & duo filii Gheli occisi sunt, Hhophni & Pinhhaz. Et cucurrit vir ex tribu Binjamin ex acie, & venit ad Silo in die illo; & vestes ejus scissæ, & pulvis conjectus *super* capite ejus. Et venit, & ecce Gheli sedens super cathedram super gradum viæ portæ prospiciens; quoniam fuit cor ejus *fractum* super arcam Domini: et vir venit ad nunciandum *urbi*, et turbata est omnis civitas. Et audivit Gheli vocem clamoris, et dixit: Quæ vox conturbationis hujus? et vir festinavit et venit et nunciavit Gheli. Et Gheli filius nonaginta et octo annorum, et oculi ejus caligaverunt, et non potuit videre. Et dixit vir ad Gheli: Ego venio ex acie, et ego ex acie fugi die hâc: et dixit, Quod fuit verbum fili mi? Et respondit qui nuncians, et dixit: Convertit se Israel ante Pelisthæos, et etiã percussio magna fuit in populo; et etiam duo filii tui occisi sunt, Hhophni et Pinhhaz; et arca Dñi capta est. Et fuit quando memorabat ille arcam Domini, et cecidit desuper cathedram retro se super gradũ viæ portæ, et fracta est cervix ejus, et mortuus est, quia senex vir et gravis: et ipse judicavit Israel quadraginta annis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܐ ܐܪܘܢܗ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܫܪܝܬܐ܂ ܝܒܒܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܝܒܒܐ
6 ܪܒܐ. ܘܐܬܬܙܝܥܬ ܐܪܥܐ. * ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ ܩܠܐ ܕܝܒܒܐ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܘ ܩܠܐ ܗܢܐ
7 ܕܝܒܒܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܥܒܪܝܐ. ܘܝܕܥܘ ܕܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܬܐ ܠܡܫܪܝܬܐ. * ܘܕܚܠܘ ܦܠܫܬܝܐ
ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܐܬܐ ܐܠܗܐ ܠܡܫܪܝܬܐ܂ ܘܐܡܪܘ. ܘܝ ܠܢ. ܕܠܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܗܕܐ ܡܢ ܐܬܡܠܝ
8 ܘܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܝ ܠܢ. ܡܢܘ ܢܦܨܢ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܐܠܗܐ ܥܫܝܢܐ ܗܢܐ ܕܡܚܝܗ ܠܡܨܪܝܢ ܒܟܠ
9 ܡܚܘܢ. ܘܒܡܕܒܪܐ. * ܐܬܚܝܠܘ ܘܗܘܘ ܓܒܪܐ ܦܠܫܬܝܐ. ܕܠܡܐ ܬܫܬܥܒܕܘܢ ܠܥܒܪܝܐ ܐܝܟ
10 ܕܫܥܒܕܘܟܘܢ. ܘܗܘܘ ܓܒܪܐ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ. * ܘܐܬܟܬܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ.
ܘܐܬܬܒܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ. ܘܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܕܢܦܠ ܒܐܝܣܪܝܠ.
11 ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܪܓܠܝܢ. * ܘܐܫܬܒܝ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ
12 ܕܐܠܗܐ. ܘܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܠܝ ܡܝܬܘ. ܚܦܢܝ ܘܦܝܢܚܣ. * ܘܪܗܛ ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܝܬ
ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܐ ܠܫܝܠܘ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܟܕ ܡܨܪܝܢ ܢܚܬܘܗܝ ܘܥܦܪܐ ܥܠ ܪܫܗ.
13 * ܘܥܠܝ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܥܠ ܝܕ ܐܘܪܚܐ. ܘܚܐܪ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܙܐܥ ܗܘܐ ܠܒܗ ܥܠ
14 ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܓܒܪܐ ܐܬܐ ܠܡܣܒܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܝܠܠܬ ܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܫܡܥ
ܥܠܝ ܩܠܐ ܕܝܠܠܬܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢܘ ܩܠܐ ܕܫܓܘܫܝܐ ܗܢܐ. ܘܓܒܪܐ ܐܣܬܪܗܒ ܘܐܬܐ ܘܚܘܝ
15 ܠܥܠܝ. * ܘܥܠܝ ܒܪ ܫܒܥܝܢ ܗܘܐ ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܝܩܝܪܢ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ
16 ܠܡܚܙܐ. * ܘܐܡܪ ܓܒܪܐ ܗܘ ܠܥܠܝ. ܐܢܐ ܐܬܝܬ ܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܐܢܐ ܡܢ ܩܪܒܐ ܥܪܩܬ ܐܬܝܬ
17 ܝܘܡܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܗܘܬ ܡܠܬܐ ܒܪܝ. * ܘܥܢܐ ܡܣܒܪܢܐ. ܘܐܡܪ. ܥܪܩ ܐܝܣܪܝܠ
ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܦ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܒܥܡܐ. ܘܐܦ ܬܪܝܢ ܒܢܝܟ ܡܝܬܘ. ܚܦܢܝ
18 ܘܦܝܢܚܣ. ܘܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ ܐܫܬܒܝ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܕܟܪ ܥܠܝ ܠܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ.
ܢܦܠ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܠܒܣܬܪܗ ܥܠ ܝܕ ܬܪܥܐ. ܘܐܬܬܒܪܬ ܦܩܪܬܗ. ܘܡܝܬ. ܡܛܠ ܕܣܐܒ
ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܘܝܩܝܪ. ܘܗܘ ܕܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.

* Et factum eſt perveniente arcâ fœderis Domini 5
in caſtra, jubilaret univerſus Iſrael jubilo
maximo, ita ut turbaretur terra. Audientes 6
autem Philiſtæi vocem jubili, dixerunt, Quænam
eſt vox iſta jubili in caſtris Ebræorum ?
& innotuit eis arcam Domini veniſſe in caſtra.
Quapropter timentes Philiſtæi eò quòd 7
diceretur veniſſe Deus in caſtra, dixerunt, Væ
nobis, quia non fuit tale quippiam ab herì
& nudiuſtertiús. Væ nobis, quis eripiet nos 8
de manibus Dei qui percuſſit univerſam Ægyptum
omnigenis plagis, & in deſerto ? Sumite 9
animos, & eſtote generoſi Philiſtæi ne
fortè ſerviatis Ebræis quemadmodum ſervierunt
vobis, eſte inquam generoſi, & pugnate
adverſùs eos. Pugnârunt itaque 10
Philiſtæi adverſùs Iſraelem, & profligatus
eſt Iſrael, & aufugit unuſquiſque
ad tabernaculum ſuum, factáque eſt cædes
maxima in Iſraele : ceciderunt enim ex Iſraele
in die illa triginta millia peditum. Capta 11
fuit etiam arca Domini, & duo filii Eli mortui
ſunt, Hophni *ſcilicet* & Phinhes. Currens 12
autem homo quidem de Benjaminitis ex
acie, venit in Silo eodem die, veſtibus ſuis
laceris, & terrâ capiti ſuo *aſperſâ*. Porrò Eli 13
ſedebat ſuper ſellam ad latus viæ, & expectabat :
trepidabat enim cor ejus propter arcam
Dei : & ubi veniſſet homo ille ad annuntiandum
in civitate, ululavit univerſa civitas.
Audiens verò Eli vocem ululatûs, dixit, 14
Quænam eſt vox tantæ perturbationis ? Vir
autem ille feſtinans venit, & indicavit Eli.
(Cæterùm Eli natus erat annos ſeptuaginta 15
octo, & oculi ejus graves evaſerant, nec videre
poterat.) Dixítque vir ille ad Eli, Ego 16
venio ex acie, & ego ex acie effugiens veni
hodié. Dixit ad eum, Quid rei eſt fili mi ? Reſpondit 17
nuntius ille, & ait, Fûgit Iſraël è conſpectu
Philiſtæorum, & etiam cædes magna
fuit in populo, quinetiam duo filii tui Hophni
& Phinhes mortui ſunt, & arca Dei abducta.
Et factum eſt ut cùm recordatus eſſet 18
Eli arcæ Dei, caderet è ſella retrorſum ad latus
januæ, fractâque cervice ſuâ, moreretur :
ſenuerat enim vir ille, & gravis evaſerat :
ipſéque judicaverat Iſraelem quadraginta
annis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 * فلما ورد تابوت عهد الرب الى المعسكر هتف بنو اسرائيل هتفا شديدا * فتزلزلت الارض من
6 صوتهم * وسمع اهل فلسطين صوتهم وقالوا * ما هذا الصوت والهتف الذي يسمع في عسكر
7 العبرانيين * واخبروا ان تابوت الرب ادخل الى عسكرهم * وفرق اهل فلسطين وقالوا * ان الله قد
اتى في عسكر بني اسرائيل * وقالوا * الويل لنا انه لم يكن مثل هذا الامر لا امس واول من
8 امس * الويل لنا من ينجينا من يدي الاله العزيز * وهذا الله الذي ضرب اهل مصر بكل
9 الضربات * واظهر عجائب في القفر * تقووا يا اهل فلسطين وكونوا رجالا * كيلا يستعبدكم بنو
10 اسرائيل كما استعبدتموهم * بل كونوا رجالا وجاهدوهم * فحارب اهل فلسطين بني اسرائيل * وانهزم
بنو اسرائيل * وهرب كل انسان الى منزله * واصيب بنو اسرائيل مصيبة عظيمة * وقتل من بني اسرائيل
11 في ذلك اليوم ثلثين الف رجل * واخذ تابوت عهد الرب * وقتل ابنا عالي كلاهما حفني وفنحاس *
12 * وهرب رجل من بني بنيامين من الحرب * واتى شيلوا في ذلك اليوم مخرقا ثيابه * وعلى راسه
13 تراب * وكان عالي جالسا على كرسي في الطريق ينتظر لان قلبه كان محترقا على تابوت الرب *
14 فاتى الرجل القرية * واخبر الناس بما كان * فصاح اهل القرية كلهم * ولما سمع عالي الصيحة والرنين
15 قال * ما هذه الرجفة والصيحة التي اسمع * فاسرع الرجل حتى اتى الى عالي واخبره به * وكان قد
16 اتى على عالي ثمان وسبعون سنة * وكانت عيناه قد ثقلتا * ولم يكن يبصر حسنا * فقال ذلك
الرجل لعالي * انا جيت من الحرب * وانما جيت اليوم هاربا من الحرب * قال عالي * ما الخبر يا ابني *
17 * قال الرجل * انهزم بنو اسرائيل وهربوا من اهل فلسطين * وقتل من الشعب وجرح منهم
18 جرحاء كثير * وقتل ابناك ايضا حفني وفنحاس * واخذ تابوت عهد الله * فلما ذكر لعالي
تابوت عهد الرب * سقط عن الكرسي الى خلفه على الباب * وانكسر ظهره ومات * لان الرجل
كان قد شاخ وثقل * وهو كان قاضيا لبني اسرائيل اربعين سنة *

Cúmque perveniſſet arca fœderis Domini 5
ad caſtra, vociferati ſunt Iſraelitæ vociferatione
vehementi, ita ut contremiſceret
terra præ clamore eorum. Audientes 6
autem Palæſtini clamorem eorum, dixerunt;
Quinam eſt clamor iſte & vociferatio
quæ auditur in caſtris Ebræorum ? &
nuntiatum eſt eis quòd arca Domini introducta
fuiſſet in caſtra eorum. Quare 7
pertimeſcentes Palæſtini dixerunt, Deus
venit in caſtra filiorum Iſrael : dixerunt
etiam, Væ nobis, quia non fuit res talis
herì neque nudiuſtertiùs. Væ nobis, quis 8
liberabit nos de manibus Dei fortiſſimi? hic
enim Deus eſt ille qui percuſſit Ægyptios
omnigenis plagis, et edidit miracula in deſerto.
Sumite animos O Palæſtini, et eſto- 9
te viri, ne ſervitute vos premant Iſraelitæ,
quemadmodum ſervitute preſſiſtis eos:
imò eſtote viri, & oppugnate eos. Committentibꝰ 10
itaque prælium Palæſtinis cum
Iſraelitis, debellati fuerunt Iſraelitæ, &
aufûgit quiſque in domum ſuam, acciditque
Iſraelitis infortunium magnum: nam
interfecti fuerunt ex Iſraelitis eo die triginta
millia peditum: Capta fuit arca fœderis 11
Domini, & interfecti fuerunt ambo
filii Eli, Hophni & Phinhas. Aufugiens 12
autem homo quidam de filiis Benjamin è
prælio, venit in Silo eâdem die ſciſſis veſtibus,
et pulvere caput inſperſus. (Porrò 13
Eli ſedebat ſuper ſedem in via expectans:
erat enim cor ejus exuſtum propter arcam
Domini) & perveniens homo ille ad civitatem,
nuntiavit hominibus quod acciderat ;
unde exclamârunt omnes incolæ
civitatis. Cúmque audîſſet Eli clamorem 14
et gemitum, dixit ; Quinam eſt fremitus
& clamor iſte quem audio? & feſtinans
homo ille donec veniſſet ad Eli, rem nuntiavit
ei. (Tranſierunt autem ſuper Eli 15
ſeptuaginta octo anni, et oculi ejus graves
evaſerant, nec clarè videbat.) Dixítque 16
homo ille ad Eli, Ego è bello advenio, &
quidem hodiè veni fugiens è prælio. Dixit
Eli, Quod eſt nuntium O fili mi ? Reſpondit 17
homo ille, Debellati ſunt Iſraelitæ,
et fugerunt à Palæſtinis, interfecti ſunt
è populo, & ſauciati ex eis vulnerati
multi, filii quoque tui Hophni et Phinhas
occîſi, demum arca fœderis Dei capta.
Cùm ergò mentionem feciſſet apud Eli 18
arcæ fœderis Domini, decidit è ſede retrorſùm
ſuper januam, fractóque ipſius
dorſo mortuus eſt : vir enim iſte jam ſenuerat
& gravis evaſerat ; ipſéque fuit
judex filiorum Iſrael annis quadraginta.

שמואל א: ה

audivit & ,ululandum ad prægnans Pinechas uxor ejus nurus Et
19 וְכַלָּתוֹ אֵשֶׁת־פִּינְחָס הָרָה לָלַת וַתִּשְׁמַע אֶת־
,ſuus ſocer eſſet mortuus & ,Dei arcam eſſe captam ad auditionem
הַשְּׁמוּעָה אֶל־הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וּמֵת חָמִיהָ
eam ſuper erant verſæ quia ,peperit & ,ſe incurvavit & ;ſuus vir &
וְאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתֵּלֶד כִּי־נֶהֶפְכוּ עָלֶיהָ
:eam ſuper ſtantes ſunt locutæ & ,ejus mori tempus circa Et .ejus anguſtiæ
20 צִרֶיהָ׃ וּכְעֵת מוּתָהּ וַתְּדַבֵּרְנָה הַנִּצָּבוֹת עָלֶיהָ
.ſuum cor poſuit neq; ,reſpondit non &:peperiſti filium quia ,timeas Ne
אַל־תִּירְאִי כִּי־בֵן יָלָדְתְּ וְלֹא עָנְתָה וְלֹא־שָׁתָה לִבָּהּ׃
,Iſrael ex gloria Tranſmigravit :dicendo ,Ichabod puerum vocavit Et
21 וַתִּקְרָא לַנַּעַר אִי כָבוֹד לֵאמֹר גָּלָה כָבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל
:dixit Et .ſuum virum &,ſuum ſocerum ad & ,Dei arcam eſſe captam ad
22 אֶל־הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאֶל־חָמִיהָ וְאִישָׁהּ׃ וַתֹּאמֶר
.Dei arca eſt capta quia :Iſrael ex gloria Tranſmigravit
גָּלָה כָּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים׃

CAP. V. ה

lapide à eam adduxerunt & ,Dei arcam ceperunt Peliſtim Et
1 וּפְלִשְׁתִּים לָקְחוּ אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיְבִאֻהוּ מֵאֶבֶן
,Dei arcam Peliſtim Ceperuntque .Aſdod in adjutorii
2 הָעֵזֶר אַשְׁדּוֹדָה׃ וַיִּקְחוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
.Daghon apud eam ſtatuerunt & ,Daghon domum eam introduxerunt &
וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ בֵּית דָּגוֹן וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ אֵצֶל דָּגוֹן׃
ſuas facies ad cadens Daghon ecce & ,craſtino à Aſdodii manicarunt Et
3 וַיַּשְׁכִּמוּ אַשְׁדּוֹדִים מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן נֹפֵל לְפָנָיו
reſtituerunt & ,Daghon ceperunt & :Domini arcæ facies ad terram in
אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה וַיִּקְחוּ אֶת־דָּגוֹן וַיָּשִׁבוּ
Daghon ecce & ;craſtino à manè in manicarunt Et .ſuum locum in eum
4 אֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ׃ וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן
,Daghon caput & :Domini arcæ facies ad terram in ſuas facies in cadens
נֹפֵל לְפָנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה וְרֹאשׁ דָּגוֹן
Daghon tantùm :limen ad abſciſſæ ejus manuum volæ duæ &
וּשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו כְּרֻתוֹת אֶל־הַמִּפְתָּן רַק דָּגוֹן
omnes &,Daghon ſacerdotes calcabunt non Ideo .eam ſuper remanſerat
5 נִשְׁאַר עָלָיו׃ עַל־כֵּן לֹא־יִדְרְכוּ כֹהֲנֵי דָגוֹן וְכָל־
ad uſque ,Aſdod in Daghon limen ſuper Daghon domum ingredientes
הַבָּאִים בֵּית־דָּגוֹן עַל־מִפְתַּן דָּגוֹן בְּאַשְׁדּוֹד עַד
,Aſdodios in Domini manus eſt aggravata Et .hanc diem
6 הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַתִּכְבַּד יַד־יְהוָה אֶל־הָאַשְׁדּוֹדִים
& ,Aſdod locis altis in eos percuſſit & ,eos fecit deſolare &
וַיְשִׁמֵּם וַיַּךְ אֹתָם בַּעְפָלִים אֶת־אַשְׁדּוֹד וְאֶת־
Non:dixerunt & ſic quòd Aſdod viri viderunt Et .ejus terminos
7 גְּבוּלֶיהָ׃ וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־אַשְׁדּוֹד כִּי־כֵן וְאָמְרוּ לֹא־
,nos ſuper ejꝰ manꝰ eſt dura quia,nobiſcum Iſrael Dei arca maneat
יֵשֵׁב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּנוּ כִּי־קָשְׁתָה יָדוֹ עָלֵינוּ
omnes collegerunt & ,Miſeruntque .noſtrum deum Daghon ſuper &
8 וְעַל דָּגוֹן אֱלֹהֵינוּ׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־
Dei arcæ faciemus Quid :dixerunt & ;ſe ad Peliſtinorum ſatrapas
סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים אֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן אֱלֹהֵי
circunduxerunt & :Iſrael Dei arca circumeat Gath:dixerunt & ?Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ גַּת יִסֹּב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּסֵּבּוּ אֶת־
fuit & ,eam circunduxerunt poſtquam ,fuit Et .Iſrael Dei arcam
9 אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי אַחֲרֵי הֵסַבּוּ אֹתוֹ וַתְּהִי
viros percuſſit &,valde magna contritione civitatem in Domini manus
יַד־יְהוָה בָּעִיר מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיַּךְ אֶת־אַנְשֵׁי
.alti loci eis erant abſconditi & :magnum ad uſque & parvo à civitatis
הָעִיר מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּשָּׂתְרוּ לָהֶם עֳפָלִים׃

Verſio VUL. LAT.

19 Nurus autẽ ejus, uxor Phinees, prægnans erat, vicináq; partui: & audito nuntio quòd capta eſſet arca Dei, & mortuꝰ eſſet ſocer ſuꝰ, & vir ſuꝰ, incurvavit ſe & peperit: irruerant enim 20 in eam dolores ſubiti. In ipſo autẽ momento mortis ejus, dixerunt ei quæ ſtabant circa eã; Ne timeas, quia filiũ peperiſti. Quæ non reſpondit eis, neq; a21nimadvertit. Et vocavit puerum, Ichabod, dicens; Tranſlata eſt gloria de Iſrael, quia capta eſt arca Dei, & pro ſocero 22 ſuo & pro viro ſuo: Et ait; Tranſlata eſt gloria ab Iſrael, eò quòd capta eſſet arca Dei.

CAP. V.

1 PHiliſthiim autẽ tulerũt arcam Dei, & aſportaverũt eam à Lapide adjutorii in Azotum. 2 Tulerúntq; Philiſthiim arcam Dei, & intulerunt eam in templum Dagon, et ſtatuerunt eam 3 juxta Dagon. Cúmq; ſurrexiſſent diluculò Azotii alterâ die, ecce Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Dñi: & tulerunt Dagon, & reſtituerunt eũ 4 in locũ ſuum. Rurſúmq; manè die alterâ conſurgentes, invenerunt Dagon jacentẽ ſup faciem ſuã in terra coram arca Dñi: caput autẽ Dagon, & duæ palmæ manuũ ejus abſciſſæ e5rant ſup limen. Porrò Dagon ſolꝰ truncꝰ remanſerat in loco ſuo. Propter hanc cauſam non calcant ſacerdotes Dagon, & omnes qui ingrediuntur templũ ejus, ſuper limen Dagon in Azoto, uſque in hodiernũ diẽ. 6 Aggravata eſt autẽ manus Dñi ſuper Azotios, & demolitꝰ eſt eos: et pcuſſit in ſecretiori parte natiũ Azotum, & fines ejus. Et ebullierunt villæ & agri in medio regionis illius, & nati ſunt mures, et facta eſt confuſio 7 mortis magnæ in civitate. Videntes autẽ viri Azotii hujuſcemodi plagam, dixerunt; Non maneat arca Dei Iſrael apud nos: quoniã dura eſt manꝰ ejus ſuper nos, & ſuper Dagon deũ 8 noſtrũ. Et mittentes congregaverunt omnes ſatrapas Philiſthinorũ ad ſe, et dixerũt; Quid faciemꝰ de arca Dei Iſrael? Reſponderúntque Gethæi, Circumducatur arca Dei Iſrael. Et circumduxerunt arcã Dei Iſ9rael. Illis autẽ circumducentibus eam, fiebat manus Dñi per ſingulas civitates interfectionis magnæ nimis: & percutiebat viros uniuſcujuſque urbis, à parvo uſque ad majorem, & computreſcebant prominentes extales eorum. Inierúntque Gethæi conſilium, & fecerunt ſibi ſedes pelliceas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεὲς συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν, καὶ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ᾽ αὐτὴν ὠδῖνες αὐτῆς. 20 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ 21 ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον (ε) Οὐαιβαρχαβὼθ ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς, καὶ ὑπὲρ 22 τοῦ ἀνδρὸς (ζ) αὐτῆς. Καὶ εἶπαν, Ἀπῴκισται δόξα Ἰσραὴλ ἐν τῷ λημφθῆναι τὴν κιβωτὸν (η) κυρίου.

Κεφ. ε΄.

1 Καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ (α) Ἀβενεζὲρ εἰς Ἄ2ζωτον. Καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν (β) κυρίου, καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δα3γὼν, καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ Δαγών. Καὶ ὤρθρισαν οἱ (γ) Ἀζώτιοι, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Δαγών· καὶ (δ) εἶδον, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον (ε) αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἤγειραν τὸν Δαγὼν, καὶ κατέστησαν (ζ) εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισεν αὐτούς· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν, τὴν Ἄζω4τον καὶ (η) τὰ ὅρια αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο ὅτε ὤρθρισαν (θ) τοπρωῒ, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον (ι) αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου. καὶ (κ) κεφαλὴ Δαγὼν καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν αὐτοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια ἀμαφὲθ (λ) ἕκαστοι, καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον, 5 Πλὴν ἡ ῥάχις Δαγὼν ὑπελείφθη. διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς Δαγὼν, καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγὼν, ἐπὶ (μ) βαθμὸν οἴκου Δαγὼν ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας 6 ταύτης, ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσι. Καὶ (ν) ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου (ξ) ἐπὶ Ἄζωτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέζεσεν αὐτοῖς εἰς (ο) τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες. καὶ ἐγένετο (π) σύγχυσις θανάτου μεγά7λη ἐν τῇ πόλει. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἀζώτου ὅτι (ρ) οὕτως, καὶ λέγουσιν, Ὅτι οὐ καθήσεται κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ μεθ᾽ ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ Δαγὼν θεὸν 8 ἡμῶν. Καὶ ἀποστέλλουσι καὶ συνάγουσι (σ) τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς, καὶ λέγουσι, Τί (τ) ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ θεοῦ Ἰσραήλ; καὶ λέγουσιν οἱ (υ) Γεθαῖοι, Μετελθέτω κιβωτὸς τοῦ θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. καὶ μετῆλθεν (φ) 9 κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς Γέθ. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν αὐτὴν, καὶ γίνεται χεὶρ κυρίου (χ) τῇ πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα· καὶ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ (ψ) ἕως μεγάλου, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐποίησαν οἱ (ω) Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἕδρας.

19 Et nurus ejus uxor Phinees cum concepiſſet ad pariendum; et audivit nuntiũ, quia capta eſt arca Dei, et quia mortuꝰ eſt ſocer ſuꝰ, et vir ſuꝰ: et (n) ploravit, & peperit: quoniam irruerant in eam dolores ſui. 20 (o) Et in tempore ſuo moritur, et dicebant ei mulieres aſſiſtentes ei; Ne timeas, quoniam filium peperiſti. Et non reſpondit, et non cogitavit cor ejꝰ. 21 Et vocavit puerũ, (p) Væbarchaboth pro arca Dei, et pro ſocero ſuo, et pro viro ſuo. 22 Et (q) dixerunt, Tranſmigravit gloria Iſrael, (r) in eo, quòd capta eſt arca Domini.

CAP. V.

1 ET alienigenæ ceperunt arcam Dei: et intulerunt illã ex Abenezer in Azotum. 2 Et ceperunt alienigenæ arcã Domini, et intulerũt eam in domum Dagon: et collocaverunt illam juxta Dagon. 3 Et manè vigilaverunt Azotii, & intraverunt in domum (a) Dagon; et viderunt: et ecce Dagon cecidit in faciem (b) ſuam ante arcã Dei. Et erexerũt Dagon, et ſtatuerũt in locũ ſuũ. (c) Et gravata eſt manꝰ Dñi ſuper Azotios, et cruciavit illos, et percuſſit illos in (d) ſedibꝰ eorũ, Azotũ, et regiones ejꝰ. 4 Et factũ eſt, cũ manè vigilâſſent; et ecce Dagon ceciderat in faciẽ ſuã ante arcã teſtamenti Domini: et caput Dagon, et (e) ambo veſtigia manuũ ejꝰ abſciſſa ſuper anteriora Amapheth ſinguli, et ambo articuli manuũ ejꝰ ceciderant in limen. 5 Tantummodò truncus Dagon remanſerat. Propter hoc non incedunt ſacerdotes Dagon, & omnis intrans in domum Dagon, ſuper limen domꝰ Dagon in Azoto uſq; in diẽ hanc: quoniam tranſcendentes tranſcendunt. 6 Et (f) gravata eſt manꝰ Domini ſuper Azotũ: et induxit eis, & efferbuit eis in navibus, & mediũ regionis ejus expullulârunt mures. Et facta eſt confuſio mortis magna in civitate. 7 Et viderunt viri Azotii, (g) quoniã ſic: & dicunt; Quoniam non ſedebit arca Dei Iſrael nobiſcum: quoniã dura eſt manꝰ illius ſuper nos, et ſuper Dagon deum noſtrum. 8 Et mittunt, & congregant (h) ſatrapas alienigenarum ad ſe, et dicunt; Quid faciemus arcæ Dei Iſrael? Et dicunt Gethæi; Tranſeat arca Dei ad nos. Et tranſiit arca Dei Iſrael in Geth. 9 Et factum eſt, poſtquàm ipſa tranſiit; & fit manꝰ Domini (i) civitati, turbatio magna valdè: et percuſſit viros civitatis à parvo uſq; ad magnum, & percuſſit eos in ſedibus eorum. Et fecerunt ſibi Gethæi (k) ſedes.

MS.A. (ε) Οὐαιχαβὼθ· καὶ εἶπαν ὑπὲρ τῆς (ζ) αὐτῆς, Ἀπῴκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ (η) κυρίου, καὶ διὰ τὸ τεθνηκέναι τὸν πενθερὸν αὐτῆς καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ εἶπεν, Ἀπῴκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐλήμφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Κεφ. ε΄. MS.A. (α) Ἀβεννεζὲρ (β) τοῦ κυρίου, (γ) Ἀζώτιοι τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθαν (δ) ἴδαν, καὶ (ε) αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον (ζ) αὐτὸν εἰς τὸν (η) τὸ ὅριον αὐτῆς. (θ) τοπρωῒ τῇ ἐπαύριον, καὶ (ι) αὐτοῦ ἐπὶ τὴν *κῆν ἐνώπιον (κ) ἡ κεφαλὴ (λ) ἕκαστον, καὶ (μ) βαθμὸν *πλὴν ἡ ῥάχις *γαζεε οἴκου Δαγὼν (ν) ἐβαρύνθη χεὶρ (ξ) ἐπ᾽ Ἄζωτον, (ο) τὰς ἕδρας, καὶ (π) χύσις θανάτου (ρ) οὕτως, λέγουσιν, (σ) τοὺς πάντας σατράπας (τ) ποιήσωμεν κιβωτῷ (υ) Γεθθαῖοι, *Με οι Μετηθέτω *κειτὸς θεοῦ Ἰσραὴλ πρὸς (φ) ἡ κειβωτὸς τοῦ θεοῦ εἰς Γεθθά. (χ) ἐν τῇ (ψ) καὶ ἕως (ω) Γεθθαῖοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וְכַלָּתֵיהּ אִתַּת פִּינְחָס מְעַדְּיָא לְמֵילַד וּשְׁמַעַת יָת שְׁמוּעֲתָא דְּאִשְׁתְּבִי אֲרוֹנָא דַּיְיָ וּדְמִית
20 חֲמוּהָא וּדְאִתְקְטַל בַּעֲלַהּ וּכְרַעַת וִילֵידַת אֲרֵי בִיעֲתוּהָא חֶבְלָהָא׃ וּכְעִדָּן מוֹתַהּ וּמַלִּילָא
נְשַׁיָּא דְּקָיְמָן עֲלַוַהּ לָא תִדְחֲלִין אֲרֵי בַר דְּכַר יְלֵידְתְּ וְלָא אֲתִיבַת וְלָא שַׁוִּיאַת עַל לִבַּהּ׃
21 וּקְרָת לְרַבְיָא אִיכָבוֹד לְמֵימַר גְּלָה יְקָרָא מִיִּשְׂרָאֵל דְּאִשְׁתְּבִי אֲרוֹנָא דַּיְיָ וּדְמִית חֲמוּהָא
22 וּדְאִתְקְטַל בַּעֲלַהּ׃ וַאֲמַרַת גְּלָא יְקָרָא מִיִּשְׂרָאֵל אֲרֵי אִשְׁתְּבִי אֲרוֹנָא דַּיְיָ׃

ה

1 וּפְלִשְׁתָּאֵי שְׁבוֹ יָת אֲרוֹנָא דַּיְיָ וְאַיְתוּהִי מֵאֶבֶן סַעֲדָא לְאַשְׁדּוֹד׃ וּנְסִיבוּ פְּלִשְׁתָּאֵי יָת
2
3 אֲרוֹנָא דַּיְיָ וְאָעִילוּ יָתֵיהּ לְבֵית דָּגוֹן וַאֲקִימוּ יָתֵיהּ בִּסְטַר דָּגוֹן׃ וְאַקְדִּימוּ אֱנָשֵׁי אַשְׁדּוֹד
בְּיוֹמָא דְּבַתְרוֹהִי וְהָא דָגוֹן רְמֵי עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּיְיָ וּנְסִיבוּ יָת דָּגוֹן
4 וַאֲתִיבוּ יָתֵיהּ לְאַתְרֵיהּ׃ וְאַקְדִּימוּ בְּצַפְרָא בְּיוֹמָא דְּבַתְרוֹהִי וְהָא דָגוֹן רְמֵי עַל אַפּוֹהִי עַל
אַרְעָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּיְיָ וְרֵישׁ דָּגוֹן וְתַרְתֵּין פִּסַּת יְדוֹהִי קְצִיצָן מַחְתָּא עַל סְקוּפְתָּא לְחוּד
5 גּוּפֵיהּ אִשְׁתְּאַר עֲלוֹהִי׃ עַל כֵּן לָא דָרְכִין כּוּמְרֵי דָגוֹן וְכָל דְּעָלִין לְבֵית דָּגוֹן עַל סְקוּפַּת
6 דָּגוֹן בְּאַשְׁדּוֹד עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּתְקֵיפַת מַחְתָּא דַּיְיָ עַל אֱנָשׁ אַשְׁדּוֹד וְאַצְדְּנוּן וְאַלְקִי
7 יָתְהוֹן בִּטְחוֹרִין יָת אַשְׁדּוֹד וְיָת תְּחוּמָהָא׃ וַחֲזוֹ אֱנָשֵׁי אַשְׁדּוֹד אֲרֵי שַׁוְיָא עֲלֵיהוֹן
מַחְתָּא וְאָמְרִין לָא יִשְׁרֵי אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל עִמָּנָא אֲרֵי תְקֵיפַת מַחְתֵיהּ עֲלָנָא וְעַל דָּגוֹן
8 טַעֲוְתָנָא׃ וּשְׁלַחוּ וּכְנַשׁוּ יָת כָּל טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי לְוָתְהוֹן וַאֲמַרוּ מָה נַעֲבֵיד לַאֲרוֹן
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲמַרוּ לְגַת יִסְתְּחַר אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְאַסְחַרוּ יָת אֲרוֹן אֱלָהָא
9 דְיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה בָּתַר דְּאַסְחַרוּ יָתֵיהּ וַהֲוַת מַחְתָּא דַּיְיָ בְּקַרְתָּא שְׁגוּשָׁא רַבָּא לַחֲדָא וּמְחָא
יָת אֱנָשֵׁי קַרְתָּא מִזְּעֵירָא וְעַד רַבָּא וְלָקוֹ לְהוֹן בִּטְחוֹרִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nurus ejꝰ uxor Pinhhazz prægnans ad pariendũ, & audivit auditionem quòd capta eſt arca Dñi, & quòd mortuꝰ eſt ſocer ſuꝰ, & quòd occiſus eſt maritꝰ ejus; & curvata eſt & peperit, quoniã concrepuerunt eam dolores ejus. Et in tempore mortis ejus & locutæ ſunt mulieres quæ ſtantes ſuper eam: Ne timueris, nam filium maſculum peperiſti: & non reſpondit, & non poſuit ſuper cor ſuũ. Et vocavit puerum Aichabod, dicendo: Migravit gloria ex Iſrael, quòd capta eſt arca Dñi, & quòd mortuꝰ eſt ſocer ejꝰ, & quòd occiſus fuit maritꝰ ejus. Et dixit: Migravit gloria ex Iſrael, quoniam capta fuit arca Dñi.

CAP. V.

ET Peliſthæi ceperunt arcam Dñi, & adduxerunt eam à Petra auxilii ad Aſdod. Et tulerunt Peliſtæi arcam Dñi, & aſcendere fecerunt eam ad ædem Dagon, et ſtatuerunt eam in latere Dagon. Et anticipaverunt homines Aſdod in die qui poſt illum, et ecce Dagon projectꝰ ſuper faciem ſuam ſuper terram ante arcam Dñi, et tulerunt Dagon et retulerunt illum ad locum ſuum. Et anticipaverunt in aurora in die qui poſt illum, et ecce Dagon projectꝰ ſuper faciem ſuam ſuper terram ante arcam Dñi, et caput Dagon et duæ extremitates manuum ejus truncatæ percuſſæ ſup limen: ſolum corpꝰ ejus relictũ fuit ſuper ſe: Propterea non gradientes ſacrificuli Dagon, et omnes *qui* intrantes ad ædem Dagon ſuper limen Dagon in Aſdod uſq; ad diem hunc. Et fortificata eſt percuſſio Dñi ſuper hominem Aſdod, et vaſtavit eos: et percuſſit eos in cõſtrictionibꝰ, Aſdod et terminũ ejus. Et viderunt homines Aſdod quòd poſita ſuper eos percuſſio, et dixerunt: Non habitabit arca Dñi Dei Iſrael nobiſcum, quoniam fortificata eſt percuſſio ejus ſuper nos et ſuper Dagon Errorem noſtrum. Et miſerunt et congregaverunt omnes tyrannos Peliſthæorum ad ſe, et dixerunt: Quid faciemus arcæ Dei Iſrael? et dixerunt ad Gath: Circumferatur arca Dei Iſrael; et circumtulerunt arcam Dei Iſrael. Et fuit poſtquam circumtulerunt eã, et fuit percuſſio Dñi in urbe, conturbatio magna valdè; et percuſſit viros urbis à parvo et uſq; magnũ, et percuſſit eos in conſtrictionibꝰ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܠܬܗ ܐܢܬܬ ܦܢܚܣ. ܒܛܢܐ ܗܘܬ. ܘܡܩܪܒܐ ܗܘܬ ܠܡܐܠܕ. ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܫܡ
ܕܐܬܕܒܪܬ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܕܡܝܬ ܚܡܘܗ̇ ܘܒܥܠܗ̇. ܟܪܥܬ ܘܝܠܕܬ. ܡܛܠ ܕܐܬܗܦܟܘ
ܥܠܝܗ̇ ܚܒܠܝܗ̇. * ܘܒܥܕܢܐ ܕܡܘܬܗ̇. ܐܡܪܝ ܐܝܠܝܢ ܕܩܝܡܢ ܗܘܝ ܥܠܝܗ̇. ܠܐ ܬܕܚ
ܘܐܡܪܐ ܠܗ̇ ܚܝܬܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܪܐ ܕܟܪܐ ܝܠܕܬܝ. ܘܠܐ ܥܢܬ. ܘܠܐ ܣܡܬ ܠܒܗ̇. * ܘܩ
ܫܡܗ ܕܛܠܝܐ. ܝܘܟܒܪ. ܘܐܡܪܬ. ܥܒܪ ܐܝܩܪܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܐܬܕܒܪܬ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗ
ܘܥܠ ܚܡܘܗ̇ ܘܥܠ ܒܥܠܗ̇. * ܘܐܡܪܬ. ܥܒܪ ܐܝܩܪܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܐܬܕܒܪܬ ܩܒܘܬܗ
ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * * ܘܦܠܫܬܝ̈ܐ ܕܒܪܘ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗ
ܘܐܝܬܝܘܗ̇ ܡܢ ܟܐܦܐ ܕܥܘܕܪܢܐ ܠܐܫܕܘܕ. * ܘܕܒܪܘ ܦܠܫܬܝ̈ܐ ܠܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܥܠ
ܠܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܐܩܝܡܘܗ̇ ܠܘܬ ܓܢܒ ܕܓܘܢ. * ܘܩܕܡܘ ܐܫܕܘܕܝ̈ܐ ܠܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ
ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܠܕܓܘܢ ܕܢܦܝܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܣܒܘ
ܠܕܓܘܢ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܒܕܘܟܬܗ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ ܕܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܗܐ ܕܓܘܢ ܢܦܝܠ ܥ
ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܪܫܗ ܕܕܓܘܢ ܘܬܪܬܝܢ ܦܣ̈ܬ ܐܝܕ̈ܘܗܝ
ܦܣܝܩܢ ܥܠ ܐܣܩܘܦܬܐ ܕܬܪܥܐ. ܒܠܚܘܕ ܓܘܫܡܗ ܕܕܓܘܢ ܫܒܝܩ ܗܘܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܟܘ̈ܡܪܐ ܕܕܓ
ܘܟܠ ܕܥܐܠܝܢ ܠܐ ܕܪܟܝܢ ܥܠ ܐܣܩܘܦܬܐ ܕܕܓܘܢ ܒܐܫܕܘܕ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܝܩܪܬ ܐܝܕܗ
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܫܕܘܕܝ̈ܐ. ܘܚܒܠ ܐܢܘܢ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܒܓܘܫ̈ܝܗܘܢ. ܠܐܫܕܘܕ ܘܠܬܚܘܡܝܗ̇. * ܘܚܙܘ ܐ
ܐܢܫ̈ܐ ܕܐܫܕܘܕ ܕܗܟܢܐ ܗܘܐ. ܘܐܡܪܘ. ܠܐ ܬܬܒ ܩܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡ
ܥܡܢ. ܡܛܠ ܕܩܫܝܐ ܐܝܕܗ ܥܠܝܢ ܘܥܠ ܕܓܘܢ ܐܠܗܢ. * ܘܫܕܪܘ ܟܢܫܘ ܠܟܠܗܘܢ ܛܘܪ̈ܢܐ
ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܓ
ܬܬܦܢܐ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܦܢܝܘ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܦܢܝܘܗ̇ ܗܘܬ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܫܓܘܫܝܐ ܪܒܐ ܛܒ. ܘܡ
ܠܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܐܫܬܪܝܘ ܡܘܬܒ̈ܝܗܘܢ. ܘܢܦܩܘ ܠܗܘܢ ܓܘܫ̈ܝܗܘܢ

19 Nurus autem ejus, uxor Phinheſi, quæ gravida erat, & proxima partui, cùm audîſſet rumorē quòd abducta eſſet arca Dei, quódque mortuus eſſet ſocer ſuus & maritus ſuus, incurvata peperit: verſi enim erant in eam dolores ejus. 20 Et inſtante horâ mortis ejus dixerunt quæ aſtabant illi, Ne timeas: dixit etiam ei obſtetrix, Ne timeas, quia maſculum peperiſti. At non reſpondit, nec animum adjecit. 21 Et vocavit nomen pueri Jochabar, & ait, Tranſivit gloria ab Iſraele, propter abductam arcam Dei, & ob ſocerum ſuum, & ob maritum ſuum. 22 Ait inquam, Tranſivit gloria ab Iſrael, eò quòd abducta ſit arca Domini Dei Iſraelis.

CAP. V.

1 Porrò Philiſtæi ceperūt arcā Dei, & abduxerunt eā à Lapide adjutorii in Aſdod. 2 Tum ſumentes Philiſtæi arcā Dei intulerunt eam in ædē Dagonis, & ſtatuerunt eā ad latus Dagonis. 3 Manè verò conſurgentes Aſdodæi poſtero die, repererunt Dagonem projectū in faciē ſuā ſuper terrā ante arcam Dei: & accipientes Dagonē, obfirmârunt eum in loco ſuo. 4 Iterum manè conſurgentes altero die, ecce Dagonem humi jacentem ſuper faciem ſuam coram arca Domini, & caput Dagonis ambaſque palmas manuum ejus recîſas ſuper limen januæ, trunco Dagonis remanente. 5 Hac de cauſa ſacerdotes Dagonis & quicunque ingrediuntur, non calcant limen Dagonis in Aſdod ad hunc uſque diem. 6 Præterea ingraveſcens manus Domini in Aſdodæos deſolavit illos, & percuſſit eos in podicibus eorum, tam Aſdod, quàm terminos ejus. 7 Et videntes cives Aſdod talia ſibi accidiſſe, dixerunt, Ne maneat arca Dei Iſraelis nobiſcum, quia dura eſt manus ejus erga nos & erga Dagonem deum noſtrum. 8 Mittentes itaq; congregaverunt omnes tyrannos Philiſtæorū ad ſe, dixeruntque, Quid faciemus arcæ Dñi Dei Iſraelis? qui dixerunt, In Gath redeat arca Dñi Dei Iſraelis: ſic remiſerunt arcam Dñi Dei Iſraelis. 9 Et poſtquam remiſerunt eam, facta eſt manus Dñi contra civitatem illam ingenti admodū plagâ, percuſſitq; cives urbis illius à parvo ad magnū uſque: ita ut diffluerent ſedes eorum, & prolaberentur eis podices eorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكانت كنته امراة فنحاس حبلي * وكان قد دنت ايامها للولد * فلما سمعت ان تابوت
عهد الرب قد اخذ * وان زوجها وحماها قد ماتا * سقطت وولدت * وذلك لان الطلق اخذها
من شدة الفزع * فلما اشرفت على الموت * قال لها الذين كانوا حولها لا تخافي لان الذي ولدت
هو ذكر * ولم تجبهم * ولم يخطر ذلك على قلبها * ودعت اسم الصبي يوخاباد * وقالت * زالت
الكرامة من بني اسرايل * لان تابوت عهد الرب اخذت منهم *

* الفصل الخامس *

* فاما اهل فلسطين فاخذوا تابوت عهد الله * وانطلقوا به من حجر النصر الى ازدود * فلما اخذ
اهل فلسطين تابوت عهد الرب * ادخلوه بيت داغون الاههم وصيروه عند داغون * وبكر
اهل ازدود من الغد * فوجدوا داغون ملقا على وجهه على الارض امام تابوت الله * واخذوا داغون
وسووه في موضعه * وادلجوا بكرة في اليوم الاخر * فاذا داغون ملقا على وجهه على الارض امام
تابوت الله * وكان راس داغون وكفاه مقطوعة مطروحة على معتمة الباب وبقي جسمه وحده في
موضعه * ولذلك لم يكن احبار داغون يطاون معتمة الباب * وجميع الذين كانوا يدخلون من
اهل ازدود الى داغون لا يطاون معتمة الباب الى اليوم * ونزل غضب الرب باهل ازدود * واهلكهم
وضربهم ضربة في مقاعدهم * واخذهم الزحير * لاهل ازدود وكل حدودها * فلما راوا اهل ازدود
ما اصابهم قالوا * لا يكون تابوت اله اسرايل معنا * لان غضبه قد نزل بنا وبالاهنا داغون * وارسلوا
وجمعوا روساء اهل فلسطين وقالوا ما نصنع بتابوت اله اسرايل * فقالوا ننزل تابوت اله اسرايل الى
جات * واخرجوا تابوت اله اسرايل من عندهم * فلما ردوها الى جات ضرب الله اهل القرية ضربة
شديدة جدا * فضرب اهل القرية وابتلوا كلهم من صغيرهم الى كبيرهم * واشتد بهم الزحير

19 * *Nurus autē ejus, uxor Phinhaſi, gravida erat, & jam inſtabant dies partûs ejus: Hæc cùm audîſſet arcam fœderis Domini captam, & maritū ſuū ac ſocerū ſuum mortuos eſſe, corruit ac peperit: atq; id, quia dolores partûs occupaverant eam præ vehementia timoris.* 20 *Cùm autem eſſet morti proxima, dixerunt ad eam qui aſtabant illi, Ne timeas, quia quem peperiſti maſculus eſt: ſed non reſpondit eis, nec animum ad hoc adjecit.* 21 *Et vocavit nomen pueri Jochebed, dicens,* 22 *Evanuit honor à filiis Iſrael, eò quòd crepta ſit ab eis arca fœderis Domini.*

CAP. V.

1 *AT verò Palæſtini capientes arcā fœderis Dei, abduxerunt eam à lapide adjutorii ad Azdod:* 2 *Et cùm cepiſſent Palæſtini arcam fœderis Domini, introduxerunt eam in ædem Dagonis dei ſui, & collocârunt eam prope Dagonem.* 3 *Et ſurgentes Azdodæi poſtero die, invenerunt Dagonem proſtratum in faciem ſuā ſuper terram corā arca Dei: & ſumentes Dagonem, redintegrârunt eum in loco ſuo.* 4 *Et ſummo manè conſurgentes altero die, ecce Dagonem humi proſtratū in faciem ſuā corā arca Dei; & erat caput Dagonis ambæq; ipſius volæ amputatæ & projectæ ſuper limen januæ, trunco ipſius ſolo manente in loco ſuo.* 5 *Et idcirco ſacerdotes Dagonis non calcant limen januæ; & omnes Azdodei qui ingrediuntur ad Dagonem non calcant limen januæ ad hodiernū uſque diem.* 6 *Tum ingruente furore Domini in Azdodæos, perdidit eos, & percuſſit eos plagâ quâdam in ſedibus eorum, ita ut occupâſſet eos dyſenteria, tam Azdodæos quàm omnes eorum conterminos.* 7 *Cúmq; vidiſſent Azdodæi quod ſibi acciderat, dixerunt, Ne maneat arca Dei Iſraelis nobiſcum, quia furor ejus invaſit nos & deum noſtrum Dagonem.* 8 *Et mittentes convocârunt principes Palæſtinorum, & dixerunt; Quid faciemus arcæ Dei Iſraelis? reſponderunt, Deducamus arcā Dei Iſraelis ad Gath: ſic eduxerunt à ſe arcam Dei Iſraelis.* 9 *Sed cùm remiſiſſent eam ad Gath, percuſſit Deus cives urbis illius plagâ aſperrimâ: percuſſit enim cives urbis, affectiq; ſunt omnes morbo tam parvi quàm magni, & graſſata eſt in eos dyſenteria.*

arcam venire ut ,fuit & : Hecron Dei arcam miſerunt Et
וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן 10
Circũduxerunt : dicendo ,Hecronitæ exclamaverũt & :Hecron Dei
הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיִּזְעֲקוּ הָעֶקְרֹנִים לֵאמֹר הֵסַבּוּ
.meum populum &,me interficiendũ ad ,Iſrael Dei arcam me ad
אֵלַי אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לַהֲמִיתֵנִי וְאֶת־עַמִּי׃
:dixerũtque ,Peliſtinorũ ſatrapas omnes congregaverũt & ,Miſeruntque
וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ 11
non & ,ſuũ locũ in revertatur & ,Iſrael Dei arcam Dimittite
שַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב לִמְקֹמוֹ וְלֹא־
omni in mortis contritio erat quia :meũ populũ & ,me interficiat
יָמִית אֹתִי וְאֶת־עַמִּי כִּי־הָיְתָה מְהוּמַת־מָוֶת בְּכָל־
qui viri Et .ibi Dei manus valde erat gravis ; civitate
הָעִיר כָּבְדָה מְאֹד יַד הָאֱלֹהִים שָׁם׃ וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר 12
.cœlos urbis clamor aſcẽditq; :locis altis in ſũt pcuſſi,fuerãt mortui nõ
לֹא־מֵתוּ הֻכּוּ בַּעְפֹלִים וַתַּעַל שַׁוְעַת הָעִיר הַשָּׁמָיִם׃

CAP. VI. ו

.menſibus ſeptem Peliſtinorum agro in Domini arca fuit Et
וַיְהִי אֲרוֹן־יְהוָה בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים׃ 1
Quid : dicendo ,divinos ad & ,ſacerdotes ad Peliſtini Vocaveruntque
וַיִּקְרְאוּ פְלִשְׁתִּים לַכֹּהֲנִים וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מַה־ 2
eam dimittamus quo in ,nos ſcire facite ? Domini arcæ faciemus
נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן יְהוָה הוֹדִעֻנוּ בַּמֶּה נְשַׁלְּחֶנּוּ
, Iſrael Dei arcam dimittentes Si : dixerũt Et .ſuũ locũ in
לִמְקוֹמוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ אִם־מְשַׁלְּחִים אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 3
:culpatorium ei reſtituetis reſtituendo ſed ; vacuam eam dimittatis ne
אַל־תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ רֵיקָם כִּי־הָשֵׁב תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם
.vobis à ejus manus receſſerit non cur,vobis erit notum &,curabimini tunc
אָז תֵּרָפְאוּ וְנוֹדַע לָכֶם לָמָּה לֹא־תָסוּר יָדוֹ מִכֶּם׃
numerum :dixerunt & ? ei reſtituemus quod ,culpatorium Quod :dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ מָה הָאָשָׁם אֲשֶׁר נָשִׁיב לוֹ וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר 4
quia ;aurei mures quinque & ,aureæ mariſcæ quinque ,Peliſtinorũ ſatraparũ
סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עָפְלֵי זָהָב וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי זָהָב כִּי־
imagines Facietiſque .veſtris ſatrapis & ,illis omnibus una plaga
מַגֵּפָה אַחַת לְכֻלָּם וּלְסַרְנֵיכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם צַלְמֵי 5
; terram corrumpentium ,veſtrorũ muriũ imagines & ,veſtrarũ mariſcarũ
עָפְלֵיכֶם וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם הַמַּשְׁחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ
ſuam manum faciet leviorẽ fortè ſi ,gloriam Iſrael Deo dabitiſque
וּנְתַתֶּם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּבוֹד אוּלַי יָקֵל אֶת־יָדוֹ
quid ut Et .veſtra terra deſuper & ,veſtris diis deſuper & ,vobis deſuper
מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל אֱלֹהֵיכֶם וּמֵעַל אַרְצְכֶם׃ וְלָמָּה 6
Parhoh & ,Ægyptii aggravaverũt quemadmodũ veſtrum cor aggravabitis
תְכַבְּדוּ אֶת־לְבַבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְּדוּ מִצְרַיִם וּפַרְעֹה
? abierũt &,eos dimiſerũt & ,eos in illuſit quando nonne ?ſuum cor
אֶת־לִבָּם הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר הִתְעַלֵּל בָּהֶם וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ׃
vaccas duas & ,unum novum plauſtrum facite & ,capite nunc Et
וְעַתָּה קְחוּ וַעֲשׂוּ עֲגָלָה חֲדָשָׁה אֶחָת וּשְׁתֵּי פָרוֹת 7
vaccas ligabitis & : jugum eas ſuper aſcendit non quas ,lactantes
עָלוֹת אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עֲלֵיהֶם עֹל וַאֲסַרְתֶּם אֶת־הַפָּרוֹת
capietis Et .domum ad eas poſt à ,earum filios reducetis & ,plauſtro in
בָּעֲגָלָה וַהֲשֵׁבֹתֶם בְּנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם הַבָּיְתָה׃ וּלְקַחְתֶּם 8
vaſa & : plauſtro in eam dabitis & ,Domini arcam
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וּנְתַתֶּם אֹתוֹ אֶל־הָעֲגָלָה וְאֵת כְּלֵי
ejus latere à capſa in ponetis ,culpatorium ei reddidiſtis quæ ,aurea
הַזָּהָב אֲשֶׁר הֲשֵׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׂימוּ בָאַרְגַּז מִצִּדּוֹ
ſui confinii viam ſi ,aſpicietis Et .vadat & ; eam dimittetis &
וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ׃ וּרְאִיתֶם אִם־דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ 9
grande malum nobis fecit ipſa ; Bethſemes aſcendat
יַעֲלֶה בֵּית שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה
accidens;nos in tetigit ejus manus non quòd ſciemus & ,non ſi & : hoc
הַזֹּאת וְאִם־לֹא וְיָדַעְנוּ כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ מִקְרֶה
.nobis fuit ipſum
הוּא הָיָה לָנוּ׃

Verſio VUL. LAT.

10 Miſerunt ergò arcã Dei in Ac-
caron. Cúmque veniſſet arca
Dei in Accaron, exclamaverũt
Accaronitæ, dicentes; Ad-
duxerunt ad nos arcã Dei Iſ-
rael, ut interficiat nos & po-
11 pulũ noſtrũ. Miſerunt itaque
& congregaverunt omnes ſa-
trapas Philiſthinorum: qui di-
xerunt; Dimittite arcã Dei Iſ-
rael, & revertatur in locũ ſuũ,
& non interficiat nos cũ po-
12 pulo noſtro. Fiebat enim pa-
vor mortis in ſingulis urbibus,
& graviſſima valdè manꝰ Dei.
Viri quoque, qui mortui non
fuerant, percutiebantur in ſe-
cretiori parte natiũ: & aſcen-
debat ululatus uniuſcujuſque
civitatis in cœlum.

CAP. VI.

1 Fuit ergò arca Dñi in regi-
one Philiſthinorum ſeptẽ men-
2 ſibꝰ. Et vocaverunt Philiſthi-
im ſacerdotes & divinos, di-
centes, Quid faciemꝰ de arca
Domini? indicate nobis quo-
modò remittamus eã in locum
3 ſuum. Qui dixerunt; Si remit-
titis arcã Dei Iſrael, nolite di-
mittere eam vacuã, ſed ꝙ de-
betis, reddite ei pro peccato,
& tunc curabimini: & ſcietis
quarè non recedat manꝰ ejus à
4 vobis. Qui dixerunt, Quid
eſt quod pro delicto reddere
debeamꝰ ei? Reſponderúntq;
5 illi; Juxta numerum provinci-
arum Philiſthinorum, quinq;
anos aureos facietis, & quinq;
mures aureos: quia plaga una
fuit omnibꝰ vobis, & ſatrapis
veſtris. Facietíſq; ſimilitudines
anorum veſtrorum, et ſimilitu-
dines murium, qui demoliti
ſunt terrã: et dabitis Deo Iſra-
el gloriam; ſi fortè relevet ma-
nũ ſuam à vobis, et à diis ve-
6 ſtris, et à terra veſtra. Quarè
aggravatis corda veſtra, ſicut
aggravavit Ægyptus, et Pharao
cor ſuum? nónne poſtquàm
percuſſus eſt, tunc dimiſit eos,
7 et abierunt? Nunc ergò arri-
pite et facite plauſtrum novũ
unũ: et duas vaccas fœtas, qui-
bus non eſt impoſitum jugum,
jungite in plauſtro; et recludite
8 vitulos earum domi. Tolle-
tíſq; arcam Dñi, et ponetis in
plauſtro; et vaſa aurea, quæ ex-
olviſtis ei pro delicto, ponetis
in capſellam ad latus ejus: et
9 dimittite eam ut vadat. Et
aſpicietis: et ſi quidẽ per viam
finium ſuorum aſcenderit con-
tra Bethſames, ipſe fecit nobis
hoc malum grande: ſin autẽ
minimè; ſciemus quia ne-
quaquàm manus ejus tetigit
nos, ſed caſu accidit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐξαποστέλλουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς (α)
Ἀσκάλωνα. καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς
θεοῦ εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἐβόησαν οἱ Ἀσκαλωνῖ-
ται, λέγοντες, Τί ἀπεστρέψατε τὴν κιβωτὸν τοῦ
θεοῦ (β) Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς θανατῶσαι ἡμᾶς
11 καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν; Καὶ (γ) ἐξαποστέλλουσι καὶ
συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ (δ)
εἶπον, Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ
12 μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν. Ὅτι ἐ-
γενήθη (ε) σύγχυσις ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα
σφόδρα, ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς (ζ) θεοῦ Ἰσρα-
ὴλ ἐκεῖ. Καὶ οἱ ζῶντες καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐ-
πλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας. καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς
πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

Et emittunt arcam Dei in Aſca-
lonẽ. Et factum eſt, ut intravit
arca Dei in (l) Aſcalonem; & cla-
maverunt Aſcalonitæ, dicentes;
Quid convertiſtis arcam Dei Iſ-
rael ad nos, ad mortificandum
nos, & populum noſtrum? Et mit-
tunt, & congregant ſatrapas a-
lienigenarum, & dixerunt; Emit-
tite arcam Dei Iſrael, & (m) re-
ſideat in loco ſuo: & non morti-
dabit nos, & populum noſtrum:
Quia facta eſt confuſio in civi-
tate tota, gravis valdè, ut intra-
vit arca Dei Iſrael (n) illuc. Et
qui vivebant, & non ſunt mor-
tui; (o) percuſſi ſunt in ſedibꝰ. Et
aſcendit clamor civitatis ad cœ-
lum.

MS.A. (α) Ἀσκάλωνα. καὶ ἐβόησαν (β) Ἰσραὴλ θανατῶσαι ἡμᾶς (γ) ἀπο-
στέλλουσιν (δ) εἶπαν, (ε) σύγχυσις θανάτου ἐν (ζ) θεοῦ ἐκεῖ.

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ ἦν ἡ (α) κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων
2 ἑπτὰ μῆνας, καὶ ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας. Καὶ
καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντεις
καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν, λέγοντες, Τί ποιήσο-
μεν τῇ κιβωτῷ (β) κυρίου; γνωρίσατε (γ) ἡ-
μῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον
3 αὐτῆς. Καὶ (δ) εἶπαν, Εἰ ἐξαποστέλλετε ὑμεῖς
τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, μὴ
δὴ (ε) ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενὴν, ἀλλὰ ἀποδι-
δόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασάνου, καὶ τότε ἰα-
θήσεσθε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν. μὴ οὐκ (ζ) ἀπο-
4 στῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν; Καὶ λέγουσι, Τί τὸ
5 τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ; καὶ εἶπαν, Κατὰ
ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε
ἕδρας (η) χρυσᾶς, ὅτι πταῖσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς
ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ (θ) λαῷ, καὶ μῦς χρυσοῦς
ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν
γῆν. καὶ δώσετε τῷ κυρίῳ δόξαν, ὅπως (ι) κου-
φίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν
6 ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν. Καὶ ἱνατί βαρύνετε
τὰς καρδίας ὑμῶν, (κ) ὡς ἐβάρυνεν Αἴγυπτος
καὶ Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτῶν; οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν
αὐτοῖς, (λ) ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθον;
7 Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν (μ) και-
νὴν, καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων·
καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ ἀπ-
αγάγετε τὰ (ν) τέκνα ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν εἰς οἶ-
8 κον. Καὶ λήψεσθε τὴν (ξ) κιβωτὸν, καὶ θήσετε
αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ
ἀποδώσετε (ο) αὐτῇ τῆς βασάνου, (π) καὶ θήσετε
ἐν θέματι βερσεχθὰν ἐκ μέρους αὐτῆς· καὶ (ρ)
ἐξαποστελεῖτε αὐτὴν, καὶ ἀποστήσατε αὐτὴν, καὶ ἀπ-
9 ελεύσεσθε, Καὶ ὄψεσθε, εἰ ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς
πορεύσεται (σ) κατὰ Βεθσαμὺς, αὐτὸς πεποί-
ηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην· καὶ
ἐὰν μὴ, καὶ γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεὶρ αὐτοῦ ἧπται
ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν.

CAP. VI.

ET fuit arca in agro alienige-
narum ſeptem menſes: & effer-
buit terra eorum mures. Et alie-
nigenæ vocant ſacerdotes, & va-
tes, & incantatores ſuos, dicen-
tes; Quid faciemus arcæ Domi-
ni? Notum facite nobis, in quo
mittemus eam ad locum ſuum. Et
dixerunt; Si dimittitis vos arcam
teſtamenti Domini Dei Iſrael, ne
dimittatis eam inanem: ſed red-
dentes reddite ei (a) pro crucia-
tu: & tunc curabimini; & de-
propitiabitur vobis. Nunquid non
recedet (b) manus ejus à vobis? Et
dicunt, Quid eſt quod pro cru-
ciatu reddemus ei? & dixerunt,
Juxta numerum (c) ſatraparum
alienigenarum quinq; ſedes au-
reas: quoniam delictum in vobis,
& principibus veſtris, et populo:
& (d) mures aureos ſimilitudinẽ
murium veſtrorum corrumpenti-
um terram. Et dabitis Domino
gloriam; ut allevet manum ſuam
à vobis, & à diis veſtris, & à
terra veſtra. Et ut quid aggrava-
tis corda veſtra; ſicut aggrava-
vit Ægyptus, & Pharao cor ſu-
um? Nónne quando illuſit eis, di-
miſerunt eos, et abierunt? Et nunc
ſumite, & facite plauſtrum no-
vũ, & duas vaccas primò eni-
xas (e) ſine filiis: & jungite vac-
cas in plauſtro: & abducite filios
à poſt eas in domum. Et ſumetis
arcam, & ponetis eã ſuper plau-
ſtrum: & vaſa aurea reddetis ei
pro cruciatu; & ponetis in (f) ca-
pſula Berſechthan, (g) à parte ejꝰ.
Et dimittetis eam, (h) & expel-
letis eam, et abibitis: Et videbitis,
Si viam finium ſuorum ibit (i)
poſt Bethſamys, ipſe fecit nobis
malum magnum hoc. Et ſi non, &
cognoſcemus, quia non manus e-
jus tetigit nos: ſed accidens hoc evenit nobis.

MS.A. (α) κιβωτὸς κυρίου ἐν (β) τοῦ κυρίου; (γ) ἡμῖν καὶ ἐν (δ) εἶπον, (ε)
ἀποστείλητε (ζ) ἀποστῇ χεὶρ (η) χρυσᾶς, καὶ πέντε μύας χρυσοῦς, ὅτι (θ) λαῷ,
καὶ ποιήσεται ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν (ι) κου-
φίσει (κ) ὡς ἐβαρύνθη Αἴγυπτος (λ) ἐξαπέστειλεν (μ) καινὴν μίαν, καὶ (ν) τέκνα
ὄπισθεν (ξ) κιβωτὸν κυρίου, καὶ (ο) αὐτὰ (π) καὶ οὐ θήσεται ἐν θέματι ἀργὰζ
ἐκ μέρους (ρ) ἐξαποστείλατε αὐτὴν, καὶ ἀπελεύσεται, Καὶ ὄψεσθαι, εἰ εἰς ὁδὸν
(σ) καὶ κατὰ Βεθθαμύς,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וְשַׁלַּחוּ יָת אֲרוֹנָא דַיְיָ לְעֶקְרוֹן וַהֲוָה כְּמֵיתֵי אֲרוֹנָא דַיְיָ לְעֶקְרוֹן וּזְעִיקוּ עֶקְרוֹנָאֵי לְמֵימַר 10
אַסְחַרוּ לְוָתָנָא יָת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לְקַטָּלוּתָנָא וְיָת עַמָּנָא : וְשַׁלַּחוּ וּכְנַשׁוּ יָת כָּל 11
טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַרוּ שַׁלַּחוּ יָת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וִיתוּב לְאַתְרֵיהּ וְלָא יִקְטוֹל יָתִי
וְיָת עַמִּי אֲרֵי הֲוָת שְׁגוּשׁ קְטָלָא בְּכָל קַרְתָּא תְּקִיפַת לַחֲדָא מַחְתָּא דַיְיָ תַּמָּן : וְגֻבְרַיָּא דִּי 12
לָא מִיתוּ לְקוֹ בִּטְחוֹרִין וּסְלֵיקַת צְוָחַת קַרְתָּא לְצֵית שְׁמַיָּא :

ו

וַהֲוָת אֲרוֹנָא דַיְיָ בְּקִרְוֵי פְלִשְׁתָּאֵי שַׁבְעָא יַרְחִין : וּקְרוֹ פְלִשְׁתָּאֵי לְכוּמְרַיָּא וּלְקָסְמַיָּא לְמֵימַר 1 2
מַה נַעְבֵּיד לַאֲרוֹנָא דַיְיָ הוֹדִיעוּנָנָא בְּמָה נְשַׁלְּחִנֵּיהּ לְאַתְרֵיהּ : וַאֲמַרוּ אִם אַתּוּן מְשַׁלְּחִין 3
יָת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לָא תְשַׁלְּחוּן יָתֵיהּ רֵיקָן אֱלָהֵן אֲתָבָא תְתִיבוּן קֳדָמוֹהִי קֻרְבָּן
אֲשָׁמָא בְּכֵן תִּתַּסוּן וְיִתְרְוַח לְכוֹן לְמָא לָא תְנוּחַ מַחְתֵיהּ מִנְּכוֹן : וַאֲמַרוּ מָה קוּרְבַּן אֲשָׁמָא 4
דְנָתִיב קֳדָמוֹהִי וַאֲמַרוּ מִנְיַן טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי חַמְשָׁא טְחוֹרֵי דְדַהֲבָא וְחַמְשָׁא עַכְבְּרֵי דְדַהֲבָא
אֲרֵי מַחְתָּא חֲדָא שָׁוְיָא לְכוּלְכוֹן וּלְטוּרְנֵיכוֹן : וְתַעְבְּדוּן צַלְמֵי טְחוֹרֵיכוֹן וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכוֹן 5
דִמְחַבְּלִין יָת אַרְעָא וְתִתְּנוּן קֳדָם אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יְקָרָא מָאִים תְּנוּחַ מַחְתֵיהּ מִנְּכוֹן וּמִן
טַעֲוָתְכוֹן וּמִן אַרְעֲכוֹן : וּלְמָה תְיַקְּרוּן יָת לִבְּכוֹן כְּמָה דִיקָּרוּ מִצְרָאֵי וּפַרְעֹה יָת לִבְּהוֹן 6
הֲלָא כַּד אִתְפְּרַע מִנְּהוֹן וּבָתַר כֵּן שַׁלְּחִנּוּן וַאֲזַלוּ : וּכְעַן סַבוּ וַעֲבִידוּ עֲגַלְתָּא חֲדַתָּא חֲדָא 7
וְתַרְתֵּין תּוֹרָן מֵינְקָן דִּי לָא נְגַדָּא בְּנִיר וְתֵיסְרוּן יָת תּוֹרָתָא בַּעֲגַלְתָּא וּתְתִיבוּן בְּנֵיהֶן
מִבַּתְרֵיהֶן לְגָיו : וְתִסְּבוּן יָת אֲרוֹנָא דַיְיָ וְתִתְּנוּן יָתֵיהּ בַּעֲגַלְתָּא וְיָת מָנֵי דְדַהֲבָא דַאֲתֵיבְתּוּן 8
קֳדָמוֹהִי קֻרְבַּן אֲשָׁמָא תְּשַׁוּוֹן בְּתֵיבוּתָא מִסִּטְרֵיהּ וּתְשַׁלְּחוּן יָתֵיהּ וִיהָךְ : וְתֶחֱזוּן אִם בְּאוֹרַח 9
תְּחוּמֵיהּ יִסַּק לְבֵית שֶׁמֶשׁ מִן קֳדָמוֹהִי אִתְעֲבִידַת לָנָא יָת בִּישְׁתָּא רַבְּתָא הָדָא וְאִם לָא
וְנֵדַע אֲרֵי לָא מַחְתֵיהּ קְרֵיבַת בַּנָא עֵירוּעַ הוּא דַהֲוָה לָנָא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et miſerunt arcã Dñi in Gheqron: & fuit, cùm veniſſet arca Dñi in Gheqron, & clamaverunt Gheqronæi, dicendo: Circuntulerunt ad nos arcã Dei Iſrael ad occidendũ nos & populũ noſtrũ. Et miſerunt & congregaverũt omnes tyrannos Peliſthæorũ, et dixerunt: Mittite arcã Dei Iſrael, et redibit ad locũ ſuũ, & non occidet me & populũ meum: quoniã fuit conturbatio occiſionis in omni urbe; fortis nimis percuſſio Dñi ibi. Et viri qui non mortui ſunt, percuſſi ſunt in conſtrictionibꝰ: & aſcendit clamor civitatis ad latus cœlorum.

CAP. VI.

ET fuit arca Dñi in urbibꝰ Peliſtæorũ ſeptem menſibꝰ. Et vocaverunt Peliſthæi ſacrificulos & divinatores, dicendo: Quid faciemus arcæ Dñi? docete nos quemadmodũ mittemꝰ eam ad locum ſuum. Et dixerunt: Si vos mittentes arcã Dei Iſrael, non mittetis eam vacuã: Sed reddendo reddetis ante ipſã oblationẽ expiationis: Ita ſanabimini & refrigeriũ erit vobis: ad quid non quieſcet percuſſio ejꝰ à vobis? Et dixerunt: Quæ oblatio expiationis quã reddemꝰ ante eã? & dixerunt: [*Juxta*] numerum tyrannorũ Peliſthæorũ quinq; mariſcæ auri, & quinq; mures auri; quoniã percuſſio una poſita omnibꝰ vobis & tyrannis veſtris. Et facietis figuras mariſcarũ veſtrarũ & figuras muriũ veſtrorum qui percutientes terram; & dabitis ante Deũ Iſrael gloriã: fortaſſe quieſcet percuſſio ejꝰ à vobis; & ab erroribus veſtris, & à terrâ veſtrâ. Et ad quid gravabitis corda veſtra quemadmodum aggravaverunt Miſzræi & Pargho cor ſuum? an non ſic ultus eſt ex eis, et poſtea dimiſerunt eos, et abierunt? Et nunc accipite et facite plauſtrum novum unum, et duas boves lactanteis quæ non ductæ ſunt in jugo: et ligabitis boves in plauſtro, et reducetis filios earum de-poſt eas intrò. Et accipietis arcam Dñi, et dabitis eam in plauſtro; et vaſa auri, quæ reddetis ante eam oblationem expiationis, ponetis in capſa in latere ejus, et mittetis eam, et ibit. Et proſpicietis ſi in viâ termini ſui aſcendit ad Beth-ſemes, ab-ante eum factum eſt nobis malum magnum hoc: et ſi non, et ſciemus quod non percuſſio ejus acceſſit nobis: caſus ipſe qui fuit nobis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܫܕܪܘܗܝ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܥܩܪܘܢ. ܘܝܠܠܘ ܥܩܪܘܢܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܐܗܦܟܘ ܠܘܬܢ 10
ܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܩܛܘܠ ܠܢ ܘܠܥܡܢ. * ܘܫܕܪܘ ܘܟܢܫܘ ܠܟܠܗܘܢ ܛܘܪܢܐ 11
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ. ܫܕܪܘܗܝ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܗܦܘܟ ܠܕܘܟܬܗ. ܕܠܐ ܢܩܛܘܠ
ܠܢ ܘܠܥܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܫܓܘܫܝܐ ܕܡܘܬܐ ܒܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܬܥܫܢܬ ܛܒ ܐܝܕܗ ܕܐܠܗܐ ܬܡܢ.
* ܘܓܒܪܐ ܕܠܐ ܡܝܬܘ. ܐܬܢܓܕܘ ܒܡܚܘܪܝܗܘܢ. ܘܣܠܩܬ ܩܥܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܡܝܐ. 12

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * * ܘܗܘܐ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܒܚܩܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܫܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. 1

* ܘܩܪܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܟܘܡܪܐ ܘܠܩܨܘܡܐ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܢܥܒܕ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܚܘܘܢ 2
ܒܡܢܐ ܢܫܕܪܝܘܗܝ ܠܕܘܟܬܗ. * ܘܐܡܪܘ. ܐܢ ܡܫܕܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 3
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܬܫܕܪܘܢܝܗܝ ܣܪܝܩܐܝܬ. ܐܠܐ ܡܥܠܘ ܐܥܠܘ ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܬܐܣܘܢ.
ܘܢܬܝܕܥ ܠܟܘܢ. ܕܡܛܠ ܠܐ ܐܬܦܢܝܬ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ. ܡܢܐ ܩܘܪܒܢܐ ܢܥܠܐ 4
ܠܗ. ܘܐܡܪܘ. ܡܢܝܢܐ ܕܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܚܡܫܐ ܡܚܘܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܚܡܫܐ ܥܘܟܒܪܝܢ
ܕܕܗܒܐ. ܡܛܠ ܕܡܚܘܬܐ ܚܕܐ ܗܝ ܠܟܘܢ ܘܠܛܘܪܢܝܟܘܢ. * ܘܬܥܒܕܘܢ ܨܠܡܐ ܕܡܚܘܪܝܟܘܢ. 5
ܘܨܠܡܐ ܕܥܘܟܒܪܝܟܘܢ ܕܡܚܒܠܝܢ ܠܐܪܥܐ. ܘܬܬܠܘܢ ܠܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܝܩܪܐ. ܕܠܡܐ ܢܦܢܐ
ܐܝܕܗ ܡܢܟܘܢ. ܘܡܢ ܐܠܗܝܟܘܢ. ܘܡܢ ܐܪܥܟܘܢ. * ܘܠܐ ܬܥܫܢܘܢ ܠܒܟܘܢ. ܐܝܟ ܕܐܥܫܢܘ 6
ܡܨܪܝܐ ܘܦܪܥܘܢ ܠܒܗܘܢ. ܘܐܝܟ ܕܐܬܒܙܚ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܕܪܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ. * ܘܗܫܐ ܣܒܘ 7
ܘܥܒܕܘ ܥܓܠܬܐ ܚܕܐ ܚܕܬܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܬܘܪܢ ܕܡܝܢܩܢ. ܕܠܐ ܣܠܩ ܥܠܝܗܝܢ ܢܝܪܐ. ܘܐܣܘܪܘ
ܬܘܪܬܐ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܐܗܦܟܘ ܒܢܝܗܝܢ ܡܢ ܒܬܪܗܝܢ ܠܒܝܬܐ. * ܘܣܒܘ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ 8
ܘܣܝܡܘܗܝ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܝܬܝܬܘܢ ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ. ܣܝܡܘ ܒܩܛܪܐ ܡܢ ܓܒܗ.
ܘܫܕܪܘܗܝ ܘܢܐܙܠ. * ܘܚܙܘ. ܐܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܚܘܡܗ ܣܠܩ ܠܒܝܬ ܫܡܫ ܐܙܠ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܥܒܕ 9
ܠܢ ܗܕܐ ܒܝܫܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܢ ܠܐ. ܢܕܥ ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܝܕܗ ܩܪܒܬ ܒܢ. ܐܠܐ ܫܘܟܠܠܐ ܗܘܐ ܠܢ.

Quapropter miſerunt arcam Dei ad Acron, 10
& ululaverunt Acronæi, ac dixerunt, Remiſerunt
ad nos arcam Dei Iſraelis, ut interficiat
nos & populum noſtrum. Et mittentes congregaverunt 11
omnes tyrannos Philiſtæorum :
qui dixerunt, Mittite arcam Dei Iſraelis, &
revertatur in locum ſuum, ne interficiat nos
& populũ noſtrum. Erat enim tumultꝰ ſtragis
in tota civitate, & vehementer invaluerat ibi
manꝰ Dei: Et homines qui non moriebantur, 12
multati ſunt in podicibꝰ ſuis, ita ut aſcenderet
clamor civitatis ad cœlum uſque.

CAP. VI.

IGitur manſit arca Dñi in agro Philiſtæorum 1
ſeptẽ menſibꝰ. Et vocantes Philiſtæi 2
ſacerdotes ac tyrannos, dixerunt; Quid faciemus
arcæ Dñi ? indicate nobis quâ ratione
remittemꝰ eam in locum ſuum. Reſponderunt, 3
Si remittatis arcam Dñi Dei Iſraelis, ne
remittite eam vacuã, ſed omnino afferte illi
munera, ac tunc ſanabimini: et pateſcet vobis
quã ob rem non recedat manꝰ Dñi à vobis.
Qui dixerunt, Qualia munera afferemꝰ ei ? 4
Reſponderunt, Pro numero tyrannorum Philiſtæorum
quinq; podices aureos, & quinq;
mures aureos : quandoquidẽ plaga eadẽ eſt
vobis & tyrannis veſtris. Facietis igitur imagines 5
anorum veſtrorũ, & imagines murium
veſtrorum qui terrã vaſtant, & offeretis
Deo Iſraelis honorẽ: fortè transferet manum
ſuã à vobis, à deo veſtro, & à terra veſtra.
Et ne induretis cor veſtrum, quemadmodum 6
induraverunt Ægyptij & Pharaon cor ſuum,
& quemadmodum illuſerunt eis, nec dimiſerunt
eos ; tamen abierunt. Igitur ſumentes 7
facite plauſtrum unum novum, et duas vaccas
lactantes quibꝰ jugum non eſt impoſitum : et
vaccas alligate plauſtro, et fœtꝰ earum domum
remittite, ne ſequantur eas. Deinde ſumentes 8
arcã Dñi imponite plauſtro ; et vaſa
aurea quæ attuliſtis ei munera, ponite in
ſporta ad latus ejꝰ, et dimittite eam ut abeat.
Et conſiderate, ſi per viam termini aſcendentis 9
ad Beth-Semes abeat, Dominꝰ quidem
affecit nos malo hoc ingenti : ſin minùs,
ſciemus haud manum ejus tetigiſſe nos, ſed
caſu nobis accidiſſe.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وارسلوا تابوت اله اسرائيل الى عقرون * ورن اهل عقرون وقالوا اتوا بتابوت اله اسرائيل ليقتلنا 10
ويهلك شعبنا * وارسلوا وجمعوا روساء اهل فلسطين كلهم * وقالوا ارسلوا تابوت اله اسرائيل * وردوها 11
الى موضعها * ليلا يقتلنا ويهلك شعبنا لان الموت فشا في القرية كلها * واشتد عليهم غضب الله
جدا * والذين لم يموتوا منهم اخذهم الزحير * وارتفع خوار القرية الى السماء * 12

* الفصل السادس * * ومكث تابوت الرب في حرث اهل فلسطين سبعة اشهر * ودعا اهل 1 2
فلسطين الروساء والاحبار وقالوا * ما نصنع بتابوت الرب * اخبرونا كيف نصنع * وما نرسل
معها اذا رددناها الى موضعها * وقالوا ان انتم ارسلتم تابوت اله اسرائيل الى موضعها * لا ترسلوها 3
خالية بغير هدية * ولكن اتوها بلطف وقرابين * لتبروا من اوجاعكم * وتعرفوا من قبل ماذا
اصابكم * لعل ينصرف غضب الرب عنكم وعقابه * وقالوا ما الذي تشيرون علينا ان 4
نهدي اليها * قالوا اهدوا اليها على عدد روساء اهل فلسطين * صوغوا خمسة مقاعد
من ذهب * لان الضربة واحدة التي ابتليتم بها انتم وروساؤكم * وصوغوا مثال مقاعدكم * 5
ومثال الجرذان التي تسلطت على الارض لتفسدها * وهدوها الى اله اسرائيل لعله يرحمكم *
ويرفع غضبه عنكم * ويصرف البلاء عن ارضكم وعن الاهكم * ولا تقسوا قلوبكم كما اقسى 6
فرعون واهل مصر * وقسوا قلوبهم * وازدروا بهم ولم يرسلوهم * واخرجهم الرب بغير مشيتهم *
* فاتخذوا الان عجلا جديدا * وخذوا بقرتين ترضعان لم يعلا عملا * وشدوا العجل بالبقرتين * 7
وردوا عجليهما الى البيت * وارفعوا تابوت الرب وصيروها على العجل * واوعية الذهب التي اهديتم 8
اليها اجعلوها في مخلاة * وعلقوا المخلاة في جانب العجل * وسرحوها لتنصرف عنكم * فانظروا الان 9
ان كانت البقرتان يسيران في طريق حد بيت شمس * فالرب الذي انزل بنا هذا البلاء العظيم *
وان لم تاخذ في ذلك الطريق * فليس بلاءنا من قبل الرب * بل انما كان عرض عرض لنا *

Miſerunt ergò arcam Dei Iſraelis in Acron: 10
ingemuerunt autem Acronæi, dicentes,
Adduxerunt ad nos arcam Dei Iſraelis,
ut interficiat nos, & populũ noſtrum
perdat. Quare mittentes convocârunt 11
principes omnes Palæſtinorũ : qui dixerunt,
Amandate arcã Dei Iſraelis, eamq;
remittite in locũ ſuũ, ne interficiat nos,
& populum noſtrũ perdat : clades enim
graſſata erat in tota civitate, & furor
Dei ſummoperè invaluerat in eos. Et 12
qui non moriebantur ex eis, afficiebantur
dyſenteriâ, ita ut mugitus urbis in cœlum
uſq; attolleretur.

CAP. VI.

Cum autem manſiſſet arca Domini in 1
agro Palæſtinorum ſeptem menſibus, Advocârunt 2
Palæſtini principes & ſacerdotes,
& dixerunt, Quid faciemus de arca
Domini? indicate nobis quo pacto agendum
ſit, & quid cũ ea mittendum quando
remittemus eã ad locum ſuum. Reſponderunt, 3
Si vos remiſſuri eſtis arcam
Dei Iſraelis in locum ſuum, ne remittatis
eam vacuã ſine munere ; ſed offerte ei
munuſculum & oblationes, ut curemini
à doloribus veſtris, & ſciatis cujus rei
cauſâ id *vobis acciderit: ut fortè abſcedat*
à vobis furor & punitio Domini.
Dixerunt, Quid cõſilio veſtro donabimus 4
ei? Reſponderunt, Donate illi juxta numerum
quinq; principum Palæſtinorum; fabrefacite
quinque ſedes aureas (nã eadẽ
eſt plaga quâ affecti eſtis vos ac principes
veſtri) Fabrefacietis inquã, ſimilitudinẽ 5
ſedium veſtrarum, & ſimilitudinẽ murium
qui tellurẽ invaſerant ut vaſtarent
eam, & donabitis Deo Iſraelis: fortè
miſerebitur veſtrî, & tollet à vobis iram
ſuã, avertetq; miſeriã à terra veſtra & à
deo veſtro. Et ne aggravetis corda veſtra 6
quemadmodũ obdurârunt ſe Pharaon &
Ægyptii, & aggravârunt corda ſua ; &
postquam *parvipenderunt eos, nec dimiſerunt*
illos, demũ eduxit eos Dominꝰ illis
invitis. Sumite ergò plauſtrũ novũ, & 7
accipientes duas vaccas lactantes quæ operam
nondum exercuerunt, alligate plauſtrũ
vaccis, vituloſque earũ domũ remittite.
Deinde tollentes arcã Domini, ponite 8
eam ſuper plauſtrũ ; & vaſa aurea
quæ donâſtis ei ponite in pera, & appendite
perã ad latꝰ plauſtri, tũ dimittite eã
ut abeat à vobis. Jam verò videte, ſi abierint 9
vaccæ per viam termini Bethſemes,
certè Dominus eſt qui immiſit in nos
calamitatem hanc ingentem: quòd ſi eam
viã minimè carpſerint, calamitas noſtra
non eſt à Domino, ſed caſus fortuitus
accidit nobis.

שמואל א : ו

,lactantes vaccas duas *ceperunt* & :ſic viri Feceruntque
10 ויעשו האנשים כן ויקחו שתי פרות עלות
.domo in clauſerunt earum filios & ;plauſtro in eas ligaverunt &
ויאסרום בעגלה ואת־בניהם כלו בבית׃
& ,capſam & ,plauſtro in Domini arcam Poſueruntque
11 וישמו את־ארון יהוה אל־העגלה ואת הארגז ואת
direxerunt Et .ſuorum anorum imagines & ,aureos mures
עכברי הזהב ואת צלמי טחריהם׃ 12 וישרנה
iverunt una elata via in :Bethſemes viam *ſuper* ,*via in* vaccæ
הפרות בדרך על־דרך בית שמש במסלה אחת הלכו
ſatrapæ & :*ſiniſtra & dextera* declinaverũt non & ;mugiendo &,*eundo*
הלך וגעו ולא־סרו ימין ושמאול וסרני
.Bethſemes terminum ad uſque eas poſt *euntes* Peliſtinorum
פלשתים הלכים אחריהם עד־גבול בית שמש׃
levaverunt & ; valle in *triticorum* meſſem *metentes* Bethſemes Et
13 ובית שמש קצרים קציר־חטים בעמק וישאו את־
.*videndo* ſunt lætati & ,arcam viderunt & ,ſuos oculos
עיניהם ויראו את־הארון וישמחו לראות׃
ſtetit & ,Bethſemeſitæ Jehoſuah agrum in venit plauſtrum Et
14 והעגלה באה אל־שדה יהושע בית־השמשי ותעמד
& ;plauſtri ligna ſciderunt & ;magnus lapis ibi & :ibi
שם ושם אבן גדולה ויבקעו את־עצי העגלה ואת־
fecerunt deſcendere Levitæ Et .Domino *aſcenſionem fecerunt aſcendere* vaccas
15 הפרות העלו עלה ליהוה׃ והלוים הורידו
vaſa *ea in qua* ,ſecum quæ capſam & ,Domini arcam
את־ארון יהוה ואת־הארגז אשר־אתו אשר־בו כלי־
Bethſemes viri & ,magno lapide in poſuerunt & ; aurea
זהב וישמו אל־האבן הגדולה ואנשי בית־שמש
ipſa die in victimas immolaverunt & ,*aſcenſiones fecerunt aſcendere*
העלו עלות ויזבחו זבחים ביום ההוא
ſunt reverſi & ,viderunt Peliſtinorum ſatrapæ quinque Et .Domino
16 ליהוה׃ וחמשה סרני־פלשתים ראו וישבו
quos ,aurei ani iſti Et .illa die in Hecron
17 עקרון ביום ההוא׃ ואלה טחרי הזהב אשר
, unus Aſdod *ad* :Domino *culpatorium* Peliſtim reddiderunt
השיבו פלשתים אשם ליהוה לאשדוד אחד
.unus Hecron *ad* ,unus Gath *ad* ,unus Aſchelon *ad* ,unus Hazzah *ad*
לעזה אחד לאשקלון אחד לגת אחד לעקרון אחד׃
quinque Peliſtinorum urbium omnium numerum aurei mures Et
18 ועכברי הזהב מספר כל־ערי פלשתים לחמשת
ad uſque & ,muro abſque villam ad uſque & ,*munitionis* urbe ab ſatrapis
הסרנים מעיר מבצר ועד כפר הפרזי ועד
Domini arcam *eum ſuper poſuerunt quem* , magnum Abel
אבל הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה
percuſſit Et .Bethſemeſitæ Jehoſuah agro in hanc diem ad uſque
19 עד היום הזה בשדה יהושע בית־השמשי׃ ויך
percuſſit & ,Domini arca in *viderunt* quia ,Bethſemes *viris in*
באנשי בית־שמש כי ראו בארון יהוה ויך
luxeruntque :virorum millia quinquaginta ,viros ſeptuaginta populo *in*
בעם שבעים איש חמשים אלף איש ויתאבלו
.magna plaga populum *in* Dominus percuſſit quia ,populus
העם כי־הכה יהוה בעם מכה גדולה׃
facies ad ſtare poterit Quis :Bethſemes viri Dixeruntque
20 ויאמרו אנשי בית־שמש מי יוכל לעמד לפני
? nobis *deſuper* aſcendet quem ad & ? *iſtius ſancti Dei Domini*
יהוה האלהים הקדוש הזה ואל־מי יעלה מעלינו׃
: dicendo ,Chiriathjeharim habitatores ad *legatos* Miſeruntque
21 וישלחו מלאכים אל־יושבי קרית־יערים לאמר
facite aſcendere ,deſcendite ;Domini arcam Peliſtim Reduxerunt
השבו פלשתים את־ארון יהוה רדו העלו
.vos ad eam
אתו אליכם׃

Verſio VULG. LAT.

10 Fecerunt ergò illi hoc modo: & tollentes duas vaccas, quæ lactabant vitulos, junxerunt ad plauſtrum, vitulóſq; earũ 11 concluſerunt domi. Et poſuerunt arcã Dei ſuper plauſtrũ, et capſellã, quæ habebat mures aureos & ſimilitudines ano- 12 rum. Ibant autem in directum vaccæ, per viam quæ ducit Bethſames, & itinere uno gradiebantur, pergentes & mugientes: & non declinabant neq; ad dexterã neq; ad ſiniſtrã: ſed & ſatrapæ Philiſthiim ſequebantur uſq; ad ter- 13 minos Bethſames. Porrò Bethſamitæ metebant triticum in valle: & elevantes oculos ſuos, viderunt arcam, & gaviſi 14 ſunt cùm vidiſſent. Et plauſtrũ venit in agrũ Joſue Bethſamitæ, & ſtetit ibi. Erat autẽ ibi lapis magnus, & conciderunt ligna plauſtri, vaccáſq; impoſuerunt ſuper ea holocauſtum 15 Dño. Levitæ autem depoſuerunt arcã Dei, & capſellam quæ erat juxta eã, in qua erant vaſa aurea, & poſuerunt ſuper lapidẽ grandẽ. Viri autẽ Bethſamitæ obtulerunt holocauſta, & immolaverunt victimas in 16 die illa Dño. Et quinq; ſatrapæ Philiſthinorum viderunt, & reverſi ſunt in Acca- 17 ron in die illa. Hi ſunt autem ani aurei, quos reddiderunt Philiſthiim pro delicto, Domino: Azotus unũ, Gaza unũ, Aſcalon unũ, Geth unũ, 18 Accaron unũ: Et mures aureos ſecundũ numerũ urbium Philiſthiim, quinq; provinciarum, ab urbe murata uſq; ad villã quæ erat abſq; muro, & uſq; ad Abelmagnum, ſuper quem poſuerunt arcã Domini, quæ erat uſq; in illũ diem in 19 agro Joſue Bethſamitis. Percuſſit autem de viris Bethſamitibus, eò quòd vidiſſent arcam Domini: & percuſſit de populo ſeptuaginta viros & quinquaginta millia plebis. Luxítque populus, eò quòd Dominus percuſſiſſet 20 plebem plagâ magnâ. Et dixerunt viri Bethſamitæ, Quis poterit ſtare in conſpectu Domini Dei ſancti hujus? & ad 21 quem aſcendet à nobis? Miſerúntque nuntios ad habitatores Cariathiarim, dicentes; Reduxerunt Philiſthiim arcam Domini: deſcendite, & reducite eam ad vos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι (τ) οὕτω· ϗ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας, ϗ ἔζευξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ, ϗ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυσαν εἰς οἶκον. 11 Καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, ϗ τὸ θέμα (υ) 12 ἐργὰβ ϗ τοὺς μῦς τοὺς (φ) χρυσοῦς. Καὶ κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν (χ) Βαιθσαμύς, ἐν τρίβῳ ἑνὶ ἐπορεύοντο ϗ ἐκοπίων, ϗ οὐ μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά. ϗ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἕως ὁρίων (ψ) Βαιθσαμύς. 13 Καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμὺς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι. ϗ ἦραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ϗ (ω) εἶδον κιβωτὸν κυρίου, ϗ ηὐφράνθησαν 14 εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. Καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν (α) Ὡσηὲ τὸν ἐν (β) Βαιθσαμύς, ϗ ἔστησαν ἐκεῖ (γ) παρ' αὐτῇ λίθον μέγαν. ϗ σχίζουσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης, ϗ τὰς βόας (δ) ἀνήνεγκαν εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ. 15 Καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν (ε) τοῦ κυρίου, ϗ τὸ θέμα (ζ) ἐργὰβ μετ' αὐτοῦ, ϗ τὰ ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ, ϗ ἔθεντο ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου. ϗ οἱ ἄνδρες (η) Βαιθσαμὺς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις (θ) ϗ 16 θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ κυρίῳ. Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων, ϗ ἀνέστρεψαν (ι) εἰς Ἀσκάλωνα τῇ ἡμέρᾳ 17 ἐκείνῃ. Καὶ αὗται (κ) αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ κυρίῳ· τῆς Ἀζώτου μίαν, τῆς Γάζης μίαν, τῆς Ἀσκάλωνος μίαν, τῆς Γὲθ μίαν, τῆς 18 Ἀκκαρὼν μίαν. Καὶ (λ) μῦς οἱ χρυσοῖ κατ' ἀριθμὸν πασῶν (μ) πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε (ν) σατραπῶν ἐκ πόλεως ἐστερεωμένης ϗ ἕως κώμης τοῦ Φερεζαίου, ϗ ἕως λίθου τοῦ μεγάλου, οὗ (ξ) ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης (ο) κυρίου, τοῦ 19 ἐν ἀγρῷ (π) Ὡσηὲ τοῦ Βαιθσαμυσίτου. Καὶ οὐκ (ρ) ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς ἀνδράσι (σ) Βαιθσαμύς, ὅτι (τ) εἶδον κιβωτὸν κυρίου. ϗ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἄνδρας, ϗ πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν. ϗ ἐπένθησεν ὁ λαός, ὅτι ἐπάταξε κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα. 20 Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ (υ) Βαιθσαμύς, Τίς δυνήσεται διελθεῖν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ἁγίου τούτου; ϗ πρὸς τίνα ἀναβήσεται 21 κιβωτὸς κυρίου ἀφ' ἡμῶν; Καὶ (φ) ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας (χ) Καριαθιαρίμ, λέγοντες, Ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου, κατάβητε ϗ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς.

Et fecerunt alienigenæ ſic: & ſumpſerunt duas vaccas primò enixas, et junxerunt eas in plauſtro: & filios earum abſtraxerunt in domum. Et poſuerunt arcam Domini ſuper plauſtrum, & (k) capſulam Ergab & mures (l) aureos. Et direxerunt vaccæ in via ad viam Bethſamys: in ſemita una ibant, & laborabant: & non declinaverunt à dextera, neq; à ſiniſtra. Et ſatrapæ alienigenarum ibant poſt eam uſque ad fines Bethſamys. Et qui in Bethſamys, metebant meſſem frumentorum in valle. Et elevaverunt oculos ſuos, & viderunt arcam Domini: & lætati ſunt in occurſum ejus. Et plauſtrum intravit in agrũ Oſee, qui in Bethſamys: (m) & ſtatuerunt ibi apud eam lapidem magnum. Et ſcindunt ligna plauſtri, & vaccas attulerunt in holocauſtoſim Domino. Et Levitæ attulerunt arcam Domini, & capſulam Ergab cum ea, & quæ ſuper eam vaſa aurea: & poſuerunt ſuper lapidem magnum. Et viri Bethſamys attulerunt holocauſtoſes, & ſacrificia in die illa Domino. Et quinque ſatrapæ alienigenarum videbant: & reverterunt in Aſcalonem die illâ. Et hæ ſunt ſedes aureæ, quas reddiderunt alienigenæ pro cruciatu, Domino: Azoti unam, Gazæ unã, Aſcalonis unam, Geth unam, Accaron unam. Et mures aurei juxta numerum omnium civitatum alienigenarum quinque ſatraparum à civitate (n) confirmata, & uſque ad pagum Pherezæi, & uſque ad lapidem magnum: in quo impoſuerunt ſuper eum arcam teſtamenti (o) Domini, quæ erat in agro Oſee Bethſamytæ. (p) Et non ſunt delectati filii Jechoniæ in viris Bethſamys, qui viderant arcam Domini. Et percuſſit in eis ſeptuaginta viros, & quinquaginta millia (q) virorũ. Et luxit populus, quia percuſſerat Dominus in populo plagam magnam valdè. Et dixerunt viri qui de Bethſamys, Quis poterit (r) tranſire corã Domino Deo ſancto iſto? Et ad quẽ aſcendet arca Domini à nobis? Et mittunt nuntios ad inhabitantes Cariathiarim, dicentes; (ſ) Redire fecerunt alienigenæ arcã Domini: deſcendite, & adducite eam ad vos ipſos.

MS.A. (τ) οὕτως· (υ) ἀργὸζ (φ) χρυσοῦς, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν. Καὶ κατεύθυναν (χ) Βεθσαμύς, (ψ) Βεθσαμύς. Καὶ οἱ ἐν Βεθσαμὺς (ω) ἴδαν (α) Ἰησοῦ (β) Βεθσαμύς, (γ) παρ' αὐτὴν (δ) ἀνήνεγκαν ὁλοκάρπωσιν τῷ (ε) κυρίου, καὶ (ζ) ἀργὸζ (η) Βεθσαμὺς (θ) καὶ ἔθυσαν θυσίαν ἐν (ι) εἰς Ἀκκαρὼν τῇ (κ) αἱ * αἱ χρυσαῖ, ἃς (λ) μῦς οἱ κατ' (μ) τῶν πόλεων (ν) σατραπιῶν (ξ) ἐπέθεσαν (ο) κυρίου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, τοῦ ἐν (π) Ἰησοῦ τοῦ Βεθσαμυσίτου. (ρ) ἐσμένισαν υἱοὶ (σ) Βεθσαμύς, (τ) εἶδον (υ) Βεθσαμύς, (φ) ἀποστέλλουσι (χ) Καριαθιαρείμ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 ועבדו גבריא כן ונסיבו תרתין תורן מינקן ואסרונון בעגלתא וית בניהן כלו בביתא׃
11 ושויאו ית ארונא דיי בעגלתא וית תיבותא וית עכברי דהבא וית צלמי טחוריהון׃
12 ואכוינא תורתא בארחא על אורח בית שמש בכבישא חדא אזלין מיזל וגעין ולא סטאה
13 לימינא ולסמלא וטורני פלשתאי אזלין בתריהון עד תחום בית שמש׃ ובית שמש
14 חצדין חצד חטין במישרא וזקפו ית עיניהון וחזו ית ארונא וחדיאו למחזי׃ ועגלתא
אתת לחקל יהושע די בבית שמש וקמא תמן ותמן אבנא רבתא וצלחו ית אעי עגלתא
15 וית תורתא אסיקו עלתא קדם יי׃ וליואי אחיתו ית ארונא דיי וית תיבותא די עמיה די
ביה מני דהבא ושויאו על אבנא רבתא וגברי בית שמש אסיקו עלון ונכיסו נכסת
16 קודשין ביומא ההוא קדם יי׃ וחמשא טורני פלשתאי חזו ותבו לעקרון ביומא ההוא׃
17 ואלין טחורי דהבא דאתיבו פלשתאי קרבן אשמא קדם יי דאשדוד חד דעזה חד
18 דאשקלון חד דגת חד דעקרון חד׃ ועכברי דהבא מנין כל קרוי פלשתאי לחמשא
טורניא מקרוין כריכן ועד קרוי פצחיא ועד אבנא רבתא דאחיתו עלה ית ארונא דיי
19 עד יומא הדין הא היא בחקל יהושע דמבית שמש׃ וקטל בגברי בית שמש על דחדיאו
דחזו ארונא דיי כד גלי וקטל בסבי עמא שבעין גברא ובקהלא חמשין אלפי גברא
20 ואתאבלו עמא ארי מחא יי בעמא מחא סגיאה׃ ואמרו גברי בית שמש מן יכיל
21 למקם קדם ארונא דיי אלהים קדישא הדין ולאידין אתר יסתלק מננא׃ ושלחו אזגדין
לות יתבי קרית יערים למימר אתיבו פלשתאי ית ארונא דיי חותו אסיקו יתיה
לותכון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecerunt viri ſic, & acceperunt duas boves lactanteis, & ligaverunt eas in plauſtro, & filios earũ clauſerunt in domo. Et poſuerũt arcã Dñi in plauſtro, & capſã, & mures auri, & figuras mariſcarũ eorũ. Et verterunt ſe boves in viâ, ſuper viam Bethſemes in ſtrata unâ, *euntes* eundo; & mugierunt, & non diverterunt ad dexterã & ad ſiniſtrã: & tyranni Peliſthæorũ ambulantes poſt eas uſque terminũ Beth-ſemes. Et Bethſimſæi metentes meſſem tritici in planicie; & levaverunt oculos ſuos & viderunt arcã, & gaviſi ſunt videndo. Et plauſtrũ venit ad agrum Jehoſuagh *qui in* Beth-Semes, & *ſteterunt* ibi; & ibi lapis magn⁹: & ſecuerunt ligna plauſtri & boves, & aſcendere fecerunt holocauſtum ante Dñm. Et Levitæ deſcendere fecerunt arcam Dñi, & capſam quæ cum illa, in quâ vaſa auri, & poſuerunt ſuper lapidem magnum, & viri Beth-Semes aſcendere fecerunt holocauſta, & mactaverunt mactationem ſanctitatum in die illa ante Dñm. Et quinque tyranni Peliſthæorum viderunt, & redierunt ad Gheqron in die illâ. Et hæ mariſcæ auri quas redire fecerunt Pelihſtæi ſacrificiũ expiationis ante Dñm: Aſdod unã, Ghaza unã, Askalon unã, Gath unã, & Gheqron unã. Et mures auri [*juxta*] numerũ omniũ civitatum Peliſthæorũ ad quinque tyrannos ab urbib⁹ munitis & uſque ad urbes apertas, & uſq; ad lapidem magnum ſuper quem aſcendere fecerunt arcam Domini uſque diem hanc: ecce ille in agro Jehoſuagh, qui ex Beth-Semes. Et occidit in viris Beth-Semes ſuper quod gaviſi ſunt, quòd viderunt arcam Domini quando apparuit, & occidit in ſenib⁹ populi ſeptuaginta viros, & in univerſitate quinquaginta mille viros: & luxerunt populus, quoniam percuſſit Domin⁹ in populo percuſſionem magnam. Et dixerunt viri Beth-Semes: Quis poterit ſtare ante arcam Domini Dei ſancti hanc? & ad quem locum transferetur à nobis? Et miſerunt nuncios ad habitatores Kirjath-Jegharim, ad dicendum: Redire fecerunt Peliſthæi arcam Domini; deſcendite, aſcendere facite eam ad vos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܥܒܕܘ ܓܒܪܐ ܗܟܢܐ. ܘܕܒܪܘ ܬܪܬܝܢ ܬܘܪܬܐ ܕܡܝܢܩܢ. ܘܐܣܪܘ ܐܢܝܢ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܒܢܝܗܝܢ
11 ܣܟܪܘ ܒܒܝܬܐ. * ܘܣܡܘܗ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܒܥܓܠܬܐ. ܘܩܦܦܐ ܘܥܩܒܪܐ
ܕܕܗܒܐ. ܘܨܠܡܐ ܕܡܘܬܒܝܗܘܢ. * ܘܐܫܬܒܩ ܬܘܪܬܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܥܠ ܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ.
12 ܒܫܒܝܠܐ ܚܕ ܡܗܠܟܢ. ܘܓܥܝܢ ܘܐܙܠܢ. ܘܠܐ ܣܛܝܢ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܣܡܠܐ. ܘܛܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ
ܐܙܠܝܢ ܒܬܪܗܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ. * ܘܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ ܚܨܕܝܢ
13 ܗܘܘ ܚܨܕܐ ܕܚܛܐ ܒܥܘܡܩܐ. ܘܐܪܝܡܘ ܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܚܙܐܘܗܝ ܠܐܪܘܢܐ. ܘܚܕܝܘ ܟܕ ܚܙܐܘܗܝ.
14 * ܘܥܓܠܬܐ ܐܬܬ ܠܚܩܠܗ ܕܝܫܘܥ ܕܡܢ ܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܩܡܬ ܬܡܢ. ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ.
15 ܘܨܠܚܘ ܩܝܣܐ ܕܥܓܠܬܐ. ܘܬܘܪܬܐ ܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܠܘܝܐ ܐܚܬܘ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܩܦܦܐ ܕܥܡܗ. ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܣܡܘ ܥܠ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ. ܘܒܢܝ ܒܝܬ ܫܡܫ
16 ܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ. ܘܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܠܐܠܗܐ. * ܘܚܡܫܐ ܛܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܚܙܘ.
17 ܘܗܦܟܘ ܠܥܩܪܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. * ܘܗܠܝܢ ܫܘܚܢܐ ܕܕܗܒܐ. ܕܐܝܬܝܘ ܦܠܫܬܝܐ ܩܘܪܒܢܐ
18 ܠܡܪܝܐ. ܠܐܫܕܘܕ ܚܕ. ܘܠܥܙܐ ܚܕ. ܘܠܐܫܩܠܘܢ ܚܕ. ܘܠܓܬ ܚܕ. ܘܠܥܩܪܘܢ ܚܕ. * ܘܚܕ ܚܕ
ܥܩܒܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܡܢܝܢܐ ܕܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܚܡܫܐ ܛܪܢܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܚܣܝܢܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܩܘܪܝܐ ܕܦܪܙܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܒܠ ܪܒܬܐ. ܘܣܡܘ ܥܠܝܗ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ.
19 ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܒܚܩܠܗ ܕܝܫܘܥ ܕܡܢ ܒܝܬ ܫܡܫ. * ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ.
ܠܐ ܕܚܙܘ ܒܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܒܥܡܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ.
20 ܘܐܬܐܒܠܘ ܥܡܐ. ܠܐ ܕܡܚܐ ܡܪܝܐ ܒܥܡܐ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܫܡܫ.
ܡܢܘ ܡܫܟܚ ܠܡܩܡ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܩܕܝܫܐ ܗܢܐ. ܘܠܘܬ ܡܢܘ ܢܣܩܘܢܝܗ ܡܢܢ
21 ܐܪܘܢܐ. * ܘܫܕܪܘ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܥܡܘܪܐ ܕܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ. ܘܐܡܪܘ ܗܦܟܘ ܦܠܫܬܝܐ
ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܢܚܬܘ ܐܣܩܘܗܝ ܠܘܬܟܘܢ.

* Fecerunt ergò viri illi ſic, & adducentes du- 10
as vaccas lactantes, alligaverunt eas plau-
ſtro, & fœtus earum domi incluſerunt: Et 11
arcam Dei in plauſtro poſuerunt cum ſporta,
& muribus aureis, atque ſimulachris ano-
rum ſuorum; Dimiſſæque ſunt vaccæ per vi- 12
am quæ eſt prope terminum Beth-ſemes.
Quæ eâdem ſemitâ gradientes pergebant
mugientes, neque declinabant ad dexteram
vel ad ſiniſtram: tyranni verò Philiſtæorum
ſequebantur eas uſque ad terminum Beth-
ſemes. Cives autem urbis Beth-ſemes mete- 13
bant meſſem triticeam in convalle, ſublatiſ-
que oculis ſuis viderunt arcam, & gaviſi ſunt
cùm vidiſſent eam. Plauſtrum itaque venit 14
in agrum Jeſu Bethſemeſitæ, ibique conſti-
tit. Erat autem ibidem lapis magnus; & fin-
dentes ligna plauſtri, vaccas obtulerunt holo-
cauſtum Domino. Nam Levitæ depoſue- 15
runt arcam Domini & ſportam quæ cum ea
erat, in qua continebantur vaſa aurea, po-
ſueruntque ſuper lapidem illum magnum.
Cives autem Beth-ſemes obtulerunt holo-
cauſtum, & mactârunt victimam in die illa
Deo. Quod videntes quinque tyranni Phili- 16
ſtæorum, reverſi ſunt eodem die in Acron.
Porrò hi ſunt podices aurei quos attulerũt 17
Philiſtæi munus Domino: pro Aſdod un⁹,
pro Aza un⁹, pro Aſcalon unus, pro Gath
un⁹, pro Acron unus: Singulos etiam mu- 18
res aureos juxta numerum omnium civita-
tum Philiſtæorum, & quinque tyrannorum
urbiũ munitarũ, uſque ad oppidũ Pherezæ-
orũ, & uſque ad *lapidem* Abel magnũ, ſu-
per quem collocârant arcam Domini uſq; in
præſentem diem, in agro Jeſu Bethſemeſitæ.
Percuſſit autem Domin⁹ Bethſemeſitas, eò 19
quòd extimuerint arcam Domini: percuſsit
enim Domin⁹ in populo quinq; millia &
ſeptuaginta viros: contriſtat⁹ eſt popul⁹ quòd
percuſsiſſet Domin⁹ populũ tantâ clade. Di- 20
xeruntq; Bethſemeſitæ, Quis conſiſtere poſsit
coram Domino Deo iſto ſanctiſsimo? &
quis abducat à nobis arcam? Et miſsis lega- 21
tis ad incolas civitatis Naarin, dixerunt, Re-
miſerunt Philiſtæi arcam Domini, deſcendi-
te, abducite eam ad vos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * وفعل القوم كما قيل لهم * وساقوا بقرتين يرضعان * وشدوا العجل بهما * وحبسوا عجليهما في
11 البيت * ووضعوا تابوت الرب على العجل * وعلقوا المخلاة التي فيها الجردان من ذهب وتماثيل
12 مقاعدهم * وسرحوا البقرتين في الطريق الى ناحية بيت شمس * فسارتا في السبيل المستقيم
واخذتا الطريق وهما يخجان ولم تميلا يمنة ولا يسرة * وتبعهما رؤساء اهل فلسطين الى حد بيت
13 شمس * وكان اهل قرية بيت شمس يحصدون الحصاد في الغور * ورفعوا اعينهم ونظروا التابوت
14 وفرحوا حيث راوه * فجرت البقرتان العجل الى حقل يسوع الذي في بيت شمس * ووقفتا هناك *
وكانت هناك صخرة عظيمة * فشققوا خشب العجل * وذبحوا البقرتين وقربوهما قربانا للرب *
15 * وانزل اللاويون تابوت الرب والمخلاة التي كان فيها اوعية الذهب * وصيروها على الصخرة
16 العظيمة واما اهل بيت شمس فقربوا قربانا وذبحوا ذبائح لله في ذلك اليوم * واما رؤساء اهل
17 فلسطين الخمسة عاينوا ما صنع اهل بيت شمس * ورجعوا الى عقرون من يومهم * وهذه
مقاعد الذهب التي صاغ اهل فلسطين قربانا للرب * مقعدة واحدة لاهل اردود * وواحدة
18 لاهل غزة * وواحدة لاهل عسقلان * وواحدة لاهل جات * وواحدة لاهل عقرون * وكذلك جرذ
من ذهب على عدد مدن اهل فلسطين * وعلى عدد رؤساء مدنهم الكبار الخمسة * والى
كفر الفرازيين * والى ابل العظيمة * ورفعوا تابوت الرب على الصخرة الى اليوم في مزرعة
19 يسوع الذي من بيت شمس * وضرب الرب اهل بيت شمس * لانهم ازروا بتابوت الرب *
وفزعوا ان يدخلوها بيوتهم وضرب الرب الشعب * ومات منهم خمسة الاف وسبعون رجلا *
20 وحزن الشعب على ما ابتلوا به من الموت من قبل الرب * وحل بهم بلاء عظيم * وقال اهل
21 بيت شمس * من يقدر ان يتم خدمة ربنا والاهنا الطاهر * ومن يصعد التابوت من عندنا * وارسلوا
رسلا الى قرية نعران وقالوا * قد رد اهل فلسطين تابوت الرب * انزلوا فاصعدوه اليكم *

** Fecit ergò turba quemadmodum dictum* 10
fuerat eis, & adductis duabus vaccis la-
ctantibus alligârunt eis plauſtrum, vitulos
autem earum domi recluſerunt: Poſue- 11
runt arcam Domini ſuper plauſtrum,
& appenderunt peram in qua erant
mures aurei & ſimulachra ſedium ſua-
rum; Vaccaſque per viam dimiſerunt 12
Bethſemes verſùs: quæ rectâ ſemitâ
abeuntes viam carpſerunt mugientes,
haud dextrorſum neque ſiniſtrorſum de-
flectentes, ſequentibus eas principibus
Palæſtinorum uſque ad limitem Beth-
ſemes. Porrò cives urbis Bethſemes me- 13
tebant meſſem in planitie, ſublatiſque
oculis ſuis viderunt arcam, & gaviſi
ſunt cùm vidiſſent eam. Vaccæ verò 14
trahentes plauſtrum uſque ad agrum
Joſue qui erat in Bethſemes, conſtite-
runt illic; ibidemque erat lapis magnus:
findentes ergò ligna plauſtri, & utram-
que vaccam jugulantes, obtulerunt
eas ſacrificium Domino. Et Levitæ 15
deponentes arcam Domini & peram in
qua erant vaſa aurea, collocârunt ea
ſuper lapidem illum magnum: Bethſeme-
ſitæ verò obtulerunt munera, & mactâ-
runt victimas Deo eodem die. At verò 16
quinque principes Palæſtinorum, viſo
quod fecerant Bethſemeſitæ, redierunt ad
Acron eodem die. Porrò hæ ſunt ſedes 17
aureæ quas aurificio opere fabricârant
Palæſtini in oblationem Domino: oblatio
una ab Azdodæis, una à Gazitis, una ab
Aſcalanitis, à Gethæis una, & ab Acroni-
tis una: Pari modo mures aurei juxta 18
numerum urbium Palæſtinorum, &
juxta numerum quinque principum præ-
cipuarum urbium ſuarum, uſque ad pla-
nitiem Pherezæorum, & uſque ad Abel
magnum: & extulerunt arcam Domini
ſuper lapidem illum ad hunc uſque diem
in agro Joſue qui erat ex Bethſemes.
Percuſſit autem Dominus cives Bethſemes 19
eò quòd parvipendiſſent arcam Domini,
& timuerint introducere eam in domos
ſuas: percuſſit enim Dominus populum,
& mortui ſunt ex eis quinquies mille &
ſeptuaginta viri: & contriſtatus eſt po-
pulus propter cladem quâ affecti ſunt
à Domino, & quòd tanta calamitas ſibi
accidiſſet. Et dixerunt cives Bethſemes, 20
Quis poteſt perficere miniſterium Domini
Deique noſtri ſanctiſſimi? & quis ab-
ducet arcam à nobis? Miſerunt ergò 21
nuntios ad civitatem Naaran dicentes,
Jam reſtituerunt Palæſtini arcam Do-
mini, deſcendite, & abducite eam
ad vos.

שְׁמוּאֵל א : ז

CAP. VII. ז

arcam fecerunt aſcendere & ,Chiriathjeharim viri venerunt Et
1 וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן
& : Gibhah in Abinadab domum in eam *induxerunt* & ,Domini
יְהוָה וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־בֵּית אֲבִינָדָב בַּגִּבְעָה וְאֶת־
.Domini arcam *cuſtodiendum ad* ſanctificaverunt ejus filium Elhazar
אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּ לִשְׁמֹר אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃
ſunt multiplicati & ,Chiriathjeharim in *arcam manere* die à ,fuit Et
2 וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים וַיִּרְבּוּ
Iſrael domus omnis *ſunt lamentati* & : anni viginti fuerunt & ,dies
הַיָּמִים וַיִּהְיוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיִּנָּהוּ כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
,Iſrael domum univerſam ad Semuel dixit Et .Dominum poſt
3 אַחֲרֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
,Dominum ad *revertentes vos* veſtro corde toto in Si : dicendo
לֵאמֹר אִם־בְּכָל־לְבַבְכֶם אַתֶּם שָׁבִים אֶל־יְהוָה
præparate & ; Aſtharoth &,veſtri medio de *alienigenæ* deos *removete*
הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִתּוֹכְכֶם וְהָעַשְׁתָּרוֹת וְהָכִינוּ
manu de vos liberabit & ,ſoli ei ſervite & ,Dominum ad veſtrum cor
לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה וְעִבְדֻהוּ לְבַדּוֹ וְיַצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד
& ,Behalim Iſrael filii removerunt Et .Peliſtinorum
4 פְּלִשְׁתִּים׃ וַיָּסִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־
: Semuel dixit Et .ſoli Domino ſervierunt & ; Aſtaroth
5 הָעַשְׁתָּרֹת וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה לְבַדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
vobis pro orabo & ; Miſpah in Iſrael univerſum Congregate
קִבְצוּ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם
,*aquas* hauſeruntque ,Miſpah in ſunt congregati Et .Dominum ad
6 אֶל־יְהוָה׃ וַיִּקָּבְצוּ הַמִּצְפָּתָה וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם
dixeruntque ,illa die in jejunaverũt & ,*Domini facies ad* effuderunt &
וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּצוּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ
Iſrael filios Semuel Judicavitque .Domino Peccavimus :ibi
שָׁם חָטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
Iſrael filii eſſent cõgregati quòd ,Peliſtim audierũt Et .Miſpah in
7 בַּמִּצְפָּה׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־הִתְקַבְּצוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
audierunt & : Iſrael ad Peliſtim ſatrapæ aſcenderunt & ,Miſpah in
הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים אֶל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ
filii Dixeruntque .Peliſtim *faciebus à* timuerunt & ,Iſrael filii
8 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־
Dominum ad clamando nobis *à* ſileas Ne : Semuel ad Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּחֲרֵשׁ מִמֶּנּוּ מִזְּעֹק אֶל־יְהוָה
Semuel tulit Et .Peliſtim manu de nos ſervet *&* ,noſtrum Deum
9 אֱלֹהֵינוּ וְיֹשִׁעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
: Domino totum *aſcenſionem fecit aſcendere* & ,unum *lactis* agnum
טְלֵה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵה עוֹלָה כָּלִיל לַיהוָה
eum exaudivit & : Iſrael pro Dominum ad Semuel clamavit &
וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ
Peliſtim *&* ,*aſcenſionem aſcendere faciente* Semuel fuit Et .Dominus
10 יְהוָה׃ וַיְהִי שְׁמוּאֵל מַעֲלֶה הָעוֹלָה וּפְלִשְׁתִּים
voce in Dominus intonuit & : Iſrael *in* prælium ad acceſſerunt
נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּרְעֵם יְהוָה בְּקוֹל־
ſunt cæſi & ,eos contrivit & ,Peliſtæos *ſuper* illa die in grandi
גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל־פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם וַיִּנָּגְפוּ
,Miſpah de Iſrael viri ſunt egreſſi Et .Iſrael *facies ad*
11 לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּה
.Bethchar ſubter ad uſq; eos percuſſerunt & ,Peliſtim ſunt perſecuti &
וַיִּרְדְּפוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד־מִתַּחַת לְבֵית כָּר׃
inter & Miſpah inter poſuit & ,unum lapidem Semuel *cepit* Et
12 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת וַיָּשֶׂם בֵּין־הַמִּצְפָּה וּבֵין
Hucuſque : dixit & :hahezer Eben- ejus nomen vocavit & : Sen
הַשֵּׁן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ אֶבֶן הָעָזֶר וַיֹּאמַר עַד־הֵנָּה
.Dominus nobis eſt auxiliatus
עֲזָרָנוּ יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. VII.

1 VEnerunt ergò viri Cariathiarim, & reduxerunt arcam Dñi, & intulerunt eam in domũ Abinadab in Gabaa : Eleazarum autem filium ejus ſanctificaverunt, ut cuſtodiret 2 arcam Domini. Et factũ eſt, ex qua die manſit arca Domini in Cariathiarim, multiplicati ſunt dies (erat quippe jam ann⁹ vigeſimus) & requievit omnis domus Iſrael poſt 3 Dominum. Ait autem Samuel ad univerſam domum Iſrael, dicens ; Si in toto corde veſtro revertimini ad Dominũ, auferte deos alienos de medio veſtrî, Baalim & Aſtaroth : & præparate corda veſtra Domino, & ſervite ei ſoli, & eruet 4 vos de manu Philiſthiim. Abſtulerunt ergò filii Iſrael Baalim & Aſtaroth, & ſervierunt 5 Domino ſoli. Dixit autẽ Samuel, Congregate univerſum Iſrael in Maſphath, ut orem 6 pro vobis Dominũ. Et convenerunt in Maſphath : hauſerúntq; aquã, & effuderunt in conſpectu Domini, & jejunaverunt in die illa : atque dixerunt ibi, Peccavimus Domino : Judicavítq; Samuel filios 7 Iſrael in Maſphath. Et audierunt Philiſthiim quòd congregati eſſent filii Iſrael in Maſphath, & aſcenderunt ſatrapæ Philiſthinorũ ad Iſrael. Quod cùm audiſſent filii Iſrael, timuerunt à facie Philiſthino-8 rum. Dixerúntque ad Samuelem ; Ne ceſſes pro nobis clamare ad Dominũ Deũ noſtrũ, ut ſalvet nos de manu Phili-9 ſthinorum. Tulit autem Samuel agnũ lactentem unum, & obtulit illũ holocauſtum integrum Domino: & clamavit Samuel ad Dominum pro Iſrael, 10 & exaudivit eũ Domin⁹. Factum eſt autem, cùm Samuel offerret holocauſtum, Philiſthiim iniêre prælium contra Iſrael : intonuit autẽ Domin⁹ fragore magno in die illa ſup Philiſthiim, & exterruit eos, 11 & cæſi ſunt à facie Iſrael. Egreſſíq; viri Iſrael de Maſphath, perſecuti ſunt Philiſthæos, & percuſſerunt eos, uſque ad locum qui erat ſubter Bethchar. 12 Tulit autem Samuel lapidem unum, et poſuit eum inter Maſphath et inter Sen: et vocavit nomen loci illius, Lapis adjutorii. Dixítque, Hucuſque auxiliat⁹ eſt nobis Dominus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Κεφ. ζʹ.

1 Καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαθιαρεὶμ, καὶ ἀνάγουσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου· καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδὰβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ τὸν Ἐλεάζαρ (α) τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν δια-2 θήκης κυρίου. Καὶ ἐγενήθη ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαρεὶμ, ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι· καὶ (β) ἐγένετο εἴκοσι ἔτη, καὶ ἐπέβλεψεν πᾶς (γ) οἶκος Ἰσραὴλ ὀπίσω κυ-3 ρίου. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ, λέγων, Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, περιέλετε (δ) θεοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ τὰ ἄλση, καὶ ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑ-4 μᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ (ε) περιεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βααλεὶμ καὶ τὰ ἄλση Ἀσταρὼθ, καὶ ἐδούλευσαν (ζ) κυρίῳ 5 μόνῳ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Ἀθροίσατε (η) πάντα Ἰσραὴλ εἰς (θ) Μασσηφὰθ, καὶ 6 προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον. Καὶ συνήχθησαν εἰς (ι) Μασσηφὰθ, καὶ ὑδρεύονται ὕδωρ, καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπαν, Ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐδίκαζε Σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσ-7 ραὴλ εἰς (κ) Μασσηφάθ. Καὶ ἤκουσαν (λ) οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς (μ) Μασσηφάθ· καὶ ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθησαν 8 ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ᾽ ἡμῶν τοῦ μὴ βοᾷν πρὸς κύριον θεόν σου, 9 καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἕνα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ. καὶ ἐβόησε Σαμουὴλ πρὸς κύριον περὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύ-10 ριος. Καὶ ἦν Σαμουὴλ ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν· καὶ ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐβρόντησε κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς (ν) ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν καὶ ἔπταισαν 11 ἐνώπιον Ἰσραήλ. Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ Μασσηφὰθ, καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως 12 ὑποκάτω τοῦ Βαιθχόρ. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ λίθον ἕνα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀναμέσον (ξ) Μασσηφὰθ καὶ ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβενέζερ, Λίθος τοῦ βοηθοῦ· καὶ εἶπεν, Ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν κύριος.

CAP. VII.

ET veniunt viri Cariathiarim: et reducunt arcam teſtamenti Domini. Et introducunt eam in domum Aminadab, quæ in colle. Et Eleazarum filium ejus ſanctificaverunt ad cuſtodiendam arcam teſtamenti Domini. 1 *Et factum eſt, ex qua die fuit arca in Cariathiarim; multiplicati ſunt dies: & fuerunt viginti anni. Et (a) reſpexit omnis domus Iſrael poſt Dominum.* 2 *Et dixit Samuel ad univerſam domum Iſrael, dicens ; Si in toto corde veſtro vos revertitis ad Dominum; circumauferte deos alienos de medio veſtrî, & (b) lucos: & præparate corda veſtra erga Dominum : & ſervite illi ſoli : & eruet vos de manu alienigenarum.* 3 *Et circumabſtulerunt filii Iſrael Baalim, & lucos Aſtaroth: & ſervierunt Domino ſoli.* 4 *Et dixit Samuel, Congregate univerſum Iſrael in Maſſephath, & orabo pro vobis ad Dominum.* 5 *Et convenerunt in Maßephath: & hauriunt aquam & effundebant coram Domino ſuper terram : & jejunârunt in die illa: & dixerunt, Peccavimus coram Domino. Et (c) judicabat Samuel filios Iſrael in Maſſephath.* 6 *Et audierunt alienigenæ, quia congregati ſunt omnes filii Iſrael in Maſſephath. Et aſcenderunt ſatrapæ alienigenarum ſuper Iſrael. Et audiunt filii Iſrael, & timuerunt à facie alienigenarum.* 7 *Et dixerunt filii Iſrael ad Samuel, Ne taceas à nobis, ut (d) non clames ad Dominum Deum tuum : & ſalvabit nos de manu alienigenarum.* 8 *Et ſumpſit Samuel agnum lactentem unum: & attulit eum holocauſtoſim cum univerſo populo, Domino. Et clamavit Samuel ad Dominum pro Iſrael : & exaudivit eum Dominus.* 9 *Et erat Samuel offerens holocauſtoſim: & alienigenæ acceſſerunt in prælium ſuper Iſrael. Et tonuit Dominus in voce magna in die illa ſuper alienigenas: & confuſi ſunt, & ceciderunt coram Iſrael.* 10 *Et exierunt viri Iſrael è Maſſephath, & perſecuti ſunt alienigenas: & percuſſerunt eos uſq; ſub Bethchor.* 11 *Et ſumpſit Samuel lapidem unum: et ſtatuit illum inter Maſſephath, & inter veterem. Et vocavit nomen ejus Abenezer, (e) Lapis adjutoris. Et dixit, uſq; huc adjuvit nos Dominus.* 12

MS. A. (α) υἱὸν αὐτοῦ ἠνάγκασαν φυλάσσειν (β) ἐγένοντο (γ) ὁ οἶκος (δ) τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους (ε) περιεῖλαν (ζ) τῷ κυρίῳ (η) τὸν πάντα (θ) Μασηφὰτ, (ι) Μασηφὰτ, (κ) Μασηφάτ. (λ) ἀλλόφυλοι ὅτι (μ) Μασηφάτ· (ν) ἀλλοφύλους, * καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ Βελχόρ. (ξ) Μασηφὰτ

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

ז

1 וַאֲתוֹ גַּבְרֵי קִרְיַת יְעָרִים וְאַסִּיקוּ יַת אֲרוֹנָא דַּייָ וְאַעִילוּ יָתֵיהּ לְבֵית אֲבִינָדָב דִּי בְּגִבְעֲתָא
2 וְיַת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ זַמִּינוּ לְמִטַּר יַת אֲרוֹנָא דַּייָ׃ וַהֲוָה מִיּוֹמָא דִּשְׁרָא אֲרוֹנָא בְּקִרְיַת
יְעָרִים וּסְגִיאוּ יוֹמַיָּא וַהֲווֹ עַסְרִין שְׁנִין וְאִתְנְהִיאוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּתַר פּוּלְחָנָא דַּייָ׃
3 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אִם בְּכָל לִבְּכוֹן אַתּוּן תָּיְבִין לְפוּלְחָנָא דַּייָ אַעְדּוֹ
יַת טַעֲוַת עַמְמַיָּא מִבֵּינֵיכוֹן וְעַשְׁתָּרָתָא וְאַתְקִינוּ לִבְּכוֹן לְפוּלְחָנָא דַּייָ וּפְלַחוּ קֳדָמוֹהִי
4 בִּלְחוֹדוֹהִי וִישֵׁיזֵיב יָתְכוֹן מִידָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי׃ וְאַעְדִּיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת בְּעָלַיָּא וְיַת עַשְׁתָּרָתָא
5 וּפְלַחוּ קֳדָם יְיָ בִּלְחוֹדוֹהִי׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל כְּנִישׁוּ יַת כָּל יִשְׂרָאֵל לְמִצְפַּיָא וַאֲצַלֵּי עֲלֵיכוֹן
6 קֳדָם יְיָ׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ לְמִצְפַּיָא וּשְׁפִיכוּ לִבְּהוֹן בִּתְיוּבְתָּא כְּמַיָּא קֳדָם יְיָ וְצָמוּ בְּיוֹמָא הַהוּא
7 וַאֲמַרוּ תַּמָּן חַבְנָא קֳדָם יְיָ וְדָן שְׁמוּאֵל יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְפַּיָא׃ וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי
אִתְכְּנִישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִצְפַּיָא וּסְלִיקוּ טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי עַל יִשְׂרָאֵל וּשְׁמַעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
8 וּדְחִילוּ מִן קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲמַרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁמוּאֵל לָא תִשְׁתִּיק מִנָּנָא מִלְּצַלָּאָה
9 קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא וְיִפְרְקִנָנָא מִידָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי׃ וּנְסִיב שְׁמוּאֵל אִמְּרָא דַּחֲלְבָא חַד וְאַסְקֵיהּ
10 עֲלָתָא קֳדָם יְיָ וְצַלִּי שְׁמוּאֵל קֳדָם יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ יְיָ׃ וַהֲוָה שְׁמוּאֵל מַסִּיק
עֲלָתָא וּפְלִשְׁתָּאֵי אִתְקְרִבוּ לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאַכְלֵי יְיָ בְּקָל רַב בְּיוֹמָא הַהוּא עַל
11 פְּלִשְׁתָּאֵי וְשַׁגְּשִׁנּוּן וְאִתְּבָרוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל׃ וּנְפַקוּ אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן מִצְפַּיָא וּרְדַפוּ
12 יַת פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְחוֹנוּן עַד מִלְּרַע לְבֵית שָׁרוֹן׃ וּנְסִיב שְׁמוּאֵל אַבְנָא חֲדָא וְשַׁוִּי
בֵּין מִצְפַּיָא וּבֵין שִׁנָּא וּקְרָא יַת שְׁמַהּ אֶבֶן סַעֲדָא וַאֲמַר עַד הָכָא
סַעֲדָנָא יְיָ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. VII.

1 ET venerunt viri Kirjath Jegharim, & aſcendere fecerunt arcã Dñi, & introduxerunt eã ad domũ Abinadab qui in Gibghatha : & Eleghazar filiũ ejus præfecerunt ad cuſtodiendũ arcã Dñi. 2 Et fuit à die quo manſit arca in Kirjath Jegharim, & multiplicati ſunt dies, & fuerunt viginti anni, & quieti fuerunt omnis dom⁹ Iſrael poſt cultũ Dñi. 3 Et dixit Semuel ad omnẽ domũ Iſrael dicendo : Si in omni corde veſtro vos redeuntes ad cultũ Dñi, tranſire facite errorẽ gentiũ de-inter vos & Ghaſtaratha, & firmate cor veſtrũ *cultui* Dñi, & ſervite ante eũ in ſolitudine ſua; & liberabit vos de manu Peliſthæorũ. 4 Et tranſire fecerunt filii Iſrael Baghalaja & Ghaſtharatha, & ſervierunt ante Dñm in ſolitudine ſuâ. 5 Et dixit Semuel: Congregate omnẽ Iſrael ad Miſzpeia, & orabo ſuper vos ante Dñm. 6 Et congregati ſunt ad Miſzpeia, & effuderunt cor ſuũ in pœnitentia *ut aquas* ante Dñm, & jejunaverunt in die illo, & dixerunt ibi : Peccavimus ante Dñm : & judicavit Semuel filios Iſrael in Miſzpeia. 7 Et audierunt Peliſthæi quòd congregati ſunt filii Iſrael in Miſzpeia, & aſcenderunt tyranni Peliſthæorũ ſuper Iſrael : & audierunt filii Iſrael, & timuerunt abante Peliſthæos. 8 Et dixerunt filii Iſrael ad Semuel. Ne taceas à nobis ab orando ante Dñm Deũ noſtrũ, & eripiat nos de manu Peliſthæorum. 9 Et accepit Semuel agnũ lactis unum, & aſcendere fecit holocauſtum ante Dñm: et oravit Semuel ante Dominum ſuper Iſrael ; et accepit orationẽ ejus Domin⁹. 10 Et fuit Semuel aſcendere faciens holocauſtum, et Peliſthæi appropinquarunt ad ineundum bellum in Iſrael: et ſonuit Domin⁹ in voce magnâ in die illo ſuper Peliſthæos ; et conturbavit eos, et fracti ſunt ante Iſrael. 11 Et prodierunt homines Iſrael ex Miſzpeia, et inſecuti ſunt Peliſthæos, et percuſſerunt eos uſque ſubtus Beth-Saron. 12 Et accepit Semuel lapidem unum, et poſuit inter Miſzpeia et inter Sina : et vocavit nomen ejus, Lapidem auxilii ; et dixit : Huc uſque auxiliatus eſt nobis Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܦܘܠܓܐ * ܙ * * ܘܐܬܘ ܐܢܫܐ ܕܩܪܝܬܐ ܢܥܪܝܢ. ܘܐܣܩܘܗܝ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܥܠܘܗܝ 1
ܠܒܝܬܗ ܕܐܒܝܢܕܒ ܕܒܓܒܥܬܐ. ܘܩܕܫܘ ܠܐܠܝܥܙܪ ܒܪܗ. ܘܢܛܪ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܡܢ 2
ܝܘܡܐ ܕܝܬܒ ܐܪܘܢܐ ܒܩܪܝܬܐ ܢܥܪܝܢ. ܘܣܓܝܘ ܝܘܡܬܐ ܘܗܘܝ ܐܝܟ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ.
ܘܐܬܦܢܝܘ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. 3
ܐܢ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ ܡܬܦܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܐܥܒܪܘ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ ܡܢ
ܒܝܢܬܟܘܢ. ܘܥܫܬܪܬܐ. ܘܬܩܢܘ ܠܒܟܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܘܦܠܘܚܘܗܝ ܠܗ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ.
ܘܢܦܨܝܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܥܒܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܥܠܐ ܘܥܫܬܪܬܐ. ܘܦܠܚܘ 4
ܠܡܪܝܐ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܟܢܫܘ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܐܨܠܐ 5
ܥܠܝܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܡܠܘ ܡܝܐ. ܘܐܫܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܨܡܘ 6
ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪܘ. ܕܚܛܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܕܢ ܫܡܘܐܝܠ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܨܦܝܐ.
* ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ ܕܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܨܦܝܐ. ܘܣܠܩܘ ܛܪܘܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ 7
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܡܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ 8
ܐܝܣܪܝܠ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܬܫܠܐ ܡܢܢ ܠܡܩܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܢܦܪܘܩܢ
ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ ܐܡܪܐ ܚܕ ܕܚܠܒܐ. ܘܐܣܩܗ ܥܠܬܐ ܓܡܝܪܬܐ 9
ܠܡܪܝܐ. ܘܨܠܝ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܢܝܗ ܡܪܝܐ. * ܘܗܘܐ ܫܡܘܐܝܠ 10
ܡܣܩ ܥܠܬܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܩܪܒܘ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܪܥܡ ܡܪܝܐ ܒܩܠܐ ܪܒܐ
ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܥܠ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܫܓܫ ܐܢܘܢ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܦܩܘ ܐܢܫܐ 11
ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܦܝܐ. ܘܪܕܦܘ ܠܦܠܫܬܝܐ ܘܡܚܘ ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܬ ܡܢ ܒܝܬ
ܝܫܢ. * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ ܟܐܦܐ ܚܕܐ. ܘܣܡܗ ܒܝܬ ܡܨܦܝܐ ܠܒܝܬ ܝܫܢ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ. 12
ܟܐܦܐ ܕܥܘܕܪܢܐ. ܘܐܡܪ. ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܥܕܪܢ ܡܪܝܐ.

CAP. VII.

1 VEnerunt ergò cives urbis Naarin, & abducentes arcã Dñi adduxerunt eam in domum Abinadab qui erat in Gebaath, qui conſecravit Eliazar filiũ ſuum, & cuſtodivit arcam Domini. 2 Et factũ eſt à die quo reſedit arca in civitate Naarin, ut multi lapſi eſſent dies, eſſentq; anni circiter viginti, & inclinâſſent omnes Iſraelitæ poſt Dñm. 3 Dixit autẽ Samuel ad omnes Iſraelitas, Si toto corde veſtro convertimini ad Dominum, auferte deos alienos & phana de medio veſtrî, & firmũ habete cor veſtrũ erga Dominũ, eumq; ſolũ colite, & eripiet vos de manu Philiſtæorũ. 4 Abſtulerunt ergò filii Iſrael Baal & phana, ſolumq; Dominum coluerunt. 5 Tum dixit Samuel, Congregate univerſum Iſraelẽ in Maſphia, & orabo pro vobis ad Dominũ. 6 Congregati ſunt igitur in Maſphia, & haurientes aquã effuderunt coram Domino; & jejunantes illo die, dixerunt, Quoniã peccavimꝰ in Dominũ: & judicavit Samuel filios Iſrael in Maſphia. 7 Audientes autẽ Philiſtæi congregatos eſſe filios Iſrael in Maſphia, aſcenderunt tyranni Philiſtæorum contra Iſraelẽ: quod cùm audîſſent Iſraelitæ, timuerunt à conſpectu Philiſtæorũ. 8 Dixeruntque filij Iſrael ad Samuelẽ, Ne ceſſes orare pro nobis ad Dominũ Deũ noſtrũ, ut liberet nos de manu Philiſtæorũ. 9 Et accipiens Samuel agnũ unum lacteũ, obtulit eum holocauſtum integrũ Domino: oravitq; Samuel ad Dominũ pro filiis Iſrael, & exaudivit eũ Dominꝰ. 10 Dum Samuel offerret holocauſtũ, acceſſerunt Philiſtæi ad pugnandũ contra Iſraelẽ. At intonuit Dominꝰ ſonitu elato in die illo adverſùs Philiſtæos, & conturbavit eos, & profligati ſunt corã Iſraele. 11 Et egreſſi Iſraelitæ de Maſphia, perſecuti ſunt Philiſtæos, & interfecerunt eos uſque ad *locum qui eſt* ſub Beth-jaſan. 12 Deinde accipiens Samuel lapidẽ quendam, collocavit eum inter Maſphia & Beth-jaſan, vocavítque nomen ejus, Lapidem auxiliorum: & ait, Hucuſque auxiliatus eſt nobis Dominus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع *

* فاتي اهل قرية نعران * واصعدوا تابوت الرب * وادوها بيت ابي ناداب الذي في جبعا * وافرز 1
العازار ابنه وقدسه * وحفظ تابوت الرب * ومذ يوم ادخل تابوت الرب قرية نعران * وطالت 2
الايام ومضت عشرون سنة * اقبل بنو اسرايل الي الرب اجمعون * وقال صموال لجميع بني اسرايل 3
ان كنتم تقبلون الي الرب من كل قلوبكم يقينا * اصرفوا عنكم الالهة الغريبة واصنام
الاناث التي تعبدونها سرا * واصلحوا قلوبكم امام الرب واعبدوه وحده * لينجيكم من ايدي
اهل فلسطين * واصرف بنو اسرايل عنهم بعلا الصنم واصنام الاناث * وعبدوا الرب وحده * وقال 4 5
صموال لجميع آل اسرايل * ائتوني جميعا الي مصفيا * لاصلي امام الرب في سببكم * واجتمعوا 6
الي مصفيا * واستقوا ماء ودفقوه امام الرب * وصاموا في ذلك اليوم * وقالوا * لنصوم لانا
اذنبنا امام الرب * وحاكم صموال بني اسرايل في مصفيا * وصعد روساء اهل فلسطين الي بني 7
اسرايل * وسمع بنو اسرايل * وفزعوا من اهل فلسطين * وقال بنو اسرايل لصمويل * لا تغفل 8
ان تصلي امام الله ربنا ان يخلصنا من ايدي اهل فلسطين * واخذ صموال حملا رضيعا * 9
وقربه قربانا للرب * وصلي صموال امام الرب في سبب بني اسرايل * فاستجاب له الرب * وبينما 10
صموال يقرب قربانا لله * اذا اهل فلسطين قد اجتمعوا ليحاربوا بني اسرايل * فاسمع الرب
صوتا عاليا لاهل فلسطين * ففزعوا ورجفت قلوبهم * وهزمهم بنو اسرايل * وخرج بنو اسرايل 11
من مصفيا * وحاربوا اهل فلسطين وهدموهم * وقتلوا منهم قتلا كثيرا * وبلغت هزيمتهم
الي اسفل بيت ياسان * واخذ صموال صخرة عظيمة * ووضعها بين مصفيا وبين بيت ياسان * 12
ودعا اسمها حجر النصر * وقال * الي ههنا نصرنا الرب *

CAP. VII.

1 *VEnerunt itaque cives urbis Naaran, & abducentes arcam Domini intulerunt eam in domum Abinadab qui erat in Gabaa: & is ſecrevit Eliazar filium ſuum, & conſecravit eum, cuſtodivitq; arcam Domini.* 2 *Et cùm à die quo introducta fuit arca Domini in urbem Naaran, multi fluxiſſent dies, lapſique eſſent anni viginti, receperunt ſe omnes Iſraelitæ ad Dominum.* 3 *Dixitque Samuel ad omnes Iſraelitas, Si totis cordibus veſtris reverà acceditis ad Dominum, amandate à vobis deos alienos & idola fœminarum quæ clanculùm colitis, & diſponite corda veſtra coram Domino, eumq; ſolum adorate, ut liberet vos de manibus Palæſtinorum.* 4 *Amoverunt ergò filii Iſrael à ſe Baal idolum & ſimulachra fœminarum, ſolumq; Deum coluerunt.* 5 *Rurſum dixit Samuel univerſis Iſraelitis, Venite ad me omnes in Maſphia, ut orem coram Domino cauſâ veſtrî.* 6 *Convenerunt igitur in Maſphia, & haurientes aquam effuderunt eam coram Domino, & jejunaverunt eo die, ac dixerunt, Sanè jejunamus, quia deliquimus coram Domino: & judicavit Samuel filios Iſrael in Maſphia.* 7 *Interim aſcenderunt principes Palæſtinorum ad filios Iſrael: quo filii Iſrael audito, extimuerunt Palæſtinos.* 8 *Et dixerunt filii Iſrael ad Samuelem, Ne ceſſes orare Deum Dominum noſtrum ut eripiat nos de manibus Palæſtinorum.* 9 *Tunc accepit Samuel agnum lactentem, & offerens illum ſacrificium Domino, oravit Samuel Dominum cauſâ filiorum Iſrael, & exaudivit eum Dominus.* 10 *Dumque Samuel offerret ſacrificium Deo, ecce Palæſtini congregati ſunt ad pugnandum contra filios Iſrael. Verùm audire fecit Dominus Palæſtinos fragorem altiſonum, quo perterriti fuerunt, & trepidârunt corda eorum, ita ut fugârint illos Iſraelitæ.* 11 *Nam egreſſi Iſraelitæ è Maſphia, prælium commiſerunt cum Palæſtinis, & deſtruxerunt eos, interfectique fuerunt ex eis cæſi multi; perventique fuga eorum uſque ad inferiorem partem Beth-jaſan.* 12 *Tum ſumpto Samuel ingenti lapide poſuit eum inter Maſphia & inter Beth-jaſan, vocavitque nomen ejus, Lapidem adjutorii; dicens, Huc uſque adjuvit nos Dominus.*

שמואל א : ח

terminũ in *venire* ultrà addiderunt non & ,Peliſtim ſe humiliaverũt Et
13 וַיִּכָּנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא בִּגְבוּל
.Semuel diebus omnibus Peliſtim *in* Domini manus fuit & : Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד־יְהוָה בַּפְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שְׁמוּאֵל׃
,Iſrael ab Peliſtim *acceperant* quas urbes ſe reddiderũt Et
14 וַתָּשֹׁבְנָה הֶעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ־פְלִשְׁתִּים מֵאֵת יִשְׂרָאֵל
liberavit earum terminum & ;Gath ad uſque & ,Hecron ab ,Iſraeli
לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד־גַּת וְאֶת־גְּבוּלָן הִצִּיל
inter & Iſrael inter pax fuitque : Peliſtim manu de Iſrael
יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין
.ſuæ vitæ diebus omnibus Iſrael Semuel judicavit Et .Emoræum
15 הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי חַיָּיו׃
;Miſpah & ,Ghilgal & ,Bethel circuibat & ,*annum in anno* *ex* ibat Et
16 וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּית־אֵל וְהַגִּלְגָּל וְהַמִּצְפָּה
.illis locis omnibus *cum* ,Iſrael judicabat &
וְשָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה׃
judicavit ibi & :ejus domus ibi quia ,Ramah in *ejus reverſio* Et
17 וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי־שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפָט אֶת־
.Domino altare ibi ædificavit & ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃

CAP. VIII. ח

judices ſuos filios poſuit & ,Semuel ſenuiſſet cùm ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־בָּנָיו שֹׁפְטִים
nomen & ,Joel primogeniti ejus filii nomen fuit Et .Iſraeli
2 לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי שֶׁם־בְּנוֹ הַבְּכוֹר יוֹאֵל וְשֵׁם
ambulaverũt non Et .Beerſebah in judices ,Abijah ejus ſecundi
3 מִשְׁנֵהוּ אֲבִיָּה שֹׁפְטִים בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וְלֹא־הָלְכוּ
acceperuntque ,avaritiam poſt declinaverunt ſed ,illius viis in ejus filii
בָנָיו בִּדְרָכָיו וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ־
ſeniores omnes ſunt congregati Et .judicium perverterunt & ,*munus*
4 שֹׁחַד וַיַּטּוּ מִשְׁפָּט׃ וַיִּתְקַבְּצוּ כֹּל זִקְנֵי
: eum ad dixerunt Et .Ramah in Semuel ad venerunt & ,Iſrael
5 יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
nunc ;tuis viis in *ambulârunt* non tui filii & ,ſenuiſti tu Ecce
הִנֵּה אַתָּה זָקַנְתָּ וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ עַתָּה
fuit malum Et .gentes omnes ſicut ,nos judicandũ ad regem nobis *pone*
6 שִׂימָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם׃ וַיֵּרַע
,regem nobis Da : dixerunt quando ,Semuel oculis in verbum
הַדָּבָר בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנָה־לָּנוּ מֶלֶךְ
Dixitque .Dominum ad Semuel oravit & : nos *judicandum ad*
7 לְשָׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר
quæ omnibus in populi *voce in* Audi : Semuel ad Dominus
יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־
,*faſtidierunt* me ſed ,*faſtidierunt* te non quia : te ad dicent
יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי לֹא אֹתְךָ מָאָסוּ כִּי־אֹתִי מָאֲסוּ
die à fecerunt quæ opera omnia Juxta .eos ſuper *regnando à*
8 מִמְּלֹךְ עֲלֵיהֶם׃ כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר־עָשׂוּ מִיּוֹם
,me dereliquerũt & ,hanc diem ad uſq; & Ægypto ex eos *me facere aſcẽdere*
הַעֲלֹתִי אֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעַזְבֻנִי
.tibi etiam *facientes* ipſi ſic : alienis diis ſervierunt &
וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כֵּן הֵמָּה עֹשִׂים גַּם־לָךְ׃
fueris conteſtatus conteſtando *cùm* veruntamen : eorũ *voce in* audi nunc Et
9 וְעַתָּה שְׁמַע בְּקוֹלָם אַךְ כִּי־הָעֵד תָּעִיד
eſt regnaturus qui ,regis *rationem* eis indicabis & , eos *in*
בָּהֶם וְהִגַּדְתָּ לָהֶם מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ
populum ad Domini verba omnia Semuel Dixitque .eos ſuper
10 עֲלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֶל־הָעָם
.regem eo *cum à* *petentes*
הַשֹּׁאֲלִים מֵאִתּוֹ מֶלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

13 Et humiliati ſunt Philiſthi-
im, nec appoſuerunt ultrà
ut venirent in terminos Iſ-
rael. Facta eſt itaque manus
Domini ſuper Philiſthæos,
14 cunctis diebus Samuelis. Et
redditæ ſunt urbes, quas tu-
lerant Philiſthiim ab Iſrael,
Iſraeli, ab Accaron uſq; Geth,
& terminos ſuos: liberavítq;
Iſrael de manu Philiſthino-
rum, erátque pax inter Iſrael
15 & Amorrhæum. Judicabat
quoque Samuel Iſraelem cun-
16 ctis diebus vitæ ſuæ: Et ibat
per ſingulos annos circuiens
Bethel & Galgala & Maſ-
phath, & judicabat Iſraelem
17 in ſupradictis locis. Reverte-
batúrque in Ramatha: ibi
enim erat domus ejus, & ibi
judicabat Iſraelem: ædifica-
vit etiam ibi altare Do-
mino.

CAP. VIII.

1 FActũ eſt autẽ cùm ſenuiſſet
Samuel, poſuit filios ſuos judi-
2 ces Iſrael. Fuítq; nomen filii
ejꝰ primogeniti, Joel: & nomen
ſecundi, Abia, judicum in Ber-
3 ſabee. Et non ambulaverunt
filii illius in viis ejus: ſed
declinaverunt poſt avaritiam,
acceperúntque munera, &
4 perverterunt judicium. Con-
gregati ergò univerſi majores
natu Iſrael, venerunt ad Sa-
5 muelem in Ramatha. Dixe-
rúntque ei; Ecce tu ſenuiſti,
& filii tui non ambulant in
viis tuis: Conſtitue nobis re-
gem, ut judicet nos, ſicut & u-
6 niverſæ habent nationes. Diſ-
plicuit ſermo in oculis Sa-
muelis, eò quòd dixiſſent; Da
nobis regem, ut judicet nos.
Et oravit Samuel ad Dominũ.
7 Dixit autem Dominus ad Sa-
muelem; Audi vocem populi
in omnibus quæ loquuntur
tibi. Non enim te abjecerunt,
ſed me, ne regnem ſuper eos,
8 Juxta omnia opera ſua, quæ
fecerunt à die quâ eduxi eos
de Ægypto uſque ad diem
hanc: ſicut dereliquerunt me,
& ſervierunt diis alienis, ſicut
9 faciunt etiam tibi. Nunc ergò
vocem eorum audi: verunta-
men conteſtare eos, & prædic
eis jus regis, qui regnaturus
10 eſt ſuper eos. Dixit itaque Sa-
muel omnia verba Domini ad
populum, qui petierat à ſe re-
gem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ἐταπείνωσε κύριος τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ
οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὅριον Ἰσρα-
ήλ· καὶ (ο) ἐγενήθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς
ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας (π) τοῦ
14 Σαμουήλ. Καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις
ἃς ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραήλ, καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ (ρ)
ἀπὸ Ἀσκάλωνος ἕως Ἀζόβ· καὶ τὸ ὅ-
ριον Ἰσραὴλ (σ) ἀφείλοντο ἐκ χειρὸς ἀλ-
λοφύλων. καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Ἰσραὴλ
15 καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμορραίου. Καὶ ἐδίκαζε
Σαμουὴλ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
16 ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο κατ᾽ ἐνιαυτὸν
ἐνιαυτόν, καὶ ἐκύκλου Βαιθὴλ καὶ τὴν
Γαλγαλὰ καὶ τὴν (τ) Μασσηφάθ· καὶ ἐδίκα-
ζε τὸν Ἰσραὴλ ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις
17 τούτοις. Ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτοῦ εἰς Ἀρμα-
θαίμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ· καὶ (υ)
ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραήλ, καὶ ᾠκοδόμη-
σεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

MS.A. (ο) ἐγένετο (π) Σαμουήλ. (ρ) ἀπὸ Ἀκκαρὼν ἕως Γέθ· καὶ (σ) ἀφείλαντο (τ) Μασηφά· (υ) ἐδίκαζεν τὸν

Et humiliavit Dominus alienige- 13
nas: & non adjecerunt ultrà ac-
cedere ad terminum Iſrael. Et
facta eſt manus Domini ſuper ali-
enigenas omnibus diebꝰ Samuel.
Et redditæ ſunt civitates, quas 14
ceperant alienigenæ de filiis Iſ-
rael: & (f) reddiderunt ſe ipſi
Iſrael ab (g) Aſcalone uſq; Azob:
& terminum Iſrael abſtulerunt
de manu alienigenarum. Et fuit
pax inter Iſrael & inter Amor-
rhæum. Et judicabat Samuel Iſ- 15
rael omnibus diebus vitæ ſuæ: Et 16
ibat per annum annum, & circu-
ibat Bethel, & Galgala, & Maſ-
ſephath: & judicabat Iſrael in
omnibus (h) ſanctificatis his. Re- 17
verſio autem ejus erat in Arma-
thæm, quoniam ibi erat domus
ejus: & judicabat ibi Iſrael, &
ædificavit ibi altare Domino.

Κεφ. η′.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε Σαμουήλ, καὶ
κατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ Ἰσρα-
2 ήλ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ·
πρωτότοκος Ἰωήλ, καὶ ὄνομα τοῦ (α) δευ-
τέρου Ἀβιά, (β) δικασταὶ ἐν Βηρσαβεέ.
3 Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν ὁδῷ
αὐτοῦ· καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας,
καὶ (γ) ἐλάμβανον δῶρα, καὶ (δ) ἐξέ-
4 κλινον δικαιώματα. Καὶ συναθροίζονται
(ε) ἄνδρες Ἰσραήλ, καὶ παραγίνονται
5 (ζ) εἰς Ἀρμαθαὶμ πρὸς Σαμουήλ. Καὶ
εἶπαν αὐτῷ, Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ
υἱοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδῷ σου. καὶ
νῦν κατάστησον ἐφ᾽ ἡμᾶς βασιλέα δικάζειν
6 ἡμᾶς, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη. (η) Καὶ πο-
νηρὸν τὸ ῥῆμα (θ) ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμουήλ,
ὡς εἶπαν, Δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν (ι)
ἡμᾶς. καὶ προσηύξατο Σαμουὴλ πρὸς κύ-
7 ριον. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ,
Ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καθὰ ἂν (κ)
λαλῶσί σοι, ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ᾽
ἢ ἐμὲ (λ) ἐξουθενώκασι τοῦ μὴ βασιλεύ-
8 ειν ἐπ᾽ αὐτῶν, Κατὰ (μ) πάντα τὰ ποι-
ήματα, ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἀν-
ήγαγον αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου (ν) ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγκατέλιπόν με, καὶ
ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις· οὕτως αὐτοὶ (ξ)
9 ποιοῦσι καὶ σοί. Καὶ νῦν ἄκουε τῆς φω-
νῆς αὐτῶν· πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος δια-
μαρτύρῃ αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς
τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς (ο) βασι-
10 λεύσει ἐπ᾽ αὐτούς. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
πᾶν τὸ (π) ῥῆμα τοῦ κυρίου πρὸς τὸν λαὸν
τοὺς αἰτοῦντας παρ᾽ αὐτοῦ βασιλέα.

MS.A. (α) δευτέρου αὐτοῦ Ἀβιά, (β) δικαστὰς (γ) ἐλάμβαναν (δ) ἐξέκλιναν (ε) πάντες ἄνδρες (ζ) πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ (η) Καὶ ἦν πονηρὸν (θ) ἐνώπιον Σαμουήλ, (ι) ἐφ᾽ ἡμᾶς. (κ) λαλήσωσίν σοι, (λ) ἐξουθενήκασιν (μ) πάντα ἃ ἐποίησάν (ν) καὶ ἕως (ξ) ποιοῦσιν. Καὶ σὺ νῦν (ο) βασιλεύει (π) ῥῆμα κυρίου

CAP. VIII.

ET factum eſt, ut ſenuit Sa- 1
muel; & conſtituit filios ſuos ju-
dices ipſi Iſrael. Et hæc nomina
filiorum ejus. Primogenitus Joel, 2
& nomen ſecundi Abia, Judices
in Berſabee. Et non ambulave- 3
runt filii ejus in via ejus: & de-
clinaverunt poſt (a) conſummati-
onem: & accipiebant dona, &
pervertebant juſtificationes. Et 4
congregantur viri Iſrael, & ve-
niunt in Armathæm ad Samuel.
Et dixerunt ei; Ecce tu ſenuiſti; 5
& filii tui non ambulant in via
tua. Et nunc conſtitue ſuper nos
regem ad judicandum nos; ſicut
& cæteræ gentes. Et malum fuit 6
verbum in oculis Samuel, quia
dixerunt; Da nobis regem ad ju-
dicandum nos. Et oravit Samuel
ad Dominum. Et dixit Dominus 7
ad Samuel; Audi vocem populi
juxta quæcunq; loquantur tibi:
quoniam non te ſpreverunt; ſed
me ſpreverunt, ut non regnem
ſuper eos, Secundùm omnia facta, 8
quæ fecerunt mihi, ex qua die e-
duxi eos ex Ægypto uſq; in di-
em hanc: & dereliquerunt me, et
ſerviebant diis aliis. Sic ipſi fa-
ciunt & tibi. Et nunc audi vo- 9
cem eorum. Tantummodò con-
teſtans conteſtaberis eis: & an-
nuntiabis eis juſtificationem re-
gis, qui regnabit ſuper eos. Et 10
dixit Samuel omne verbum Do-
mini ad populum petentes ab eo
regem.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואתברו פלשתאי ולא אוסיפו עוד למיעל בתחום ישראל והות מחתא דיי בפלשתאי
14 כל יומי שמואל׃ ותבא קרויא דנסיבו פלשתאי מן ישראל לישראל מעקרון ועד גת
וית תחומיהון שיזיב ישראל מידא דפלשתאי והוה שלמא בין ישראל ובין אמוראי׃
15 16 ודן שמואל ית ישראל כל יומי חיוהי׃ ואזל בזמן שנא בשנא ומסחר לביתאל
17 ולגלגלא ולמצפיא ודאן ית ישראל ית כל אתריא האלין׃ ובמתביה לרמתא ארי תמן
ביתיה ותמן דן ית ישראל ובנא תמן מדבחא קדם יי׃

ח

1 2 והוה כד סיב שמואל ומני ית בנוהי דינין על ישראל׃ והוה שום בריה בוכריה יואל
3 ושום תניניה אביה דינין בבאר שבע׃ ולא הליכו בנוהי באורחתיה ואתפניאו בתר
4 ממון דשקר וקבילו שוחדא וצלו דינא׃ ואתכנישו כל סבי ישראל ואתו לות שמואל
5 לרמתא׃ ואמרו ליה הא את סבתא ובנך לא הליכו בארחתך כען מני לנא מלכא
6 למדננא ככל עממיא׃ ובאיש פתגמא בעיני שמואל כד אמרו מני לנא מלכא למדננא
7 וצלי שמואל קדם יי׃ ואמר יי לשמואל קביל למימר עמא לכל דיימרון לך ארי לא
8 יתך רחיקו ארי בפולחני קצו מלמהוי מלכא עליהון׃ ככל עובדיא די עבדו מיומא
דאסקית יתהון ממצרים ועד יומא הדין ושבקו פולחני ופלחו לטעות עממיא כן אנון
9 עבדין אף לך׃ וכען קביל למימריהון ברם ארי אסהדא תסהיד בהון ותחוי להון
10 נימוסא דמלכא דימלך עליהון׃ ואמר שמואל ית כל פתגמיא דיי לעמא דשאלין
מניה מלכא׃

PARAPH. CHALD. VerſioLatina.

Et fracti ſunt Peliſthæi, & non addiderunt amplius ut intrarent in ter- 13
minum Iſrael: & fuit percuſſio Dñi in Peliſthæos omnibus diebus Semu-
el. Et redierũt urbes quas ceperunt Peliſthæi ab Iſrael ad Iſrael ab Ghek- 14
ron & uſque Gath, & terminos earum eripuit Iſrael de manu Peliſthæo-
rũ: & fuit pax inter Iſrael & inter Emoræum. Et judicavit Semuel Iſrael 15
omnibꝰ diebꝰ vitæ ſuæ. Et ambulavit in tempore anno in anno, & reverſus 16
eſt ad Bethel, & ad Gilghela, & ad Miſzpeia: & judicavit Iſrael omnia
loca hæc. Et cùm reverteretur ad Ramatha, quoniam ibi domus ejus; & 17
ibi judicavit Iſrael; & ædificavit ibi altare ante Dominum.

CAP. VIII.

ET fuit quando ſenuit Semuel, & præfecit filios ſuos judices Iſraeli. Et 1
fuit nomen filii ejꝰ primogeniti Joel, & nomen ſecundi ejus Abia, ju- 2
dicantes in *Beer Sabagh*. Et non ambulaverunt filii ejus in via illius, 3
& reſpexerunt poſt mamon falſitatis; & acceperunt munus, & declina-
verunt judicium. Et congregati ſunt omnes ſenes Iſrael, & venerunt ad 4
Semuelem ad Ramatha. Et dixerunt ei: Ecce tu ſenuiſti, & filii tui non 5
ambulaverunt in via tuâ: nunc præfice nobis regem ad judicandum nos
ſicut omnes gentes. Et malum fuit verbum in oculis Semuelis, quando 6
dixerunt: Præfice nobis regem ad judicandum nos: & oravit Semuel an-
te Dñm. Et dixit Dominus ad Semuelem: Audi dicto populi in omni- 7
bus quæ dicent tibi, quia non te elongaverunt: nam in cultu meo ſpreve-
runt ne ſim rex ſuper eos. Juxta omnia facta quæ fecerunt à die quo aſ- 8
cendere feci eos ex Ægypto, & uſque diem hunc, & reliquerunt cultum
meum, & coluerunt errorem gentium, ſic illi facientes etiam tibi. Et nunc 9
audi dictis eorum: verum tu obteſtando obteſteris in eos, & indices illis
ſtatutum regis qui regnabit ſuper eos. Et dixit Semuel omnia verba Do- 10
mini ad populum, qui petentes ab eo regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܐܬܡܟܟܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐ ܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܥܠ ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܬ
ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܒܦܠܫܬܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ. * ܘܐܗܦܟܘ ܩܘܪܝܐ ܕܢܣܒܘ
14 ܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܥܩܪܘܢ ܘܥܕܡܐ ܠܓܬ ܘܬܚܘܡܝܗܝܢ. ܘܦܪܩ
ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܘܐ ܫܠܡܐ ܒܝܢ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܡܘܪܝܐ. * ܘܕܢ
15 ܫܡܘܐܝܠ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܡܢ ܫܢܐ ܠܫܢܐ.
16 ܘܡܬܟܪܟ ܒܒܝܬ ܐܝܠ ܘܒܓܠܓܠܐ ܘܒܡܨܦܝܐ. ܘܕܐܢ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ
17 ܗܠܝܢ. * ܘܗܦܟ ܗܘܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܬܡܢ ܕܐܢ ܗܘܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

1 * ܘܗܘܐ ܟܕ ܣܐܒ ܫܡܘܐܝܠ. ܥܒܕ ܠܒܢܘܗܝ ܕܝܢܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܫܡ ܒܪܗ
2 ܒܘܟܪܗ. ܝܘܐܝܠ. ܘܫܡ ܬܢܝܢܗ. ܐܒܝܐ. ܕܝܢܐ ܒܒܐܪ ܫܒܥ. * ܘܠܐ ܗܠܟܘ ܒܢܘܗܝ
3 ܒܐܘܪܚܬܗ. ܘܐܬܦܢܝܘ ܒܬܪ ܥܘܠܐ. ܘܢܣܒܝܢ ܫܘܚܕܐ. ܘܡܥܩܡܝܢ ܕܝܢܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ
4 ܣܒܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ ܠܪܡܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܐܢܬ ܣܒܬ.
5 ܘܒܢܝܟ ܠܐ ܡܗܠܟܝܢ ܒܐܘܪܚܬܟ. ܗܫܐ ܗܒ ܠܢ ܡܠܟܐ ܕܢܕܘܢ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ.
6 * ܘܐܬܒܐܫ ܦܬܓܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ. ܟܕ ܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܒ ܠܢ ܡܠܟܐ ܕܢܕܘܢ
ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܘܨܠܝ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܫܡܥ
7 ܠܩܠܗ ܕܥܡܐ. ܒܟܠ ܕܐܡܪܝܢ ܠܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܟ ܐܣܠܝܘ. ܐܠܐ
ܐܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ. * ܐܝܟ ܟܠ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕܘ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܣܩܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ.
8 ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܫܒܩܘܢܝ ܘܦܠܚܘ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܦ
9 ܠܟ. * ܘܗܫܐ ܫܡܥ ܠܩܠܗܘܢ. ܒܪܡ ܡܣܗܕܘ ܣܗܕ ܒܗܘܢ. ܘܚܘܐ ܐܢܘܢ ܢܡܘܣܗ
10 ܕܡܠܟܐ ܕܢܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܠܥܡܐ
ܕܫܐܠܘ ܡܢܗ ܡܠܟܐ.

Sic profligati ſunt Philiſtæi, nec perrexe- 13
runt deinceps Philiſtæi invadere terminum
Iſraelis. Fuitque manus Domini contra
Philiſtæos cunctis diebus Samuelis. Et re- 14
ſtituerunt Iſraeli civitates quas ceperant
Philiſtæi ab Iſraele, ab Acron uſque ad Gath
cum terminis earum : & eripuit Dominus
Iſraelem de manu Philiſtæorum : Fuitque
pax inter Iſraelem & Amorrhæos. Judicavit 15
autem Samuel filios Iſrael cunctis diebus vitæ
ſuæ. Et abiens ſingulis annis obibat 16
Beth-il, & Galgalam, & Maſphiam, judicabatque
Iſraelem & omnes regiones iſtas.
Tum revertebatur domum ſuam, ibique judicabat 17
Iſraelem : & ædificavit illic aram
Domino.

CAP. VIII.

FActum eſt autem ut cùm ſenuiſſet Samuel, 1
conſtitueret filios ſuos judices ſuper Iſraelem.
(Erat autem nomen filii ejus primogeniti 2
Joel, & nomen ſecundi ipſius *filii*, Abia)
judices *inquam*, in Bir-ſebaa. At non ambulârunt 3
filii ejus in viis ejus, ſed declinârunt
poſt fraudem, accipientes munus, & pervertentes
judicium. Quamobrem congregati 4
univerſi ſeniores filiorum Iſraelis, venerunt
ad Samuelem in Rama. Dixeruntque ad 5
eũ, Ecce tu ſenuiſti, & filii tui non ambulant
in viis tuis : da igitur nobis regem, ut judicet
nos pro more cunctarum gentium. Diſplicuit 6
ſermo in oculis Samuelis, cùm dixiſſent ei, Da
nobis regem ut judicet nos juxta morem
cunctarum gentium : & oravit Samuel ad
Dominum. Dixitque Dominus ad Samuelem, 7
Auſculta voci populi in omnibus quæ
dicunt tibi : non enim te ſpreverunt, ſed
me ſpreverunt ne regnem ſuper eos. Secundùm 8
omnia opera quæ fecerunt ab eo die
quo eduxi eos de terra Ægypti ad hunc uſque
diem, deſerentes me, & colentes deos alienos;
ſic ipſi tibi quoque faciunt. Nunc autem 9
auſculta voci eorum : at ſedulò conteſtare
eos, & declara eis jus regis qui regnaturus
eſt ſuper eos. Retulit ergò Samuel 10
omnes Domini ſermones populo qui petierant
ab eo regem;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * وانكسر اهل فلسطين * ولم يعودوا ان يدخلوا حد بني اسرايل * واشتد عقاب الرب على
14 اهل فلسطين جميع ايام حياة صموال * ورد صموال على بني اسرايل جميع القرى التي اخذ
منهم اهل فلسطين * من حد عقرون والى جات بحدودها * وانقذ الرب بني اسرايل من ايدي
15 اهل فلسطين * وصالح بنو اسرايل الاموراييين وسالموهم * وحكم صموال لبني اسرايل * وتولى
16 قضاءهم كل ايام عمره * وكان ينطلق كل حول ويمضي الى بيت ايل * والجلجال * ومصفيا وينظر
17 في قضاء بني اسرايل * واحكام المداين والبلدان كلها * ثم يرجع الى الرامة * لان بيته كان هناك *
وفيها كان ينظر في احكام بني اسرايل وابتنا هناك مذبحا للرب *

* الفصل الثامن *

1 * فلما كبر صموال وشاخ * صير بنيه قضاة على بني اسرايل * وكان اسم بكره يوال واسم
2 ابنه الثاني ابيا * هذان كانا يجلسان للقضاء في بير سبع * ولم يسر ابناه في طرقه * ولكنهما
3 احبا المكر * وارتشيا وحابيا في القضاء * واجتمع جميع مشيخة بني اسرايل * واتوا الى صموال
4 الى الرامة * وقالوا له * قد شخت وكبرت * وبنوك ليس يسيرون في طرقك * ولا يعملون عملك *
5 صير الان علينا ملكا يحكم في امورنا كمثل جميع الشعوب * وسيء ذلك على صموال حين
6 قالوا له * صير علينا ملكا يقضي لنا كمثل جميع الشعوب * وصلى صموال امام الرب * وقال
7 الرب لصموال * اسمع قول الشعب * واعمل بما يقولون لك لانهم ليس ايا رذلوك انت * بل ايا رذلوني
8 انا * ولم يهووا ان املك عليهم * مثل جميع الاعمال التي عملوا منذ يوم اخرجتهم من ارض
9 مصر الى اليوم الذي تركوني وعبدوا الهة اخرى * كذلك يعملون بك ايضا * فاسمع الان قولهم *
10 ولكن ناشدهم واوعز اليهم واخبرهم بسنن الملوك التي تملك عليهم * وقص صموال على
الشعب جميع الاقوال التي قال الرب له حيث طلبوا ملكا *

Confracti ergò fuerunt Palæſtini, & non 13
ſunt ampliùs ingreſſi terminum filiorum
Iſrael : aſpera fuit enim punitio Domini
contra Palæſtinos cunctis diebus vitæ Samuelis.
Reduxit etiam Samuel filiis Iſrael 14
omnes civitates quas abſtulerant ab
eis Palæſtini, à termino Acronis uſque
ad Gath cum limitibus earum : & liberavit
Dominus Iſraelitas de manibus
Palæſtinorum : & reconciliati ſunt Iſraelitæ
cum Amorrhæis, pacemque inierunt
cum eis. Judicavit autem Samuel Iſraelitas, 15
functuſque eſt inter eos judiciali
munere cunctis diebus ætatis ſuæ. Et 16
diſcedens quotannis pergebat ad Bethel,
& Galgal, atque Maſphia, proſpiciebatque
judicio filiorum Iſrael, &
cauſis urbium ac regionum omnium. Tum 17
redibat ad Rama; quoniam illic erat domus
ejus, ibique vacabat litibus filiorũ Iſrael,
& ibidem extruxit altare Domino.

CAP. VIII.

Cum autem Samuel grandævus eſſet 1
ac ſenex, conſtituit filios ſuos judices
ſuper Iſraelitas. Eratque nomen primo- 2
geniti ejus, Joel; nomen autem filii ipſius
ſecundi, Abia : Hi duo ſedebant pro tribunali
in Bir-ſebaa. Sed non ambulârunt 3
filii ejus in viis ipſius; imò verò fraudem
diligentes munera admittebant, & aſſentabantur
in judicio. Quare congregati 4
omnes ſeniores filiorum Iſrael, convenerunt
Samuelem in Rama : Et dixerunt 5
ei, Jam ſenex & grandævus es, & filii
tui non ambulant in viis tuis, nec imitantur
opera tua : conſtitue ergò ſuper nos
regem qui cauſas noſtras judicet pro
more cunctarũ gentiũ. Ægrè tulit id Sa- 6
muel, cùm dixiſſent ei, Conſtitue ſuper
nos regem qui nos judicet inſtar cunctarum
gentiũ : & precatus eſt Samuel Dominũ.
Dixitque Dominus ad Samuelem, 7
Audi dictum populi, & fac quod tibi dicunt
: nam non te quidem reprobârunt,
ſed me quidem reprobârunt, nec optant
me regnare ſuper eos. Secundùm omnia 8
opera quæ fecerunt ab eo die quo eduxi
eos è terra Ægypti ad hodiernum uſque
diem quo me deſtituerunt & ſervierunt
diis aliis; ſic tibi quoq; faciunt. Nunc autē 9
acquieſce dicto eorum: verùm conteſtare
eos, & declara eis, & indica illis jura
regum qui regnaturi ſunt ſuper eos. Nar- 10
ravit ergò Samuel populo ſermones
quos dixerat ſibi Dominus cùm regem
poſtulâſſent;

: vos ſuper eſt regnaturus qui regis *ratio* erit *Hæc* : dixit Et
11 וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם
,ſuis equitibus in & ,*ſuo curru* in ſibi ponet & ,capiet veſtros filios
אֶת־בְּנֵיכֶם יִקָּח וְשָׂם לוֹ בְּמֶרְכַּבְתּוֹ וּבְפָרָשָׁיו
,*millium principes ſibi ponendum ad* Et .ejus *currus facies ad* current &
12 וְרָצוּ לִפְנֵי מֶרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים
,ſuã meſſem metendũ ad &,ſuã arationẽ arandũ ad &,*quinquaginta principes &*
וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר קְצִירוֹ
veſtras filias Et .*ſui currus vaſa* & ,*ſui belli* vaſa faciendum ad &
13 וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי־מִלְחַמְתּוֹ וּכְלֵי רִכְבּוֹ׃ וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
,veſtros agros Et .*piſtrices in &* ,*coquinarias in &* ,*pigmentarias in* capiet
14 יִקָּח לְרַקָּחוֹת וּלְטַבָּחוֹת וּלְאֹפוֹת׃ וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם
.ſuis ſervis dabitque ,accipiet *bona* veſtra oliveta & ,veſtras vineas &
וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקָּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו׃
,ſuis eunuchis dabit & ; *decimabit veſtras vineas &* ,*veſtra ſemina* Et
15 וְזַרְעֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם יַעְשֹׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו
veſtros *electos* & ,veſtras ancillas & ,veſtros ſervos Et .ſuis ſervis atque
16 וְלַעֲבָדָיו׃ וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־שִׁפְחוֹתֵיכֶם וְאֶת־בַּחוּרֵיכֶם
veſtrum Pecus .ſuo opere in faciet & ; *capiet* veſtros aſinos & ,optimos
17 הַטּוֹבִים וְאֶת־חֲמוֹרֵיכֶם יִקָּח וְעָשָׂה לִמְלַאכְתּוֹ׃ צֹאנְכֶם
illa die in clamabitis Et .*ſervos in* ei eritis vos & ,*decimabit*
18 יַעְשֹׂר וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים׃ וּזְעַקְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא
Dominus *reſpondebit* non & ,vobis elegiſtis quem ,veſtri regis *faciebus* à
מִלִּפְנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא־יַעֲנֶה יְהוָה
voce in audire populus *renuerunt* Et .illa die in *vobis*
19 אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיְמָאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל
.nos ſuper erit rex *quinimò* ; Nequaquam : dixerunt *&* ,Semuel
שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹּא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ׃
nos judicabitque : gentes omnes ſicut nos etiam erimus Et
20 וְהָיִינוּ גַם־אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וּשְׁפָטָנוּ
.noſtra bella pugnabit & ,*noſtras facies ad* egredietur & ,noſter rex
מַלְכֵּנוּ וְיָצָא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת־מִלְחֲמֹתֵנוּ׃
auribus in ea eſt locutus & ,populi verba omnia Semuel Audivitque
21 וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבְּרֵם בְּאָזְנֵי
,eorũ *voce in* Audi : Semuel ad Dominus Dixitque .Domini
22 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלָם
: Iſrael viros ad Semuel dixitque : regem eis facies regnare &
וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
.ſuam civitatem in *vir* Ite
לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ׃

CAP. IX. ט

filii ,Abiel filius ,Chis ejus nomen & ,Binjamin de vir fuit Et
1 וַיְהִי־אִישׁ מִבִּן־יָמִין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן־אֲבִיאֵל בֶּן־
.robore fortis Jemini viri filii ,Aphiach filii ,Becorath filii ,Seror
צְרוֹר בֶּן־בְּכוֹרַת בֶּן־אֲפִיחַ בֶּן־אִישׁ יְמִינִי גִּבּוֹר חָיִל׃
vir non & ,bonus & ,electus ,Saul ejus nomen & ,filius erat ei Et
2 וְלוֹ־הָיָה בֵן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בָּחוּר וָטוֹב וְאֵין־אִישׁ
erat *altus* ſurſum & ,ſuo humero ab : illo *præ* *bonus* Iſrael filiis de
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשִּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ
: Saul patri Chis aſinæ perierant Et .populo omni *præ*
3 מִכָּל־הָעָם׃ וַתֹּאבַדְנָה הָאֲתֹנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל
unum tecum *nunc Cape* : ſuũ filium Saul ad Chis dixitque
וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל־שָׁאוּל בְּנוֹ קַח־נָא אִתְּךָ אֶת־אַחַד
tranſivit Et .aſinas quære ,vade ,ſurge & ,pueris de
4 מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ בַּקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנֹת׃ וַיַּעֲבֹר
: invenerunt non & ,Saliſah terram *in* tranſivit & ,Ephraim *monte in*
בְּהַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ־שָׁלִשָׁה וְלֹא מָצָאוּ
,Jemini terram *in* tranſivit & : non & ,Sahalim terram *in* tranſiverunt &
וַיַּעַבְרוּ בְאֶרֶץ־שַׁעֲלִים וָאַיִן וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ־יְמִינִי
.invenerunt non &
וְלֹא מָצָאוּ׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et ait ; Hoc erit jus regis, qui imperaturus eſt vobis: Filios veſtros tollet, & ponet in curribus ſuis, faciétque ſibi equites & præcurſores quadrigarum ſuarũ, 12 Et conſtituet ſibi tribunos, & centuriones, & aratores agrorũ ſuorum, & meſſores ſegetũ, & fabros armorũ & curruum ſuorum. 13 Filias quoque veſtras faciet ſibi unguentarias, & focarias, & panificas. 14 Agros quoque veſtros, & vineas, & oliveta optima tollet, & dabit ſervis ſuis. 15 Sed & ſegetes veſtras, & vinearũ reditus addecimabit, ut det eunuchis & famulis ſuis. 16 Servos etiã veſtros, & ancillas, et juvenes optimos, & aſinos auferet, & ponet in opere ſuo. 17 Greges quoque veſtros addecimabit, vóſque eritis ei ſervi. 18 Et clamabitis in die illa à facie regis veſtri, qué elegiſtis vobis : & non exaudiet vos Dominus in die illa, quia petîſtis vobis regem. 19 Noluit autẽ populus audire vocem Samuelis, ſed dixerunt ; Nequaquã : rex enim erit ſuper nos, 20 Et erimus nos quoque ſicut omnes gentes : & judicabit nos rex noſter, & egredietur ante nos, & pugnabit bella noſtra pro nobis. 21 Et audivit Samuel omnia verba populi, & locutus eſt ea in auribus Dñi. 22 Dixit autem Dñs ad Samuelem ; Audi vocẽ eorũ, & conſtitue ſuper eos regem. Et ait Samuel ad viros Iſrael, Vadat unuſquiſque in civitatem ſuam.

CAP. IX.

1 ET erat vir de Benjamin nomine Cis, filius Abiel, filii Seror, filii Bechorath, filii Aphia, filii viri Jemini, fortis robore. 2 Et erat ei filius vocabulo Saul, electus & bonus : & non erat vir de filiis Iſrael melior illo : ab humero & ſurſum eminebat ſuper omnem populum. 3 Perierant autem aſinæ Cis patris Saul : & dixit Cis ad Saul filium ſuum ; Tolle tecum unum de pueris, & conſurgens vade, & quære aſinas. Qui cùm tranſiſſent per montem Ephraim, 4 Et per terram Saliſa, & non inveniſſent, tranſierunt etiam per terram Salim, & non erant : ſed & per terram Jemini, & minimè repererunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ εἶπε, Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς· τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἅρμασιν αὐτοῦ, (ρ) καὶ ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ, 12 καὶ προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, Καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἑαυτῷ (σ) ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους, καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾷν τρυγητὸν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖν σκεύη πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ σκεύη ἁρμάτων αὐτοῦ. 13 Καὶ τὰς θυγατέρας (τ) ὑμῶν λήψεται εἰς μυρεψοὺς, καὶ εἰς μαγειρίσσας, καὶ εἰς πεσσούσας. 14 Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν, καὶ τοὺς (υ) ἀμπελῶνας ὑμῶν, καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δούλοις (φ) ἑαυτοῦ. 15 Καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ, καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ. 16 Καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν, καὶ τὰς δούλας ὑμῶν, καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ, καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ. 17 Καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δοῦλοι. 18 Καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι 19 ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ λαὸς (χ) ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουὴλ, καὶ εἶπον αὐτῷ, (ψ) Οὐχὶ, ἀλλ' 20 ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς, Καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς (ω) κατὰ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν. 21 Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς 22 τὰ ὦτα κυρίου. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς ἄνδρας Ἰσραὴλ, Ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

Et dixit ; Hæc erit juſtificatio regis, qui regnabit ſuper vos: Filios veſtros capiet, & ponet eos in curribus ſuis, & in equitibus ſuis, & præcurſores curruum ſuorum : Et (b) ad ponendum eos ſibi centuriones, & chiliarchos, & ad metendum meſſem ipſius, & vindemiandam vindemiam ipſius, & ad faciendum vaſa bellica ipſius, & vaſa curruum ſuorum. Et filias veſtras capiet in unguentarias, & in coquinarias, & in panificas. Et agros veſtros, & vineas veſtras, & oliveta veſtra bona capiet, & dabit ſervis ſuis. Et ſemina veſtra, & vineas veſtras decimabit, & dabit eunuchis ſuis, & ſervis ſuis. Et ſervos veſtros, & ſervas veſtras, & armenta boum veſtra bona, & aſinos veſtros capiet, & decimabit ad opera ſua. Et greges veſtros decimabit : & vos eritis ei ſervi. Et clamabitis in die illa à facie regis veſtri, quem elegiſtis vobis : & non exaudiet Dominus vos in diebus illis : quoniam vos elegiſtis vobis ipſis regem. Et noluit populus audire Samuel: & dixerunt ei; Nequaquàm, ſed rex erit ſuper nos: Et erimus etiam nos, ſicut omnes gentes: & judicabit nos rex noſter, & egredietur ante nos, & bellabit bellum noſtrum. Et audivit Samuel omnia verba populi: & locutus eſt ea in aures Domini. Et dixit Dominus ad Samuel; Audi vocem eorum, & regnare fac eis regem. Et dixit Samuel ad viros Iſrael, Recurrat unuſquiſque ad civitatem ſuam.

MS.A. (ρ) καὶ ἱππεῦσιν (σ) χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχους, (τ) αὐτῶν λήψεται (υ) ἀμπελῶνας, καὶ (φ) αὐτοῦ. Καὶ τὸ σπέρμα (χ) τοῦ ἀκοῦσαι (ψ) Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς (ω) καὶ

ΚΕΦ. Θ'.

1 ΚΑὶ (α) ἀνὴρ ἐξ υἱῶν Βενιαμὶν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Κὶς, υἱὸς Ἀβιὴλ, υἱοῦ (β) Ἰαρὲδ, υἱοῦ (γ) Βαχὶρ, υἱοῦ (δ) Ἀφὲκ, υἱοῦ ἀνδρὸς 2 (ε) Ἰεμιναίου, ἀνὴρ δυνατός. Καὶ τούτῳ υἱὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαοὺλ, εὐμεγέθης, ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτὸν, ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω 3 ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἀπώλοντο (ζ) αἱ ὄνοι Κὶς πατρὸς Σαοὺλ. καὶ εἶπε Κὶς πρὸς Σαοὺλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Λάβε μετὰ σεαυτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ ἀνάστητε καὶ πορεύθητε καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους. 4 καὶ (η) διῆλθον δι' ὄρους Ἐφραὶμ, Καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς (θ) Σελχὰ, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς (ι) Σεγαλὶμ, καὶ οὐκ ἦν· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς (κ) Ἰαμὶν, καὶ οὐχ εὗρον.

CAP. IX.

ET vir de filiis Beniamin, & nomen ei Cis, filius Abiel, filii Iared, filii Bachir, filii Aphec, filii viri Jeminæi, vir potens. Et huic filius, & nomen ei Saul, procerus, vir bonus: & non erat in filiis Iſrael bonus ſuper eum: ab humero & ſuprà excelſus ſuper omnem (a) terram. Et perierunt aſinæ Cis patris Saul. Et dixit Cis ad Saul filium ſuum, Sume tecum unum puerorum: & ſurgite, & ite, & quærite aſinas. Et tranſierunt per montem Ephræm, & tranſierunt per terram Selcha, & non invenerunt : Et tranſierunt per terram Segalim, & non erant: & tranſierunt per terram Jamin, & non invenerunt.

MS. A. (α) ἦν ἀνὴρ (β) Ἀρὲδ, (γ) Βεχωρὰθ, (δ) Ἀφὶκ, (ε) Ἰεμινναίου, (ζ) οἱ ὄνοι Κεὶς τοῦ πατρὸς (η) διῆλθαν (θ) Σαλισὰ, (ι) Σααλείμ, (κ) τοῦ Ἰεμειναίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַאֲמַר דֵין יְהֵי נִימוּסָא דְמַלְכָּא דִי מְלֹךְ עֲלֵיכוֹן יַת בְּנֵיכוֹן יְדַבַּר וִימַנֵּי לֵיהּ בִּרְתִיכוֹהִי
12 וּבְפָרָשׁוֹהִי וְרָדְפִין קֳדָם רְתִיכוֹהִי׃ וּלְמַנָּאָה לֵיהּ רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי חַמְשִׁין וְאִכָּרַיָא לְמֵנַר
13 נִירֵיהּ וּלְמֶחְצַד חֲצָדֵיהּ אוּמָנַיָא לְמֶעְבַּד מָנֵי קְרָבֵיהּ וּמָאנֵי רְתִיכוֹהִי׃ וְיַת בְּנָתֵיכוֹן יְדַבַּר
14 לְשַׁמָּשָׁן וּלְטַבָּחָן וּלְאָפְּיָן׃ וְיַת חַקְלֵיכוֹן וְיַת כַּרְמֵיכוֹן וְזֵיתֵיכוֹן טָבַיָא יִסַּב וְיִתֵּן לְעַבְדוֹהִי׃
15 16 וְזַרְעֵיכוֹן וְכַרְמֵיכוֹן יִסַּב חַד מִן עַסְרָא וְיִהַב לְרַבְרְבוֹהִי וּלְעַבְדוֹהִי׃ וְיַת עַבְדֵיכוֹן וְיַת
17 אַמְהָתְכוֹן וְיַת עוּלֵימֵיכוֹן שַׁפִּירַיָא וְיַת חֲמָרֵיכוֹן יְדַבַּר לְמֶהֱוֵי עָבְדִין עֲבִידְתֵּיהּ׃ עָנְכוֹן יִסַּב
18 חַד מִן עַסְרָא וְאַתּוּן תְּהוֹן לֵיהּ לְעַבְדִין׃ וּתְצַוְחוּן בְּיוֹמָא הַהוּא מִן קֳדָם מַלְכְּכוֹן
19 דְאִתְרְעֵיתוּן לְכוֹן וְלָא יְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתְכוֹן בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וְסָרִיבוּ עַמָּא לְקַבָּלָא לְמֵימַר
20 שְׁמוּאֵל וַאֲמַרוּ לָא אֱלָהֵן מַלְכָּא יְהֵי עֲלָנָא׃ וּנְהֵי אַף אֲנַחְנָא כְּכָל עַמְמַיָא וְיִתְפְּרַע לָנָא
21 מַלְכָּנָא וְיִפּוֹק בְּרֵישָׁנָא וִיגִיחַ יַת קְרָבָנָא׃ וּשְׁמַע שְׁמוּאֵל יַת כָּל פִּתְגָמֵי עַמָּא וְסַדְּרִנּוּן קֳדָם
22 יְיָ׃ וַאֲמַר יְיָ לִשְׁמוּאֵל קַבֵּיל לְמֵימְרֵיהוֹן וְתַמְלִיךְ לְהוֹן מַלְכָּא וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְאֶנָשֵׁי
יִשְׂרָאֵל אֱזִילוּ גְבַר לְקִרְוֵיהּ׃

ט

1 וַהֲוָה גַבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין וּשְׁמֵיהּ קִישׁ בַּר אֲבִיאֵל בַּר צְרוֹר בַּר בְּכוֹרַת בַּר אֲפִיחַ
2 בַּר גַבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין גְבַר חֵילָא׃ וְלֵיהּ הֲוָה בַר וּשְׁמֵיהּ שָׁאוּל עֲלֵים וְשַׁפִּיר
3 וְלֵית גַבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שַׁפִּיר מִנֵּיהּ מִכַּתְפֵּיהּ וּלְעֵילָא רָם מִכָּל עַמָּא׃ וַאֲבַדָא אֲתָנַיָא
לְקִישׁ אֲבוּהִי דְשָׁאוּל וַאֲמַר קִישׁ לְשָׁאוּל בְּרֵיהּ דְבַר כְּעַן עִמָּךְ יַת חַד מֵעוּלֵימַיָא וְקוּם אֱזֵיל
4 בְּעִי יַת אֲתָנַיָא׃ וַעֲבַר בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וַעֲבַר בְּאַרַע דָרוֹמָא וְלָא אַשְׁכָּחוּ וַעֲבַר בְּאַרַע
מַתְבְּרָא וְלֵית וַעֲבַר בְּאַרַע שִׁבְטָא בִנְיָמִין וְלָא אַשְׁכָּחוּ׃

PARAPH. CHALD. VerſioLatina.

Et dixit: Hoc erit ſtatutũ regis qui regnabit ſup vos: Filios veſtros accipiet, & conſtituet eos ſibi in curribus ſuis, & in equitibus ſuis, & ſequentes ante currus ſuos: Et ad præficiendũ ſibi magiſtros millium, & magiſtros quinquagenorum : & agricolas ad arandũ arationes ſuas, & ad metendum meſſes ſuas ; & opifices ad faciendũ vaſa belli ſui, & vaſa curruũ ſuorũ. Et filias veſtras accipiet ad miniſtras, ad coquas & ad piſtrices. Et agros veſtros, & vineas veſtras, & olivas veſtras bonas accipiet, & dabit ſervis ſuis. Et ſemina veſtra & vineas veſtras accipiet in decimas & dabit principibus ſuis & ſervis ſuis. Et ſervos veſtros & ancillas veſtras, & pueros veſtros pulchros, & aſinos veſtros accipiet, ut ſint facientes opus ejus. Oves veſtras accipiet unã ex decẽ, & vos eritis illi in ſervos. Et clamabitis in die illo ab-ante regem veſtrum quem voluiſtis vobis, & non accipiet Dñs orationem veſtram in tempore illo. Et renuerunt populus audire dicto Semuelis, & dixerunt, Non : ſed rex erit ſuper nos. Et erimus etiam nos ut omnes gentes: & vindicabit nos rex noſter, & egredietur in capite noſtro, & inibit bella noſtra. Et audivit Semuel omnia verba populi, & ordinavit ea ante Dominum. Et dixit Dominus ad Semuel, Audi dictis eorum, & regnare fac *eis* regem : & dixit Semuel viris Iſrael, Ite vir ad urbem ſuam.

CAP. IX.

ET fuit vir de tribu domus Binjamin, & nomen ejus Kis filius Abiel, filii Szeror, filii Bechorath, filii Aphiahh, filii viri ex tribu domus Binjamin, vir virtutis. Et illi fuit filius, & nomen ejus Saul, juvenis et pulcher ; & non erat vir de filiis Binjamin qui pulcher ab eo : ab humeris ſuis & ſuprà magnus ab omni populo. Et perierunt aſinæ Kis patri ipſius Saulis: & dixit Kis ad Saul filiũ ſuum, Tolle nunc tecum unũ ex pueris, & ſurge vade, quære aſinas. Et tranſivit in monte *domus* Ephraim, & tranſivit in terra Auſtrali, & non repererunt ; & *tranſivit* in terra *Mathbera*, & non erant ; & *tranſivit* in terram tribus Binjamin, & non repererunt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ. ܗܢܐ ܢܡܘܣܗ ܕܡܠܟܐ ܕܡܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ. ܒܢܝܟܘܢ ܢܕܒܪ. ܘܢܥܒܕ ܠܗ 11
ܒܡܪܟܒܬܗ ܘܒܦܪ̈ܫܘܗܝ. ܘܢܪܗܛܘܢ ܩܕܡ ܡܪܟܒܬܗ. * ܘܢܥܒܕ ܠܗ ܪ̈ܫܝ ܐܠܦܐ. 12
ܘܪ̈ܫܝ ܡܐܐ. ܘܪ̈ܫܝ ܚܡܫܝܢ. ܘܪ̈ܫܝ ܥܣܪܐ. ܘܢܕܒܪܘܢ ܕܒܪܗ. ܘܢܚܨܕܘܢ ܚܨܕܗ. ܘܢܥܒܕܘܢ
ܡ̈ܐܢܝ ܩܪܒܗ. ܘܡ̈ܐܢܝ ܡܪܟܒܬܗ. * ܘܠܒ̈ܢܬܟܘܢ ܢܕܒܪ: ܓܕ̈ܠܢܝܬܐ ܘܛܚ̈ܢܝܬܐ ܘܐܦ̈ܝܬܐ. 13
*ܘܚܩ̈ܠܬܟܘܢ ܘܟܪ̈ܡܝܟܘܢ ܘܙ̈ܝܬܝܟܘܢ ܛܒ̈ܐ ܢܣܒ. ܘܢܬܠ ܠܥܒ̈ܕܘܗܝ. * ܘܙܪ̈ܥܝܟܘܢ 14 15
ܘܟܪ̈ܡܝܟܘܢ ܢܥܣܪ. ܘܢܬܠ ܠܡܗܝ̈ܡܢܘܗܝ ܘܠܥܒ̈ܕܘܗܝ. *ܘܥܒ̈ܕܝܟܘܢ ܘܐܡܗ̈ܬܟܘܢ 16
ܘܥ̈ܠܝܡܝܟܘܢ ܫܦܝ̈ܪܐ ܘܚܡ̈ܪܝܟܘܢ ܢܕܒܪ. ܘܢܥܒܕ ܒܗܘܢ ܥܒܕܗ. * ܘܥܢܟܘܢ ܢܥܣܪ. ܘܐܢܬܘܢ 17
ܬܗܘܘܢ ܠܗ ܥܒ̈ܕܐ. * ܘܬܬܢܚܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܟܘܢ ܕܓܒܝܬܘܢ ܠܟܘܢ. 18
ܘܠܐ ܢܥܢܝܟܘܢ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. *ܘܠܐ ܨܒܐ ܥܡܐ ܠܡܫܡܥ ܒܩܠܗ ܕܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪܘ. 19
ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟܐ ܢܗܘܐ ܠܢ. *ܘܢܗܘܐ ܐܦ ܚܢܢ ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܘܢܕܘܢ ܡܠܟܢ 20
ܘܢܦܘܩ ܩܕܡܝܢ. ܘܢܬܟܬܫ ܩܪܒܢ. * ܘܫܡܥ ܫܡܘܐܝܠ ܟܠܗܝܢ ܡ̈ܠܘܗܝ ܕܥܡܐ. 21
ܘܡܠܠ ܐܢܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܫܡܥ ܒܩܠܗܘܢ. ܘܐܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ 22
ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܫܘܠܡܗ * ܛ *

* ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܫܡܗ ܩܝܫ ܒܪ ܐܒܝܐܝܠ. ܒܪ ܨܪܘܪ. ܒܪ ܒܟܘܪܬ. ܒܪ ܐܦܝܚ 1
ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܠܗ ܗܘܐ ܒܪܐ ܕܫܡܗ ܫܐܘܠ. ܓܒܐ ܘܛܒ. ܘܠܝܬ 2
ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܛܒ ܡܢܗ. ܘܡܢ ܟܬܦܗ ܘܠܥܠ. ܪܡ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ.
* ܘܐܬܒܕܝ ܐ̈ܬܢܐ ܕܩܝܫ ܐܒܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܩܝܫ ܠܫܐܘܠ ܒܪܗ. ܕܒܪ ܥܡܟ ܚܕ ܡܢ 3
ܛܠܝ̈ܐ. ܘܩܘܡ ܙܠ ܒܥܐ ܐ̈ܬܢܐ. ܘܩܡ ܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ. ܘܕܒܪ ܥܡܗ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝ̈ܐ. ܘܐܙܠ
ܠܡܒܥܐ ܐ̈ܬܢܐ ܕܐܒܘܗܝ. * ܘܥܒܪ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܥܒܪ ܒܐܪܥܐ ܕܓܘܡܪ̈ܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ. 4
ܘܥܒܪ ܒܐܪܥܐ ܕܬܥ̈ܠܐ. ܘܠܝܬ. ܘܥܒܪ ܒܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ.

Et ait, Hoc eſt jus regis qui regnabit ſuper 11
vos. Filios veſtros accipiet, diſponetque ſibi
in curribus ſuis & inter equites ſuos, ut currant
ante currus ſuos. Conſtituet etiam ſibi 12
tribunos, & centuriones, & quinquagenarios,
& decuriones : arabunt arva ejus, metent
meſſem ejus, & component inſtrumenta
belli ejus, & inſtrumenta curruum ejus. Filias 13
quoque veſtras accipiet in textrices, & molitrices,
& piſtrices. Agros veſtros, & vineas 14
veſtras, & oliveta veſtra optima accipiet,
dabitque ſervis ſuis. Semina veſtra, & vineas 15
veſtras decimabit, tradetq; eunuchis ſuis ac
ſervis ſuis. Servos veſtros, & ancillas veſtras 16
juveneſq; veſtros formoſos, & aſinos veſtros
tollet, *ipſiſque* conficiet opus ſuum. Pecudes 17
veſtras decimabit, & vos eritis illi ſervi.
Et ululabitis in die illo propter regē veſtrum 18
quem elegiſtis vobis, & non exaudiet vos
Dn̄s in die illo. Noluerunt tamē populus auſcultare 19
voci Samuelis, ſed dixerunt, Non
item, ſed rex erit ſuper nos; Et erimus nos 20
etiam ut reliquæ gentes, judicabitq; nos rex
noſter, & exibit ante nos, & bellū noſtrum
geret. Audiens itaq; Samuel omnia dicta populi, 21
retulit ea coram Dn̄o. Et ait Dn̄s ad Samuelē, 22
Auſculta voci eorū, & præfice eis regem.
Dixitq; Samuel Iſraelitis, Ite quiſq; in
civitatem ſuam.

CAP. IX.

Erat autem vir quidam de Benjamin, nomine 1
Cis, filius Abiel, filii Sedor, filii Bechoroth,
filii Aphih viri Benjaminitæ, valens
robore. Is filium habebat nomine Saulem 2
electum & bonum, quo nullus erat vir inter
Iſraelitas melior, quique ab humero ſuo &
ulteriùs procerior erat univerſo populo. Pereuntibus 3
autem aſinis Cis patris Saulis, dixit
Cis ad Saulem filium ſuum, Duc tecum
unum ex pueris, & ſurgens vade quæſitum
aſinas. Surgens itaq; Saul abiit, ſecumque
ducens unum è pueris abiit quæſitum aſinas
patris ſui. Cúmque pertranſiſſet montem 4
Aphrem, tranſiſſetque per terram carbonum,
nec inveniſſent : tranſiſſet etiam per terram
vulpium, nec adeſſent : deinde tranſiſſet per
terram Benjamin, nec inveniſſent;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وَقَالَ * هٰذِهِ سُنَّة الَّذِي يَمْلِكُ عَلَيْكُمْ * يَاخُذُ بَنِيكُمْ * وَيُصَيِّرُهُمْ لَهُ فُرْسَانًا يَسِيرُونَ أَمَامَ 11
مَرَاكِبِهِ وَيَجْعَلُ مِنْهُمْ رِجَالًا يَمْشُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ * وَيَتَّخِذُ لِنَفْسِهِ رُؤَسَاءَ الْأُلُوفِ * وَرُؤَسَاءَ الْمِئِينَ * 12
وَرُؤَسَاءَ الْخَمْسِينَ * وَرُؤَسَاءَ الْعَشَرَةِ * وَيَحْرُثُ بَنُوكُمْ حَرْثَهُ * وَيَحْصُدُونَ حَصَادَهُ * وَيَعْمَلُونَ لَهُ أَوْعِيَةَ
حَرْبِهِ وَمَرَاكِبِهِ * وَيَاخُذُ بَنَاتِكُمْ وَيُصَيِّرُهُنَّ لَهُ نَسَّاجَاتٍ وَطَحَّانَاتٍ وَخَبَّازَاتٍ * وَمَزَارِعَكُمْ 13 14
وَكُرُومَكُمْ * وَأَخْيَرَ زَيْتُونِكُمْ يَاخُذُهَا وَيُصَيِّرُهَا لِعَبِيدِهِ * وَيَاخُذُ عُشُورًا مِنْ زُرُوعِكُمْ وَكُرُومِكُمْ * 15
وَيُصَيِّرُهَا لِخَدَمِهِ وَعَبِيدِهِ * وَيَاخُذُ إِمَاءَكُمْ وَعَبِيدَكُمْ وَأَحْدَاثَكُمُ الصِّبَاحَ * وَدَوَابَّكُمْ 16
وَحَمِيرَكُمْ * وَيَشْغَلُهَا فِي عَمَلِهِ * وَيُعَشِّرُ غَنَمَكُمْ * وَأَنْتُمْ أَيْضًا تَصِيرُونَ لَهُ عَبِيدًا * وَتَطْلُبُونَ 17 18
وَتَتَضَرَّعُونَ إِلَى الرَّبِّ فِي ذٰلِكَ الْيَوْمِ مِمَّا يُصِيبُ عَلَيْكُمُ الْمَلِكُ الَّذِي طَلَبْتُمْ * وَلَا يَسْتَجِيبُ لَكُمُ
الرَّبُّ فِي ذٰلِكَ الْيَوْمِ * وَلَمْ يَسُرَّ الشَّعْبَ أَنْ يَسْمَعُوا مَشُورَةَ صَمُوالَ * وَقَالَ كَلَّا لَيْسَ هٰكَذَا * وَلٰكِنْ 19
يَكُونُ عَلَيْنَا مَلِكٌ * وَنَصِيرُ مِثْلَ جَمِيعِ الشُّعُوبِ * وَيَقْضِي قَضَايَانَا مَلِكُنَا * وَيَخْرُجُ أَمَامَنَا 20
وَيُجَاهِدُ عَنَّا * فَسَمِعَ صَمُوالُ جَمِيعَ مَقَالَاتِ الشَّعْبِ * وَتَكَلَّمَ بِهَا أَمَامَ الرَّبِّ * وَقَالَ الرَّبُّ لِصَمُوالَ * 21 22
اقْبَلْ قَوْلَهُمْ * وَصَيِّرْ عَلَيْهِمْ مَلِكًا * فَقَالَ صَمُوالُ لِجَمِيعِ بَنِي إِسْرَائِيلَ انْصَرِفُوا كُلُّ إِنْسَانٍ إِلَى قَرْيَتِهِ *
* الْفَصْلُ التَّاسِعُ * * وَكَانَ رَجُلٌ مِنْ بَنِي بِنْيَامِينَ اسْمُهُ قَيْسُ بْنُ أَبِيلَ * بْنِ صَارُورَ 1
بْنِ بَكُورَتَ * بْنِ أَفِيحَ رَجُلٍ مِنْ بَيْتِ بِنْيَامِينَ * جَبَّارٌ بِقُوَّتِهِ * وَكَانَ لَهُ ابْنٌ اسْمُهُ سَاوُلُ رَجُلٌ تَامٌّ مِنَ 2
الرِّجَالِ * وَلَمْ يَكُنْ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ أَتَمُّ مِنْهُ * وَكَانَ أَرْفَعَ قَامَةً مِنْ جَمِيعِ الشَّعْبِ مِنْ كَتِفِهِ إِلَى
فَوْقٍ * وَهَلَكَتْ أُتُنُ قَيْسٍ أَبِي سَاوُلَ * فَقَالَ قَيْسٌ لِسَاوُلَ ابْنِهِ * خُذْ مَعَكَ غُلَامًا مِنَ الْغِلْمَانِ * 3
وَانْطَلِقْ بِهِ فِي طَلَبِ الْأُتُنِ * وَقَامَ سَاوُلُ وَانْطَلَقَ وَأَخَذَ مَعَهُ غُلَامًا مِنْ غِلْمَانِهِ * وَخَرَجَ فِي طَلَبِ
أُتُنِ أَبِيهِ * وَمَرَّ بِجَبَلِ إِفْرَايِمَ * وَدَارَ فِي أَرْضِ الْجَمْرِ وَلَمْ يَجِدْ * وَدَارَ فِي أَرْضِ بِنْيَامِينَ وَلَمْ يَجِدْ 4
أَيْضًا * وَمَرَّ بِأَرْضِ الثَّعَالِبِ وَلَمْ يَجِدْ *

Et ait, Hoc eſt jus ejus qui regnaturus eſt 11
ſuper vos. Accipiet filios veſtros, facietq;
eos ſibi equites gradientes ante rhedas
ſuas : alios autem conſtituet pedites ambulantes
coram ſe. Adhibebit quoq; ſibi 12
tribunos, & centuriones, & quinquagenarios,
& decuriones: & arabunt filii veſtri
arva ipſius, & metent ipſius meſſē, &
fabricabunt ei inſtrumenta pro bello &
aurigis ejus. Accipiet etiā filias veſtras, 13
facietq; eas ſibi textrices, & molitrices, et
piſtrices. Agros etiā veſtros, & vineas 14
veſtras, & præſtantiſſimas oleas veſtras
accipiet, dabitq; ſervis ſuis. Item decimas 15
accipiet è ſeminibus veſtris & vineis veſtris,
dabitq; eas miniſtris & ſervis ſuis.
Item accipiet ancillas veſtras, & ſervos 16
veſtros, & famulos veſtros ſpecioſos, &
jumenta veſtra, atq; aſinos veſtros, eoſque
occupabit in opere ſuo. Deniq; decimabit 17
pecudes veſtras, & vos demū fietis ſervi
ipſius. Et precabimini ac ſupplicabitis Domino 18
in illo die propter illatā vobis anguſtiā
à rege quem petîſtis, ſed non exaudiet
vos Dominus in illo die. Verùm noluit 19
populus acquieſcere conſilio Samuelis,
at dixit, Handquaquā, non erit ita, imò
verò erit ſuper nos rex; Et erimus inſtar 20
cunctarū gentiū, judicabitq; rex noſter
judicia noſtra, & egredietur ante nos,
pugnabitq; pro nobis. Audivit igitur Samuel 21
omnia dicta populi, retulitq; ea corā
Domino. Dixitq; Dominus ad Samuelem, 22
Acquieſce ſermoni eorū, & cōſtitue ſuper
eos regē: quapropter ait Samuel univerſis
Iſraelitis, Ite quilibet in civitatem ſuā.

CAP. IX.

Erat autem quidā ex filiis Benjamin, 1
cujus nomen erat Cis, filius Abiel, filii Saror,
filii Bechoroth, filii Aphih viri Benjaminitæ,
fortitudine ſuâ gigas. Huic erat 2
filius nomine Saul vir perfectus inter viros,
quo non erat inter filios Iſrael quiſquā
perfectior, & eminebat ſtaturâ toti
populo ab humero ſuo ſurſum verſùs. Pereuntibus 3
autem aſinis Cis patris Saulis,
dixit Cis ad Saulem filium ſuum, Aſſume
tecum puerum aliquē è pueris, eumq; ducito
ad quærendas aſinas. Surgens ergò
Saul profectus eſt, ſecumq; ducens puerum
unum è pueris ſuis egreſſus eſt ad quærendas
aſinas patris ſui. Tranſivitque per 4
montem Ephraim, & perluſtravit terram
carbonum, nec invenit: perluſtravit etiam
Benjamin, nec adhuc invenit : tranſivit
quoq; per terram vulpium, nec invenit.

שמואל א: ט

qui ,ſuo puero dixit Saul & : Suph terram in venerunt Ipſi
5 הֵמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר־
,aſinis ab meus pater ceſſaverit fortè ne ,revertamur & ,Veni :ſecum
עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה פֶּן־יֶחְדַּל אָבִי מִן־הָאֲתֹנוֹת
civitate in Dei vir nunc Ecce : ei Dixitque .nobis *ſit ſolicitus* &
6 וְדָאַג לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה־נָא אִישׁ־אֱלֹהִים בָּעִיר
: veniet veniendo ,loquetur quod omne ; honorabilis vir & , iſta
הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בּוֹא יָבוֹא
quam noſtram viam nobis indicet fortè ſi ,illuc eamus nunc
עַתָּה נֵלֲכָה שָּׁם אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר־
,ibimus ecce Et : ſuo puero Saul Dixitque .*eam ſuper ambulemus*
7 הָלַכְנוּ עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נֵלֵךְ
munus & ,noſtris vaſis de abiit panis quia ? viro afferemus quid &
וּמַה־נָּבִיא לָאִישׁ כִּי הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ וּתְשׁוּרָה
adjecit Et ? nobiſcum quid : Dei viro *afferendum ad* non
8 אֵין־לְהָבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה אִתָּנוּ׃ וַיֹּסֶף
mea manu in invenitur Ecce :dixit & ,Sauli *reſpondendum ad* puer
הַנַּעַר לַעֲנוֹת אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי
nobis indicabit & , Dei viro dabo & : argentei ſecli *quartum*
רֶבַע שֶׁקֶל כָּסֶף וְנָתַתִּי לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ
vir dicebat ſic ,Iſrael in *Antea* .noſtram viam
9 אֶת־דַּרְכֵּנוּ׃ לְפָנִים ׀ בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר הָאִישׁ
: Videntem ad uſque eamus & ,Venite : Deum inquirendū ad *ſe eundo in*
בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים לְכוּ וְנֵלְכָה עַד־הָרֹאֶה
Dixitque .Videns *antea* vocabatur ,hodie Propheta quia
10 כִּי לַנָּבִיא הַיּוֹם יִקָּרֵא לְפָנִים הָרֹאֶה׃ וַיֹּאמֶר
iverunt & : eamus ,veni ; tuum verbum Bonum : ſuo puero Saul
שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרְךָ לְכָה ׀ נֵלֵכָה וַיֵּלְכוּ
aſcendentibus Ipſis .Dei vir *ibi qua* ,civitatem in
11 אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־שָׁם אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ הֵמָּה עֹלִים
hauriendum ad egredientes puellas invenerunt ipſi & ,civitatis *aſcenſu in*
בְּמַעֲלֵה הָעִיר וְהֵמָּה מָצְאוּ נְעָרוֹת יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב
reſponderunt Et ? Videns *hoc in* eſt Num : eis dixerunt & ; *aquas*
12 מָיִם וַיֹּאמְרוּ לָהֶן הֲיֵשׁ בָּזֶה הָרֹאֶה׃ וַתַּעֲנֶינָה
quia ,nunc feſtina ; *tuas facies ad* ecce ,Eſt : dixerunt & , eis
אוֹתָם וַתֹּאמַרְנָה יֵּשׁ הִנֵּה לְפָנֶיךָ מַהֵר ׀ עַתָּה כִּי
.Bamah in populo hodie ſacrificium quia ,civitatem in venit hodie
הַיּוֹם בָּא לָעִיר כִּי זֶבַח הַיּוֹם לָעָם בַּבָּמָה׃
aſcendat antequam ,eum invenietis ſic ,urbem *vos intrare Circa*
13 כְּבֹאֲכֶם הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטֶרֶם יַעֲלֶה
,*eum venire uſque* populus comedet non quia : veſcendum ad Bamah in
הַבָּמָתָה לֶאֱכֹל כִּי לֹא־יֹאכַל הָעָם עַד־בֹּאוֹ
.invitati comedent poſtea ,ſacrificio benedicet ipſe quia
כִּי־הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי־כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרֻאִים
aſcenderunt Et .eum invenietis *die ſicut* eum quia ,aſcendite nunc Et
14 וְעַתָּה עֲלוּ כִּי־אֹתוֹ כְהַיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ
Semuel ecce & ,civitatis medium *in* ingredientibus ipſis : civitatem
הָעִיר הֵמָּה בָּאִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל
Dominus Et .Bamah in *aſcendendum ad* eorum occurſum in *egrediens*
15 יֹצֵא לִקְרָאתָם לַעֲלוֹת הַבָּמָה׃ וַיהוָה
, Saul *venire ante* una die ,Semuel aurem revelaverat
גָּלָה אֶת־אֹזֶן שְׁמוּאֵל יוֹם אֶחָד לִפְנֵי בוֹא־שָׁאוּל
,Binjamin terra de virum te ad mittam cras *tempus Secundùm* : dicendo
16 לֵאמֹר׃ כָּעֵת ׀ מָחָר אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן
faciet ſalvum & : Iſrael meum populum ſuper ducem in eum unges &
וּמְשַׁחְתּוֹ לְנָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ
venit quia ,meū populū reſpexi quia ; Peliſtim manu de meū populum
אֶת־עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת־עַמִּי כִּי בָּאָה
.me ad ejus clamor
צַעֲקָתוֹ אֵלָי׃

Verſio VUL. LAT.

5 Cùm autē veniſſent in terram
Suph, dixit Saul ad puerū qui
erat cum eo ; Veni & revertamur,
nè fortè dimiſerit pater
me⁹ aſinas, & ſolicitus ſit pro
6 nobis. Qui ait ei ; Ecce vir Dei
eſt in civitate hac, vir nobilis:
omne quod loquitur, ſine ambiguitate
venit. Nunc ergò eam⁹
illûc, ſi fortè indicet nobis
de via noſtra, propter quā venimus.
7 Dixítque Saul ad puerū
ſuum; Ecce ibim⁹ : quid ferem⁹
ad virum Dei ? panis defecit in
ſitarciis noſtris : & ſportulam
non habemus, ut dem⁹ homini
8 Dei, nec quidquam aliud. Rurſum
puer reſpondit Sauli , &
ait ; Ecce inventa eſt in manu
mea quarta pars ſtatêris argenti,
dem⁹ homini Dei, ut indicet
9 nobis viam noſtram. (Olim in
Iſrael ſic loquebatur unuſquiſque
vadens conſulere Deum ;
Venite, & eam⁹ ad Videntem.
Qui enim Propheta dicitur hodiè,
vocabatur olim Videns.)
10 Et dixit Saul ad puerū ſuum ;
Optim⁹ ſermo tuus. Veni, eamus.
Et ierunt in civitatem in
11 qua erat vir Dei. Cúmq; aſcenderent
clivū civitatis, invenerunt
puellas egredientes ad
hauriendā aquā, et dixerūt eis;
12 Num hìc eſt Videns ? Quæ reſpondentes,
dixerunt illis; Hîc
eſt : ecce ante te, feſtina nūnc ;
hodiè enim venit in civitatē,
quia ſacrificiū eſt hodiè populi
13 in excelſo. Ingredientes urbem,
ſtatim invenietis eū antequā
aſcendat excelſum ad veſcendū:
neq; enim comeſur⁹ eſt
popul⁹ donec ille veniat : quia
ipſe benedicit hoſtiæ, & deinceps
comedunt qui vocati ſūt.
Nunc ergò conſcendite, quia
14 hodiè reperietis eū. Et aſcenderunt
in civitatem. Cúmque
illi ambularent in medio urbis,
apparuit Samuel egrediens obviā
eis, ut aſcenderet in excel-
15 ſum. Domin⁹ autē revelaverat
auriculā Samuelis ante unam
diē quā veniret Saul, dicens ;
16 Hâc ipſâ horâ, quæ nunc eſt,
cras mittam virum ad te de
terra Benjamin , & unges
eum ducem ſuper populum
meum Iſrael : & ſalvabit populum
meum de manu Philiſthinorum ,
quia reſpexi populum
meum : venit enim clamor
eorum ad me.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

5 Αὐτῶν δὲ ἐλθόντων (λ) εἰς τὴν Σὶφ, καὶ Σαοὺλ
εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Δεῦρο
καὶ ἀποστρέψωμεν, μὴ ἀνεὶς ὁ πατήρ μου
6 τὰς ὄνους, (μ) φροντίζῃ τὰ περὶ ἡμῶν. Καὶ
εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον, Ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος
τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος
ἔνδοξος, πᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ παραγινόμενον
παρέσται. καὶ νῦν (ν) πορευθῶμεν, ὅπως
ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ'
7 ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ
τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Καὶ ἰδοὺ
πορευσόμεθα· καὶ τί (ξ) οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ
τοῦ Θεοῦ; (ο) ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν
ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ πλεῖον οὐκ ἔστι (π)
μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ
8 τὸ ὑπάρχον ἡμῖν. Καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον
ἀποκριθῆναι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν,
Ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου
ἀργυρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ
9 Θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν. Καὶ
(ρ) ἔμπροσθεν ἐν Ἰσραὴλ τάδε (σ) ἔλεγεν
ἕκαστος ἐν τῷ πορεύεσθαι (τ) ἐπερωτᾷν
τὸν Θεὸν, Δεῦρο καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν Βλέποντα·
ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς
10 ἔμπροσθεν, ὁ Βλέπων. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς
τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, δεῦρο
καὶ πορευθῶμεν. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν
οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ (υ) ἄνθρωπος ὁ τοῦ Θεοῦ.
11 Αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως,
καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσι τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα
(φ) ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ λέγουσιν
αὐταῖς, Εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ Βλέπων;
12 Καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς, καὶ (χ)
λέγουσιν αὐτοῖς, Ἔστιν· ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον
(ψ) ὑμῶν. νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἥκει
εἰς τὴν πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν
13 Βαμᾷ. Ὡς ἂν (ω) εἰσέλθητε εἰς τὴν πόλιν,
οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν ἀναβῆναι
αὐτὸν εἰς (α) Βαμᾶ τοῦ φαγεῖν· ὅτι
οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ (β) εἰσελθεῖν
αὐτὸν, ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ
ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι. καὶ νῦν ἀνάβητε,
14 ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὑρήσετε αὐτόν. Καὶ ἀναβαίνουσιν
τὴν πόλιν. αὐτῶν εἰσπορευομένων
εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ
ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, τοῦ ἀνα-
15 βῆναι εἰς Βαμᾶ. Καὶ Κύριος ἀπεκάλυψε
τὸ ὠτίον Σαμουὴλ ἡμέρᾳ μιᾷ ἔμπροσθεν
τοῦ ἐλθεῖν (γ) πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ, λέγων,
16 Ὡς ὁ καιρὸς, αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ
ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ χρίσεις αὐτὸν
εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ
σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων,
ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ
μου, ὅτι ἦλθε βοὴ αὐτῶν πρὸς μέ.

Ipſis autem venientibus in Siph, & Saul dixit puero ſuo, qui ſecum; Veni, & revertamus, ne omittens pater meus (b) aſinas, ſolicitus ſit quæ de nobis. 6 *Et dixit ei puer; Ecce nunc homo Dei in civitate hac, & homo honoratus: omne quodcunque locutus fuerit, eveniens aderit. Et nunc (c) eamus, ut annuntiet nobis viam noſtram, ſuper quam ibimus ſuper eam.* 7 *Et dixit Saul puero ſuo, qui ſecum; Et ecce ibimus: & quid feremus homini Dei? quoniam panes defecerunt de vaſis noſtris: & plus non eſt nobiſcum ad afferendum homini Dei, (d) quod eſt nobis.* 8 *Et adjecit puer reſpondere Sauli, & dixit; Ecce inventa eſt in manu mea quarta pars ſicli argenti: & dabis homini Dei, & annuntiabit nobis viam noſtram.* 9 *Et anteà in Iſrael hæc dicebat unuſquiſq; in eundo ad interrogandum Deum; Veni, & eamus ad Videntem: (e) quoniam prophetam vocabat populus antea, Videns.* 10 *Et dixit Saul ad puerum ſuum, Bonum eſt verbum: veni, & eamus. Et iverunt in civitatem, ubi erat ibi homo Dei.* 11 *Ipſis aſcendentibus aſcenſionem civitatis, & ipſi inveniunt puellas exeuntes ad hauriendam aquam: & dicunt eis, Si eſt hîc Videns?* 12 *Et reſponderunt puellæ eis, & dicunt eis; Eſt: ecce ad faciem (f) veſtram. Nunc per (g) diē venit in civitatem, quoniam ſacrificium hodiè populo in (h) Bama.* 13 *Cùm ingreſſi fueritis in civitatem, ſic invenietis eum in civitate, priuſquàm ipſe aſcendat in Bama ad manducandum: quoniam non manducabit populus, quoadusque ipſe ingrediatur: quoniā hic benedicit ſacrificium; & poſt hæc comedūt (i) hoſpites. Et nunc aſcendite, quia per diem invenietis eum.* 14 *Et aſcendunt civitatem. Ipſis ingredientibus in medium civitatis, & ecce Samuel exiit in occurſum eorum ad aſcendendum in Bama.* 15 *Et Dominus revelaverat aurem Samuel die unâ, antequàm veniret ad eum Saul, dicens;* 16 *Sicut (k) tempus, cras mittam ad te virum de terra Benjamin: & unges eum in principem ſuper populum meum Iſrael, & ſalvabit populum meum de manu alienigenarum: quoniam reſpexi ſuper humiliationem populi mei: quia venit clamor eorum ad me.*

MS. A. (λ) εἰς γῆν Σεὶφ, (μ) φροντίζῃ περὶ (ν) πορευθῶμεν ἐκεῖ, ὅπως (ξ) εἰσοίσομεν (ο) ὅτι ἄρτοι (π) ἐν ἡμῖν τοῦ εἰσενεγκεῖν (ρ) ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ (σ) ἔλεγαν (τ) ἐπερωτῆσαι Θεὸν, Δεῦτε (υ) ἄνθρωπος τοῦ (φ) ὑδρεύσασθαι (χ) λέγουσιν, Ἔστιν· (ψ) ὑμῶν. τάχυνον, νῦν (ω) εἰσέλθητε τὴν (α) Βανᾶ (β) ἐλθεῖν (γ) Σαοὺλ πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ὡς ὁ καιρὸς οὗτος, αὔριον * αὔριον ἀποστέλλω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 אנון אתו בארעא דבה נביא דיי ושאול אמר לעולימא דעמיה אתא ונתוב דלמא
6 ישבוק אבא מן עסק אתניא ויציף לנא : ואמר ליה הא כען נביא דיי בקרתא הדא
וגברא מתנבי קשוט כל דאתנבי אתקימא יתקים כען ניזיל לנא תמן מאים יחוי לנא ית
7 ארחנא דאתנא עלה : ואמר שאול לעלמיה והא ניזיל ואם מקביל ממון מה נעיל לנביא
דיי אף אנחנא זודין עדן עטרו מננא ומדעם דכשר לית לאעלא לנביא דיי ומה עמנא
8 למעבד : ואוסיף עולימא למעני ית שאול ואמר הא אשתכח בידי זוזא חדא דכספא
9 ונתין לנביא דיי ויחוי לנא ית ארחנא : בקדמין בישראל כדנן אמר גברא במיזליה
למתבע אולפן מן קדם יי אתו ונתמטי עד חזיא ארי לנביא יומא דין מתקרי מלקדמין
10 חזיא : ואמר שאול לעולימיה תקין פתגמך אתא ניזיל ואזלו לקרתא דתמן נביא דיי :
11 אנון סלקין במסקנא דקרתא ואנון אשכחו עולימן נפקן לממלי מיא ואמרו להן האית
12 הכא חזיא : ואתיבא יתהון ואמרא אית דא הא קדמך אוחי כען ארי יומא דין על
13 לקרתא ארי שירו נכסת קודשיא יומא דין לעמא בבית אסחרותא : כמעלכון לקרתא
כן תשכחון יתיה עד לא יסק לבית אסחרותא למיכל ארי לא אכיל עמא עד מיתוהי
ארי הוא פרים מזונא בתר כן אכלין זמיניא וכען סקו ארי יתיה ביומא דין תשכחון
14 יתיה : וסליקו לקרתא אנון עלין בגו קרתא והא שמואל נפיק לקדמותהון למסק
15 לבית אסחרותא : ומן קדם יי אתאמר לשמואל יומא חד קדם מיתי שאול למימר :
16 כעדן הדין מחר אשלח לותך גברא מארעא שבט בנימן ותמשחניה למהוי מלכא על
עמי ישראל ויפרוק ית עמי מידא דפלשתאי ארי גלי קדמי דוחקא דעמי ארי עלת
קבלתהון לקדמי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ipſi venerunt ad terrā in qua *Propheta Domini* : & Saul dixit puero ſuo 5 qui ſecū : Veni & redibim⁹ : fortè ceſſaverit pater meus à cura aſinarum, & ſolicitus erit noſtri. Et dixit illi : Ecce nunc Propheta Dñi in urbe hac, 6 & vir *vaticinans* veritatē : omne quod vaticinabitur, firmando confirmabitur : nunc ibimus *nobis* eò, fortaſſe indicabit nobis viam noſtram quam venimus ſuper eam. Et dixit Saul puero ſuo : Et ecce ibimus: & ſi accipi- 7 ens mamon, quid inferemus Prophetæ *Domini* ? etiā nos viatica *egreſſa* defecerunt *nobis* , & quicquam quod placens non eſt ad inferendum Prophetæ Dñi : quid nobis faciendum ? Et addidit puer ad reſpondendū 8 Sauli, & dixit : Ecce inventa eſt in manu mea zuza una argenti, & *dabimus* Prophetæ Dñi, & indicabit nobis viam noſtrā. In antiquis in Iſrael 9 ſic dixit vir cùm ambularet ad quærendum doctrinam ab-ante Dominum: Venite & perducemur uſque ad Videntem : quia Propheta hodie, vocatus fuit ab antiquis Videns. Et dixit Saul puero ſuo : Rectū verbū tuum : veni, 10 ibim⁹ : & iverunt ad urbem ubi Propheta Dñi. Illi aſcendentes in aſcenſu 11 urbis, & illi invenerunt puellas exeuntes ad implendū aquas, & dixerunt eis : Num eſt hîc videns ? Et reſponderunt illis & dixerunt, Eſt hîc, ecce 12 ante te : feſtina nunc, quoniā hodie intravit ad urbē, quia poſuerunt oblationē ſanctitatum hodie populo in domo confeſſûs. In intrando vos ad ur- 13 bē ſic invenietis eū antequā aſcendat ad domū confeſſûs ad comedendū; quia non comedet popul⁹ donec veniat ille ; namq; ille benedicens *cibo*, poſteà comedentes vocati : & nunc aſcendite, quoniam illū in die hac invenietis illum. Et aſcenderunt ad urbem : illi intrantes intra urbem, & 14 ecce Semuel exiens ad occurſum eorum ad aſcendendum ad domum confeſſûs. Et ab-ante Dominum dictum fuit ad Semuel die uno antequàm 15 veniret Saul, dicendo : In tempore hoc cras mittam ad te virum de ter- 16 ra tribûs Binjamin, & unges eum ut ſit rex ſuper populum meum Iſrael : & liberabit populum meum de manu Peliſthæorum ; quia revelata eſt ante me afflictio populi mei, quia intravit clamor eorum ante me.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܘ ܠܒܣܘܦ ܠܐܪܥܐ ܕܨܘܦ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܐ ܕܥܡܗ. ܬܐ ܢܗܦܘܟ. ܕܠܡܐ ܢܫܒܘܩ 5
ܐܒܝ ܪܢܝܐ ܕܐܬܢܐ. ܘܢܬܒܛܠ ܥܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܛܠܝܗ. ܗܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܕܐܠܗܐ ܒܡܕܝܢܬܐ 6
ܗܕܐ. ܘܡܝܩܪܐ. ܝܩܝܪ ܒܥܝܢܝ ܥܡܐ. ܘܟܠ ܕܐܡܪ. ܡܬܐ ܐܬܐ. ܗܫܐ ܢܐܙܠ ܠܬܡܢ. ܕܠܡܐ
ܢܚܘܝܢ ܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܢ ܒܥܠܬܗ̇. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܗ. ܗܐ ܐܙܠܝܢܢ. ܡܢܐ ܢܩܪܒ 7
ܠܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܠܚܡܐ ܚܣܪ ܡܢ ܡܐܢܝܢ. ܘܙܘܕܐ ܠܝܬ ܠܢ ܕܢܩܪܒ ܠܓܒܪܐ
ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܡܕܡ ܠܝܬ. * ܘܐܘܣܦ ܛܠܝܐ. ܘܥܢܐ ܠܡܪܗ ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܫܬܟܚ ܒܐܝܕܝ 8
ܪܘܒܥܗ ܕܡܬܩܠܐ ܕܟܣܦܐ. ܢܬܠ ܠܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܢܚܘܝܢ ܐܘܪܚܢ. * ܡܛܠ ܕܡܢ 9
ܩܕܡܝܢ ܒܐܝܣܪܐܝܠ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܟܕ ܐܙܠ ܗܘܐ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܬܘ
ܢܐܙܠ ܠܘܬ ܚܙܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܒܝܐ ܕܝܘܡܢܐ. ܩܕܡ ܝܘܡܝܢ ܚܙܝܐ ܡܬܩܪܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ 10
ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܗ. ܛܒ ܦܬܓܡܟ. ܬܐ ܢܐܙܠ. ܘܐܙܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܬܡܢ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ.
* ܗܢܘܢ ܣܠܩܝܢ ܒܡܣܩܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܫܟܚܘ ܥܠܝܡܬܐ ܕܢܦܩܢ ܠܡܡܠܐ ܡܝܐ. ܘܐܡܪ 11
ܠܗܝܢ ܫܐܘܠ. ܐܝܬ ܗܪܟܐ ܚܙܝܐ. * ܘܥܢܝܢ ܘܐܡܪܢ. ܐܝܬ. ܗܐ ܩܕܡܝܟ. ܣܩܘ ܗܫܐ 12
ܒܥܓܠ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܐܬܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܬܐ ܝܘܡܢܐ ܠܥܡܐ ܒܒܝܡ. * ܘܟܕ 13
ܥܐܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܗܟܢܐ ܬܫܟܚܘܢܝܗܝ ܥܕܠܐ ܢܣܩ ܠܒܝܡ ܠܡܐܟܠ. ܡܛܠ ܕܠܐ
ܐܟܠ ܥܡܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܡܒܪܟ ܕܒܚܐ. ܘܒܬܪܟܢ ܐܟܠܝܢ ܩܪ̈ܝܐ.
ܘܗܫܐ ܣܩܘ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܬܫܟܚܘܢܝܗܝ. * ܘܣܠܩܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܢܘܢ ܥܐܠܝܢ 14
ܒܡܥܠܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ ܫܡܘܐܝܠ ܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܠܡܣܩ ܠܒܝܡ. * ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ 15
ܠܫܡܘܐܝܠ. ܝܘܡܐ ܚܕ ܩܕܡ ܕܢܐܬܐ ܫܐܘܠ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܠܡܚܪ ܒܥܕܢܐ ܗܢܐ ܐܫܕܪ ܠܘܬܟ ܓܒܪܐ 16
ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܬܡܫܚܝܘܗܝ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܢܦܪܩܝܘܗܝ
ܠܥܡܝ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܝܬܗ ܠܥܡܝ. ܘܥܠܬ ܩܥܬܗܘܢ ܠܘܬܝ.

Demum venerunt ad terram Sur, dixitque 5
Saul puero qui ſecum erat, Veni, redeamus,
ne fortè pater meus relictâ curâ aſinarum,
pavidus ſit de nobis. Dixit illi puer ejus, Ecce 6
vir quidam Dei eſt in civitate iſta, & quidem vir honorandus eſt apud populum, &
quicquid prædicit, proculdubiò evenit:
eamus ergò illuc, fortè indicabit nobis viam
cujus cauſâ venimus. Reſpondit Saul puero 7
ſuo, En ituri ſumus, *at* quid offeremus viro
Dei? nam panis defecit è vaſis noſtris, nec
adeſt viaticum ut offeramus viro Dei, quia
nihil habeamus. Rurſum reſpondit puer do- 8
mino ſuo, & ait, Ecce inventus eſt in manibus meis quadrans ſicli argentei, *hunc* dabimus viro Dei, ut indicet nobis viam noſtram.
(Olim enim in Iſrael ſic dicebat aliquis 9
cùm iret conſulturus Deum, Venite, eamus
uſque ad Videntem; nam qui hodiè prophe-
ta, olim Videns appellabatur.) Dixit Saul 10
puero ſuo, Rectus eſt ſermo tuus, age, eamus:
abieruntque ad civitatem ubi erat vir Dei.
Dum ipſi conſcenderent clivum civitatis, 11
invenerunt puellas egredientes ad hauriendum aquam: quibus dixit Saul, Eſt ne hîc
Videns? Quæ reſponderunt dicentes, Eſt, en 12
ante te eſt: aſcendite modò feſtini, quoniã hodiè venit in civitatem: ſiquidem ſacrificium
eſt hodiè populo in Bim: Cúmque ingre- 13
diemini civitatem, ſic reperietis eum antequam aſcendat in Bim ad comedendum: neq;
enim comeſturus eſt populus donec adveniat; quoniam ipſe benedicet ſacrificia, tum
poſtea comedunt hi qui ſunt invitati: aſcendite igitur, quoniam hodiè reperietis eum.
Aſcenderunt ergò ad civitatem: ipſis ingre- 14
dientibus in introitum civitatis, ecce Samuel
egrediebatur in occurſum eorum aſcenſurus
ad Bim. (Dominus autem prædixerat Sa- 15
mueli die uno antequam veniſſet Saul, dicen-
do; Tempore craſtino mittam ad te virum 16
de terra Benjamin, ipſum unge rectorem populi mei Iſrael, ut liberet populum meum de
manu Philiſtæorum: nam reſpexi populum
meum, & ingreſſus eſt clamor eorum ad me.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاتيا ارض صور * فقال ساوول للغلام الذي معه * ارجع بنا لعل ابي قد ترك هم الاتن واهتم 5
بنا * قال له غلامه * هاهنا في هذه القرية رجل نبي الله * وهو رجل كريم على الشعب * وكلما قال 6
من شي كان حقا * انطلق بنا اليه لعله يدلنا على ما نطلب * قال ساوول لغلامه * نحن 7
منطلقان اليه * فما الذي نلطف به نبي الله * وقد فني الخبز الذي معنا زادا * فما الذي
نلطف به نبي الله * من اجل انه ليس معنا شي * فكلم الغلام مولاه وقال * انا معي ربع 8
مثقال فضة * نلطف به نبي الله * لعله يرشدنا الي ما نريد * من اجل انه اذا كان الرجل من 9
بني اسرايل يريد الانطلاق ليسال الله شيا * يقول * اقبلوا بنا ننطلق الي الذي يري لنا * من
اجل ان النبي في تلك الايام كان يسمي الناظر للناس في حوايجهم * قال ساوول لغلامه * نعم 10
ما قلت * مر بنا اليه * وانطلقا الي القرية التي فيها نبي الله * وبينما هما يصعدان في مصعد 11
القرية استقبلا فتيات قد خرجن ليستقين الماء * وقال لهن ساوول * اهاهنا النبي الذي ينظر في
امور الناس * فاجبن وقلن * نعم هو هاهنا بين يديك * اصعد عاجلا * من اجل انه اتي قريتنا 12
يومنا هذا * لان لاهل قريتنا ذبيحة في بيت الله * فاذا دخلتما القرية فسلا عنه * فانكما تجدانه 13
قبل ان يصعد الي المجلس ليتغدا * من اجل ان الشعب لا ياكل شيا حتي يدخل * لانه هو
الذي يبارك على الذبايح ويبداء بالاكل * ثم ياكلون الذين دعوا الي الذبيحة * فاصعدا الان
سريعا * فانكما تجدانه اليوم * فصعدا الي القرية * واذا قد استقبلهم صموال يريد الصعود 14
الي موضع الماكل * وكان الرب قد اوحي الي صموال * وقال له قبل ان ياتيه ساوول بيوم * اذا 15 16
كان غدا ارسلت اليك رجلا من بني بنيامين * فامسحه مدبرا وملكا على بني اسرايل شعبي *
ليخلص بني اسرايل شعبي من ايدي اهل فلسطين * لاني رايت شعبي قد ضاق بهم * وارتفع
حوارهم الي *

*Et cùm deniq; veniſſent ad terram Sur, 5
dixit Saul adoleſcenti qui ſecũ erat, Redeamus, ne fortè pater meus omiſſâ curâ
aſinarum, ſollicitus ſit de nobis. Reſpondit 6
ei juvenis ejus, Eſt hîc in iſta civitate
vir quidam propheta Dei, eſtq; vir venerandus apud populum, & quoties rem
aliquam prædicit, veritate comprobatur:
adeamus illũ ut indicet nobis quod petimus. Dixit Saul ad juvenem ſuum, Ituri 7
ad eum quid muneris dabimus prophetæ
Dei, cùm jam defecerit panis quem habebamus pro viatico? quod inquam, munus
offeremus prophetæ Dei, quandoquidẽ nihil
habemus? Allocutus eſt autem adole- 8
ſcens dominum ſuum, & dixit, Ego habeo
quartam partem ſicli argentei; eam donabimus prophetæ Dei, ut nos edoceat
quod cupimus. (Cùm enim quiſpiam ex 9
filiis Iſrael ire vellet aliquid ſciſcitatum
à Deo, dicebat, Agite, eamus ad eum
qui videt nobis; propheta enim in illis
diebus vocabatur Videns hominibus res
eorum.) Reſpondit Saul adoleſcenti ſuo, 10
Rectũ eſt quod dixiſti, adeamus illum:
abieruntq; ad civitatem in qua erat propheta Dei. Dum ipſi conſcenderent cli- 11
vum civitatis, offenderunt puellas quæ
exierant ad hauriendã aquã, dixitq; ad
eas Saul, Eſt ne hîc propheta qui prævidet
res hominũ? Reſponderunt dicentes, Ita, 12
hîc eſt ante te: aſcende celeriter, quoniam
ipſe advenit hodierno die in civitatem
noſtram; ſiquidem gens civitatis noſtræ
ſacrificium habet in domo Dei: Et cùm 13
ingrediemini civitatem, interrogate de
ipſo; nam reperietis eum antequam aſcendat conviviũ pranſurus: nam populus
nihil comedet quoad ingrediatur ille;
quandoquidem ipſe eſt qui benedictis ſacrificiis incipit comedere, ac tum comedunt qui invitati fuerint ad ſacrificium.
Aſcendite ergò celeriter, quoniam hodiè
reperietis eum. Ipſis igitur ad civitatem 14
aſcendentibus, en obvium ſe obtulit eis
Samuel aſcendere volens ad locum convivii: (Dominus enim revelaverat Sa- 15
mueli, & pridiè quàm veniſſet ad eum
Saul, dixerat illi, Craſtinâ die mittã ad 16
te virũ è filiis Benjamin, ipſũ unge gubernatorem ac regem ſuper filios Iſrael
populum meum, ut liberet filios Iſrael
populum meum de manibus Paleſtinorum: nam vidi populum meum anguſtiis deprehenſum, & aſcendit ſtrepitus
eorum ad me.*

שמואל א: י

vir Ecce : ei respondit Dominus & ,Saul respexit Semuel Et
17 וּשְׁמוּאֵל רָאָה אֶת־שָׁאוּל וַיהוָה עָנָהוּ הִנֵּה הָאִישׁ
Saul accessit Et .meum populum in cohibebit iste ; te ad dixi quem
18 אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ זֶה יַעְצֹר בְּעַמִּי׃ וַיִּגַּשׁ שָׁאוּל
hic ubi ,mihi *nunc* Indica : dixit & ,portæ medio in Semuel ad
אֶת־שְׁמוּאֵל בְּתוֹךְ הַשָּׁעַר וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא לִי אֵי־זֶה
Ego : dixit & ,Saul ad Semuel respondit Et ? Videntis domus
19 בֵּית הָרֹאֶה׃ וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
: hodie mecum comedetis & ,Bamah in *meas facies ad* ascende : Videns
הָרֹאֶה עֲלֵה לְפָנַי הַבָּמָה וַאֲכַלְתֶּם עִמִּי הַיּוֹם
.tibi annunciabo ,tuo corde in quod omne & : manè *in* te dimittam &
וְשִׁלַּחְתִּיךָ בַבֹּקֶר וְכֹל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אַגִּיד לָךְ׃
ponas ne ,*dierum tertio die* tibi pereuntibus asinabus Et
20 וְלָאֲתֹנוֹת הָאֹבְדוֹת לְךָ הַיּוֹם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים אַל־תָּשֶׂם
nonne ? Israel desiderabile omne cui & :sunt invētæ quia ,*eis* tuum cor
אֶת־לִבְּךָ לָהֶם כִּי נִמְצָאוּ וּלְמִי כָּל־חֶמְדַּת יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא
Nonne : dixit & ,Saul respondit Et ? tui patris domui omni & ,tibi
21 לְךָ וּלְכֹל בֵּית אָבִיךָ׃ וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא
minima mea familia & ,Israel tribubus minoribus de *ego* Jemini filius
בֶן־יְמִינִי אָנֹכִי מִקַּטַנֵּי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצְּעִרָה
me ad es locutus quid ut & ? Binjamin tribus familiis omnibus *præ*
מִכָּל־מִשְׁפְּחוֹת שִׁבְטֵי בִנְיָמִן וְלָמָּה דִּבַּרְתָּ אֵלַי
,ejus puerum & Saul ipsum Semuel assumpsit Et ? hoc verbū secundū
22 כַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־נַעֲרוֹ
,invitatorum capite in locum eis dedit & :*cubiculū* in eos introduxit &
וַיְבִיאֵם לִשְׁכָּתָה וַיִּתֵּן לָהֶם מָקוֹם בְּרֹאשׁ הַקְּרוּאִים
Da : coquo Semuel Dixitque .viri triginta ferme *ipsi* &
23 וְהֵמָּה כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לַטַּבָּח תְּנָה
eam pone ,te ad dixi quam ; tibi dedi quam ,*distributionem*
אֶת־הַמָּנָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ שִׂים אֹתָהּ
posuit & ,eum super quod & ,armum *mactator* levavit Et .tecum
24 עִמָּךְ׃ וַיָּרֶם הַטַּבָּח אֶת־הַשּׁוֹק וְהֶעָלֶיהָ וַיָּשֶׂם
,comede ,*tuas facies ad* pone *residuum* Ecce : dixit & ,Saul *facies ad*
לִפְנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׁאָר שִׂים־לְפָנֶיךָ אֱכֹל
comeditque *: vocavi* Populum : dicendo ,tibi servatū *statutū tempus in* quia
כִּי לַמּוֹעֵד שָׁמוּר־לְךָ לֵאמֹר הָעָם קָרָאתִי וַיֹּאכַל
Bamah de Descenderuntque .illa die in Semuel cum Saul
25 שָׁאוּל עִם־שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֵּרְדוּ מֵהַבָּמָה
, fuit & *: manicarunt* Et .tectum super Saul cum est locutus & ,civitatē
26 הָעִיר וַיְדַבֵּר עִם־שָׁאוּל עַל־הַגָּג׃ וַיַּשְׁכִּמוּ וַיְהִי
:dicendo,tectum ad Saul *ad* Semuel vocavit & ,*auroram ascendere circa*
כַעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הַגָּג לֵאמֹר
,ipse ,*ipsi* ambo sunt egressi & ,Saul surrexit & :te dimittā & , Surge
קוּמָה וַאֲשַׁלְּחֶךָּ וַיָּקָם שָׁאוּל וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הוּא
Semuel & ,urbis extremum in descendentibus Ipsis .foras Semuel &
27 וּשְׁמוּאֵל הַחוּצָה׃ הֵמָּה יוֹרְדִים בִּקְצֵה הָעִיר וּשְׁמוּאֵל
:transivit & ; *nostras facies ad* transeat & ,puero Dic : Saul ad dixit
אָמַר אֶל־שָׁאוּל אֱמֹר לַנַּעַר וְיַעֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר
.Dei verbum te faciam audire & ,*die sicut* sta tu &
וְאַתָּה עֲמֹד כַּיּוֹם וְאַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבַר אֱלֹהִים׃

CAP. X י

,eū est osculat⁹ &,ej⁹ caput super effudit &,olei lenticulam Semuel *cepit* Et
1 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־פַּךְ הַשֶּׁמֶן וַיִּצֹק עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשָּׁקֵהוּ
? ducem in suā hæreditatē super Dominus te unxit quia Nonne : dixit ac
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא כִּי־מְשָׁחֲךָ יְהוָה עַל־נַחֲלָתוֹ לְנָגִיד׃
sepulchro cum homines duos invenies & ,me *apud de* hodie *te abeundo In*
2 בְּלֶכְתְּךָ הַיּוֹם מֵעִמָּדִי וּמָצָאתָ שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִם־קְבֻרַת
sunt Inventæ : te ad dicentque ; Selsach in Binjamin termino in ,Rachel
רָחֵל בִּגְבוּל בִּנְיָמִן בְּצֶלְצַח וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ נִמְצְאוּ
tuus pater dimisit ecce & ; quærendū ad iveras quas ,asinæ
הָאֲתֹנוֹת אֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְבַקֵּשׁ וְהִנֵּה נָטַשׁ אָבִיךָ אֶת־
? meo filio faciam Quid : dicendo ,vobis *est solicitus* & ,asinarum *verba*
דִּבְרֵי הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָכֶם לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לִבְנִי׃

Versio VUL. LAT.

17 Cúmq; aspexisset Samuel Saulē, Dñs dixit ei; Ecce vir quem dixerā tibi, Iste dominabitur 18 populo meo. Accessit autē Saul ad Samuelē in medio portæ, & ait; Indica, oro, mihi, ubi est 19 dom⁹ Videntis. Et respōdit Samuel Sauli dicens, Ego sū Videns: ascende ante me in excelsum, ut comedatis mecū hodiè, & dimittā te mané: & omnia quæ sūt in corde tuo, indicabo 20 tibi. Et de asinis, quas nudiustertī⁹ perdidisti, nè solicit⁹ sis, quia inventæ sunt. Et cuj⁹ erūt optima quæq; Israel? nónne tibi & omni domui patris tui? 21 Respondēs autē Saul, ait; Nūquid non fili⁹ Jemini ego sum, de minima tribu Israel, & cognatio mea novissima inter omnes familias de tribu Benjamin? quarè ergò locut⁹ es mihi 22 sermonē istū? Assumens itaque Samuel Saulē, & puerū ej⁹, introduxit eos in tricliniū, & dedit eis locū in capite eorū qui fuerāt invitati: erant enim quasi triginta viri. 23 Dixítq; Samuel coquo; Da partē, quā dedi tibi, & præcepi ut reponeres seor-24sū apud te. Levavit autē coqu⁹ armū, & posuit ante Saul. Dixitq; Samuel; Ecce ꝙ remansit, pone ante te, & comede: quia de industria servatū est tibi, quando populū vocavi. Et comedit Saul cum Samuele in 25 die illa. Et descenderūt de excelso in oppidū, & locutus est cū Saule in solario: stravítque Saul in solario, & dormivit. 26 Cúmq; manè surrexissent, et jā elucesceret, vocavit Samuel Saulē in solario, dicens; Surge, & dimittā te. Et surrexit Saul: egressiq; sunt ambo, ipse videli-27cèt, & Samuel. Cúmq; descenderent in extrema parte civitatis, Samuel dixit ad Saul; Dic puero, ut antecedat nos, et transeat: tu autē subsiste paulisper, ut indicem tibi verbum Dñi.

CAP. X.

1 Tulit autē Samuel lenticulā olei, & effudit super caput ej⁹, et deosculat⁹ est eū: et ait; Ecce, unxit te Dñs super hæreditatē suā in principē, et liberabis populū suū de manib⁹ inimicorū ej⁹, qui in circuitu ej⁹ sunt. Et hoc tibi signū, quia unxit te 2 De⁹ in principē. Cùm abieris hodiè à me, invenies duos viros juxta sepulchrū Rachel in finib⁹ Benjamin, in Meridie: dicentq; tibi; Inventæ sunt asinæ, ad quas ieras perquirendas: & intermissis pater tu⁹ asinis, solicitus est pro vobis, & dicit, Quid faciam de filio meo?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαοὺλ, καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ, (ε) Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά 18 σοι, Οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου. Καὶ προσήγαγε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν, Ἀπάγγειλον (ζ) δὴ ποῖος ὁ οἶκος τοῦ 19 Βλέποντος. Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι αὐτός. ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμᾶ, καὶ φάγε μετ᾽ ἐμοῦ σήμερον, καὶ (η) ἐξαποστελῶ σε πρωῒ, καὶ πάντα τὰ 20 ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι. Καὶ περὶ τῶν (θ) ὄνων σου τῶν ἀπολωλυιῶν (ι) σήμερον τριταίων, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς, ὅτι εὕρηνται. καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ Ἰσραήλ; οὐ σοὶ, 21 (κ) καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου; Καὶ ἀπεκρίθη Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς Ἰεμιναίου ἐγώ εἰμι τοῦ (λ) μικροῦ σκήπτρου φυλῆς Ἰσραήλ; καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμίν; καὶ ἵνα τί ἐλάλησας (μ) πρὸς ἐμὲ κατὰ 22 τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατάλυμα, καὶ ἔθετο (ν) αὐτοῖς ἐκεῖ τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡσεὶ ἑβδομήκοντα ἀν-23δρῶν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ, Δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπά σοι 24 θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί. Καὶ ἥψησεν ὁ μάγειρος τὴν (ξ) κωλέαν, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον Σαοὺλ. καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, Ἰδοὺ ὑπόλειμμα, παράθες αὐτὸ ἐνώπιόν σου καὶ φάγε, ὅτι εἰς (ο) μαρτύριον (π) τέθειταί σοι παρὰ τοὺς ἄλλους, ἀπόκνιζε. καὶ ἔφαγε Σαοὺλ 25 μετὰ Σαμουὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμᾶ (ρ) εἰς τὴν πόλιν. καὶ διέστρωσαν τῷ 26 Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, καὶ ἐκοιμήθη. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος, καὶ ἐκάλεσε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, λέγων, Ἀνάστα, καὶ ἐξαποστελῶ σε. καὶ (σ) ἀνέστη Σαοὺλ, καὶ ἐξῆλθεν 27 αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἕως ἔξω. Αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ Σαμουὴλ εἶπε τῷ Σαοὺλ, Εἰπὸν τῷ νεανίσκῳ, καὶ διελθέτω ἔμπροσθεν (τ) ἡμῶν· καὶ σὺ στῆθι ὡς σήμερον, καὶ (υ) ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ.

MS.A. (ε) Ἰδοὺ ἄνθρωπος (ζ) δή μοι ποῖος οἶκος (η) ἐξαποστέλλω (θ) ὄνων τῶν (ι) σου σήμερον (κ) καὶ παντὶ τῷ (λ) μικροτέρου (μ) πρὸς μὲ (ν) αὐτοῖς τόπον (ξ) κωλέαν καὶ τὸ ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ (ο) μαρτυρίαν (π) τέθειταί σοι παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, (ρ) ἐν τῇ πόλει. (σ) ἀνέστη, καὶ ἐξῆλθεν Σαοὺλ αὐτὸς (τ) ἡμῶν· καὶ διῆλθεν. καὶ σὺ (υ) ἄκουσόν σοι ῥῆμα

Κεφ. ι´.

1 Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Οὐχὶ κέχρικέ σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ; καὶ σὺ (α) ἄρξεις ἐν λαῷ κυρίου, (β) καὶ σὺ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν (γ) αὐτοῦ. καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι (δ) ἔχρισέ σε κύριος ἐπὶ 2 κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα. Ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς τάφοις Ῥαχὴλ ἐν τῷ ὄρει (ε) Βενιαμὶν ἁλλομένους μεγάλα· καὶ ἐροῦσί σοι, Εὕρηνται αἱ ὄνοι ἃς ἐπορεύθητε ζητεῖν· καὶ (ζ) ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων, καὶ ἐδαψιλεύσατο δι᾽ ὑμᾶς, λέγων, Τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου;

MS.A ἄρξεις λαῷ (β) καὶ σώσεις (γ) αὐτοῦ κυκλόθεν. καὶ (δ) κέχρικέν (ε) τοῦ Βενιαμεὶν (ζ) ἰδοὺ ἀποτετίνακται ὁ πατήρ σου τὸ ῥῆμα

17 Et Samuel vidit Saul: & Dominus respondit ei; Ecce homo, quē dixi tibi, Hic principabitur in populo meo. 18 Et accessit Saul ad Samuel in medium civitatis, et dixit; Annuntia nunc, qualis est domus Videntis. 19 Et respondit Samuel Sauli, & dixit, Ego sum ipse. Ascende ante me in Bama, & manduca mecum hodiè: & dimittam te manè, et omnia, quæ in corde tuo, annuntiabo tibi. 20 Et de asinabus tuis, quæ perierunt, hodiè tres dies, ne ponas cor tuū (l) eis: quoniam inventæ sunt. Et cui speciosa Israel? Nónne tibi, et domui patris tui? 21 Et respondit Saul, & dixit; Nónne viri filius Jeminæi ego sum (m) pusilli sceptri tribûs Israel, & tribûs minimæ ex toto sceptro Benjamin? Et ut quid locut⁹ es ad me juxta verbum hoc? 22 Et sumpsit Samuel Saulem, & puerum ejus: & introduxit eos in diversorium: & posuit eis ibi locum in primis vocatorum circiter septuaginta virorum. 23 Et dixit Samuel coquo; Da mihi partem, quam dedi tibi, quam dixi tibi ut poneres eam apud te. 24 (n) Et coxerat coquus (o) armum: & apposuit illud coram Saul. Et dixit Samuel Sauli, Ecce (p) quod remansit. Appone illud coram te, & manduca: quoniam in (q) testimonium est positum tibi (r) præter alios. Carpe. Et comedit Saul cum Samuel in die illa. 25 Et descendit de Bama in civitatem. Et straverūt Sauli super solarium et dormivit. 26 Et factū est, ut ascēdit diluculum; et vocavit Samuel Saulem in solario, dicens; Surge, & dimittam te. Et surrexit Saul, & exiit ipse, & Samuel usq; foras. 27 Ipsis descendentibus ad partē civitatis, et Samuel dixit Sauli; Dic puero, et transeat ante nos: et tu sta, ut hodiè, et (s) audi verbum Dei.

CAP. X.

1 Et sumpsit Samuel lenticulā olei: et infudit super caput ejus, et osculatus est eum: et dixit ei, Nonne (a) unxit te Dominus in principē super populū suū, super Israel? et tu principaberis in populo Domini: et tu salvabis eū de manu inimicorū ej⁹. Et hoc tibi signū, quia unxit te Domin⁹ super hæreditatē suā in principē. 2 Postquàm abieris hodiè à me; et invenies duos viros, ad sepulchra Rachel in (b) monte Benjamin, salientes granditer: et dicent tibi; Inventæ sunt asinæ, quas ibatis quærere: et ecce pater tu⁹ dimisit (c) verbum asinarum; et (d) profundebat propter vos, dicens, Quid faciam pro filio meo?

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וּשְׁמוּאֵל חֲזָא יָת שָׁאוּל וּמִן קֳדָם יְיָ אִתְאֲמַר לֵיהּ הָא גַּבְרָא דַּאֲמָרִית לָךְ דֵּין יַעְדֵּי מַרְוָתָא
18 מִן עַמִּי׃ וַעֲרַע שָׁאוּל יָת שְׁמוּאֵל בְּגוֹ תַּרְעָא וַאֲמַר חֲוִי כְעַן לִי אֵידֵין בֵּית חָזְיָא׃ וַאֲתֵיב
19 שְׁמוּאֵל יָת שָׁאוּל וַאֲמַר אֲנָא חָזְיָא סַק לִקְדָמַי לְבֵית אַסְחֲרוּתָא וְתֵיכְלוּן עִמִּי יוֹמָא דֵין
20 וְאֶשַׁלְּחִנָּךְ בְּצַפְרָא וְכָל דִּי בְלִבָּךְ אֲחַוֵּי לָךְ׃ וְעַל עֵסֶק אֲתָנַיָּא דַּאֲבַדָא לָךְ וְאַתְּ אֲתֵיתָא
לְמִבְעֵיהוֹן יוֹמָא דֵין דְּנַן תְּלָתָא יוֹמִין לָא תְשַׁוֵּי יָת לִבָּךְ עֲלֵיהוֹן אֲרֵי אִשְׁתְּכַחָא וּדְמַן כָּל
21 חֶמְדַּת יִשְׂרָאֵל הֲלָא דִּי לָךְ וּלְכָל בֵּית אֲבוּךְ׃ וַאֲתֵיב שָׁאוּל וַאֲמַר הֲלָא בַר שֵׁבֶט בִּנְיָמִין
אֲנָא מִזְעֵירֵי שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל וְזַרְעִיתִי חַלָּשָׁא מִכָּל זַרְעִית שֵׁבֶט בִּנְיָמִין וּלְמָא מַלֵּלְתָּא
22 עִמִּי כְּפִתְגָמָא הָדֵין׃ וּדְבַר שְׁמוּאֵל יָת שָׁאוּל וְיָת עוּלֵימֵיהּ וְאָעֵילְנוּן לְאַסְחֲרוּתָא וִיהַב
23 לְהוֹן אֲתַר בְּרֵישׁ זְמִינַיָּא וְאִנּוּן כִּתְלָתִין גַּבְרָא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְטַבָּחָא הַב יָת מָנָתָא דִּי
24 יְהָבִית לָךְ דַּאֲמָרִית לָךְ שַׁוִּי יָתַהּ עִמָּךְ׃ וַאֲרֵים טַבָּחָא יָת שָׁקָא וְיַרְכֵּיהּ וְשַׁוִּי קֳדָם שָׁאוּל
וַאֲמַר הָא דְאִשְׁתְּאַר שַׁוִּי קֳדָמָךְ אֱכוֹל אֲרֵי לִזְמָנָא נְטִיר לָךְ לְמֵימַר עַמָּא זַמֵּנִית לְשֵׁירוּתָא
25 וַאֲכַל שָׁאוּל עִם שְׁמוּאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וּנְחַתוּ מִבֵּית אַסְחֲרוּתָא לְקַרְתָּא וּמַלֵּיל עִם שָׁאוּל
26 עַל אִגָּרָא׃ וְאַקְדִּימוּ וַהֲוָה כְּמִסַּק צַפְרָא וּקְרָא שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל לְאִגָּרָא לְמֵימַר קוּם
27 וְאֶשַׁלְּחִנָּךְ וְקָם שָׁאוּל וּנְפַקוּ תַּרְוֵיהוֹן הוּא וּשְׁמוּאֵל לְבָרָא׃ אִנּוּן נָחֲתִין בִּסְיָפֵי קַרְתָּא
וּשְׁמוּאֵל אֲמַר לְשָׁאוּל אֱמַר לְעוּלֵימָא וְיִעְבַּר קֳדָמָנָא וַעֲבַר וְאַתְּ קוּם הָכָא כְּיוֹמָא דֵין
וְאַשְׁמְעִנָּךְ יָת פִּתְגָמָא דַּייָ׃

י

1 וּנְסֵיב שְׁמוּאֵל יָת מָנָא דִּמְשַׁחָא וַאֲרִיק עַל רֵישֵׁיהּ וְנַשְּׁקֵיהּ וַאֲמַר הֲלָא אֲרֵי מַשְׁחָךְ יְיָ
2 עַל אַחְסַנְתֵּיהּ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא׃ בְּמֵהָכָךְ יוֹמָא דֵין מִנִּי מִלְּוָתִי וְתַשְׁכַּח תְּרֵין גַּבְרִין עִם
קְבוּרְתָּא דְרָחֵל בִּתְחוּם בִּנְיָמִן בְּצַלְצַח וְיֵימְרוּן לָךְ אִשְׁתְּכַחָא אֲתָנַיָּא דַּאֲזַלְתְּ לְמִבְעֵי יָתְהֵן
וְהָא שְׁבַק אֲבוּךְ יָת עֵסֶק אֲתָנַיָּא וְצָיֵיף לְכוֹן לְמֵימַר מָה אַעְבֵּיד לִבְרִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

17 Et Semuel vidit Saul, & ab-ante Dominū dictū est ei: Ecce vir quē dixi tibi: ille transire faciet dominiū à populo meo. 18 Et occurrit Saul Semueli intra portā, & dixit: Indica nunc mihi quænam dom⁹ Videntis. 19 Et respondit Semuel Sauli, & dixit, Ego Videns: ascende ante me ad domū confessūs, & comedetis mecū in die hac: & dimitam te mane, & omnia quæ in corde tuo, indicabo tibi. 20 Et super negotiū asinarū quæ perierunt tibi, & tu venisti ad quærendū eas, hodie sunt tres dies, non pones cor tuū super eas, quia inventæ sūt: & cuj⁹ omne desideriū Israel, nonne tuū, & omnis dom⁹ patris tui? 21 Et respondit Saul & dixit: An non fili⁹ tribus Binjamin ego ex parvis tribuū Israel; & prosapia mea infirma præ omni prosapia *tribus* Binjamin? & quare locut⁹ es *mecum* juxta verbū hoc? 22 Et accepit Semuel Saulē & puerū ejus, & introduxit eos ad confessum; & dedit illis locū in capite invitatorū, & illi quasi triginta viri. 23 Et dixit Semuel ad coquū: Da partē quā dedi tibi, quā dixi tibi pone eam tecū. 24 Et extulit coqu⁹ armū, & femur ejus, & posuit ante Saul, & dixit: Ecce quod relictū est, pone ante te, comede, quia ad temp⁹ servatū tibi, dicendo, Populū invitavi ad conviviū: & comedit Saul cum Semuele in die illo. 25 Et descenderunt de domo confessus ad urbē, & locutus est cum Saule super tectū. 26 Et anticipaverunt, & fuit cùm ascenderet manè, & vocavit Semuel Saulē ad tectū dicendo: Surge, & dimittam te: & surrexit Saul, & exierunt ambo illi ipse & Semuel foras. 27 Illi descendentes in finibus urbis, & Semuel dixit ad Saul: Dic puero, & transibit ante nos, & transivit: & tu sta hic, & audire faciam te verbum Domini.

CAP. X.

1 Et accepit Semuel vas unctionis, & fudit super caput illius; & osculatus est eum, & dixit: Nunquid unxit te Dominus super possessionē suam ad existendum regem? 2 Cùm tu abieris hodie à me & invenies duos viros apud sepulchrum Rahhel in termino Binjamin in Szilszach, & dicent: tibi Repertæ sunt asinæ quas ivisti ad quærendum, & ecce deposuit pater tuus curam asinarum, & solicitus est vestrî dicendo: Quid faciam filio meo?

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܘܫܡܘܐܝܠ ܚܙܝܗܝ ܠܫܐܘܠ ܕܡܪܝܐ ܓܒܝܗܝ. ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܓܒܪܐ ܕܐܡܪܬ * 17
ܠܟ. ܗܢܐ ܢܫܠܘܛ ܒܥܡܝ. * ܘܩܪܒ ܫܐܘܠ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ ܓܘ ܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ. ܚܘܝܢܝ ܐܝܟܐ 18
ܒܝܬ ܚܙܝܐ. * ܘܥܢܐ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܫܐܘܠ. ܐܢܐ ܗܘ ܚܙܝܐ. ܣܩ ܩܕܡܝ ܠܒܝܡܐ ܘܐܟܘܠ 19
ܥܡܝ ܝܘܡܢܐ. ܘܐܫܪܝܟ ܒܨܦܪܐ. ܘܟܠ ܕܒܠܒܟ. ܐܚܘܝܟ. * ܘܥܠ ܐܬܢܐ ܕܐܒܕ ܠܟ. ܝܘܡܢܐ ܗܘ 20
ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܠܐ ܬܚܫܘܒ ܠܒܟ ܥܠܝܗܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܟܚ. ܘܕܡܢ ܗܘ ܟܠܗ ܪܓܬܐ
ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܠܟ ܘܠܒܝܬ ܐܒܘܟ. * ܘܥܢܐ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܒܪ 21
ܒܢܝܡܝܢ ܐܢܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܕܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܪܒܬܝ ܙܥܘܪܐ ܗܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܪܒܬܐ
ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܠܡܢܐ ܐܡܪܬ ܠܝ ܡܠܠܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ. * ܘܕܒܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ ܘܠܛܠܝܗ. 22
ܘܐܥܠ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬܐ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܕܘܟܬܐ ܒܪܝܫ ܩܪܝܐ. ܘܗܘܘ. ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ.
* ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܛܒܚܐ. ܗܒ ܡܢܬܐ ܕܝܗܒܬ ܠܟ. ܘܐܡܪܬ ܠܟ. ܣܝܡ ܠܘܬܟ. * ܘܐܪܝܡ 23 24
ܛܒܚܐ ܫܩܐ ܘܕܥܠܝܗ. ܘܣܡ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܕܐܫܬܚܪ. ܣܝܡ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܟܘܠ.
ܡܛܠ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܢܛܝܪ ܠܟ. ܘܐܟܠ ܫܐܘܠ ܥܡ ܫܡܘܐܝܠ. * ܘܢܚܬ ܡܢ ܒܝܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. 25
ܘܡܠܠ ܥܡ ܫܐܘܠ ܥܠ ܐܓܪܐ. * ܘܩܕܡ ܗܘܐ ܡܢ ܫܦܪܐ ܨܦܪܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ ܠܐܓܪܐ. 26
ܘܐܡܪ. ܩܘܡ ܐܫܪܝܟ. ܘܩܡ ܫܐܘܠ. ܘܢܦܩܘ ܬܪܝܗܘܢ. ܗܘ ܘܫܡܘܐܝܠ ܠܒܪ. * ܘܟܕ ܢܚܬܝܢ 27
ܠܫܘܦܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܫܡܘܐܝܠ ܐܡܪ ܠܫܐܘܠ. ܐܡܪ ܠܛܠܝܐ ܕܢܥܒܪ ܩܕܡܝܢ. ܘܐܢܬ ܩܘܡ
ܐܝܟ ܕܩܠܝܠ. ܘܐܫܡܥܟ ܦܬܓܡܐ ܕܐܠܗܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝ̄ * * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ 1
ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ. ܘܐܫܕ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܢܫܩܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܡܫܚܟ ܡܪܝܐ ܠܪܝܫܐ.
ܥܠ ܝܪܬܘܬܗ. * ܘܡܐ ܕܐܙܠܬ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܠܘܬܝ. ܗܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܠܘܬ ܩܒܪܐ 2
ܕܪܚܝܠ. ܒܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܒܨܠܨܚ. ܘܢܐܡܪܘܢ ܠܟ. ܐܫܬܟܚܝ ܐܬܢܐ ܕܐܙܠܬ ܠܡܒܥܐ.
ܘܗܐ ܫܒܩ ܐܒܘܟ ܦܬܓܡܐ ܕܐܬܢܐ. ܘܕܚܝܠ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܠܒܪܝ.

Samuel itaq; præviderat quòd Dñs elegiſſet 17
Saulem.) Dixitq; Dñs ad Samuelem, Ecce vir
quem dixerã tibi, Hic dominabitur populo
meo. Accedens itaque Saul ad Samuelem in- 18
tra portã, dixit, Oſtende mihi ubi ſit domus
Videntis. Reſpondens Samuel dixit Sauli, 19
Ego ſum Videns: aſcende ante me ad Bim,
& comede mecũ hodiè, dimittamque te ma-
nè, & quicquid eſt in corde tuo, indicabo
tibi. Et verò de aſinabus quæ tibi perierunt 20
tribus abhinc diebus, ne ſit ſolicitus animus
tuus, quoniã inventæ ſunt: cujus autem eſt
quicquid expetibile eſt in Iſraelitis, niſi tibi
& domui patris tui? Reſpondit Saul dixitq; 21
Samueli, Ecce Benjaminita ſum, è minima
ſcilicet tribuum Iſraelis, & familia mea mi-
nima eſt inter omnes familias tribûs Benja-
min: quare ergò dixiſti mihi talia verba?
Duxit tamen Samuel Saulem et puerum ejus, 22
introduxitque eos domũ, deditque eis locum
in ſummo invitatorũ, qui erant quaſi trigin-
ta viri. Dixitq; Samuel ad coquũ, Affer par- 23
tem quam tibi dederã quamque tibi dixerã
ut apud te reponeres. Cùm ergò tuliſſet co- 24
quus crus cum parte ei imminẽte, et poſuiſſet
ante Saulem, dixit, Ecce quod remanſit, po-
ne ante te, et comede; jampridem enim tibi
reſervatum eſt: comeditq; Saul cum Samuele.
Deinde deſcendit à Bim ad civitatẽ, et allo- 25
cutꝰ eſt Saulem ſuper ſolario. Nam prætervert- 26
tẽs Samuel ortâ jam aurorâ, vocavit Saulẽ ad
ſolarium, et ait, Surge, ut dimittam te: ſur-
rexitque Saul, et exierunt ambo, *nempe* ipſe
et Samuel forás. Et deſcendentibus ipſis ad 27
extremum civitatis, ait Samuel ad Saulem,
Dic puero ut antecedat nos; tu verò conſi-
ſte pauliſper, et indicabo tibi ſermonẽ Dei.

CAP. X.

Tum accipiens Samuel cornu olei effudit 1
in caput ejus, et oſculatus eſt eum, dixit-
que ad eum, Ecce unxit te Dñs rectorem ſu-
per hæreditatem ſuam. Et cùm diſceſſeris 2
hodiè à me, ecce invenies duos viros apud
ſepulchrum Rahil, in limite Benjamin, in
Salſah, dicentque tibi, Inventæ ſunt aſinæ
quas quæſitum ieras: et ecce relictâ pater
tuus aſinarum curâ, pavidus eſt pro vobis,
dicens, Quid faciam filio meo?

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

17 * وعلم صموال ان الرب اختار ساوول * وقال الرب لصموال * هذا الرجل الذي قلت لك *
18 هو يدبر شعبي * فدنا ساوول من صموال عند الباب وقال * اين بيت النبي * دلني عليه * اجاب
19 صموال وقال لساوول انا النبي * اصعد بين يدي الى المجلس * وتغد معي يومنا هذا * حتى اذا كان
20 غدا ارسلتك الى طريقك * واخبرك بكل ما في قلبك * واما الاتن التي هلكت منكم منذ ثلاثة
ايام * لا تجعل في نفسك الا خيرا * فان اباك قد وجدها * وان كل شهوة بني اسرايل وخيرهم الان لك
21 ولاهل بيتك * فرد ساوول على صموال قايلا * انا من بني بنيامين * وقبيلتي اصغر قبايل بني
22 اسرايل * وعشيرتي اقل عددا من جميع عشاير بني اسرايل * فكيف قلت لي هذا القول * فانطلق
صموال بساوول وغلامه * وادخلهما الى البيت * ورفعهما الى صدر المجلس * واجلسهما في اول القوم * وكان
23 عدد المجتمعين في المجلس ثلاثون رجلا * فقال صموال للطباخ * اعطني النصيب الذي دفعته
24 اليك * وقلت لك ارفعه عندك * واخذ الطباخ الفخذ باعلاها * ووضعه بين يدي ساوول وقال *
هذا الذي بقي * قد قدمته اليك * فكل لاني انما رفعته لك * فتغدى ساوول مع صموال في ذلك
25 اليوم * ونزلوا من المجلس الذي تغدوا فيه الى القرية * وكان صموال قد كلم ساوول فوق البيت
26 بما اراد ان يصنع * فلما اصبحوا وارتفع الصبح * دعا صموال ساوول واصعده الى فوق * وقال له *
27 قم بنا لارسلك في حاجتك * فقام ساوول وخرج مع صموال الى خارج * فبينما هما خارجان من
اقصى القرية قال صموال لساوول * مر الغلام يتقدمنا * وقف انت مكانك حتى اخبرك بما اوحى
1 الله الي * الفصل العاشر * فلما ان مضى الغلام * اخذ صموال وعاء الدهن فصبه
2 على راسه وقبله وقال * قد مسحك الرب مدبرا لشعبه وورثته * فاذا فارقتني اليوم يستقبلك
رجلان عند قبر راحيل في حد ارض بنيامين في صلصح * فيقولان لك * قد وجدت الاتن التي خرجت
في طلبها * وقد ترك ابوك الهم بالاتن واغتم بحبسك * وقال ما حال ابني * وكيف اصنع في امره *

Cognoverat ergò Samuel quòd elegiſſet 17
Dominus Saulem) Et dixit Dominus ad
Samuelem, Hic eſt vir de quo tibi dixerã,
Ipſe reget populum meũ. Acceſſit ergò 18
Saul ad Samuelem apud portam, & ait;
ubinam eſt domus prophetæ? indica eã
mihi. Reſpondit Samuel, & dixit Sauli, 19
Ego ſum propheta: aſcende corã me ad
convivium, & prande mecum hodiè, ut
craſtinâ die mittã te in viã tuã, & indi-
cem tibi quicquid eſt in corde tuo. Quòd 20
autẽ ad aſinas quæ perierunt à vobis trib⁹
abhinc diebus, nonniſi fauſta tibi augu-
reris, quoniã pater tuus jam reperit eas:
& vero omnia expetibilia filiorum Iſra-
el & opes eorũ jam tua ſunt & familiæ
tuæ. Reſpondit Saul Samueli, dicens; Ego 21
ſum de filiis Benjamin, & tribus mea mi-
nima eſt inter tribus filiorũ Iſrael, &
familia mea paucior numero cunctis fa-
miliis filiorum Iſrael: quomodo ergò di-
xiſti mihi hujuſmodi ſermonem? Duxit 22
itaq; Samuel Saulem & juvenem ejus, &
introducens eos domũ evexit eos ad cul-
men convivii, & ſedere fecit eos præcipuo
loco inter turbã (erat autem numerus
eorum qui convenerant ad conviviũ, tri-
ginta virorũ.) Tum dixit Samuel ad co- 23
quũ, Affer mihi portionem quã tibi dede-
ram, & de qua tibi dixerã, Serva eã apud
te. Accipiens ergò coquus coxã cũ ſuperi- 24
ore ipſius parte, poſuit eam ante Saulem,
& ait, Hoc eſt quod remanſit, jam tibi
propono, comede; nam pro te repoſuerã
illud: ſic pranſus eſt Saul cum Samuele
eo die. Tum deſcenderunt è convivio ubi 25
pranſi fuerant ad civitatem (jam autem
loquutus fuerat Samuel cũ Saule ſuper
domũ de his quæ facere volebat.) Et cùm 26
manè ſurrexiſſent, & aurora prodiiſſet,
vocavit Samuel Saulem, & ducens eum
ad ſuperiora domûs dixit illi, Agedũ ut
mittã te ad negotiũ tuũ: ſurrexitq; Saul,
& egreſſus eſt foras cũ Samuele. Dumq; 27
egrederentur ambo ex ima civitate, dixit
Samuel ad Saulem, Præcipe puero, ut præ-
cedat nos, tu verò ſubſiſte in loco tuo, ut
indicem tibi quod revelavit mihi Deus.

CAP. X.

Cum ergò præiſſet puer, accepit Samu- 1
el vaſculũ olei, fuditq; ſuper caput ej⁹, et
oſculat⁹ eſt eũ, ac dixit, Jã unxit te Do-
min⁹ rectorem populi ſui & hæreditatis
ſuæ. Et cũ ſeparat⁹ hodiè fueris à me, oc- 2
current tibi duo viri prope ſepulchrum
Rahil, in termino terræ Benjamin, in Sela-
ſeh, qui dicent tibi, Jam inventæ ſunt a-
ſinæ quas quæſitum exieras: paterq; tuus
abjectâ jam curâ aſinarum, ſolicitus eſt de
mora tua, & ait, Quinam eſt filii mei
ſtatus, & quomodo faciam de re ipſius?

te reperient & ,Tabor Elon ad usq; venies &,ultrà & ,inde præteribis Et
3 וְחָלַפְתָּ מִשָּׁם וָהָלְאָה וּבָאתָ עַד־אֵלוֹן תָּבוֹר וּמְצָאוּךָ
unus ,Bethel Deum ad aſcendentes viri tres ibi
שָׁם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים עֹלִים אֶל־הָאֱלֹהִים בֵּית־אֵל אֶחָד
,panis tortas tres portans *unus* & ,hœdos tres portans
נֹשֵׂא ׀ שְׁלֹשָׁה גְדָיִים וְאֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשֶׁת כִּכְּרוֹת לֶחֶם
tibi dabunt & ,pace *in tibi optabunt* Et .vini utrem portans *unus* &
4 וְאֶחָד נֹשֵׂא נֵבֶל־יָיִן׃ וְשָׁאֲלוּ לְךָ לְשָׁלוֹם וְנָתְנוּ לְךָ
collem venies Poſtea .eorum manu de accipies & ,panes duos
5 שְׁתֵּי־לֶחֶם וְלָקַחְתָּ מִיָּדָם׃ אַחַר כֵּן תָּבוֹא גִּבְעַת
te ingredi ſecundum ,erit & : Peliſtim præſides *ibi quo* , Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־שָׁם נְצִבֵי פְלִשְׁתִּים וִיהִי כְבֹאֲךָ
,Bamah de deſcendentium prophetarum *choro occurres* & ,urbem illuc
שָׁם הָעִיר וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יֹרְדִים מֵהַבָּמָה
.prophetantes ipſi & ,cithara & ,tibia & ,tympanũ & ,*nebel eorum facies ad* &
וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל וְתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים׃
converteris & ,eis cum prophetabis & ,Domini ſpiritus te ſuper *proſperabit* Et
6 וְצָלְחָה עָלֶיךָ רוּחַ יְהוָה וְהִתְנַבִּיתָ עִמָּם וְנֶהְפַּכְתָּ
fac ,tibi iſta ſigna venerint cùm ,erit Et .*alterum virum in*
7 לְאִישׁ אַחֵר׃ וְהָיָה כִּי תָבֹאינָה הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה לָךְ עֲשֵׂה
deſcendes Et .tecum Deus quia ,tua manus invenerit quod tibi
8 לְךָ אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֶךָ כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃ וְיָרַדְתָּ
aſcendere faciendum ad te ad *deſcendens* ego ecce & ,Ghilgal in *meas facies ad*
לְפָנַי הַגִּלְגָּל וְהִנֵּה אָנֹכִי יֹרֵד אֵלֶיךָ לְהַעֲלוֹת
,expectabis diebus ſeptem : pacificorũ ſacrificia ſacrificandũ ad ,*aſcenſiones*
עֹלוֹת לִזְבֹּחַ זִבְחֵי שְׁלָמִים שִׁבְעַת יָמִים תּוֹחֵל
,fuit Et .facias quæ tibi *notificabo* & ,te ad *me venire uſque*
9 עַד־בּוֹאִי אֵלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ וְהָיָה
Deus ei vertit & , Semuel *cum à abeundũ ad* ſuũ humerũ *vertendo in*
כְּהַפְנֹתוֹ שִׁכְמוֹ לָלֶכֶת מֵעִם שְׁמוּאֵל וַיַּהֲפָךְ־לוֹ אֱלֹהִים
.illa die in hæc ſigna omnia venerunt & :alterum cor
לֵב אַחֵר וַיָּבֹאוּ כָּל־הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה בַּיּוֹם הַהוּא׃
; ejus occurſum in prophetarum *funis* ecce & ;collem ad illuc Veneruntq;
10 וַיָּבֹאוּ שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהִנֵּה חֶבֶל־נְבִאִים לִקְרָאתוֹ
.eorum medio in prophetavit & ,Dei ſpiritus eum ſuper *proſperavit* &
וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃
ecce & ,viderunt *&* ,nudiuſtertius heri ab eum *ſciens* omnis fuit Et
11 וַיְהִי כָּל־יוֹדְעוֹ מֵאִתְמוֹל שִׁלְשֹׁם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה
: ſuum *ſocium* ad *vir* populus dixitque , prophetabat prophetis cum
עִם־נְבִאִים נִבָּא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
? *prophetis in* Saul etiam num ? Chis filio fuit hoc Quid
מַה־זֶּה הָיָה לְבֶן־קִישׁ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃
propterea ? eorum pater quis Et : dixit & ,inde vir reſpondit Et
12 וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם וַיֹּאמֶר וּמִי אֲבִיהֶם עַל־כֵּן
conſummavit Et ? prophetas inter Saul etiam Num : parabolam in *fuit*
13 הָיְתָה לְמָשָׁל הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִאִים׃ וַיְכַל
,eum ad Saul patruus dixit Et .Bamah in venit & ,*prophetando à*
14 מֵהִתְנַבּוֹת וַיָּבֹא הַבָּמָה׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל אֵלָיו
,aſinas quærendum Ad : dixit & ? abiiſtis Quò :ejus puerũ ad &
וְאֶל־נַעֲרוֹ אָן הֲלַכְתֶּם וַיֹּאמֶר לְבַקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנוֹת
patruus dixit Et .Semuel ad veniemus & ,non quòd vidimus &
15 וַנִּרְאֶה כִּי־אַיִן וַנָּבוֹא אֶל־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד
Semuel vobis dixit quid ,mihi *nunc* Indica : Saul
שָׁאוּל הַגִּידָה־נָּא לִי מָה־אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל׃
quod ,nobis indicavit Indicando : ſuum patruum ad Saul Dixitque
16 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דּוֹדוֹ הַגֵּד הִגִּיד לָנוּ כִּי
, ei indicavit non regni verbum & ; aſinæ eſſent inventæ
נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת־דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא־הִגִּיד לוֹ
ad populum Semuel *accivit* Et .Semuel dixerat *quod*
17 אֲשֶׁר אָמַר שְׁמוּאֵל׃ וַיַּצְעֵק שְׁמוּאֵל אֶת־הָעָם אֶל־
.Miſpah in Dominum
יְהוָה הַמִּצְפָּה׃

Verſio VULG. LAT.

3 Cúmq; abieris indè, & ultrà tranſieris, & veneris ad quercũ Thabor, invenient te ibi tres viri aſcendentes ad Deum in Bethel, unus portans tres hœdos, & alius tres tortas panis, & alius portans lagenam vini. 4 Cúmq; te ſalutaverint, dabunt tibi duos panes, & accipies de 5 manu eorum. Poſt hæc venies in collẽ Dei, ubi eſt ſtatio Philiſthinorum: & cùm ingreſſus fueris ibi urbem, obviã habebis gregẽ prophetarũ deſcendentiũ de excelſo, & ante eos pſalteriũ, & tympanũ, et tibiã, & citharã, ipſóſq; prophetan- 6 tes. Et inſiliet in te Spiritus Dñi, & prophetabis cum eis, & mutaberis in virum alium. 7 Quando ergò evenerint ſigna hæc omnia tibi, fac quæcunq; invenerit manus tua, quia Do- 8 minus tecum eſt. Et deſcendes ante me in Galgala, (ego quippe deſcendam ad te) ut offeras oblationem, & immoles victimas pacificas: ſeptẽ diebus expectabis, donec veniam ad te, & oſtendã tibi quid fa- 9 cias. Itaq; cùm avertiſſet humerũ ſuũ ut abiret à Samuele, immutavit ei Deus cor aliud, & venerunt omnia ſigna hæc 10 in die illa. Venerúntq; ad prædictũ collem, & ecce cuneus prophetarum obvius ei: & inſiluit ſuper eum Spiritus Dñi, & prophetavit in medio eo- 11 rum. Videntes autẽ omnes qui noverant eum herì & nudiuſtertiùs, quòd eſſet cum prophetis, & prophetaret, dixerunt ad invicèm, Quænam res accidit filio Cis? num & Saul 12 inter prophetas? Reſpondítq; alius ad alterũ, dicens; Et quis pater eorum? propterea verſum eſt in proverbiũ; Num & 13 Saul inter prophetas? Ceſſavit autẽ prophetare, & ve- 14 nit ad excelſũ. Dixítque patruus Saul ad eũ, & ad puerũ ejus, Quò abiſtis? Qui reſponderunt, Quærere aſinas: quas cùm non reperiſſemus, veni- 15 mus ad Samuelem. Et dixit ei patruus ſuus, Indica mihi quid 16 dixerit tibi Samuel. Et ait Saul ad patruũ ſuum, Indicavit nobis quia inventæ eſſent aſinæ. De ſermone autem regni non indicavit ei quem lo- 17 cutus fuerat ei Samuel. Et convocavit Samuel populum ad Dominum in Maſpha.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς Θαβὼρ, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν εἰς Βαιθὴλ, ἕνα αἴροντα τρία αἰγίδια, καὶ ἕνα αἴροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων, καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν οἴνου. 4 Καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο ἀπαρχὰς 5 ἄρτων, καὶ λήψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ θεοῦ, οὗ (η) ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ Νασὶβ ὁ ἀλλόφυλος· καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῷ προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς Βαμᾶ, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα, καὶ (θ) τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ κινύρα, 6 καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες. Καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου, καὶ προφητεύσεις (ι) μετ' αὐτῶν, καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον. 7 Καὶ ἔσται ὅταν ἥξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σὲ, ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου, 8 ὅτι θεὸς μετὰ σοῦ. Καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς (κ) Γαλγὰλ, καὶ (λ) ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς σὲ ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν (μ) καὶ θυσίας εἰρηνικάς. ἑπτὰ ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιή- 9 σεις. Καὶ ἐγενήθη ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουὴλ, μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην. καὶ ἦλθε πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ- 10 κείνῃ. Καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν (ν) βουνὸν, καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξεναντίας αὐτοῦ. καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ, 11 καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ἐγενήθησαν (ξ) πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς καὶ τρίτης, καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν (ο) προφητῶν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ Κίς; ἢ καὶ Σαοὺλ 12 ἐν προφήταις; Καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν, καὶ εἶπε, Καὶ τίς πατὴρ (π) αὐτοῦ; καὶ διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολὴν, Ἦ καὶ 13 Σαοὺλ ἐν προφήταις; Καὶ συνετέλεσε 14 προφητεύων, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ποῦ ἐπορεύθητε; καὶ εἶπαν, Ζητεῖν τὰς ὄνους, καὶ (ρ) εἴδαμεν ὅτι οὐκ εἰσὶ, καὶ εἰσήλθομεν πρὸς Σαμουήλ. 15 Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαοὺλ, Ἀπάγγει- 16 λον δή μοι τί εἶπέ σοι Σαμουήλ; Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ, Ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι, ὅτι εὕρηνται αἱ ὄνοι. τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν (σ) 17 αὐτῷ. Καὶ παρήγγειλε Σαμουὴλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς κύριον εἰς (τ) Μασσηφάθ.

Et abibis indè, et ulteriùs venies 3 *uſq; ad quercum Thabor: & invenies ibi tres viros aſcendentes ad Deum in Bæthel, unum portantem tres hœdos, & unum portantem tria vaſa panum, & unum portantem utrem vini.* 4 *Et interrogabunt te, quæ ad pacem: & dabunt tibi duas primitias panum; & ſumes de manu eorũ.* 5 *Et poſt hæc ingredieris in collem Dei; ubi eſt ibi ſtatio alienigenarum: (e) ibi Naſib alienigena. Et erit, poſtquàm intraveritis illuc in civitatem; & occurres choro prophetarum deſcendentium de Bama: & ante eos nabla, & tympanum, & tibia, & cithara: & ipſi prophetantes.* 6 *Et inſiliet ſuper te Spiritus Domini, & prophetabis cum eis: & vertêris in virum alium.* 7 *Et erit, quando venient ſigna hæc ſuper te; fac omnia, quæcunq; invenerit manus tua: quoniam Deus tecum.* 8 *Et deſcendes (f) ante Galgal; & ecce deſcendo ad te ad offerendum holocauſtum, & (g) ſacrificia pacifica. Septem diebus differes, donec ego veniam ad te, & oſtendam tibi, quæ facies.* 9 *Et factum eſt, ut convertit ſe humero ſuo ad abeundum à Samuel; mutavit ei Deus cor aliud: & venerunt omnia ſigna in die illa.* 10 *Et pergit indè in collem: & ecce chorus prophetarum ex adverſo ipſius. Et inſiliit in eum Spiritus Dei, & prophetavit in medio eorum.* 11 *Et fuerunt omnes, qui noverunt eum herì, & nudiuſtertiùs, & viderunt: & ecce ipſe in medio (h) prophetarum. Et dixit populus unuſquiſq; ad proximum ſuum; Quid eſt hoc, quod evenit filio Cis? (i) Nunquid et Saul in prophetis?* 12 *Et reſpondit quiſpiam eorum, et dixit; Et quis pater ejus? Et propter hoc factum eſt in parabolam, Nunquid et Saul in prophetis?* 13 *Et conſummavit prophetans, et venit in collem.* 14 *Et dixit (k) propinquus ejus ad eum, et ad puerum ejus; Quò iviſtis? Et dixerunt, Ad quærendas aſinas; et vidimus, quia non ſunt: et intravimus ad Samuel.* 15 *Et dixit propinquus ad Saul, Annuntia nunc mihi, quid dixit tibi Samuel.* 16 *Et dixit Saul ad propinquum ſuum, Annuntians annuntiavit mihi, quia inventæ ſunt aſinæ. Verbum autẽ regni non annuntiavit (l) ei.* 17 *Et (m) condixit Samuel univerſo populo ad Dominum in Maſſephath.*

MS.A. (η) ἐστιν τὸ (θ) τύμπανα, (ι) ἐπ' αὐτῶν, καὶ στραφήσει (κ) Γάλγαλα, (λ) ἰδοὺ ἐγὼ (μ) καὶ θῦσαι θυσίας (ν) βουνὸν τῶν προφητῶν, καὶ (ξ) ἅπαντες οἱ ἰδόντες (ο) προφητῶν προφητεύων. καὶ εἶπαν ὁ (π) αὐτοῦ; οὐ Κείς; διὰ (ρ) εἴδομεν (σ) αὐτῷ ὃ εἶπεν Σαμουήλ. Καὶ (τ) Μασσηφά.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וּתְהָךְ מִתַּמָּן וּלְהָלְאָ וְתֵיתֵי עַד מֵישַׁר תָּבוֹר וְיַשְׁכְּחוּנָךְ תַּמָּן תְּלָתָא גֻּבְרִין דְּסָלְקִין
לְמִסְגַּד קֳדָם יְיָ בְּבֵיתְאֵל חַד נָטֵיל תְּלָתָא גַּדְיָן וְחַד נָטֵיל תְּלָת פִּתִּין דִּלְחֵם וְחַד נָטֵיל
4 גַּרְבָּא דַּחֲמַר׃ וְיִשְׁאֲלוּן לָךְ לִשְׁלָם וְיִתְּנוּן לָךְ תַּרְתֵּין גְּרִיצָן דִּלְחֵם וּתְקַבֵּל מִידֵיהוֹן׃ בָּתַר
5 כֵּן תְּהָךְ לְגִבְעֲתָא דִּי בַהּ אֲרוֹנָא דַּייָ דְּתַמָּן אִסְטְרַטִּיגֵי פְלִשְׁתָּאֵי וִיהֵי כְּמֵעֲלָךְ תַּמָּן לְקַרְתָּא
וְתֶעֱרַע סִיעַת סָפְרַיָּא נָחֲתִין מִבֵּית אַסְחָרוּתָא וְקָדָמֵיהוֹן נִבְלִין וְתוּפִּין וְצֶלְצְלִין וְכִנּוֹרִין
6 וְאִנּוּן מְשַׁבְּחִין׃ וְתִשְׁרֵי עֲלָךְ רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וּתְשַׁבַּח עִמְּהוֹן וְתִשְׁתַּנֵּי לִגְבַר
7 אוֹחֲרָן׃ וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוּן אָתַיָּא הָאִלֵּין לָךְ עֲבֵיד לָךְ מָנֵי מַלְכוּתָא אֲרֵי מֵימְרָא דַּייָ בְּסַעֲדָךְ׃
8 וְתֵיחוֹת קֳדָמַי לְגִלְגְּלָא וְהָא אֲנָא נָחֵית לְוָתָךְ לְאַסָּקָא עֲלָוָן וּלְנַכָּסָא נִכְסַת קוּדְשִׁין שִׁבְעָא
9 יוֹמִין תּוֹרִיךְ עַד מֵיתַי לְוָתָךְ וַאֲחַוֵּי לָךְ יָת דְּתַעְבֵּיד׃ וַהֲוָה כַּד אַתְפְּנֵי כַתְפֵיהּ לְמֵיזַל מִלְוָת
10 שְׁמוּאֵל וְשַׁנִּי לֵיהּ יְיָ לִבָּא אוֹחֲרָנָא וַאֲתָאָה כָּל אָתַיָּא הָאִלֵּין בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וַאֲתוֹ לְתַמָּן
לְגִבְעֲתָא וְהָא סִיעַת סָפְרַיָּא לְקָדָמוּתֵיהּ וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וְשַׁבַּח
11 בֵּינֵיהוֹן׃ וַהֲוָה כָּל דְּיָדַע לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי וַחֲזוֹ וְהָא עִם סָפְרַיָּא מְשַׁבַּח וַאֲמַר עַמָּא
12 גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מָא דֵין הֲוָה לְבַר קִישׁ הַאַף שָׁאוּל בְּסָפְרַיָּא׃ וַאֲתֵיב גַּבְרָא מִתַּמָּן וַאֲמַר וּמַן
13 רַבְּהוֹן עַל כֵּן הֲוָת לְמַתְלָא הַאַף שָׁאוּל בְּסָפְרַיָּא׃ וּפְסַק מִלְּשַׁבָּחָא וְעַל לְבֵית אַסְחָרוּתָא׃
14 וַאֲמַר אַח אֲבוּהִי דְּשָׁאוּל לֵיהּ וּלְעוּלֵימֵיהּ לְאָן אֲזַלְתּוּן וַאֲמַר לְמִבְעֵי יָת אֲתָנַיָּא וַחֲזֵינָא
15 אֲרֵי לָא אַשְׁכַּחְנָא וַאֲתֵינָא לְוַת שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַר אַח אֲבוּהִי דְּשָׁאוּל חֲוִי כְעַן לִי מָה אֲמַר
16 לְכוֹן שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לַאֲח אֲבוּהִי חַוָּאָה חַוִּי לָנָא אֲרֵי אִשְׁתְּכַחָא אֲתָנַיָּא וְעַל
17 עֵסֶק מַלְכוּתָא לָא חַוִּי לֵיהּ דִּי אֲמַר שְׁמוּאֵל׃ וּכְנַשׁ שְׁמוּאֵל יָת עַמָּא
לְקֳדָם יְיָ לְמִצְפַּיָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ibis indè porrò, & venies uſque ad planiciem Thabor, & invenient te ibi tres viri, qui aſcendentes ad adorandũ ante Dñm in Bethel: unus ferens tres hœdos, & un⁹ ferens tres tortas panis, & un⁹ ferens lagenam vini. Et rogabunt tibi pacem, & dabunt tibi duas tortas panis, & accipies de *manibus* eorum. Poſteà ibis ad collem in quo arca Dñi, ubi duces peliſthæorum, & erit intrante te eò ad urbem, & offendes cœtum ſcribarum deſcendentium de domo confeſſûs, & ante eos nablj, & tympani, & cymbala, & citharæ, & illi canentes. Et manebit ſuper te ſpiritus Prophetiæ ab-ante Dñm, & laudabis cum illis, & mutaberis in virum alium. Et erit quando venient ſigna hæc tibi, fac tibi vaſa regni, quia dictum Domini in auxilio tuo. Et deſcendes ante me ad Gilgela: & ecce ego deſcendens ad te ad tollendũ holocauſta, & ad offerendũ oblationem ſanctitatum; ſeptem diebus differes uſq; dum veniam ad te, & indicabo tibi quid facies. Et fuit quando *converſus eſſet humer⁹ ejus* ad abeundum à Semuel, et mutavit Dominus illi cor aliud, et venerunt omnia ſigna hæc in die illa. Et venerunt eò ad Gibghatha, & ecce cœtus ſcribarum ante eum; et manſit ſuper illum ſpiritus Prophetiæ ab-ante Dominum; et laudavit inter illos. Et fuit omnis qui novit illum ab heri et ab-ante illud, & viderunt, et ecce inter ſcribas laudans, et dixit populus vir ad ſocium ſuum: Quid hoc fuit filio Kis? an etiam Saul in ſcribis? Et reſpondit vir indè, et dixit: Et quis pater illorũ? ideò fuit in parabolam: Num etiam Saul in ſcribis? Et ceſſavit à laudando, et intravit ad domum confeſſûs. Et dixit patruus ipſius Saul illi et puero illius: Quò iviſtis? et dixit: Ad quærendum aſinas: et vidimus quòd non reperiremus, et venimus ad Semuel. Et dixit patruus ipſius Saul: Indica nunc mihi quid dixit vobis Semuel. Et dixit Saul patruo ſuo, Indicando indicavit nobis quòd repertæ ſunt aſinæ: et ſuper negotium regni non indicavit ei quod dixit Semuel. Et congregavit Semuel populum ad-ante Dominum ad Miſzpeja.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܐ ܕܥܒܪܬ ܠܗܠ ܡܢ ܬܡܢ . ܘܡܛܝܬ ܠܒܛܡܬܐ ܕܬܒܘܪ . ܗܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܬܡܢ ܬܠܬܐ 3
ܓܒܪܝܢ ܕܣܠܩܝܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܠܒܝܬ ܐܝܠ . ܚܕ ܫܩܝܠ ܬܠܬܐ ܓܕܝܐ . ܘܚܕ ܫܩܝܠ ܬܠܬܐ
ܓܪܝܨܢ ܕܠܚܡܐ . ܘܚܕ ܫܩܝܠ ܙܩܐ ܕܚܡܪܐ . * ܘܢܫܐܠܘܢ ܫܠܡܟ . ܘܢܬܠܘܢ ܠܟ ܬܪܬܝܢ 4
ܓܪܝܨܢ ܕܠܚܡܐ . ܘܬܣܒ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ . * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܬܐܬܐ ܠܓܒܥܬܐ ܕܐܠܗܐ . ܕܬܡܢ ܩܝܡܬܐ 5
ܕܦܠܫܬܝܐ . ܘܡܐ ܕܥܠܬ ܠܡܕܝܢܬܐ ܬܦܓܘܥ ܒܣܝܥܬܐ ܕܢܒܝܐ ܕܢܚܬܝܢ
ܡܢ ܒܝܡ . ܘܩܕܡܝܗܘܢ ܟܢܪܐ ܘܢܒܠܐ . ܘܦܠܓܐ ܘܐܪܥܢܝܐ . ܘܗܢܘܢ ܡܬܢܒܝܢ . * ܘܬܨܠܚ 6
ܥܠܝܟ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ . ܘܬܬܢܒܐ ܥܡܗܘܢ . ܘܬܬܚܠܦ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ . * ܘܢܗܘܐ ܡܐ ܕܐܬܝܢ 7
ܥܠܝܟ ܐܬܘܬܐ ܗܠܝܢ . ܥܒܕ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܫܟܚܐ ܐܝܕܝܟ . ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܥܡܟ . * ܘܚܘܬ 8
ܩܕܡܝ ܠܓܠܓܠ . ܗܐ ܐܢܐ ܢܚܬ ܐܢܐ ܠܘܬܟ . ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ . ܘܠܡܕܒܚܘ ܕܒܚܐ
ܫܠܡܐ . ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܬܟܬܪ . ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟ . ܘܐܘܕܥܟ ܡܕܡ ܕܬܥܒܕ . * ܘܗܘܐ 9
ܟܕ ܐܗܦܟ ܟܬܦܗ ܠܡܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ . ܫܚܠܦ ܠܗ ܐܠܗܐ ܠܒܐ ܐܚܪܢܐ .
ܘܐܬܘ ܟܠܗܝܢ ܐܬܘܬܐ ܗܠܝܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ . * ܘܐܬܐ ܠܪܡܬܐ . ܘܗܐ ܣܝܥܬܐ ܕܢܒܝܐ 10
ܠܘܩܒܠܗ . ܘܨܠܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ . ܘܐܬܢܒܝ ܒܝܢܬܗܘܢ . * ܘܗܘܐ ܟܠ ܡܢ ܕܝܕܥ ܗܘܐ 11
ܠܗ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ ܩܕܡ ܬܡܠܝ . ܚܙܐ ܗܘܐ ܠܗ ܕܥܡ ܢܒܝܐ ܡܬܢܒܐ . ܘܐܡܪ ܥܡܐ ܚܕ ܠܚܕ
ܡܢܐ ܗܘܐ ܗܢܐ ܠܒܪ ܩܝܫ . ܕܐܦ ܫܐܘܠ ܒܢܒܝܐ . * ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ ܡܢ 12
ܬܡܢ . ܘܐܡܪ . ܡܢܘ ܐܒܘܗܝ . ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܬ ܠܡܬܠܐ . ܕܐܦ ܫܐܘܠ ܒܢܒܝܐ .
* ܘܫܠܡ ܠܡܬܢܒܝܘ . ܘܐܬܐ ܫܐܘܠ ܡܢ ܒܝܡ . * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܕܗ ܕܫܐܘܠ ܘܠܛܠܝܗ . 13
ܠܐܝܟܐ ܐܙܠܬܘܢ . ܘܐܡܪ . ܠܡܒܥܐ ܐܬܢܐ . ܘܚܙܝܢ ܕܠܝܬ . ܘܐܬܝܢ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ . * ܘܐܡܪ ܠܗ 14 15
ܕܕܗ ܕܫܐܘܠ . ܚܘܝܢܝ ܡܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܫܡܘܐܝܠ . * ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܕܗ . ܡܚܘܝܘ ܚܘܝ ܠܢ 16
ܕܐܫܬܟܚ ܐܬܢܐ . ܘܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܠܐ ܚܘܝܗ . ܕܐܡܪ ܠܗ ܫܡܘܐܝܠ . * ܘܟܢܫ 17
ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܨܦܝܐ .

Cúmque progreſſus fueris ulteriùs, & perveneris 3
ad terebinthum Tabor, ecce reperies ibi
tres viros aſcendentes ad Deum in Beth-il,
unum portantem tres hœdos, alterum ferentem
tres placentas panis, tertium geſtantem
lagenam vini : Qui incolumitatem tibi precantes, 4
& dabunt tibi duas *placentas* panis,
quas accipies de manibus eorum. Deinde venies 5
ad collem Dei, ubi eſt ſtatio Philiſtæorum:
cúmque eò deveneris ad civitatem, ecce
occurres ſeriei prophetarum deſcendentium
ex Bim, habentium ante ſe citharas & pſalteria,
tympana, & ſiſtra, prophetantium : Favebítque 6
tibi ſpiritus Domini, & prophetabis
cum eis, & mutaberis quaſi in alium virum.
Et fiet, cùm evenerint tibi hujuſmodi ſigna, 7
fac quicquid valebunt manus tuæ ; quoniam
Deus tecum erit. Et deſcende ante me in Galgala, 8
quoniã en ego deſcẽſurꝰ ſum ad te holocauſta
oblaturus, & victimas integras ſacrificaturus
: ſeptem diebus expectabis, quoad te
conveniam, & indicem tibi quid agere *debeas*.
Factúmq; eſt ut cùm avertiſſet humerum 9
ſuum ut diſcederet à Samuele, mutâſſet illi
Deus cor aliud. Evenerunt autem omnia hæc
ſigna eodem die. Eíq; venienti uſque ad Rama, 10
ecce ſeries prophetarum occurrit ei : &
favente illi ſpiritu Dei, prophetavit inter eos.
Et fuit ut quiſquis noverat eum ab herì et nudiuſtertiùs, 11
viderent eum cũ prophetis vaticinantem,
dicerétq; populus alter alteri, Quid
eſt hoc quod accidit filio Cis, ut en etiam
Saul ſit inter prophetas? Reſpondens autem 12
quidam illinc *oriundus*, ait; Quis eſt pater
ejus? propterea abiit in proverbium, Ecce
etiã Saul inter prophetas. Cùm autẽ finẽ fe- 13
ciſſent prophetandi, & Saul adveniſſet è Bim,
Dixit patruus Saulis ad ipſum & ad puerum 14
ejus, Quò abieratis? qui dixit, Ad quærendum
aſinas; videntes autem nuſquam eſſe, Samuelem
adivimus. Dicente verò patruo Saulis ad 15
ipſum, Indica mihi quid dixerit vobis Samuel,
Reſpondit Saul patruo ſuo, Certò indi- 16
cavit nobis inventas eſſe aſinas : ſed negotium
regni quod dixerat ei Samuel, non indicavit
illi. Porrò Samuel congregato po- 17
pulo coram Domino in Maſphia,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وإذا خرجت أيضا من هناك وانتهيت إلى شجرة البطمة التي عند تابور تصادف هناك ثلثة 3
رجال يصعدون إلى بيت الله الذي في بيت إل * مع أحدهم ثلثة جداء * ومع الآخر ثلثة
أرغفة من الخبز * ومع الآخر زق من خمر * ويسلمون عليك * ويعطونك رغيفين * فتأخذ منهم * 4
* ثم تأتي بيت الله الذي في الرامة حيث نصب أهل فلسطين منصبا * وإذا انتهيت إلى القرية 5
التي هناك * تلقى جماعة أنبياء تخرج من بيت الله * بين أيديهم عيدان * ومعازف * ودفوف *
وطبول مربعة * يتنبأون هناك * حينئذ تحل عليك روح الله * وتتنبأ معهم * وتتغير * وتصير 6
كرجل آخر * فإذا نزلت بك هذه الآيات ورأيت هذه العلامات * اصنع ما ينبغي لك أن تصنع * 7
لأن الله بعونه معك * وانزل أمامي إلى الجلجال * فإني أنزل إليك من بعد لأقرب هناك القرابين 8
والذبائح الكاملة * فامكث سبعة أيام حتى آتيك وأعلمك ما ينبغي أن تصنع * فلما أراد 9
ساوول أن ينصرف من عند صموال * غير الله قلبه * وأحدث له رأيا جديدا * ولقي هذه العلامات
التي أخبره بها النبي في ذلك اليوم * فجاء إلى الرامة * وإذا هو بجماعة أنبياء قد استقبلته * وحل 10
عليه روح الله وتنبأ معهم * فلما رآه كل من كان يعرفه قبل ذلك أنه تنبأ مع الأنبياء * 11
قال كل امرئ منهم لصاحبه * ما هذا أصاب ابن قيس * أنه قد صار ساوول في عدد الأنبياء *
* فأجابهم رجل من هناك وقال * من أبوه * فلذلك صار هذا القول مثلا يتمثل به بين بني 12
إسرائيل * ويقال * قد صار ساوول في عدد الأنبياء * وأكملوا النبوة وفرغوا من ذلك * وخرج ساوول 13
من موضع الذبائح * فلقيه عمه وقال له ولغلامه * إلى أين انطلقتما * فقالا * انطلقنا في طلب الأتن * 14
فلما لم نجدها أتينا صموال النبي * قال له عمه * أخبرني ما قال لكما صموال * قال ساوول 15 16
لعمه * أخبرنا أن الأتن قد وجدت * ولم يخبره بما قال له صموال من أمر الملك * ثم إن صموال 17
النبي جمع الشعب إلى مصفيا أمام الرب *

Item cùm inde egreſſus fueris, & perveneris 3
ad arborem terebinthi quæ eſt prope
Tabor, offendes illic tres viros aſcendentes
ad domum Dei, quæ eſt in Beth-el ;
quorum unus tres habet hœdos, alter tres
placentas panis, tertius utrem vini. Hi te 4
ſalutabunt, dabúntque tibi duas placentas,
& accipies ab eis. Tum venies ad 5
domum Dei, quæ eſt in Rama, ubi erexerunt
Palæſtini columnam: cúmque perveneris
ad civitatem quæ ibi eſt, incides in
cœtum prophetarum egredientium è domo
Dei, habentium præ manibus fides, et
pſalteria, & tympana, & ſiſtra quadrata,
prophetantium illîc. Tunc deſcendet ſu- 6
per te ſpiritus Dei, & prophetabis cum eis,
& mutaberis, ac fies quaſi vir alius. Cùm 7
itaque evenerint tibi hæc ſigna, & videris
hæc indicia, fac quod te facere decet,
quia Deus ope ſuâ tibi aderit. Deinde de- 8
ſcende ante me in Galgala, quoniam deſcenſurus
ſum ad te poſtmodùm, ut offeram
ibi munera & ſacrificia perfecta : et
expecta ſeptem diebus, donec veniam ad
te & doceam te quid te facere oporteat.
Cùm verò voluiſſet Saul diſcedere à Sa- 9
muele, mutavit Deus animum ejus, & indidit
ei mentem novam. Tum ſignis illis
quæ indicaverat ei propheta, eodem die
comprobatis ; Venit ad Rama, et ecce tur- 10
ba prophetarum venit obviàm illi : & deſcendente
ſuper eum ſpiritu Dei, prophetavit
cum eis. Cùm autem vidiſſet qui- 11
cunque eum noverat anteà, ipſum prophetâſſe
cum prophetis, dicebat quiſque eorũ
ſocio ſuo. Quid accidit filio Cis, quòd factus
eſt Saul in numerum prophetarum?
Et reſpondens eis quidam illinc oriundus, 12
ait ; Quis eſt pater ejus? Propterea verſus
eſt ejuſmodi ſermo in proverbiũ quod
fertur inter filios Iſrael : dicitur enim,
Factus eſt Saul in numerum prophetarũ.
Abſolutâ vaticinatione, eâque finitâ, et 13
Saule è loco ſacrificiorum egreſſo ; In- 14
cidit in eum patruus ejus, & dixit ad eũ
& ad puerum ejus, Quò abieratis? Dixerunt
; Abieramus quæſitum aſinas, quas
cùm non reperiſſemus, Samuelem prophetam
adivimus. Ait illi patruus ejus, Nar- 15
ra mihi quid dixerit vobis Samuel. Re- 16
ſpondit Saul patruo ſuo, Indicavit nobis
inventas jam fuiſſe aſinas : cæterùm non
indicavit ei quod ſibi dixerat Samuel
quoad regnum. Poſthæc Samuel prophe- 17
ta convocavit populum ad Maſphia coram Domino,

שמואל א׃ יא

:Iſrael Deus Dominus dixit Sic :Iſrael filios ad Dixitque
18 ויאמר אל־בני ישראל כה־אמר יהוה אלהי ישראל
manu de vos liberavi &,Ægypto ex Iſrael feci aſcendere Ego
אנכי העליתי את־ישראל ממצרים ואציל אתכם מיד
.vos *opprimentium* regnorum omnium manu de &,Ægyptorum
מצרים ומיד כל־הממלכות הלחצים אתכם׃
vos *ſalvans ipſe* qui ,veſtrum Deum abjeciſtis hodie vos Et
19 ואתם היום מאסתם את־אלהיכם אשר־הוא מושיע לכם
regem *Quia* :ei dixiſtiſque ;veſtris anguſtiis &,veſtris malis omnibus ab
מכל־רעותיכם וצרתיכם ותאמרו לו כי־מלך
,veſtras tribus *ad Domini facies ad* ſtate nunc & :nos ſuper *pones*
תשים עלינו ועתה התיצבו לפני יהוה לשבטיכם
:Iſrael tribus omnes Semuel applicuit Et .veſtra millia *ad* &
20 ולאלפיכם׃ ויקרב שמואל את כל־שבטי ישראל
Binjamin tribum applicuit Et .Binjamin tribus eſt capta &
21 וילכד שבט בנימן׃ ויקרב את־שבט בנימן
Saul eſt captus & ,Mathri familia eſt capta & ,ſuas familias *ad*
למשפחתיו ותלכד משפחת המטרי וילכד שאול
interrogaverunt Et .eſt inventus non & ,eum quæſieruntque :Chis filius
22 בן־קיש ויבקשהו ולא נמצא׃ וישאלו־
:Dominus dixit & ,vir illuc adhuc eſſet venturus an,Domino *in* adhuc
עוד ביהוה הבא עוד הלם איש ויאמר יהוה
eum *ceperuntque* ,cucurrerunt Et .vaſa *ad latet* ipſe Ecce
23 הנה־הוא נחבא אל־הכלים׃ וירצו ויקחהו
,populo omni *præ* fuit *altus* & :populi medio in ſtetit & ;inde
משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל־העם
:populum omnem ad Semuel Dixitque .ſuprà & ,ſuo humero ab
24 משכמו ומעלה׃ ויאמר שמואל אל־כל־העם
omni in *ipſe ſicut* non quia ,Dominus *eo in* elegerit quem ,vidiſtis Num
הראיתם אשר בחר־בו יהוה כי אין כמהו בכל־
eſt locutus Et .rex Vivat :dixerunt ac ,populus omnis *ovarunt* & ?populo
25 העם וירעו כל־העם ויאמרו יחי המלך׃ וידבר
,libro in ſcripſit & ;regni *judicium* populum ad Semuel
שמואל אל־העם את משפט המלכה ויכתב בספר
,populum omnem Semuel dimiſit & ,*Domini facies ad* repoſuit &
וינח לפני יהוה וישלח שמואל את־כל־העם
,Ghibhah in ſuam domum in ivit Saul etiam Et.ſuam domum in *virum*
26 איש לביתו׃ וגם־שאול הלך לביתו גבעתה
.*eorum* cor in Deus tetigerat quorum ,exercitus eo cum ierunt &
וילכו עמו החיל אשר־נגע אלהים בלבם׃
,eum deſpexerunt & ?iſte nos ſalvabit,Quid :dixerunt *profectu abſque* filii Et
27 ובני בליעל אמרו מה־ישענו זה ויבזהו
.ſurdus veluti fuit & ,*munus* ei attulerunt non &
ולא־הביאו לו מנחה ויהי כמחריש׃

CAP. XI. יא

ſuper eſt caſtrametatus & ,Hammonites Nachas aſcendit Et
1 ויעל נחש העמוני ויחן על־
:Nachas ad Jabes viri omnes dixerunt & :Ghilhad Jabes
יביש גלעד ויאמרו כל־אנשי יביש אל־נחש
Nachas eos ad Dixitque .tibi ſerviemus & ,fœdus *nobis Excide*
2 כרת־לנו ברית ונעבדך׃ ויאמר אליהם נחש
omnem vobis effodiendo in *vobis excidam* hoc In :Hammonites
העמוני בזאת אכרת לכם בנקור לכם כל־
.Iſrael omni *ſuper* opprobrium iſtud ponamque *:dextrum* oculum
עין ימין ושמתיה חרפה על־כל־ישראל׃
,dies ſeptem nobis *Remitte* :Jabes ſeniores eum ad Dixeruntque
3 ויאמרו אליו זקני יביש הרף לנו שבעת ימים
non ſi & :Iſrael terminum omnem in nuncios mittemus &
ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם־אין
.te ad egrediemur & ,nos *ſalvans*
מושיע אתנו ויצאנו אליך׃

Verſio VULG. LAT.

18 Et ait ad filios Iſrael, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Ego eduxi Iſrael de Ægypto, & erui vos de manu Ægyptiorum, & de manu omnium regum 19 qui affligebant vos. Vos autem hodiè projeciſtis Deum veſtrum, qui ſolus ſalvavit vos de univerſis malis & tribulationibus veſtris: & dixiſtis, Nequaquám: ſed regem conſtitue ſuper nos. Nunc ergò ſtate coram Domino per tribus 20 veſtras, & per familias. Et applicuit Samuel omnes tribus Iſrael, & cecidit ſors tri21 bûs Benjamin. Et applicuit tribum Benjamin & cognationes ejus, & cecidit cognatio Metri, & pervenit uſque ad Saul filium Cis. Quæſierunt ergò eum,& non eſt inventus. 22 Et conſuluerunt poſt hæc Dominum, utrúmnam venturus eſſet illuc. Reſpondítque Dominus, Ecce abſconditus eſt 23 domi. Cucurrerunt itaque & tulerunt eum indé :ſtetítque in medio populi, & altior fuit univerſo populo ab humero & 24 ſurſum. Et ait Samuel ad omnem populum; Certè videtis quem elegit Dominus,quoniã non ſit ſimilis illi in omni populo. Et clamavit omnis po25 pulus, & ait; Vivat Rex. Locutus eſt autem Samuel ad populum legem regni, & ſcripſit in libro,et repoſuit coram Domino: & dimiſit Samuel omnẽ populum, ſingulos in domum 26 ſuam. Sed & Saul abiit in domum ſuam in Gabaa:et abiit cum eo pars exercitûs, quo27 rum tetigerat Deus corda. Filii verò Belial dixerunt; Num ſalvare nos poterit iſte? Et deſpexerunt eum, & non attulerunt ei munera: ille verò diſſimulabat ſe audire.

CAP. XI.

1 Et factum eſt quaſi poſt menſem, aſcendit Naas Ammonites,& pugnare cœpit adverſùm Jabes Galaad. Dixerúntque omnes viri Iabes ad Naas; Habeto nos fœderatos, 2 & ſerviemus tibi. Et reſpondit ad eos Naas Ammonites; In hoc feriam vobiſcum fœdus, ut eruam omnium veſtrûm oculos dextros, ponámque vos opprobrium in uni3 verſo Iſrael. Et dixerunt ad eum ſeniores Jabes; Concede nobis ſeptem dies, ut mittamus nuntios ad univerſos terminos Iſrael: & ſi non fuerit qui defendat nos, egrediemur ad te.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ εἶπε πρὸς υἱοὺς Ἰσραήλ, Τάδε εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐγὼ ἀνήγαγον (υ) τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν (φ) 19 θλιβουσῶν ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς σήμερον (χ) ἐξουδενήκατε τὸν θεόν, ὃς αὐτός ἐστιν (ψ) ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν· καὶ εἴπατε, Οὐχί, (ω) ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλέα καταστήσεις ἐφ' ἡμῶν. καὶ νῦν κατάστητε ἐνώπιον κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ (α) κατὰ τὰς φυλὰς ὑμῶν. 20 Καὶ (β) προσήγαγε Σαμουὴλ πάντα τὰ σκῆπτρα Ἰσραήλ, καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον 21 Βενιαμίν. Καὶ προσάγει σκῆπτρον Βενιαμὶν εἰς φυλάς, καὶ κατακληροῦται φυλὴ Ματταρί. καὶ προσάγουσι τὴν φυλὴν Ματταρὶ εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται Σαοὺλ υἱὸς Κίς. καὶ ἐζήτει αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρίσκετο. 22 Καὶ ἐπηρώτησε (γ) Σαμουὴλ ἔτι ἐν κυρίῳ, (δ) Εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; καὶ εἶπε κύριος, Ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν 23 τοῖς σκεύεσι. Καὶ ἔδραμε καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν 24 ὑπωμίαν καὶ ἐπάνω. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα τὸν λαόν, Εἰ ἑωράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἑαυτῷ κύριος, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅμοιος αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν; καὶ ἔγνωσαν πᾶς 25 ὁ λαός, (ε) καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως· καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐξαπέστειλε Σαμουὴλ πάντα τὸν λαόν, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος 26 εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς (ζ) Γαβαά. καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ (η) δυνάμεων, ὧν ἥψατο κύριος καρδίας αὐτῶν μετὰ Σαούλ. 27 Καὶ (θ) υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν, Τίς σώσει ἡμᾶς οὗτος; καὶ ἠτίμασαν αὐτόν, καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα.

Et dixit ad filios Iſrael, Hæc dixit Dominus Deus Iſrael, dicens; Ego eduxi filios Iſrael ex Ægypto: & erui vos de manu Pharaonis regis Ægypti, & ex omnibus regnis tribulantibus vos. Et vos hodiè ſpreviſtis Deum, qui ipſe eſt ſalvator veſter ex omnibus malis veſtris, & tribulationibus veſtris. Et dixiſtis, Nequaquàm; (n) ſed quia regem conſtitues ſuper nos. Et nunc ſtate coram Domino ſecundùm (o) ſceptra veſtra, & ſecundùm tribus veſtras. Et applicuit Samuel omnia ſceptra Iſrael: & ſorte capitur ſceptrum Beniamin. Et applicat ſceptrum (p) Benjamin in tribus: & ſorte capitur tribus Mattari. Et applicant tribum Mattari in viros: & ſorte capitur Saul filius Cis. Et quærebant eum, & non inveniebatur. Et interrogavit Samuel adhuc in Domino, Si venit vir huc? Et dixit Dominus, Ecce ipſe abſconditus eſt in vaſis. Et cucurrit, & ſumit eum indè, & conſtituit in medio populi: & exaltatus eſt ſuper omnem populum ab humero, & ſuprá. Et dixit Samuel ad univerſum populum; Si vidiſtis, quem elegit ſibi Dominus? quia non eſt ſimilis ei in omnibus vobis? Et cognoverunt univerſus populus, & dixerunt; Vivat rex. Et dixit Samuel ad populum juſtificationem regis: & ſcripſit in libro; & poſuit coram Domino. Et dimiſit Samuel univerſum populum, & abiit unuſquiſque ad locum ſuum. Et Saul abiit in domum ſuam in Gabaa. Et ierunt filii virtutum, quorum tetigit Dominus corda eorum cum Saul. Et filii peſtilentes dixerunt; (q) Quis, ſalvabit nos iſte? Et contempſerunt eum: & non attulerunt ei (r) munera.

MS.A. (υ) τὸν Ἰσραὴλ ἐξ (φ) ἐκθλιβουσῶν (χ) ἐξουδενώκατε (ψ) σωτὴρ ὑμῶν ἐκ (ω) ἀλλ' ἢ βασιλέα στήσεις (α) κατὰ τὰς χιλιάδας ὑμῶν. (β) προσήγαγεν Ἰσραὴλ πάντα τὰ σκῆπτρα Σαμουήλ, καὶ (γ) ἔτι Σαμουὴλ *ἐπ ἐν (δ) Εἰσέρχεται ἔτι ἐνταῦθα ἀνήρ; καὶ (ε) καὶ Ζή.., εἶπαν, ὁ βασιλεύς. (ζ) Γαβααθά. (η) δυνάμενοι, (θ) οἱ υἱοὶ

Κεφ. ια'.

1 Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, καὶ ἀνέβη Νάας ὁ (α) Ἀμμανίτης, καὶ παρεμβάλλει (β) ἐπὶ Ἰαβὶς Γαλαάδ. καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν (γ) Ἀμμανίτην, Διάθου ἡμῖν διαθήκην, καὶ δουλεύσομέν 2 σοι. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Νάας ὁ (δ) Ἀμμανίτης, Ἐν ταύτῃ (ε) διαθήσομαι διαθήκην ὑμῖν, ἐν τῷ (ζ) ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιόν, καὶ θήσομαι ὄνει3 δος (η) ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Ἰαβίς, Ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραήλ· ἐὰν (θ) μὴ ᾖ ὁ σώζων ἡμᾶς, (ι) ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς.

CAP. XI.

Et factum eſt quaſi poſt menſem, & aſcendit Naas Ammanites, & caſtrametatur ſuper Jabis Galaad. Et dixerunt omnes viri Jabis ad Naas Ammanitem; Diſpone nobis teſtamentum, et ſerviemus tibi. Et dixit ad eos Naas Ammanites; In (a) hoc diſponam teſtamentum vobis, in effodiendo vobis omnem oculum dextrum: et ponam opprobrium ſuper Iſrael. Et dicunt ei viri Jabis, Permitte nobis ſeptem dies: et mittemus nuntios in omnem terminum Iſrael. Si non fuerit qui ſalvet nos, exibimus ad vos.

MS.A. (α) Ἀμανίτης, (β) ἐπ' Ἰαβεῖς (γ) Ἀμανίτην, (δ) Ἀμανίτης, (ε) διαθήκην διαθήσομαι ὑμῖν, (ζ) ἐξορύξαι πάντα (η) ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. (θ) μὴ ὁ (ι) καὶ ἐξελευσόμεθα

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 ואמר לבני ישראל כדנן אמר יי אלהא דישראל אנא אסקית ית ישראל ממצרים
19 ושזבית יתכון מידא דמצראי ומיד כל מלכותא דדחקין יתכון׃ ואתון יומא דין קצתון
בפולחנא דאלהכון דהוא פריק לכון מכל בישתיכון ועקתכון ואמרתון קדמוהי לית
אנחנא מתפרקין אלהן מלכא תמני עלנא וכען אתעתדו קדם יי לשבטיכון ולאלפיכון׃
20 וקריב שמואל ית כל שבטיא דישראל ואתאחד שבטא דבית בנימן׃ וקריב ית שבטא
21 דבנימן לזרעיתיה ואתאחדת זרעית מטרי ואתאחד שאול בר קיש ובעוהי ולא אשתכח׃
22 ושאילו עוד במימרא דיי האית עוד הכא גברא ואמר יי הא הוא טמיר במניא׃ ורהטו 23
24 ודברוהי מתמן ואתעתד בגו עמא ורם מכל עמא מכתפיה ולעלא׃ ואמר שמואל לכל
עמא החזיתון די אתרעי ביה יי ארי לית דכותיה בכל עמא ויביבו כל עמא ואמרו
25 יצלח מלכא׃ ומליל שמואל עם עמא ית נימוסא דמלכא וכתב בספרא ואצנע קדם יי
26 ושלח שמואל ית כל עמא גבר לביתיה׃ ואף שאול אזל לביתיה לגבעתא ואזלו עמיה
27 קצת מן עמא דחלי חטאה דאתיהב דחלא מן קדם יי בלבהון׃ ובני רשעא אמרו
במה יפרקננא דין ושטוהי ולא אתו למשאל בשלמיה והוה כשתיק׃

יא

1 וסליק נחש מלכא דבני עמון ושרא על יבש גלעד ואמרו כל אנשי יבש לנחש גזר
2 לנא קים ונפלחנך׃ ואמר להון נחש מלכא דבני עמון בהדא אגזר לכון במקר לכון כל
3 עינא דימינא ואשוינה חסודא על כל ישראל׃ ואמרו ליה סבי יבש אוריך לנא שבעא
יומין ונשלח אזגדין בכל תחום ישראל ואם לית דפריק יתנא ונפוק לותך׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit filiis Iſrael: Sic dixit Dñs Deus Iſrael: Ego aſcendere feci Iſrael ex Miſzraim,& liberavi vos de manu Miſzraæorum, & de manu omnium regnorum quæ affixerunt vos. Et vos hodie ſpreviſtis doctrinam Dei veſtri,qui ille ſervans vos ex omnibus malis veſtris et afflictionibus veſtris:et dixiſtis ante eum,Non ſumus ſervati, ſed regem præficies ſup nos:et nunc ſtate ante Dominum per tribus veſtras et per millia veſtra. Et applicuit Semuel omnes tribus Iſrael,et comprehenſa eſt tribus Binjamin. Et applicuit tribum Benjamin per proſapias ſuas, et comprehenſa eſt proſapia Matri, & comprehenſus eſt Saul filius Kis:et quæſierunt illum,et non eſt repertus. Et petierunt adhuc in dicto Domini, Num adeſt adhuc hic vir? & dixit Dñs: Ecce *ille* abſconditus in vaſis. Et cucurrerunt et acceperunt illũ indè, et conſtitutus eſt inter populum: et procerus præ oñi populo ab humeris ſuis & ſuprá. Et dixit Semuel ad oẽm populum: An vidiſtis quem elegit ſibi Dñs? quia non eſt ſicut ille in omni populo. Et vociferati ſunt oĩs populus et dixerunt: Proſperetur rex. Et locutus eſt Semuel cum populo ſtatutum *regis*; et ſcripſit in libro & depoſuit ante Dñm, et dimiſit Semuel omnem populum virum ad domum ſuam. Et etiam Saul ivit ad domum ſuam ad Gibghatha: et iverunt cum illo pars ex populo, timentes peccatũ; et datus eſt timor ab-ante Dñm in corde eorũ. Et filii improbitatis dixerunt: In quo liberabit nos hic? & contempſerunt eum; & non venerunt ad rogandum in pace ejus: et fuit ſicut tacens.

CAP. XI.

Et aſcendit Nahhas rex filiorum Ghamon,et poſuit [*caſtra*] ſuper Jabes Gilghad: et dixerunt omnis homo Jabes ad Nahhas: Decerne nobis pactũ, et ſerviemus tibi. Et dixit illis Nahhas rex filiorum Ghamon: *In* hoc, decernam vobis: eruendo vobis omnem oculum dextrum, et ponam illud opprobrium ſuper omnem Iſrael. Et dixerunt ei ſenes Jabes: Protrahe nobis ſeptem dies, et mittemus nuncios in omni termino Iſrael: & ſi non eſt qui liberet nos, & exibimus ad te.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ ܐܣܩܬ ܠܐܝܣܪܝܠ 18
ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܦܨܝܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܣܛܝܐ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܨܝ
ܠܟܘܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܝܘܡܢܐ ܐܣܠܝܬܘܢ ܠܐܠܗܟܘܢ ܕܗܘ ܦܪܩ ܠܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܝܫܬܟܘܢ 19
ܘܐܘܠܨܢܝܟܘܢ. ܘܐܡܪܬܘܢ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟܐ ܐܩܝܡ ܥܠܝܢ. ܗܫܐ ܐܬܩܘܡܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
ܫܒܛܝܟܘܢ ܘܠܐܠܦܝܟܘܢ. * ܘܩܪܒ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܬܚܕ 20
ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܘܩܪܒ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܠܫܪ̈ܒܬܗ. ܘܐܬܬܚܕܬ ܫܪܒܬܐ ܕܡܛܪܝ. 21
ܘܐܬܬܚܕ ܫܐܘܠ ܒܪ ܩܝܫ. ܘܒܥܐܘܗܝ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘܗܝ. * ܘܫܐܠ ܬܘܒ ܫܡܘܐܝܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ 22
ܐܝܟܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܗܐ ܗܘ ܡܛܫܝ ܒܝܬ ܡܐܢܐ. * ܘܪܗܛܘ 23
ܘܕܒܪܘܗܝ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܩܡ ܒܝܬ ܥܡܐ. ܘܪܡ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܢ ܟܬܦܬܗ
ܘܠܥܠ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܚܙܝܬܘܢ ܕܨܒܐ ܒܗ ܐܠܗܐ. ܕܠܝܬ ܕܕܡܐ 24
ܠܗ ܒܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܝܒܒܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ 25
ܠܥܡܐ. ܢܡܘܣܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܬܒ ܒܣܦܪܐ. ܘܣܡ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܫܪܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ
ܥܡܐ. ܘܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. * ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܠܪܡܬܐ. ܘܐܙܠ ܥܡܗ ܚܝܠܐ 26
ܕܩܪܒ ܐܠܗܐ ܠܠܒܗܘܢ. * ܘܒܢܝ̈ ܚܛܝܐ ܐܡܪܝܢ. ܡܢܐ ܢܦܪܩܢ ܗܢܐ. ܘܫܛܘܗܝ. ܘܠܐ 27
ܐܝܬܝܘ ܠܗ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܫܬܝܩ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ * ܘܣܠܩ 1
ܢܚܫ ܥܡܘܢܝܐ. ܘܫܪܐ ܥܠ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ. ܘܐܡܪܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܝܒܝܫ ܠܢܚܫ.
ܐܩܝܡ ܥܡܢ ܩܝܡܐ. ܘܢܦܠܚܝܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܚܫ ܥܡܘܢܝܐ. ܒܗܕܐ ܐܩܝܡ ܥܡܟܘܢ 2
ܩܝܡܐ. ܐܢ ܬܢܩܪܘܢ ܟܠ ܥܝܢܟܘܢ ܕܝܡܝܢܐ. ܘܐܣܝܡܝܗ ܚܣܕܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܣܒ̈ܐ ܕܝܒܝܫ. ܐܪܦܐ ܠܢ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܢܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ 3
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܚܙܐ ܐܢ ܐܝܬ ܠܢ ܦܪܘܩܐ. ܘܐܢ ܠܐ. ܢܦܘܩ ܠܘܬܟ.

* Dixit ad filios Iſrael, Sic dicit Dominus Deus 18
Iſraelis, Ego extraxi Iſraelem è terra Ægypti,
& eripui vos è manu Philiſtæorum & è manu
omnium regnorum quæ vos opprimebant:
Vos verò ſpreviſtis hodiè Deum veſtrum liberantem 19
vos ex omnibus ærumnis & afflictionibus
veſtris, & dixiſtis, Non ſic, ſed regem
conſtitue nobis: igitur ſiſtant ſe coram Domino
tribus veſtræ & millia veſtra. Admovit 20
ergò Samuel omnes tribus Iſraelis, & deprehenſa
eſt tribus Benjamin. Tum admotâ tribu 21
Benjamin per familias, deprehenſa eſt familia
Matri, deniq; deprehenſus eſt Saul filius Cis:
quem cùm quæſîſſent, nec invent⁹ eſſet, Conſuluit 22
denuò Samuel Dominum, & ait, Ubi eſt
vir iſte? Reſpondit Dominus Samueli, En ipſe
latitat inter utenſilia. Accurrentes ergò adduxerunt 23
eum indè; ſtetítq; in medio populi,
& erat procerior cuncto populo ab humero
ſuo & ſurſum. Tum dixit Samuel univerſo 24
populo, Videtíſne quem Deus voluit, quòd
non ſit ei ſimilis in toto populo? & acclamantes
univerſus populus dixerunt, Vivat rex.
Edixítq; Samuel populo jus regis, ſcripſit in 25
libro, poſuítq; coram Domino: tùm dimiſſo
Samuel univerſo populo, abierunt quiſque
domum ſuam. Saul quoque abiit domum ſuam 26
ad Rama, abierúntque cum eo copiæ quarum
cor Deus tetigerat. Filii verò peccati 27
dixerunt, Per quid liberabit nos iſte? & ſpreverunt
eum, nec attulerunt ei munera: ipſe
tamen ſilentium ſimulavit.

CAP. XI.

Deinde cùm aſcendiſſet Nahas Ammonita 1
& caſtrametatus eſſet contra Lachis Gelaad,
dixerunt omnes cives Lachis ad Nahas, Pange
nobiſcum fœdus, & ſerviemus tibi. Dixit 2
eis Nahas Ammonita, Hâc *lege* pangam vobiſcum
fœdus, ſi oculum dextrum cujuſque
veſtrûm obcæcaveritis, ut id probro vertam
toti Iſraeli. Dixerunt ei ſeniores Lachis, Da 3
nobis inducias ſeptem dierum, ut mittamus
nuntios per totum terminum Iſraelis, & videamus
utrùm ſit nobis vindex: ſin minùs,
tunc exibimus ad te.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال لبني اسرايل * هكذا يقول الله اله اسرايل * انا الذي اصعدت بني اسرايل من ارض مصر * 18
وانقذتكم من ايدي اهل فلسطين * ومن جميع ايدي المملكات التي اضطهدوكم * وانتم 19
اليوم رذلتم الاهكم الذي يخلصكم من كل الاحزان والبلايا * وقلتم * لا نرضا بهذا * ولكن
صير علينا ملكا * فليجتمع الان اسباطكم والوفكم * ويقومون امام الرب * فقدم صموال 20
جميع اسباط بني اسرايل واقترعوا * فاصابت القرعة سبط بنيامين * وقدم قبايل سبط بنيامين 21
وقترعوا * فاصابت القرعة قبيلة مطري فاقترعوا * فاصابت القرعة ساوول بن قيس * ثم طلب 22
صموال الي الرب وقال * اين هذا الرجل * فقال الرب لصموال * هو متغيب بين الناس * فارسل 23
النبي رجالا * واتوا به واقاموه بين الشعب * واذا هو ارفع قامة من جميع الشعب * من كتفه الي
فوق * قال صموال لجميع الشعب * رايتم ان الله قد احبه واختاره * وانه ليس له في الشعب نظير * 24
فهتف الشعب كلهم باعلا اصواتهم وقالوا * يعيش الملك * وقص صموال على الشعب سنن الملوك 25
كلها * واخبرهم بها * وكتبها في صحيفة * وصيرها امام الرب * وسرح صموال جميع الشعب *
وانصرف كل امري الي منزله * وساوول ايضا انصرف الي بيته الي الرامة * وانصرف معه الاجناد 26
الذين القي الله في قلوبهم الطاعة له * وقال قوم من الشعب * ماذا يقدر هذا يخلصنا * وحقروه 27
ولم يهدوا اليه هدايا * فتغافل عنهم وكف عن اذاهم * * الفصل الحادي عشر *
* ثم صعد ناحاش ملك بني عمون * ونزل بلخيس قرية جلعاد * فقال اهل بلخيس لناحاش * 1
عاهدنا عهدا ونتعبد لك ونصير في طاعتك * قال لهم ناحاش العموني * انما اعاهدكم عهدا * ان 2
انتم قلعتم اعينكم اليمني * حتي اصير ذلك على جماعة بني اسرايل * وقال المشيخة لناحاش * 3
اخرنا سبعة ايام نرسل رسلا الي جميع حدود بني اسرايل * وننظر ان يكن لنا مخلصا * والا
خرجنا اليك *

* Dixitq; filiis Iſrael, Sic dicit Deus, Deus 18
Iſraelis, Ego ſum qui extraxi filios Iſrael
è terra Ægypti, & erui vos è manibus
Palæſtinorum, et ex omnibus manibus regnorum
quæ perſequuta ſunt vos. Nihilominùs 19
vos hodiè ſpreviſtis Deum veſtrũ
qui liberat vos ex omnibus mœroribus &
calamitatibus, & dixiſtis; Nolumus hoc,
ſed præfice nobis regem: congregentur itaque
tribus veſtræ & millia veſtra, ſténtq;
coram Domino. Igitur admovit Samuel 20
omnes tribus filiorum Iſrael, & ſortiti
ſunt: accidítq; ſors tribui Benjamin. Rurſùs 21
admotis familiis tribûs Benjamin, ſortiti
ſunt; acciditque ſors familiæ Matri:
rurſúmque ſortiti, accidit ſors Sauli filio
Cis. Tum poſtulavit Samuel à Domino, 22
& ait; Ubi eſt vir iſte? Dixit Dominus
Samueli, Eſt deliteſcens inter homines.
Miſit ergò propheta viros qui adduxerunt 23
eum, & ſtiterunt eum inter populum:
cúmque eſſet staturâ procerior univerſo
populo ab humero ſuo ſurſùm verſùs, Dixit 24
Samuel univerſo populo, vidiſtíſne
quòd Deus voluit & elegit eum, & quòd
non eſt ei in populo ſimilis? tunc exclamavit
univerſus populus altiſſimis vocibus,
& dixerunt; Vivat rex. Deinde narravit 25
Samuel populo jura regum omnia,
eáque nota fecit illis, & laminæ inſcripta
repoſuit coram Domino: poſteà dimiſit
Samuel univerſum populum, abiítque
unuſquiſque domum ſuam. Saule quoque 26
domum ſuam redeunte ad Rama, ſecuti
ſunt eum milites in quorum corda injecerat
Deus obedientiam ejus. Quidam verò 27
ex populo dixerunt, Quâ ratione poterit
hic ſalvare nos? & contemnentes
eum non obtulerunt ei munera: is verò
conniventiâ uſus eſt in eos, continuítque
ſe à damno iis inferendo.

CAP. XI.

Prætereà aſcendit Nahas rex filiorum 1
Ammon, & caſtrametatus eſt contra
Belchis urbem Galaad. Dixerunt ergò cives
Belchis ad Nahas, Feri nobiſcum fœdus,
& ſubjiciemur tibi, atque redigemur
in ditionem tuam. Ait illis Nahas Ammonita, 2
Equidem ferio vobiſcum fœdus,
dummodò vos effodiatis oculos veſtros
dexteros, ut imponam hoc cœtui filiorum
Iſrael. Reſponderunt ſeniores Nahaſo, 3
Proroga nobis ſeptem dies quibus mittamus
nuntios in omnes limites filiorum Iſrael,
& videamus an ſit nobis vindex:
alioquin egrediemur ad te.

שמואל א : יב

auribus in verba sunt locuti & ,Saul Ghibhah in *legati* Veneruntque
4 וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים גִּבְעַת שָׁאוּל וַיְדַבְּרוּ הַדְּבָרִים בְּאָזְנֵי
ecce Et .fleverunt & ,suam vocem populus omnis levaverunt & :populi
5 הָעָם וַיִּשְׂאוּ כָל־הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ וְהִנֵּה
Quid :Saul dixit & ,agro ex *bovem* post *veniens* Saul
שָׁאוּל בָּא אַחֲרֵי הַבָּקָר מִן־הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מַה־
.Jabes virorum verba ei narraverunt & :*flebunt* quia ,populo
לָּעָם כִּי יִבְכּוּ וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֶת־דִּבְרֵי אַנְשֵׁי יָבֵישׁ׃
verba *ipsum audiendum in* Saul super Dei spiritus *prosperavit* Et
6 וַתִּצְלַח רוּחַ־אֱלֹהִים עַל־שָׁאוּל בְּשָׁמְעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים
,illud *truncavit* & ,*bovis jugum* Cepitque .valde ejus *nasus* est iratus & ;hæc
7 הָאֵלֶּה וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד׃ וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיְנַתְּחֵהוּ
:dicendo ,*legatorum manu in* Israel terminum omnem in misit &
וַיְשַׁלַּח בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים לֵאמֹר
fiet sic ;Semuel post & ,Saul post *exiens ipse* non Qui
אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחַר שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׂה
sunt egressi & ,populum super Domini pavor cecidit & :ejus *bovi*
לִבְקָרוֹ וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם וַיֵּצְאוּ
Israel filii fuerunt & :Bezech in eos *visitavit* Et .unus vir tanquam
8 כְּאִישׁ אֶחָד׃ וַיִּפְקְדֵם בְּבָזֶק וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
Dixeruntque .millia triginta Jehudah *vir* & ,millia trecenta
9 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַיֹּאמְרוּ
Cras :Ghilhad Jabes *viro* dicetis Sic :*venientibus* *legatis*
לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבֵישׁ גִּלְעָד מָחָר
,*legati* venerunt & :*Solem incalescendo in* ,salus vobis erit
תִּהְיֶה־לָכֶם תְּשׁוּעָה בְּחֹם הַשָּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים
viri dixerunt Et .sunt lætatique :Jabes viris nunciaverunt &
10 וַיַּגִּידוּ לְאַנְשֵׁי יָבֵישׁ וַיִּשְׂמָחוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי
bonum omne juxta nobis facietis & ,vos ad exibimus Manè :Jabes
יָבֵישׁ מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָּנוּ כְּכָל־הַטּוֹב
populum Saul disposuit & ,crastino *à* fuit Et .vestris oculis in
11 בְּעֵינֵיכֶם׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּשֶׂם שָׁאוּל אֶת־הָעָם
custodia in castrametationis medium in sunt ingressi & ,capita tria
שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ בְתוֹךְ־הַמַּחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת
,fuit & ;*diem incalescere* usque Hammon percusserunt & ;*matutini*
הַבֹּקֶר וַיַּכּוּ אֶת־עַמּוֹן עַד־חֹם הַיּוֹם וַיְהִי
.pariter duo eis *in* remanserunt non & ,sunt dispersi & *residui*
הַנִּשְׁאָרִים וַיָּפֻצוּ וְלֹא נִשְׁאֲרוּ־בָם שְׁנַיִם יָחַד׃
regnabit Saul ,*dicens* Quis :Semuel ad populus Dixitq;
12 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שָׁאוּל יִמְלֹךְ
:Saul Dixitque .eos faciemus mori & ,viros date ?nos super
13 עָלֵינוּ תְּנוּ הָאֲנָשִׁים וּנְמִיתֵם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
Dominus fecit hodie quia ;hac die in *vir* morietur Non
לֹא־יוּמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה־יְהוָה
,Venite :populum ad Semuel Dixitque .Israel in salutem
14 תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לְכוּ
abierunt Et .regnum ibi innovemus & ;Ghilghal in eamus &
15 וְנֵלְכָה הַגִּלְגָּל וּנְחַדֵּשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה׃ וַיֵּלְכוּ
Saul ibi fecerunt regnare & ,Ghilghal in populus omnis
כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל
pacificas victimas ibi sacrificaverunt & ,Ghilghal in *Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זְבָחִים שְׁלָמִים
.*valde usque* Israel viri omnes & ,Saul ibi est lætat⁹ &:*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מְאֹד׃

CAP. XII. יב

audivi Ecce :Israel universum ad Semuel dixit Et
1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי
feci regnare & ,mihi dixistis quæ omnibus in *vestra voce in*
בְקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר־אֲמַרְתֶּם לִי וָאַמְלִיךְ
.regem vos super
עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

4 Venerunt ergò nuntii in Gabaa Saulis : & locuti sunt verba hæc, audiente populo : & levavit omnis populus vocem 5 suam, & flevit. Et ecce, Saul veniebat sequens boves de agro, & ait ; Quid habet populus quòd plorat? Et narraverunt ei verba virorum Ja6 bes. Et insilivit Spiritus Domini in Saul, cùm audîsset verba hæc, & iratus est furor ejus 7 nimis. Et assumens utrumque bovem, concîdit in frusta, misitque in omnes terminos Israel per manum nuntiorum, dicens ; Quicunque non exierit, & secutus fuerit Saul & Samuel, sic fiet bobus ejus. Invasit ergò timor Domini populum, & egressi sunt quasi vir 8 unus. Et recensuit eos in Bezech : fuerúntque filiorum Israel, trecenta millia : virorum 9 autem Juda, triginta millia. Et dixerunt nuntiis, qui venerant ; Sic dicetis viris, qui sunt in Jabes Galaad ; Cras erit vobis salus, cùm incaluerit Sol. Venerunt ergò nuntii, & annuntiaverunt viris Jabes : qui 10 lætati sunt. Et dixerunt, Manè exibimus ad vos : & facietis nobis omne quod pla11 cuerit vobis. Et factum est, cùm dies crastinus venisset, constituit Saul populum in tres partes : & ingressus est media castra in vigilia matutina, & percussit Ammon usque dum incalesceret dies : reliqui autem dispersi sunt, ita ut non relinquerentur in eis 12 duo pariter. Et ait populus ad Samuelem ; Quis est iste qui dixit, Saul num regnabit super nos? Date viros, & in13 terficiemus eos. Et ait Saul, Non occidetur quisquam in die hac, quia hodiè fecit Do14 minus salutem in Israel. Dixit autem Samuel ad populum ; Venite, & eamus in Galgala, 15 & innovemus ibi regnum. Et perrexit omnis popul⁹ in Galgala, & fecerunt ibi regem Saul coram Domino in Galgala, & immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino. Et lætatus est ibi Saul, & cuncti viri Israel nimis.

CAP. XII.

1 Dixit autem Samuel ad universum Israel ; Ecce audivi vocem vestram, juxta omnia quæ locuti estis ad me, & constitui super vos regem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς (κ) Γαβαὰ πρὸς Σαοὺλ, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, 5 καὶ ἔκλαυσαν. Καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἤρχετο μετὰ τὸ πρωῒ ἐξ ἀγροῦ. καὶ εἶπε Σαοὺλ, (λ) Τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; καὶ διηγοῦνται αὐτῷ τὰ 6 (μ) ῥήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβίς. Καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Σαοὺλ ὡς ἤκουσε τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ᾽ αὐτοὺς 7 ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἔλαβε δύο βόας, καὶ ἐμέλισεν αὐτὰς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ (ν) ἀγγέλων, λέγων, (ξ) Ὃς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ τάδε ποιήσουσι τοῖς βουσὶν αὐτοῦ. καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβόησαν ὡς ἀ8 νὴρ εἷς. Καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν (ο) Βεζὲκ ἐν Βαμᾷ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἑξακοσίας χιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰούδα ἑβδο9 μήκοντα χιλιάδας. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐρχομένοις, Τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν (π) Ἰαβὶς, Αὔριον ὑμῖν ἡ σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου. καὶ (ρ) ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς, καὶ (σ) εὐφράν10 θησαν. Καὶ (τ) εἶπον οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν (υ) Ἀμμανίτην, Αὔριον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡ11 μῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὔριον, καὶ ἔθετο Σαοὺλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, (φ) καὶ ἔτυπτον τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἕως διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα. καὶ (χ) ἐγενήθη καὶ ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν, καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν 12 ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ, Τίς ὁ εἴπας ὅτι Σαοὺλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν; παράδος τοὺς ἄνδρας, 13 καὶ θανατώσομεν αὐτούς. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον ἐποίησε κύριος σωτηρί14 αν ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, Πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα, καὶ 15 ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔχρισε Σαμουὴλ ἐκεῖ (ψ) τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλοις. καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρηνικὰς ἐνώπιον κυρίου. καὶ εὐφράνθη (ω) Σαμουὴλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ (α) ὥστε λίαν.

Et veniunt nuntii in (b) Gibaa ad Saul : & loquuntur verba in aures populi. Et elevaverunt universus populus vocem suam, & ploraverunt. 5 Et ecce, Saul veniebat (c) post mane ex agro. Et dixit Saul ; Quid est, quia plorat populus? Et narrant ei verba virorum Jabis. 6 Et insiliit Spiritus Domini super Saul ; ut audivit verba hæc, & indignatus est super eos ira suâ valdè. 7 Et sumpsit duas vaccas, & membratim divisit eas, & misit in omnem terminum Israel in manu nuntiorũ, dicens ; Qui non est egrediens post Saul, & post Samuel ; secundùm hæc facient bobus ejus. Et supervenit ecstasis Domini super populum Israel : & clamaverunt tanquàm vir unus. 8 Et recenset eos in Bezec in (d) Bama, omnem virum Israel (e) sexcenta millia, & viros Juda septuaginta millia. 9 Et dixit nuntiis qui venerant ; Hæc dicetis viris Jabis, Cras vobis salus, cùm incaluerit Sol. Et venerunt nuntii in civitatem, & nuntiant viris Jabis : & læti sunt. 10 Et dixerunt viri Jabis ad Naas Ammanitem, Cras egrediemur ad vos : & facietis nobis, quod bonum in conspectu vestro. 11 Et factum est post cras ; & posuit Saul populum in tria principia : et ingrediuntur medium castrorum in custodia matutina ; & percutiebant filios Ammon, quoadusq; incaluit dies. Et factum est, & residui dispersi sunt : & non remanserunt in eis duo secundùm idipsum. 12 Et dixit populus ad Samuel ; Quis est, qui dixit, quia Saul non regnabit super nos? Trade viros, & mortificabimus eos. 13 Et dixit Saul, Non morietur ullus in die hac : quoniam hodiè fecit Dominus salutem in Israel. 14 Et dixit Samuel ad populum, dicens ; Eamus in Galgala, & innovemus ibi regnum. 15 Et ivit omnis populus in Galgala. Et unxit Samuel ibi Saul in regem coram Domino in Galgalis. Et sacrificavit ibi (f) sacrificia, & pacificas coram Domino. Et lætatus est (g) Samuel, et universus Israel (h) quamplurimum.

MS.A. (κ) Γαβαάθα (λ) Τί ὁ λαὸς ὅτι κλαίει; (μ) ῥήματα *ταῦτα. Καὶ ἐθυμώθη (ν) ἀγγέλων αὐτῶν, λέγων, (ξ) Ὃς οὐκ ἔστιν, * ὃς οὐκ ἔστι (ο) Βεζὲκ πάντα (π) Ἰαβεῖς Γαλαάδ, Αὔριον ἔσται ὑμῖν (ρ) ἦλθαν (σ) ηὐφράνθησαν. (τ) εἶπαν (υ) Ἀμανίτην, (φ) καὶ ἔπληξεν τοὺς (χ) ἐγενήθησαν οἱ οἱ ὑπολελειμμένοι (ψ) εἰς βασιλέα τὸν Σαοὺλ ἐνώπιον (ω) Σαμουὴλ ἐκεῖ καὶ (α) ἕως τε

Κεφ. ιβ'.

1 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς (α) πάντα Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἤκουσα φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα ὅσα εἴπατέ μοι, καὶ ἐβασίλευσα ἐφ᾽ ὑμᾶς βασιλέα.

CAP. XII.

ET dixit Samuel ad universum Israel ; Ecce audivi vocem vestram in omnibus, quæcunque dixistis mihi : & feci regnare super vos regem.

MS.A. (α) πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 ואתו אזגדיא לגבעתא דשאול ומלילו פתגמיא קדם עמא וארימו כל עמא ית קליהון
5 ובכו׃ והא שאול אתא בתר תוריא מן חקלא ואמר שאול מה לעמא ארי בכן ואשתעאו
6 ליה ית פתגמי אנשי יבש׃ ושרת רוח גבורא מן קדם יי על שאול כד שמע ית פתגמיא
7 האלין ותקיף רוגזיה לחדא׃ ונסיב פדן תוריא והדמיה ושלח בכל תחום ישראל ביד
אזגדיא למימר דליתוהי נפיק בתר שאול ובתר שמואל כדין יתעביד לתוריה ונפל
8 זיעא מן קדם יי על עמא ונפקו כגברא חד׃ ומננון בבזק והוו בני ישראל תלת מאה
9 אלפין ואנש יהודה תלתין אלפין׃ ואמרו לאזגדיא דאתו כדין תימרון לאנש יבש
גלעד מחר תהי לכון פורקנא במיחם שמשא ואתו אזגדיא וחויאו לאנשי יבש
10 וחדיאו׃ ואמרו אנשי יבש מחר נפוק לותכון ותעבדון לנא ככל דתקין בעיניכון׃
11 והוה ביומא דבתרוהי ומני שאול ית עמא תלתא משרין ועלו בגו משריתא במטרת
צפרא ומחו ית בני עמון עד מיחם יומא והוו דאשתארו ואתבדרו ולא אשתארו בהון
12 תרין דערקין כחדא׃ ואמר עמא לשמואל מא דין די מבסר למימר לא כשר שאול
13 לממלך עלנא אתו גבריא ונקטלנון׃ ואמר שאול לא יתקטיל גברא ביומא הדין ארי
14 יומא דין עבד יי פורקנא בישראל׃ ואמר שמואל לעמא אתו וניזיל לגלגלא ונחדת תמן
15 מלכותא׃ ואזלו כל עמא לגלגלא ואמליכו תמן ית שאול קדם יי בגלגלא ונכיסו תמן
נכסת קודשין קדם יי וחדי תמן שאול וכל אנשי ישראל עד לחדא׃

יב

1 ואמר שמואל לכל ישראל הא קבלית למימריכון לכל די אמרתון לי ואמליכית עליכון
מלכא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

4 Et venerunt nuncii ad Gibghatha Saulis, & locuti sunt verba ante populum : & extulerunt omnis populus vocem suam, & fleverunt. 5 Et ecce Saul venit post boves ex agro : & dixit Saul : Quid populo, quòd lugeant? & narraverunt illi verba hominum Jabes. 6 Et mansit spiritus fortitudinis ab ante Dominum super Saul, quando audivit verba hæc, & fortificata est indignatio illius valdè. 7 Et accepit par boum, & discerpsit illud, & misit in omni termino Israel in manu nunciorum dicens : Qui non erit exiens post Saul & post Semuel, ut hoc fiet bobus ejus : & cecidit terror ab ante Dñm super populum, & exierunt ut vir unus. 8 Et recensuit illos in Bezeq : & fuerunt filii Israel tercentum millia, & viri Juda triginta millia. 9 Et dixerunt nunciis qui venerunt : Sic dicetis viris Jabes Gilghad : Cras erit vobis liberatio, ubi incalescet Sol : et venerunt nuncii et nunciaverunt viris Jabes, et lætati sunt. 10 Et dixerunt viri Jabes ; Cras exibimus ad vos, & facietis nobis juxta omne quod rectum in oculis vestris. 11 Et fuit in die qui post illum, & recensuit Saul populum tres turmas, & intraverunt intra castra in custodia matutina, & percusserunt *filios* Ghamon usq; dum calesceret dies : & fuerunt qui relicti sunt & dispersi sunt, et non relicti sunt in illis duo qui fugientes simul. 12 Et dixit populus ad Semuel : Quis hic qui contempsit, dicendo : non rectus Saul ad regnandum super nos? venire facite viros, et occidemus illos. 13 Et dixit Saul : Non occidetur vir in die hoc, nam hodie fecit Dñs liberationem in Israel. 14 Et dixit Semuel populo : Venite et ibimus ad Gilgela, et renovabimus ibi regnum. 15 Et venerunt omnis populus ad Gilgela, et regnare fecerunt ibi Saul ante Dñm in Gilgela ; et obtulerunt ibi oblationem sanctitatum ante Dominum : & lætatus est ibi Saul & *omnes homines* Israel usq; valde.

CAP. XII.

1 ET dixit Semuel ad omnem Israel : Ecce recepi dicta vestra ad omnia quæ dixistis mihi ; et regnare feci super vos, regem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܐܬܘ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܠܓܒܥܬܐ ܕܫܐܘܠ. ܘܡܠܠܘ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܪܝܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ 4
ܩܠܗܘܢ. ܘܒܟܘ. * ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܐܬܐ ܒܬܪ ܬܘܪ̈ܐ ܡܢ ܚܩܠܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܡܢܐ ܠܗ ܠܥܡܐ 5
ܕܒܟܝܢ. ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܗ ܡ̈ܠܐ ܕܐ̈ܢܫܐ ܕܝܒܝܫ. * ܘܐܬܬܨܝܚܬ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܫܐܘܠ .6
ܟܕ ܫܡܥ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܛܒ. * ܘܢܣܒ ܢܝܪܐ ܕܬܘܪ̈ܐ. ܘܦܫܚ 7
ܐܢܘܢ. ܘܫܕܪ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܕ ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܟܕ ܐܡܪܝܢ. ܕܟܠ ܕܠܐ ܢܦܩ ܒܬܪ
ܫܐܘܠ ܘܒܬܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܬܘܪ̈ܘܗܝ. ܘܢܦܠܬ ܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܥܠ
ܥܡܐ. ܘܢܦܩܘ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ. * ܘܡܢܐ ܐܢܘܢ ܒܒܙܩ. ܘܗܘܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ .8
ܬܠܬ ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܓܒܪ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܐܝܙܓܕ̈ܐ ܕܐܬܘ ܡܢ ܝܒܝܫ .9
ܐܡܪܘ ܠܒ̈ܢܝ ܝܒܝܫ ܘܠܓܠܥܕ. ܡܚܪ ܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܦܘܪܩܢܐ ܡܐ ܕܚܡ ܫܡܫܐ. ܘܐܬܘ
ܐܝܙܓܕ̈ܐ ܘܚܘܝܘ ܠܐ̈ܢܫܐ ܕܝܒܝܫ. ܘܚܕܝܘ. * ܘܐܡܪܘ ܐ̈ܢܫܐ ܕܝܒܝܫ. ܡܚܪ ܢܦܘܩ ܠܘܬܟܘܢ. .10
ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܢ ܟܠ ܕܫܦܪ ܒܥܝ̈ܢܝܟܘܢ. * ܘܗܘܐ ܠܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ. ܘܦܠܓ ܫܐܘܠ 11
ܠܥܡܐ. ܠܬܠܬܐ ܪ̈ܫܝܢ. ܘܥܠ ܠܓܘ ܡܫܪܝܬܐ ܒܡܛܪܬܐ ܕܨܦܪܐ. ܘܩܛܠܘ ܠܒ̈ܢܝ ܥܡܘܢ.
ܥܕܡܐ ܕܚܡ ܝܘܡܐ. ܘܕܐܫܬܚܪܘ. ܐܬܒܕܪܘ. ܘܠܐ ܐܫܬܟܚܘ ܒܗܘܢ ܬܪܝܢ ܐܟܚܕܐ. * ܘܐܡܪܘ 12
ܥܡܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܡܢܘ ܐܡܪ ܕܫܐܘܠ ܠܐ ܢܡܠܟ ܥܠܝܢ. ܗܒܘ ܠܢ ܓܒܪ̈ܐ. ܕܢܩܛܠ ܐܢܘܢ.
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܠܐ ܢܬܩܛܠ ܐܢܫ ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ 13
ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ. ܬܘ ܢܐܙܠ ܠܓܠܓܠ. ܘܢܚܕܬ ܬܡܢ ܡܠܟܘܬܐ. .14
* ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܓܠܓܠ. ܘܐܡܠܟܘ ܬܡܢ ܠܫܐܘܠ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܓܠܓܠ. .15
ܘܕܒܚܘ ܬܡܢ ܕܒܚ̈ܐ ܕܫܠܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܚܕܝ ܬܡܢ ܛܒ. ܫܐܘܠ ܘܟܠܗܘܢ ܐ̈ܢܫܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܛܒ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ * * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܟܠܗ 1
ܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܫܡܥܬ ܠܩܠܟܘܢ. ܒܟܠ ܕܐܡܪܬܘܢ ܠܝ. ܘܐܡܠܟܬ ܥܠܝܟܘܢ ܡܠܟܐ.

Cùm itaq; veniſſent nuntii ad collem Saulis, & retuliſſent verba iſta præſente populo, extollens univerſus populus vocem ſuam fleverunt. 4
Ecce autem Saul advenit poſt tauros ex agro, dixítq; Saul, Quid habet populus quòd fleant? & narraverunt ei verba civium Lachis. 5
Tum adfuit ſpiritus Dei Sauli cùm audîſſet hæc verba, & vehementer exarſit furor ejus: 6
Acceptóque jugo boum, membratìm diviſit utrumque: miſitque in totum terminum Iſraelis per nuntios, dicendo, Quicunq; non egredietur poſt Saulem & poſt Samuelem, ſic fiet tauris ejus: ceciditque timor Dei ſuper populum, & egreſſi ſunt omnes quaſi vir unus: 7
Quos cùm recenſuiſſet in Bezec, fuerunt filiorum Iſrael trecenta millia, & virorum Juda triginta millia. 8
Nuntiis autem qui venerant è Lachis, ait, Dicite civibus Lachis & Gelaad, Cras erit vobis ſalus cùm ſol incaluerit. Diſcedentibus ergò nuntiis, & civibus Lachis *id* referentibus, lætati ſunt: 9
Et dixerunt cives Lachis, Cras exibimus ad vos, & facietis nobis quicquid vobis placuerit. 10
Factum eſt autem die poſtero, ut diviſo Saul populo in tres turmas, irruiſſet media in caſtra vigiliâ matutinæ, & trucidâſſent Ammonitas donec dies incaleſceret: qui verò reſidui fuerunt, diſperſi fuerunt, nec inventi fuerunt inter ipſos duo ſimul. 11
Tum dixerunt populus ad Samuelem, Quiſnam dixerat Saulem minimè regnaturum ſuper nos? da nobis *ejuſmodi* viros, ut eos morti tradamus. 12
Dixit autem Saul, Nemo interficietur hoc tempore, quoniam hodiè fecit Dominus ſalutem Iſraeli. 13
Deinde dixit Samuel ad populum, Agite, eamus in Galgala, & renovemus ibi regnum. 14
Venientes ergò totus populus in Galgala, regem conſtituerunt ibi Saulem coram Domino in Galgala, & mactaverunt ibi victimas pacificas coram Domino, & vehementer lætati ſunt ibi Saul & omnes Iſraelitæ. 15

CAP. XII.

Præterea dixit Samuel toti Iſraeli, Ecce auſcultavi voci veſtræ in omnib⁹ quæ dixiſtis mihi, & conſtitui ſuper vos regem. 1

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فجاءت رسلهم الى قرية شاوول* وقالوا هذا القول بين يدي الشعب* ورفع الشعب كلهم اصواتهم 4
بالبكاء * فاذا شاوول قد جاء خلف البقر من الحقل* فقال شاوول* ما لي ارى الشعب يبكون* 5
واخبروه برسالة اهل بلكيس * فايده الله* ونزلت عليه قوة من روح الله حيث سمع هذا 6
الكلام* وغضب جدا* واخذ الثورين فقطعهما بيده* وارسل رسلا الى جميع حدود بني اسرائيل 7
يقولون* كل من لا يخرج خلف شاوول وصموال* هكذا يصنع بثيرانه* فالقى الله في جميع
قلوب الشعب من الخوف والرعب في ذلك الوقت* وخرجوا كلهم كرجل واحد* واخذوا عددهم في 8
باراق* فكان عدد بني اسرائيل ثلثماية الف رجل* وآل يهودا كانوا ثلثين الف رجل* وقالوا 9
للرسل الذين اتوهم من بلكيس* قولا لاهل بلكيس وجلعاد* غدا يأتيكم الخلاص اذا ارتفع
النهار* فرجع الرسل واخبروا اهل بلكيس وفرحوا* وقال اهل بلكيس لملك بني عمون* غدا 10
نخرج اليك واصنع بنا ما احببت* فلما كان من الغد صير شاوول الشعب ثلاثة فرق* وهاجم 11
على العسكر بكرة* وقاتل بني عمون الى ارتفاع النهار* فقتل عامتهم* والذين بقوا منهم هربوا*
ولم يبق اثنان منهم مجتمعان* فقال الشعب لصموال* من الذي قال* لا يملك علينا شاوول* 12
احضروا القوم الذين قالوا هذا القول لنقتلهم* قال شاوول* لا يقتل اليوم رجل* من اجل ان 13
الرب قد خلص بني اسرائيل اليوم* فقال صموال للشعب* مروا بنا الى الجلجال لنجدد هناك 14
الملك* فانطلقوا جميعهم الى الجلجال* وصيروا هناك شاوول ملكا امام الرب في الجلجال* 15
وقربوا هناك ذبائح للرب* وفرح هناك شاوول وبني اسرائيل كلهم فرحا عظيما*

* الفصل الثاني عشر *

* ثم قال صموال لجميع بني اسرائيل* 1
قد قبلت قولكم في جميع ما قلتم لي* وصيرت عليكم ملكا*

Venientes ergò nuntii eorum ad civitatem Saulis, retulerunt hunc ſermonem coram populo: ſuſtulitque populus univerſus voces ſuas cum fletu. 4
Ecce autem Saul advenerat ex agro poſt boves, & ait Saul; Cur video populum flentem? & indicaverunt ei legationem civium Belchis. 5
Confortavit ergò illum Deus, deſcenditque ſuper eum virtus à ſpiritu Dei ubi audîſſet hæc verba, et iratus eſt valdè. 6
Aſſuménſque duos tauros, concîdit eos manu ſuâ: miſitque nuntios in omnes limites filiorum Iſrael, ut dicerent; Quicunque non egredietur poſt Saulem et Samuelem, ſic fiet tauris ejus: injecitque Deus in omnes populi animos timorem ac pavorem tunc temporis, & egreſſi ſunt omnes quaſi vir unus. 7
Et ſubducto eorum numero in Bazac, fuit numerus filiorum Iſrael trecentorum millium virorum; familiæ verò Judæ fuerunt triginta millia virorum. 8
Dixeruntque nuntiis qui venerunt ad eos è Belchis, Dicite civibus Belchis et Galaad; Cras adveniet vobis ſalus cùm provectus fuerit dies: & redeuntes nuntii indicaverunt civibus Belchis, & lætati ſunt: 9
Et dixerunt cives Belchis ad regem filiorum Ammon, Cras egrediemur ad te, & fac nobis quicquid volueris. 10
Cùmque fuiſſet craſtinus dies, diviſit Saul populum in tres turmas, et irruit in exercitum matutino tempore; & prælio cum filiis Ammon commiſſo uſque ad proceſſum diei, interfecit complures eorum: & qui remanſerunt ex eis, fugerunt, nec manſerunt ex eis duo ſimul. 11
Dixitque populus ad Samuelem, Quis eſt qui dixit, Non regnabit ſuper nos Saul? proferte homines qui talem ſermonem dixerunt, ut interficiamus eos. 12
Dixit Saul, Nemo interficietur hodiè, quoniam Dominus ſervavit hodiè filios Iſrael. 13
Dixit autem Samuel ad populum, Eamus in Galgal ut renovemus ibi regnum. 14
Abierunt igitur omnes ad Galgal, & conſtituerunt ibi Saulem regem coram Domino in Galgal, & obtulerunt ibi ſacrificia Domino, & lætatus eſt ibi Saul cum omnibus filiis Iſrael, lætitiâ magnâ. 15

CAP. XII.

Tum dixit Samuel omnibus Iſraelitis, Jam accepi ſermonem veſtrum in omnibus quæ dixiſtis mihi, & præfeci vobis regem. 1

שמואל א : יב

;incanui & ,senui ego & :vestras facies ad ambulans rex ecce nunc Et
2 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וַאֲנִי זָקַנְתִּי וָשַׂבְתִּי
vestras facies ad ambulavi ego & :vobiscum ipsi ecce mei filii &
וּבָנַי הִנָּם אִתְּכֶם וַאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם
coram me *in respondete :ego* Ecce .hanc diem ad usque mea adolescentia ab
3 מִנְּעֻרַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ הִנְנִי עֲנוּ בִי נֶגֶד
cujus asinum & ,*ceperim cujus* bovem ,ejus *Uncto* coram & ,Domino
יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוֹר מִי לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי
cujus manu de & ,contriverim *quem* ,*oppresserim quem* & ,acceperim
לָקַחְתִּי וְאֶת־מִי עָשַׁקְתִּי אֶת־מִי רַצּוֹתִי וּמִיַּד־מִי
.vobis restituam & ;eo *in* meos oculos occultaverim &;*propitiationem ceperim*
לָקַחְתִּי כֹפֶר וְאַעְלִים עֵינַי בּוֹ וְאָשִׁיב לָכֶם׃
manu de *cepisti* neque ,nos contrivisti nec ,*nos oppressisti* Non:dixerunt Et
4 וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשַׁקְתָּנוּ וְלֹא רַצּוֹתָנוּ וְלֹא־לָקַחְתָּ מִיַּד־
testis & ,vos *in* Dominus Testis :eos ad Dixitque .quippiam *viri*
5 אִישׁ מְאוּמָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֵד יְהוָה בָּכֶם וְעֵד
:quippiam mea manu in inveneritis non quòd ;hac die ejus *Unctus*
מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מְצָאתֶם בְּיָדִי מְאוּמָה
fecit qui ,Dominus populum ad Semuel Dixitque .Testis:dixit &
6 וַיֹּאמֶר עֵד׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה
terra de vestros patres fecit ascendere qui & ,Aharon & ,Moseh
אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַאֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ
facies ad vobiscum dijudicer & ,state nunc Et .Ægypti
7 מִצְרָיִם׃ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה אִתְּכֶם לִפְנֵי
cum & ,vobiscum fecit quas ,Domini justitiis omnibus *cum Domini*
יְהוָה אֵת כָּל־צִדְקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּכֶם וְאֶת־
clamaverunt & ,Ægyptum Jahacob esset ingressus Cùm .vestris patribus
8 אֲבוֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרָיִם וַיִּזְעֲקוּ
& ,Moseh Dominus misitque :Dominum ad vestri patres
אֲבֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־
eos fecerunt habitare & ,Ægypto ex vestros patres eduxerunt &;Aharon
אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֹּשִׁבוּם
eos *vendidit* & ,sui Dei Domini sunt obliti Et .isto loco in
9 בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכֹּר אֹתָם
,Pelistim manu in & ,Chasor militiæ principis Sisera manu in
בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צְבָא חָצוֹר וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים
ad Clamaveruntque .*eos in* pugnaverunt & ,Moab regis manu in &
10 וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֲמוּ בָּם׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל־
,Dominum dereliquimus quia ,Peccavimus :dixerunt ac ,Dominum
יְהוָה וַיֹּאמֶר חָטָאנוּ כִּי עָזַבְנוּ אֶת־יְהוָה
nos libera nunc & ;Hastharoth & ,Behalim servivimus &
וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ
Misitque .tibi serviemus & ,nostrorum inimicorum manu de
11 מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיִּשְׁלַח
eruitque ;Semuel & ,Iphtach & ,Bedan & ,Jerubahal Dominus
יְהוָה אֶת־יְרֻבַּעַל וְאֶת־בְּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל וַיַּצֵּל
.confidenter habitastis & ,*circuitu à* vestrorum inimicorum manu de vos
אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בֶּטַח׃
dixistis & ,vos *super* venit Hammon filiorū rex Nachas quòd vidistis Et
12 וַתִּרְאוּ כִּי נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ
vester Deus Dominus & :nos super regnabit rex sed ,Nequaquam :mihi
לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
quem ,elegistis quem rex ecce nunc Et .vester rex
13 מַלְכְּכֶם׃ וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר
timueritis Si .regem vos super Dominus *dedit* ecce & :petistis
14 שְׁאֶלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ אִם־תִּירְאוּ
non & ,ejus *voce in* audieritis atque ,ei servieritis & ,Dominum
אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ וְלֹא
,rex *etiam &* ,vos *etiam eritis* & ,Domini os *irritaveritis*
תַמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וִהְיִתֶם גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ
.vestrum Deum Dominum post ,vos super regnabit qui
אֲשֶׁר־מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Versio VULG. LAT.

2 Et nunc rex graditur ante vos: ego autem senui, & incanui: porrò filii mei vobiscum sunt: itaque conversatus corā vobis ab adolescentia mea usque ad 3 hanc diē, ecce præstò sum. Loquimini de me coram Dño, & coram Christo ejus, utrùm bovem cujusquam tulerim, aut asinum: si quempiam calumniatus sum, si oppressi aliquem, si de manu cujusquam munus accepi: & contemnā illud hodiè, 4 restituámque vobis. Et dixerunt; Non es calumniatus nos, neque oppressisti, neque tulisti 5 de manu alicujus quidpiā. Dixítque ad eos; Testis est Dominus adversùm vos, & testis Christ⁹ ej⁹ in die hac, quia non inveneritis in manu mea quid- 6 piam. Et dixerūt, Testis. Et ait Samuel ad populum; Domin⁹, qui fecit Moysen & Aaron, & eduxit patres nostros de terra 7 Ægypti. Nunc ergò state, ut judicio contendam adversùm vos coram Domino, de omnibus misericordiis Dñi, quas fecit vobiscum, & cum patribus 8 vestris: Quo modo Jacob ingressus est in Ægyptum, & clamaverunt patres vestri ad Dominum: & misit Domin⁹ Moysen & Aaron, & eduxit patres vestros de Ægypto: & collo- 9 cavit eos in loco hoc. Qui obliti sunt Domini Dei sui, et tradidit eos in manu Sisaræ magistri militiæ Hasor, et in manu Philisthinorum, et in manu regis Moab, et pugnaverunt 10 adversùm eos. Posteà autem clamaverunt ad Dominum, et dixerunt; Peccavimus, quia dereliquimus Dominum, et servivimus Baalim et Astaroth: nunc ergò erue nos de manu inimicorum nostrorum, et ser- 11 viemus tibi. Et misit Domin⁹ Jerobaal, et Badan, et Jephte, et Samuel, et eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum, et habitâstis confi- 12 denter. Videntes autem quòd Naas rex filiorum Ammon venisset adversū vos, dixistis mihi; Nequaquàm, sed rex imperabit nobis: cùm Domin⁹ Deus 13 vester regnaret in vobis. Nunc ergò præstò est rex vester, quē elegistis et petîstis: ecce dedit 14 vobis Dominus regem. Si timueritis Dominum, et servieritis ei, et audieritis vocem ejus, et non exasperaveritis os Domini: eritis et vos, et rex qui imperat vobis, sequentes Dominum Deum vestrum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

2 Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώπιον ὑμῶν. (β) κἀγὼ γεγήρακα ϗ καθήσομαι, ϗ οἱ υἱοί μου ἰδοὺ ἐν ὑμῖν. κἀγὼ ἰδοὺ διελήλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ (γ) νεότητός ϗ 3 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ἰδοὺ ἐγώ, Ἀποκρίθητε κατ᾽ ἐμοῦ ἐνώπιον κυρίου ϗ ἐνώπιον χριστοῦ αὐτοῦ· μόσχον τίνος εἴληφα, ἢ ὄνον τίνος εἴληφα, ἢ τίνα (δ) κατεδυνάστευσα ὑμῶν, ἢ τίνα ἐξεπίεσα, ἢ ἐκ χειρὸς τίνος εἴληφα ἐξίλασμα (ε) ϗ ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ᾽ 4 ἐμοῦ, ϗ ἀποδώσω ὑμῖν. Καὶ εἶπαν πρὸς Σαμουήλ, Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς, ϗ οὐ κατεδυνάστευσας (ζ) ἡμᾶς, ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, ϗ οὐκ 5 εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, Μάρτυς κύριος ἐν ὑμῖν, ϗ μάρτυς χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν χειρί 6 μου οὐδέν. ϗ εἶπαν, Μάρτυς. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων, Μάρτυς κύριος ὁ ποιήσας τὸν Μωυσῆν ϗ τὸν Ἀαρών, (η) ὁ ἀνα- 7 γαγὼν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ νῦν κατάστητε, ϗ (θ) δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον κυρίου, ϗ ἀπαγγελῶ ὑμῖν (ι) τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου, ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν ϗ ἐν τοῖς 8 πατράσιν ὑμῶν. Ὡς εἰσῆλθεν Ἰακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, ϗ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος· ϗ ἐβόησαν οἱ πατέρες ἡμῶν πρὸς κύριον, ϗ ἀπέστειλε κύριος τὸν Μωυσῆν ϗ τὸν Ἀαρών, ϗ (κ) ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, ϗ (λ) κατῴκισεν αὐτοὺς 9 ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, ϗ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας Σισάρα (μ) ἀρχιστρατήγῳ Ἰαβὶς βασιλέως Ἀσώρ, ϗ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, ϗ εἰς χεῖρας βασιλέως Μωάβ, ϗ (ν) ἐπολέμησεν ἐν 10 αὐτοῖς. Καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον, ϗ ἔλεγον, Ἡμάρτομεν, ὅτι (ξ) ἐγκατελίπομεν τὸν κύριον, ϗ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βααλὶμ ϗ τοῖς ἄλσεσι. ϗ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν 11 ἡμῶν, ϗ δουλεύσομέν σοι. Καὶ ἀπέστειλε (ο) τὸν Ἱεροβάαλ, ϗ τὸν Βαράκ, ϗ τὸν Ἰεφθάε, ϗ τὸν Σαμουήλ, ϗ ἐξείλατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν τῶν κυκλόθεν, ϗ κατῳκεῖτε 12 πεποιθότες. Καὶ ἴδετε ὅτι Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν ἦλθεν ἐφ᾽ ὑμᾶς, ϗ εἴπατε, Οὐχί, ἀλλ᾽ (π) ἢ ὅτι βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ᾽ ἡμῶν. ϗ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν βασιλεὺς 13 ἡμῶν. Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ὃν (ρ) ἐξελέξασθε· ϗ ἰδοὺ δέδωκε κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς 14 βασιλέα. Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσητε αὐτῷ, ϗ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ϗ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου, ϗ ἦτε ϗ ὑμεῖς ϗ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ᾽ ὑμῶν ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι.

Et nunc ecce rex graditur ante vos. Et ego senui, & (a) sedebo: & filii mei ecce in vobis. Et ego ecce (b) ambulavi coram vobis à juventute, & usq; ad diem hanc. 3 *Ecce ego: Respondete contra me coram Domino, & coram Christo ejus: bovem cujus cepi, aut asinum cujus cepi, aut quem oppressi vestrûm, aut quem expressi, aut de manu cujus cepi propitiationem, vel calceamentum. Respondete contra me, & reddam vobis.* 4 *Et dixerunt ad Samuel, Non fecisti injuriam nobis, neq; oppressisti nos, neq; contrivisti nos: & non cepisti de manu cujusquam quicquam.* 5 *Et dixit Samuel ad populum; Testis Dominus in vos: & testis Christus ejus (c) hodiè in hac die, quia non invenistis in manu mea quicquam. Et dixerunt, Testis.* 6 *Et dixit Samuel ad populum, dicens; Testis Dominus, qui fecit Moysen, & Aaron, qui eduxit patres nostros ex Ægypto.* 7 *(d) Et nunc state: & judicabo vos coram Domino, & annuntiabo vobis omnem justitiam Domini: quæ fecit in vobis, & in patribus vestris.* 8 *Postquàm intravit Jacob, & filii ejus in Ægyptum, & humiliavit eos Ægyptus: & clamaverunt patres nostri ad Dominum. Et misit Dominus Moysen, & Aaron: & (e) eduxerunt patres vestros ex Ægypto: & habitare fecit eos in loco hoc.* 9 *Et obliti sunt Domini Dei sui. Et vendidit eos in manus Sisaræ magistro militiæ Jabis regis Asor, & in manus alienigenarum, & in manus regis Moab: & (f) pugnavit in eos.* 10 *Et clamaverunt ad Dominum, et dicebant; Peccavimus, quoniam dereliquim⁹ Dominum: & servivimus Baalim, et lucis. Et nunc erue nos de manu inimicorum nostrorum: et serviemus tibi.* 11 *Et misit Jerobaal, et Barac, et Jephthæ, et Samuel: et eripuit (g) nos de manu inimicorum nostrorum, qui in circuitu, et habitâstis confidentes.* 12 *Et vidistis, quia Naas rex filiorum Ammon venit super vos, et dixistis, Nequaquàm: (h) sed quia rex regnabit super nos. Et Dominus Deus noster, rex noster.* 13 *Et nunc ecce rex, quem (i) elegistis. Et ecce dedit Dominus super vos regem. (k)* 14 *Si timueritis Dominum, et servieritis ei, et audieritis vocem ejus, et non repugnaveritis ori Domini; et eritis et vos, et rex regnans super vos post Dominum ambulantes.*

MS.A. (β) ϗ ἐγὼ (γ) νεότητός μου καὶ (δ) κατεδυνάστευσα, ἢ τίνα ἐξεπίασα, (ε) ἢ ὑπόδημα; (ζ) ἡμᾶς, ϗ οὐκ εἴληφας (η) καὶ ὁ (θ) δικαιώσω (ι) τὰς πάσας δικαιοσύνας κυρίου, ἃς ἐποίησεν ὑμῖν (κ) ἐξήγαγεν (λ) κατῴκησεν (μ) ἀρχιστρατήγου Ἰαβεὶς (ν) ἐπολέμησαν αὐτοῖς. (ξ) ἐγκαταλελεί...εν (ο) κύριος τὸν (π) ἢ βασιλεὺς (ρ) ἐξελέξασθαι, ὃν ᾐτήσασθαι ϗ ἰδοὺ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וכען הא מלכא מדבר ברישיכון ואנא קשיש וסבירית ובני הא אנון עמכון ואנא הליכית
3 קדמיכון מזעירי עד יומא הדין׃ הא עד די אנא קים אסהידו בי קדם יי וקדם משיחיה
ית תורא דמן דברית וחמרא דמן שחרית וית מן עשקית וית מן אנסית ומיד מן
4 קבלית ממון דשקר וכבשית עיני בדינא מניה ואתיב לכון׃ ואמרו לא עשקתנא ולא
5 אנסתנא ולא קבלתא מיד אנש מדעם׃ ואמר להון סהיד מימרא דיי בכון וסהיד
6 משיחיה יומא הדין ארי לא אשכחתון בידי מדעם ואמרו סהיד׃ ואמר שמואל לעמא
7 יי דעבד גבורן על ידי משה ואהרן ודאסיק ית אבהתכון מארעא דמצרים׃ וכען
8 אתעתדו ואתוכח עמכון קדם יי ית כל זכותא דיי דעבד עמכון ועם אבהתכון׃ כד על
יעקב למצרים וזעיקו אבהתכון קדם יי ושלח יי ית משה וית אהרן ואפיקו ית אבהתכון
9 ממצרים ואותיבנון באתרא הדין׃ ואתנשיאו ית פלחנא דיי אלההון ומסר יתהון ביד
סיסרא רב חילא דחצור ובידא דפלשתאי ובידא מלכא דמואב ואגיחו קרבא בהון׃
10 וזעיקו קדם יי ואמרו חבנא ארי שבקנא ית פולחנא דיי ופלחנא ית בעליא וית עשתרתא
11 וכען שזבנא מיד בעלי דבבנא ונפלח קדמך׃ ושלח יי ית גדעון וית שמשון וית יפתח וית
12 שמואל ושזיב יתכון מיד בעלי דבביכון מסחור סחור ויתבתון לרוחצן׃ וחזיתון ארי
13 נחש מלכא דבני עמון אתא עליכון ואמרתון לי לא אלהין מלכא ימלוך עלנא ויי
14 אלהכון מלככון׃ וכען הא מלכא דאתרעיתון די שאלתון והא מני יי עליכון מלכא׃
אם תדחלון קדם יי ותפלחון קדמוהי ותקבלון למימריה ולא תסרבון על מימרא דיי
ותהוון אף אתון ואף מלכא דמלך עליכון בתר פולחנא דיי אלהכון׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nunc ecce rex ductor in capite vestro: & ego *antiquus*, & senui; & 2
filii mei ecce illi vobiscum; & ego ambulavi ante vos à *pueritia* mea usq;
in diem hunc. Ecce usq; dum ego vivens, testificamini in me ante Dñm 3
& ante unctum ejus, bovem cujus accepi, & asinū cujus *petii*, & quem oppressi, & quem contrivi, & à *manu cujus* accepi mamon falsitatis, & inclinavi oculos meos in judicio ab eo; & reddam vobis. Et dixerunt: Non 4
oppressisti nos, & non diripuisti nos, & non accepisti de manu hominis
quicquam. Et dixit illis: Testis dictum Dñi in vobis, & testis Unctus ejus 5
die hoc, quòd non invenistis in manu mea quicquam, & dixerunt: Testis.
Et dixit Semuel ad populum: ~~Testis~~ Dñs qui fecit fortitudines per manus 6
Moseh & Aharon, & qui eduxit patres vestros ex terra Ægypti. Et nunc 7
state, & disceptabo vobiscū ante Dñm de omnib⁹ justitiis Dñi quas fecit
vobiscum & cum patrib⁹ vestris. Ut cùm ingressus est Jaghacob in Miszraim: & clamaverunt patres vestri ante Dñm, & misit Dñs Moseh & Aharon, & eduxerunt patres vestros ex Miszraim, & sedere fecerūt illos in *loco* 8
hoc. Et obliti sunt cultum Dñi Dei ipsorum, & tradidit eos in manu Zzizera principis virtutis Hhaszor, & in manu Pelisthæorū, & in manu regis 9
Moab, & inierunt bellum in eos. Et clamaverunt ante Dñm & dixerunt: 10
Peccavim⁹, quòd deseruim⁹ cultū Dñi, & coluim⁹ Baghalaia & Ghastheratha; & nunc eripe nos de manu auctorum inimicitiæ nostræ, & serviem⁹
ante te. Et misit Dñs *Gidghon*, & Simson, & Jiphtahh & Semuel, & eripuit vos de manu auctorū inimicitiarum vestrarum undiquaque, et sedistis 11
in tranquillitate. Et vidistis quòd Nahhas rex filiorū Ghamon venit ad 12
terminos vestros: et dixistis mihi: Non, sed rex regnabit super nos: et
Dñs Deus vester rex vester. Et nunc ecce rex quē voluistis, quem petiistis: 13
et ecce præfecit Dñs super vos regē. Si timueritis ab-ante Dñm, et servieritis ante eū, et obedieritis dicto illi⁹, et nō rebellaveritis sup dictū Dñi, et 14
eritis etiā vos, et etiam rex qui *regnat* sup vos, post cultū Dñi Dei vestri.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܫܐ ܗܐ ܡܠܟܐ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܣܒܬ ܘܩܫܝܬ. ܘܒܢܝ ܗܐ ܥܡܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܗܠܟܬ 2
ܩܕܡܝܟܘܢ ܡܢ ܛܠܝܘܬܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܗܐ ܩܐܡ ܐܢܐ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܣܗܕܘ ܒܝ ܩܕܡ 3
ܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ ܡܫܝܚܗ. ܬܘܪܐ ܕܡܢ ܕܒܪܬ. ܐܘ ܠܡܢ ܥܠܒܬ. ܐܘ ܠܡܢ ܛܠܡܬ. ܐܘ ܡܢ ܐܝܕܐ
ܕܡܢ ܢܣܒܬ ܫܘܚܕܐ. ܘܐܪܡܝܬ ܥܝܢܝ ܒܗ. ܐܡܪܘ ܠܝ. ܘܐܢܐ ܐܦܪܘܥܟܘܢ. * ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ 4
ܥܠܒܬܢ. ܘܠܐ ܛܠܡܬܢ. ܘܠܐ ܢܣܒܬ ܡܢ ܐܢܫ ܡܕܡ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܣܗܕ ܒܟܘܢ 5
ܐܠܗܐ. ܘܣܗܕ ܒܟܘܢ ܡܫܝܚܗ ܝܘܡܢܐ: ܕܠܐ ܐܫܟܚܬܘܢ ܒܐܝܕܝ ܡܕܡ. ܘܐܡܪܝܢ. ܣܗܕ.
* ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܠܗܐ. ܕܥܒܕ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ. ܘܐܣܩ 6
ܠܐܒܗܬܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܗܫܐ ܩܘܡܘ. ܘܐܬܕܝܢ ܥܡܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܙܕܝܩܘܬܗ ܕܥܒܕ 7
ܥܡܟܘܢ ܘܥܡ ܐܒܗܬܟܘܢ. * ܟܕ ܥܠ ܝܥܩܘܒ ܠܡܨܪܝܢ. ܘܩܥܘ ܐܒܗܬܟܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 8
ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܘܠܐܗܪܘܢ. ܘܐܦܩܘ ܠܐܒܗܬܟܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܐܬܪܐ
ܗܢܐ. * ܘܛܥܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܣܝܣܪܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܚܨܘܪ. ܘܒܐܝܕܝ 9
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܐܝܕܝ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ. * ܘܩܥܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܘ. 10
ܚܛܝܢ ܠܐ ܕܫܒܩܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܦܠܚܢ ܠܒܥܠܐ ܘܠܐܣܬܪܐ. ܘܗܫܐ ܦܨܢ ܡܢ
ܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܘܢܦܠܚܟ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܕܒܘܪܐ ܘܠܒܪܩ. ܘܠܓܕܥܘܢ. ܘܠܢܦܬܚ 11
ܘܠܫܡܫܘܢ. ܘܦܨܝ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ ܕܡܢ ܚܕܪܝܟܘܢ. ܘܝܬܒܬܘܢ ܫܠܝܐ.
* ܘܚܙܝܬܘܢ ܠܢܚܫ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܕܐܬܐ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܐܡܪܬܘܢ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܡܠܟܐ 12
ܢܡܠܟ ܥܠܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܡܠܟܟܘܢ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܡܠܟܐ ܕܓܒܝܬܘܢ ܘܫܐܠܬܘܢ. 13
ܗܐ ܝܗܒ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ. * ܐܢ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܬܦܠܚܘܢܝܗܝ. ܘܬܫܡܥܘܢ 14
ܒܩܠܗ ܘܠܐ ܬܡܪܡܪܘܢܝܗܝ. ܬܗܘܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܦ ܡܠܟܟܘܢ ܕܐܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ.
ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.

Nunc ergò ecce rex coram vobis adeſt; ego 2
verò ſenex ſum atq; grandævus: & filii quidem
mei ecce vobiſcum ſunt, ego autem ambulavi
coram vobis à pueritia mea ad hunc
uſque diem. Ecce adſum in conſpectu veſtro, 3
teſtificamini contra me in præſentia Domini
& in præſentia Chriſti ejus, cujus taurũ abſtulerim,
aut quem oppreſſerim, aut quem
vexârim, aut è cujus manu munus acceperim,
& defixus in eò ſit oculus meus: dicite mihi,
& ego ſolvam vobis. Dicunt ad eum, Non 4
oppreſſiſti nos, neq; vexâſti nos, nec quicquã
accepiſti ab ullo noſtrûm. Ait illis, Teſtis eſt 5
adverſùm vos Deus, & teſtis eſt adverſùm vos
Chriſtus ejus hodiè, quòd nihil inveneritis in
manibus meis? Dicunt, Teſtis eſt. Tum dixit 6
Samuel populo, Dominus eſt ſolus Deus qui
fecit Moſen & Aharonem, & extraxit patres
noſtros à terra Ægypti. Surgite modò ut judicem 7
vos corã Domino pro tota juſtitia ſua
quam exercuit vobiſcum & cum patribus
veſtris. Cùm ingreſſus eſſet Jacob Ægyptum, 8
oraſſéntque patres veſtri ad Dominum, miſit
Dominus Moſen & Aharonem, & extrahens
patres veſtros è terra Ægypti collocavit eas in
regione iſta. Et cùm obliti eſſent Domini Dei 9
ſui, tradidit eos in manum Siſaræ ducis exercitûs
Haſoris, & in manum Paleſtinorum, &
in manum regis Moab, qui oppugnaverunt
eos. Sed cùm orâſſent ad Dominum, ac dixiſſent, 10
Peccavimus quia dereliquimus Dominum
Deum noſtrum, & colimus Baal, &
phana, nunc autem libera nos de manu inimicorum
noſtrorum, & colemus te; Miſit Dominus 11
Deboram, & Barac, & Gedeonem, &
Nephtah, & Samſonem, & eripuit vos de manu
inimicorum veſtrorum qui circum vos
erant, ita ut pacificè habitaretis. Deinde videntes 12
Nahas regem filiorũ Ammon veniſſe
contra vos, dixiſtis, Non ita, ſed rex ſuper nos
regnabit, cùm Deus veſter eſſet rex veſter.
Nunc ergò ecce regem quem elegiſtis, & poſtulâſtis, 13
ecce dedit vobis Dominus regem.
Si timueritis Dominum, colueritis eum, vocem 14
ejus audieritis, nec ad iram provocaveritis
eum; manebitis tam vos, quam rex veſter
qui regnavit ſuper vos, ſequentes Dominum
Deum veſtrum;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فهذا ملككم الآن امامكم * فاما انا فقد شخت وكبرت * وبني هم معكم ايضا * وقد 2
علمتم سيرتي معكم منذ صباي الى اليوم * وانا قايما بين ايديكم * ناشدوني امام الرب قدام 3
مسيحه * هل غصبت انسانا على ثور * او اخذت من انسان حمارا * او ظلمت احدا * وضيقت على
احد * او هل ارتشيت من انسان * ومالت عيني اليه * ان كنت فعلت ذلك فقولوا * حتى ارد
المظالم * قالوا له * ما ظلمتنا * وما ضيقت علينا * ولم ترتشي من احد * قال لهم * يشهد الله 4 5
عليكم * ويشهد مسيحه اليوم انكم لم تجدوا علي اثر ظلم * قالوا يشهد الله على ذلك *
* فقال صموال للشعب * الرب هو الله وحده الذي خلق موسى وهرون * واصعد اباءنا من 6
ارض مصر * قوموا الآن فاحاكمكم امام الرب * واقص عليكم كل البر الذي صنع بكم 7
وبابايكم * حيث دخل يعقوب ارض مصر * وصلى اباوكم امام الرب * فارسل الرب موسى 8
وهرون * واصعد ابايكم من ارض مصر * وانزلهم بهذا البلاد * فنسوا ما صنع الله ربهم بهم * 9
وعبدوا غيره * فدفعهم الله الى سيسرا صاحب شرطة حاصور * وفي ايدي اهل فلسطين * وفي
ايدي ملك مواب محاربهم * فصلوا امام الرب وقالوا * اثمنا وتركنا عبادة الله ربنا * وعبدنا بعلا 10
الصنم * والاصنام الاناث * فانقذنا يا رب الآن من ايدي اعداينا لنعبدك * فارسل الله دبورا * 11
وباراق * وجدعون * ويفتاح * وشمسون * وانقذكم من ايدي اعدايكم الذين حولكم * وسكنتم
منازلكم مطمينين * ثم رايتم ناحاش ملك بني عمون صعد اليكم * وقلتم لا نكون كما 12
كنا * ولكن نصير علينا ملكا والله ربكم ملككم * فهذا الآن ملككم الذي اخترتم 13
وطلبتم * قد صيره الرب عليكم ملكا * وان انتم اتقيتم الرب * وعبدتموه * وسمعتم قوله * ولم 14
تسخطوه * صرتم انتم وملككم الذي اخترتم في طاعة الرب *

En igitur regem veſtrum coram vobis: 2
ego verò jam ſenui & grandævus factus
ſum, & filii quoque mei vobiſcum ſunt:
Jámq; nôſtis inſtitutum meum vobiſcum
à pueritia mea ad hunc uſque diem. Dum 3
ſto in præſentia veſtra, incuſate me coram
Domino, præſente Uncto ipſius, num violentiâ
uſus ſim in quemquam pro tauro,
aut acceperim à quoquam aſinum, aut oppreſſerim
quemquam, aut infeſtârim
quemquam; num etiam munus acceperim
à quoquam, & oculi mei deflexerint ad
illud: ſi quid hujuſmodi egi, dicite, ut
reparem damna. Dixerunt ad eum, 4
Non oppreſſiſti nos, nec moleſtiam exhibuiſti
nobis, nec munus à quoquam accepiſti.
Dixit eis, Teſtis eſt Deus contra 5
vos et teſtis eſt Unctꝰ ejꝰ hodiè, quòd non
inveneritis in me veſtigium iniquitatis?
Dixerunt, Teſtis eſt Deus hujus rei. Dixitque 6
Samuel ad populum, Dominus eſt
Deus ſolus qui creavit Moſen & Haronem,
& extraxit patres noſtros è terra
Ægypti. Surgite nunc ut judicium ineam 7
vobiſcum ante Dominum, & enarrem vobis
totam juſtitiam quâ uſus eſt erga vos
& erga patres veſtros. Ubi ingreſſus eſt 8
Jacob terram Ægypti, & orârunt patres
veſtri coram Domino, miſit Dominus Moſen
& Haronem, & extraxit patres veſtros
è terra Ægypti, & collocavit eos
in hac regione. Verùm obliti rerum quas 9
fecerat Deus Dominus eorum erga eos,
aliósque præter ipſum adorantes, tradidit
eos Deus Siſaræ duci militiæ Haſoris, &
in manus Paleſtinorum, & in manus regis
Moab, qui bellum geſſit cum eis. Et 10
oraverunt coram Domino, ac dixerunt;
Peccavimus deſerentes cultum Dei Domini
noſtri, et colentes Baal idolum et idola
fœminea: nunc ergò libera nos O
Domine, de manibus inimicorum noſtrorum,
& ſerviemus tibi. Tunc miſit Deus 11
Deboram, & Barac, et Gedeonem, et Nephtah,
et Samſonem, et liberavit vos de
manibꝰ inimicorum veſtrorum qui circum
vos erant, et domicilia veſtra tuti habitâſtis.
Tum videntes Nahas regem filiorum 12
Ammon aſcendiſſe contra vos, dixiſtis;
Non erimus ut fuimus, ſed præficiamus
nobis regem, cùm tamen Deus Dominus
veſter eſſet rex veſter. Ecce nunc 13
regem veſtrum quem elegiſtis et efflagitâſtis,
quem conſtituit Dominus ſuper vos
regem. Quòd ſi vos Dominum timueritis, 14
colueritis eum, vocem ejus audieritis
nec ad iracundiam provocaveritis eum;
ambulabitis vos et rex veſter quem elegiſtis, in obedientia Domini.

erit & ,Dom'ni os *irritaveritis & Domini voce in* audieritis non ſi Et
15 ואם לא תשמעו בקול יהוה ומריתם את פי יהוה והיתה
,ſtate nunc Etiam .veſtros patres *in* & ,vos *in* Domini manus
16 יד יהוה בכם ובאבתיכם: גם עתה התיצבו
faciens Dominus *quod* ,*hoc* *magnum* *verbum* videte &
וראו את הדבר הגדול הזה אשר יהוה עשה
,Dominum *ad* invocabo ?hodie *frumentorum* meſſis Nonne .veſtris oculis in
17 לעיניכם: הלוא קציר חטים היום אקרא אל יהוה
veſtrum malum quòd videte & ,ſcitote & :pluviam & ,*voces* dabit &
ויתן קלות ומטר ודעו וראו כי רעתכם
.regem vobis petendo ,Domini oculis in feciſtis quod ,multum
רבה אשר עשיתם בעיני יהוה לשאול לכם מלך:
pluviam &,*voces* Dominus deditque;Dominum ad Semuel clamavit Et
18 ויקרא שמואל אל יהוה ויתן יהוה קלת ומטר
.Semuel & ,Dominum valde populus omnis timuit & :illa die in
ביום ההוא ויירא כל העם מאד את יהוה ואת שמואל:
ad tuis ſervis pro Ora :Semuel ad populus omnis Dixeruntq;
19 ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד עבדיך אל
omnibus *ſuper* addidimus quia:moriamur non ut ,tuum Deum Dominum
יהוה אלהיך ואל נמות כי יספנו על כל
Semuel Dixitque .regem nobis *petendum ad* ,malum noſtris peccatis
20 חטאתינו רעה לשאל לנו מלך: ויאמר שמואל
:hoc malum omne feciſtis vos ;timeatis Ne :populum ad
אל העם אל תיראו אתם עשיתם את כל הרעה הזאת
Domino *ſervietis &* ,Dominum *poſt* à declinetis ne veruntamen
אך אל תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את יהוה
quæ ,*vana* poſt quia ,declinetis non Et .veſtro corde toto in
21 בכל לבבכם: ולא תסורו כי אחרי התהו אשר
derelinquet non Quoniam .*ipſa* vanitas quia ,eruent nec ,proderunt non
22 לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה: כי לא יטש
voluit quia :magnum ſuum nomen propter ſuum populum Dominus
יהוה את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל
mihi abſit :ego Etiam .populum *in* ſibi vos facere Dominus
23 יהוה לעשות אתכם לו לעם: גם אנכי חלילה לי
doceboque ;vobis pro orare *ceſſando à* ,Domino *peccando à*
מחטא ליהוה מחדל להתפלל בעדכם והוריתי
,Dominum timete Veruntamen .*recta &* *bona* *via in* vos
24 אתכם בדרך הטובה והישרה: אך יראו את יהוה
quòd videte quia :veſtro corde toto in veritate in ei ſervite &
ועבדתם אתו באמת בכל לבבכם כי ראו את אשר
,vos etiam:malefeceritis malefaciendo ſi Et .vobiſcum fecit magnifice
25 הגדל עמכם: ואם הרע תרעו גם אתם
.peribitis ,veſter rex etiam
גם מלככם תספו:

CAP. XIII. יג

.Iſrael ſuper regnavit annis duobus &;*ipſum regnando in*,Saul anni filius
1 בן שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על ישראל:
cum fuerunt & :Iſrael ex millia tria Saul ſibi elegit Et
2 ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל ויהיו עם
fuerunt mille & ;Bethel monte in & ,Michmas in millia duo Saul
שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואלף היו
virum ,dimiſit populi reſiduum & ;Binjamin Ghibhah in Jonathan cum
עם יונתן בגבעת בנימין ויתר העם שלח איש
,Ghebah in qui ,Peliſtim præſidem Jonathan percuſſit Et .ſua *tentoria* in
3 לאהליו: ויך יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע
:dicẽdo ,*terra omni in* tuba in clanxit Saul & :Peliſtim audierunt &
וישמעו פלשתים ושאול תקע בשופר בכל הארץ לאמר
Saul Percuſſit :dicendo,audierunt Iſrael omnis Et Hebræi Audiant
4 ישמעו העברים: וכל ישראל שמעו לאמר הכה שאול
: Peliſtim *in* Iſrael *fœtuit* etiam & , Peliſtim præſidem
את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים
.Ghilghal in Saul poſt populus ſunt *acciti* &
ויצעקו העם אחרי שאול הגלגל:

Verſio VUL. LAT.

15 Si autem non audieritis vocem Dñi, ſed exaſperaveritis ſermones ejus, erit manus Domini ſuper vos, & ſuper patres veſtros. 16 Sed & nunc ſtate, & videte rem iſtam grandem, quam facturus eſt Domin⁹ in conſpectu veſtro. 17 Numquid non meſſis tritici eſt hodié? invocabo Dominũ, et dabit voces et pluvias: & ſcietis, & videbitis, quia grande malũ feceritis vobis in conſpectu Domini, petentes ſuper vos regem. 18 Et clamavit Samuel ad Dominum, & dedit Dominus voces & pluvias in illa die. 19 Et timuit omnis populus nimis Dominum & Samuelẽ: & dixit univerſus popul⁹ ad Samuelem; Ora pro ſervis tuis ad Dominum Deum tuum, ut non moriamur: addidimus enim univerſis peccatis noſtris malum, ut peterem⁹ nobis regem. 20 Dixit autem Samuel ad populum; Nolite timere, vos feciſtis univerſum malum hoc: veruntamen nolite recedere à tergo Domini, ſed ſervite Domino in omni corde veſtro. 21 Et nolite declinare poſt vana, quæ non proderũt vobis, neque eruent vos, quia vana ſunt. 22 Et non derelinquet Dominus populum ſuum, propter nomen ſuum magnum: quia juravit Dominus facere vos ſibi populum. 23 Abſit autem à me hoc peccatum in Dominum, ut ceſſem orare pro vobis, & docebo vos viam bonam et rectã. 24 Igitur timete Dominum, & ſervite ei in veritate, & ex toto corde veſtro: vidiſtis enim magnifica quæ in vobis geſſerit. 25 Quòd ſi perſeveraveritis in malitia: & vos & rex veſter pariter peribitis.

CAP. XIII.

1 Filius unius anni erat Saul cùm regnare cœpiſſet, duobus autem annis regnavit ſuper Iſrael. 2 Et elegit ſibi Saul tria millia de Iſrael: & erant cum Saul duo millia in Machmas, et in monte Bethel: mille autem cum Jonatha in Gabaa Benjamin: porrò cæterum populum remiſit unumquemq; in tabernacula ſua. 3 Et percuſſit Jonathas ſtationem Philiſthinorũ, quæ erat in Gabaa, Quod cùm audiſſent Philiſthiim, Saul cecinit buccinâ in omni terra, dicens; Audiant Hebræi. 4 Et univerſus Iſrael audivit hujuſcemodi famã; Percuſſit Saul ſtationem Philiſthinorum: & erexit ſe Iſrael adverſùs Philiſthiim. Clamavit ergò populus poſt Saul in Galgala.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

15 Ἐὰν δὲ μὴ (σ) ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ἔσται χεὶρ κυρίου (τ) ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν. 16 Καὶ νῦν κατάστητε, καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὃ ὁ κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. 17 Οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον; ἐπικαλέσομαι (υ) κύριον, καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν· καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε, ὅτι ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἣν ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα. 18 Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ τὸν κύριον, καὶ ἔδωκε κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 19 Καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουήλ. Καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαμουήλ, Πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον θεόν σου, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι προστεθείκαμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κακίαν, 20 αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, Μὴ φοβεῖσθε. ὑμεῖς πεποιήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην· πλὴν μὴ ἐκκλίνητε ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου, καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν. 21 Καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων, οἳ οὐ περανοῦσιν οὐθέν, καὶ οἳ οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι οὐθέν εἰσιν. 22 Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι ἐπιεικῶς κύριος προσελάβετο ὑμᾶς ἑαυτῷ εἰς λαόν. 23 Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ κυρίῳ ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν. καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ, καὶ δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν· 24 Πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἴδετε ἃ ἐμεγάλυνε μεθ' ὑμῶν. 25 Καὶ ἐὰν κακίᾳ κακοποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε.

MS.A. (σ) εἰσακούσητε (τ) εἰς ὑμᾶς (υ) τὸν κύριον,

15 Si autem non audieritis vocem Domini, & repugnaveritis ori Domini; & erit manus Domini ſuper vos, & ſuper regem veſtrum. 16 Et nunc ſtate, & videte verbum magnum hoc, quod Dominus faciet in oculis veſtris. 17 Nónne meſſis frumentorum hodié? Invocabo Dominum; & dabit voces, & pluviam. Et cognoſcite, & videte, quia maleficium veſtrum eſt magnum, quod feciſtis in conſpectu Domini, petentes vobiſipſis regem. 18 Et invocavit Samuel Dominum: & dedit Dominus voces, & pluviam in die illa. 19 Et timuerunt omnis populus Dominum valdè, & Samuel. Et dixerunt omnis populus ad Samuel, Ora pro ſervis tuis ad Dominum Deum tuum; et non moriamur: quoniam addidimus ad omnia peccata noſtra (l) maleficium, petentes nobis ipſis regem. 20 Et dixit Samuel ad populum, Ne timeatis. Vos feciſtis omne maleficium hoc. Veruntamen ne declinetis à poſt Dominum, et ſervite Domino in toto corde veſtro. 21 Et non tranſgrediamini poſt eos, qui nihil ſunt, qui non perficient quicquam, et qui non eruent; quia nihil ſunt. 22 Quoniam non abjiciet Dominus populum ſuum propter nomen ſuum magnum: quoniam (m) admodùm Dominus ſuſcepit vos ſibi in populum. 23 (n) Et mihi nequaquàm, ut peccem Domino, omittendo orare pro vobis. Et ſerviam Domino: et oſtendam vobis viam bonam et rectam. 24 Tantummodò timete Dominũ: et ſervite ei in veritate, et in toto corde veſtro: quoniam videtis quæ magnificavit vobiſcum. 25 Et, ſi maleficio malefeceritis; et vos, et rex veſter (o) apponemini.

Κεφ. ιγʹ.

2 Καὶ ἐκλέγεται ἑαυτῷ Σαοὺλ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν Ἰσραήλ. καὶ ἦσαν μετὰ Σαοὺλ δισχίλιοι οἱ ἐν Μαχμάς, καὶ ἐν τῷ ὄρει Βαιθήλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάθαν ἐν Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν. καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ Σαοὺλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων, 4 Ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἤκουσε λεγόντων, Πέπαικε Σαοὺλ τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἠσχύνθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ ἐν Γαλγάλοις.

CAP. XIII.

2 Et elegit ſibi Saul tria millia virorum ex viris Iſrael. Et fuerant cum Saul bis mille, qui in Machmas, & in monte Bæthel: et mille fuerunt cum Jonathan in Gabaa Benjamin. Et reſiduum populi dimiſit, unumquenq; in tabernaculum ejus. 3 Et percuſſit Jonathan (b) Naſib alienigenam, qui in colle. Et audiunt alienigenæ. Et Saul tubâ clangit in omnem terram, dicens, (c) Spreverunt ſervi. 4 Et omnis Iſrael audivit dicentes, Percuſſit Saul Naſib alienigenam: et (d) puduit Iſrael in alienigenas. Et (e) aſcenderunt filii Iſrael poſt Saul in Galgala.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ואם לא תקבלון למימרא דיי ותסרבון על מימרא דיי ותהי מחתא דיי בכון כמא דהות
16 באבהתכון: אף כען אתעתדו וחזו ית פתגמא רבא הדין דיי עביד לעיניכון: הלא חצד
17 חטין יומא דין אצלי קדם יי ויתן קלין ומטרא ודעו וחזו ארי בישתכון סגיאה דעבדתון
18 קדם יי למשאל לכון מלכא: וקרא שמואל קדם יי ויהב יי קלין ומטרא ביומא ההוא
19 ודחל כל עמא לחדא מן קדם יי ומפתגמי שמואל: ואמרו כל עמא לשמואל צלי על
עבדך קדם יי אלהך ולא נמות ארי אוספנא על כל חובנא בישתא למשאל לנא מלכא:
20 ואמר שמואל לעמא לא תדחלון אתון גרמתון ית כל בישתא הדא ברם לא תסטון
21 מבתר פולחנא דיי ותפלחון קדם יי בכל לבכון: ולא תסטון מבתר פולחניה ולא תפלחון
22 לטעותא דאנון למא ולית בהון הנאה ולא משיזבין ארי למא אנון: ארי לא ירחיק יי
23 ית עמיה בדיל שמיה רבא ארי רעוא קדם יי למעבד יתכון קדמוהי לעם: אף אנא חס לי
מלמחטי קדם יי מלאתמנעא לצלאה עליכון ואליף יתכון דתהכון באורח תקנא
24 וכשרא: ברם דחילו מן קדם יי ותפלחון קדמוהי בקשוט בכל לבכון ארי חזו ית דאסגי
25 למעבד עמכון: ואם אבאשא תבאשון עובדיכון אף אתון אף מלככון תשתיצון:

יג

1 כבר שנא דלית ביה חובין כן שאול כד מלך ותרתין שנין מלך על ישראל: ובחר ליה
2 שאול תלתא אלפין מישראל והוו עם שאול תרין אלפין במכמש ובטור ביתאל ואלפא
3 הוו עם יונתן בגבעתא דבית בנימין ושאר עמא שלח גבר לקרווהי: ומחא יונתן ית
אסטרטיגי פלשתאי די בגבעתא ושמעו פלשתאי ושאול תקע בשופרא בכל ארעא
4 למימר ישמעון יהודאי: וכל ישראל שמעו למימר מחא שאול ית אסטרטיגי פלשתאי
ואף אתגריו ישראל בפלשתאי ואתכנישו עמא בתר שאול לגלגלא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

15 Et ſi non obedieritis dicto Dñi, at rebellaveritis ſuper dictum Domini, & erit plaga Domini in vobis, ut hæc quæ fuit in patribus veſtris. 16 Etiam nunc ſtate & videte verbum grande hoc quod Dominus facit ad oculos veſtros. 17 Nonne meſſis tritici hodie? orabo ante Dominum, & dabit voces & pluviam: cognoſcite & videte quòd malum veſtrum magnum quod feciſtis ante Dominum, ad petendum vobis regem. 18 Et *clamavit* Semuel ante Dñm, & dedit Dominus voces & pluviam in die illa: 19 & *timuit* omnis popul⁹ valdè ab-ante Dñm, & à verbis Semuel. Et dixerunt omnis populus ad Semuel: Ora ſuper ſervos tuos ante Dominum Deum *tuum*, & non moriemur; quia addidimus ſuper omnem culpam noſtram malum, petendo nobis regem. 20 Et dixit Semuel populo, Ne timeatis: vos *proevarâſtis* omne malum hoc; verùm non recedatis de-poſt cultum Dñi, & ſervietis ante Dñm in omni corde veſtro. 21 Et non recedetis de-poſt cultum ejus, & non ſervietis errorib⁹ qui non ſunt quicquam, & non eſt in illis utilitas; & non liberant, quia nihilum illi. 22 Quia non elongabit Dñs populũ ſuum propter nomen ſuum magnũ; quia voluntas ante Dñm ut faciat vos ante ſe in populum. 23 Etiam ego, abſit mihi, ut peccem ante Dominum à ceſſando orare ſuper vos: & docebo vos ut eatis in via ſtatuta & recta. 24 Verùm timete ab-ante Dñm, & ſervite ante illum in veritate in toto corde veſtro; nam videte quòd multiplicavit facere vobiſcum. 25 Et ſi depravando depravaveritis facta veſtra, etiam vos, etiam rex veſter, perdemini.

CAP. XIII.

1 Sicut filius anni in quo non ſunt culpæ, Saul [*erat*] quando regnavit, & duob⁹ annis regnavit ſuper Iſrael. 2 Et delegit ſibi Saul tria millia ex Iſrael, & fuerunt cum Saul duo millia in Michmas & in monte Beth-el, et mille fuerunt cum Jonathan in Gibghatha dom⁹ Binjamin, et reliquũ populum miſit quemq; ad urbes ſuas. 3 Et pcuſſit Jonathan ducem Peliſthæorũ qui in Gibghatha, et audierunt Peliſthæi, et Saul clanxit in cornu in omni terra dicens: Audiant Judæi. 4 Et omnis Iſrael audierunt dicendo: Percuſſit Saul ducem Peliſthæorum, et etiam concitatus eſt Iſrael in Peliſthæos: et congregati ſunt populus poſt Saul ad Gilgela.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܐܢ ܕܝܢ ܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܠܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܬܡܪܡܪܘܢܝܗܝ. ܬܗܘܐ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܒܟܘܢ،
ܐܝܟ ܕܗܘܬ ܥܠ ܐܒܗܝܟܘܢ. *ܗܫܐ ܐܬܥܬܕܘ. ܘܚܙܘ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܪܒܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܥܝܢܝܟܘܢ، 15
*ܗܐ ܚܨܕܐ ܗܘ ܕܚܛܐ ܝܘܡܢܐ. ܐܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܢܬܠ ܩܠܐ ܘܡܛܪܐ. ܘܕܥܘ ܘܚܙܘ ܕܒܝܫܬܟܘܢ، 16
ܪܒܐ ܗܝ. ܕܫܐܠܬܘܢ ܠܟܘܢ ܡܠܟܐ. *ܘܩܪܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܪܝܐ. ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܩܠܐ 17
ܘܡܛܪܐ ܒܐܬܪܐ ܗܘ. ܘܕܚܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܛܒ ܡܢ ܡܪܝܐ ܘܡܢ ܫܡܘܐܝܠ. *ܘܐܡܪܘ ܟܠܗ 18
ܥܡܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܨܠܝ ܥܠ ܥܒܕܝܟ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܠܐ ܢܡܘܬ. ܡܛܠ ܕܐܘܣܦܢ ܥܠ 19
ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܝܢ ܒܝܫܬܐ ܪܒܬܐ. ܕܫܐܠܢ ܠܢ ܡܠܟܐ. *ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ،
ܐܢܬܘܢ ܥܒܕܬܘܢ ܗܕܐ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܬܣܛܘܢ ܡܢ ܒܬܪܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܦܠܘܚܘ 20
ܠܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܠܒܟܘܢ. *ܘܠܐ ܬܣܛܘܢ ܒܬܪ ܣܪܝܩܘܬܐ. ܕܠܐ ܡܘܬܪܢ. ܘܠܐ ܡܦܨܝܢ ܠܟܘܢ،
ܡܛܠ ܕܣܪܝܩܘܬܐ ܐܢܝܢ. *ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܒܩ ܡܪܝܐ ܠܥܡܗ. ܡܛܠ ܫܡܗ ܪܒܐ. ܡܛܠ 21
ܕܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܥܒܕܟܘܢ ܠܗ ܥܡܐ. *ܐܦ ܐܢܐ. ܚܣ ܠܝ ܕܐܚܛܐ ܠܡܪܝܐ .. ܘܠܐ ܐܨܠܐ ܥܠܝܟܘܢ، 22
ܐܠܐ ܐܘܕܥܟܘܢ ܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ ܘܬܪܝܨܬܐ. *ܒܪܡ ܕܚܠܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܦܠܘܚܘܗܝ ܒܩܘܫܬܐ ܒܟܠܗ 23
ܠܒܟܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܟܘܢ. ܘܚܙܘ ܕܐܘܪܒ ܥܡܟܘܢ. *ܘܐܢ ܡܐܒܫܘ ܬܐܒܫܘܢ .. ܐܦ ܐܢܬܘܢ، 24
ܐܦ ܡܠܟܟܘܢ ܬܐܒܕܘܢ. 25

ܩܦܠܐܘܢ ܝܓ * *ܘܒܪ ܫܢܬܐ ܚܕܐ ܘܬܪܬܝܢ ܕܐܡܠܟ ܫܐܘܠ
ܒܡܠܟܘܬܗ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܓܒܐ ܠܗ ܫܐܘܠ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. 1
ܘܗܘܘ ܥܡ ܫܐܘܠ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܡܟܡܣ ܘܒܛܘܪܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܐܠܦ ܗܘܘ. 2
ܥܡ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܒܪܡܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܫܪܟܗ ܕܥܡܐ. ܫܪܐ ܐܢܫ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. *ܘܡܚܐ
ܝܘܢܬܢ ܠܟܡܝܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܕܒܓܒܥ. ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܫܐܘܠ ܩܪܐ ܒܫܝܦܘܪܐ ܒܟܠܗ 3
ܐܪܥܐ. ܟܕ ܐܡܪ. ܢܫܡܥܘܢ ܥܒܪܝܐ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. *ܕܡܚܐ ܫܐܘܠ ܠܟܡܝܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. 4
ܘܐܬܥܫܢ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܒܬܪ ܫܐܘܠ ܠܓܠܓܠ.

Sed ſi non auſcultaveritis voci Dn̄i Dei ve- 15
ſtri,& ad irã provocaveritis eum ; erit manus
Dn̄i contra vos,ut fuit contra patres veſtros.
Jam verò parate vos, & videte rem iſtã ma- 16
gnam quam factur⁹ eſt Dn̄s ſup vos. Ecce meſ- 17
ſis triticea eſt hodiè, vocabo *tamen* Dn̄m, e-
détque Dn̄s fragorem ac pluviã: & ſcitote ac
videte magnã fuiſſe culpã veſtrã petendo vo-
bis regẽ. Tunc vocavit Samuel Dn̄m,edidítq; 18
Dn̄s fragorem & pluviã in loco illo: & vehe-
menter timuerunt univerſus populus Dn̄m &
Samuelẽ: Et dixerunt omnis popul⁹ ad Samu- 19
elem, Ora pro ſervis tuis ad Dn̄m Deum tuũ,
et ne moriamur: adjecim⁹ enim ad omnia pec-
cata noſtra crimen ingens petendo nobis re-
gem. Dixit Samuel populo, Ne timeatis, vos 20
commiſiſtis totũ hoc malum ; veruntamen ne
declinetis à ſectando Domino, ſed colite Dn̄m
ex toto corde veſtro: Et ne deflectatis poſt 21
vanitates, ne moriamini: non enim liberabũt
vos, quia vanitates ſunt. Neq; enim deſeret 22
Dominus populũ ſuum, propter nomen ſuum
magnum; quandoquidẽ conſenſit efficere vos
ſibi populum. Quod autẽ ad me, abſit à me 23
ut peccem in Dominum haud orando pro vo-
bis; imò docebo vos viam bonam & rectam.
Verùm timete Dominũ, eúmque juridicè co- 24
lite ex toto corde veſtro totâq; animâ veſtrâ,
conſiderantes quàm magnificè vobiſcum a- 25
gat. Quòd ſi ultrò malefeceritis, cum vos tum
rex veſter, moriemini,

CAP. XIII

Cum autem anno uno vel duob⁹ regnâſſet 1
Saul in regno ſuo ſuper Iſraelem, Elegit ſibi 2
Saul tria millia virorum ex Iſraele, quorũ vi-
rorũ duo millia fuerunt cum Saule in Mach-
mas & in monte Beth-il, mille verò fuerũt
cum Jonathan ejus filio in colle Benjamin: re-
liquum autem populum dimiſit quemque in
domum ſuam. Percuſſitque Jonathan ſtatio- 3
nem Philiſtæorũ in Gebaa. Quo audito Phi-
liſtæi (Saul enim tubâ proclamaverat in tota
terra, dicendo, Audiant Ebræi & omnis Iſra-
el, Quòd percuſſit Saul ſtationem Philiſtæ- 4
orum vicítq; Iſrael Philiſtæos: & congregat⁹
populus adhæſit Sauli in Galgala.)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وان انتم لم تسمعوا قول الله ربكم وعصيتم * انزل الرب عليكم عقابه كما انزل على ابائكم * 15
* فاستعدوا الان وانظروا الى الامر العظيم الذي يصنعه الرب بكم * وقتنا هذا هو وقت 16
الحصاد * ادعوا الرب فيسمع لنا صوتا شديدا * ويهبط علينا مطرا جودا * لتعلموا ان شركم 17
عظيم حيث طلبتم ملكا * فدعا صموال الرب * فاسمع الرب صوتا * وانزل مطرا في تلك البلاد * 18
وفرق الشعب فرقا شديدا * واتقوا الرب * وهابوا صموال * ثم قال جميع الشعب لصموال * صلي 19
على عبيدك امام الله ربك لئلا نموت * لانا قد زدنا على جميع خطايانا شرا عظيما حيث طلبنا
ملكا * قال صموال للشعب * لا خوف عليكم * انتم فعلتم هذا الشر العظيم * ولكن لا تميلوا 20
عن الرب * ولا تعبدوا غيره * بل اعبدوا الرب من كل قلوبكم * ولا تحيدوا الى البواطل * لئلا 21
عودوا * من اجل ان البواطل لا تقدر ان تنجيكم لانها خائبة * والرب لا يخذل شعبه من 22
اجل اسمه العظيم * لان الرب قد رضي ان تكونوا له شعبا * فاما انا * فحاشا لله ان اثم واترك 23
الصلاة عليكم * وتعليمي لكم الطريق المستقيمة الصالحة * فاتقوا الله الرب واعبدوه عبادة 24
صحيحة من كل قلوبكم وانفسكم * واعلموا انه يعظم لكم الخيرات * وان اسأتم واثمتم * 25
اعلموا ان الرب سيهلككم * ويهلك ملككم *

* الفصل الثالث عشر *

* فلما ملك ساوول سنة وسنتين وثلاثا من ملكه على بني اسرائيل * انتخب ساوول من بني 1
اسرائيل ثلاثة الف رجل * وصير معه الفين في مخمس وجبل بيت ال * والفا مع يوناثان ابنه في 2
رامة بنيامين * وسرح بقية الشعب كل انسان الى منزله * وقتل يوناثان مشايخ اهل فلسطين في 3
جبع * وسمع اهل فلسطين بذلك * وامر ساوول ان ينفخ في الصور في الارض كلها ويقال * يسمع
العبرانيون وجميع بني اسرائيل * ان ساوول قتل مشايخ اهل فلسطين * وظفر بنو اسرائيل باهل 4
فلسطين * فاجتمع الشعب الى ساوول في الجلجال *

Verùm niſi vos acquieveritis dicto Dei 15
Domini veſtri, ſed rebellaveritis; immit-
tet Domin⁹ in vos punitionem ſuã quem-
admodum immiſit in patres veſtros. Jam 16
verò parate vos, et ſpectate rem grandem
quam facturus eſt Dominus erga vos.
Tempus hoc noſtrum, tempus eſt meſſis: in- 17
vocabo Dominum, et audire faciet nos ſo-
nitum vehementem, demittétque ſuper
nos pluviam ſalubrem, ut ſciatis grandem
eſſe malitiam veſtram, quòd regem poſtu-
laveritis. Invocavítque Samuel Domi- 18
num, & audire fecit Dominus ſonitum,
demiſítque pluviam in regionem illam;
ita ut percitus fuerit populus pavore ve-
hementi, Dominum timuerint, & Samuelẽ
veriti ſint. Tum dixit univerſus populus 19
Samueli, Ora pro ſervis tuis coram Deo
Domino tuo ne moriamur: quoniã omnibus
peccatis noſtris malum ingens addidimus
petentes regem. Dixit Samuel ad populũ, 20
Ne metuatis, vos perpetrâſtis hoc malum
ingens; attamen ne declinetis à Domino,
néve colatis alium præter eum, ſed Domi-
num colite totis cordibus veſtris. Et ne 21
deflectatis ad vanitates, ne moriamini:
nam vanitates non poterunt ſalvare vos,
quòd ſint inanes. Dominus autem non de- 22
ſtituet populum ſuum, propter nomen ſu-
um magnum; quandoquidem Domino
placuit ut eſſetis ſibi populus. Quod au- 23
tem ad me, nequaquam faxit Deus ut pec-
cem, & omittam precari pro vobis, et do-
cere vos viam rectam & bonam. Verùm 24
timete Deum Dominum, eúmque adorate
cultu ſincero, integris cordibus ac menti-
bus: & ſcitote eum ampliaturum erga
vos beneficia. Quòd ſi iniquè & per- 25
verſè egeritis, ſcitote quòd Dominus per-
det vos, perdétque regem veſtrum.

CAP. XIII.

Cum autem regnâſſet Saul uno, duo- 1
bus, vel tribus annis è regno ſuo ſu-
per filios Iſrael, Delegit Saul ex Iſraeli- 2
tis tria millia virorum, quorum duo millia
collocavit apud ſe in Machmas & monte
Beth-el, mille verò apud Jonathanem fi-
lium ſuum in Rama Benjamini: reliquum
verò populum dimiſit quemque ad do-
mum ſuam. Et occîdit Jonathan ſenio- 3
res Paleſtinorum in Gabaa, audierúntque
id Paleſtini: & præcepit Saul ut canere-
tur cornu per univerſam terram, ac dice-
retur; Audiant Ebræi & omnes Iſraelitæ,
Quòd Saul interfecit ſeniores Paleſtino- 4
rum, & devicerunt Iſraelitæ Paleſtinos;
Et congregatus eſt populus ad Saulem in
Galgal.

שמואל א: יג

millia triginta ,Israel cum pugnandum ad sunt *collecti* Pelistim Et
5 וּפְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ ׀ לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אֶלֶף
super quæ arena sicut populus & ,equitum millia sex & ,*currus*
רֶכֶב וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעָם כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־
sunt castrametati & ,ascenderunt & :multitudine in maris *labium*
שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ
quòd viderunt Israel *vir* Et .Beth aven orientem ad ,Michmas in
6 בְמִכְמָשׂ קִדְמַת בֵּית־אָוֶן׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי
populus se absconderunt & :populus erat coarctatus quia ,sibi angustia
צַר־לוֹ כִּי נִגַּשׂ הָעָם וַיִּתְחַבְּאוּ הָעָם
.cisternis in & ,turribus in & ,petris in & ,munitionibus in &,speluncis in
בַּמְּעָרוֹת וּבַחֲוָחִים וּבַסְּלָעִים וּבַצְּרִחִים וּבַבֹּרוֹת׃
ipse adhuc Saul &.Ghilhad &,Ghad terram Jarden transierunt Hebræi Et
7 וְעִבְרִים עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶרֶץ גָּד וְגִלְעָד וְשָׁאוּל עוֹדֶנּוּ
septem expectavit Et .eum post *intremuerunt* populus omnis &,Ghilghal in
8 בַגִּלְגָּל וְכָל־הָעָם חָרְדוּ אַחֲרָיו׃ וַיִּיחֶל ׀ שִׁבְעַת
;Ghilghal in Semuel venit non & ,Semuel quod statutum tempus *ad* dies
יָמִים לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר שְׁמוּאֵל וְלֹא־בָא שְׁמוּאֵל הַגִּלְגָּל
me ad *facite Accedere* :Saul Dixitque .eo *desuper* populus est dispersus &
9 וַיָּפֶץ הָעָם מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַגִּשׁוּ אֵלַי
eum complere ut ,fuit Et .*ascensionem fecit ascendere* & :pacifica & ,*ascensionem*
10 הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיַּעַל הָעֹלָה׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ
Saul est egressus & ,venit Semuel ecce & ,*ascensionem facere ascendere*
לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל בָּא וַיֵּצֵא שָׁאוּל
?fecisti Quid :Semuel dixit Et .*ei benedicendum* ad ejus occursum in
11 לִקְרָאתוֹ לְבָרְכוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל מֶה עָשִׂיתָ
,me *desuper* populus dispergebatur quòd vidi Quia :Saul Dixitque
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כִּי רָאִיתִי כִי־נָפַץ הָעָם מֵעָלַי
collecti Pelistim & :dierum statutum tempus ad veniebas non tu &
וְאַתָּה לֹא־בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים נֶאֱסָפִים
,Ghilghal in me ad Pelistim descendent Nunc :dixi & .Michmas in
12 מִכְמָשׂ׃ וָאֹמַר עַתָּה יֵרְדוּ פְלִשְׁתִּים אֵלַי הַגִּלְגָּל
.*ascensionem feci ascendere* & ,*mihi feci vim* & ,oravi non Domini *facies* &
וּפְנֵי יְהוָה לֹא חִלִּיתִי וָאֶתְאַפַּק וָאַעֲלֶה הָעֹלָה׃
præceptum servasti non :*es factus Stultus* ,Saul ad Semuel dixir Et
13 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל נִסְכָּלְתָּ לֹא שָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוַת
Dominus stabilierat nunc *quia* ;tibi præcepit quod ,tui Dei Domini
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוָּךְ כִּי עַתָּה הֵכִין יְהוָה
tuum regnum nunc Et .seculum in usque Israel *ad* tuum regnum
14 אֶת־מַמְלַכְתְּךָ אֶל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ וְעַתָּה מַמְלַכְתְּךָ
,suum cor secundùm virum sibi Dominus quæsivit :stabit non
לֹא־תָקוּם בִּקֵּשׁ יְהוָה לוֹ אִישׁ כִּלְבָבוֹ
servâsti non quia :suum populū super *ducem in* Dominus ei præcepit &
וַיְצַוֵּהוּ יְהוָה לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא שָׁמַרְתָּ
de ascendit & ,Semuel surrexit Et .Dominus tibi præcepit quod
15 אֵת אֲשֶׁר־צִוְּךָ יְהוָה׃ וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיַּעַל מִן־
inventos populum Saul *visitavit* &:Binjamin Ghibhah in Ghilgal
הַגִּלְגָּל גִּבְעַת בִּנְיָמִן וַיִּפְקֹד שָׁאוּל אֶת־הָעָם הַנִּמְצְאִים
,ejus filius Jonathan & ,Saul Et .viros sexcentos fermè secum
16 עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וְשָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ
Pelistim & ;Binjamin Ghebah in *sedentes* ,eis cum inventus populus &
וְהָעָם הַנִּמְצָא עִמָּם יֹשְׁבִים בְּגֶבַע בִּנְיָמִן וּפְלִשְׁתִּים
castrametatione è corrumpens est egressus Et .Michmas in sunt castrametati
17 חָנוּ בְמִכְמָשׂ׃ וַיֵּצֵא הַמַּשְׁחִית מִמַּחֲנֵה
viam ad respiciebat unum caput :capitibus tribus Pelistim
פְלִשְׁתִּים שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים הָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה אֶל־דֶּרֶךְ
viam respiciebat *unum* caput Et .Suhal terram ad ,Ophrah
18 עָפְרָה אֶל־אֶרֶץ שׁוּעָל׃ וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ
super prospicientem termini viam *respiciebat unum* caput & :Beth-choron
בֵּית חֹרוֹן וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ הַגְּבוּל הַנִּשְׁקָף עַל־
.desertum ad Sebohim vallem
גֵּי הַצְּבֹעִים הַמִּדְבָּרָה׃

Versio VUL. LAT.

5 Et Philisthiim congregati sunt
ad præliandū contra Israel, triginta millia curruū, & sex millia equitū, et reliquū vulg⁹, sicut arena quæ est in littore maris plurima. Et ascendentes castrametati sunt in Machmas ad
6 Orientē Bethaven. Quod cùm
vidissent viri Israel se in arcto
positos, (afflict⁹ enim erat popul⁹) absconderūt se in speluncis, & in abditis, in petris quoque, & in antris, et in cisternis.
7 Hebræi autem transierunt Jordanē in terrā Gad & Galaad.
Cúmq; adhuc esset Saul in Galgala, universus popul⁹ perter-
8 rit⁹ est, qui sequebatur eum. Et
expectavit septem diebus juxta
placitū Samuelis, & non venit
Samuel in Galgala, dilapsúsq;
9 est popul⁹ ab eo. Ait ergò Saul;
Afferte mihi holocaustū, & pacifica. Et obtulit holocaustum.
10 Cúmq; complêsset offerens holocaustum, ecce Samuel veniebat: & egress⁹ est Saul obviàm
11 ei ut salutaret eum. Locutúsq;
est ad eum Samuel, Quid fecisti? Respondit Saul, Quia vidi
quòd popul⁹ dilaberetur à me,
& tu non veneras juxta placitos dies: porrò Philisthiim con-
12 gregati fuerāt in Machmas, Dixi: Nunc descendēt Philisthiim
ad me in Galgala, & faciē Dñi
non placavi. Necessitate com-
13 pulsus, obtuli holacaustū. Dixítq; Samuel ad Saul; Stultè egisti, nec custodîsti mandata
Dñi Dei tui, quæ præcepit tibi.
Quod si non fecisses, jam nunc
præparâsset Dñs regnum tuum
14 sup Israel in sempiternū, Sed
nequaquàm regnū tuum ultrà
consurget. Quæsivit Dñs sibi
virū juxta cor suum: & præcepit ei Dñs ut esset dux sup populum suū, eò quòd non serva-
15 veris quæ præcepit Dñs. Surrexit autē Samuel, et ascēdit de
Galgalis in Gabaa Benjamin.
Et reliqui populi ascenderunt
post Saul obviàm populo, qui
expugnabant eos venientes de
Galgala in Gabaa, in colle Benjamin. Et recensuit Saul populum, qui inventi fuerāt cum eo,
16 quasi sexcentos viros. Et Saul
& Jonathas filius ej⁹, populúsque qui invent⁹ fuerat cum eis,
erat in Gabaa Benjamin: porrò Philisthiim consederant in
17 Machmas. Et egressi sunt ad
prædandū de castris Philisthinorū tres cunei. Un⁹ cuneus pgebat contra viā Ephra ad ter-
18 ram Sual. Porrò alius ingrediebatur p viā Beth-horon: Tertius autē verterat se ad iter termini imminentis valli Seboim
contra desertum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον
ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ Ἰσραὴλ
τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων, καὶ ἓξ χιλιάδες ἱππέων, καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ
παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει· καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμὰς ἐξ
6 ἐναντίας Βαιθωρὼν κατὰ Νότου. Καὶ ἀνὴρ
Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτὸν, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς
σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ
ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς βόθροις, καὶ
7 ἐν τοῖς λάκκοις. Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Γὰδ καὶ
Γαλαάδ. καὶ Σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγάλοις,
8 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ
διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ, ὡς
εἶπε Σαμουὴλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς
Γάλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ᾽
9 αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Προσαγάγετε ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικάς.
10 καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκαύτωσιν. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται. καὶ
ἐξῆλθε Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλο-
11 γῆσαι αὐτόν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Τί πεποίηκας; καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ὅτι εἶδον ὡς
διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ σὺ οὐ
παρεγένου ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν
ἡμερῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς
12 Μαχμάς, Καὶ εἶπα, Νῦν καταβήσονται
οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς Γάλγαλα, καὶ
τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην. καὶ
ἐνεκρατευσάμην, καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὁλο-
13 καύτωσιν. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ,
Μεματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν
ἐντολήν μου, ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος,
ὡς νῦν ἡτοίμασε κύριος τὴν βασιλείαν
14 σου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν
ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεταί σοι, καὶ ζητήσει κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν
καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἐντελεῖται κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι
οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι κύριος.
15 Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλγάλων. καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω
τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ. αὐτῶν παραγινομένων ἐκ Γαλγάλων εἰς Γαβαὰ Βενιαμὶν,
καὶ ἐπεσκέψατο Σαοὺλ τὸν λαὸν τὸν εὑρεθέντα μετ᾽ αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας.
16 Καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ
λαὸς οἱ εὑρεθέντες μετ᾽ αὐτῶν ἐκάθισαν
ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν, καὶ ἔκλαιον, καὶ οἱ
ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν ἐν Μαχ-
17 μάς. Καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ
ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ μία
ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γοφερὰ ἐπὶ γῆν Σω-
18 γάλ. Καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα
ὁδὸν Βαιθωρών. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γαβαὲ τὴν εἰσκύπτουσαν ἐπὶ
Γαὶ τὴν Σαβίμ.

*Et alienigenæ congregantur in
prælium super Israel. Et ascendunt super Israel triginta millia
curruum, & sex millia equitum,
& populus tanquam arena, (f)
quæ iuxta mare, multitudine.
Et ascendunt, & castrametantur
in Machmas (g) ex adverso Bethoron contra Austrum. Et vir
Israel vidit, (h) quia angustè
sibi, ne ipse accedat: & occultavit se populus in speluncis, &
in abditis, & in petris, & in foveis, & in cisternis. Et (i) transitores transierunt Jordanem in
terram Gad, & Galaad. Et Saul
adhuc erat in Galgalis: & universus populus expavit post eum.
Et (k) distulit septem dies testimonio, sicut dixerat Samuel:
& non adveniebat Samuel in (l)
Galgala: & dispersus est populus ejus ab eo. Et dixit Saul,
Adducite ut faciam holocaustosim, et pacifica. Et obtulit holocaustosim. Et factum est, ut consummavit offerens holocaustosim,
et Samuel advenit. Et exiit Saul
in occursum ei ad benedicendum
eum. Et dixit Samuel, Quid
fecisti? Et dixit Saul; Quoniam
vidi, quia dispersus erat populus
à me, & tu non adveniebas,
sicut constitueras in testimonio
dierum, & alienigenæ congregati erant in Machmas: Et dixi,
Nunc descendent alienigenæ ad
me in Galgala, & faciē Domini
non sum deprecat⁹. Et vim feci,
& obtuli holocaustosim. Et
dixit Samuel ad Saul, Stultè actum est tibi: quoniam non custodîsti mandatum meum, quod
mandavit tibi Dominus: (m)
quia nunc præparaverat Dominus
regnum tuum super Israel usq;
in seculum. Et nunc regnum
tuum non stabit tibi: & quæret
sibi Dominus hominem secundùm cor suum: & mandabit
Dominus eum in principem super
populū suum: quoniam non custodîsti quæcunq; mandavit tibi
Dominus. Et surrexit Samuel,
& abiit de (n) Galgalis. Et residuum populi ascendit post Saul
in occursum post populum bellatorem. Ipsis advenientibus è
Galgalis in Gabaa Benjamin, &
recensuit Saul populum, qui inventus erat cum eo, circiter sexcentos viros. Et Saul, & Jonathan filius ejus, et populus, qui inventi sunt cum eis, sederunt in
Gabaa Benjamin: (o) et plorabant. Et alienigenæ castrametati
erant in Machmas. Et egressus
est vastator ex agro alienigenarum tribus principiis: principium
unum spectans viam Gophera
ad terram Sogal. Et principium
unum spectans viam Bethoron:
et principium unum spectans (p)
viam Gabae vergentem ad Gai
Sabim.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וּפְלִשְׁתָּאֵי אִתְכְּנִישׁוּ לְאַגָחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תְּלָתִין אַלְפִין רְתִיכִין וְשִׁתָּא אַלְפִין פָּרָשִׁין
6 וְעַמָּא כְּחָלָא דְעַל כֵּיף יַמָּא לִסְגֵי וּסְלִיקוּ וּשְׁרוֹ בְמִכְמָשׁ מַדְנַח בֵּית אָוֶן׃ וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל חֲזוֹ
אֲרֵי עָקַת לְהוֹן אֲרֵי אִדְחַק עַמָּא וְאִטַּמַּרוּ עַמָּא בִּמְעָרָתָא וּבִמְצָדָתָא וּבִשְׁקִיפֵי כֵיפַיָּא
7 וּבִמְעָרַת טִינָרָא וּבְנוּבַיָּא׃ וִיהוּדָאֵי עֲבַרוּ יָת יַרְדְּנָא לַאֲרַע גָּד וְגִלְעָד וְשָׁאוּל עַד כְּעַן
8 בְּגִלְגָּלָא וְכָל עַמָּא אִתְכְּנִישׁוּ בַּתְרוֹהִי׃ וְאוֹרִיךְ שִׁבְעָא יוֹמִין לִזְמָנָא דַּאֲמַר לֵיהּ שְׁמוּאֵל
9 וְלָא אֲתָא שְׁמוּאֵל לְגִלְגָּלָא וְאִתְבַּדַּר עַמָּא מֵעִלָּווֹהִי׃ וַאֲמַר שָׁאוּל קָרִיבוּ לְוָתִי עֲלָתָא
10 וְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא וְאַסֵּיק עֲלָתָא׃ וַהֲוָה כְּשֵׁיצָיוּתֵיהּ לְאַסָּקָא עֲלָתָא וְהָא שְׁמוּאֵל אֲתָא וּנְפַק
11 שָׁאוּל לְקַדָּמוּתֵיהּ לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמֵיהּ׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל מָה עֲבַדְתָּא וַאֲמַר שָׁאוּל אֲרֵי חֲזֵיתִי
אֲרֵי אִתְבַּדַּר עַמָּא מֵעִלַּוַי וְאַתְּ לָא אֲתֵיתָא לִזְמַן יוֹמִין וּפְלִשְׁתָּאֵי אִתְכַּנַּשׁוּ לְמִכְמָשׁ׃
12 וַאֲמָרִית כְּעַן יֵחֲתוּן פְּלִשְׁתָּאֵי לְוָתִי לְגִלְגָּלָא וּקְדָם יְיָ לָא צַלֵּיתִי וְאִתְחַסְּנִית וְאַסֵּקִית עֲלָתָא׃
13 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל טַפְּשְׁתָּא לָא נְטַרְתָּא יָת תַּפְקֶדְתָּא מֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ דְּפַקְּדָךְ אֲרֵי
14 כְעַן אַתְקֵין יְיָ יָת מַלְכוּתָךְ עַל יִשְׂרָאֵל עַד עָלְמָא׃ וּכְעַן מַלְכוּתָךְ לָא תִתְקַיַּם אַתְקֵין יְיָ
קֳדָמוֹהִי גְּבַר עָבֵיד רְעוּתֵיהּ וּפַקְּדֵיהּ יְיָ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמֵּיהּ אֲרֵי לָא נְטַרְתָּא יָת דְּפַקְּדָךְ
15 יְיָ׃ וְקָם שְׁמוּאֵל וּסְלֵיק מִן גִּלְגָּלָא לְגִבְעָתָא דְּבִנְיָמִין וּמְנָא שָׁאוּל יָת עַמָּא דְּאִשְׁתְּכַחוּ
16 עִמֵּיהּ כְּשִׁית מְאָה גַּבְרָא׃ וְשָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּרֵיהּ וְעַמָּא דְּאִשְׁתְּכַח עִמְּהוֹן יָתְבִין בְּגִבְעָתָא
17 דְּבֵית בִּנְיָמִין וּפְלִשְׁתָּאֵי שְׁרוֹ בְמִכְמָשׁ׃ וּנְפַק מְחַבְּלָא מִמַּשְׁרִיתָא פְּלִשְׁתָּאֵי תְּלָתָא מַשְׁרְיָן
18 מַשְׁרִיתָא חֲדָא מִתְפַּנְיָא לְאוֹרַח עָפְרָה לַאֲרַע דָּרוֹמָא׃ וּמַשְׁרִיתָא חֲדָא מִתְפַּנְיָא לְאוֹרַח
בֵּית חוֹרוֹן וּמַשְׁרִיתָא חֲדָא מִתְפַּנְיָא לְאוֹרַח תְּחוּמָא דְּמִסְתְּכֵי לְחֵילַת אַפְעַיָּא לְמַדְבְּרָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et Pelisthæi congregati sunt ad ineundum bellum *in* Israel triginta mille currus, & sex mille equites; & populus ut arena quæ super littus maris ad multitudinem: & ascenderunt & posuerunt [*castra*] in Michmas ad orientem Beth-aven. Et homines Israel viderunt quòd afflictio eis, quia oppressus est populus; & absconditi sunt populus in speluncis, & in munitionibus, & in foraminibus petrarum, & in speluncis rupium & in foveis. Et Jehudæi transierunt Jordanem ad terram Gad & Gilghad; & Saul usq; adhuc in Gilgela: & omnis populus congregati sunt post illum. Et produxit septem dies post tempus quod dixit *ei* Semuel, & non venit Semuel ad Gilgela, & dispersus est populus de-super eum. Et dixit Saul: Afferte ad me holocausta & oblationem sanctitatis, & ascendere faciam holocausta. Et fuit cùm absolvisset ille offerre holocaustum, & ecce Semuel venit; & exivit Saul ad occursum ejus ut rogaret in pace ejus. Et dixit Semuel: Quid fecisti? & dixit Saul: Quia vidi quòd dispersus est populus de-super me, & tu non venisti ad tempus dierum, & Pelisthæi congregati sunt in Michmas. Et dixi: Nunc descendent Pelisthæi ad me ad Gilgela, & ante Dominum non oravi, & roboratus sum et ascendere feci holocaustum. Et dixit Semuel ad Saul: Stultè egisti, non custodîsti jussionem dicti Dñi Dei tui quam præcepit tibi: nam nunc firmaret Dñs regnum tuum super Israel usq; in seculum. Et nunc regnum tuum non firmabitur: firmavit Dñs ante se virum facientem voluntatem suam, et jubebit eum Dñs esse regem super populum suum, quia non custodîsti id quod jussit Dñs. Et surrexit Semuel et ascendit de Gilgela ad Gibghatha domus Binjamin, et numeravit Saul populum qui inventi sunt cum illo quasi sexcentos viros. Et Saul et Jonathan filius ejus, et populus qui inventus est cum eis, sedebant in Gibghatha domus Binjamin; et Pelisthæi posuerunt [*castra*] in Michmas. Et exivit vastator ex castris Pelisthæorum [*per*] tres turmas: turma una respiciebat ad viam Ghophra ad terram Australem. Et turma una respiciebat ad viam Beth-hhoron: et turma una respiciebat ad viam termini qui spectat ad vallem Aphghaia ad desertum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܪܟܒܝܢ. ܘܫܬܐ
ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܥܡܐ. ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܪ ܝܡܐ. ܣܓܝܐܐ ܕܝܢ. ܘܣܠܩܘ ܘܫܪܘ
6 ܒܡܟܡܫ. ܡܢ ܡܕܢܚܗ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܚܙܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܚܠܘ ܘܐܬܛܫܝܘ
7 ܒܡܥܪ̈ܐ ܘܒܚܘ̈ܪܐ. ܘܒܫܩܝ̈ܦܐ. ܘܒܦܥܪ̈ܐ. ܘܒܓܘܒ̈ܐ. * ܘܥܒܪ̈ܝܐ ܥܒܪܘ ܠܝܘܪܕܢܢ
8 ܠܐܪܥܐ ܕܓܕ ܘܕܓܠܥܕ. ܘܫܐܘܠ ܥܕܟܝܠ ܒܓܠܓܠܐ ܗܘܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܥܡܗ. * ܘܩܘܝ
ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܠܙܒܢܐ ܕܫܡܘܐܝܠ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܐܬܒܕܪ ܥܡܐ ܡܢ
9 10 ܠܘܬ ܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܩܪܒܘ ܠܝ ܥܠܬܐ. ܘܐܣܩ ܕܒܚܐ ܫܠܡܐ ܠܥܠܬܐ. * ܘܟܕ
ܫܠܡ ܠܡܣܩܘ ܥܠܬܐ. ܐܬܐ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܢܦܩ ܫܐܘܠ ܠܐܘܪܥܗ. ܠܡܒܪܟܘܬܗ.
11 * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܚܙܝܬ ܕܐܬܒܕܪ ܥܡܐ ܡܢܝ.
ܘܐܢܬ ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܙܒܢܐ ܘܠܝܘܡܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܟܢܝܫܝܢ ܒܡܟܡܫ. * ܘܐܡܪܬ. ܕܠܡܐ
ܢܚܬܘܢ ܦܠܫܬܝܐ ܠܘܬܝ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܐܦܝ ܡܪܝܐ ܠܐ ܚܙܝܬ. ܘܐܡܪܚܬ ܘܐܣܩܬ
12 ܥܠܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܐܣܟܠܬ ܕܠܐ ܢܛܪܬ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ
ܕܦܩܕܟ. ܡܛܠ ܕܗܫܐ ܐܬܩܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܡܠܟܘܬܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܕܐܩܝܡܝܟ
13 ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܘܗܫܐ ܠܐ ܬܩܘܡ. ܡܛܠ ܕܓܒܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܓܒܪܐ ܐܝܟ ܠܒܗ.
14 ܘܦܩܕܗ ܡܪܝܐ ܠܡܕܒܪܘ ܠܥܡܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܛܪܬ ܟܠ ܕܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ.
15 * ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܣܠܩ ܡܢ ܓܠܓܠܐ ܠܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢܐ ܫܐܘܠ ܠܥܡܐ
16 ܕܐܫܬܟܚ ܥܡܗ. ܐܝܟ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܝܬܒܝܢ
17 ܒܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܫܪܝܢ ܒܡܟܡܫ. * ܘܢܦܩܘ ܡܚܒܠܢܐ ܡܢ
ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܬܠܬܐ ܪܫܝܢ. ܪܫܐ ܚܕ ܡܬܦܢܐ ܗܘܐ ܠܐܘܪܚܐ ܕܥܦܪ. ܠܘܬ
18 ܐܪܥܐ ܕܫܘܥܠ. * ܘܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܡܬܦܢܐ ܗܘܐ ܠܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܘܢ. ܘܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܬܠܝܬܝܐ
ܠܐܘܪܚܐ ܕܬܚܘܡܐ ܕܚܐܪ ܒܚܝܠܐ ܕܨܒܥܝܢ ܘܡܕܒܪܐ.

Congregati ſunt Philiſtæi ad bellandum contra 5
Iſraelem, tria millia curruum, & ſex millia
equitum, populus verò plurimus quaſi arena
quæ eſt in littore maris; & aſcendentes caſtra
fixerunt in Machmas, ab Orientali plaga
Beth-il. Quod videntes Iſraelitæ timuerunt, 6
& abdiderunt ſe in ſpeluncis & in cryptis, &
in rupibus, & in hiatibus, & in ciſternis: Ebræi 7
verò (*hoc eſt, qui erant alterius ripæ
Jordanis*) trajecerunt Jordanē ad terrā Gad &
Gelaad: Saul autē adhuc erat in Galgala cum
univerſo populo. Cúmque expectâſſet ſeptē 8
diebus, *nempe* uſque ad temp⁹ à Samuele condictum,
nec veniret Samuel ad Galgala, et popul⁹
à Saule diſpergeretur; Dixit Saul, Afferte 9
mihi holocauſtum, obtulítque ſacrificia perfecta
in holocauſtum. Cúmque abſolviſſet 10
offerre holocauſtū, advenit Samuel, & egreſſus
eſt Saul in occurſum ejus, ut benediceret
illi. Dixítq; Samuel, Quid feciſti? Reſpondit 11
Saul, Videns populū à me diſpergi, & te non
adveniſſe temporib⁹ ac dieb⁹ *condictis*, & Philiſtæos
congregatos in Machmas; Dixi, Fortè 12
deſcendēt Philiſtæi contra me in Galgala antequam
viderim faciem Domini: quapropter
auſus ſum, & obtuli holocauſtum. Dixit Samuel 13
Sauli, Deliquiſti non ſervando præceptum
Dñi Dei tui, quod tibi præceperat: jam
enim ſtabiliverat Domin⁹ Deus tuus regnum
tuum ſuper Iſraelem, dixerátque ſe firmaturū
te in ſeculum uſque: Nunc *autem* nequaquā 14
durabit, quoniam elegit ſibi Dominus virum
juxta cor ſuum, cui mandavit Dominus regere
populum ſuum; eò quòd non ſervaveris
quæcunque præceperat tibi Dominus Deus
tuus. Tum ſurgens Samuel aſcendit è 15
Galgala ad collem Benjamin. Saul verò recenſuit
populum qui ſecum inventus eſt,
quaſi ſexcentos viros. Et Saule ac Jonathane 16
ejus filio ſedentibus in Gebaa Benjamini,
Philiſtæis autem caſtra habentibus in Machmas,
Egreſſi ſunt populatores è caſtris 17
Philiſtæorum tribus agminibus: quorum
agmen unum pergebat ad viam Ophar contra
terram Seguel: Agmen ſecundum tendebat 18
ad viam Beth-horon: agmen tertium
vertebat ſe ad viam limitis qui reſpicit vallem
Seboon & deſertum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 * واجتمع اهل فلسطين لمحاربة بني اسرايل * ثلثة الف مركب * وستة الف فارس * وجماعة
كثير مثل الرمل الذي في سواحل البحر بالكثرة * وصعدوا وعسكروا في مخمس في شرقيه بيت
6 ال * فلما راي رجال بني اسرايل فزعوا * وتغيبوا في المغار والمطامير * وفي الكهوف والنقب والابار
7 * وجاز العبرانيون نهر الاردن الي ارض جاد وجلعاد * وكان ساوول بعد مقيما في الجلجال * والشعب
8 كله معه * ومكثوا سبعة ايام ينتظروا صموال ولم يجي صموال الي الجلجال * وتفرق الشعب
9 10 من عند ساوول * وقال ساوول * قربوا قرابين * حتي ارفع الذبايح الكاملة * فلما فرغ الذبايح اتي
11 صموال * وخرج ساوول اليه ليدعو له * قال صموال * ما هذا الذي صنعت * قال ساوول * رايت
12 عسكري تفرق * وانت لم تاتنا فطال وقت مكثنا * واهل فلسطين مجتمعين في مخمس * وقلت
13 لعل اهل فلسطين ينزلون الي الجلجال * ولم ار وجه الرب * وجسرت وقربت قربانا * قال صموال
اسات حيث لم تحفظ وصية الرب التي اوصاك حيث ثبت الله ربك ملكك علي بني اسرايل
14 وقال * انا اثبتك الي الابد * فاما الان فلا يدوم ملكك * لان الرب قد اختار رجلا يهواه * وامره
15 ان يدبر شعبه * لانك لم تحفظ ما امرك به الله ربك * وقام صموال وصعد من الجلجال الي
16 رامة بنيامين * واحصي ساوول عدد الشعب الذين بقوا معه * وكانوا ستماية رجل * وكان ساوول
17 ويوناثان ابنه مقيمان في جبع بنيامين * واهل فلسطين معسكرون في مخمس * وخرج المفسدون
من عسكر اهل فلسطين ثلثة كراديس * واحد كردوس منها في طريق عافان الي ارض
18 شعوال * والكردوس الاخر اخذ الي ارض حوران * والكردوس الثالث اخذ في طريق الحد
الذي يلي وادي صبعون ناحية البرية *

Congregati ſunt etiam Paleſtini ad bellum 5
gerendum cum Iſraelitis, tria ſcilicet *millia
curruum, & ſex millia equitum, &
turba plurima, arenæ quæ in litoribus maritimis*
conſpicitur, *multitudine comparanda; & aſcendentes caſtrametati ſunt
in Machmas, ab Orientali parte Beth el.
Quod cùm vidiſſent viri Iſraelitæ, ex-* 6
*paverunt, & occultârunt ſe cavernis, &
latebris, & petris, & foraminibus, &
puteis: Ebræi verò trajecerunt flumen* 7
*Jordanem ad terram Gad & Galaad:
Saul autem morabatur adhuc in Galgal,
omniſque populus erat cum eo. Cúmque* 8
*manſiſſent ſeptem diebus Samuelem expectantes,
nec veniſſet Samuel ad Galgal;
diffluerétque popul⁹ à Saule; Dixit Saul,* 9
*Admovete oblationes, ut attollam ſacrificia
perfecta. Cúmque confeciſſet ſacri-* 10
*ficia, venit Samuel, & egreſſus eſt Saul ad
eum ut* fauſta *precaretur illi. Dixit Sa-* 11
*muel, Quid eſt hoc quod feciſti? Reſpondit
Saul, Vidi exercitum meum diſperſum,
téque non veniſſe ad nos, & longum
eſſe tempus moræ noſtræ, & Paleſtinos
congregatos in Machmas; Dixi, Fortè* 12
*Paleſtini deſcendent in Galgal cùm nondum
viderim vultum Domini: ſic auſus
ſum, & obtuli ſacrificium. Ait Samu-* 13
*el, Peccâſti quòd non ſervaveris mandatum
Domini quod tibi præceperat quando
firmavit Deus Dominus tuus regnum
tuum ſuper filios Iſrael, & dixit; Ego
firmabo te in perpetuum: At verò nunc* 14
*non permanebit regnum tuum, quia Dominus
jam elegit virum ſibi gratum, cui
præcepit ut regeret populum ſuum, eò
quòd non ſervaveris quod præcepit tibi
Deus Dominus tuus. Et ſurgens Samuel* 15
*aſcendit è Galgal ad Rama Benjamini.
Saul autem ſubducto numero populi qui
ſecum remanſerant, fuerunt ſexcenti viri.
Saul ergò & Jonathan filius ejus* 16
*morabantur in Gabaa Benjamini, Paleſtini
verò caſtra habebant in Machmas. Et* 17
*prodierunt vaſtatores ab exercitu Paleſtinorum
tribus turmis: quarum turma una
perrexit ad viam Aphan, in terram
Seguel: Altera turma perrexit ad ter-* 18
*ram Horan, tertia turma perrexit ad viam
limitis contigui valli Seboon à latere
deſerti.*

שמואל א : יד

dixerant quia ,Iſrael terra tota in inveniebatur non faber Et
19 וְחָרָשׁ לֹא יִמָּצֵא בְּכֹל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי־אָמַר
Deſcendebantq; .lanceā aut gladium Hebræi faciant fortè Ne ,Peliſtim
פְּלִשְׁתִּים פֶּן יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית׃ וַיֵּרְדוּ 20
& ,ſuum vomerem *vir acuendum ad* ,Peliſtim ad Iſrael omnis
כָל־יִשְׂרָאֵל הַפְּלִשְׁתִּים לִלְטוֹשׁ אִישׁ אֶת־מַחֲרַשְׁתּוֹ וְאֶת־
lima erat Et .ſuum *foſſorium* & ,ſuam ſecurim & ,ſuum ligonem
21 אֵתוֹ וְאֶת־קַרְדֻּמּוֹ וְאֵת מַחֲרֵשָׁתוֹ׃ וְהָיְתָה הַפְּצִירָה
,ſecuribus & ,tridentibus & ,ligonibus & ,vomeribus (*habens*)ora
פִים לַמַּחֲרֵשֹׁת וְלָאֵתִים וְלִשְׁלֹשׁ קִלְּשׁוֹן וּלְהַקַּרְדֻּמִּים
eſt repertus non & ,prælii die in fuit Et .ſtimulum *ſtatuendum* ad &
22 וּלְהַצִּיב הַדָּרְבָן׃ וְהָיָה בְּיוֹם מִלְחֶמֶת וְלֹא נִמְצָא
cum & ,Saul cum qui populi omnis manu in lancea &,gladius
חֶרֶב וַחֲנִית בְּיַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־
eſt egreſſus Et.ejus filio Jonathan & ,Saul ipſi eſt repertus & :Jonathan
23 יוֹנָתָן וַתִּמָּצֵא לְשָׁאוּל וּלְיוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֵּצֵא
.Michmas *tranſitum ad* Peliſtim præfectus
מַצַּב פְּלִשְׁתִּים אֶל־מַעֲבַר מִכְמָשׂ׃

CAP. XIV. יד

ferentem puerum ad Saul filius Jonathan dixit & ,dies Fuitque
1 וַיְהִי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא
tranſitu à quæ Peliſtim *ſtationem* ad tranſeamus & ,*Ito* :*ſua vaſa*
כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר מֵעֵבֶר
extremo in *ſedens* Saul Et .indicavit non ſuo patri & ,*iſto*
2 הַלָּז וּלְאָבִיו לֹא הִגִּיד׃ וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בִּקְצֵה
qui populus & :Mighron in quod malogranato ſub Ghibhah
הַגִּבְעָה תַּחַת הָרִמּוֹן אֲשֶׁר בְּמִגְרוֹן וְהָעָם אֲשֶׁר
fratris Achitub filius Achijah Et .viri ſexcenti ferme ,ſecum
3 עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וַאֲחִיָּה בֶן־אֲחִטוּב אֲחִי
portans Siloh in Domini ſacerdos ,Heli filii ,Pinechas filii ,Ichabod
אִי־כָבוֹד בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־עֵלִי כֹּהֵן יְהוָה בְּשִׁלֹה נֹשֵׂא
inter Et .Jonathan abiiſſet quòd ſciebat non populus & :Ephod
4 אֵפוֹד וְהָעָם לֹא יָדַע כִּי הָלַךְ יוֹנָתָן׃ וּבֵין
,Peliſtim *ſtationem ſuper* tranſire Jonathan quærebat *quibus* ,tranſitus
הַמַּעְבְּרוֹת אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ יוֹנָתָן לַעֲבֹר עַל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים
nomen & :inde tranſitu *à* petræ dens & ,inde tranſitu *à* petræ dens
שֵׁן־הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר מִזֶּה וְשֵׁן־הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר מִזֶּה וְשֵׁם
ſtatio unius Dentis .Seneh *unius* nomen & ,Boſes unius
5 הָאֶחָד בּוֹצֵץ וְשֵׁם הָאֶחָד סֶנֶּה׃ הַשֵּׁן הָאֶחָד מָצוּק
.Ghebah contra meridie à *unius* & ,Michmas contra aquilone ab
מִצָּפוֹן מוּל מִכְמָשׂ וְהָאֶחָד מִנֶּגֶב מוּל גָּבַע׃
tranſeamus & ,*Ito* :*ſua vaſa ferentem* puerum ad Jonathan Dixitque
6 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה
,*nobis* Dominus faciet fortè ;iſtorum incircunciſorum *ſtationem* ad
אֶל־מַצַּב הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה לָנוּ
.*pauco in* vel ,*multo in* ſervandi *reſtrictio* Domino non quia
כִּי אֵין לַיהוָה מַעְצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בִמְעָט׃
diverte :tuo corde in quod omne Fac :*ſua vaſa ferens* ei Dixitq;
7 וַיֹּאמֶר לוֹ נֹשֵׂא כֵלָיו עֲשֵׂה כָּל־אֲשֶׁר בִּלְבָבֶךָ נְטֵה
Ecce :Jonathan Dixitque .tuum cor ſecundùm tecum *ego* ecce ;tibi
8 לָךְ הִנְנִי עִמְּךָ כִּלְבָבֶךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן הִנֵּה
.*eos ad* nos manifeſtabimus & ,viros ad *tranſeuntes* nos
אֲנַחְנוּ עֹבְרִים אֶל־הָאֲנָשִׁים וְנִגְלִינוּ אֲלֵיהֶם׃
ſtemus & ,vos *ad nos attingere uſque Silete* :nos ad dixerint ita Si
9 אִם־כֹּה יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ דֹּמּוּ עַד־הַגִּיעֵנוּ אֲלֵיכֶם וְעָמַדְנוּ
Aſcendite :dixerint ſic ſi Et .eos ad aſcendamus non & ;*nos ſubter*
10 תַחְתֵּינוּ וְלֹא נַעֲלֶה אֲלֵיהֶם׃ וְאִם־כֹּה יֹאמְרוּ עֲלוּ
: noſtra manu in Dominus eos *dedit* quia ,aſcendamus & ,nos ad
עָלֵינוּ וְעָלִינוּ כִּי־נְתָנָם יְהוָה בְּיָדֵנוּ
.ſignum nobis hoc &
וְזֶה־לָּנוּ הָאוֹת׃

Verſio VUL. LAT.

19 Porrò faber ferrarius non inveniebatur in omni terra Iſrael: caverant enim Philiſthiim, ne fortè facerent Hebræi gla-20dium aut lanceam. Deſcendebat ergò omnis Iſrael ad Philiſthiim, ut exacueret unuſquiſq; vomerem ſuum, & ligonem, & 21 ſecurim, & ſarculum. Retuſæ itaque erant acies vomerum, et ligonum, & tridentum, & ſecurium, uſque ad ſtimulum cor-22rigendum. Cúmque veniſſet dies prælii, non eſt inventus enſis & lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule & Jonathâ, excepto Saul & Jo-23natha filio ejus. Egreſſa eſt autem ſtatio Philiſthiim, ut tranſcenderet in Machmas.

CAP. XIV.

1 ET accidit quâdam die ut diceret Jonathas filius Saul ad adoleſcentem armigerũ ſuum; Veni, & tranſeamus ad ſtationem Philiſthinorum, quæ eſt trans locum illum. Patri autẽ ſuo hoc ipſum non indicavit. 2 Porrò Saul morabatur in extrema parte Gabaa, ſub malogranato, quæ erat in Magron : & erat populus cum eo quaſi 3 ſexcentorum virorum. Et Achias filius Achitob fratris Ichabod filii Phinees, qui ortus fuerat ex Heli ſacerdote Dñi in Silo, portabat ephod. Sed et popul⁹ ignorabat quò iſſet Jo-4nathas. Erant autem inter aſcenſus, per quos nitebatur Jonathas tranſire ad ſtationẽ Philiſtinorum, eminentes petræ ex utrâque parte, & quaſi in modum dentium ſcopuli hinc & inde prærupti, nomen uni Bo-5ſes, & nomen alteri Sene: Un⁹ ſcopulus prominens ad Aquilonem ex adverſo Machmas, & alter ad Meridiem contra Ga-6baa. Dixit autem Jonathas ad adoleſcentem armigerum ſuũ; Veni, tranſeamus ad ſtationem incircumciſorum horum, ſi fortè faciat Dominus pro nobis : quia non eſt Domino difficile ſalvare, vel in multis, vel in 7 paucis. Dixítque ei armiger ſuus, Fac omnia quæ placent animo tuo : perge quò cupis, & ero tecum ubicunq; volue-8ris. Et ait Jonathas, Ecce nos tranſimus ad viros iſtos. Cúm-9que apparuerimus eis, Si taliter locuti fuerint ad nos, Manete donec veniamus ad vos : ſtemus in loco noſtro, nec a-10ſcendamus ad eos. Si autem dixerint, Aſcendite ad nos, adſcendamus : quia tradidit eos Dominus in manibus noſtris : hoc erit nobis ſignum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ τέκτων σιδήρου οὐχ εὑρίσκετο ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραήλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, Μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι ῥομφαίαν καὶ 20 δόρυ. Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ 21 τὸ δρέπανον αὐτοῦ. Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν. τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις 22 ἦν ἡ αὐτή. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου Μαχμὰς, καὶ οὐχ εὑρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ καὶ μετὰ Ἰωνάθαν. καὶ εὑρέθη τῷ Σαοὺλ καὶ 23 τῷ Ἰωνάθαν υἱῷ αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν Μαχμάς.

Κεφ. ιδʹ.

1 ΚΑὶ γίνεται ἡ ἡμέρα, καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, Δεῦρο, καὶ διαβῶμεν εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ. καὶ τῷ πα-2τρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε. Καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥοὰν τὴν ἐν Μαγδὼν, καὶ ἦσαν μετ' 3 αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Ἀχιτὼβ ἀδελφοῦ Ἰωχαβὴλ υἱοῦ Φινεὲς υἱοῦ Ἡλὶ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ἐν Σηλὼμ αἴρων ἐφούδ. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔ-4δει ὅτι πεπόρευται Ἰωνάθαν. Καὶ ἀναμέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐζήτει Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου, καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου· ὄνομα τῷ ἑνὶ 5 Βασὲς, καὶ ὄνομα τῷ ἄλλῳ Σεννά. Ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ Βορρᾶ ἐρχομένῳ Μαχμὰς, καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ Νότου ἐρ-6χομένῳ Γαβαέ. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, Δεῦρο, διαβῶμεν εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀπεριτμήτων τούτων, εἴ τι ποιήσαι κύριος ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. 7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, Ποίει πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ· ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, ὡς ἡ καρδία σου 8 καρδία μου. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς. 9 Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν· καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀνα-10βῶμεν ἐπ' (α) αὐτούς. Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας ἡμῶν. τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον.

Et faber ferri non inveniebatur in univerſa terra Iſrael: quoniam dixerunt alienigenæ, Ne faciant Hebræi gladium, & lanceam. Et deſcendebant univerſus Iſrael ad terram alienigenarum, fabricari unuſquiſque (q) meſſorium ſuum, & vas ſuum, & unuſquiſq; ſecurim ſuam, & marram ſuam. Et erat (r) vindemia parata ad metendum. (ſ) Vaſa autem erant, tres ſicli in dentem: & ſecuri, & falci ſubſtantia erat eadem. Et factum eſt in diebus prælii (t) Machmas: & non eſt inventus gladius, & lancea in manu univerſi populi, qui cum Saul, et cũ Jonathan. Et inventus eſt Sauli, et Jonathan filio ejus. Et exiit (u) de ſtatione alienigenarum trans Machmas.

CAP. XIV.

ET fit dies: & dixit Jonathan filius Saul puero portanti vaſa ipſius; Veni, & tranſeamus ad (a) Meſſab alienigenarum, quæ trans locum illum. Et patri ſuo non annuntiavit. Et Saul ſedebat ſuper ſummitatem collis, ſub malo granato, quod in Magdon: & erant cum eo quaſi ſexcenti viri. Et Achia filius Achitob fratris (b) Jochabed filii Phinees, filii Heli, ſacerdos Dei in Selom, portans Ephud. Et populus non ſciebat, quia ivit Jonathan. Et inter tranſitũ, ubi quærebat Jonathan tranſire ad ſtationem alienigenarum, et (c) dens petræ hinc, & dens petræ hinc: Nomen uni, Baſes; & nomen alteri, Senna. Via una ab Aquilone venienti Machmas: & via altera ab Auſtro venienti Gabae. Et dixit Jonathan ad puerum portantem vaſa ipſius; Veni, tranſeamus ad Meſſab incircumciſorum horum, (d) ſiquid faciat Dominus nobis: quoniam non eſt Domino reſtrictum ſalvare in multis, vel in paucis. Et dixit ei ille qui portabat vaſa ejus, Fac omne quodcunq; cor tuũ (e) inclinaverit: ecce ego tecum: ſicut cor tuum, cor meum. Et dixit Jonathan; Ecce nos tranſimus ad viros, & devolvemur ad eos. Si hæc dixerint ad nos, (f) Recedite illuc, (g) donec annuntiemus vobis; & ſtabimus ſuper nos ipſos, & non aſcendemus ad eos. Si autem dixerint ad nos, Aſcendite ad nos, & aſcendemus: quoniam tradidit eos Dominus in manus noſtras. Hoc nobis ſignum.

MS.A. (α) αὐτούς. Καὶ ἐὰν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ואומן עביד זין לא משתכח בכל תחום ארעא דישראל ארי אמרו פלשתאי דלמא יעבדון
20 יהודאין סיפין או רומחין : ונחתו כל ישראל לארעא פלשתאי לחרפא גבר ית פרשיה
21 וית סכת פדניה וית כולביה וית עושפיה : והוי להון שופינא לחרפא ביה פגמת כל מאן
דברזל לעושפיא ולסכת פדניא ולמצלת קצריא די לה תלת שנין ולכולביא ולאנצבא
22 זקרת : והוה ביומא דקרבא ולא אשתכח חרבא ומורניתא ביד כל עמא דעם שאול
23 ועם יונתן ומשכחא לשאול וליונתן בריה : ונפק אסטרטיג פלשתאי למגיזת מכמש :

יד

1 והוה יומא ואמר יונתן בר שאול לעולימא נטיל זיניה אתא ונעבר לאסטרטיג פלשתאי
2 דמעברא דיכי ולאבוהי לא חוי : ושאול יתיב בסיפי גבעתא בשפולי רמון די במגרון
3 ועמא דעמיה כשית מאה גברא : ואחיה בר אחיטוב אחוהי דאיכבוד בר פנחס בר עלי
4 כהין משמש קדם יי בשילו לביש איפודא ועמא לא ידע ארי אזל יונתן : ובין מגיזתא
דבעא יונתן למעבר על אסטרטיג פלשתאי שנא דכיפא מעברא מכא ושנא דכיפא
5 מעברא מכא ושום חדא משרועיתא ושום חדא מדרוכיתא : שנא חדא מסתכיא מצפונא
6 לקבל מכמש וחדא מדרומא לקביל גבעתא : ואמר יהונתן לעולימא נטל זיניה אתא
ונעבר לאסטרטיג ערליא האלן מאים יעביד יי לנא נסא ארי לית קדם יי מעצור למפרק
7 בסגיאי או בזעירי : ואמר ליה נטל זיניה עביד כל די בלבך אתפני לך הא אנא עמך
8 כרעותך : ואמר יהונתן הא אנחנא עברין לות גבריא ונתגלי להון : אם כדין יימרון לנא
9 10 אוריכו עד דנתמטי לותכון ונקום באתרנא ולא נסק לותהון : ואם כדין יימרון סקו עלנא
ונסק ארי מסרנון יי בידנא ודין לנא אתא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et artifex faciens arma non inventus eſt in omni termino terræ Iſrael: quia dixerunt Peliſthæi, Fortaſſis facient Jehudæi gladios aut lanceas. Et deſcenderunt omnis Iſrael ad terram Peliſthæorum ad acuendum vir ſtimulum ſuum, & paxillum jugi ſui, & ſecurim ſuam, & ferramenta ſua. Et fuit eis lima ad acuendũ in ea fracturam omnis vaſis ferri ad fabrilia & ad paxillum jugorum, & ad inſtrumentum fullonum cui tres dentes, & ad ſecures, & ad ſtabilimentum ſtimuli. Et fuit in die belli & non inventus eſt gladius & haſta in manu omnis populi qui cum Saul & cum Jonathan: & inventus eſt Sauli & Jonathan filio ejus. Et exivit dux Peliſthæorum ad vadum Michmas.

CAP. XIV.

ET fuit dies, & dixit Jonathan filius Saul ad puerum ſuum portantem arma ſua : Veni & tranſibimus ad ſtationem Peliſthæorum qui illic ultrà : & patri ſuo non indicavit. Et Saul ſedebat in finib⁹ collis *in planicie* granati quæ eſt in Migron : & populus qui cum eo quaſi ſexcenti viri. Et Ahhia filius Ahhitob fratris Ichabod filii Pinhhazz filii Gheli ſacerdos miniſtrans ante Dñm in Silo veſtitus Ephoda : & populus non novit quòd iviſſet Jonathan. Et inter vada quæ quæſivit Jonathan ad tranſeundũ ſuper ſtationem Peliſthæorũ, dens petræ à tranſitu hinc, & dens petræ à tranſitu hinc : & nomen uni⁹ Lubricatio, & nomen alteri⁹ Conculcatio. Dens un⁹ reſpiciens à Septentrione contra Michmas, & alter à Meridie contra Gibghatha. Et dixit Jonathan puero portanti arma ſua : Veni & tranſibim⁹ ad ducem præputiatorum horum : fortè faciet Dñs nobis ſignum ; quia non ante Dñm difficile ſervare in multitudine aut in exiguitate. Et dixit illi portans arma ej⁹: Fac omne quod in corde tuo : proſpice tibi, ecce ego tecum ut voluntas tua. Et dixit Jonathan : Ecce nos tranſeuntes ad viros & manifeſtabimur eis. Si ſic dixerint *nobis* : Moramini uſq; quo appropinquem⁹ nos ad vos, & ſtabimus in loco noſtro, & non aſcendemus ad illos. Et ſi ſic dicent : Aſcendite ad nos ; & aſcendemus, quoniam tradidit eos Dominus in manu noſtra ; & hoc nobis ſignum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܓܪܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܕܠܐ ܢܥܒܕܘܢ 19
ܥܒܪܝܐ ܣܝܦܐ ܘܪܘܡܚܐ. * ܘܢܚܬܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ. ܠܡܚܪܦܘ ܐܢܫ ܡܓܠܗ 20
ܘܣܟܬܗ. ܘܡܪܪܗ ܘܢܪܓܗ. * ܘܗܘܐ ܫܘܦܢܐ ܕܦܡܐ. ܠܡܓܠܐ ܘܠܡܪܪܐ. ܘܠܐܟܦܐ 21
ܘܠܢܪܓܐ. ܘܠܡܬܩܢܘ ܕܡܪܕܐ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܕܩܪܒܐ. ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܣܝܦܐ ܐܘ ܪܘܡܚܐ 22
ܒܐܝܕܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡ ܫܐܘܠ ܘܥܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܫܬܟܚ ܠܫܐܘܠ ܘܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ.
* ܘܢܦܩܘ ܡܚܪܒܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܠܥܒܪܐ ܕܡܟܡܣ. 23

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ *

* ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ ܠܛܠܝܐ ܕܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܬܐ ܢܥܒܪ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܠܥܒܪܐ 1
ܕܗܠܝܢ. ܘܠܐܒܘܗܝ ܠܐ ܚܘܝ. * ܘܫܐܘܠ ܝܬܒ ܒܥܘܩܒܗ ܕܪܡܬܐ. ܬܚܝܬ ܪܘܡܢܐ ܕܒܓܒܥܘܢ. 2
ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܗܘܐ ܐܝܟ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܚܝܐ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܐܚܘܗܝ ܕܐܝܟܒܘܕ 3
ܒܪ ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܥܠܝ ܟܗܢܐ ܕܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ. ܘܫܩܝܠ ܐܦܘܕ. ܘܥܡܐ ܠܐ ܝܕܥ. ܕܐܙܠ
ܝܘܢܬܢ. ܒܝܬ ܡܥܒܪܢܐ. * ܘܒܥܐ ܕܢܥܒܪ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܫܢܐ ܕܟܐܦܐ ܡܢ ܥܒܪܐ 4
ܡܢܐ. ܘܫܢܐ ܐܚܪܢܐ ܕܟܐܦܐ ܡܢܐ. ܘܫܡܗ ܕܚܕܐ. ܒܘܨܨ. ܘܫܡܗ ܕܐܚܪܝܬܐ. ܣܢܐ. * ܫܢܐ 5
ܚܕܐ ܢܓܝܕܐ ܡܢ ܓܪܒܝܐ ܠܘܩܒܠ ܡܟܡܣ. ܘܐܚܪܝܬܐ ܡܢ ܬܝܡܢܐ ܠܘܩܒܠ ܓܒܥܐ. * ܘܐܡܪ 6
ܝܘܢܬܢ ܠܛܠܝܐ ܕܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܬܐ ܢܥܒܪ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܥܪ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. ܟܒܪ ܢܥܕܪܢ ܡܪܝܐ.
ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܩܛܝܢܘܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܠܡܦܪܩ ܒܣܓܝܐܐ ܐܘ ܒܙܥܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܩܠ 7
ܡܐܢܘܗܝ. ܥܒܕ ܟܠ ܕܒܠܒܟ. ܘܣܛܝ ܙܠ. ܗܐ ܐܢܐ ܥܡܟ. ܟܠ ܕܨܒܝܬ ܥܒܕ. * ܘܐܡܪ 8
ܠܗ ܝܘܢܬܢ. ܗܐ ܚܢܢ ܥܒܪܝܢܢ ܠܘܬ ܓܒܪܐ. ܘܢܬܓܠܐ ܠܗܘܢ. * ܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪܘܢ ܠܢ. ܩܘ 9
ܥܕܡܐ ܕܢܬܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܢܩܘܡ ܒܕܘܟܬܢ. ܘܠܐ ܢܣܩ ܠܘܬܗܘܢ. * ܘܐܢ ܗܟܢܐ 10
ܢܐܡܪܘܢ ܠܢ. ܣܩܘ ܠܘܬܢ. ܢܣܩ. ܡܛܠ ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܒܐܝܕܝܢ. ܘܗܢܐ ܠܢ ܐܬܐ.

Faber autem non eſt inventus in tota terra Iſ- 19
raelis: dixerunt enim Philiſtæi, Ne fortè con-
ficiant gladios & lanceas: Adeò ut deſcende- 20
rent omnes Iſraelitæ à Paleſtinis ad expolien-
dum quiſque falcem, & vomerem ſuum, &
ligonem ſuum, & rutrum ſuum: Et lima quæ 21
latior erat, vertebatur in falcem, & in vome-
rem, & in rallum, & in ligonem, & in haſtam
ſtimuli: Ita ut in die belli non inveniretur 22
gladius aut lancea ad manum totius populi
qui erat cum Saule & cum Jonathane: inven-
tus eſt autem penes Saulem & Jonathanem fi-
lium ejus. Interim egreſſa fuerat ſtatio Phi- 23
liſtæorum ad alteram partem Machmas.

CAP. XIV.

Dixit autem Jonathan filius Saulis ad pu- 1
erum ferentem arma ſua, Veni, tranſeamus ad
ſtationem Philiſtæorũ in ulteriorem partem:
cùm patri ſuo non indicaviſſet. Porrò Saul 2
ſedebat in extremitate collis ſub malo grana-
ta quæ eſt in Gebaon, habebátq; ſecum popu-
lum quaſi ſexcentos viros. Et Ahiam filium 3
Ahitob, fratris Jochabar, filii Phinhes, filii Eli
ſacerdotis Dñi in Silo, & geſtantis Ephod:
populus autem ignorabat abiiſſe Jonathanem
ad locum vadi. Voluit inquam, tranſire ad ſta- 4
tionem Paleſtinorum, ubi erat promontoriũ
unum petræ iſtinc à tranſitu, & promonto-
rium alterum petræ illinc: nomẽ unius, Boſus;
& nomen alterius, Sia: Promontorium unum 5
trahit ab Aquilone Machmas versùs, alterũ à
Meridie versùs Gebaa. Dixit ergò Jonathã ad 6
puerum arma ſua ferentem, Veni, tranſeamus
ad ſtationem horum præputiatorum, fortè ju-
vabit nos Dominus: non enim eſt obſtaculũ
Domino ſalvare multis vel paucis. Reſpon- 7
dit ei armiger ejus, Fac quicquid eſt in ani-
mo tuo, declina & abi, ecce ego tecum ſum;
quicquid libuerit, facito. Dixit ad eum Jona- 8
than, Ecce nos tranſituri ſumus ad viros iſtos,
& retegemus nos eis. Si ſic dixerint nobis, 9
Subſiſtite donec perveniamus ad vos, ſubſi-
ſtamus in loco noſtro, & ne aſcendamus ad
eos. Si verò ſic dixerint nobis, Aſcendite 10
ad nos, aſcendamus: quoniam tradidit eos
Dominus Deus noſter in manum noſtram: hoc
erit nobis ſignũ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولم يوجد في ارض اسرايل حداد يعمل سلاحا * لان اهل فلسطين قالوا * لا ندع حدادا يدخل 19
ارض بني اسرايل * لئلا يعملوا سيوفا ورماحا * ونزل جميع بني اسرايل كل امري منهم ليحدد منجله * 20
ووتده * ومعوله * وفاسه * ويصيروا من المبرد العريض منجلا * واتخذوا اوتادا واسنة من المبارد 21
وجعلوا معاول وحسبا للاسنة لتكون مزاريق * فلما حان وقت الحرب * لم يوجد سيف ولا 22
مزراق عند جميع الشعب الذين مع شاوول ويوناثان * ماخلا سيف شاوول ويوناثان ابنه * وخرج 23
طلايع اهل فلسطين الي مجاز مخمس *

* الفصل الرابع عشر *

* ومن بعد ايام * قال يوناثان بن شاوول للفتي الذي كان حاملا لثيابه * مر بنا ناتي مسلحة 1
اهل فلسطين التي في المجاز الاقصي * ولم يخبر اباه بذلك * وكان شاوول جالسا اقصي الرامة 2
تحت شجر رمان في جبع وكان معه نحو من ستماية رجل * وكان احيا بن احيطوب اخو يوخاباد * 3
بن فنحاس بن عالي الحبر الذي بشيلوا حاملا لوعاء عهد الله الذي كانوا يطلبون به
الوحي * ولم يعلم الشعب اين يوناثان * وكان الطريق اليهم بين حجرين كبيرين * حجر يمنة 4
وحجر يسرة * اسم الحجر الايمن باصوص * واسم الاخر سنعا * احد الحجرين ممتد من الجربي 5
بازاء مخمس * والاخر ممتد من التيمن بازاء جبع * وقال يوناثان للفتي الذي كان يحمل سلاحه * 6
مر بنا في مسلحة هولاء الغلف * لعل يعيننا الرب * لانه لا يعسر على الرب ان يخلص بالعدد
القليل دون الكثير * قال له حامل سلاحه * اصنع ما احببت * وخذ في الطريق التي تحب * وانا 7
معك حيث ما توجهت * فاقدم على ما في قلبك * قال له نجوز الي الرجال * ونظهر لهم * فان 8 9
قالوا لنا * قفوا مكانكم حتي ناتيكم * نقف في موضعنا ولا نصعد اليهم * وان قالوا لنا * 10
اصعدوا * صعدنا * لان الله ربنا قد دفعهم في ايدينا * وهذه علامتنا *

Nec inveniebatur in terra Iſraelis faber 19
ferrarius qui arma conficeret: dixerant
enim Paleſtini, Ne permittamus ulli fabro
ferrario ingredi terram Iſraelitarum, ne
faciant gladios & lanceas. Adeóque de- 20
ſcendebant omnes Iſraelitæ unuſquiſque
ex eis, ad fabrefaciendum falcem ſuam, et
paxillum ſuum, bipennem, et ſecurim ſuã;
Et componendum ex lima latiore falcem: 21
compoſuerúntq; ſibi paxillos & cuſpides
è limis, fecerúntque bipennes, & haſtas
cuſpidibus ut eſſent in jacula. Itaque in- 22
ſtante tempore belli nullus inventus eſt
gladius neque ſariſſa apud univerſum po-
pulum qui erant cum Saule et Jonathane,
præter gladium Saulis & Jonathanis fi-
lii ejus. Egreſſi ſunt autem exploratores 23
Philiſtæorũ ad oppoſitum lat⁹ Machmas.

CAP. XIV.

Poſt dies aliquot dixit Jonathan fili- 1
us Saulis puero qui geſtabat veſtimen-
ta ſua, Age, eamus ad aciem Paleſtinorũ,
quæ eſt ab ulteriori parte: hoc verò non
indicaverat patri ſuo. Saul autem ſede- 2
bat in extrema parte Ramæ ſub arbore
mali granati in Gabaa, erántque cum eo
fermè ſexcenti viri: Aderat etiam Abia 3
filius Abitob, frater Jochabadis filii Phen-
has, filii Eli ſacerdotis qui erat in Silo
portans vas fœderis Dei, per quod pete-
bant oracula: neque ſciebat populus ubi-
nam eſſet Jonathan. Aditus autem ad il- 4
los erat inter duas petras ingentes; petra
una dextrorſùm, & altera petra ſiniſtror-
ſùm: nomen petræ dexteræ, erat Baſos;
& nomen alterius, Sia: Una harum pe- 5
trarum porrigitur à Septentrione contra
Machmas, altera verò porrigitur à Meri-
die contra Gabaa. Dixit itaque Jonathan 6
adoleſcenti qui geſtabat arma ſua, Ea-
mus ad aciem incircunciſorum iſtorum,
fortè auxiliabitur nobis Dominus: quoni-
am non eſt difficile Domino liberare pau-
co numero potiùs quam multo. Ait illi 7
armiger ejus, Fac quicquid libuerit, &
carpe viam quam cupis, & ego tecum ero
quocunque perrexeris, audacter ſuſcipe
quod animo tuo deſignâſti. Dixit ad eum, 8
Tranſeamus ad viros iſtos, et appareamus
eis: Si dixerint nobis, Conſiſtite in loco 9
veſtro donec venerimus ad vos, conſiſte-
mus in loco noſtro, & non aſcendemus
ad eos: Sin autem dixerint nobis, A- 10
ſcendite, aſcendemus; quia Deus Domi-
nus noſter jam tradidit eos in manus no-
ſtras: hoc erit ſignum noſtrum.

שמואל א : יד

dixeruntque :Pelistim *stationem ad* ipsi ambo *sunt revelati* Et
11 וַיִּגָּלוּ שְׁנֵיהֶם אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ

quibus ,foraminibus de *egredientes* Hebræi Ecce :Pelistim
פְלִשְׁתִּים הִנֵּה עִבְרִים יֹצְאִים מִן־הַחֹרִים אֲשֶׁר

,Jonathan *cum stationis* viri *responderunt* Et .ibi *latitârant*
12 הִתְחַבְּאוּ־שָׁם׃ וַיַּעֲנוּ אַנְשֵׁי הַמַּצָּבָה אֶת־יוֹנָתָן

faciemus scire & ,nos ad Ascendite :dixerunt & ,ejus *vasa ferente cum* &
וְאֶת־נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמְרוּ עֲלוּ אֵלֵינוּ וְנוֹדִיעָה

Ascende :*sua vasa ferentem* ad Jonathan dixitque :*verbum* vos
אֶתְכֶם דָּבָר וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו עֲלֵה

ascendit Et .Israel manu in Dominus eos tradidit quia ,me post
13 אַחֲרַי כִּי־נְתָנָם יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל

ejus vasa ferens & ,suis pedibus *super* & ,suis manibus *super* Jonathan
יוֹנָתָן עַל־יָדָיו וְעַל־רַגְלָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו

interficientis ejus vasa ferentis & ,Jonathan *facies ad* ceciderunt & :eum post
אַחֲרָיו וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו מְמוֹתֵת

,Jonathan percussit qua ,prima plaga fuit Et .eum post
14 אַחֲרָיו׃ וַתְּהִי הַמַּכָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר הִכָּה יוֹנָתָן

jugeri sulci medio in quasi ,virorum viginti fere ,*ejus vasa ferens* &
וְנֹשֵׂא כֵלָיו כְּעֶשְׂרִים אִישׁ כְּבַחֲצִי מַעֲנָה צֶמֶד

omni in & ,agro in ,*castrametatione* in pavor fuit Et .agri
15 שָׂדֶה׃ וַתְּהִי חֲרָדָה בַמַּחֲנֶה בַשָּׂדֶה וּבְכָל־

;ipsi etiam ,expaverunt *corruptor* & *statio* :populo
הָעָם הַמַּצָּב וְהַמַּשְׁחִית חָרְדוּ גַּם־הֵמָּה

respexerunt Et .*Dei trepidationem* in fuit & ,terra est commota &
16 וַתִּרְגַּז הָאָרֶץ וַתְּהִי לְחֶרְדַּת אֱלֹהִים׃ וַיִּרְאוּ

tumultus ecce & ,Binjamin Ghibhah in Saul speculatores
הַצֹּפִים לְשָׁאוּל בְּגִבְעַת בִּנְיָמִן וְהִנֵּה הֶהָמוֹן

populum ad Saul Dixitque .*quassabatur* &,abibat &,dissolvebatur
17 נָמוֹג וַיֵּלֶךְ וַהֲלֹם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לָעָם

:*nobiscum* ex ierit quis ,videte & ,nunc *visitate* :secum qui
אֲשֶׁר אִתּוֹ פִּקְדוּ־נָא וּרְאוּ מִי הָלַךְ מֵעִמָּנוּ

Dixitque .ejus *vasa ferens* & ,Jonathan non ecce & ,*visitaverunt* &
18 וַיִּפְקְדוּ וְהִנֵּה אֵין יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו׃ וַיֹּאמֶר

erat quia ;Dei arcam *accedere Fac* :Achijah ad Saul
שָׁאוּל לַאֲחִיָּה הַגִּישָׁה אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי־הָיָה

adhuc,fuit Et .Israel *filii &* ,illa die in Dei arca
19 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עַד

castrametatione in quæ turba & ,sacerdotem ad Saul loquebatur
דִּבֶּר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן וְהֶהָמוֹן אֲשֶׁר בְּמַחֲנֵה

Saul Dixitque .multiplicabatur & ,eundo ibat & ,Pelistim
פְלִשְׁתִּים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וָרָב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל

omnis & ,Saul est *accitus* Et .tuam manum Recollige:sacerdotem ad
20 אֶל־הַכֹּהֵן אֱסֹף יָדֶךָ׃ וַיִּזָּעֵק שָׁאוּל וְכָל־

ecce & ;prælium ad usque venerunt & ,secum qui populus
הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה

magna contritio ,suum proximum in *viri* gladius erat
הָיְתָה חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ מְהוּמָה גְּדוֹלָה

heri *sicut* Pelistæis fuerant Hebræi Et .valde
21 מְאֹד׃ וְהָעִבְרִים הָיוּ לַפְּלִשְׁתִּים כְּאֶתְמוֹל

:*circum castrametationem* in eis cum ascenderant qui ,nudiustertius
שִׁלְשׁוֹם אֲשֶׁר עָלוּ עִמָּם בַּמַּחֲנֶה סָבִיב

,Saul cum qui Israel cum *existendum ad* ,ipsi etiam &
וְגַם־הֵמָּה לִהְיוֹת עִם־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עִם־שָׁאוּל

,Ephraim monte in *latitantes* Israel *vir omnis* Et .Jonathan &
22 וְיוֹנָתָן׃ וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְחַבְּאִים בְּהַר־אֶפְרַיִם

ipsi etiam *adhæserunt* & ;Pelistim fugerent quòd audierunt
שָׁמְעוּ כִּי־נָסוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְבְּקוּ גַם־הֵמָּה

.prælio in illos *post*
אַחֲרֵיהֶם בַּמִּלְחָמָה׃

Versio VULG. LAT.

11 Apparuit igitur vterque stationi Philisthinorum: dixerúntque Philisthiim; En Hebræi egrediuntur de cavernis, in quibus absconditi fuerant. 12 Et locuti sunt viri de statione ad Jonatham, & ad armigerum ejus: dixerúntque; Ascendite ad nos, & ostendemus vobis rem. Et ait Jonathas ad armigerum suum; Ascendamus, sequere me: tradidit enim Dominus eos in manus Israel. 13 Ascendit autem Jonathas manibus & pedibus reptans, & armiger ejus post eum. Itaque alii cadebant ante Jonatham, alios armiger ej9 interficiebat sequens eum. 14 Et facta est plaga prima, quâ percussit Jonathas & armiger ejus, quasi viginti virorũ, in media parte jugeri, quam par boũ in die arare consuevit. 15 Et factum est miraculũ in castris, per agros: sed & omnis populus stationis eorum, qui ierant ad prædandum, obstupuit, & conturbata est terra: & accidit quasi miraculũ à Deo. 16 Et respexerunt speculatores Saul, qui erant in Gabaa Benjamin, & ecce multitudo prostrata, & huc illúcque diffugiens. 17 Et ait Saul populo, qui erat cum eo; Requirite, & videte quis abierit ex nobis. Cúmque requisîssent, repertum est non adesse Jonatham, & armigerum ejus. 18 Et ait Saul ad Achíam, Applica arcam Dei. (Erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israel.) 19 Cúmque loqueretur Saul ad sacerdotem, tumultus magnus exortus est in castris Philisthinorum: crescebátque paulatim, & clariùs resonabat. Et ait Saul ad sacerdotem, Contrahe manum tuam. 20 Conclamavit ergò Saul, & omnis populus qui erat cum eo, & venerunt usque ad locum certaminis: & ecce versus fuerat gladius uniuscujusque ad proximum suum, & cædes magna nimis. 21 Sed & Hebræi qui fuerant cum Philisthiim herì & nudiustertiùs, ádscenderántq; cum eis in castris, reversi sunt ut essent cum Israel, qui erant cum Saul & Jonatha. 22 Omnes quoq; Israelitæ qui se absconderant in monte Ephraim, audientes quòd fugissent Philisthæi, sociaverunt se cum suis in prælio. Et erant cum Saul, quasi decem millia virorum.

Versio GRÆCA LXX Interp.
Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς (β) Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων, ϗ λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι, Ἰδοὺ (γ) Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρωγλῶν αὐτῶν, οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ. 12 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες (δ) Μεσσὰβ πρὸς Ἰωνάθαν ϗ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ λέγουσιν, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, ϗ γνωριοῦμεν ὑμῖν ῥῆμα. ϗ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, Ἀνάβηθι ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος (ε) εἰς χεῖρας Ἰσραήλ. 13 Καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ϗ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ϗ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. ϗ ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον Ἰωνάθαν, ϗ ἐπάταξεν αὐτούς· ϗ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ. 14 Καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη, ἣν ἐπάταξεν Ἰωνάθαν ϗ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὡς εἴκοσιν ἄνδρες ἐν βολίσι ϗ ἐν πετροβόλοις ϗ ἐν κόχλαξι τοῦ πεδίου. 15 Καὶ ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ἐν ἀγρῷ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν Μεσσὰβ, καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἤθελον (ζ) ποιεῖν· ϗ ἐθάμβησεν ἡ γῆ, ϗ ἐγενήθη ἔκστασις παρὰ κυρίου. 16 Καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ Σαοὺλ ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν, ϗ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν ϗ ἔνθεν. 17 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ, Ἐπισκέψασθε δὴ, καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ ὑμῶν· καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐχ (η) εὑρίσκετο Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. 18 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ Ἀχιᾷ, Προσάγαγε τὸ ἐφούδ· (θ) ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ ἐφοὺδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραήλ. 19 Καὶ ἐγενήθη ὡς (ι) λαλεῖ Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα, ϗ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνε. ϗ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα, 20 Συνάγαγε τὰς χεῖράς σου. Καὶ (κ) ἀνέβη Σαοὺλ ϗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου. ϗ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, σύγχυσις μεγάλη σφόδρα. 21 Καὶ οἱ δοῦλοι οἱ (λ) ὄντες ἐχθὲς ϗ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἐπεστράφησαν ϗ αὐτοὶ εἶναι μετὰ Ἰσραὴλ τοῦ 22 μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν. Καὶ (μ) πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, ϗ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι· ϗ συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον. Καὶ ἔσωσε κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ἰσραήλ. ϗ ὁ πόλεμος (ν) διῆλθε τὴν Βαμώθ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ Σαοὺλ ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν.

MS.A. (β) Μεσσὰβ (γ) οἱ Ἑβραῖοι (δ) τοῦ Μεσσὰβ (ε) εἰς τὰς χεῖρας (ζ) πονεῖν· (η) εὑρίσκεται (θ) ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ι) ἐλάλει (κ) ἀνεβόησεν Σαοὺλ (λ) ὄντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐχθὲς ϗ τρίτην ἡμέραν οἱ ἀναβαίνοντες εἰς (μ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ν) διῆλθεν Βηθαῦν. καὶ

Et intrârunt utrique in Messab alienigenarum. Et dicunt alienigenæ; Ecce Hebræi egrediuntur è cavernis suis, ubi absconditi erant illîc. Et responderunt viri Messab ad Jonathan, & ad eum, qui portabat vasa ejus, & dicunt; Ascendite ad nos: & notum faciemus vobis verbum. Et dixit Jonathan ad portantem vasa ipsius, Ascende post me: quoniam tradidit eos Dominus in manus Israel. Et ascendit Jonathan super manus suas, & super pedes suos, & portans vasa ejus cum eo. Et inspexerunt ad faciem Jonathan; & percussit eos: & portans vasa ejus procedebat post eum. Et fuit plaga prima, quam percussit Jonathan, & portans vasa ejus, circiter viginti viri, in (h) jaculis, & in lapidum jactu, & in silicib9 campi. Et factus est pavor in castris, & in agro: & universus populus, qui in Messab; & qui vastabant, (i) obstupuerunt: & ipsi nolebant facere. Et obstupuit terra: & factus est pavor à Domino. Et viderunt speculatores Saulis in Gabaa Benjamin: & ecce castra perturbata hinc, & hinc. Et dixit Saul populo, qui cum ipso; Recognoscite nunc, & videte, quis ivit ex vobis. Et recognoverunt: & ecce non inveniebatur Jonathan, & portans vasa ejus. Et dixit Saul ad Achia; Applica (k) Ephud: quoniam ipse tulit Ephud in die illa coram Israel. Et factum est, ut loquitur Saul ad sacerdotem; & sonus in castris alienigenarum pergebat pergens, et multiplicabatur. Et dixit Saul ad sacerdotem, Collige manus tuas. Et ascendit Saul, & omnis populus, qui cum eo: & veniunt usq; in prælium. Et ecce factus est gladius viri super proximum suum, confusio magna valdè. Et (l) servi, qui erant heri, & nudiustertiùs cum alienigenis, qui ascenderant in castra, reverterunt & ipsi esse cum Israel iis qui cum Saul, & Jonathan. Et (m) omnis Israel, qui se absconderant in monte Ephræm, (n) & audierunt, quia fugerunt alienigenæ; & adhærent etiam ipsi post eos in prælium. Et salvavit Dominus in die illa Israel. Et prælium transiit ipsam (o) Bamoth. Et omnis populus erat cum Saul, circiter decem millia virorum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואתגליאו תרויהון לאסטרטני פלשתאי ואמרו פלשתאי הא יהודאי נפקין מן חוראי
12 דאטמרו תמן : ואתיבו אנשי מטרתא ית יונתן וית נטל זיניה ואמרו סקו עלנא ונהודע
יתכון פתגמא ואמר יהונתן לנטל זיניה סק בתרי ארי מסרנון יי בידא דישראל :
13 וסליק יונתן על ידוהי ועל רגלוהי ונטיל זיניה בתרוהי ונפלו מטענין קדם יונתן ונטל
14 זיניה ממית בתרוהי : והות מחתא קדמיתא דמחא יונתן ונטיל זיניה כעסרין גברא
15 כבית פלגות מהלך פדן תוריא בחקלא : והות זיעא במשריתא בחקלא ובכל עמא
16 אסטרטינא ומחבלא זעו אף אנון וזעת ארעא והות לזיע מן קדם יי : וחזו סכואיא
לשאול בגבעתא דבית בנימן והא המון משרית פלשתאי אתבר אזיל תבריה וסגי :
17 ואמר שאול לעמא דעמיה סערו כען וחזו מן שנא מננא ומנו והא לית יונתן
18 ונטיל זיניה : ואמר שאול לאחיה קריב ארונא דיי ארי הוה ארונא דיי ביומא
19 ההוא עם בני ישראל : והוה עד דמלל שאול עם כהנא והמונא דבמשרית פלשתאי
20 אזיל מיזל וסגי ואמר שאול לכהנא קריב איפודא : ואתכניש שאול וכל עמא
21 דעמיה ואתו עד קרבא והא הות חרבא גבר בחבריה שגושא רבא לחדא : ויהודאי
הוו לפלשתאי כמאתמלי ומדקמוהי דסליקו עמהון במשריתא סחור סחור ואף
22 אנון תבו למהוי עם ישראל דעם שאול ויונתן : וכל אנש ישראל דאטמרו
בטורא דבית אפרים שמעו ארי אפיכו פלשתאי ואדביקו אף אנון בתריהון
בקרבא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et manifestati sunt ambo illi stationi Pelisthæorum: & dixerunt Pelisthæi, Ecce Jehudæi exeuntes ex foveis in quib9 absconditi sunt. Et responderunt viri custodiæ Jonathan & portanti arma ejus, & dixerunt: Ascendite super nos, & docebimus vos verbum: & dixit Jonathan portanti arma sua: Ascende post me: nam tradidit illos Dñs in manu Israel. Et ascendit Jonathan super manus suas & super pedes suos, & ferens arma ejus post eum: & ceciderunt debilitati ante Jonathan & ferentem arma ejus occidentem post eum. Et fuit percussio prima, quam percussit Jonathan & ferens arma ej9, quasi viginti virorum circiter spacium dimidiæ ambulationis jugi boum in agro. Et fuit turbatio in castris in agro, & in omni populo stationis, & vastatores turbati sunt etiam illi; & turbata est terra, & fuit in turbationem ab-ante Dñm. Et indicaverunt speculatores Sauli in Gibghatha domus Binjamin, & ecce turba castrorum Pelisthæorum confracta est; procedebat confractio ejus & crescebat. Et dixit Saul ad populum qui cum eo: Recensete nunc, & videte quis aberret à nobis: & numeraverunt, & ecce non erat Jonathan & ferens arma ejus. Et dixit Saul ad Ahhia: Accedere fac arcam Dñi: nam fuit arca Dñi in die illo cum domo Israel. Et fuit cùm adhuc locutus est Saul cum sacerdote, & turba quæ in castris Pelisthæorũ, ambulãs ambulabat & multiplicabatur: & dixit Saul ad sacerdotem: Affer Ephoda. Et congregatus est Saul & omnis populus qui cum eo, & venerunt usq; ad prælium; & ecce erat gladius viri in socium suum; conturbatio magna nimis. Et Jehudæi fuerunt Pelisthæis ut ab heri & ab-ante ipsum qui ascenderant cum eis in castra circum circa, & etiam illi redierunt ut essent cum Israel, qui cum Saul et Jonathan. Et omnes homines Israel qui absconditi sunt in monte domus Ephraim, audierunt quòd conversi sunt Pelisthæi, et adjunxerunt etiam ipsi se post illos in bello.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܐܬܓܠܝܘ ܬܪܝܗܘܢ ܠܘܬ ܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܗܐ ܥܒܪܝܐ ܢܦܩܝܢ ܡܢ
12 ܚܠܐ ܕܐܬܛܫܝܘ ܬܡܢ. ܘܥܢܘ ܐܢܫܝ ܡܛܪܬܐ ܠܝܘܢܬܢ ܘܠܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܡܪܘ. ܣܩܘ
ܠܘܬܢ. ܘܢܘܕܥܟܘܢ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܣܩ ܒܬܪܝ. ܡܛܠ
13 ܕܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܣܠܩ ܝܘܢܬܢ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܘܥܠ ܪܓܠܘܗܝ.
ܘܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ ܒܬܪܗ. ܘܢܦܠܬ ܡܛܪܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܩܕܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ
14 ܡܩܛܠ ܗܘܐ ܒܬܪܗ. * ܘܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ. ܕܡܚܐ ܝܘܢܬܢ ܘܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܐܝܟ
15 ܥܣܪܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܐܝܟ ܦܣܘܠܐ ܘܐܝܟ ܕܪܕܝ ܦܕܢܐ ܒܚܩܠܐ. * ܘܗܘܬ ܙܘܥܬܐ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ
ܕܒܚܩܠܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܬܡܢ. ܘܡܚܒܠܢܐ ܐܦ ܗܢܘܢ ܙܥܘ. ܘܙܥܬ ܐܪܥܐ. ܘܗܘܬ ܠܗܘܢ
16 ܕܚܠܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܙܘ ܕܘܩܐ ܕܫܐܘܠ ܕܒܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܗܐ ܚܝܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ
17 ܐܙܠ. ܘܐܬܬܒܪ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܦܩܘܕܘ. ܘܚܙܘ ܡܢܘ ܐܙܠ ܡܢܢ.
18 ܘܦܩܕܘ. ܘܚܙܘ. ܘܗܐ ܠܐ ܗܘܐ ܝܘܢܬܢ ܘܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܐܚܝܐ. ܩܪܒ ܐܪܘܢܐ
19 ܕܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܗܘܐ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܥܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ
ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܟܗܢܐ. ܣܓܝ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܐܙܠ ܘܫܪܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܟܗܢܐ.
20 ܐܦܩ ܐܝܕܟ. * ܘܩܥܐ ܫܐܘܠ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܩܪܒܐ. ܘܗܐ ܗܘܬ
21 ܬܡܢ ܚܪܒܗ ܕܓܒܪܐ ܒܚܒܪܗ. ܫܓܘܫܝܐ ܪܒܐ ܛܒ. * ܥܒܪܝܐ ܘܦܠܫܬܝܐ. ܐܝܟ
ܕܐܬܡܠ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܣܠܩܘ ܥܡܗܘܢ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܘܚܕܪܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܡܗܘܐ
22 ܥܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܡ ܫܐܘܠ. ܘܥܡ ܝܘܢܬܢ. * ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܕܡܛܫܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܫܡܥܘ ܕܥܪܩܘ ܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܘܐܬܙܪܙܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܬܪܗܘܢ ܠܩܪܒܐ.

Itaque retegentibus ſe ambobus ſtationi 11
Paleſtinorum, dixerunt Paleſtini, Ecce Ebræi
egrediuntur è cryptis ubi ſe abdiderant.
Tum reſponderunt homines ſtationis illius 12
Jonathani & armigero ejus, ac dixerunt; Aſcendite
ad nos, & notam faciemus vobis
rem. Dixit ergò Jonathan armigero ſuo, Aſcende
poſt me, quia tradidit eos Dominus
in manum Iſraelis. Sic aſcendit Jonathan 13
nixus manibus ac pedibus ſuis, armigero ſuo
eum ſequente: corruítque ſtatio Philiſtæorum
coram Jonathane; armiger quoque ejus
trucidabat poſt eum. Fuítque plaga illa 14
prior, quâ Jonathan & armiger ejus viginti
fermè viros percuſſit tanquam lapicidas &
tanquam ducentes juga boum in agro. Factúſque 15
eſt tremor à caſtris quæ erant in agro,
uſque ad totum populum qui aderat: quin
etiam populatores ipſi contremuerunt & terra
trepidavit, invaſítque eos terror Domini.
Reſpicientibus autem ſpeculatoribus Saulis, 16
qui erant in Gebaa Benjamini, en exercitus
Philiſtæorum trepidaverat, diſceſſerat, et profligatus
fuerat. Quapropter dixit Saul populo 17
qui ſecum erat, Recenſete, & videte quis
noſtrûm abierit: & recenſentes viderunt, &
ecce non aderat Jonathan & armiger ejus.
Tum dixit Saul ad Ahiam, Admove arcam 18
Dei (illic enim erat arca Domini in die illo
cum filiis Iſrael.) Factúmque eſt ut cùm 19
hæc diceret Saul Sacerdoti, major pars exercitûs
qui erat in caſtris Philiſtæorum, diffluеret:
dixítque Saul ſacerdoti, Recipe manum
tuam. Tum exclamans Saul & univerſus 20
populus qui cum eo erat venerunt uſque ad
prælium, & ecce *verſus* erat ibi gladius unius
in alterum, tumultu valdè magno Ebræorum 21
ac Philiſtæorum, ut herì & ut nudiuſtertiùs;
& aſcenderunt cum eis ad caſtra, &
ambiebant ipſi quoque eſſe cum Iſraelitis,
cum Saule, & cum Jonathane. Præterea 22
omnes Iſraelitæ qui erant abſconſi in monte
Aphrem, audientes terga dediſſe Philiſtæos
coram filiis Iſrael, accinxerunt ipſi quoque
ſe poſt eos in prælium.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * فظهر لمسلحة اهل فلسطين * فقال اهل فلسطين * قد خرج العبرانيون من المطامير التي
12 اختفوا فيها * وقال الذين في المسلحة ليوناثان والصبي الذي يحمل سلاحه * اصعدوا الينا
لنعلمكم الحال * قال يوناثان للفتى الذي كان معه * اصعد خلفي * لان الرب قد دفعهم في
13 ايدي بني اسرائيل * وصعد يوناثان متمسكا بالجبل بيديه ورجليه * وتبعه الذي كان يحمل
سلاحه * وسقط الذي في المسلحة بين ايدي يوناثان جرحى * والذي كان يحمل سلاحه يجهز على
14 من لم يمت * وكان عدد الذين قتل يوناثان وحامل سلاحه اولا نحو من عشرين رجلا * وذلك
15 لانهم كانوا عنده كالذين يقطعون الحجارة والذين يحرثون بالفدان * وفزع العسكر الذي
كان في الحقل * وفزع جميع شعب اهل فلسطين * وفزع المفسدون ايضا * وارتجفت الارض
16 عليهم * ووقع في قلوبهم الرعب الشديد من قبل الرب * ونظر ديادبة شاوول الذين كانوا
17 في جبع بنيامين * واذا عسكر اهل فلسطين قد فزع وانهزم وتفرق * فقال شاوول للاجناد الذين
معه * افتقدوا وابصروا من غاب من عسكرنا * ففتشوا ونظروا * واذا يوناثان وحامل سلاحه ليسا في
18 العسكر * قال شاوول لاحيا * قدم تابوت الرب * لان تابوت الرب كان مع بني اسرائيل هناك في
19 ذلك اليوم * فلما قال شاوول للحبر هذا القول * نظر الديادبة الى اجناد اهل فلسطين قد هرب
20 عامتها * فقال شاوول للحبر دع التابوت * وكف يدك عنها * ثم هتف شاوول وجميع الشعب الذي
معه باعلا اصواتهم * وحضروا الى موضع الحرب ونظروا * فاذا اهل فلسطين قد قتل بعضهم
21 بعضا * واذا لهم رجفة شديدة * ونظروا الى العبرانيين قد واقعوا اهل فلسطين * ووضعوا السيف
فيهم * واشتبك الحرب كما كان يشتبك قبل ذلك * وصعد معهم الى العسكر قوم اخرون * واجتمعوا
22 اليهم ايضا بالعسكر ليصيروا مع بني اسرائيل * وعادوا بنو اسرائيل شاوول ويوناثان * وجميع
رجال بني اسرائيل الذين تغيبوا في جبل افرايم سمعوا ان اهل فلسطين قد هربوا من بني
اسرائيل * فتسلحوا وخرجوا اليهم الى الحرب *

Apparentibus ergò ipſis aciei Paleſtinorum, 11
dixerunt Paleſtini, Jam egreſſi ſunt
Ebræi è latebris in quibus deliteſcebant.
Dixerunt etiam qui erant in acie ad Jonathanem 12
& puerum qui ferebat arma
ipſius, Aſcendite ad nos, et docebimus vos
rerum *conditionem. Dixit Jonathan adoleſcenti*
qui ſecum erat, Aſcende poſt me,
quia Dominus jam tradidit eos in manus
Iſraelitarum. Aſcendit itaque Jonathan 13
perrepens in montem manibus ac pedibus
ſuis, ſequente eum armigero ſuo: & qui
erant in acie, ſaucii ceciderunt coram
Jonathane; & armiger ejus prævalebat
his qui nondum mortui fuerant. Fuit 14
autem numerus eorum quos primò interfecit
Jonathan et armiger ejus, fermè viginti
virorum; idque quoniam erant apud
eum quaſi qui lapides cædunt & qui
bobus arant. Timuítque exercitus qui erat 15
in agro, & expavit univerſus populus
Palæſtinorum: quin etiam timuerunt vaſtatores,
tremuítque terra ſuper eos, et incidit
in corda eorum vehemens pavor à
Domino. Aſpicientibus autem ſpeculatoribus 16
Saulis, qui erant in Gabaa Benjamini,
ecce exercitus Paleſtinorum territus
atque profligatus diſſipabatur. Dixit ergò 17
Saul militibus qui ſecum erant, Viſitate
& diſpicite quis abſit ab exercitu
noſtro: qui cùm diſquiſiſſent atque diſpexiſſent,
ecce Jonathan & armiger ejus
non aderant in exercitu. Dixit Saul ad 18
Ahiam, Admove arcam Domini (nam arca
Domini erat ibi cum filiis Iſrael eo
die.) Et cùm dixiſſet Saul ſacerdoti ſermonem 19
hujuſmodi, viderunt exploratores
majorem partem militum Paleſtinorum
jam aufugiſſe: quapropter dixit Saul ad
ſacerdotem, Deſine arcam, et retrahe manum
tuam ab ea. Tum exclamans Saul 20
& univerſus populus qui cum eo erat altiſſimis
vocibus, accurrerunt ad locum
belli: viderunt, & ecce Philiſtæi occidebant
alter alterum, & ecce erat inter eos
ſumma perturbatio. Viderunt etiam Ebræos 21
pugnam conſeruiſſe cum Philiſtæis,
& gladium in eos injeciſſe, commiſſúmq;
eſſe certamen quemadmodum anteà committi
ſolebat: & aſcenderunt cum eis ad
exercitum alii homines, qui convenerunt
illos etiam in exercitu, ut adjungerent ſe
filiis Iſrael: ſic opem tulerunt Iſraelitæ
Sauli & Jonathani. Præterea omnes 22
Iſraelitæ qui ſe abdiderant in monte Ephraim,
audientes quòd Paleſtini fugiſſent
ab Iſraelitis, ſumptis armis exierunt
ad eos in bellum.

transit bellum & :Iſrael illa die in Dominus ſervavit Et
23 וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה
adjuraverat & ,illa die in *exigebatur* Iſrael vir Et .Bethaven
24 אֶת־בֵּית אָוֶן׃ וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נִגַּשׂ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאֶל
panem comederit qui ,vir Maledictus:dicendo ,populum Saul
שָׁאוּל אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם
omnis guſtavit non & :meis inimicis de ulciſcar ut ,veſperam ad uſque
עַד־הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי מֵאֹיְבַי וְלֹא־טָעַם כָּל־
ſuper mel eratque ,ſylvā in venerunt *terra* omnis Et .panem populus
25 הָעָם לָחֶם׃ וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ בַיָּעַר וַיְהִי דְבַשׁ עַל־
ambulatio ecce & ;ſylvam in populus eſt ingreſſus Et .agri *facies*
26 פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַיַּעַר וְהִנֵּה הֵלֶךְ
timebat quia ,ſuum os ad ſuam manum *faciens* attingere non & ,*mellis*
דְּבָשׁ וְאֵין־מַשִּׂיג יָדוֹ אֶל־פִּיו כִּי־יָרֵא
adjurando in audierat non Jonathan Et .juramentum populus
27 הָעָם אֶת־הַשְּׁבֻעָה׃ וְיוֹנָתָן לֹא־שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ
,ſua manu in quæ ,*extenſionis* extremitatem miſitque ,populum *ſuum patrem*
אָבִיו אֶת־הָעָם וַיִּשְׁלַח אֶת־קְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
,ſuum os ad ſuā manum convertit &;mellis favum in illam intinxit &
וַיִּטְבֹּל אוֹתָהּ בְּיַעְרַת הַדְּבָשׁ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־פִּיו
Adjurando :dixit & ,populo de vir reſpondit Et .ejus oculi *viderunt* &
28 וַתָּרֹאנָה עֵינָיו׃ וַיַּעַן אִישׁ מֵהָעָם וַיֹּאמֶר הַשְׁבֵּעַ
qui vir Maledictus :dicendo,populum tuus pater adjuravit
הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־
Turbavit:Jonathan Dixitq; .populus *eſt defeſſus* & :hodie panem comederit
29 יֹאכַל לֶחֶם הַיּוֹם וַיָּעַף הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן עָכַר
quia ,mei oculi ſunt illuminati quia,nunc videte :*terram* meus pater
אָבִי אֶת־הָאָרֶץ רְאוּ־נָא כִּי־אֹרוּ עֵינַי כִּי
comediſſet comedendo *utinam quia Etiam* .hujus mellis paululum guſtavi
30 טָעַמְתִּי מְעַט דְּבַשׁ הַזֶּה׃ אַף כִּי לוּא אָכֹל אָכַל
non nunc quia ;reperit *quod* ,ſuorum inimicorum *ſpolio* de populus hodie
הַיּוֹם הָעָם מִשְּׁלַל אֹיְבָיו אֲשֶׁר מָצָא כִּי עַתָּה לֹא־
Peliſtim in illa die in percuſſerunt Et ?Peliſtim in plaga creviſſet
31 רָבְתָה מַכָּה בַּפְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּכּוּ בַּיּוֹם הַהוּא בַּפְּלִשְׁתִּים
populus *fecit* Et .valde populus eſt fatigatus & :Ajalon ad Michmas à
32 מִמִּכְמָשׂ אַיָּלֹנָה וַיָּעַף הָעָם מְאֹד׃ וַיַּעַשׂ הָעָם
mactaverunt & ,bovis filios & ,*bovem & ,pecus ceperunt & ,ſpolium* ad
אֶל־שָׁלָל וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי בָקָר וַיִּשְׁחֲטוּ
,Saul nunciaverunt Et .ſanguine *ſuper* populus comeditque :terram in
33 אַרְצָה וַיֹּאכַל הָעָם עַל־הַדָּם׃ וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל
.ſanguine *ſuper* comedendo Domino *peccantes* populus Ecce :dicendo
לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם חֹטִאים לַיהוָה לֶאֱכֹל עַל־הַדָּם
,magnum lapidem hodie me ad volvite :eſtis Prævaricati ,dixit &
וַיֹּאמֶר בְּגַדְתֶּם גֹּלּוּ־אֵלַי הַיּוֹם אֶבֶן גְּדוֹלָה׃
accedere Facite :eis dicetis & ,populum in Diſpergimini :Saul Dixitque
34 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פֻּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ
,veſcemini &,*hoc in* mactabitis & ,ſuum *agnum vir* & ,ſuum bovem *vir* me ad
אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ שֵׂיֵהוּ וּשְׁחַטְתֶּם בָּזֶה וַאֲכַלְתֶּם
omnis attulerunt &:*ſanguinem ad* comedendo Domino peccabitis non &
וְלֹא־תֶחֶטְאוּ לַיהוָה לֶאֱכֹל אֶל־הַדָּם וַיַּגִּשׁוּ כָל־
.ibi mactaverunt & ,*noctu* ſua manu in ſuum bovem *vir* populus
הָעָם אִישׁ שׁוֹרוֹ בְיָדוֹ הַלַּיְלָה וַיִּשְׁחֲטוּ־שָׁם׃
ædificare cœpit illud :Domino altare Saul ædificavit Et
35 וַיִּבֶן שָׁאוּל מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֹתוֹ הֵחֵל לִבְנוֹת
poſt Deſcendamus :Saul Dixitque .Domino altare
36 מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נֵרְדָה אַחֲרֵי
,manè illuceſcat donec ,eos *in* deprædemur & ,noctu Peliſtim
פְלִשְׁתִּים לַיְלָה וְנָבֹזָּה בָהֶם עַד־אוֹר הַבֹּקֶר
tuis oculis in *bonum* Omne :dixerunt & :virum eis *in* relinquamus non &
וְלֹא־נַשְׁאֵר בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
.Deum ad huc Accedamus :ſacerdos Dixitque .fac
עֲשֵׂה וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן נִקְרְבָה הֲלֹם אֶל־הָאֱלֹהִים׃

Verſio VUL. LAT.

23 Et ſalvavit Dominus in die illa Iſrael, pugna autẽ pervênit uſque ad Bethaven. 24 Et viri Iſrael ſociati ſunt ſibi in die illa: adjuravit autem Saul populũ, dicens; Maledictus vir, qui comederit panem uſque ad veſperam, donec ulciſcar de inimicis meis. Et non manducavit univerſus populus panem: 25 Omnéque terræ vulgꝰ venit in ſaltũ, in quo erat mel ſuper faciẽ agri. 26 Ingreſſus eſt itaque populus ſaltum, & apparuit fluens mel, nullúſque applicuit manũ ad os ſuum, timebat enim populus juramentum. 27 Porrò Jonathas non audierat cùm adjuraret pater ejus populum: extendítque ſummitatem virgæ, quam habebat in manu, et intinxit in favum mellis: & convertit manum ſuam ad os ſuũ, & illuminati ſunt oculi ejus. 28 Reſpondenſque unus de populo, ait; Jurejurando conſtrinxit pater tuꝰ populum, dicens; Maledictus vir, qui comederit panem hodié. (defecerat autem populus.) 29 Dixítque Jonathas, Turbavit pater meus terrã: vidiſtis ipſi quia illuminati ſunt oculi mei, eò quòd guſtaverim paululùm de melle iſto: 30 Quantò magis ſi comedîſſet populꝰ de præda inimicorum ſuorum, quam reperit? nónne major plaga facta fuiſſet in Philiſthiim? 31 Percuſſerunt ergò in die illa Philiſthæos à Machmis uſque in Ajalon. Defatigatus eſt 32 autem populus nimis: Et verſꝰ ad prædã, tulit oves, & boves, & vitulos, & mactaverunt in terra: comedítque populus 33 cum ſanguine. Nuntiaverunt autẽ Sauli, dicentes, Quòd populus peccâſſet Dño, comedens cum ſanguine. Qui ait, Prævaricati eſtis: volvite ad me jam 34 nunc ſaxum grande. Et dixit Saul, Diſpergimini in vulgus, & dicite eis, ut adducat ad me unuſquiſque bovem ſuum & arietem, et occidite ſuper iſtud, & veſcimini, & non peccabitis Dño comedentes cum ſanguine. Adduxit itaq; omnis populus unuſquiſque bovẽ in manu ſua uſque ad noctem: & oc-35 ciderunt ibi. Ædificavit autem Saul altare Domino; túncque primùm cœpit ædificare alta-36 re Domino. Et dixit Saul, Irruamus ſuper Philiſthæos nocte, & vaſtemus eos uſquedùm illuceſcat mane, nec relinquamus ex eis virum. Dixítq; populus; Omne quod bonum videtur in oculis tuis, fac. Et ait ſacerdos, Accedamus huc ad Deum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς (ξ) ὅλην πόλιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. 24 Καὶ Σαοὺλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας· ϗ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου. καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· ϗ πᾶσα ἡ γῆ 25 ἠρίστα. Καὶ (ο) Ἰααλ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος 26 κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, ϗ ἰδοὺ ἐπορεύετο λαλῶν· (π) ϗ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὁ λα-27 ὸς τὸν ὅρκον κυρίου. Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν· ϗ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος, ϗ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ϗ ἀνέβλεψαν οἱ 28 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ, ϗ εἶπεν, Ὁρκίσας ὥρκισε (ρ) τὸν λαὸν ὁ πατήρ σου, λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον. ϗ ἐξελύ-29 θη ὁ λαός. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, ϗ εἶπεν, Ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν. ἴδε, διότι εἶδον οἱ (σ) ὀφθαλμοί μου ὅτι ἐγευσά-30 μην (τ) βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου. Ἀλλ' ὅτι ἔφαγεν ἔσθων σήμερον ὁ λαὸς τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν εὗρεν, ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ (υ) πλη-31 γὴ ἡ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν Μαχμάς. ϗ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς 32 σφόδρα. Καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκῦλα. ϗ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια, καὶ βουκόλια, ϗ τέκνα βοῶν, ϗ ἔσφαξεν ἐπὶ τὴν γῆν, 33 ϗ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι. Καὶ ἀπηγγέλη (φ) Σαοὺλ, λέγοντες, Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ, φαγὼν σὺν τῷ αἵματι. ϗ εἶπε Σαοὺλ, (χ) ἐκ Γεθθαὶμ κυλίσατέ 34 μοι (ψ) λίθον ἐνταῦθα μέγαν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ, ϗ εἴπατε αὐτοῖς προσαγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ, ϗ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ· ϗ (ω) σφαζέτω ἐπὶ τούτου, (α) ϗ οὐ μὴ ἁμάρτητε τῷ κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ αἵματι. καὶ (β) προσῆγεν ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ (γ) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ ἔσφαζον ἐκεῖ. 35 Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Σαοὺλ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. τοῦτο ἤρξατο Σαοὺλ οἰκοδομῆσαι θυσι-36 αστήριον τῷ κυρίῳ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα, ϗ διαρπάσωμεν ἐν αὐτοῖς ἕως (δ) διαφαύσῃ ἡμέρα, ϗ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. ϗ (ε) εἶπαν, Πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. ϗ εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν θεόν.

MS.A. (ξ) ὅλην τὴν πόλιν (ο) Ἰὰρ δρυμὸς (π) ϗ οὐκ ἦν (ρ) ὁ πατήρ σου τῷ λαῷ, λέγων, (σ) ὀφθαλμοὶ ὅτι (τ) βραχὺ τι (υ) πληγὴ ἐν (φ) τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ὅτι ὁ λαὸς ἡμάρτηκεν τῷ (χ) Ἐν Γεθὲμ (ψ) ἐνταῦθα λίθον μέγαν. (ω) Σφαξάτω (α) ϗ φάγεται αὐτὰ, ϗ οὐ μὴ (β) προσήγαγεν πᾶς ὁ λαὸς (γ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν νύκταν, ϗ ἔσφαξεν (δ) διαφώσῃ ἡ ἡμέρα, ϗ μὴ ὑπολείπωμεν (ε) εἶπεν,

Et erat prælium diſperſum in totam civitatem in monte Ephraim. 23 *Et Saul ignoravit ignorantiam* 24 *magnam in die illa: & maledicto obſtringit populum, dicens; Maledictus homo, qui comedit panem uſq; ad veſperam: & ulciſcar inimicum meum. Et non guſtavit omnis populus panem: (p) & univerſa terra prandebat. (q) Et Jaal ſylva erat apiarii ad* 25 *faciem agri. Et intravit populus* 26 *in apiarium: & (r) ecce ibat dicens: & ecce non fuit convertens manum ſuam ad os ſuum: quoniam timuit populus juramentum domini. Et Jonathan non* 27 *audierat, cùm adjuraret pater ejus populum: & extendit ſummitatem ſceptri ſui, quod in manu ſua, & tinxit illam in favo mellis: & convertit manum ſuam ad os ſuum, & ſuſpexerunt oculi ejus. Et reſpondit u-* 28 *nus de populo, & dixit; Adjurans adjuravit populum pater tuus, dicens; Maledictus homo, qui comedet panem hodié. Et defecit populus. Et cognovit Jo-* 29 *nathan, & dixit; Perturbavit pater meus terram. Vide, quia viderunt oculi mei; quoniam guſtavi breve quid de melle hoc. Utinam comediſſet comedens ho-* 30 *diè populus de ſpoliis inimicorum ſuorum, quæ invenit; quoniam nunc major fuiſſet plaga in alienigenis. Et percuſſit in die* 31 *illa de alienigenis (ſ) in Machmas. Et laboravit populꝰ valdè. (t) Et divertit populus ad ſpolia:* 32 *& cepit populus greges, & armenta boum, & filios boum: & jugulavit ſuper terram: & comêdit populus cum ſanguine. Et* 33 *annuntiatum eſt Sauli, dicentes; Peccavit populus Domino, comedens cum ſanguine. Et dixit Saul; (u) De Getthæm, volvite mihi lapidẽ huc magnũ. Et dixit* 34 *Saul; Diſpergimini in populum, & dicite eis, ut adducat huc unuſquiſq; vitulum ſuum, & unuſquiſq; ovem ſuam, & jugulet ſuper hunc: et non peccetis Domino, comedendo cum ſanguine. Et adduxit populus, unuſquiſq;, quod in manu (x) ſua, et jugulârunt ibi. Et ædificavit* 35 *ibi Saul altare Domino. Iſtud cœpit Saul ædificare altare Domino. Et dixit Saul; Deſcendamus poſt* 36 *alienigenas nocte, et deprædemur in eis, donec illuceſcat dies: et non relinquamus in eis virum. Et dixerunt; Omne quod bonum coram te, fac. Et dixit ſacerdos; Accedamus huc ad Deum.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 ופרק יי ביומא ההוא ית ישראל ועבדי קרבא מטו עד בית און : ואנש ישראל אדחיק
24 ביומא ההוא ואומי שאול ית עמא למימר ליט גברא דיכול לחמא עד רמשא עד
25 דאתפרע מבעלי דבבי ולא טעים כל עמא לחמא : וכל דירי ארעא עלו בחורשא והוה
26 דובשא על אפי חקלא : ואתא עמא לחורשא והא בריז דובשא ולית דמתיב ידיה
27 לפומיה ארי דחיל עמא משבועתא : ויונתן לא שמע כד אומי אבוהי ית עמא ואושיט
ית ריש שוטיתא דבידיה וטבל יתה בקנא דדובשא ואתיב ידיה לפומיה ונהרא עינוהי :
28 ואתיב גברא חד מעמא ואמר אומאה אומי אבוך ית עמא למימר ליט גברא דיכול
29 לחמא יומא דין ואשתלהי עמא : ואמר יונתן עכר אבא ית עמא דארעא חזו כען ארי
30 נהרא עיני ארי טעמית זעיר דובשא הדין : ברם אלו מיכל אכל יומא דין עמא מבזת בעלי
31 דבבוהי דאשכח ארי כען לא סגיאת מחתא בפלשתאי : וקטלו ביומא ההוא בפלשתאי
32 ממכמש עד מישר אילון ואשתלהי עמא לחדא : ואתפני עמא על בזתא ונסיבו עאן
33 ותורין ובני תורין ונכיסו על ארעא ואכל עמא על דמא : וחויאו לשאול למימר הא עמא
חיבין קדם יי למיכל על דמא ואמר שקרתון קריבו לותי יומא דין אבנא רבתא :
34 ואמר שאול אתבדרו בעמא ותימרון להון קריבו לותי גבר תוריה וגבר אמריה ותכסון
הכא ותיכלון ולא תחובון קדם יי למיכל על דמא וקריבו כל עמא גבר תוריה בידיה
35 בליליא ונכיסו תמן : ובנא שאול מדבחא קדם יי יתיה שרי למבני מדבחא קדם יי :
36 ואמר שאול נחות בתר פלשתאי בליליא ונקטול בהון עד מנהר צפרא ולא
נשאר בהון אנש ואמרו כל דתקין בעינך עביד ואמר כהנא נתקרב הלכא ונשאל
במימרא דיי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et liberavit Dñs in die illo Iſraelem: & facientes prælium attigerunt uſq; 23 Bethaven. Et homo Iſrael anguſtiatus erat in die illo: & adjuravit Saul 24 populum, dicens: Maledictus vir qui comederit panem uſq; ad veſperum, quoad ulciſcar de auctoribus inimicitiarum mearum: & non guſtavit omnis populus panem. Et omnes incolæ terræ intraverunt in ſylvam, & 25 fuit mel ſuper facies agri. Et venit populus ad ſylvam, & ecce fluxus mel- 26 lis, & non erat qui referret manum ſuam ad os ſuum; quia timuit populꝰ à juramento. Et Jonathan non audivit quando adjuravit pater ſuus popu- 27 lum, & extendit caput baculi qui in manu ejus, & intinxit illud in nido mellis, & retulit *manum ſuam* ad os ſuum, & illuxerunt oculi ejus. Et 28 reſpondit vir *unus* de populo & dixit: Adjurando adjuravit pater tuus populũ dicens: Maledictus vir qui comedet panem hodie; & fatigatus eſt populꝰ. Et dixit Jonathan: Turbavit pater meus populum terræ: videte 29 nunc quòd illuxerunt oculi mei quòd guſtavi pauxillũ mellis hoc. Enim- 30 verò ſi comedendo comediſſet hodie populꝰ ex præda auctorũ inimicitiæ ſuæ quam invenit, etenim nunc non magna percuſſio Peliſthæorum? Et 31 occiderunt in die illo in Peliſthæis à Michmas uſq; ad planiciem Ajalon: & fatigatus eſt populꝰ nimis. Et reſpexit populꝰ ſuper prædam: & cepe- 32 runt oves & boves & filios boum, & jugulaverunt ſuper terram, & comederunt populꝰ ſuper ſanguinem. Et indicarunt Sauli dicentes: Ecce 33 populꝰ peccant ante Dñm comedendo ſuper ſanguinem: & dixit, Prævaricati eſtis: afferte ad me hodie lapidem magnũ. Et dixit Saul: Diſpergimini 34 in populo, & dicetis illis: Afferte ad me vir bovem ſuum, & vir pecudem ſuam, & mactabitis hic & comedetis, & non peccabitis ante Dñm comedendo ſuper ſanguinem: & attulerunt omnis populꝰ vir bovem ſuum in manu ſua in nocte, & jugulaverunt ibi. Et ſtruxit Saul altare ante Dñm: 35 illud cœpit ædificare altare ante Dñm. Et dixit Saul: Deſcendemꝰ poſt 36 Peliſthæos in nocte, & occidemꝰ in illis quoad luceat aurora, & non relinquemꝰ in illis hominem: & dixerunt, Quod ſtatutum in oculis tuis fac. Et dixit ſacerdos: Aſcendemꝰ huc, & rogabimꝰ in dicto Domini.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܦܪܩ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܩܪܒܐ ܥܒܪ ܒܝܢ ܐܘܢ ܠܒܝܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 23
* ܘܩܪܒ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܠܝܛ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ ܥܕܡܐ 24
ܠܪܡܫܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܦܪܥ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ. ܘܠܐ ܛܥܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܚܡܐ. * ܘܐܬܘ 25
ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܥܠܘ ܠܥܒܐ. ܘܗܘܐ ܕܒܫܐ ܒܥܒܐ. ܥܠ ܐܦܝ ܚܩܠܐ. ܘܪܕܐ ܗܘܐ ܕܒܫܐ. *ܘܥܡܐ 26
ܠܐ ܐܘܫܛ ܐܝܕܗ ܠܦܘܡܗ. ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܥܡܐ ܡܢ ܡܘܡܬܐ. *ܘܝܘܢܬܢ ܠܐ ܫܡܥ ܟܕ ܐܘܡܝ 27
ܐܒܘܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܐܘܫܛ ܗܘ. ܪܝܫ ܚܘܛܪܐ ܕܒܐܝܕܗ. ܘܨܒܥܗ ܒܟܘܪܬܐ ܕܕܒܫܐ. ܘܐܗܦܟ
ܐܝܕܗ ܠܦܘܡܗ. ܘܢܗܪܝ ܥܝܢܘܗܝ. * ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܝܘܢܬܢ 28
ܡܘܡܬܐ ܐܘܡܝ ܐܒܘܟ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܝܛ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ ܝܘܡܢܐ. ܘܐܬܛܪܦ
ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ. ܕܫܓܫܗ ܐܒܝ ܠܐܪܥܐ. ܚܙܘ ܕܢܗܪܝ ܥܝܢܝ ܕܛܥܡܬ ܩܠܝܠ ܡܢ ܕܒܫܐ 29
ܗܢܐ. *ܘܐܦ ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܟܠ ܥܡܐ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܒܙܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܐܫܟܚ. ܡܛܠ ܗܘ 30
ܠܐ ܣܓܝܐܐ ܡܚܘܬܐ ܒܦܠܫܬܝܐ. * ܘܡܚܝܢ ܝܘܡܢܐ ܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܡܟܡܫ ܐܝܠܘܢ. 31
ܘܐܬܠܐܝ ܥܡܐ ܛܒ. *ܘܐܬܟܪܟܘ ܥܡܐ ܥܠ ܒܙܬܐ. ܘܕܒܪܘ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܘܥܓܠܐ. ܘܢܟܣܘ 32
ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܟܠܘ ܥܡܐ ܥܠ ܕܡܐ. *ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܥܡܐ ܚܛܐ ܠܡܪܝܐ. 33
ܘܐܟܠܝܢ ܥܠ ܕܡܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܥܘܠܬܘܢ. ܓܠܘܠܘ ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ.
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܬܦܪܕܘ ܒܥܡܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܩܪܒܘ ܠܘܬܝ ܓܒܪ ܬܘܪܗ ܘܓܒܪ ܐܡܪܗ. 34
ܘܢܟܣܘܢ ܗܪܟܐ. ܘܠܐ ܬܚܛܘܢ ܠܡܪܝܐ ܘܬܐܟܠܘܢ ܥܠ ܕܡܐ. ܘܩܪܒܘ ܟܠܗ ܥܡܐ.
ܓܒܪ ܬܘܪܗ ܒܐܝܕܗ ܒܠܠܝܐ. ܘܢܟܣܘ ܬܡܢ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܫܐܘܠ. ܡܕܒܚܐ 35
ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܢܚܘܬ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܒܘܙ ܐܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܢܢܗܪ 36
ܨܦܪܐ. ܘܠܐ ܢܫܒܘܩ ܡܢܗܘܢ ܓܒܪ. ܘܐܡܪܘ. ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ. ܢܥܒܕ.

Sic liberavit Dominus Iſraelem in die illa. 23 Cúmque tranſiret prælium inter Aven & viros Iſraelis, Accedens Saul eodem die; dixit ad 24 populū, Maledictus eſto vir qui comederit cibum uſque ad veſperam, donec vindictam ſumpſero ab hoſtibus meis: & non guſtaverunt univerſus populus cibum. Et *quamvis* 25 totā illam terrā perluſtrâſſent, et ſylvas ingreſſi eſſent, eſſétq; mel in ſylva ſuper faciē agri, fluerétque mel; Nemo tamen extendit manū 26 ſuam ad os ſuū, quia timebat populꝰ abjurationē. Jonathan verò qui non audiverat quan- 27 do adjuravit pater ſuus populum, extendens ſummitatē baculi quē manu ſuâ *geſtabat*, intinxit eum in favū mellis, advertítque manū ſuā ad os ſuum, & illuminati ſunt oculi ejus. Reſpondens autem quidā ex populo dixit ad 28 Jonathan, Strictè adjuravit pater tuꝰ populū, dicens; Maledictꝰ eſto vir qui cibū comederit hodiè (& verò exagitatꝰ erat populus.) Dixit 29 Jonathan, Conturbavit pater meus terrā: videte ut lumen receperint oculi mei quòd parū ex hoc melle guſtaverim. Imò verò quia 30 non comedit hodiè populꝰ è præda hoſtiū ſuorū quam reperit; propterea haud magna eſt ſtrages Philiſtæorū: Et quidē trucidâſſemus 31 hodiè Philiſtæos à Machmas Ilon. Verùm populꝰ cùm eſſet admodū exagitatus, Inhiavit 32 populꝰ prædæ, & abducentes pecudes, ac boves, vitulóſque, mactaverūt ſup terrā, et comederunt populꝰ ſup ſanguine. Quod cùm nun- 33 tiâſſent Sauli, et dixiſſent ei, Ecce populꝰ peccaverūt in Dn̄m, & comedunt ſup ſanguine; reſpōdit Saul, Iniquè egiſtis, excidite mihi hodiè lapidē magnū. Rurſum ait *S*aul, Excurrite 34 ꝑ populū, & dicite eis, Adducite quiſq; bovē ſuū, & quiſque ovē ſuā, & mactate hîc, & ne peccetis in Dn̄m, & comedatis ſup ſanguine: adduxerūt ergò totus populꝰ quiſq; bovē ſuū manu ſuâ nocte, & mactaverūt illic. Et ædi- 35 ficavit ibi Saul arā Dn̄o. Dixítque Saul, De- 36 ſcendamus poſt Philiſtæos, & prædemur eos quoad illuceſcat aurora, nec relinquamus ex eis quenquam, Dixerunt, Quicquid bonum fuerit in oculis tuis, faciemus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وخلّص الرب بني اسرايل في ذلك اليوم * وحارب رجال بني اسرايل في بيت اون في ذلك اليوم 23
* ودنا ساوول من الشعب في ذلك اليوم * وقال لهم * ملعون يكون الرجل الذي يذوق طعاما الي 24
المساء * حتي ننتقم من اعدائنا. ولم يذق انسان من الشعب طعاما الي المساء * وساروا في الارض 25
كلها * ودخلوا في غيضة * فاذا في الغيضة عسل يسيل من عش النحل * ودخل الشعب في الغيضة * 26
ونظروا الي العسل يسيل * ولم يجسر انسان ان يمد يده اليه ويدخل الي فيه * لان الشعب خافوا
اللعن واليمين الذي حلّفهم بها الملك * فاما يوناثان فلم يسمع حيث حلّف ابوه الشعب * ورفع 27
العصا التي كانت في يده * وغمس راس العصا في ذلك الشهد * وادخل منه الي فيه وذاقه * فاستضاء
بصره لانه كان اظلم عليه * وكلمه رجل من الشعب وقال له * ان اباك حلّف الشعب وقال * ملعون 28
يكون الرجل الذي يذوق اليوم شيا * وجاع الشعب وتعبوا وضعفوا * قال يوناثان * اساء ابي الي 29
الشعب * وابصروا كيف اضاء بصري حيث ذقت من هذا العسل * لان الشعب لم يذق اليوم 30
شيا من نهب اعدائهم * لذلك لم تكن القتلي في اهل فلسطين كثيرين * وانما قتلنا منهم اليوم 31
من مخماس ايلون الي ههنا * وضعف الشعب جدا * وشرهت نفس الشعب علي النهب * واخذوا غنما 32
وبقرا وعجولا * وذبحوا علي الارض * وجلس الشعب فاكل علي الدم * واخبروا ساوول وقالوا له * قد 33
اخطا الشعب واجرم امام الرب * لانه اكل علي الدم * قال ساوول * قد اثمتم * اقلعوا لي اليوم من
الجبل صخرا كبيرا * وقال ساوول * طوفوا في المعسكر * وقولوا للشعب يقدّم كل امرء منهم ثوره 34
وكبشه ويذبحه ههنا * ولا تسيوا امام الرب وتاكلوا علي الدم * وقدّم الشعب كل رجل منهم ثوره *
وذبحه هناك في تلك الليلة * وبنا هناك ساوول مذبحا للرب * وحيث بدا ان يبني مذبحا للرب * 35 36
قال ساوول * ننزل الي اهل فلسطين * ونقتل منهم الي الصباح * ولا ندع منهم رجلا * قال
الشعب * نفعل كما امرتنا به واحببت *

Et ſervavit Dominus Iſraelitas eo die: eodemq; die bellum geſſerunt Iſraelitæ in Beth-aven. Acceſſit etiā Saul ad populum eodem die, & dixit eis, Maledictus ſit vir qui cibum guſtaverit ad veſperam uſque, donec ultionem ſumamus ab inimicis noſtris; quare nemo ex populo cibū guſtavit ad veſperā uſque. Et obierunt totam illam terram, & ingreſſi ſylvam quandam, ecce erat in ſylva mel decurrens ex apum nido. Et implicuit ſe populus in ſylva, videruntque mel decurrens; at nemo auſus eſt manū ſuā ad illud extendere, & in os ſuum immittere; quoniam populus timebat maledictionem & juramentum quo aſtrinxerat eos rex. Jonathan autem non audierat cùm adjuravit pater ejus populū; quare elato baculo quem manu tenebat, faſtigium baculi in favū illum intingens, immiſit aliquid ex eo in os ſuum; quod cùm guſtâſſet, lumen receperunt oculi ejus; caligo enim occupaverat eum. Allocutus autem eſt eum vir quidam ex populo, & dixit ei, Sanè pater tuus populum adjuravit, dicens; Maledictus ſit homo qui quicquā guſtaverit hodiè (populus autem fame laborabat & laſſus ac debilis erat.) Dixit Jonathan, Peccavit pater meus in populum: videte quomodo illuſtrata eſt acies mea ubi guſtavi ex hoc melle. Quia populus nihil hodiè guſtavit è præda inimicorum ſuorum; propterea confoſſi ex Palæſtinis non ſunt multi: Et verò confodiſſemus ex eis hodiè à Machmas Ailon huc uſque. Cùm ergò populus admodum langueret, Avidè appetiverunt populus prædam; & accipientes oves, boves, ac vitulos, mactaverunt ſuper terram: & ſedens populus comedit ſuper ſanguinē. Et indicaverunt Sauli, ac dixerunt ei, Jam peccavit populus, & deliquit coram Domino, quia comedit ſuper ſanguinem. Dixit Saul, Jam crimen commiſiſtis, eruite mihi hodiè è monte lapidem magnū. Dixit quoque Saul, Perluſtrate caſtra, & dicite populo ut afferat quilibet eorum taurum ſuum, & hircum ſuum, & mactet eum iſtic; & ne peccetis coram Domino, & comedatis ſuper ſanguinem; attulitque populus, quilibet ex eis, taurum ſuum, & mactavit eum ibi eâ nocte. Tum extruxit ibi Saul altare Domino. Et cùm cœpiſſet extruere altare Domino, dixit Saul, Deſcendamus ad Philiſteos, & occidamus ex eis uſque manè, & ne relinquamus ex eis quenquam. Ait populus, Faciemus prout juſſeris nobis, & volueris. 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36

שמואל א: יד

? Pelistim post descendam Num : Deo in Saul interrogavit Et
37 וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים
.illa die in ei respondit non & ? Israel manu in eos trades num
התתנם ביד ישראל ולא ענהו ביום ההוא:
, scitote & , populi anguli omnes huc Accedite : Saul Dixitque
38 ויאמר שאול גשו הלם כל פנות העם ודעו
vivit Quia .hodie hoc peccatum fit quo in videte &
וראו במה היתה החטאת הזאת היום: כי חי
Jonathan in illud fuerit si quia , Israel *salvans* DOMINUS
39 יהוה המושיע את־ישראל כי אם־ישנו ביונתן
.populo omni ex ei respondit non & :morietur moriendo quia ,meo filio
בני כי מות ימות ואין ענהו מכל־העם:
, uno *transitu in* eritis Vos : Israel universum ad Dixitque
40 ויאמר אל־כל־ישראל אתם תהיו לעבר אחד
populus dixeruntque *: uno transitu* in erimus me⁹ filius Jonathan & ,ego &
ואני ויונתן בני נהיה לעבר אחד ויאמרו העם
ad Saul dixit Et .fac , tuis oculis in *Bonum* : Saul ad
41 אל־שאול הטוב בעיניך עשה: ויאמר שאול אל־
Jonathan est deprehensus & *:integritatem* Da : Israel Deum DOMINUM
יהוה אלהי ישראל הבה תמים וילכד יונתן
me inter Projicite : Saul Dixitque .sunt egressi populus & ; Saul &
42 ושאול והעם יצאו: ויאמר שאול הפילו ביני
Saul Dixitque .Jonathan est deprehēsus & :meū filiū Jonathan inter &
43 ובין יונתן בני וילכד יונתן: ויאמר שאול
: ait & ,Jonathan ei indicavit & :feceris quid mihi Indica : Jonathan ad
אל־יונתן הגידה לי מה עשיתה ויגד־לו יונתן ויאמר
:mellis paululū,mea manu in quæ *,extensionis extremitate in* gustavi Gustando
טעם טעמתי בקצה המטה אשר־בידי מעט דבש
, Deus faciat Sic : Saul Dixitque ? moriar ego ecce
44 הנני אמות: ויאמר שאול כה־יעשה אלהים
populus Dixitque .Jonathan morieris moriendo quia ,addat sic &
45 וכה יוסף כי־מות תמות יונתן: ויאמר העם
magnam salutem fecit qui ,morietur Jonathan Nunquid : Saul ad
אל־שאול היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה
capillo de ceciderit si ,DOMINUS *vivens* : absit ? Israel in hanc
הזאת בישראל חלילה חי־יהוה אם־יפל משערת
.hac die fecit Deo cum quia , terram in ejus capitis
ראשו ארצה כי־עם־אלהים עשה היום הזה
ascendit Et .mortuus est non & ,Jonathan populus redemerunt &
46 ויפדו העם את־יונתן ולא־מת: ויעל
.suum locum in abierunt Pelistim & : Pelistim post de Saul
שאול מאחרי פלשתים ופלשתים הלכו למקומם:
omnes *in circum* pugnavit & , Israel super regnum cepit Saul Et
47 ושאול לכד המלוכה על־ישראל וילחם סביב בכל־
reges *in* & ,Edom *in* & ,Hammon filios *in* & , Moab *in* ,suos inimicos
איביו במואב ובבני־עמון ובאדום ובמלכי
.condemnabat ,respiciebat quæ ,omnibus in & : Pelistim *in* & ,Sobah
צובה ובפלשתים ובכל אשר־יפנה ירשיע:
Israel eruit & , Hamalec percussit & , *virtutem fecit* Et
48 ויעש חיל ויך את־עמלק ויצל את־ישראל
,Isvi & ,Jonathan ,Saul filii fuerunt Et .eum diripientis manu de
49 מיד שסהו: ויהיו בני שאול יונתן וישוי
,Merab primogenitæ nomen ,ej⁹ filiarū duarū nomen & : Malchi-suah &
ומלכי־שוע ושם שתי בנתיו שם הבכירה מרב
, Achinoham , Saul uxoris nomen Et .Michal minoris nomen &
50 ושם הקטנה מיכל: ושם אשת שאול אחינעם
patrui Ner filius ,Abner ej⁹ militiæ principis nomen &: Achimahats filiæ
בת־אחימעץ ושם שר־צבאו אבינר בן־נר דוד
filius , Abner pater Ner & , Saul pater Chis Et .Saul
51 שאול: וקיש אבי־שאול ונר אבי־אבנר בן־
.Abiel
אביאל:

Versio VUL. LAT.

37 Et consuluit Saul Dñm, Num persequar Philisthiim? si trades eos in man⁹ Israel? Et non 38 respondit ei in die illa. Dixítq; Saul, Applicate huc universos angulos populi: & scitote, & videte, per quē acciderit peccatū hoc hodiē. 39 Vivit Dñs salvator Israel, quia si per Jonatham filiū meū factū est, absq; retractatione morietur. Ad ꝙ null⁹ cōtradixit ei de omni po- 40 pulo. Et ait ad universū Israel; Separamini vos in partē unā, & ego cū Jonatha filio meo ero in parte altera. Respondítque popul⁹ ad Saul; Quod bonū videtur in oculis tuis, fac. 41 Et dixit Saul ad Dñm Deum Israel; Dñe Deus Israel, da indiciū: quid est ꝙ non responderis servo tuo hodié? Si in me, aut in Jonatha filio meo, est iniquitas hæc, da ostensionem: aut si hæc iniquitas est in populo tuo, da sanctitatē. Et deprehens⁹ est Jonathas & Saul, 42 popul⁹ autē exivit. Et ait Saul; Mittite sortē inter me, & inter Jonatham filiū meū. Et capt⁹ 43 est Jonathas. Dixit autē Saul ad Jonatham, Indica mihi quid feceris. Et indicavit ei Jonathas, & ait; Gustans gustavi in summitate virgæ, quæ erat in manu mea, paululū mellis, 44 & ecce ego morior. Et ait Saul, Hæc faciat mihi De⁹, et hæc addat, quia morte moriêris Jo- 45 natha. Dixítq; popul⁹ ad Saul, Ergóne Jonathas morietur, qui fecit salutē hanc magnā in Israel? hoc nefas est: vivit Dñs, si ceciderit capill⁹ de capite ej⁹ in terrā, quia cū Deo operatus est hodié. Liberavit ergò popul⁹ Jonatham, ut non 46 moreretur. Recessítq; Saul, nec persecut⁹ est Philisthiim: porrò Philisthiim abierunt in loca 47 sua. Et Saul, confirmato regno super Israel, pugnabat per circuitū adversū omnes inimicos ej⁹, contra Moab, & filios Ammon, & Edom, & reges Soba, & Philisthæos: & quocunq; 48 se verterat, superabat. Congregatoq; exercitu, percussit Amalec, & eruit Israel de ma- 49 nu vastatorū ej⁹. Fuerunt autē filii Saul, Jonathas, & Jessui, & Melchisua: & nomina duarū filiarū ej⁹, nomen primogenitæ Merob, & nomen minoris 50 Michol. Et nomen uxoris Saul, Achinoam filia Achimaas: & nomen principis militiæ ejus Abner, filius Ner, patruelis 51 Saul. Porrò Cis fuit pater Saul, & Ner pater Abner, filius Abiel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

37 Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ τὸν θεὸν, Εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων; εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ἰσραήλ; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ 38 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Προσαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη 39 σήμερον. Ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου, θανάτῳ ἀποθανεῖται. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμε- 40 νος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραήλ, Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν, καὶ ἐγὼ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ, Τὸ ἀγαθὸν 41 ἐνώπιόν σου ποίει. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Κύριε ὁ θεὸς (ζ) Ἰσραήλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον; (η) εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ δὸς δήλους. καὶ ἐὰν τάδε (θ) εἴπῃ, Δὸς δὴ τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, δὸς δὴ ὁσιότητα. καὶ κληροῦται 42 Ἰωνάθαν καὶ Σαοὺλ, καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθε. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, (ι) Βάλλετε ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου. ὃν ἂν κατακληρώσηται κύριος, ἀποθανέτω. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ, Οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ κατεκράτησε Σαοὺλ τοῦ λαοῦ, καὶ βάλλουσιν ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ 43 κατακληροῦται Ἰωνάθαν. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν, Ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε, (κ) Γευσάμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρί μου βραχὺ (λ) μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ 44 ἀποθνήσκω. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ 45 ἀποθανῇ σήμερον. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ, Εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν (μ) σωτηρίαν τὴν μεγάλην (ν) ταύτην ἐν Ἰσραήλ; ζῇ κύριος, εἰ (ξ) πεσεῖται τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς περὶ (ο) Ἰωνάθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ 46 ἀπέθανε. Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθε τῶν ἀλλοφύλων· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τό- 47 πον αὐτῶν. Καὶ Σαοὺλ ἔλαχε τὴν (π) βασιλείαν, κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὴν Μωάβ, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἐδὼμ, καὶ εἰς τὴν (ρ) Βαιθαιὼρ, καὶ εἰς βασιλέα Σουβὰ, καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους· οὗ ἂν ἐστράφη, ἐσώζε- 48 το. Καὶ ἐποίησε δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὴν Ἀμαλήκ. καὶ (σ) ἐξείλετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν 49 καταπατούντων αὐτόν. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαοὺλ Ἰωνάθαν, καὶ (τ) Ἰεσσιοὺ, καὶ Μελχισά. καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ὄνομα τῇ (υ) πρωτοτόκῳ Μερὸβ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Μελ- 50 χόλ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀχινοόμ, θυγάτηρ Ἀχιμάας. καὶ ὄνομα τῷ (φ) ἀρχιστρατήγῳ αὐτοῦ Ἀβεννὴρ, υἱὸς Νὴρ, υἱοῦ οἰκείου 51 Σαοὺλ. Καὶ Κὶς πατὴρ Σαοὺλ, καὶ Νὴρ πατὴρ (χ) Ἀβεννὴρ υἱὸς Ἰαμὶν, υἱοῦ Ἀβιήλ.

Et interrogavit Saul Deum; Si descendero post alienigenas, si tra-des eos in man⁹ Israel? Et non respondit ei in die illa. Et dixit Saul, Adducite huc omnes angulos Israel, & cognoscite, & videte, in quo factū est peccatū hoc hodiē. Quoniam vivit Dominus, qui salvavit Israel; quia si responderit contra Jonathan filiū meum; morte morietur. Et non erat respondens de omni populo. Et dixit omni viro Israel, Vos eritis in(y) servitutem: & ego, & Jonathan filius meus erimus in servitutē. Et dixit popul⁹ ad Saul, Quod bonū corā te, fac. Et dixit Saul, Domine Deus Israel, (z) Quid, quòd non respondisti servo tuo hodié? Si in me, vel in Jonathan filio meo injustitia; Domine De⁹ Israel, da manifestationes. Et si hæc dixerit, Da nunc populo tuo Israel, da nunc sanctitatē. Et sorte capitur Jonathan & Saul, & popul⁹ egress⁹ est. Et dixit Saul, (aa) Jacite inter me, et inter Jonathan filiū meū: (bb) Quemcunq; sorte ceperit Dominus, moriatur. Et dixit populus ad Saul, Non est verbū hoc. Et prævaluit Saul populo, et jaciunt inter eū & inter Jonathan filiū ej⁹: & sorte capitur Jonathan. Et dixit Saul ad Jonathan; Annuntia mihi, quid fecisti. Et annuntiavit ei Jonathan, & dixit; Gustans gustavi in summo sceptro, quod in manu mea, breve mel: & ecce ego morior. Et dixit ei Saul, Hæc faciat mihi De⁹, & hæc adjiciat; quia morte morietur hodié. Et dixit populus ad Saul; Si hodie morti tradetur, qui fecit salutem magnā hanc in Israel? (cc) Vivit Domin⁹, si cadet capill⁹ de capite ej⁹ super terrā: quoniā (dd) popul⁹ Dei fecit diem hanc. Et oravit populus pro Jonathan in die illa, & non est mortuus. Et ascendit Saul à post alienigenas: & alienigenæ abierunt ad locū suū. Et (ee) Saul sorte cœpit regnare, sorte capit opus super Israel. Et oppugnabat in circuitu omnes inimicos suos in Moab, et in filios Ammon, & in filios Edom, et in Bæthæor, et in regē Suba, & in alienigenas: quocunq; se vertebat, salvabatur. Et fecit virtutē, et percussit Amalec. Et eruit Israel de manu conculcantiū eū. Et fuerunt filii Saul, Jonathan, & Jessiu, & Melchisa. Et nomina duarū filiarū ejus: nomen primogenitæ Merob, & nomen secundæ Melchol. Et nomen uxori ej⁹ Achinoom, filia Achimaas. Et nomen principi militiæ ejus Abenner, fili⁹ (ff) Ner, filii propinqui Saul. Et Cis pater Saul, & Ner pater Abenner, (gg) filius Jamin filii Abiel.

MS.A. (ζ) Ἰσραὴλ, ὅτι (η) ἢ ἐν (θ) εἴπῃς τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, Δὸς (ι) Λάβετε ἀναμέσον (κ) Γευσάμενος (λ) μέλι, ἰδοὺ (μ) σωτηρίαν ἐν * Ἱερουσαλὴμ τὴν (ν) ταύτην λεως; ζῇ (ξ) πεσεῖται ἀπὸ τοῦ τείχους τῆς κεφαλῆς (ο) Ἰωνάθαν τὴν (π) βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐπολέμει (ρ) Βεθώρ, (σ) ἐξείλατο (τ) Ἰσουί, καὶ Μελχισουέ. (υ) πρωτοτόκῳ Μιχόλ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ (φ) ἀρχιστρατήγῳ Ἀβεννήρ, (χ) Ἀβεννὴρ υἱὸς Ελιαμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 ושאל שאול במימרא דיי האחות בתר פלשתאי התמסרנון ביד ישראל ולא קביל
38 צלותיה ביומא ההוא: ואמר שאול אתקרבו הלכא כל רישי עמא ודעו וחזו במן הות
39 חובא הדין יומא דין: ארי קים הוא יי דפריק ית ישראל ארי אלו איתוהי ביונתן ברי ארי
40 אתקטלא יתקטל ולית דמתיב ליה מכל עמא: ואמר לכל ישראל אתון תהון לעברא
41 חד ואנא ויונתן ברי נהי לעברא חד ואמרו עמא לשאול דתקין בעינך עביד: ואמר שאול
42 קדם יהוה אלהא דישראל איתנה בקשוט ואתאחד יונתן ושאול ועמא נפקו: ואמר
43 שאול רמו עדבין בינא ובין יונתן ברי ואתאחד יונתן: ואמר שאול ליהונתן חוי לי מה
עבדתא וחוי ליה יהונתן ואמר מטעם טעמית בריש שוטיתא דבידי זעיר דובשא הא
44 אנא חיב למימת: ואמר שאול כדין יעביד לי יי וכדין יוסיף ארי ממת תמות יונתן: ואמר
45 עמא לשאול היונתן יתקטיל דיעבד פורקנא רבא הדין בישראל חס קים הוא יי אם יפול
מסער רישיה לארעא ארי קדם יי גלי דבשלו עבד יומא דין ופרקו עמא ית יונתן ולא
46 מית: וסליק שאול מבתר פלשתאי ופלשתאי אזלו לאתריהון: ושאול אצלח במלכותא
47 על ישראל ואגיח קרבא סחור סחור בכל בעלי דבבוהי במואב ובבני עמון ובאדום
48 ובמלכי צובה ובפלשתאי ובכל אתר דמתפני מחיב: וכנש משרין ומחא דבית עמלק
49 ושזיב ית ישראל מיד בוזיהון: והוו בני שאול יונתן וישוי ומלכישוע ושום תרתין
50 בנתיה שום רבתא מירב ושום זערתא מיכל: ושום אתת שאול אחינועם בת אחימעץ
51 ושום רב חיליה אבינר בר נר אחבוהי דשאול: וקיש אבוהי דשאול ונר אבוהי דאבנר
בר אביאל:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et rogavit Saul in dicto Dñi: Num descendam post Pelisthæos? num trades eos in manus Israel? et non accepit orationē suā in die illo. Et dixit Saul: Accedite huc omnia capita populi, et cognoscite et videte in quo fuit illud hoc peccatum hodie. Nam permanens ipse Dñs qui liberavit Israel, si est illud in Jonathan filio meo, ꝙ occidendo occidetur: et non erat qui responderet illi ex omni populo. Et dixit oñi Israel: Vos eritis in transitu uno, ego autem et Jonathan fili⁹ me⁹ erim⁹ in transitu altero: et dixerunt popul⁹ ad Saul, Quod statutū in oculis tuis fac. Et dixit Saul ante Dñm Deū Israel, Venire fac eū in veritate: et comprehens⁹ est Jonathan et Saul: et popul⁹ exierunt. Et dixit Saul: Jacite sortem inter me et inter Jonathan filiū meū: et comprehensus est Jonathan. Et dixit Saul ad Jonathan: Indica mihi quid fecisti: et indicavit illi Jonathan, et dixit, Gustando gustavi in capite baculi qui in manu mea, paululum mellis: ecce ego obligat⁹ ad mortē. Et dixit Saul: Sic faciat Dñs mihi et sic addat, ꝙ moriendo morieris Jonathan. Et dixit popul⁹ ad Saul: Num Jonathan occidetur, qui fecit liberationem magnam hanc in Israel? absit: Permanens ipse Dñs, si ceciderit de capillo capitis ejus ad terram: quia ante Dñm manifestum quòd in ignorantia fecit hodie: et liberarunt populus Jonathan, et non est mortuus. Et ascendit Saul de-post Pelisthæos, et Pelisthæi ierunt ad loca sua. Et Saul prosperat⁹ est in regno super Israel, et inivit bellū circū circa cum omnibus auctoribus inimicitiarū ejus in Moab, et in filiis Ghamon, et in Edom, et in regibus Szoba, et in Pelisthæis: et in omni loco quocunque respiciebat subjugabat. Et congregavit exercitum, et percussit [homines] domus Ghamalek: et eruit Israel de manu direptorū suorū. Et fuerunt filii Saul, Jonathan, et Isvi et Malchisuah: et nomen duarū filiarū ej⁹, nomen magnæ, Merab; et nomen parvæ, Michal. Et nomen uxoris Saul Ahhinogham filia Ahhi-Maghaz: et nomen magistri exercitus ej⁹ Abner fili⁹ Ner patrui ipsi⁹ Saul. Et Kis pater ipsi⁹ Saul, et Ner pater ipsi⁹ Abner filius Abiel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܐܠܗܐ. ܐܚܘܬ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܬܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 37
ܘܠܐ ܥܢܝܗܝ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܩܪܘܒܘ ܠܟܐ ܠܘܬܝ. ܟܠܗܘܢ ܫܪ̈ܒܬܗ 38
ܕܥܡܐ. ܘܕܥܘ ܘܚܙܘ ܒܡܢܐ ܗܘܬ ܚܛܗܐ ܗܕܐ ܝܘܡܢܐ. * ܡܛܠ ܕܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩ 39
ܠܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܦܢ ܐܝܬ ܒܝܘܢܬܢ ܒܪܝ. ܡܡܬ ܢܡܘܬ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܥܢܝܗܝ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ.
* ܘܐܡܪ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܬܘܢ ܗܘܘ ܒܣܛܪܐ ܚܕ. ܘܐܢܐ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܝ. ܢܗܘܐ ܒܣܛܪܐ 40
ܚܕ. ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܠܫܐܘܠ. ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ ܥܒܕ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܡܪܝܐ 41
ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܒ ܫܠܡܘܬܐ. ܘܐܬܐܚܕ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ. ܘܢܦܩ ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. 42
ܐܪܡܘ ܦܣܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢ ܝܘܢܬܢ ܒܪܝ. ܘܐܬܐܚܕ ܝܘܢܬܢ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ. ܚܘܝܢܝ ܡܢܐ 43
ܥܒܕܬ. ܘܚܘܝܗ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܪܝܫ ܚܘܛܪܐ ܕܒܐܝܕܝ. ܩܠܝܠ ܛܥܡܬ ܕܒܫܐ.
ܡܛܠ ܗܢܐ. ܡܐܬ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ. 44
ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ ܝܘܢܬܢ. * ܘܐܡܪ ܥܡܐ ܠܫܐܘܠ. ܝܘܢܬܢ ܢܡܘܬ. ܕܥܒܕ ܦܘܪܩܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. 45
ܚܣ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢ ܬܦܠ ܡܢ ܣܥܪܐ ܕܪܫܗ ܠܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܥܡܗ
ܕܐܠܗܐ ܦܪܩ ܝܘܡܢܐ. ܘܦܪܩܘܗ ܥܡܐ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܠܐ ܡܝܬ. * ܘܗܦܟ ܫܐܘܠ ܡܢ ܒܬܪ 46
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܙܠܘ ܠܐܬܪܗܘܢ. * ܘܐܚܕ ܫܐܘܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܟܬܫ 47
ܥܡ ܚܕܪ̈ܘܗܝ ܘܒܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܘܗܝ. ܒܡܘܐܒ. ܘܒܒ̈ܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܒܐܕܘܡ. ܘܒܡ̈ܠܟܐ
ܕܨܘܒܐ. ܘܒܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐܝܟܐ ܕܡܬܦܢܐ ܗܘܐ. ܙܟܐ ܗܘܐ. * ܘܟܢܫ ܚܝܠܐ. ܘܡܚܐ ܠܥܡܠܩܝܐ. 48
ܘܦܨܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܙܘܙܝܗܘܢ. * ܘܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܝܘܢܬܢ. ܘܝܫܘܝ. 49
ܘܡܠܟܝܫܘܥ. ܘܐܫܒܫܘܠ. ܘܫܡܗܝܢ ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܒܢ̈ܬܗ. ܫܡܗ ܕܩܫܝܫܬܐ. ܢܕܒ. ܘܫܡܗ
ܕܙܥܘܪܬܐ. ܡܠܟܝܐܝܠ. * ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܐܚܝܢܥܡ ܒܪܬ ܐܚܝܡܥܨ. ܘܫܡܗ ܕܪܒ ܚܝܠܗ. 50
ܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܕܕܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܩܝܫ ܐܒܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܢܝܪ ܒܪ ܐܒܝܐܝܠ. ܐܒܘܗܝ ܕܐܒܢܝܪ. 51

Dicente autem Saule ad Deum, Deſcendámne 37
poſt Philiſtæos? tradéſne eos in manum
Iſraelis? non reſpondit ei Dominus in illo
die. Quapropter dixit Saul, Admovete hûc 38
ad me omnes familias populi, et recognoſcite,
atque perſpicite qua in re fuerit peccatũ hoc
hodié. Vivat enim Dominus qui ſervavit 39
Iſraelem; quòd etiamſi fuerit in Jonathane
filio meo, proculdubiò morietur: nec fuit
ullus ex toto populo qui reſponderit ei. Dixit 40
etiam toti Iſraeli, Vos eſtote à latere uno,
& ego & Jonathan filius meus erimus à latere
altero Dixerunt populus ad Saulem, Quicquid
bonum factu tibi videtur, facias. Tum 41
dixit Saul, Domine Deus Iſraelis, præbe
æquabilitatem: deprehenſóque Saule & Jonathane,
egreſſus eſt populus. Dixítque 42
Saul, Sortimini inter me & Jonathanem filium
meum: & deprehenſus eſt Jonathan.
Quare dixit Saul ad Jonathan, Indica mihi 43
quid feceris? & indicavit illi Jonathan, dixítque
ei, Summitate baculi qui eſt in manibus
meis, parum mellis guſtavi: propter
hoc moriárne? Ait Saul, Sic faciat mihi 44
Deus, & ſic addat mihi, quòd omninò morieris,
Jonathan. Dixit populus ad Saulem, 45
An Jonathan moreretur, qui comparavit
ſalutem Iſraeli? Abſit: vivat Dominus
Deus Iſraelis, num cadat è pilis capitis ejus
ſuper terram, quandoquidem populum Dei liberavit
hodié: ſic ſervavit populus Jonathanem,
quin moreretur. Reverſus eſt itaque 46
Saul ab inſequendis Philiſtæis: Philiſtæi verò
abierunt in locum ſuum. Obtinuit auté 47
Saul regnum Iſraelis, & bellavit contra vicinos
ſuos, & omnes inimicos ſuos, contra Moab,
& filios Ammon, & Edom, & contra regnum
Sobæ, & Philiſtæos: & quocunque ſe
vertebat, vincebat. Præterea collecto exercitu, 48
vaſtavit Amalecitas, & eripuit Iſraelem
de manu diripientium eum. Porrò hi erant 49
filii Saulis; Jonathan, & Jaſphi, & Melechieſus,
& Eſbeſol: nomina verò duarum filiarum
ejus, nomen majoris, Nadab; nomen verò
minoris, Melchiel. Nomen autem uxoris 50
Saulis, Ahineem filia Ahimees: & nomen
ducis exercitûs ejus, Abner filius Ner patrui
Saulis. Cis autem erat pater Saulis; et Ner 51
filius Abiel, pater Abner.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال ساوول بين يدي الرب * انزل الي اهل فلسطين * تدفعهم في ايدي بني اسرايل * ولم 37
يستجب له الرب في ذلك اليوم * قال ساوول قدموا الي جميع عشاير الشعب لننظر ونعلم ممن 38
كانت هذه الخطيه اليوم * وحلف بالرب الذي خلص آل اسرايل * انه ان كانت هذه الخطيه 39
ولو في يوناتان ابني * لم افارقه حتي اقتله فلم يكلمه انسان من الشعب * ثم قال لجميع الشعب 40
كونوا انتم ناحية * وانا وابني يوناتان ناحية * قال الشعب * ما احببت ان تصنع فاصنع * قال 41
ساوول * يا رب اسرايل والاهه * بين لنا ما تريد واقترعوا جميعا فاصابت القرعة ساوول ويوناتان
ونجا الشعب * وقال ساوول * اقترع انا ويوناتان ابني * فاصابت القرعة يوناتان * قال ساوول ليوناتان 42 43
اخبرني ما صنعت * فاخبره يوناتان وقال * ذقت من العسل براس العصي التي كانت معي في
يدي * فمن اجل العسل الذي ذقت اموت * قال ساوول * هكذا يصنع الله بي وكذلك يزيدني * 44
ان لم تمت يوناتان * قال الشعب * يموت يوناتان الذي خلص بني اسرايل * نعوذ بالله ان يكون 45
ذلك * حلفنا بالرب الاهنا ان لا يسقط من شعر راسه شعرة علي الارض * لانه خلص شعب الله
اليوم * ونجا الشعب يوناتان ولم يقتل * ورجع ساوول من محاربة اهل فلسطين * وانصرف اهل 46
فلسطين الي بلادهم * وصار ملك بني اسرايل الي ساوول * وثبت له * وحارب اهل فلسطين وكل 47
من كان حوله من الاعداء * الموابيين * والادوميين * وبني عمون * واهل مملكة نصيبين * وغيرهم *
وكان يظفر حيث ما خرج * وجمع الخيل * وقتل اهل عمالاق * وانقذ بني اسرايل من الذين كانوا 48
ينهبونهم * وكان لساوول هولاء البنون يوناتان * ويشوي * وملك يشوع * واشباسول * وكانت له ابنتان 49
اسم الكبيرة ناداب * واسم الصغري ملكال * واسم امراة ساوول احينعام ابنة احيمعاص * واسم 50
صاحب شرطته ابنار بن نار عم ساوول * وقيس ابو ساوول * ونار بن ابيل ابو ابنار * 51

* *Dixitq; Saul ante Dominum, Deſcendámne ad Palæſtinos? tradéſne eos in manus* 37
Iſraelitarũ? at non reſpondit illi Dominus
eâ die. Dixit Saul, Admovete ad me 38
omnes populi familias, ut videamus & ſciamus
à quo provenerit hoc peccatum hodié.
Juravitq; per Dominũ qui liberavit 39
Iſraelitas, quòd ſi peccatum hoc fuerit vel
in Jonathane filio meo, non dimittam eum
donec interficiam illũ: nemóq; ex populo
allocutus eſt eum. Tum dixit univerſo populo, 40
Eſtote vos ſeorſim; ego verò & filius
meus Jonathan ſeorſim. Dixit populus,
Quod facere lubet, facito. Dixit 41
Saul, O Domine Iſraelis & Deus ejus, oſtende
nobis quid velis: tum miſſis ſimul
ſortibus, obtigit ſors Sauli, & Jonathani;
populus verò evaſit. Rurſum dixit 42
Saul, Subſortiar ego & Jonathan filius
meus; obtigitque ſors Jonathani. Dixit 43
Saul Jonathani, Narra mihi quid feceris:
& narravit ei Jonathan, & ait, Ex melle
guſtavi extremitate baculi quem mecum
habebam in manu mea: num propter mel
quod guſtavi, moriar? Dixit Saul, Sic faciat 44
mihi Deus, & ſic addat mihi, niſi moriaris,
Jonathan. Dixit populus, Num 45
moreretur Jonathan qui ſalvavit Iſraelitas?
Abſit ut hoc fiat: Juramus per
Dominum Deum noſtrum quòd non cadet
è pilis capitis ejus ne pilus quidem ſuper
terrã, quandoquidem liberavit hodiè populum
Dei; ſic eripuit populus Jonathanem,
nec interfectus fuit. Tum rediit Saul 46
ab oppugnatione Palæſtinorum; & abierunt
Palæſtini in patriam ſuam. Porrò 47
regnum Iſraelitarum factum eſt Saulis,
eique permanſit; & pugnavit adverſùs
Palæſtinos, & omnes circumjacentes ſibi
hoſtes, Moabitas, Adumæos, Ammonitas,
incolas regni Neſibin, alioſque: & victor
erat quocunque exibat. Paravit quoque 48
robur, interfecit Amalecitas, vindicavitque
Iſraelitas ab his qui prædabantur
eos. Habuit autem Saul hos filios; 49
Jonathanem, & Jeſui, Melechjeſu,
& Esbeſol; duas etiam habuit filias,
nomen majoris, Nadab; nomen verò
minoris, Melchael. Nomen uxoris 50
Saul, Ahinoam filia Ahimahas; nomen
autem ducis militiæ ejus, Abner filius
Ner patrui Saulis. Porrò Cis erat pater 51
Saulis; & Ner filius Abiel erat pater
Abneri.

: Saul diebus omnibus Pelistim *super* forte bellum fuit Et
52 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה חֲזָקָה עַל־פְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שָׁאוּל
,*virtutis* filium omnem & ,potentem virum omnem Saul vidit &
וְרָאָה שָׁאוּל כָּל־אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל־בֶּן־חַיִל
.se ad eum *collegit* &
וַיַּאַסְפֵהוּ אֵלָיו׃

CAP. XV. טו

te *ungendum ad* Dominus misit Me : Saul ad Semuel dixit Et
1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה לִמְשָׁחֲךָ
vocem *ad* audi nunc & : Israel super suum populum super regem in
לְמֶלֶךְ עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל
Recensui : exercituum Dominus dicit Sic .Domini verborum
2 דִּבְרֵי יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פָּקַדְתִּי
,via in illi posuit quid ; Israel ipsi Hamalec fecit quod
אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂם לוֹ בַּדֶּרֶךְ
: Hamalec *percuties* & ,vade Nunc .Ægypto ex *ipsum ascendendo in*
3 בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עֲמָלֵק
interficies *& :eo super* parces non & : ei quæ omnia perdetis &
וְהַחֲרַמְתֶּם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֵמַתָּה
,agnū ad usq; & bove à ,*sugentē* ad usq; & parvulo à ,mulierē ad usq; viro à
מֵאִישׁ עַד־אִשָּׁה מֵעֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד־שֶׂה
, populum Saul congregavit Et .asinum ad usque & camelo à
4 מִגָּמָל וְעַד־חֲמוֹר׃ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־הָעָם
millia decem & , *peditis* millia ducenta ,Thelaim in eos *recensuit* &
וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָאִים מָאתַיִם אֶלֶף רַגְלִי וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
, Hamalec civitatem ad usque Saul venit Et .Jehudah *viri*
5 אֶת־אִישׁ יְהוּדָה׃ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־עִיר עֲמָלֵק
,recedite ,Ite : Chinæum ad Saul Dixitque .*torrente in est insidiatus* &
6 וַיָּרֶב בַּנָּחַל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַקֵּינִי לְכוּ סֻּרוּ
fecisti tu & ,eo cū te *deleam* fortè ne,Hamalechitarū medio de descēdite
רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִי פֶּן־אֹסִפְךָ עִמּוֹ וְאַתָּה עָשִׂיתָה
: Ægypto ex *eos ascendendo in* Israel filiis omnibus cum misericordiam
חֶסֶד עִם־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם
Hamalech Saul percussit Et .Hamalech medio de Chinæus recessit &
7 וַיָּסַר קֵינִי מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃ וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת־עֲמָלֵק
Cepitque .Ægypti *facies super* quæ , Sur te veniente Chavilah à
8 מֵחֲוִילָה בּוֹאֲךָ שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפֹּשׂ
os ad interfecit populum omnem & ,vivum Hamalech regem Agag
אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ־עֲמָלֵק חָי וְאֶת־כָּל־הָעָם הֶחֱרִים לְפִי־
bonitatem super & ,Agag *super* populus & , Saul pepercit Et .gladii
9 חָרֶב׃ וַיַּחְמֹל שָׁאוּל וְהָעָם עַל־אֲגָג וְעַל־מֵיטַב
,bonum *omne super* & , *agnos super* & , *pinguium* & , *bovis* & , *pecoris*
הַצֹּאן וְהַבָּקָר וְהַמִּשְׁנִים וְעַל־הַכָּרִים וְעַל־כָּל־הַטּוֹב
illud,dissolutū & contemptibile *opificium omne &* : ea perdere noluerunt &
וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל־הַמְּלָאכָה נְמִבְזָה וְנָמֵס אֹתָהּ
: dicendo ,Semuel ad DOMINI verbum fuit Et .perdiderunt
10 הֶחֱרִימוּ׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר׃
est aversus quia ,regem *in* Saul regem constituerim quòd me Pœnitet
11 נִחַמְתִּי כִּי־הִמְלַכְתִּי אֶת־שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב
clamavit & ; Semuel *in* est iratus & :confirmavit non mea verba &,me *post* à
מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרַי לֹא הֵקִים וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק
occursum in Semuel *manicavit* Et .nocte tota DOMINUM ad
12 אֶל־יְהוָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל לִקְרַאת
Saul Venit : dicendo ,Semuel ipsi fuit nunciatúmque : manè *in* Saul
שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל
descenditque,transivit &,circuivit &,*manum* sibi cōstituit ecce & ,Carmel in
הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד
.Ghilgal in
הַגִּלְגָּל׃

Versio VULG. LAT.

52 Erat autē bellū potens adversùm Philisthæos omnibus diebus Saul. Nam quemcunq; viderat Saul virū fortē, & aptū ad præliū, sociabat eum sibi.

CAP. XV.

1 ET dixit Samuel ad Saul; Me misit Dn̄s, ut ungerem te in regem super populū ejus Israel: nunc ergò audi vocem 2 Dn̄i. Hæc dicit Dn̄s exercituum; Recensui quæcunq; fecit Amalec Israeli, quomodò restitit ei in via cùm ascende- 3 ret de Ægypto. Nunc ergò vade, & percute Amalec, & demolire universa ejus: non parcas ei, & non concupiscas ex rebus ipsius aliquid: sed interfice à viro usq; ad mulierem, & parvulū atq; lactentē, bovem & ovē, camelū & asi- 4 num. Præcepit itaq; Saul populo, & recensuit eos quasi agnos: ducenta millia peditū, & decem millia virorum Ju- 5 da. Cúmq; venisset Saul usq; ad civitatem Amalec, tetendit in- 6 sidias in torrente. Dixítq; Saul Cinæo; Abite, recedite, atque descendite ab Amalec, ne fortè involvam te cum eo: tu enim fecisti misericordiā cum omnibus filiis Israel, cùm ascenderent de Ægypto. Et recessit Cinæus de medio Ama- 7 lec. Percussitque Saul Amalec, ab Hevila, donec venias ad Sur, quæ est è regione Ægypti. 8 Et apprehendit Agag regem Amalec vivum: omne autem vulgus interfecit in ore gladii. 9 Et pepercit Saul, & populus, Agag, & optimis gregibus oviū & armentorū, & vestibus & arietibus, & universis quæ pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea: quidquid verò vile fuit & reprobum, hoc 10 demoliti sunt. Factū est autem verbū Domini ad Samuel, di- 11 cens; Pœnitet me quòd constituerim Saul regem: quia dereliquit me, & verba mea opere non implevit. Contristatúsq; est Samuel, et clamavit 12 ad Dn̄m totâ nocte. Cúmq; de nocte surrexisset Samuel, ut iret ad Saul manè, nuntiatum est Samueli, eò quòd venisset Saul in Carmelum, & erexisset sibi fornicem triumphalem, & reversus transisset, descendissétque in Galgala. Venit ergò Samuel ad Saul, & Saul offerebat holocaustum Domino, de initiis prædarum quæ attulerat ex Amalec.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

52 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαούλ. καὶ ἰδὼν Σαοὺλ πάντα ἄνδρα δυνατὸν, καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦ. ιε΄.

1 ΚΑὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἐμὲ ἀπέστειλε κύριος χρῖσαί σε εἰς βασιλέα (α) ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ νῦν (β) ἄκουε τῆς φωνῆς κυρίου. 2 Τάδε εἶπε κύριος Σαβαὼθ, Νῦν ἐκδικήσω ἃ ἐποίησεν (γ) Ἀμαλὴκ τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος 3 αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ καὶ (δ) Ἱερὶμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν· καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, καὶ ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόσχου ἕως 4 προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου. Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν (ε) Γαλγάλοις τετρακοσίας χιλιάδας ταγμάτων, καὶ τὸν Ἰούδαν τριάκοντα 5 χιλιάδας ταγμάτων. Καὶ ἦλθε Σαοὺλ ἕως τῶν πόλεων (ζ) Ἀμαλὴκ, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν 6 τῷ χειμάῤῥῳ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Κιναῖον, Ἄπελθε καὶ ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ Ἀμαληκίτου, μὴ προσθῶ σε μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος (η) μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ ἐξέ- 7 κλινεν ὁ Κιναῖος ἐκ μέσου Ἀμαλήκ. Καὶ ἐπάταξε Σαοὺλ τὸν Ἀμαλὴκ ἀπὸ (θ) Εὐιλὰτ 8 ἕως Σοὺρ (ι) ἐπὶ προσώπου Αἰγύπτου. Καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλὴκ ζῶντα, καὶ πάντα τὸν (κ) λαὸν καὶ Ἱερὶμ ἀπέκτει- 9 νεν ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ περιεποιήσατο Σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἀγὰγ ζῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκολίων, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐκ (λ) ἐβούλοντο ἐξολοθρεῦσαι αὐτά· καὶ πᾶν ἔργον ἠτιμωμένον καὶ ἐξουδε- 10 νωμένον (μ) ἐξωλόθρευσε. Καὶ ἐγενήθη ῥῆ- 11 μα κυρίου πρὸς Σαμουὴλ, λέγων, Παρακέκλημαι (ν) ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὄπισθέ μου, καὶ τοὺς λόγους μου (ξ) οὐκ ἐτήρησε. καὶ ἠθύμησε Σαμουὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα. 12 Καὶ ὤρθρισε Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν (ο) Ἰσραὴλ τοπρωΐ. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ἥκει Σαμουὴλ εἰς Κάρμηλον, (π) καὶ ἀνέστακεν αὐτῷ χεῖρα. καὶ ἐπέστρεψε τὸ ἅρμα, καὶ κατέβη εἰς Γάλγαλα πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ, (ρ) τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ Ἀμαλήκ.

Et fuit bellum validum super alienigenas omnibus diebus Saul. Et videns Saul omnem virum potentem, & omnem virum filium virtutis, & colligebat eos ad se.

CAP. XV.

ET dixit Samuel ad Saul, Me misit Dominus ungere te in regem super Israel. Et nunc audi vocem Domini. Hæc dixit Dominus Sabaoth; Nunc ulciscar, quæ fecit Amalec Israeli, ut occurrit ei in via, ascendente eo ex Ægypto. Et nunc vade, & percuties Amalec, & (a) Hierim, & omnia quæ ejus: & non reservabis ex eo, & exterminabis eum, & anathemabis eum, & omnia quæ ejus, & non parces (b) ab eo: & interficies à viro, & usque ad mulierem, & ab infante (c) usque ad lactentem, & à vitulo usque ad ovem, & à camelo usque ad asinum. Et condixit Saul populo, & recensere eos in Galgalis, (d) quadringenta millia ordinum, & Judam triginta millia ordinum. Et venit Saul usque ad civitates Amalec, & tetendit insidias in torrente. Et dixit Saul ad Cinæum, Abi & declina de medio Amalecitæ, ne addam te cum eo: & tu fecisti misericordiam cum filiis Israel in ascendendo ipsos ex Ægypto. Et declinavit Cinæus de medio Amalec. Et percussit Saul Amalec ab Euilat usque Sur super faciem Ægypti. Et cepit Agag regem Amalec vivum. Et omnem populum, (e) & Hierim interfecit in ore gladii. Et reservavit Saul, & omnis populus ipsum Agag vivum: & optima gregum, & armentorum, & ferculorum, & vinearum, & omnium bonorum: & noluerunt exterminare ea: & omne opus vile, & contemptum exterminarunt. Et factum est verbum Domini ad Samuel, dicens, (f) Revocavi me, quia regnare feci Saul in regem, quoniam avertit se à post me: et verba mea non servavit. Et tristatus est Samuel: et clamavit ad Dominum totam noctem. Et diluculò surrexit Samuel, et ivit in occursum Israel mané. Et annuntiatum est ipsi (g) Saul, dicentes; Venit Samuel in Carmelum, et constituit sibi manum. Et convertit currum, et descendit in Galgala (h) ad Saul: et ecce ipse offerebat holocaustosim Domino, prima spoliorum, quæ tulit ex Amalec.

MS. A. (α) ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. (β) ἄκουσον τῆς φωνῆς τῶν λόγων κυρίου. (γ) Ἀμαλὴχ (δ) Ἱερεὶμ καὶ πάντα αὐτοῦ, (ε) Γαλγάλοις δέκα χιλιάδας ταγμάτων, καὶ δέκα χιλιάδας ταγμάτων Ἰούδα. Καὶ ἦλθεν (ζ) Ἀμαλὴχ, (η) μετὰ πάντων τῶν (θ) Εὐιλὰ (ι) ἣ ἐπὶ (κ) λαὸν ἐξωλέθρευσεν, * Ἱερεὶμ ἀπέκτεινεν (λ) ἐβούλετο ἐξολεθρεῦσαι (μ) ἐξωλέθρευσεν. (ν) τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, (ξ) οὐκ ἔστησεν. καὶ (ο) τῷ Ἰσραὴλ πρωΐ. καὶ ἀπήγγειλεν τῷ Σαμουὴλ, λέγοντες, Ἥκει Σαοὺλ εἰς (π) καὶ ἰδοὺ ἀνέστακεν (ρ) τὰ πρόβατα τ̃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

52 והות קרבא תקיפא על פלשתאי כל יומי שאול וחזא שאול כל גבר גבר וכל גבר עביד
קרב וכנש יתיה לותיה׃

טו

1 ואמר שמואל לשאול יתי שלח יי לרבותך למהוי מלכא על עמיה על ישראל וכען קביל
2 למימר פתגמא דיי׃ כדנן אמר יי צבאות דכירנא ית דעבד עמלק לישראל דכמן ליה
3 באורחא במסקיה ממצרים׃ וכען איזיל ותמחי ית דבית עמלק ותגמר ית כל די להון ולא
תחוס עליהון ותקטול מגבר ועד אתתא מעולים ועד יניק מתור ועד אמר מגמל ועד
4 חמר׃ וכנש שאול ית עמא ומננון באמרי פסחיא מאתן אלפין גברא רגלאי ועסרא אלפין
5 6 ית אנש יהודה׃ ואתא שאול עד קרתא דבית עמלק וטקיס משריתיה בנחלא׃ ואמר
שאול לשלמאה איזיל זור אתפרש מגו עמלקאה דלמא אשיצנך עמיה ואת עבדת טיבו
7 עם כל בני ישראל במסקהון ממצרים ואתפרש שלמאה מגו עמלקאה׃ ומחא שאול ית
8 דבית עמלק מחוילה מעלנא דחגרא די על אפי מצרים׃ ואחד ית אגג מלכא דבית עמלק
9 כד חי וית כל עמא גמר לפתגם דחרב׃ וחס שאול ועמא על אגג ועל שפר ענא ותורי
שמניא ופטימיא ועל כל דטב ולא אבו לגמרותהון וכל מדעם דשיט ודבסיר יתיה גמירו׃
10 11 והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שמואל למימר׃ תבית במימרי ארי אמליכית ית שאול
למהוי מלכא ארי תב מבתר פולחני וית פתגמי לא קים ותקיף לשמואל וצלי קדם יי כל
12 ליליא׃ ואקדים שמואל לקדמות שאול בצפרא ואתחוא לשמואל למימר אתא שאול
לכרמלא והא מתקן ליה תמן אתר לפלגא ביה בזתא ואסתחר ועבר ונחת לגלגלא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit bellum validum super Pelisthæos omnibus diebus Saul: et vidit Saul omnem virum virilem, et omnem virum facientem bellum, & congregavit illum ad se.

CAP. XV.

ET dixit *S*emuel ad *S*aul: Me misit Dominus ad ungendum te ut sis rex super populum suum super Israel: & nunc ausculta dicto verbi Dn̄i. Sic dicit Dn̄s Szebaoth: Recordatus sum ꝙ fecit Ghamalek Israeli, qui insidiatus est ei in via cū ascēderet de Miszraim. *Et* nunc vade & percuties [*eos qui sunt*] domus Ghamalek, et conficies omne quod illorum, et non parces super eos: e occides à viro usque ad mulierem, à puero usque ad lactentem, à bove et usq; ad pecus, à camelo et usq; ad asinū. Et congregavit *S*aul populum, et numeravit eos in agnis paschalibus, ducenta millia virorum peditum, et decem millia hominum Jehuda. Et venit *S*aul usq; ad urbem domus Ghamalek, et statuit castra sua in fluvio. Et dixit *S*aul *S*almaah: Vade recede, separare de-inter Gamalekæū, ne fortè perdā te cum illo: et tu fecisti bonum cum omnibus filiis Israel cùm ascenderēt ex Miszraim: et separatus est *S*almaah de inter Ghamalekæum. Et percussit *S*aul [*viros*] domus Ghamalek à Hhavilah ascensu Hhagra quæ [*est*] super faciem Miszraim. Et apprehendit Agag regem domus Ghamalek cùm vivus esset, et omnem populum confecit in acie gladii. Et pepercit *S*aul et popul⁹ super Agag, & super pulcherrimas ovium et boum, et crassa et saginata, et super omne ꝙ bonum, et non voluerunt conficere ea; et omnem rem quæ vilis & quæ contemptibilis erat, confecerunt. Et fuit verbum prophetiæ ab-ante Dn̄m cum *S*emuel, dicens: Pœnitui in dicto meo ꝙ regnare feci *S*aul ut esset rex, quia aversus est de-post cultum meū, et verba mea non firmavit: et durum fuit *S*emueli, et oravit ante Dn̄m totâ nocte. Et anticipavit *S*emuel ad occursum *S*aul in aurora, et nunciatū est *S*emueli dicendo: venit *S*aul ad Carmela: et ecce constitutus est illi ibi locus ad dividendū in eo prædam: et reversus est et transiit et descendit ad Gilgela.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ ܚܣܝܢܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ . ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ . ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܫܐܘܠ 52
ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܓܢܒܪ . ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܚܝܠܐ . ܘܟܢܫ ܗܘܐ ܠܗ ܠܘܬܗ .

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ *

* ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ . ܠܝ ܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܡܡܫܚܟ . ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܗ . 1
ܗܫܐ . ܫܡܥ ܠܩܠܐ ܕܡܠܘܗܝ ܕܡܪܝܐ . * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ . ܕܟܝܪ ܐܢܐ ܟܠܡܕܡ 2
ܕܥܒܕ ܥܡܠܝܩ ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܒܐܘܪܚܐ . ܟܕ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ . * ܗܫܐ . ܙܠ ܚܪܘܒ 3
ܠܥܡܠܩܝܐ . ܘܐܘܒܕ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ . ܘܠܐ ܬܚܘܣ ܥܠܝܗܘܢ . ܘܩܛܘܠ ܡܢ ܓܒܪܐ . ܘܥܕܡܐ
ܢܫܐ . ܘܡܢ ܥܠܝܡܐ . ܘܥܕܡܐ ܠܝܠܘܕܐ . ܘܡܢ ܬܘܪܐ . ܘܥܕܡܐ ܠܐܡܪܐ . ܘܡܢ ܓܡܠܐ . ܘܥܕܡܐ
ܠܚܡܪܐ . * ܘܐܫܡܥ ܫܐܘܠ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܩܪܒܐ . ܘܡܢܐ ܐܢܘܢ ܒܛܠܝܐ . ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ 4
ܪܓܠܝܢ . ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ . * ܘܐܬܐ ܫܐܘܠ ܥܕܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܥܡܠܝܩ . 5
ܘܕܢ ܒܢܚܠܐ . * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܩܝܢܝܐ . ܣܛܘ ܘܙܠܘ . ܘܚܘܬܘ ܡܢ ܓܘ ܥܡܠܩܝܐ . ܕܠܐ 6
ܐܘܒܕܟܘܢ ܥܡܗܘܢ . ܘܐܢܬܘܢ ܥܒܕܬܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ . ܟܕ ܣܠܩܝܢ
ܗܘܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ . ܘܣܛܘ ܩܝܢܝܐ ܡܢ ܓܘ ܥܡܠܩܝܐ . * ܘܡܚܐ ܫܐܘܠ ܠܥܡܠܩܝܐ . ܡܢ ܚܘܝܠܐ 7
ܕܡܥܠܢܐ ܕܣܘܪ ܕܩܕܡ ܡܨܪܝܢ . * ܘܐܚܕ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܕܥܡܠܩܝܐ . ܟܕ ܚܝ . ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ 8
ܩܛܠ ܒܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ . * ܘܚܣ ܫܐܘܠ ܘܥܡܐ . ܥܠ ܐܓܓ ܡܠܟܐ . ܘܥܠ ܫܦܝܪܐ ܕܥܢܐ ܘܬܘܪܐ . 9
ܘܕܦܛܝܡܐ ܘܕܡܦܛܡܐ . ܘܥܠ ܟܠܗ ܛܒܬܐ . ܘܠܐ ܨܒܘ ܕܢܚܪܡܘܢ ܐܢܘܢ . ܘܟܠܗ
ܡܐܢܐ ܕܫܝܛ ܘܡܣܠܝܐ ܒܥܝܢܝܗܘܢ . ܗܢܘ ܐܘܒܕܘ . * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬ 10
ܫܡܘܐܝܠ ܟܕ ܐܡܪ . * ܐܬܬܘܝܬ ܕܐܡܠܟܬ ܠܫܐܘܠ ܡܠܟܐ . ܕܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪܝ . ܘܡܠܝ ܠܐ 11
ܐܩܝܡ . ܘܐܬܟܪܝ ܠܫܡܘܐܝܠ . ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܟܠܗ ܠܠܝܐ . * ܘܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ ܒܨܦܪܐ 12
ܠܐܘܪܥܗ ܕܫܐܘܠ . ܘܐܬܚܘܝ ܠܫܡܘܐܝܠ . ܕܐܬܐ ܫܐܘܠ ܠܟܪܡܠܐ . ܘܗܐ ܡܩܝܡ ܠܗ ܐܬܪܐ .
ܘܐܬܦܢܝ ܘܥܒܪ . ܘܢܚܬ ܠܓܠܓܠܐ .

Cúmque validum eſſet bellum contra Philiſtæos 52
cunctis diebus Saulis, conſiderabat
Saul omnem virum ſtrenuum omnemque
virum robore præditum, & colligebat
eum ad ſe.

CAP. XV.

Dixit autem Samuel Sauli, Me miſit Dominus 1
ad ungendum te ut regnares ſuper
Iſraelem populum ſuum: nunc audi vocem
ſermonum Domini. Sic dicit Dominus 2
exercituum, Memor ſum rerum omnium
quas fecit Amalec Iſraeli in itinere
cùm aſcenderent ex Ægypto. Vade nunc, 3
trucida Amalecitas, & perde quicquid
poſſident, & ne parcas eis: occide tam
viros quàm fœminas, & tam juvenes
quàm puerulos, tam boves quàm agnos,
& tam camelos quàm aſinos. Indixit ergò 4
Saul toti populo bellum; & cùm recenſuiſſet
eos in Telais, ducenta & decem
millia peditum cum viris Juda, Venit Saul 5
uſque ad civitatem Amalec, & altercatus
eſt in convalle. Tum dixit Saul Cinæis, 6
Deflectite, recedite, & deſcendite de medio
Amalecitarum, ne perdam vos cum eis:
vos enim officium præſtitiſtis omnibus Iſraelitis
cùm aſcenderent ex Ægypto: & receſſerunt
Cinæi de medio Amalecitarum.
Et percuſſit Saul Amalecum ab Hevila, quæ 7
eſt in ingreſſu Sod, quæ eſt ex adverſo
Ægypti. Captóque Agag rege Amalecitarum 8
vivo, totum populum extinxit acie gladii.
Pepercit igitur Saul ac populus Agago 9
regi, & pulcherrimis ovium, & boum,
& pinguium, & ſaginatorum, & cuique rei
optimæ; & noluerunt ea occidere: omnem
verò ſupellectilem quæ vilis & abjecta erat
in oculis eorum, illam conſumpſerunt. Factúſque 10
eſt ſermo Domini ad Samuelem, dicendo,
Pœnitet me conſtituiſſe Saulem regem, 11
quoniam retroceſſit à me, & verba mea
eventu minimè comprobavit: quod ægrè ferens
Samuel, deprecatus eſt Dominum totâ
nocte. Quumque manè ſurrexiſſet Samuel 12
ut obviàm iret Sauli, indicatum fuit Samueli
abiiſſe Saulem ad Carmelum ubi paratus fuerat
ei locus, tum deflexiſſe, prætergreſſum eſſe,
ac deſcendiſſe in Galgalam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكان حرب شديد بينهم * وبين اهل فلسطين طول عمر شاوول * ونظر شاوول الى كل رجل 52
جبار وكل رجل بطل * وجمعهم اليه *

* الفصل الخامس عشر *

وقال صموال لشاوول * انا الذي ارسلني الرب لامسحك لتكون ملكا على بني اسرايل شعبي فاسمع 1
الان قول الرب * هكذا يقول الرب القوي * انا عارف ما صنع اهل عمالاق ببني اسرايل في الطريق 2
حيث صعدوا من ارض مصر * فسر الان الى عمالاق * واقتلهم واهلك جميع ما لهم * ولا ترحمهم 3
بل اقتل الرجال والنساء جميعا * والاحداث والاطفال ايضا * واقتل البقر والغنم ايضا والابل والحمير
ايضا * وجمع شاوول جميع الشعب للحرب * واحصا عددهم في موضع يقال له طويلا * فكان عددهم 4
ميتي الف رجل وعشر الف رجل * من بني يهودا * فجاء شاوول الى قرية عمالاق * وهيا الشعب 5
هناك للحرب * وقال شاوول للقينانيين * ميلوا عن العملقانيين وفارقوهم * وانزلوا من بينهم * ليلا 6
اهلككم معهم * وانتم كنتم قد صنعتم معروفا لجميع بني اسرايل حيث صعدوا من ارض مصر *
وخرج القينانيون من بين العملقانيين * وحارب شاوول عمالاق وقتلهم اجمعين * من حد حويلا 7
الذي في مدخل سور التي هي متاخمة مصر * واخذ اغاغ ملك عمالاق حيا * وقتل شعبه 8
اجمعين بالسيف * ورحم شاوول والشعب اغاغ الملك * وشفقوا على حسن الغنم * والبقر السمان 9
والمطرفات * وعلى كل خيرهم * ولم يعجبهم ان يقتلوا الانعام * ولكن اهلكوا واحرقوا كلما كان
دنيا حقيرا عندهم * واوحى الرب الى صموال النبي * وقال له * اسفت على اني صيرت شاوول ملكا 10 11
انه رجع عن عهدي * ولم يعمل بما امرته * فشق ذلك على صموال * وصلى امام الرب ليلته
جميعا * وادلج صموال بكرة * وخرج ليلقى شاوول * واخبر صموال ان شاوول قد اتى كرملا 12
وهو يهيي له موضعا * واقبل وجاز ونزل الى الجلجال *

Quia verò grave bellum erat inter ipſos 52
& inter Paleſtinos totâ ætate Saulis, conſiderabat
Saul omnem virum gigantem
omnemque virum robuſtum, & colligebat
eos ad ſe.

CAP. XV.

Dixit autem Samuel ad Saulem, Ego 1
ſum quem Dominus miſit ad ungendum
te ut eſſes rex ſuper Iſraelitas populum
meũ; audi modò ſermonem Domini.
Sic dicit Dominus potentiſſimus, Ego novi 2
quid fecerint Amalecitæ Iſraelitis in via
cùm aſcenderent è terra Ægypti. Vade 3
ergò ad Amalech, & interfice eos, & diſperde
quicquid habent, & ne miſerearis
illorũ; ſed interfice viros ſimul atq; mulieres,
adoleſcentes et infantes etiã; et occide
boves et oves etiã, camelos etiã atq;
aſinos. Quapropter convocavit Saul univerſum 4
populũ ad bellũ, ſubductóq; eorũ
numero in loco quodã qui dicitur Tavila,
fuit numerus eorum ducenta millia peditum,
& decem millia virorum ex filiis
Juda. Et veniens Saul ad civitatem Amalech, 5
inſtruxit ibi populum ad prælium.
Dixitq; Saul ad Cainanæos, Recedite ab 6
Amalecitis; & ſejungite vos ab eis, et deſcendite
de medio eorum, ne fortè diſperdã
vos cum eis; vos enim beneficium exercuiſtis
in omnes Iſraelitas cùm aſcenderent
è terra Ægypti. Egreſſis itaque
Cainanæis è medio Amalecitarũ, Bellavit 7
Saul contra Amalech, & interfecit eos
omnes à limite Hevilæ, quæ eſt ingreſſu
Sod, quæ eſt contermina Ægypto. Agag 8
regem Amalech vivum apprehendit, populum
autē ejus univerſum gladio interfecit.
Miſertuſq; eſt Saul ac popul⁹ regis 9
Agag, et pepercerunt pulcherrimis quibuſq;
ovib⁹, et pinguib⁹, & pinguibus præſtantibuſq;
bob⁹, et optimis quibuſq; rebus eorũ,
nec placuit eis interficere delicatiora; ſed
perdiderunt atque combuſſerunt quicquid
vile et contemptum erat apud ipſos. Revelavit 10
autem Dominus Samueli prophetæ,
& dixit eum, Vehementer doleo quòd regem 11
conſtituerim Saulem, quia averſus eſt
à fœdere meo, nec fecit quod præceperam
ei. Ægrè tulit hoc Samuel, & oravit ad
Dominũ totâ nocte illâ. Et diluculò ſurgente 12
Samuele, egreſſoq; ad conveniendũ
Saulem, nuntiatũ fuit Samueli quòd Saul
jam iverat Carmelum, & locum ipſe ſibi
parabat, tum abiens pertranſierat, ac deſcenderat
in Galgal.

שמואל א: טו

tu *Benedictus* : Saul ei dixit & : Saul ad Semuel Venitque
13 וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה
quæ Et : Semuel Dixitque .DOMINI verbum statui : DOMINO
14 לַיהוָה הֲקִימֹתִי אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמֶה
? audiens ego *quam bovis vox* & ,meis auribus in *hujus pecoris vox*
קוֹל־הַצֹּאן הַזֶּה בְּאָזְנָי וְקוֹל הַבָּקָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃
populus pepercit quia ;ea adduxerunt Hamalechitis Ex : Saul dixitque
15 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מֵעֲמָלֵקִי הֱבִיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעָם
: tuo Deo DOMINO *sacrificare pro* ,*bovis &* ,*pecoris bonitate super*
עַל־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר לְמַעַן זְבֹחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
, Permitte : Saul ad Semuel Dixitque .perdidimus residuum &
16 וְאֶת־הַיּוֹתֵר הֶחֱרַמְנוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הֶרֶף
,ei dixitque : nocte me ad Domin⁹ est locut⁹ quæ tibi indicabo &
וְאַגִּידָה לְּךָ אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלָּיְלָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ
caput ,tuis oculis in *tu* parvus *si* Nonne :Semuel Dixitque .Loquere
17 דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קָטֹן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ
? Israel super regem in DOMINUS te unxitque *: tu* Israel tribuum
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
anathematizabis & ,*Abi* : dixitque ,*via in* DOMINUS te misit Et
18 וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בְּדָרֶךְ וַיֹּאמֶר לֵךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת־
.eos *ipsos consumere ad usque* eum *in pugnabis* & ,Hamalech peccatores
הַחַטָּאִים אֶת־עֲמָלֵק וְנִלְחַמְתָּ בוֹ עַד־כַּלּוֹתָם אֹתָם׃
,*spolium* ad divertisti sed ,DOMINI *voce in audivisti* non quid ut Et
19 וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וַתַּעַט אֶל־הַשָּׁלָל
: Semuel ad Saul Dixitque ? DOMINI oculis in malum fecisti &
20 וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל
me misit *qua via in* ambulavi & ,DOMINI *voce in audivi Quod*
אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה וָאֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי
.perdidi Hamalech & ,Hamalech regem Agag adduxi & ;Domin⁹
יְהוָה וָאָבִיא אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וְאֶת־עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי׃
, *anathematis initium bovis &* ,*pecoris spolio* de populus *cepit Et*
21 וַיִּקַּח הָעָם מֵהַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר רֵאשִׁית הַחֵרֶם
dixit Et .Ghilgal in tuo Deo DOMINO immolandum ad
22 לִזְבֹּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר
,victimis & , *ascensionibus* in DOMINI voluntas Nunquid : Semuel
שְׁמוּאֵל הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים
intendere :bonum sacrificio præ audire ecce ? Domini *voce in audire sicut*
כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח טוֹב לְהַקְשִׁיב
,*mendacium* & ,rebellio divinationis peccatum Quia ? arietum *adipe præ*
23 מֵחֵלֶב אֵילִים׃ כִּי חַטַּאת־קֶסֶם מֶרִי וְאָוֶן
DOMINI verbum *reprobâsti* quòd eò : transgredi Theraphim &
וּתְרָפִים הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה
, Peccavi : Semuel ad Saul Dixitque .*rege à* te *reprobavit* &
24 וַיִּמְאָסְךָ מִמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי
timui quia ; tua verba & ,DOMINI *os* sum transgressus quia
כִּי־עָבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי יָרֵאתִי אֶת־
,*meũ peccatum . nunc tolle* nunc Et .eorum *voce in audivi* & ,populum
25 הָעָם וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם׃ וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי
Semuel Dixitque .DOMINO me incurvabo & ,mecum revertere &
26 וְשׁוּב עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
;DOMINI verbum *reprobâsti* quia : tecum revertar Non : Saul ad
אֶל־שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה
se vertit Et .Israel super *regem existendo ab* DOMINUS te projecit &
27 וַיִּמְאָסְךָ יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסֹּב
.se scidit & ,ejus pallii *alam in apprehendit* & : *eundum ad* Semuel
שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף־מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע׃
Israel regnum DOMINUS Scidit : Semuel eum ad Dixitque
28 וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׁמוּאֵל קָרַע יְהוָה אֶת־מַמְלְכוּת יִשְׂרָאֵל
.te *præ bono* tuo *socio* ipsum tradidit & ,hodie te *desuper*
מֵעָלֶיךָ הַיּוֹם וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃

Verſio VUL. LAT.

13 Et cùm veniſſet Samuel ad
Saul, dixit ei Saul; Benedictus
tu Domino, implevi verbum
14 Domini. Dixitque Samuel; Et
quæ eſt hæc vox gregum, quæ
reſonat in auribus meis, & armentorum,
quam ego audio?
15 Et ait Saul, De Amalec adduxerunt
ea: pepercit enim populus
meliorib⁹ ovibus & armentis,
ut immolarentur Dño
Deo tuo; reliqua verò occidimus.
16 Ait autẽ Samuel ad Saul;
Sine me, et indicabo tibi quæ
locut⁹ ſit Dñs ad me nocte. Dixítque
17 ei, Loquere. Et ait Samuel;
Nónne cùm parvulus
eſſes in oculis tuis, caput in
tribubus Iſrael factus es? unxítque
te Domin⁹ in regem ſuper
18 Iſrael, Et miſit te Dominus in
viam, & ait; Vade, & interfice
peccatores Amalec, & pugnabis
contra eos uſque ad internecionem
19 eorum. Quarè ergò
non audìſti vocem Domini:
ſed verſus ad prædam es, & feciſti
malum in oculis Domini?
20 Et ait Saul ad Samuelem; Immò
audivi vocem Domini, &
ambulavi in via per quam miſit
me Dominus, & adduxi Agag
regem Amalec, & Amalec
21 interfeci. Tulit autem de præda
populus oves & boves, primitias
eorum quæ cæſa ſunt, ut
immolet Domino Deo ſuo in
22 Galgalis. Et ait Samuel; Numquid
vult Dominus holocauſta
& victimas, & non potiùs ut
obediatur voci Domini? MELIOR
eſt enim obedientia
quàm victimæ: & auſcultare
magis quàm offerre adipem arietum.
23 Quoniam quaſi peccatum
ariolandi eſt, repugnare:
& quaſi ſcelus idololatriæ, nolle
acquieſcere. Pro eo ergò
quòd abjeciſti ſermonem Domini,
abjecit te Dominus ne
24 ſis rex. Dixítque Saul ad Samuelem;
Peccavi, quia prævaricatus
ſum ſermonẽ Domini,
& verba tua, timens populum,
25 & obediens voci eorum. Sed
nunc porta, quæſo, peccatum
meum, & revertere mecum, ut
26 adorem Dominum. Et ait Samuel
ad Saul; Non revertar tecum,
quia projeciſti ſermonem
Domini, & projecit te Dominus
ne ſis rex ſuper Iſrael.
27 Et converſus eſt Samuel ut abiret:
ille autem apprehendit
ſummitatem pallii ejus, quæ
28 & ſciſſa eſt. Et ait ad eum
Samuel; Scidit Dominus regnum
Iſrael à te hodiè, & tradidit
illud proximo tuo meliori te.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ. καὶ
εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, Εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ·
14 ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος. Καὶ εἶπε
Σαμουὴλ, Καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου
(σ) τούτου ἐν τοῖς ὠσί μου, καὶ φωνὴ τῶν
15 βοῶν (τ) ἣν ἐγὼ ἀκούω; Καὶ εἶπε Σαοὺλ,
Ἐξ Ἀμαλὴκ ἤνεγκα αὐτὰ, ἃ περιεποιήσατο
ὁ λαὸς τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου, καὶ τῶν
βοῶν, ὅπως τυθῇ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ
16 τὰ λοιπὰ (υ) ἐξωλόθρευσα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
πρὸς Σαοὺλ, Ἄνες, καὶ ἀπαγγελῶ
σοι ἃ ἐλάλησε κύριος πρὸς μὲ τὴν νύκτα.
17 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάλησον. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
πρὸς Σαοὺλ, Οὐχὶ μικρὸς εἶ σὺ
ἐνώπιον αὐτοῦ ἡγούμενος σκήπτρου φυλῆς
Ἰσραήλ; καὶ ἔχρισέ σε κύριος εἰς βασιλέα
18 ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστειλέ σε κύριος
ἐν ὁδῷ, καὶ εἶπέ σοι, Πορεύθητι, καὶ (φ) ἐξολόθρευσον·
ἀνελεῖς τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἐμὲ,
τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πολεμήσεις αὐτοὺς ἕως (χ)
19 συντελέσῃς αὐτούς. Καὶ ἵνα τί οὐκ ἤκουσας
(ψ) φωνῆς κυρίου, (ω) ἀλλ' ὥρμησας τοῦ θέσθαι
ἐπὶ τὰ σκῦλα, καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν
20 ἐνώπιον κυρίου; Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς
Σαμουὴλ, Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς
τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθην (†) τῇ ὁδῷ ᾗ (α) ἀπέστειλέ
με κύριος, καὶ ἤγαγον τὸν Ἀγὰγ βασιλέα
Ἀμαλὴκ, καὶ τὸν Ἀμαλὴκ (β) ἐξωλόθρευσα.
21 Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια
καὶ βουκόλια τὰ πρῶτα τοῦ (γ) ἐξολοθρεύματος,
θῦσαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν
22 ἐν Γαλγάλοις. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Εἰ θελητὸν
τῷ κυρίῳ (δ) ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας,
ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου; ἰδοὺ ἀκοὴ
ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴ, καὶ ἡ ἐπακρόασις
23 ὑπὲρ στέαρ κριῶν. Ὅτι ἁμαρτία οἰώνισμά
ἐστιν, (ε) ὀδύνην καὶ πόνους θεραφὶν ἐπάγουσιν.
ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ
ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ
24 Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ,
Ἡμάρτηκα, ὅτι παρέβην τὸν λόγον κυρίου καὶ
τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν, καὶ ἤκουσα
25 τῆς φωνῆς αὐτῶν. Καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά
μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω
26 (ζ) κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
πρὸς Σαοὺλ, Οὐκ (η) ἀναστρέφω μετὰ σοῦ,
ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει
σε κύριος τοῦ μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν
27 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψε Σαμουὴλ τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἐκράτησε Σαοὺλ τοῦ
πτερυγίου τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν
28 αὐτό. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμουὴλ, Διέῤῥηξε
κύριος τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ
ἐκ χειρός σου σήμερον, καὶ δώσει αὐτὴν
τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

Et advenit Samuel ad Saul. Et dixit ei Saul, Benedictus tu Domino: firmavi omnia quæcunque locutus eſt Dominus. Et dixit Samuel, Et quæ eſt vox gregis hujus in auribus meis, & vox boum, quam ego audio? Et dixit Saul: Ex Amalec tuli ea quæ reſervavit populus optima gregis, & boum; ut ſacrificentur Domino Deo tuo: & reliqua exterminavi. Et dixit Samuel ad Saul, Permitte: & annuntiabo tibi, quæ locutus eſt Dominus ad me noctu. Et dixit ei, Loquere. Et dixit Samuel ad Saul, Nónne parvus es tu (i) coram te ipſo dux ſceptri (k) tribûs Iſrael? Et unxit te Dominus in regem ſuper Iſrael. Et miſit te Dominus in viam: & dixit tibi, Vade, & extermina; deſtrues peccantes in me, ipſum Amalec; & oppugnabis eos, donec conſummaveris eos. Et ut quid non audîſti vocem Domini, ſed irruiſti (l) ad ponendum ſuper ſpolia, & feciſti malum coram Domino? Et dixit Saul ad Samuel, Propterea quòd ego audivi vocem populi: & ivi viâ, quâ miſit me Dominus, & adduxi Agag regem Amalec: & ipſum Amalec exterminavi. Et ſumpſit populus de ſpoliis greges, & armenta (m) prima exterminationis, ad ſacrificandum coram Domino Deo noſtro in Galgalis. Et dixit Samuel, (n) Si volitum Domino holocauſtomata, & ſacrificia; ſicut audire vocem Domini? ecce auditio ſuper ſacrificium (o) bonum: & obedientia ſuper adipem arietum. Quoniam (p) peccatum augurium eſt: dolorem, & labores (q) Theraphin inducunt. Quia ſpreviſti verbum Domini, & ſpernet te Dominus, nè ſis rex ſuper Iſrael. Et dixit Saul ad Samuel, Peccavi; quoniam tranſgreſſus ſum verbum Domini, & verbum tuum: quoniam timui populum, & audivi vocem eorum. Et nunc tolle, quæſo, peccatum meum, & reverte mecum, & adorabo Dominum Deum tuum. Et dixit Samuel ad Saul; Non revertar tecum: quia ſpreviſti verbum Domini, & ſpernet te Dominus, ne ſis rex ſuper Iſrael. Et converſus Samuel faciem ſuam, ut abiret: & tenuit Saul pinnulam diploidis ejus, & dirupit eam. Et dixit ad eum Samuel, Dirupit Dominus regnum (r) tuum ab Iſrael de manu tua hodiè, & dabit illud proximo tuo bono ſuper te.

MS. A. (σ) αὕτη ἐν τοῖς (τ) ὧν ἐγὼ (υ) ἐξωλέθρευσα. (φ) ἐξολόθρευσον τοὺς (χ) συντελέσεις (ψ) τῆς φωνῆς (ω) ἀλλὰ (†) ἐν τῇ (α) ἀπέσταλκεν (β) ἐξωλέθρευσα. (γ) ἐξολεθρεύματος, (δ) ὁλοκαύτωμα καὶ θυσία ὡς (ε) ὀδύνη καὶ πόνος (ζ) κυρίῳ θεῷ (η) ἀναστρέψω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואתא שמואל לות שאול ואמר ליה שאול בריך את קדם יי קימית ית פתגמא דיי: ואמר
14 שמואל ואלו קימתא ומה קל ענא הדין באודני וקל תוריא דאנא שמע: ואמר שאול
15 מעמלקאה איתיאונון דחס עמא על שפר ענא ותורי בדיל לדבחא קדם יי אלהך וית
16 שאר מותרא גמרנא: ואמר שמואל לשאול אוריך ואחוי לך ית דאתמלל מן קדם יי עמי
17 בליליא ואמר ליה מלל: ואמר שמואל הלא מן שריותך הויתא שיט וחלש בעיני נפשך
ברם זכות שבטא דבנימן אבוך גרמא לך די בעו למעבר בימא קדם בני ישראל בדיל כן
18 רביך יי למהוי מלכא על ישראל: ושלחך יי באורחא ואמר איזיל ותגמר ית חיביא ית
19 דבית עמלק ותגיח קרבא בהון עד דתשיצי יתהון: ולמה לא קבלתא למימרא דיי
20 ואתפניתא על בזתא ועבדתא דביש קדם יי: ואמר שאול לשמואל דקבלית למימרא דיי
21 ואזלית באורחא דשלחני יי ואיתיתי ית אגג מלכא דעמלק וית עמלקאה גמרית:
22 ואפריש עמא מן בזתא ען ותורין קדם דיתחרמון לדבחא קדם יי אלהך בגלגלא: ואמר
שמואל הא רעוא קדם יי בעלון ובנכסת קודשין כקבלא למימרא דיי הא קבלת
23 למימריה מנכסת קודשין טב לאצתא למלי נביוהי מתרב פטימין: ארי כחוב גבריא
דשאלין בקסמא כן חובת כל גבר דמסרב על פתגמא דיי וכחובי עמא דטעו בתר
טעותא כן חובת כל אנש דפצר ומוסיף על מלי נביא חלף דקצתא בפתגמא דיי רחקך
24 למהוי מלכא: ואמר שאול לשמואל חבית ארי עברית על מימרא דיי ובסרית על
25 פתגמך ארי דחלית מן עמא וקבלית למימריהון: וכען שבוק כען לחובי ותוב עמי
26 ואסגוד קדם יי: ואמר שמואל לשאול לא אתוב עמך ארי קצתא בפתגמא דיי ורחקך
27 יי מלמהוי מלכא על ישראל: ואסתחר שמואל למיזל ואתקף בכנף מעיליה ואתבזע:
28 ואמר ליה שמואל אעדי יי ית מלכותא דישראל מנך יומא דין ויהבה לחברך דתקן
עובדיה מנך:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venit *S*emuel ad *S*aul: et dixit *S*aul, Benedictus tu ante Dñm: firmavi verbum Dñi. Et dixit *S*emuel: *Et* ſi firmâſti, et quid vox ovium iſtarum in auribus meis, & vox boum quam ego audio? Et dixit *S*aul: Ex Ghamalekæo attulerunt ea; quia pepercit popul⁹ pulchris oviũ & boum, ut ſacrificet ante Dñm Deum tuum, et *reliquum* reſiduum confecimus. Et dixit *S*emuel *S*auli: Attende, et annunciabo tibi ꝙ dictum eſt ab ante Dñm mecum nocte: et dixit illi, Loquere. Et dixit *S*emuel: Nonne à principio tuo fuiſti vilis et debilis in oculis animæ tuæ? verùm meritum tribus Binjamin patris tui occaſionem dedit tibi, (*qui quæſierunt tranſire in mare ante filios Iſrael, ideo unxit te Dominus*) ut ſis rex ſup Iſrael. Et miſit te Dñs in via, et dixit: Vade et conficies culpatos domus Ghamalec, et inibis bellũ cum illis uſq; quo deſtruas eos. Et cur non auſcultâſti dicto Dñi, & reſpexiſti ſup prædam, et feciſti quod malum eſt ante Dominum? Et dixit *S*aul ad *S*emuel, Quòd auſcultavi dicto Dñi, et ambulavi in viâ quâ miſit me Dñs, et adduxi Agag regem Ghamalec, & *Ghamalekæum* confeci. Et ſeparavit populus ex præda oves et boves, antequã exciderentur, ad ſacrificandum ante Dñm Deum tuum in Gilgela. Et dixit *S*emuel: Num voluntas ante Dñm in holocauſtis et oblatione ſanctitatũ, ſicut in auſcultatione dicti Dñi? ecce auſcultatio dicti illius præ oblatione ſanctitatum bona eſt; attendere loquelis prophetarum ejus, præ pinguedine ſaginatorum. Nam ut *culpa* virorũ qui petunt ab ariolo, ſic culpa omnis viri qui rebellat ſup *verbũ* Dñi; & ſicut culpæ populi qui errat poſt errores, ſic culpa omnis hominis qui *multiplicat &* addit ſuper loquelas Prophetarum: eò quòd ſpreviſti verbum Dñi, elongavit te Dñs ne ſis rex. Et dixit *S*aul ad Semuel: Culpatus ſum, quia tranſgreſſus ſum dictum Dñi, & contempſi verbũ ejus; quia timui à populo, et auſcultavi dictis eorum. Et nunc, remitte nunc culpæ meæ, & redi mecum, et adorabo ante Dñm. Et dixit Semuel ad Saul: Non redibo tecum, quia ſpreviſti verbum Dñi; et elongavit te Dominus ne ſis rex ſup Iſrael. Et reverſ⁹ eſt Semuel ut abiret, et apprehendit alã pallii ej⁹, et ſciſſum eſt. Et dixit illi Semuel: Tranſire fecit Dñs regnum Iſrael à te die hoc, et dedit ſocio tuo, quòd *rectius ſit factum* illius præ te.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܬܐ ܫܡܘܐܝܠ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܕܐܩܝܡ ܦܬܓܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪ 13
ܫܡܘܐܝܠ. ܡܢܘ ܩܠܐ ܗܢܐ ܕܥܢܐ ܒܐܕܢܝ. ܘܩܠܐ ܕܬܘܪܐ ܕܫܡܥ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܡܢ 14
ܥܡܠܝܩ ܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ. ܡܛܠ ܕܚܣ ܥܡܐ. ܥܠ ܫܦܝܪܐ ܕܥܢܐ ܘܬܘܪܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܕܢܕܒܚܘܢ 15
ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܫܪܟܐ ܚܪܡܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܫܒܘܩ ܕܐܚܘܝܟ ܡܕܡ ܕܐܡܪ 16
ܠܝ ܡܪܝܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܐܡܪ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܗܐ ܐܢ ܙܥܘܪ ܐܝܬ 17
ܒܥܝܢܝܟ. ܪܫܐ ܗܘܝܬ ܠܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܫܚܟ ܡܪܝܐ ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܕܪܟ 18
ܡܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܐܡܪ. ܙܠ ܚܪܘܒ ܠܚܛܝܐ ܥܡܠܝܩ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ ܥܕܡܐ ܕܬܫܠܡ
ܐܢܘܢ. * ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܫܡܥܬ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܐܬܦܢܝܬ ܠܒܙܬܐ. ܘܥܒܕܬ ܕܒܝܫ ܩܕܡ 19
ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܫܡܥܬ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠܬ ܒܐܘܪܚܐ ܕܫܕܪܢܝ. 20
ܘܐܝܬܝܬ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܕܥܡܠܝܩ. ܘܠܥܡܠܝܩܝܐ ܐܘܒܕܬ. * ܘܕܒܪ ܥܡܐ ܡܢ ܒܙܬܐ. ܥܢܐ 21
ܘܬܘܪܐ ܘܪܫܝܬܐ ܕܚܪܡܐ. ܕܢܕܒܚܘܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ 22
ܒܥܠܬܐ ܘܒܕܒܚܐ. ܐܝܟ ܡܢ ܕܫܡܥ ܒܩܠܗ. ܘܗܐ ܫܡܥܐ ܡܢ ܕܒܚܐ ܛܒ. ܘܡܫܬܡܥܢܘܬܐ. ܡܢ ܬܪܒܐ
ܕܕܟܪܐ. * ܡܛܠ ܕܚܛܝܬܗ ܕܩܨܡܐ. ܡܪܓܙܢܘܬܐ. ܘܩܨܡܐ. ܥܘܠܐ ܡܝܩܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܣܠܝܬ 23
ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܢܣܠܝܟ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܚܛܝܬ ܠܝ ܕܥܒܪܬ 24
ܥܠ ܡܠܬܐ ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠ ܡܠܝܟ. ܡܛܠ ܕܕܚܠܬ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܫܡܥܬ ܒܩܠܗܘܢ.
* ܘܗܫܐ ܫܒܘܩ ܠܚܛܗܝ. ܘܗܦܘܟ ܥܡܝ. ܘܐܣܓܘܕ ܠܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ 25
ܠܫܐܘܠ. ܠܐ ܐܗܦܘܟ ܥܡܟ. ܡܛܠ ܕܐܣܠܝܬ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܣܠܝܟ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܗܘܐ ܡܠܟܐ 26
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܦܢܝ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܐܙܠ. ܘܐܚܕ ܫܐܘܠ ܒܟܢܦܐ ܕܡܪܛܘܛܗ. 27
ܘܐܨܛܪܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܡܘܐܝܠ. ܨܪܐ ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢܟ ܝܘܡܢܐ. 28
ܘܝܗܒܗ ܠܚܒܪܟ. ܕܛܒ ܡܢܟ.

Quò veniente Samuel ad Saulē, dixit ei Saul; 13
Benedictus Dñs qui ſermonem ſuum eventu
comprobavit. Dixit Samuel, Quænā eſt vox 14
iſta pecudum in auribus meis, & vox boum
quam audio? Reſpondit Saul, Ab Amalec ad- 15
duxerunt ea: pepercit enim populus pulcher-
rimis ovium ac boum, & adduxerunt *ea* ut
immolarent Domino Deo tuo: cætera verò
vaſtavimus. Dixit Samuel ad Saulem, Sile ut 16
indicem tibi quod dixit mihi Dominus hâc
nocte. Reſpondit ei Saul, Dic. Dixit ergò Sa- 17
muel Sauli, Ecce ſi parvus eras in oculis tuis,
jam caput es tribuum Iſraelis, unxítque te
Dominus ut regnares ſuper Iſraelem, Teque 18
miſit Dominus ad expeditionē hanc, dicens;
Vade, trucida Amalecum peccatorem, eóſq;
impugna donec abſumas eos. Quomodo non 19
auſcultâſti voci Domini, ſed converſꝰ ad præ-
dam, malum perpetrâſti coram Domino? Di- 20
xit Saul Samueli, Auſcultavi voci Domini, &
perfunctus ſum expeditione ad quam me mi-
ſerat, Agag regem Amalec adduxi, & Amale-
citas perdidi: Populꝰ autem adduxit prædā, 21
oves ac boves, & præcipua anathematis, ut
ſacrificarent Domino Deo tuo. Reſpondit 22
Samuel, Non oblectatur Dominꝰ holocauſtis
& victimis quantùm eo qui auſcultat voci
ſuæ; & quidem obedientia victimis præſtan-
tior eſt, & acquieſcere, adipe arietum. Quia 23
peccatum divinationis provocatio eſt iræ, &
divinatio ſcelus aggravat; *propterea* quo-
niam rejeciſti verbum Domini, rejecturus
eſt te de regno. Dixit Saul ad Samuelem, 24
Peccavi quòd tranſgreſſus ſim verbum oris
Domini, & verba tua, quòd extimuerim po-
pulum, & voci eorum acquieverim. Con- 25
dona jam peccatum meum, & revertere me-
cum ut adorem Dominum. Dixit Samuel ad 26
Saulem, Non revertar tecum: quia ſpreviſti
verbum Domini, ſprevit te Dominus ne ſis
rex ſuper Iſrael. Converſóque Samuele ut 27
abiret, & apprehendit Saul fimbriam pallii
ejus, & laceravit illud. Tum dixit ad eum 28
Samuel, Laceravit Dominus regnum Iſraelis
à te hodiè, dedítque illud proximo tuo te
meliori.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

وأتى صموال الى ساوول * وقال له ساوول * تبارك الرب الذي حقق قوله * قال صموال * ما هذا 13 14
الصوت الذي اسمع من صوت الغنم * فانه قد وقع مسامعي صوت نخير البقر * قال ساوول * 15
هذا ما اتى به الشعب من عمالاق * لان الشعب اعجبهم حسن الغنم والبقر * وجاوا بها ليذبحوا لله
ربك * والبقية قتلوها * قال صموال لساوول * كف حتى اخبرك بما قال لي الله ليلتي هذه التي 16
مضت * قال له ساوول * قل * قال صموال لساوول * كنت صغيرا عند نفسك * فانك رييس لاسباط 17
بني اسرايل * من اجل ان الرب مسحك ملكا على بني اسرايل * وارسلك الرب في طريق وقال * 18
انطلق الى عمالاق الخاطي * وجاهدهم واهلكهم حتى تفنيهم ايضا * كيف لم تطع الرب * ولكن 19
اقبلت على النهب * وعملت عملا رديا امام الرب * قال ساوول لصموال * سمعت قول الرب واطعته * 20
وانطلقت في الطريق الذي ارسلني * وجيت باغاغ ملك عمالاق * وقتلت العملقانيين * وساق 21
الشعب من النهب غنما وبقرا اختارها حريمة للرب * ليذبحوا لله ربك في الجلجال * قال صموال لا 22
يهوي الرب الذبايح والقرابين كما يهوي من يطيعه * والطاعة خير من الذبايح * والعمل بسر الله
افضل من شحم الكباش * لان خطية ذبيحة العراف سخطة الله * وذبيحة العراف تعظم الاثم * 23
وذبيحتك هذه التي لم يهواها الله هي شبيهة بذبيحة العراف * وهي تعظم الاثم * فالان لانك
رذلت كلام الله يرذلك الله من الملك * قال ساوول لصموال * اسات حيث تعديت على قول الله 24
وقولك * واطعت الشعب فرقا منهم * فاغفر الان خطيتي * وارجع معي لاسجد للرب * قال صموال 25 26
لساوول * لا ارجع معك * لانك رذلت قول الرب * وقد رذلك الرب ان لا تكون ملكا على بني اسرايل *
واقبل صموال لينصرف * واخذ ساوول بطرف رداه فتخرق * قال له صموال * قد شق الله ملكك * 27 28
وعزلك عن بني اسرايل اليوم * ودفع ملكك الى غيرك الذي هو اخير منك *

* *Cúmque perveniſſet Samuel ad Saulem,* 13
dixit illi Saul, Benedictus Dominus qui
ſermonem ſuum aſſeruit. Dixit Samuel, 14
Quænam eſt vox iſta quam audio bala-
tûs ovium? incidit enim in aures meas
vox boatûs armentorum. Reſpondit Saul, 15
Hoc eſt quod attulit populus ex Amalech:
placuit enim populo pulchritudo ovium ac
boum, & attulerunt ea ad immolandum
Deo Domino tuo; reliqua verò interfece-
runt. Ait Samuel Sauli, Siſte ut indicem 16
tibi quod dixit mihi Deus nocte hâc præ-
teritâ. Reſpondit illi Saul, Loquere. Di- 17
xit Samuel ad Saulem, Exiguus eras tuo
judicio, jam verò princeps es tribuum fi-
liorū Iſrael, quādoquidē unxit te Dominꝰ
regem ſuper filios Iſrael: Miſitq; te Do- 18
minus in expeditionem, et dixit; Vade
ad Amalech peccatorem, & bellum gere
contra eos, & diſperde illos donec vel
conficias eos. Quomodo non obtemperâ- 19
ſti Domino, quin ad prædam verſus, im-
probum facinus perpetrâſti coram Domi-
no? Dixit Saul ad Samuelem, Audivi 20
ſermonem Domini, eique obtemperavi, abii
in via ad quam me miſerat, Agag regem
Amalech adduxi, & Amalecitas interfe-
ci: Abegit autem populus è præda oves 21
ac boves quas Domino dicatas elegit, ut
ſacrificarent Deo Domino tuo in Galgal.
Dixit Samuel, Non oblectatur Dominus 22
victimis et oblationibus quantum oblecta-
tur eo qui ſibi obtemperat: nam obedien-
tia melior eſt victimis, & executio volun-
tatis divinæ præſtantior eſt adipe arie-
tum. Nam peccatum victimæ harioli, ira 23
Dei eſt, & victima harioli crimen aggra-
vat: hæc autem victima tua quâ Deus
minimè oblectatur, ſimilis eſt victimæ
harioli, ipſaque crimen augeſcit. Jam
ergò quia ſpreviſti verba Dei, ſpernit te
Deus à regno. Dixit Saul ad Samuelem, 24
Peccavi quòd tranſgreſſus ſim ſermonem
Dei, & ſermonem tuum, & obedivuerim
populo metuens illos. Dimitte quæſo pec- 25
catum meum, & revertere mecum ut ad-
orem Dominum. Dixit Samuel ad Sau- 26
lem, Non revertar tecum, quoniam repro-
bâſti ſermonem Domini, jamque reproba-
vit te Dominus, ne ſis rex ſuper filios
Iſrael. Cúmque verteret ſe Samuel ut 27
abiret, tenuit Saul extremitatem pallii
ejus, & ſciſſum eſt. Ait illi Samuel, 28
Jam ſcidit Deus regnum tuum, teque de-
poſuit hodiè à filiis Iſrael, & regnum
tuum dedit alteri qui te melior eſt.

שמואל א: יו

non quia : pœnitebit non & , mentietur non Iſrael *Victoria* etiam Et
29 וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא
nunc me honora nunc : Peccavi ,dixit Et .*pœnitendum ad* ipſe homo
30 אדם הוא להנחם: ויאמר חטאתי עתה כבדני נא
,mecum revertere & ; Iſrael coram & ,mei populi ſenioribus coram
נגד־זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי
poſt Semuel eſt reverſus Et .tuo Deo DOMINO me incurvabo &
31 והשתחויתי ליהוה אלהיך: וישב שמואל אחרי
: Semuel dixit Et .DOMINO Saul ſe incurvavit & ; Saul
32 שאול וישתחו שאול ליהוה: ויאמר שמואל
Agag eum ad ivit & ,Hamalech regem Agag me ad accedere Facite
הגישו אלי את־אגג מלך עמלק וילך אליו אגג
Dixitque .mortis amaritudo *receſſit* Verè , Agag dixitque ;*deliciis (cum)*
33 מעדנת ויאמר אגג אכן סר מר־המות: ויאמר
orbabitur ſic , tuus gladius mulieres orbavit Quemadmodum : Semuel
שמואל כאשר שכלה נשים חרבך כן־תשכל
facies ad Agag Semuel fecit ſcindere & : tua mater mulieribus præ
מנשים אמך וישסף שמואל את־אגג לפני
aſcendit Saul & : Ramah in Semuel abiit Et .Ghilgal in *Domini*
34 יהוה בגלגל: וילך שמואל הרמתה ושאול עלה
videndum ad Semuel addidit non Et .Saul Ghibhah in ſuã domum in
35 אל־ביתו גבעת שאול: ולא־יסף שמואל לראות
:Saul *ad* Semuel luxit quia;*ejus mortis* diem ad uſque Saul
את־שאול עד־יום מותו כי־התאבל שמואל אל־שאול
.Iſrael ſuper Saul feciſſet regnare quòd pœnituit DOMINUM &
ויהוה נחם כי־המליך את־שאול על־ישראל:

CAP. XVI. יו

,Saul *ad lugens* tu Uſquequo : Semuel ad Dominus dixit Et
1 ויאמר יהוה אל־שמואל עד־מתי אתה מתאבל אל־שאול
,*ito* & ,oleo tuũ cornu Imple ? Iſrael ſuper *regnando à*,eũ reprobavi ego &
ואני מאסתיו ממלך על־ישראל מלא קרנך שמן ולך
.regem mihi ej⁹ filiis *in vidi quia* ; Bethlachmitam Iſai ad te mittam
אשלחך אל־ישי בית־הלחמי כי־ראיתי בבניו לי מלך:
.me interficiet & , Saul audiet & ? vadam Quomodo :Semuel Dixitque
2 ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני
: dicéſque ,tua manu in *capies bovis* Vitulam :DOMINUS Dixitque
ויאמר יהוה עגלת בקר תקח בידך ואמרת
ego & *:victima in* Iſai *ad vocabis* Et .veni DOMINO immolandum Ad
3 לזבח ליהוה באתי: וקראת לישי בזבח ואנכי
dixero quem ,mihi ungéſque : ſis facturus quid ,te faciam ſcire
אודיעך את אשר־תעשה ומשחת לי את אשר־אמר
venit & ,DOMINUS eſt locutus quod Semuel Fecitque .te ad
4 אליך: ויעש שמואל את אשר דבר יהוה ויבא
: dixit & ,ejus occurſum in civitatis ſeniores *contremuerunt* & : Beth-lechem
בית לחם ויחרדו זקני העיר לקראתו ויאמר
: veni Domino immolandã ad .*Pax* : dixit Et ? tuus ingreſſus *Pax*
5 שלם בואך: ויאמר שלום לזבח ליהוה באתי
,ejus filios & ,Iſai ſanctificavit & *: victima in* mecũ venite &,vos ſanctificate
התקדשו ובאתם אתי בזבח ויקדש את־ישי ואת־בניו
,Eliab vidit & ,*ipſis veniendo in* ,fuit Et .victimã ad eos *vocavit &*
6 ויקרא להם לזבח: ויהי בבואם וירא את־אליאב
ad Dominus dixit Et .ejus *unctus* Domino coram Certè : dixit &
7 ויאמר אך נגד יהוה משיחו: ויאמר יהוה אל־
quia,ejus ſtaturæ altitudinẽ ad &,ejus aſpectũ ad reſpicias Ne : Semuel
שמואל אל־תבט אל־מראהו ואל־גבה קומתו כי
videbit homo nam : *homo videbit quod* non quia : eum reprobavi
מאסתיהו כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה
.*cor ad videbit* Domin⁹ &,*oculos ad*
לעינים ויהוה יראה ללבב:

Verſio VUL. LAT.

29 Porrò Triumphator in Iſrael non parcet, et pœnitudine nõ flectetur: neque enim homo eſt ut agat pœnitentiã. At ille ait, 30 Peccavi: ſed nunc honora me corã ſenioribus populi mei, & corã Iſrael, & revertere mecũ, 31 ut adorẽ Dñm Deũ tuum. Reverſus ergò Samuel ſecutus eſt Saulẽ: & adoravit Saul Dñm. 32 Dixítque Samuel, Adducite ad me Agag regẽ Amalec. Et oblat⁹ eſt ei Agag pinguiſſim⁹, et 33 tremens. Et dixit Agag, Síccine ſeparat amara mors? Et ait Samuel; Sicut fecit abſque liberis mulieres gladi⁹ tuus, ſic abſque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in fruſta concîdit eũ Samuel coram Dño in Galga-34 lis. Abiit autẽ Samuel in Ramatha: Saul verò aſcendit in 35 domũ ſuam in Gabaa. Et non vidit Samuel ultrà Saul uſque ad diem mortis ſuæ: veruntamen lugebat Samuel Saulem, quoniã Dñm pœnitebat quòd conſtituiſſet eum regem ſuper Iſrael.

CAP. XVI.

1 Dixítque Dñs ad Samuelẽ; Uſquequò tu luges Saul, cùm ego projecerim eum ne regnet ſuper Iſrael? Imple cornu tuum oleo, & veni, ut mittã te ad Iſai Bethlehemitem: provîdi enim 2 in filiis ejus mihi regẽ. Et ait Samuel, Quo modo vadam? audiet enim Saul, & interficiet me. Et ait Dñs; Vitulum de armento tolles in manu tua, & dices; Ad immolandum Dño 3 veni. Et vocabis Iſai ad victimam, & ego oſtendã tibi quid facias, & unges quemcunque 4 monſtravero tibi. Fecit ergò Samuel, ſicut locut⁹ eſt ei Dñs. Venítque in Bethlehẽ, & admirati ſunt ſeniores civitatis, occurrentes ei, dixerúntque; Pacificúſne eſt ingreſſus tu⁹? 5 Et ait, Pacificus: ad immolandum Domino veni, ſanctificamini, & venite mecum ut immolem. Sanctificavit ergò Iſai & filios ejus, & vocavit eos ad 6 ſacrificium. Cúmque ingreſſi eſſent, vidit Eliab, & ait; Num coram Domino eſt chriſtus e-7 jus? Et dixit Dominus ad Samuelem; Ne reſpicias vultum ejus, neque altitudinem ſtaturæ ejus: quoniam abjeci eum, nec juxta intuitum hominis ego judico: homo enim videt ea quæ patent, Dominus autem intuetur cor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ διαιρεθήσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ οὐκ ἀποστρέψει (θ) οὐδὲ μετανοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτός. 30 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον (ι) πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου. 31 Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ προσεκύνησε (κ) τῷ κυρίῳ. 32 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Προσαγάγετέ μοι τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ. καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἀγὰγ τρέμων. καὶ εἶπεν Ἀγὰγ, Εἰ 33 (λ) οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἀγὰγ, Καθότι ἠτέκνωσε γυναῖκας ἡ ῥομφαία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου. καὶ ἔσφαξε Σαμουὴλ τὸν Ἀγὰγ ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλ. 34 Καὶ ἀπῆλθεν Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαΐμ, καὶ Σαοὺλ ἀνέβη (μ) 35 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά. Καὶ οὐ προσέθετο (ν) ἔτι Σαμουὴλ ἰδεῖν τὸν Σαοὺλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουὴλ ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβασίλευσε τὸν Σαοὺλ ἐπὶ Ἰσραήλ.

MS. A. (θ) καὶ οὐ (ι) πρεσβυτέρων λαοῦ μου καὶ ἐνώπιον Ἰσραὴλ, καὶ ἀνάστρεψον (κ) Σαοὺλ τῷ (λ) οὕτως πικρὸς θάνατος. (μ) εἰς οἶκον (ν) Σαμουὴλ ἔτι ἰδεῖν

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ Σαοὺλ, (α) κἀγὼ ἐξουδένωκα αὐτὸν, μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ; πλῆσον τὸ κέρας σου ἐλαίου, καὶ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς Ἰεσσαὶ ἕως Βηθλεὲμ, ὅτι ἑώρακα 2 ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ (β) βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκούσεται Σαοὺλ, καὶ ἀποκτενεῖ με. καὶ εἶπε κύριος, Δάμαλιν βοῶν λάβε ἐν τῇ χειρί σου, καὶ ἐρεῖς, Θῦ-3 σαι τῷ κυρίῳ ἥκω. Καὶ καλέσεις τὸν Ἰεσσαὶ (γ) εἰς τὴν θυσίαν, καὶ (δ) γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις· καὶ 4 χρίσεις ὃν (ε) ἂν εἴπω πρὸς σέ. Καὶ ἐποίησε Σαμουὴλ πάντα ἃ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, 5 (ζ) Ἡ εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου ὁ βλέπων; Καὶ εἶπεν, Εἰρήνη. θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω. ἁγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ σήμερον. καὶ ἡγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐ-6 τοὺς εἰς τὴν θυσίαν. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσιέναι αὐτοὺς, καὶ εἶδε τὸν Ἐλιὰβ, καὶ εἶπεν, Ἀλλὰ καὶ 7 ἐνώπιον κυρίου χριστὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ (η) ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ, μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν. ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, ὄψεται ὁ θεός· ὅτι ἄνθρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον, (θ) ὁ δὲ θεὸς ὄψεται εἰς καρδίαν.

MS. A. (α) καὶ ἐγὼ (β) βασιλεύειν. Καὶ (γ) εἰς θυσίαν, (δ) γνωρίσω (ε) ἐὰν (ζ) Εἰρήνη ἡ (η) *ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, (θ) θεὸς δὲ ὄψεται

Et dividetur Iſrael in duo: & non (ſ) avertet, neq; (t) pœnitebit eum: quoniam non eſt, ſicut homo, ut pœniteat (u) eum. 29 *Et dixit Saul, Peccavi: ſed glorifica me nunc coram ſenioribus Iſrael, & coram populo meo: & reverte mecum, et adorabo Dominum Deum tuũ.* 30 *Et revertit Samuel poſt Saul, & adoravit Dominum.* 31 *Et dixit Samuel, Adducite mihi Agag regem Amalec. Et advenit ad eum Agag tremens. Et dixit Agag, Si ſic amara mors.* 32 *Et dixit Samuel ad Agag; Sicut liberis orbavit mulieres gladius tuus, ſic filiis orbabitur ex mulieribus mater tua. Et jugulavit Samuel Agag coram Domino in Galgal.* 33 *Et abiit Samuel in Armathem: & Saul aſcendit in domum ſuam in Gabaa.* 34 *Et non adjecit ultrà Samuel videre Saul uſq; ad diem mortis ejus: quoniam lugebat Samuel ſuper Saul, & Dominum pœnituerat, quia fecerat regem Saul ſuper Iſrael.* 35

CAP. XVI.

Et dixit Dominus ad Samuel, uſq; quò tu luges ſuper Saul; & ego ſprevi eum, nè regnet ſuper Iſrael? Imple cornu tuum oleo, et veni: mittã te ad Jeſſæ uſq; Bethleem, quia vidi in filiis ejus mihi regem. 1 *Et dixit Samuel, Quomodò ibo? Et audiet Saul, & interficiet me. Et dixit Dominus, Vitulam boum cape in manu tua; & dices, Ad ſacrificandum Domino venio.* 2 *Et vocabis Jeſſæ ad ſacrificium, & nota faciam tibi quæ facies, & unges, quemcunq; dixero ad te.* 3 *Et fecit Samuel omnia, quæ locutus eſt Dominus ei.* 4 *Et venit in Bethleem: & expaverunt ſeniores civitatis occurſu ejus, & dixerunt, Si pax introitus tuus, (a) ô Videns? Et dixit, Pax. Ad ſacrificandũ Domino venio.* 5 *Sanctificamini, & (b) lætamini mecũ hodiè. Et ſanctificavit ipſum Jeſſæ, & filios ejus, & vocavit eos ad ſacrificium. Et factum eſt, cũ illi ingrederentur, & vidit Eliab, & dixit; At enim coram Domino chriſtus ejus.* 6 *Et dixit Dominus ad Samuel, Nè reſpexeris in aſpectum ejus, neq; in habitum magnitudinis ejus, quoniã ſprevi eũ. Quoniam non, ſicut inſpiciet homo aſpiciet Deus: quoniam homo aſpiciet in faciem, Deus autem aſpiciet ad cor.* 7

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ואם תימר אתוב מחובי וישתבק לי בדיל דאעביד מלכו אנא ובני על ישראל לעלם כבר
גזיר עלך מן קדם מרי נצחניה דישראל דלית קדמוהי שקר ולא תאיב ממה דאמר ארי
30 לא כבני אנשא הוא דאמרין ומכדבין גזרין ולא מקימין: ואמר חבית כען יקרני כען קדם
31 סבי עמי וקדם ישראל ותוב עמי ואסגוד קדם יי אלהך: ותב שמואל בתר שאול וסגיד
32 שאול קדם יי: ואמר שמואל קריבו לותי ית אגג מלכא דבית עמלק ואתא לותיה אגג
33 מפנקא ואמר אגג בבעו רבוני מריר מותא: ואמר שמואל כמא דאתכלת נשיא חרבך כן
34 תתכל מנשיא אמך ופשח שמואל ית אגג קדם יי בגלגלא: ואזל שמואל לרמתא ושאול
35 סליק לביתיה לגבעתא דשאול: ולא אוסיף שמואל למחזי ית שאול עד יום מותיה
ארי אתאבל שמואל אל שאול ויי תב במימריה ארי אמליך ית שאול על ישראל:

יו

1 ואמר יי לשמואל עד אימתי את מתאבל אל שאול ואנא רחקתיה מלמהוי מלכא על ישראל
מלי קרנך משחא ואתא אשלחנך לות ישי דמבית לחם ארי גלי קדמי בבנוהי כשר קדמי
2 למהוי מלכא: ואמר שמואל איכדין אזיל ואם ישמע שאול ויקטלנני ואמר יי עגלת תורים
3 תסב בידך ותימר לדבחא קדם יי אתיתי: ותזמין לישי בשירותא ואנא אחוינך
4 ית דתעבד ותמשח קדמי ית דאימר לך: ועבד שמואל ית דמליל יי ואתא לבית
5 לחם ואתכנשו סבי קרתא לקדמותיה ואמרו שלם מיתך: ואמר שלם לדבחא
קדם יי אתיתי אזדמנו ותעלון עמי לשירותא וזמין ית ישי וית בנוהי וקרא להון
6 לנכסת קודשא: והוה במעלהון וחזא ית אליאב ואמר ברם תקין קדם יי
7 משיחיה: ואמר יי לשמואל לא תסתכל בחזויה וברום קומתיה ארי רחקתיה
ארי לא כמו דחזן בני אנשא ארי בני אנשא חזן בעיניהון וקדם יי גלין מחשבת
לבא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſi dixeris: Revertar à culpa mea, et dimittetur mihi, ut faciam regnũ ego et filii mei ſup Iſrael in ſeculũ: jam decretũ eſt ſuper te ab-ante Dñm victoriarum Iſrael, ante quem non eſt vanitas, et non revertitur ab eo quod dixit: quia non eſt ut filii hominis ille, qui dicunt et mentiuntur, decernunt et non firmant. Et dixit; Peccavi: nunc honora me nunc ante ſenes populi mei et ante Iſrael, et redi mecum, et adorabo ante Dñm Deum tuum. Et reverſus eſt Semuel poſt Saulem, et adoravit Saul coram Dño. Et dixit Semuel: Adducite ad me Agag regem domûs Ghamalek: et venit ad illum Agag delitioſus: et dixit Agag, Obſecro domine mi, amaritudo mortis. Et dixit Semuel: Sicut orbavit mulieres gladius tu⁹, ſic orbabitur præ mulieribus mater tua: et diſcerpſit Semuel Agag ante Dñm in Gilgela. Et abiit Semuel ad Ramatha, et Saul aſcendit in domum ſuam ad Gibghath Saulis. Et non addidit Semuel ut videret Saulem uſq; ad diem mortis ſuæ; quia lamentatus eſt Semuel *ad* Saulem, et Domin⁹ reverſus eſt in dicto ſuo, quòd regnare feciſſet Saulem ſuper Iſrael.

CAP. XVI.

Et dixit Dominus Semueli: Uſque quo lamentaris tu *ad* Saulem, et ego elongavi eum ne ſit rex ſup Iſrael? imple cornu tuum oleo, et veni, mittam te ad Iſai qui ex Bethlehhem, quia notus ante me in filiis ejus rectus, ut ante me ſit rex. Et dixit Semuel: Quomodo ibo? et ſi audierit Saul, occidet me. Et dixit Dñs: Vitulum boum accipies in manu tua, et dices: Ad ſacrificandum ante Dñm veni. Et invitabis Iſai in conviviũ, et ego indicabo tibi quid facies; et unges ante me quem dicam tibi. Et fecit Semuel ꝙ locutus eſt Domin⁹, et venit ad Bethlehhem: et congregati ſunt ſenes urbis ad occurſum ej⁹: et dixerunt; Pax advent⁹ tu⁹? Et dixit, Pax: ad ſacrificandũ ante Dñm veni: præparamini et intrabitis mecũ in conviviũ: et invitavit Iſai et filios ſuos, et vocavit eos ad oblationẽ *ſanctitatis*. Et fuit cùm intrarent illi, et vidit Eliab et dixit: Verùm ſtat ante Dominũ unct⁹ ej⁹? Et dixit Domin⁹ ad Semuel: Ne contempleris in aſpectu ej⁹, et in altitudine ſtaturæ ej⁹: nam elongavi eum; quia non [*video*] ut vident filii hominis; quia filii hominis vident in oculis ſuis, et ante Dominũ manifeſtæ ſunt cogitationes cordis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܐܦ ܢܨܝܚܗ ܕܐܝܣܪܝܠ.· ܠܐ ܡܕܓܠ ܘܠܐ ܡܬܡܠܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܕܢܬܡܠܟ. 29
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܚܛܝܬ. ܗܫܐ ܝܩܪܢܝ ܩܕܡ ܩܫܝܫܐ ܕܥܡܝ .· ܘܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ .· ܘܗܦܘܟ 30
ܥܡܝ .· ܘܐܣܓܘܕ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܘܗܦܟ ܫܡܘܐܝܠ ܒܬܪ ܫܐܘܠ .· ܘܣܓܕ ܫܐܘܠ 31
ܠܡܪܝܐ.*ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܩܪܒܘܗܝ ܠܘܬܝ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܕܥܡܠܝܩ. ܘܐܡܪ ܐܓܓ. ܫܪܝܪܐܝܬ. 32
ܡܪܝܪ ܡܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܟܠ ܢܫܐ ܚܪܒܟ .· ܗܟܢܐ ܬܬܟܠ ܐܡܟ ܡܢ 33
ܢܫܐ.ܘܦܫܚܗ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܓܓ ܡܠܟܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܓܠܓܠ.*ܘܐܙܠ ܫܡܘܐܝܠ ܠܪܡܬܐ.
ܘܫܐܘܠ ܣܠܩ ܠܒܝܬܗ. ܠܪܡܬܐ ܕܫܐܘܠ. ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܫܡܘܐܝܠ ܠܡܚܙܝܗ 34
ܠܫܐܘܠ .· ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܪܝ ܫܡܘܐܝܠ ܥܠ ܫܐܘܠ. ܘܡܪܝܐ
ܐܬܬܘܝ ܥܠ ܕܐܡܠܟܗ ܠܫܐܘܠ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܦܣ̈ܘܩܐ * ܠܗ *

* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܡܬܟܪܐ ܐܢܬ ܥܠ ܫܐܘܠ .· ܘܐܢܐ ܐܣܠܝܬܗ 1
ܕܠܐ ܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܡܠܝ ܩܪܢܟ ܡܫܚܐ .· ܘܬܐ ܐܫܕܪܟ
ܠܘܬ ܐܝܫܝ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܡܛܠ ܕܚܙܝܬ ܠܝ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. 2
ܐܝܟܢܐ ܐܙܠ .· ܘܢܫܡܥ ܫܐܘܠ .· ܘܢܩܛܠܢܝ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܥܓܠܬܐ ܕܬܘܪܐ ܕܒܪ
ܒܐܝܕܟ .· ܘܐܡܪ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܬܝܬ. * ܘܩܪܝ ܠܐܝܫܝ ܠܕܒܚܐ. ܘܐܢܐ ܐܘܕܥܟ ܡܕܡ 3
ܕܬܥܒܕ. ܘܡܫܘܚ ܠܝ ܠܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ. * ܘܥܒܕ ܫܡܘܐܝܠ ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܬܐ 4
ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܢܦܩܘ ܩܫܝܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪܘ. ܫܠܡ ܡܐܬܝܟ. *ܘܐܡܪ 5
ܫܠܡ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܬܝܬ. ܐܬܩܕܫܘ. ܘܬܘ ܥܡܝ ܠܕܒܚܐ. ܘܩܕܫ ܠܐܝܫܝ
ܘܠܒܢܘܗܝ .· ܘܩܪܐ ܐܢܘܢ ܠܕܒܚܐ. *ܘܟܕ ܐܬܘ .· ܚܙܐ ܠܐܠܝܐܒ. ܘܐܡܪ. ܐܟܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. 6
ܡܫܝܚܗ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܬܚܘܪ ܒܚܙܘܗ ܘܒܪܘܡܐ ܕܩܘܡܬܗ .· ܡܛܠ 7
ܕܐܣܠܝܬܗ. ܠܐ ܗܘܝܬ ܓܝܪ ܐܝܟ ܕܚܙܐ ܒܪܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܒܪܢܫܐ ܚܙܐ ܒܥܝܢܐ.· ܘܡܪܝܐ ܚܙܐ ܒܠܒܐ.

Quin etiam nobiliſſimus Iſraelis nequaquam 29
mentitur, neque conſilium petit: non enim homo
eſt, ut conſilium petat. Dixit Saul, Peccavi; 30
jam honora me coram ſenioribus populi
mei, et corã Iſraele, et revertere mecũ ut adorem
Dñm Deum tuũ: Reverſúſq; eſt Samuel 31
poſt Saulem, & adoravit Saul Dñm. Deinde 32
dixit Samuel, Adduc ad me Agagũ regem Amalec
: dixítque Agag, Verè amara eſt mors.
Dixit autẽ Samuel, Quemadmodum orbavit 33
mulieres gladiꝰ tuus, ita orbabitur mater tua
inter mulieres: dilaniavítque Samuel Agagũ
regem coram Dño in Galgala. Tum abiit Samuel 34
in Rama, Saul verò aſcendit domũ ſuam
ad Rama Saulis: nec adjecit ampliùs Samuel
videre Saulẽ uſque ad diem quâ mortuus eſt,
eò quòd contriſtatus eſſet Samuel de Saule,
& Dominum pœnituiſſet regem conſtituiſſe
Saulem ſuper Iſraelem,

CAP. XVI.

Dixit autem Dñs Samueli, Quoúſque contriſtaberis 1
de Saule, cùm ego reprobaverim
eum ne regnet ſuper Iſraele? Dixit etiã Dñs ad
Samuelẽ, Imple cornu tuum oleo, & veni ut
mittam te ad Iſai qui eſt ex Beth-lehem: providi
enim mihi inter filios ejus de rege. Dixit 2
Samuel, Quomodo irẽ? audiret enim Saul,
& interficeret me. Dixit Dominus Samueli,
Vitulam bovinam accipe in manu tua, & dic,
Ad ſacrificandum Domino veni. Deinde voca 3
Iſaium ad ſacrificium, & ego oſtendã tibi
quid agere *debeas*: & unge mihi eum quẽ dixero
tibi. Fecit ergò Samuel quemadmodum 4
præceperat ei Dñs; & cùm adveniſſet Bethlehem
Judæ, exierunt ſeniores civitatis in occurſum
ejꝰ, et dixerunt; Pacificúſne eſt adventus
tuus? Qui dixit, Pacificus: ad ſacrificandum 5
Domino veni: ſanctificamini, & venite
mecum ad ſacrificium: tum ſanctificavit Iſaium
& filios ejus, & vocavit eos ad ſacrificiũ.
Qui cùm veniſſent, videns Eliabum ait, Secundùm 6
Dominum unctus ejus eſt. Dixit autem 7
Dominus Samueli, Ne intuearis aſpectũ
ejus & altitudinem ſtaturæ ejus, quia reſpui
eum: neque enim humano modo *res* contemplor;
homo quippe oculos conſiderat, Dominus
autem cor rimatur.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

*لان طاهر بني اسرائيل لا يكذب ولا يستشير *لانه ليس مثل الناس الذين يحتاجون الي المشورة 29
* قال ساوول* اسات واخطات فاكرمني الان بين مشيخة شعبي وقدام بني اسرايل *وارجع معي 30
لاسجد لله ربك * فرجع صموال مع ساوول* وسجد ساوول للرب * وقال صموال* قدموا الي اغاغا 31 32
ملك عمالاق* قال اغاغا* يقينا ان الموت مر * قال صموال* كما اثكل سيفك من النساء* كذلك 33
تثكل امك من النساء* وقطع صموال اغاغ الملك امام الرب في الجلجال *وانصرف صموال 34
الي الرامة* وصعد ساوول الي بيته الي رامة ساوول* ولم يعد صموال ان يعاين ساوول الي يوم مات*
لان صموال حزن على ساوول* والرب اسف على انه ملك ساوول على بني اسرايل*

* الفصل السادس عشر *

وقال الرب لصموال الي متي تحزن على ساوول* وانا قد رذلته ان لا يملك علي بني اسرايل* 1
فامل وعاك دهنا واقبل حتي ارسلك الي ايساء الي بيت لحم* لاني قد صيرت من بنيه ملكا على
بني اسرايل*قال صموال* كيف انطلق* ويسمع ساوول فيقتلني* قال الرب لصموال* خذ معك 2
عجلة بقر وقل* اني جيت لاقرب ذبيحة للرب* وادع ايسي للذبيحة* واخبرك كيف ينبغي ان 3
تصنع* وامسح لي الذي اقول لك* وفعل صموال كما امر الرب* واتي بيت لحم قرية يهودا* وخرج 4
مشيخة القرية اليه* فتلقوه وقالوا* سلامة* قال سلامة* انما جيت لاقرب ذبيحة للرب* تطهروا وصيروا 5
معي في وقت الذبيحة* وطهر صموال ايساء وبنيه* ودعاهم للذبيحة* فلما اتوه نظر الي اليب 6
بن ايساء الكبير فقال* مسيح الرب بمسرته* قال الرب لصموال* لا تنظر الي جماله وطوله وحسن 7
قامته* لاني قد اقصيته* لست مثل البشر الذين ينظرون الي المحاسن الخارجة* لان الناس
يحتاجون الي نظر العين* وانا ابلوا ما في القلوب* واعرف السراير*

Nam ſanctus Iſraelitarum non mentitur, 29
neque conſilium petit: neque enim ſimilis
eſt hominibus qui egent conſilio. Dixit 30
Saul, Deliqui & peccavi; ſed honora me
nunc inter ſeniores populi mei, & coram
filiis Iſrael, & revertere mecum ut adorem
Dominũ Deũ tuũ. Reverſus eſt itaq; 31
Samuel cũ Saule, adoravitq; Saul Dominũ.
Tum dixit Samuel, Adducite ad me Agag 32
regem Amalech. Dixit Agag, Proculdubiò
amara eſt mors. Ait Samuel, Quemadmodum 33
orbavit gladius tuus multas ex
mulieribus, ita orbabitur mater tua inter
mulieres: & diſſecuit Samuel Agagum
regem coram Domino in Galgal. Et abiit 34
Samuel ad Rima, Saul verò aſcendit
in domum ſuam in Rama Saulis; neq;
poſthac vidit Samuel Saulem uſq; ad diem
quo mortuus eſt, quoniam contriſtatus
erat Samuel propter Saulem, & Dominus
doluerat ſe regem conſtituiſſe Saulem
ſuper filios Iſrael.

CAP. XVI.

Dixit verò Dominus ad Samuelem, 1
Quouſque dolebis de Saule, cùm ego
reprobârim eum ne regnet ſuper filios Iſrael?
imple vaſculum tuum oleo, & veni
ut mittam te ad Iſai in Beth-lehem: conſtitui
enim ex filiis ejus regem ſuper filios
Iſrael. Dixit Samuel, Quomodo irem? 2
audiret enim Saul, & occideret me. Dixit
Dominus ad Samuelem, Sume tecum vitulam
bovinam, & dic, Equidem veni ad
offerendum ſacrificium Domino. Et voca 3
Iſai ad ſacrificium, & indicabo tibi quid
te facere oporteat; & unge mihi, quem dixero
tibi. Fecitque Samuel ſicut mandaverat 4
ei Dominus; cùmque veniſſet
Beth-lehem civitatem Judæ, exierunt
ſeniores civitatis ad eum, eique obviàm
facti dixerunt, Páxne? Reſpondit, 5
Pax; nam veni ad offerendum ſacrificium
Domino; mundamini, meque comitamini
tempore ſacrificii: mundavitque
Samuel Iſai & filios ejus, tum invitavit
eos ad ſacrificium. Cùmque veniſſent 6
ad eum, reſpiciens Eliab filium
Iſai natu majorem, dixit, Unctus Domini
pro voluntate ipſius eſt. Dixit Dominus 7
ad Samuelem, Ne conſideres
venuſtatem ejus, & longitudinem ejus,
pulchrumque modum ſtaturæ ipſius, quoniam
repudiavi eum; non ſum ſicut homines
qui conſiderant venuſtates exteriores:
homines enim egent intuitu oculi;
ego verò quod in cordibus ineſt, exploro,
& abdita cognoſco.

.Semuel *facies ad* eum tranſire fecit & ,Abinadab *ad* Iſai vocavit Et
וַיִּקְרָא יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל 8
:Sammah Iſai fecit tranſire Et .Dominus elegit non *hoc in* Etiam :dixit &
וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שַׁמָּה 9
Iſai fecit tranſire Et .DOMINUS elegit non *hoc in* Etiam : dixit &
וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי 10
elegit Non : Iſai ad Semuel dixitque :Semuel *facies ad* ſuos filios ſeptem
שִׁבְעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי לֹא־בָחַר
? pueri *conſummati* Suntne : Iſai ad Semuel Dixitque .*illis in* Dominus
יְהוָה בָּאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי הֲתַמּוּ הַנְּעָרִים 11
Semuel dixit & : *pecore in paſcens* ecce &,minor remanſit Adhuc :dixit &
וַיֹּאמֶר עוֹד שָׁאַר הַקָּטָן וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
.huc *eum venire uſque circumſedebimus* non quia : eum *cape* & ,Mitte : Iſai ad
אֶל־יִשַׁי שִׁלְחָה וְקָחֶנּוּ כִּי לֹא־נָסֹב עַד־בֹּאוֹ פֹה׃
,oculis pulcher *ſimul* ,rubeus ipſe & : eum fecit venire & , Miſitque
וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאֵהוּ וְהוּא אַדְמוֹנִי עִם־יְפֵה עֵינַיִם 12
hic quia , eum unge , Surge : Dominus dixit Et .viſu *bonus* &
וְטוֹב רֹאִי וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי־זֶה
eum unxit & ,olei cornu Semuel *Cepitque* .*ipſe*
הוּא׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ 13
die à David *ad* Domini ſpiritus *proſperavit* &:ſuorũ fratrũ *interiori* in
בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־יְהוָה אֶל־דָּוִד מֵהַיּוֹם
.Ramah in abiit & ,Semuel ſurrexitque :*ſupra* & , ipſa
הַהוּא וָמָעְלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה׃
ſpiritus eum terruit & ,Saul *cum* à receſſit Domini ſpiritus Et
וְרוּחַ יְהוָה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעֲתַתּוּ רוּחַ־ 14
: eum ad Saul ſervi dixerunt Et .Domino à malus
רָעָה מֵאֵת יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־שָׁאוּל אֵלָיו 15
nunc Dicat .te *turbans* malus Dei ſpiritus nunc Ecce
הִנֵּה־נָא רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה מְבַעִתֶּךָ׃ יֹאמַר־נָא 16
modulantē ſcientem virum quærent ,*tuas facies ad* tui ſervi ,noſter dominus
אֲדֹנֵנוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ יְבַקְשׁוּ אִישׁ יֹדֵעַ מְנַגֵּן
pſallet & ,malus Dei ſpiritus te ſuper *exiſtendo in* ,erit & :*cinara* in
בַּכִּנּוֹר וְהָיָה בִּהְיוֹת עָלֶיךָ רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה וְנִגֵּן
Providete :ſuos ſervos ad Saul dixit Et .tibi erit bene &,ſua manu *in*
בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ־ 17
.*me ad* *adducetis* & ,*modulari* ſcientem bene virum mihi *nunc*
נָא לִי אִישׁ מֵיטִיב לְנַגֵּן וַהֲבִיאוֹתֶם אֵלָי׃
Iſai ipſi filium vidi Ecce : dixit & ,*pueris* è unus reſpondit Et
וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֵּן לְיִשַׁי 18
, *belli* virum & ,*virtute* potentem & ,*modulari* ſcientē Beth-halachamitæ
בֵּית הַלַּחְמִי יֹדֵעַ נַגֵּן וְגִבּוֹר חַיִל וְאִישׁ מִלְחָמָה
Miſitque .eo cum Dominus & ,*formæ* virum & ,*verbo* prudentem &
וּנְבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאַר וַיהוָה עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח 19
David me ad Mitte ; dixit & : Iſai ad *legatos* Saul
שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשָׁי וַיֹּאמֶר שִׁלְחָה אֵלַי אֶת־דָּוִד
,vini *utris* & ,*panis* aſinum Iſai *Cepitque* .*pecore in* qui ,tuum filium
בִּנְךָ אֲשֶׁר בַּצֹּאן׃ וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמוֹר לֶחֶם וְנֹאד יַיִן 20
.Saul ad ſui filii David *manu in* miſit & :unum caprarum hœdum &
וּגְדִי עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־שָׁאוּל׃
eum dilexit & : *ejus facies ad* ſtetit & , Saul ad David Venitque
וַיָּבֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֶּאֱהָבֵהוּ 21
,Iſai ad Saul miſit Et .*vaſa ferens* ei fuit & ,valde
מְאֹד וַיְהִי־לוֹ נֹשֵׂא כֵלִים׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל־יִשַׁי 22
.meis oculis in gratiã invenit quia,*meas facies ad* David nunc Stet :dicendo
לֵאמֹר יַעֲמָד־נָא דָוִד לְפָנַי כִּי־מָצָא חֵן בְּעֵינָי׃
David *capiebat* & ,Saul *in* Dei ſpiritum *exiſtendo in* ,fuit Et
וְהָיָה בִּהְיוֹת רוּחַ־אֱלֹהִים אֶל־שָׁאוּל וְלָקַח דָּוִד אֶת־ 23
erat bene & ,Saul ipſi *reſpiratio* erat & :ſua manu *in modulabatur* & ,citharam
הַכִּנּוֹר וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְרָוַח לְשָׁאוּל וְטוֹב
.malus ſpiritus eo *deſuper* recedebatque , ei
לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הָרָעָה׃

Verſio VULG. LAT.

8 Et vocavit Iſai Abinadab, & adduxit eum coram Samuele. Qui dixit, Nec hũc elegit Dñs. 9 Adduxit autẽ Iſai Samma, de quo ait; Etiam hunc non elegit 10 Dominus. Adduxit itaque Iſai ſeptem filios ſuos coram Samuele: & ait Samuel ad Iſai; Non elegit Dominus ex iſtis. 11 Dixítq; Samuel ad Iſai; Numquid jam completi ſunt filii? qui reſpondit; Adhuc reliqu⁹ eſt parvulus, & paſcit oves. Et ait Samuel ad Iſai; Mitte, & adduc eum: nec enim diſcumbemus priùs quàm huc ille veniat. 12 Miſit ergò, & adduxit eum. Erat autem rufus, & pulcher aſpectu, decorâque facie. Et ait Dominus; Surge, unge eum, ipſe eſt enim. 13 Tulit ergò Samuel cornu olei, & unxit eum in medio fratrũ ejus: & directus eſt Spiritus Domini à die illa in David, & deinceps: ſurgénſque Samuel 14 abiit in Ramatha. Spiritus autem Domini receſſit à Saul, et exagitabat eum ſpirit⁹ nequã, 15 à Domino. Dixerúntque ſervi Saul ad eũ, Ecce ſpiritus Dei 16 mal⁹ exagitat te. Jubeat dñs noſter, & ſervi tui qui coram te ſunt, quærent hominẽ ſcientẽ pſallere citharâ, ut quando arripuerit te ſpiritus Dñi malus, pſallat manu ſuâ, et leviùs 17 feras. Et ait Saul ad ſervos ſuos, Providete ergò mihi aliquẽ benè pſallentẽ, & adducite eũ 18 ad me. Et reſpondens unus de pueris, ait; Ecce vidi filiũ Iſai Bethlehemitẽ, ſcientẽ pſallere, & fortiſſimũ robore, et virũ bellicoſũ, et prudentẽ in verbis, et virum pulchrum: et Dñs 19 eſt cũ eo. Miſit ergò Saul nuntios ad Iſai, dicens; Mitte ad me David filiũ tuũ, qui eſt in paſcuis. 20 Tulit itaq; Iſai aſinũ plenũ panib⁹, & lagenã vini, & hœdũ de capris unũ, et miſit p manũ David filii ſui Sauli. 21 Et venit David ad Saul, et ſtetit corã eo: at ille dilexit eum nimis, et factus eſt ejus armiger. 22 Miſitque Saul ad Iſai, dicens; Stet David in conſpectu meo: invenit enim 23 gratiam in oculis meis. Igitur quandocunque ſpiritus Domini malus arripiebat Saul, David tollebat citharam, et percutiebat manu ſuâ, et refocillabatur Saul, et leviùs habebat: recedebat enim ab eo ſpiritus malus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Ἀμιναδάβ, καὶ παρῆλθε κατὰ πρόσωπον Σαμουήλ. καὶ εἶπεν, 9 Οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο (ι) ὁ θεός. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸν (κ) Σαμά. καὶ εἶπε, Καὶ ἐν 10 τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο κύριος. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουήλ. καὶ εἶπε (λ) Σαμουήλ, Οὐκ ἐξελέξατο κύριος 11 ἐν τούτοις. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί, Ἐκλελοίπασι τὰ παιδάρια; καὶ εἶπεν, Ἔτι ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί, Ἀπόστειλον καὶ λάβε αὐτόν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως 12 τοῦ ἐλθεῖν (μ) αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν. (ν) καὶ αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν, καὶ ἀγαθὸς ὁράσει κυρίῳ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ, Ἀνάστα καὶ 13 χρῖσον τὸν Δαυίδ, ὅτι οὗτος ἐστὶν ἀγαθός. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἐπάνω. καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, 14 καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ πνεῦμα κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαούλ, καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν 15 πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου. Καὶ εἶπαν οἱ (ξ) παῖδες Σαοὺλ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ δὴ 16 πνεῦμα κυρίου πονηρὸν πνίγει σε. Εἰπάτωσαν δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου, καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα (ο) εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ· καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι (π) πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοί, καὶ ψαλεῖ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγαθόν σοι ἔσται καὶ ἀναπαύσει σε. 17 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἴδετε (ρ) δή μοι ἄνδρα ὀρθῶς ψάλλοντα, καὶ 18 εἰσαγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παιδαρίων (σ) αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἑώρακα υἱὸν τῷ Ἰεσσαὶ Βηθλεεμίτην, καὶ αὐτὸν εἰδότα (τ) ψαλμόν, καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός, (υ) καὶ πολεμιστής, καὶ σοφὸς λόγῳ, καὶ ὁ ἀνὴρ 19 ἀγαθὸς τῷ εἴδει, καὶ κύριος μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ (φ) ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαί, λέγων, Ἀπόστειλον πρὸς μὲ (χ) τὸν υἱόν σου 20 Δαυὶδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου. Καὶ ἔλαβεν Ἰεσσαὶ γόμορ ἄρτων, καὶ ἀσκὸν οἴνου, καὶ ἔριφον (ψ) αἰγῶν ἕνα, καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαούλ. 21 Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ, καὶ παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σφόδρα· καὶ ἐγενήθη 22 αὐτῷ (ω) αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ πρὸς Ἰεσσαί, λέγων, Παριστάσθω δὴ Δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ, ὅτι εὗρε χάριν ἐν ὀφ-
23 θαλμοῖς μου. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαούλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυὶδ τὴν κινύραν, καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέψυχε Σαούλ, καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

Et Jeſſæ vocavit Aminadab: & tranſiit ad faciem Samuel. Et dixit; Neque hunc elegit Deus. Et Jeſſæ adduxit Sama. Et dixit, Et in hoc non elegit Dominus. Et adduxit Jeſſæ ſeptem filios ſuos coram Samuel. Et dixit Samuel, Non elegit Dominus in his. Et dixit Samuel ad Jeſſæ, Defecerunt filii? Et dixit; Adhuc parvus ecce paſcit in grege. Et dixit Samuel ad Jeſſæ; Mitte, & ſume eum; quoniam non diſcumbemus quoadusque ille venerit. Et miſit, & introduxit eum. Et ipſe rufus cum pulchritudine oculorum, & bonus aſpectu Domino. Et dixit Dominus ad Samuel; Surge, & unge David: quoniam hic eſt bonus. Et ſumpſit Samuel cornu olei, & unxit eũ in medio fratrũ ej⁹. Et inſiliit ſpirit⁹ Domini ſuper David à die illa, & (c) ſuprà. Et ſurrexit Samuel, et abiit in Armathæm. Et ſpiritus Domini diſceſſit à Saul, & ſuffocabat eum ſpiritus malignus à Domino. Et dixerunt pueri Saul ad eum; Ecce nunc ſpiritus Domini malignus ſuffocat te. Dicant nunc ſervi tui coram te, & quærant domino noſtro virum ſcientem pſallere in cithara. Et erit in exiſtendo ſpiritum (d) malignum ſuper te, & pſallet in cithara ſua; & bonum tibi erit, (e) & requieſcere te faciet. Et dixit Saul ad pueros ſuos, Videte nunc mihi virum rectè pſallentem: & introducite eum ad me. Et reſpondit unus puerorum ejus, & dixit; Ecce vidi filium Jeſſæ Bethlehemitem, (f) & ipſum ſcientem pſalmum: & vir intelligens, & bellator, & ſapiens ſermone, & vir bonus ſpecie: & Dominus cum eo. Et miſit Saul nuntios ad Jeſſe, dicens; Mitte ad me filium tuum David, qui in grege tuo. Et ſumpſit Jeſſæ (g) Gomor panum, et utrem vini, & hœdum caprarũ unũ: & miſit in manu David filii ſui ad Saul. Et intravit David ad Saul, & aſſiſtebat coram eo; & dilexit (h) eum valdè: & factus eſt ei portans vaſa ejus. Et miſit Saul ad Jeſſæ, dicens; Aſſiſtat nunc David coram me: quoniam invenit gratiam in oculis meis. Et factum eſt, cùm eſſet ſpiritus malignus ſuper Saul; & ſumebat David citharam, & pſallebat in manu ſua: et refrigerabat Saul; et bonum ei: et diſcedebat ab eo ſpiritus malignus.

MS. A. (ι) κύριος. Καὶ (κ) Σαμμά. (λ) Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί, Οὐκ (μ) αὐτὸν ἐνταῦθα. Καὶ (ν) καὶ οὗτος (ξ) παῖδες αὐτοῦ πρὸς (ο) ἰδόντα (π) ἐν σοὶ πνεῦμα πονηρόν, καὶ ψάλλειν (ρ) δὴ ἄνδρα (σ) αὐτοῦ, Ἰδοὺ (τ) ψάλλειν, καὶ (υ) καὶ ὁ ἀνὴρ πολεμιστής, καὶ συνετὸς λόγῳ, καὶ ἀνὴρ (φ) ἀπέστειλεν ἀγγέλους (χ) Δαυὶδ τὸν υἱόν σου τὸν (ψ) ἐξ αἰγῶν αἶνα, (ω) αἴρων σκεύη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 וּקְרָא יִשַׁי לַאֲבִינָדָב וְאַעְבְּרֵיהּ קֳדָם שְׁמוּאֵל וַאֲמַר אַף בְּדֵין לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃ וְאַעְבַּר 9
10 יִשַׁי שַׁמָּה וַאֲמַר אַף בְּדֵין לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃ וְאַעְבַּר יִשַׁי שִׁבְעָא בְנוֹהִי קֳדָם שְׁמוּאֵל וַאֲמַר
11 שְׁמוּאֵל לְיִשַׁי לָא רַעֲוָא קֳדָם יְיָ בְּאִלֵּין׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְיִשַׁי הֲשְׁלִימוּ עוּלֵימַיָא וַאֲמַר עוֹד
אִשְׁתְּאַר זְעֵירָא וְהָא רָעֵי בְּעָנָא וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְיִשַׁי שְׁלַח וְאַיְתְּנֵיהּ אֲרֵי לָא נִסְתְּחַר עַד
12 מֵיתוֹהִי הָכָא׃ וּשְׁלַח וְאַיְתְּיֵיהּ וְהוּא סַמּוֹק עֵינוֹהִי יָאָן וְשַׁפִּיר בְּרֵוֵיהּ וַאֲמַר יְיָ קוּם מְשַׁחֵיהּ
13 אֲרֵי דֵין הוּא׃ וּנְסֵיב שְׁמוּאֵל יָת קַרְנָא דִמְשַׁחָא וּמְשַׁח יָתֵיהּ בְּגוֹ אֲחוֹהִי וּשְׁרַת רוּחַ
14 נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עַל דָּוִד מִיוֹמָא הַהוּא וּלְעֵילָא וְקָם שְׁמוּאֵל וַאֲזַל לְרָמְתָא׃ וְרוּחַ גְּבוּרָא מִן
15 קֳדָם יְיָ דַּהֲוָת עִם שָׁאוּל עֲדַת מִנֵּיהּ וּבְעַתְתֵּיהּ רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַרוּ עַבְדֵי
16 שָׁאוּל לֵיהּ הָא כְעַן רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ מְבַעֲתָא לָךְ׃ יֵימַר כְּעַן רִבּוֹנָנָא עַבְדָּךְ קֳדָמָךְ
יִבְעוֹן גַּבְרָא דְּיָדַע לְנַגָּנָא בְּכִנָּרָא וִיהֵי כַּד תִּשְׁרֵי עֲלָךְ רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ וִינַגֵּן בִּידֵיהּ
17 וְיִיטַב לָךְ׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְעַבְדוֹהִי חֲזוֹ כְעַן לִי גַּבְרָא דְּמוֹטִיב לְנַגָּנָא וְתַיְתוּנֵיהּ לְוָתִי׃
18 וַאֲתֵיב חַד מֵעוּלֵימַיָּא וַאֲמַר הָא חֲזֵיתִי בַר לְיִשַׁי דְּמִבֵּית לֶחֶם יָדַע לְנַגָּנָא וּגְבַר חֵילָא וּגְבַר
19 עָבֵיד קְרָבִין וְסוּכְלְתָן בְּעֵיצָה וְגַבְרָא שַׁפִּיר בְּרֵוֵיהּ וּמֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדֵּיהּ׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל
20 אִזְגַּדִּין לְוָת יִשַׁי וַאֲמַר שְׁלַח לְוָתִי יָת דָּוִד בְּרָךְ דִּבְעָנָא׃ וּנְסֵיב יִשַׁי טְעוּן חֲמָרָא טְעִין דִּלְחַמָא
21 וְגַרְבָּא דַחֲמַר וְגַדְיָא בַּר עִזֵּי חַד וְשַׁדַּר בְּיַד דָּוִד בְּרֵיהּ לְוָת שָׁאוּל׃ וַאֲתָא דָוִד לְוָת שָׁאוּל
22 וְשַׁמֵּשׁ קֳדָמוֹהִי וְרָחֲמֵיהּ לַחֲדָא וַהֲוָה לֵיהּ נָטֵל זֵינִין׃ וּשְׁלַח שָׁאוּל לְוָת יִשַׁי לְמֵימַר יְשַׁמֵּשׁ
23 כְּעַן דָּוִד קֳדָמַי אֲרֵי אַשְׁכַּח רַחֲמִין קֳדָמַי׃ וַהֲוָה כַּד שָׁרְיָא רוּחַ בִּישָׁא מִן קֳדָם יְיָ עַל שָׁאוּל
וּנְסֵיב דָּוִד יָת כִּנָּרָא וּמְנַגֵּן בִּידֵיהּ וּמִתְרְוַח לְשָׁאוּל וְטָאֵב לֵיהּ וּמִסְתַּלְּקָא מִנֵּיהּ רוּחַ
בִּישָׁא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et vocavit Jeſſe Abinadab, et tranſire fecit illum ante Semuel, et dixit: Etiam in hoc non eſt voluntas ante Dñm. Et tranſire fecit Iſai Sama, & ait: Etiam in hoc non eſt voluntas ante Dñm. Et tranſire fecit Iſai ſeptem filios ſuos ante *S*emuel, et dixit *S*emuel ad Iſai: Non eſt voluntas ante Dñm in his. Et dixit *S*emuel Iſai: Num completi ſunt pueri? et dixit: Adhuc relictus eſt parvus, et ecce paſcit oves, et dixit *S*emuel Iſai: Mitte et venire fac illum; non enim diſcumbemus uſque quo veniat ille huc. Et miſit et venire fecit illum: et is ruffus erat, et oculi ejus decentes, et pulcher in aſpectu ſuo, et dixit Dñs: Surge, unge illũ, quia hic ipſe. Et tulit *S*emuel cornu unctionis, et unxit *David* inter fratres ejus: et manſit ſpiritus fortitudinis ab-ante Dñm ſuper David à die illo et ſuprà: et ſurrexit Semuel et venit ad Ramatha. Et ſpiritus fortitudinis ab-ante Dñm qui fuit cum Saul, tranſivit ab illo, et terruit eum ſpiritus mal⁹ ab-ante Dñm. Et dixerunt ſervi Saul ipſi: Ecce nunc ſpiritus mal⁹ ab-ante Dñm terrens te. Dicat nunc dñs noſter, ſervi tui ante te quærent virum qui ſciat pſallere in cithara: et erit quando manebit ſuper te ſpiritus malus ab-ante Dñm, et pſallet in manibus ſuis, et benè erit tibi. Et dixit *S*aul ſervis ſuis: Providete nunc mihi virum qui aptus ſit ad pſallendum, et venire facietis eum ad me. Et reſpondit un⁹ de pueris ej⁹, et dixit: Ecce vidi filiũ Iſai qui eſt Bethlehhem, ſcientẽ pſallere, et virum virtutis, et virũ bellatorem, & intelligentem in conſilio, et virum pulchrũ aſpectu, et verbũ Dñi in auxilio ejus. Et miſit *S*aul nuncios ad Iſai, et dixit: Mitte mihi David filiũ tuum qui eſt inter pecora. Et tulit Iſai oneratũ aſinũ *onere panis*, et utrem vini, et hœdum filium capræ unum, et miſit in manu David filii ſui ad Saul. Et venit David ad Saul, et miniſtravit ante eum; et amavit illum valdè, et fuit ei portans arma ejus. Et miſit Saul ad Iſai dicens: Miniſtrabit nunc David ante me, quia invenit gratiam *ante me*. Et fuit quando manſit ſpiritus malus ab-ante Dominum *apud* Saul, et tulit David chinaram, et pſallebat in manu ſua, et refrigerium fuit Sauli, et bene fuit ei, et aſcendit ab *eo* ſpiritus malus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܪܐ ܐܝܫܝ ܠܐܒܝܢܕܒ. ܘܐܥܒܪܗ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܒܗܢܐ. 8
* ܘܐܥܒܪ ܐܝܫܝ ܠܫܡܥܐ. ܘܐܡܪ. ܐܦܠܐ ܒܗܢܐ ܨܒܐ * ܘܐܥܒܪ ܐܝܫܝ ܠܫܒܥܐ ܒܢܘܗܝ ܩܕܡ 9 10
ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܒܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܝܫܝ. ܫܠܡܘ 11
ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܥܘܪܐ ܐܫܬܚܪ. ܘܗܘ ܪܥܐ ܥܢܐ. ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܐܝܫܝ. ܫܕܪ ܕܒܪܝܘܗܝ.
ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܦܢܐ ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܠܗܪܟܐ. * ܘܫܕܪ ܐܝܬܝܗ. ܘܗܘ ܣܡܩܢܐ ܗܘܐ. ܘܫܦܝܪ 12
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܗ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܩܘܡ ܡܫܘܚܝܗܝ. ܡܛܠ ܕܗܢܘ
ܗܘ. * ܘܢܣܒ ܫܡܘܐܝܠ ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ. ܘܡܫܚܗ ܒܝܬ ܐܚܘܗܝ. ܘܐܬܚܫܚܬ ܪܘܚܐ 13
ܕܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ. ܘܩܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܙܠ ܠܪܡܬܐ. ܠܒܝܬܗ. * ܘܪܘܚܐ 14
ܕܐܠܗܐ ܥܒܪܬ ܡܢ ܫܐܘܠ. ܘܡܫܢܩܐ ܠܗ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ 15
ܥܒܕܘܗܝ ܠܫܐܘܠ. * ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܩܕܡܝܟ. ܢܒܥܘܢ ܓܒܪܐ ܕܝܕܥ ܠܡܢܩܫ ܒܟܢܪܐ. ܘܡܐ ܕܐܬܬ 16
ܥܠܝܟ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ. ܢܢܩܫ ܒܐܝܕܘܗܝ. ܘܢܬܪܝܡܟ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܚܙܘ 17
ܠܝ ܓܒܪܐ ܕܫܦܝܪ ܢܩܫ. ܘܐܝܬܘܗܝ ܠܘܬܝ. * ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܚܙܝܬ ܒܪܐ 18
ܠܐܝܫܝ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܘܝܕܥ ܠܡܢܩܫ. ܘܓܢܒܪ ܚܝܠܬܢ. ܘܓܒܪܐ ܗܘ ܡܩܪܒܢܐ. ܘܚܟܝܡ
ܒܡܠܬܐ. ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܐ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܐܝܫܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 19
ܫܕܪ ܠܝ ܠܕܘܝܕ ܒܪܟ. ܕܫܦܝܪ ܠܝ. * ܘܕܒܪ ܐܝܫܝ ܚܡܪܐ. ܘܛܥܢܗ ܠܚܡܐ. ܘܙܩܐ ܕܚܡܪܐ. 20
ܘܓܕܝܐ ܚܕ ܕܥܙܐ. ܘܫܕܪ ܒܐܝܕ ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܩܡ 21
ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܚܒܗ ܛܒ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܢܘܫܐ ܡܐܢܐ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܠܐܝܫܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 22
ܢܩܘܡ ܕܘܝܕ ܩܕܡܝ. ܡܛܠ ܕܐܫܟܚ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝ. * ܘܡܐ ܕܗܘܬ ܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ 23
ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܫܐܘܠ. ܢܣܒ ܕܘܝܕ ܟܢܪܐ ܘܡܢܩܫ ܒܐܝܕܘܗܝ. ܘܡܬܪܘܚ ܠܫܐܘܠ. ܘܡܬܚܝܠ ܠܗ.
ܘܥܒܪܐ ܡܢܗ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ.

Deinde vocans Iſai Abinadabum, tranſire 8
fecit eum ante Samuelem: ſed dixit ei, Non
vult Dominus iſtum. Tum tranſire juſſit 9
Iſai Sammam: dixítque, Neque hunc vult.
Sic tranſire fecit Iſai ſeptem filios ſuos ante 10
Samuelem: dixítque Samuel, Non vult
hos Dominus. Demum dixit Samuel ad 11
Iſai, Finierúntne pueri? Reſpondit ei, Reſtat
minimus, & ecce paſcit oves. Dixit Samuel
ad Iſai, Mitte, & adduc eum; non enim
revertar donec hûc adveniat. Mittens 12
ergò adduxit eum (is verò rufus erat,
pulchris oculis, & aſpectu decoro) dixítque
Dominus Samueli, Surge, unge eum,
quoniam hic eſt. Sumens itaque Samuel 13
cornu olei, unxit illum in medio fratrum
ejus: & adfuit ſpiritus Domini Davidi ab
eo die. Samuel verò ſurgens abiit ad Rama
domum ſuam. Tum recedente ſpiritu Dei 14
à Saule, vexabat eum ſpiritus malus à Domino.
Quapropter dixerunt Sauli ſervi ſui, 15
Ecce ſervi tui præſtò tibi ſunt, quærant virum 16
qui citharam pulſet, ut cùm invaſerit
te ſpiritus malus, pulſet manibus ſuis, teque
ſublevet. Dixit Saul ſervis ſuis, Proſpicite 17
de aliquo bene pulſante, & adducite
eum ad me. Tunc reſpondens quidam 18
ex juvenibus, ait; Ecce vidi filium quendam
Iſaio Bethlehemitæ, qui pulſare novit,
valentem robore, virum bellicoſum, ſermone
perſpicacem, aſpectu decorum, cum quo
denique Dominus adeſt. Mittens ergò Saul 19
rex ad Iſai dixit illi, Mitte ad me Davidem
filium tuum, utilis *enim* eſt mihi. Tunc accipiens 20
Iſai aſinum, oneravit illum pane, utre
vini, hœdo uno caprarum, miſitque per
manum Davidis ad Saulem. Cúmque veniſſet 21
David ad Saulem, ſtetit coram eo, & dilexit
eum vehementer, fuítque ejus armiger.
Et miſit Saul ad Iſai, dixítque ad eum, Maneat 22
David apud me, nam aſſecutus eſt favorem
in oculis meis. Itaque quoties ſpiritus 23
Dñi malus invadebat Saulem, ſumebat David
citharam ac pulſabat, relaxabátque Saulem
ac ſublevabat eum, recedebátque ab eo
ſpiritus malus,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم دعا ايسي ابيناداب ابنه الثاني * وقدمه الي صموال * وقال * لا يهوي الرب هذا * ثم قدم 8 9
اليه ايسي ابنه الثالث * وقال * لا يهوي الرب هذا ايضا * وقدم ايسي سبعة بنيه الي صموال * 10
فقال صموال لايسي * لا يهوي الرب هولاء * ثم قال صموال لايسي * قد فرغت من فتيانك * 11
ليس غير هولاء * قال له * بقي الصغير وهو يرعي الغنم * قال صموال لايساء * فجينا به * لاني لا
ارجع الي موضعي حتي ياتي هاهنا * فارسل ايساء واتي به * وكان اشقر حسن العينين حسن 12
المنظر * قال الرب لصموال * قم فامسحه * لانه هو هذا * فاخذ صموال وعاء الدهن * ومسحه 13
بين اخوته * وحل روح الرب على داود من ذلك اليوم * وادلج صموال باكرا منصرفا الي بيت
الرامة * وجار روح الله عن ساوول * فصارت الروح الرديه تذيب جسده بامر الرب * فقال عبيد 14 15
ساوول له * عبيدك امامك * اما تري يتطلبون لك رجلا يحسن يضرب بالعود * فاذا تسلطت 16
عليك روح سوء يضرب بيده فيفرج عنك * قال ساوول لعبيده * اطلبوا رجلا يحسن يضرب 17
بالعود ايتوني به * فاجاب فتي من الفتيان وقال * رايت ابنا لايساء من بيت لحم يجيد الضرب 18
بالعود * جبارا بقوته * هو رجل بطل حراب * جيد الفهم للكلام * حسن المنظر * عليه نعمة من
الرب * فارسل ساوول الملك الي ايساء * وقال له * ارسل الي داود ابنك * فاني احتاج اليه * فساق 19 20
ايساء حمارا * وحمل عليه خبزا وزق خمر * وجديا من المعز * وارسل داود ابنه الي ساوول * فاتي 21
داود ساوول وخدمه * واحبه وصار حاملا لسلاحه * وارسل ساوول الي ايساء وقال له * دع داود 22
يكون في خدمتي لاني قد احببته واعجبني جدا * وكانت اذا تسلطت على ساوول الروح 23
الرديه بامر الرب * كان داود ياخذ عوده ويضرب بين يديه * ويفرج عن ساوول بنغمه
وينصرف عنه الروح الرديه *

Tum advocans Iſai Abinadabum filium 8
ſuum ſecundum, obtulit eum Samueli; qui
dixit, Non hunc vult Dominus. Rurſus 9
obtulit ei Iſai filium ſuum tertiũ: & dixit,
Neque hunc etiã vult Dominus. Tandem 10
obtulit ſeptem filios ſuos Samueli;
dixitq; Samuel ad Iſai, Non vult hos Dominus.
Tum dixit Samuel ad Iſai, Abſolviſtine 11
pueros tuos? non extant alii præter
iſtos? Reſpondit illi, Reſtat natu minimus,
at ille paſcit oves. Dixit Samuel
ad Iſai, Fac veniat ad nos; non enim revertar
ad locum meum, donec iſtûc venerit.
Cúmque miſiſſet Iſai, & adduxiſſet 12
illum (erat autem rufus, pulchris oculis, &
formoſo aſpectu) dixit Dominus ad Samuelem,
Surge, unge eum, quoniam iſte eſt.
Accipiens igitur Samuel vaſculum olei, 13
unxit illum in medio fratrũ ejus; deſcenditque
ſpiritus Domini ſuper Davidem ab
illo die. Samuel autem diluculò ſurgens
abiit in domum Ramæ. Porrò à Saule receſſit 14
ſpiritus Dei, cœpitque ſpiritus malus
liquefacere corpus ejus permiſſu Domini.
Quare dixerunt ſervi Saulis ad eum, 15
Servi tui coram te adſunt, annon perquirant 16
tibi virum qui poſſit fides pulſare; ut
cùm invaſerit te ſpiritus malus, manu ſuâ
pulſet, teq; refocillet? Dixit Saul ſervis ſuis, 17
Quærite virũ qui fides pulſare poſſit,
et adducite eũ ad me. Reſpondit puer quidam 18
è pueris, & ait, Vidi filiũ quendam
Iſaio Beth-lehemitæ fides apprimè pulſantem,
gigantem robore, virum ſtrenuiſſimum
& bellicoſiſſimum, ingenio perſpicacem in
loquendo, pulchrum aſpectu, cui demum
ineſt gratia à Domino. Mittens igitur 19
Saul rex ad Iſai, dixit illi, Mitte ad me
Davidem filium tuum, quoniam ipſius egeo.
Tum adduxit Iſai aſinum, impoſuit 20
illi panem, utrem vini, & hœdum caprinum,
miſitque Davidem filium ſuum ad
Saulem. Et venit David ad Saulem, & 21
miniſtravit ei, dilexitque eum, & factus
eſt portitor armorum ejus. Mittens autem 22
Saul ad Iſai, dixit ei, Sine Davidem manere
in miniſterio meo, quoniam dilexi
eum, multúmque mihi arridet. Quoties 23
igitur invadebat Saulem ſpiritus malus
permiſſu Domini, ſumptis David fidibus
ſuis pulſabat coram eo, & recreabat
Saulem cantu ſuo, recedebatque ab eo
ſpiritus malus.

שמואל א: יז

CAP. XVII. יז

ſunt congregati & ,prælium ad ſua caſtra Peliſtim congregaverunt Et
1 וַיַּאַסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ
inter & ,Sochoh inter ſunt caſtrametati & : Jehudah quæ , Sochoh in
שֹׂכֹה אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין־שׂוֹכֹה וּבֵין־
,ſunt cōgregati Iſrael *vir* & ,Saul Et .Dammim *fine* in ,Hazecah
2 עֲזֵקָה בְּאֶפֶס דַּמִּים׃ וְשָׁאוּל וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נֶאֶסְפוּ
occurſum in bellum *ordinarunt* & ; Elah valle in ſunt caſtrametati &
וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֵלָה וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה לִקְרַאת
Iſrael & ,hinc *montem ad ſtantes* Peliſtim Et .Peliſtim
3 פְּלִשְׁתִּים׃ וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְיִשְׂרָאֵל
vir eſt egreſſus Et .eos inter vallis & : inde *montem ad ſtantes*
4 עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא בֵּינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא אִישׁ־
: Gath de ,ejus nomen Goliath , Peliſtim caſtris de *intermedius*
הַבֵּנַיִם מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גָּלְיָת שְׁמוֹ מִגַּת
,ej⁹ caput ſuper ærea galea Et .palmi & cubitorū ſex ejus altitudo
5 גָּבְהוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזָרֶת׃ וְכוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ
quinque loricæ pondus & : *indutus ipſe ſquamarum loricâ* &
וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא לָבוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן חֲמֵשֶׁת־
clypeus & ,ej⁹ pedib⁹ *ſuper æris frontale* Et .æris ſeclorum millium
6 אֲלָפִים שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת׃ וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל־רַגְלָיו וְכִידוֹן
liciatoriū tanquam ejus lanceæ haſtile Et .ej⁹ humeros inter æreus
7 נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתֵפָיו׃ וְחֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר
: ferri ſeclorum ſexcentorum ejus lanceæ *flamma* & ,texentium
אֹרְגִים וְלַהֶבֶת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל
ad clamavit & , ſtetit Et .*ejus facies ad vadens* ſcutum ferens &
8 וְנֹשֵׂא הַצִּנָּה הֹלֵךְ לְפָנָיו׃ וַיַּעֲמֹד וַיִּקְרָא אֶל־
ordinandum ad *egrediemini* quid Ut : eis dixit & , Iſrael *ordines*
מַעַרְכֹת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ
eligite ? Saul ſervi vos & , Peliſtæus ego nonne ? prælium
מִלְחָמָה הֲלוֹא אָנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׁאוּל בְּרוּ־
,mecum pugnare quiverit Si .me ad deſcendat & ,virum vobis
9 לָכֶם אִישׁ וְיֵרֵד אֵלָי׃ אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי
,eū in quivero ego ſi & : *ſervos in* vobis erimus & ,me percuſſerit &
וְהִכָּנִי וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל־לוֹ
dixit Et .nobis ſervietis & , *ſervos in* nobis eritis & ,eū percuſſero &
10 וְהִכִּיתִיו וִהְיִיתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ וַיֹּאמֶר
date : hac die Iſrael *ordines* exprobravi Ego : Peliſtæus
הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי אֶת־מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ־
Iſrael omnis & ,Saul audivit Et .pariter pugnemus & ,virum mihi
11 לִי אִישׁ וְנִלָּחֲמָה יָחַד׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל
.valde timuerunt & ,ſunt *conſternati* & ;hæc Peliſtæi verba
אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאֹד׃
ej⁹ nomē & ,Jehudah Beth-lechē de *hujus* Ephrathæi viri filius David Et
12 וְדָוִד בֶּן־אִישׁ אֶפְרָתִי הַזֶּה מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וּשְׁמוֹ
veniens , ſenex , Saul diebus in vir & : filii octo ei & : Iſai
יִשַׁי וְלוֹ שְׁמֹנָה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל זָקֵן בָּא
poſt abierunt ,majores Iſai filii tres Abieruntque .homines inter
13 בַאֲנָשִׁים׃ וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי־יִשַׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי־
iverunt qui ejus filiorum trium nomen & : bellum ad Saul
שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְשֵׁם שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ
tertius & ,Abinadab ej⁹ ſecundus & ,primogenitus Eliab ,bellum in
בַּמִּלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב וְהַשְּׁלִשִׁי
.Sammah
שַׁמָּה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVII.

1 COngregantes autem Phi-
liſthiim agmina ſua in præli-
um,convenerunt in Socho Ju-
dæ : & caſtrametati ſunt inter
Socho & Azeca , in finibus
2 Dommim. Porrò Saul & filii
Iſrael congregati venerunt in
Vallē terebinthi, & direxerūt
aciē ad pugnandū contra Phi-
3 liſthiim. Et Philiſthiim ſtabant
ſuper montem ex parte hac,&
Iſrael ſtabat ſupra montem ex
altera parte: vallíſq; erat inter
4 eos. Et egreſſ⁹ eſt vir ſpuri⁹ de
caſtris Philiſthinorum,nomine
Goliath, de Geth, altitudinis
5 ſex cubitorū & palmi: Et caſ-
ſis ærea ſuper caput ej⁹, & lo-
ricâ ſquamatâ induebatur :
porrò pond⁹ loricæ ej⁹,quin-
que millia ſiclorū æris erat :
6 Et ocreas æreas habebat in
crurib⁹ : Et clypeus æreus te-
7 gebat humeros ej⁹. Haſtile au-
tem haſtæ ej⁹, erat quaſi licia-
toriū texentiū : ipſū autē fer-
rū haſtæ ej⁹, ſexcentos ſiclos
habebat ferri : & armiger ej⁹
8 antecedebat eū. Stánſq; cla-
mabat adverſū phalangas Iſ-
rael, & dicebat eis ; Quarè
veniſtis parati ad prælium?
Numquid ego non ſum Phi-
liſthæus, & vos ſervi Saul ?
Eligite ex vobis virū, & de-
ſcendat ad ſingulare certamen.
9 Si quiverit pugnare mecū, &
percuſſerit me, erimus vobis
ſervi : ſi autē ego prævaluero,
& percuſſero eū , vos ſervi
10 eritis, & ſervietis nobis. Et
aiebat Philiſthæus, Ego ex-
probravi agminib⁹ Iſrael ho-
diē : Date mihi virū,& ineat
11 mecū ſingulare certamen. Au-
diens autē Saul, & omnes Iſ-
raelitæ, ſermones Philiſthæi
hujuſcemodi,ſtupebant,& me-
12 tuebant nimis. David autem
erat filius viri Ephrathæi, de
quo ſuprà dictū eſt, de Beth-
lehem Juda , cui nomen erat
Iſai, qui habebat octo filios,
& erat vir in diebus Saul ſe-
nex,& grandævus inter viros.
13 Abierunt autem tres filii ejus
majores poſt Saul in prælium:
& nomina triū filiorū ejus,
qui perrexerunt ad bellum,
Eliab primogenitus,et ſecun-
dus Abinadab , tertiúſque
Samma.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιζ´.

1 ΚΑὶ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμ-
βολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς
(α)Σοκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλου-
σιν ἀναμέσον (β)Σοκχὼθ, καὶ ἀναμέσον Ἀ-
2 ζηκὰ (γ) Ἐφερμέν. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες
Ἰσραὴλ συνάγονται, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν
τῇ κοιλάδι (δ) αὐτοὶ, καὶ παρατάσσονται εἰς
πόλεμον ἐξεναντίας (ε) τῶν ἀλλοφύλων.
3 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐν-
ταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἵσταται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐν-
4 ταῦθα, καὶ ὁ αὐλὼν ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ
ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως
τῶν ἀλλοφύλων, Γολιὰθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ
Γὲθ, ὕψος αὐτοῦ (ζ) τεσσάρων πήχεων καὶ
5 σπιθαμῆς. Καὶ (η) περικεφαλαία ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν αὐτὸς
ἐνδεδυκώς· καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐ-
τοῦ, πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σι-
6 δήρου. Καὶ κνημῖδες χαλκαῖ (θ) ἐπὶ τῶν
σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀναμέσον τῶν
7 ὤμων αὐτοῦ. Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ
ὡσεὶ μέσακλον (ι) ὑφαινόντων, καὶ ἡ λόγχη
αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου. καὶ ὁ αἴ-
8 ρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ. Καὶ
ἔστη καὶ ἀνεβόησε (κ)εἰς τὴν παράταξιν Ἰσ-
ραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, (λ) Τί ἐκπορεύεσθε
παρατάξασθαι πολέμῳ ἐξεναντίας ἡμῶν;
οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι
τοῦ Σαοὺλ; ἐκλέξασθε (μ) ἑαυτοῖς ἄνδρα,
9 καὶ καταβήτω πρός με. Καὶ ἐὰν δυνηθῇ
(ν) πολεμῆσαι πρός με, καὶ ἐὰν πατάξῃ με,
καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους· (ξ) ἐὰν δὲ ἐγὼ
δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτὸν, ἔσεσθε ἡμῖν εἰς
10 δούλους, καὶ (ο) δουλεύσετε ἡμῖν. Καὶ
εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος, Ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα
τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ σήμερον ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ταύτῃ. δότε μοι ἄνδρα, καὶ (†)μο-
11 νομαχήσομεν ἀμφότεροι. Καὶ ἤκουσε
Σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα (π)
τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβή-
θησαν (ρ) σφόδρα.

CAP. XVII.

ET congregant alienigenæ caſtra ſua in bellum: & congregantur in Socchoth (a) Judææ: 1
& caſtrametantur inter Socchoth, & inter Azeca (b)
Ephermen. Et Saul, & viri 2
Iſrael congregantur, & caſtrametantur in valle (c) ipſi:
& inſtruuntur in prælium ex
adverſo alienigenarum. Et alie- 3
nigenæ ſtant ſuper montem hinc;
& Iſrael ſtat ſuper montem
hinc : & vallis inter eos. Et 4
exiit vir potens,ex acie alienigenarum : Goliath nomen ei è
Geth : altitudo ejus (d) quatuor cubitorum, & palmi : Et 5
(e) caſſis ſuper caput ejus, &
thoracem hamatum ipſe indutus : & pondus thoracis ejus,
quinque millia ſiclorum æris,
& ferri. Et ocreæ æneæ ſuper 6
crura ejus : & clypeus æneus inter humeros ejus. Et haſtile ha- 7
ſtæ ejus, ſicut (f) liciatorium
texentium : & lancea ejus ſexcentorum ſiclorum ferri. Et portans arma ejus antecedebat eum. Et ſtetit, & exclamavit 8
in aciem Iſrael, & dixit eis,
Quid egredimini congredi prælio adverſum nos? Nónne ego
ſum alienigena, & vos (g) Hebræi ipſius Saul ? Eligite vobis
ipſis virum, & deſcendat ad me.
Et , ſi potuerit pugnare adver- 9
ſùs me,& ſi percuſſerit me; &
erimus vobis in ſervos. Si autem
ego (h) potuero , et percuſſero
eum ; eritis nobis in ſervos, et
ſervietis nobis. Et dixit alieni- 10
gena, Ecce ego exprobravi aciem Iſrael (i) hodiè in die
hac. Date mihi virum, et ſingulariter pugnabimus utrique.
Et audivit Saul et univerſus 11
Iſrael verba alienigenæ hæc :
et expaverunt , et timuerunt
(k) valdè.

MS.A.

(α) Σογχὼ (β) Σογχὼ, (γ) ἐν Ἀφεσδομμείν. (δ) αὐτοὶ παρατάσσονται, (ε) ἀλλοφύλων. Καὶ ἀλλόφυλοι (ζ) ἓξ πήχεων (η) περικεφαλαίαν (θ) ἐπάνω τῶν (ι) ὑφαίνοντος, (κ) πρὸς τὴν (λ) Ἐπ(μ) αὐτοῖς (ν) πρός με πολεμῆσαι, καὶ (ξ) ἐὰν ἐγὼ (ο) δουλώσατε (†) μονομαχήσωμεν (π) αὐτοῦ
12 τοῦ (ρ) σφόδρα. Καὶ * εἶπεν Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίου. οὗτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν
13 ταῖς ἡμέραις Σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες * ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαοὺλ εἰς πόλεμον, καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτοῦ Σαμμά.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יז

1 וכנשו פלשתאי ית משריתהון לאגחא קרבא ואתכנשו לשוכה די לשבט יהודה ושרו
2 בין סוכו ובין עזקה באפס דמים׃ ושאול ואנש ישראל אתכנשו ושרו במישר בוטמא
3 וסדרו קרבא לקדמות פלשתאי׃ ופלשתאי קימין על טורא מכא וישראל קימין על טורא
4 מכא וחילתא ביניהון׃ ונפק גברא מביניהון ממשרית פלשתאי גלית שמיה מגת רומיה
5 שתא אמין וזרתא׃ וקולס דנחש על רישיה ושרין גלבין הוא לביש ומתקל שריונא
6 חמשא אלפין תקלי נחשא׃ וטרקלילין דנחש על רגלוהי ומסחפא דנחשא נפק מן קלסא
7 ומטל דנחשא בין כתפוהי׃ ואעא דמורניתיה כאכסן דגרדאין ושננא דמורניתיה מתקל
8 שית מאה תקלי פרזלא ונטל תריסא אזל קדמוהי׃ וקם ואכריז על סדרי ישראל ואמר
להון למה תפקון לסדרא קרבא הלא אנא פלשתאה ואתון עבדין לשאול [אנא הוא
גלית פלשתאה דמן גת דקטלית תרין בני עלי כהני חפני ופנחס ושביתי ית ארון קימא
דיי ואובילית יתיה לבית דגון טעותי והוה תמן בקרוי פלשתאי שבעא ירחין ואף כל קרב
וקרב דהוו להון לפלשתאי אנא נפיק בריש חילא ונצחנא בקרבא ורמינא קטילין
כעפרא דארעא ועד כען לא אכשרו יתי פלשתאי למהוי רב אלפא עליהון ואתון בני
ישראל מה גבורא עבד לכון שאול בר קיש דמן גבעתא דמניתון יתיה מלכא עליכון
אם גבר גבר הוא יחות ויעביד קרבא עמי ואם גבר חלש הוא] בחרו לכון גברא ויחות
9 לותי׃ אם יכול לאגחא קרבא עמי ויקטלנני ונהי לכון לעבדין ואם אנא איכול ליה
10 ואקטלניה ותהון לנא לעבדין ותפלחון יתנא׃ ואמר פלשתאה אנא חסדית ית סדרי
11 ישראל יומא דין למימר איתו לי גברא ונגיח קרבא כחדא׃ ושמע שאול וכל ישראל
12 ית פתגמי פלשתאה האלין ואתברו ודחילו לחדא׃ ודוד בר גבר אפרתי הדין מבית
לחם דבית יהודה ושמיה ישי וליה תמניא בנין וגברא ביומי שאול סיב מני בבחיריא׃
13 ואזלו תלתא בני ישי רברביא אזלו בתר שאול לקרבא ושום תלתא בנוהי דאזלו
לקרבא אליאב בוכרא ותנייניה אבינדב ותליתאה שמה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

XVII.

ET congregaverunt Peliſtæi exercitū ſuū ad ineundum bellū,&congregati ſunt ad Zzocho quæ eſt tribui Jehudah,& poſuerunt caſtra inter Zzocho & inter Ghazekah in Ephezzdummin. Et Saul & homo Iſrael congregati ſunt,& poſuerunt caſtra in planicie glandis,& ordinaverunt præliū ad occurſū Peliſtæorū. Et Peliſtæi ſtabant ſuper montem hinc,& Iſrael ſtabat ſuper montem hinc;& vallis inter eos. Et exiit vir de inter illos ex caſtris Peliſthæorū, Goliath nomen ej⁹ ex Gath : altitudo ej⁹ ſex cubiti & palm⁹. Et galea ærea ſup caput ej⁹, et lorica ſquamarū ipſe indut⁹, & pond⁹ loricæ quinq; mille ſicli æris. Et ocreæ æreæ ſuper pedes ej⁹, et haſta ærea exiens ex galea *ac* geſtata *ære* inter humeros ej⁹. Et lignū haſtæ ej⁹ ſicut jugū textorū,et acies haſtæ ej⁹ pond⁹ ſexcentū ſiclorū ferri ; et ferens ſcutum ambulans ante eū. Et ſtetit,et *proclamavit* ſuper ordines Iſrael,et dixit illis, Ad quid *exitis* ad ordinandū bellū ? nónne ego Peliſtæ⁹, et vos ſervi *S*aulis ? *ego ille Goliath* Peliſtæus *qui ex Gath,qui interemi duos filios Heli ſacerdotes Hhophni & Pinhhazz, & captivā abduxi arcā fœderis Domini,& intuli eam in domū Dagon Erroris mei , eratq; illic in urbibus* Peliſtæorum *ſeptem menſibus ; etiam ſingulis præliis quæ fuerunt ipſis* Peliſtæis *ego egrediens in capite exercitus, et vicimus in bello,et projecimus interfectos ut pulverem terræ, et uſque huc non eo honore affecerunt me* Peliſtæi *ut eſſem princeps mille apud ipſos: vos autem filii Iſrael, quod virile facinus præſtitit vobis Saul filius Kis qui ex Gibghatha, quòd conſtituiſtis ipſū regē ſuper vos ; ſi vir fortis ipſe,deſcendat*, et *faciat præliū mecū ; ſin autem vir imbellis ille*, eligite vobis virum, et deſcendat ad me. *S*i valebit ad ordinandū præliū mecū,et occidet me,et erimus vobis ad ſervos;et ſi ego valebo ei,et occidā eū ,et eritis nobis ad ſervos, et ſervietis nobis. Et dixit Peliſtæus , Ego exprobravi ordines Iſrael hodie: *dicens* venire facite mihi virū,et inibim⁹ prælium ſimul. Et audivit *S*aul et omnis Iſrael verba Peliſthæi *hæc* : et fracti ſunt, et timuerunt valde. Et David filius viri Ephratæi hujus,ex Bethlehhem de domo Juda, et nomen ejus Iſſai;et illi octo filii,et vir in dieb⁹ *S*aul ſenex numeratus in juvenib⁹. Et iverunt tres filii Iſſai majores,iverunt poſt *S*aul ad bellū: et nomen trium filiorum ejus, qui iverunt *ad bellum*, Eliab primogenitus, et ſecundus Abinadab, et tertius *S*amah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܦܘܣܩܐ * ܝܙ *

* ܘܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܡܫܪܝܬܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ. ܒܣܘܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܪܘ ܒܝܬ 1
ܣܘܟܐ ܠܒܝܬ ܥܙܩܐ. ܒܐܦܣܕܡܝܢ. * ܘܫܐܘܠ ܘܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܟܢܫܘ. 2
ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܒܛܡܬܐ. ܘܣܕܪܘ ܩܪܒܐ ܠܘܩܒܠ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܦܠܫܬܝܐ 3
ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܛܘܪܐ ܡܟܐ. ܘܐܝܣܪܝܠ ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܛܘܪܐ ܡܟܐ. ܘܚܝܠܐ ܒܝܢܬܗܘܢ.
* ܘܢܦܩ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܓܘܠܝܕ ܫܡܗ. ܡܢ ܓܬ. 4
ܘܪܘܡܗ ܫܬ ܐܡܝܢ. ܘܙܪܬܐ. * ܘܣܢܘܪܬܐ ܕܢܚܫܐ ܒܪܝܫܗ. ܘܫܪܝܢܐ ܕܩܠܦܐ ܠܒܝܫ. 5
ܘܡܬܩܠܗ ܕܫܪܝܢܗ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܕܢܚܫܐ. * ܘܡܙܪܩܐ ܕܢܚܫܐ 6
ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ. ܘܩܘܪܦܣܐ ܕܢܚܫܐ ܒܝܬ ܟܬܦܬܗ. * ܘܩܝܣܐ ܕܢܝܙܟܗ. ܐܝܟ ܢܘܠܐ 7
ܕܓܪܕܝܐ. ܘܫܢܢܐ ܕܢܝܙܟܗ. ܫܬ ܡܐܐ ܡܬܩܠܝܢ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܫܩܠ ܙܝܢܐ ܐܙܠ
ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܩܡ ܘܩܪܐ ܠܣܕܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܡܢܐ ܢܦܩܝܢ ܐܢܬܘܢ 8
ܠܡܣܕܪ ܩܪܒܐ. ܗܐ ܐܢܐ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܢܬܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܓܒܘ ܠܟܘܢ ܓܒܪܐ
ܘܢܚܘܬ ܠܘܬܝ. * ܐܢ ܢܫܟܚ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܝ ܘܢܩܛܠܢܝ. ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܥܒܕܐ. 9
ܘܐܢ ܐܢܐ ܐܙܟܝܘܗܝ ܘܐܩܛܠܝܘܗܝ. ܬܗܘܘܢ ܠܢ ܥܒܕܐ ܘܬܦܠܚܘܢܢ. * ܘܐܡܪ 10
ܦܠܫܬܝܐ. ܐܢܐ ܚܣܕܬ ܠܣܕܪܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܘܡܢܐ. ܗܒܘ ܠܝ ܓܒܪܐ. ܢܬܟܬܫ
ܐܟܚܕܐ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܡܠܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܘܕܚܠܘ 11
* ܘܕܘܝܕ. ܒܪ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܐܦܪܬܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܡܗ. ܐܝܫܝ. ܘܠܗ. 12
ܬܡܢܝܐ ܒܢܝܢ. ܘܓܒܪܐ ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܣܒ ܘܥܠ ܒܫܢܝܐ. * ܘܐܙܠܘ ܬܠܬܐ 13
ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܫܝ ܪܘܪܒܐ. ܒܬܪ ܫܐܘܠ ܠܩܪܒܐ. ܘܫܡܗܝܗܘܢ. ܐܠܝܐܒ ܒܘܟܪܗ. ܘܬܢܝܢܗ
ܐܒܝܢܕܒ. ܘܬܠܝܬܝܐ ܫܡܥܐ.

CAP. XVII.

Poſt hæc colligentes Philiſtæi caſtra ſua 1
ad prælium, pugnam intentârunt in extremitate
Juda, caſtra ponentes inter
Sopha & Arca, in Opharſemin. Saul 2
verò & Iſraelitæ collecti, caſtra fixerunt in
valle Terebinthi, & inſtruxerunt aciem contra
Philiſtæos. Conſiſtentibus itaque Philiſtæis 3
ſupra montem hinc, & Iſraelitis ſupra
montem inde conſiſtentibus, valle interjectâ;
Egreſſus eſt vir gigas è caſtris 4
Philiſtæorum Goliad nomine, è Gath *oriundus*,
cujus altitudo erat ſex cubitorum
cum ſpithama: Galea ærea in capite ipſius, 5
& loricâ in laminam ductâ veſtit^{o}, cujus
loricæ pondus erat quinque millium ſiclorum
æris: Tibialia ærea in cruribus 6
ejus, & humerale æneum inter humeros ejus:
Lignum lanceæ ejus ſimile erat jugo 7
textorum, & mucro lanceæ ejus ſexcentorum
ſiclorum ferri: & ferens clypeum *ejus*
antecedebat eum. Is ſtans clamabat ad 8
acies Iſraelis, & dicebat eis, Quare proditis
ad inſtruendam aciem? en ego Philiſtæus
ſum, vos verò ſervi Saulis: ſeligite
vobis virum qui contra me egrediatur. Si 9
bellare mecum poſſit, meque interficiat, erimus
vobis ſervi: at ſi ego eum vincam
& interficiam, eritis nobis ſervi, & famulabimini
nobis. Dicebat etiam Philiſtæus iſte, 10
Ego exprobravi agminibus Iſraelis hodiè;
date mihi virum ut ſimul dimicemus. Cúmque 11
audiſſet Saul ac totus Iſrael verba Philiſtæi,
trepidârunt & extimuerunt valdé.
David autem filius erat viri cujuſdam Ephratæi 12
ex Beth-lehem Juda (huic nomen
Iſai, habebátque octo filios: & vir iſte
in diebus Saulis ſenuerat & provectus erat
annis. Tres autem filii Iſai natu majores 13
ſecuti fuerant Saulem ad bellum:
& eorum nomina, Eliab primogenitus ejus,
ſecundus Abinadab, tertius Samma:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع عشر *

* وجمع أهل فلسطين عساكرهم * وجاهدوا في أقصى حد آل يهودا * ونزلوا بين أقصى 1
حد يهودا وبين عرقا * في فرسمين * وساوول ورجال بني اسرائيل اجتمعوا * ونزلوا غور شجر 2
البطمة * واصطفوا لمحاربة أهل فلسطين * وكان أهل فلسطين قياما على الجبل جانبا * 3
وبنو اسرائيل على الجبل حيالهم جانبا * وكان بينهم واد * فخرج رجل جبار من عسكر 4
أهل فلسطين * اسمه جليد من مدينة جات * كان طوله ستة أذرع وشبرا * وعليه بيضة 5
من نحاس * وجوشن من نحاس * وكان وزن جوشنه خمسة آلف مثقال * وعليه ساقان من 6
نحاس * وعلى رأسه مغفر من نحاس تنزل إلى أسفل كتفه * وكانت خشبة حربته كغلظ 7
النول * وكان وزن سنان رمحه ستمائة مثقال * وبين يديه رجل حامل ترسه * فقام حيال صف 8
بني اسرائيل * فهتف وقال * ما حاجتكم إلى مصافقة الحرب * هاانذا رجل من أهل فلسطين *
وانتم عبيد ساوول * اختاروا رجلا يبارزني * فان قدر على محاربتي وان قتلني * صرنا 9
لكم عبيدا * وان ظفرت أنا به وقتلته * تصيرون أنتم لنا عبيدا وتخدمونا * ثم قال 10
الفلسطيني أيضا * أنا عيرت صفوف آل اسرائيل اليوم * أخرجوا رجلا يبارزني * فسمع ساوول 11
وبنو اسرائيل كلام الفلسطيني * وفزعوا فزعا شديدا * فاما داود فكان ابن رجل افراثي * من 12
بيت لحم قرية يهودا * اسمه ايساء كان له ثمانية بنين * وكان الرجل على عهد ساوول قد شاخ
وطعن في السن * وانطلق ثلاثة من بنيه مع ساوول إلى الحرب * أسماؤهم الياب بكره * 13
والثاني ابيناداب * والثالث سما *

CAP. XVII.

Congregantes Paleſtini copias ſuas, 1
*prælium inierunt in extremo limite familiæ
Juda, caſtra figentes inter extremum
terminum Juda, & inter Arca,
in Pharſamin. Saul autem & viri Iſraelitæ* 2
*congregati caſtrametatiq; ſunt in valle
arboris Terebinthi, & inſtruxerunt ſeſe
ad prælium contra Paleſtinos. Et Paleſtini* 3
*quidem ſtabant ſuper montem ab uno
latere, Iſraelitæ verò ſuper montem in
oppoſito latere, valle inter eos interceptâ.
Et egreſſus eſt vir quidam gigas ab exercitu* 4
*Paleſtinorum, nomine Goliad ex urbe
Gath, cujus longitudo erat ſex cubitorum
cum palmo. Tegebatur is caſſi æneâ,* 5
*& loricâ æneâ; pondus autem loricæ
ejus erat quinque millium ſiclorum.
Habebat etiam duo crura ænea, &* 6
*ſuper caput ſuum tegmen æneum ad
humeri ſui extremitatem demiſſum.
Lignum lanceæ ejus par erat craſſitie* 7
*jugo liciatorio, & pondus mucronis
lanceæ ejus erat ſexcentorum ſiclorum:
præcedebatque eum vir portans
clypeum ejus. Hic ſtans ex adverſo* 8
*aciei filiorum Iſrael clamabat ac dicebat,
Quid opus eſt inſtructione belli?
en ego vir ſum ex Paleſtinis, vos
autem ſervi Saulis; eligite virum qui
ad me deſcendat. Si mecum certamen* 9
*poterit inire, ſique me trucidabit, fiemus
vobis ſervi; quòd ſi ego ſuperavero
eum, & trucidavero illum,
fictis vos nobis ſervi, & miniſtrabitis
nobis. Præterea dicebat Philiſtæus* 10
*ille, Ego probro affeci agmina Iſraelis
hodiè; proferte virum qui ad me
deſcendat. Audiens autem Saul &* 11
*filii Iſrael verba Paleſtini, perculſi
ſunt timore graviſſimo. Porrò David* 12
*erat filius viri cujuſdam Ephratæi ex
Beth-lehem civitate Juda, nomine
Iſai, qui habebat octo filios; &
vir iſte tempore Saulis jam ſenuerat,
provectaque erat ætatis. Profecti autem* 13
*erant tres ex filiis ejus cum Saule
ad bellum: eorum nomina, Eliab
primogenitus ejus; ſecundus Abinadab;
tertius Samma:*

.Saul poſt abierunt majores tres & : minor *ipſe* David Et
וְדָוִד הוּא הַקָּטָן וּשְׁלֹשָׁה הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי שָׁאוּל׃ 14
ſui patris *pecus* paſcendi ad ,Saul *deſuper revertens & vadens* David Et
וְדָוִד הֹלֵךְ וָשָׁב מֵעַל שָׁאוּל לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אָבִיו 15
, *veſperaſcendo* & , mane ſurgendo Peliſtæus acceſſit Et .Beth-lechem
בֵּית לָחֶם׃ וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב 16
: ſuum filium David ad Iſai Dixitque .diebus quadraginta ſtetit &
וַיִּתְיַצֵּב אַרְבָּעִים יוֹם׃ וַיֹּאמֶר יִשַׁי לְדָוִד בְּנוֹ 17
,hos panes decem & ,hujus *toſti ephah* tuis fratribus nunc *Cape*
קַח־נָא לְאַחֶיךָ אֵיפַת הַקָּלִיא הַזֶּה וַעֲשָׂרָה לֶחֶם הַזֶּה
lactis formellas decem Et .tuos fratres ad caſtra in *defer currendo* &
וְהָרֵץ הַמַּחֲנֶה לְאַחֶיךָ׃ וְאֵת עֲשֶׂרֶת חֲרִצֵי הֶחָלָב 18
,*pace in* viſitabis tuos fratres & *: mille principem ad* deferes *illas*
הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשַׂר הָאָלֶף וְאֶת־אַחֶיךָ תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם
Iſrael *vir omnis* & ,ipſi & Saul Et .*capies* eorum pignus &
וְאֶת־עֲרֻבָּתָם תִּקָּח׃ וְשָׁאוּל וְהֵמָּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל 19
David mane ſurrexit Et .Peliſtim cum pugnantes ,Elah valle in
בְּעֵמֶק הָאֵלָה נִלְחָמִים עִם־פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד 20
, abiit & ,*portavit* & ; *cuſtodientem ſuper pecus* reliquit & ,diluculo in
בַּבֹּקֶר וַיִּטֹּשׁ אֶת־הַצֹּאן עַל־שֹׁמֵר וַיִּשָּׂא וַיֵּלַךְ
fuerat egreſſus exercitꝰ &,vallū ad venit & : Iſai ei præcepit quemadmodū
כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יִשָׁי וַיָּבֹא הַמַּעְגָּלָה וְהַחַיִל הַיֹּצֵא
,Iſrael ordinaverat Et .prælio in fuerant vociferati & ,*ordinem* ad
אֶל־הַמַּעֲרָכָה וְהֵרֵעוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל 21
David dereliquit Et .*ordinis* occurſum in *ordinem* Peliſtim &
וּפְלִשְׁתִּים מַעֲרָכָה לִקְרַאת מַעֲרָכָה׃ וַיִּטֹּשׁ דָּוִד אֶת־ 22
: *ordinem* in cucurrit & ; *vaſorum* cuſtodis manu *ſuper* ſe *deſuper* vaſa
הַכֵּלִים מֵעָלָיו עַל־יַד שׁוֹמֵר הַכֵּלִים וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה
ecce & ,eis cum loquente ipſo Et .*pacem ad ſuis fratribus optavit* &,venit &
וַיָּבֹא וַיִּשְׁאַל לְאֶחָיו לְשָׁלוֹם׃ וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה 23
graminetis de Ghath de ejꝰ nomē Peliſtæus Goliath ,*aſcendens utroſq;* *inter* vir
אִישׁ הַבֵּנַיִם עוֹלֶה גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי שְׁמוֹ מִגַּת מִמַּעַרוֹת
omnis Et .David audivit Et .hæc verba juxta loquebatur &,Peliſtinorū
פְּלִשְׁתִּים וַיְדַבֵּר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמַע דָּוִד׃ וְכֹל 24
timuerunt &,ejꝰ *faciebus* à fugerūt &,virum *eos videndo in* Iſrael *vir*
אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּרְאוֹתָם אֶת־הָאִישׁ וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו וַיִּירְאוּ
? hunc *aſcendentem* virum vidiſtis Num : Iſrael vir dixit Et .valde
מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַרְּאִיתֶם הָאִישׁ הָעֹלֶה הַזֶּה 25
,eū percuſſerit qui Virum erit Et.*aſcendens* Iſrael exprobrandū ad quia
כִּי לְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל עֹלֶה וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יַכֶּנּוּ
ejꝰ patris domum & ,ei dabit ſuā filiam &,*magna opulentia* rex *eum* ditabit
יַעְשְׁרֶנּוּ הַמֶּלֶךְ עֹשֶׁר גָּדוֹל וְאֶת־בִּתּוֹ יִתֶּן־לוֹ וְאֵת בֵּית אָבִיו
ſtantes viros ad David Dixitque .Iſrael in liberam faciet
יַעֲשֶׂה חָפְשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הָאֲנָשִׁים הָעֹמְדִים 26
,hunc Peliſtæum percuſſerit qui , viro fiet Quid :dicendo ,ſecū
עִמּוֹ לֵאמֹר מַה־יֵּעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי הַלָּז
præputiatus Peliſtæus quis quoniam ? Iſrael *deſuper* opprobriū removerit &
וְהֵסִיר חֶרְפָּה מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל
ei Dixitque *? viventium Divorum ordines* exprobravit quia ,hic
הַזֶּה כִּי חֵרֵף מַעַרְכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים׃ וַיֹּאמֶר לוֹ 27
.eū ꝑcuſſerit qui , viro fiet Sic :dicendo ,hoc verbū ſcd̄m populus
הָעָם כַּדָּבָר הַזֶּה לֵאמֹר כֹּה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּנּוּ׃
eſt iratꝰ & :viros ad *eo loquendo in* ,major ejus frater Eliab audivit Et
וַיִּשְׁמַע אֱלִיאָב אָחִיו הַגָּדוֹל בְּדַבְּרוֹ אֶל־הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר־ 28
quem ſuper & ,deſcendiſti *hoc* quid Ut :dixit & ,David *in* Eliab *naſus*
אַף אֱלִיאָב בְּדָוִד וַיֹּאמֶר לָמָּה־זֶּה יָרַדְתָּ וְעַל־מִי
,tuā ſuperbiam novi Ego ? deſerto in *illarum pecudis parum* reliquiſti
נָטַשְׁתָּ מְעַט הַצֹּאן הָהֵנָּה בַּמִּדְבָּר אֲנִי יָדַעְתִּי אֶת־זְדֹנְךָ
.deſcendiſti , prælium *videndum ad* quia ,tui cordis malitiam &
וְאֵת רֹעַ לְבָבֶךָ כִּי לְמַעַן רְאוֹת הַמִּלְחָמָה יָרָדְתָּ׃
? eſt verbum non an ? nunc feci Quid :David Dixitque
וַיֹּאמֶר דָּוִד מֶה עָשִׂיתִי עַתָּה הֲלוֹא דָּבָר הוּא׃ 29

Verſio VULG. LAT.

14 David autem erat minimus. Tribus ergò majoribus ſecutis Saulem, 15 Abiit David, & reverſus eſt à Saul, ut paſceret gregem patris ſui in 16 Bethlehem. Procedebat verò Philiſthæus manè & veſperè, & ſtabat quadraginta 17 diebus. Dixit autem Iſai ad David filium ſuum ; Accipe fratribus tuis ephi polentæ, & decem panes iſtos, & curre in caſtra ad fratres tuos, 18 Et decem formellas caſei has deferes ad tribunum : & fratres tuos viſitabis, ſi rectè agant : & cum quibus ordinati ſunt, diſce. 19 Saul autem, & illi, & omnes filii Iſrael in Valle terebinthi pugnabant adverſùm Philiſthiim. 20 Surrexit itaque David manè, & commendavit gregem cuſtodi : & onuſtus abiit, ſicut præceperat ei Iſai. Et venit ad locum Magala, & ad exercitum, qui egreſſus ad pugnam vociferatus erat in certamine. 21 Direxerat enim aciem Iſrael, ſed & Philiſthiim ex adverſo fuerant præparati. 22 Derelinquens ergò David vaſa quæ attulerat, ſub manu cuſtodis ad ſarcinas, cucurrit ad locum certaminis, & interrogabat ſi omnia rectè agerentur erga fratres 23 ſuos. Cúmque adhuc ille loqueretur eis, apparuit vir ille ſpurius aſcendens, Goliath nomine, Philiſthæus, de Geth, de caſtris Philiſthinorum : & loquente eo hæc eadem verba audivit David. 24 Omnes autem Iſraelitæ, cùm vidiſſent virum, fugerunt à facie ejus, timentes eum val-25 dé. Et dixit unus quiſpiam de Iſrael, Num vidiſtis virum hunc qui aſcendit ? ad exprobrandum enim Iſraeli aſcendit. Virum ergò qui percuſſerit eum, ditabit rex divitiis magnis, & filiam ſuam dabit ei, & domum patris ejus faciet abſque tribu-
26 to in Iſrael. Et ait David ad viros qui ſtabant ſecum,dicens; Quid dabitur viro, qui percuſſerit Philiſtæum hunc, & tulerit opprobrium de Iſrael ? quis enim eſt hic Philiſtæus incircumciſus, qui exprobra-
27 vit aciei Dei viventis ? Referebat autem ei populus eundem ſermonem, dicens; Hæc dabuntur viro,
28 qui percuſſerit eum. Quod cùm audîſſet Eliab frater ejus major,loquente eo cum aliis,iratus eſt contra David, & ait ; Quarè veniſti, & quarè dereliquiſti pauculas oves illas in deſerto ? ego novi ſuperbi-
29 am tuam, & nequitiam cordis tui : quia ut videres prælium, deſcendiſti. Et dixit David , Quid feci ? numquid non verbum eſt ?

MS.A.

14 Καὶ Δαυὶδ αὐτός ἐστιν ὁ νεώτερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μίζονες ἐπο-
15 ρεύθησαν ὀπίσω Σαούλ. Καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθεν, καὶ ἀνέστρεψεν
ἀπὸ τοῦ Σαούλ, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλε-
16 έμ. Καὶ προσῆγεν ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη
17 τεσσεράκοντα ἡμέρας. Καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ πρὸς Δαυίδ, Λάβε δὴ
τοῖς ἀδελφοῖς σου οἰφεὶ * τούτου, καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ
18 διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. Καὶ
τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χιλι-
άρχῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν
19 χρῄζωσιν γνώσῃ. Καὶ Σαοὺλ αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ
20 κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ὤρ-
θρισεν Δαυὶδ τὸ πρωῒ, καὶ ἀφῆκεν τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ
ἔλαβεν, καὶ ἀπῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαί· καὶ ἦλθεν
εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν
21 παράταξιν, καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ παρετάξαντο
22 Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως. Καὶ
ἀφῆκεν Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα φύλακος,
καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθεν καὶ ἠρώτησεν τοὺς
23 ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. Καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν,
Ἰδοὺ ἀνὴρ ὁ Ἀμεσσαῖος ἀνέβενεν, Γολιὰθ ὁ Φιλισταῖος ὄνο-
μα αὐτῷ ἐκ Γὲθ ἐκ τῶν παρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐ-
24 λάλησεν κατὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἤκουσεν Δαυίδ. Καὶ πᾶς
ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ
25 προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσ-
ραήλ, Εἰ ἑοράκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι
* ὀνιδίσαι τὸν Ἰσραὴλ ἀνέβη; καὶ ἔσται ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ
αὐτὸν, πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλοῦτον μέγαν, καὶ τὴν
θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
26 ποιήσει ἐλεύθερον ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς
τοὺς ἄνδρας τοὺς συνεστηκότας μετ' αὐτοῦ, λέγων, Ἤ ποιηθή-
σεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξει τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ
ἀφελεῖ ὀνιδισμὸν ἀπὸ Ἰσραήλ; ὅτι τίς ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτ-
27 μητος αὐτὸς, ὅτι ὠνίδισεν παράταξιν θεοῦ ζῶντος; Καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων, Οὕτως
28 ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξι αὐτόν. Καὶ ἤκουσεν
Ἐλιὰβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μίζων ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς
τοὺς ἄνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ Ἐλιὰβ ἐν τῷ Δαυίδ, καὶ
εἶπεν, Ἱνατί τοῦτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὰ μι-
κρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφα-
νίαν σου, καὶ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σου, ὅτι ἕνεκεν τοῦ
29 ἰδεῖν τὸν πόλεμον, κατέβης. Καὶ εἶπεν Δαυίδ, Τί ἐποίησα
νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστιν;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ודוד הוא זעירא ותלתא רברביא אזלו בתר שאול : ודוד אזל ותב מלות שאול למרעי 14 15
ית ענא דאבוהי בית לחם : וקריב פלשתאה ומקדים ומחשיך ואתעתד ארבעין יומין : 16
ואמר ישי לדוד בריה סב כען לאחך מכילתא דקליא הדין ועסרא טולמין דלחמא הדין 17
ואוביל למשריתא לאחך : וית עסר גובנין דחלבא האלין תוביל לרב אלפא וית אחך 18
תסער לשלם וית טיביהון תיתי : ושאול ואנון וכל אנש ישראל במישר בוטמא מגיחין 19
קרבא עם פלשתאי : ואקדים דוד בצפרא ושבק ית ענא על נטרא ונסיב ואזל כמא 20
דפקדיה ישי ואתא לכרקומא ומשרית עבדי קרבא נפקו לסדרא ויביבו בקרבא : וסדרו 21
ישראל ופלשתאי סדרא לקדמות סדרא : ושבק דוד ית מניא די עלוהי על יד נטיר מניא 22
ורהט לסדרא ואתא ושאל לאחוהי בשלם : והוא ממלל עמהון והא גברא מביניהון 23
סליק גלית פלשתאה שמיה מגת מסדרי פלשתאי ומלל כפתגמיא האלין ושמע דוד :
וכל אנש ישראל במחזיהון ית גברא ואפיכו מן קדמוהי ודחילו לחדא : ואמר אנש 24 25
ישראל החזיתון גברא דסליק הדין ארי לחסדא ית ישראל סליק ויהי גברא דיקטלניה
יעתרניה מלכא עותר סגי וית ברתיה יתן ליה וית בית אבוהי יעביד חורין רברבין
בישראל : ואמר דוד לגבריא דקימין עמיה למימר מה יתעביד לגברא דיקטול ית 26
פלשתאה דיכי ויעדי חסודא מעל ישראל ארי מן פלשתאה ערלא הדין ארי חסד סדרי
עבדי קרבא דעמיה דיי קימא : ואמר ליה עמא כפתגמא הדין למימר כדין יתעביד 27
לגברא דיקטלניה : ושמע אליאב אחוהי רבא במללותיה עם גבריא ותקיף רוגזא 28
דאליאב בדוד ואמר למה דנן נחתתא ועל מן רטשתא זעיר ענא האנון במדברא אנא
ידענא ית בקרנותך וית בישות לבך ארי בדיל למחזי עבדי קרבא נחתתא : ואמר דוד 29
מה עבדית כען הלא פתגם הוא דאמרית :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et David ipſe parvus, et tres magni iverunt poſt Saul. Et David ivit, & rediit à Saul ad paſcendū pecus patris ſui Bethlehhē. Et acceſſit Peliſthæꝰ anticipans, et veſpertinans, & commoratus eſt quadraginta dies. Et dixit Iſſai David filio ejus, Ferto nunc fratribus tuis menſuram toſti hujus, & decem tortas panis *hujus*, & deferto ad exercitum ad fratres tuos. Et decem caſeos lactis hos deferes ad magiſtrum mille, et fratres tuos viſitabis ad pacem, et bonitatem eorum afferes. Et *S*aul, et illi, et omnis homo Iſrael in planicie glandis ineuntes bellum cum Peliſtæis. Et anticipavit David in mane et reliquit pecus ſuper *cuſtodem*, et tulit et abiit ſicut juſſit illum Iſſai, et venit ad caſtra : et exercitus facientiū bellū exierunt ad ordinem, et clanxerunt in prælio. Et ordinaverunt Iſrael et Peliſtæi ordinem ad occurſū ordinis. Et reliquit David vaſa quæ ſuper ſe ſuper manū cuſtodis vaſorum , et cucurrit ad ordinem ; et venit , et rogavit fratribus ſuis ad pacem. Et ipſe loquens cum illis, et ecce vir de-inter eos aſcendit, Goliath Peliſthæus nomen ejus ex Gath, ex ordinibus Peliſthæorum ; et locutꝰ eſt, ut verba iſta, et audivit David. Et omnis homo Iſrael in videndo eos virū, et verterunt ab-ante illum, et metuerunt valde. Et dixit homo Iſrael, Num vidiſtis virū qui aſcendit hunc, quia ad exprobrandū Iſrael aſcendit? et erit qui occiderit eum, ditabit illū rex divitiis magnis, et filiam ſuam dabit ei ; et domū patris ſui faciet *liberos* magnates in Iſrael. Et dixit David viris qui ſtantes ſecū ad dicendum, Quid fiet viro qui occidet Peliſthæū præputiatū iſtum ; et auferet ignominiā deſuper Iſrael ? quia quis Peliſthæus præputiatus iſte ? quia exprobrat ordinibus *facientiū bellū* populi Dei manentis? Et dixit illi populꝰ ſicut verbū hoc ad dicendū, *S*ic fiet viro qui occiderit illum. Et audivit Eliab frater ejus maximus, in loqui eum cum viris, et invaluit indignatio ipſius Eliab in David : et dixit, Ad quid huc deſcendiſti? et ſuper quem dereliquiſti exiguum pecorum illorū in deſerto ? ego novi præſumptionem tuam, et malitiam cordis tui, ꝙ ad videndum facientes prælium deſcendiſti. Et dixit David, Quid feci nunc ? nónne verbum fuit quod dixi ?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܕܘܝܕ ܗܘܐ ܙܥܘܪܐ.* ܘܗܘ ܕܘܝܕ ܗܦܟ ܗܘܐ ܡܢ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ ܠܡܪܥܐ ܥܢܐ ܕܐܒܘܗܝ.
15 ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܩܪܒ ܦܠܫܬܝܐ ܡܨܦܪ ܘܪܡܫܐ. ܘܩܡ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ. * ܘܐܡܪ ܐܝܫܝ
16 ܠܕܘܝܕ ܒܪܗ. ܐܘܒܠ ܠܐܚܝܟ. ܣܐܬܐ ܕܩܠܝܐ. ܘܥܣܪ ܠܚܡܝܢ. ܘܪܗܛ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܐܚܝܟ.
17 *ܘܥܣܪ ܓܒܬܐ ܗܠܝܢ ܕܚܠܒܐ. ܐܘܒܠ ܠܪܒ ܐܠܦܐ. ܘܐܚܝܟ ܣܥܘܪ ܒܫܠܡܐ. ܘܣܒ ܡܢܗܘܢ
18 ܐܝܬܐ ܠܝ. * ܘܫܐܘܠ ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ ܡܬܟܬܫܝܢ ܥܡ
19 ܦܠܫܬܝܐ.* ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܒܩ ܥܢܐ ܠܢܛܘܪܐ. ܘܫܩܠ ܘܐܙܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܐܝܫܝ.
20 ܘܐܬܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܚܝܠܐ ܕܢܦܩ ܠܣܕܪܐ. ܘܝܒܒܘ ܠܩܪܒܐ. * ܘܣܕܪܘ ܐܝܣܪܝܠ
21 ܘܦܠܫܬܝܐ. ܣܕܪܐ ܠܘܩܒܠ ܣܕܪܐ. * ܘܫܒܩ ܕܘܝܕ ܡܐܢܐ ܕܥܠܘܗܝ ܠܘܬ ܢܛܘܪ ܡܐܢܐ. ܘܪܗܛ ܠ
22 ܣܕܪܐ. ܘܫܐܠ ܒܫܠܡܐ ܕܐܚܘܗܝ. * ܘܟܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ
23 ܣܠܩ. ܓܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ ܫܡܗ. ܡܢ ܓܬ ܡܢ ܣܕܪܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܐ ܗܠܝܢ.
ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ.* ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܚܙܐܘܗܝ ܠܓܢܒܪܐ. ܥܪܩܘ. ܘܕܚܠܘ ܡܢ
24 ܩܕܡܘܗܝ.* ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܙܝܬܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܕܠܡܚܣܕܘ ܠܐܝܣܪܝܠ
25 ܣܠܩ. ܓܒܪܐ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ. ܢܥܬܪܝܘܗܝ ܡܠܟܐ. ܥܘܬܪܐ ܪܒܐ. ܘܒܪܬܗ. ܢܬܠ ܠܗ.
ܘܒܝܬܗ ܕܐܒܘܗܝ ܢܥܒܕ ܚܐܪܐ ܒܐܝܣܪܝܠ.* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܩܝܡܝܢ ܠܘܬܗ. ܡܢܐ
26 ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ ܠܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ ܥܪܠܐ. ܘܢܥܒܪ ܚܣܕܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ.
ܡܛܠ ܕܡܢܘ ܗܢܐ ܦܠܫܬܝܐ ܥܪܠܐ. ܕܡܚܣܕ ܠܣܕܪܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܡܐ
27 ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܕܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ. * ܘܫܡܥ ܐܠܝܒ ܐܚܘܗܝ
28 ܩܫܝܫܐ ܟܕ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܠܓܒܪܐ. ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܐܠܝܒ ܥܠ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ
ܢܚܬܬ. ܘܠܡܢ ܫܒܩܬ ܩܠܝܠ ܥܢܐ ܗܠܝܢ ܕܒܡܕܒܪܐ. ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܪܚܘܬܟ ܘܒܝܫܘܬ
29 ܠܒܟ. ܕܠܡܚܙܐ ܩܪܒܐ ܢܚܬܬ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܗܫܐ. ܗܐ ܡܠܬܐ ܐܝܬܝܗܝ.

David autem erat minimus.) Hic ergò Da- 14 15
vid reverſus fuerat à comitatu Saulis, abie-
ràtque ad paſcendas oves patris ſui in Beth-
lehem. Dum igitur accederet Philiſtæus il- 16
le manè ac veſpere, & quadraginta diebus p-
ſtitiſſet, Dixit interim Iſai Davidi filio ſuo, 17
Ferto fratribus tuis ſatum *tritici* fricti, & de-
cem panes; & accurrens deporta in caſtra ad
fratres tuos. Decem verò caſeos iſtos lacteos 18
defer ad tribunum, fratréſque tuos viſita in
pace, & nuntium eorũ ad me deferto. (Saul 19
autem cum omnibus Iſraelitis ſub terebintho
pugnabant adversùs Philiſtæos.) Surgens 20
itaque David manè, ovibúſque cuſtodi com-
miſſis, portavit *ea* & abiit, quemadmodum
præceperat ei Iſai: quumque perveniſſet ad
caſtra in vallem quæ porrigebatur ad aciem,
clamaverant ad prælium: Jamque inſtruxe- 21
rant ſeſe Iſraelitæ & Philiſtæi, acies adversùs
aciem. Quapropter depoſitis à ſe David va- 22
ſis *ſuis* prope *reliqua* vaſa, cucurrit ad aciem,
ſalutavitque fratres ſuos. Et dum ipſe loque- 23
retur cum eis, ecce vir ille gigas, Goliad Phili-
ſtæus nomine, è Gath *oriundus*, aſcendebat ex
acie Philiſtæorum, eadémque verba dicebat
audiente Davide. Omnes autem Iſraelitæ, 24
cùm vidiſſent gigantem, timuerunt & fugerũt
à conſpectu ipſius: Et dixerunt Iſraelitæ, Vi- 25
diſtíſne virum iſtum qui ad exprobrandum
Iſraeli aſcendit? virum qui interfecerit eum,
locupletabit rex divitiis magnis, & filiam ſu-
am dabit illi, & domum patris ejus nobilem
reddet in Iſraele. Dixit David viris ſibi a- 26
ſtantib⁹, Quid fiet viro qui interfecerit Phi-
liſtæum hunc præputiatum, & averterit pro-
brum ab Iſraele? quid enim eſt Philiſtæus iſte
præputiatus qui probro afficit agmina Dei
viventis? Cui populus idem verbum dixit; 27
Ita fiet viro qui interfecerit eum. Audivit 28
autem Eliab frater ejus maximus cùm viros
illos alloqueretur: quare irâ percitus Eliab
contra Davidem, dixit ad eum, Cur deſcen-
diſti? & cuinã commiſiſti oves illas pauculas
quæ ſunt in deſerto? ego novi arrogantiã tuã
& nequitiam cordis tui, quòd ad videndum
bellũ deſcenderis. Dixit verò David, Quid 29
feci? jam verò hæc verba ſunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * وكان داود اصغر الاخوة * فلما اشتغل شاول بالحرب * انصرف داود يرعي غنم ابيه في بيت لحم
15
16 * وكان الفلسطيني يغدوا ويروح ويعيرهم * فمكثوا كذلك اربعين يوما * فقال ايشاء لداود
17 ابنه * انطلق الي اخوتك بكيل من حنطة مقلوة وعشر ارغفة * فاسرع الي اخوتك الي العسكر
18 * وخذ عشر جبنات هدية لقايدهم * وتعاهد سلامة اخوتك * وات بخبرهم * وكان شاول وجميع
19 رجال اسرايل يجاهدون اهل فلسطين في غور شجر البطم * فبكر داود سحرا * وترك الغنم عند
20 من يحفظها * وحمل ما امره به ابوه وانطلق * واتي العسكر الي الوادي الذي يخرج الي
21 الصفين * وهتف القوم للحرب * وتصافف بنوا اسرايل واهل فلسطين * صفا بازاء صف * فوضع
22 داود ما كان معه عند ثياب اخوته * فاحضر الي الصف * وسلم علي اخوته * وبينما هو يكلمهم *
23 اذا هو بالرجل الجبار صاعد * اسمه جليذ الفلسطيني من جاث من صف اهل فلسطين * فقال
24 القول الذي كان يقوله * وسمعه داود * فلما راي جميع بني اسرايل الجبار فروا وولوا من بين
25 يديه * وقال رجال آل اسرايل * رايتم هذا الرجل كيف صعد ليعير بني اسرايل * الرجل الذي
يقتله يغنيه الملك ويكثر ماله * ويزوجه بنته * ويصير اهل بيته احرارا * ولا يكون عليهم سبيل
26 * فقال داود للذين كانوا قياما * ما الذي يصنع بالرجل الذي يقتل هذا الفلسطيني الاغلف *
ويصرف العار عن بني اسرايل * لانه ما عسي ان يبلغ من امر هذا الفلسطيني الاغلف الذي
27 عير صف الله الحي * فقالوا رجال الشعب القول الذي قالوه قبل ذلك * هكذا يصنع بالرجل
28 الذي يقتله * وسمع اليب اكبر اخوته قوله للرجال * فاشتد غضب اليب علي داود * وقال له *
لماذا نزلت الي هاهنا * وعند من خلفت الغنم القليل الذي في البرية * وقد عرفت جرءتك وخبث
29 قلبك * انك انما نزلت لتنظر الي الحرب * قال داود * ما الذي صنعت * انما قلت قولا *

David autem erat minimus fratrũ. Cumq; 14
occupatus eſſet Saul bello, rediit David ad 15
paſcendum oves patris ſui in Beth-lehem.
Et verò Paleſtinus ille manè & ſub ve- 16
ſperam veniens probro afficiebat eos; &
manſerunt ſic quadraginta diebus. Dixit 17
autem Iſai ad Davidem filium ſuum, De-
fer ad fratres tuos menſuram tritici frixi,
& decem panes, & vade citò ad fratres
tuos ad exercitum. Et accipe decem ca- 18
ſeos munus duci eorum, & viſita pacem
fratrum tuorũ, & affer nuntium eorum.
(Porrò Saul & omnes Iſraelitæ bellum 19
gerebant cum Paleſtinis in valle arbo-
rum terebinthi.) Surgens itaq; David di- 20
luculò, dimiſſiſque ovibus apud quendam
ut cuſtodiret eas, tulit quæ præceperat ei
pater ſuus, et profectus pervenit ad exer-
citum in vallem quæ exitum habebat ad
utranque aciem; ubi exclamaverat popu-
lus ad pugnã, Inſtruxerantque ſeſe Iſrae- 21
litæ & Paleſtini, acies ex adverſo a-
ciei. Quare depoſito David quod ſecum 22
habebat, apud veſtes fratrum ſuorum,
accurrit ad aciem, & ſalutavit fratres
ſuos. Dùmque alloqueretur eos, ecce 23
vir ille gigas nomine Goliad Paleſtinus,
è Gath, aſcendens ex acie Paleſtino-
rum, ſermonem protulit quem dicere ſo-
lebat; audivitque eum David. Hunc gi- 24
gantem cùm vidiſſent omnes Iſraelitæ,
timuerunt, & terga verterunt coram eo:
Et dixerunt viri Iſraelitæ, Vidiſtis vi- 25
rum hunc quomodo aſcenderit ad affi-
ciendum contumeliis filios Iſrael? vi-
rum qui trucidaverit eum, ditabit rex
& augebit opes ejus, filiam ſuam nu-
ptum dabit illi, faciétque familiam e-
jus immunem, ita ut nulli rei ſubjicia-
tur. Dixit David iis qui adſtabant, 26
Quid fiet viro illi qui trucidârit Phili-
ſtæum hunc incircumciſum, probrumque
abſtulerit à filiis Iſrael? nam quis
tandem futurus eſt exitus negotii Phi-
liſtæi hujus incircumciſi qui probra obje-
cit aciei Dei vivi? Dixerunt viri po- 27
puli eundem ſermonem quem antea di-
xerant, Sic fiet viro qui trucidârit e-
um. Audiens autem Eliab maximus 28
natu fratrũ ſuorum colloquium ejus cum
viris illis, efferbuit irâ Eliab adversùs
Davidem, & ait illi, Cur hûc deſcen-
diſti? & apud quem reliquiſti oves
illas paucas quæ ſunt in deſerto? jam
novi audaciam tuam & malitiam cor-
dis tui, quòd deſcenderis quidem ut bel-
lum ſpectares. Dixit David, Quid egi? 29
equidem verba tantùm *dixi.*

: hoc verbā ſecundū dixit & ,*alterum contra ad ipſum apud ex* ſe vertit Et 30
30 וַיִּסֹּב מֵאֶצְלוֹ אֶל־מוּל אַחֵר וַיֹּאמֶר כַּדָּבָר הַזֶּה
ſunt audita Et .primum verbum juxta,verbum populus ei reſpōderunt &
31 וַיְשִׁבֻהוּ הָעָם דָּבָר כַּדָּבָר הָרִאשׁוֹן׃ וַיִּשָּׁמְעוּ
.eum *cepit* & ,Saul *facies ad indicarunt* &:David eſt locutᵒ quæ verba
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר דָּוִד וַיַּגִּדוּ לִפְנֵי־שָׁאוּל וַיִּקָּחֵהוּ׃
tuus Servus .eum *ſuper* hominis cor concidat Ne : Saul ad David Dixitq;
32 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל אַל־יִפֹּל לֵב־אָדָם עָלָיו עַבְדְּךָ
: David ad Saul Dixitque .iſto Peliſtæo cum pugnabit & , ibit
33 יֵלֵךְ וְנִלְחַם עִם־הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד
puer quia :eo cum *pugnandum ad* iſtum Peliſtæum ad ire poteris Non
לֹא תוּכַל לָלֶכֶת אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ כִּי־נַעַר
: Saul ad David dixit Et *ſuis pueritiis à belli* vir ipſe & ,*tu*
34 אַתָּה וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מִנְּעֻרָיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל
,urſus & ,leo veniebat & : *pecore* in ſuo patri tuus ſervus erat Paſtor
רֹעֶה הָיָה עַבְדְּךָ לְאָבִיו בַּצֹּאן וּבָא הָאֲרִי וְאֶת־הַדּוֹב
,eū percutiebam & ,eum poſt egrediebar Et .grege de agnum *tulit* &
35 וְנָשָׂא שֶׂה מֵהָעֵדֶר׃ וְיָצָאתִי אַחֲרָיו וְהִכִּתִיו
,ejᵒ barbā *in* apprehēdebā & ,me *ſuper* cōſurgebat Et .ejᵒ ore ex eruebam &
וְהִצַּלְתִּי מִפִּיו וַיָּקָם עָלַי וְהֶחֱזַקְתִּי בִּזְקָנוֹ
etiam ,leonem *Etiam* .eū mori faciebam & ,eum percutiebam &
36 וְהִכִּתִיו וַהֲמִיתִּיו׃ גַּם אֶת־הָאֲרִי גַּם־
unus tanquā iſte *præputiatus* Peliſtæus erit Et .tuus ſervus percuſſit urſum
הַדּוֹב הִכָּה עַבְדֶּךָ וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כְּאַחַד
dixit Et .*viventium Divorum ordines* affecit probris quia , eis ex
37 מֵהֶם כִּי חֵרֵף מַעַרְכֹת אֱלֹהִים חַיִּים׃ וַיֹּאמֶר
ipſe ,urſi manu de & ,leonis manu de me eruit qui Dominus : David
דָּוִד יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּלַנִי מִיַּד הָאֲרִי וּמִיַּד הַדֹּב הוּא
,Vade : David ad Saul Dixitque ,hujus Peliſtæi manu de me eruet
יַצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֵךְ
dedit &,ſuis veſtibus David Saul induit Et .tecum ſit Dominus &
38 וַיהוָה יִהְיֶה עִמָּךְ׃ וַיַּלְבֵּשׁ שָׁאוּל אֶת־דָּוִד מַדָּיו וְנָתַן
David accinxit Et .loricā eum induit &,ejᵒ caput ſuper æream galeam
39 קוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן׃ וַיַּחְגֹּר דָּוִד אֶת
.*erat expertus* non quia : ire voluit & ,ſuas veſtes deſuper ſuū gladium
־חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדָּיו וַיֹּאֶל לָלֶכֶת כִּי לֹא־נִסָּה
non quia , iſtis *in* ire *potero* Non : Saul ad David Dixitque
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל לֹא־אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה כִּי לֹא
.ſuū baculū *Cepitque* .ſe *deſuper* David ea removit Et .feci periculum
40 נִסִּיתִי וַיְסִרֵם דָּוִד מֵעָלָיו׃ וַיִּקַּח מַקְלוֹ
poſuit &,torrente de lapides læves quinque ſibi elegit & ,ſua manu in
בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר־לוֹ חֲמִשָּׁה חַלֻּקֵי־אֲבָנִים מִן־הַנַּחַל וַיָּשֶׂם
:ſua manu in ſua funda & ,pera in & ,ſibi quod ,*paſtorum* vaſe in eos
אֹתָם בִּכְלִי הָרֹעִים אֲשֶׁר־לוֹ וּבַיַּלְקוּט וְקַלְעוֹ בְיָדוֹ
appropinquans & , *iens* Peliſtæus ibat Et .Peliſtæum ad acceſſit &
41 וַיִּגַּשׁ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי הֹלֵךְ וְקָרֵב
,Peliſtæus aſpexit Et .*ejus facies ad* ſcutum *ferens* vir & ; David ad
42 אֶל־דָּוִד וְהָאִישׁ נֹשֵׂא הַצִּנָּה לְפָנָיו׃ וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי
ſimul ,rubicundus & ,puer erat quia : eum deſpexit & ,David vidit &
וַיִּרְאֶה אֶת־דָּוִד וַיִּבְזֵהוּ כִּי־הָיָה נַעַר וְאַדְמֹנִי עִם־
quia ,*ego* canis Nunquid:David ad Peliſtæus Dixitque .aſpectu pulcher
43 יְפֵה מַרְאֶה׃ וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד הֲכֶלֶב אָנֹכִי כִּי־
.*ſuis diis in* David Peliſtæus maledixit Et ? baculis *in* me ad *veniens* tu
אַתָּה בָא־אֵלַי בַּמַּקְלוֹת וַיְקַלֵּל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת־דָּוִד בֵּאלֹהָיו׃
tuam carnem dabo & ,me ad Veni : David ad Peliſtæus Dixitque
44 וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד לְכָה אֵלַי וְאֶתְּנָה אֶת־בְּשָׂרְךָ
: Peliſtæum ad David dixit Et .*agri animali* & ,*cœlorum volatili*
45 לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי
te ad *veniens* ego & : clypeo & ,lancea *in* & gladio *in* me ad *veniens* Tu
אַתָּה בָּא אֵלַי בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאָנֹכִי בָא־אֵלֶיךָ
.affeciſti probris quē ,Iſrael *ordinum* Dei exercituū Domini nomine in
בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ׃

Verſio VUL. LAT.

30 Et declinavit paululū ab eo ad aliū: dixítque eundē ſermonē. Et reſpondit ei populᵒ verbum 31 ſicut priùs. Audita ſunt autem verba, quæ locutᵒ eſt David, et annuntiata in conſpectu Saul. 32 Ad quē cùm fuiſſet adductᵒ, locutus eſt ei, Non concidat cor cujuſquā in eo: ego ſervᵒ tuus vadā, & pugnabo adverſᵒ Philiſthæum. 33 Et ait Saul ad David; Non vales reſiſtere Philiſthæo iſti, nec pugnare adverſᵒ eum: quia puer es, hic autē vir bellator eſt ab adoleſcentia ſua. 34 Dixítq; David ad Saul; Paſcebat ſervᵒ tuus patris ſui gregē, & veniebat leo, vel urſᵒ, & tollebat arietē de medio gregis: 35 Et pſequebar eos, & percutiebā, eruebámq; de ore eorū: & illi conſurgebant adverſùm me, & apprehendebā mentū eorū, & ſuffocabā, interficiebámq; eos. 36 Nam & leonē & urſū interfeci ego ſervus tuᵒ: erit igitur & Philiſthæus hic incircumciſus, quaſi unᵒ ex eis. Nunc vadā, & auferā opprobriū populi: quoniā quis eſt iſte Philiſthæᵒ incircumciſᵒ qui auſᵒ eſt maledicere exercitui Dei viventis? 37 Et ait David; Dn̄s qui eripuit me de manu leonis, et de manu urſi, ipſe me liberabit de manu Philiſthæi hujᵒ. Dixit autē Saul ad David; Vade, & Dn̄s tecum 38 ſit. Et induit Saul David veſtimentis ſuis, & impoſuit galeā æreā ſup caput ejus; & veſtivit 39 eum loricâ. Accinctᵒ ergò David gladio ejᵒ ſuper veſtē ſuā, cœpit tentare ſi armatᵒ poſſet incedere: non enim habebat conſuetudinē. Dixítque David ad Saul; Non poſſū ſic incedere, quia non uſū habeo. Et de-40 poſuit ea, Et tulit baculū ſuū, quē ſemp habebat in manibᵒ: & elegit ſibi quinq; limpidiſſimos lapides de torrente, et miſit eos in perā paſtoralē, quam habebat ſecū, & fundam manu tulit: & proceſſit adverſū Phi-41 liſthæū. Ibat autem Philiſthæᵒ incedens: et appropinquans adverſùm David, & armiger ejus 42 ante eum. Cúmque inſpexiſſet Philiſthæus, & vidiſſet David, deſpexit eū. Erat enim adoleſcens rufus, et pulcher aſpectu. 43 Et dixit Philiſthæus ad David; Numquid ego canis ſum, quòd tu venis ad me cum baculo? Et maledixit Philiſthæᵒ David in 44 diis ſuis: Dixítque ad David; Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus cœli & beſtiis 45 terræ. Dixit autem David ad Philiſthæum; Tu venis ad me cum gladio, et haſta, & clypeo: ego autē venio ad te in nomine Domini exercituum, Dei agminum Iſrael, quibus exprobrâſti

MS.A.

30 Καὶ ἐπέστρεψεν παρ' αὐτοῦ εἰς ἐναντίον ἑτέρου, καὶ εἶπεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο· 31 καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ πρώτου. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν Δαυὶδ, καὶ ἀνηγγέλησαν* ὀπίσω Σαοὺλ. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν

Verſio GRÆ.LXX.Interp. Cum Tranſ.LAT.

32 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Μὴ δὴ συμπεσέτω (σ) καρδία τοῦ κυρίου μου ἐπ' αὐτόν. ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου. 33 Καὶ εἶπε Σαοὺλ (τ) πρὸς τὸν Δαυὶδ, Οὐ μὴ (υ) δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦ πολεμεῖν (φ) μετ' αὐτοῦ, ὅτι παιδάριον εἶ σὺ, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστὴς 34 ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ· καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων, καὶ ἡ ἄρκος, καὶ ἐλάμβανε πρόβατον ἐκ τῆς 35 ἀγέλης, Καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐκράτησα (χ) τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα, καὶ 36 ἐθανάτωσα αὐτόν. Καὶ τὴν λέοντα καὶ τὴν ἄρκον ἔτυπτεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἓν τούτων. οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν, καὶ ἀφελῶ (ψ) σήμερον ὄνειδος ἐξ Ἰσραήλ; διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὃς ὠνείδισε παράταξιν 37 θεοῦ ζῶντος; (ω) Κύριος ὃς ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ ἐκ χειρὸς (α) τῆς ἄρκου, αὐτὸς ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Πορεύου, καὶ (β) ἔσται κύριος μετὰ 38 σοῦ. Καὶ ἐνέδυσε Σαοὺλ (γ) τὸν Δαυὶδ μανδύαν, καὶ τὴν περικεφαλαίαν χαλκῆν (δ) περὶ τὴν 39 κεφαλὴν αὐτοῦ, Καὶ (ε) ἔζωσε τὸν Δαυὶδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασε (ζ) περιπατήσας ἅπαξ καὶ δίς. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Οὐ μὴ δύνωμαι (η) πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ πεπείραμαι. καὶ 40 (θ) ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔλαβε τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε (ι) λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καδίῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογὴν, καὶ (κ) σφενδόνη αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσῆλθε 42 πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον. (λ) Καὶ εἶδε Γολιὰθ τὸν Δαυὶδ, καὶ (μ) ἐξητίμασεν αὐτόν· ὅτι αὐτὸς ἦν παιδάριον, καὶ αὐτὸς πυῤῥάκης 43 μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ, Ὡσεὶ κύων ἐγώ εἰμι, ὅτι σὺ ἔρχῃ (ν) ἐπ' ἐμὲ ἐν ῥάβδῳ καὶ (ξ) λίθοις; καὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ χείρων κυνός. καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν (ο) τοῖς θεοῖς 44 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ, Δεῦρο πρὸς μὲ, καὶ (π) δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς (ρ) κτήνεσι τῆς 45 γῆς. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρὸς μὲ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, κἀγὼ πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι (σ) κυρίου θεοῦ σαβαὼθ παρατάξεως Ἰσραὴλ, ἣν ὠνείδισας

MS.A. (σ) ἡ καρδία (τ) πρὸς Δαυὶδ, (υ) δυνηθήσῃ (φ) πρὸς αὐτὸν, ὅτι παιδάριον (χ) τοῦ φάρυγγος (ψ) ὄνειδος σήμερον ἐξ (ω) Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Κύριος (α) τῆς ἄρκου, (β) κύριος ἔσται (γ) τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ περικεφαλαίαν (δ) ἐπὶ τὴν (ε) ἔζωσεν Δαυὶδ ρακα καὶ περιεζώσατο Δαυὶδ τὴν ῥομφαίαν (ζ) περιπατῆσαι (η) ἐν τούτοις πορευθῆναι ὅτι (θ) διαφροῦσιν (ι) λίθους ἐκ (κ) σφενδόνην (λ) Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ ἐπέβλεψεν ὁ ἀλλόφυλος, καὶ ἴδεν Γολιὰθ (μ) ἠτίμασεν (ν) πρὸς μὲ (ξ) λίθοις καὶ κατηράσατο (ο) τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ. (π) παραδώσω (ρ) θηρίοις τῆς (σ) κυρίου Σαβαὼθ παρατάξεως

Et dixit David ad Saul, Non concidat nunc cor Domini mei ſuper eū. Servᵒ tuus ibit, & pugnabit cū alienigena hoc. Et dixit Saul ad David, Non poteris ire adverſùs alienigenā, ad pugnandū cū eo, quoniā puer es tu: & ipſe vir bellator à juventute ſua. Et dixit David ad Saul, Paſcens erat ſervᵒ tuus patri ſuo in grege: & quando veniebat leo, & urſa, & capiebat ovem de grege: Et egrediebar poſt eū, & percutiebā eū, & extrahebā ex ore ejus: & ſi inſurgebat in me, & tenui guttur ejus, & percuſſi, & morti tradidi eum. Et leonē, & urſam percutiebat ſervᵒ tuᵒ: & erit alienigena incircumciſus, tanquā unū eorū. (l)Nónne ibo, & percutiā eū, & auferā hodiè opprobriū ex Iſrael? Quoniā quis incircumciſus iſte, qui exprobravit aciē Dei viventis? Dominus, qui eruit me de manu leonis, & de manu urſæ, ipſe eruet me de manu alienigenæ incircumciſi hujus. Et dixit Saul ad David; Vade, & erit Dominᵒ tecū. Et induit Saul David (m)veſtimentum, & caſſidē æneā circa caput ejus. Et cinxit David (n)gladio ſuo ſuper (o)veſtimentū ſuū: & laboravit, cùm ambulâſſet (p)ſemel & bis. Et dixit David ad Saul, Non potero ire in his, quia uſum nō habeo. Et (q)auferunt ea ab eo. Et ſumpſit baculū ſuū in manu ſua, & elegit ſibi quinq; lapides leves de torrente, et poſuit eos in (r)pera paſtorali, quæ erat ſibi ad collectionē: et funda ejus in manu ejus. Et accessit ad virū alienigenā. (ſ)Et vidit Goliath David, et contempſit eū: quoniā ipſe erat puer, et ipſe rufus cum pulchritudine oculorum. Et dixit alienigena ad David; Tanquā canis ego ſum, quia tu venis ſuper me in virga, et lapidibus? Et dixit David; Nequaquàm, ſed pejor cane. Et maledixit alienigena David in diis ſuis. Et dixit alienigena erga David; Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus cœli, et pecoribus terræ. Et dixit David ad alienigenam; Tu venis ad me in gladio, et in haſta, et in clypeo: et ego venio ad te in nomine (t)Domini Dei Sabaoth aciei Iſrael, quam exprobrâſti

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וְאִסְתְּחַר מִלְוָתֵיהּ לִקְבֵיל אוֹחֳרָן וַאֲמַר כְּפִתְגָּמָא הָדֵין וַאֲתִיבוּהִי עַמָּא פִּתְגָּמָא כְּפִתְגָּמָא
31 קַדְמָאָה׃ וְאִשְׁתְּמַעוּ פִּתְגָּמַיָּא דְּמַלֵּל דָּוִד וְחַוִּיאוּ קֳדָם שָׁאוּל וְדַבְּרֵהּ׃ 32 וַאֲמַר דָּוִד לְשָׁאוּל
לָא יִתְּבַר לִבָּא דֶאֱנָשָׁא מִנֵּיהּ עַבְדָּךְ יֵיזִיל וְיַגִּיחַ קְרָבָא עִם פְּלִשְׁתָּאָה הָדֵין׃ 33 וַאֲמַר שָׁאוּל
לְדָוִד לָא תִכּוֹל לְמֵיזַל עִם פְּלִשְׁתָּאָה הָדֵין לְאַגָּחָא קְרָבָא עִמֵּיהּ אֲרֵי יָנִיק אַתְּ וְהוּא גְּבַר
34 עָבֵיד קְרָבִין מִיַּנְקוּתֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְשָׁאוּל רָעֵיא הֲוָה עַבְדָּךְ לַאֲבוּהִי בְּעָנָא וַאֲתָא אַרְיָא
35 וְאַף דּוּבָא וּנְסֵיב אִמְּרָא מֵעֶדְרָא׃ וּנְפַקִית בַּתְרוֹהִי וּמְחִיתֵיהּ וְשֵׁזֵבְתֵּיהּ מִפּוּמֵיהּ וְקָם עֲלַי
36 וַאֲחַדִית בִּלְוָעֵיהּ וּמְחִיתֵיהּ וְקַטְלְתֵּיהּ׃ אַף יָת אַרְיָא אַף דּוּבָא קְטַל עַבְדָּךְ וִיהֵי פְּלִשְׁתָּאָה
37 עַרְלָא הָדֵין כְּחַד מִנְּהוֹן אֲרֵי חַסֵּד סִדְרֵי עַמָּא דַיָי קַיָּמָא׃ וַאֲמַר דָּוִד יְיָ דְּשֵׁזְבַנִי מִידָא דְאַרְיָא
וּמִידָא דְדוּבָא הוּא יְשֵׁזְבִנַּנִי מִידָא דִּפְלִשְׁתָּאָה הָדֵין וַאֲמַר שָׁאוּל לְדָוִד אֱזֵיל וּמֵימְרָא דַיָי
38 יְהֵי בְּסַעְדָּךְ׃ וְאַלְבֵּישׁ שָׁאוּל יַת דָּוִד לְבוּשׁוֹהִי וִיהַב קוֹלַס דִּנְחָשׁ עַל רֵישֵׁיהּ וְאַלְבֵּישׁ יָתֵיהּ
39 שִׁרְיָנָא׃ וְזָרֵיז דָּוִד יַת חַרְבֵּיהּ מֵעַל לִלְבוּשׁוֹהִי וְלָא אֲבָה לְמֵיזַל אֲרֵי לָא אֲלִיף וַאֲמַר דָּוִד
40 לְשָׁאוּל לֵית אֲנָא יָכִיל לְמֵיזַל בְּאִלֵּין אֲרֵי לֵית בְּהוֹן נִסָּא וְאַעְדִּנּוּן דָּוִד מֵעִלָּווֹהִי׃ וּנְסֵיב
חוּטְרֵיהּ בִּידֵיהּ וּבְחַר לֵיהּ חַמְשָׁא שְׁעִיעֵי אַבְנַיָּא מִן נַחְלָא וְשַׁוִּי יָתְהוֹן בְּמָן רָעֲיָא דִּילֵיהּ
41 וּבְתַרְמִילֵיהּ וְקַלְעֵיהּ בִּידֵיהּ וּקְרֵיב לְוָת פְּלִשְׁתָּאָה׃ וַאֲזַל פְּלִשְׁתָּאָה אָזֵיל וְקָרֵיב לְוָת דָּוִד
42 וְגַבְרָא נָטֵיל תְּרִיסָא קֳדָמוֹהִי׃ וְאִסְתְּכֵי פְּלִשְׁתָּאָה וַחֲזָא יַת דָּוִד וְשַׁטְיֵהּ אֲרֵי הֲוָה יָנִיק
43 וְסָמוֹק שַׁפִּיר בְּרֵיוֵיהּ׃ וַאֲמַר פְּלִשְׁתָּאָה לְדָוִד הֲכַלְבָּא שְׁטֵי אֲנָא דְּאַתְּ אָתֵי עֲלַי בְּחוּטְרַיָּא
44 וּלְיִט פְּלִשְׁתָּאָה יַת דָּוִד בְּטַעֲוָתֵיהּ׃ וַאֲמַר פְּלִשְׁתָּאָה לְדָוִד אִיתָא לְוָתִי וְאֶתֵּן יַת בִּסְרָךְ
45 לְעוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּלְבְעִירָא דְאַרְעָא׃ וַאֲמַר דָּוִד לִפְלִשְׁתָּאָה אַתְּ אָתֵי עֲלַי בְּחַרְבָּא וּבְמוֹרְנִיתָא
וּבְרוּמְחָא וַאֲנָא אָתֵי עֲלָךְ בִּשְׁמָא דַיָי צְבָאוֹת אֱלָהָא דְּסִדְרֵי יִשְׂרָאֵל דְּחַסֶּדְתָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reverſus eſt ab illo ad-eregione aliorum, et dixit ſicut verbum hoc: et reſponderunt illi populᵒ ut verbū anteriᵒ. Et audita ſunt verba quæ locutus eſt David, et indicarunt ante Saul, &*duxit* eum. Et dixit David Sauli, Non frangetur cor hominis ab eo; ſervus tuus ibit et inibit bellum cum Peliſthæo hoc. Et dixit Saul Davidi, Non valebis ad eundum ad Peliſthæum hunc, ad ineundū præliū cum illo, quia puer tu, et ipſe vir faciens prælia à pueritia ſua. Et dixit David ad Saul, Paſtor fuit ſervus tuus patri ſuo in pecore, et venit leo et etiam urſus, et tulit agnum ex grege. Et exii poſt eum, et percuſſi eum, et eripui *eum* ex ore ejᵒ; et ſtetit ſuper me, et apprehendi in maxilla ejus, et percuſſi eum, et occidi eum. Etiam leonem & urſum occidit ſervus tuus: et erit Peliſthæᵒ præputiatᵒ hic ut unus ex illis, quia exprobravit ordinibᵒ populi Dn̄i manentis. Et dixit David, Dn̄s qui liberavit me de manu leonis et de manu urſi, ipſe liberabit me de manu Peliſthæi hujus: et dixit Saul ad David, Vade, et dictū Dn̄i erit in auxilio tuo. Et veſtivit Saul David veſtimenta ſua, et dedit galeam chalybis ſuper caput ejus, & veſtivit eum loricam. Et cinxit David gladium ejus deſuper veſtimenta ſua, & non potuit ad eundum quia non doctᵒ: et dixit David ad Saul, Non ego valens ad eundum in iſtis, quia non *eſt in iſtis miraculū*, & tranſire fecit illa David *deſuper* ſe. Et tulit baculum ſuū in manu ſua, et elegit ſibi quinq; lævitates lapidū ex fluvio, et poſuit illos in vaſe paſtoris, ꝙ ei, et in pera ſua; et funda ſua in manu ſua, et appropinquavit Peliſthæo. Et ivit Peliſthæᵒ iens et appropinquans ad David; et vir ferens ſcutū ante ipſum. Et reſpexit Peliſthæus et vidit David, et contempſit illū quia fuit puer et ruffus, pulcher aſpectu. Et dixit Peliſthæus ad David, Num canis deſpectᵒ ego, ꝙ tu venis ſuper me in baculis? et maledixit Peliſthæᵒ David in Errore ſuo. Et dixit Peliſthæᵒ ad David, Veni ad me, et dabo carnem tuam volatilibus cœli, et feris *terræ*. Et dixit Dauid ad Peliſthæum, Tu veniens ſuper me in gladio, et in haſta, et in lancea; et ego veniens ſuper te in nomine Domini Szebaoth, Dei ordinum Iſrael cui exprobrâſti.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 *ܘܐܬܦܢܝ ܡܢ ܠܘܬܗ ܠܣܛܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܡܪ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ
31 ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܩܕܡܝܐ. *ܘܐܫܬܡܥܘ ܡܠܐ ܕܡܠܠ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܕܒܪܗ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ
32 ܠܫܐܘܠ. ܠܐ ܢܦܠ ܠܒܗ ܕܐܢܫ ܥܠܘܗܝ. ܥܒܕܟ ܐܙܠ. ܘܡܬܟܬܫ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ.
33 *ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܡܐܙܠ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܛܠܝܐ ܐܢܬ.
34 ܘܗܘ ܓܒܪܐ ܗܘ ܡܩܪܒܢܐ. ܡܢ ܛܠܝܘܬܗ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܪܥܐ ܗܘܐ ܥܒܕܟ. ܠܐܒܝ.
35 ܥܢܐ. ܘܐܬܐ ܐܪܝܐ ܘܕܐܒܐ. ܘܫܩܠܘ ܐܡܪܐ ܡܢ ܥܢܐ. *ܘܢܦܩܬ ܒܬܪܗ. ܘܡܚܝܬܗ. ܘܦܨܝܬܗ
36 ܡܢ ܦܘܡܗ. ܘܐܬܚܡܬ ܥܠܝ. ܘܐܚܕܬܗ ܒܕܩܢܗ. ܘܡܚܝܬܗ. ܘܩܛܠܬܗ. *ܘܐܦ ܐܪܝܐ.
ܘܐܦ ܕܐܒܐ. ܩܛܠ ܥܒܕܟ. ܘܢܗܘܐ ܦܠܫܬܝܐ ܗܢܐ ܥܪܠܐ. ܐܝܟ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܚܣܕ
37 ܠܣܕܪܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܪܝܐ ܕܦܪܩܢܝ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܪܝܐ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܕܐܒܐ.
ܗܘ ܢܦܪܩܢܝ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝܐ ܥܪܠܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܙܠ. ܘܡܪܝܐ ܢܗܘܐ
38 ܥܡܟ. *ܘܐܠܒܫܗ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܣܡ ܟܘܒܥܐ ܕܢܚܫܐ ܥܠ ܪܝܫܗ. ܘܐܠܒܫܗ
39 ܫܪܝܢܐ. *ܘܐܣܪ ܕܘܝܕ ܣܦܣܪܗ ܥܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܗܠܟܘ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܣܝ ܐܢܘܢ.
40 ܘܐܥܒܪ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܡܢܗ. *ܘܢܣܒ ܚܘܛܪܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܓܒܐ ܠܗ ܚܡܫܐ ܫܥܝܥܬܐ ܕܟܐܦܐ ܡܢ
ܚܠܐ. ܘܣܡ ܐܢܝܢ ܒܡܐܢܐ ܕܪܥܝܘܬܐ ܕܗܘܐ ܠܗ ܒܬܪܡܠܐ. ܘܩܠܥܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ.
41 *ܘܐܦ ܦܠܫܬܝܐ ܐܬܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܓܒܪܐ ܫܩܠ ܙܝܢܐ ܩܕܡܘܗܝ. *ܘܚܪ ܦܠܫܬܝܐ.
42 43 ܘܚܙܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܛܗ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܛܠܝܐ ܗܘܐ. ܘܣܡܘܩܐ ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܐ. *ܘܐܡܪ
ܦܠܫܬܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܟܠܒܐ ܐܢܐ. ܕܐܬܐ ܐܢܬ ܥܠܝ ܒܚܘܛܪܐ. ܘܠܛ ܦܠܫܬܝܐ ܠܕܘܝܕ
44 ܒܐܠܗܘܗܝ. *ܘܐܡܪ ܦܠܫܬܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܐܬܠ ܒܣܪܟ ܠܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ.
45 ܘܠܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܐܢܬ. ܐܬܐ ܐܢܬ ܥܠܝ ܒܣܦܣܪܐ ܘܒܪܘܡܚܐ
ܘܒܥܒܝܐ. ܘܐܢܐ ܐܢܐ ܐܬܐ ܥܠܝܟ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܚܝܠܘܬܐ. ܕܚܣܕܬ ܣܕܪܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Tum deflectens ab eo in alteram partem, e- 30
undem ſermonem repetiit : & reddiderunt
ei populus reſponſum ſimile reſponſo priori.
Delatis autem verbis quæ loquutus fuerat 31
David, apud Saulem, *juſſit* eum adduci. Di- 32
xítque David Sauli, Ne concidat animus ullius
propter iſtum : ſervus tuus ibit & pugnabit
cum Philiſtæo iſto. Dixit Saul Davidi, Non 33
poteris ire contra Philiſtæum hunc, quoniam
tu puer es, ille verò vir bellicoſus à pueritia
ſua. Reſpondit David Sauli, Paſcente ſervo 34
tuo pecudes patri meo, venit leo & lupus, &
abripuerunt agnum è grege: Ego verò poſt 35
eum egreſſus hunc percuſſi, & eripui eum ex
faucibus hujus: cúmq; in me fureret, prehen-
di eum barbâ, & percuſſi eum, & deſpexi il-
lum. Tum leonem, tum lupum interfecit ſer- 36
vus tuus: erit Philiſtæus iſte præputiatus ut u-
nus ex eis, quoniam probro affecit agmina
Dei viventis. Dixit etiam David, Dominus 37
qui me liberavit è manu leonis & è manu lu-
pi, ipſe me liberabit è manibus Philiſtæi huj⁹
præputiati. Tum dixit Saul Davidi, Abi, &
Dominus ſit tecum. Induítque Saul Dauidem 38
armis ſuis, impoſuítque galeam æneam capiti
ejus, & induit eum loricâ; Tum cinxit Davi- 39
dem gladio ſuo ſuper arma ſua: at noluit abi-
re, quòd non eſſet eis aſſuetus. Quare depoſi-
tis iis à ſe David, Sumptóq; baculo ſuo ma- 40
nu ſuâ, & quinq; glareis lapideis ex arena ſibi
delectis, quos poſuit in vas ſuũ paſtorale, pe-
ram *ſcilicet* ſuã, fundâque ſuâ manu *arreptâ*,
proceſſit ad Philiſtæum. Philiſtæ⁹ quoque ve- 41
niens proceſſit ad Davidem: viro illo qui ſcu-
tũ portabat, eum præcedente. Cúmque pro- 42
ſpectans Philiſtæus vidiſſet Davidem, aſperna-
tus eſt eum, eò quòd puer eſſet, rufus, & pul-
cher aſpectu. Dixitque Philiſtæus ad Davi- 43
dẽ, An canis ſum, quòd venis contra me cum
baculo? & imprecatus eſt Philiſtæus Davidi
deos ſuos. Dixítque Philiſtæus Davidi, Veni 44
ad me, & dabo carnes tuas volucri cœli &
belluis deſerti. Dixit David Philiſtæo, Tu 45
venis contra me cum gladio, lanceâ, & ſcuto;
ego verò contra te venio in nomine Domini
Dei exercituum, te *inquam* qui acies Iſraelis
probro affeciſti.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 *وانصرف من عنده الى ناحية اخرى * فقال مثل قوله الاول * فاجابه الشعب بجوابهم الاول * فبلغ
31 32 شاوول كلام داود * وارسل فاخذه * وقال داود لشاوول * لا تخف ولا يفزع قلبك مثل ابن ادم
33 الضعيف * عبدك ينطلق ويحارب هذا الفلسطيني * فقال شاوول لداود * لا تقدر على محاربة
34 هذا الفلسطيني * لانك حدث وهو رجل جبار منذ صباه * قال داود لشاوول * كان عبدك يرعى
35 غنما لابيه * فجاء اسد وذيب وحمل من الغنم حملا * واحضرت اليه فضربته * وخلصت الحمل
36 من فيه * فضرى علي فحملت عليه وضربته * واخذت بلحيته وقتلته * فقد قتل عبدك
اسدا وذيبا * يكون هذا الفلسطيني الارغل مثل احدهما * لانه عير صفوف الله الحي واجناده *
37 * ثم قال داود * الرب خلصني من ايدي الاسد والذيب * هو يخلصني من هذا الاغلف * قال
38 شاوول لداود * انطلق بعون الرب * والرب ينصرك * والبس شاوول داود ثيابه * وصير على راسه
39 بيضه * والبسه جوشنا * وتقلد سيفه فوق الجوشن * ولم يحب داود ان يحارب بسلاح شاوول *
40 لانه لم يكن جربه * فنزع داود سلاح شاوول وعزله عنه * واخذ عصا بيده * وانتقى خمسة
حجارة من الرمل * ووضعها في مخلاته التي كانت تكون معه اذا رعى الغنم * فاخذ مقلاعه
41 بيده * ودنا من جليات الفلسطيني * فاذا الفلسطيني قد سعى الى داود * وبين يديه رجل
42 حامل ترسه * فرفع الفلسطيني عينيه ونظر الى داود * فزرى به * لان الفتى كان حدثا اشقر جميل
43 المنظر * قال الفلسطيني لداود * اكلب انا تاتيني بالعصا * وافترى الفلسطيني على داود وشتمه
44 بذكر الاهه * ثم قال الفلسطيني لداود * تقدم الي * فاني اجعل لحمك مأكلا لطير السماء
45 وسباع القفر * قال داود للفلسطيني * انت تجيني بالسيف والرمح والترس * وانا اجيك بسم الله الرب
القوي * لانك عيرت اجناد بني اسرائيل *

Et verſus ab eo in aliam partem, repetiit 30
ſermonem ſuum præcedentem: reſpondit-
que ei populus juxta primum reſponſum.
Cúmque perlata fuiſſent ad Saulem ver- 31
ba Davidis, mittens accepit eum. Dixit 32
autem David ad Saulem, Ne timeas, neve
trepidet cor tuum more hominis imbecilli:
ſervus tuus ibit, & pugnabit cum Pale-
ſtino iſto. Dixit Saul ad Davidem, Non 33
poteris congredi cum Paleſtino iſto, quia
tu es adoleſcens, ille verò vir gigas à
pueritia ſua. Reſpondit David Sauli, Pa- 34
ſcebat ſervus tuus oves patri ſuo, veniensq;
leo & lupus abſtulerunt ex ovibus agnũ:
Ego verò ad eum accurrens percuſſi eum, 35
& agnum eripui è faucibus ejus: eo au-
tem in me ſæviente, concitatus in eum per-
cuſſi illum, mentoque ejus apprehenſo, oc-
cîdi eum. Nam leonem & lupum occîdit 36
ſervus tuus: erit Paleſtinus hic incir-
cunciſus tanquam unus ex illis, quoniam
contumelioſè inſultavit ordinibus & mi-
litibus Dei viventis. Tum dixit David, 37
Dominus eripuit me de manibus leonis &
lupi, ipſe me eripiet ab hoc incircunciſo.
Dixit Saul ad Davidem, Vade ſub tute-
la Domini, & Dominus victorem te red-
dat. Et induit Saul Davidem veſtimentis 38
ſuis, impoſuitque capiti ejus galeam, &
induit eum loricâ, Et accinxit ſe gladio 39
ejus ſuper loricam: at noluit David pu-
gnare armis Saulis, quia nunquam fuerat
ea expertus. Depoſitis itaque à David ar-
mis Saulis, iiſque à ſe amotis, Et accepto 40
baculo manu ſuâ, elegit quinq; lapides ex
arena, poſuitq; eos in peram ſuã quam ſe-
cũ habere conſueverat dũ paſceret oves,
accepitq; fundam ſuam manu ſuâ, & ac-
ceſſit ad Goliath Paleſtinum. Ecce autem 41
Philiſteus accurrit ad Davidem, præceden-
te eum viro ſcutum ejus ferente. Sublatiſ- 42
que Paleſtinus oculis ſuis, viſoque Davi-
de, deſpexit illum; nam puer adoleſcens
erat, rufus, pulcher aſpectu. Dixit Paleſti- 43
nus ad Davidẽ, Num canis ego ſum, ut ve-
nias ad me cum baculo? & conviciatus
Paleſtinus Davidi, & imprecatus eſt ei,
allegato deo ſuo. Tum dixit Paleſtinus Da- 44
vidi, Accede ad me: ſiquidẽ efficiã carnẽ
tuã eſcã volatili cœli & beſtiis deſerti.
Dixit David Paleſtino, Tu quidẽ venis ad 45
me cũ gladio, lanceâ, & ſcuto; ego autẽ ad
te venio in nomine Dei Domini fortiſſimi,
quoniã tu inſultâſti militib⁹ filiorũ Iſrael.

שמואל א: יז

,te percutiam & ,mea manu in Dominus te *concludet* hac Die
46 הַיּוֹם הַזֶּה יְסַגֶּרְךָ יְהוָה בְּיָדִי וְהִכִּיתִךָ
Pelistinorũ *castrametationis cadaver* dabo & ,te *desuper* tuum caput auferam &
וַהֲסִרֹתִי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּי פֶּגֶר מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
,*terra omnis* ſcient & : terræ *beſtiæ* & ,*cælorum volatili* hac die
הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וְיֵדְעוּ כָּל־הָאָרֶץ
, iſta *eccleſia* omnis ſcient Et .Iſraeli Deus eſt quòd
47 כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיֵדְעוּ כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה
Domini quia :Dominus *faciet* ſalvum lancea *in* & ,gladio *in* non quia
כִּי־לֹא בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ יְהוָה כִּי לַיהוָה
ſurgeret cùm ,fuit Et .noſtra manu in vos *dabit* & ; bellum
48 הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ׃ וְהָיָה כִּי־קָם
feſtinavit & ,David occurſum in appropinquaret & ,*iret* & Peliſtæus
הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב לִקְרַאת דָּוִד וַיְמַהֵר
miſit Et .Peliſtæi occurſum in *ordinem* in cucurrit & ,David
49 דָּוִד וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיִּשְׁלַח
,jecit funda & ,lapidem inde *cepit* & ,vas ad ſuam manum David
דָּוִד אֶת־יָדוֹ אֶל־הַכֶּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיְקַלַּע
,ejus fronte in lapis eſt infixus & :ejus *frontem ad* Peliſtæum percuſſit &
וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־מִצְחוֹ וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ
Peliſtæo *præ* David *prævaluit* Et .terram in *ſuas facies* ſuper cecidit &
50 וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אָרְצָה׃ וַיֶּחֱזַק דָּוִד מִן־הַפְּלִשְׁתִּי
gladius & :eũ interfecit & ,Peliſtæum percuſſit & ;lapide *in* & ,funda in
בַּקֶּלַע וּבָאֶבֶן וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִיתֵהוּ וְחֶרֶב
,*Peliſtæum ad* ſtetit & ,David cucurrit Et .David manu in non
51 אֵין בְּיַד־דָּוִד׃ וַיָּרָץ דָּוִד וַיַּעֲמֹד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי
,eum interfecit & ,ſua vagina è eum evaginavit & ,ejus gladium *cepit* &
וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפָהּ מִתַּעְרָהּ וַיְמֹתְתֵהוּ
eſſet mortuus quòd Peliſtæi viderunt Et .ejus caput eo in præcidit &
וַיִּכְרָת־בָּהּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי־מֵת
,Jehudah & , Iſrael viri Surrexeruntque .fugerunt & ,eorum fortis
52 גִּבּוֹרָם וַיָּנֻסוּ׃ וַיָּקֻמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה
vallem *te venire uſque* Peliſtim ſunt perſecuti & ,ſunt vociferati &
וַיָּרִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בּוֹאֲךָ גַיְא
via in Peliſtim vulnerati ceciderunt & :Hecron portas ad uſque &
וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן וַיִּפְּלוּ חַלְלֵי פְלִשְׁתִּים בְּדֶרֶךְ
filii ſunt reverſi Et .Hecron ad uſque & ,Gath ad uſque & , Saharaim
53 שַׁעֲרַיִם וְעַד־גַּת וְעַד־עֶקְרוֹן׃ וַיָּשֻׁבוּ בְּנֵי
.eorum caſtra diripuerunt & : Peliſtim *poſt ardendo ab* Iſrael
יִשְׂרָאֵל מִדְּלֹק אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסּוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם׃
; Jeruſalaim in illud adduxit & , Peliſtæi caput David *Cepitque*
54 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי וַיְבִאֵהוּ יְרוּשָׁלִָם
ipſum Saul *videre circa* Et .ſuo tabernaculo in poſuit ejus *vaſa* &
55 וְאֶת־כֵּלָיו שָׂם בְּאָהֳלוֹ׃ וְכִרְאוֹת שָׁאוּל אֶת־
principem Abner ad dixit ,Peliſtæi occurſum in egredientem David
דָּוִד יֹצֵא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל־אַבְנֵר שַׂר
: Abner Dixitque ? Abner puer iſte cujus Filius : militiæ
הַצָּבָא בֶּן־מִי־זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר וַיֹּאמֶר אַבְנֵר
Interroga : rex dixit Et .novi ſi , rex tua anima Vivit
56 חֵי־נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ אִם־יָדָעְתִּי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל
percutiendo à David *reverti juxta* Et .adoleſcens *hic* cujus filius ,tu
57 אַתָּה בֶּן־מִי־זֶה הָעָלֶם׃ וּכְשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת
facies ad eum adduxit & ,Abner eum *cepit &* ,Peliſtæum
אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיְבִאֵהוּ לִפְנֵי
: Saul eum ad Dixitque .ſua manu in Peliſtæi caput & ; Saul
58 שָׁאוּל וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל
Iſai tui ſervi Filius : David dixit Et ? puer *tu* cujus Filius
בֶּן־מִי אַתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עַבְדְּךָ יִשַׁי
.Bethhalachmitæ
בֵּית הַלַּחְמִי׃

Verſio VULG. LAT.

46 Hodié: & dabit te Domin⁹ in
manu mea, & percutiam te, &
auferam caput tuum à te : &
dabo cadavera caſtrorũ Philiſthiim hodiè volatilib⁹ cœli,
& beſtiis terræ: ut ſciat omnis
47 terra, quia eſt De⁹ in Iſrael. Et
noverit univerſa Eccleſia hæc,
quia non in gladio, nec in haſta ſalvat Domin⁹: ipſius enim
eſt bellũ, & tradet vos in manus
48 noſtras. Cùm ergò ſurrexiſſet Philiſthæ⁹, & veniret,
& appropinquaret contra David, feſtinavit David, & cucurrit ad pugnam ex adverſo Philiſthæi.
49 Et miſit manum ſuam
in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percuſſit Philiſthæum
in fronte : & infix⁹ eſt lapis in
fronte ej⁹, & cecidit in faciem
50 ſuam ſuper terram. Prævaluítque David adverſùm Philiſthæum in funda & lapide, percuſſúmque Philiſthæum interfecit. Cúmq; gladiũ non habe-
51 ret in manu David, Cucurrit,
& ſtetit ſuper Philiſthæum, &
tulit gladium ejus, & eduxit eũ
de vagina ſua : & interfecit
eum, præcíditque caput ejus.
Videntes autem Philiſthiim,
quòd mortu⁹ eſſet fortiſſimus
52 eorũ, fugerunt. Et conſurgentes viri Iſrael & Juda vociferati ſunt, & perſecuti ſunt Philiſthæos uſq; dum venirent in
vallẽ, & uſq; ad portas Accaron, ceciderúntq; vulnerati de
Philiſthiim in via Saraim, &
uſq; ad Geth, & uſq; ad Acca-
53 ron. Et revertentes filii Iſrael
poſtquã perſecuti fuerãt Philiſthæos, invaſerũt caſtra eorũ.
54 Aſſumens autẽ David caput
Philiſthæi, attulit illud in Jeruſalem: arma verò ej⁹ poſuit in
55 tabernaculo ſuo. Eo autẽ tempore, quo viderat Saul David
egredientem contra Philiſthæum, ait ad Abner principem
militiæ; De qua ſtirpe deſcendit hic adoleſcens, Abner ?
Dixítq; Abner; Vivit anima
56 tua, rex, ſi novi. Et ait rex, Interroga tu, cuj⁹ fili⁹ ſit iſte puer.
57 Cúmq; regreſſ⁹ eſſet David,
ꝑcuſſo Philiſthæo, tulit eũ Abner, & introduxit corã Saule,
caput Philiſthæi habentem in
58 manu. Et ait ad eũ Saul; De
qua progenie es, ô adoleſcens?
Dixitq; David; Filius ſervi tui
Iſai Bethlehemitæ ego ſum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

46 Σήμερον, καὶ ἀποκλείσει σε (τ) κύριος σήμερον εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ ἀποκτενῶ σε,
καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσω
τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων (υ) ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. καὶ
γνώσεται πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι ἐστὶ θεὸς ἐν Ἰσραήλ.
47 Καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη,
ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι σώζει κύριος,
ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος, καὶ παραδώσει κύριος
48 ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ ἀνέστη ὁ
ἀλλόφυλος καὶ (φ) ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν
49 Δαυίδ. Καὶ ἐξέτεινε Δαυὶδ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον, καὶ (χ) ἔλαβεν ἐκεῖθεν
λίθον ἕνα, καὶ ἐσφενδόνησε, καὶ ἐπάταξε τὸν
ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδυ
ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας (ψ) εἰς τὸ
μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ (†) πρόσωπον
51 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν (ω) γῆν. Καὶ ἔδραμε Δαυίδ,
καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν ῥομφαίαν (α) αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἀφεῖλεν (β) τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ (γ) εἶδον οἱ
ἀλλόφυλοι, ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν,
52 καὶ (δ) ἔφυγον. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἠλάλαξαν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσόδου (ε) Γέθ, καὶ
ἕως τῆς πύλης Ἀσκάλωνος. καὶ ἔπεσον τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν
53 (ζ) καὶ ἕως Γέθ, καὶ ἕως Ἀκκαρών. Καὶ
ἀνέστρεψαν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, καὶ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν.
54 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν
κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου, καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν
εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθηκεν
ἐν τῷ σκηνώματι (η) αὐτοῦ.

Hodié : & intercludet te Dominus hodiè in manum meam,
& interficiam te, & auferam
caput tuum à te, & dabo cadavera tua, & cadavera castrorum alienigenarum in hac di
volatilibus cœli, & beſtiis terræ.
Et cognoſcet univerſa terra,
quia eſt Deus in Iſrael. Et cognoſcet univerſa eccleſia hæc, quia
non in gladio, & haſta ſalvat
Dominus : quoniam Domini eſt
bellum ; & tradet Dominus vos
in manus noſtras. Et ſurrexit
alienigena, et ivit in occurſum
(u) David. Et extendit David
manum ſuam in peram, &
ſumpſit indè lapidem unum, et
fundâ jecit, et percuſſit alienigenam ad frontem ejus: et infixus eſt lapis per caſſidem in frontem ejus: et cecidit in faciem
ſuam ſuper (x) terram. Et cucurrit David, et aſcendit ſuper
eum, et ſumpſit gladium ejus,
et morti tradidit eum, et abſtulit
caput ejus. Et viderunt alienigenæ, quia mortuus eſt potens
ipſorum, et fugerunt. Et exurgunt viri Iſrael, et Juda, et
vociferati ſunt, et perſequuti
ſunt poſt eos uſque ad introitum
Geth, et uſque ad portam (y)
Aſcalonis. (z) Et ceciderunt vulnerati alienigenarum in via portarum, et uſque Geth, et uſque
Accaron. Et reverterunt viri Iſrael declinantes poſt alienigenas,
et (aa) conculcârunt caſtra eorum. Et cepit David caput alienigenæ, et tulit illud in Hieruſalem : et vaſa ejus poſuit in
tabernaculo (bb) ſuo.

MS. A.

(τ) κύριος ἐν τῇ χειρί μου σήμερον, καὶ ἀποκτείνω (υ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ταύτῃ (φ) ἐπορεύθη καὶ ἤγγισεν εἰς συνάντησιν Δαυίδ. καὶ ἐτάχυνεν
Δαυὶδ καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ ἀλλοφύλου. Καὶ ἐξέτεινεν (χ) ἔλαβεν
50 λίθον ἕνα, (ψ) ἐπὶ τὸ (†) τὸ πρόσωπον (ω) γῆν. Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ
ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον,
καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυίδ. Καὶ
ἔδραμεν (α) αὐτοῦ, καὶ * ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσεν
(β) ἐν αὐτῇ τὴν κεφαλὴν (γ) ἴδαν (δ) ἔφυγαν. (ε) Γαί, (ζ) καὶ
55 εἰς Γέθ, (η) αὐτοῦ. Καὶ ὡς εἶδεν Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον
εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπεν πρὸς Ἀβεννὴρ τὸν ἄρχοντα τῆς
δυνάμεως, Υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος; καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ, Ζῇ ἡ
56 ψυχή σου βασιλεῦ εἰ οἶδα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Ἐπηρώτησον σύ,
57 υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος. Καὶ ὡς ἐπέστρεψεν Δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν
ἀλλόφυλον, καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ἀβεννήρ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν
58 ἐνώπιον Σαούλ, καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ
εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαούλ, Υἱὸς τίνος εἶ παιδάριον; καὶ εἶπεν
Δαυίδ, Υἱὸς δούλου σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμείτου.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

46 יוֹמָא הָדֵין יִמְסְרִנָּךְ יְיָ בִּידִי וְאֶקְטְלִנָּךְ וְאַעְדֵּי יַת רֵישָׁךְ מִנָּךְ וְאֶתֵּן פְּגוּל מַשְׁרִית פְּלִשְׁתָּאֵי
יוֹמָא הָדֵין לְעוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּלְחֵיוַת אַרְעָא וְיִדְעוּן כָּל דָּיְרֵי אַרְעָא דְּאִית אֱלָהָא בְּיִשְׂרָאֵל׃
47 וְיִדְעוּן כָּל קְהָלָא הָדֵין אֲרֵי לָא בְּחַרְבָּא וּבְמוֹרְנִיתָא פָּרִיק יְיָ אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ נִצְחָן קְרָבַיָּא
48 וְיִמְסַר יַתְכוֹן בִּידָנָא׃ וַהֲוָה כַּד קָם פְּלִשְׁתָּאָה וַאֲזַל וּקְרַב לִקְדָמוּת דָּוִד וְאוֹחִי דָּוִד
49 וּרְהַט לְסִדְרָא לִקְדָמוּת פְּלִשְׁתָּאָה׃ וְאוֹשִׁיט דָּוִד יַת יְדֵיהּ לְמָנָא וּנְסֵיב מִתַּמָּן אַבְנָא
וְאַקְלַע בְּקַלְעָא וּמְחָא יַת פְּלִשְׁתָּאָה עַל בֵּית עֵינוֹהִי וּטְבַעַת אַבְנָא בְּבֵית עֵינוֹהִי וּנְפַל עַל
50 אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא׃ וּתְקֵיף דָּוִד מִן פְּלִשְׁתָּאָה בְּקַלְעָא וּבְאַבְנָא וּמְחָא יַת פְּלִשְׁתָּאָה
51 וְקַטְלֵיהּ וְחַרְבָּא לֵית בִּידָא דְדָוִד׃ וּרְהַט דָּוִד וְקָם עַל פְּלִשְׁתָּאָה וּנְסֵיב יַת חַרְבֵּיהּ וְשַׁלְפַהּ
52 מִנִּדְנַהּ וְקַטְלֵיהּ וּפְסַק בֵּיהּ יַת רֵישֵׁיהּ וַחֲזוֹ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי מִית גִּבָּרְהוֹן וְאַפִּיכוּ׃ וְקָמוּ
אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וְיַבִּיבוּ וּרְדַפוּ יַת פְּלִשְׁתָּאֵי עַד מַעֲלָנָא דְגַיְא וְעַד תַּרְעֵי עֶקְרוֹן
53 וּנְפַלוּ קְטוֹלֵי פְלִשְׁתָּאֵי בְּאוֹרַח שַׁעֲרַיִם וְעַד גַּת וְעַד עֶקְרוֹן׃ וְתָבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּמִרְדַּף
54 בָּתַר פְּלִשְׁתָּאֵי וּבְזוֹ יַת מַשְׁרְיָתְהוֹן׃ וּנְסֵיב דָּוִד יַת רֵישָׁא דִפְלִשְׁתָּאָה וְאַיְתֵיהּ לִירוּשְׁלֵם
55 וְיַת זֵינֵיהּ שַׁוִּי בְּמַשְׁכְּנֵיהּ׃ וְכַד חֲזָא שָׁאוּל יַת דָּוִד נָפֵיק לִקְדָמוּת פְּלִשְׁתָּאָה אֲמַר לְאַבְנֵר
רַב חֵילָא בַּר מַן דֵּין עוּלֵימָא אַבְנֵר וַאֲמַר אַבְנֵר חַיֵּי נַפְשָׁךְ מַלְכָּא אִם יָדַע אֲנָא׃ 56
וַאֲמַר מַלְכָּא שְׁאַל אַתְּ בַּר מַן דֵּין עוּלֵימָא׃ וְכַד תָּב דָּוִד מִלְּמִקְטַל יַת 57
58 פְּלִשְׁתָּאָה וּדְבַר יָתֵיהּ אַבְנֵר וְאַיְתֵיהּ קֳדָם שָׁאוּל וְרֵישָׁא דִפְלִשְׁתָּאָה בִּידֵיהּ׃ וַאֲמַר
לֵיהּ שָׁאוּל בַּר מַן אַתְּ עוּלֵימָא וַאֲמַר דָּוִד בַּר עַבְדָּךְ יִשַׁי דְּמִבֵּית לָחֶם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Hodie tradet te Dominus in manu mea, & occidam te, & abſcindam caput tuum abs te, & dabo *fœtorem* exercitus Peliſthæorum hodie volatilib⁹ cœli & animanti terræ: & cognoſcent omnes habitatores terræ, quòd eſt Deus in Iſrael. Et cognoſcent omnis congregatio hæc, quòd non in gladio & non in haſta liberans Domin⁹, quia ex-ante Dominum victorem *bella*, & tradet vos in manu noſtra. Et fuit quando ſurrexit Peliſthæus & ivit, & appropinquavit in occurſum David : & feſtinavit David, & cucurrit ad ordinem in occurſum Peliſthæi. Et extendit David manum ſuam ad vas, & tulit inde lapidem, & *projecit fundâ*, & percuſſit Peliſthæum ſuper domũ oculorũ ejus, & infixus eſt lapis in domo oculorum ejus, & cecidit ſuper naſum ſuum ſuper terram. Et prævaluit David à *Peliſt*hæo in funda & in lapide, & percuſſit *P*eliſthæũ, & occidit eum, & gladius non erat in manu David. Et cucurrit David & ſtetit *ſuper Peliſthæum*, & tulit gladium illius, & evaginavit eum è theca ipſius, & occidit illum, & abſcidit in eo caput illius, & viderunt *P*eliſthæi quòd mortuus eſt robuſtus ipſorum, & verterunt. Et ſurrexerunt homo Iſrael, & Jehuda, & jubilaverunt, & ſecuti ſunt *P*eliſthæos uſque ad introitum Gia, & uſque ad portas Ghekron : & ceciderunt occiſi *P*eliſthæorum in via Segharim, & uſq; Gath, & uſque Ghekron. Et redierunt filii Iſrael à ſequendo poſt *P*eliſthæos, & diripuerunt caſtra illorũ. Et tulit David caput *P*eliſthæi, & venire fecit illud ad Jeruſalem, & arma illi⁹ poſuit in tentorio ſuo. Et quando vidit Saul David exeuntem ad occurſũ *Peliſthæi*, dixit ad Abner magiſtrum exercitus, Filius cujus hic adoleſcens, Abner? & dixit Abner, Vivit anima tua rex, ſi novi. Et dixit rex, *P*ete tu, filius cujus hic adoleſcens. Et quando rediit David ab occidendo *P*eliſthæũ, & accepit eum Abner ; & venire fecit eũ ante Saul, & caput *P*eliſtæi in manu ej⁹. Et dixit illi Saul, Filius cujus tu adoleſcens? & dixit, Filius ſervi tui Iſai qui ex Bethle hhem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

46 * ܝܘܡܢܐ ܢܫܠܡܟ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܩܛܠܟ. ܘܐܫܩܘܠ ܪܝܫܟ ܡܢܟ. ܘܐܬܠ ܦܓܪܐ
ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܝܘܡܢܐ. ܠܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ. ܘܠܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗ
47 ܐܪܥܐ. ܕܐܝܬ ܐܠܗܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗ ܩܗܠܐ ܗܢܐ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܣܝܦܐ
48 ܘܒܪܘܡܚܐ ܦܪܩ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܕܡܪܝܐ ܗܘ ܩܪܒܐ. ܘܢܫܠܡܟܘܢ ܒܐܝܕܝܢ. * ܘܗܘܐ
ܦܠܫܬܝܐ ܐܬܐ ܘܩܪܒ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܣܬܪܗܒ ܕܘܝܕ ܘܪܗܛ ܠܣܕܪܐ ܠܐܘܪܥܗ
49 ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܘܫܛ ܕܘܝܕ ܐܝܕܗ ܠܡܐܢܗ. ܘܢܣܒ ܡܢ ܬܡܢ ܟܐܦܐ. ܘܐܪܡܝ.
ܘܡܚܝܗܝ ܠܦܠܫܬܝܐ ܒܝܬ ܥܝܢܘܗܝ. ܘܛܒܥܬ ܟܐܦܐ ܒܝܬ ܥܝܢܘܗܝ. ܘܢܦܠ
50 ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܘܥܫܢ ܕܘܝܕ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܒܩܠܥܐ ܘܒܟܐܦܐ. ܘܡܚܝܗܝ
51 ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܩܛܠܗ. ܘܣܝܦܐ ܠܐ ܗܘܐ ܒܐܝܕܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܪܗܛ ܕܘܝܕ. ܘܩܡ ܥܠ
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܣܒ ܣܝܦܗ. ܘܫܡܛܗ ܡܢ ܬܥܠܗ. ܘܩܛܠܗ. ܘܦܣܩ ܪܫܗ.
52 ܘܚܙܘ ܦܠܫܬܝܐ ܕܡܝܬ ܓܢܒܪܗܘܢ. ܘܥܪܩܘ. * ܘܩܡܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܬܥܫܢܘ. ܘܪܕܦܘ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܢܚܠܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܥܩܪܘܢ.
ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܫܥܪܝܡ. ܘܥܕܡܐ ܠܓܬ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܩܪܘܢ.
53 * ܘܗܦܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܪܕܦܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܙܘ ܡܫܪܝܬܗܘܢ.
54 * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܪܫܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܝܬܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܐܢܘܗܝ. ܣܡ ܒܡܫܟܢܗ.
55 * ܘܟܕ ܚܙܝܗܝ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܕܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܐܡܪ ܠܐܒܢܝܪ ܪܒ
56 ܚܝܠܗ. ܒܪ ܡܢܘ ܗܢܐ ܥܠܝܡܐ ܗܘ. * ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ. ܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܡܠܟܐ.
57 ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܫܐܠܝܗ ܒܪ ܡܢܘ ܥܠܝܡܐ ܗܢܐ. * ܘܟܕ ܗܦܟ
ܕܘܝܕ: ܡܢ ܕܩܛܠܗ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܕܒܪܗ ܐܒܢܝܪ. ܘܐܥܠܗ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܪܫܗ
58 ܕܦܠܫܬܝܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܒܪ ܡܢܘ ܐܢܬ ܥܠܝܡܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ.
ܒܪ ܥܒܕܟ ܐܝܫܝ. ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ.

* Hodiè tradet te Dominus in manus meas, & 46
occîdam te, auferamque caput tuum à te,
& dabo cadavera caſtrorum Philiſtæorum
hodiè beſtiæ ſylveſtri & volucri cœli: ſci-
etque tota terra eſſe Deum in Iſraele, Et 47
ſcient univerſus hic cœtus quòd non gla-
dio aut lanceâ ſervet Dominus; nam Domi-
ni eſt bellum, ipſeque tradet vos in ma-
nus noſtras. Ecce ergò Philiſtæus veniens 48
proceſſit obviàm Davidi, & David feſti-
nans procurrit in aciem obviàm Philiſtæo.
Et extendens David manum ſuam ad vas 49
ſuum, tulit inde lapidem, & intorquens
percuſſit Philiſtæum in fronte ipſius: infi-
xoque lapide in frontem ejus, cecidit in
faciem ſuam ſuper terram. Valentior ita- 50
que fuit David Philiſtæo cum funda & la-
pide, percuſſitque Philiſtæum & occîdit
illum: cúmque non eſſet gladius in ma-
nu Davidis, Cucurrit David, ſtetitque ſu- 51
per Philiſtæum, & accipiens gladium ejus,
exemit illum è vagina ipſius, & occîdit
illum, amputato ejus capite. Quapropter
videntes Philiſtæi mortuum eſſe gigantem
ſuum, fugæ ſe ſederunt. Surgentes autem 52
viri Iſraelis & Juda, ſumpſerunt animos,
& inſecuti ſunt Philiſtæos uſque ad ingreſ-
ſum vallis, & uſque ad vallem Acronis:
cecideruntque confoſſi Philiſtæorum per viã
in qua caſtra fixerãt, uſq; ad Gath, et uſq; ad
Acronẽ. Deinde redeuntes Iſraelitæ qui per- 53
ſequebantur Philiſtæos, diripuerunt caſtra
eorum. David autem acceptum caput Phi- 54
liſtæi detulit illud in Jeruſalem; arma ve-
rò ipſius poſuit in tabernaculo ſuo. Cùm 55
autem videret Saul Davidem prodeuntem
in occurſum Philiſtæi, dixit Abnero duci
militiæ ſuæ, Cujuſnam filius eſt puer iſte?
Reſpondit Abner, Vivat anima tua rex, 56
ignoro. Dixitque rex, Pete tu cujuſnam fi-
lius ſit adoleſcens iſte. Itaque cùm reverſus 57
eſſet David, cæſo Philiſtæo, duxit eùm Ab-
ner, introduxitque eum ad aſpectum Saulis,
caput Philiſtæi manu ſuâ ferentem: dixitque
ad eum Saul, Cujus filius es tu, puer? Ait 58
illi David, Filius ſervi tui Iſai Bethlehemitæ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

46 * فاليوم يدفعك الرب في يدي * واقتلك واخذ راسك * واصير جيف عسكر اهل فلسطين
اليوم ماكلا لسباع البر وطير السماء * فتعلم اهل الارض كلهم ان لآل اسرايل الاها يقدر على
47 كل شي * وتعلم هذه الجماعة كلها ان الرب ليس يخلص بالسيف والرمح * لان الحرب للرب
48 49 * وعاجل داود * واحضر الي الفلسطيني * ومد داود يده الي مخلاته * واخذ منها حجرا
ووضعه في المقلاع * وادار مقلاعه ورمى * فضرب الفلسطيني بين عينيه ودخل الحجر في
50 جبهته * فسقط على وجهه على الارض * وظفر داود بالفلسطيني بالمقلاع وبحجر * وضرب
51 الفلسطيني وقتله * ولم يكن في يد داود سيفا * فاتى الي الفلسطيني وقام فوقه * واخذ
سيفه واخرطه * وقتله وحز راسه * فلما راوا اهل فلسطين ان جبارهم قد قتل ولوا
52 هاربين * ووثب آل اسرايل وآل يهودا * وخرجوا على اهل فلسطين * وسعوا في طلبهم
حتى انتهوا الي اول الوادي * وبلغوا الي وادي عقرون * وسقط قتلى اهل فلسطين في
53 طريق معسكرهم الي جات والي عقرون * ورجع بنو اسرايل الذين كانوا في طلب اهل
54 فلسطين * وانتهبوا ما كان في معسكرهم * واخذ داود راس الفلسطيني * وجاء به الي اورسليم *
55 واخذ ثيابه فجعلها في منزله * واذ راى شاوول داود حيث خرج لاهل فلسطين * قال
56 لابنار صاحب حربته * اين هذا الفتى * قال ابنار وحقك وحياة نفسك ايها الملك * لا علم
57 لي اين هو * قال الملك * سل عن هذا الفتى لتعلمني اين هو * فلما رجع داود من قتله
58 الفلسطيني * اخذه ابنار وادخله الي شاوول * وراس الفلسطيني معه * قال له شاوول * ابن
من انت يا فتى * قال له داود * انا ابن عبدك ايشاء الذي من بيت لحم *

* *Hodiè ſanè te tradet Dominus in man⁹* 46
meas, & interficiã te, tollamq; caput tuũ,
& efficiã cadavera exercitûs Paleſtinorũ
hodie eſcã feris deſerti & volucribus
cœli: ut ſciant omnes incolæ terræ eſſe
Iſraelitis Deum omnipotentem, Et ſciat 47
univerſus hic cœtus quòd Dominus non
ſalvat gladio & lanceâ; bellũ enim Do-
mini eſt. Tum feſtinans David cucurrit 48
obviã Paleſtino. Extenſâq; David manu 49
ſuâ in peram ſuã, protulit ex ea lapidem,
poſuitq; in fundam ſuam, & fundam
contorquens ejaculatus eſt, feriitque Pa-
leſtinum inter oculos ejus; & ingreſſus
eſt lapis in frontem ejus, ceciditque pro-
nus in terram. Vicit ergò David Paleſti- 50
num fundâ & lapide, & percuſſit Pa-
leſtinum, & occîdit eum: cúmque non
eſſet gladius in manu Davidis, Venit 51
ad Paleſtinum, ſtetitque ſuper eum; & ac-
cipiens gladiũ ejus evaginavit illum, &
occîdit eum, & amputavit caput ejus.
Cùm autem vidiſſent Paleſtini quòd gi-
gas eorum interfectus jam eſſet, terga
verterunt fugientes. Tunc proſilientes Iſ- 52
raelitæ & Judæi, exierunt contra Pa-
leſtinos, & inſectati ſunt eos donec per-
veniſſent uſq; ad principiũ vallis, deve-
nerintque ad vallem Acron: & corrue-
runt occîſi Paleſtini per viam caſtrorum
ſuorum uſque ad Gath & uſque ad
Acron. Tum reverſi Iſraelitæ qui perſe- 53
cuti fuerant Paleſtinos, prædati ſunt
quicquid remanſerat in caſtris illorum.
David autem accipiens caput Paleſtini, 54
portavit illud in Jeruſalem; & accipi-
ens veſtimenta ipſius, repoſuit ea domui
ſuæ. Porrò cùm vidiſſet Saul Davidem 55
quando proceſſerat obviàm Paleſtinis,
dixerat Abnero portitori lanceæ ſuæ, Ubi
eſt puer ille? Reſpondit Abner, Per 56
caput tuum & per vitam animæ tuæ ô
rex, neſcio ubi ſit. Dixit rex, Interroga de
puero iſto ut indices mihi ubi ſit. Quare 57
reverſo Davide à cæde Paleſtini duxit
eum Abner, & ad Saulem introduxit
habentem caput Paleſtini in manu ſua:
Cui dixit Saul, Cujus filius es ô adole- 58
ſcens? Reſpondit ei David, Filius ſum
ſervi tui Iſai qui eſt ex Bethlehem.

שמואל א׃ יח

CAP. XVIII. יח

eſt ligata Jonathan anima & ,Saul ad loqui eũ *conſummare ſecudũ* fuit Et
1 ויהי ככלתו לדבר אל־שאול ונפש יהונתן נקשרה
eum *cepit* Et .ſuam animam ſicut Jonathan eum dilexit &,David anima *in*
2 בנפש דוד ויאהבו יהונתן כנפשו׃ ויקחהו
.ſui patris domum *redeundum ad* ei *dedit* non & ,illa die in Saul
שאול ביום ההוא ולא נתנו לשוב בית אביו׃
.ſuã animã ſecundũ eum *illũ diligendo in* ,fœdus David & Jonathan *excidit* Et
3 ויכרת יהונתן ודוד ברית באהבתו אתו כנפשו׃
; David illud dedit & ,ſe ſuper quod pallio Jonathan ſe exuit Et
4 ויתפשט יהונתן את־המעיל אשר עליו ויתנהו לדוד
ad uſque & ,ſuũ arcum ad uſque & ,ſuũ gladium ad uſque & ſuas veſtes &
ומדיו ועד־חרבו ועד־קשתו ועד־
eum mittebat quæ omnibus in David eſt egreſſus Et .ſuum *cinctorium*
5 חגרו׃ ויצא דוד בכל אשר ישלחנו
: belli viros ſuper Saul eum poſuitque *:agebat intelligens* ,Saul
שאול ישכיל וישמהו שאול על אנשי המלחמה
.Saul ſervorum oculis in etiam & ,populi omnis oculis in *bonus fuit &*
וייטב בעיני כל־העם וגם בעיני עבדי שאול׃
, Peliſtæum percutiendo à David *redeundo in* ,*eos veniendo in* fuit Et
6 ויהי בבואם בשוב דוד מהכות את־הפלשתי
chori & ,cantando Iſrael urbibus cunctis de mulieres ſunt egreſſæ &
ותצאנה הנשים מכל־ערי ישראל לשור והמחלות
.inſtrumentis triſidis in & ,lætitia *in* tympanis *in* ,regis Saul occurſum in
לקראת שאול המלך בתפים בשמחה ובשלשים׃
Saul Percuſſit : dicebant & ,ludentes mulieres *reſpondebant* Et
7 ותענינה הנשים המשחקות ותאמרן הכה שאול
,valdè Saul eſt iratus Et *ſuis millibus denis in* David & ,*ſuis millibus in*
8 באלפו ודוד ברבבתיו׃ ויחר לשאול מאד
David Dederunt : dixit & ,iſtud verbum ſuis oculis in *fuit malum &*
וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד
.regnum certe ei *ultra* Et .mille dederunt mihi & ,millia decem
רבבות ולי נתנו האלפים ועוד לו אך המלוכה׃
fuit Et .ultra & ,illa die à David *malignè aſpiciens Saul fuit* Et
9 10 ויהי שאול עון את־דוד מהיום ההוא והלאה׃ ויהי
, Saul in malus Dei ſpiritus *proſperavit* & ,craſtino à
ממחרת ותצלח רוח אלהים רעה אל־שאול
diem ſecundũ ,ſua manu in *modulans* David &,domûs medio in prophetabat &
ויתנבא בתוך־הבית ודוד מנגן בידו כיום
,lanceam Saul *ſuſtulit* Et .Saul manu in lancea Et *.die in*
11 ביום והחנית ביד־שאול׃ ויטל שאול את־החנית
ejus *faciebus* à David ſe avertit Et .parietẽ *in* & David *in* Percutiã :dixit &
ויאמר אכה בדוד ובקיר ויסב דוד מפניו
Dominus erat quia ,David *faciebus* à Saul timuit Et .vicibus duabus
12 פעמים׃ ויירא שאול מלפני דוד כי־היה יהוה
,*ſecum à* Saul eum fecit recedere Et .receſſerat Saul *cum* à & ,eo cum
13 עמו ומעם שאול סר׃ ויסרהו שאול מעמו
ingrediebatur & ,egrediebatur & *: mille principem* ſibi eum poſuit &
וישמהו לו שר־אלף ויצא ויבא
Dominus & ,*intelligens* ſuis viis omnibus in David *fuit* Et *.populi facies ad*
14 לפני העם׃ ויהי דוד לכל־דרכו משכיל ויהוה
timuit & ,valdè *agens* prudenter ipſe quòd ,Saul vidit Et .eo cum
15 עמו׃ וירא שאול אשר־הוא משכיל מאד ויגר
ipſe quia ,David *diligens* Jehudah & ,Iſrael omnis Et .ejus *faciebus* à
16 מפניו׃ וכל־ישראל ויהודה אהב את־דוד כי־הוא
Ecce : David ad Saul dixit Et *.eorum facies ad ingrediens & egrediens*
17 יוצא ובא לפניהם׃ ויאמר שאול אל־דוד הנה
eſto tantũmodo :uxorem in tibi dabo *eam* ,Merab majorem meã filiã
בתי הגדולה מרב אתה אתן־לך לאשה אך היה־
:dicebat Saul Et .Domini bella præliare & *: virtutis filium in* mihi
לי לבן־חיל והלחם מלחמות יהוה ושאול אמר
.Peliſtinorum manus eo in ſit ſed ,eum in mea manus ſit Ne
אל־תהי ידי בו ותהי־בו יד־פלשתים׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XVIII.

1 ET factum eſt cùm complêſſet
loqui ad Saul: anima Jonathæ
conglutinata eſt animæ
David, & dilexit eum Jonathas
2 quaſi animã ſuã. Tulítq; eũ Saul
in die illa, & non conceſſit ei
ut reverteretur in domũ patris
3 ſui. Inierũt autẽ David et Jonathas
fœd⁹: diligebat enim eũ
4 quaſi animã ſuã. Nam expoliavit
ſe Jonathas tunicâ, quâ erat
indut⁹, & dedit eam David,
& reliqua veſtimenta ſua, uſque
ad gladium & arcum ſuũ,
5 & uſque ad balteum. Egrediebatur
quoque David ad omnia
quæcunque miſiſſet eum Saul,
& prudenter ſe agebat: poſuítque
eum Saul ſuper viros
belli, & acceptus erat in oculis
univerſi populi, maximéque
in conſpectu famulorum Saul.
6 Porrò cùm reverteretur percuſſo
Philiſthæo David, egreſſæ
ſunt mulieres de univerſis
urbibus Iſrael, cantantes, choróſque
ducentes in occurſum
Saul regis, in tympanis lætitiæ,
7 & in ſiſtris. Et præcinebant
mulieres ludentes, atq; dicentes;
Percuſſit Saul mille, & David
8 decem millia. Iratus eſt autem
Saul nimis, & diſplicuit
in oculis ejus ſermo iſte: dixitque;
Dederunt David decem
millia, & mihi mille dederũt:
quid ei ſupereſt, niſi ſolum
9 regnũ? Non rectis ergò oculis
Saul aſpiciebat David à die il-
10 la, & deincéps. Poſt diem autem
alteram, invaſit ſpiritus
Dei mal⁹ Saul, & prophetabat
in medio dom⁹ ſuæ: David autẽ
pſallebat manu ſuâ, ſicut per
ſingulos dies, tenebátque Saul
11 lanceam. Et miſit eam, putans
quòd configere poſſet David
cũ pariete: & declinavit David
12 à facie ej⁹ ſecundó. Et timuit
Saul David, eò quòd Dñs eſſet
13 cum eo, & à ſe receſſiſſet. Amovit
ergò eum Saul à ſe, et fecit
eũ tribunũ ſuper mille viros:
& egrediebatur, & intra-
14 bat in conſpectu populi. In omnibus
quoq; viis ſuis David
prudenter agebat, & Dñs erat
15 cum eo, Vidit itaq; Saul quòd
prudens eſſet nimis, & cœpit
16 cavere eũ. Omnis autẽ Iſrael et
Juda diligebat David: ipſe enim
ingrediebatur & egredie-
17 batur ante eos. Dixítq; Saul ad
David, Ecce filia mea major
Merob, ipſam dabo tibi uxorẽ:
tantummodò eſto vir fortis, &
præliare bella Dñi. Saul autem
reputabat, dicens; Non ſit man⁹
mea in eũ, ſed ſit ſuper eũ manus
Philiſtinorum.

MS. A.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συν-
εδέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
2 Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέ-
3 ψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ διέθετο Ἰωνάθαν καὶ Δαυὶδ * ἐν τῷ
4 ἀγαπᾶν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὸν ἐπεν-
δύτην τὸν ἐπάνω, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Δαυὶδ, καὶ * τὸ μανδύαν αὐτοῦ,
καὶ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ.
5 Καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαοὺλ. συνῆκεν καὶ
κατέστησεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. καὶ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλ-
6 μοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαοὺλ. Καὶ ἐγενήθη ἐν
τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλό-
φυλον· Καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιη'.

6 ΚΑὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συν-
άντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν (α) πόλεων Ἰσ-
ραὴλ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν χαρμοσύνῃ, καὶ ἐν
7 κυμβάλοις. Καὶ (β) ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες,
καὶ ἔλεγον, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐ-
8 τοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. Καὶ πο-
νηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ
περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ εἶπεν, (γ) Τῷ
Δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδω-
καν τὰς (δ) χιλιάδας.

CAP. XVIII.

ET egreſſæ ſunt choros d centes (a) in occurſum David omnibus civitatibus Iſrael, tympanis, & in lætitia, & cymbalis. Et exibant (b) mulieres, & dicebant; Percuſſit Saul in millibus ſuis, & David in decem millibus ſuis. Et (c) malum viſum eſt verbum in oculis Sa de ſermone iſto: & dixit, Davidi dederunt decem millia: & mihi dederunt (d) millia.

MS. A.

(α) τῶν πόλεων Ἰσραὴλ, καὶ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασι-
λέως ἐν τυμπάνοις καὶ χαρμοσύνῃ, (β) ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες αἱ παίζουσαι, καὶ
ἔλεγον, (γ) Ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ τὰς (δ) χιλιάδας· καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βα-
9 σιλεία; Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας
10 ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον, καὶ ἔπεσεν πνεῦμα
θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ οἴκου αὐτοῦ. καὶ Δαυὶδ
ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ Σα-
11 ούλ. Καὶ ἦρεν Σαοὺλ τὸ δόρυ, καὶ εἶπεν, Πατάξω ἐν Δαυὶδ καὶ ἐν τῷ
τοίχῳ. καὶ ἐξέκλινεν Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς. Καὶ ἐφοβήθη
Σαοὺλ

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προσώπου (ε)
13 Δαυὶδ, Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κατέ-
στησεν αὐτὸν ἑαυτῷ χιλίαρχον. καὶ ἐξεπο-
ρεύετο καὶ εἰσεπορεύετο ἔμπροσθεν τοῦ λα-
14 οῦ. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ συνιῶν, καὶ (ζ) κύριος ἦν μετ' αὐ-
15 τοῦ. Καὶ εἶδε Σαοὺλ ὡς αὐτὸς συνιεῖ
σφόδρα, καὶ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐ-
16 τοῦ. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἠγάπα τὸν
Δαυὶδ, ὅτι αὐτὸς (η) εἰσεπορεύετο καὶ
ἐξεπορεύετο πρὸ προσώπου (θ) τοῦ λαοῦ.

Et timuit Saul à facie (e) David: Et removit eum à ſe, & conſtituit eum ſibi Chilia chum. Et egrediebatur, & ingrediebatur ante populum. Et erat David in omnibus viis ſu intelligens: & Dominus e cum eo. Et vidit Saul, qu ipſe intelligebat valdè: & cavebat à facie ejus. Et univerſus Iſrael, & Judas diligeb David: quoniam ipſe ingrediebatur, & egrediebatur ante f ciem (f) populi.

MS. A.

(ε) Δαυὶδ, ὅτι ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη, Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν
Σαοὺλ ἀπ' αὐτοῦ, (ζ) κύριος μετ' (η) ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο
17 (θ) τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ μεί-
ζων Μερὸβ, αὐτὴν δώσω σοι εἰς γυναῖκα, καὶ πλὴν γίνου μοι εἰς υἱὸν
δυνάμεως, καὶ πολέμει τοὺς πολέμους κυρίου. καὶ Σαοὺλ εἶπεν, Μὴ ἔστω
χείρ μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτὸν χεὶρ ἀλλοφύλων.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ח

1 והוה כד שיצי למללא עם שאול ונפשא דיהונתן אתחבבת בנפשא דדוד ורחמיה
2 3 יהונתן כנפשיה׃ ודבריה שאול ביומא ההוא ולא שבקיה למתב בית אבוהי׃ וגזר
4 יהונתן ודוד קים ברחמיה יתיה כנפשיה׃ ואשלח יהונתן ית מעילא די עלוהי ויהביה
5 לדוד ולבושוהי ועד חרביה ועד קשתיה ועד זרזיה׃ ונפק דוד בכל אתר דשלח יתיה
שאול מצלח ומניה שאול על גברי עבדי קרבא ושפר בעיני כל עמא ואף בעיני עבדי
6 שאול׃ והוה במעלהון כד תב דוד מלמקטל ית פלשתאה ונפקא נשיא מכל קרוי
7 ישראל לשבחא בחנגיא לקדמות שאול מלכא בתופין בחדוא ובצלצלין׃ ואתיבא
8 נשיא דמשבחן ואמרא קטל שאול באלפין ודוד בריבון׃ ותקיף לשאול לחדא ובאש
בעינוהי פתגמא הדין ואמר יהבו לדוד ריבון ולי יהבו אלפיא ומכען לא אשתארת
9 10 ליה אלהין מלכותא׃ והוה שאול כמין לדוד מיומא ההוא ולהלא׃ והוה ביומא
דבתרוהי ושרת רוח בישא מן קדם יי על שאול ואשתטי בגו ביתא ודוד מנגן בידיה
11 כיום ביום ומורניתא בידא דשאול׃ וארים שאול ית מורניתא ואמר אמחניה בדוד
12 ואברזניה בכותלא ואסתחר דוד מן קדמוהי תרתין זמנין׃ ודחיל שאול מן קדם דוד
13 ארי הוה מימרא דיי בסעדיה וית שאול רחיק׃ ואפניה שאול מלותיה ומניה ליה רב
14 15 אלפא ונפק ועל בריש עמא׃ והוה דוד לכל אורחתיה מצלח ומימרא דיי בסעדיה׃
16 וחזא שאול דהוא מצלח לחדא ודחיל מן קדמוהי׃ וכל ישראל ויהודה רחמין ית דוד
17 ארי הוא נפק ועליל ברישיהון׃ ואמר שאול לדוד הא ברתי רבתא מרב יתה אתן
לך לאתו ברם הוי לי לגבר עביד קרבי ואגח קרבא דעמיה דיי ושאול אמר לא
תהי ידי ביה ויתמסר בידא דפלשתאי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XVIII.

ET fuit quando finivit loqui cum Saul; & anima Jehonathan adjuncta fuit in anima David; & amavit illũ Johonathan ſicut animam ſuam. Et accepit illum Saul in die illa, & non ſivit illum ad redeundum domum patris ejus. Et pepigit Jehonathan & David fœdus in eoquòd amavit illum ut animã ſuam. Et *exuit* Jehonathan pallium quod ſuper ipſum, & dedit illud David, & veſtimenta ſua, & uſque ad gladium ſuum, & uſque ad arcum ſuum, & uſque ad arma ſua. Et exivit David in omni loco quo miſit eũ Saul, proſperans, & præfecit illũ Saul ſuper viros facientes bellũ: & pulchruit in oculis omnis populi, & etiam in oculis ſervorum Saul. Et fuit in intrare eos quando rediit David ab occidendo Peliſthæum, & exierunt mulieres ex omnib⁹ urbib⁹ Iſrael ad laudandum in canticis in occurſum Saul regis in tympanis, in lætitia, & in cymbalis. Et reſponderũt mulieres quæ laudantes, & dixerunt; Occidit Saul in millib⁹, & David in decem millib⁹. Et duruit Sauli nimis, & malũ fuit in oculis ejus verbum hoc; & dixit: Dederunt David decem millena, & mihi dederunt millena; & ex nunc non reſtat ei adhuc niſi regnũ. Et fuit Saul inſidians Davidi à die illo & ulteri⁹. Et fuit à die qui poſt illum, & manſit ſpirit⁹ mal⁹ ab-ante Dñm ſuper Saul, & inſanivit intra domũ, & David pſallens in manu ſua, ut aliis dieb⁹; & lancea in manu ipſi⁹ Saul. Et ſuſtulit Saul lanceam; & dixit, Quatiam eam in David, & infixit eam in pariete: & retroceſſit David ab-ante illum duab⁹ vicib⁹. Et timuit Saul ab-ante David, quia fuit verbũ Dñi in auxilio ej⁹, & Saulẽ elongavit. Et amovit eum Saul à ſe, & conſtituit illũ *ſibi* principẽ mille, & exiit et intravit in capite populi. Et fuit David omnib⁹ viis ſuis proſperans, et verbũ Dñi in auxilio ej⁹. Et vidit Saul, quòd ille proſperans valdè, et timuit ab-ante eum. Et omnis Iſrael et Jehudah amantes David, qui *ipſe* exiens et intrans in capite eorum. Et dixit Saul ad David, Ecce filia mea maxima Merab, eam dabo tibi ad uxorem; verùm eſto mihi viro facienti bella, et inito bellum populi ipſius Dñi: et Saul dixit, Non erit manus mea in eo, et tradetur in manu Phliſtæorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *
ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ ܠܡܡܠܠܘ ܥܡ ܫܐܘܠ ܀ ܢܦܫܗ ܕܝܘܢܬܢ 1
ܐܬܢܩܦܬ ܒܢܦܫܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܚܒܗ ܝܘܢܬܢ ܐܝܟ ܢܦܫܗ. *ܘܕܒܪܗ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܠܐ 2
ܫܒܩܗ ܠܡܗܦܟ ܠܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. * ܘܐܩܝܡܘ ܝܘܢܬܢ ܘܕܘܝܕ. ܩܝܡܐ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܗܘܐ 3
ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܐܝܟ ܢܦܫܗ. *ܘܫܠܚ ܝܘܢܬܢ ܡܪܛܘܛܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܝܗܒܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܡܐܢܘܗܝ 4
ܕܥܠܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܣܝܦܗ ܘܠܩܫܬܗ. ܘܠܚܨܗ. *ܘܢܦܩ ܗܘܐ ܕܘܝܕ. ܠܟܠ ܐܝܟܐ ܕܫܕܪ ܗܘܐ ܠܗ 5
ܫܐܘܠ ܀ ܘܡܨܠܚ ܗܘܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܫܐܘܠ ܥܠ ܓܒܪ̈ܐ ܦܠܚܝ ܩܪܒܐ. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܥܡܐ ܀ ܘܐܦ
ܒܥܝܢܝ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܘ ܀ ܟܕ ܗܦܟ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܚܬܗ ܕܦܠܫܬܝܐ ܀ 6
ܢܦܩܝ ܢܫ̈ܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ ܠܡܙܡܪܘ ܘܠܡܬܚܪܘ. ܒܦܘܓܥܗ ܕܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܀
ܒܨܠܨܠܐ ܘܒܬܦ̈ܐ. ܘܒܚܕܘܬܐ. *ܘܥܢܝܢ ܗܘܝ ܢܫ̈ܐ ܘܡܨܚܩܢ. ܘܐܡܪܢ. ܩܛܠ ܫܐܘܠ ܒܐܠ̈ܦܐ ܀ 7
ܘܕܘܝܕ ܒܪ̈ܒܘܬܐ. * ܘܐܬܒܐܫ ܠܫܐܘܠ ܛܒ. ܘܒܐܫܬ ܒܥܝܢܘܗܝ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܡܪ. ܝܗܒܘ 8
ܠܕܘܝܕ ܪ̈ܒܘܬܐ. ܘܠܝ ܝܗܒܘ ܐܠ̈ܦܐ. ܘܠܐ ܡܟܝܠ ܠܗ ܐܠܐ ܡܠܟܘܬܐ. *ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܚܣܡ 9
ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ. * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ. ܘܐܬܬܚܝܒ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܥܠ 10
ܫܐܘܠ ܀ ܘܐܬܢܒܝ ܒܓܘ ܒܝܬܗ. ܘܕܘܝܕ ܢܩܫ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܐ ܒܝܘܡܐ. ܘܪܘܡܚܐ ܒܐܝܕܗ
ܕܫܐܘܠ. *ܘܫܕܐ ܫܐܘܠ ܠܪܘܡܚܐ. ܘܐܡܪ. ܐܡܚܝܘܗܝ ܠܕܘܝܕ ܘܠܐܓܪܐ. ܘܨܠܝ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. 11
ܬܪܬܝܢ ܙܒ̈ܢܝܢ. *ܘܕܚܠ ܫܐܘܠ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܡܗ. ܘܡܢ ܫܐܘܠ ܥܒܪ. 12
*ܘܐܥܒܪܗ ܫܐܘܠ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܘܥܒܕܗ ܠܗ ܪܒ ܐܠܦܐ. ܘܗܘܐ ܢܦܩ ܘܥܐܠ ܩܕܡ ܥܡܐ. 13
*ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪ̈ܚܬܗ. ܡܣܬܟܠ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗ. *ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܕܡܣܬܟܠ 14
ܗܘ ܛܒ. ܘܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. *ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ. ܪܚܡܝܢ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܗܘ 15 16
ܢܦܩ ܗܘܐ ܘܥܐܠ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܗܐ ܒܪܬܝ ܩܫܝܫܬܐ ܢܕܒ. ܠܗ ܐܬܠ 17
ܠܟ ܐܢܬܬܐ. ܒܪܡ ܗܘܝ ܠܝ ܪܝܫ ܚܝܠܐ ܀ ܘܐܬܟܬܫ ܩܪ̈ܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܐܘܠ ܐܡܪ. ܠܐ
ܬܗܘܐ ܒܗ ܐܝܕܝ ܀ ܐܠܐ ܬܗܘܐ ܒܗ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ.

CAP. XVIII.

Cumque abſolviſſet David alloqui Saulé, 1
anima Jonathanis adhæſit animæ Davi-
dis, & dilexit eum Jonathan ut animā ſuam.
Duxit auté eum Saul eo die, nec permiſit ei 2
redire ad patré ſuū. Deinde pepigerunt Jo- 3
nathan & David fœdus, quoniā dilexerat Jo-
nathan Davidem ut animā ſuam. Et exuens 4
ſe Jonathan pallio quod habebat, dedit illud
Davidi cum armis quæ ferebat, uſq; ad gladiū
ſuum, arcū ſuum, & balteū ſuū. Prodibat au- 5
tem David quocunq; mittebat eum Saul, vin-
cebatque; ideo præfecit eum Saul viris mili-
taribus: & gratus erat in oculis populi, & in
oculis ſervorū Saulis. Accidit auté ut redeun- 6
tibꝰ illis, cùm reverteretur David cæſo Phili-
ſtæo, prodirent mulieres ex omnibꝰ civitatibꝰ
Iſraelis ad canendū cum ſiſtris obviā Sauli re-
gi, cum cymbalis, tympanis, ac lætitiâ. Cane- 7
bant auté mulieres et ridebant, dicentes; In-
terfecit Saul millia, David verò myriadas.
Quapropter Saul admodū iratꝰ, et rem iſtam 8
ægrè ferens ait, Dederunt Davidi myriadas,
mihi verò millia dederūt; quin etiā ipſius eſt
regnū. Cœpit ergò Saul odio proſequi Da- 9
videm ab eo die. Factumq; eſt poſt dies *ali-* 10
quot ut invadente ſpiritu Dei malo Saulem,
prophetaret intra domū ſuā : pulſanteq; Da-
vide coram eo, ut ſingulis diebus, Saule verò
lanceā manu tenente; Jacularetur Saul lance- 11
am, dicens, Feriā Davidem et parieté: ſed de-
flexit David à conſpectu ejus duabus vicibꝰ.
Porrò Saul pertimeſcens Davidem, eò quòd 12
Dn̄s eſſet cum eo, à Saule verò receſſiſſet;
Amovit eum Saul à ſe, conſtituens eum ſibi 13
tribunum: eratque egrediens et ingrediens
ante populum. Erat autem David in omni- 14
bus viis ſuis prudens, et Dominus erat cum
illo. Videnſque quòd eſſet admodum pru- 15
dens, extimeſcebat eum: Totus autem Iſ- 16
rael et Juda diligebant Davidem, quoniam
ipſe egrediebatur et ingrediebatur coram
eis. Quapropter dixit Saul Davidi, Ecce fi- 17
lia mea major Nadab, ipſam dabo tibi uxo-
rem: verùm eſto mihi dux militiæ, et gere
bella Domini. Saul enim dicebat, Non ſit in
eum manus mea, ſed ſit in eum manus Phili-
ſtæorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن عشر * فلما تم داود قوله لساوول · احب نفس يوناثان داود * واحبه 1
يوناثان كمحبته لنفسه * واخذه ساوول في ذلك اليوم * ولم يدعه ان يرجع الى بيت ابيه * وعاهد 2 3
يوناثان داود عهدا * لان يوناثان احب داود مثل نفسه * وكسا يوناثان داود رداءه وخلع ثيابه 4
عليه * واعطاه سيفه وقوسه وهميانه * وكان يخرج داود حيث ما وجهه ساوول ويظفر * وصيره 5
ساوول قايدا على الرجال الابطال * واحبه الشعب * واحبه عبيد ساوول * فلما رجعوا من محاربة 6
اهل فلسطين بعد قتل داود الفلسطيني * خرجت النسوان من جميع قرى بني اسرايل
ليستقبلن ساوول الملك بالطبول * والدفوف * والمربعات * والصنوج * والفرح * وجعلن النساء 7
يضحكن ويغنين ويقلن · قتل ساوول الوفا وداود ربوات * فغضب ساوول جدا * وشق عليه حين 8
سمع هذا الغنى وقال * صيروا لداود كتايب ولي الوفا * ما ارى الان الملك سيصير اليه *
* فبدا ساوول ان يبغض داوود من ذلك اليوم * فلما كان من بعد ايام اخذ ساوول الروح 9 10
الردي بخذلان الرب اياه * وتنبا في بيته * اي قال قول العرافين * وكان داود يضرب بالعود بين
يديه * وكان في يد ساوول مزراق * ورمى ساوول المزراق وقال * اضرب داود بالمزراق * والصقه في 11
الحايط * وفر داود من بين يديه مرتين * وفرق ساوول من داود لانه عرف ان الرب معه * وجاز 12
عن ساوول روح الرب * فنحى ساوول داود من بين يديه وصيره قايدا على الف رجل * وصار 13
يدخل امام الشعب ويخرج * وكان داود في جميع اموره حكيما * لان الرب معه * فلما راى ساوول 14 15
داود انه حكيم فهيم * اتقاه وفرقه فرقا شديدا * واحب بنو اسرايل وبنو يهودا داود * لانه كان 16
الداخل والخارج امامهم * قال ساوول لداود * هذه ابنتي البكر الكبرى ناداب ازوجكها وتصير 17
لك امراة * ولكن كن لي صاحب شرطة * وجاهد في محاربة شعب الرب * وقال ساوول لا اقتله
انا * ولا يبتلى على يدي * بل على ايدي اهل فلسطين *

CAP. XVIII.

Poſtquam finem feciſſet David loquen- 1
di cum Saule, amavit anima Jonatha-
nis Davidem; amavit autem eum Jona-
than pari quo ſeipſum amore. Accepitque 2
eum Saul eodem die, nec permiſit ei redire
domum paternam. Feriit ergò Jonathan 3
cum Davide fœdus, quòd amaret Jonathā
Davidem ut animam propriam. Induitq; 4
Jonathan Davidem pallio ſuo, & dona-
vit illi veſtes ſuas, deditque ei gladiū, ar-
cum, et cingulum ſuum. Et quoniam *egreſ-* 5
ſus David quocunq; mittebat eum Saul,
fœliciter ſe gerebat, conſtituit eū Saul du-
cem virorum bellicoſorum; dilexitq; eum
populus, & dilexerunt eum ſervi Saulis.
Revertentibus autē ipſis ab expugnatione 6
Palestinorum, poſtquam trucidaverat Da-
vid Paleſtinum, egreſſæ ſunt mulieres ex
omnibus oppidis Iſraelitarū obviàm Sauli
regi cum tympanis, & ſiſtris, quadratis,
cymbalis, & gaudio. Cœperuntque mulie- 7
res clamare & canere, dicentes, Trucidavit
Saul millia, David autem myriadas. Ira- 8
tus eſt autem Saul vehementer, moleſteq;
tulit cùm audiſſet hujuſmodi cantum, &
ait, Tribuerunt Davidi acies, mihi verò
millia: nil video, niſi quòd regnū ſit ipſius
futurum. Cœpitq; Saul odio habere Davi- 9
dem ab eo die. Contigit autem poſt dies a- 10
liquot, ut occuparet Saulem ſpiritus malus
permittente illi Domino, & prophetaret in
domo ſua, hoc eſt, pythonū verba proferret,
David autem fides pulſaret coram eo, &
eſſet lancea in manu Saulis. Jaculatus eſt 11
igitur Saul lanceam, dicens, Feriam Davi-
dem lanceâ, eumq; parieti infigam: at pro-
ſiliit David à conſpectu ejus bis. Timenſq; 12
Saul Davidem, eò quòd nôſſet eſſe cum
eo Dominum, à Saule verò receſſiſſet ſpi-
ritus Domini; Amovit Saul Davidem à 13
conſpectu ſuo, & conſtituit eum ducem
mille virorū, eratq; ingrediens & egredi-
ens coram populo. Eratque David in cun- 14
ctis negotiis ſuis prudens, quia Dominus
erat cum ipſo. Cúmq; vidiſſet Saul Da- 15
videm eſſe prudentem & ſagacem, metuit
eum & formidavit illum vehementi for-
midine. Ceterùm diligebant Iſraelitæ & 16
Judæi Davidem, quoniam ipſe ingredie-
batur & egrediebatur ante eos. Dixit 17
Saul ad Davidem, Hanc filiam meam pri-
mogenitam, natu majorem, Nadab, nuptum
tibi dabo, eritque tibi uxor: veruntamen
eſto mihi dux cohortis, & belligera
prælium populi Domini: (dicebat autem
Saul, Non occîdam ego eum, neque ma-
lum patietur per manum meam, ſed per
manus Paleſtinorum.)

שמואל א : יט

familia ,mea vita quæ & ,ego Quis : Saul ad David dixit Et
18 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל מִי אָנֹכִי וּמִי חַיַּי מִשְׁפַּחַת
tempore in fuit Et ? regi gener *ero* quia ,Iſrael in mei patris
19 אָבִי בְּיִשְׂרָאֵל כִּי־אֶהְיֶה חָתָן לַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בְּעֵת
Hadrieli eſt data ipſa & ,David ipſi Saul *filiam* Merab *dandi*
תֵּת אֶת־מֵרַב בַּת־שָׁאוּל לְדָוִד וְהִיא נִתְּנָה לְעַדְרִיאֵל
:David ipſum Saul filia Michal dilexit Et .uxorem in Mecholathitæ
20 הַמְּחֹלָתִי לְאִשָּׁה׃ וַתֶּאֱהַב מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֶת־דָּוִד
Dixitque .ejus oculis in verbum *fuit rectum* & ,Saul ipſi nunciaverunt &
21 וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר
manus eo in ſit & ,laqueum in ipſi ſit & ; ei eam Dabo : Saul
שָׁאוּל אֶתְּנֶנָּה לּוֹ וּתְהִי־לוֹ לְמוֹקֵשׁ וּתְהִי־בוֹ יַד־
me in eris gener duabus In :David ad Saul dixitque ,Peliſtinorum
פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בִּשְׁתַּיִם תִּתְחַתֵּן בִּי
David ad Loquimini : ſuis ſervis Saul præcepit Et .hodie
22 הַיּוֹם׃ וַיְצַו שָׁאוּל אֶת־עֲבָדָו דַּבְּרוּ אֶל־דָּוִד
ejus ſervi omnes & ,rex te in complacuit Ecce : dicendo ,*ſilentio in*
בַּלָּט לֵאמֹר הִנֵּה חָפֵץ בְּךָ הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו
Saul ſervi ſunt locuti Et .rege *in eſto gener* nunc & : te dilexerunt
23 אֲהֵבוּךָ וְעַתָּה הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבְּרוּ עַבְדֵי שָׁאוּל
leve Nunquid : David Dixitque .hæc verba David auribus in
בְּאָזְנֵי דָוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲנִקַלָּה
,pauper vir ego & ,rege cum contrahere affinitatẽ veſtris oculis in
בְעֵינֵיכֶם הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְאָנֹכִי אִישׁ־רָשׁ
verba Secundùm :dicendo ,ei Saul ſervi nunciaverunt Et ? deſpectus &
24 וְנִקְלֶה׃ וַיַּגִּדוּ עַבְדֵי שָׁאוּל לוֹ לֵאמֹר כַּדְּבָרִים
:David ad dicetis Sic : Saul dixit Et .David eſt locutus hæc
25 הָאֵלֶּה דִּבֶּר דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־תֹאמְרוּ לְדָוִד
, Peliſtim præputiis centum in *quia* ,dote in regi voluntas Non
אֵין־חֵפֶץ לַמֶּלֶךְ בְּמֹהַר כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים
David *dejicere* cogitabat Saul Et .regis *inimicos in ulciſcendum ad*
לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְשָׁאוּל חָשַׁב לְהַפִּיל אֶת־דָּוִד
verba David ipſi ejus ſervi Nunciaveruntq; .Peliſtim *manu in*
26 בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּגִּדוּ עֲבָדָיו לְדָוִד אֶת־הַדְּבָרִים
contrahendum affinitatem *ad* ,David oculis in verbum *fuit rectum* & : hæc
הָאֵלֶּה וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי דָוִד לְהִתְחַתֵּן
ivit & ,David ſurrexit Et .dies erant completi non Et .rege cum
27 בַּמֶּלֶךְ וְלֹא מָלְאוּ הַיָּמִים׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ
attulit & ,viros ducentos Peliſtim *in* percuſſit & ,ejus viri & ,ipſe
הוּא וַאֲנָשָׁיו וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם אִישׁ וַיָּבֵא
affinitatẽ *contrahendum ad* ,regi *ea impleverunt* & ,eorum præputia David
דָוִד אֶת־עָרְלֹתֵיהֶם וַיְמַלְאוּם לַמֶּלֶךְ לְהִתְחַתֵּן
.uxorem in ſuam filiam Michal Saul ei dedit Et .rege cum
בַּמֶּלֶךְ וַיִּתֶּן־לוֹ שָׁאוּל אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃
Michal Et .David cum Dominus quòd cognovit & ,Saul vidit Et
28 וַיַּרְא שָׁאוּל וַיֵּדַע כִּי יְהוָה עִם־דָּוִד וּמִיכַל
David *faciebus* à timere Saul addidit Et .eum diligebat Saul filia
29 בַּת־שָׁאוּל אֲהֵבַתְהוּ׃ וַיֹּאסֶף שָׁאוּל לֵרֹא מִפְּנֵי דָוִד
ſunt egreſſi Et .diebus omnibus David inimicans Saul fuit Et .amplius
30 עוֹד וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת־דָּוִד כָּל־הַיָּמִים׃ וַיֵּצְאוּ
omnibus præ David *intellexit* ,*eos egrediendo ab* fuit Et .Peliſtim principes
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיְהִי מִדֵּי צֵאתָם שָׂכַל דָּוִד מִכֹּל
.valdé ejus nomen *fuit honorificum* & : Saul ſervis
עַבְדֵי שָׁאוּל וַיִּיקַר שְׁמוֹ מְאֹד׃

CAP. XIX. יט

,ſuos ſervos omnes ad & ,ſuum filium Jonathan ad Saul eſt locutus Et
1 וַיְדַבֵּר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן בְּנוֹ וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו
David in complacuit Saul filius Jonathan Et .David *occidendum ad*
לְהָמִית אֶת־דָּוִד וִיהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל חָפֵץ בְּדָוִד
.valdé
מְאֹד׃

Verſio VULG. LAT.

18 Ait autem David ad Saul; Quis ego ſum, aut quæ eſt vita mea, aut cognatio patris mei in Iſrael, ut fiam gener regis? 19 Factum eſt autem tempus cùm deberet dari Merob filia Saul David, data eſt Hadrieli Molathitæ uxor. 20 Dilexit autẽ David Michol filia Saul altera. Et nuntiatum eſt Saul, & placuit 21 ei. Dixítque Saul; Dabo eam illi, ut fiat ei in ſcandalum, & ſit ſuper eum manus Philiſthinorum. Dixítque Saul ad David, In duabus rebus ge- 22 ner meus eris hodié. Et mandavit Saul ſervis ſuis, Loquimini ad David clam me, dicentes; Ecce places regi, & omnes ſervi ejus diligunt te. 23 Nunc ergò eſto gener regis. Et locuti ſunt ſervi Saul in auribus David omnia verba hæc. Et ait David; Num parum videtur vobis, generum eſſe regis? Ego autem ſum vir 24 pauper & tenuis. Et renuntiaverunt ſervi Saul, dicentes; Hujuſcemodi verba locutꝰ eſt 25 David. Dixit autẽ Saul, Sic loquimini ad David; Non habet rex ſponſalia neceſſe, niſi tantùm centum præputia Philiſthinorum, ut fiat ultio de inimicis regis. Porrò Saul cogitabat tradere David in ma- 26 nus Philiſthinorum. Cúmque renuntiâſſent ſervi ejus David, verba quæ dixerat Saul, placuit ſermo in oculis David, 27 ut fieret gener regis. Et poſt paucos dies ſurgens David, abiit cum viris qui ſub eo erant. Et percuſſit ex Philiſthiim ducentos viros, & attulit eorũ præputia, & annumeravit ea regi, ut eſſet gener ejus. Dedit itaq; Saul ei Michol fi- 28 liã ſuã uxorem. Et vidit Saul, & intellexit quòd Dñs eſſet cũ David. Michol autem filia Saul 29 diligebat eum. Et Saul magis cœpit timere David: factúſq; eſt Saul inimicus David cun- 30 ctis diebus. Et egreſſi ſunt principes Philiſthinorum: à principio autem egreſſionis eorum, prudentiùs ſe gerebat David quàm omnes ſervi Saul, & celebre factum eſt nomen ejus nimis.

CAP. XIX.

1 LOcutus eſt autem Saul ad Jonathan filium ſuum, & ad omnes ſervos ſuos, ut occiderent David. Porrò Jonathas filius Saul diligebat David valdé.

MS.A.

18 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Τίς ἐγώ εἰμι, ϗ τίς ἡ ζωὴ τῆς συγγενείας * σου πατρός μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔσομαι γαμβρὸς τοῦ βασιλέως; 19 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερὸβ θυγατέρα Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ, ϗ αὐτὴ ἐδόθη τῷ * Ἰσραὴλ τῷ Μοθυλαθείτῃ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἠγάπησεν

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἠγάπησε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ τὸν Δαυίδ. ϗ ἀπηγγέλη (ι) τῷ Σαοὺλ, ϗ ηὐθύνθη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 21 Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, ϗ ἔσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. ϗ ἦν ἐπὶ Σαοὺλ χεὶρ (κ) 22 ἀλλοφύλων. Καὶ ἐνετείλατο Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, λέγων, Λαλήσατε ὑμεῖς (λ) λάθρα τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ἰδοὺ θέλει ἐν σοὶ ὁ βασιλεὺς, ϗ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσί σε, ϗ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ 23 βασιλεῖ. Καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαοὺλ εἰς τὰ ὦτα Δαυὶδ (μ) τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Εἰ κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; κἀγὼ 24 (ν) ἀνὴρ ταπεινὸς, ϗ οὐχὶ ἔνδοξος. Καὶ ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες Σαοὺλ αὐτῷ κατὰ 25 τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐλάλησε Δαυίδ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυὶδ, Οὐ βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι, ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις (ξ) ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως. ϗ Σαοὺλ ἐλογίσατο ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύ- 26 λων. Καὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα, ϗ ηὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυὶδ ἐπιγαμ- 27 βρεῦσαι τῷ (ο) βασιλεῖ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, ϗ ἐπορεύθη αὐτὸς ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ϗ ἐπάταξεν ἐν τοῖς (π) ἀλλοφύλοις ἑκατὸν ἄνδρας· ϗ ἀνήνεγκε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ϗ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ, ϗ δίδωσιν (ρ) αὐτῷ τὴν Μελχὸλ θυγατέρα αὐ- 28 τοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶδε (σ) Σαοὺλ ὅτι κύριος μετὰ Δαυὶδ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ 29 ἠγάπα αὐτόν. Καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ (τ) ἔτι.

20 Et dilexit Melchol filia Saul David. Et annuntiatum eſt Sauli: & rectum fuit in oculis ejus. 21 Et dixit Saul, Dabo eam ei: et erit illi in ſcandalum. (g) Et fuit ſuper Saul manus alienigenarum. 22 Et mandavit Saul pueris ſuis, dicens, Loquimini vos clanculùm ipſi David, dicentes; Ecce vult in te rex, & omnes pueri ejus diligunt te: & tu eſto gener regi. 23 Et locuti ſunt pueri Saul in aures David verba iſta. Et dixit David, Si leve in oculis veſtris fieri generum regi? Et ego vir humilis, & non honoratus. 24 Et annuntiaverunt pueri Saul ei juxta verba iſta, quæ locutus eſt David. 25 Et dixit Saul, Hæc dicetis ipſi David; Non vult rex in (h) dono, ſed in centum præputiis alienigenarum, ad ulciſcendum inimicos regis. Et Saul cogitabat injicere eum in manus alienigenarum. 26 Et annuntiant pueri Saul ipſi David verba hæc: & rectum fuit verbum in oculis David, generum fieri (i) regi. 27 Et ſurrexit David, et ivit ipſe, & viri ejus, & percuſſit in alienigenis (k) centum viros. Et attulit præputia (l) eorum; & fit gener regi: & dat ei Melchol filiam ſuam ei in uxorem. 28 Et vidit Saul, quia Dominus cum David, & univerſus Iſrael diligebat eum: 29 Et adjecit cavere à David (m) amplius.

MS.A.

(ι) Σαοὺλ, ϗ εὐθύνθη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς (κ) ἀλλοφύλων. ϗ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς τὸν Δαυίδ, Ἐν ταῖς δυσὶν ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. Καὶ ἐνετείλατο (λ) τὸν Δαυὶδ λάθρα, λέγοντες, (μ) κατὰ τὰ (ν) ἄνθρωπος ταπεινὸς, (ξ) ἀλλοφύλων. *Καὶ ἀπαγγέλλουσιν (ο) βασιλεῖ. Καὶ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι, καὶ ἀνέστη (π) ἀλλοφύλοις *ἄνδρας· ϗ ἤνεγκεν ἀκροβυστίας αὐτῶν, ϗ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ, ϗ ἐπιγαμβρεύεται (ρ) αὐτῷ Σαοὺλ τὴν (σ) Σαοὺλ ϗ ἔγνω ὅτι (τ) ἔτι. καὶ ἐγένετο Σαοὺλ ἐχθρεύων τὸν Δαυὶδ 30 πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ ἐξοδίας αὐτῶν συνῆκεν Δαυὶδ παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαοὺλ, ϗ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἐλάλησεν Σαοὺλ

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Interpretatione LATINA.

Κεφ. ιθ'.

1 Καὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ϗ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ (α) θανατῶσαι τὸν Δαυίδ. καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Σαοὺλ ἡρεῖτο τὸν Δαυὶδ σφόδρα.

CAP. XIX.

1 ET locutus eſt Saul ad Jonathan filium ſuum, & ad omnes pueros ſuos, ad interficiendum David. Et Jonathan filius Saul diligebat David valdé.

MS.A. (α) θανατῶσαι αὐτόν. ϗ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 ואמר דוד לשאול מן אנא ומן חיי ורעית אבא בישראל ארי אהי חתנא למלכא: והוה
19 בעדן דמטא למתן ית מירב בת שאול לדוד והיא אתיהיבת לעדריאל דממחולת
20 לאתו: ורחימת מיכל בת שאול לדוד וחויאו לשאול וכשר פתגמא בעינוהי: ואמר 21
שאול אתננה ליה ותהי ליה לתקלא ויתמסר בידא דפלשתאי ואמר שאול לדוד בחדא
22 מתרין תתחתן בי יומא דין: ופקיד שאול ית עבדוהי מלילו עם דוד ברז למימר הא
23 אתרעי בך מלכא וכל עבדוהי רחמוך וכען אתחתן במלכא: ומלילו עבדי שאול קדם
דוד ית פתגמיא האלין ואמר דוד הזעירא בעיניכון לאתחתנא במלכא ואנא גבר מסכן
24 והדיוט: וחויאו עבדי שאול ליה למימר כפתגמיא האלין מליל דוד: ואמר שאול כדין 25
תימרון לדוד לא רעוא למלכא במוהרין אלהן במאה ערלת פלשתאי לאתפרעא
26 בשנאי מלכא ושאול חשיב למסר ית דוד בידא דפלישתאי: וחויאו עבדוהי לדוד
27 ית פתגמיא האלין וכשר פתגמא בעיני דוד לאתחתנא במלכא ולא שלימו יומיא: וקם
דוד ואזל הוא וגברוהי וקטל בפלשתאי מאתן גברא ואיתי דוד ית ערלתהון
28 ואשלמנון למלכא לאתחתנא במלכא ויהב ליה שאול ית מיכל ברתיה לאתו: וחזא
29 שאול וידע ארי מימרא דיי בסעדיה דדוד ומיכל בת שאול רחמתיה: ואוסיף שאול
30 למדחל מן קדם דוד עוד והוה שאול בעיל דבב לדוד כל יומיא: ונפקו רברבי
פלישתאי והוה בזמן מפקהון אצלח דוד מכל עבדי שאול וסני שמיה לחדא:

יט

1 ומלל שאול עם יונתן בריה ועם כל עבדוהי למקטל ית דוד ויהונתן בר שאול
אתרעי בדוד לחדא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

18 Et dixit David ad Saul, Quis ego aut quæ vita mea, proſapia patris mei in Iſrael, quòd ero gener regi? 19 Et fuit in tempore quo pertinuit dari Merab filia Saul Davidi, & ipſa data eſt Ghadrieli, qui ex Mehholath, ad uxorem. 20 Et amavit Michal filia Saul Davidem, & nuntiârunt Sauli; & *rectum fuit* verbum in oculis ejus. 21 Et dixit Saul, Dabo eam illi, & erit ei in offendiculũ, & tradetur in manu Peliſthæorum: & dixit Saul Davidi, In una de duabꝰ gener fies mihi hodié. 22 Et juſſit Saul ſervos ſuos, Loquimini cum David in ſecreto: ad dicendum, Ecce complacuit in te regi, & omnes ſervi ejus amant te, & nunc gener eſto regi. 23 Et locuti ſunt ſervi Saul ante David verba hæc. Et dixit David, Anne exiguum in oculis veſtris generum fieri regi, & ego vir pauper & idiota? 24 Et nuntiaverunt ſervi Saul illi ad dicendum, Ut verba hæc locutus eſt David. 25 Et dixit Saul, Sic dicetis Davidi, Non vult rex in dotibus, ſed in centum præputiis Peliſthæorum ad ulciſcendum de oſoribus regis; & Saul cogitavit ad tradendum David in manu Peliſthæorum. 26 Et nunciaverunt ſervi ejus Davidi verba hæc: & rectum fuit verbum in oculis David ad generum fiendum regi, & non completi ſunt dies. 27 Et ſurrexit David, & ivit ille & viri ejus, & occidit in Peliſthæis ducentos viros; & venire fecit David præputia eorum, & reddiderunt illa regi ad generum fieri regi; & dedit illi Saul Michal filiam ſuam in uxorem. 28 Et vidit Saul, & cognovit quòd dictum Domini in auxilio ipſiꝰ David, & Michal filia Saul amavit eũ. 29 Et addidit Saul ad timendũ ab-ante David adhuc: & fuit Saul auctor inimicitiæ Davidi omnibꝰ diebꝰ. 30 Et exierunt principes Peliſthæorũ; & fuit in tempore exeundi eos, proſperè egit David præ omnibus ſervis Saul, & magnum nomen ejus valdé.

CAP. XIX.

1 ET locutus eſt Saul cum Jehonathan filio ſuo, & cum omnibꝰ ſervis ſuis ad occidendum David; & Jehonathan filius Saul affectus eſt in David valdé.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܡܢ ܐܢܐ. ܘܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܐܝܬ ܚܝܝ ܘܫܪܒܬܗ ܕܐܒܝ ܒܐܝܣܪܝܠ. 18
ܕܚܬܢܐ ܕܡܠܟܐ ܐܗܘܐ.* ܘܗܘܐ ܙܒܢܐ ܕܡܬܝܗܒܐ ܡܝܪܒ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܘܗܝ ܐܬܝܗܒܬ 19
ܠܥܕܪܐܝܠ ܕܡܢ ܡܚܘܠܐ. ܐܢܬܬܐ.* ܘܪܚܡܬܗ ܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. 20
ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܬܠܝܗ ܠܗ. ܘܬܗܘܐ ܠܗ ܠܬܘܩܠܬܐ. 21
ܘܬܗܘܐ ܒܗ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܒܬܪܬܝܢ ܬܗܘܐ ܠܝ ܚܬܢܐ ܝܘܡܢܐ.
*ܘܦܩܕ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܕܐܡܪܘ ܠܕܘܝܕ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܗܐ. ܨܒܐ ܒܟ ܡܠܟܐ . ܘܟܠܗܘܢ 22
ܥܒܕܘܗܝ ܪܚܡܝܢ ܠܟ. ܗܫܐ. ܗܘܝ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ.*ܘܐܡܪܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܠܐ 23
ܗܠܝܢ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܒܨܝܪܐ ܗܝ ܗܕܐ ܒܥܝܢܝܟܘܢ.. ܕܐܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܢܐ ܓܒܪܐ ܐܢܐ
ܡܣܟܢܐ. ܘܡܨܥܪܐ.* ܘܚܘܝܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪ ܕܘܝܕ. 24
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܨܒܐ ܡܠܟܐ ܒܡܘܗܪܐ. ܐܠܐ ܒܡܐܬܝܢ ܥܘܪܠܘܬܐ 25
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܠܡܬܦܪܥܘ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. ܘܡܠܟܐ ܫܐܘܠ ܐܬܚܫܒ ܠܡܫܠܡܘܬܗ ܠܕܘܝܕ
ܒܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ.*ܘܚܘܝܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܡܠܐ ܗܠܝܢ . ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ 26
ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܡܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܫܠܡܘ ܝܘܡܬܐ.·*ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܐܙܠ ܗܘ 27
ܘܓܒܪܘܗܝ.· ܘܩܛܠ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܝܬܝ ܕܘܝܕ ܥܘܪܠܘܬܗܘܢ.· ܘܡܠܝ
ܐܢܝܢ ܠܡܠܟܐ. ܕܢܗܘܐ ܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܐܘܠ ܠܡܝܟܠ ܒܪܬܗ. ܐܢܬܬܐ.
* ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܘܝܕܥ. ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܪܚܡܬܗ ܠܕܘܝܕ. ܛܒ. 28
* ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܫܐܘܠ ܠܡܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ. ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܒܥܠܕܒܒܐ. 29
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. *ܘܢܦܩܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܘܐ ܡܐ ܕܢܦܩܘ. ܐܨܠܚ ܕܘܝܕ ܡܢ 30
ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܬܝܩܪ ܫܡܗ. ܛܒ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܠܡܩܛܠܗ ܠܕܘܝܕ. 1
ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ ܨܒܐ ܗܘܐ ܒܕܘܝܕ. ܛܒ.

Dixit verò David Sauli, Quis ego ſum? & 18
quid feci? & quæ eſt vita mea, & familia pa-
tris mei in Iſraele, ut filiam regis accipiam?
Sed cùm temp⁹ adfuiſſet quo danda erat Na- 19
dab filia Saulis Davidi, ipſa tamen data fuiſ-
ſet Azarieli Meholitæ uxor; Adamavit Mal- 20
chiel filia Saulis Davidem, quod cùm indi-
câſſent Sauli, placuit ſermo in oculis ej⁹. Di- 21
cebat enim Saul, Dabo eam ipſi, ut ſit ei of-
fendiculo, & ſit in eum man⁹ Philiſtæorũ:
quapropter dixit Saul Davidi, Per utramq;
eris mihi gener hodié. Præceperat autẽ Saul 22
ſervis ſuis, Dicite Davidi filio Iſai, Ecce gra-
tus es regi, & omnes ſervi ej⁹ te diligunt: ſis
ergò gener regis. Ut autem dixerunt ſervi 23
Saulis hujuſmodi verba Davidi, reſpondit
David, Parvíne momenti hoc vobis videtur
ut ſim gener regis, cùm ego homo ſim pauper
& obſcur⁹? Quod cùm ſervi Saulis indi- 24
câſſent ei, & retuliſſent ei verba iſta quæ
dixerat David; Ait Saul, Ita dicetis Davidi, 25
Non vult rex dotem, ſed ducenta præputia
Philiſtæorũ, ut vindictã ſumat ab hoſtib⁹ ſuis:
rex enim Saul cogitabat injicere Davidẽ in
manũ *P*hiliſtæorũ. Renuntiantib⁹ ergò ſervis 26
Saulis hæc verba Davidi, recta viſa eſt res
Davidi, ut eſſet gener regis. Et nondũ com-
pletis dieb⁹ *præfinitis*, Surgens David pro- 27
fectus eſt ipſe cum viris ſuis; cæſiſq; ducentis
viris Philiſtæis, attulit David præputia eorũ,
& obtulit ea regi, ut eſſet gener regis; dedit-
que ei Saul Malchelem filiã ſuã uxorem. Vi- 28
dens ergò Saul & cognoſcens Dñm eſſe cum
Davide, & Malchelem filiam Saulis multùm
amare Davidẽ; Adiecit etiam Saul timere Da- 29
videm: fuitque Saul infenſus Davidi omnib⁹
dieb⁹. Deinde prodeuntib⁹ magnatib⁹ Phi- 30
liſtæorum, factũ eſt quo tempore prodierunt,
ſecundaretur David cum omnib⁹ ſervis Sau-
lis, ſummoque eſſet in honore nomen ejus.

CAP. XIX.

Quapropter dixit Saul Jonathani filio ſuo 1
omnibuſq; ſervis ſuis, ut occiderent Davidem.
Verùm Jonathan filius Saulis, qui Davi-
dem vehementer amabat,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* قال داود لساول * من انا وما خطري * وما الذي صنعت * وماذا تعدل حياتي وعشيرتي بين 18
قبايل بني اسرايل حتى اتزوج ابنة الملك * ولما حضر وقت تزويج ناداب ابنة ساول من داود * 19
زوجت من عزريال الذي من محولا * وصارت امراته * واحبت ملكال ابنة ساول داود * واخبروا 20
بذلك ساول * ورضي بها * وقال * ازوجها منه لتكون له عثرة * ويبتلي على ايدي اهل 21
فلسطين * قال ساول لداود * احب ان تكون لي اليوم ختنا * وامر ساول عبيده وقال * 22
قولوا لداود بن ايساء ان الملك قد احبك * وجميع عبيده ايضا قد رضوا بك واحبوك *
خاتن الان الملك * فلما قال عبيد ساول لداود هذا الكلام * قال لهم داود * اصغيرا هذا 23
عندكم ان اكون للملك ختنا * وانا رجل مسكين ذليل * واخبر عبيد ساول ساول بذلك * 24
وقصوا عليه الكلام الذي كلمهم داود * وقال ساول * قولوا لداود هذا القول * ليس يريد 25
الملك منك مهرا * بل انما يريد مايتي غلفة من غلف اهل فلسطين * لينتقم من اعدايه * وكان
ساول الملك قد فكر ان يلقي داود في ايدي اهل فلسطين * واخبر عبيد ساول داود بهذا 26
الكلام * ورضي داود ان يكون ختنا للملك * فمضت ايام قليل * وخرج داود هو ورجاله الى ارض 27
فلسطين * وقتل من اهل فلسطين مايتي رجل * وجاء داود بغلفهم * فادخلها الى الملك ليكون
له ختنا * وزوجه ساول ملكال ابنته * فلما راى ساول هذا * عرف ان مع داود نصرا من الله 28
فاما ملكال ابنة ساول فاحبت داود حبا شديدا * وازداد ساول خوفا من داود * وصار ساول عدوا 29
لداود كل الايام * وخرج قواد اهل فلسطين لمحاربة بني اسرايل * فلما خرجوا اتى داود في الحرب * وظفر 30
بما لم يظفر احد من عبيد ساول * وعظم اسمه واكرم جدا * الفصل التاسع عشر * وقال 1
ساول ليوناثان وجميع عبيده انه يريد قتل داود * فاما يوناثان بن ساول فكان يهوى داود ويحبه جدا *

Dixit David ad Saulem, Quis ego ſum? 18
& quæ dignitas mea? quid feci? &
quanti penditur vita mea & familia mea
inter familias Iſraeliticas, ut nubam filiæ
regis? Verùm inſtante tempore nuptia- 19
rum Nadab filiæ Saulis cùm Davide,
nuptui data fuit Azrieli qui erat ex Me-
hola, factaque eſt uxor ejus. Adamavit 20
autem Melchal filia Saulis Davidem:
quod cùm nuntiâſſent Sauli, rem appro-
bavit. Dixitq; Matrimonio jungo eam 21
cum ipſo, ut ſit illi offendiculo, & cala-
mitatem patiatur per manus Paleſti-
norum. Dixit Saul Davidi, Volo te eſſe
mihi hodiè generũ. Mandavitq; Saul 22
ſervis ſuis, & ait, Dicite Davidi filio Iſai,
Sanè rex te diligit, & omnibus etiam ſer-
vis ejus probatus es, teque amore proſe-
quuntur; junge te ergò affinitate cum re-
ge. Hæc verba cùm Davidi retuliſſent ſer- 23
vi Saulis, Dixit ad eos David, Num leve
eſt hoc apud vos, ut fiam regis gener, cùm
ego homo ſim pauper ac vilis? Quod cùm 24
ſervi Saulis renuntiâſſent Sauli, eique
narrâſſent verba quæ locutus fuerat ſibi
David; Ait Saul, Dicite Davidi hunc 25
ſermonem, Non vult rex à te dotem, imò
verò vult ducenta præputia ex præputiis
Paleſtinorum, ut vindictam ſumat ab ini-
micis ſuis: Saul enim rex cogitaverat in-
jicere Davidem in manus Paleſtinorum.
Renuntiârunt itaque ſervi Saulis Davidi 26
hujuſmodi verba, conſenſitque David eſſe
gener regi. Quare paucis diebus elapſis,
Egreſſus David unà cũ viris ſuis ad ter- 27
ram Paleſtinæ, cæſiſque ex Paleſtinis du-
centis viris, attulit David præputia eorũ,
obtulitque ea regi, ut eſſet ipſi gener; de-
ditque illi Saul in matrimoniũ Melcha-
lem filiã ſuã. Hoc cùm vidiſſet Saul, ani- 28
madvertit eſſe cũ Davide auxilium Dei.
Verùm Melchal filia Saulis dilexit Davi-
dem ardenti amore. Quapropter Saul plùs 29
metuit ſibi à Davide, & factus eſt Saul
hoſtis Davidi cunctis diebus. Et egreſſi 30
ſunt duces Paleſtinorũ ad pugnandũ cũ
Iſraelitis: cúmque egreſſi eſſent, perrexit
David ad bellum, nactuſque eſt fœlicita-
tem quam nemo ſervorũ Saulis nactus
fuerat, ita ut celebre fieret nomen ejus,
ſummumque honorem adipiſceretur.

CAP. XIX.

Dixit autem Saul Jonathani & om- 1
nibus ſervis ſuis velle ſe necem Davi-
dis: ſed Jonathan filius Saulis ſummâ
gratiâ & amore proſequebatur Davidem.

meus pater Saul *Quærens* : dicendo David ipſi Jonathan nunciavit Et
2 ויגד יהונתן לדוד לאמר מבקש שאול אבי
,occulto in manebis & ,mane in obſecro *obſervare* nunc Et .te interficere
להמיתך ועתה השמר נא בבקר וישבת בסתר
,agro in mei patris manum ad ſtabo & ,egrediar ego Et .*latitabis* &
ונחבאת: ואני אצא ועמדתי ליד אבי בשדה 3
,quid videbo & : meum patrem ad te *in* loquar ego & ;*ibi tu quo*
אשר אתה שם ואני אדבר בך אל אבי וראיתי מה
Saul ad bonum David *in* Jonathan eſt locutus Et .tibi *indicabo* &
והגדתי לך: וידבר יהונתן בדוד טוב אל שאול 4
,ſuum ſervum *in* rex peccet Ne : eum ad dixitque ,ſuum patrem
אביו ויאמר אליו אל יחטא המלך בעבדו
.valde tibi *bonum* ejus opera quia & ,tibi peccavit non quia ,David *in*
בדוד כי לוא חטא לך וכי מעשיו טוב לך מאד:
fecitque : Peliſtæum percuſſit & ,ſua *vola* in ſuam animam poſuit Et
וישם את נפשו בכפו ויך את הפלשתי ויעש 5
.es lætatus & ,vidiſti : Iſrael univerſo magnam ſalutem Dominus
יהוה תשועה גדולה לכל ישראל ראית ותשמח
? gratis David *interficiendo* ,innocentem ſanguinē *in* peccabis quid ut Et
ולמה תחטא בדם נקי להמית את דוד חנם:
Dominus *Vivens* ,Saul juravit & ;Jonathan *voce in* Saul Audivitque
וישמע שאול בקול יהונתן וישבע שאול חי יהוה 6
ei *indicavit* & ,David *ad* Jonathan vocavit Et .morietur ſi
אם יומת: ויקרא יהונתן לדוד ויגד לו 7
David Jonathan adduxit Et .hæc verba omnia Jonathan
יהונתן את כל הדברים האלה ויבא יהונתן את דוד
addidit Et .nudiuſtertius heri ſicut *ejus facies ad* fuit & ,Saul ad
אל שאול ויהי לפניו כאתמול שלשום: ותוסף 8
, Peliſtim *in* pugnavit & ,David eſt egreſſus & , eſſe bellum
המלחמה להיות ויצא דוד וילחם בפלשתים
fuit Et .ejus *faciebus* à fugerunt & : magna plaga eos *in* percuſſitque
ויך בהם מכה גדולה וינסו מפניו: ותהי 9
,ſedens ſua domo in *ipſe &* , Saul *ad* malus Domini ſpiritus
רוח יהוה רעה אל שאול והוא בביתו יושב
quæſivit Et .manu in *modulans* David & : ſua manu in ejus lancea &
10 וחניתו בידו ודוד מנגן ביד: ויבקש
faciebus à ſe dimiſit & : parietem *in* & ,David *in* lancea *in* percutere Saul
שאול להכות בחנית בדוד ובקיר ויפטר מפני
evaſit & ,fugit David Et .parietem *in* lancea percuſſit & ,Saul
שאול ויך את החנית בקיר ודוד נס וימלט
, David domum ad nuncios Saul miſit Et .illa nocte in
11 בלילה הוא: וישלח שאול מלאכים אל בית דוד
David ipſi indicavit & : mane *in* eum *occidendum ad* & ,eum *cuſtodiendum ad*
לשמרו ולהמיתו בבקר ותגד לדוד
,nocte tuam animam *evadere facias tu non Si* :dicendo ,ejus uxor Michal
מיכל אשתו לאמר אם אינך ממלט את נפשך הלילה
per David Michal fecit deſcendere Et .interficieris tu cras
12 מחר אתה מומת: ותרד מיכל את דוד בעד
,*imagines* Michal *Cepitque* .*evaſit* & ,fugit & ,abiit & :feneſtram
13 החלון וילך ויברח וימלט: ותקח מיכל את התרפים
;ejus *capitibus* poſuit caprarum *pellem* & , lecto in poſuit &
וישם אל המטה ואת כביר העזים שם מראשתיו
,David *capiendum ad* ,nuncios Saul Miſitque .veſte in operuit &
ותכס בבגד: וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד 14
videndum ad nuncios Saul Miſitque .*ipſe Ægrotus* :dixit &
ותאמר חלה הוא: וישלח שאול את המלאכים לראות 15
.eū *interficiendū ad* ,me ad lecto in eum facite Aſcendere :dicendo ,David
את דוד לאמר העלו אתו במטה אלי להמיתו:
pellis & ,*protenſionem ad imagines* ecce & ,nuncii venerunt Et
16 ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטה וכביר
.ejus *capitibus* caprarum
העזים מראשתיו:

Verſio VUL. LAT.

2 Et indicavit Jonathas David,
dicens; Quærit Saul pater meꝰ
occidere te: quapropter obſer-
va te, quæſo, manè, & manebis
3 clàm, & abſconderis. Ego au-
tē egrediens ſtabo juxta patrē
meum, in agro ubicumque fu-
eris: & ego loquar de te ad
patrē meum: & quodcumque
4 videro, nuntiabo tibi. Locutꝰ
eſt ergò Jonathas de David bo-
na ad Saul patrē ſuum: dixít-
que ad eum; Ne pecces rex in
ſervum tuū David, quia non
peccavit tibi, & opera ejꝰ bo-
5 na ſunt tibi valdè. Et poſuit
animā ſuam in manu ſua, &
percuſſit Philiſthæum, & fecit
Dominus ſalutem magnam u-
niverſo Iſraeli: vidiſti, & læ-
tatus es. Quarè ergò peccas in
ſanguine innoxio, interficiens
David, qui eſt abſque culpa?
6 Quod cùm audiſſet Saul, pla-
catus voce Jonathæ, juravit;
Vivit Dominꝰ, quia non occi-
7 detur. Vocavit itaque Jona-
thas David, & indicavit ei o-
mnia verba hæc: & introdu-
xit Jonathas David ad Saul, &
fuit ante eum, ſicut fuerat herì
8 & nudiuſtertiùs. Motum eſt
autem rurſum bellum: & e-
greſſus David, pugnavit ad-
verſùm Philiſthiim: percuſſít-
que eos plagâ magnâ, & fuge-
9 runt à facie ejus. Et factus eſt
ſpiritus Domini malus in Saul:
ſedebat autem in domo ſua, &
tenebat lanceam: porrò David
10 pſallebat manu ſuâ. Niſúſq; eſt
Saul configere David lanceâ in
pariete, & declinavit David à
facie Saul: lancea autem caſſo
vulnere perlata eſt in parietē,
& David fûgit, & ſalvatus eſt
11 nocte illà. Miſit ergò Saul ſa-
tellites ſuos in domū David, ut
cuſtodirent eū, & interficere-
tur mané. Quod cùm annunti-
âſſet David Michol uxor ſua,
dicens; Niſi ſalvaveris te nocte
12 hâc, cras morieris: Depoſuit
eū per feneſtrā. Porrò ille abiit
13 & aufûgit, atq; ſalvatꝰ eſt. Tu-
lit autē Michol ſtatuam, & po-
ſuit eam ſuper lectum, & pellē
piloſam caprarū poſuit ad ca-
put ejꝰ, et operuit eam veſti-
14 mentis. Miſit autem Saul appa-
ritores, qui raperent David: et
reſponſum eſt quòd ægrotaret.
15 Rurſúmque miſit Saul nunti-
os ut viderent David, dicens;
Afferte eum ad me in lecto, ut
16 occidatur. Cumque veniſſent
nuntii, inventum eſt ſimula-
crum ſuper lectum, et pellis
caprarum ad caput ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυὶδ, λέ-
γων, (β) Σαοὺλ ζητεῖ θανατῶσαί σε· φύλαξαι
οὖν αὔριον πρωῒ, καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον
3 κρυφῇ. Καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι
ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἐὰν ᾖς
ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πα-
τέρα μου, καὶ ὄψομαι ὅ, τι ἐὰν ᾖ, καὶ ἀπ-
4 αγγελῶ σοι. Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ
Δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς Σαοὺλ τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Μὴ ἁμαρτησάτω
ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου Δαυὶδ, ὅ-
τι οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σὲ, καὶ τὰ ποιήματα
5 αὐτοῦ (γ) ἀγαθὰ σφόδρα. Καὶ ἔθετο τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε
τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρί-
αν μεγάλην, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, καὶ
ἐχάρησαν· καὶ ἱνατί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα
ἀθῷον θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ δωρεάν;
6 Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν· καὶ
ὤμοσε Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος εἰ ἀπο-
7 θανεῖται. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν
Δαυὶδ, καὶ ἀπήγγειλεν (δ) αὐτῷ πάντα
τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἰσήγαγεν Ἰωνάθαν
τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐ-
8 τοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Καὶ
προσέθετο ὁ πόλεμος (ε) γενέσθαι πρὸς
Σαοὺλ, καὶ κατίσχυσε Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμη-
σε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ (ζ) ἐπάταξεν ἐν αὐ-
τοῖς πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυ-
9 γον ἐκ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο πνεῦ-
μα (η) θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς
ἐν οἴκῳ καθεύδων, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐ-
τοῦ, (θ) καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν (ι) ταῖς χερσὶν
10 αὐτοῦ. Καὶ ἐζήτει Σαοὺλ πατάξαι τὸ δό-
ρυ εἰς (κ) Δαυίδ· καὶ ἀπέστη Δαυὶδ ἐκ
προσώπου Σαούλ· καὶ ἐπάταξε τὸ δόρυ εἰς
τὸν τοῖχον. καὶ Δαυὶδ ἀνεχώρησε (λ) καὶ δι-
11 εσώθη. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ,
καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυ-
ὶδ φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν
πρωΐ. καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μελχὸλ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Ἐὰν μὴ σὺ (μ)
σώσῃς τὴν ψυχὴν (ν) σαυτοῦ τὴν νύκτα
12 ταύτην, αὔριον θανατωθήσῃ. Καὶ κατά-
γει ἡ Μελχὸλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρί-
δος, καὶ ἀπῆλθε καὶ ἔφυγε καὶ σώζεται.
13 Καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχὸλ τὰ κενοτάφια, καὶ
(ξ) ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν ἔ-
θετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ
14 ἱματίῳ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν
τὸν Δαυὶδ, καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν.
15 Καὶ ἀποστέλλει (ο) ἐπὶ τὸν Δαυὶδ, λέγων,
Ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς μὲ
16 τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ ἔρχονται οἱ
ἄγγελοι, καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς
κλίνης, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς
αὐτοῦ.

Et annuntiavit Jonathan ipſi David, dicens, Saul quærit morti tradere te: Obſerva igitur cras manè, & abſcondere, & ſede in occulto. Et ego egrediar, & ſtabo adhærens patri meo in agro, ubi fueris illîc: & ego loquar pro te ad patrem meum: & videbo quicquid fuerit, & annuntiabo tibi. Et locutus eſt Jonathan de David bona ad Saul patrem ſuum: & dixit ad eum, Non peccet rex in ſervum ſuum David: quoniam non peccavit in te, & opera ejus bona valdè. Et poſuit animam ſuam in manu ſua, & percuſſit alienigenam; & fecit Dominus ſalutem magnam: & univerſus Iſrael viderunt, & gaviſi ſunt. Et ut quid peccas in ſanguinem innoxium, interficiendo David gratìs? Et audivit Saul vocem Jonathan: & juravit Saul dicens; Vivit Dominus, ſi morietur. Et vocavit Jonathan David, et annuntiavit ei omnia verba hæc. Et introduxit Jonathan David ad Saul; et erat in conſpectu ejus, ſicut heri, et nudiuſtertiùs. Et proceſſit bellum fieri (a) adverſùs Saul: & invaluit David, et impugnavit alienigenas, et percuſſit in eis plagam magnam valdè, et fugerunt à facie ejus. Et factus eſt ſpiritus Dei malus ſuper Saul: et ipſe in domo ſedens, et haſta in manu ejus, et David pſallebat manibus ſuis. Et quærebat Saul percutere haſtam in David. Et receſſit David à facie Saul. Et percuſſit haſtam in parietem: et David ſeceſſit, et ſalvatus eſt. Et factum eſt in nocte illa, et miſit Saul nuntios in domum David, ad cuſtodiendum eum, et interficiendum eum mané. Et annuntiavit ipſi David Melchol uxor ejus, dicens; Si tu non ſalvaveris animam tuam nocte hâc; cras interficiêris. Et deſcendere facit Melchol David per feneſtram: et abiit, et fugit, et ſalvatur. Et ſumpſit Melchol (b) cenotaphia, et poſuit ſuper lectū, et jecur caprarum poſuit ad caput ejus: et operuit ea veſtimento. Et miſit Saul nuntios ad capiendum David: et dicunt ægrotare eum. Et miſit ſuper David, dicens; Adducite eum ſuper lectū ad me ad interficiendum eum. Et veniunt nuntii: et ecce cenotaphia ſuper lectum; et jecur caprarum ad caput ejus.

MS.A. (β) Ζητεῖ Σαοὺλ ὁ πατήρ μου θανατῶσαί σε· φύλαξαι αὔριον (γ) ἀγαθά σοι σφόδρα. (δ) αὐτῷ Ἰωνάθαν πάντα (ε) γίνεσθαι, καὶ κατίσχυσεν (ζ) ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν (η) κυρίου πονηρὸν (θ) καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ (ι) ἐν τῇ (κ) Δαυὶδ, καὶ ἐν τῷ τοίχῳ· (λ) καὶ ἐξεσπάσθη. Καὶ (μ) σώσεις (ν) σεαυτοῦ τὴν νύκταν (ξ) ἔθηκεν (ο) τοῦ ἰδεῖν ἐπὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וחוי יהונתן לדוד למימר בעי שאול אבא למקטלך וכען אסתמר כען בצפרא ותתיב
3 בסתרא ותטמר: ואנא אפוק ואקום לות אבא בחקלא דאת תמן ואנא אמליל עלך
4 פתגמין תקנין קדם אבא ואחזי מה ואחוי לך: ומליל יהונתן על דוד פתגמין תקנין
קדם שאול אבוהי ואמר ליה לא יחטי מלכא בעבדיה בדוד ארי לא חטי לך וארי
5 עובדוהי תקנין לך לחדא: ומסר ית נפשיה בעל גב לאתקטלא וקטל ית פלשתאה
ועבד יי פורקנא רבא לכל ישראל חזיתא וחדיתא ולמה תתחיב בדם זכאי למקטל ית
6 דוד מגן: וקביל שאול למימר יהונתן וקים שאול קים חי יי אם יתקטל: וקרא יהונתן 7
לדוד וחוי ליה יהונתן ית כל פתגמיא האלין ואיתי יהונתן ית דוד לות שאול והוה
8 משמש קדמוהי כמאתמלי ומדקמוהי: ואוסיפו עבדי קרבא למהוי ונפק דוד ואגיח
9 קרבא בפלשתאי ומחא בהון מחא סגיאה ואפיכו מן קדמוהי: ושרת רוח בישא
10 מן קדם יי לות שאול והוא בביתיה יתיב ומורניתא בידיה ודוד מנגן ביד: ובעא
שאול למימחי במורניתא בדוד ולמברזיה בכותלא ואתפטר מן קדם שאול וקבע ית
11 מורניתא בכותלא ודוד ערק ואשתיזיב בליליא ההוא: ושלח שאול אזגדין לות בית
דוד למטריה ולמקטליה בצפרא וחויאת לדוד מיכל אתתיה למימר אם ליתך משיזיב
12 ית נפשך בליליא מחר את מתקטל: ושלשילת מיכל ית דוד מן חרכא ואזל וערק
13 ואשתיזיב: ונסיבת מיכל ית צלמניא ושויאת על ערסא וית נודא דעזא שויאת
14 אסדוהי וכסיאת בלבושא: ושלח שאול אזגדין למדבר ית דוד ואמרת שכיב מרע
15 הוא: ושלח שאול ית אזגדיא למסער ית דוד למימר אסיקו יתיה בערסא לותי
16 למקטליה: ואתו אזגדיא והא צלמניא על ערסא ונודא דעזא אסדוהי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunciavit Jehonathan Davidi, ad dicendū, Quærens Saul pater meꝰ ad occidendū te, & nunc cautꝰ eſto nunc in aurora, & ſedebis in ſecreto, & cuſtodieris. Et ego exibo & ſtabo ad patrē meū in agro quo tu ibi; & ego loquar ſuper te verba parata ante patrē meū, et videbo quid nunciabo tibi. Et locutꝰ eſt Jehonathā ſuper David verba parata ante Saul patrē ſuum, & dixit illi, Non peccabit rex in ſervo ſuo in David, quia non peccavit tibi, & quia facta ejꝰ parata tibi valde. Et tradidit animā ſuā propè ad occidendū, & occidit Peliſthæū, & fecit Dn̄s liberationē magnā omni Iſrael; vidiſti & gaviſꝰ fuiſti; & quare *fies* culpabilis in ſanguine innocente, ad occidendū David immeritò? Et accepit Saul dictū Jehonathan, & juravit Saul *juramentū*, *Vivit* Dn̄s, ſi occidetur. Et vocavit Jehonathā Davidē, & nunciavit illi Jehonathan omnia verba hæc: & venire fecit Jehonathan Davidē ad Saul, & fuit miniſtrans ante eū, ut ab heri & ab-ante ipſū. Et *addiderunt facientes* bellum eſſe, & exivit David & inivit bellum in Peliſthæos, & percuſſit in illis percuſſionē magnā; & verterunt [*terga*] ab-ante illū. Et manſit ſpiritꝰ malꝰ ab-ante Dn̄m *apud* Saul, & ipſe in domo ſua ſedens; & haſta in manu ejꝰ, & David pſallens in manu. Et quæſivit Saul ad percutiendū in haſta Davidem, & ad perforandū *eum* in pariete, & eva liberatꝰ eſt ab-ante Saul, & infixit haſtā in parietē: & David fugit, & evaſit in nocte illa. Et miſit Saul nuncios ad domū David ad cuſtodiendū eum, & ad occidendū eum in aurora; & renunciavit Davidi Michal uxor ejus dicendo, Niſi tu liberaveris animā tuā in nocte hac, cras tu occidêris. Et catenâ demiſit Michal Davidē ex feneſtra; & ivit & fugit, & liberatꝰ eſt. Et tulit Michal ſimulacra, et poſuit ſuper lectū, et pellē *capræ* poſuit cervical illiꝰ, et operuit in veſte. Et miſit Saul nuncios ad tollendū Davidē, et dixit, *Decumbit* infirmꝰ ille. Et miſit Saul nuncios ad viſitandū Davidē dicendo, Afferte eum in lecto ad me ad occidendum eum. Et venerunt nuncii, et ecce ſimulacra ſuper lectum, et pellis *capræ* cervical ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

2 * ܘܚܘܝ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܥܐ ܫܐܘܠ ܐܒܝ ܠܡܩܛܠܟ. ܐܙܕܗܪ ܘܬܒ ܒܛܘܫܝܐ.
3 ܘܐܛܫܐ. * ܘܐܢܐ ܗܐ ܢܦܩ ܐܢܐ ܘܩܐܡ ܐܢܐ ܠܘܬ ܐܒܝ ܒܚܩܠܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ ܬܡܢ. ܘܐܢܐ ܐܡܠܠ
ܥܠܝܟ ܥܡ ܐܒܝ. ܘܐܚܙܐ ܡܢܐ ܗܘ ܒܪܥܝܢܗ. ܘܐܚܘܝܟ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܥܠ ܕܘܝܕ ܛܒܬܐ 4
ܠܫܐܘܠ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܢܚܛܐ ܡܠܟܐ ܒܥܒܕܗ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܚܛܐ ܠܟ. ܘܐܦ
ܥܒܕܘܗܝ ܫܦܝܪܝܢ ܠܟ. * ܘܣܡ ܢܦܫܗ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܩܛܠ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ 5
ܦܘܪܩܢܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܐܝܕܘܗܝ. ܘܚܙܝܬ ܘܚܕܝܬ. ܘܗܫܐ. ܠܡܢܐ ܬܚܛܐ ܒܕܡܐ
ܕܙܟܝܐ. ܘܬܩܛܠ ܠܗ ܠܕܘܝܕ ܡܓܢ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܠܩܠܗ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. 6
ܘܝܡܐ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܡܐܬ. * ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܘܝܗ ܟܠܗܘܢ 7
ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܥܠܗ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܗܘܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܐܬܡܠܝ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ.
* ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܗܘܐ ܩܪܒܐ. ܘܢܦܩ ܕܘܝܕ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ 8
ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܗܘܬ ܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܥܠ ܫܐܘܠ. 9
ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܒܝܬܗ. ܘܪܘܡܚܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܕܘܝܕ ܢܩܫ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܒܥܐ ܫܐܘܠ 10
ܠܡܫܕܝܘ ܪܘܡܚܐ ܒܕܘܝܕ ܘܒܐܣܬܐ. ܘܥܪܩ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܫܐܘܠ. ܘܡܫܕܝܗ
ܠܪܘܡܚܐ ܒܐܣܬܐ. ܘܕܘܝܕ ܥܪܩ ܘܐܫܬܘܙܒ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ 11
ܠܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܠܡܛܪܘܬܗ. ܘܠܡܩܛܠܗ ܒܨܦܪܐ. ܘܚܘܝܬܗ ܠܕܘܝܕ ܡܝܟܠ ܐܢܬܬܗ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܐܢ ܠܐ ܡܦܠܛ ܐܢܬ ܢܦܫܟ. ܡܚܪ ܡܐܬ ܐܢܬ. * ܘܐܚܬܬܗ ܡܝܟܠ 12
ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܟܘܬܐ. ܘܥܪܩ ܘܐܙܠ ܘܐܫܬܘܙܒ. * ܘܢܣܒܬ ܡܝܟܠ ܨܠܡܐ. ܘܣܡܬܗ ܒܥܪܣܐ. 13
ܘܡܥܙܐ ܕܣܥܪܐ ܫܘܝܬ ܪܫܘܗܝ. ܘܟܣܝܬܗ ܒܡܪܕܘܬܐ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܕܒܪܗ 14
ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܬ ܟܪܝܗ ܗܘ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܣܥܪܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܐܣܩܘܗܝ 15
ܠܝ ܒܥܪܣܐ. ܕܐܩܛܠܝܘܗܝ. * ܘܐܬܘ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܗܐ ܨܠܡܐ ܒܥܪܣܐ. ܘܡܥܙܐ ܕܣܥܪܐ ܫܘܝܬ ܪܫܘܗܝ. 16

Indicavit Jonathan Davidi, & dixit ad eum, 2
Quærit Saul pater meus occidere te: cave tibi,
morare in occulto, & abde te. Ego verò 3
en egrediens ſtabo ad latꝰ patris mei in agro
ubi tu eris, & ego alloquar de te patrem meũ;
explorabo quid habeat in animo ſuo, & indicabo
tibi. Alloquens ergò Jonathan de Da- 4
vide bonis *verbis* Saulé patrem ſuũ, dicebat
ei; Ne peccet rex in ſervum ſuum Davidem,
quoniã non peccavit in te: imò verò ejus acta
ſatisfacere tibi *deberent*. Poſuit enim animã 5
ſuã in manibus tuis, & Philiſtæũ interfecit, &
comparavit Dñs ſalutem magnam toti Iſraeli
ꝑ manum ejus, & vidiſti, & gaviſus es: nunc
ergò cur peccares in ſanguinem innoxiũ, &
miſerum gratìs occideres? Acquievítq; Saul 6
voci Jonathanis filii ſui, & juravit Saul, ac
dixit; Vivit Dñs, non morietur. Tum advocato 7
Jonathan Davide, indicavit ei omnia verba
iſta, introduxítq; eum ad Saulem, & fuit apud
eum ut herì & ut nudiuſtertiús. Et cùm 8
denuò bellũ accidiſſet, egreſſꝰ David pugnavit
cum Philiſtæis, percuſſítq; eos plagâ magnâ,
& fugerunt à conſpectu ejus. Sed ſpiritu Do- 9
mini malo Saulé invadente, dum ille ſederet
domi ſuæ, ſuámq; lanceam manu ſuâ teneret,
David pulſabat coram eo: Tentavítque Saul 10
lanceam vibrare in Davidé & in parietem: at
ipſo à facie Saulis abſcedente, lanceã vibravit
in parietem: ſic aufugiens David evaſit illâ
nocte. Miſit autem Saul legatos in domũ 11
Davidis ad cuſtodiendum eum & manè interficiendum:
at nuntiavit *hoc* Davidi Malchel
uxor ejus, dixítque ad eum, Niſi teipſum eripias,
cras morieris. Sic demiſit Malchel Da- 12
videm per feneſtram, qui fugiens abiit & evaſit.
Malchel verò ſimulachrum accipi- 13
ens poſuit in lecto, & pelle caprinâ ad cervical
ejus collocatâ, texit illud pallio. Cúm- 14
que miſiſſet Saul legatos ad adducendum Davidem,
dixit *illa*, Ægrotus eſt. Tum remiſit 15
Saul legatos ad inviſendum Davidem, & ait;
Adducite eum ad me in lecto, ut interficiam
eum. Legatis autem venientibus, ecce ſi- 16
mulachrum in lecto, & pellis caprina ad ejus
cervical.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

2 * واخبر يوناتان داود وقال * ان ساوول ابي يريد قتلك * احتفظ وتغيب ولا تظهر * فاني خارج مع 3
ابي الي الحقل الذي انت فيه متغيب * واكلم ابي بسببك * وانظر ما في قلبه واخبرك به * فكلم 4
يوناتان ساوول اباه في امر داود * وذكر بخير وقال * لا ياثم الملك بعبده داود * لانه لم يسي
اليك * وقد كان ينبغي ان تكتفي باعماله * وتحمده علي ذلك * انه بذل نفسه للموت في 5
سببك * وقتل الفلسطيني * وخلص الرب جميع بني اسرايل علي يديه خلاصا عظيما * ورايت
ذلك وفرحت * فلم تاثم الان * وتدخل في دم زكي * وتقتل التقي مجانا * فسمع ساوول كلام يوناتان 6
ابنه * وحلف وقال * حي هو الرب وبه احلف انه لا يقتل * ثم عاد يوناتان دعا داود واخبره 7
بهذا الكلام كله * وادخله علي ساوول * وصار عنده كمثل ما كان قبل ذلك * وعاد اهل فلسطين 8
لمحاربة بني اسرايل * وخرج داود وحارب اهل فلسطين * وجرح منهم * وقتل منهم قتلا كثيرا *
وهربوا من بين يديه * ثم نزل بساوول الروح الردي * وهو جالس في بيته * وكان في يده مزراق * 9
وكان داود يضرب بالعود بين يديه * واراد ساوول ان يضرب داود بالمزراق ويسكه في 10
الحايط * وهرب داود من بين يديه * وسك المزراق في الحايط * وهرب داود ونجا تلك الليلة * وارسل 11
ساوول رسلا الي بيت داود * ليحرسوا بابه حتي يصبح ويقتله * واخبرته ملكال امراته وقالت له * ان
لم تنج بنفسك غدا تموت * وارسلته ملكال امراته من كوة * وهرب ونجا منهم * ثم اخذت 12 13
ملكال تمثالا * وصيرته علي سرير داود * وجعلت تحت راسه جلد شاة * وسترته بالرداء * وارسل 14
ساوول رسلا ياخذون داود * وقالت امراته * هو مريض * وارسل ساوول رسلا * لينظروا الي داود * 15
وارسل لهم وقال * اصعدوه الي علي السرير لاقتله * فجاء رسل ساوول * واذا علي السرير تمثال * 16
تحت راسه جلد شاة *

Et indicavit Jonathan Davidi, & ait, 2
*Profectò Saul pater meus vult necem tuam:
cave tibi, deliteſce, & ne conſpiciaris.
Ego enim egreſſurus ſum cum patre* 3
*meo ad agrum in quo tu abdes, & alloquar
patrem meum de te, præſentiam quid
ſit in animo ipſius, & referam tibi. Itaq;* 4
*alloquutus eſt Jonathan Saulem patrem
ſuum de re Davidis, bonámque de eo fecit
mentionem, & dixit; Ne faciat rex
injuriam ſervo ſuo Davidi, quoniam non
peccavit in te; imò deceret eſſe tibi ſatisfactum
operibus ejus, eúmque ob id
laudare. Ipſe enim ſeipſum tui cauſâ* 5
*morti expoſuit, & Paleſtinum interfecit,
& ſervavit Dominus cunctos Iſraelitas
per manus ipſius ſalute magnâ: hoc
tu vidiſti, & gaviſus es: quare ergò
peccares modò, & ingredereris in ſanguinem
innocentem, & miſerum abſque
cauſa interficeres? Acquieſcens igitur* 6
*Saul verbis Jonathan filii ſui, juravit ac
dixit; Vivus eſt Dominus per quem juro,
quòd non interficietur. Deinde re-* 7
*verſus Jonathan accerſivit Davidem, &
indicavit ei omnia verba iſta, introduxitque
eum ad Saulem, & factus eſt apud
eum qualis erat anteá. Redintegran-* 8
*tibus autem Paleſtinis bellum contra Iſraelitas,
egreſſus eſt David, & pugnâ
cum Paleſtinis insertâ vulneravit & occîdit
ex eis interfectos multos, & fugerunt
à conſpectu ipſius. Deinde irruit in* 9
*Saulem ſpiritus malus dum ſederet domi
ſuæ, haberétque in manu ſua lanceam:
David autem fides pulſabat ante eum.
Tentavitq; Saul Davidem lanceâ trans-* 10
*verberare, eúmque parieti infigere: ſed
fugiente ab ejus conſpectu Davide, infixa
eſt lancea in parietem, fugítque David,
& evaſit eâdem nocte. Saul verò miſit* 11
*legatos in domum Davidis ut cuſtodirent
oſtium ejus donec illuceſceret, ut occideret
eum: ſed indicavit illi Melchal uxor
ejus, et dixit ei; Niſi teipſum ſerves, cras
morieris. Demiſit ergò eum Melchal* 12
*uxor ejus è feneſtra, & effugit ſeſéque
eripuit ab eis. Tum accepto Melchal ſi-* 13
*mulacro, poſuit illud ſuper lectum Davidis;
ſuppoſitâque capiti ejus pelle ovinâ,
texit eum pallio. Cúmque miſiſſet Saul* 14
*legatos ut caperent Davidem, dixit uxor
ejus; Ægrotus eſt. Sed remiſit Saul nun-* 15
*tios ut Davidem viſitarent, quibus mandavit
ac dixit, Adducite eum ad me ſuper
lectum, ut occîdam eum. Venienti-* 16
*bus autem legatis Saulis, ecce ſuper lecto
ſimulacrum cum pelle ovina ejus capiti
ſuppoſita.*

שמואל א : כ

dimiſiſti &,me decepiſti ſic quid Ut :Michal ad Saul Dixitque
17 ויאמר שאול אל־מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את־
:me ad dixit Ipſe :Saul ad Michal dixit Et ?evaſit & ,meum inimicum
איבי וימלט ותאמר מיכל אל־שאול הוא־אמר אלי
ad venit & ,evaſit & ,fugit David Et.te interficiam *quid ad* ,me Dimitte
18 שלחני למה אמיתך : ודוד ברח וימלט ויבא אל־
:Saul ſibi fecit quæ omnia ei indicavit &,Ramah in Semuel
שמואל הרמתה ויגד־לו את כל־אשר עשה־לו שאול
,Saul eſt nunciatum Et.Najoth in *manſerunt* & ,Semuel & ,ipſe abiit &
19 וילך הוא ושמואל וישבו בנוית : ויגד לשאול
nuncios Saul Miſitque .Ramah in *habitaculis* in David Ecce:dicendo
20 לאמר הנה דוד בנוית ברמה : וישלח שאול מלאכים
,prophetantium prophetarum *cœtum* *vidit* & ;David *capiendum* ad
לקחת את־דוד וירא את־להקת הנביאים נבאים
ſpiritus Saul nunciis ſuper fuit &:eos *ſuper conſtitutum*,ſtantem Semuel &
ושמואל עמד נצב עליהם ותהי על־מלאכי שאול רוח
miſit & ,Saul nunciaverunt Et .ipſi etiam prophetabant & ,Dei
21 אלהים ויתנבאו גם־המה : ויגדו לשאול וישלח
miſit & ,Saul addidit Et·ipſi etiam prophetaverunt &;alios nuncios
מלאכים אחרים ויתנבאו גם־המה ויסף שאול וישלח
ipſe etiam abiit Et .ipſi etiam prophetaverunt & ,tertios nuncios
22 מלאכים שלשים ויתנבאו גם־המה : וילך גם־הוא
,Secho in quæ ,magnam ciſternam ad uſque venit & ,Ramah in
הרמתה ויבא עד־בור הגדול אשר בשכו
Najoth in Ecce,dixit Et?David Et,Semuel Ubi :dixit &,interrogavit &
וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בנוית
etiam eum ſuper fuit & :Ramah in Najoth *ad* illuc abiit Et .Ramah in
23 ברמה : וילך שם אל־נוית ברמה ותהי עליו גם־
ipſum ingredi uſq; prophetavit & ,eundo ivit & ,Dei ſpiritus *ille*
הוא רוח אלהים וילך הלוך ויתנבא עד־באו
,ſuis veſtimentis ipſe etiam ſe expoliavit Et .Ramah in Najoth in
24 בנוית ברמה : ויפשט גם־הוא בגדיו
die tota nudus cecidit & ,Semuel *facies ad* ipſe etiam prophetavit &
ויתנבא גם־הוא לפני שמואל ויפל ערם כל־היום
?prophetas inter Saul etiam Num :*dicent* Idcirco .nocte tota & ,illa
ההוא וכל־הלילה על־כן יאמרו הגם שאול בנביאם :

CAP. XX. כ

:Jonathan *facies ad* dixit &,venit &,Ramah in Najoth de David fugit Et
1 ויברח דוד מנוית ברמה ויבא ויאמר לפני יהונתן
facies ad ,meum peccatum quod & ,mea iniquitas quæ ?feci Quid
מה עשיתי מה־עוני ומה־חטאתי לפני
:morieris non ,Abſit :ei Dixitq; ?meam animam quærit quia ,*tui patris*
2 אביך כי מבקש את־נפשי : ויאמר לו חלילה לא תמות
revelet non *&,parvum verbum* vel,*grande verbum* meꝰ pater faciet *ſibi* ecce
הנה לו־עשה אבי דבר גדול או דבר קטן ולא יגלה
non *?hoc verbum* me à meus pater abſconderit quare Et.meæ auri
את־אזני ומדוע יסתיר אבי ממני את־הדבר הזה אין
quòd,tuus pater ſcivit Sciendo:dixit & ,David adhuc juravit Et .hoc
3 זאת : וישבע עוד דוד ויאמר ידע ידע אביך כי־
,Jonathan hoc cognoſcat Ne :dicet &,tuis oculis in gratiam inveni
מצאתי חן בעיניך ויאמר אל־ידע־זאת יהונתן
quia ,tua anima vivit & Dominus *vivens* verùm Et .*doleat* forte ne
פן־יעצב ואולם חי־יהוה וחי נפשך כי
ad Jonathan Dixitque .mortem inter & ,me inter paſſus tanquam
4 כפשע ביני ובין המות : ויאמר יהונתן אל־
ad David dixit & .tibi faciam & ,tua anima dixerit Quod :David
5 דוד מה־תאמר נפשך ואעשה־לך : ויאמר דוד אל־
rege cum ſedebo ſedendo ego & ,cras *menſis* Ecce :Jonathan
יהונתן הנה־חדש מחר ואנכי ישב־אשב עם־המלך
.tertiæ veſperā ad uſq; agro in me abſcōdā&,me dimittes &;veſcēdū ad
לאכול ושלחתני ונסתרתי בשדה עד הערב השלשית :

Verſio VUL. LAT.

17 Dixítq; Saul ad Michol; Quarè ſic illuſiſti mihi, & dimiſiſti inimicū meum ut fugeret? Et reſpondit Michol ad Saul, Quia ipſe locutus eſt mihi, Dimitte 18 me, alioquin interficiā te. David autē fugiens, ſalvatꝰ eſt, & venit ad Samuel in Ramatha, et nuntiavit ei omnia quæ fecerat ſibi Saul: & abierūt ipſe & Samuel, & morati ſunt in 19 Naioth. Nuntiatū eſt autē Sauli à dicentibus, Ecce David in 20 Naioth in Ramatha. Miſit ergò Saul lictores, ut raperēt David: qui cùm vidiſſent cuneum prophetarū vaticinantium, & Samuelē ſtantem ſup eos, factꝰ eſt etiā Spiritus Dñi in illis, & prophetare cœperunt etiam 21 ipſi. Quod cùm nuntiatū eſſet Sauli, miſit & alios nuntios: prophetaverunt autē & illi. Et rurſū miſit Saul tertios nuntios: qui & ipſi prophetaverunt. 22 Et iratꝰ iracundiâ Saul, Abiit etiā ipſe in Ramatha, & venit uſque ad ciſternā magnam, quæ eſt in Socho, et interrogavit, et dixit; In quo loco ſunt Samuel & David? Dictúmq; eſt ei, Ecce in Naioth ſunt in Ramatha. 23 Et abiit in Naioth in Ramatha, & factꝰ eſt etiā ſup eum Spiritꝰ Dñi, & ambulabat ingrediens, & prophetabat uſquedū veni- 24 ret in Naioth in Ramatha. Et expoliavit etiam ipſe ſe veſtimentis ſuis, et prophetavit cum cæteris corā Samuele, & cecidit nudꝰ totâ die illâ & nocte. Unde & exivit proverbium, Num & Saul inter prophetas?

CAP. XX.

1 Fugit autē David de Naioth, quæ eſt in Ramatha, veniénſq; locutꝰ eſt corā Jonatha; Quid feci? quæ eſt iniquitas mea, & ꝗ peccatū meum in patrē tuū, 2 quia quærit animā meam? Qui dixit ei; Abſit, non morière͡is: neque enim faciet pater meus quidquā grande vel parvū, niſi priùs indicaverit mihi: hunc ergò celavit me pater meꝰ ſermonē tantū modò? nequaquā e- 3 rit iſtud. Et juravit rurſū Davidi. Et ille ait; Scit profectò pater tuꝰ, quia inveni gratiā in oculis tuis, et dicet; Neſciat hoc Jonathas, ne fortè triſtetur. Quinimmò vivit Dñs, & vivit anima tua, quia uno tantùm (ut ita dicam) gradu, ego 4 mórſque dividimur. Et ait Jonathas ad David, Quodcunque dixerit mihi anima tua, 5 faciam tibi. Dixit autem David ad Jonathan; Ecce calendæ ſunt craſtinò, & ego ex more ſedere ſoleo juxta regem ad veſcendum: dimitte ergò me ut abſcondar in agro uſque ad veſperam diei tertiæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

17 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῇ Μελχόλ, Ἱνατί οὕτως παρελογίσω με, ϗ (π) ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου, ϗ διεσώθη; ϗ εἶπε Μελχὸλ τῷ Σαούλ, Αὐτὸς (ρ) εἶπεν, Ἐξαπόστειλόν με, εἰ δὲ μή, (σ) θανατώσω σε. 18 Καὶ Δαυὶδ ἔφυγε ϗ (τ) διεσώθη, ϗ παραγίνεται πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαὶμ, ϗ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ Σαούλ. ϗ ἐπορεύθη (υ) Σαμουὴλ ϗ Δαυὶδ, 19 ϗ ἐκάθισαν ἐν (φ) Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, λέγοντες, (χ) Ἰδοὺ Δαυὶδ 20 ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, ϗ (ψ) εἶδον τὴν ἐκκλησίαν τῶν (ω) προφητῶν, ϗ Σαμουὴλ εἱστήκει καθεστηκὼς ἐπ᾽ αὐτῶν. ϗ ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Σαοὺλ πνεῦμα θεοῦ, ϗ προφητεύουσιν (α). 21 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, ϗ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους, ϗ (β) ἐπροφήτευσαν ϗ αὐτοί. ϗ προσέθετο Σαοὺλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, 22 ϗ (γ) ἐπροφήτευσαν ϗ αὐτοί. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαούλ, ϗ ἐπορεύθη ϗ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθαὶμ, ϗ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τῆς (δ) ἅλω τοῦ ἐν τῷ Σεφί, ϗ ἠρώτησε ϗ εἶπε, Ποῦ Σαμουὴλ ϗ Δαυίδ; ϗ εἶπαν, Ἰδοὺ ἐν (ε) Ναυὰθ ἐν 23 Ῥαμᾷ. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ· ϗ ἐγενήθη ϗ ἐπ᾽ αὐτῷ πνεῦμα θεοῦ, ϗ (ζ) ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἐλθεῖν 24 αὐτὸν (η) εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ. Καὶ ἐξεδύσατο (θ) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ϗ (ι) ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν· ϗ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ϗ ὅλην τὴν νύκτα. διὰ τοῦτο ἔλεγον, (κ) Εἰ ϗ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

MS.A. (π) ἐξαπέστειλες (ρ) εἶπεν πρὸς μέ, Ἐξαπόστειλόν (σ) θανατώσω σε. Καὶ (τ) ἐσώθη, (υ) Δαυὶδ ϗ Σαμουήλ, (φ) Ναυϊὼθ (χ) ἰδοὺ δὴ Δαυὶδ ἐν Ναυϊὼθ (ψ) εἶδαν (ω) προφητῶν τῶν προφητευόντων, (α) καί γε αὐτοί. Καὶ (β) προεφήτευσαν (γ) προεφήτευσαν (δ) τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν Σοχκώ, ϗ (ε) Ναυϊὼθ (ζ) ἐπορεύθη πορευόμενος ϗ προφητεύων (η) ἐν Ναυϊὼθ (θ) ϗ αὐτὸς τὰ (ι) ἐπροεφήτευσεν καί γε αὐτὸς ἐνώπιον (κ) Ἦ ϗ

Κεφ. κ΄.

1 Καὶ ἀπέδρα Δαυὶδ ἐκ (α) Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ, ϗ (β) ἔρχεται ἐνώπιον Ἰωνάθαν, ϗ εἶπε, Τί πεποίηκα, ϗ τί τὸ ἀδίκημά μου, ϗ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου, ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν 2 ψυχήν μου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, (γ) Μηδαμῶς σοι, οὐ μὴ ἀποθάνῃς. ἰδοὺ οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα, (δ) ἢ μικρὸν, ϗ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὠτίον μου· ϗ τί ὅτι κρύψει ὁ (ε) πατήρ μου ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο; οὐκ 3 ἔστι τοῦτο. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωνάθαν, ϗ εἶπε, Γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σου, ὅτι εὕρηκα χάριν (ζ) ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ϗ εἶπε, (η) Μὴ γνώτω τοῦτο Ἰωνάθαν, μὴ οὐ (θ) βούληται. ἀλλὰ ζῇ κύριος ϗ ζῇ ἡ ψυχή σου, ὅτι καθὼς εἶπον, (ι) ἐμπέπλησται ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ 4 τοῦ θανάτου. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ, Τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, (κ) ϗ τί ποιήσω 5 σοι; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ δὴ νεομηνία αὔριον, ϗ ἐγὼ καθίσας οὐ (λ) καθήσομαι φαγεῖν, ϗ ἐξαποστελεῖς με, (μ) ϗ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως (ν) δείλης.

MS.A. (α) Ναυϊὼθ (β) ἔρχεται ϗ εἶπεν ἐνώπιον Ἰωνάθαν, Τί (γ) Μηδαμῶς σοι, (δ) ἢ ῥῆμα μικρὸν, (ε) πατὴρ τὸ ῥῆμα (ζ) ἐνώπιόν σου, (η) Μὴ γνώτω (θ) βούληται. (ι) πεπλήρωται ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου ἕως θανάτου. (κ) ϗ ποιήσω καθήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν, (μ) ϗ πορεύσομαι ἐν (ν) δείλης τῆς τρίτης.

Et dixit Saul ad Melchol, quid ſic decepiſti me: & emiſiſti inimicū meū, & ſalvatꝰ eſt? Et dixit Melchol ad Saul; Ipſe dixit, Emitte me: ſi autē non, interficiā te. Et David fugit, et ſalvatus eſt: et advenit ad Samuel in Armathem: & annuntiat ei omnia quæcunq; fecit ſibi Saul. Et ivit Samuel et David: & ſederunt in Nauath in Rhama. Et annuntiatū eſt Saul, dicentes; Ecce David in Nauath in Rhama. Et miſit Saul nuntios ad capiendū David; et viderunt Eccleſiā (c) prophetarū, et Samuel ſtabat aſſiſtens ſuper eos. Et factꝰ eſt ſuper nuntios Saul ſpiritꝰ Dei, et prophetant. Et annuntiatū eſt Saul: et miſit nuntios alios, et prophetaverunt etiā ipſi. Et adjecit Saul mittere nuntios tertios, et prophetaverūt etiā ipſi. Et indignatꝰ eſt irâ Saul: et ivit etiā ipſe in Armathem: et venit uſq; ad puteum areæ, quæ in Sephi: et interrogavit et dixit, ubi Samuel et David? Et dixerunt, Ecce in Nauath in Rhama. Et ivit indè in Nauath in Rama. Et factꝰ eſt etiā ſuper eū ſpiritus Dei; (d) et ibat prophetans, quoadusq; ipſe veniret in Nauath in Rhama. Et exuit veſtimenta ſua, & prophetavit coram (e) eis. Et cecidit nudus totam diem illam, & totā noctē. Propter hoc dicebant, Si & Saul in Prophetis?

CAP. XX.

Et fûgit David de Nauath (a) in Rhama: et venit coram Jonathan, et dixit; Quid feci, et quæ injuſtitia mea, et quid peccavi coram patre tuo: quia inquirit animā meā? Et dixit ei Jonathan; Nequaquā tibi: non morieris. Ecce non faciet pater meus verbū magnū, aut parvū, & (b) non revelabit auriculā meā. Et quid, quia abſcondet pater meꝰ à me verbū hoc? Non eſt iſtud. Et reſpondit David ipſi Jonathan, & dixit; Cognoſcens novit pater tuꝰ, quia inveni gratiam in oculis tuis: & dixit; Non (c) cognoſcat hoc Jonathan, (d) ne minimè velit. Sed vivit Dñs, et vivit anima tua, quia ſicut dixi, impletū eſt inter me et mortē. Et dixit Jonathan ad David, Quid concupiſcit anima tua, et (f) quid faciam tibi? Et dixit David ad Jonathan, Ecce nunc Neomenia cras; et ego (g) ſedens non ſedebo manducare: et dimittes me; et abſcondar in campo uſq; ad (h) veſperam.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 ואמר שאול למיכל למא כדין שקרת בי ושלחת ית בעיל דבבי ואשתיזיב ואמרת מיכל
18 לשאול הוא אמר לי שלחני למה אקטלנך : ודוד ערק ואשתיזיב ואתא לות שמואל
לרמתא וחוי ליה ית כל די עבד ליה שאול ואזל הוא ושמואל ויתיבו בבית אולפנא :
19 ואתחוא לשאול למימר הא דוד בבית אולפנא ברמתא : ושלח שאול אוגדין למדבר
20 ית דוד וחזו ית סיעת ספריא משבחין ושמואל קאים מליף עליהון ושרת על אוגדי שאול
21 רוח נבואה מן קדם יי ושבחו אף אנון : וחויאו לשאול ושלח אוגדין אוחרנין ושבחו אף
22 אנון : ואוסיף שאול ושלח אוגדין תליתאין ושבחו אף אנון : ואזל אף הוא לרמתא
ואתא עד גובא רבא די בשכו ושאל ואמר איכא שמואל ודוד ואמר הא בבית אולפנא
23 ברמתא : ואזל לתמן לבית אולפנא די ברמתא ושרת עלוהי אף הוא רוח נבואה מן
24 קדם יי ואזל מיזל ומשבח עד דאתא לבית אולפנא ברמתא : ואשלח אף הוא לבושוהי
ושבח אף הוא קדם שמואל ונפל ברשן כל יומא ההוא וכל ליליא על כן יימרון האף
שאול בספריא :

כ

1 וערק דוד מבית אולפנא די ברמתא ואתא ואמר קדם יהונתן מה עבדית מה חובי ומה
2 סורחני קדם אבוך ארי בעי למקטלי : ואמר ליה חס לא תמות הא לא יעביד אבא פתגם
רבא או פתגם זעיר ולא יחוי לי ומא דין כסי אבא מני ית פתגמא הדין ליתדא קימא :
3 וקיים עוד דוד ואמר מידע ידע אבוך ארי אשכחית רחמין בעינך ואמר לא ידע דא יהונתן
4 דלמא יתנסים וברם קים הוא יי וקיים נפשך ארי כפסעא חדא בינא ובין מותא : ואמר
5 יהונתן לדוד מה רעוא נפשך ואעביד לך : ואמר דוד ליהונתן הא ירחא מחר ואנא אסחר
אסחר עם מלכא למיכל ותשלחנני ואטמר בחקלא עד רמשא דיומא תליתאה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Saul ad Michal, Quare ſic mentita es in me, & miſiſti auctorem inimicitiæ meæ, & liberatus eſt? & dixit Michal ad Saul, Ille dixit mihi, Mitte me, quare occidam te? Et David fugit & liberatus eſt, & venit ad Semuel ad Ramatha, & nunciavit illi omnia quæ fecit ſibi Saul: & ivit ille & Semuel, & ſederunt in domo doctrinæ in Ramatha. Et nunciatum eſt Sauli dicendo, Ecce David in domo doctrinæ in Ramatha. Et miſit Saul nuncios ad tollendum David, & *viderunt* turmam ſcribarū laudantium, & Semuelem ſtantem docentem ſuper eos: & manſit ſuper nuncios Saul ſpiritꝰ prophetiæ ab-ante Dñm, & laudaverunt etiam illi. Et nunciaverunt Sauli, & miſit nuncios poſteriores, & laudaverunt etiam illi; & addidit Saul, & miſit nuncios tertios, & laudaverunt etiam illi. Et venit etiam ipſe ad Ramatha, & venit uſq; ad ciſternā magnam, quæ in Zzecha: & rogavit, & dixit, Ubi Semuel & David? & dixit, Ecce in domo doctrinæ in Ramatha. Et abiit illuc in domū doctrinæ quæ in Ramatha; & manſit ſuper illum etiam ipſum ſpiritꝰ prophetiæ ab-ante Dñm: & ivit iens & laudans, quouſq; venit ad domum doctrinæ in Ramatha. Et miſit etiā ipſe veſtimenta ſua, & laudavit etiam ipſe ante Semuel; & cecidit nudus tota die illa, & tota nocte: ideo dicent, Num etiam Saul in Scribis?

CAP. XX.

Et fugit David ex domo doctrinæ quæ in Ramatha, & venit & dixit ante Jehonathan, Quid feci, quæ culpa mea? quis exceſſus meꝰ ante patrem tuū? quòd quærens ad occidendū me? Et dixit illi, Tace, non morieris: ecce non faciet pater meꝰ verbū magnum aut verbū parvum, et non indicabit mihi: et quid hoc, *occultavit* pater meꝰ à me verbū hoc? non eſt hoc conſtans. Et juravit adhuc David, et dixit: Sciendo ſcivit pater tuꝰ quòd inveni charitates in oculis tuis, et dixit, Non ſciat hoc Jehonathan; fortè turbaretur: at verò permanens ipſe Dñs, et vivens anima tua, quod [*ſit*] ut paſſus unꝰ inter me et inter mortem. Et dixit Jehonathan Davidi, Quid vult anima tua et fiet tibi? Et dixit David ad Jehonathan, Ecce menſis cras, et ego ſedendo ſedebo cum rege ad comedendum, et mittes me, et abſcondar in agro uſq; ad tempus veſperæ *diei tertiæ*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܫܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܡܝܟܠ. ܠܡܢܐ ܗܟܢܐ ܢܟܠܬܝܢܝ. ܘܫܕܪܬܝ 17
ܠܒܥܠܕܒܒܝ. ܘܐܦܠܛܬܝܗ. ܘܐܡܪܬ ܡܝܟܠ ܠܫܐܘܠ. ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ. ܫܕܪܝܢܝ. ܘܐܠܐ ܩܛܠܢܐ ܠܟܝ.
* ܘܕܘܝܕ ܥܪܩ ܘܐܫܬܘܙܒ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܫܡܘܐܝܠ ܠܪܡܬܐ. ܘܚܘܝܗ ܟܠ ܕܥܒܕ ܠܗ ܫܐܘܠ. 18
ܘܐܙܠ ܗܘ ܘܫܡܘܐܝܠ. ܘܝܬܒܘ ܒܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ.* ܘܫܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܕܘܝܕ 19
ܒܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. * ܘܫܕܪ ܫܐܘܠ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܕܒܪܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܙܘ ܟܢܫܐ ܕܢܒܝܐ 20
ܕܡܬܢܒܝܢ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܩܐܡ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܗܘܬ ܥܠ ܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ.
ܘܐܬܢܒܝܘ ܐܦ ܗܢܘܢ. *ܘܫܘܝܘ ܠܫܐܘܠ. ܘܫܕܪ ܬܘܒ ܐܝܙܓܕܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܬܢܒܝܘ ܐܦ ܗܢܘܢ. 21
* ܘܐܙܠ ܐܦ ܗܘ ܠܪܡܬܐ. ܘܐܬܐ ܥܠ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܣܘܦܐ. ܘܫܐܠ ܘܐܡܪ. ܐܝܟܘ ܫܡܘܐܝܠ 22
ܘܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܒܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. * ܘܐܙܠ ܠܬܡܢ ܠܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. ܘܗܘܬ ܐܦ 23
ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܙܠ ܡܐܙܠ ܘܡܬܢܒܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܠܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ.
* ܘܫܠܚ ܐܦ ܗܘ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܐܬܢܒܝ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܢܦܠ ܥܪܛܠܝܐ ܟܠܗ ܝܘܡܐ ܗܘ 24
ܘܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪܝܢ. ܕܗܐ ܐܦ ܫܐܘܠ ܒܢܒܝܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * *ܘܥܪܩ 1
ܕܘܝܕ ܡܢ ܢܘܝܬ ܕܒܪܡܬܐ. ܘܐܬܐ ܘܐܡܪ ܩܕܡ ܝܘܢܬܢ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܗܝ ܥܘܠܝ.
ܘܡܢܐ ܗܘ ܣܘܪܚܢܝ ܩܕܡ ܐܒܘܟ. ܕܒܥܐ ܢܦܫܝ. *ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܬܢ. ܚܣ ܠܟ. ܠܐ ܬܡܘܬ. 2
ܗܐ ܠܐ ܥܒܕ ܐܒܝ ܡܕܡ ܪܒܐ ܘܡܕܡ ܙܥܘܪܐ. ܕܠܐ ܓܠܐ ܠܝ. ܘܡܛܠ ܡܢܐ ܢܛܫܐ ܐܒܝ ܡܢܝ
ܡܕܡ. ܠܐ ܗܘܐ. *ܘܝܡܐ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܕܝܕܥ ܝܕܥ ܐܒܘܟ ܕܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. 3
ܐܡܪ. ܠܐ ܢܕܥ ܝܘܢܬܢ ܗܕܐ. ܕܠܐ ܢܬܟܪܐ ܠܗ. ܒܪܡ ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ. ܐܠܐ ܐܝܟ
ܦܣܥܬܐ ܗܘܬ ܒܝܢܝ ܠܡܘܬܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܡܐ ܕܐܡܪܐ ܢܦܫܟ. ܐܥܒܕ ܠܟ. 4
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܗܐ ܪܫ ܝܪܚܐ ܗܘ ܡܚܪ. ܘܐܢܐ ܡܬܡܟܘ ܡܬܡܟܐ ܐܢܐ 5
ܩܕܡ ܐܒܘܟ ܠܡܠܥܣ. ܘܫܒܘܩ ܠܝ ܘܐܬܛܫܐ ܒܚܩܠܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܕܬܠܬܐ.

17 Quod cùm retuliſſet Sauli, dixit Saul ad Malchel, Quare ſic decepiſti me, & dimiſiſti inimicum meum, & evaſit? Reſpondit Malchel Sauli, Ipſe mihi dixit; Dimitte me, alioquin occîdá te. 18 Sic aufugiens David & evadens, venit ad Samuelem in Rama, & indicavit ei quicquid ſibi fecerat Saul: Tum abiit ipſe & Samuel, & conſederunt in Jonath quæ eſt in Rama. 19 Cúmque nuntiatum eſſet Sauli, eique dictum, Ecce David eſt in Jonath quæ eſt in Rama; 20 Miſit Saul nuntios ad adducendum Davidem, qui viderunt cœtum prophetarum prophetantium, & Samuelem iis præſidentem: fuítque ſuper nuntios Saulis ſpiritus Dei, & prophetaverunt ipſi quoque. 21 Quod cùm renuntiatum eſſet Sauli, denuò miſit alios legatos, qui prophetaverunt ipſi quoque. 22 Demum abiit ipſemet ad Rama, & cùm perveniſſet ad ciſternam magnam quæ eſt in Sopha, dixit Saul, Ubi eſt Samuel & David? Dixerunt ei; Ecce ſunt ad Jonath quæ eſt in Rama. 23 Abiítque illuc ad Jonath quæ eſt in Rama; & fuit etiam ſuper eum ſpiritus Dei, ita ut iterfaciens prophetaret quouſque perveniret ad Jonath quæ eſt in Rama: 24 Ubi detractis etiam ipſe veſtibus ſuis, prophetavit coram Samuele: cecidítque nudus toto die illo, totâque nocte: propterea dicunt, En etiam Saul inter prophetas.

CAP. XX.

1 INterea fugit David è Jonath quæ eſt in Rama, & veniens dixit coram Jonathane, Quid feci? & quænam eſt iniquitas mea? quódve delictum meum coram patre tuo, quòd quærit animam meam? 2 Dixit ei Jonathan, Abſit à te, non moriêris: ecce nullam facit pater meus rem parvam aut rem magnam, quam non revelet mihi: qua de cauſa celaret me pater meus rem iſtam? non eſt hoc. 3 Juravit autem illi David, & ait; Quia novit pater tuus inveniſſe me clementiam in oculis tuis, dixit; Ne cognoſcat hoc Jonathan, ne dolore afficiatur: at vivat Dominus, & vivat anima tua, nonniſi paſſus intereſt inter me & mortem. 4 Dixit Jonathan Davidi, Quicquid dixerit animus tuus faciam tibi. 5 Dixit David Jonathani, Ecce principium menſis eſt cras, quo ego recumbere ſoleo coram patre tuo ad comedendum: dimittas ergò me ut lateam in agro uſque ad tertiam veſperam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخبروا ساوول بذلك * فقال ساوول لملكال لماذا مكرت بي * وارسلتي عدوي ونجا مني * فقالت 17
ملكال لساوول * قال لي * انك ان لم تخلصيني قتلتك * وهرب داود ونجا * واتي صموال الي الرامة * 18
واخبره كلما صنع به ساوول * وانطلق صموال معه * فجلسا جميعا في نايوت التي في الرامة * واخبروا 19
ساوول وقالوا له ان داود هو في نايوت التي في الرامة * وارسل ساوول رسلا ياخذون داود * فراي 20
رسله جماعة انبياء يتنبون * وصموال قايما في صدر جماعتهم * فحلت روح الله على رسل ساوول *
ويتنبوا هم ايضا * واخبروا ساوول * وارسل ايضا رسلا اخر ويتنبوا ايضا * وارسل ايضا رسلا اخر ويتنبوا 21
ايضا * وانطلق ساوول الي الرامة * فلما انتهي الي الجب العظيم الذي في الرامة * قال ساوول * اين 22
صموال وداود * قالوا له * هما في نايوت الذي في الرامة * وانطلق ساوول الي نايوت التي في الرامة * 23
وحلت عليه روح الله * فجعل يسير ويتنبا حتي انتهي الي نايوت التي في الرامة * ونزع ثيابه 24
ويتنبا امام صموال * وسقط عريانا نهار ذلك وليلته اجمع * فلذلك يقولون ان ساوول قد صار في
الانبياء *

* الفصل العشرون *

* وهرب داود من نايوت التي في الرامة * 1
فاتي يوناثان وقال له * ماذا الذي صنعت * وما اساتي * وما جرمي عند ابيك الذي يريد
نفسي * قال يوناثان * اعيذك بالله * ما من هذا شي * ولا تموت * ما يصنع ابي امرا صغيرا ولا 2
كبيرا الا اخبرني به * وكيف يكتمني هذا الامر * ليس من هذا شي * فحلف داود وقال له * 3
لان اباك عرف حبك لي * ما ظفرت منه بما في نفسه * وقال لا يعلم يوناثان بهذا لئلا يحزن * ولكن
وحق الرب وحياة نفسك انه ما كان بيني وبين الموت الا خطوة * قال يوناثان لداود * ما احبت 4
نفسك وامرتني من شي صنعت * قال داود ليوناثان * غدا راس الشهر وانا اتكي بين يدي 5
والدك في راس كل شهر لاتغدي معه * فارسلني اتغيب في الحرث الي آخر اليوم الثالث *

17 *Quod cùm indicâſſent Sauli, dixit Saul ad Melchalem, Cur impoſuiſti mihi, & dimiſiſti hoſtem meum ut effugeret à me? Reſpondit Melchal Sauli, Dixit mihi, Niſi tu me eripias, interficiam te.* 18 *Igitur David aufugiens evaſit, abiitque ad Samuelem in Rama, & indicavit ei omnia quæ fecerat ſibi Saul: abiitque Samuel cum eo, et habitaverunt ambo ſimul in Najot quæ eſt in Rama.* 19 *Cúmq; nuntiâſſent Sauli, et dixiſſent ei Davidem eſſe in Najot quæ eſt in Rama,* 20 *Miſit Saul nuntios ut caperent Davidem: viderunt autem nuntii ejus chorum prophetarum prophetantium, & Samuelem ſtantem in capite chori eorum; deſcendítque ſpiritus Dei ſuper nuntios Saulis, et prophetârunt ipſi quoque.* 21 *Quod cùm renuntiâſſent Sauli, denuò miſit alios legatos, qui etiam prophetârunt: miſitque tertiò nuntios alios, qui etiam prophetârunt.* 22 *Demùm abiit Saul ipſe ad Rama; cúmque perveniſſet ad ciſternã maximam quæ eſt in Rama, dixit Saul; Ubi ſunt Samuel & David? Dixerunt ad eum, Sunt in Najot quæ eſt in Rama.* 23 *Et abiit Saul ad Najot quæ eſt in Rama, deſcendítque ſuper eum ſpiritus Dei, cœpítque eundo prophetare donec perveniret ad Najot quæ eſt in Rama:* 24 *Detractiſq; veſtibus ſuis, prophetabat coram Samuele: cecidítque nudus totâ die & nocte illâ: & propterea dicunt; Profectò Saul aliàs fuit inter prophetas.*

CAP. XX.

1 *Fugiens verò David de Najot quæ eſt in Rama, adivit Jonathanem, et dixit ad eum; Quid feci? quod eſt peccatum meum? & quæ culpa mea erga patrem tuum, quòd vult animam meam?* 2 *Dixit Jonathan, Abſit à te, nihil tale eſt, neque moriêris: nullum aggreditur pater meus negotium parvum neque magnum, quin mihi illud indicet; quomodo celaret me negotium iſtud? nihil minus.* 3 *Juravit autem David, dixitque ad eum, Quia pater tuus novit amorem tuum erga me, non aſſequeris ab eo quod eſt in mente ipſius: dicet enim, Ne reſciſcat id Jonathan, nè fortè contriſtetur: at verò per Dominum & vitam animæ tuæ, inter me & inter mortem vix paſſus intercedit.* 4 *Reſpondit Jonathan Davidi, Quicquid optaverit animus tuus, & quamcunque rem mihi præceperis, faciam.* 5 *Dixit David Jonathani, Cras initium eſt menſis, ego verò accumbere conſuevi coram genitore tuo initio cujuſque menſis ad prandendum cum eo: dimitte me ergò ut deliteſcam in agro ad finem uſque diei tertiæ.*

שמואל א : כ

me à postulavit Postulando ;dices & ,tuus pater *me visitaverit visitando* Si
6 אִם־פָּקֹד יִפְקְדֵנִי אָבִיךָ וְאָמַרְתָּ נִשְׁאֹל נִשְׁאַל מִמֶּנִּי
dierum sacrificium quia,suam civitatem Bethlechem currendum ad David
דָוִד לָרוּץ בֵּית־לֶחֶם עִירוֹ כִּי זֶבַח הַיָּמִים
:tuo servo pax ,Bene :dixerit sic Si .familiæ toti ibi
7 שָׁם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָה׃ אִם־כֹּה יֹאמַר טוֹב שָׁלוֹם לְעַבְדֶּךָ
.eo cum à malitia est *consummata* quòd scito ,ei fuerit ira irascendo si &
וְאִם־חָרֹה יֶחֱרֶה לוֹ דַּע כִּי־כָלְתָה הָרָעָה מֵעִמּוֹ׃
adduxisti Domini fœdus in quia ,tuo servo *super* misericordiam facies Et
8 וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עַל־עַבְדֶּךָ כִּי בִּבְרִית יְהוָה הֵבֵאתָ
:tu me interfice ,iniquitas me in est si Et .tecum tuum servum
אֶת־עַבְדְּךָ עִמָּךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי עָוֺן הֲמִיתֵנִי אַתָּה
:Jonathan Dixitque?me introduces *hoc* quid ut ,tuum patrem ad usque &
9 וְעַד־אָבִיךָ לָמָּה־זֶּה תְבִיאֵנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
sit *consummata* quòd ,cognovero cognoscendo si *quia* ,tibi Absit
חָלִילָה לָּךְ כִּי אִם־יָדֹעַ אֵדַע כִּי־כָלְתָה
annunciem illud non & ,te *super veniendum ad* meo patre cum à malitia
הָרָעָה מֵעִם אָבִי לָבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא אֹתָהּ אַגִּיד
vel ,mihi renunciabit Quis :Jonathan ad David Dixitque .tibi
10 לָךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן מִי יַגִּיד לִי אוֹ
:David ad Jonathan Dixitque ?duri tuus pater tibi responderit quid
11 מַה־יַּעַנְךָ אָבִיךָ קָשָׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד
dixit Et .agrum ipsi ambo sunt egressi Et .agrum egrediamur & ,*Ito*
12 לְכָה וְנֵצֵא הַשָּׂדֶה וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר
investigavero *quòd* ,Israel Deus Domine :David ad Jonathan
יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־אֶחְקֹר
,David *in* bonum ecce & ,tertia cras tempus juxta meum patrem
אֶת־אָבִי כָּעֵת מָחָר הַשְּׁלִשִׁית וְהִנֵּה־טוֹב אֶל־דָּוִד
Domin° faciat Sic :tuam aurem *revelavero* &,te ad misero tunc non &
13 וְלֹא־אָז אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנֶךָ׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה יְהוָה
,te super malum *meum patrem ad erit bonum quia* ,addat sic & ,Jonathan
לִיהוֹנָתָן וְכֹה יֹסִיף כִּי־יֵיטִב אֶל־אָבִי אֶת־הָרָעָה עָלֶיךָ
Dominus sit & :pace in ibis & ,te dimittam & ,tuam aurem *revelabo* &
וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנֶךָ וְשִׁלַּחְתִּיךָ וְהָלַכְתָּ לְשָׁלוֹם וִיהִי יְהוָה
vivente me adhuc si non Et .meo patre cum fuit quemadmodum ,tecum
14 עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אָבִי׃ וְלֹא אִם־עוֹדֶנִּי חָי
non Sed :moriar non & ,Domini misericordiam mecum *facies* non &
15 וְלֹא־תַעֲשֶׂה עִמָּדִי חֶסֶד יְהוָה וְלֹא אָמוּת׃ וְלֹא־
nec ;seculum in usque mea domo *cum* à tuam misericordiam abscindes
תַכְרִית אֶת־חַסְדְּךָ מֵעִם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא
.*humi facies desuper virum* David inimicos Dominum *abscindendo in*
בְּהַכְרִת יְהוָה אֶת־אֹיְבֵי דָוִד אִישׁ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
manu de Dominus Requirat & ,David domo :cum Jonathan *abscidit* Et
16 וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן עִם־בֵּית דָּוִד וּבִקֵּשׁ יְהוָה מִיַּד
David ipsi *jurandum ad* Jonathan addidit Et .David inimicorum
17 אֹיְבֵי דָוִד׃ וַיּוֹסֶף יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד
.eum diligebat suæ animæ dilectionem quia ,ipsum *eum diligendo in*
בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כִּי־אַהֲבַת נַפְשׁוֹ אֲהֵבוֹ׃
.tua sessio *visitabitur* quia,*visitaberis &* ,*mensis* Cras :Jonathan ei dixit Et
18 וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד מוֹשָׁבֶךָ׃
te abscondes quo ,locum ad venies & ,valde descendes *tertiabis* Et
19 וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ
ego Et .viatorium lapidem apud manebis & ;operis die in ,*ibi*
20 שָּׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל הָאֶבֶן הָאָזֶל׃ וַאֲנִי
ecce Et .*scopum ad mihi* mittendo ,jaciam latus ad sagittas tres
21 שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃ וְהִנֵּה
dixero dicendo Si .sagittas inveni ,Vade,puerum mittam
אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר לֵךְ מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר
pax quia ,veni & ,eam cape ;infra & ,te à sagittæ Ecce :puero
לַנַּעַר הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וָהֵנָּה קָחֶנּוּ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם
.Dominus vivit ,*verbum* non & ,tibi
לְךָ וְאֵין דָּבָר חַי־יְהוָה׃

Verſio VUL. LAT.

6 Si reſpiciens requiſierit me pater tuus,reſpondebis ei ;Rogavit me David, ut iret celeriter in Bethlehem civitatẽ ſuã : quia victimæ ſolẽnes ibi ſunt
7 univerſis contribulib⁹ ſuis. Si dixerit, Benè ; pax erit ſervo tuo: ſi autem fuerit iratus, ſcito quia completa eſt malitia ejus.
8 Fac ergò miſericordiã in ſervum tuum: quia fœd⁹ Dñi me famulum tuum tecũ inire feciſti. Si autem eſt iniquitas aliqua in me; tu me interfice, & ad patrem tuum ne introducas me.
9 Et ait Jonathas, Abſit hoc à te: neque enim fieri poteſt, ut ſi certè cognovero completam eſſe patris mei malitiam con-
10 tra te, non annuntiem tibi. Reſponditq; David ad Jonathan; Quis renuntiabit mihi, ſi quid fortè reſponderit tibi pater tu⁹
11 durè de me ? Et ait Jonathas ad David; Veni, & egrediamur foràs in agrum. Cúmque exîſ-
12 ſent ambo in agrum, Ait Jonathas ad David ;Domine De⁹ Iſrael, ſi inveſtigavero ſententiã patris mei craſtinò vel perendié : & aliquid boni fuerit ſuper David, & non ſtatim miſero ad te, & notum tibi fece-
13 ro, Hæc faciat Dominus Jonathæ, & hæc addat. Si autem perſeveraverit patris mei malitia adverſùm te, revelabo aurem tuam, & dimittam te, ut vadas in pace, et ſit Domin⁹ tecum, ſicut fuit cum patre meo.
14 Et ſi vixero, facies mihi miſericordiã Domini : ſi verò mor-
15 tuus fuero, Non auferes miſericordiam tuam à domo mea uſque in ſempiternum, quando eradicaverit Domin⁹ inimicos David, unumquemque de terra: auferat Jonathan de domo ſua, & requirat Domin⁹ de ma-
16 nu inimicorum David. Pepigit ergò Jonathas fœdus cum domo David: et requiſivit Dominus de manu inimicorũ Da-
17 vid. Et addidit Jonathas dejerare David, eò quòd diligeret illum : ſicut enim animam
18 ſuam, ita diligebat eum. Dixítque ad eum Jonathas ; Cras calendæ ſunt, & requirêris.
19 Requiretur enim ſeſſio tua uſque perendié. Deſcendes ergò feſtinus, & venies in locum ubi celandus es in die quâ operari licet, & ſedebis juxta la-
20 pidem, cui nomen eſt Ezel. Et ego tres ſagittas mittam juxta eum, & jaciam quaſi exercens
21 me ad ſignum. Mittam quoque & puerum, dicens ei; Vade,
22 & affer mihi ſagittas. Si dixero puero; Ecce ſagittæ intra te ſunt, tolle eas : tu veni ad me, quia pax tibi eſt, & nihil eſt mali, vivit Dominus,

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ
πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς, Παραιτούμενος παρῃ-
τήσατο (ξ) ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως εἰς
Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμε-
7 ρῶν ἐκεῖ ὅλῃ τῇ φυλῇ. Ἐὰν τάδε εἴπῃ, Ἀ-
γαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου· καὶ (ο) ἐὰν σκλη-
ρῶς ἀποκριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται
8 ἡ κακία παρ' αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ
δούλου σου, (π) ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην κυ-
ρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. καὶ (ρ) εἰ ἔστιν ἀ-
δικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σύ, καὶ
9 ἕως τοῦ πατρός σου ἵνα τί οὕτως εἰσάγεις με; Καὶ
εἶπεν Ἰωνάθαν, (σ) Μηδαμῶς σοι· ὅτι ἐὰν
γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία
παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σέ, καὶ ἐὰν
μὴ ᾖ εἰς τὰς πόλεις σου, ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι.
10 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, (τ) Τίς ἀπ-
αγγείλῃ μοι, ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου
11 σκληρῶς; Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυ-
ίδ, Πορεύου, καὶ μένε εἰς ἀγρόν. καὶ ἐκ-
12 πορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν. Καὶ εἶπεν
Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ, Κύριος ὁ θεὸς Ἰσ-
ραὴλ οἶδεν, ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα
μου ὡς ἂν ὁ καιρός, τρισσῶς, καὶ (υ) ἰδοὺ ἀ-
γαθὸν ᾖ περὶ Δαυίδ, καὶ οὐ μὴ (φ) ἀποστείλω
13 πρὸς σὲ εἰς ἀγρόν, Τάδε ποιήσαι (χ) ὁ θε-
ὸς τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἀν-
οίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠ-
τίον σου, καὶ (ψ) ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ
εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ καθὼς
14 ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου. (ω) Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι
μου ζῶντος, καὶ ποιήσεις (α) ἔλεος μετ' ἐ-
15 μοῦ· καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω, Οὐκ ἐξαρεῖς
(β) ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος.
καὶ εἰ μή, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς
Δαυὶδ ἕκαστον (γ) ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς
γῆς, (δ) εὑρεθῆναι τὸ ὄνομα (ε) τοῦ Ἰωνά-
θαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ (ζ) ἐκζητῆσαι
17 κύριος ἐχθροὺς τοῦ Δαυίδ. Καὶ προσέθετο
ἔτι Ἰωνάθαν ὀμόσαι τῷ (η) Δαυίδ, ὅτι
18 ἠγάπησε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν. Καὶ
εἶπεν (θ) Ἰωνάθαν, Αὔριον νεομηνία, καὶ
ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα
19 σου. Καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ καὶ ἥξεις
εἰς τὸν τόπον σου οὗ (ι) κρυβῇς ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ (κ) καθήσῃ παρὰ τὸ
20 (λ) ἐργὰβ ἐκεῖνο. Καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς
σχίζαις (μ) ἀκοντίζων, ἐκπέμπων εἰς τὴν
21 (ν) Ἀματταρεί. Καὶ ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸ
παιδάριον, λέγων, Δεῦρο, εὑρέ μοι τὴν σχίζαν.
22 Ἐὰν εἴπω λέγων τῷ παιδαρίῳ, Ὧδε ἡ σχί-
ζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε, λάβε αὐτήν· παραγίνου,
ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος, ζῇ κύριος.

Et ſi recenſens recenſuerit me pater tuus, & dices; Deprecans deprecatus eſt à me David currere uſq; in Bethleem civitatem ſuam: quoniam ſacrificium dierum ibi univerſæ tribui. Si hæc dixerit, Bene; pax ſervo tuo. Et ſi durè reſponderit tibi; ſcito quia conſummata eſt malitia ab eo. Et facies miſericordiam cum ſervo tuo; quoniam induxiſti in teſtamentum Domini ſervum tuũ cum te ipſo. Et, ſi eſt injuſtitia in ſervo tuo; interfice me tu: & uſq; ad patrem tuum ut quid ita introducis me? Et dixit Jonathan; Nequaquàm tibi: quoniam ſi cognoſcens cognovero, quia conſummata eſt malitia à patre meo ad veniendum ſuper te, (k) & ſi non fuerit in civitatibus tuis, ego annuntiabo tibi. Et dixit David ad Jonathan; Quis annuntiabit mihi, ſi reſponderit pater tuus durè? Et dixit Jonathan ad David; Vade, & (l) maneto in campo. Et egrediuntur utriq; in campum. Et dixit Jonathan ad David; Dominus Deus Iſrael novit, (m) quia interrogavero patrem meum, prout tempus, ter, & ecce bonum fuerit de David, & non miſero ad te in campum; Hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjiciat: (n) quoniam deferam mala ſuper te; & revelabo auriculam tuam, et dimittam te, & abibis in pace: & erit Dominus tecum, ſicut fuit cum patre meo. Et ſiquidem adhuc me vivente, & facies miſericordiam mecum. Et ſi morte mortuus fuero; Non auferes miſericordiam tuam à domo mea uſq; in ſeculum. (o) Et, ſi non, in auferendo Dominum inimicos David, unumquemq; à facie terræ; inveniatur nomen Jonathan à domo David, & requirat Dominus inimicos David. Et adjecit adhuc Jonathan jurare ipſi David: quoniam amavit (p) animo amantis ſe. Et dixit Jonathan; Cras Neomenia, & viſitaberis; quia (q) viſitabitur ſedes tua. Et (r) tertiabis, & ſpeculaberis, & venies ad locum tuũ, ubi abſcondes te in die (ſ) operaria: & ſedebis apud (t) Ergab illud. Et ego (u) tertiabo ſagittis jaculans, emittens in (x) Amattari. Et ecce mitto puerum, dicens; Veni, reperias mihi ſagittam. Si dixero dicens puero, Hic ſagitta à te, (y) & hic, cape eam: (z) accede, quoniam pax tibi, & non eſt verbum, vivit Dominus.

MS.A. (ξ) ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ δραμεῖν εἰς (ο) ἐὰν δὲ σκληρῶς (π) ὅτι εἰς διαθήκην κυρίου εἰσήγαγες τὸν (ρ) εἰ ἔστιν * ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν (σ) Μηδαμῶς σύ· ὅτι (τ) Καὶ τίς ἀπαγγελεῖ μοι, ἐὰν μὴ ἀποκριθῇ ὁ πατήρ (υ) ἰδοὺ ἐὰν ἦν ἀγαθὸν περὶ (φ) ἀποστέλλω (χ) κύριος τῷ (ψ) ἐξαποστέλλω (ω) Καὶ μὲν ἔτι (α) μετ' ἐμοῦ ἔλεος κυρίου· καὶ (β) ἔλαιος ἀπὸ τοῦ (γ) ἀπὸ προσώπου (δ) ἐξαρθῆναι (ε) Ἰωνάθαν ἀπὸ (ζ) ἐκζητήσει κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ τοῦ Δαυίδ. (η) Δαυὶδ ἐν τῷ ἠγαπηκέναι αὐτόν, ὅτι ἠγάπηκεν (θ) αὐτῷ Ἰωνάθαν, (ι) ἐκρύβης (κ) καθίσεις (λ) *ἔργον (μ) θῆρα ἀκοντίζων, (ν) Δααρματταραί.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 אם מבעא יבעינני אבוך ותימר אשתאלא אשתאל מני דוד למיזל לבית לחם קרתיה ארי
7 שרוי נכסת קודשיא יומא דין תמן לכל זרעיתא: אם כדין יימר טב שלם לעבדך ואם
8 מתקף יתקף ליה דע ארי גמירא בישתא מניה: ותעביד טיבו עם עבדך ארי בקימא דיי
אעלתא ית עבדך עמך ואם אית בי חובא קטולני את ולות אבוך למה דנן תעלנני: ואמר
יהונתן חס לך ארי אם מדע אדע ארי גמירא בישתא מן אבא למיתי עלך ולא יתה אחוי
10 לך: ואמר דוד ליהונתן מן יחוי לי או דלמא יתבנך אבוך פתגמין קשין: ואמר יהונתן
11 לדוד איזל ונפוק לחקלא ונפקו תרויהון לחקלא: ואמר יהונתן לדוד יי אלהא דישראל
12 ארי אבדוק ית אבא בעדנא הדין מחר או ביומא תליתאה והא פתגמא תקנין מתאמרין
13 על דוד ולא מכען אשלח לותך ואחוי לך: כדין יעביד יי ליהונתן וכדין יוסיף ארי ימרא
מן אבא למיתי בישתא עלך ואחוינך ואשלחנך ותהך לשלם ויהי מימרא דיי בסעדך
14 כמא דהוה בסעדיה דאבא: ולא עד דאנא קים ולא תעביד עמי טיבו מן קדם יי ולא
15 אמות: ולא תפסיק ית טיבותך מן אנש ביתי עד עלמא ולא כד שיצי יי ית סנאי דוד גבר
16 מעל אפי ארעא: וגזר יהונתן קים עם בית דוד ואתפרע יי מיד סנאי דוד: ואוסיף
17 יהונתן לאומאה ית דוד בדרחים יתיה ארי רחמת נפשיה רחמיה: ואמר ליה יהונתן
18 מחר ירחא ותתבעי ארי יהי מרוח בית אסחרותך: ובתלתות יומא תתבעי לחדא ותהך
19 לאתרא דאטמרתא תמן ביומא דחולא ותתיב בסטר אבן אתא: ואנא תלתא גירין
20 בקשתא אשדי לממטי לי לגלימא: והא אשלח ית עולימא איזל אייתי ית גיריא אם
21 מימר אימר לעולימא הא גיריא מנך ולכא סבהי ואיתא ארי שלם לך ולית מדעם ביש
קים הוא יי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Si quærendo quæret me pater tuus, & dices : Petendo petivit à me David ad eundũ ad Bethlehhem urbem ejus, quia appoſitum oblationis ſanctitatis hodie ibi omni proſapiæ. Si ſic dicet, Bonum, pax ſervo tuo: & ſi indureſcendo indureſcet illi, ſcito quòd abſoluta malicia ab eo. Et facies bonum cum ſervo tuo, quia in juramento Domini intrare feciſti ſervum tuum tecum ; & ſi eſt in me culpa, occide me tu, & ad patrem tuum quare intrare facies me ? Et dixit Jehonathan, Abſit tibi, quia ſi ſciendo ſciero quòd perfecta malicia à patre meo ad veniendum ſuper te, & non ipſum nunciabo tibi ? Et dixit David ad Jehonathan, Quis indicabit mihi, ſi fortè reſponderit tibi pater tuus verba dura ? Et dixit Jehonathan ad David, *Vade* & exibimus ad agrum : & exierunt ambo illi ad agrum. Et dixit Jehonathan ad David : Dñs Deus Iſrael, quòd inquiram patrem meum in tempore hoc, cras aut in die tertia, & ecce verba compoſita dicta ſuper David, & non ex-tunc mittam ad te, & indicabo tibi. Sic faciet Dominus Jehonathan, & ſic addet quòd perfecta à patre meo ad veniendum malicia ſuper te, & indicabo tibi, & dimittam te, & ibis in pace, & erit dictum Domini in auxilio tuo, ſicut fuit in auxilio patris mei. Et non quoad ego manens, & non facies mecum bonum ab-ante Dominum, & non moriar. Et non finies bonitatem tuam ab homine domus meæ, uſq; in ſeculum ; nec quando perdiderit Dñs oſores David, virum de-ſuper facies terræ. Et pepigit Jehonathan fœdus cum domo David, & vindicabit ſe Dñs de manu odientium David. Et addidit Jehonathan ad jurandum Davidi in quo amans eum, quia amore animæ ſuæ amavit eum. Et dixit ei Jehonathan, *Cras* menſis, & quærêris, quia erit vacua domus accubitus tui. Et in tertia die quærêris nimis, & ibis ad locũ quo abſconditus es ibi in die profeſto : & ſedebis in latere petræ ATHA. Et ego tria jacula in arcu *ſagittabo* ad quatiendum mihi ad ſcopum. Et ecce mittam puerum, Ito, & venire fac jacula : ſi dicendo dixero puero ; Ecce jaculum à te & huc tolle, & affer ; quòd pax tibi, & non eſt quicquam malum : permanet ipſe Dominus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * ܐܢ ܡܣܥܪ ܢܣܥܪܢܝ ܐܒܘܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܡܫܐܠܘ ܐܫܬܐܠ ܡܢܝ ܕܘܝܕ ܕܢܪܗܛ ܠܒܝܬ
7 ܠܚܡ ܡܕܝܢܬܗ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܐ ܕܝܘܡܬܐ ܐܝܬ ܠܟܠܗ ܫܪܒܬܐ. * ܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪ: ܛܒ.
ܫܦܝܪ. ܫܠܡܐ ܠܥܒܕܟ. ܘܐܢ ܡܬܚܡܬ ܢܬܚܡܬ ܠܗ. ܕܥ ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܠܘܬܗ.
8 * ܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܗܕܐ ܥܡ ܥܒܕܟ. ܡܛܠ ܕܒܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܥܠܬ ܠܥܒܕܟ ܥܡܟ. ܘܐܢ
9 ܐܝܬ ܒܝ ܣܟܠܘܬܐ. ܩܛܘܠܝܢܝ ܐܢܬ. ܘܠܘܬ ܐܒܘܟ ܠܐ ܬܥܠܢܝ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ. ܚܣ ܠܟ.
10 ܡܛܠ ܕܐܢ ܡܕܥ ܝܕܥ ܐܢܐ. ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܝ. ܐܬܐ ܠܘܬܟ. ܘܐܚܘܝܟ. * ܘܐܡܪ
11 ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܡܢܘ ܢܚܘܝܢܝ ܕܐܢ ܢܥܢܝܟ ܐܒܘܟ ܩܫܝܐܝܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ.
12 ܬܐ ܢܦܘܩ ܠܚܩܠܐ. ܘܢܦܩܘ ܬܪܝܗܘܢ ܠܚܩܠܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܢܣܗܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܢ ܠܐ ܐܒܨܝܘܗܝ ܠܐܒܝ ܐܝܟ ܗܕܐ ܥܕܢܐ ܡܚܪ. ܬܠܬܐ ܫܥܝܢ. ܘܐܢ ܛܒ ܠܟ.
13 ܘܐܓܠܐ ܠܟ. * ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܗ. ܐܢ ܐܪܓܫ ܡܢ ܐܒܝ ܒܝܫܬܐ
ܕܥܠܝܟ. ܘܠܐ ܐܓܠܐ ܠܟ. ܘܐܫܪܝܟ. ܘܬܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܥܡ ܐܒܝ.
14 * ܘܐܠܘ ܕܝܢ. ܥܕ ܐܢܐ ܚܝ. ܥܒܕ ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܩܕܡ ܕܐܡܘܬ. * ܘܠܐ ܬܥܒܪ ܛܝܒܘܬܟ
15 ܡܢ ܒܝܬܝ ܠܥܠܡ. ܘܟܕ ܢܘܒܕ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܢܩܘܡ
16 ܝܘܢܬܢ ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܢܬܒܥ ܡܪܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܘܣܦ ܝܘܢܬܢ
17 ܠܡܘܡܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܡܢ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܪܚܡ ܢܦܫܗ. ܪܚܡܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ
18 ܝܘܢܬܢ. ܡܚܪ ܪܫ ܝܪܚܐ ܗܘ. ܘܡܬܒܥܐ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܡܬܒܥܐ ܡܘܬܒܟ. * ܘܡܬܠܬܐ
19 ܫܥܝܢ ܡܬܒܥܐ ܐܢܬ ܛܒ. ܘܬܐܬܐ ܠܕܘܟܬܐ ܕܐܬܛܫܝܬ ܬܡܢ. ܒܝܘܡܐ ܕܥܒܕܐ. ܘܬܬܒ ܠܘܬ
ܟܐܦܐ ܗܝ. * ܘܐܢܐ ܗܐ ܬܠܬܐ ܓܐܪܐ ܐܫܕܐ. ܠܡܫܕܐ ܠܢܝܫܐ. * ܘܗܐ ܡܫܕܪ ܐܢܐ
20 ܛܠܝܐ ܕܢܐܙܠ ܢܠܩܛ ܓܐܪܐ. ܘܐܢ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܛܠܝܐ. ܗܐ ܓܐܪܐ ܠܘܬܟ: ܣܒ ܐܢܘܢ ܘܬܐ. ܕܥ
21 ܘܚܙܝ ܕܫܠܡܐ ܠܟ. ܘܠܝܬ ܡܕܡ ܒܝܫ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ.

Si accuratè me requiſierit pater tuus, dic ei, 6
Veniam poſtulavit à meDavid eundi in Bethlehem
civitatem ſuam, quoniam ſacrificia dierum
aliquot ſunt ibi toti familiæ. Si ita 7
dixerit, Bene rectéque eſt, pax erit ſervo
tuo: ſin autem ægrè omnino ferat, ſcito
definitum eſſe malum ab eo. Hoc exerce 8
beneficium erga ſervum tuum, quandoquidem
in fœdus Domini admiſiſti ſervum tuum
tecum quòd ſi eſt penes me culpa,
tu me interfice, & ad patrem tuum ne me
perducas. Dixit Jonathan, Abſit à te: 9
nam ſi planè novero definitum eſſe malũ
à patre meo, veniam ad te & indicabo tibi.
Dixit David Jonathani, Quis indicabit 10
mihi, ſi fortè reſpondeat tibi pater tuus acerbé?
Reſpondit Jonathan Davidi, Veni, 11
exeamus ad agrum: egreſſique ſunt ambo ad
agrum. Tum dixit Jonathan Davidi, Teſtis 12
ſit Dominus Deus Iſraelis, niſi rem expoſuero
patri meo ſub hoc tempus cras horâ tertiâ; &
ſi benevolus erga te ſit, revelavero tibi. Sic 13
faciat Dominus Jonathani, & ſic addat ei, niſi
cùm præſenſero à patre meo malum quod tibi
impendet, tibi revelavero, teque dimiſero ut
abeas in pace, ſitque tecum Dominus ut fuit
cum patre meo; Atque O utinam me viven- 14
te. Verùm utere mecum beneficio Dei antequam
moriar, Et ne deficiat beneficium tuũ 15
à domo mea in perpetuum: ut cùm extinxerit
Domin⁹ inimicos Davidis è ſuperficie terræ,
Exurgat Jonathan cum familia Davidis, & 16
ultionem repetat Dominus ab hoſtibus Davidis.
Et appoſuit Jonathan adjurare Davidē, 17
eò quòd amaret eum; nam amore ſui ipſius
amabat eum. Deinde dixit ad eum Jonathan, 18
Cras initium eſt menſis, túque requirêris
quia vacabit ſedes tua, Et horâ tertiâ in- 19
ſtanter poſtulaberis: venies autem ad locum
ubi te abdideras, craſtino die, & ſedebis prope
lapidem illum: Ego verò ecce tres ſagit- 20
tas directurus ſum, ut jaculer, & ſcopum feriam:
Et miſſurus ſum famulum, ut abeat, 21
colligátque ſagittas. Si dixero famulo, Ecce
ſagittæ citra te ſunt, accipe eas & veni; ſcias
& videas pacem tibi eſſe, nihílque eſſe mali,
vivat Dominus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * فان افتقدني ابوك* قل له* ان داود طلب الي ان ينطلق الي بيت لحم قريته* لان لعشيرته
7 كلها هناك ذبيحة في هذه الايام * فان قال* ما احسن ما صنعت حيث اذنت له* فان عبدك
8 يطمان ويرجوا السلامة* وان شق عليه ذلك واساه* اعلم انه قد نوي الشر * فاصنع بعبدك
هذا المعروف* لانك قد عاهدت عبدك عهد الرب* وان كانت لي اساءة او جرم* فاقتلني انت
9 ولا تنطلق بي الي ابيك * قال له يوناثان* حاشاك* ولكن ان علمت ان ابي قد نوي سرا واجمع
10 عليه* اتيتك واخبرتك بذلك* قال داود ليوناثان* فكيف لي ان اعلم ما يجيبك به ابوك* ومن
11 12 يخبرني بذلك * قال يوناثان لداود* اخرج بنا الي الحقل* وخرجا جميعا الي الحقل * قال يوناثان
لداود* يشهد الله اله اسرايل علي* اني استخبر ما عند ابي لك غدا في ثلثة ساعات من النهار* فان
13 كان لك عنده خير ارسلت اليك واخبرتك * هكذا يصنع الرب بيوناثان وكذلك يزيد* ان
14 كتمتك شيا مما عند ابي* وان كان شرا اخبرتك ولم اكتمك* وارسلك وتنطلق بسلامة*
15 ويكون الرب معك كما كان مع ابي * فليت يكون ذلك وانا حي* ولكن اصنع بي معروفا
16 من اجل الله قبل موتي * ولا تعدم بيتي معروفك الي الابد* واذا اهلك الرب اعداء داود عن
17 وجه الارض * فيقوم يوناثان مع ال داوود* وينتقم الرب من اعداء داود * واعاد يوناثان علي
18 داود اليمين في ذلك* من اجل حبه له* لانه احبه كحبه لنفسه * ثم قال يوناثان* غدا راس
19 الشهر* ويفتقد فيه* ويفتقد موضعك * واذا مضت ثلاثة ساعات* وحضر الغداء* وطلبت* فتعال
الي الموضع الذي تغيبت به امس غدا* واجلس في ظل تلك الصخرة* واسكن هناك*
20 21 * فاني اخرج وارمي ثلاثة سهام* كاني ارمي لهدف * وارسل غلامي ليلتقط النشاب * فان قلت
للغلام* النشاب خلفك خذه واقبل الي* فاعلم ان ليس لك عند ابي الا سلامة* وليس عنده
شر ولا كلام ردي * احلف بحق الرب اني اصدقك في ذلك*

Quòd ſi requiſierit me pater tuus, dic 6
illi; Rogavit me David ut ire ſibi
liceret *ad Beth-lehem civitatem ſuam,*
quoniam ſacrificium eſt illic hiſce diebus
toti ipſius familiæ. Quòd ſi dicat, Quàm 7
rectè feciſti permiſſum ei concedendo,
ſanè ſervus tuus tutior eſt, ſperátque
ſalutem: verùm ſi moleſtè id tulerit,
eíque diſplicuerit, noveris quòd malum
jam deliberârit. Hanc quæſo gratiam 8
præſta ſervo tuo, quoniam pepigiſti cum
ſervo tuo pactum Domini: *quòd ſi eſt*
apud me crimen aut culpa, tu me interfice,
ad patrem autem tuum ne me ducas.
Dixit ad eum Jonathan, Abſit à te; imò 9
verò ſi animadvertam quòd pater meus
malum propoſuerit idque deliberaverit,
veniam ad te, & id indicabo tibi. Dixit 10
David Jonathani, Quo pacto mihi licebit
ſcire quod reſpondebit tibi pater tuus?
& quis hoc indicabit mihi? Reſpondit 11
Jonathan Davidi, Egrediamur ad agrum:
cumq; egreſſi eſſent ambo ſimul ad agrũ,
Dixit Jonathan Davidi, Teſtis mihi ſit 12
Deus, De⁹ Iſraelis quòd exploratur⁹ ſum,
quid ſentiat pater meus de te, cras horâ
diei tertiâ, ſique benè de te ſentiat, miſſurus
ſum ad te, tibique indicaturus. Sic fa- 13
ciat Dominus *Jonathani, & ſic addat, ſi*
te celavero quicquam ex his quæ ſunt in
animo patris mei; & ſi quod ſit malum,
indicabo tibi, nec te celabo, dimittamq; te
ut abeas in pace, & Dominus tecum ſit
quemadmodum fuit cum patre meo. Uti- 14
nam autē id accidat me vivente. Verum
præſta mihi beneficium propter Deum antequam
moriar, Et ne prives domum meã 15
beneficio tuo in æternum: ut cùm perdiderit
Dominus *hoſtes Davidis è ſuperficie*
terræ, Surgat Jonathan cum familia Da- 16
vidis, & vindictam ſumat Dominus *ab*
hoſtibus Davidis. Et iteravit Davidi ad- 17
jurationem hac de re ob amorem ſuũ erga
eum; amabat enim eum pari ac ſeipſum
amore. Tum dixit Jonathan, Cras initium 18
eſt menſis quo requirêris, et requiretur locus
tuus. Cùm ergò elapſâ horâ tertiâ 19
appoſitũ fuerit prandium, túq; requiſitus,
veni cras ad locum in quo herì delitueras,
& ſede in umbra lapidis illius, ibiq; maneto.
Ego enim egreſſurus ſum, tréſque 20
ſagittas jacturus ſum quaſi in ſcopum jaculaturus:
Mittámque puerum meum ut 21
colligat ſagittas. Si dicam puero, Sagittæ
à tergo tuo ſunt, accipe eas & veni
ad me; ſcito nihil tibi eſſe apud patrem
meum niſi ſalutem, nec eſſe penes eum malum
nec verbum infauſtum: per Dominũ
juro verum me tibi dicturum hac in re.

שמואל א : כ

me à poſtulavit Poſtulando ;dices & ,tuus pater *me viſitaverit viſitando* Si
6 אם־פקד יפקדני אביך ואמרת נשאל נשאל ממני
dierum ſacrificium quia,ſuam civitatem Bethlechem currendum ad David
דוד לרוץ בית־לחם עירו כי־זבח הימים
:tuo ſervo pax ,Bene :dixerit ſic Si .familiæ toti ibi
7 שם לכל־המשפחה: אם־כה יאמר טוב שלום לעבדך
.eo cum *à* malitia eſt *conſummata* quòd ſcito ,ei fuerit ira iraſcendo ſi &
ואם־חרה יחרה לו דע כי־כלתה הרעה מעמו:
adduxiſti Domini fœdus in quia ,tuo ſervo *ſuper* miſericordiam facies Et
8 ועשית חסד על־עבדך כי בברית יהוה הבאת
:tu me interfice ,iniquitas me in eſt ſi Et .tecum tuum ſervum
את־עבדך עמך ואם־יש־בי עון המיתני אתה
:Jonathan Dixitque?me introduces *hoc* quid ut ,tuum patrem ad uſque &
9 ועד־אביך למה־זה תביאני: ויאמר יהונתן
ſit *conſummata* quòd ,cognovero cognoſcendo ſi *quia* ,tibi Abſit
חלילה לך כי אם־ידע אדע כי־כלתה
annunciem illud non & ,te *ſuper veniendum ad* meo patre cum *à* malitia
הרעה מעם אבי לבוא עליך ולא אתה אגיד
vel ,mihi renunciabit Quis :Jonathan ad David Dixitque .tibi
10 לך: ויאמר דוד אל־יהונתן מי יגיד לי או
:David ad Jonathan Dixitque ?duri tuus pater tibi reſponderit quid
11 מה־יענך אביך קשה: ויאמר יהונתן אל־דוד
dixit Et .agrum ipſi ambo ſunt egreſſi Et .agrum egrediamur & ,*Ito*
12 לכה ונצא השדה ויצאו שניהם השדה: ויאמר
inveſtigavero *quòd* ,Iſrael Deus Domine :David ad Jonathan
יהונתן אל־דוד יהוה אלהי ישראל כי־אחקר
,David *in*.bonum ecce & ,tertia cras tempus juxta meum patrem
את־אבי כעת מחר השלשית והנה־טוב אל־דוד
Domin⁹ faciat Sic :tuam aurem *revelavero* &,te ad miſero tunc non &
13 ולא־אז אשלח אליך וגליתי את־אזנך: כה־יעשה יהוה
,te ſuper malum *meum patrem ad erit bonum quia* ,addat ſic & ,Jonathan
ליהונתן וכה יסיף כי־ייטב אל־אבי את־הרעה עליך
Dominus ſit & :pace in ibis & ,te dimittam & ,tuam aurem *revelabo* &
וגליתי את־אזנך ושלחתיך והלכת לשלום ויהי יהוה
vivente me adhuc ſi non Et .meo patre cum fuit quemadmodum ,tecum
14 עמך כאשר היה עם־אבי: ולא אם־עודני חי
non Sed :moriar non & ,Domini miſericordiam mecum *facies non &*
15 ולא־תעשה עמדי חסד יהוה ולא אמות: ולא־
nec ;ſeculum in uſque mea domo *cum* à tuam miſericordiam abſcindes
תכרית את־חסדך מעם ביתי עד־עולם ולא
.*humi facies deſuper virum* David inimicos Dominum *abſcindendo in*
בהכרת יהוה את־איבי דוד איש מעל פני האדמה:
manu de Dominus Requirat *&* ,David domo :cum Jonathan *abſcidit* Et
16 ויכרת יהונתן עם־בית דוד ובקש יהוה מיד
David ipſi *jurandum ad* Jonathan addidit Et .David inimicorum
17 איבי דוד: ויוסף יהונתן להשביע את־דוד
.eum diligebat ſuæ animæ dilectionem quia ,ipſum *eum diligendo in*
באהבתו אתו כי־אהבת נפשו אהבו:
.tua ſeſſio *viſitabitur* quia,*viſitaberis &* ,*menſis* Cras :Jonathan ei dixit Et
18 ויאמר־לו יהונתן מחר חדש ונפקדת כי יפקד מושבך:
te abſcondes quo ,locum ad venies & ,valde deſcendes *tertiabis* Et
19 ושלשת תרד מאד ובאת אל־המקום אשר־נסתרת
ego Et .viatorium lapidem apud manebis & ;operis die in ,*ibi*
20 שם ביום המעשה וישבת אצל האבן האזל: ואני
ecce Et *.ſcopum ad mihi* mittendo ,jaciam latus ad ſagittas tres
21 שלשת החצים צדה אורה לשלח־לי למטרה: והנה
dixero dicendo Si .ſagittas inveni ,Vade,puerum mittam
אשלח את־הנער לך מצא את־החצים אם־אמר אמר
pax quia ,veni & ,eam cape ;infra & ,te à ſagittæ Ecce :puero
לנער הנה החצים ממך והנה קחנו ובאה כי־שלום
.Dominus vivit ,*verbum* non & ,tibi
לך ואין דבר חי־יהוה:

Verſio VUL. LAT.

6 Si reſpiciens requiſierit me pater tuus,reſpondebis ei ;Rogavit me David, ut iret celeriter in Bethlehem civitaté ſuã : quia victimæ ſolénes ibi ſunt 7 univerſis contribulib⁹ ſuis. Si dixerit, Benè ; pax erit ſervo tuo:ſi autem fuerit iratus,ſcito quia completa eſt malitia ejus. 8 Fac ergò miſericordiã in ſervum tuum:quia fœd⁹ Dñi me famulum tuum tecũ inire feciſti.Si autem eſt iniquitas aliqua in me;tu me interfice,& ad patrem tuum ne introducas me. 9 Et ait Jonathas,Abſit hoc à te: neque enim fieri poteſt, ut ſi certè cognovero completam eſſe patris mei malitiam con- 10 tra te,non annuntiem tibi. Reſponditq; David ad Jonathan ; Quis renuntiabit mihi, ſi quid fortè reſponderit tibi pater tu⁹ 11 durè de me ? Et ait Jonathas ad David;Veni, & egrediamur foràs in agrum. Cúmque exiſ- 12 ſent ambo in agrum, Ait Jonathas ad David ;Domine De⁹ Iſrael, ſi inveſtigavero ſententiã patris mei craſtinò vel perendié : & aliquid boni fuerit ſuper David,& non ſtatim miſero ad te, & notum tibi fece- 13 ro, Hæc faciat Dominus Jonathæ, & hæc addat. Si autem perſeveraverit patris mei malitia adverſùm te,revelabo aurem tuam, & dimittam te, ut vadas in pace,et ſit Domin⁹ tecum, ſicut fuit cum patre meo. 14 Et ſi vixero, facies mihi miſericordiã Domini : ſi verò mor- 15 tuus fuero, Non auferes miſericordiam tuam à domo mea uſque in ſempiternum, quando eradicaverit Domin⁹ inimicos David, unumquemque de terra:auferat Jonathan de domo ſua,& requirat Domin⁹ de ma- 16 nu inimicorum David. Pepigit ergò Jonathas fœdus cum domo David:et requiſivit Dominus de manu inimicorũ Da- 17 vid. Et addidit Jonathas dejerare David, eò quòd diligeret illum : ſicut enim animam 18 ſuam, ita diligebat eum. Dixítque ad eum Jonathas ; Cras calendæ ſunt, & requirêris. 19 Requiretur enim ſeſſio tua uſque perendié. Deſcendes ergò feſtinus, & venies in locum ubi celandus es in die quâ operari licet, & ſedebis juxta la- 20 pidem, cui nomen eſt Ezel. Et ego tres ſagittas mittam juxta eum, & jaciam quaſi exercens 21 me ad ſignum. Mittam quoque & puerum,dicens ei;Vade, 22 & affer mihi ſagittas. Si dixero puero;Ecce ſagittæ intra te ſunt, tolle eas : tu veni ad me, quia pax tibi eſt, & nihil eſt mali, vivit Dominus,

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς, Παραιτούμενος παρῃτήσατο (ξ) ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμε- 7 ρῶν ἐκεῖ ὅλῃ τῇ φυλῇ. Ἐὰν τάδε εἴπῃ, Ἀγαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου· καὶ (ο) ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται 8 ἡ κακία παρ' αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου, (π) ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. καὶ (ρ) εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σύ, καὶ 9 ἕως τοῦ πατρός σου ἱνατί οὕτως εἰσάγεις με; Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, (σ) Μηδαμῶς σοι· ὅτι ἐὰν γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σέ, καὶ ἐὰν μὴ ᾖ εἰς τὰς πόλεις σου, ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι. 10 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν, (τ) Τίς ἀπαγγείλῃ μοι, ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου 11 σκληρῶς; Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ, Πορεύου, καὶ μένε εἰς ἀγρόν. καὶ ἐκ- 12 πορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ, Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ οἶδεν, ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ὡς ἂν ὁ καιρὸς, τρισσῶς, καὶ (υ) ἰδοὺ ἀγαθὸν ᾖ περὶ Δαυίδ, καὶ οὐ μὴ (φ) ἀποστείλω 13 πρὸς σὲ εἰς ἀγρόν, Τάδε ποιήσαι (χ) ὁ θεὸς τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου, καὶ (ψ) ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ καθὼς 14 ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου. (ω) Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζῶντος, καὶ ποιήσεις (α) ἔλεος μετ' ἐ- 15 μοῦ· καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω, Οὐκ ἐξαρεῖς (β) ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ εἰ μή, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶδ ἕκαστον (γ) ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, (δ) εὑρεθῆναι τὸ ὄνομα (ε) τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ (ζ) ἐκζητήσαι 17 κύριος ἐχθροὺς τοῦ Δαυίδ. Καὶ προσέθετο ἔτι Ἰωνάθαν ὀμόσαι τῷ (η) Δαυίδ, ὅτι 18 ἠγάπησε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν. Καὶ εἶπεν (θ) Ἰωνάθαν, Αὔριον νεομηνία, καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα 19 σου. Καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον σου οὗ (ι) κρυβῇς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ (κ) καθήσῃ παρὰ τὸ 20 (λ) ἐργὰβ ἐκεῖνο. Καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις (μ) ἀκοντίζων, ἐκπέμπων εἰς τὴν 21 (ν) Ἀματταρεί. Καί ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸ παιδάριον, λέγων, Δεῦρο, εὑρέ μοι τὴν σχίζαν. 22 Ἐὰν εἴπω λέγων τῷ παιδαρίῳ, Ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε, λάβε αὐτήν· παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος, ζῇ κύριος.

Et ſi recenſens recenſuerit me pater tuus, & dices; Deprecans deprecatus eſt à me David currere uſq; in Bethleem civitatem ſuam: quoniam ſacrificium dierum ibi univerſæ tribui. Si hæc dixerit, Bene; pax ſervo tuo. Et ſi durè reſponderit tibi; ſcito quia conſummata eſt malitia ab eo. Et facies miſericordiam cum ſervo tuo; quoniam induxiſti in teſtamentum Domini ſervum tuũ cum te ipſo. Et, ſi eſt injuſtitia in ſervo tuo; interfice me tu: & uſq; ad patrem tuum ut quid ita introducis me? Et dixit Jonathan; Nequaquàm tibi: quoniam ſi cognoſcens cognovero, quia conſummata eſt malitia à patre meo ad veniendum ſuper te; (k) & ſi non fuerit in civitatibus tuis, ego annuntiabo tibi. Et dixit David ad Jonathan; Quis annuntiabit mihi, ſi reſponderit pater tuus durè? Et dixit Jonathan ad David; Vade, & (l) maneto in campo. Et egrediuntur utriq; in campum. Et dixit Jonathan ad David; Dominus Deus Iſrael novit, (m) quia interrogavero patrem meum, prout tempus, ter, & ecce bonum fuerit de David, & non miſero ad te in campum; Hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjiciat: (n) quoniam deferam mala ſuper te; & revelabo auriculam tuam, et dimittam te, & abibis in pace: & erit Dominus tecum, ſicut fuit cum patre meo. Et ſiquidem adhuc me vivente, & facies miſericordiam mecum. Et ſi morte mortuus fuero; Non auferes miſericordiam tuam à domo mea uſq; in ſeculum. (o) Et, ſi non, in auferendo Dominum inimicos David, unumquemq; à facie terræ; inveniatur nomen Jonathan à domo David, & requirat Dominus inimicos David. Et adjecit adhuc Jonathan jurare ipſi David: quoniam amavit (p) animo amantis ſe. Et dixit Jonathan; Cras Neomenia, & viſitaberis; quia (q) viſitabitur ſedes tua. Et (r) tertiabis, & ſpeculaberis, & venies ad locum tuũ, ubi abſcondes te in die (ſ) operaria: & ſedebis apud (t) Ergab illud. Et ego (u) tertiabo ſagittis jaculans, emittens in (x) Amattari. Et ecce mitto puerum, dicens; Veni, reperias mihi ſagittam. Si dixero dicens puero, Hic ſagitta à te, (y) & hic, cape eam: (z) accede, quoniam pax tibi, & non eſt verbum, vivit Dominus.

MS.A. (ξ) ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ δραμεῖν εἰς (ο) ἐὰν δὲ σκληρῶς (π) ὅτι εἰς διαθήκην κυρίου εἰσήγαγες τὸν (ρ) εἰ ἔστιν * ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν (σ) Μηδαμῶς σύ· ὅτι (τ) Καὶ τίς ἀπαγγελεῖ μοι, ἐὰν μὴ ἀποκριθῇ ὁ πατήρ (υ) ἰδοὺ ἐὰν ἦν ἀγαθὸν περὶ (φ) ἀποστέλλω (χ) κύριος τῷ (ψ) ἐξαποστέλλω (ω) Καὶ μὲν ἔτι (α) μετ' ἐμοῦ ἔλεος κυρίου· καὶ (β) ἔλαιος ἀπὸ τοῦ (γ) ἀπὸ προσώπου (δ) ἐξαρθῆναι (ε) Ἰωνάθαν ἀπὸ (ζ) ἐκζητήσει κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν τοῦ Δαυίδ. (η) Δαυὶδ ἐν τῷ ἠγαπηκέναι αὐτόν, ὅτι ἠγάπηκεν (θ) αὐτῷ Ἰωνάθαν, (ι) ἐκρύβης (κ) καθίσεις (λ) *ἔργον (μ) θῆρα ἀκοντίζων, (ν) Δααρματταραί.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 אם מבעא יבעינני אבוך ותימר אשתאלא אשתאל מני דוד למיזל לבית לחם קרתיה ארי
7 שרוי נכסת קודשיא יומא דין תמן לכל זרעיתא: אם כדין יימר טב שלם לעבדך ואם
8 מתקף יתקף ליה דע ארי גמירא בישתא מניה: ותעביד טיבו עם עבדך ארי בקימא דיי
9 אעלתא ית עבדך עמך ואם אית בי חובא קטולני את ולות אבוך למה דנן תעלנני: ואמר
יהונתן חס לך ארי אם מדע אדע ארי גמירא בישתא מן אבא למיתי עלך ולא יתה אחוי
10 לך: ואמר דוד ליהונתן מן יחוי לי או דלמא יתבנך אבוך פתגמין קשין: ואמר יהונתן
11 12 לדוד איזל ונפוק לחקלא ונפקו תרויהון לחקלא: ואמר יהונתן לדוד יי אלהא דישראל
ארי אבדוק ית אבא בעדנא הדין מחר או ביומא תליתאה והא פתגמיא תקנין מתאמרין
13 על דוד ולא מכען אשלח לותך ואחוי לך: כדין יעביד יי ליהונתן וכדין יוסיף ארי גמירא
מן אבא למיתי בישתא עלך ואחוי לך ואשלחנך ותהך לשלם ויהי מימרא דיי בסעדך
14 כמא דהוה בסעדיה דאבא: ולא עד דאנא קים ולא תעביד עמי טיבו מן קדם יי ולא
15 אמות: ולא תפסיק ית טיבותך מן אנש ביתי עד עלמא ולא כד שצי יי ית סנאי דוד גבר
16 מעל אפי ארעא: וגזר יהונתן קים עם בית דוד ואתפרע ליה יי מיד סנאי דוד: ואוסיף
17 18 יהונתן לאומאה ית דוד בדרחים יתיה ארי רחמת נפשיה רחמיה: ואמר ליה יהונתן
19 מחר ירחא ותתבעי ארי יהי מרוח בית אסחרותך: ובתלתות יומיא תתבעי לחדא ותהך
20 לאתרא דאטמרתא תמן ביומא דחולא ותתיב בסטר אבן אתא: ואנא תלתא גירין
21 בקשתא אשדי למחוי לי לפלגלימא: והא אשלח ית עולימא איזל ואיתי ית גיריא אם
מימר איימר לעולימא הא גיריא מנך ולכא סבהי ואתא ארי שלם לך ולית מדעם ביש
קים הוא יי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Si quærendo quæret me pater tuus, & dices : Petendo petivit à me David ad eundũ ad Bethlehhem urbem ejus,quia appoſitum oblationis ſanctitatis hodie ibi omni proſapiæ. Si ſic dicet, Bonum, pax ſervo tuo: & ſi indureſcendo indureſcet illi, ſcito quòd abſoluta malicia ab eo. Et facies bonum cum ſervo tuo, quia in juramento Domini intrare feciſti ſervum tuum tecum ; & ſi eſt in me culpa, occide me tu, & ad patrem tuum quare intrare facies me? Et dixit Jehonathan,Abſit tibi,quia ſi ſciendo ſciero quòd perfecta malicia à patre meo ad veniendum ſuper te, & non ipſum nunciabo tibi ? Et dixit David ad Jehonathan, Quis indicabit mihi,ſi fortè reſponderit tibi pater tuus verba dura ? Et dixit Jehonathan ad David, *Vade* & exibimus ad agrum : & exierunt ambo illi ad agrum. Et dixit Jehonathan ad David : Dñs Deus Iſrael, quòd inquiram patrem meum in tempore hoc, cras aut in die tertia, & ecce verba compoſita dicta ſuper David, & non ex-tunc mittam ad te, & indicabo tibi. Sic faciet Dominus Jehonathan, & ſic addet quòd perfecta à patre meo ad veniendum malicia ſuper te,& indicabo tibi,& dimittam te,& ibis in pace, & erit dictum Domini in auxilio tuo, ſicut fuit in auxilio patris mei. Et non quoad ego manens,& non facies mecum bonum ab-ante Dominum, & non moriar. Et non finies bonitatem tuam ab homine domus meæ, uſq; in ſeculum ; nec quando perdiderit Dñs oſores David, virum de-ſuper facies terræ. Et pepigit Jehonathan fœdus cum domo David, & vindicabit ſe Dñs de manu odientium David. Et addidit Jehonathan ad jurandum Davidi in quo amans eum, quia amore animæ ſuæ amavit eum. Et dixit ei Jehonathan, *Cras* menſis, & quærêris, quia erit vacua domus accubitus tui. Et in tertia die quærêris nimis, & ibis ad locũ quo abſconditus es ibi in die profeſto : & ſedebis in latere petræ ATHA. Et ego tria jacula in arcu *ſagittabo* ad quatiendum mihi ad ſcopum. Et ecce mittam puerum, Ito, & venire fac jacula : ſi dicendo dixero puero ; Ecce jaculum à te & huc tolle,& affer ; quòd pax tibi,& non eſt quicquam malum: permanet ipſe Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܢ ܡܣܥܪ ܢܣܥܪܢܝ ܐܒܘܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܡܫܐܠܘ ܐܫܬܐܠ ܡܢܝ ܕܘܝܕ ܕܢܐܙܠ ܠܒܝܬ
6 ܠܚܡ ܡܕܝܢܬܗ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܐ ܕܝܘܡܬܐ ܐܝܬ ܠܟܠܗ ܫܪܒܬܐ. * ܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪ: ܛܒ
7 ܫܦܝܪ. ܫܠܡܐ ܠܥܒܕܟ. ܘܐܢ ܡܬܟܪܝܘ ܢܬܟܪܐ ܠܗ. ܕܥ ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܠܘܬܗ.
* ܘܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܥܒܕܟ. ܡܛܠ ܕܒܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܥܠܬ ܠܥܒܕܟ ܥܡܟ. ܘܐܢ
8 ܐܝܬ ܚܛܝܬܐ ܒܝ. ܩܛܘܠܝܢܝ ܐܢܬ. ܘܠܘܬ ܐܒܘܟ ܠܐ ܬܥܠܢܝ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ. ܚܣ ܠܟ.
9 ܡܛܠ ܕܐܢ ܡܕܥ ܐܕܥ. ܕܐܫܬܠܡܬ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܝ. ܐܬܐ ܠܘܬܟ ܘܐܚܘܝܟ. * ܘܐܡܪ
10 ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܡܢܘ ܢܚܘܝܢܝ ܕܐܢ ܢܥܢܐ ܐܒܘܟ ܩܫܝܐܝܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ.
11 ܬܐ ܢܦܘܩ ܠܚܩܠܐ. ܘܢܦܩܘ ܬܪܝܗܘܢ ܠܚܩܠܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܢܣܗܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
12 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢ ܠܐ ܐܒܨܝܘܗܝ ܠܐܒܝ ܐܝܟ ܙܒܢܐ ܗܢܐ ܡܚܪ. ܠܬܠܬ ܫܥܝܢ. ܐܢ ܛܒ ܠܟ.
ܘܐܓܠܐ ܠܟ. * ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܗ. ܐܢ ܐܪܓܫܬ ܡܢ ܐܒܝ ܒܝܫܬܐ
13 ܕܥܠܝܟ. ܘܐܓܠܐ ܠܟ. ܘܐܫܪܝܟ. ܘܬܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܥܡ ܐܒܝ.
14 * ܘܠܘܝ ܕܝܢ. ܟܕ ܐܢܐ ܚܝ. ܐܠܐ ܥܒܕ ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. ܩܕܡ ܕܐܡܘܬ. * ܘܠܐ ܬܥܒܪ ܛܝܒܘܬܟ
15 ܡܢ ܒܝܬܝ ܠܥܠܡ. ܘܟܕ ܢܘܒܕ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܢܩܘܡ
16 ܝܘܢܬܢ ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܢܬܒܥ ܡܪܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܘܣܦ ܝܘܢܬܢ
17 ܠܡܘܡܬܗ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܪܚܡܬܐ ܕܢܦܫܗ. ܪܚܡܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ
18 ܝܘܢܬܢ. ܡܚܪ ܪܝܫ ܝܪܚܐ ܗܘ. ܘܡܬܒܥܐ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܡܬܦܩܕ ܡܘܬܒܟ. * ܘܒܬܠܬ
19 ܫܥܝܢ ܡܬܒܥܐ ܐܢܬ ܛܒ. ܘܬܐܬܐ ܠܕܘܟܬܐ ܕܐܬܛܫܝܬ ܬܡܢ. ܒܝܘܡܐ ܕܡܚܪ. ܘܬܬܒ ܠܘܬ
ܟܐܦܐ ܗܝ. * ܘܐܢܐ ܗܐ ܬܠܬ ܓܐܪܐ ܡܫܕܐ ܐܢܐ. ܠܡܫܕܝܘ ܠܡܛܪܬܐ ܢܫܩ. * ܘܗܐ ܡܫܕܪ ܐܢܐ
20 21 ܥܠܝܡܐ ܕܢܐܙܠ ܢܠܩܛ ܓܐܪܐ. ܐܢ ܐܡܪ ܠܥܠܝܡܐ ܗܐ ܓܐܪܐ ܠܘܬܟ ܘܠܗܠ ܣܒ ܐܢܘܢ ܘܬܐ. ܕܥ
ܘܚܙܝ ܕܫܠܡ ܠܟ. ܘܠܝܬ ܡܕܡ ܒܝܫ ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ.

Si accuratè me requiſierit pater tuus, dic ei, 6
Veniam poſtulavit à me David eundi in Bethlehem civitatem ſuam, quoniam ſacrificia dierum *aliquot* ſunt ibi toti familiæ. Si ita 7
dixerit, Bene rectéque eſt, pax erit ſervo tuo: ſin autem ægrè omnino ferat, ſcito definitum eſſe malum ab eo. Hoc exerce 8
beneficium erga ſervum tuum, quandoquidem in fœdus Domini admiſiſti ſervum tuum tecum quòd ſi eſt penes me culpa, tu me interfice, & ad patrem tuum ne me perducas. Dixit Jonathan, Abſit à te: 9
nam ſi planè novero definitum eſſe malũ à patre meo, veniam ad te & indicabo tibi. Dixit David Jonathani, Quis indica- 10
bit mihi, ſi fortè reſpondeat tibi pater tuus acerbé? Reſpondit Jonathan Davidi, Veni, 11
exeamus ad agrum: egreſſique ſunt ambo ad agrum. Tum dixit Jonathan Davidi, Teſtis 12
ſit Dominus Deus Iſraelis, niſi rem expoſuero patri meo ſub hoc tempus cras horâ tertiâ; & ſi benevolus erga te ſit, revelavero tibi. Sic 13
faciat Dominus Jonathani, & ſic addat ei, niſi cùm præſenſero à patre meo malum quod tibi impendet, tibi revelavero, teque dimiſero ut abeas in pace, ſitque tecum Dominus ut fuit cum patre meo; Atque O utinam me viven- 14
te. Verùm utere mecum beneficio Dei antequam moriar, Et ne deficiat beneficium tuũ 15
à domo mea in perpetuum: ut cùm extinxerit Domin⁹ inimicos Davidis è ſuperficie terræ, Exurgat Jonathan cum familia Davidis, & 16
ultionem repetat Dominus ab hoſtibus Davidis. Et appoſuit Jonathan adjurare Davidẽ, 17
eò quòd amaret eum; nam amore ſui ipſius amabat eum. Deinde dixit ad eum Jonathan, 18
Cras initium eſt menſis, túque requirêris quia vacabit ſedes tua, Et horâ tertiâ in- 19
ſtanter poſtulaberis: venies autem ad locum ubi te abdideras, craſtino die, & ſedebis prope lapidem illum: Ego verò ecce tres ſagit- 20
tas directurus ſum, ut jaculer, & ſcopum feriam: Et miſſurus ſum famulum, ut abeat, 21
colligátque ſagittas. Si dixero famulo, Ecce ſagittæ citra te ſunt, accipe eas & veni; ſcias & videas pacem tibi eſſe, nihílque eſſe mali, vivat Dominus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * فان افتقدني ابوك * قل له ان داود طلب الي ان ينطلق الي بيت لحم قريته * لان لعشيرته
7 كلها هناك ذبيحة في هذه الايام * فان قال ما احسن ما صنعت حيث اذنت له * فان عبدك
8 يطمان ويرجوا السلامة * وان شق عليه ذلك واساءه * اعلم انه قد نوي الشر * فاصنع بعبدك
هذا المعروف * لانك قد عاهدت عبدك عهد الرب * وان كانت لي اساءة او جرم * فاقتلني انت
9 ولا تنطلق بي الي ابيك * قال له يوناثان * حاشاك * ولكن ان علمت ان ابي قد نوي شرا واجمع
10 عليه * اتيتك واخبرتك بذلك * قال داود ليوناثان * وكيف لي ان اعلم ما يجيبك به ابوك * ومن
11 12 يخبرني بذلك * قال يوناثان لداود * اخرج بنا الي الحرث * وخرجا جميعا الي الحقل * قال يوناثان
لداود * يشهد الله اله اسرائيل علي * اني استخبر ما عند ابي لك غدا في ثلثة ساعات من النهار * فان
13 كان لك عنده خير ارسلت اليك واخبرتك * هكذا يصنع الرب بيوناثان وكذلك يزيد * ان
14 كتمتك شيا مما عند ابي * وان كان شرا اخبرتك ولم اكتمك * وارسلك وتنطلق بسلامة *
15 ويكون الرب معك كما كان مع ابي * فليت يكون ذلك وانا حي * ولكن اصنع بي معروفا
16 من اجل الله قبل موتي * ولا تعدم بيتي معروفك الي الابد * واذا اهلك الرب اعداء داود عن
17 وجه الارض * فيقوم يوناثان مع آل داوود * وينتقم الرب من اعداء داود * واعاد يوناثان علي
18 داود اليمين في ذلك * من اجل حبه له * لانه احبه كمحبته لنفسه * ثم قال يوناثان * غدا راس
19 الشهر * ويفتقد فيه * ويفتقد موضعك * واذا مضت ثلثة ساعات * وحضر الغداء * وطلبت * فتعال
الي الموضع الذي تغيبت به امس غدا * واجلس في ظل تلك الصخرة * واسكن هناك *
20 21 * فاني اخرج وارمي ثلثة سهام * كاني ارمي لهدف * وارسل غلامي ليلتقط النشاب * فان قلت
للغلام * النشاب خلفك خذه واقبل الي * فاعلم ان ليس لك عند ابي الا سلامة * وليس عنده
شر ولا كلام ردي * احلف بحق الرب اني اصدقك في ذلك *

Quòd ſi requiſierit me pater tuus, dic illi; Rogavit me David ut ire ſibi liceret *ad Beth-lehem civitatem ſuam, quoniam ſacrificium eſt illic hiſce diebus toti ipſius familiæ. Quòd ſi dicat, Quàm* 7
rectè feciſti permiſſum ei concedendo, ſanè ſervus tuus tutior eſt, ſperátque ſalutem: verùm ſi moleſtè id tulerit, eique diſplicuerit, noveris quòd malum jam deliberârit. Hanc quæſo gratiam 8
præſta ſervo tuo, quoniam pepigiſti cum ſervo tuo pactum Domini: *quòd ſi eſt apud me crimen aut culpa, tu me interfice, ad patrem autem tuum ne me ducas.* 9
Dixit ad eum Jonathan, Abſit à te; imò verò ſi animadvertam quòd pater meus malum propoſuerit idque deliberaverit, veniam ad te, & id indicabo tibi. Dixit 10
David Jonathani, Quo pacto mihi licebit *ſcire quod reſpondebit tibi pater tuus? & quis hoc indicabit mihi? Reſpondit* 11
Jonathan Davidi, Egrediamur ad agrum: cumque egreſſi eſſent ambo ſimul ad agrũ, 12
Dixit Jonathan Davidi, Teſtis mihi ſit Deus, De⁹ Iſraelis quòd exploratur⁹ ſum, quid ſentiat pater meus de te, cras horâ diei tertiâ, ſique benè de te ſentiat, miſſurus ſum ad te, tibique indicaturus. Sic fa- 13
ciat Dominus Jonathani, & ſic addat, ſi te celavero quicquam ex his quæ ſunt in animo patris mei; & ſi quod ſit malum, indicabo tibi, nec te celabo, dimittamque te ut abeas in pace, & Dominus tecum ſit quemadmodum fuit cum patre meo. Uti- 14
nam autẽ id accidat me vivente. Verum præſta mihi beneficium propter Deum antequam moriar, Et ne prives domum meã 15
beneficio tuo in æternum: ut cùm perdiderit Dominus hoſtes Davidis è ſuperficie terræ, Surgat Jonathan cum familia Da- 16
vidis, & vindictam ſumat Dominus ab hoſtibus Davidis. Et iteravit Davidi ad- 17
jurationem hac de re ob amorem ſuũ erga eum; amabat enim eum pari ac ſeipſum amore. Tum dixit Jonathan, Cras initium 18
eſt menſis quo requirêris, et requiretur locus tuus. Cùm ergò elapſâ horâ tertiâ 19
appoſitũ fuerit prandium, túque requiſitus, veni cras ad locum in quo herì delitueras, & ſede in umbra lapidis illius, ibique maneto. Ego enim egreſſurus ſum, tréſque 20
ſagittas jacturus ſum quaſi in ſcopum jaculaturus: Mittámque puerum meum ut 21
colligat ſagittas. Si dicam puero, Sagittæ à tergo tuo ſunt, accipe eas & veni ad me; ſcito nihil tibi eſſe apud patrem meum niſi ſalutem, nec eſſe penes eum malum nec verbum infauſtum: per Dominũ juro verum me tibi dicturum hac in re.

שמואל א : כ

,ultra & ,te à sagittæ Ecce :adolescenti dixero sic si Et
22 וְאִם־כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וָהָלְאָה
ego sumus locuti quod verbum Et .Dominus te dimisit quia :vade
23 לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה : וְהַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי
.seculum in usque ,te inter & ,me inter Dominus ecce ,tu &
וָאָתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם :
juxta rex sedit & ,mensis fuit & ,agro in David se abscondit Et
24 וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־
,suam sedem super rex Seditque .vescendum ad panem
25 הַלֶּחֶם לֶאֱכוֹל : וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ
seditque ,Jonathan surrexit & :parietis sedem ad vice in vice sicut
כְּפַעַם בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב
est locutus non Et .David locus visitatus est & ;Saul latere ex Abner
26 אַבְנֵר מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד : וְלֹא־דִבֶּר
,ipsum Accidens :dixit quia ,illa die in quicquam Saul
שָׁאוּל מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא
crastino à fuit Et .mundus non quia ,ipse purus non quia
27 בִּלְתִּי טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהוֹר : וַיְהִי מִמָּחֳרַת
ad Saul Dixitque .David locus est visitatus & ,secundo mensis
הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־
etiam heri etiam Isai filius venit non Quare:suum filium Jonathan
יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־
Postulando :Saul Jonathan respondit Et ?panem ad hodie
28 הַיּוֹם אֶל־הַלָּחֶם : וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל נִשְׁאֹל
me Dimitte :dixit Et .Bethlechem ad usque ,me apud ex David postulavit
29 נִשְׁאַל דָּוִד מֵעִמָּדִי עַד־בֵּית לָחֶם : וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי
mihi mandavit ipse &,civitate in nobis familiæ victima quia ,obsecro
נָא כִּי זֶבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה־לִי
,quæso evadam ,tuis oculis in gratiam inveni si nunc Et.meꝰ frater
אָחִי וְעַתָּה אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה נָּא
.regis mensam ad venit non Idcirco .meos fratres videbo &
וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ :
perversæ Fili :ei dixit & ,Jonathan in Saul nasus est iratus Et
30 וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן־נַעֲוַת
Isai filium tu eligens quòd ,novi non an ,rebellionis
הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי־בֹחֵר אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי
Quia ?tuæ matris nuditatis confusionem in & ,tuam confusionem in
31 לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת אִמֶּךָ : כִּי
stabilieris non ,humum super vixerit Isai filius quibus diebus omnibus
כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן
quia ,me ad eum cape & ,mitte nunc Et .tuum regnum & ,tu
אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי
,suum patrem Saul ad Jonathan respondit Et .ipse mortis filius
32 בֶן־מָוֶת הוּא : וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו
Saul protelavit Et ?fecit quid ?morietur quid Ut :eum ad dixit &
33 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה עָשָׂה : וַיָּטֶל שָׁאוּל
,Jonathan cognovit & :eum percutiendum ad ,eum super lanceam
אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן
Surrexitque .David interficere suo patre cum à ipsa conclusio quòd
34 כִּי־כָלָה הִיא מֵעִם אָבִיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד : וַיָּקָם
die in comedit non & ,nasi ira in mensa cum à Jonathan
יְהוֹנָתָן מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־
eum calumniaverat quia ,David super doluit quia :panem secunda mensis
הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ
agrum Jonathan est egressus & ,mane in fuit Et .suus pater
35 אָבִיו : וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה
:suū puerū ad Dixitque .eo cum parvus puer & ,Davidi statutū tempus ad
36 לְמוֹעֵד דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ : וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ
,cucurrit puer :jaciens ego quas ,sagittas nunc inveni ,Curre
רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה הַנַּעַר רָץ
.eum transire faciendum ad sagittam jecit ipse &
וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי לְהַעֲבִרוֹ :

Versio VULG. LAT.

Si autem sic locutus fuero puero, Ecce sagittæ ultra te sunt: vade in pace, quia dimisit te Dominus. 23 De verbo autem quod locuti sumus ego & tu, sit Dominus inter me & te usque 24 in sempiternum. Absconditus est ergò David in agro, & venerunt calendæ, & sedit rex ad comedendum panem. 25 Cúmque sedisset rex super cathedram suam (secundùm consuetudinem) quæ erat juxta parietem, surrexit Jonathas, & sedit Abner ex latere Saul, vacuúsque apparuit locus David. 26 Et non est locutus Saul quidquam in die illa: cogitabat enim quòd fortè evenisset ei, ut non esset mundus, nec purifi- 27 catus. Cúmque illuxisset dies secunda post calendas, rursus apparuit vacuus locus David. Dixítque Saul ad Jonathan filium suum; Cur non venit filiꝰ Isai, nec herì, nec hodiè, ad ve- 28 scendum? Respondítque Jonathas Sauli; Rogavit me obnixè, 29 ut iret in Bethlehem. Et ait; Dimitte me, quoniam sacrificium solenne est in civitate, unus de fratribꝰ meis accersivit me: nunc ergò si inveni gratiam in oculis tuis, vadam citò, & videbo fratres meos. Ob hanc causā non venit ad men- 30 sam regis. Iratus autem Saul adversùm Jonathan, dixit ei; Fili mulieris virum ultrò rapientis, numquid ignoro quia diligis filium Isai, in confusionem tuam, & in confusionem 31 ignominiosæ matris tuæ? Omnibus enim diebus, quibus filius Isai vixerit super terram, non stabiliêris tu, neque regnū tuum. Itaque jam nunc mitte, & adduc eum ad me: quia fi- 32 lius mortis est. Respondens autē Jonathas Sauli patri suo, ait; Quarè morietur? quid fe- 33 cit? Et arripuit Saul lanceam ut percuteret eum. Et intellexit Jonathas quòd definitum esset à patre suo, ut interficeret 34 David. Surrexit ergò Jonathas à mensa in ira furoris, & non comêdit in die calendarū secunda panē. Contristatus est enim super David, eò quòd confudisset eum pater suus. 35 Cúmque illuxisset mane, venit Jonathas in agrum juxta placitum David, & puer parvulus 36 cum eo. Et ait ad puerum suum; Vade, & affer mihi sagittas, quas ego jacio. Cúmque puer cucurrisset, jecit aliam sagittam trans puerum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Ἐὰν τάδε εἴπω τῷ νεανίσκῳ, (ξ) Ὧδε ἡ σχίζα (ο) ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα πόῤῥω, ὅτι ἐξαπέσταλκέ σε κύριος. 23 Καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σὺ, ἰδοὺ κύριος μάρτυς 24 ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος. Καὶ κρύπτεται Δαυὶδ (π) ἐν ἀγρῷ, καὶ παραγίνεται ὁ μὴν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν 25 τράπεζαν τοῦ φαγεῖν. Καὶ (ρ) ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοῖχον, καὶ προέφθασε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκάθισεν (σ) Ἀβεννὴρ ἐκ πλαγίων Σαοὺλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ. 26 Καὶ οὐκ ἐλάλησε (τ) Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι (υ) εἴρηκε, Σύμπτωμα φαίνεται, 27 μὴ καθαρὸς εἶναι, ὅτι οὐ κεκαθάρισται. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ (φ) μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Τί ὅτι οὐ παραγέγονεν (χ) ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ἐχθὲς, καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν; 28 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Παρῄτηται (ψ) παρ' ἐμοῦ Δαυὶδ ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι, 29 Καὶ εἶπεν, Ἐξαπόστειλον (ω) δή με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ (α) ἐνετείλαντο πρὸς μὲ οἱ ἀδελφοί μου. καὶ (β) νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, (γ) διαβήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου. διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τρά- 30 πεζαν τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαοὺλ ἐπὶ Ἰωνάθαν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων, οὐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σου, καὶ εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως 31 μητρός σου; Ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου. νῦν οὖν ἀποστείλας λάβε 32 τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανάτου ἐστί. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ (δ) Σαοὺλ, Ἱνατί 33 ἀποθνήσκει; τί πεποίηκεν; Καὶ ἐπῆρε Σαοὺλ τὸ δόρυ ἐπὶ (ε) Ἰωνάθαν τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θα- 34 νατῶσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ (ζ) ἀνεπήδησεν Ἰωνάθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν (η) ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρτον, ὅτι ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν Δαυίδ, ὅτι συν- 35 ετέλεσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη πρωῒ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀγρὸν, καθὼς ἐτάξατο (θ) εἰς τὸ μαρτύριον Δαυ- 36 ίδ, καὶ παιδάριον μικρὸν μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ, Δράμε, εὑρέ μοι τὰς σχίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντίζω. καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς ἠκόντισε τῇ σχίζῃ, καὶ παρήγαγεν αὐτήν.

Si autem hæc dixero adolescenti, Hîc sagitta à te, & ultrà: vade, quoniam dimisit te Dominus. Et verbum, quod locuti sumus ego & tu, ecce Dominus testis inter me & te usq; in seculum. Et abscondit se David in agro, & advenit (aa) mensis: & venit rex ad mensam ad comedendum. Et sedit super cathedram suam, sicut semel, & semel, super cathedram apud parietem. (bb) Et prævenit ipsum Jonathan: Et sedit Abenner à latere Saul; & visitatus est locus David. Et non locutus est Saul in die illa; quoniam dixit, (cc) Accidens videtur, ut non sit purus, quoniam mundatus non est. Et factum est crastinâ mensis die secundâ, & visitatus est locus David. Et dixit Saul ad Jonathan filium suum; Quid, quòd non advenit filius Jesse & heri & hodie ad mensam? Et respondit Jonathan ad Saul, & dixit ei; Deprecatus est à me David usq; in Bethleem civitatem suam ire: Et dixit; Dimitte nunc me, quoniam sacrificium ipsius tribûs nobis in civitate: & mandaverunt ad me fratres mei. Et nunc, si inveni gratiam in oculis tuis, transibo jam, & videbo fratres meos. Propter hoc non advenit ad mensā regis. Et indignatꝰ est irâ Saul super Jonathan valdè, & dixit ei; Fili puellarum ultrò venientium. Non enim novi quia particeps es tu filio Jessæ in confusionem tuam, & in confusionem revelationis matris tuæ? Quoniam omnibus diebus quibus filius Jessæ vixerit super terram, (dd) non parabitur regnum tuum. Nunc igitur mittens cape adolescentem, quia filius mortis iste. Et respondit Jonathan ad Saul, Ut quid moritur? Quid fecit? Et elevavit Saul hastam super Jonathan ad interficiendū eum. Et cognovit Jonathan, quia consummata est malitia hæc à patre suo, interficiendi David. Et resilit Jonathan à mensa in indignatione iræ; & non comêdit in secunda mensis panem: quoniam (ee) sauciatus est super David, quoniam (ff) consummavit super eum pater suus. Et factum est mane, et exiit Jonathan in campum, sicut constituerat in testimonium David, & puer parvulus cum eo. Et dixit puero, Curre, invenito mihi sagittas, in quibus ego jaculor: Et puer cucurrit, & ipse jaculatus est sagittâ: & (gg) transire fecit eam.

MS.A. (ξ) Ἰδοὺ (ο) ἐκεῖ ἀπὸ (π) ἐν τῷ ἀγρῷ, (ρ) ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ (σ) Ἀβεννὴρ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκ πλαγίων (τ) Σαοὺλ οὐδὲν ἐν τῇ (υ) εἶπεν, (φ) μηνὸς τῇ δευτέρᾳ, καὶ (χ) υἱὸς Ἰεσσαὶ (ψ) Δαυὶδ παρ' ἐμοῦ ἕως (ω) με δή, (α) ἐνετείλατο πρὸς μὲ ὁ ἀδελφός μου. (β) νυνὶ εὕρηκα (γ) διασωθήσομαι δὴ (δ) Σαοὺλ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτόν, Ἱνατί (ε) Ἰωνάθαν * ὅτι συντετέλεσται (ζ) ἀπεπήδησεν (η) ἐν ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ τοῦ (θ) Δαυὶδ εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וְאִם כְּדֵין אֵימַר לְעוּלֵימָא הָא גִירַיָא מִנָךְ וּלְהָלָא אֱזִיל אֲרֵי שֵׁיזְבִנָךְ יְיָ : וּפִתְגָמָא דִי מַלֵלְנָא
23
24 אֲנָא וְאַתְּ הָא מֵימְרָא דַייָ בֵּינִי וּבֵינָךְ סָהִיד עַד עָלְמָא : וְאִטְּמַר דָוִד בְּחַקְלָא וַהֲוָה יַרְחָא
25 וְאַסְחַר מַלְכָּא עַל לַחְמָא לְמֵיכַל : וְאַסְחַר מַלְכָּא עַל שְׁוָיֵיהּ כִּזְמַן בִּזְמַן עַל שְׁוָיֵיהּ דִמְתַקַן
לֵיהּ בִּסְטַר כּוֹתְלָא וְקָם יְהוֹנָתָן וְאַסְחַר אַבְנֵר מִסִּטְרָא דְשָׁאוּל וַהֲוָה אַתְרָא דְדָוִד מְרוֹקָן :
26 וְלָא מַלֵיל שָׁאוּל מִדַּעַם בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי אֲמַר דִלְמָא עִירוּעַ הוּא לֵיהּ וְלָא דְכֵי הוּא אוֹ
27 דִלְמָא לְאוֹרַח אֲזַל וַאֲנַחְנָא לָא זַמְנְנֵהִי : וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי דְהוּא עִבּוּר יַרְחָא תִנְיָנָא
וַהֲוָה אַתְרָא דְדָוִד מְרוֹקָן וַאֲמַר שָׁאוּל לִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ מָא דֵין לָא אֲתָא בַר יִשַׁי אַף תְּמָלֵי
28 אַף יוֹמָא דֵין לְלַחְמָא : וַאֲתֵיב יְהוֹנָתָן יָת שָׁאוּל אִשְׁתְּאָלָא אִשְׁתְּאֵל דָוִד מִנִי לְמֵיזַל עַד
29 בֵּית לָחֶם : וַאֲמַר שַׁלְחֵנִי כְעַן אֲרֵי שֵׁירוּ נִכְסַת קוּדְשַׁיָא לְכָל זַרְעִיתָא לָנָא בְּקַרְתָּא וְהוּא
פַּקִיד לִי אֲחִי וּכְעַן אִם אַשְׁכְּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ אִשְׁתֵּיזֵב כְּעַן וְאֶחֱזֵי יָת אֲחַי עַל כֵּן לָא אֲתָא
30 לְפָתוּרָא דְמַלְכָּא : וּתְקֵיף רוּגְזָא דְשָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַאֲמַר לֵיהּ בַּר סַרְבָנִיתָא דְמַרְדוּתָא
31 קְשַׁיָא הֲלָא יְדַעְנָא אֲרֵי רָעֵי אַתְּ לְבַר יִשַׁי לְבַהֲתָתָךְ וּלְבַהֲתַת קְלָן אִמָךְ : אֲרֵי כָל יוֹמַיָא
דְבַר יִשַׁי קַיָים עַל אַרְעָא לָא תִתְקַן אַתְּ וּמַלְכוּתָךְ וּכְעַן שְׁלַח וְאַיְתֵיהּ לְוָתִי אֲרֵי גְבַר חַיָב
32 קְטוֹל הוּא : וַאֲתֵיב יְהוֹנָתָן יָת שָׁאוּל אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ לְמָה יִתְקְטִיל מָה עֲבַד : וַאֲרֵים
33 שָׁאוּל יָת מוּרְנִיתָא עֲלוֹהִי לְמִמְחֵיהּ וִידַע יְהוֹנָתָן אֲרֵי גְמִיר הִיא מִן אֲבוּהִי לְמִקְטַל יָת דָוִד :
34 וְקָם יְהוֹנָתָן מֵעִם פְּתוֹרָא בִּתְקוֹף רוּגְזָא וְלָא אֲכַל בְּיוֹם עִבּוּר יַרְחָא תִנְיָנָא לַחְמָא אֲרֵי
35 אִתְנְסֵים עַל דָוִד אֲרֵי אַכְלְמֵיהּ אֲבוּהִי : וַהֲוָה בְּצַפְרָא וּנְפַק יְהוֹנָתָן לְחַקְלָא לִזְמָנָא דַאֲמַר
36 לֵיהּ דָוִד וְעוּלֵים זְעֵיר עִמֵיהּ : וַאֲמַר לְעוּלֵימֵיהּ רְהַט אַשְׁכַּח כְעַן יָת גִירַיָא דַאֲנָא שָׁדֵי
וְעוּלֵימָא רְהַט וְהוּא שְׁדָא גִירָא לְאַעְבָרוּתֵיהּ :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et si ita dicam puero, Ecce jacula à te & illuc: abi quia servavit te Dñs. Et verbum quod locuti sumus ego & tu, ecce dictum Dñi inter me & inter te testis usq; in seculum. Et custodivit se David in agro, & fuit mensis & accubuit rex super panem ad comedendum. Et accubit rex super situm suum, sicut in tempore in tempore; super situm suum qui paratus illi, in latere parietis; & stetit Jehonathan, & sedit Abner à latere Saulis, & fuit locus Davidis vacuus. Et non locutus est Saul quicquam in die illa, quia dixit, Fortasse eventus fuit ei & non mundus ipse, aut fortassis ad viam ivit, & nos non invitavimus eum. Et fuit in die qui post illum qui fuit Embolismus mensis secundi, & fuit locus Davidis vacuus: & dixit Saul Jehonathan filio suo, Quare non venit filius Isai etiam heri, etiam hodie ad panem? Et respondit Jehonathan Sauli, Petendo petivit David ex me ad eundum usq; Bethlehhem. Et dixit, Dimitte me nunc quia posuerunt oblationem sanctitatum omni prosapiæ nobis in urbe; & ipsum præcepit mihi frater meus: & nunc si inveni charitates in oculis tuis, expediar nunc & videbo fratres meos: propterea non venit ad mensam regis. Et invaluit indignatio Saulis in Jehonathan, & dixit ei, Fili contumacis cujus rebellio dura, nónne novi quòd volens tu in filio Isai ad opprobrium tuum, & ad opprobrium ignominiæ matris tuæ? Nam omnibus diebus quibus filius Isai stans super terram, non firmaberis tu & regnum tuum: & nunc mitte & venire fac illum ad me, quia vir dignus occisionis ille. Et respondit Jehonathan ad Saul patrem suum, & dixit ei, Quare occidetur, quid fecit? Et sustulit Saul hastam super eum ad percutiendum eum: & cognovit Jehonathan quòd conclusum esset à patre suo ad occidendum David. Et surrexit Jehonathan à mensa in fortitudine indignationis, & non comedit in die Embolismi mensis secundi panem, quia turbatus est super David, quia ignominia affecit illum pater suus. Et fuit in aurora, et exiit Jehonathan ad agrū, ad tempꝰ quod constituerat David, et puer parvulꝰ cum eo. Et dixit adolescenti, Curre, affer nunc jacula quæ ego jaciens: adolescens cucurrit, et ille jecit jaculū ad transmittendū

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 * ܘܐܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܛܠܝܐ: ܕܗܐ ܓܐܪܐ ܡܢܟ ܘܠܗܠ. ܙܠ. ܡܛܠ ܕܫܕܪܟ ܡܪܝܐ. * ܒܦܬܓܡܐ
23 ܕܡܠܠܢ ܐܢܐ ܘܐܢܬ. ܗܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܘܐܬܛܫܝ ܕܘܝܕ ܒܚܩܠܐ.
24 ܘܗܘܐ ܪܫ ܝܪܚܐ. ܘܐܣܬܡܟ ܡܠܟܐ ܥܠ ܠܚܡܐ ܠܡܠܥܣ. * ܘܐܣܬܡܟ ܡܠܟܐ ܥܠ
25 ܡܣܡܟܗ. ܐܝܟ ܕܒܟܠܙܒܢ. ܠܘܬ ܫܘܪܐ. ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܣܬܡܟ. ܘܐܒܢܝܪ ܥܠ ܓܢܒ
ܫܐܘܠ. ܘܐܬܦܩܕ ܕܘܟܬܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܠܐ ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܡܕܡ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ
26 ܓܕܫܐ ܗܘ. ܕܕܟܐ ܐܢ ܗܘ. ܐܘ ܕܕܟܐ ܠܐ ܗܘܐ ܗܘ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܪܫ ܝܪܚܐ.
27 ܘܐܬܦܩܕ ܕܘܟܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܐܬܐ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܠܐ
ܐܬܡܠܝ ܘܠܐ ܝܘܡܢܐ ܠܠܚܡܐ. * ܘܥܢܐ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪ ܠܫܐܘܠ ܐܒܘܗܝ. ܡܫܐܠܘ ܫܐܠ ܕܘܝܕ
28 ܡܢܝ ܕܢܐܙܠ. ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܘܐܡܪ. ܫܕܪܢܝ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܐ
29 ܕܫܪܒܬܐ ܐܝܬ ܠܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܦܩܕܢܝ ܘܐܡܪ ܠܝ. ܐܚܝ. ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. ܐܙܠ
ܐܚܙܐ ܠܐܚܝ. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܠܐ ܐܬܐ ܠܦܬܘܪܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ
30 ܠܗ. ܒܪ ܣܟܠܬܐ ܡܪܘܕܬܐ: ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܓܒܐ ܐܢܬ ܠܒܪܗ ܕܐܝܫܝ. ܠܒܗܬܬܟ. ܘܠܒܗܬܬܐ
ܕܦܪܣܝܘܬ ܐܡܟ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܒܪ ܐܝܫܝ ܚܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܠܐ ܬܬܩܢ ܐܢܬ
31 ܘܡܠܟܘܬܟ. ܗܫܐ ܫܕܪ ܐܝܬܝܘܗܝ ܠܘܬܝ. ܡܛܠ ܕܒܪ ܡܘܬܐ ܗܘ. * ܘܥܢܐ ܝܘܢܬܢ. ܘܐܡܪ
32 ܠܫܐܘܠ ܐܒܘܗܝ. ܠܡܢܐ ܡܐܬ. ܡܢܐ ܥܒܕ. * ܘܐܪܝܡ ܡܘܪܢܝܬܐ ܥܠܘܗܝ ܠܡܡܚܝܘܗܝ.
33 ܘܝܕܥ ܝܘܢܬܢ. ܕܓܡܝܪܐ ܗܝ ܡܢ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܠܡܩܛܠܗ ܠܕܘܝܕ. * ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ ܡܢ
34 ܦܬܘܪܐ. ܒܚܡܬܐ ܥܙܝܙܬܐ. ܘܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ ܕܪܫ ܝܪܚܐ. ܡܛܠ ܕܟܪܝܐ ܗܘܐ ܠܗ
ܥܠ ܕܘܝܕ. ܕܓܡܪ ܥܠܘܗܝ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܨܦܪܐ. ܘܢܦܩ ܝܘܢܬܢ ܠܚܩܠܐ ܠܘܥܕܗ
35 ܕܕܘܝܕ. ܘܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ ܥܡܗ. * ܘܐܡܪ ܠܛܠܝܐ. ܪܗܛ ܒܩܝ ܓܐܪܐ ܕܫܕܐ ܐܢܐ. ܛܠܝܐ
36 ܪܗܛ ܗܘ. ܘܗܘ ܫܕܐ ܓܐܪܐ ܠܡܥܒܪܘܬܗ.

Sed ſi ita dixero famulo, Ecce ſagittæ ultra te 22
ſunt, abi, quia dimiſerit te Dominus: Condi- 23
tione *tamen* de qua collocuti ſumus ego & tu.
Ecce Dominus Deus eſt inter me & te uſque
in ſeculum. Abdidit ergò ſe David in agro: 24
cúmque fuiſſet initium menſis, accubuit rex
cibo, ut comederet. Et ubi accubuit rex ful- 25
cimento ſuo, more ſolito, ſecus parietem, ſur-
gens Jonathan accubuit cum Abnero ad latus
Saulis: locus verò Davidis vacavit. Nihil 26
tamen dixit Saul eâ die: dixit enim, Caſus eſt:
fortè mundus eſt, aut fortè non eſt mundꝰ. Sed 27
cùm factum eſſet alterâ die ab initio menſis,
ut vacaret etiam locus Davidis, dixit Saul Jo-
nathani filio ſuo, Qua de cauſa non venit filiꝰ
Iſai neque herì neque hodiè ad cibum? Re- 28
ſpondit Jonathan, dixítque Sauli patri ſuo,
Obnixè excuſavit ſe David apud me, ut per-
curreret uſque ad Beth-lehem civitatem ſuã:
Dixítque, Dimitte me, quoniam ſacrificiũ fa- 29
miliæ eſt nobis in civitate: & cohortatus eſt
me, dixítque mihi, Frater mi, ſi nactus ſum be-
nignitatem in oculis tuis, ibo inviſum fratres
meos: hac de cauſa non venit ad menſam re-
gis. Tum irâ percitus Saul dixit illi, Fili *ma-* 30
tris inurbanæ, annon novi te diligere filium
Iſai ad ignominiam tuam & ignominiam nu-
ditatis matris tuæ? Cunctis enim diebꝰ qui- 31
bus filius Iſai vivus erit ſuper terram, nequa-
quam ſtabiliêris tu & regnum tuũ: nunc mit-
tam & adducam eum ad me, quia filiꝰ eſt mor-
tis. Reſpondens Jonathan dixit Sauli pa- 32
tri ſuo, Quam ob cauſam moriatur? quid fe-
cit? Extulit *ille* lanceam ſuper eum, ut 33
eum percuteret: proinde cognovit Jonathan
decretum fuiſſe à patre ſuo de interficiendo
Davide. Quapropter ſurrexit Jonathan à 34
menſa vehementi cum ira, nec comêdit die il-
lo ſecundo ab initio menſis: dolebat enim
propter Davidem, quòd rem decreviſſet pa-
ter ſuus contra eum. Manè autem facto e- 35
greſſus eſt Jonathan ad agrum obviàm Davi-
di, cum parvo puero ſecum. Dixítque pu- 36
ero, Curre, collige ſagittas quas jaculaturus
ſum. Currente puero jaculatus eſt ipſe ſa-
gittam, ut ultra eum tranſmitteret.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 * وان قلت للغلام* ان النشاب بين يديك* انصرف فان الرب قد وجهك في طريقك* وهذه
23 علامة كلامنا وما كان بيننا الله الرب بيني وبينك* وتغيب داود في الحرث* فلما كان راس الشهر 24
اتكا الملك في مكانه ليتغدا* واصلحت للملك تكاته مع الحايط كما كانت تصلح له ابدا* 25
واتكي يوناتان من بعده ايضا عن يمين الملك* واتكي ابنار عن شمال ساوول* وافتقد داود
26 لان مكانه كان خاليا* ولم يقل ساوول في ذلك اليوم شيا* لانه فكر وقال* لعل عرض عرض
27 له* لعله صحيح* او لعله ليس بصحيح* فلما كان من الغد افتقد داود ايضا* وقال ساوول
28 ليوناتان ابنه* ما حال بن ايسي* كيف لم يجي لا امس ولا اليوم* ولم يحضر طعامنا* اجاب
29 يوناتان وقال لابيه* كان داود قد طلب الي ان اذن له في الانطلاق الي قريته بيت لحم* وقال
ارسلني الي قريتنا* لان لعشيرتنا كلها ذبيحة في هذه الايام* وتقدم الي وقال* يا اخي ان كنت
ظفرت منك برحمة* فاذن لي ان انطلق الي اخوتي لاعاينهم* لذلك لم يحضر مايدة الملك*
30 * فغضب ساوول على ابنه وقال له* يا ابن ناقصة العقل قليلة الادب* اليس قد علمت انك
31 هويت بن ايسي* هذا كله بفضيحتك وخزي امك* من اجل ان ما دام بن ايسي حيا على
32 الارض* لا يصير اليك الملك* ولا يصلح سلطانك* والان ارسل فاجيبه* لانه اهل للموت* قال
33 يوناتان لساوول ابيه* لماذا يقتل* ما الذي صنع* فرفع ساوول حربته ليضرب بها ابنه* وعرف
34 يوناتان ان اباه قد ازمع على قتل داود* وقام يوناتان عن المايدة بغضب شديد* ولم ياكل
يومه ذلك من ذبيحة راس الشهر* لانه حزن على داود جدا* حيث عرف ان اباه قد عزم على
35 قتله* فلما اصبح في اليوم الثالث* خرج يوناتان الي الحرث حيث داود* ومعه صبي صغير
36 * وقال للصبي* احضر فالتقط النشاب الذي ارمي* واحضر الصبي ورمي يوناتان السهم
فلجاز الصبي*

Quòd ſi dicam puero, Sagittæ ante te 22
ſunt; vade, quoniam Dominus miſerit te
in viam tuam. Hoc erit ſignum ſermonis 23
noſtri & ſecreti *quod inter nos eſt: Deus*
Dominus ſit inter me & inter te. Latuit 24
ergò David in agro: cúmque fuiſſet ini-
tium menſis, diſcubuit rex in loco ſuo ut
pranderet; Paratum enim fuerat regi 25
fulcrum ipſius prope parietem uti ſemper
parari ſolebat, tum diſcubuit poſt eum
Jonathan à dextera regis, & Abner diſ-
cubuit à ſiniſtra Saulis; David autem
deſideratus eſt, quia locus ejus vacabat.
Nihil tamen dixit Saul eo die: cogitavit 26
enim ac dixit, Fortè caſus aliquis accidit
ei, fortè ſanus eſt, aut fortè minimè ſa-
nus. Sed cùm contigiſſet ut poſtero quo- 27
que die deſideraretur David, dixit Saul
ad Jonathan filium ſuum, Quomodo ſe
habet filius Iſai? quo pacto nec herì nec
hodiè venit? nec affuit cibo noſtro? Re- 28
ſpondens Jonathan dixit patri ſuo, Eſ-
flagitaverat à me David ut permitterem
ei ut abiret ad civitatem ſuam Beth-le-
hem: Dixítque, Dimitte me ad civita- 29
tem noſtram, quia tota familia noſtra ſa-
crificium habet hiſce diebus: & acce-
dens ad me dixit, O mi frater, ſi clemen-
tiam apud te ſum nactus, permitte mihi
ut abeam inviſum fratres meos: idcircò
non adfuit menſæ regis. Iratus autem 30
Saul adverſùs filium ſuum, dixit ei, O
fili mulieris *dementis & urbanitatis igna-*
ræ, annon noveram diligere te filium I-
ſai? id omne in dedecus tuum, & rubo-
rem matris tuæ cedet. Nam quandiu fi- 31
lius Iſai vivus erit ſuper terram, neque
perveniet ad te regnum, neque ſubſiſtet
imperium tuum: mittam igitur, & ad-
ducam eum, quia dignus eſt morte. Di- 32
xit Jonathan ad Saulem patrem ſuum,
Cur occidetur? quid fecit? Elevavit au- 33
tem Saul lanceam ſuam, ut eâ feriret fi-
lium ſuum: animadvertitque Jonathan
quòd pater ſuus jam deliberaviſſet necem
Davidis. Surrexit ergò Jonathan à men- 34
ſa vehementer iratus, nec comêdit eo die è
ſacrificio initii menſis, quoniam ſummope-
re contriſtatus erat propter Davidem ubi
animadvertit patrem ſuum jam delibe-
râſſe necem ipſius. Cúmque fuiſſet manè 35
die tertio, egreſſus eſt Jonathan ad agrum
ubi erat David, ſecum habens parvum
puerum. Et ait ad puerum, Curre, colli- 36
ge ſagittas quas jacturus ſum. Cucurrit
ergò puer, jactâq; Jonathan ſagittâ, tra-
jecit illam ultra puerum.

שמואל א : כא

.Jonathan jecerat quam ,sagittæ locum ad usque puer venit Et
37 ויבא הנער עד־מקום החצי אשר ירה יהונתן
,te à sagitta Nonne :dixit & ,puerum post Jonathan Clamavitque
ויקרא יהונתן אחרי הנער ויאמר הלוא החצי ממך
ne ,festina ,Accelera :puerum post Jonathan Clamavitque?ultra &
38 והלאה: ויקרא יהונתן אחרי הנער מהרה חושה אל־
.suum dominum ad venit & ,*sagittam* Jonathan puer collegit &:steteris
תעמד וילקט נער יהונתן את־החצי ויבא אל־אדניו:
.*verbum* sciebant David & Jonathan *tantùm*,quicquā sciebat non puer Et
39 והנער לא־ידע מאומה אך יהונתן ודוד ידעו את־הדבר:
,Vade :ei dixitque :ei qui ,*puerum ad* sua *vasa* Jonathan Deditque
40 ויתן יהונתן את־כליו אל־הנער אשר־לו ויאמר לו לך
,*meridiem apud de* surrexit David & ,est ingressus Puer .civitatem defer
41 הביא העיר: הנער בא ודוד קם מאצל הנגב
sunt osculati &:vicib⁹ trib⁹ se incurvavit & ,terrā in *suas facies* in cecidit &
ויפל לאפיו ארצה וישתחו שלש פעמים וישקו
David *ut adeo* :*suum socium* vir fleverunt & ,*suum socium* vir
איש את־רעהו ויבכו איש את־רעהו עד־דוד
Quòd :pace in Vade :David ad Jonathan Dixitque .*adaugeret*
42 הגדיל: ויאמר יהונתן לדוד לך לשלום אשר
Dominus :dicendo ,Domini *nomine in* nos nos ambo juravimus
נשבענו שנינו אנחנו בשם יהוה לאמר יהוה
tuum semen inter & ,meum semen inter & ,te inter & ,me inter sit
יהיה ביני ובינך ובין זרעי ובין זרעך
.civitatem est ingressus Jonathan & :abiit & ,surrexit Et .seculum in usque
43 עד־עולם: ויקם וילך ויהונתן בא העיר:

CAP. XXI. כא

contremuit Et .sacerdotem Achimelech ad Nob in David venit Et
1 ויבא דוד נבה אל־אחימלך הכהן ויחרד
,es solus tu Quare :ei dixitque ,David occursum in ,Achimelech
אחימלך לקראת דוד ויאמר לו מדוע אתה לבדך
:sacerdotem Achimelech ad David Dixitque ?tecum non vir &
2 ואיש אין אתך: ויאמר דוד לאחימלך הכהן
quicquam nesciat Vir ,me ad dixitque ,*verbum* mihi præcepit Rex
המלך צוני דבר ויאמר אלי איש אל־ידע מאומה
pueros Et .tibi præcepi *quod* & ,te *mittens* ego *quod verbum*
את־הדבר אשר־אנכי שלחך ואשר צויתך ואת־הנערים
sub est quid nunc Et .*ignoti obscuri* locum *ad* feci scire
3 יודעתי אל־מקום פלני אלמני: ועתה מה־יש תחת־
respondit Et .*inventum* vel ,mea manu in da panes quinque ?tua manu
4 ידך חמשה־לחם תנה בידי או הנמצא: ויען
sub *ad* prophanus panis Non :dixit & ,David sacerdos
הכהן את־דוד ויאמר אין־לחם חל אל־תחת
tantùm pueri se servârunt Si .est *sanctitatis* panis *quinimo*;mea manu
ידי כי־אם־לחם קדש יש אם־נשמרו הנערים אך
Quinimo :ei dixit & ,sacerdoti David respondit Et ?muliere à
5 מאשה: ויען דוד את־הכהן ויאמר לו כי אם־
fuerunt & ;*me exeundo in* ,nudiustertius heri sicut nobis est prohibita mulier
אשה עצרה־לנו כתמול שלשם בצאתי ויהיו
hodie quia etiam &,prophanationis via ipsa &;sanctitas puerorum vasa
כלי־הנערים קדש והוא דרך חל ואף כי היום
non quia ,*sanctitatem* sacerdos ei dedit Et .vase in sanctificabitur
6 יקדש בכלי: ויתן־לו הכהן קדש כי לא־
Domini *faciebus* à remoti ,facierum *panis* nisi *panis ibi erat*
היה שם לחם כי־אם־לחם הפנים המוסרים מלפני יהוה
servis de vir ibi Et .*ipsum capi* die in *calidum panem* ponendum ad
7 לשום לחם חם ביום הלקחו: ושם איש מעבדי
Doegh ejus nomen & ,*Domini facies ad detentus* illa die in Saul
שאול ביום ההוא נעצר לפני יהוה ושמו דאג
.Saul ipsi qui ,pastorum potentissimus ,Edomæus
האדמי אביר הרעים אשר לשאול:

Versio VUL. LAT.

37 Venit itaque puer ad locū jaculi, quod miserat Jonathas: & clamavit Jonathas post tergum pueri, & ait; Ecce ibi est sagitta 38 porrò ultra te. Clamavitq; iterùm Jonathas post tergū pueri, dicens; Festina velociter, ne steteris. Collegit autē puer Jonathæ sagittas, & attulit ad 39 dominum suum: Et quid ageretur penitùs ignorabat: tantummodò enim Jonathas & 40 David rem noverant. Dedit ergò Jonathas arma sua puero, & dixit ei; Vade, et defer in 41 civitatē. Cúmq; abiisset puer, surrexit David de loco, qui vergebat ad Austrum, & cadens pron⁹ in terram, adoravit tertiò: & osculantes se alterutrū, fleverunt pariter, David autem 42 ampliùs. Dixit ergò Jonathas ad David, Vade in pace: quæcunque juravim⁹ ambo in nomine Domini, dicentes; Dominus sit inter me & te, & inter semen meū & semē tuū usq; in 43 sempiternum. Et surrexit David, & abiit: sed et Jonathas ingressus est civitatem.

CAP. XXI.

1 Venit autē David in Nobe ad Achimelech sacerdotem: & obstupuit Achimelech, eò quòd venisset David. Et dixit ei; Quarè tu solus, & nullus est te-2 cum? Et ait David ad Achimelech sacerdotē; Rex præcepit mihi sermonem, & dixit; Nemo sciat rem, propter quam missus es à me, & cujusmodi præcepta tibi dederim: nam & pueris condixi in illum & il-3 lum locum. Nunc ergò siquid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi, aut quidquid 4 inveneris. Et respondens sacerdos ad David, ait illi; Non habeo laicos panes ad manum, sed tantùm panem sanctum: si mundi sunt pueri, maximè à 5 mulierib⁹? Et respondit David sacerdoti, & dixit ei; Equidē, si de mulieribus agitur: continuimus nos ab heri & nudiustertiùs, quando egrediebamur, & fuerunt vasa puerorum sancta: porrò via hæc polluta est, sed et ipsa hodiè sanctificabitur in 6 vasis. Dedit ergò ei sacerdos sanctificatum panem: neque enim erat ibi panis, nisi tantùm panes propositionis, qui sublati fuerant è facie Domini, ut ponerentur panes calidi. 7 Erat autem ibi vir quidam de servis Saul, in die illa, intus in tabernaculo Domini: & nomen ejus Doeg Idumæus, potentissimus pastorum Saul.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

37 Καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου τῆς σχίζης οὗ (ι) ἠκόντιζεν Ἰωνάθαν. καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ νεανίου, καὶ εἶπεν, Ἐκεῖ ἡ 38 σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα. Καὶ (κ) ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων, Ταχύνας σπεῦσον, καὶ μὴ στῇς. καὶ ἀνέλεξε τὸ παιδάριον Ἰωνάθαν τὰς σχίζας, καὶ ἤνεγκεν 39 τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. (λ) Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐθὲν, πάρεξ Ἰωνάθαν 40 καὶ Δαυίδ. Καὶ Ἰωνάθαν ἔδωκε τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Πορεύου, (μ) εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν. 41 (ν) Καὶ ὡς εἰσῆλθε τὸ παιδάριον, καὶ Δαυὶδ ἀνέστη (ξ) ἀπὸ τοῦ ἀργὰβ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον (ο) αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρὶς, καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἕκαστος (π) τῷ πλησίον αὐτοῦ, ἕως συν-42 τελείας μεγάλης. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυὶδ, Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς (ρ) ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου, λέγοντες, Κύριος ἔσται μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματός μου, καὶ ἀναμέσον τοῦ 43 σπέρματός σου ἕως αἰῶνος. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἀπῆλθε, καὶ Ἰωνάθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

MS.A. (ι) ἠκόντισεν Ἰωνάθαν * ὀπίσω τοῦ νεανίου, καὶ (κ) ἐβόησεν (λ) Καὶ τὸ παιδάριον * αὐτοῦ, καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ (μ) καὶ εἴσελθε (ν) Καὶ τὸ παιδάριον εἰσῆλθεν, καὶ Δαυὶδ (ξ) ἀπὸ τοῦ * ὕπνου, καὶ (ο) αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ (π) πλησίον (ρ) ὠμωμόκαμεν ἀμφότεροι ἡμεῖς ἐν

Κεφ. κα΄.

1 Καὶ ἔρχεται Δαυὶδ εἰς (α) Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα. καὶ ἐξέστη Ἀβιμέλεχ τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί (β) ὅτι 2 σὺ μόνος, καὶ οὐθεὶς μετὰ σοῦ; Καὶ εἶπε Δαυὶδ (γ) τῷ ἱερεῖ, Ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί μοι (δ) ῥῆμα σήμερον, καὶ εἶπέ μοι, (ε) Μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα περὶ οὗ ἐγὼ (ζ) ἀποστέλλω σε καὶ ὑπὲρ (η) οὗ ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι. καὶ τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις (θ) φελλανὶ μαεμωνί. 3 Καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρ-4 τοι, δὸς εἰς (ι) χεῖρά μου τὸ εὑρεθέν. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰσὶν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, ὅτι ἀλλ' ἢ (κ) ἄρτοι ἅγιοι εἰσίν· εἰ πεφυλαγμένα (λ) τὰ παιδάριά ἐστι πλὴν ἀπὸ γυναικὸς, καὶ φά-5 γεται. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ ἱερεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀλλὰ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ἐν τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα (μ) τὰ παιδία ἡγνισμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι ἁγια-6 σθήσεται σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, (ν) ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν ἄρτοι, ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφῃρημένοι ἐκ προσώπου κυρίου, (ξ) τοῦ παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἔλαβεν αὐτούς. Καὶ ἐκεῖ ἦν ἓν τῶν παι-7 δαρίων τοῦ Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος (ο) Νεεσαρὰν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὄνομα αὐτῷ Δωὴκ ὁ Σύρος νέμων τὰς ἡμιόνους Σαούλ.

MS.A. (α) Νοβὰ πρὸς Ἀμιμέλεχ (β) ὅτι μόνος, καὶ οὐδεὶς (γ) τῷ Ἀβιμέλεχ τῷ ἱερεῖ, (δ) σήμερον ῥῆμα, (ε) Μὴ γνώτω μηδεὶς τὸ (ζ) ἀποστελῶ (η) οὗ ἐντέταλμαί σοι. (θ) φελμωνὶ ἀλμωνί. (ι) χεῖράς μου (κ) ἄρτος ἅγιός ἐστιν· (λ) τὰ παιδία εἰσὶν (μ) τὰ παιδάρια (ν) ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος, * ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ * προφήτου οἱ (ξ) παρατεθῆναι (ο) Νεεσαρὰν

Et venit puer usque ad locū sagittæ, quò jaculatus fuerat Jonathan. Et exclamavit Jonathan post puerū, & dixit; Illic sagitta à te, & ultrà. Et exclamavit Jonathan post puerū suum, dicens; Festinans propera, et non stes. Et collegit puer Jonathan sagittas, & attulit sagittas ad dominum suum. Et puer non cognovit quicquam: (hh) tantùm Jonathan, & David. Et Jonathan dedit vasa sua super puerum suum: & dixit puero suo; Vade, intra in civitatē. Et ut intravit puer, & David surrexit ab (ii) Argab, & cecidit super faciem suā, & adoravit eum ter, & deosculatus est unusquisque proximum suū, & ploravit unusquisque proximum suū, (kk) usque ad consummationem magnam. Et dixit Jonathan ipsi David, Vade in pace: et sicut juravimus nos utriq; in nomine Dñi, dicentes; Dns erit testis inter me et te, et inter semē meum, et inter semē tuū usq; in seculū. Et surrexit David, & abiit. Et Jonathan ingressus est in civitatem.

CAP. XXI.

Et venit David in Nomba ad Abimelech sacerdotē. Et obstupuit Abimelech occursu ejus, & dixit ei; Quid, quia tu solus, & nemo tecum? Et dixit David sacerdoti; Rex mandavit mihi verbum hodie, & dixit mihi; Nemo sciat verbum, de quo ego mitto te, & pro quo ego mandavi tibi. Et pueris condixi (a) in loco dicto, Dei fides, Phelani, Maemoni. Et nunc, si sunt sub manu tua quinque panes; da in manum meam, (b) quod inventum fuerit. Et respondit sacerdos ipsi David, & dixit; Non sunt panes (c) prophani sub manum meam: quia nisi panes sancti sunt. Si custodierunt se pueri tantùm à muliere, & comedent. Et respondit David sacerdoti, & dixit ei; Sed à muliere abstinuim⁹ heri, & nudiustertiùs. In exeundo me in viam, omnes pueri fuerunt purificati: (d) & hæc via prophana: quoniam sanctificabitur hodie per vasa mea. Et dedit ei Abimelech sacerdos panes propositionis: quoniam ibi non erant panes nisi panes faciei, qui ablati fuerāt à facie Domini, ad apponendum panem calidum, quâ die cepit eos. Et ibi erat unus puerorum Saul in die illa, (e) detentus Nees Saran coram Domino: et nomen ei Doec (f) Syrus pascens mulas Saul.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 ואתא עולימא עד אתר גירא די שדא יהונתן וקרא יהונתן בתר עולימא ואמר הלא
38 גירא מנך ולהלא: וקרא יהונתן בתר עולימא אוחי בפריע לא תתעכב ולקיט עולימא
39 דיהונתן ית גיריא ואתא לות רבוניה: ועולימא לא ידע מדעם ברם יהונתן ודוד ידעין
40 ית פתגמא: ויהב יהונתן ית זיניה לעולימא דיליה ואמר ליה איזיל אוביליה לקרתא:
41 עולימא אתא ודוד קם מסטר אבן אתא דלקביל דרומא ונפל על אפוהי על ארעא וסגיד
42 תלת זמנין ונשיקו גבר ית חבריה ובכו גבר עם חבריה עד דדוד אסגי: ואמר יהונתן
לדוד איזיל לשלם דקימנא תרוינא אנחנא בשמא דיי למימר מימרא דיי יהי סהיד בינא
43 ובינך ובין בני ובין בנך עד עלמא: וקם ואזל ויהונתן על לקרתא:

כא

1 ואתא דוד לנוב לות אחימלך כהנא ואתבעית אחימלך לקדמות דוד ואמר ליה מא דין
2 את בלחודך וגבר לית עמך: ואמר דוד לאחימלך כהנא מלכא פקדני פתגמא ואמר לי
אנש לא ידע מדעם ית פתגמא דאנא שלח לך ודפקדתך וית עולימיא שלחית קדמי
3 לאתר כסי וטמיר: וכען מה אית כא תחות ידך חמשא טולמין דלחמא הב בידי או מה
4 דאשתכח: ואתיב כהנא ית דוד ואמר לית לחם חולין לתחות ידי אלהין לחמא
5 דקודשא אית ברם אם נטרין עולימיא לחוד מסואבת אתתא: ואתיב דוד ית כהנא
ואמר ליה בקושטא אתתא מרחקא לנא כמאתמלי ומדקמוהי במפקי והוה מניהון
לעולימיא דכן לקודשא והוא באורח חולא הוה אזיל ויומא דין הוה מתאכיל ולא
6 מתפסל במנא: ויהב ליה כהנא קודשא ארי לא הוה תמן לחם חולין אלהין לחם
7 אפיא דמעדן מן קדם יי לשוותיה לחים חמים ביום אתנסיבותיה: ותמן גברא
מעבדי שאול ביומא ההוא כניש קדם יי ושמיה דואג אדומא רב רעיא דלשאול:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et venit adolescens super locū jaculi quod jecit Jehonathan, & clamavit Jehonathan post adolescentē: & dixit, Nónne jaculum à te & ulterius? Et clamavit Jehonathan post adolescentem, Festina in celeritate, & non cunctaberis: & collegit adolescens Jehonathan jacula, & venit ad dñm suū. Et adolescens non cognovit quicquā: verùm Jehonathan & David cognoscentes verbū. Et dedit Jehonathan arma sua adolescenti qui sibi; et dixit illi, Abi, defer *ea* ad urbē. Adolescens venit, & David surrexit de latere petræ Atha, quæ è regione Austri; & cecidit super facies suas super terrā, & adoravit trib⁹ vicib⁹, & osculati sunt vir socium suum, & fleverunt vir *cum socio suo*, usq; quo David multiplicavit. Et dixit Jehonathan ad David, Ito in pace: quod firmavimus ambo nos in nomine Dñi dicendo, Dictum Dñi erit testis inter me & inter te, & inter filios meos & inter filios tuos usq; in seculum. Et surrexit & ivit; & Jehonathan ingressus est in urbem.

CAP. XXI.

Et venit David ad Nob ad Ahhimelech sacerdotē, et admirat⁹ est Ahhimelech ad occursū David: & dixit ei, Quid hoc tu in singularitate tua, & vir non est tecū? Et dixit David ad Ahhimelech sacerdotē, Rex jussit mihi verbū, & dixit mihi, Homo non sciet quicquam verbū quòd ego misi te: & quòd jussi te, & adolescentes misi ad locum absconditū & custoditum. Et nunc quid est hîc sub manu tua? quinque tortas panis da in manu mea, aut quicquid inveneris. Et respondit sacerdos David, & dixit ei: Non est panis laicorū sub manu mea, sed panis qui sanctus est; verùm si custoditi pueri singulariter ab immunditia mulieris. Et respondit David ad sacerdotem, & dixit ei: In veritate mulier remota nobis ut ab heri & ab-ante ipsum in exitu meo; & fuerunt vasa ipsorum *adolescentibus* pura ad sanctum; & ipse in via prophana fuit ambulans, & die hoc fuit comestus & non prophanat⁹ in vase. Et dedit illi sacerdos sanctū, quia non fuit ibi panis laicorū, sed panis facierū quē removebant ab-ante Dñm ad ponendū ipsū panem calidū in die quo accipiebatur. Et ibi vir de servis Saul in die illo cōgregat⁹ ante Dñm, et nomē ej⁹ Doeg Idumæ⁹ magister pastorū Saul.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܛܐ ܛܠܝܐ ܠܐܬܪܐ ܕܓܐܪܐ ܕܫܕܐ ܝܘܢܬܢ. ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܠܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܗܐ ܓܐܪܐ
ܡܢܟ ܘܠܗܠ. * ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܠܛܠܝܐ. ܐܣܬܪܗܒ ܥܓܠ. ܘܠܐ ܬܩܘܡ. ܘܠܩܛ ܛܠܝܐ 37
ܕܝܘܢܬܢ ܓܐܪܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܡܪܗ. * ܘܠܐ ܝܕܥ ܛܠܝܐ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܝܘܢܬܢ ܘܕܘܝܕ ܝܕܥܝܢ 38
ܗܘܘ ܦܬܓܡܐ. * ܘܝܗܒ ܝܘܢܬܢ ܡܐܢܘܗܝ ܠܛܠܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܐܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܛܠܝܐ 39
ܐܙܠ. ܘܕܘܝܕ ܩܡ ܡܢ ܓܢܒ ܟܐܦܐ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܝܘܢܬܢ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. 40 41
ܘܣܓܕ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. ܘܢܫܩܘ ܚܕ ܠܚܒܪܗ. ܘܒܟܘ ܚܕ ܥܠ ܚܒܪܗ. ܕܘܝܕ ܕܝܢ ܝܬܝܪ
ܐܘܣܦ. * ܘܐܡܪ ܝܘܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܕܐܝܡܝܢ ܚܢܢ ܬܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܟܕ ܐܡܪܝܢ
ܡܪܝܐ ܢܗܘܐ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܘܒܝܢ ܙܪܥܝ ܠܙܪܥܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. 42

* ܫܠܡ ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *

* ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ. ܘܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܠܢܘܒ. ܠܘܬ ܐܚܝܡܠܟ ܟܗܢܐ. ܘܬܘܗ
ܐܚܝܡܠܟ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܗܘ ܕܐܢܬ ܒܠܚܘܕܝܟ ܐܬܝܬ. ܘܐܢܫ ܠܝܬ ܥܡܟ. 1
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܚܝܡܠܟ ܟܗܢܐ. ܡܠܟܐ ܦܩܕܢܝ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܕܐܢܫ ܠܐ ܢܕܥ ܡܕܡ 2
ܕܡܫܕܪ ܐܢܐ ܠܟ ܘܕܡܦܩܕ ܐܢܐ ܠܟ. ܘܠܛܠܝܐ ܫܘܝܬ ܐܬܪܐ ܟܣܝܐ ܘܡܛܫܝܐ. * ܘܗܫܐ ܡܢܐ 3
ܐܝܬ ܠܟ ܐܝܕܝܟ. ܚܡܫܐ ܓܪܝܨܢ ܕܠܚܡܐ ܗܒ ܠܝ. ܐܘ ܡܕܡ ܕܡܫܬܟܚ. * ܘܥܢܐ ܟܗܢܐ 4
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܝܬ ܠܚܡܐ ܚܘܠܐ ܠܘܬ ܐܝܕܝ. ܐܠܐ ܠܚܡܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܝܬ. ܐܢ ܢܛܪܘ 5
ܛܠܝܐ ܡܢ ܩܘܪܒܢܐ. * ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܟܗܢܐ. ܩܘܪܒܢܐ ܫܪܝܪ ܗܘ ܠܢ ܡܢ ܐܬܡܠܝ
ܘܡܢ ܩܕܡܬܡܠܝ. ܟܕ ܢܦܩܢ. ܘܗܐ ܡܐܢܐ ܕܛܠܝܐ ܩܕܝܫܝܢ. ܘܗܝ ܐܘܪܚܐ ܚܘܠܐ. ܐܦ ܝܘܡܢܐ. 6
ܐܬܩܕܫܘ ܒܡܐܢܝܗܘܢ. * ܘܝܗܒ ܠܗ ܟܗܢܐ ܩܘܕܫܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܬܡܢ ܠܚܡܐ. ܐܠܐ
ܠܚܡܐ ܕܐܦܐ. ܕܡܬܥܒܪ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܡܣܡ ܠܚܡܐ ܫܚܝܢܐ ܒܝܘܡܐ ܕܡܫܬܩܠ. 7
* ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܟܠܝܠ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܫܡܗ ܕܘܐܓ ܐܕܘܡܝܐ. ܪܒܐ ܕܪܥܘܬܗ ܕܫܐܘܠ. 8

Cúmq; ꝑveniſſet puer uſquè ad locũ ſagittæ 37
quã jaculꝰ fuerat Jonathan, vocavit Jonathan
puerũ, & ait; Ecce ſagitta ultra te eſt. Tum inclamavit 38
Jonathan puero, Feſtina celeriter, &
ne moréris: collegítq; puer Jonathanis ſagittas,
attulítq; domino ſuo. Puer autẽ nihil ſciebat, 39
ſed Jonathan ac David erant ejus rei conſcii.
Deinde dedit Jonathan arma ſua puero 40
ſuo, & dixit ei; Abi, infer in civitatẽ. Ingreſſo 41
puero ſurrexit David à latere lapidis, venítq;
ad Jonathanẽ; & procidens in faciẽ ſuam ſup
terrã, adoravit tribꝰ vicibus: tum oſculati ſunt
alter alterũ, & fleverunt alter ſup alterũ; ſed
David abundantiús. Dixítq; Jonathan Davidi, 42
Vade in pace: juravimꝰ autẽ ambo per nomen
Dñi dicendo, Dñs eſto inter me & te, &
inter ſemen meũ et ſemen tuũ uſq; in ſeculũ.

CAP. XXI.

DEinde ſurgens Jonathan, ingreſſꝰ eſt civitatẽ: 1
David autẽ abiit in Nochah ad Ahimelech 2
ſacerdotẽ: obſtupuítq; Ahimelech ad occurſũ
Davidis, & dixit ei; Quid rei eſt ꝙ tu
ſolꝰ veneris nemine te comitante? Reſpondit 3
David Ahimelecho ſacerdoti, Rex mandavit
mihi negotiũ, & dixit mihi; Nemo ſciat rem
propter quã te mitto, quámq; tibi mando: pueris
autẽ condixi locũ abditum & occultum.
Nunc autẽ quid habes præ manibꝰ? quinq; panes 4
tradito in manus meas, aut ꝙ præſto eſt.
Reſpondens ſacerdos Davidi, ait illi; Non habeo 5
panẽ communẽ præ manibꝰ meis, ſed panis
ſacer adeſt, dúmmodo ſervaverint ſe pueri
ab oblationis *eſũ impedientibus*. Reſpondit 6
David, dixítq; ſacerdoti, Oblatio licita eſt
nobis ab herì et nudiuſtertiùs quando egreſſꝰ
ſum: ecce enim vaſa puerorũ ſancta ſunt, licèt
ipſũ iter ſit prophanũ: quin & hodiè ſanctificati
ſunt in vaſis. Dedit itaq; ei ſacerdos ſanctũ, 7
quia non erat ibi panis *aliꝰ*, præter panem
faciei, quẽ amovebãt è conſpectu Dñi, ut panẽ
calidũ apponerẽt quo die tollebatur *vetꝰ*.
Erat autẽ ibi quidam è ſervis Saulis eodẽ die 8
detentus coram Dño, cujus nomen erat Doeg
Adomæus, potentiſſimus paſtorum Saulis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فبلغ الصبي موضع النشابة الذي رمى يوناثان * وقال يوناثان للصبي * النشابة بين يديك 37
* ودعا يوناثان الصبي وقال * اعجل ولا تقم * والتقط غلام يوناثان النشاب * وجاء به الى مولاه * ولم 38 39
يعلم الغلام شيئا مما كان فيه يوناثان وداود * ويوناثان وداود الذين كانا يعلمان * ودفع يوناثان 40
قوسه ونشابه الى غلامه * وقال له * انطلق الى القرية * فادخل ما معك * فلما دخل الغلام * قام 41
داود من عند الصخرة واتى يوناثان * فخر على وجهه على الارض * وسجد لله ثلاث مرات * وقبل
كل منهما صاحبه * وبكى كل امرئ منهما على صاحبه * ولكن كان بكاء داود اشد * وقال يوناثان 42
لداود * انطلق بسلام * قد حلفنا جميعا باسم الرب * وقلنا * الرب بيننا * وهو شاهد علينا * وهو بين
ذريتي وذريتك الى الابد * * الفصل الحادي والعشرون * * ثم قام يوناثان ودخل الى 1
القرية * فاما داود فاتى الى نجاح الى اخيملك الحبر * فتعجب اخيملك من داود * وقال له * كيف 2
صرت وحدك * وليس معك احد من الاجناد * قال داود لاخيملك الحبر * امرني الملك * وقال * لا 3
يعلم انسان بما امرتك * ولا حيث وجهتك * فاما الفتيان * فقد دللتهم على موضع ستر يختبئون
فيه حتى ارجع اليهم * فما الذي عندك الآن * ان كان عندك خمسة ارغفة من الخبز فادفع لي * 4
او ما كان عندك من شيء * فاجاب الحبر وقال لداود * ليس عندي خبز يحل اكله * ولكن 5
عندي من خبز القربان * وذلك ان كان الفتيان يحفظون اوعيتهم من النجاسة التي لا ينبغي لمن
يدنوا من القربان ان يتنجس بها * فاجاب داود وقال للحبر * القربان حلال لنا * لان لنا منذ امس 6
واول امس * من حيث خرجت * واوعية الفتيان ذكية مقدسة ايضا * والطريق لا يصلح لمن يسير
فيه ان يتنجس * ونحن اليوم اذكياء * لانا لم يتنجس انسان منا بجنابة وغير ذلك * فاعطاه الحبر 7
من خبز القربان * لانه لم يكن عنده خبز غيره ما خلا خبز الوجوه الذي يقدم امام الرب *
الذي اذا اخذ جعل بدله الخبز الذي يخبز خميرا * في اليوم الذي يرفع الاول * وكان هناك 8
رجل من عبيد شاوول محبسا في بيت الرب في ذلك اليوم ليتم نذره * وكان اسمه دواغ الادوماني كبيرا من رعاة شاوول *

Perveniente autem puero ad locum ſagittæ 37
quã jaculatꝰ fuerat Jonathan, dixit Jonathan
ad puerũ; Sagitta ultrà te eſt. Clamavitque 38
Jonathan poſt puerum, ac dixit;
Feſtina, & ne cunctêris: collegitq; adoleſcens
Jonathanis ſagittas, attulitq; eas ad
dominum ſuum. (Porrò adoleſcens nihil 39
noverat ex iis de quibus convenerant Jonathan
et David, ſed Jonathan ac David
erant qui rem noverant) Deditq; Jonathan 40
arcum ſuum et ſagittas ſuas adoleſcenti
ſuo, dixitque ad eum; Abi in civitatem,
et infer quod habes. Et cùm ingreſſus 41
eſſet adoleſcens, ſurrexit David à petra,
& veniens ad Jonathanẽ procidit in
faciem ſuã ſuper terrã, adoravitque Deũ
tribus vicibꝰ: et oſculati ſunt alter alterũ,
et flevit unuſquiſq; ex eis ſuper ſocio ſuo;
at verò fletꝰ Davidis fuit acerbior. Tum 42
dixit Jonathan ad Davidẽ, Vade in pace,
jam ſimul juravimꝰ per nomen Dñi, & diximus,
Dominus ſit inter nos, ipſeq; teſtis
ſit ſuper nos, & ipſe ſit inter progeniem
meam & progeniem tuam in perpetuum.

CAP. XXI.

Tum ſurgens Jonathan ingreſſus eſt civitatẽ. 1
David autẽ recepit ſe in Nochah 2
ad Achimelech ſacerdotẽ: & admiratus
Achimelech Davidem, ait illi; Quomodo
ſolus veniſti, & non eſt tecũ ullus ex militibus?
Dixit David ad Achimelech ſacerdotem, 3
Præcepit mihi rex, et ait; Nemo
ſciat quod tibi præcipio, nec quò te mitto:
pueris autem indicavi locum occultum in
quo ſe abderent quouſque redirem ad eos.
Nunc igitur quid habes? ſi habes quinque 4
placentas panis, da mihi: vel quamcunque
rem habes. Reſpondit ſacerdos, dixitque 5
Davidi, Non habeo panem cujus licitus ſit
eſus, ſed habeo ex pane oblationis, modò
tamen ſervaverint pueri vaſa ſua ex immunditia,
quâ non convenit inquinari eum
qui accedit ad oblationem. Reſpondit David, 6
& ait ſacerdoti; Oblatio licita nobis
eſt quia ab herì & nudiuſtertiùs, ex quo
ſcilicet egreſſus ſum, vaſa puerorum munda
ſunt & ſancta: et quidem via iter facienti
non eſt idonea ad contrahendã immunditiem;
unde nos hodiè mundi ſumus,
quia nemo noſtrûm contaminavit ſe concubitu
aut aliâ re. Dedit igitur ei ſacerdos 7
ex pane oblationis, quia non habebat alium
panem præter panẽ facierum, qui proponebatur
coram Domino, quo ſublato ponebatur
ejus loco panis qui coquebatur fermentatus
in die quo prior amovebatur.
Erat autem ibi quidam è ſervis Saulis qui 8
ſe clauſerat eo die in domo Domini ut ſolveret
votum ſuum, cujus nomen erat Doeg
Adomæus, maximus inter paſtores Saulis.

שמואל א : כב

lancea tua manu sub hîc est non Et :Achimelech ad David Dixitq;
8 ויאמר דוד לאחימלך ואין יש־פה תחת־ידך חנית
cepi non mea *vasa* etiam & ,meum gladium etiam Quia ?gladius vel
או־חרב כי גם־חרבי וגם־כלי לא־לקחתי
Gladius:sacerdos dixit Et.*festinatum regis verbum fuit* quia,mea manu in
9 בידי כי־היה דבר־המלך נחוץ : ויאמר הכהן חרב
ipse ecce ,quercus valle in percussisti quem ,Pelistæi Goliath
גלית הפלשתי אשר־הכית בעמק האלה הנה־היא
quia ,*cape* tibi *ceperis* istum si :Ephod post *veste in* involutus
לוטה בשמלה אחרי האפוד אם־אתה תקח־לך קח כי
eum da ,*ille sicut* Non :David Dixitque .*hoc in* eum præter alius non
אין אחרת זולתה בזה ויאמר דוד אין כמוה תננה
venit Et .Saul *faciebus* à illa die in fugit &,David surrexit Et.mihi
10 לי : ויקם דוד ויברח ביום־ההוא מפני שאול ויבא
Nónne :eum ad Achis servi Dixeruntque .Gath regem Achis ad
11 אל־אכיש מלך גת : ויאמרו עבדי אכיש אליו הלוא־
:dicendo ,*choris in respondebant* huic nónne ?terræ rex David iste
זה דוד מלך הארץ הלוא לזה יענו במחלות לאמר
David posuit Et ?*suis millibus denis in* David &,*suis millibus* in Saul Percussit
12 הכה שאול באלפו ודוד ברבבתו : וישם דוד
regis Achis *faciebus* à valde timuit &,suo corde in hæc verba
את־הדברים האלה בלבבו וירא מאד מפני אכיש מלך־
furere se finxit &,eorum oculis in suum *sensum* ipsum mutavit Et .Gath
13 גת : וישנו את־טעמו בעיניהם ויתהלל
faciebat descendere & ,portæ *fores super* designabat &,eorũ manibus in
בידם ויתו על־דלתות השער ויורד
Ecce :suos servos ad Achis Dixitque .suam barbam in suam salivam
14 רירו אל־זקנו : ויאמר אכיש אל־עבדיו הנה
Indigus ? me ad eum adduxistis quid ut ,furentem *virum videbitis*
15 תראו איש משתגע למה תביאו אתו אלי : חסר
iste Num?me *super* insaniendum ad hunc adduxistis quia ego insanis
משגעים אני כי־הבאתם את־זה להשתגע עלי הזה
?meam domum in ingredietur
יבא אל־ביתי :

CAP. XXII. כב

audierunt Et .Hadullam spelunca in *evasit* & ,inde David abiit Et
1 וילך דוד משם וימלט אל־מערת עדלם וישמעו
.illuc eum ad descenderunt &,ejus patris domus omnis & ,ejus fratres
אחיו וכל־בית אביו וירדו אליו שמה :
vir omnis & ,*angustiatus* vir omnis eum ad sunt congregati Et
2 ויתקבצו אליו כל־איש מצוק וכל־איש
eis *super* fuitque :animo amarus vir omnis & ,creditor *ei* cui
אשר־לו נשא וכל־איש מר־נפש ויהי עליהם
David abiit Et .viri quadringenti fermè eo cum fuerunt & ;principem in
3 לשר ויהיו עמו כארבע מאות איש : וילך דוד
quæso Egrediatur :Moab regem ad dixitque :Moab Mispeh inde
משם מצפה מואב ויאמר אל־מלך מואב יצא־נא
mihi faciat quid sciam donec ,vobiscum mea mater & ,meus pater
אבי ואמי אתכם עד אשר אדע מה־יעשה־לי
manserunt & ;Moab *Regis faciebus cum* eos duxit Et .Deus
4 אלהים : וינחם את־פני מלך מואב וישבו
Gad Dixitque .*munitione* in David *esse* diebus omnibus eo cum
5 עמו כל־ימי היות־דוד במצודה : ויאמר גד
ingredieris & ,vade :*munitione* in maneas Ne :David ad propheta
הנביא אל־דוד לא תשב במצודה לך ובאת־
.Chareth *sylvam* venit & ,David abiit Et .Jehudah terram *tibi*
לך ארץ יהודה וילך דוד ויבא יער חרת :
Saul & ;eo cum qui viri & ,David sciretur quòd Saul audivit Et
6 וישמע שאול כי נודע דוד ואנשים אשר אתו ושאול
,ejº manu in ejº lancea &,Ramah in arbore sub Ghibhah in *manens*
ישב בגבעה תחת־האשל ברמה וחניתו בידו
.eum *super stantes* ejus servi omnes &
וכל־עבדיו נצבים עליו :

Versio VULG. LAT.

8 Dixit autem David ad Achimelech; Si habes hîc ad manum hastam, aut gladium? quia gladium meum, & arma mea non tuli mecum: sermo enim 9 regis urgebat. Et dixit sacerdos; Ecce hîc gladius Goliath Philisthæi, quem percussisti in valle Terebinthi, est involutus pallio post ephod: si istum vis tollere, tolle: neque enim hîc est alius absque eo. Et ait David, Non est huic alter similis, da mihi eum. 10 Surrexit itaque David, & fûgit in die illa à facie Saul: & venit ad Achis regem Geth. 11 Dixerúntque servi Achis ad eũ cùm vidissent David, Numquid non iste est David rex terræ? nónne huic cantabant per choros, dicentes; Percussit Saul mille, & David decem 12 millia? Posuit autem David sermones istos in corde suo, & extimuit valdè à facie Achis 13 regis Geth. Et immutavit os suum coram eis, & collabebatur inter manus eorum; & impingebat in ostia portæ, defluebántque salivæ ejus in bar14 bam. Et ait Achis ad servos suos, Vidistis hominem insanum: quarè adduxistis eum ad 15 me? An desunt nobis furiosi, quòd introduxistis istum, ut fureret me præsente? híccine ingredietur domum meam?

CAP. XXII.

1 Abiit ergò David indè, et fûgit in speluncã Odollã. Quòd cùm audîssent fratres ejus, & omnis domus patris ejus, de2 scenderunt ad eum illûc. Et convenerũt ad eum omnes, qui erant in angustia constituti, & oppressi ære alieno, & amaro animo: & factus est eorũ princeps, fuerúntque cum eo quasi 3 quadringenti viri. Et profectº est David inde in Maspha, quæ est Moab: et dixit ad regẽ Moab; Maneat, oro, pater meº & mater mea vobiscũ, donec sciã quid 4 faciat mihi Deº. Et reliquit eos ante faciẽ regis Moab: manserúntq; apud eum cunctis diebus, quibus David fuit in præ5 sidio. Dixítque Gad propheta ad David; Noli manere in præsidio, proficiscere, & vade in terrã Juda. Et profectus est Da6 vid, & venit in saltũ Haret. Et audivit Saul quòd apparuisset David, & viri qui erant cum eo: Saul autem cùm maneret in Gabaa, & esset in nemore quod est in Rama, hastam manu tenens, cunctique servi ejus circumstarent eum,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς (π) Ἀβιμέλεχ, Ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου καὶ τὰ (ρ) σκεύη οὐκ εἴληφα ἐν τῇ χειρί μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα 9 τοῦ βασιλέως (σ) κατὰ σπουδήν. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Ἰδοὺ ἡ ῥομφαία Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου, ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι Ἠλᾶ· καὶ αὕτη (τ) ἐνειλημένη ἦν ἐν (υ) ἱματίῳ· εἰ ταύτην λήψῃ, σεαυτῷ λάβε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρεξ ταύτης ἐνταῦθα. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὐτή· δός μοι αὐτήν. 10 καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου Σαοὺλ· καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς βασι11 λέα Γέθ. Καὶ (φ) εἶπον οἱ παῖδες Ἀγχοῦς πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ οὗτος Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς; οὐχὶ τούτῳ (χ) ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι, Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, 12 καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; Καὶ (ψ) ἔθετο Δαυὶδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀγχοῦς βασι13 λέως Γέθ. Καὶ ἠλλοίωσε (ω) τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης, (α) καὶ τὰ σίελα αὐτοῦ κατέρρει ἐπὶ τὸν πώγωνα 14 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίληπτον, ἱνατί 15 εἰσηγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ; (β) Μὴ ἐλαττοῦμαι ἐπιλήπτων ἐγὼ, ὅτι εἰσαγηόχατε αὐτὸν ἐπιληπτεύεσθαι πρὸς μέ; οὗτος οὐκ εἰσελεύσεται εἰς οἰκίαν.

MS.A. (π) Ἀχιμέλεκ, (ρ) σκεύη μου οὐκ (σ) κατασπεῦδον. (τ) εἰλημμένη (υ) ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος· εἰ (φ) εἶπαν (χ) ἦρχον (ψ) ἔθηκεν (ω) τὸν τρόπον αὐτοῦ (α) καὶ κατέρρει τὰ σίελα αὐτοῦ ἐπὶ (β) Ἦ ἐλαττοῦμαι

Κεφ. κβʹ.

1 Καὶ (α) ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυὶδ, καὶ διεσώθη, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ (β) Ὀδολλάμ. καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (γ) καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ καταβαίνουσιν 2 πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ, (δ) καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγούμενος, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι 3 ἄνδρες. Καὶ ἀπῆλθεν Δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς (ε) Μασσηφὰθ τῆς Μωὰβ, καὶ εἶπε πρὸς βασιλέα Μωὰβ, Γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοὶ, ἕως ὅτου γνῶ (ζ) τί ποιήσει 4 μοι ὁ θεός. Καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Μωὰβ, καὶ κατῴκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς (η) ἡμέρας, ὄντος τοῦ Δαυὶδ ἐν 5 τῇ περιοχῇ. Καὶ εἶπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυὶδ, Μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ· πορεύου, καὶ ἥξεις εἰς γῆν (θ) Ἰούδα. καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, 6 καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν (ι) ἐν πόλει Σαρίκ. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ, ὅτι ἔγνωσται Δαυὶδ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν (κ) Ῥαμᾷ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐτῷ.

MS. A. (α) ἀπηλλάγη Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται καὶ διεσώθη εἰς τὸ (β) Ὀδολλάμ. (γ) καὶ πᾶς ὁ οἶκος (δ) καὶ κατώδυνος τῇ ψυχῇ, (ε) Μασσηφὰ (ζ) ὅ,τι (η) ἡμέρας τοῦ Δαυὶδ (θ) τοῦ Ἰούδα. (ι) ἐν τῇ πόλει Ἀσιάθ. (κ) Ῥαμᾷ.

Et dixit David ad Abimelech, Vide, si est hîc sub manum tuam hasta, vel gladius: quoniam gladium meum, & vasa non sumpsi in manu mea: quoniam fuit verbum regis secundum festinationem. Et dixit sacerdos, Ecce gladius Goliath alienigenæ, quem percussisti in valle Ela: & hic involutus fuit in (h) vestimento. Si hunc sumpseris, tibi sume: quoniam non est alius præter hunc hîc. Et dixit David; Ecce non est, sicut hic: da mihi illum. Et dedit illum ei. Et surrexit David, & fûgit in die illa à facie Saul. Et venit David ad Anchus regem Geth. Et dixerunt pueri Anchus ad eum, Nónne hic David rex terræ? Nónne huic præcinebãt eæ, quæ choros ducebant, dicentes; Percussit Saul in millibus suis, & David in decẽ millibº suis? Et posuit David verba in corde suo, & timuit valdè à facie Anchus regis Geth. Et mutavit faciẽ suã corã eo, & affectabat in die illa, & tympanizabat ad ostia civitatis, et (k) collabebatur in manibus suis, et cadebat ad portas civitatis: et salivæ ejus defluebant in barbam ejus. Et dixit Anchus ad pueros suos, Ecce, vidistis virum arreptitiũ correptum: ut quid introduxistis eum ad me? Num indigeo furentibº ego? quoniã introduxistis eum furere ad me? (l) hic non ingredietur in domum.

CAP. XXII.

Et abiit indè David, & salvatº est: & venit in speluncã Odollam. Et audiunt fratres ejº, et domº patris ejus: et descendunt ad eum illûc. Et convenerunt ad eum omnis (a) in necessitate, & omnis debitor, & omnis tristis animo. Et fuit super eos dux: & fuerunt cum eo circiter quadringenti viri. Et abiit David inde in Massephath ipsius Moab: et dixit ad regem Moab, Sint nunc pater meº, et mater mea apud te; quoadusq; cognovero, quid faciet mihi Deus. Et deprecatus est faciẽ regis Moab: & habitaverunt cum eo omnes dies, dum esset David in præsidio. Et dixit Gad propheta ad David; Ne sedeas in præsidio. Vade, et venias in terram Juda. Et ivit David &, venit, et sedit in civitate (i) Saric. Et audivit Saul, quia cognitus est David, & viri qui cum eo. Et Saul sedebat in colle sub arboreto, quod in Rhama: & hasta in manu ejus, & omnes pueri ejus assistebant ei.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ואמר דוד לאחימלך אלו אית כא תחות ידך מורניתא או חרבא ארי אף חרבי ואף מני
9 לא נסבת בידי ארי הוה פתגם מלכא בבהילו : ואמר כהנא חרבא דגלית פלישתאה
דקטלתא במישר בוטמא הא היא מכרכא בשושיפא בתר דשאל ליה באפודא אם
10 יתה תסב לך סב ארי לית אוחרי בר מנה הכא ואמר דוד לית דכותה הבנה לי : וקם
11 דוד וערק ביומא ההוא מן קדם שאול ואתא לות אכיש מלכא דגת : ואמרו עבדי אכיש
ליה הלא דין דוד מלכא דארעא הלא לדין משבחין בחנגיא למימר קטל שאול באלפין
12 ודוד ברבבן : ושוי דוד ית פתגמיא האלין בלביה ודחיל לחדא מן קדם אכיש מלכא
13 דגת : ואשני ית טעמיה בעיניהון ואשתמם בידיהון ומסרט על דשי תרעא ומחית רירויה
14 על דקניה : ואמר אכיש לעבדוהי הא כד חזיתון דגבר שטי הוא למא איתיתון יתיה
15 לותי : חסר שטיא אנא ארי איתיתון ית דין לאשתטאה קדמי הדין יעול לביתי :

כב

1 ואזל דוד מתמן ואשתזיב למערת עדולם ושמעו אחוהי ובית אבוהי ונחתו לותיה
2 לתמן : ואתכנישו לותיה כל גבר מעיק רוח וכל גבר די ליה מרי רשו וכל גבר מריר
3 נפש והוה עליהון לרבא והוו עמיה כארבע מאה גברא : ואזל דוד מתמן למצפיא דמואב
4 ואמר למלכא דמואב יפוק כען אבא ואמא עמכון עד דאדע מה יעביד לי יי : ואשרינון
5 קדם מלכא דמואב ויתיבו עמיה כל יומין דהוה דוד מטמר במצדיא : ואמר גד נביא
לדוד לא תתיב במצודיא אתא ואזל לך לארע יהודה ואזל דוד ואתא לחורשא דחרת :
6 ושמע שאול ארי אתידע דוד וגבריא די עמיה ושאול יתיב בגבעתא תחות אשלא
ברמתא ומורניתיה בידיה וכל עבדוהי קימין עלוהי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit David ad Ahhimelech, Forsan est hic sub manu tua hasta aut gladius; quia etiam gladium meum, & etiam *vasa* mea non tuli in manu mea, quia fuit verbum regis in festinatione. Et dixit sacerdos, Gladius Goliath Pelisthæi, quem occidisti in planitie Glandis opertus pallio, postquam quæsivit illi in ephod, si eum accipias tibi, accipe; quia non alius præter eum hic; & dixit David, Non est ut ipse: da illum mihi. Et surrexit David, & fugit in die illo ab-ante Saul, & venit ad Achis regem Gath. Et dixerunt servi Achis ei, Nónne hic David rex terræ? nonne huic audire facientes in choris, dicendo; Occîdit Saul in millibº, & David in decem millibº? Et posuit David verba hæc in corde suo, & timuit valde ab-ante Achis regem Gath. Et mutavit *rationem* suam in oculis eorum, & stupidus factus est in manu eorum, & lineans super valvas portæ, & descendere faciens salivam suam super barbam suam. Et dixit Achis servis suis, Ecce ut vidistis quòd vir stultus ipse; quare venire fecistis illum ad me? Indigens stultis ego quòd venire fecistis hunc ad stultizandum ante me? num hic intrabit ad domum meam?

CAP. XXII.

Et abiit David inde, & liberatus est ad speluncam Ghadulam: & audierunt fratres ejus & domus patris ejus, & descenderunt ad eum eò. Et congregati sunt ad eum omnis vir afflictus spiritu & omnis vir cui dominus fœnoris, & omnis vir amarus anima; & fuit super eos in principem, & fuerunt cum eo quasi quadringenti viri. Et ivit David inde ad Mispeh Moab, & dixit regi Moab, Exeat nunc pater meus, & mater mea vobiscum usq; quò cognoscam quid faciet mihi Dñs. Et manere fecit illos ante regem Moab, & sederunt cum illo omnibº diebus quibº fuit David absconditº in Meszadia. Et dixit Gad propheta ad David, Non sedebis in Meszadia: veni & ito tibi ad terram Juda: & ivit David & venit ad sylvam Hhareth. Et audivit Saul quòd notº fuit David & viri qui cum eo; & Saul sedens in Gibghatha sub arbore in Ramatha: & hasta ejus in manu ejus, & omnes servi ejus stantes apud eum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܚܝܡܠܟ. ܠܝܬ ܗܪܟܐ ܬܚܝܬ ܐܝܕܝܟ. ܣܝܦܐ ܐܘ ܡܘܪܢܝܬܐ. 9
ܡܛܠ ܕܐܦ ܣܝܦܝ. ܐܦ ܡܘܪܢܝܬܝ. ܠܐ ܢܣܒܬ ܒܐܝܕܝ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܦܬܓܡܗ
ܕܡܠܟܐ. ܡܣܪܗܒ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܟܗܢܐ. ܣܝܦܗ ܕܓܘܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ. ܗܘ ܕܩܛܠܬ ܒܥܘܡܩܐ 10
ܕܒܛܡܬܐ. ܗܐ ܟܪܝܟ ܒܣܘܕܪܐ. ܘܣܝܡ ܒܣܬܪ ܐܦܘܕ. ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܠܗ ܣܒ ܠܟ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ
ܐܚܪܢܐ ܣܛܪ ܡܢܗ ܗܪܟܐ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܝܬ ܐܟܘܬܗ. ܗܒܝܗܝ ܠܝ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ. ܘܥܪܩ 11
ܡܢ ܩܕܡ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܐܟܝܫ ܡܠܟܐ ܕܓܬ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܟܝܫ. 12
ܗܢܘ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܗܢܐ ܡܙܡܪܢ ܗܘܝ ܒܢܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܢ. ܩܛܠ ܫܐܘܠ
ܒܐܠܦܐ. ܘܕܘܝܕ ܒܪܒܘܬܐ. * ܘܣܡ ܕܘܝܕ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܒܠܒܗ. ܘܕܚܠ. ܛܒ ܡܢ ܩܕܡ ܐܟܝܫ 13
ܡܠܟܐ ܕܓܬ. * ܘܫܢܝ ܛܥܡܗ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܐܬܛܢܦ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܐܣܩܘܦܬܐ 14
ܕܬܪܥܐ. ܘܪܩ ܗܘܐ ܪܘܩܗ ܥܠ ܕܩܢܗ. * ܘܐܡܪ ܐܟܝܫ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܚܙܝܬܘܢ ܠܓܒܪܐ ܕܫܢܐ 15
ܗܘ. ܠܡܢܐ ܐܝܬܝܬܘܢܝܗܝ ܠܘܬܝ. * ܚܣܝܪ ܪܥܝܢܐ ܐܢܐ. ܕܐܝܬܝܬܘܢܝܗܝ ܠܗܢܐ ܕܢܫܬܢܐ ܥܠܝ. 16
ܗܢܐ. ܢܥܘܠ ܠܒܝܬܝ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܬܦܠܛ ܠܡܥܪܬܐ 1
ܕܥܕܠܡ. ܘܫܡܥܘ ܐܚܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܘܢܚܬܘ ܠܘܬܗ ܠܬܡܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ 2
ܠܘܬܗ ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܐܠܝܨ: ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܪܐ ܚܘܒܐ: ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܡܪܝܪ ܢܦܫܐ.
ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܪܝܫܐ. ܘܗܘܘ ܥܡܗ. ܐܝܟ ܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܬܡܢ 3
ܠܡܨܦܝܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܢܬܒ ܐܒܝ ܘܐܡܝ ܥܡܟܘܢ. ܥܕܡܐ ܕܐܕܥ ܡܢܐ
ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. * ܘܫܒܩ ܐܢܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ. ܘܝܬܒܘ ܥܡܗ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܐ 4
ܕܘܝܕ ܒܡܨܦܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܕ ܢܒܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܬܒ ܒܡܨܦܝܐ. ܐܠܐ ܙܠ ܥܘܠ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. 5
ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ. ܘܥܠ ܠܥܒܐ ܕܚܙܝܬ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܕܐܬܓܠܝ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. 6
ܘܫܐܘܠ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܓܒܥܐ. ܬܚܝܬ ܠܘܙܐ ܕܒܪܡܬܐ. ܘܡܘܪܢܝܬܗ ܒܐܝܕܗ. ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܩܝܡܝܢ ܥܠܘܗܝ.

Præterea dixit David Ahimelecho, An non habes hîc præ manibꝰ gladiũ aut lanceã? nam neque gladiũ meũneq; lanceã meã ſumpſi manibus meis, quia ſermo regis urgebat. 9 Dixit ſacerdos, Gladiꝰ Goliad Philiſthæi quẽ occidiſti in valle terebinthi, ecce involutꝰ eſt in ſudario *& collocatus* à tergo ephod: ſi eum accipere vis, accipe; quia nullꝰ eſt alius præter ipſũ hîc. Dixit David, Non eſt ei ſimilis, da eũ mihi. 10 Itaq; ſurgens David aufugit à conſpectu Saulis eo die, recepítq; ſe ad Achis regẽ Gath. 11 Dixerũt autẽ ad Achis ſervi ſui, Hic eſt rex terræ Iſraelis: huic canebãt filiæ Iſraelis dicentes; Interfecit Saul millia, David autẽ myriadas. 12 Hæc verba repoſuit David in corde ſuo, multúmq; timens Achis regẽ Gath. 13 Mutavit ſaporem ſuũ in oculis ejus, & fœdũ ſe reddidit in oculis eorũ: & limini januæ inſidens emittebat ſalivã ſuam ſup barbã ſuam. 14 Quapropter dixit Achis ſervis ſuis, Ecce videratis hominem inſanũ eſſe, ad quid adduxiſtis eum ad me? 15 Numquid ſenſꝰ expers ego ſum, ut hunc adduceretis ad inſaniendum in me? hiccine ingredietur domum meam? 16

CAP. XXII.

Profectꝰ ergò David inde, aufugit in ſpeluncam Arlam: ꝙ cùm audîſſent fratres ejꝰ & univerſa domus patris ejus, deſcenderunt ad eum illuc. 1 Congregaverunt ſe quoq; ad eum quilibet acerbitate preſſꝰ, & quicunq; creditorẽ habebat, & quiſquis amaro erat animo, fuítq, dux eorũ: & fuerũt cum eo fermè quadringenti viri. 2 Deinde profectꝰ David illinc ad Maſphia Moabi, dixit regi Moabi, Moretur pater meꝰ & mater mea apud vos, donec ſciã quid facturꝰ ſit mihi Deꝰ. 3 Sic reliquit eos apud regẽ Moab, manſerúntq; cum eo cunctis diebꝰ quibꝰ fuit David in Maſphia. 4 Dixit autẽ Gad propheta Davidi, Ne morêris in Maſphia, vade, ingredere terrã Juda. Diſceſſit ergò David, & ingreſſꝰ eſt ſylvã Hezjoth. 5 Audiens autẽ Saul apparuiſſe Davidẽ & viros qui cum eo erant (porrò Saul ſedebat in Gebaa ſub amygdalo quæ erat in colle, lanceã ſuam manu tenens, aſtantibꝰ ei omnibꝰ ſervis ſuis,) 6

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وقال داود لاخيملك * ليس هاهنا عندك سيفا او مزراقا * لاني لم اخذ سيفا معي 9
ولا رمحا * من اجل ان امر الملك اعجلني جدا * قال الحبر * هاهنا سيف جليات 10
الفلسطيني الذي قتلته في غور البطم * ملفوف في منديل موضوع خلف وعاء الوحي *
ان اردت ان تاخذه فخذه * لانه ليس هاهنا غيره * قال داود ليس مثله جيد بالغ * ادفعه الي * فاخذه 11
وهرب داود من ساوول في ذلك اليوم * فاتى اخيش ملك جات * وقال عبيد اخيش له * هذا ملك 12
بني اسرايل * هذا الذي كانت بنات اسرايل تغني له وتقول * قتل ساوول الوفا * وداود كتايب *
* فلما سمع داود هذا الكلام * رجف قلبه وفزع من اخيش الملك جدا * وجبن نفسه بين يديه 13 14
وسمج لونه * وقبح وجهه بين ايديهم * وجلس على معقمة الباب * والقى زبد ريقه على لحيته * وقال 15
اخيش لعبيده * ترون الرجل مجنونا * لم اتيتموني به * لم انا قليل العقل * حتى تاتوني بهذا 16
المجنون ليسفه علي * مثل هذا يدخل بيتي *

* الفصل الثاني والعشرون *

* فقام داود وانصرف من هناك * ونجا الى مغارة عدلم والتجا اليها وسمع اخوته وجميع اهل بيته 1
واجتمعوا ونزلوا اليه الى ثم * واجتمع اليه كل رجل حزين * وكل رجل عليه دين * وكل رجل مر 2
النفس فقير * وصار عليهم رئيسا * وصار معه نحو من اربعماية رجل * وانطلق من هناك الى 3
مصفيا بارض مواب * وقال لملك مواب * يسكن ابي وامي عندك * حتى انظر ما يصنع الله بي *
* وتركهما عند ملك مواب * ومكثا هناك كل الايام التي كان داود في مصفيا * ثم قال جاد 4 5
النبي لداود * لا تسكن مصفيا * ولكن انطلق وادخل ارض يهودا * وانصرف داود من هناك *
ودخل غيضة خروب * وسمع ساوول ان داود قد ظهر هو واصحابه * وكان ساوول جالسا في جبع 6
تحت شجرة اللوز التي في الرامة * ومزراقه بيده * وكان جميع عبيده قياما بين يديه *

Dixit etiam David ad Achimelech, Eſtne hîc apud te gladiꝰ aliquis aut lancea? nam neq; gladiũ neq; lanceã tuli mecum, eò quòd mandatum regis me multùm urgeret. 9 *Dixit ſacerdos, Adeſt hîc gladius Goliad Paleſtini quem trucidâſti in convalle terebinthorũ ſudario involutus, poſitúſque ponè inſtrumentum oraculi: ſi illum accipere velis, accipe, quia nullus eſt hîc alius præter eum. Dixit David, Incomparabilis eſt, perquàm optimus, da eum mihi.* 10 *Eo accepto fugit David à Saule eodem die, venitque ad Achis regem Gath.* 11 *Dixerunt autem ſervi Achis ad eum, Iſte eſt rex filiorum Iſrael, hic eſt ille cui canebant filiæ Iſraelis, ac dicebant; Interfecit Saul millia, David autem phalanges.* 12 *Hæc verba cùm audîſſet David, contremuit cor ejus, multúmque timuit ab Achis rege.* 13 *Et finxit ſe pavidum in conſpectu ejus; & colorem ſuum turpem, vultúmque ſuum deformem ſimulans coram eis, ſedit ſuper limen januæ, demiſitque ſpumam ſalivæ ſuæ ſuper barbam ſuam:* 14 *Ita ut diceret Achis ad ſervos ſuos, Videbatis hunc hominem eſſe veſanum, cur adducebatis eum ad me?* 15 *Num ego ſum demens, ut veſanum hunc adduceretis ad inſaniendum in me? huic ſimilis ingredietur domum meam?* 16

CAP. XXII.

Surgens itaque David diſceſſit illinc, et effugit in ſpeluncam Arlam, ſeſéque recepit in eam: quo audito fratres ejus & univerſi domeſtici ejus, convenientes deſcenderunt illuc ad eum. 1 *Confluxerúntq; ad eum omnes viri afflicti et omnes alieno ære conſtricti, omnéſque viri amaro animo et pauperes, factúſque eſt caput eorum: et fuerunt cum eo quadringenti circiter viri.* 2 *Inde profectus ad Maſphia in terram Moab, dixit ad regem Moab, Habitet apud te pater meus et mater mea, donec videam quid facturus ſit mihi Deus.* 3 *Sic reliquit eos apud regem Moab, moratique ſunt ibi cunctis diebus quibus manſit David in Maſphia.* 4 *Tum dixit Gad propheta Davidi, Ne habites in Maſphia, ſed abi, ingredere terram Juda: & profectꝰ inde David, ingreſſus eſt ſylvam ſiliquarum.* 5 *Audiens autem Saul prodiiſſe Davidem cum ſociis ſuis (ſedebat autem Saul in Gabaa ſub arbore amygdali quæ eſt in Rama, & ſpiculum ſuum manu tenebat, omnéſq; ſervi ipſius circunſtabant eum,)* 6

שמואל א: כב

filii quæſo Audite :eum *ſuper ſtantibus* ſuis ſervis Saul Dixitque
7 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו הַנִּצָּבִים עָלָיו שִׁמְעוּ־נָא בְּנֵי
vobis omnibus ; vineas & ,agros Iſai filius dabit vobis omnib⁹ Etiã :Jemini
יְמִינִי גַּם־לְכֻלְּכֶם יִתֵּן בֶּן־יִשַׁי שָׂדוֹת וּכְרָמִים לְכֻלְּכֶם
vos omnes *eſtis ligati* Quia ? *centenorum principes* & ,*millium principes* ponet
8 יָשִׂים שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ כִּי קְשַׁרְתֶּם כֻּלְּכֶם
,Iſai filio cum *meũ filium excidendo in* meam aurem *revelans* non & ,me *ſuper*
עָלַי וְאֵין־גֹּלֶה אֶת־אָזְנִי בִּכְרָת־בְּנִי עִם־בֶּן־יִשַׁי
ſuſcitavit quia ,meam aurem *revelans* & ,me ſuper vobis ex *ægrotans* non &
וְאֵין־חֹלֶה מִכֶּם עָלַי וְגֹלֶה אֶת־אָזְנִי כִּי הֵקִים
? hanc diem ſecundùm *inſidiatorem* ad me *ſuper* meum ſervum meus filius
בְּנִי אֶת־עַבְדִּי עָלַי לְאֹרֵב כַּיּוֹם הַזֶּה׃
, Saul ſervos ſuper conſtitutus *ipſe &* Edomæus Doeg reſpondit Et
9 וַיַּעַן דֹּאֵג הָאֲדֹמִי וְהוּא נִצָּב עַל־עַבְדֵי־שָׁאוּל
filium Achimelech ad Nob in venientẽ Iſai filium Vidi : dixit &
וַיֹּאמַר רָאִיתִי אֶת־בֶּן־יִשַׁי בָּא נֹבֶה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־
& ,ei dedit eſcam & ,*Domino in ei interrogavit* Et .Achitub
10 אֲחִטוּב׃ וַיִּשְׁאַל־לוֹ בַּיהוָה וְצֵידָה נָתַן לוֹ וְאֵת
vocandum ad rex miſit Et .ei dedit Peliſtæi Gholiath gladiũ
11 חֶרֶב גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי נָתַן לוֹ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא
,ej⁹ patris *domum* omnem & ,ſacerdotem Achitub filium Achimelech
אֶת־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו
.regem ad ipſi omnes venerunt & : Nob in qui , ſacerdotes
הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֹב וַיָּבֹאוּ כֻלָּם אֶל־הַמֶּלֶךְ׃
ego Ecce , dixit & : Achitub fili nunc Audi : Saul dixit Et
12 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל שְׁמַע־נָא בֶּן־אֲחִיטוּב וַיֹּאמֶר הִנְנִי
, tu me *ſuper eſtis ligati* quid Ut : Saul eum ad Dixitque .mi domine
13 אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל לָמָּה קְשַׁרְתֶּם עָלַי אַתָּה
,*Deo in ei interrogando* &,gladium & panem ei *te dando in* ,Iſai filius &
וּבֶן־יִשָׁי בְּתִתְּךָ לוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשָׁאוֹל לוֹ בֵּאלֹהִים
reſpondit Et ? hanc diem ſecundùm *inſidiantem in* me *in conſurgendum ad*
14 לָקוּם אֵלַי לְאֹרֵב כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּעַן
David ſicut *tuis ſervis omnibus in* quis Et : ait & , regi Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר וּמִי בְכָל־עֲבָדֶיךָ כְּדָוִד
? tua domo in glorioſus & ,*tuum auditum ad recedens* & ,regis gener & ,fidelis
נֶאֱמָן וַחֲתַן הַמֶּלֶךְ וְסָר אֶל־מִשְׁמַעְתֶּךָ וְנִכְבָּד בְּבֵיתֶךָ׃
imponat Ne mihi Abſit ? *Deo in ei interrogare* cœpi hodie Num
15 הַיּוֹם הַחִלֹּתִי לִשְׁאָל־לוֹ בֵאלֹהִים חָלִילָה לִּי אַל־יָשֵׂם
novit non quia ; mei patris domo omni in *verbum* ſuo ſervo *in* rex
הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ דָבָר בְּכָל־בֵּית אָבִי כִּי לֹא־יָדַע
: rex Dixitque .magnum vel parvum *verbum* ,*hoc omni in* tuus ſervus
16 עַבְדְּךָ בְּכָל־זֹאת דָּבָר קָטֹן אוֹ גָדוֹל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
Dixitque .tui patris *domus* omnis & ,tu ,Achimelech morieris Moriendo
17 מוֹת תָּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתָּה וְכָל־בֵּית אָבִיךָ׃ וַיֹּאמֶר
interficite & ,Convertimini : eum *ſuper ſtantibus* curſoribus rex
הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִּצָּבִים עָלָיו סֹבּוּ וְהָמִיתוּ
cognoverũt quia &,David cum eorũ manus etiam quia :Domini ſacerdotes
כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם־יָדָם עִם־דָּוִד וְכִי יָדְעוּ
ſervi noluerunt & :meam aurem *revelarunt* non & , *ipſe fugiens* quòd
כִּי־בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת־אָזְנוֹ וְלֹא־אָבוּ עַבְדֵי
.Domini ſacerdotes *in irruendum ad* ſuam manum mittere regis
הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה׃
eſt cõverſ⁹ &:ſacerdotes *in irrue* & ,tu Convertere :Doeg ad rex dixit Et
18 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְדוֹיג סֹב אַתָּה וּפְגַע בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב
illa die in interfecit & :ſacerdotes *in ipſe irruit* & ,Edomæus Doeg
דּוֹיג הָאֲדֹמִי וַיִּפְגַּע־הוּא בַּכֹּהֲנִים וַיָּמֶת בַּיּוֹם הַהוּא
civitatẽ Nob Et .lineum ephod *portantem virum* quinque & octoginta
19 שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אִישׁ נֹשֵׂא אֵפוֹד בָּד׃ וְאֵת נֹב עִיר־
infante ab ,mulierem ad uſque *&* viro à ,gladii *os ad* percuſſit ſacerdotum
הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי־חֶרֶב מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מֵעוֹלֵל
.gladii *os ad agnum &* ,*aſinum &* ,bovem & ,*ſugentem* ad uſque &
וְעַד־יוֹנֵק וְשׁוֹר וַחֲמוֹר וָשֶׂה לְפִי־חָרֶב׃

Verſio VUL. LAT.

7 Ait ad ſervos ſuos qui aſſiſtebãt ei, Audite nunc filii Jemini: numquid omnibus vobis dabit filius Iſai agros et vineas, et univerſos vos faciet tribunos, et 8 centuriones: Quoniã conjurâſtis omnes adverſùm me, & nõ eſt qui mihi renuntiet; maximè cùm & filius meus fœdus inierit cum filio Iſai? Non eſt qui vicẽ meã doleat ex vobis, nec qui annuntiet mihi: eò quòd ſuſcitaverit filius meus ſervum meũ adverſùm me, inſidiantẽ 9 mihi uſque hodiè. Reſpondens autem Doeg Idumæus, qui aſſiſtebat, & erat prim⁹ inter ſervos Saul, Vidi inquit, filiũ Iſai in Nobe, apud Achimelech fi- 10 lium Achitob ſacerdotẽ. Qui conſuluit pro eo Dñm, & cibaria dedit ei: ſed & gladiũ Go- 11 liath Philiſthæi dedit illi. Miſit ergò rex ad accerſendũ Achimelech ſacerdotẽ filium Achitob, & omnem domũ patris ejus, ſacerdotũ, qui erant in Nobe, qui univerſi venerunt ad 12 regẽ. Et ait Saul ad Achimelech; Audi, fili Achitob. Qui reſpondit; Præſtò ſum, domine. 13 Dixitque ad eum Saul, Quarè conjurâſtis adverſùm me, tu & fili⁹ Iſai, & dediſti ei panes & gladium, & conſuluiſti pro eo Deũ, ut conſurgeret adverſùm me, inſidiator uſque hodiè per- 14 manens? Reſpondénſq; Achimelech regi, ait; Et quis in omnibus ſervis tuis, ſicut David fidelis, & gener regis, & pgens ad imperium tuũ, & glorioſus 15 in domo tua? Num hodiè cœpi pro eo conſulere Deũ? abſit hoc à me: ne ſuſpicetur rex adverſùs ſervum ſuum rem hujuſcemodi, in univerſa domo patris mei: non enim ſcivit ſerv⁹ tuus quidquã ſup hoc negotio, 16 vel modicũ vel grande. Dixítque rex; Morte morieris Achimelech, tu, & omnis domus pa- 17 tris tui. Et ait rex emiſſariis, qui circumſtabant eum; Convertimini, & interficite ſacerdotes Dñi: nam manus eorum cum David eſt: ſcientes quòd fugiſſet, et non indicaverũt mihi. Noluerũt autem ſervi regis extendere manus ſuas in ſacer- 18 dotes Dñi. Et ait rex ad Doeg; Convertere tu, & irrue in ſacerdotes. Converſúſque Doeg Idumæus, irruit in ſacerdotes, & trucidavit in die illa octogintaquinque viros veſti- 19 tos ephod lineo. Nobe autem civitatem ſacerdotum percuſſit in ore gladii, viros & mulieres, & parvulos, & lactentes, bovémque & aſinum, & ovem in ore gladii.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας (λ) αὐτῷ, Ἀκούσατε δὴ (μ) υἱοὶ Βενιαμὶν, εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, καὶ πάντας ὑμᾶς (ν) 8 τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους. Ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ οὐκ (ξ) ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ οὐκ ἔστι πονῶν (ο) περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ὅτι ἐπήγειρεν (π) ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ᾽ ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς ἡ ἡμέρα 9 αὕτη. Καὶ ἀποκρίνεται (ρ) Δωὴκ ὁ Σύρος ὁ καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Ἑώρακα τὸν υἱὸν Ἰεσσαὶ παραγινόμενον εἰς (σ) Νομβᾶ πρὸς (τ) Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἀχιτὼβ 10 τὸν ἱερέα. Καὶ ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν Γολιὰθ τοῦ 11 ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλεν (υ) ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν (φ) Ἀβιμέλεχ υἱὸν (χ) Ἀχιτὼβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς (ψ) ἱερεῖς τοὺς ἐν Νομβᾶ. καὶ παρεγένοντο 12 πάντες πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἄκουε δὴ υἱὲ Ἀχιτώβ. καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ, λάλει 13 κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ, Ἵνα τί συνέθου (ω) κατ᾽ ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν, καὶ (α) ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ, θέσθαι αὐτὸν ἐπ᾽ ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς 14 ἡ ἡμέρα αὕτη; Καὶ ἀπεκρίθη (β) τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Καὶ τίς ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις σου ὡς Δαυὶδ πιστὸς, καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου, καὶ ἔνδοξος 15 ἐν τῷ οἴκῳ (γ) σου; Ἢ σήμερον ἦργμαι ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ; μηδαμῶς. μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον, καὶ ἐφ᾽ ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅτι οὐκ ᾔδει ὁ (δ) δοῦλός σου ἐν πᾶσι τούτοις ῥῆμα μικρὸν, ἢ 16 μέγα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ, Θανάτῳ ἀποθανῇ (ε) Ἀβιμέλεχ σὺ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος 17 τοῦ πατρός σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσι τοῖς ἐφεστηκόσι (ζ) πρὸς αὐτὸν, Προσαγάγετε καὶ θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυὶδ, καὶ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου. Καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν (η) ἀπαν- 18 τῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δωὴκ, Ἐπιστρέφου σὺ, καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. καὶ ἐπεστράφη Δωὴκ ὁ Σύρος, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς ἱερεῖς (θ) τοῦ κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τριακοσίους καὶ πέντε ἄνδρας, 19 πάντας αἴροντας (ι) ἐφούδ. Καὶ τὴν (κ) Νομβᾶ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ μόσχου, καὶ ὄνου, καὶ (λ) προβάτου.

Et dixit Saul ad pueros ſuos, qui aſſiſtebant ei, Audite nunc filii Benjamin; ſi verè omnibus vobis dabit fili⁹ Jeſſæ agros, et vineas, et omnes vos ſtatuet centuriones, & chiliarchos; Quia compoſuiſtis omnes vos ſuper me, & non eſt, qui revelet auriculam meam, cum diſpoſuerit filius me⁹ teſtamentum cum filio Jeſſæ: & non eſt qui laboret pro me ex vobis, & revelans auriculam meam: quoniam ſuſcitavit fili⁹ me⁹ ſervum meum ſuper me in inimicũ, ſicut dies hæc. Et reſpondet Doec Syrus, qui præſidebat ſuper mulas Saul, & dixit; Vidi filium Jeſſæ advenientem in Nomba ad (d) Abimelech filium Achitob ſacerdotem. Et interrogavit ei per Deũ, & cibaria dedit ei: & gladium Goliath alienigenæ dedit ei. Et miſit rex vocare Abimelech filium Achitob, & omnes filios patris ej⁹, ſacerdotes, qui in Nomba. Et advenerunt omnes ad regem. Et dixit Saul; Audi nunc fili Achitob. Et dixit, Ecce ego, Loquere dñe. Et dixit ei Saul, quid compoſitus es contra me tu, & filius Jeſſæ, ad dandum te ei panem, & gladium, & interrogandum ei per Deum, ad ponendũ eum ſuper me in inimicũ, ſicut dies hæc? Et reſpondit regi, et dixit; Et quis in omnib⁹ ſervis tuis, ſicut David, fidelis, & gener regis, & (e) princeps omnis præcepti tui, & honorat⁹ in domo tua? Nunquid hodiè cepi interrogare ei per Deum? Nequaquam. Ne det rex contra ſervũ ſuum verbum, & ſuper totam domum patris mei: quoniã ignoravit ſervus tuus in omnibus his verbum parvum, vel magnum. Et dixit rex Saul, Morte morieris Abimelech tu, & univerſa domus patris tui. Et dixit rex emiſſariis, qui aſſiſtebant apud eum; Adducite, & interficite ſacerdotes Domini: quoniã manus eorum cum David: et quoniã cognoverunt, quia fugit ipſe, & non revelaverunt auriculam meam. Et non voluerunt pueri regis inferre manus ſuas ad occurrendum in ſacerdotes Domini. Et dixit rex ipſi Doec; Convertere tu, & occurre in ſacerdotes. Et convertit ſe Doec Syrus, & interfecit ſacerdotes Domini in die illa, (f) trecentos & quinq; viros, omnes portantes Ephod. Et ipſam Nomba civitatem ſacerdotum percuſſit in ore gladii à viro uſq; ad mulierem, ab infante uſq; ad lactentem, et vitulum, et aſinum, et ovem.

MS.A. (λ) αὐτῷ, * καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε (μ) υἱοὶ Ἰεμενὶ, εἰ (ν) τα χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους. Ὅτι (ξ) ἔστιν ἀποκαλύπτων (ο) ἐξ ὑμῶν περὶ ἐμοῦ καὶ (π) υἱός μου (ρ) Δωὴγ (σ) Νοβᾶ (τ) Ἀμιμέλεχ (υ) Σαοὺλ ὁ βασιλεὺς Ἀχιμέλεκ (χ) Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέαν καὶ (ψ) ἱερεῖς τοῦ κυρίου τοὺς ἐν Νοβᾶ. καὶ (ω) σὺ κατ᾽ ἐμοῦ καὶ (α) ἐπερωτᾶν αὐτὸν διὰ (β) Ἀχιμέλεχ τῷ (γ) σου ὡς σήμερον (δ) δοῦλος ὁ σὸς ἐν (ε) Ἀχιμέλεχ (ζ) ἐπ᾽ αὐτῷ, (η) * αὐ τῆσαι τοὺς (θ) κυρίου * καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ (ι) ἐφοὺδ λίνον. (κ) Νοβᾶ (λ) προβάτου * ἐν στόματι ῥομφαίας. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ואמר שאול לעבדוהי דקימין עלוהי שמעו כען בני שבטא דבית בנימן אף לכולכון
8 יתן בר ישי חקלין וכרמין לכלכון ימני רבני אלפין ורבני מאותא׃ ארי מרדתון כלכון
עלי ולית דחוי לי כד גזר קים ברי עם בר ישי ולית דכאב מנכון עלי ומחוי לי ארי אקים
9 ברי ית עבדי עלי לכמנא ביומא הדין׃ ואתיב דואג אדומאה והוא ממנא על עבדי
10 שאול ואמר חזיתי ית בר ישי אתא לנוב לות אחימלך בר אחיטוב׃ ושאל ליה במימרא
11 דיי וזודין יהב ליה וית חרבא דגלית פלשתאה יהב ליה׃ ושלח מלכא למקרי ית
אחימלך בר אחיטוב כהנא וית כל בית אבוהי כהניא די בנוב ואתו כולהון לות מלכא׃
12 13 ואמר שאול שמע כען בר אחיטוב ואמר הא אנא רבוני׃ ואמר ליה שאול למה
מרדתון עלי את ובר ישי במתנך ליה מזון וחרבא ושאלית ליה במימרא דיי למקם
14 עלי לכמנא כיומא הדין׃ ואתיב אחימלך ית מלכא ואמר ומן בכל עבדך כדוד מהימן
15 וחתנא דמלכא ורב על משמעתך ויקיר בביתך׃ יומא דין שריתי למשאל ליה במימרא
דיי חס לי לא ישוי מלכא בעבדיה פתגמא בכל בית אבא ארי לא ידע עבדך בכל דא
16 17 פתגם זעיר או רב׃ ואמר מלכא ממת תמות אחימלך את וכל בית אבוך׃ ואמר מלכא
לרהטיא דקימין עלוהי אסתחרו וקטולו כהניא דיי ארי אף ידיהון עם דוד וארי ידעו ארי
עריק הוא ולא חוו לי ולא אבו עבדי מלכא לאושטא ית ידיהון למשלט בכהניא דיי׃
18 ואמר מלכא לדואג אסתחר את ושלוט בכהניא ואסתחר דואג אדומאה ושלט הוא
19 בכהניא וקטל ביומא ההוא תמנן וחמשא גברין דכשרין למלבש אפוד דבוץ׃ וית נוב
קרית כהניא קטל לפתגם דחרב מגבר ועד אתתא מעולים ועד יניק ותור וחמר
ואמר לפתגם דחרב׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Saul ſervis ſuis, qui ſtantes apud eum, Audite nnnc filii tribus do*mus* Binjamin, etiam omnibus vobis dabit filius Iſai agros, & vineas; omnes vos præficiet magiſtros millium, & magiſtros centenorum? Quia rebellâſtis omnes vos ſuper me, & non eſt qui indicet mihi quando pepigit fœdus filius meus cum filio Iſai, & non eſt qui doleat inter vos ſuper me, & indicet mihi quòd ſtatuit filius meus ſervum meum ſuper me ad inſidias *in* die hac. Et reſpondit Doeg Idumæus, & ipſe præpoſitus ſuper ſervos Saul, & dixit, Vidi: filius Iſai venit ad Nob ad Ahhimelech filium Ahhitob. Et quæſivit illi in dicto Dñi, & viatica dedit illi, & gladium Goliath Peliſthæi dedit illi. Et miſit rex ad vocandum Ahhimelech filium Ahhitob ſacerdotem, & omnem domum patris ejus, ſacerdotes qui in Nob: & venerunt omnes illi ad regem. Et dixit Saul, Audi nunc fili Ahhitob, & dixit: Ecce me domine mi. Et dixit ei Saul, Quare rebellâſtis in me, tu & filius Iſai? in dando te illi cibum & gladium, & quæſiſti illi in dicto Domini ad ſtandum ſuper me in inſidias, ſicut die hoc? Et reſpondit Ahhimelech regi, & dixit, & quis in omnib⁹ ſervis tuis, ut David, fidelis, & gener regis, & magiſter ſuper omnem auditionem tuam, & honorat⁹ in domo tua? Die hoc cœpi quærere illi in dicto Dñi? abſit mihi; non ponet rex in ſervo ſuo verbum, *in* omni domo patris mei, quia non novit ſerv⁹ tuus in omni hoc verbum parvũ aut magnũ. Et dixit rex, Moriendo morieris Ahhimelech, tu & omnis dom⁹ patris tui. Et dixit rex ad curſores qui ſtantes ſuper illum, Circuite & occidite ſacerdotes Dñi, quia manus illorum cum David, & quia cognoverunt quòd fugiens ille, & non indicarunt mihi: & non voluerunt ſervi regis extendere man⁹ ſuas ad poteſtatem exercendum in ſacerdotes Dñi. Et dixit rex ad Doeg, Circuitu & poteſtatem *exerce* in ſacerdotes: et circuivit Doeg Edomæus, et poteſtatem exercuit ipſe in ſacerdotes, et occidit in die illo octoginta quinq; viros qui idonei ad veſtiendũ Ephod byſſi. Et Nob urbem ſacerdotum *occîdit* in acie gladii à viro et uſq; mulierem, ab adoleſcente et uſque lactantem, et bovem, et aſinum, et pecudem in acie gladii.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܩܝܡܝܢ ܠܘܬܗ. ܫܡܥܘ ܒܢ̈ܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܗܐ ܠܟܠܟܘܢ ܢܬܠ 7
ܒܪ ܐܝܫܝ ܚܩܠܐ ܘܟܪ̈ܡܐ. ܘܠܟܠܟܘܢ ܢܥܒܕ ܪ̈ܒܝ ܐܠܦܐ ܘܪ̈ܒܝ ܡܐܐ. *ܡܛܠ ܕܡܪܕܬܘܢ 8
ܟܠܟܘܢ ܥܠܝ. ܘܠܝܬ ܕܓܠܐ ܠܝ ܩܝܡܐ ܕܒܪܝ ܥܡ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܘܠܝܬ ܕܟܐܒ ܠܗ ܡܢܟܘܢ
ܥܠܝ. ܘܓܠܐ ܠܝ. ܡܛܠ ܕܐܩܝܡ ܒܪܝ ܠܥܒܕܝ ܥܠܝ ܠܡܟܡܢܐ ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. *ܘܥܢܐ ܕܘܐܓ 9
ܐܕܘܡܝܐ. ܘܗܘ ܩܐܡ ܥܠ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܚܙܝܬܗ ܠܒܪܗ ܕܐܝܫܝ ܕܐܬܐ ܠܢܘܒ ܠܘܬ
ܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ ܟܗܢܐ. *ܘܫܐܠ ܠܗ ܒܐܠܗܐ. ܘܙܝܢܐ ܘܙܘܕܐ ܝܗܒ ܠܗ. ܘܣܝܦܗ 10
ܕܓܘܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ. ܝܗܒ ܠܗ. *ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܠܡܩܪܐ ܠܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ ܟܗܢܐ. 11
ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܟܗ̈ܢܐ ܕܒܢܘܒ. ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. *ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܫܡܥ 12
ܠܝ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܪܝ. *ܘܐܡܪ. ܠܡܢܐ ܐܬܢܟܠܬܘܢ ܥܠܝ ܐܢܬ ܘܒܪ ܐܝܫܝ. ܟܕ 13
ܝܗܒܬ ܠܗ ܠܚܡܐ ܘܣܝܦܐ. ܘܫܐܠܬ ܠܗ ܒܐܠܗܐ. ܕܢܩܘܡ ܥܠܝ ܠܡܟܡܢܐ ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ.
*ܘܥܢܐ ܐܚܝܡܠܟ ܟܗܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢܘ ܒܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܝܟ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܡܗܝܡܢ 14
ܘܚܬܢܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܫܡܥ ܦܘܩܕܢ̈ܝܟ. ܘܝܩܝܪ ܒܒܝܬܟ. *ܘܗܘ ܝܘܡܢܐ ܗܘ ܫܪܝܬ ܠܡܫܐܠ ܠܗ 15
ܒܐܠܗܐ. ܚܣ ܠܝ. ܠܐ ܢܣܝܡ ܡܠܟܐ ܠܐ ܠܥܒܕܗ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܡܛܠ
ܕܠܐ ܝܕܥ ܥܒܕܟ ܒܟܠܗ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܪܒܐ ܐܘ ܙܥܘܪܐ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܡܡܬ ܬܡܘܬ ܐܚܝܡܠܟ. 16
ܐܢܬ ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܟ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܪ̈ܗܛܐ ܕܩܝܡܝܢ ܠܘܬܗ. ܐܬܦܢܘ 17
ܘܩܛܘܠܘ ܠܟܗ̈ܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܝ̈ܕܝܗܘܢ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܝܕܥܘ ܕܥܪܝܩ ܗܘܐ.
ܘܠܐ ܓܠܘ ܠܝ. ܘܠܐ ܨܒܘ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܢܘܫܛܘܢ ܐܝ̈ܕܝܗܘܢ. ܘܢܦܓܥܘܢ ܒܟܗ̈ܢܘܗܝ
ܕܐܠܗܐ. *ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܕܘܐܓ. ܐܬܦܢܝ ܐܢܬ. ܘܦܓܘܥ ܒܗܠܝܢ ܟܗ̈ܢܐ. ܘܦܓܥ ܕܘܐܓ 18
ܒܟܗ̈ܢܐ. ܘܩܛܠ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ ܕܠܒܝܫܝܢ ܗܘܘ ܐܦܘܕܐ
ܕܒܘܨܐ. *ܘܡܚܐ ܠܗ ܠܩܘܪܝܬܐ ܕܟܗ̈ܢܐ. ܘܩܛܠ ܠܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ. ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ 19
ܠܐܢܬܬܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܝܢܘܩܐ. ܘܬܘܪܐ ܘܚܡܪܐ ܘܥܢܐ. ܠܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ.

Dixit Saul ſervis ſuis ſibi aſtantibus, Audite 7
filii Benjamin, num vobis omnibus daturus
eſt filius Iſai agros & vineas, an vos omnes
creaturus tribunos & centuriones ?
Quòd omnes rebellâſtis in me, nec eſt qui 8
mihi revelet pactum filii mei cum filio Iſai,
neque eſt quiſquam veſtrûm qui condoleat
mihi, & revelet mihi ? ſuſcitavit enim filius
meus ſervum meũ contra me *talem* inſidiatorem
qualis eſt hodié. Reſpondit Doeg Adomæ⁹ 9
qui præerat ſervis Saulis, & ait; Vidi Davidem
veniſſe in Nochah ad Ahimelech filiũ
Ahitob ſacerdotem : Qui conſuluit pro eo 10
Deum & arma viaticúmque ſuppeditavit illi,
& gladium Goliad Philiſtæi dedit illi. Tum 11
miſit rex vocatum Ahimelech filium Ahitob
ſacerdotem, totámque domum patris ejus ſacerdotalem
quæ erat in Nochah: & venerunt
omnes ad regem, Dixítque Saul, Audi quæſo 12
fili Ahitob : qui reſpondit, Ecce me domine
mi. Dixit Saul, Quare dolum ſtruxiſtis contra 13
me tu & filius Iſai, ſubminiſtrans ei panẽ
& gladium, & conſulens pro illo Deum, ut excitares
adverſùm me inſidias quales ſunt hodiernæ?
Reſpondit Ahimelech ſacerdos regi, 14
& ait; Quis eſt inter omnes ſervos tuos fidus
ut David, gener regis, obſervans mandata
tua, & honorabilis in domo tua? Hodiéne 15
cœpi Deum conſulere pro eo ? abſit à me :
ne imponat rex ſervo ſuo, nec ulli ex paterna
domo mea negotium iſtud : quoniam non eſt
conſcius ſervus tuus in toto hoc negotio rei
magnæ aut parvæ. Dixit autem rex, Omnino 16
morieris Ahimelech, tu ac tota familia patris
tui. Dixítque rex curſoribus qui adſtabant 17
ſibi, Divertite, & occidite ſacerdotes
Dei, quia manus eorum ſunt cum Davide, &
ſcientes ipſum eſſe fugitivum, non revelârunt
mihi: at noluerunt ſervi regis extendere manus
ſuas, & lædere ſacerdotes Dei. Quarè 18
dixit rex ad Doeg, Diverte tu, & irrue in hos
ſacerdotes: irruitque Doeg in ſacerdotes, &
morte affecit eo die octoginta quinque viros
qui geſtabant ephod byſſinum. Quapropter 19
dedit illi civitatem ſacerdotum, qui trucidavit
acie gladii à viro uſque ad mulierem, &
à juvenibus uſque ad infantes, & boves, &
aſinos, & pecudes; acie *inquam* gladii.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال شاوول لعبيده القيام بين يديه * اسمعوا يا بني بنيامين * لعل ابن ايساء يعطيكم 7
مزارعا وكروما * او لعل يصيركم اجمعين عظماء الالوف والربوات * لانكم قد تمردتم كلكم 8
علي وليس فيكم من يخبرني بالعهد الذي عاهد ابني ابن ايساء * وليس فيكم من يتوجع
لي ويطلعني علي ذلك لان ابني قد صير عبدي كمينا علي اليوم * فاجاب دواغ الادومي * 9
وهو قايم مع عبيد شاوول * وقال * رايت داود قد اتي الي احملك ابن احيطوب الحبر * فطلب الي 10
الله في امره * واعطاه ثيابا وزادا * ودفع اليه سيف جليد الفلسطيني * فارسل الملك * فدعي 11
احملك ابن احيطوب الحبر * وجميع بيت ابيه * وجميع الكهنة الذين كانوا بنخاح * وجمعوهم
واتوا بهم الي الملك * فقال شاوول * اسمع ابن احيطوب * قال الحبر * هانذا يا سيدي * قال له شاوول * 12 13
لماذا مكرتما بي انت وابن ايساء * حيث اعطيته الخبز والسيف * وطلبت الي الله في امره * ليصير
علي كمينا * مثل ما اري اليوم * فاجاب احملك الحبر وقال للملك * من في جميع عبيدك امين 14
مثل داود * صهر الملك * حافظ لوصاياه * كريم في بيتك * اليوم الذي بدات ان ادعو له واطلب 15
الي الله في امره * حاشا لله * لا يفكر الملك في عبده وفي بيت ابي كلهم هذه الفكرة * لان عبدك
لا يعلم بقليل ولا بكثير من هذا الامر * قال الملك * اليوم تموت يا احملك انت وجميع 16
اهل بيت ابيك * ثم قال الملك لاجناده الذين كانوا بين يديه * دوروا واقتلوا كهنة الرب 17
لان ايديهم مع داود * وعلموا انه هارب مني ولم يخبروني * فلم تجسر عبيد الملك علي قتل كهنة
الله * ثم قال الملك لدواغ * در انت واقتل الكهنة * فاقبل دواغ الي الكهنة وقتلهم * وقتل في ذلك 18
اليوم خمسة وثمانون رجلا يحملون وعاء الوحي ويلبسون لباس الاحبار * وامر ان يقتل كل من 19
كان في قرية الكهنة * رجالهم ونساهم جميعا * والاحداث والاطفال ايضا * والثيران والحمير والغنم *

Dixit Saul ſervis ſuis ſibi aſtantibus, Audite 7
O filii Benjamin, num filius Iſai daturus
eſt vobis ſata & vineta ? an fortè
vos omnes conſtituturus eſt tribunos &
chiliarchas ? Quandoquidem conſpirâſtis 8
vos omnes contra me, nec eſt inter vos
qui indicet mihi fœdus quod pepigit filius
meus cum filio Iſai : nec eſt inter vos
qui mihi condoleat, idque revelet mihi;
ſiquidem filius meus poſuit ſervum meum
inſidiatorem contra me hodié. Reſpondens 9
Doeg Adomæus qui aſtabat cum ſervis
Saulis, dixit; Vidi Davidem veniſſe ad
Achimelech filium Achitob ſacerdotem,
Qui Deum conſuluit de re ipſius, & ſuppeditavit 10
ei veſtes ac viaticum, deditque
ei gladium Goliad Paleſtini. Miſit ergò 11
rex, & accerſivit Achimelech filium Achitob
ſacerdotem, & totam domum patris
ejus, omnéſque ſacerdotes qui erant in
Nochah: quibus collectis et ad regem adductis,
Dixit Saul, Audi fili Achitob. Reſpondit 12
ſacerdos, Præſtò ſum domine mi.
Dixit ad eum Saul, Quarè conſpirâſtis 13
in me tu et filius Iſai, cum dediſti illi panem
& gladium, & conſuluiſti Deum de
re ipſius, ut fieret contra me inſidiator, ut
hodiè video ? Reſpondens Achimelech 14
ſacerdos, dixit ad regem ; Quis eſt inter
omnes ſervos tuos fidelis ut David, gener
regis, obſervans mandata ejus, honoratus
in domo tua ? Num hodiè cœpi 15
precari pro eo, & conſulere Deum de rebus
ipſius ? abſit : ne concipiat rex de ſervo
ſuo déque omnibus domeſticis patris
mei talem opinionem : nihil enim parùm
vel multùm novit ſervus tuus ex hoc negotio.
Dixit rex, Hodiè morieris O Achimelech, 16
tu & tota familia domûs patris
tui. Tum dixit rex militibus ſuis qui 17
coram ſe ſtabant, Obite, & interficite ſacerdotes
Domini, quia manus eorum ſunt
cum Davide, & cùm ſcirent ipſum eſſe
à me fugientem, non indicârunt mihi :
ſed non ſunt auſi ſervi regis interficere
ſacerdotes Dei. Tum dixit rex ad Doeg, 18
Tu te verte, & interfice ſacerdotes : impetens
ergò Doeg ſacerdotes interfecit eos,
& trucidati fuerunt eo die octoginta
quinque viri ferentes vas oraculi, & induentes
veſtitum ſacerdotum. Juſſit etiam 19
illi ut occideret omnes qui erant in
civitate ſacerdotum, viros ſimul ac mulieres,
adoleſcentes ac puerulos etiam, boves,
aſinos, & pecudes.

fugit &;Ebjathar ej⁹nomē &, Ahhitub *filio* Achimelech unus filius evasit Et
20 וימלט בן־אחד לאחימלך בן־אחטוב ושמו אביתר ויברח
Saul occidisset quòd ,David ipsi Ebjathar nunciavit Et .David post
21 אחרי דוד׃ ויגד אביתר לדוד כי הרג שאול את
illa die in Novi :Ebjathar ad David dixit Et .Domini sacerdotes
22 כהני יהוה׃ ויאמר דוד לאביתר ידעתי ביום ההוא
causā præbui ego:Saul nunciaret nunciādo quòd,Edomæus Doeg ibi quòd
כי־שם דויג האדמי כי־הגד יגיד לשאול אנכי סבתי
qui quia ,timeas ne *:mecum Sede* .tui patris *domus animam omnem in*
23 בכל־נפש בית אביך׃ שבה אתי אל־תירא כי אשר־
.me penes *tu custodia* quia :tuā animam quæret,meā animam quæsierit
יבקש את־נפשי יבקש את־נפשך כי־משמרת אתה עמדי׃

CAP. XXIII. כג

,Chehilah *in pugnantes* Pelistæi Ecce :dicendo,David nunciaverūt Et
1 ויגדו לדוד לאמר הנה פלשתים נלחמים בקעילה
:dicendo ,*Domino in* David interrogavit Et .areas *diripientes* ipsi &
2 והמה שסים את־הגרנות׃ וישאל דוד ביהוה לאמר
:David ad Dñs Dixitque ?istos Pelistæos *in* percutiam &,vadam Num
האלך והכיתי בפלשתים האלה ויאמר יהוה אל־דוד
viri Dixeruntque .Chehilah servabis & ,Pelistæos *in* pcuties &,Vade
3 לך והכית בפלשתים והושעת את־קעילה׃ ויאמרו אנשי
iverimus cùm etiam &,timentes Jehudah in hîc nos Ecce :eum ad David
דוד אליו הנה אנחנו פה ביהודה יראים ואף כי־נלך
David adhuc addidit Et ?Pelistim *ordines* ad Chehilah in
4 קעלה אל־מערכות פלשתים׃ ויוסף עוד דוד
descende ,Surge :dixit &,Dominus ei respōdit Et. *Domino in interrogandū ad*
לשאול ביהוה ויענהו יהוה ויאמר קום רד
,David abiit Et tua manu in Pelistæos *das ego* quia ,Chehilah in
5 קעילה כי־אני נתן את־פלשתים בידך׃ וילך דוד
:eorum *acquisitiones* duxit &,Pelistæis *in* pugnavit &,Chehilah in ejus viri &
ואנשיו קעילה וילחם בפלשתים וינהג את־מקניהם
.Chehilah habitatores David servavit & ,magna plaga eos *in* percussitque
ויך בהם מכה גדולה וישע דוד את ישבי קעילה׃
ephod ,Chehilah in David ad Achimelech filius Ebjathar *fugiendo in* fuit Et
6 ויהי בברח אביתר בן־אחימלך אל־דוד קעילה אפוד
,Chehilah in David venisset ꝙ,Saul fuit nunciatū Et.sua manu in descendit
7 ירד בידו׃ ויגד לשאול כי־בא דוד קעילה
ingrediēdo est claus⁹ quia,mea manu in Deus eum *Alienavit* :Saul dixitque
ויאמר שאול נכר אתו אלהים בידי כי נסגר לבוא
populum omnem Saul *audire fecit* Et.vectis & ,portarum urbem *in*
8 בעיר דלתים ובריח׃ וישמע שאול את־כל־העם
.ejus viros & ,David *angustiandum ad*,Chehilah in *descendendū ad*,prælium in
למלחמה לרדת קעילה לצור אל־דוד ואל־אנשיו׃
ad dixit & ;malum *tacens* Saul se *super* quòd David cognovit Et
9 וידע דוד כי עליו שאול מחריש הרעה ויאמר אל־
Deus Domine:David dixitque .ephod Applica :sacerdotem Ebjathar
10 אביתר הכהן הגישה האפוד׃ ויאמר דוד יהוה אלהי
in venire Saul *quærens* quòd,tuus servus audivit audiendo ,Israel
ישראל שמע שמע עבדך כי־מבקש שאול לבא אל־
domini me *concluent* Nunquid.me propter civitatē *corrumpendū ad* Chehilah
11 קעילה לשחת לעיר בעבורי׃ היסגרני בעלי
,tu⁹serv⁹audivit quēadmodū,Saul descēdet Nunquid?ej⁹manu in Chehilah
קעילה בידו הירד שאול כאשר שמע עבדך
.Descēdet :Dñs Dixitq; .tuo servo quæso Indica ?Israel Deus Domine
יהוה אלהי ישראל הגד־נא לעבדך ויאמר יהוה ירד׃
meos viros & ,me Chehilah *domini concluent* Nunquid :David Dixitq;
12 ויאמר דוד היסגרו בעלי קעילה אתי ואת־אנשי
ejus viri & ,David surrexit Et .*Concludent* :Dñs dixit & ?Saul manu in
13 ביד שאול ויאמר יהוה יסגירו׃ ויקם דוד ואנשיו
quo *in* ambulaverunt & ,Chehilah è sunt egressi & ;viri sexcenti fermè
כשש־מאות איש ויצאו מקעילה ויתהלכו באשר
:Chehilah è David evasisset quòd ,est nunciatum Sauli Et .ambulaverunt
יתהלכו ולשאול הגד כי־נמלט דוד מקעילה
.exire cessavit &
ויחדל לצאת׃

Versio VUL. LAT.

20 Evadens autē unus fili⁹ Achimelech, filii Achitob, cuj⁹ nomē erat Abiathar, fûgit ad David. 21 Et annuntiavit ei ꝙ occidisset Saul sacerdotes Dñi. 22 Et ait David ad Abiathar; Sciebā in die illa, ꝙ cùm ibi esset Doeg Idumæus, proculdubiò annuntiaret Sauli: ego sum re⁹ omnium animarum patris tui. 23 Mane mecum, ne timeas: si quis quæsierit animā meā, quæret & animā tuā, mecúmq; servaberis

CAP. XXIII.

1 ET annuntiaverūt David, dicentes; Ecce Philisthiim oppugnāt Ceilā, & diripiunt areas. 2 Consuluit ergò David Dñm, dicens; Num vadā et percutiam Philisthæos istos? Et ait Dñs ad David; Vade, & pcuties Philisthæos, et Ceilā salvabis. 3 Et dixerūt viri, qui erāt cum David ad eum; Ecce nos hîc in Judæa consistentes timemus: quantò magis si ierim⁹ in Ceilā adversū agmina Philisthinorū? 4 Rursū ergò David consuluit Dñm. Qui respondēs, ait ei; Surge, & vade in Ceilā: ego enim tradā Philisthæos in manu tua. 5 Abiit ergò David, et viri ej⁹, in Ceilā, & pugnavit adversùm Philisthæos, & abegit jumēta eorū, & pcussit eos plagā magnā: & salvavit David habitatores Ceilæ. 6 Porrò eo tempore, quo fugiebat Abiathar fili⁹ Achimelech ad David in Ceilā, ephod secū habens, descenderat. 7 Nuntiatū est autē Sauli quòd venisset David in Ceilā: & ait Saul; Tradidit eū De⁹ in man⁹ meas, conclusúsq; est, introgress⁹ urbē in qua portæ & seræ sūt. 8 Et præcepit Saul omni populo ut ad pugnā descenderet in Ceilā: & obsideret David, & viros ej⁹. 9 Quod cū David rescisset, quia præpararet ei Saul clàm malū, dixit ad Abiathar sacerdotem; Applica ephod. 10 Et ait David; Dñe De⁹ Israel, audivit famā serv⁹ tu⁹, ꝙ disponat Saul venire in Ceilā, ut evertat urbē propter me: 11 Si tradent me viri Ceilæ in man⁹ ej⁹? & si descendet Saul, sicut audivit servus tu⁹? Dñe De⁹ Israel, indica servo tuo. Et ait Dñs; Descendet. 12 Dixítq; David, Si tradent me viri Ceilæ, & viros qui sūt mecum, in man⁹ Saul? Et dixit Dñs, Tradent. 13 Surrexit ergò David & viri ej⁹ quasi sexcenti, & egressi de Ceila, huc atq; illuc vagabantur incerti: nuntiatúmque est Sauli quòd fugisset David de Ceila, & salvatus esset: quam ob rem dissimulavit exire.

Versio GRÆ. LXX. Interp.

20 Καὶ διασώζεται υἱὸς εἷς τῷ (μ) Ἀβιμέλεχ υἱῷ Ἀχιτὼβ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν 21 ὀπίσω (ν) Δαυίδ. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἀβιάθαρ τῷ Δαυὶδ, ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. 22 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Ἀβιάθαρ, (ξ) Ἤδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι Δωὴκ ὁ (ο) Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαούλ. ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν (π) ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρός σου. 23 Κάθου μετ' ἐμοῦ· μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου τόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοί.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ἰδοὺ, οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ (α) Κεϊλὰ, καὶ αὐτοὶ (β) διαρπάζουσι, καταπατοῦσι τοὺς ἅλω. 2 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ πορευθῶ, καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους; καὶ εἶπε (γ) κύριος, Πορεύου, καὶ πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις, καὶ σώσεις τὴν (δ) Κεϊλά. 3 Καὶ (ε) εἶπον οἱ ἄνδρες τοῦ Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς Κεϊλὰ, εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων (ζ) εἰσπορευσόμεθα; 4 Καὶ προσέθετο (η) Δαυὶδ ἔτι ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ κυρίου. καὶ (θ) ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς Κεϊλὰ, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σου. 5 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς (ι) Κεϊλὰ, καὶ ἐπολέμησε (κ) τοῖς ἀλλοφύλοις καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ (λ) καὶ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔσωσε 6 Δαυὶδ τοὺς κατοικοῦντας (μ) Κεϊλά. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχιμέλεχ πρὸς Δαυὶδ, καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ εἰς (ν) Κεϊλὰ κατέβη ἔχων ἐφοὺδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 7 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ (ξ) Σαοὺλ, ὅτι ἥκει ὁ Δαυὶδ εἰς Κεϊλά. καὶ εἶπε Σαοὺλ, Πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς (ο) εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅτι (π) ἀποκέκλεισται εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν. 8 Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ παντὶ τῷ λαῷ (ρ) καταβαίνειν εἰς πόλεμον εἰς Κεϊλὰ, συνέχειν τὸν Δαυὶδ, καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ. 9 Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, (σ) ὅτι οὐ παρασιωπᾷ Σαοὺλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, Προσάγαγε τὸ ἐφοὺδ κυρίου. 10 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου, ὅτι ζητεῖ Σαοὺλ ἐλθεῖν ἐπὶ (τ) Κεϊλὰ διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ. 11 Εἰ ἀποκλεισθήσεται; καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαοὺλ καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός σου; κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. καὶ εἶπε κύριος, (υ) Ἀποκλεισθήσεται. 13 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ (φ) ὡς τετρακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ (χ) Κεϊλὰ, καὶ ἐπορεύοντο (ψ) οὗ ἐὰν ἐπορεύοντο. καὶ τῷ Σαοὺλ ἀπηγγέλη, ὅτι διασέσωσται Δαυὶδ ἐκ (ω) Κεϊλὰ, καὶ ἀνῆκεν (α) τοῦ ἐλθεῖν.

MS.A. (μ) Ἀχιμέλεχ (ν) Δαυίδ. * ὅτι ἐθανάτωσεν (ξ) Ἤδειν ἐν (ο) Σύρος ὅτι ἀπαγ-γέλλων (π) ψυχῶν ἐκείνων οἴκου Κεφ. κγ'. MS.A. (α) Κεειλά, (β) διαρπά-ζουσιν τοὺς ἅλω. (γ) κύριος πρὸς Δαυίδ, * καὶ πατάξεις (δ) Κεειλά. (ε) εἶπαν (ζ) εἰσ-πορευόμεθα; (η) ἔτι Δαυὶδ ἐρωτῆσαι (θ) ἀπεκρίθη κύριος, καὶ εἶπεν, Ἀνάστηθι αὐτῷ καὶ κατάβηθι εἰς Κεειλά, (ι) Κεειλά, (κ) ἐν τοῖς (λ) καὶ * οὐκ ἀπήγαγεν (μ) Κεειλά Κεειλὰ ἐφοὺδ κατέβη ἔχων ἐν (ξ) Σαούλ, * Πέπρακεν (ο) εἰς χεῖράς (π) ἀποκ (ρ) εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς Κεειλά, (σ) ὅτι περὶ αὐτοῦ Σαοὺλ οὐ παρεσιώπα τὴν κα-κίαν. (τ) Κεειλὰ (υ) Ἀποκλεισθήσεται. Καὶ εἶπεν Δαυίδ, Εἰ παραδώσουσιν παρὰ τῆς Κεειλὰ ἐμὲ, καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς Σαούλ; καὶ εἶπεν κύριος, Παραδώσουσιν. Καὶ ἀνέστη (φ) ὡς υ', καὶ (χ) Κεειλά, (ψ) οὗ ἂν ἐπορεύθησαν (ω) Κεειλά, (α) τοῦ

Cum Transl. LAT.

Et salvatur filius unus ipsi Achimelech filio Achitob: et nomen ei Abiathar: & fugit post David. Et annuntiavit Abiathar ipsi David, quia interfecit Saul omnes sacerdotes Domini. Et dixit David ad Abiathar; Novi, (ξ) quia in die illa, quia Doec Syrus, quia annuntians annuntiavit ipsi Saul. Ego fui causa animarum (π) domus patris tui. Sede mecum, ne timeas: quoniam, ubicunque quæsiero animæ meæ locum, quæram et animæ tuæ; quoniam custoditus es tu apud me.

CAP. XXIII.

ET nuntiatum est ipsi David, dicentes; Ecce, alienigenæ pugnant in Ceila: et ipsi diripiunt, (a) conculcant areas. Et interrogavit David per Dominum, dicens; Si ibo, & percutiam alienigenas hos? Et dixit Dominus; Vade, et percuties in alienigenis his, & salvabis Ceila. Et dixerunt viri David ad eum, Ecce nos hîc in Judæa timemus: & quomodò erit si iverim⁹ in Ceila, in (b) spolia alienigenarum ingredimur? Et adjecit adhuc David interrogare per Dominum. Et respondit ei Dominus, & dixit ei; Surge, & descende in Ceila: quoniam ego trado alienigenas in manus tuas. Et ivit David, & viri, qui cum eo, in Ceila, & bellum fecit alienigenis. Et fugerunt à facie ejus. Et abduxit pecora eorū, & percussit in eis plagam magnam: et salvavit David habitantes Ceila. Et factum est in fugiendo Abiathar filium Achimelech ad David, & ipse cum David in Ceila descendit habens Ephud in manu sua. Et nuntiatum est ipsi Saul, quia venit David in Ceila. Et dixit Saul, Vendidit eum De⁹ in man⁹ meas; quoniam conclusus est, ingressus in civitatē portarum, et serarum. Et præcepit Saul universo populo descendere in bellum in Ceila, ad comprehendendum David, et viros ejus. Et cognovit David, quia (c) non tacet Saul de eo malitiā. Et dixit David ad Abiathar sacerdotē, Applica Ephud Domini. Et dixit David; Domine De⁹ Israel, audiens audivit serv⁹ tuus, quia quærit Saul venire super Ceila ad corrumpendā civitatem propter me. Nunquid concludetur? Et nunc, nunquid descendet Saul, sicut audivit serv⁹ tuus? Domine De⁹ Israel annuntia servo tuo. Et dixit Dominus, (d) Concludetur. Et surrexit David, & viri qui cum eo, circiter quadringenti, & exierunt e Ceila: & (e) ibant quò ibant. Et annuntiatum est Saul, quia evasit David è Ceila: & omisit exire.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 ואשתיזיב ברא חדא לאחימלך בר אחיטוב ושמיה אביתר וערק בתר דוד׃ וחוי אביתר
21 לדוד ארי קטל שאול ית כהניא דיי׃ ואמר דוד לאביתר ידענא ביומא ההוא ארי תמן 22
23 דואג אדומאה ארי חואה יחוי לשאול אנא גרמית לאסתקפא בכל נפש בית אבוך׃ תיב
עמי לא תדחל ארי דבעי למקטלי בעי למקטלך ארי נטיר את עמי׃ כג
1 וחויאו לדוד למימר הא פלשתאי מגיחין קרבא בקעילא והא אנון בזזין ית אדריא׃
2 ושאל דוד במימרא דיי למימר האיזיל ואקטול בפלשתאי האלין׃ ואמר יי לדוד איזיל
3 ותקטול בפלשתאי ותפרוק ית יתבי קעילה׃ ואמרו גברי דוד ליה הא כד אנחנא הכא
4 בארעא דבית יהודה אנחנא דחלין ואף אלהן דניזיל לקעילא לסדרי פלשתאי׃ ואוסיף
עוד דוד למשאל במימרא דיי וקביל צלותיה יי ואמר קום חות לקעילה ארי אנא מסר
5 ית פלשתאי בידך׃ ואזל דוד וגברוהי לקעילה ואגיח קרבא בפלשתאי ודבר ית גיתיהון
6 ומחא בהון מחא סגיאה ופרק דוד ית יתבי קעילה׃ והוה כד ערק אביתר בר אחימלך
7 לות דוד לקעילה אפודה אחית בידיה׃ ואתחוא לשאול ארי אתא דוד לקעילה ואמר
8 שאול מסר יתיה יי בידי ארי נתמסר למיעל בקרתא דלה דשין ועברין׃ וכנש שאול ית
9 כל עמא לאגחא קרבא למיחת לקעילה למצר על דוד ועל גברוהי׃ וידע דוד ארי עלוהי
10 שאול כמין בישתא ואמר לאביתר כהנא קריב אפודא׃ ואמר דוד יי אלהא דישראל
11 משמע שמע עבדך ארי בעי שאול למיעל לקעילה לחבלא לקרתא בדילי׃ הסבירין
למסרי יתבי קעילה בידיה הסביר למיחת שאול כמא דשמע עבדך יי אלהא דישראל
12 חוי כען לעבדך ואמר יי סבר למיחת׃ ואמר דוד הסבירין למסרי יתבי קעילה יתי וית
13 גברי בידא דשאול ואמר יי סבירין לממסר׃ וקם דוד וגברוהי כשית מאה גברא ונפקו
מקעילא והליכו באתר דכשר להלכא ולשאול אתחוא ארי אשתיזיב דוד מקעילה ואתמנע מלמפק׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et evasit filius unus Ahhimelech filio Ahhitob ; & nomen ejus Abiathar & fugit post David. Et indicavit Abiathar Davidi quòd occidit Saul sacerdotes Dñi. Et dixit David ad Abiathar, Cognovi in die illo, quia ibi Doeg Edomæus quòd indicando indicaret Sauli : ego occasio fui ad delendum in omni *anima domus* patris tui. Sede mecum, ne timeas; quia qui quærens ad occidendum me, quærens ad occidendum te, quia custoditus tu mecum.

CAP. XXIII.

ET indicaverunt Davidi, dicendo: Ecce Pelisthæi ineuntes bellum in Keghilah, & ipsi diripientes areas. Et quæsivit David in dicto Dñi, dicendo: Num ibo & occidam in Pelisthæis his? & dixit Dñs Davidi, Ito & occides in Pelisthæis, & liberabis *habitantes* Keghilam. Et dixerunt viri David ei, Ecce quando nos hic in terra domus Jehudah, nos timentes; & quanto magis si ibim⁹ ad Keghilam ad ordines Pelisthæorū? Et addidit adhuc David ad quærendū in dicto Dñi: & audivit orationem ejus Dñs, & dixit, Surge, descende ad Keghilam, quia ego tradidi Pelisthæos in manu tua. Et ivit David & viri ej⁹ ad Keghilam, & inivit bellū in Pelisthæos, & accepit pecora eorum, & percussit in eis percussionē magnā, & liberavit David habitatores Keghila. Et fuit quando fugit Abiathar filius Ahhimelech ad David ad Keghilah, Ephod descendere fecit in manu sua. Et indicatū est Sauli ꝙ venit David ad Keghilah: & dixit Saul, Tradidit illū Dñs in manu mea, quia tradit⁹ est ut intraret in urbē cui sunt portæ & vectes. Et congregavit Saul omnē populū ad ineundū bellū ad descendendū ad Keghilah, ad angustiandū sup David & sup viros ej⁹. Et cognovit David quòd sup ipsū Saul insidiaretur malū; & dixit ad Abiathar Sacerdotē, Approxima Ephoda. Et dixit David, Dñe De⁹ Israel, audiendo audivit serv⁹ tu⁹, quòd quærens Saul intrare ad Keghilam, ad perdendū urbem propter me. Num cogitantes tradere me habitatores Keghilah in manu illi⁹? num cogitans descendere juxta id ꝙ audivit serv⁹ tu⁹? Dñe Deus Israel indica nunc servo tuo : & dixit Dñs, Cogitat descendere. Et dixit David, Num cogitāt tradere habitatores Keghilæ me & viros meos in manu Saul? & dixit Dñs, Cogitant tradere. Et surrexit David & viri ej⁹ ut sexcēti viri, & exierūt ex Keghilah, & iverūt in locū qui idone⁹ ad eūdū: & Sauli nūciatū est ꝙ evasit David ex Keghilah: & detent⁹ est ab ex

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܦܠܛ ܒܪܐ ܚܕ ܠܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܘܫܡܗ ܐܒܝܬܪ. ܘܥܪܩ ܒܬܪ ܕܘܝܕ. 20
* ܘܚܘܝ ܐܒܝܬܪ ܠܕܘܝܕ. ܕܩܛܠ ܫܐܘܠ ܠܟܗܢܘܗܝ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܬܪ. 21 22
ܝܕܥ ܗܘܝܬ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܬܡܢ ܗܘܐ ܕܘܐܓ ܐܕܘܡܝܐ. ܕܡܚܘܝܘ ܡܚܘܐ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܢܐ
ܐܬܚܝܒܬ ܒܟܠܗܘܢ ܢܦܫܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܘܟ. * ܬܒ ܠܘܬܝ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܕܒܥܐ ܢܦܫܝ 23
ܒܥܐ ܐܦ ܢܦܫܟ. ܡܛܠ ܕܢܛܘܪܐ ܐܢܬ ܠܘܬܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *

* ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܦܠܫܬܝܐ ܡܬܟܬܫܝܢ ܥܡ ܩܥܝܠܐ. ܘܗܢܘܢ ܒܙܙܝܢ ܐܕܪܐ. 1
* ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܙܠ ܐܡܚܐ ܦܠܫܬܝܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܐܙܠ ܡܚܝ 2
ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܦܪܘܩ ܠܩܥܝܠܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܓܒܪܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܗܐ ܡܢ ܬܡܠܝ ܫܠܫܡ ܗܪܟܐ 3
ܚܢܢ ܕܚܠܝܢܢ. ܐܝܟܢܐ ܢܐܙܠ ܠܩܥܝܠܐ. ܠܣܕܪܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܬܘܒ ܫܐܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ 4
ܒܫܐܠܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܥܢܝܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܡ ܚܘܬ ܠܩܥܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܢܐ
ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܠܦܠܫܬܝܐ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܠܩܥܝܠܐ. ܘܐܬܟܬܫ 5
ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܕܒܪ ܒܥܝܪܗܘܢ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܦܪܩ ܕܘܝܕ ܠܥܡܘܪܝܗ
ܕܩܥܝܠܐ. * ܘܟܕ ܥܪܩ ܐܒܝܬܪ ܒܪ ܐܚܝܡܠܟ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܩܥܝܠܐ. ܐܦܘܕܐ ܢܚܬ ܒܐܝܕܗ. 6
* ܘܐܬܚܘܝ ܠܫܐܘܠ ܕܥܠ ܕܘܝܕ ܠܩܥܝܠܐ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܫܠܡܗ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܝ. ܡܛܠ 7
ܕܐܬܚܒܫ ܕܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܬܪܥܐ ܘܡܘܟܠܐ. * ܘܐܟܪܙ ܫܐܘܠ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܚܬ ܠܩܥܝܠܐ. 8
ܠܡܚܒܫ ܠܕܘܝܕ ܘܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. * ܘܝܕܥ ܕܘܝܕ ܕܡܬܚܫܒ ܫܐܘܠ ܥܠܘܗܝ ܒܝܫܬܐ. ܘܐܡܪ 9
ܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܩܪܒ ܠܝ ܐܦܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܡܫܡܥ ܫܡܥ 10
ܥܒܕܟ. ܕܒܥܐ ܫܐܘܠ ܠܡܐܬܐ ܠܩܥܝܠܐ. ܠܡܚܒܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܛܠܬܝ. * * ܡܫܠܡܝܢ 11 12
ܠܝ ܡܪܝܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܠܓܒܪܐ ܕܥܡܝ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܫܠܡܝܢ ܠܟ.
ܩܘܡ ܦܘܩ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܐܝܟ ܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܢܦܩܘ 13
ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܦܟܘ. ܘܐܬܚܘܝ ܠܫܐܘܠ ܕܥܪܩ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܠܝ ܠܗ ܡܢ ܕܢܦܘܩ.

20 Nihilominus evadens filius unus Ahimelechi filii Ahitob, nomine Abiathar, fûgit poſt Davidem. 21 Et cùm indicâſſet Abiathar Davidi trucidâſſe Saulem ſacerdotes Dei, 22 Dixit David ad Abiathar, Sciebam eo die quo illic erat Doeg Adomæus quòd certiſſimè indicaturus eſſet Sauli: & ego reus ſum omnium animarum familiæ patris tui. 23 Mane apud me, & ne timeas: quoniam qui quærit animam meam, animam quoque tuam quærit: tu enim cuſtos mecum eris.

CAP. XXIII.

1 INdicaverunt autē Davidi, & dixerunt ei, Ecce Philiſtæi pugnant in Ceila, & ipſi diripiunt areas. 2 Conſuluit ergò David Dominum dicens, Ibóne interfectum Philiſtæos iſtos. Ait illi Dominus, Vade, interfice Philiſtæos, & libera Ceilam. 3 Dixerunt autem Davidi homines ejus, Ab heſterna die nos hîc ſumus, & timemus: quomodo ibimus in Ceilam ad agmina Philiſtæorum? 4 Iterum ergò David conſuluit Deum: & reſpondit ei Dominus, dixítque ei; Surge, deſcende in Ceilam: quoniam ego traditurus ſum Philiſtæos in manus tuas. 5 Abiit itaque David cum viris ſuis ad Ceilam, bellóque cum Philiſtæis inito, adduxit jumenta eorum, & percuſſit eos plagâ magnâ: ſicq; eripuit David incolas Ceilæ. 6 Quando autē fugit Abiathar filius Ahimelech ad Davidē in Ceilam, incidit ephod in manū ejꝰ. 7 Tum nuntiatum fuit Sauli intrâſſe David in Ceilā: quare dixit Saul, Tradidit eum Deꝰ in manus meas, comprehenſꝰ eſt enim, quandoquidem ingreſſus eſt civitatē portas & ſeras habentē. 8 Et promulgavit Saul toti populo ut deſcenderet in Ceilā, ad obſidendū David & viros qui cum eo erant. 9 Verùm ſciens David quòd machinatꝰ fuerat in eum Saul malū, dixit ad Abiathar ſacerdotē, Affer mihi ephod. 10 Dixítq; David, Dñe Deus Iſraelis, certò audivit ſervꝰ tuus velle Saulē venire in Ceilam ad deſtruendam civitatē meâ cauſâ: 11 Prodituríne 12 ſunt me cives urbis, & viros qui mecū ſunt in manū Saulis? Dixit Dñs, Prodituri ſunt te: ſurge, egredere ab urbe. 13 Surgens itaq; David cum hominibus qui ſecum erant ſexcentis fermè viris, egreſſi ſunt è Ceila: tū reverſi quidam indicaverunt Sauli fugiſſe Davidem è Ceila: quare deſtitit ab exeundo.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ونجا ابن لاحملك بن احيطوب اسمه ابيثار وهرب الي داود * واخبر ابيثار داود ان ساوول قتل 20
كهنة الله * فقال داود لابيثار قد عرفت ذلك اليوم حيث رايت هناك دواغ الادوماني * انه 21 22
سيخبر ساوول بذلك * فقد اثمت بانفس اهل بيت ابيك كلهم * اجلس عندي ولا تخف * لان 23
الذي يطلب نفسي هو يطلب نفسك * وانا معي حافظ من الله * الفصل الثالث والعشرون *
* واخبروا داود وقالوا له * ان اهل فلسطين يحاربون اهل قعيلا * وينهبون بيادرهم * وطلب داود 1 2
الي الرب وقال له * انطلق احارب هولاء الفلسطينيين * قال له الرب * انطلق اقتل اهل فلسطين *
وخلص قعيلا * قال اصحاب داود * نحن هنا مقيمين ونحن خايفون * كيف ننطلق الي قعيلا 3
لمحاربة اهل فلسطين * وعاد داود ان يطلب الي الرب ايضا * قال له الرب مجيبا * قم فانزل الي 4
قعيلا * فاني ادفع اهل فلسطين في يديك * وانطلق داود ورجاله الي قعيلا * وحارب اهل 5
فلسطين * وظفر بهم * وساق مواشيهم * وقتل منهم قتلا كثيرا * وخلص داود اهل قعيلا * فلما 6
هرب ابيثار ابن احملك الي قعيلا الي داود * كان في يده وعاء الوحي * ونزل به معه * واخبروا 7
ساوول بان داود قد دخل قعيلا * فقال ساوول * قد دفعه الله الي * لانه دخل قرية لها ابواب ولها
اغلاق * وجمع ساوول جميع الشعب لينزل الي قعيلا * ليحاصر داود والرجال الذين معه * وعرف 8 9
داود ان ساوول قد فكر فيه البلا * فقال لابيثار الحبر * قدم الي وعاء الوحي * وقال داود 10
اللهم رب اسرايل * قد بلغ عبدك ان ساوول يريد ان ياتي قعيلا ليخرب القرية من اجلي *
* ويدفعوني واصحابي اهل القرية الي ساوول * قال الرب * نعم هم يدفعوك * قم فاخرج من القرية * 11 12
* وقام داود واصحابه نحو من ستماية رجل * وخرجوا من قعيلا * ورجع الرسل فاخبروا ساوول ان 13
داود قد خرج من قعيلا * وبقي ساوول في موضعه ولم يخرج *

20 *Evaſit autem filius unus Achimelechi filii Achitob, cujus nomen erat Abithar, fugitq; ad Davidem.* 21 *Et nuntiavit Abithar Davidi quomodò Saul occidiſſet ſacerdotes Dei.* 22 *Et ait David ad Abithar, Jam id noveram eo die cùm ibi vidiſſem Doeg Adomæum, quòd ſcilicet nuntiaturus hoc eſſet Sauli: ego peccavi in omnes animas familiæ patris tui.* 23 *Mane apud me, et ne metuas: nam qui quærit animam meam, ipſemet quærit animam tuam: ego verò habeo cuſtodem à Deo.*

CAP. XXIII.

1 *Nuntiaverunt autem Davidi, & dixerunt ad eum; Paleſtini oppugnant incolas Ceilæ, & areas eorum populantur.* 2 *Conſuluit ergò David Dominum, dixitq; ad eum; Vadámne oppugnatum Paleſtinos iſtos? Reſpondit illi Dominus, Vade, interfice Paleſtinos, & libera Ceilam.* 3 *Dixerunt ſocii Davidis, Nos hîc morantes, pavidi ſumus; quomodò ergò iremus Ceilam ad oppugnandos Paleſtinos?* 4 *Quapropter Davide ſecundò conſulente Dominum, reſpondit illi Dominus, dicens; Surge, deſcende in Ceilam: daturus enim ſum Paleſtinos in manus tuas.* 5 *Abiit ergò David cum viris ſuis in Ceilam, et prælio cum Paleſtinis commiſſo devicit eos, et abegit armenta eorum, & trucidavit ex eis cæſos multos: ſervavitque David cives Ceilæ.* 6 *Cùm autem fugiſſet Abithar filius Achimelech in Ceilam ad Davidem, habebat in manu ſua vas oraculi, quod & ſecum detulit.* 7 *Nuntiaverunt ergò Sauli Davidem ingreſſum eſſe Ceilam: & ait Saul, Jam tradidit eum mihi Deus, quoniam intravit civitatem valvis et vectibus munitam.* 8 *Collegitq; Saul univerſum populum ut deſcenderet in Ceilam ad obſidendum Davidē et viros qui cum eo erant.* 9 *Animadvertens autem David quòd Saul meditatus eſſet contra eum perniciē, dixit ad Abithar ſacerdotem, Affer mihi inſtrumentum oraculorum.* 10 *Aitq; David, Deus Domine Iſraelis, perlatum eſt ad ſervum tuum quòd Saul venire vult in Ceilam ad deſtruendam civitatem propter me:* 11 *Tradéntne me cum ſociis meis* 12 *cives urbis Sauli? Dixit Dominus, Ita, ipſi te tradituri ſunt: ſurge, egredere ab urbe.* 13 *Surgens itaque David et ſocii ejus fermè ſexcenti viri, egreſſi ſunt è Ceila: cúmque rediiſſent nuntii & indicâſſent Sauli egreſſum jam eſſe Davidem è Ceila, manſit Saul in loco ſuo, & non egreſſus eſt.*

שמואל א : כג

monte in manſitque ,munitionibus in deſerto in David manſit Et
14 וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמִּדְבָּר בַּמְּצָדוֹת וַיֵּשֶׁב בָּהָר
non & ,diebus omnibus Saul eum quæſivit & ;Ziph deſerto in
בְּמִדְבַּר־זִיף וַיְבַקְשֵׁהוּ שָׁאוּל כָּל־הַיָּמִים וְלֹא־
Saul eſſet egreſſus quòd David vidit Et.ejus manu in Deus eũ tradidit
15 נְתָנוֹ אֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ וַיַּרְא דָוִד כִּי־יָצָא שָׁאוּל
ſurrexit Et .ſylva in Ziph deſerto in David & :ſuam animã quærendum ad
16 לְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשׁוֹ וְדָוִד בְּמִדְבַּר־זִיף בַּחֹרְשָׁה׃ וַיָּקָם
confortavit & ;ſylvam in David ad ivit & ,Saul filius Jehonathan
יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּוִד חֹרְשָׁה וַיְחַזֵּק
non quia ,timeas Ne :eum ad Dixitque .Deo in ejus manum
17 אֶת־יָדוֹ בֵּאלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל־תִּירָא כִּי לֹא
,Iſrael ſuper regnabis tu &,mei patris Saul manus te inveniet
תִמְצָאֲךָ יַד־שָׁאוּל אָבִי וְאַתָּה תִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
.ita *ſciens* meus pater Saul etiam & :*ſecundum in* tibi ero ego &
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה־לְּךָ לְמִשְׁנֶה וְגַם־שָׁאוּל אָבִי יֹדֵעַ כֵּן׃
David manſit & :*Domini facies ad* fœdus ipſi ambo *exciderunt* Et
18 וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב דָּוִד
Ziphæi aſcenderunt Et .ſuam domum in abiit Jehonathan Et .ſylva in
19 בַּחֹרְשָׁה וִיהוֹנָתָן הָלַךְ לְבֵיתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ זִפִים
nobiſcum *ſe abſcondens* David Nónne :*dicendo* ,Ghibhah in Saul ad
אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ
?Jeſimon *dextra* à quæ ,Chachilah colle in ,ſylva in *munitionibus* in
בַּמְּצָדוֹת בַּחֹרְשָׁה בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר מִימִין הַיְשִׁימוֹן׃
:deſcende deſcendendo rex tuæ animæ deſiderium omne ad nunc Et
20 וְעַתָּה לְכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ לָרֶדֶת רֵד
Benedicti :Saul Dixitque .regis manu in eum *concludere nobis* &
21 וְלָנוּ הַסְגִּירוֹ בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל בְּרֻכִים
;adhuc parate ,quæſo Ite .*me ſuper pepercistis* quia ,Domino vos
22 אַתֶּם לַיהוָה כִּי חֲמַלְתֶּם עָלָי׃ לְכוּ־נָא הָכִינוּ עוֹד
eum viderit quis ,ejus pes ſit quo ejus locum videte &,ſcitote &
וּדְעוּ וּרְאוּ אֶת־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה רַגְלוֹ מִי רָאָהוּ
,videte Et .ipſe aget callidè callendo :me ad dixit quia :ibi
23 שָׁם כִּי אָמַר אֵלַי עָרוֹם יַעְרִם הוּא׃ וּרְאוּ
revertimini & ,*ibi* ſe *abſcondet* quibus *latibulis omnibus* ex ſcitote &
וּדְעוּ מִכֹּל הַמַּחֲבֹאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשַׁבְתֶּם
,terra in ipſe fuerit ſi ,erit Et.vobiſcum ibo & ;*rectum ad* me ad
אֵלַי אֶל־נָכוֹן וְהָלַכְתִּי אִתְּכֶם וְהָיָה אִם־יֶשְׁנוֹ בָאָרֶץ
abierunt &,ſurrexerunt Et.Jehudah millibus omnibus in eum ſcrutabor &
24 וְחִפַּשְׂתִּי אֹתוֹ בְּכֹל אַלְפֵי יְהוּדָה׃ וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ
ſolitudine in Mahon deſerto in ejus viri &,David Et .Saul *facies ad* Ziph in
זִיפָה לִפְנֵי שָׁאוּל וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו בְּמִדְבַּר מָעוֹן בָּעֲרָבָה
,quærendum ad ejus viri & ,Saul *ivit* Et .Jeſimon dexteram ad
25 אֶל יְמִין הַיְשִׁימוֹן׃ וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו לְבַקֵּשׁ
deſerto in manſit & ,petram deſcendit & ;Davidi nunciaverunt &
וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיֵּרֶד הַסֶּלַע וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר
.Mahon deſertum David *poſt* eſt perſecutus & ,Saul audivit Et .Mahon
מָעוֹן וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי־דָוִד מִדְבַּר מָעוֹן׃
latere ex ejus viri & ,David & ,hinc montis latere ex Saul ivit Et
26 וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל מִצַּד הָהָר מִזֶּה וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו מִצַּד
,Saul Et .Saul *faciebus à abeundum ad feſtinus David fuit* & :inde montis
הָהָר מִזֶּה וַיְהִי דָוִד נֶחְפָּז לָלֶכֶת מִפְּנֵי שָׁאוּל וְשָׁאוּל
.eos *prehendendum ad* ejus viros *in* & ,David *in corona cingentes* ejus viri &
וַאֲנָשָׁיו עֹטְרִים אֶל־דָּוִד וְאֶל־אֲנָשָׁיו לְתָפְשָׂם׃
ſe diffuderunt quia ,*vade* & ,Accelera :dicendo ,Saul ad venit *legatus* Et
27 וּמַלְאָךְ בָּא אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר מַהֲרָה וְלֵכָה כִּי־פָשְׁטוּ
poſt perſequendo à Saul eſt reverſus Et .terram ſuper Peliſtim
28 פְלִשְׁתִּים עַל־הָאָרֶץ׃ וַיָּשָׁב שָׁאוּל מִרְדֹף אַחֲרֵי
,illum locum vocaverunt Ideo .Peliſtim occurſum in ivit &,David
דָוִד וַיֵּלֶךְ לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא
.hammachlecoth Selah
סֶלַע הַמַּחְלְקוֹת׃

Verſio VUL. LAT.

14 Morabatur autẽ David in deſerto in locis firmiſſimis, manſitq; in monte ſolitudinis Ziph,
in monte opaco: quærebat eũ
tamen Saul cunctis diebus : &
non tradidit eũ Deus in manus
15 ejꝰ. Et vidit David quòd egreſſus eſſet Saul, ut quæreret animã ejus. Porrò David erat in
16 deſerto Ziph in ſylva. Et ſurrexit Jõnathas filiꝰ Saul, et abiit ad David in ſylvã, et confortavit manꝰ ejus in Deo: dixitq;
17 ei, Ne timeas: neq; enim inveniet te manꝰ Saul patris mei, &
tu regnabis ſuper Iſrael, & ego
ero tibi ſecundꝰ; ſed et Saul pater
18 meꝰ ſcit hoc. Percuſſit ergò
uterque fœdꝰ corã Dño: manſitq; David in ſylva : Jonathas
autẽ reverſus eſt in domũ ſuã.
19 Aſcenderunt autem Ziphæi ad
Saul in Gabaa, dicentes; Nónne
ecce David latitat apud nos in
locis tutiſſimis ſylvæ, in colle
Hachila quæ eſt ad dexterã deſerti?
20 Nunc ergò, ſicut deſideravit anima tua ut deſcenderes,
deſcende: noſtrũ autem erit ut
21 tradamꝰ eum in manꝰ regis. Dixitque Saul ; Benedicti vos à
Dño, quia doluiſtis vicẽ meã.
22 Abite ergò, oro, & diligentiùs
præparate, et curioſiùs agite, &
conſiderate locũ ubi ſit pes ejꝰ,
vel quis viderit eũ ibi: recogitat enim de me, ꝙ callidè inſidier
23 ei. Conſiderate & videte
omnia latibula ejꝰ, in quibꝰ abſconditur: et revertimini ad me
ad rem certã, ut vadã vobiſcũ:
ꝙ ſi etiam in terrã ſe abſtruſerit, ꝑſcrutabor eum in cunctis
24 millibꝰ Juda. At illi ſurgentes
abierũt in Ziph ante Saul: David autẽ & viri ejꝰ erant in deſerto Maon, in campeſtribꝰ, ad
25 dexterã Jeſimon. Ivit ergò Saul
& ſocii ejus ad quærendum eum : & nuntiatum eſt David,
ſtatímque deſcendit ad petrã ,
& verſabatur in deſerto Maon:
quod cùm audiſſet Saul, perſecutus eſt David in deſerto Maon.
26 Et ibat Saul ad latꝰ montis
ex parte una: David autẽ et viri ejꝰ erant in latere montis ex
parte altera : porrò David deſperabat ſe poſſe evadere à facie Saul: itaque Saul & viri ejus , in modum coronæ cingebant David & viros ejus, ut
27 caperent eos. Et nuntius venit ad Saul, dicens ;Feſtina, &
veni, quoniã infuderũt ſe Phi-
28 liſthiim ſuper terram. Reverſus eſt ergò Saul deſiſtens ꝑſequi David, & perrexit in occurſum Philiſthinorum : propter hoc vocaverunt locum illum, Petram dividentem.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἐκάθισεν (β) ἐν Μασερὲμ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἐν τοῖς στενοῖς, καὶ ἐκάθητο (γ) ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν
τῷ ὄρει Ζίφ, ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει· καὶ ἐζήτει
αὐτὸν Σαοὺλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ
παρέδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
15 Καὶ εἶδε Δαυὶδ, ὅτι (δ) ἐξέρχεται Σαοὺλ τοῦ
ζητεῖν τὸν Δαυίδ· καὶ (ε) Δαυὶδ ἦν ἐν τῷ ὄρει
16 τῷ (ζ) αὐχμώδει ἐν τῇ Καινῇ Ζίφ. Καὶ ἀνέστη
Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυὶδ
εἰς Καινὴν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς χεῖρας
17 αὐτοῦ ἐν κυρίῳ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Μὴ φοβοῦ,
ὅτι οὐ μὴ εὕρῃ σε ἡ χεὶρ Σαοὺλ τοῦ πατρός
μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ
ἔσομαί σοι εἰς δεύτερον, καὶ Σαοὺλ ὁ πατήρ
18 μου οἶδεν οὕτως. Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην
ἐνώπιον κυρίου. (η) καὶ ἐκάθητο Δαυὶδ
ἐν Καινῇ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον
19 αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους
πρὸς Σαοὺλ ἐπὶ τὸν βουνὸν, λέγοντες,
Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν (θ)
Μεσσαρᾷ ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ Καινῇ ἐν τῷ
βουνῷ τοῦ Ἐχελᾶ τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαιμοῦ;
20 Καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως
εἰς κατάβασιν, καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς· (ι)
κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασι-
21 λέως. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαοὺλ, Εὐλογημένοι
ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ.
22 Πορεύθητε δὴ καὶ ἑτοιμάσατε ἔτι, καὶ (κ) γνῶτε
τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ ἔσται ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν τάχει
23 ἐκεῖ οὗ εἴπατε, μή ποτε πανουργεύσηται. Καὶ
(λ) ἴδετε καὶ γνῶτε, καὶ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν.
καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ (μ) ἐξερευνήσω
24 αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰούδα. Καὶ (ν)
ἀνέστησαν οἱ Ζιφαῖοι, καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν
Σαούλ. καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν
τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαὼν καθ' ἑσπέραν ἐκ δεξιῶν
25 τοῦ Ἰεσσαιμοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ
ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν αὐτόν. καὶ (ξ) ἀπήγγειλαν
τῷ Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν
τῇ ἐρήμῳ Μαών. καὶ ἤκουσε Σαοὺλ, καὶ κατεδίωξεν
ὀπίσω Δαυὶδ εἰς τὴν ἔρημον Μαών.
26 Καὶ πορεύονται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (ο)
ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ
οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (π) ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου.
(ρ) καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι
ἀπὸ προσώπου Σαούλ. καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς
27 ἄνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς. Καὶ (σ)
πρὸς Σαοὺλ ἦλθεν ἄγγελος, λέγων, Σπεῦδε
καὶ δεῦρο, ὅτι (τ) ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὴν
28 γῆν. Καὶ ἀνέστρεψε Σαοὺλ μὴ καταδιώκειν
ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν
ἀλλοφύλων· διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος
ἐκεῖνος, Πέτρα ἡ μερισθεῖσα.

Et ſedit (f) in Maſerem in deſerto in anguſtiis, & ſedit (g) in deſerto in monte Ziph, in terra æſtuoſa. Et quærebat eum Saul omnibus diebus: & non tradidit eum Dominus in manus ejus. Et vidit David, quia egreditur Saul ad quærendum David: & David erat (h) in monte æſtuoſo in Cæne Ziph. Et ſurrexit Jonathan filius Saul: & ivit ad David in Cæne, et confirmavit manus ejus in Domino. Et dixit ad eum ; Ne timeas, quoniam non inveniet te manus Saul patris mei: & tu regnabis ſuper Iſrael: et ego ero tibi in ſecundum. Et Saul pater meus novit ita. Et diſpoſuerunt ambo teſtamentum coram Domino. Et ſedit David in Cæne, & Jonathan abiit in domum ſuam. Et aſcenderunt Ziphæi de æſtuoſa ad Saul in (i) collem, dicentes; Nónne ecce David abſconditꝰ eſt apud nos in (k) Meſſera in anguſtiis, in Cæne, in colle ipſiꝰ Echela, qui à dextris Jeſſemu? Et (l) nunc omne quod eſt ad animam regis, in deſcenſum deſcendat ad nos: (m) concluſerunt eum in manus regis. Et dixit eis Saul; Benedicti vos Domino, quia laborâſtis pro me. Ite nunc, & parate adhuc, & noſcite locum ejus, ubi erit pes ejus citò ibi, ubi dixiſtis: (n) ne fortè verſutè agat. Et videte & (o) noſcite: et ibo vobiſcum. Et erit, ſi eſt ſuper terram, & inveſtigabo eum in omnibus millibus Juda. Et ſurrexerunt Ziphæi, & iverunt ante Saul. Et David, & viri ejus in deſerto Maon, (p) ad occidentem à dextris Jeſſemu. Et ivit Saul, et viri ejꝰ, ad quærendũ eum. Et annuntiaverunt ipſi David, & deſcendit ad petrã, quæ in deſerto Maon. Et audivit Saul, et perſequutus eſt poſt David in deſertum Maon. Et eunt Saul, & viri ejus à parte montis ab hac: et erat David, & viri ejus à parte montis (q) ab hac. Et fuit David tegens ſe in eundo à facie Saul. Et Saul, & viri ejus (r) caſtrametati ſunt ſuper David, & viros ejus, ad comprehendendum eos. Et ad Saul venit nuntius, dicens; Feſtina, et veni: quoniam alienigenæ (ſ) incurſionem fecerunt ſuper terram. Et reverſus eſt Saul non perſequendo poſt David, & ivit in occurſum alienigenarum. Propter hoc cognominatus eſt locus ille, Petra diviſa.

MS.A. (β) Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μασερὲθ ἐν τοῖς (γ) ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζεὶφ, εἰς ὄρος τὸ αὐχμῶδες ἐν γῇ αὐχμώδει· (δ) ἔρχεται Σαοὺλ ζητεῖν (ε) Δαυὶδ ἐν (ζ) αὐχμώδει Ζεὶφ ἐν τῇ Καινῇ. Καὶ (η) καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἐν (θ) Μεσσαρᾷ (ι) καὶ κεκλείκασιν (κ) γνῶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον οὗ (λ) γνῶτε καὶ εἴδετε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου κρύβεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρός με εἰς ἕτοιμον, καὶ πορευσόμεθα μεθ' ὑμῶν. (μ) ἐξερευνήσω (ν) ἀνέστησαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ Ζιφαῖοι (ξ) ἀπηγγέλη (ο) ἐκ μέσου τοῦ (π) ἐκ μέσου τοῦ (ρ) καὶ ἐγένετο Δαυὶδ (σ) ἄγγελος ἦλθεν πρὸς Σαοὺλ, λέγων, (τ) ἐπέθεντο ἀλλόφυλοι ἐπὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 ויתב דוד במדברא במצדתא ויתב בטורא במדברא דזיף ובעוהי שאול כל יומיא ולא
15 מסריה יי בידיה : וחזא דוד ארי נפק שאול למקטליה ודוד במדברא דזיף בחורשא :
16 וקם יהונתן בר שאול ואזל לות דוד לחורשא ותקיף ית ידיה במימרא דיי : ואמר ליה 17
לא תדחל ארי לא תשכחנך ידא דשאול אבא ואת תמלוך על ישראל ואנא אהי לך
18 לתנין ואף שאול אבא ידע כן : וגזרו תרויהון קים קדם יי ויתב דוד בחורשא ויהונתן
19 אזל לביתיה : וסליקו אנשי זיף לות שאול לגבעתא למימר הלא דוד מטמר עמנא
20 במצדתא בחורשא בגבעת חכילה דמדרום לישימון : וכען לכל רעות נפשך מלכא
21 למחת חות ואנחנא נמסרניה בידא דמלכא : ואמר שאול בריכן אתון קדם יי ארי
22 חסתון עלי : אזילו כען אתקינו עוד ודעו וחזו ית אתריה דשרי ביה מן חזהי תמן ארי
23 אמרין לי דערים ונפיק הוא : וחזו ודעו מכל מטמוריתא דאטמר תמן ותתובון לותי
בקשוט ואהך עמכון ויהי אם איתוהי בארעא ואבלוש יתיה בכל אלפיא דבית יהודה :
24 וקמו ואזלו לזיף קדם שאול ודוד וגברוהי במדברא דמעון במישרא דמדרום לישימון :
25 ואזל שאול וגברוהי למבעי וחויאו לדוד ונחת לכיפא ויתב במדברא דמעון ושמע שאול
26 ורדף בתר דוד במדברא דמעון : ואזל שאול מסטר טורא מכא ודוד וגברוהי מסטר
טורא מכא והוה דוד מתבעי למיזל מן קדם שאול ושאול וגברוהי כמנין על דוד ועל
27 גברוהי למחדהון : ואזגדא אתא לות שאול למימר אוחי ואזל ארי אתנגידו פלשתאי
28 על ארעא : ותב שאול מלמרדף בתר דוד ואזל לקדמות פלשתאי על כן קרו לאתרא
ההוא כיף פלגותא אתרא דאתפליג ביה לבא דמלכא למיזל לכא ולכא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſedit David in deſerto in præſidio, & ſedit in monte in deſerto Ziph: & quæſivit illum Saul omnibꝰ diebꝰ, & non tradidit illum Dñs in manus ejus. Et vidit David quòd exivit Saul ad occidendũ ſe : & David in deſerto Ziph in ſylva. Et ſurrexit Jehonathan filius Saul, & ivit ad David ad ſylvam : & confortavit manus ejꝰ in dicto Dñi. Et dixit ei, Non timebis, quia non inveniet te manꝰ Saul patris mei : & tu regnabis ſuper Iſrael, & ego ero tibi in ſecundum, & etiam Saul pater meꝰ cognoſcit ſic. Et pepigerunt ambo illi fœdꝰ ante Dñm, & ſedit David in ſylva, & Jehonathan ivit in *domum* ſuam. Et aſcenderũt viri Ziph ad Saul in Gibghatha ad dicendum, Nónne David abſconditꝰ nobiſcum in præſidio in ſylva in Gibghatha Hhachilah quæ ad Auſtrum Jeſſimon ? Et nunc ad omnem voluntatem animæ tuæ rex deſcendendo deſcende, & nos trademꝰ eum in manus regis. Et dixit Saul, Benedicti vos ante Dñm, quia miſerti eſtis ſuper me. Ite nunc & præparamini adhuc, & cognoſcite & videte locum ejus in quo manens: quis vidit illum ibi? quia dicentes *mihi* quòd callidè agens & exiens ille. Et videte & cognoſcite ex omni latibulo in quo abſconditꝰ eſt ibi, & redibitis ad me in veritate, & veniam vobiſcum : & erit ſi ille eſt in terra, & inveſtigabo illum in omnibus millibus domus Jehuda. Et ſurrexerunt & iverunt ad Ziph ante Saul : & David & viri ejꝰ in deſerto Maghon in planicie, quæ ab Auſtro Jeſſimon. Et ivit Saul & ſervi ejꝰ ad quærendũ eum, & denunciarunt David, & deſcendit ad rupem, & ſedit in deſerto Maghon : & audivit Saul & ſecutꝰ eſt poſt David in deſertum Maghon. Et ivit Saul à latere montis hinc ; & David & viri ejꝰ ex latere montis inde : & fuit David diſquirens ad abeundũ ex-ante Saul: & Saul & viri ejꝰ inſidiantes ſuper David, & ſuper viros ejus ad comprehendendũ eos. Et nunciꝰ venit ad Saul ad dicendũ: Feſtina & vade, nam extraſi ſunt Peliſthæi ſuper terram. Et rediit Saul à ſequendo poſt David, & ivit ad occurſum Peliſthæorum : ideo vocarunt locum illum Rupem diviſionis, locum, in quo diviſum eſt cor regis ad eundum huc, & illuc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܡܕܒܪܐ ܕܡܨܪܘܬ. ܘܝܬܒ ܒܛܘܪܐ ܒܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ. ܘܒܥܝܗܝ ܫܐܘܠ ܟܠܗܘܢ
14 ܝܘܡܬܐ. ܘܠܐ ܐܫܠܡܗ ܐܠܗܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܚܙܐ ܕܘܝܕ ܕܢܦܩ ܫܐܘܠ ܠܡܒܥܐ ܢܦܫܗ.
15 ܘܕܘܝܕ ܒܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ ܒܚܘܪܫܐ. * ܘܩܡ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܘܪܫܐ.
16 ܘܐܚܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܒܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܬܫܟܚܟ ܐܝܕܗ ܕܫܐܘܠ
17 ܐܒܝ. ܘܐܢܬ ܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܟ ܠܬܪܝܢ. ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܐܒܝ ܝܕܥ ܕܗܟܢܐ
ܗܘ. * ܘܩܝܡܘ ܬܪܝܗܘܢ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܝܬܒ ܟܪܘܒܐ: ܒܥܘܡܩܐ. ܘܝܘܢܬܢ ܐܙܠ
18 ܠܒܝܬܗ. * ܘܣܠܩܘ ܙܝܦܝܐ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܓܒܥܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܡܛܫܐ
19 ܠܘܬܢ ܒܡܨܪܘܬ ܒܚܘܪܫܐ ܒܓܒܥܬ. ܒܢܚܠܐ ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܐܫܝܡܘܢ. * ܘܗܫܐ. ܐܝܟ ܟܠ ܪܓܬܐ
20 ܕܢܦܫܟ. ܢܚܘܬ ܠܘܬܢ. ܘܚܢܢ ܢܫܠܡܝܘܗܝ ܒܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܐܘܠ. ܒܪܝܟܝܢ
21 ܐܢܬܘܢ ܠܐܠܗܐ. ܕܚܣܬܘܢ ܥܠܝ. * ܙܠܘ ܐܬܒܝܢܘ. ܘܚܙܘ ܐܬܪܗ. ܘܚܙܘ ܕܘܟܬܗ. ܐܝܟܐ
22 ܕܗܘܝܐ ܪܓܠܗ ܕܡܢ ܕܚܙܝܗܝ. ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܘ ܠܝ. ܕܡܚܪܡܘ ܡܚܪܡ. * ܘܕܥܘ ܘܚܙܘ
23 ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܛܫܝܬܐ ܕܡܛܫܐ ܬܡܢ. ܘܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ ܒܫܪܝܪܬܐ. ܘܐܙܠ ܥܡܟܘܢ.
ܘܐܢ ܐܝܬܘܗܝ ܒܐܪܥܐ. ܐܒܨܝܘܗܝ ܒܟܠܗܘܢ ܐܠܦܝ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܡܘ ܘܐܙܠܘ ܠܙܝܦ ܩܕܡ
24 ܫܐܘܠ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܒܡܕܒܪܐ ܕܡܥܘܢ ܒܥܪܒܐ. ܠܘܬ ܓܢܒ ܐܫܝܡܘܢ. * ܘܐܙܠ ܫܐܘܠ
25 ܘܥܒܕܘܗܝ ܠܡܒܥܝܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܢܚܬ ܠܣܠܥܐ. ܘܝܬܒ ܒܡܕܒܪܐ
ܕܡܥܘܢ. ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ. ܘܪܕܦ ܒܬܪ ܕܘܝܕ ܠܡܕܒܪܐ ܕܡܥܘܢ. * ܘܐܙܠ ܫܐܘܠ ܡܢ ܓܢܒܗ
26 ܕܛܘܪܐ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܡܢ ܓܢܒܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܬܒܗܠ ܠܡܥܪܩ ܡܢ ܩܕܡ
ܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ ܘܥܒܕܘܗܝ ܡܟܪܟܝܢ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܘܠܘܬ ܥܒܕܘܗܝ ܠܡܐܚܕ ܐܢܘܢ. * ܘܐܬܐ
27 ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܪܗܛ ܬܐ. ܡܛܠ ܕܫܪܘ ܦܠܫܬܝܐ ܒܐܪܥܐ. * ܘܗܦܟ ܫܐܘܠ
28 ܡܢ ܪܕܦ ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠ ܠܐܘܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܘܗ ܠܐܪܥܐ ܗܝ. ܫܢܥܪ ܦܠܓܘܬܐ.

Manſit autẽ David in deſerto Maſroth, & cõmoratus eſt in monte in deſerto Ziph: & *licèt* quæſiviſſet eũ Saul omnibꝰ diebꝰ, tamen non tradidit eum Deus in manũ illiꝰ: 14
Videns autem David egreſſũ eſſe Saulem ad quærendã animã ſuam, *remanſit* David in deſerto Ziph in ſylva. 15
Tũ ſurgens Jonathan filiꝰ Saulis, abiit ad Davidẽ in ſylvam, & confirmavit manꝰ ejus in Deo, *(id eſt, animos addidit ei.)* 16
Et dixit illi, Ne metuas, quia non valebit adverſùm te manꝰ Saulis patris mei, ſed tu regnaturus es ſuper Iſraelẽ: ego quoque tecũ ero, et vives: quin etiã Saul pater meꝰ novit ita fore. 17
Et pepigerũt ambo fœdus corã Dño ſedente ſup Cherubim, in convalle: deinde Jonathan abiit in domũ ſuã. 18
Aſcendentes autẽ Ziphæi ad Saulẽ in Gebaa, dixerunt illi; Ecce David latet apud nos in Maſroth, in ſylva, in Gebaoth, in valle quæ eſt ad dexterã Aſimon. 19
Nunc ergò juxta omne deſideriũ animæ tuæ deſcende contra nos, & nos trademꝰ eũ in manũ regis. 20
Quibꝰ dixit Saul, Benedicti ſitis à Deo, quòd clementiâ utamini erga me. 21
Ite, conſidete, explorate manſionẽ ejus, & inſpicite locũ ejus, ut pes ejus qui viderit illũ, ibi ſit: dixerunt enim mihi aſtutiſſimũ eum eſſe. 22
Recognoſcite ergò, & diſpicite omnes latebras ubi ſe abdit, & revertimini ad me ut me certiorẽ faciatis, & ibimus vobiſcũ: nam ſi eſt in terra, perquirã eum inter omnia millia Juda. 23
Itaq; ſurgentes præceſſerunt Saulẽ ad Ziph. David autẽ cum viris ſuis erat in deſerto Maonis, in Araba, ad latꝰ Aſimon. 24
Abiítq; Saul cum ſervis ſuis ad quærendũ Davidẽ: qꝰ cùm nuntiâſſent Davidi, deſcendit ad Selaa, ſedítq; in deſerto Maonis. Hoc audito Saul, inſequutus eſt Davidẽ ad deſertum Maonis: 25
Abiítq; Saul ab *uno* latere montis; David autẽ & viri ſui ab altero latere: & verò David feſtinabat aufugere à conſpectu Saulis, Saul autẽ & ſervi ſui oberrabãt circũ Davidẽ & ſervos ejus ad deprehendendũ eos. 26
Sed nuntiꝰ venit ad Saulẽ, & dixit ei, Veni citò, quoniam caſtra fixerunt Philiſtæi in tota terra. 27
Quapropter rediens Saul ab inſectando Davide, abiit obviàm Philiſtæis: idcircò vocaverunt terrã illam, Senaar diremptionis. 28

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * وسكن داود ببرية مصروث وسكن الجبل الذي في برية زيف * فطلبه ساوول طول عمره ولم يدفعه
15 الله في يده ولم يظفر به * وراى داود ان ساوول قد خرج في طلبه * وكان داود في غيضة كانت
16 في برية زيف * فاما يوناثان ابن ساوول * فانه قام واتى داود في الغيضة * ووثق بالله وتوكل عليه
17 * وقال لداود * لا تخف لان ساوول ابي لا يظفر بك * وانت الذي تملك على بني اسرائيل * وقد عرف
18 ساوول ابي ان الامر هكذا * وانا اكون معك وتحيي نفسي * وتعاهدا كلاهما عهدا امام الرب رب
19 الكاروبين في الغور * وانصرف يوناثان الى منزله * وصعد الزيفانيون الى ساوول الى جبع وقالوا له
ان داود متغيب عندنا بمصروث في الغيضة التي بجبعون * في الوادي الذي عن يمين اسمون
20 21 * فانزل الينا الان كما تحب وتشتهي * فانا ندفعه اليك ايها الملك * قال لهم ساوول * بارك الله
22 عليكم * لانكم رحمتموني * انصرفوا واسكتوا * فان موضعه خفي * والذي يراه فلياتني حتى
23 ينزل بين يدي * من اجل اني قد اخبرت انه محتال ذا حيل * وابحثوا عن جميع المخابي التي
يختفي فيها وارجعوا الي في اصلاح امري * حتى انصرف معكم * وان كان في جوف الارض * فاني
24 اخرجه منها * ولو كان بين الوف كثيرة من آل يهوذا * اخرجه من بينهم * وقام اهل زيف
وانصرفوا من بين يدي ساوول * فاما داود ورجاله فكانوا في برية معون * في مغار اسمون
25 * وانطلق ساوول وعبيده في طلب داود * واخبروا داود بذلك * فاتى الى سلع * وسكن ببرية
26 معون * وسمع ساوول ذلك * وانطلق في طلبه الى برية معون * وكان ساوول يسير الى جانب الجبل
الايمن * وداود ورجاله في الجانب الاخر * وكان داود مسرعا في هربه من ساوول * وساوول وعبيده
27 يجدون في طلب داود واصحابه لياخذوهم * فاتى ساوول نذير من ارض اسرائيل وقال له * ارجع
28 سريعا * لان اهل فلسطين قد نزلوا الارض كلها * ورجع ساوول من حيث كان في طلب داود
وانطلق لاهل فلسطين * ولذلك دعي اسم ذلك الموضع سنعار الانشقاق

* *David autem commoratus in ſolitudine Miſroth, habitavit in monte qui eſt in deſerto Ziph: & quæſivit eum Saul totâ ætate ſuâ, ſed non tradidit eum Deus in manum ejus, neq; voti compos factus eſt.* 14
Animadvertens autem David quòd Saul egreſſus eſſet ad quærendum eum, manſit David in ſylva quadã quæ eſt in deſerto Ziph. 15
Verùm Jonathan filius Saulis ſurgens adivit Davidem in ſylvã illam, Deo fretus atque confiſus; 16
Dixitque ~~*Davidi,*~~ *Ne timeas, quia Saul pater meus non ſuperabit te, & tu es ille qui regnaturus es ſuper filios Iſrael: jamque novit Saul pater meus rem ita futuram: & ego tecum ero, & ſervabis animam meam.* 17
Et inierunt ambo fœdus coram Domino, Domino Cherubim, in convalle: tum rediit Jonathan domum ſuam. 18
Aſcenderunt autem Ziphæi ad Saulem in Gabaa, & dixerunt ad eum, David deliteſcit apud nos in Maſroth, in ſylva quæ eſt in Gabaon, in valle quæ eſt à dextera Aſimon. 19
Nunc itaque deſcende ad nos prout cupis & optas: nos enim tradituri ſumus eum tibi, ô rex. 20
Dixit eis Saul, Benedicat vobis Deus, quòd mei miſerti ſitis. 21
Ite, & ſilete, quia locus ejus artus eſt: & qui viderit eum, veniat ad me, ut deſcendat ante me; nuntiatum eſt enim mihi eum eſſe callidum, verſutiis plenum. 22
Scrutamini ergò omnia latibula in quibus ſeſe abſcondit, & redite ad me ut proſpiciam rebus meis, ut proficiſcar vobiſcum: etiamſi fuerit in centro terræ, inde extraham illum: & licèt fuerit inter multa millia familiæ Juda, educam eum de medio eorum. 23
Surgentes ergò Ziphæi, abierunt à conſpectu Saulis: David autem cum viris ſuis erat in deſerto Maonis, in ſpelunca Aſimon. 24
Cùmque profectus eſſet Saul cum ſervis ſuis ad quærendum Davidem, idque nuntiatum eſſet Davidi, recepit ſe in Selaa, habitavitq; in deſerto Maon. Quod cùm audîſſet Saul, abiit quæſitum illum in deſertum Maonis. 25
Ibat ergò Saul ad latus montis dexterum, David autem & viri ejus ad latus oppoſitum: feſtinabatque David fugam ſuam à Saule. Saul autem & ſervi ejus ſolliciti erant in quærendo Davide & ſociis ejꝰ, ut caperent eos. 26
Sed venit ad Saulem monitor de terra Iſrael, & dixit ad eum, illico redi, quoniam Paleſtini occupârunt univerſam terram. 27
Rediens ergò Saul è loco ubi perſequebatur Davidem, abiit ad Paleſtinos: ob hoc appellatus eſt locus ille, Senaar diviſionis. 28

שמואל א׃ כד

CAP. XXIV. כד

.Henghedi munitionibus in manſit & , inde David aſcendit Et
ויעל דוד משם וישב במצדות עין־גדי׃ 1
,ei nunciaverunt & ,Peliſtim *poſt* à Saul eſt reverſus quando ,fuit Et
ויהי כאשר שב שאול מאחרי פלשתים ויגדו לו 2
tria Saul Tulitque .ghedi-Hen deſerto in David Ecce : dicendo
3 לאמר הנה דוד במדבר עין גדי׃ ויקח שאול שלשת
,David quærendũ ad ivit & ,Iſrael omni ex *electi viri* millia
אלפים איש בחור מכל־ישראל וילך לבקש את־דוד
venit Et .ſylveſtrium hircorum petrarum *facies* ſuper ejus viros &
4 ואנשיו על־פני צורי היעלים׃ ויבא
Saul eſt ingreſſus & ; ſpelunca *ibi &* , viam *ſuper pecoris* caulas ad
אל־גדרות הצאן על־הדרך ושם מערה ויבא שאול
.*manentes* ſpeluncæ lateribus in ejꝰ viri &,David Et :*ſuos pedes* *tegendũ* ad
להסך את־רגליו ודוד ואנשיו בירכתי המערה ישבים׃
DOMINUS dixit quam dies Ecce : eum ad David viri Dixeruntque
5 ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר־אמר יהוה
ei facies & ,tua manu in tuum inimicum *dans* ego Ecce : te ad
אליך הנה אנכי נתן את־איביך בידך ועשית לו
abſcidit & ,David ſurrexit & :tuis oculis in *erit bonum* quemadmodum
כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרת את־
percuſſit & *ſic* poſt fuit Et .*ſecreto in* Saul quod , pallii *alam*
6 כנף־המעיל אשר־לשאול בלט׃ ויהי אחרי־כן ויך
.Sauli ipſi quæ *alam* abſciderat quòd propterea ,eum David cor
לב־דוד אתו על אשר כרת את־כנף אשר לשאול׃
verbum faciam ſi , Domino à mihi Abſit : ſuis viris Dixitque
7 ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם־אעשה את־הדבר
; eum in meã manũ *mittendum ad* , Domini *uncto* meo domino hoc
הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו
,verbis in ſuos viros David *ſcidit* Et .*ipſe* Domini *unctus* quia
8 כי־משיח יהוה הוא׃ וישסע דוד את־אנשיו בדברים
ivit &,ſpelunca de ſurrexit Saul Et .Saul in cõſurgere eos *dedit* non &
ולא נתנם לקום אל־שאול ושאול קם מהמערה וילך
clamavit &,ſpelunca de eſt egreſſus & ,poſthæc David ſurrexit Et .*via in*
9 בדרך׃ ויקם דוד אחרי־כן ויצא מן־המערה ויקרא
,ſe poſt Saul reſpexit Et .rex mi Domine : dicendo , Saul poſt
אחרי־שאול לאמר אדני המלך ויבט שאול אחריו
David Dixitque .*ſe incurvavit* & ,terram in *vultus* David inclinavit &
10 ויקד דוד אפים ארצה וישתחו׃ ויאמר דוד
David Ecce : dicendo ,hominis verba *audies* quid Ut : Saul ad
לשאול למה תשמע את־דברי אדם לאמר הנה דוד
quòd tui oculi viderunt hac die Ecce ? tuũ malum *quærens*
11 מבקש רעתך׃ הנה היום הזה ראו עיניך את אשר־
dixit Et .ſpelunca in mea manu in hodie Dominus te tradiderit
נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר
meã manum *mittam* Non : dixi & ,*te ſuper pepercit* & ,te *occidendum ad*
להרגך ותחס עליך ואמר לא אשלח ידי
vide etiam ,vide mi pater Et .*ipſe* Domini *unctus* quia ,meũ dominũ in
12 באדני כי־משיח יהוה הוא׃ ואבי ראה גם ראה
, tui pallii *alam* *me abſcindendo in* quia : mea manu in tui pallii *alam*
את־כנף מעילך בידי כי בכרתי את־כנף מעילך
;prævaricatio &,malũ mea manu in nõ quia,vide &,Scito.te interfeci nõ &
ולא הרגתיך דע וראה כי אין בידי רעה ופשע
Judicet .eam *capiendum ad* meæ animæ *inſidians* tu Et .tibi peccavi non &
13 ולא־חטאתי לך ואתה צדה את־נפשי לקחתה׃ ישפט
mea manꝰ & : te de Dominus me ulciſcatur &,te *inter* &,me inter Dominus
יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי
impiis Ab : *antiqui* proverbium dicit Quemadmodum .te in ſit non
14 לא תהיה־בך׃ כאשר יאמר משל הקדמני מרשעים
.te in ſit non mea manus & : impietas egredietur
יצא רשע וידי לא תהיה־בך׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XXIV.

1 AScendit ergò David indé:
et habitavit in locis tutiſſimis
2 Engaddi. Cúmq; reverſꝰ
eſſet Saul, poſtquã perſecutꝰ
eſt Philiſtæos, nuntiaverũt ei,
dicentes ; Ecce, David in deſerto
3 eſt Engaddi. Aſſumens
ergò Saul tria millia electorũ
virorũ ex omni Iſrael, perrexit
ad inveſtigandũ David,&
viros ejꝰ; etiã ſup abruptiſſimas
petras,quæ ſolis ibicibus
4 perviæ ſũt. Et venit ad caulas
oviũ, quæ ſe offerebant vianti;
erátq; ibi ſpelunca,quã ingreſſꝰ
eſt Saul, ut purgaret vétré:
porrò David et viri ejꝰ in
interiore parte ſpeluncæ latebãt.
5 Et dixerũt ſervi David ad
eũ;Ecce dies,de qua locutꝰ eſt
Dñs ad te ; Ego tradã tibi inimicũ
tuũ ,ut facias ei ſicut placuerit
in oculis tuis. Surrexit
ergò David, & præcîdit oram
6 chlamydis Saul ſilenter. Poſt
hæc percuſſit cor ſuũ David,eò
ꝙ abſcidiſſet oram chlamydis
7 Saul. Dixitq; ad viros ſuos ;
Propitiꝰ ſit mihi Dñs,ne faciã
hanc rem dño meo , chriſto
Dñi, ut mittã manũ meam in
8 eũ, quia chriſtꝰ Dñi eſt. Et
confregit David viros ſuos
ſermonibꝰ,& non permiſit eos
ut conſurgerent in Saul: porrò
Saul exurgens de ſpelunca,
9 pergebat cœpto itinere. Surrexit
autẽ & David poſt eũ :
& egreſſus de ſpelunca, clamavit
poſt tergũ Saul,dicens ;
Dñe mi rex. Et reſpexit Saul
poſt ſe: & inclinans ſe David
10 pronꝰ in terrã, adoravit. Dixítq;
ad Saul ; Quarè audis
verba hominũ loquentiũ,David
quærit malũ adverſũ te ?
11 Eccè hodiè viderũt oculi tui,
quòd tradiderit te Dñs in manu
mea in ſpelunca : & cogitavi
ut occiderẽ te,ſed pepercit
tibi oculꝰ meꝰ : dixi enim;
Nõ extendã manũ meã in dominũ
meum, quia chriſtꝰ Dñi
12 eſt.Quin potiꝰ, pater mi,vide,
& cognoſce oram chlamydis
tuæ in manu mea : quoniam
cùm præſcinderẽ ſummitatem
chlamydis tuæ , nolui extendere
manum meã in te : animadverte,&
vide, quoniã nõ
eſt in manu mea malũ, neq;
iniquitas, neq; peccavi in te:
tu autẽ inſidiaris animæ meæ
13 ut auferas eã. Judicet Dñs inter
me & te, & ulciſcatur me
Dñs ex te:manꝰ autẽ mea non
14 ſit in te.Sicut & in proverbio
antiquo dicitur ; AB IMPIIS
egredietur impietas : manus
ergò mea non ſit in te.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κδʹ.

1 ΚΑὶ ἀνέστη Δαυὶδ (α) ἐκεῖθεν, καὶ ἐκάθισεν
2 ἐν τοῖς στενοῖς Ἐγγαδδί. Καὶ ἐγενήθη
ὡς ἀνέστρεψε Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων,
καὶ ἀπηγγέλη (β) αὐτῷ, λεγόντων, Ὅτι
3 Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐγγαδδί. Καὶ ἔλαβε
μεθ᾽ ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς
ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν
Δαυὶδ, καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον
4 (γ) Σαδδαιέμ. Καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας
τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον.
καὶ (δ) Σαοὺλ εἰσῆλθε παρασκευάσασθαι,
καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου
5 ἐκάθηντο. Καὶ (ε) εἶπον οἱ ἄνδρες
Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν, (ζ) Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη,
ἣν εἶπε κύριος πρὸς σὲ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν
σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιήσεις αὐτῷ
ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἀνέστη
Δαυὶδ, καὶ ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος
6 (η) τοῦ Σαοὺλ λαθραίως. Καὶ ἐγενήθη μετὰ
ταῦτα, καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτὸν, ὅτι
7 ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ. Καὶ
εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, Μηδαμῶς
μοι (θ) παρὰ κυρίου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα
τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου, (ι) ἐπενέγκαι
χεῖρά μου ἐπ᾽ αὐτὸν, ὅτι χριστὸς κυρίου
8 ἐστὶν οὗτος. Καὶ ἔπεισε Δαυὶδ τοὺς ἄνδρας
αὐτοῦ ἐν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν (κ) αὐτοῖς ἀναστάντας
θῦσαι τὸν Σαούλ. καὶ (λ) ἀνέστη Σαοὺλ
9 καὶ κατέβη τὴν ὁδόν. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ὀπίσω
(μ) αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ ἐβόησεν Δαυὶδ
ὀπίσω Σαοὺλ, λέγων, (ν) Κύριε βασιλεῦ. καὶ
ἐπέβλεψε (ξ) Σαοὺλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἔκυψε
Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,
10 καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς
Σαοὺλ, Ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων,
11 Ἰδοὺ Δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχήν σου; Ἰδοὺ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ (ο) ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί
σου ὡς παρέδωκέ σε (π) κύριος σήμερον εἰς χεῖράς
μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί
σε, καὶ ἐφεισάμην σου, καὶ εἶπα, Οὐκ ἐποίσω
χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου, (ρ) ὅτι χριστὸς
12 κυρίου οὗτός ἐστι. Καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος
σου ἐν τῇ χειρί μου, ἐγὼ ἀφῄρηκα τὸ (σ)
πτερύγιον, καὶ οὐκ ἀπέκταγκά σε· καὶ γνῶθι καὶ ἴδε
σήμερον, ὅτι οὐκ (τ) ἔστι κακία ἐν τῇ χειρί μου
οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις, καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς
σὲ, καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν.
13 Δικάσαι κύριος ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ (υ)
ἐκδικήσαι σοι κύριος ἐκ σοῦ. καὶ ἡ χείρ μου
14 οὐκ ἔσται (φ) ἐπὶ σὲ, Καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ
ἡ ἀρχαία· Ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται
πλημμέλεια. καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ.

CAP. XXIV.

ET ſurrexit David inde, &
ſedit in anguſtiis Engaddi. Et f
ctum eſt, ut revertit Saul à p
alienigenas, & annuntiatum e
ei, dicentibus; Quoniam David i
deſerto Engaddi. Et ſumpſit ſ
cum tria millia virorum electo
rum ex omni Iſrael: & ivit quæ
rere David, & viros ejus ſupe
faciem (a) Saddæem. Et venit a
greges pecorum, quæ ſuper viam
Et erat ibi ſpelunca. Et Saul i
travit ad (b) provocandum. E
David, & viri ejus in interio
bꝰ ſpeluncæ ſedebant. Et dixe
viri David ad eum, Ecce dies h
quam dixit Dominus ad te, (
tradere inimicum tuum in m
nus tuas: & facies ei, ſicut (d) p
num in oculis tuis. Et exurrex
David, & dempſit pinnã diploid
Saul occulté. Et factũ eſt poſt ea
& percuſſit cor David eum, qu
dempſerat pinnam diploidis eju
Et dixit David ad viros ſu
Nequaquàm mihi à Domino ;
faciam verbum hoc domino m
chriſto Domini, ut inferam ma
meã ſuper eum: quoniã chriſt
Domini eſt hic. Et ſuaſit Dav
viros ſuos in verbis, & non de
dit eis, ut ſurgentes (e) immola
rent Saul. Et ſurrexit Saul, & de
ſcendit (f) viã. Et ſurrexit Davi
poſt eum de ſpelunca. Et clamav
David poſt Saul, dicens; Domi
rex. Et reſpexit Saul poſt ſe. E
inclinavit ſe David in faciẽ ſu
ſuper terram, & adoravit eum. E
dixit David ad Saul; Qua
audis verba populi dicentium
Ecce David quærit animam (g
tuam? Ecce in die hac vider
oculi tui, quia tradidit te Dom
nus hodiè in manus meas in ſp
lunca : & nolui te occidere &
peperci tibi, & dixi; Non inj
am manum meam in dominũ m
um: quoniam chriſtus Domini
(h) eſt. Et ecce pinna diploid
tuæ in manu mea : ego abſtuli (
pinnam, & non occidi te. Et c
noſce, & vide hodiè, quoniam n
eſt malitia in manu mea (k) n
impietas & contemptus, & n
peccavi in te: & tu (l) ligas an
mam meam ad capiendum ea
Judicet Dominus inter me & t
& (m) vindicet tibi Dñs ex t
& manus mea non erit in t
Sicut dicitur parabola antiqu
Ex iniquis exibit delictum: &
manus mea non erit in te.

MS.A. (α) ἐκεῖθεν, * ἐν τοῖς (β) αὐτῷ, λέγων, Ὅτι (γ) Ἀειαμείν.
εἰσῆλθεν Σαοὺλ (ε) εἶπαν (ζ) Ἰδοὺ ἡμέρα (η) τοῦ Σαοὺλ (θ) παρὰ κυρίῳ,
ἐπενεγκεῖν (κ) αὐτοὺς ἀναστάντας θανατῶσαι τὸν (λ) Σαοὺλ ἀνέστη ἐκ τοῦ σπ
λαίου, καὶ κατέβη εἰς τὴν (μ) αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ (ν) Κύριέ μου βασιλεῦ.
Σαοὺλ ὀπίσω (ο) ἑοράκασιν (π) σήμερον κύριος εἰς (ρ) ὅτι χριστὸς κυρίου ἐστι
Καὶ πατήρ μου, καὶ ἰδοὺ (σ) πτερύγιον τοῦ ἱματίου, καὶ οὐκ (τ) ἔστιν ἐν τῇ χει
κακία, οὐδὲ ἀθετήσεις, οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ (υ) ἐκδικήσαι με κύριος (φ) ἐπὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כר

1 וסליק דוד מתמן ויתב במצדתא עין גדי׃ והוה כד תב שאול מבתר פלשתאי וחויאו ליה 2
3 למימר הא דוד במדברא דעין גדי׃ ודבר שאול תלתא אלפין גבר עולים מכל ישראל
4 ואזל למבעי ית דוד וגברוהי על אפי שקיפי כיפיא׃ ואתא לחטרי ענא דעל אורחא ותמן
5 מערתא ועל שאול למעבד צורכיה ודוד וגברוהי בסיפי מערתא יתבין׃ ואמרו גברי
דוד ליה הא יומא דאמר יי לך הא אנא מסר ית בעיל דבבך בידך ותעביד ליה כמא
6 דתקן בעינך וקם דוד ופסק ית כנף מעילא דלשאול ברז׃ והוה בתר כן וחש דוד בלביה
7 על די פסק ית כנפא דלשאול׃ ואמר לגברוהי חס לי מן קדם יי אם אעביד ית פתגמא
8 הדין לרבוני למשיחא דיי לאושטא ידי ביה ארי משיחא דיי הוא׃ ופיס דוד ית גברוהי
9 בפתגמיא ולא שבקנון למקם על שאול ושאול קם ממערתא ואזל באורחא׃ וקם דוד
בתר כן ונפק מן מערתא וקרא בתר שאול למימר רבוני מלכא ואסתכי שאול
10 לאחורוהי וכרע דוד על אפוהי על ארעא וסגיד׃ ואמר דוד לשאול למא את שמע ית
11 פתגמי בני אנשא דאמרין הא דוד כמין בישתך׃ הא יומא דין חזאה עינך ית דמסרך יי
יומא דין בידי במערתא ואמרו אוחרנין למקטלך וחסית עלך ואמרית לא אושיט ידי
12 ברבוני ארי משיחא דיי הוא׃ ורבוני אסתכל אף חזי ית כנף מעילך בידי ארי במפסקי
ית כנף מעילך ולא קטלתיך דע וחזי ארי לית בידי חוב וסורחן ולא חטית לך ואת כמין
13 על נפשי למקטלה׃ ידין יי בינא ובינך ויתפרע לי יי מנך וידי לא תהי בך׃ כמא דאמרין 14
מתלא דמלקדמין מרשיעין תפק חובתהון וידי לא תהי בך׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XXIV.

ET aſcendit David inde,et ſedit in præſidio Ghengedi. Et fuit quan
rediit Saul de-poſt Peliſthæos,et nunciarunt illi dicendo : Ecce Davi
deſerto Ghengedi. Et accepit tria millia virûm adoleſcentium ex om
Iſrael, et ivit ad quærendũ David et viros ejus ſuper facies foraminũ
pium. Et venit ad caulas pecoris quæ ſuper viam,et ibi ſpelunca: et intr
ivit Saul ad faciendũ neceſſaria ſua : et David et viri ejus in foraminib
ſpeluncæ ſedentes. Et dixerunt viri David ei : Ecce dies quem dixit D
tibi, Ecce ego tradens auctores inimicitiæ tuæ in manu tua,et facies ei
quod rectũ in oculis tuis. Et ſurrexit David et abſcidit alam pallii Sa
in occulto. Et fuit poſtea et doluit David in corde ſuo, eo quòd abſcid
alam quæ Sauli. Et dixit viris ſuis, Abſit mihi ab-ante Dñm, ſi faciã ve
bum hoc domino meo uncto Dñi, ad extendendum manũ meam in eum
quia unctus Domini ipſe. Et quietos reddidit David viros ſuos in verbi
et non ſivit eos ſurgere ſup Saul: et Saul ſurrexit ex ſpelunca,et ivit in vi
Et ſurrexit David poſt hæc,et exivit ex ſpelunca,et clamavit poſt Saul,d
cendo : Domine mi rex: et reſpexit Saul retro ſe, et incurvavit ſe Davi
ſuper faciẽ ſuam ſup terram,et adoravit. Et dixit David ad Saul, Ad qui
tu audis verba filiorũ hominũ ; qui dicunt : Ecce David inſidians malum
tuũ? Ecce hodie vidit oculꝰ tuꝰ ꝙ tradidit te Dominꝰ hodie in manu me
in ſpelunca: et dixerunt alii ut occiderẽ te,et peperci ſup te,et dixi : No
extendã manum meã in dominũ meũ,quia unctꝰ Domini ipſe. Et domi
mi conſidera,etiã vide alam pallii tui in manu mea, quòd cùm abſcinder
alam pallii tui, non occidi te : cognoſce et vide quòd non eſt in manu me
culpa et iniquitas,et non *peccavi* tibi, et tu inſidians ſup animã meam a
occidendũ me. Judicabit Dominus inter me et inter te,et ulciſcetur m
Dominus à te, et manus mea non erit in te. Ut id quod dicunt *proverbi*
quod ab antiquis,Ex impiis exibit culpa eorum,et manꝰ mea non erit in

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܝܬܒ ܒܡܨܪܬܐ ܕܒܝܬ ܓܒܥܘܬܐ. * ܘܟܕ 1 2
ܗܦܟ ܫܐܘܠ ܡܢ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ. ܚܘܝܘܗܝ ܠܗ. ܘܐܡܪܘ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܒܡܨܪܬܐ ܕܒܝܬ ܓܒܥܘܬܐ.
* ܘܕܒܪ ܫܐܘܠ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܓܒܝܐ ܡܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܙܠ ܠܡܒܥܐ 3
ܠܕܘܝܕ ܘܠܓܒܪܘܗܝ ܥܠ ܐܦܝ ܛܘܪܐ ܕܝܥܠܐ. * ܘܐܬܐ ܠܕܝܪܐ ܕܥܢܐ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ. ܘܬܡܢ 4
ܡܥܪܬܐ. ܘܥܠ ܫܐܘܠ ܠܡܥܪܬܐ. ܘܕܡܟ ܬܡܢ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܒܣܘܦܝܗ̇ ܕܡܥܪܬܐ
ܝܬܒܝܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܓܒܪܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܗܢܐ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܡܫܠܡ 5
ܐܢܐ ܠܒܥܠܕܒܒܟ ܒܐܝܕܝܟ. ܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ. ܘܩܡ ܕܘܝܕ. ܘܦܣܩ ܒܢܝܚܘ
ܟܢܦܗ ܕܡܥܝܠܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܬܬܘܝ ܠܒܗ ܕܕܘܝܕ. ܥܠ ܕܦܣܩ 6
ܟܢܦܐ ܕܡܥܝܠܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܕܐ 7
ܥܒܕ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܡܪܝ. ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܗ
ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܘܦܢܝ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ ܒܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܐܢܘܢ ܠܡܩܡ ܥܠ 8
ܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ ܩܡ ܡܢ ܡܥܪܬܐ. ܘܐܙܠ ܠܐܘܪܚܐ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܢܦܩ 9
ܡܢ ܡܥܪܬܐ. ܘܩܪܐ ܒܬܪ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܦܢܝ ܫܐܘܠ ܠܒܣܬܪܗ.
ܘܢܦܠ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܠܐ ܬܫܡܥ ܡܠܐ ܕܒܢܝܢܫܐ 10
ܕܐܡܪܝܢ. ܕܗܐ ܕܘܝܕ ܒܥܐ ܒܝܫܬܟ. * ܗܐ ܚܙܝܬ ܒܥܝܢܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܕܐܫܠܡܟ ܡܪܝܐ 11
ܒܐܝܕܝ ܝܘܡܢܐ ܒܡܥܪܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܕܥܡܝ ܠܡܩܛܠܟ. ܘܚܣܬ ܥܠܝܟ. ܘܐܡܪܬ.
ܠܐ ܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܒܡܪܝ. ܡܛܠ ܕܡܫܝܚܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ. * ܐܠܐ ܐܬܦܢܝ ܘܚܙܝ ܐܦ ܟܢܦܐ ܕܡܥܝܠܟ 12
ܒܐܝܕܝ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܦܣܩܬ ܟܢܦܐ ܕܡܥܝܠܟ. ܠܐ ܩܛܠܬܟ. ܕܥ ܘܚܙܝ ܕܠܝܬ ܒܐܝܕܝ
ܒܝܫܬܐ. ܘܣܟܠܘܬܐ. ܘܠܐ ܚܛܝܬ ܠܟ. ܘܐܢܬ. ܨܐܕ ܐܢܬ ܠܡܣܒ ܢܦܫܝ. * ܢܕܘܢ ܡܪܝܐ 13
ܒܝܢܝ ܘܠܟ. ܘܢܬܒܥ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܐܝܕܝ ܠܐ ܬܗܘܐ ܒܟ. * ܐܝܟ ܕܐܡܪܐ ܡܬܠܐ 14
ܩܕܡܝܐ. ܕܡܢ ܪܫܝܥܐ ܢܦܘܩ ܪܘܫܥܐ. ܘܐܝܕܝ ܠܐ ܬܗܘܐ ܒܟ.

CAP. XXIV.

Poſtea aſcendens David inde, conſedit in 1
Maſroth quæ eſt in Gebaoth. Et cùm reverſus 2
eſſet Saul ab inſectandis Philiſtæis, indicaverunt
ei, & dixerunt; Ecce David eſt in Maſroth
quæ eſt in Gebaoth. Quarè ductis Saul 3
tribus millib⁹ virorũ electorum ex toto Iſraele,
abiit quæſitum Davidē & homines ejus in
ſuperficie montis ibicum. Cúmque ꝑveniſſet 4
ad caulã oviũ, quæ eſt in itinere ubi erat ſpelunca
quædam, ingreſſus Saul ſpeluncam illã
dormivit illic, Davide & hominib⁹ ſuis in extremitatib⁹
ſpeluncæ conſidentib⁹. Dixerunt 5
ergò Davidi homines ſui, Hæc eſt dies de qua
dixit tibi Dñs, Ecce traditus eſt inimicus tuus
in manus tuas, fac illi prout bonũ videtur in
oculis tuis. Surgens itaque David, leniter abſcidit
fimbriam pallii Saulis: Poſtmodũ verò 6
doluit cor Davidis, quòd abſcidiſſet fimbriã
pallii Saulis. Dixítq; David hominibus qui 7
ſecum erant, Abſit mihi à Dño ut faciam rem
iſtam contra dominum meum unctum Dñi; ut
extendam manum meam in ipſum, quia unct⁹
Dñi eſt. Et à ſententia abduxit David homines 8
qui ſecum erant hiſce verbis, nec permiſit
eis inſurgere in Saulem. Saul autem ſurgens è
ſpelunca, iter perrexit. Poſtea ſurgens David 9
è ſpelunca, inclamavit poſt Saulē, & ait; Dñe
mi rex: converſóq; Saule retrorſùm, procidit
David in faciē ſuam ſuper terrã, & adoravit.
Tum dixit David Sauli, Ne auſcultes verbis 10
hominũ qui dicunt, Ecce David quærit malũ
tuũ. En vide hodiè oculis tuis quòd tradiderit 11
te Dñs in manus meas hodiè in ſpelunca:
& *quamvis* dixerint viri qui mecũ ſunt ut occiderē
te, clementiâ tamen uſus ſum erga te, &
dixi; Non extendã manum meam in dominum
meum, quia unctus eſt Domini. Imò convertere 12
& vide etiam fimbriam pallii tui in manibus
meis: cùm enim pallii tui fimbriã præciderim,
te tamen haud occîdi; ſcias & conſideres
non eſſe in manibus meis malum vel
culpam, nec me peccâſſe in te: tu verò venaris
ad capiendam animã meam. Judicet Dñs inter 13
me & te, & ulciſcatur me Dñs manibus
tuis, man⁹ autē mea non ſit in te: Uti dictũ eſt 14
proverbiis antiquis, Ex impio prodeat impietas:
manus autem mea non ſit in te.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* اَلْفَصْلُ ٱلرَّابِعُ وَٱلْعِشْرُونَ *

* وصعد داود من هناك * ونزل مصروث التي في جبعون * فلما رجع شاوول من محاربة اهل 1 2
فلسطين * اخبروه وقالوا له ان داود بمصروث التي في جبعون * وانتخب شاوول ثلاثة الف رجل 3
من جميع بني اسرايل * وانطلق في طلب داود واصحابه الى جبل الوعولة * واتى مربض الغنم 4
الذي في البرية * وكانت هناك مغارة كبيرة * فدخل شاوول الى المغارة ورقد هناك * وكان داود
واصحابه خلف المغارة * فقال اصحاب داود له * هذا اليوم الذي قال لك الرب ان عدوك يدفع 5
اليك * فاصنع به ما احببت * فقام داود ودخل * وقطع طرف رداء شاوول في رفق * وندم داود 6
بعد ذلك على قطعه طرف رداء شاوول * وقال لاصحابه * حاشا ان امد يدي على سيدي مسيح 7
الرب فاوذيه * او امد يدي الى قتله * لانه مسيح الرب * وانذر داود اصحابه بمثل هذا الكلام * 8
ولم يدعهم ان يثبوا على شاوول * ثم قام شاوول وخرج من المغارة * وسار في طريقه * وقام داود بعد 9
ذلك * وخرج من موضعه * وهتف باعلا صوته الى شاوول وقال * يا سيدي * يا ايها الملك * فالتفت
شاوول الى خلفه * فخر داود على وجهه على الارض ساجدا * وقال داود لشاوول * لا تسمع اقوال القوم 10
الذين يقولون ان داود يريد الشر * قد رايت اليوم بعينيك ان الرب دفعك الي في المغارة * وقال 11
اصحابي اقتله * فرحمتك وقلت * لا امد يدي الى قتل سيدي * لانه مسيح الرب * فاقبل الي 12
وانظر الى طرف رداك في يدي * اني قطعت طرف رداك ولم اقتلك * فاعلم يقينا ان ليس
عندي شر * ولا اساءة * ولا اثم بك * وانت تطلب نفسي * يحكم الرب بيني وبينك * وينتقم 13
الرب لي منك * ولا تبتلي على يديك * كما قيل في الامثال الاولى * النفاق يخرج من 14
المنافق * ولا تبتلي على يديك *

CAP. XXIV.

Aſcendit ergò David illinc, & commoratus 1
eſt in Maſroth quæ eſt in Gabaon. Sauli verò e Paleſtinorum oppugnatione 2
revertenti nuntiârunt ac dixerunt
Davidem eſſe in Maſroth quæ eſt in Gibaon. Quapropter delectis Saul tribus millibus 3
virorũ ex omnibus filiis Iſrael, abiit
quæſitum Davidem ac ſocios ejus in montem
rupicaprarum: Et veniens ad ſeptum 4
ovium quod eſt in deſerto, ubi ingens erat
ſpelunca, ingreſſus eſt Saul ſpeluncã, ibiq;
jacuit: David autem & ſocii ejus erant
à tergo ſpeluncæ. Dixerunt ergò ſocii Davidis 5
ad eum, Hic eſt dies quo dixit tibi
Domin⁹ inimicũ tuũ eſſe tibi tradendum;
fac illi quod volueris. Surgens itaque David
ingreſſus eſt, leniterque abſcidit oram
pallii Saulis. Sed mox pœnitentiâ ductus 6
David ob abſciſſã oram pallii Saulis, Dixit 7
ad ſocios ſuos, Abſit ut extendã manum
meã in dominũ meum unctum Domini,
eique noceam, aut extendã manum
meã ad interficiendũ eum: quoniã unctus
Domini eſt. Et commonuit David ſocios 8
ſuos ſimilibus hiſce verbis, nec permiſit eis
irruere in Saulem. Tum ſurgens Saul exivit
è ſpeluaca, & abiit itinere ſuo. Deinde 9
ſurgens etiam David egreſſus eſt è
loco ſuo, & altiſſimâ voce Saulem inclamans,
ait, O domine mi, O rex: tum Saule
retrò converſo, David in faciem ſuã humi
procubuit adorans; Et ait David ad Saulem, 10
Ne audias ſermones hominũ qui dicunt
Davidē malum intendere. Oculatim 11
hodiè vidiſti quòd tradiderat te mihi
Dominus in ſpelunca: et quamvis dixerint
mihi ſocii mei, Interfice eũ, tamen tui miſertus
dixi, Non extendã manum meã ad
necē domini mei, quia unctus Domini eſt.
Convertere ad me, & aſpice orã pallii tui 12
in manu mea: cùm enim pallii tui orã abſciderim,
te minimè interfeci: quare certò
ſcias nullũ eſſe penes me malũ, neq; peccatũ,
neq; culpã in te: tu tamen quæris animã
meã. Judicet Domin⁹ inter me & inter 13
te, meamq; ſumat Dominus vindictam
à te: nec malum tibi contingat per manum
meã. Quemadmodũ veteribus fertur proverbiis, 14
Impietas egredietur ab impio; at
malum per manum meã minimè patieris.

שמואל א: כה

poſt ? *perſequens* tu quem *poſt* ,Iſrael rex eſt egreſſus quem Poſt
אַחֲרֵי מִי יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אַתָּה רֹדֵף אַחֲרֵי 15
,judicem in Dominus ſit Et .unum pulicem poſt ,mortuum canem
כֶּלֶב מֵת אַחֲרֵי פַּרְעֹשׁ אֶחָד׃ וְהָיָה יְהוָה לְדַיָּן 16
me judicet &,*meā litē diſceptet* & ,videat & ; te inter &,me inter judicet &
וְשָׁפַט בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְיֵרֶא וְיָרֵב אֶת־רִיבִי וְיִשְׁפְּטֵנִי
verba loqui David *conſummare ſicut* , fuit Et .tua manu de
מִיָּדֶךָ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת דָּוִד לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים 17
? David mi fili hæc tua vox Num : Saul dixit & ; Saul ad hæc
הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הֲקֹלְךָ זֶה בְּנִי דָוִד
tu *Juſtus* : David ad Dixitque .flevit & ,ſuā vocē Saul levavit &
וַיִּשָּׂא שָׁאוּל קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד צַדִּיק אַתָּה 18
.malum tibi retribui ego &,bonum mihi retribuiſti tu quia : me *præ*
מִמֶּנִּי כִּי אַתָּה גְּמַלְתַּנִי הַטּוֹבָה וַאֲנִי גְּמַלְתִּיךָ הָרָעָה׃
quia ; bonum mecum feciſti quod ,hodie indicaſti tu Et
וְאַתְּ הִגַּדְתָּ הַיּוֹם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָה אִתִּי טוֹבָה אֵת אֲשֶׁר 19
invenerit *cùm* Et .me occidiſti non &,tuā manum in Dominus me *concluſit*
סִגְּרַנִי יְהוָה בְּיָדְךָ וְלֹא הֲרַגְתָּנִי׃ וְכִי־יִמְצָא 20
DOMINUS & ?bona via in eum mittet *&* ,ſuum inimicum quiſpiam
אִישׁ אֶת־אֹיְבוֹ וְשִׁלְּחוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה וַיהוָה
nunc Et .mihi feciſti quam ,hac die pro bonum tibi *rependat*
יְשַׁלֶּמְךָ טוֹבָה תַּחַת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה לִי׃ וְעַתָּה 21
regnum tua manu in ſtabit & ;regnabis regnando quòd,cognovi ecce
הִנֵּה יָדַעְתִּי כִּי מָלֹךְ תִּמְלוֹךְ וְקָמָה בְּיָדְךָ מַמְלֶכֶת
abſcideris ſi , *Domino in* mihi jura nunc Et .Iſrael
יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בַּיהוָה אִם־תַּכְרִית אֶת־ 22
.mei patris domo de meū nomen diſperdideris ſi & ; me poſt meū ſemen
זַרְעִי אַחֲרָי וְאִם־תַּשְׁמִיד אֶת־שְׁמִי מִבֵּית אָבִי׃
,David & ; ſuā domum in Saul abiit & : Saul ipſi David juravit Et
וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לְשָׁאוּל וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל אֶל־בֵּיתוֹ וְדָוִד 23
.*munitionem ſuper* aſcenderunt ejus viri &
וַאֲנָשָׁיו עָלוּ עַל־הַמְּצוּדָה׃

CAP. XXV. כה

,eū planxerunt & ,Iſrael omnis ſunt cōgregati & ,Semuel eſt mortuus Et
וַיָּמָת שְׁמוּאֵל וַיִּקָּבְצוּ כָל־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ 1
deſcendit &,David ſurrexit Et .Ramah in ſua domo in eum ſepelierunt &
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּבֵיתוֹ בָּרָמָה וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּרֶד
: Charmel in ejus *opus* & ,Mahon in vir Et .Paran deſertum in
אֶל־מִדְבַּר פָּארָן׃ וְאִישׁ בְּמָעוֹן וּמַעֲשֵׂהוּ בַכַּרְמֶל 2
; capræ mille & ,millia tria *pecus* ei & ; valde magnus vir &
וְהָאִישׁ גָּדוֹל מְאֹד וְלוֹ צֹאן שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים וְאֶלֶף עִזִּים
, Nabal viri nomen Et .Charmel in *ſuum pecus tondendo in* erat &
וַיְהִי בִּגְזֹז אֶת־צֹאנוֹ בַּכַּרְמֶל׃ וְשֵׁם הָאִישׁ נָבָל 3
pulchra & ,intellectu bona mulier & : Abighail ejus uxoris nomen &
וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ אֲבִגָיִל וְהָאִשָּׁה טוֹבַת־שֶׂכֶל וִיפַת
audivit Et .Calibita *ipſe* &,*adinventionibus* malus &,durus vir & :forma
תֹּאַר וְהָאִישׁ קָשֶׁה וְרַע מַעֲלָלִים וְהוּא כָלִבּוֹ׃ וַיִּשְׁמַע 4
David miſit Et .*ſuum pecus* Nabal *tondens* quod ,deſerto in David
דָּוִד בַּמִּדְבָּר כִּי־גֹזֵז נָבָל אֶת־צֹאנוֹ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד 5
,Charmel in Aſcendite : pueris David dixitque : pueros decem
עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים עֲלוּ כַרְמֶלָה
.*pacem ad* meo nomine in *ei optabitis* & , Nabal ad *venietis* &
וּבָאתֶם אֶל־נָבָל וּשְׁאֶלְתֶּם־לוֹ בִשְׁמִי לְשָׁלוֹם׃
omne & ,*pax* tua domus & ,*pax* tu & ; vitam Ad : ſic *dicetis* Et
וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לֶחָי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל 6
nunc ;tibi tondentes quòd ,audivi nunc Et .*pax* tibi quod
אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם׃ וְעַתָּה שָׁמַעְתִּי כִּי גֹזְזִים לָךְ עַתָּה 7
,eos *verecundia* affecimus non : nobiſcum fuerunt ,tibi qui , paſtores
הָרֹעִים אֲשֶׁר־לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ לֹא הֶכְלַמְנוּם
.Charmel in *eos eſſe* diebus omnibus quicquam eis *eſt viſitatum* nec
וְלֹא־נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הֱיוֹתָם בַּכַּרְמֶל׃

Verſio VUL.LAT.

15 Quem perſequeris,rex Iſrael?
qué perſequeris? cané mortuum
perſequeris, & pulicem
16 unum. Sit Dñs judex, & judicet
inter me & te: & videat,
& judicet cauſam meam, &
17 eruat me de manu tua. Cùm
autem complêſſet David loquens
ſermones hujuſcemodi
ad Saul,dixit Saul; Numquid
vox hæc tua eſt, fili mi David?
Et levavit Saul vocem ſuã,&
18 flevit: Dixítq; ad David,
Juſtior tu es quàm ego: tu
enim tribuiſti mihi bona: ego
19 autem reddidi tibi mala. Et tu
indicâſti hodiè quæ feceris
mihi bona: quomodò tradiderit
me Dñs in manũ tuã,&
20 non occideris me. Quis enim
cũ invenerit inimicũ ſuũ, dimittet
eum in via bona? Sed
Dñs reddat tibi viciſſitudiné
hanc, pro eo ꝙ hodiè operatꝰ
21 es in me. Et nunc quia ſcio ꝙ
certiſſimè regnaturꝰ ſis,& habiturus
in manu tua regnũ Iſrael:
22 Jura mihi in Dño, ne
deleas ſemen meũ poſt me,
neque auferas nomen meum
23 de domo patris mei. Et juravit
David Sauli. Abiit ergò
Saul in domũ ſuam: & David
& viri ejus aſcenderunt ad
tutiora loca.

CAP. XXV.

1 Mortuus eſt autē Samuel,
& congregatus eſt univerſus
Iſrael, & planxerunt eũ, & ſepelierunt
eum in domo ſua in
Ramatha. Conſurgénſque David
deſcendit in deſertum
2 Pharan. Erat autē vir quiſpiã
in ſolitudine Maon, & poſſeſſio
ejus in Carmelo, & homo
ille magnus nimis: erántq; ei
oves tria millia, & mille capræ:
& accidit ut tonderetur
3 grex ejus in Carmelo. Nomen
autē viri illius erat Nabal: &
nomen uxoris ejus Abigail:
erátq; mulier illa prudentiſſima
& ſpecioſa: porrò vir ejꝰ
durus, & peſſimꝰ, & malitioſus:
erat autē de genere Caleb.
4 Cùm ergò audîſſet David
in deſerto quòd tonderet Nabal
5 gregem ſuũ, Miſit decem
juvenes,& dixit eis; Aſcendite
in Carmelũ, & venietis ad
Nabal, & ſalutabitis eum ex
6 nomine meo pacificé. Et dicetis;
Sit fratribus meis, & tibi
pax; & domui tuæ pax, et
omnibꝰ, quæcunq; habes, ſit
7 pax. Audivi ꝙ tōderent paſtores
tui,qui erãt nobiſcũ in deſerto:
nunquã eis moleſti fuimus,
nec aliquando defuit
quidquã eis de grege, omni
tempore quo fuerunt nobiſcũ
in Carmelo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ ἐκπορεύῃ βασιλεῦ
Ἰσραήλ; ὀπίσω τίνος (χ) καταδιώκεις σύ;
ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, καὶ ὀπίσω ψύλλου
16 ἑνός; Γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν
ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, ἴδοι κύριος
καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου, καὶ δικάσαι μοι ἐκ
17 χειρός σου. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυὶδ
(ψ) τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς Σαοὺλ,
καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον
Δαυίδ; καὶ ἦρε Σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε.
18 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Δίκαιος
σὺ ὑπὲρ ἐμὲ, ὅτι σὺ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθὰ,
19 ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά. Καὶ σὺ
ἀπήγγειλάς μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι
ἀγαθὰ, ὡς ἀπέκλεισέ με (ω) κύριος εἰς χεῖράς
20 σου σήμερον, καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με. Καὶ
(α) ὅτι εἰ εὕροι τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει,
καὶ (β) ἐκπέμψαι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ
κύριος (γ) ἀποτίσει αὐτῷ ἀγαθὰ, καθὼς
21 πεποίηκας σήμερον. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω,
ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις, καὶ στήσεται (δ)
22 ἐν χειρί σου ἡ βασιλεία Ἰσραήλ. Καὶ νῦν
ὄμοσόν μοι ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐκ (ε) ἐξολοθρεύσεις
τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, οὐκ ἀφανιεῖς
23 τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. Καὶ
ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαοὺλ. καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ
εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν (ζ) Μεσσαρὰ στενήν.

Et nunc poſt quem tu egre rex Iſrael? poſt quem perſequeris tu? poſt canem mortuum, & poſt pulicem unum? Fiat Dominus in judicem & vindicem, inter me & inter te: videat Dominus, & judicet judicium meum, & vindicet me de manu tua. Et factum eſt, cùm conſummaſſet David verba hæc loquens ad Saul; & dixit Saul, Vox tua hæc, fili David? Et elevavit Saul vocem ſuam, & ploravit. Et dixit Saul ad David; Juſtus tu ſuper me: quoniam tu reddidiſti mihi bona: ego autem retribui tibi mala. Et tu renuntiâſti mihi hodie quæ feciſti mihi bona, ſicut concluſit me Dominus in manibus tuis hodiè, & non occidiſti me. Et ſicut ſi inveniat quis inimicum ſuum in tribulatione, & emittat eum in viam bonam, & Dominus reddet ei bona; ſicut feciſti hodiè. Et nunc ecce ego cognoſco, quoniam regnans regnabis, & cōſtituetur in manu tua regnum Iſrael. Et nunc jura mihi in Domino, quia non exterminabis ſemen meum poſt me: (o) non delebis nomen meum de domo patris mei. Et juravit David ipſi Saul. Et abiit Saul ad locum ſuũ: & David, & viri ejus, aſcenderunt in Meſſara anguſtam.

MS.A. (χ) καταδιώκεις; ὀπίσω (ψ) λαλῶν τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς (ω) κύριος σήμερον εἰς χεῖράς σου, καὶ (α) ὅτι εὑρὼν (β) ἐκπέμψει (γ) ἀνταποδώσει αὐτῷ, καθὼς (δ) ἐν χερσίν σου *βασιλεία (ε) ἐξολεθρεύσεις (ζ) Μεσσαρὰ

ΚΕΦ. κέ.

1 Καὶ ἀπέθανε Σαμουήλ, καὶ συναθροίζονται
πᾶς Ἰσραήλ, καὶ κόπτονται αὐτὸν, καὶ θάπτουσιν
αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ (α) ἐν Ἀρμαθαίμ. καὶ
ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον (β)
2 Μαών. Καὶ ἦν (γ) ἄνθρωπος ἐν τῇ Μαὼν,
καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ
ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τούτῳ ποίμνια
τρισχίλια, (δ) καὶ αἶγες χίλιαι. καὶ ἐγενήθη
ἐν τῷ κείρειν (ε) τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ
3 Καρμήλῳ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Νάβαλ,
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία. καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ (ζ) συνέσει καὶ ἀγαθὴ τῷ
εἴδει σφόδρα· καὶ ὁ ἄνθρωπος (η) σκληρὸς
καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος
4 κυνικός. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ὅτι κείρει Νάβαλ ὁ Καρμήλιος τὸ ποίμνιον
5 αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια, καὶ
(θ) εἶπε τοῖς παιδαρίοις, Ἀνάβητε εἰς Κάρμηλον
καὶ ἀπέλθατε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρωτήσατε
αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην,
6 Καὶ ἐρεῖτε τάδε, Εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων καὶ ὁ
7 οἶκός σου, καὶ πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα. Καὶ νῦν
ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι νῦν οἱ ποιμένες
σου οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν
αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς
οὐθὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν
ἐν Καρμήλῳ.

CAP. XXV.

Et mortuus eſt Samuel: & congregantur univerſus Iſrael, & plangunt eum, & ſepeliunt eum in domo ſua in Armathem. Et ſurrexit David, & deſcendit in deſertum (a) Maon. Et erat homo in (b) Maon: & (c) greges ejus in Carmelo: et homo magnus valdé: et huic (d) greges ter mille, et capræ mille. Et factum eſt in (e) tondendo gregem ſuum in Carmelo. Et nomen homini Nabal, et nomen uxori ejus (f) Abigæa; et uxor ejus bona intellectu, et (g) bona ſpecie valdé: et homo durus, et malignus in ſtudiis, & homo caninus. Et audivit David in deſerto, quia tondet Nabal Carmelius gregem ſuum. Et miſit David decem pueros, et dixit pueris; Aſcendite in Carmelum, et (h) abite ad Nabal, et interrogate eum in nomine meo in pacem, Et dicetis hæc; (i) In horas et tu ſalvus, et domus tua, et omnia tua ſalva. Et nunc ecce audivi, quia tondent tibi nunc paſtores tui, qui erant nobiſcum in deſerto: et non prohibuimus eos, et non imperavimus eis quicquam omnibus diebus, cùm ipſi eſſent in Carmelo.

MS.A. (α) ἐν Ῥαμᾶ. καὶ (β) Φαράν. Καὶ (γ) ἄνθρωπος Μαὼν, (δ) καὶ χίλιαι αἶγες. καὶ (ε) τὰ ποίμνια (ζ) τῇ συνέσει καὶ καλὴ τῷ (η) πονηρὸς καὶ σκληρὸς ἐν (θ) εἶπεν Δαυὶδ τοῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 בָּתַר מַן נְפַק מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בָּתַר מַן אַתְּ רָדֵיף בָּתַר חַלָּשׁ חַד בָּתַר הֶדְיוֹט חָד׃ וִיהֵי יְיָ 16
17 לְדַיָּן וְיַעְבֵּיד דִּין בֵּינָא וּבֵינָךְ וּגְלֵי קֳדָמוֹהִי וִידוּן דִּינִי וְיִתְפְּרַע עוּלְבָּנִי מִמָּךְ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי
דָּוִד לְמַלָּלָא יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין עִם שָׁאוּל וַאֲמַר שָׁאוּל הֲקָלָךְ דֵּין בְּרִי דָוִד וַאֲרֵים שָׁאוּל
18 19 קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וַאֲמַר לְדָוִד זַכַּי אַתְּ מִנִּי אֲרֵי אַתְּ גְּמַלְתַּנִי טָבְתָא וַאֲנָא גְּמַלְתָּךְ בִּישְׁתָא׃ וְאַתְּ
20 חַוֵּיתָא יוֹמָא דֵין יָת דַּעֲבַדְתְּ עִמִּי טֵיבוּ וְיָת דְּמַסְרַנִי יְיָ בִּידָךְ וְלָא קְטַלְתָּנִי׃ וַאֲרֵי יַשְׁכַּח גְּבַר
יָת בְּעֵיל דְּבָבֵיהּ וְיִשְׁלְחִנֵּיהּ בְּאוֹרַח תַּקְנָא וַיְיָ יְשַׁלְּמִנָּךְ טָבְתָא חֲלַף יוֹמָא דֵין דַּעֲבַדְתָּא לִי׃
21 22 וּכְעַן הָא יְדַעְנָא אֲרֵי מִמְלַךְ תִּמְלוֹךְ וְתִתְקַיַּם בִּידָךְ מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וּכְעַן קַיֵּים לִי
23 בְּמֵימְרָא דַיְיָ דְּלָא תְשֵׁיצֵי יָת בְּנַי בָּתְרַי וְלָא תִפְסוֹק יָת שְׁמִי מִבֵּית אַבָּא׃ וְקַיֵּים דָּוִד לְשָׁאוּל
וַאֲזַל שָׁאוּל לְבֵיתֵיהּ וְדָוִד וְגֻבְרוֹהִי סְלִיקוּ לִמְצַדְתָּא׃

כה

1 וּמִית שְׁמוּאֵל וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל יִשְׂרָאֵל וּסְפַדוּ עֲלוֹהִי וּקְבַרוּהִי בְּבֵיתֵיהּ בְּרָמָה וְקָם דָּוִד וּנְחַת
2 לְמַדְבְּרָא דְפָארָן׃ וְגַבְרָא בְּמָעוֹן וְנִכְסוֹהִי בְּכַרְמְלָא וְגַבְרָא רַב לַחֲדָא וְלֵיהּ עָאן תְּלָתָא
3 אַלְפִין וְאֶלֶף עִזִּין וַהֲוָה בְּמִגַּז יָת עָנֵיהּ בְּכַרְמְלָא׃ וְשׁוּם גַּבְרָא נָבָל וְשׁוּם אִתְּתֵיהּ אֲבִיגָיִל
4 וְאִתְּתָא חַכִּימַת מַדַּע וְשַׁפִּירַת רֵיוַו וְגַבְרָא קְשֵׁי וּבִישׁ עוֹבָדִין וְהוּא מִדְּבֵית כָּלֵב׃ וּשְׁמַע דָּוִד
5 בְּמַדְבְּרָא אֲרֵי גָזֵיז נָבָל יָת עָנֵיהּ׃ וּשְׁלַח דָּוִד עַשְׂרָא עוּלֵמִין וַאֲמַר דָּוִד לְעוּלֵמַיָּא סְקוּ
6 לְכַרְמְלָא וְתֵהֲכוּן לְוָת נָבָל וְתִשְׁאֲלוּן לֵיהּ בִּשְׁמִי לִשְׁלָם׃ וְתֵימְרוּן כְּדֵין לְחַיָּךְ וְאַתְּ שְׁלָם
7 וּבֵיתָךְ שְׁלָם וְכֹל דִּילָךְ שְׁלָם׃ וּכְעַן שְׁמַעִית אֲרֵי גָזְזִין לָךְ כְּעַן רָעַיָּא דִּילָךְ הֲווֹ עִמַּנָא לָא
אַנְזֵיקְנוּנוּן וְלָא שְׁגָא לְהוֹן מִדְּעַם כָּל יוֹמִין דַּהֲווֹ בְּכַרְמְלָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Poſt quem exivit rex Iſrael? poſt quem tu ſecutus? poſt debilem unum, poſt abjectum unum. Et erit Dominus in judicem, et faciet judicium inter me et inter te: et *manifeſtum* ante eum, *& judicabit judicium meum*, & liberabit afflictionem meam à te. Et fuit quando finivit David loqui verba hæc cum Saul, & dixit Saul, Nunquid vox tua iſta fili mi David? et extulit Saul vocem ſuam et luxit. Et dixit ad David, Juſtus tu à me, quia tu retribuiſti mihi bonum, et ego retribui tibi malum. Et tu indicâſti hodie quòd feciſti mecum benignitatem, quòd tradidit me Dñs in manu tua, & non occidiſti me. *S*i enim inveniret vir auctorem inimicitiæ ſuæ, et dimittet eum in via recta? et Dñs rependet tibi bonum propter diem hanc, quod feciſti mihi. Et nunc, ecce ſcivi, quòd regnando regnabis, et ſtabilietur in manu tua regnum Iſrael. Et nunc jura mihi in dicto Domini ꝙ non perdes filios meos poſt me, et non ceſſare facies nomen meum de domo patris mei. Et juravit David Sauli, et ivit Saul ad domum ſuam: et David, et viri ejus aſcenderunt ad-*præſidium*.

CAP. XXV.

Et mortuus eſt Semuel, et congregati ſunt omnis Iſrael, et planxerunt ſuper eum, et ſepelierunt eum in domo ejus in *Ramah:* et ſtetit David & *deſcendit* in deſertum Paaran. Et vir in Maghon, et ſubſtantiæ ejus in Charmela, et vir magnus valde, et illi pecora tria millia, et mille capræ: et fuit cùm tonderet pecora ſua in Charmel. Et nomen viri Nabal, et nomen uxoris ejus Abigail, et mulier ſapiens intelligentia, et pulchra viſu, et vir durus et malus factis; et ipſe ex domo Chaleb. Et audivit David in deſerto ꝙ tondens Nabal pecora ſua. Et miſit David decem adoleſcentes, et dixit David adoleſcentibus, Aſcendite ad Charmel, et ite ad Nabal, et rogabitis illi in nomine meo pacem. Et dicetis ſic; Per vitam tuam, et tu pax, et domus tua pax, et omnia quæ tibi pax. Et nunc audivi quòd tondentes tibi [ſint]: et nunc paſtores tui fuerunt nobiſcum, non læſimus eos, et non defuit illis quicquam omnibus diebus, quibus fuerunt in Charmela.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܒܬܪ ܡܢܘ ܢܦܩܬ ܡܠܟܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܒܬܪ ܡܢܘ ܪܕܦ ܐܢܬ. ܒܬܪ ܟܠܒܐ 15
ܡܝܬܐ. ܘܒܬܪ ܦܪܥܘܫܐ ܚܕ. * ܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܕܝܢܐ. ܘܢܕܘܢ ܒܝܢܝ ܘܒܝܢܟ. ܘܢܚܙܐ ܘܢܕܘܢ 16
ܕܝܢܝ. ܘܢܬܒܥܢܝ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ ܠܡܐܡܪ ܡܠܠܐ ܗܠܝܢ ܠܫܐܘܠ. ܐܡܪ 17
ܠܗ ܫܐܘܠ. ܩܠܟ ܗܘ ܗܢܐ. ܒܪܝ ܕܘܝܕ. ܘܐܪܝܡ ܫܐܘܠ ܩܠܗ. ܘܒܟܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ 18
ܠܕܘܝܕ. ܙܕܝܩ ܐܢܬ ܡܢܝ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܦܪܥܬܢܝ ܛܒܬܐ. ܘܐܢܐ ܦܪܥܬܟ ܒܝܫܬܐ.
* ܘܐܢܬ ܚܘܝܬ ܝܘܡܢܐ ܕܥܒܕܬ ܠܝ ܛܒܬܐ. ܕܐܫܠܡܢܝ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܠܐ ܩܛܠܬܢܝ. 19
* ܘܡܢ ܢܫܟܚ ܒܥܠܕܒܒܗ. ܘܢܫܪܝܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ. ܡܪܝܐ ܢܦܪܥܝܘܗܝ 20
ܛܒܬܐ. ܢܦܪܥܟ ܡܪܝܐ ܚܠܦ ܛܒܬܐ ܕܥܒܕܬ ܠܝ. * ܘܗܫܐ. ܗܐ ܝܕܥܬ. ܕܡܡܠܟܘ 21
ܡܡܠܟ ܐܢܬ. ܘܡܬܩܝܡܐ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܘܬܐ ܕܝܣܪܝܠ. * ܝܡܝ ܠܝ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܘܒܕ 22
ܙܪܥܝ ܡܢ ܒܬܪܝ. ܘܠܐ ܬܘܒܕ ܫܡܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝ. * ܘܝܡܐ ܕܘܝܕ ܠܫܐܘܠ. ܘܐܙܠ ܫܐܘܠ 23
ܠܒܝܬܗ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܣܠܩܘ ܠܡܨܦܝܐ.

* ܦܘܠܓܐ * ܟܗ *

* ܘܡܝܬ ܫܡܘܐܝܠ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗ ܝܣܪܝܠ. ܘܐܪܩܕܘ ܥܠܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܗ 1
ܒܪܡܬܐ. ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܢܚܬ ܠܡܕܒܪܐ ܕܦܐܪܢ. * ܘܓܒܪܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܡܥܘܢ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܒܟܪܡܠܐ. 2
ܘܓܒܪܐ ܪܒ ܗܘܐ ܛܒ ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܥܢܐ. ܘܐܠܦ ܥܙܐ. ܘܗܘܐ ܟܕ ܓܙܐ
ܥܢܗ ܒܟܪܡܠܐ. * ܘܫܡܗ ܕܓܒܪܐ ܢܒܠ. ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܐܒܝܓܝܠ. ܘܐܝܬܝܗ ܗܘܬ. ܫܦܝܪ 3
ܗܘܬ ܚܙܘܗ ܘܡܬܩܢܬܐ. ܘܓܒܪܐ ܢܒܠ. ܩܫܐ ܗܘܐ ܘܒܝܫ ܒܥܒܕܘܗܝ. ܘܟܠܒܝ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ 4
ܒܡܕܒܪܐ ܕܓܙܐ ܢܒܠ ܥܢܗ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܥܣܪܐ ܥܠܝܡܝܢ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܐ. ܣܩܘ 5
ܠܟܪܡܠܐ. ܘܥܘܠܘ ܠܘܬ ܢܒܠ. ܘܫܐܠܘ ܒܫܠܡܗ ܒܫܡܝ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܟܢܐ. ܡܢ 6
ܕܗܘܐ ܚܝ. ܘܐܢܬ ܫܠܝܡ. ܘܒܝܬܟ. * ܪܥܘܬܐ ܕܝܠܟ ܗܘܘ ܥܡܢ. ܘܠܐ ܐܣܟܠܢ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܒܕ 7
ܠܗܘܢ ܡܕܡ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܘ ܒܡܕܒܪܐ.

Poſt quem egreſſus es rex Iſraelis ? & quem 15
perſequeris ? canem mortuum, & pulicem u-
num. Sit dominus judex, judicétque inter 16
me & te, & videat, judicétque cauſam meam,
meque ulciſcatur manibus tuis. Et cùm finé 17
feciſſet David dicendi hæc verba Sauli, dixit
ei Saul, Vox tua eſt hæc fili mi David ? tum
ſublatâ Saul voce ſuâ, flevit. Præterea dixit 18
Saul Davidi, Juſtior me es, quia tu bonum re-
pendiſti mihi, cùm ego malum intulerim tibi.
Tu enim indicâſti hodiè te uſum erga me be- 19
neficio, qui cùm tradiderit me Dominus in
manus tuas, non occidiſti me. Sed cùm in- 20
venerit aliquis inimicum ſuum, & dimiſerit
eum in viam bonam, Dominus rependet illi
bonum : rependat tibi Dominus pro benefi-
cio quod in me exercuiſti. Et nunc ecce cog- 21
novi te certiſſimè regnaturum, & regnum
Iſraelis in manibus tuis firmandum : Jura 22
mihi per Dominum quòd non ſis extincturus
ſemen meum poſt me, neque perditurus no-
men meum è familia patris mei. Juravit- 23
que David Sauli : tum abiit Saul in domum
ſuam; David autem & viri qui cum eo erant,
aſcenderunt ad Maſphia.

CAP, XXV.

Mortuo autem Samuele congregati ſunt 1
omnes Iſraelitæ, & planxerunt eum, & ſe-
pelierunt eum in ſepulchro ipſius in Rama.
David vero ſurgens deſcendit in deſertum
Pharan. Porrò vir quidam erat in Maon, 2
& opes ejus in Carmelo : vir iſte magnus e-
rat valdè, habebátque oves ter mille, & mil-
le capras. Factúmque eſt ut cùm tonderet o-
ves ſuas in Carmelo, (Nomen autem hujus 3
viri erat Nabal, & nomen uxoris ejus Abigal:
& quidem mulier pulchri erat aſpectûs &
formæ, vir autem Nabal ſeverus erat, pravis
moribus, ac rabidus) Audiſſet David in 4
deſerto quòd tonderet Nabal oves ſuas. Qua- 5
propter miſit David decem juvenes, dixítque
David juvenibus, Aſcendite ad Carmelum,
adite Nabalum, ſalutem dicite ei nomine
meo, Et ſic dicite ad eum, Quis fortè vivus 6
maneat ? tu autem ac domus tua ſis incolu-
mis. Paſtores tui nobiſcum erant, nec da- 7
mnum intulimus eis, nec periit illis quicquã
cunctis diebus quibus fuerunt in deſerto.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* في طلب من خرجت يا ملك اسرايل * ومن تطلب مجتهدا * انما تطلب كلبا ميتا * وبرغوثا من 15
البراغيث * يحكم الرب بيني وبينك * وينظر الى ما تصنع بي * ويحكم في امري * وينتقم لي منك 16
* فلما تم داود قوله لساوول * قال له ساوول * هذا صوتك يا داود ابني * فرفع ساوول صوته بالبكاء 17
* وقال ساوول لداود * انت ابر واتقى مني * لانك كافيتني بالخير * وانا كافيتك بالشر * وانت اظهرت 18 19
اليوم انك صنعت معي معروفا * ان الرب اسلمني في يدك ولم تقتلني * واذا وجد الرجل عدوه 20
وظفر به * وصنع به خيرا * يجزيه الرب خيرا * يجزيك الرب خيرا * بدل ما صنعت بي اليوم * فاما الان 21
فقد عرفت انك ستصير * بعدي ملكا * ويصير ملك بني اسرايل اليك * فاحلف لي بالرب انك 22
لا تهلك ذريتي بعدي * ولا تهلك اسمي * ولا تنسي ذكري من بيت ابي * فحلف داود لساوول * 23
وانصرف ساوول الى منزله * وصعد داود واصحابه الى مصفيا *

* الفصل الخامس والعشرون *

* وتوفي صموال النبي * واجتمع جميع بني اسرايل * وناحوا عليه * ودفنوه في مقبرة في الرامة * وقام 1
داود ونزل الى برية فاران * وكان رجل في معون * وعمله في كرمل * وكان الرجل كبيرا عظيما * رب 2
ثلاثة الف نعجة * والف شاة ايضا * وبينما الرجل يجز غنمه في كرمل * واسم الرجل نابال * واسم 3
امراته ابيغال * وكانت امراته جميلة بهية المنظر * وكان نابال رجلا فظا غليظا رديء الخلق *
يشبه الكلاب في صنيعه * فبلغ داود في البرية ان نابال يجز غنمه * فارسل اليه عشرة فتيان * وقال 4 5
داود للفتيان * اصعدوا الى كرمل الى نابال * وسلموا عليه * واقروه مني السلام * وقولوا له كذلك * 6
تعيش وتجز سنين كثيرة * وانت سالم واهل بيتك * كان رعاتك معنا في البرية * ولم نوذهم * 7
ولم يذهب لهم شي جميع الايام التي كانوا معنا في البرية *

Quemnam exîſti quæſitum O rex Iſrae'? & 15
quem ſolicitè quæris? canẽ ſanè mor-
tuum, et pulicem è pulicibus quæris. Judi- 16
cet Dominus inter me et inter te, conſide-
retque ut me tractas; judicet cauſam me-
am, meque vindicet à te. Cùm complêſſet 17
David alloqui Saulem, dixit ad eum Saul,
Vox tua eſt hæc O David fili mi? ſuſtu-
litque Saul vocem ſuam cum fletu, Et ait 18
Saul Davidi, Tu es me juſtior et religioſi-
or, quandoquidem retribuiſti mihi bonum,
cùm ego malũ tibi rependerim. Et tu qui- 19
dem indicâſti hodiè quanto beneficio ſis
me proſecutus; quòd cùm tradiderit me
Dominus in manum tuã, haud interfeceris
me. Cùm autem reperit aliquis inimicum 20
ſuum, ejuſque potitur, nihilominus benefi-
ciis proſequitur illum, beneficia rependit
ei Dominus: rependat tibi Dominus bonum
pro eo quod feciſti mecum hodié. Nunc e- 21
quidem ſcio te regem futurum poſt me, &
regnum Iſraelitarũ ad te devolvendum.
Jura igitur mihi per Dominum quòd non 22
extingues progeniem meam poſt me, neque
delebis nomen meum, nec oblivioni trades
memoriam meam de domo patris mei. Ju- 23
ravit itaque David Sauli, abiitq; Saul in
domum ſuam. David autem cum ſociis
ſuis aſcendit ad Maſphia.

CAP. XXV.

Mortuus eſt autem Samuel propheta, 1
& congregati omnes filii Iſrael plan-
xerunt eum, & ſepelierunt eum in ſe-
pulchro quodam in Rama. Surgens autem
David deſcendit ad deſertum Pharan.
Et erat vir quidam in Maon, cujus opera 2
erant in Carmelo; eratque vir ille magnus
ac præpotens, dominus trium millium o-
vium, & mille caprarum etiam. Dum ita-
que vir iſte tonderet oves ſuas in Carme-
lo, (Nomen autem hujus viri erat Nabal, 3
& nomen uxoris ejus Abigal: & quidem
uxor ejus pulchra erat & aſpectu formo-
ſa, Nabal verò homo erat aſper, rudis, &
incultus, ſimilis canibꝰ in actionibus ſuis.)
Perlatũ eſt ad Davidem in deſerto quòd 4
Nabal tonderet oves ſuas. Miſit ergò 5
ad eum decem pueros, dixitque David
pueris ipſis, Aſcendite in Carmelum ad
Nabal, valere eum jubete, eique ſalutem
dicite nomine meo, Et ſic cum alloqui- 6
mini, Vivas, & multis annis tondeas, cum
tua & familiæ tuæ incolumitate. Erant 7
paſtores tui nobiſcum in deſerto, quibus
nullum intulimus damnum, nec quicquam
deperiit cunctis diebus quibus fuerunt no-
biſcum in deſerto.

שמואל א: כה

gratiā pueri Inveniantque .tibi annunciabunt &,tuos pueros Interroga
8 שְׁאַל אֶת־נְעָרֶיךָ וְיַגִּידוּ לָךְ וְיִמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן
quod obſecro da :venimus bona die *ſuper* quia ,tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ כִּי־עַל־יוֹם טוֹב בָּנוּ תְּנָה־נָּא אֵת אֲשֶׁר
pueri venerunt Et .David tuo filio & ,tuis ſervis tua manus invenerit
9 תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲבָדֶיךָ וּלְבִנְךָ לְדָוִד׃ וַיָּבֹאוּ נַעֲרֵי
nomine in hæc verba omnia juxta Nabal ad ſunt locuti &,David
דָוִד וַיְדַבְּרוּ אֶל־נָבָל כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשֵׁם
:dixit &,David ſervis Nabal reſpondit Et .quieverunt & ;David
10 דָּוִד וַיָּנוּחוּ׃ וַיַּעַן נָבָל אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיֹּאמֶר
ſervi ſunt multiplicati Hodie ?Iſai filius quis & ,David Quis
מִי דָוִד וּמִי בֶן־יִשָׁי הַיּוֹם רַבּוּ עֲבָדִים
capiam Et .ſuorū dominorū *faciebus* à *vir* ſe *dividentes*
11 הַמִּתְפָּרְצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו׃ וְלָקַחְתִּי אֶת־
,meis tonſorib⁹ *mactavi* quam ,meā victimam &,*meas aquas* &,meum panem
לַחְמִי וְאֶת־מֵימַי וְאֵת טִבְחָתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי לְגֹזְזָי
ſunt converſi Et ?*ipſi* unde ,cognovi non quos ,viris dabo &
12 וְנָתַתִּי לַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אֵי מִזֶּה הֵמָּה׃ וַיַּהַפְכוּ
annunciaverunt & ,venerunt &,ſunt reverſi & ; ſuam viā ad David pueri
נַעֲרֵי־דָוִד לְדַרְכָּם וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּדוּ
vos Accingite:ſuis viris David Dixitque .hæc verba omnia ſecundū ei
13 לוֹ כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲנָשָׁיו חִגְרוּ
ſe accinxit &:ſuum gladiū unuſquiſq; ſe accinxerūt Et .ſuū gladiū *vir*
אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגֹּר
quadringenti ferme David poſt aſcenderunt & ; ſuum gladiū David etiā
גַּם־דָּוִד אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּעֲלוּ אַחֲרֵי דָוִד כְּאַרְבַּע מֵאוֹת
uxori Abighail Et .*vaſa ſuper* manſerunt ducenti & ,viri
14 אִישׁ וּמָאתַיִם יָשְׁבוּ עַל־הַכֵּלִים׃ וְלַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת
David miſit Ecce : dicendo ,pueris è unus puer nunciavit Nabal
נָבָל הִגִּיד נַעַר־אֶחָד מֵהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה שָׁלַח דָּוִד
.eos in eſt invect⁹ &,noſtrū dominū *benedicendū* ad deſerto è *legatos*
מַלְאָכִים מֵהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ וַיָּעַט בָּהֶם׃
viſitavimus nec ,*pudefacti fuimus* non & ; valde nobis boni viri Et
15 וְהָאֲנָשִׁים טֹבִים לָנוּ מְאֹד וְלֹא הָכְלַמְנוּ וְלֹא־פָקַדְנוּ
.agro in *nos exiſtendo in* ,eis cum ambulavimus diebus omnibus quicquam
מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הִתְהַלַּכְנוּ אִתָּם בִּהְיוֹתֵנוּ בַּשָּׂדֶה׃
diebus omnibus ,die *etiam* , nocte *etiam* ,*nos ſuper* fuerunt Murus
16 חוֹמָה הָיוּ עָלֵינוּ גַּם־לַיְלָה גַּם־יוֹמָם כָּל־יְמֵי
quid vide & ,ſcito nunc Et .*pecus paſcentes eis cum nos eſſe*
17 הֱיוֹתֵנוּ עִמָּם רֹעִים הַצֹּאן׃ וְעַתָּה דְּעִי וּרְאִי מַה־
ſuper & noſtrum dominum *in* malitia eſt *conſummata* quia , facias
תַּעֲשִׂי כִּי־כָלְתָה הָרָעָה אֶל־אֲדֹנֵינוּ וְעַל־
.eum ad loqui *præ* ,*profectu ſine* filius ipſe & : ejus domum omnem
כָּל־בֵּיתוֹ וְהוּא בֶּן־בְּלִיַּעַל מִדַּבֵּר אֵלָיו׃
utres duos & ,panes ducentos *cepit* & Abighail feſtinavit Et
18 וַתְּמַהֵר אֲבוֹגַיִל וַתִּקַּח מָאתַיִם לֶחֶם וּשְׁנַיִם נִבְלֵי־
centum & ,polentæ ſata quinque & ,*factas* oves quinque & ,vini
יַיִן וְחָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּוֹת וְחָמֵשׁ סְאִים קָלִי וּמֵאָה
.aſinos ſuper poſuit & : caricas ducentas & ,*aridos botros*
צִמֻּקִים וּמָאתַיִם דְּבֵלִים וַתָּשֶׂם עַל־הַחֲמֹרִים׃
.*veniens* vos poſt ego ecce ;*meas facies ad* Tranſite : ſuis pueris Dixitque
19 וַתֹּאמֶר לִנְעָרֶיהָ עִבְרוּ לְפָנַי הִנְנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה
,aſinum ſuper equitante illa ,fuit Et .indicavit non Nabal ſuo viro Et
20 וּלְאִישָׁהּ נָבָל לֹא הִגִּידָה׃ וְהָיָה הִיא רֹכֶבֶת עַל־הַחֲמוֹר
deſcendentes ejus viri &,David ecce & ,montis *abſcondito in* deſcendente &
וְיֹרֶדֶת בְּסֵתֶר הָהָר וְהִנֵּה דָוִד וַאֲנָשָׁיו יֹרְדִים
vanum in Certè : dixit David Et .eis occurrit & : ejus occurſum in
21 לִקְרָאתָהּ וַתִּפְגֹּשׁ אֹתָם׃ וְדָוִד אָמַר אַךְ לַשֶּׁקֶר
fuit viſitatum non & ,deſerto in huic quæ omnia ſervavi
שָׁמַרְתִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָזֶה בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נִפְקַד
.bono pro malum mihi reddidit & ;quicquam ,ſibi quæ omnibus ex
מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מְאוּמָה וַיָּשֶׁב־לִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה׃

Verſio VULG. LAT.

8 Interroga pueros tuos, & indicabunt tibi. Nunc ergò inveniant pueri tui gratiam in oculis tuis: in die enim bona venim⁹, quodcunque invenerit manus tua, da ſervis tuis, & filio tuo David. 9 Cúmq; veniſſent pueri David, locuti ſunt ad Nabal omnia verba hæc ex nomine David: & ſiluerunt. 10 Reſpondens autem Nabal pueris David, ait; Quis eſt David? & quis eſt fili⁹ Iſai? hodiè increverunt ſervi qui fugiunt dominos ſuos. 11 Tollam ergò panes meos, & aquas meas, & carnes pecorum, quæ occîdi tonſorib⁹ meis, et dabo viris quos neſcio unde ſint? 12 Regreſſi ſunt itaque pueri David per viam ſuam, & reverſi venerunt, et nuntiaverunt ei omnia verba quæ dixerat. 13 Tunc ait David pueris ſuis, Accingatur unuſquiſque gladio ſuo. Et accincti ſunt ſinguli gladiis ſuis, accinctúſque eſt & David enſe ſuo: & ſecuti ſunt David quaſi quadringenti viri: porrò ducenti remanſerunt ad ſarcinas. 14 Abigail auté uxori Nabal nuntiavit unus de pueris ſuis, dicens; Ecce David miſit nuntios de deſerto, ut benedicerent domino noſtro: & averſatus eſt eos. 15 Homines iſti, boni ſatis fuerunt nobis, & non moleſti: nec quidquam aliquando periit omni tempore, quo fuim⁹ converſati cum eis in deſerto, 16 Pro muro erant nobis tam in nocte quàm in die, omnibus diebus quibus pavimus apud eos, greges. 17 Quam ob rem conſidera, & recogita quid facias: quoniam completa eſt malitia adverſùm virum tuum, & adverſùm domum tuam; & ipſe eſt filius Belial, ita ut nemo poſſit ei loqui. 18 Feſtinavit igitur Abigail, et tulit ducentos panes, et duos utres vini, et quinq; arietes coctos, et quinque ſata polentæ, et centum ligaturas uvæ paſſæ, & ducentas maſſas caricarum, & 19 poſuit ſuper aſinos. Dixítque pueris ſuis, Præcedite me: ecce, ego poſt tergū ſequar vos: viro autem ſuo Nabal non indi- 20 cavit. Cùm ergò aſcendiſſet aſinum, & deſcenderet ad radices montis, David & viri ejus deſcendebant in occurſum ej⁹: 21 quibus & illa occurrit. Et ait David; Verè fruſtrà ſervavi omnia, quæ hujus erant in deſerto; & non periit quidquam de cunctis quæ ad eum pertinebant: & reddidit mihi malum pro bono.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. cum Tranſlatione LATINA.

8 Ἐρώτησον τὰ (ι) παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι· καὶ εὑρέτωσαν τὰ (κ) παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἥκομεν· δὸς (λ) δὴ ὃ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ (μ) 9 σου τῷ υἱῷ σου τῷ Δαυίδ. Καὶ ἔρχονται τὰ (ν) παιδάρια, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους τούτους πρὸς Νάβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι Δαυίδ. καὶ ἀνεπήδησε, 10 (ξ) Καὶ ἀπεκρίθη Νάβαλ τοῖς παισὶ Δαυίδ, (ο) καὶ εἶπε, Τίς ὁ Δαυίδ, καὶ τίς ὁ υἱὸς Ἰεσσαί; Σήμερον (π) πεπληθυμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου 11 τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Καὶ λήψομαι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ 12 ἀνδράσιν, οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσί; Καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυὶδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν καὶ (ρ) ἦλθον, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ (σ) κατὰ τὰ ῥήματα ταῦ- 13 τα. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ, Ζώσασθε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν (τ) αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω Δαυίδ, ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες· καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν 14 σκευῶν. Καὶ τῇ Ἀβιγαίᾳ γυναικὶ Νάβαλ ἀπήγγειλεν ἓν τῶν παιδαρίων, λέγων, Ἰδοὺ (υ) Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέ- 15 κλινεν ἀπ' αὐτῶν. Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα· οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας 16 ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς. Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ, ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, πάσας τὰς ἡμέρας (φ) ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ 17 ποίμνιον. Καὶ νῦν γνῶθι καὶ ἴδε (χ) σὺ τί ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ (ψ) εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ οὗτος υἱὸς λοιμός, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν. 18 Καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαία καὶ ἔλαβε διακοσίους ἄρτους, καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου, καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα, καὶ πέντε οἰφὶ ἀλφίτου, καὶ γόμορ ἓν σταφίδος, καὶ διακοσίας παλάθας, καὶ 19 ἔθετο ἐπὶ (ω) τοὺς ὄνους. Καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς, Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι· 20 καὶ τῷ ἀνδρὶ (α) αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλε. Καὶ ἐγενήθη, αὐτῆς ἐπιβεβηκυίης ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρους, καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (β) κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς. 21 Καὶ Δαυὶδ εἶπεν, Ἴσως εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθέν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

Interroga pueros tuos, & annunciabunt tibi: Et invenient pueri tui gratiam in oculis tuis; quoniam ſuper diem bonam venimus. Da nunc, quodcunque invenerit manus tua, (k) filio tuo David. Et veniunt (l) pueri, & loquuntur ſermones hos ad Nabal juxta omnia verba hæc in nomine David. Et reſiluit, Et *reſpondit Nabal pueris David, & dixit; Quis eſt David, & quis filius Jeſſæ? Hodie multiplicati ſunt ſervi (m) recedentes unuſquiſque à facie Domini ſui. Et capiam panes meos, & vinum meum, & victimas meas, quas immolavi tondentibus pecora mea, & dabo ea viris, quos non novi, undè ſunt? Et reverſi ſunt pueri David ad viam ſuam, & reverterunt, & venerunt, & annuntiaverunt David ſecundùm verba hæc. Et dixit David viris ſuis; Cingimini unuſquiſque gladium (n) ſuum. Et aſcenderunt poſt David circiter quadringenti viri: & ducenti ſederunt cum vaſis. Et Abigææ uxori Nabal nunciavit unus puerorum, dicens; Ecce David miſit nuntios è deſerto ad benedicendum dominum noſtrum, & declinavit ab eis. Et viri boni nobis valdè, & non prohibuerunt nos, neque imperârunt nobis quicquam omnibus diebus, quibus fuimus apud eos. (o) Et dum eſſemus nos in agro, tanquàm murus erant circa nos & nocte & die, omnibus diebus, quibus fuimus apud eos paſcentes gregem. Et nunc cognoſce, & vide tu, quid facies: quoniam (p) conſummata eſt malitia in dominum noſtrum, & in domum ejus. Et hic eſt filius peſtilentis: & non eſt loqui ad eum. Et feſtinavit Abigæa, & ſumpſit ducentos panes & duo vaſa vini, & quinque oves factas, et quinque (q) œphi farinæ, gomor unum uvæ paſſæ, et ducentas (r) palathas: et poſuit ſuper aſinos. Et dixit pueris ſuis; Præcedite ante me, et ecce ego poſt vos venio. Et viro ſuo non annuntiavit. Et factum eſt, cùm ipſa inſcendiſſet ſuper aſinum, et deſcenderet in tegmine montis; et ecce David, et viri ejus deſcendebant in occurſum ejus. Et obviàm ivit eis. Et David dixit; (ſ) Utique immeritò cuſtodivi omnia ejus in deſerto, et (t) non imperavimus capere ex omnibus ejus quicquam: et retribuit mihi mala pro bonis.*

MS.A. (ι) παιδάρια, καὶ (κ) παιδάρια χάριν (λ) δὴ ἐὰν (μ) σου παιδί σου τῷ υἱῷ σου Δαυίδ. (ν) παιδάρια Δαυίδ, καὶ λαλοῦσιν τῷ Νάβαλ (ξ) Καὶ εἶπεν Νάβαλ (ο) καὶ ἀπεκρίθη, Τίς Δαυίδ, καὶ τίς υἱὸς (π) πεπληθυμμένοι (ρ) ἦλθαν, (σ) κατὰ πάντα τὰ (τ) αὐτοῦ. καὶ περιεζώσαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώσατο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν (υ) ἀπέστειλεν Δαυίδ (φ) ἃς ἤμεθα παρ' (χ) τί σὺ (ψ) εἰς πάντα τὸν (ω) τοῖς ὄνοις. (α) αὐτῆς Νάβαλ οὐκ (β) κατέβαιναν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 שאל ית עולמך ויחוון לך וישכחון עולמיא רחמין בעינך ארי על יום טב אתינא הב כען
9 ית דתשכח ידך לעבדך ולברך לדוד: ואתו עולמי דוד ומלילו עם נבל ככל פתגמיא
10 האלין בשמא דדוד ופסקו: ואתיב נבל ית עבדי דוד ואמר מן דוד ומן בר ישי יומא דין
11 דסגיאין עבדיא דערקין ודמטמרין גבר מן קדם רבוניה: ואסב ית מיכלי וית משתי וית
12 שירותי דאתקינית לגזזי ואתן לגבריא דלא ידעית אי מנן אנון: ואתחזרו עולמי דוד
13 לאורחתהון ותבו ואתו וחויאו ליה ככל פתגמיא האלין: ואמר דוד לגברוהי זריזו גבר ית
חרביה וזריזו גבר ית חרביה וזריז אף דוד ית חרביה וסליקו בתר דוד כארבע מאה
14 גברא ומאתן אשתארו למטר מניא: ולאביגיל אתת נבל חוי עולמא חד מעולמיא
15 למימר הא שלח דוד אזגדיא ממדברא לברכא ית רבוננא וקץ בהון: וגבריא טבין לנא
לחדא ולא אתנזיקנא ולא שגא לנא מדעם כל יומין די הלכנא עמהון כד הוינא שרן
16 בחקלא: שור מקף הוו עלנא אף בליליא אף בימם כל יומין דהוינא עמהון רען ענא:
17 וכען דעי וחזי מה תעבדין ארי גמירא בישתא למיתי על רבוננא ועל כל ביתיה והוא
18 גבר רשיעא מלמללא עמיה: ואוחיאת אביגיל ונסיבת מאתן גריצן דלחם ותרין גרבין
דחמר וחמש עאן תכברא וחמש סאין קליא ומאה אתכלין דענבין יבישין ומאתן מנן
19 דבילתא ושויאת על חמריא: ואמרת לעולמהא עברו קדמי הא אנא בתריכון אתיא
20 ולבעלה נבל לא חויאת: והוה היא רכיבא על חמרא ונחתת בסטר טורא והא דוד
21 וגברוהי נחתין לקדמותה וערעת יתהון: ודוד אמר ברם לשקרא נטרית ית כל די לדין
במדברא ולא שגא מכל דיליה מדעם ואתיב לי בישתא חלף טבתא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Interroga adoleſcentes tuos, et indicabunt tibi, et invenient adoleſcentes miſericordiam in oculis tuis, quia die bono venimus; da nunc quod inveniet manus tua ſervis tuis, et filio tuo David. Et venerunt adoleſcentes David, et locuti ſunt cum Nabal *ſecundùm omnia* verba hæc in nomine David, et finierunt. Et reſpondit Nabal ſervis David, et dixit, Quis David? et quis filius Iſai? hodie *quando* multi ſervi qui fugiunt, et qui abſconduntur vir ab-ante dominum ſuum. Et accipiam cibum meum, et potum meum, et conviviū meū, quæ paravi tonſorib⁹ meis, et dabo viris quos non novi, unde ipſi? Et reverſi ſunt adoleſcentes David in viā ſuā, et redierunt et venerūt, et indicaverūt illi oīa ejuſmodi verba. Et dixit David viris ſuis, Accingite vir gladiū ſuū: et accinxerūt vir gladiū ſuū, et accinxit quoq; David gladiū ſuū, et aſcenderūt poſt David quaſi quadringenti viri; et ducenti relicti ſunt ad cuſtodienda vaſa. Et Abigail uxori Nabal indicavit adoleſcens un⁹ de adoleſcentib⁹, dicendo, Ecce miſit David nuncios ex deſerto ad benedicendū hero noſtro, et abominatus eſt in eos. Et viri boni nobis valde: *et* non læſi ſumus, et non alteratum nobis quicquam omnibus diebus quibus ambulavim⁹ cum illis quando fuimus manentes in agro. Murus circundans fuerunt ſuper nos etiam noctu, etiam interdiu omnib⁹ diebus quibus fuimus cum illis paſcentes pecus. Et nunc cognoſce et vide quid facies; nam completa eſt malitia ut veniat ſuper herū noſtrum, et ſuper omnem domum ejus: et ipſe vir improbus ad loquendū cum eo. Et feſtinavit Abigail et accepit ducentas tortas panis, et duos utres vini, et quinque pecora ſaginata, et quinq; *Zzein* polentæ, et centum palmites uvarū paſſarum, & ducentas portiones caricarum, et poſuit ſuper aſinos. Et dixit adoleſcentibus ſuis, Tranſite ante me, ecce ego poſt vos veniens: et marito ſuo Nabal non indicavit. Et fuit illa inſidens ſuper aſinū, et deſcendens in latere montis; et ecce David et viri ejus deſcendentes ad occurſū ejus, et obviavit eis. Et David dixit, Verùm in vanum cuſtodivi omnia quæ illi in deſerto; non alteratum eſt ex omnib⁹ quæ illi, quicquā: et reddidit mihi malū pro bono.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܫܐܠ ܠܥܒܕܝܟ . ܘܢܚܘܘܢܟ. ܘܗܫܐ ܢܫܟܚܘܢ ܒܥܝܢܝܟ. ܛܠܝܐ ܕܥܒܕܝܟ . ܡܛܠ
ܕܝܘܡܐ ܛܒܐ ܐܬܝܢ. ܗܒ ܡܕܡ ܕܡܫܟܚܐ ܐܝܕܟ ܠܥܒܕܝܟ ܘܠܒܪܟ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܘ 8
ܥܠܝܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ . ܘܐܡܪܘ ܠܢܒܠ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܒܫܡܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܥܢܐ 9
ܢܒܠ . ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܡܢܘ ܕܘܝܕ . ܘܡܢܘ ܒܪܗ ܕܐܝܫܝ. ܝܘܡܢܐ ܣܓܝܘ 10
ܥܒܕܐ ܕܡܬܦܪܩܝܢ ܐܢܫ ܡܢ ܡܪܗ. * ܐܣܒ ܠܚܡܝ ܘܡܝܝ . ܘܢܟܣܬܐ ܕܢܟܣܬ ܠܓܙܘܙܝ
ܘܐܬܠ ܠܓܒܪܐ. ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ. * ܘܗܦܟܘ ܥܠܝܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܐܘܪܚܗܘܢ . 11
ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܐܣܘܪܘ ܐܢܫ 12
ܣܝܦܗ . ܘܐܣܪܘ ܣܝܦܝܗܘܢ. ܘܐܦ ܕܘܝܕ ܐܣܪ ܣܝܦܗ. ܘܣܠܩܘ ܒܬܪ ܕܘܝܕ . ܐܝܟ 13
ܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܡܐܬܝܢ ܦܫܘ ܥܠ ܡܐܢܐ. * ܘܠܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ . ܚܘܝ
ܥܠܝܡܐ ܚܕ ܡܢ ܥܠܝܡܐ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܐܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܡܢ ܡܕܒܪܐ ܠܡܒܪܟܘ ܠܡܪܢ. 14
ܘܐܬܛܦܫ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܓܒܪܐ ܛܒܝܢ ܗܘܘ ܠܢ ܛܒ. ܘܠܐ ܐܒܐܫܘ. ܘܠܐ ܐܘܒܕܢ ܡܕܡ.
ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܠܟܢ ܥܡܗܘܢ. * ܟܕ ܗܘܝܢ ܒܡܕܒܪܐ. ܫܘܪܐ ܗܘܘ ܠܢ. ܐܦ ܒܠܠܝܐ. 15
ܐܦ ܒܐܝܡܡܐ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܗܘܝܢ ܥܡܗܘܢ. ܟܕ ܪܥܝܢ ܗܘܝܢ ܥܢܐ. * ܘܗܫܐ ܕܥܝ ܘܚܙܝ 16
ܡܢܐ ܬܥܒܕܝܢ. ܡܛܠ ܕܓܡܝܪܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܡܪܢ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܘܢܒܠ. 17
ܥܡ ܪܥܘܬܐ ܗܘܐ. * ܘܐܣܪܗܒܬ ܐܒܝܓܝܠ. ܘܢܣܒܬ ܡܐܬܝܢ ܓܪܝܨܢ. ܘܬܪܝܢ ܙܩܝܢ
ܕܚܡܪܐ. ܘܚܡܫ ܥܢܐ ܥܒܝܕܢ. ܘܚܡܫ ܣܐܝܢ ܩܠܝܬܐ. ܘܡܐܐ ܓܒܝܢܝܢ. ܘܡܐܬܝܢ 18
ܕܒܠܝܢ. ܘܣܡܬ ܥܠ ܚܡܪܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܥܠܝܡܐ. ܥܒܪܘ ܩܕܡܝ. ܘܗܐ ܐܢܐ ܒܬܪܟܘܢ 19
ܐܬܝܐ ܐܢܐ . ܘܠܒܥܠܗ ܢܒܠ. ܠܐ ܚܘܝܬ. * ܘܗܝ ܪܟܝܒܐ ܗܘܬ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܢܚܬܐ 20
ܒܛܘܫܝܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܢܚܬܝܢ ܠܘܩܒܠܗ. * ܘܕܘܝܕ ܐܡܪ. ܕܠܣܪܝܩ ܢܛܪܬ 21
ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܦܪܥܢ ܒܝܫܬܐ ܚܠܦ ܛܒܬܐ.

* Sciſcitare ſervos tuos; & indicabunt tibi: nunc ergò inveniant juvenes benevolentiã in oculis tuis, quandoquidem fauſto die venimꝰ: da quod volueris ſervis tuis & filio tuo Davidi. 8 Venientes ergò ſervi Davidis dixerunt Nabali omnia verba iſta nomine Davidis. 9 Sed reſpondens Nabal dixit ſervis Davidis, Quis eſt David? & quis eſt filius Iſai? hodiè multi ſunt ſervi qui defecerunt quiſque à domino ſuo. 10 Tollámne panem meum, & aquam meam, & victimam quam mactavi pro tonſoribus meis, et dabo hominibus quos ignoro undenam ſint? 11 Reverſis itaque juvenibus Davidis in viam ſuam, & indicantibus Davidi omnia verba iſta; 12 Dixit David viris qui ſecum erant, Accingite quiſque gladium ſuum: quibus gladios ſuos accingentibus, David etiam accinxit gladium ſuum: & aſcenderunt poſt Davidem viri circiter quadringenti, ducenti verò manſerunt apud impedimenta. 13 Interim Abigali uxori Nabalis indicavit puer unus ex adoleſcentibus, & dixit, Miſit David nuntios à deſerto ad benedicendum domino noſtro? ipſe verò tædio habuit illos. 14 Cæterùm homines illi boni fuerunt erga nos valdè, nec læſerunt nos, nec ullius rei jacturam nobis attulerunt cunctis diebus quibus verſati ſumus cum eis. 15 Cùm eſſemus in deſerto, muri loco nobis fuerunt tam nocte quàm die, cunctis diebus quibus fuimus cum eis paſcentes oves. 16 Nunc ſcito & conſiderato quid factura ſis, nam definitum eſt malum contra dominum noſtrum, & contra univerſam domum ipſius: Nabal autem erat apud paſtores. 17 Tunc feſtinans Abigal, & accipiens ducentos panes, & duos utres vini, quinque oves paratas, & quinque ſata *tritici* fricti, centum caſeos, & ducentas *ficuum* palathas impoſuit aſinis. 18 Tum dixit ad juvenes, Præcedite me, en ego vos ſequar: Nabali autem viro ſuo non indicavit. 19 Dum ipſa inſidens aſino deſcenderet per operta montis, David & viri qui cum eo erant, aſcendebant obviàm illi. 20 David autem dicebat, Fruſtrà conſervavimus quicquid iſte habebat, reddidit enim nobis malum pro bono. 21

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

*سل عبيدك فانهم يخبروك * هذا فاصنع نصيبا بنا الآن ما يجمل بك * لانا اتيناك نطلب 8
يوما صالحا * اعط داود ابنك وحبيبك ما احببت * فاتى رسل داود نابال * وقالوا له 9
الكلام الذي امرهم به داود * فاجاب نابال عبيد داود وقال لهم * ومن داود * ومن 10
ابن ايساء * كثر العبيد الذي عصوا مواليهم وسعوا العصا * اخذ طعامي وسرابي * 11
وما ذبحت وهيات للذين يجزون غنمي * واعطي قوما لا اعرف من اين هم * ورجع فتيان 12
داود اليه * واخبروا داود بجميع ما كلمهم به نابال * فقال داود لاصحابه * تقلدوا سيوفكم * 13
فتقلد القوم سيوفهم * وتسلح داود وتقلد سيفه * وصعد مع داود نحو من اربع
ماية رجل * وبقي مايتان رجل يحفظون متاعهم * فاما ابيغال امراة نابال فاخبرها في 14
من مماليكها * وقال * ان داود ارسل رسلا من البرية يدعوا لسيدنا ويهنيه * وسخر مولانا
بهم * وكان القوم في البرية لنا عونا ويحفظونا * ولم يوذونا * ولم يذهب لنا شي جميع 15
الايام التي مكثنا معهم * وكانوا شبه السور حيث كنا في البرية * يحفظونا ليلا ونهارا 16
حيث كنا نرعا غنمنا معهم * فاعلمي الآن انه سيصيبنا منهم بلية * فاحتالي لنفسك * 17
من اجل انه سينزل البلاء بمولانا وبجميع اهل بيته * وكان نابال خارجا مع الرعاة * فاسرعت 18
ابيغال واخذت مايتين رغيف * وزقي خمر * وخمسة مساليخ لحم * وخمسة اصع حنطة مقلوة *
ومايه جبنة * ووعاء فيه تين * وحملته على الحمير * وقالت لغلمانها * جوزوا بين يدي * 19
فاني اتبعكم سريعا * ولم تخبر زوجها بذلك * فاستقبلها داود واصحابه يصعدون * فلما بلغهم 20 21
قال داود * باطلا حفظنا مواشي نابال في البرية * ولم يوجد من غنمه شيا * فجازانا شرا بمعروف
صنعنا به *

Interroga ſervos tuos, qui id indicabunt tibi: exerce igitur gratiam erga nos prout gratū tibi fuerit, quandoquidem ad te venimus fauſtum diem precaturi: impertire Davidi filio tuo & dilecto tuo quicquid volueris. 8 *Venerunt ergò nuntii Davidis ad Nabal, & dixerunt ei verba quæ mandaverat ipſis David.* 9 *Reſpondens Nabal ſervis Davidis dixit ad eos, Ecquis eſt David, quiſve filiꝰ Iſai? crevit* numerus *ſervorū qui rebellârunt contra heros ſuos et baculum abſciderunt,* (id eſt, deſciverunt.) 10 *Num acciperem cibum meum & potum meum, quódque mactavi et præparavi his qui tondent oves meas, & darem hominibus qui unde ſint ignoro?* 11 *Redeuntibus itaque pueris Davidis ad eum, & renuntiantibus Davidi quæcunque ſibi locutus fuerat Nabal,* 12 *Ait David ſociis ſuis, Accingimini gladiis veſtris: & accincti ſunt viri gladiis ſuis: armavit ſe quoque David, accinxitque ſe gladio ſuo, & aſcenderunt poſt Davidem fermè quadringenti viri, ducenti autem viri manſerunt ad cuſtodiendam ſupellectilem ſuam.* 13 *Porrò Abigali uxori Nabalis indicavit puer quidam è ſubditis ejus, ac dixit, Miſit quidem David nuntios ex deſerto* fauſta *precatum hero noſtro eique gratulatum; herus autem noſter deriſit illos.* 14 *Homines verò illi adjumento nobis erant in deſerto, & cuſtodiebant nos, nec offecerunt nobis, nec ulla nobis deperiit res cunctis diebus quibus morati ſumus cum eis.* 15 *Imò erant nobis veluti murꝰ dum eſſemꝰ in deſerto, cuſtodientes nos noctu diúque dum paſceremus oves noſtras apud illos: nunc ergò ſcias malum nobis ab ipſis eventurum.* 16 *Quapropter tibimetipſi proſpice; nam* alioqui *infortunium premet herum noſtrum & omnes domeſticos ejus: interim Nabal foris erat cum paſtoribus.* 17 *Feſtinans igitur Abigal accepit ducentos panes, duos utres vini, quinque decorticata carniū* corpora, *ſata tritici frixi quinq;, centum caſeos, & vas plenum ficubus, impoſuitque aſinis.* 18 *Tum dixit pueris ſuis, Præcedite me; nam ego mox ſum vos ſecutura: id autem non indicavit marito ſuo.* 19 *David igitur & ſocii ſui aſcendentes offenderunt eam:* 20 *Et cùm perveniſſet ad eos, dixit David, Fruſtrà conſervavimus pecudes Nabalis in deſerto, ut nihil ablatum ſit ex ovibus ejus, & is rependit nobis injuriam pro beneficio quo uſi ſumus in eum.* 21

שמואל א׃ כה

reliquero ſi , addat ſic & , David inimicis Deus faciat Sic
22 כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאֹיְבֵי דָוִד וְכֹה יֹסִיף אִם־אַשְׁאִיר
vidit Et .parietem in mingentem mane ad uſque ei quæ omnibus ex
23 מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ עַד־הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר׃ וַתֵּרֶא
ſe proſtravit &,aſino *deſuper* deſcendit &,feſtinavit &,David Abighail
אֲבִיגַיִל אֶת־דָּוִד וַתְּמַהֵר וַתֵּרֶד מֵעַל הַחֲמוֹר וַתִּפֹּל
cecidit Et .terram ſe incurvavit & , *ſuas facies* ſuper David *facies* in
24 לְאַפֵּי דָוִד עַל־פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרֶץ׃ וַתִּפֹּל
loquatur & , *iniquitas mi domine ego me In* : dixit & ,ejus pedes *ſuper*
עַל־רַגְלָיו וַתֹּאמֶר בִּי־אֲנִי אֲדֹנִי הֶעָוֺן וּתְדַבֶּר־
.tuæ ancillæ verba audi & ,tuis auribus in tua ancilla obſecro
נָא אֲמָתְךָ בְּאָזְנֶיךָ וּשְׁמַע אֵת דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ׃
,hunc *profectu abſque* virum *ad* ſuum cor meus dominus ponat quæſo Ne
25 אַל־נָא יָשִׂים אֲדֹנִי ׀ אֶת־לִבּוֹ אֶל־אִישׁ הַבְּלִיַּעַל הַזֶּה
:eo cū *vilitas* &,ej⁹ nomē Nabal :*ipſe* ſic ſuū nomē ſecundū quia,Nabal ſuper
עַל־נָבָל כִּי כִשְׁמוֹ כֶּן־הוּא נָבָל שְׁמוֹ וּנְבָלָה עִמּוֹ
.miſiſti quos ,mei domini pueros vidi non tua ancilla ego &
וַאֲנִי אֲמָתְךָ לֹא רָאִיתִי אֶת־נַעֲרֵי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שָׁלָחְתָּ׃
te prohibuit quia ,tua anima vivit & ,Dominus vivit mi domine nunc Et
26 וְעַתָּה אֲדֹנִי חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אֲשֶׁר מְנָעֲךָ
.tibi tuam manum ſervaret & ,ſanguinibus in *veniendo à* DOMINUS
יְהוָה מִבּוֹא בְדָמִים וְהוֹשֵׁעַ יָדְךָ לָךְ
.malum *meū dominum ad* quærentes & ,tui inimici Nabal ſicut ſint nunc Et
וְעַתָּה יִהְיוּ כְנָבָל אֹיְבֶיךָ וְהַמְבַקְשִׁים אֶל־אֲדֹנִי רָעָה׃
,meo domino tua ancilla attulit quam , hæc benedictio nunc Et
27 וְעַתָּה הַבְּרָכָה הַזֹּאת אֲשֶׁר־הֵבִיא שִׁפְחָתְךָ לַאדֹנִי
Parce .mei domini *pedibus in ambulantibus* pueris detur &
28 וְנִתְּנָה לַנְּעָרִים הַמִּתְהַלְּכִים בְּרַגְלֵי אֲדֹנִי׃ שָׂא
Dominus faciet faciendo quia : tuæ ancillæ prævaricationi obſecro
נָא לְפֶשַׁע אֲמָתֶךָ כִּי עָשֹׂה־יַעֲשֶׂה יְהוָה
meus dominus Domini prælia quia , *fidelem* domum meo domino
לַאדֹנִי בַּיִת נֶאֱמָן כִּי־מִלְחֲמוֹת יְהוָה אֲדֹנִי
homo ſurrexit Et.tuis diebus à te in eſt inventa non malitia &,eſt præliat⁹
29 נִלְחָם וְרָעָה לֹא־תִמָּצֵא בְךָ מִיָּמֶיךָ׃ וַיָּקָם אָדָם
mei domini anima erit & ; tuā animā quærendū ad & ,te perſequendū ad
לִרְדָפְךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי
tuorū inimicorū animā &,tuo Deo Domino cū *vitarum* faſciculo in colligata
צְרוּרָה ׀ בִּצְרוֹר הַחַיִּים אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ
fecerit cùm ,erit Et .fundæ *curvaturæ* medio in *eam jaciet funda*
30 יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע׃ וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה
,te ſuper bonum eſt locutus quod omne ſecundū meo domino Domin⁹
יְהוָה לַאדֹנִי כְּכֹל אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶת־הַטּוֹבָה עָלֶיךָ
tibi hoc erit non Et : Iſrael ſuper *ducem in* tibi præceperit &
31 וְצִוְּךָ לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא תִהְיֶה זֹאת ׀ לְךָ
effundendum ad & ,meo domino cordis offendiculum *in* & *vacillationem in*
לְפוּקָה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי וְלִשְׁפָּךְ־
benefecerit & ; ſibi meus domin⁹ ſalutē faciendū ad & ,gratis ſanguinem
דָּם חִנָּם וּלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטִב
David Dixitque .tuæ ancillæ recordaberis & ,meo domino Dominus
32 יְהוָה לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ אֶת־אֲמָתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
die te miſit qui , Iſrael Deus Dominus Benedictus: Abighail ad
לַאֲבִיגַל בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם
quæ ,tu benedicta & ,*tua diſcretio benedicta* Et .mei occurſum in hac
33 הַזֶּה לִקְרָאתִי׃ וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ וּבְרוּכָה אָתְּ אֲשֶׁר
meā manū *ſervando* & ,ſanguinib⁹ in *veniendo à* hac die me prohibuiſti
כְּלִתִנִי הַיּוֹם הַזֶּה מִבּוֹא בְדָמִים וְהֹשֵׁעַ יָדִי
me prohibuit qui Iſrael Deus Dominus vivit quidem Et .mihi
34 לִי׃ וְאוּלָם חַי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מְנָעַנִי
ſi quia ,mei occurſū in veniſſes &,feſtinâſſes niſi quia :tibi *malefaciendo à*
מֵהָרַע אֹתָךְ כִּי ׀ לוּלֵי מִהַרְתְּ וַתָּבֹאתִי לִקְרָאתִי כִּי אִם־
.*pariete in* mingens ,matutinam lucem ad uſque Nabal ipſi remanſiſſet
נוֹתַר לְנָבָל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר׃

Verſio VUL.LAT.

22 Hæc faciat Deus inimicis David, & hæc addat, ſi reliquero de omnibus quæ ad ipſum pertinent uſque manè, mingentem ad parietem. 23 Cùm autem vidiſſet Abigail David, feſtinavit, & deſcendit de aſino, & procidit coram David ſup faciem ſuam, & adoravit ſuper terram. 24 Et cecidit ad pedes ejus, & dixit; In me ſit, domine mi, hæc iniquitas: loquatur, obſecro, ancilla tua in auribus tuis: et audi verba famulæ tuæ. 25 Ne ponat, oro, domin⁹ me⁹ rex cor ſuum ſuper virum iſtū iniquum Nabal: quoniam ſecundùm nomen ſuum ſtultus eſt, & ſtultitia eſt cum eo: ego autem ancilla tua non vidi pueros tuos, domine mi, quos miſiſti. 26 Nunc ergò, domine mi, vivit Dñs & vivit anima tua, qui prohibuit te ne venires in ſanguinē, & ſalvavit manū tuam tibi: & nunc fiant ſicut Nabal inimici tui, & qui quærunt domino meo malū. 27 Quapropter ſuſcipe benedictionē hanc, quā attulit ancilla tua tibi domino meo: & da pueris qui ſequuntur te dominū meū. 28 Aufer iniquitatē famulæ tuæ: faciens enim faciet Dñs tibi dño meo domū fidelē, quia prælia Dñi, domine mi, tu præliaris: malitia ergò non inveniatur in te omnibus diebus vitæ tuæ. 29 Si enim ſurrexerit aliquando homo perſequens te, & quærens animam tuam, erit anima domini mei cuſtodita quaſi in faſciculo viventium apud Dominū Deum tuum: porrò inimicorum tuorum anima rotabitur, quaſi in impetu & circulo fundæ. 30 Cùm ergò fecerit Dominus tibi domino meo omnia quæ locutus eſt bona de te, & conſtituerit te ducem ſuper Iſrael; 31 Non erit tibi hoc in ſingultū, & in ſcrupulum cordis domino meo, quòd effuderis ſanguinem innoxium, aut ipſe te ultus fueris: & cùm benefecerit Dominus domino meo, recordaberis ancillæ tuæ. 32 Et ait David ad Abigail; Benedictus Dominus Deus Iſrael, qui miſit hodiè te in occurſum meum, et 33 benedictum eloquiū tuum. Et benedicta tu, quæ prohibuiſti me hodiè ne irem ad ſanguinē, 34 & ulciſcerer me manu meâ. Alioquin, vivit Dominus Deus Iſrael, qui prohibuit me ne malum facerem tibi: niſi citò veniſſes in occurſum mihi, non remanſiſſet Nabal uſque ad lucem matutinam, mingens ad parietem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυὶδ ϗ τάδε προσθείη, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ Νάβαλ ἕως πρωῒ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον. 23 Καὶ εἶδεν Ἀβιγαία τὸν Δαυὶδ, ϗ ἔσπευσε ϗ κατεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ὄνου, ϗ ἔπεσεν ἐνώπιον Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, ϗ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν (γ) γῆν. 24 Ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριέ μου ἡ ἀδικία μου· λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὦτά σου, ϗ ἄκουσον (δ) λόγων τῆς δούλης 25 σου. Μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν (ε) τοῦτον, ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα (ζ) αὐτοῦ οὗτός ἐστι· Νάβαλ ὄνομα αὐτῷ, ϗ ἀφροσύνη μετ᾽ αὐτοῦ. ϗ ἐγὼ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ (η) παιδάρια τοῦ 26 κυρίου μου ἃ ἀπέστειλας. Καὶ νῦν (θ) κύριέ μου, ζῇ κύριος ϗ ζῇ ἡ ψυχή σου, καθὼς ἐκώλυσέ σε κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῶον, ϗ σώζειν τὴν χεῖρά σου σοί. ϗ νῦν γένοιντο ὡς Νάβαλ οἱ ἐχθροί σου ϗ οἱ 27 ζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου κακά. Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου, (ι) ϗ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι τῷ κυρίῳ μου. 28 Ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου, (κ) ὅτι ποιῶν ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου (λ) οἶκον πιστὸν, ὅτι πόλεμον κυρίου μου ὁ (μ) κύριος πολεμεῖ, ϗ κακία οὐχ εὑρεθήσεται ἐν 29 σοὶ πώποτε. Καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε ϗ ζητῶν τὴν ψυχήν σου, ϗ ἔσται (ν) ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ, ϗ ψυχὴν (ξ) ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέ- 30 σῳ τῆς σφενδόνης. Καὶ ἔσται ὅτε (ο) ποιήσῃ κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σὲ, ϗ ἐντελεῖταί σοι 31 (π) εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ, Καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βδελυγμὸς ϗ (ρ) σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου, ἐκχέαι αἷμα ἀθῶον δωρεὰν, ϗ σῶσαι χεῖρα κυρίῳ μου αὐτῷ· ϗ ἀγαθῶσαι κύριος τῷ κυρίῳ μου, ϗ μνησθή- 32 σῃ τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι (σ) αὐτῇ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ Ἀβιγαίᾳ, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (τ) ἀπάντησίν μοι, καὶ 33 εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, Καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, ϗ σῶσαι χεῖρά μου 34 ἐμοί. Πλὴν ὅτι ζῇ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκώλυσέ με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαί σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας ϗ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν (υ) μοι, τότε εἶπα, Εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωῒ οὐρῶν πρὸς τοῖχον.

Hæc faciat Deus (u) ipſi David, & hæc adjiciat, ſi relinquam ex omnibus qui ſunt ipſius Nabal, uſque manè, mingentem ad parietem. Et vidit Abigæa David, & feſtinavit, & deſcendit ab aſino, & cecidit coram David in faciem ſuam, & adoravit cum ſuper terram (x) Ad pedes ejus, & dixit; In me, domine mi, injuſtitia (y) mea. Loquatur nunc ſerva tua in aures tuas, & audi ſermones ſervæ tuæ. Ne nunc ponat dominus meus cor ſuum ſuper hominem peſtilentem (z) hunc: quia juxta nomen ſuum (aa) hic eſt. Nabal nomen ei: (bb) & inſipientia cum eo. Et ego ſerva tua non vidi pueros domini mei, quos miſiſti. Et nunc, domine mi, vivit Dominus, & vivit anima tua; ſicut prohibuit te Dominus, nè venires in ſanguinem innoxium, & (cc) ſervares manum tuam tibi. Et nunc fiant tanquàm Nabal, inimici tui, & qui quærunt domino meo mala. Et nunc accipe benedictionem hanc, quam attulit ſerva tua domino meo: & dabis pueris, qui aſſiſtunt domino meo. Tolle nunc iniquitatem ancillæ tuæ, quia faciens faciet Dominus domino meo domum fidelem: quia prælium domini mei Dominus præliatur, & malitia non invenietur in te unquam. Et ſurget homo perſequens te, & quærens animam tuam: & erit anima domini mei illigata in vinculo vitæ apud Dominum Deum: & animam inimicorum tuorum rotabis in medio fundæ. Et erit cū fecerit Dominus domino meo omnia quæcunq; locutus eſt bona ſuper te, & mandabit tibi in ducem ſuper Iſrael; Et non erit tibi hoc (dd) abominatio, & (ee) ſcandalum domino meo, effundere ſanguinem innoxium gratis, & ſervare manum domino meo ſibi. Et benefaciat Dominus domino meo, & recordêris ancillæ tuæ ad benefaciendum ei. Et dixit David Abigææ, (ff) Benedictus Domin⁹ Deus Iſrael, qui miſit te hodiè in hac in occurſū mihi, et benedict⁹ modus tuus, Et benedicta tu, quæ prohibuiſti me hodiè, in (gg) hac venire ad ſanguines, (hh) et ſervando manū meā mihi. Verumtamen vivit Domin⁹ De⁹ Iſrael, qui prohibuit me hodiè malefacere tibi; quia niſi feſtinabas, atq; adveniebas in occurſum mihi; tunc dixeram, Si remanebit ipſi Nabal uſq; ad lucem matutinam mingens ad parietem.

MS. A. γῆν, Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ (δ) τὸν λόγον (ε) τοῦτον ἐπὶ Νάβαλ, ὅτι (ζ) αὐτοῦ καὶ ἀφροσύνη μετ᾽ αὐτοῦ· αὐτός ἐστιν Νάβαλ, καὶ ἀφροσύνη μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ (η) παιδάριά σου ἃ (θ) κύριε, ζῇ (ι) λάβε καὶ (κ) ὅτι ποιήσει κύριος (λ) οἶκον, ὅτι (μ) κύριός μου πολεμεῖ, (ν) ἡ ψυχὴ (ξ) τῶν ἐχθρῶν (ο) ποιήσει (π) κύριος εἰς (ρ) σκάνδαλον καρδίας τῷ (σ) αὐτήν. (τ) ἀπάντησιν ἐμοί. (υ) ἀπαντήν μοι,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 כדין יעביד אלהים לסנאי דוד וכדין יוסיף אם אשאיר מכל דיליה עד מנהר צפרא ידע
23 מדע : וחזת אביגיל ית דוד ואוחיאת ואתרכינת מעל חמרא ונפלת לאפי דוד על אפהא
24 וסגידת על ארעא : ונפלת על רגלוהי ואמרת בבעו עלי דילי רבוני חובא ותמלל כען
25 אמתך קדמך ותשמע ית פתגמי אמתך : לא כען ישוי רבוני ית לביה על גברא שטיא
הדין על נבל ארי כשמיה כן הוא נבל שמיה וטפשותא עמיה ואנא אמתך לא חזיתי ית
26 עולמי רבוני דשלחתא : וכען רבוני קים הוא יי וחיי נפשך די מנעך יי מלמשפך דם זכאי
27 ולמפרק ידך לך וכען יהון כנבל סנאך ודתבעין על רבוני בישתא : וכען תקרובתא הדא
28 דאיתיארת אמתך לרבוני ותתיהב לעולמיא דמשמשין קדם רבוני : שבוק כען לחובי
אמתך ארי קימא יקים יי לרבוני מלכו קימא ארי קרבי עמא דיי רבוני מגיח ובישתא
29 לא אשתכחת בך מיומך : וקם אנשא למרדפך ולמבעי למקטלך ותהא נפשא דרבוני
גניזא בגנז חיי עלמא קדם יי אלהך וית נפש בעלי דבבך יפרחנה כמא דמפרחין אבנא
30 בקלעא: ויהוה כד יקים יי לרבוני ככל דמלל לאיתאה טבתא עלך ויפקדנך למהוי מלכא
31 על ישראל: ולא תהי דא לך ליצפא ולתקלת לב לרבוני ולמשפך דם זכאי מגן ולמפרק
32 רבוני ליה וכד יוטיב יי לרבוני ותדכר ית אמתך : ואמר דוד לאביגיל בריך יי אלהא
33 דישראל דשלחך יומא דין לקדמותי : ובריך מדעיך ובריכא את דמנעתני יומא הדין
34 מלמשפך דם זכאי ולמפרק ידי לי: וברם קים הוא יי אלהא דישראל דמנעני מלאבאשא
ליך ארי אלו לא פון אוחית ואתית לקדמותי אלהן אשתאר לנבל עד מנהר צפרא
ידע מדע :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Sic faciat *Deus* odientibus David, et ſic addat, ſi relinqui faciam ex omnibus quæ illi, uſque ad lucem auroræ cognoſcentem cognitionem. Et vidit Abigail David et feſtinavit, et inclinata eſt deſuper aſino, et cecidit ad faciem David ſup faciem ſuam, et adoravit ſup terram. Et cecidit *ad* pedes ejus, et dixit, Obſecro, ſuper me quæ mihi, domine mi, culpa: et loquatur nunc ancilla tua ante te, et audias verba ancillæ tuæ. Non, nunc, ponat dñs me⁹ cor ſuum ſup virū ſtultū hunc ſup Nabal, nam ut nomen ejus, ſic ille; Nabal nomen ejus, et ſtoliditas cū illo: et ego ancilla tua non vidi adoleſcentes domini mei quos miſiſti. Et nunc domine mi, permanens ipſe Dñs, et vivit anima tua, quòd prohibuit te Dñs ab effundendo ſanguinem, *innocentem*, et ab ulciſcendo manu tua te, et nunc erunt ut Nabal oſores tui, et qui quærunt ſup dominū meū malū. Et nunc oblatio hæc, quam venire fecit ancilla tua domino meo, et dabitur adoleſcentibus qui miniſtrant ante dominū meū. Ignoſce nunc culpis ancillæ tuæ, quia firmando firmabit Dñs domino meo regnū firmū, quoniam bella populi Dñi dominus meus init, et malū non inventū eſt in te à die tuo. Et ſurrexit homo ad perſequendū te, et ad quærendū occidere te; et erit anima domini mei *repoſita* in theſauro vitarū ſeculi ante Dñm Deum tuū, et animam auctorū inimicitiæ tuæ volare faciet, ut qui volare faciunt lapides in funda. Et erit quando firmabit Dñs domino meo juxta omnia quæ locutus eſt ad venire faciendū bonum ſup te, et juberi faciet te eſſe regem ſuper Iſrael. Et non erit hoc tibi in anxietatem et in pond⁹ cordis domino meo, et ad effundendum ſanguinem innoxium fuſtra, et ad ulciſcendū dominū meū ſibi; et quando benefecerit Dñs domino meo, et recordaberis ancillam tuam. Et dixit David ad Abigail, Benedictus Dñs Deus Iſrael, qui miſit te hodie in occurſū meum. Et benedicta cognitio tua, et benedicta tu, quæ prohibuiſti me ab effundendo ſanguinē innoxiū, et me ulciſcendo manu mea. Et verùm permanens ipſe Dñs Deus Iſrael, qui prohibuit me à malefaciendo tibi, quòd niſi fortè feſtinaſſes, et veniſſes in occurſum meū, ſi utiq; relict⁹ foret Nabali, donec luceret aurora, cognoſcens cognitionem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕܗ ܕܘܝܕ . ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܗ . ܐܢ ܢܫܬܒܩ ܡܕܡ ܕܐܝܬ 22
ܠܗ ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ . ܕܡܫܬܢ ܒܣܘܪܐ . * ܘܚܙܬ ܐܒܝܓܠ ܠܕܘܝܕ . ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܘܢܚܬܬ 23
ܡܢ ܚܡܪܐ . ܘܢܦܠܬ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܦܝܗ̈ . ܘܣܓܕܬ ܠܗ ܥܠ ܐܪܥܐ . * ܘܢܦܠܬ 24
ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ . ܘܐܡܪܬ . ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ . ܥܠܝ ܡܪܝ ܚܛܗܐ . ܬܡܠܠ ܐܡܬܟ
ܩܕܡܝܟ ܥܠ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܢܒܠ . * ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܫܡܗ . ܗܟܢܐ ܗܘ . ܢܒܠ ܫܡܗ . 25
ܘܣܟܠܘܬܗ ܥܡܗ . ܘܐܢܐ ܐܡܬܟ . ܠܐ ܚܙܝܬ ܠܛܠܝ̈ܐ ܕܫܕܪ ܡܪܝ . * ܘܗܫܐ ܡܪܝ . ܚܝ 26
ܗܘ ܡܪܝܐ . ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ ܕܡܪܝ . ܕܠܐ ܬܐܬܐ ܠܕܡܐ . ܘܢܦܪܩܝܟ ܡܪܝܐ . ܘܗܫܐ ܡܪܝ .
ܢܗܘܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ . ܐܝܟ ܢܒܠ . ܘܕܒܥܝܢ ܠܟ ܒܝܫܬܐ . * ܘܗܫܐ . ܒܘܪܟܬܐ ܗܕܐ ܕܐܝܬܝܬ 27
ܐܡܬܟ ܠܡܪܝ . ܬܬܝܗܒ ܠܛܠܝ̈ܐ ܕܡܗܠܟܝܢ ܒܬܪ ܡܪܝ . * ܘܫܒܘܩ ܣܟܠܘܬܐ 28
ܠܐܡܬܟ . ܡܛܠ ܕܡܥܒܕ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܡܪܝ . ܒܝܬܐ ܗܘ ܡܗܝܡܢܐ . ܡܛܠ
ܕܩܪ̈ܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ . ܡܪܝ ܡܩܪܒ . ܘܒܝܫܬܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚܬ ܒܟ ܡܢ ܝܘܡܝܟ .
* ܘܢܩܘܡ ܒܪܢܫܐ ܠܡܪܕܦܟ ܘܠܡܒܥܐ ܢܦܫܟ . ܘܬܗܘܐ ܢܦܫܗ ܕܡܪܝ ܨܪܝܪܐ ܒܨܪܪܐ ܕܚܝܐ 29
ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ . ܘܢܦܫܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟ ܢܛܪܘܦ ܡܪܝܐ ܒܓܘ ܟܦܐ ܕܩܠܥܐ . * ܘܢܗܘܐ 30
ܕܟܕ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܡܪܝ ܛܒܬܐ ܠܟ . ܘܢܦܩܕܟ ܡܕܒܪܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ . * ܠܐ ܬܗܘܐ 31
ܠܟ ܗܕܐ ܠܬܘܩܠܬܐ ܘܠܡܟܫܘܠܐ ܕܠܒܟ . ܠܡܐܫܕ ܕܡܐ ܕܡܓܢ . ܘܡܐ ܕܐܛܒ ܠܟ ܡܪܝܐ .
ܬܥܗܕܝܗ ܠܐܡܬܟ . * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܓܠ . ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . 32
ܕܫܕܪܟ ܝܘܡܢܐ ܠܐܘܪܥܝ . * ܒܪܝܟ ܗܘ ܛܥܡܟ . ܘܒܪܝܟܐ ܐܢܬܝ . ܕܟܠܝܬܝܢܝ ܝܘܡܢܐ 33
ܕܠܐ ܐܥܘܠ ܠܕܡܐ . ܘܦܪܩܬܝܢܝ ܐܝܕܝ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܕܡܐ . * ܒܪܡ . ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 34
ܕܐܝܣܪܝܠ . ܕܟܠܢܝ ܕܠܐ ܐܒܐܫ ܠܟܝ . ܐܠܘܠܐ ܐܣܬܪܗܒܬܝ ܘܐܬܝܬܝ ܠܐܘܪܥܝ . ܠܐ ܐܫܬܒܩ
ܠܢܒܠ ܥܕܡܐ ܠܢܘܗܪܐ ܕܨܦܪܐ . ܕܡܫܬܢ ܒܣܘܪܐ .

* Sic faciat Dominus ſervo ſuo Davidi, & ſic 22
addat ei, ſi quicquam ex his quæ habet, reli-
ctum fuerit uſque ad matutinum, appenſum
ad parietem. Cùm itaq; vidiſſet Abigal Da- 23
videm, feſtinans deſcendit de aſino: & proci-
dens ante Davidem in faciem ſuam, adoravit
eum ſuper terram. Corruitq; ad pedes ejus, 24
& ait; Obſecro te domine mi, mihi domine
mi, culpa *imputetur: ſed* loquatur ancilla tua
coram te de viro iſto Nabale. Nam quale eſt 25
nomen ejus, talis ipſe: Nabal eſt nomen ejus,
& dedecus ejus comitatur eum: ego verò an-
cilla tua non videram juvenes quos miſerat
dominus meus. Nunc ergò domine mi, *ut* 26
vivit Dominus, & per vitam animæ tuæ do-
mine mi, non attinges ſanginem; quin, liberet
te Domin⁹ Nunc domine mi, ſint hoſtes tui &
qui quærunt tibi malũ, ſicut Nabal. Jam verò 27
benedictionem hanc attulit ancilla tua domi-
no meo: benedictionem *hanc* dato juvenibus
qui ſequuntur veſtigia domini mei. Et con- 28
dona culpam ancillæ tuæ: nam Dominus me⁹
certiſſimè paraturus eſt domino meo domũ
iſtam fidelẽ, quia *quamvis* bella Domini ge-
rat dominus me⁹, malũ tamen non eſt inven-
tum in te à diebus tuis. Et *licèt* homo decre- 29
verit perſequi te & quærere animam tuam,
tamen anima dñi mei colligata eſt in faſcicu-
lo vitæ apud Dominũ Deum tuũ; animam ve-
rò inimicorum tuorum ejaculabitur Domin⁹
in medio lancis fundæ *poſitam.* Sic fiet, ut 30
cùm fecerit Dñs domino meo bonum, teq;
moderatorem præpoſuerit Iſraeli; Non ſit 31
tibi hoc titubationi et offendiculo cordis tui,
gratìs effudiſſe ſanguinem? cúmq; benefecerit
tibi Dominus, recorderis ancillæ tuæ. Tum 32
dixit David Abigali, Benedictus ſit Dominus
Deus Iſraelis qui te miſit hodiè in occurſum
meum: Benedictus ſit ſapor tuus, benedi- 33
ctáque tu ipſa, quæ me continuiſti hodiè quin
cædem aggrederer, liberâſti manus meas ho-
diè à ſanguine. Verùm vivat Dominus Deus 34
Iſraelis, qui me compeſcuit hodiè ne damno
te afficerem, niſi feſtinâſſes & veniſſes in oc-
curſum meum, non remanſiſſet Nabali uſque
ad lucem matutinam quicquam aptatum pa-
rieti.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* كذلك يصنع الرب بداود عبده * وكذلك يزيد * ان اصبحنا ولنابال شي يعلق على وتد * 22
فضلا عن الاشياء * فلما رات ابيغال داود وسمعت قوله * عجلت ونزلت عن اتانها * وخرت على 23
الارض ساجدة بين يديه * ثم سقطت عند قدميه ساجدة وقالت * اطلب اليك يا سيدي 24
ان تصفح * هذا الخطا مني كان * اذن يا سيدي لامتك ان تتكلم وتذكر حال
نبال * لان فعله يشبه اسمه * نابال اسمه * يدل على فعله وخطاه * فاما امتك فلم تر الفتيان 25
الذي ارسلت * والان يا سيدي * وحق الرب وحياة نفسك اني لا ادعك تدخل في 26
الدماء * بل يخلصك الرب منها * والان تكون شانيك مثل نابال * ومن اراد بك
الشر * فقد اتتك امتك يا سيدي بهذا اللطف * فمر بقبضه ليكون للفتيان الذين 27
مع سيدي * واغفر ذنب امتك * لان الرب سيصير لسيدي بيتا امينا * من اجل 28
ان سيدي يجاهد عن شعب الرب * وانت صالح لم يكن منك شر قط * والانسان 29
السو يبيد نفسه * ونفس سيدي محفوظة قد صير الله الرب عليها وقاية * واما انفس
اعدايك يرمي بها الرب كما يرمي الحجر بالمقلاع * واذا انعم الرب على سيدي * وصيره 30
الى الخير * وامرك ان تدبر ال اسرايل * لا يكون هذا الذي تريد ان تعمله عثرة 31
وفكر تفزع منها * ان تكون قد سفكت الدماء مجانا * واذا انعم الرب عليك اذكر امتك * قال 32
داود لابيغال * تبارك الله اله اسرايل الذي ارسلك اليوم الي * بارك الله عليك وعلى عقلك انك 33
منعتني اليوم من سفك الدماء * وخلصتني من الدخول في الدماء * ولكن حي هو اله اسرايل 34
الذي منعني من الدخول في الدم * ومن الاساة اليك والي بيتك * انك لو لم تعجلي وتستقبليني
كان قد هلك كل شي لنابال * ولم يكن يبقى له شي الى الصباح *

* *Sic faciat Dominus Davidi ſervo ſuo,* 22
& ſic addat, ſi intra lucem matutinam
remanſerit *Nabali res ulla quæ paxillo*
appendatur, ne dicam res alias. Cúmque 23
vidiſſet Abigal Davidem, ejuſque ſermo-
nem audîſſet, illico deſcendit ab aſina ſua,
humiq; procubuit adorans coram eo: Tum 24
procidit ad pedes ejus adorans, & ait, Ro-
go te mi domine, ut condones: culpa hæc
mea eſt: permitte O domine mi famulæ
tuæ ut loquatur, narretq; conditionẽ Na-
balis. Nam actiones ejus ejuſdem nomini 25
reſpondent: Nabal nomen ejus indicat a-
ctiones et ineptias ejus: verùm ancilla tua
non viderat pueros quos miſeras. Nunc 26
ergò O domine mi, per Dominũ perq; vitã
animæ tuæ nequaquã patiar te in ſangui-
nes ingredi, quin potius ſervet te Domin⁹
ab eis: & nunc ſint oſores tui & quicun-
que machinantur tibi malum, ſimiles Na-
bali. Jam verò attulit tibi famula tua mi 27
domine, munuſculum hoc: jube illud ex-
cipi, ut ſit pro pueris qui ſunt cum domino
meo. Et remitte culpam ancillæ; nam Do- 28
minus facturus eſt domino meo domum fi-
delem, quia dominus meus pugnat pro po-
pulo Domini, tuque probus es, nec ullum
unquam malum à te promanavit. Et verò 29
improbus homo perdet animam ſuam: ani-
ma autem domini mei eſt aſſervata, cui
Deus Dominus tutelam impoſuit; animas
autem inimicorum tuorum projiciet Do-
minus quemadmodum lapis fundâ jaci-
tur. Cúmque faverit Dominus domino 30
meo, teque ad fœlicitatem perduxerit, &
præceperit tibi ut regas Iſraelitas; Ne 31
quæſo *ſit hoc quod facere cupis, offendi-*
culum & cogitatio quam reformides, ſi
ſanguines gratìs effunderes: cúmque fa-
verit tibi Dominus, memineris ancillæ
tuæ. Dixit David Abigali, Benedictus 32
ſit Deus, Deus Iſraelis qui te hodiè ad me
miſit. Benedicat Deus tibi & judicio tuo, 33
quia tu me cohibuiſti hodiè ab effuſione
ſanguinis, & liberâſti me quominus in-
grederer in ſanguinem. Veruntamen 34
vivit Deus Iſraelis qui me coercuit ne in-
grederer in ſanguinem, névе malo affice-
rem te & domum tuam, niſi feſtinâſſes
& obviàm mihi veniſſes, periiſſent o-
mnia quæ ſunt Nabalis, nec quicquam re-
manſiſſet ei uſque ad lucem matutinam.

שמואל א: כו

Aſcende :dixit ei & ,ſibi adduxerat quod ejꝰ manu è David *cepit* Et
35 וַיִּקַּח דָּוִד מִיָּדָהּ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיאָה לוֹ וְלָהּ אָמַר עֲלִי
venit Et .*tuas facies tuli* & ,*tua voce in* audivi ,vide : tuam domũ in pace in
36 לְשָׁלוֹם לְבֵיתֵךְ רְאִי שָׁמַעְתִּי בְקוֹלֵךְ וָאֶשָּׂא פָּנָיִךְ׃ וַתָּבֹא
,*regis* cõvivii ſicut ,ſua domo in cõvivium ei ecce & ,Nabal ad Abighail
אֲבִיגַיִל אֶל־נָבָל וְהִנֵּה־לוֹ מִשְׁתֶּה בְּבֵיתוֹ כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ
ei indicavit non & ,valde uſque ebrius ipſe & ,*ſe ſuper bonum* Nabal cor &
וְלֵב נָבָל טוֹב עָלָיו וְהוּא שִׁכֹּר עַד־מְאֹד וְלֹא־הִגִּידָה לּוֹ
egrediendo in mane fuit Et .matutinã lucẽ ad uſque,*magnũ &* ,*parvum verbum*
37 דָּבָר קָטֹן וְגָדוֹל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר בְּצֵאת
eſt mortuũ &,iſta verba ejꝰ uxor ei indicavit &,Nabal à vinum
הַיַּיִן מִנָּבָל וַתַּגֶּד־לוֹ אִשְׁתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת
,dies decem fere *fuit* Et .*lapidem in* fuit ipſe & ,ejus *interiori* in ejꝰ cor
38 לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ וְהוּא הָיָה לְאָבֶן׃ וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים
quòd ,David audivit Et .eſt mortuus & ,Nabal DOMINUS percuſſit &
39 וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־נָבָל וַיָּמֹת׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד כִּי
litem litigavit qui Dominus Benedictus : dixit & ,Nabal eſſet mortuus
מֵת נָבָל וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר רָב אֶת־רִיב
malum & ,malo à retinuit ſuum ſervum & ,Nabal manu de mei opprobrii
חֶרְפָּתִי מִיַּד נָבָל וְאֶת־עַבְדּוֹ חָשַׂךְ מֵרָעָה וְאֵת רָעַת
eſt locutꝰ & ,David miſitque : ejꝰ caput in DOMINUS reddidit Nabal
נָבָל הֵשִׁיב יְהוָה בְּרֹאשׁוֹ וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיְדַבֵּר
ad David ſervi venerunt Et .uxorem *in* ſibi eã *capiendum ad* Abighail *in*
40 בַּאֲבִיגַיִל לְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶל־
nos miſit David : dicendo ,eam ad ſunt locuti & ,Charmel in Abighail
אֲבִיגַיִל הַכַּרְמֶלָה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ לֵאמֹר דָּוִד שְׁלָחָנוּ
facies in ſe incurvavit & ,ſurrexit Et .uxorem in ſibi *te capiendum ad* ,te ad
41 אֵלַיִךְ לְקַחְתֵּךְ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַתָּקָם וַתִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם
ſervorũ pedes lavandũ ad *ancillam in* tua *famula* Ecce : dixit &,terrã ſuper
אָרְצָה וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתְךָ לְשִׁפְחָה לִרְחֹץ רַגְלֵי עַבְדֵי
,aſinum ſuper *equitavit* & ,Abighail ſurrexit & ,feſtinavit Et .mei domini
42 אֲדֹנִי׃ וַתְּמַהֵר וַתָּקָם אֲבִיגַיִל וַתִּרְכַּב עַל־הַחֲמוֹר
,David *legatos* poſt ivit & : ejꝰ *pedem* ad *ambulantes* ejꝰ puellæ quinque &
וְחָמֵשׁ נַעֲרֹתֶיהָ הַהֹלְכוֹת לְרַגְלָהּ וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי מַלְאֲכֵי דָוִד
fuerunt & ; Izrehel de David *cepit* Achinoham Et .*uxorem in* ei fuit &
43 וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה׃ וְאֶת־אֲחִינֹעַם לָקַח דָּוִד מִיִּזְרְעֶאל וַתִּהְיֶיןָ
ſuam filiam Michal dedit Saul Et .uxores *in* ſibi ipſæ ambæ etiam
44 גַּם־שְׁתֵּיהֶן לוֹ לְנָשִׁים׃ וְשָׁאוּל נָתַן אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ
.Gallim de qui ,Lais filio Palti ,David uxorem
אֵשֶׁת דָּוִד לְפַלְטִי בֶן־לַיִשׁ אֲשֶׁר מִגַּלִּים׃

C A P. XXVI. כו

David Nónne : dicendo ,Ghibhah in Saul ad Ziphæi venerũt Et
1 וַיָּבֹאוּ הַזִּפִים אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד
Surrexitque ? Jeſimon *facies ſuper* Chachilah Ghibhah in latet
2 מִסְתַּתֵּר בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ וַיָּקָם
millia tria eo cum & ,Ziph deſertum in deſcendit & Saul
שָׁאוּל וַיֵּרֶד אֶל־מִדְבַּר־זִיף וְאִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים
.Ziph deſerto in David *quærendum ad* ,Iſrael electorum virorum
אִישׁ בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד בְּמִדְבַּר־זִיף׃
facies ſuper quæ ,Chachilah Ghibhah in Saul eſt caſtrametatus Et
3 וַיִּחַן שָׁאוּל בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
veniſſet quòd *vidit* & ; deſerto in *ſedens* David & : viam ſuper Jeſimon
הַיְשִׁימֹן עַל־הַדָּרֶךְ וְדָוִד יֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר וַיַּרְא כִּי בָא
,cognovit&;exploratores David miſit Et .deſertum in ſe poſt Saul
4 שָׁאוּל אַחֲרָיו הַמִּדְבָּרָה׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְרַגְּלִים וַיֵּדַע
ad venit & ,David ſurrexit Et .*certum ad* Saul veniſſet quòd
5 כִּי־בָא שָׁאוּל אֶל־נָכוֹן׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיָּבֹא אֶל־
locum David vidit Et .Saul *ibi erat caſtrametatus quo* locum
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה־שָׁם שָׁאוּל וַיַּרְא דָּוִד אֶת־הַמָּקוֹם
.ejus militiæ princeps ,Ner filius Abner & ,Saul *ibi jacebat quo*
אֲשֶׁר שָׁכַב־שָׁם שָׁאוּל וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָאוֹ
.ejus *circuitus caſtrametantes* populus & ,*rotunditate in jacens* Saul Et
וְשָׁאוּל שֹׁכֵב בַּמַּעְגָּל וְהָעָם חֹנִים סְבִיבֹתָו׃

Verſio VUL. LAT.

35 Suſcepit ergò David de manu ejus omnia quæ attulerat ei, dixítq; ei; Vade pacificè in domũ tuã, ecce audivi vocẽ tuã, & honoravi faciem tuã. 36 Venit autem Abigail ad Nabal: & ecce erat ei conviviũ in domo ejus, quaſi convivium regis, & cor Nabal jucundũ: erat enim ebrius nimis: Et non indicavit ei verbum puſillũ aut grande uſq; manè. 37 Diluculò autẽ cũ digeſſiſſet vinũ Nabal, indicavit ei uxor ſua verba hæc, & emortuum eſt cor ejus intrinſecus, & factꝰ eſt quaſi lapis. 38 Cúmq; pertranſiſſent decem dies, percuſſit Dñs Nabal, & mortuꝰ eſt. 39 Quod cũ audîſſet David mortuũ Nabal, ait; Benedictus Dñs, qui judicavit cauſã opprobrii mei de manu Nabal, & ſervũ ſuum cuſtodivit à malo, & malitiam Nabal reddidit Dñs in caput ejꝰ. Miſit ergò David, & locutꝰ eſt ad Abigail, ut ſumeret eam ſibi in uxorem. 40 Et venerunt pueri David ad Abigail in Carmelũ, & locuti ſunt ad eã, dicentes; David miſit nos ad te, ut accipiat te ſibi in uxorem. 41 Quæ conſurgens adoravit prona in terram, & ait; Ecce famula tua ſit in ancillam, ut lavet pedes ſervorũ dñi mei. 42 Et feſtinavit, & ſurrexit Abigail, & aſcendit ſup aſinũ, & quinque puellæ ierunt cũ ea, pediſſequæ ejus, & ſecuta eſt nuntios David: & facta eſt illi uxor. 43 Sed & Achinoam accepit David de Jezrael: & fuit 44 utraq; uxor ejꝰ. Saul autẽ dedit Michol filiam ſuam, uxorem David, Phalti filio Lais, qui erat de Gallim.

CAP. XXVI.

1 ET venerũt Ziphæi ad Saul in Gabaa, dicentes; Ecce, David abſconditꝰ eſt in colle Hachila, quæ eſt ex adverſo ſolitudinis. 2 Et ſurrexit Saul, & deſcendit in deſertũ Ziph, & cũ eo tria millia virorũ de electis Iſrael, ut quæreret David in 3 deſerto Ziph. Et caſtrametatꝰ eſt Saul in Gabaa Hachila, quæ erat ex adverſo ſolitudinis in via: David autẽ habitabat in deſerto. Videns autem ꝙ veniſſet Saul poſt ſe in 4 deſertũ, Miſit exploratores, & didicit ꝙ illuc veniſſet 5 certiſſimè. Et ſurrexit David clàm, & venit ad locũ vbi erat Saul: cúmq; vidiſſet locum, in quo dormiebat Saul, & Abner filius Ner, princeps militiæ ejus, & Saulem dormientẽ in tentorio, & reliquum vulgus per circuitum ejus,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

35 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ (φ) χειρὸς αὐτῆς πάντα ἃ ἔφερεν αὐτῷ, (χ) ϗ εἶπεν αὐτῇ, Ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· βλέπε, ἤκουσα τῆς φωνῆς σου, ϗ ᾑρέτισα τὸ πρόσωπόν σου. 36 Καὶ παρεγενήθη Ἀβιγαία πρὸς Νάβαλ. ϗ (ψ) ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς πότος (ω) βασιλέως. ϗ ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν· ϗ αὐτὸς μεθύων ἕως σφόδρα. ϗ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως φωτὸς τοῦ πρωΐ. 37 Καὶ ἐγένετο πρωΐ, (α) ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου Νάβαλ, ἀπήγγειλεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα. ϗ ἐναπέθανεν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ϗ αὐτὸς (β) γίνεται ὡς λίθος. 38 Καὶ ἐγένετο ὡσεὶ δέκα ἡμέραι, ϗ ἐπάταξε κύριος τὸν Νάβαλ, ϗ ἀπέθανε. 39 Καὶ ἤκουσε (γ) Δαυὶδ, ϗ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος, ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ (δ) μου ἐκ χειρὸς (ε) Νάβαλ, ϗ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν, ϗ τὴν κακίαν Νάβαλ ἀπέστρεψε κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. ϗ ἀπέστειλε Δαυὶδ ϗ ἐλάλησε περὶ (ζ) Ἀβιγαίας, λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. 40 Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς (η) Ἀβιγαίαν εἰς Κάρμηλον, ϗ ἐλάλησαν αὐτῇ λέγοντες, Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ, λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα. 41 Καὶ ἀνέστη ϗ προσεκύνησεν (θ) ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην 42 (ι) νίψαι πόδας τῶν παίδων σου. Καὶ ἀνέστη Ἀβιγαία, ϗ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, ϗ πέντε κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ, ϗ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν παίδων Δαυὶδ, ϗ γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα. 43 Καὶ τὴν Ἀχινάαμ ἔλαβε Δαυὶδ ἐξ (κ) Ἰεζραὲλ, ϗ ἀμφότεραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες. 44 Καὶ Σαοὺλ ἔδωκε Μελχὸλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Δαυὶδ τῷ Φαλτὶ υἱῷ (λ) Ἀμὶς τῷ ἐκ Ῥομμᾶ.

MS.A. (φ) τῆς χειρὸς (χ) ϗ αὐτῇ εἶπεν, (ψ) ἰδοὺ πότος ἐν τῷ οἴκῳ (ω) τοῦ
βασιλέως. (α) ἕως (β) ὡσεὶ (γ) Δαυὶδ, ὅτι ἀπέθανεν Νάβαλ, ϗ (δ) ἐμοῦ (ε) τοῦ
Νάβαλ, (ζ) Ἀβιγαία, (η) Ἀβιγαία (θ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, (ι)
πόδας τῶν παίδων τοῦ κυρίου μου. Καὶ ἐτάχυνεν ϗ ἀνέστη (κ) Ἰζραὲλ, ϗ ἦσαν αὐ
φότεραι (λ) Λαὶς τῷ ἐκ Γαλλείμ.

ΚΕΦ. κϛ'.

1 ΚΑὶ ἔρχονται οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς τὸν Σαοὺλ εἰς τὸν βουνὸν, λέγοντες, Ἰδοὺ Δαυὶδ σκεπάζεται (α) μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ (β) τῷ Ἐχελὰ, κατὰ πρόσωπον τοῦ (γ) Ἰεσσαιμοῦ. 2 Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ, ϗ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον (δ) Ζὶφ, ϗ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν (ε) ἐκλεκτοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ζητεῖν τὸν Δαυὶδ 3 ἐν τῇ ἐρήμῳ (ζ) Ζίφ. Καὶ παρενέβαλε Σαοὺλ ἐν τῷ βουνῷ (η) τῷ Ἐχελὰ τῷ ἐπὶ προσώπου τοῦ (θ) Ἰεσσαιμοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ϗ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ϗ εἶδε Δαυὶδ, ὅτι ἥκει 4 Σαοὺλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ κατασκόπους, ϗ ἔγνω ὅτι ἥκει Σαοὺλ 5 ἕτοιμος ἐκ (ι) Κεϊλά. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ λάθρα, ϗ (κ) εἰσπορεύεται εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθευδεν ἐκεῖ Σαοὺλ, ϗ ἐκεῖ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ. ϗ Σαοὺλ ἐκάθευδεν ἐν λαμπήνῃ, ϗ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὼς κύκλῳ αὐτοῦ.

MS.A. (α) παρ' ἡμῖν (β) τοῦ Ἀχελὰ τοῦ κατὰ (γ) Ἰεσσαιμοῦ. Καὶ κατέβη Σαοὺλ, ϗ ἐπορεύθη εἰς (δ) Ζείφ, (ε) ἐκλεκτῶν (ζ) Ζείφ. (η) τοῦ Ἐχελὰ τοῦ ἐπὶ (θ) Ἰεσσαιμοῦ (ι) Κεειλά. (κ) πορεύεται

Et accepit David de manu ej
mnia quæ ferebat ei: & dix
cã; Aſcende in pace in domũ
vide, audivi vocẽ tuã, & (ω)
cepi faciẽ tuam. Et advenit A-
gæa ad Nabal. Et ecce ei conv
viũ in domo ſua, ſicut convivi
regis. Et cor Nabal bonũ in eo
ipſe ebrius uſq; valdè. Et non an
nuntiavit ei verbum parvũ, a
magnum, uſq; ad lucẽ matutin
Et factum eſt manè, ut reſipu
vino Nabal, annuntiavit uxo
jus verba hæc. Et immortuum e
cor ejus in eo; & ipſe fit tanqu
lapis. Et facti ſunt circiter dec
dies, & percuſſit Dominus Nab
& mortuꝰ eſt. Et audivit (kk) Da-
vid, & dixit; Benedictꝰ Domin
qui judicavit judiciũ opprob
mei de manu Nabal, & ſervũ ſ
um reſervavit de manu malor
& malitiã Nabal convertit Do-
minꝰ in caput ejꝰ. Et miſit Davi
& locutus eſt de Abigæa, ad ac-
cipiendũ eã ſibi in uxorẽ. Et v
nerunt pueri David ad Abigæ
in Carmelum, & locuti ſunt
dicentes; David miſit nos ad te a
accipiendum te ſibi in uxorem. E
ſurrexit, & adoravit ſuper terr
in faciem, & dixit; Ecce ſer
tua in ancillã ad lavandum p
des (ll) puerorũ tuorum. Et ſur
xit Abigæa, & inſcendit ſup
aſinũ: & quinq; puellæ ſequ
ſunt eam: & ivit poſt pueros D
vid, & fit ei in uxorẽ. Et Ach
naam (mm) ſumſit David e
Jezrael, & utraq; fuerunt ei
xores. Et Saul dedit Melchol fili
ſuã, quæ erat uxor David, Phal
filio (nn) Amis, qui de Rhomm
Ῥομμᾶ.

CAP. XXVI.

ET veniunt Ziphæi (a) de
ſtuoſa ad Saul in collẽ, dicente
Ecce David tegitur nobiſcum
colle Echela ad faciẽ Jeſſemu. E
ſurrexit Saul, & deſcendit in de
ſertum (b) Ziph, & cũ eo tria m
lia virorum, electi ex Iſrael, a
quærendum David in deſert
Ziph. Et caſtrametatus eſt Saul
colle Echela, qui ſuper faciẽ J
ſemu ſuper viam. Et David ſe
in deſerto. Et vidit David, qu
venit Saul poſt ſe in deſertum. E
miſit David exploratores, & co
novit, quia venit Saul (c) para
de Ceila. Et ſurrexit David cl
& ingreditur in locum, ubi do
miebat illic Saul: & ibi Abenn
filius Ner princeps militiæ ejus. E
Saul dormiebat in (d) lampen
populus caſtrametatus circa eu

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וקבל דוד מנה ית דאיתיאת ליה ולה אמר סקי לשלם לביתיך חזי דקבילית מניך ונסבית
36 אפיכי : ואתת אביגיל לות נבל והא ליה משתיא בביתיה כמשתי מלכא ולבא דנבל
37 שפיר עלוהי והוא רוי עד לחדא ולא חויאת ליה פתגם זעיר ורב עד מנהר צפרא : והוה
בצפרא כד פג חמרא מנבל וחויאת ליה אתתיה ית פתגמיא האלין ומית לביה במעוהי
38 והוא הוה כאבנא : והוה לזמן עסרא יומין ותבר יי ית נבל ומית : ושמע דוד ארי מית
39 נבל ואמר בריך יי דדן ית דין חסודי מידא דנבל וית עבדיה מנע מלמעבד בישא וית
40 בישת נבל אתיב יי ברישיה ושלח דוד ושאל באביגיל למסבה ליה לאתו : ואתו עבדי
דוד לות אביגיל לכרמלא ומלילו עמה למימר דוד שלחנא לותיך למסביך ליה לאתו :
41 וקמת וסגידת על אפהא על ארעא ואמרת הא אמתך לאמהו לאסחאה רגלי עבדי
42 רבוני: ואוחיאת וקמת אביגיל ורכבת על חמרא וחמש עלמתהא דאזלין לקבלה ואזלת
43 בתר אזגדי דוד והות ליה לאתו : וית אחינועם נסיב דוד מיזרעאל והואה אף תרויהון
44 ליה לנשין : ושאול יהב ית מיכל ברתיה אתת דוד לפלטי בר ליש דמגלים :

כו

1 ואתו אנשי זיף לות שאול לגבעתא למימר הלא דוד מטמר בגבעתא דחכילה די על אפי
2 ישימון : וקם שאול ונחת למדברא דזיף ועמיה תלתא אלפין גברא בחורי ישראל
למבעי ית דוד במדברא דזיף: ושרא שאול בגבעת חכילה די על אפי ישימון על אורחא
ודוד יתיב במדברא וחזא ארי אתא שאול בתרוהי למדברא : ושלח דוד מאללין וידע
ארי אתא שאול בקשוט : וקם דוד ואתא לאתרא די שרא תמן שאול וחזא דוד ית אתרא
דשכב תמן שאול ואבנר בר נר רב חיליה ושאול שכיב בכרקומא ועמא שרן סחרנוהי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et accepit David ab illa id quod venire fecit illi : et illi dixit, Aſcende in pace ad domũ tuam; vide quòd audivi te et ſuſcepi faciẽ tuam. Et venit Abigail ad Nabal, et ecce illi convivium in domo ſua, ut conviviũ regis, et cor Nabal pulchrũ ſup ipſum, et ipſe ebriꝰ valde : et non indicavit illi verbũ parvum aut magnũ, donec luceret aurora. Et fuit in aurora quando quievit vinũ à Nabal, et indicavit illi uxor ejus verba hæc: et mortuum eſt cor ejus in viſceribꝰ ſuis, et ipſe fuit ut lapis. Et fuit poſt tempus decẽ dierum, et fregit Dñs Nabal, et mortuus eſt. Et audivit David quòd mortuus eſt Nabal: et dixit, Benedictus Dñs qui judicavit judicium opprobrii mei de manu Nabal, et ſervum ſuum prohibuit à faciendo malo, et malũ Nabal redire fecit Dñs in caput ipſius: et miſit David, et petivit Abigail ad accipiendũ ſibi uxorẽ. Et venerunt ſervi David ad Abigail ad Charmela, & locuti ſunt cum illa dicendo, David miſit nos ad te ad accipiendũ te ſibi in uxorem. Et ſurrexit et adoravit ſup faciem ſuam ſuper terram, et dixit: Ecce ancilla tua in ancillã, ad lavandũ pedes ſervorũ domini mei. Et feſtinavit, et ſurrexit Abigail, et aſcendit ſuper aſinũ, et quinq; adoleſcentulæ ejus euntes juxta eam : et ivit poſt nuncios David, et fuit illi in uxorem. Et Ahhinogham tulit David ex Jezraghel, et fuerunt etiam ambæ illæ ipſi in uxores. Et Saul dedit Michal filiam ſuam uxorem David, Palti filio Lais qui ex Galim.

CAP. XXVI.

ET venerunt homines Ziph ad Saul ad Gibghatha: ad dicendũ, Nónne David abſconditus in colle Hhachila qui ſuper faciem Jeſſimon? Et ſurrexit Saul et deſcendit ad deſertum Ziph, et cum eo tria millia viri electi Iſrael, ad quærendũ David in deſerto Ziph. Et poſuit [*caſtra*] Saul in colle Hhachilah qui ſup faciẽ Jeſſimon ſup viam: et David ſedens in deſerto, et vidit ꝙ venit Saul poſt ſe in deſertũ. Et miſit David exploratores, et cognovit ꝙ venit Saul in veritate. Et ſurrexit David et venit ad locũ ubi poſuit Saul [*caſtra,*] et vidit David locũ in quo cubãs Saul, et Abner filiꝰ Ner princeps virtutis ejꝰ, et Saul cubans in vallo, et populꝰ ſe ponentes circũ ipſi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܝܕܝܗ̇ ܡܕܡ ܕܐܝܬܝܬ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܣܩܝ ܠܒܝܬܟܝ ܒܫܠܡܐ. ܚܙܝ
35 ܕܫܡܥܬ ܠܩܠܟܝ. ܘܢܣܒܬ ܐܦܝܟܝ. * ܘܐܬܬ ܐܒܝܓܝܠ ܠܘܬ ܢܒܠ. ܘܗܐ ܐܝܬ ܠܗ
36 ܡܫܬܝܐ ܒܒܝܬܗ. ܐܝܟ ܡܫܬܝܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܒܗ ܕܢܒܠ ܛܐܒ ܒܓܘܗ. ܘܗܘ ܪܘܐ ܗܘܐ ܛܒ.
ܘܠܐ ܚܘܝܬܗ ܦܬܓܡܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܓܗ ܨܦܪܐ. * ܘܗܘܐ ܟܕ ܢܓܗ ܨܦܪܐ ܘܢܦܩ ܚܡܪܗ ܡܢܗ. ܚܘܝܬܗ
37 ܐܢܬܬܗ ܦܬܓܡ̈ܐ ܗܠܝܢ. ܘܡܝܬ ܠܒܗ ܒܓܘܗ. ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܟܐܦܐ. * ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܥܣܪܐ
38 ܝܘܡܝܢ. ܘܡܚܝܗ ܡܪܝܐ ܠܢܒܠ. ܘܡܝܬ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܕܡܝܬ ܢܒܠ. ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ
39 ܡܪܝܐ ܕܕܢ ܕܝܢܐ ܕܚܣܕܝ. ܡܢ ܐܝܕܝ ܢܒܠ. ܘܠܥܒܕܗ ܚܣܟ ܡܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܒܝܫܘܬܗ
ܕܢܒܠ. ܐܗܦܟ ܡܪܝܐ ܒܪܫܗ. ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܘܡܠܠ ܥܡ ܐܒܝܓܝܠ ܕܢܣܒܝܗ̇ ܠܗ ܐܢܬܬܐ.
* ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܘܬ ܐܒܝܓܝܠ ܠܟܪܡܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ̇. ܕܘܝܕ ܫܕܪܢ ܠܘܬܟܝ
40 ܕܢܣܒܟܝ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. * ܘܩܡܬ ܘܣܓܕܬ ܥܠ ܐܦܝܗ̇ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܡܪܬ. ܗܐ ܐܡܬܟ ܠܐܡܬܐ
41 ܠܡܫܝܓܘ ܪ̈ܓܠܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܕܡܪܝ. * ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܘܩܡܬ ܐܒܝܓܝܠ. ܘܪܟܒܬ ܥܠ ܚܡܪܐ.
42 ܘܚܡܫ ܥܠܝܡܬܗ̇. ܐܙܠܢ ܒܬܪܗ̇. ܘܐܙܠܬ ܥܡ ܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ.
* ܘܠܐܚܝܢܘܥܡ ܢܣܒ ܕܘܝܕ ܡܢ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܗܘܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܢܫܐ. * ܘܝܗܒ ܫܐܘܠ ܠܡܝܟܠ
43 ܒܪܬܗ ܐܢܬܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܠܦܠܛܝ ܒܪ ܠܝܫ ܕܡܢ ܓܠܝܡ.
44 * ܦܣܘܩ̈ܐ * ܡܕ *

* ܘܐܬܘ ܙܝܦܝ̈ܐ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܓܒܥܬܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܕܘܝܕ ܡܛܫܐ ܒܓܒܥܬܐ ܕܚܘܝܠܐ
1 ܕܩܕܡ ܐܫܝܡܘܢ. * ܘܩܡ ܫܐܘܠ. ܘܢܚܬ ܠܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ. ܘܥܡܗ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪ̈ܐ
2 ܓܒܝ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܥܐ ܠܕܘܝܕ ܒܡܕܒܪܐ ܕܙܝܦ. * ܘܫܪܐ ܫܐܘܠ ܒܓܒܥܬܐ ܕܚܘܝܠܐ
3 ܕܩܕܡ ܐܫܝܡܘܢ. ܒܐܘܪܚܐ. ܘܕܘܝܕ. ܝܬܒ ܒܡܕܒܪܐ ܘܚܙܐ ܕܐܬܐ ܫܐܘܠ ܒܬܪܗ ܠܡܕܒܪܐ.
4 * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܓܫܘܫܐ. ܘܝܕܥ ܕܐܬܐ ܫܐܘܠ ܒܬܪܗ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܐܬܐ ܠܐܬܪܐ ܕܫܪܐ ܬܡܢ
5 ܫܐܘܠ. ܘܚܙܐ ܕܘܝܕ ܕܘܟܬܐ ܕܕܡܟ ܬܡܢ ܫܐܘܠ. ܘܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܪ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ
ܕܡܟ ܒܫܒܝܠܐ. ܘܥܡܐ. ܫܪܐ ܚܕܪܘܗܝ.

Et accepit David è manibus ejus ꝙ attulerat: deinde dixit ad eam, Aſcende in domũ tuam cum pace, vide ꝙ auſcultaverim voci tuæ, & ſuſceperim vultũ tuum. 35 Cúmque veniſſet Abigal ad Nabalem, ecce conviviũ erat illi domi ſuæ, quaſi convivium regiũ: & cor Nabalis lætum erat, ipſéq; erat admodũ temulentus: quamobrẽ non indicavit ei negotium uſque ad aurorã. 36 Fuítque ut cùm orta eſſet aurora, & ille excuſſiſſet vinum ſuum, indicaret illi uxor ejus res iſtas: unde emortuũ eſt cor ejus in præcordiis ejus, & evaſit quaſi lapis. 37 Et exactis quaſi decem diebus, percuſſit Dñs Nabalem, & mortuus eſt. 38 Audiens autem David mortuum eſſe Nabalẽ, dixit; Benedict⁹ ſit Dñs qui exegit judiciũ opprobrii mei è manibus Nabalis, & ſervũ ſuũ ſervavit à malo, & pravitatem Nabalis convertit Dñs in caput ejus: mitténſque Dauid alloquutus eſt Abigalẽ ut duceret eam ſibi uxorem. 39 Euntes ergò ſervi Davidis ad Abigalẽ in Carmelũ, dixerunt ad eam, David miſit nos ad te, ut ducat te uxorẽ ſibi. 40 Quæ ſurgens adoravit pronã ſuper terram, & ait; Ecce ancilla tua in famulã ad lavandum pedes ſervorũ domini mei. 41 Deinde feſtinans ſurrexit Abigal, inſedítque aſino; quinque adoleſcentulis ejus euntibus poſt eã: & profecta cum legatis Davidis, fuit ei uxor. 42 Ahineẽ quoq; duxerat David ex Jezraele: habuítq; duas uxores. 43 Nam Saul dederat Malchelem filiam ſuam uxorem Davidis, Palti filio Lis Galimitæ. 44

CAP. XXVI.

Rurſus venerunt Ziphæi ad Saulem in Gebaa, & dixerunt ei; Ecce David latitat in Gebaoth Hevilæ quæ eſt ex adverſo Aſimon. 1 Quarè ſurgens Saul deſcendit in deſertũ Ziph, & cum eo ter mille viri delecti Iſraelitæ, ad quærendũ Davidem in deſerto Ziph. 2 Et verò Saul caſtrametat⁹ eſt in Gebaoth Hevilæ quæ eſt ex adverſo Aſimon, in via; David autẽ ſedebat in deſerto: vidénſq; quòd veniſſet Saul poſt ſe ad deſertum, 3 Miſit David exploratores; & cognovit veniſſe Saulem poſt ſe. 4 Surgens itaque David, venit ad locum ubi caſtra poſuerat Saul, vidítque David locum ubi jacuerat Saul: Abner autem filius Ner, dux militiæ Saulis jacebat in ſemita, & populus caſtra habebat circa eum. 5

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

35 * فامر داود وقبض لطفها وقال لها * ارجعي الي بيتك بسلام * واعلمي اني قد حابيتك وقبلت
36 قولك * فجاءت ابيغال الي نابال * واذا في بيته دعوة كدعوة الملوك * وقلب نابال طابت نفسه وسكر
37 جدا * ولم تخبره امراته بما كان حتي اصبح * فلما اصبح وفاق من سكره * اخبرته امراته بالقصة
38 كلها * وفزع وخشي قلبه في جوفه وصار كالحجر * فمرض عشرة ايام * وعاقبه الله ومات * فلما
39 سمع داود بموت نابال قال * تبارك الله الرب الذي انتقم لي من نابال وما عيرني به * ومنع عبده
40 من فعل السوء * ورد الرب كيد نابال في نحره * فارسل داود الي ابيغال وكلمها ان يتزوج بها * فجاء
41 عبيد داود الي ابيغال الي كرمل وقالوا لها ارسلنا داود اليك يطلبك ان يتزوج بك * فقامت
42 وسجدت على الارض وقالت * نعم انا امة له خادمة تغسل ارجل عبيد سيدي * واسرعت ابيغال
وركبت حمارا * واخذت خمسة من جواريها * وانطلقت مع رسل داود * فتزوج بها * وصارت له
43 امراة * وكان قد تزوج داود باحينوعام من ايزرعال * وصارت له امراتان * فاما ساول فزوج
44 ملكال ابنته التي كانت امراة داود * من فلطي بن اليس الذي من جليم *

* الفصل السادس والعشرون *

1 * فاتي الزيفانيون ساول * وقالوا له في جبع ان داود متغيب في جبعون التي بحويلا امام اسمون
2 * وتهيا ساول * ونزل الي برية زيف * ومعه ثلاثة الف رجل نجدة من جميع بني اسرائيل * ليطلب
3 داود في برية زيف * ونزل ساول في جبعون التي بحويلا * بين يدي اسمون في الطريق * وكان
4 داود في البرية * فلما راي ان شاول قد تبعه الي البرية * ارسل داود جواسيس * وعلم ان شاول
5 قد اتاه * وقام داود فاتي الي الموضع الذي نزله ساول * وبصر بالموضع الذي رقد فيه ساول * وكان
ابنير بن نير صاحب شرطة ساول راقدا في الطريق * والعسكر حوله *

Jubente ergò Davide exceptum fuit munuſculũ ejus, & dixit ad eam, Revertere domum tuam in pace, et ſcias quòd aſſentatus tibi ſum, et accepi ſermonẽ tuũ. 35 *Venit itaq; Abigal ad Nabalẽ, & en* habebat *domi ſuæ cõviviũ veluti conviviũ regũ: eratq; Nabal temulentus, hilaris animi, et admodum ebrius: unde non indicavit ei uxor ipſius quod contigerat uſq; ad lucem matutinã.* 36 *Cùmq; ortus eſſet dies, illeq; ab ebrietate ſua experrectus eſſet, narravit ei uxor ejus totã hiſtoriã: & extimuit, atq; perterritũ eſt cor ejus in pectore ipſius, factuſq; eſt tanquã lapis;* 37 *Adeo ut ægrotaret decem diebus, et à Deo cruciatus moreretur.* 38 *Cùm autem audiſſet David mortem Nabalis, ait, Benedictus Deus Dominus qui à Nabale ult⁹ eſt me & opprobriũ quo me affecerat, et ſervũ ſuũ prohibuit ne malum cõmitteret, retuditq; Dominus pravitatẽ Nabalis in jugulũ ej⁹: miſitque David ad Abigalem, & loquutus eſt cum ea ut eam duceret in matrimonium.* 39 *Quapropter venientes ſervi Davidis ad Abigalem in Carmelũ, dixerunt ad eã, Miſit nos David ad te rogatũ ut matrimoniũ tecũ contrahat.* 40 *Quæ ſurgens adoravit ſuper terrã, & ait; Libenter, ego ſum ipſius ancilla, famula ad lavandos pedes ſervorũ domini mei.* 41 *Et feſtinans Abigal inſcendit aſinũ, et aſſumptis quinq; ex ancillis ſuis abiit cum nuntiis Davidis, qui duxit illã in matrimoniũ, et facta eſt ei uxor.* 42 *David autem jam duxerat Achinoã de Jezraele, fueruntq; ei duæ uxores.* 43 *Porrò Saul Melchalẽ filiã ſuam quæ erat uxor Davidis, matrimonio junxit cum Phalti filio Ais qui erat de Gallim.* 44

CAP. XXVI.

Cum verò veniſſent Ziphæi ad Saulem, eique dixiſſent in Gabaa Davidem latere in Gabaon quæ eſt in Hevila contra Aſimon, 1 *Paravit ſe Saul deſcenditque in deſertũ Ziph, ſecũ habens tria millia virorũ animoſiſſimorũ ex omnibus Iſraelitis, ut quæreret Davidem in deſerto Ziph.* 2 *Et caſtrametatus eſt Saul in Gabaon quæ eſt in Hevila contra Aſimon, in via: David autẽ erat in deſerto; et cùm vidiſſet Saulem ſectatũ ſe eſſe ad deſertũ,* 3 *Miſſis David exploratoribus cognovit etiã adventâſſe ad ſe Saulem.* 4 *Quapropter ſurgens David venit ad locũ in quo caſtrametatus fuerat Saul, inſpexitque locum in quo jacuerat Saul: Abner autem filius Ner dux militiæ Saulis jacuerat in via, et exercitus erat circum eum.* 5

שמואל א: כו

Abiſai ad & , Chittæum Achimelech ad dixit & ,David reſpondit Et
6 וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי וְאֶל־אֲבִישַׁי
Saul ad mecum deſcendet Quis : dicendo ,Joab fratrem Serujah filium
בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב לֵאמֹר מִי־יֵרֵד אִתִּי אֶל־שָׁאוּל
venit Et .tecum deſcendam Ego : Abiſai dixit Et ?*caſtrametationem* in
אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי אֵרֵד עִמָּךְ׃ וַיָּבֹא 7
dormiebat jacens Saul ecce & : nocte populum ad Abiſai & ,David
דָוִד וַאֲבִישַׁי אֶל־הָעָם לַיְלָה וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב יָשֵׁן
,Abner & ; ejus *capitibus* terra in *compreſſa* ejus lancea & , *vallo* in
בַּמַּעְגָּל וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה־בָאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָו וְאַבְנֵר
: David ad Abiſai dixit Et .ejus *circuitus jacentes* populus &
וְהָעָם שֹׁכְבִים סְבִיבֹתָו׃ וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל־דָּוִד 8
nunc & : tua manu in tuum inimicum hodie Deus Concluſit
סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת־אֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ וְעַתָּה
.ei iterabo non & ,una vice terra in *&* lancea *in* nunc eum percutiam
אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית וּבָאָרֶץ פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ׃
miſit quis quia : eum *corrumpas* Ne : Abiſai ad David Dixitque
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח 9
Dixitque ? erit innocens & ,DOMINI Chriſtum in ſuam manum
יָדוֹ בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְנִקָּה׃ וַיֹּאמֶר 10
,eum percuſſerit DOMINUS *ſi quia* ,DOMINUS Vivit : David
דָּוִד חַי־יְהוָה כִּי אִם־יְהוָה יִגָּפֶנּוּ
: perierit & deſcenderit prælium in vel ,moriatur &,venerit ejus dies vel
אוֹ־יוֹמוֹ יָבֹא וָמֵת אוֹ בַמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפָּה׃
Chriſtum in meam manum *mittendo à* ,DOMINO à mihi Abſit
חָלִילָה לִּי מֵיְהוָה מִשְּׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ 11
,ejus *capitibus* quæ ,lanceam obſecro *cape* nunc Et .DOMINI
יְהוָה וְעַתָּה קַח־נָא אֶת־הַחֲנִית אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָו
,lanceam David *cepit* Et .*nobis* eamus & ,aquarum ſcyphum &
וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם וְנֵלְכָה לָּנוּ׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־הַחֲנִית 12
,*videns* non & : ſibi abierunt & , Saul *capitibus à* aquarum ſcyphum &
וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם מֵרַאֲשֹׁתֵי שָׁאוּל וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה
quoniam : *dormientes* ipſi omnes quia ,*expergefaciens* non & ,*cognoſcens* non &
וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים כִּי
, *tranſitum* David tranſivit Et .eos ſuper ceciderat *Domini* ſopor
תַּרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃ וַיַּעֲבֹר דָּוִד הָעֵבֶר 13
.eos inter locus multus : longè à montis *caput* ſuper ſtetit &
וַיַּעֲמֹד עַל־רֹאשׁ־הָהָר מֵרָחֹק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם׃
Nónne : dicendo ,Ner filium Abner ad & ,populum ad David clamavit Et
וַיִּקְרָא דָוִד אֶל־הָעָם וְאֶל־אַבְנֵר בֶּן־נֵר לֵאמֹר הֲלוֹא 14
ad clamâſti tu Quis :dixit &,Abner reſpondit Et ? Abner reſpondebis
תַעֲנֶה אַבְנֵר וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה קָרָאתָ אֶל־
quis Et ? tu vir Nónne : Abner ad David dixit Et ? regem
הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא־אִישׁ אַתָּה וּמִי 15
? regem tuum dominum *ad* cuſtodiſti non quid ut & ? Iſrael in tu ſicut
כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ אֶל־אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ
Non .tuum dominum regem *corrumpendũ* ad *populi* unus venit quia
כִּי־בָא אַחַד הָעָם לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ׃ לֹא־ 16
, *vos mortis filii* quia ,Dominus Vivit.feciſti quod hoc *verbum* bonum
טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ חַי־יְהוָה כִּי בְנֵי־מָוֶת אַתֶּם
.DOMINI *unctum ſuper* veſtrum dominũ *ſuper* cuſtodiſtis non qui
אֲשֶׁר לֹא שְׁמַרְתֶּם עַל־אֲדֹנֵיכֶם עַל־מְשִׁיחַ יְהוָה
qui aquarum ſcyphus & , *regis* lancea ubi , vide nunc Et
וְעַתָּה רְאֵה אֵי־חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם אֲשֶׁר
hæc tua vox Num :dixit &,David vocem Saul cognovit Et .ej⁹ *capitibus*
מְרַאֲשֹׁתָו׃ וַיַּכֵּר שָׁאוּל אֶת־קוֹל דָּוִד וַיֹּאמֶר הֲקוֹלְךָ זֶה 17
: dixit Et .Rex mi domine mea Vox : David dixit Et ? David mi fili
בְּנִי דָוִד וַיֹּאמֶר דָּוִד קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר 18
? feci quid quia ? ſuum ſervum *poſt perſequens* meus domin⁹ quid Ut
לָמָּה זֶּה אֲדֹנִי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְדּוֹ כִּי מֶה עָשִׂיתִי
? malum mea manu in quod &
וּמַה־בְּיָדִי רָעָה׃

Verſio VULG. LAT.

6 Ait David ad Achimelech Hethæum, & Abiſai filium Sarviæ, fratrem Joab, dicens;
Quis deſcendet mecum ad
Saul in caſtra? Dixitq, Abiſai,
7 Ego deſcendam tecum. Venerunt
ergò David & Abiſai ad
populum nocte, & invenerunt
Saul jacentem & dormientem
in tentorio, & haſtam
fixam in terra ad caput ejus :
Abner autem & populũ dor-
8 mientes in circuitu ej⁹. Dixítq;
Abiſai ad David, Concluſit
Deus inimicum tuũ hodiè in
man⁹ tuas: nunc ergò perfodiã
eum lanceâ in terra, ſemel,
9 & ſecundò opus non erit. Et
dixit David ad Abiſai, Ne
interficias eum: quis enim extendet
manum ſuã in chriſtum
10 Dñi, & innocens erit? Et dixit
David; Vivit Dñs, quia niſi
Dñs percuſſerit eum, aut dies
ej⁹ venerit ut moriatur, aut in
prælium deſcendens perierit:
11 Propitius ſit mihi Dñs ne extendã
manũ meam in chriſtum
Dñi: nunc igitur tolle haſtam,
quæ eſt ad caput ejus, & ſcyphum
12 aquæ, & abeamus. Tulit
igitur David haſtam, & ſcyphum
aquæ, qui erat ad caput
Saul, & abierunt : & non erat
quiſquam, qui videret, &
intelligeret, & evigilaret, ſed
omnes dormiebant, quia ſopor
13 Dñi irruerat ſup eos. Cúmq;
tranſiſſet David ex adverſo, &
ſtetiſſet in vertice montis de
longè, et eſſet grande interval-
14 lum inter eos, Clamavit David
ad populum, & ad Abner filium
Ner, dicens; Nónne reſpondebis
Abner? Et reſpondens
Abner, ait; Quis es tu,
qui clamas, & inquietas regẽ?
15 Et ait David ad Abner, Numquid
non vir tu es? & quis ali⁹
ſimilis tui in Iſrael? quarè ergò
nõ cuſtodîſti dominum tuum
regem? ingreſſus eſt enim
un⁹ de turba, ut interficeret re-
16 gẽ, dominum tuũ. Non eſt bonum
hoc, quod feciſti : vivit
Dominus, quoniam filii mortis
eſtis vos, qui non cuſtodîſtis
dñm veſtrum, chriſtum Domini:
nunc ergò vide ubi ſit haſta
regis, & ubi ſit ſcyphus
aquæ, qui erat ad caput ejus.
17 Cognovit autem Saul vocem
David, & dixit; Numquid vox
hæc tua, fili mi David? et ait
David; Vox mea, domine mi
18 rex. Et ait, Quam ob cauſam
dominus meus perſequitur
ſervum ſuum? Quid feci? aut
quod eſt malum in manu mea?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀβιμέλεχ
τὸν Χετταῖον, καὶ πρὸς (λ) Ἀβεσσὰ υἱὸν
Σαρουίας ἀδελφὸν Ἰωὰβ, λέγων, Τίς εἰσελεύσεται
μετ' ἐμοῦ πρὸς Σαοὺλ εἰς τὴν παρεμβολήν;
καὶ εἶπεν (μ) Ἀβεσσὰ, Ἐγὼ εἰσελεύσομαι
7 μετὰ σοῦ. Καὶ εἰσπορεύεται Δαυὶδ καὶ (ν) Ἀβεσσὰ
εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα· καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ (ξ) καθεύδων
ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ
ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ
Ἀβεννὴρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευδε κύκλῳ
8 αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (ο) Ἀβεσσὰ πρὸς Δαυὶδ,
Ἀπέκλεισε κύριος σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς
χεῖράς σου, καὶ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς
9 τὴν γῆν ἅπαξ, καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ. Καὶ εἶπε
Δαυὶδ πρὸς (π) Ἀβεσσὰ, Μὴ ταπεινώσῃς
αὐτὸν, ὅτι τίς ἐποίσει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ
10 χριστὸν κυρίου καὶ ἀθωωθήσεται; Καὶ εἶπε Δαυὶδ,
Ζῇ (ρ) κύριος, ἐὰν μὴ κύριος παίσῃ αὐτὸν,
ἢ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον
11 καταβῇ καὶ προστεθῇ, (σ) Μηδαμῶς μοι
παρὰ κυρίου (τ) ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ
χριστὸν κυρίου. καὶ νῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ
προσκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος,
12 καὶ (υ) ἀπέλθωμεν ἡμεῖς καθ' ἑαυτούς. Καὶ ἔλαβε
Δαυὶδ τὸ δόρυ, καὶ τὸν (φ) φακὸν τοῦ ὕδατος
ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον καθ'
ἑαυτούς. καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων,
καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος, πάντες ὑπνοῦντες,
ὅτι θάμβος κυρίου (χ) ἐπέπεσεν
13 ἐπ' αὐτούς. Καὶ διέβη Δαυὶδ εἰς τὸ πέραν,
καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν, καὶ
14 πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ προσεκαλέσατο
Δαυὶδ τὸν λαὸν, καὶ τῷ Ἀβεννὴρ
ἐλάλησε, λέγων, Οὐκ ἀποκριθήσῃ Ἀβεννήρ;
(ψ) καὶ ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπε, Τίς
15 εἶ σὺ ὁ (ω) καλῶν; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεννὴρ,
Οὐκ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς, ὡς σὺ, ἐν Ἰσραήλ;
καὶ διατί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν
βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ δια-
16 φθεῖραι (α) τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα. Καὶ
οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ πεποίηκας. Ζῇ
κύριος, ὅτι υἱοὶ θανατώσεως ὑμεῖς, οἱ φυλάσσοντες
τὸν βασιλέα τὸν κύριον ὑμῶν τὸν
χριστὸν κυρίου. καὶ νῦν ἴδε δὴ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως,
καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος, ποῦ ἐστι τὰ
17 πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; Καὶ ἐπέγνω Σαοὺλ τὴν
φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Ἡ φωνή σου αὕτη,
τέκνον Δαυίδ; καὶ εἶπε Δαυὶδ, Δοῦλός σου
18 κύριε βασιλεῦ. Καὶ (β) εἶπε, Ἱνατί τοῦτο
καταδιώκει ὁ κύριος ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ;
(γ) ὅτι τί ἡμάρτηκα; καὶ τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ
ἀδίκημα;

Et reſpondit David, & dixit ad Abimelech Chettæum, & ad Abeſſa filium Sarviæ, fratrem Joab, dicens; Quis introibit mecum ad Saul in caſtra? Et dixit Abeſſa, Ego introibo tecũ. Et intrat David, & Abeſſa ad populum nocte: & ecce Saul (e) dormiens ſomno in lampene, & lancea ejus fixa in terram ad caput ejus: & Abenner, & populus ejus dormiebat circa eum. Et dixit Abeſſa ad David, Concluſit Dominus hodiè inimicum tuum in manus tuas: & nunc percutiam eum lanceâ in terram ſemel, & non (f) repetam ei. Et dixit David ad Abeſſa; Ne (g) humilies illum, quoniam quis injiciet manum ſuam in chriſtum Domini, & (h) purus erit? Et dixit David; Vivit Dominus, quia ſi Dominus percuſſerit illũ, aut hora illius venerit, & moriatur, aut in pugnam deſcenderit, & apponatur; (i) Nequaquàm mihi à Domino injicere manum meam in chriſtum Domini. Et nunc accipe, quæſo, lanceam (k) à cervicali ejus, & lentem aquæ, & abeamus nos per (l) nos ipſi. Et accepit David lanceam, & lentem aquæ, à cervicali ejus, & abierunt per ſe ipſi. Et non erat qui videret, & nõ erat qui cognoſceret, & non erat qui vigilaret; omnes ſomno ſopiti: quoniam (m) ſtupor Domini irruerat ſuper illos. Et (n) tranſivit David ultrà, & ſtetit in cacumine montis longè: & multa via inter eos. Et advocavit David populum, & ad Abenner locutus eſt, dicens; Non reſpondebis Abenner? Et reſpondit Abenner, & dixit; Quis es tu, qui (o) vocas? Et dixit David ad Abenner; Nónne vir tu? & quis, ſicut tu, in Iſrael? & quarè non cuſtodis dominũ tuum regem? quoniam intravit unus de populo diſperdere dominum tuum regem. Et non eſt bonum verbum hoc, quod feciſti. Vivit Dominus, quoniam filii (p) mortificationis vos eſtis, qui non cuſtoditis regem dominum veſtrum chriſtum Domini. Et nunc vide, quæſo, lanceam regis, & lenticula aquæ ubi eſt, quæ ad caput ejus? Et cognovit Saul vocem David, & dixit; Vox tua hæc, fili (q) David? Et dixit David; Servus tuus, domine rex. Et dixit; Ut quid hoc perſequitur dominus poſt ſervum ſuum? quoniam quid peccavi? & quæ inventa eſt in me (r) injuſtitia?

MS. A. (λ) Ἀβισαὶ υἱὸν Σαρουΐα (μ) Ἀβισαὶ, Ἐγὼ εἰσπορεύσομαι (ν) Ἀβισαὶ (ξ) καθεύδων ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ ἐνπεπηγὸς εἰς (ο) Ἀβισαὶ (π) Ἀβισαὶ, Μὴ διαφθείρῃς αὐτὸν, (ρ) κύριος, ὅτι ἐὰν (σ) Μηδαμῶς παρὰ (τ) ἐπενέγκειν (υ) ἀπέλθωμεν καθ' (φ) φακὸν ἀπὸ προσκεφαλῆς, καὶ (χ) ἔπεσεν (ψ) καὶ εἶπεν, Τίς (ω) καλῶν με πρὸς τὸν βασιλέα; Καὶ εἶπεν (α) τὸν βασιλέα τὸν κύριόν σου. Καὶ (β) εἶπε Δαυὶδ, Ἱνατί τοῦτο ὁ κύριος καταδιώκει ὀπίσω (γ) ὅ,τι ἡμάρτηκα;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וַאֲתִיב דָּוִד וַאֲמַר לַאֲחִימֶלֶךְ חִתָּאָה וְלַאֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה אֲחוּהִי דְיוֹאָב לְמֵימַר מַן יֵיחוֹת 6
עִמִּי לְוָת שָׁאוּל לְמַשְׁרִיתָא וַאֲמַר אֲבִישַׁי אֲנָא אֵיחוֹת עִמָּךְ׃ וַאֲתָא דָוִד וַאֲבִישַׁי לְוָת עַמָּא 7
בְּלֵילְיָא וְהָא שָׁאוּל שְׁכִיב דָּמוּךְ בְּכַרְקוֹמָא וּמוּרְנִיתֵיהּ נְעִיצָא בְּאַרְעָא אִסָּדוֹהִי וְאַבְנֵר
וְעַמָּא שָׁרַן סַחְרָנוֹהִי׃ וַאֲמַר אֲבִישַׁי לְדָוִד מְסַר יְיָ יוֹמָא דֵין יָת בְּעֵיל דְּבָבָךְ בִּידָךְ וּכְעַן 8
אֶמְחֵנֵיהּ כְּעַן בְּמוּרְנִיתָא וְאַבְרְזִנֵּיהּ בְּאַרְעָא זִמְנָא חֲדָא וְלָא אֶתְנֵי לֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לַאֲבִישַׁי 9
לָא תְחַבְּלִנֵּיהּ אֲרֵי מַן אוֹשִׁיט יְדֵיהּ בִּמְשִׁיחָא דַייָ וְזָכֵי׃ וַאֲמַר דָּוִד קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהֵין מִן 10
קֳדָם יְיָ יִתְמְחֵי אוֹ יוֹמֵיהּ יִמְטֵי וִימוּת אוֹ בִקְרָבָא יֵיחוֹת וְיִתְקְטֵל׃ חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ 11
מִלְּאוֹשָׁטָא יְדִי בִּמְשִׁיחָא דַייָ וּכְעַן סַב יָת מוּרְנִיתָא דִּי אִסָּדוֹהִי וְיָת מָנָא דְמַיָּא וְנֵיזֵיל לָנָא׃
וּנְסִיב דָּוִד יָת מוּרְנִיתָא וְיָת מָנָא דְמַיָּא מֵאִסָּדֵי שָׁאוּל וַאֲזַלוּ לְהוֹן וְלֵית דַּחְזֵי וְלֵית דְּיָדַע 12
וְלֵית דְּמִתְּעַר אֲרֵי כוּלְּהוֹן דָּמְכִין אֲרֵי שִׁנָּא תַקִּיפָא מִן קֳדָם יְיָ נְפַלַת עֲלֵיהוֹן׃ וַעֲבַר דָּוִד 13
עִבְרָא וְקָם עַל רֵישׁ טוּרָא מֵרַחִיק סַגִּי אַתְרָא בֵּינֵיהוֹן׃ וּקְרָא דָוִד לְעַמָּא וּלְאַבְנֵר בַּר נֵר 14
לְמֵימַר הֲלָא תְעָנֵי אַבְנֵר וַאֲתִיב אַבְנֵר וַאֲמַר מַן דֵּין דְּקָרֵי בְּרֵישׁ מַלְכָּא׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאַבְנֵר 15
הֲלָא גְבַר גִּבַּר אַתְּ וּמַן כְּוָתָךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּלְמָא לָא נְטַרְתָּא עַל רִבּוֹנָךְ מַלְכָּא אֲרֵי אֲתָא חַד
מִן עַמָּא לְחַבָּלָא יָת מַלְכָּא רִבּוֹנָךְ׃ לָא תַקִּין פִּתְגָמָא הָדֵין דִּי עֲבַדְתָּא קַיָּם הוּא יְיָ אֲרֵי גֻבְרִין 16
חַיָּבֵי קְטוֹל אַתּוּן דְּלָא נְטַרְתּוּן עַל רִבּוֹנְכוֹן עַל מְשִׁיחָא דַייָ וּכְעַן חֲזֵי אָן מוּרְנִיתָא דְמַלְכָּא
וְיָת מָנָא דְמַיָּא דְּאִסָּדוֹהִי׃ וְאִשְׁתְּמוֹדַע שָׁאוּל יָת קָלָא דְדָוִד וַאֲמַר הֲקָלָךְ דֵּין בְּרִי דָוִד וַאֲמַר 17
דָּוִד קָלִי רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַאֲמַר לְמָא דְנָן רִבּוֹנִי רָדֵיף בָּתַר עַבְדֵּיהּ אֲרֵי מָה עֲבַדִית וּמָה 18
בִּידִי חוֹבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reſpondit David et dixit ad Ahhimelech Hhethæũ et ad Abiſſai filium Szarujæ fratrem ipſius Joab, dicendo, Quis deſcendet mecum ad Saul in caſtra ? et dixit Abiſſai ; Ego deſcendam tecum. Et venit David et Abiſſai ad populũ in nocte, et ecce Saul cubans ſopit⁹ in vallo, et haſta ejus infixa in terrã ad cervical ejus ; et Abner et populus ſe ponentes circum illum. Et dixit Abiſſai ad David, Tradidit Domin⁹ hodie auctorẽ inimicitiæ tuæ in manu tua : et nunc percutiã eum nunc in haſta, et configã eam in terra vice una, et non iterabo illi. Et dixit David ad Abiſſai, Non perdes illum; nam quis extendet manum ſuam in unctũ Domini, et innoxi⁹ erit? Et dixit David : Permanens ipſe Domin⁹, niſi *ab-ante Dominũ percutiatur* aut dies ej⁹ pervenerit et moriatur, aut in prælio deſcendat et occidatur. Nefas mihi ab-ante Dominum ab extendendo manum meã in unctũ Domini, et nunc accipe haſtã quæ ad cervical ej⁹, et vas aquæ, et ibimus nobis. Et tulit David haſtam et vas aquæ de cervicali Saul, et abierunt ſibi, et non erat qui videns, et non qui cognoſcens, et non qui excitat⁹ eſſet, quia omnes illi ſoporati, quia ſomn⁹ fortis ab-ante Dominũ cecidit ſuper illos. Et tranſivit David tranſitum, et ſtetit ſup caput montis à longè; magnus loc⁹ inter illos. Et vocavit David ad populũ, et ad Abner filiũ Ner, dicendo : Nónne reſpondebis Abner? et reſpondit Abner, et dixit, Quis hic qui clamans in capite regis? Et dixit David ad Abner, Nónne vir *fortis* tu? et quis ut tu in Iſrael? et quare non cuſtodiſti ſup dominũ tuum regẽ, quia venit un⁹ ex populo ad perdendum regem dominum tuum ? Non rectum verbum hoc quod feciſti : permanens ipſe Dñs ꝙ viri debitores occiſionis vos, qui non cuſtodiſtis ſuper dominum veſtrum, ſuper unctum Domini: & nunc vide ubi haſta regis, & vas aquæ quòd ad cervical ejus. Et agnovit Saul vocem David, et dixit, Num vox tua hæc, fili mi David ? & dixit David, Vox mea domine mi rex. Et dixit, Quare hoc, dominus meus perſequens poſt ſervum ſuum ? nam quid feci ? et *quæ* in manu mea culpa?

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

* ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܐܚܝܡܠܟ ܚܬܝܐ ܘܠܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܀ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ. ܡܢ 6
ܢܚܘܬ ܥܡܝ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܡܫܪܝܬܐ ܀ ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ. ܐܢܐ ܢܚܬ ܐܢܐ ܥܡܟ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ 7
ܘܐܒܝܫܝ ܠܘܬ ܥܡܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܕܡܟ ܒܫܒܝܠܐ. ܘܡܘܪܢܝܬܗ. ܢܥܝܨܐ ܥܠ ܐܪܥܐ
ܐܣܕܘܗܝ. ܘܐܒܢܝܪ ܘܥܡܐ. ܕܡܟܝܢ ܚܕܪܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ ܠܕܘܝܕ. ܐܫܠܡ ܡܪܝܐ 8
ܐܠܗܟ. ܝܘܡܢܐ ܠܒܥܠܕܒܒܟ ܒܐܝܕܝܟ. ܐܡܚܝܘܗܝ ܒܡܘܪܢܝܬܐ ܗܕܐ ܕܒܐܪܥܐ. ܙܒܢܬܐ ܚܕܐ ܀ ܘܠܐ
ܐܬܢܝܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܫܝ. ܠܐ ܬܚܒܠ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܕܢܘܫܛ ܐܝܕܗ ܠܘܬ ܡܫܝܚܗ 9
ܕܡܪܝܐ. ܘܙܟܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܀ ܐܠܐ ܐܢ ܡܪܝܐ ܢܡܚܝܘܗܝ ܀ ܐܘ ܝܘܡܗ ܢܐܬܐ 10
ܘܢܡܘܬ ܀ ܐܘ ܒܩܪܒܐ ܢܬܚܒܠ. ܘܢܡܘܬ ܀ * ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܝ ܒܡܫܝܚܗ 11
ܕܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܣܒ ܠܡܘܪܢܝܬܐ ܕܠܘܬ ܐܣܕܘܗܝ ܘܩܘܩܝܬܐ ܕܡܝܐ. ܘܢܐܙܠ ܠܢ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ 12
ܡܘܪܢܝܬܐ. ܘܩܘܩܝܬܐ ܕܡܝܐ ܡܢ ܐܣܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܙܠܘ ܠܗܘܢ. ܘܠܝܬ ܕܚܙܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ.
ܘܠܐ ܐܬܥܝܪ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܕܡܟܝܢ ܗܘܘ. ܘܫܢܬܐ ܕܡܪܝܐ ܢܦܠܬ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܥܒܪ 13
ܕܘܝܕ ܡܢ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܩܡ ܥܠ ܪܝܫܗ ܕܛܘܪܐ ܡܢ ܪܘܚܩܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܡܠܟܐ 14
ܘܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܪ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܡܦܢܐ ܐܢܬ ܀ ܐܒܢܝܪ. ܘܥܢܐ ܐܒܢܝܪ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܐܢܬ ܕܩܪܐ ܐܢܬ
ܠܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܝܪ. ܗܐ ܓܢܒܪܐ ܐܢܬ. ܘܡܢܘ ܐܟܘܬܟ ܒܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟܢܐ 15
ܠܐ ܢܛܪܬ ܠܡܪܟ ܡܠܟܐ ܀ ܕܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ ܕܢܚܒܠܝܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܡܪܟ. * ܠܐ ܫܦܝܪ 16
ܥܒܕܬ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܒܢܝ ܡܘܬܐ ܐܢܬܘܢ ܀ ܕܠܐ ܢܛܪܬܘܢ ܠܡܪܟܘܢ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܗܫܐ ܚܙܝ ܐܝܟܐ ܗܝ ܡܘܪܢܝܬܗ ܕܡܠܟܐ ܀ ܘܩܘܩܝܬܐ ܕܡܝܐ ܕܠܘܬ ܐܣܕܘܗܝ. * ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ 17
ܩܠܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܠܟ ܗܘ ܗܢܐ ܒܪܝ ܕܘܝܕ ܀ ܘܐܡܪ. ܩܠܝ ܗܘ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܡܢܐ ܪܕܦ ܐܢܬ ܡܪܝ ܀ ܠܥܒܕܟ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܗܝ 18
ܒܝܫܬܐ ܕܒܐܝܕܝ.

Tum reſpondens David allocutus eſt Ahimelechum Hethæum, & Abiſai filium Suriæ fratrem Joabi, dicens; Quis deſcendet mecum ad Saulem in caſtra? Dixit Abiſai, Ego deſcendam tecum. 6
Venit ergò David cum Abiſai ad populum noctu, & ecce Saul dormiebat in ſemita, & lancea ejus poſita erat ſuper terram ad cervical ipſius; Abner autem & populus dormiebant circa eum. 7
Tum dixit Abiſai Davidi, Tradidit hodiè Deus tuus inimicum tuum in manus tuas: percutiam eum hâc lanceâ quæ eſt humi *defixa*, vice unâ, nec iterabo ei. 8
Reſpondit David Abiſai, Ne quid perverſi agas, quia nemo extendens manum ſuam in unctum Domini inſons erit. 9
Dixit etiam David, Vivat Dominus niſi Dominus percuſſerit eum, aut adveniente die ſuo moriatur, aut in bello ſauciatus intereat; 10
Abſit mihi à Domino ut extendam manum meam in unctum Domini: nunc accipe lanceam quæ eſt ad cervical ejus, & amphoram aquæ, & abeamus. 11
Accepit ergò David lanceam & amphorã aquæ à cervicali Saulis, & abierunt, nemine vidente, neque ſciente, neque experrecto: omnes enim dormiebant, & ſopore Domini tenebantur. 12
Cúmque tranſîſſet David à Saule, ſtetit in vertice montis longâ *interjectâ* diſtantiâ: 13
Et inclamans David regem & Abnerum filium Ner, ait; Non reſpondes Abner? Reſpondit Abner & dixit; Quis es qui inclamas regem? 14
Reſpondit David Abnero, Ecce tu gigas es, & quis eſt æqualis tibi in toto Iſraele? quomodo non cuſtodiſti dominum tuum regem? ita ut venerit hodiè quidam ad perimendum regem dominum tuum? 15
Non rectè feciſti: vivat Dominus, rei mortis eſtis, quòd non cuſtodieritis dominum veſtrum unctum Domini: aſpice jam ubi ſit lancea regis & amphora aquæ, quæ erant ad cervical ejus. 16
Tum auditâ Saul voce Davidis, ait illi, Vox tua eſt hæc fili mi David? Qui dixit, Vox mea eſt, domine mi rex. 17
Subjunxítque David, Quarè perſequeris domine mi, ſervum tuum? quid feci? & quodnam crimen eſt in manibus meis? 18

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وقال داود لاخيملك الحاثي ولابيشي بن صوريا اخي يواب * من ينزل معي الى عسكر شاول * 6
قال ابيشي انا انزل معك * فاتى داود وابيشي معه عسكر شاول ليلا * واذا شاول راقد في 7
الطريق * ومزراقه موضوع عند راسه * وابنار والشعب رقود حوله * فقال ابيشي لداود * قد دفع 8
الله اليوم عدوك في يدك * دعني حتى اضربه بهذا المزراق الذي عند راسه ضربة واحدة * ولا
اثنيه * قال داود لابيشي * لا تفسد * لانه لا يمد انسان يده الى مسيح الرب فيغلب * ثم قال 9 10
داود * لا وحق الرب الحي * انه ان لم يضربه الرب ويقتله * او يجي يومه فيموت * او تصيبه
آفة في الحرب فيقتل * حاشا لله ان امد يدي واقتل مسيح الله * ولكن خذ القلة الذي 11
عند راسه والمزراق * وانصرف بنا * واخذ داود المزراق * وقلة الماء التي كانت عند راس 12
شاول وانصرفا * ولم ينتبه احد * ولم ير * ولم يعلم به احد * لانهم كانوا رقودا اجمعين * من
اجل ان الرب اثقل نومهم * فجاز داود من عند شاول * وقام على راس الجبل من بعيد 13
* ونادى داود * يا شاول ويا ملك * ويا ابنار بن نار * وقال ما تجيب يا ابنار * فاجاب ابنار 14
وقال * ومن انت حتى تنادي الملك * قال داود لابنار * انت جبار ليس مثلك في جميع 15
بني اسرايل * كيف لم تحرس حرس سيدك الملك * انه جاءه انسان اليوم * فاراد قتل
سيدك الملك * ولم تحسن فيما صنعت * حي هو الرب انه قد وجب عليكم الموت * لانكم لم 16
تحرسوا حرس سيدكم مسيح الرب * فانظر الآن اين قلة الماء والمزراق الذي كانت عند راس
الملك * فسمع شاول صوت داود وقال له * هذا صوتك يا داود ابني * فقال داود * هو صوتي 17
ايها الملك السيد * ثم قال داود * ما لك يا سيدي تطلب عبدك * ما الذي صنعت * وما 18
الذي ارتكبت من اساءة *

* *Dixitque David ad Achimelech Hethæum, & ad Abiſai filium Suriæ fratrem Joabi, Quis deſcendet mecum ad exercitum Saulis? Reſpondit Abiſai, Ego deſcendam tecum.* 6
Venit itaque David unà cum Abiſai ad exercitum Saulis noctu, & ecce Saul jacebat in via, & ſpiculum ejus poſitum erat ad caput ejus; Abner autem & populus circunjacebant ei. 7
Ait ergò Abiſai ad Davidem, Jam tradidit hodiè Deus hoſtem tuum in manum tuam: permitte mihi ut percutiam eum ſpiculo iſto quod eſt ad caput ejus, unico ictu; nec iterabo. 8
Dixit David ad Abiſai, Ne committas vitium, quia nemo extendens manum ſuam ad unctum Domini, victor erit. 9
Tum ſubjunxit David, Nequaquam, per Dominum vivum, niſi Dominus percuſſerit eum & occiderit eum, aut venerit dies ejus ut moriatur, vel infortunium contingat ei in bello & interficiatur; 10
Abſit ut extendam manum meam, & unctum Dei trucîdem: verùm accipe urceolum qui eſt ad caput ejus cum ſpiculo, & abeamus. 11
Tulit itaque David ſpiculum & urceolum aquarium qui erat ad caput Saulis, & abierunt, nemine evigilante, nemine vidente, neminéq; id animadvertente: quoniã dormiebant omnes; Domin⁹ enim graviſſimũ reddiderat ſomnum eorum. 12
Cúmque transîſſet David à Saule, & ſtetiſſet ſuper verticem montis eminùs, 13
Clamavit David, O Saul, O rex; O Abner fili Ner: tum dixit, Nihil reſpondes O Abner? Reſpondit Abner, et ait, Ecquis es tu ut regem voces? 14
Dixit David ad Abner, Tu gigas es incomparabilis inter omnes Iſraelitas: quomodo non cuſtodîſti excubias domini tui regis? venit enim quiſpiam hodiè, voluitque interficere dominum tuum regem. 15
Non benè te geſſiſti in actione tua; vivit Dominus, digni eſtis morte, quia non egiſtis excubias domini veſtri, uncti Domini: vide modò ubi ſit urceus aquarius et ſpiculum, quæ erant ad caput regis. 16
Audiens autem Saul vocem Davidis, ait illi, Vox tua eſt hæc O David fili mi? Dixit David, vox mea eſt O rex domine. 17
Dixit præterea David, Quid eſt O domine mi quòd quæris ſervum tuum? quid eſt quod perpetravi? et quodnam eſt ſcelus quod deſignavi? 18

שמואל א: כו

Si .ſui ſervi verba rex meus dominus quæſo audiat nunc Et
19 ועתה ישמע־נא אדני המלך את דברי עבדו אם־
,*hominis* filii ſi & :*munus* odoret ,me *in* te incitavit DOMINUS
יהוה הסיתך בי ירח מנחה ואם בני האדם
inhærendo ab ,hodie me expulerunt quia , *Domini facies ad ipſi* maledicti
ארורים הם לפני יהוה כי־גרשוני היום מהסתפח
.*aliis* diis ſervi , Vade : dicendo ,DOMINI hæreditate in
בנחלת יהוה לאמר לך עבד אלהים אחרים:
quia;DOMINI *facierum regione* è terram in me⁹ ſanguis cadat ne nunc Et
20 ועתה אל־יפל דמי ארצה מנגד פני יהוה כי־
quemadmodum ,unum pulicem quærendum ad Iſrael rex eſt egreſſus
יצא מלך ישראל לבקש את־פרעש אחד כאשר
,Peccavi : Saul Dixitque .montibus in *cantorem* perſequitur
21 ירדף הקרא בהרים: ויאמר שאול חטאתי
quòd eo *pro* ,amplius tibi malefaciam non quia ,David mi fili revertere
שוב בני־דוד כי לא־ארע לך עוד תחת אשר
,egi ſtultè Ecce . hac die tuis oculis in mea anima fuit pretioſa
יקרה נפשי בעיניך היום הזה הנה הסכלתי
lancea Ecce : dixit & ,David reſpondit Et .valde multum erravi &
22 ואשגה הרבה מאד: ויען דוד ויאמר הנה החנית
reddat DOMINUS Et .eam *capiat* & ,pueris è unus tranſeat & : regis
23 המלך ויעבר אחד מהנערים ויקחה: ויהוה ישיב
DOMINUS te tradidit quia :ſuam fidem &,ſuam juſtitiam unicuique
לאיש את־צדקתו ואת־אמנתו אשר נתנך יהוה
.DOMINI *unctum* in meā manū mittere volui non & ,manum in hodie
היום ביד ולא אביתי לשלח ידי במשיח יהוה:
,meis oculis in hac die tua anima eſt magnificata ſicut ecce Et
24 והנה כאשר גדלה נפשך היום הזה בעיני
omni ex me eruat & ,DOMINI oculis in mea anima magnificetur ſic
כן־תגדל נפשי בעיני יהוה ויצלני מכל־
.David mi fili tu Benedictus : David ad Saul Dixitque .anguſtia
25 צרה: ויאמר שאול אל־דוד ברוך אתה בני דוד
.ſuā viam in David ivit & :valebis valendo etiam &,facies faciendo Etiam
גם עשה תעשה וגם יכל תוכל וילך דוד לדרכו
.ſuum locum in eſt reverſus Saul Et
ושאול שב למקומו:

CAP. XXVII. כז

: Saul *manu in* una die conſumar Nunc :*ſuum cor ad* David dixit Et
1 ויאמר דוד אל־לבו עתה אספה יום־אחד ביד שאול
, Peliſtim terram in me eruam eruendo quòd , bonum mihi *non*
אין־לי טוב כי המלט אמלט אל־ארץ פלשתים
,Iſrael termino omni in amplius me *quærendo* Saul me de deſperet &
ונואש ממני שאול לבקשני עוד בכל־גבול ישראל
centi ſex- &,ipſe tranſivit &,David ſurrexit Et ? ej⁹ manu de me eruā &
2 ונמלטתי מידו: ויקם דוד ויעבר הוא ושש־מאות
habitavit Et .Gath regem Mahoch filium Achis ad ,ſecum qui viri
3 איש אשר עמו אל־אכיש בן־מעוך מלך גת: וישב
duæ & ,David,ej⁹ *domus &* vir ,ej⁹ viri & ,ipſe ,Gath in Achis cum David
דוד עם־אכיש בגת הוא ואנשיו איש וביתו דוד ושתי
.Charmelitis Nabal uxor Abighail & ,Izrehelitis Achinoham,ej⁹ uxores
נשיו אחינעם היזרעאלית ואביגיל אשת־נבל הכרמלית:
ultrà addidit non & ,Ghath David fugiſſet quòd Sauli eſt nunciatum Et
4 ויגד לשאול כי־ברח דוד גת ולא־יוסף עוד
inveni quæſo Si : Achis ad David dixit Et .eum *quærendum ad*
5 לבקשו: ויאמר דוד אל־אכיש אם־נא מצאתי
, *agri urbium* una in locum mihi dent , tuis oculis in gratiam
חן בעיניך יתנו־לי מקום באחת ערי השדה
regni civitate in tuus ſervus *manebit* quid ut Et . ibi manebo &
ואשבה שם ולמה ישב עבדך בעיר הממלכה
? tecum
עמך:

Verſio VULG. LAT.

19 Nunc ergò audi, oro, domine mi rex, verba ſervi tui: Si Domin⁹ incitat te adverſùm me, odoretur ſacrificium: ſi autem filii hominum, maledicti ſunt in conſpectu Dñi: qui ejecerunt me hodiè, ut non habitē in hæreditate Domini, dicentes; Vade, ſervi diis alienis. 20 Et nunc non effundatur ſanguis meus in terram coram Domino: quia egreſſus eſt rex Iſrael ut quærat pulicem unum, ſicut perſequitur perdix in montib⁹. 21 Et ait Saul; Peccavi, revertere, fili mi David: nequaquàm enim ultrà tibi malefaciam, eò quòd pretioſa fuerit anima mea in oculis tuis hodié: apparet enim quòd ſtultè egerim, & ignoraverim multa nimis. 22 Et reſpondens David, ait; Ecce haſta regis: tranſeat unus de pueris regis, & tollat eam. 23 Dominus autem retribuet unicuique, ſecundùm juſtitiam ſuam & fidem: tradidit enim te Dominus hodiè in manum meam, & nolui extendere manum meam in chriſtum Domini. 24 Et ſicut magnificata eſt anima tua hodiè in oculis meis, ſic magnificetur anima mea in oculis Domini, & liberet me de omni anguſtia. 25 Ait ergò Saul ad David; Benedictus tu, fili mi David: & quidem faciens facies, & potens poteris. Abiit autem David in viam ſuam, & Saul reverſus eſt in locum ſuū.

CAP. XXVII.

1 ET ait David in corde ſuo, Aliquandò incidam unâ die in manus Saul: nónne melius eſt ut fugiam, & ſalver in terra Philiſthinorum, ut deſperet Saul, ceſſétque me quærere in cunctis finibus Iſrael? fugiam ergò manus ejus. 2 Et ſurrexit David, & abiit ipſe, & ſexcenti viri cum eo, ad Achis filium 3 Maoch regē Geth. Et habitavit David cum Achis in Geth, ipſe & viri ejus, vir & domus ejus; & David, & duæ uxores ejus, Achinoam Jezrahelitis, et Abigail uxor Nabal Carmeli. 4 Et nuntiatum eſt Sauli quòd fugiſſet David in Geth, & non 5 addidit ultrà quærere eum. Dixit autem David ad Achis; Si inveni gratiam in oculis tuis, detur mihi locus in una urbium regionis hujus, ut habitem ibi: cur enim manet ſervus tuus in civitate regis tecum?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ νῦν ἀκουσάτω (δ) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ. εἰ ὁ Θεὸς ἐπισείει (ε) σε ἐπ' ἐμὲ, ὀσφρανθείη θυσία σου· καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἐπικατάρατοι (ζ) οὗτοι ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ (η) ἐστηρίχθαι ἐν κληρονομίᾳ κυρίου, λέ- 20 γοντες, Πορεύου, δούλευε θεοῖς ἑτέροις. Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεναντίας προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν (θ) ψυχήν μου, καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς ὄ- 21 ρεσι. Καὶ εἶπε Σαοὺλ, Ἡμάρτηκα· ἐπίστρεφε τέκνον Δαυὶδ, ὅτι οὐ κακοποιήσω (ι) σε, ἀνθ' ὧν ἔντιμος ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς (κ) σου· καὶ ἐν τῇ σήμερον μεματαίωμαι καὶ (λ) ἠγνό- 22 ηκα πολλὰ σφόδρα. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως· διελθέτω εἷς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό· 23 Καὶ κύριος ἐπιστρέψει (μ) ἑκάστῳ κατὰ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ· ὡς παρέδωκέ σε (ν) κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου, καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου 24 ἐπὶ χριστὸν κυρίου. Καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχή σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως μεγαλυνθείη ἡ ψυχή μου ἐνώπιον κυρίου, καὶ (ξ) σκεπάσαι με, καὶ ἐξε- 25 λεῖταί με ἐκ πάσης θλίψεως. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, (ο) Εὐλογημένος σὺ τέκνον· καὶ ποιῶν ποιήσεις, καὶ δυνάμενος δυνήσῃ. καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ Σαοὺλ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Et nunc audiat dominus meus rex verbum ſervi tui. Si Deus incutit te in me, olfiat ſacrificium tuum: quòd ſi filii hominum, maledicti hi in conſpectu Domini: quoniam ejecerunt me hodiè (ſ) non confirmatum eſſe in hæreditate Domini, dicentes; Vade, ſervi diis alienis. Et nunc non cadat ſanguis meus in terram ante conſpectum Domini: quoniam exiit rex Iſrael quærere (t) animam meam, ſicut perſequitur nycticorax in montibus. Et dixit Saul; Peccavi: reverte, fili David: quoniam non malefaciam tibi, ideò quoniam pretioſa anima mea in oculis tuis. (u) Et in hodierna ſtultè egi & ignoravi multa valdé. Et reſpondit David, & dixit; Ecce lancea regis: tranſeat unus ex pueris, & accipiat eam. Et Dominus reſtituet unicuique (x) ſecundùm juſtitias ejus, & ſecundùm fidem ejus; ſicut tradidit te Dominus hodiè in manus meas, & nolui injicere manum meam in chriſtum Domini. Et ecce, ſicut magnificata eſt anima tua hodiè in hac in oculis meis; ſic magnificetur anima mea in conſpectu Domini, (y) & tegat me, & eruat me ex omni tribulatione. Et dixit Saul ad David; Benedictus tu, fili: & faciens facies, & potens poteris. Et abiit David ad viam ſuam: & Saul revertit ad locum ſuum.

* MS. A. (δ) δὴ ὁ (ε) σε εἰς ἐμὲ, (ζ) ἐνώπιον κυρίου (η) ἐστηρίσθαι (θ) τὴν ψυχήν (ι) σε ἔτι, ἀνθ' (κ) σου· ἐν (λ) ἠγνόησα (μ) ἑκάστῳ τὰς (ν) κύριος εἰς (ξ) * ἐσκεπάσοι μαι καὶ ἐξελοιτό με (ο) Εὐλογημένον σὺ τέκνον Δαυὶδ, καὶ

ΚΕΦ. κζʹ.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων, Νῦν προστεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας Σαούλ· καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθὸν ἐὰν μὴ σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, (α) καὶ ἀνῇ ἀπ' ἐμοῦ Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὅριον Ἰσ- 2 ραὴλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ (β) καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀγχοῦς (γ) 3 υἱὸν Ἀμμὰχ βασιλέα Γέθ. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ μετὰ (δ) Ἀγχοῦς, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινάαμ (ε) Ἰεζραηλῖτις καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ 4 τοῦ Καρμηλίου. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαοὺλ ὅτι πέφευγε Δαυὶδ εἰς Γέθ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι 5 ζητεῖν αὐτόν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Εἰ δὴ εὕρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρὸν, (ζ) καὶ καθήσομαι ἐκεῖ· καὶ ἱνατί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένῃ μετὰ σοῦ;

CAP. XXVII.

ET dixit David in corde ſuo, dicens; Nunc (a) apponar in die una in manus Saul: & non eſt mihi bonum, niſi ſalvatus fuero in terram alienigenarum: & (b) ceſſet à me Saul, à quærendo me in omnem terminum Iſrael: & ſalvabor de manu ejus. Et ſurrexit (c) David, & ſexcenti viri, qui cum eo: & ivit ad Anchus filium Ammach, regem Geth. Et ſedit David cum Anchus, ipſe, & viri ejus, unuſquiſque, & domus ejus, & David, & ambæ uxores ejus, Achinaam Jezraelites, & Abigæa uxor Nabal Carmelii. Et annuntiatum eſt ipſi Saul, quia fūgit David in Geth: & non adjecit ultrà quærere eum. Et dixit David ad Anchus, Si nunc invenit ſervus tuus gratiam in oculis tuis; dent nunc mihi locum in una civitatum, quæ per agrum: & ſedebo illîc. Et ut quid ſedet ſervus tuus in civitate regia tecum?

MS. A. (α) καὶ ἦλθεν Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν (β) καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ (γ) υἱὸν Μωὰβ βασιλέα (δ) Ἀγχοῦς ἐν Γὲθ, αὐτὸς (ε) ἡ Εἰζραηλεῖτις (ζ) καὶ κάθισόν με ἐκεῖ·

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וכען ישמע כען רבוני מלכא ית פתגמי עבדיה אם מן קדם יי אתגרית בי יקבל קורבני ברעוא ואם בני אנשא ליטין אנון קדם יי ארי תריכוני יומא דין מלמדר באחסנת עמא דיי למימר אזיל דוד ביני עממיא פלחי טעותא: 20 וכען לא יתשד דמי לארעא מן קדם מימרא דיי ארי נפק מלכא דישראל למבעי ית חלש חד כמא דמתרדיף קוראה בטוריא: 21 ואמר שאול חבית תוב ברי דוד ארי לא אבאיש לך עוד חלף דיקרת נפשי בעינך יומא הדין הא אסתכלית ואטפשית סגי לחדא: 22 ואתיב דוד ואמר הא מורניתא דמלכא ויעבר חד מעולימיא ויסבנה: 23 ויי יתיב לגבר ית זכותיה וית קושטיה דמסרך יי יומא דין בידי ולא אביתי לאושטא ידי במשיחא דיי: 24 והא כמא די יקרת נפשך יומא דין בעיני כן תיקר נפשי קדם יי וישזבנני מכל עקא: 25 ואמר שאול לדוד בריך את ברי דוד אף ממלך תמלוך ואף אצלחא תצלח ואזל דוד לאורחיה ושאול תב לאתריה:

כז

1 ואמר דוד בלביה דלמא אתמסיר יומא חד בידא דשאול לית לי מדעם דטב ארי אשתזבא אשתזיב לארע פלשתאי וינוח מני שאול למבעי עוד בכל תחום ארעא דישראל ואשתזיב מן ידיה: 2 וקם דוד ועבר הוא ושית מאה גברא דעמיה לות אכיש בר מעוך מלכא דגת: 3 ויתיב דוד עם אכיש בגת הוא וגברוהי גבר ואנש ביתיה דוד ותרתין נשוהי אחינועם מיזרעאל ואביגיל איתת נבל דמכרמלא: 4 ואתחוא לשאול ארי ערק דוד לגת ולא אוסיף עוד למבעיהי: 5 ואמר דוד לאכיש אם כען אשכחית רחמין בעינך יתנון לי אתר בחדא מן קרוי חקלא ואתיב תמן ולמא יתיב עבדך בקרית מלכותא עמך:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunc, audiat nunc dominus meus rex verba ſervi ſui: ſi ab-ante Dñm deſtinat⁹ es in me, accipiatur ſacrificiū meum in voluntate: et ſi filii hominis, maledicti illi ante Dñm, quia repudiaverunt me hodie ne habitem in hæreditate populi Dñi, dicendo: Abi *David* inter gentes colentes errores. Et nunc non fundatur ſanguis me⁹ in terra ab-ante dictū Dñi, quia exivit rex Iſrael ad quærendū debilem unum, ut perquiritur perdix in montib⁹. Et dixit Saul, Peccavi, redi fili mi David, quia non malefaciam tibi ampli⁹, proptera quòd pretioſa fuit anima mea in oculis tuis hodie: ecce ſtult⁹ fui et inſanivi valde. Et retulit David, et dixit, Ecce haſta regis, & tranſeat un⁹ ex adoleſcentib⁹, et accipiet eam. Et Domin⁹ reddet viro meritū ej⁹, et veritatē ej⁹, ꝗ tradidit te Domin⁹ hodie in manu mea, et nolui extendere manū meā in unctū Domini. Et ecce ſicut pretioſa fuit anima tua hodie in oculis meis, ſic pretioſa erit anima mea ante Dominū, et liberabit me de omni tribulatione. Et dixit Saul ad David, Benedict⁹ tu fili mi David; etiam regnando regnabis, et etiam proſperando proſperabis & ivit David ad viam ſuam, et Saul rediit ad locum ſuum.

CAP. XXVII.

ET dixit David in corde ſuo, *Ne fortè* tradar uno die in manu Saul: non eſt quidquā quòd bonū; ſed evadendo evadā in terrā Peliſthæorū, et quieſcet à me Saul ad quærendū me ampli⁹ in omni termino *terræ* Iſrael, et liberabor de manu ejus. Et ſurrexit David et tranſiit ipſe et ſexcenti viri qui cum eo, ad Akis filium *Maoc* regem Gath. Et ſedit David cum Akis in Gath, ipſe et viri ejus, vir et homo domus ejus, David et duæ uxores ejus, Ahhinogham ex Jezraghel, et Abigail uxor Nabal ex Carmela. Et nunciatum eſt Sauli quòd fugit David ad Gath, & non addidit amplius ut quæreret illum. Et dixit David ad Akis, Si nunc inveni miſericordiam in oculis tuis, dent mihi locum in una ex urbibus agri, et ſedebo ibi: & quare ſedebit ſervus tuus in urbe regni tecum?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܫܐ. ܢܫܡܥ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܡܠܘܗܝ ܕܥܒܕܗ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܓܪܓܟ ܥܠܝ. ܢܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ. 19
ܘܐܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܠܝܛܝܢ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܛܪܕܘܢܝ ܕܠܐ ܐܬܢܩܦ ܒܝܪܬܘܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܟܕ ܐܡܪܝܢ. ܙܠ ܦܠܘܚ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ. * ܘܗܫܐ. ܠܐ ܢܦܠ ܕܡܝ ܠܐܪܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 20
ܡܛܠ ܕܢܦܩ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܒܥܐ ܦܪܥܘܫܐ ܚܕ. ܐܝܟ ܕܪܕܦ ܚܓܠܐ ܒܛܘܪܐ.
* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܚܛܝܬ. ܗܦܘܟ ܒܪܝ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܒܐܫ ܠܟ ܬܘܒ. ܚܠܦ 21
ܕܝܩܪܐ ܢܦܫܝ ܒܥܝܢܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܗܐ ܐܣܟܠܬ ܘܚܛܝܬ. ܣܓܝ ܛܒ. * ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. 22
ܗܐ ܪܘܡܚܗ ܕܡܠܟܐ. ܢܥܒܪ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܢܣܒܝܘܗܝ. * ܘܡܪܝܐ ܢܦܪܘܥ ܠܓܒܪܐ 23
ܙܕܝܩܘܬܗ. ܘܗܝܡܢܘܬܗ. ܕܐܫܠܡܟ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ ܒܐܝܕܝ. ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܠܡܘܫܛܘ ܐܝܕܝ
ܒܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. * ܐܝܟ ܕܪܒܬ ܢܦܫܟ ܝܘܡܢܐ ܒܥܝܢܝ. ܗܟܢܐ ܬܪܒܐ ܢܦܫܝ ܒܥܝܢܝ 24
ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ. ܒܪܝܟ ܐܢܬ ܒܪܝ. ܐܦ ܡܥܒܕ ܬܥܒܕ. ܐܦ ܡܙܟܐ ܬܙܟܐ. 25
ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܚܗ. ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܗܦܟ ܠܒܝܬܗ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܙ *

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܠܒܗ. ܗܫܐ ܐܢ ܐܦܠ ܝܘܡ ܚܕ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܠܐ ܛܒ ܠܝ. 1
ܐܠܐ ܐܥܪܘܩ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܬܠܐܐ ܫܐܘܠ ܠܡܒܥܝܢܝ ܬܘܒ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܐܬܦܨܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ. ܘܥܒܪ ܗܘ ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܥܡܗ. 2
ܠܘܬ ܐܟܝܫ ܒܪ ܡܥܟܐ ܡܠܟܐ ܕܓܬ. * ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܥܡ ܐܟܝܫ ܒܓܬ. ܗܘ. ܘܓܒܪܘܗܝ. 3
ܘܐܢܫ ܒܝܬܗ. ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ. ܐܚܝܢܘܥܡ ܕܡܢ ܝܙܪܥܐܝܠ. ܘܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ
ܕܡܢ ܟܪܡܠܐ. * ܘܚܘܝܘ ܠܫܐܘܠ ܕܥܪܩ ܕܘܝܕ ܠܓܬ. ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܠܡܒܥܝܗ. 4
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܟܝܫ. ܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ. ܢܬܠܘܢ ܠܝ ܕܘܟܬܐ ܒܚܕܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ 5
ܕܡܕܒܪܐ. ܘܐܬܒ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܢܬܒ ܥܒܕܟ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܥܡܟ.

19 Audiat modò dominus meus rex verba ſervi ſui : ſi Dominus te concitavit in me, offeramus ſacrificium : ſin autem homines, maledicti ſint coram Domino, quia expulerunt me ne inhærerem hæreditati Domini ; quaſi dicerent ; Abi, cole deos alienos. 20 Nunc, non permittet Dominus ut cadat ſanguis meus ſuper terram : etenim egreſſus eſt rex Iſraelis ad quærendum pulicem unum, perinde ac ſiquis perſequeretur perdicem in monte. 21 Dixit Saul Davidi, Peccavi, revertere fili mi David ; non enim lædam te ampliùs, eò quòd pretioſa fuerit vita mea in oculis tuis hodié : ecce deliqui & peccavi quamplurimúm. 22 Reſpondens David ait ; Ecce lanceam regis : tranſeat aliquis è juvenibus ut accipiat eam. 23 Dominus autem reddat unicuique juſtitiam ſuam & fidem ſuam : tradiderat enim te Dominus hodiè in manus meas, attamen nolui extendere manum meam in unctum Domini. 24 Quemadmodum magni fuit vita tua hodiè in oculis meis, ita magni fiat vita mea in oculis Domini. 25 Reſpondit Saul Davidi, Benedictus ſis fili mi : tum opere complêſti, tum victoriam reportâſti : ſic abiit David itinere ſuo, & Saul quoque rediit domum ſuam.

CAP. XXVII.

1 Tandem dixit David in corde ſuo, Jam ſi quâ die cecidero in manum Saulis, haud bene mihi cedet : ſed aufugiam in terram Philiſtæorum, ut fatigetur Saul quærendo me deinceps in toto termino Iſraelis, & *ſic* evadam è manibus ejus. 2 Surgens ergò David tranſiit ipſe & ſexcenti viri qui ſecum erant, ad Achis filium Maachæ regem Gath: 3 Et commoratus eſt David apud Achis in Gath, ipſe & viri ſui, & domeſtici Davidis, & ambæ uxores ejus, Ahinoam quæ erat ex Jezraele, & Abigal uxor Nabalis qui erat è Carmelo. 4 Et quamvis indicâſſent Sauli deſcendiſſe Davidem in Gath, non tamen perrexit ampliùs quærere eum. 5 Dixítque David ad Achis, Si gratiam nactus ſum in oculis tuis, concedant mihi locum in aliqua ex civitatibus quæ ſunt in deſerto, ut ibi commorer, & non commoretur ſervus tuus apud te in urbe regia.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فيسمع سيدي الملك كلام عبده الآن * ان كان الرب الذي اغواك بي * فاخبرني حتي اقرب * 19
قربانا * وان كان ذلك من الناس * فليكونوا ملعونين امام الرب * لانهم طردوني ان لا اكون في
ميراث الرب * كانهم يقولون * انطلق فاعبد آلهة اخر * فارجوا ان لا يسفك دمي على الارض * 20
لان الرب حافظي * لانه انما خرج ملك اسرائيل ان يطلب برغوثا * وكما تطلب الحجل في الجبل
* قال شاول لداود * قد اسات * ارجع يا داود ابني * لاني لا اعود ان اطلب اساءتك ايضا * فلانك 21
اكرمتني اليوم وعظمت نفسي في عينك * علمت اني مسي مخطي جدا * فرد داود عليه قايلا * 22
هذا مزراق الملك * يجي بعض الفتيان ياخذه * والرب يكافي الرجل ويجزيه ببره وايمانه * ان 23
الرب دفعك في يدي اليوم * ولم يسرني ان امد يدي الي مسيح الرب * فكما عظمت نفسك 24
عندي اليوم * كذلك يعظم الرب نفسي * قال شاول لداود * بارك الله عليك يا ابني * قد 25
صنعت صنيعا وظفرت * فانصرف داود الي رفقته * ورجع شاول الي بيته *

* الفصل السابع والعشرون *

* وقال داود في قلبه * ان انا وقعت يوما في يد شاول لا ارجوا الحياة * ولكن انجوا الي ارض 1
فلسطين * ويتعب شاول في طلبي في كل حدود بني اسرائيل * وانجوا من يديه * وجاز داود 2
والستماية رجل الذين كانوا معه الي اخيش بن معكا ملك جات * فنزل داود جات مع اخيش 3
هو ورجاله * واهل بيته * وامراتاه * احينوعام التي من ايزرعال * وابيغال امراة نابال الكرملي
* فاخبروا شاول ان داود قد نزل جات * ولم يعد ان يطلبه ايضا * وقال داود لاخيش * ان 4 5
كنت قد ظفرت منك برحمة * مر ان يدفع لي موضع في القرى التي عند البرية فاسكنه * ولا
يسكن عبدك معك في مدينة الملك *

19 *Audiat nunc dominus meus rex verba ſervi ſui : Si Dominus eſt qui te incitavit contra me, indica mihi ut offeram ſacrificium : quòd ſi hoc ab hominibus eſt, maledicti ſint coram Domino, quoniam ejecerunt me ne eſſem in hæreditate Domini; ac ſi dicerent, Vade, cole deos alios.* 20 *Spero tamen haud effundendum ſanguinem meum ſuper terram, quia Dominus cuſtos meus eſt : egreſſus enim eſt rex Iſraelis ut quæreret pulicem, & quemadmodum quæruntur perdices in monte.* 21 *Dixit Saul Davidi, Peccavi, revertere fili mi David, quia non ſum ampliùs tibi damnum illaturus : nam quia honorâſti me hodiè, magnique facta eſt anima mea in oculo tuo, novi me eſſe valdè reum ac peccatorem.* 22 *Reſpondit autem illi David, dicens, En ſpiculum regis, veniat aliquis puerorum ad accipiendum illud.* 23 *Cæterùm rependat Dominus viro, & retribuat ei ſecundùm juſtitiam ſuam & fidem ſuam : quoniam tradiderat te Dominus hodiè in manum meam, ego verò nolui extendere manum meam in chriſtum Domini.* 24 *Et quemadmodum magnifica fuit anima tua apud me hodiè, ſic magnificet Dominus animam meam.* 25 *Dixit Saul Davidi, Benedicat tibi Deus O fili mi : jam præclarum opus egiſti, & viciſti : tum contulit ſe David ad ſocios ſuos, Saul autem reverſus eſt in domum ſuam.*

CAP. XXVII.

1 *Dixit autem David in corde ſuo, Si quo die incidero in manum Saulis, vitam deſpero : quapropter evadam in terram Paleſtinorum, ut fatigetur Saul in me quærendo per omnes terminos filiorum Iſrael, effugiamq; manus ejus.* 2 *Tranſivit ergò David & ſexcenti viri qui cum eo erant, ad Achis filium Maachæ regem Gath :* 3 *Et habitavit David in Gath apud Achis, ipſe & viri ſui, & familia ambæque uxores ejus, Achinoam quæ erat ex Jezraele, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ.* 4 *Nuntiatumque fuit Sauli deſcendiſſe Davidem in Gath, at non quæſivit eũ ampliùs.* 5 *Dixit autem David ad Achis, Si clementiam apud te ſum nactus, jube dari mihi locum in civitatibus quæ ſunt prope deſertum, ut illic habitem, & non habitet ſervus tuus tecum in urbe regia.*

שמואל א: כח

fuit Ideo .Siclagh illa die in Achis ei dedit Et
6 וַיִּתֶּן־לוֹ אָכִישׁ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־צִקְלָג לָכֵן הָיְתָה
numerus fuit Et .hanc diem ad usque Jehudah regibus Siclagh
7 צִקְלַג לְמַלְכֵי יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי מִסְפַּר
quatuor & *dies* , Peliſtim *agro* in David manſit quibus ,dierum
הַיָּמִים אֲשֶׁר־יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים יָמִים וְאַרְבָּעָה
ad *ſe diffuderunt* & ,ejus viri & ,David aſcendit Et .menſes
8 חֳדָשִׁים׃ וַיַּעַל דָּוִד וַאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־
terram *inhabitantes ipſi* quia :Hamalechitam &,Ghirzitam &,Gheſuritam
הַגְּשׁוּרִי וְהַגִּרְזִי וְהָעֲמָלֵקִי כִּי הֵנָּה יֹשְׁבוֹת הָאָרֶץ
.Ægypti terram ad uſque & ,Sur te ingrediente ,ſeculo à quæ
אֲשֶׁר מֵעוֹלָם בּוֹאֲךָ שׁוּרָה וְעַד־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
: mulierem & virum *vivificavit non &* ,terram David percuſſit Et
9 וְהִכָּה דָוִד אֶת־הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה
,eſt reverſus & : veſtes ac ,camelos & ,aſinos & ,*bovem & pecus cepit* &
וְלָקַח צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וּגְמַלִּים וּבְגָדִים וַיָּשָׁב
? hodie *vos diffudiſtis* Quò : Achis Dixitque .Achis ad venit &
10 וַיָּבֹא אֶל־אָכִישׁ׃ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אַל־פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם
,Jerachmeeli meridiem *ſuper* &,Jehudah meridiem *Super* :David dixit Et
וַיֹּאמֶר דָּוִד עַל־נֶגֶב יְהוּדָה וְעַל־נֶגֶב הַיְּרַחְמְאֵלִי
vivificabat non mulierem & virum Et .Cheni meridiem *ad* &
11 וְאֶל־נֶגֶב הַקֵּינִי׃ וְאִישׁ וְאִשָּׁה לֹא־יְחַיֶּה
,nos *ſuper* nuncient fortè Ne : dicendo , Ghath *adducendum ad* ,David
דָוִד לְהָבִיא גַת לֵאמֹר פֶּן־יַגִּדוּ עָלֵינוּ
quibus diebus omnibus ejus *judicium* ſic & , David fecit Sic : dicendo
לֵאמֹר כֹּה־עָשָׂה דָוִד וְכֹה מִשְׁפָּטוֹ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר
: dicendo , David *in* Achis credidit Et .Peliſtim *agro* in manſit
12 יָשַׁב בִּשְׂדֵה פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּאֲמֵן אָכִישׁ בְּדָוִד לֵאמֹר
mihi erit & , *Iſrael in ſuo populo in fætere fecit faciendo Fætere*
הַבְאֵשׁ הִבְאִישׁ בְּעַמּוֹ בְיִשְׂרָאֵל וְהָיָה לִי
.ſeculi ſervum in
לְעֶבֶד עוֹלָם׃

CAP. XXVIII. כח

ſua caſtra Peliſtim congregaverunt & , illis diebus in fuit Et
1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם
: David ad Achis Dixitque . Iſrael *in pugnandum ad exercitum* in
לַצָּבָא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד
.tui viri & , tu ,*caſtrametationem* in egredieris mecum quòd ſcies Sciendo
יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַמַּחֲנֶה אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ׃
faciet quæ ſcies tu Profectò : Achis ad David Dixitque
2 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ לָכֵן אַתָּה תֵדַע אֵת אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
cuſtodem Profectò : David ad Achis Dixitque .tuus ſervus
עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד לָכֵן שֹׁמֵר
,erat mortuus Semuel Et .diebus omnibus te ponam meo capiti
3 לְרֹאשִׁי אֲשִׂימְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וּשְׁמוּאֵל מֵת
.ſua urbe in &,Ramah in eũ ſepelierunt & , Iſrael omnis *ei* planxerũt &
וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרֻהוּ בָרָמָה וּבְעִירוֹ
.terra de *ſciolos* & , pythones removit Saul Et
וְשָׁאוּל הֵסִיר הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים מֵהָאָרֶץ׃
: Sunem in ſunt caſtrametati &,venerunt & , Peliſtim ſunt congregati Et
4 וַיִּקָּבְצוּ פְלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם
ſunt caſtrametati & , Iſrael omnem Saul congregavit &
וַיִּקְבֹּץ שָׁאוּל אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ
,timuit & , Peliſtim *caſtrametationem* Saul vidit Et .Ghilboah in
5 בַּגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל אֶת־מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּרָא
non &,*DOMINO in* Saul *interrogavit* Et .valde ejus cor expavit &
6 וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד׃ וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא
etiam ,illuminationibus in etiam , ſomniis in etiam ,DOMINUS ei reſpondit
עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים גַּם
.prophetis in
בַּנְּבִיאִם׃

Verſio VULG. LAT.

6 Dedit itaque ei Achis in die illa Siceleg: propter quam cauſam facta eſt Siceleg regum Juda, 7 uſque in diem hanc. Fuit autem numerus dierum, quibus habitavit David in regione Philiſthinorum, quatuor 8 menſium. Et aſcendit David, & viri ejus, & agebant prædas de Geſſuri, & de Gerzi, & de Amalecitis: hi enim pagi habitabantur in terra antiquitùs, euntibus Sur uſque ad terram 9 Ægypti. Et percutiebat David omnem terram, nec relinquebat viventem virum & mulierem: tollénſque oves, & boves, & aſinos, & camelos, & veſtes, revertebatur, & veniebat 10 ad Achis. Dicebat autem ei Achis, In quem irruiſti hodié? Reſpondebat David; Contra Meridiem Judæ, & contra Meridiem Ierameel, & contra 11 Meridiem Ceni. Virum & mulierem non vivificabat David, nec adducebat in Geth, dicens; Ne fortè loquantur adverſùm nos, Hæc fecit David. Et hoc erat decretum illi omnibus diebus quibus habitavit in regi12 one Philiſthinorum. Credidit ergò Achis David, dicens; Multa mala operatus eſt contra populum ſuum Iſrael: erit igitur mihi ſervus ſempiternus.

CAP. XXVIII.

1 FActum eſt autem in diebus illis, congregaverunt Philiſthiim agmina ſua, ut præparentur ad bellum contra Iſrael: dixítque Achis ad David; Sciens nunc ſcito, quoniam mecum egredieris in caſtris tu, & 2 viri tui. Dixítque David ad Achis, Nunc ſcies quæ facturus eſt ſervus tuus. Et ait Achis ad David; Et ego cuſtodem capitis mei ponam te cunctis 3 diebus. Samuel autem mortuus eſt, planxítque eum omnis Iſrael, & ſepelierũt eũ in Ramatha urbe ſua. Et Saul abſtulit magos & hariolos de terra. 4 Congregatíq; ſunt Philiſthiim, & venerunt, & caſtrametati ſunt in Sunam: congregavit autem & Saul univerſum Iſrael, 5 & venit in Gelboe. Et vidit Saul caſtra Philiſthiim, & timuit, & expavit cor ejus ni6 mis. Conſuluítque Dominum, & non reſpondit ei neque per ſomnia, neque per ſacerdotes, neque per prophetas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἔδωκεν (η) αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν (θ) Σεκελάκ· διὰ τοῦτο ἐγενήθη Σεκελὰκ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 7 Καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν (ι) ἡμερῶν ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, (κ) 8 τέσσαρας μῆνας. Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ϗ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν (λ) Γεσιρὶ ϗ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην. ϗ ἰδοὺ (μ) ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἡ ἀπὸ Γελαμψοὺρ τετειχισμένων ϗ ἕως γῆς Αἰγύ9 πτου. Καὶ (ν) ἔτυπτε τὴν γῆν, ϗ οὐκ ἐζωογόνει ἄνδρα (ξ) ἢ γυναῖκα. ϗ ἐλάμβανον ποίμνια ϗ βουκόλια ϗ ὄνους ϗ καμήλους ϗ ἱματισμόν, ϗ (ο) ἀνέστρεψαν ϗ ἤρχοντο πρὸς Ἀγ10 χοῦς. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; ϗ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Κατὰ Νότον τῆς Ἰουδαίας ϗ κατὰ Νότον (π) Ἰεσμεγὰ ϗ κατὰ Νότον τοῦ 11 (ρ) Κενεζί. Καὶ ἄνδρα ϗ γυναῖκα οὐκ ἐζωογόνησα τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς Γέθ, λέγων, Μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς Γὲθ καθ' ἡμῶν, λέγοντες, (σ) Τάδε Δαυὶδ ποιεῖ. ϗ τόδε τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθητο 12 Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ (τ) ἐπιστεύθη Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς σφόδρα, λέγων, Ἤσχυνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, ϗ ἔσται (υ) μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

Et dedit ei in die illa ipſam Sicelac: propter hoc facta eſt Sicelac regi Judeæ uſque in diem hanc. Et factus eſt numerus dierum, quibus ſedit David in agro alienigenarum, (d) quatuor menſes. Et aſcendit David, & viri ejus; & incurſiones faciebant in omnem (e) Geſiri, & in Amalecitem. Et ecce terra habitabatur ab (f) advenientibus, quæ à Gelampſur murata, & uſque ad terram Ægypti. Et percutiebat terram, & non vivificabat virum vel mulierem. Et capiebant greges, & armenta boum, & aſinos, & cameles, & veſtem: & revertebant, & veniebant ad Anchus. Et dixit Anchus ad David; Super quem irruiſtis hodié? Et dixit David ad Anchus; Ad Auſtrum Judææ, & ad Auſtrum Jeſmega, & ad Auſtrum Genezi. Et virum, & mulierem non (g) vivificavi ad adducendum in Geth, dicens; Nè annuntient in Geth contra nos, dicentes, Hæc David facit. Et hæc autem fuit (h) juſtificatio ejus, omnibus diebus, quibus ſedit David in agro alienigenarum. Et fidem ſibi conciliavit David in Anchus valdè, dicens; Abominans abominatus eſt in populo ſuo, in Iſrael: & erit mihi ſervus in ſeculum. 6 7 8 9 10 11 12

MS. A. (η) αὐτῷ Ἀγχοῦς ἐν τῇ (θ) Σικελάγ * τῷ βασιλεῖ (ι) ἡμερῶν Δαυὶδ ὧν ἐκάθισεν ἐν (κ) ἡμέρας, τέσσαρες μῆνας. (λ) Γεσρεὶ ϗ τὸν Γεζραῖον ϗ ἐπὶ τὸν (μ) κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἀπὸ Γηλαμσοὺρ ἀπὸ ἀνηκόντων τετειχισμένων ϗ ἕως (ν) ἔτυπτεν Δαυὶδ τὴν (ξ) ϗ γυναῖκα. ϗ ἐλάμβανεν (ο) ἐπέστρεψεν (π) Ἰσραμηλεί, (ρ) Κηνεί, (σ) Τάδε ἐποίει Δαυίδ. ϗ τάδε τὸ (τ) ἐπιστεύθη Ἀγχοῦς ἐν τῷ Δαυὶδ σφόδρα, (υ) μου

ΚΕΦ. κη'.

1 ΚΑὶ (α) ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ϗ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς (β) αὐτῶν ἐξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραήλ. ϗ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Γινώσκων γνώσῃ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύ2 σῃ εἰς πόλεμον σύ, ϗ οἱ ἄνδρες σου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Οὕτω νῦν γνώσῃ ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. ϗ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ, Οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας. 3 Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, ϗ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, ϗ θάπτουσιν αὐτὸν (γ) ἐν Ἀρμαθαὶμ ἐν πόλει αὐτοῦ. ϗ Σαοὺλ περιεῖλε τοὺς ἐγγαστριμύθους ϗ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς 4 γῆς. Καὶ συναθροίζονται (δ) οἱ ἀλλόφυλοι, ϗ ἔρχονται ϗ παρεμβάλλουσιν εἰς (ε) Σωνάμ· ϗ συναθροίζει Σαοὺλ πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ, ϗ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελ5 βουέ. Καὶ εἶδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐφοβήθη, ϗ ἐξέστη ἡ 6 καρδία αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ κυρίου, ϗ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις ϗ ἐν τοῖς δήλοις ϗ ἐν τοῖς προφήταις.

CAP. XXVIII.

ET factum eſt in diebus illis, & congregantur alienigenæ in caſtris ſuis, ad exeundum pugnare cum Iſrael. Et dixit Anchus ad David; Cognoſcens cognoſces, quia mecum exibis in bellum, tu & viri tui. Et dixit David ad Anchus; Ità nunc cognoſces, quæ faciet ſervus tuus. Et dixit Anchus ad David; Sic principem cuſtodiæ corporis ponam te omnibus diebus. Et Samuel mortuus eſt: & planxerunt eum univerſus Iſrael; & ſepeliunt eum in Armathæm, in civitate ejus. Et Saul circumabſtulit ventriloquos, & Gnoſtas de terra. Et congregantur alienigenæ, & veniunt, & caſtrametantur in Sonam. Et congregat Saul omnem virum Iſrael: & caſtrametantur in Gelbue. Et vidit Saul caſtra alienigenarum, & timuit, & expavit cor ejus valdé. Et interrogavit Saul per Dominum: & non reſpondit ei Dominus in ſomniis, & in manifeſtationibus, & in prophetis. 1 2 3 4 5 6

MS. A. (α) ἐγένετο (β) αὐτῶν πολεμεῖν ἐπὶ Ἰσραήλ. (γ) ἐν Ῥαμᾷ ἐν (δ) ἀλλόφυλοι, ϗ (ε) Γωναμάν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 וִיהַב לֵיהּ אָכִישׁ בְּיוֹמָא הַהוּא יַת צִקְלַג בְּכֵן הֲוַת צִקְלַג לְמַלְכַיָא דְבֵית יְהוּדָה עַד יוֹמָא
7 הָדֵין׃ וַהֲוָה מִנְיַן יוֹמַיָא דִיתֵב דָוִד בְּקִרְוֵי פְלִשְׁתָּאֵי יוֹמִין עִדָּן בְּעִדָּן וְאַרְבְּעָא יַרְחִין׃ 8 וּסְלִיק
דָוִד וְגֻבְרוֹהִי וְאִתְנְגִידוּ עַל גְשׁוּרָאֵי וְעַל גִזְרָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי אֲרֵי אִנּוּן יָתְבַת אַרְעָא דְמֵעַלְמָא
9 מַעֲלָנָא דְחַגְרָא וְעַד אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ וּמְחֵי דָוִד יַת יָתְבֵי אַרְעָא וְלָא מְקַיֵם גְבַר וְאִתְּתָא
10 וּשְׁבָא עָאן וְתוֹרִין וַחֲמָרִין וְגַמְלִין וּנְסִיב לְבוּשִׁין וְתָאֵב וַאֲתָא לְוַת אָכִישׁ׃ וַאֲמַר אָכִישׁ לְאָן
אִתְנְגַדְתּוּן יוֹמָא דֵין וַאֲמַר דָוִד עַל דְרוֹם יְהוּדָה וְעַל דְרוֹם יְרַחְמְאֵלָה וּלְדְרוֹם שַׁלְמָאָה׃
11 וּגְבַר וְאִתְּתָא לָא מְקַיֵם דָוִד לְאַיְתָאָה לְגַת לְמֵימַר דִלְמָא יְחַוּוּן עֲלָנָא לְמֵימַר כְּדֵין עֲבַד דָוִד
12 וּכְדֵין הֲוָה הִלְכְתֵיהּ כָּל יוֹמִין דַהֲוָה יָתֵיב בְּקִרְוֵי פְלִשְׁתָּאֵי׃ וְהֵימִין אָכִישׁ בְּדָוִד לְמֵימַר
אִתְגְרָאָה אִתְגְרֵי בְעַמֵיהּ בְּיִשְׂרָאֵל וִיהֵי לִי עֲבַד פָּלַח לְעָלַם׃

כח

1 וַהֲוָה בְּיוֹמַיָא הָאִנּוּן וּכְנַשׁוּ פְלִשְׁתָּאֵי יַת מַשְׁרְיָתְהוֹן לְחֵילָא לְאַגָחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר
2 אָכִישׁ לְדָוִד מִדַּע תִּדַּע אֲרֵי עִמִּי תִּפּוֹק בְּמַשְׁרִיתָא אַתְּ וְגֻבְרָךְ׃ וַאֲמַר דָוִד לְאָכִישׁ בְּכֵן אַתְּ
3 תִּדַּע יַת דִי עֲבַד עַבְדָךְ׃ וַאֲמַר אָכִישׁ לְדָוִד בְּכֵן נָטְרָא לְרֵישִׁי אֲשַׁוְיְנָךְ כָּל יוֹמַיָא׃ וּשְׁמוּאֵל
מִית וּסְפַדוּ עֲלוֹהִי כָּל יִשְׂרָאֵל וּקְבַרוּהִי בְּרָמְתָא וּסְפַדוּ עֲלוֹהִי אֱנָשׁ בְּקַרְתֵּיהּ וְשָׁאוּל פַּלֵי
4 יַת בִּדִין וּזְכוּרוּ מִן אַרְעָא׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲתוֹ וּשְׁרוֹ בְשׁוּנֵם וּכְנַשׁ שָׁאוּל יַת כָּל
5 יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ בְגִלְבּוֹעַ׃ וַחֲזָא שָׁאוּל יַת מַשְׁרִיַת פְלִשְׁתָּאֵי וּדְחִיל וְזָע לִבֵּיהּ לַחֲדָא׃
6 וּשְׁאֵיל שָׁאוּל בְּמֵימְרָא דַייָ וְלָא קַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ יְיָ אַף בְּחֶלְמַיָא אַף בְּאוּרַיָא אַף
בְּסַפְרַיָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

6 Et dedit illi Akis in die illo Sziklag: ſic fuit Sziklag *regib⁹* dom⁹ Jehudah 7 uſq; ad diem hanc. Et fuit numer⁹ dierũ, quib⁹ ſedit David in urbib⁹ Peliſthæorũ, dies *tempus in tempore* et quatuor menſes. 8 Et aſcendit David & viri ejus, et diſtracti ſunt ſuper Gheſſuræũ, et *ſuper Gizræũ*, et Ghamalekæũ, quia illi habitantes terram quæ à ſeculo deſcenſ⁹ Hhagra et uſq; ad terram Miſzraim. 9 Et percuſſit David habitatores terræ, non manere faciens virũ et mulierem: et *cepit* pecus et boves, et aſinos, et camelos; et accepit veſtes, et retulit, et venit ad Akis. 10 Et dixit Akis, Quò extracti eſtis hodie? et dixit David, Super Meridiem Jehudah, et ſuper Meridiem Jerahhmelah, et ad Meridiem Salmaah. 11 Et virum et mulierem non vivere faciebat David ut venire ſineret ad Gath, dicendo: Fortè indicabunt ſuper nos, dicendo: Talia fecit David et talis *erat* conſuetudo ej⁹ omnib⁹ dieb⁹, quib⁹ fuit ſedens in urbibus Peliſthæi. 12 Et credidit Akis Davidi, dicendo: Immittendo immiſſus eſt in populum ſuum Iſrael, et erit mihi ſervus *ſerviens* in ſeculũ.

CAP. XXVIII.

1 ET fuit in diebus illis, et congregaverunt Peliſthæi caſtra ſua ad exercitum ad ineundum bellum in Iſrael. Et dixit Akis ad David, Sciendo ſcias quòd mecum exibis in caſtris, tu et viri tui. 2 Et dixit David ad Akis, Sic tu cognoſces id quod faciet ſervus tuus. Et dixit Akis ad David, Sic cuſtodem capiti meo ponam te omnibus diebus. 3 Et Semuel mortuus eſt, et luxerunt ſuper illum omnis Iſrael, et ſepelierunt illum in Ramatha, et luxerunt ſuper eum *homo in civitate ſua*: & Saul exterminavit Hariolos et incantatores de terra. 4 Et congregati ſunt Peliſthæi, et venerunt, et compoſuerunt ſe in Sunam: et congregavit Saul omnem Iſrael, et poſuerunt [*caſtra*] in Gilboah. 5 Et vidit Saul caſtra Peliſthæorum, et timuit, et expavit cor ejus valdè. 6 Et petivit Saul in dicto Domini: et non accepit orationem ej⁹ Dominus etiam in ſomniis, etiam in luminibus, etiam in ſcribis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܝܗܒ ܠܗ ܐܟܝܫ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܠܨܩܠܓ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܬ ܨܩܠܓ ܠܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ 6
ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. *ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܫܢܬܐ ܚܕܐ 7
ܘܐܪܒܥܐ ܝܪܚܝܢ. *ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ. ܘܡܬܦܫܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܓܫܘܪ ܘܥܠ ܓܕܘܠܐ ܘܥܠ 8
ܥܡܠܩ. ܡܛܠ ܕܥܡܘܪܐ ܗܘܘ ܕܐܪܥܐ ܕܡܢ ܥܠܡ. ܘܡܬܦܫܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܓܫܘܪ. ܘܥܕܡܐ
ܠܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. *ܘܚܪܒ ܕܘܝܕ ܠܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܐܚܝ ܓܒܪܐ ܐܘ ܐܢܬܬܐ. ܘܢܣܒ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ 9
ܘܚܡܪܐ ܘܓܡܠܐ. ܘܡܐܢܐ. ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܐܟܝܫ. *ܘܐܡܪ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܐܝܟܐ 10
ܗܘܝܬܘܢ. ܝܘܡܢܐ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܥܠ ܢܓܒܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܥܠ ܢܓܒܐ ܕܝܪܚܡܐܝܠ. ܘܥܠ ܢܓܒܐ
ܕܩܥܝܠܐ. *ܘܓܒܪܐ ܘܐܢܬܬܐ. ܠܐ ܐܚܝ ܕܘܝܕ ܕܢܐܬܐ ܠܓܬ. ܟܕ ܐܡܪ. ܕܠܐ ܢܚܘܘܢ ܥܠܝܢ 11
ܘܢܐܡܪܘܢ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܕܘܝܕ. ܘܗܢܐ ܗܘܐ ܢܡܘܣܗ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܝܬܒ
ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. *ܘܗܝܡܢ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܡܣܪܚܘ ܐܣܪܚ ܒܥܡܗ 12
ܒܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܐ ܗܘܐ ܠܗ ܥܒܕܐ ܠܥܠܡ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܟܚ *

*ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܘܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܡܫܪܝܬܗܘܢ ܠܩܪܒܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ 1
ܥܡ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܡܪ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܡܕܥ ܬܕܥ. ܕܥܡܝ ܬܦܘܩ ܠܡܫܪܝܬܐ. ܐܢܬ ܘܓܒܪܐ
ܕܥܡܟ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܟܝܫ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢܬ ܬܕܥ. ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܥܒܕܟ. ܘܐܡܪ 2
ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܛܘܪܐ ܠܪܝܫܝ ܐܣܝܡܟ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. *ܘܫܡܘܐܝܠ 3
ܡܝܬ. ܘܐܪܩܕܘ ܥܠܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܪܡܬܐ. ܒܩܒܪܗ. ܘܫܐܘܠ ܥܒܪ
ܐܣܘܬܐ ܘܚܪܫܐ ܡܢ ܐܪܥܐ. *ܘܐܬܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܘ ܫܪܘ ܒܫܟܝܡ. ܘܟܢܫ ܫܐܘܠ 4
ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܫܪܘ ܒܓܠܓܠܐ. *ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܕܚܠ ܘܙܥ 5
ܠܒܗ ܛܒ. *ܘܫܐܠ ܫܐܘܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܢܝܗܝ. ܐܦ ܒܚܠܡܐ. ܐܦ ܒܢܘܪܐ. ܐܦ ܒܡܝܐ. 6

Itaque conceſſit ei Achis in illo die Senecłagh: propterea ceſſit Seneclagh regi Juda in hodiernũ uſque diem. 6
Fuitque numerus dierũ quib⁹ commoratus eſt David in terra Philiſtæorum, anni & quatuor menſium. 7
Aſcendebant autem David & viri ſui, procedebantq; contra Geſſur, & contra Gedola, & contra Amalec: hi enim erant incolæ terræ ab antiquo: procedebant autem contra Geſſur, & uſque ad terram Ægypti. 8
Vaſtavit ergò David terram illam nemine ſervato vivo mare aut fœminâ: raptiſque ovib⁹, bobus, aſinis, camelis, & ſupellectili, reverſus eſt David, venitq; ad Achis. 9
Dixit autem Achis Davidi, Ubi fuiſtis hodié? Reſpondit David, Contra Negheb Juda, & contra Negheb Jerahmel, & contra Negheb Ceilæ. 10
Porro David, nec marem nec fœminam vivum conſervavit, qui veniret in Gath: dicendo, Ne retegant nos, ac dicant, Ita fecit David, atque hujuſmodi fuit conſuetudo ejus cunctis diebus quibus moratus eſt in terra Philiſtæorum. 11
Et confidit Achis Davidi: dixit enim, Crimen proculdubiò commiſit in populum ſuum Iſraelem, ecce factus eſt ſervus in perpetuum. 12

CAP. XXVIII.

Contigit etiã dieb⁹ illis, cùm congregâſſent Philiſtæi exercitus ſuos ad bellũ in convallẽ, prælia turi cum Iſraele, ut diceret Achis Davidi, Certò ſcias te mecũ prodíturum ad exercitũ unà cum viris qui tecum ſunt. 1
Dixit David ad Achis, Hoc pacto experiêris quid factur⁹ ſit ſerv⁹ tu⁹. Ait Achis Davidi, Propterea cuſtodẽ te conſtituam capitis mei cunctis diebus. 2
(Samuel autem mortuus erat, & planxerant eum omnes Iſraelitæ, & ſepeliverant eum in Rama in ſepulchro ipſius: & Saul amoverat pythones & hariolos è terra) 3
Congregati itaque Philiſtæi venerunt, & caſtra poſuerunt in Sechim: Saul etiam collecto univerſo Iſraele, caſtra fixerunt in Galgala. 4
Sed videns Saul exercitus Philiſtæorum, timuit, & trepidavit cor ejus valdé. 5
Conſuluitque Dominum, at non reſpondit ei: *tentavit* per ſomnium etiam, per ignem, & per aquam. 6

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فدفع اليه احيش في ذلك اليوم صيقلغ * لذلك صارت صيقلغ لملك يهودا الي اليوم * 6
* وكان عدد الايام التي سكن داود بين اهل فلسطين * سنة واربعة اشهر * وصعد داود 7 8
واصحابه * وساروا الي جاسور وجدولا وعمالاق * هولاء الذين كانوا يسكنون هذه المدن منذ دهر
طويل * وسار من حد جاسور الي حد مصر * وقتل داود اهل تلك الارض * ولم يبق منهم رجلا 9
ولا امراة * وساق بقرهم وغنمهم وحميرهم وابلهم وامتعتهم * ورجع داود الي موضعه الي احيش *
* قال احيش لداود * اين كنت انت واصحابك * قال داود * انطلقت الي انعاب يهودا * وانعاب 10
يرحمال * وانعاب قعيلا * ولم يبق داود رجلا ولا امراة تجي الي جات فتخبر بخبره * لانه قال 11
لا نبقي قوما يخبرون عنا ويقولون ان داود صنع صنيعا مثل هذا * وكانت هذه سنته جميع الايام
التي سكن لارض فلسطين * فاتى احيش رجل في سبب داود وقال * هذا قد ساء في ارضه 12
وفي شعب اسرائيل وهرب منهم * فقد صار عبدك الي الابد * الفصل الثامن والعشرون *
* ومن بعد تلك الايام جمع اهل فلسطين عساكرهم الي الوادي ليحاربوا بني اسرائيل * فقال 1
احيش لداود * اعلم علما يقينا انك خارج معي الي العسكر انت واصحابك * فقال داود لاحيش * 2
لذلك ستعلم ما يصنع عبدك * قال احيش لداود * ساصيرك صاحب حربتي وحافظا لبيتي كل
الايام * فاما صموال النبي فتوفي * وبكا عليه جميع بني اسرائيل * ودفنوه في مقبرة في الرامة * 3
وكان شاول قد رفع العرافين والقافة عن الارض * ولم يترك منهم احدا * فاجتمع اهل 4
فلسطين فاتوا شكام ونزلوها * وجمع شاول جميع بني اسرائيل * فنزل الجلجال * فلما راي 5
شاول عسكر اهل فلسطين * فزع وفرق * ورجف قلبه جدا * وطلب الي الرب * ولم يستجب 6
له * ثم طلب بالنار والرويا * وسال الانبيا * فلم يستجاب له *

Dedit igitur ei Achis in die illa Sicelegh: hinc Sicelegh facta eſt regis Juda in hunc uſq; diem. 6
Fuit verò numerus dierũ quibus David habitavit inter Paleſtinos, annus & quatuor menſes. 7
Deinde aſcendens David cum ſociis ſuis, abierunt ad Geſſur, & Gedola, & Amalec; hos videlicet *qui degebant in his urbibus longis ab ævis. Abiit inquã à termino Geſſur uſq; ad terminũ Ægypti,* 8
Occidítq; David incolas terræ illius, nullo ex eis viro aut fœminâ ſuperſtite relicto: Abegitq; boves, et oves, aſinos, camelos, & ſupellectiles eorũ, & reverſus eſt David in locum ſuũ ad Achis. 9
Dixit Achis ad Davidẽ, Ubi fuiſti tu & ſocii tui? Reſpondit David; Abieram ad Negheb Juda, & Negheb Jerahmel, & Negheb Ceilæ. 10
Nullũ inquã David reliquit ſuperſtitem virũ aut fœminã quæ venire poſſet ad Gath, ejuſq; famam referre: dicebat enim, Neminem relinquamus qui famam noſtrã referat ac dicat Davidem talem actionẽ commiſiſſe, atq; hic fuit mos ejus cunctis diebus quibus habitavit in terra Paleſtinæ. 11
Venit autem ad Achis vir quidã cauſâ Davidis, & ait, Iſte crimen commiſit in patriã ſuã & populũ Iſraeliticũ, & fugit ab eis; proinde factus eſt ſervus tuus in perpetuum. 12

CAP. XXVIII.

Poſt dies illos cogentibus Paleſtinis copias ſuas in convallem ut oppugnarent Iſraelitas, dixit Achis ad Davidem, Perſuaſiſſimum tibi ſit quòd ſis mecum egreſſurus ad aciem, tu & ſocii tui. 1
Dixit David ad Achis, Inde cognoſces quid facturus ſit ſervus tuus. Dixit Achis ad Davidem, Efficiam te ſariſſophorum meũ & cuſtodem domûs meæ cunctis diebus. 2
(Porrò Samuel Propheta jam obierat, planxerantq; eum omnes Iſraelitæ, & ſepelierant eum in monumento quodam in Rama: & Saul ejecerat pythones & divinos è terra, ne uno quidem ex eis relicto.) 3
Congregati igitur Paleſtini, venerunt in Sechem, ibique caſtra fixerunt, congregavit etiam Saul omnes Iſraelitas, & caſtrametatus eſt in Galgal. 4
Cùm autem vidiſſet Saul exercitũ Paleſtinorum, timuit & expavit, & cor ejus valdè contremuit. 5
Et conſuluit Dominum, nec reſpondit ei: conſuluit etiam per ignem, et per ſomnia, interrogavitque prophetas: nec reſponſum fuit illi. 6

שמואל א׳: כח

,pythonis 'dominam mulierem mihi Quærite : ſuis ſervis Saul dixit Et
7 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ־לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב
Ecce : eum ad ejus ſervi Dixeruntque .ea in inquiram & ,eam ad ibo &
וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ וְאֶדְרְשָׁה־בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו הִנֵּה
,Saul habitu ſe mutavit Et .Hen-dor in pythonis domina mulier
אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב בְּעֵין דּוֹר׃ וַיִּתְחַפֵּשׂ שָׁאוּל 8
;eo cum viri duo & ,ipſe abiit & ,aliis veſtimentis ſe induit &
וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים עִמּוֹ
mihi quæſo Divina : dixit & ,nocte mulierem ad venerunt &
וַיָּבֹאוּ אֶל־הָאִשָּׁה לָיְלָה וַיֹּאמֶר קְסוֹמִי־נָא לִי
Dixitque .te ad dixero quem ,mihi fac aſcendere & ,pythone in
בָּאוֹב וְהַעֲלִי לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר 9
,Saul fecit quæ nôſti tu Ecce : eum ad mulier
הָאִשָּׁה אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁאוּל
: terra è ſciolum & ,pythones abſcidit qui
אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת־הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִי מִן־הָאָרֶץ
? me mori faciendum ad,meam animam in ponens offendiculum tu quid ut &
וְלָמָה אַתָּה מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי לַהֲמִיתֵנִי׃
,Dominus Vivit : dicendo ,Domino in Saul ei juravit Et
10 וַיִּשָּׁבַע לָהּ שָׁאוּל בַּיהוָה לֵאמֹר חַי־יְהוָה
: mulier Dixitque .hoc verbo in perverſitas tibi evenerit ſi
11 אִם־יִקְּרֵךְ עָוֺן בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶת־
.mihi aſcendere fac Semuelem : dixit Et ? tibi faciam aſcendere Quem
מִי אַעֲלֶה־לָּךְ וַיֹּאמֶר אֶת־שְׁמוּאֵל הַעֲלִי־לִי׃
dixit & ,magna voce in clamavit & ,Semuelem mulier Viditque
12 וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה אֶת־שְׁמוּאֵל וַתִּזְעַק בְּקוֹל גָּדוֹל וַתֹּאמֶר
? Saul tu & ,me decepiſti quid Ut : dicendo ,Saul ad mulier
הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתָנִי וְאַתָּה שָׁאוּל׃
dixit Et ? vidiſti quid quia ,timeas Ne : rex ei Dixitque
13 וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אַל־תִּירְאִי כִּי מָה רָאִית וַתֹּאמֶר
.terra è aſcendentes vidi Deos : Saul ad mulier
הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל אֱלֹהִים רָאִיתִי עֹלִים מִן־הָאָרֶץ׃
ipſe & ,aſcendens ſenex Vir : ait & ? ejus forma Quæ : ei Dixitque
14 וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־תָּאֳרוֹ וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה וְהוּא
inclinavit & ,ipſe Semuel quòd Saul cognovit Et .pallio amictus
עֹטֶה מְעִיל וַיֵּדַע שָׁאוּל כִּי־שְׁמוּאֵל הוּא וַיִּקֹּד
: Saul* ad Semuel Dixitque .ſe incurvavit & ,terram ſuper facies
15 אַפַּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל
mihi Anguſtia : Saul Dixitque ? me aſcendere faciendū ad me irritâſti quid Ut
לָמָּה הִרְגַּזְתַּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי וַיֹּאמֶר שָׁאוּל צַר־לִי
,me deſuper receſſit Deus & ,me in pugnantes Peliſtim & ,valde
מְאֹד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי וֵאלֹהִים סָר מֵעָלַי
.ſomniis in etiam ,prophetarum manu in etiam ,ultra mihi reſpondit non &
וְלֹא־עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד־הַנְּבִיאִם גַּם־בַּחֲלֹמוֹת
: Semuel Dixitque .faciam quid ,me faciendū ſcire ad ,te ad clamavi Et
16 וָאֶקְרָאֶה לְךָ לְהוֹדִיעֵנִי מָה אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
? tui æmuli eſt factus & ,te deſuper receſſit Domin⁹ & ,me interrogas quid ut Et
וְלָמָּה תִּשְׁאָלֵנִי וַיהוָה סָר מֵעָלֶיךָ וַיְהִי עָרֶךָ׃
ſcidit Et .mea manu in eſt locutus quemadmodum ei Dominus fecit Et
17 וַיַּעַשׂ יְהוָה לוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיָדִי וַיִּקְרַע
.David tuo ſocio illud dedit & ,tua manu de regnum Dominus
יְהוָה אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶךָ וַיִּתְּנָהּ לְרֵעֲךָ לְדָוִד׃
ejus naſi iram feciſti nec ,Domini voce in audiſti non Sicut
18 כַּאֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְלֹא־עָשִׂיתָ חֲרוֹן־אַפּוֹ
.hac die Dominus tibi fecit hoc verbum ideo : Hamalech in
בַּעֲמָלֵק עַל־כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה עָשָׂה־לְךָ יְהוָה הַיּוֹם הַזֶּה׃
: Peliſtim manu in tecum Iſrael etiam Dominus dabit Et
19 וְיִתֵּן יְהוָה גַּם אֶת־יִשְׂרָאֵל עִמְּךָ בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים
dabit Iſrael caſtrametationem etiam :mecum tui filii & ,tu cras &
וּמָחָר אַתָּה וּבָנֶיךָ עִמִּי גַּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל יִתֵּן
.Peliſtim manu in Dominus
יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים׃

Verſio VULG. LAT.

7 Dixítque Saul ſervis ſuis; Quærite mihi mulierē habentem pythonem, & vadam ad eam, & ſciſcitabor per illam, Et dixerunt ſervi ejus ad eum, Eſt mulier pythonem habens 8 in Endor. Mutavit ergò habitum ſuum: veſtitúſq; eſt aliis veſtimentis, & abiit ipſe, & duo viri cū eo, venerúntq; ad mulierē nocte, & ait illi; Divina mihi in pythone, & ſuſcita mihi quem dixero tibi. 9 Et ait mulier ad eum; Ecce, tu nôſti quanta fecerit Saul, & quo modo eraſerit magos & hariolos de terra: quarè ergò inſidiaris animæ meæ ut occidar? 10 Et juravit ei Saul in Domino, dicens; Vivit Dn̄s, quia non eveniet tibi quidquam 11 mali propter hanc rem. Dixítq; ei mulier; Quem ſuſcitabo tibi? Qui ait, Samuelem 12 mihi ſuſcita. Cùm autem vidiſſet mulier Samuelem, exclamavit voce magnâ, & dixit ad Saul, Quarè impoſuiſti 13 mihi? Tu es enim Saul. Dixítque ei rex, Noli timere: quid vidiſti? Et ait mulier ad Saul, Deos vidi aſcenden-14 tes de terra. Dixítque ei, Qualis eſt forma ejus? Quæ ait; Vir ſenex aſcendit, & ipſe amictus eſt pallio. Et intellexit Saul quòd Samuel eſſet, & inclinavit ſe ſuper faciē 15 ſuam in terra, & adoravit. Dixit autem Samuel ad Saul, Quarè inquietâſti me ut ſuſcitarer? Et ait Saul, Coarctor nimis: ſiquidem Philiſthiim pugnant adverſū me, & Deus receſſit à me, & exaudire me noluit, neq; in manu prophetarū, neq; per ſomnia: vocavi ergò te, ut oſten-16 deres mihi quid faciam. Et ait Samuel; Quid interrogas me cùm Dn̄s receſſerit à te, & 17 tranſierit ad æmulū tuū? Faciet enim tibi Dn̄s ſicut locutus eſt in manu mea, & ſcindet regnū tuum de manu tua, & dabit illud proximo tuo 18 David: Quia non obedîſti voci Dn̄i, neq; feciſti iram furoris ejus in Amalec: idcircò quod pateris, fecit tibi Dn̄s hodié. 19 Et dabit Dominus etiam Iſrael tecum in manus Philiſthiim: cras autem tu & filii tui mecum eritis; ſed et caſtra Iſrael tradet Dominus in manus Philiſthiim.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπε Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτὴν, καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ. καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ 8 γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Ἀενδώρ. Καὶ (ζ) συνεκαλύψατο Σαοὺλ, καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μάντευσαι δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ 9 μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι. Καὶ (η) εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, Ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησε Σαοὺλ, ὡς (θ) ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἱνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου θα-10 νατῶσαι αὐτήν; Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ (ι) Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος, εἰ ἀπαντήσε-11 ταί σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Τίνα ἀναγάγω σοι; καὶ εἶ-12 πε, Τὸν Σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, Ἱνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ 13 Σαούλ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Μὴ φοβοῦ, (κ) εἶπον τίνα ἑώρακας. καὶ εἶπεν (λ) αὐτῷ ἡ γυνὴ, Θεοὺς ἑώρακα ἀναβαίνοντας 14 ἐκ τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἔγνως; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος (μ) διπλοΐδα ἀναβεβλημένος. καὶ ἔγνω Σαοὺλ, ὅτι (ν) οὗτος Σαμουὴλ, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ 15 τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπε (ξ) Σαμουὴλ, Ἱνατί παρηνώχλησάς (ο) μοι ἀναβῆναί με; καὶ εἶπε Σαοὺλ, Θλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ (π) μοι ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω. 16 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Ἱνατί (ρ) ἐπερωτᾷς με, καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε 17 μετὰ τοῦ πλησίον σου; Καὶ πεποίηκε κύριός σοι, καθὼς ἐλάλησε (σ) κύριος ἐν χειρί μου, καὶ (τ) διαῤῥήξει κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλη-18 σίον σου τῷ Δαυίδ, Διότι οὐκ ἤκουσας (υ) φωνῆς κυρίου, καὶ οὐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλὴκ, διὰ τοῦτο τὸ (φ) ῥῆμα ἐποίησε κύριός σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-19 τῃ. Καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὔριον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων.

7 *Et dixit Saul pueris ſuis; Quærite mihi mulierem ventriloquam: & ibo ad eam, & quæram in ea. Et dixerunt pueri ejus ad eum; Ecce mulier ventriloqua in Aendor.* 8 *Et (a) cooperuit ſe Saul, & induit veſtimenta alia, & vadit ipſe, & duo viri cum eo: & veniunt ad mulierem noctè, & dixit ad eam; Vaticinare nunc mihi in ventriloquo, & reduc mihi quemcunque dixero tibi.* 9 *Et dixit ei mulier; Ecce nunc tu nôſti quæcunque fecit Saul, quomodò exterminavit ventriloquos, & Gnoſtas, à terra. Et ut quid tu illaqueas animam meam ad mortificandam eam?* 10 *Et juravit ei Saul, dicens; Vivit Dominus, ſi occurret tibi injuſtitia in verbo hoc.* 11 *Et dixit mulier, Quem reducam tibi? Et dixit, Ipſum Samuel reduc mihi.* 12 *Et (b) vidit mulier ipſum Samuel; & exclamavit voce magnâ: Et dixit mulier ad Saul; ut quid decepiſti me, & tu es Saul?* 13 *Et dixit ei rex; Nè timeas: dicito quem vidiſti. Et dixit ei mulier; Deos vidi aſcendentes è terra.* 14 *Et dixit ad eam, Quid cognoviſti? Et dixit ei, Virum (c) erectum aſcendentem è terra: & hic diploidem indutus. Et novit Saul, quia hic Samuel, & procubuit in faciem ſuam ſuper terram, & adoravit eum.* 15 *Et dixit Samuel, ut quid perturbâſti me, faciendo me aſcendere? Et dixit Saul, Tribulor valdè, & alienigenæ bellant in me: & Deus diſceſſit à me, & non exaudivit me ultrà (d) etiam in manu prophetarum, et in ſomniis. Et nunc vocavi te ad notificandum mihi quid faciam.* 16 *Et dixit Samuel, ut quid interrogas me, & Dominus diſceſſit à te, & factus eſt cum proximo tuo?* 17 *Et fecit Dominus (e) tibi, ſicut locutus eſt Dominus in manu mea, & abſcindet Dominus regnum tuum de manu tua, & dabit illud proximo tuo ipſi David.* 18 *Propterea quòd non audîſti vocem Domini, & non (f) feciſti indignationem iræ ſuæ in Amalec, propter hoc verbum fecit Dominus tibi in die hac.* 19 *Et tradet Dominus ipſum Iſrael tecum in manus alienigenarum: & cras tu & filii tui (g) tecum cadent, & caſtra Iſrael dabit Dominus in manus alienigenarum.*

MS. A. (ζ) περιεκαλύψατο (η) εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ (θ) ἐξωλέθρευσεν (ι) Σαοὺλ ἐν κυρίῳ, λέγων, (κ) εἰπέ τίνα ἑόρακας. (λ) αὐτῷ, Θεοὺς ἑόρακα (μ) ἀναβεβλημένος διπλοΐδα. καὶ (ν) Σαμουὴλ οὗτος, καὶ (ξ) Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, Ἱνατί (ο) με (π) μου (ρ) ἐπηρώτησάς με, (σ) κύριός σοι ἐν (τ) διαρέξει (υ) τῆς φωνῆς (φ) ῥῆμα τοῦτο ἐποίησέν σοι κύριος τῇ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ואמר שאול לעבדוהי בעו לי אתתא דידעא לאסקא בידין ואיהך לותה ואשאל בה
8 ואמרו עבדוהי ליה הא אתתא דידעא לאסקא בידין בעין דור : ואשתני שאול ולבש
לבושין אוחרנין ואזל הוא ותרין גברא עמיה ואתו לות אתתא בליליא ואמר קסמי
9 כען לי בבידין ואסקי לי ית דאימר לך : ואמרת אתתא ליה הא את ידעתא ית דעבד
10 שאול דשיצי ית בדין וית זכורו מן ארעא ולמא את מתגרי בנפשי למקטלי : וקים לה
11 שאול במימרא דיי למימר קים הוא יי אם יערענך חובא בפתגמא הדין : ואמרת אתתא
12 ית מן אסיק לך ואמר ית שמואל אסיקי לי : וחזת אתתא ית שמואל וצוחת בקל רב
13 ואמרת אתתא לשאול למימר למה שקרת בי ואת שאול : ואמר לה מלכא לא תרחלין
14 ארי מה חזית ואמרת אתתא לשאול מלאכא דיי חזיתי דסליק מן ארעא : ואמר לה
מה חזויה ואמרת גברא סבא סליק והוא עטיף מעילא וידע שאול ארי שמואל הוא
15 וכרע על אפוהי על ארעא וסגיד : ואמר שמואל לשאול למא אזעתני לאסקא יתי
ואמר שאול עקת לי לחדא ופלשתאי מגיחין קרבא בי ומימרא דיי רחיק יתי ולא
קביל צלותי עוד אף ביד ספריא אף בחלמיא וקרית לך להודעותני מה אעביד :
16 ואמר שמואל ולמה את שאל יתי ומימרא דיי רחיק יתך והוה בסעדיה דגברא די
17 את בעיל דבביה : ועבד יי ליה כמא דמלל בידי ואעדי יי ית מלכותא מנך ויהביה
18 להברך לדוד : כמא דלא קבלתא במימרא דיי ולא עבדתא תקוף רוגזיה בעמלק על
19 כן פתגמא הדין עבד לך יי יומא הדין : וימסר יי אף ית ישראל עמך בידא דפלשתאי
ומחר את ובנך עמי אף ית משריתא דישראל ימסר יי בידא דפלשתאי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

7 Et dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi mulierem quæ ſciat educere Pythones, & ibo ad eam, & quæram ex ea: & dixerunt ſervi ejus illi; Ecce mulier quæ ſcit educere Pythones in Gheindor. 8 Et mutatus eſt Saul & induit indumenta alia, & ivit ipſe & duo viri cum illo, & *venerunt* ad mulierem in nocte, & dixit, Divina nunc mihi in pythonibus, & aſcendere fac mihi quem dicā tibi. 9 Et dixit mulier illi, *Ecce* tu nôſti quod fecit Saul, qui exterminavit pythones & incantatores ex terra; & quare tu concitatus in animam meam ad occidendum me? 10 Et juravit illi Saul in dicto Dn̄i, dicendo: Permanens ipſe Dn̄s, ſi contigerit tibi culpa in verbo hoc. 11 Et dixit mulier, Quem aſcendere faciam tibi? Et dixit, Semuelem aſcendere fac mihi. 12 Et vidit mulier Semuelem, & clamavit in voce *magna*, & dixit mulier ad Saul, dicendo: Quare mentitus es in me, & tu Saul? 13 Et dixit illi rex, Non timebis: nam quid vidiſti? & dixit mulier Sauli, Angelum Dn̄i vidi qui aſcendit è terra. 14 Et dixit illi, Quis aſpectus ejus? & dixit, Vir ſenex aſcendens & ille amictus pallio: & cognovit Saul, quòd Semuel ipſe, & incurvavit in faciem ſuam ſuper terram, & adoravit. 15 Et dixit Semuel ad Saul, Ad quid commoviſti me, ad aſcendere faciendum me? & dixit Saul, Anguſtia mihi valdè; & Peliſthæi ineuntes bellum in me, & dictum Dn̄i projecit me, & non accepit orationem meam amplius, etiam in manu ſcribarum, etiam in ſomniis; & vocavi te ut doceres me quid faciam. 16 Et dixit Semuel, Et ad quid tu petis à me, & dictum Dn̄i projecit te: & erit in auxilium viri, cujus tu obtines inimicitias ejus. 17 Et faciet Dn̄s illi juxta id, quod locutus eſt in manu mea, & tranſire faciet Dn̄s regnum à te, & dabit illud ſocio tuo David. 18 Sicut non obedîſti dicto Dn̄i, & non feciſti fortitudinē indignationis ej⁹ in Ghamalek, proptera verbū hoc fecit tibi hodié. 19 Et tradet Dn̄s etiā Iſrael tecū in manu Peliſtæorum; & cras tu, & filii tui mecū; etiam caſtra Iſrael tradet Dominus in manu Peliſtæorum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܒܥܘ ܠܝ ܐܢܬܬܐ ܕܡܣܩܐ ܐܒܘܐ. ܕܐܙܠ ܘܐܫܐܠ ܒܗ̇. ܘܐܡܪܘ 7
ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܐܢܬܬܐ ܕܡܣܩܐ ܐܒܘܐ. ܒܥܝܢܕܘܪ. * ܘܫܠܚ ܫܐܘܠ ܢܚܬܘܗܝ 8
ܘܠܒܫ ܢܚܬܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܙܠ ܗܘ. ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܥܡܗ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܐܢܬܬܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ
ܠܗ̇ ܫܐܘܠ. ܩܘܣܡܝ ܠܝ ܒܐܒܘܐ. ܘܐܣܩܝ ܠܝ ܠܡܢ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. 9
ܗܐ. ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܫܐܘܠ. ܕܐܘܒܕ ܐܒܘܐ ܘܝܕܘܥܐ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܠܡܢܐ ܡܬܢܟܠ
ܐܢܬ ܠܢܦܫܝ. ܠܡܩܛܠܘܬܝ. * ܘܝܡܐ ܠܗ̇ ܫܐܘܠ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ 10
ܠܟܝ ܣܘܪܚܢܐ ܒܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ. ܠܡܢ ܐܣܩ ܠܟ. ܘܐܡܪ. ܠܫܡܘܐܝܠ ܐܣܩܝ 11
ܠܝ. * ܘܚܙܬܗ ܐܢܬܬܐ ܠܫܡܘܐܝܠ. ܘܙܥܩܬ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܠܫܐܘܠ. ܡܢܐ ܗܢܐ 12
ܕܥܒܕܬ ܠܝ. ܠܡܢܐ ܛܥܝܬܢܝ. ܘܐܢܬ ܗܘ ܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܡܢܐ 13
ܚܙܝܬܝ. ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܠܫܐܘܠ. ܐܠܗܐ ܚܙܝܬ. ܕܣܠܩܝܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܡܢܘ 14
ܚܙܘܗ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܣܒܐ ܣܠܩ. ܘܡܬܥܛܦ ܡܥܝܠܐ. ܘܝܕܥ ܫܐܘܠ ܕܫܡܘܐܝܠ ܗܘ.
ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܠܡܢܐ ܐܪܓܙܬܢܝ 15
ܠܡܣܩܘܬܝ. ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ. ܐܠܝܨ ܠܝ ܛܒ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܡܬܟܬܫܝܢ ܥܡܝ. ܘܐܠܗܐ
ܥܒܪ. ܘܠܐ ܥܢܝܢܝ ܬܘܒ. ܐܦ ܒܝܕ ܢܒܝܐ. ܐܦ ܒܚܠܡܐ. ܒܥܝܬ. ܘܩܪܝܬܟ ܕܬܘܕܥܢܝ ܡܢܐ
ܐܥܒܕ. * ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ. ܡܢܐ ܡܫܐܠ ܐܢܬ ܠܝ. ܘܡܪܝܐ ܥܒܪ ܡܢܟ. ܘܗܘܐ 16
ܥܡ ܚܒܪܟ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܐܝܕܝ. ܘܨܪܐ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. ܘܝܗܒܗ̇ 17
ܠܚܒܪܟ ܠܕܘܝܕ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܬ ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܬ ܚܡܬܐ ܕܪܘܓܙܗ ܒܥܡܠܝܩ. 18
ܡܛܠ ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ. * ܘܢܫܠܡ ܡܪܝܐ ܐܦ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܡܟ. ܒܐܝܕܝ 19
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܚܪ ܐܢܬ ܘܒܢܝܟ. ܥܡܝ. ܘܐܦ ܠܡܫܪܝܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܢܫܠܡܝܗ̇ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝ ܦܠܫܬܝܐ.

Quapropter dixit Saul ſervis ſuis , Quærite 7
mihi mulierem quæ aſcendere compellat py-
thones,ut eam conſultũ illã.Dixerunt ad eum 8
ſervi ipſius,Ecce mulierē quandã quæ aſcen-
dere cogit pythones,in Adoir.Detractis ergò
Saul veſtibꝰ ſuis, & aliis veſtibꝰ indutus,abiit
ipſe & duo viri cum eo,& venerunt ad mu-
lierē noctu : dixitque ad eam Saul, Divina
mihi per pythones,& evoca mihi quē dixero
tibi. Cui dixit mulier, Ecce tu nôſti quid fe- 9
cerit Saul, quòd *ſcilicet* amoverit pythones
& hariolos è terra : quare venaris animam
meã ut morte me afficias? Sed juravit ei Saul 10
per Dñm,dicens,Vivat Dñs,non erit tibi no-
cumentũ propter hanc rem. Tum dixit muli- 11
er,Quem evocabo tibi ? Reſpondit, Samuelē
evoca mihi. Cùm autē vidiſſet mulier Samu- 12
elem, gemuit altâ voce,& ait Sauli,Quid eſt
hoc quod feciſti mihi ? cur decepiſti me, cùm
tu ſis Saul?Dixit ad eã rex,Ne timeto,quid vi- 13
diſti ? Reſpondit mulier Sauli, Deos vidi a-
ſcendentes è terra.Qui dixit ad eã,Qualis eſt 14
aſpectꝰ ejꝰ ?Ait illi,Vir ſenex eſt qui aſcendit
pallio circunvolutus : tunc agnoſcens Saul
quòd Samuel eſſet,cecidit pronus in terram,
& adoravit. Dixit autē Samuel Sauli,Quare 15
conturbâſti me evocando me?Reſpondit Saul,
Ingenti mœrore crucior ? nã Philiſtæi belli-
gerant mecũ,Deus autē receſſit, nec exaudi-
vit me ampliús : quin & per prophetas, &
per ſomniũ ſciſcitatus ſum :ideo vocavi te ut
indicares mihi quid agendũ ſit.Dixit Samuel 16
Sauli, Cur me conſulis,quandoquidē receſſit
à te Dñs, & comitatus eſt ſocium tuũ?Et fe- 17
cit illi Dñs quemadmodũ prædixerat per me,
ſcindens regnum de manibus tuis , & dans
illud ſocio tuo Davidi. Quia non acquie- 18
viſti voci Dñi, & non exercuiſti iram furoris
ejus in Amalecũ;idcirco rem iſtam fecit tibi
Dominus hodié. Quin etiam traditurꝰ eſt Do- 19
minus Iſraelem tecum in manum Philiſtæo-
rũ,& cras tu & filii tui futuri eſtis apud me:et
exercitum quoque Iſraelis traditurus eſt Do-
minus in manum Philiſtæorum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ثم قال شاول لعبيده * اطلبوا لي امراة عرافة تصعد الموتى من القبور * حتى انطلق فاسالها 7
عن امرنا هذا * قال له عبيده * في عداوعيد امراة عرافة تفعل هذا * فغير شاول ثيابه 8
وتستر بثياب السوقة * وانطلق هو ورجلان من القواد معه * واتوا المراة ليلا * قال لها شاول
انظري الى نجمي واصعدي الي الذي اقول لك * قالت المراة قد عرفت ما صنع شاول * انه 9
اصرف العرافين * ورفع التنجيم عن الارض * فلماذا تريد ان تصطاد نفسي وتهيج لي الموت *
* فحلف لها شاول بالرب وقال * لا وحق الرب الحي * انه ما يصيبك من هذا الامر ما 10
تكرهين * قالت المراة * من تريد ان اصعد لك * قال شاول * اصعدي لي صموال النبي * 11
* فلما عملت المراة ما تعمل من سحرها * فرات صموال * فرنت باعلا صوتها وقالت لشاول * ما 12
الذي صنعت بي * لماذا مكرت بي وخدعتني * وانت شاول * قال لها الملك * لا خوف عليك * 13
ما الذي رايت * قالت المراة لشاول * رايت الهة تصعد من الارض * قال لها * صفيه لي ما صفته * 14
قالت له * رايت رجلا شيخا يصعد من الارض مرتدي بردا * فعرف شاول انه صموال * فخر بوجهه
على الارض ساجدا * قال صموال لشاول * لماذا اقلقتني واصعدتني من موضعي * قال شاول * 15
ضاق بي الامر جدا * لان اهل فلسطين قد احاطوا بي يريدون محاربتي والله قد رفع عني الرويا
والخبر وحار وحيه * وطلبت من الانبياء ومن اصحاب الرويا ان يخبروني ما يكون من امري * فلم
يخبرني احد * فدعوتك لاسالك عن امري * وما اصير اليه * قال صموال لشاول * لماذا تسالني 16
والرب قد اصرف عنك الخير * وازال نعمته عنك * وصير ما في يدك الى غيرك * وصنع الرب كما قال 17
على لساني وانا حي * ونزع الملك منك * وصيره الى داود صاحبك * لانك لم تطع الرب * وصنع باهل 18
عمالاق ما امرك * ولم تنزل بهم غضبه * لذلك صنع الله بك هذا الصنيع الان * وسيدفع الرب 19
اسرايل في ايدي اهل فلسطين * وغدا انت وبنوك عندي * فاما عسكر بني اسرايل فان الرب
يدفعهم الى اهل فلسطين *

Tum dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi 7
mulierem pythoniſſam quæ mortuos è ſe-
pulchris evocet, ut adeam illã & inter-
rogem eam de hoc negotio noſtro. Dixe- 8
runt ad eum ſervi ipſius, Adeſt in Ada-
uaid mulier quædam id præſtans. Muta-
tus itaque Saul veſtibus ſuis, et plebeiorum
indumentis larvatus, abiit ipſe & duo vi-
ri è ducibus cum eo : cúmque mulierem
illam noctu adiiſſent, dixit ad eam Saul,
Contemplare ſidus meũ, & aſcendere fac
ad me quē dixero tibi. Reſpondit mulier, 9
Jam nôſti quid fecerit Saul, quomodo eje-
cerit pythones, & abſtulerit aſtrologiam à
terra: cur ergò venaris animam meam,
mortemq; mihi concitas? Juravit autem 10
illi Saul per Dominũ, & ait; Nequaquã,
per Dominũ viventem juro quòd nihil
tibi ex hac re continget quod horreſcas.
Dixit mulier, Quem vis evocē tibi? Dixit 11
Saul, Evoca mihi Samuelem prophetam.
Quare peractis mulier illa præſtigiis qui- 12
bus utebatur, vidit Samuelem, & altiſſi-
mâ voce exclamans ait ad Saulem, Quid
feciſti mihi? cur me fefelliſti & impo-
ſuiſti mihi, cùm tu ſis Saul? Dixit ad eã 13
rex, Nullus tibi metus immineat, quid
vidiſti? Ait mulier ad Saulem, Deos vi-
di aſcendentes de terra. Dixit ad eam, 14
Deſcribe mihi cujuſnã ſit conditionis. Ait
illi, Vidi virũ quendã ſenem ex humo e-
mergentem pallio amictũ: cognovit autē
Saul quòd is eſſet Samuel, prociditq; in
faciem ſuã ſuper terrã adorans. Dixit Sa 15
muel ad Saulem, Cur interturbâſti me, et a-
ſcendere me feciſti è loco meo? Reſpondit
Saul, Ingenti premor anguſtiâ, quia Pa-
leſtini circunvallârunt me volentes bellũ
contra me gerere, & Deus abſtulit à me
viſionem & reſponſũ, ſuamq; revelatio-
nem cohibuit : rogavi quoque pro-
phetas et dominos viſionis, ut indica-
rent mihi quid futurum ſit de re mea,
& nemo indicavit mihi: idcirco vocavi te
ut interrogarem te de re mea, & quò me
vertere debeam. *Dixit Samuel ad Sau-* 16
lem, Cur me interrogas, cùm Dominus à
te bonũ averterit, & gratiã ſuã amove-
rit à te, & quod eſt in manu tua, ad aliũ
tranſtulerit ? Et Dominus quidem fecit 17
quemadmodũ dixerat per linguã meã
dũ viverem, & abſtulit regnũ à te, de-
volvitq; illud ad Davidem proximũ tuũ.
Quia non obtemperâſti Domino, & exe- 18
cutus es in Amalecitas quod tibi præcepe-
rat, nec immiſiſti in eos iram ejus; propter-
ea fecit nunc tibi Deus hoc opus. Et tra- 19
diturus eſt Dominus Iſraelem in manus
Paleſtinorũ, & cras tu et filii tui eritis
apud me : exercitũ verò filiorũ Iſrael
tradet Dominus Paleſtinis.

שמואל א : כט

timuit & ,terram in ejus ſtaturæ plenitudo cecidit & ,Saul feſtinavit Et
20 וַיְמַהֵר שָׁאוּל וַיִּפֹּל מְלֹא־קוֹמָתוֹ אַרְצָה וַיִּרָא
comederat non quia ,eo in *fuit* non *vis* etiam : Semuel *verbis à* valdè
מְאֹד מִדִּבְרֵי שְׁמוּאֵל גַּם־כֹּחַ לֹא־הָיָה בוֹ כִּי לֹא אָכַל
,Saul ad mulier venit Et .nocte tota & ,die tota panem
21 לֶחֶם כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלָּיְלָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל
audivit Ecce :eum ad dixit & ,valde eſſet territus quòd vidit &
וַתֵּרֶא כִּי־נִבְהַל מְאֹד וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה שָׁמְעָה
audivi & ,mea *vola* in meam animam poſui & ,*tua voce in* tua ancilla
שִׁפְחָתְךָ בְּקוֹלֶךָ וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְּכַפִּי וָאֶשְׁמַע אֶת־
tu etiam quæſo *audi* nunc Et .me ad es locutus quæ ,*tua verba*
22 דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי׃ וְעַתָּה שְׁמַע־נָא גַם־אַתָּה
.comede & ,panis buccellam *tuas facies ad* ponam & ,tuæ ancillæ *voce in*
בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ וְאָשִׂמָה לְפָנֶיךָ פַּת־לֶחֶם וֶאֱכוֹל
Non : dixit & ,renuit Et .*via in* vadas ut ,*vis* te in *erit* Et
23 וִיהִי בְךָ כֹּחַ כִּי תֵלֵךְ בַּדָּרֶךְ׃ וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר לֹא
audivit & : mulier etiam &,ejus ſervi eum *in fecerunt vim* & : comedam
אֹכַל וַיִּפְרְצוּ־בוֹ עֲבָדָיו וְגַם־הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע
mulieri Et .lectum *ad* ſedit & ,terra è ſurrexitque :eorum voci
24 לְקֹלָם וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב אֶל־הַמִּטָּה׃ וְלָאִשָּׁה
,farinam *cepit* & ;eum jugulavit & ,feſtinavit & ,domo in *ſaginarii* vitulus
עֵגֶל־מַרְבֵּק בַּבַּיִת וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח־קֶמַח
facies ad & ,Saul *facies ad accedere fecit* Et .infermentata *eã* coxit & ,*ſubegit* &
25 וַתָּלָשׁ וַתֹּפֵהוּ מַצּוֹת׃ וַתַּגֵּשׁ לִפְנֵי־שָׁאוּל וְלִפְנֵי
.ipſa nocte in abierunt & ,ſurrexerunt & ,comederunt & ,ejus *ſervorum*
עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא׃

CAP. XXIX. כט

Iſrael & ,Aphec in ſua caſtra omnia Peliſtim congregaverunt Et
1 וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם אֲפֵקָה וְיִשְׂרָאֵל
tranſeuntes Peliſtim principes Et .Izrehel in qui fonte in *caſtrametantes*
2 חֹנִים בַּעַיִן אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל׃ וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים
cum noviſſimo in *tranſeuntes* ejus viri & ,David Et .*millena ad & ,centena ad*
לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בָּאַחֲרֹנָה עִם־
? iſti Hebræi Quid : Peliſtim principes Dixeruntque .Achis
3 אָכִישׁ׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה
ſervus David iſte Nonne : Peliſtim principes ad Achis Dixitque
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא־זֶה דָוִד עֶבֶד
jam vel ,diebus jam mecum fuit qui Iſrael regis Saul
שָׁאוּל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ־זֶה
diem ad uſque *ejus cadere* die à quicquam eo in inveni non & ,annis
שָׁנִים וְלֹא־מָצָאתִי בוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹ עַד־הַיּוֹם
ei dixeruntque , Peliſtim principes eum *ſuper* ſunt irati Et ? hanc
4 הַזֶּה׃ וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ
,ſuum locum ad revertatur & ,virum redire Fac : Peliſtim principes
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הָשֵׁב אֶת־הָאִישׁ וְיָשֹׁב אֶל־מְקוֹמוֹ
, prælium in nobiſcum deſcendat non & , *ibi* eum conſtituiſti quo
אֲשֶׁר הִפְקַדְתּוֹ שָׁם וְלֹא־יֵרֵד עִמָּנוּ בַמִּלְחָמָה
acceptabitur quo in & : prælio in *adverſarium in* nobis ſit non &
וְלֹא־יִהְיֶה־לָּנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה וּבַמֶּה יִתְרַצֶּה
? horum virorum capitibus in nonne *? ſuum dominum ad hic*
זֶה אֶל־אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם׃
Percuſſit :dicendo ,choris in *ei* concinebant cui David hic Nonne
5 הֲלוֹא־זֶה דָוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה
Achis *clamavit* Et ? ſuos millia decem *in* David & ,ſuos mille *in* Saul
6 שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ וַיִּקְרָא אָכִישׁ
bonus & ,*tu* rectus quia ,Dominus Vivit :eum ad dixit & ,David *ad*
אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה וְטוֹב
: *caſtrametationem* in mecum *te veniendo &* ,*te egrediendo* ,meis oculis in
בְּעֵינַי צֵאתְךָ וּבֹאֲךָ אִתִּי בַּמַּחֲנֶה
diem ad uſque me ad *te ingredi* die à malum te in inveni non quia
כִּי לֹא־מָצָאתִי בְךָ רָעָה מִיּוֹם בֹּאֲךָ אֵלַי עַד־הַיּוֹם
.*tu* bonus non *ſatraparum* oculis in & : hanc
הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא־טוֹב אָתָּה׃

Verſio VULG. LAT.

20 Statímq; Saul cecidit porrectꝰ
in terrã: extimuerat enim ver-
ba Samuelis, & robur nõ erat
in eo,quia non comederat pa-
21 nẽ totã die illâ. Ingreſſa eſt ita-
que mulier illa ad Saul, (con-
turbatꝰ enim erat valdè) dixít-
que ad eũ; Ecce obedivit an-
cilla tua voci tuæ, & poſui a-
nimã meã in manu mea: et au-
divi ſermones tuos, quos locu-
22 tus es ad me. Nunc igitur audi
& tu vocẽ ancillæ tuæ, & ponã
corã te bucellã panis, ut come-
dens convaleſcas, & poſſis
23 iter agere. Qui renuit, & ait;
Non comedam. Coegerunt au-
tem eum ſervi ſui et mulier, et
tandẽ auditâ voce eorũ ſurrexit
de terra, & ſedit ſuper lectum.
24 Mulier autẽ illa habebat vitulũ
paſcualẽ in domo, & feſtinavit,
et occîdit eũ: tollénſq; farinã,
25 miſcuit eã, et coxit azyma. Et
poſuit ante Saul et ante ſervos
ejꝰ. Qui cùm comediſſent, ſur-
rexerunt, et ambulaverunt per
totam noctem illam.

CAP. XXIX.

1 Congregata ſunt ergò Phi-
liſthiim univerſa agmina in A-
phec: ſed et Iſrael caſtrameta-
tus eſt ſuper fontẽ, qui erat in
2 Jezrahel. Et ſatrapæ quidem
Philiſthiim incedebant in cen-
turiis et millibꝰ: David autem
et viri ejus erant in noviſſimo
3 agmine cum Achis. Dixerúnt-
que principes Philiſthiim ad
Achis, Quid ſibi volunt He-
bræi iſti? Et ait Achis ad prin-
cipes Philiſthiim; Nũ ignora-
tis David, qui fuit ſervus Saul
regis Iſrael, et eſt apud me
multis diebꝰ, vel annis, et non
inveni in eo quidquam, ex die
quâ transfûgit ad me, uſque ad
4 diẽ hanc? Irati ſũt autẽ adver-
ſùs eum principes Philiſthiim,
et dixerunt ei; Revertatur vir
iſte, et ſedeat in loco ſuo, in
quo conſtituiſti eũ, et non de-
ſcendat nobiſcũ in præliũ, ne
fiat nobis adverſariꝰ, cùm præ-
liari cœperimꝰ: quomodò e-
nim aliter poterit placare do-
minũ ſuũ, niſi in capitibꝰ no-
5 ſtris? Nónne iſte eſt David, cui
cantabant in choris, dicentes;
Percuſſit Saul in millibus ſuis,
et David in decẽ millibus ſu-
is? Vocavit ergò Achis David,
et ait ei; Vivit Dñs, quia rectus
es tu, et bonus in conſpectu
meo: et exitus tuus, et introi-
tus tuus mecũ eſt in caſtris: et
non inveni in te quidquam
mali, ex die quâ veniſti ad
me, uſque in diem hanc: ſed
ſatrapis non places.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἔσπευσε Σαοὺλ ϗ ἔπεσεν ἑστηκὼς ἐπὶ τὴν
γῆν, ϗ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων
Σαμουήλ, (χ) ϗ ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἰσχὺς ἔτι, οὐ
γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν (ψ) ἡμέραν ϗ ὅ-
21 λην τὴν νύκτα ἐκείνην. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ
γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, ϗ εἶδεν ὅτι (ω) ἔσπευσε
σφόδρα, ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ ἤ-
κουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου, ϗ ἐθέ-
μην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου, ϗ ἤκουσα
22 τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησάς μοι. Καὶ νῦν ἄκου-
σον δὴ (α) φωνῆς τῆς δούλης σου, ϗ παραθή-
σω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου, ϗ φάγε, ϗ ἔσται
23 (β) σοὶ ἰσχὺς, ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ. Καὶ οὐκ
ἐβουλήθη φαγεῖν. ϗ παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ
παῖδες αὐτοῦ ϗ ἡ γυνὴ, ϗ ἤκουσε τῆς φω-
νῆς αὐτῶν, ϗ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ ἐκάθι-
24 σεν ἐπὶ τὸν δίφρον. Καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δά-
μαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ· ϗ ἔσπευσε ϗ ἔ-
θυσεν αὐτήν· ϗ ἔλαβεν ἄλευρα ϗ ἐφύρα-
25 σε, ϗ ἔπεψεν ἄζυμα. Καὶ προσήγαγεν ἐν-
ώπιον Σαοὺλ, ϗ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ· ϗ
ἔφαγον ϗ ἀνέστησαν ϗ ἀπῆλθον τὴν νύκτα
ἐκείνην.

Et (h) feſtinavit Saul, & cecidit 20
(i) porrectus ſuper terram, & ti-
muit valdè à ſermonibus Samu-
el: & in eo non fuit fortitudo ul-
trà: non enim comederat panem
totâ die & totâ nocte illâ.
Et intravit mulier ad Saul, & 21
vidit quia feſtinabat valdè: Et
dixit ad eum, Ecce nunc audivit
ſerva tua vocem tuam: & poſui
animam meam in manu mea: &
audivi verba, quæ locutus es mi-
hi. Et nunc audi, quæſo, vocem 22
ancillæ tuæ, & apponam coram te
buccellam panis, & comede: &
erit tibi fortitudo, quoniam vadis
in via. (k) Et noluit comedere. Et 23
coegerunt eum pueri ejus, & mu-
lier: & audivit vocem eorum, et
ſurrexit de terra, & ſedit ſuper
ſellam. Et mulieri erat (l) vitula 24
paſcualis in domo, & feſtinavit,
& immolavit eam: & ſumpſit
farinas, & conſperſit, & coxit
azyma. Et attulit coram Saul, 25
& coram pueris ejus. Et comede-
runt, & ſurrexerunt, & abierunt
nocte illâ.

MS. A. (χ) ϗ ἰσχὺς οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι, (ψ) ἡμέραν ἐκείνην, ϗ ὅλην τὴν νύκτα. Καὶ (ω) ἔσπευδεν (α) τῆς φωνῆς τῆς (β) ἐν σοὶ

ΚΕΦ. κθʹ.

1 Καὶ (α) συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι πάσας
τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς Ἀφέκ, ϗ Ἰσρα-
ὴλ παρενέβαλεν ἐν Ἀενδὼρ τὴν ἐν (β) Ἰεζ-
2 ραέλ. Καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων παρ-
επορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας ϗ χιλιάδας,
ϗ Δαυὶδ ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύον-
3 το (γ) ἐπ᾽ ἐσχάτων μετὰ Ἀγχοῦς. Καὶ εἶ-
πον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων, Τίνες οἱ
διαπορευόμενοι οὗτοι; ϗ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς
τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἀλλοφύλων, Οὐχ οὗτος
Δαυὶδ ὁ δοῦλος (δ) Σαοὺλ βασιλέως Ἰσρα-
ήλ; γέγονε μεθ᾽ ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον
ἔτος, ϗ οὐχ εὕρηκα ἐν αὐτῷ (ε) οὐθὲν ἀφ᾽ ἧς
ἡμέρας ἐνέπεσε πρὸς μὲ ϗ ἕως τῆς ἡμέρας
4 ταύτης. Καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ᾽ αὐτῷ οἱ στρα-
τηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων, ϗ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπό-
στρεψον τὸν ἄνδρα, ϗ ἀποστραφήτω εἰς τὸν τό-
πον αὐτοῦ, οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ, ϗ μὴ
ἐρχέσθω μεθ᾽ ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, ϗ μὴ γι-
νέσθω ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς· ϗ ἐν τίνι
διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ; οὐχὶ ἐν
5 ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων; Οὐχ οὗτος
Δαυίδ, ᾧ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες,
Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, ϗ Δαυὶδ
6 ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; Καὶ ἐκάλεσεν Ἀγχοῦς
τὸν Δαυίδ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ζῇ κύριος, ὅτι
εὐθὴς σὺ ϗ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ϗ ἡ
ἔξοδός σου ϗ ἡ εἴσοδός σου μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῇ
παρεμβολῇ, ϗ ὅτι οὐχ εὕρηκα (ζ) κατὰ σοῦ
κακίαν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἥκεις πρὸς μὲ (η) ἕως
τῆς σήμερον ἡμέρας· ϗ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν
σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σύ.

CAP. XXIX.

Et congregant alienigenæ o- 1
mnia caſtra ſua in Aphec. Et Iſ-
rael caſtrametatus eſt in (a) Aen-
dor, quæ in Jezrael. Et ſatrapæ 2
alienigenarum tranſibant ad cen-
turias, et ad millia. Et David,
& viri ejus tranſibant in noviſ-
ſimis cum Anchus. Et dixerunt 3
ſatrapæ alienigenarum, Quinam
iſti (b) pertranſeuntes? Et dixit
Anchus ad duces alienigenarum;
Nónne hic David ſervus Saul re-
gis Iſrael? (c) Fuit nobiſcum di-
es, hunc ſecundum annum: et non
inveni in eo quicquã, ex qua die
(d) incidit ad me, & uſque in
diem hanc. Et (e) contriſtati ſunt 4
ſuper eum duces alienigenarum:
et dicunt ei; Fac reverti virum,
et revertatur ad locum ſuum, ubi
collocâſti eum illic, et non veniat
nobiſcum ad bellum, et non fiat
inſidiator caſtrorum. Et in quo
conciliabitur hic domino ſuo?
Nónne in capitibus virorum iſto-
rum? Nónne iſte David cui præ- 5
cinebant in choris, dicentes;
Percuſſit Saul in millibus ſuis,
et David in decem millibus ſu-
is? Et vocavit Anchus David, 6
et dixit ei; Vivit Dominus,
quia rectus tu, et bonus in o-
culis meis, et exitus tuus, et
introitus tuus mecum in caſtris:
et quia non inveni de te malum
ex qua die venis ad me uſque
hodiernam diem. Et in oculis
ſatraparum non bonus tu.

MS. A. (α) συναθροίζονται (β) Ἰζραέλ. Καὶ σατράπαι (γ) ἐπ᾽ ἐσχάτῳ (δ) Σαοὺλ * φυλῆς Ἰσραήλ; ὃς γέγονεν (ε) οὐδὲν (ζ) ἐν σοὶ (η) ἕως τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον· ϗ

תגרום יונתן Targum JONATHAN.

20 וְאוֹחִי שָׁאוּל וּנְפַל מְלֵי קוֹמְתֵיהּ לְאַרְעָא וּדְחִיל לַחֲדָא מִפִּתְגָּמֵי שְׁמוּאֵל אַף חֵילָא לָא
21 הֲוָה בֵיהּ אֲרֵי לָא אֲכַל לַחְמָא כָּל יוֹמָא וְכָל לֵילְיָא׃ וַאֲתַת אִתְּתָא לְוָת שָׁאוּל וַחֲזָת אֲרֵי
אִתְבְּהֵיל לַחֲדָא וַאֲמַרַת לֵיהּ הָא קַבֵּלַת אַמְתָךְ מִנָּךְ וּמְסָרֵית נַפְשִׁי כְּעַל גַּב לְאִתְקְטָלָא
22 וּשְׁמַעִית יָת פִּתְגָּמָךְ דְּמַלֵּלְתָּא עִמִּי׃ וּכְעַן קַבֵּיל כְּעַן אַף אַתְּ לְמֵימַר אַמְתָךְ וַאֲשַׁוֵּי
23 קֳדָמָךְ פִּתָּא דְלַחְמָא וֶאֱכוֹל וִיהֵי בָךְ חֵילָא אֲרֵי תֵיזֵיל בְּאוֹרְחָא׃ וְסָרֵיב וַאֲמַר לָא אֵיכוֹל
וַאֲתְקִיפוּ בֵיהּ עַבְדּוֹהִי וְאַף אִתְּתָא וְקַבֵּיל לְמֵימְרֵהוֹן וְקָם מֵאַרְעָא וִיתֵב עַל עַרְסָא׃
24 וּלְאִתְּתָא עֵגֶל פַּטִּים בְּבֵיתָא וְאוֹחִיאַת וְנַכְסְתֵיהּ וּנְסִיבַת קִמְחָא וְלָשַׁת וַאֲפַתֵּיהּ פַּטִּיר׃
25 וְקָרִיבַת קֳדָם שָׁאוּל וּקְדָם עַבְדּוֹהִי וַאֲכַלוּ וְקָמוּ וַאֲזַלוּ בְּלֵילְיָא הַהוּא׃

כט

1 וּכְנַשׁוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת כָּל מַשְׁרְיָתְהוֹן לַאֲפֵק וְיִשְׂרָאֵל שָׁרַן בְּעֵינָא דִי בְיִזְרְעֶאל׃ וְטוּרְנֵי
2 פְלִשְׁתָּאֵי עָבְרִין לְמָאוָן וּלְאַלְפִין וְדָוִד וְגַבְרוֹהִי עָבְרִין בְּבַתְרֵיתָא עִם אָכִישׁ׃ וַאֲמַרוּ רַבְרְבֵי
3 פְלִשְׁתָּאֵי מָה יְהוּדָאֵי הָאִלֵּין וַאֲמַר אָכִישׁ לְרַבְרְבֵי פְלִשְׁתָּאֵי הֲלָא דֵין דָּוִד עַבְדָּא דְשָׁאוּל
מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל דַּהֲוָה עִמִּי דְנַן יוֹמִין אוֹ דְנַן שְׁנִין וְלָא אַשְׁכְּחִית בֵּיהּ מִדַּעַם בִּישׁ מִיּוֹמָא
4 דְאִתְפְּרַשׁ לְוָתִי עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּרְגִיזוּ עֲלוֹהִי רַבְרְבֵי פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַרוּ לֵיהּ רַבְרְבֵי
פְלִשְׁתָּאֵי אֲתֵיב יָת גַּבְרָא וִיתוּב לְאַתְרֵיהּ דְּמַנִּיתֵיהּ תַּמָּן וְלָא יֵיחוֹת עִמָּנָא בִּקְרָבָא וְלָא יְהֵי
5 לְשָׂטָן בִּקְרָבָא וּבְמָה יִתְרְעֵי דֵין לְוָת רִבּוֹנֵיהּ הֲלָא בְּרֵישֵׁי גֻּבְרַיָּא הָאִנּוּן׃ הֲלָא דֵין
6 דָּוִד דִּמְשַׁמְּעִין לֵיהּ בְּחִנְגַּיָּא לְמֵימַר קְטַל שָׁאוּל בְּאַלְפִין וְדָוִד בְּרִבְבָן׃ וּקְרָא אָכִישׁ לְדָוִד
וַאֲמַר לֵיהּ קַיָּם הוּא יְיָ אֲרֵי כָשַׁר אַתְּ וְטָב בְּעֵינַי מִפְּקָךְ וּמֵעָלָךְ עִמִּי בְּמַשְׁרִיתָא אֲרֵי לָא
אַשְׁכְּחִית בָּךְ מִדַּעַם בִּישׁ מִיּוֹמָא דַאֲתֵיתָא לְוָתִי עַד יוֹמָא הָדֵין וּבְעֵינֵי טוּרְנַיָּא לָא תָקִין אַתְּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et feſtinavit Saul, & cecidit plena ſtatura ſua in terrã, & timuit valdè à 20
verbis Semuel; & etiã virtus non fuit in eo, quia non comederat panẽ to-
ta die & tota nocte. Et venit mulier ad Saul, & vidit quòd conturbatus 21
eſſet valdè, & dixit illi, Ecce obedivit ancilla tua tibi; & tradidi animã
meã propè ut occideretur, & audivi verbũ tuũ quod locutus es mecum.
Et nunc, accipe nunc etiã tu verbũ ancillæ tuæ, & ponam ante te buc- 22
cellã panis, & comede, & erit in te virtus ut eas in via. Et renuit, & dixit, 23
Non comedã: & invaluerunt in eum ſervi ejus, & etiã mulier, & acquie-
vit ad dicta illorum, & ſurrexit à terra, & ſedit ſuper lectum. Et mulieri 24
vitulus ſaginatus in domo ſua, & feſtinavit & mactavit eum, & accepit
farinã & miſcuit, & coxit eam azymum. Et attulit ante Saul & ante ſer- 25
vos ejus, & comederunt, & ſurrexerunt, & abierunt in nocte illa.

CAP. XXIX.

Et congregaverunt Peliſtæi omnia caſtra ſua ad Aphek, et Iſrael po- 1
ſuerunt [*caſtra*] in fonte qui in Izraghel. Et tyranni Peliſtæorum tranſe- 2
untes per centena et per millena; et David et viri ejus tranſeuntes in
poſteriori cum Akis. Et dixerunt magnates Peliſtæorum, Quid Jehudæi 3
iſti? Et dixit Akis ad magnates Peliſtæorum, Nónne hic David ſervus
Saul regis Iſrael, qui fuit mecum his diebus, aut his annis, et non inveni in
eo quicquam mali à die quo ſeparatus eſt ad me uſque ad diem hunc?
Et indignati ſunt ſuper eũ magnates Peliſtæorũ, et dixerunt illi magnates 4
Peliſthæorũ, Redire fac virũ, et redibit ad locũ ſuũ cui præfeciſti eum ibi,
et non deſcendet nobiſcum in bello, et non erit in Zzatan in bello: et in
quo reconciliabitur hic domino ſuo, nónne in capitibꝰ virorum horum?
Nónne hic David, cui audire faciebant in canticis, dicendo: Occîdit Saul 5
in millibus, et David in decem millibus? Et vocavit Akis Davidem, et 6
dixit illi, Permanens ipſe Dominus quòd rectus tu, et bonus in oculis
meis: exitus tuus et introitus tuus mecum in caſtris, quia non inveni in te
quicquam mali, ex die quo veniſti ad me uſque ad diem hanc, et in oculis
tyrannorum non gratus es.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܣܬܪܗܒ ܫܐܘܠ ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܕܚܠ ܛܒ ܡܢ ܡܠܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ.
ܘܐܦ ܚܝܠܐ ܠܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܠܐ ܐܟܠ ܗܘܐ ܠܚܡܐ. 20
* ܘܐܬܬ ܐܢܬܬܐ ܠܘܬ ܫܐܘܠ. ܘܚܙܬ ܕܕܚܠ ܛܒ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܗܐ ܫܡܥܬ ܐܡܬܟ ܒܩܠܟ.
ܘܣܡܬ ܢܦܫܝ ܒܐܝܕܝܟ. ܘܫܡܥܬ ܡܠܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܝ. * ܗܫܐ ܫܡܥ ܐܦ ܐܢܬ ܒܩܠܗ 21
ܕܐܡܬܟ. ܘܐܣܝܡ ܩܕܡܝܟ ܦܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܬܐܟܘܠ. ܘܢܗܘܐ ܒܟ ܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܙܠ ܐܢܬ 22
ܒܐܘܪܚܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܟܘܠ ܐܢܐ. ܘܐܠܨܘ ܒܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܐܦ ܐܢܬܬܐ. ܘܫܡܥ
ܒܩܠܗܘܢ. ܘܩܡ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܥܪܣܐ. * ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܠܐܢܬܬܐ ܥܓܠܐ ܕܡܪܒܝ ܗܘܐ ܠܗ ܒܒܝܬܗ. 23
ܘܐܣܬܪܗܒܬ ܘܢܟܣܬܗ. ܘܢܣܒܬ ܩܡܚܐ ܘܠܫܬ ܘܐܦܬ ܦܛܝܪܐ. * ܘܩܪܒܬ ܩܕܡ ܫܐܘܠ 24
ܘܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܟܠܘ. ܘܩܡܘ ܘܐܙܠܘ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. 25
* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܛ *

* ܘܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܠܐܦܩ. ܘܐܝܣܪܝܠ. ܫܪܝܢ ܒܥܝܢ ܕܒܝܙܪܥܝܠ. 1
* ܘܛܘܪܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܥܒܪܝܢ ܥܠ ܡܐܘܬܐ ܘܥܠ ܐܠܦܐ. ܘܕܘܝܕ ܘܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. ܥܒܪܝܢ 2
ܗܘܘ ܒܚܪܬܐ ܥܡ ܐܟܝܫ. * ܘܐܡܪܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܠܐܟܝܫ. ܡܢܘ ܥܒܪܝܢ ܗܠܝܢ. ܘܐܡܪ 3
ܐܟܝܫ ܠܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܗܢܘ ܕܘܝܕ ܥܒܕܗ ܕܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܗܘܐ ܠܘܬܢ.
ܗܐ ܫܢܝܢ ܘܝܪܚܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܬ ܒܗ ܡܕܡ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.
* ܘܪܓܙܘ ܥܠܘܗܝ ܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܦܩ ܠܓܒܪܐ ܕܢܗܦܘܟ ܠܐܬܪܗ 4
ܕܐܫܠܛܬܝܗܝ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܢ ܠܩܪܒܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܣܛܢܐ ܒܩܪܒܐ. ܒܡܢܐ
ܓܝܪ ܡܬܪܥܐ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܥܡ ܡܪܗ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܪܫܝܢ ܕܝܠܢ. * ܠܐ ܗܘܐ ܗܢܐ ܕܘܝܕ ܗܘ. 5
ܕܡܙܡܪܢ ܗܘܝ ܠܗ ܒܢܬ ܐܝܣܪܝܠ ܒܛܒܠܐ. ܘܐܡܪܢ. ܩܛܠ ܫܐܘܠ ܒܐܠܦܐ. ܘܕܘܝܕ
ܒܪܒܘܬܐ. * ܘܩܪܐ ܐܟܝܫ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܬܪܝܨ ܐܢܬ. ܘܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝ 6
ܡܥܠܟ ܘܡܦܩܟ ܕܥܡܝ ܒܩܪܒܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܬ ܒܟ ܒܝܫܬܐ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܬܝܬ ܠܘܬܝ.
ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܒܥܝܢܝܗܘܢ ܕܛܘܪܢܐ. ܠܐ ܛܒ ܐܢܬ.

* Tum Saul confeſtim cecidit pronus in terram, verbis Samuelis admodum perterritus; vis etiam non erat in eo, quia totâ die illâ & totâ nocte non comederat cibũ. 20 Quare accedens mulier illa ad Saulem, & videns eum valdè timuiſſe, dixit ei; Ecce obtemperavit ancilla tua voci tuæ, & poſui vitam meam in manibus tuis, & acquievi verbis tuis quæ dixiſti mihi. 21 Audi igitur tu quoque vocem ancillæ tuæ: apponam tibi fruſtum panis, ut comedas, viréſque reſumas; quandoquidem viam es aggreſſurus. 22 Renuente verò & ad eam dicente, Non comedam, efflagitârunt ab eo ſervi ejus unà cum muliere: demum auſcultans voci eorum, ſurrexit è terra ſedítque ſuper lectum. 23 Mulier autem illa vitulum habebat domi ſuæ nutritum, quem feſtinans jugulavit; & accipiens farinam, pinſuit, coxítq; azymum: 24 Deinde obtulit Sauli & ſervis ej⁹; qui cùm comediſſent, ſurrexerunt, & iter fecerunt eâdem nocte. 25

CAP. XXIX.

Congregaverunt igitur Philiſtæi copias ſuas omnes ad Aphec, Iſraelitis caſtra habentibus in In quæ eſt in Jezrael. 1 Et tyranni Philiſtæorũ tranſibãt ante centurias et millenos, David autẽ & viri qui cum eo erãt, tranſibant in extremis *agminibus* cum Achis. 2 Dixerúntque magnates Philiſtæorum ad Achis, Quò tranſeũt hi? Dixit Achis magnatib⁹ Philiſtæorum, Hic eſt David ſerv⁹ Saulis regis Iſrael, qui manſit apud nos duob⁹ annis, et menſibus, neque deprehendi in eo quicquã ex quo die venit ad me in hunc uſque diem. 3 Sed irati in eum magnates Philiſtæorum dicunt ei, Ejice virum ut redeat ad locũ ubi præfeciſti eum, & non abeat nobiſcum ad bellum, ne ſit nobis moleſtiæ in bello: quâ enim re conciliaretur vir iſte cum domino ſuo, niſi capite noſtro? 4 Nónne hic eſt David ille cui canebant filiæ Iſrael cum ſiſtris, ac dicebant; Occîdit Saul millia, David autẽ myriadas? 5 Quapropter advocans Achis Davidem, ait illi, Vivit Dominus, tu rectus es, & bonus foret in oculis meis ingreſſus & egreſſus tu⁹ mecũ in bello, cùm nihil pravi deprehenderim in te ex quo die veniſti ad nos ad hunc uſque diem; at in in oculis tyrannorũ non es bonus. 6

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاستعجل ساوول وسقط على وجهه على الارض وفرق من كلام صموال فرقا سديدا * ولم يكن 20
به قوة ينهض * لانه لم يذق طعاما يومه ذلك ولا ليلته * فتقدمت المراة الى ساوول * وراث انه 21
قد فزع جدا * قالت له * اعلم ان امتك قد اطاعتك واجابتك الى ما طلبت * وصيرت نفسي
في يديك * وقبلت كلامك الذي كلمتني * فاسمع انت ايضا كلام امتك واقبل قولي * واقدم لك 22
كسر لتاكل وتقوى * لانك تريد ان تتعب في الطريق * ولم يهوي ان يقبل قولها * وقال 23
لها * لست آكل شيا * فطلبت اليه عبيده والمراة ايضا فقبل منهم * فقام عن الارض وجلس على
السرير * وكان عند المراة عجل قد ربته في بيتها * فذبحته سريعا * واخذت دقيقا وعجنته وخبزته 24
فطيرا * وقدمته الى ساوول وعبيده * فاكلوا وقاموا فساروا ليلا * 25 * الفصل التاسع والعشرون *
* وجمع اهل فلسطين عساكرهم الى افاق * فنزل بنو اسرائيل على قرية ايزرعال * وقام قواد 1 2
اهل فلسطين * فاحصوا مئين والوفا * واما داود واصحابه فجاوا اواخر العسكر مع اخيش الملك *
* وقال قواد فلسطين لاخيش * هولاء الى اين يسيرون معنا * قال اخيش لقواد فلسطين * هذا 3
داود عبد ساوول ملك بني اسرائيل * الذي مكث عندنا سنة واشهر * ولم نجد عليه سيئة ولا
مكروها * بل وجدناه صحيحا منذ يوم اتانا الى اليوم * فغضب قواد اهل فلسطين وقالوا * 4
رد الرجل الى الموضع الذي صيرته فيه * ولا ينطلق معنا الى الحرب * ولا يكون لنا عسن في محاربتنا
ما الذي نرى ان هذا الرجل لا يفكر في سيده * ما يفكر الا ان نقتل نحن ويظفر سيده * اليس 5
هذا داود الذي كانت بنات اسرائيل تغني بالمربعات وتقول * ان ساوول قتل الوفا * وداود الوف
الالوف * فدعا اخيش داود وقال له * حي هو الرب انك عندي صحيح * وقد رضيت بك * وسررت 6
بدخولك وخروجك معي الى الحرب * ولم ار عليك سوا منذ يوم اتيتنا الى اليوم * فاما في اعين
رؤساء اهل فلسطين فليس انت صحيح *

* *Corruit illicò Saul in faciẽ ſuã ſuper terram, timuitque verba Samuelis timore vehementi, ita ut nulla maneret in eo vis erigendi ſeſe: nullum enim cibum guſtaverat illâ die nocteq;.* 20 *Accedens autem mulier illa ad Saulem, & videns eum ſummo pavore perculſum, dixit ad eum, Scias quòd ancilla tua obedivit tibi, & acquievit rogatis tuis, poſuiq; animam meam in manibus tuis, & ſuſcepi verba tua quæ locutus es ad me.* 21 *Audi igitur tu quoq; verba ancillæ tuæ, & acquieſce ſermoni meo: proponam tibi fruſtum panis, ut comedas, vireſque ſumas; quandoquidem laborem itineris ſuſcipere decreviſti.* 22 *Verùm noluit acquieſcere dictis ejus, dixitque ad eam, Nihil comedam: ſervis autem ejus, & muliere quoque illâ rogantibus eum, acquievit illis, & ſurgens de terra ſedit ſuper lectum.* 23 *Erat autem apud mulierem illam vitulus quẽ domi ſuæ nutriebat; eum illico mactavit: & accipiens farinam pinſuit eã, & coxit azymum:* 24 *Obtulitque Sauli & ſervis ejus, qui cùm comediſſent, ſurrexerunt, & noctu iter fecerunt.* 25

CAP. XXIX.

Congregantibus itaq; Paleſtinis copias ſuas in Aphec, caſtrametati ſunt Iſraelitæ prope civitatẽ Jezrael. 1 *Et ſurgentes duces Paleſtinorum recenſuerunt centurias & chiliades: David autem & ſocii ſui gradiebantur in poſtrema acie cum Achis rege.* 2 *Et dixerunt duces Paleſtinorum ad Achis, Quò pergunt hi nobiſcũ? Dixit Achis ducibus Paleſtinorum, Hic eſt David ſervus Saulis regis filiorum Iſrael, qui cùm manſerit apud nos anno & menſibus aliquot, nihil perverſi aut exoſi deprehendimus in eo; imò reperimus eum integrum ab eo die quo venit ad nos in hunc uſque diem.* 3 *At irati duces Paleſtinorũ dixerunt, Remitte virũ iſtum ad locum in quo eum collocâras, & non pergat nobiſcũ ad prælium, nec ſit nobis offendiculo dum pugnabimus. Putáſne virũ iſtũ nullã Domini ſui rationẽ habere? nil aliud optaret, niſi ut nos trucidaremur, domin⁹ autẽ ſuus victor exiſteret.* 4 *Annon hic eſt David ille cui filiæ Iſraelis tympanis quadratis canebant dicentes, Saul interfecit millia, David autem millia milliũ.* 5 *Accerſivit autẽ Achis Davidẽ, & dixit ad eũ, Vivit Domin⁹ quòd integer es apud me, & gratus es mihi, & approbavi ingreſſũ tuũ et egreſſũ tuũ mecũ ad bellũ, neq; deprehendi in te crimen ab eo die quo veniſti ad nos ad hunc diẽ: verùm in oculis principum Paleſtinorum non es integer.* 6

שמואל א : ל

oculis in malum facies non & : pace in vade & ,revertere nunc Et
7 וְעַתָּה שׁוּב וְלֵךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינֵי
,feci quid Quia : Achis ad David Dixitque .Peliſtim principum
8 סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ כִּי מֶה עָשִׂיתִי
ad uſque *tuas facies ad* fui qua ,die à tuo ſervo in inveniſti quid &
וּמַה־מָּצָאתָ בְעַבְדְּךָ מִיּוֹם אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד
? regis mei domini inimicos *in* pugnem & veniam non quòd ,hanc diem
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבוֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
tu bonus quòd Novi : David ad dixitque ,Achis reſpondit Et
9 וַיַּעַן אָכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אַתָּה
:dixerunt Peliſtim principes *Verùm* .Dei angelus ſicut meis oculis in
בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ
ſervi & ,mane *in manica* nunc Et .prælium in nobiſcum aſcendat Non
10 לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי
illuceſcet & ,mane *in manicabitis* & ; tecum venerunt qui ,tui domini
אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתָּךְ וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר
,mane *in eundum ad* ,ejus viri & ,ipſe David *manicavit* Et .ite & , vobis
11 לָכֶם וָלֵכוּ׃ וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר
.Izrehel aſcenderunt Peliſtim Et .Peliſtim terram ad *redeundum ad*
לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֶאל׃

CAP. XXX. ל

,tertia die in Siclagh ejus viri & David *veniendo in* fuit Et
1 וַיְהִי בְּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו צִקְלַג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
percuſſerant & : Siclagh ad & ,meridiem *ad ſe diffuderant* Hamalechitæ &
וַעֲמָלֵקִי פָשְׁטוּ אֶל־נֶגֶב וְאֶל־צִקְלַג וַיַּכּוּ
duxerant captivas Et .igne in eam combuſſerant & ,Siclagh
2 אֶת־צִקְלַג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁבּוּ אֶת־
,*virum* interfecerunt non ,magnū ad uſq; & parvo à ,ea in quæ ,mulieres
הַנָּשִׁים אֲשֶׁר־בָּהּ מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל לֹא הֵמִיתוּ אִישׁ
,civitatē ad ejus viri & ,David venit Et .ſuā viā in abierūt &,duxerūt &
3 וַיִּנְהֲגוּ וַיֵּלְכוּ לְדַרְכָּם׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר
eorum filiæ & ,eorum filii & ,eorum uxores & : igne in combuſta ecce &
וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָּאֵשׁ וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
eo cum qui populus & ,David levavit Et .erant ducti captivi
4 נִשְׁבּוּ׃ וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֶת־
dux Et .flendum ad *vis* eis in non donec ,fleverunt & ,ſuam vocem
5 קוֹלָם וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃ וּשְׁתֵּי
Abighail & ,Jezrehelita Achinoham ,fuerant ductæ captivæ David uxores
נְשֵׁי־דָוִד נִשְׁבּוּ אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵלִית וַאֲבִיגַיִל
dixerunt quia ,valde David *fuit anguſtia* Et .Charmelitæ Nabal uxor
6 אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי׃ וַתֵּצֶר לְדָוִד מְאֹד כִּי־אָמְרוּ
omnis anima eſſet affecta amaritudine quòd ,eum *lapidandum ad* populus
הָעָם לְסָקְלוֹ כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־
David ſe roboravit Et .ſuis filiabus ſuper & ,ſuis filiis ſuper *viri* ,populi
הָעָם אִישׁ עַל־בָּנָו וְעַל־בְּנֹתָיו וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד
filium ſacerdotem Ebjathar ad David dixit Et .ſuo Deo Domino in
7 בַּיהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־
Ebjathar *accedere fecit* Et .ephod mihi quæſo *accedere Fac* :Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפוֹד וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־
: dicendo ,Domino *in* David interrogavit Et .*David ad* ephod
8 הָאֵפוֹד אֶל־דָּוִד׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר
: ei dixit Et ? ipſum attingam Num *? iſtud agmen poſt* Perſequar
אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד־הַזֶּה הַאַשִּׂגֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ
.erues eruendo & ,comprehendes comprehendendo quia ,Perſequere
רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל׃
venerunt & ; ſecum qui viri ſexcenti & ,ipſe David abiit Et
9 וַיֵּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ
eſt perſecutus Et .ſubſtiterunt *reſidui* & ,Beſor torrentem ad uſque
10 עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים עָמָדוּ׃ וַיִּרְדֹּף
viri ducenti ſubſtiterunt & : viri quadringenti & ,ipſe David
דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ
.Beſor torrentem *tranſeundo à pigreſcebant* qui
אֲשֶׁר פִּגְּרוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃

Verſio VUL. LAT.

7 Revertere ergò, & vade in pace, & non offendas oculos ſatraparū Philiſthiim. 8 Dixítque David ad Achis; Quid enim feci, & quid inveniſti in me ſervo tuo à die quâ fui in conſpectu tuo uſque in diē hanc, ut non veniam, & pugnē contra 9 inimicos dñi mei regis? Reſpondens autē Achis, locut⁹ eſt ad David; Scio quia bonus es tu in oculis meis, ſicut Angelus Dei: ſed principes Philiſthinorum dixerunt, Non aſcendet 10 nobiſcū in præliū. Igitur conſurge manè tu, & ſervi dñi tui, qui venerunt tecū: & cùm de nocte ſurrexeritis, & cœperit 11 diluceſcere, pergite. Surrexit itaque de nocte David ipſe & viri ejus, ut proficiſcerentur manè, & reverterentur ad terram Philiſthiim: Philiſthiim autē aſcenderunt in Jezrahel.

CAP. XXX.

1 CUmque veniſſent David & viri ej⁹ in Siceleg die tertiâ, Amalecitæ impetum fecerant ex parte Auſtrali in Siceleg, et percuſſerant Siceleg, & ſuccende-2 rant eam igni. Et captivas duxerant mulieres ex ea, à minimo uſque ad magnū: & non interfecerant quenquam, ſed ſecū duxerant, & pergebant i-3 tinere ſuo. Cùm ergò veniſſent David & viri ej⁹ ad civitatē, & inveniſſent eam ſuccenſam igni, & uxores ſuas, & filios ſuos, & filias ductas eſſe capti-4 vas, Levaverunt David & popul⁹ qui erat cum eo voces ſuas, & planxerunt donec defice-5 rent in eis lacrymæ. Siquidem & duæ uxores David captivæ ductæ fuerant, Achinoam Jezrahelites, & Abigail uxor Na-6 bal Carmeli. Et contriſtat⁹ eſt David valdè: volebat enim eū popul⁹ lapidare, quia amara erat anima uniuſcujuſq; viri ſuper filiis ſuis & filiab⁹: confortat⁹ eſt autem David in Dño 7 Deo ſuo. Et ait ad Abiathar ſacerdotem filiū Achimelech, Applica ad me ephod. Et applicavit Abiathar ephod ad 8 David. Et conſuluit David Dñm, dicēs; Perſequar latrunculos hos, & comprehendam eos, an non? Dixitq; ei Dñs; Perſequere: abſq; dubio enim comprehendes eos, & excuties 9 prædā. Abiit ergò David ipſe, & ſexcenti viri qui erant cum eo, et venerūt uſq; ad torrentē Beſor: & laſſi quidā ſubſtite-10 rūt. Perſecutus eſt autē David ipſe, et quadringenti viri: ſubſtiterant enim ducenti, qui laſſi tranſire non poterant torrentem Beſor.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ (θ) ποιήσῃς κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν 8 σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς, Τί πεποίηκά σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ ἔλθω (ι) πολεμήσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ 9 βασιλέως; Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγχοῦς (κ) πρὸς Δαυίδ, Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς (λ) μου, ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν, Οὐχ ἥξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον. 10 Καὶ νῦν ὄρθρισον (μ) τὸ πρωῒ σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα (ν) ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ (ξ) ἐνώπιόν μου, καὶ (ο) ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ καὶ φωτισάτω ὑμῖν, καὶ πορεύθητε. 11 Καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (π) ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν (ρ) ἐπὶ Ἰεζραήλ.

MS. A. (θ) ποιήσεις (ι) πολεμῆσαι (κ) καὶ εἶπεν πρὸς (λ) μου καθὼς ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ' οἱ (μ) τὸ πρωῒ καὶ (ν) ὑμᾶς, καὶ (ξ) ἐνώπιον ἐμοῦ, (ο) διορθρίσατε (π) ἀπελθεῖν τὸ πρωῒ καὶ (ρ) πρὸς Ἰσραήλ.

Et nunc reverte, & vade in pace: 7 et non facies malum in oculis ſatraparum alienigenarum. Et dixit 8 David ad Anchus, Quid feci tibi? & quid inveniſti in ſervo tuo, ex qua die fui coram te, & uſq; ad diem hanc; ut non veniam impugnans inimicos domini mei regis? Et reſpondit 9 Anchus ad David; Novi, quia bonus tu in oculis (f) meis. Sed ſatrapæ alienigenarum dicunt, Non veniet nobiſcum ad bellum. Et nunc diluculò ſurge manè, tu, 10 & pueri domini tui, qui veniunt tecum: & ite ad locum, ubi collocavi vos illîc. Et verbum peſtilens ne poſueris in corde tuo: quoniam bonus tu coram me. Et diluculò ſurgite in viam; & illuceſcat vobis: & ite. Et diluculò 11 ſurrexit David, ipſe, & viri ejus ad (g) abeundum, & cuſtodiendum terram alienigenarum. Et alienigenæ aſcenderunt ad bellandum in Jezrael.

Κεφ. λʹ.

1 Καὶ ἐγενήθη εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν (α) αὐτοῦ τὴν Σεκελὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Ἀμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν Νότον καὶ ἐπὶ τὴν (β) Σεκελάκ, καὶ ἐπάταξε τὴν (γ) Σεκελάκ, καὶ ἐνεπύρισαν 2 αὐτὴν ἐν πυρί. (δ) Καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ (ε) ἕως μεγάλου οὐκ (ζ) ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ἀλλ' ᾐχμα-3 λώτευσαν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύρισται ἐν πυρί, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν 4 (η) ᾐχμαλωτευμένοι. Καὶ ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχὺς (θ) ἔτι τοῦ κλαίειν. 5 Καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ᾐχμαλωτεύθησαν, Ἀχινάαμ ἡ (ι) Ἰεζραηλῖτις, καὶ 6 Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου. Καὶ ἐθλίβη Δαυὶδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν, ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ ἑκάστου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ. καὶ ἐκραταιώθη 7 Δαυὶδ ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν (κ) Ἀχιμέλεχ, 8 Προσάγαγε τὸ ἐφούδ. (λ) Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ γεδδοὺρ τούτου; (μ) εἰ καταλήψομαι αὐτούς; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων (ν) καταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐξαιρούμενος 9 ἐξελῇ. Καὶ ἐπορεύθη (ξ) Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ (ο) ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου Βοσόρ, καὶ οἱ 10 περισσοὶ ἔστησαν. (π) Καὶ κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν. ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Βοσόρ.

MS. A. (α) αὐτοῦ εἰς Σικλάγ (β) Σικλάγ, (γ) Σικλάγ, καὶ ἐνέπρησεν (δ) Καὶ ᾐχμαλώτευσεν καὶ τὰς γυναῖκας (ε) καὶ ἕως (ζ) ἐθανάτωσεν (η) αἰχμαλωτευόμενοι. (θ) ἔτι κλαίειν. (ι) Ἰζραηλεῖτις, (κ) Ἀχιμέλεκ, (λ) Καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς Δαυίδ, καὶ ἐπηρώτησεν (μ) καὶ καταλήμψομαι (ν) καταλήμψῃ, καὶ (ξ) Δαυὶδ καὶ οἱ (ο) ἔρχεται (π) Καὶ ἐξεδίωκεν Δαυὶδ σὺν τετρακοσίοις

CAP. XXX.

1 ET factū eſt, intrāte David, et viris ej⁹ in Secelac die tertiâ; et Amalec incurſionē fecit ad Auſtrū, et ad Secelac: et percuſſit ipſā Secelac, et incenderūt eā in igni. 2 Et mulieres, et (a) omnia quæ in ea, à parvo uſq; ad magnū non mortificaverunt virum, et mulierē: ſed captivârunt, & abierunt ad viā ſuam. 3 Et venit David, et viri ej⁹ in civitatem: et ecce incenſa eſt in igni. Uxores autē ipſorum, et filii ipſorū, & filiæ ipſorū captivatæ. 4 Et elevavit David, et viri ejus vocem ſuam: et ploraverunt quoaduſq; non fuit in eis ultrà fortitudo ad plorandum. 5 Et ambæ uxores David captivatæ fuerant, Achinaam Jezraelites, & Abigea uxor Nabal Carmelii. 6 Et tribulatus eſt David valdè: quoniā dixit populus lapidare eum: quoniā amara anima univerſi populi, cujuſq; ſuper filios ſuos, & ſuper filias ſuas. Et confortatus eſt David in Domino Deo ſuo. 7 Et dixit David ad Abiathar ſacerdotē filium Achimelech, Applica Ephud. 8 (b) Et interrogavit David per Dominū dicens; Si perſequar poſt (c) Geddur iſtud, ſi aſſequar eos? Et dixit ei; Perſequere, quoniam aſſequens aſſequêris eos, et eruens erues. 9 Et ivit David, ipſe & ſexcenti viri cū eo: et veniūt uſq; ad torrentem Boſor: (d) & reſidui ſubſtiterunt. 10 Et perſequutus eſt in quadringentis viris. Subſtiterūt autem ducenti viri, qui quidē ſederant trans torrentem Boſor.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וּכְעַן תּוּב וְאִיזֵיל בִּשְׁלָם וְלָא תַעְבֵּיד בִּישׁ בְּעֵינֵי טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאָכִישׁ 8
אֲרֵי מָה עֲבָדִית וּמָה אַשְׁכַּחְתָּא בְעַבְדָּךְ מִיוֹמָא דַהֲוֵיתִי מְשַׁמֵּשׁ קֳדָמָךְ עַד יוֹמָא הָדֵין
9 אֲרֵי לָא אֵיהָךְ וַאֲגִיחַ קְרָבָא בְּסָנְאֵי רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַאֲתֵיב אָכִישׁ וַאֲמַר לְדָוִד יְדַעְנָא אֲרֵי
תַּקִּין אַתְּ בְּעֵינַי כְּמַלְאֲכָא דַיְיָ בְּרַם רַבְרְבֵי פְלִשְׁתָּאֵי אֲמַרוּ לָא יִסַּק עִמַּנָא בִּקְרָבָא׃
10 וּכְעַן אַקְדֵּים בְּצַפְרָא וְעַבְדֵי רִבּוֹנָךְ דַאֲתוֹ עִמָּךְ וְתַקְדְּמוּן בְּצַפְרָא וִינְהַר לְכוֹן וְתֵיזְלוּן׃
11 וְאַקְדֵּים דָּוִד הוּא וְגֻבְרוֹהִי לְמֵיזַל בְּצַפְרָא לְמֵתַב לַאֲרַע פְּלִשְׁתָּאֵי וּפְלִשְׁתָּאֵי סְלִיקוּ לְיִזְרְעֶאל׃

ל

1 וַהֲוָה כַּד אֲתָא דָוִד וְגֻבְרוֹהִי לְצִקְלַג בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וַעֲמַלְקָאָה אִתְנְגִידוּ
2 עַל דָּרוֹם וְעַל צִקְלַג וְאוֹקִידוּ יָתַהּ בְּנוּרָא׃ וּשְׁבוֹ יַת נְשַׁיָּא דִי בַהּ מִזְעֵירָא וְעַד רַבָּא
3 וְלָא קְטַלוּ אֱנָשׁ וּדְבַרוּ וַאֲזַלוּ לְאוֹרְחֵיהוֹן׃ וַאֲתָא דָוִד וְגֻבְרוֹהִי לְקַרְתָּא וְהָא קְלֵיָא
4 בְּנוּרָא וּנְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וּבְנָתֵיהוֹן אִשְׁתְּבִיאוּ׃ וַאֲרֵים דָּוִד וְעַמָּא דִי עִמֵּיהּ יַת קָלְהוֹן
5 וּבְכוֹ עַד דְּלָא הֲוָה בְהוֹן חֵילָא לְמִבְכֵּי׃ וְתַרְתֵּין נְשֵׁי דָוִד אִשְׁתְּבִיאָה אֲחִינֹעַם
6 דְּמִיִּזְרְעֶאל וַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל דְּמִכַּרְמְלָא׃ וְעָקַת לְדָוִד לַחֲדָא אֲרֵי אֲמַרוּ עַמָּא
לְמִרְגְּמֵיהּ אֲרֵי מָרַת נַפְשָׁא דְכָל עַמָּא גְּבַר עַל בְּנוֹהִי וְעַל בְּנָתֵיהּ וְאִתַּקַּף דָּוִד
7 בְּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאֶבְיָתָר כַּהֲנָא בַּר אֲחִימֶלֶךְ קָרֵיב כְּעַן לִי אֵפוֹדָא
8 וְקָרֵיב אֶבְיָתָר יַת אֵפוֹדָא לְדָוִד׃ וּשְׁאִיל דָּוִד בְּמֵימְרָא דַיְיָ לְמֵימַר אֶרְדּוֹף בָּתַר
מַשִּׁרְיְתָא הָדָא וְאַדְבְּקִנֵּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ רְדוֹף אֲרֵי אַדְבָּקָא תַדְבֵּיק וְשֵׁיזָבָא תְשֵׁיזֵיב׃
9 וַאֲזַל דָּוִד הוּא וְשִׁית מְאָה גַבְרָא דִי עִמֵּיהּ וַאֲתוֹ עַד נַחְלָא דִבְשׂוֹר וּמִקְצָתְהוֹן אִשְׁתְּאָרוּ׃
10 וּרְדַף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע מְאָה גַּבְרָא וְאִשְׁתְּאָרוּ מָאתַן גַּבְרָא דְּאִתְמְנַעוּ מִלְּמֶעְבַּר
יַת נַחַל דִּבְשׂוֹר׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

7 Et nunc redi & ito in pace, & non facies malum in oculis tyrannorū Peliſtæorū. 8 Et dixit David ad Akis, Nam quid feci aut quid inveniſti in ſervo tuo à die quo fui miniſtrās ante te uſq; ad diem hanc, quòd non ibo & inibo bellū in oſores dñi mei regis? 9 Et reſpondit Akis & dixit Davidi, Cognovi quòd gratus tu in oculis meis ut angelus Dñi: verùm magnates Peliſtæorū dixerunt, Non aſcendet nobiſcū ad bellum. 10 Et nunc anticipa in aurora & ſervi domini tui, qui venerunt tecū, & anticipabitis in aurora, & illuceſcet vobis & ibitis. 11 Et anticipavit David ipſe & viri ejus ad eundum in aurora, ad redeundum in terram Peliſtæorum: & Peliſtæi aſcenderunt ad Izraghel.

CAP. XXX.

1 ET fuit quando venit David & viri ej⁹ ad Zziklag in die tertia, & Gharmalekæi extracti ſunt ſuper Meridiem, & ſuper Sziklag, & incenderunt illam in igne. 2 Et captivaverunt mulieres quæ in ea, à parvula & uſque ad magnā: & non occiderunt hominem, & duxerunt & abierunt ad viam ſuam. 3 Et venit David & viri ejus ad urbem; & ecce combuſta in igni, & uxores eorū, & filii eorū, & filiæ eorum captivati ſunt. 4 Et levavit David & omnis populus qui cum illo, vocē ſuā, & ploraverunt uſque quò non fuit in eis virtus ad plorandum. 5 Et duæ uxores David captivatæ ſunt, Ahhinogham quæ ex Jizraghel, & Abigail uxor Nabal qui ex Carmela. 6 Et auguſtia fuit Davidi valdè, quia dixerunt populus ad lapidandum eum, quia amara fuit anima omnis populi viri ſuper filiū ſuum, & ſuper filiam ſuā, & confortat⁹ eſt David in dicto Dñi Dei ſui. 7 Et dixit David ad Abiathar ſacerdotē filiū Ahhimelech, Affer nunc mihi Ephoda: & attulit Abiathar Ephoda ad David. 8 Et rogavit David in dicto Dñi, dicendo: Sequar poſt exercitum hunc, & comprehendā illū? & dixit illi, Sequere, quia comprehendendo comprehendes, & liberando liberabis. 9 Et ivit David ipſe & ſexcenti viri qui cum eo, & venerunt uſq; ad fluvium Bezzor: & pars eorum relicti ſunt. 10 Et ſecutus eſt David ipſe & quadringenti viri, & relicti ſunt ducenti viri, qui prohibiti ſunt à tranſeundo fluvium Bezzor.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܫܐ ܗܦܘܟ ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܬܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܒܥܝܢܝ ܛܘܪܢܘܗܝ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܐܡܪ 7
ܕܘܝܕ ܠܐܟܝܫ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܘܡܢܐ ܐܫܟܚܬ ܒܥܒܕܟ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܗܘܝܬ ܩܕܡܝܟ. ܘܥܕܡܐ 8
ܠܝܘܡܢܐ. ܐܠܐ ܐܙܠ ܐܢܐ. ܘܡܬܟܬܫ ܐܢܐ ܥܡ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܥܢܐ ܐܟܝܫ
ܘܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܛܒ ܐܢܬ ܒܥܝܢܝ. ܐܝܟ ܡܠܐܟܗ ܕܐܠܗܐ. ܒܪܡ. ܪܘܪܒܢܐ 9
ܕܦܠܫܬܝܐ ܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܢ ܠܩܪܒܐ. * ܘܗܫܐ ܩܘܡ ܒܨܦܪܐ. ܘܥܒܕܐ ܕܡܪܟ ܕܐܬܘ ܥܡܟ 10
ܒܐܘܪܚܐ ܘܢܢܗܪ ܠܟܘܢ. ܘܙܠܘ. * ܘܩܕܡܘ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. 11
ܘܦܠܫܬܝܐ ܣܠܩܘ ܠܐܝܙܪܥܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܠ *

* ܘܟܕ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܨܝܩܠܓ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. ܘܥܡܠܩܝܐ ܫܘܪܘ ܥܠ ܢܓܒ ܘܥܠ 1
ܨܝܩܠܓ. ܘܐܘܩܕܘܗ̇ ܒܢܘܪܐ. * ܘܫܒܘ ܐܢܫܐ ܕܒܗ̇ ܗܘܘ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. 2
ܘܩܛܠܘ ܓܒܪܐ. ܘܕܒܪܘ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܘܪܚܗܘܢ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܐ 3
ܝܩܝܕܐ ܒܢܘܪܐ. ܘܢܫܝܗܘܢ. ܘܒܢܝܗܘܢ. ܘܒܢܬܗܘܢ. ܐܫܬܒܝܘ. * ܘܐܪܝܡܘ ܕܘܝܕ ܘܥܡܐ 4
ܩܠܗܘܢ. ܘܒܟܘ. ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܚܝܠܐ ܠܡܒܟܐ. * ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ ܕܕܘܝܕ 5
ܐܫܬܒܝ. ܐܚܝܢܘܥܡ ܕܡܢ ܐܝܙܪܥܠ. ܘܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܟܪܡܠܝܬܐ. * ܘܥܩܬ ܠܕܘܝܕ ܛܒ 6
ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܥܡܐ ܠܡܪܓܡܗ. ܡܛܠ ܕܡܝܬܐ ܗܘܬ ܢܦܫܗ ܕܟܠܗ ܥܡܐ. ܥܠ ܒܢܝܗܘܢ
ܘܥܠ ܒܢܬܗܘܢ. ܘܐܬܚܝܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܒܪ 7
ܐܚܝܡܠܟ. ܩܪܒ ܠܝ ܐܦܘܕܐ. ܘܩܪܒ ܐܒܝܬܪ ܐܦܘܕܐ ܠܕܘܝܕ. * ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ 8
ܐܪܕܘܦ ܒܬܪ ܓܝܣܐ ܗܢܐ. ܘܐܕܪܟܝܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܪܕܘܦ. ܡܛܠ ܕܡܕܪܟ ܬܕܪܟ
ܐܢܘܢ. ܘܡܦܨܘ ܬܦܨܐ. * ܘܐܙܠ ܗܘ. ܘܫܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ 9
ܕܒܣܘܪ. ܘܫܒܩ ܕܘܝܕ ܬܡܢ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܩܡ ܪܕܦ ܕܘܝܕ ܗܘ. ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. 10
ܘܩܡܘ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܦܫܘ. ܘܢܛܪܘ ܕܠܐ ܢܥܒܪܘܢ ܢܚܠܐ ܕܒܣܘܪ.

Itaque revertere, & abi cum pace, & nequid 7
mali committas in oculis tyrannorum Philiſtæorũ. Et Dixit David ad Achis, Quid feci? 8
& quid deprehendiſti in ſervo tuo ex quo die
fui coram te uſq; in hunc diem? Imò verò
ibo, & pugnabo contra hoſtes dñi mei regis.
Reſpondens autem Achis dixit Davidi, Novi 9
te probum eſſe in oculis meis ut Angelum
Dei: veruntamen magnates Philiſtæorum
dicunt, Non ibit nobiſcum ad bellum. Quapropter 10
ſurge diluculò cum ſervis dñi tui, qui
tecum venerunt in via; & cùm illuxerit vobis,
redite. Surrexerunt ergò diluculò David 11
& viri ſui ut redirent in terram Philiſtæorum:
Philiſtæi autem aſcenderant ad Jezrael.

CAP. XXX.

Et cùm perveniſſet David ad Seneclagh 1
die tertio, excurrerant Amalecitæ contra
Negheb & contra Seneclagh, & igne combuſſerant
eas: Et captivis ductis hominibus 2
qui in iis erant, à parvo uſque ad magnum,
viriſque neci traditis, abegerant & redierant
in viam ſuam. Cùm perveniſſet, inquã, 3
David cum viris ſuis ad civitatem, ecce combuſta
erat igni, & eorum uxores, filii, atque
filiæ in captivitatem abductæ. Sublatâ ergò 4
David ac populus voce ſuâ fleverunt adeo
ut non ſupereſſet in eis vis flendi. Et *quamvis* 5
duæ uxores Davidis captivæ ductæ eſſent,
Ahineem Jezraelitis, & Abigal uxor Nabalis
Carmelitæ: Et David admodum triſtis 6
eſſet, quòd populus eum lapidare propoſuiſſet
(emortua enim erat anima totius populi
pro filiis & filiabus ſuis) tamen confirmavit
ſe David in Domino Deo ſuo.
Dixitque David Abiatharo ſacerdoti filio 7
Ahimelech, Affer mihi ephod: allatoque
Abiathar ephod Davidi, Conſuluit David 8
Dñm, & ait, Perſequar turmam iſtam? aſſequarne
eam? Reſpondit ei, Perſequere,
quoniam brevi aſſequêris eam, & *prædam*
eripies. Quapropter abiens ipſe & ſexcenti 9
viri qui cum eo erant, pervenerunt uſque ad
torrentem Boſar, ubi reliquit David ducentos
viros: Tum ſurgens David perſecutus eſt 10
ipſe et quadringenti viri: ducenti verò qui
manſerant, ſurgentes cuſtodierunt ne quis pertranſiret torrentem Boſar.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ارجع الى موضعك بسلام * ولا تعصي قواد اهل فلسطين * قال داود لاخيش * ما الذي 7 8
صنعت * وما الذي وجدت عبدك يرتكبه من المكروه منذ يوم صرت اليك الى اليوم *
فدعني حتى اسير معكم واحارب اعداء الملك سيدي * قال اخيش لداود * قد عرفت انك 9
صحيح * وانت عندي كملاك الله * ولكن قواد اهل فلسطين قالوا * لا يخرج معنا الى الحرب *
* فبكر الان سحرا انت وعبيد سيدك الذين جاوا معك * وانصرفوا اذا اصبحتم * فقام داود 10 11
واصحابه لينطلقوا الى ارض فلسطين * وصعد الفلسطينيون الى ايزعال *
* الفصل الثلثون * * فلما اتى داود واصحابه صقلغ في اليوم الثالث * كان اهل عمالاق 1
قد اتوا نقاب صقلغ * واحرقوها بالنار * وسبوا كل من كان فيها * صغيرهم وكبيرهم * وقتلوا 2
الرجال * وساقوا السبي والمواشي وانصرفوا * فاتى داود واصحابه قريتهم * فوجدوها قد احرقت 3
بالنار * وقد سبي نساوهم وبنوهم وبناتهم * فرفع داود واصحابه اصواتهم بالبكاء * حتى غشي 4
عليهم * ولم يبق لهم قوة يبكون * وسبي امراتان لداود ايضا * اخينوعام التي من ايزعال 5
وابيجال امراة نابال الكرملي * وضاق قلب داود وحزن جدا * لان الشعب ارادوا رجمه * من اجل 6
ان انفس الشعب هلكت حزنا على بنيهم وبناتهم * وصبر داود ووثق بالله ربه * وقال داود لابيثار 7
الحبر بن احيملك * قدم الجبة التي تطلب بها الوحي * فقدم ابيثار وعاء الوحي الى داود * وطلب 8
داود الى الرب وقال * اخرج في طلب هاولاء الغزاة وادركهم * قال الرب اخرج سريعا * فانك
ستدركهم عاجلا وتنقذ منهم السبي * وسار داود ورجاله الستماية * فاتوا وادي بصر * وخلف داود 9
مايتي رجل مع متاعهم هناك ليحفظوه * وسار داود ومعه اربعماية رجل * فاما المايتان اللذان بقيا 10
فصارا على شاطي الوادي * يحفظون ان لا يجوز الوادي احد *

Revertere ad locũ tuũ in pace, & ne reſiſtas ducibus Paleſtinorum. Dixit David ad Achis, Quid feci? & quid turpe à 7 8
ſervo tuo committi deprehendiſti à die quo te conveni in hunc diem? Permitte quæſo mihi ut abeam vobiſcũ, & pugnem cũ hoſtibus domini mei regis. Dixit 9
Achis ad Davidem, Jam novi te ſincerũ eſſe; & tu apud me perinde es ac angelus Dei: at verò duces Paleſtinorum dixerunt, Non exibit nobiſcũ ad præliũ.
Surge itaq; ſummo mane tu & ſervi domini tui, qui tecũ venerunt, & cùm illuxerit, diſcedite. Surrexit ergò David & 10 11
ſocii ſui ut abirent ad terrã Paleſtinorũ: Paleſtini verò aſcenderunt ad Jezrael.

CAP. XXX.

Cum autem perveniſſet David cum ſocus ſuis ad Siceligh die tertio, Amalecithæ jam irruperant in Negheb Siceleghi, 1
& incenderant eam igni: Captivos duxerant quotquot in ea erant, tam parvos quàm magnos, viros occiderant, & 2
captivis atq; gregibus abductis, abierant.
Veniens inquã David cum ſociis ſuis ad civitatem ſuam, invenerunt eam igni ſuccenſam, & uxores, filios ac filias ſuas 3
captivas abductas. Extulit ergò David & ſocii ejus voces ſuas cũ fletu, adeo ut in deliquium incidiſſent, nec ſupereſſet 4
eis robur flendi. Duæ quoque uxores Davidis, Achinoam Jezraelitis, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ, captæ fuerant. 5
Et cor Davidis maximo tædio & mœrore angebatur, eò quòd populus vellent eum lapidare: animi enim populi erant mœrore 6
confecti propter filios & filias ſuas: David autẽ patienter ferens confidit in Deo Domino ſuo. Aitque David ad Abiathar 7
ſacerdotem Achimelechi filium, Affer thoracem per quem expoſcis oracula: allatoq; Abiathar inſtrumento oraculorũ
ad Davidem, Conſuluit David Dominũ, & ait, Egrediárne quæſitũ milites iſtos? & aſſequárne illos? Reſpondit Dominus, 8
Egredere citò, quia brevi aſſequêris eos, & captivos eripies ab eis. Abiit itaque David unà cum ſexcentis viris ſuis, & 9
cùm perveniſſent ad torrentem Boſar, reliquit ibi David ducentos viros apud impedimenta ſua, ut cuſtodirent ea. Et 10
profectus eſt David, & cum eo quadringenti viri: ducenti verò qui remanſerant, conſtiterunt ad ripam torrentis ut caverent ne quis torrentem trajiceret.

;David ad eum ceperunt & ,agro in Ægyptium virum invenerunt Et
11 וימצאו איש־מצרי בשדה ויקחו אתו אל־דוד
ei dederunt Et .aquas ei ꝑpinaverűt & ;comedit & ,panem ei dederunt &
12 ויתנו־לו לחם ויאכל וישקהו מים: ויתנו־לו
:eum ad ejᵒ spiritᵒ est reversus &,comedit & :siccos botros duos &,caricæ fragmẽ
פלח דבלה ושני צמקים ויאכל ותשב רוחו אליו
tribus & ,diebus tribus aquas biberat nec ,panem comederat non quia
כי לא־אכל לחם ולא־שתה מים שלשה ימים ושלשה
Dixitque ? tu unde & ,tu Cujus : David ei Dixitque .noctibus
13 לילות: ויאמר לו דוד למי־אתה ואי מזה אתה ויאמר
,meᵒ dñs me dereliquit &,Hamalechitæ viri servus Ego :Ægyptius puer
נער מצרי אנכי עבד לאיש עמלקי ויעזבני אדני
,Cherethi meridiem vastavimus Nos .tres hodie ,ægrotavi quia
14 כי חליתי היום שלשה: אנחנו פשטנו נגב הכרתי
combussimus Siclagh & ;Chaleb meridiem ad & ,Jehudah quod super &
ועל־אשר ליהודה ועל־נגב כלב ואת־צקלג שרפנו
? istud agmen ad me facies descẽdere Num :David eum ad Dixitq; .igni in
15 באש. ויאמר אליו דוד התורדני אל־הגדוד הזה
manũ in me cõcludes si &,me occides si Deo in mihi Jura :Dixitque
ויאמר השבעה לי באלהים אם־תמיתני ואם־תסגרני ביד־
:eũ fecit descẽdere Et .istud agmen ad te faciã descẽdere & ,mei domini
16 אדני ואורדך אל־הגדוד הזה: וירדהו
tripudiãtes &,bibẽtes &,comedẽtes,terræ omnis facies super relicti ecce &
והנה נטשים על־פני כל־הארץ אכלים ושתים וחגגים
terra è & ,Pelistim terra è ceperant quod ,magno spolio omni in
בכל השלל הגדול אשר לקחו מארץ פלשתים ומארץ
:eorũ crastinũ in vesperã ad usq;&,crepusculo à David eos ꝑcussit Et .Jehudah
17 יהודה: ויכם דוד מהנשף ועד־הערב למחרתם
qui pueri viri quadringenti nisi quisquam eis ex evasit non &
ולא־נמלט מהם איש כי אם־ארבע מאות איש־נער אשר־
ceperant quæ omnia David eruit Et .fugerűt &,camelos super equitârűt
18 רכבו על־הגמלים וינסו: ויצל דוד את כל־אשר לקחו
eis est desideratum non Et .David eruit suas uxores duas & ; Hamalech
19 עמלק ואת־שתי נשיו הציל דוד: ולא נעדר־להם
ad usq; & ,spolio à & ,filias & ,filios ad usq; & magnũ ad usq; & parvo à
מן־הקטן ועד־הגדול ועד־בנים ובנות ומשלל ועד
omne David cepit Et .David reduxit omnia ,sibi ceperunt quæ omnia
20 כל־אשר לקחו להם הכל השיב דוד: ויקח דוד את־כל־
Hoc :dixerunt & ; ipsius acquisitionis facies ad duxerunt bovem & , pecus
הצאן והבקר נהגו לפני המקנה ההוא ויאמרו זה
qui viros ducentos ad David Venitque .David spolium
21 שלל דוד: ויבא דוד אל־מאתים האנשים אשר־
.Besor torrente in eos fecerãt residere & ,David post eundo ab fuerãt pigri
פגרו מלכת אחרי דוד וישיבם בנחל הבשור
accessit Et .secum qui ,populi occursũ in &,David occursũ in sunt egressi Et
ויצאו לקראת דוד ולקראת העם אשר־אתו ויגש
vir omnis respõdit Et .pacem ad eis optavit & ,populum David
22 דוד את־העם וישאל להם לשלום: ויען כל־איש
:dixerunt & ,David cum iverunt qui viris ex , Belial & ,malus
רע ובליעל מהאנשים אשר הלכו עם־דוד ויאמרו
quod spolio de eis dabimus non ,mecum iverunt non quod eo Pro
יען אשר לא־הלכו עמי לא־נתן להם מהשלל אשר
.ibunt & ,ducent & suos filios & ,suam uxorem vir quin ; eruimus
הצלנו כי־אם־איש את־אשתו ואת־בניו וינהגו וילכו:
,nobis Dominus dedit Quæ .mei fratres sic facietis Non:David dixit Et
23 ויאמר דוד לא־תעשו כן אחי את אשר־נתן יהוה לנו
.nostra manu in ,nos super veniens agmen dedit & ,nos custodivit &
וישמר אתנו ויתן את־הגדוד הבא עלינו בידנו:
descendentis portio sicut Quia ? hoc verbo in vobis audiet quis Et
24 ומי ישמע לכם לדבר הזה כי כחלק הירד
.partientur pariter ,vasa super manentis portio sicut & ,prælium in
במלחמה וכחלק הישב על־הכלים יחדו יחלקו:

Versio VUL. LAT.

11 Et invenerűt virũ Ægyptiũ in
agro, et adduxerűt eũ ad Da-
vid: dederűtq; ei panẽ ut com-
12 ederet, et biberet aquã. Sed et
fragmẽ massæ caricarũ, et duas
ligaturas uvæ passæ. Quæ cùm
comedisset, reversᵒ est spiritus
ejᵒ, et refocillatus est: nõ enim
comederat panẽ, neq; biberat
aquã tribᵒ diebᵒ, et tribᵒ no-
13 ctibus. Dixit itaq; ei David,
Cujᵒ es tu ? vel unde? et quò
pergis? Qui ait; Puer Ægyptiᵒ
ego sũ, servᵒ viri Amalecitæ:
dereliquit autẽ me dñs meus,
quia ægrotare cœpi nudiuster-
14 tiᵒ. Siquidẽ nos erupimus ad
Australẽ plagã Cerethi, et cõ-
tra Judã et ad Meridiẽ Caleb,
15 et Siceleg succendimᵒ igni. Di-
xítq; ei David; Potes me duce-
re ad cuneũ istũ? Qui ait, Jura
mihi ꝑ Deũ, ꝙ nõ occidas me, et
nõ tradas me in manᵒ dñi mei,
et ego ducã te ad cuneũ istũ. Et
16 juravit ei David. Qui cũ du-
xisset eũ, ecce illi discũbebant
sup faciẽ universæ terræ, com-
edentes et bibentes, et quasi
festũ celebrantes diẽ pro cun-
cta præda, et spoliis quæ cepe-
rãt de terra Philisthiim, et de
17 terra Juda. Et ꝑcussit eos Da-
vid à vespere usq; ad vesperã
alteriᵒ diei, et non evasit ex
eis quisquã, nisi quadringenti
viri adolescentes, qui ascende-
18 rãt camelos, et fugerãt. Eruit
ergò David omnia quæ tulerãt
Amalecitæ, et duas uxores suas
19 eruit. Nec defuit quidquam à
parvo usq; ad magnũ, tã de fi-
liis quã de filiabᵒ, et de spoliis,
et quæcũq; rapuerãt, omnia re-
20 duxit David. Et tulit universos
greges & armenta, et minavit
ante faciẽ suã: dixerúntq;, Hæc
21 est præda David. Venit autem
David ad ducentos viros, qui
lassi substiterãt, nec sequi po-
tuerãt David, et residere eos
jusserat in torrente Besor: qui
egressi sũt obviã David, et po-
pulo qui erat cũ eo. Accedens
autẽ David ad populũ, saluta-
22 vit eos pacificẽ. Respondénsq;
omnis vir pessimᵒ et iniquᵒ, de
viris qui ierãt cũ David, dixit,
Quia nõ venerűt nobiscũ; nõ
dabimᵒ eis quidquã de præda,
quã eruimᵒ: sed sufficiat uni-
cuiq; uxor sua et filii: quos cũ
23 acceperint, recedãt. Dixit autẽ
David; Non sic facietis, fratres
mei, de his, quæ tradidit nobis
Dñs, et custodivit nos, et dedit
latrũculos, qui eruperãt adver-
24 sũ nos, in manᵒ nostras: Nec au-
diet vos quisquã sup sermone
hoc: æqua enim pars erit descẽ-
dẽtis ad præliũ, et remanentis
ad sarcinas, et similiter dividẽt.

Versio GRÆ. LXX. Interp.

11 Καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς (ρ) Δαυὶδ· καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ. 12 Καὶ διδόασιν αὐτῷ κλάσμα (σ) παλάθης καὶ ἔφαγε, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ (τ) ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον, καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 13 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Τίνος σὺ εἶ, καὶ πόθεν εἶ; καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον, Ἐγώ εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς Ἀμαληκίτου, καὶ κατέλιπέ με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος. 14 Καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα (υ) ἐπὶ τὸν Νότον τοῦ (φ) Χερεθὶ, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰουδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ Νότον (χ) Χελοὺβ, καὶ 15 τὴν Σεκελὰκ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί. Καὶ εἶπεν (ψ) αὐτῷ Δαυὶδ, Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ γεδδοὺρ τοῦτο; καὶ εἶπεν, Ὄμοσον δή μοι κατὰ τοῦ θεοῦ μὴ θανατώσειν με, καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ (ω) κυρίου μου, καὶ κατάξω σε ἐπὶ 16 τὸ γεδδοὺρ τοῦτο. Καὶ (α) κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, (β) ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις, οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ 17 γῆς Ἰούδα. Καὶ ἦλθεν (γ) ἐπ' αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δείλης καὶ τῇ ἐπαύριον, (δ) καὶ οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ, ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια, ἃ ἦν ἐπι-18 βεβηκότα ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἔφυγον. Καὶ ἀφείλατο Δαυὶδ πάντα ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκῖται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ (ε) 19 ἐξείλατο. Καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως (ζ) μεγάλου, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως υἱῶν καὶ (η) θυγατέρων, καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν, καὶ (θ) πάντα ἐπέστρεψε Δαυίδ. 20 Καὶ (ι) ἔλαβε πάντα τὰ ποίμνια, καὶ τὰ βουκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων· καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο, (κ) Ταῦτα τὰ σκῦ-21 λα Δαυίδ. Καὶ παραγίνεται Δαυὶδ πρὸς (λ) τοὺς διακοσίους ἄνδρας τοὺς ὑπολειφθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάρρῳ (μ) τοῦ Βοσὸρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ προσήγαγε Δαυὶδ ἕως τοῦ 22 λαοῦ, καὶ ἠρώτησαν (ν) αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ, καὶ (ξ) εἶπον, Ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ὧν (ο) ἐξειλόμεθα, ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ (π) ἀπα-23 γέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτωσαν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὐ ποιήσετε (ρ) οὕτως, μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν, καὶ φυλάξαι ἡμᾶς, καὶ παρέδωκε κύριος τὸν γεδδοὺρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς 24 εἰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ τίς ἐπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων; ὅτι οὐχ ἧττον (σ) ἡμῶν εἰσι, διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος (τ) εἰς τὸν πόλεμον, οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται.

Cum Transl. LAT.

11 Et inveniunt virum Ægyptiũ in agro: et capiunt eum, et adducunt eum ad David. Et dant ei panem, et manducavit: & potaverunt eũ 12 aquâ. Et dant ei fragmentum (e) palathæ, & manducavit: & restitutᵒ est spiritᵒ ejᵒ in eo; quoniam non comederat panẽ, et nõ biberat 13 aquã tribᵒ diebᵒ, et tribᵒ noctibᵒ. Et dixit ei David, Cujᵒ tu es, et unde es? Et dixit puer Ægyptius; Ego sum servᵒ viri Amalecitæ: et dereliquit me dominᵒ meᵒ; quia (f) turbatᵒ sum ego hodiè tertianus. 14 Et nos incursionẽ fecimᵒ ad Austrũ ipsiᵒ Chelethi, et super partes Judææ, et ad Austrum Cheloub; et ipsam Sicelac incendimus in igni. 15 Et dixit ei David, Si deduces me ad Geddur istud? Et dixit; Jura nunc mihi per Deum non morti tradere me, neq; tradere me in manᵒ domini mei: & deducam te 16 ad Geddur (g) hoc. Et deduxit eum illũc: et ecce isti profusi super faciem universæ terræ, comedentes, et bibentes, & festum celebrantes in omnibᵒ spoliis illis magnis, quæ ceperant de terra alienigenarum, & de terra Juda. 17 Et venit super eos David: & percussit eos à (h) Lucifero usq; ad vesperam, (i) & in crastina. Et non evasit salvᵒ ex eis vir: quia tantùm quadringenti viri, qui inscenderunt super camelos, & fu-18 gerunt. Et eripuit David omnia quæ ceperant Amalecitæ, & utrasq; uxores suas eripuit. 19 Et non (k) dissonuit eis à parvo usq; ad magnum; et de spoliis, et usq; ad filios, & filias, & usq; ad omnia quæ ceperant ipsorum: & omnia 20 redire fecit David. Et cepit omnes greges, & armenta boum, & abduxit ante spolia. E spoliis illis 21 dicebatur, Hæc spolia David. Et advenit David ad ducentos viros, qui remanserant ab eundo post David, et residere fecerat eos in torrente ipsius Bosor. Et exierunt in occursum David, et in occursum populi, qui cum eo. Et accessit David usq; ad 22 populũ. Et (l) interrogaverunt eũ, quæ ad pacem. Et respondit omnis vir pestilens & malignus de viris bellatoribus, qui iverant cum David, & dixerunt; Quoniam non sunt persequuti nobiscum, non dabimus eis de spoliis, quæ eripuimᵒ: quia tantũ unusquisq; uxorẽ suam, et filios suos abducant, et re-23 vertantur. Et dixit David; Non facietis (m) sic, (n) postquàm tradidit Dominus nobis, et custodivit nos, et tradidit Dominᵒ Geddur, qui irruerat super nos, in 24 manus nostras. Et quis exaudiet vestros sermones istos? Quoniam non (o) minoris nobis sunt: quia secundùm portionem descendentis in prælium, sic erit portio sedentis super vasa: juxta idem dividentur.

MS. A. (ρ) Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ· καὶ (σ) παλάθης καὶ διακοσίους σταφίδας, καὶ ἔφαγεν, (τ) ἐπ' αὐτῷ, (υ) ἐπὶ Νότον (φ) Χερηθεὶ, (χ) Χαλὲβ, καὶ τὴν Σικλαγ (ψ) πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ, (ω) κυρίου, καὶ (α) κατήγαγεν (β) αἰσθίοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν (γ) ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἀπὸ (δ) καὶ οὐ περιεσώθη (ε) ἐξείλατο Δαυίδ. Καὶ (ζ) μεγάλου, καὶ ἕως υἱῶν (η) θυγατέρων, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως πάντων (θ) πάντας (ι) ἔλαβεν Δαυὶδ πάντα (κ) Ταῦτα σκῦλα (λ) τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκλυθέντας τοῦ (μ) τῷ Βεχὼρ, (ν) αὐτὸν εἰρήνην. (ξ) εἶπεν, Διότι (ο) ἐξειλάμεθα, (π) ἐπαγέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτωσαν. (ρ) οὕτως, ἀδελφοί μου, μετὰ τὸ (σ) ὑμῶν, διότι (τ) εἰς πόλεμον,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואשכחו גברא מצראה בחקלא ואיתיאו יתיה לות דוד ויהבו ליה לחמא ואכל
12 ואשקיוהי מיא: ויהבו ליה פילס דבלתא ותרין אתכלין דענבין יבישין ואכל ותבת
13 רוחיה ליה ארי לא אכל לחמא ולא שתא מיא תלתא יומין ותלתא לילון: ואמר ליה
דוד דמן את ואי מדין את ואמר עולמא מצראה אנא עבדא לגברא עמלקאה ושבקני
14 רבוני ארי אתמרעית יומא דין דנן תלתא יומין: אנחנא אתנגידנא על דרומא כרית ועל
15 די ליהודה ועל דרום כלב וית צקלג אוקידנא בנורא: ואמר ליה דוד התחתנני
למשריתא הדא ואמר קים לי במימרא דיי דלא תקטלנני ולא תמסרנני בידא דרבוני
16 ואחתנך למשריתא הדא: ואחתיה והא רטישין על אפי כל ארעא אכלין ושתן וחגגין
17 בכל עדאה סגיאה דשבו מארעא פלשתאי ומארעא דבית יהודה: ומחנון דוד מקבלא
ועד עדן רמשא ביומא דבתרוהי ולא אשתזיב מנהון אנש אלהן ארבע מאה גבר
18 עולם דרכיבו על גמליא ואפיכו: ושזיב דוד ית כל דשבו עמלקאי וית תרתין נשוהי
19 שזיב דוד: ולא שנא להון מן זעירא ועד רבא ועד בנין ובנן ומבזתא ועד כל די נסיבו
20 להון כולא אתיב דוד: ושבא דוד ית כל ענא ותורי דברו קדם גיתיא האנון ואמרו דין
21 עדאה דדוד: ואתא דוד לות מאתן גבריא דאתמניעו מלמיזל בתר דוד ואותיבנון
בנחלא דבשור ונפקו לקדמות דוד ולקדמות עמא דעמיה וערע דוד ית עמא ושאיל
22 להון לשלם: ואתיב כל גבר ביש ורשיעא מגבריא דאזלו עם דוד ואמרו חלף דלא
אזלו עמי לא נתן להון מעדאה דשיזבנא אלהן גבר ית אתתיה וית בנוהי וידברון
23 ויזלון: ואמר דוד לא תעבדון כן אחי ית דיהב יי לנא ונטר יתנא ומסר ית משריתא
24 דאתת עלנא בידנא: ומן ישמע לכון לפתגמא הדין ארי כחולק דנחתו בקרבא וכחולק
דאשתארו למטר מניא כחדא יפלגון:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et invenerunt virũ Miszræũ in agro, & venire fecerunt illũ ad David, & 11
dederunt illi panẽ, & comedit, & potaverunt illũ aqua. Et dederunt illi 12
pondᵒ caricarũ, & duos botros uvarũ siccarũ, & comedit, & rediit spiritus ejus illi, quia non comederat panem & non biberat aquã tribus diebᵒ
& tribus noctibus. Et dixit illi David, Cujus tu, & unde tu ? Et dixit 13
adolescens, Miszræus ego, servus viri Ghamalekæi, & reliquit me dñs meus, quia infirmatus fui hodie his tribus diebus. Nos extracti sumus super 14
Meridiẽ Cherith, & super quæ Jehudæ, & super Meridẽ Chaleb; & Szik-
lag incendimᵒ in igne. Et dixit illi David, Num duces me ad exercitũ istũ? 15
& dixit, Firma mihi in dicto Dñi, quòd non occides me, & non trades me
in manu domini mei, & deducã te ad exercitũ hunc. Et deduxit eum, & 16
ecce extensi erant super faciẽ omnis terræ, comedentes & bibentes, & tripudiantes in omni præda magna quã captivaverant de terra Pelistæorũ,
& de terra domus Jehudah. Et percussit illos David à tenebris, & usque 17
ad vesperũ diei sequentis, & non liberatus est ex illis homo nisi quadringenti adolescentes qui ascenderunt super camelos, & verterunt [terga.]
Et liberavit David omnia quæ captivaverant Ghamalekæi, & duas uxo- 18
res suas liberavit David. Et non defecit illis à parvo & usque ad magnũ, 19
& usq; ad filios & filias, & ex præda & usq; ad omnia quæ ceperunt eis,
omnia redire fecit David. Et cepit David omnẽ pecudem, & boves tu- 20
lerunt ante pecora hæc, & dixerũt, Hæc præda David. Et venit David ad 21
ducentos viros qui prohibiti fuerant ab eundo post David, et sedere fecerant eos in fluvio Bezzor, et egressi sunt ad occursũ David et ad occursũ
populi qui cũ illo, et occurrit David populo, et precatᵒ est illis pacẽ. Et re- 22
spondit omnis vir malᵒ et improbᵒ ex viris qui iverant cũ David, et dixerunt, Propterea quòd non iverunt mecũ, non dabimᵒ illis ex præda quam
eripuimᵒ, nisi viro uxorẽ suã & filios suos, & tollent & ibunt. Et dixit Da- 23
vid, Non facietis sic, fratres mei, de hoc qnod dedit Dñs nobis et custodivit
nos, & tradidit exercitũ qui venit super nos in manu nostra. Et quis audi- 24
et vobis verbũ hoc? nam sicut pars descendentium ad bellum, sic pars relictorum ad custodiendum vasa, pariter divident.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܫܟܚܘ ܓܒܪܐ ܡܨܪܝܐ ܒܚܩܠܐ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܠܚܡܐ. ܘܐܟܠ. 11
ܘܐܫܩܝܘܗܝ ܡܝܐ. * ܘܬܪܝܢ ܓܘܒܢܝܢ. ܘܐܟܠ ܘܗܦܟܬ ܠܘܬܗ ܪܘܚܗ. ܡܛܠ ܕܬܠܬܐ 12
ܝܘܡܝܢ. ܘܬܠܬܐ ܠܠܝܘܬܐ. ܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܝ ܡܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܕܡܢ
ܐܢܬ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܝܬ. ܘܐܡܪ ܥܠܝܡܐ. ܡܨܪܝܐ ܐܢܐ. ܥܒܕܐ ܐܢܐ ܕܓܒܪܐ ܥܡܠܩܝܐ. 13
ܘܫܒܩܢܝ ܡܪܝ ܡܛܠ ܕܐܬܟܪܗܬ. ܗܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. * ܗܐ ܡܢ ܕܐܬܝܢ ܡܢ ܢܓܒ ܝܗܘܕܐ. 14
ܘܡܢ ܢܓܒ ܕܟܠܒ. ܘܡܢ ܨܩܠܓ. ܕܐܘܩܕܢ ܐܢܝܢ ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܚܬ ܐܢܬ 15
ܠܝ ܠܘܬ ܓܝܣܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܝܡܝ ܠܝ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܩܛܠܢܝ. ܘܠܐ ܬܫܠܡܢܝ ܒܐܝܕ
ܡܪܝ. ܘܐܢܐ ܐܚܘܝܟ ܓܝܣܐ ܗܢܐ. * ܘܝܡܐ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܚܬܗ. ܘܗܐ ܗܢܘܢ ܫܪܝܢ ܥܠ ܐܦܝ 16
ܐܪܥܐ. ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ. ܘܚܕܝܢ ܒܟܠܗ ܒܙܬܐ ܪܒܬܐ. ܕܫܒܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܢ
ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. ܡܢ ܒܣܬܪܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܬܦܠܛ 17
ܡܢܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܥܠܝܡܝܢ. ܕܪܟܒܘ ܥܠ ܓܡܠܐ ܘܥܪܩܘ. * ܘܦܨܝ ܕܘܝܕ ܟܠ ܕܫܩܠܘ 18
ܥܡܠܩܝܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ ܦܨܝ ܗܘܐ. * ܘܠܐ ܚܣܪ ܠܗܘܢ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܟܠܡܕܡ ܐܗܦܟ ܕܘܝܕ. 19
* ܘܕܒܪ ܕܘܝܕ ܟܠܗ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ. ܕܒܪܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܗܢܐ ܗܘ ܕܐܗܦܟ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ 20
ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܡܐܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܦܫܘ ܠܡܛܪ ܡܐܢܐ. ܕܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܠܡܛܪ ܐܘܪܚܐ ܕܒܨܪ. 21
ܘܢܦܩܘ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܠܐܘܪܥܗ ܕܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܩܪܒ ܕܘܝܕ ܘܥܡܐ ܘܫܐܠܘ ܒܫܠܡܗܘܢ.
* ܘܥܢܘ ܓܒܪܐ ܒܝܫܐ ܘܡܥܘܠܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܕܐܙܠܘ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܙܠܘ ܥܡܢ. 22
ܠܐ ܢܬܠ ܠܗܘܢ ܡܢܬܐ ܡܢ ܒܙܬܐ ܕܦܨܝܢ. ܐܠܐ ܢܕܒܪ ܓܒܪ ܐܢܬܬܗ. ܘܒܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ 23
ܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܗܟܢܐ ܐܚܝ. ܕܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܢ ܘܢܛܪܢ. ܘܐܫܠܡ ܒܐܝܕܝܢ ܓܝܣܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝܢ.
* ܡܢܘ ܢܫܡܥ ܠܟܘܢ ܠܡܠܬܟܘܢ ܗܕܐ. ܡܛܠ ܕܡܢܬܗ ܕܡܢ ܕܢܚܬ ܠܩܪܒܐ. ܐܝܟ ܡܢܬܗ 24
ܗܘ ܕܝܬܒ ܠܘܬ ܡܐܢܐ. ܘܐܟܚܕܐ ܢܬܦܠܓܘܢ.

Et invenientes hominē quendā Ægyptiū in 11
agro, adduxerunt eum ad Davidē; & dederūt
ei panem, et comedit, & potaverūt eum aquâ.
Duos etiam caſeos *dederunt ei*, & comêdit, re- 12
ſumpſitq; ſpiritum: tribꝰ enim diebꝰ & tribꝰ
noctibꝰ nec manducaverat panem, nec bibe-
rat aquā. Tum dixit ei David, Cujꝰ es? & un- 13
de veniſti? Reſpondit juvenis ille, Ægyptius
ſum, ſervꝰ hominis Amalecitæ: reliquit me au-
tem herꝰ meus eò ꝙ ægrotaverim, *ecce* tribus
abhinc diebus, Ex quo ſcilicet venimꝰ è Ne- 14
gheb Juda, et è Negheb Caleb, et è Seneclagh,
quas igne combuſſimus. Dixit ei David, De- 15
duces nos ad turmam iſtā? Ait illi Jura mihi
ꝑ Dñm quòd non occîdes me; nec prodes me
in manū heri mei, et ego oſtendam tibi turmā
iſtam. Cúmq; juráſſet ei David, deduxit illū. 16
Et ecce illi caſtrametati fuerant ſuper faciem
terræ edentes ac bibētes, & geſtientes ob totā
prædā illā magnā quam ceperant è terra Phi-
liſtæorū, & è terra Juda. Percuſſitq; eos Da- 17
vid è matutino ad veſperam uſq; à tergo ipſo-
rū: nec evaſit ex eis, niſi quadringenti viri qui
conſcenſis camelis aufugerūt. Et eripuit Da- 18
vid quicquid ceperant Amalecitæ, & duas u-
xores ſuas in die illo; Nec deperiit eis quic- 19
quam, ſed omnia recuperavit David: Redu- 20
xítq; David cuncta pecora et boves, quantam-
cunq; poſſeſſionem illam: & dixerūt; Hoc eſt
ꝙ recuperavit David. Deinde venit David 21
ad ducentos viros qui remanſerāt ad cuſtodi-
enda impedimenta, quos collocaverat ad ob-
ſervandam viā Boſaris: qui cùm egreſſi eſſent
in occurſum Davidis & occurſum populi qui
cum eo erat, accedentes David & populꝰ ſa-
lutaverūt eos. Iniqui autē & ꝑditi inter vi- 22
ros qui profecti fuerant cùm Davide, reſpon-
dentes dixerūt, Quandoquidē non ſunt pro-
fecti nobiſcū, non eſt illis danda pars ex præ-
da quam aſſeruimꝰ: ſed abducat quiſq; uxorē
ſuā & filios ſuos. Et ait David, Ne ſic feceri- 23
tis fratres noſtri, quandoquidē largitꝰ eſt Dñs,
& ſervavit nos, tradiditq; in manꝰ noſtras tur-
mā quæ in nos irruerat. Quis auſcultet verbo 24
huic veſtro? pars enim ejus qui deſcendit in
præliū, æqua *debet* eſſe parti ejꝰ qui aſſidet ad
latus impedimentorum, & ſimul partiuntor.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم ان القوم وجدوا رجلا من اهل مصر في الحرث* فاخذوه فاتوا به داود* فاعطاه داود خبزا 11
فاكل* وسقاه ماء* واعطاه عنقودي عنب* فلما اكل ورجعت اليه نفسه* وذاك لانه لم يكن 12
ذاق شيا ثلاثة ايام بلياليها* وكان صايما لم يذق خبزا* ولم يشرب ماء* فقال له داود* من اين 13
انت* ومن اين جيت* قال له الفتي* انا من اهل مصر كنت عبدا لرجل من عمالاق* تركني
مولاي مريضا منذ ثلثة ايام* مذ جينا من نقاب يهودا* ونقاب كالاب وصقلغ* اللاتي 14
احرقناها بالنار* فقال له داود* تحدرني على الجيش* فقال له* اقسم لي بالرب انك لا تقتلني ولا 15
تسلمني بيدي سيدي* وانا اريك هذا الجيش* فاقسم له داود* فاخذه الي موضع الغزاة* فاذا 16
هم حلولا على وجه الارض* ياكلون ويشربون ويفرحون بكل الغنيمة العظيمة التي اخذوها من
ارض الفلسطانيين* ومن ارض يهودا* فضربهم داود من الصباح حتي المساء من ورايهم* ولم 17
يفلت منهم الا اربعماية رجل ركبوا على الجمازات وهربوا* وخلص داود ما اخذ العمالقه* 18
وكلتا نسوانه ذلك اليوم* ولم يذهب لهم شي* ولكن رد داود كل شي* واستاق داود كل الغنم 19 20
والبقر والمواشي* وقالوا هذا ما ارد داود* واتي داود الي المايتي رجل الذين قاموا يحرسون المتاع* 21
والذين خلفهم يحفظون طريق بصرا خرجوا تجاه داود وتجاه الشعب الذين معه* فاقترب داود
والشعب فسلموا عليهم* فاجاب رجال السوء والاثم من الرجال الذين انطلقوا مع داود 22
فقالوا* لانهم لم ينطلقوا معنا* لا يعطون نصيبا من الغنيمة التي اردنا* ولكن ياخذ الرجل
امراته وبنيه* فقال داود* لا تصنعوا هكذا يا اخوتي* حين اعطانا الرب وحفظنا وظفرنا بالغزاة 23
الذين سبوا عيالاتنا* من يقبل كلامكم هذا* فان نصيب من ينحدر الي القتال مثل 24
نصيب ذلك الذي يجلس الي جانب المتاع* وبالسوية يقسمون*

Præterea invenit populus in agro virum 11
quendam ex Ægyptiis, quem apprehen-
dentes adduxerunt ad Davidem: præ-
buitque ei David panem, & comêdit, &
potavit illum aquâ: Dedit ei etiam duos 12
uvarum botres. Cùmque comediſſet, &
ſpiritum reſumpſiſſet, (nihil enim guſta-
verat ſpatio trium dierum et noctium, e-
rátque jejunus, nec panem guſtaverat, nec
biberat aquam) Dixit ad eum David, 13
Cujas es tu? et unde veniſti? Ait illi ju-
venis, Ego ſum Ægyptius, ſervꝰ eram viri
cujuſdam Amalecitæ: reliquit me autem
herus meus ægrotum tribus abhinc diebus,
Ex quo venimus à Negheb Juda, et Ne- 14
gheb Caleb, & Sicelegh, quas igni ſuccen-
dimus. Dixit ad eum David, Deduces 15
me ad turmam illam? Reſpondit ei, Ju-
ra mihi per Dominum quòd non interfi-
cies me, nec me trades in manus heri mei,
& ego oſtendam tibi hanc turmam. Cùm 16
itaque juráſſet ei David, deduxit eum ad
locum militum illorum: & ecce deſcen-
derant ſuper faciem terræ edentes ac bi-
bentes, & geſtientes ob univerſam illam
prædam ingentem quam abduxerant è
terra Paleſtinorum, & è terra Juda. Et 17
percuſſit eos David à matutino ad veſpe-
ram uſque à tergo eorum, ita ut non eva-
derent ex eis niſi quadringenti viri, qui
conſcenſis citatiſſimi gradûs camelis *au-*
fugerunt. Et aſſeruit David eo die quic- 18
quid abduxerant Amalecitæ, & utramq;
uxorem ſuam; Nec deperiit eis quicquā, 19
ſed omnia reduxit David: Redegitque 20
David omnes oves, ac boves, & greges:
& dixerunt; Hæc ſunt quæ reſtituit Da-
vid. Cùmque rediiſſet David ad ducen- 21
tos illos viros qui remanſerant ad cuſto-
dienda impedimenta, quoſque reliquerat
ad obſervandum iter Boſar; prodierunt
obviàm Davidi & obviàm populo qui
cum eo erat; & accedens David ac po-
pulus, ſalutaverunt eos. Reſpondentes au- 22
tem viri quidam pravi et perverſi ex vi-
ris illis qui abierant cum Davide, dixe-
runt; Quia non abierunt nobiſcum, ne
detur eis portio ex præda quam reduxi-
mus: ſed reſumat quiſque uxorem ſuam
& filios ſuos. Dixit David, Ne ſic fa- 23
ciatis O fratres mei, quandoquidem fa-
vit nobis Dominus, & cuſtodivit nos, de-
ditque nobis victoriam contra milites qui
captivas duxerant familias noſtras. Quis 24
acquieſcat verbis hiſce veſtris? nam por-
tio ejus qui deſcendit ad prælium, par eſt
portioni ejus qui ſedet ad latus ſupelle-
ctilis, & æqualiter partiuntur.

שמואל א : לא

,statutum in hoc posuit & ,supra & illa die à fuit Et
25 וַיְהִי מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיְשִׂמֶהָ לְחֹק
in David venit Et .hanc diem ad usque Israel in judicium in &
26 וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־
Ecce :dicendo ,suis sociis Jehudah senioribus spolio de misit & ,Siclagh
צִקְלַג וַיְשַׁלַּח מֵהַשָּׁלָל לְזִקְנֵי יְהוּדָה לְרֵעֵהוּ לֵאמֹר הִנֵּה
,Bethel in Iis .Domini inimicorum spolio de benedictio vobis
27 לָכֶם בְּרָכָה מִשְּׁלַל אֹיְבֵי יְהוָה׃ לַאֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל
,Haroher in qui Et .Jather in qui & ,meridiei Ramoth in qui &
28 וְלַאֲשֶׁר בְּרָמוֹת־נֶגֶב וְלַאֲשֶׁר בְּיַתִּר׃ וְלַאֲשֶׁר בַּעֲרֹעֵר
,Rachal in qui Et .Estemohah in qui & ,Siphmoth in qui &
29 וְלַאֲשֶׁר בְּשִׂפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמֹעַ׃ וְלַאֲשֶׁר בְּרָכָל
qui Et .Cheni urbibus in qui & ,Jerachmeli urbibus in qui &
30 וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַיְּרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי׃ וְלַאֲשֶׁר
qui Et .Hathach in qui & ,Chor-hasan in qui & ,Chormah in
31 בְּחָרְמָה וְלַאֲשֶׁר בְּבוֹר־עָשָׁן וְלַאֲשֶׁר בַּעֲתָךְ׃ וְלַאֲשֶׁר
,ipse David ibi ambulaverat quibus locis omnibus in & ,Chebron in
בְּחֶבְרוֹן וּלְכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־הִתְהַלֶּךְ־שָׁם דָּוִד הוּא
.ejus viri &
וַאֲנָשָׁיו׃

CAP. XXXI לא

Israel viri fugerunt Et .Israel in pugnantes Pelistim Et
1 וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
.Ghilboah monte in vulnerati ceciderunt & ,Pelistim faciebus à
מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃
Percusseruntque.ejus filios & ,Saul Pelistim sunt persecuti Et
2 וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־בָּנָיו וַיַּכּוּ
filios Malchisuah & ,Abinadab & ,Jonathan Pelistim
פְלִשְׁתִּים אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־אֲבִינָדָב וְאֶת־מַלְכִּי־שׁוּעַ בְּנֵי
eum invenerunt & ,Saul in prælium est aggravatum Et .Saul
3 שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה אֶל־שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ
Dixitque .jacientibus à valde est vulneratus & ,arcu in viri jacientes
4 הַמּוֹרִים אֲנָשִׁים בַּקָּשֶׁת וַיָּחֶל מְאֹד מֵהַמּוֹרִים׃ וַיֹּאמֶר
,illo in me perfode & ,tuum gladium Evagina :sua vasa ferenti Saul
שָׁאוּל לְנֹשֵׂא כֵלָיו שְׁלֹף חַרְבְּךָ וְדָקְרֵנִי בָהּ
fiant illusiones & ,me perfodiant & ,isti præputiati veniant fortè ne
פֶּן־יָבוֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וּדְקָרֻנִי וְהִתְעַלְּלוּ־
Saul cepit Et .valde timebat quia ;ejus vasa ferens noluit & :me in
בִי וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל
esset mortu⁹ quia,ejus vasa ferens Viditq; .eum super cecidit & ,gladium
5 אֶת־הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא־כֵלָיו כִּי־מֵת
est mortuus & ,suum gladium super ipse etiam cecidit & ,Saul
שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־הוּא עַל־חַרְבּוֹ וַיָּמָת
,ejus vasa ferens & ,ejus filii tres & ,Saul est Mortuusque .eo cum
6 עִמּוֹ׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו
viri viderunt Et .pariter illa die in ejus viri omnes etiam
7 גַּם כָּל־אֲנָשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא יַחְדָּו׃ וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־
quòd ,Jarden transitu in qui & ,vallis transitu in qui ,Israel
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וַאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן כִּי־
,ejus filii & ,Saul essent mortui quòd & ,Israel viri fugissent
נָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי־מֵתוּ שָׁאוּל וּבָנָיו
,Pelistim Veneruntque .fugerunt & ,civitates reliquerunt &
וַיַּעַזְבוּ אֶת־הֶעָרִים וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים
spoliandū ad Pelistim venerunt & crastino à fuit Et .eis in habitaverūt &
8 וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶן׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט
ejus filios tres & ,Saul invenerunt & ;interfectos
אֶת־הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו
spoliaverunt & ,ejus caput absciderunt Et .Ghilboah monte in cadentes
9 נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיַּפְשִׁטוּ
annunciandum ad undique Pelistim terram in miserunt & ,ejus vasa
אֶת־כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר
.populo cum & ,suorum dolorum domo
בֵּית עֲצַבֵּיהֶם וְאֶת־הָעָם׃

Versio VULG. LAT.

25 Et factum est hoc ex die illa, et deinceps constitutum & præfinitum, & quasi lex in Israel usque in diem hanc. 26 Venit ergò David in Siceleg, & misit dona de præda senioribus Juda proximis suis, dicens; Accipite benedictionem de præda hostium 27 Domini: His qui erant in Bethel, & qui in Ramoth ad Meridiem, 28 & qui in Jether, Et qui in Aroer, & qui in Sephamoth, 29 & qui in Esthamo, Et qui in Rachal, & qui in urbibus Jerameel, & qui in urbibus Ceni, 30 Et qui in Arama, & qui in lacu Asan, 31 & qui in Athach, Et qui in Hebron, & reliquis qui erant in his locis, in quibus commoratus fuerat David ipse, & viri ejus.

CAP. XXXI.

1 PHilisthiim autem pugnabāt adversūm Israel: et fugerūt viri Israel ante faciem Philisthiim, & ceciderunt interfecti 2 in monte Gelboe. Irruerúntque Philisthiim in Saul, & in filios ejus, & percusserunt Jonathan, & Abinadab, & Melchisua, filios Saul, 3 Totúmque pond⁹ prælii versū est in Saul: & consecuti sunt eum viri sagittarii, & vulneratus est vehementer à sagittariis. 4 Dixitque Saul ad armigerum suum; Evagina gladium tuum, & pcute me, ne fortè veniant incircumcisi isti, & interficiant me, illudentes mihi. Et noluit armiger ejus: fuerat enim nimio terrore perterrit⁹: arripuit itaque Saul gladium, & irruit super eum. 5 Quod cùm vidisset armiger ejus, videlicèt ꝙ mortu⁹ esset Saul, irruit etiam ipse super gladium suum, & mortu⁹ 6 est cum eo. Mortuus est ergò Saul, & tres filii ejus, & armiger illius, & universi viri ejus 7 in die illa pariter. Videntes autē viri Israel, qui erant trans vallem, & trans Jordanem, ꝙ fugissent viri Israelitæ, & quòd mortuus esset Saul, & filii ej⁹, reliquerunt civitates suas, & fugerunt: venerúntque Philisthiim, & habitaverunt ibi. 8 Factâ autem die alterâ, venerunt Philisthiim, ut spoliarent interfectos, & invenerunt Saul & tres filios ejus jacentes in monte Gelboe. 9 Et præciderunt caput Saul, & spoliaverunt eum armis: & miserunt in terram Philisthinorum per circuitum, ut annuntiaretur in templo idolorum, & in populis.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τ̃ ἡμέρας ἐκείνης ϗ ἐπάνω, ϗ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα ϗ εἰς δικαίωμα τῷ 26 Ἰσραὴλ ἕως τ̃ σήμερον. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς (υ)Σεκελὰκ, ϗ ἀπέστειλε (φ)τοῖς πρεσβυτέροις τ̃ σκύλων Ἰούδα ϗ τοῖς πλησίον αὐτοῦ, λέγων, (χ)Ἰδοὺ ἀπὸ τ̃ σκύλων τ̃ ἐχθρῶν 27 κυρίου, Τοῖς ἐν (ψ) Βαιθσοὺρ, ϗ τοῖς Ῥαμὰ 28 Νότου, ϗ τοῖς ἐν (ω) Γεθὸρ, Καὶ τοῖς ἐν Ἀροὴρ, (α) ϗ τοῖς ἐν Ἀμμαδὶ, ϗ τοῖς ἐν 29 Σαφὶ, ϗ τοῖς ἐν Ἐσθιὲ, Καὶ τοῖς ἐν Γὲθ, ϗ τοῖς ἐν Κιμὰθ, ϗ τοῖς ἐν Σαφὲκ, ϗ τοῖς ἐν Θημὰθ, ϗ τοῖς ἐν Καρμήλῳ, ϗ τοῖς ἐν τ̃ πόλεσι τ̃ Ἰερεμεὴλ, ϗ τοῖς ἐν 30 τ̃ πόλεσι τ̃ Κενεζὶ, Καὶ τοῖς ἐν Ἱεριμοὺθ, 31 ϗ τοῖς ἐν Βηρσαβεὲ, ϗ τοῖς ἐν Νομβὲ, Καὶ τοῖς ἐν Χεβρὼν, ϗ πάντας τοὺς τόπους οὓς διῆλθε Δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς ϗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

Et factum est à die illa, & ultrà, 25 & factum est in constitutionē, et in justificationem ipsi Israel usq; in hodiernum. Et venit David in 26 Secelac: & misit senioribus Juda de spoliis, & proximis suis, dicens; Ecce de spoliis inimicorum Domini. Qui in (q)Bethsur, et qui 27 in Rhama Austri, & qui in Gethor, Et qui in Aroer, & qui in 28 Ammadi, & qui in Saphi, & qui in Esthie, Et qui in Geth, et qui in Cimath, & qui in Saphec, & qui 29 in Themath, & qui in Carmelo, et qui in civitatib⁹ ipsi⁹ Hieremeel, & qui in civitatib⁹ ipsius Cenezi, Et qui in Hierimuth, & qui 30 in Bersabee, & qui in Nombe, Et 31 qui in Chebron, (r)et omnia loca, quò transierat David illuc, ipse & viri ejus.

MS. A. (υ) Σικελὰγ, (φ) τῶν σκύλων τοῖς πρεσβυτέροις Ἰούδα (χ) Ἰδοὺ ὑμῖν εὐλογία ἀπὸ τ̃ (ψ) Βαιθὴλ, ϗ τοῖς ἐν Ῥαμὰθ Νότου, (ω) Ἰεθὲρ, (α) ϗ τοῖς ἐν Σαφαμὼθ, ϗ τοῖς ἐν Ἐσθεμὰ, ϗ τοῖς ἐν Ῥαχὴλ, ϗ τοῖς ἐν τ̃ πόλεσιν τοῦ Ἰραμηλεὶ, ϗ τοῖς ἐν τ̃ πόλεσιν τ̃ Κειναίου, ϗ τοῖς ἐν Ῥαμμὰ, ϗ τοῖς ἐν Βωρασὰν, ϗ τοῖς ἐν Ἀθὰγ, ϗ τοῖς ἐν Χεβρὼν, ϗ εἰς πάντας

ΚΕΦ. λα΄.

1 ΚΑὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ Ἰσραήλ· ϗ ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τ̃ ἀλλοφύλων, ϗ πίπτουσι τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει 2 τῷ Γελβουέ. Καὶ συνάπτουσιν (α) οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ϗ τύπτουσιν ἀλλόφυλοι τ̃ Ἰωνάθαν, ϗ τ̃ Ἀμιναδὰβ, ϗ 3 τ̃ (β)Μελχισὰ υἱὸν Σαούλ. Καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαοὺλ, ϗ εὑρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταὶ ἄνδρες τοξόται, ϗ ἐτραυματίσθη 4 εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τ̃ αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, Σπάσαι τ̃ ῥομφαίαν σου ϗ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι ϗ (γ) ἀποκεντήσωσί με ϗ ἐμπαίξωσιν ἐμοί. ϗ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα. ϗ ἔλαβε Σαοὺλ τ̃ ῥομφαίαν, ϗ ἐπέπεσεν ἐπ' 5 αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ, ϗ ἐπέπεσε ϗ αὐτὸς ἐπὶ τ̃ 6 ῥομφαίαν αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανε μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ ὁ αἴρων τὰ σκεύη (δ)αὐτοῦ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 7 κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ οἱ ἐν τῷ (ε) πέραν τ̃ κοιλάδος ϗ οἱ ἐν τῷ πέραν τ̃ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ, ϗ ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ καταλείπουσι τὰς πόλεις αὐτῶν ϗ φεύγουσι· ϗ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ϗ κατοικοῦσιν ἐν αὐ- 8 ταῖς. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον (ζ) ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ἐκδιδύσκειν τοὺς (η)νεκροὺς, ϗ εὑρίσκουσι τ̃ Σαοὺλ ϗ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐπὶ τὰ ὄρη Γελβουέ. 9 Καὶ ἀποστρέφουσιν αὐτὸν, ϗ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ ἀποστέλλουσιν αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ, εὐαγγελίζοντες τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ϗ τῷ (θ) λαῷ.

CAP. XXXI.

ET alienigenæ pugnabant in Israel. 1 Et fugerunt viri Israel à facie alienigenarū: et cadunt vulnerati in monte Gelbue. Et congrediuntur alienigenæ cum Saul, 2 et filiis ejus: et percutiunt alienigenæ Jonathan, et Aminadab, et Melchisa filiū Saul. Et aggravatur prælium super Saul: 3 et inveniunt eum jaculatores viri sagittarii: et vulneratus est (a)in hypochondria. Et dixit Saul ad 4 eū qui portabat vasa ipsius; Educ gladium tuū, et confige me in eo: ne veniant incircumcisi isti, et configant me, et illudant mihi. Et noluit, qui portabat vasa ejus: quoniam timuit valdé. Et sumpsit Saul gladiū, et incubuit super eum. Et vidit portans vasa ejus, 5 quia mortuus est Saul: et incubuit etiam ipse super gladium suū: et mortu⁹ est cum eo. Et mortuus est 6 Saul, et tres filii ejus, et portans vasa(b)ejus in die illa in idipsū. Et viderunt viri Israel, qui trans 7 vallem, et qui trans Jordanem, quia fugerunt viri Israel, et quia mortuus est Saul, et filii ejus: et derelinquunt civitates suas, et fugiunt. Et veniunt alienigenæ, et habitāt in eis. Et factū est, crastinā 8 veniunt alienigenæ ad spoliandos mortuos: et inveniunt Saul, et tres filios ej⁹ jacentes in (c) montibus Gelbue: Et(d)convertunt eum: et 9 spoliaverunt vasa ej⁹: et mittunt ea ad terram alienigenarum in circuitu, evangelizantes idolis suis, & populo.

MS. A. (α) ἀλλόφυλοι τῷ (β) Μελχισουὲ υἱοὺς (γ) ἀποκεντήσουσίν με ϗ ἐμπαίξωσίν μοι. (δ) αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ (ε) πέραν τοῦ Ἰορδάνου, (ζ) καὶ ἔρχονται (η) νεκροὺς, * αὐτοῦ πεπτωκότας (θ) λαῷ αὐτ. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וַהֲוָה מִיוֹמָא הַהוּא וּלְעֵלָא וְשַׁוְיַהּ לִגְזֵרַת דִין לְיִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲתָא דָוִד לְצִקְלַג
26 וְשַׁדַּר מִבִּזְתָא לְסָבֵי יְהוּדָה לְרַחֲמוֹהִי לְמֵימַר הָא לְכוֹן מַתְּנָא מִבִּזַּת סַנְאֵי עַמָּא דַייָ׃ לְדִי
27 28 בְּבֵיתְאֵל וּלְדִי בְּרָמוֹת נֶגֶב וּלְדִי בְיַתִּיר׃ וּלְדִי בַעֲרוֹעֵר וּלְדִי בְשִׂפְמוֹת וּלְדִי בְאֶשְׁתְּמוֹעַ׃
29 30 וּלְדִי בְרָכָל וּלְדִי בְּקִרְוֵי יְרַחְמְאֵל וּלְדִי בְּקִרְוֵי שַׁלְמָאָה׃ וּלְדִי בְחָרְמָה וּלְדִי בְּבוֹר עָשָׁן
31 וּלְדִי בַעֲתָךְ׃ וּלְדִי בְחֶבְרוֹן וּלְכָל אַתְרַיָא דִי הַלֵּיךְ תַּמָּן דָוִד הוּא וְגֻבְרוֹהִי׃

לא

1 וּפְלִשְׁתָּאֵי מְגִיחִין קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאַפִּכוּ אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי וּנְפַלוּ קְטִילִין
2 בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ׃ וְאַדְבִּיקוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת שָׁאוּל וְיָת בְּנוֹהִי וְקַטְלוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת יְהוֹנָתָן וְיָת
3 אֲבִינָדָב וְיָת מַלְכִּי שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ וְתַקִּיפוּ עָבְדֵי קְרָבָא עַל שָׁאוּל וְאַשְׁכְּחוּהִי קַשְׁתַּיָא
4 גֻּבְרִין דְאוּמָנִין לְמִנַּד בְּקַשְׁתָּא וּדְחִיל לַחֲדָא מִקַּשְׁתַּיָא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְנָטֵל זְיָנֵיהּ שְׁלוֹף
חַרְבָּךְ וְקַטְלַנִי בָהּ דִלְמָא יֵיתוֹן עַרְלַיָא הָאִלֵּין וְיִקְטְלֻנַּנִי וְיִתְלַעֲבוּן בִּי וְלָא אֲבָה נָטֵל
5 זְיָנֵיהּ אֲרֵי דְחִיל לַחֲדָא וּנְסִיב שָׁאוּל יָת חַרְבָּא וּנְפַל עֲלַהּ׃ וַחֲזָא נָטֵל זְיָנֵיהּ אֲרֵי מִית שָׁאוּל
6 וּנְפַל אַף הוּא עַל חַרְבֵּיהּ וּמִית עִמֵּיהּ׃ וּמִית שָׁאוּל וּתְלָתָא בְנוֹהִי וְנָטֵל זְיָנֵיהּ אַף כָּל
7 גֻּבְרוֹהִי בְּיוֹמָא הַהוּא כַּחֲדָא׃ וַחֲזוֹ אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל דִבְעִבְרָא דְמֵישְׁרָא וְדִבְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
אֲרֵי אַפִּיכוּ אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וַאֲרֵי מִיתוּ שָׁאוּל וּבְנוֹהִי וְשַׁבַקוּ יָת קִרְוַיָא וְאַפִּכוּ וַאֲתוֹ פְלִשְׁתָּאֵי
8 וִיתִיבוּ בְהוֹן׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וַאֲתוֹ פְלִשְׁתָּאֵי לְחַלָּצָא קְטִילַיָא וְאַשְׁכַּחוּ יָת שָׁאוּל
9 וְיָת תְּלָתָא בְנוֹהִי קְטִילִין רְמַן בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ׃ וּפְסָקוּ יָת רֵישֵׁיהּ וְחַלִּיצוּ יָת זְיָנֵיהּ וְשַׁלַּחוּ
בְּאַרְעָא דִפְלִשְׁתָּאֵי סְחוֹר סְחוֹר לְבַסָּרָא בֵּית טַעֲוָתְהוֹן וְיָת עַמָּא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit à die illo & ultra, & positum est in decretum hoc Israeli usque ad 25 diem hanc. Et venit David ad Sziklag, & mittendum curavit de spolio ad 26 senes Jehuda amantes eum, dicendo: Ecce vobis donum de spolio odientium populum Dn̄i. Iis qui in Bethel, & qui in Ramoth Meridiei, & qui 27 in Jathir. Et iis qui in Gharogher, & iis qui in Sephamoth, & qui in Isthe- 28 moagh. Et qui in Rachal, et qui in urbibus *Jerahhmeel*, et qui in urbibus 29 Salmaah. Et iis qui in Hharma, et qui in Bor-ghassan, et qui in Ghathach. 30 Et iis qui in Hhebron, et ad omnia loca quò ivit David ipse et viri ejus. 31

CAP. XXXI.

ET Pelisthæi inibant bellum in Israel, et verterunt [*terga*] homines Is- 1 rael ab-ante Pelisthæos, et ceciderunt occisi in monte Gilboagh. Et assecuti 2 sunt Pelisthæi Saulem et filios ejus, et occiderunt Pelisthæi Jonathan et Abinadab, et Malchisuagh filios Saul. Et invaluerunt facientes bellum su- 3 per Saul, et invenerunt illum jaculatores viri, qui artifices jaciendi in arcu; et timuit valdè à jaculatorib⁹. Et dixit Saul ad ferentem arma sua, Evagina 4 gladium tuum, et occidito me in illo, ne fortè veniant præputiati isti, et occidant me, et insultent in me; et noluit ferens arma ejus, quia timuit valdè: et accepit Saul gladium, et cecidit super illum. Et vidit ferens ar- 5 ma ejus quòd mortuus esset Saul, et irruit etiam ipse super gladium suum, et mortuus est cum illo. Et mortuus est Saul, et tres filii ejus, et ferens arma 6 ejus, etiam omnes viri ejus in die illa pariter. Et viderunt hómines Israel, 7 qui ultra planiciem, et qui ultra Jordanem quòd vertissent [*terga*] viri Israel, et quòd mortui essent Saul et filii ejus, et deseruerunt urbes et fugerunt, et venerunt Pelisthæi et habitarunt in eis. Et fuit in die qui post 8 illum, et iverunt Pelisthæi ad expoliandum occisos, et invenerunt Saul et tres filios ejus occisos *projectos* in monte Gilboagh. Et absciderunt caput 9 ejus et expoliaverunt arma ejus, et miserunt in terram Pelisthæorum circum circa ad bene nunciandum domui Errorum suorum et populo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܡܢ ܝܘܡܐ ܗܘ .. ܘܣܡܗ ܕܘܝܕ ܦܘܩܕܢܐ ܗܢܐ ܘܢܡܘܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ 25
ܠܨܩܠܓ .. ܘܫܕܪ ܡܢ ܒܙܬܐ ܠܣܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܠܚܒܪܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ: ܗܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܒܙܬܐ 26
ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. * ܘܫܕܪ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܠܒܝܬ ܪܡܬ ܢܓܒ. ܘܠܒܝܬ ܥܝ. 27
* ܘܠܒܝܬ ܥܕܘܥܝܪ. ܘܠܒܝܬ ܣܦܡܘܬ. ܘܠܒܝܬ ܫܬܡܘܥ. * ܘܠܒܝܬ ܪܟܝܠ. ܘܠܒܝܬ ܩܘܪܝܐ 28
ܕܝܪܚܡܐܝܠ. ܘܠܒܝܬ ܩܘܪܝܐ ܕܩܝܢܝܐ. * ܘܠܒܝܬ ܚܪܡܐ. ܘܠܒܝܬ ܒܝܪܥܫܢ. ܘܠܒܝܬ ܬܥܢܟ. 29
* ܘܠܒܝܬ ܚܒܪܘܢ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ ܕܗܠܟ 30
ܬܡܢ ܕܘܝܕ ܗܘ ܘܓܒܪܘܗܝ. 31

* ܩܦܠܐܘܢ * ܠܐ *

* ܘܦܠܫܬܝܐ ܡܬܟܬܫܝܢ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. 1
ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܐܕܪܟܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ ܘܠܒܢܘܗܝ. ܘܩܛܠܘ 2
ܦܠܫܬܝܐ .. ܠܝܘܢܬܢ. ܘܠܝܫܘܝ. ܘܠܡܠܟܝܫܘܥ ܒܢܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. * ܘܐܬܩܦ ܩܪܒܐ ܥܠ 3
ܫܐܘܠ. ܘܐܕܪܟܘܗܝ ܓܒܪܐ ܫܕܝܐ ܒܩܫܬܐ. ܘܕܚܠ ܛܒ ܡܢ ܫܕܝܐ. * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ 4
ܠܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܫܠܘܦ ܠܟ ܣܝܦܟ. ܘܕܩܪܝܢܝ ܒܗ. ܕܠܐ ܢܐܬܘܢ ܥܪܠܐ ܗܠܝܢ ܢܩܛܠܘܢܢܝ.
ܘܢܒܙܚܘܢ ܒܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ .. ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܛܒ. ܘܢܣܒ ܫܐܘܠ ܣܝܦܗ
ܘܢܦܠ ܥܠܘܗܝ. * ܘܚܙܐ ܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ. ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ .. ܘܢܦܠ ܐܦ ܗܘ ܥܠ ܣܝܦܗ 5
ܘܡܝܬ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܬܠܬܐ ܒܢܘܗܝ .. ܘܫܩܠ ܡܐܢܘܗܝ .. ܘܐܦ ܟܠܗܘܢ 6
ܥܒܕܘܗܝ ܒܝܘܡܐ ܗܘ .. ܐܟܚܕܐ. * ܘܚܙܘ ܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܒܥܒܪܐ ܕܥܘܡܩܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. 7
ܕܥܪܩܘ ܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .. ܘܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܒܢܘܗܝ .. ܫܒܩܘ ܩܘܪܝܐ. ܘܥܪܩܘ. ܘܐܬܘ
ܦܠܫܬܝܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܗܝܢ. * ܘܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ .. ܐܬܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܫܠܚܘ ܩܛܝܠܐ. 8
ܘܐܫܟܚܘ ܠܫܐܘܠ ܘܠܬܠܬܐ ܒܢܘܗܝ .. ܟܕ ܪܡܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܦܫܛܘ ܪܫܗ. 9
ܘܫܠܚܘ ܡܐܢܘܗܝ .. ܘܫܕܪܘ ܠܡܣܒܪܘ ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܒܥܡܐ. ܘܒܒܝܬ ܦܬܟܪܝܗܘܢ.

Factúmque eſt ab eo die ut imponeret David 25
ſtatutum hoc atque legem, ad hodiernum
uſque diem. Cùm demum veniſſet David 26
ad Seneclagh, miſit de præda ſenioribus Judæ
& ſociis eorum, dicens; Ecce vobis *donum*
de præda hoſtium Domini. Miſit inquam, 27
his qui in Beth-il, & in Beth-ramoth Negheb,
& in Beth-ai, Qui in Adoir, qui in 28
Saphemoth, & qui in Sethmoa, Qui in Rachil 29
& in civitatibus Jerahmel, & in civitatibus
Cinæorum, Et his qui erant in 30
Horma, quique in Biraſan, & in Taanach,
Et his qui in Hebron, omnibus denique 31
locis in quibus verſatus fuerat David ipſe
& viri ſui.

CAP. XXXI.

PHiliſtæis autem præliantibus contra Iſraelem, 1
terga dederunt Iſraelitæ ante Philiſtæos,
ceciderúntque cæſi in monte Gelboe.
Et apprehenderunt Philiſtæi Saulem 2
& filios ejus, & occiderunt Philiſtæi Jonathanem,
& Jeſui, & Melech-jeſu filios Saulis.
Invaluit autem prælium contra Saulem, 3
& deprehenderunt eum viri jaculantes arcubus:
cúmque vehementer extimuiſſet jaculatores,
Dixit Saul armigero ſuo, Exime 4
gladium tuum, eoque me pungito, ne veniant
incircunciſi iſti, interficiant me, meque
probro afficiant: renuente verò armigero
ejus, eò quòd valdè timuiſſet, accepto
Saul gladio ſuo, corruit ſuper eum. Videns 5
autem armiger ejus mortuum eſſe Saulem,
corruit ipſe quoque ſuper gladium
ſuum, & mortuus eſt. Igitur mortuo Saule 6
cum tribus filiis ſuis, armigero ſuo, &
omnibus ſervis ſuis eo die pariter; Videntes 7
Iſraelitæ qui erant citra Jordanem
in convalle, aufugiſſe Iſraelitas, & mortuum
eſſe Saulem cum filiis ſuis, derelictis
civitatibus ſuis fugerunt: & venientes Philiſtæi,
habitârunt in eis. Poſterâ die redeuntes 8
Philiſtæi ad ſpoliandos confoſſos,
invenerunt Saulem & tres filios ejus projectos
in monte Gelboe: Et obtruncantes 9
caput ejus & ejus arma ſpoliantes, miſerunt
nuntiatum in terra Philiſtæorum, in populo,
& in phano idolorum ſuorum;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فكان من بعد ذلك اليوم جعل داود هذا ميثاقا وحقا * حتي اليوم * واتي داود صقلاغ * وبعث 25 26
من الغنيمة الي شيوخ يهودا واصحابهم * فقال * هذه لكم بركة من غنيمة اعداء الرب * وبعث 27
الي بيت ايل * وبيت رموث نجاب * والي بيت عي * والي بيت عدواعيد * والي بيت يسموث * والي 28
اسموع * والي ركيل * والي قري ارحميل * والي قري القسانيين * والي الذين من حرما * والي 29 30
يعسان * والي تعناخ * والي حبرون * والي جميع الاماكن التي سار هنالك داود ورجاله * 31

* الفصل الحادي والثلثون *

* والفلسطينيون كانوا يقاتلون اسرايل * وهرب ناس اسرايل من قدام الفلسطينيين * ووقع 1
قتلا في جبل جلبوع * فادرك الفلسطينيون ساوول وبنيه * وقتل الفلسطينيون يوناثان 2
ويسوي * وملكيسوع بني ساوول * وعظم الحرب علي ساوول * فادركه الرماة بالقسي * ففزع 3
جدا من الرماة * فقال ساوول لصاحب سلاحه * سل سيفك وابعجني * لئلا ياتوا هاولاء الغلف 4
فيقتلوني ويسخروا بي * فلم يجب صاحب سلاحه * وانه فزع جدا * فاخذ ساوول سيفه فاتكا
عليه * فدخل السيف في بطنه ومات * ونظر صاحب سلاحه ان قد مات ساوول * فسقط هو 5
ايضا علي سيفه ومات * فمات ساوول وثلاثة بنيه * وصاحب سلاحه * وجميع عبيده ذلك اليوم 6
جميعا * ونظر اناس اسرايل الذين في المعبر في غور الاردن * ان قد هرب اناس اسرايل * وان قد 7
مات ساوول وبنوه * فتركوا القري وهربوا * واما الفلسطينيون فجلسوا فيها * واليوم الاخر اتي 8
الفلسطينيون ليسلبوا القتلي * فوجدوا ساوول وثلاثة بنيه مطرحين في جبل جلبوع * فقطعوا 9
راسه وسلبوا ثيابه * وبعثوا يبشرون في ارض الفلسطينيين * وفي الشعب * وفي بيت اصنامهم *

Et poſt diem illum ſtatuit hoc David in 25
fœdus & jus, ad hunc uſque diem. Deinde 26
veniens David in Sicelegh, miſit
ex præda ad ſeniores Juda & amicos
eorum, dicens; Hoc vobis eſto munus de
præda inimicorum Domini. Miſit inquam, 27
ad Beth il, & Beth-rammoth Negheb, &
ad Beth-ai, Et ad Beth-adauaid, & ad 28
Beth-jeſimoth, & ad Eſtemoa, Et ad 29
Rachil, & ad civitates Erahmil, & ad
civitates Phaſanæorum, Ad eos qui ſunt 30
ex Horma, ad Jaaſan, & ad Taanach,
Ad Hebron, & ad omnia loca quæ frequentabat 31
David cum viris ſuis.

CAP. XXXI.

Pugnantibus autem Paleſtinis adverſus 1
Iſraelem, & fugientibus Iſraelitis à
conſpectu Paleſtinorum, cæſiſque multis
corruentibus in monte Gelboe; Aſſecuti 2
ſunt Paleſtini Saulem et filios ejus, et occiderunt
Paleſtini Jonathanem, et Jeſui,
et Melechieſum filios Saulis. Et ingraveſcente 3
bello contra Saulem, aſſecuti ſunt
eum jaculantes arcubus, timuitque vehementer
ab ipſis jaculatoribus. Quapropter 4
dixit Saul ad armigerum ſuum,
Stringe gladium tuum, et transfode me,
ne veniant præputiati iſti, méque interſiciant,
& illudant mihi. Renuente autem
armigero ejus, quòd ſummoperè timuiſſet,
accepit Saul gladium ſuum, incubuit
illi, penetravitque gladius ventrem ejus,
& mortuus eſt. Videns autem armiger 5
ejus quòd mortuus eſſet Saul, corruit ipſe
quoque ſuper gladium ſuum, et mortuus
eſt. Mortuus itaque eſt Saul, tres filii ejus, 6
armiger ipſius, omnes denique ſervi
ejus eodem die ſimul. Videntes autem 7
Iſraelitæ qui erant ab ulteriori convalle
Jordanis, fugiſſe Iſraelitas, & Saulem
ac filios ejus mortuos eſſe, derelictis civitatibus,
aufugerunt: venientes verò Paleſtini
inhabitârunt eas. Poſtero die venientes 8
Paleſtini ad ſpoliandum occiſos,
invenerunt Saulem & tres filios ejus
proſtratos in monte Gelboe. Et præcidentes 9
caput ejus, & veſtes ejus exuentes,
miſerunt nunciatum in terra Paleſtinorum,
inter populum, & in æde ſimulachrorum ſuorum.

שמואל ב: א

fixerunt ejus corpus & :Hastaroth *domo* ejus *vasa* posuerunt Et
10 וַיָּשִׂמוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־גְּוִיָּתוֹ תָּקְעוּ
,Ghilhad Jabes habitatores *eum ad* audiverunt Et .Beth-san muro in
11 בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו יֹשְׁבֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד
omnis surrexerunt Et .Saul ipsi Pelistim fecerunt quæ
12 אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל־
corpus *ceperunt &* ,nocte tota ambulaverunt & ,*virtutis* vir
אִישׁ חַיִל וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת־גְּוִיַּת
venerunt & ;Beth-san muro de ejus filiorum corpora & ,Saul
שָׁאוּל וְאֵת גְּוִיֹּת בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ
,eorum ossa *ceperunt* Et .ibi ea combusserunt & ,Jabes in
13 יָבֵשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־עַצְמֹתֵיהֶם
.diebus septem jejunaverunt & ,Jabes in arbore sub sepelierunt &
וַיִּקְבְּרוּ תַחַת־הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשָׁה וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃

Versio VULG. LAT.

10 Et posuerunt arma ej⁹ in templo Astaroth, corpus verò ejus suspenderūt in muro Bethsan. 11 Quod cùm audissent habitatores Jabes Galaad, quæcunque 12 fecerant Philisthiim Saul, Surrexerunt omnes viri fortissimi, & ambulaverunt totâ nocte, & tulerunt cadaver Saul, & cadavera filiorū ejus, de muro Bethsan: venerúntq; Jabes Galaad, 13 & combusserunt ea ibi. Et tulerunt ossa eorum, & sepelierunt in nemore Jabes, & jejunaverunt septem diebus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ἀνέθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ εἰς τὸ Ἀσαρτεῖον, ϗ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ τείχει (ι) Βαιθσάμ. 11 Καὶ ἀκούουσιν (κ) οἱ κατοικοῦντες (λ) Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαούλ. 12 Καὶ (μ) ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, ϗ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα, ϗ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ ϗ τὸ σῶμα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (ν) ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσάμ, ϗ φέρουσιν (ξ) αὐτοὺς εἰς Ἰαβίς, ϗ κατακαίουσιν αὐτοὺς ἐκεῖ. 13 Καὶ λαμβάνουσι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ϗ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρουραν (ο) τὴν ἐν Ἰαβίς, ϗ νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας.

MS.A. (ι) Βηθσάμ. (κ) περὶ αὐτοῦ οἱ (λ) Ἐιαβεὶς (μ) ἀνέστη (ν) ἀπὸ τείχους Βηθσάν, (ξ) αὐτοὺς Ἐιαβεὶς, (ο) τῇ Ἐιαβεὶς,

10 *Et reposuerunt vasa ejus in (e) Astartio: & corp⁹ ejus defixerunt in muro Bæthsam.* 11 *(f) Et audiunt inhabitantes Jabis Galaaditidis, quæ fecerāt alienigenæ ipsi Saul.* 12 *Et surrexerunt omnis vir virtutis, et iverunt totam noctem: & sumpserunt corpus Saul, et corpus Jonathan filii ej⁹ de muro Bæthsam, & ferunt eos in Jabis, & comburunt eos illîc.* 13 *Et sumunt ossa eorum, & sepeliunt sub arborecto, quod in Jabis: & jejunant septem (g) dies.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְשַׁוִּיאוּ יַת זֵינֵיהּ בֵּית עַשְׁתְּרָתָא וְיַת גּוּפֵיהּ צְלַבוּ בְּשׁוּרָא דְּבֵית שָׁן׃ וּשְׁמַעוּ עֲלוֹהִי יָתְבֵי
11 יָבֵשׁ גִּלְעָד יַת דַּעֲבַדוּ פְלִשְׁתָּאֵי לְשָׁאוּל׃ וְקָמוּ כָּל גְּבַר גִּבַּר וַאֲזַלוּ כָּל לֵילְיָא וּנְסִיבוּ יַת
12 גּוּפָא דְשָׁאוּל וְיַת גּוּפֵי בְנוֹהִי מִשּׁוּרָא דְבֵית שָׁן וַאֲתוֹ לְיָבֵשׁ וּקְלוֹ עֲלֵיהוֹן כְּמָא דְקָלָן עַל
13 מַלְכַיָּא תַּמָּן׃ וּנְסִיבוּ יַת גַּרְמֵיהוֹן וּקְבַרוּ תְּחוֹת אֶשְׁלָא בְּיָבֵשׁ וְצָמוּ שִׁבְעָא יוֹמִין׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

10 Et posuerunt arma illius in æde Gastharatha, & corpus illi⁹ suspenderunt in muro Bethsan. 11 Et audierunt super illū habitatores Jabes Gilghad quod fecerunt Pelisthæi Sauli. 12 Et surrexerunt omnis vir fortis, & ambulaverunt totā noctem, & acceperunt corp⁹ Saul & corpora filiorum ejus ex muro Bethsan, & venerunt ad Jabes, & cremaverunt super illos, sicut cremant super reges ibi. 13 Et acceperunt ossa eorum & sepelierunt sub arbore in Jabes, & jejunaverunt septem diebus.

שמואל ב: א

CAP. I. א

,Hamalech cædendo à erat revers⁹ David & ,Saul mortem post fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל וְדָוִד שָׁב מֵהַכּוֹת אֶת־הָעֲמָלֵק
die in fuit Et .duobus diebus Siclagh in David manserat &
2 וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּצִקְלָג יָמִים שְׁנָיִם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
ejus vestes & ,Saul *cum à castrametatione* è venit vir ecce & ,tertio
הַשְּׁלִישִׁי וְהִנֵּה אִישׁ בָּא מִן־הַמַּחֲנֶה מֵעִם שָׁאוּל וּבְגָדָיו
,David ad *eum veniendo in*,fuit & :ejus caput super *humus* & ,scissæ
קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ וַיְהִי בְּבֹאוֹ אֶל־דָּוִד
Unde :David ei Dixitque .se incurvavit &,terram in cecidit &
3 וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵי מִזֶּה
Dixitque .*evasi* Israel *castrametatione* E :eum ad dixitque ?*venies*
4 תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל נִמְלָטְתִּי׃ וַיֹּאמֶר
Quòd ,dixit &:mihi *nunc* nuncia ?*verbum fuit Quod* :David eum ad
אֵלָיו דָּוִד מֶה־הָיָה הַדָּבָר הַגֶּד־נָא לִי וַיֹּאמֶר אֲשֶׁר־
,populo è cecidit *multum* etiam & ,prælio de populus fugit
נָס הָעָם מִן־הַמִּלְחָמָה וְגַם־הַרְבֵּה נָפַל מִן־הָעָם
Dixitq; .sunt mortui ej⁹ fili⁹ Jonathan & ,Saul etiam &;sunt mortui &
5 וַיָּמֻתוּ וְגַם שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ׃ וַיֹּאמֶר
sit mortuus quòd nosti Quomodo :sibi *indicantem* puerum ad David
דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי־מֵת
Eveniendo :ei *indicans* puer dixitque ?ejus filius Jonathan & ,Saul
6 שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ נִקְרֹא
,*suam lanceā super* erat innix⁹ Saul ecce & ,Ghilboah montem in *eveni*
נִקְרֵיתִי בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה שָׁאוּל נִשְׁעָן עַל־חֲנִיתוֹ
.eum persequebantur *equitum domini* & ,currus ecce &
וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי הַפָּרָשִׁים הִדְבִּקֻהוּ׃
.*ego* Ecce ,dixi & :me *ad clamavitque* ,me vidit & ,se post respexit Et
7 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלָי וָאֹמַר הִנֵּנִי׃
.*ego* Hamalecites :eum ad dixi & ?tu Quis :mihi Dixitque
8 וַיֹּאמֶר לִי מִי־אָתָּה וַיֹּאמַר אֵלָיו עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃
me *apprehendit* quia,me interfice &,me super *nunc* Sta :me ad Dixitque
9 וַיֹּאמֶר אֵלַי עֲמָד־נָא עָלַי וּמֹתְתֵנִי כִּי אֲחָזַנִי
.me in mea anima adhuc omnis quia ,*tremor*
הַשָּׁבָץ כִּי־כָל־עוֹד נַפְשִׁי בִּי׃

Versio VULG. LAT.

Liber secundus SAMUELIS,

Quem nos secundum Regum dicimus.

CAP. I.

1 FActum est autem, postquàm mortuus est Saul, ut David reverteretur à cæde Amalec, & maneret in Siceleg duos dies. 2 In die autē tertia apparuit homo veniens de castris Saul, veste conscissâ, & pulvere conspersus caput: & ut venit ad David, cecidit super faciem 3 suam, & adoravit. Dixítque ad eum David, Unde venis? Qui ait ad eum, De castris Israel 4 fugi. Et dixit ad eum David, Quod est verbum quod factum est? indica mihi. Qui ait; Fûgit populus ex prælio, & multi corruentes è populo mortui sunt: sed & Saul & Jonathas 5 filius ejus interierunt. Dixitq; David ad adolescentem, qui nuntiabat ei; Undè scis quia mortuus est Saul, & Jonathas 6 fili⁹ ejus? Et ait adolescens, qui nuntiabat ei; Casu veni in montem Gelboe, & Saul incumbebat super hastam suam: porrò currus & equites appro- 7 pinquabant ei. Et conversus post tergum suum, vidénsque me vocavit. Cui cùm respon- 8 dissem, Adsum: Dixit mihi, Quisnam es tu? Et aio ad eū, 9 Amalecites ego sum. Et locutus est mihi; Sta super me, & interfice me, quoniam tenent me angustiæ, & adhuc tota anima mea in me est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩ͂Ν Β΄.

ΚΕΦ. α΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαούλ, ϗ (α) Δαυὶδ ἀνέστρεψε τύπτων τὸν Ἀμαλήκ, ϗ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν (β) Σεκελὰκ ἡμέρας δύο. 2 Καὶ ἐγενήθη (γ) τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ϗ ἰδοὺ (δ) ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκ τοῦ λαοῦ Σαούλ, ϗ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ (ε) διεῤῥωγότα, ϗ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· ϗ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ, ϗ ἔπεσεν (ζ) ἐπὶ τὴν γῆν ϗ προσεκύνησεν αὐτῷ. 3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ, Πόθεν σὺ (η) παραγίνῃ; ϗ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ ἐγὼ διασέσωσμαι. 4 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ, Τίς ὁ λόγος οὗτος; (θ) ἀπάγγειλόν μοι. ϗ εἶπεν, Ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, ϗ πεπτώκασι πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ ϗ ἀπέθανον, ϗ Σαοὺλ ϗ 5 Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανε. Καὶ εἶπε Δαυὶδ (ι) τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ, Πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ ϗ Ἰω- 6 νάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ, Περιπτώματι (κ) περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουέ, ϗ ἰδοὺ Σαοὺλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ, ϗ ἰδοὺ τὰ ἅρματα ϗ οἱ (λ) ἱππάρχαι συνῆψαν (μ) αὐ- 7 τῷ. Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, ϗ εἶδέ με, ϗ ἐκάλεσέ με. ϗ εἶπα, Ἰδοὺ ἐγώ. 8 Καὶ (ν) εἶπέ μοι, Τίς εἶ σύ; ϗ (ξ) εἶπα, Ἀ- 9 μαληκίτης ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπε πρός με, Στῆθι δὴ ἐπάνω μου ϗ (ο) θανάτωσόν με, ὅτι κατέσχε με σκότος δεινόν, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή μου ἐν ἐμοί.

MS.A. Βασιλειῶν β΄. (α) Δαυεὶδ (β) Σικελὰγ (γ) ἐν τῇ (δ) ἀνὴρ ἐκ (ε) διεῤῥηχότα, (ζ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν (η) παραγίνου; (θ) ἀνάγγειλόν μοι. ϗ εἶπεν, Πολλοὶ πεπτώκασιν ἐκ τοῦ λαοῦ, ϗ ἀπέθανεν Σαούλ, ϗ (ι) τῷ ἀπαγγέλλοντι (κ) περιέπεσα (λ) ἱππάρχοι (μ) αὐτῷ, ϗ ἔπεσεν. Καὶ (ν) εἶπεν, Τίς (ξ) εἶπα πρὸς αὐτόν, Ἀμαληκείτης (ο) θανάτωσόν με,

REGNORUM II.

CAP. I.

1 *ET factum est, postquàm mortuus est Saul; & David revertit percutiens Amalec: et sedit David in Seceiac dies duos.* 2 *Et factum est die tertiâ, & ecce vir venit è castris, (a) de populo Saul: & vestes ejus discissæ, & terra super caput ejus. Et factum est in intrando ipsum ad David, & cecidit super terram, & adoravit eum.* 3 *Et dixit ei David, Unde tu advenis? Et dixit ad eum, De castris Israel ego salvus evasi.* 4 *Et dixit ei David, Quod verbum hoc? annuntia mihi. Et dixit, Quia fûgit populus ex prælio, et ceciderunt multi de populo, et mortui sunt, et Saul, et Jonathan filius ejus mortuus est.* 5 *Et dixit David puero, qui annuntiabat ei; Quomodò nôsti, quia mortuus est Saul, & Jonathan filius ejus?* 6 *Et dixit puer qui annuntiabat ei, Eventu adveni in montē Gelbue: & ecce Saul innix⁹ erat super lanceā suā: et ecce currus, et præfecti equitū (b) attingebant eū.* 7 *Et respexit in posteriora sua, et vidit me, & vocavit me. Et dixi, Ecce ego.* 8 *Et dixit mihi, Quis es tu?* 9 *Et dixi, Amalecites ego sum. Et dixit ad me; Sta nunc super me, & interfice me: quoniam occupaverunt me tenebræ graves; quia (c) omnis anima mea in me.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית שָׁאוּל וְדָוִד תָּב מִלְּמִמְחֵי יַת דְּבֵית עֲמָלֵק וִיתֵיב דָּוִד בְּצִקְלַג יוֹמִין תְּרֵין׃
2 וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וְהָא גַבְרָא אֲתָא מִמַּשְׁרִיתָא מִלְּוָת שָׁאוּל וּלְבוּשׁוֹהִי מְבַזְּעִין וְעַפְרָא
3 רְמֵי בְּרֵישֵׁיהּ וַהֲוָה בְּמֵיתוֹהִי לְוָת דָּוִד וּנְפַל עַל אַרְעָא וּסְגִיד׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד אֵי מִדֵּין אַתְּ
4 אָתֵי וַאֲמַר לֵיהּ מִמַּשְׁרִיתָא דְיִשְׂרָאֵל אִשְׁתֵּזֵיבִית׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד מָה הֲוָה פִּתְגָּמָא חֲוִי כְעַן
לִי וַאֲמַר דְּאַפֵּיךְ עַמָּא מִן קְרָבָא וְאַף סַגִּי נְפַל מִן עַמָּא וְאִתְקְטַלוּ וְאַף שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ
5 מִיתוּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְעוּלֵימָא דִּמְחַוֵּי לֵיהּ אֵיכְדֵין יְדַעְתָּא אֲרֵי מִית שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּרֵיהּ׃
6 וַאֲמַר עוּלֵימָא דִּמְחַוֵּי לֵיהּ אִתְעָרָעָא אִתְעָרְעִית בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ וְהָא שָׁאוּל סָמִיךְ עַל
7 מוּרְנִיתֵיהּ וְהָא רְתִיכַיָּא וּמַשִׁרְיַת פָּרָשַׁיָּא אַדְבְּקוּהִי׃ וְאִתְפְּנִי לַאֲחוֹרוֹהִי וַחֲזָנִי וּקְרָא לִי
8 וַאֲמָרִית הָא אֲנָא׃ וַאֲמַר לִי מַן אַתְּ וַאֲמָרִית לֵיהּ עֲמָלְקָאָה אֲנָא׃ וַאֲמַר לִי קוּם כְּעַן עֲלַי
9 וְקַטְלֵנִי אֲרֵי אַחֲדַנִי רְתִיתָא אֲרֵי כָל עוֹד נַפְשִׁי בִּי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

1 ET fuit postquam mortuus est Saul, & David rediit à percutiendo homines Ghamalek, & sedit David in Sziklag dies duos. 2 Et fuit in die tertio, & ecce vir venit ex castris à Saul, & vestes ejus scissæ erant, & pulvis project⁹ in capite ej⁹: & fuit cùm venisset ad David, & occubuit super terram, & adoravit. 3 Et dixit illi David, Unde tu venis? & dixit illi, Ex castris Israel evasi. 4 Et dixit illi David, Quod fuit verbum? indica nunc mihi: & dixit, Quòd vertit [*terga*] populus ex bello, & etiam multum cecidit de populo, & occisi sunt, & etiam Saul, & Jehonathan fili⁹ ejus mortui sunt. 5 Et dixit David adolescenti qui indicavit illi, Quomodo nôsti quòd mortuus est Saul & Jehonathan filius ejus? 6 Et dixit adolescens qui indicavit illi, Contingendo contigi in monte Gilboagh, & ecce Saul innixus erat super hastam suam, & ecce curr⁹ & exercit⁹ equitū assecuti sunt eum. 7 Et respexit retro se, & vidit me, & vocavit me: & dixi, Ecce ego. 8 Et dixit mihi, Quis tu? & dixi, Ghamalekæ⁹ ego. 9 Et dixit mihi, Sta quæso super me, & occide me, quoniā comprehendit me tremor, nam oīs adhuc anima mea in me.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܣܡܘ ܡܐܢܘܗܝ ܒܒܝܬ ܦܬܟܪܐ. ܘܠܦܓܪܗ ܩܒܥܘ ܒܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܐܢ. * ܘܫܡܥܘ
11 ܥܡܘܪܝ ܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ ܘܠܒܢܘܗܝ. * ܘܩܡܘ ܟܠ
12 ܓܒܪܐ ܕܚܝܠܐ. ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܠܠܝܐ. ܘܫܩܠܘ ܦܓܪܗ ܕܫܐܘܠ ܘܦܓܪܐ ܕܒܢܘܗܝ ܡܢ
ܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܐܢ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܠܝܒܝܫ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. * ܘܫܩܠܘ ܓܪܡܝܗܘܢ. ܘܩܒܪܘ
13 ܐܢܘܢ ܬܚܝܬ ܠܘܙܐ ܕܒܝܒܝܫ. ܘܨܡܘ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܫܡܘܐܝܠ *

Poſuerunt ejus arma in phano: corpus autem ejus affixerunt muro Beth-jaſan. 10
Audientes verò incolæ Jabes-gelaad quod fecerant Philiſtæi Sauli & filiis ejus, 11
Surrexerunt omnes viri fortes, & totâ nocte abeuntes tulerunt corpus Saulis, & corpora filiorum ejus à muro Beth-jaſan, attulerúntque in Jabes, ibíque cremârunt ea. 12
Deinde ſumentes oſſa eorum, ſepelierunt ea ſubter amygdalum quæ eſt in Jabes, & jejunaverunt ſeptem diebus. 13

Libri Samuelis Finis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * وجعلوا ثيابه بين الانصاب * وجسده علقوه في سور بيت ياسان * وسمع اهل يابيس جلعاد
11 الذي صنع الفلسطانيون بساوول وبنيه * فقام كل رجل قوي * فانطلقوا الليل كله * فاخذوا
12 جسد ساوول واجساد بنيه من سور بيت ياسان * واتوا بها الى يابيس * واوقدوا لهم قنديلا كما يوقد
13 للملوك * ودفنوا عظامهم تحت شجرة اللوز الذي في يابيس * وصاموا سبعة ايام *

* تم السفر الاول من اسفار الملوك * بسلام من الرب امين *

Veſtes ejus inter vexilla collocârunt, & corpus ejus in muro Beth-jaſan ſuſpenderunt. 10
Audientibus autem incolis Jabes-galaad quod fecerant Paleſtini Sauli & filiis ejus, 11
Surrexerunt omnes viri robuſti, totâque nocte profecti, abſtulerunt corpus Saulis & corpora filiorum ejus ex muro Beth jaſan, & attulerunt ea ad Jabes, et accenderunt eis lampadem, quemadmodum accendi ſolet regibus. 12
Oſſa verò eorum ſepelierunt ſub arbore amygdalina quæ erat in Jabes, et jejunaverunt ſeptem diebus. 13

Abſolutus eſt, ſoſpitante Domino,
liber primus Regum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܬܘܒ ܣܦܪܐ ܕܬܪܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܡܢ ܕܡܚܝܗܘܢ ܠܥܡܠܩܝܐ. ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܨܝܩܠܓ
2 ܝܘܡܬܐ ܬܪܝܢ. * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܐܬܐ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܡܢ ܠܘܬ ܫܐܘܠ.
ܘܡܨܪܝܢ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܥܦܪܐ ܒܪܫܗ. ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ.
3 ܘܣܓܕ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܐ ܐܢܬ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
4 ܐܫܬܘܙܒܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܗܘ ܦܬܓܡܐ. ܚܘܝܢܝ. ܘܐܡܪ. ܥܪܩ ܥܡܐ ܡܢ ܩܪܒܐ.
5 ܘܐܦ ܣܓܝܐܐ ܢܦܠܘ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܐܦ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܡܝܬܘ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܐ.
6 ܚܘܝܢܝ ܐܝܟܢܐ ܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝܡܐ ܗܘ. ܡܫܬܟܚܘ
ܐܫܬܟܚܬ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܣܡܝܟ ܗܘܐ ܥܠ ܪܘܡܚܗ. ܘܡܪܟܒܬܐ ܕܓܒܪܐ
7 8 ܘܦܪܫܐ ܐܕܪܟܘܗܝ. * ܘܐܬܦܢܝ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܚܙܢܝ. ܘܩܪܢܝ. ܘܐܡܪܬ. ܗܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝ.
9 ܡܢ ܐܢܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܥܡܠܩܝܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܝ. ܩܘܡ ܥܠܝ. ܘܩܛܘܠܝܢܝ
ܡܛܠ ܕܐܚܕܘܢܝ ܚܫܘܟܐ. ܘܟܠܗ ܢܦܫܝ ܒܝ.

Sequitur Liber Secundus
Regum Iſraelitarum.

CAP. I.

FActum eſt autem poſtquàm mortuus eſt Saul, cùm rediiſſet David ad vaſtandos Amalecitas, conſediſſétque David in Seneclagh duobus diebus: 1
Factum eſt inquam, die tertiâ ut ecce veniret quidam è caſtris à Saule, ſciſſis veſtibus, & terrâ capiti impoſitâ: fuítque ut cùm veniſſet ad Davidem, corrueret ſuper terram & adoraret eum. 2
Huic dixit David, Undenam venis? Qui dixit ei, E caſtris Iſraelis proripui me. 3
Rurſum dixit illi David, Quid rei eſt? indica mihi. Dixit, Fûgit populus à prælio, cùm multi occubuerunt ex populo, tū Saul & Jonathan fili' ejus mortui ſunt. 4
Dixit etiam David ad adoleſcentem illum, Indica mihi quomodo mortuus eſt Saul & filius ejus. 5
Dixit ad eum adoleſcens ille, Fortè fortunâ incidente me in montem Gelboe, ecce Saul incumbebat jaculo ſuo, & currus virorum cum equitibus aſſequuti fuerant eū: 6
Retróque verſus vidit me, & vocavit me: & dixi; Ecce me. 7
Eo autē dicente mihi, Quis es tu? reſpondi, Amalecita ego ſum. 8
Tum dixit mihi, Sta ſuper me, & interfice me; quoniam tenent me caligines, & tota vita mea in me eſt. 9

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بسم الله الخالق الحي الناطق *

* نبتدي بعون الله تعالى بختم سفر داود النبي *

* الفصل الاول *

1 * وكان بعد ان مات ساوول ان داود رجع من قتل العمالقة * فقام داود في صقلاغ يومين
2 * وكان اليوم الثالث * واذا رجل قد اتي من العسكر من عند ساوول * مخرق الثياب وتراب على
3 راسه * فلما اتي داود سقط على الارض وسجد له * فقال له داود * من اين جيت * قال له * من عسكر
4 اسرائيل نجوت * قال له داود * ما الخبر اعلمني * قال هرب الشعب من الحرب * وسقط من الشعب
5 6 وساوول ويوناثان ابنه ماتوا * فقال داود للغلام * اخبرني كيف مات ساوول ويوناثان ابنه * فقال له
ذلك الغلام * استقبالا استقبلت في جبل جلبوع * فاذا ساوول متكيا على حربته * والمراكب
7 8 والرجال الفرسان ادركوه * والتفت وراءه فراني ودعاني * فقلت هانذا * فقال لي * من انت * فقلت
9 له * عمالقي انا * فقال لي * قم علي فاقتلني * فقد اخذني المخاض * وكل نفسي معي *

IN NOMINE DEI
Creatoris, viventis, rationalis.

Aggredimur, annuente Deo excelſo, editionem libri Davidis Prophetæ.

CAPUT I.

COntigit autem poſtquàm occubuit Saul, ut David reverſus è cæde Amalecitarum, biduò maneret David in Sicelegh: 1
Acciderétque die tertio ut veniret homo quidam ex acie à Saule, laceratis veſtibus, et pulvere caput conſperſus; qui cùm adiiſſet Davidem, procidit humi, & adoravit eum. 2
Dixit autem ad eum David, unde venis? Qui reſpondit, Ex acie Iſraelis evaſi. 3
Dixit ad eum David, Quod nuntium? narra mihi. Reſpondit, Fûgit populus à certamine, & multi ceciderunt ex populo, & Saul atque Jonathan filius ejus mortui ſunt. 4
Dixit David juveni illi, Narra mihi quomodŏ mortui ſint Saul et Jonathan filius ejus. 5
Dixit ad eum juvenis ille, Caſu incidi in montem Gelboe, & ecce Saulem propriæ haſtæ innixum, currus et viri equites aſſequebantur. 6
Cúmque retroverſus vidiſſet me, vocavit me, cui dixi; Præſtò ſum, 7
Tum ad me dicenti, Quis es tu? Reſpondi, Amalecita ſum. 8
Dixit mihi, Inſiſte mihi, & trucîda me; nam occupârunt me dolores, & tota anima mea eſt in me. 9

שמואל ב : א

non quòd ſciebam quia :eum interfeci & ,eum ſuper ſteti Et
10 וָאֶעֱמֹד עָלָיו וַאֲמֹתְתֵהוּ כִּי יָדַעְתִּי כִּי לֹא
,ejus caput ſuper *quæ* ,*coronam cepi &* ;ſuum caſum poſt viveret
יִחְיֶה אַחֲרֵי נִפְלוֹ וָאֶקַּח הַנֵּזֶר אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁוֹ
meum dominum ad ea adduxi &,ejus brachio ſuper quæ ,armillam &
וְאֶצְעָדָה אֲשֶׁר עַל־זְרֹעוֹ וָאֲבִיאֵם אֶל־אֲדֹנִי
etiam & ,ea ſcidit & ,ſua veſtimenta *in* David apprehendit Et .huc
11 הֵנָּה׃ וַיַּחֲזֵק דָּוִד בִּבְגָדָו וַיִּקְרָעֵם וְגַם
,fleverunt & ,planxerunt Et .ſecum qui viri omnes
12 כָּל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ
Jonathan ſuper & ,Saul ſuper ,veſperam ad uſque jejunaverunt &
וַיָּצֻמוּ עַד־הָעָרֶב עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן
,Iſrael domum ſuper & ,Domini populum ſuper & ,ejus filium
בְּנוֹ וְעַל־עַם יְהוָה וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
indicantem puerum ad David dixit Et .gladio *in ceciderant* quia
13 כִּי נָפְלוּ בֶּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד
Hamalecitæ peregrini viri Filius :dixit & ?tu Unde :ſibi
לוֹ אֵי מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר בֶּן־אִישׁ גֵּר עֲמָלֵקִי
mittere timuiſti non Quomodo :David eum ad Dixitque .*ego*
14 אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ לִשְׁלֹחַ
David *clamavit* Et ?Domini *unctum corrumpendum* ad tuam manum
15 יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיִּקְרָא דָוִד
,eum percuſſit & :*eum in occurre* ,Accede :dixit & ,pueris è unum *ad*
לְאַחַד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע־בּוֹ וַיַּכֵּהוּ
ſuper tuus Sanguis :David eum ad Dixitque .eſt mortuus &
16 וַיָּמֹת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דָּמְיךָ עַל־
occidi Ego :dicendo ,te *in reſpondit* tuum os quia,tuum caput
רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְךָ לֵאמֹר אָנֹכִי מֹתַתִּי אֶת־
hanc lamentationem David eſt lamentatus Et .Domini *unctum*
17 מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיְקֹנֵן דָּוִד אֶת־הַקִּינָה הַזֹּאת
docendum ad Dixitque .ejus filium Jonathan ſuper & ,Saul ſuper
18 עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְלַמֵּד
.Jaſar libro *ſuper* ſcriptum Ecce :*arcum* Jehudah filios
בְּנֵי־יְהוּדָה קָשֶׁת הִנֵּה כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר׃
quomodo :eſt vulneratus tuis excelſis *ſuper* ,Iſrael *decor* O
19 הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל עַל־בָּמוֹתֶיךָ חָלָל אֵיךְ
plateis in annuncietis ne ,Gath in *indicetis* Ne ?potentes ceciderunt
20 נָפְלוּ גִבּוֹרִים׃ אַל־תַּגִּידוּ בְגַת אַל־תְּבַשְּׂרוּ בְּחוּצֹת
exultent fortè ne ,Peliſtim filiæ lætentur fortè ne ,Aſchelon
אַשְׁקְלוֹן פֶּן־תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן־תַּעֲלֹזְנָה
neque ,ros ne ,Ghilboah *in* Montes .incircunciſorum filiæ
21 בְּנוֹת הָעֲרֵלִים׃ הָרֵי בַגִּלְבֹּעַ אַל־טַל וְאַל־
clypeus eſt projectus ibi quia :*elevationum* agri *&* ;vos ſuper pluvia
מָטָר עֲלֵיכֶם וּשְׂדֵי תְרוּמֹת כִּי שָׁם נִגְעַל מָגֵן
ſanguine A .oleo in *unctum præter* ,Saul clypeus ,fortium
22 גִּבּוֹרִים מָגֵן שָׁאוּל בְּלִי מָשִׁיחַ בַּשָּׁמֶן׃ מִדַּם
ſe torſit non Jonathan arcus fortium adipe ab interfectorum
חֲלָלִים מֵחֵלֶב גִּבּוֹרִים קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן לֹא נָשׂוֹג
,Saul .inanis eſt reverſus non Saul gladius &;retrorſum
23 אָחוֹר וְחֶרֶב שָׁאוּל לֹא תָשׁוּב רֵיקָם׃ שָׁאוּל
non ſua morte in & ,*ſuis vitis* in *venuſti* & ,amabiles Jonathan &
וִיהוֹנָתָן הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא
.fuerunt fortiores leonibus *præ* ,*fuerunt leves aquilis præ* :ſunt ſeparati
נִפְרָדוּ מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ׃
cum coccino vos *veſtiente* ,flete Saul *in* Iſrael Filiæ
24 בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל־שָׁאוּל בְּכֶינָה הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם־
.veſtram veſtem ſuper aureum ornamentum *faciente aſcendere* ,deliciis
עֲדָנִים הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן׃
ſuper Jonathan ?belli medio in fortes ceciderunt Quomodo
25 אֵיךְ נָפְלוּ גִבֹּרִים בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה יְהוֹנָתָן עַל־
.eſt occiſus tuis excelſis
בָּמוֹתֶיךָ חָלָל׃

Verſio VULG. LAT.

10 Stánſque ſuper eum, occìdi il-
lum: ſciebam enim, quòd vive-
re non poterat poſt ruinam: &
tuli diadema quod erat in ca-
pite ejus, & armillam de bra-
chio illius, & attuli ad te do-
11 minum meum huc. Apprehen-
dens autem David veſtimenta
ſua ſcidit, omnéſq; viri qui e-
12 rant cum eo. Et planxerunt, et
fleverunt, & jejunaverunt uſq;
ad veſperam, ſuper Saul, & ſu-
per Jonathan filium ejus, & ſu-
per populum Domini, et ſuper
domum Iſrael, eò quòd corru-
13 iſſent gladio. Dixítque David
ad juvenẽ qui nuntiaverat ei,
Undè es tu? Qui reſpondit, Fi-
lius hominis advenæ Amaleci-
14 tæ ego ſum. Et ait ad eum Da-
vid; Quarè non timuiſti mit-
tere manum tuam ut occideres
15 chriſtum Domini? Vocánſque
David unum de pueris ſuis, ait;
Accedens irrue in eum. Qui
percuſſit illum, & mortuus eſt.
16 Et ait ad eum David, Sanguis
tuus ſuper caput tuum: os enim
tuum locutum eſt adverſùm te,
dicens; Ego interfeci chriſtum
17 Domini. Planxit autem David
planctum hujuſcemodi ſuper
Saul, & ſuper Jonathan filium
18 ejus, (Et præcepit ut docerent
filios Juda arcũ, ſicut ſcriptũ eſt
in libro juſtorũ.) Et ait; Con-
ſidera Iſrael, pro his qui mor-
tui ſunt ſuper excelſa tua vul-
19 nerati. Inclyti, Iſrael, ſuper
montes tuos interfecti ſunt:
quo modo ceciderunt fortes?
20 Nolite annuntiare in Geth, ne-
que anuuntietis in compitis
Aſcalonis: ne fortè lætentur fi-
liæ Philiſthiim, ne exultent fi-
21 liæ incircumciſorum. Montes
Gelboe, nec ros nec pluvia ve-
niant ſuper vos, neq; ſint agri
primitiarum: quia ibi abjectꝰ
eſt clypeus fortium, clypeus
Saul, quaſi non eſſet unctus o-
22 leo. A ſanguine interfectorum,
ab adipe fortium, ſagitta Jona-
thæ nunquam rediit retrorſũ,
& gladius Saul non eſt rever-
23 ſus inanis. Saul & Jonathas
amabiles, & decori in vita ſua,
in morte quoque non ſunt di-
viſi: aquilis velociores, leonibꝰ
24 fortiores. Filiæ Iſrael ſuper
Saul flete, qui veſtiebat vos
coccino in deliciis, qui præbe-
bat ornamenta aurea cultui
25 veſtro. Quomodò ceciderunt
fortes in prælio? Jonathas in
excelſis tuis occiſus eſt?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐπέστην ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσα αὐτὸν,
ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν.
καὶ ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ, καὶ τὸν χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος
αὐτοῦ, καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε.
11 Καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ (π) τῶν ἱματίων αὐτοῦ,
καὶ διέῤῥηξεν αὐτά· καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ
μετ' (ρ) αὐτοῦ, διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.
12 Καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως
δείλης ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσ-
13 ραὴλ, ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ εἶπε
Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐ-
τῷ, Πόθεν εἶ σύ; καὶ εἶπεν, Υἱὸς ἀνδρὸς
14 παροίκου Ἀμαληκίτου ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ Δαυὶδ, Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν
15 χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου; Καὶ
ἐκάλεσε Δαυὶδ ἓν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ
εἶπε, Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ. καὶ (σ)
16 ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε. Καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ, Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν
κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ
σοῦ, λέγον, Ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν
17 κυρίου. Καὶ ἐθρήνησε Δαυὶδ τὸν θρῆνον τοῦ-
τον ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐ-
18 τοῦ. Καὶ εἶπε τοῦ διδάξαι τοὺς (τ) υἱοὺς Ἰού-
δα. ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς.
Στήλωσον Ἰσραὴλ (υ) ὑπὲρ τῶν τεθνηκό-
19 των ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν· Πῶς ἔπεσαν
20 (φ) δυνατοί; Μὴ ἀναγγείλητε ἐν Γὲθ, καὶ
μὴ εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκάλω-
νος, μή ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλο-
φύλων, μή ποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες
21 τῶν ἀπεριτμήτων. Ὄρη τὰ ἐν Γελβουὲ μὴ (χ)
καταβάτω δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς,
καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν, ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη
(ψ) θυρεὸς δυνατῶν· θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρί-
22 σθη ἐν ἐλαίῳ. Ἀφ' αἵματος τραυματιῶν
καὶ ἀπὸ στέατος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν
οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ῥομ-
23 φαία Σαοὺλ οὐκ ἀνέκαμψε κενή. Σαοὺλ καὶ
Ἰωνάθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι οὐ δια-
κεχωρισμένοι, εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν,
καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν.
ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι, καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκρα-
24 ταιώθησαν. Θυγατέρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Σαοὺλ
κλαύσατε, τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ
κόσμου ὑμῶν, τὸν ἀναφέροντα κόσμον (ω) χρυ-
25 σοῦν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν. Πῶς ἔπεσαν
δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου, Ἰωνάθαν ἐπὶ
τὰ ὕψη σου (α) τραυματίαι;

Et inſurrexi ſuper eum, & inter- 10
feci eum: quia ſciebam quòd non
vivet, poſtquàm ipſe ceciderat. Et
ſumpſi (d) regale quod ſuper ca-
put ejus, & (e) armillam, quæ ſu-
per brachium ejus: & attuli ea
domino meo huc. Et apprehendit 11
David veſtimenta ſua, & diſci-
dit ea. Et omnes viri, qui cum eo,
diſciderunt veſtimenta ſua. Et 12
planxerunt, et ploraverunt, et je-
junârunt uſq; ad veſperam ſuper
Saul, & ſuper Jonathan filium
ejus, & ſuper populum Juda, &
ſuper domum Iſrael: quoniã per-
cuſſi fuerant in gladio. Et dixit 13
David puero, qui annuntiârat ei,
Unde es tu? Et dixit, Filius ho-
minis incolæ Amalecitæ ego ſum.
Et dixit ei David; Quomodò non 14
timuiſti injicere manum tuam ad
diſperdendum chriſtum Domini?
Et vocavit David unum ex pu- 15
eris ſuis, et dixit; Accedens occur-
re ei. Et percuſſit eum, et mortuus
eſt. Et dixit ad eum David, San- 16
guis tuus ſuper caput tuum: quo-
niam os tuum reſpondit contra
te, dicens, Quia ego interfeci
chriſtum Domini. Et lamentatus 17
eſt David lamentationem hanc
ſuper Saul, & ſuper Jonathan
filium ejus: Et dixit ad docendũ 18
filios Juda. Ecce ſcriptum eſt (f)
in libro recti. (g) Sta Iſrael ſuper
mortuos (h) in excelſis tuis vulne-
ratos: Quomodò ceciderunt po- 19
tentes? Ne annuntietis in Geth, et 20
non evangelizetis in exitibus A-
ſcalonis: ne fortè lætentur filiæ a-
lienigenarũ, ne quando (i) exultẽt
filiæ incircumciſorum. Montes 21
qui in Gelbue, non deſcendat ros,
& non pluvia ſuper vos: (k) &
agri primitiarum: quoniam ibi (l)
projectus eſt clypeus potentium:
clypeus Saul non eſt unctus in o-
leo, A ſanguine vulneratorum, & 22
ab adipe potentium: Arcus Jona-
than non eſt reverſus vacuus in
poſteriora: & gladius Saul non
ſe reflexit vacuus. Saul & Jo- 23
nathan dilecti, & ſpecioſi, non
ſeparati, (m) decori in vita ſua, et
in morte ſua non ſunt ſeparati.
Leves ſuper aquilas, et ſuper leo-
nes valuerunt. Filiæ Iſrael ſuper 24
Saul plorate, qui induebat vos
coccino cum ornatu veſtro, qui af-
ferebat ornatum aureum ſuper in-
dumenta veſtra. Quomodò ceci- 25
derunt potentes in medio belli,
Jonathan, in excelſis tuis (n) occiſi?

MS.A. (π) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, (ρ) αὐτοῦ. Καὶ ἐκόψαντο (σ) ἐπάταξεν, καὶ (τ) υἱοὺς Ἰσραὴλ τόξον. ἰδοὺ (υ) ἐπὶ τὰ ὕψη σου περὶ τεθνηκότων σου· Πῶς (φ) δυνατοί; * ἀναγγείλατε (χ) καταβήτω δρόσος μήδε ὑετὸς πέσοι ἐφ' ὑμᾶς, (ψ) *θύραι θανάτων· θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν (ω) χρύσιον (α) τραυματίας;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְקָמִית עִלוֹהִי וְקַטְלִתֵּיהּ אֲרֵי יְדַעְנָא אֲרֵי לָא יְחֵי בָּתַר דִּי נְפַל וּנְסֵבִית כְּלִילָא דִּי עַל
11 רֵישֵׁיהּ וְטוֹטַפְתָּא דְּעַל דַּרְעֵיהּ וְאַיְתֵיתִנּוּן לְוָת רִבּוֹנִי הַלְכָא׃ וְאַתְקֵיף דָּוִד בִּלְבוּשׁוֹהִי
12 וּבַזְעִנּוּן וְאַף כָּל גֻּבְרַיָּא דְּעִמֵּיהּ׃ וּסְפַדוּ וּבְכוֹ וְצָמוּ עַד רַמְשָׁא עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן
13 בְּרֵיהּ וְעַל עַמָּא דַייָ וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲרֵי אִתְקְטַלוּ בְּחַרְבָּא׃ וַאֲמַר דָּוִד לְעוּלֵימָא דִּמְחַוֵּי
14 לֵיהּ אֵי מִדֵּין אַתְּ וַאֲמַר בַּר גְּבַר גִּיּוֹר עֲמַלְקָאָה אֲנָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד אֵיכְדֵין לָא דְחֵלְתָּא
15 לְאוֹשָׁטָא יְדָךְ לְחַבָּלָא יָת מְשִׁיחָא דַייָ׃ וּקְרָא דָוִד לְחַד מֵעוּלֵמַיָּא וַאֲמַר קְרַב שְׁלוֹט בֵּיהּ
16 וּמְחָהִי וְקַטְלֵיהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד חוֹבַת קְטוֹלָךְ תְּהֵי בְּרֵישָׁךְ אֲרֵי פוּמָךְ אַסְהִיד בָּךְ לְמֵימַר
17 18 אֲנָא קַטְלֵית יָת מְשִׁיחָא דַייָ׃ וְאַלֵּא דָּוִד יָת אִלְיָא הָדֵין עַל שָׁאוּל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּרֵיהּ׃ וַאֲמַר
19 לְאַלָּפָא בְנֵי יְהוּדָה מְגַד בְּקַשְׁתָּא הָא הִיא כְתִיבָה עַל סִפְרָא דְאוֹרַיְתָא׃ אִתְעַתַּדְתּוּן
20 יִשְׂרָאֵל עַל בֵּית תּוּקְפֵיכוֹן אִתְרְמִיתוּן קְטִילִין אֵיכְדֵין אִתְקְטַלוּ גִבָּרַיָּא׃ לָא תְחַווֹן בְּנַת
21 לָא תְבַסְּרוּן בְּשׁוּקֵי אַשְׁקְלוֹן דִּלְמָא יֶחְדְּיָן בְּנַת פְּלִשְׁתָּאֵי דִּלְמָא יְדוּצוּן בְּנַת עֲרֵלַיָּא׃ טוּרֵי
גִלְבּוֹעַ לָא יְחוּת עֲלֵיכוֹן טַלָּא וּמִטְרָא לָא תְהֵי בְכוֹן עֲלָלָא כְּמִסַּת דְּיַעְבְּדוּן מִנֵּיהּ חַלְתָּא
22 אֲרֵי תַמָּן אִתַּבְרוּ תְּרֵסֵי גִבָּרַיָּא תְּרֵסָא דְשָׁאוּל דִּמְשִׁיחַ כִּדְבִמְשַׁחָא׃ מִדַּם קְטִילִין מִתְּרַב
23 גִּבָּרִין גִּירֵי קַשְׁתָּא דִיהוֹנָתָן לָא מִסְתַּחֲרִין לַאֲחוֹרָא וְחַרְבָּא דְשָׁאוּל לָא תְתוּבָא רֵיקָן׃ שָׁאוּל
וִיהוֹנָתָן דִּרְחִימִין וַחֲבִיבִין בְּחַיֵּיהוֹן וּבְמוֹתְהוֹן לָא אִתְפְּרַשׁוּ מֵעִמְּהוֹן מִנִּשְׁרַיָּא קְלִילִין
24 מֵאַרְיָוָתָא גִּבָּרִין׃ בְּנַת יִשְׂרָאֵל עַל שָׁאוּל בְּכָאָה דַּהֲוָה מַלְבִּישׁ לְכוֹן לְבוּשֵׁי צִבְעוֹנִין וּמוֹבִיל
25 לְכוֹן תַּפְנוּקִין וּמַסִּיק תִּקּוּנֵי דַהֲבָא עַל לְבוּשְׁכוֹן׃ אֵיכְדֵין אִתְקְטַלוּ גִבָּרַיָּא בְּגוֹ קְרָבָא
יְהוֹנָתָן עַל בֵּית תּוּקְפָּךְ אִתְקְטֵלְתָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſteti ſuper illum & occidi illum, quia novi quòd non viveret poſtquam 10
cecidit: & accepi coronam quæ ſuper caput ejus, & armillam quæ ſuper
brachium ejus, & attuli ea ad dñm meum huc. Et apprehendit fortiter Da- 11
vid veſtimenta ſua, & ſcidit ea, & etiam omnes viri qui erant cum illo. Et 12
planxerunt & fleverunt, & jejunaverunt uſq; ad veſperum ſuper Saul &
ſuper Jehonathan filium ejus, & ſuper populum Dñi, & ſuper domum Iſ-
rael, quia occiſi ſunt in gladio. Et dixit David ad adoleſcentem qui indica- 13
vit ei, Unde tu? & dixit, Filius viri proſelyti Ghamalekæi ſum. Et dixit illi 14
David, Quomodo non timuiſti extendere manum tuam, ad perdendum
unctum Dñi? Et vocavit David unum ex adoleſcentibꝰ: & dixit, Accede, 15
poteſtatem exerce in eum: & percuſſit eum, & occidit eum. Et dixit illi 16
David, Culpa occiſionis tuæ ſit in capite tuo, quia os tuum teſtatum eſt in
te, dicendo, Ego occidi unctum Dñi. Et lamentatus eſt David lamentati- 17
onem hanc ſuper Saul, & ſuper Jonathan filium ejus. Et dixit ut doce- 18
rent filios Jehudah, ad jaciendum arcu: Ecce ſcriptum eſt ſuper libro
legis. *Stetiſtis* Iſrael, ſuper domum fortitudinum veſtrarum elevati 19
ſunt occiſores, quomodo occiſi ſunt fortes? Ne annuncietis in Gath, ne 20
bene nuncietis in plateis Askalon, ne fortè lætentur filiæ Peliſthæorum, ne
fortè exultent filiæ præputiatorum. Montes Gilboagh non deſcendat ſuper 21
vos ros, & pluvia non ſit in vobis quæ veniat, ita ut faciant ex ea HHAL-
THA, quia ibi fracta ſunt ſcuta fortium, ſcuta Saul qui unctus fuit in un-
ctione. De ſanguine occiſorum, de pinguedine robuſtorum, jacula arcus 22
Jehonathan non reverſa ſunt retrorſum, & gladius Saul non rediit inanis.
Saul & Jonathan, qui dilecti & amati fuerant in vita ſua, & in morte 23
ſua non ſunt ſeparati à ſe: præ aquilis celeres, & præ leonibꝰ robuſti. Filiæ 24
Iſrael ſuper Saul lugete, qui veſtiebat vos veſtibꝰ colorum, & afferebat vo-
bis delitias, & aſcendere faciebat compoſitiones auri ſuper veſtes veſtras.
Quomodo occiſi ſunt robuſti *in bello*? Jehonathan ſuper domum fortitu- 25
dinis tuæ occiſus es?

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 * ܘܩܡܬ ܥܠܘܗܝ. ܘܩܛܠܬܗ. ܡܛܠ ܕܝܕܥܬ ܕܠܐ ܚܐܐ ܗܘܐ؛ ܡܢ ܒܬܪ ܡܦܘܠܬܗ. ܘܢܣܒܬ
11 ܬܓܐ ܕܥܠ ܪܫܗ. ܘܫܒܪܐ ܕܥܠ ܕܪܥܗ. ܘܐܝܬܝܬ ܐܢܘܢ ܠܡܪܝ ܠܗܪܟܐ. * ܘܐܚܕ ܕܘܝܕ
12 ܒܢܚܬܘܗܝ. ܘܨܪܐ ܐܢܘܢ. ܘܐܦ ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܥܡܗ. * ܘܐܪܩܕܘ ܘܒܟܘ. ܘܨܡܘ
ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܥܠ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܘܥܠ ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠ ܒܝܬ
13 ܐܝܣܪܝܠ ܕܢܦܠܘ ܒܚܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܐ ܗܘ ܕܚܘܝܗ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܢܬ. ܘܐܡܪ
14 ܠܗ. ܒܪ ܓܒܪܐ ܐܢܐ ܓܝܘܪܐ ܐܢܫ ܥܡܠܩܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܐܝܟܢܐ ܠܐ ܕܚܠܬ
15 ܠܡܘܫܛܘ ܐܝܕܟ ܠܡܚܒܠܘ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܚܕ ܡܢ ܥܠܝܡܐ.
16 ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܪܘܒ ܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܪܒ. ܦܓܥ ܒܗ. ܘܡܚܝܗܝ. ܘܡܝܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ
ܕܘܝܕ. ܕܡܟ ܥܠ ܪܫܟ. ܡܛܠ ܕܦܘܡܟ ܣܗܕ ܕܐܡܪܬ. ܕܐܢܐ ܩܛܠܬܗ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ.
17 * ܘܐܠܝ ܕܘܝܕ ܐܘܠܝܬܐ ܗܕܐ. ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܥܠ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. * ܘܐܡܪ. ܠܡܠܦܘ ܠܒܢܝ
18 19 ܝܗܘܕܐ ܩܫܬܐ. ܗܐ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܐܫܝܪ. * ܛܒܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܪܡܬܟ ܩܛܝܠ.
20 ܐܝܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ. * ܠܐ ܬܚܘܘܢ ܒܓܬ. ܘܠܐ ܬܣܒܪܘܢ ܒܫܘܩܐ ܕܐܫܩܠܘܢ. ܕܠܐ
21 ܢܚܕܝܢ ܒܢܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐ ܢܪܘܙܢ ܒܢܬܐ ܕܥܘܪܠܐ. * ܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. ܠܐ ܛܠܐ. ܘܠܐ
ܡܛܪܐ ܥܠܝܟܘܢ. ܘܫܩܠܐ ܕܦܪܝܫܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܐܬܛܪܦܬ ܬܪܣܐ ܕܓܢܒܪܐ. ܬܪܣܗ
22 ܕܫܐܘܠ ܕܡܫܝܚ ܗܘܐ ܒܡܫܚܐ. * ܡܢ ܕܡܐ ܕܩܛܝܠܐ. ܘܡܢ ܬܪܒܐ ܕܓܢܒܪܐ. ܩܫܬܗ
ܕܝܘܢܬܢ. ܠܐ ܗܦܟܐ ܗܘܬ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܣܝܦܗ ܕܫܐܘܠ. ܠܐ ܗܦܟ ܗܘܐ ܣܦܝܩܐ.
23 * ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ، ܪܚܝܡܐ ܘܡܫܦܪܐ. ܒܚܝܝܗܘܢ. ܘܒܡܘܬܗܘܢ. ܠܐ ܦܪܫܘ. ܡܢ ܢܫܪܐ
24 ܩܠܝܠܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܢ ܐܪܝܘܬܐ ܚܣܝܢܝܢ ܗܘܘ. * ܒܢܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܫܐܘܠ ܒܟܝܝܢ.
25 ܕܡܠܒܫ ܗܘܐ ܠܟܝܢ ܐܪܓܘܢܐ ܥܡ ܨܒܥܐ. ܘܡܣܩ ܗܘܐ ܨܘܪܬܐ ܕܕܗܒܐ ܥܠ ܠܒܘܫܝܟܝܢ.
* ܐܝܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ ܒܓܘ ܩܪܒܐ. ܝܘܢܬܢ. ܥܠ ܪܡܬܟ ܩܛܝܠ.

* Stetíque ſuper eum, & interfeci eum, quia 10
ſciebam eum nequaquam victurum poſt caſũ
ſuum : & accepi coronam quæ erat in capite
ejus, & armillam quæ erat in brachio ejus, et
attuli ea ad dominum meum húc. Tum ap- 11
prehenſis David veſtib⁹ ſuis ſcidit ea; ſimul-
que omnes viri qui cum eo erant: Et plan- 12
gentes fleverunt, & jejunaverunt uſque ad
veſperam propter Saulem & propter Jona-
thanem filium ejus, propter populum Dei, &
propter filios Iſrael, qui gladio ceciderant.
Deinde dixit David adoleſcenti illi qui indi- 13
caverat ei, Undenã es? Dixit ad eũ, Filius ſum
viri advenæ cujuſdam Amalecitæ. Dixit ad 14
eum David, Quomodo non timuiſti extende-
re manum tuam ad perdendum unctum Do-
mini? Vocatóque David uno ex adoleſcen- 15
tibus, dixit ad eum; Accede, irrue in eum: &
accedens irruit in eum, percuſſitque eum, &
mortuus eſt. Et dixit ad eum David, San- 16
guis tuus ſit ſuper caput tuum : quoniam os
tuum teſtatum eſt te dixiſſe; Ego interfeci un-
ctum Domini. Lamentatus eſt autem David 17
lamentatione iſtâ Saulem & Jonathanem fili-
um ejus; Dixit autem ut arcum doceret fi- 18
lios Juda. (ecce ſcriptum eſt in libro Aſhir)
Cerve Iſrael, ſuper colles tuos occîſi? quo- 19
modo occubuerunt heroes? Ne indicetis 20
in Gath, neque annuntietis in plateis Aſcalo-
nis; ut non lætentur filiæ Palæſtinorum, &
non exultent filiæ præputiatorum. Montes 21
Gelboe, ne ros neque pluvia *decidat* ſuper
vos & *ſuper* agros ſemotos; quoniam ibi con-
fractus eſt clypeus heroum, clypeus Saulis qui
unctus erat oleo. A ſanguine occiſorum, & 22
adipe heroũ arcus Jonathanis non retrocede-
bat, & gladius Saulis nequaquam reverteba-
tur vacuus. Saul & Jonathan amabiles & 23
jucundi erant in vita ſua, & in morte ſua non
ſunt ſeparati : aquilis velociores erant, &
leonibus robuſtiores. Filiæ Iſraelis lugete 24
Saulem qui veſtiebat vos purpuris ultra *cæte-
ras* tincturas, & picturas aureas inducebat
veſtimentis veſtris. Quomodo occubuerunt 25
heroes in medio prælio? Jonathan, ſuper col-
les tuos cæſi?

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 * فقمت عليه فقتلته * لاني علمت انه لا يحيي بعده * واخذت التاج الذي على راسه والسوار
11 الذي في ساعده * فاتيت بهم الي سيدي ههنا * فمزق داود ثيابه * وجميع الرجال الذين
12 معه * وناحوا وبكوا * وصاموا حتي المساء على ساوول وعلي يوناتان ابنه وعلي شعب الرب وعلي
13 بني اسرائيل الذين سقطوا في الحرب * فقال داود لذلك الغلام الذي اخبره * من اين انت *
14 فقال له * انا رجل عمالقي دخيل * فقال له داود * كيف لم تخف ان تمد يدك لتفسد مسيح
15 الرب * فدعا داود واحدا من الغلمان فقال * اقترب فابطش به * فاقترب فبطش به وضربه
16 فمات * فقال له داود دمك في راسك * لان فمك شهد عليك لما قلت * اني انا قتلت مسيح
17 18 الرب * وناح داود هذه المناحة على ساوول وعلي يوناتان ابنه * وقال ليتعلم بنوا يهودا الرمي
19 بالقسي * هوذا مكتوب في سفر اشير * هو سفر سموال * تفسيره سفر التسابيح * يا ظبي اسرائيل
20 على روابيك القتلى * كيف سقط الجبارون * لا تخبروا في جات * ولا تبشروا في اسواق عسقلان *
21 لئلا تفرح بنات الفلسطينيين * ولا يطربن بنات الغلف * يا جبال جلبوع * لا طل عليكم
ولا مطر * ولا حقول مقرن * لان هناك انكسرت حربة الجبابرة * حربة ساوول الذي كان ممسوحا
22 بالدهن * وامتلات ارضها من دم القتلى ومن ثروب الجبابرة * قوس يوناتان لم تكن ترجع
23 وراها * سيف ساوول لم يكن يرجع فارغا * ساوول ويوناتان احباء واطياب في حياتهم ومماتهم
24 فلم يفترقوا * كانوا من النسور اسرع * ومن الاسد اعظم * يا بنات اسرائيل ابكين على ساوول
25 الذي كان يلبسكن القرمز على الحرير * ويضع تصاوير الذهب على لباسكن * كيف
سقط الجبارون في وسط الحرب * يوناتان على روابيك القتلى *

* *Inſtiti ergò ei, & trucidavi eum, quòd* 10
*nôſſem eum haud ulteriùs victurum : ar-
reptúmque diadema quod erat ſuper ca-
put ejus, & armillam quæ erat in brachio
ipſius, huc attuli ad dominum meum.*
Tunc laceravit David veſtimenta ſua, et 11
omnes viri qui cum eo erant: Luxerunt 12
*et fleverunt, ac jejunaverunt ad veſpe-
ram uſque propter Saulem et propter Jo-
nathanem filium ejus, propter populum
Domini, et propter filios Iſrael qui ceci-
derant in bello. Dixitque David ad ju-* 13
*venem illum qui nuntiaverat ei, Cujus
es? Reſpondit ei, Homo ſum Amalecita
exterus. Ait illi David, Quomodò non* 14
*es veritus inferre manum tuam ad peri-
mendum chriſtum Domini? Tum advo-* 15
*cato David uno ex juvenibus, ait; Acce-
de, irrue in eum : qui accedens irruit in
eum, percuſſitque eum, et mortuus eſt. Et* 16
*dixit ad eum David, Sanguis tuus in ca-
put tuum; os enim tuum teſtatum eſt con-
tra te cùm diceres, Ego quidem interfeci
chriſtum Domini. Lamentatus eſt autem* 17
*David hujuſmodi lamentatione Saulem
& Jonathanem filium ejus. Ac dixit,* 18
*ut addiſcerent filii Juda arcubus jacu-
lari : (ecce ſcriptum eſt in libro Aſhir,
hoc eſt, libro Samuelis, cujus interpreta-
tio eſt, Liber canticorum) Iſrael O cer-* 19
*ve, ſuper colles tuos occîſi? quomodò
corruerunt gigantes? Ne nuntietis hæc* 20
*in Gath, neve prædicetis in plateis A-
ſcalonis; ne fortè lætentur filiæ Pale-
ſtinorum, & ne geſtiant filiæ incircun-
ciſorum. O montes Gelboe, neque ros,* 21
*neque pluvia ſit ſuper vos, neque agri
Deo dicati; quoniam ibi fracta eſt lan-
cea gigantum, lancea Saulis qui unctus
erat oleo : Et impleta eſt terra veſtra* 22
*ſanguine cæſorum, & adipibus gigan-
tum. Arcus Jonathanis non erat ſolitus
retrocedere, gladius Saulis nunquam re-
dibat vacuus. Saul & Jonathan amici* 23
*fuerunt ac benigni in vita & morte ſua,
nec ſunt ſeparati : erant aquilis veloci-
ores, & leonibus fortiores. O filiæ Iſ-* 24
*raelis, flete Saulem qui vos coccino ſu-
per ſericum veſtiebat, & picturas aureas
veſtibus veſtris imponebat. Quomodò* 25
*corruerunt gigantes in medio bello? Jo-
nathan, ſuper colles tuos cæſi?*

שמואל ב: ב

:valde mihi *fuisti jucundus* :Jonathan mi frater te super *mihi Angustia*
26 צר־לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד
ceciderunt Quomodo .mulierũ amore *præ* mihi tuus amor fuit *mirabilis*
27 נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים: איך נפלו
?*belli* *vasa* perierunt & ,fortes
גבורים ויאבדו כלי מלחמה:

CAP. II. ב

ascendã Num :dicendo ,*Domino in* David interrogavit &,hæc post fuit Et
1 ויהי אחרי־כן וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה
:David dixit &.Ascẽde:eũ ad Dominus dixitq; ?Jehudah *urbium* unam in
באחת ערי יהודה ויאמר יהוה אליו עלה ויאמר דוד
etiam & ,David illuc ascendit Et .Chebron In :dixit & ?ascendam Quò
2 אנה אעלה ויאמר חברנה: ויעל שם דוד וגם
Nabal uxor Abighail & ,Izrehelitis Achinoham ,ejus uxores duæ
שתי נשיו אחינעם היזרעלית ואביגיל אשת נבל
virum ,David fecit ascendere ,secum qui suos viros Et .Charmelitæ
3 הכרמלי: ואנשיו אשר־עמו העלה דוד איש
,Jehudah viri venerunt Et .Chebron urbibus in manserũt &:*suã domum &*
4 וביתו וישבו בערי חברון: ויבאו אנשי יהודה
:Jehudah domum super regem in David ibi unxerunt &
וימשחו־שם את־דוד למלך על־בית יהודה
sepelierunt *quòd* Ghilhad Jabes Viri :dicendo ,Davidi nunciaverũt &
ויגדו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד אשר קברו
,Ghilhad Jabes viros ad *legatos* David misit Et .Saul
5 את־שאול: וישלח דוד מלאכים אל־אנשי יביש גלעד
fecistis qui ,Domino vos Benedicti :eos ad dixit &
ויאמר אליהם ברכים אתם ליהוה אשר עשיתם
.eum sepelistis & ,Saul cum ,*vestris dominis* cum hanc misericordiam
החסד הזה עם־אדניכם עם־שאול ותקברו אתו:
ego etiam &:veritatẽ &,misericordiã vobiscum Dominus faciat nunc Et
6 ועתה יעש־יהוה עמכם חסד ואמת וגם אנכי
.hanc rem fecistis quia ,hoc bonum vobiscum faciam
אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם הדבר הזה:
est mortu⁹ quia,*virtutis filios in* estote & ,vestræ manus confortentur nunc Et
7 ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני־חיל כי־מת
regem in Jehudah domus unxerunt me etiam & :Saul vester domin⁹
אדניכם שאול וגם־אתי משחו בית־יהודה למלך
cepit ,Saul ipsi qui ,militiæ princeps Ner filius Abner Et .eos super
8 עליהם: ואבנר בן־נר שר־צבא אשר לשאול לקח
.castra eum fecit transire & ,Saul filium Isboseth
את־איש־בשת בן־שאול ויעברהו מחנים:
super & ,Izrehel *in* & ,Assuri *in* & ,Ghilhad *in* eũ fecit regnare Et
9 וימלכהו אל־הגלעד ואל־האשורי ואל־יזרעאל ועל־
quadraginta Filius .universum Israel super &,Binjamim super & ,Ephraim
10 אפרים ועל־בנימן ועל־ישראל כלה: בן־ארבעים
duobus & ,Israel super *ipsum regnando in* ,Saul filius Isboseth *annorum*
שנה איש־בשת בן־שאול במלכו על־ישראל ושתים
fuit Et .David *post fuerunt* Jehudah domus tantùm :regnavit annis
11 שנים מלך אך בית יהודה היו אחרי דוד: ויהי
domum super Chebron in rex David fuit quibus dierum numerus
מספר הימים אשר היה דוד מלך בחברון על־בית
filius Abner est egressus Et .menses sex & ,anni septem ,Jehudah
12 יהודה שבע שנים וששה חדשים: ויצא אבנר בן־
Joab Et .Ghibhon in castris de ,Saul filii Isboseth servi &,Ner
13 נר ועבדי איש־בשת בן־שאול ממחנים גבעונה: ויואב
piscinam *super* eis occurrerunt & ,sunt egressi David servi & ,Serujah filius
בן־צרויה ועבדי דוד יצאו ויפגשום על־ברכת
super illi & ,hinc piscinam *super* ii manserunt &:pariter Ghibhon
גבעון יחדו וישבו אלה על־הברכה מזה ואלה על־
nunc Surgant :Joab ad Abner Dixitque .inde piscinam
14 הברכה מזה: ויאמר אבנר אל־יואב יקומו נא
.Surgant :Joab dixitque *nostras facies ad* ludant & ,pueri
הנערים וישחקו לפנינו ויאמר יואב יקמו:

Versio VUL. LAT.

26 Doleo super te, frater mi Jonatha, decore nimis, & amabilis super amorem mulierũ. Sicut mater unicũ amat filiũ suũ, ita ego te diligebam. 27 Quo modo ceciderunt robusti, & periernt arma bellica?

CAP. II.

1 Igitur post hæc consuluit David Dominum, dicens; Num ascendã in unã de civitatib⁹ Juda? Et ait Dñs ad eum, Ascende. Dixítq; David, Quò ascendã? Et respondit ei, In Hebron. 2 Ascendit ergò David, & duæ uxores ej⁹, Achinoã Jezraelites, et Abigail uxor Nabal Carmeli. 3 Sed & viros, qui erant cum eo, duxit David singulos cum domo sua: & manserũt in oppidis Hebron. 4 Venerúntq; viri Juda, & unxerũt ibi David, ut regnaret super domũ Juda. Et nuntiatum est David, quòd viri Jabes Galaad sepelissent Saul. 5 Misit ergò David nuntios ad viros Jabes Galaad, dixítq; ad eos; Benedicti vos Dño, qui fecistis misericordiã hanc cum domino vestro Saul, & sepelîstis eum. 6 Et nunc retribuet vobis quidem Domin⁹ misericordiam & veritatem: sed & ego reddam gratiam, eò quòd fecistis verbum istud. 7 Confortentur man⁹ vestræ, et estote filii fortitudinis: licèt enim mortu⁹ sit domin⁹ vester Saul, tamen me unxit domus Juda in regem sibi. 8 Abner autem fili⁹ Ner, princeps exercitûs Saul, tulit Isboseth filium Saul, & circumduxit eum per castra, 9 Regémq; constituit sup Galaad & sup Gessuri, & sup Jezrael, & super Ephraim, & super Benjamin, & super Israel universum. 10 Quadraginta annorum erat Isboseth filius Saul, cùm regnare cœpisset super Israel, & duobus annis regnavit: sola autem domus Juda sequebatur David. 11 Et fuit numerus dierum, quos commoratus est David, imperans in Hebron super domum Juda, septem annorum, & sex mensiũ. 12 Egressúsque est Abner filius Ner, & pueri Isboseth filii Saul, de castris in Gabaon. 13 Porrò Joab filius Saruiæ, & pueri David egressi sunt, & occurrerunt eis juxta piscinam Gabaon. Et cùm in unũ convenissent, è regione sederunt: hi ex una parte piscinæ, & illi ex altera. 14 Dixitque Abner ad Joab; Surgant pueri, & ludant coram nobis. Et respondit Joab, Surgant.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

26 Ἀλγῶ ἐπὶ σοὶ ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν, ὡραιώθης μοι σφόδρα, ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ (β) ἀγάπησιν γυναικῶν. 27 Πῶς ἔπεσον δυνατοὶ, καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά;

MS.A. (β) ἀγάπην

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ ἐν κυρίῳ, λέγων, Εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων Ἰούδα; καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀνάβηθι. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποῦ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν, Εἰς Χεβρών. 2 Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ (α) Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, (β) Ἀχινάαμ ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ (γ) Καρμηλίου. 3 Καὶ οἱ (δ) ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, 4 καὶ κατῴκουν ἐν ταῖς πόλεσι Χεβρών. Καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας, καὶ χρίουσι (ε) τὸν Δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ὅτι οἱ ἄνδρες (ζ) Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἔθαψαν τὸν 5 Σαούλ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἡγουμένους (η) Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ εἶπε πρὸς (θ) αὐτοὺς Δαυὶδ, Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι (ι) ἐποιήσατε τὸ (κ) ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν, ἐπὶ Σαοὺλ τὸν χριστὸν κυρίου, καὶ ἐθάψατε αὐτὸν καὶ Ἰωνάθαν 6 τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν· καί γε ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὅτι ἐποιήσατε 7 τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς, ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν Σαοὺλ, καί γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰούδα (λ) ἐφ' ἑαυτὸν εἰς 8 βασιλέα. Καὶ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος τοῦ Σαοὺλ ἔλαβε τὸν Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς (μ) παρεμβολῆς 9 εἰς Μαναέμ, Καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδίτιν, καὶ ἐπὶ τὸν (ν) Θασιρὶ, καὶ ἐπὶ τὸν (ξ) Ἰεζραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμὶν, καὶ (ο) ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. 10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν (π) Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ οἴκου Ἰούδα, οἳ ἦσαν ὀπίσω Δαυίδ. 11 Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἃς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν οἶκον 12 Ἰούδα, ἑπτὰ ἔτη καὶ (ρ) μῆνας ἕξ. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ, καὶ οἱ παῖδες Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ ἐκ (σ) Μαναὲμ εἰς Γαβαών. 13 Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας, καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ (τ) ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν, καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην (υ) τῆς Γαβαὼν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἐκάθισαν (φ) οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν. 14 Καὶ εἶπεν (χ) Ἀβεννὴρ πρὸς Ἰωὰβ, Ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια, καὶ παιξάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ἀναστήτωσαν.

MA.S. (α) Δαυὶδ, καὶ (β) Ἀχινόομ ἡ Ἰζραηλεῖτις, (γ) Καρμηλείτου, (δ) ἄνδρες αὐτοῦ οἱ μετ' αὐτοῦ οὓς ἀνήγαγεν Δαυὶδ, ἕκαστος, (ε) ἐκεῖ τὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα τοῦ βασιλεύειν ἐπ' αὐτούς. καὶ (ζ) Εἰαβεὶς (η) Εἰαβεὶς (θ) αὐτοὺς, Εὐλογημένοι (ι) πεποιήκατε (κ) ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κύριον ὑμῶν Σαοὺλ, καὶ ἐθάψατε αὐτόν. Καὶ νῦν (λ) εἰς βασιλέα ἐφ' ἑαυτούς. Καὶ (μ) παρεμβολῆς, Καὶ (ν) Θασοὺρ, (ξ) Ἰσραὴλ, (ο) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἅπαντα. Τεσσαράκοντα (π) Εἰσβοσθαὶ (ρ) ἓξ μῆνας. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβεννὴρ (σ) Μαναὴμ (τ) ἐξήλθοσαν (υ) τῆς ἐν Γαβαὼν (φ) αὐτοὶ (χ) Ἀβεννήρ

Doleo super te, frater mi Jonathan. Speciosus fuisti mihi valdè: (o) mirificata est dilectio tua mihi super dilectionem mulierũ. 26 *27 Quomodò ceciderunt potentes, & perierunt vasa bellica?*

CAP. II.

Et factum est post hæc & interrogavit David in Domino, dicens; Si ascendam in unam civitatum Juda? Et dixit Dominus ad eum, Ascende. Et dixit David, Quo ascendam? Et dixit, In Chebron. 1 *Et ascendit illuc David in Chebron, & ambæ uxores ejus, Achinaam Jezraelites, & Abigæa uxor Nabal Carmelii,* 2 *Et viri, qui cum eo, unusquisq; & domus ejus: & habitabant in civitatibus Chebron.* 3 *Et veniunt viri Judææ, & ungunt David ibi ad regnandum super domum Juda.* 4 *Et annuntiaverunt David, dicentes; Quia viri Jabis Galaaditidis sepelierunt Saul.* *Et misit David nuntios ad duces Jabis Galaaditidis: & dixit ad eos David, Benedicti vos Domino: quoniam fecistis misericordiam hanc super dominum vestrum, super Saul christũ Domini: et sepelîstis eum, & Jonathan filium ejus.* 5 *Et nunc faciat Dominus vobiscum misericordiam, & veritatem. Et quidem ego faciam vobiscum bonum hoc: quoniã fecistis verbum istud.* 6 *Et nunc confortentur manus vestræ: et estote in filios potentes: quoniam mortuus est dominus vester Saul: et quidem me unxit domus Juda super se in regem.* 7 *Et Abenner filius Ner princeps militiæ Saul sumpsit Iebosthe filium Saul: & ascendere fecit eum è (a) castris in Manaem:* 8 *Et fecit eũ regnare in Galaaditide, et in Thasiri, et in Jezrael, et in Ephræm, & in Benjamin, & super omnem Israel.* 9 *Quadraginta annorum erat Iebosthe filius Saul, quando regnavit super Israel: et duos annos regnavit, præter domum Juda, qui erant post David.* 10 *Et facti sunt dies, quibus David regnavit in Chebron super domum Juda, septem anni, et menses sex.* 11 *Et exivit Abenner filius Ner, & pueri Iebosthe filii Saul de (b) Manaem in Gabaon.* 12 *Et Joab filius Saruia, et pueri David exierunt de Chebron: et occurrunt (c) eis super fontem Gabaon in idipsum. Et sederunt hi super fontem hinc, et hi super fontem hinc.* 13 *Et dixit Abenner ad Joab; Surgant nunc pueri, et ludant coram nobis. Et dixit Joab, Surgant.* 14

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 עקת לי עלך אחי יהונתן חביבת לי לחדא מפרשא רחמתך לי מרחימת תרתין נשין:
27 איכדין אתקטלו גבריא ואבדו מני קרבא:

ב

1 והוה בתר כן ושאיל דוד במימרא דיי למימר האסק בחדא מקרויא דבית יהודה ואמר
2 יי ליה סק ואמר דוד לאן אסק ואמר לחברון: וסליק תמן דוד ואף תרתין נשוהי
3 אחינועם דמיזרעאל ואביגיל אתת נבל דמכרמלא: וגברוהי דעמיה אסיק דוד גבר
4 ואנש ביתיה ויתיבו בקרוי חברון: ואתו גברי שבט יהודה ומשחו תמן ית דוד למהוי
5 מלכא על דבית יהודה וחויאו לדוד למימר גברי יביש גלעד דקברו ית שאול: ושלח
דוד אזגדין לות אנשי יביש גלעד ואמר להון בריכין אתון קדם יי דעבדתון חסדא הדין
6 עם רבונכון עם שאול וקברתון יתיה: וכען יעבד יי עמכון טיבו וקשוט ואף אנא אעביד
7 עמכון טבתא הדא דעבדתון פתגמא הדין: וכען יתקפן ידיכון והוו לגברין גברין ארי
8 מית רבונכון שאול ואף יתי משחו דבית יהודה למהוי מלכא עליהון: ואבנר בר נר רב
9 חילא די לשאול דבר ית איש בושת בר שאול ואעבריה למחנים: ואמלכיה על דבית
גלעד ועל דבית אשר ועל דבית יזרעאל ועל דבית אפרים ועל דבית בנימין ועל דבית
10 ישראל כולהון: בר ארבעין שנין איש בושת בר שאול כד מלך על ישראל ותרתין שנין
11 מלך ברם דבית יהודה הוו בתר דוד: והוה מנין יומיא דהוה דוד מלכא בחברון על
12 דבית יהודה שבע שנין ושתא ירחין: ונפק אבנר בר נר ועבדי איש בושת בר שאול
13 ממחנים לגבעון: ויואב בר צרויה ועבדי דוד נפקו וערעונון על ברכתא דבגבעון כחדא
14 ושרו אלין על ברכתא מכא ואלין על ברכתא מכא: ואמר אבנר ליואב יקומון כען
עולמיא ויחיכון קדמנא ואמר יואב יקומון:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Angustia est mihi super te frater mi Jehonathan, amâsti me valdè, mirabilis fuit dilectio tua mihi præ dilectione duarum uxorum. 26 Quomodo occiderunt robusti & perierunt vasa belli! 27

CAP. II.

Et fuit post hoc & rogavit David in dicto Dñi, dicendo: 1 Num ascendam in unam ex civitatib⁹ domus Jehudah? & dixit illi Dñs, Ascende: & dixit David, Quò ascendã? & dixit, Ad Hhebron. Et ascendit illuc David & 2 etiam duæ uxores ejus, Ahhinogham, quæ erat ex Izreghel, & Abigail uxor Nabal ex Charmel. Et viros ejus qui erant cum eo ascendere fecit David, 3 virum & hominem domus ejus, & sederunt in urbibus Hhebron. Et venerunt 4 viri tribus Jehuda, & unxerunt ibi David ut esset rex super [*populum*] domus Jehudah, & indicaverunt David, dicendo: Viri Jabes Gilghad sunt qui sepelierunt Saul. Et misit David nuncios ad homines Jabes Gilghad, 5 & dixit illis, Benedicti vos ante Dñm, qui fecistis misericordiam hanc cum dño vestro cum Saul, & sepelistis eum. Et nunc faciet Dñs vobiscum 6 bonitatem & veritatem, & etiam ego faciam vobiscum bonum hoc, qui fecistis verbum hoc. Et nunc fortificentur manus vestræ, & estote in viros 7 robustos, quia mortuus est dñs vester Saul, & etiam me unxerunt [*viri*] domus Jehudah, ut sim rex super eos. Et Abner filius Ner magister virtutis 8 Saul, duxit Isboseth filium Saul, & transire fecit illum ad Mahhanaim. Et regnare fecit illum super [*populum*] domus Gilghad, & super [*populum*] 9 domus Asser, & super Jezraghel, & super [*populum*] domus Ephraim, & super [*viros*] domus Binjamin, & super [*viros*] *domus* Israel omnes illos. Fili⁹ 10 quadraginta annorũ erat Isboseth fili⁹ Saul, quando regnavit super Israel, & duob⁹ annis regnavit: verùm [*viri*] dom⁹ Jehudah fuerunt post David. Et fuit numer⁹ dierum, quib⁹ fuit David rex in Hhebron super [*populum*] 11 dom⁹ Jehudah, septem anni & sex menses. Et exivit Abner fili⁹ Ner, & 12 servi Isboseth filii Saul, ex Mahhanaim ad Gibghon. Et Joab fili⁹ Zzarujah, 13 & servi David exierunt & offenderunt illos super piscinam Gibghon simul, & posuerunt [*se*] hi super piscinam hinc & hi super piscinam illinc. Et dixit Abner ad Joab, Surgant nunc adolescentes, & ludant ante nos: & dixit Joab, Surgant. 14

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܥܩܬ ܠܝ ܥܠܝܟ ܐܚܝ ܝܘܢܬܢ. ܚܒܝܒ ܗܘܝܬ ܠܝ ܛܒ. ܦܪܝܫܐ ܗܘܬ ܠܝ ܪܚܡܬܟ
27 ܡܢ ܪܚܡܬܐ ܕܢܫܐ. * ܐܝܟܢܐ ܢܦܠܘ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܒܕܘ ܡܐܢܐ ܕܩܪܒܐ. * ܦܣܘܩܐ * ܩ *
1 * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. ܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܣܩ ܠܚܕܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ
ܠܗ ܡܪܝܐ. ܣܩ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܐܝܟܐ ܐܣܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܚܒܪܘܢ. * ܘܣܠܩ ܠܬܡܢ ܕܘܝܕ
2 ܗܘ ܘܬܪܬܝܢ ܢܫܘܗܝ. ܐܚܝܢܥܡ ܕܡܢ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܐܒܝܓܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܟܪܡܠܝܬܐ. * ܘܓܒܪ
3 ܘܓܒܪܘܗܝ ܕܥܡܗ. ܐܣܩ ܕܘܝܕ ܘܐܢܫ ܒܝܬܗ. ܘܝܬܒܘ ܒܚܒܪܘܢ. * ܘܐܬܘ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ
4 ܠܡܫܚܘ ܬܡܢ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܟ ܥܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܐܢܫܐ
ܕܝܒܫ ܓܠܥܕ ܩܒܪܘ ܠܫܐܘܠ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܢܫܐ ܕܝܒܫ ܓܠܥܕ. ܘܐܡܪ
5 ܠܗܘܢ. ܡܒܪܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܕܥܒܕܬܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܗܕܐ ܥܡ ܡܪܟܘܢ. ܥܡ ܫܐܘܠ
ܘܩܒܪܬܘܢܝܗܝ. * ܘܗܫܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܥܡܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܘܩܘܫܬܐ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܐܥܒܕ
6 ܥܡܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܗܕܐ. ܕܥܒܕܬܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܗܫܐ ܢܬܚܝܠܢ ܐܝܕܝܟܘܢ ܘܗܘܘ
7 ܒܢܝ ܚܝܠܐ. ܡܛܠ ܕܡܝܬ ܡܪܟܘܢ ܫܐܘܠ. ܘܠܝ ܡܫܚܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܕܐܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ.
8 * ܘܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܫܐܘܠ. ܕܒܪ ܠܐܫܒܫܘܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܥܒܪܗ ܠܡܚܢܝܡ.
9 * ܘܐܡܠܟܗ ܥܠ ܓܠܥܕ. ܘܥܠ ܓܫܘܪ. ܘܥܠ ܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܥܠ ܐܦܪܝܡ. ܘܥܠ ܒܢܝܡܝܢ.
10 ܘܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܐܫܒܫܘܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܟܕ ܐܡܠܟ ܥܠ
11 ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ. ܒܪܡ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܗܘܘ ܒܬܪ ܕܘܝܕ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ
ܕܝܘܡܬܐ. ܕܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ ܥܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܘܫܬܐ ܝܪܚܝܢ.
12 * ܘܢܦܩ ܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܐܫܒܫܘܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܡܢ ܡܚܢܝܡ ܠܓܒܥܘܢ.
13 * ܘܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܢܦܩܘ. ܘܐܬܦܓܥܘ ܒܗܘܢ ܒܒܪܟܬܐ ܕܓܒܥܘܢ
14 ܐܟܚܕܐ. ܘܝܬܒܘ ܗܠܝܢ ܠܓܒ ܒܪܟܬܐ ܡܢ ܗܪܟܐ. ܘܗܠܝܢ ܠܓܒ ܒܪܟܬܐ ܡܢ ܗܪܟܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ
ܠܝܘܐܒ. ܢܩܘܡܘܢ ܛܠܝܐ. ܢܚܟܘܢ ܩܕܡܝܢ. ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ. ܢܩܘܡܘܢ.

* Angor propter te frater mi Jonathan: dilect⁹ eras mihi valdé: ſingularis erat mihi amor tuus magis quàm amor mulierum. 26

Quomodo occubuerunt heroes, & perierunt inſtrumenta bellica? 27

CAP. II.

Deinde factū eſt ut conſuleret David Dominum, dicerétque; Num aſcendam ad unā ex civitatibus Juda? Reſpondit ei Dn̄s, Aſcende. Dixítque David, Quò aſcendam? Cui reſpondit, In Hebronem. 1

Aſcendit itaque illuc David, ipſe & duæ uxores ejus, Ahineem Jezraelitis, & Abigal uxor Nabalis Carmelitæ. 2

Cum Davide erant etiam viri ſui, aſcendítque David cum gente domûs ſuæ, & habitaverunt in Hebrone. 3

Quò venientes homines Juda ad ungendum illic Davidem ut regnaret ſuper domum Juda, nuntiârunt Davidi, & dixerunt ad eum quòd cives Jabes Gelaad ſepelîſſent Saulem. 4

Mittens ergò David legatos ad cives Jabes Gelaad, dixit ad eos; Benedicti ſitis à Domino, quòd tale beneficiū exhibueritis domino veſtro Sauli, ſepeliendo eum. 5

Et nunc præſtet vobis Dominus beneficium & juſtitiam: quin ego etiam tale beneficium rependā vobis, quòd rem hanc feceritis. 6

Cæterū confirmentur manus veſtræ, & eſte ſtrenui, quoniam *licèt* mortu⁹ ſit dominus veſter Saul, me tamen unxerunt filii Juda ut regnarem ſuper eos. 7

Abner autem filius Ner, princeps militiæ Saulis, ductū Iſbeſol filium Saulis tranſtulit in Mahanim, 8

Et regem conſtituit ſup Gelaad & ſuper Geſſur, & ſuper Jezrael, & ſuper Aphrem, & ſuper Benjamen, denique ſuper univerſum Iſraelem. 9

Quadraginta natus erat annos Iſbeſol filius Saulis quando regnavit ſuper Iſraelem, & duobus annis regnavit: Verū familia Juda ſectati ſunt Davidē. 10

Fuítque numerus dierum quibus David manſit rex in Hebrone ſuper familiam Juda, ſeptem annorum & ſex menſium. 11

Deinde egreſſus Abner filius Ner cum ſervis Iſbeſol filii Saulis, è Mahanim ad Gebaon; 12

Joab etiam fili⁹ Suriæ, & viri Davidis egreſſi, concurrerunt unà cum juvenibus in Gebaon: cúmque conſediſſent hi juvenes hinc, & illi juvenes inde, 13

Dixit Abner ad Joabum, Conſurgant pueri, ludántque coram nobis. Dixit Joab, Conſurgant. 14

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * ضاقت بي عليك يا اخي يوناثان * كنت حبيبا لي جدا * مقرون كانت محبتك عندي * افضل
27 من محبة النسوان * كيف سقط الجبارون * وبادت ادوات الحرب * الفصل الثاني *
1 * وكان بعد ذلك سال داود الرب وقال اصعد الي واحدة من قرا يهودا * فقال له الرب * اصعد *
2 فقال داود * اين اصعد * فقال له * الي حبرون * وصعد هنالك داود وكلتا نسوانه * احينعام التي
3 من ايزرعال * وابيغال امراة نابال الكرملي * وداود ورجاله صعدوا معه واهل بيته * فاقاموا
4 في حبرون * واتي اناس يهودا ليمسحوا هنالك داود ملكا على بني يهودا وقالوا له ان اهل
5 يابيس جلعاد قبروا ساوول * فبعث داود رسلا الي اهل يابيس جلعاد وقال لهم * بارك الله
6 عليكم حين صنعتم خيرا بسيدكم ساوول * حين قبرتموه * فالان يصنع الرب بكم خيرا
7 واحسانا * وانا ايضا فاصنع بكم معروفا * حين عملتم هذا العمل * والان فلتقوي ايديكم
8 وكونوا اهل قوة * لانه قد مات ساوول سيدكم * ولي مسح بنو يهودا لاملك عليهم * فاما ابنار
9 بن نار صاحب حربة ساوول * اخذ اشباشول بن ساوول * فانفذه الي محنين * وملكه على جلعاد
10 وعلي جاسور وعلي ايزرعيل * وعلي افريم * وعلي بنيامين * وعلي جميع اسرايل * ابن اربعين سنة
كان اشباشول بن ساوول حين ملك على اسرايل * وسنتين اثنتين ملك * الا ان بيت يهودا كانوا
11 في اثر داود * وكان عدد الايام التي ملك داود بحبرون على بيت يهودا * سبع سنين وستة اشهر
12 13 * وخرج ابنار بن نار وعبيد اشباشول بن ساوول من محنين الي جبعون * ويواب بن صوريا صاحب
جيش داود ورجال داود خرجوا * فالتقوا الغلمان في جبعون جميعا * فجلس هولاء الغلمان ناحية
14 وهولاء الغلمان ناحية * فقال ابنار ليواب * ليقم الغلمان ليلعبوا قدامنا * فقال يواب يقوموا

Doleo causâ tui, O mi frater Jonathan: eras mihi dilectus admodúm: peculiaris erat apud me amor tuus pluſquam amor mulierum. 26

Quomodò corruerunt gigantes, et perierunt inſtrumenta bellica? 27

CAP. II.

Contigit poſteà ut conſulente Dominum Davide ac dicente, Aſcendámne ad aliquam ex civitatibus Juda? diceret ad eum Dominus, Aſcende: et dicente Davide, Quò aſcendam? diceret ad eum, Ad Hebron. 1

Aſcendit itaque illuc David et ambæ uxores ejus, Achinoam quæ erat ex Jezraele, et Abigal uxor Nabalis Carmelitæ. 2

Cum Davide aſcenderunt etiam viri ejus, & domeſtici ejus, moratique ſunt in Hebron: 3

Et venientes homines Juda ut ungerent ibi Davidem regem ſuper filios Juda, dixerunt ad eum quòd cives Jabis Galaad ſepelîſſent Saulem. 4

Quamobrèm miſſis David nuntiis ad cives Jabis Galaad, dixit ad eos; Benedicat vos Deus, quòd exercueritis beneficium erga dominum veſtrum Saulem, ſepelientes eum. 5

Et Dominus igitur exerceat erga vos benignitatem & gratiam; quin etiam ego beneficiis vos proſequar, quòd tale opus præſtiteritis. 6

Et nunc roborentur manus veſtræ, et forti ſitis animo: nam mortuo Saule domino veſtro, me unxerunt filii Juda ut regnem ſuper eos. 7

Verùm Abner filius Ner ſariſſophorus Saulis, aſſumptum Isbeſol filium Saulis, traduxit in Mahanin, 8

Et regem conſtituit illum ſuper Galaad, & ſuper Geſſur, & ſuper Jezraelem, & ſuper Ephraim, & ſuper Benjamin, & ſuper univerſum Iſraelem. 9

Quadraginta annos natus erat Isbeſol filius Saulis quando regnavit ſuper Iſraelem, et biennio regnavit. Attamen domus Juda inſtiterunt veſtigiis Davidis: 10

Fuitque numerus dierum quibus David regnavit in Hebron ſuper domum Juda, ſeptem annorū et ſex menſium. 11

Interim Abnero filio Ner, et ſervis Isbeſol filii Saulis è Mahanin ad Gabaon egreſſis; 12

Joabo quoque filio Suriæ, duce exercitûs Davidis, et viris Davidis exeuntibus, & adoleſcentibus in Gabaon ſimul coïncidentibus; conſtiterunt hi adoleſcentes ab una parte, illi verò adoleſcentes ab altera parte. 13

Dixitque Abner ad Joab, Surgant adoleſcentes ad ludendum coram nobis: et dixit Joab, Surgant. 14

שמואל ב : ב

,Binjamin duodecim ,numero in transierunt & ,surrexerunt Et
15 ויקמו ויעברו במספר שנים עשר לבנימן
.David servis ex duodecim & : Saul filio Isboseth &
ולאיש־בשת בן־שאול ושנים עשר מעבדי דוד :
,sui *socii* latus in suus gladius & ,sui *socii* caput *in* *vir* apprehenderunt Et
16 ויחזקו איש בראש רעהו וחרבו בצד רעהו
,Hassurim Chelcath ipsum locum vocavit & : pariter ceciderunt &
ויפלו יחדו ויקרא למקום ההוא חלקת הצרים
valde usque durum prælium fuit Et .Ghibhon in qui
17 אשר בגבעון : ותהי המלחמה קשה עד־מאד
servorum *facies ad* Israel viri & ,Abner est cæsus & : illa die in
ביום ההוא וינגף אבנר ואנשי ישראל לפני עבדי
,Abisai & ,Joab ; Serujah filii tres ibi erant Et .David
18 דוד : ויהיו שם שלשה בני צרויה יואב ואבישי
, *capreorum* unus sicut suis pedibus in levis Hazael & : Hazael &
ועשהאל ועשהאל קל ברגליו כאחד הצבים
non & ; Abner *post* Hazael est persecutus Et .agro in qui
19 אשר בשדה : וירדף עשהאל אחרי אבנר ולא־
.Abner *posterioribus de sinistram* *super &* ,*dexteram super* eundo declinavit
נטה ללכת על־הימין ועל־השמאל מאחרי אבנר :
: dixit & ? Hazael *hic* *tu* *Num* : ait & ,se post Abner respexit Et
20 ויפן אבנר אחריו ויאמר האתה זה עשהאל ויאמר
,tuam dexteram *super* *tibi* Declina : Abner illi Dixitque .*Ego*
21 אנכי : ויאמר לו אבנר נטה לך על־ימינך
cape & , pueris è unum tibi apprehende & ,tuam sinistram *super* vel
או על־שמאלך ואחז לך אחד מהנערים וקח־
.ejus *posterioribus* à declinare Hazael noluit & :ejus *vestem mutatoriã* tibi
לך את־חלצתו ולא־אבה עשהאל לסור מאחריו :
tibi Recede : Hazael ad dicere Abner adhuc addidit Et
22 ויסף עוד אבנר לאמר אל־עשהאל סור לך
meas facies levabo quomodo & ?terrã in te percutiã quid ut :*meis posteriorib⁹* à
מאחרי למה אככה ארצה ואיך אשא פני
Abner eum percussit & : recedere renuit Et ? tuum fratrem Joab ad
23 אל־יואב אחיך : וימאן לסור ויכהו אבנר
: ipsius *posterioribus* à lancea est egressa & : *quintam ad* lanceæ *posterioribus in*
באחרי החנית אל־החמש ותצא החנית מאחריו
ad *veniens* omnis ,fuit & : *se subter* est mortuus & ,ibi cecidit &
ויפל־שם וימת תחתו ויהי כל־הבא אל־
subsistebant & ,fuerat mortuus & ,Hazael *ibi* *ceciderat* *quo* , locum
המקום אשר־נפל שם עשהאל וימת ויעמדו :
: *est ingressus* Sol & : Abner *post* Abisai & ,Joab sunt persecuti Et
24 וירדפו יואב ואבישי אחרי אבנר והשמש באה
via Ghiach *facies* *super* qui ,Ammah Ghibhah ad usque venerũt ipsi &
והמה באו עד־גבעת אמה אשר על־פני־גיח דרך
,Abner post Binjamin filii sunt congregati Et .Ghibhon deserti
25 מדבר גבעון : ויתקבצו בני־בנימן אחרי אבנר
.unius collis *capite* *super* steterunt & : unum *globum* in fuerunt &
ויהיו לאגדה אחת ויעמדו על ראש־גבעה אחת :
? gladius *peredet victoriam ad* Num : ait & ,Joab ad Abner clamavit Et
26 ויקרא אבנר אל־יואב ויאמר הלנצח תאכל חרב
non quo usque & ? novissimo in sit amaritudo quòd nôsti nonne
הלוא ידעתה כי־מרה תהיה באחרונה ועד־מתי לא־
: Joab Dixitque ? *suorũ fratrũ posterioribus de redeundũ ad* populo dices
27 תאמר לעם לשוב מאחרי אחיהם : ויאמר יואב
ascendisset manè *à* tunc quia ,fuisses locutus nisi quia ,Deus Vivit
חי האלהים כי לולא דברת כי אז מהבקר נעלה
,buccina *in* Joab clanxit Et .*sui fratris posterioribus* à *vir* ,populus
28 העם איש מאחרי אחיו : ויתקע יואב בשופר
, Israel post ultrà sunt persecuti non & ,populus omnis *steterunt* &
ויעמדו כל־העם ולא־ירדפו עוד אחרי ישראל
.*pugnandum ad* ultrà addiderunt nec
ולא־יספו עוד להלחם :

Versio VULG. LAT.

15 Surrexerunt ergò, & transierũt numero duodecim de Benjamin, ex parte Isboseth filii Saul, & duodecim de pueris David. 16 Apprehensóque unusquisq; capite comparis sui, defixit gladium in lat' contrarii, & ceciderunt simul: vocatúmque est nomen loci illius, Ager robustorum, in Gabaon. 17 Et ortum est bellum durum satis in die illa: fugatúsque est Abner, & viri Israel, à pueris David. 18 Erant autem ibi tres filii Saruiæ, Joab, & Abisai, & Asael: porrò Asael cursor velocissimus fuit, quasi unus de capreis quæ morantur in sylvis. 19 Persequebatur autem Asael Abner, & non declinavit ad dexteram neque ad sinistram omittens persequi Abner. 20 Respexit itaque Abner post tergum suum, & ait; Túne es Asael? Qui respondit, Ego sum. 21 Dixítque ei Abner; Vade ad dexteram, sive ad sinistram, & apprehende unum de adolescentibus, & tolle tibi spolia ejus. Noluit autem Asael omittere quin urgeret eum. 22 Rursúmque locutus est Abner ad Asael; Recede, noli me sequi, ne compellar confodere te in terram, & levare non potero faciem meam ad Joab fratrem tuum. 23 Qui audire contempsit, & noluit declinare: percussit ergò eum Abner aversâ hastâ in inguine, & transfôdit, & mortuus est in eodem loco: omnésque qui transibant per locum illum, in quo ceciderat Asael, & mortu⁹ erat, subsistebãt. 24 Persequentibus autem Joab & Abisai fugientem Abner, Sol occubuit: & venerunt usque ad Collem aquæ ductûs, qui est ex adverso vallis itineris deserti in Gabaon. 25 Congregatíque sunt filii Benjamin ad Abner: & conglobati in unum cuneũ, steterunt in summitate tumuli unius. 26 Et exclamavit Abner ad Joab, & ait; Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet? an ignoras quòd periculosa sit desperatio? usquequò non dicis populo ut omittat persequi fratres suos? 27 Et ait Joab; Vivit Dominus, si locutus fuisses, manè recessisset populus persequens fratrem suũ. 28 Insonuit ergò Joab buccinâ, et stetit omnis exercitus, nec persecuti sunt ultrà Israel, neque iniêre certamen.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων Βενιαμὶν δώδεκα τῶν (ɫ) Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ, καὶ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων Δαυίδ. 16 Καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ μάχαιρα αὐτοῦ (ω) εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ πίπτουσι κατὰ τὸ αὐτό. καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μερὶς τῶν ἐπιβούλων, ἥ ἐστιν ἐν Γαβαών. 17 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ἔπταισεν Ἀβεννὴρ καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐνώπιον (α) παίδων Δαυίδ. 18 Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ (β) Σαρουίας, Ἰωὰβ, καὶ (γ) Ἀβεσσὰ, καὶ Ἀσαήλ. καὶ Ἀσαὴλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, (δ) ὡσεὶ μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ. 19 Καὶ κατεδίωξεν Ἀσαὴλ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ πορεύεσθαι (ε) εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς (ζ) ἀριστερὰ κατόπισθεν Ἀβεννήρ. 20 Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβεννὴρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ (η) σὺ εἶ αὐτὸς Ἀσαήλ; καὶ (θ) εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. 21 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννὴρ, Ἔκκλινον σὺ (ι) εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ κάτασχε σεαυτῷ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ λάβε σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀσαὴλ ἐκκλῖναι ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ. 22 Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀβεννὴρ λέγων τῷ Ἀσαήλ, Ἀπόστηθι ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· καὶ πῶς ἀρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ; 23 Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; (κ) ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου. καὶ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποστῆναι. καὶ τύπτει αὐτὸν Ἀβεννὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν ψόαν, καὶ (λ) διεξῆλθε τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πίπτει ἐκεῖ καὶ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ἀσαὴλ καὶ ἀπέθανε, καὶ ὑφίστατο. 24 Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ καὶ Ἀβεσσὰ ὀπίσω Ἀβεννήρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνε. καὶ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ (μ) Ἀμμὰν, ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Γαῒ, ὁδὸν ἔρημον Γαβαών. 25 Καὶ συναθροίζονται (ν) οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν οἱ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός. 26 Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννὴρ Ἰωὰβ, καὶ εἶπεν, Μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται (ξ) ἡ ῥομφαία; ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ ἀποστρέφειν ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν; 27 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ πρωΐθεν (ο) ἀνέβη ἂν ὁ λαὸς ἕκαστος κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 28 Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ τῇ σάλπιγγι, καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν.

15 Et surrexerunt, & transierunt in numero de pueris Benjamin duodecim ex eis qui erant Iebosthe filii Saul, & duodecim de pueris David. 16 Et apprehenderunt unusquisq; manu caput proximi sui: & gladius ejus in costam proximi sui, & cadunt pariter. Et vocatum est nomen loci illius, Portio (d) irruentium, quæ est in Gabaon. 17 Et factum est prælium durum, ut cùm maximè, in die illa. Et cecidit Abenner, & viri Israel coram pueris David. 18 Et fuerunt ibi tres filii Saruia, Joab, & Abessa, & Asael. Et Asael levis pedibus suis, tanquam una caprea in campo. 19 Et persequutus est Asael post Abenner; & non declinavit eundo in dextra neq; in sinistra post Abenner. 20 Et inspexit Abenner in posteriora sua, & dixit; Si tu es ipse Asael? Et dixit, Ego sum. 21 Et dixit ei Abenner; Declina tu in dextra aut in sinistra, & apprehende tibi unum puerorum, & sume tibi armaturam ejus. Et noluit Asael declinare à post ipsum. 22 Et adjecit adhuc Abenner dicens ipsi Asael; Recede à me, ut non percutiam te in terram: & quomodò levabo faciem meã erga Joab? 23 (e) Et ubi sunt hæc? reverte ad Joab fratrem tuum. Et noluit recedere. Et percutit eum Abenner in posteriore parte lanceæ in inguine: & transiit lancea ex posterioribus ejus, & cadit ibi, et moritur (f) sub se. Et factum est, omnis qui veniebat ad locum, ubi ceciderat ibi Asael, et mortuus erat; et subsistebat. 24 Et persequutus est Joab et Abeßa post Abenner: et Sol occidebat. Et ipsi intraverunt usq; ad collem Amman, qui est super faciem Gai, viam desertum Gabaon. 25 Et congregantur filii Benjamin, qui post Abenner, et facti sunt in (g) concursum unum, et steterunt super caput collis unius. 26 Et vocavit Abenner Joab, et dixit; Nunquid ad (h) victoriam comedet gladius? Nonne scis quia amara (i) erunt in novissimis? et usquequò non dices populo reverti à post fratres (k) nostros? 27 Et dixit Joab; Vivit Dominus, quia, nisi locutus esses, quia tunc à mane ascendisset populus, unusquisq; post fratrem suum. 28 Et clanxit Joab tubâ: et recesserunt omnis populus, et non sunt persequuti post Israel: et non adjecerunt ultrà pugnare.

MS.A. (ɫ) Ἰεβοσθαὶ (ω) εἰς πλάγιον τοῦ (α) τῶν παίδων (β) Σαρουίας, (γ) Ἀβισαὶ, (δ) ὡς ἡ μία (ε) εἰς τὰ δεξιὰ (ζ) τὰ ἀριστερὰ (η) σὺ αὐτός; (θ) εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ (ι) εἰς δεξιὰ (κ) ἀπόστρεφε (λ) ἐξῆλθε (μ) Ἀμμὰ, (ν) υἱοὶ Βενιαμεὶν (ξ) ῥομφαία; ἢ (ο) ἀνέβη ὁ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וקמו ועברו במנין תרי עסר מדבית בנימן ומדאיש בשת בר שאול ותרי עסר מעבדי
16 דוד : ואתקיפו גבר בריש חבריה וחרביה בסטר חבריה ונפלו כחדא וקרא לאתרא
17 ההוא אחסנת קטיליא די בגבעון : והוה קרבא תקיף עד לחדא ביומא ההוא ואתבר
18 אבנר ואנשי ישראל קדם עבדי דוד : והוו תמן תלתא בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל
19 ועשהאל קליל ברגלוהי כחדא מן טביא די בחקלא : ורדף עשהאל בתר אבנר ולא
20 אתפני למיזל על ימינא או על סמלא מבתר אבנר : ואתפני אבנר בתרוהי ואמר האת
21 דין עשהאל ואמר אנא : ואמר ליה אבנר אתפני לך על ימינך או על סמלך ואיחוד לך
22 חד מעולמיא וסב לך ית זרזיה ולא אבה עשהאל למזר מבתרוהי : ואוסיף עוד אבנר
למימר לעשהאל זור לך מבתרי למה אקטלנך וארמנך לארעא ואיכדין אזקוף אפי
23 ואחמי ליואב אחוך : ולא אבא למזר ומחהי אבנר באחורי מורניתא בסטר ירכיה
ונפקת מורניתא מאחורוהי ונפל תמן ומית באתריה והוה כל דאתי לאתרא דנפל
24 תמן עשהאל ומית וקימין : ורדפו יואב ואבישי בתר אבנר ושמשא עלת ואנון מטו עד
25 גבעת אמתא די על אפי גיח אורח מדברא דגבעון : ואתכנישו בני בנימן בתר אבנר
26 והוו לסיעא חד וקמו על ריש רמתא חדא : וקרא אבנר ליואב ואמר הלאפרש תקטול
חרבא הלא ידעתא ארי מרירא תהי בסופא ועד אימתי לא תימר לעמא למתב מבתר
27 אחיהון : ואמר יואב קים הוא יי ארי אלולפון מללתא ארי בכין פון מעדן צפרא אסתלק
28 עמא גבר מבתר אחוהי : ותקע יואב בשופרא וקמו כל עמא ולא רדפו עוד בתר ישראל
ולא אוסיפו עוד לאגחא קרבא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

15 Et surrexerunt & transierunt in numero duodecim ex [*populo*] dom⁹ Binjamin, & ex [*populo*] Isboseth filii Saul, & duodecim ex servis David. 16 Et invaluerunt quisq; in caput socii sui, & gladi⁹ cujusq; in latere socii sui, & *ceciderunt* simul, & vocavit locum illum, Hæreditatem occisorum, quæ est in Gibghon. 17 Et fuit bellum validum usq; nimis in die illa, & fract⁹ est Abner & homines Israel ante servos David. 18 Et fuerunt ibi tres filii Szarujah, Joab & Abissai, & Ghassahel: & Ghassahel erat levis in pedibus suis, ut una de capreis quæ sunt in agro. 19 Et secut⁹ est Ghassahel post Abner, & non deflexit ut iret super dextram *aut* super sinistram de-post Abner. 20 Et conversus est Abner retro se, & dixit, Num tu es ille Ghassahel? & dixit, Sum. 21 Et dixit illi Abner, Verte te super dextram tuam, aut super sinistram tuam, & determina tibi unum ex adolescentib⁹, et accipe arma ej⁹: et noluit Ghassahel recedere de-post illum. 22 Et addidit Abner dicere ad Ghassahel, Converte te de-post me: quare occidam te & projiciam te in terram, & quomodo levabo faciem meam, & ostendar Joab fratri tuo? 23 Et noluit recedere: & percussit eum Abner in posteriorib⁹ hastæ, in latere fœmoris ej⁹, & exivit hasta à tergo illius, & cecidit ibi, & mortu⁹ est in loco suo: & *fuit* omnes qui veniebant ad locum in quo cecidit Ghassahel, & mortu⁹ est, & subsistebant. 24 Et secuti sunt Joab & Abissai post Abner, & Sol occubuit, & ipsi attigerunt usq; ad collem Amtha qui est super facies Giahh, via deserti Gibghon. 25 Et congregati sunt filii Binjamin post Abner, & fuerunt in cœtum unum, & steterunt super caput jugi unius. 26 Et clamavit Abner ad Joab, & dixit, Num quid ad separationem occîdet gladius? nónne nôsti quòd amaritudo erit in fine? & usq; quò non dices populo ut redeat de-post fratres suos? 27 Et dixit Joab, Permanet ipse Dn̄s, quia nisi locutus esses quòd tunc fortè à tempore auroræ ascendisset vir de-post fratrem suum. 28 Et clanxit Joab in cornu, & steterunt omnis populus, et non secuti sunt amplius post Israel, et non addiderunt amplius congredi *bello*.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܡܘ ܘܥܒܪܘ ܒܡܢܝܢܐ. ܬܪܥܣܪ ܕܒܢܝܡܝܢ ܕܐܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܘܬܪܥܣܪ ܡܢ ܓܒܪ̈ܐ 15
ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܚܕܘ ܐܢܫ ܒܪܫ ܚܒܪܗ. ܘܣܝܦܗ ܠܘܬ ܓܢܒ ܚܒܪܗ. ܘܢܦܠܘ ܐܟܚܕܐ. ܘܩܪܘ 16
ܠܐܬܪܐ ܗܘ. ܚܩܠܐ ܕܨܪܢ ܕܒܓܒܥܘܢ. * ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ ܥܫܝܢ ܛܒ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܬܬܒܪ 17
ܐܒܢܝܪ ܘܓܒܪ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܩܕܡ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. * ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܒܢ̈ܝ ܨܪܘܝܐ 18
ܝܘܐܒ. ܘܐܒܝܫܝ. ܘܥܣܗܐܝܠ. ܘܥܣܗܐܝܠ ܩܠܝܠ ܗܘܐ ܒܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܛܒܝ̈ܐ
ܕܒܡܕܒܪܐ. * ܘܪܕܦ ܥܣܗܐܝܠ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܠܡܐܙܠ. ܠܐ ܠܝܡܝܢܐ. ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ 19
ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. * ܘܐܬܦܢܝ ܐܒܢܝܪ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܐܡܪ. ܐܢܬ ܗܘ ܥܣܗܐܝܠ. ܘܐܡܪ. 20
ܐܢܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܢܝܪ. ܣܛܝ ܠܟ ܐܘ ܠܝܡܝܢܟ. ܐܘ ܠܣܡܠܟ. ܘܐܚܘܕ ܠܟ ܚܕ 21
ܡܢ ܛܠܝ̈ܐ. ܘܣܒ ܠܟ ܙܝܢܗ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܥܣܗܐܝܠ ܕܢܣܛܐ ܡܢ ܒܬܪܗ. * ܘܐܘܣܦ ܬܘܒ ܐܒܢܝܪ 22
ܠܡܐܡܪ ܠܥܣܗܐܝܠ ܕܢܣܛܐ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܐܡܪ. ܣܛܝ ܠܟ ܡܢ ܒܬܪܝ. ܕܠܐ ܐܡܚܝܟ
ܘܐܪܡܝܟ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܝܟܢܐ ܐܙܩܘܦ ܐܦܝ. ܘܐܚܙܐ ܒܐܦܘ̈ܗܝ ܕܝܘܐܒ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܣܛܝܘ. 23
ܘܡܚܝܗܝ ܐܒܢܝܪ ܒܥܘܩܒܐ ܕܪܘܡܚܗ ܥܠ ܚܕܝܗ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܢܦܠ ܬܡܢ
ܘܡܝܬ ܥܠ ܕܘܟܬܗ. ܘܟܠ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܠܘܬ ܕܘܟܬܐ ܗܝ ܕܢܦܠ ܬܡܢ ܥܣܗܐܝܠ. ܩܐܡ ܗܘܐ.
* ܘܩܡܘ ܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ. ܘܪܕܦܘ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. ܫܡܫܐ ܥܪܒ. ܘܗܢܘܢ ܐܬܘ ܠܓܒܥܬܐ 24
ܕܝܡܐ ܕܩܕܡ ܓܝܚ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ ܕܓܒܥܘܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܒܢ̈ܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܬܪ 25
ܐܒܢܝܪ. ܘܗܘܘ ܓܘܕܐ ܚܕ. ܘܩܡܘ ܥܠ ܪܫ ܪܡܬܐ ܚܕܐ. * ܘܩܪܐ ܐܒܢܝܪ ܠܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ 26
ܠܥܠܡ ܬܐܟܘܠ ܚܪܒܐ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܡܪܝܪܬܐ ܗܘܬ ܠܚܪܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܠܐ
ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܥܡܐ ܕܢܗܦܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪ ܐܚ̈ܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܐܠܘ 27
ܕܡܠܠܬ. ܐܠܐ ܡܢ ܨܦܪܐ ܗܘܐ ܡܬܦܪܫ ܥܡܐ. ܟܠܢܫ ܡܢ ܒܬܪ ܐܚܘܗܝ. * ܘܩܥܐ 28
ܝܘܐܒ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܠܐ ܪܕܦܘ ܬܘܒ ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܐܘܣܦܘ
ܬܘܒ ܠܡܩܪܒܘ.

* Conſurrexerunt itaque, & tranſierunt *certo* numero, *nempe* duodecim Benjaminitæ de *gente* Iſbeſol filii Saulis, & duodecim ex viris Davidis: 15
Et apprehenſo quilibet capite ſocii ſui, gladióque ſuo lateri ſocii ſui impoſito, ſimul occubuerunt: & vocaverunt locum illum, Agrum Saran, qui eſt in Gebaon. 16
Eodem die factum eſt prælium atrociſſimum, & confracti fuerunt Abner & viri Iſraelitæ coram ſervis Davidis. 17
Illic aderant tres filii Suriæ, Joab & Abiſai, & Aſael: Aſael autem cùm eſſet velox pedibus ſuis velut unus è cervis qui ſunt in deſerto, 18
Perſecutus eſt Aſael Abnerum, neque deflectebat à veſtigiis Abneri ut iret ad dexteram aut ad ſiniſtram. 19
Abner interim retrò verſus ait illi, Túne es ille Aſael? Ego ſum, inquit. 20
Dixit ad eum Abner, Diverte ad dexteram aut ad ſiniſtram tuam, & apprehendens unum ex pueris tolle tibi ejus arma. Sed renuente Aſaele divertere à veſtigiis ejus, 21
Rurſum dixit Abner ad Aſaelem ut diverteret à veſtigiis ſuis: ait enim illi, Deflecte à veſtigiis meis, ne te percutiam & humi ſternam: quomodo autem frontem attollerem & reſpicerem Joabum fratrem tuum? 22
Verùm cùm renueret deflectere, percuſſit eum Abner caudâ haſtæ ſuæ ſuper pectus ejus, ita ut exiret à tergo ipſius, corruerétque illic, & moreretur ſuper locum ſuum: & quicunque veniebat ad locum illum ubi corruerat Aſael, conſiſtebat. 23
Conſurgentes ergò Joab & Abiſai, perſecuti ſunt Abnerū, cúmque ſol occumberet pervenerunt ad Gebaath maris quod eſt ante Gih, in via deſerti Gebaon. 24
Tunc congregaverunt ſe Benjaminitæ poſt Abnerum, & in unum cuneum convenientes, ſteterunt ſupra verticem cujuſdam collis. 25
Et vocans Abner Joabum, dixit; An in perpetuum trucidabit gladius? ignoras acerbè tandem rem ſucceſſurā: quouſque non dices populo ut recedat à perſequendo fratres ſuos? 26
Dixit Joab, Vivit Dominus, niſi locutus fuiſſes, proculdubiò cras manè ſeparâſſem populum, quemque à perſequendo fratrem ſuum. 27
Cecinit ergò Joab buccinâ, ſubſtitítque totus populus, & non eſt ultrà perſecutus Iſraelitas, nec ultrà pugnavit. 28

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وقاموا وجاروا بالعدد اثنا عشر من بنيامين لاسباسول بن شاوول * واثنا عشر من رجال داود *
16 * واخذ كل انسان براس صاحبه * وسيفه في جنب صاحبه * فسقطوا جميعا * ودعوا ذلك المكان حقل
17 صدان التي في جبعون * وكان قتالا عظيما في ذلك اليوم * وانكسر ابنار بن نار ورجال اسرايل
18 قدام عبيد داود * وكان هناك ثلثة بني صوريا * يواب صاحب جيش داود * وابيساي * وعسايل *
19 وعسايل كان سريعا في احضار كواحد من ظبي القفر * فطرد عسايل وراء ابنار ولم يعدل
20 ليذهب يمينا ولا شمالا من خلف ابنار * والتفت ابنار وابصره * فقال له * انت هو هذا عسايل *
21 فقال له انا هو * فقال له ابنار * اعدل اليك يمينا او شمالا * وخذ لك واحدا من الغلمان خذ
22 سلاحه * فلم يرد عسايل ان يرتد من وراه * فقال له * اعدل من ورايي لئلا اضربك والقيك على
23 الارض * وكيف ارفع وجهي * فانظر وجه يواب اخيك * ولم يحب يميل * فضربه ابنار بطرف
الرمح على صدره * فخرج من خلفه * وسقط هناك ومات على مكانه * وكل من كان ياتي ذلك
24 المكان الذي سقط هناك عسايل * كان يقف * فقام يواب وابيساي * فطردا وراء ابنار * والشمس
25 تغرب وهم قد بلغوا جبعة البحر الذي قدام جيح * في طريق قفر جبعون * واجتمع بنو بنيامين
26 وراء ابنار * فكانوا عصابة واحدة * فقاموا على راس رابية * ودعا ابنار ليواب * فقال للدهر يقتل
السيف * اما تعلم انها مرارة تكون اخيرا * حتى متى لا تقول للشعب يرجعوا من وراء اخوتهم *
27 * فقال يواب * حي هو الرب * لولا انك تكلمت * حقا ما كنت افرق الشعب رجلا من وراء
28 اخيه حتى الصباح * وصرخ يواب بالبوق * فقام جميع الشعب * ولم يطردوا ايضا وراء اسرايل *
ولم يعودوا ايضا للقتال *

* *Surgentes ergò tranſierunt* pari *numero, duodecim ex Benjamin, ad Iſbeſol filium Saulis* attinentes, *& duodecim è viris Davidis:* 15
* *Et apprehenſo quiſque capite proximi ſui, enſéque ſuo in latus proximi ſui* infixo, *conciderunt ſimul: & vocaverunt locum illum, Agrum Saddan, qui extat in Gabaon.* 16
Factúmque eſt prælium acerrimum eo die, & profligatus fuit Abner filius Ner cum viris Iſraelis ante ſervos Davidis. 17
Aderant autem ibi tres filii Suriæ, Joab imperator exercitûs Davidis, & Abiſai & Aſael: atque Aſael curſu celer quaſi unus caprearum ſylveſtrium. 18
Et *inſecutus eſt Aſael Abnerum, nequaquam declinans ad eundum dextrorſum aut ſiniſtrorſum à tergo Abneri.* 19
Converſus autem Abner, eumque videns, ait illi, Túne es ille Aſael? Dixit ad eum, Ego ſum. 20
Ait illi Abner, Declina dextrorſum aut ſiniſtrorſum, & accipe tibi aliquem ex adoleſcentibus, ejuſque arma tolle: at noluit Aſael deflectere à tergo ipſius. 21
Rurſus dixit ad eum, Declina à tergo mei, ne te percutiam, humique proſternam; quomodò verò attollerem vultum meum, & aſpicerem vultum Joabi fratris tui? 22
Sed cùm declinare nollet, percuſſit eum Abner extremitate lanceæ in pectore ipſius, ita ut emergeret à tergo ipſius, caderétque illic, & moreretur in loco ſuo: & quicunque veniebat ad locum illum ubi ceciderat Aſael, conſiſtebat. 23
Surgentes autem Joab & Abiſai inſecuti ſunt Abnerum, & occumbente ſole pervenerunt ad Gabaath maris quod eſt è regione Gih, in via deſerti Gabaon. 24
Congregatique Benjaminitæ poſt Abnerum, & in agmen unum coeuntes, ſteterunt ſupra verticem collis. 25
Unde inclamans Abner Joabum, dixit; An perpetuò occîdet gladius? an neſcis amaritudinem tandem ſecuturam? quouſque non præcipies populo ut avertantur ab inſectandis fratribus ſuis? 26
Dixit Joab, Vivit Dominus, niſi locutus fuiſſes, certiſſimè nequaquam retraxiſſem populum, quemque ab inſectatione fratris ſui, uſque ad matutinum. 27
Clangente igitur Joabo buccinâ, conſtitit univerſus populus, et nec ſunt ampliùs perſecuti Iſraelitas, neque redierunt ultrà ad pugnam. 28

שמואל ב: ג

transſierunt & ;illa nocte tota ſolitudine in abierunt ejus viri & Abner Et
29 ואבנר ואנשיו הלכו בערבה כל הלילה ההוא ויעברו
.caſtra ad venerunt & ,Bithron totam perambulaverunt & ,Jarden
את־הירדן וילכו כל־הבתרון ויבאו מחנים׃
,populum omnem congregavit & ,Abner poſterioribus à eſt reverſus Joab Et
30 ויואב שב מאחרי אבנר ויקבץ את־כל־העם
.Hazael & ,viri novendecim David ſervis de ſunt viſitati &
ויפקדו מעבדי דוד תשעה־עשר איש ועשהאל׃
tre- Abner viris in & ,Binjamin de percuſſerunt David ſervi Et
31 ועבדי דוד הכו מבנימן ובאנשי אבנר שלש־
,Hazael tulerunt Et .ſunt mortui ,viros ſexaginta & ,centos
32 מאות וששים איש מתו׃ וישאו את־עשהאל
ambulaverunt &:Bethlechem quod,ſui patris ſepulchro in eū ſepelierunt &
ויקברהו בקבר אביו אשר בית לחם וילכו
.Chebron in eis illuxit & :ejus viri & ,Joab ,nocte tota
כל־הלילה יואב ואנשיו ויאר להם בחברון׃

CAP. III. ג

:David domum inter & ,Saul domum inter longum bellum fuit Et
1 ותהי המלחמה ארכה בין בית שאול ובין בית דוד
ſunt nati Et .tenues & euntes Saul domus &,invaleſcēs & vadens David &
2 ודוד הלך וחזק ובית שאול הלכים ודלים׃ ויולדו
Achinoam Amnon ejus primogenitus fuit & :Chebron in filii David
לדוד בנים בחברון ויהי בכורו אמנון לאחינעם
Nabal uxori Abighail ipſi Chilab ejus ſecundus Et .Izreheliiidi
3 היזרעאלת׃ ומשנהו כלאב לאביגל אשת נבל
regis Talmai filiæ Mahachah filius ,Abſalom tertius & :Charmelitæ
הכרמלי והשלשי אבשלום בן־מעכה בת־תלמי מלך
,Sephathiah quintus & :Chaggith filius Adonijah quartus Et .Gheſur
4 גשור׃ והרביעי אדניה בן־חגית והחמישי שפטיה
iſti :David uxori Heglah ipſi Ithream ſextus Et .Abithal filius
5 בן־אביטל׃ והששי יתרעם לעגלה אשת דוד אלה
domum inter bellum exiſtendo in ,fuit Et.Chebron in Davidi ſunt nati
6 ילדו לדוד בחברון׃ ויהי בהיות המלחמה בין בית
.Saul domo in ſe fortificans erat Abner &,David domum inter & ,Saul
שאול ובין בית דוד ואבנר היה מתחזק בבית שאול׃
:Abner ad dixitque :Ajah filia ,Riſpah ejus nomen & ,pellex Sauli Et
7 ולשאול פלגש ושמה רצפה בת־איה ויאמר אל־אבנר
valde Abner eſt iratus Et ?mei patris pellicem ad es ingreſſus Quare
8 מדוע באתה אל־פילגש אבי׃ ויחר לאבנר מאד
quòd ,ego canis caput Nunquid :dixit & ,Isboſeth verba ſuper
על־דברי איש־בשת ויאמר הראש כלב אנכי אשר
ad tui patris Saul domo cum miſericordiā faciam hodie Judæ
ליהודה היום אעשה־חסד עם־בית שאול אביך אל־
viſitâſti &:David manu in te feci invenire non & ?ejus ſocium ad & ,ej⁹ fratres
אחיו ואל־מרעהו ולא המציתך ביד־דוד ותפקד
ſic & ,Abner Deus faciat Sic .hodie mulieris iniquitatē me ſup
9 עלי עון האשה היום׃ כה־יעשה אלהים לאבנר וכה
.ei faciam ſic quoniam ,David Dominus juravit ſicut quia :ei addat
יסיף לו כי כאשר נשבע יהוה לדוד כי־כן אעשה־לו׃
ſolium erigendo & ,Saul domo à regnum faciendo Tranſire
10 להעביר הממלכה מבית שאול ולהקים את־כסא
.Beer-Sebah ad uſque & Dan à ,Jehudah ſuper & ,Iſrael ſuper David
דוד על־ישראל ועל־יהודה מדן ועד־באר שבע׃
eo timendo à ,verbum Abner reſpondere ampliùs potuit non Et
11 ולא־יכל עוד להשיב את־אבנר דבר מיראתו
:dicendo ,ſe pro David ad legatos Abner miſit Et .eum
12 אתו׃ וישלח אבנר מלאכים אל־דוד תחתו לאמר
mea manus ecce & ,mecum tuum pactum Scinde :dicendo ?terra Cui
למי־ארץ לאמר כרתה בריתך אתי והנה ידי
.Iſrael univerſum te ad vertendum ad ,tecum
עמך להסב אליך את־כל־ישראל׃

Verſio VUL. LAT.

29 Abner autem & viri ejus abierunt per campeſtria, totâ nocte illâ: & tranſierunt Jordanem, & luſtratâ omni Beth-horon venerunt ad caſtra. 30 Porrò Joab reverſ⁹, omiſſo Abner, congregavit omnē populū: & defuerūt de pueris David decem & novem viri, excepto Aſaele. 31 Servi autem David percuſſerūt de Benjamin, et de viris qui erat cum Abner, trecētos ſexaginta, qui & mortui ſunt. 32 Tuleruntq; Aſael, & ſepelierunt eum in ſepulchro patris ſui in Bethlehem: & ambulaverunt totâ nocte Joab & viri qui erāt cum eo, & in ipſo crepuſculo pervenerunt in Hebron.

CAP. III.

1 FActa eſt ergò longa concertatio inter domū Saul, & inter domum David: David proficiſcens, et ſemp ſeipſo robuſtior, domus autem Saul decreſcens quotidié. 2 Natiq; ſunt filii David in Hebron: fuitque primogenit⁹ ejus Amnon de Achinoā 3 Jezraelitide. Et poſt eum Cheleab de Abigail uxore Nabal Carmeli: porrò tertius Abſalom, fili⁹ Maacha filiæ Tholmai 4 regis Geſſur. Quart⁹ autem Adonias, filius Haggith: & quin5t⁹ Saphathia, filius Abital. Sextus quoque Jethraam, de Egla uxore David, Hi nati ſunt Da6vid in Hebron. Cùm ergò eſſet prælium inter domum Saul & domum David, Abner filius 7 Ner regebat domum Saul. Fuerat autem Sauli concubina nomine Reſpha, filia Aia. Dixitq; 8 Iſboſeth ad Abner, Quarè ingreſſus es ad concubinam patris mei? Qui iratus nimis propter verba Iſboſeth, ait; Numquid caput canis ego ſum adverſùm Judam hodiè, qui fecerim miſericordiam ſuper domū Saul patris tui, et ſuper fratres & proximos ejus, & non tradidi te in manus David, & tu requiſiſti in me quod argue9res pro muliere hodié? Hæc faciat Deus Abner, & hæc addat ei, niſi quomodò juravit Domin⁹ David, ſic faciam cum 10 eo, Ut transferatur regnum de domo Saul, & elevetur thron⁹ David ſuper Iſrael, & ſuper Judam, à Dan uſque Berſabee. 11 Et non potuit reſpondere ei quidquam, quia metuebat illū. 12 Miſit ergò Abner nuntios ad David pro ſe dicentes, Cujus eſt terra? Et ut loquerentur; Fac mecum amicitias, & erit manus mea tecum; & reducam ad te univerſum Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ Ἀβεννὴρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ διέβαινον τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν, καὶ ἔρχονται (π) εἰς τὴν παρεμβολήν. 30 Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν (ρ) ὄπιθεν ἀπὸ τοῦ Ἀβεννὴρ, καὶ (σ) συνήθροισε πάντα τὸν λαὸν, καὶ (τ) ἀπεσκέπησαν τῶν παίδων Δαυὶδ ἐννεακαί31δεκα ἄνδρες, καὶ Ἀσαήλ. Καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀνδρῶν Ἀβεννὴρ τριακοσίους ἑξήκοντα ἄνδρας παρ' 32 αὐτοῦ. Καὶ αἴρουσι τὸν Ἀσαὴλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς (υ) αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. καὶ ἐπορεύθη (φ) Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ διέφαυσεν αὐτοῖς ἐν Χεβρών.

MS.A. (π) εἰς παρεμβολήν. (ρ) ἀπὸ ὀπίσω τοῦ (σ) Συνήθροισε (τ) ἐπεσκέπησαν (υ) αὐτοῦ Βηθλεέμ. (φ) ὅλην τὴν νύκτα Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ

ΚΕΦ. γʹ.

1 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυίδ. καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ 2 οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ υἱοὶ ἐν Χεβρών. καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Ἀμνὼν τῆς (α) Ἀχινόομ τῆς Ἰεζραηλίτιδος, 3 Καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Δαλουΐα (β) τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς (γ) Μααχὰ θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσ4σίρ, Καὶ (δ) ὁ τέταρτος Ὀρνία υἱὸς Ἀγγίθ, 5 καὶ ὁ πέμπτος (ε) Σαφατία τῆς Ἀβιτὰλ, Καὶ ὁ ἕκτος Ἰεθεραὰμ τῆς (ζ) Αἰγὰλ γυναικὸς Δαυίδ. οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ ἐν Χε6βρών. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀναμέσον (η) τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον (θ) τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ Ἀβεννὴρ ἦν κρατῶν τοῦ οἴκου 7 Σαούλ. Καὶ τῷ Σαοὺλ παλλακὴ Ῥεσφὰ θυγάτηρ (ι) Ἰώλ. καὶ εἶπεν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ 8 πρὸς Ἀβεννὴρ, Τί ὅτι εἰσῆλθες πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου; Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἀβεννὴρ περὶ τοῦ (κ) λόγου τούτου τοῦ Ἰεβοσθέ· καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς αὐτὸν, Μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγώ (λ) εἰμι; ἐποίησα σήμερον ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ περὶ ἀδελφῶν (μ) καὶ περὶ γνωρίμων, καὶ οὐκ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυίδ, καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' (ν) ἐμὲ σὺ 9 ὑπὲρ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον; Τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Ἀβεννὴρ καὶ τάδε προσθείη αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὤμοσε κύριος τῷ Δαυίδ, ὅτι οὕτως ποιήσω (ξ) αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ10τῃ, Περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαούλ, καὶ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἀπὸ Δὰν (ο) ἕως Βηρσεβεέ. 11 Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἔτι (†) Ἰεβοσθὲ ἀποκριθῆναι τῷ Ἀβεννὴρ ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν. 12 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεννὴρ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ (π) εἰς Θαιλὰμ οὗ ἦν, παραχρῆμα, λέγων, Διάθου διαθήκην (ρ) σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ χείρ μου μετὰ (σ) σοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸν οἶκον Ἰσραήλ.

MS.A. (α) Ἀχινάαμ τῆς Ἰζραηλίτιδος, (β) τῆς Ἀβιγαία (γ) Μααχὰβ (δ) ὁ τέταρτος Ὀρνίας υἱὸς Φεγγίθ, (ε) Σαφαθία (ζ) Αἰγὰς (η) οἴκου (θ) οἴκου (ι) Ἰόλ. (κ) λόγου Ἰεβοσθέ. (λ) εἰμι σήμερον; ἐποίησα ἔλεος (μ) καὶ γνωρίμων, (ν) ἐμὲ ὑπὲρ (ξ) αὐτῷ, Περιελεῖν (ο) καὶ ἕως Βηρσαβεέ. (†) Μεμφιβοσθαὶ (π) εἰς Θηλὰμ οὗ γ' ἦν, (ρ) σὺ μετ' (σ) σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι ἐπὶ σὲ

Et Abenner et viri ejus abierunt in Occidente totâ nocte illâ, & tranſierunt Jordanem: et iverunt totam (l) porrectam: & veniunt in caſtra. Et Joab revertit à ſequendo poſt Abenner, & congregavit univerſum populum: et (m) viſitati ſunt de pueris David novem et decem viri, & Aſael. Et pueri David percuſſerunt de filiis Benjamin de viris Abenner trecentos ſexaginta viros (n) ab eo. Et tollunt Aſael, et ſepeliunt eum in ſepulchro patris ſui in Bethleē. Et ivit Joab, & viri qui cum eo, totam noctem: & illuxit eis in Chebron. 29 30 31 32

CAP. III.

ET fuit bellum (a) ad multū inter domum Saul, & inter domum David. Et domus David ibat, & convaleſcebat: et domus Saul ibat, & infirmabatur. Et nati ſunt ipſi David filii in Chebron: & fuit primogenitus ejus Ammon ipſius Achinoam Jezraelitidis: Et ſecundus ejus Daluia, ipſius Abigææ Carmeliæ: et tertius Abeſſalom filius Maachæ filiæ Tholmi regis Geſſir: Et quartus Ornia filius Angith: & quintus Saphatia ipſius Abital: Et ſext⁹ Jetheraam filius Ægal uxoris David. Hi nati ſunt ipſi David in Chebron. Et factum eſt, dum eſſet bellum inter domum Saul, & inter domum David; & Abenner erat tenens domum Saul. Et ipſi Saul fuit concubina Rheſpha filia (b) Jol. Et dixit Iebosthe fili⁹ Saul ad Abenner, Quid, quòd intrâſti ad concubinam patris mei? Et indignatus eſt valdè Abener de verbo hoc ipſi Iebosthe. Et dixit Abenner ad eum, Numquid caput canis ego ſum? (c) Feci hodiè miſericordiam cum domo Saul patris tui, & pro fratribus & pro (d) notis: & non defeci ad domum David: Et inquiris ſuper me tu pro injuria mulieris hodié? Hæc faciat Deus ipſi Abenner, & hæc adjiciat ei, quia ſicut juravit Domin⁹ ipſi David, (e) quia ſic faciam ei in die hac, Auferēdo regnū à domo Saul, et erigendo thronum David ſuper Iſrael, & ſuper Judam à Dan uſq; Berſabee. Et non potuit ultrà Ieboſthe reſpondere ipſi Abenner verbum, à timendo eum. Et miſit Abenner nuntios ad David in (f) Thælam, ubi erat, ſubitò, dicens; Diſpone teſtamentum tuum mecum: et ecce manus mea tecum ad convertendum ad te (g) univerſam domum Iſrael. 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ואבנר וגברוהי הליכו במשרא כל ליליא ההוא ועברו ית ירדנא ואזלו כל בתרון ואתו
30 למחנים׃ ויואב תב מבתר אבנר וכנש ית כל עמא ושגו מעבדי דוד תשעת עסר גברא
31 ועשהאל׃ ועבדי דוד קטלו מדבית בנימן ובגברי אבנר תלת מאה ושתין גברא מיתו׃
32 ונטלו ית עשהאל וקברוהי בקברא דאבוהי די בבית לחם ואזלו כל ליליא יואב וגברוהי
ג ונהר להון בחברון׃
1 והות קרבא תקוף בין בית שאול ובין בית דוד ובית דוד אזלין ותקיפין ובית שאול
2 אזלין ומאכין׃ ואתילידו לדוד בנין בחברון והוה בוכריה אמנון לאחינועם דמיזרעאל׃
3 ותנייניה כלאב לאביגיל אתת נבל דמכרמלא ותליתאה אבשלום בר מעכה בת תלמי
4 5 מלכא דגשור׃ ורביעאה אדוניה בר חגית וחמישאה שפטיה בר אביטל׃ ושתיתאה
6 יתרעם לעגלה אתת דוד אלין אתילידו לדוד בחברון׃ והוה כד הות קרבא בין בית
7 שאול ובין בית דוד ואבנר הוה מתקף בבית שאול׃ ולשאול לחינתא ושמה רצפה בת
8 איה ואמר לאבנר מא דין עלתא לות לחינתא דאבא׃ ותקף לאבנר לחדא על פתגמי
איש בשת ואמר הלא רישא דכלבא אנא מכען הויתי גבר הדיוט לשארא דבית יהודה
יומא דין אעביד טיבו עם בית שאול אבוך עם אחוהי ועם רחמוהי ולא מסרתך בידא
9 דדוד ומכען את מסער עלי חוב אתתא יומא דין׃ כדין יעביד יי לאבנר וכדין יוסיף ליה
10 ארי כמא דקים יי לדוד ארי כדין אעביד ליה׃ לאעברא מלכו מבית שאול ולאקמא ית
11 כורסי דוד על ישראל ועל דבית יהודה מדן ועד באר שבע׃ ולא יכיל עוד לאתבא ית
12 אבנר פתגמא מדדחיל יתיה׃ ושלח אבנר אזגדין לות דוד מאתריה למימר מקימנא
במן דעבד ארעא למימר גזר קימך עמי והא ידי עמך לאסחרא לותך ית כל ישראל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Abner & viri ejus ambulaverunt in planicie omnem noctem illam, & tranſierunt Jordanem, & perambulaverunt omnem Bithron, & venerunt ad Mahhanaim. Et Joab rediit de-poſt Abner, & congregavit omnem populū, & defecerunt ex ſervis David novendecim viri & Ghaſſael. Et ſervi David occiderunt ex viris dom⁹ Binjamin, & in viris Abner, trecenti & ſexaginta viri mortui ſunt. Et tulerunt Ghaſſael & ſepelierunt illum in ſepulchro patris ſui, quod erat in Bethlehhem: & ambulaverunt omnem noctem Joab & viri ejus, & illuxit illis in Hhebron.

CAP. III.

ET fuit bellum validum inter domum Saul & inter domum David: & [*viri*] domus David *ambulabant & prævalebant*, & [*viri*] domus Saul ambulabant & deficiebant. Et nati ſunt David filii in Hhebron, & fuit primogenit⁹ ejus Amnon Ahhinogham quæ ex Jezraghel. Et ſecund⁹ ejus Chilab Abigail uxoris Nabal, quæ ex Charmela: & terti⁹ Abſalom filius Maghacha filiæ Thalmai regis Geſſur. Et quart⁹ Adoniah filius Hhagith, & quint⁹ Sephatiah fili⁹ Abytal. Et ſextus Jithragham Gheglæ uxoris David; hi geniti ſunt Davidi in Hhebron. Et fuit quando fuit bellum inter domum Saul & inter domū David, & Abner præeminebat in domo Saul, Et Sauli fuerat concubina, & nomen illius Riſzpah filia Aiah; & dixit ad Abner, Ut quid intrâſti ad concubinā patris mei? Et fuit ira Abnero valdè ſuper verba Isboſeth, & dixit, Nunquid caput canis ſum ego? ex-nunc fui abject⁹ reliquiis dom⁹ Jehudah: hodie feci bonitatem cum domo Saul patris tui, cum fratrib⁹ tuis, & cum amicis tuis, & non tradidi te in manu David, & nunc tu viſitas ſuper me culpam mulieris hodie? Sic faciat Dn̄s Abner & ſic addat illi, quòd ſicut firmavit Domin⁹ David, ſic faciam ei. Ad tranſire faciendum regnū à domo Saul, & ad ſtatuendum ſoliū David ſuper Iſrael, & ſup domū Juda à Dan, & uſq; ad Bearſebagh. Et non potuit amplius reſpondere Abner verbū, quia timuit eum. Et miſit Abner nuncios ad David ex loco ſuo, dicendo: Firmo ego in eo qui fecit terrā, dicendo: Pange firmitatē tuā mecū, & ecce man⁹ mea tecū ad reducendum ad te oēm Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܒܢܝܪ ܘܓܒܪܘܗܝ. ܪܕܘ ܒܡܕܒܪܐ. ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܥܒܪܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܙܠܘ ܠܓ 29
ܫܘܪ. ܘܐܬܘ ܠܡܚܢܝܡ. *ܘܝܘܐܒ ܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܢܝܪ. ܘܟܢܫܗ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܬܦܩܕܘ 30
ܘܐܬܚܣܪܘ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܬܪܥܣܪ ܓܒܪܝܢ. ܘܥܣܗܐܝܠ. ܡܝܬ. *ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܩܛܠܘ 31
ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ ܘܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܢܝܪ. ܬܠܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. *ܘܫܩܠܘܗܝ ܠܥܣܗܐܝܠ. 32
ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܘܗܝ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܠܠܝܐ ܝܘܐܒ ܘܓܒܪܘܗܝ.
ܘܢܗܪ ܠܗܘܢ ܒܚܒܪܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

*ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܘܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܕܘܝܕ ܐܙܠ ܘܪܒܐ. ܘܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܐܙܠ 1
ܘܡܬܡܚܠ ܘܡܬܡܟܟ. *ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܕܘܝܕ ܒܢܝܐ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܗܘܐ ܒܘܟܪܗ. ܐܡܢܘܢ. ܡܢ ܐܚܝܢܥܡ 2
ܝܙܪܥܠܝܬܐ. *ܘܬܢܝܢܗ. ܟܠܐܒ ܡܢ ܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܟܪܡܠܝܐ. ܘܬܠܝܬܝܐ ܐܒܫܠܘܡ 3
ܒܪ ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܬܘܠܡܝ ܡܠܟܐ ܕܓܫܘܪ. * ܘܪܒܝܥܝܐ. ܐܕܘܢܝܐ ܒܪ ܚܓܝܬ. ܘܚܡܝܫܝܐ 4
ܫܦܛܝܐ ܒܪ ܐܒܝܛܠ. * ܘܫܬܝܬܝܐ. ܐܝܬܪܥܡ ܕܡܢ ܥܓܠܐ ܐܢܬܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܗܠܝܢ 5
ܐܬܝܠܕܘ ܠܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. *ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܠܒܝܬ 6
ܕܘܝܕ. ܘܐܒܢܝܪ ܡܬܚܝܠ ܗܘܐ ܒܒܝܬ ܫܐܘܠ. *ܘܠܫܐܘܠ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܦܠܓܫܐ. ܘܫܡܗ 7
ܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ. ܘܐܡܪ ܐܫܒܘܫܠ ܠܐܒܢܝܪ. ܠܡܢܐ ܥܠܬ ܥܠ ܦܠܓܫܗ ܕܐܒܝ.
*ܘܐܬܒܐܫ ܠܐܒܢܝܪ ܛܒ ܥܠ ܡܠܘܗܝ ܕܐܫܒܘܫܠ. ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ. ܕܠܡܐ ܪܫ ܟܠܒܐ ܐܢܐ ܕܝܗܘܕܐ 8
ܝܘܡܢܐ. ܕܥܒܕܬ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܐܒܘܟ. ܘܥܡ ܐܚܘܗܝ ܘܥܡ ܪܚܡܘܗܝ. ܘܠܐ
ܐܫܠܡܬܟ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܢܬ ܕܟܪܬ ܠܝ ܥܘܠܐ ܕܐܢܬܬܐ ܝܘܡܢܐ. * ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ 9
ܠܗ ܐܠܗܐ ܠܐܒܢܝܪ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܗ. ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ ܠܗ.
*ܠܡܥܒܪܘ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܠܡܩܡܘ ܟܘܪܣܝܗ ܕܕܘܝܕ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܠ 10
ܝܗܘܕܐ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪܫܒܥ. * ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܬܘܒ ܐܫܒܘܫܠ ܠܡܦܢܝܘ ܠܐܒܢܝܪ 11
ܦܬܓܡܐ. ܡܢ ܕܚܠܬܗ. *ܘܫܕܪ ܐܒܢܝܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܐܡܪ. ܕܡܢܘ ܐܪܥܐ. ܓܙܘܪ 12
ܩܝܡܟ ܥܡܝ. ܘܗܐ ܐܝܕܝ ܥܡܟ. ܠܡܦܢܝܘ ܠܘܬܟ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.

29 Porrò Abner & milites ejus iter fecerunt per ſolitudinem totâ nocte illâ, & trajecto Jordane abierunt Geſſur versùs, pervenerũt ad Mahanim, 30 Joabo quoq; ab Abneri perſecutione regreſſo, totóq; populo coacto, ſubduct⁹ fuit numerus eorũ qui cæſi fuerant è militib⁹ Davidis, *deſideratíque* duodecim viri, & Aſael mortu⁹. 31 Milites verò Davidis interfecerant ex Benjaminitis & ex militib⁹ Abneri, trecentos ſexaginta viros. 32 Aſaelem autem ſublatũ ſepelierũt in ſepulchro patris ej⁹, in Beth-lehem: & pergentibus totâ nocte Joabo & ſociis ſuis, illuxit eis *dies* in Hebron.

CAP. III.

1 ERat itaque bellum inter domum Saulis & inter domum Davidis: & verò David proficiebat & amplificabatur, domus autem Saulis indies attenuabatur. 2 Natíque ſunt Davidi filii in Hebron: fuitque primogenitus ejus Hamnon ex Ahineem Jezraelitide. 3 Secundus Caleb ex Abigal uxore Nabalis Carmelitæ, tertius Abiſalom filius Maachæ filiæ Tholmai regis Geſſur, 4 Quartus Adonia filius Hagith, quintus Sephatia filius Aphitalæ, 5 Sextus denique Ithream ex Egla uxore Davidis: hi nati ſunt Davidi in Hebron. 6 Factúmque eſt ut cùm eſſet prælium inter domum Saulis & inter domum Davidis, & Abner hæreret domui Saulis, 7 (Habebat autem Saul pellicem nomine Reſpham filiam Anæ) diceret Iſbeſol ad Abnerum, Cur ingrederis ad pellicem patris mei? 8 Offenſus eſt autem vehementer Abner verbis Iſbeſol, & ait Abner, Num caput canum Juda ſum ego hodiè qui beneficio uſus erga domum Saulis patris tui, & erga fratres & amicos ejus, non tradidi te in manus Davidis: tu tamen mentionem mihi facis hodiè criminis muliérculæ? 9 Sic faciat Deus Abnero, & ſic addat ei, niſi quemadmodum dixit Dominus Davidi, ſic faciam ei: 10 Transferam *ſcilicet* regnum de domo Saulis, & erigam ſolium Davidis ſuper Iſraelem & ſuper Judam à Dan uſque ad Birſebaa. 11 Et non potuit ampliùs Iſbeſol reſponſum reddere Abnero, præ timore ſuo. 12 Miſit igitur Abner legatos ad Davidem ut dicerent, Quid eſt terra? feri mecum fœdus tuum, & ecce manus mea tecum erit ad reducendum ad te univerſum Iſraelem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 * وابنار ورجاله ساروا في القفر كل ذلك الليل * وعبروا الاردن وذهبوا نحو جاسور * واتوا محنين * ويواب
30 رجع من وري ابنار * جمع جميع الشعب * فاحصوا الذين من رجال داود اثنا عشر رجلا * وعسايل
31 مات * ورجال داود قتلوا من بنيامين ومن رجال ابنار ثلثماية وستين رجلا * واحملوا عسايل
32 وقبروه في قبر ابيه في بيت لحم * وسار الليل كله يواب واصحابه * فاضاء عليهم الصبح بحبرون *

* الفصل الثالث *

1 وكان قتالا لبيت ساوول ولبيت داود * وداود كان يكبر
2 ويعظم * وبيت ساوول يذهبون ويمسكنون * وولد لداود بنون في حبرون * بكره حمنون بن
3 احينعام اليزرعلية * وثانيه كلاب بن ابيغال امراة نابال الكرملي * والثالث ابيسالوم بن معكا
4 ابنة تلمي ملك جاسور * والرابع ادونيا بن حجيث * والخامس سفطيا بن ابيطل * والسادس
6 ايترعم بن عجلا امراة داود * هاولاء ولدوا لداود بحبرون * ولما كان القتال بين بيت ساوول
7 وبيت داود * وابنار ممسكا ببيت ساوول * وكان لساوول سرية اسمها رصفا ابنة انا * فقال اسباسول
8 لابنار لماذا تدخل على سرية ابي * وساء ابنار جدا كلام اسباسول * فقال ابنار قد صيرت نفسي
بمنزلة كلاب تهارش * كذلك اهارش انا بني يهودا * وقد صنعت انا باهل بيت ابيك ساوول معروفا *
9 وانعمت على اخوته واحبائه * ولم اسلمك بيد داود * وانت ذكرت على اثم الامراة اليوم * هكذا
10 يصنع الله بابنار وهكذا يزيد * الا كما قال الرب لداود * كذلك يفعل به * لتبتعد المملكة من
11 بيت ساوول * وليقيم كرسي داود على اسرايل وعلي يهودا * من دان وحتي بير سبع * ولم
12 يستطع ايضا اسباسول ان يجيب ابنار قولا من خشيته * وبعث ابنار رسلا الي داود يقول له *
ما هذه الارض * اقم عهدا معي وهذه يدي معك * ارد اليك جميع اسرايل *

29 *Ita Abner & viri ejus iter fecerunt per deſertum totâ illâ nocte, et trajecto Jordane perrexerunt verſus Geſſur, & pervenerunt ad Mahanin.* 30 *Joab autem reverſus eſt ab inſectando Abnerum; cúmq; congregâſſet univerſum populum, et numerati eſſent qui trucidati fuerant è viris Davidis,* deſiderati ſunt *duodecim viri, & Aſael mortuus eſt.* 31 *Viri autem Davidis trucidâraat ex Benjaminitis & ex viris Abneri, trecentos ſexaginta viros.* 32 *Et portantes Aſaelem, ſepelierunt eum in ſepulchro patris ejus, in Beth-lehem: & iter facientibus totâ nocte Joabo & ſociis ſuis, illuxit eis aurora in Hebron.*

CAP. III.

1 *ERat ergò bellum inter domum Saulis et inter domum Davidis: ſed David magnificabatur & creſcebat, domus verò Saulis magis magiſque paupereſcebat.* 2 *Porrò Davidi nati ſunt filii in Hebron: primogenitus ejus Hamnon filius Achinoam Jezraelitidis,* 3 *Secundus Caleb filius Abigal uxoris Nabal Carmelitæ, tertius Abiſalom filius Maachæ filiæ Tholmai regis Geſſur,* 4 *Quartus Adonia filius Haggith,* 5 *quintus Sephatia filius Aphital, Sextus Ithream filius Haglæ uxoris Davidis: Hi nati ſunt Davidi in Hebron.* 6 *Dum bellum inquam, vigeret inter domum Saulis & domum Davidis, & Abner teneret partes domûs Saulis;* 7 *Habebatq; Saul concubinam nomine Reſpham filiam Anæ, dixit Isbeſol Abnero; Cur ingrederis ſuper concubinam patris mei?* 8 *Ægrè admodùm tulit Abner verba Iſbeſol, & ait Abner,* Quandoquidem *comparâſti animam meam canibus qui concitantur, ideò concitabo ego filios Juda. Proſecutus ſum ego domum patris tui Saulis beneficio, & gratiam exercui in fratres & amicos ejus, nec tradidi te in manum Davidis; et tu improperas mihi culpam ejus mulieris hodiè?* 9 *Sic faciat Deus Abnero, & ſic addat, niſi quemadmodum dixit Dominus Davidi, Sic fiat illi,* 10 *ut recedat regnum à domo Saulis, et ſtabiliat ſedem Davidis ſuper Iſraelem & ſuper Judam, à Dan uſque ad Bir-ſebaa.* 11 *Et ne verbum quidem potuit ultrà reſpondere Isbeſol Abnero, quòd eum metueret.* 12 *Itaque miſit Abner nuntios ad Davidem ut diceret ei; Quid eſt hæc terra? ineas mecum pactum, & ecce manus mea tecum erit: reducam ad te univerſum Iſraelem.*

שמואל ב : ג

ego unum *verbum* Veruntamē:fœdus tecum *ſcindam* ego ,Bene :dixit Et
13 וַיֹּאמֶר טוֹב אֲנִי אֶכְרֹת אִתְּךָ בְּרִית אַךְ דָּבָר אֶחָד אָנֹכִי
facies ad quinimo ,*meas facies* videbis Non :dicendo ,te à *poſtulans*
שֹׁאֵל מֵאִתְּךָ לֵאמֹר לֹא־תִרְאֶה אֶת־פָּנַי כִּי ׀ אִם־לִפְנֵי
,*meas facies* videndum ad *te venire in* ,Saul filiam Michal *te adducere*
הֱבִיאֲךָ אֵת מִיכַל בַּת־שָׁאוּל בְּבֹאֲךָ לִרְאוֹת אֶת־פָּנָי׃
Da :dicendo ,Saul filium Isboſeth ad *legatos* David miſit Et
14 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל־אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל לֵאמֹר תְּנָה
præputiis centum in mihi deſpondi quam ,Michal meam uxorem
אֶת־אִשְׁתִּי אֶת־מִיכַל אֲשֶׁר אֵרַשְׂתִּי לִי בְּמֵאָה עָרְלוֹת
cum à ,viro *cum* à eam *cepit* & ,Isboſeth miſit Et .Peliſtim
פְּלִשְׁתִּים׃ 15 וַיִּשְׁלַח אִישׁ בֹּשֶׁת וַיִּקָּחֶהָ מֵעִם אִישׁ מֵעִם
eam poſt flendo & eundo ,ejus vir ſecum abiit Et .Lais filio Palthiel
פַּלְטִיאֵל בֶּן־לָיִשׁ׃ 16 וַיֵּלֶךְ אִתָּהּ אִישָׁהּ הָלוֹךְ וּבָכֹה אַחֲרֶיהָ
.eſt reverſus &:revertere ,Vade ,Abner eum ad dixitque:Bachurim ad uſq;
עַד־בַּחֻרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְנֵר לֵךְ שׁוּב וַיָּשֹׁב׃
etiam ,heri *Etiam* :dicendo ,Iſrael ſeniorib⁹ cum fuit Abner verbum Et
17 וּדְבַר־אַבְנֵר הָיָה עִם־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר גַּם־תְּמוֹל גַּם־
nunc Et .vos ſuper *regem in* David *quærentes fuiſtis* nudiuſtertius
שִׁלְשֹׁם הֱיִיתֶם מְבַקְשִׁים אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם׃ 18 וְעַתָּה
mei ſervi David *manu In* :dicendo ,David ad dixit Dominus quia;facite
עֲשׂוּ כִּי יְהוָה אָמַר אֶל־דָּוִד לֵאמֹר בְּיַד ׀ דָּוִד עַבְדִּי
omnium manu de & ,Peliſtim manu de ,Iſrael meum populū *fecit ſalvum*
הוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וּמִיַּד כָּל־
abiitque :Binjamin auribus in Abner etiam eſt locutus Et eorū inimicorū
אֹיְבֵיהֶם׃ 19 וַיְדַבֵּר גַּם־אַבְנֵר בְּאָזְנֵי בִנְיָמִין וַיֵּלֶךְ
omne Chebron in David auribus in loquendum ad Abner etiam
גַּם־אַבְנֵר לְדַבֵּר בְּאָזְנֵי דָוִד בְּחֶבְרוֹן אֵת כָּל־
venit Et.Binjamin domus omnis oculis in & ,Iſrael oculis in bonum quod
אֲשֶׁר־טוֹב בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל וּבְעֵינֵי כָּל־בֵּית בִּנְיָמִן׃ 20 וַיָּבֹא
David fecit & :viri viginti eo cum & ,Chebron David ad Abner
אַבְנֵר אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וְאִתּוֹ עֶשְׂרִים אֲנָשִׁים וַיַּעַשׂ דָּוִד
Abner Dixitque .convivium ſecum qui viris & ,Abner
לְאַבְנֵר וְלַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִשְׁתֶּה׃ 21 וַיֹּאמֶר אַבְנֵר
regem meum dominum ad congregabo & ,ibo & ,Surgam :David ad
אֶל־דָּוִד אָקוּמָה ׀ וְאֵלֵכָה וְאֶקְבְּצָה אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
quod *omni in* regnabis & ,fœdus tecum *ſcindent* & :Iſrael univerſum
אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְיִכְרְתוּ אִתְּךָ בְּרִית וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־
.pace in abiit & ,Abner David dimiſit &:tua anima deſiderabit
תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וַיְשַׁלַּח דָּוִד אֶת־אַבְנֵר וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃
ſecum *multum ſpolium &* ,*agmine ex venit* Joab &,David ſervi ecce Et
22 וְהִנֵּה עַבְדֵי דָוִד וְיוֹאָב בָּא מֵהַגְּדוּד וְשָׁלָל רָב עִמָּם
,eū dimiſerat quia ,Chebron in David cum *ipſe* non Abner & :adducebant
הֵבִיאוּ וְאַבְנֵר אֵינֶנּוּ עִם־דָּוִד בְּחֶבְרוֹן כִּי שִׁלְּחוֹ
,ſecum qui exercitus omnis & ,Joab Et .pace in abierat &
וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ 23 וְיוֹאָב וְכָל־הַצָּבָא אֲשֶׁר־אִתּוֹ
ad Ner filius Abner Venit :dicendo ,Joab nunciaverunt & ,venerunt
בָּאוּ וַיַּגִּדוּ לְיוֹאָב לֵאמֹר בָּא־אַבְנֵר בֶּן־נֵר אֶל־
ad Joab venit Et .pace in abiit & ,eum dimiſit & :regem
הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁלְּחֵהוּ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ 24 וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־
(*hoc*) quid *ad* ;te ad Abner venit ecce ?feciſti Quid :dixit & ,regem
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָה הִנֵּה־בָא אַבְנֵר אֵלֶיךָ לָמָּה־זֶּה
,Ner filium Abner Nôſti ?eundo abiit & ,eum dimiſiſti
שִׁלַּחְתּוֹ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ׃ 25 יָדַעְתָּ אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר
& ,tuum exitum *dignoſcendum ad* & ,venit te *decipiendum ad* quia
כִּי לְפַתֹּתְךָ בָּא וְלָדַעַת אֶת־מוֹצָאֲךָ וְאֶת־
.*faciens* tu quod omne *ſciendum ad* &,tuum introitum
מְבוֹאֶךָ וְלָדַעַת אֵת כָּל־אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃
,Abner poſt *legatos* miſit & ,David *cum* à Joab eſt egreſſus Et
26 וַיֵּצֵא יוֹאָב מֵעִם דָּוִד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אַחֲרֵי אַבְנֵר
.neſciebat David & ;Sirah ciſterna à eum reduxerunt &
וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ מִבּוֹר הַסִּרָה וְדָוִד לֹא יָדָע׃

Verſio VULG. LAT.

13 Qui ait, Optimè : ego faciam tecum amicitias: ſed unam rem peto à te, dicens; Non videbis faciem meam, antequàm adduxeris Michol filiam Saul: & ſic venies, & videbis me. 14 Miſit autem David nuntios ad Iſboſeth filium Saul, dicens; Redde uxorem meā Michol, quam deſpondi mihi centum præputiis Philiſthiim. 15 Miſit ergò Iſboſeth, & tulit eam à viro ſuo Phaltiel, filio Lais. 16 Sequebatúrque eam vir ſuus, plorans uſque Bahurim : & dixit ad eum Abner; Vade, & revertere. Qui reverſus eſt. 17 Sermonem quoque intulit Abner ad ſeniores Iſrael, dicens; Tam herì quàm nudiuſtertiùs quærebatis David ut regnaret ſuper vos. 18 Nunc ergò facite : quoniam Dominus locutus eſt ad David, dicens; In manu ſervi mei David ſalvabo populū meum Iſrael de manu Philiſthiim, & omnium inimicorū ejus. 19 Locut⁹ eſt autē Abner etiam ad Benjamin. Et abiit ut loqueretur ad David in Hebron, omnia quæ placuerunt Iſraeli & univerſo Benjamin. 20 Venítq; ad David in Hebron cum viginti viris: & fecit David Abner, et viris ej⁹ qui venerāt cum eo, convivium. 21 Et dixit Abner ad David; Surgam, ut congregem ad te dominum meum regem omnem Iſrael, & ineam tecum fœd⁹, & imperes omnibus, ſicut deſiderat anima tua. Cùm ergò deduxiſſet David Abner, & ille îſſet in pace, 22 Statim pueri David & Joab venerunt, cæſis latronibus, cum præda magna nimis: Abner autē non erat cum David in Hebron, quia jam dimiſerat eum, & profectus fuerat in pace. 23 Et Joab, & omnis exercitus qui erat cum eo, poſteà venerunt : nuntiatum eſt itaque Joab à narrantibus; Venit Abner filius Ner ad regem, & dimiſit eum, & abiit in pace. 24 Et ingreſſus eſt Joab ad regem, & ait; Quid feciſti? Ecce venit Abner ad te : quarè dimiſiſti eum, & abiit & receſſit? 25 Ignoras Abner filium Ner, quoniā ad hoc venit ad te, ut deciperet te, & ſciret exitum tuum & introitum tuum, & nôſſet omnia quæ agis? 26 Egreſſus itaque Joab à David, miſit nuntios poſt Abner, & reduxit eum à ciſterna Sira, ignorante David.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, (τ) Καλῶς ἐγὼ διαθήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην· πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, λέγων, Οὐκ (υ) ὄψει τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελχὸλ θυγατέρα Σαοὺλ παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. 14 Καὶ (φ) ἐξαπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ ἀγγέλους, λέγων, Ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν Μελχὸλ, ἣν (χ) ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων. 15 Καὶ ἀπέστειλεν (ψ) Ἰεβοσθὲ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς παρὰ Φαλτιὴλ (ω) υἱοῦ Σελλῆς. 16 Καὶ ἐπορεύετο (α) ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ὀπίσω αὐτῆς ἕως (β) Βαρακίμ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀβεννὴρ, Πορεύου, ἀνάστρεφε. καὶ ἀνέστρεψε. 17 Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, λέγων, (γ) Χθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ βασιλεύειν (δ) ἐφ' ὑμᾶς. 18 Καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι κύριος ἐλάλησε περὶ Δαυὶδ, λέγων, Ἐν (ε) χειρὶ τοῦ δούλου μου Δαυὶδ σώσω τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ 19 ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καὶ ἐλάλησεν Ἀβεννὴρ (ζ) ἐν τοῖς ὠσὶ Βενιαμίν· καὶ ἐπορεύθη Ἀβεννὴρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ (η) ὦτα τοῦ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα ὅσα ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς 20 (θ) οἴκου Βενιαμίν. Καὶ ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες. καὶ ἐποίησε Δαυὶδ τῷ Ἀβεννὴρ καὶ 21 τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον. Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυὶδ, Ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω (ι) πρὸς κύριόν μου τὸν βασιλέα (κ) πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διαθήσομαι μετ' αὐτοῦ διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἀβεννὴρ, καὶ (λ) ἐπορεύθη ἐν 22 εἰρήνῃ. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες Δαυὶδ καὶ Ἰωὰβ (μ) παρεγένοντο ἐκ τῆς ἐξοδίας, καὶ σκῦλα πολλὰ (ν) ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν. καὶ Ἀβεννὴρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυὶδ (ξ) εἰς Χεβρὼν, ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν, 23 καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ. Καὶ Ἰωὰβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ (ο) ἤλθοσαν, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες, Ἥκει Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέσταλκεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλ-24 θεν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ (π) εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπε, Τί τοῦτο ἐποίησας; ἰδοὺ ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς σὲ, καὶ ἵνα τί ἐξαπέσταλ-25 κας αὐτὸν, καὶ (ρ) ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ; (σ) Ἢ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νὴρ, ὅτι ἀπατῆσαί σε (τ) παρεγένετο, καὶ γνῶναι τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου, καὶ γνῶναι ἅπαντα 26 ὅσα σὺ ποιεῖς; Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους (υ) πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω, καὶ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειρὰμ, καὶ Δαυὶδ οὐκ ᾔδει.

13 *Et dixit David, Rectè ego diſponam erga te teſtamentū. Tantummodò verbum unum ego peto à te, dicens; Non videbis faciē meā, ſi non adduxeris Melchol filiam Saul, adveniente te videre faciē meā.* 14 *Et miſit David ad Iebosthe filiū Saul, nuntios, dicens; Redde mihi uxorem meā Melchol: quā accepi in centum præputiis alienigenarum.* 15 *Et miſit Iebosthe, & tulit eam à viro ejus, à Phaltiel filio (h) Selles.* 16 *Et ibat vir ejus cum ea plorans poſt eam uſq; Baracim. Et dixit ad eum Abenner; Vade, reverte. Et revertit.* 17 *Et dixit Abenner ad ſeniores Iſrael, dicens; Heri, & nudiuſtertiùs quærebatis David regnare ſuper vos:* 18 *Et nunc facite, quoniā Dominus locutus eſt de David, dicens; In manu ſervi mei David ſalvabo Iſrael de manu alienigenarum, & de manu omnium inimicorum eorum.* 19 *(i) Et locut⁹ eſt Abenner in auribus Benjamin. Et ivit Abenner ad loquendum in aures David in Chebron omnia quæcunq; placebant in oculis Iſrael, & in oculis domûs Benjamin.* 20 *Et venit Abenner ad David in Chebron, & cum eo viginti viri. Et fecit David ipſi Abenner, & viris qui cum eo, convivium.* 21 *Et dixit Abenner ad David; Surgam nunc, & ibo, et congregabo ad dominum meum regē univerſum Iſrael: & diſponam cum eo teſtamentum: et regnabis in omnibus quæ deſiderat anima tua. Et miſit David Abenner. Et ivit in pace.* 22 *Et ecce pueri David, & Joab, adveniebant ab (k) excurſione, & ſpolia multa ferebant ſecum. Et Abenner non erat cum David in Chebron: quoniam dimiſerat eum; & abierat in pace.* 23 *Et Joab, & univerſus exercit⁹ ejus (l) venerunt: & nuntiatum eſt ipſi Joab, dicentes, Venit Abenner filius Ner ad David: & dimiſit eum, & abiit in pace.* 24 *Et intravit Joab ad regem, et dixit; Quid hoc feciſti? Ecce venit Abenner ad te: & ut quid dimiſiſti eum, & abiit in pace?* 25 *Nonne nôſti malitiam Abenner filii Ner; quia ad decipiendum te advenit, & cognoſcendum exitum tuum, & introitum tuum, & cognoſcendum omnia quæcunque tu facis?* 26 *Et revertit Joab à David, et miſit nuntios ad (m) Abenner retrò: et redire faciunt eum à fonte Seiran. Et David neſcivit.*

MS.A. (τ) Ἐγὼ καλῶς (υ) ὄψῃ (φ) ἀπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς Μεμφιβοσθαὶ υἱὸν Σαοὺλ, λέγων, (χ) ἔλαβον ἐμαυτῷ ἐν (ψ) Μεμφιβοσθαὶ, (ω) υἱοῦ Λαείς. Καὶ (α) σὺν αὐτῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς (β) Βαθουρείμ. (γ) Ἐχθὲς (δ) ἐφ' ὑμῶν. (ε) χειρὶ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου σώσω (ζ) καίγε ἐν (η) ὠσὶ Δαυὶδ (θ) παντὸς οἴκου (ι) πρὸς τὸν κύριον (κ) τὸν πάντα (λ) ἐπορεύθησαν (μ) παρεγίνοντο (ν) μετ' αὐτῶν ἔφερον. καὶ (ξ) ἐν (ο) ἤχθησαν, (π) ἀπῆλθεν (ρ) ἀπῆλθεν (σ) Οὐκ (τ) παραγέγονεν (υ) ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואמר טב אנא אגזור עמך קים ברם פתגמא חד אנא שאיל מעמך למימר לא תחזי ית אפי
14 אלהין קדם מיתיותך ית מיכל בת שאול במיתך לאתחזאה קדמי : ושלח דוד אזגדין
לות איש בושת בר שאול למימר הב ית אתתי ית מיכל דארסית לי במאה ערלות
15 16 פלשתאי : ושלח איש בושת ודברה מלות בעלה מלות פלטיאל בר ליש : ואזל עמה
17 בעלה אזיל ובכי בתרהא עד עלמת ואמר ליה אבנר איזיל תוב ותב : ופתגם אבנר
הוה עם סבי ישראל למימר אף תמלי אף מדקמוהי הויתון בען ית דוד למהוי מלכא
18 עליכון : וכען עבידו ארי יי אמר לדוד למימר ביד דוד עבדי אפרוק ית עמי ישראל
19 מידא דפלשתאי ומיד כל בעלי דבביהון : ומליל אף אבנר קדם דבית בנימן ואזל
אף אבנר למללא קדם דוד בחברון ית כל דתקן בעיני ישראל ובעיני כל דבית בנימן :
20 ואתא אבנר לות דוד לחברון ועמיה עסרין גבריא ועבד דוד לאבנר ולגבריא דעמיה
21 משתיא : ואמר אבנר לדוד אקום ואיזול ואכנוש לות רבוני מלכא ית כל ישראל ויגזרון
22 עמך קים ותמלוך בכל דרעוא נפשך ושלח דוד ית אבנר ואזל בשלם : והא עבדי דוד
ויואב אתא מן משריתא ועדאה סגיאה עמהון איתיאו ואבנר ליתוהי עם דוד בחברון
23 ארי שלחיה ואזל בשלם : ויואב וכל חילא דעמיה אתו וחויאו ליואב למימר אתא
24 אבנר בר נר לות מלכא ושלחיה ואזל בשלם : ואתא יואב לות מלכא ואמר מה
25 עבדתא הא אתא אבנר לותך למא דנן שלחתיה ואזל מיזל : ידעתא ית אבנר בר
26 נר ארי לאטעיותך אתא ולמדע ית מפקך וית מעלך ולמדע ית כל דאת עביד : ונפק
יואב מן קדם דוד ושלח אזגדין בתר אבנר ואתיבו יתיה מגובא דסירתא ודוד לא ידע :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit, Bonū :ego pangā tecū firmitatē: verùm rē unā ego peto à te, dicendo: Non videbis faciē meā, ſed ante venire facies tu Michal filiā Saul cùm veneris ad apparendū ante me. 13 Et miſit David nuncios ad Isboſeth filium Saul, dicendo: Redde uxorē meā Michal quā diſponſavi mihi in centū præputiis Peliſthæorū. 14 Et miſit Isboſeth, & accepit eā à marito ſuo à Paltiel filio Lais. 15 Et ivit cum illa marit⁹ ej⁹ eundo et flendo poſt eā uſq; ad juventutē: & dixit illi Abner, Abi, redi : & rediit. 16 Et verbum Abner fuit cum ſenib⁹ Iſrael dicendo : Etiā heri & etiam ante ipſū quæſiviſtis David, ut eſſet rex ſuper vos. 17 Et nunc facite, quia Dñs dixit David dicendo, In manu David ſervi mei liberabo populū meū Iſrael de manu Peliſthæorū, & de manu omnium auctorū inimicitiarum eorum. 18 Et locutus eſt etiam Abner ante [*viros*] *domûs* Binjamin, & ivit etiā Abner, ut loqueretur ante David in Hhebron, omne quod rectū erat in oculis Iſrael, & in oculis omnium [*virorum*] *domûs* Binjamin. 19 Et venit Abner ad David ad Hhebron, & cum illo viginti viri: & fecit David Abner, & viris, qui cum illo, convivium. 20 Et dixit Abner ad David, Surgam & ibo, & congregabo ad dominū meum regem omnē Iſrael, & pangent tecū fœdus, et regnabis in omni quod volet anima tua : et miſit David Abner et ivit in pace. 21 Et ecce ſervi David et Joab *venit* de caſtris, et prædam multam ſecum adduxerunt, et Abner non erat cum David in Hhebron, quia miſit illum; et ivit in pace. 22 Et Joab et omnis copia quæ cum ipſo, venerunt, et indicaverūt Joab, dicendo. Venit Abner filius Ner ad regem, & dimiſit eum, et ivit in pace. 23 Et venit Joab ad regem, & dixit: Quid feciſti? Ecce venit Abner ad te : quare ita dimiſiſti illum, et abiit eundo ? 24 Nôſti Abner filium Ner, quia ad errare faciendum te venit, et ad cognoſcendum exitum tuum et introitum tuum, et ad cognoſcendum omnia quæ tu facis. 25 Et exivit Joab *ab-ante* David, et miſit nuncios poſt Abner, et reduxerunt eum à ciſterna Zziratha, et David neſcivit. 26

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܫܦܝܪ. ܐܢܐ ܡܩܝܡ ܐܢܐ ܩܝܡܐ ܥܡܟ. ܒܪܡ. ܦܬܓܡܐ ܚܕ ܫܐܠ ܐܢܐ ܡܢܟ܆ 13
ܠܐ ܬܚܙܐ ܐܦܝ܆ ܐܠܐ ܐܢ ܐܝܬܝܬ ܥܡܟ ܠܡܠܟܝܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ 14
ܐܫܒܫܘܠ ܒܪ ܫܐܘܠ܆ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܒ ܠܝ ܐܢܬܬܝ ܕܡܟܪܬ ܠܝ ܒܡܐܐ ܥܘܪܠܘܬܐ
ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܫܕܪ ܐܫܒܫܘܠ. ܘܕܒܪܗ ܡܢ ܠܘܬ ܒܥܠܗ. ܡܢ ܠܘܬ ܦܠܛܝ ܒܪ ܠܝܫ. 15
* ܘܐܙܠ ܒܥܠܗ. ܡܗܠܟ ܘܒܟܐ ܒܬܪܗ. ܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܚܘܪܝܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܢܝܪ܆ 16
ܗܦܘܟ. ܘܗܦܟ. * ܘܡܠܬܗ ܕܐܒܢܝܪ ܗܘܬ ܥܡ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܐܦ ܡܢ ܐܬܡܠܝ 17
ܘܐܦ ܡܢ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘܝܬܘܢ ܒܥܝܢ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܘܟ ܥܠܝܟܘܢ. * ܘܗܫܐ ܥܒܕܘ ܗܟܢܐ. 18
ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܥܠ ܕܘܝܕ. ܕܒܐܝܕ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ܆ ܐܥܒܕ ܦܘܪܩܢܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. * ܘܡܠܠ ܐܦ ܐܒܢܝܪ ܩܕܡ 19
ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܙܠ ܐܒܢܝܪ ܠܡܡܠܠܘ ܥܡ ܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. ܟܕ ܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
ܘܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ. * ܘܐܬܐ ܐܒܢܝܪ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܥܡܗ ܥܣܪܝܢ 20
ܓܒܪܝܢ. ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܝܪ ܘܠܥܣܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܥܡܗ. ܡܫܬܝܐ ܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܢܝܪ 21
ܠܕܘܝܕ. ܐܩܘܡ ܘܐܙܠ. ܐܟܢܫ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܩܝܡܘܢ ܥܡܟ ܩܝܡܐ.
ܘܬܡܠܘܟ ܒܟܠ ܕܪܓܐ ܢܦܫܟ. ܘܫܪܝܗ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܝܪ. ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. * ܘܗܐ ܓܝܣܐ ܕܕܘܝܕ 22
ܘܝܘܐܒ ܐܬܘ ܡܢ ܓܝܣܐ. ܘܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܐܝܬܝܘ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܒܢܝܪ ܠܐ ܗܘܐ ܥܡ ܕܘܝܕ
ܗܘܐ ܒܚܒܪܘܢ. ܡܛܠ ܕܫܪܝܗ. ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. * ܘܝܘܐܒ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. 23
ܐܬܘ ܘܚܘܝܘ ܠܝܘܐܒ ܕܐܬܐ ܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܪ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܫܪܝܗ. ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܬܐ 24
ܝܘܐܒ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܥܒܕܬ. ܗܐ ܐܬܐ ܐܒܢܝܪ ܠܘܬܟ. ܠܡܢܐ
ܫܪܝܬܝܗܝ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܟ. * ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܐܒܢܝܪ ܠܡܛܥܝܘܬܟ ܐܬܐ. ܘܠܡܕܥ ܡܦܩܢܟ 25
ܘܡܥܠܢܟ. ܘܠܡܕܥ ܟܠ ܕܥܒܕ ܐܢܬ. * ܘܢܦܩ ܝܘܐܒ ܡܢ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܒܬܪ 26
ܐܒܢܝܪ. ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܡܢ ܟܪܗ ܣܝܪܐ. ܘܕܘܝܕ ܠܐ ܝܕܥ.

13 Dixit David, Benè, ego ſerio tecum fœdus: at rem unam à te poſtulo. Non videbis faciem meam, niſi tecũ adduxeris Malchelem filiam Saulis. 14 Miſit etiam David legatos ad Iſbeſol filium Saulis, & dixit ad eum, Reſtitue mihi uxorem meam quam deſpondi mihi ducentis præputiis Paleſtinorum. 15 Mittens ergò Iſbeſol tulit eam à marito ipſius, *nempe* à Phalti filio Lis. 16 Et profectus eſt maritus ejus iter faciens & flens poſt eam, uſque ad Beth-hurim. Dixit autem illi Abner, Revertere: & reverſus eſt. 17 Porrò ſermonem habuit Abner cum ſenioribus Iſraelis, & dixit; Tum ab herì, tum à nudiuſtertiùs optabatis Davidem ut regnaret ſuper vos. 18 Sic ergò facite: quia Domin' dixit de Davide, quòd per Davidem ſervum meum comparabo ſalutẽ populo meo Iſraeli de manu Paleſtinorum & de manu omnium inimicorum ejus. 19 Eadem locutus eſt Abner coram Benjamine: tum abiit Abner ut alloqueretur Davidẽ in Hebron poſt aſſenſũ totius Iſraelis & totius domûs Benjamin. 20 Cúmque perveniſſet Abner ad Davidẽ in Hebron, & viginti cum eo viri, fecit David Abnero & viginti viris qui cum eo erant conviviũ magnum. 21 Deinde dixit Abner ad Davidem, Surgam, & abibo collectum univerſum Iſraelem ad dominum meum regem, ut fœdus tecum ineant, & regnes omnino prout expetit animus tuus. Cùm ergò dimiſiſſet David Abnerum, & abiiſſet in pace, 22 Ecce milites Davidis, & Joab redibant à turma quadam *ſpolianda*, prædam multã ſecum afferentes. Abner autem non erat cum Davide in Hebron; dimiſerat enim illum, & abierat in pace. 23 Adveniẽte igitur Joabo et omni populo qui cum eo erat, acceſſerunt *quidam* & nuntiaverunt Joabo veniſſe Abnerũ filium Ner ad regem Davidem, dimiſiſſe eum, et incolumẽ abiiſſe. 24 Tunc adiens Joab regem Davidem, dixit ei; Quid feciſti? en venerat Abner ad te; quarè dimiſiſti eum ut diſcederet à te? 25 An neſcis Abnerum ad pellicendum te veniſſe, & ad cognoſcendum introitum tuum & exitum tuum, & ad ſciendum quicquid agis? 26 Tum egreſſus Joab à Davide, miſit nuntios poſt Abnerum, qui reduxerunt eum à Chereh-ſira, inſcio Davide.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * فقال داود * حسنا انا اقيم عهدا معك * ولكن امرا واحدا اطلب منك * لا ترى وجهي حتى
14 تاتي معك ملكال ابنة ساوول * وبعث داود رسلا الى اسباسول بن ساوول * فقال له * اعطني امراتي
15 التي خطبتها بمايتي غلفة من الفلسطينيين * وبعث اسباسول واخذها من عند بعلها
16 فلطي بن ليش * وذهب بعلها يسير ويبكي وراها حتى بيت حوريم * فقال له ابنار * ارجع *
17 فرجع * وكلمة ابنار كانت على شيوخ اسرايل * فقال لهم * من امس ومن قبل ذلك كنتم
18 تطلبون ان يملك عليكم داود * فالان هكذا فافعلوا * لان الرب قال على داود ان بيد
داود عبدي اصنع خلاصا لشعبي اسرايل من يد الفلسطينيين * ومن يد جميع اعدايهم *
19 * فتكلم ابنار ايضا قدام بنيامين * وذهب ابنار يتكلم قدام داود بحبرون لما حسن في عيني
20 جميع اسرايل وجميع بيت بنيامين * واتى ابنار الى داود ومعه عشرون رجلا * فصنع داود
21 لابنار والعشرين رجلا الذين معه متكا عظيما كبيرا * فقال ابنار لداود * انطلق فاجمع
لسيدي الملك جميع اسرايل * ويعقدون معك ميثاقا * فتملك بكل شهوة نفسك * فبعث
22 داود ابنار * فانطلق سالما * واذا رجال داود ويواب قد اتوا من الجيش * وساقة عظيمة معهم *
23 وابنار لم يكن عند داود في حبرون * لانه ارسله فانطلق سالما * واتى يواب وجميع الشعب
24 الذين معه * فاخبروا يواب بان قد جاء ابنار بن نار الى الملك داود * فقال له * ماذا صنعت
25 حين اتى ابنار اليك لماذا ارسلته وانطلق من عندك * اما تعلم ان ابنار انما جاء ليخدعك
26 وليعرف مدخلك ومخرجك * وليعرف ما انت صانع * فخرج يواب من عند داود * فبعث رسلا
وري ابنار * فردّه من كرملا * وداود لا يعلم *

13 *Dixit David, Libenter, ego inibo tecum pactum: veruntamen rem unam à te peto; non videbis faciem meam, donec tecum venerit Melchal filia Saulis.* 14 *Miſſis præterea David nuntiis ad Isbeſol filium Saulis, dixit ad eum; Da mihi uxorem meam quam deſpondi ducentis præputiis Philiſtæorum.* 15 *Miſit ergò Isbeſol, tulitque eam ab ejus marito Phalti filio Lis.* 16 *Quam cùm ſecutus eſſet maritus ejus gradiens ac plorans, uſque ad Bethhurim, dixit ad eum Abner; Revertere: & reverſus eſt.* 17 *Verbum autem Abneri fuerat ad ſeniores Iſraelis, & dixerat eis; Ab herì & anteà cupiebatis ut regnaret ſuper vos David;* 18 *Sic igitur facite: nam Dominus dixit de Davide, quòd per manum Davidis ſervi mei faciam ſalutem populo meo Iſraeli de manu Philiſtæorum, & de manu omnium hoſtium ejus:* 19 *Locutus etiam fuerat Abner coram Benjamine: Demum abiit Abner ad loquendum coram Davide in Hebron, ubi gratum viſum fuiſſet* negotium *toti Iſraeli totique domui Benjamin.* 20 *Et cùm veniſſet Abner ad Davidem, & cum eo viginti viri, fecit David Abnero & viginti viris qui cum eo erant, convivium grande & ſumptuoſum.* 21 *Tum dixit Abner Davidi, Surgam & congregabo ad dominum meum regem cunctum Iſraelem, ut feriant tecum pactum, & imperes pro omni voto animi tui. Ubi David Abnerum dimiſit, et incolumis diſceſſit,* 22 *Ecce viri Davidis & Joab redierunt ex acie ſpolia opima ſecum* afferentes. *Abner autem non erat apud Davidem in Hebron, eò quòd dimiſiſſet eum, et incolumis diſceſſiſſet.* 23 *Cùmque veniſſet Joab et cunctus populus qui cum eo erant, et indicatum fuiſſet Joabo veniſſe Abnerum filium Ner ad regem Davidem;* 24 *Dixit ad eum, Quid feciſti? quandoquidem venerat Abner ad te, cur dimiſiſti eum, & diſceſſit à te?* 25 *An ignoras Abnerum veniſſe ad decipiendum te, et explorandum introitum tuum & exitum tuum, & ſciendum quid agas?* 26 *Egreſſus itaque Joab à Davide, miſit nuntios poſt Abnerum, et reduxit eum è Carmelo, inſcio Davide.*

שמואל ב : ד

ad Joab eum fecit divertere & :Chebron Abner est reversus Et
וישב אבנר חברון ויטהו יואב אל־ 27
ibi eum percussit & :*quiete* in eo cum *loquendum ad* ,portæ medium
תוך השער לדבר אתו בשלי ויכהו שם
.sui fratris Hasael *sanguine in* est mortuus & ,costa quinta
החמש וימת בדם עשה־אל אחיו :
meum regnum & ,ego Innocens :dixit & ,postea David audivit Et
וישמע דוד מאחרי כן ויאמר נקי אנכי וממלכתי 28
.Ner filii Abner *sanguinibus* à seculum in usque Domino cum à
מעם יהוה עד־עולם מדמי אבנר בן־נר :
ne & ;ejus patris domum omnem *ad* & ,Joab caput super *Maneant*
יחלו על־ראש יואב ואל כל־בית אביו ואל־ 29
,scipione *in* apprehendens &,leprosus &,fluens Joab domo de *excidatur*
יכרת מבית יואב זב ומצרע ומחזיק בפלך
ejus frater Abisai & ,Joab & .pane *indigens* &,gladio in cadens &
ונפל בחרב וחסר־לחם : ויואב ואבישי אחיו 30
eorum fratrem Hasael occiderat quòd eò ,Abner interfecerunt
הרגו לאבנר על אשר המית את־עשה־אל אחיהם
omnem ad & ,Joab ad David dixit Et .prælio in Ghibhon in
בגבעון במלחמה : ויאמר דוד אל־יואב ואל־כל־ 31
,saccis vos accingite &,vestra vestimenta Scindite :secum qui populum
העם אשר־אתו קרעו בגדיכם וחגרו שקים
.*stratum* post *vadens* David rex & :Abner *facies ad* plangite &
וספדו לפני אבנר והמלך דוד הלך אחרי המטה :
flevit &,suam vocem rex levavit & :Chebron in Abner sepelierunt Et
ויקברו את־אבנר בחברון וישא המלך את־קולו ויבך 32
rex *est lamentatus* Et .populus omnis fleverunt &,Abner sepulchrum *ad*
אל־קבר אבנר ויבכו כל־העם : ויקנן המלך 33
?Abner *morietur vilis mortem secundùm* Num :dixit &,Abner super
אל־אבנר ויאמר הכמות נבל ימות אבנר :
:erant admoti compedibus non tui pedes & ,ligatæ non tuæ Manus
ידך לא־אסרות ורגליך לא־לנחשתים הגשו 34
omnis addiderunt & :corruisti *iniquitatis filiorum facies ad cadere* sicut
כנפול לפני בני־עולה נפלת ויספו כל־
cibandum ad populus omnis venit Et .eum super flere populus
העם לבכות עליו : ויבא כל־העם להברות את־ 35
mihi faciat Sic :dicendo ,David juravit & :*die adhuc in* ,*pane* David
דוד לחם בעוד היום וישבע דוד לאמר כה יעשה־לי
gustavero *Solis ingredi facies ad si quia* ,addat sic & ,Deus
אלהים וכה יסיף כי אם־לפני בוא־השמש אטעם־
bonum fuit &,cognoverunt populus omnis Et .*quicquam* omne vel ,panem
לחם או כל־מאומה : וכל־העם הכירו וייטב 36
,populi totius oculis in rex fecit *quod omne juxta* :eorum oculis in
בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני כל־העם
,illa die in Israel omnis &,populus omnis cognoverunt Et .*bonum fuit*
טוב : וידעו כל־העם וכל־ישראל ביום ההוא 37
.Ner filium Abner mori *faciendum ad* ,rege à fuit non quod
כי לא היתה מהמלך להמית את־אבנר בן־נר :
magnus &,princeps quòd scitis Nonne :suos servos ad rex dixit Et
ויאמר המלך אל־עבדיו הלוא תדעו כי־שר וגדול 38
unctus & ,tener hodie ego Et ?Israel in hac die cecidit
נפל היום הזה בישראל : ואנכי היום רך ומשוח 39
reddat :me *præ duri* Serujah filii isti viri & ;rex
מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני ישלם
.suam malitiam juxta ,malum facienti Dominus
יהוה לעשה הרעה כרעתו :

CAP. IV. ד

sunt *remissæ* &,Chebron in Abner esset mortu' quòd,Saul filius audivit Et
וישמע בן־שאול כי מת אבנר בחברון וירפו 1
.sunt territi Israel omnis & ;ejus manus
ידיו וכל־ישראל נבהלו :

Versio VUL. LAT.

27 Cúmque rediisset Abner in Hebron, seorsùm adduxit eum Joab ad medium portæ, ut loqueretur ei, in dolo: & percussit illum ibi in inguine, & mortu' est in ultionem sanguinis Asael fratris ejus. 28 Quod cùm audîsset David rem jam gestam, ait; Mundus ego sum, et regnum meum, apud Dominũ, usque in sempiternum, à sanguine Abner filii Ner. 29 Et veniat super caput Joab, & sup omnem domum patris ejus: nec deficiat de domo Joab fluxum seminis sustinens, & leprosus, & tenens fusũ, & cadens gladio, et indigens pane. 30 Igitur Joab et Abisai frater ej' interfecerunt Abner, eò ꝙ occidisset Asael fratrem eorum in Gabaon, 31 in prælio. Dixit autem David ad Joab, & ad omnem populum qui erat cum eo; Scindite vestimenta vestra, & accingimini saccis, & plangite ante exequias Abner: porrò rex David sequebatur feretrũ. 32 Cúmq; sepelîssent Abner in Hebron, levavit rex David vocem suam, & flevit super tumulũ Abner: flevit autem & omnis populus. 33 Plangénsque rex & lugens Abner, ait; Nequaquàm ut mori solent ignavi, mortuus est Abner. 34 Manus tuæ ligatæ non sunt, & pedes tui non sunt compedibus aggravati: sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis, sic corruisti. Congeminánsque omnis populus 35 flevit super eum. Cúmque venisset universa multitudo cibũ capere cum David, clarâ adhuc die juravit David, dicens; Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, si ante occasum Solis gustavero panẽ vel aliud quidquam. 36 Omnísque populus audivit, & placuerunt eis cuncta quæ fecit rex in conspectu totius populi. 37 Et cognovit omne vulgus & universus Israel in die illa, quoniam non actum fuisset à rege ut occideretur Abner filius Ner. 38 Dixit quoq; rex ad servos suos, Num ignoratis quoniam princeps & maximus cecidit hodiè in Israel? 39 Ego autem adhuc delicatus, & unctus rex: porrò viri isti filii Saruiæ duri sunt mihi: retribuat Dominus facienti malum juxta malitiam suam.

CAP. IV.

1 Audivit autem Isboseth filius Saul, quòd cecidisset Abner in Hebron: & dissolutæ sunt manus ejus, omnísque Israel perturbatus est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 Καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἀβεννὴρ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωὰβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, ἐνεδρεύων. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ (φ) εἰς τὴν ψόαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι Ἀσαὴλ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ. 28 Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν, Ἀθῶός (χ) εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ. 29 Καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωὰβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ οἴκου Ἰωὰβ (ψ) γονοῤῥυὴς, καὶ λεπρὸς, καὶ κρατῶν (ω) σκυτάλης, καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ, 30 καὶ ἐλαττούμενος ἄρτοις. Ἰωὰβ δὲ καὶ (α) Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διεπαρετηροῦντο τὸν Ἀβεννὴρ, ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσε τὸν Ἀσαὴλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβαὼν, 31 ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, Διαῤῥήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε (β) ἐνώπιον Ἀβεννήρ. καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης. 32 Καὶ θάπτουσι τὸν Ἀβεννὴρ ἐν Χεβρών. καὶ ἦρεν ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀβεννήρ. 33 Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπεν, Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ 34 ἀποθανεῖται Ἀβεννήρ; Αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν, οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις· οὐ προσήγαγεν ὡς (γ) Νάβαλ, ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ 35 κλαῦσαι αὐτόν. Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς (δ) περιδειπνῆσαι τὸν Δαυὶδ (ε) ἄρτοις ἔτι οὔσης ἡμέρας. καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος, οὐ μὴ γεύσωμαι ἄρ- 36 του ἢ ἀπὸ παντός τινός. (ζ) Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ (η) λαοῦ. 37 Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως (θ) θανατῶσαι τὸν Ἀβεννὴρ 38 υἱὸν Νήρ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡγούμενος μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ι) ταύτῃ ἐν 39 τῷ Ἰσραήλ; Καὶ ὅτι ἐγώ (κ) εἰμι συγγενὴς σήμερον, καὶ (λ) καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως; οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ Σαρουίας σκληρότεροί μου εἰσίν. (μ) ἀποδῷ κύριος τῷ (ν) ποιοῦντι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

MA.S. (φ) ἐπὶ τὴν ψοΐαν, (χ) εἰμι καὶ (ψ) γονορυὴς, (ω) σκυτάλη, (α) Ἀσαὶ (β) Ἀβεννὴρ ἔμπροσθεν. καὶ (γ) Νάφα, (δ) περιδειπνίσαι τὸν (ε) ἄρτους (ζ) Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔγνω, (η) λαοῦ ἀγαθόν. Καὶ (θ) τοῦ θανατῶσαι (ι) ταύτῃ τῷ (κ) εἰμι σήμερον συγγενὴς, καὶ (λ) κατεσταμένος (μ) ἀνταποδοῖ (ν) ποιοῦντι πονηρὰ

ΚΕΦ. δ'.

1 Καὶ ἤκουσε (α) Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτι τέθνηκεν (β) Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἐν Χεβρὼν, καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ παρείθησαν.

MS.A. (α) Μεμφιβοσθαὶ (β) Ἀβεννὴρ ἐν

Et (n) redire fecit ipsum Abenner in Chebron: & divertere cum fecit Joab à latere portæ ad loquendum cum eo, (o) insidians. Et percussit eum ibi in inguine. Et mortuus est in sanguine Asael fratris Joab. Et audivit David post hæc, & dixit; Innocens sum ego, & regnum meum à (p) Domino, & usq; in seculum, à sanguinibus Abenner filii Ner. Incurrant super caput Joab, & super universam domum patris ejus: & non deficiat de domo Joab semini fluus, et leprosus, & tenens (q) scytalam, & cadens in gladio, & egens panibus. Joab autem, & Abessa frater ejus (r) captabant Abenner, pro eo, quòd interfecerat Asael fratrem suum in Gabaon in prælio. Et dixit David ad Joab, et ad universum populum, qui secum; Discindite vestimenta vestra, & accingimini saccis, & plangite coram Abenner. Et rex David ibat (s) post lectũ. Et sepeliunt Abenner in Chebron. Et elevavit rex vocem suam, & ploravit super sepulchrum ejus: & ploravit universus populus super Abenner. Et lamentatus est rex super Abenner, et dixit; Si juxta mortem Nabal morietur Abenner? Manus tuæ non erant ligatæ: pedes tui non in compedibus. (t) Non accessit, ut Nabal: coram filiis injustitiæ cecidisti. Et convenit omnis populus ad plorandũ eum. Et venit omnis populus ad cibandum David panibus, cùm adhuc esset dies. Et juravit David, dicens; Hæc faciat mihi Deus, et hæc adjiciat, quia, nisi occiderit Sol, non gustabo panem, aut de quopiam ullo. Et cognovit omnis populus, et placuerunt coram eis omnia quæcunq; fecerat rex in conspectu populi. Et cognovit omnis populus, et omnis Israel, in die illa; quia non fuit à rege interficere Abenner filium Ner. Et dixit rex ad pueros suos; Non novistis, quia dux magnus cecidit in die hac in Israel? Et quia ego sum propinquus hodiè, et constitutus à (u) rege? Viri autem hi filii Saruiæ duriores me sunt. Reddat Dominus facienti mala secundùm malitiam ejus. 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39

CAP. IV.

Et audivit Iebosthe fili' Saul, quia mortuus est Abenner filius Ner in Chebron: et dissolutæ sunt manus ejus, et omnes viri Israel (a) remiserunt se. 1

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ותב אבנר לחברון ואפניה יואב לגו תרעא למללא עמיה בשליא ומחהי תמן בסטר 27
ירכיה ומית בדמא דעשהאל אחוהי : ושמע דוד מבתר כן ואמר זכאי אנא ומלכותי מן 28
קדם יי עד עלמא מדמא דאבנר בר נר : יחולון על ריש דיואב ואל כל בית אבוהי ולא 29
יפסוק מבית יואב דאב וסגיר ומתקיף באגר ומתקטיל בחרבא וחסיר מזון : ויואב 30
ואבישי אחוהי קטלו לאבנר על דקטל ית עשהאל אחוהון בגבעון בקרבא : ואמר דוד 31
ליואב ולכל עמא דעמיה בזעו לבושיכון ואסרו סקין וספדו קדם אבנר ומלכא דוד אזיל
בתר ערסא : וקברו ית אבנר בחברון וארים מלכא ית קליה ובכו על קברא דאבנר 32
ובכו כל עמא : ואליא מלכא על אבנר ואמר הכממת רשיעין ימות אבנר : ידך לא 33 34
אסירן ורגלך לא לזקין דנחש אתקרבו כמפל קדם גברין רשיעין נפלתא ואוסיפו כל
עמא למבכי עלוהי : ואתא כל עמא לאוכלא ית דוד לחמא עד דיומא קים וקיים דוד 35
למימר כדין יעביד לי יי וכדין יוסיף אלהן קדם מעל שמשא אטעום לחמא או כל
מדעם : וכל עמא אשתמודעו ושפר בעיניהון ככל דעבד מלכא בעיני כל עמא טב : 36
וידעו כל עמא וכל ישראל ביומא ההוא ארי לא הות בעצת מלכא למקטל ית אבנר בר 37
נר : ואמר מלכא לעבדוהי הלא תדעון ארי רב ושליט נפל יומא הדין בישראל : ואנא 38 39
יומא דין הדיוט ומרבי למלכא וגבריא האלין בני צרויה קשן מני ישלים יי לעבדי
בישתא כבישתיה :

ד

ושמע בר שאול ארי מית אבנר בחברון ואתרשלא ידוהי וכל ישראל אתבהילו : 1

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et rediit Abner ad Hhebron, & divertere fecit eum Joab intra portam ut loqueretur cum eo in tranquillitate: & percussit illum ibi in latere femoris ejus, & mortuus est propter sanguinem Ghassahel fratris ejus. 28 Et audivit David posteà, & dixit: Innocens ego et regnum meum ab-ante Dominum usq; in seculum à sanguine Abner filii Ner. 29 Stillent super caput Joab, et *ad* omnem domum patris ejus, et non deficiat de domo Joab fluens et leprosus, & apprehendens mercedem, et occisus in gladio, et deficiens victu. 30 Et Joab, et Abisai frater ejus occiderunt Abner, eò quòd occiderat Ghassahel fratrem eorum in Gibghon in bello. 31 Et dixit David Joab et omni populo qui cum eo, Scindite vestimenta vestra, et induite saccos, et lamentamini ante Abner: et rex David ivit post feretrum. 32 Et sepelierunt Abner in Hhebron, et extulit rex vocem suam, et *fleverunt* super sepulchrum Abner, et fleverunt omnis populus. 33 Et lamentatus est rex super Abner, et dixit: An sicut moriuntur impii mortuus est Abner? 34 Manus tuæ non fuerunt ligatæ, et pedes tui non ad compedes chalybis accesserunt; sicut cadit [*quispiam*] ante viros improbos cecidisti: et addiderunt omnis populus flere super illum. 35 Et venit omnis populus ut comedere faceret David panem, dum adhuc dies manebat: et juravit David, dicendo: Sic faciat mihi Dñs et sic addat, si antequam occubuerit Sol gustavero panem aut omne quicquam. 36 Et omnis populus audierunt, et pulchrum fuit in oculis ejus, ut omne quod fecit rex in oculis omnis populi [*fuit*] bonum. 37 Et cognoverunt omnis populus, et omnis Israel in die illa, quòd non fuit per consilium regis ut occiderent Abner filium Ner. 38 Et dixit rex ad servos suos, Nónne cognoscetis quòd magnus et dominator cecidit hodie in Israel? 39 Et ego hodie humilis et unctus in regem; et viri isti filii Szarujah duri præ me: retribuat Dominus facientibus malum ut malum ejus.

CAP. IV.

1 Et audivit filius Saul quòd mortuus esset Abner in Hhebron, et remissæ sunt manus ejus, et omnis Israel turbati sunt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 * ܘܗܦܟ ܐܒܢܝܪ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܐܥܠܗ ܝܘܐܒ ܠܓܘ ܡܢ ܬܪܥܐ. ܠܡܡܠܠܘ ܥܡܗ ܒܫܠܝܐ.
ܘܡܚܝܗܝ ܬܡܢ ܒܚܘܨܝܗ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ ܚܠܦ ܕܡܐ ܕܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܝ. 28 * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܡܢ
ܒܬܪܟܢ. ܘܐܡܪ. ܙܟܝ ܐܢܐ ܘܡܠܟܘܬܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܥܠܡ. ܡܢ ܕܡܗ ܕܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ.
29 *ܢܬܟܠܝܢ ܥܠ ܪܫܗ ܕܝܘܐܒ. ܘܥܠ ܪܫ ܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܢܒܛܠ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܝܘܐܒ
ܕܒܐ ܘܓܪܒܐ. ܘܐܚܝܕ ܦܠܟܐ. ܘܢܦܠ ܒܣܝܦܐ. ܘܚܣܝܪ ܠܚܡܐ. 30 * ܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ
ܩܛܠܘ ܠܐܒܢܝܪ. ܥܠ ܕܩܛܠ ܠܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܘܢ ܒܓܒܥܘܢ ܒܩܪܒܐ. 31 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ
ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܒܙܥܘ ܡܐܢܝܟܘܢ. ܘܐܬܥܛܦܘ ܣܩܐ. ܘܪܩܘܕܘ ܩܕܡ ܐܒܢܝܪ. ܘܡܠܟܐ
ܕܘܝܕ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܐܙܠܝܢ ܒܬܪ ܥܪܣܐ. 32 * ܘܩܒܪܘܗܝ ܠܐܒܢܝܪ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܐܪܝܡ ܡܠܟܐ
ܩܠܗ ܘܒܟܐ ܥܠ ܩܒܪܗ ܕܐܒܢܝܪ. ܘܒܟܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. 33 *ܘܐܬܐܒܠ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܒܢܝܪ. ܘܐܡܪ.
ܐܝܟ ܡܘܬܐ ܕܢܒܠ ܡܝܬ ܐܒܢܝܪ. 34 * ܐܝܕܝܟ ܠܐ ܐܣܝܪܢ. ܘܪܓܠܝܟ ܠܐ ܒܫܫܠܬܐ. ܩܪܒܬ ܐܝܟ
ܢܦܠܐ. ܩܕܡ ܒܢܝ ܥܘܠܐ. ܢܦܠܬ. ܘܐܘܣܦܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܒܟܐ ܥܠܘܗܝ. 35 * ܘܐܬܐ ܟܠܗ
ܥܡܐ ܠܡܘܟܠܘ ܠܚܡܐ ܠܕܘܝܕ ܟܕ ܥܕܟܝܠ ܐܝܡܡܐ. ܘܝܡܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ
ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܢ ܩܕܡ ܕܬܥܪܒ ܫܡܫܐ ܐܛܥܡ ܠܚܡܐ. ܐܘ ܡܕܡ.
36 *ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܝܕܥܘ. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܟܠ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠܗ ܥܡܐ.
37 *ܘܝܕܥܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܗܘܬ ܠܡܩܛܠܗ ܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ.
38 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܪܝܫܐ ܪܒܐ ܢܦܠ ܝܘܡܢܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. 39 * ܘܐܢܐ ܝܘܡܢܐ
ܕܚܠ ܐܢܐ. ܘܚܙܝܬ ܐܢܐ ܡܠܟܐ ܕܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ ܥܫܝܢ ܡܢܝ. ܢܦܪܘܥ ܡܪܝܐ
ܠܥܒܕ ܒܝܫܬܐ. ܐܝܟ ܒܝܫܘܬܗ. * ܫܠܡ * ܓ * 1 *ܘܫܡܥ ܐܝܫܒܫܠ
ܒܪ ܫܐܘܠ ܕܡܝܬ ܐܒܢܝܪ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܐܬܪܦܝ ܐܝܕܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܒܗܠܘ.

27 Cúmque reverſus eſſet Abner in Hebron, abſcondit eum Joab intra januam prætextu alloquendi eum tranquillè (*ſeorſim*) & percutiens eum illic in ilia ipſius, ibidẽ mortuus eſt pro ſanguine Aſaelis fratris ejus. 28 Quod cùm poſtea reſciviſſet David, dixit, Innocens ego ſum & regnum meum à conſpectu Dñi in æternum à ſanguine Abneri filii Ner: 29 Recidat in caput Joabi, & in caput totius domûs patris ejus: & non deficiat è domo Joabi fluxum patiens, & leproſus, & fuſum tenens, & gladio cadens, & carens pane. 30 Joab & Abiſai frater ejus occiderunt Abnerum, eò quòd interfeciſſet Aſaelem fratrem eorum in Gebaon, in prælio. 31 Poſtea dixit David Joabo & toti populo qui ſecum erat, Scindite veſtimenta veſtra, accingite vos ciliciis, & plangite ante Abnerum: rex autem David, & univerſus populus ſequebantur feretrum. 32 Sepultoque Abnero in Hebron extulit rex vocem ſuam & flevit ſuper ſepulchrum Abneri, flevitque totus populus. 33 Et lamentatus eſt rex Abnerum, & ait; Eâdem morte quâ Nabal, occubuit Abner. 34 Manus tuæ non erant ligatæ, neq; pedes tui catenis; *tamen* acceſſiſti ut is qui caſurꝰ erat, ante filios iniquitatis cecidiſti: unde flebat eum totus populꝰ magis magiſque. 35 Studuit autẽ totus populus inducere Davidẽ ad comedendũ panẽ vigente adhuc die: at juravit David & dixit, Sic faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, ſi antequã ſol occumbat, panẽ vel quicquã guſtavero. 36 Quo agnito populus approbavit quicquid fecerat rex, gratumq; fuit in oculis totius populi. 37 Et cognoverunt omnes Iſraelitæ eo die, nequaquam regis *imperio* factũ ut occideretur Abner filiꝰ Ner. 38 Et ait rex, Neſcitis magnũ ducẽ cecidiſſe hodiè ex Iſraele? 39 Et ergò hodiè timeo, & animadverti ego rex viros iſtos filios Suriæ firmiores me eſſe: rependat Dominꝰ facinoroſo ſecundùm facinus ejus.

CAP. IV.

1 Cumq; audîſſet Isbeſol filiꝰ Saulis mortuũ eſſe Abnerum in Hebron, remiſſæ ſunt manus ejus, omneſque Iſraelitæ conturbati ſunt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 * فرجع ابنار الى حبرون * واخفاه يواب داخلا من الباب * ليكلمه في سكون * فضربه هناك
على بطنه * فمات بدم عسايل اخيه * 28 فسمع داود من بعد فقال * انا بري ومملكتي قدام الرب
للدهر من دم ابنار * 29 يستريح على راس يواب وعلى راس جميع بيت ابيه ولا يعدم بيت يواب
تقطير المني الذي يوجب النجس * ومن به السل والبرص * ولا يعدم فقيرا يغزل الشعر * ولا
من يسقط في الحرب * ولا من يعوز الخبز * 30 يواب وابيشاي اخوه قتلا ابنار حين قتل عسايل
اخاهما بجبعون في الحرب * 31 فقال داود ليواب ولجميع الشعب الذين معه * خرقوا ثيابكم * واكتسوا
المسوح * ونوحوا قدام ابنار * والملك داود وجميع الشعب يمشون وراء السرير * 32 وقبروا ابنار
بحبرون * ورفع الملك صوته * فبكى على قبر ابنار وبكى جميع الشعب * 33 وحزن الملك على ابنار
وقال * مثل موت يوناثان مات ابنار * 34 يداك لم تربط * ورجلاك بغير سلاسل * سقطت مثل الساقط
وسقطت بين يدي الاثمة * وعاد كل الشعب يبكون عليه * 35 وحرص جميع الشعب ان يطعموا
داود خبزا بالنهار * فاقسم داود في ذلك النهار وقال * هكذا يصنع الله بي * وهكذا يزيدني *
من قبل ان تغرب الشمس لا اطعم خبزا او اسقى * 36 وجميع الشعب علموا ان داود بري من دم
ابنار * فصلح في اعينهم كلما صنع الملك * وحسن في اعين جميع الشعب * 37 وعلم جميع
الشعب وجميع اسرايل ذلك اليوم * انه لم يكن من الملك قتل ابنار بن نار * 38 فقال الملك * اما
تعلمون انه رييس كبير سقط اليوم من اسرايل * 39 وانا اليوم فاني خايف مما رايت هاولاء القوم
بني صوريا اقوى مني * يجازي الرب فاعل البلية مثل بليته *

* الفصل الرابع *

1 * وسمع اشباشول بن ساوول بان قد مات ابنار بحبرون فاسترخت يداه * وفزع جميع الشعب *

27 *Et cùm reverſus eſſet Abner in Hebron, celavit eum Joab intra portam ut quietè* (ſecretò) *alloqueretur eum, percuſſitque eum ibi in ventrem ipſius, ac mortuus eſt pro ſanguine Aſaelis fratris ejus.* 28 *Quod cùm poſtea audîſſet David, ait, Innoxius ego ſum & regnum meum coram Domino in æternum à ſanguine Abneri:* 29 *Recumbat ſuper caput Joabi & ſuper caput totius domûs ejus paternæ: & non careat domus Joabi ſtillatione ſeminis, quâ contrahitur impuritas, & qui phthiſi lepráque laboret: neque careat paupere qui pilos neat, nec qui cadat in bello, nec qui panis indigeat.* 30 *Joab & Abiſai frater ejus interfecerunt Abnerum, eò quòd peremiſſet Aſaelem fratrem eorum in Gabaon, in bello.* 31 *Tum dixit David Joabo & univerſo populo qui ſecum erat, Lacerate veſtes veſtras, & induite vos ciliciis, & præeuntes plorate Abnerum: rex verò David & univerſus populus gradiebantur poſt feretrum.* 32 *Et ſepelierunt Abnerum in Hebron; attollenſque rex vocem ſuam, flevit ſuper ſepulchrum Abneri, flevitque totus populus.* 33 *Et doluit rex de Abnero, & ait, Eadem quâ Jonathan morte obiit Abner.* 34 *Manus tuæ non erant vinctæ, & pedes tui liberi erant catenis; ductus fuiſti ut cadens, & cecidiſti inter manus iniquorum; & rurſùs deploravit eum totus populus.* 35 *Conatus eſt autem univerſus populus ſuadere Davidi ut panem interdiu guſtaret: ſed juravit David eo die, & ait, Sic faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, antequam ſol occumbat nec panem ſum guſtaturus, neque bibiturus.* 36 *Totus itaque populus cognoverunt innoxium eſſe Davidem à ſanguine Abneri, placuitque in oculis eorum quicquid fecerat rex, & jucundum fuit in oculis totius populi.* 37 *Et cognovit univerſus populus & totus Iſrael eo die, nequaquam fuiſſe à rege cædem Abneri filii Ner.* 38 *Dixitque rex, An neſcitis magnum hodiè ducem cecidiſſe ex Iſraele?* 39 *Ego verò hodiè timeo videns homines iſtos filios Suriæ fortiores me eſſe: retribuat Dominus authori ſceleris pro ſcelere ipſius.*

CAP. IV.

1 *Audiente verò Isbeſol filio Saulis mortuum jam eſſe Abnerum in Hebron, remiſſæ ſunt manus ejus, totuſque populus territus eſt.*

שמואל ב: ה

unius nomen ,Saul filio erant *agminum* principes viri duo Et
2 וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים שָׂרֵי־גְדוּדִים הָיוּ בֶן־שָׁאוּל שֵׁם הָאֶחָד
;Binjamin filiis de Beerothitæ Rimmō filii Rechab *ſecundi* nomē &,Bahanah
בַּעֲנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי רֵכָב בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי מִבְּנֵי בִנְיָמִן
Beerothitæ Fugeruntque .Binjamin *ſuper* reputabatur Beeroth etiam quia
3 כִּי גַּם־בְּאֵרֹת תֵּחָשֵׁב עַל־בִּנְיָמִן׃ וַיִּבְרְחוּ הַבְּאֵרֹתִים
Jonathan Et .hanc diem ad uſque *peregrini* ibi fuerunt & ,Ghittaim in
4 גִּתָּיְמָה וַיִּהְיוּ־שָׁם גָּרִים עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְלִיהוֹנָתָן
veniendo in ,erat *annorum quinque filius* :pedibus *percuſſus* filius Saul filio
בֶּן־שָׁאוּל בֵּן נְכֵה רַגְלָיִם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים הָיָה בְּבֹא
:fugit & ,ejus nutrix eū tulit & ;Izrehel de Jonathan & ,Saul *auditum*
שְׁמֻעַת שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֶאל וַתִּשָּׂאֵהוּ אֹמַנְתּוֹ וַתָּנֹס
ej⁹ nomen & ;eſt effect⁹ claud⁹ &,cecidit *&*,fugere *ipſam feſtinando in*,fuit &
וַיְהִי בְּחָפְזָהּ לָנוּס וַיִּפֹּל וַיִּפָּסֵחַ וּשְׁמוֹ
;Bahanah & ,Rechab Beerothitæ Rimmon filii abierunt Et .Mephiboſeth
5 מְפִיבֹשֶׁת׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי רֵכָב וּבַעֲנָה
recumbens ipſe & :Isboſeth domum in ,*diem incaleſcere circa* venerūt &
וַיָּבֹאוּ כְּחֹם הַיּוֹם אֶל־בֵּית אִישׁ בֹּשֶׁת וְהוּא שֹׁכֵב
domus mediū in uſque ſunt ingreſſi ecce Et .*meridiei cubili*
6 אֵת מִשְׁכַּב הַצָּהֳרִים׃ וְהֵנָּה בָּאוּ עַד־תּוֹךְ הַבַּיִת
,Rechab & ,coſta quinta in eum percuſſerunt & ,frumenta *accipientium*
לֹקְחֵי חִטִּים וַיַּכֻּהוּ אֶל־הַחֹמֶשׁ וְרֵכָב
ipſe & ,domum fuerant ingreſſi Et .*evaſerunt* ejus frater Bahanah &
7 וּבַעֲנָה אָחִיו נִמְלָטוּ׃ וַיָּבֹאוּ הַבַּיִת וְהוּא
,eum percuſſerunt & ,*ſui cubilis conclavi* in ſuum lectum ſuper *recumbens*
שֹׁכֵב עַל־מִטָּתוֹ בַּחֲדַר מִשְׁכָּבוֹ וַיַּכֻּהוּ
;ejus caput tuleruntque ;ejus caput removerunt & ,eū interfecerunt &
וַיְמִתֻהוּ וַיָּסִירוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּקְחוּ אֶת־רֹאשׁוֹ
caput adduxerunt Et .nocte tota *ſolitudinis viâ* abierunt &
8 וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיָּבִאוּ אֶת־רֹאשׁ
caput Ecce : regem ad dixeruntque :Chebron David ad Isboſeth
אִישׁ־בֹּשֶׁת אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה־רֹאשׁ
dedit & :tuā animam quæſivit qui ,tui inimici Saul filii Isboſeth
אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל אֹיִבְךָ אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וַיִּתֵּן
.ej⁹ ſemine de & ,Saul de hac die ultiones regi meo dn̄o Domin⁹
יְהוָה לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נְקָמוֹת הַיּוֹם הַזֶּה מִשָּׁאוּל וּמִזַּרְעוֹ׃
Rimmon filios ejus fratrem Bahanah & ,Rechab ad David reſpondit Et
9 וַיַּעַן דָּוִד אֶת־רֵכָב וְאֶת־בַּעֲנָה אָחִיו בְּנֵי רִמּוֹן
meam animam redemit qui Dominus Vivit : eis dixit & , Beerothitæ
הַבְּאֵרֹתִי וַיֹּאמֶר לָהֶם חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי
, Saul eſt mortuus Ecce : dicendo ,mihi *indicans* Quia .anguſtia omni ex
10 מִכָּל־צָרָה׃ כִּי הַמַּגִּיד לִי לֵאמֹר הִנֵּה־מֵת שָׁאוּל
eū occidi &,eū *in apprehēdi* & (:ſuis oculis in evangelizās velut erat ipſe &)
וְהוּא־הָיָה כִמְבַשֵּׂר בְּעֵינָיו וָאֹחֲזָה בוֹ וָאֶהְרְגֵהוּ
homines *quia Etiam* .nuntii præmium *ſibi me daturum* qui ; Siclagh in
11 בְּצִקְלָג אֲשֶׁר לְתִתִּי־לוֹ בְּשֹׂרָה׃ אַף כִּי־אֲנָשִׁים
nunc & ? *ſuo cubili* ſuper ſua domo in juſtū virum interfecerunt *impii*
רְשָׁעִים הָרְגוּ אֶת־אִישׁ־צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל־מִשְׁכָּבוֹ וְעַתָּה
vos auferam & ,veſtra manu de ejus ſanguinem requiram nonne
הֲלוֹא אֲבַקֵּשׁ אֶת־דָּמוֹ מִיֶּדְכֶם וּבִעַרְתִּי אֶתְכֶם
,eos interfecerunt & , pueris David præcepit Et ? terra è
12 מִן־הָאָרֶץ׃ וַיְצַו דָּוִד אֶת־הַנְּעָרִים וַיַּהַרְגוּם
ſuper ſuſpenderunt & ,eorum pedes & ,eorum manus præciderunt &
וַיְקַצְּצוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם וַיִּתְלוּ עַל־
ſepelierunt & ,*ceperunt* Isboſeth caput & : Chebron in piſcinam
הַבְּרֵכָה בְּחֶבְרוֹן וְאֵת רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת לָקְחוּ וַיִּקְבְּרוּ
.Chebron in Abner ſepulchro in
בְּקֶבֶר־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן׃

CAP. V. ה

,dixerūt atque,Chebron in David ad Iſrael tribus omnes venerūt Et
1 וַיָּבֹאוּ כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹנָה וַיֹּאמְרוּ
.*nos* tua caro & ,tuum os nos Ecce : dicendo
לֵאמֹר הִנְנוּ עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ׃

Verſio VUL. LAT.

2 Duo autē viri principes latronum erant filio Saul, nomen
uni Baana, & nomen alteri
Rechab, filii Remmon Berothitæ de filiis Benjamin: ſiquidem
et Beroth reputata eſt in
3 Benjamin. Et fugerunt Berothitæ in Gethaim, fuerúntq;
ibi advenæ uſq; ad tempus illud.
4 Erat autem Jonathæ filio
Saul fili⁹ debilis pedib⁹: quinquennis
enim fuit, quando venit nunti⁹ de Saul et Jonatha
ex Jezrael: tollens itaq; eum
nutrix ſua, fûgit: cúmq; feſtinaret
ut fugeret, cecidit, et
claud⁹ effectus eſt: habuítque
5 vocabulum Miphiboſeth. Venientes
igitur filii Remmon
Berothitæ, Rechab et Baana,
ingreſſi ſunt fervente die domū
Iſboſeth: qui dormiebat
ſup ſtratū ſuū meridiē. Et oſtiaria
domûs purgans triticum,
6 obdormivit. Ingreſſi ſunt autem
domū latenter aſſumentes
ſpicas tritici, et percuſſerunt
eū in inguine Rechab et Baana
7 frater ej⁹, et fugerunt. Cū
autem ingreſſi fuiſſent domū,
ille dormiebat ſup lectū ſuū
in conclavi, et percutientes
interfecerunt eū: ſublatóque
capite ejus, abierunt p viā deſerti
8 totâ nocte. Et attulerunt
caput Iſboſeth ad David in
Hebron: dixerúntq; ad regē;
Ecce caput Iſboſeth filii Saul
inimici tui, qui quærebat animam
tuā: et dedit Dominus
domino meo regi ultionem
hodiè de Saul, et de ſemine
9 ejus. Reſpondens autē David
Rechab, et Baana fratri ejus,
filiis Remmon Berothitæ, dixit
ad eos; Vivit Dominus, qui
eruit animā meā de omni anguſtia,
10 Quoniā eū, qui annuntiaverat
mihi, et dixerat; Mortuus
eſt Saul: qui putabat ſe
proſpera nuntiare, tenui, et
occîdi eū in Siceleg, cui oportebat
mercedē dare pro nuntio.
11 Quantò magis nunc, cùm
homines impii interfecerunt
virū innoxiū, in domo ſua, ſup
lectū ſuū, non quærā ſanguinē
ejus de manu veſtra, et auferā
12 vos de terra? Præcepit itaque
David pueris ſuis, et interfecerunt
eos: præcidentéſque
man⁹ et pedes eorū, ſuſpenderunt
eos ſuper piſcinā in Hebron:
caput autem Iſboſeth
tulerunt, et ſepelierunt in ſepulchro
Abner in Hebron.

CAP. V.

1 ET venerunt univerſæ tribus Iſrael ad David in Hebron, dicentes; Ecce nos, os tuum et caro tua ſumus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῷ
(γ) Ἰεβοσθὲ υἱῷ Σαούλ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανά,
καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Ῥηχὰβ, υἱοὶ
Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν (δ) Βενιαμίν·
ὅτι Βηρὼθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς
3 Βενιαμίν. Καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρωθαῖοι
εἰς (ε) Γεθαὶμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τῷ Ἰωνάθαν
4 υἱῷ Σαοὺλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας υἱὸς
ἐτῶν πέντε, καὶ οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν
Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ
(ζ) Ἰεζραὴλ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς αὐτοῦ,
καὶ ἔφυγε. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν
καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσε καὶ ἐχωλάνθη, καὶ ὄνομα
5 αὐτῷ Μεμφιβοσθέ. Καὶ ἐπορεύθησαν
(η) υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου Ῥηχὰβ καὶ
Βαανὰ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας
εἰς οἶκον (θ) Ἰεβοσθὲ, καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν
ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Καὶ
ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε πυροὺς,
6 καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδε· Καὶ Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ
οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον, καὶ εἰσῆλθον εἰς
7 τὸν οἶκον. Καὶ (ι) Ἰεβοσθὲ ἐκάθευδεν ἐπὶ
τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. καὶ τύπτουσιν
αὐτὸν, καὶ θανατοῦσιν αὐτὸν, καὶ ἀφαιροῦσι
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς
8 ὅλην τὴν νύκτα. Καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν
(κ) Ἰεβοσθὲ τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ
εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα, (λ) Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ
Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζήτει
τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔδωκε κύριος τῷ (μ)
κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ,
ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἐκ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ
9 ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ
τῷ Ῥηχὰβ καὶ τῷ Βαανὰ ἀδελφῷ αὐτοῦ
υἱοῖς Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Ζῇ κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου
10 ἐκ πάσης θλίψεως, Ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι
ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος
(ν) ἐνώπιόν μου, καὶ κατέσχον αὐτὸν
καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν ἐν (ξ) Σεκελὰκ, ᾧ
11 ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια. Καὶ νῦν ἄνδρες
πονηροὶ ἀπεκτάγκασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. καὶ νῦν
ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ
12 ἐξολοθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς. Καὶ ἐνετείλατο
Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἀποκτείνουσιν
αὐτοὺς, καὶ κολοβοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν
καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς
ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν
(ο) Ἰεβοσθὲ ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Ἀβεννὴρ
υἱοῦ Νήρ.

MS. A. (γ) Μεμφιβοσθαὶ (δ) Βενιαμείν. * Καὶ ἀπέδρασαν (ε) Γεθθεὶμ, (ζ) Ἰσραήλ, (η) οἱ υἱοὶ (θ) Μεμφιβοσθαὶ, (ι) Μεμφιβοσθαὶ (κ) Μεμφιβοσθαὶ (λ) Ἰδοὺ κεφαλὴ Μεφιβοσθαὶ (μ) κυρίῳ μου βασιλεῖ (ν) ἐνώπιον ἐμοῦ, (ξ) Σικελὰγ, (ο) Μεμφιβοσθαὶ

ΚΕΦ. ε΄.

1 ΚΑὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ἰδοὺ ὀστᾶ σου, καὶ σάρκες σου (α) ἡμεῖς.

MS. A. (α) ἡμεῖς. Ἐχθὲς

Et duo viri duces agminum erant ipſi Ieboſthe filio Saul: nomen uni Baana, & nomen ſecundo Rhechab, filii Rhemmon Berothei de filiis Benjamin: quoniam Beroth computabatur filiis
Benjamin. Et aufugerunt Berothei 3
in Gethæm, & fuerunt ibi incolentes uſque in diem hanc. Et 4
ipſi Jonathan filio Saul erat filius percuſſus pedes, filius annorum quinque, & hic in veniendo nuntium Saul & Jonathan filii ejus ex Jezrael, et tulit eū nutrix ejus, & fûgit. Et factum eſt in feſtinando ipſum, & ſecedendo, & cecidit, & claudus factus eſt; & nomen huic Memphiboſthe. Et 5
iverunt filii Rhemmon Berothei, Rhechab, & Baana, et intraverunt in æſtu diei in domum Ieboſthe: & ipſe dormiebat in cubili meridei. Et ecce oſtiaria domûs purgabat frumenta, & dormitabat, & dormiebat. Et Rhechab & Baana 6
fratres delituerunt, et intrârunt in domum. Et Ieboſthe dormiebat 7
ſuper lectum ſuum in cubiculo ſuo. Et percutiunt eum, & interficiunt eum, & auferunt caput ejus: & tulerunt caput ejus, & abierunt viam, quæ ad Occidentem totâ nocte. Et attulerunt 8
caput Ieboſthe ipſi David in Chebron, & dixerunt ad regem; Ecce caput Ieboſthe filii Saul inimici tui, qui quærebat animam tuam: & dedit Dominus domino regi vindictam inimicorum ejus, ſicut dies hæc, de Saul inimino tuo, & de ſemine ejus. Et reſpondit David ipſi 9
Rhechab, & ipſi Baana fratri ejus, filiis Rhemmon Berothei, & dixit eis; Vivit Dominus, qui redemit animam meam ex omni tribulatione; Quia qui nuntiavit 10
mihi, quòd mortuus erat Saul, & ipſe fuit tanquàm evangelizans coram me, & tenui eum, & interfeci eum in Secelac, cui oportebat me dare (b) evangelia. Et nunc viri mali interfecerunt 11
hominem juſtum in domo ejus ſuper cubile ejus. Et nunc requiram ſanguinem ejus de manu veſtra, & exterminabo vos de terra. Et mandavit David pueris 12
ſuis: & interficiunt eos, & truncant manus eorum, & pedes eorum: & ſuſpenderunt eos ſuper fontem in Chebron: & caput Ieboſthe ſepelierunt in ſepulchro Abenner filii Ner.

CAP. V.

ET adveniunt omnes tribus 1
Iſrael ad David in Chebron, & dixerunt ei; Ecce oſſa tua, & carnes tuæ nos.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 וּתְרֵין גֻּבְרִין רַבָּנֵי רֵישֵׁי מַשִּׁרְיָן הֲווֹ עִם בַּר שָׁאוּל שׁוּם חַד בַּעֲנָא וְשׁוּם תִּנְיָנָא רֵכָב בְּנֵי
3 רִמּוֹן דְמִבְּאֵרוֹת מִבְּנֵי בִנְיָמִן אֲרֵי אַף בְּאֵרוֹת מִתְחַשְׁבָא עַל דְבֵית בִּנְיָמִן׃ וַעֲרַקוּ אֱנָשׁ
4 בְּאֵרוֹת לְגִתָּיִם וַהֲווֹ תַמָּן דַּיָּרִין עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְלִיהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל בְּרָא לְקֵי בִתְרֵין
רִגְלוֹהִי בַּר חֲמֵשׁ שְׁנִין הֲוָה כַּד אֲתַת בְּסוֹרַת שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֶאל וּנְטַלְתֵּיהּ
5 תּוּרְבַּנְתֵּיהּ וַאֲפְכַת וַהֲוָה בְּאִתְבְּעִיוּתַהּ לְמֶעֱרַק וּנְפַל וַחֲגַר וּשְׁמֵיהּ מְפִיבוֹשֶׁת׃ וַאֲזַלוּ בְּנֵי
רִמּוֹן דְמִבְּאֵרוֹת רֵכָב וּבַעֲנָה וַאֲתוֹ בְּמֵיחַם יוֹמָא לְבֵית אִישׁ בּוֹשֶׁת וְהוּא שָׁכֵיב יָת שֵׁנַת
6 מַלְכַּיָא׃ וְאִנּוּן אֲתוֹ עַד גּוֹ בֵיתָא כְּזָבְנֵי חִטִּין וּמְחוֹהִי בִּסְטַר יַרְכֵּיהּ וְרֵכָב וּבַעֲנָה אֲחוּהִי
7 אִשְׁתֵּיזִבוּ׃ וַאֲתוֹ לְבֵיתָא וְהוּא שָׁכֵיב עַל עַרְסֵיהּ בְּאִדְרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבֵיהּ וּמְחוֹהִי וְקַטְלוּהִי
8 וְאַעְדִּיאוּ יָת רֵישֵׁיהּ וּנְסִיבוּ יָת רֵישֵׁיהּ וַאֲזַלוּ בְּאוֹרַח מֵישְׁרָא כָּל לֵילְיָא׃ וְאַיְתִיאוּ יָת
רֵישׁ אִישׁ בּוֹשֶׁת לְוָת דָּוִד לְחֶבְרוֹן וַאֲמַרוּ לְמַלְכָּא הָא רֵישׁ אִישׁ בּוֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל בְּעֵיל
דְּבָבָךְ דִּבְעָא לְמִקְטְלָךְ וַעֲבַד יְיָ לְרִבּוֹנִי מַלְכָּא פּוּרְעָנוּתָא יוֹמָא הָדֵין מִשָּׁאוּל וּמִזַּרְעֵיהּ׃
9 וַאֲתֵיב דָּוִד יָת רֵכָב וְיָת בַּעֲנָה אֲחוּהִי בְּנֵי רִמּוֹן דְמִבְּאֵרוֹת וַאֲמַר לְהוֹן קַיָּם הוּא יְיָ דִי פְרַק
10 יָת נַפְשִׁי מִכָּל עָקָא׃ אֲרֵי דְחַוִּי לִי לְמֵימַר הָא מִית שָׁאוּל וְהוּא הֲוָה כִּמְבַסַּר בְּעֵינֵי נַפְשֵׁיהּ
11 וַאֲחַדִית בֵּיהּ וְקַטַלְתֵּיהּ בְּצִקְלַג דַּהֲוָה מְדַמֵּי לְמִתַּן לֵיהּ מַתְּנַת בְּסוֹרְתֵיהּ׃ אַף אֲרֵי גֻּבְרִין
רַשִׁיעַיָא קְטַלוּ יָת גְּבַר זַכַּאי בְּבֵיתֵיהּ עַל שְׁוִיֵיהּ וּכְעַן הֲלָא אֶתְבַּע יָת דְּמֵיהּ מִידְכוֹן וַאֲפַלֵּי
12 יָתְכוֹן מִן אַרְעָא׃ וּפַקֵּיד דָּוִד יָת עוּלֵמַיָא וְקַטְלוּנוּן וְקַצִּיצוּ יָת יְדֵיהוֹן וְיָת רִגְלֵיהוֹן וּצְלַבוּ עַל
בְּרֵיכְתָא בְּחֶבְרוֹן וְיָת רֵישׁ אִישׁ בּוֹשֶׁת נְסִיבוּ וּקְבַרוּ בְּקִבְרָא דְאַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן׃
1 וַאֲתוֹ כָּל שִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל לְוָת דָּוִד לְחֶבְרוֹן וַאֲמַרוּ לְמֵימַר הָא אֲנַחְנָא קָרִיבָךְ
וּבִסְרָךְ אֲנַחְנָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et duo viri principes capita exercituū fuerunt cum filio Saulis: no- 2
men uni⁹ Baghana, & nomen ſecundi Rechab filii Rimon, qui ex Beeroth
ex filiis Binjamin; quia etiā Beeroth computatur ſuper domū Binjamin.
Et fugerunt homines Beeroth ad Githaim, & fuerunt ibi advenæ uſq; ad di- 3
em hanc. Et Jehonathan filio Saulis [*erat*] fili⁹ percuſſus in duob⁹ pedib⁹ 4
ſuis: fili⁹ quinq; annorū fuit quando venit nunciatio Saulis, & Jehonathā,
ex Jizreghel: & tulit illum nutrix ejus, & fugit: & fuit cùm properaret ipſa
fugere, & cecidit & claudicavit; & nomen ejus Mephiboſſeth. Et iverunt 5
filii Rimon qui ex Beeroth, Rechab & Baghanah, & venerunt, cùm incaleſceret
dies, ad domū Isboſeth, & ille dormiens ſomnū regū. Et ecce vene- 6
runt ad mediū dom⁹ ut emptores tritici, & percuſſerunt illū in latere femoris
ej⁹, & Rechab et Baghanah frater ej⁹ liberati ſūt. Et venerunt ad do- 7
mū, et ille cubās ſup lectū ſuū in conclavi dom⁹ cubiculi ej⁹: et percuſſerūt
eū, & occiderūt illū, & abſciderunt caput ej⁹, & tulerunt illud, & venerunt
in via recta totā noctē. Et attulerunt caput Isboſeth ad David ad Hhebron, 8
& dixerunt regi, Ecce caput Isboſeth filii Saul auctoris inimicitiæ tuæ, qui
quæſivit occidere te, et fecit Dn̄s dn̄o meo regi ultionē hodie de Saul et de
ſemine ej⁹. Et reſpondit David ad Rechab et ad Baghanah fratrē ejus filios 9
Rimon, qui ex Beeroth, & dixit illis, Vivit ipſe Dn̄s qui eripuit animā meā
ex omni anguſtia. Quòd qui indicavit mihi, dicendo: Ecce mortu⁹ eſt Saul, 10
& ipſe fuit ut evangelizans in oculis animæ ſuæ; & apprehendi illū, & occidi
illū in Sziklag, qui cogitabat quòd darē ei donū *nuncii ſui*. Quanto 11
magis viros improbos [*qui*] occiderunt virum innocentē in domo ſua ſuper
lectū ſuū? & nunc an non requirā ſanguinē ejus de manu veſtra, & ſeparabo
vos de terra? Et mandavit David adoleſcentibus, & occiderunt 12
illos, & abſciderunt man⁹ eorū & pedes eorū, & ſuſpenderunt ſuper piſcinā
in Hhebron: & caput Isboſeth acceperunt, & ſepelierunt in ſepulchro
Abner in Hhebron.

CAP. V.

ET venerunt omnes tribus Iſrael ad David ad Hhebron, et dixerunt, di- 1
cendo: Ecce nos propinqui tui, & caro tua ſumus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܪܝܫܝ ܓܝܣܐ ܗܘܘ ܥܡ ܒܪܗ ܕܫܐܘܠ. ܫܡܗ ܕܚܕ. ܒܥܢܐ. ܘܫܡܗ 2
ܕܐܚܪܢܐ. ܪܟܒ. ܒܢܝ ܪܡܘܢ ܒܝܪܘܬܝܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܦ ܒܝܪܘܬ ܡܬܚܫܒܐ
ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. * ܘܥܪܩܘ ܒܝܪܘܬܝܐ ܠܓܬܝܡ. ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܬܘܬܒܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 3
* ܘܠܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܡܚܓܪ ܗܘܐ ܒܪܓܠܘܗܝ. ܘܒܪ ܚܡܫ ܫܢܝܢ ܗܘܐ 4
ܟܕ ܐܬܬ ܫܡܥܬܐ ܕܫܐܘܠ ܘܕܝܘܢܬܢ ܡܢ ܝܙܪܥܝܠ. ܘܫܩܠܬܗ ܡܪܒܝܢܝܬܗ.
ܘܥܪܩܬ. ܘܟܕ ܡܣܪܗܒܐ ܗܘܬ ܠܡܥܪܩ. ܢܦܠ ܘܐܬܚܓܪ. ܘܫܡܗ. ܡܦܝܒܘܫܬ. * ܘܐܙܠܘ 5
ܒܢܝ ܪܡܘܢ ܒܝܪܘܬܝܐ. ܪܟܒ ܘܒܥܢܐ. ܘܐܬܘ ܟܕ ܚܡ ܝܘܡܐ ܠܒܝܬܗ ܕܐܝܫܒܘܫܠ. ܘܗܘ
ܕܡܟ ܗܘܐ ܡܫܟܒܐ ܕܛܗܪܐ. * ܘܗܐ ܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܓܘ ܒܝܬܐ. ܘܢܣܒܘ ܒܢܝ ܒܝܫܐ. ܘܡܚܝܘܗܝ 6
ܒܚܨܗ. ܪܟܒ ܘܒܥܢܐ ܐܚܘܗܝ. ܘܥܪܩܘ. * ܘܐܬܘ ܠܒܝܬܐ. ܘܗܘ ܕܡܟ ܥܠ 7
ܥܪܣܗ ܒܩܝܛܘܢܐ ܕܡܫܟܒܗ. ܘܡܚܝܘܗܝ ܘܩܛܠܘܗܝ. ܘܢܣܒܘ ܪܫܗ. ܘܐܙܠܘ
ܒܐܘܪܚܐ ܕܥܪܒܐ. ܟܠܗ ܠܠܝܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܪܫܗ ܕܐܝܫܒܘܫܠ ܠܚܒܪܘܢ. ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ 8
ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܗܐ ܪܫܗ ܕܐܝܫܒܘܫܠ ܒܪ ܫܐܘܠ ܒܥܠܕܒܒܟ ܘܒܥܐ ܢܦܫܟ. ܘܢܬܠ ܡܪܝܐ
ܠܡܪܢ ܡܠܟܐ ܬܒܥܬܐ ܝܘܡܢܐ. ܡܢ ܫܐܘܠ ܘܡܢ ܙܪܥܗ. * ܘܥܢܐ ܕܘܝܕ ܠܪܟܒ ܘܠܒܥܢܐ 9
ܐܚܘܗܝ ܒܢܝ ܪܡܘܢ ܒܝܪܘܬܝܐ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩ ܢܦܫܝ ܡܢ ܟܠ ܐܘܠܨܢ. * ܕܐܠܐ 10
ܡܢ ܕܐܘܕܥܢܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܕܗܐ ܡܝܬ ܠܗ ܫܐܘܠ. ܘܗܘܐ ܗܘ ܐܝܟ ܡܣܒܪܢܐ ܒܥܝܢܝ. ܕܐܠܐ ܐܚܕܬܗ
ܘܩܛܠܬܗ ܒܨܝܩܠܓ. ܚܠܦ ܕܐܬܠ ܠܗ ܣܒܪܬܐ. * ܘܐܦ ܓܒܪܐ ܪܫܝܥܐ ܩܛܠܘ ܠܓܒܪܐ 11
ܒܒܝܬܗ ܥܠ ܡܫܟܒܗ. ܘܗܫܐ ܐܬܒܥܝܘܗܝ ܠܕܡܗ ܡܢ ܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܐܘܒܕܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. * ܘܦܩܕ 12
ܕܘܝܕ ܠܥܠܝܡܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ. ܘܦܣܩܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܘܪܓܠܝܗܘܢ. ܘܬܠܘ ܐܢܘܢ ܥܠ ܪܡܬܐ ܒܚܒܪܘܢ.
ܘܪܫܗ ܕܐܝܫܒܘܫܠ ܢܣܒܘ ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܢܝܪ ܒܚܒܪܘܢ.

* ܫܠܡ * ܕ *

* ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܘܬ 1
ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܓܪܡܟ ܚܢܢ. ܘܒܣܪܟ.

Duo autem viri principes latronum erant cũ 2
filio Saulis, nomen unjus Baana, & nomen
alteriꝰ Rechab, *ambo* filii Remmon Berothitæ,
de filiis Benjamin: ſiquidẽ Berothi cenſetur
cum filiis Benjamin. Fugerant enim Berothitæ 3
ad Gethim, ibiq; fuerunt incolæ uſq; in
hunc diẽ. Jonathan quoq; filiꝰ Saulis habebat 4
filium claudum pedibꝰ, quinq; natum annos
quum fama Saulis & Jonathanis veniſſet ex
Jezraele: hunc tollens nutrix ſua, fugit, dumq;
fugã acceleraret, cecidit *puer* & claudꝰ factus
eſt: nomen verò ipſius eſt Mephibeſoth. Venerunt 5
itaq; filii Remmon Berothitæ, Rechab
& Baana, venerunt inquã cùm ferveret dies,
in domum Iſbeſol dum dormiret ſomnũ meridianũ:
Ecce inquã venerunt uſq; ad interiora 6
domꝰ, & ſuſcipientes maligni percuſſerunt
eum in ilia ipſius, Rechab *ſcilicet* et Baana
frater ejus, & evaſerunt. Venerunt domũ 7
eo dormiente ſuper lectum ſuum in conclavi
ſuo dormitorio, & percutientes illum interfecerunt
eum: ſublatoq; capite ipſiꝰ, abierunt
per viã Arabæ totâ nocte. Et afferentes caput 8
Iſbeſolis in Hebron ad Davidẽ, dixerunt
regi Davidi, Ecce caput Iſbeſolis filii Saulis
inimici tui & quærentis animã tuam: detque
Dñs domino noſtro regi ultionem hodie à
Saule & à ſemine ipſius. Reſpondens autem 9
David Rechabo & Baanæ fratri ejus, filiis
Remmon, Berothitis, ait; Vivit Dñs qui liberavit
animã meam ab omni afflictione: Niſi 10
eum qui nuntiavit ac dixit mihi, Ecce mortuus
eſt Saul, qui quidẽ ſibi videbatur eſſe
fauſtus in conſpectu mea nuntiꝰ; niſi *inquam*
tenui eum & occîdi in Seneclagh, potiùs
quàm dederim ei *mercedem* pro nuntio. Multò 11
magis *cùm* viri impii interfecerint virũ in
domo ſua ſuper lectum ſuum: jamjã expoſcã
ſanguinẽ ejus de manibus veſtris, & extinguã
vos de terra. Miſit ergò David juvenes ut 12
trucidarent eos, & præciſis manibus ac pedibus
eorum, ſuſpenderent ſuper collem in Hebron:
caput verò Iſbeſol acceperunt & ſepelierunt
in ſepulchro Abneri in Hebron.

CAP. V.

Tum congregatæ omnes tribus Iſraelitarum 1
apud Davidem in Hebron, dixerunt ei,
En caro tua ſumus, & os tuum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم ان رجلان من اصحاب الغزو الذين كانوا مع بني ساول * اسم الواحد بعنا واسم الاخر راحاب * 2
ابنا رمون الذي من بروتي * من بني بنيامين من اجل ان بروتي ايضا معدودة مع بني
3 بنيامين * ولكن هربوا البروتيون الي جاثيم * فكانوا هناك سكانا حتي اليوم * وكان ليوناثان بن 4
ساول ابن زمن الرجلين * وكان بن خمسة سنين حين جا صيحة ساول ويوناثان من
ايزرعيل * فحملته دايته وهربت * واذا كانت مستعجلة للهرب وقع فانكسرت رجلاه وصار مقعدا *
5 واسمه مفيبست * وذهب بنو رمون البروتيون راحاب وبعنا * فاتوا حين حمي النهار الي بيت
6 اسباسول * وكان نايما وقت انتصاف النهار * فدخلوا داخل البيت واخذ الفجار فضربوه علي
7 بطنه راحاب وبعنا اخوه * لانهم اتوا البيت وهو نايم علي سرير في بيت معرسه * فضربوه
8 وقتلوه * واخذوا راسه وهربوا وساروا في طريق عرابا الليل كله * واتوا براس اسباسول الي داود بحبرون *
فقالوا للملك داود * هذه راس اسباسول بن ساول عدوك وطالب نفسك * ويعطي الرب لسيدنا
9 الملك طلبته اليوم من ساول ومن ذريته * فاجاب داود راحاب وبعنا اخاه بني رمون
10 البروتيين فقال * حي هو الرب الذي خلص نفسي من كل افة * اني كما صنعت بالذي
اخبرني * وقال لي ان ساول مات * وظن انه يبشرني بشري افرح بها * واخذته وقتلته بصقلغ
11 بدل جايزة البشري * والرجلان المنافقان قتلا الرجل في بيته علي سريره * فانتقم له * واطلب
12 دمه واهلككم * فارسل داود ناسا من اصحابه وقتلوهما * وقطعوا ايديهما وارجلهما وصلبوهما
علي الاكمة بحبران * فاما راس اسباسول فدفنوه في قبر ابنار بحبران *

* الفصل الخامس *

1 * واجتمع جميع قبايل بني اسرايل الي داود بحبران * وقالوا له * نحن لحمك وعظمك *

Præterea duo viri ex militibus qui erant 2
cum filiis Saulis, quorũ unius nomen erat
Baana, nomen autem alterius Rechab, uterque
filius Remmon qui erat ex Beruthba,
de filiis Benjamin: nam Beruthba quoque
annumerabatur Benjaminitis. Attamen 3
fugerant Beruthitæ in Gethim, ibiq; commorati
ſunt ad hodiernum uſque diem.
Erat etiam Jonathani filio Saulis, filius 4
affectus pedibꝰ, quinq; natus annos quando
venit fama Saulis & Jonathanis ex
Jezraele, quem cùm tuliſſet nutrix ejus,
ac fugiſſet, inq; fuga feſtinâſſet, cecidit ille,
fractiſq; cruribus ejus redditus eſt claudus:
ejus verò nomen erat Mephibboſeth, 5
Euntes autem filii Remmon Beruthitæ,
Rechab & Baana, adierunt æſtuante die
domũ Isbeſol dum dormiret tempore meridiano; 6
Ingreſſiq; domum, ſumpſerunt
ſcelerati, & percuſſerunt eum in ventrem
ipſius, Rechab & Baana frater ejus. Adierunt 7
enim domum dum ille dormiret ſuper
lectum ſuum in cubiculo ſuo dormitorio,
& percutientes eum trucidârunt illum;
& accipientes caput ejus, fugerunt;
totâque nocte iter facientes per viã Arabæ,
Detulerunt caput Isbeſal ad Davidẽ 8
in Hebron, & dixerunt ad regem Davidem,
En caput Isbeſol filii Saulis inimici
tui & quærentis animam tuã: concedatque
Dominus hodie domino noſtro regi
votum ejus à Saule & ab ejus progenie.
Reſpondit autem David Rechabo & Baanæ 9
fratri ejus, filiis Remmon, Beruthitis,
& ait; Vivit Dominus qui eripuit animam
meam ex omni calamitate, Quòd 10
quemadmodũ egi cum eo qui nuntiaverat
mihi & dixerat mihi mortuũ eſſe Saulẽ,
& arbitrabatur afferre ſe mihi nuntium
quo delectarer, & apprehendi eum atque
interfeci in Sicelegh pro nuntii præmio; Sic 11
ab hominibus ſceleratis qui virum occiderunt
domi ſuæ ſuper lectũ ſuum, ulciſcar
eum, & repetã ſanguinem ejus, perdamq;
eos. Miſit itaque David quoſdam è ſuis, 12
et occiderũt utrunque, & amputatis manibus
ac pedibus eorũ, crucifixerunt eos
ſuper collẽ in Hebron: verũ caput Isbeſol
ſepelierunt in ſepulchro Abneri in Hebron.

CAP. V.

PRæterea convenientes univerſæ tribꝰ 1
filiorũ Iſrael apud Davidem in Hebron,
dixerunt ad eum, Nos caro & os tuum
ſumus:

,nos *ſuper regem* Saul *exiſtendo in* ,nudiuſtertius *etiam* ,heri *Etiam*
2 גַּם־אֶתְמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ
Dominus dixitque : Iſrael *introducens & educens eras tu*
אַתָּה הָיִיתָה מוֹצִיא וְהַמֵּבִי אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה
eris tu & ,Iſrael meum populum paſces Tu : tibi
לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה
ad Iſrael ſeniores omnes Veneruntque .Iſrael ſuper *ducem in*
3 לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
Chebron in fœdus David rex eis *excidit* & ,Chebron in regem
הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד בְּרִית בְּחֶבְרוֹן
.Iſrael ſuper regem in David unxerunt & ,*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
.regnavit annis quadraginta ;*ipſum regnando in* ,David annorũ triginta *Filius*
4 בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה מָלָךְ׃
: menſibus ſex & ,annis ſeptem Jehudah ſuper regnavit Chebron In
5 בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
,Iſrael omnem ſuper annis tribus & triginta regnavit Jeruſalaim in &
וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
Jebuſæum ad Jeruſalaim ejus viri & ,rex abiit Et .Jehudah &
6 וִיהוּדָה׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלַםִ אֶל־הַיְבֻסִי
quin huc ingredieris Non:dicẽdo,David ad dixit *&* ,terræ habitatorẽ
יוֹשֵׁב הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־
.huc David *veniet* Non : dicendo ,claudos & cæcos *te removere*
הֱסִירְךָ הַעִוְרִים וְהַפִּסְחִים לֵאמֹר לֹא־יָבוֹא דָוִד הֵנָּה׃
Dixitque .David civitas ipſa ,Sion *munitionem* David cepit Et
7 8 וַיִּלְכֹּד דָּוִד אֵת מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא עִיר דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר
& ,*fiſtulam in* attinget & ,Jebuſæũ *percutiens* Omnis : illa die in David
דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֵּה יְבֻסִי וְיִגַּע בַּצִּנּוֹר וְאֶת־
: dicebant ideo : David *animæ* habitos odio cæcos & ,claudos
הַפִּסְחִים וְאֶת־הַעִוְרִים שְׂנֻאֵי נֶפֶשׁ דָּוִד עַל־כֵּן יֹאמְרוּ
David habitavit Et .domum *in* intrabit non claudus & Cæcus
9 עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד
circum David ædificavit &:David Civitatem,eam vocavitque ,*munitione* in
בַּמְּצֻדָה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב
; *evadendo grandis* & eundo David abiit Et .*domum intra &* ,Millo à
10 מִן־הַמִּלּוֹא וָבָיְתָה׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל
Tyri rex Chiram miſit Et .eo cum exercituum Deus Domin⁹ &
11 וַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר
lapidis fabros & ,*ligni* fabros & ,*cedrorum* ligna & ,David ad *legatos*
מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחָרָשֵׁי עֵץ וְחָרָשֵׁי אֶבֶן
quod ,David cognovit Et .David domum ædificaverunt & ; *parietis*
12 קִיר וַיִּבְנוּ־בַיִת לְדָוִד׃ וַיֵּדַע דָּוִד כִּי־
exaltâſſet quòd & ,Iſrael ſuper regem in Dominus eũ confirmâſſet
הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכִי נִשֵּׂא
adhuc David accepit Et .Iſrael ſuũ populum propter ejus regnum
13 מַמְלַכְתּוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד
: Chebron de *ipſum venire poſt* ,Jeruſalaim de uxores & ,*pellices*
פִּלַגְשִׁים וְנָשִׁים מִירוּשָׁלַםִ אַחֲרֵי בֹּאוֹ מֵחֶבְרוֹן
natorum nomina hæc Et .filiæ & ,filii David adhuc ſunt nati &
14 וַיִּוָּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיִּלֹּדִים
.Selomoh & ,Nathan & ,Sobab & ,Sammuah : Jeruſalaim in ei
לוֹ בִּירוּשָׁלָםִ שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃
,Eljadah & ,Eliſamah Et .Japhiah & ,Nephegh & ,Eliſuah & ,Ibchar Et
15 16 וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע
regem in David unxiſſent quod ,Peliſtim audierunt Et .Eliphelet &
17 וֶאֱלִיפָלֶט׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־מָשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ
: David quærendum ad Peliſtim omnes aſcenderunt & ; Iſrael ſuper
עַל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ כָל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד
,venerunt Peliſtim Et .*munitionem* in deſcendit & ,David audivit &
18 וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיֵּרֶד אֶל־הַמְּצוּדָה׃ וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ
.Rephaim valle in ſe diffuderunt &
וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים׃

Verſio VUL. LAT.

2 Sed & herì & nudiuſtertiùs, cùm eſſet Saul rex ſuper nos, tu eras educens & reducens Iſrael: dixit autem Dominus ad te; Tu paſces populum meum Iſrael, & tu eris dux 3 ſuper Iſrael. Venerunt quoque & ſeniores Iſrael ad regem in Hebron, & percuſſit cum eis rex David fœdus in Hebron coram Domino : unxerúntq; David in regem ſuper Iſrael. 4 Filius triginta annorum erat David, cùm regnare cœpiſſet, & quadraginta annis regna- 5 vit. In Hebron regnavit ſuper Judam ſeptem annis & ſex menſibus: in Jeruſalem autem regnavit triginta tribus annis ſuper omnem Iſrael & Judam. 6 Et abiit rex, & omnes viri qui erant cum eo, in Jeruſalem, ad Jebuſæũ habitatorẽ terræ: dictúmq; eſt David ab eis; Non ingrediêris huc, niſi abſtuleris cæcos & claudos dicentes, Non ingredietur 7 David huc. Cepit autem David arcem Sion, hæc eſt civi- 8 tas David. Propoſuerat enim David in die illa præmiũ, qui percuſſiſſet Jebuſæum, & tetigiſſet domatum fiſtulas, & abſtuliſſet cæcos & claudos odientes animam David: idcircò dicitur in proverbio; Cæcus & claudus non intrabunt in 9 templũ. Habitavit autem David in arce, & vocavit eam, Civitatem David: & ædificavit per gyrum à Mello & in- 10 trinſecus. Et ingrediebatur proficiens atque ſuccreſcens, & Dñs De⁹ exercituũ erat cũ 11 eo. Miſit quoque Hyram rex Tyri nuntios ad David, & ligna cedrina, et artifices lignorum, artificéſq; lapidũ ad parietes: & ædificaverunt domũ 12 David. Et cognovit David quoniã confirmâſſet eum Dñs regẽ ſup Iſrael, & quoniã exaltâſſet regnum ej⁹ ſup popu- 13 lum ſuum Iſrael. Accepit ergò David adhuc concubinas & uxores de Jeruſalem, poſtquã venerat de Hebron: natíque ſunt David & alii filii & filiæ: 14 Et hæc nomina eorum qui nati ſunt ei in Jeruſalem, Samua, & Sobab, & Nathan, & 15 Salomon, Et Jebahar, & Eli- 16 ſua, & Nepheg, Et Japhia, et Eliſama, et Elioda, et Elipha- 17 leth. Audierunt ergò Philiſthiim quòd unxiſſent David in regẽ ſuper Iſrael: et aſcenderunt univerſi ut quærerent David: quod cùm audiſſet David, deſcendit in præſidiũ. 18 Philiſthiim autem venientes diffuſi ſunt in valle Raphaim.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως (β)ἐφ' ἡμῖν, σὺ ἦσθα ὁ (γ)ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς σὲ, Σὺ (δ) ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον (ε) ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 3 Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρὼν, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς (ζ) Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου· καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ 4 εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. Υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν (η) Δαυὶδ ἐν τῷ (θ) βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ (ι) τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν. 5 Ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἓξ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν ἐν Ἱε- 6 ρουσαλήμ. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν. καὶ ἐρρέθη τῷ Δαυὶδ, Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ, λέγοντες, Ὅτι οὐκ (κ) εἰσελεύσεται 7 Δαυὶδ ὧδε. Καὶ (λ) προκατελάβετο Δαυὶδ τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις τοῦ Δαυίδ. 8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον, ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς (μ) μισοῦντας τὴν ψυχὴν Δαυίδ. διὰ τοῦτο ἐροῦσι, Τυφλοὶ 9 καὶ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ (ν) ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 10 Καὶ (ξ) διεπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ (ο) κύριος παντοκράτωρ 11 μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ τέκτονας ξύλων, καὶ τέκτονας (π) λίθων, καὶ 12 ᾠκοδόμησαν οἶκον τῷ Δαυίδ. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ 13 διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ (ρ) ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἐξ Ἱερουσαλὴμ, μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· καὶ ἐγένοντο (σ) τῷ Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες. 14 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· (τ) Σαμμοὺς, καὶ (υ) Σωβὰβ, καὶ Νάθαν, 15 καὶ Σαλωμών, Καὶ (φ) Ἐβεὰρ, καὶ (χ) Ἐλισοὺς, 16 καὶ Ναφὲκ, Καὶ (ψ) Ἰεφιὲς, καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλιδαὲ, (ω) καὶ Ἐλιφαλὰθ, Σαμαὲ, Ἰεσσιβὰθ, Νάθαν, Γαλαμαὰν, Ἰεβαὰρ, Θεησοῦς, Ἐλιφαλὰτ, Ναγὲδ, Ναφὲκ, Ἰανάθαν, Λεα- 17 σαμὺς, Βααλιμὰθ, Ἐλιφαάθ. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν Δαυίδ. καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ κατέβη 18 εἰς τὴν περιοχήν. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται, καὶ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τιτάνων.

2 *Et heri, & nudiuſtertiò, cùm eſſet Saul rex ſuper nos, tu eras educens, & introducens Iſrael. Et dixit Domin⁹ ad te; Tu paſces populum meum Iſrael, & tu eris in ducem ſuper populũ meũ Iſrael.* 3 *Et veniunt omnes ſeniores Iſrael ad regẽ in Chebron: & diſpoſuit eis rex David teſtamentũ in Chebron corã Domino. Et ungunt David in regem ſuper omnem Iſrael.* 4 *Filius triginta annorum erat David, cùm ipſe regnavit: & quadraginta annos regnavit.* 5 *Septem annos, & menſes ſex regnavit in Chebron ſuper Judam, & triginta tres annos regnavit ſuper univerſum Iſrael, & Judam, in Hieruſalem.* 6 *Et abiit David & viri ejus in Hieruſalem ad Jebuſæum habitantem terram. Et dictum eſt ipſi David; Non ingrediêris huc, quia adverſati ſunt cæci, & claudi, dicentes, Quia non ingredietur David huc.* 7 *Et præoccupavit David (a) munitionem Sion. Hæc eſt civitas David.* 8 *Et dixit David die illâ; Omnis percutiens Jebuſæum, tangat in (b) pugione, & claudos, & cæcos, & odio habentes animã David. Propter hoc dicent; Cæci & claudi nõ ingredientur in civitatem Domini.* 9 *Et ſedit David in munitione: & vocata eſt hæc, Civitas David. Et ædificavit ipſã civitatem in circuitu à ſummo, & domum ſuam.* 10 *Et (c) tranſibat David vadens & magnificatus, & Dominus omnipotens cum eo.* 11 *Et miſit Chiram rex Tyri nuntios ad David, & ligna cedrina, & fabros lignorum, & fabros lapidũ, & ædificaverunt domum ipſi David.* 12 *Et cognovit David, quia paravit eũ Domin⁹ in regem ſuper Iſrael, & quia exaltatũ eſt regnũ ſuum propter populũ ejus Iſrael.* 13 *Et accepit David adhuc uxores & concubinas ex Hieruſalẽ, poſtquàm ipſe venit in Chebron. Et facti ſunt ipſi David adhuc filii, & filiæ.* 14 *Et hæc nomina eorũ, qui nati ſunt ei in Hieruſalẽ; (d) Sammus, & Sobab, & Nathan, & Salomon,* 15 *Et Ebear, & Eliſue,* 16 *& Naphec, Et Jephies, & Eliſama, & Elidae, & Eliphalath, Samae, Jeſſibath, Nathan, Galamaan, Jebaar, Theeſus, Eliphalat, Naged, Naphec, Janathan, Leaſamys, Balimath, Eliphalath.* 17 *Et audierunt alienigenæ, quia unctus eſt David rex ſuper Iſrael, & aſcenderunt omnes alienigenæ, ad quærendum David. Et audivit David, & deſcendit in munitionem.* 18 *Et alienigenæ adveniunt, & concurrerunt in vallem (e) Titanum.*

MS. A. (β) ἐφ' ἡμῶν, (γ) εἰσάγων καὶ ἐξάγων τὸν (δ) ποιμαίνεις (ε) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. (ζ) Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου διαθήκην· καὶ (η) ἦν Δαυεὶδ (θ) βασιλεύειν (ι) τεσσεράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν. Ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἑπτὰ ἔτη καὶ ἓξ μῆνας, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐβασίλευσεν τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν. Καὶ (κ) εἰσελεύσεται ὧδε (λ) κατελάβετο (μ) μισοῦντας ψυχὴν (ν) ἐκλήθη ἡ πόλις αὕτη Δαυίδ. (ξ) ἐπορεύετο (ο) κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ (π) λίθων τοίχου, καὶ (ρ) ἔτι παλλακὰς καὶ γυναῖκας ἐξ (σ) ἔτι τῷ Δαυὶδ υἱοὶ (τ) Σαμμοὺς (υ) Σωβαδὰν, (φ) Ἰεβὰρ, (χ) Ἐλισοὺς, (ψ) Ἀφιὲ, (ω) καὶ Ἐλιφαάθ. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 אַף מֵאִתְמָלֵי אַף מִדְּקַמוֹהִי כַּד הֲוָה שָׁאוּל מַלְכָּא עֲלָנָא אַתְּ הֲוֵיתָא נָפֵק וְעָלֵל בְּרֵישׁ
יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר יְיָ לָךְ אַתְּ תְּפַרְנֵס יָת עַמִּי יָת יִשְׂרָאֵל וְאַתְּ תְּהֵוֵי לְמַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃
3 וַאֲתוֹ כָּל סָבֵי יִשְׂרָאֵל לְוָת מַלְכָּא בְּחֶבְרוֹן וּגְזַר לְהוֹן מַלְכָּא דָוִד קְיָם בְּחֶבְרוֹן קֳדָם יְיָ
4 וּמְשַׁחוּ יָת דָּוִד לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל׃ בַּר תְּלָתִין שְׁנִין דָּוִד כַּד מְלַךְ אַרְבְּעִין שְׁנִין
5 מְלַךְ׃ בְּחֶבְרוֹן מְלַךְ עַל דְּבֵית יְהוּדָה שְׁבַע שְׁנִין וְשִׁתָּא יַרְחִין וּבִירוּשְׁלֵם מְלַךְ תְּלָתִין
6 וּתְלָת שְׁנִין עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ וַאֲזַל מַלְכָּא וְגֻבְרוֹהִי לִירוּשְׁלֵם לְוָת יְבוּסָאָה יָתְבֵי
אַרְעָא וַאֲמַרוּ לְדָוִד לְמֵימַר לָא תֵיעוּל הָלְכָא אֱלָהֵן בְּאַעְדָיוּתָךְ חַטָּאַיָּא וְחַיָּבַיָּא דְּאָמְרִין
7 8 לָא יֵיעוּל דָּוִד הָלְכָא׃ וַאֲחַד דָּוִד יָת חַקְרָא דְצִיּוֹן הִיא קַרְתָּא דְדָוִד׃ וַאֲמַר דָּוִד בְּיוֹמָא
הַהוּא כָּל דְּיִקְטֹל יְבוּסָאָה וְיִשְׁרֵי לְמִכְבַּשׁ כַּרְכָּא וְיָת חַטָּאַיָּא וְיָת חַיָּבַיָּא רְחִיקָא נַפְשָׁא
9 דְדָוִד עַל כֵּן יֵימְרוּן חַטָּאַיָּא וְחַיָּבַיָּא לָא יֵעֲלוּן לְבֵיתָא׃ וִיתֵב דָּוִד בְּחַקְרָא וּקְרָא לַהּ
10 קַרְתָּא דְדָוִד וּבְנָא דָוִד סְחוֹר סְחוֹר מִן מִלֵּיתָא וּלְגָיו׃ וַאֲזַל דָּוִד אָזֵיל וּסְנֵי וּמֵימְרָא
11 דַּייָ אֱלָהָא צְבָאוֹת בְּסַעְדֵיהּ׃ וּשְׁלַח חִירָם מַלְכָּא דְצוֹר אִזְגַּדִּין לְוָת דָּוִד וְאָעֵי אַרְזִין וְנַגָּרִין
12 דְּאוּמָנִין לְמִקַּץ אָעִין וְאַבְנִין וְאַרְדִּכְלִין דְּאוּמָנִין בְּבִנְיַן כּוֹתְלִין וּבְנוֹ בֵיתָא לְדָוִד׃ וִידַע
דָּוִד אֲרֵי אַתְקְנֵיהּ יְיָ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וַאֲרֵי מְנַטְּלָא מַלְכוּתֵיהּ בְּדִיל עַמֵּיהּ
13 יִשְׂרָאֵל׃ וּנְסִיב דָּוִד עוֹד לְחֵינָן וּנְשִׁין מִירוּשְׁלֵם בָּתַר דַּאֲתָא מֵחֶבְרוֹן וְאִתְיְלִידוּ עוֹד לְדָוִד
14 בְּנִין וּבְנָן׃ וְאִלֵּין שְׁמָהַת דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בִּירוּשְׁלֵם שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃
15 16 וְיִבְחַר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע וֶאֱלִיפָלֶט׃ וּשְׁמַעוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי מְשַׁחוּ
17 יָת דָּוִד לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וּסְלִיקוּ כָּל פְּלִשְׁתָּאֵי לְמִבְעֵי יָת דָּוִד וּשְׁמַע דָּוִד
18 וּנְחַת לְחַקְרָא׃ וּפְלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ וְאִתְרְטִישׁוּ בְּמֵישַׁר גִּבָּרַיָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

2 Etiam ab heri, & etiam ab-ante ipſum, quando fuit Saul rex ſuper nos, tu fuiſti exiens & intrans in caput Iſrael: & dixit Dominus tibi, Tu paſces populum meum Iſrael, & tu eris in regem ſuper Iſrael. 3 Et venerunt omnes ſenes Iſrael ad regem ad Hhebron, & pepigit illis rex David fœdus in Hhebron ante Dñm, & unxerunt David ut eſſet rex ſuper Iſrael. 4 Filius triginta annorum erat David quando regnavit, quadraginta annis regnavit. 5 In Hhebron regnavit ſuper [*populum*] domus Jehudah ſeptem annis & ſex menſib⁹, & in Jeruſalem regnavit triginta & tribus annis ſuper omnem Iſrael & Jehudah. 6 Et ivit rex & viri ejus in Jeruſalem ad Jebuzzæũ, *habitatores* terræ, & *dixerunt* Davidi, dicendo: Non intrabis huc niſi abſtuleris peccatores & culpatos, qui dicunt, Non intrabit David huc. 7 Et cepit David arcem Szion, ipſa eſt civitas David. 8 Et dixit David in die illo, Omnis qui occiderit Jebuzzæum & inceperit ſubigere munitionem; *&* peccatores & culpatos abjicit anima David; ſuper hoc dixerunt peccatores & culpati, Non intrabunt ad domum. 9 Et ſedit David in arce, & vocavit illam civitatem David, & ædificavit undiquaq; ab obſtructione & interi⁹. 10 Et ivit David eundo & multiplicando, & dictũ Dñi Dei Szebaoth in auxilio ejus erat. 11 Et miſit Hhiram rex Szor nuncios ad David, & ligna cedrorũ, & fabros, qui artifices [*erant*] ad ſcindenda ligna, & architectos, & artifices in ædificatione murorum, & ædificaverunt domũ Davidi. 12 Et cognovit David quòd conſtituit eum Dñs, ut eſſet rex ſuper Iſrael, & quòd extulit regnũ ſuum propter populum ſuũ Iſrael. 13 Et accepit David adhuc concubinas & uxores ex Jeruſalem, poſtquam venit ex Hhebron, et nati ſunt amplius David filii et filiæ. 14 Et hæc nomina natorum ei in Hieruſalem, Semuagh et Sobab, et Nathan, et Selomoh. 15 Et Jibhhar, et Eliſuagh, et Nepheg, et Japhiagh. 16 Et Eliſamagh, et Eljadagh, et Eliphalet. 17 Et audierunt Peliſthæi quòd unxerunt David ut eſſet rex ſuper Iſrael: et aſcenderunt omnes Peliſthæi ad quærendum David, et audivit David et deſcendit ad arcem. 18 Et Peliſthæi venerunt et expanſi ſunt in planicie fortium.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܦ ܡܢ ܐܬܡܠܝ ܐܦ ܡܢ ܩܕܡ ܐܬܡܠܝ. ܟܕ ܗܘܐ ܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܥܠܝܢ. ܐܢܬ ܗܘ ܡܦܩ 2
ܗܘܝܬ ܘܡܥܠ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. ܐܢܬ ܬܪܥܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ
ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܠܚܒܪܘܢ. 3
ܘܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܡܫܚܘܗܝ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܟ ܥܠ
ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܕܘܝܕ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ. * ܒܚܒܪܘܢ 4 5
ܐܡܠܟ ܥܠ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܘܫܬܐ ܝܪܚܝܢ. ܘܒܐܘܪܫܠܡ ܐܡܠܟ ܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ
ܫܢܝܢ. ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ. * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܥܒܕܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ ܥܠ 6
ܝܒܘܣܝܐ ܥܡܘܪܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܕܘܝܕ ܟܕ ܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܬܥܘܠ ܠܗܪܟܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܬܥܒܪ ܣܡܝܐ
ܘܚܓܝܪܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܐ ܢܥܘܠ ܕܘܝܕ ܠܗܪܟܐ. * ܘܐܚܕ ܕܘܝܕ ܠܡܨܪܘܬܐ ܕܨܗܝܘܢ. ܗܝ ܗܝ ܩܪܝܬܐ 7
ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܟܠ ܕܡܚܐ ܠܝܒܘܣܝܐ. ܘܡܩܪܒ ܒܬܪܣܐ ܠܣܡܝܐ ܘܠܚܓܝܪܐ 8
ܣܢܐ ܢܦܫܗ ܕܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪܝܢ. ܣܡܝܐ ܘܚܓܝܪܐ. ܠܐ ܢܥܘܠ ܠܒܝܬܐ. * ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ 9
ܒܡܨܪܘܬܐ. ܗܝ ܗܝ ܨܗܝܘܢ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܩܪܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܢܐ ܕܘܝܕ ܚܕܪܝܗ ܡܢ ܓܘ. * ܘܪܕܐ ܕܘܝܕ 10
ܐܙܠ ܘܪܒܐ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ ܥܡܗ. * ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ 11
ܘܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܢܓܪܐ ܕܩܝܣܐ. ܘܢܓܪܐ ܕܟܐܦܐ ܕܐܣܬܐ. ܘܒܢܘ ܒܝܬܐ ܠܕܘܝܕ. * ܘܝܕܥ ܕܘܝܕ 12
ܕܐܬܩܢܗ ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܥܠܝܬ ܡܠܟܘܬܗ ܥܠ ܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܣܒ 13
ܬܘܒ ܕܘܝܕ ܦܠܓܫܬܐ ܘܢܫܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܡܢ ܚܒܪܘܢ. ܘܐܬܝܠܕܘ ܬܘܒ ܠܕܘܝܕ
ܒܢܝܐ ܘܒܢܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܒܢܝܐ ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܫܡܘܥ. ܘܫܘܒܒ. 14
ܘܢܬܢ. ܘܫܠܝܡܘܢ. * ܘܝܘܚܒܪ. ܘܐܠܝܫܥ. ܘܢܦܓ. ܘܝܦܝܥ. * ܘܐܠܝܫܡܥ. ܘܐܠܝܕܥ. ܘܐܠܝܦܠܛ. 15 16
* ܘܫܡܥܘ ܦܠܣܛܝܐ. ܕܡܫܚܘܗܝ ܠܕܘܝܕ ܕܢܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܠܩܘ ܟܠܗܘܢ ܦܠܣܛܝܐ 17
ܠܡܒܥܝܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܘܢܚܬ ܠܗ ܠܡܨܪܘܬܐ. * ܘܦܠܣܛܝܐ ܐܬܘ ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. 18

Tam ab herì quàm nudiuſtertius , cum Saul 2
eſſet rex ſuper nos, tu quidem educebas &
introducebas Iſraelem : tibique dixit Dñs,
Tu paſces populum meũ Iſraelem,tuq; rector
eris ſuper populum meum Iſraelem.Et acce- 3
dentibꝰ cunctis ſenioribus Iſraelis ad regem
in Hebron,pepigit cum eis rex David in He-
bron fœdus coram Domino, unxeruntq; Da-
videm ut regnaret ſuper Iſrael. Triginta na- 4
tus erat annos David cùm regnâſſet,& annos
quadraginta regnavit. In Hebron regnavit 5
ſuper domũ Juda ſeptem annos & ſex men-
ſes,& in Jeruſalem regnavit triginta tres an-
nos ſuper univerſum Iſraelem & Judam. De- 6
inde profecto rege Davide cum ſervis ſuis in
Jeruſalem contra Jebuſæos incolas ejus ter-
ræ,allocuti ſunt Davidem dicentes, Non in-
grediêris hûc, niſi amoveris cæcos & clau-
dos: & dixerunt,Non ingredietur David hûc. 7
Cepit tamen David Meſroth Sionis (hæc
eſt civitas Davidis.) Dixerat autem David eo 8
die, Quicunque percutiens Jebuſæos, cæcum
aut claudum clypeo tetigerit, odio habet a-
nimam Davidis. Propterea dicunt , Cæ-
cus & claudus non ingreditur domum.
Et habitavit David in Meſroth (ipſa eſt 9
Sion) & vocavit eã,Civitatẽ Davidis : cin-
xitq; eam David ædificio intrinſecus. Porrò 10
David augebatur indies, & Dñs Deus ejus
Sebaoth erat cum eo. Miſit quoq; Hirã rex 11
Sur legatos ad Davidẽ, & ligna cedrina,& fa-
bros lignarios,& lapicîdas pro parietibꝰ,qui
extruxerunt domũ pro Davide. Cognovitq; 12
David quòd ſtabiliviſſet eũ Dñs regẽ ſuper
Iſrael, & exaltatum eſſet regnũ ſuum ſuper
populum ejꝰ Iſraelẽ.Et accepit adhuc David 13
concubinas & uxores de Jeruſalẽ poſt adven-
tum ſuum ex Hebron; natiq; ſunt adhuc Da-
vidi filii et filiæ. Atq; hæc ſunt nomina filio- 14
rum qui nati ſunt ei in Jeruſalẽ, Somua, So-
bub,Nathã,et Salomõ, Jochabar,Eliſaa,Ne- 15
phegh,et Nephia, Eliſemaa, Elidaa, et Eli- 16
phelat. Audientes autẽ Philiſtæi ꝙ unxiſsent 17
Davidẽ ut regnaret ſuper Iſraelẽ,aſcenderunt
omnes Philiſtæi ad quærendũ Davidẽ. Quo
audito David,deſcendit ad Meſroth,Et veni- 18
entibꝰ Philiſtæis,caſtráq; figen-
tibꝰ in convalle gigantum,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وامس واول من امس ايضا اذ كان شاوول علينا ملكا * انت كنت تدخل وتخرج امامنا * وقال 2
الرب انك ترعى اسرايل شعبي * وانت تدبرهم * واجتمع جميع مشيخة بني اسرايل الى داود 3
بحبران وعاهدهم داود امام الرب * ومسحوا داود ملكا على بني اسرايل * وكان قد اتى عليه 4
ثلاثون سنة يوم ملك * وملك اربعين سنة * ملك منها على آل يهودا بحبرون سبعة سنين 5
وستة اشهر * وملك باورشليم ثلاثة وثلاثين سنة على جميع بني اسرايل وبني يهودا * وسار داود 6
الملك واصحابه الى اورشليم * واليابوسانيون سكان تلك الارض ارسلوا الى داود وقالوا * لا تدخل
علينا الى هاهنا * حتى تهلك كل اعمى ومقعد ههنا * وقالوا لا يدخل داود ههنا * وفتح داود 7
مصروب * صهيون * وهي قرية داود * قال داود في ذلك اليوم * كل من يضرب رجلا من 8
اليابوسانيين وكل من يدنوا ترسه من اعمى ومقعد اذا قتل اليابوسانيين * فهو عدو لنفس
داود باغضا لها * فلذلك يقولون * لا يدخل اعمى ولا مقعد بيت الله * وسكن داود بمصروب 9
وهي صهيون * وسميت قرية داود * وبنى داود حولها مداخل * وكان داود يعظم ويرتفع سلطانه * 10
والله الرب القوي معه * وارسل حيرام ملك صور رسلا الى داود * معهم خشب صنوبر * ونجارون 11
صناع حذاق * والذين يقطعون الحجارة * وبنوا لداود قصرا * وعرف داود ان الله قد ثبت 12
كرسيه وملكه على بني اسرايل * وعظم ملكه وسلطانه على شعبه * وتزوج داود ايضا نساء 13
وسراري باورشليم بعد مجيه من حبران * وولد لداود بنون وبنات ايضا * وهذه اسماء البنين 14
الذين ولدوا له باورشليم * شاموع وساخوب * وناثان * وسليمان * ويوحابار * واليشع * ونفاغ * ونفيع 15 16
* واليشمع * واليدع * واليفلط * وسمع اهل فلسطين ان داود قد مسح ملكا على بني اسرايل * 17
وصعد جميع اهل فلسطين ليحاربوا داود * فبلغ داود فنزل مصروب * ونزل اهل فلسطين 18
عور الجبابرة *

Et herì ac nudiuſtertiùs etiam,dum Saul 2
rex erat ſuper nos, tu ingrediebaris & e-
grediebaris ante nos:Dominus quoq; dixit
ut paſceres Iſraelem populum meum,tuq;
regeres eos. Coacto itaque toto ſenatu fi- 3
liorum Iſrael apud Davidem in Hebron,
fœdus inivit cum eis David coram Do-
mino,& unxerunt Davidem regem ſuper
filios Iſrael. Triginta ſuper eum effluxe- 4
rant anni quo die regnavit,& annis qua-
draginta regnavit ; Ex quibus regnavit 5
ſuper gentem Juda in Hebron,ſeptem an-
nis & ſex menſibus ; & regnavit in Je-
ruſalem triginta tribus annis ſuper omnes
filios Iſrael & filios Juda. Cùm autem 6
perrexiſſet David rex cum ſuis in Jeru-
ſalem, miſerunt Jebuſæi habitatores re-
gionis illius,& dixerunt,Non ingrediêris
huc ad nos, quoad extinxeris omnes cæ-
cos & claudos qui ſunt iſtic : & dixe-
runt, Non ingredietur David huc. Atta- 7
men expugnavit David Maſroth Sionis
(eaque eſt civitas Davidis.) Edixit Da- 8
vid eodem die,Quiſquis percuſſerit quen-
quam ex Jebuſæis,& omnis miles *cujus*
clypeus tetigerit cæcum aut claudum quĩ
interficiet Jebuſæos, inimicus eſto animæ
Davidis,odio habens illam.Propterea di-
cunt, Non ingreditur cæcus neque clau-
dus domum Dei. Habitavit autem Da- 9
vid in Maſroth, nempe Sion,et vocata
eſt Civitas Davidis:ædificavitque David
aditus circum illam.Magnificabatur ita- 10
que David,et exaltabatur imperium ejus,
et Deus Dominus fortiſſimus aderat illi.
Miſitq; Hiram rex Tyri nuntios ad Da- 11
videm unà cum lignis cedrinis,& ligna-
riis artificibus peritiſſimis, et lapides cæ-
dentibus, et ædificârũt Davidi palatium.
Et ſentiens David confirmatũ jam eſſe à 12
Deo ſoliũ ac regnũ ſuum ſuper filios Iſ-
rael, & magnificatũ eſſe regnum atque
imperiũ ſuum ſuper populum ejus ; Duxit 13
etiam David in matrimonium uxores &
concubinas in Jeruſalem poſt adventum
ſuum in Hebron ; natiq; ſunt adhuc Da-
vidi filii & filiæ.Et hæc ſunt nomina fi- 14
liorum qui nati ſunt ei in Jeruſalem;Sa-
moa,& Sachob,Nathan,et Salomon, Jo- 15
chabar,& Eliſaa, Nephagh, & Nephia, 16
Eliſemaa, Elidaa, et Eliphelat. Audiens 17
autem gens Paleſtinæ Davidem unctum
eſſe regem ſuper filios Iſrael, aſcendit to-
ta gens Paleſtinæ ad oppugnandũ Davi-
dem.Quo ad Davidem perlato, deſcendit
in Maſroth : Gens autem Paleſtinæ ca- 18
ſtra poſuit in valle gigantum.

? Peliſtim ad aſcendã Num :dicendo, *Domino in* David interrogavit Et
וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה אל־פלשתים 19
; Aſcende : David ad Dominus Dixitque ? mea manu in eos trades num
התתנם בידי ויאמר יהוה אל־דוד עלה
David venit Et .tua manu in Peliſtim tradam tradendo quia
20 כי־נתן אתן את־הפלשתים בידך׃ ויבא דוד
Dominus *Dirupit* :dixit & ,David ibi eos percuſſit & , Bahal-peraſim in
בבעל־פרצים ויכם שם דוד ויאמר פרץ יהוה
nomen vocavit idcirco :aquarũ *rupturã* ſcd̃m *meas facies ad* meos inimicos
את־איבי לפני כפרץ מים על־כן קרא שם־
,*ſuos dolores* ibi reliquerunt Et .Bahal-peraſim ipſius loci
21 המקום ההוא בעל פרצים׃ ויעזבו־שם את־עצביהם
,aſcendere Peliſtim adhuc *addiderunt* Et .ejus viri & ,David *eos tulit* &
22 וישאם דוד ואנשיו׃ ויספו עוד פלשתים לעלות
,*Domino in* David interrogavit Et .Rephaim valle in ſe diffuderunt &
23 וינטשו בעמק רפאים׃ וישאל דוד ביהוה
eos ad venies & ,*eorum poſteriora ad* gyra : aſcendes Non : dixit &
ויאמר לא תעלה הסב אל־אחריהם ובאת להם
capitibus in inceſſus vocem te audiendo in ,erit Et .mororum adverſo ex
24 ממול בכאים׃ ויהי בשמעך את־קול צעדה בראשי
,*tuas facies ad* Dominus egredietur tunc quia ;te movebis tunc ,mororum
הבכאים אז תחרץ כי אז יצא יהוה לפניך
ita David fecit Et .Peliſtim *caſtrametationem in* percutiendum ad
25 להכות במחנה פלשתים׃ ויעש דוד כן
,Ghebah à Peliſtim percuſſit & : Dominus ei præcepit quemadmodũ
כאשר צוהו יהוה ויך את־פלשתים מגבע
.Ghazer *te venire uſque*
עד־באך גזר׃

CAP. VI. ו

triginta ,Iſrael in electum omnem David adhuc collegit Et
1 ויסף עוד דוד את־כל־בחור בישראל שלשים
ſecum qui populus omnis & ,David abiit & ,ſurrexit Et .millia
2 אלף׃ ויקם וילך דוד וכל־העם אשר אתו
, Dei arcam inde *faciendum aſcendere ad* ,Jehudah *dominis* de
מבעלי יהודה להעלות משם את ארון האלהים
Cherubim *inſidentis* exercituum Domini *nomen nomen eſt invocatum quam*
אשר־נקרא שם שם יהוה צבאות ישב הכרבים
, novum plauſtrum *ad* Dei arcam fecerũt *equitare* Et .*eam ſuper*
3 עליו׃ וירכבו את־ארון האלהים אל־עגלה חדשה
Achio & Huzza & :Ghibhah in quæ Abinadab domo è eam tulerunt &
וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו
eam tulerunt Et .novum plauſtrum *ducentes* Abinadab filii
4 בני אבינדב נהגים את־העגלה חדשה׃ וישאהו
Achio & : Dei arca cum ,Ghibhah in quæ Abinadab domo è
מבית אבינדב אשר בגבעה עם ארון האלהים ואחיו
ludentes Iſrael domus omnis & ,David Et .*arcæ facies ad iens*
5 הלך לפני הארון׃ ודוד וכל־בית ישראל משחקים
,nablis in & ,*cinnaris* in & , *abietum* lignis omnibus in *Domini facies ad*
לפני יהוה בכל עצי ברושים ובכנרות ובנבלים
ad uſque venerunt Et .cymbalis in & ,*commoventibus* in & ,tympanis in &
6 ובתפים ובמנענעים ובצלצלים׃ ויבאו עד־
,*eam in apprehendit* & ,Dei arcam ad Huzzah *miſit* & :Nachon aream
גרן נכון וישלח עזה אל־ארון האלהים ויאחז בו
,Huzzah *in* Domini *naſus* eſt iratus Et .*bos labaſcebant quia*
7 כי שמטו הבקר׃ ויחר־אף יהוה בעזה
cum ibi eſt mortuus & : *errore ſuper* Deus ibi eum percuſſit &
ויכהו שם האלהים על־השל וימת שם עם
Dominus *rupiſſet* quòd eò ,*Davidi fuit ira* Et .Dei *arca*
8 ארון האלהים׃ ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה
ad uſque ,Huzzah Peres *illi loco* vocavit & ;Huzzah in *rupturam*
פרץ בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד
.hanc diem
היום הזה׃

Verſio VUL. LAT.

19 Et conſuluit David Dominũ, dicens; Si aſcendã ad Philiſthiim? & ſi dabis eos in manu mea? Et dixit Dominus ad David; Aſcende, quia tradens dabo Philiſthiim in manu tua. 20 Venit ergò David in Baal Pharaſim: & percuſſit eos ibi, & dixit; Diviſit Dominus inimicos meos coram me, ſicut dividuntur aquæ. Propterea vocatũ eſt nomen loci illius, 21 Baal Pharaſim. Et reliquerunt ibi ſculptilia ſua : quæ tulit David, & viri ejus. 22 Et addiderunt adhuc Philiſthiim ut aſcenderent, & diffuſi ſunt in 23 valle Raphaim. Conſuluit autem David Dominũ; Si aſcendam contra Philiſthæos, & trades eos in man⁹ meas? Qui reſpondit; Non aſcendas contra eos, ſed gyra poſt tergum eorũ, & venies ad eos ex ad- 24 verſo pyrorum. Et cùm audieris ſonitum gradientis in cacumine pyrorum, tunc inibis præliũ : quia tunc egredietur Dominus ante faciem tuam, ut percutiat caſtra Philiſthiim. 25 Fecit itaq; David ſicut præceperat ei Dominus, & percuſſit Philiſthiim, de Gabaa, uſque dum venias Gezer.

CAP. VI.

1 Congregavit autem rurſum David omnes electos ex Iſrael 2 triginta millia. Surrexítq; David, & abiit, & univerſus populus qui erat cũ eo de viris Juda, ut adducerent arcam Dei, ſuper quam invocatũ eſt nomen Domini exercituum, ſedentis in cherubim ſuper 3 eam. Et impoſuerunt arcam Dei ſuper plauſtrum novum : tulerúntq; eam de domo Abinadab, qui erat in Gabaa: Oza autem & Ahio filii Abinadab, minabant plauſtrum 4 novum. Cúmq; tuliſſent eam de domo Abinadab, qui erat in Gabaa, cuſtodiens arcam Dei Ahio præcedebat arcam. 5 David autem & omnes Iſrael ludebant coram Domino, in omnibus lignis fabrefactis, & citharis & lyris & tympanis 6 & ſiſtris et cymbalis. Poſtquàm autem venerunt ad aream Nachon, extendit Oza manum ad arcam Dei, et tenuit eam : quoniam calcitrabant boves, 7 et declinaverunt eam. Iratúſque eſt indignatione Dominus contra Ozam, et percuſſit eum ſuper temeritate : qui mortu⁹ 8 eſt ibi juxta arcam Dei. Contriſtatus eſt autem David, eò ꝙ percuſſiſſet Dñs Ozã : et vocatũ eſt nomẽ loci illi⁹, Percuſſio Ozæ, uſq; in diem hanc.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ διὰ κυρίου, λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυίδ, Ἀνάβαινε, ὅτι παραδιδοὺς παραδώ- 20 σω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ (α) ἔκοψε τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ. (β) καὶ εἶπε Δαυίδ, Διέκοψε κύριος τοὺς (γ) ἐχθροὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς διακόπτεται ὕδατα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, 21 Ἐπάνω διακοπῶν. Καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, (δ) καὶ ἐλάβοσαν αὐτοὺς 22 Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι, καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Τιτάνων. 23 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ κυρίου. καὶ εἶπε κύριος, Οὐκ ἀναβήσῃ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ (ε) παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τοῦ 24 κλαυθμῶνος. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ (ζ) συγκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος, τότε καταβήσῃ πρὸς αὐτούς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται κύριος ἔμπροσθέν σου 25 κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γαβαὼν ἕως τῆς γῆς Γαζηρά.

MS.A. (α) διέκοψεν (β) καὶ Δαυὶδ εἶπεν, Διέκοψεν (γ) ἐχθρούς μου τοὺς ἀλλοφύλους (δ) καὶ ἔλαβεν Δαυὶδ αὐτοὺς καὶ (ε) περιπέσῃ αὐτοῖς (ζ) συγλισμοῦ τοῦ

Et interrogavit David per Dominum, dicens; Si aſcendero ad alienigenas, & trades eos in manus meas? Et dixit Dominus ad David, Aſcende, quoniam tradens tradam alienigenas in man⁹ tuas. Et venit David de ſuperioribus rupturis, & concîdit alienigenas ibi. Et dixit David; Diſrupit Dominus inimicos alienigenas corã me, ſicut diſrumpũtur aquæ. Propter hoc vocatum eſt nomen loci illius, Deſuper rupturis. Et derelinquunt ibi deos ſuos: & ceperũt eos David, et viri, qui cum eo. Et adjecerunt adhuc alienigenæ aſcendere, et concurrerunt in vallem Titanum. Et interrogavit David per Dominum. Et dixit Dominus, Non aſcendes in occurſum eorum: reverte ab eis, & accedes ad eos prope Plorationem. Et erit in audiendo te vocem (f) conſtrictionis à nemore Plorationis; tunc deſcendes ad eos quoniam tunc egredietur Domin⁹ ante te ad (g) cædendum in bello alienigenarũ. Et fecit David, ſicut mandavit ei Dominus: & percuſſit alienigenas à Gabaon uſq; ad terrã Gazera.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 Καὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν 2 ἐξ Ἰσραήλ, ὡς ἑβδομήκοντα χιλιάδας. Καὶ (α) ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰούδα ἐν ἀναβάσει τοῦ (β) ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἐφ᾽ ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβὶν ἐπ᾽ αὐτῆς. 3 Καὶ (γ) ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου (δ) ἐφ᾽ ἅμαξαν καινήν, καὶ (ε) ἦραν αὐτὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. καὶ (ζ) Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἀμιναδὰβ (η) ἦγον τὴν ἅμα- 4 ξαν σὺν τῇ κιβωτῷ. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐ- 5 πορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ. Καὶ Δαυὶδ καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον κυρίου (†) ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις (ϑ) ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἐν ᾠδαῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν (ι) αὐλοῖς. 6 Καὶ παραγίνονται (κ) ἕως ἅλω Ναχώρ. καὶ ἐξέτεινεν (λ) Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτήν, καὶ ἐκράτησεν αὐτήν, 7 ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ (μ) μόσχος. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος τῷ Ὀζᾷ, καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ (∴) θεός, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν 8 κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ (ν) ἠθύμησε Δαυὶδ ὑπὲρ οὗ διέκοψε κύριος διακοπὴν ἐν τῷ (ξ) Ὀζᾷ, καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Διακοπὴ (ο) Ὀζᾶ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

MS.A. (α) ἀνέστη Δαυίδ, καὶ ἐπορεύθη καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν (β) ἀναγαγεῖν (γ) ἐπεβίβασεν (δ) ἐπ᾽ ἅμαξαν (ε) ἦρεν αὐτὴν *εἰς οἶκον (ζ) Ἀζὰ (η) ἦγον τὴν ἅμαξαν τὴν καινήν, καὶ ἦραν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου Ἀμιναδὰβ ἐν βουνῷ σὺν τῇ κιβωτῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ υἱοὶ (†) καὶ ἐν (ϑ) καὶ ἐν (ι) αὐλοῖς, παραγίνονται (κ) ἕως * ἁλωμωνος Ναχών. (λ) Ἀζζὰ (μ) μόσχος τοῦ κατασχεῖν αὐτήν. Καὶ ἐθυμώθη κύριος τῷ Ἀζζάν, (∴) θεὸς ἐπὶ προπετείᾳ, καὶ (ν) ἐθύμωσεν (ξ) Ἀζζᾷ, (ο) Ἀζζᾶ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ

CAP. VI.

ET congregavit adhuc David omnem adoleſcentẽ ex Iſrael, (a) circiter ſeptuaginta millia. Et ſurrexit, & ivit David, et omnis populus, qui cum eo, & de principibus Juda (b) in aſcenſione ad reducendũ indè arcam Dei, ſuper quam invocatũ eſt nomen Domini virtutũ ſedentis ſuper Cherubin ſuper eam. Et aſcendere fecerunt arcã Domini ſuper plauſtrũ novum, & tulerunt eam de domo Aminadab, quæ in colle. Et Oza, & fratres ejus, filii Aminadab, ducebant plauſtrum cum arca: (c) Et fratres ejus ibant ante arcam. Et David, & filii Iſrael ludentes corã Domino in organis modulatis (d) in fortitudine, & in canticis, & in citharis, et in nablis, et in tympanis, et in cymbalis, & in tibiis. Et adveniunt uſq; ad aream Nachor: et extendit Oza manũ ſuã ad arcam Dei, ad retinendũ eam: & tenuit eam, quoniam circumflectebat eam vitulus. Et indignatus eſt irã Dominus (e) ipſi Ozæ: & percuſſit eum ibi (f) Deus: & mortuus eſt ibi apud arcã Domini corã Deo. Et triſtatus eſt David, pro eo quòd ruperat Dominus rupturam in Ozam. Et vocatus eſt locus ille, Ruptura Ozæ, uſq; in diem hanc.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ושאל דוד במימרא דיי למימר האסק על פלשתאי התמסרנון בידי׃ ואמר יי לדוד
20 סק ארי ממסר אמסר ית פלשתאי בידך׃ ואתא דוד במישר פרצים ומחנון תמן דוד
ואמר תבר יי ית בעלי דבבי קדמי כתבור מאן דחסף דמלי מין על כן קרא שמיה
21 דאתרא ההוא מישר פרצים׃ ושבקו תמן ית טעותהון ואוקדנון דוד וגברוהי׃
22
23 ואוסיפו עוד פלשתאי למסק ואתרטישו במישר גבריא׃ ושאיל דוד במימרא דיי ואמר
24 לא תסק אסתחר לאחוריהון ותיתי להון מקביל אילניא׃ ויהי כמשמעך ית קל
צוחתא ברישי אילניא בכן תתקף ארי בכן נפק מלאכא דיי לאצלחא קדמך למקטל
25 במשרית פלשתאי׃ ועבד דוד כן כמא די פקדיה יי וקטל ית פלשתאי מגבע עד
מעלנא דגזר׃

ח

1 ואוסיף עוד דוד ית כל בחירי ישראל תלתין אלפין׃ וקם ואזל דוד וכל עמא די
2 עמיה מקרויא דבית יהודה לאסקא מתמן ית ארונא דיי דאתקרי שמא דיי צבאות
3 דשכנתיה שריא עיל מן כרוביא עלוהי׃ ואחיתו ית ארונא דיי בעגלתא חדתא
4 ונטלוהי מבית אבינדב די בגבעתא ועזא ואחיו בני אבינדב מדברין ית עגלתא חדתא׃
5 ונטלוהי מבית אבינדב די בגבעתא עם ארונא דיי ואחיו אזיל קדם ארונא׃ ודוד וכל
בית ישראל משבחין קדם יי בכל אעי ברון ובכנרין ובנבלין ובתופין וברביעין
6 ובצלצלין׃ ואתו עד אתר מתקן ואושיט עזה ידיה בארונא דיי ואחד ביה ארי מרגוהי
7 תוריא׃ ותקיף רוגזא דיי בעזה ומחהי תמן מימרא דיי על דאשתלי ומית תמן עם
8 ארונא דיי׃ ותקיף לדוד על דתרע יי תרעתא בעזה וקרא לאתרא ההוא אתרא
דמית ביה עזה עד יומא הדין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et interrogavit David dictũ Dñi, dicendo: Num aſcendã ſuper Peliſthæos? num trades illos in manu mea? & dixit Dñs ad David, Aſcende, quia tradendo tradã Peliſtæos in manũ tuã. Et venit David in planiciẽ fortium, & percuſſit illos ibi David, & dixit: Fregit Dñs odientes me ante me ſicut frangitur vas teſtæ quod repletũ eſt aquis: propter hoc vocavit locum illum, Planiciem rupturarũ. Et reliquerunt ibi errores ſuos, & combuſſit eos David & viri ej⁹. Et addiderunt adhuc Peliſthæi aſcendere; & expanſi ſunt in planicie fortiũ. Et interrogavit David dictum Dñi, & dixit: Non aſcendes; gyra ad poſteriora eorum, & ibis ad eos è regione arborum. Et erit cùm audieris vocẽ clamoris in capitib⁹ arborum, tunc confortaberis; quia tunc exit angel⁹ Dñi ad proſperandum ante te, ut occidat caſtra Peliſtæorum. Et fecit David ſicut mandavit ei Dñs; & occidit Peliſtæos à colle uſque ad introitum Gazer.

CAP. VI.

ET addidit adhuc David omnes delectos Iſrael triginta mille. Et ſurrexit & ivit David & omnis popul⁹ qui erat cum eo, ex civitatibus domus Jehudah, ut deducerent inde arcam Dñi, in quo invocabatur nomen Dñi Szebaoth, quòd majeſtas illius poſita ſit ſuprà à Cherubin qui ſuper illam ſunt. Et impoſuerunt arcam Dñi in plauſtro novo, & tulerunt eam ex domo Abinadab quæ erat in Gibghatha, & Ghuza & Ahhio filii Abinadab ducebãt plauſtrũ novũ. Et tulerunt eã ex domo Abinadab quæ erat in Gibghatha, cum arca Dñi; & Ahhio ibat ante arcam. Et David & omnis dom⁹ Iſrael laudabant ante Dominũ in omnib⁹ lignis abietum, et in chinaris, & in nablis, & in tympanis, & in quadruplicib⁹ et cymbalis. Et venerunt uſq; ad locum paratum, & extendit Ghuza manum ſuã in arcam Domini, & apprehendit eã, quia propulerant eã boves. Et invaluit indignatio Dñi in Ghuza, & percuſſit eum ibi dictum Dñi, eò quòd deliquit; & mortu⁹ eſt ibi juxta arcã Dñi. Et fuit ira Davidi, eò quòd fregiſſet fracturã Dñs in Ghuza, & vocavit locum illum, Locum in quo mortuus eſt Ghuza, uſque ad diem hanc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܣܩ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܬܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܡܪ
20 ܠܗ ܡܪܝܐ. ܣܩ. ܡܛܠ ܕܡܫܠܡܘ ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. *ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܒܥܠ ܦܪܨܝܡ
ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܬܡܢ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܬܒܪ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܝ ܩܕܡܝ ܐܝܟ ܬܒܪܐ
21 ܕܡܝܐ. ܡܛܠܗܢܐ ܩܪܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܒܥܠ ܦܪܨܝܡ. * ܘܫܒܩܘ ܬܡܢ ܦܬܟܪܝܗܘܢ
22 ܘܫܩܠܘ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܘܥܒܕܘܗܝ. *ܘܐܘܣܦܘ ܬܘܒ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܣܩ. ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ
23 ܕܓܢܒܪܐ. *ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܣܩ. ܐܠܐ ܗܦܘܟ ܠܟ ܡܢ ܒܣܬܪܗܘܢ
24 ܘܬܐܠ ܥܠܝܗܘܢ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܒܘܟܝܡ. * ܘܡܐ ܕܫܡܥܬ ܩܠܐ ܕܗܠܟܬܐ ܒܪܝܫܗ ܕܛܘܪܐ
ܕܒܘܟܝܡ. ܗܝܕܝܢ ܐܬܥܫܢ. ܡܛܠ ܕܗܝܕܝܢ ܢܦܩ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝܟ. ܠܡܡܚܝܘ ܠܡܫܪܝܬܐ
25 ܕܦܠܫܬܝܐ. *ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ ܗܟܢܐ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. ܘܡܚܐ ܠܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܓܒܥܐ
1 ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܗ ܕܓܕܪ. *ܩܦܠܐܘܢ * ܘ * ܘܟܢܫ ܬܘܒ ܕܘܝܕ. ܠܟܠܗܘܢ
2 ܥܠܝܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. *ܘܩܡ ܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܢ ܓܒܪܐ
ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܙܠ ܠܓܒܥܐ ܠܡܣܩܘ ܡܢ ܬܡܢ ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܕܥܠܘܗܝ ܐܬܩܪܝ
3 ܫܡܗ ܕܐܠܗܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. *ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܠܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܥܠ ܥܓܠܬܐ ܚܕܬܐ. ܘܫܩܠܘܗܝ
ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝܢܕܒ ܕܒܓܒܥܬܐ. ܥܘܙܐ ܘܐܚܝܐ ܒܢܝ ܐܒܝܢܕܒ. ܡܕܒܪܝܢ ܠܥܓܠܬܐ
4 ܒܐܚܪܝܬܐ. *ܘܫܩܠܘܗܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝܢܕܒ ܕܒܓܒܥܐ. ܠܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܚܝܐ ܐܙܠ ܩܕܡ
5 ܐܪܘܢܐ. * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܫܬܥܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܘܕܒܪܘܬܐ
6 ܘܒܟܢܪܐ ܘܒܬܦܐ ܘܒܨܢܓܐ ܘܒܨܠܨܠܐ. *ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܐܕܪܐ ܕܡܛܝܒܐ. ܘܐܘܫܛ ܥܘܙܐ ܐܝܕܗ
7 ܥܠ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܡܛܘ ܠܗ ܬܘܪܐ. *ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ
8 ܒܥܘܙܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܬܡܢ ܡܪܝܐ ܥܠ ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܗ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ ܥܠ ܓܢܒ ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. *ܘܐܬܟܪܝ
ܠܕܘܝܕ ܥܠ ܕܬܒܪ ܡܪܝܐ ܬܒܪܐ ܒܥܘܙܐ. ܘܩܪܝܗܝ ܠܐܬܪܐ ܗܘ. ܬܘܒܪܗ ܕܥܘܙܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

Conſuluit David Dominũ, ac dixit, Aſcendámne ad Philiſtæos? tradéſne illos in man⁹ meas? Reſpondit ei Domin⁹, Aſcende, quia in manus tuas traditurus ſum eos. 19
Veniens itaque David in Beel-peraſim, percuſſit eos ibi David: tum dixit David, Rupit Dñs hoſtes ſuos coram me quaſi ruptionem aquarum. Propterea vocavit nomen loci illius, Beel-peraſim. 20
Et *quoniam* reliquerant illic idola ſua, tulerunt ea David & milites ej⁹. 21
Iterum quoq; aſcendentes Philiſtæi, caſtrametati ſunt in convalle gigantum. 22
Et conſulente Davide Dominum, ait illi Dñs, Ne aſcendas; ſed revertere è tergo eorum, & irrue in eos ab adverſo Bochim: 23
Cúmq; audieris ſonitum inceſſûs in apice montis Bochim, tunc ſumes animos; quia tunc egreſſus ante te fuerit Dñs ad percutienda caſtra Philiſtæorum. 24
Fecitque David eo modo quo præceperat illi Dominus, & percuſſit Philiſtæos à Gebaa uſque ad introitum Gedar. 25

CAP. VI.

Congregatis iterum David omnibus juvenibus Iſraelis, triginta millibus, 1
Surrexit abiitque David cum univerſo populo quem ſecum habebat ex viris Juda; abiit inquã in Gebaa ad aſportandum illinc arcam Dei, ubi invocabatur nomen Dei ſedentis ſuper Cherubim. 2
Imponentes itaque arcã Dei plauſtro novo, tulerunt eam de domo Abinadab, quæ erat in Gebaath: Oza & Ahio filiis Abinadab plauſtrum poſtremò ducentibus. 3
Cúmq; tuliſſent de domo Abinadab, quæ erat in Gebaa, arcam Dei, Ahia præcedebat arcam: 4
David autem & omnes Iſraelitæ ludebant coram Domino lignis cedrinis & abiegnis, nablis, citharis, tympanis, ſiſtris, ac cymbalis. 5
Cúmq; veniſſent uſque ad areas paratas, extendens Oza manũ ſuã ſuper arcam Domini, tenuit illã: ſolvebant enim ſe boves *à jugo.* 6
Quamobrẽ Domin⁹ irã percit⁹ in Ozã, percuſſit eum ibi Dñs eò quòd extendiſſet manũ ſuam, & mortuus eſt illic prope arcam Dei. 7
Ægrè verò tulit David, quòd ruptione rupiſſet Dominus Ozã: vocavitq; locum illum, Ruptionem Ozæ, in hunc uſque diem. 8

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وطلب الى الرب وقال * اصعد الى اهل فلسطين * تدفعهم الي * قال له الرب * اصعد فاني
20 ادفعهم اليك * وجاء داود الى بعل فرصيم * وقاتل اهل فلسطين هناك * وقال داود * فجر الرب
21 اعداي امامي مثل ما فجر الماء * لذلك سمي ذلك الموضع بعل فراصيم * وتركوا اصنامهم
22 هناك * فاخذوها داود واصحابه * وعادوا اهل فلسطين ان يصعدوا لمحاربة بني اسرائيل ايضا *
23 ونزلوا غور الجبابرة * وطلب داود الى الرب في الصعود اليهم * قال له * لا تصعد ولكن ارجع
24 خذ عليهم من خلفهم * وواقعهم في جبال باخيم * فاذا سمعت صوت حوافر الخيل على راس
25 جبال باخيم * فاعتبر حينئذ وقوي * فان الرب خارج امامك * واضرب عسكر اهل فلسطين *
* وفعل داود كما امر الرب * وضرب الفلسطينيين من جبع الى مدخل جدير *
1 2 * الفصل السادس * وجمع داود احداث بني اسرائيل ثلاثين الفا * ونهض داود
وانطلق هو وجميع شعب يهودا الى جبع ليصعدوا من هناك تابوت عهد الرب * من حيث دعي
3 اسم الرب القوي رب الكاروبين * وجعلوا تابوت عهد الرب على عجلة جديدة * وحملوه
من بيت ابيناداب الذي في جبعات * وكان عازا واحيا ابنا ناداب يدبران العجل ويسوقانه
4 من خلفه * وحملوا تابوت عهد الله من بيت ابيناداب الذي في جبعات * وجعل احيا يسير
5 امام التابوت * فاما داود وجميع بني اسرائيل * فكانوا يعدون امام الرب بخشب الصنوبر والبرابط *
6 والعيدان * والمعازف * والطبول المربعة * والصنوج * فجاؤا بالتابوت الى موضع البيادر المصلحة *
فمد عازا يده الى تابوت عهد الرب فامسكه * لان الثيران كانت قد انسلت من الرباط *
7 * واشتد غضب الرب الله على عازا * وضربه الله وعاقبه * لانه مد يده الى التابوت * ومات
8 عازا بين يدي تابوت الرب * وشق على داود موت عازا * وحزن لما نزل به من عقوبة الرب *
فدعي اسم ذلك الموضع ثلمة عازا الى اليوم *

Tum conſuluit Dominum, & ait, Aſcendámne ad Paleſtinos? tradéſne eos mihi? Dixit ei Domin⁹, Aſcende, quia certiſſimè tradã eos tibi. 19
Veniens itaq; David ad Baal-peraſim, prælium ibi conſeruit cum Paleſtinis: dixitq; David, Diſrupit Dominus inimicos meos corã me, quemadmodum diſrumpuntur aquæ. Propterea vocavit locũ illum, Baal-peraſim. 20
Reliquerant autem ibi ſimulacra ſua, tuleruntque ea David et milites ſui. 21
Denuò aſcendentes Paleſtini ad bellum adhuc gerendum cum filiis Iſrael, rurſus caſtrametati ſunt in valle gigantum. 22
Quapropter Davide Dominum conſulente de aſcenſu ad eos, dixit ad eum, Ne aſcendas; ſed reverſus invade illos à tergo ipſorũ, manuſq; cum eis conſere in montib⁹ Bachim: 23
Cumq; audieris ſonitũ ungularum equorum ſuper cacumen montium Bachim; vires tunc animoſq; ſume quia Domin⁹ proceſſur⁹ eſt coram te, percutiamque exercitum Paleſtinorum. 44
Fecit ergò David quemadmodũ præceperat ei Domin⁹, percuſſitque Paleſtinos à Gabaa ad ingreſſum Gedir. 25

CAP. VI.

Congregavit etiam David juvenes filiorum Iſrael, triginta millia; 1
Tum ſurgens David abiit ipſe & univerſus populus Juda in Gabaa, ut aſſumerent inde arcam fœderis Domini, ex qua nomen Domini fortiſſimi vocatum eſt, Dominus Cherubim. 2
Cùm ergò impoſuiſſent arcam fœderis Domini plauſtro novo, eamque tuliſſent de domo Abinadab, quæ erat in Gabaath, Aza & Achia filii Nadab regebant plauſtrũ & à parte poſteriori abigebant. 3
Sublatâ inquã, arcâ fœderis dei de domo Abinadab, quæ erat in Gabaath, Achia gradiebatur ante arcam: 4
David verò & omnes Iſraelitæ canebant corã Domino lignis cedrinis & abiegnis, fidib⁹, nablis, tympanis quadratis, & cymbalis. 5
Et cùm adduxiſſent arcã ad locum arearum paratum, extendens Aza manum ſuã ad arcam fœderis Domini, tenuit eam; quoniam tauri ſubtraxerant ſe à loris. 6
Quare incanduit ira Domini Dei in Azam, & percuſſit eum Deus, ac punivit illum, eò quòd extendiſſet manum ſuã ad arcam; & mortuus eſt Aza ante arcam Domini. 7
Diſplicuit autem Davidi mors Azæ, & contriſtatus eſt propter pœnam quam inflixerat ei Dominus: & vocavit nomen ejus loci, Ruptionem Azæ, ad hodiernum uſque diem. 8

שמואל ב : ו

ingredietur Quomodo : dixit & ,illa die in Dominum David timuit Et
9 ויירא דוד את־יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא
arcam se ad divertere David noluit Et ? Domini arca me ad
10 אלי ארון יהוה׃ ולא־אבה דוד להסיר אליו את־ארון
-Hobed domum David eā fecit divertere & ,David civitatem *super* Domini
יהוה על־עיר דוד ויטהו דוד בית עבד־
Ghitthæi Edom-Hobed domo Domini arca mansit Et .Ghitthæi Edom
11 אדם הגתי׃ וישב ארון יהוה בית עבד אדם הגתי
omni & ,Edom Hobed Dominus benedixit & :mensibus tribus
שלשה חדשים ויברך יהוה את־עבד אדם ואת־כל־
Dominus Benedixit :dicendo,David regi est Nunciatumq; .ejꝰ domui
12 ביתו׃ ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה את־
: Dei arcam propter ,ei qui omnibus & ,Edom-Hobed domui
בית עבד אדם ואת־כל־אשר־לו בעבור ארון האלהים
Edom-Hobed domo è Dei arcam fecit ascendere &,David abiit &
וילך דוד ויעל את־ארון האלהים מבית עבד אדם
Domini arcam portantes incederēt cùm ,erat Et .lætitia *in* David civitatē
13 עיר דוד בשמחה׃ ויהי כי צעדו נשאי ארון־יהוה
saltabat(*capræ more in*)David Et .*crassum* &,bovē immolabat &,passus sex
14 ששה צעדים ויזבח שור ומריא׃ ודוד מכרכר
,David Et .lineo ephod accinctus David & ,*Domini facies ad robore toto in*
15 בכל־עז לפני יהוה ודוד חגור אפוד בד׃ ודוד
,*ovatione in* Domini arcam *facientes* ascendere Israel domus omnis &
וכל־בית ישראל מעלים את־ארון יהוה בתרועה
,David civitatē ingrediente Domini arca ,fuit Et .buccinæ *voce in &*
16 ובקול שופר׃ והיה ארון יהוה בא עיר דוד
regem vidit & ,*fenestram per* prospexit Saul filia Michal &
ומיכל בת־שאול נשקפה בעד החלון ותרא את־המלך
despexit & ,*Domini facies ad* saltantē(*capræ more in*)&,agentē viriliter David
דוד מפזז ומכרכר לפני יהוה ותבז
suo loco in eam *statuerunt* &,Domini arcam adduxerunt Et .suo corde in eū
17 לו בלבה׃ ויבאו את־ארון יהוה ויצגו אתו במקומו
ascensiones David *fecit ascendere* &:David ei tetenderat quod ,*tentorii* medio in
בתוך האהל אשר נטה־לו דוד ויעל דוד עלות
,*ascensionē ascendere faciēdo à* David *consummavit* Et .pacifica &,*Domini facies ad*
18 לפני יהוה ושלמים׃ ויכל דוד מהעלות העולה
.exercituum Domini nomine in populo benedixit & : pacifica &
והשלמים ויברך את־העם בשם יהוה צבאות׃
viro à Israel multitudini toti populo universo est partitus Et
19 ויחלק לכל־העם לכל־המון ישראל למאיש
partē carnis pulchrā &,unā panis placentam *viro* ,mulierem ad usque &
ועד־אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר
.suam domū in *vir* ,populus omnis abiit & *: unum dolium* & , unam
אחד ואשישה אחת וילך כל־העם איש לביתו׃
filia Michal est egressa &:suæ domui benedicendū ad David est reversus Et
20 וישב דוד לברך את־ביתו ותצא מיכל בת־
rex hodie fuit gloriosus Quàm :dixit & ,David occursum in Saul
שאול לקראת דוד ותאמר מה־נכבד היום מלך
,suorū servorum ancillarum oculis in hodie se discooperuit qui ,Israel
ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו
: Michal ad David Dixitque *! inanium unus nudando nudari sicut*
21 כהגלות נגלות אחד הרקים׃ ויאמר דוד אל־מיכל
,ejus *domo omni præ &* ,*tuo patre præ* me *in* elegit qui ,*Domini facies Ad*
לפני יהוה אשר בחר־בי מאביך ומכל־ביתו
Iudam & ,Israel super Domini populū super *ducem* mihi præcipiendo
לצות אתי נגיד על־עם יהוה על־ישראל ושחקתי
humilis ero & ,hoc *præ* amplius *ero levis* Et .*Domini facies ad*
22 לפני יהוה׃ ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל
.glorificabor *eis cum dixisti quibus* ,ancillis cum & ,meis oculis in
בעיני ועם־האמהות אשר אמרת עמם אכבדה׃
.*ejus mortis* diem ad usque natus *ei* fuit non Saul filiæ Michal Et
23 ולמיכל בת־שאול לא־היה לה ילד עד יום מותה׃ 23

Versio VUL. LAT.

9 Et extimuit David Dominum in die illa, dicens; Quomodò ingredietur ad me arca Dñi? 10 Et noluit divertere ad se arcam Dñi in civitatem David: sed divertit eam in domū Obededom Gethæi. 11 Et habitavit arca Domini in domo Obededom Gethæi tribus mensibus: & benedixit Dominus Obededom, & omnem domū ejus. 12 Nuntiatúmq; est regi David ꝙ benedixisset Dominus Obededom, & omnia ejus, propter arcam Dei. Abiit ergò David, & adduxit arcam Dei de domo Obededom in civitatem David cum gaudio: & erant cum David septem chori, & victima vituli. 13 Cúmque transcendissent qui portabant arcā Domini sex passus, immolabat bovem & arietē, 14 Et David saltabat totis viribꝰ ante Dominū: porrò David erat accinctus ephod lineo. 15 Et David & omnis domus Israel ducebant arcā testamenti Domini, in jubilo, & in clangore buccinæ. 16 Cúmq; intrâsset arca Domini in civitatem David, Michol filia Saul prospiciens ꝑ fenestram, vidit regē David subsilientem, atq; saltantem corā Domino: & despexit eum in corde suo. 17 Et introduxerunt arcam Domini, & imposuerūt eā in loco suo, in medio tabernaculi quod tetenderat ei David: & obtulit David holocausta, & pacifica coram Domino. 18 Cúmque complésset offerens holocausta & pacifica, benedixit populo in nomine Domini exercituū. 19 Et partitus est universæ multitudini Israel, tā viro quā mulieri, singulis collyridā panis unā, & assaturā bubulæ carnis unam, & similā frixam oleo: & abiit omnis populus, unusquisq; in domū suā. 20 Reversúsq; est David ut benediceret domui suæ: & egressa Michol filia Saul in occursum David, ait; Quā gloriosꝰ fuit hodiè rex Israel, discooperiens se ante ancillas servorū suorū, & nudatꝰ est, quasi si nudetur unꝰ de scurris. 21 Dixítq; David ad Michol; Ante Dñm, qui elegit me potiùs quā patrem tuū, & quā omnē domū ejꝰ, & præcepit mihi ut essē dux sup populū Dñi in Israel, 22 Et ludā, & vilior fiā plꝰ quā factus sū: & ero humilis in oculis meis: & cū ancillis, de quibꝰ locuta es, gloriosior apparebo. 23 Igitur Michol filiæ Saul non est natus filius usque in diem mortis suæ.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

9 Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Πῶς εἰσελεύσεται πρός με ἡ 10 κιβωτὸς (π) κυρίου; Καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυὶδ τοῦ ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ· καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ (ρ) Γεθαίου. 11 Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου εἰς οἶκον (σ) Ἀβεδδαρὰ τοῦ Γεθαίου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλόγησε (τ) κύριος ὅλον τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, 12 καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, λέγοντες, Εὐλόγησε κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ (υ) ἕνεκα τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου Ἀβεδδαρὰ εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ ἦσαν (φ) μετ' αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ θῦμα μόσχος καὶ (χ) ἄρνες. Καὶ Δαυὶδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὁ Δαυὶδ ἐνδεδυκὼς στολὴν ἔξαλλον. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ (ψ) ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς 16 σάλπιγγος. Καὶ ἐγένετο τῆς κιβωτοῦ (ω) παραγινομένης ἕως πόλεως Δαυὶδ, καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ διέκυπτε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ (α) ὀρχούμενον, καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν 17 τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ φέρουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον (β) αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς, ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυίδ. καὶ (γ) ἀνήνεγκε Δαυὶδ ὁλοκαυτώματα ἐνώ- 18 πιον κυρίου, (δ) εἰρηνικάς. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ συναναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνό- 19 ματι κυρίου τῶν δυνάμεων. Καὶ διεμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ἕως (ε) Βηρσαβεὲ, καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως (ζ) γυναικὸς, ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου, καὶ ἐσχαρίτην, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου. καὶ ἀπῆλθε πᾶς 20 ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε, Τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ; ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων ἑαυτοῦ, καθὼς ἀποκαλύπτεται 21 ἀποκαλυφθεὶς εἷς τῶν ὀρχουμένων; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Μελχὸλ, Ἐνώπιον (η) κυρίου ὀρχήσομαι. εὐλογητὸς κύριος ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ παίξομαι καὶ (θ) ὀρχήσομαι 22 ἐνώπιον κυρίου, Καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν, ὧν εἶπάς (ι) με μὴ δοξασθῆ- 23 ναι. Καὶ τῇ Μελχὸλ θυγατρὶ Σαοὺλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

Cum Translatione LATINA.

Et timuit David Dominum in 9 die illa, dicens; Quomodò introibit ad me arca Domini? 10 Et noluit David divertere ad se arcā testamenti Domini in civitatem David. Et divertere fecit eā David in domū (g) Abeddara Gethæi. 11 Et remansit arca Dñi in domo Abeddaræ Gethæi menses tres. Et benedixit Dominus universam domum Abeddara, et omnia ejus. 12 Et annuntiatum est regi David, dicentes; Benedixit Dominus domum Abeddara, & omnia ejus propter arcam Dei. Et ivit David, et adduxit arcam Domini de domo Abeddara in civitatē David in lætitia. Et erant cum eo portantes arcam septem chori, & victima, (h) vitulus, & agni. Et David pulsabat in organis modulatis coram Domino: & David indutus stolam (i) eximiā. Et David, & universa domꝰ Israel adduxerunt arcam Domini cum jubilo, & cum voce tubæ. 16 Et factū est arcâ adveniente in civitatem David, & Melchol filia Saul prospiciebat per fenestrā, et vidit regem David saltantem, et pulsantem coram Domino: et sprevit eū in corde suo. 17 Et ferunt arcam Domini, & reposuerunt eam in locū suum, in medium tabernaculi, quod fixerat ei David. Et obtulit David holocaustomata corā Dño, (k) pacificas. 18 Et consummavit David simul offerens holocaustoses, & pacificas: et benedixit populū in nomine Domini virtutū. 19 Et distribuit universo populo in omnem virtutem Israel à Dan usq; Bersabee, & à viro usq; ad mulierem, unicuiq; collyridā panis, & assaturam unam, & laganū de sartagine. Et abiit universus populus, unusquisq; in domum suam. Et revertit David ad benedicendum domum suam. 20 Et exiit Melchol filia Saul in occursum David: & benedixit eum, & dixit; Quàm glorificatus est hodiè rex Israel, qui discooperuit se hodiè in oculis ancillarū servorum suorum; sicut discooperit se discoopertꝰ unus saltantiū? Et dixit David ad Melchol, Corā 21 Domino saltabo. (l) Benedictꝰ Dominus, qui elegit me super patrē tuum, et super universam domum ejus, constituendo me in ducem super populum suum, super Israel. Et ludam, & saltabo coram Do- 22 mino: et discooperiar ultrà sic, et ero inutilis in oculis tuis, et cum ancillis, de quibus dixisti, me (m) non esse glorificatum. Et ipsi Mel- 23 chol filiæ Saul non fuit filius usq; ad diem, in quo mortua est ipsa.

MS.A. (π) τοῦ κυρίου; (ρ) Γεθθαίου. Καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ γλωσσόκομον κυρίου (σ) Ἀβεδδαδὸμ τοῦ Γεθθαίου (τ) κύριος τὸν Ἀβεδδαρὰ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ (υ) ἕνεκεν (φ) μετ' αὐτῶν (χ) * ἄρνα. (ψ) ἀνήγαγεν (ω) κυρίου παραγινομένης (α) ἀνακρουόμενον, καὶ ὀρχούμενον (β) ἑαυτῆς (γ) ἀνήγαγεν Δαυὶδ (δ) καὶ εἰρηνικάς. (ε) Βηρσαβεὲ ἀπὸ (ζ) γυναικὸς, κολλυρίδα ἄρτου, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου, καὶ * ἐσχαρίτης. καὶ (η) κυρίου ὃς ἐξελέξατο (θ) ὀρχήσομαι ἔτι οὕτως (ι) με δοξασθῆναι.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ודחיל דוד מן קדם יי ביומא ההוא ואמר איכדין יעול לותי ארונא דיי׃ ולא אבא דוד 10
לאפנאה לותיה ית ארונא דיי לקרתא דדוד ואפניה דוד לבית עובד אדום גתאה׃
11 ושרא ארונא דיי בבית עובד אדום גתאה תלתא ירחין ובריך יי ית עובד אדום וית כל
12 ביתיה׃ ואתחוא למלכא דוד למימר בריך יי ית בית עובד אדום וית כל דיליה בדיל
13 ארונא דיי ואזל דוד ואסיק ית ארונא דיי מבית עובד אדום לקרתא דדוד בחדוא׃ והוה
14 כד נטלו נטלי ארונא דיי שתא זוגין ונכיס תור ופטים׃ ודוד משבח בכל תקוף קדם יי
15 ודוד אסיר כרדוט דבוץ׃ ודוד וכל בית ישראל מסקין ית ארונא דיי ביבבא ובקל
16 שופרא׃ והוה ארונא דיי אתא לקרתא דדוד ומיכל בת שאול אסתכיאת מן חרכא
17 וחזת ית מלכא דוד מרקד ומשבח קדם יי ובסרת עלוהי בלבה׃ ואיתיאו ית ארונא
דיי ואקימו יתיה באתריה בגו משכנא די פרס ליה דוד ואסיק דוד עלון קדם יי ונכסת
18 קודשין׃ ושיצי דוד מלאסקא עלתא ונכסת קודשיא ובריך ית עמא בשמא דיי צבאות׃
19 ופליג לכל עמא לכל המונא דישראל מגבר ועד אתתא לגבר גרצתא דלחם חדא
20 ופלוג חד ומנתא חדא ואזל כל עמא גבר לביתיה׃ ותב דוד לברכא ית אנש ביתיה
ונפקת מיכל בת שאול לקדמות דוד ואמרת מה אתיקר יומא דין מלכא דישראל
21 דאתגלי יומא דין לעיני אמהת עבדוהי כמא דחליץ ומתגלי חד מן סריקיא׃ ואמר דוד
למיכל קדם יי די אתרעי בי מאבוך ומכל ביתיה לפקדא יתי למהוי מלכא על עמא
22 דיי על ישראל ושבחית קדם יי׃ ווזעירנא עוד מדא ואהי מכיך בעיני נפשי מבכן
23 ועם אמהתא די את אמרת בעיניהון אהי יקיר׃ ולמיכל בת שאול לא הוה לה
ולד עד יום מותה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et timuit David ab-ante Dñm in die illa, & dixit: Quomodo intrabit ad 9 me arca Domini? Et noluit David divertere ad se arcam Domini ad ci- 10 vitatem David, & flectere fecit illam David in domum Ghobed-edom Githæi. Et mansit arca Domini in domo Ghobed-edom Githæi tribus 11 mensibus, & benedixit Dominus Ghobed-edom, & omni domui ejus. Et nunciatū est regi David, dicendo: Benedixit Dominꝰ domui Gho- 12 bed-edom, & omnibus quæ sunt illi propter arcam Domini: & ivit David, & ascendere fecit arcam Domini, de domo Ghobed-edom ad civitatem David in lætitia. Et fuit quando tulissent *ferentes* arcam Domini 13 sex gradibus, & mactavit bovem eumque pinguem. Et David laudabat 14 in omni fortitudine ante Dominum, & David accinctus pallio byssi. Et Da- 15 vid & omnis domus Israel tollebant arcam Domini in jubilo, & *in* voce cornu. Et fuit arca Domini veniens ad civitatem David, & Michal filia 16 Saul aspiciebat è fenestra, & vidit regem David saltando se cribantem & laudantem ante Dominum, & sprevit eum in corde suo. Et introduxerunt 17 arcam Domini & statuerunt eam *in loco suo* intra tentoriū, quod tetendit ei David, & obtulit David holocausta ante Dominum, & libamen sanctorum. Et finivit David offerre holocaustum & libationem sanctorum, 18 & benedixit populo in nomine Domini Szebaoth. Et impartivit omni 19 populo omni turbæ Israelis à viro & usque ad fœminam, cuique tortam panis unam, & partem unam & portionem unam, & ivit omnis populus quisq; in domū suā. Et rediit David ut benediceret homini domꝰ suæ, & 20 exivit Michal filia Saul ad occursū David, & dixit: Quàm glorificatus est hodie rex Israel, qui revelatꝰ est hodie oculis ancillarū servorum suorū; sicut exuitur & revelatur unꝰ ex vacuis! Et dixit David ad Michal: Ante 21 Dñm cui complacitū est in me præ patre tuo & præ omni domo illius, jubendo me esse regē sup populū Dñi super Israel, & laudabo ante Dñm. Et minor ero amplius quā hoc, & ero humilis in oculis animæ meæ *adhuc*, 22 & cum ancillis quas dixisti, in oculis earum ero pretiosus. Et Michal filia 23 Saul non fuit illi natus usque ad diem mortis suæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܕܚܠ ܕܘܝܕ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܝܟܢܐ ܬܐܬܐ ܠܘܬܝ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ 9 10
ܨܒܐ ܕܘܝܕ ܠܡܥܠܘ ܠܘܬܗ ܐܪܘܢܗ ܕܐܠܗܐ. ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܣܛܝܗ ܕܘܝܕ ܠܒܝܬ
ܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. * ܘܝܬܒ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܒܝܬ ܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ. 11
ܘܒܪܟ ܡܪܝܐ ܠܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. ܘܠܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܡܛܠ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܘܝܘ 12
ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܒܪܟ ܡܪܝܐ ܠܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ. ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܡܛܠ ܐܪܘܢܗ
ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܐܣܩ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܥܘܒܝܕ ܐܕܘܡ. ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܒܚܕܘܬܐ.
* ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܗܠܟܘ ܫܩܘܠܝ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܫܬ ܦܣܥܝܢ .· ܢܟܣ ܬܘܪܐ ܡܦܛܡܐ. * ܘܕܘܝܕ 13 14
ܡܫܒܚ ܒܟܠ ܚܝܠܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܕܘܝܕ ܠܒܝܫ ܐܦܘܕܐ ܕܒܘܨܐ. * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܕܝܣܪܝܠ 15
ܡܣܩܝܢ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܫܘܒܚܐ ܘܒܩܠܐ ܕܫܝܦܘܪܐ. * ܘܗܘܐ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܒܒܝܬܗ 16
ܕܕܘܝܕ. ܘܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܕܝܩܐ ܡܢ ܟܘܬܐ. ܘܚܙܬ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܕܚܕܐ ܘܡܫܒܚ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ .· ܘܒܣܬܗ ܒܠܒܗ. * ܘܐܥܠܘܗ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ .· ܘܐܬܒܘܗ ܒܕܘܟܬܗ ܒܓܘ 17
ܡܫܟܢܐ ܕܢܨܒ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܣܩ ܕܘܝܕ ܥܠܘܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܟܣܬܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܕܘܝܕ 18
ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ .· ܒܪܟ ܠܥܡܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܦܠܓ 19
ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܟܠܗ ܟܢܫܐ ܕܝܣܪܝܠ .· ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܢܫܐ. ܠܓܒܪ ܚܕ ܓܪܝܨܬܐ ܕܠܚܡܐ. ܘܦܠܓܐ
ܚܕ. ܘܩܣܛܐ ܚܕ. ܘܐܙܠ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ .· * ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܠܡܒܪܟܘ ܠܒܝܬܗ .· 20
ܘܢܦܩܬ ܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܬ. ܡܐ ܡܝܩܪ ܝܘܡܢܐ ܡܠܟܐ ܕܝܣܪܝܠ.
ܕܐܬܓܠܝ ܝܘܡܢܐ ܠܥܝܢܝ ܐܡܗܬܐ ܕܥܒܕܘܗܝ .· ܡܬܓܠܝܘ ܐܬܓܠܝ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܣܪܝܩܐ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܝܟܠ .· ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܓܒܢܝ ܡܢ ܐܒܘܟ ܘܡܢ ܟܠܗ ܒܝܬܗ .· ܘܦܩܕܢܝ 21
ܕܐܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܠܥܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ .· ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘܝܬ ܚܕܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
* ܘܬܘܒ ܐܗܘܐ ܙܥܘܪ ܡܢ ܗܕܐ. ܘܐܗܘܐ ܡܟܝܟܐ ܒܥܝܢܝ ܢܦܫܝ .· ܘܥܡ ܐܡܗܬܐ ܕܐܡܪܬܝ. 22
ܥܡܗܘܢ ܐܬܝܩܪ. * ܘܠܡܝܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܘܬܗ. 23

* Timuítq; David Dñm eo die,& ait; Quomodo introducerẽ ad me arcã Dñi? Noluit ergò David introducere ad ſe arcã Dei,in civitatẽ Davidis;ſed avertit illam David in domũ Obar-edom Gethæi. Cúmq; manſiſſet arca Dñi in domo Obar-edom Gethæi tribus menſib⁹, benedixit Dñs Obar-edom Gethæo, totíque domui ipſius propter arcam Dñi. Et indicaverunt regi Davidi,ac dixerunt illi quòd benedixiſſet Dñs Obar-edom & omnibus quæ poſſidebat,propter arcam Dñi.Quarè abiens David,adduxit arcã Dñi è domo Obar-edom, in civitatẽ David cum lætitia. Factúmq; eſt ut cùm progreſſi fuiſſent portitores arcæ Dñi ſex paſſib⁹, ſacrificârit boves ſaginatos. David autẽ canebat coram Dño omni cum faſtu, erátq; David veſtit⁹ ephod lineo. Ita David & tot⁹ Iſrael adducebant arcam Dñi cum jubilo & voce tubæ. Demũ collocata fuit arca Dñi in domo Davidis.(Verùm Malchel filia Saulis cùm ꝑ feneſtrã proſpectans vidiſſet regem Davidẽ exultantem et ludentẽ corãDño, vilipendit eũ in corde ſuo.) Inferentes enim arcam Dñi, collocârunt eam intra tabernaculum ꝙ fixerat illi David:obtulítq; David hoſtias coram Dño,& holocauſta. Cúmque abſolviſſet David oblationẽ hoſtiarum et holocauſtorum coram Dño, benedixit populo in nomine Dñi potentiſſimi: Et diſtribuit univerſo populo, toti cœtui Iſraelis, tam viris quàm mulieribus,placentam panis unam,fruſtum carnis unum,& laganũ unũ : tum abierunt totus populus,quiſq; domum ſuam: David etiam reverſus eſt ut abiret domum ſuam. Egreſſa eſt autem Malchel filia Saulis obviàm Davidi, & ait ; Quàm honorandus eſt hodiè rex Iſraelis, qui ſe expoſuit hodiè coram ancillis ſervorum ſuorum!planè ſe expoſuit ut unuſquiſpiam è vaniſſimis *hominibus*. Dixit verò David Malcheli, Corã Domino cui gratior fui quàm pater tuus,& tota domus ejus, quíque præfecit me ut eſſem gubernator populi Dñi, *hoc eſt*,Iſraelis, ob id quidem luſi coram Domino. Quin, vilis adhuc fierem pluſquam hoc,humilior fierẽ apud me ipſum, ut apud ancillas de quibus dixiſti, apud eas *inquam* in honore haberer. Itaque Malchel filia Saulis non habuit prolem uſque in diem mortis ſuæ.
9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 10 * وفرق داود في ذلك اليوم وقال * كيف ادخل تابوت عهد الرب الي * وابي داود ان يدخل
تابوت الرب الي قريته * وانطلق به الي بيت عوزيا الجاثاني * ومكث تابوت عهد الرب عند عوزيا 11
الادوماني ثلاثة اشهر * وبارك الرب على عوزيا وجميع اهل بيته * من اجل تابوت الرب * فاخبر داود 12
الملك وقالوا له * ان الرب قد بارك على عوزيا ادوم الجاثاني وعلي كل شي له * من اجل تابوت
الرب * فانطلق داود واصعد التابوت من بيت عوزيا الي قرية داود بفرح * فلما جازوا بالتابوت 13
ستة خطوات * قرب داود ذبايح لله ثيرانا معلوفة * وجعل يسبح بكل عز الرب * وكان داود لابسا 14
جبة من دمقس * وكان داود وجميع بني اسرايل يصعدون التابوت باصوات الشكر والنفخ 15
بالقرون * وصير تابوت العهد في قرية داود * وكانت ملكال ابنة ساوول امراة داود متطلعة من 16
كوة * وابصرت داود الملك يطرب ويلعب امام الرب * فازدرته في قلبها * وتابوت الرب قادوا به * 17
وجعلوه في الخيمة التي ضرب له داود * وقرب داود في ذلك اليوم ذبايح وقرابين تامة للرب * فلما فرغ 18
داود من ذبايحه وقرابينه للرب * دعا الشعب وباركهم باسم الرب القوي * وقسم لجميع الشعب 19
وجميع آل اسرايل * رجالهم ونساهم * لكل راس رغيفا من خبز * وقطعة من لحم * وكاس خمر *
وانصرف جميع الشعب كل امرء الي منزله * وداود ايضا اتي الي منزله * فاستقبلته ملكال ابنة ساوول 20
وقالت له * ما كان احسن اليوم ملك اسرايل واجمل صنيعه * انه كان يلعب اليوم ويطرب تجاه
امايه وعبيده * ظاهرا لجميع الناس كواحد منهم وكبعض العبيد * قال داود لملكال * فعلت ذلك 21
امام الرب الذي اختارني * وفضلني علي ابيك وعلي جميع اهل بيته * وامرني ان اكون مدبرا
لشعبه آل اسرايل * لذلك لعبت بفرح امام الرب * وهذا ايضا لي قليل * لاني ذليل عند نفسي * ليس 22
انا باكرم عند الرب من الاماء التي قلت * واما ملكال ابنة ساوول فلم ترزق ولدا الي يوم ماتت 23

* *Timuitque David eo die, & dixit, Quomodo inferrem arcam Domini ad me? Veritus inquam, David inferre arcam Domini in civitatem ſuã, duxit illam in domum Uziæ Gethæi. Manſitque arca fœderis Domini apud Uziam Edomæum tribus menſibus:et benedixit Dominus Uziæ totique familiæ ipſius propter arcam Domini. Sed cùm nuntiatum fuiſſet Davidi regi, dictumque ad eum quòd benedixiſſet Dominus Uziæ Edom Gethæo & rebus omnibus quas habebat,propter arcã Domini;profectus David aſſumpſit arcam è domo Uziæ ad civitatẽ Davidis,cũ gaudio. Cúmque promoviſſent arcã ſex paſſibus, obtulit David ſacrificia Deo, tauros impinguatos: Cœpitq; laudare omni cum faſtu Dominũ: erat autem David accinctus ſago holoſerico. David igitur & omnes Iſraelitæ ducebant arcam vocibus laudis & ſono buccinarum:Et collocata fuit arca fœderis in civitate David.Porrò Malchel filia Saulis, uxor Davidis, proſpiciens per feneſtram vidit Davidem regem geſtientem ac ludentem coram Domino,& aſpernata eſt eum in corde ſuo.Itaque attulerunt arcã Domini,et collocârunt eam in tentorio quod fixerat ei David : obtulitque David eo die ſacrificia & oblationes perfectas Domino. Et cùm abſolviſſet David ſacrificia & oblationes Domini, convocato populo benedixit eis in nomine Domini potentiſſimi. Deinde partitus eſt univerſo populo cunctiſque Iſraelitis, tam viris quàm mulieribus eorum,ſingulis capitibus, tortam panis, fruſtum carnis, & calicem vini : tum diſceſſit univerſus populus,quiſque domum ſuam. Davide quoque domũ ſuam ſe recipiente, occurrit illi Malchel filia Saulis, dixitque ad eum, Quàm pulcher erat hodiè rex Iſraelis, & quàm decora actio ipſius ! ſanè ludebat hodiè geſtiebatque coram ancillis & ſervis ſuis, præbens ſe cunctis hominibus quaſi unum ex ipſis, imò ut aliquem ſervorum. Dixit David Malcheli, Id feci coram Domino qui elegit me, prætulitque me patri tuo totique familiæ ipſius, & præcepit mihi ut eſſem moderator populi ſui Iſraelitici : propterea cum gaudio luſi coram Domino. Quin & hoc parum eſt apud me, quia vilis ſum apud me ipſum, neque pluris ſum apud Dominum quàm ancillæ de quibus dixiſti. Malcheli verò filiæ Saulis non fuerunt conceſſi liberi uſque ad diem quo mortua eſt.*
9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

שמואל ב׃ ז

CAP. VII. ז

ei requiem dediſſet DOMINUS & ,ſua domo in rex ſediſſet cùm,fuit Et
1 וַיְהִי כִּי־יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיהוָה הֵנִיחַ־לוֹ
: prophetam Nathan ad rex dixit Et .ſuis inimicis omnib⁹ ab *circuitu à*
2 מִסָּבִיב מִכָּל־אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא
reſidens Dèi arca & ,*cedrorum* domo in *ſedens* ego ,nunc Vide
רְאֵה נָא אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב
quod Omne :regem ad Nathan Dixitque .cortinæ medio in
3 בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר
nocte in fuit Et .tecum DOMINUS quia ;fac ,vade ,tuo corde in
4 בִּלְבָבְךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
,Vade :dicendo ,Nathan ad DOMINI verbum fuit & :illa
5 הַהוּא וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן לֵאמֹר׃ לֵךְ
tu Nunquid:DOMINUS dixit Sic :David ad meum ſervum ad *dices* &
וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה הַאַתָּה
habitavi non Quia *? me habitandum ad* ,domum mihi ædificabis
6 תִּבְנֶה־לִּי בַיִת לְשִׁבְתִּי׃ כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי
,Ægypto ex Iſrael filios *me facere aſcendere* die à ,domo in
בְּבַיִת לְמִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
.tabernaculo in & ,tentorio in *ambulans fui &* :hanc diem ad uſque &
וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ בְּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן׃
ſum locut⁹ verbũ nunquid ,Iſrael filiis omnib⁹ *in* ambulavi *quò* omni In
7 בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי
meum populum *paſcere* præcepi cui ,Iſrael *tribuum* aliqua cum
אֶת־אַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי
? cedrorum domum mihi ædificâſtis non quid Ut :dicendo ,Iſrael
אֶת־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים׃
: exercituũ Dominus dixit Sic :David meo ſervo dices ſic nunc Et
8 וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
ſuper *ducem exiſtendum ad* ,*pecus poſt de* tugurio è te *accepi* Ego
אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל־
quo omni in tecum fui Et .Iſrael ſuper meum populum
9 עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר
tibi feci & *:tuis faciebus* à tuos inimicos omnes excîdi & :ambulâſti
הָלַכְתָּ וָאַכְרִתָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂתִי לְךָ
ponam Et .terra in qui magnorum nomen juxta ,magnum nomen
10 שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי
non & ,*ſe ſub* habitabit & ,eum plantabo & ,Iſrael meo populo locum
מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא
eum *affligendum ad* ,*iniquitatis* filii addent neque :amplius movebitur
יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יֹסִיפוּ בְנֵי־עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ
ſuper judices præcepi qua die *à Et* .*principio in* ſicut
11 כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ וּלְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־
:tuis inimicis omnibus ab tibi dabo requiem & ,Iſrael meum populum
עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ
Cùm .DOMINUS tibi faciet domum quòd ,DOMINUS tibi annunciat &
11 וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְּךָ יְהוָה׃ כִּי ׀
ſtatuam & ,tuis patribus cum *jacueris* & ,tui dies fuerint completi
יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת־
.ejus regnum firmabo & *:tuis viſcerib⁹* è egredietur quod,te poſt tuũ ſemẽ
זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ וַהֲכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃
ejus regni ſolium firmabo & ;meo nomini domum ædificabit Ipſe
13 הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ
:filiũ in mihi erit ipſe & ,patrem in illi ero Ego .ſeculum in uſque
14 עַד־עוֹלָם׃ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן
filiorũ *tactib⁹* in & ,virorum virga in eũ arguam *&* ,*eũ perverſè agendo in quem*
אֲשֶׁר בְּהַעֲוֺתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי
quemadmodum ;eo ab recedet non mea miſericordia Et .*hominis*
15 אָדָם׃ וְחַסְדִּי לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר
.*tuis faciebus* à feci recedere quem ,Saul *cum* à feci recedere
הֲסִרֹתִי מֵעִם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מִלְּפָנֶיךָ׃

Verſio VUL.LAT.

CAP. VII.

1 FActum eſt autem cùm ſediſſet rex in domo ſua, & Dominus dediſſet ei requiem undiq; ab univerſis inimicis
2 ſuis, Dixit ad Nathan prophetam; Vidéſne quòd ego habitem in domo cedrina, & arca Dei poſita ſit in medio
3 pellium? Dixítq; Nathan ad regem; Omne quòd eſt in corde tuo, vade, fac: quia Do-
4 minus tecum eſt. Factum eſt autem in illa nocte: & ecce ſermo Dñi ad Nathan, di-
5 cens; Vade, & loquere ad ſervum meum David; Hæc dicit Dominus, Numquid tu ædificabis mihi domum ad ha-
6 bitandum? Neq; enim habitavi in domo ex die illa, quâ eduxi filios Iſrael de terra Ægypti, uſque in diem hanc: ſed ambulabam in tabernacu-
7 lo, & in tentorio. Per cuncta loca, quæ tranſivi cum omnibus filiis Iſrael, numquid loquens locutus ſum ad unam de tribubus Iſrael, cui præcepi, ut paſceret populum meũ Iſrael; dicens, Quarè non ædificâſtis mihi domum
8 cedrinam? Et nunc hæc dices ſervo meo David, Hæc dicit Dominus exercituum; Ego tuli te de paſcuis ſequentem greges, ut eſſes dux ſuper po-
9 pulum meum Iſrael: Et fui tecum in omnibus ubicunque ambulâſti, & interfeci univerſos inimicos tuos à facie tua: fecíque tibi nomen grande, juxta nomen magnorum qui
10 ſunt in terra. Et ponam locũ populo meo Iſrael, & plantabo eum, & habitabit ſub eo, & non turbabitur ampliùs: nec addent filii iniquitatis ut
11 affligant eum ſicut priùs, Ex die quâ conſtitui judices ſuper populũ meũ Iſrael: & requiẽ dabo tibi ab omnibus inimicis tuis: prædicítque tibi Dñs, quòd domum faciat tibi
12 Dñs. Cúmq; completi fuerint dies tui, & dormieris cum patribus tuis: ſuſcitabo ſemen tuum poſt te, quod egredietur de utero tuo, & firmabo re-
13 gnum ejus. Ipſe ædificabit domum nomini meo, & ſtabiliã thronum regni ejus uſque in
14 ſempiternum. Ego ero ei in patrem, & ipſe erit mihi in filium: qui ſi iniquè aliquid geſſerit, arguam eum in virga virorum, & in plagis filiorum
15 hominum. Miſericordiam autem meam non auferam ab eo, ſicut abſtuli à Saul, quem amovi à facie mea.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ζʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὅτε (α) ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς
ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ κύριος κατεκληρονόμη-
σεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
2 (β) αὐτοῦ τῶν κύκλῳ, Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰδοὺ δὴ ἐγὼ
κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
3 θεοῦ κάθηται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς. Καὶ εἶπεν
Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα, Πάντα (γ) ὅσα
ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι
4 κύριος μετὰ σοῦ. Καὶ ἐγένετο (δ) τῇ νυκτὶ
ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Νά-
5 θαν, λέγων, Πορεύου, καὶ (ε) εἶπον πρὸς τὸν
δοῦλόν μου Δαυίδ, Τάδε λέγει κύριος, Οὐ
σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί
6 με. Ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀφ' ἧς ἡ-
μέρας ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰ-
γύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐμ-
7 περιπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ, Ἐν
πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραήλ. εἰ
λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσ-
ραήλ, (ζ) ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν
(η) λαόν μου Ἰσραήλ, λέγων, (θ) Ἱνατί
8 οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον; Καὶ
νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ, Τά-
δε λέγει κύριος παντοκράτωρ, Ἔλαβόν
σε ἐκ τῆς (ι) μάνδρας τῶν προβάτων, τοῦ εἶναί σε
εἰς ἡγούμενον (κ) ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν Ἰσ-
9 ραήλ, Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐ-
πορεύου, καὶ (λ) ἐξωλόθρευσα πάντας
τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποί-
ησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων
10 τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ
μου τῷ Ἰσραήλ, καὶ καταφυτεύσω (μ) αὐ-
τόν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτόν, καὶ οὐ
μεριμνήσει οὐκέτι· καὶ οὐ προσθήσει (ν)
υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν, καθὼς
11 ἀπ' ἀρχῆς, Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα
κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου (ξ) Ἰσραήλ·
καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
σου. καὶ ἀπαγγελεῖ σοι κύριος, ὅτι οἶκον οἰ-
12 κοδομήσεις αὐτῷ. Καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶ-
σιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν
πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου
μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοι-
13 μάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Αὐτὸς οἰκοδο-
μήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορ-
θώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.
14 Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς
ἔσται μοι εἰς υἱόν. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία
αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀν-
δρῶν, καὶ (ο) ἐν ἀφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων·
15 Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ,
καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου
μου.

CAP. VII.

*ET factum eſt, quando ſedit
rex in domo ſua, & Dominus
(a) hæreditare fecit eum (b)
in circuitu ab omnibus inimicis
ejus, qui in circuitu: Et dixit
rex ad Nathan prophetam, Ecce
nunc ego habito in domo cedri-
na: & arca Dei ſedet in me-
dio tabernaculi. Et dixit Na-* 3
*than ad regem; Omnia quæ-
cunque in corde tuo, vade, &
fac: quoniam Dominus tecum.
Et factum eſt nocte illâ, &* 4
*factum eſt verbum Domini ad
Nathan, dicens; Vade, & dic* 5
*ad ſervum meum David; Hæc
dicit Dominus, Non tu ædifi-
cabis mihi domum ad habitan-
dum me. Quoniam non habi-* 6
*tavi in domo, ex qua die edu-
xi filios Iſrael ex Ægypto uſque
in diem hanc: & fui inambu-
lans in tentorio, & in taberna-
culo, In omnibus per quæ tranſ-* 7
*ii in omni Iſrael. Nunquid lo-
quens locutus ſum ad unam tri-
bum Iſrael, cui mandavi pa-
ſcere populum meum Iſrael, di-
cens; ut quid non ædificâſtis
mihi domum cedrinam? Et* 8
*nunc hæc dices ſervo meo Da-
vid, Hæc dicit Dominus omni-
potens; Aſſumpſi te ex man-
dra ovium, ut eſſes tu in du-
cem ſuper populum meum ſuper
Iſrael: Et fui tecum in omni-* 9
*bus, in quibus ibas: & exter-
minavi omnes inimicos tuos à
facie tua, & feci (c) te nomi-
natum juxta nomen magnorum,
qui ſuper terram. Et ponam lo-* 10
*cum populo meo Iſrael; &
plantabo eum: & habitabit (d)
per ſe, & non erit ſolicitus ul-
tra: & non adjiciet filius in-
juſtitiæ humiliare eum, ſicut à
principio, A (e) diebus quibus* 11
*conſtitui judices ſuper populum
meum Iſrael: & requieſcere
faciam te ab omnibus inimicis
tuis. Et annuntiabit tibi Domi-
nus, quia domum (f) ædificabis
ei. Et erit, ſi impleti fuerint* 12
*dies tui, & dormieris cum pa-
tribus tuis; & ſuſcitabo ſemen
tuum poſt te, qui erit ex ventre
tuo: & parabo regnum ejus.
Ipſe ædificabit mihi domum no-* 13
*mini meo, & erigam thronum
ejus uſque in ſeculum. Ego ero ei* 14
*in patrem, & ipſe erit mihi in
filium. Et ſi venerit injuſtitia e-
jus; & arguam (g) eum in vir-
ga virorum, & in (h) tactibus
filiorum hominum: Miſericor-* 15
*diam autem meam non remove-
bo ab eo: ſicut removi (i) ab
iis quos removi à facie mea.*

MS.A. (α) ἐκάθισεν Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς (β) αὐτοῦ, Καὶ εἶπεν (γ) ὅσα ἐν (δ) ἐν τῇ (ε) εἶπε (ζ) ὧν (η) λαὸν τὸν Ἰσραήλ, (θ) Τί οὐκ (ι) μάνδρας ἀπὸ ὄπισθεν τῶν προβάτων, (κ) ἐπὶ Ἰσραήλ, (λ) ἐξωλέθρευσα (μ) αὐτὸν ἐν κατασκηνώσει καθ' αὐτόν, (ν) ἔτι υἱὸς (ξ) τὸν Ἰσραήλ· (ο) ἐν ἀφέσει υἱῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ז

1
2 וַהֲוָה כַּד יְתֵיב מַלְכָּא בְּבֵיתֵיהּ וַיְיָ אֲנִיחַ לֵיהּ מִסְחוֹר סְחוֹר מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי׃ וַאֲמַר
מַלְכָּא לְנָתָן נְבִיָא חֲזֵי כְעַן דִּי אֲנָא יָתֵיב בְּבֵיתָא דִּי מְטַלַּל בִּכְיוֹרֵי אַרְזַיָא וַאֲרוֹנָא דַיְיָ שָׁרֵי
3 בְּמַשְׁכְּנָא בְּגוֹ יְרִיעָתָא׃ וַאֲמַר נָתָן לְמַלְכָּא כָּל דִּי בְלִבָּךְ אֱזֵיל עֲבֵיד אֲרֵי מֵימְרָא דַיְיָ
4
5 בְּסַעֲדָךְ׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ לְוָת נָתָן לְמֵימָר׃ אֱזֵיל
6 וְתֵימַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כִּדְנַן אֲמַר יְיָ הַאַתְּ תִּבְנֵי קֳדָמַי בֵּיתָא לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתִּי בֵהּ׃ אֲרֵי
לָא אַשְׁרֵיתִי שְׁכִנְתִּי בְּבֵיתָא מִיּוֹמָא דִּי אַסֵּקִית יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְעַד יוֹמָא הָדֵין
7 וַהֲוֵיתִי מַשְׁרֵי שְׁכִנְתִּי בְּמַשְׁכְּנִין וּבִירִיעָן׃ בְּכָל אֲתַר דִּי הֲלֵכִית בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲפִתְגָם
מַלֵּלִית עִם חַד שִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל דִּי פַקֵּדִית לְפַרְנָסָא יָת עַמִּי יָת יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר לְמָה לָא
8 בְנֵיתוּן קֳדָמַי בֵּיתָא דִּי מְטַלַּל בִּכְיוֹרֵי אַרְזַיָא׃ וּכְעַן כִּדְנַן תֵּימַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כִּדְנַן אֲמַר
9 יְיָ צְבָאוֹת אֲנָא דַבַּרְתָּךְ מִן דִּירָא מִבָּתַר עָנָא לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי עַל יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה מֵימְרִי
בְּסַעֲדָךְ בְּכָל אֲתַר דִּי הֲלֵכְתָּא וְשֵׁיצֵיתִי יָת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ וַעֲבַדִית לָךְ שׁוּם רַב
10 כְּשׁוּם רַבְרְבַיָא דִּי בְאַרְעָא׃ וְאֲשַׁוֵּי אֲתַר מְתַקַּן לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וַאֲקִימִנּוּן וְיִשְׁרוּן בְּאַתְרֵיהוֹן
11 וְלָא יִזוּעוּן עוֹד וְלָא יוֹסְפוּן בְּנֵי רִשְׁעָא לְעַנָּיוּתְהוֹן כִּדְבְקַדְמֵיתָא׃ וּלְמִן יוֹמָא דִּי פַקֵּדִית
נְגִידִין עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִיחִית לָךְ מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְחַוִּי לָךְ יְיָ אֲרֵי בֵּית מַלְכוּ יְקִים לָךְ יְיָ
12 ׃ אֲרֵי יִשְׁלְמוּן יוֹמָךְ וְתִשְׁכּוּב עִם אֲבָהָתָךְ וַאֲקִים יָת בְּרָךְ בַּתְרָךְ דִּי תוֹלִיד וְאַתְקֵן יָת
13
14 מַלְכוּתֵיהּ׃ הוּא יִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמִי וְאַתְקֵין יָת כּוּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ עַד עָלְמָא׃ אֲנָא אֱהֵי
לֵיהּ כְּאַב וְהוּא יְהֵי לִי דָּמֵי כְבַר דְּאִם יִסְרַח וְאַלְקֵינֵיהּ בְּמַלְקוֹת גַּבְרִין וּבְמַרְדּוּת בְּנֵי אֱנָשָׁא׃
15 וְטוּבִי לָא יַעְדֵּי מִנֵּיהּ כְּמָא דְאַעְדֵּיתִי מִן שָׁאוּל דִּי אַעְדֵּיתִי מִן קֳדָמָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. VII.

ET fuit quando ſedit rex in domo ſua, et Dominus quietem dedit illi un- 1
dequaq; ab omnibus autoribus inimicitiæ ejus. Et dixit rex ad Nathan 2
prophetã: Vide nunc, *quòd* ego ſedeo in domo quæ adumbrata eſt in cæla-
turis cedrorum, et arca Dñi manet in tabernaculo intra cortinas. Et dixit 3
Nathan ad regem: Omne ꝙ eſt in corde tuo, vade, facito; quia dictũ Domi-
ni in auxilio tuo eſt. Et factũ eſt in nocte illa, et fuit verbum prophetiæ 4
ab-ante Dñm *ad* Nathan, dicendo: Vade et dices ſervo meo David: Sic dicit 5
Dñs, Num tu ædificabis ante me domũ ut manere facias majeſtatẽ meam
in ea? Quia non collocavi majeſtatem meam in domo à die quo aſcendere 6
feci filios Iſrael ex Ægypto uſq; ad diem hunc. Et manſit majeſtas mea in
tabernaculis et in cortinis. In omni loco quò ivi cum omnib⁹ filiis Iſrael, 7
num verbum locut⁹ ſum ad quempiam ex tribubus Iſrael quem juſſerim
paſcere populum meũ Iſrael dicendo: Quare non ædificâſtis ante me do-
mum quæ adumbrata ſit in cælaturis cedrorum? Et nunc ſic dices ſervo 8
meo David: Sic dicit Dñs Szebaoth, Ego accepi te ex ovili de-poſt pecu-
des, ut eſſes rex ſuper populum meũ ſuper Iſrael. Et fuit dictũ meum in 9
auxilio tuo in omni loco quò iviſti, et conſumpſi omnes auctores inimi-
citiæ tuæ ex-ante te, et feci tibi nomen magnũ ſicut nomen magnatũ qui
ſunt in terra. Et ponã locũ paratũ ante me populo meo Iſrael, et ſtatuam 10
eos, et manebunt in locis ſuis, et non terrebuntur ampliùs; et non addent
filii improborũ affligere eos ſicut antiquitus. Et à die quo conſtitui præfe- 11
ctos ſuper populũ meũ Iſrael, et quieſcere feci te ab omnib⁹ auctorib⁹ ini-
micitiæ tuæ; et indicavit tibi Dñs quòd regnũ firmabit tibi Dñs. Nam per- 12
ficientur dies tui, et jacebis cum patribus tuis, et ſtatuam filium tuum poſt
te, quẽ gignes poſt hoc, et ſtatuam regnũ ejus. Ipſe ædificabit domũ nomini 13
meo, et ſtabiliam ſolium regni ejus uſq; in ſeculum. Ego ero illi in patrem, 14
et ipſe erit *mihi ſicut* filius; qui ſi iniquè egerit, et caſtigabo eum in ca-
ſtigatione virorũ, et in rebellione filiorũ hominũ. Et bonitas mea non re- 15
cedet ab eo, quemadmodũ tranſire feci à Saul, quẽ tranſire feci ab-ante te.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

* ܘܟܕ ܝܬܒ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ. ܘܡܪܝܐ ܐܢܝܚ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ܀ * ܐܡܪ 1 2
ܡܠܟܐ ܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܚܙܝ ܕܐܢܐ ܝܬܒ ܒܒܝܬܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܝܬܒ ܒܓܘ
ܝܪܝܥܬܐ. * ܘܐܡܪ ܢܬܢ ܠܡܠܟܐ. ܟܠ ܕܒܠܒܟ ܥܒܕ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܥܡܟ. * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ 3
ܗܘ. ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܟܕ ܐܡܪ. * ܙܠ ܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ. ܗܟܢܐ 4 5
ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܐܢܬ ܠܐ ܬܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬܐ ܠܡܥܡܪܝ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܬܒܬ ܒܒܝܬܐ. ܡܢ ܝܘܡܐ 6
ܕܐܣܩܬ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܘܝܬ ܡܗܠܟ ܒܡܫܟܢܐ.
* ܒܟܠ ܕܗܠܟܬ ܒܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܡܐ ܡܠܬܐ ܐܡܪܬ ܠܚܕ ܡܢ ܫܒܛܐ 7
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܦܩܕܬ ܠܡܪܥܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܡܢܐ ܠܐ ܒܢܝܬܘܢ ܠܝ ܒܝܬܐ ܕܐܪܙܐ.
* ܘܗܫܐ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܐܢܐ ܕܒܪܬܟ ܡܢ ܕܝܪܐ ܡܢ 8
ܒܬܪ ܥܢܐ. ܕܬܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܝܬ ܥܡܟ ܒܟܠ ܕܐܙܠܬ. 9
ܘܐܘܒܕܬ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܥܒܕ ܠܟ ܫܡܐ ܪܒܐ. ܐܝܟ ܫܡܐ ܕܪܘܪܒܢܐ
ܕܒܐܪܥܐ. * ܘܐܣܝܡ ܐܬܪܐ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܨܒܝܘܗܝ. ܘܢܫܪܐ ܒܕܘܟܬܗ 10
ܘܠܐ ܢܬܙܝܥ ܬܘܒ. ܘܠܐ ܢܘܣܦܘܢ ܒܢܝ ܥܘܠܐ ܠܡܫܥܒܕܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܡܩܕܡ.
* ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܦܩܕܬ ܕܝܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟ ܐܢܝܚܬ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. 11
ܘܚܘܝܟ ܡܪܝܐ. ܕܒܝܬܐ ܢܒܢܐ ܠܟ ܡܪܝܐ. * ܘܡܐ ܕܡܠܘ ܝܘܡܝܟ. ܘܫܟܒܬ ܥܡ ܐܒܗܝܟ. 12
ܐܩܝܡ ܙܪܥܟ ܡܢ ܒܬܪܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ. ܘܐܬܩܢ ܡܠܟܘܬܗ. * ܗܘ ܢܒܢܐ 13
ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܘܐܬܩܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ. * ܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ ܐܒܐ. ܘܗܘ 14
ܢܗܘܐ ܠܝ ܐܝܟ ܒܪܐ. ܘܡܐ ܕܣܟܠ ܐܟܣܝܘܗܝ ܒܫܒܛܐ ܕܓܒܪܐ. ܘܒܡܚܘܬܐ ܕܒܢܝܢܫܐ.
* ܘܛܝܒܘܬܝ ܠܐ ܐܥܒܪ ܡܢܗ. ܐܝܟ ܕܐܥܒܪܬ ܡܢ ܫܐܘܠ ܕܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܕܐܥܒܪܬܗ ܡܢ ܩܕܡܝ. 15

CAP. VII.

Cum autem ſediſſet rex domi ſuæ, & Dominus tranquillum reddidiſſet eum ab omnibus inimicis ejus; 1 Dixit rex ad Nathan prophetam, Vide quòd ego in æde cedrina degam, arca verò Dei degat intra cortinas. 2 Dixit Nathan ad regem, Quicquid eſt in animo tuo, fac; quoniam Dominus tecum eſt. 3 Eâdem illâ nocte factus eſt ſermo Domini ad Nathan prophetam, dicendo; 4 Vade, dic ſervo meo Davidi, Sic dicit Dominus, Tu non extrues mihi ædem in habitaculum meum: 5 Nondum enim ædem habitavi à die quâ extraxi filios Iſrael è terra Ægypti, ad hunc uſque diem; ſed itavi in tabernaculis. 6 Quandiu ambulavi inter omnes Iſraelitas, numquid ullum verbum feci cuiquam ex tribubus Iſraelis cui mandavi ut paſceret populum meum Iſraelem, *ac dixi*, Quarè non extruxiſtis mihi ædem cedrinam? 7 Igitur ſic dices ſervo meo Davidi, Sic dicit Dominus potentiſſimus, Ego te duxi à tugurio, à ſequendis ovibus, ut eſſes moderator populi mei Iſraelis, 8 Et fui tecũ quocunque perrexiſti, & perdidi omnes hoſtes tuos ante te, faciámque tibi nomen celebre, ut nomen cujuſpiam è celeberrimis qui ſunt in terra. 9 Conſtituam quoq; locũ populo meo Iſraeli, & plantabo eum, & habitare faciã eũ in loco ſuo cum quiete, ita ut nõ moveatur ampliùs, nec ultra ſubjiciant eum iniqui ut anteá. 10 Ab ea *ſcilicet* die quâ judicem te conſtitui ſuper populum meum Iſraelem, teque pacatũ reddidi ab omnibus inimicis tuis, & oſtendit tibi Domin⁹ quòd domum extruxerit tibi Domin⁹. 11 Cùm autem finierint dies tui, & occubueris cùm patribus tuis, erigam poſt te ſemen tuum quod è dorſo tuo prodibit, & regnum ejus firmabo; 12 Ipſéque extruet domum nomini meo, & ſoliũ ejus in ſeculum uſque firmabo. 13 Ego ero illi ceu pater, & ipſe erit mihi ceu filius: & cùm deliquerit, corripiam eum virgâ viri & verberibus humanis: 14 Miſericordiam verò meam non amovebo ab eo, quemadmodum amovi à Saule qui te præceſſit, quem amovi à conſpectu meo: 15

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع *

* فلما جلس داود الملك في بيته مطمينا * واراحه الرب من جميع اعداۤيه * قال الملك لناثان 1 2
النبي * انظر الي صنيعي * اني نازل في بيت مسقف بالارز * وتابوت الرب في خيمة من سجاف * قال 3
ناثان لداود الملك * اصنع ما في قلبك * لان الله معك * وفي تلك الليلة اوحي الرب لناثان 4
النبي * وقال له * انطلق الي عبدي داود * واخبره وقل له * هكذا يقول الرب * انت لا تبني 5
لي بيتا * لاني لا اسكن بيتا مبنيا مذ يوم اصعدت بني اسرايل من ارض مصر الي اليوم 6
بل كان بيتي بينهم من خيام * حيث ما ساروا بنو اسرايل لعلي قلت لسبط من اسباط بني 7
اسرايل * ممن امرته ان يرعي آل اسرايل شعبي * او لعلي قلت لماذا لا تبنون لي بيتا من
خشب الارز * فقل الآن لداود عبدي * هكذا يقول الرب القوي * انا الذي اخترتك * وجيت 8
بك من خلف الغنم * لتكون مدبرا لآل اسرايل شعبي * واعنتك ونصرتك حيث ما توجهت * 9
واهلكت جميع اعداۤيك * وصيرت لك اسما عظيما * اعظم من اسماء ملوك الارض واشرافها
* وذلك لاعظم بك آل اسرايل شعبي * واسكنهم بمسكن الرجاء والاطمانينة * ولا يفزعون ايضا * 10
ولا تعود الامم تستعبدهم * كما كانوا منذ يوم امرتك ان تدبر آل اسرايل شعبي * واما انت 11
فقد ارحتك من جميع اعداۤيك * والرب يعظمك ويعظم بيتك * واذا كمل عمرك * وقبضت 12
الي آباۤيك * اقيم ولدك الذي يخرج من صلبك بعدك * واثبت ملكه * وهو يبني بيتا لاسمي 13
واصلح منبر ملكه الي الابد * واصير له ابا * وهو يكون لي ابنا * وان جهل واخطا وبخته وادبته 14
بقضيب رجل * وبالجلد الذي تجلد به الناس * واما نعمتي فلا ازيل عنه * ولا اصنع به كما صنعت 15
بشاوول الذي كان قبلك * اني اصرفته من بين يدي *

CAP. VII.

Cum ergò David rex tutus in domo ſua ſediſſet, & requiem dediſſet illi Dominus ab omnibus hoſtibus ejus; 1 *Dixit rex Nathani prophetæ, Conſidera conditionem meam; ego enim commoror in æde cedro laqueatâ, arca verò Domini in tentorio ex cortinis* compoſito. 2 *Ait Nathan Davidi regi, Fac quod eſt in animo tuo quoniam Deus tecum eſt.* 3 *Eâdem verò nocte revelavit Dominus Nathani prophetæ ac dixit ei,* 4 *Vade ad ſervum meum Davidem, indica ei, & dic illi, Sic ait Dominus, Tu non ædificabis mihi domum;* 5 *Quia domum extructam nunquam habitavi à die quâ eduxi filios Iſrael è terra Ægypti ad hunc uſque diem; ſed fuit domus mea inter ipſos ex tentoriis.* 6 *Quocunque perrexerunt filii Iſrael, nunquid dixi ad ullam ex iis tribubus filiorũ Iſrael quibus præcepi ut paſcerent gentem Iſraelis populi mei, nunquid unquã dixi, Cur non ædificâſtis mihi domũ ex lignis cedrinis?* 7 *Dic ergò Davidi ſervo meo, Sic dicit Dominus fortiſſimus, Ego ſum qui elegi te, & adduxi te è veſtigiis oviũ ut eſſes gubernator gentis Iſraeliticæ populi mei;* 8 *Et auxilium opemque tuli tibi quocunque te vertiſti, omnes inimicos tuos extinxi, & comparavi tibi nomen celeberrimum, magis celebre quàm nomina regum ac principum terræ:* 9 *Atque id quidem, ut per te magnificarem gentem Iſraeliticam populum meum, & collocarem eos in habitaculo ſpei, & ſecuritatis, nec ultrà formidarent, nec denuò ſervitute premerent eos iniqui,* 10 *Quemadmodum fuerant à die quâ præcepi tibi ut regeres gentem Iſraeliticam populum meum. Tibi verò jam dedi requiem ab omnibus inimicis tuis, & Dominus te magnificabit, & domum tuam amplificabit.* 11 *Cùm autem exacta fuerit ætas tua, et aſſumptus fueris ad patres tuos, erigam poſt te filium tuũ qui egredietur è lumbo tuo, ſtabiliamq; regnũ ejus;* 12 *Et ipſe ædificabit domũ nomini meo, & firmabo ſolium regni ejus uſque in æternum.* 13 *Eroque illi pater, & ipſe erit mihi filius: & ſiquando ſtultitiam atque peccatum commiſerit, arguam eum & puniam illum virgâ viri, et plagis quibus plectunt homines.* 14 *Gratiam verò meam non amovebo ab eo, nec faciã illi quemadmodum feci Sauli prædeceſſori tuo, quem rejeci à conſpectu meo:* 15

שמואל ב: ז

: *tuas facies ad* ſeculum in uſque tuum regnum & ,tua domus *fidelis* Et
16 וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ
omnia Secundùm .ſeculum in uſque firmus erit tuus thronus
17 כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכֹל
eſt locutus ſic ,hanc viſionem univerſam ſecundùm & , hæc verba
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר
facies ad ſedit & ,David rex eſt ingreſſus Et .David ad Nathan
18 נָתָן אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי
, mea domus quæ & ,Deus Domine ego Quis : ait & , *Domini*
יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יְהוִה וּמִי בֵיתִי
hoc adhuc fuit parum Et ?huc uſque me adduxiſti quia
19 כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם׃ וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת
tui ſervi domum *ad* etiam es locutus & ,Deus Domine tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יְהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל־בֵּית־עַבְדְּךָ
quid Et .Deus Domine *hominis* lex iſta & : longinquum in
20 לְמֵרָחוֹק וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וּמַה־
Domine tuum ſervum nôſti tu & ? te ad *loquendū ad* ultrà David addet
יּוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ אֲדֹנָי
omnem feciſti tuū cor ſecundū & ,tuū verbum Propter .Deus
21 יְהוִה׃ בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֵת כָּל־
es magnificatus Ideo .tuū ſervum *faciendum ſcire ad* ,hanc magnitudinem
22 הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת־עַבְדֶּךָ׃ עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ
, te præter Deus non & , tu ſicut non quia : Deus DOMINE
יְהוִה אֱלֹהִים כִּי־אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ
tuꝰ populꝰ ſicut quis Et .noſtris auribꝰ in audivimus quæ omnia ſecūdū
23 בְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְעַמְּךָ
ſibi *redimendum ad dii iverunt quam* ,terra in una gens ,Iſrael ſicut
כְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ־אֱלֹהִים לִפְדּוֹת־לוֹ
,magnitudinem vobis *faciendum ad* & ,nomen ſibi *ponendum ad* & ,populum *in*
לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם הַגְּדוּלָּה
tibi redemiſti quem , tui populi *faciebus* à , tuæ terræ terribilia &
וְנֹרָאוֹת לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְּךָ
tuum populum tibi firmâſti Et .ejus diis & , gentibus , Ægypto ex
24 מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֵאלֹהָיו׃ וַתְּכוֹנֵן לְךָ אֶת־עַמְּךָ
eis fuiſti DOMINE tu & : ſeculum in uſque populū in tibi ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם
ſuper es locutus quod verbum ,Deus DOMINE nunc Et .*Deum in*
25 לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־
fac & ;ſeculum in uſque *ſtare fac* , ejꝰ domum ſuper & ,tuum ſervum
עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ הָקֵם עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה
,ſeculum in uſque tuū nomen magnificetur Et .es locutus quod ſecundùm
26 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם
domus & ; Iſrael ſuper Deus exercituum Dominus : dicendo
לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל וּבֵית
DOMINE tu Quia .*tuas facies ad firma* erit David tui ſervi
27 עַבְדְּךָ דָוִד יִהְיֶה נָכוֹן לְפָנֶיךָ׃ כִּי־אַתָּה יְהוָה
: dicendo ,tui ſervi aurem revelâſti Iſrael Deus exercituum
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָה אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר
orandum ad ſuū cor tuꝰ ſervus invenit ideo : tibi ædificabo Domum
בַּיִת אֶבְנֶה־לָּךְ עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת־לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל
ipſe tu , Deus Domine nunc Et .hanc orationem te ad
28 אֵלֶיךָ אֶת־הַתְּפִלָּה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה־הוּא
tuum ſervum ad es locutus & : veritas erunt tua verba & , Deus
הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת וַתְּדַבֵּר אֶל־עַבְדְּךָ
domui benedic & , *velis* nunc Et .hoc bonum
29 אֶת־הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת־בֵּית
Deus Domine tu quia ;*tuas facies ad* ſeculum in *exiſtendum ad* ,tui ſervi
עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי יְהוִה
tui ſervi domus benedicetur tua benedictione ex & , es locutus
דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית־עַבְדְּךָ
.ſeculum in
לְעוֹלָם׃

Verſio VULG. LAT.

16 Et fidelis erit domus tua, & regnū tuū uſq; in æternū ante faciem tuam, & thronus tuus erit firmus jugiter. 17 Secundùm omnia verba hæc, & juxta univerſam viſionem iſtam, ſic locutus eſt Nathan ad David. 18 Ingreſſus eſt autem rex David, & ſedit coram Domino, & dixit ; Quis ego ſum, Domine Deus, & quæ domus mea, quia adduxiſti me huc-uſque? 19 Sed & hoc parum viſum eſt in conſpectu tuo, Domine Deus, niſi loquereris etiam de domo ſervi tui in longinquum : iſta eſt enim lex Adam, Dn̄e Deus. 20 Quid ergò addere poterit adhuc David, ut loquatur ad te? tu enim ſcis ſervū tuū, Domine Deus. 21 Propter verbū tuū, & ſecundùm cor tuum feciſti omnia magnalia hæc, ita ut notum faceres ſervo tuo. 22 Idcircò magnificatus es, Domine Deus, quia non eſt ſimilis tui, neque eſt Deus extra te, in omnibus quæ audivimus auribus noſtris. 23 Quæ eſt autem, ut populus tuus Iſrael, gens in terra, propter quam ivit Deus, ut redimeret eam ſibi in populum, & poneret ſibi nomen faceretque eis magnalia, & horribilia ſuper terram, à facie populi tui, quem redemiſti tibi ex Ægypto, gentē, & deū ejus. 24 Firmâſti enim tibi populū tuū Iſrael in populum ſempiternum : & tu Domine Deus factꝰ es eis in Deū. 25 Nunc ergò, Domine Deus, verbū quod locutus es ſuper ſervū tuū, & ſuper domū ejꝰ, ſuſcita in ſempiternum : & fac ſicut locutus es, 26 Ut magnificetur nomen tuū uſq; in ſempiternum, atque dicatur ; Dominus exercituum, Deus ſuper Iſrael. Et domꝰ ſervi tui David erit ſtabilita coram Domino, 27 Quia tu, Domine exercituum Deus Iſrael, revelâſti aurem ſervi tui, dicens ; Domum ædificabo tibi : propterea invenit ſervus tuus cor ſuum ut oraret te oratione hac. 28 Nunc ergò, Domine Deus, tu es Deus, & verba tua erunt vera : locutus es enim ad ſervum tuum bona hæc. 29 Incipe ergò, & benedic domui ſervi tui, ut ſit in ſempiternum coram te : quia tu, Domine Deus, locutus es, & benedictione tuâ benedicetur domus ſervi tui in ſempiternum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ πιϛωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται (π) ἀνωρθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα. 17 Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ. 18 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ, καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ἐγὼ, κύριέ μου κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι (ρ) ἠγάπησάς με ἕως τούτων; 19 Καὶ (σ) κατεσμικρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν σου, κύριέ (τ) μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακράν. οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, κύριέ (υ) μου κύριε. 20 Καὶ τί προσθήσει Δαυὶδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δοῦλόν σου, 21 (φ) κύριέ μου κύριε, Καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην (χ) ταύτην, γνωρίσαι (ψ) τῷ δούλῳ σου, 22 Ἕνεκεν τοῦ (ω) μεγαλῦναί σε, κύριέ μου· ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σὺ, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν. 23 Καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαὸν, τοῦ θέσθαι σε ὄνομα, τοῦ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ σκηνώματα; 24 Καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου (α) Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν. 25 Καὶ νῦν κύριέ μου, ῥῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, πίστωσον (β) ἕως τοῦ αἰῶνος, κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ Ἰσραήλ. καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, 26 Μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. 27 Κύριε παντοκράτωρ (γ) θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον τοῦ δούλου σου, λέγων, Οἶκον οἰκοδομήσω σοι· διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην. 28 Καὶ νῦν κύριέ (δ) μου κύριε, σὺ εἶ θεὸς, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοὶ, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. 29 Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου, ὅτι (ε) σὺ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου (ζ) σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα.

16 *Et (k) fidelis erit domus ejus, & regnum ejus uſque in ſeculum coram me : & thronus ejus erit erectus in ſeculum.* 17 *Juxta omnia verba hæc, & juxta omnem viſionem hanc. Sic locutus eſt Nathan ad David.* 18 *Et intravit rex David, & ſedit coram Domino, & dixit ; Quis ſum ego, Domine mi Domine, & quæ domus mea, quia dilexiſti me uſque (l) ad hæc?* 19 *Et (m) factus ſum parvus parum coram te, Domine mi Domine : & locutus es pro domo ſervi tui in longinquum. Hæc autem lex hominis, Domine mi Domine.* 20 *Et quid adjiciet ultrà David loqui ad te? Et nunc nôſti ſervum tuum, Domine mi Domine :* 21 *(n) Et propter ſervum tuum feciſti; & ſecundùm cor tuum feciſti omnem magnificentiam hanc, ad notum faciendum ſervo tuo,* 22 *Ideò ut magnificares te, Domine mi : quoniam non eſt, ſicut tu : et nō eſt Deus præter te in omnibus, quæ audivimus in auribus noſtris.* 23 *Et quis ſicut populus tuus Iſrael, gens alia in terra? Quomodò (o) duxit ſe Deus ad redimendum ſibi populum, ad ponendum te nomen, ad faciendum magnificentiam, & claritatem, ad ejiciendum te à facie populi tui quos redemiſti tibi ex Ægypto, gentes, & tabernacula?* 24 *Et parâſti tibi populum tuum Iſrael in populum uſque in ſeculum: & tu, Domine, factus es eis in Deum.* 25 *Et nunc, Domine mi, verbum quod locutus es de ſervo tuo, & domo ejus, (p) fidele fac uſque in ſeculum, Domine omnipotens, Dee Iſrael. Et nunc, ſicut locutus es,* 26 *Magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum.* 27 *Domine omnipotens Deus Iſrael, revelâſti auriculam ſervi tui, dicens ; Domum ædificabo tibi: Propter hoc invenit ſervus tuus cor ſuum, ut oraret ad te orationem hanc.* 28 *Et nunc, Domine mi Domine, tu es Deus, & verba tua erunt veracia: & locutus es de ſervo tuo bona hæc.* 29 *Et nunc incipe, & benedic domum ſervi tui, ut ſit in ſeculum coram te: quoniam tu, Domine mi Domine, locutus es: & à benedictione tua benedicetur domus ſervi tui, ut ſit in ſeculum.*

MS. A. (π) ἀνορθωμένος (ρ) ἠγάπηκάς (σ) κατεσμικρύνθη (τ) μου, καὶ (υ) μου. Καὶ (φ) κύριε, Διὰ τὸν λόγον σου πεποίηκας (χ) σου ταύτην, (ψ) τὸν δοῦλόν σου, (ω) μεγαλυνθῆναί σε κύριε, κύριέ μου· (α) Ἰσραὴλ λαὸν (β) ἕως αἰῶνος, καὶ ποίησον καθὼς ἐλάλησας, Καὶ μεγαλυνθείη (γ) θεὸς ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου Δαυὶδ ἔσται ἀνωρθωμένος ἐνώπιόν σου, ὅτι κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. λέγει κύριος παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον (δ) μου, σὺ εἶ ὁ θεὸς, (ε) σὺ εἶ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας, (ζ) σου εἰς τὸν αἰῶνα.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וִיקַיַם בֵּיתָךְ וּמַלְכוּתָךְ עַד עָלְמָא קֳדָמָךְ כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ יְהֵי מְתַקַּן עַד עָלְמָא׃ 17 כְּכֹל פִּתְגָמַיָא
הָאִלֵין וּכְכָל נְבוּאֲתָא הָדָא כְּדֵין מַלֵּיל נָתָן עִם דָּוִד׃ 18 וַאֲתָא מַלְכָּא דָוִד וִיתֵיב קֳדָם יְיָ וַאֲמַר
לֵיהּ אֲנָא כְּמִסַּת יְיָ אֱלֹהִים וּמַן בֵּיתִי אֲרֵי אַמְטִיתַנִי עַד הָלְכָא׃ 19 וּזְעֵירַת עוֹד דָּא קֳדָמָךְ
יְיָ אֱלֹהִים וּמַלֵּילְתָּא אַף עַל בֵּית עַבְדָּךְ לְעָלְמָא דְאָתֵי וְדָא חֶזְוָא לִבְנֵי אֱנָשָׁא יְיָ אֱלֹהִים׃
20 וּמַה יוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְמַלָּלָא קֳדָמָךְ וְאַתְּ עֲבַדְתְּ בָּעוּת עַבְדָּךְ יְיָ אֱלֹהִים׃ 21 בְּדִיל מֵימְרָךְ
וּכְלִבָּךְ עֲבַדְתָּא יַת כָּל רַבְרְבָתָא הָדָא לְהוֹדָעָא יַת עַבְדָּךְ׃ 22 עַל כֵּן רַב אַתְּ יְיָ אֱלֹהִים אֲרֵי
לֵית דִּכְוָתָךְ וְלֵית אֱלָהָא בַּר מִנָּךְ כְּכֹל דִּי שְׁמַעְנָא אָמְרִין קֳדָמָנָא׃ 23 וּמַן כְּעַמָּךְ
כְּיִשְׂרָאֵל עַמָּא חַד בְּחִיר בְּאַרְעָא דַּאֲזַלוּ שְׁלִיחִין מִן קֳדָם יְיָ לְמִפְרַק לֵיהּ לְעַם וּלְשַׁוָּאָה
לֵיהּ שׁוּם וּלְמֶעְבַּד לְכוֹן רַבְרְבָן וְחַסִּינָן עַד דִּי עָלוּ לַאֲרַע בֵּית שְׁכִנְתָּךְ דִּיהַבְתָּא לְהוֹן מִן
קֳדָם עַמָּךְ דִּי פְּרַקְתָּא לָךְ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֶאֱלָהָיו׃ 24 וְאַתְקֵינְתָּא לָךְ יַת עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָמָךְ
לְעַם עַד עָלְמָא וְאַתְּ יְיָ הֲוֵיתָא לְהוֹן לֶאֱלָהָא׃ 25 וּכְעַן יְיָ אֱלֹהִים פִּתְגָמָא דִּי מַלֵּילְתָּא עַל
עַבְדָּךְ וְעַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ אֲקֵים עַד עָלְמָא וַעֲבֵיד כְּמָא דִּי מַלֵּילְתָּא׃ 26 וְיִסְגֵּי שְׁמָךְ עַד עָלְמָא
לְמֵימַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדָּךְ דָּוִד יְהֵי מְתַקַּן קֳדָמָךְ׃ 27 אֲרֵי אַתְּ יְיָ צְבָאוֹת
אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל חֲוֵיתָא לְעַבְדָּךְ לְמֵימַר מַלְכוּ אֲקִים לָךְ עַל כֵּן הֲוַת בְּלִבָּא דְעַבְדָּךְ
לְצַלָּאָה קֳדָמָךְ יַת צְלוֹתָא הָדֵין׃ 28 וּכְעַן יְיָ אֱלֹהִים אַתְּ הוּא יְיָ וּפִתְגָמָךְ אִנּוּן קְשׁוֹט וּמַלֵּילְתָּא
עַל עַבְדָּךְ יַת טָבְתָא הָדָא׃ 29 וּכְעַן שְׁרֵי וּבָרֵיךְ יַת בֵּית עַבְדָּךְ לְמֶהֱוֵי לְעָלְמָא קֳדָמָךְ אֲרֵי אַתְּ
יְיָ אֱלֹהִים מַלֵּילְתָּא וּמִבִּרְכָתָךְ יִתְבָּרְכוּן בָּתֵּי עַבְדָּךְ צַדִּיקַיָּא לְעָלַם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

16 Et firma erit domus tua et regnum tuum uſq; in ſeculum ante te: ſolium regni tui erit ſtabilitū uſq; in ſeculū. 17 Secundùm omnia verba hæc, et ſecundùm omnem prophetiam hanc, ſic locutꝰ eſt Nathan cum David. 18 Et venit rex David, et ſedit ante Dn̄m, et dixit *ei*: *Ego* pro ſufficientia Dn̄e Deus? et quæ domꝰ mea, quòd perduxiſti me uſq; huc? 19 Et exiguū adhuc fuit hoc ante te Domine Deꝰ, et locutus es etiam ſuper domum ſervi tui in ſeculum quod venit; et hæc eſt viſio filiis hominis Domine Deus. 20 Et quid addet David amplius loqui ante te, et tu feciſti petitionem ſervi tui Domine Deus? 21 Propter dictum tuum & ſecundùm *cor tuum* feciſti omnia magnalia hæc, ut cognoſcere faceres ſervum tuum. 22 Propterea magnus es Domine Deus, nam non eſt qui ſit ſicut tu, et non eſt Deus præter te: juxta omnia quæ audivimus, dixerant ante nos. 23 Et quis ut populus tuus Iſrael, populus unus electus in terra? quòd iverunt miſſi ab-ante Dominum ad redimendum eum in populum, et ad ponendum ei nomen et ad faciendum vobis magnalia et fortia; donec intrarent ad terram domus majeſtatis tuæ, quam dediſti illis ab-ante populum tuum quem redemiſti tibi ex Ægypto gentibus & diis ejus. 24 Et parâſti tibi populum tuum Iſrael ante te in populum uſque in ſeculum, et tu Domine fuiſti illis in Deum. 25 Et nunc Domine Deus verbū quod locutus es ſuper ſervum tuum, et ſuper *hominem domus* ejꝰ, firma uſque in ſeculum, et fac ſicut locutus es. 26 Et magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum, dicendo: Dominus Szebaoth Deus ſuper Iſrael, et domus ſervi tui David erit ſtabilita ante te. 27 Quia tu Dominus Szebaoth Deus Iſrael *indicâſti ſervo tuo*, dicendo: Regnum ſtatuam tibi; propterea fuit in corde ſervi tui ut oraret ante te orationem hanc. 28 Et nunc Domine Deus tu ipſe Dominus, et verba tua ſunt veritas, et locutus es ſuper ſervos tuos bonitatem hanc. 29 Et nunc incipe, et benedic domui ſervi tui, ut ſit in ſeculum ante te, quia tu Domine Deus locutus es, & de benedictione tua benedicentur domus ſervi tui juſti in ſeculum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 * ܘܢܗܘܐ ܡܗܝܡܢ ܒܝܬܟ ܘܡܠܟܘܬܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ ܩܕܡܝ. ܘܟܘܪܣܝܟ ܢܬܩܢ ܩܕܡܝ
17 ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܟܠܗܘܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܟܠܗ ܚܙܘܐ ܗܢܐ. ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܢܬܢ ܢܒܝܐ
18 ܠܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܝܬܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܐܢܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܢܘ ܒܝܬܝ
19 ܐܒܝ. ܕܐܝܬܝܬܢܝ ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ. * ܘܙܥܘܪܐ ܗܝ ܗܕܐ ܒܥܝܢܝܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܠܠܬ
20 ܥܠ ܒܝܬ ܥܒܕܟ ܡܢ ܪܘܚܩܐ. ܗܢܐ ܢܡܘܣܗ ܕܐܢܫܐ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. * ܘܡܢܐ ܬܘܒ
ܢܘܣܦ ܥܒܕܟ ܕܘܝܕ. ܕܢܐܡܪ ܠܟ. ܐܢܬ ܓܝܪ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܗ ܠܥܒܕܟ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܡܛܠ
21 ܦܬܓܡܝܟ. * ܘܐܝܟ ܠܒܟ ܥܒܕܬ ܗܕܐ ܟܠܗ ܪܒܘܬܐ. ܠܡܘܕܥܘ ܠܥܒܕܟ. * ܡܛܠ ܗܢܐ
22 ܪܒ ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܟܘܬܟ. ܘܠܝܬ ܐܠܗܐ ܠܒܪ ܡܢܟ ܐܝܟ ܕܫܡܥܢ
23 ܒܐܕܢܝܢ. * ܘܡܢܘ ܐܝܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܡܐ ܚܕ ܒܐܪܥܐ. ܕܐܙܠ ܐܠܗܐ. ܠܡܦܪܩܗ ܠܗ
ܥܡܐ. ܘܠܡܣܡ ܠܗ ܫܡܐ. ܘܠܡܥܒܕ ܠܗ ܪܘܪܒܬܐ ܘܚܙܘܢܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܝܡ
24 ܠܥܡܟ ܕܦܪܩܬ ܠܟ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܥܡܐ ܕܐܢܬ ܐܠܗܗ. * ܘܐܩܝܡܬ ܠܟ ܠܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ.
25 ܕܢܗܘܐ ܠܟ ܥܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ. ܗܘܝܬ ܠܗܘܢ ܐܠܗܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ. ܡܠܬܐ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܥܒܕܟ ܘܥܠ ܒܝܬܗ. ܐܩܝܡ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܘܥܒܕ ܐܝܟ
26 ܕܐܡܪܬ. * ܘܢܬܪܒܐ ܫܡܟ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
27 ܘܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܩܕܡܝܟ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܡܪܝܐ
ܚܝܠܬܢܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܓܠܝܬ ܠܐܕܢܗ ܕܥܒܕܟ. ܘܐܡܪܬ ܕܐܒܢܐ ܠܟ ܒܝܬܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ
28 ܐܬܪܥܝ ܥܒܕܟ ܒܠܒܗ ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡܝܟ ܒܨܠܘܬܐ ܗܕܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܐܢܬ ܗܘ
29 ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܠܝܟ ܢܗܘܘܢ ܫܪܝܪܢ. ܕܐܡܪܬ ܠܥܒܕܟ ܛܒܬܐ ܗܕܐ. * ܘܫܪܝ ܗܫܐ
ܒܪܟ ܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ. ܕܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܠܠܬ.
ܘܡܢ ܒܘܪܟܬܟ ܢܬܒܪܟ ܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.

Sed firma erit domus tua & regnum tuum 16
coram me uſque in ſeculum, & ſolium tuum
ſtabilietur in conſpectu meo in ſeculum
uſque. Omnia verba hæc totámque 17
viſionem iſtam, eâdem ſerie retulit Nathan
propheta Davidi. Quamobrem veniens David 18
rex ſedit coram Domino, & ait; Quis
ego ſum Domine Deus, & quid eſt domus
mea, ut eoúſque me promoveris? Parúmne 19
hoc tibi videtur Domine Deus, quod de domo
ſervi tui longè ante dixiſti? humanum
inſtitutum eſt hoc Domine Deus. Sed quid 20
plura tibi dicat ſervus tuus David? tu nôſti
ſervum tuum Domine Deus, propter ſermones
tuos. Et juxta cor tuum tantam feciſti 21
magnitudinem, ut notum redderes ſervum
tuum. Propterea magnus es tu Domine 22
Deus, quia non eſt tui ſimilis, nec *alius* eſt
Deus (quod auribus noſtris audierimus) præter
te. Et quiſnam eſt ſimilis populo tuo Iſraeli, 23
populo unico in terra, populo ad quem
ſibi redimendum abierit Deus, & ad comparandum
ſibi nomen, & faciendum ſibi
magnalia atque viſiones ſuper terram ab antiquo,
erga populum tuum quem liberâſti tibi
ex Ægypto, populum cujus tu es Deus? Et 24
firmâſti tibi populum tuũ Iſraelem, ut ſit tibi
populus uſque in ſeculum; & tu Domine, factus
es eorum Deus. Nunc Dñe Deus, ver- 25
bum q̃ dixiſti de ſervo tuo et de domo ipſius,
aſſere uſque in ſeculum, & fac prout dixiſti:
Et magnificetur nomen tuum uſque in ſeculũ, 26
quemadmodũ dixiſti Domine potentiſſime,
Deus Iſraelis; & dom⁹ ſervi tui Davidis firma
ſit coram te uſque in ſeculum. Quandoqui- 27
dem tu Domine potentiſſime, Deus Iſraelis,
revelâſti auri ſervi tui & dixiſti; Ædificabo
tibi domum, propterea cogitavit ſervus tuus
in corde ſuo de fundenda coram te oratione
iſta. Quapropter Domine Deus, *quum* tu 28
ſis Dominus Deus, vera ſint verba tua quibus
tantum bonum pronuntiâſti de ſervo tuo.
Incipias igitur, & benedicas domui ſervi tui, 29
ut maneat coram te in æternum; quandoquidem
tu Domine Deus locutus es: & de benedictione
tua benedicatur domus ſervi tui
uſque in æternum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 17 * بل يكون بيتك وملكك امينا ثابتا الى الابد * هذا الكلام كله وهذا الوحي قال ناثان
18 لداود * فجاء داود الملك الى بيت الرب * وجلس هناك امام الرب * وقال من انا يا ربي والاهي
19 وما بيتي الذي بلغتني الى هذه العظمة * هذا قليل عندك يا ربي والاهي * الذي قلت في
20 عبدك وبيته * ووعدته ان يدوم له الخير * هذا يعد على الانسان يا ربي والاهي * وما الذي
يقدر عبدك داود ان ينطق امامك * انت تعرف نية عبدك من اجل قولك له يا ربي والاهي
21 22 * وانما صنعت لعبدك هذا الصنيع * وبلغت به هذه العظمة بنعمتك * لذلك اقول انك
23 عظيم الرحمة يا ربي والاهي * وليس مثلك ولا يعرف اله غيرك * ولم نسمع باذاننا * ومن مثل
شعبك آل اسرايل * واي شعب على الارض يشبههم * وانت يا رب خلصت شعبك * وعظمت
اسمك * واظهرت عظمتك بالعجايب التي اكملت لديهم اولا والنعم الذي صنعت بهم اولا
24 على الارض * التي بها خلصتهم من ارض مصر * الشعب الذي انت الاهه * آل اسرايل الذي
اصلحتهم * وصيرتهم خاصتك * ليكونوا شعبك الى الابد * وانت يا ربي والاهي تسمى الاههم
25 * والآن يا ربي والاهي ثبت وحقق الكلام الذي وعدت به عبدك وبيته * وصدق قولك الى
26 الابد وافعل كما قلت * ليعظم بها اسمك الى الابد * ويكون * كما قلت يا اله اسرايل القوي *
27 ويكون بيت داود عبدك مصلحا امامك الى الابد * فلذلك ذكر عبدك في قلبه ان
28 يصلي امامك هذه الصلاة * والآن انت الاله الحق يا ربنا والاهنا * فثبت كلامك الذي
29 وعدتني به * لانك انما وعدت عبدك هذا الخير بنعمتك * فابدء الآن وبارك بيت
عبدك * ليكون مصلحا امامك الى الابد * لانك الذي تكلمت به يا رب * فانت بارك
بيت عبدك ببركتك الى الابد *

Sed erit domus tua & regnum tuum fir- 16
mum & ſtabile in perpetuũ. Totum hunc 17
ſermonem & revelationem iſtam cùm retuliſſet
Nathan Davidi, Adivit David 18
rex domum domini, ibique coram Domino
ſedens ait, Quis ego ſum O Domine mi
& Deus meus, & quid eſt domus mea, ut
me ad tantam amplitudinem evexeris?
Parvine hoc momenti apud te eſt O mi 19
Domine, & Deus meus, quod de ſervo
tuo ejuſque domo dixiſti, eique pollicitus
es, duraturam illi proſperitatem? hoc
ſanè homini computandum eſt O Domine
mi & Deus meus. Quid verò poſſit ſer- 20
vus tuus David eloqui coram te? tu nôſti
mentem ſervi tui, propter tua ad ipſum
verba O mi Domine & Deus meus. Et verò 21
opus hoc egiſti erga ſervũ tuum, eumque
ad iſtam dignitatem evexiſti ex gratia
tua. Propter hoc aſſero te eſſe ſummè 22
clementem O Domine mi & Deus meus,
nec eſſe tibi parem, nec agnoſci, nec auribus
noſtris auditum eſſe, reperiri Deum
præter te. At quis eſt ſimilis populo tuo, 23
genti Iſraeliticæ? & quinam extat ſuper
terram populus ipſi comparandus? tu enim
O Domine, ſervâſti populum tuum, &
magnificâſti nomen tuum, & amplitudinem
tuam pateſeciſti per miracula olim
erga ipſos peracta, & beneficia quibus eos
proſecutus es olim ſuper terram, per quæ
ſalvâſti eos de terra Ægypti; populum
inquam cujus tu Deus es, Gentem Iſraeli- 24
ticam, quos tu inſtaurâſti et peculiũ tuum
feciſti, ut eſſent populus tuus in æternum,
tuque O mi Domine & Deus meus, eorum
Deus vocareris. Igitur O mi Domine 25
& Deus meus, rata & vera fac verba
quæ promiſiſti ſervo tuo & domui ejus,
tuumque ſermonem eventu comproba in
perpetuum, et fac quemadmodum dixiſti:
ut per hæc magnificetur nomen tuum in 26
æternum, & ſuccedat quemadmodum
dixiſti O Deus Iſraelis potentiſſime, ſitque
domus Davidis ſervi tui idonea coram
te in æternum. Hac enim de cauſa cogi- 27
tavit ſervus tuus apud ſemetipſum orandum
apud te eſſe hâc oratione. Tu itaque 28
Deus vere, Domine ac Deus noſter confirma
ſermonem tuũ quem promiſiſti mihi;
quandoquidem ex gratia tua tantum bonum
ſervo tuo promiſiſti. Incipe ergò, & 29
benedic domui ſervi tui, ut ſit parata corã
te in æternũ, quandoquidẽ tu de ipſa locutus
es O Domine: tu inquã benedic domui
ſervi tui benedictione tuâ in perpetuũ.

שמואל ב : ח

CAP. VIII. ח

cepit & : eos depressit & , Pelistim David percussit & ,posthæc fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח
,Moab percussit Et .Pelistim manu de *Haama Metheg* David
2 דָּוִד אֶת־מֶתֶג הָאַמָּה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּךְ אֶת־מוֹאָב
est mensus & : *terram ad eos jacere faciendo* funiculo in eos est mensus &
וַיְמַדְּדֵם בַּחֶבֶל הַשְׁכֵּב אוֹתָם אַרְצָה וַיְמַדֵּד
:vivificandũ ad *funiculi plenitudinem* & ,mortificandum ad funiculos duos
שְׁנֵי־חֲבָלִים לְהָמִית וּמְלֹא הַחֶבֶל לְהַחֲיוֹת
David percussit Et .munus portantes *servos in* David ipsi *Moab fuit* &
3 וַתְּהִי מוֹאָב לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ וַיַּךְ דָּוִד
convertendum ad ipsum eundo in ,Sobah regem Rechob filium Hadadhezer
אֶת־הֲדַדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה בְּלֶכְתּוֹ לְהָשִׁיב
mille *ipso* ex David cepit Et .Perath flumine in *suam manum*
4 יָדוֹ בִּנְהַר׃ וַיִּלְכֹּד דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף
subnervavit & ; *peditis viri* millia viginti & , equites septingentos ,&
וּשְׁבַע־מֵאוֹת פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר
venit Et .currus centum *eo ex fecit residuum* & ,currum omnẽ David
5 דָּוִד אֶת־כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רָכֶב׃ וַתָּבֹא
percussit & : Sobah regi Hadadhezer auxiliandũ ad Dammesec Aram
אֲרַם דַּמֶּשֶׂק לַעְזֹר לַהֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ
posuit Et .virorum millia duo & viginti Aram *in* David
6 דָּוִד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃ וַיָּשֶׂם
servos in Davidi *Aram fuit* & , Dammesec Aram in præsides David
דָּוִד נְצִבִים בַּאֲרַם דַּמֶּשֶׂק וַתְּהִי אֲרָם לְדָוִד לַעֲבָדִים
.*ivit* quò omni in David Dominus servavit & :munus portantes
נוֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃
, Hadadhezer *servos ad* erant quæ , *auri* scuta David *Cepitque*
7 וַיִּקַּח דָּוִד אֵת שִׁלְטֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ אֶל עַבְדֵי הֲדַדְעָזֶר
civitatibus Berothai de & ,Bethach de Et .Jerusalaim in ea adduxit &
8 וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלִָם׃ וּמִבֶּטַח וּמִבֵּרֹתַי עָרֵי
audivit Et .valde multum æs David rex *cepit* Hadadhezer
9 הֲדַדְעָזֶר לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נְחֹשֶׁת הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיִּשְׁמַע
.Hadadhezer *virtutem* omnem David percussit quòd Chamath rex Tohi
תֹּעִי מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִד אֵת כָּל־חֵיל הֲדַדְעָזֶר׃
ei optandum ad , David regem ad suum filium Joram Tohi Misitque
10 וַיִּשְׁלַח תֹּעִי אֶת־יוֹרָם־בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ־דָּוִד לִשְׁאָל־לוֹ
,Hadadhezer *in* pugnâsset quòd *super* ,ei *benedicendum ad &* , pacem *ad*
לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַדְעֶזֶר
ejꝰ manu in & ,Hadadhezer *fuit Thoi bellorum vir quia*;eũ percussisset &
וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעִי הָיָה הֲדַדְעָזֶר וּבְיָדוֹ
ea Etiam .ærea vasa & , aurea vasa & , argentea vasa erant
11 הָיוּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי־זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת׃ גַּם־אֹתָם
quæ ,auro & argento cum DOMINO David rex sanctificavit
הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר
, Aram De .subegerat quas , gentibus universis de sanctificaverat
12 הִקְדִּישׁ מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ׃ מֵאֲרָם
,Hamelec de & , Pelistim de & , Hammon filiis de & , Moab de &
וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק
David fecit Et .Sobah regis Rechob filii Hadadhezer *spolio* de &
13 וּמִשְּׁלַל הֲדַדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה׃ וַיַּעַשׂ דָּוִד
octodecim , Salis valle in ,Aram cædendo à *ipsum revertendo in*,nomẽ
שֵׁם בְּשֻׁבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת־אֲרָם בְּגֵיא־מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר
: præsides posuit Edom omni in ; præsides Edom in posuit Et .millia
14 אָלֶף׃ וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִבִים בְּכָל־אֱדוֹם שָׂם נְצִבִים
David DOMINUS servavit & : David servi *Edom omnis fuit* &
וַיְהִי כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד
,Israel omnem super David Regnavitque .ambulavit quò omni in
15 בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל
.suo populo omni justitiam & judicium *faciens David fuit* &
וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃

Versio VULG. LAT.

CAP. VIII.

1 FActum est autem post hæc, percussit David Philisthiim, & humiliavit eos, & tulit David Frænum tributi de manu Philisthiim. 2 Et percussit Moab, & mensus est eos funiculo, coæquans terræ: mensus est autem duos funiculos, unum ad occidendum, & unum ad vivificandum: factúsque est Moab David serviens sub tributo. 3 Et percussit David Adarezer filium Rohob regem Soba, quando profectus est ut dominaretur super flumen Euphraten. 4 Et captis David ex parte ejꝰ mille septingentis equitibꝰ, et viginti millibus peditum, subnervavit omnes jugales curruũ: dereliquit autem ex eis centum currus. 5 Venit quoque Syria Damasci, ut præsidiũ ferret Adarezer regi Soba: & percussit David de Syria viginti duo millia virorum. 6 Et posuit David præsidiũ in Syria Damasci: factáq; est Syria David serviens sub tributo: servavítque Dominus David in omnibꝰ ad quæcunq; profectus est. 7 Et tulit David arma aurea, quæ habebant servi Adarezer, & detulit ea in Jerusalem. 8 Et de Bete et de Beroth, civitatibus Adarezer, tulit rex David æs multum nimis. 9 Audivit autem Thou rex Emath, quòd percussisset David omne robur Adarezer. 10 Et misit Thou Joram filium suum ad regem David, ut salutaret eum congratulans, & gratias ageret: eò quòd expugnâsset Adarezer, & percussisset eum. Hostis quippe erat Thou Adarezer, et in manu ejus erant vasa aurea, & vasa argentea, & vasa ærea: 11 Quæ & ipsa sanctificavit rex David Domino cum argento & auro, quæ sanctificaverat de universis gentibus quas subegerat, 12 De Syria, & Moab, & filiis Ammon, & Philisthiim, & Amalec, & de manubiis Adarezer filii Rohob regis Soba. 13 Fecit quoq; sibi David nomen, cùm reverteretur captâ Syriâ in valle Salinarum, cæsis decẽ & octo millibus: 14 Et posuit in Idumæa custodes, statuítque præsidium: & facta est universa Idumæa serviens David: & servavit Dominus David in omnibus ad quæcunque profectus est. 15 Et regnavit David super omnem Israel: faciebat quoque David judicium & justitiam omni populo suo.

Versio GRÆ. LXX. Interp.

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, ϗ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ ἐτροπώσατο αὐτούς. ϗ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων. 2 Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν Μωὰβ, ϗ διεμέτρησεν (α) αὐτοὺς ἐν σχοινίοις, κοιμίσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν· ϗ (β) ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, ϗ τὰ δύο σχοινίσματα ἐζώγρησε. ϗ ἐγένετο (γ) Μωὰβ τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. 3 Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζὰρ υἱὸν Ῥαὰβ, βασιλέα Σουβὰ, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. 4 Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τῶν (δ) αὐτοῦ χίλια ἅρματα, ϗ ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων, ϗ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. ϗ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, ϗ ὑπελείπετο (ε) ἑαυτῷ ἑκατὸν ἅρματα. 5 Καὶ παραγίνεται Συρία Δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ Ἀδρααζὰρ βασιλεῖ Σουβὰ, ϗ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ (ζ) εἰκοσιδύο χιλιάδας ἀνδρῶν. 6 Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, ϗ ἐγένετο ὁ Σύρος τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. ϗ ἔσωσε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν 7 πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς, οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων (η) τοῦ Ἀδρααζὰρ βασιλέως Σουβὰ, ϗ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. ϗ ἔλαβεν αὐτὰ Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοβοὰμ υἱοῦ Σολομῶντος. 8 Καὶ ἐκ τῆς (θ) Μετεβὰκ ϗ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ Ἀδρααζὰρ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα. ἐν αὐτῷ ἐποίησε (†) Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, ϗ τοὺς στύλους, ϗ τοὺς λουτῆρας, ϗ πάντα τὰ σκεύη. 9 Καὶ ἤκουσε (ι) Θοοὺ ὁ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε 10 Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδρααζὰρ, Καὶ ἀπέστειλε (κ) Θοοὺ Ἰεδδουρὰμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα Δαυὶδ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, ϗ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ (λ) ἐπολέμησε τὸν Ἀδρααζὰρ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ Ἀδρααζάρ· ϗ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ ϗ σκεύη χρυσᾶ, καὶ σκεύη χαλκᾶ. 11 Καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου (μ) ϗ μετὰ τοῦ χρυσίου οὗ ἡγίασεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν, 12 Ἐκ τῆς Ἰδουμαίας, ϗ ἐκ τῆς Μωὰβ, ϗ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, (ν) ϗ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐξ Ἀμαλὴκ, ϗ ἐκ τῶν σκύλων Ἀδρααζὰρ υἱοῦ Ῥαὰβ βασιλέως (ξ) Σουβά. 13 Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὄνομα. ϗ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν (ο) Γεβελὲμ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας. 14 Καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰν, ἐν πάσῃ τῇ (π) Ἰδουμαίᾳ· ϗ ἐγένοντο πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ. ϗ ἔσωσε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. 15 Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ (ρ) ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. ϗ ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα ϗ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

MS. A. (α) αὐτοὺς σχοινίοις, (β) ἐγένοντο τὰ δύο σχοινίσματα *ἐζώγρησεν. καὶ (γ) Μωὰβ εἰς δούλους (δ) αὐτοῦ * ἑπτὰ ἅρματα ϗ ἑπτὰ χιλιάδας (ε) αὐτῷ ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν (ζ) εἴκοσι χιλιάδας (η) τοῦ Ἀδρααζὰρ (θ) Μασβὰχ ἐκ τῶν (†) Σαλωμὼν (ι) Θαεὶ (κ) Θαεὶ τὸν Ἰεδδουρὰν (λ) *ἐπάταξεν τὸν Ἀδρααζὰρ, ϗ ἐπάταξεν (μ) ϗ τοῦ (ν) ϗ ἐξ Ἀμαλὴκ, ϗ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐκ τῶν (ξ) Σωβά. (ο) Γημελά (π) Ἰδουμαίᾳ ἔθηκεν ἐστηλωμένους· ϗ ἐγένοντο πάντες Ἰδουμαῖοι (ρ) ἐπὶ Ἰσραήλ.

Cum Transl. LAT.

CAP. VIII.

1 *ET factũ est post hæc, & percussit David alienigenas, & fugavit eos. Et accepit David (a) segregatã de manu alienigenarũ.* 2 *Et percussit David Moab, & mensus est eos in funibus, sternens eos super terrã. Et fuerunt duo funiculi ad occidendũ, (b) et duos funiculos vivificavit. Et fuit Moab ipsi David in servos ferentes (c) xenia.* 3 *Et percussit David Adraazar filiũ Raab regẽ Suba, eunte eo ad imponendã manũ suã super flumen Euphratem.* 4 *Et cepit David de rebꝰ ejꝰ (d) mille currꝰ, & septẽ millia equitũ, & viginti millia virorũ peditũ. Et dissolvit David omnes currus, & reliquit sibi ipsi centum currꝰ.* 5 *Et advenit Syria Damasci ad auxiliandum Adraazar regi Suba: & percussit David in Syro viginti duo millia virorum.* 6 *Et posuit David præsidiũ in Syria, quæ ad Damascũ: & factꝰ est Syrus ipsi David in servos ferentes xenia. Et salvavit Dominꝰ David in omnibꝰ ad quæ ibat.* 7 *Et cepit David (e) armillas aureas, quæ erant super pueros Adraazar, regis Suba: & attulit ea in Hierusalẽ. (f) Et cepit ea Susacim rex Ægypti, in ascendendo ipsum in Hierusalem in diebꝰ Roboã filii Salomonis.* 8 *Et de Metebac, & de electis civitatibus Adraazar cepit rex David æs multũ valdè. (g) In eo fecit Salomon mare æneũ, & columnas, & labra, & omnia vasa.* 9 *Et audivit Thou rex (h) Hemath, quia percussit David omnem virtutẽ Adraazar;* 10 *Et misit Thou Jeddurã filiũ suũ ad regẽ David, interrogare eum quæ ad pacem, & benedicere eum pro eo, quòd impugnavit Adraazar, & percussit eum: quoniã adversariꝰ erat ipsi Adraazar: Et in manibus ejus erant vasa argentea, & vasa aurea, & vasa ænea.* 11 *Et hæc sanctificavit rex David Domino cũ argento & cum auro, quod sanctificavit de omnibus civitatibꝰ, quas subegerat,* 12 *Ex Idumæa, & ex Moab, & ex filiis Ammon, & ex alienigenis, & ex Amalec, & de spoliis Adraazar filii Raab, regis Suba.* 13 *Et fecit David nomen. Et cùm ipse reflecteret, percussit Idumeã in (i) Gebelem ad octo & decẽ millia.* 14 *Et posuit in Idumea præsidiũ, in omni (k) Idumæa. Et facti sunt omnes Idumæi servi regi. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.* 15 *Et regnavit David super omnem Israel. Et erat David faciens judicium, & justitiam super omnem populum suum.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ח

1 וְהָוָה בָּתַר כֵּן וּמְחָא דָוִד יָת פְּלִשְׁתָּאֵי וְתַבְּרִנּוּן וּנְסִיב דָּוִד יָת תִּקּוּן אַמְּתָא מִידָא דִפְּלִשְׁתָּאֵי׃
2 וּמְחָא יָת מוֹאֲבָאֵי וּמְשַׁח לְהוֹן בְּעַדְבָא רְמֵי יָתְהוֹן לְאַרְעָא וּמְשַׁח תְּרֵין חַבְלִין לְמִקְטַל
וּמְלֵי חַבְלָא לְאַחָאָה וַהֲווֹ מוֹאֲבָאֵי לְדָוִד לְעַבְדִין נָטְלֵי פְרָס׃ 3 וּמְחָא דָוִד יָת הֲדַדְעֶזֶר בַּר
רְחוֹב מַלְכָּא דְצוֹבָה כַּד אֲזַל לְאַשְׁנָאָה תְּחוּמֵיהּ בִּנְהַר פְּרָת׃ 4 וַאֲסַר דָּוִד מִנֵּיהּ אֲלַף וּשְׁבַע
מְאָה פָּרָשִׁין וְעֶשְׂרִין אַלְפִין גְּבַר רַגְלִי וַעֲקַר דָּוִד יָת כָּל רְתִיכַיָּא וְאַשְׁאַר מִנְּהוֹן מְאָה
רְתִיכִין׃ 5 וַאֲתוֹ אֱנָשׁ אֲרָם דַּמֶּשֶׂק לְמִסְעַד לַהֲדַדְעֶזֶר מַלְכָּא דְצוֹבָא וּמְחָא דָוִד בַּאֲרָם עַשְׂרִין
וּתְרֵין אַלְפִין גַּבְרָא׃ 6 וּמַנִּי דָוִד אִסְטְרַטִּיגִין בַּאֲרָם דַּמֶּשֶׂק וַהֲווֹ אֱנָשׁ אֲרָם לְדָוִד לְעַבְדִין נָטְלֵי
פְרָס וּפְרַק יְיָ יָת דָּוִד בְּכָל אֲתַר דִּי הֲלָךְ׃ 7 וּנְסִיב דָּוִד יָת שִׁלְטֵי דְדַהֲבָא דַּהֲווֹ עַל עַבְדֵי
הֲדַדְעֶזֶר וְאַיְתִנּוּן לִירוּשְׁלֶם׃ 8 וּמִבֶּטַח וּמִבֵּרוֹתַי קִרְוֵי הֲדַדְעֶזֶר נְסִיב מַלְכָּא דָוִד נְחָשָׁא סַגִּי
לַחֲדָא׃ 9 וּשְׁמַע תּוֹעִי מַלְכָּא דַחֲמָת אֲרֵי מְחָא דָוִד יָת כָּל מַשְׁרְיַת הֲדַדְעֶזֶר׃ 10 וּשְׁלַח תּוֹעִי
יָת יוֹרָם בְּרֵיהּ לְוָת מַלְכָּא דָוִד לְמִשְׁאַל לֵיהּ לִשְׁלָם וּלְבָרְכוּתֵיהּ עַל דְּאַגִּיחַ קְרָבָא
בַּהֲדַדְעֶזֶר וְקַטְלֵיהּ אֲרֵי גְבַר עָבֵיד קְרָבִין עִם תּוֹעִי הֲוָה הֲדַדְעֶזֶר וְעִמֵּהּ הֲווֹ מָנֵי כַסְפָּא וּמָנֵי
דַהֲבָא וּמָנֵי נְחָשָׁא׃ 11 אַף יָתְהוֹן אַקְדִּישׁ מַלְכָּא דָוִד קֳדָם יְיָ עִם כַּסְפָּא וְדַהֲבָא דִּי אַקְדִּישׁ
מִכָּל עַמְמַיָּא דִּי כַבֵּישׁ׃ 12 מֵאֲרָם וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתָּאֵי וּמֵעֲמַלְקָאֵי וּמִבִּזַּת
הֲדַדְעֶזֶר בַּר רְחוֹב מַלְכָּא דְצוֹבָה׃ 13 וּכְנַשׁ דָּוִד מַשְׁרְיָן כַּד תָּב מִלְּמִמְחֵי יָת אֲרָם בְּגֵיא מְלַח
תְּמָנַת עֲסַר אַלְפִין׃ 14 וּמַנִּי בֶּאֱדוֹם אִסְטְרַטִּיגִין בְּכָל אֱדוֹם מַנִּי אִסְטְרַטִּיגִין וַהֲווֹ כָּל אֱדוֹם
עַבְדִין לְדָוִד וּפְרַק יְיָ יָת דָּוִד בְּכָל אֲתַר דִּי הֲלֵיךְ׃ 15 וּמְלַךְ דָּוִד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַהֲוָה דָוִד עָבֵיד
דִּין דִּקְשׁוֹט וּזְכוּ לְכָל עַמֵּיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. VIII.

1 ET fuit post hoc, & percussit David Pælisthæos, & fregit eos, & cepit David commoditatem rivi de manu Pelisthæorũ. 2 Et percussit Moabæos, et mensꝰ est illos in sorte, projiciens eos in terram, et mensus est duos funes ad occidendũ, & implementũ funis ad vivificandũ, et fuerunt Moabæi Davidi in servos ferentes munꝰ. 3 Et percussit David *Hhadad-Ghezer* filiũ Rehhob regem Szobah, quando ivit ad mutandũ terminũ suũ in fluvio Perath. 4 Et cepit David ex illo mille et septingentos equites & viginti millia virorũ peditũ, et subnervavit David omnes currꝰ, & reliquit ex illis centũ currus. 5 Et venerunt viri Aram Damesek ut auxiliarentur *Hadadghezer* regi Szoba: et percussit David in Aram viginti & duo millia virorũ. 6 Et præfecit David duces in Aram Damesek, & fuerunt viri Aram Davidi in servos ferentes munus, et liberavit Dñs Davidem in omni loco quò ivit. 7 Et accepit David scuta aurea quæ fuerunt super servos *Hadadghezer*, et attulit ea in Jerusalem. 8 Et ex Betach & ex *Berothai* urbibꝰ *Hadadghezer* cepit rex David chalybem multam nimis. 9 Et audivit Thogi rex Hhamath quòd percussisset David omnẽ exercitũ *Hadadghezer*. 10 Et misit Thogi Joram filiũ suum ad regem David, ut precaretur illi pacem, & ut benediceret illi, eò quòd inisset bellum cum *Hadadghezer*, & occidisset illum (quia vir gerens bella cum Thogi fuit *Hadadghezer*,) & cum illo fuerunt vasa argenti & vasa auri, et vasa æris. 11 Etiam illa sanctificavit rex David ante Dñm cum argento & auro ꝙ sanctificavit de omnibus gentibꝰ quas subegerat. 12 De Aram & de *Moab* & de filiis Ghamon & de Pelisthæis, & de Ghamalekæis, & de spolio *Hadadghezer* filii Rechob regis Szoba. 13 Et *collegit* David *copias* quando rediit à percutiendo Aram in valle salis octodecim millia. 14 Et constituit in Edom præfectos, & fuerunt omnes Edomæi servi Davidi; et liberavit Dñs David in omni loco quò ivit. 15 Et regnavit David super omnem Israel, & David fecit judicium veritatis & æquitatis omni populo suo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܦܘܠܓܐ * ܚ * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪܟܢ . ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܒܪܘ܇ 1
ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܠܪܡܬܓܡܐ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܡܚܐ ܠܡܘܐܒܝܐ. ܘܡܫܚ ܐܢܘܢ ܒܚܒܠܐ܇ 2
ܘܐܪܡܝ ܐܢܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܡܫܚ ܬܪܝܢ ܚܒܠܝܢ. ܠܡܩܛܠ ܚܒܠܐ . ܘܚܒܠܐ ܠܡܚܝܘ.
ܘܗܘܘ ܡܘܐܒܝܐ ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ ܡܝܬܝܢ ܡܘܗܒܬܐ.* ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܗܕܪܥܙܪ ܒܪ ܪܚܘܒ ܡܠܟܐ 3
ܕܨܘܒܐ. ܟܕ ܐܙܠ ܕܢܦܫܛ ܐܝܕܗ ܥܠ ܢܗܪܐ ܦܪܬ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܡܢܗ . ܐܠܦ ܘܫܒܥ ܡܐܐ 4
ܡܪܟܒܢ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܪܓܠܝܢ. ܘܥܩܪ ܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܫܒܩ
ܡܢܗܘܢ. ܡܐܐ ܡܪܟܒܢ. * ܘܐܬܐ ܐܕܘܡ ܘܕܪܡܣܘܩ ܠܡܥܕܪܘ ܠܗܕܪܥܙܪ ܡܠܟܐ ܕܨܘܒܐ. 5
ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܒܐܕܘܡ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ.* ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܢܨܝܒܐ ܒܐܕܘܡ ܘܒܕܪܡܣܘܩ. 6
ܘܗܘܬ ܐܕܘܡ ܠܕܘܝܕ. ܥܒܕܐ ܡܝܬܝܢ ܡܕܐܬܐ. ܘܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܒܟܠ ܕܐܙܠ. *ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ 7
ܬܪܣܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܠܘܬ ܥܒܕܘܗܝ ܕܗܕܪܥܙܪ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܢܚܫܐ ܣܓܝܐܐ ܠܚܕ 8
ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܛܒܚ ܘܡܢ ܒܪܘܬܝ ܩܘܪܝܘܗܝ ܕܗܕܪܥܙܪ. * ܘܫܡܥ ܬܥܘ ܡܠܟܐ 9
ܕܚܡܬ ܕܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܚܝܠܗ ܕܗܕܪܥܙܪ .* ܘܫܕܪ ܬܥܘ ܠܝܘܪܡ ܒܪܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ 10
ܕܘܝܕ . ܕܢܫܐܠ ܒܫܠܡܗ. ܘܢܒܪܟܝܘܗܝ. ܥܠ ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܗܕܪܥܙܪ ܘܡܚܝܗܝ. ܡܛܠ
ܕܓܒܪܐ ܗܘܐ ܩܪܒܬܢܐ ܗܕܪܥܙܪ. ܘܢܣܒ ܒܐܝܕܗ ܝܘܪܡ ܒܪ ܬܥܘ . ܡܐܢܝ ܕܣܐܡܐ ܘܡܐܢܝ
ܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܝ ܢܚܫܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܕܘܝܕ. * ܘܐܦ ܠܗܘܢ ܩܕܫ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܥܡ 11
ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ ܕܩܕܫ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܟܒܫ. * ܡܢ ܐܕܘܡ. ܘܡܢ ܡܘܐܒ. ܘܡܢ 12
ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܥܡܠܩܝܐ. ܘܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܗܕܪܥܙܪ ܒܪ ܪܚܘܒ
ܡܠܟܐ ܕܨܘܒܐ. * ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܕܘܝܕ ܫܡܐ. ܟܕ ܗܦܟ ܡܢ ܡܚܐ ܕܡܚܝܐ ܗܘܐ ܠܐܕܘܡ ܒܚܝܠܐ 13
ܕܡܠܚܐ. ܘܩܛܠ ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܢܨܝܒܐ ܒܟܠܗ ܐܕܘܡ. ܘܗܘܘ 14
ܟܠܗܘܢ ܐܕܘܡܝܐ. ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܒܟܠ ܕܐܙܠ. * ܘܐܡܠܟ ܕܘܝܕ ܥܠ 15
ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ. ܥܠ ܟܠܗ ܥܡܗ.

CAP. VIII.

Contigit poſthæc ut percuteret David Philiſtæos, frangeretque eos, & caperet David Ramath-gama à Philiſtæis. 1 Percuſſit quoque Moabitas, et menſus eſt eos funibus: nam humi proſtratos menſus eſt duobus funibus, fune *ſcilicet uno* ad interficiendum, & *altero* fune ad ſervandum in vita: factíque ſunt Moabitæ ſervi Davidis, afferentes munera. 2 Percuſſit etiam David Hadarezerem filiũ Rehob, regẽ Soba; quum abiit ad verſandam manum ſuã (*i. auctoritatem exercendam*) in flumen Euphratem. 3 Trucidavit enim illi David mille ſeptingentos curr⁹, & viginti millia virorum peditũ: extirpavítq; David omnes currus, centum ex iis relictis curribus. 4 Quumque veniſſet Edom & Damaſcus ad juvandũ Hadarezerẽ regẽ Soba, percuſſit David in Edom viginti duo millia. 5 Et conſtituit David præfectos in Edom & in Damaſco: fuerúntq; Edomæi Davidi ſervi, afferentes vectigal: ſervabat autem Dñs Davidem quocunq; pergebat. 6 Accepit autem David pharetras aureas 7 quas ferebant ſervi Hadarezeris. Accepit etiã 8 David æris quamplurimũ, attulítque ea in Jeruſalẽ ex Tabah & ex Beruthi civitatib⁹ Hadarezeris. Cúmque audîſſet Toa rex Hamath 9 percuſſiſſe Davidẽ copias omnes Hadarezeris, Miſit Toa Joram filium ſuum ad regem 10 David ut ſalutaret eũ & benediceret ei, quòd bellum geſſiſſet cum Hadarezere & percuſſiſſet eum: erat enim Hadarezer vir bellicoſiſſimus: ſumpsítque manu ſuâ Joram filius Toa vaſa argentea, & vaſa aurea, & vaſa ænea, obtulítque Davidi: Atque hæc etiam con- 11 ſecravit rex David Domino unà cum argento & auro quæ conſecraverat ex omnibus gentibus quas ſubegerat: Ab Edom, & à Moab, 12 à filiis Ammon, à Philiſtæis, ab Amalecitis, & à principatu Hadarezeris filii Rehob, regis Soba. Et commiſſo ibi David prælio cùm 13 reverteretur poſtquã pcuſſiſſet Edom in valle ſalis, peremit decem & octo millia: Et con- 14 ſtituit David præfectos in tota Edom, fuerúntque omnes Edomæi ſervi Davidis. Et ſervavit Dñs Davidem quocunq; pergebat. Re- 15 gnavit ergò David ſuper univerſum Iſraelem, exercebátque David judicium & juſtitiam in totum populum ſuum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن * * فلما كان بعد ذلك حارب داود اهل فلسطين ايضا * وظفر 1
بهم * واخذ داود رامة جماه من اهل فلسطين * وظفر بالموابيين ايضا * ومسحهم بالحبال * واضجع 2
رجالهم الى الارض * كلما مسح حبلين قتل الذي مسحهما * واحيا الذي تحت حبل واحد * وصار
الموابيون عبيدا لداود يودون اليه الخراج * وظفر داود بهدارعزار بن راحوب ملك نصيبين * 3
حيث صار الى نهر الفرات * وقتل من اصحابه خلقا كثيرا * واخذ منه الفا وسبعماية حمالة * وقتل 4
من رجاله عشرين الفا * وحل داود قراس الحمولات * وترك لنفسه ماية حمولة * وجاء ملك ادوم 5
وصاحب دمشق ليعينا هدارعزار ملك نصيبين * فقتل داود من ادوم اثنين وعشرين الفا رجال
* واستعمل داود عمالا على ادوم ودمشق * وصار اهل ادوم عبيدا لداود يودون اليه الخراج * وظفر 6
الله داود حيث ما توجه * واخذ داود جعاب الذهب التي كانت مع عبيد هدارعزار * واخذ داود 7 8
الملك ايضا من سلطان هدارعزار نحاسا كثيرا واتى به الى اورشليم * واخذ من طاباح ومن
بروثي قرى هدارعزار مالا كثيرا * وسمع توع ملك حماة ان داود قتل اجناد هدارعزار * فارسل 9 10
ابنه يورام الى داود الملك يسلم عليه ويدعوا له ويهنيه بالظفر * حيث ظفر بهدارعزار واجناده
لان هدارعزار كان رجلا جبارا * واخذ يورام بن توع معه انية فضة * وذهبا ونحاسا * فاتى بها داود
* وصيرها داود الملك حرمة للرب مع الفضة والذهب الذي اخذ من جميع الشعوب الذي 11
ظفر بهم * من ادوم * ومن مواب * ومن بني عمون * ومن اهل فلسطين * ومن العمالقيين * 12
ومن سلطان هدارعزار بن راحوب ملك نصيبين * وحارب داود حيث رجع من بعد قتله 13
اهل ادوم في واد الملح * وقتل ثمنية عشر الفا * وصير داود عمالا على ارض ادوم كلها * وصار جميع 14
بني ادوم عبيدا لداود * وخلص الرب داود حيث توجه * وملك داود على جميع بني اسرايل * 15
وملا داود ارض شعبه برا وعدلا *

CAP. VIII.

His peractis, pugnavit etiam David contra Paleſtinos, & devicit eos, cepitque David Ramath-gamah à Paleſtinis. 1 *Superavit etiam Moabitas, menſuſque eſt eos funibus: viris enim eorum humi proſtratis, quoties metiebatur duos funes, interficiebat quos menſus fuerat, & vivos ſervabat eos qui erant ſub altero funium: factiq; ſunt Moabitæ ſervi Davidis, pendentes ei vectigal.* 2 *Devicit præterea David Hadarezerem filium Rehob, regem Neſibin, quum profectus eſt ad fluvium Euphratẽ.* 3 *Et interfectâ ex ejus gente turbâ plurimâ, cepit ab eo mille ſeptingenta vehicula; interfecit enim ex ejus viris viginti millia; diſſolvitque David rotas vehiculorum, reſervatis ſibi centum vehiculis.* 4 *Venerunt autem rex Edom, & dominus Damaſci ut opem ferrent Hadarezeri regi Neſibin: percuſſitque David ex Edom viginti duo millia peditum.* 5 *Et adhibuit David Actores ſuper Edom et Damaſcum: factique ſunt habitatores Edom ſervi Davidis, pendentes ei vectigal: & proſperum reddebat Deus Davidem quocunque ſe vertebat.* 6 *Accepit autem David balteos aureos quos habebant ſervi Hadarezeris:* 7 *Accepit etiam David rex ab imperatore Hadarezere æs copioſũ, attulitq; illud in Jeruſalem: deniq; accepit à Tabah & è Baruthi civitatibus Hadarezeris, opes multas.* 8 *Audiens autem Toa rex Hamath quòd David trucidâſſet milites Hadarezeris,* 9 *Miſit filium ſuum Jorã ad Davidẽ regem, ut ſalutaret eũ, fauſta precaretur ei, & gratularetur illi ob partam ab Hadarezere & militibus ejus victoriam: erat enim Hadarezer vir gigas: portavitque ſecum Jorã filius Toa vaſa argentea, aurum, & æs, & obtulit ea Davidi.* 10 *Et ſtatuit ea David rex ſacra Domino unà cum argento & auro quod tulerat ab omnibus populis quos ſuperaverat:* 11 Nempe *ab Edom, à Moab, à filiis Ammon, à Paleſtinis, ab Amalecitis, & ab imperatore Hadarezere filio Rehob, rege Neſibin.* 12 *Pugnavit etiam David cùm reverſus eſſet à cæde Edomæorum, in valle ſalis, & trucidavit decem & octo millia.* 13 *Creavitque David Actores ſuper univerſam terrã Edom, & facti ſunt omnes Edomæi ſervi Davidis: ſervabatque Dominus Davidem quocunque ibat.* 14 *Regnavit itaque David ſuper univerſum Iſraelem, & implevit David terram populi ſui integritate & æquitate.* 15

שמואל ב: ט

Achilud filius Jehoſaphath & : exercitum ſuper Serujah filius Joab Et
16 ויואב בן־צרויה על־הצבא ויהושפט בן־אחילוד
Ebjathar filius Achimelech & ,Achitub filius Sadoc Et .*commemorans*
17 מזכיר׃ וצדוק בן־אחיטוב ואחימלך בן־אביתר
,Hacerethi &,Jehojadah filius Benajahu Et .ſcriba Serajah & ;ſacerdotes
18 כהנים ושריה סופר׃ ובניהו בן־יהוידע והכרתי
.erant *ſacerdotes* David filii & : Haphelethi &
והפלתי ובני דוד כהנים היו׃

CAP. IX. ט

faciam & , Saul *domui* remanſerit qui adhuc eſt Num :David dixit Et
1 ויאמר דוד הכי יש־עוד אשר נותר לבית שאול ואעשה
, ſervus Saul domui Et ? Jonathan propter miſericordiam eo cum
2 עמו חסד בעבור יהונתן׃ ולבית שאול עבד
rex dixitque ;David ad eum vocaverunt & : Sibah ejus nomen &
ושמו ציבא ויקראו־לו אל־דוד ויאמר המלך
non Nunquid:rex Dixitque .tuus Servus : dixit & ? Siba Túne : eum ad
3 אליו האתה ציבא ויאמר עבדך׃ ויאמר המלך האפס
dixitque ? Dei miſericordiā eo cū faciam & , Saul *domui vir adhuc*
עוד איש לבית שאול ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר
.pedibus *percuſſus* Jonathan filius Adhuc : regem ad Siba
ציבא אל־המלך עוד בן ליהונתן נכה רגלים׃
Ecce : regem ad Siba dixit & ? *ipſe* Ubi : rex ei Dixitque
4 ויאמר־לו המלך איפה הוא ויאמר ציבא אל־המלך הנה־
,David rex Miſitque .Lodebar *in* Hammiel filii Machir *domi ipſe*
5 הוא בית מכיר בן־עמיאל בלו דבר׃ וישלח המלך דוד
venit Et .Lodebar de Hammiel filii Machir domo è eum *cepit* &
6 ויקחהו מבית מכיר בן־עמיאל מלו דבר׃ ויבא
,*ſuas facies* ſuper *cecidit* &,David ad Saul filii Jonathan fili⁹ Mephiboſeth
מפיבשת בן־יהונתן בן־שאול אל־דוד ויפל על־פניו
.tuus ſervus Ecce : dixit & ?Mephiboſeth,David dixitque:ſe incurvavit &
וישתחו ויאמר דוד מפיבשת ויאמר הנה עבדך׃
miſericordiā tecum faciam faciendo quia ; timeas Ne : David ei Dixitque
7 ויאמר לו דוד אל־תירא כי עשה אעשה עמך חסד
Saul agrum omnem tibi faciā reddere & :tuū patrē Jonathan propter
בעבור יהונתן אביך והשבתי לך את־כל־שדה שאול
,ſe incurvavit Et *.jugiter* meā menſam ſuper panē comedes tu & :tui patris
8 אביך ואתה תאכל לחם על־שלחני תמיד׃ וישתחו
?ego ſicut qui ,mortuū canem *ad* reſpexiſti quia,tu⁹ ſervus Quid:dixit &
ויאמר מה עבדך כי פנית אל־הכלב המת אשר כמוני׃
quod Omne :eum ad dixit & ,Saul puerum Siba *ad* rex vocavit Et
9 ויקרא המלך אל־ציבא נער שאול ויאמר אליו כל אשר
coles Et *.tuorum dominorum* filio dedi ,ej⁹ domui omni & , Sauli erat
10 היה לשאול ולכל־ביתו נתתי לבן־אדניך׃ ועבדת
filio erit & ,*adduces* & ,tui ſervi &,tui filii & ,tu *humum* ei
לו את־האדמה אתה ובניך ועבדיך והבאת והיה לבן־
comedet tui domini fili⁹ Mephiboſeth & :eū comedet &,panis *tuorū dominorū*
אדניך לחם ואכלו ומפיבשת בן־אדניך יאכל
viginti & , filii quindecim Siba & :meā menſam ſuper panē ſemper
תמיד לחם על־שלחני ולציבא חמשה עשר בנים ועשרים
præceperit quæ omnia Juxta : regem ad Siba Dixitque .ſervi
11 עבדים׃ ויאמר ציבא אל־המלך ככל אשר יצוה
comedens Mephiboſeth & : tu⁹ ſerv⁹ faciet ſic ,ſuo ſervo rex meus dñs
אדני המלך את־עבדו כן יעשה עבדך ומפיבשת אכל
filius Mephiboſeth Et .regis filiis de unus veluti meā menſam ſuper
12 על־שלחני כאחד מבני המלך׃ ולמפיבשת בן־
ſervi ,Siba domus habitatio omnis & : Micha ej⁹ nomen & ; parvus
קטן ושמו מיכא וכל מושב בית־ציבא עבדים
menſam ſuper quia ,Jeruſalaim in *manens* Mephiboſeth Et .Mephiboſeth
13 למפיבשת׃ ומפיבשת ישב בירושלם כי על־שלחן
.ſuis pedibus duobus claudicabat ipſe & *: comedens ipſe* ſemper regis
המלך תמיד הוא אכל והוא פסח שתי רגליו׃

Verſio VUL. LAT.

16 Joab autem filius Saruiæ erat
ſuper exercitum : porrò Joſaphat
filius Ahilud erat à commentariis.
17 Et Sadoc fili⁹ Achitob, & Achimelech filius Abiathar,
erant ſacerdotes: & Saraias, ſcriba:
18 Banaias autem filius Joiadæ, ſuper Cerethi &
Phelethi: filii autem David ſacerdotes erant.

CAP. IX.

1 ET dixit David ; Putáſne eſt
aliquis qui remanſerit de domo
Saul, ut faciam cum eo miſericordiam
propter Jonathan?
2 Erat autem de domo Saul, ſervus
nomine Siba: qué cùm vocâſſet
rex ad ſe, dixit ei ; Túne
es Siba? & ille reſpondit, Ego
3 ſum ſervus tu⁹. Et ait rex; Numquid
ſupereſt aliquis de domo
Saul, ut faciam cum eo miſericordiam
Dei ? Dixítque Siba
regi ; Supereſt filius Jonathæ,
4 debilis pedibus. Ubi, inquit,
eſt? Et Siba ad regem, Ecce, ait,
in domo eſt Machir filii Ammiel
5 in Lodabar. Miſit ergò
rex David, & tulit eum de domo
Machir filii Ammiel de Lo-
6 dabar. Cùm autem veniſſet
Miphiboſeth filius Jonathæ filii
Saul ad David, corruit in faciem
ſuam, & adoravit. Dixítque
David, Miphiboſeth ? Qui
reſpondit, Adſum ſervus tuus.
7 Et ait ei David ; Ne timeas,
quia faciens faciā in te miſericordiam
propter Jonathan
patrem tuum, & reſtituam tibi
omnes agros Saul patris tui, &
tu comedes panem in menſa
8 mea ſemp. Qui adorans eum,
dixit ; Quis ego ſum ſervus tu⁹,
quoniam reſpexiſti ſuper canē
9 mortuum ſimilem mei ? Vocavit
itaque rex Sibam puerum
Saul, & dixit ei ; Omnia quæcunque
fuerunt Saul, & univerſam
domum ejus, dedi filio
10 domini tui. Operare igitur ei
terram tu, & filii tui, & ſervi
tui : & inferes filio domini tui
cibos ut alatur : Miphiboſeth
autem filius domini tui comedet
ſemper panem ſuper menſam
meam. Erant autem Sibæ
quindecim filii, & viginti ſervi.
11 Dixítque Siba ad regem ;
Sicut juſſiſti, domine mi rex, ſervo
tuo, ſic faciet ſervus tuus :
& Miphiboſeth comedet ſuper
menſam meam, quaſi unus de
12 filiis regis. Habebat autem Miphiboſeth
filium parvulū nomine
Micha : omnis verò cognatio
domûs Sibæ ſerviebat
13 Miphiboſeth. Porrò Miphiboſeth
habitabat in Jeruſalem:
quia de menſa regis jugiter
veſcebatur : & erat claudus
utroque pede.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp.

16 Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς· καὶ (σ)
Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ἐπὶ τῶν ὑπομνηματῶν·
17 Καὶ (τ) Σαδὼκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέλεχ
υἱὸς Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· καὶ (υ) Σασὰ ὁ γραμματεύς·
18 Καὶ (φ) Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ (χ) σύμβουλος·
καὶ ὁ (ψ) Χελεθὶ, καὶ ὁ Φελετὶ, καὶ οἱ υἱοὶ
Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν.

MS.A. (σ) Ἰωσαφ υἱὸς Ἀχιμέλεχ (τ) Σαδοὺχ (υ) Σαραίας (φ) Βαναγαίας
(χ) σύμβολος· (ψ) Χερεθθεὶ καὶ ὁ Φελεθθεὶ * υἱοὶ

ΚΕΦ. Θ΄.

1 ΚΑὶ εἶπε Δαυὶδ, Εἰ (α) ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος
ἐν τῷ οἴκῳ Σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ᾽
2 αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν; Καὶ ἐκ τοῦ οἴκου
Σαοὺλ (β) ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιβά· καὶ
καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ. καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, (γ) Σὺ εἶ Σιβά; καὶ εἶπεν,
3 Ἐγὼ δοῦλος σός. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
Εἰ ὑπολέλειπται (δ) ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἔτι ἀνὴρ,
καὶ ποιήσω μετ᾽ αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ; καὶ εἶπε
Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἔτι ἐστὶν υἱὸς τῷ
4 Ἰωνάθαν πεπληγὼς τοὺς πόδας. Καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεὺς, Ποῦ οὗτος; καὶ εἶπεν Σιβὰ πρὸς τὸν
βασιλέα, Ἰδοὺ ἐν οἴκῳ Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ
5 ἐκ τῆς (ε) Λοδάβαρ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς
Δαυὶδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου
6 Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ ἐκ τῆς (ζ) Λοδάβαρ. Καὶ
παραγίνεται (η) Μεμφιβοσθὲ υἱὸς Ἰωνάθαν
υἱοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.
καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Μεμφιβοσθέ; καὶ
7 (θ) εἶπεν, Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
Δαυὶδ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω (ι) μετὰ
σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ
ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν (κ) Σαοὺλ πατρὸς
τοῦ πατρός σου, καὶ σὺ φαγῇ ἄρτον ἐπὶ
8 τῆς τραπέζης μου διαπαντός. Καὶ προσεκύνησεν
Μεμφιβοσθὲ, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ὁ δοῦλός
σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα
9 τὸν ὅμοιον ἐμοί; Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς
Σιβὰ τὸ παιδάριον Σαοὺλ, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸν, Πάντα ὅσα ἐστὶ τῷ Σαοὺλ καὶ
ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ (λ) δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου
10 σου. Καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ, καὶ οἱ υἱοί
σου, καὶ οἱ δοῦλοί σου, καὶ εἰσοίσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου
σου ἄρτους, καὶ ἔδεται (μ) ἄρτους· καὶ Μεμφιβοσθὲ
υἱὸς τοῦ κυρίου σου (ν) φάγεται διαπαντὸς
ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. καὶ τῷ Σιβᾷ ἦσαν
11 πεντεκαίδεκα υἱοὶ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι. Καὶ εἶπε
Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Κατὰ πάντα ὅσα
ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ
αὐτοῦ, οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ Μεμφιβοσθὲ
ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης Δαυὶδ καθ-
12 ὼς εἷς τῶν (ξ) υἱῶν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Καὶ τῷ
Μεμφιβοσθὲ υἱὸς (ο) μικρὸς ἦν, καὶ ὄνομα αὐτῷ
Μιχά. καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις (π) τοῦ οἴ-
13 κου Σιβὰ δοῦλοι (ρ) τοῦ Μεμφιβοσθέ. Καὶ Μεμφιβοσθὲ
(σ) κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐπὶ
τῆς τραπέζης τοῦ (τ) βασιλέως αὐτὸς διαπαντὸς
ἤσθιε, καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

MS.A. (α) ἔστιν ὑπολελειμμένος τῷ (β) παῖς ἦν, καὶ (γ) Εἰ σὺ εἶ Σιβά; (δ) τῷ
οἴκῳ Σαοὺλ (ε) Λαβαδαρί. (ζ) Λαδάβαρ. (η) Μεμφιβοσθαὶ (θ) εἶπεν, Ὁ δοῦλος
(ι) ἔλαιος μετὰ σοῦ διὰ (κ) Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ σὺ (λ) δέδωκα * τῷ οἴκῳ τοῦ
κυρίῳ σου. (μ) αὐτοὺς· (ν) φάγεται ἄρτους διαπαντὸς ἐπὶ (ξ) υἱῶν τοῦ βασιλέως. (ο)
μικρὸς, καὶ (π) αὐτοῦ οἴκου (ρ) τῷ Μεμφιβοσθαί. (σ) κατοικεῖ (τ) βασιλέως ἤσθιεν
διαπαντὸς,

cum Tranſ. LAT.

Et Joab fili⁹ Saruiæ ſuper exercitū: & Joſaphat filius Achilud 16
ſuper commentarios: Et Sadoc filius Achitob, & (l) Achimelech filius 17
Abiathar ſacerdotes. & Saſa ſcriba: Et Banæas fili⁹ Jodae cōſiliarius: 18
Et ipſe (m) Chelethi, & ipſe Phelethi: & filii David erant principes aulæ.

CAP. IX.

ET dixit David, Si eſt (a) adhuc ſuperſtes in domo Saul: & 1
faciā cum eo miſericordiā propter Jonathan? Et de domo Saul 2
erat puer, & nomē ei Siba: & vocant eum ad David. Et dixit ad
eū rex, Tu es Siba? Et dixit, Ego ſerv⁹ tuus. Et dixit rex, Si reſi- 3
du⁹ eſt de domo Saul adhuc vir: & faciā cum eo miſericordiam
Dei? Et dixit Siba ad regē, Adhuc eſt fili⁹ ipſi Jonathan percuſ-
ſ⁹ pedes. Et dixit rex, ubi iſte? Et 4
dixit Siba ad regē, Ecce in domo Machir filii Amiel de ipſa Lodabar.
Et miſit rex David, & ſump- 5
ſit eū de domo Machir filii Amiel de Lodabar. Et advenit Mem- 6
phiboſthe fili⁹ Jonathan filii Saul ad regē David, & cecidit in faciē
ſuā, & adoravit eū. Et dixit ei David, Memphiboſthe? Et dixit,
Ecce ſerv⁹ tuus. Et dixit ei Da- 7
vid; Nè timeas, quoniam faciens faciā tecū miſericordiā propter
Jonathan patrē tuū; & reſtituā tibi omnem agrū Saul patris pa-
tris tui: & tu manducabis panē ſuper menſam meam ſemper. Et 8
Memphiboſthe adoravit, & dixit; Quis ſum ſerv⁹ tu⁹, quia re-
ſpexiſti ſuper canē mortuū ſimile mihi? Et vocavit rex Siba pu- 9
erum Saul, & dixit ad eū; Omnia quæcunq; ſunt ipſi Saul, & (b) u-
niverſæ domui ejus, dedi filio domini tui. Et operare ei terram, 10
tu, & filii tui, & ſervi tui: & introferes filio domini tui panes,
& (c) comedet panes: & Memphiboſthe fili⁹ domini tui mandu-
cabit perpetuò panē ſuper menſam meam. Et Siba erant quinq; &
decē filii, & viginti ſervi. Et di- 11
xit Siba ad regem, Juxta omnia, quæcunq; mandavit domin⁹ me-
us rex ſervo ſuo, ſic faciet ſervus tuus. Et Memphiboſthe comede-
bat ſuper menſam David, ſicut unus filiorum ipſius regis. Et ipſi 12
Memphiboſthe fili⁹ parv⁹ erat: & nomen ei Micha. Et omnis habi-
tatio domûs Siba, ſervi Memphiboſthe. Et Memphiboſthe habita- 13
bat in Hieruſalem, quoniā ſuper menſam regis ipſe ſemper comedebat:
& ipſe erat claudus ambobus pedibus ſuis.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 ויואב בר צרויה ממנא על חילא ויהושפט בר אחילוד ממנא על דכרניא׃ וצדוק בר
17 אחיטוב ואחימלך בר אביתר כהניא ושריה ספרא׃ ובניהו בר יהוידע ממנא על קשתיא
18 ועל קלעיא ובני דוד רברבין הוו׃

ט

1 ואמר דוד האית כא עוד די אשתאר לבית שאול ואעביד עמיה טיבו בדיל יהונתן׃
2 ולבית שאול עבדא ושמיה ציבא וקרו ליה לות דוד ואמר מלכא ליה האת ציבא ואמר
3 עבדך׃ ואמר מלכא האית עוד גברא לבית שאול ואעביד עמיה טיבו מן קדם יי ואמר
4 ציבא למלכא עוד ברא ליהונתן לקי בתרתין רגלוהי׃ ואמר ליה מלכא היכא הוא ואמר
5 ציבא למלכא הא הוא בית מכיר בר עמיאל בלו דבר׃ ושלח מלכא דוד ודבריה מבית
6 מכיר בר עמיאל מלו דבר׃ ואתא מפיבושת בר יהונתן בר שאול לות דוד ונפל על
7 אפוהי וסגיד ואמר דוד מפיבושת ואמר הא עבדך׃ ואמר ליה דוד לא תדחל ארי מעבד
אעביד עמך טיבו בדיל יהונתן אבוך ואתיב לך ית כל אחסנת שאול אבוך ואת תיכול
8 לחמא על פתורי תדירא׃ וסגיד ואמר מה עבדך ארי אתפניתא על גבר הדיוט דכותי׃
9 וקרא מלכא לציבא עולמא דשאול ואמר ליה כל דהוה לשאול ולכל ביתיה יהבית
10 לבר רבונך׃ ותפלח ליה ית ארעא את ובנך ועבדך ותעול ויהי לבר רבונך מזון ויתפרנס
ומפיבושת בר רבונך אכיל תדירא לחמא על פתורי ולציבא חמשת עסר בנין ועסרין
11 עבדין׃ ואמר ציבא למלכא ככל די פקיד רבוני מלכא ית עבדיה כן יעביד עבדך
12 ומפיבושת אכיל על פתורי כחד מבני מלכא׃ ולמפיבושת ברא זעירא ושמיה מיכא
13 וכל מותב בית ציבא עבדין למפיבושת׃ ומפיבושת יתיב בירושלם ארי על פתורא
דמלכא תדירא הוא אכיל והוא לקי בתרתין רגלוהי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Joab filius Szarujah præfect⁹ erat ſuper exercitum, et Jehoſaphat filius 16
Ahhilud præfectus ſuper monimenta. Et Szadok fili⁹ Ahhitob et Ahhime- 17
lech filius Abiathar erant ſacerdotes, et Seraja ſcriba. Et Benjahu filius 18
Jehojadagh præpoſitus ſuper ſagittatores et ſuper funditores; et filii David
magnates erant.

CAP. IX.

ET dixit David : Num eſt hîc adhuc qui relictus ſit in domo Saul; ut fa- 1
ciam cum illo benignitatem propter Jehonathan? Et in domo Saul erat ſer- 2
vus, et nomen ejus Sziba, et vocarunt illū ad David: et dixit rex illi, Num
tu es Sziba? et dixit : Serv⁹ tu⁹ ſum. Et dixit rex: Num eſt adhuc vir in do- 3
mo Saul ut faciam cū illo benignitatē ante Dñm ? et dixit Sziba regi : Ad-
huc eſt fili⁹ Jehonathano claud⁹ in ambob⁹ pedib⁹ ſuis. Et dixit illi rex, 4
Ubi eſt? et dixit Sziba regi, Ecce ille eſt in domo Machir filiī Ghamiel in
Lodebar. Et miſit rex David, et tulit illū ex domo Machir filii Ghamiel ex 5
Lodebar. Et venit Mephiboſeth fili⁹ Jehonathā filii Saul, ad David; et cecidit 6
ſuper faciē ſuam, et adoravit: et dixit David ; Mephiboſeth? et dixit, Ecce
ſerv⁹ tu⁹. Et dixit illi David, Ne timeas; nam faciendo faciam tecū beni- 7
gnitatē propter Jehonathan patrē tuū, et reddā tibi omnem hæreditatē
Saul patris tui, et tu comedes panē ſup menſam *meam*, ſemp. Et adoravit 8
et dixit, Quid eſt ſerv⁹ tu⁹, ꝙ reſpexiſti ad virum idiotā qualis ſum ego ? Et 9
vocavit rex Sziba puerum Saul, et dixit illi, Omne quod fuit Sauli, et omni
domui ej⁹ dedi filio domini tui. Et coles illi terrā tu et filii tui, et ſervi tui, 10
et afferes ut ſit filio domini tui vict⁹, et alatur; et Mephiboſeth fili⁹ domini
tui comedet ſemp panē ſup menſā meā: et Sziba erant quindecim filii et
viginti ſervi. Et dixit Sziba ad regē, Secundùm omne quod juſſit domin⁹ 11
meus rex ſervo ſuo, ſic faciet ſerv⁹ tuus: et Mephiboſeth comedebat ut un⁹
ex filiis regis. Et ipſi Mephiboſeth erat filius parvus , et nomen ejus Mi- 12
chah; et omnis familia domus Sziba ſervi erant Mephiboſeth. Et Mephibo- 13
ſeth ſedebat in Jeruſalem, quia ſuper menſam regis jugiter ipſe comedebat,
et ipſe claudicabat ambobus pedibus ſuis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܝܘܐܒ ܒܪ ܨܘܪܝܐ. ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ. ܡܥܗܕܢܐ. * ܘܨܕܘܩ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. 16
ܓܠܝܘܢܝܐ. ܘܐܒܝܬܪ ܒܪ ܐܚܝܡܠܟ. ܟܗܢܐ. ܘܣܪܝܐ. ܣܦܪܐ. * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܥܠ ܚܐܪܐ ܘܥܠ 17 18
ܦܠܚܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܪܘܪܒܢܐ ܗܘܘ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܛ * * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܐܝܬ ܗܘ ܐܢܫ 1
ܕܐܫܬܚܪ ܡܢ ܕܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܐܥܒܕ ܥܡܗ ܛܝܒܘܬܐ ܡܛܠ ܝܘܢܬܢ. * ܘܠܒܝܬ ܫܐܘܠ 2
ܐܝܬ ܗܘܐ ܥܒܕܐ ܕܫܡܗ ܨܝܒܐ. ܘܩܪܘܗܝ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܨܝܒܐ.
ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܬ ܬܘܒ ܐܢܫ ܡܢ ܕܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܐܥܒܕ ܥܡܗ 3
ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ. ܐܝܬ ܒܪܐ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܡܚܓܪ ܒܪܓܠܘܗܝ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܟܘ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ. ܗܐ ܒܒܝܬ ܡܟܝܪ ܒܪ ܓܡܝܠ ܡܢ 4
ܠܘܕܒܪ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ. ܘܕܒܪܗ ܡܢ ܒܝܬ ܡܟܝܪ ܒܪ ܓܡܝܠ ܡܢ ܠܘܕܒܪ. * ܘܐܬܐ ܡܦܝܒܘܫܬ 5 6
ܒܪ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܣܓܕ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܡܦܝܒܘܫܬ.
ܘܐܡܪ. ܗܐ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ ܕܡܥܒܕ ܐܢܐ ܥܡܟ ܛܝܒܘܬܐ. ܡܛܠ 7
ܝܘܢܬܢ ܐܒܘܟ. ܘܡܗܦܟ ܐܢܐ ܠܟ. ܟܠܗܘܢ ܚܩܠܬܐ ܕܫܐܘܠ ܐܒܘܟ. ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ ܐܟܠ
ܠܚܡܐ ܥܠ ܦܬܘܪܝ. ܐܡܝܢܐܝܬ. * ܘܣܓܕ. ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܗܘ ܥܒܕܟ ܕܚܪܬ ܒܝ. ܐܝܟ ܟܠܒܐ 8
ܐܢܐ ܡܝܬܐ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܠܨܝܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܫܐܘܠ. ܘܠܟܠܗ ܒܝܬܗ. 9
ܝܗܒܬ ܠܒܪ ܡܪܟ. * ܘܬܦܠܘܚ ܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܢܬ. ܘܒܢܝܟ. ܘܥܒܕܝܟ. ܘܬܥܠ ܠܒܪ ܡܪܟ 10
ܠܚܡܐ. ܘܢܐܟܘܠ. ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܒܪ ܡܪܟ. ܢܗܘܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܥܠ ܦܬܘܪܝ. ܐܡܝܢܐܝܬ.
ܘܠܨܝܒܐ. ܐܝܬ ܗܘܘ ܠܗ ܚܡܫܬܥܣܪ ܒܢܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܥܒܕܝܢ. * ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ. 11
ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܠܥܒܕܗ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܥܒܕܟ. ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܐܟܠ ܗܘܐ ܠܚܡܐ
ܥܠ ܦܬܘܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. * ܘܠܡܦܝܒܘܫܬ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ ܙܥܘܪܐ. 12
ܘܫܡܗ ܡܝܟܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܘܪܐ ܕܒܝܬ ܨܝܒܐ. ܗܘܘ ܥܒܕܐ ܕܡܦܝܒܘܫܬ. * ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܝܬܒ 13
ܗܘܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܥܠ ܦܬܘܪܐ ܕܡܠܟܐ ܐܡܝܢܐܝܬ ܐܟܠ ܗܘܐ. ܘܡܚܓܪ ܗܘܐ ܬܪܬܝܗܝܢ ܪܓܠܘܗܝ.

Joab verò filius Suriæ præerat militiæ,& Jo- 16
ſaphat filius Ahilud erat commemorator. Sa- 17
doc filius Ahitob Galionæus, & Abiathar fi-
li⁹ Ahimelech,ſacerdotes:Saria verò, ſcriba.
Benaia filius Jojadaa, præpoſit⁹ nobilibus & 18
militibus : filii verò Davidis erant principes.

CAP. IX.

Dixit verò David, Eſtne quiſpiã ſuperſtes 1
de domo Saulis,ut eum benignè tractem pro-
pter Jonathanem. Erat autem domui Saulis 2
ſervus quidam nomine Siba,cui ad Davidem
vocato dixit rex, Túne es Siba ? Reſpondit,
Ego ſum,ſervus tuus. Ait illi rex,Superéſtne 3
adhuc quiſpiã de familia Saulis, cui benevo-
lentiam exhibeam propter Deum?Dixit Siba
regi, Supereſt Jonathani fili⁹ mutilus pedib⁹.
Ait illi rex, Ubinam eſt?Reſpondit Siba regi, 4
Ecce eſt in domo Machir filii Ghemil, de
Lodbar. Miſit ergò rex,& tulit eum de domo 5
Machir filii Ghemil,è Lodbar. Cúmque ve- 6
niſſet Mephibſath filius Jonathanis filii Saulis
ad Davidem,procidit in faciem ſuam,& ado-
ravit. Et ait David,Mephibſath. Qui reſpon-
dit,Adeſt ſervus tuus. Dixit ad eum David, 7
Ne timeas,quoniam benignè ſum te exceptu-
rus propter Jonathanem patrem tuũ,tibíque
reſtituturus omnes agros Saulis patris tui,tú-
que eris aſſiduè comedens panem ſuper men-
ſam meã. Qui incurvans ſe dixit,Quid eſt ſer- 8
vus tuus, ut me reſpexeris?cùm ego ſim velut
canis mortuus. Tum accerſito Siba,dixit illi 9
rex,Quicquid attinebat ad Saulem totámque
domum ipſius,do filio domini tui. Quapro- 10
pter coles ei terrã *ejus*,tu,filii tui,& ſervi tui;
inferéſque filio domini tui cibũ,ut comedat:
Mephibſath autem filius domini tui erit per-
petuò comedens cibum ſuper menſam meam.
Porrò Siba quindecim habebat filios, & vi-
ginti ſervos. Ait Siba ad regem, Quicquid 11
imperat dominus me⁹ rex ſervo ſuo,ſic faciet
ſervus tuus. Igitur Mephibſath fuit panem e-
dens ſuper menſa regia,ut unus ex filiis regis.
(Habebat autem Mephibſath filium parvum, 12
nomine Micha) & omnes vernaculi domûs
Sibæ fuerunt ſervi Mephibſath. Cæterùm 13
Mephibſath reſidebat in Jeruſalem, eò quòd
ſupermenſa regis perpetuò comederet,quam-
vis mutilus eſſet utroque pede.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكان صاحب حربته يواب بن صوريا * ويوسافاط بن احيلود مذكرا * وصادوق بن احيطوب 16 17
الجلبني * وابيثار بن احيملك حبرين * وساريا كاتبا للملك * وبنيا بن يوياداع على الاحرار 18
والاجناد * وبنو داود عظماء *

* الفصل التاسع *

* فقال داود ليت شعري ان كان بقي احد من اهل ساوول * ارحمه من اجل يوناثان * وكان 1 2
لساوول عبدا اسمه صيبا * فدعي به الى داود الملك * فقال داود * انت صيبا * قال * نعم انا عبدك
* قال له الملك * بقي انسان من بيت ساوول ارحمه من اجل الله * قال صيبا * بقي ابنا ليوناثان 3
مقعدا * قال له الملك * اين هو * قال صيبا للملك * هو عند ماخير بن جميل من لود * فارسل داود * 4 5
واتى به * واسمه مفيبست بن يوناثان بن ساوول * فلما اتى داود خر له ساجدا على وجهه * فقال 6
داود * يا مفيبست * قال * قد اتاك عبدك * قال لا خوف عليك * لاني صانع بك خيرا ومعروفا من 7
اجل يوناثان ابيك * وارد عليك جميع مزارع ساوول ابيك * وتكون بين ندمائي تتغدا معي ابدا
* فسجد مفيبست وقال ماذا يعد عبدك الذي رفعتني * فاما انا مثل كلب ميت * فدعي الملك 8 9
صيبا وقال له * كل شي كان لساوول ولاهل بيته قد صيرته لابن مولاك * وصيرتك انت وبنيك 10
وعبيدك اكرة له * تدخلون الغلات لابن مولاك يعيش بها * واما مفيبست بن مولاك * فقد
صيرته نديما لي يتغدى معي ابدا على مائدتي * وكان لصيبا خمسة عشر ابنا وعشرون عبدا
* فقال صيبا للملك * ما امر سيدي عبده * كذلك يفعل عبدك * وصار مفيبست من ندماء 11 12
الملك * وكان لمفيبست ابنا صغيرا اسمه ميخا * وصار اهل صيبا وكل من له عبيدا لمفيبست * وسكن 13
مفيبست باورشليم بحضرة الملك * لانه كان يتغدى مع الملك كل يوم * وكان مقعدا *

Erat autem ſariſſophorus ejus Joab filius 16
Suriæ: & Joſaphat filius Achilud, com-
memorator: Sadoc filius Achitob Galinæi, 17
& Abithar filius Achimelech, ambo ſa-
cerdotes: Saria, ſcriba regis: Banaia fi- 18
lius Jojadaa, præpoſitus ingenuis atque
militibus: filii verò Davidis, principes.

CAP. IX.

Dixit autem David, Utinam ſcirem 1
num reliquus ſit quiſpiam de gente Saulis,
ut clementiâ utar in eũ propter Jonatha-
nem. Erat autem Sauli ſervus quidam no- 2
mine Siba: huic ad Davidem regem accer-
ſito dixit David, Túne es Siba? Quo di-
cente, Ita, ſum ſervus tuus. Ait ad eum 3
rex, Reſtátne aliquis ex familia Saulis,ut
clementiâ utar in eum propter Deum? Re-
ſpondit Siba,Reſtat Jonathani filius clau-
dus. Ait illi rex, Ubinam eſt? Dixit Siba 4
regi, Eſt apud Machir filium Gemil, de
Lud. Mittens itaque David adduxit eum: 5
(vocabatur autem Mephibaſeth, filius
Jonathanis filii Saulis) Qui cùm veniſ- 6
ſet ad Davidem, corruit ante eum ſuper
faciem ſuam, adorans: Dixitq; David, O
Mephibaſeth. Reſpondit, Adeſt tibi ſervus
tuus. Dixit, Nullus impendeat tibi metus; 7
nam gratiâ et favore te proſequar propter
Jonathanem patrem tuum, & reſtituam
tibi cuncta arva Saulis patris tui, eriſque
inter convivas meos ſemper mecum pran-
dens. Adoravit iterum Mephibaſeth, & 8
ait, Cujus eſt momenti ſervus tuus, ut ex-
altaveris me qui cani quidem mortuo ſum
comparandus? Vocavit itaque rex Sibam, 9
& ait illi, Quæcunque Saulis erant, toti-
uſq; familiæ ej⁹, jubeo ſint filii domini tui.
Te autẽ, filios tuos, et ſervos tuos, agricul- 10
tores ej⁹ eſſe volo, provent⁹ ingerentes pro
filio domini tui, quibus veſcatur: verùm
Mephibaſeth filium domini tui, feci mi-
hi convivam aſſiduè mecum prandentem
ſuper menſa mea. Siba verò quindecim
habebat filios, & viginti ſervos. Dixit 11
Siba regi, Quod juſſit dominus meus ſer-
vo ſuo, ita exequetur ſervus tuus. Factus
eſt igitur Mephibaſeth è convivis regis:
(Erat autem Mephibaſetho filius parvu- 12
lus, nomine Micha) familia verò Sibæ, &
omnes qui ad eum pertinebant, facti ſunt
ſervi Mephibaſeth. Et habitabat Mephiba- 13
ſeth in Jeruſalem in præſentia regis quia
prandebat cum rege ſingulis diebus, licèt
claudus eſſet.

CAP. X. י

regnavit & : Hammon filiorum rex eſt mortuus & , hæc poſt fuit Et
1 ויהי אחרי־כן וימת מלך בני עמון וימלך
miſericordiã Faciam , David Dixitque .eo pro ejus filius Chanun
2 חנון בנו תחתיו: ויאמר דוד אעשה־חסד
:miſericordiã mecũ ej⁹ pater fecit quemadmodũ , Nachas filio Chanun cum
עם־חנון בן־נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד
:ſuo patre ſup ſuorũ ſervorũ *manu in* eum conſolandũ ad David miſit &
וישלח דוד לנחמו ביד עבדיו אל־אביו
principes Dixeruntque .Hammon filiorũ terrã David ſervi venerunt &
3 ויבאו עבדי דוד ארץ בני עמון: ויאמרו שרי
tuũ patrẽ David *honorans* Num : ſuũ dominũ Chanun ad Hammon filiorũ
בני־עמון אל־חנון אדניהם המכבד דוד את־אביך
inveſtigare propter nonne ? conſolatores te ad miſit quia ,tuis oculis in
בעיניך כי־שלח לך מנחמים הלוא בעבור חקר את־
David miſit,eam *evertendum ad* & ,eam *pedibus peragrandum ad* & ,civitatẽ
העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את־
dimidiũ raſit & , David ſervos Chanun *cepit* Et ? te ad ſuos ſervos
4 עבדיו אליך: ויקח חנון את־עבדי דוד ויגלח את־חצי
.eos dimiſit & :eorũ nates ad uſq; *medio in* eorũ veſtes præcidit &,eorũ barbæ
זקנם ויכרת את־מדויהם בחצי עד שתותיהם וישלחם:
viri erant quia ; eorum occurſum in miſit & ,David *indicaverunt* Et
5 ויגדו לדוד וישלח לקראתם כי־היו האנשים
germinet uſquequo ,Jericho in *Sedete* ,rex dixitque : valde confuſi
נכלמים מאד ויאמר המלך שבו בירחו עד־יצמח
quòd Hammon filii viderunt Et .revertemini & , veſtra barba
6 זקנכם ושבתם: ויראו בני עמון כי
conduxerunt mercede & ,Hammon filii miſerunt & : David *in fœtebant*
נבאשו בדוד וישלחו בני־עמון וישכרו את־
;peditum millia viginti , Sobah Aram & , Beth-rechob Aram
ארם בית־רחוב ואת־ארם צובא עשרים אלף רגלי
millia duodecim Iſtob & , viros mille Mahachah *regem* &
ואת־מלך מעכה אלף איש ואיש טוב שנים־עשר אלף
omnem & ,Joab miſit & ,David audivit Et .virorum
7 איש: וישמע דוד וישלח את־יואב ואת כל־
diſpoſuerunt & , Hammon filii ſunt egreſſi Et .robuſtorum exercitum
8 הצבא הגבורים: ויצאו בני עמון ויערכו
,Iſtob & , Rechob & , Sobah Aram & : portæ oſtium ad bellum
מלחמה פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש־טוב
ſe *ad* eſſet quòd Joab vidit Et .agro in ſeorſum Mahachah &
9 ומעכה לבדם בשדה: וירא יואב כי־היתה אליו
electis omnibus ex elegit & : retro à & ,*faciebus à* belli facies
פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל בחורי
populi reſiduum Et .Aram occurſum in ſe ordinavit & , Iſrael *in*
10 בישראל ויערך לקראת ארם: ואת יתר העם
filiorum occurſum in ſe diſpoſuit & :ſui fratris Abiſai manu in tradidit
נתן ביד אבשי אחיו ויערך לקראת בני
mihi eris & , me *præ* Aram fuerit *fortis* Si : Dixitque .Hammon
11 עמון: ויאמר אם־תחזק ארם ממני והיתה לי
ſalutem dandũ ad *ibo* & , te *præ* fuerint *fortes* Hammon filii ſi & :ſalutẽ in
לישועה ואם־בני עמון יחזקו ממך והלכתי להושיע
civitatibus pro & ,noſtro populo pro *ſimus robuſti* & , te Robora .*tibi*
12 לך: חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי
acceſſit Et .ſuis oculis in bonum faciat DOMINUS & : noſtri Dei
13 אלהינו ויהוה יעשה הטוב בעיניו: ויגש
fugerunt & : Aram *in* prælium ad ſecum qui populus & , Joab
יואב והעם אשר עמו למלחמה בארם וינסו
.ejus *faciebus* à
מפניו:

Verſio VULG. LAT.

CAP. X.

1 FActum eſt autem poſt hæc, ut moreretur rex filiorũ Ammon, & regnavit Hanon fili⁹ ejus pro eo. 2 Dixítq; David; Faciam miſericordiam cum Hanon filio Naas, ſicut fecit pater ejus mecum miſericordiam. Miſit ergò David, conſolans eũ per ſervos ſuos ſup patris interitu. Cùm autem veniſſent ſervi David in terram filiorum Ammon, 3 Dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon dominũ ſuũ; Putas quòd propter honorẽ patris tui miſerit David ad te conſolatores? & non ideò ut inveſtigaret, & exploraret civitatem, & everteret eam, miſit David ſervos ſuos ad te? 4 Tulit itaq; Hanon ſervos David, raſítque dimidiã partem barbæ eorum, & præſcîdit veſtes eorum medias uſque ad nates, & dimiſit eos. 5 Quod cùm nuntiatum eſſet David, miſit in occurſum eorum: erant enim viri confuſi turpiter valdé: & mandavit eis David; Manete in Jericho, donec creſcat barba veſtra, & tunc revertimini. 6 Videntes autem filii Ammon quòd injuriam feciſſent David, miſerunt, & conduxerunt mercede Syrum Rohob, & Syrum Soba, viginti millia peditum, & à rege Maacha mille viros, & ab Iſtob duodecim millia virorum. 7 Quod cùm audîſſet David, miſit Joab & omnem exercitum bellatorum. 8 Egreſſi ſunt ergò filii Ammon, & direxerunt aciem ante ipſum introitum portæ: Syrus autẽ Soba, & Rohob, & Iſtob, & Maacha, ſeorſum erant in campo. 9 Videns igitur Joab ꝙ præparatum eſſet adverſùm ſe prælium, & ex adverſo & poſt tergum, elegit ex omnibus electis Iſrael, et inſtruxit aciem contra Syrum: 10 Reliquam autem partem populi tradidit Abiſai fratri ſuo, qui direxit aciem adverſùs filios Ammon. 11 Et ait Joab; Si prævaluerint adverſùm me Syri, eris mihi in adjutorium: ſi autem filii Ammon prævaluerint adverſùm te, auxiliabor tibi. 12 Eſto vir fortis, et pugnemus pro populo noſtro, et civitate Dei noſtri: Dominus autem faciat quod bonum eſt in conſpectu ſuo. 13 Iniit itaque Joab, et populus qui erat cum eo, certamen contra Syros: qui ſtatim fugerunt à facie ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ί.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ϗ ἀπέθανε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ ἐβασίλευσεν (α) Ἀννὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 2 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀννὼν υἱοῦ Ναὰς, ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος. ϗ ἀπέστειλε Δαυὶδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ϗ παρεγένοντο οἱ παῖδες Δαυὶδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμών. 3 Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς (β) Ἀννὼν τὸν κύριον αὐτῶν, Μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ὅτι ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; (γ) ἀλλ' ὅπως οὐχὶ ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν ϗ κατασκοπήσωσιν αὐτὴν ϗ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέστειλε Δαυὶδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ; 4 Καὶ ἔλαβεν (δ) Ἀννὼν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, ϗ ἐξύρησε τοὺς πώγωνας αὐτῶν, ϗ ἀπέκοψε τοὺς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν, 5 ϗ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. Καὶ (ε) ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, ϗ ἀπέστειλεν εἰς (ζ) ἀπαντὴν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμασμένοι σφόδρα. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, ϗ ἐπιστραφήσεσθε. 6 Καὶ (η) εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι κατῃσχύνθησαν ὁ (θ) λαὸς Δαυίδ· ϗ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ ἐμισθώσαντο τὴν (ι) Συρίαν Βαιθραὰμ, ϗ τὴν Συρίαν Σουβὰ, ϗ Ῥοὼβ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, ϗ τὸν βασιλέα (κ) Ἀμαλὴκ χιλίους ἄνδρας, ϗ Ἰστὼβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν. 7 Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ ϗ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοὺς δυνατούς. 8 Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ϗ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης, Συρίας Σουβὰ ϗ (λ) Ῥοὼβ 9 ϗ Ἰστὼβ ϗ (μ) Ἀμαλὴκ μόνοι ἐν ἀγρῷ. Καὶ εἶδεν Ἰωὰβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ (ν) πρόσωπον ἐξεναντίας ϗ ἐκ τοῦ ὄπισθεν, ϗ (ξ) ἐπελέξατο ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν Ἰσραὴλ, ϗ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας Συρίας. 10 Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ (ο) Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών. 11 Καὶ εἶπεν, Ἐὰν κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμὲ, ϗ ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν· ϗ (π) ἐὰν κραταιωθῶσιν υἱοὶ Ἀμμὼν ὑπὲρ σὲ, ϗ ἐσόμεθα τοῦ σῶσαί σε. 12 Ἀνδρίζου ϗ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν ϗ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ϗ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 13 Καὶ προσῆλθεν Ἰωὰβ ϗ ὁ λαὸς (ρ) αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς Συρίαν, καὶ (σ) ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

CAP. X.

ET factum eſt poſt hæc, & mortuus eſt rex filiorum Ammon, & regnavit pro eo Annon filius ejus. Et dixit David, Faciam miſericordiam cum Annon filio Naas; quemadmodùm fecit pater ejus mecum miſericordiam. Et miſit David ad conſolandum eum in manu ſervorum ſuorum de patre ejus. Et adveniunt pueri David in terram filiorum Ammon. Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Annon dominum ſuum; (a) Nunquid eò quòd David glorificet patrem tuum coram te, (b) quia miſit tibi conſolatores? Sed (c) nónne ut ſcrutentur civitatem, & ſpeculentur eam, & ad (d) conſiderandam eam miſit David pueros ſuos ad te? Et cepit Annon pueros David, et raſit barbas (e) eorum, & præcidit mantella eorum in dimidio uſque ad nates eorum: & dimiſit eos. Et annuntiaverunt David de viris, & miſit in obviàm eorum, quoniam erant viri inhonorati valdé. Et dixit rex; Sedete in Hiericho, quoadusq; pullulent barbæ veſtræ, & revertemini. Et viderunt filii Ammon, quia ignominiâ affecti ſunt populus David. Et miſerunt filii Ammon, & mercede conduxerunt (f) Syriam Bathraam, & Syriam Suba, & Rhoob, viginti millia peditum, & regem (g) Amalec mille viros, & Iſtob duodecim millia virorum. Et audivit David, & miſit Joab, & omnem virtutem, (h) ipſos potentes. Et exierunt filii Ammon, & inſtruxerunt bellum apud (i) oſtium portæ, (k) Syria Suba, & Rhoob, & Iſtob, & (l) Amalec ſoli in agro. Et vidit Joab, quia erat ad ſe contraria facies prælii (m) è loco ad faciem, ex adverſo et à tergo: & elegit ex omnibus adoleſcentibus Iſrael, & ſtruxerunt aciem ex adverſo Syriæ. Et reſiduum populi dedit in manu Abeſſa fratris ſui: & ſtruxerunt aciem ex adverſo filiorum Ammon. Et (n) dixit, Si invaluerit Syria ſuper me; & eritis mihi in ſalutem: & ſi invaluerint filii Ammon ſuper te; & erimus ad ſalvandũ te. Viriliter age: & invaleſcamus pro populo noſtro, & pro civitatibus Dei noſtri: & Dominus faciet, quod bonum in oculis ſuis. Et advenit Joab, & populus ejus cum eo in prælium erga Syriam: & fugerunt à facie ejus.

MS. A. (α) * Ἀὼν (β) Ἀνὼν (γ) οὐκ ἵνα ἐρευνήσωσιν (δ) Ἀνὼν (ε) ἀνήγγειλαν (ζ) ἀπάντησιν αὐτῶν, (η) ἴδαν (θ) λαὸς ἐν Δαυίδ (ι) Συρίαν, καὶ Ῥοὼβ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβὰ, εἴκοσι (κ) Μααχὰ χιλίοις (λ) Ῥοὼβ (μ) Μααχὰ μόνοι (ν) πρόσωπον καὶ ἐκ τοῦ (ξ) ἐπέλεξεν ἐκ πάντων νεανιῶν (ο) Ἀβισαὶ (π) ἐὰν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κραταιωθῶσιν ὑπὲρ (ρ) αὐτοῦ εἰς (σ) ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ Συρία. Καὶ οἱ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

י

1 2 והוה בתר כן ומית מלכא דבני עמון ומלך חנון בריה תחותוהי: ואמר דוד אעביד
טיבו עם חנון בר נחש כמא דעבד אבוהי עמי טיבו ושלח דוד לנחמותיה בידא דעבדוהי
3 לות אבוהי ואתו עבדי דוד לארעא בני עמון: ואמרו רברבי בני עמון לחנון רבוניהון
המיקר דוד ית אבוך בעינך ארי שלח לך מנחמין הלא בדיל למחקר ית קרתא
4 ולאללותה ולבדקה שלח דוד ית עבדוהי לותך: ונסיב חנון ית עבדי דוד וגדע ית פלגות
5 דקניהון ופסיק ית לבושיהון עד פלגיהון עד אתר בית בהתתהון ושלחנון: וחויאו לדוד
ושלח לקדמותהון ארי הוו גבריא מתכלמין לחדא ואמר מלכא תבו בירחו עד דיצמח
6 דקניכון ותתובון: וחזו בני עמון ארי אתגריאו בדוד ושלחו בני עמון ואגרו ית ארם בית
רחוב וית ארם צובא עשרין אלפין גבר רגלי וית מלך מעכה אלף גבר ואיש טוב תרי
7 8 עסר אלפין גברא: ושמע דוד ושלח ית יואב וית כל חילא דגבריא: ונפקו בני עמון וסדרו
קרבא במעלנא דתרעא וארם צובא ורחוב ואיש טוב ומעכה בלחודיהון בחקלא:
9 וחזא יואב ארי תקיפו עלוהי עבדי קרבא מאפוהי ומאחורוהי ובחר מכל בחורי ישראל
10 וסדר לקדמות ארם: וית שאר עמא יהב ביד אבישי אחוהי וסדר לקדמות בני
11 עמון: ואמר אם תתקף אנש ארם מני ותהי לי לפריק ואם בני עמון יתקפון מנך ואהך
12 13 למפרק לך: תקף ונתקף על עמנא ועל קרוי אלהנא ויי דתקין קדמוהי יעביד: וקריב
יואב ועמא די עמיה לאגחא קרבא באנש ארם ואפכו מן קדמוהי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. X.

ET fuit poſt hoc, et mortuus eſt rex filiorũ Ghamon, et regnavit Hhanun filius ejus pro eo. Et dixit David, Faciam benignitatem cum Hhanun filio Nahhas, ſicut fecit pater ejus mecum benignitatẽ: et miſit David ad conſolandum illum in manu ſervorũ ſuorũ ſuper patre ſuo; et venerunt ſervi David in terram filiorũ Ghamon. Et dixerunt magnates filiorum Ghamon ad Hhanun principem ſuum, Num magnifacit David patrem tuum in oculis tuis, quòd miſit tibi conſolatores? nónne ut ſcrutaretur civitatem, & ut exploraret eam, et ut obſervaret eam, miſit David ſervos ſuos ad te? Et accepit Hhanun ſervos David, et abſcidit dimidiũ barbæ eorum, et præſcidit veſtes illorum uſque ad dimidiũ earũ, uſq; ad locum domus confuſionis illorum, et dimiſit illos. Et indicarunt Davidi; et miſit in occurſum illorum, quia fuerant viri confuſi nimis: et dixit rex, Sedete in Hiericho quouſque pullulet barba veſtra, et redibitis. Et viderunt filii Ghamon, quòd incitati eſſent in David, et miſerunt filii Ghamon, et conduxerunt Aram domus Rehhob, et Aram Szobah viginti millia virorum peditũ, et regem Maghachah mille viros, et Aiſtob duodecim millia virorũ. Et audivit David, et miſit Joab, et omnẽ exercitum robuſtorum. Et prodierunt filii Ghamon et ordinaverunt bellũ in introitu portæ, et Aram Szobah, et Rehhob, et Aiſtob, et Maghachah ſeorſum in agro. Et vidit Joab quòd invaluerunt ſuper ſe belligerantes à facie ſua, et à poſteriori ſuo, et delegit ex omnibus delectis Iſrael, et ordinavit in occurſum virorum Aram. Et reliquum populi dedit in manu Abiſſai fratris ſui, et ordinavit in occurſum filiorum Ghamon. Et dixit, Si prævaluerit vir Aram in me, eritis mihi in liberationem; et ſi filii Ghamon prævaluerint in te, et ibo ad liberandũ te. Invaleſce, et invaleſcamus pro populo noſtro, et pro urbibus Dei noſtri; et Dominus faciet quòd ſtatutum ante ſe. Et acceſſit Joab, et populus qui cum ipſo, ad ineundum bellum cum viris Aram, et verterunt terga ab-ante illum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

1 * ܡܢ ܒܬܪܟܢ ܡܝܬ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܡܠܟ ܚܢܘܢ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܐܥܒܕ 2
ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܚܢܘܢ ܒܪ ܢܚܫ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܐ. ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ
ܠܡܒܝܐܘܬܗ ܒܝܕ ܥܒܕܘܗܝ ܥܠ ܐܒܘܗܝ. ܘܟܕ ܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
* ܐܡܪܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܚܢܘܢ ܡܪܗܘܢ. ܡܝܩܪܘ ܡܝܩܪ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܐܒܘܟ 3
ܒܥܝܢܝܟ. ܕܫܕܪ ܠܘܬܟ ܡܒܝܐܢܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܛܠ ܕܢܒܨܘܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܢܒܨܘܢܝܗ̇
ܘܢܗܦܟܘܢܝܗ̇. ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܥܒܕܘܗܝ ܠܘܬܟ. * ܘܕܒܪ ܚܢܘܢ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ 4
ܘܓܪܥ ܦܠܓܐ ܕܕܩܢܗܘܢ. ܘܦܣܩ ܡܐܢܝܗܘܢ ܒܓܐܪܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܬܐܣܝܗܘܢ. ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ.
* ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܘ ܓܒܪܐ ܟܢܝܥܝܢ ܛܒ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ 5
ܡܠܟܐ. ܬܒܘ ܒܐܝܪܝܚܘ ܥܕܡܐ ܕܢܪܒܝܢ ܕܩܢܝܟܘܢ. ܘܗܝܕܝܢ ܬܐܬܘܢ. *ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܕܐܬܒܐܫܘ 6
ܒܕܘܝܕ. ܘܫܕܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܐܓܪܘ ܠܐܕܘܡ ܒܪ ܪܚܘܒ. ܘܠܐܕܘܡ ܒܪ ܨܘܒܐ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
ܓܒܪܝܢ. ܘܡܢ ܡܠܟܐ ܕܡܥܟܐ. ܐܠܦ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܝܫܛܘܒ. ܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ.
* ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܝܘܐܒ ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܣܕܪܘ 7 8
ܩܪܒܐ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܐܕܘܡ ܒܪ ܪܚܘܒ. ܘܕܐܕܘܡ ܒܪ ܨܘܒܐ. ܘܐܝܫܛܘܒ ܘܡܥܟܐ
ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ. * ܘܚܙܐ ܝܘܐܒ ܕܐܬܬܩܢ ܥܠܘܗܝ ܩܪܒܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܘܡܢ ܒܣܬܪܗ. 9
ܘܓܒܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܕܪ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܝܗܒ 10
ܠܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܘܣܕܪ ܠܘܩܒܠ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܐܢ ܬܥܫܢ 11
ܥܠܝ ܐܕܘܡ. ܬܗܘܐ ܠܝ ܠܡܥܕܪܢܘ. ܘܐܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܢܥܫܢܘܢ ܥܠܝܟ. ܐܢܐ ܐܥܕܪܟ. * ܐܬܚܝܠ 12
ܘܢܬܚܝܠ ܥܠ ܐܦܝ ܥܡܢ. ܘܥܠ ܐܦܝ ܩܘܪܝܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ
ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܩܪܒ ܝܘܐܒ ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܕܘܡ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. 13

CAP. X.

Poſthæc mortuo rege filiorum Ammon, regnavit poſt eum Hanon filius ejus. Quapropter 1 2
dixit David, Utar benevolentiâ erga Hanonem filium Nahas, quemadmodum uſus eſt
pater ejus erga me benevolentiâ: & miſit David
conſolatum eum per ſervos ſuos de patre
ipſius. Sed cùm perveniſſent ſervi Davidis ad
terram filiorum Ammon, Dixerunt principes 3
filiorũ Ammon ad Hanonem dominum ſuũ,
Magno *nimirum* honore afficiebat David patrem
tuum in oculis tuis, ut miſerit ad te conſolatores:
nonne ad explorandam & perſcrutandam
civitatem, eámque deſtruendam miſit
ad te David ſervos ſuos? Quarè accipiens 4
Hanon ſervos Davidis, raſit mediam partem
barbarum eorum, perfodítque tunicas eorum
ſagittis uſque ad nates eorum, & amandavit
eos. Quod cùm renuntiâſſent Davidi, miſit 5
obviàm eis (erant enim viri illi ſummo ruboreſuffuſi)
dixítque eis rex, Manete in Jericho,
donec repullulent barbæ veſtræ, ac tunc venietis.
Videntes itaque Ammonitæ læſum à 6
ſe Davidem, miſerunt Ammônitæ, & mercede
conduxerunt ab Edom filio Rehob & ab Edom
filio Sobæ viginti millia peditum, & à
rege Maachæ mille viros, & *a rege* Aſitobi
duodecim millia peditum. Quod cùm audîſ- 7
ſet David, miſit Joabum totúmque exercitum
robuſtiſſimorum. Egreſſi verò Ammonitæ 8
prælium diſpoſuerunt in aditu portæ Edom
filii Rehob, & Edom filii Sobæ: Aſitobæi autem,
& Maachitæ *fuerunt* ſeorſim in agro.
Quamobrem videns Joab prælio ſe obſeſſum 9
à fronte & à tergo, delegit ex omnibus lectiſſimis
Iſraelis, & inſtruxit *aciem* adversùs Edom:
Reliquum verò populum commiſit 10
Abiſaio fratri ſuo, qui inſtruxit *eos* adversùs
Ammonitas: Dixítque Abiſaio fratri ſuo, Si 11
prævaluerint mihi Edomæi, ſis mihi adjutor:
ſin Ammonitæ tibi prævaluerint, adero tibi
opem laturus. Cæterùm fortiſim⁹ animo, & 12
pugnemus pro populo noſtro & pro civitatibus
Dei noſtri: Dñs autem faciet quod bonũ
ſibi videbitur. Tum accedente Joabo & po- 13
pulo qui erat cum eo, ut manũ cum Edomæis
confereret, fugerunt illi à conſpectu ipſius.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل العاشر * فلما كان بعد ذلك توفي ملك بني عمون * وملك ابنه من 1
بعده * فقال داود * اصنع معروفا بحنون ابن ملك بني عمون كما صنع ابوه مع ابي * فارسل اليه 2
داود رسلا ليعزيه في ابيه * فجاء عبيد داود الى ارض بني عمون * فقال قواد بني عمون لحنون 3
سيدهم * كيف صار داود مكرما لابيك * يظهر لك انه كان مكرما حتى ارسل اليك بالعزاء * لا *
وانما داود احب ان يجس ارضنا * ويعرف حال مدينتنا * وانما ارسل عبيده اليك لهذا * فاخذ حنون 4
عبيد داود * فحلق نصف لحاهم * وغرز في اقمصتهم نشابا الى سراويلاتهم * وردهم * الى داود * واخبروا 5
داود بما صنع حنون فارسل اليهم * وبقي القوم مستحيين لا يقدروا ان يدخلوا المدينة * وارسل
اليهم داود وقال لهم * اجلسوا في اريحا حتى تنبت لحاكم * ثم تدخلون الينا * فلما راي بنو 6
عمون انهم قد اساوا الى داود * فارسل بنو عمون واستجاروا بادوم بن راحوب وادوم بن صوبا *
واجدهم بعشرين الف فارس * واجدهم ملك معكا بالف فارس * واجدهم ملك اصطوب باثني
عشر الف رجل * فبلغ داود * فارسل يواب وجميع الرجال الابطال معه * وخرج بنو عمون واصطفوا 7 8
في مدخل ادوم بن راحوب وادوم بن صوبا للحرب * فاما اصحاب ملك معكا واصطوب فاصطفوا للحرب
على حدة * فلما راي يواب انه قد اصطف عليه الاجناد بين يديه ومن خلفه * انتخب من 9
جميع الابطال من بني اسرائيل قوما * فصيرهم من خلفه * وامرهم ان يصطفوا بحيال ادوم * واما 10
بقية الاجناد فدفعهم الى ابيشاي اخيه * وامره ان يحارب بني عمون * وقال له يواب اخوه * ان رايت 11
ان ادوم قد قوي على فاعني * وان قوي عليك بنو عمون اعنتك * ونتقوي ونصطف للحرب 12
ونجاهد من اجل شعبنا * ومن اجل قرى الاهنا * والرب يصنع بنا ما احب * ودنا يواب والشعب 13
الذين معه الى آل ادوم ليحاربهم * فانهزموا من قدامه *

CAP. X.

His igitur exactis mortu⁹ eſt rex filiorũ Ammon, regnavitq; poſt eũ filius ejus. 1
Atq; David, Beneficentiâ proſequar Hanonem 2
*filium regis Ammonitarum, quemadmodũ pater ejus proſecutus eſt patrem
meum. Miſit itaque David legatos ad eum
ut conſolaretur eũ de patre ipſius: quapropter
venientib⁹ ſervis Davidis ad regionẽ
filiorum Ammon, Dixerunt duces Ammonitarũ* 3
*ad Hanonem dominũ ſuũ, Quanto
honore proſequitur David patrem tuum!
Videturne tibi quòd eum adeo honoraret,
ut mitteret ad te conſolationis gratiâ? nequaquã,
imò verò David explorare cupit
regionem noſtrã, & ſcire ſtatum urbis noſtræ:
& proculdubiò hujus rei gratiâ miſit
ſervos ſuos ad te. Quapropter acceptis* 4
*Hanon ſervis Davidis, abraſit dimidiam
partem barbarũ eorũ, & infixis in tunicas
eorũ ſagittis uſque ad femoralia eorum,
remiſit illos ad Davidem. Cúmque* 5
*nuntiâſſent Davidi quod egerat Hanon,
miſit ad eos (verecundi enim manſerant
homines illi, nec poterant urbem ingredi)
miſit inquam, ad eos David, dixitque eis,
Manete in Jericho, donec repullulent barbæ
veſtræ, tum ingrediemini ad nos. Cùm* 6
*autẽ vidiſſent Ammonitæ ſe offendiſſe apud
Davidem, miſerunt Ammonitæ & popoſcerunt
opem ab Edom filio Rehob et Edõ
filio Sobæ, qui ſuppeditavit eis viginti
millia equitũ, ſuppeditavit quoq; eis rex
Maachæ mille equites, et rex Aſitob ſuppeditavit
eis duodecim millia peditum.
Quibus ad Davidem perlatis, miſit Joabum* 7
*omneſq; robuſtiſſimos viros cum eo.
Prodeuntes igitur Ammonitæ compoſuerunt* 8
*ſe ad pugnam in oſtiis Edom filii Rehob
et Edom filii Sobæ; milites autẽ regis
Maachæ & Aſitob inſtruxerunt aciem ſeorſim.
Cúmq; vidiſſet Joab inſtructas contra* 9
*ſe copias à fronte & à tergo, ſelegit
ex omnibus robuſtiſſimis filiorum Iſrael
quoſdam, & collocavit eos à tergo ſuo,
præcepitque eis ut ſeſe diſponerent ex adverſo
Edom. Reliquos verò milites tradidit* 10
*Abiſaio fratri ſuo, mandavitque ei ut
pugnaret adversùs Ammonitas. Dixit etiam* 11
*illi Joab frater ejus; Si videris Edom
me validiorẽ, adjuva me: viciſſim, ſi validiores
te fuerint Ammonitæ, adjuvabo te.
Confortemur autẽ, diſponam⁹ nos ad prælium,* 12
*& pugnemus pro populo noſtro & pro
civitatibus Dei noſtri: cæterùm Dominus
faciat nobis quod libuerit. Tum accedente* 13
*Joab & populo qui erat cum eo, ad Edomæos,
ut bellum gereret cum eis, fugæ
ſe dederunt à conſpectu ipſius.*

שמואל ב: יא

,Abisai *faciebus* à fugerunt &,Aram fugeret quòd viderunt Hammon filii Et
14 וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי אֲבִישַׁי
, Hammon filiis *desuper* Joab est reversúsque : civitatem sunt ingressi &
וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן
, Israel *facies ad* esset cæsus quòd Aram vidit Et .Jerusalaim venit &
15 וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
, Aram eduxit & ,Hadarheser misit Et .pariter sunt congregati &
16 וַיֵּאָסְפוּ יָחַד׃ וַיִּשְׁלַח הֲדַרְעֶזֶר וַיֹּצֵא אֶת־אֲרָם
exercitus princeps Sobach & : *Chelam* venerunt & ,*fluminis transitu à* qui
אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָא
omnem collegit & ,David est nunciatum Et .*corũ facies ad* Hadarheser
17 הֲדַרְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם׃ וַיֻּגַּד לְדָוִד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־
se ordinaverunt & : *Chelam* ad *venit* & , Jarden transivitque ,Israelem
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֵלָאמָה וַיַּעַרְכוּ
Aram fugit Et .eo cum pugnaverunt & , David occursum in Aram
18 אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ וַיָּנָס אֲרָם
, currus septingentos Aram de David interfecit & ,Israel *faciebus* à
מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שְׁבַע מֵאוֹת רֶכֶב
ej° exercitus principem Sobach & : equitum millia quadraginta &
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף פָּרָשִׁים וְאֵת שׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָאוֹ
servi reges omnes viderunt Et .ibi est mortuus & ,percussit
19 הִכָּה וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּרְאוּ כָל־הַמְּלָכִים עַבְדֵי
cum fecerunt pacem & , Israel *facies ad* essent cæsi quòd Hadarheser
הֲדַרְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת־
ultrà servandum ad *Aram* timueruntque ; eis servierunt & ,Israel
יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת־
.Hammon filios
בְּנֵי עַמּוֹן׃

CAP. XI. יא

David misit & ,reges *egredi tempus ad* ,anni reversione in fuit Et
1 וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָאכִים וַיִּשְׁלַח דָּוִד
corruperunt & , Israel omnem & ,eo cum suos servos & , Joab
אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִתוּ
manens David & : Rabbah *super coarctaverunt* & , Hammon filios
אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה וְדָוִד יֹשֵׁב
David surrexit & ,*vesperæ tempus ad* fuit Et .Jerusalaim in
2 בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד
vidit & ,*regis* domus tectum super deambulabat & , suo *cubili desuper*
מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא
.valde aspectu *bona* mulier & : tecto *desuper* se lavantem mulierem
אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד׃
Bath- *ista* Nonne : dixit &:*mulierem ad* requisivit &,David Misitque
3 וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא־זֹאת בַּת־
David misit Et ? Chittæi Urijah uxor ,Eliam filia Sebah
4 שֶׁבַע בַּת־אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד
ipsa & ,ea cum *cubuit* & ,eum ad est ingressa & : eam *cepit &* ,*legatos*
מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא
concepit Et .suam domum in est reversa & ,sua immunditia ab se *sanctificans*
5 מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ׃ וַתַּהַר
misit Et .*ego* Prægnans : dixit & ,Davidi *indicavit* & ,misit & ,mulier
6 הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֵּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי׃ וַיִּשְׁלַח
misit & : Chittæum Urijah me ad Mitte : Joab ad David
דָּוִד אֶל־יוֹאָב שְׁלַח אֵלַי אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח
: eum ad Urijah venit Et .David ad Urijah Joab
7 יוֹאָב אֶת־אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו
pacem ad & ,populi *pacem ad* & ,Joab *pacem ad* David interrogavit &
וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם
.belli
הַמִּלְחָמָה׃

Versio VULG. LAT.

14 Filii autem Ammon videntes quia fugissent Syri, fugerunt & ipsi à facie Abisai, & ingressi sunt civitatem : reversúsque est Joab à filiis Ammon, & venit Jerusalem. 15 Videntes igitur Syri quoniam corruissent coram Israel, congregati sunt pariter. 16 Misítque Adarezer, & eduxit Syros qui erãt trans fluviũ, et adduxit eorũ exercitũ : Sobach autẽ, magister militiæ Adarezer, erat 17 princeps eorũ. Quod cũ nuntiatum esset David, contraxit omnem Israelem, & transivit Jordanẽ, venítq; in Helam : & direxerũt aciẽ Syri ex adverso David, & pugnaverunt con- 18 tra eum. Fugerúntque Syri à facie Israel, & occîdit David de Syris septingentos currus, & quadraginta millia equitũ : & Sobach principem militiæ percussit : qui statim mortuus 19 est. Videntes autem universi reges, qui erant in præsidio Adarezer, se victos esse ab Israel, expaverunt & fugerunt quinquaginta & octo millia corã Israel. Et fecerunt pacẽ cum Israel : & servierunt eis, timuerúntque Syri auxilium præbere ultrà filiis Ammon.

CAP. XI.

1 FActum est autem, vertente anno, eo tempore quo solent reges ad bella procedere, misit David Joab, & servos suos cũ eo, & universum Israel, & vastaverunt filios Ammon, & obsederũt Rabba : David autẽ 2 remansit in Jerusalem. Dum hæc agerentur, accidit ut surgeret David de strato suo post meridiem, & deambularet in solario domûs regiæ : vidítq; mulierem se lavantem, ex adverso super solariũ suũ : erat autem mulier pulchra valdé. 3 Misit ergò rex, & requisivit quæ esset mulier. Nuntiatúmque est ei, quòd ipsa esset Bethsabee filia Eliam, uxor 4 Uriæ Hethæi. Missis itaq; David nuntiis, tulit eam : quæ cùm ingressa esset ad illum, dormivit cum ea : statímque sanctificata est ab immunditia 5 sua : Et reversa est in domum suam concepto fœtu. Miténsq; nuntiavit David, & ait; 6 Concepi. Misit autem David ad Joab, dicens; Mitte ad me Uriam Hethæum. Misítq; Joab 7 Uriam ad David. Et venit Urias ad David. Quæsivítque David quã rectè ageret Joab, & populus, & quomodò administraretur bellum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

14 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν (†) εἶδαν ὅτι ἔφυγε Συρία, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου (τ) Ἀβεσσὰ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ (υ) παρεγένετο 15 εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶδε Συρία ὅτι ἔπταισεν ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ συνήχθησαν ἐπὶ 16 τὸ αὐτό. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀδρααζὰρ, καὶ συνήγαγε τὴν (φ) Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ (χ) ποταμοῦ Χαλαμὰκ, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰλάμ· καὶ (ψ) Σωβὰκ ἄρχων τῆς δυ- 17 νάμεως Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγένετο εἰς Αἰλάμ. καὶ παρετάξατο Συρία (ω) ἀπέναντι Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησαν μετ' 18 αὐτοῦ. Καὶ ἔφυγε Συρία ἀπὸ (α) προσώπου Ἰσραήλ. καὶ ἀνεῖλε Δαυὶδ ἐκ τῆς Συρίας ἑπτακόσια ἅρματα, καὶ (β) τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων, καὶ τὸν Σωβὰκ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξε, καὶ ἀπέ- 19 θανεν ἐκεῖ. Καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι Ἀδρααζὰρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ ηὐτομόλησαν μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. καὶ ἐφοβήθη Συρία τοῦ σῶσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.

MS. A. (†) εἶδον (τ) Ἀβισαὶ, καὶ εἰσῆλθαν (υ) παρεγένοντο (φ) Συρίαν ἐκ (χ) ποταμοῦ, καὶ παρεγένοντο Αἰλάμ. (ψ) Σαβὰχ (ω) κατέναντι (α) προσώπου Δαυίδ. καὶ (β) τεσσεράκοντα

ΚΕΦ. ιαʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο, ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξοδίας τῶν βασιλέων, καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ τὸν Ἰωὰβ, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειραν τοὺς υἱοὺς Ἀμμών· καὶ (α) διεκάθισαν ἐπὶ Ῥαββάθ. καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν 2 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶδε γυναῖκα (β) λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα. 3 Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ ἐζήτησε τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ αὕτη (γ) Βηρσαβεὲ θυγάτηρ Ἐλιὰβ (δ) γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου; 4 Καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλους, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς· καὶ αὕτη ἁγιαζομένη ἀπὸ ἀκα- 5 θαρσίας αὐτῆς, Καὶ (ε) ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή· καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶ- 6 πεν, Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, λέγων, Ἀπόστειλον πρός με τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. καὶ ἀπέστειλεν 7 Ἰωὰβ τὸν Οὐρίαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ παραγίνεται (ζ) Οὐρίας καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπηρώτησεν Δαυὶδ εἰς εἰρήνην Ἰωὰβ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου.

MS. A. (α ἐκάθισαν (β) λουμένην (γ) Βηθσαβεὲ ἡ θυγάτηρ (δ) ἡ γυνὴ (ε) ἀπέστρεψεν αὐτὴν εἰς (ζ) Οὐρίας πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπηρώτησεν

Cum Translatione LATINA.

Et filii Ammon viderunt quia fugit Syria : & fugerunt à facie Abessa, & intrârunt in civitatem. Et revertit Joab à filiis Ammon, & advenit in Hierusalem. Et vidit Syria, quia cecidit ante Israel : & congregati sunt in idipsum. Et misit Adraazar, & congregavit Syriam, quæ de trans flumine (o) Chalamac : & adveniunt in Ælam : & Sobac princeps virtutis Adraazar ante eos. Et nuntiatum est David, & congregavit universum Israel, & transivit Jordanem, & advenit in Ælam. Et aciem struxit Syria ex adverso David, & pugnaverunt cum eo. Et fugit Syria à facie Israel. Et substulit David de Syria septingentos currus, & quadraginta millia equitum : & Sobac principem virtutis ejus percussit, & mortuus est ibi. Et viderunt omnes reges servi Adraazar, quia ceciderunt ante Israel, (p) & confugerunt ad Israel, & servierunt eis. Et timuit Syria salvare ultrà filios Ammon.

CAP. XI.

ET *factum est, revertente anno ad tempus egressionis regum, & misit David Joab, & pueros suos cum eo, & omnem Israel : & disperdiderunt filios Ammon, & obsederunt super Rabbath. Et David sedit in Hierusalem. Et factum est ad vesperam, & surrexit David de cubili suo : & ambulabat super solarium domûs regis. Et vidit mulierem lavantem se de solario : & mulier pulchra specie valdé. Et misit David, & quæsivit mulierem, & (a) dixit; Nónne hæc Bersabee filia Eliab, uxor Uriæ Chettæi? Et misit David nuntios, & sumpsit eam, & intravit ad eam, & dormivit cum ea. Et hæc sanctificata ab immunditia sua, Et revertit in domum suam. Et in (b) utero cepit mulier. Et mittens annuntiavit David, & dixit; Ego quidem in ventre habeo. Et misit David ad Joab, dicens; Mitte ad me Uriam Chettæum. Et misit Joab Uriam ad David. Et advenit Urias, & intravit ad eum. Et interrogavit David (c) ad pacem Joab, & ad pacem populi, & ad pacem belli.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 ובני עמון חזו ארי אפכו אנש ארם וערקו מן קדם אבישי ואתו לקרתא ותב יואב מלות
15 בני עמון ואתא לירושלם׃ וחזו אנש ארם ארי אתברו קדם ישראל ואתכנישו כחדא׃
16 ושלח הדרעזר ואפיק ית אנש ארם דמעבר פרת ואתו לחילם ושובך רב חילא דהדרעזר
17 קדמיהון׃ ואתחוא לדוד וכנש ית כל ישראל ועבר ית ירדנא ואתו לחילם וסדרו אנש
18 ארם לקדמות דוד ואגיחו קרבא עמיה׃ ואפכו אנש ארם מן קדם ישראל וקטל דוד
מארם שבע מאה רתיכין וארבעין אלפין פרשין וית שובך רב חיליה מחו ומית תמן׃
19 וחזו כל מלכיא עבדי הדרעזר ארי אתברו קדם ישראל ואשלימו עם ישראל ופלחונון
ודחילו אנש ארם למפרק עוד ית בני עמון׃

יא

1 והוה לזמן סופא דשתא לעדן מפק מלכיא ושלח דוד ית יואב וית עבדוהי עמיה וית
2 כל ישראל וחבילו ית בני עמון וצרו על רבה ודוד יתיב בירושלם׃ והוה לעדן רמשא
וקם דוד מעל שוויה והליך על אגר בית מלכא וחזא אתתא משתטפא על אגרא ואתתא
3 שפירת חזו לחדא׃ ושלח דוד ושאל לאתתא ואמר הלא דא בת שבע בת אליעם אתת
4 אוריה חתאה׃ ושלח דוד אזגדין ודברהא ואתת לותיה ושכיב עמה והיא מתדכיא
5 מסובתה ותבת לביתה׃ ועדיאת אתתא ושלחת וחויאת לדוד ואמרת מעדיא אנא׃
6 ושלח דוד לות יואב שדר לי ית אוריה חתאה ושדר יואב ית אוריה חתאה לות דוד׃
7 ואתא אוריה לותיה ושאל ליה דוד לשלם יואב ולשלם עמא ולשלם עבדי קרבא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et filii Ghamon viderunt quòd verterunt terga homines Aram, et fugerunt ab ante Abissai, et venerunt ad civitatem, et rediit Joab à filiis Ghamon, et venit in Jerusalem. Et *viderunt viri* Aram quòd fracti essent ante Israel, et congregati sunt pariter. Et misit Hadarghezer et eduxit viros Aram qui erant trans Perath, et venerunt ad Hheilam; et Sobach princeps exercitus Hadarghezer erat ante illos. Et indicatum est David, et congregavit omnem Israel, et transivit Jardena, et venerunt ad Hheilam, et ordinaverunt se homines Aram in occursum David, et inierunt bellum cum illo. Et verterunt terga homines Aram ab ante Israel, et occidit David ex Aram septingentos currus et quadraginta millia equitum, et Sobach principem exercitus *percusserunt*, et mortuus est ibi. Et viderunt omnes reges servi Hadarghezer quòd fracti essent ante Israel, et pacem fecerunt cum Israel, et servierunt illis, et metuerunt homines Aram liberare amplius filios Ghamon.

CAP. XI.

ET fuit in tempore finis anni, in tempore cùm exirent reges, et misit David Joab et servos suos cum illo, et omnem Israel, et vastarunt filios Ghamon, et obsederunt Rabah, et David sedebat in Jerusalem. Et fuit in tempore vesperæ, et surrexit David desuper lecto suo, et ivit super tectum domus regis : et vidit mulierem lavantem se super tecto : et mulier erat pulchra visu valde. Et misit David et rogavit de muliere : et dixit [*quidam*,] Nonne hæc Bathsebagh filia Eligham uxor Uriah Hhithæi? Et misit David nuncios, et tulit illam; et venit ad eam, et cubuit cum ea : et ipsa purgata ab immunditia sua, et rediit ad domum suam. Et concepit mulier, et misit, & indicavit David, et dixit : Prægnans sum. Et misit David ad Joab, Mitte mihi Uriah Hhithæum : & misit Joab Uriah Hhithæum ad David. Et venit Uriah ad eum, et rogavit *eum* David de pace Joab, et de pace populi & de pace gerentium bellum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܒܢܝ̈ ܥܡܘܢ. ܚܙܘ ܕܥܪܩܘ ܐܕܘܡ. ܘܥܪܩܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܝܫܝ. ܘܥܠܘ
ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܥܡܘܢ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܚܙܘ ܐܕܘܡ ܕܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ
15 ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܐܟܚܕܐ. * ܘܫܕܪ ܗܕܪܥܙܪ. ܘܐܦܩ ܠܐܕܘܡ ܕܡܢ ܥܒܪܐ ܕܢܗܪܐ.
16 ܘܐܬܘ ܠܚܝܠܡ. ܘܫܘܒܟ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܗܕܪܥܙܪ. ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܟܢܫ ܠܟܠܗ
17 ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܪܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܘ ܠܚܝܠܡ. ܘܣܕܪܘ ܐܕܘܡ ܠܘܩܒܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܕܘܝܕ
ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܕܘܡ. * ܘܥܪܩܘ ܐܕܘܡ ܡܢ ܩܕܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܕܘܡ ܫܒܥܡܐܐ
18 ܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܐ. ܘܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܠܫܘܒܟ ܪܒ ܚܝܠܐ. ܡܚܝܘܗܝ.
ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܘܚܙܘ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܗܕܪܥܙܪ ܕܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ.
19 ܘܐܫܬܠܡܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܠܚܘ ܐܢܘܢ. ܘܕܚܠܘ ܐܕܘܡ ܠܡܥܕܪܘ ܬܘܒ ܠܒܢܝ̈ ܥܡܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

1 * ܘܗܘܐ ܠܫܘܠܡܗ ܕܫܢܬܐ. ܒܙܒܢܐ ܕܢܦܩܝܢ ܡܠܟܐ ܠܩܪܒܐ. ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ
ܘܠܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ. ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܪܒܬ. ܘܕܘܝܕ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܐܘܪܫܠܡ.
2 * ܘܠܥܕܢ ܪܡܫܐ. ܩܡ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܫܟܒܗ. ܘܡܗܠܟ ܗܘܐ ܥܠ ܐܓܪܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܗ.
3 ܘܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܕܣܚܝܐ. ܘܐܢܬܬܐ ܛܒ ܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܒܚܙܘܗ̇. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܘܫܐܠ ܥܠ
4 ܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪܘ. ܗܕܐ ܗܝ ܒܬܫܒܥ ܒܪܬ ܐܠܝܥܡ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ
ܐܝܙܓܕܐ ܘܕܒܪܗ̇. ܘܥܠܬ ܠܘܬܗ. ܘܫܟܒ ܥܡܗ̇. ܟܕ ܡܕܟܝܐ ܡܢ ܛܡܐܬܗ̇. ܘܗܦܟܬ ܗܘܬ
5 ܠܒܝܬܗ̇. * ܘܒܛܢܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܫܕܪܬ ܚܘܝܬ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܒܛܢܬ ܐܢܐ.
6 * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܕܪ ܠܘܬܝ ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. ܘܫܕܪܗ ܝܘܐܒ
7 ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ ܐܘܪܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܫܐܠܗ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܝܐ ܥܠ ܝܘܐܒ ܘܥܠ
ܥܡܐ. ܘܥܠ ܩܪܒܐ.

* Ammonitæ verò videntes Edomæos terga 14
dediſſe, fugerunt ipſi quoque à conſpectu
Abiſai, & ingreſſi ſunt civitatem. Joab au-
tem reverſus ab Ammonitis, ingreſſus eſt
Jeruſalem. Sed videntes Edomæi ſe profli- 15
gatos ante filios Iſrael, denuò ſe ſimul colle-
gerunt: Et mittens Hadarezer, eduxit E- 16
domæos qui erant ab altera fluvii ripa, & ve-
nerunt ad Hilam, Sobacho Hadarezeris mili-
tiæ duce eos præcedente. Hoc Davidi re- 17
nuntiato, collegit omnes Iſraelitas, trajectóq;
Jordane venerunt in Hilam. Cúmque inſtru-
xiſſent ſe Edomæi adversùs Iſraelem, & Da-
vid cum Edomæis manum conſeruiſſet; Fu- 18
gerunt à conſpectu Iſraelis, peremitq; David
ex Edomæis ſeptingentos curr⁹, quatuor mil-
lia equitum, & populũ multum: ipſum quoq;
Sobachũ militiæ ducẽ percuſſerunt, & mor-
tuus eſt illic. Videntes autẽ cuncti ſervi Ha- 19
darezeris quòd confracti fuiſſent coram Iſra-
elitis, pacem inierunt cum Iſraelitis, & ſer-
vierunt eis: veritíque ſunt Edomæi opem in-
poſterum ferre Ammonitis.

CAP. XI.

* ANno verò declinante, ſub id tempus quo 1
prodeunt reges ad bellum, miſit David Joa-
bum, & ſervos ſuos cum eo, totúmque Iſrae-
lem, & caſtra poſuerũt adversùs Rabath; Da-
vid autem manſit in Jeruſalem. Sub tempus 2
verò veſpertinũ ſurrexit David è cubili ſuo,
deambulánſque ſuper tectum domûs ſuæ re-
giæ, vidit mulierem quandam ſeſe lavantem,
quæ quidem mulier pulchri admodùm erat
aſpectûs. Cúmq; miſiſſet David ſciſcitatum 3
de eadem muliere, dixiſſéntq; eam eſſe Bath-
ſebaa filiam Ahineem, uxorem Uriæ Hethæi;
Miſit David nuntium adduxítque eam: quæ 4
cùm ingreſſa eſſet ad eum, concubuit cum ea
poſtquam à ſuo ſe menſtruo lavâſſet; tum do-
mum ſuam reverſa, Concepit mulier: & mit- 5
tens indicavit Davidi, dixítque ad eum, Gra-
vida ſum. Quapropter mittens David ad Jo- 6
abum mandavit illi, Mitte ad me Uriam He-
thæum. Miſítque Joab Uriam Hethæum ad
Davidem. Cúmque veniſſet Uria ad Davi- 7
dem, interrogavit David Uriam de Joabo, de
populo, & de bello:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * وبنو عمون لما راوا ان قد انهزم ادوم * انهزموا هم ايضا من قدام ابيساء ودخلوا القرية * ورجع
15 يواب من محاربة بني عمون * ودخل اورشليم * فلما راي الادوميون ان بني اسرايل قد ظفروا
16 بهم * اجتمعوا جميعا * وارسل هدارعزار واخرج الادوميين الذين من جانب الفرات الشرقي *
17 واجتمعوا الي حيلم الي شوبخ صاحب حربة هدارعزار * لانه كان في اول القوم * واخبروا داود بذلك *
فجمع جميع بني اسرايل * وجازوا الاردن * وجاووا الي حيلم * واصطف آل ادوم لمحاربة بني اسرايل *
18 وحارب داود آل ادوم * وهرب الادوميون من بين يدي آل اسرايل * وقتل داود من آل ادوم
الذين كانوا علي الحمالات الفا وسبعماية حمالة * علي كل حمالة اربعة رجال * واربعة الف فارس *
19 وقتل من الرجال شعبا كثيرا * وقتل شوبخ صاحب حربة هدارعزار * ومات هناك ايضا * فلما راي
جميع عبيد هدارعزار ان بني اسرايل قد ظفروا بهم * خضعوا لبني اسرايل وتعبدوا لهم * وفرق
الادوميون ان يعينوا بني عمون ايضا *

* الفصل الحادي عشر *

1 * فلما كان تمام السنة في الوقت الذي يمكنهم الحرب * ارسل داود يواب وعبيده * ومعهم جميع
2 بني اسرايل * فنزلوا حول ربث * فاما داود فبقي في اورشليم * فلما كان قرب المساء قام داود من
فوق مجلسه * وصعد فوق البيت يمشي فوق قصره * فبصر بامراة تستحم فوق بيتها * وكانت المراة
3 جميلة جدا * فارسل داود وسال عن المراة * فقالوا له * هذه بتشبع ابنة اخينعام امراة اوريا
4 الحاثاني * فارسل اليها داود رسلا وحولها اليه * فلما دخلت عليه وطهرت من طمثها دخل عليها *
5 ثم خرجت ورجعت الي بيتها * فحبلت المراة * وارسلت الي داود اخبرته وقالت * اني قد حبلت
6 * فارسل داود الي يواب رسلا وقال * ارسل الي اوريا الحاثاني فارسله يواب * فجاء اوريا الي داود * فسال 7
داود اوريا عن الشعب * وعن يواب ومحاربته *

* *Et Ammonitæ cùm vidiſſent fugiſſe jam* 14
Edomæum, fugerunt ipſi quoque à con-
ſpectu Abiſai, ingreſſique ſunt civitatem:
& reverſus Joab ab oppugnatione fili-
rum Ammon, recepit ſe in Jeruſalem. Cùm 15
autem vidiſſent Edomæi ſe ſuperatos ab
Iſraelitis, ſimul convenerunt. Et mittens 16
Hadarezer eduxit Edomæos qui erant ad
oram Euphratis Orientalem, congregatique
ſunt in Hilam apud Sobachum portitorem
lanceæ Hadarezeris, eò quòd eſſet anteſi-
gnanus populi. Quod cùm Davidi retu- 17
liſſent, collegit omnes Iſraelitas, trajecto-
que Jordane venerunt in Hilam: ubi cùm
inſtruxiſſent ſe Edomæi ad oppugnandos
Iſraelitas, & David Edomæum bello ad-
ortus eſſet; Fugerunt Edomæi à con- 18
ſpectu Iſraelitarum, occiditque David ex
Edomæis qui erant ſuper vehicula, mille
ſexcenta vehicula (ſingulis autem vehicu-
lis quatuor inſidebant viri) & quatuor
millia equitum, & è peditibus occîdit
turbam plurimam; occîdit etiam Soba-
chum ſariſſophorum Hadarezeris, qui
etiam mortuus eſt ibi. Cùm itaque vi- 19
diſſent omnes ſervi Hadarezeris ſupe-
ratos ſe eſſe ab Iſraelitis, ſubjecerunt
ſe Iſraelitis & ſervierunt eis: Edomæi
verò metuerunt ampliùs auxiliari Am-
monitis.

CAP. XI.

* *Sub anni finem, quo tempore belligerari* 1
poteſt, miſit David Joabum et ſervos ſu-
os, & unà cũ eis univerſos Iſraelitas, qui
caſtrametati ſunt circum Rabbath: David
autem manſit in Jeruſalem. Cúmq; eſſet 2
circa tempus veſpertinum, ſurgens David
è ſedili ſuo conſcendit ſuperiora domûs
ut deambularet ſuper palatium ſuum, vi-
ditque mulierem quandam ſe lavantem
ſuper domum ſuam: ea verò mulier erat
valdè formoſa. Miſit ergò David, & 3
ſciſcitatus eſt de muliere, dictumq; fuit
ad eum, Hæc eſt Bethſabaa filia Achino-
am, uxor Uriæ Gethæi. Quapropter 4
miſſis David nuntiis, divertit illam ad
ſe: cùmque ingreſſa eſſet ad eum, et mun-
data eſſet à pollutione ſua, ingreſſus eſt ad
eam: tum egreſſa & reverſa eſt domum
ſuam. Concepit autem mulier, & mittens 5
nuntiavit Davidi, & ait, Jam equi-
dem concepi. Tunc miſſis David le- 6
gatis ad Joabũ dixit, Mitte ad me Uriam
Gethæũ: miſitq; eum Joab. Et cùm adi- 7
iſſet Uria Davidem, interrogavit Uriam
David de populo, de Joabo, ejuſq; pugnâ.

: tuos pedes lava & ,tuã domũ in Descende : Urijah ad David Dixitque
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ
.regis *ferculum* eũ post est egressũ & : regis domo è Urijah est egressus &
וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ׃
; sui domini servis omnibꝰ cum regis domus ostium ad Urijah *jacuit* Et
9 וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־עַבְדֵי אֲדֹנָיו
Non : dicendo ,David *indicaverunt* Et .suam domum in descendit non &
10 וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ׃ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־
Nonne : Urijah ad David dixitque : suam domum in Urijah descendit
יָרַד אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה הֲלוֹא
Dixitque ? tuam domum in descendisti non quare ? *veniens* tu via de
11 מִדֶּרֶךְ אַתָּה בָא מַדּוּעַ לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר
,*operimentis in manentes* Jehudah & , Israel & , Arca : David ad Urijah
אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת
,*castrametantes* agri *facies super* mei domini servi & , Joab meus dominꝰ &
וַאדֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים
cubandũ ad & ,bibendum ad & ,comedendum ad ,meã domũ in ingrediar ego &
וַאֲנִי אָבוֹא אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב
.hoc *verbum* faciam *si* ,tuæ animæ *vita & ,tua vita*? mea uxore cum
עִם־אִשְׁתִּי חַיֶּךָ וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃
: te dimittam cras & ,hodie etiam *hoc in* Mane : Urijah ad David Dixitq;
12 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם־הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ
Vocavit Et .*crastino à* & , illa die in Jerusalaim in Urijah mansit &
13 וַיֵּשֶׁב אוּרִיָּה בִירוּשָׁלַםִ בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת׃ וַיִּקְרָא־
est egressus & : eũ inebriavit & ,*bibit & ,ejꝰ facies ad comedit* & ,David eum
לוֹ דָוִד וַיֹּאכַל לְפָנָיו וַיֵּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ וַיֵּצֵא
non suã domũ in & ,sui domini servis cum suo *cubili in jacendum ad ,vespera in*
בָעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם־עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל־בֵּיתוֹ לֹא
misit & , Joab ad *epistolam* David scripsit & ,*matutino in* fuit Et .descendit
14 יָרָד׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב וַיִּשְׁלַח
Urijah *Date* : dicendo ,*epistola* in scripsit Et .Urijah *manu in*
15 בְּיַד אוּרִיָּה׃ וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר הָבוּ אֶת־אוּרִיָּה
,*ejꝰ posterioribus à* revertimini & , fortis prælii *facierum* regione è
אֶל־מוּל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו
,civitatem *ad* Joab *observando in* ,fuit Et .moriatur & ,percutiatur &
16 וְנִכָּה וָמֵת׃ וַיְהִי בִּשְׁמוֹר יוֹאָב אֶל־הָעִיר
.ibi *virtutis* viri quòd cognovit *quem locum ad* Urijah *dedit* &
וַיִּתֵּן אֶת־אוּרִיָּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי־חַיִל שָׁם׃
de *cecidit* & ,Joab cum pugnaverunt & ,civitatis viri sunt egressi Et
17 וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־יוֹאָב וַיִּפֹּל מִן־
.Chittæus Urijah etiam est mortuus & ; David servis de , populo
הָעָם מֵעַבְדֵי דָוִד וַיָּמָת גַּם אוּרִיָּה הַחִתִּי׃
Præcepit Et .prælii *verba* omnia Davidi *indicavit* & ,Joab Misitque
18 19 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב וַיַּגֵּד לְדָוִד אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה׃ וַיְצַו
prælii *verba* omnia *te consummare Secundum* : dicendo , *legato*
אֶת־הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר כְּכַלּוֹתְךָ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה
dixerit & ; regis *fervor* ascenderit si ,erit Et : regem ad loqui
20 לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְהָיָה אִם־תַּעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאָמַר
sciebatis nonne ? *præliandum ad* ,civitatem ad accessistis Quare : tibi
לְךָ מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת
filium Abimelech percussit Quis ? muro *desuper projicerent* quod
21 אֲשֶׁר־יֹרוּ מֵעַל הַחוֹמָה׃ מִי־הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־
desuper catilli fragmen eum super projecit mulier nonne ? Jerubbeseth
יְרֻבֶּשֶׁת הֲלוֹא־אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל
: dices & ? murum ad accessistis quid ad ? Tebes in est mortuꝰ & ,muro
הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ לָמָּה נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ
,venit & , *legatus* abiit Et .est mortuꝰ Chittæus Urijah tuꝰ servꝰ Etiam
22 גַּם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֵּלֶךְ הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא
.Joab eum miserat quibus omnia Davidi *indicavit* &
וַיַּגֵּד לְדָוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יוֹאָב׃

Versio VUL.LAT.

8 Et dixit David ad Uriam, Vade
in domum tuam, & lava pedes
tuos. Et egressus est Urias de
domo regis, secutúsque est eum
9 cibus regius. Dormivit autem
Urias ante portam domꝰ regiæ
cum aliis servis domini sui, &
non descendit ad domum suã.
10 Nuntiatúmque est David, di-
centibus, Non ivit Urias in do-
mum suam. Et ait David ad U-
riam, Numquid non de via
venisti? quarè non descendisti
11 in domum tuam? Et ait Urias
ad David; Arca Dei & Israel
& Juda habitant in papilioni-
bus, & dominus meus Joab, &
servi domini mei super faciem
terræ manent: & ego ingre-
diar domum meam, ut come-
dam & bibam, & dormiam
cum uxore mea? per salutem
tuam, & per saluté animæ tuæ,
12 non faciam rem hanc. Ait er-
gò David ad Uriam; Mane hîc
etiam hodiè, & cras dimittam
te. Mansit Urias in Jerusalem
13 in die illa & altera: Et voca-
vit eum David ut comederet
coram se & biberet, & inebri-
avit eum: qui egressus vespe-
rè, dormivit in strato suo cum
servis domini sui, & in domum
14 suam non descendit. Factum
est ergò mane, et scripsit David
epistolam ad Joab: misítque
15 per manum Uriæ, Scribens in
epistola; Ponite Uriam ex ad-
verso belli, ubi fortissimum est
prælium: & derelinquite eum,
16 ut percussus intereat. Igitur
cùm Joab obsideret urbem,
posuit Uriam in loco ubi scie-
17 bat viros esse fortissimos. E-
gressíque viri de civitate, bel-
labant adversùm Joab, & ce-
ciderunt de populo servorum
David, & mortuus est etiam U-
18 rias Hethæus. Misit itaque Jo-
ab, & nuntiavit David omnia
19 verba prælii: Præcepitq; nun-
tio, dicens; Cùm compleveris
universos sermones belli ad re-
20 gem, Si eum videris indigna-
ri, & dixerit; Quarè accessistis
ad murum, ut præliaremini? an
ignorabatis quòd multa desup
21 ex muro tela mittantur? Quis
percussit Abimelech filium Je-
robaal? nónne mulier misit su-
per eum fragmen molæ de mu-
ro, & interfecit eum in The-
bes? quarè juxta murum ac-
cessistis? dices; Etiam servus
tuus Urias Hethæus occubuit.
22 Abiit ergò nuntius, & venit,
& narravit David omnia quæ
ei præceperat Joab.

Vers. GRÆC. LXX. Interp.

8 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ, Κατάβηθι εἰς τὸν
οἶκόν σου, καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου. καὶ ἐξῆλ-
θεν Οὐρίας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξῆλ-
9 θεν ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐκοι-
μήθη Οὐρίας παρὰ τῇ (η) θύρᾳ τοῦ βασιλέως
μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐ κατέβη εἰς
10 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέ-
γοντες, Ὅτι οὐ κατέβη Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Οὐχὶ ἐξ ὁ-
δοῦ σὺ ἔρχῃ; τί ὅτι οὐ (θ) κατέβης εἰς τὸν οἶ-
11 κόν σου; Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυὶδ, (ι)
Ἡ κιβωτὸς, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας κατοικοῦσιν
ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου Ἰωὰβ, καὶ οἱ
δοῦλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ
ἀγροῦ (κ) παρεμβάλλουσι, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι
εἰς τὸν οἶκόν (λ) μου τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ κοι-
μηθῆναι μετὰ τῆς γυναικός μου; (μ) πῶς; ζῇ
12 ἡ ψυχή σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ εἶ-
πε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Κάθισον ἐνταῦθα
καί γε σήμερον, καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε. καὶ
ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
13 ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν
Δαυὶδ, καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπιε, καὶ
ἐμέθυσεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας τοῦ κοι-
μηθῆναι (ν) ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν δούλων
τοῦ κυρίου (ξ) αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατ-
14 έβη. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, καὶ ἔγραψε Δαυὶδ
βιβλίον πρὸς Ἰωὰβ, καὶ ἀπέστειλεν (ο) ἐν χειρὶ
15 Οὐρίου. Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, λέγων, Εἰσ-
άγαγε τὸν Οὐρίαν ἐξεναντίας τοῦ πολέμου τοῦ
κραταιοῦ, καὶ ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ,
16 καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανεῖται. Καὶ ἐγενήθη ἐν
τῷ φυλάσσειν Ἰωὰβ ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἔθηκεν τὸν
Οὐρίαν εἰς τὸν τόπον οὗ ᾔδει ὅτι ἄνδρες δυνά-
17 μεως ἐκεῖ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως,
ἐν ἐπολέμουν μετὰ Ἰωάβ. καὶ ἔπεσον (π) ἐκ τοῦ
λαοῦ ἐκ τῶν δούλων Δαυὶδ, καὶ ἀπέθανε καί γε
18 Οὐρίας ὁ Χετταῖος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ,
καὶ ἀπήγγειλε (ρ) τῷ Δαυὶδ πάντας τοὺς λό-
γους τοῦ (σ) πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα.
19 Καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ, λέγων, Ἐν τῷ
συντελέσαι πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λα-
20 λῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα, Καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῇ
ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, καὶ εἴπῃ σοι, (τ) Τί ὅ-
τι ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν (υ) πολεμῆσαι;
οὐκ ᾔδειτε ὅτι (φ) τοξεύσουσιν ἀπάνωθεν τοῦ
21 τείχους; Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (χ)
Ἱεροβάαλ υἱοῦ Νήρ; οὐχὶ γυνὴ (ψ) ἔρριψε κλά-
σμα μύλου ἐπ᾽ αὐτὸν ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ τείχους,
καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; ἱνατί προσηγά-
γετε πρὸς τὸ τεῖχος; καὶ ἐρεῖς, (ω) Καί γε ὁ
22 δοῦλός σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε. Καὶ
ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα
εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλε
τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰω-
άβ, πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου. καὶ ἐθυμώθη
Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον,
Ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆ-
σαι; οὐκ ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους;
τίς ἐπάταξε τὸν (α) Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱεροβάαλ;
οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ᾽ αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀ-
πὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; ἵ-
νατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος;

cum Transl. LAT.

Et dixit David Uriæ; Descende 8
in domũ tuã, & lava pedes tu-
os. Et exivit Urias è domo regis:
& exivit post eũ (d) demensum
regis. Et dormivit Urias apud o- 9
stiũ regis (e) cum servis domini
sui, & non descendit in domum
suã. Et annuntiaverunt David, 10
dicentes; Quia non descendit U-
rias in domum suã. Et dixit Da-
vid ad Uriam, Nónne ex itinere
tu venis? Quid, quòd non descen-
disti in domum tuã? Et dixit U- 11
rias ad David; Arca, & Israel,
& Judas, habitant in tabernacu-
lis: & dominꝰ meꝰ Joab, & ser-
vi domini mei super faciem agri
castrametantur: & ego intrabo in
domum meã ad manducandum,
& bibendum, & dormiendum cũ
uxore mea? (f) Quomodò? Vivit
anima tua, si faciã verbũ hoc. Et 12
dixit David ad Uriam; Sede hîc
etiam hodiè, & cras dimittam
te. Et sedit Urias in Hierusalem
in die illa, & crastina. Et voca- 13
vit eum David: & manducavit
corã eo, & bibit; (g) & inebria-
vit eũ. Et egressus est vesperè ad
dormiendum super cubile suum
cum servis domini sui, & in do-
mum suã non descendit. Et factũ 14
est mane, & scripsit David libel-
lum ad Joab, & misit in manu
Uriæ. Et scripsit in libello, dicens; 15
Induc Uriam ex adverso prælii
validi: & revertemini à tergo e-
jus, & percutietur, & morietur.
Et factum est in (h) observando 16
Joab super civitatem, & posuit
Uriam in locum, ubi sciebat quia
viri virtutis illîc. Et exierũt viri 17
civitatis, et pugnabãt cũ Joab. Et
ceciderũt de populo, de servis Da-
vid: et mortuꝰ est etiã Urias Chet-
tæus. Et misit Joab, & annunti- 18
avit David omnia verba prælii
(i) ad loquendum ad regem. Et 19
mandavit nuntio dicens, In con-
summando omnia verba prælii
loqui ad regem, Et erit si a- 20
scenderit furor regis, & dixerit
tibi; Quid, quòd appropinquâstis
ad civitatẽ pugnare? Nónne scie-
batis, quia sagittabũt desuper mu-
ro? Quis percussit Abimelech filiũ 21
Jerobaal (k) filii Ner? Nónne mu-
lier projecit fragmentum molæ su-
per eum desuper muro, & mortu-
us est in (l) Thamasi? Ut quid ac-
cessistis ad murum? Et dices, Etiã
servus tuꝰ Urias Chettæus mor-
tuus est. Et ivit nuntius Joab ad 22
regẽ in Hierusalem, et advenit et
annuntiavit David omnia quæ-
cunq; annuntiârat ei Joab, (m) o-
mnia verba prælii. Et indignatus
est David in Joab, & dixit ad
nuntiũ, Ut quid accessistis ad ci-
vitatem præliando? Nónne scie-
batis quia percutiemini è muro?
Quis percussit Abimelech filium
Jerobaal? Nónne mulier projecit
super eũ fragmentũ molæ è mu-
ro, & mortuꝰ est in Thamasi? Ut
quid accessistis ad murum?

MS. A. (η θύρᾳ οἴκου τοῦ βασιλέως (θ) καταβῇς (ι) Εἰ ἡ κιβωτὸς, (κ) παρεμβαλοῦσιν, κἀγὼ (λ) μου φαγεῖν, (μ) καὶ πῶς; (ν) καὶ ἐπὶ τῆς (ξ) αὐτοῦ, (ο) Δαυὶδ ἐν (π) ἀπὸ τοῦ (ρ) τῷ βασιλεῖ πάντας (σ) πολέμου. Καὶ ἐνετείλατο (τ) Τί * ἐργάσατε πρὸς (υ) τὸν πολεμῆσαι; (φ) τοξεύουσιν (χ) * Ἱεροβοὰμ (ψ) ἔρριψεν ἐπ᾽ αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπάνωθεν (ω) Καί γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ (α) Ἀβιμέλεκ υἱὸν * Ἱεροβοάμ;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ואמר דוד לאוריה חות לביתך ושטוף רגלך ונפק אוריה מבית מלכא ונפקת בתרוהי
9 סעודתא דמלכא: ושכב אוריה בתרע בית מלכא עם כל עבדי רבוניה ולא נחת לביתיה:
10 וחויאו לדוד למימר לא נחת אוריה לביתיה ואמר דוד לאוריה הלא מאורחא את אתי
11 מא דין לא נחתתא לביתך: ואמר אוריה לדוד ארונא וישראל ויהודה יתבין במטליא
ורבוני יואב ועבדי רבוני על אפי ברא שרן ואנא איעול לביתי למיכל ולמשתי ולמשכב
12 עם אתתי חיך וחיי נפשך אם אעביד ית פתגמא הדין: ואמר דוד לאוריה תיב הכא אף
13 יומא דין ומחר אשלחנך ויתב אוריה בירושלם ביומא ההוא וביומא דבתרוהי: וקרא
ליה דוד ואכל קדמוהי ושתי ורויה ונפק ברמשא למשכב בשוויה עם עבדי רבוניה
14 15 ולביתיה לא נחת: והוה בצפרא וכתב דוד אגרתא לות יואב ושדר ביד אוריה: וכתב
באגרתא למימר הבו ית אוריה לקביל אפי קרבא תקיפא ותתובון מבתרוהי ויתמחי
16 וימות: והוה כד צר יואב על קרתא ויהב ית אוריה לאתרא דידע ארי גברין גברין תמן:
17 ונפקו אנשי קרתא ואגיחו קרבא עם יואב ואתקטל מעמא מעבדי דוד ומית אף אוריה
18 19 חתאה: ושלח יואב וחוי לדוד ית כל עסקי קרבא: ופקיד ית אזגדא למימר כשיצותך
20 ית כל עסקי קרבא למללא עם מלכא: ויהי אם ידלק רוגזא דמלכא ויימר לך מא דין
21 אתקרבתון לקרתא לאגחא הלא ידעתון ית דירמון עליכון מן שורא: מן קטל ית
אבימלך בר ירבשת הלא אתתא רמת עלוהי פלגות רכב רחיא מן שורא ומית בתבץ
22 למא אתקרבתון לשורא ותימר אף עבדך אוריה חתאה מית: ואזל אזגדא ואתא וחוי
לדוד ית כל דשלחיה יואב:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit David ad Uriah, Descende ad domum tuam, et lava pedes tuos: & 8
exivit Uriah de domo regis, et exivit post eum cibus regis. Et cubuit Uriah 9
in porta domus regis cum omnibus servis domini sui, et non descendit in
domum suam. Et indicarunt David, dicendo: Non descendit Uriah in do- 10
mum suam: et dixit David ad Uriah; Nónne de via tu venis? et ut quid hoc
non descendisti in domum tuam? Et dixit Uriah ad David, Arca Dñi et Is- 11
rael, et Jehudah sedent in umbraculis, et dominus meus Joab, et servi domi-
ni mei super facies agri manent, et ego intrabo domum meam ad come-
dendum et ad bibendum, et ad cubandũ cum uxore mea? Per vitam tuam
et per vitã animæ tuæ, si fecero verbum hoc. Et dixit David ad Uriah, Sede 12
hic *etiam* hodie, et cras mittã te. Et sedit Uriah in Jerusalem in die illo, &
in die sequenti. Et vocavit illũ David, et comedit ante illũ, et bibit, et ine- 13
briavit eum, et exivit vespere ad cubandũ in lecto suo cum servis domini
sui; et in domũ suam non descendit. Et fuit in aurora, scripsit David epi- 14
stolam ad Joab, et misit per manũ Uriah. Et scripsit in epistola, dicendo: 15
Date Uriah contra faciẽ prælii fortis, & revertimini de post illum ut per-
cutiatur et moriatur. Et fuit quando obsedit Joab urbẽ, posuit Uriah in lo- 16
co quem cognovit ꝙ robusti viri ibi essent. Et exierunt homines urbis, & 17
inierunt præliũ cum Joab, et occisi sunt de populo de servis David, et mor-
tuus est etiã Uriah Hhithæus. Et misit Joab et indicavit David omnia ne- 18
gocia belli. Et jussit nuncio, ut diceret: Ubi absolveris omnia negocia bel- 19
li loqui cum rege. Et erit si incendatur indignatio regis, et dicat tibi, Ad 20
quid appropinquâstis ad urbem, ut congrederemini? nónne sciebatis quòd
dejicerent super vos ex muro? Quis occîdit Abimelech filiũ Jerubeseth? 21
nónne mulier dejecit super illum partem superioris molæ ex muro, et
mortuus est in Thebesz? ad quid appropinquâstis ad murum? et dices,
Etiam servus tuus Uriah Hhithæus mortuus est. Et ivit nuncius, et venit, 22
et indicavit Davidi omnia quæ mandavit ei Joab.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. ܚܘܬ ܠܒܝܬܟ. ܘܐܫܝܓ ܪ̈ܓܠܝܟ. ܘܢܦܩ ܐܘܪܝܐ ܡܢ ܒܝܬ
9 ܡܠܟܐ. ܘܢܦܩܬ ܒܬܪܗ ܡܘܗܒܬܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܕܡܟ ܐܘܪܝܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܥܡ
10 ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܪܗ. ܘܠܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬܗ. * ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ. ܕܠܐ ܢܚܬ ܐܘܪܝܐ ܠܒܝܬܗ.
11 ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܝܐ. ܗܐ. ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܐܬܝܬ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܢܚܬܬ ܠܒܝܬܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ
ܐܘܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܝܬܒܝܢ ܒܡܛܠܠܐ. ܘܡܪܝ
ܝܘܐܒ ܘܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܡܪܝ ܫܪܝܢ ܥܠ ܐܦ̈ܝ ܚܩܠܐ. ܘܐܢܐ ܐܥܘܠ ܠܒܝܬܝ. ܘܐܟܘܠ ܘܐܫܬܐ.
12 ܘܐܫܟܘܒ ܥܡ ܐܢܬܬܝ. ܠܐ ܚܝܘܬܟ ܘܠܐ ܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܠܐ ܐܥܒܕ ܐܝܟ ܗܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ
ܠܐܘܪܝܐ. ܩܘܝ ܗܪܟܐ ܝܘܡܢܐ. ܘܡܚܪ ܐܫܪܝܟ. ܘܩܘܝ ܐܘܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܗܘ ܝܘܡܐ.
13 * ܘܠܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܩܪܝܗ ܕܘܝܕ. ܘܐܟܠ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܫܬܝ. ܘܪܘܝ. ܘܢܦܩ ܒܪܡܫܐ
14 ܘܕܡܟ ܥܠ ܓܢܒ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܪܗ. ܘܠܒܝܬܗ ܠܐ ܢܚܬ. * ܘܒܨܦܪܐ ܟܬܒ ܕܘܝܕ ܐܓܪܬܐ
15 ܠܝܘܐܒ. ܘܫܕܪ ܒܐܝܕܗ ܕܐܘܪܝܐ. * ܘܟܬܒ ܠܗ. ܩܪܒܘܗܝ ܠܐܘܪܝܐ ܒܩܘܒܠ ܚܝܠܐ ܕܩܪܒܐ.
16 ܘܗܦܘܟܘ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܢܬܡܚܐ ܘܢܡܘܬ. * ܘܟܕ ܢܛܪ ܝܘܐܒ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܐܩܝܡ
17 ܠܐܘܪܝܐ ܒܕܘܟܬܐ ܕܝܕܥ ܕܓܒ̈ܪܐ ܚܝܠܬ̈ܢܐ ܐܝܬ ܬܡܢ. * ܘܢܦܩܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܬܟܬܫܘ
ܥܡ ܝܘܐܒ. ܘܢܦܠܘ ܬܡܢ ܡܢ ܥܡܐ. ܡܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܝܬ ܐܦ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ.
18 * ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ. ܘܚܘܝ ܠܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܨܒ̈ܘܬܐ ܕܗܘܝ ܒܩܪܒܐ. * ܘܦܩܕܗ ܝܘܐܒ ܠܐܙܓܕܐ. ܘܐܡܪ
19 20 ܠܗ. ܟܕ ܫܠܡܬ ܠܡܡܠܠܘ ܠܡܠܟܐ ܟܠܗܘܢ ܨܒ̈ܘܬܐ ܕܗܘܝ ܒܩܪܒܐ. * ܐܢܗܘ ܕܣܠܩܬ ܚܡܬܗ
ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܟ. ܠܡܢܐ ܐܬܩܪܒܬܘܢ ܠܘܬ ܡܕܝܢܬܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ
21 ܗܘܝܬܘܢ ܕܫܕܝܢ ܡܢ ܫܘܪܐ. * ܡܢܘ ܡܚܝܗ ܠܐܒܝܡܠܟ ܒܪ ܢܕܘܒܥܠ. ܠܐ ܗܘܐ ܐܢܬܬܐ
ܫܕܬ ܥܠܘܗܝ ܦܠܓܗ ܕܪܚܝܐ ܡܢ ܫܘܪܐ. ܘܡܝܬ. ܠܡܢܐ ܐܬܩܪܒܬܘܢ ܠܘܬ ܫܘܪܐ. ܐܢܗܘ
22 ܕܐܡܪ ܠܟ ܗܟܢ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܦ ܥܒܕܟ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܡܝܬ. * ܘܐܙܠ ܐܙܓܕܐ. ܘܚܘܝ
ܠܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܕܦܩܕܗ ܝܘܐܒ.

Tum dixit David ad Uriam Hethæũ, Deſcen- 8
de ad domum tuam ut laves pedes tuos. Uriâ
itaque è domo regis egreſſo, egreſſum eſt poſt
eum munus regis. At Uria cubavit in veſti- 9
bulo regis, ad latus reliquorum ſervorum do-
mini ſui, nec deſcendit in domum ſuã. Cúm- 10
que retuliſſent Davidi Uriam non deſcendiſ-
ſe in domũ ſuam, dixit David Uriæ, En ex iti-
nere adveniſti, quarè non deſcendiſti in do-
mum tuã? Reſpondit Uria Davidi, Arca fœ- 11
deris Domini, & Iſrael ac Juda morantur in
tentoriis, & dominus meus Joab ſervíque do-
mini mei jacent in ſuperficie campi, & ego
irem domum meam, comederem ac bibe-
rem, & cubarem cum uxore mea? nequa-
quam per vitam tuam & per vitam animæ
tuæ; nihil tale committam. Dixit David U- 12
riæ, Maneto hîc hodiè, & cras dimittam
te: manſítque Uria die illo in Jeruſalem.
Poſtero die accerſivit eum David ut come- 13
deret in præſentia ſua, biberet, ac inebria-
retur; ille tamen veſpere egreſſus cubavit
ad latus ſervorum domini ſui, neque de-
ſcendit in domum ſuam. Manè verò ſcri- 14
pſit David epiſtolam ad Joabum, miſítque
per Uriam. Scripſit autem ad eum, Collo- 15
ca Uriam in fronte validiſſimæ pugnæ, de-
inde recedite ab eo, ut percuſſus intereat.
Cùm ergò obſideret Joab civitatem, ſta- 16
tuit Uriam in loco ubi noverat viros eſſe
robuſtiſſimos. Et egreſſi cives urbis, bel- 17
lum geſſêre cum Joabo: & ceciderunt ibi
de populo, *nempe* de ſervis Davidis *non-
nulli*, & Uria quoque Hethæus mortuus
eſt. Tum mittens Joab ut indicaret Da- 18
vidi quicquid contigerat in bello, Præ- 19
cepit Joab nuntio, dixítque ad eum, Cùm
finem feceris narrandi regi quicquid acci-
dit in bello, Si æſtuaverit ira regis, di- 20
xerítque tibi, Cur propè acceſſiſtis ad ur-
bem ut oppugnaretis eam? annon ſcieba-
tis eos è muro ejaculaturos? Quis inter- 21
fecit Abimelechum filium Nedubeelis? nón-
ne mulier dejecit ſup eum fragmentũ ſupe-
rioris partis molæ de muro, & interiit? cur
acceſſiſtis ad murum? Si hæc tibi dixerit, dic
ei, Etiam ſervus tuus Uria Hethæus mortuus
eſt. Profectus itaque nuntius retulit Davi- 22
di quicquid mandaverat ei Joab.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * ثم قال داود لاوريا انزل الي بيتك واسترح واغتسل * فخرج اوريا من عند الملك * وامر الملك
9 10 بان يتبع بجائز * فرقد اوريا على باب الملك مع عبيد الملك * ولم ينزل الي بيته * واخبر داود
11 ان اوريا لم ينزل الي بيته * قال داود لاوريا * جئت من السفر * ما بالك ما تنزل الي بيتك * قال اوريا
لداود * تابوت عهد الرب وآل يهوذا * وآل اسرائيل نزول في الخيام * ويواب سيدي وعبيد الملك
سيدي نزول في الصحراء * وانا انطلق الي منزلي * واكل واشرب * وادخل الي اهلي * لا وحياتك
12 وحياة نفسك اني ما افعل هذا * قال داود لاوريا * اصبر اليوم * واذا كان غدا ارسلتك * وبقي
13 اوريا في اورشليم ذلك اليوم * فلما كان من الغد دعاه داود * فتغدى معه وشرب وثمل * وخرج
14 ممسيا ورقد عند باب الملك مع الحراس ولم ينزل الي منزله * فلما كان في اليوم الثالث * كتب
15 داود الي يواب كتابا * وارسله مع اوريا * وقال في الكتاب هكذا * صيّر اوريا في اول الحرب * واذا
16 اشتبك الحرب ارجعوا واتركوه وحده ليقتل * فلما نزل يواب حول القرية * واقام اوريا مع
17 الرجال الابطال * خرج اهل القرية فحاربوا يواب * وقتل هناك قوم من عبيد داود * وقتل اوريا
18 19 الجاثاني ايضا * فارسل يواب الي داود * واخبره بجميع ما كان في الحرب * وامر يواب الرسول
20 وقال له * اذا فرغت من كلامك للملك واخبارك اياه بكل شي كان في الحرب * فاذا غضب
الملك وقال * لم دنوتم من سور المدينة لتحاربوا * اما تعلمون ان الذين فوق سور المدينة
21 يرمونكم * من قتل ابيملك بن جدعون * اليس انما رمته امراة بقطعة رحا من فوق السور
22 ومات * فلماذا دنوتم من السور * اذ قال هذا القول * قل ان اوريا الجاثاني عبدك قتل * فانطلق
الرسول * واخبره بجميع ما قال له يواب *

Tum dixit David Uriæ, Deſcende in do- 8
mum tuam ut quieſcas teq; laves. Quare
egreſſo Uriâ à rege, juſſit rex ut cum dono
ſequerentur eum. Uria verò jacuit ad o- 9
ſtium regis unà cum ſervis regis, nec de-
ſcendit in domum ſuam. Cùmque nuntia- 10
tum eſſet Davidi quòd Uria non deſcen-
diſſet in domum ſuam, dixit David Uriæ,
Ex itinere venis, quare non deſcendis in
domum tuam? Ait Uria Davidi, Arca fœ- 11
deris Domini, & gens Judæa cum gente
Iſraelica degunt in tentoriis, & Joab do-
minus meus, ſervique regis domini mei
ſub dio morantur, & ego me reciperem
domum meam, ederem ac biberem, intra-
remque ad domeſticos meos? minimè
gentium per vitam tuam, & per vitam a-
nimæ tuæ nullo modo id faciam. Ait Da- 12
vid Uriæ, Expecta hodiè, & adveniente
craſtinâ die mittam te: manſitque Uria in
Jeruſalem eo die. Altero die vocavit eum 13
David, pranſuſque cum eo bibit & temu-
lentus factus eſt; tum veſpere egreſſus ja-
cuit ad oſtium regis unà cum excubiis, nec
deſcendit in domum ſuam. Die tertio ſcri- 14
pſit David ad Joabum epiſtolam, quã mi-
ſit per Uriam. In epiſtola verò ſic dicebat; 15
Colloca Uriam in fronte aciei, cùmque
miſtus fuerit conflictus, recedite, eumque
ſolum relinquite ut occidatur. Quare 16
cùm caſtrametatus eſſet Joab circum ci-
vitatem, & Uriam poſuiſſet inter viros
heroes; Egreſſi cives urbis commiſerunt 17
pugnam cum Joabo, interfectique fue-
runt ibi nonnulli è ſervis Davidis, &
interfectus fuit etiam Uria Gethæus.
Joab verò mittens ad Davidem, nuntia- 18
vit ei omnem belli eventum. Et præcepit 19
Joab legato, dixitque ad eum, Cùm re-
gem alloqui, eique narrare deſieris o-
mnem belli eventum; Si rex iratus dixe- 20
rit, Cur acceſſiſtis ad urbis murum ut
pugnaretis? num ignorabatis eos qui ſu-
per murum urbis erant jaculaturos eſſe in
vos? Quis peremit Abimelecum filium 21
Gedeonis? nonne quòd jaculata ſit in
eum mulier fragmen molæ è muro mor-
tuus eſt? quare ergò accedebatis ad mu-
rum? ſi talia inquam verba dixerit, dic,
Uria quidem Gethæus ſervus tuus in-
terfectus eſt. Abiens ergò legatus retulit 22
illi quæcunque ſibi dixerat Joab.

, viri nos ſuper prævaluerunt Quia : David ad legatus dixit Et
23 ויאמר המלאך אל־דוד כי־גברו עלינו האנשים
.portæ oſtium ad uſque eos ſuper fuimus & ,agrum in nos ad ſunt egreſſi &
ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם עד־פתח השער:
ſunt mortui & , muro deſuper tuos ſervos in jaculatores jecerunt Et
24 ויראו המוראים אל־עבדיך מעל החומה וימותו
.eſt mortuus Chittæus Urijah tuus ſervus etiam & , regis ſervis è
מעבדי המלך וגם עבדך אוריה החתי מת:
Ne : Joab ad dices Sic : legatum ad David Dixitque
25 ויאמר דוד אל־המלאך כה־תאמר אל־יואב אל־
peredet hunc ſicut & ,illum ſicut quia ,hoc verbum tuis oculis in ſit malum
ירע בעיניך את־הדבר הזה כי־כזה וכזה תאכל
.eũ conforta tu & : eã deſtrue & ,urbem ad tuum bellum robora :gladius
החרב החזק מלחמתך אל־העיר והרסה וחזקהו:
, ſuus vir Urijah eſt mortuus quòd , Urijah uxor audivit Et
26 ותשמע אשת אוריה כי־מת אוריה אישה
,David miſit & ,luctus Tranſivitque .ſuũ maritum ſuper planxit &
27 ותספד על־בעלה: ויעבר האבל וישלח דוד
: filium,ei peperit & ,uxorem in ei fuit & ,ſuam domum in eam collegit &
ויאספה אל־ביתו ותהי־לו לאשה ותלד לו בן
.DOMINI oculis in David fecit quod verbum fuit malum &
וירע הדבר אשר־עשה דוד בעיני יהוה:

CAP. XII. יב

, eum ad venit & , David ad Nathan DOMINUS miſit Et
1 וישלח יהוה את־נתן אל־דוד ויבא אליו
, dives unus , una civitate in erant viri Duo : ei dixitque
ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר
multum bos & pecus erat Diviti .pauper unus &
2 ואחד ראש: לעשיר היה צאן ובקר הרבה
una agna quinimò , omne non pauperi Et .valde
3 מאד: ולרש אין־כל כי אם־כבשה אחת
cum & ,ſecum evaſerat grandis & ,eam vivificârat & , emerat quam , parva
קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם־
,bibebat ejus calice de & ,comedebat ejus buccella de ; pariter ſuis filiis
בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה
viator venit Et .filia ſicut illi eratque ,recumbebat ejus ſinu in &
4 ובחיקו תשכב ותהי־לו כבת: ויבא הלך
faciendum ad ,ſuo bove de & ,ſuo pecore de ſumere pepercit & ,divitem virum ad
לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקרו לעשות
eam fecit & ,pauperis viri agnam cepit & : ei venienti viatori
לארח הבא־לו ויקח את־כבשת האיש הראש ויעשה
; valde virum in David naſus eſt iratus Et .eum ad venienti viro
5 לאיש הבא אליו: ויחר־אף דוד באיש מאד
faciens vir mortis filius quia ,DOMINUS Vivit : Nathan ad dixitque
ויאמר אל־נתן חי־יהוה כי בן־מות האיש העשה
quòd mercede , quadruplò reſtituet agnam Et .hoc
6 זאת: ואת־הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר
Dixitque .pepercit non quòd ſuper & , hoc verbum fecit
7 עשה את־הדבר הזה ועל אשר לא־חמל: ויאמר
Deus DOMINUS dixit ſic : vir Tu , David ad Nathan
נתן אל־דוד אתה האיש כה־אמר יהוה אלהי
ego & , Iſrael ſuper regem in te unxi Ego : Iſrael
ישראל אנכי משחתיך למלך על־ישראל ואנכי
,tui domini domum tibi Dedique .Saul manu de te erui
8 הצלתיך מיד שאול: ואתנה לך את־בית אדניך
,Iſrael domum tibi tradidi & ,tuo ſinu in tui domini uxores &
ואת־נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את־בית ישראל
.illa ſicut & ,illa ſicut tibi adjiciam & , parum ſi & : Jehudah &
ויהודה ואם־מעט ואספה לך כהנה וכהנה:

Verſio VULG. LAT.

23 Et dixit nuntius ad David; Prævaluerunt adverſùm nos viri, & egreſſi ſunt ad nos in agrum: nos autem facto impetu perſecuti eos ſumus uſque ad 24 portam civitatis. Et direxerunt jacula ſagittarii ad ſervos tuos ex muro deſuper: mortuíque ſunt de ſervis regis, quinetiam ſervus tuus Urias Hethæus mor- 25 tuus eſt. Et dixit David ad nuntium, Hæc dices Joab; Non te frangat iſta res: varius enim eventus eſt belli; nunc hunc, & nunc illum conſumit gladius: conforta bellatores tuos adverſùs urbem, ut deſtruas eam, 26 & exhortare eos. Audivit autem uxor Uriæ, quòd mortuus eſſet Urias vir ſuus, & planxit 27 eum. Tranſacto autem luctu, miſit David, & introduxit eam in domum ſuam, & facta eſt ei uxor, peperítque ei filium: & diſplicuit verbum hoc, quod fecerat David, coram Domino.

CAP. XII.

1 MIſit ergò Dominus Nathan ad David: qui cùm veniſſet ad eum, dixit ei; Duo viri erant in civitate una, unus dives, & 2 alter pauper. Dives habebat oves, & boves plurimos valdé. 3 Pauper autem nihil habebat omnino, præter ovem unam parvulam, quam emerat & nutrierat, & quæ creverat apud eum cum filiis ejus ſimul de pane illius comedens, & de calice ejus bibens, & in ſinu illius dormiens: erátque illi ſicut filia. 4 Cùm autem peregrinus quidã veniſſet ad divitem, parcens ille ſumere de ovibus & de bobus ſuis, ut exhiberet convivium peregrino illi qui venerat ad ſe, tulit ovem viri pauperis, & præparavit cibos ho- 5 mini qui venerat ad ſe. Iratus autem indignatione David adverſùs hominem illum nimis, dixit ad Nathan; Vivit Dominus, quoniam filius mor- 6 tis eſt vir qui fecit hoc. Ovem reddet in quadruplum, eò quòd fecerit verbum iſtud, & 7 non pepercerit. Dixit autem Nathan ad David, Tu es ille vir: Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Ego unxi te in regem ſuper Iſrael, & ego erui te de 8 manu Saul, Et dedi tibi domum domini tui, & uxores domini tui in ſinu tuo, dedíque tibi domum Iſrael & Juda: & ſi parva ſunt iſta, adjiciam tibi multo majora.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυίδ, Ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες, καὶ (β) ἐξῆλθον ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐγενήθημεν 24 ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανον τῶν παίδων τοῦ βασιλέως, (γ) καί γε ὁ δοῦλός σου 25 Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον, Τάδε ἐρεῖς πρὸς Ἰωάβ, Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως (δ) φάγεται ἡ μάχαιρα. κραταίωσον τὸν (ε) πόλεμόν σου εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατάσπασον 26 αὐτὴν, καὶ κραταίωσον (ζ) αὐτήν. Καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι ἀπέθανεν Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο (η) τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 27 Καὶ (θ) διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. (ι) καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ὃ ἐποίησε Δαυὶδ ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

23 Et dixit nuntius ad David; Quia invaluerunt ſuper nos viri, & exierunt ſuper nos in agrum, & fuimus ſuper eos uſque ad oſtium portæ. 24 Et ſagittaverunt ſagittantes in ſervos tuos deſuper muro, & mortui ſunt de pueris regis, & etiam ſervus tuus Urias Chettæus mortuus eſt. 25 Et dixit David ad nuntium, Hæc dices ad Joab; Nè malum ſit in oculis tuis verbum hoc: quoniam interdum quidem ſic, & interdum ſic comedet gladius. Fac invaleſcere prælium tuum in civitatem, & deſtrue eam, & (η) conforta eam. 26 Et audivit mulier Uriæ, quia mortuus eſt Urias vir ſuus: & planxit virum ſuum. 27 Et tranſiit luctus, & miſit David, & conduxit eam in domum ſuam: & facta eſt ei in uxorem, & peperit ei filium. Et malum apparuit verbum quod fecit David in oculis Domini.

MS.A. (β) ἐξῆλθαν πρὸς ἡμᾶς (γ) καί γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ (δ) καταφάγεται (ε) πόλεμον σου πρὸς τὴν (ζ) αὐτόν. (η) ἐπὶ τὸν (θ) ἦλθεν (κ) καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ

ΚΕΦ. ιβʹ.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφήτην πρὸς Δαυίδ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν (α) αὐτῷ, Δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν 2 πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος, καὶ εἷς πένης. Καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα. 3 Καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἀμνὰς μία μικρὰ, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὴν, καὶ ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδε, καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ. 4 Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο (β) λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ, (γ) τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ 5 ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ (δ) Δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν, Ζῇ κύριος, ὅτι 6 υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. Καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει (ε) ἑπταπλασίονα, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ περὶ 7 οὗ οὐκ ἐφείσατο. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ, Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἐγώ εἰμι ὁ χρίσας (ζ) σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐγώ εἰμι ἐρρυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαούλ, 8 Καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου (η) σου, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· καὶ εἰ μικρόν ἐστι, προσθήσω σοι (θ) κατὰ ταῦτα.

CAP. XII.

1 ET miſit Dominus Nathan prophetam ad David. Et intravit ad eum, & dixit ei; (a) Duo erant viri in civitate una, unus dives, & unus pauper. 2 Et diviti erant greges, & armenta boum multa valdè. 3 Et pauperi nihil niſi agna una parva, quam acquiſiverat, & reſervaverat, & educaverat eam, & (b) creverat cum eo, & cum filiis ejus in idipſum: de pane ejus edebat, & de poculo ejus bibebat, & in ſinu ejus dormiebat, & erat ei tanquàm filia. 4 Et venit (c) viator viro diviti: & pepercit ſumere de gregibus ſuis, & de armentis ſuis ad faciendum (d) hoſpiti viatori, qui venerat ad ipſum: et cepit agnã pauperis, & (e) fecit eam viro, qui venerat ad ſe. 5 Et indignatus eſt irâ David valdè viro: & dixit David ad Nathan; Vivit Dominus, quia filius mortis vir, qui fecit hoc. 6 Et agnam reddet in (f) ſeptuplùm pro eo, quòd fecit verbum iſtud, & pro eo quòd non pepercit. 7 Et dixit Nathan ad David; Tu es vir, qui feciſti hoc. Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Ego ſum, qui unxi te in regem ſuper Iſrael: & ego quidem (g) erui te de manu Saul: 8 Et dedi tibi domum domini tui, & mulieres domini tui in ſinu tuo: & dedi tibi domum Iſrael, & Juda: et ſi (h) parum eſt, adjiciam tibi ſecundùm hæc.

MS.A. (α) πρὸς αὐτὸν, Δύο ἄνδρες ἦσαν ἐν (β) λαβεῖν αὐτὴν ἐκ τῶν ποιμνίων, καὶ ἐκ (γ) τῷ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ἐλθόντι (δ) τῷ ἀνδρὶ σφόδρα σφόδρα Δαυίδ, καὶ (ε) ἑπταπλάσιον, (ζ) σε βασιλέα (η) σου, ἐν τῷ κόλπῳ σου ἔδωκα τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου, καὶ ἔδωκά (θ) καὶ ταῦτα. Τί ἐφαύλισας

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 ואמר אזגדא לדוד ארי תקיפו עלנא גבריא ונפקו לותנא לחקלא והוינא טרדין
24 להון עד מעלנא דתרעא: ושדו קשתיא בעבדך מן שורא ואתקטילו מעבדי מלכא ואף
25 עבדך אוריה חתאה מית: ואמר דוד לאזגדא כדין תימר ליואב לא יבאש בעינך ית
פתגמא הדין ארי כדין וכדין תקטול חרבא אתקיף קרבך על קרתא ופגרה ותקפהו:
26 ושמעת אתת אוריה ארי מית אוריה בעלה וספדת על בעלה: 27 ועבר אבלא ושלח דוד
וכנשה לביתיה והות ליה לאתו וילידת ליה בר ובאש פתגמא דעבד דוד קדם יי:

יב

1 ושלח יי ית נתן לות דוד ואתא לותיה ואמר ליה תרין גברין הוו בקרתא חדא חד
2 עתירא וחד מסכינא: לעתירא הוו ען ותורין סגי לחדא: 3 ולמסכינא לית כל מדעם
אלהן אמרתא חדא זעירא דזבנה וקימה ורבת עמיה ועם בנוהי כחדא מפתיה אכלת
4 ומכוסיה שתיא ובחיקיה שכבא והות ליה כברתא: ואתא אורחא לגברא עתירא וחס
למסב מעניה ומתוריה למעבד לאורחא דאתא ליה ונסיב ית אמרתא דגברא מסכינא
5 ועבדה לגברא דאתא לותיה: ותקיף רוגזא דדוד בגברא לחדא ואמר לנתן קים הוא
6 יי ארי גבר חיב קטול גברא דעבד דא: וית אמרתא ישלם על חד ארבעין חלף דעבד ית
7 פתגמא הדין ועל דלא חס: ואמר נתן לדוד את גברא כדנן אמר יי אלהא דישראל אנא
8 משחתך למהוי מלכא על ישראל ואנא שזבתך מידא דשאול: ויהבית לך ית בית רבונך
וית נשי רבונך בחנך ויהבית לך ית בית ישראל ויהודה ואם זעיר ואוסיף לך כאלין
וכאלין:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

23 Et dixit nuncius ad David, Quoniam invaluerunt ſuper nos viri, & exierunt *ad* nos in *agrum*, et propulſavimus eos uſque ad introitum portæ. 24 Et ſagittarunt jaculatores ſuper ſervos tuos de muro, et occiſi ſunt de ſervis regis; et etiam ſervus tuus Urias Hhithæus mortuus eſt. 25 Et dixit David ad nuncium, Sic dices ad Joab, Non malum ſit in oculis tuis verbum iſtud, quia ſicut hunc, ſic et illum occîdit gladius: robora prælium tuum ſuper urbem et deſtrue eam; et conforta eum. 26 Et audivit uxor Uriah quod mortuus eſſet Uriah maritus ſuus, et planxit ſuper marito ſuo. 27 Et tranſivit luctus ejus, et miſit David, et collegit illam in domum ſuam, et fuit ei in uxorem et peperit ei filium: et malum fuit verbũ quod fecit David ante Dñm.

CAP. XII.

1 ET miſit Dñs Nathan ad David, et venit ad illum, et dixit ei, Duo viri fuerunt in urbe una, unus dives et alter pauper. 2 Diviti fuerunt oves et boves multi nimis. 3 Et pauperi nihil quicquam niſi agnicula una parva quam emerat et educârat, et creverat cũ illo et cum filiis ejus pariter: de buccella ejus comedebat, et de poculo ejus bibebat, et in ſinu ejus recumbebat, et erat illi ut filia. 4 Et venit viator ad virum divitem, et pepercit accipere de ovibus ſuis, et de bobus ſuis, ut pararet viatori qui venit ad ſe; et accepit agniculam viri pauperis, et paravit illam viro qui venerat ad ſe. 5 Et invaluit indignatio David in virum valdè, et dixit ad Nathan, Vivit ipſe Dominus quòd vir obligatus occiſioni, vir qui fecit hoc. 6 Et agniculam reddet, ſuper unam *quadraginta*, eò quòd fecit rem iſtam, et eò quòd non abſtinuit. 7 Et dixit Nathan ad David, Tu es vir ille: ſic dixit Dominus Deus Iſrael, Ego unxi te ut eſſes rex ſuper Iſrael, & ego liberavi te de manu Saul. 8 Et dedi tibi domum domini tui et uxores domini tui, concubinas tuas, et dedi tibi domum Iſrael, et Jehudah: et ſi parum eſt, et addam tibi ſecundùm iſta et iſta.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟܐ ܠܕܘܝܕ. ܕܥܫܢܘ ܥܠܝܢ ܐܢܫܐ. ܘܢܦܩܘ ܥܠܝܢ ܠܒܪܐ. ܘܐܬܬܟܫܢ ܥܡܗܘܢ 23
ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܫܕܘ ܗܢܘܢ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܡܝܬܘ ܡܢ ܥܒܕ̈ܝܟ
ܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܥܒܕܟ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܡܝܬ. *ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܠܐܟܐ. ܐܡܪ ܠܝܘܐܒ. ܠܐ ܢܒܐܫ 24
ܒܥܝܢܝܟ ܥܠ ܗܕܐ. ܐܦ ܗܟܢܐ. ܐܦ ܗܟܢܐ. ܓܕܫ ܒܩܪܒܐ. ܐܬܩܦ ܩܪܒܐ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. 25
ܘܐܣܚܘܪܝܗ. ܘܗܦܘܟܝܗ. *ܘܫܡܥܬ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܕܡܝܬ ܒܥܠܗ. ܘܐܪܩܕܬ ܥܠ 26
ܒܥܠܗ. * ܘܟܕ ܥܒܪܘ ܝܘܡܬܐ ܕܐܒܠܗ. ܫܕܪ ܕܘܝܕ. ܘܐܥܠܗ ܠܒܝܬܗ. ܘܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. 27
ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܐܬܒܐܫܬ ܥܒܕܬܐ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

* ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܠܢܬܢ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܪܝܢ ܐܢܫܝܢ ܐܝܬ ܗܘܘ 1
ܒܡܕܝܢܬܐ ܚܕܐ. ܚܕ ܥܬܝܪ. ܘܚܕ ܡܣܟܝܢ. *ܠܥܬܝܪܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܥܢܐ ܘܬܘܪ̈ܐ. ܣܓܝ̈ܐܐ ܛܒ. 2 3
* ܘܠܡܣܟܢܐ. ܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܦܪܬܐ ܚܕܐ ܕܩܢܝܐ ܗܘܬ. ܘܚܝܐ ܗܘܬ ܥܡܗ
ܘܥܡ ܒܢܘܗܝ ܐܟܚܕܐ. ܡܢ ܠܚܡܗ ܐܟܠܐ ܗܘܬ. ܘܡܢ ܟܣܗ ܫܬܝܐ ܗܘܬ. ܘܒܥܘܒܗ ܕܡܟܐ
ܗܘܬ. ܘܐܝܟ ܒܪܬܐ ܚܫܝܒܐ ܗܘܬ ܠܗ. *ܐܬܐ ܐܘܪܚܐ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܥܬܝܪܐ. ܘܚܣ ܕܢܣܒ ܡܢ ܬܘܪܘܗܝ 4
ܘܡܢ ܥܢܗ. ܘܢܥܒܕ ܠܐܘܪܚܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ. ܢܣܒ ܦܪܬܗ ܕܗܘ ܡܣܟܢܐ. ܘܥܒܕ ܠܐܘܪܚܐ ܕܐܬܐ ܠܗ.
*ܗܝܕܝܢ. ܐܬܚܡܬ ܕܘܝܕ ܛܒ ܥܠ ܓܒܪܐ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܕܒܪ ܡܘܬܐ ܗܘ ܓܒܪܐ 5
ܕܥܒܕ ܗܕܐ. * ܘܦܪܬܐ ܢܦܪܘܥ ܒܐܪܒܥܐ. ܚܠܦ ܕܥܒܕ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܚܣ. *ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܬܢ 6
ܢܒܝܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܓܒܪܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ ܡܫܚܬܟ ܕܬܡܠܟ ܥܠ 7
ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܐ ܦܨܝܬܟ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. * ܘܝܗܒܬ ܠܟ ܒܢܬ ܡܪܝܟ 8
ܘܢܫܘܗܝ ܕܡܪܟ ܐܫܟܒܬ ܒܥܘܒܟ. ܘܝܗܒܬ ܠܟ ܒܢܬ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ. ܘܐܢ ܙܥܘܪܝܢ
ܗܘܝ. ܐܡܪܬ ܕܝܢ ܘܐܘܣܦܬ ܠܟ ܐܟܘܬܗܝܢ. ܘܐܟܘܬܗܝܢ.

Et dixit nuntius ad Davidem, Furentes in nos 23
cives, egreſſi ſunt contra nos in deſertum:
cúmque inſtitiſſemus eis uſque ad portam ci-
vitatis, Jaculati ſunt hi qui ſtabant ſuper mu- 24
rum, & mortui ſunt aliquot è ſervis tuis O
rex, quin etiam ſervus tuus Uria Hethæus
mortuus eſt. Dixit David nuntio, Dic Joabo, 25
Ne moleſtiâ afficiaris hanc ob rem: modò ſic,
modò ſic contingit in bello: urge bellum
contra civitatem, eamque captam ſubverte.
Audiens autem uxor Uriæ Hethæi mortuum 26
eſſe maritum ſuum, luxit maritum ſuum. Et 27
exactis diebus luctûs ejus, miſit David, in-
troduxitque eam in domum ſuam, & facta
eſt ei uxor, & peperit ei filium. Diſplicuit au-
tem Domino facinus quod commiſit David.

CAP. XII.

MIſitque Dominus Nathan prophetam ad 1
Davidé, qui cùm adiviſſet eum, dixit illi;
Duo homines erant in civitate quadam, unus
dives, alter verò pauper. Dives habebat 2
oves ac boves magno numero: Pauper au- 3
tem nihil habebat omnino, præter oviculam
unicam quã poſſidebat, quæ cum eo & cum
filiis ejus ſimul vivebat, ex ejus pane come-
debat, & ex ejus calice bibebat, dormiebat-
que in ſinu ipſius, denique inſtar filiæ ab eo
habebatur. Adveniente ad virum illum divi- 4
tem hoſpite, parcens *hic* accipere de bobus
ſuis & de ovibus ſuis quod mactaret hoſpiti
qui ad ſe venerat, accepit oviculam pau-
peris illius, mactavitque hoſpiti ſuo.
Tunc iratus David in virum illum, dixit; 5
Vivit Dominus, reus eſt mortis vir qui hoc
fecit: Et pro ovicula una quatuor reſtituet, 6
quòd ita fecerit, nec pepercerit. Ait illi Na- 7
than propheta, Tu es vir ille. Sic dicit Do-
minus Deus Iſraelis, Ego te unxi ut regnares
ſuper populum meum Iſraelem, & ego li-
beravi te de manibus Saulis; Dedique tibi 8
filias dominorum tuorum, & uxores domini
tui in ſinu tuo cubare feci, inſuper dedi
tibi filias Iſraelis ac Judæ: quòd ſi paucæ
erant, dixiſſes utinam, & adjeciſſem tibi
plures pluresque.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وقال الرسول لداود * حاصرنا القوم * فكاثرونا وخرجوا الينا الي الصحراء * وحاربناهم حتي 23
صرنا باب القرية * فرمونا الذين كانوا فوق السور * وقتل من عبيدك ايها الملك * وقتل اوريا 24
الحاثاني عبدك ايضا * قال داود للرسول * قل ليواب * لا يسؤ عليك ذلك * لانه قد يعرض في 25
الحرب مثل هذا واشباهه * حاصر القرية ولج عليها بالحرب * فانك تفتحها وتخربها * وسمعت امراة 26
اوريا الحاثاني ان زوجها مات * فناحت علي زوجها * فلما تمت ايام مناحتها * ارسل داود 27
فاخذها * وادخلها الي قصره * وصارت له امراة وولدت له ابنا * وساء عمل داود امام الرب *

* الفصل الثاني عشر *

* فارسل الرب الي داود ناثان النبي * فاتاه وقال له * كان رجلان 1
في قرية واحدة * احدهما غني والاخر مسكين * وكان للغني غنما وبقرا * ومواشيا كثيرين * 2
* والمسكين لم يكن له غير رخلة واحدة صغيرة * كانت عنده * وكانت تعيش معه في 3
بيته * تاكل من خبزه وتشرب من كاسه * وترقد معه * وكانت عنده كابنته * فعرض انه نزل 4
بذلك الغني ضيف * فشفق علي غنمه وبقره ان ياخذ منها وهي للضيف الذي نزل به * ولكنه
اخذ رخلة ذلك المسكين * وهياها للضيف الذي نزل به * فغضب الملك حينئذ علي 5
الرجل * وقال * حي هو الرب ان الرجل الذي صنع هذا قد وجب عليه الموت * ينبغي ان 6
يوخذ منه اربعة رخلات عوض الرخلة * لانه فعل هذا الفعل ولم يرحم * قال ناثان لداود * انت 7
الرجل الذي فعل ذلك * هكذا يقول الله اله اسرائيل * انا مسحتك وصيرتك ملكا علي آل
اسرائيل شعبي * وانا الذي انقذتك من يد شاوول * وزوجتك بنات مولاك * وصيرت لك نساء 8
مواليك * وسلطتك علي بنات اسرائيل وبنات يهوذا * فاذا كانت عندك قليلة كان ينبغي لك
ان تقول * فاريد مثلهن ومثلهن *

Dixitq; legatus ad Davidem, Obſidenti- 23
bus nobis cives, majore quàm nos numero
prodierunt contra nos in campum; &
cùm oppugnâſſemus eos ita ut perveneri-
mus ad portam civitatis, Jaculati ſunt 24
contra nos qui erant ſuper murum, in-
terfectiq; ſunt aliquot è ſervis tuis ô
rex, & occiſus eſt etiam Uria Gethæus
ſervus tuus. Dixit David legato, Dic 25
Joabo, Ne moleſtè id feras; nam hæc &
ſimilia contingere ſolent *in bello: obſide*
civitatem, eamque prælio perurge, &
proculdubiò expugnabis eam ac deſtrues
illam. Audiens autem uxor Uriæ Ge- 26
thæi mortuum eſſe conjugem ſuum, plan-
xit conjugem ſuum. Sed cùm abſoluti 27
fuiſſent dies planctûs ejus, mittens Da-
vid tulit eam introduxitq; in palatium
ſuum, factaque eſt ei uxor, & peperit ei
filium. Turpis verò fuit actio Davidis co-
ram Domino.

CAP. XII.

QUapropter miſit Dominus ad Davi- 1
dem Nathanem prophetam, qui cùm ve-
niſſet ad eum, ait illi; Erant homines
duo in civitate quadam, quorum alter
dives erat, alter verò pauper. Et quidem 2
dives habebat oves ac boves, & armenta
multa: Pauper autem nihil habebat præ- 3
ter agnam unam parvam, quam apud ſe
habebat viventem cum eo domi ſuæ, e-
dentem ex ejus pane, & ex ejus calice bi-
bentem, & cum eo cubantem, quam de-
niq; propriæ loco filiæ habebat. Contigit 4
autem ut divertente ad divitem illum
hoſpite, pepercerit ovib⁹ ac bobus ſuis, quin
aſſumeret ex eis quod pararet hoſpiti qui
ad ſe diverterat; ſed accipiens agnam
pauperis illius, parârit eã hoſpiti qui apud
ſe diverterat. Tunc rex irâ percitus in ho- 5
minem illũ, dixit; Vivit Dominus, homo
qui hoc fecit, dignus eſt morte. Oportet ut 6
accipiantur ab eo quatuor agnæ pro agna
illa, eò quòd hujuſmodi actionem fecerit,
nec miſertus ſit. Dixit Nathan ad Da- 7
videm, Tu es homo qui hoc fecit. Sic dicit
Deus, Deus Iſraelis; Ego te unxi, & con-
ſtitui te regem ſuper gentem Iſraeliticam
populum meum, & ego ſum qui eripui te
de manu Saulis; In matrimoniũ collo- 8
cavi te cum filiabus domini tui, dedi tibi
uxores dominorũ tuorũ, deniq; imperiũ
dedi tibi in filias Iſraelis & filias Ju-
dæ: quòd ſi paucæ apud te erant, ſigni-
ficare debebas, & alias atque alias addi-
diſſem.

שמואל ב : יב

? ejus oculis in malum faciendo ,Domini verbum contempſiſti Quare
9 מַדּוּעַ בָּזִיתָ ׀ אֶת־דְּבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָו
tibi accepiſti ejus uxorem & ,gladio in percuſſiſti Chittæum Urijah
אֵת אוּרִיָּה הַחִתִּי הִכִּיתָ בַחֶרֶב וְאֶת־אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְּךָ
non nunc Et .Hammon filiorũ gladio in occidiſti ipſum & ;uxorem in
10 לְאִשָּׁה וְאֹתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְעַתָּה לֹא־
,me contempſiſti quòd *mercede* ,ſeculũ in uſque tua domo de gladius recedet
תָסוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם עֵקֶב כִּי בְזִתָנִי
.*uxorem in tibi exiſtendum ad* ,Chitthæi Urijah uxorem *cepiſti* &
וַתִּקַּח אֶת־אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה׃
malum te *ſuper faciens* conſurgere ego Ecce : Dominus dixit Sic
11 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה
, tuo *ſocio* dabo & ,tuis oculis in tuas uxores *capiam* & ,tua domo de
מִבֵּיתֶךָ וְלָקַחְתִּי אֶת־נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ
tu Quia .hujus Solis oculis in tuis uxoribus cum *cubabit* &
12 וְשָׁכַב עִם־נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת׃ כִּי אַתָּה
omni coram hoc *verbum* faciam ego & ,*abſcondito in* feciſti
עָשִׂיתָ בַסָּתֶר וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל־
Peccavi ; Nathan ad David dixit Et .Sole coram & , Iſrael
13 יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן חָטָאתִי
fecit tranſire Dominus Etiam ; David ad Nathan dixitque : Domino
לַיהוָה וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד גַּם־יְהוָה הֶעֱבִיר
feciſti *conviciari conviciando* quia ,Veruntamen .morieris non ,tuũ peccatum
14 חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת׃ אֶפֶס כִּי־נִאֵץ נִאַצְתָּ
,tibi natus filius etiam ; *hoc verbo in* ,Domini inimicos
אֶת־אֹיְבֵי יְהוָה בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיִּלּוֹד לְךָ
Dominus percuſſit & : ſuã domum in Nathan abiit Et .morietur moriendo
15 מוֹת יָמוּת׃ וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף יְהוָה
.doluit *acerbè* & ,Davidi Urijah uxor pepererat quem *natum*
אֶת־הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אֵשֶׁת־אוּרִיָּה לְדָוִד וַיֵּאָנַשׁ׃
,jejuniũ David jejunavit & ,puero pro Deum David *quæſivit* Et
16 וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־הָאֱלֹהִים בְּעַד הַנָּעַר וַיָּצָם דָּוִד צוֹם
ſeniores ſurrexerunt Et .terram ſuper jacuit & ,pernoctavit & ,venit &
17 וּבָא וְלָן וְשָׁכַב אָרְצָה׃ וַיָּקֻמוּ זִקְנֵי
non & ,noluit & : terra de eũ *faciendũ ſurgere ad* ,eũ *ſuper* ej⁹ domus
בֵיתוֹ עָלָיו לַהֲקִימוֹ מִן־הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא־
: *natus* eſt mortu⁹ & ,ſeptima die in fuit Et .panem eis cum comedit
18 בָרָא אִתָּם לָחֶם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיָּלֶד
quia ,*natus* eſſet mortuus quòd ei nunciare David ſervi timueruntque
וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ ׀ כִּי־מֵת הַיֶּלֶד כִּי
non & ,eum ad ſumus locuti ,*viventem natum exiſtendo in* Ecce : dixerunt
אָמְרוּ הִנֵּה בִהְיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו וְלֹא־
,*natus* eſt Mortuus : eum ad dicemus quomodo & ,*noſtra voce in* audivit
שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו מֵת הַיֶּלֶד
intellexit & ,*muſſitantes* ſui ſervi quòd David vidit Et ? malum faciat &
19 וְעָשָׂה רָעָה׃ וַיַּרְא דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבֶן
eſt mortu⁹ Nũ:ſuos ſervos ad David dixitq; :*nat⁹* eſſet mortu⁹ quòd David
דָּוִד כִּי מֵת הַיָּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־עֲבָדָיו הֲמֵת
,ſe lavit & , terra è David Surrexitque .eſt Mortu⁹ :dixerũt & ? *natus*
20 הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת׃ וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ
:*ſe incurvavit* & ,Dñi domũ eſt ingreſſuſq; :ſuas veſtes mutavit &,ſe unxit &
וַיָּסֶךְ וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָו וַיָּבֹא בֵית־יְהוָה וַיִּשְׁתָּחוּ
.comedit & ,panem ei poſuerunt & ;petivit & ,ſuam domũ in venit &
וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל׃
? feciſti quod hoc *verbum Quod* : eum ad ejus ſervi Dixeruntque
21 וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה
,ſurrexiſti,*natus* eſt mortu⁹ quãdo &:fleviſti &,jejunâſti vivo *nato* pro
בַּעֲבוּר הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתֵּבְךְּ וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ
jejunavi ,*vivo nato* adhuc *In* : dixit Et .panem comediſti &
22 וַתֹּאכַל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי
? *natus* vivet &,Domin⁹ mei miſerebitur,*ſciens* Quis : dixi quia ; flevi &
וָאֶבְכֶּה כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ יְחַנַּנִי יְהוָה וְחַי הַיָּלֶד׃

Verſio VUL. LAT.

9 Quarè ergò contempſiſti verbum Dñi, ut faceres malũ in conſpectu meo? Uriam Hethæum percuſſiſti gladio, & uxorẽ illius accepiſti in uxorem tibi, & interfeciſti eum gladio filiorũ Ammon. 10 Quam ob rem non recedet gladius de domo tua uſque in ſempiternum, eò quòd deſpexeris me, & tuleris uxorem Uriæ Hethæi, ut eſſet uxor tua. 11 Itaque hæc dicit Dominus; Ecce, ego ſuſcitabo ſuper te malum de domo tua, & tollam uxores tuas in oculis tuis, & dabo proximo tuo, & dormiet cum uxoribus tuis in oculis Solis hujus. 12 Tu enim feciſti abſconditè: ego autem faciã verbũ iſtud in conſpectu omnis Iſrael, & in conſpectu 13 Solis. Et dixit David ad Nathan, Peccavi Dño. Dixítque Nathan ad David, Dñs quoq; tranſtulit peccatũ tuũ: non 14 moriêris. Veruntamen, quoniã blaſphemare feciſti inimicos Dñi, propter verbũ hoc, filius, qui natus eſt tibi, morte 15 morietur. Et reverſus eſt Nathan in domũ ſuam. Percuſſit quoq; Dñs parvulũ, quẽ pepererat uxor Uriæ David, & 16 deſperatus eſt. Deprecatúſque eſt David Dñm pro parvulo: & jejunavit David jejunio, & ingreſſ⁹ ſeorſũ jacuit ſup terram. 17 Venerunt autẽ ſeniores dom⁹ ej⁹, cogentes eũ ut ſurgeret de terra: qui noluit, nec 18 comédit cũ eis cibũ. Accidit autem die ſeptimâ ut moreretur infans: timuerúntq; ſervi David nuntiare ei ꝙ mortuus eſſet parvulus. Dixerunt enim; Ecce cùm parvulus adhuc viveret loquebamur ad eũ, & non audiebat vocem noſtrã: quantò magis ſi dixerimus, Mortu⁹ eſt puer, ſe affliget? 19 Cũ ergò David vidiſſet ſervos ſuos muſſitantes, intellexit ꝙ mortu⁹ eſſet infantul⁹: dixitque ad ſervos ſuos, Nũ mortu⁹ eſt puer? Qui reſpõderunt ei, 20 Mortu⁹ eſt. Surrexit ergò David de terra: & lot⁹ unctúſque eſt: cúmq; mutâſſet veſtẽ, ingreſſ⁹ eſt domũ Dñi: & adoravit, & venit in domũ ſuã, petivítq; ut poneret ei panẽ, & 21 comédit. Dixerũt autẽ ei ſervi ſui; Quis eſt ſermo, quẽ feciſti? propter infantẽ, cũ adhuc viveret, jejunâſti & flebas: mortuo autem puero, ſurrexiſti, & 22 comediſti panẽ. Qui ait; Propter infantẽ, dũ adhuc viveret, jejunavi et flevi: dicebã enim, Quis ſcit ſi fortè donet eũ mihi Dñs, & vivat infans?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν Ἀμμών. 10 Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀνθ᾽ ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου, τοῦ εἶναί σοι εἰς γυναῖκα. 11 Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου, καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ᾽ ὀφθαλμούς σου, καὶ δώσω τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου. 12 Ὅτι σὺ ἐποίησας (ι) κρυβῇ, κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέναντι (κ) τοῦ ἡλίου τούτου. 13 Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Νάθαν, Ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Καὶ κύριος παρεβίβασε τὸ ἁμάρτημά σου· οὐ μὴ ἀποθάνῃς. 14 Πλὴν ὅτι (λ) παροργίζων παρώργισας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ, καί γε ὁ υἱός σου ὁ τεχθείς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται. 15 Καὶ ἀπῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἔθραυσε κύριος τὸ (μ) παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ (ν) Οὐρίου τοῦ Χετταίου τῷ Δαυὶδ, καὶ ἠρρώστησε. 16 Καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, καὶ ἐνήστευσε Δαυὶδ νηστείαν, καὶ 17 εἰσῆλθε καὶ (ξ) ηὐλίσθη ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ (ο) ἀνέστησαν ἐπ᾽ αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ 18 ἠθέλησε, καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπέθανε τὸ παιδάριον. καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι Δαυὶδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, ὅτι (π) εἶπον, Ἰδοὺ (ρ) ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ εἰσήκουσε τῆς φωνῆς ἡμῶν· καὶ πῶς (σ) εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν, Ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ ποιήσει κακά; 19 Καὶ συνῆκε Δαυὶδ, ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσι, καὶ ἐνόησε Δαυὶδ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον. καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Εἰ τέθνηκε τὸ παιδάριον; καὶ εἶπαν, Τέθνηκε. 20 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐλούσατο, καὶ ἠλείψατο, καὶ ἤλλαξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν, καὶ (τ) παρέθηκαν αὐτῷ 21 ἄρτον, καὶ ἔφαγε. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας (υ) ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; ἔτι ζῶντος ἐνήστευες καὶ ἔκλαιες καὶ ἠγρύπνεις, καὶ ἡνίκα ἀπέθανε τὸ παιδάριον, ἀνέστης καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ 22 πέπωκας; Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα, Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύριος, καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον;

MS. A. (ι) κρυβδῆν, (κ) τούτου τοῦ ἡλίου. (λ) παροξύνων παρώξυνας τὸ (μ) παιδάριον (ν) Οὐρίου τῷ Δαυὶδ, (ξ) ηὐλίσθη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ (ο) ἀνέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸν τοῦ ἐγεῖραι (π) εἶπαν, (ρ) ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον ἐλαλήσαμεν (σ) εἴπωμεν (τ) παρέθηκεν (υ) ἕνεκεν

Quid, quòd (i) vilipendiſti verbum Domini, faciendo malum in oculis ejus? Uriam Chettæum percuſſiſti in gladio, & uxorem ejus cepiſti tibi in uxorem, & ipſum interfeciſti in gladio filiorum Ammon. Et nunc non recedet gladius de domo tua uſque in ſeculum, pro eo, quòd ſprevisti me, & ſumpſiſti uxorem Uriæ Chettæi, ut ſit tibi in uxorem. Hæc dicit Dominus, Ecce ego ſuſcito ſuper te mala è domo tua: & capiam uxores tuas ante oculos tuos, & dabo proximo tuo, & dormiet cum uxoribus tuis corã Sole hoc. Quoniam tu feciſti in occulto: & ego faciã verbũ hoc corã univerſo Iſrael, et corã Sole hoc. Et dixit David ad Nathan, Peccavi Domino. Et dixit Nathan ad David, Et Dominus (k) tranſire fecit peccatum tuum: non moriêris. Veruntamen quia provocans provocâſti ad iram (l) inimicos Domini in verbo hoc, fili⁹ quidem tuus nat⁹ tibi morte morietur. Et abiit Nathan in domum ſuam. Et percuſſit Dominus parvulum, quem peperit uxor Uriæ Chettæi ipſi David, & ægrotavit. Et quæſivit David Deum pro parvulo, & jejunavit David jejunium, & intravit, & (m) manſit ſuper terram. Et ſurrexerunt ſuper eum ſeniores domûs ejus ad ſuſcitandum eum de terra, & noluit: & non manducavit cũ eis panẽ. Et factũ eſt in die ſeptima, & mortuus eſt parvulus. Et timuerunt ſervi David annuntiare ei, quia mortuus eſt parvulus: quoniam dixerunt, Ecce, dum viveret adhuc parvulus, locuti ſumus ad eum, & non exaudivit vocem noſtram: & quomodò dicemus ad eum, Quia mortuus eſt parvulus? & faciet mala? Et intellexit David, quia pueri ſui muſſitant: & cognovit David, quia mortuus eſt parvulus. Et dixit David ad pueros ſuos, Si mortuus eſt parvulus? Et dixerunt, Mortuus eſt. Et ſurrexit David de terra, & lavit ſe, & unxit ſe, & mutavit veſtimenta ſua, & intravit in domum Dei, & adoravit eum: & intravit in domum ſuam, & petiit panem ad manducandũ: et appoſuerũt ei panẽ, et manducavit. Et dixerũt pueri ej⁹ ad eũ; Quid eſt verbum hoc, quod (n) feciſti propter parvulum? Cùm adhuc viveret, jejunabas, & plorabas, & vigilabas: & quando mortuus eſt parvul⁹, ſurrexiſti et manducâſti panem, (o) & bibiſti? Et dixit David; Dũ viveret adhuc parvulus, jejunavi et ploravi; quoniã dixi, Quis novit, ſi miſerebitur mei Dñs, et vivet parvulus?

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 מא דין בסרתא על פתגמא דיי למעבד דביש קדמוהי ית אוריה חתאה קטלתא בחרבא
10 וית אתתיה נסבתא לך לאתו ויתיה קטלתא בחרבא דבני עמון : ובען לא תפסוק
חרבא מן אנש ביתך עד עלמא חלף דאשטתני ונסבתא ית אתת אוריה חתאה למהוי
11 לך לאתו : כדנן אמר יי הא אנא מקים עלך בישא מביתך ואדבר ית נשך לעינך ואתן
12 לחברך וישכוב עם נשך לעיני שמשא הדא : ארי את עבדתא בסתרא ואנא אעביד
13 ית פתגמא הדין קדם כל ישראל וקביל שמשא : ואמר דוד לנתן חבית קדם יי ואמר
14 נתן לדוד אף יי אעבר חובך לא תמות : ברם ארי מפתח פתחתא פומא דסנאי עמא דיי
15 בפתגמא הדין אף ברא דאתיליד לך ממת ימות : ואזל נתן לביתיה ותבר יי ית רביא
16 דילידת אתת אוריה לדוד ואטען : ובעא דוד רחמין מן קדם יי על רביא וצם דוד
17 צומא ועל ובת ושכיב על ארעא : וקמו סבי ביתיה עלוהי לאקמותיה מן ארעא ולא
18 אבה ולא אכל עמהון לחמא : והוה ביומא שביעאה ומית רביא ודחילו עבדי דוד
לחואה ליה ארי מית רביא ארי אמרו כד הוה רביא קים מללנא עמיה ולא קביל
19 מננא ואיכדין נימר ליה מית רביא ויעביד בישא : וחזא דוד ארי עבדוהי מלחשין וסבר
20 דוד ארי מית רביא ואמר דוד לעבדוהי המית רביא ואמרו מית : וקם דוד מן ארעא
ומשח ושף ושני כסותיה ועל לבית מקדשא דיי וסגיד ואתא לביתיה ושאיל ושויאו
21 ליה לחמא ואכל : ואמרו עבדוהי ליה מה פתגמא הדין דעבדתא עד דרביא קים צמתא
22 ובכיתא וכד מית רביא קמתא ואכלתא לחמא : ואמר עד דרביא קים צמית ובכיתי
ארי אמרית מן ידע דלמא יתרחים עלי מן קדם יי ויחי רביא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ut quid contempſiſti ſuper verbũ Dñi, faciendo quod malũ eſt ante eum? Uriah Hhithæum occidiſti in gladio, & uxorem illius accepiſti tibi in uxorem, & illum occidiſti in gladio filiorum Ghamon. Et nunc non deficiet gladius ab hominibus domus tuæ uſque in ſeculum, eò quòd ſpreviſti me, & accepiſti uxorem Uriah Hhithæi ut eſſet tibi in uxorem. Sic dixit Dominus, Ecce ego ſuſcito ſuper te malum de domo tua, & accipiam uxores tuas in oculis tuis, et dabo ſocio tuo, & cubabit cum uxoribus tuis in oculis Solis hujus. Quia tu feciſti in abſcondito, & ego faciam verbum hoc ante omnem Iſrael & ante Solem. Et dixit David ad Nathan, Peccavi ante Dominum: & dixit Nathan ad David, Etiam Dominus tranſtulit peccatum tuum, non morieris. Verùm quoniam aperiendo aperuiſti os odientium populum Domini in verbo hoc, etiam filius qui natus eſt tibi, moriendo morietur. Et abiit Nathan ad domum ſuam, & fregit Dominus puerum quem peperit uxor Uriah, & debilitatus eſt. Et quæſivit David miſericordias ab-ante Dñm ſuper infantem, & jejunavit David jejuniũ, et ingreſſus eſt & pernoctavit, et cubuit ſuper terram. Et ſurrexerunt ſenes dom⁹ ejus ſuper illum ut erigerent illũ de terra, & noluit, & non comedit cum illis panẽ. Et fuit in die ſeptimõ, & mortu⁹ eſt puer, & timuerunt ſervi David indicare illi quòd mortuus eſſet puer: nam dixerunt, Quando erat puer ſuperſtes, locuti ſumus cum illo, & non audivit nos: & quomodo dicem⁹ illi, Mortu⁹ eſt infans, & faciet malũ? Et vidit David quòd ſervi ejus muſſitarent, & ſuſpicatus eſt David quòd mortu⁹ eſſet puer: & dixit David ſervis ſuis, Num mortu⁹ eſt puer? & dixerunt, Mortu⁹ eſt Et ſurrexit David de terra, & *linivit* ſe, & unxit ſe, & mutavit veſtimentũ ſuũ, & intravit in domũ ſanctuarii Dñi, & adoravit, & venit ad domũ ſuã & petivit: & poſuerunt illi panẽ & comedit. Et dixerunt ſervi ejus illi, Quod verbũ eſt hoc quod feciſti? quoad puer manſit, jejunâſti & fleviſti, et quando mortu⁹ eſt puer, ſurrexiſti & comediſti panẽ. Et dixit, Quoad puer manſit, jejunavi et flevi, quia dixi, Quis novit, ſi forſan miſericordia erit ſuper me ab-ante Dñm, et vivet puer?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠܢܐ ܫܛܬ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܥܒܕܬ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ 9
ܩܛܠܬ ܒܚܪܒܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܢܬܬܗ ܢܣܒܬ ܠܟ ܐܢܬܬܐ. * ܘܗܫܐ ܠܐ ܬܥܢܕ ܚܪܒܐ 10
ܡܢ ܒܝܬܟ. ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܥܠ ܕܫܛܬܢܝ ܘܢܣܒܬ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܕܬܗܘܐ ܠܟ
ܐܢܬܬܐ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܡܩܝܡ ܐܢܐ ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. ܡܢ ܒܝܬܟ. ܘܐܕܒܪ ܢܫܝܟ ܠܥܝܢܝܟ 11
ܘܐܬܠ ܠܚܒܪܟ. ܘܢܕܡܟ ܥܡܗܝܢ ܠܥܝܢ ܫܡܫܐ ܗܢܐ. * ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܒܛܘܫܝܐ. ܘܐܢܐ 12
ܐܥܒܕܝܘܗܝ ܠܗܢܐ. ܩܕܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܘܩܒܠ ܫܡܫܐ. * ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܢܬܢ 13
ܚܛܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܐܦ ܡܪܝܐ ܐܥܒܪ ܚܛܗܝܟ. ܠܐ ܬܡܘܬ. * ܒܪܡ ܕܝܢ 14
ܥܠ ܕܪܘܪܒܬ ܠܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܒܣܘܥܪܢܐ ܗܢܐ. ܐܦ ܒܪܐ ܕܐܬܝܠܕ ܠܟ. ܡܡܬ ܢܡܘܬ.
* ܘܐܙܠ ܢܬܢ ܠܒܝܬܗ. ܘܡܚܝܗܝ ܡܪܝܐ ܠܛܠܝܐ ܕܝܠܕܬ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܬܚܡܫ 15
* ܘܒܥܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܠܗܐ ܥܠ ܐܦܝ ܛܠܝܐ. ܘܨܡ ܕܘܝܕ ܨܘܡܐ. ܘܒܬ ܒܗ. ܘܕܡܟ ܥܠ ܐܪܥܐ. 16
* ܘܩܡܘ ܣܒܐ ܕܒܝܬܗ ܕܢܩܝܡܘܢܝܗܝ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ. ܘܠܐ ܠܥܣ ܥܡܗܘܢ ܠܚܡܐ. 17
* ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ. ܘܕܚܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܕܢܚܘܘܢܝܗܝ ܕܡܝܬ ܠܗ 18
ܛܠܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ. ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ ܛܠܝܐ .· ܐܡܪܝܢ ܗܘܝܢ ܠܗ. ܘܠܐ ܫܡܥ ܗܘܐ ܠܢ. ܐܝܟܢܐ
ܢܐܡܪ ܠܗ ܗܫܐ ܕܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ .· ܢܥܒܕ ܒܝܫܬܐ. * ܘܚܙܐ ܕܘܝܕ ܠܥܒܕܘܗܝ 19
ܕܡܠܚܫܝܢ .· ܘܐܣܬܟܠ ܕܘܝܕ ܕܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܡܝܬ ܠܗ ܛܠܝܐ .·
ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܡܝܬ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܪܥܐ .· ܘܐܣܚܝ ܘܐܬܡܫܚ. ܘܫܚܠܦ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܥܠ 20
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܣܓܕ. ܘܐܬܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܫܐܠ ܠܚܡܐ. ܘܣܡܘ ܠܗ. ܘܠܥܣ. * ܐܡܪܝܢ 21
ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܥܒܕܬ .· ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ ܛܠܝܐ. ܨܡܬ ܗܘܝܬ. ܘܒܟܝܬ : ܘܟܕ ܡܝܬ.
ܩܡܬ ܠܥܣܬ ܠܚܡܐ. * ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܘܝܕ. ܟܕ ܛܠܝܐ ܚܝ. ܨܡܬ ܗܘܝܬ. ܘܒܟܝܬ .· ܡܛܠ 22
ܕܐܡܪ ܗܘܝܬ .· ܡܢܘ ܝܕܥ ܐܢ ܢܪܚܡ ܥܠܘܗܝ ܐܠܗܐ. ܘܢܚܐ ܛܠܝܐ.

* Cur aſpernatus es præceptum Dñi Dei tui, 9
& malum perpetrâſti coram Domino? Uri-
am Hethæum gladio filiorum Ammon occidi-
ſti, & uxorem ejus duxiſti tibi uxorem. Qua- 10
propter non abſcedet gladius à domo tua in
ſeculū uſque, eò quòd me ſpreveris, & acce-
peris uxorē Uriæ Hethæi ut eſſet tibi uxor.
Sic dicit Dominus, Ecce ſuſcitabo contra te 11
malū de domo tua, & uxores tuas te præ-
ſente ducā, daboque proximo tuo qui cum
eis concumbet in præſentia ſolis hujus. Tu 12
clàm feciſti, ego verò faciā hoc in præſentia
totius Iſraelis & coram ſole. Dixit David 13
Nathani, Peccavi coram Domino. Ait Na-
than Davidi, Etiam Dominus tranſtulit pec-
catū tuum, non moriêris. Veruntamen, quia 14
Dñi hoſtes per actionem iſtā magnificâſti,
propterea filius qui tibi naturus eſt, omnino
morietur. Deinde recepit ſe Nathan domū 15
ſuam: percuſſitque Dñs puerū, quem pepe-
rit uxor Uriæ Davidi, & conſternatus eſt. De- 16
precatus eſt autem David Dominū pro pue-
ro, jejunavitque David jejunium in quo &
pernoctavit, & cubavit, humi. Et *quam-* 17
vis inſtarent ſeniores domûs ejus ut eri-
gerent eum è terra, tamen noluit, neque cibū
cum eis comedit. Die verò ſeptimo defun- 18
ctus eſt puer, timueruntque ſervi Davidis in-
dicare ei mortuū eſſe puerū. Dicebant enim,
Vivente puero alloquebamur eū, nec audie-
bat nos; quomodo ergò diceremus ei mor-
tuū eſſe puerū? *proculdubiò* malū *ſibi* inferet.
At cùm vidiſſet David ſervos ſuos ſuſur- 19
rantes, animadvertit David mortuum eſſe
puerū: dixitque David ſervis ſuis, Mor-
tuúſne eſt puer? Dixerunt ei, Mortuus eſt.
Tunc ſurrexit David è terra, lavit & unxit 20
ſe, mutatiſque veſtibus ſuis ingreſſus eſt do-
mum Dñi, & adoravit: tum domum ſuam
reverſus petiit cibum, quem oblatū comedit.
Dicunt ei ſervi ſui, Quid eſt hoc quod feciſti? 21
vivente puero, jejunabas & orabas; eo au-
tē mortuo, ſurgis, cibumque comedis. Ait 22
illis David; Vivente puero, jejunabam &
orabam; dicebam enim, Quis ſcit an miſerea-
tur illi Deus, vivatque puer:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لماذا ازريت بوصية الرب * وارتكبت القبيح امام الرب * وقتلت اوريا الحاثاني في الحرب * واخذت 9
امراته وتزوجت بها * وامرت بقتله في محاربة بني عمون * فمن الان لا يبرح الحرب من بيتك الي 10
الابد * لانك ازريت بامري * واخذت امراة اوريا الحاثاني * وصيرتها امراتك * فاسمع قول 11
الرب * قال الرب اني مثير عليك بلية وشرا من بيتك * واخذ نساءك وادفعهن الي غيرك
يشهد منك * ويدخل عليهن والشمس طالعة * انت فعلت هذا سرا * وانا اجزيك علانية تجاه 12
جميع بني اسرايل في الشمس * قال داود لناثان النبي * جهلت واسات * وارتكبت خطية امام 13
الرب * قال ناثان * قد غفر لك * ليس تموت بعقوبة * ولكن لانك فعلت هذا الفعل * واشمت 14
بك اعداء الرب * الابن الذي يولد لك يموت سريعا * وانصرف ناثان الي بيته * وضرب الرب 15
الصبي الذي ولدت امراة اوريا لداود وادنف * فطلب داود الي الرب من اجل الصبي * وصام 16
داود وبات طاويا * ورقد على الارض * وحرص مشايخ اهل بيته ان يقيموه من الارض * فلم 17
يقم معهم * ولم يذق معهم طعاما * فلما كان في اليوم السابع مات الصبي * وفرق عبيد داود 18
ان يخبروه بموته * لانهم قالوا * لانه اذ كان الصبي حيا كنا نقول ولم يقبل منا * وكيف نخبره
الان بموت الصبي * نخاف ان يصنع بنفسه شرا * فلما راي داود عبيده يتساورون علم ان 19
الصبي قد مات * فقال داود لغلمانه * توفي الصبي * قالوا * قد توفي * فقام داود ونهض عن 20
الارض * واغتسل وادهن وغير ثيابه * ودخل بيت الرب فسجد * ورجع الي بيته * وامر ان
يقدم اليه طعام * فقدم اليه فاكل * قال له عبيده ما هذا الصنيع الذي صنعت * حيث 21
كان الصبي حيا كنت تصوم وتبكي * فلما مات قمت واكلت * قال لهم داود * حيث كان 22
الصبي حيا * كنت اصوم واطلب واقول من يعلم * لعل الله يرحم الصبي فيحيا *

Quare contempſiſti mandatū Domini? et 9
turpitudinem deſignâſti corā Domino?
Uriam Gethæum in prælio trucidâſti? et
uxorem ejus acceptā nupſiſti? et juſſiſti
ut interficeretur in oppugnatione Ammo-
nitarum? Idcirco non deficiet bellum de- 10
inceps de domo tua in perpetuum, eò
quòd ſpreveris mandatum meum, & ac-
cipiens uxorem Uriæ Gethæi feceris eam
uxorem tuam. Audias ergò ſermonem 11
Domini. Dixit Dominus, Equidem exci-
taturus ſum adverſùm te malum ac per-
niciem è domo tua, & accipiam uxores
tuas, daboq; eas alteri, te ſpectante, &
ingredietur ad eas lucente ſole. Tu id ſe- 12
cretò feciſti, at ego remunerabo te pu-
blicè, coram omnibus filiis Iſrael, in ſole.
Dixit David Nathani prophetæ, Stultè 13
ac turpiter egi, & peccatum deſignavi
coram Domino. Dixit Nathan, Jam tibi
remiſſum eſt, non moriêris punitione. Ve- 14
rùm quia facinus hoc perpetrâſti, & ini-
micis Domini ridendi tui occaſionem
præbuiſti; filius qui tibi naſcetur, brevi
morietur. Abiitque Nathan domum ſuam. 15
Percuſſit autem Dominus infantem quem
genuit uxor Uriæ Davidi, morboq; op-
preſſus eſt. Quapropter David rogavit 16
Dominum pro infante, jejunavitq; Da-
vid, & pernoctavit jejunus, jacuitq; ſu-
per terram. Conatiq; ſunt ſeniores familiæ 17
ejus erigere eum à terra, ſed non ſurrexit
eorum precibus, nec cibum guſtavit cum
eis. Fuit autem die ſeptimo ut moreretur 18
infans: timueruntq; ſervi Davidis ſigni-
ficare ei mortem ipſius. Dixerunt enim,
Quandoquidem dum vivus eſſet infans,
loquebamur & non acquieſcebat nobis;
quomodo ergò ſignificaremus nunc ei
mortem infantis? veremur ne malum ſi-
bimet inferat. Sed cùm vidiſſet David 19
ſervos ſuos muſſitantes, intellexit mor-
tuum jam eſſe infantem: dixitq; David
pueris ſuis, Obiitne infans? Dixerunt,
Jam obiit. Stetit ergò David, ſurrexitq; 20
de terra, tum lavit unxitque ſe, veſtes
ſuas mutavit, & ingreſſus domum Do-
mini adoravit; deinde domum ſuam re-
diens, præcepit afferri ſibi cibum; obla-
tuſq; fuit ei, & comedit. Dixerunt ad 21
eū ſervi ſui, Quodnā eſt opus iſtud quod
egiſti? Dum vivus eſſet infans, jejuna-
bas, & flebas; quum verò mortuus eſt,
ſurgens comediſti. Dixit eis, David, Dum 22
viveret infans, jejunabā & deprecabar:
ac dicebam, Quis nôvit? fortè miſerebi-
tur Dominus infantis, & vivet:

שמואל ב : יג

eum reducere potero num ? *jejunans* ego jam quid ut : eſt mortuus nunc Et
23 וְעַתָּה ׀ מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם הַאוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ
.me ad revertetur non ipſe & ,eum ad *vadens* ego ? amplius
עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו וְהוּא לֹא־יָשׁוּב אֵלָי׃
,eam ad eſt ingreſſus & ,ſuā uxorē Bath--ſebah David eſt conſolatus Et
24 וַיְנַחֵם דָּוִד אֵת בַּת־שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
,Selomoh ejus nomen vocavit & ,filium peperit & : ea cum *cubavit* &
וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה
vocavit & ,prophetæ Nathan *manu in* miſit Et .eum dilexit Dominus &
25 וַיהוָה אֲהֵבוֹ׃ וַיִּשְׁלַח בְּיַד נָתָן הַנָּבִיא וַיִּקְרָא
Rabbah *in* Joab pugnavit Et .Dominum propter Jedidjah ejus nomen
26 אֶת־שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בַּעֲבוּר יְהוָה׃ וַיִּלָּחֶם יוֹאָב בְּרַבַּת
Joab Miſitque .*regni* urbem cepit & ,Hammon filiorum
27 בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד אֶת־עִיר הַמְּלוּכָה׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב
cepi etiam ,Rabbah *in* Dimicavi : dixitque ,David ad *legatos*
מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי בְרַבָּה גַּם־לָכַדְתִּי
caſtrametare & ,populi reſiduum *collige* nunc Et .aquarum urbem
28 אֶת־עִיר הַמָּיִם׃ וְעַתָּה אֱסֹף אֶת־יֶתֶר הָעָם וַחֲנֵה
vocetur & ,civitatem ego capiam fortè ne ,eam cape & ,civitatem *ſuper*
עַל־הָעִיר וְלָכְדָהּ פֶּן־אֶלְכֹּד אֲנִי אֶת־הָעִיר וְנִקְרָא
abiit & ,populum omnem David *collegit* Et .eam ſuper meum nomen
29 שְׁמִי עָלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף דָּוִד אֶת־כָּל־הָעָם וַיֵּלֶךְ
diadema tulit Et .eam cepitque ,eam *in* pugnavit & ; Rabbah in
30 רַבָּתָה וַיִּלָּחֶם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ׃ וַיִּקַּח אֶת־עֲטֶרֶת
(,precioſus lapis &,auri talentū ejꝰ pondus &): ejꝰ capite *deſuper* eorū regis
מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָלָהּ כִּכַּר זָהָב וְאֶבֶן יְקָרָה
.valde *multum* eduxit urbis *ſpolium* & :David caput ſupra fuit &
וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃
trahis in & ,ſerra in poſuit & ,eduxit ,ea in qui ,populum Et
31 וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂם בַּמְּגֵרָה וּבַחֲרִצֵי
ſic & : *Malchen in* eos fecit tranſire & ferreis ſecuribus in & ,ferreis
הַבַּרְזֶל וּבְמַגְזְרֹת הַבַּרְזֶל וְהֶעֱבִיר אוֹתָם בַּמַּלְכֵּן וְכֵן
omnis &,David eſt reverſus & :Hammon filiorum civitatibus omnibus fecit
יַעֲשֶׂה לְכֹל עָרֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל־
.Jeruſalaim in populus
הָעָם יְרוּשָׁלִָם׃

CAP. XIII. יג

,pulchra ſoror David filio Abſalom & ,hæc poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וּלְאַבְשָׁלוֹם בֶּן־דָּוִד אָחוֹת יָפָה
anguſtia fuit Et .David filius Amnon eā adamavit & ;Thamar ejus nomen &
2 וּשְׁמָהּ תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ אַמְנוֹן בֶּן־דָּוִד׃ וַיֵּצֶר
: *ipſa* virgo quia ,ſuā ſororem Thamar propter *ægrotandum ad* , Amnon
לְאַמְנוֹן לְהִתְחַלּוֹת בַּעֲבוּר תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא
Amnon ipſi Et .quicquam ei facere Amnon oculis in erat *mirabile* &
3 וַיִּפָּלֵא בְּעֵינֵי אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה׃ וּלְאַמְנוֹן
Jonadab &) : David fratris Simhah filius ,Jonadab ejus nomen & ,*ſocius*
רֵעַ וּשְׁמוֹ יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד וְיוֹנָדָב
tenuis ſic *tu* Quare : ei Dixitque (.valde ſapiens vir
4 אִישׁ חָכָם מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה כָּכָה דַּל
: Amnon ei dixitque ?mihi *indicabis nonne ? manè in manè in* regis fili
בֶּן־הַמֶּלֶךְ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר הֲלוֹא תַּגִּיד לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אַמְנוֹן
Dixitque .*amans* ego mei fratris Abſalom ſororem Thamar
5 אֶת־תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלֹם אָחִי אֲנִי אֹהֵב׃ וַיֹּאמֶר
veniet & ; *ægrum te oſtende* & ,tuum *cubile* ſuper Cuba : Jonadab ei
לוֹ יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל־מִשְׁכָּבְךָ וְהִתְחָל וּבָא
Thamar *nunc* Veniat : eum ad dices & ,te videndum ad tuus pater
אָבִיךָ לִרְאוֹתֶךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תָּבֹא נָא תָמָר
,*cibum* meis oculis in faciat & ,panem me faciat comedere & ,mea ſoror
אֲחוֹתִי וְתַבְרֵנִי לֶחֶם וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת־הַבִּרְיָה
.ejus manu de comedam & ,videam *quod propter*
לְמַעַן אֲשֶׁר אֶרְאֶה וְאָכַלְתִּי מִיָּדָהּ׃

Verſio VUL. LAT.

23 Nunc autem quia mortuus eſt, quarè jejunem? Numquid potero revocare eū ampliùs? ego vadam magìs ad eum: ille 24 verò non revertetur ad me. Et conſolatus eſt David Bethſabee uxorem ſuam, ingreſſúſq; ad eam, dormivit cum ea: quæ genuit filium, & vocavit nomen ejus Salomon, et Do-25 minus dilexit eum. Miſitque in manu Nathan prophetæ, et vocavit nomen ejus, Amabilis Domino, eò quòd diligeret 26 eum Dominus. Igitur pugnabat Joab contra Rabbath filiorum Ammon, et expugnabat 27 urbem regiam. Miſitque Joab nuntios ad David, dicens; Dimicavi adverſùm Rabbath, et capienda eſt Urbs aquarū. 28 Nunc igitur congrega reliquam partem populi, et obſide civitatem, et cape eam: ne, cùm à me vaſtata fuerit urbs, nomini meo aſcribatur 29 victoria. Congregavit itaque David omnem populum, et profectus eſt adverſùm Rabbath: cúmque dimicâſſet, ce-30 pit eam. Et tulit diadema regis eorum de capite ejus, pondo auri talentum, habens gemmas pretioſiſſimas, et impoſitum eſt ſuper caput David. Sed et prædam civitatis aſ-31 portavit multam valdé. Populum quoque ejus adducens ſerravit, et circumegit ſuper eos ferrata carpenta: diviſítque cultris, et traduxit in typo laterum: ſic fecit univerſis civitatibus filiorū Ammon. Et reverſus eſt David, et omnis exercitus in Jeruſalem.

CAP. XIII.

1 FActum eſt autem poſt hæc, ut Abſalom filii David ſororem ſpecioſiſſimam, vocabulo Thamar, adamaret Amnon 2 filiꝰ David, Et deperiret eā valdè, ita ut propter amorem ejus ægrotaret: quia cùm eſſet virgo, difficile ei videbatur ut quidpiam inhoneſtè 3 ageret cum ea. Erat autem Amnon amicus, nomine Jonadab, filius Semmaa fratris 4 David, vir prudens valdé. Qui dixit ad eum; Quarè ſic attenuaris macie, fili regis, per ſingulos dies? cur non indicas mihi? Dixítque ei Am-5 non, Thamar ſororem fratris mei Abſalom amo. Cui reſpondit Jonadab; Cuba ſuper lectū tuū, et languorē ſimula: cúmq; venerit pater tuꝰ ut viſitet te, dic ei; Veniat, oro, Thamar ſoror mea, ut det mihi cibū, et faciat pulmentū ut comedam de manu ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ νῦν (φ) τέθνηκεν, ἱνατί τοῦτο ἐγὼ νηστεύω; μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι (χ) αὐτὸν ἔτι; ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς οὐκ 24 ἀναστρέψει πρός με. Καὶ παρεκάλεσε Δαυὶδ (ψ) Βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαλωμὼν, καὶ κύριος ἠγάπησεν αὐ-25 τόν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (ω) Ἰεδδεδὶ, ἕνεκεν κυρίου. 26 Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωὰβ ἐν (α) Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ κατέλαβε τὴν 27 πόλιν τῆς βασιλείας. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἐπολέμησα (β) ἐν Ῥαββὰθ, καὶ κατελαβόμην τὴν πό-28 λιν τῶν ὑδάτων. Καὶ νῦν σύναγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλαβοῦ αὐτὴν, ἵνα μὴ προκαταλάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά 29 μου ἐπ᾽ αὐτήν. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐπορεύθη (γ) εἰς Ῥαββὰθ, καὶ ἐπο-30 λέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατελάβετο αὐτήν. Καὶ ἔλαβε τὸν (δ) στέφανον Μολχὸμ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυὶδ, καὶ σκῦλα τῆς πόλεως 31 ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα. Καὶ τὸν λαὸν (ε) τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομεῦσι σιδηροῖς, καὶ (ζ) διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν Ἀμμών. καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλήμ.

MS.A. (φ) τέθνηκεν τὸ παιδάριον, ἱνατί (χ) αὐτὸ (ψ) τὴν Βηθσαβεὲ γυναῖκα (ω) Εἰδδιδιά, (α) Ῥαβὰθ (β) πρὸς Ῥαββὰθ, (γ) πρὸς Ῥαββὰθ, (δ) στέφανον τοῦ βασιλέως (ε) τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγον, (ζ) ἀπήγαγεν

Et nunc mortuus eſt, ut quid hoc ego jejuno? Nunquid potero facere ipſum reverti ultrà? Ego ibo ad eum: & ipſe non revertet ad me. Et conſolatus eſt David Berſabee uxorem ſuam: & intravit ad eam, & dormivit cum ea. Et concepit, & peperit filium, & vocavit nomen ejus, Salomon. Et Dominus dilexit eum. Et miſit in manu Nathan prophetæ, & vocavit nomen ejus, (p) Jeddedi (q) propter Dominum. Et bellavit Joab in Rabbath filiorum Ammon, & cepit civitatem regni. Et miſit Joab nuntios ad David, & dixit; Bellavi in Rabbath, & cepi civitatem aquarum. Et nunc congrega reſiduum populi, & caſtrametare ſuper civitatem, & cape eam: ut non capiam ego civitatem, & vocetur nomen meum ſuper eam. Et congregavit David univerſum populum, & ivit in Rabbath, & pugnavit in eam, & cepit eam. Et cepit coronam (r) Molchō regis eorū de capite ejꝰ: Et pondus ejus talentum auri, & lapidis pretioſi. Et fuit ſuper caput David. Et ſpolia civitatis exportavit multa valdè: Et populum, qui erat in ea, eduxit, & poſuit in ſerra, & in tribolis ferreis, & in ſecuribus ferreis: (ſ) & tranſire fecit eos per fornacem. Et ſic fecit omnibus civitatibus filiorum Ammon. Et reverſus eſt David, & univerſus populus in Hieruſalem.

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ Ἀβεσσαλὼμ υἱῷ Δαυὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ (α) Θημὰρ, καὶ ἠγάπη-2 σεν αὐτὴν (β) Ἀμνὼν υἱὸς Δαυίδ. Καὶ ἐθλίβετο (γ) Ἀμνὼν ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ (δ) Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὐτή, καὶ ὑπέρογκον (ε) ἐν ὀφθαλμοῖς (ζ) Ἀμνὼν 3 τοῦ ποιῆσαί (η) τι αὐτῇ. Καὶ ἦν τῷ Ἀμνὼν ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδὰβ, υἱὸς Σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δαυίδ. καὶ Ἰωναδὰβ ἀνὴρ 4 σοφὸς σφόδρα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί σοι ὅτι σὺ οὕτως (θ) ἀσθενὴς, υἱὲ τοῦ βασιλέως, τὸ πρωῒ πρωΐ; οὐκ (ι) ἀπαγγέλλεις μοι; καὶ εἶπεν αὐτῷ (κ) Ἀμνὼν, (λ) Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν 5 Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωναδὰβ, Κοιμήθητι ἐπὶ τῆς κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, (μ) Ἐλθέτω δὴ Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου, καὶ ψωμισάτω με, καὶ ποιησάτω κατ᾽ ὀφθαλμούς μου βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς.

MS. A. (α) Θαμὰρ, (β) Ἀμμὼν (γ) Ἀμμὼν (δ) Θαμὰρ (ε) καὶ ἐν (ζ) Ἀμμὼν (η) αὐτῇ τί. (θ) ἀσθενεῖς, (ι) ἀπαγγελεῖς (κ) Ἀμμὼν, (λ) Θαμὰρ (μ) Ἐλθάτω Θαμὰρ

CAP. XIII.

ET factum eſt poſt hæc, & ipſi Abeſſalom filio David ſoror pulchra ſpecie valdè: & nomen ei, Themar. Et dilexit eam Amnon filius David. Et tribulabatur Amnon, ita (a) ut ægrotaret propter Themar ſororem ſuam: quoniam virgo erat hæc; (b) & difficile in oculis Amnon facere quicquam ei. Et erat ipſi Amnon amicus, & nomen ei Jonadab, filius Samaa fratris David. Et Jonathā vir (c) ſapiens valdé. Et dixit ei, Quid tibi, quia tu ſic infirmus, fili regis, (d) manè, manè? Nónne annuntias mihi? Et dixit ei Amnon, Themar ſororem Abeſſalom fratris mei amo. Et dixit ei Jonadab, Cuba ſuper cubile tuum, & (e) langueſce: & ingredietur pater tuus ad videndum te: & dices ad eum, Veniat nunc Themar ſoror mea, & cibet me, & faciat ante oculos meos (f) cibum: ut videam & comedam de manu ejus.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וּכְעַן מִית לְמָא דְנָן אֲנָא צָאֵם הַאֵיכוֹל לַאֲתָבוּתֵיהּ עוֹד אֲנָא אֵיזֵיל לְוָתֵיהּ וְהוּא לָא תָאֵב
24 לְוָתִי : וְנַחֵים דָּוִד יַת בַּת שֶׁבַע אִתְּתֵיהּ וְעַל לְוָתַהּ וּשְׁכֵיב עִמַּהּ וִילֵידַת בַּר וּקְרָת יַת
25 שְׁמֵיהּ שְׁלֹמֹה וַיְיָ רַחֲמֵיהּ : וּשְׁלַח בְּיַד נָתָן נְבִיָּא וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ יְדִידְיָה בְּדִיל יְיָ : וְאַגִּיחַ
26 27 קְרָבָא יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וּכְבַשׁ יַת קִרְיַת מַלְכוּתָא : וּשְׁלַח יוֹאָב אִזְגַּדִּין לְוַת דָּוִד וַאֲמַר
28 אַגְחֵית קְרָבָא בְּרַבָּה וְאַף כְּבֵשִׁית יַת קִרְיַת מַלְכוּתָא : וּכְעַן כְּנוֹשׁ יַת שְׁאָר עַמָּא וּשְׁרֵי
29 עַל קַרְתָּא וְכַבְשַׁהּ דִּלְמָא אֶכְבּוֹשׁ אֲנָא יַת קַרְתָּא וְיִתְקְרֵי שְׁמִי עֲלַהּ : וּכְנַשׁ דָּוִד יַת כָּל
30 עַמָּא וַאֲזַל לְרַבַּת וְאַגִּיחַ קְרָבָא בַהּ וְכַבְשַׁהּ : וּנְסֵיב יַת כְּלִילָא דְמַלְכֵּיהוֹן מֵעַל רֵישֵׁיהּ
וּמַתְקָלֵהּ כִּכְּרָא דְדַהֲבָא וּבַהּ אֶבֶן טָבָא וַהֲוָה עַל רֵישָׁא דְדָוִד וַעֲדַת קַרְתָּא אַפֵּיק סַגֵּי לַחֲדָא:
31 וְיַת עַמָּא דְבַהּ אַפֵּיק וּמְסַר יַתְהוֹן בִּמְסָרִין וּבְמוֹרְגֵי בַרְזְלָא וּבִמְגְזְרֵי בַרְזְלָא וּנְרַר יַתְהוֹן
בְּשׁוּקַיָּא וְכֵן עֲבַד לְכָל קִרְוֵי בְּנֵי עַמּוֹן וְתָב דָּוִד וְכָל עַמָּא לִירוּשְׁלֶם :

יג

1 וַהֲוָה בָתַר כֵּן וּלְאַבְשָׁלוֹם בַּר דָּוִד אַחְתָא שַׁפִּירְתָּא וּשְׁמַהּ תָּמָר וְרַחֲמַהּ אַמְנוֹן בַּר דָּוִד :
2 וְעָקַת לְאַמְנוֹן לְאִתְמַרְעָא בְּדִיל תָּמָר אַחְתֵיהּ אֲרֵי בְתוּלְתָּא הִיא וַהֲוָה מְכַסָּא בְּעֵינֵי
3 אַמְנוֹן לְמֶעְבַּד לַהּ מִדַּעַם : וּלְאַמְנוֹן שׁוֹשְׁבִינָא וּשְׁמֵיהּ יוֹנָדָב בַּר שִׁמְעָא אֲחוּהִי דְדָוִד
4 וְיוֹנָדָב גְּבַר חַכִּים לַחֲדָא : וַאֲמַר לֵיהּ מָא דֵין אַתְּ כְּדֵין חֲשׁוֹךְ בַּר מַלְכָּא בִּצְפַר בִּצְפַר הֲלָא
5 תְּחַוֵּי לִי וַאֲמַר לֵיהּ אַמְנוֹן יַת תָּמָר אֲחָתֵיהּ דְאַבְשָׁלוֹם אָחִי אֲנָא רָחֵים : וַאֲמַר לֵיהּ
יְהוֹנָדָב שְׁכוּב עַל שְׁוִיָךְ וְאִתְמַרַע וְיֵיתֵי אֲבוּךְ לְמֶחֱזָךְ וְתֵימַר לֵיהּ תֵּיתֵי כְעַן תָּמָר אַחְתִּי
וְתֵיכְלִנַנִי לַחְמָא וְתַעְבֵּיד לְעֵינַי יַת סְעוּדְתָא בְּדִיל דְאֶחֱזֵי וְאֵיכוֹל מִן יְדַהּ :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Eo nunc mortuo, ad quid ego jejuno? num potero reducere illum? adhuc ego ibo ad illum, & ille non redibit ad me. Et conſolatus eſt David Bathſebagh uxorē ſuam, & venit ad eam, & cubuit cum ea, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Selomoh, & Dn̄s miſertus eſt illius. Et miſit in manu Nathan prophetæ, & vocavit nomen ejꝰ Jedidjah propter Dn̄m. Et inivit prælium Joab cum Rabath filiorum Ghamon, & ſubegit urbem regiam. Et miſit Joab nuncios ad David, & dixit: Inivi bellum in Rabath, & etiam ſubegi urbē regiā. Et nunc congrega reliquum populum, & ponant caſtra ſuper urbem, & ſubige eam, ne forte ſubigam urbem, & vocetur nomen meū ſuper illam. Et congregavit David omnem populū, & ivit ad Rabath, & inivit præliū cum ea, & ſubegit eam. Et tulit diadema regis illorū deſuper capite ejus, & pondus illius Chichera auri, & in illo lapis bonus; & fuit ſuper caput ipſius David, & ſpolia urbis eduxit multa valde. Et populum qui erat in illa, eduxit, & ſerravit illos in ſerris, & in tribulis ferri, & in ſecuribꝰ ferri, & *traxit* illos in plateis; & ſic fecit omnibus urbibus filiorū Ghamon: & rediit David & omnis populus in Jeruſalem.

CAP. XIII.

ET fuit poſt hoc, & Abſalom filio David erat ſoror pulchra, & nomen ejus Thamar: et amavit illam Amnon filius David. Et anguſtiatus fuit Amnon adeò ut ægrotaret propter Thamar ſororē ſuam, quia virgo erat, et erat difficile in oculis Amnon facere illi quicquam. Et Amnon erat ſociꝰ, et nomen illiꝰ Jonadab filiꝰ Simghah fratris ipſius David, et Jonadab vir ſapiens valde. Et dixit illi, Ut quid es ſic caliginoſus fili regis ſingulis matutinis, nónne indicabis mihi? et dixit illi Amnon, Thamar ſororem Abſalō fratris mei adamo. Et dixit illi Jonadab, Cuba ſuper ſtratū tuū et ægrotū te habeto, et veniet pater tuus ad videndū te; et dices illi: Veniat nunc Thamar ſoror mea, et comedere faciat me panem, et paret in oculis meis cibum, ut videam et comedam de manu illius.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 * ܗܫܐ ܕܡܝܬ ܠܗ. ܠܡܢܐ ܨܐܡ ܐܢܐ. ܡܫܟܚܐ ܕܐܗܦܟܝܘܗܝ ܬܘܒ. ܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܘܬܗ.
24 ܘܗܘ ܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܐܬܐ ܠܘܬܝ. * ܘܒܝܐ ܕܘܝܕ ܠܒܬܫܒܥ ܐܢܬܬܗ. ܘܥܠ ܠܘܬܗ. ܘܕܡܟ
ܥܡܗ. ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܡܪܝܐ ܪܚܡܗ. * ܘܫܕܪ ܒܝܕ ܢܬܢ
25 ܢܒܝܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܝܕܝܕܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܪܚܡܗ. * ܘܐܬܟܬܫ ܝܘܐܒ ܒܪܒܬ ܕܒܢܝ
26 ܥܡܘܢ. ܘܐܚܕ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ ܐܝܙܓܕܐ. ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܐܬܟܬܫܬ
27 ܒܪܒܬ. ܘܐܦ ܐܚܕܬ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܗܫܐ ܟܢܘܫ ܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܘܬܐ ܫܪܝ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ.
28 ܘܐܚܘܕܝܗ. ܕܠܡܐ ܐܢܐ ܐܚܘܕܝܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܬܩܪܐ ܫܡܝ ܥܠܝܗ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ
29 ܥܡܐ. ܘܐܙܠ ܠܪܒܬ. ܘܐܬܟܬܫ ܒܗ. ܘܐܚܕܗ. * ܘܢܣܒ ܟܠܝܠܐ ܕܡܠܟܗܘܢ ܡܢ ܪܫܗ.
30 ܘܡܬܩܠܗ ܗܘܐ ܟܟܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܟܐܦܐ ܛܒܬܐ. ܘܐܬܣܝܡ ܥܠ ܪܝܫܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܙܬܐ
31 ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܦܩ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܠܥܡܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܐܦܩ. ܘܐܪܡܝ ܐܢܘܢ ܒܩܘܡܪܐ ܕܦܪܙܠܐ
ܘܒܫܫܠܬܐ. ܘܐܥܒܪ ܐܢܘܢ ܒܡܫܘܚܬܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.
ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܠܐܘܪܫܠܡ.

* ܫܠܡ * ܝܒ *

1 * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܝܬ ܗܘܬ ܚܬܐ ܠܐܒܫܠܘܡ ܒܪ ܕܘܝܕ. ܘܫܡܗ ܬܡܪ. ܘܪܚܡܗ ܐܡܢܘܢ
2 ܒܪ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܟܪܝ ܠܐܡܢܘܢ ܥܠ ܬܡܪ ܚܬܗ. ܕܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ
3 ܗܘܐ ܐܡܢܘܢ ܕܢܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ. * ܘܠܐܡܢܘܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܪܚܡܐ. ܝܘܢܕܒ ܒܪ ܫܡܥܐ.
4 ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܝܘܢܕܒ. ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܚܟܝܡܐ ܛܒ. * ܐܡܪ ܠܗ ܠܐܡܢܘܢ ܒܪ ܡܠܟܐ.
ܡܢܐ ܗܘ ܕܗܟܢܐ ܐܙܠ ܐܢܬ ܡܢ ܝܘܡܐ ܠܝܘܡܐ. ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܝ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܡܢܘܢ.
5 ܠܬܡܪ ܚܬܗ ܕܐܒܫܠܘܡ ܐܚܝ. ܪܚܡ ܐܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܕܒ. ܕܡܟ ܥܠ ܥܪܣܟ
ܘܐܬܟܪܗ. ܘܡܐ ܕܐܬܐ ܐܒܘܟ ܠܡܣܥܪܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܬܐܬܐ ܬܡܪ ܚܬܝ. ܘܬܠܥܣ ܠܝ ܠܚܡܐ.
ܘܬܥܒܕ ܠܝ ܠܚܡܐ. ܘܐܚܙܐ ܘܐܟܘܠ ܡܢ ܐܝܕܝܗ.

* Nunc cùm ſit mortuus, quorſum jejunarem? num poſſibile eſt ut denuò revertatur? Ego quidem iturus ſum ad eum, ipſe verò non poteſt ad me venire. 23
Et conſolatus eſt David Bath-ſebaa uxorem ſuam, ingreſſuſq; ad eam cubavit cum ea: peperitq; filium, & vocavit nomen ejus Salomonem. Dilexit autem Dn̄s puerum, 24
Mittenſque Nathan prophetam, vocavit nomen ejus Jadida, eò quòd Dn̄s eſſet dilectus ejus. 25
Porrò Joab bellum gerens in Rabath filiorum Ammon, cepit civitatem regiam. 26
Miſſiſque Joab legatis ad Davidem, ait, Bellum geſſi in Rabath, quin & civitatem regiam cepi: 27
Coge nunc reliquum populum, & veniens obſide civitatem, & cape illam; ne capiam ego civitatem, & prædicetur de ea nomen meum. 28
Igitur coacto David univerſo populo, prodiit contra Rabath, & expugnavit ac cepit illam. 29
Tulitque diadema regis eorũ ex ejus capite, quod pendebat auri talentum, & in quo erant lapides optimi, impoſitumque fuit capiti Davidis; et prædam civitatis aſportavit magna copia. 30
Populum verò qui erat in ea, eduxit, injecitque in compedes et catenas ferreas, et tranſire fecit eos per menſuram: idemque fecit omnibus civitatib⁹ filiorum Ammon, deinde reverſus eſt David et univerſus populus in Jeruſalem. 31

CAP. XIII.

Poſt hæc Abiſalom filius Davidis habebat ſororem nomine Thamar, quam adamavit Hamnon filius Davidis. 1
Cruciabaturque Hamnon propter Thamar ſororem ſuam, eò quòd virgo eſſet, nec poſſet Hamnon illi quicquam dicere. 2
Habebat autē Hamnon amicū Jonadab filium Samma fratris Davidis, eratque Jonadab vir ſapiens admodū. 3
Hic dixit ad Hamnonem filiū regis, Quid rei eſt quòd ſic attenuaris in dies? annon dices mihi? Ait illi Hamnon, Thamar ſororē Abiſalom fratris mei depereo. 4
Dixit ad eum Jonadab, Cuba ſuper lectum tuum, et age ægrotum: cùmque venerit pater tuus ad inviſendum te, dic illi, Veniat Thamar ſoror mea ut reficiat me cibo, componatque mihi lagana, ut videam, et comedam de manibus ejus. 5

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 * فاما اذ قد مات الصبي فلماذا اصوم * لعل يمكن ان يرجع الي * انا اصير اليه * واما هو
24 ولا يمكن ان يرجع الي * وعزى داود بتسبع امراته * ودخل اليها ايضا * وحبلت وولدت ابنا
25 ودعت اسمه سليمان * واحب الرب الصبي * وارسل اليه ناثان النبي * وامر ان يدعى اسمه يديدا
26 وتفسيره المحبوب * لان الرب قد احبه * وحارب يواب اهل ربث مدينة بني عمون * وظفر بمدينة
27 28 الملك * وارسل يواب رسلا وقال له * قد حاصرت ربث * وتمكنت من مدينة الملك * فاجمع
الان بقية الشعب واقبل الينا * حتى تفتح انت المدينة * لئلا افتحها انا ويكون الفتح باسمي *
29 30 * فجمع داود جميع الشعب وسار الي ربث * فحارب اهلها وحاصرها وفتحها * واخذ تاج ملكهم
من على راسه * وكان وزنه قنطارا من ذهب * وكان فيه جواهر مرتفعة * وصير على راس داود
31 واخرجوا من القرية حريبا كثيرا * واخرجوا كل من كان فيها من الشعب * وشدهم بالسلاسل
والربارات * واجازهم بين يديه بتقدير مقدر * وكذلك صنع بجميع قرى بني عمون * فرجع
داود وجميع الشعب الي اورسليم *

* الفصل الثالث عشر *

1 * ومن بعد ذلك كان لابيسالوم اخت اسمها تامار * فعشقها امنون بن داود * واغتم امنون في امر
2 3 اخته * لانها كانت عذري * ولم يكن يقدر ان يصنع بها شي * وكان لامنون خليل اسمه
4 يوناداب بن سما بن اخي داود * وكان يوناداب رجلا حكيما بصيرا * فقال يوناداب لامنون * يا ابن
الملك ما لي اراك تبكر كل يوم الي باب اختك * الا تخبرني * قال له * انا عاشق لتامار اخت
5 ابيسالوم اخي * قال يوناداب * تمارض وارقد على سريرك * فاذا اتاك ابوك ليعودك فقل له *
ارسل الي بتامار اختي لتخدمني وتهيي لي ما اطعم * وتخبز لي كعكا * لعلي اكل من يديها *

Jam verò cùm mortuus ſit infans, ad quid jejunarem? num fieri poteſt ut ad me revertatur? ego ad illum ibo, at ipſum ad me redire impoſſibile eſt. 23
Conſolatus eſt itaq; David Bethſabeam uxorem ſuam, & rurſus ad eam ingreſſus; quæ concepit genuitque filium, & vocavit nomen ejus Solimanem. Dilexitque Dominus infantem, 24
Et miſit ad eum Nathanem prophetam, juſſitque vocari nomen ejus Jadida, quod dilectum ſignificat, eò quòd Dominus jam diligeret eum. 25
Verùm Joab bellum gerebat cum civibus Rabbath urbis Ammonitarum, jamque potitus fuerat urbis regiæ. 26
Quare miſit Joab nuntios, & ait illi, Jam obſedi Rabbath, & urbem regiam obtinui: 27
Collige jam reliquum populum, teque ad nos confer, ut urbem tu expugnes; ne ego expugnem illam, mihique tribuatur victoria. 28
Collegit itaque David univerſum populũ, ſeſeque contulit ad Rabbath, bellum geſſit cum civibus ejus, obſedit eam, & expugnavit illam. 29
Et corona regis eorum ab ejus capite ablata (erat autem pondus ejus centum auri librarum, eratq; præſtantiſſimis gemmis inſerta) impoſita fuit capiti Davidis: eduxerunt etiam è civitate prædam copioſam. 30
Totũ quoque populum qui erat in ea, eduxerunt, conſtrinxitque eos catenis ac funibus, tum tranſire fecit eos ante conſpectum ſuum ſtatâ quâdam menſurâ; atq; ita fecit cunctis civitatibus Ammonitarum: tum demum reverſus eſt David & univerſus populus in Jeruſalem. 31

CAP. XIII.

Poſthæc habebat Abiſalom ſororem nomine Thamar, amavitque eam Amnon filius Davidis. 1
Angebatur autem Amnon cauſâ ſororis ſuæ, quòd eſſet virgo, nec poſſet ei facere quicquam. 2
Porrò habebat Amnon amicum quendam nomine Jonadab filium Sammæ, nepotem Davidis, eratque Jonadab vir prudens & cautus. 3
Dixit ergò Jonadab ad Amnonem, Unde fit ô fili regis, ut videam te ſingulis dierum matutinis ſtare pro foribus ſororis tuæ? annon indicabis mihi? Cui dixit, Thamar ſororem Abiſalomis fratis mei ego amo. 4
Dixit Jonadab, Finge te ægrotũ, & recumbe ſuper lectum tuũ: cùmq; venerit pater tuus inviſum te, dic illi, Mitte ad me Thamar, ſororem meam, ut miniſtret mihi, paretque mihi quo veſcar, pinſatque mihi artocreata, ut fortè comedam è manibus ejus. 5

שמואל ב: י״ג

dixitque :eã videndũ ad rex venit & :ægrũ se ostendit &, Amnon accubuit Et
6 וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן וַיִּתְחָל וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ לִרְאֹתוֹ וַיֹּאמֶר
laganet & ,mea soror Thamar nunc Veniat :regem ad Amnon
אַמְנוֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ תָּבוֹא־נָא תָּמָר אֲחֹתִי וּתְלַבֵּב
David misit Et .ejus manu de comedam & ,lagana duo meis oculis in
7 לְעֵינַי שְׁתֵּי לְבִבוֹת וְאֶבְרֶה מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד
,tui fratris Amnon domum nunc Vade :dicendo ,domum ad Thamar ad
אֶל־תָּמָר הַבַּיְתָה לֵאמֹר לְכִי נָא בֵּית אַמְנוֹן אָחִיךְ
ipse &) ,sui fratris Amnon domum Thamar ivit Et .cibum ei fac &
8 וַעֲשִׂי־לוֹ הַבִּרְיָה׃ וַתֵּלֶךְ תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן אָחִיהָ וְהוּא
coxit &,ej⁹ oculis in lagana fecit &,conspersit &,conspersionem cepit &(:jacens
שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת־הַבָּצֵק וַתָּלָשׁ וַתְּלַבֵּב לְעֵינָיו וַתְּבַשֵּׁל
: ejus facies ad effudit & ,sartaginem cepit Et .lagana
9 אֶת־הַלְּבִבוֹת׃ וַתִּקַּח אֶת־הַמַּשְׂרֵת וַתִּצֹק לְפָנָיו
:me desuper virum omnem Educite ,Amnon dixitque :comedere renuit &
וַיְמָאֵן לֶאֱכוֹל וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלַי
: Thamar ad Amnon Dixitque .eo desuper virum omnem eduxerunt &
10 וַיֵּצְאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל־תָּמָר
Thamar cepitque : tua manu de comedam & ,conclave in cibum Affer
הָבִיאִי הַבִּרְיָה הַחֶדֶר וְאֶבְרֶה מִיָּדֵךְ וַתִּקַּח תָּמָר
suum fratrem Amnon ad attulit & ,fecerat quæ lagana
אֶת־הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וַתָּבֵא לְאַמְנוֹן אָחִיהָ
dixitque,eã in apprehendit &,comedendũ ad eũ ad fecit accedere Et conclave in
11 הֶחָדְרָה׃ וַתַּגֵּשׁ אֵלָיו לֶאֱכֹל וַיַּחֲזֶק־בָּהּ וַיֹּאמֶר
,mi frater Ne :ei Dixitque .mea soror mecum cuba ,Veni :ei
12 לָהּ בּוֹאִי שִׁכְבִי עִמִּי אֲחוֹתִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל־אָחִי
facias ne :Israel in sic fiet non quia ;me affligas ne
אַל־תְּעַנֵּנִי כִּי לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אַל־תַּעֲשֵׂה אֶת־
tu & ? meum probrum ire faciam quò ego Et .hanc stultitiam
13 הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת־חֶרְפָּתִי וְאַתָּה
,regem ad nunc loquere nunc & : Israel in stultorum unus veluti eris
תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֶּר־נָא אֶל־הַמֶּלֶךְ
fuit fortis &,ejus vocem audire noluit Et .te à me prohibebit non quia
14 כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיֶּחֱזַק
odio Amnon eã habuit odio Et .eam supposuit & ,eã afflixit & ,ea præ
15 מִמֶּנָּה וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ׃ וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן שִׂנְאָה
amore præ ,eã habuit odio quo odium magnum quia : valde magno
גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ מֵאַהֲבָה
Dixitque .vade ,Surge : Amnon ei dixitque : eam dilexerat quo
16 אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר־לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי׃ וַתֹּאמֶר
fecisti quod ,alio præ hujus magni mali causæ Ne : ei
לוֹ אַל־אוֹדוֹת הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מֵאַחֶרֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ
suũ puerum vocavit Et .eam audire voluit non & :me emittẽdo,mecũ
17 עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ׃ וַיִּקְרָא אֶת־נַעֲרוֹ
obsera & ; foras me desuper istam nunc Emitte :dixit & ,suũ ministrũ
מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ־נָא אֶת־זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה וּנְעֹל
induebantur sic quia ;colorum multorũ tunica eã Super Et .eam post januam
18 הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וְעָלֶיהָ כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁנָה
,foras illi⁹ minister eam eduxit & : palliis virgines regis filiæ
בְנוֹת־הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מְעִילִים וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ
,suum caput super cinerẽ Thamar cepit Et .eam post januam obseravit &
19 וְנָעַל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל־רֹאשָׁהּ
super suã manum posuit & ; scidit ,se super quæ ,colorũ multorũ tunicam &
וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל־
Absalom eam ad Dixitque .clamavit & ,eundo ibat & ,suum caput
20 רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם
mea soror nunc & ? tecum fuit tuus frater Aminon Num : suus frater
אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִיךְ הָיָה עִמָּךְ וְעַתָּה אֲחוֹתִי
: hoc verbum ad tuum cor ponas ne ; ipse tuus frater , tace
הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל־תָּשִׁיתִי אֶת־לִבֵּךְ לַדָּבָר הַזֶּה
.sui fratris Absalom domo in desolata & Thamar mansit &
וַתֵּשֶׁב תָּמָר וְשֹׁמֵמָה בֵּית אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ׃

Verſio VUL. LAT.

6 Accubuit itaq; Amnon, & quaſi ægrotare cœpit: cúmq; veniſſet rex ad viſitandum eum, ait Amnon ad regem; Veniat, obſecro, Thamar ſoror mea, ut faciat in oculis meis duas ſorbitiunculas, & cibũ capiã 7 de manu ej⁹. Miſit ergò David ad Thamar domum, dicens; Veni in domũ Amnon fratris 8 tui, & fac ei pulmentum. Venítque Thamar in domũ Amnon fratris ſui: ille autẽ jacebat: quæ tollens farinam commiſcuit: & liquefaciens, in oculis ejus coxit ſorbitiun- 9 culas. Tollénſq; quod coxerat, effudit, & poſuit corã eo, & noluit comedere: dixítque Amnon, Ejicite univerſos à me. Cúmq; ejeciſſent omnes, 10 Dixit Amnon ad Thamar; Infer cibum in conclave, ut veſcar de manu tua. Tulit ergò Thamar ſorbitiunculas, quas fecerat, & intulit ad Amnon fratrem ſuum in conclave. 11 Cúmq; obtuliſſet ei cibum, apprehendit eam, & ait; Veni, cuba mecum, ſoror mea. 12 Quæ reſpondit ei; Noli, frater mi, noli opprimere me, neque enim hoc fas eſt in Iſrael: no- 13 li facere ſtultitiam hanc. Ego enim ferre non potero opprobriũ meũ, & tu eris quaſi un⁹ de inſipientib⁹ in Iſrael: quin poti⁹ loquère ad regem, & nõ 14 negabit me tibi. Noluit autem acquieſcere precibus ejus, ſed prævalens viribus oppreſſit 15 eam, & cubavit cum ea. Et exoſam eã habuit Amnon odio magno nimis: ita ut maj⁹ eſſet odiũ quo oderat eam, amore quo antè dilexerat. Dixítque ei Amnon; Surge, et vade. 16 Quæ reſpondit ei; Majus eſt hoc malum, ꝙ nunc agis adverſũ me, quàm quod antè feciſti, expellens me. Et noluit 17 audire eam: Sed vocato puero, qui miniſtrabat ei, dixit; Ejice hanc à me foràs, & claude 18 oſtium poſt eam. Quæ induta erat talari tunicâ: hujuſmodi enim filiæ regis virgines veſtib⁹ utebantur. Ejecit itaq; eã miniſter illius forás: clauſítque 19 fores poſt eã. Quæ aſpergẽs cinerẽ capiti ſuo, ſciſſâ talari tunicâ, impoſitiſq; manib⁹ ſuper caput ſuum, ibat ingrediens, 20 & clamans. Dixit autem ei Abſalom frater ſuus, Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? ſed nunc, ſoror, tace, frater tuus eſt: neque affligas cor tuum pro hac re. Manſit itaque Thamar contabeſcens in domo Abſalom fratris ſui.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Tranſ. LAT.

6 Καὶ ἐκοιμήθη (ν) Ἀμνὼν καὶ ἠῤῥώστησε· καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν· καὶ εἶπεν (ξ) Ἀμνὼν πρὸς τὸν βασιλέα, Ἐλθέτω δὴ (ο) Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου πρὸς μὲ, καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φάγομαι ἐκ 7 τῆς χειρὸς αὐτῆς. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς (π) Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον, λέγων, Πορεύθητι δὴ εἰς τὸν (ρ) οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποίησον αὐτῷ (σ) 8 βρῶμα. Καὶ ἐπορεύθη (τ) Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον Ἀμνὼν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κοιμώμενος· καὶ ἔλαβε (υ) τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασε, καὶ ἐκολλύρισε κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ (φ) ἥψησε τὰς κολλυ- 9 ρίδας. Καὶ ἔλαβε τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησε φαγεῖν. καὶ εἶπεν Ἀμνὼν, Ἐξαγάγετε πάντα (χ) ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθέν μου. καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα (ψ) 10 ἐπάνωθεν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (ω) Ἀμνὼν πρὸς Θημὰρ, Εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ (α) ταμιεῖον, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρός σου. καὶ ἔλαβε Θημὰρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησε, καὶ εἰσήνεγκε τῷ Ἀμνὼν ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα. 11 Καὶ προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς, καὶ (β) εἶπεν αὐτῇ, Δεῦρο, κοιμήθητι 12 μετ᾽ ἐμοῦ ἀδελφή μου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσῃς με, διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ἰσραὴλ, μὴ ποιήσῃς τὴν ἀ- 13 φροσύνην ταύτην. Καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου; καὶ σὺ ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν Ἰσραήλ. καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, 14 ὅτι οὐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς· καὶ (ϛ) ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτὴν, καὶ 15 ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς. Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ (δ) μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν (ε) αὐτὴν, ὅτι μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν, (ζ) Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου. 16 Καὶ εἶπεν αὐτῷ (η) Θημὰρ, Περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν ἣν ἐποίησας μετ᾽ (θ) ἐμοῦ, τοῦ ἐξαποστεῖλαί με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν 17 Ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ᾽ ἐμοῦ ἔξω, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς. 18 Καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς ἦν χιτὼν καρπωτὸς, ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν. καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω, καὶ ἀπέκλεισε τὴν 19 θύραν ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ ἔλαβε (ι) Θημὰρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν (κ) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς διέῤῥηξε. καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, 20 καὶ ἐπορεύθη πορευομένη καὶ κράζουσα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἀβεσσαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, Μὴ Ἀμνὼν (λ) ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ; καὶ νῦν ἀδελφή μου κώφευσον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστί· μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ (μ) λαλῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐκάθισε (ν) Θημὰρ χηρεύουσα (ξ) ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς.

Et cubuit Amnon, & ægrotavit: 6 & intravit rex videre eum. Et dixit Amnon ad regẽ; Veniat nũc Themar ſoror mea ad me, & collyrizet in oculis meis duas collyridas, et comedã de manu ej⁹. Et 7 miſit David ad Themar in domũ, dicens; Vade nunc in domũ fratris tui, et fac ei cibum. Et ivit 8 Themar in domũ Amnon fratris ſui: et ipſe cubans. Et ſumpſit paſtã, & conſperſit, et fecit collyridas ante oculos ej⁹: et coxit collyridas. Et ſumpſit (g) ſartaginẽ, 9 & effudit coram eo: & noluit comedere. Et dixit Amnon, Educite omnem virum deſuper me. Et eduxerunt omnẽ virũ deſuper eo. Et dixit Amnon ad Themar, 10 Infer cibum in cubiculũ, et comedã de manu tua. Et ſumpſit Themar collyridas, quas fecerat, & introtulit ad Amnon fratrẽ ſuum in cubiculũ: Et obtulit ei ad comedendũ. Et prehendit eam, et dixit ei; Veni, cuba mecum, ſoror mea. Et dixit ei; Nequaquã, frater mi, nequaquàm humilies me, quoniam non fiet ſic in Iſrael. Ne facias ſtultitiã hanc. Et ego, quo 13 auferam opprobrium meum? Et tu eris tanquam unus inſipientium in Iſrael. Et nunc loquere, quæſo, ad regẽ, quoniam non prohibebit me à te. Et noluit Amnon audire 14 vocem ejus: et invaluit ſuper eã: et humiliavit eam, et cubuit cum ea. Et odivit eam Amnon odio 15 magno valdè: quoniam magnum fuit odium, quo odivit eam, ſuper amorem, quo amaverat eam: (h) quoniã majus malũ ultimũ, quã primũ. Et dixit ei Amnon; Surge, & vade. Et dixit ei Themar, Pro 16 malo magno hoc ſuper alterum quod feciſti mecũ, emittendo me. Et noluit Amnon audire vocem ejus. Et vocavit puerũ ſuũ præ- 17 fectũ dom⁹, et dixit ei; Emittite nunc iſtam à me foràs, & claude oſtium poſt eam. Et ſuper eam 18 erat tunica (i) intexta fructibus: quia ſic induebantur filiæ regis virgines ſuper indumenta ſua. Et eduxit eam miniſter ejus foràs, et clauſit oſtium poſt eam. Et ſumpſit 19 Themar cinerem, & impoſuit ſuper caput ſuum: & tunicã intextam fructib⁹, quæ ſuper ipſam, diſcidit: & impoſuit manus ſuas ſuper caput ſuum: et perrexit pergens, & clamans. Et dixit ad eã 20 Abeſſalom frater ejus, Numquid Amnon frater tuus fuit tecum? Et nunc, ſoror mea, obmuteſce, quoniam frater tuus eſt. Ne poſueris cor tuum ad loquendum verbum hoc. Et ſedit Themar viduata agens in domo Abeſſalom fratris ſui.

MS. A (ν) Ἀμμὼν (ξ) Ἀμμὼν (ο) Θαμὰρ (π) Θαμὰρ (ρ) οἶκον Ἀμνὼν τοῦ (σ) τὸ βρῶμα. (τ) Θαμὰρ (υ) τὸ * στέαρ καὶ (φ) ἥψεν (χ) ἄνδρα ἐπάνωθέν (ψ) ἀπὸ ἐπάνωθεν (ω) Ἀμμὼν πρὸς Θαμὰρ, * Εἰσενέγκατε (α) ταμεῖον, (β) εἶπεν, Δεῦρο (ϛ) ἐκραταιώθη (δ) μῖσος ἐμίσησεν (ε) αὐτήν. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν, (ζ) Ἀνάστηθι, πορεύου (η) Θαμὰρ, (θ) ἐμοῦ, ἐξαποστεῖλαί (ι) Θαμὰρ (κ) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς (λ) ὁ ἀδελφός μου ἐγένετο (μ) λαλῆσαι εἰς τὸ (ν) Θαμὰρ (ξ) ἐν οἴκῳ Ἀβεσσαλὼν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 וּשְׁכִיב אַמְנוֹן וְאִתְמְרַע וַאֲתָא מַלְכָּא לְמֶחֱזְיֵהּ וַאֲמַר אַמְנוֹן לְמַלְכָּא תֵּיתֵי כְעַן תָּמָר
7 אֲחָתִי וְתַחְלוּט לְעֵינַי תַּרְתֵּין חֲלִיטָתָא וְאֵיכוֹל מִן יְדַהּ׃ וּשְׁלַח דָּוִד לְוַת תָּמָר לְבֵיתָא
8 לְמֵימַר אֱזִילִי כְעַן לְבֵית אַמְנוֹן אֲחוּךְ וַעֲבִידִי לֵיהּ סְעוּדְתָא׃ וַאֲזַלַת תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן
אֲחוּהָא וְהוּא שָׁכֵיב וּנְסִיבַת יַת לֵישָׁא וּלְשַׁת וַחֲלַטַת לְעֵינוֹהִי וּבַשֵּׁילַת יַת חֲלִיטָתָא׃
9 וּנְסִיבַת יַת מַסְרֵיתָא וַאֲרִיקַת קֳדָמוֹהִי וְלָא אֲבָה לְמֵיכַל וַאֲמַר אַמְנוֹן אַפִּיקוּ כָל אֱנָשׁ
10 מֵעִלָּוַי וְאַפִּיקוּ כָל אֱנָשׁ מֵעִלָּוֹהִי׃ וַאֲמַר אַמְנוֹן לְתָמָר אָעִילִי סְעוּדְתָא לְאִדְּרוֹן בֵּית
מִשְׁכְּבָא וְאֵיכוֹל מִן יְדִיךְ וּנְסִיבַת תָּמָר יַת חֲלִיטָתָא דַּעֲבַדַת וְאָעֵילַת לְאַמְנוֹן אֲחוּהָא
11 לְאִדְּרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא׃ וְקָרֵיבַת לֵיהּ לְמֵיכַל וְאַתְקֵיף בַּהּ וַאֲמַר לַהּ עוּלִי שְׁכִיבִי עִמִּי
12 אֲחָתִי׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ אֲחִי בְּבָעוּ לָא תְעַנֵּנִי אֲרֵי לָא מִתְעֲבֵד כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל לָא תַעְבֵּיד יַת
13 קְלָנָא הָדֵין׃ וַאֲנָא לְאָן אוֹבֵיל יַת חִסּוּדִי וְאַתְּ תְּהֵי כְּחַד מִן שַׁטְיָא בְּיִשְׂרָאֵל וּכְעַן מַלֵּיל
14 כְּעַן עִם מַלְכָּא אֲרֵי לָא יִמְנְעִנַּנִי מִנָּךְ׃ וְלָא אֲבָא לְקַבָּלָא מִנַּהּ וּתְקֵיף מִנַּהּ וְעַנְיַהּ וּשְׁכֵיב
15 עִמַּהּ׃ וּסְנָאַהּ אַמְנוֹן סִנְאֲתָא רַבְּתָא לַחְדָּא אֲרֵי סַגִּיאָה סִנְאֲתָא דִּי סַנְאַהּ מֵרַחֲמְתָא
16 דִּרְחִימַהּ וַאֲמַר לַהּ אַמְנוֹן קוּמִי אֱזִילִי׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ עַל עֵסַק בִּישְׁתָא רַבְּתָא הָדָא
17 מֵאוּחֲרַנְתָא דַּעֲבַדְתָּא עִמִּי אַתְּ אָמַר לְשַׁלָּחוּתִי וְלָא אֲבָה לְקַבָּלָא מִנַּהּ׃ וּקְרָא יַת עוּלֵימֵיהּ
18 מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ וַאֲמַר שַׁלְּחוּ כְעַן יַת דָּא מִלְּוָתִי לְבָרָא וַאֲגֵיף דָּשָׁא בַּתְרַהָא׃ וַעֲלַהּ כִּתּוּנָא
דְּפַסֵּי אֲרֵי כֵן לָבְשָׁן בְּנַת מַלְכָּא בְּתוּלָתָא כַּרְדּוּטִין וְאַפֵּיק יָתַהּ מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ לְבָרָא וַאֲגֵיף
19 דָּשָׁא בַּתְרַהָא׃ וּנְסִיבַת תָּמָר קִטְמָא עַל רֵישַׁהּ וּכִתּוּנָא דְּפַסֵּי דַּעֲלַהּ בְּזַעַת וְשַׁוִּיאַת יְדַהּ
20 עַל רֵישַׁהּ וַאֲזַלַת מֵיזַל וְצָוְחַת׃ וַאֲמַר לַהּ אַבְשָׁלוֹם אֲחוּהָא הַאֲמִינוֹן אֲחוּךְ הֲוָה עִמָּךְ
וּכְעַן אֲחָתִי שְׁתוֹקִי אֲחוּךְ הוּא לָא תְשַׁוִּין יַת לִבֵּךְ לְפִתְגָּמָא הָדֵין וִיתֵיבַת תָּמָר וְצַדְיָא
בֵּית אַבְשָׁלוֹם אֲחוּהָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et cubuit Amnon & malè ſe habuit, & venit rex ad videndũ illũ; & dixit 6 Amnon regi, Veniat nunc Thamar ſoror mea, et coquet in oculis meis duas placentas, & comedã de manu illi⁹. Et miſit David ad Thamar domũ, 7 dicendo: Ito nunc ad domũ Amnon fratris tuis, & fac illi cibũ. Et ivit 8 Thamar domũ Amnon, & ipſe recumbebat, & accepit mixtionẽ, & miſcuit, & pinſuit in oculis illius, & coxit placentas. Et accepit patellam & 9 fudit ante illũ, & noluit comedere, & dixit Amnon, Exire facite omnem hominẽ à me: & *exire fecerunt* omnes homines ab eo. Et dixit Amnon 10 ad Thamar, Adfer mihi cibũ in conclave dom⁹ cubilis, & comedã de manu tua: & accepit Thamar placentas quas fecerat, & attulit ad Amnon fratrẽ ſuũ in conclave domus cubilis. Et obtulit illi ut comederet, & 11 invaluit contra eam, & dixit illi, Intra & cuba mecũ ſoror mea. Et dixit 12 illi, Obſecro frater mi ne opprimas me, quia non fit ſic in Iſrael: non facias ignominiam hanc. Et ego quò deferã opprobrium meũ? & tu eris ut 13 unus ex ſtultis in Iſrael: & nunc loquere, quæſo, cum rege, quia non prohibebit me à te. Et noluit audire illã, & invaluit præ illa, & affixit 14 illã & cubuit cũ illa. Et odivit illã Amnon odio magno valdè, quia 15 magnũ odiũ fuit quo odivit illã, præ amore, quo amavit illã: & dixit illi Amnon, Surge, vade. Et dixit illi, Propter ea malũ magnũ hoc præ al- 16 tero quod feciſti mecũ; tu *dicis* ut emitterer: & noluit audire illã. Et vo- 17 cavit adoleſcentes ſuos miniſtros ſuos, & dixit, Emittite nunc hanc à me foras: & claude oſtium poſt eã. Et ſuper illam erat tunica filorũ, quia 18 ſic veſtitæ erant filiæ regis virgines palliis: & eduxit eam miniſter illius foras, & occluſit portã poſt illam. Et accepit Thamar cinerem ſuper 19 caput ſuum, & tunicam filorũ quæ erat ſuper ſe, ſcidit, & poſuit manus ſuas ſuper caput ſuum, & ibat eundo, & clamabat. Et dixit illi 20 Abſalom frater illius, Num Aminon frater tuus fuit tecum? et nunc ſoror mea tace, frater tuus eſt; non ponas cor tuum ad rem iſtam: et ſedit Thamar deſolata in domo Abſalom fratris ſui.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܟܒ ܐܡܢܘܢ ܘܐܬܟܪܗ. ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܠܡܣܥܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܢܘܢ ܠܡܠܟܐ. ܬܐܬܐ 6
ܠܘܬܝ ܬܡܪ ܚܬܝ. ܘܬܠܘܫ ܠܥܝܢܝ ܬܪܬܝܢ ܟܥܟܐ. ܘܐܟܘܠ ܡܢ ܐܝܕܝܗ. * ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ 7
ܠܘܬ ܬܡܪ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܙܠܝ ܠܒܝܬܐ ܕܐܡܢܘܢ ܐܚܘܟܝ. ܘܥܒܕܝ ܠܗ ܡܐܟܘܠܬܐ. * ܘܐܙܠܬ 8
ܬܡܪ ܠܒܝܬܐ ܕܐܡܢܘܢ ܐܚܘܗ. ܘܗܘ ܕܡܟ ܗܘܐ. ܘܢܣܒܬ ܠܫܐ ܠܫܬܗ. ܘܥܒܕܬ ܟܥܟܐ.
* ܘܢܣܒܬ ܟܥܟܐ. ܘܣܡܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܐܟܠ. ܘܐܡܪ ܐܡܢܘܢ. ܢܦܩܘܢ 9
ܐܢܫܐ ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܠܘܬܝ. ܘܢܦܩܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܡܢ ܠܘܬܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܢܘܢ ܠܬܡܪ. 10
ܐܥܠܝ ܠܝ ܡܐܟܘܠܬܐ ܠܬܘܢܐ. ܘܐܟܘܠ ܡܢ ܐܝܕܝܟܝ. ܘܢܣܒܬ ܬܡܪ ܟܥܟܐ
ܕܥܒܕܬ. ܘܐܥܠܬ ܠܐܡܢܘܢ ܐܚܘܗ ܠܬܘܢܐ. * ܘܩܪܒܬ ܠܗ ܠܡܐܟܠ. ܘܐܚܕܗ 11
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܕܡܟܝ ܥܡܝ ܚܬܝ. * ܐܡܪܐ ܠܗ. ܠܐ ܐܚܝ. ܠܐ ܬܛܢܦܝܢܝ. ܠܐ ܘܠܐ ܕܢܬܥܒܕ 12
ܗܟܢܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܐܢܐ ܠܐܝܟܐ ܐܘܒܠ ܚܣܕܝ. ܘܐܢܬ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܣܟܠܐ ܬܗܘܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. 13
ܘܗܫܐ ܡܠܠ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܟܠܐ ܠܝ ܡܢܟ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܡܥܗ. 14
ܘܐܚܕܗ. ܘܐܛܢܦܗ. ܘܕܡܟ ܥܡܗ. ܘܛܢܦܗ. * ܘܣܢܝܗ ܐܡܢܘܢ ܣܢܝܐܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܣܢܝܬܐ 15
ܕܣܢܝܗ. ܝܬܝܪܐ ܡܢ ܪܚܡܬܐ ܕܪܚܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܢܘܢ. ܩܘܡܝ ܐܙܠܝ. * ܐܡܪܐ 16
ܠܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܬ ܒܝ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ. ܡܫܕܪ ܐܢܬ ܠܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܡܥܗ.
* ܘܩܪܐ ܠܛܠܝܐ ܡܫܡܫܢܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܦܩܝܗ ܠܗܕܐ ܡܢ ܠܘܬܝ ܠܒܪ. ܘܐܚܘܕ ܬܪܥܐ 17
ܒܐܦܝܗ.

* ܘܢܣܒܬ ܬܡܪ ܩܛܡܐ. ܘܐܪܡܝܬ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܟܘܬܝܢܐ ܡܨܝܪܬܐ ܕܠܒܝܫܐ ܗܘܬ 19
ܨܪܬܗ. ܘܣܡܬ ܐܝܕܝܗ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܐܙܠܬ ܘܙܥܩܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܐܚܘܗ. 20
ܐܡܢܘܢ ܐܚܘܟܝ. ܕܡܟ ܥܡܟܝ. ܘܗܫܐ ܫܬܘܩܝ ܚܬܝ. ܐܚܘܟܝ ܗܘ.
ܠܐ ܬܬܐ ܠܟܝ ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܒܠܒܟܝ. ܘܝܬܒܬ ܬܡܪ ܟܕ ܬܡܝܗܐ ܗܘܬ. ܒܒܝܬ ܐܒܫܠܘܡ
ܐܚܘܗ.

6 Decumbens itaque Hamnon agebat ægrotũ: cúmque veniſſet rex ad inviſendum eum, dixit Hamnon ad regẽ, Veniat ad me Thamar ſoror mea, componatque in præſentia mea duo lagana, ut comedã de manibus ejꝰ. 7 Miſit ergò David ad Thamar, & ait illi, Vade in domũ Hamnonis fratris tui, & para ei cibum. 8 Abiitque Thamar in domũ Hamnonis fratris ſui, ipſo decumbente: aſſumptamq; maſſã depſit, compoſuitq; lagana: 9 Tum accipens lagana, appoſuit illi; at noluit comedere. Ait Hamnon, Exeant omnes homines à me: & exierunt omnes homines ab eo. 10 Dixit Hamnon ad Thamar, Infer mihi cibum in penetrale, ut comedã è manibus tuis: & accepit Thamar lagana quæ paraverat, intulitq; Hamnoni fratri ſuo in penetrale. 11 Cúmque obtuliſſet ei ut comederet, apprehendit illã, & ait illi; Veni, concumbe mecũ ſoror mea. 12 Dixit ad eum, Noli mi frater, noli me ſtuprare: non decet ſic fieri in Iſraele. 13 Ego quò deferrẽ opprobrium meũ? tu verò cenſereris in Iſraele quaſi unꝰ è ſtultis, jam verò regẽ alloquere, & ipſe non negabit me tibi. 14 At ille noluit acquieſcere ei, ſed apprehenſã vi oppreſſit, & concubuit cum ea, & ſtupravit illam. 15 Deinde odit eam Hamnon odio magno, fuitque odium quo proſecutus eſt eam, multò majus amore quo adamaverat illam: dixitque ad eam Hamnon, Surge, abi. 16 Quæ reſpondit ei, Jam cùm tam atrocem injuriã intuliſti mihi, amandas me? ſed noluit eam auſcultare. 17 Quin vocato puero miniſtro ſuo dixit ei, Ejice hanc à me foràs, & oſtium in faciem ejus obſerato. 19 Tum Thamar acceptũ cinerem jecit ſuper caput ſuum, tunicamque figuratam quâ induta erat, laceravit, manibuſque capiti ſuo impoſitis ululabat eundo. 20 Ait illi Abiſalom frater ejus, Hamnon frater tuus concubuit tecum? jam tace ſoror mea, frater tuus eſt ne tibi ſubeat in mentem opus iſtud: conſedit ergò Thamar ſtupore capta, domi Abiſalom fratris ſui.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ففعل امنون ذلك * وتمارض ورقد على سريره * فاتاه الملك كي يعوده فقال للملك تجيئني 6
بتامار اختي * فتعمل لي خشكنانجا * لأرى ذلك وآكل من يدها * فارسل داود الى تامار 7
وقال لها * انطلقي الى امنون اخيك * وهيئي له طعاما * فانطلقت تامار لأمنون اخيها فوجدته 8
راقدا * فاخذت درمكا فعجنته خشكنانجا * واخذت منه وقدمت اليه * ولم يعجبه ان ياكل * 9
قال امنون * يخرج كل من عندي خارجا * فخرج كل من كان هناك * وقال امنون لتامار * ادخلي 10
الطعام الى داخل البيت * وقدمته اليه لياكل * فاخذها وقال تقدمي الي لنرقد 11
جميعا * فقالت له * يا اخي لا تفضحني * لا ينبغي ان تفعل هذا الفعل بين بني اسرايل * 12
* كيف اصنع واين اغيب عاري وبلاي * وانت ايضا تحسب ارعنا مجذوبا بين بني 13
اسرايل * ولكن استاذن الملك واخبره بما عندك * لانه لا يمنعك مني * فلم يقبل 14
قولها * ولكنه اخذها قهرا وضاجعها وفضحها * ثم انه بغضها بغضا شديدا * وغلب 15
بغضه لها على حبها الاول * وقال امنون لتامار * انصرفي عني * قالت له * من بعد ما 16
ارتكبت مني هذا البلاء العظيم تخرجني * ولم يقبل قولها * ودعى الفتى الذي كان يخدمه 17
وقال * اخرج هذه عني الى خارج * واغلق الباب في وجهها * فاخذت تامار رمادا وصيرته 19
على راسها * وخرقت القميص الموشي الذي كان عليها * ورفعت يدها على راسها * وصرخت
وانصرفت * قال لها ابيسالوم اخوها * ما لك * امنون اخوك فضحك * كفي الآن يا اختي 20
لانه اخوك * ولا يخطر لك ما صنع بك على بال * فجلست تامار في بيت ابيسالوم اخيها
مبهوتة *

6 *Præſtitit id Amnon, & ægrotum ſe ſimulans recubuit ſuper lectum ſuum, cúmque veniſſet ad eum rex ut inviſeret eum, dixit ad regem, Adducas ad me Thamar ſororem meam ut conficiat mihi artocreata, ut id videns comedam è manu ipſius.* 7 *Mittens itaque David ad Thamar, dixit illi, Vade ad Amnonem fratrem tuum, & para ei cibum.* 8 *Et cùm abiiſſet Thamar ad Amnonem fratrem ſuum, & inveniſſet eum decumbentem, accepit ſimilam, pinſuitque eam in artocreata:* 9 *Tum accepit ex eis, & obtulit illi: ſed non placuit ei comedere. Dixit Amnon, Egrediantur omnes qui apud me ſunt, foràs: cúmque egreſſi eſſent quotquot illic aderant,* 10 *Dixit Amnon ad Thamar, Infer cibum in penitiora domûs.* 11 *Quæ cùm obtuliſſet ei ut comederet, apprehendit eam, & ait, Accede ad me ut ſimul accumbamus.* 12 *Quæ dixit ad eum, O mi frater, ne me ſtupres: non decet hujuſmodi actionem te facere inter Iſraelitas.* 13 *Quid facerem? & ubi celarem infamiam & miſeriam meam? quin & tu ſtolidus ac demens reputareris inter Iſraelitas: verùm obtine permiſſum à rege, eique quod in animo tuo eſt aperi: non enim interdicet me tibi.* 14 *Ille verò dictis ejus minimè acquievit, imò violenter accipiens eam concubuit cum ea, & violavit eam.* 15 *Tum odio illam proſecutus adeo vehementi, ut odium in eam* conceptum *ſuperaret priorem ipſius amorem, dixit Amnon ad Thamar, Abſcede à me.* 16 *Quæ dixit ad eum, Poſt tam ingens malum in me deſignatum expellis me? at ille non acquievit dictis ejus;* 17 *Sed accerſito puero qui ſibi miniſtrabat, dixit, Expelle hanc à me foràs, & januam in faciem ejus occlude.* 19 *Tum Thamar aſſumptum cinerem impoſuit capiti ſuo, diſciſſâque tunicâ acupictâ quam geſtabat, manuque ſuper caput ſuum elatâ, vociferata eſt & abiit.* 20 *Dixit ad eam Abiſalom frater ejus, Quid habes? Amnon frater tuus te violavit? cohibe te modò ſoror mea, quoniam frater tuus eſt; & ad id quod tibi fecit, animum ne adjicias; & manſit Thamar in domo Abiſalomis fratris ſui, attonita.*

ei fuit ira & , hæc *verba* omnia audivit David rex Et
21 והמלך דוד שמע את כל־הדברים האלה ויחר לו
malo à Amnon cum Abſalom eſt locutus non Et .valde
22 מאד׃ ולא־דבר אבשלום עם־אמנון למרע
verbum ſuper ,Amnon Abſalom habebat odio quia ;bonũ ad uſq; &
ועד־טוב כי־שנא אבשלום את־אמנון על־דבר
,dierum annos duos *ad* ,fuit Et .ſuã ſororẽ Thamar *afflixerat* quòd
23 אשר ענה את תמר אחתו׃ ויהי לשנתים ימים
: Ephraim *cum* quæ ,Bahalchaſor in Abſalom ipſi *tondentes erant* &
ויהיו גזזים לאבשלום בבעל חצור אשר עם־אפרים
Abſalom venit Et .regis filios omnes *ad* Abſalom vocavit &
24 ויקרא אבשלום לכל־בני המלך׃ ויבא אבשלום
nunc eat : tuo ſervo *tondentes* nunc Ecce : dixit & ,regem ad
אל־המלך ויאמר הנה־נא גזזים לעבדך ילך־נא
: Abſalom ad rex dixit Et .tuo ſervo cum ejus ſervi & ,rex
25 המלך ועבדיו עם־עבדך׃ ויאמר המלך אל־אבשלום
fecit vim &:te *ſuper ſimus graves* non &,nos omnes *eamus nunc* ne ,mi fili Ne
אל־בני אל־נא נלך כלנו ולא נכבד עליך ויפרץ־
non Et : Abſalom Dixitque .ei benedixit & ,ire noluit & : eũ *in*
26 בו ולא־אבה ללכת ויברכהו׃ ויאמר אבשלום ולא
quid Ad : rex ei dixitque ? meus frater Amnon nobiſcũ *nunc ibit*
ילך־נא אתנו אמנון אחי ויאמר לו המלך למה
,Amnon ſecum miſit & : Abſalom eum *in fecit vim* Et ? tecum *ibit*
27 ילך עמך׃ ויפרץ־בו אבשלום וישלח אתו את־אמנון
:dicendo ,ſuis pueris Abſalom præcepit Et .regis filios omnes &
28 ואת כל־בני המלך׃ ויצו אבשלום את־נעריו לאמר
: vos ad dixero & ,vino in Amnon cor *bonum circa* ,*nunc* Videte
ראו־נא כטוב לב־אמנון ביין ואמרתי אליכם
quia nonne : timeatis ne ,eum interimite & ,Amnon Percutite
הכו את־אמנון והמתם אתו אל־תיראו הלוא כי
fecerunt Et .*virtutis filios in* eſtote &,cõfortamini ?vobis præcepi ego
29 אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני־חיל׃ ויעשו
: Abſalom præceperat quemadmodũ ,Amnon ipſi Abſalom pueri
נערי אבשלום לאמנון כאשר צוה אבשלום
,ſuum mulum ſuper *vir* equitaverunt & , regis filii omnes ſurrexeruntq;
ויקמו כל־בני המלך וירכבו איש על־פרדו
,David ad venit *auditus* & ,via in ipſis ,fuit Et .fugerunt &
30 וינסו׃ ויהי המה בדרך והשמעה באה אל־דוד
remanſit non & ,regis filios omnes Abſalom Percuſſit :dicendo
לאמר הכה אבשלום את־כל־בני המלך ולא־נותר
jacuit & ,ſua veſtimenta ſcidit & , rex ſurrexit Et .unus eis ex
31 מהם אחד׃ ויקם המלך ויקרע את־בגדיו וישכב
reſpondit Et .veſtibus ſciſſis *aſſiſtentes* ejus ſervi omnes & : terra in
32 ארצה וכל־עבדיו נצבים קרעי בגדים׃ ויען
,meus domin⁹ dicat Ne : dixit & ,David fratris Simhah filius Jonadab
יונדב בן־שמעה אחי־דוד ויאמר אל־יאמר אדני
ipſe ſolus Amnon quia ,interemerunt regis filios pueros omnes
את כל־הנערים בני־המלך המיתו כי־אמנון לבדו
ipſum affligere die à poſitum erat Abſalom *os ſuper quia* ;eſt mortu⁹
מת כי־על־פי אבשלום היתה שומה מיום ענתו
rex meus dominus ponat ne nunc Et .ſuã ſororem Thamar
33 את תמר אחתו׃ ועתה אל־ישם אדני המלך
quia ;ſunt mortui regis filii Omnes :dicendo ,verbum ſuum cor *ad*
אל־לבו דבר לאמר כל־בני המלך מתו כי־אם
puer elevavit & : Abſalom fugit Et .eſt mortuus ſolus Amnon
34 אמנון לבדו מת׃ ויברח אבשלום וישא הנער
via de *euntes* multus populus ecce & ;vidit & ,ſuos oculos ſpeculator
הצפה את־עינו וירא והנה עם־רב הלכים מדרך
filii Ecce ,regem ad Jonadab Dixitque .montis latere ex *eum* poſt
35 אחריו מצד ההר׃ ויאמר יונדב אל־המלך הנה בני־
.fuit ſic ,tui ſervi verbum juxta : veniunt regis
המלך באו כדבר עבדך כן היה׃

Verſio VUL. LAT.

21 Cùm auté audiſſet rex David verba hæc, cõtriſtat⁹ eſt valdè, et noluit contriſtare ſpiritum Amnon filii ſui, quoniã diligebat eũ, quia primogenitus erat ei. 22 Porrò non eſt locutus Abſalom ad Amnon, nec malũ nec bonũ: oderat enim Abſalom Amnon, eò ꝙ violâſſet Thamar ſororẽ ſuã. 23 Factũ eſt autem poſt temp⁹ biennii, ut tonderentur oves Abſalom in Baalhaſor, quæ eſt juxta Ephraim: & vocavit Abſalom omnes filios regis. 24 Venítq; ad regẽ, & ait ad eũ; Ecce tondentur oves ſervi tui: veniat, oro, rex cũ ſervis ſuis ad ſervũ ſuũ. 25 Dixítq; rex ad Abſalom; Noli fili mi, noli rogare ut veniamus omnes, & gravem⁹ te. Cũ autem cogeret eũ, & noluiſſet ire, benedixit ei. 26 Et ait Abſalom; Si nõ vis venire, veniat, obſecro, nobiſcũ ſaltem Amnon frater me⁹. Dixítq; ad eũ rex, Non eſt neceſſe ut vadat tecũ. 27 Coëgit itaq; Abſalõ eũ, & dimiſit cum eo Amnon & univerſos filios regis. Fecerátq; Abſalom conviviũ quaſi cõviviũ regis. 28 Præceperat autem Abſalom pueris ſuis, dicens; Obſervate cũ temulent⁹ fuerit Amnon vino, & dixero vobis; Percutite eũ, & interficite; nolite timere: ego enim ſũ qui præcipio vobis: roboramini, & eſtote viri fortes. 29 Fecerũt ergò pueri Abſalom adverſũ Amnon, ſicut præceperat eis Abſalom. Surgẽtéſq; omnes filii regis aſcẽderũt ſinguli mulas ſuas, et fugerunt. 30 Cũq; adhuc pergerẽt in itinere, fama pervenit ad David, dicẽs, Percuſſit Abſalom omnes filios regis, et non remanſit ex eis ſaltẽ un⁹. 31 Surrexit itaq; rex, et ſcidit veſtimenta ſua: & cecidit ſup terrã, & omnes ſervi illi⁹, qui aſſiſtebãt ei, ſciderũt veſtiméta ſua. 32 Reſpõdens autẽ Jonadab filius Semmaa fratris David, dixit; Ne æſtimet dñs me⁹ rex, ꝙ omnes pueri filii regis occiſi ſint: Amnon ſolus mortu⁹ eſt, quoniã in ore Abſalom erat poſitus, ex die quâ oppreſſit Thamar ſororẽ ejus. 33 Nunc ergò ne ponat dñs meus rex ſup cor ſuũ verbũ iſtud, dicens; Omnes filii regis occiſi ſunt: quoniã Amnon ſol⁹ mortu⁹ eſt. 34 Fûgit autẽ Abſalom: & elevavit puer ſpeculator oculos ſuos, & aſpexit: & ecce popul⁹ multus veniebat ꝑ iter deviũ ex latere montis. 35 Dixit autẽ Jonadab ad regẽ, Ecce filii regis adſunt: juxta verbũ ſervi tui, ſic factum eſt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 (ο)Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἠγάπα 22 αὐτὸν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν. Καὶ οὐκ ἐλάλησεν Ἀβεσσαλὼμ μετὰ Ἀμνὼν ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει Ἀβεσσαλὼμ τὸν Ἀμνὼν ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσε (π)Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐ-23 τοῦ. Καὶ ἐγένετο εἰς διετηρίδα ἡμερῶν, καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐν (ρ)Βαιλασὼρ τῇ ἐχόμενα Ἐφραίμ, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεσσαλὼμ πάν-24 τας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. Καὶ ἦλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ δὴ κείρουσι τῷ δούλῳ σου, πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ 25 παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Μὴ δὴ υἱέ μου, μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς, καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ. καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε(σ) τοῦ πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. 26 Καὶ εἶπεν (τ) Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτὸν, Καὶ εἰ μὴ, πορευθήτω δὴ μεθ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἱνατί 27 πορευθῇ μετὰ σοῦ; Καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. καὶ ἐποίησεν Ἀβεσ-28 σαλὼμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐνετείλατο Ἀβεσσαλὼμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων, Ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ εἴπω πρὸς ὑμᾶς, Πατάξατε τὸν Ἀμνὼν, καὶ θανατώσατε αὐτόν· μὴ φοβηθῆτε, ὅτι οὐχὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν; 29 ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. Καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀμνὼν, καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ (υ)ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον. 30 Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθε πρὸς Δαυὶδ, λέγων, Ἐπάταξεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ 31 οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ παῖδες (φ)αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐ-32 τῶν. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ (χ)Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι πάντα τὰ (ψ) παιδάρια τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ὅτι Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανεν, ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπεί-33 νωσε(ω)Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ (α)ῥῆμα, λέγων, Πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθανον· (β)ὅτι ἀλλ' ἢ Ἀμνὼν μο-34 νώτατος ἀπέθανε. Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἦρε τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ (γ)πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει. καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν, Ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ (δ) τῆς Ὡρωνῆν ἐκ μέρους τοῦ 35 ὄρους. Καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πάρεισι· κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου, οὕτως ἐγένετο.

21 Et audivit rex David omnia verba hæc, & indignat⁹ eſt valdè: (k)et non contriſtavit ſpiritũ Amnon filii ſui: quoniam diligebat eum; quoniã primogenit⁹ ſuus erat. 22 Et non eſt locut⁹ Abeſſalom cum Amnon à malo uſq; ad bonum: quoniã odio habebat Abeſſalom Amnon ſuper verbo, quòd humiliaverat Themar ſororẽ ſuã. 23 Et factum eſt in bienniũ dierũ, et erant tondentes ipſi Abeſſalom in Belaſor contigua Ephræm. Et vocavit Abeſſalom omnes filios regis. 24 Et venit Abeſſalom ad regẽ, & dixit; Ecce nunc tondent ſervo tuo: Eat, quæſo, rex, et pueri ejus cum ſervo tuo. 25 Et dixit rex ad Abeſſalom; Nequaquàm nunc, fili mi: non eam⁹ omnes nos, et non ingraveſcamus ſuper te. Et coëgit eũ: et noluit ire, et benedixit eũ. 26 Et dixit Abeſſalom ad eum, Et ſi non, eat, quæſo, nobiſcum Amnon frater meus. Et dixit ei rex, ut quid eat tecum? 27 Et coëgit eũ Abeſſalom. Et miſit cum eo Amnon, et omnes filios regis. (l) Et fecit Abeſſalom conviviũ juxta conviviũ regis. 28 Et mandavit Abeſſalom pueris ſuis, dicens; Videte, cum bonum factũ fuerit cor Amnon in vino, et dixero ad vos; Percutite Amnon, et interficite eum: Ne timeatis; quoniã nónne ego ſum, qui mando vobis? Viriliter agite, et ſitis in filios virtutis. 29 Et fecerunt pueri Abeſſalom ipſi Amnon; ſicut mandavit eis Abeſſalom. Et ſurrexerunt omnes filii regis, et inſederunt, vir ſuper mulã ſuã: et fugerunt. 30 Et factũ eſt, dum ipſi eſſent in via; et fama venit ad David, dicens; Percuſſit Abeſſalom omnes filios regis: & non remanſit de eis ullus. 31 Et ſurrexit rex, et diſcidit veſtimenta ſua, et cubuit ſuper terram: & omnes pueri ej⁹ aſſiſtentes ei diſciderũt veſtimenta ſua. 32 Et reſpõdit Jonadab filius Samaa fratris David, et dixit; Non dicat dominus meus rex, quia omnes parvulos filios regis interfecerit: quoniã Amnon prorſus ſolus mortu⁹ eſt: quoniam(m) ſuper os Abeſſalom erat poſit⁹ à die, quâ humiliavit Themar ſororem ej⁹. 33 Et nunc non ponat domin⁹ me⁹ rex ſuper cor ſuum, verbum, dicens; Omnes filii regis mortui ſunt: quoniã tantùm Amnon ſol⁹ mortu⁹ eſt. 34 Et aufugit Abeſſalom. Et elevavit puer ſpeculator oculos ſuos, et vidit: et ecce popul⁹ mult⁹ pergens in(n) via poſt eum à latere montis(o) in deſcenſu. Et advenit ſpeculator, et annuntiavit regi, et dixit; Viros vidi de via Oronim, è parte montis. 35 Et dixit Jonadab ad regẽ, Ecce filii regis adſunt; juxta verbũ ſervi tui, ſic factũ eſt.

MS.A.(ο)Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἤκουσεν πάντας (π)Θαμὰρ (ρ)Βελλασὼρ (σ) πορευθῆναι, καὶ (τ)Ἀβεσσαλὼμ, Καὶ εἰ (υ)ἐπεκάθισεν ἕκαστος ἐπὶ (φ) αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες (χ)Δαυὶδ, Μὴ (ψ)παιδία (ω)Θαμὰρ (α)τὸ ῥῆμα, (β)ὅτι Ἀμνὼν (γ)πλευροῦ (δ)τοῦ Ὀρεωνὶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ומלכא דוד שמע ית כל פתגמיא האלין ותקיף ליה לחדא׃ ולא מליל אבשלום עם
22 אמנון למביש ועד טב ארי סני אבשלום ית אמנון על עסק דעני ית תמר אחתיה׃ והוה 23
לזמן תרתין שנין והוו גזזין לאבשלום במישר חצור עם בית אפרים וזמין אבשלום לכל
24 בני מלכא׃ ואתא אבשלום לות מלכא ואמר הא כען גזזין לעבדך ייזיל כען מלכא
25 ועבדוהי עם עבדך׃ ואמר מלכא לאבשלום לא ברי לא כען ניזיל כולנא ולא נתקף עלך׃
26 ואתקיף ביה ולא אבא למיזל וברכיה׃ ואמר אבשלום ולא ייזיל כען עמנא אמנון אחי
27 ואמר ליה מלכא למא ייזיל עמך׃ ואתקיף ביה אבשלום ושלח עמיה ית אמנון וית כל
28 בני מלכא׃ ופקיד אבשלום ית עולמוהי למימר חזו כען כד ישפר לבא דאמנון בחמרא
ואימר לכון קטולו ית אמנון ותקטלון יתיה לא תדחלון הלא ארי אנא פקדית יתכון
29 אתקיפו והוו לגברין גברין׃ ועבדו עולמי אבשלום לאמנון כמא דפקיד אבשלום וקמו
30 כל בני מלכא ורכיבו אנש על כודנתיה ואפכו׃ והוה עד דאנון באורחא ושמועתא
31 אתת לות דוד למימר קטל אבשלום ית כל בני מלכא ולא אשתאר מנהון חד׃ וקם
מלכא ובזע ית לבושוהי ושכיב על ארעא וכל עבדוהי מעתדין כד מבזעין לבושיהון׃
32 ואתיב יונדב בר שמעה אחוהי דדוד ואמר לא יימר רבוני ית כל עולמיא בני מלכא
קטלו ארי אמנון בלחודוהי מית ארי בלבא דאבשלום הות כמנא מיומא דעני ית תמר
33 אחתיה׃ וכען לא ישוי רבוני מלכא על לביה פתגמא למימר כל בני מלכא מיתו אלהין
34 אמנון בלחודוהי מית׃ וערק אבשלום וזקף עולמא סכואה ית עינוהי וחזא והא עם
35 סגי אתן מאורח מאחורוהי מסטר טורא׃ ואמר יונדב למלכא הא בני מלכא
אתו כפתגמא דעבדך כן הוה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

21 Et rex David audivit omnia verba hæc, & ira fuit illi nimis. 22 Et non locutus eſt Abſalom cum Amnon à malo uſque ad bonum; nam odiit Abſalom Amnon propter cauſam quòd oppreſſiſſet Thamar ſororem ſuam. 23 Et fuit poſt tempus duorum annorum, fuerunt tonſores Abſalom in planicie Hhaſzor apud *domum* Ephraim, & invitavit Abſalom omnes filios regis. 24 Et ingreſſus eſt Abſalom ad regem, & dixit, Ecce nunc ſunt tonſores ſervo tuo; & vadat quæſo rex, & ſervi ejus cum ſervo tuo. 25 Et dixit rex ad Abſalom, Non fili mi, ne nunc eam⁹ omnes nos, & ne ingraveſcamus ſuper te: & inſtitit in illum; & noluit ire, ſed benedixit illi. 26 Et dixit Abſalom, Et non ibit quæſo nobiſcũ Amnon frater meus? & dixit illi rex, Ad quid ibit tecum? 27 Et invaluit in illum Abſalom, & miſit cum eo Amnon & omnes filios regis. 28 Et juſſit Abſalom adoleſcentibus ſuis, dicendo: Videte quæſo, quando jucundum erit cor Amnon in vino, & dicam vobis, Occidite Amnon, & occidetis illum, non timebitis; nónne *quòd* ego juſſi vobis? roboramini & eſtote in robuſtos viros. 29 Et fecerunt adoleſcentes Abſalom Amnoni, quemadmodum juſſerat Abſalom: & ſurrexerunt omnes filii regis, & equitârunt quiſque ſuper mulum ſuum, & verterunt terga. 30 Et fuit dum adhuc eſſent illi in via, rumor venit ad David, dicendo: Occîdit Abſalom omnes filios regis, & non relictus eſt ex illis unus. 31 Et ſurrexit rex & ſcidit veſtimenta ſua, & cubuit ſuper terram, & omnes ſervi ejus ſtabant ſcindentes veſtes ſuas. 32 Et reſpondit Jonadab filius Simghah fratris ipſius David, & dixit, Non dicat rex, omnes adoleſcentes filios regis occiderunt, ſed Amnon ipſe ſolus mortuus eſt; quia in corde Abſalom fuit inſidiatio, à die quo oppreſſit Thamar ſororem ſuam. 33 Et nunc non ponat dominus meus rex ſuper cor ſuum verbum, dicendo: omnes filii regis *mortui* ſunt, ſed Amnon ipſe ſolus mortuus eſt. 34 Et fugit Abſalom & levavit adoleſcens circumſpector oculos ſuos, & vidit, & ecce populus multus veniebant ex via de-poſt eum de latere montis. 35 Et dixit Jonadab regi, Ecce filii regis veniunt; ſecundùm verbum ſervi tui ſic fuit.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 * ܘܕܘܝܕ ܡܠܟܐ. ܫܡܥ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܒܐܫ ܠܗ ܛܒ. * ܘܠܐ ܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ
22 ܠܐܡܢܘܢ. ܠܐ ܛܒܬܐ. ܘܠܐ ܒܝܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܣܢܐ ܗܘܐ ܐܒܫܠܘܡ ܠܐܡܢܘܢ. ܥܠ ܕܛܢܦ
23 ܠܬܡܪ ܚܬܗ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܢܬܝܢ ܗܘܘ ܓܙܘܙܐ ܠܐܒܫܠܘܡ ܒܒܥܠܚܨܘܪ ܕܥܡ ܐܦܪܝܡ.
ܘܩܪܐ ܐܒܫܠܘܡ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܐ ܐܒܫܠܘܡ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
24 ܓܙܘܙܐ ܐܝܬ ܠܥܒܕܟ. ܢܐܙܠ ܡܠܟܐ ܘܥܒܕܘܗܝ ܥܡ ܥܒܕܟ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܒܪܝ. ܠܐ ܢܐܙܠ
25 ܟܠܢ. ܕܠܐ ܢܝܩܪ ܥܠܝܟ. ܘܐܠܨܗ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܐܙܠ ܥܡܗ. ܘܒܪܟܗ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ
26 ܘܐܢ ܕܠܐ. ܢܐܙܠ ܥܡܢ ܐܡܢܘܢ ܐܚܝ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܐܙܠ ܥܡܟ. * ܘܐܠܨܗ
27 ܐܒܫܠܘܡ. ܘܫܕܪ ܥܡܗ ܠܐܡܢܘܢ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. * ܘܦܩܕ ܐܒܫܠܘܡ
28 ܠܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܐ ܕܫܦܪ ܠܒܗ ܕܐܡܢܘܢ ܒܚܡܪܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܟܘܢ. ܩܛܘܠܘܗܝ
ܠܐܡܢܘܢ ܘܡܝܬܘܗܝ. ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. ܐܢܐ ܗܘ ܦܩܕܬܟܘܢ. ܐܬܚܝܠܘ. ܘܗܘܘ ܓܒܪܐ.
29 * ܘܥܒܕܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܩܡܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ
30 ܡܠܟܐ. ܘܪܟܒܘ ܓܒܪ ܥܠ ܟܘܕܢܝܗ. ܘܥܪܩܘ. * ܘܟܕ ܗܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܫܡܥܬܐ ܐܬܬ
ܠܕܘܝܕ. ܕܩܛܠ ܐܒܫܠܘܡ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܐܦ ܚܕ.
31 * ܘܩܡ ܡܠܟܐ. ܘܨܪܝ ܠܒܘܫܘܗܝ. ܘܕܡܟ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܩܝܡܝܢ ܥܡܗ. ܘ
32 ܡܨܪܝܢ ܠܒܘܫܝܗܘܢ. * ܘܥܢܐ ܝܘܢܕܒ ܒܪ ܫܡܥܐ ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܢܣܒܪ ܡܪܝ
ܡܠܟܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܡܝܬܘ. ܡܛܠ ܕܐܡܢܘܢ. ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܡܝܬ. ܡܛܠ
33 ܗܘܐ ܥܠ ܦܘܡܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܛܢܦ ܠܬܡܪ ܚܬܗ. * ܘܗܫܐ ܠܐ ܢܣܒܪ
ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܡܝܬܘ. ܡܛܠ ܕܐܡܢܘܢ. ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܡܝܬ.
34 * ܘܥܪܩ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܪܝܡ ܕܘܩܐ ܥܝܢܘܗܝ. ܘܚܙܐ ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ ܕܐܬܝܢ ܒܐܘܪܚܐ
35 ܡܢ ܨܠܥܐ ܕܛܘܪܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܕܒ ܠܡܠܟܐ. ܗܐ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܐܬܘ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܥܒܕܟ. ܗܟܢܐ ܗܘܐ.

David etiam rex omnibus hiſce rebus auditis, ægrè admodum tulit. 21 Abiſalom verò nihil boni vel mali dicebat Hamnoni; oderat enim Abiſalom Hamnonem, eò quòd ſtupráſſet Thamarem ſororem ſuam. 22 Poſt biennium verò habuit Abiſalom tonſores in Beelhaſor quæ eſt contermina Aphremo, & invitavit Abiſalom omnes filios regis: 23 Tum veniens Abiſalom ad regem ait illi, Tonſores habet ſervus tuus, eat rex & ſervi ejus cum ſervo tuo. 24 Dixit ad eum, Nequaquam fili mi, ne eamus omnes, ne gravemus te: & licèt urſiſſet eum, noluit tamen ire cum illo, ſed benedixit ei. 25 Ait illi Abiſalom, Quandoquidem non *venis*, eat mecum Hamnon frater meus. 26 Dixit ad eum rex; Quorſum tecum iret? 27 Sed inſtante Abiſalome, miſit cum eo Hamnonem & omnes filios regis. Præceperat autem Abiſalom ſervis ſuis, & dixerat eis; Cùm exhilaratus fuerit animus Hamnonis vino, & dixero vobis, percutite Hamnonem, & interficite eum, & ne timeatis; ego enim præcipio vobis, confortamini & eſtote viri. 28 Facientibus itaque ſervis Abiſalomis quemadmodum præceperat eis Abiſalom, ſurrexerunt omnes filii regis, & conſcendentes quilibet mulum ſuum aufugerunt. 29 Dum ipſi eſſent in via, pervenit rumor ad Davidem quòd interfeciſſet Abiſalom cunctos filios regis, & neminem ex eis reliquiſſet. 30 Quapropter ſurgens rex laceravit veſtimenta ſua, & jacuit humi, cunctis ſervis ejus aſtantibus, laceratis veſtimentis. 31 Reſpondens autem Jonadab filius Sammæ fratris Davidis, ait; Ne putet dominus meus rex omnes filios regis mortuos eſſe; nam Hamnon ipſe ſolus mortuus eſt: propoſitum quippe hoc erat in animo Abiſalomis ab eo die quo ſtupraverat Thamarem ſororem ejus. 32 Nunc ergò ne putet dominus meus rex mortuos eſſe omnes filios regis; nam Hamnon ipſe ſolus mortuus eſt. 33 Interim fûgit Abiſalom. 34 Speculator verò ſublatis oculis vidit multos homines venientes in via à latere montis. Dixit Jonadab regi, Ecce filii regis veniunt: quemadmodum dixit ſervus tuus, ita factum eſt. 35

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 22 * وسمع داود الملك بهذا الخبر * وسئ عليه جدا * فاما ابيسالوم فلم يقل لامنون خيرا ولا
23 شرا * لان ابيسالوم ابغض امنون بغضا شديدا لاجل فضح تامار اخته * وكان ابيسالوم كل
24 سنة يجز غنمه في بعلحاصور التي في حد افرام * ودعي ابيسالوم جميع بني الملك * ثم اتي
25 الي الملك وقال له * لعبدك قوم يجزون غنمه * احب ان يجملني الملك هو واخوتي * قال له * لا
تريد يا بني * لا ناتيك كلنا لئلا يثقل عليك الامر * وطلب ابيسالوم الي الملك فلم يجبه * لكنه
26 دعي له * ثم قال ابيسالوم * وان كنت انت لا تجي * فمر امنون اخي ان ينطلق معي * قال
27 له الملك * ما حاجتك الي هذا * فطلب ابيسالوم الي ابيه * وارسل معه امنون وجميع بني الملك
28 * وامر ابيسالوم عبيده وقال لهم * اذا شرب امنون وطابت نفسه وامرتكم * فاضربوا امنون
29 واقتلوه * ولا تخافوا * انا امرتكم * تقووا وكونوا رجالا * وفعل عبيد ابيسالوم كما امرهم * فلما
30 قتل امنون وثب جميع بني الملك * وركب كل امرئ منهم وهرب * وبينما هم في الطريق اذا
31 جاء الخبر الي داود ان ابيسالوم قتل جميع بني الملك * ولم يبق منهم احد * فقام الملك
32 قايما * ومزق ثيابه * وجلس علي الارض * وقام عبيده بين يديه ممزقين الثياب * وكلم يوناداب
بن سما اخي داود الملك * وقال له * لا يظن سيدي ان جميع بني الملك قتلوا * ولكن انما
33 قتل امنون وحده * لان هذا كان في راي ابيسالوم منذ يوم فضح تامار اخته * والان لا يظن
34 الملك ان جميع بنيه قتلوا * بل انما كان علي ما اخبرتك * وقد هرب ابيسالوم * فنظر الديدبان
35 الي الطريق * فراي قوما كثيرين يجيون من ناحية الجبل * فقال يوناداب للملك * قد جاوا
بنو الملك كلهم * وانما كان الامر علي ما اخبرتك انا عبدك ايها الملك *

David autem rex hunc audivit rumorem, et diſplicuit ei vehementer. 21 *At verò Abiſalom nihil boni vel mali dicebat Amnoni, quoniam Abiſalom vehementi odio proſequebatur Amnonem, quòd Thamarem ſororem ſuam violâſſet.* 22 *Solebat autem Abiſalom oves ſuas tondere quotannis in Baalhaſor quæ eſt in finibus Aphrem: quarè invitatis Abiſalom cunctis filiis regis,* 23 *Adivit poſtremò regem, et ait illi; Habet ſervus tuus homines qui tondent oves ejus, velim faveat mihi* tum *rex ipſe, tum fratres mei.* 24 *Dixit ad eum, Nolumus fili mi; non ibimus ad te omnes, ne grave tibi ſit negotium: inſtitit tamen Abiſalom regi, at non annuit ei, ſed bene precatus eſt illi.* 25 *Tum dixit Abiſalom, Quòd ſi tu minimè venias, præcipe quæſo Amnoni fratri meo ut abeat mecum.* 26 *Ait illi rex, Quorſum hoc? Verùm Abiſalome patrem ſuum efflagitante, miſit cum illo Amnonem & omnes filios regis.* 27 *Deinde juſſit Abiſalom ſervis ſuis, et dixit eis; Cùm biberit Amnon, hilarique fuerit animo, & præcepero vobis, percutite Amnonem, et occidite eum, et ne metuatis: ego præcipio vobis: forti ac virili ſitis animo.* 28 *Fecerunt itaque ſervi Abiſalomis quemadmodum mandaverat eis: cúmque interfectus fuiſſet Amnon, proſilientes omnes filii regis, & conſcendens quilibet eorum* jumentum ſuum, *aufugerunt.* 29 *Dúmque eſſent in itinere, ecce pervenit fama ad Davidem quòd Abiſalom trucidâſſet omnes filios regis, nemine ex eis ſuperſtite relicto.* 30 *Stetit illicò rex pedibus, ſciſſiſque veſtibus ſuis humi conſedit, ſteteruntque ſervi ejus coram ipſo ſciſſis veſtibus.* 31 *Tum Jonadab filius Sammæ fratris Davidis regem allocutus ait illi, Ne arbitretur dominus meus omnes filios regis interfectos eſſe, ſed Amnon quidem ſolus interfectus eſt: hoc enim erat in mente Abiſalomis à die quo violavit Thamarem ſororem ejus.* 32 *Ne arbitretur itaque rex omnes filios ſuos eſſe peremptos, ſed proculdubiò res habet prout narravi tibi.* 33 *Intereà fugit Abiſalom.* 34 *Speculator autem viam explorans, vidit turbam multam venientem ex parte montis.* 35 *Et dixit Jonadab regi, Jam venerunt omnes filii regis, & certiſſimè res habet quemadmodum expoſui tibi ego ſervus tuus, O rex.*

שמואל ב: יד

,venerunt regis filii ecce & , loqui *eum consummare circa* , fuit Et
36 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי־הַמֶּלֶךְ בָּאוּ
ejus servi omnes & , rex etiam & :fleverunt &,suam vocem levaverunt &
וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וְגַם־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו
Thalmai ad abiit & ,fugit Absalom Et .valde magno fletu fleverunt
37 בָּכוּ בְּכִי גָּדוֹל מְאֹד׃ וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל־תַּלְמַי
.diebus omnib° suũ filiũ super luxit & :Ghesur regem Hammichud filiũ
בֶּן־עַמִּיחוּר מֶלֶךְ גְּשׁוּר וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ כָּל־הַיָּמִים׃
.annis tribus ibi fuit & , Ghesur abiit & , fugit Absalom Et
38 וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר וַיְהִי־שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃
fuerat consolat° quia ; Absalom *ad* egredi regis David *cessavit* Et
39 וַתְּכַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לָצֵאת אֶל־אַבְשָׁלוֹם כִּי־נִחַם
.esset mortuus quòd Amnon super
עַל־אַמְנוֹן כִּי־מֵת׃

CAP. XIV. יד

.Absalom *super* regis cor quòd ,Serujah filius Joab cognovit Et
1 וַיֵּדַע יוֹאָב בֶּן־צְרֻיָה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ עַל־אַבְשָׁלוֹם׃
dixit & ,sapientem mulierem inde *cepit* & ,Tecohah in Joab misit Et
2 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר
, *luctus* vestimentis *nunc* te indue & ,*nunc* luctum fer te Præ : eam ad
אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וְלִבְשִׁי־נָא בִגְדֵי־אֵבֶל
lugens multis diebus jam mulier veluti sis & ,oleo te ungas ne &
וְאַל־תָּסוּכִי שֶׁמֶן וְהָיִית כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת
verbũ juxta eum ad loquêris & ,regem ad ingredieris Et .mortuum super
3 עַל־מֵת׃ וּבָאת אֶל־הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר
mulier dixit Et .ejus ore in verba Joab posuit & : hoc
4 הַזֶּה וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיהָ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
,se incurvavit &,terram in *suas facies* super cecidit & ,regem ad Tecohitis
הַתְּקֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל־אַפֶּיהָ אַרְצָה וַתִּשְׁתָּחוּ
; dixit & ? tibi Quid : rex ei dixit Et .rex Serva : dixit &
5 וַתֹּאמֶר הוֹשִׁעָה הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר
tuæ ancillæ Et .meus vir est mortuus &, *ego* vidua mulier Profectò
6 אֲבָל אִשָּׁה־אַלְמָנָה אָנִי וַיָּמָת אִישִׁי׃ וּלְשִׁפְחָתְךָ
: eos *inter* *eruens* non & , agro in ipsi ambo sunt rixati & ; filii duo
שְׁנֵי בָנִים וַיִּנָּצוּ שְׁנֵיהֶם בַּשָּׂדֶה וְאֵין מַצִּיל בֵּינֵיהֶם
surrexit ecce Et .eum occîdit & , *unum* unus *eum* percussit &
7 וַיַּכּוּ הָאֶחָד אֶת־הָאֶחָד וַיָּמֶת אֹתוֹ׃ וְהִנֵּה קָמָה
percussorem Da : dixerunt & , tuam ancillam *super* familia tota
כָל־הַמִּשְׁפָּחָה עַל־שִׁפְחָתֶךָ וַיֹּאמְרוּ תְּנִי אֶת־מַכֵּה
; occidit quem , sui fratris *anima in* eum interficiamus & , sui fratris
אָחִיו וּנְמִתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג
,est relicta quæ,meam prunam extinguent & :hæredem etiam disperdamus &
וְנַשְׁמִידָה גַּם אֶת־הַיּוֹרֵשׁ וְכִבּוּ אֶת־גַּחַלְתִּי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה
.terræ *facies* super residuum & ,nomen meo viro *ponere non ad*
לְבִלְתִּי שׁוֹם־לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׁאֵרִית עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
jubebo ego & ; tuam domum in Vade : mulierem ad rex dixit Et
8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָאִשָּׁה לְכִי לְבֵיתֵךְ וַאֲנִי אֲצַוֶּה
: regem ad Tecohitis mulier Dixitque .te *super*
9 עָלָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְּקוֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ
rex & : mei patris domũ super & ,*perversitas* rex mi domine me Super
עָלַי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הֶעָוֹן וְעַל־בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ
te *ad* Loquentem : rex Dixitque .innocens ejus thronus &
10 וְכִסְאוֹ נָקִי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַמְדַבֵּר אֵלַיִךְ
: dixit Et .te *in* *tangere* ultrà addet non & ,me ad eum adduc *&*
11 וַהֲבֵאתוֹ אֵלַי וְלֹא־יֹסִיף עוֹד לָגַעַת בָּךְ׃ וַתֹּאמֶר
redemptorem multiplicando à , sui Dei DOMINI rex *nunc* Recordetur
יִזְכָּר־נָא הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵהַרְבַּית גֹּאֵל
Vivit , dixit & : meũ filium disperdant non & ,*corrumpendum* ad sanguinis
הַדָּם לְשַׁחֵת וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי וַיֹּאמֶר חַי־
.terram in tui filii *crine* de ceciderit si , DOMINUS
יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בִּנְךָ אָרְצָה׃

Versio VULG. LAT.

36 Cúmque cessâsset loqui, apparuerunt & filii regis: & intrantes levaverunt vocem suam, & fleverunt: sed & rex & omnes servi ejus fleverũt ploratu magno nimis. 37 Porrò Absalom fugiens, abiit ad Tholomai filiũ Ammiud regem Gessur. Luxit ergò David filium suũ cunctis 38 diebus. Absalom autem cùm fugisset, & venisset in Gessur, 39 fuit ibi tribus annis. Cessavítque rex David persequi Absalom, eò quòd consolatus esset super Amnon interitu.

CAP. XIV.

1 INtelligens autem Joab filius Sarviæ, quòd cor regis versum 2 esset ad Absalom, Misit Thecuam, & tulit inde mulierem sapientem: dixítque ad eam; Lugere te simula, & induere veste lugubri, & ne ungaris oleo, ut sis quasi mulier jam plurimo tempore lugens mortuũ: 3 Et ingrediêris ad regem, & loquêris ad eum sermones hujuscemodi. Posuit autẽ Joab ver- 4 ba in ore ejus. Itaque cùm ingressa fuisset mulier Thecuitis ad regem, cecidit coram eo super terram, & adoravit, & di- 5 xit; Serva me rex. Et ait ad eam rex, Quid causæ habes? Quæ respondit; Heu, mulier vidua ego sum: mortuus est enim vir 6 meus. Et ancillæ tuæ erant duo filii: qui rixati sunt adversùm se in agro, nullúsque erat qui eos prohibere posset: & percussit alter alterũ, & interfecit eum. 7 Et ecce consurgens universa cognatio adversùm ancillã tuam, dicit; Trade eum qui percussit fratrem suum, ut occidamus eum pro anima fratris sui quem interfecit, & deleamus hæredem: & quærunt extinguere scintillam meam, quæ relicta est, ut non supersit viro meo nomen, & reliquiæ super 8 terram. Et ait rex ad mulierem; Vade in domum tuam, 9 & ego jubebo pro te. Dixítque mulier Thecuitis ad regẽ; In me, domine mi rex, sit iniquitas, & in domum patris mei: rex autem & thronus e- 10 jus sit innocens. Et ait rex; Qui contradixerit tibi, adduc eum ad me, & ultrà non addet 11 ut tangat te. Quæ ait; Recordetur rex Domini Dei sui, ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum, & nequaquàm interficiant filium meum. Qui ait; Vivit Dominus, quia non cadet de capillis filii tui super terram.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

36 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθον, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, καί γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν 37 μέγαν σφόδρα. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη πρὸς (ε) Θολμὶ υἱὸν Ἐμιοὺδ βασιλέα Γεδσοὺρ εἰς γῆν (ζ) Χαμααχάδ. καὶ (η) ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τὸν υἱὸν 38 αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. (θ) Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἀπέδρα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἦν ἐκεῖ 39 ἔτη τρία. Καὶ ἐκόπασεν (ι) ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Ἀμνὼν, ὅτι ἀπέθανε.

Et factum est, postquàm consummavit loquens; & ecce filii regis venerunt: & elevaverunt vocem suam, & ploraverunt: & etiam rex, & omnes pueri ejus ploraverunt plorationem magnam valdè. Et Abessalom fûgit, & ivit ad Tholmi filium Emiud regem Gedsur (p) in terram Chamaachad. Et luxit rex David super filium suum (q) omnibus diebus. Et Abessalom aufûgit, & ivit in Gedsur: & fuit ibi annos tres. Et (r) cessavit rex David exire ad Abessalom; quoniam consolatus est se super Amnon, quia mortuus erat.

MS.A. (ε) Θολομαὶ (ζ) Μαχάδ. (η) ἐπένθησεν Δαυὶδ ἐπὶ (θ) Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλὼμ, καὶ (ι) Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τοῦ

ΚΕΦ. ιδ΄.

1 ΚΑὶ ἔγνω Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ εἰς Θεκωὲ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν 2 γυναῖκα σοφὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Πένθησον δὴ, καὶ ἔνδυσαι ἱμάτια πενθικὰ, καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ ἔσῃ ὡς (α) γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας (β) πολλάς, 3 Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἔθηκεν Ἰωὰβ 4 τοὺς λόγους (γ) ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῗτις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς (δ) εἰς τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν (ε) αὐτῷ, καὶ εἶπε, Σῶ- 5 σον βασιλεῦ, σῶσον. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς, Τί ἐστί σοι; ἡ δὲ εἶπε, Καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ 6 μου. Καί γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοί, καὶ ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀναμέσον αὐτῶν· καὶ (ζ) ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἕνα ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν 7 αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ ἐπανέστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δούλην σου, καὶ εἶπαν, Δὸς τὸν παίσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ θανατώσομεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὗ ἀπέκτεινε, καὶ ἐξαροῦμεν καί γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν. καὶ σβέσουσι τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρί (η) μου κατάλειμμα 8 καὶ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν ὁ (θ) βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα, Ὑγιαίνουσα βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, κἀγὼ ἐντελοῦμαι 9 περὶ σοῦ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῗτις πρὸς τὸν βασιλέα, Ἐπ' ἐμὲ, κύριέ μου βασιλεῦ, ἡ ἀνομία καὶ (ι) ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, 10 καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, καὶ (κ) οὐ προσθήσει ἔτι 11 ἅψασθαι αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν, Μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον θεὸν αὐτοῦ (λ) πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱόν μου. καὶ εἶπε, Ζῇ κύριος, εἰ (μ) πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.

CAP. XIV.

ET intellexit Joab filius Saruiæ, quia cor regis (a) super Abessalom. Et misit Joab in Thecoe, & sumpsit indè mulierem sapientem, & dixit ad eam; Luge nunc, & indue vestimenta lugubria, & non ungaris oleo, & eris tanquã mulier lugens super mortuum (b) jam diebus multis. Et venies ad regem, & loquêris ad eum juxta verbum hoc. Et posuit Joab verba in ore ejus. Et intravit mulier Thecoites ad regẽ, & cecidit super faciem suam in terram, & adoravit eum, & dixit; Salva rex, salva. Et dixit ad eam rex, Quid est tibi? At illa dixit, Et (c) valdè, vidua mulier ego sum, & mortuus est vir me°. Et etiam ancillæ tuæ erant duo filii: et pugnarũnt utriq; in agro, & non fuit qui eximeret inter eos. Et percussit unus (d) unũ fratrẽ suum, & interfecit eum. Et ecce insurrexit tota (e) cognatio erga ancillam tuam, et dixerunt; Da eum qui percussit fratrẽ suũ, & interficiemus eum pro anima fratris sui, quem occîdit, & tollemus etiam hæredem (f) vestrum. Et (g) extinguent prunam meam residuam, ita ut non ponatur viro meo residuum, et nomen super faciem terræ. Et dixit rex ad mulierem; Valens vade in domum tuam, & ego mandabo pro te. Et dixit mulier Thecoites ad regem; Super me, domine mi rex, iniquitas, & super domum patris mei: & rex & thron° ejus innocens. Et dixit rex; Quisquis est qui loquitur ad te, & duces eum ad me: & non adjiciet ultrà tangere eum. Et dixit; Recordetur nunc rex Domini Dei sui, (h) multiplicando redemptorem sanguinis ad disperdendum: & non tollant filium meum. Et dixit; Vivit Dominus, si cadet de capillo filii tui super terram.

MS. A. (α) γυνὴ τοῦτο (β) πολλὰς πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι, Καὶ (γ) εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. (δ) ἐπὶ τὴν (ε) αὐτῷ, * σῶσον βασιλεῦ, σῶσον. (ζ) ἔπαισεν εἷς (η) μου ὄνομα καὶ * λῆμμα ἐπὶ (θ) βασιλεύς, Ὑγιαίνουσα (ι) ἐπὶ οἶκον (κ) οὐ μὴ προσθήσει (λ) πληθῦναι (μ) πεσεῖται τῆς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

36 וַהֲוָה כְּשֵׁיצְיוּתֵיהּ לְמַלָּלָא וְהָא בְנֵי מַלְכָּא אֲתוֹ וַאֲרִימוּ קָלְהוֹן וּבְכוֹ וְאַף מַלְכָּא וְכָל
37 עַבְדוֹהִי בְּכוֹ בְּכִי סַגִּיאָה לַחֲדָא׃ וְאַבְשָׁלוֹם עֲרַק וַאֲזַל לְוָת תַּלְמַי בַּר עַמִּיחוּר מַלְכָּא דִגְשׁוּר
38 וְאִתְאַבַּל עַל בְּרֵיהּ כָּל יוֹמַיָּא׃ וְאַבְשָׁלוֹם עֲרַק וַאֲזַל לִגְשׁוּר וַהֲוָה תַמָּן תְּלָת שְׁנִין׃
39 וַחֲמִידַת נַפְשָׁא דְדָוִד מַלְכָּא לְמִפַּק עַל אַבְשָׁלוֹם אֲרֵי אִתְנְחַם עַל אַמְנוֹן אֲרֵי מִית׃

יד

1 וִידַע יוֹאָב בַּר צְרוּיָה אֲרֵי לִבָּא דְמַלְכָּא לְמִפַּק עַל אַבְשָׁלוֹם׃ 2 וּשְׁלַח יוֹאָב לִתְקוֹעַ וּנְסֵיב
מִתַּמָּן אִתְּתָא חַכִּימְתָּא וַאֲמַר לַהּ אִתְאַבְּלִי כְעַן וּלְבוּשִׁי כְעַן לְבוּשֵׁי אֶבְלָא וְלָא תְשׁוּפִין
3 מִשְׁחָא וּתְהֵי כְּאִתְּתָא דְנַן יוֹמִין סַגִּיאִין מִתְאַבְּלָא עַל מִיתָא׃ וְתֵיתֵין לְוָת מַלְכָּא וּתְמַלְּלִין
4 עִמֵּיהּ כְּפִתְגָּמָא הָדֵין וְשַׁוִּי יוֹאָב יָת פִּתְגָּמַיָּא בְּפוּמַהּ׃ וַאֲמַרַת אִתְּתָא דְמִתְּקוֹעַ לְמַלְכָּא
5 וּנְפַלַת עַל אַפַּהּ עַל אַרְעָא וּסְגִידַת וַאֲמַרַת פְּרוֹק מַלְכָּא׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְכָּא מַה לִּיךְ וַאֲמַרַת
6 בְּקוּשְׁטָא אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא אֲנָא וּמִית בַּעְלִי׃ וּלְאַמְתָךְ תְּרֵין בְּנִין וְאִתְנְצִיאוּ תַרְוֵיהוֹן
7 בְּחַקְלָא וְלֵית דִּמְשֵׁיזֵיב בֵּינֵיהוֹן וּמְחוֹ חַד יָת חַד וּקְטַל יָתֵיהּ׃ וְהָא קָמַת כָּל זַרְעִיתִי עַל
אַמְתָךְ וַאֲמַרוּ הַבִי וְנִקְטוֹל יָת דִּקְטַל אֲחוּהִי וְנִקְטְלִנֵּיהּ בְּחוֹבַת נַפְשָׁא דַאֲחוּהִי דִּקְטַל
וְנִשֵּׁצֵי אַף יָת יָרוּתָא וּבְעוֹ לְמִקְטַל יָת חַד יְחִידִי דְּאִשְׁתְּאַר בְּדִיל דְּלָא לְשַׁוָּאָה לְבַעְלִי
8 שׁוּם וּשְׁאָר עַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְאִתְּתָא אֱזִילִי לְבֵיתִיךְ וַאֲנָא אֲפַקֵּד עֲלָךְ׃ 9 וַאֲמַרַת
אִתְּתָא דְמִתְּקוֹעַ לְמַלְכָּא עֲלַי דִּי לִי רִבּוֹנִי מַלְכָּא חוֹבָא וְעַל בֵּית אַבָּא וּמַלְכָּא וְכוּרְסֵי
10 מַלְכוּתֵיהּ זַכַּאי׃ וַאֲמַר מַלְכָּא מַן דְּיֵימַר לִיךְ מִלָּא וְתַיְתִנֵּיהּ לְוָתִי וְלָא יוֹסִיף עוֹד לְאַנְזָקָא
11 בִיךְ׃ וַאֲמַרַת יִדְכַּר כְּעַן מַלְכָּא מָה דִכְתִיב בְּסִפְרָא אוֹרָיְתָא דַיְיָ אֱלָהָךְ בְּדִיל לְאַסְגָּאָה
אוֹרְחָא קֳדָם גָּאֵל דְּמָא לְחַבָּלָא וְלָא יְשֵׁיצוּן יָת בְּרִי וַאֲמַר קַיָּם הוּא יְיָ אִם יִפּוֹל מִסְּעַר רֵישׁ
בְּרִיךְ לְאַרְעָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit cùm finiret ille loqui, & ecce filii regis venerunt, & extulerunt vocem suam & fleverunt, & etiam rex & omnes servi ejus fleverunt fletu magno. Et Absalom fugit & ivit ad Thalmai filium *Ghamihhur* regem Gessur, & luxit super filium suum *omnibus* diebus. Et Absalom fugit & ivit ad Gessur, & fuit ibi tribus annis. Et desideravit anima David regis egredi ad Absalom, quia consolatus erat super Amnon quòd mortuus esset.

CAP. XIV,

ET cognovit Joab filius Szaruja quòd esset *cor* regis exire ad Absalom. Et misit Joab ad Thekoagh, & adduxit indè mulierem sapientem, & dixit illi: Luge obsecro, & indue quæso vestes luctus: & non ungaris unguento, sed sis ut mulier quæ *jam* diebus multis luget super mortuum. Et venies ad regem, & loquêris ad eum secundùm verbum hoc: & posuit Joab verba in ore ejus. Et dixit mulier quæ erat ex Thekoagh ad regem, & procidit super faciem suam super terram, & adoravit & dixit: Libera rex. Et dixit illi rex: Quid est tibi? & dixit: Verè mulier vidua ego, & mortuus est maritus meus. Et ancillæ tuæ erant duo filii, & rixati sunt ambo illi in agro, & non erat, qui liberaret, inter illos; & percussit unus alterum, & occîdit illum. Et ecce surrexit omnis prosapia *mea* super ancillam tuam, & dixerunt: Da *& occidamus* qui occidit fratrem suum, & occidemus illum propter culpam animæ fratris sui quem occîdit, & perdemus etiam hæredem: & quærunt occidere etiam unum unicum qui relictus est, ut non ponant marito meo nomen & residuum super faciem terræ. Et dixit rex ad mulierem: Vade in domum tuam, & ego jubebo pro te. Et dixit mulier quæ erat ex Thekoagh regi: Super me quæ mea est, domine mi rex, sit culpa & super domum patris mei, & rex & solium regni sui sit innocens. Et dixit rex: Qui dixerit tibi loquelam, produces illum ad me, & non addet amplius nocere tibi. Et dixit, Recordetur, obsecro, rex quid sit scriptum in libro Legis Dñi Dei tui, ut multiplicetur via ante redemptorem sanguinis ad devastandum, & non perdant filium meum, & dixit: Vivit ipse Dominus, si ceciderit ex capillo capitis filii tui in terram.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܟܕ ܫܠܡ ܠܡܡܠܠܘ. ܐܬܘ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܪܝܡܘ ܩܠܗܘܢ ܘܒܟܘ. ܘܐܦ ܡܠܟܐ ܘܟܠܗܘܢ 36
ܥܒܕܘܗܝ. ܒܟܘ ܒܟܬܐ ܪܒܬܐ. *ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܪܩ. ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܬܘܠܡܝ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ 37
ܡܠܟܐ ܕܓܫܘܪ. ܘܐܬܐܒܠ ܕܘܝܕ ܥܠ ܒܪܗ. ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. *ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܪܩ. ܘܐܙܠ 38
ܠܓܫܘܪ. ܘܗܘܐ ܬܡܢ. ܬܠܬ ܫܢܝܢ. *ܘܐܬܬܢܝܚ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܡܦܩ ܒܬܪ ܐܒܫܠܘܡ. 39
ܡܛܠ ܕܐܬܒܝܐ ܥܠ ܐܡܢܘܢ ܕܡܝܬ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ * *ܘܝܕܥ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ 1
ܕܐܬܦܢܝ ܠܒܗ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܐܒܫܠܘܡ. *ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ ܠܬܩܘܥ. ܘܕܒܪ ܡܢ ܬܡܢ. ܐܢܬܬܐ 2
ܚܟܝܡܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܬܐܒܠܝ. ܘܠܒܫܝ ܠܒܘܫܐ ܕܐܒܠܐ. ܘܠܐ ܬܬܡܫܚܝܢ ܡܫܚܐ. ܘܗܘܝ
ܐܝܟ ܐܢܬܬܐ ܕܗܘܬ ܡܬܐܒܠܐ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܥܠ ܡܝܬܐ. *ܘܬܥܘܠܝܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܬܐܡܪܝܢ ܠܗ 3
ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܘܣܡ ܝܘܐܒ ܡܠܐ. ܘܣܡ ܒܦܘܡܗ. *ܘܥܠܬ ܐܢܬܬܐ ܬܩܘܥܝܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. 4
ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܐܦܝܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕܬ. ܘܐܡܪܬ. ܦܪܘܩܝܢܝ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. *ܐܡܪ ܠܗ 5
ܡܠܟܐ. ܡܢܐ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ ܐܢܐ. ܘܡܝܬ ܓܒܪܝ. *ܘܠܐܡܬܟ 6
ܐܝܬ ܗܘܘ ܬܪܝܢ ܒܢܝܢ. ܘܢܨܘ ܬܪܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܦܪܫܢܐ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܘܡܚܐ ܚܕ
ܠܚܒܪܗ. ܘܩܛܠܗ. *ܘܗܐ ܩܡܬ ܟܠܗ ܫܪܒܬܐ ܥܠ ܐܡܬܟ. ܘܐܡܪܝܢ. ܗܒܝܗܝ ܠܢ ܠܗܘ 7
ܕܩܛܠ ܠܐܚܘܗܝ. ܘܢܩܛܠܝܘܗܝ ܚܠܦ ܢܦܫܗ ܕܐܚܘܗܝ ܕܩܛܠ. ܘܒܥܝܢ ܕܢܘܒܕܘܢ ܠܝܪܬܐ.
ܘܒܥܝܢ ܕܢܕܥܟܘܢ ܓܘܡܪܬܐ ܕܐܫܬܚܪܬ ܠܝ. ܕܠܐ ܢܫܒܩܘܢ ܠܒܥܠܝ ܫܡܐ ܘܫܪܒܬܐ ܥܠ ܐܦܝ
ܐܪܥܐ. *ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܙܠܝ ܠܒܝܬܟܝ. ܘܐܢܐ ܐܦܩܘܕ ܥܠܝܟܝ. *ܐܡܪܐ ܠܗ ܗܝ ܐܢܬܬܐ 8 9
ܬܩܘܥܝܬܐ ܠܡܠܟܐ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܠܝ ܗܘܬ ܚܛܝܬܐ. ܘܥܠ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܘܡܠܟܐ ܘܟܘܪܤܝܗ.
ܙܟܝܢ. *ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟܝ ܡܕܡ. ܐܝܬܝܗܝ ܠܘܬܝ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܢܬܩܪܒ 10
ܠܟܝ. *ܘܐܡܪܬ. ܢܬܕܟܪ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܣܓܝܢܘܬܐ ܕܚܘܕܬܐ ܕܕܡܐ ܠܐ ܡܚܒܠ. ܘܠܐ 11
ܢܘܒܕܘܢ ܠܒܪܝ. ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܐܢ ܢܦܠ ܡܢ ܣܥܪܐ ܕܪܫܗ ܕܒܪܟܝ ܥܠ ܐܪܥܐ.

Et cùm abſolviſſet eloqui, advenerũt filii re- 36
gis, ſublatáque voce ſuâ fleverunt; rex etiã &
omnes ſervi ejus fleverunt fletu magno. Abi- 37
ſalom autẽ fugiens recepit ſe ad Tholmai fi-
lium Ammihud regẽ Geſſur: ſeditque David
in luctu propter filiũ ſuũ, diebus multis. Abi- 38
ſalom verò cùm fugiſſet abiiſſétq; in Geſſur,
fuit ibi tribus annis. Et abſtinuit David rex 39
ab exeundo poſt Abiſalõ, eò quòd conſolati-
onẽ accepiſſet de Hamnone qui mortuus erat.

CAP. XIV.

ANimadvertens ergò Joab Suriæ filius pla- 1
catum eſſe animum Davidis regis erga Abi-
ſalomẽ, Miſit Joab in Tecoa, & adduxit inde 2
mulierẽ prudentem, & dixit ad eam, Age lu-
gentẽ, et induere veſtimento lugubri, nec oleo
te ungas, ſed finge mulierem multis jam die-
bus lugentẽ de mortuo; Et ad regẽ ingreſſa 3
dic illi verbum iſtud: & compoſuit Joab ver-
ba, indiditq; in os ejus. Ingreſſa igitur mu- 4
lier illa Tecuitis ad regem, & humi procum-
bens in faciẽ ſuam atque adorans, dixit, Serva
me domine mi rex. Ait illi rex, Quid habes? 5
Dixit ad eum, Verè mulier ego ſum vidua;
mortuus eſt *enim* maritus meus, Et ancillæ 6
tuæ duo erant liberi, qui dum altercarentur
ambo in deſerto, nec adeſſet dirimens inter
eos, alter alteri prævaluit, & occîdit eum: Et 7
ecce ſurgens tota familia in ancillã tuam, di-
cunt; Trade nobis eum qui interfecit fratrem
ſuũ, ut occidamus eum pro fratre ſuo quem
interfecit: & hæredẽ perdere volunt, & cupi-
unt extinguere carbonẽ qui mihi ſupereſt; ita
ut non relinquant fratri ejus nomen neq; pro-
ſapiã ſuper faciẽ terræ. Ait illi rex, Vade in 8
domũ tuã, ego mandabo de te. Dixit mulier 9
illa Tecuitis ad regẽ, Dñe mi rex, Crimen
hoc mihi & familiæ patris mei imminet; rex
autẽ & ſoliũ ejus ſunt immunes. Ait illi rex, 10
Eum qui tibi quicquã dixerit, adduc ad me, &
ampliùs non accedet ad te. Illâ denuò di- 11
cente, Recordetur dominus meus rex ꝙ Dñs
Deus ob frequentiã renovationis ſanguinis
(*h.e. licèt ſæpiùs effundatur ſanguis*) haud in-
terficit; & ne filiũ meũ: reſpondit
rex, Vivit Dñs Deus, non cadet è
capillis capitis filii tui ſup terrã.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

فلما فرغ من قوله للملك اتوا بنو الملك ورفعوا اصواتهم بالبكاء وبكى الملك وجميع عبيده 36
بكاء كثيرا* فاما ابيسالوم فهرب والتجا الى تلماء بن عميهود ملك جاسور* وحزن داود على 37
ابنه اياما كثيرة* فاما ابيسالوم فمكث عند جاسور ثلاثة سنين* فحن قلب داود الملك 38
الى ابيسالوم* واراد ان يخرج في طلبه* لانه كان تعزى في امنون* * الفصل الرابع عشر* 39
وعرف يواب بن صوريا ان داود الملك قد رضي عن ابيسالوم فارسل يواب الى تقوع* واتى 1 2
من هناك بامراة حكيمة* وقال لها* صيري نفسك كالكئيبة* والبسي لباس الحزن* ولا تدهني
راسك وكوني كالكئيبة التي قد حزنت على ميت لها اياما كثيرة* فادخلي الى الملك وقولي 3
هذا القول* وعلمها يواب الكلام* وامرها ان تنطق به امام الملك* فدخلت الامراة التقوعية 4
الى الملك* وخرت له ساجدة على الارض بوجهها وقالت* خلصني ايها الملك سيدي* قال لها 5
الملك ما حالك* قالت له يقينا انني امراة ارملة* قد توفي رجلي منذ حين* وكان لامتك 6
ابنان اختصما واقتتلا في الصحراء* ولم يكن من يخلص بينهما* فقهر احدهما صاحبه وقتله*
*وقد وثب جميع اهل العشيرة على امتك وقالوا اخرجي لنا الذي قتل اخاه لنقتله بقتل 7
اخيه* يريدون يهلكون الوارث* ويريدون ان يطفوا الجمر التي بقيت لي* ولا يتركوا لي بينهما
ذكرا على وجه الارض* قال لها* انصرفي الى منزلك* فاني سامر من يحفظك* قالت الامراة 8 9
التقوعية للملك* ايها الملك سيدي* هذه السيئة وهذا الذنب علي وعلى بيت ابي* والملك
ومنبره بريان* قال لها الملك* من عرض لك او قال لك شيا* فاتيني به* فانه لا يعرض لك ايضا* 10
قالت اذكر ايها الملك ان الله ربك لا يعاقب كل من يقتل ولا يفسده سريعا بل يرحم 11
فلا تدع ايها الملك ان يقتل ابني* قال لها الملك* حي هو الله وبه اقسم* انه لا تسقط شعرة
من راس ابنك على الارض*

Eo finem faciente alloquendi regem, ad- 36
venêre filii regis, quibus ſuas cum lacry-
mis voces attollentibus, flevit quoque rex
omnéſque ſervi ipſius fletu copioſo. Abi- 37
ſalom verò fugit, recepitque ſe ad Thol-
mai filium Ammihud, regem Geſſur: do-
luitque David de filio ſuo diebus multis.
Cúmque manſiſſet Abiſalom apud Geſſur 38
tribus annis, clementiâ permotum eſt cor
Davidis regis erga Abiſalomem, Volu- 39
itque egredi quæſitum eum, eò quòd con-
ſolationem accepiſſet de Amnone.

CAP. XIV.

SCiens autem Joab filius Suriæ quòd 1
David rex placatus jam eſſet Abiſalomi,
Miſit Joab in Tecoa, & accerſivit inde 2
mulierem cautam, & ait illi; Simula te-
ipſam mœſtam, induere veſtibus mœſtitiæ,
& ne ungito caput tuum, ſed eſto ſicut
mœſta quæ multis jam diebus dolet de
mortuo ſuo: Tum regem adito, eique ta- 3
lia verba dicito: et docuit eam Joab ſer-
monem, juſſitque ei ut referret illum regi.
Adiens itaque mulier illa Tecuitis regem, 4
corruit ante eum, vultu ſuo ſuper terram
adorans, & ait; Libera me O rex mi do
mine. Cui dicente rege, Quid habes? 5
Reſpondit ei, Proculdubiò mulier ſum vi-
dua, cujus maritus obiit aliquanto ab hinc
tempore. Habebat autem ancilla tua du- 6
os filios, quibus unà rixantibus atque pu-
gnantibus in agro, nemine præſente qui e-
os ab invicem divelleret, alter alterum
ſuperavit & occîdit. Jam verò proſili- 7
cus tota gens familiæ contra ancillam tu-
am, dicunt; Profer ad nos eum qui fra-
trem ſuum occîdit, ut occidamus eum
pro nece fratris ſui: hæredem perdere cu-
pientes, & volentes extinguere carbonem
qui mihi ſupereſt, nec relinquere mihi in-
ter alterutrum memoriam ſuper ſolum
terræ. Dixit ad eam, Vade in domum 8
tuam; ego enim alicui mandabo qui te
ſervet. Ait mulier illa Tecuitis ad re- 9
gem, O rex domine mi, culpa hæc & ſce-
lus hoc mihi & domui patris mei im-
pendet: rex autem & thronum ejus ſunt
immunes. Dixit ad eam rex, Eum qui ti- 10
bi adverſatus fuerit, vel quicquam tibi
dixerit, ad me adducito, nec vexabit te
deinceps. Ait, Memineris O rex quòd 11
Dominus Deus tuus nequaquam puniat o-
mnem homicîdam, nec illicò perimat eum,
ſed miſereſcat: ne permittas itaque O rex
interfici filium meum. Dixit illi rex, Vi-
vit Deus per quem et juro ne pilum qui-
dem è capite filii tui caſurum ſuper ter-
rem.

שמואל ב: יד

regem meum dominum ad tua ancilla *nunc* Loquatur :mulier Dixitque
12 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּדַבֶּר־נָא שִׁפְחָתְךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
cogitâſti *quid ad* Et :mulier ait Et .Loquere ,dixitque :verbum
13 דָּבָר וַיֹּאמֶר דַּבֵּרִי׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה וְלָמָּה חָשַׁבְתָּה
hoc verbum rex *loquendo à* & ?Dei populum *ſuper hoc ſicut*
כָּזֹאת עַל־עַם אֱלֹהִים וּמִדַּבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדָּבָר הַזֶּה
Quia .ſuum expulſum rex *reducere non pro* ,delinquens tanquam
14 כְּאָשֵׁם לְבִלְתִּי הָשִׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת־נִדְּחוֹ׃ כִּי־
non &:*colligentur* non quæ ,terram in *effuſæ* aquæ veluti &,morimur moriẽdo
מוֹת נָמוּת וְכַמַּיִם הַנִּגָּרִים אַרְצָה אֲשֶׁר לֹא יֵאָסֵפוּ וְלֹא־
ſe à expellat non ut ,cogitationes cogitabit *&* :animam Deus *tollet*
יִשָּׂא אֱלֹהִים נֶפֶשׁ וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ
meum dominũ regem ad *loquendum ad* venerim quòd nunc Et .expulſum
15 נִדָּח׃ וְעַתָּה אֲשֶׁר־בָּאתִי לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי אֶת־
Loquar :tua ancilla dixit & :populus me terruerunt quia;hoc verbum
הַדָּבָר הַזֶּה כִּי יֵרְאֻנִי הָעָם וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ אֲדַבְּרָה־
.ſuæ ancillæ verbum rex faciet forſitan :regem ad nunc
נָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ אוּלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר אֲמָתוֹ׃
viri *vola* de ſuam ancillam *eruendum ad* rex audiet Quia
16 כִּי יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת־אֲמָתוֹ מִכַּף הָאִישׁ
.Dei hæreditate de pariter meum filium & ,me perdere
לְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת־בְּנִי יַחַד מִנַּחֲלַת אֱלֹהִים׃
:requiem ad regis mei domini verbum *nunc* Sit :tua ancilla dixit Et
17 וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ יִהְיֶה־נָּא דְּבַר־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִמְנֻחָה
,bonum *audiendum ad* ,rex meus dominus ſic ,Dei angelus ſicut quia
כִּי כְּמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים כֵּן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב
,rex reſpondit Et .tecum ſit tuus Deus Dominus & ;malum &
18 וְהָרָע וַיהוָה אֱלֹהֶיךָ יְהִי עִמָּךְ׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ
ego quod verbum me à abſcondas *nunc* Ne :mulierem ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַל־נָא תְכַחֲדִי מִמֶּנִּי דָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי
.rex meus dominus *nunc* Loquatur :mulier dixitque :te *interrogans*
שֹׁאֵל אֹתָךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה יְדַבֶּר־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
reſpondit & ?*hoc omni in* tecum Joab *manus* Num :rex Dixitque
19 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲיַד יוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל־זֹאת וַתַּעַן
,*dextrandum ad vir ſi* ,rex mi domine tuæ animæ *Vita* :dixit & ,mulier
הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־אִשׁ לְהֵמִין
tuꝰ ſervꝰ quia ;rex meꝰ dominus eſt locutꝰ quæ omnibus ab *ſiniſtrandũ ad &*
וּלְהַשְׂמִיל מִכֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־עַבְדְּךָ
omnia tuæ ancillæ ore in poſuit ipſe & ,mihi præcepit ipſe Joab
יוֹאָב הוּא צִוָּנִי וְהוּא שָׂם בְּפִי שִׁפְחָתְךָ אֵת כָּל־
fecit ,verbi *facies vertere Propter* .hæc verba
20 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ לְבַעֲבוּר סַבֵּב אֶת־פְּנֵי הַדָּבָר עָשָׂה
ſapientiam ſecundùm ſapiens meꝰ dñs &:hoc verbum Joab tuus ſervus
עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַאדֹנִי חָכָם כְּחָכְמַת
rex dixit Et .terra in quæ omnia *ſciendum ad* ,Dei angeli
21 מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים לָדַעַת אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
reduc,Vade *&* :hoc verbum feci nunc Ecce :Joab ad
אֶל־יוֹאָב הִנֵּה־נָא עָשִׂיתִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֵךְ הָשֵׁב אֶת־
,terram in *ſuas facies ad* Joab *cecidit* Et .Abſalom puerum
22 הַנַּעַר אֶת־אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּפֹּל יוֹאָב אֶל־פָּנָיו אַרְצָה
cognovit Hodie :Joab dixitque :regi benedixit &,ſe incurvavit &
וַיִּשְׁתַּחוּ וַיְבָרֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר יוֹאָב הַיּוֹם יָדַע
quia ;rex mi domine tuis oculis in gratiam inveni quia ,tuus ſervus
עַבְדְּךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
abiit & ,Joab ſurrexit Et .*ſui* ſervi verbum rex fecit
23 עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר עַבְדּוֹ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיֵּלֶךְ
Dixitque .Jeruſalaim *in* Abſalom adduxit & ;Gheſur in
24 גְּשׁוּרָה וַיָּבֵא אֶת־אַבְשָׁלוֹם יְרוּשָׁלָםִ׃ וַיֹּאמֶר
eſt reverſus &:videat non *meas facies* &,ſuam domũ ad Revertatur :rex
הַמֶּלֶךְ יִסֹּב אֶל־בֵּיתוֹ וּפָנַי לֹא יִרְאֶה וַיִּסֹּב
.vidit non regis *facies* &,ſuam domum ad Abſalom
אַבְשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃

Verſio VULG. LAT.

12 Dixit ergò mulier, Loquatur ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et ait, Loquere. 13 Dixítque mulier, Quarè cogitâſti hujuſcemodi rẽ contra populum Dei, & locutꝰ eſt rex verbum iſtud, ut peccet, & non reducat ejectum ſuum? 14 Omnes morimur, & quaſi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur: nec vult Deꝰ perire animam, ſed retractat cogitans ne penitꝰ pereat qui abjectus eſt. 15 Nunc igitur veni, ut loquar ad dominum meum regem verbum hoc, præſente populo. Et dixit ancilla tua: Loquar ad regem, ſi quo modo faciat rex verbum ancillæ ſuæ; 16 Et audivit rex, ut liberaret ancillam ſuam de manu omniũ, qui volebant de hæreditate Dei delere me, & filium meum ſimul. 17 Dicat ergò ancilla tua, ut fiat verbum dñi mei regis ſicut ſacrificium. Sicut enim Angelus Dei, ſic eſt dominꝰ meꝰ rex, ut nec benedictione, nec maledictione moveatur: unde & Dominus Deus tuus eſt tecum. 18 Et reſpondens rex, dixit ad mulierem; Ne abſcondas à me verbum, quod te interrogo. Dixítque ei mulier; Loquere, domine mi rex. 19 Et ait rex, Numquid manus Joab tecum eſt in omnibus iſtis? Reſpondit mulier, & ait; Per ſalutem animæ tuæ, domine mi rex, nec ad ſiniſtram, nec ad dexteram eſt, ex omnibus his quæ locutꝰ eſt dominus meus rex: ſervus enim tuus Joab, ipſe præcepit mihi, & ipſe poſuit in os ancillæ tuæ 20 omnia verba hæc. Ut verterẽ figuram ſermonis hujus, ſervus tuus Joab præcepit iſtud: tu autem, domine mi rex, ſapiens es, ſicut habet ſapientiam Angelus Dei, ut intelligas omnia ſuper 21 terram. Et ait rex ad Joab, Ecce placatus feci verbum tuum: vade ergò, & revoca puerum 22 Abſalom. Cadénſque Joab ſuper faciem ſuam in terram, adoravit & benedixit regi: & dixit Joab; Hodiè intellexit ſervus tuus, quia inveni gratiã in oculis tuis, domine mi rex: feciſti enim ſermonem ſervi tui. 23 Surrexit ergò Joab & abiit in Geſſur, & adduxit Abſalom in 24 Jeruſalem. Dixit autem rex; Revertatur in domum ſuam, & faciem meam non videat. Reverſus eſt itaque Abſalom in domum ſuam, & faciem regis non vidit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου (ν) βασιλέα ῥῆμα. καὶ εἶπε, 13 Λάλησον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ἱνατί ἐλογίσω (ξ) τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν Θεοῦ; ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι (ο) τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον 14 αὐτοῦ; Ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται ὁ Θεὸς (π) ψυχὴν, καὶ λογιζόμενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτοῦ (ρ) ἐξεωσμένον. 15 Καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ὄψεταί με ὁ λαὸς, καὶ (σ) ἐρεῖ ἡ δούλη σου, Λαλησάτω δὴ πρὸς (τ) τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, εἴπως ποι- 16 ήσει ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῆς δούλης αὐτοῦ, Ὅτι (υ) ἀκούσει ὁ βασιλεύς. ῥυσάσθω (φ) τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἐξᾶραί με καὶ τὸν υἱόν (χ) μου ἀπὸ κληρονομίας Θεοῦ. 17 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Εἰ ἤδη ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς (ψ) θυσίας· ὅτι καθὼς ἄγγελος (ω) Θεοῦ, οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, τοῦ ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρόν. καὶ 18 κύριος ὁ Θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα, Μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Λαλησάτω δὴ ὁ κύριός 19 μου ὁ βασιλεύς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Μὴ ἡ χεὶρ (α) Ἰωὰβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ; καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ, Ζῇ ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ (β) πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ (γ) στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους 20 τούτους. Ἕνεκεν τοῦ (δ) περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου, ὃ ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ τὸν λόγον τοῦτον. καὶ ὁ κύριός (ε) μου σοφὸς καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ, τοῦ γνῶναι 21 πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ, Ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου (ζ) τοῦτον. πορεύου, ἐπίστρεψον τὸ παι- 22 δάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Σήμερον ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δού- 23 λου αὐτοῦ. Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἤγαγε τὸν Ἀβεσσαλὼμ εἰς Ἱερουσα- 24 λήμ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλεπέτω. καὶ (η) ἀπέστρεψεν Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

Et dixit mulier, Loquatur nunc ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et dixit, Loquere. Et dixit mulier, Ut quid (h) cogitâſti tale ſuper populũ Dei? nunquid ex ore regis verbũ hoc, tanquam delictum; ut non redire faciat rex ejectum ſuum? Quoniã (i) morte moriemur, et tanquam aqua delabens ſuper terram, quæ non colligetur. Et accipiet Deus animam & cogitans expellere à ſe expulſum? Et nunc, quòd veneram loqui ad regem dominum meum verbum hoc, quia aſpiciet me populus, & dicet (k) ancilla tua; Loquatur nunc ad dominum meum regem, ſi quomodò faciat rex verbum ancillæ ſuæ; Quoniã audiet rex: (l) Eruat ancillam ſuam de manu viri quærentis tollere me, & filium meum, ab hæreditate Dei. Et dixit mulier, Si (m) jam ſermo domini mei regis in ſacrificia: quoniam ſicut angelus Dei, ſic dominus meus rex ad audiendum bonum, et malum: & Dominus Deus tuus erit tecum. Et reſpondit rex, et dixit ad mulierem, Ne nunc occultaveris à me verbum quod ego interrogo te. Et dixit mulier, Loquatur nunc dominus meus rex. Et dixit rex, Nunquid manus Joab in omni hoc tecum? Et dixit mulier regi; Vivit anima tua, domine mi rex, ſi eſt in dextra, vel in ſiniſtra de omnibus, quæ locutus eſt dominus meus rex: quoniam ſervus tuus Joab ipſe mandavit mihi, & ipſe poſuit in ore ancillæ tuæ omnia verba hæc: (n) Ut verterem faciem verbi hujus, (o) quod fecit ſervus tuus Joab verbum hoc: Et dominus meus ſapiens, ſicut ſapientia angeli Dei, ad cognoſcendum omnia quæ in terra. Et dixit rex ad Joab, Ecce nunc feci tibi juxta verbum tuũ hoc. Vade, reduc puerum Abeſſalom. Et cecidit Joab ſuper faciem ſuam in terram, & adoravit, & benedixit regem. Et dixit Joab: Hodiè cognovit ſervus tuus, quia inveni gratiam in oculis tuis, domine mi rex: quoniam fecit dominus meus rex verbum ſervi ſui. Et ſurrexit Joab, & ivit in Gedſur: & duxit Abeſſalom in Hieruſalem. Et dixit rex, Revertatur in domum ſuam, & faciem meam non videat. Et revertit Abeſſalom in domum ſuam: & faciem regis non vidit.

MS.A. (ν) τὸν βασιλέα (ξ) τοιοῦτον (ο) πρὸς τὸν (π) τὴν ψυχὴν, καὶ διαλογιζόμενος λογισμοὺς τοῦ ἐξῶσαι (ρ) ἐξωσμένον. (σ) ἐρεῖ ὁ λαός σου, (τ) τὸν βασιλέα, εἴπως ποιήσῃ (υ) ἀκούσει (φ) δὴ τὴν (χ) μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπὸ (ψ) θυσίαν (ω) τοῦ Θεοῦ, (α) Ἰωὰβ μετὰ σοῦ ἐν παντὶ τούτῳ; καὶ εἶπεν (β) πάντων τούτων ὧν (γ) στόματί μου τὴν (δ) περιελθεῖν τὸ (ε) μου * Ἰωὰβ σοφὸς (ζ) τοῦτον. καὶ πορεύθητι καὶ ἐπίστρεψον (η) ἐπέστρεψεν ὁ Ἀβεσσαλώμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 ואמרת אתתא תמלל כען אמתך קדם רבוני מלכא פתגמא ואמר מללי : ואמרת אתתא 13
ולמה חשבתא כהדא על עמא דיי וממלל מלכא פתגמא הדין כגבר חיב בדיל דלא
14 לאתבא מלכא ית בדוריה : ארי מיתא דמאית וכמיא דמתאשדין לארעא דלא אפשר
להון דיתוספון כן לית אפשר לדינא דקושטא לקבלא ממון דשקר ודמחשב מחשבן
15 בדיל דלא לבדרא מניה בדורא : וכען דאתיתי למללא קדם מלכא רבוני ית פתגמא
הדין ארי דחלונני עמא ואמרת אמתך אמלל כען קדם מלכא מאים יעביד מלכא ית
16 פתגמא דאמתיה : ארי ישמע מלכא לשיזבא ית אמתיה מיד גברא לשיצאה יתי וית ברי
17 כחדא מאחסנת עמא דיי : ואמרת אמתך יהי כען פתגמא דרבוני מלכא לניחא ארי
18 כמלאכא דיי כן רבוני מלכא למשמע טב וביש ומימרא דיי אלהך יהי בסעדך : ואתיב
מלכא ואמר לאתתא לא כען תכסי מני פתגמא דאנא שאל יתיך ואמרת אתתא ימלל
19 כען רבוני מלכא : ואמר מלכא היד יואב עמך בכל דא ואתיבת אתתא ואמרת חיי נפשך
רבוני מלכא אם אית למסטי לימינא ולסמלא מכל די מלל רבוני מלכא ארי עבדך יואב
20 הוא פקדני והוא שוי בפומא דאמתך ית כל פתגמיא האלין : בדיל לאקפא ית אפי
פתגמא עבד עבדך יואב ית פתגמא הדין ורבוני חכים כחכמת מלאכא דיי למדע ית
21 כל די בארעא : ואמר מלכא ליואב הא כען עבדית ית פתגמא הדין ואזיל אתיב ית
22 עולימא ית אבשלום : ונפל יואב על אפוהי לארעא וסגיד ובריך ית מלכא ואמר יואב
יומא דין ידע עבדך ארי אשכחית רחמין בעינך רבוני מלכא דעבד מלכא ית פתגמא
23 דעבדיה : וקם יואב ואזל לגשור ואיתי ית אבשלום לירושלם : ואמר מלכא יסתחר 24
לביתיה ואפי לא יחזי ואסתחר אבשלום לביתיה ואפי מלכא לא חזא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit mulier: Loquatur nunc ancilla tua ante dominum meum regem verbum: & dixit, Loquere. Et dixit mulier: Et quare cogitâſti ſecundùm hoc ſuper populum Dñi, & loquitur rex verbum hoc ſicut vir culpatus, ut non reducat rex diſperſum ſuũ? Quia mors qua morior ecce eſt ſicut aquæ quæ defluunt in terram, quia non poſſibile eſt illis quòd congregentur: ſic non eſt poſſibile judici veritatis accipere mamon iniquitatis, & quod cogitet cogitationes ut non diſpergat à ſe diſperſum. Et nunc quòd veni ad loquendum ante regem dominum meum verbum hoc, quia terruerunt me populꝰ; & dixit ancilla tua, *Loquar* nunc ante regem; fortè faciet rex verbum *ancillæ ſuæ*. Quia audiet rex ad liberandum ancillam ſuam de manu viri [*quærentis*] conſumere me & filium meum ſimul de hæreditate populi Dñi. Et dixit ancilla tua, Sit quæſo verbum domini mei regis in requiem; nam ut angelus Dñi, ſic dominus meus rex ad audiendum bonum & malum: & dictum Dñi Dei tui ſit in auxilio tuo. Et reſpondit rex & dixit mulieri: Ne obſecro celes à me verbum quod ego rogo te: & dixit mulier, Loquatur quæſo dominus meus rex. Et dixit rex: Num manus Joab tecum eſt in omni hoc? & reſpondit mulier, & dixit: Per vitam animæ tuæ domine mi rex, ſi non eſt declinandum ad dexteram vel ad ſiniſtram ex omni quod locutus eſt dominus meus rex: nam ſervus tuus Joab ipſe juſſit mihi, & ipſe poſuit in ore ancillæ tuæ omnia verba hæc. Ut immutarem faciem verbi, fecit ſervus tuus Joab verbum hoc, & dominus meus ſapiens eſt juxta ſapientiam angeli Dñi ad cognoſcendum omne quod in terra. Et dixit rex ad Joab, Ecce nunc feci verbum hoc, Ito, reduc adoleſcentem Abſalom. Et procidit Joab ſuper faciem ſuam *ad* terram & adoravit, & benedixit regi: & dixit Joab, Hodie novit ſervus tuus quòd inveni miſericordias in oculis tuis domine mi rex, quòd fecit rex verbum ſervi ſui. Et ſurrexit Joab & ivit ad Geſſur, & adduxit Abſalom in Jeruſalem. Et dixit rex, Revertatur ad domum ſuam & faciem meam non videat: & reverſus eſt Abſalom ad domum ſuam, & faciem regis non vidit.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ. ܬܐܡܪ ܐܡܬܟ ܡܠܬܐ ܠܡܠܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܡܪܝ. * ܘܐܡܪܬ
13 ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܠܡܢܐ ܐܬܚܫܒܬ ܗܕܐ ܥܠ ܥܡܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܡܡܠܠ ܡܠܟܐ ܡܠܬܐ
ܐܝܟ ܚܛܝܐ. ܕܠܐ ܡܗܦܟ ܐܢܬ ܡܠܟܐ ܠܕܝܢܟ. * ܡܛܠ ܕܡܡܬ ܡܝܬܝܢܢ. ܘܐܝܟ ܡܝܐ
14 ܚܢܢ ܕܡܬܐܫܕܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܡܬܟܢܫܝܢ. ܘܠܐ ܫܩܠ ܐܠܗܐ ܢܦܫܐ. ܘܡܬܚܫܒ
ܡܚܫܒܬܐ ܕܠܐ ܢܬܛܪܕ ܡܢܗ ܐܢܫ. * ܗܫܐ. ܗܐ ܐܡܪܬ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܡܠܬܐ ܗܕܐ
15 ܕܫܓܫܘܢܝ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܬ ܐܡܬܟ. ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܟܒܪ ܢܦܪܘܩ ܠܐܡܬܗ ܡܢ
ܐܝܕܝ ܐܢܫܐ. * ܕܠܐ ܢܘܒܕܘܢܢܝ ܠܝ ܘܠܒܪܝ ܡܢ ܝܪܬܘܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܡܬܟ. ܬܗܘܐ
16 ܡܠܬܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܬܗܘܐ ܩܘܪܒܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܡܠܐܟܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܟܢܐ ܡܪܝ
17 ܡܠܟܐ. ܠܡܫܡܥ ܛܒܬܐ ܘܒܝܫܬܐ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܢܗܘܐ ܥܡܟ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ
ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐܢܬܬܐ. ܠܐ ܬܛܫܝܢ ܡܢܝ ܡܕܡ ܕܫܐܠ ܐܢܐ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܐܡܪ
18 ܡܪܝ. ܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܕܗ ܕܝܘܐܒ ܐܝܬ ܥܡܟܝ ܒܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ
19 ܘܥܢܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܚܝܐ ܢܦܫܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܠܐ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ
ܣܛܝܬ ܡܢ ܟܠ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܒܕܟ ܝܘܐܒ. ܗܘ ܦܩܕܢܝ. ܘܗܘ ܣܡ ܒܦܘܡܗ
ܕܐܡܬܟ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ. * ܡܛܠ ܕܬܥܒܕ ܠܝ ܕܘܒܪܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܥܒܕ ܥܒܕܟ
20 ܝܘܐܒ ܗܟܢܐ. ܘܡܪܝ ܚܟܝܡ. ܐܝܟ ܚܟܡܬܐ. ܕܡܠܐܟܘܗܝ ܕܐܠܗܐ. ܠܡܕܥ ܟܠ ܕܐܝܬ
ܒܐܪܥܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܝܘܐܒ. ܗܐ ܥܒܕܬ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܙܠ ܐܝܬܝܘܗܝ ܠܝ ܠܐܒܫܠܘܡ
21 ܛܠܝܐ. * ܘܢܦܠ ܝܘܐܒ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. ܘܒܪܟ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ.
22 ܝܘܡܢܐ ܝܕܥ ܥܒܕܟ ܕܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܡܠܬܐ
23 ܕܥܒܕܗ. * ܘܩܡ ܝܘܐܒ. ܘܐܙܠ ܠܓܫܘܪ. ܘܐܝܬܝܗ ܠܐܒܫܠܘܡ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܡܪ
24 ܡܠܟܐ. ܢܐܙܠ ܠܒܝܬܗ. ܘܐܦܘܗܝ ܠܐ ܢܚܙܐ. ܘܐܙܠ ܐܒܫܠܘܡ ܠܒܝܬܗ. ܘܐܦܘܗܝ
ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܚܙܐ.

* Dixit etiam mulier illa, Dicat ancilla tua verbum regi. Ait illi rex, Dic. 12 Ait illi mulier, Quarè cogitâſti rem hujuſmodi contra populum Dei? & quarè locutus es rex, quaſi reus, nec revocas O rex, ſententiam tuam? 13 Nam certiſſimè morituri ſumus, & ſimiles ſumus aquis quæ in terram effuſæ non recolliguntur: nec aufert Deus animam, ſed ſolicitè cogitat ne quis ab ipſo pereat. 14 Jam verò dixi domino meo regi verbum iſtud, quoniam turbârat me populus: dixit autem ancilla tua, Ego regem alloquar: forſan liberabit ancillam ſuam de manibus hominum, 15 Ne me & filium meum perdant ab hæreditate Dei. 16 Dixítque ancilla tua, Verum erit verbum domini mei regis, erítque ſacrificium: quoniam qualis eſt Angelus Dei, talis dominus meus rex ad audiendum bonum & malum; & Dominus Deus tuus erit tecum. 17 Reſpondens autem rex dixit ad mulierem illam, Ne celato me rem de qua te ſum interrogaturus. Ait illi mulier, Loquere domine mi rex. 18 Dixit ad eam rex, Manus Joabi tecum eſt in his omnibus? Reſpondens mulier ait illi, Vivat anima tua domine mi rex; neque dextrorſum neque ſiniſtrorſum deflexi ab omnibus quæ dixit dominus meus rex: ſervus tuus Joab ipſe mihi præcepit, ipſéque indidit in os ancillæ tuæ omnia verba hæc. 19 Ut mihi morem gereres, idcirco ſic facit Joab ſervus tuus: dominus autem meus ſapiens eſt quaſi ſapientia Angelorum Dei, ad cognoſcendum quicquid eſt in terra. 20 Dixit rex Joabo, Ecce feci quemadmodum dixiſti, vade, adduc ad me puerum Abiſalom. 21 Tum procidens Joab in faciem ſuam ſuper terram, adoravit, benedixítque regi, & ait Joab; Hodiè novit ſervus tuus nactum eſſe me clementiam in oculis tuis domine mi rex, ſiquidem præſtitit rex verbum ſervi ſui. 22 Surgénſque Joab abiit in Geſſur, & adduxit Abiſalomem in Jeruſalem. 23 Et ait, Eat in domum ſuam, & in conſpectu meo ne compareat: abiítque Abiſalom domum ſuam, & vultum regis minimè vidit. 24

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * قالت المراة اذن ايها الملك لامتك ان تكلمك كلمة * قال لها الملك تكلمي * قالت له
13 المراة * لماذا فكرت هذه الفكرة في شعب الله * ولماذا قلت ايها الملك ان الذي استوجب العقوبة
14 لا بد ان يعاقب * ولا يغفر له * ولماذا لا ترد الضال ايها الملك * اعلم انا نموت اجمعون * وانا كن
مثل الماء الذي يدفق على الارض ولا يجمع * وان الله لا ينزع النفس * ويفكر فكرة * ولا يخفى
15 عليه فعل انسان * فقد اخبرت ايها الملك الان بما عندي * لان الشعب قد اذاني * وقلت انا
16 اخبر الملك بهذا كله * لعله ينقذ امته من ايدي الناس * لئلا يهلكوني ويهلكوا وارثي من
17 وراثة الرب * قالت امتك يحقق قول الملك سيدي * ويصير كالقربان * من اجل انه كما ينصف
18 ملاك الله * كذلك ينصف الملك سيدي بسماع الخير والشر * فالله ربك يكون معك * رد
الملك على المراة قائلا * لا تخفي شيا مما اسالك عنه * قالت له المراة * قل ايها الملك سيدي *
19 * قال لها الملك * بامر يواب فعلت هذا الذي صنعت * اجابت المراة وقالت * وحياة نفسك ايها
الملك * اني لم امل عن قول الملك يمنة ولا يسرة * عبدك يواب امرني ان افعل ما فعلت * وهو
20 علمني ان اقول ما قلت * لعلك تحابيني لذلك فعل عبدك يواب ما فعل * وسيدي حكيم
21 كحكمة ملاك الرب * ويعلم كل شي في الارض * قال الملك ليواب * قد فعلت كقولك * انطلق
22 وايتني بابيسالوم الفتي * فخر يواب بوجهه على الارض ساجدا * ودعا للملك وقال * اليوم علم
23 عبدك ان له في قلب الملك رحمة وكرامة * لان الملك فعل ما قال عبده * وقام يواب وانطلق
24 الي جاسور * واتي بابيسالوم الي اورسليم * وقال الملك * ينصرف الي منزله ولا يدخل الي ولا اراه *
فانصرف ابيسالوم الي منزله * ولم ير وجه الملك *

Ait mulier, Permittas O rex, ancillæ tuæ dicere tibi verbum. Ait illi rex, Loquere. 12 *Dixit ad eum mulier, Quarè cogitâſti cogitationem iſtam in populum Dei? & quarè dixiſti O rex, eum qui punitionem meretur, omnino puniendum eſſe, nec illi parcendum? & quarè non reduces errantem O rex?* 13 *Notum ſit tibi nos omnes morituros, & nos eſſe quidem aquæ ſimiles, quæ ſuper terram effuſa minimè colligitur; & Deum non auferre vitam, ſed cogitare cogitationem, & nullius hominis opus ei eſſe abſtruſum.* 14 *Jam igitur expoſui O rex, quod habebam, quia infeſtante me populo, dixi; Exponam regi hæc omnia, ut fortè eripiat ancillam ſuam de manibus hominum,* 15 *Quin perdant me, et perdant hæredem meum ab hæreditate Domini.* 16 *Dixit ancilla tua, Verus erit ſermo regis domini mei, fietq; veluti ſacrificium: quia quemadmodum tribuitur Angelo Dei, ſic tribuitur domino meo regi audire bonum et malum: & Deus Dominus tuus erit tecum.* 17 *Reſpondit rex mulieri, dicens; Ne quicquam celes ex his de quibus interrogabo te. Ait illi mulier, Dicas O rex mi domine.* 18 *Ait illi rex, Juſſu Joabi feciſti hoc quod geſſiſti? Reſpondit mulier, & ait; Per vitam animæ tuæ O rex, non deflexi à dicto regis dextrorſùm neque ſiniſtrorſùm: ſervus tuus Joab præcepit mihi ut agerem quod egi, & ipſe docuit me dicere quæ dixi.* 19 *Ut mihi aſſentareris, ea de cauſa fecit ſervus tuus Joab quod fecit: & verò dominus meus æquat ſapientiâ Angelum Domini, & novit quicquid eſt in terra.* 20 *Ait rex ad Joab, Jam feci ſecundùm ſermonem tuum, vade, & adduc ad me puerum Abiſalomem.* 21 *Tum corruens Joab vultu ſuo ſuper terram adorans bene precatus eſt regi, & ait; Hodiè deprehendit ſervus tuus conſecutum ſe in animo regis benevolentiam & honorem, quandoquidem effecit rex quod dixit ſervus ſuus.* 22 *Deinde ſurgens Joab abiit ad Geſſur, adduxitque Abiſalomem in Jeruſalem.* 23 *Dixitque rex, Abeat in domum ſuam, et ne ingrediatur ad me, nec videam illum: ſic abiit Abiſalom domum ſuam, faciémque regis nequaquam vidit.* 24

universo in pulcher vir erat non Abſalom ſicut Et
25 וּכְאַבְשָׁלוֹם לֹא־הָיָה אִישׁ־יָפֶה בְּכָל־
ejus verticem ad uſque &,ejus pedis *vola à :valde laudandum ad* ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לְהַלֵּל מְאֹד מִכַּף רַגְלוֹ וְעַד קָדְקֳדוֹ
fine à erat &),ſuum caput *eum tondendo in* Et .macula eo in erat non
26 לֹא־הָיָה בוֹ מוּם׃ וּבְגַלְּחוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְהָיָה מִקֵּץ
,eum ſuper erat grave quia ,tondebat quo *dies ad dierum*
יָמִים לַיָּמִים אֲשֶׁר יְגַלֵּחַ כִּי־כָבֵד עָלָיו
ſeclis ducentis ſui capitis *crinem* ponderabat & (;*illud* tondebat &
וְגִלְּחוֹ וְשָׁקַל אֶת־שְׂעַר רֹאשׁוֹ מָאתַיִם שְׁקָלִים
filia & ,filii tres Abſalom ſunt nati Et *.regis lapide* in
27 בְּאֶבֶן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּוָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה בָנִים וּבַת
.aſpectu pulchra mulier erat ipſa ;Thamar ejus nomen & ,una
אַחַת וּשְׁמָהּ תָּמָר הִיא הָיְתָה אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה׃
facies & ;dierum annis duobus Jeruſalaim in Abſalom Manſitque
28 וַיֵּשֶׁב אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלִַם שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְנֵי
,Joab ad Abſalom miſit Et .vidit non regis
29 הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב
miſit & :eum ad venire noluit & :regem ad eum *mittendum ad*
לִשְׁלֹחַ אֹתוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ וְלֹא אָבָה לָבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁלַח
:ſuos ſervos ad Dixitque .venire noluit & ,ſecundò adhuc
30 עוֹד שֵׁנִית וְלֹא אָבָה לָבוֹא׃ וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו
,ite :hordea ibi ei & *,meam manum ad* Joab *partem* Videte
רְאוּ חֶלְקַת יוֹאָב אֶל־יָדִי וְלוֹ־שָׁם שְׂעֹרִים לְכוּ
Abſalom ſervi ſuccenderunt & :igni *in eam incendite* &
וְהוֹצִיתִיהָ בָאֵשׁ וַיַּצִּתוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת־
Abſalom ad venit & ,Joab Surrexitque .igne in *partem*
31 הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיָּבֹא אֶל־אַבְשָׁלוֹם
tui ſervi ſuccenderunt quid Ut :eum ad dixitque :domum in
הַבַּיְתָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה הִצִּיתוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־
:Joab ad Abſalom Dixitque ?igni *in* ,mihi quæ *partem*
32 הַחֶלְקָה אֲשֶׁר־לִי בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב
te mittam & ,huc Veni :dicendo ,te ad miſi Ecce
הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר בֹּא הֵנָּה וְאֶשְׁלְחָה אֹתְךָ
mihi *bonum* ?Gheſur de veni quid *Ad :dicendum ad* ,regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה בָּאתִי מִגְּשׁוּר טוֹב לִי
me in eſt ſi & :regis *facies* videam nunc & :ibi *ego* adhuc
עֹד אֲנִי־שָׁם וְעַתָּה אֶרְאֶה פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי
indicavit & ,regem ad Joab venit Et.me faciat interficere *&,perverſitas*
33 עָוֹן וֶהֱמִתָנִי׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיַּגֶּד־
ſe incurvavit & ,regem ad venit & ,Abſalom *ad* vocavit & ,ei
לוֹ וַיִּקְרָא אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ
rex eſt oſculatus & ;*regis facies ad* terram ad *ſuos vultus* ſuper ei
לוֹ עַל־אַפָּיו אַרְצָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ
.Abſalom
לְאַבְשָׁלוֹם׃

CAP. XV. טו

,equos & *currum* Abſalom ſibi fecit & ,hæc poſt *à* fuit Et
1 וַיְהִי מֵאַחֲרֵי כֵן וַיַּעַשׂ לוֹ אַבְשָׁלוֹם מֶרְכָּבָה וְסֻסִים
manè conſurgebat Et *.ejus facies ad* currentes viros quinquaginta &
2 וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃ וְהִשְׁכִּים
,virum omnem ,erat & :portæ viæ *manum ſuper* ſtabat & ,Abſalom
אַבְשָׁלוֹם וְעָמַד עַל־יַד דֶּרֶךְ הַשָּׁעַר וַיְהִי כָּל־הָאִישׁ
vocabat & ,*judicium ad* regem ad *veniendum ad lis ei* eſſet cui
אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ רִיב לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לַמִּשְׁפָּט וַיִּקְרָא
una Ex :dicebat & ?tu civitate qua Ex :dicebat &,eum *ad* Abſalom
אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֵי מִזֶּה עִיר אַתָּה וַיֹּאמֶר מֵאַחַד
,Vide :Abſalom eum ad Dicebatque .tuus ſervus Iſrael tribuum
3 שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְשָׁלוֹם רְאֵה
.rege à tibi non *audiens* & ;recti & , boni tui ſermones
דְבָרֶיךָ טוֹבִים וּנְכֹחִים וְשֹׁמֵעַ אֵין־לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

25 Porrò ſicut Abſalom, vir non erat pulcher in omni Iſrael,& decorus nimis: à veſtigio pedis vſque ad verticem non erat in eo ulla macula. 26 Et quando tondebat capillum, (ſemel autem in anno tondebatur, quia gravabat eum cæſaries,) ponderabat capillos capitis ſui ducentis ſiclis, pondere publico. 27 Nati ſunt autē Abſalom filii tres, & filia una nomine Thamar, elegantis formæ. 28 Manſítque Abſalom in Jeruſalem duobus annis, & faciem regis non vidit. 29 Miſit itaque ad Joab, ut mitteret eum ad regem: qui noluit venire ad eum. Cúmque ſecundò miſiſſet, & ille noluiſſet venire ad eum, 30 Dixit ſervis ſuis; Scitis agrū Joab juxta agrum meum, habentem meſſem hordei: ite igitur, & ſuccendite eum igni. Succenderūt ergò ſervi Abſalom ſegetem igni. Et venientes ſervi Joab, ſciſſis veſtibus ſuis, dixerunt; Succenderunt ſervi Abſalom partem agri igni. 31 Surrexítque Joab, & venit ad Abſalom in domum ejus, & dixit; Quarè ſuccenderunt ſervi tui ſegetem meam igni? 32 Et reſpondit Abſalom ad Joab; Miſi ad te obſecrans ut venires ad me, & mitterem te ad regem, & diceres ei; Quarè veni de Geſſur? melius mihi erat ibi eſſe: obſecro ergò ut videam faciem regis: quòd ſi memor eſt iniquitatis meæ, interficiat me. 33 Ingreſſus itaque Joab ad regem, nuntiavit ei omnia: vocatúſque eſt Abſalom, & intravit ad regem, & adoravit ſuper faciem terræ coram eo: oſculatúſque eſt rex Abſalom.

CAP. XV.

1 IGitur poſt hæc fecit ſibi Abſalom curr⁹, et equites, et quinquaginta viros qui præcederent eum. 2 Et manè conſurgens Abſalom, ſtabat juxta introitum portæ, & omnem virum qui habebat negotium ut veniret ad regis judicium, vocabat Abſalom ad eum, & dicebat; De qua civitate es tu? Qui reſpondens aiebat, Ex una tribu Iſrael ego ſum ſervus tuus. 3 Reſpondebátque ei Abſalom, Videntur mihi ſermones tui boni & juſti. Sed non eſt qui te audiat conſtitut⁹ à rege:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ ὡς Ἀβεσσαλὼμ οὐκ ἦν (θ) ἀνὴρ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ, οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος. 26 Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ὡς ἂν ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν, καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔστησε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ. 27 Καὶ ἐτέχθησαν (ι) τῷ Ἀβεσσαλὼμ τρεῖς υἱοὶ, καὶ θυγάτηρ μία, καὶ ὄνομα αὐτῇ (κ) Θημάρ. αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα· καὶ γίνεται γυνὴ (λ) Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν, καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν (μ) Ἀβιά. 28 Καὶ ἐκάθισεν Ἀβεσσαλὼμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε. 29 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε παραγενέσθαι. 30 Καὶ (ν) εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἴδετε, ἡ μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωὰβ ἐχόμενά μου, καὶ (ξ) αὐτῷ ἐκεῖ κριθαί· πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί. καὶ (ο) ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ τὴν μερίδα. καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωὰβ πρὸς αὐτὸν διερρηχότες τὰ ἱμάτια (π) αὐτῶν, καὶ εἶπον, Ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι Ἀβεσσαλὼμ τὴν μερίδα ἐν πυρί. 31 Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἱνατί ἐνεπύρισαν οἱ παῖδές σου τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρί; 32 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ, Ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων, Ἧκε ὧδε, καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Ἱνατί ἦλθον ἐκ Γεδσούρ; ἀγαθόν (ρ) μοι ἦν εἶναι ἐκεῖ· καὶ νῦν (σ) ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον. εἰ δέ ἐστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία, καὶ θανάτωσόν με. 33 Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ (τ) ἀπήγγειλεν αὐτῷ. καὶ ἐκάλεσε (υ) τὸν Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀβεσσαλώμ.

MS.A. (θ) ἀνὴρ καλὸς ἐν παντὶ (ι) τῷ * βασιλεῖ τρεῖς (κ) Θαμάρ. αὕτη ἡ γυνὴ (λ) τῷ Ῥοβοὰμ (μ) Ἀβιάν. (ν) εἶπεν πρὸς τοὺς * παῖ αὐτοῦ Ἀβεσσαλώμ, Ἴδετε εἰ μερὶς (ξ) αὐτῷ κριθαί εἰσι, πορεύεσθαι (ο) ἐνέπρησαν αὐτὰς οἱ (π) ἑαυτῶν, καὶ εἶπαν, (ρ) μοι ἦν τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ· (σ) ἰδοὺ οὐκ εἶδον τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. εἰ δέ ἐστιν ἐμοί. (τ) ἀνήγγειλεν (υ) Ἀβεσσαλώμ. καί.

Et, ſicut Abeſſalom, non erat vir 25 in omni Iſrael, laudabilis valdè: à veſtigio pedis ejus, & uſq; ad verticē ej⁹, non erat in eo macula. Et cū tonderetur ipſe caput ſuū, 26 (& erat (p) à principio dierum in dies, quando tondebatur, quoniā aggravabatur ſuper eum) et tonſū eum ponderavit capillum capitis ſui ducentos ſiclos in ſiclo regio. Et nati ſunt ipſi Abeſſalom tres 27 filii & filia una, et nomen ei Themar. Hæc fuit mulier pulchra valdè: (q) & fit uxor Roboam filio Salomon: Et parit ei Abia. Et 28 ſedit Abeſſalom in Hieruſalem duos annos dierum: et faciem regis non vidit. Et miſit Abeſſalom 29 ad Joab ad mittendum eum ad regem, et noluit venire ad eum. Et miſit ſecundò ad eū; et noluit advenire. Et dixit Abeſſalom ad 30 pueros ſuos; Videte: portio in agro ipſius Joab eſt contigua mihi; et ei illîc hordea. Ite, & ſuccendite eam in igni. Et incenderunt pueri Abeſſalom portionem. Et adveniunt ſervi Joab ad eū, diſciſſi veſtimenta ſua, & dixerunt; Incenderunt ſervi Abeſſalom portionem in igni. Et ſurrexit 31 Joab, & venit ad Abeſſalom in domum, et dixit ad eum; Ut quid incenderunt pueri tui portionem meam in igni? Et dixit Abeſſalom 32 ad Joab; Ecce miſi ad te, dicens, Veni huc, et mittā te ad regē dicēs; (r) Ut quid veni de Geſſur? Bonum mihi erat eſſe ibi: & nunc ecce faciem regis (ſ) non vidi: Si autem eſt in me injuſtitia; & interfice me. Et intravit Joab ad 33 regem, et annuntiavit ei. Et vocavit Abeſſalom. Et intravit ad regem, & adoravit eum, & cecidit ſuper faciem ſuam in terram, & ad faciem regis. Et deoſculatus eſt rex ipſum Abeſſalom.

ΚΕΦ. ιε.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν (α) ἑαυτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἅρματα, καὶ ἵππους, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 2 Καὶ ὤρθρισεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης. καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ ᾧ ἐγένετο κρίσις, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ (β) ἐβόησε πρὸς αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, Ἐκ ποίας πόλεως (γ) σὺ εἶ; καὶ εἶπεν, Ἐκ μιᾶς φυλῶν Ἰσραὴλ ὁ δοῦλός σου. 3 Καὶ εἶπε πρὸς (δ) αὐτὸν ὁ Ἀβεσσαλὼμ, Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὔκολοι, (ε) καὶ ὁ ἀκούων οὐκ ἔστι σοι παρὰ τοῦ βασιλέως.

MS.A. (α) αὐτῷ (β) ἐβόησεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτὸν, καὶ (γ) εἶ σύ; καὶ εἶπεν ὁ ἀνήρ, Ἐκ (δ) αὐτὸν Ἀβεσσαλώμ, (ε) καὶ ἀκούων σου οὐκ ἔστιν παρὰ

CAP. XV.

ET factum eſt poſt hæc, & fecit ſibi Abeſſalom currus, & (a) equos, & quinquaginta viros ad currendum ante ſe. Et diluculò 2 ſurgebat Abeſſalom, et ſtabat ſuper (b) manū viæ portæ. Et factū eſt, omnis vir, cui erat judicium, veniebat ad regem in judicium: & clamabat ad eum Abeſſalom, & dicebat ei; Ex quali civitate tu es? Et dixit, Ex una tribuum Iſrael ſervus tuus. Et dixit ad eum 3 Abeſſalom; Ecce verba tua bona, & (c) facilia: & qui audiat, non eſt tibi à rege.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וכאבשלום לא הוה גבר שפיר בכל ישראל לשבחא לחדא מפרסת רגלוהי ועד מוחיה
26 לא הוה ביה מומא: ובספרותיה ית רישיה והוי מזמן עדן לעדן דמספר ארי יקיר עלוהי
27 ומספר ליה ותקל ית סער רישיה מאתן סלעין במתקלא דמלכא: ואתילידו לאבשלום
28 תלתא בנין וברתא חדא ושמה תמר היא הות אתתא שפירת חזו: ויתב אבשלום
29 בירושלם תרתין שנין ואפי מלכא לא חזא: ושלח אבשלום לות יואב לשלחא יתיה
30 לות מלכא ולא אבה למיתי לותיה ושלח עוד תנינות ולא אבה למיתי: ואמר לעבדוהי
חזו אחסנתיה דיואב דסמיכא לדילי וליה תמן סערין אזילו ואדלקוהא בנורא ואדליקו
31 עבדי אבשלום ית אחסנתיה בנורא: וקם יואב ואתא לות אבשלום לביתא ואמר ליה
32 למה אדליקו עבדך ית אחסנתא דילי בנורא: ואמר אבשלום ליואב הא שלחית לותך
למימר אתא הלכא ואשלחנך לות מלכא למימר למה אתיתי מגשור טב לי עוד דאנא
33 תמן וכען אחזי אפי מלכא ואם אית בי חובא ויקטלנני: ואתא יואב לות מלכא
וחוי ליה וקרא לאבשלום ואתא לות מלכא וסגיד ליה על אפוהי על ארעא קדם מלכא
ונשק מלכא לאבשלום:

טו

1 והוה מבתר כן ועבד ליה אבשלום רתיכין וסוסון וחמשין גברא רדפין קדמוהי:
2 ומקדים אבשלום וקאם על כבש אורח תרעא והוי כל גברא דיהי ליה דין למיעל לקדם
מלכא למדן וקרי אבשלום ליה ואמר אי מדא קרתא את ואמר מחד שבטיא דישראל
3 עבדך: ואמר ליה אבשלום חזי פתגמך תקנין ויאן ושמע לית לך מן קדם מלכא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſicut Abſalom non erat vir pulcher in omni Iſrael ad laudandum valdè; 25 à planta pedis ejus & uſq, ad cerebrum ejus non erat in eo macula. 26 Et quando tondebat caput ſuum, & erat à tempore opportunitatis ad opportunitatem tondendi, quia ingraveſcebat ſuper ſe, tondebat ſe; & ponderabat capillum capitis ſui ducentis zilghin in pondere regis. 27 Et nati ſunt Abſalom tres filii & filia una, et nomen ejus Thamar, illa fuit mulier pulchra viſu. 28 Et ſedit Abſalom in Jeruſalem duobus annis, & faciem regis non vidit. 29 Et miſit Abſalom ad Joab ut mitteret illum ad regem: & noluit venire ad eum, & miſit adhuc ſecundò, & noluit venire. 30 Et dixit ad ſervos ſuos: Videte hæreditatem Joab quæ proxima meæ eſt, & in ea ſunt hordea, ite & incendite illam in igne: & incenderunt ſervi Abſalom hæreditatem *ejus* in igne. 31 Et ſurrexit Joab & venit ad Abſalom in domum, & dixit illi, Ad quid incenderunt ſervi tui hæreditatem, quæ eſt mihi, in igne? 32 Et dixit Abſalom ad Ioab: Ecce miſi ad te dicens, Veni huc & mittam te ad regem dicendo: Ad quid veni ex Geſſur? melius mihi adhuc quòd eſſem ibi: & nunc videam faciem regis; & ſi *ſit* in me culpa, occidat me. 33 Et venit Joab ad regem & indicavit illi: & vocavit Abſalom, & venit ad regem, & adoravit eum ſuper faciem ſuam ſuper terram ante regem: & oſculatus eſt rex Abſalom.

CAP. XV.

ET fuit poſt hæc, & fecit ſibi Abſalom currus & equos, & quinquaginta viros ſatellites ante ſe. 2 Et anticipabat Abſalom & ſtabat ſuper ſtratam viæ portæ, & fuit omnis vir cui erat judicium ut veniret ante regem ad judicandum, vocabat Abſalom illum, & dicebat illi: Ex qua civitate es tu? & dicebat: Ex una tribuum Iſrael eſt ſervus tuus. 3 Et dicebat illi Abſalom: Vide, verba tua recta ſunt & pulchra; ſed qui audiat non eſt tibi ab-ante regem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * ܘܐܟܘܬ ܐܒܫܠܘܡ ܠܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܕܡܫܬܒܚ ܛܒ. ܡܢ ܦܣܬܐ ܕܪܓܠܗ
26 ܘܥܕܡܐ ܠܩܘܕܩܕܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܒܗ ܡܘܡܐ. * ܘܡܐ ܕܡܓܠܚ ܗܘܐ ܪܫܗ. ܡܢ ܫܢܝ ܠܫܢܝ
ܡܓܠܚ ܗܘܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܝܩܝܪ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ. ܡܓܠܚ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܬܩܠ ܗܘܐ ܣܥܪܐ
27 ܕܪܫܗ. ܡܐܬܝܢ ܡܬܩܠܝܢ ܒܡܬܩܠܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܐܒܫܠܘܡ ܬܠܬܐ ܒܢܝܢ. ܘܒܪܬܐ
28 ܚܕܐ. ܘܫܡܗ ܬܡܪ. ܗܝ ܗܘܬ ܐܢܬܬܐ ܫܦܝܪܬܐ ܒܚܙܘܐ. * ܘܝܬܒ ܐܒܫܠܘܡ ܒܐܘܪܫܠܡ
29 ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܘܐܦܐ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܚܙܐ. * ܘܫܕܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܘܬ ܝܘܐܒ. ܕܢܫܕܪܝܘܗܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ.
30 ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܐܬܐ. ܘܫܕܪ ܬܘܒ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܐܬܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܥܒܕܘܗܝ.
ܚܙܘ ܚܩܠܐ ܐܝܟܐ ܕܐܝܬ ܠܝܘܐܒ ܠܘܬܝ. ܕܐܝܬ ܒܗ ܚܛܐ ܐܘ ܣܥܪܐ. ܙܠܘ ܘܐܘܩܕܘܗܝ ܒܢܘܪܐ.
31 ܘܐܘܩܕܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ ܠܚܩܠܐ ܕܝܘܐܒ. * ܘܩܡ ܝܘܐܒ ܘܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܕܐܒܫܠܘܡ.
32 ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܠܡܢܐ ܐܘܩܕܘ ܥܒܕܝܟ ܚܩܠܝ. ܒܢܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ
ܐܒܫܠܘܡ ܠܝܘܐܒ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪܬ. ܬܐ ܐܫܕܪܟ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܬܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ
ܐܬܝܬ ܡܢ ܓܫܘܪ. ܛܒ ܗܘܐ ܠܝ ܟܕ ܐܢܐ ܬܡܢ. ܘܗܫܐ. ܨܒܐ ܐܢܐ ܕܐܚܙܐ ܐܦܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܐܝܬ
33 ܒܝ ܣܟܠܘܬܐ. ܢܩܛܠܢܝ. * ܘܥܠ ܝܘܐܒ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܚܘܝܗ ܡܠܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ.
ܘܩܪܝܗܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܘܥܠ ܐܒܫܠܘܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܣܓܕ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ
ܡܠܟܐ. ܘܢܫܩܗ ܡܠܟܐ ܠܐܒܫܠܘܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܗ *

1 * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ. ܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܐ ܕܪܗܛܝܢ ܗܘܘ
2 ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܡܩܕܡ ܗܘܐ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܩܐܡ ܗܘܐ ܥܠ ܝܕ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠ ܓܒܪ
ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢܐ ܠܡܥܒܕ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܩܪܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
3 ܡܢ ܐܝܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܐܢܬ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܡܢ ܚܕ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ
ܐܒܫܠܘܡ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܐ ܕܦܬܓܡܝܟ ܫܦܝܪܝܢ ܘܬܪܝܨܝܢ. ܘܡܫܡܥܢܐ ܠܝܬ ܠܟ ܡܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ.

25 * Similis autem Abiſalomi nullus erat vir in Iſraele ſummè laudabilis: à planta pedis ejus ad cerebrum uſque, nulla erat in eo macula. 26 Cúmque raderet caput ſuum, radebat illud ab anno in annum; & quia prægravabat eum, radebat illud: pendebat autem capillitium capitis ſui ducentis ſiclis, pondere regio. 27 Natique ſunt Abiſalomi tres filii, & filia una, cujus nomen erat Thamar: atque hæc etiam erat mulier pulcherrimi aſpectûs. 28 Cùm itaque manſiſſet Abiſalom in Jeruſalem duobus annis, & vultum regis nondum vidiſſet; 29 Miſit Abiſalom ad Joab, ut mitteret eum ad regem; ille autem venire noluit: miſit etiam ſecundâ vice, nec ire voluit. 30 Quapropter dixit Abiſalom ſervis ſuis, Videte ubi habeat Joab penes me agrum tritici aut hordei, ite & ſuccendite eum igne: ſuccenderuntque ſervi Abiſalomis agrum Joabi. 31 Tum ſurgens Joab ivit ad domum Abiſalomis, dixítque Joab ad Abiſalomem, Quare ſuccenderunt ſervi tui agrum meum igne? 32 Dixit Abiſalom ad Joab, Ecce miſeram ad te, dixerámque; Veni ut mittam te ad regem & dicas ei, Cur veni è Geſſur? felicior eram dum eſſem ibi: vellem itaque apparere coram rege: quòd ſi eſt in me crimen, occîdat me. 33 Quarè veniens Joab coram rege, indicavit ei verba Abiſalomis, qui vocavit Abiſalomem: & ingreſſus Abiſalom coram rege, procubuit in faciem ſuam ſuper terram ante regem, & oſculatus eſt rex Abiſalomem.

CAP. XV.

1 Poſt hæc paravit ſibi Abiſalom currus, & equites, & quinquaginta tabellarios ſibi præcurrentes. 2 Præterea manè conſurgens Abiſalom, ſtabat ſecus januam regis, & omnem virum qui litem habebat agitandam coram rege, accerſebat Abiſalom ad ſe, & dicebat ei; E qua civitate es tu? Quo dicente; Servus tuus ſum ex una tribuum Iſraelis. 3 Aiebat illi Abiſalom, Ecce video ſermones tuos bonos eſſe ac rectos, at audientem non habes à rege.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

25 * ولم يكن في بني اسرايل رجل يشبه ابشالوم بالكمال * لانه لم يكن فيه عيب من قرنه
26 الي قدميه * وكان اذا اخذ من شعره * انما ياخذ منه من سنة الي سنة * وانما كان ياخذ منه لانه
27 كان يكثر عليه وكان وزن ما ياخذ من شعره مايتي مثقال بمثقال الملك * وولد لابشالوم
28 ثلثة بنين وابنة * فدعي اسم ابنته تامار وكانت هي ايضا امراة جميلة * وسكن ابشالوم
29 اورشليم سنتين * ولم يرى وجه الملك * فارسل ابشالوم الي يواب * ليرسله الي الملك * ولم يشا
30 ان ياتيه * وارسل ايضا ثانية ولم يشا ان ياتيه * فقال ابشالوم لعبيده * انظروا حقل يواب
31 فيه حنطة او شعيرا احرقوه بالنار * فاحرق عبيد ابشالوم حقل يواب * فانطلق يواب الي منزل
32 ابشالوم * فقال يواب لابشالوم * لماذا احرق عبيدك زرعي * قال ابشالوم ليواب * ارسلت
اليك مرارا قلت ان تجيني حتي ارسلك الي الملك فلم تجي * لماذا جيت من جاسور * لقد كان
المكث هناك اخير لي * انا احب ان ادخل الي الملك * فان كان لي عنده ذنب فيقتلني
33 * فدخل يواب الي الملك * فاخبره بكلام ابشالوم * فدعا الملك ابشالوم * فدخل ابشالوم
الي الملك * وسجد بوجهه علي الارض بين يديه * وقبل الملك ابشالوم *

* الفصل الخامس عشر *

1 * من بعد ذلك اتخذ ابشالوم مراكب وخيلا وفرسانا * وخمسون راجلا يسيرون بين يديه
2 * وكان ابشالوم يبكر ويجلس عند باب الملك * وينظر كل رجل له خصومة يريد ان يقتضي
الي الملك * فيدعوه اليه ويقول * من اي قرية انت * فيقول انا عبدك من قبيلة من قبايل
3 بني اسرايل * فيقول له ابشالوم * اري كلامك مستقيما حسنا * وليس لك عند الملك من
يسمع كلامك *

25 *Cæterùm nullus erat inter filios Iſrael qui Abiſalomem æquaret pulchritudine; nullum enim erat in eo vitium à vertice ipſius ad pedes uſque.* 26 *Et quoties tondebat pilos ſuos (tondebat autem eos ab anno in annum, & quia præcreſcebant, tondebat eos) pondus pilorum quos tondebat, erat ducentorum ſiclorum, ſiclo regio.* 27 *Nati ſunt autem Abiſalomi tres filii, & filia: vocavítque nomen filiæ ſuæ, Thamar, quæ etiam fœmina fuit formoſiſſima.* 28 *Cúmque commoratus eſſet Abiſalom in Jeruſalem biennio, nec vidiſſet faciem regis;* 29 *Miſit Abiſalom ad Joab, quatenus mitteret eum ad regem: at illo convenire ipſum renuente, miſit adhuc ſecundó: ſed cùm nec adire libuiſſet,* 30 *Dixit Abiſalom ſervis ſuis, Videte agrum Joabi proprium, in quo ſit triticum aut hordeum, eúmque igni comburite. Cùm igitur combuſſiſſent ſervi Abiſalomis agrum Joabi,* 31 *Abiit Joab domum Abiſalomis, dixítque Joab ad Abiſalom, Quarè combuſſerunt ſervi tui ſatum meum?* 32 *Dixit Abiſalom Joabo, Sæpiùs ad te miſi dictum ut venires ad me quatenus mitterem te ad regem, nec veniſti. Quorſum veni è Geſſur? melius mihi fuiſſet ibi morari. Cupio ego ad regem ingredi: quòd ſi apud eum offendi, interficiat me.* 33 *Quarè ingreſſus Joab ad regem, retulit ei verba Abiſalomis: vocavítque rex Abiſalomem, & ingreſſus eſt Abiſalom ad regem, vultúque ſuper terram adoravit ante ipſum; tum oſculatus eſt rex Abiſalomem.*

CAP. XV.

1 *Poſt hæc adhibuit ſibi Abiſalom aurigas, & equos, equitéſque; & quinquaginta pedites incedebant ante eum.* 2 *Item conſurgens Abiſalom diluculò, ſedebat ad januam regis, & conſiderans omnem virum qui cauſam habebat, volebátque judicium ad regem deferre, vocabat eum ad ſe, dicebátque; E qua civitate es tu? Reſpondebat ille, Ego ſervus tuus ex tali ſum tribu filiorum Iſrael.* 3 *Aiebat illi Abiſalom, Videtur mihi ſermo tuus rectus & conſentaneus; verùm non habes apud regem qui audiat ſermonem tuum.*

שמואל ב : טו

me ſuper & ,terra in judicem me ponat Quis : Abſalom Dicebatque
וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם מִי־יְשִׂמֵנִי שֹׁפֵט בָּאָרֶץ וְעָלַי 4
? eum juſtificabo &,judiciū & ,lis ei ſit cui vir omnis veniat
יָבוֹא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ־רִיב וּמִשְׁפָּט וְהִצְדַּקְתִּיו׃
,ſuam manum mittebat &,ei ſe incurvandum ad ,virum appropinquando in,erat Et
וְהָיָה בִּקְרָב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֺת לוֹ וְשָׁלַח אֶת־יָדוֹ 5
Abſalom faciebat Et .ei oſculum dabat & ,eum apprehendebat &
וְהֶחֱזִיק לוֹ וְנָשַׁק לוֹ׃ וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם 6
ad judicium ad veniebant qui ,Iſrael univerſo hoc verbum juxta
כַּדָּבָר הַזֶּה לְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יָבֹאוּ לַמִּשְׁפָּט אֶל־
,fuit Et .Iſrael virorum cor Abſalom furabatur & : regem
הַמֶּלֶךְ וַיְגַנֵּב אַבְשָׁלוֹם אֶת־לֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי 7
Ibo : regem ad Abſalom dixit & ,annorū quadraginta fine à
מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה
.Chebron in Domino vovi quod ,meum votū reddam & ,nunc
נָּא וַאֲשַׁלֵּם אֶת־נִדְרִי אֲשֶׁר־נָדַרְתִּי לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃
:dicendo ,Aram in Gheſur in me manendo in tuus ſervus vovit votum Quia
כִּי־נֶדֶר נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בִגְשׁוּר בַּאֲרָם לֵאמֹר 8
ſerviam & ,Jeruſalaim in Dominus me reduxerit reducendo Si
אִם־יָשִׁיב יְשִׁבֵנִי יְהוָה יְרוּשָׁלַםִ וְעָבַדְתִּי אֶת־
abiit & ,ſurrexit & : pace in Vade ,rex ei Dixitque .Domino
יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ 9
tribus univerſas in veſtigatores Abſalom miſit Et .Chebron in
חֶבְרוֹנָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם מְרַגְּלִים בְּכָל־שִׁבְטֵי 10
: dicetis & ,buccinæ vocem vos audire Circa : dicendo ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשֹּׁפָר וַאֲמַרְתֶּם
iverunt Abſalom cum Et .Chebron in Abſalom Regnavit
מָלַךְ אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ וְאֶת־אַבְשָׁלוֹם הָלְכוּ 11
;ſua perfectione in euntes & ,invitati ,Jeruſalaim de viri ducenti
מָאתַיִם אִישׁ מִירוּשָׁלַםִ קְרֻאִים וְהֹלְכִים לְתֻמָּם
Achitophel ad Abſalom Miſitque .verbum omne ſciebant nec
וְלֹא יָדְעוּ כָּל־דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶת־אֲחִיתֹפֶל 12
ipſum immolando in ,Ghiloh de ſua civitate de David conſiliarū Ghilonitā
הַגִּילֹנִי יוֹעֵץ דָּוִד מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בְּזָבְחוֹ אֶת־
cum ſe multiplicans & ,vadens populus & ,valida colligatio fuit & : victimas
הַזְּבָחִים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַמִּץ וְהָעָם הוֹלֵךְ וָרָב אֶת־
cor Fuit : dicendo ,David ad indicator venit Et .Abſalom
אַבְשָׁלוֹם׃ וַיָּבֹא הַמַּגִּיד אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הָיָה לֶב־ 13
,ſuis ſervis omnibꝰ David Dixitque .Abſalom poſt Iſrael viri
אִישׁ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל־עֲבָדָיו 14
erit non quia ; fugiamus & ,Surgite : Jeruſalaim in ſecum qui
אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִירוּשָׁלַםִ קוּמוּ וְנִבְרָחָה כִּי לֹא־תִהְיֶה־
,acceleret fortè ne ,ire feſtinate : Abſalom faciebus à evaſio nobis
לָנוּ פְלֵיטָה מִפְּנֵי אַבְשָׁלֹם מַהֲרוּ לָלֶכֶת פֶּן־יְמַהֵר
civitatem percutiat & ,malum nos ſuper impellat & ,nos apprehēdat &
וְהִשִּׂגֵנוּ וְהִדִּיחַ עָלֵינוּ אֶת־הָרָעָה וְהִכָּה הָעִיר
omne Secundū : regem ad regis ſervi Dixeruntque .gladii os ad
לְפִי־חָרֶב׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל 15
, rex eſt egreſſus Et .tui ſervi ecce ,rex meus dominꝰ elegerit quod
אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִנֵּה עֲבָדֶיךָ׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ 16
mulieres decem rex reliquit & : ſuis pedibus in ejus domus omnis &
וְכָל־בֵּיתוֹ בְּרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר נָשִׁים
populus omnis & , rex eſt egreſſus Et .domum cuſtodiendum ad ,pellices
פִּלַגְשִׁים לִשְׁמֹר הַבָּיִת׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם 17
ejus ſervi univerſi Et .elongationis domi ſteterunt & : ſuis pedibus in
בְּרַגְלָיו וַיַּעַמְדוּ בֵּית הַמֶּרְחָק׃ וְכָל־עֲבָדָיו 18
omnes & ,Pelethi omnes & ,Cherethi omnes & ,ejus manū ſuper tranſeuntes
עֹבְרִים עַל־יָדוֹ וְכָל־הַכְּרֵתִי וְכָל־הַפְּלֵתִי וְכָל־
,Gath de ſuo pede in venerant qui ,viri ſexcenti Ghittæi
הַגִּתִּים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר־בָּאוּ בְרַגְלוֹ מִגַּת
.regis facies ſuper tranſeuntes
עֹבְרִים עַל־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VUL. LAT.

4 Dicebátque Abſalom; Quis me conſtituat judicem ſuper terram, ut ad me veniant omnes qui habent negotium, & juſtè 5 judicem? Sed & cùm accederet ad eum homo ut ſalutaret illum, extendebat manum ſuã, & apprehendens, oſculabatur 6 eum. Faciebátque hoc omni Iſrael venienti ad judicium, ut audiretur à rege, & ſollicitabat corda virorum Iſrael. 7 Poſt quadraginta autem annos, dixit Abſalom ad regem David; Vadam, & reddam vota mea quæ vovi Domino in Hebron. 8 Vovens enim vovit ſervus tuꝰ, cùm eſſet in Geſſur Syriæ, dicens; Si reduxerit me Dominꝰ in Jeruſalem, ſacrificabo Do- 9 mino. Dixítque ei rex David, Vade in pace. Et ſurrexit, & 10 abiit in Hebron. Miſit autem Abſalom exploratores in univerſas tribus Iſrael, dicens; Statim ut audieritis clangorem buccinæ, dicite; Regnavit Ab- 11 ſalom in Hebron. Porrò cum Abſolom ierunt ducenti viri de Jeruſalem vocati, euntes ſimplici corde, & cauſam penitùs 12 ignorantes. Accerſivit quoque Abſalom Achitophel Gilonitem conſiliarium David, de civitate ſua Gilo. Cúmque immolaret victimas, facta eſt conjuratio valida, populúſq; concurrens augebatur cum Abſa- 13 lom. Venit igitur nuntius ad David dicens, Toto corde univerſus Iſrael ſequitur Abſa- 14 lom. Et ait David ſervis ſuis, qui erant cum eo in Jeruſalem; Surgite, fugiamus: neque enim erit nobis effugium à facie Abſalom: feſtinate egredi, ne fortè veniens occupet nos, & impellat ſuper nos ruinam, & percutiat civitatem in ore gla- 15 dii. Dixerúntque ſervi regis ad eum; Omnia quæcunque præceperit dominꝰ noſter rex, 16 libenter exequemur ſervi tui. Egreſſus eſt ergò rex, & univerſa domus ejus, pedibꝰ ſuis: & dereliquit rex decem mulieres concubinas ad cuſtodien- 17 dam domum. Egreſſúſque rex & omnis Iſrael pedibus ſuis, 18 ſtetit procul à domo: Et univerſi ſervi ejꝰ ambulabant juxta eum, & legiones Cerethi et Phelethi, & omnes Gethæi, pugnatores validi, ſexcenti viri, qui ſecuti eum fuerant de Geth pedites, præcedebant regem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

4 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ, Τίς με καταστήσει κριτὴν ἐν τῇ γῇ, (ζ) καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ (η) ᾧ ἐὰν ᾖ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώ- 5 σω αὐτόν; Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ (θ) ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ, καὶ κατεφίλη- 6 σεν αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο 7 Ἀβεσσαλὼμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλους (ι) τεσσαράκοντα ἐτῶν, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πορεύσομαι δή, καὶ ἀποτίσω τὰς εὐχάς μου, ἃς (κ) 8 ηὐξάμην τῷ κυρίῳ ἐν Χεβρών. Ὅτι εὐχὴν ηὔξατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσοὺρ ἐν Συρίᾳ, λέγων, Ἐὰν ἐπιστρέφων (λ) ἐπιστρέψῃ με κύριος εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ λατρεύσω 9 τῷ κυρίῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Βάδιζε εἰς εἰρήνην. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χε- 10 βρών. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ (μ) κατασκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραήλ, λέγων, Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ ἐρεῖτε, (ν) Βεβασίλευκε βασιλεὺς Ἀβεσσαλὼμ 11 ἐν Χεβρών. Καὶ μετὰ Ἀβεσσαλὼμ ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἄνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ κλητοί· καὶ πορευόμενοι (ξ) τῇ ἁπλότητι αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν 12 πᾶν ῥῆμα. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀχιτόφελ (ο) τῷ Θεκωνὶ σύμβουλον Δαυὶδ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐκ Γωλὰ ἐν τῷ θυσιάζειν (π) αὐτόν. καὶ ἐγένετο (ρ) σύνδεσμα ἰσχυρόν· καὶ ὁ (σ) λαὸς ὁ πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ Ἀβεσσα- 13 λώμ. Καὶ παρεγένετο ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυὶδ, λέγων, Ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν 14 Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, (τ) Ἀνάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ· (υ) ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξῃ τὴν (φ) πόλιν ἐν στό- 15 ματι μαχαίρας. Καὶ (χ) εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα, Κατὰ πάντα ὅσα αἱρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς, ἰδοὺ 16 οἱ παῖδές σου. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς ποσὶν αὐτῶν. καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς (ψ) δέκα γυναῖκας τῶν παλλα- 17 κῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ (ω) πε- 18 ζῇ, καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν. Καὶ πάντες οἱ παῖδες (α) αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, καὶ πᾶς Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ (β) Φελεθί, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν, καὶ πάντες οἱ ἁδροί, καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ ἑξακόσιοι ἄνδρες· καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ. καὶ πᾶς ὁ Χελεθί, καὶ πᾶς ὁ Φελεθί, καὶ πάντες οἱ Γεθαῖοι οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόντες (γ) τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.

Cum Tranſlatione LATINA.

Et dixit Abeſſalom, Quis me 4 conſtituat judicem in (d) terra? et ſuper me veniet omnis vir, cuicunq; fuerit controverſia, & judiciū; et juſtificabo eum? 5 Et factū eſt, cùm appropinquaret vir ad adorandum eum; & extendebat manū ſuã, & apprehendebat eū, & deoſculabatur eum. 6 Et fecit Abeſſalom juxta verbum hoc omni Iſrael, iis qui adveniebant in judiciū ad regē: et Abeſſalom ſuum faciebat cor virorū Iſrael. 7 Et factum eſt à (e) fine quadraginta annorū, et dixit Abeſſalom ad patrem ſuum; Ibo nunc, et reddam vota mea, quæ vovi Domino in Chebron: 8 Quoniā votū vovit ſervus tuus, cùm ego habitarem in Gedſur in Syria, dicens; Si reducens reduxerit me Dominꝰ in Hieruſalem; & ſerviam Domino. 9 Et dixit ei rex, Vade in pace. Et ſurgens ivit in Chebron. 10 Et miſit Abeſſalom exploratores in omnes tribus Iſrael, dicens; In audiendo vos vocem corneæ, et dicetis; Regnavit rex Abeſſalom in Chebron. 11 Et poſt Abeſſalom iverunt ducenti viri ex Hieruſalem vocati, & euntes ſimplicitate ſuâ, & non noverunt omne verbū. 12 (f) Et miſit Abeſſalom ad Achitophel Theconi conſiliarium David de civitate ejus, de Gola, dum ille ſacrificaret. Et facta eſt coitio fortis: & populꝰ pergens, & mulꝰ cum Abeſſalom. 13 Et advenit adnuntiās ad David, dicens; Factum eſt cor virorū Iſrael poſt Abeſſalom. 14 Et dixit David omnibus pueris ſuis, qui ſecum, qui in Hieruſalē; Surgite, et fugiamꝰ: quoniā non eſt nobis ſalus à facie Abeſſalom. Feſtinate ad eundum: ut non feſtinet, & apprehendat nos, & projiciat ſuper nos malum, & percutiat civitatem in ore gladii. 15 Et dixerūt pueri regis ad regē; Juxta omnia quæcunq; elegit dominus noſter rex, ecce pueri tui. 16 Et egreſſus eſt rex, & univerſa domus ejus (g) pedibus ſuis. Et dimiſit rex decem mulieres de concubinis ſuis ad cuſtodiendā domū. 17 Et egreſſꝰ eſt rex, et omnes pueri ejꝰ pedibꝰ: & ſteterunt in domo, quæ longè. 18 Et omnes pueri ejus ſuper manū ejus tranſibant, (h) & univerſus Chelethi, & univerſus Phelethi: et ſteterunt ſuper oleam in deſerto. Et omnis populus prætergrediebatur juxta eum, & omnes qui circa eum, & omnes robuſti, & omnes bellatores ſexcenti viri: et tranſierunt ſuper manum ejus. Et univerſus Chelethi, et univerſus Phelethi, et omnes Gethæi ſexcenti viri, qui venerant pedibus ſuis è Geth, et euntes ad faciem regis.

MS.A. (ζ) ἐπ' ἐμοῦ ἐπελεύσεται (η) οὗ ἐὰν (θ) κατελαμβάνετο (ι) τεσσαράκοντα (κ) ηὐξάμην (λ) ἐπιστρέψῃ με ὁ κύριος (μ) κατασκόπους πάσαις (ν) Βεβασίλευκεν Ἀβεσσαλώμ (ξ) ἐν τῇ (ο) τῷ Γιλωναίῳ τῷ συμβούλῳ Δαυὶδ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Γωλὰ (π) αὐτὸν τὰς θυσίας. καὶ (ρ) σύστρεμμα (σ) λαὸς πορευόμενος (τ) Ἀνάστατε (υ) καὶ ταχύνατε (φ) πόλιν στόματι (χ) εἶπαν (ψ) τὰς * δὲ -- γυναῖκας (ω) πεζοί, (α) αὐτοῦ παρῆγον ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ Χερεθθεὶ (β) Φελεθθεί, καὶ πάντες οἱ Γεθθαῖοι ἑξακόσιοι (γ) ἐν * ταῖς πόλεσιν αὐτῶν εἰς Γέθ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וְאָמַר אַבְשָׁלוֹם מַן יְמַנְנַנִי דַיָּנָא בְּאַרְעָא וְקֳדָמַי יֵיתֵי כָּל גְּבַר דִּיהֵי לֵיהּ דִּין וּמַצּוּ וַאֲדִינְנֵיהּ 4
בְּקֻשּׁוֹט׃ וַהֲוָה כַּד קָרֵב גַּבְרָא לְמִסְגַּד לֵיהּ וּמוֹשִׁיט יָת יְדֵיהּ וּמַתְקֵיף בֵּיהּ וְנָשֵׁק לֵיהּ׃ 5
וַעֲבַד אַבְשָׁלוֹם כְּפִתְגָּמָא הָדֵין לְכָל יִשְׂרָאֵל דְּאָתַן לְמֵידַן לְוַת מַלְכָּא וּגְנֵיב אַבְשָׁלוֹם יָת 6
לִבָּא דֶאֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבְּעִין שְׁנִין וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לְמַלְכָּא אֵיזֵיל כְּעַן וַאֲשַׁלֵּם 7
יָת נִדְרֵי דִּנְדָרִית קֳדָם יְיָ בְּחֶבְרוֹן׃ אֲרֵי נִדְרָא נְדַר עַבְדָּךְ בְּמִתְּבִי בִגְשׁוּר בַּאֲרָם לְמֵימַר 8
אִם אֲתָבָא יְתִיבִנַּנִי יְיָ לִירוּשְׁלֶם וְאֶפְלַח קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא אֱזֵיל בִּשְׁלָם וְקָם וַאֲזַל 9
לְחֶבְרוֹן׃ וּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם מְאַלְּלִין בְּכָל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר כְּמִשְׁמַעֲכוֹן יָת קָל 10
שׁוֹפָרָא וּתֵימְרוּן מְלַךְ אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ וְעִם אַבְשָׁלוֹם אֲזַלוּ מָאתַן גַּבְרִין מִירוּשְׁלֶם 11
זְמִינִין וְאָזְלִין לְתוּמֵּיהוֹן וְלָא יָדְעִין כָּל מִדְּעַם׃ וּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם יָת אֲחִיתוֹפֶל גִּילוֹנָאָה 12
מְלִיכָא דְדָוִד מִקַּרְתֵּיהּ מִגִּילוֹ בְּדַבָּחוּתֵיהּ יָת דִּבְחַיָּא וַהֲוָה מְרָדָא תַּקִּיף וְעַמָּא אָזֵיל וְסַגֵּי
עִם אַבְשָׁלוֹם׃ וַאֲתָא דִּמְחַוֵּי לְוַת דָּוִד לְמֵימַר אִתְפְּנֵי לִבָּא דֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל בָּתַר אַבְשָׁלוֹם׃ 13
וַאֲמַר דָּוִד לְכָל עַבְדוֹהִי דִּי עִמֵּיהּ בִּירוּשְׁלֶם קוּמוּ וְנֵעֲרוֹק אֲרֵי לָא תְהֵי לָנָא שֵׁיזָבָא מִן 14
קֳדָם אַבְשָׁלוֹם אוֹחוּ לְמֵיזַל דִּלְמָא יוֹחֵי וְיִדְבְּקִנָּנָא וְיִכְמוֹן יָת בִּישְׁתָא עֲלָנָא וְיִמְחֵי יָת
קַרְתָּא לְפִתְגָּם דְּחָרֶב׃ וַאֲמַרוּ עַבְדֵי מַלְכָּא לְמַלְכָּא כְּכֹל דְּיֵימַר רִבּוֹנִי מַלְכָּא הָא עַבְדָּךְ׃ 15
וּנְפַק מַלְכָּא וְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ דִּי עִמֵּיהּ וּשְׁבַק מַלְכָּא יָת עֲשַׂר נְשִׁין לְחֵינָן לְמִטַּר בֵּיתָא׃ 16
וּנְפַק מַלְכָּא וְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עִמֵּיהּ וְקָמוּ בַּאֲתַר רָחִיק׃ וְכָל עַבְדוֹהִי עָבְרִין עַל יְדוֹהִי וְכָל 17 18
קַשָּׁתַיָּא וְכָל קַלָּעַיָּא וְכָל גִּתָּאֵי שִׁית מְאָה גַּבְרָא דַּאֲתוֹ עִמֵּיהּ מִגַּת עָבְרִין קֳדָם מַלְכָּא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dicebat Abſalom: Quis præficiet me judicē in terra, ut ante me veniat omnis vir cui ſit judiciū & lis, & judicabo illū in veritate? Et erat quando accedebat quiſpiam ad adorandum eum, extendebat manum ſuam & apprehendebat illum, & oſculabatur illum. Et faciebat Abſalom ſecundùm verbum hoc omni Iſraeli qui ibant ut judicarentur ad regem: & furabatur Abſalom cor hominum Iſrael. Et fuit à fine quadraginta annorum, & dixit Abſalom ad regem: Eam quæſo & reddam vota mea quæ vovi ante Dñm in Hhebron. Nam votum vovit ſervus tuus, cùm ſederet in Geſſur in Aram, dicendo: Si reducendo reduxerit me Dñs in Jeruſalem, ſerviam ante Dñm. Et dixit illi rex, Vade in pace: & ſurrexit & ivit ad Hhebron. Et miſit Abſalom exploratores ad omnes tribus Iſrael dicendo: Cùm audieritis vos vocem buccinæ, dicatis, Regnavit Abſalom in Hhebron. Et cum Abſalom ierant ducenti viri ex Jeruſalem invitati, & abierunt in ſimplicitate ſua, & non noverant omnino quicquam. Et miſit Abſalom Achitophel Gilonæum conſiliarium David ex civitate ſua ex Giloh dum ſacrificaret ſacrificia, & fuit rebellio valida; et populus ambulabat et multiplicabatur cum Abſalom. Et venit qui nunciavit ad David dicendo: Declinavit cor hominum Iſrael poſt Abſalom. Et dixit David ad omnes ſervos ſuos qui erant ſecum in Jeruſalem: Surgite et fugiamus, quia non erit nobis evaſio ab ante Abſalom: feſtinate abire, ne fortè feſtinet et aſſequatur nos, et inſidietur malum ſuper nos, et percutiat civitatem in acie gladii. Et dixerunt ſervi regis regi: Secundùm omne quod dixerit dñs noſter rex, ecce ſervi tui. Et exivit rex et omnis homo domûs ejus qui cum illo, et reliquit rex decem mulieres concubinas ad cuſtodiendam domum. Et exivit rex et omnis homo domus ejus cum illo, et ſteterunt in loco longinquo. Et omnes ſervi illius tranſibant ad manum ejus, et omnes ſagittarii et omnes fundibularii, et omnes Githæi ſexcenti viri qui venerunt cum illo ex Gath, tranſibant ante regem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

ܘܐܡܪ ܠܗ ܬܘܒ ܐܒܫܠܘܡ. ܡܢ ܕܝܢ ܢܥܒܕܢܝ ܕܝܢܐ ܒܐܪܥܐ ܀ ܘܢܐܬܐ ܕܝܢ ܐܢܫ ܕܐܝܬ ܟܠ ܕܝܢܐ 4
ܕܐܝܬ ܠܗ ܕܝܢܐ ܘܒܥܘܬܐ. ܘܡܙܕܩܢܐ ܗܘܝܬ ܠܗ. * ܘܡܐ ܕܩܐܡ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܠܡܣܓܕ ܠܗ. 5
ܐܚܝܕ ܗܘܐ ܒܐܝܕܗ ܘܢܫܩ ܠܗ. * ܘܥܒܕ ܗܘܐ ܐܒܫܠܘܡ ܗܟܢܐ ܀ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܬܝܢ 6
ܗܘܘ ܠܕܝܢܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܓܢܒܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܠܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܬܪ 7
ܐܪܒܥ ܫܢܝܢ. ܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠܡܠܟܐ. ܐܙܠ ܐܫܠܡ ܢܕܪܝ ܕܢܕܪܬ ܠܡܪܝܐ ܒܚܒܪܘܢ.
* ܢܕܪܐ ܓܝܪ ܢܕܪ ܥܒܕܟ. ܟܕ ܝܬܒ ܗܘܝܬ ܒܓܫܘܪ ܘܒܐܕܘܡ ܀ ܐܢ ܡܗܦܟܘ ܢܗܦܟܢܝ 8
ܡܪܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܀ ܐܦܠܘܚ ܠܡܪܝܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܩܡ ܐܙܠ ܠܚܒܪܘܢ. 9
* ܘܫܕܪ ܐܒܫܠܘܡ ܓܫܘܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܕܡܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܩܠܐ 10
ܕܫܝܦܘܪܐ ܀ ܐܡܪܘ ܕܐܡܠܟ ܐܒܫܠܘܡ ܒܚܒܪܘܢ. * ܘܥܡ ܐܒܫܠܘܡ. ܐܙܠܘ ܡܐܬܝܢ 11
ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܙܠܘ ܠܬܡܝܡܘܬܗܘܢ. ܟܕ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܕܡ. * ܘܫܕܪ ܐܒܫܠܘܡ ܠ 12
ܐܚܝܬܘܦܠ ܓܝܠܘܢܝܐ. ܡܠܟܗ ܕܕܘܝܕ ܘܕܒܪܗ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ. ܡܢ ܓܝܠܘ. ܟܕ ܕܒܚ
ܕܒܚܐ. ܘܡܬܩܦ ܗܘܐ ܛܒ. ܘܣܓܝ. ܘܥܡܐ ܣܓܝ ܗܘܐ ܥܡ ܐܒܫܠܘܡ. * ܘܐܬܐ 13
ܡܒܣܪܢܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܕܐܙܠܘ ܠܒܗܘܢ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪ ܐܒܫܠܘܡ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܥܡܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܩܘܡܘ ܢܥܪܘܩ ܠܢ. ܕܠܐ 14
ܢܥܪܘܩ ܡܢ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܥܓܠ ܠܐ ܢܐܙܠ ܠܢ. ܕܠܡܐ ܢܥܓܠ ܘܢܕܪܟܢ ܘܢܝܬܐ
ܥܠܝܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܢܡܚܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܒܦܘܡܐ ܕܚܪܒܐ. * ܘܐܡܪܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ 15
ܠܡܠܟܐ. ܟܠ ܡܐ ܕܨܒܐ ܡܪܢ ܡܠܟܐ. ܗܐ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܝܟ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ 16
ܘܟܠܗ ܒܝܬܗ ܥܡܗ. ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܥܣܪ ܢܫܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܕܢܛܪܢ ܒܝܬܐ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ 17
ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܒܬܪܗ. ܘܩܡܘ ܒܒܝܬܐ ܪܚܝܩܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܥܒܪܝܢ ܥܡܗ 18
ܘܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܓܬܝܐ ܕܐܬܘ ܥܡܗ ܡܢ ܓܬ ܀ ܥܒܪܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

4 Dicebat illi præterea Abiſalom, Utinam conſtituerer judex in terra, & ad me veniret quicunque litem habet vel petitionem: ſanè juſtum pronuntiarem illum. 5 Et cùm ſurgeret homo ille ut adoraret eum, apprehendebat manum ejus, & oſculabatur eum. 6 Atque ita faciebat Abiſalom cunctis Iſraelitis venientibus ad litigandum coram rege: abduxítq; Abiſalom cor omnium filiorum Iſrael. 7 Demũ poſt quatuor annos dixit Abiſalom regi, Abeam *rogo* ſolutum vota mea quæ vovi Dño in Hebron: 8 Votũ enim voverat ſervᵒ tuus dum manerẽ in Geſſur et in Edom, Si omnino reduceret me Dñs in Jeruſalem, adoraturũ me Dominum. 9 Ait illi rex, Vade in pace: qui ſurgens abiit in Hebron. 10 Miſit autem Abiſalom exploratores ꝑ omnes tribᵒ Iſraelis hiſce mandatis; Cùm audieritis ſonum buccinæ, dicite; Regnavit Abiſalom in Hebron. 11 Unà cum Abiſalome abierant ducenti viri ex Jeruſalem: abierant verò ſimpliciter, nullius rei conſcii. 12 Miſit quoque Abiſalom ad Ahitophel Galionitam conſiliarium regis Davidis, & adduxit eum è civitate ſua, è Galio, dum mactaret victimam: denique magis magíſque proficiebat & invaleſcebat, populo vehementer augeſcente penes Abiſalomem. 13 Tum venit nuntius ad Davidem, & dixit ei, Conſpiravit cor filiorum Iſrael cum Abiſalome. 14 Quamobrem dixit David omnibus ſervis ſuis qui ſecum erant in Jeruſalem, Surgite, fugiamus, ne fortè nequeamus evadere à conſpectu Abiſalomis: feſtinanter abeamus, ne fortè properans apprehendat nos, & impellat in nos malum, urbémque acie gladii percutiat. 15 Dixerunt ſervi regis ad regem, Quicquid volueris domine noſter rex, ita facturi ſunt ſervi tui. 16 Egreſſus eſt itaque rex cum tota familia ſua, & reliquit rex decem fœminas concubinas ut cuſtodirent domum ſuam. 17 Egreſſus eſt inquam rex totúſque populus poſt veſtigia ejus, & ſteterunt procul: 18 Omnibus etiam ſervis ejus tranſeuntibus ſecus eum; & omnibus nobilibus, cunctíſque militibus ejus, & omnibus Gethæis qui ſecuti fuerant veſtigia ejus è Geth, coram rege tranſeuntibus;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فيقول لابيسالوم * ليت لو صرت لنا قاضيا على الارض * وكان كل رجل ياتي الي خصومة * فاذا 4 5
قام الرجل ليسجد له * كان ابيسالوم يمسك بيده ويقبلها * وكان هذا صنيع ابيسالوم
بجميع بني اسرايل الذين كانوا ياتون الملك ليقتصوا بين يديه * فاصغي الي ابيسالوم 6
قلوب جميع بني اسرايل * ومن بعد اربعة سنين قال ابيسالوم للملك * اني اريد ان انطلق 7
فاقضي نذرا علي بحبران * لان عبدك نذر نذرا حيث كنت بجاسور وادوم * وقلت ان 8
ردني الله الي اوريشليم اعبد الرب بحبران * قال له الملك * انطلق بسلام * فقام انطلق الي 9
حبران * وارسل ابيسالوم جواسيس الي جميع اسباط بني اسرايل * وامرهم وقال * اذا سمعتم صوت 10
الساقور فقولوا ان ابيسالوم قد ملك بحبران * وكان قد انصرف مع ابيسالوم مايتا رجل * 11
وانطلقوا معه من غير ان يعلموا ما في نفسه * وارسل ابيسالوم الي احيتوفال وزير داود الجلواني * 12
واحدره من قريته من جيلو وهو يذبح ذبيحة لله * وكثر الذين جاوا الي ابيسالوم * واشتد
الفتنة جدا وكثر الشعب الذي مع ابيسالوم * فجاوا المخبرون الي داود وقالوا له * قد صفت 13
قلوب جميع بني اسرايل لابيسالوم * واحبوه ليملك * فقال داود لجميع عبيده * قوموا بنا 14
نهرب قبل ان يدركنا ابيسالوم * ولا نقدر ان ننجوا منه * اهربوا بنا سريعا قبل ان يعاجل
علينا ويدركنا وينزل بنا البلا ويقتل كل من في قريتنا بالسيف * قال عبيد الملك للملك * 15
ما احببت ايها الملك سيدنا هكذا تصنع عبيدك * فنزل الملك في قصره عشر من 16
السراري ليحفظن بيته * وخرج الملك وجميع الشعب معه * وقام الملك خارج القرية لينظر 17
الي جميع عبيده كيف يجوزون * ومر به جميع عبيده وجميع اجناده وجميع احراره وجميع 18
الجتانيين الذين اتوه خرجوا معه *

4 *Reſpondebat ille Abiſalomi, O utinam eſſes nobis judex ſuper terram.* 5 *Ad hæc quoties veniebat aliquis ad cauſam dicendam, cùm ſurgeret homo iſte ut adoraret eum, prehenſabat Abiſalom manum ejus, & oſculabatur eam.* 6 *Cúmque hoc modo ſe gereret Abiſalom cum omnibus Iſraelitis qui accedebant ad regem cauſam dicturi apud eum, inclinàrunt ad Abiſalomem corda omnium Iſraelitarum.* 7 *Poſt annos quatuor dixit Abiſalom ad regem, Equidem abire cupio votum quo teneor, ſolutum in Hebron.* 8 *Nam ſervus tuus votum voverat dum eſſem in Geſſur & Edom, ac dixeram; Si reduxerit me Deus ad Jeruſalem, adorabo Dominum in Hebron.* 9 *Cui dicente rege, Vade in pace, ſurgens profectus eſt in Hebron.* 10 *Miſit autem Abiſalom exploratores ad omnes tribus filiorum Iſrael, & præcepit eis ac dixit; Statim atque audieritis vocem tubæ, dicite; Jam regnavit Abiſalom in Hebron.* 11 *Porrò cum Abiſalome abierant ducenti viri, qui cum eo profecti fuerant ignorantes quod habebat in animo.* 12 *Deinde miſit Abiſalom ad Achithophelem conſiliarium Davidis Galonitem, ſumpsítque eum è civitate ipſius, è Gilo, dum offerret ſacrificium Deo: & creſcebant qui confluebant ad Abiſalomem, multúmque invaleſcebat conſpiratio; multiplicabatur enim populus cum Abiſalome.* 13 *Et venerunt nuntii ad Davidem, & dixerunt ei; Jam ſincera facta ſunt corda omnium Iſraelitarum erga Abiſalomem, ipſúmq; regnare volunt.* 14 *Tum ait David omnibus ſervis ſuis, Surgite fugiamus antequam aſſequatur nos Abiſalom, nec poſſimus eripere nos ab eo: fugiamus celeriter antequam præoccupet nos, & apprehendat nos, inferátque nobis calamitatem, et occidat omnes qui ſunt in civitate noſtra, gladio.* 15 *Dixerunt ſervi regis ad regem, Quod libuerit O rex domine noſter, ita facient ſervi tui.* 16 *Cùm ergò manere juſſiſſet rex in palatio ſuo decem è concubinis ut cuſtodirent domum ſuam,* 17 *Egreſſus eſt rex totúſque cum eo populus, ſtetitque rex extra civitatem ut videret quomodò tranſirent omnes ſervi ſui.* 18 *Et cùm tranſiiſſent juxta cum omnes ſervi ipſius, & omnes milites ejus, omnéſque nobiles ipſius; & omnes Gethæi qui venerant ad eum, egreſſi eſſent cum ipſo;*

שמואל ב: טו

tu etiam *ibis* quid Ut : Ghittæum Itthai ad rex Dixitque
19 ויאמר המלך אל־אתי הגתי למה תלך גם־אתה
migrans etiam & , *tu* alienigena quia ,rege cum mane &,revertere ?nobiſcū
אתנו שוב ושב עם־המלך כי־נכרי אתה וגם־גלה
te faciam movere hodie & ,tuum venire Heri .tuum locum ad *tu*
20 אתה למקומך׃ תמול ׀ בואך והיום אנועך
,revertere *: vadens ego quo ſuper vadens* ego & :eundũ ad nobiſcum
עמנו ללכת ואני הולך על אשר־אני הולך שוב
Itthai reſpondit Et .veritas & ,miſericordia tecum :tuos fratres reduc &
21 והשב את־אחיך עמך חסד ואמת׃ ויען אתי
quia , rex meꝰ dominꝰ vivat &,Dominꝰ Vivit :dixit & ,regi
את־המלך ויאמר חי־יהוה וחי אדני המלך כי אם
ſi ,mortem ad ſi , rex meꝰ dominus *ibi fuerit quo* loco in
במקום אשר יהיה־שם ׀ אדני המלך אם־למות אם־
: Itthai ad David Dixitque .tuus ſervus erit ibi quia ,*vitas ad*
22 לחיים כי־שם יהיה עבדך׃ ויאמר דוד אל־אתי
omnis & ,ejus viri omnes & ,Ghitthæus Itthai tranſivit & :tranſi & ,*Vade*
לך ועבר ויעבר אתי הגתי וכל־אנשיו וכל־
, magna voce *flentes* terra omnis Et .ſecum *quæ familia*
23 הטף אשר אתו׃ וכל־הארץ בוכים קול גדול
, Chidron *torrente in tranſiens* rex & *: tranſeuntes* populus omnis &
וכל־העם עברים והמלך עבר בנחל קדרון
.deſertum ad viæ *facies ſuper tranſeuntes* populus omnis &
וכל־העם עברים על־פני־דרך את־המדבר׃
arcam portantes ſecum Levitæ omnes & ,Sadoc etiam ecce Et
24 והנה גם־צדוק וכל־הלוים אתו נשאים את־ארון
,Ebjathar aſcendit Et : Dei arcam ſtatuerunt & , Dei fœderis
ברית האלהים ויצקו את־ארון האלהים ויעל אביתר
Dixitque .civitate de tranſire *populum omnem conſummare ad uſque*
25 עד־תם כל־העם לעבור מן־העיר׃ ויאמר
ſi :urbem in Dei arcam Reduc : Sadoc ad rex
המלך לצדוק השב את־ארון האלהים העיר אם־
& ,eam *me faciet videre* &,me reducet & ,Dñi oculis in gratiã invenero
אמצא חן בעיני יהוה והשבני והראני אתו ואת־
faciat ;ego ecce ,te in complacui Non :dixerit ſic ſi Et .ejus *domicilium*
26 נוהו׃ ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני יעשה־
:ſacerdotē Sadoc ad rex Dixitque .ſuis oculis in bonũ quod *ſicut* mihi
27 לי כאשר טוב בעיניו׃ ויאמר המלך אל־צדוק הכהן
,tuus filius Achimahas & : pace in civitatē in revertere ?*tu* Videns Nonne
הרואה אתה שבה העיר בשלום ואחימעץ בנך
ego ,Videte .vobiſcum veſtri filii duo ,Ebjathar filiꝰ Jonathan &
28 ויהונתן בן־אביתר שני בניכם אתכם׃ ראו אנכי
,*vobiſcum* à verbum *venire uſque* ,deſerti *tranſitibus* in *morans*
מתמהמה בעברות המדבר עד בוא דבר מעמכם
Dei arcam Ebjathar & ,Sadoc reduxit Et .mihi *nunciandũ ad*
29 להגיד לי׃ וישב צדוק ואביתר את־ארון האלהים
,aſcēdens ,olivarũ *aſcenſu in aſcēdens* David Et .ibi manſerũt &,Jeruſalaim *in*
30 ירושלם וישבו שם׃ ודוד עלה במעלה הזיתים עלה
omnis & : diſcalceatus *vadens ipſe* & ,opertum ei caput & ;flens &
ובוכה וראש לו חפוי והוא הלך יחף וכל־
,aſcendēdo aſcēdebant & ,ſuũ caput *vir* operuerunt ,ſecum qui populus
העם אשר־אתו חפו איש ראשו ועלו עלה
colligatoribus in Achitophel :dicendo ,*indicavit* David Et .flendo &
31 ובכה׃ ודוד הגיד לאמר אחיתפל בקשרים
Achitophel conſilium *nunc* Infatua :David dixitque .Abſalom cum
עם־אבשלום ויאמר דוד סכל־נא את־עצת אחיתפל
ut ,*caput* ad uſque venit David ,fuit Et .Domine
32 יהוה׃ ויהי דוד בא עד־הראש אשר־
Archites Chuſai ejus occurſum in ecce & ;Deo ibi ſe incurvaret
ישתחוה שם לאלהים והנה לקראתו חושי הארכי
.ſuum caput ſuper *humus* & ,ſua tunica ſciſſus
קרוע כתנתו ואדמה על־ראשו׃

Verſio VUL. LAT.

19 Dixit autē rex ad Ethai Gethæum;
Cur venis nobiſcū? revertere,
et habita cum rege, quia peregrinus
es, & egreſſus es de
20 loco tuo. Herì veniſti, & hodiè
compellêris nobiſcū egredi?
ego autem vadam quò iturus
ſum: revertere, & reduc tecum
fratres tuos, & Dominus
faciet tecum miſericordiam &
veritatem, quia oſtendiſti gratiam
21 & fidem. Et reſpondit Ethai
regi, dicens; Vivit Dominus,
& vivit dominꝰ meus rex:
quoniam in quocunq; loco fueris,
domine mi rex, ſive in morte,
ſive in vita, ibi erit ſervꝰ tuus.
22 Et ait David Ethai; Veni,
& tranſi. Et tranſivit Ethai Gethæus,
& omnes viri qui cum
eo erant, & reliqua multitudo.
23 Omneſq; flebant voce magnâ,
& univerſus populꝰ tranſibat:
rex quoque tranſgrediebatur
torrentem Cedron, & cunctus
populus incedebat contra viam,
quæ reſpicit ad deſertum.
24 Venit autē & Sadoc ſacerdos,
et univerſi Levitæ cum eo, portantes
arcam fœderis Dei, &
depoſuerunt arcam Dei: & aſcendit
Abiathar, donec expletus
eſſet omnis populus, qui egreſſus
25 fuerat de civitate. Et
dixit rex ad Sadoc, Reporta arcam
Dei in urbem: ſi invenero
gratiam in oculis Domini,
reducet me, & oſtendet mihi
26 eam, & tabernaculum ſuum. Si
autem dixerit mihi, Non places:
præſtò ſum, faciat quod bonum
27 eſt coram ſe. Et dixit rex
ad Sadoc ſacerdotē, O Videns
revertere in civitatem in pace:
& Achimaas filius tuꝰ, & Jonathas
filiꝰ Abiathar, duo filii veſtri,
28 ſint vobiſcum. Ecce ego
abſcondar in campeſtribus deſerti,
donec veniat ſermo à vobis
29 indicans mihi. Reportaverunt
ergò Sadoc & Abiathar
arcā Dei in Jeruſalem: & manſerunt
30 ibi. Porrò David aſcendebat
clivum Olivarum, ſcandens
& flens, nudis pedibꝰ incedens,
& operto capite: ſed &
omnis populꝰ, qui erat cum eo,
operto capite aſcendebat plorans.
31 Nuntiatum eſt autē David,
quòd & Achitophel eſſet
in conjuratione cum Abſalom:
dixítq; David; Infatua, quæſo,
Domine, conſiliū Achitophel.
32 Cúmq; aſcenderet David ſummitatem
montis, in quo adoraturus
erat Dominum, ecce
occurrit ei Chuſai Arachites,
ſciſſâ veſte, & terrâ pleno capite.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς (δ) Ἐθὶ τὸν Γεθαῖον,
Ἱνατί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ᾽ ἡμῶν; ἐπίστρεφε, καὶ
οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ξένος εἶ σύ, καὶ ὅτι
20 μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου. Εἰ ἐχθὲς
παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ᾽ (ε) ἡμῶν;
καί γε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου. χθὲς ἡ
ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ᾽
ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι
οὗ ἐὰν ἐγὼ πορευθῶ. ἐπίστρεφε καὶ
ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, καὶ
κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.
21 Καὶ ἀπεκρίθη (ζ) Ἐθὶ τῷ βασιλεῖ,
καὶ εἶπε, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς,
ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ (η) ἐὰν ᾖ ὁ κύριός (θ)
μου, καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωήν, ὅτι
22 ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
πρὸς (ι) Ἐθὶ, Δεῦρο, καὶ (κ) διάβαινε μετ᾽ ἐμοῦ.
καὶ παρῆλθεν (λ) Ἐθὶ ὁ Γεθαῖος καὶ ὁ βασιλεύς,
καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ
23 ὄχλος ὁ μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιε
φωνῇ μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς (μ) παρεπορεύοντο
ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν Κέδρων· καὶ ὁ βασιλεὺς
διέβη τὸν χειμάρρουν Κέδρων. καὶ πᾶς ὁ
λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον
24 ὁδοῦ τὴν ἔρημον. Καὶ ἰδοὺ καί γε (ν) Σαδὼκ
καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ᾽ αὐτοῦ, αἴροντες
τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἀπὸ Βαιθάρ. καὶ ἔστησαν
τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ. καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ
ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς
25 πόλεως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς (ξ) πρὸς τὸν Σαδὼκ,
Ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν (ο)
πόλιν. ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου,
καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ (π) δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν
26 αὐτῆς. Καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως, Οὐκ ἠθέληκα
ἐν σοί, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι, ποιείτω μοι κατὰ
27 τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ, Ἴδετε, σὺ
ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ Ἀχιμάας
ὁ υἱός σου, καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Ἀβιάθαρ οἱ
28 δύο (ρ) υἱοὶ ὑμῶν μεθ᾽ ὑμῶν. Ἴδετε, ἐγώ εἰμι
στρατεύομαι ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, ἕως τοῦ ἐλθεῖν
29 ῥῆμα παρ᾽ ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαί μοι. Καὶ
(σ) ἀπέστρεψε Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τὴν κιβωτὸν
τοῦ θεοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ.
30 Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινε (τ) ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν
ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ τὴν κεφαλὴν
ἐπικεκαλυμμένος, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο
ἀνυπόδετος. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽
αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ·
καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.
31 (υ) Καὶ ἀνηγγέλη Δαυὶδ, λέγοντες, Καὶ
Ἀχιτόφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ
Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Διασκέδασον
δὴ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ, κύριε ὁ θεός μου.
32 Καὶ ἦν Δαυὶδ (φ) ἐρχόμενος ἕως τοῦ (χ)
Ῥὼς, οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ θεῷ. καὶ ἰδοὺ
εἰς (ψ) ἀπαντὴν αὐτῷ Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος
Δαυὶδ διερρηχὼς (ω) τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ γῆ
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

Et dixit rex ad Ethi Gethæum, 19
Ut quid vadis & tu nobiſcum?
Reverte, & habita cum rege:
quoniam peregrinus es tu, et quoniã
tranſmigráſti tu de loco tuo.
Si herì adveniſti; (e) & hodiè 20
movebo te nobiſcum? et etiã mutabis
rurſus locum tuum. Herì
exitus tuus: & hodiè tranſmovebo
te nobiſcum ad eundum? Et
ego ibo, quocunq; ivero. Revertere,
& reduc fratres tuos tecum:
& Dominus faciet tecum miſericordiam,
& veritatem. Et Ethi 21
reſpondit regi, & dixit; Vivit
Dominꝰ, (k) & vivit dominꝰ meꝰ
rex, quòd in loco, ubicunq; fuerit
dominꝰ meus, etſi ad mortem, etſi
ad vitam, quia ibi erit ſervꝰ tuꝰ.
Et dixit rex ad Ethi; Veni, & 22
tranſcende mecum. Et tranſivit
Ethi Gethæus, & rex, & omnes
pueri ejus, & omnis turba, quæ
cum eo. Et univerſa terra plorabat
voce magnâ. (l) Et univerſus 23
populus præteribant in torrente
Cedron. Et rex tranſcendit torrentem
Cedron. Et univerſus populus
& rex præteribant ad (m)
faciem viæ, quæ deſertum. Et ecce 24
etiam Sadoc, & omnes Levitæ
cum eo levantes arcã teſtamenti
Domini de (n) Bæthar. Et ſtatuerũt
arcam Dei. Et aſcendit Abiathar,
quoadusq; ceſſavit univerſus populus
tranſire de civitate. Et dixit 25
rex ad Sadoc; Reduc arcam Dei
in civitatem. Si invenero gratiã
in oculis Domini; & reducet me,
& oſtendet mihi eam, & decore
ejus. Et, ſi dixerit ſic, Non volui 26
in te; ecce ego ſum: faciat mihi
juxta id quod bonum in oculis
ſuis. Et dixit rex ad Sadoc ſacerdotē, 27
(o) Videte: tu reverteris in
civitatem in pace, & Achimaas
filius tuus, & Jonathan filius Abiathar,
duo filii veſtri vobiſcum.
Videte: ego quidem (p) caſtra facio 28
in Araboth deſerti: quoadusque
veniat verbũ à vobis ad annuntiandũ
mihi. Et reduxit Sadoc, 29
& Abiathar, arcam Dei, in
Hieruſalem, & (q) ſedit ibi. Et 30
David aſcendit in aſcenſione Olivarum,
aſcendens, & plorans, et
caput adopertus: et ipſe ibat diſcalceatus.
Et univerſus populus,
qui cum eo, adoperuit vir caput
ſuum. Et aſcenderunt aſcendentes,
et plorantes. Et annuntiatum 31
eſt David, dicentes; Et Achitophel
in iis, qui conglobantur cum Abeſſalom.
Et dixit David; (r) Diſſipa
nunc conſilium Achitophel,
Domine Deus mi. Et fuit David 32
pergens uſq; (ſ) Rhos, ubi adoravit
illic Deum. Et ecce in obviã
ei Chuſi (t) princeps amicꝰ David
diſciſſus tunicam ſuam: & terra
ſuper caput ejus.

MS. A. (δ) Ἐθθεὶ τὸν Γεθθαῖον, (ε) ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι ἐφ᾽ οὗ ἂν πορευθῶ. ἐπιστρέφου (ζ) Ἐθθεὶ (η) ἂν (θ) μου ὁ βασιλεὺς, καὶ (ι) Ἐθθεὶ, (κ) διανέβαι (λ) Ἐθθεὶ ὁ Γεθθαῖος, καὶ πάντες (μ) παρεπορεύοντο, καὶ ὁ βασιλεὺς παρερχόμενος ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν Κέδρων. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον (ν) Σαδδὼκ (ξ) τῷ Σαδδὼκ, (ο) πόλιν, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἐὰν (π) δείξει αὐτὴν (ρ) υἱοὶ μεθ᾽ (σ) ἀπέστρεψαν (τ) ἐκ τῆς ἀναβάσεως (υ) Καὶ Δαυὶδ ἀναγγέλη, λέγοντες, Ἀχιτόφελ (φ) εἰσερχόμενος (χ) Ῥωὼς, (ψ) ἀπάντησιν (ω) τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ואמר מלכא לאתי גתאה למא תיזל אף את עמנא תוב ותב עם מלכא ארי נוכרא את
20 ואף אם גלי את איזיל לך לאתרך׃ תמלי אתיתא ויומא דין אטלטלנך עמנא למיזל ואנא
אזיל לאתר דלית אנא ידע לאן אנא אזיל תוב ואתיב ית אחך עמך ועביד עמהון טיבו
21 וקשוט׃ ואתיב אתי ית מלכא ואמר קים הוא יי וקים רבוני מלכא אלהין באתרא דיהי
22 תמן רבוני מלכא אם למותא ואם לחיי ארי תמן יהי עבדך׃ ואמר דוד לאתי איזיל ועבר
23 ועבר אתי גתאה וכל גברוהי וכל טפלא דעמיה׃ וכל דיירי ארעא בכן קל רב וכל עמא
24 עברין ומלכא עבר בנחלא דקדרון וכל עמא עברין על אפי אורח מדברא׃ והא אף
צדוק וכל ליואי עמיה נטלין ית ארון קימא דיי ואקימו ית ארונא דיי וסליק אביתר עד
25 דשלים כל עמא למעבר מן קרתא׃ ואמר מלכא לצדוק אתיב ית ארונא דיי לקרתא
אם אשכח רחמין קדם יי ויתיבנני ויחזנני קדמוהי ואפלח קדמוהי בבית מקדשיה׃
26 27 ואם כדין יימר לא רעוא קדמי בך הא אנא יעביד לי כמא דרעוא קדמוהי׃ ואמר מלכא
לצדוק כהנא חזיא את תוב לקרתא בשלם ואחימעץ ברך ויהונתן בר אביתר תרין
28 בניכון עמכון׃ חזו דאנא מתעכב במישרי מדברא עד דימטי פתגמא מנכון לחואה לי׃
29 30 ואתיב צדוק ואביתר ית ארונא דיי לירושלם ויתיבו תמן׃ ודוד סליק במסקנא דטור
זיתיא סליק ובכי ורישיה ליה מכרך והוא אזיל יחיף וכל עמא דעמיה כריכו גבר רישיה
31 וסלקין מסק ובכן׃ ודוד אתחוא למימר אחיתופל במרודיא עם אבשלום ואמר דוד
32 קלקל כען ית מלכא דאחיתופל יי׃ והוה דוד אתא עד ריש טוריא די סגיד תמן קדם יי
והא לקדמותיה חושי ארכאה מבזעין לבושוהי ועפרא רמי ברישיה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit rex ad Ithai Githæum: Ad quid venies etiam tu nobiſcum? redi & ſede cum rege, quia alienigena tu & etiam *ſi* migrans tu; vade tibi ad locum tuum. Heri veniſti & hodie tollam te nobiſcum ut venias? & ego ibo ad locum quem non cognovi quò ego vado: redi & reduc fratres tuos tecum, & fac cum illis benignitatem & veritatem. Et reſpondit Ithai ad regem, & dixit: Permanet ipſe Dominus & vivit dominus meus rex, niſi in loco in quo erit ibi dominus meus ſive ad mortem ſive ad vitam, quòd ibi erit ſervus tuus. Et dixit David ad Ithai, Vade & tranſi: & tranſivit Ithai Githæus & omnes viri ejus, & omnes parvuli qui erant cum illo. Et omnes habitatores terræ plorabant voce magna, & omnis populus tranſibant, & rex tranſibat per torrentem Kedron, & omnis populus tranſibant ſuper facies viæ deſerti. Et ecce etiam Szadok & omnes Levitæ cum illo ferentes arcam fœderis Dñi, ſtatuerunt arcam Dñi: & aſcendit Abiathar quouſque perfecit omnis populus tranſire ex urbe. Et dixit rex ad Szadok, Reduc arcam Domini ad urbem: ſi invenero miſericordias ante Dñm & reducet me, & videre faciet me ante ſe, & ſerviam ante eum in domo ſanctuarii ejus. Et ſi ſic dixerit, non eſt voluntas ante me in te, ecce ego; faciet mihi ſecundùm quod eſt voluntas ante eum. Et dixit rex ad Szadok ſacerdotem, Vides tu? redeas ad urbem in pace, & Ahhimaghaſz filius tuus & Jehonathan filius Abiathar duo filii veſtri ſint vobiſcum. Videte quòd ego commoror in planiciebus deſerti uſq; quo accedat verbum ex vobis ad indicandum mihi. Et reduxit Szadok & Abiathar arcam Dñi in Jeruſalem, & ſederunt ibi. Et David aſcendit in aſcenſione montis olivarum aſcendens, & plorans, & caput ejꝰ opertum, & ipſe diſcalciatꝰ, & omnis populus qui erat cum illo operuerunt quiſq; caput ſuum, & aſcenderunt aſcendendo & plorabant. Et ipſi David indicatum eſt dicendo: Ahhithophel eſt in rebellibus cum Abſalom, & dixit David: Infatua quæſo conſilium Ahhitophel Dñe. Et pervenit David uſq; ad caput *montium* ubi adoravit ibi ante Dñm, & ecce fit in occurſum ejus Hhuſſai Archæꝰ ruptis veſtibus ſuis & pulvere injecto in capite ſuo

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܐܬܝ ܓܬܝܐ ܠܡܢܐ ܐܙܠ ܐܢܬ ܐܦ ܐܢܬ ܥܡܢ. ܦܘܫ ܠܟ ܥܡ ܡܠܟܐ.
20 ܡܛܠ ܕܢܘܟܪܝܐ ܐܢܬ. ܘܐܦ ܡܢ ܓܠܘܬܗ ܓܠܝܬ ܡܢ ܐܬܪܟ. * ܐܬܡܠܝ ܐܬܝܬ. ܘܝܘܡܢܐ
21 ܢܙܝܥܟ ܕܬܐܙܠ ܥܡܢ. ܘܐܢܐ ܐܙܠ ܠܟܪ ܕܐܙܠ ܐܢܐ. ܦܘܫ ܘܐܗܦܟ ܠܐܚܝܟ ܥܡܟ * ܘܥܢܐ ܐܬܝ.
ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܚܝܐ ܗܝ ܢܦܫܟ ܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܒܐܬܪܐ ܕܢܗܘܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ.
ܐܘ ܠܡܘܬܐ. ܐܘ ܠܚܝܐ. ܐܠܐ ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܬܝ. ܥܒܪ ܐܠܐ ܠܟ. ܘܥܒܪ
22 ܐܬܝ ܓܬܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܓܒܪܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܛܦܠܐ ܕܥܡܗ. * ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܒܟܝܐ ܗܘܬ ܒܩܠܐ
23 ܪܒܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܒܪܝܢ. ܘܡܠܟܐ ܥܒܪ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܥܒܪܝܢ ܠܘܬ
ܐܦܝ ܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ. * ܘܗܐ ܐܦ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܥܡܗ. ܫܩܝܠܝܢ
24 ܠܩܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܣܠܩ ܐܒܝܬܪ ܥܕܡܐ ܕܫܠܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ.
25 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܨܕܘܩ. ܐܗܦܟ ܠܩܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܕܠܡܐ ܐܫܟܚ ܪܚܡܐ
26 ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܗܦܟܢܝ. ܘܢܚܘܝܢܝ ܠܗ ܘܠܡܫܪܝܗ. * ܘܐܢ ܗܟܢܐ ܢܐܡܪ. ܠܐ ܨܒܐ ܐܢܐ
27 ܒܟ. ܗܐ ܗܪܟܐ ܐܢܐ. ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ
ܗܦܘܟ ܐܠܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܒܫܠܡܐ. ܐܢܬ ܘܐܚܝܡܥܨ ܒܪܟ. ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܐܒܝܬܪ. ܬܪܝܢ
28 ܒܢܝܟܘܢ ܥܡܟܘܢ. * ܘܚܙܘ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܬܟܠܝ ܐܢܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܐܢܫ
29 ܡܢ ܠܘܬܟܘܢ. ܘܢܚܘܝܢܝ. * ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܠܗܐ
30 ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ. * ܘܕܘܝܕ ܣܠܩ ܒܡܣܩܢܐ ܕܙܝܬܐ. ܟܕ ܣܠܩ ܘܒܟܐ
ܘܪܫܗ ܡܟܣܝ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܡܟܣܝܢ ܪܝܫܝܗܘܢ. ܘܣܠܩܝܢ ܘܒܟܝܢ.
31 * ܘܚܘܝܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܕܐܚܝܬܘܦܠ ܥܡ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ.
32 ܡܪܝܐ ܢܣܟܠ ܡܠܟܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. * ܘܕܘܝܕ ܡܛܐ ܠܪܝܫܐ ܐܝܟܐ ܕܣܓܕ ܗܘܐ
ܠܐܠܗܐ. ܘܗܐ ܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ. ܬܪܝܨ ܟܘܬܝܢܗ. ܘܥܦܪܐ ܥܠ ܪܝܫܗ.

19 Dixit rex ad Athi Gethæum, Quarè tu quoq; proficiſcerêre nobiſcum? ſiſte à *ſequendo* rege, quandoquidem peregrinus es, & exul commigrâſti è patria tua. 20 Herì veniſti, & hodiè turbaremus te ad eundum nobiſcum? ego quidem ibo quocunque me abire *contigerit*: maneto & fratribus tuis commodam habitationem curato. 21 Reſpondens Athi dixit ad regem, Vivit Dominus, & vivit anima tua rex, nonniſi ubi fuerit dominus meus rex, ſive ad mortem, ſive ad vitam, nonniſi illic erit ſervus tuus. 22 Tum dixit rex ad Athi, Tranſi & abi; tranſivitque Athi Gethæus cum omnibus militibus ſuis, totóque comitatu qui erat cum eo. 23 Flebat autem tota terra fletu magno, dum tranſiret univerſus populus: tranſivitque rex per torrentem Cedron: & tranſeunte univerſo populo ſuper faciem viæ campeſtris, 24 Ecce Sadoc etiam ſacerdotem & omnes Levitas qui ſecum erant, portantes arcam Dei: quin & Abithar aſcenderat donec totus populus plenè tranſîſſet è civitate. 25 Dixit autem rex ad Sadoc, Reduc arcam Dei in civitatem: fortaſſe clementiam nanciſcar in oculis Domini, reducétque me, & oſtendet mihi ipſam & habitaculum ejus. 26 Quòd ſi ita dicat; Non es mihi gratus, ecce adſum, faciat mihi prout bonum ſibi videtur. 27 Dixit præterea rex ad Sadoc ſacerdotem, Revertere, vade in civitatem cum pace, tu & Ahimees filius tuus, & Nathan filius Abitharis, duo filii veſtri vobiſcum: 28 Et videte, ecce ego cunctaturus ſum in planitie deſerti, donec veniat aliquis à vobis, indicétque mihi. 29 Itaque reduxerunt Sadoc & Abithar ſacerdotes arcam Dei in Jeruſalem, ibíque manſerunt. 30 Porrò David aſcendebat per clivum oliveti: flens aſcendebat, & tecto capite gradiebatur: itidémque totus populus qui erat cum ipſo, tectis capitibus flentes aſcendebant. 31 Cúmque indicâſſent Davidi, ac dixiſſent ei; Rebellavit Ahitophel cum Abiſalome, dixit David, Dominus irritum faciat conſilium Ahitophelis. 32 Deinde cùm perveniſſet David ad locum quendam ubi Deum adorabat, venit ad eum Huſi Arcæus lacerata tunicâ, & caput terrâ conſperſus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * قال الملك لاتي الجتاتي * لماذا انت ايضا تخرج معنا * لا تخرج مع الملك * لانك غريب * واما
20 جيتنا من بلادك مستعفيا * امس اتيتنا واليوم نكلفك ان تخرج معنا * انا منطلق حيث
21 انطلق * ابق انت * وانزل اخوتك واصحابك نزولا حسنا * اجاب اتي الجتاتي وقال للملك * لا وحي
الرب وحياة نفسك ايها الملك * اني لا ابقي ولا اتخلف عنك * ولكن في الموضع الذي يكون
22 فيه الملك سيدي * موت كان فيه او حياة * هناك يكون عبدك * قال داود لاتي * جز الان *
23 وجاز اتي الجتاتي * وجميع اصحابه * وكل العيال الذين كانوا معه * وبكا جميع اهل الارض بكا
شديدا * وكان الشعب كلهم يجوزون * ثم جاز الملك وادي قدرون * وجاز الشعب كله واخذ طريق
24 البرية * واذا صادوق الحبر وجميع اللاويين معه * قد حملوا تابوت عهد الرب واتوا به معهم *
25 وصعد ابيتار الحبر وقام حتي جاز الشعب كله وخرج من القرية * قال الملك لصادوق الحبر رد
26 تابوت العهد الي القرية * لعل الرب يرحمني ويردني اليه * واراه في موضعه * وان قال الرب * اني لم
27 اهواك * فانا بين يديه * يصنع بي ما احب * ثم قال الملك لصادوق الحبر * ارجع بسلام الي
28 القرية انت واحيمعاص ابنك * وياتان بن ابيتار يرجع ابناكما معكما * وانظروا فاني انا مقيم
29 في صحراء القفر حتي يجي انسان من قبلكم * ويخبرني عما قبلكم * ورد صادوق وابيتار الحبر
30 تابوت الرب الي اورشليم * وجلسا هناك * وصعد داود عقبة الزيتون * وكان يمشي راجلا * ويبكي
ويصعد ماضيا * وكان راسه مغطا * وكذلك كان جميع الذين معه قد غطوا روسهم وهم يصعدون
31 ويبكون * فاخبروا داود وقالوا له * ان احيتوفال قد عصي * وصار مع ابيسالوم * فقال داود *
32 الرب يبطل مشورة احيتوفال ورايه * فانتهي داود الي موضع اراد ان يسجد لله فيه * فاتاه
حوسي الاركاني * وقد مزق ثيابه * وصير علي راسه ترابا *

19 *Dixit rex ad Athi Gethæum, Quorſum tu etiam egredereris nobiſcum? ne egrediaris cum rege, quia tu peregrinus es, & quidem ad nos veniſti de patria tua perfugium quærens.* 20 *Herì ad nos perveniſti, & hodiè incommodaremus tibi ut egrediaris nobiſcum? ego proficiſcor quocunque* tandem *profecturus ſum: tu verò maneto, & fratribus atque comitibus tuis commodum aſciſce domicilium.* 21 *Reſpondens Athi Gethæus dixit ad regem, Nequaquam per Dominum, & per vitam animæ tuæ O rex, nullo modo manebo, nec deſeram te: ſed in loco in quo fuerit rex dominus meus, ſive mors in eo fuerit, ſive vita, ibidem erit ſervus tuus.* 12 *Dixit David ad Athi, Tranſi igitur: tranſivitque Athi Gethæus, & omnes comites ejus, omneſque familiæ quæ erant cum ipſo.* 23 *Fleverunt autem omnes incolæ terræ fletu vehementi, dum totus populus tranſiret: deinde tranſivit rex torrentē Cedron, tranſivitque totus populus, & carpſit viam deſerti.* 24 *Tum ecce Sadoc ſacerdos, omneſque Levitæ cum eo ſublatâ arcâ fœderis Domini, attulerunt eam ſecum. Abithar etiam ſacerdos aſcendens ſubſtitit donec tranſiret univerſus populus & egrederetur ex urbe.* 25 *Ait rex ad Sadoc ſacerdotē, Reduc arcam fœderis ad urbem: fortè miſerebitur mei Dominus, & reducet me ad illam, & videbo eam in loco ſuo.* 26 *Quòd ſi dixerit Dominus, Non delector te, præſtò quidem ſum in conſpectu ipſius, faciat mihi quicquid ipſi libuerit.* 27 *Tum dixit rex ad Sadoc ſacerdotem, Revertere cum pace in urbem tu & Achimeas filius tuus, & Nathan filius Abitharis; revertatur uterque filius veſter vobiſcum:* 28 *Et videte, ego moraturus ſum in ſolitudine campi, donec ad me veniat aliquis nomine veſtro, meq; certiorē faciat de his apud quæ vos* agentur. 29 *Reduxerunt igitur Sadoc & Abithar ſacerdos arcam Domini in Jeruſalem, & manſerunt illic.* 30 *David autem conſcendit clivum olearum pedibus incedens, dumque aſcendens progrederetur, flebat, & caput ejus erat opertum: eodemque modo omnes qui cum eo erant, operuerant capita ſua, et aſcendentes flebant.* 31 *Et nuntiaverunt Davidi, ac dixerunt ei rebellâſſe Achithophelem, & ad Abſalomis* partes *acceſſiſſe: quapropter ait David, Irritū faciat Domin⁹ conſilium & opinionem Achithophelis.* 32 *Cùm demum perveniſſet David ad locum quendam in quo Deum adorare voluit, venit ad eum Huſi Arcites diſciſſis veſtibus, impoſitoque capiti pulvere.*

שמואל ב : יו

.onus in me ſuper eris & ,mecum tranſieris Si : David ei Dixitque
33 ויאמר לו דוד אם עברת אתי והית עלי למשא :
rex *ego* tuus Servus : Abſalom ad dixeris &,revertaris civitatē in ſi Et
34 ואם-העיר תשוב ואמרת לאבשלום עבדך אני המלך
;tuus ſervus *ego &* nunc *&* ,*tunc ex ego &* tui patris ſervus ,*ero*
אהיה עבד אביך ואני מאז ועתה ואני עבדך
,Sadoc ibi tecum non an Et .Achitophel conſilium mihi *infringes* &
35 והפרתה לי את עצת אחיתפל : והלוא עמך שם צדוק
domo de audieris quod ,verbum omne ,erit & ?ſacerdotes Ebjathar &
ואביתר הכהנים והיה כל-הדבר אשר תשמע מבית
eis cum ibi Ecce .ſacerdotibus Ebjathar & ,Sadoc indicabis ,regis
36 המלך תגיד לצדוק ולאביתר הכהנים : הנה-שם עמם
mittetis & :Ebjathar ipſi Jonathan &,Sadoc ipſi Achimahas,eorū filii duo
שני בניהם אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם
Chuſai venit Et .audieritis quod verbum omne me ad eorum *manu in*
37 בידם אלי כל-דבר אשר תשמעו : ויבא חושי
.Jeruſalaim eſt ingreſſus Abſalom & :civitatem in David amicus
רעה דוד העיר ואבשלם יבוא ירושלם :

CAP. XVI. יו

Mephiboſeth puer Sibah ecce & ;*capite* de paululum tranſierat David Et
1 ודוד עבר מעט מהראש והנה ציבא נער מפיבשת
ducenti eos ſuper & ,ſtratorum aſinorum *jugum* &,ejus occurſum in
לקראתו וצמד חמרים חבשים ועליהם מאתים
Dixitque .vini uter & ,*fructus æſtivi* centum & ,*ſicci botri* centum & ,panes
2 לחם ומאה צמוקים ומאה קיץ ונבל יין : ויאמר
Aſini : Siba dixitque ?tibi hæc Quid : Siba ad rex
המלך אל-ציבא מה-אלה לך ויאמר ציבא החמורים
;*pueris comedendum ad* ,æſtas & ,panis &,equitandū ad regis *domui*
לבית-המלך לרכב ולהלחם והקיץ לאכול הנערים
filius ubi Et :rex Dixitque .deſerto in *laſſo bibendum ad* ,vinum et
3 והיין לשתות היעף במדבר : ויאמר המלך ואיה בן-
quia ,Jeruſalaim in *manens* Ecce : regem ad Siba dixit et ?tui domini
אדניך ויאמר ציבא אל-המלך הנה יושב בירושלם כי
.mei patris regnum Iſrael domus mihi *reſtituent* Hodie : dixit
אמר היום ישיבו לי בית ישראל את ממלכות אבי :
.Mephiboſeth quæ omnia tibi Ecce : Sibah ad rex Dixitque
4 ויאמר המלך לצבא הנה לך כל אשר למפיבשת
mi domine tuis oculis in gratiā inveniam ,me Incurvavi : Sibah dixit Et
ויאמר ציבא השתחויתי אמצא-חן בעיניך אדני
vir inde ecce & :Bachurim ad uſque David rex venit Et .rex
5 המלך : ובא המלך דוד עד-בחורים והנה משם איש
,Ghera filius Simhi ejus nomen & ,Saul domus familia è *egrediens*
יצא ממשפחת בית-שאול ושמו שמעי בן-גרא
,David lapidibus in lapidabat Et .*maledicens* & ,egrediendo *egrediens*
6 יצא יצוא ומקלל : ויסקל באבנים את-דוד
potentes omnes & ,populus omnis & ;David regis ſervos omnes &
ואת-כל-עבדי המלך דוד וכל-העם וכל-הגברים
: ei *maledicendo in* Simhi dicebat ſic Et .ejus ſiniſtra à & ,ejus dextera à
7 מימינו ומשמאלו : וכה-אמר שמעי בקללו
te ſuper Reddidit .*profectu ſine* vir & ,ſanguinum vir egredere ,Egredere
8 צא צא איש הדמים ואיש הבליעל : השיב עליך
deditque : *eo* pro regnâſti quo Saul domus *ſanguines omnes* Dominus
יהוה כל דמי בית-שאול אשר מלכת תחתו ויתן
tu ecce Et .tui filii Abſalom manu in regnum Dominus
יהוה את-המלוכה ביד אבשלום בנך והנך
filius Abiſai Dixitque .*tu* ſanguinum vir quoniam ,tuo malo in
9 ברעתך כי איש דמים אתה : ויאמר אבישי בן-
hic mortuus canis *maledicet* quid Ut : regem ad Serujah
צרויה אל-המלך למה יקלל הכלב המת הזה את-
.ejus caput removebo & ,obſecro Tranſeam ? regi meo domino
אדני המלך אעברה-נא ואסירה את-ראשו :

Verſio VUL. LAT.

33 Et dixit ei David; Si veneris 34 mecum, eris mihi oneri: Si autem in civitatem revertaris, & dixeris Abſalom; Servus tuus ſum, rex: ſicut fui ſervus patris tui, ſic ero ſervus tuus: diſſipabis 35 conſilium Achitophel. Habes autem tecum Sadoc & Abiathar ſacerdotes: & omne verbum quodcunque audieris de domo regis, indicabis Sadoc & Abiathar ſacerdotibus. 36 Sunt autem cum eis duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc, & Jonathas filius Abiathar: & mittetis per eos ad me omne 37 verbum quod audieritis. Veniente ergò Chuſai amico David in civitatē, Abſalom quoque ingreſſus eſt Jeruſalem.

CAP. XVI.

1 Cúmq; David tranſiſſet paululùm montis verticem, apparuit Siba puer Miphiboſeth in occurſum ejus, cum duobus aſinis, qui onerati erant ducentis panibus, & centum alligaturis uvæ paſſæ, & centum maſ- 2 ſis palatharum, & utre vini. Et dixit rex Sibæ, Quid ſibi volunt hæc? Reſpondítque Siba; Aſini, domeſticis regis ut ſedeant: panes & palathæ, ad veſcendum pueris tuis: vinum autem, ut bibat ſi quis defecerit 3 in deſerto. Et ait rex, Ubi eſt filiꝰ domini tui? Reſpondítque Siba regi; Remanſit in Jeruſalem, dicens; Hodiè reſtituet mihi domus Iſrael regnum patris 4 mei. Et ait rex Sibæ, Tua ſint omnia quæ fuerunt Miphiboſeth. Dixítque Siba; Oro ut inveniam gratiam coram te, do- 5 mine mi rex. Venit ergò rex David uſque Bahurim: & ecce egrediebatur indè vir de cognatione domûs Saul, nomine Semei, filius Gera: procedebátque egrediens, et maledicebat, 6 Mittebátq; lapides contra David, & contra univerſos ſervos regis David: omnis autem populus, & univerſi bellatores, à dextro & à ſiniſtro latere re- 7 gis incedebant. Ita autem loquebatur Semei cùm malediceret regi; Egredere, egredere, vir ſanguinum, & vir Belial. 8 Reddidit tibi Dominꝰ univerſum ſanguinem domûs Saul: quoniam invaſiſti regnum pro eo, & dedit Dominus regnum in manu Abſalom filii tui: & ecce premunt te mala tua, quo- 9 niam vir ſanguinum es. Dixit autem Abiſai filius Saruiæ, regi; Quarè maledicit canis hic mortuus domino meo regi? vadam, & amputabo caput ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, (α) Ἐὰν μὴ διαβῇς 34 μετ' ἐμοῦ, ϗ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἰς βάσταγμα. Καὶ (β) ἐὰν ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὴν πόλιν, ϗ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσσαλὼμ, Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου, ϗ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέ (γ) μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου· ϗ νῦν παῖς σου εἰμὶ βασιλεῦ, ἔασόν με ζῆσαι· παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε ϗ ἀρτίως, ϗ νῦν ἐγὼ (δ) δοῦλος σός· ϗ διασκεδά- 35 σεις μοι τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. Καὶ (ε) ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ Σαδὼκ ϗ Ἀβιάθαρ οἱ ἱερεῖς. ϗ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃς ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ (ζ) ἀπαγγελεῖς τῷ Σαδὼκ ϗ τῷ Ἀβι- 36 άθαρ τοῖς ἱερεῦσιν. Ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν, Ἀχιμάας υἱὸς τῷ Σαδὼκ, ϗ Ἰωνάθαν υἱὸς τῷ Ἀβιάθαρ· ϗ ἀποστελεῖτε ἐν χει- 37 ρὶ αὐτῶν πρὸς με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσητε. Καὶ εἰσῆλθε Χουσὶ ὁ (η) ἑταῖρος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, ϗ (θ) Ἀβεσσαλὼμ ἄρτι εἰσεπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

Et dixit ei David; Siquidē tranſcenderis mecū, & eris ſuper me in onus. Et ſi reverteris in civitatem; & dices ad Abeſſalom, (u) Tranſierunt fratres tui, & rex de poſt me tranſiit pater tuus: Et nunc puer tuꝰ ſum, ô rex, permitte me vivere: puer patris tui erā tunc, & nuper, & nunc ego ſervus tuus; & (x) diſſipabis mihi conſilium Achitophel. Et ecce ibi tecum Sadoc, & Abiathar ſacerdotes. Et erit, omne verbum, quodcunq; audieris è domo regis, & annuntiabis Sadoc, & Abiathar ſacerdotibꝰ. Ecce ibi cum eis duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc, & Jonathan filiꝰ Abiathar. Et mittetis in manu eorum omne verbū, quodcunq; audieritis. Et intravit Chuſi amicus David in civitatem. Et Abeſſalom jam ingrediebatur in Hieruſalem.

MS.A. (α) Ἐὰν διαβῇς (β) ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς, ϗ (γ) μου, ϗ ἐλήλυθεν (δ) δοῦλός σου· (ε) ἰδοὺ μετὰ σοῦ ἐκεῖ Σαδὼκ (ζ) ἀναγγελεῖς (η) ἀρχιεταῖρος (θ) Ἀβεσσαλὼμ εἰσεπορεύετο εἰς τὴν πόλιν. Καὶ

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 ΚΑὶ Δαυὶδ παρῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς (α) Ῥὼς, ϗ ἰδοὺ Σιβὰ τὸ παιδάριον (β) Μεμφιβοσθὲ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· ϗ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, ϗ ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι, ϗ ἑκατὸν σταφίδες, ϗ ἑκατὸν φοίνικες, ϗ νέβελ 2 οἴνου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιβὰ, Τί ταῦτά σοι; ϗ εἶπε (γ) Σιβὰ, Τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι, ϗ οἱ ἄρτοι ϗ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις, ϗ ὁ οἶνος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ 3 ἐρήμῳ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου; ϗ εἶπε (δ) Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ κάθηται ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἶπε, Σήμερον ἐπιστρέψουσίν μοι (ε) οἶκος Ἰσραὴλ τὴν 4 βασιλείαν τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ (ζ) Σιβᾷ, Ἰδοὺ σοι πάντα ὅσα ἐστὶ (η) Μεμφιβοσθέ. ϗ εἶπε (θ) Σιβὰ προσκυνήσας, Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βα- 5 σιλεῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἕως Βαουρίμ. ϗ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου Σαοὺλ, ϗ ὄνομα αὐτῷ Σεμεῒ υἱὸς Γηρά· ἐξῆλθε ἐκπορευόμενος ϗ καταρώ- 6 μενος, Καὶ (ι) λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαυὶδ, ϗ πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως Δαυίδ. ϗ πᾶς ὁ (κ) λαὸς ἦν, ϗ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ 7 δεξιῶν ϗ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως. Καὶ οὕτως ἔλεγε Σεμεῒ ἐν τῷ καταρᾶσθαι (λ) αὐτὸν, Ἔξελθε ἔξελθε ἀνὴρ αἱμάτων ϗ ἀνὴρ ὁ 8 παράνομος. Ἐπέστρεψεν (μ) ἐπὶ σὲ κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαοὺλ, ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτοῦ· ϗ ἔδωκε κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ σου· ϗ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σύ. 9 Καὶ εἶπεν (ν) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας πρὸς τὸν βασιλέα, Ἱνατί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; διαβήσομαι δὴ ϗ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

CAP. XVI.

ET David tranſiit breve quid à Rhos: & ecce Siba puer Memphiboſthe in occurſum ejus; et par aſinorum conſtratorum, & ſuper eos ducenti panes, & centum botri (a) paſſi, & centū (b) palmæ, et Nebel vini. Et dixit rex ad Siba, Quid hæc tibi? Et dixit Siba, Subjugalia domui regis ad inſidendum: & panes, & palmulæ in eſcam pueris: & vinum ad bibendum iis, qui laſſati ſunt in deſerto. Et dixit rex, Et ubi filius domini tui? Et dixit Siba ad regem, Ecce ſedet in Hieruſalem: quoniā dixit, Hodiè redire facient ad me domus Iſrael regnum patris mei. Et dixit rex ad Siba; Ecce tibi omnia, quæcunq; ſunt Memphiboſthe. Et dixit Siba (c) adorans; Inveniam gratiam in oculis tuis, domine mi rex. Et venit rex David uſq; Baürim. Et ecce indè vir egrediebatur de cognatione domꝰ Saul: et nomen ei Semei, filius Gera: egrediebatur egrediens, & maledicens, Et lapidans in lapidibꝰ David, & omnes pueros regis David. Et omnis populus erat, et omnes potentes, à dextris, et à ſiniſtris regis. Et ſic dicebat Semei in maledicendo eum; Egredere, egredere, vir ſanguinum, et vir qui iniquꝰ. Redire fecit ſuper te Dominꝰ omnes ſanguines domꝰ Saul: quoniā regnâſti pro eo: Et dedit Dominꝰ regnū in manu Abeſſalom filii tui. Et ecce (d) tu in malo tuo; quoniam vir ſanguinū tu. Et dixit Abeſſa filꝰ Sarviæ ad regem, Ut quid maledicit canis mortuus hic dominum meum regem? Tranſcendam nunc, & auferam caput ejus.

MS.A. (α) Ῥοὼς, (β) Μεμφιβοσθαὶ εἰς ἀπάντησιν (γ) Σιββὰ, (δ) Σιββὰ (ε) ὁ οἶκος (ζ) Σιββᾷ, (η) τῷ Μεμφιβοσθαί. (θ) Σιββὰ (ι) λιθάζων λίθοις (κ) λαὸς, ϗ (λ) αὐτὸν, Ἔξελθε ἀνὴρ (μ) κύριος ἐπὶ σὲ πάντα (ν) Ἀβεσσὰ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

33 ואמר ליה דוד אם עברתא עמי ותהי עלי למטול : ואם לקרתא תתוב ותימר לאבשלום
34 עבדך אנא מלכא אהי עבדא דאבוך ואנא מבכן וכען ואנא עבדך ותקלקל לי ית מלכא
35 דאחיתפל : והלא עמך תמן צדוק ואביתר כהניא ויהי כל פתגמא דתשמע מבית מלכא
36 תחוי לצדוק ולאביתר כהניא : הא תמן עמהון תרין בניהון אחימעץ לצדוק ויהונתן
37 לאביתר ותשלחון בידיהון לותי כל מדעם דתשמעון : ואתא חושי שושבינא דדוד
לקרתא ואבשלום אתא לירושלם :

יו

1 ודוד עבר זעיר מריש טורא והא ציבא עולמא דמפיבשת לקדמותיה וזוג חמרין חשיקין
ועליהון מאתן גריצן דלחים ומאה אתכלין דענבין יבשין ומאה מנן דבילתא וגרב
2 דחמר : ואמר מלכא לציבא מה אלין לך ואמר ציבא חמריא לבית מלכא למרכב
3 ולחמא ודבילתא למיכל עולמיא וחמרא למשתי דמשלהי במדברא : ואמר מלכא ואן
בר רבונך ואמר ציבא למלכא הא יתיב בירושלם ארי אמר יומא דין יתיבון לי בית
4 ישראל ית מלכותא דאבא : ואמר מלכא לציבא הא לך כל די למפיבשת ואמר ציבא
5 מודינא אשכח רחמין בעינך רבוני מלכא : ואתא דוד מלכא עד עלמת והא מתמן גברא
6 נפק מזרעית בית שאול ושמיה שמעי בר גירא נפק מפק ומלטט : ומרגם באבניא ית
7 דוד וית כל עבדי מלכא דוד וכל עמא וכל גבריא מימיניה ומסמליה : וכדין אמר שמעי
8 בלטטותיה פוק פוק גבר חיב קטול וגבר רשיעא : אתיב עלך יי כל חובי בית שאול
דמלכתא תחותוהי ואצלח יי ית מלכותא בידא דאבשלום ברך והא אנת בבישתך ארי
9 גבר חיב קטול את : ואמר אבישי בר צרויה למלכא למא ילטט כלבא מיתא הדין ית
רבוני מלכא אעבר כען ואעדי ית רישיה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit illi David: Si tranſieris mecum, & eris mihi oneri. Et ſi ad urbem redieris, & dixeris Abſalom; Servus tuus ſum rex, fui ſervus patris tui ego tunc, ſed & nunc ero ſervus tuus: infatuabis mihi conſilium Ahhitophel. Nonne tecum ibi erit Szadok & Abiathar ſacerdotes? & erit omne verbum quod audieris ex domo regis, indicabis Szadok & Abiathar ſacerdotibus. Et ecce ibi cum eis duo filii eorum, Ahhimaghaz ipſius Szadok & Jehonathan ipſius Abiathar, & mittetis in manu eorum ad me omne quod audieritis. Et venit Hhuſſai amicus David in urbem, & Abſalom venit in Jeruſalem.

CAP. XVI.

ET David tranſiit paululum à capite montis, & ecce Sziba puer ipſius Mephiboſeth fit in occurſum ejus, & par aſinorum ſtratorum, & ſuper illos ducentæ tortæ panis, & centum palmites uvarum *paſſarum*, & centum partes caricarum, & uter vini. Et dixit rex ad Sziba: Quid iſta tibi? & dixit Sziba: Aſinæ pro domo regis ad equitandum, & panis & caricæ ut comedant adoleſcentes, & vinum ut bibat qui laſſus fuerit in deſerto. Et dixit rex: Et ubi filius dñi tui? & dixit Sziba regi, Ecce ſedet in Jeruſalem; quia dixit: Hodie reddent mihi [*homines*] domꝰ Iſrael regnum patris mei. Et dixit rex ad Sziba: Ecce tua ſunt omnia quæ habet Mephiboſeth: & dixit Sziba adorans, Inveniam miſericordias in oculis tuis dñe mi rex. Et venit rex David uſq; ad Ghalemeth, & ecce indè vir exibat de proſapia domus Saul, & nomen ejus Simghi filius Gera exibat exeundo & maledicebat. Et lapidabat in ſaxis David & omnes ſervos regis David; & omnis populus & omnes robuſti erant à dextra ejus & à ſiniſtra ejus. Et ſic dixit Simghi cùm malediceret ei: Exi, exi, vir obnoxius morti, & vir improbe. Reddidit Dominus ſuper te omnia debita domus Saul, eò quòd regnâſti pro illo, & direxit Dominus regnum in manu Abſalom filii tui, & ecce tu es in malitia tua, quia *vir* reus mortis tu es. Et dixit Abiſai filius Szarujah regi: Ad quid maledicet canis mortuus hic domino meo regi? tranſibo nunc & auferam caput ejus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܐܢ ܥܒܪ ܐܢܬ ܥܡܝ. ܗܘܐ ܐܢܬ ܠܝ ܠܡܘܒܠܐ. *ܐܠܐ ܗܦܘܟ ܠܡܕܝܢܬܐ. 33
ܘܐܡܪ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܡܠܟܐ. ܘܥܒܕܗ ܕܐܒܘܟ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܗܫܐ. ܐܢܐ ܡܠܟܐ. ܒܥܐ 34
ܐܢܐ ܡܢܟ. ܙܠ ܒܛܠ ܠܡܠܟܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. *ܗܐ ܐܝܬ ܬܡܢ ܥܡܟ. ܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. 35
ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܬܫܡܥ ܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܚܘܝ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. *ܗܐ ܐܝܬ ܬܡܢ 36
ܥܡܗܘܢ ܬܪܝܗܘܢ ܒܢܝܗܘܢ. ܐܚܝܡܥܨ ܒܪܗ ܕܨܕܘܩ. ܘܝܘܢܬܢ ܒܪ ܐܒܝܬܪ. ܫܕܪܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ
ܠܘܬܝ ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. *ܘܐܙܠ ܚܘܫܝ ܪܚܡܗ ܕܕܘܝܕ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܠ 37
ܠܐܘܪܫܠܡ. *ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ * ܘܕܘܝܕ ܥܒܪ ܩܠܝܠ ܡܢ ܕܘܟܬܐ ܐܬܪ ܕܣܓܕ ܗܘܐ. 1
ܘܨܝܒܐ ܥܠܝܡܗ ܕܡܦܝܒܘܫܬ. ܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܝܬܝ ܥܡܗ ܬܪܝܢ ܚܡܪܝܢ ܛܥܝܢܝܢ.
ܘܐܝܬ ܥܠܝܗܘܢ ܡܐܬܝܢ ܓܪܝܨܢ. ܘܡܐܐ ܩܨܝܢ. ܘܡܐܐ ܓܘܒܢܝܢ. ܘܙܩܐ ܕܚܡܪܐ. *ܘܐܡܪ ܠܗ 2
ܡܠܟܐ ܠܨܝܒܐ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܠܟ ܗܠܝܢ. *ܐܡܪ ܠܗ ܨܝܒܐ. ܚܡܪܐ. ܕܢܛܥܢܘܢ ܛܥܢܐ ܕܒܝܬ
ܡܠܟܐ. ܘܠܚܡܐ ܘܓܘܒܢܐ. ܕܢܐܟܠܘܢ ܛܠܝܐ. ܘܚܡܪܐ. ܕܢܫܬܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܡܫܬܪܚܝܢ ܒܡܕܒܪܐ.
*ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܝܟܐ ܗܘ ܒܪ ܡܪܟ. ܐܡܪ ܨܝܒܐ. ܗܐ ܝܬܒ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪ. ܝܘܡܢܐ 3
ܢܦܢܘܢ ܠܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܠܟܘܬܗ ܕܫܐܘܠ ܐܒܝ. *ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܠܨܝܒܐ. ܗܐ ܝܗܝܒ ܠܟ 4
ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܡܦܝܒܘܫܬ. ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ. ܣܓܝ ܐܝܬ ܠܝ. ܘܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝܟ
ܡܠܟܐ. *ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܒܝܬ ܚܘܪܝܢ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܡܢ ܫܪܒܬܐ 5
ܕܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܫܡܗ ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ. ܢܦܩ ܘܡܨܚܐ ܠܗ ܠܕܘܝܕ. *ܘܪܓܡ ܠܗ ܒܟܐܦܐ. 6
ܠܗ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܢ ܝܡܝܢܗ ܘܡܢ
ܣܡܠܗ. *ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܗ ܫܡܥܝ ܠܕܘܝܕ. ܟܕ ܡܨܚܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܦܘܩ ܦܘܩ. ܓܒܪܐ 7
ܕܕܡܐ ܘܥܘܠܐ. *ܢܦܪܥܟ ܡܪܝܐ ܟܠܗ ܕܡܐ ܕܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܕܐܡܠܟܬ ܚܠܦܘܗܝ. ܘܢܫܠܡܝܗ 8
ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܘܬܟ. ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ ܒܪܟ. ܘܗܐ ܐܬܦܪܥܬ ܒܒܝܫܬܟ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ
ܕܕܡܐ. *ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܠܕܘܝܕ. ܠܡܢܐ ܡܨܚܐ ܗܢܐ ܟܠܒܐ ܡܝܬܐ. ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܥܒܪ ܘܐܦܣܘܩ ܪܝܫܗ. 9

Cui dixit David, Si mecũ tranſieris, eris mihi oneri. Verùm revertere in civitatem, & dic Abiſalomi, Servus tuus ſum rex; & ſervus patris tui jam olim. Et nunc ego rex te deprecor, vade, irritum fac conſilium Ahitophelis. Ecce ſũt illic apud te Sadoc & Abithar ſacerdotes; quamcunque rem audiveris è domo regis, indica Sadoc & Abithari ſacerdotibus. En etiam illic erunt ambo filii eorum, Ahimees filius Sadoci, et Nathan filius Abitharis; per ipſos ad me mittite quicquid audieritis. Abiit ergò Huſi amicus Dauidis in civitatem: & Abiſalom ingreſſus eſt in Jeruſalem. 33 34 35 36 37

CAP. XVI.

Aululũ receſſerat David ab eo loco ubi adorabat, quum Siba famulus Mephibſathi venit in Jeruſalem, adduxítque ſecum duos aſinos onuſtos, quibus impoſiti erant ducenti panes, centũ palathæ *ficuum*, centum caſei, & uter vini. Dixit rex ad Siba, Unde hæc tibi? Ait illi Siba, Aſini *quidem* ſunt ad ferendam ſarcinam domûs regis; panis verò & caſei, ut edant pueri; & vinum, ut bibant qui fatigati fuerint in deſerto. Dixit ad eum rex, Ubi eſt filius dñi tui? Ait Siba, Ecce ſedet in Jeruſalẽ, ac dicit; Hodiè reſtituent mihi filii Iſrael regnũ Saulis patris mei. Dixit David ad Siba, Tibi conceditur quicquid habet Mephibſath. Ait Siba, Multũ mihi eſt nactũ eſſe gratiã in oculis tuis rex. Cùm autẽ perveniſſet rex David uſque ad Beth-hurim, egreſſus eſt illinc homo quidam de familia Saulitica, nomine Semei, fili⁹ Gera. *Is* procedens convitiabatur Davidi, Et lapidib⁹ appetebat eũ, eum *inquam* et omnes ſervos ejus, totum populum, omnéſq; ſervos ejus qui erant ad dextram & ad ſiniſtram ipſius. Sic autem dicebat Semei Davidi cùm convitiaretur ei, Egredere, egredere vir ſanguinarie & flagitioſe. Rependat tibi Domin⁹ totum ſanguinem familiæ Saulis poſt quem regnâſti, tradátque Dominus regnum tuum in manum Abiſalomis filii tui: jam ecce compenſata eſt malitia tua, eò quòd ſis vir ſanguinarius. Dixit Abiſai filius Suriæ ad Davidem, Quarè convitiatur canis hic mortuus domino meo regi? tranſeam, & auferam caput ejus. 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

قال له داود ان انت انطلقت معي صرت علي ثقلا ولكن ارجع الي اورشليم وقل لابشالوم* 33 34
انا عبدك ايها الملك وعبد ابيك قبلك* والان اطلب اليك ان تنطلق* وتبطل راي
احيتوفال ومشورته* وقد صيرت هناك عندك صادوق وابيثار الكاهنين* فان معهم ابناهما* 35 36
احيمعاص ابن صادوق وناثان بن ابيثار* ارسلوا الي معهما ما سمعتم من خبر* ورد داود حوشي 37
صديقه الي القرية* ودخل ابشالوم الي اورشليم*

* الفصل السادس عشر *

فلما تنحى داود عن الموضع الذي سجد فيه قليلا اتاه صيبا مملوك مفيبوشت* ومعه 1
حماران موقران* عليهما مايتا رغيف* ومايه جبنه* ومايه وعاء فيه تين* وزق من خمر* قال 2
الملك لصيبا* من اين لك هذا* قال له صيبا جيت بالحمارين ليحمل عليهما الملك ما احب من
ثقله* والخبز والجبن لياكلوا الفتيان* والخمر ليشرب عبيدك الذين كلوا وتعبوا في البرية*
قال له الملك اين ابن مولاك* قال له صيبا هو باورشليم جالس يقول هل يرد علي بنو اسرايل 3
ملك شاوول ابي* قال داود لصيبا* قد وهبت لك كل شي لمفيبوشت* قال صيبا لي كثير وقد 4
ظفرت منك برحمة ايها الملك سيدي* فجاء داود الملك الي بيت حوريم فخرج من هناك 5
رجل من قبيلة شاوول اسمه شمعي بن جاري* خرج يفتري علي داود* ويرجمه بالحجارة 6
ويشتمه* ويشتم جميع عبيده وشعبه* ويفتري علي قواده الذين كانوا عن يمينه وعن يساره*
وكان يقول شمعي في شتيمته لداود اخرج اخرج ايها الرجل الاثيم السافك الدماء* يجزيك 7 8
الرب ويعاقبك بكل ذنب بيت شاوول الذي ملكت من بعده* ويدفع الرب ملكك الي
ابشالوم ابنك* وقد كوفيت بشرك* لانك رجل سافك الدماء* ثم قال ابيشي بن صوريا 9
لداود* كيف اترك هذا الكلب الميت ان يشتم سيدي الملك* اجوز اليه فاخذ راسه*

Ait illi David, ſi tu mecum proficiſcaris, eris mihi oneri. Sed revertere in Jeruſalem, & dic Abiſalomi, Servus tuus ſum O rex, & ſervus patris tui ante te. Itaque rogo te ut abeas, & mentem Achithophelis ejuſque conſilium deſtruas. Hac de cauſa illic apud te collocavi Sadoc & Abithar ſacerdotes; Cum quibus adſunt etiam duo filii eorum, nempe *Achimeas Sadoci filius, & Nathan filius Abitharis: per hos duos mittite ad me quodcunque nuntium audieritis. Remiſit ergò David Huſi amicum ſuum in urbem; & Abiſalom ingreſſus eſt Jeruſalem.* 33 34 35 36 37

CAP. XVI.

Cum receſſiſſet David ab eo loco in quo pauliſper adoraverat, venit ad eum Siba ſervus Mephibbaſethi cum duobus aſinis onuſtis, quibus impoſiti erant ducenti panes, centum caſei, centum vaſa plena ficubus, & uter vini. Dixit rex ad Siba, Unde hæc tibi? Ait illi Siba, Adduxi hos duos aſinos, ut iis imponat rex quod voluerit è ſupellectile ſua; panis verò & caſeus eſt, ut comedant pueri; vinum autem, ut bibant ſervi tui qui labore & laſſitudine confecti ſunt in deſerto. Dixit ad eum rex, Ubinam eſt filius domini tui? Reſpondit ei Siba, Sedet in Jeruſalem, ac dicit, Forſan reſtituent mihi filii Iſrael regnum Saulis patris mei. Dixit David ad Siba, Jam dedi tibi quicquid eſt Mephibbaſethi. Reſpondit Siba, Multum habeo, cùm jam gratiam nactus ſim apud te O rex mi domine. Perveniente demum Davide rege ad Beth-horim, egreſſus eſt inde homo quidam de familia Saulis, nomine Semei, filius Gari: is egreſſus contumeliis afficiebat Davidem, Lapidibus appetebat, & injuriis afficiebat eum, & convitiabatur omnibus ſervis ac populo ipſius, & maledictis inceſſebat duces ejus qui erant ad dexteram & ad ſiniſtram ipſius. Dicebat autem Semei dum contumelias vomeret in Davidem, Egredere, egredere O vir nefarie, ſanguinum effuſor. Retribuat tibi Dominus, puniatque te pro omni culpa comiſſa *in domum Saulis poſt quem regnâſti, tradatque Dominus regnum tuum Abiſalomi filio tuo: tandem remuneratus es pro nequitia tua, cùm ſis homo ſanguinum effuſor. Tum dixit Abiſai filius Suriæ Davidi, Quomodo paterer hunc canem mortuum contumeliis afficere dominum meum regem? tranſibo ad eum, & amputabo caput ejus.* 1 2 3 4 5 6 7 8 9

שמואל ב: יו

? maledicat quia , Serujah filii vobis & mihi Quid : rex Dixitque
10 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרֻיָה כִּי יְקַלֵּל
: dicet quis & ,David Maledic : ei dixit DOMINUS quia &
וְכִי יְהוָה אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת־דָּוִד וּמִי יֹאמַר
omnes ad & ,Abisai ad David dixit Et ? sic fecisti Cur
11 מַדּוּעַ עָשִׂיתָה כֵּן׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי וְאֶל־כָּל־
quærens ,meis visceribus de est egressus qui ,meus filius Ecce : suos servos
עֲבָדָיו הִנֵּה בְנִי אֲשֶׁר־יָצָא מִמֵּעַי מְבַקֵּשׁ
, ei Dimittite ? Jemini filius nunc quia etiam & ; meam animam
אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־עַתָּה בֶּן־הַיְמִינִי הַנִּחוּ לוֹ
respiciet Forsitan .DOMINUS ei dixit quia ,maledicat &
12 וִיקַלֵּל כִּי אָמַר־לוֹ יְהוָה׃ אוּלַי יִרְאֶה
pro bonum mihi DOMINUS reddet & : meum oculum in DOMINUS
יְהוָה בְּעֹונִי וְהֵשִׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת
: via in ejus viri & ,David ibat Et .hac die ejꝰ maledictione
13 קִלְלָתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁיו בַּדָּרֶךְ
,maledicebat & , eundo ,ejus adverso ex ,montis costa in vadens Simhi Et
וְשִׁמְעִי הֹלֵךְ בְּצֵלַע הָהָר לְעֻמָּתוֹ הָלוֹךְ וַיְקַלֵּל
venit Et .pulvere in pulverabat & ,ejus regione è lapidibus in lapidabat &
14 וַיְסַקֵּל בָּאֲבָנִים לְעֻמָּתוֹ וְעִפַּר בֶּעָפָר׃ וַיָּבֹא
.ibi respiravit & ; lassi eo cum qui ,populus omnis & , rex
הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ עֲיֵפִים וַיִּנָּפֵשׁ שָׁם׃
, Jerusalaim in venerunt Israel vir populus omnis & ,Absalom Et
15 וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלָם
Archites Chusai venit quando , fuit Et .eo cum Achithophel &
16 וַאֲחִיתֹפֶל אִתּוֹ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא חוּשַׁי הָאַרְכִּי
Vivat : Absalom ad Chusai dixit & , Absalom ad David socius
רֵעֶה דָוִד אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם יְחִי
Ista : Chusai ad Absalom Dixitque .rex vivat , rex
17 הַמֶּלֶךְ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־חוּשַׁי זֶה
? tuo socio cum ivisti non quid Ut ? tuo socio cum tua misericordia
חַסְדְּךָ אֶת־רֵעֶךָ לָמָּה לֹא־הָלַכְתָּ אֶת־רֵעֶךָ׃
,DOMINUS elegerit quem quia , Non : Absalom ad Chusai Dixitque
18 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלֹם לֹא כִּי אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה
.manebo eo cum & ,ero non , Israel vir omnis & ,iste populus &
וְהָעָם הַזֶּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל לֹא אֶהְיֶה וְאִתּוֹ אֵשֵׁב׃
Quēadmodū ? ejus filii facies ad nonne ?serviturus sum ego cui , secunda Et
19 וְהַשֵּׁנִית לְמִי אֲנִי אֶעֱבֹד הֲלוֹא לִפְנֵי בְנוֹ כַּאֲשֶׁר
dixit Et .tuas facies ad ero sic , tui patris facies ad servivi
20 עָבַדְתִּי לִפְנֵי אָבִיךָ כֵּן אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר
.faciamus quid consilium vobis Date : Achitophel ad Absalom
אַבְשָׁלוֹם אֶל־אֲחִיתֹפֶל הָבוּ לָכֶם עֵצָה מַה־נַּעֲשֶׂה׃
, tui patris pellices ad Ingredere : Absalom ad Achitophel Dixitque
21 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלֹם בּוֹא אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיךָ
quòd , Israel omnis audiet & : domum custodiendū ad dimisit quas
אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבָּיִת וְשָׁמַע כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־
.tecum qui omnium manus roborabuntur &,tuo patri te fœtidum reddideris
נִבְאַשְׁתָּ אֶת־אָבִיךָ וְחָזְקוּ יְדֵי כָּל־אֲשֶׁר אִתָּךְ׃
est ingressus & : tectum super tentorium Absalom ipsi extenderunt Et
22 וַיַּטּוּ לְאַבְשָׁלוֹם הָאֹהֶל עַל־הַגָּג וַיָּבֹא
consiliū Et .Israel omnis oculis in sui patris pellices ad Absalom
23 אַבְשָׁלוֹם אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיו לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַעֲצַת
quemadmodum , illis diebus in consulebat quod Achitophel
אֲחִיתֹפֶל אֲשֶׁר יָעַץ בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר
, Achitophel consiliū omne Sic .Dei verbo in vir interrogaret
יִשְׁאַל־ בִּדְבַר הָאֱלֹהִים כֵּן כָּל־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל
.Absalom ipsi etiam ,Davidi etiam
גַּם־לְדָוִד גַּם לְאַבְשָׁלֹם׃

Versio VULG. LAT.

10 Et ait rex; Quid mihi & vobis
est, filii Saruiæ? dimittite
eum, ut maledicat: Dominus
enim præcepit ei ut malediceret
David: & quis est qui audeat
dicere, quarè sic fecerit?
11 Et ait rex Abisai, & universis
servis suis; Ecce filius meus,
qui egressus est de utero meo,
quærit animam meam: quantò
magis nunc filius Jemini? dimittite
eum ut maledicat juxta
12 præceptum Domini; Si fortè
respiciat Dominus afflictionem
meam: & reddat mihi
Dominus bonum pro maledictione
13 hac hodierna. Ambulabat
itaque David & socii ejus
per viam cum eo. Semei
autem, per jugum montis ex
latere, contra illum gradiebatur,
maledicens, & mittens lapides
adversùm eum, terrámque
14 spargens. Venit itaque
rex, & universus populus cum
eo lassus, & refocillati sunt ibi.
15 Absalom autem & omnis populus
ejus ingressi sunt Jerusalem,
sed & Achitophel cum
16 eo. Cùm autem venisset Chusai
Arachites amicꝰ David ad
Absalom, locutus est ad eum;
17 Salve rex, salve rex. Ad quem
Absalom, Hæc est, inquit, gratia
tua ad amicum tuum? quarè
non ivisti cum amico tuo?
18 Responditque Chusai ad Absalom,
Nequaquàm: quia illius
ero, quem elegit Dominus,
& omnis hic populus, & universus
Israel, & cum eo manebo.
19 Sed ut & hoc inferam, cui
ego serviturus sum? nónne filio
regis? sicut parui patri tuo,
20 ita parebo & tibi. Dixit autem
Absalom ad Achitophel,
Inite consilium quid agere debeamus.
21 Et ait Achitophel ad
Absalom; Ingredere ad concubinas
patris tui, quas dimisit
ad custodiendam domum:
ut cùm audierit omnis Israel
quòd fœdaveris patrem tuum,
roborentur tecum manus eorum.
22 Tetenderunt ergò Absalom
tabernaculum in solario,
ingressúsque est ad concubinas
patris sui coram universo Israel.
23 Consilium autem Achitophel,
quod dabat in diebus
illis, quasi si quis consuleret
Deum: sic erat omne consilium
Achitophel, & cùm esset cum
David, & cùm esset cum Absalom.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ
Σαρουΐας; (ξ) καὶ ἄφετε αὐτὸν, καὶ οὕτως καταράσθω,
ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι
τὸν Δαυίδ· καὶ τίς ἐρεῖ, Ὡς τί ἐποίησας οὕτως;
11 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς (ο) Ἀβεσσὰ
καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ ὁ
υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ
τὴν ψυχήν μου, καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ (π)
Ἰεμινί. ἄφετε αὐτὸν (ρ) καταρᾶσθαι, ὅτι
12 εἶπεν αὐτῷ κύριος. Εἴπως ἴδοι κύριος
ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ ἐπιστρέψει (σ) μοι ἀγαθὰ
ἀντὶ τῆς (τ) κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ
13 ταύτῃ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ (υ) καὶ πάντες
οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ Σεμεῒ ἐπορεύετο
(φ) ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ
πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων
ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ. καὶ τῷ
14 χοῒ πάσσων. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ
(χ) πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ
15 ἀνέψυξαν ἐκεῖ. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ καὶ (ψ)
πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ,
16 καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη
ἡνίκα (ω) ἦλθε Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος
Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, καὶ εἶπε
Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Ζήτω ὁ βασιλεύς.
17 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Χουσὶ,
Τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; ἱνατί
18 οὐκ ἀπῆλθες μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; Καὶ εἶπε
Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Οὐχὶ, ἀλλὰ
κατόπισθεν οὗ ἐξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς
οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, (α) αὐτῷ ἔσομαι,
19 καὶ μετ' αὐτοῦ καθήσομαι. Καὶ τὸ
δεύτερον, τίνι ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ; καθάπερ ἐδούλευσα ἐνώπιον
τοῦ πατρός σου, οὕτως ἔσομαι (β)
20 ἐνώπιόν σου. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ
πρὸς Ἀχιτόφελ, Φέρετε ἑαυτοῖς βουλὴν
21 τί ποιήσωμεν. Καὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ
πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Εἴσελθε πρὸς
τὰς παλλακὰς τοῦ πατρός σου, ἃς κατέλιπε
φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ (γ) ἀκούσεται
πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι (δ) κατῄσχυνας
τὸν πατέρα σου, καὶ ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖρες
22 πάντων τῶν μετὰ σοῦ. Καὶ ἔπηξαν (ε) τὴν
σκηνὴν τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ
(ζ) εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὰς παλλακὰς
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς
23 Ἰσραήλ. Καὶ ἡ βουλὴ Ἀχιτόφελ,
ἣν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις,
ὃν τρόπον (η) ἐπερωτήσῃ τις ἐν
λόγῳ τοῦ θεοῦ, οὕτως πᾶσα ἡ βουλὴ (θ)
τοῦ Ἀχιτόφελ καί γε τῷ Δαυὶδ, καί γε
τῷ Ἀβεσσαλώμ.

Et dixit rex; Quid mihi & vobis, 10
filii Saruiæ? Et permittite
eum, & sic maledicat: quoniam
Dominus dixit ei maledicere
David. Et quis dicet, ut quid
fecisti sic? Et dixit David ad Abessa, 11
& ad omnes pueros suos:
Ecce filius meus, qui egressus est
è ventre meo, quærit animam
meam: & multò magis nunc
filius Jemini. Permittite eum maledicere,
quoniam dixit ei Dominus.
Si fortè inspiciat Dominus 12
in humiliationem meam; &
redire faciet mihi bona pro maledictione
illius in die hac. Et ivit 13
David, & omnes viri ejus in
via. Et Semei ibat à latere montis
juxta eum vadens, & maledicens,
& lapidans in lapidibus
(e) ex obliquo ejus, & pulvere
aspergens. Et venit rex, & omnis 14
populus cum eo lassati, &
respirârunt ibi. Et Abessalom, & 15
omnis vir Israel intrârunt in
Hierusalē, & Achitophel cū eo.
Et factum est quando venit Chusi 16
princeps amicus David ad Abessalom;
& dixit Chusi ad Abessalom,
(f) Vivat rex. Et dixit 17
Abessalom ad Chusi, Hæc est misericordia
tua cum amico tuo?
Ut quid non abiisti cum amico
tuo? Et dixit Chusi ad Abessalom, 18
Nequaquàm: sed post eum,
quem elegit Dominus, et populus
hic, et omnis vir Israel, ei
ero, et cum eo sedebo. Et (g) secundò, 19
cui ego serviam? nónne
coram filio ejus? Sicut servivi
coram patre tuo; sic ero coram te.
Et dixit Abessalom ad Achitophel: 20
(h) Ferte vobis consilium,
quid facturi simus. Et dixit Achitophel 21
ad Abessalom, Intra ad
concubinas patris tui: quas reliquit
custodire domum ejus: et
audiet omnis Israel, quia confudisti
patrem tuum: & invalescent
manus omnium, qui tecum.
Et fixerunt tabernaculum ipsi Abessalom 22
super solarium: & intravit
Abessalom ad concubinas
patris sui ante oculos universi
Israel. Et erat consilium Achitophel, 23
quod consulendo dabat in
diebus primis; quemadmodùm
interroget quis in verbo Dei: Sic
omne consilium ipsius Achitophel
etiam ipsi David; etiam ipsi Abessalom.

MS.A. (ξ) ἄφετε αὐτὸν, (ο) Ἀβισαὶ (π) Ἰεμινεί. (ρ) καταράσθω, (σ) κύριός μοι (τ) κατάρας ταύτης ἐν τῇ (υ) καὶ οἱ (φ) εἰς πλευρὰς (χ) πᾶς ὁ ἐκλελυμένος, καὶ ἀνέψυχαν (ψ) πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ εἰσῆλθεν (ω) εἰσῆλθεν (α) οὕτως (β) καὶ ἐνώπιόν (γ) ἀκούσονται (δ) ᾔσχυνας (ε) τῷ Ἀβεσσαλὼμ τὴν σκηνὴν ἐπὶ τὸ (ζ) εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ * τοῦ πατρὸς (η) ἐπηρωτήσῃ ἐν λόγῳ (θ) τῷ Ἀχιτόφελ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וַאֲמַר מַלְכָּא מַה לִי וּלְכוֹן בְּנֵי צְרוּיָה כְּדֵין יְלַטֵּט אֲרֵי יְיָ אֲמַר לֵיהּ לַטֵּט יַת דָּוִד וּמַן יֵימַר
11 מַה דֵין עֲבַדְתָּא כֵּן: וַאֲמַר דָּוִד לַאֲבִישַׁי וּלְכָל עַבְדוֹהִי הָא בְרִי דְאוֹלֵידִית בָּעֵי לְמִקְטְלִי
12 וְאַף אֲרֵי כְעַן בַּר שִׁבַט בִּנְיָמִן שְׁבוּקוּ מִנֵּיהּ וִילַטֵּט אֲרֵי אֲמַר לֵיהּ יְיָ: מָאִים גְלֵי קֳדָם יְיָ
13 דִמְעַת עֵינַי וִיתִיב יְיָ לִי טָבְתָא חֲלַף לְוָטְתֵיהּ יוֹמָא הָדֵין: וַאֲזַל דָּוִד וְגֻבְרוֹהִי בְּאוֹרְחָא
וְשִׁמְעִי אָזֵיל בִּסְטַר טוּרָא לְקִבְלֵיהּ אָזֵיל וּמְלַטֵּט וּמְרַגֵּם בְּאַבְנַיָּא לְקִבְלֵיהּ וּמְשַׁדֵּי
14 עַפְרָא: וַאֲתָא מַלְכָּא וְכָל עַמָּא דִי עִמֵּיהּ כַּד מְשַׁלְהַן וְנָח תַּמָּן: וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל עַמָּא 15
16 אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אֲתוֹ לִירוּשְׁלֵם וַאֲחִיתוֹפֶל עִמֵּיהּ: וַהֲוָה כַּד אֲתָא חוּשַׁי אַרְכָּאָה
שׁוֹשְׁבִינָא דְדָוִד לְוָת אַבְשָׁלוֹם וַאֲמַר חוּשַׁי לְאַבְשָׁלוֹם יַצְלַח מַלְכָּא יַצְלַח מַלְכָּא:
17 וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לְחוּשַׁי דָא טֵיבוּתָךְ דְעִם חַבְרָךְ לְמָא לָא אֲזַלְתְּ עִם חַבְרָךְ: וַאֲמַר חוּשַׁי 18
לְאַבְשָׁלוֹם לָא אֱלָהֵן דְאִתְרְעֵי יְיָ וְעַמָּא הָדֵין וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל דִי לֵיהּ אֱהֵי וְעִמֵּיהּ אֵתֵּב:
19 וְתִנְיָנוּת קֳדָם מַן אֲנָא אֶפְלַח הֲלָא קֳדָם בְּרֵיהּ כְּמָא דִפְלָחִית קֳדָם אֲבוּךְ כֵּן אֱהֵי
20 פָלַח קֳדָמָךְ: וַאֲמַר אַבְשָׁלוֹם לַאֲחִיתוֹפֶל הַבוּ לְכוֹן מִלְכָּא מָה נַעְבֵּיד: וַאֲמַר אֲחִיתוֹפֶל
21 לְאַבְשָׁלוֹם עוּל לְוָת לְחֵינָתָא דַאֲבוּךְ דִי שְׁבַק לְמִטַּר בֵּיתָא וְיִשְׁמַע כָּל יִשְׂרָאֵל אֲרֵי
22 אִתְנְטַרְתָּא בַּאֲבוּךְ וְיִתְקְפוּן יְדֵי כָּל דִי עִמָּךְ: וּנְגַדוּ לְאַבְשָׁלוֹם קִנּוּפִין עַל אִגְּרָא וְעַל אַבְשָׁלוֹם
23 לְוָת לְחֵינָתָא דַאֲבוּהִי לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל: וּמִלְכָּא דַאֲחִיתוֹפֶל דִמְלַךְ בְּיוֹמַיָא הָאִנוּן כְּמָא
דְשָׁאֵיל גַבְרָא בְּפִתְגָמָא דַיְיָ כֵּן כָּל מִלְכָּא דַאֲחִיתוֹפֶל אַף לְדָוִד אַף לְאַבְשָׁלוֹם:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit rex: Quid mihi & vobis filii Szarujah? sic maledicat, quia Do- 10
minus dixit illi: Maledic David: & quis dicet, Quare fecisti hoc? Et 11
dixit David Abisai & omnibus servis suis: Ecce filius meus quem genui
quærit occidere me, quanto magis nunc filius tribus Binjamin? finite
eum ut maledicat, quia dixit illi Dominus. Fortè revelabitur ante Domi- 12
num lachryma oculi mei, & reddet Dominus mihi bonum pro maledicti-
one ejus hodie. Et abiit David & viri ejus in via, & Simghi ambulabat 13
in latere montis, è regione ejus ambulabat & maledicebat, & lapidabat
in saxis è regione ejus, & effundebat pulverem. Et venit rex & omnis 14
populus qui erat cum eo, cùm lassi [*essent*;] & quievit ibi. Et Absalom et 15
omnis populꝰ hominum Israel venerunt in Jerusalem, & Ahhithophel cum
illo. Et fuit ut venit Hhusai Archæus amicus David ad Absalom, & dixit 16
Hhusai ad Absalom: Prosperet rex, prosperet rex. Et dixit Absalom ad 17
Hhusai: Hæc est benignitas tua *quæ* cum amico tuo? & ut quid non abiisti
cum amico tuo? Et dixit Hhusai ad Absalom: Non, sed quem voluit 18
Dominus & populus iste et omnis homo Israel, illius ero, et cum illo sedebo.
Et secundò ante quem ego serviam? nónne ante filium ejus? sicut 19
servivi ante patrem tuum, sic serviam ante te. Et dixit Absalom ad Ahhi- 20
tophel: Date vobis consilium quid faciemus. Et dixit Ahhithophel ad Absa- 21
lom: Intra ad concubinas patris tui quas reliquit ad custodiendum domum,
et audiet omnis Israel quòd alienatus fueris à patre tuo, et roborabuntur
manus omnium qui tecum sunt. Et tetenderunt ipsi Absalom conopæa super 22
tectū, et ingressus est Absalom ad concubinas patris sui in oculis omnis Israel.
Et consilium Ahhithophel quod consulebat in diebus illis, [*erat*] quasi si 23
interrogasset quis verbum Domini, sic omne consilium Ahhithophel etiam
Davidi, etiam Absalom.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟܘܢ. ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ. ܫܒܘܩܘܗܝ ܡܨܛܪܐ. ܡܪܝܐ 10
ܗܘ ܐܡܪ ܠܗ ܕܨܛܪܐ ܠܕܘܝܕ. ܡܢ ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ. ܠܡܢܐ ܗܘܝ ܗܠܝܢ. * ܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ 11
ܠܐܒܝܫܝ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܒܪܝ. ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܥܝ. ܒܥܐ ܕܢܣܒ ܢܦܫܝ.
ܘܐܦ ܗܫܐ ܒܢܝ ܝܡܝܢܐ. ܫܒܘܩܘܗܝ ܡܨܛܪܐ. ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗ. * ܟܒܪ ܢܚܙܐ ܡܪܝܐ 12
ܒܡܘܟܟܝ. ܘܢܦܪܥܢܝ ܛܒܬܐ ܚܠܦ ܨܘܚܝܗ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܐܙܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ 13
ܘܥܒܕܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܫܡܥܝ ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܓܒܗ ܕܛܘܪܐ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܡܨܛܪܐ ܗܘܐ
ܠܗ. ܘܪܓܡ ܗܘܐ ܠܗ ܒܟܐܦܐ. ܘܫܕܐ ܗܘܐ ܠܗ ܥܦܪܐ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ 14
ܕܥܡܗ. ܟܕ ܡܠܐܝܢ. ܘܐܬܢܝܚܘ ܬܡܢ. * ܘܐܒܫܠܘܡ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܟܠܗ 15
ܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܚܝܬܘܦܠ ܥܡܗ. * ܘܟܕ ܐܬܐ ܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ ܪܚܡܗ 16
ܕܕܘܝܕ ܠܘܬ ܐܒܫܠܘܡ. ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ.
* ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܚܘܫܝ. ܗܕܐ ܗܝ ܚܣܝܘܬܟ ܕܪܚܡܟ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܙܠܬ ܥܡ 17
ܪܚܡܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ ܠܐܒܫܠܘܡ ܠܐ ܗܘܐ ܐܠܐ ܥܡ ܡܢ ܕܓܒܐ ܡܪܝܐ : ܘܕܥܡܐ ܗܢܐ 18
ܘܕܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܝܠܗ : ܥܡܗ ܐܬܒ ܘܕܝܠܗ ܐܗܘܐ . * ܘܕܬܢܝܢܘܬ ܐܦܠܚ ܕܓܒܪ 19
ܐܢܫ ܥܒܕܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܕܝܠܝ. ܐܝܟ ܕܦܠܚܬ ܩܕܡ ܐܒܘܟ. ܗܟܢܐ ܐܦܠܚ ܩܕܡܝܟ. * ܐܡܪ 20
ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ ܠܐܚܝܬܘܦܠ. ܡܠܟܢܝ ܡܢܐ ܐܥܒܕ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܚܝܬܘܦܠ 21
ܠܐܒܫܠܘܡ. ܥܘܠ ܥܠ ܦܠܓܘܬܗ ܕܐܒܘܟ. ܕܫܒܩ ܕܢܛܪܢ ܒܝܬܗ. ܘܡܐ ܕܫܡܥ ܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ. ܕܗܘܝܬ ܥܡ ܦܠܓܘܬܗ ܕܐܒܘܟ. ܡܬܚܣܢܢ ܐܝܕܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܥܡܟ. * ܘܦܪܣܘ 22
ܠܗ ܠܐܒܫܠܘܡ ܡܫܟܢܐ ܥܠ ܐܓܪܐ. ܘܥܠ ܐܒܫܠܘܡ ܥܠ ܦܠܓܘܬܗ ܕܐܒܘܗܝ ܠܥܝܢ
ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܠܟܐ ܕܡܠܟ ܗܘܐ ܐܚܝܬܘܦܠ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܐܝܟ ܕܢܫܐܠ ܐܢܫ 23
ܒܦܬܓܡܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܟܢܐ ܗܘܬ ܟܠܗ ܡܠܟܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. ܐܦ ܠܕܘܝܕ. ܐܦ ܠܐܒܫܠܘܡ.

Ait illi rex David, Quid mihi & vobis filii 10
Suriæ ? ſinite eum convitiari : Dominus ipſe
dixit illi ; Convitiare Davidi : ah quis mihi
dicat quamobrem hæc mihi contigerint ?
Dixit rex David Abiſaio omnibúſque ſervis 11
ſuis, Ecce filius meus qui prodiit è viſceribus
meis, quærit abripere animam meam ;
quantò igitur magis filii Jemini ? ſinite eum
convitiari : Dominus quidem dixit illi. Forſan 12
reſpiciet Dominus ſummiſſionem meam,
reddétque mihi bona pro convitiis meis hodiernis.
Itaque progrediente Davide & ſervis 13
ſuis in via, Semei pergebat per oras montis
ex adverſo ipſius, convitians ei ; & appetens
eum lapidibus, pulverémque jaciens
in eum. Sic veniens rex totúſque populus 14
qui erat cum eo, fatigati, quieverunt illic.
Abiſalom verò & omnis populus qui cum eo 15
erat, nec non Iſrael univerſus venerunt in
Jeruſalem, & cum eo Ahitophel. Cùm autem 16
veniſſet Huſi Arcæus amicus Davidis
ad Abiſalom, dixit Huſi ad Abiſalom ; Vivat
rex, vivat rex. Ait Abiſalom ad Huſi, Hæccine 17
eſt amicitia tua erga amicum tuum? quare
non es profectus cum amico tuo ? Ait 18
Huſi ad Abiſalom, Nónne cum eo quem Dominus
elegit, & cujus eſt populus hic totúſque
Iſrael, manebo, & ipſius ero ? Et ſecundâ 19
vice cujuſdam ſervus ſim futurus, non eſt
meæ facultatis : quemadmodum ſervivi coram
patre tuo, ita ſerviam coram te. Ait 20
Abiſalom ad Ahitophel, Da mihi conſilium
quid acturus ſim. Dixit Ahitophel Abiſalomi, 21
Ingredere ad concubinas patris tui,
quas reliquit ad cuſtodiendam domum ſuam:
cùm enim audierit omnis Iſrael fuiſſe te cum
concubinis patris tui, confortabuntur manus
omnium eorum qui tecum ſunt. Tetenderunt 22
ergò Abiſalomi tentorium ſuper tectum,
& ingreſſus eſt Abiſalom ad concubinas
patris ſui in præſentia totius Iſraelis. Cæterùm 23
conſilium quod dabat Ahitophel iis
diebus, erat perinde ac ſi quis ipſum Dei verbum
conſuluiſſet : talia erant omnia conſilia
Ahitophelis tam erga Davidem, quàm erga
Abiſalomem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* قال داود الملك ما لي ولكم يا بني صوريا * دعوه يشتمني الرب قال له اشتم داود * ليت مخبرا 10
اخبرني لم نزل بي هذا البلاء * ثم قال داود لابيسي وجميع عبيده ابني الذي خرج من 11
صلبي يريد نزع نفسي * فدعوه يا اهل ميمني الان يشتمني الرب قال له اشتم داود * لعل 12
الرب ينظر الى خضوعي * ويجزيني خيرا بدل شتم هذا لي اليوم * فسار داود وعبيده في 13
طريقهم * وكان شمعي حيالهم في ظل الجبل * ويشتمه في مسيره * ويرجمه بالحجارة * ويرميه
بالتراب * فجاء الملك وجميع الشعب الذين معه شخوصا قد تعبوا ونزلوا البرية * واما ابيسالوم 14 15
وجميع الشعب الذين معه وجميع بني اسرائيل دخلوا الى اورشليم * واخيتوفال معه * فلما دخل 16
حوشي الاركاني خليل داود الى ابيسالوم * قال حوشي لابيسالوم * عش ايها الملك * قال 17
ابيسالوم لحوشي * هذه صداقتك لصديقك * كيف لم تخرج مع صديقك * قال حوشي 18
لابيسالوم * اليس اكون مع الذي الرب معه * وهذا الشعب وجميع بني اسرائيل كلها معه *
ينبغي لي ان اكون انا ايضا معه ازل * وليس الامر ايضا الي ان اكون عبدا ابدا للواحد * 19
وكما خدمت بين يدي ابيك كذلك اخدمك * قال ابيسالوم لاخيتوفال * شر علي ما الذي 20
ينبغي ان اصنع * قال اخيتوفال لابيسالوم * ادخل الى سراري ابيك التي تركهن ان يحفظن 21
منزله * حتي اذا سمع بنو اسرائيل جميعهم انك قد دخلت على سراري ابيك * تقوى ايدي
جميع الرجال الذين معك * فضربت لابيسالوم خيمة فوق القصر * ودخل على سراري ابيه 22
تجاه جميع بني اسرائيل * والمشورة الذي كان يشير بها اخيتوفال في تلك الايام * مثل مشورة 23
الانسان الذي يوحي اليه من قبل الله * كذلك كانت مشورة اخيتوفال في جميع ما اشار
على داود وعلى ابيسالوم ايضا *

Dixit David rex, Quid mihi vobiſcum O 10
filii Suriæ ? ſinite eum maledictis me appetere:
Dominus ait illi, Maledictis inceſſe
Davidem : utinam index aliquis indicaret
mihi qua de cauſa obruerit me tanta
calamitas ! Tum dixit David Abiſaio 11
cunctiſque ſervis ſuis, Filius meus qui egreſſus
eſt è dorſo meo, animam meam eripere
tentat : ſinite ergò illum O gens
dexteræ meæ, convitiari mihi : Dominus
ait illi ; Convitia profer in Davidem. Fortaſſe 12
conſiderabit Dominus humilitatem
meam, rependétque mihi bonum pro maledictis
hujus hominis in me hodiè prolatis.
Incedentibus ergò Davide et ſervis 13
ſuis itinere ſuo, erat Semei ex adverſo
eorum in umbra montis, contumeliis afficiens
eum dum ambularet, lapidibus appetens
eum, & pulverem jactans in illũ.
Venerunt autem rex et omnis populus qui 14
cum eo erat, turbati jamque feſſi, & caſtrametati
ſunt in deſerto. Cæterùm Abiſalom, 15
totúſque populus qui erat cum
eo, & omnes Iſraelitæ ingreſſi ſunt Jeruſalem,
nec non Achithophel cum ipſo.
Et cum ingreſſus eſſet Huſi Arcites amicus 16
Davidis ad Abiſalomem, dixit Huſi
ad Abiſalomem ; Vivas O rex. Dixit Abiſalom 17
ad Huſi, Hæccine eſt amicitia tua
erga amicum tuum? quomodò non es egreſſus
cum amico tuo ? Reſpondit Huſi 18
Abiſalomi, Annon cum illo forem, cum
quo Dominus eſt, et cum quo populus iſte,
omneſque prorſus Iſraelitæ ſunt ? ſanè
me quoque cum ipſo commorari oportet.
Ad hæc, nequaquam pendet à me perpetuum 19
eſſe ejuſdem principis ſervum : &
quemadmodum ſervivi coram patre tuo,
ita ſerviam tibi. Dixit Abiſalom ad Achithophel, 20
Conſule mihi quid agere oporteat.
Ait Achithophel Abiſalomi, Ingredere 21
ad pellices patris tui, quas reliquit
ut cuſtodirent domum ſuam ; ut audientibus
Iſraelitis omnibus ingreſſum te
eſſe ad pellices patris tui, roborentur manus
omnium virorum qui tecum ſunt.
Quapropter fixo Abiſalomi tentorio ſupra 22
palatium, congreſſus eſt cum pellicibus
patris ſui in conſpectu omnium Iſraelitarum.
Conſilium autem quod dabat 23
Achithophel iis diebus, erat veluti conſilium
hominis revelationem habentis à
Deo : ejuſmodi erat conſilium Achithophelis
in omnibus quæ conſulebat Davidi
atque Abiſalomi.

שְׁמוּאֵל ב : יז

CAP. XVII. יז

mille duodecim nunc Eligam : Abſalom ad Achithophel dixit Et
1 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלֹם אֶבְחֲרָה נָּא שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף
;eũ ſuper veniã Et .nocte David poſt perſequar & ,conſurgã & ,virum
אִישׁ וְאָקוּמָה וְאֶרְדְּפָה אַחֲרֵי־דָוִד הַלָּיְלָה׃ 2 וְאָבוֹא עָלָיו
populus omnis fugiet &,eum terrebo & :manibus *remiſſus* &,laborans *ipſe* &
וְהוּא יָגֵעַ וּרְפֵה יָדַיִם וְהַחֲרַדְתִּי אֹתוֹ וְנָס כָּל־הָעָם
omnem reducam Et .*eum* ſolũ *ad* regem percutiam & ; ſecum qui
אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ׃ 3 וְאָשִׁיבָה כָל־
omnis : *quærens* tu quem ,*virum omnem redire ſecundùm*,te ad populũ
הָעָם אֵלֶיךָ כְּשׁוּב הַכֹּל הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַקֵּשׁ כָּל־
oculis in & ,Abſalom oculis in verbũ fuit rectũ Et .*pax* erit populus
הָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם׃ 4 וַיִּישַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי אַבְשָׁלֹם וּבְעֵינֵי
etiam obſecro Voca : Abſalom Dixitque .Iſrael ſeniorum omnium
כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 5 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם קְרָא נָא גַּם
.ipſe etiam ſuo ore in quid audiemus & ,Architam Chuſai *ad*
לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו גַּם־הוּא׃
: dicendo ,eum ad Abſalom dixit & , Abſalom ad Chuſai venit Et
6 וַיָּבֹא חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו לֵאמֹר
,ejus verbum faciemus nunquid : Achitophel eſt locutus hoc verbũ Scd̃m
כַּדָּבָר הַזֶּה דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל הֲנַעֲשֶׂה אֶת־דְּבָרוֹ
Non : Abſalom ad Chuſai Dixitque .loquere tu ?non an
אִם־אַיִן אַתָּה דַבֵּר׃ 7 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם לֹא־
.hac vice *in* Achithophel conſuluit quod ,conſilium bonum
טוֹבָה הָעֵצָה אֲשֶׁר־יָעַץ אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם הַזֹּאת׃
quòd ,ejus viros & ,tuum patrem nôſti Tu : Chuſai Dixitque
8 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אֲנָשָׁיו כִּי
: agro in orbatus urſus ſicut ,*ipſi* animo amari & ,*ipſi* fortes
גִבֹּרִים הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ הֵמָּה כְּדֹב שַׁכּוּל בַּשָּׂדֶה
Ecce .populo cum pernoctabit non & , *belli* vir tuus pater &
וְאָבִיךָ אִישׁ מִלְחָמָה וְלֹא יָלִין אֶת־הָעָם׃ 9 הִנֵּה
: *locorum* uno in vel ,*fovearum* una in *latens* ipſe nunc
עַתָּה הוּא־נֶחְבָּא בְּאַחַת הַפְּחָתִים אוֹ בְּאַחַד הַמְּקוֹמֹת
: dicet & ,audiens audierit & ,principio in eis *in cadere ſecundùm* erit &
וְהָיָה כִּנְפֹל בָּהֶם בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר
filius etiam ipſe Et .Abſalom poſt qui ,populo in plaga Fuit
הָיְתָה מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי אַבְשָׁלֹם׃ 10 וְהוּא גַם־בֶּן־
ſciens quia : liquefiet liquefiendo ,leonis cor ſicut *ejus* cor cujus ,*virtutis*
חַיִל אֲשֶׁר לִבּוֹ כְּלֵב הָאַרְיֵה הִמֵּס יִמָּס כִּי־יֹדֵעַ
.eo cum qui ,*virtutis* filii & ,tuus pater fortis quòd ,Iſrael omnis
כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־גִבּוֹר אָבִיךָ וּבְנֵי־חַיִל אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
,Dan à Iſrael omnis te *ſuper* congregetur congregando ,*conſului Quoniam*
11 כִּי יָעַצְתִּי הֵאָסֹף יֵאָסֵף עָלֶיךָ כָל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן
;multitudine in mare *ſuper* quæ ,arena tanquam ,ſebah-Beer uſque &
וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב
,*locorum* unum in eum ad veniemus Et .*conflictu in euntes tuæ facies* &
וּפָנֶיךָ הֹלְכִים בַּקְרָב׃ 12 וּבָאנוּ אֵלָיו בְּאַחַת הַמְּקוֹמֹת
ros cadit queadmodũ ,eũ *ſuper* caſtrametabimur & ,*ibi invenitur quo*
אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנַחְנוּ עָלָיו כַּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטַּל
,ſecum qui ,viris omnibus *in* & ,eo *in remanebit* non & : *humum* ſuper
עַל־הָאֲדָמָה וְלֹא־נוֹתַר בּוֹ וּבְכָל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ
Iſrael omnis portabunt & ,ſe collegerit civitatem in ſi Et .unus etiam
גַּם־אֶחָד׃ 13 וְאִם־אֶל־עִיר יֵאָסֵף וְהִשִּׂיאוּ כָל־יִשְׂרָאֵל
uſque ,torrentem in uſque eam trahemus & , funes illam civitatẽ ad
אֶל־הָעִיר הַהִיא חֲבָלִים וְסָחַבְנוּ אֹתוֹ עַד־הַנַּחַל עַד
Abſalom Dixitque .*lapillus* etiam ibi inveniatur non quò
אֲשֶׁר לֹא־נִמְצָא שָׁם גַּם־צְרוֹר׃ 14 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם
conſilio *præ* ,Architæ Chuſai conſilium *Bonum* : Iſrael vir omnis &
וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל טוֹבָה עֲצַת חוּשַׁי הָאַרְכִּי מֵעֲצַת
Achitophel conſilium *infringere* præceperat DOMINUS & : Achitophel
אֲחִיתֹפֶל וַיהוָה צִוָּה לְהָפֵר אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל
.malum Abſalom ſuper *DOMINUM inducere propterea ad* , bonum
הַטּוֹבָה לְבַעֲבוּר הָבִיא יְהוָה אֶל־אַבְשָׁלוֹם אֶת־הָרָעָה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVII.

1 DIxit ergò Achitophel ad Abſalom; Eligam mihi duodecim millia virorum, & conſurgens perſequar David hâc no- 2 cte. Et irruens ſup eum (quippe qui laſſus eſt, & ſolutis manibus) percutiam eum : cúmq; fugerit omnis popul⁹ qui cum eo eſt, percutiam regem deſo- 3 latum. Et reducam univerſum populum, quomodò un⁹ homo reverti ſolet : unum enim virũ tu quæris: & omnis populus e- 4 rit in pace. Placuítque ſermo ejus Abſalom, & cunctis majo- 5 ribus natu Iſrael. Ait autẽ Abſalom; Vocate Chuſai Arachiten, & audiamus quid etiam i- 6 pſe dicat. Cúmque veniſſet Chuſai ad Abſalom, ait Abſalom ad eum; Hujuſcemodi ſermonem locut⁹ eſt Achitophel: facere debemus an non ? quod 7 das conſilium ? Et dixit Chuſai ad Abſalom; Non eſt bonũ conſilium, quod dedit Achito- 8 phel hâc vice. Et rurſum intulit Chuſai; Tu nôſti, patrem tuum, et viros qui cum eo ſunt, eſſe fortiſſimos & amaro animo, veluti ſi urſa raptis catulis in ſaltu ſæviat: ſed & pater tuus vir bellator eſt, nec morabi- 9 tur cum populo. Forſitàn nunc latitat in foveis, aut in uno, quo voluerit, loco: & cùm ceciderit unus quilibet in principio, audiet quicunque audierit, & dicet; Facta eſt plaga in populo qui ſequebatur Abſalom. 10 Et fortiſſim⁹ quiſque, cujus cor eſt quaſi leonis, pavore ſolvetur : ſcit enim omnis populus Iſrael, fortem eſſe patrem tuũ, & robuſtos omnes qui cum eo 11 ſunt. Sed hoc mihi videtur rectum eſſe conſilium; Congregetur ad te univerſus Iſrael, à Dan uſque Berſabee, quaſi arena maris innumerabilis : & tu 12 eris in medio eorum. Et irruemus ſuper eum in quocunque loco inventus fuerit: & operiem⁹ eum, ſicut cadere ſolet ros ſuper terram: & non relinquemus de viris, qui cum eo ſunt, 13 ne unum quidem. Quòd ſi urbem aliquã fuerit ingreſſus, circumdabit omnis Iſrael civitati illi funes, & trahemus eam in torrentem, ut non reperiatur 14 ne calculus quidem ex ea. Dixítque Abſalom, & omnes viri Iſrael; Melius eſt conſilium Chuſai Arachitæ, conſilio Achitophel: Domini autem nutu diſſipatum eſt conſilium Achitophel utile, ut induceret Dominus ſuper Abſalom malum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιζʹ.

1 ΚΑὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Ἐπιλέξω δὴ ἐμαυτῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, ϗ ἀναστήσομαι ϗ καταδιώξω ὀπίσω 2 Δαυὶδ τὴν νύκτα. Καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ᾽ αὐτὸν, ϗ αὐτὸς κοπιῶν ϗ ἐκλελυμένος (α) χερσὶ, ϗ ἐκστήσω αὐτὸν, ϗ (β) φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον. 3 Καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σὲ, ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. πλὴν ψυχὴν (γ) ἀνδρὸς ἑνὸς σὺ ζητεῖς, 4 ϗ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. Καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀβεσσαλὼμ, ϗ ἐν ὀφθαλ- 5 μοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ, Καλέσατε δὴ καί γε τὸν Χουσὶ τὸν Ἀραχὶ, ϗ (δ) ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στό- 6 ματι αὐτοῦ, καί γε αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, ϗ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτὸν, λέγων, Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐλάλησεν Ἀχιτόφελ. ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐ- 7 τοῦ; εἰ δὲ μὴ, σὺ λάλησον. Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλὴ, ἣν ἐβουλεύσατο Ἀχιτόφελ τὸ ἅπαξ τοῦτο. 8 Καὶ εἶπε Χουσὶ, Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου ϗ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα ϗ κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν (ε) ἀγρῷ, ϗ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ· ϗ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστὴς, ϗ 9 οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν. Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν ἑνὶ τῶν τόπων. ϗ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, ϗ ἀκούσῃ (ζ) ἀκούων, ϗ εἴπῃ, Ἐγενήθη θραῦσις 10 ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσαλώμ. Καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, οὗ ἡ καρδία καθὰς ἡ καρδία τοῦ λέοντος, τηκομένη τακήσεται, ὅτι οἶδεν πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου, 11 (η) ϗ υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ᾽ αὐτοῦ. Ὅτι (θ) οὕτως συμβουλεύων ἐγὼ συνεβούλευσα, ϗ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σὲ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ϗ ἕως Βηρσαβεὲ, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος· ϗ τὸ πρόσωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν. 12 Καὶ ἥξομεν (ι) πρὸς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν τόπων οὗ ἐὰν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ, ϗ παρεμβαλοῦμεν ἐπ᾽ αὐτὸν, ὡς πίπτει (κ) δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, ϗ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν (λ) αὐτῷ ϗ τοῖς (μ) ἀνδράσιν αὐτοῦ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ καί γε ἕνα. 13 Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν συναχθῇ, ϗ λήψεται (ν) πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην σχοινία, ϗ συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάῤῥουν, ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ 14 μηδὲ λίθος. Καὶ εἶπεν Ἀβεσαλὼμ, ϗ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, Ἀγαθὴ ἡ βουλὴ Χουσὶ τοῦ Ἀραχὶ ὑπὲρ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. ϗ Κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν (ξ) βουλὴν τοῦ Ἀχιτόφελ τὴν ἀγαθὴν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ Κύριος ἐπὶ Ἀβεσαλὼμ τὰ κακὰ πάντα.

CAP. XVII.

1 *ET dixit Achitophel ad Abeſſalom; Eligam nunc mihi duodecim millia virorum, & ſurgam, & perſequar poſt David noctẽ.* 2 *Et ſuperveniam ſuper eum: & ipſe laborans, & reſolutus manibus: & pavefaciam eum: & fugiet omnis populus, qui cum eo: & percutiam regẽ prorſus ſolum.* 3 *Et reverti faciã omnẽ populum ad te, quemadmodùm (a) redit ſponſa ad virum ſuum. Tantummodò animam viri unius tu (b) quæris; & univerſo populo erit pax.* 4 *Et rectum fuit verbum in oculis Abeſſalom, & in oculis omnium ſeniorum Iſrael.* 5 *Et dixit Abeſſalom; Vocate nunc etiam Chuſi Arachi, & audiamus quid in ore ejus, etiam ipſius.* 6 *Et intravit Chuſi ad Abeſſalom. Et dixit Abeſſalom ad eum dicens, Juxta verbum hoc locutus eſt Achitophel. Faciemus juxta verbum ejus? Si autem non; tu loquere.* 7 *Et dixit Chuſi ad Abeſſalom; Non bonũ hoc conſiliũ, quod conſulendo dedit Achitophel (c) vice hâc.* 8 *Et dixit Chuſi, Tu nôſti patrẽ tuum, et viros ejus, quia potẽtes ſunt valdè, et amari animo ſuo, tanquam urſa orbata filiis in agro, (d) & tanquam ſus aſpera in campo. Et pater tuus vir bellator, & non (e) diſſolvet populum.* 9 *Ecce enim ipſe nunc abſconditus eſt in uno (f) collium, vel in uno locorum. Et erit in (g) incidendo eis in principio, et audiet audiens, & dicet; Facta eſt percuſſio in populo, qui poſt Abeſſalom.* 10 *Et etiam ipſe filius virtutis: cujus cor, ſicut cor leonis, liqueſcens liqueſcet: (h) quoniam novit omnis Iſrael, quia potens pater tuus, & filii virtutis, qui cũ eo.* 11 *(i) Quoniã ſic conſulens ego conſului; (k) & congregatus congregabitur ad te univerſus Iſrael à Dan, & uſq; Berſabee, tanquã arena, quæ ſuper mare, in multitudine: & facies tua pergens in medio eorum.* 12 *Et veniemus ad eum in unum locorum, ubicunq; invenerimus eum illic, & caſtrametabimur ſuper eum, ſicut cadit ros ſuper terram: & non relinquemus in eo, & viris ejus, qui cum eo, etiam unum.* 13 *Et ſi in civitatem ſe collegerit; et ſumet omnis Iſrael erga civitatem illam funes, & pertrahemus eam uſq; in torrentem; ut non relinquatur ibi neq; lapis.* 14 *Et dixit Abeſſalom, & omnis vir Iſrael; Bonum conſilium Chuſi Arachi ſuper conſilium Achitophel. Et Dominus mandavit diſſipare conſilium Achitophel bonum; ut induceret Dominus ſuper Abeſſalom mala omnia.*

MS.A. (α) χερσὶν ἐκστήσω (β) ἐκφεύξεται (γ) ἑνὸς ἀνδρὸς σὺ (δ) ἀκούσομαι τί (ε) ἀγρῷ· πατήρ σου (ζ) ὁ ἀκούων, (η) ϗ οἱ υἱοὶ (θ) οὕτως ἐγὼ * συνεβουλεύσατο, ϗ (ι) ἐπ᾽ αὐτὸν (κ) ἡ δρόσος (λ) αὐτῷ ἐν πᾶσιν ϗ τοῖς (μ) ἀνδράσιν τοῖς (ν) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ξ) βουλὴν τοῦ Ἀχιτόφελ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יז

1 ואמר אחיתופל לאבשלום אבחר כען תרי עסר אלפין גברא ואקום וארדוף בתר דויד
2 בליליא׃ ואיתי עלוהי כד הוא משלהי וידוהי מרשלן ואזיע יתיה ויערוק כל עמא די
3 עמיה ואקטול ית מלכא בלחודוהי׃ ואתיב כל עמא לותך יתובון כולהון בתר דיתקטל
4 גברא דאת בעי כל עמא יהי שלם׃ וכשר פתגמא בעיני אבשלום ובעיני כל סבי ישראל׃
5 6 ואמר אבשלום קרי כען אף לחושי ארכאה ונשמע מה דיימר אף הוא׃ ואתא חושי לות
אבשלום ואמר אבשלום ליה למימר כפתגמא הדין מליל אחיתופל הנעביד ית
7 פתגמיה אם לא דכשר בעינך את מליל׃ ואמר חושי לאבשלום לא תקין מלכא דמליך
8 אחיתופל בזמנא הדא׃ ואמר חושי את ידעתא ית אבוך וית גברוהי ארי גברין אנון
9 ומרירן נפשן אנון כדוב תכיל בחקלא ואבוך גבר עביד קרבין ולא יבית ית עמא׃ הא
כען הוא טמיר בחד מן קומציא או בחד מן אתריא ויהי כמפל בהון בקדמיתא וישמע די
10 שמע ויימר הות מחתא בעמא דבתר אבשלום׃ והוא אף גבר גבר דלביה כלבא דאריא
11 ממס ימסי ארי ידע כל ישראל ארי גבר אבוך וגברין גברין די עמיה׃ ארי מלכית
אתכנשא יתכנשון עלך כל ישראל מדן ועד באר שבע כחלא די על ימא לסגי ואת
12 תהי אזיל בריש כולנא׃ ונהך עלוהי בחד מן אתריא דיהך לתמן ונשרי עלוהי כמא
13 דשרי טלא על ארעא ולא נשאר ביה ובכל גבריא די עמיה אף חד׃ ואם לקרתא יתכנש
ויתכנשון כל ישראל על קרתא ההיא ויקפונה משרין ונעקר יתה וית אבנהא ונרמנה
14 לנחלא עד דלא נשאר תמן אבנהא׃ ואמר אבשלום וכל אנש ישראל תקין מלכא
דחושי ארכאה ממלכא דאחיתופל ויי פקיד לקלקלא ית מלכא דאחיתופל תקנא בדיל
דייתי יי על אבשלום ית בישתא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XVII.

ET dixit Ahhithophel ad Abſalom: Deligam nunc duodecies mille viros, 1 & ſurgam & perſequar poſt David in nocte. Et vadam ſuper illum quando 2 fuerit laſſus, & manus illius remiſſæ, & turbabo illum; & fugiet omnis popul⁹ qui [*eſt*] cum illo, & occidam regem ſolum. Et reducam omnem po- 3 pulum ad te; redibunt omnes illi, poſtquam occiſus fuerit vir quem tu quæris; omnis populus erit pacific⁹. Et rectum fuit verbum in oculis Abſalom 4 & in oculis omnium ſenum Iſrael. Et dixit Abſalom : Voca nunc etiam 5 Hhuſai Archæũ, & audiemus id quod dicet etiam ille. Et venit Hhuſai ad 6 Abſalom : & dixit Abſalom ei dicendo, Secundùm verbum hoc locut⁹ eſt Ahhitophel : num faciem⁹ verbum ejus, an non ? quod rectum fuerit in oculis tuis, tu loquere. Et dixit Hhuſai ad Abſalom: Non rectum eſt con- 7 ſilium quod conſuluit Ahhithophel in tempore hoc. Et dixit Hhuſai: Tu 8 nôſti patrem tuum & viros ej⁹ quòd robuſti ſint & amari animis, ut urſus orbat⁹ in agro : & pater tuus vir belligerator, & non pernoctabit cum populo. Ecce nunc ipſe abſcondit⁹ eſt in una ex ſpeluncis aut in uno ex locis: 9 et erit ubi ceciderint in eis in principio, et audierit qui audiet, et dicet, Fuit percuſſio in populo qui erat poſt Abſalom. Et ipſe [*ſit*] etiam vir robu- 10 ſtus, & cor ej⁹ ut cor leonis, liquefiens liquefiet : nam novit omnis Iſrael quòd robuſt⁹ ſit pater tuus, & viri robuſti qui cum illo ſunt. *Quoniam* con- 11 ſulo: Congregando congregentur ad te omnis Iſrael à Dan & uſq; ad Beerſebagh tanquam arena quæ eſt ſuper litt⁹ maris in multitudine; & tu ambulabis in capite omnium noſtrûm. Et ibimus ſuper illum in uno ex locis 12 *quò ibim⁹ illuc*, & decidem⁹ ſuper illũ ſicut decidit ros ſuper terrã, & non relinquem⁹ ex eo & ex omnib⁹ viris qui cum illo ſunt, etiam unum. Et ſi ad 13 urbem ſe collegerit, congregabuntur omnis Iſrael ſuper urbẽ illã, & circundabunt eã caſtra, & diruem⁹ eam & lapides ej⁹, & projiciem⁹ eã in flumen uſq, quo non relinquam⁹ ibi etiam lapidẽ. Et dixit Abſalom & omnes viri 14 Iſrael : Rectũ eſt conſiliũ Hhuſai Archæi præ conſilio Ahhithophel : & Dñs juſſerat infatuari conſilium Ahhithophel rectũ, ut adduceret Dñs ſuper Abſalom malum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ * ܘܐܡܪ ܐܚܝܬܘܦܠ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܐܓܒܐ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ: 1
ܘܐܩܘܡ ܘܐܪܕܘܦ ܒܬܪ ܕܘܝܕ ܒܠܠܝܐ. * ܘܐܕܪܟܝܘܗܝ ܟܕ ܠܐܐ. ܘܡܪܦܝܢ ܐܝܕܘܗܝ: 2
ܘܐܙܝܥܝܘܗܝ. ܘܢܥܪܘܩ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܘܐܩܛܘܠܝܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ.
* ܘܐܦܢܝܘܗܝ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܠܘܬܟ. ܐܝܟ ܕܗܦܟܝܢ ܟܠܢܫ ܠܕܨܒܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܢܗܘܐ 3
ܒܫܠܡ. * ܘܫܦܪܬ ܡܠܬܐ ܒܥܝܢܝ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܒܥܝܢܝ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 4
* ܘܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ. ܩܪܘ ܠܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ. ܘܢܫܡܥ ܡܢܐ ܐܡܪ ܐܦ ܗܘ. * ܘܐܬܐ ܚܘܫܝ 5
ܠܘܬ ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܫܠܘܡ. ܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܐܚܝܬܘܦܠ. ܢܥܒܕ 6
ܡܕܡ ܕܐܡܪ. ܘܐܠܐ. ܡܢܐ ܐܡܪ ܐܢܬ. * ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܠܐ ܗܘܐ ܫܦܝܪܐ ܡܠܟܐ 7
ܕܡܠܟ ܐܚܝܬܘܦܠ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܚܘܫܝ. ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܐܒܘܟ ܘܠܥܒܕܘܗܝ 8
ܕܓܢܒܪܐ ܐܢܘܢ. ܘܓܒܪܐ ܐܢܘܢ ܡܪܝܪܝ ܢܦܫܐ. ܐܝܟ ܕܒܐ ܕܒܪܐ ܡܕܒܪܐ. ܘܐܒܘܟ ܓܒܪܐ ܗܘ
ܩܪܒܬܢܐ. ܘܠܐ ܒܐܬ ܠܘܬ ܥܡܐ. * ܗܫܐ ܡܛܫܐ ܒܚܕܐ ܡܢ ܓܘܡܬܐ. ܐܘ ܒܚܕ ܐܬܪ 9
ܘܒܚܕ ܐܬܪܐ. ܘܡܐ ܕܢܦܠܘܢ ܒܗܘܢ ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ. ܘܢܫܡܥ ܫܡܥܐ ܕܗܘܬ ܡܚܘܬܐ ܒܥܡܐ
ܕܥܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܐܦ ܓܒܪܐ ܗܘ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܕܠܒܗ ܐܝܟ ܠܒܐ ܕܐܪܝܐ. ܡܬܡܣܝܘ ܡܬܡܣܐ 10
ܠܒܗ. ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܓܢܒܪܐ ܗܘ ܐܒܘܟ. ܘܕܥܡܗ. ܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ ܐܢܘܢ.
* ܡܠܟܝܢ ܐܢܐ ܕܝܢ. ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬܟ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪ ܫܒܥ. 11
ܘܐܢܬ ܐܙܠ ܒܡܨܥܬܗܘܢ. * ܘܢܐܙܠ ܥܠܘܗܝ ܒܚܕܐ ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ. ܐܝܟܐ ܕܡܫܬܟܚ 12
ܘܢܫܪܐ ܥܠܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܢܦܠ ܛܠܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܢܫܬܒܩ ܡܢܗ ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܥܡܗ
ܐܦܠܐ ܚܕ. * ܘܐܢ ܠܡܕܝܢܬܐ ܢܥܘܠ. ܢܪܡܘܢ ܥܠܝܗ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܚܒܠܐ. ܘܢܓܪܘܢܗ 13
ܥܕܡܐ ܠܢܚܠܐ. ܘܠܐ ܢܫܬܟܚ ܬܡܢ. ܘܐܦܠܐ ܨܪܪܐ. * ܘܐܡܪ ܐܒܫܠܘܡ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ 14
ܛܒܐ ܗܝ ܡܠܟܬܗ ܕܚܘܫܝ ܐܪܟܝܐ. ܡܢ ܡܠܟܬܗ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. ܘܡܪܝܐ ܦܩܕ ܠܡܒܛܠܘ
ܡܠܟܬܗ ܛܒܬܐ ܕܐܚܝܬܘܦܠ. ܡܛܠ ܕܢܝܬܐ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܒܫܠܘܡ. ܒܝܫܬܐ.

CAP. XVII.

PRæterea dixit Ahitophel Abiſalomi, Deligam 1
duo millia virorum, & ſurgens perſequar
Davidem noctu; Aſſequar eum dum 2
laſſus eſt ac remiſſis manibus, & exagitabo
eum, fugiétque ab ipſo totus populus qui
cum ipſo eſt, ſolumque regem interficiam;
Populum verò univerſum ad te reducam, ac 3
ſi rediret quiſquis quem velles; & totus populus
erit pacificus. Et placuit verbum 4
iſtud in oculis Abiſalomis, & in oculis omnium
ſeniorum Iſraelis. Dixit autem Abiſalom, 5
Accerſite Huſi Arcæum, ut audiamus
quid ipſe quoque dicat. Cúmque veniſſet 6
Huſi ad Abiſalom, dixit ad eum Abiſalom;
Talia ac talia dicit Ahitophel, faciemúſne
quod dicit? alioqui, quid ſentis? Ait Huſi 7
ad Abiſalom, Non eſt bonum conſilium quod
dedit Ahitophel hoc tempore. Subjunxítque 8
Huſi, Tu nôſti patrem tuum & ſervos ejus
eſſe gigantes, & viros eſſe amaro animo,
non ſecus ac urſum qui prædatur in deſerto.
Ad hæc pater tuus vir eſt bellicoſus, nec pernoctat
ad latꝰ populi: Nunc delitеſcit aliqua 9
in parte vel aliquo in loco. Jam ſi irruerimus
in eos ut antea, audierítque rumorē quòd facta
fuerit clades in populo Iſraelitico; Cùm 10
alioqui ſit vir ſtrenuiſſimus, cujus cor eſt velut
cor leonis, nullo modo contabeſcet: novit
enim totus Iſrael robuſtiſſimum eſſe patrem
tuum, & *omnes* qui cum eo ſunt, eſſe generoſiſſimos.
Ego verò conſulo ut cùm congre- 11
gati fuerint ad te omnes Iſraelitæ à Dan uſq;
ad Bir-ſebaa, te in medio *exercitu* procedente,
Aggrediamur eum ubicunq; locorū fuerit 12
inventꝰ, & obſideamus eum quemadmodū cadit
ros ſuper terrā, & nec ipſum neque unum
quidē ex omnibꝰ qui ſunt cum eo, relinquamꝰ.
Quòd ſi in aliqua civitatē ſe recipiat, admo- 13
vebunt ei omnes Iſraelitæ funes, & trahent illam
ad torrentē uſque, & ne gryllū quidē ibi
relinquent, Ait Abiſalom & univerſꝰ Iſrael, 14
Melius eſt conſiliū Huſi Arcæi conſilio Ahitophelis:
ſiquidem Dominus præceperat irritum
fieri bonum Ahitophelis conſilium ut
malum induceret Dominus ſuper Abiſalomem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع عشر *

* ثم قال احيتوفال لابشالوم * انتخب من بني اسرايل اثني عشر الف رجل يخرجون في طلب 1
داود ليلا * فيدركوه وهو تعب قد استرخا * وتواقعه بغتة * ويهرب الشعب الذي معه * ويقتل الملك 2
وحده * وتدعوا الشعب اليك * فينقلبون اليك كما انقلب جميع الشعب الذين احببت وهويت 3
ويكون الشعب كله سالما مستريحا * ورضي ابشالوم بالقول * ورضي مشيخة بني اسرايل جميعا * فقال 4 5
ابشالوم * ادع لي حوشي الاركاني * لنسمع ما الذي يقول هو ايضا * فدعي حوشي * وقال له 6
ابشالوم ان احيتوفال قال لنا كذا وكذا نفعل ما قال * وان لم ينبغي ان نفعل فقل ما عندك * قال 7
حوشي لابشالوم * ليس مشورة احيتوفال بحسنة في هذا الوقت * ثم قال حوشي لابشالوم * قد 8
تعرف اباك وعبيده انهم جبابرة * وهم رجال انفسهم من مثل السبع الذي يفترس في البرية * وابوك
رجل بطل ليس يبيت في معسكر الشعب * ولكنه يستخفي في موضع آخر * فاذا واقعناهم كالمرة 9
الاولي * وسمع الخبر انه قد اصابت الجراحات * ونزل البلاء بالشعب الذي معه * من قبل ابشالوم
* وان كان رجلا جبارا قلبه كقلب الاسد * وليس يفزع ويسترخي * من اجل ان جميع بني اسرايل 10
يعرفون ان اباك جبار * والذين معه ذوو قوة وجبابرة * فانا اشير عليك * انه اذا اجتمع اليك 11
جميع بني اسرايل من دان الي بير سبع * وانت سائر في وسطهم * فنخرج اليه الي بعض البلدان 12
حيث ما كان * وننزل حول البلاد مثل الطل الذي يقع علي الارض * ولا نبقي ممن معه ولا واحدا *
* وان دخل في بعض القري * تلقي عليها جميع بني اسرايل حبالا * ويجرونها الي الوادي * ولا يدع 13
فيها ولا صرصورا * قال ابشالوم وجميع بني اسرايل * مشورة حوشي الاركاني خير من مشورة 14
احيتوفال * وذلك ان الرب امر ان تبطل مشورة احيتوفال الصالحة * لينزل البلاء علي ابشالوم

CAP. XVII.

DEinde dixit Achitophel Abiſalomi, 1
Selige ex filiis Iſrael duodecim millia virorum,
ut egrediantur ad perſequendum
Davidem noctu, Et aſſequantur eum dum 2
fatigatus ac jam languidus eſt; te enim
repente in eum irruente, fugiet populus
qui cum ipſo eſt; & ſolo rege perempto,
Vocabis ad te populum, & convertentur 3
ad te, quemadmodum converſus eſt univerſus
populus, quoſcunque volueris &
& optaveris; eritque populus univerſus
incolumis ac tranquillus. Approbavit Abi- 4
ſalom ejuſmodi ſermonem, & approbârunt
eum pariter ſeniores filiorum Iſrael.
Dixit tamen Abiſalom, Voca mihi Huſi 5
Arcitem, audiamus quid ipſe quoque ſentiat.
Vocavit ille Huſi dixitque ad eum 6
Abiſalom, Talia ac talia dixit nobis Achithophel,
faciemúſne quod dixit? quòd
ſi facere non expedit, dic nobis quid ſentias.
Reſpondit Huſi Abiſalomi, Conſilium 7
Achithophelis non eſt bonum hoc tempore.
Tum dixit Huſi ad Abiſalomem, Jam nô- 8
ſti patrem tuum ejuſque ſervos eſſe robuſtiſſimos,
& acerbi animi viros, ceu leo
qui prædatur in deſerto: patrem quoque
tuū eſſe generoſum, neq; pernoctaturū in
caſtris populi, Sed latitaturū alio in loco. 9
Cùm ergò irruerimus in eos ut primâ vice,
& audierit famam quod cædes
acciderit, & calamitas oppreſſerit populum
qui ſecum eſt, operâ Abiſalomis;
Sanè ſi vir magnanimus eſt & cor ejus 10
ut cor leoninum, haudquaquam trepidabit,
neque remittetur: nôrunt autem omnes Iſraelitæ
patrem tuum eſſe magnanimum,
& eos qui cum ipſo ſunt, robore præditos
atque ſtrenuos. Ego igitur conſilium do 11
tibi, ut collectis ad te cunctis Iſraelitis à
Dan uſque ad Birſabea, teque in medio eorum
procedente, Exeamus ad eum in ali- 12
quam regionem ubicunque fuerit, & circunvallemus
regionem illam inſtar roris
quod decidit ſuper terram, & ne unum
quidem ex his qui cum ipſo ſunt relinquamus.
Quòd ſi ingrediatur civitatem ali- 13
quam, injicient in eam omnes Iſraelitæ
funes trahentque illam ad torrentem, &
ne gryllus quidem relinquetur in ea. Dixe- 14
runt Abiſalom & omnes Iſraelitæ, Conſilium
Huſi Arcitæ melius eſt quàm conſilium
Achithophelis. Id autem fuit, quia
Dominus præceperat irritum fieri bonum
Achithophelis conſilium, ut calamitatem
induceret in Abiſalomem.

,*hoc Sicut* : ſacerdotes Ebjathar ad & , Sadoc ad Chuſai dixit Et
15 וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים כָּזֹאת
: Iſrael ſenioribus & , Abſalom Achitophel conſuluit *hoc ſicut &*
וְכָזֹאת יָעַץ אֲחִיתֹפֶל אֶת־אַבְשָׁלֹם וְאֵת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
indicate &,feſtinanter mittite nunc Et .ego conſului *hoc ſicut & hoc ſicut* &
16 וְכָזֹאת וְכָזֹאת יָעַצְתִּי אָנִי׃ וְעַתָּה שִׁלְחוּ מְהֵרָה וְהַגִּידוּ
etiam *&* , deſerti *tranſitibus* in nocte *pernoctes* Ne : dicendo ,David
לְדָוִד לֵאמֹר אַל־תָּלֶן הַלַּיְלָה בְּעַבְרוֹת הַמִּדְבָּר וְגַם
.eo cum qui *populo omni &* , *regi* deglutiatur fortè ne;trāſibis trāſeundo
עָבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן יְבֻלַּע לַמֶּלֶךְ וּלְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
ancilla abiit & , Roghel fonte in *ſtantes* Achimahas & Jonathan Et
17 וִיהוֹנָתָן וַאֲחִימַעַץ עֹמְדִים בְּעֵין־רֹגֵל וְהָלְכָה הַשִּׁפְחָה
non quia ; David regi *indicaverunt* & ,abierunt ipſi & : eis *indicavit* &
וְהִגִּידָה לָהֶם וְהֵם יֵלְכוּ וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד כִּי לֹא
indicavit & ,puer eos vidit Et .urbem ingredi videri poterant
18 יוּכְלוּ לְהֵרָאוֹת לָבוֹא הָעִירָה׃ וַיַּרְא אֹתָם נַעַר וַיַּגֵּד
domum ad venerunt & ,feſtinanter ipſi ambo abierunt Et .Abſalom
לְאַבְשָׁלֹם וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מְהֵרָה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־
.illuc deſcenderunt & ,ſuo atrio in puteus ei & ; Bachurim in viri
אִישׁ בְּבַחֻרִים וְלוֹ בְאֵר בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרְדוּ שָׁם׃
diſtendit & ,putei *facies ſuper operimentum* expandit & ,mulier *cepit* Et
19 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת־הַמָּסָךְ עַל־פְּנֵי הַבְּאֵר וַתִּשְׁטַח
ſervi venerunt Et .*verbum eſt agnitum* non & , *grana* contuſa eum ſuper
20 עָלָיו הָרִפוֹת וְלֹא נוֹדַע דָּבָר׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי
, Achimahas Ubi : dixerunt & ,domum in mulierem ad Abſalom
אַבְשָׁלוֹם אֶל־הָאִשָּׁה הַבַּיְתָה וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה אֲחִימַעַץ
.*aquarum rivum* Tranſierunt : mulier eis Dixitque ? Jonathan &
וִיהוֹנָתָן וַתֹּאמֶר לָהֶם הָאִשָּׁה עָבְרוּ מִיכַל הַמָּיִם
fuit Et .Jeruſalaim ſunt reverſi & ;invenerunt non &,quæſierunt Et
21 וַיְבַקְשׁוּ וְלֹא מָצָאוּ וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלָם׃ וַיְהִי
indicaverunt & ,abierunt & ,puteo de aſcenderunt & , *eos abire poſt*
אַחֲרֵי לֶכְתָּם וַיַּעֲלוּ מֵהַבְּאֵר וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּדוּ
feſtinanter tranſite & ,Surgite : David ad dixerúntque : David regi
לַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמְרוּ אֶל־דָּוִד קוּמוּ וְעִבְרוּ מְהֵרָה
ſurrexit Et .Achithophel vos *ſuper* conſuluit ſic quia , aquas
22 אֶת־הַמַּיִם כִּי־כָכָה יָעַץ עֲלֵיכֶם אֲחִיתֹפֶל׃ וַיָּקָם
ad uſque ,Jarden tranſierunt & ,eo cum qui ,populus omnis & David
דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן עַד־
.Jarden tranſiret non qui defuit Non .unum ad uſque *matutini lucem*
אוֹר הַבֹּקֶר עַד־אַחַד לֹא נֶעְדָּר אֲשֶׁר לֹא־עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃
ſtravit & ,ſuū conſilium eſſet factum non quòd vidit Achitophel Et
23 וַאֲחִיתֹפֶל רָאָה כִּי לֹא נֶעֶשְׂתָה עֲצָתוֹ וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־
,*ſuā domū ad præcepit*&,ſuā civitatē in,ſuā domū in abiit &,ſurrexit &,aſinum
הַחֲמוֹר וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ אֶל־עִירוֹ וַיְצַו אֶל־בֵּיתוֹ
.ſui patris ſepulchro in eſt ſepultus & ,eſt mortuus & ; ſe ſtrangulavit &
וַיֵּחָנַק וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר אָבִיו׃
, ipſe ,Jarden tranſiit Abſalom & : Machanaim in venit David Et
24 וְדָוִד בָּא מַחֲנָיְמָה וְאַבְשָׁלֹם עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן הוּא
Abſalom poſuit Hamaſam Et .eo cum Iſrael *vir omnis* &
25 וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ׃ וְאֶת־עֲמָשָׂא שָׂם אַבְשָׁלֹם
ejꝰ nomen & , viri filius Hamaſa Et .exercitum ſuper Joab pro
תַּחַת יוֹאָב עַל־הַצָּבָא וַעֲמָשָׂא בֶן־אִישׁ וּשְׁמוֹ
ſororem Nachas filiam Abighal ad eſt ingreſſus qui , Iſraelita Ithra
יִתְרָא הַיִּשְׂרְאֵלִי אֲשֶׁר־בָּא אֶל־אֲבִיגַל בַּת־נָחָשׁ אֲחוֹת
terrâ Abſalom & , Iſrael eſt caſtrametatus Et .Joab *matris* Serujah
26 צְרוּיָה אֵם יוֹאָב׃ וַיִּחַן יִשְׂרָאֵל וְאַבְשָׁלֹם אֶרֶץ
Nachas filius Subi & ;Machanaim in David *venire ſecundū* ,fuit Et .Ghilhad
27 הַגִּלְעָד׃ וַיְהִי כְּבוֹא דָוִד מַחֲנָיְמָה וְשֹׁבִי בֶן־נָחָשׁ
,debar-Lo de Hammiel filius Machir & ,Hammon filiorum Rabbah de
מֵרַבַּת בְּנֵי־עַמּוֹן וּמָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלֹּא דְבָר
; Roghelim de Ghilhadites Barzillai &
וּבַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי מֵרֹגְלִים׃

Verſio VUL. LAT.

15 Et ait Chuſai Sadoc & Abiathar ſacerdotibꝰ; Hoc et hoc modo conſiliū dedit Achitophel Abſalom, & ſenioribus Iſrael: & ego tale & tale dedi 16 conſilium. Nunc ergò mittite citò, & nuntiate David, dicentes; Ne moreris nocte hâc in campeſtribus deſerti, ſed abſq; dilatione tranſgredere: ne fortè abſorbeatur rex, & omnis populꝰ qui cum eo eſt. 17 Jonathas autem & Achimaas ſtabant juxta fontem Rogel: abiit ancilla & nuntiavit eis: & illi profecti ſunt, ut referrēt ad regē David nuntiū: non enim poterant videri, aut in- 18 troire civitatem. Vidit autem eos quidam puer, & indicavit Abſalom: illi verò concito gradu ingreſſi ſūt domū cujuſdā viri in Bahurim, qui habebat puteū in veſtibulo ſuo, & 19 deſcenderūt in eū. Tulit autē mulier, & expandit velamen ſup os putei, quaſi ſiccans pti- 20 ſanas: & ſic latuit res. Cúmq; veniſſent ſervi Abſalom in domū, ad mulierē dixerunt; Ubi eſt Achimaas & Jonathas? Et reſpondit eis mulier, Tranſierunt feſtinanter, guſtatā paululū aquā. At hi qui quærebant, cū non reperiſſent, re- 21 verſi ſunt in Jeruſalem. Cúmq; abiiſſent, aſcenderūt illi de puteo, & pergentes nuntiaverūt regi David, & dixerunt; Surgite, & tranſite citò fluvium: quoniā hujuſcemodi dedit cōſiliū contra vos Achitophel. 22 Surrexit ergò David, & omnis populꝰ qui cū eo erat, & tranſierunt Jordanem, donec dilucesceret: & ne unꝰ quidē reſiduus fuit, qui non tranſiſſet 23 fluviū. Porrò Achitophel videns ꝙ non fuiſſet factum conſiliū ſuū, ſtravit aſinū ſuū, ſurrexítq; & abiit in domū ſuam & in civitatē ſuā: & diſpoſitâ domo ſuâ, ſuſpendio interiit, & ſepultꝰ eſt in ſepulchro pa- 24 tris ſui. David autē venit in caſtra, & Abſalom tranſivit Jordanem, ipſe & omnes viri 25 Iſrael cum eo. Amaſam verò conſtituit Abſalom pro Joab ſup exercitū: Amaſa autem erat filiꝰ viri, qui vocabatur Jetra de Jeſraeli, qui ingreſſꝰ eſt ad Abigail filiā Naas, ſororem Saruiæ, quæ fuit mater Joab. 26 Et caſtrametatꝰ eſt Iſrael cum Abſalom in terra Galaad. 27 Cúmq; veniſſet David in caſtra, Sobi filiꝰ Naas de Rabbath filiorū Ammon, & Machir filiꝰ Ammihel de Lodabar, & Berzellai Galaadites de Rogelim,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ εἶπε (ο) Χουσὶ ὁ τοῦ Ἀραχὶ πρὸς Σαδὼκ ϗ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, Οὕτως ϗ οὕτως συνεβούλευσεν Ἀχιτόφελ τῷ Ἀβεσσαλὼμ ϗ τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραήλ· ϗ οὕτως ϗ οὕ- 16 τως συνεβούλευσα ἐγώ. Καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ ϗ (π) ἀναγγείλατε τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, καί γε διαβαίνων σπεῦσον, μήποτε (ρ) καταπίῃ τὸν βασιλέα, (σ) ϗ πάν- 17 τα τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ Ἰωνάθαν ϗ Ἀχιμάας εἱστήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ Ῥωγήλ, ϗ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη, ϗ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, ϗ αὐτοὶ πορεύονται ϗ ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Δαυίδ· ὅτι οὐκ ἠδύναντο ὀφθῆναι 18 τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον, ϗ (τ) ἀνήγγειλε τῷ Ἀβεσσαλώμ. ϗ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως, ϗ (υ) εἰσῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαουρείμ· ϗ αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, ϗ κατέβησαν ἐκεῖ. 19 Καὶ ἔλαβεν ἡ γυνή, ϗ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου, (φ) ϗ ἔψυξεν ἐπ᾽ αὐτῷ ἀραφώθ, ϗ οὐκ ἐγνώσθη 20 ῥῆμα. Καὶ (χ) ἦλθον οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν, ϗ (ψ) εἶπαν, Ποῦ Ἀχιμάας ϗ Ἰωνάθαν; ϗ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνή, (ω) Παρῆλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος. ϗ ἐζήτησαν, ϗ οὐχ εὗραν, ϗ ἀνέ- 21 στρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτούς, ϗ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου, ϗ ἐπορεύθησαν. ϗ (α) ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυίδ, ϗ εἶπαν πρὸς Δαυίδ, Ἀνάστητε ϗ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι οὕτως 22 ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν Ἀχιτόφελ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ϗ πᾶς ὁ (β) λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωΐ, ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διῆλθε τὸν Ἰορ- 23 δάνην. Καὶ Ἀχιτόφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, ϗ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, ϗ ἀνέστη ϗ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ· ϗ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ϗ ἀπήγξατο ϗ ἀπέθανε, ϗ ἐτάφη ἐν (γ) τῷ 24 τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ διῆλθεν εἰς Μαναΐμ· ϗ Ἀβεσσαλὼμ (δ) διέβη τὸν Ἰορδάνην αὐτὸς ϗ (ε) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ 25 μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ἀμεσσαὶ κατέστησεν (ζ) Ἀβεσσαλὼμ ἀντὶ Ἰωὰβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως. ϗ Ἀμεσσαὶ υἱὸς ἀνδρός, ϗ ὄνομα αὐτῷ (η) Ἰεθὲρ ὁ Ἰεζραηλίτης· οὗτος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν θυγατέρα Νάας (θ) ἀδελφὴν Σαρου- 26 ΐας μητρὸς Ἰωάβ. Καὶ παρενέβαλεν πᾶς Ἰσραὴλ ϗ Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ. 27 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθε Δαυὶδ εἰς (ι) Μαναΐμ, ϗ Οὐεσβὶ υἱὸς Νάας ἐκ Ῥαββὰθ (κ) υἱῶν Ἀμμών, ϗ Μαχὶρ υἱὸς (λ) Ἀμιὴλ ἐκ Λωδαβάρ, ϗ Βερζελὶ ὁ Γαλααδίτης ἐκ (μ) Ῥωγελλίμ,

Et dixit Chuſi, (l) qui Arachi, ad Sadoc et Abiathar ſacerdotes, Sic, & ſic conſilium dedit Achitophel ipſi Abeſſalom, & ſenioribus Iſrael: & ſic, & ſic conſilium dedi ego. Et nunc mittite citò, & annuntiate David, dicentes; Nè maneas nocte in (m) Araboth deſerti, etiam tranſiens feſtina; nè fortè (n) abſorbeat regem, & omnem populum, qui cum eo. Et Jonathan, & Achimaas ſteterant in fonte Rhogel: & ivit ancilla, & nuntiavit eis: Et ipſi vadunt, & annuntiant regi David; quia non poterant videri ingredi in civitatem. Et vidit eos puer, & annuntiavit Abeſſalom. Et iverunt ambo velociter, & intrârunt in domum viri in Baurim: & ei ciſterna in atrio. Et deſcenderunt illuc. Et ſumpſit mulier, & expandit velum ſuper (o) faciem ciſternæ, & ſiccavit ſuper illud (p) Araphoth: & non eſt agnitum verbum. Et venerunt pueri Abeſſalom ad mulierem in domum, & dixerunt; ubi Achimaas, & Jonathan? Et dixit eis mulier; (q) Prætericrunt puſillum aquæ. Et quæſierunt, & non invenerunt, & reverterunt in Hieruſalem. Factum eſt autem, poſtquàm ipſi abierunt, & aſcenderunt è ciſterna, & iverunt. Et annuntiaverunt regi David, & dixerunt ad David; Surgite, & tranſite velociter aquam: quoniam ſic conſilium dedit de vobis Achitophel. Et ſurrexit David, & omnis populus, qui cum eo: & tranſierunt Jordanem, uſque ad lucem matutinam, uſque ad unum non latuit, qui non tranſierit Jordanem. Et Achitophel vidit, quia non eſt factum conſilium ſuum, & inſtravit aſinum ſuum, & ſurrexit, & abiit in domum ſuam in *civitatem ſuam: & mandavit domui ſuæ, & ſuffocavit ſe, & mortuus eſt; & ſepultus eſt in ſepulchro patris ſui. Et David tranſiit in (r) Manaim. Et Abeſſalom tranſiit Jordanem ipſe, & omnis vir Iſrael cum eo. Et ipſum Ameſſai conſtituit Abeſſalom pro Joab ſuper virtutem. Et Ameſſai filius viri; & nomen ejus Jether Jezraelites. Hic intravit ad Abigæam filiam (s) Naas, ſororem Saruiæ matris Joab. Et caſtrametatus eſt omnis Iſrael, & Abeſſalom in terra Galaad. Et factum eſt, quando venit David in Manaim, & Ueſbi filius Naas de Rhabbath filiorū Ammō, & Machir filius Amiel de Lodabar, & Berzelli Galaadites de Rhogelim,*

MS. A. (ο) Χουσὶ πρὸς Σαδὼκ ϗ (π) ἀπαγγείλατε (ρ) καταπίῃ (σ) καὶ τὸν (τ) ἀπέγγειλεν (υ) εἰσῆλθον (φ) καὶ ἔκυψεν ἐπ᾽ αὐτῷ Ἀραβωθὼθ, (χ) ἦλθαν (ψ) εἶπον, (ω) Παρῆλθον (α) ἀνήγγειλαν (β) λαὸς μετ᾽ (γ) τῷ * οἴκῳ τοῦ (δ) διῆλθεν (ε) πᾶς Ἰσραὴλ (ζ) Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἰωὰβ (η) Ἰοθὸρ ὁ Ἰσμαηλείτης· (θ) ἀδελφοῦ (ι) Μααναΐμ, Οὐεσβεὶ (κ) υἱὸς (λ) Ἀμιὴρ (μ) Ῥωγελείμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וַאֲמַר חוּשַׁי לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר כַּהֲנַיָא כְּדֵין וּכְדֵין מְלִיךְ אֲחִיתוֹפֶל יַת אַבְשָׁלוֹם וְיַת סָבֵי
16 יִשְׂרָאֵל וּכְדֵין מַלְכֵית אַף אֲנָא ׃ וּכְעַן שְׁלַחוּ בִּפְרִיעַ וְחַווֹ לְדָוִד לְמֵימַר לָא תְבִית בְּלֵילְיָא
17 בְּמֵישְׁרֵי מַדְבְּרָא וְאַף מֶעְבַּר תֶּעְבַּר דִּלְמָא יִתְהֲנֵי לְמַלְכָּא וּלְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ ׃ וִיהוֹנָתָן
וַאֲחִימַעַץ קָיְמִין בְּעֵין קַצְּרָא וַאֲזַלַת אַמְתָא וְחַוִּיאַת לְהוֹן וְאִנּוּן יֵיזְלוּן וִיחַוּוּן לְמַלְכָּא דָוִד
18 אֲרֵי לָא יָכְלִין לְאִתְחֲזָאָה לְמֵיעַל לְקַרְתָּא ׃ וַחֲזָא יָתְהוֹן עוּלֵימָא וְחַוִּי לְאַבְשָׁלוֹם וַאֲזַלוּ
19 תַּרְוֵיהוֹן בִּפְרִיעַ וְעָלוּ לְבֵית גַּבְרָא בְּעַלֵּימַת וְלֵיהּ גּוּבָא בְּדַרְתֵּיהּ וּנְחַתוּ תַמָּן ׃ וּנְסֵיבַת
אִתְּתָא וּפְרַסַת יַת פַּרְסָא עַל פּוּמָא דְבֵירָא וּשְׁטַחַת עֲלוֹהִי דְּקִילָן וְלָא אִתְיְדַע פִּתְגָמָא׃
20 וַאֲתוֹ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם לְוָת אִתְּתָא לְבֵיתָא וַאֲמַרוּ אָן אֲחִימַעַץ וִיהוֹנָתָן וַאֲמַרַת לְהוֹן אִתְּתָא
21 כְּבַר עֲבַרוּ יַרְדְּנָא וּבְעוֹ וְלָא אַשְׁכַּחוּ וְתָבוּ לִירוּשְׁלֵם ׃ וַהֲוָה בָּתַר מֵיזַלְהוֹן וּסְלִיקוּ מִגּוּבָא
וַאֲזַלוּ וְחַוִּיאוּ לְמַלְכָּא דָוִד וַאֲמַרוּ לְדָוִד קוּמוּ וְעִבַרוּ בִּפְרִיעַ יַת יַרְדְּנָא אֲרֵי כְּדֵין מְלִיךְ
22 עֲלֵיכוֹן אֲחִיתוֹפֶל ׃ וְקָם דָּוִד וְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּיהּ וַעֲבַרוּ יַת יַרְדְּנָא עַד מִנְהַר צַפְרָא עַד חַד
23 לָא שְׁגָא דְּלָא עֲבַר יַת יַרְדְּנָא ׃ וַאֲחִיתוֹפֶל חֲזָא אֲרֵי לָא אִתְקַיַּם מִלְכֵיהּ וְזָרֵיז יַת חֲמָרָא
24 וְקָם וַאֲזַל לְבֵיתֵיהּ וּלְקַרְתֵּיהּ וּפַקֵּיד עַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְאִתְחֲנַק וּמִית וְאִתְקְבַר בְּקִבְרָא
25 דַּאֲבוּהִי׃ וְדָוִד אֲתָא לְמַחֲנַיִם וְאַבְשָׁלוֹם עֲבַר יַת יַרְדְּנָא הוּא וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ׃ וְיַת
עֲמָשָׂא מַנִּי אַבְשָׁלוֹם חֲלַף יוֹאָב עַל חֵילָא וַעֲמָשָׂא בַר גַּבְרָא וּשְׁמֵיהּ יִתְרָא יִשְׂרְאֵלָא
26 דְּעַל לְוָת אֲבִיגַל בַּת נָחָשׁ אֲחָתֵיהּ דִּצְרוּיָה אִמֵּיהּ דְּיוֹאָב ׃ וּשְׁרָא יִשְׂרָאֵל וְאַבְשָׁלוֹם
27 בַּאֲרַע גִּלְעָד ׃ וַהֲוָה כַּד אֲתָא דָוִד לְמַחֲנַיִם וְשׁוֹבִי בַר נָחָשׁ מֵרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וּמָכִיר בַּר
עַמִּיאֵל מִלּוֹ דְבַר וּבַרְזִילַי גִּלְעָדָאָה מֵרֹגְלִים׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Hhuſai ad Szadok & ad Abiathar ſacerdotes: Sic & ſic conſuluit Ahhithophel Abſalom & ſenibus Iſrael; et ſic conſului ego. Et nunc mittite in feſtinatione, et nunciate David dicendo: Ne moreris in nocte in *planiciebus deſerti*, ſed etiam tranſeundo tranſibis, ne fortè pereundum ſit regi et omni populo qui cum eo. Et Jehonathan et Ahhimaghaſz ſtabant in ſcaturigine fullonis, et ivit ancilla et indicavit illis, & illi iverunt et indicaverunt regi David, quia non poterant videri ingrediendo urbē. Et vidit illos adoleſcens, et indicavit Abſalom, et iverunt ambo illi in feſtinatione, et intraverunt in domum viri in Ghalemeth, et illi erat puteus in atrio ſuo, et deſcenderunt illuc. Et accepit mulier et expandit operimentum ſuper os putei, et extendit ſuper illum frumenta contuſa, et non cognita eſt res. Et venerunt ſervi Abſalom ad mulierem in domum, et dixerunt: Ubi Ahhimaghaz & Jehonathan? et dixit illis mulier, Jam tranſierunt Jardena: & quæſierunt et non invenerunt, et redierunt ad Jeruſalem. Et fuit poſtquam abiiſſent illi, et aſcenderunt de puteo, et iverunt et indicaverunt regi David, et dixerunt ad David: Surgite et tranſite in feſtinatione Jardena, quia ſic conſuluit contra vos Ahhithophel. Et ſurrexit David et omnis populus qui erat cum illo, et tranſierunt Jardena donec illuceſceret aurora: uſq; ad unum non defuit qui non tranſiret Jardena. Et Ahhithophel vidit quòd non firmatum eſſet conſilium ſuum, et ſtravit aſinū ſuum, et ſurrexit et abiit ad domum ſuam et ad urbem ſuam, et diſpoſuit ſuper hominem domus ſuæ, & ſtrangulavit ſeſe et mortuus eſt, et ſepultꝰ eſt in ſepulchro patris ſui. Et David venit in Mahhanaim, et Abſalom tranſivit Jardena, ipſe & omnis homo Iſrael cum eo. Et Ghamazza præfecit Abſalom pro Joab ſuper exercitum: et Ghamazza filius erat viri et nomen ejus Jithra Jiſraelæus qui intraverat ad Abigal filiam Nahhas ſororem ipſius Szarujah matris Joab. Et conſedit Iſrael et Abſalom in terra Gilghad. Et fuit, quando venit David ad Mahhanaim, et Subi filius Nahhas ex Rabbath filiorum Ghamon & Machir filius Ghamiel de Lodebar, et Barzelai Gilghadæus de Rogelim.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 ܐܡܪ ܚܘܫܝ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗ̈ܢܐ. ܗܟܢܐ. ܘܗܟܢܐ ܡܠܟ ܐܚܝܬܘܦܠ ܠܐܒܫܠܘܡ
16 ܘܠܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܟܢܐ. ܘܗܟܢܐ ܡܠܟܬ ܐܢܐ.* ܘܗܫܐ ܫܕܪܘ ܥܓܠ.. ܘܚܘܘ ܠܕܘܝܕ
ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܠܐ ܬܒܘܬ ܠܠܝܐ ܗܢܐ. ܒܡܫܪܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܐܠܐ ܥܒܪ ܥܒܘܪ.. ܕܠܐ ܬܐܒܕ ܐܢܬ. ܘܟܠܗ
17 ܥܡܐ ܕܥܡܟ.* ܘܢܬܢ ܘܐܚܝܡܥܨ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܥܝܢܐ ܕܩܨܪܐ. ܘܐܙܠܬ. ܐܡܬܐ. ܘܚܘܝܬ
ܠܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܚܘܘ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܠܡܬܚܙܝܘ ܘܠܡܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ.
18 * ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ ܛܠܝܐ.. ܘܚܘܝ ܠܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܙܠܘ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ
19 ܒܝܬ ܚܘܪܢ. ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܐܪܐ ܒܕܪܬܗ. ܘܢܚܬܘ ܠܗ. * ܘܢܣܒܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܦܪܣܐ.
20 ܘܦܪܣܬܗ ܥܠ ܦܘܡܗ ܕܒܐܪܐ. ܘܫܛܚܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܦܐ. ܘܐܢܫ ܠܐ ܝܕܥ.* ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܫܠܘܡ
ܠܒܝܬܗ ܕܐܢܬܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܐܝܟܐ ܗܘ ܐܚܝܡܥܨ ܘܢܬܢ.. ܐܡܪܐ ܠܗܘܢ ܐܢܬܬܐ. ܥܒܪܘ ܠܗܘܢ
21 ܡܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܝܐ ܒܥܘ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ. ܘܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. *ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܙܠܘ
ܠܗܘܢ.. ܣܠܩܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܒܐܪܐ. ܘܐܙܠܘ. ܘܚܘܘ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܩܘܡ
22 ܥܓܠ. ܘܥܒܪ ܡܝܐ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܡܠܟ ܥܠܝܟܘܢ ܐܚܝܬܘܦܠ. * ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ
23 ܥܡܐ ܕܥܡܗ. ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܟܕ ܗܘܐ ܨܦܪܐ.. ܠܐ ܦܫ ܐܢܫ ܕܠܐ ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ.* ܘܐܚܝܬܘܦܠ
ܚܙܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܡܠܟܬܗ.. ܘܐܣܪ ܠܗ ܚܡܪܗ.. ܘܩܡ ܐܙܠ ܠܒܝܬܗ. ܘܠܡܕܝܢܬܗ. ܘܦܩܕ
24 ܥܠ ܒܝܬܗ.. ܘܚܢܩ ܢܦܫܗ. ܘܡܝܬ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܘܗܝ.* ܘܕܘܝܕ. ܥܒܪ
25 ܠܡܚܢܝܡ. ܘܐܒܫܠܘܡ. ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. ܗܘ. ܘܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. *ܘܠܥܡܫܐ. ܐܩܝܡ
ܐܒܫܠܘܡ ܚܠܦ ܝܘܐܒ. ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܥܡܫܐ. ܒܪܐ ܗܘܐ ܕܓܒܪܐ ܚܕ ܐܝܣܪܝܠܝܐ. ܘܫܡܗ
26 ܝܬܪܐ. ܕܥܠ ܗܘܐ ܥܠ ܐܒܝܓܠ ܒܪܬ ܢܚܫ ܚܬܗ ܕܨܪܘܝܐ ܐܡܗ ܕܝܘܐܒ.* ܘܫܪܐ ܐܝܣܪܝܠ
27 ܘܐܒܫܠܘܡ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ.* ܘܟܕ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܡܚܢܝܡ.. ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܢܚܫ ܡܢ ܪܒܬ
ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ.. ܘܡܟܝܪ ܒܪ ܓܡܝܠ ܡܢ ܠܘܕܒܪ. ܘܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ ܡܢ ܕܘܒܠܝܢ.

Ait Huſi ad Sadoc & ad Abithar ſacerdotes, 15
Talia ac talia conſuluit Ahitophel Abiſalomi
totíque Iſraeli, ego verò talia ac talia conſului.
Nunc mittite celeriter, & indicate 16
Davidi, & dicite illi; Ne pernoctes hâc nocte
in planitie deſerti, ſed prætergredere, ne pereas,
tu & univerſus populus qui tecum eſt.
Porrò Nathan & Ahimees ſtabant prope 17
fontem fullonis, & abiens ancilla indicavit
eis, ut euntes indicarent regi Davidi: non
enim poterant comparere, aut ingredi civitatem.
(Videns tamen illos puer quidam, 18
nuntiavit Abiſalomi.) Ambo itaque profecti
ingreſſi ſunt domum viri cujuſdam Bethhoronitæ
qui puteum habebat in atrio ſuo,
in quem deſcenderunt. Tollénſque ſibi mulier 19
tegumentum explicavit ſuper puteum,
expanditque ſuper illud cicerculam, nemine
conſcio. Et venientibus ſervis Abiſalomis 20
in domum mulieris, ac dicentibus; Ubinam
eſt Ahimees & Nathan? dixit illis mulier,
Prætergreſſi ſunt iſtinc; quæſierunt enim aquam,
& non invenerunt: ſic redierunt illi in
Jeruſalē. Poſtquā abierunt illi, aſcenderunt 21
hi de puteo, & pergentes nuntiaverunt regi
Davidi, ac dixerunt ei; Surge citò, & trajice
aquas; quoniam ſic conſuluit contra vos Ahitophel.
Surgens itaque David & omnis popul⁹ 22
qui erat cum eo, trajecit Jordanē: & cùm
orta eſſet aurora, nemo remanſit qui non trajeciſſet
Jordanē. Ahitophel autē videns haud 23
ſucceſſiſſe conſilium ſuū, ſtravit aſinum ſuū, et
conſurgens abiit in domū ſuam & in civitatē
ſuam, & diſpoſitâ re familiari ſtrangulavit ſeipſū,
& mortu⁹ eſt, ac ſepult⁹ in ſepulchro patris
ſui. Cùm tranſiiſſet David ad Mahanim, 24
tranſmiſit Abiſalom Jordanem, ipſe & omnes
Iſraelitæ cum eo. Porrò Amaſam conſtituerat 25
Abiſalom loco Joabi ſuper militiā. Amaſa
verò filius erat viri cujuſdam Iſraelitæ nomine
Jethra, qui ingreſſ⁹ fuerat ad Abigal filiam
Nahas, ſororē Suriæ matris Joab. Et caſtrametat⁹ 26
eſt Iſrael et Abiſalom in terra Gelaad.
Cùm inquā, perveniſſet David ad Mahanim, 27
Abiſai filius Nahas de Rabath filiorū
Ammon, & Machir filius Ghemil de Ludbar,
& Bar-zali Gelaadites de Doblin,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * ثم قال حوشي لصادوق ولابيثار الكبرين* ان احيتوفال اشار علي ابيسالوم وعلي جميع بني
16 اسرايل بكذا وكذا* واشرت انا بخلاف ذلك* فارسلا الان واخبرا داود سريعا وقولا له* لا تبيت في
17 صحراء البرية* ولكن جز من هناك* لئلا تهلك انت وجميع من معك* وكان ناثان واخيمعاص
قايمين عند بير القصار* فانطلقت اليهما امة من جوار الكبير واخبرتهما* فانصرفا واخبرا
18 داود الملك* وذلك انهما لم يقدرا ان يظهرا في المدينة* وبصر بهما فتي فاخبر ابيسالوم* واما
19 هما فانطلقا ودخلا بيت رجل من اهل حوريم* وكانت له في داره بير* فنزلا الي البير* واخذت
20 امراته مسحا* وبسطته علي راس البير* ونثرت عليه شعيرا مدقوقا* ولم يعلم بهما احد* فجا
عبيد ابيسالوم الي بيت المراة وقالوا* اين اخيمعاص وناثان* قالت لهم المراة* قد جازا* لانهما
21 طلبا ماء ولم يجدا* فرجع عبيد ابيسالوم الي اورسليم* ومن بعد رجوعهم صعدا من البير
22 وانطلقا واخبرا داود الملك وقالا له* قم سريعا وجز النهر* لان احيتوفال اشار علي ابيسالوم
بكذا وكذا* فقام داود وجميع من معه وجازوا الاردن* فلما اصبحوا جازوا كلهم* ولم يبق منهم
23 انسان لم يجز الاردن* فلما راي احيتوفال ان مشورته لم تقبل* اسرج دابته وركبها* وانصرف
24 الي منزله والي قريته* وامر بنيه واوصاهم بما اراد* وخنق نفسه ومات* ودفن في قبر ابيه* واما
25 داود فجاز الي محنيم* وجاز ابيسالوم مجاز نهر الاردن ايضا هو وجميع بني اسرايل معه* واما
ابيسالوم فصير صاحب حربته بدل احيتوفال* رجلا يسمي عمسا بن رجل ايسر اسمه يترا* دخل
26 علي ابيغال ابنة ابيساء اخت صوريا ام يواب* ونزل بنو اسرايل وابيسالوم ارض جلعاد* فلما
27 اتي داود محنيم اتاه ابيساء ابن جاسور من ربة مدينة بني عمون* وماخير بن جميل من مدينة
لودبر* وابن زالي الجلعادي من مدينة دبليس*

Tū dixit Huſi ad Sadoc et ad Abithar ſacerdotes, 15
Achithophel talia ac talia dedit
conſilia Abiſalomi & omnibus Iſraelitis,
ego verò contrariū dedi conſiliū. Mittite 16
ergò, & quamprimùm ſignificate Davidi,
ac dicite ei, Ne permaneas in ſolitudine
deſerti, ſed trajicito illinc, ne pereas tu et
omnes qui tecum ſunt. Interea Nathan & 17
Achimeas ſtabant prope puteum fullonis:
abiens ergò ad eos una ex ancillis ſacerdotis,
indicavit hoc *illis? qui profecti indicârunt*
Davidi regi. (Atq; id quidē, quoniam
iſti duo non poterant præbere ſe in
urbe.) Attamen videns eos puer quidam, 18
nuntiavit Abiſalomi: ipſi verò profecti ingreſſi
ſunt domū cujuſdā è civib⁹ Horim,
qui habebat in atrio ſuo puteū, & deſcenderunt
in puteū. Cepit autem uxor ejus cilicū, 19
expanditq; ſuper os putei, & ſparſit
ſuper illud hordeū contuſum, nemine eos
deprehendente. Cùmq; veniſſent ſervi Abiſalomis 20
ad domū mulieris illius, & dixiſſent,
Ubi ſunt Achimeas et Nathan? reſpondit
mulier, Jam tranſierunt, quoniam
petebant aquam, et non repererunt: quapropter
redierunt ſervi Abiſalomis in Jeruſalē.
Poſtquā redierunt hi, aſcenderunt illi 21
duo è puteo, et euntes indicârunt Davidi
regi, et dixerunt ei, Surge quāprimùm, et
trajice fluviū; nā Achithophel tale ac tale
conſiliū dedit Abiſalomi. Sic ſurgens David 22
& omnes qui ſecū erant, trajecerunt
Jordanem; cùmque ortus eſſet eis dies,
tranſierant omnes, ita ut nemo ex eis manſiſſet
qui non transîſſet Jordanē. Cùm autem 23
vidiſſet Achithophel rejectum fuiſſe
cōſiliū ſuū, ſternens jumentū ſuū, illudq;
conſcendens perrexit in domū ſuā & civitatē
ſuam; & cùm dediſſet filiis ſuis
præcepta & monita quæ voluit, ſtrangulavit
ſeſe, ac mortuus eſt, & ſepultus in
ſepulchro patris ſui. Cæterùm David 24
tranſiit ad Mahanim, & Abiſalom quoque
trajecit vadum fluvii Jordanis, tam ipſe
quàm omnes Iſraelitæ cum ipſo. Et verò 25
Abiſalom creavit portitorem lanceæ ſuæ
loco Achithophelis, virum quendam qui
vocabatur Amaſa, filium viri cujuſdam
divitis nomine Jethra, qui congreſſus fuerat
cum Abigale filia Abiſai, ſorore Suriæ
matris Joabi. Tum caſtra fixerunt Iſraelitæ 26
& Abiſalom in terra Galaad.
Cùm autem perveniſſet David ad Mahanim, 27
convenerunt eum Abiſai filius Geſſur
ex Rabbath urbe Ammonitarum
oriundus, *& Machir filius Gemil ex*
urbe Lodebar, & filius Zali Galaaditis
ex urbe Denbis:

שמואל ב : יח

, toſtum & ,farinā & ,hordea & ,frumenta & ,*figuli vas & ,ſcyphos & ,Cubile*
28 מִשְׁכָּב וְסַפּוֹת וּכְלִי יוֹצֵר וְחִטִּים וּשְׂעֹרִים וְקֶמַח וְקָלִי
coagulationes & ,pecus & ,butyrum & ,mel Et ; *toſtum* & ,lentes & ,*fabam* &
29 וּפוֹל וַעֲדָשִׁים וְקָלִי׃ וּדְבַשׁ וְחֶמְאָה וְצֹאן וּשְׁפוֹת
; veſcendum ad eo cum qui populo & , David *fecerunt accedere bovis*
בָּקָר הִגִּישׁוּ לְדָוִד וְלָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ לֶאֱכוֹל
.deſerto in ſitiens & , laſſus & , famelicus Populus : dixerunt quia
כִּי אָמְרוּ הָעָם רָעֵב וְעָיֵף וְצָמֵא בַּמִּדְבָּר׃

CAP. XVIII. יח

eos ſuper poſuit & , ſecum qui populum David numeravit Et
1 וַיִּפְקֹד דָּוִד אֶת־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּשֶׂם עֲלֵיהֶם
,populum David miſit Et .*centenorum principes & ,millium principes*
2 שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ וַיְשַׁלַּח דָּוִד אֶת־הָעָם
filii Abiſai manu in partem tertiam & ,Joab manu in partem tertiam
הַשְּׁלִישִׁית בְּיַד־יוֹאָב וְהַשְּׁלִישִׁית בְּיַד אֲבִישַׁי בֶּן־
Dixitque .Ghittæi Itthai manu in partem tertiam & ,Joab fratris Serujah
צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית בְּיַד אִתַּי הַגִּתִּי וַיֹּאמֶר
.vobiſcum ego etiam egrediar Egrediendo : populum ad rex
הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם יָצֹא אֵצֵא גַּם־אֲנִי עִמָּכֶם׃
, fugerimus fugiendo ſi quia ; egredieris Non : populus Dixitque
3 וַיֹּאמֶר הָעָם לֹא תֵצֵא כִּי אִם־נֹס נָנוּס
ponent non,noſtrū medietas mortua fuerit ſi & ; cor nos *ad* ponent non
לֹא־יָשִׂימוּ אֵלֵינוּ לֵב וְאִם־יָמֻתוּ חֶצְיֵנוּ לֹא־יָשִׂימוּ
quod bonum nunc Et .millia decem nos ſicut nunc quia , cor nos *ad*
אֵלֵינוּ לֵב כִּי־עַתָּה כָמֹנוּ עֲשָׂרָה אֲלָפִים וְעַתָּה טוֹב כִּי־
: rex eos ad Dixitque .auxiliandum ad civitate *à* nobis ſis
תִהְיֶה־לָּנוּ מֵעִיר לַעְזִיר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַמֶּלֶךְ
manum ad rex ſtetit Et .faciam , veſtris oculis in *erit* bonum Quod
4 אֲשֶׁר־יִיטַב בְּעֵינֵיכֶם אֶעֱשֶׂה וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד
.*millia ad & centum ad* egrediebantur populus omnis & , portæ
הַשַּׁעַר וְכָל־הָעָם יָצְאוּ לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים׃
Leniter : dicendo , Itthai & , Abiſai & , Joab rex præcepit Et
5 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־יוֹאָב וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר לְאַט־
rex *præcipiendo in*,audierunt populus omnis &: Abſalom *ad puerum ad mihi*
לִי לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־הָעָם שָׁמְעוּ בְּצַוֹּת הַמֶּלֶךְ
populus eſt egreſſus Et .*Abſalom verbum ſuper* principibus omnibus
6 אֶת־כָּל־הַשָּׂרִים עַל־דְּבַר אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֵּצֵא הָעָם
.Ephraim *ſylva* in prælium fuit & ; Iſrael occurſum in campum in
הַשָּׂדֶה לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֶפְרָיִם׃
ibi fuit & ,David *ſervorum facies ad* Iſrael populus ibi ſunt cæſi Et
7 וַיִּנָּגְפוּ שָׁם עַם יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וַתְּהִי־שָׁם
ibi fuit Et .millium viginti illa die in magna plaga
8 הַמַּגֵּפָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים אָלֶף׃ וַתְּהִי־שָׁם
ſylva *multiplicavit* & : terræ omnis *facies ſuper* diſperſum prælium
הַמִּלְחָמָה נְפֹצוֹת עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיֶּרֶב הַיַּעַר
occurrit Et .illa die in gladius *devoravit quos iis ab, populo in peredere*
9 לֶאֱכֹל בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיִּקָּרֵא
: mulum ſuper *equitans* Abſalom & ,David *ſervorum facies ad* Abſalom
אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רֹכֵב עַל־הַפֶּרֶד
ſe tenuit & , magnæ quercus denſitatem ſubter mulus eſt ingreſſus &
וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת שׂוֹבֶךְ הָאֵלָה הַגְּדוֹלָה וַיֶּחֱזַק
mulus & : terram inter & ,cœlos inter eſt *datus* & ,quercu in ejus caput
רֹאשׁוֹ בָאֵלָה וַיֻּתַּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד
, Joab *indicavit* & ,*unus* vir vidit Et .tranſivit , eo ſub qui
10 אֲשֶׁר־תַּחְתָּיו עָבָר׃ וַיַּרְא אִישׁ אֶחָד וַיַּגֵּד לְיוֹאָב
Joab dixit Et .quercu in ſuſpenſum Abſalom vidi Ecce :dixit &
11 וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת־אַבְשָׁלֹם תָּלוּי בָּאֵלָה׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב
ibi eū pcuſſiſti non cur & ,vidiſti ecce Et : ſibi *indicanti* viro
לָאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ וְהִנֵּה רָאִיתָ וּמַדּוּעַ לֹא־הִכִּיתוֹ שָׁם
? unum *cingulum* & ,argenteos decem tibi dare *me ſuper* & : terram in
אַרְצָה וְעָלַי לָתֶת לְךָ עֲשָׂרָה כֶסֶף וַחֲגֹרָה אֶחָת׃

Verſio VULG. LAT.

28 Obtulerunt ei ſtratoria, et tapetia, et vaſa fictilia, frumentū, et hordeum, et farinam, et polentam, et fabam, et lentem, et frixū cicer, 29 Et mel, et butyrū, oves, et pingues vitulos: dederúntque David, et populo qui cum eo erat, ad veſcendum: ſuſpicati enim ſunt, populum fame et ſiti fatigari in deſerto.

CAP. XVIII.

1 IGitur conſiderato David populo ſuo, conſtituit ſuper eos tribunos et centuriones. 2 Et dedit populi tertiam partem ſub manu Joab, et tertiā partē ſub manu Abiſai filii Saruiæ fratris Joab, et tertiā partem ſub manu Ethai, qui erat de Geth: dixítq; rex ad populū, Egrediar et ego vobiſcum. 3 Et reſpondit populus, Non exibis: ſive enim fugerimus, non magnoperè ad eos de nobis pertinebit: ſive media pars ceciderit è nobis, non ſatis curabunt: quia tu unus pro decem millibus computaris: melius eſt igitur ut ſis nobis in urbe præſidio. 4 Ad quos rex ait; Quod vobis videtur rectum, hoc faciā. Stetit ergò rex juxta portam: egrediebatúrque populus p turmas ſuas, centeni, et milleni. 5 Et præcepit rex Joab, et Abiſai, et Ethai, dicens; Servate mihi puerum Abſalom. Et omnis populus audiebat præcipientem regem cunctis principibus pro Abſalom. 6 Itaque egreſſus eſt populus in campum contra Iſrael, et factum eſt prælium in 7 ſaltu Ephraim. Et cæſus eſt ibi populus Iſrael ab exercitu David, factáque eſt plaga magna in die illa, viginti millium. 8 Fuit autē ibi prælium diſperſū ſuper faciem omnis terræ, et multò plures erant quos ſaltus conſūpſerat de populo, quàm hi quos voraverat gladius in 9 die illa. Accidit autem ut occurreret Abſalom ſervis David, ſedens mulo: cúmque ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum et magnam, adhæſit caput ejus quercui: et illo ſuſpenſo inter cœlum et terram, mulus, cui 10 inſederat, pertranſivit. Vidit autem hoc quiſpiam, et nuntiavit Joab, dicens; Vidi Abſalom pendere de quercu. 11 Et ait Joab viro, qui nuntiaverat ei; Si vidiſti, quarè non confodiſti eum cum terra, et ego dediſſem tibi decem argenti ſiclos, et unum balteum?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

28 Ἤνεγκαν δέκα (ν) κοίτας ἀμφιτάποις, ϗ λέβητας (ξ) δέκα, ϗ σκεύη κεράμου, ϗ πυροὺς, ϗ κριθὰς, ϗ ἄλευρον, ϗ ἄλφιτον, ϗ κύαμον, 29 ϗ φακὸν, Καὶ μέλι, ϗ βούτυρον, ϗ πρόβατα, ϗ (ο) σαφὼθ βοῶν. ϗ προσήνεγκαν τῷ Δαυὶδ, ϗ τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ φαγεῖν· ὅτι εἶπεν, Ὁ λαὸς (π) πεινῶν ϗ ἐκλελυμένος ϗ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Attulerunt decem *cubilia, tapetia, & lebetes (t) decem, & vaſa figuli, & frumenta, & hordea, & farinam, (u) polentam, & fabam, & lentem,* Et mel, *& butyrum, & oves, & (x) ſapboth boum.* Et attulerunt David, *& populo, qui cū eo, ad comedendum: quoniā dixit, (y) Populᵒ eſuriens, & laſſatus, & ſitiens in deſerto.*

MS. A. (ν) κοίτας ϗ ἀμφιτάπους, (ξ) δέκα, ϗ πυροὺς (ο) σαφφὼθ (π) πεινῶν ϗ διψῶν ϗ ἐκλελυμένος ἐν τῇ

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΚΑὶ ἐπεσκέψατο Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ κατέστησεν ἐπ᾽ αὐτῶν (α) χιλιάρχους 2 ϗ ἑκατοντάρχους. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἰωὰβ, ϗ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ (β) Ἀβεσσὰ υἱοῦ Σαρουίας ἀδελφοῦ Ἰωὰβ, ϗ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ (γ) Ἐθὶ τοῦ Γεθαίου. ϗ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν λαὸν, Ἐξελθὼν ἐξελεύσομαι καί γε ἐγὼ μεθ᾽ ὑμῶν. 3 Καὶ (δ) εἶπον, Οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν φυγῇ φύγωμεν, οὐ θήσουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καρδίαν· ϗ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν, οὐ θήσουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες· ϗ νῦν ἀγαθὸν, ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει (ε) βοήθεια τοῦ βοηθεῖν. 4 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, Ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. ϗ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης· ϗ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας ϗ εἰς χιλιάδας. 5 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωὰβ ϗ τῷ (ζ) Ἀβεσσὰ ϗ τῷ (η) Ἐθὶ, λέγων, Φείσασθέ (θ) μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ (ι) Ἀβεσσαλώμ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν 6 ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν (κ) ἐξεναντίας Ἰσραήλ. ϗ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐφραΐμ. 7 Καὶ ἔπταισεν (λ) ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, ϗ ἐγένετο ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι χιλιάδες 8 ἀνδρῶν. Καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· ϗ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ οὓς (μ) κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ 9 μάχαιρα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ συνήντησεν Ἀβεσσαλὼμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυίδ· ϗ (ν) Ἀβεσσαλὼμ ἦν ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου αὐτοῦ, ϗ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος (ξ) ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς (ο) μεγάλης, ϗ περιεπλάκη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυΐ, ϗ ἐκρεμάσθη ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ ϗ ἀναμέσον τῆς γῆς, ϗ ὁ ἡμίονος (π) ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθε. 10 Καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἷς, ϗ ἀνήγγειλε (ρ) τῷ Ἰωὰβ, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ (σ) ἑώρακα τὸν Ἀβεσσαλὼμ 11 κρεμάμενον ἐν τῇ δρυΐ. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ (τ) ἀναγγέλλοντι αὐτῷ, Καὶ ἰδοὺ (υ) ἑώρακας· τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας (φ) αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν, ϗ ἐγὼ ἂν δεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίου ϗ παραζώνην μίαν;

CAP. XVIII.

ET recognovit David populum, qui cum eo: et ſuper eos conſtituit chiliarchos, & centuriones. Et *miſit David populum tertiam partem in manu Joab; & tertiam in manu Abeſſa filii Saruiæ, fratris Joab; & tertiam in manu* Ethi Gethæi. Et *dixit David ad populum,* Exiens *exibo etiam ego vobiſcum.* Et *dixerunt, Non exibis: quoniā ſi fugâ fugerimus, non ponent ſuper nos cor: & ſi mortui fuerimus dimidium noſtrî, non ponent ſuper nos cor: (a) quia tu, ſicut nos decē millia.* Et nunc bonū, *quòd ſis nobis in civitate auxilium ad auxiliandū.* Et *dixit ad eos rex, Quodcunq; placuerit in oculis veſtris, faciā.* Et *ſtetit rex ad (b) manum portæ.* Et *omnis populus egrediebatur in centuriis & in millibᵒ.* Et *mandavit rex ipſi Joab, & Abeſſa, & Ethi, dicens; Parcite mihi, puero Abeſſalom.* Et *univerſᵒ populᵒ audivit mandantem regem omnibᵒ principibus pro Abeſſalom.* Et *exiit univerſus populus in (c) ſylvā ex adverſo Iſrael.* Et *factum eſt præliū in ſylva Ephræm.* Et *cecidit ibi populus Iſrael corā pueris David: & facta eſt plaga magna in die illa, (d) viginti millia virorum.* Et *factū eſt ibi præliū diſperſum ſuper faciē univerſæ (e) terræ.* Et *multiplicavit ſylva devorare è populo, ſuper eos, quos devoraverat in populo gladiᵒ die illâ.* Et *occurrit Abeſſalom coram pueris David.* Et *Abeſſalom inſcenderat ſuper mulā ſuā.* Et *intravit mula ſubter (f) denſitatem quercus magnæ: & circumplicatum eſt caput ejus in quercu: & pependit inter cœlum, & inter terram: & mula ſubter eum præteriit.* Et *vidit vir unus, & adnuntiavit ipſi Joab, & dixit;* Ecce *vidi Abeſſalom pendentem in quercu.* Et *dixit Joab viro annuntianti ſibi,* Et *ecce vidiſti.* Quid, *quòd non percuſſiſti eum illîc in terram; & ego dediſſem tibi (g) decem argenti, & baltheum unum?*

MS. A. (α) ἑκατοντάρχους ϗ χιλιάρχους. Καὶ (β) Ἀβεσσαεὶ (γ) Ἐθθεὶ τοῦ Γεθθαίου. (δ) εἶπαν, (ε) βοήθεια. Καὶ εἶπεν (ζ) Ἀβισαὶ (η) Ἐθθεὶ, (θ) μου (ι) Ἀβεσσαλώμ. * Καὶ ἐξῆλθεν πᾶς (κ) ἐναντίον (λ) ἐκεῖ πᾶς ὁ λαὸς (μ) κατέφαγεν ἡ μάχαιρα ἐν τῇ (ν) Ἀβεσσαλὼμ ἐπιβεβηκὼς (ξ) ὑπὸ * δάσος (ο) μεγάλης, ϗ ἐκρέμασεν ἡ κεφαλὴ (π) ὁ ὑποκάτω (ρ) Ἰωὰβ, ϗ (σ) ἑόρακα (τ) ἀπαγγέλλοντι (υ) ἑόρακας (φ) αὐτὸν εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 מַכְבִּין וְקוּלִין וּמָאנֵי דַחֲסַף וְחִטִּין וּסְעוֹרִין וְקִמְחָא וְקַלְיָא וּפוּלָא וְטַלּוֹפְחִין וְקַלְיָא׃ וּדְבַשׁ
29 וְשַׁמַּן וְעָאן וְגוּבְנִין דַּחֲלַב תּוֹרִין קָרִיבוּ לְדָוִד וּלְעַמָּא דִי עִמֵּיהּ לְמֵיכַל אֲרֵי אֲמַרוּ עַמָּא כַּפִּין
וּמְשַׁלְהִין וְצַחְיִן בְּמַדְבְּרָא׃

יח

1 וּמְנָא דָוִד יָת עַמָּא דִי עִמֵּיהּ וּמַנִּי עֲלֵיהוֹן רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי מַאֲוָתָא׃ וּשְׁלַח דָּוִד יָת עַמָּא
2 תִּלְתָּא בְּיַד יוֹאָב וְתִלְתָּא בְּיַד אֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה אֲחוּהִי דְיוֹאָב וְתִלְתָּא בְּיַד אִתַּי גִתָּאָה
3 וַאֲמַר מַלְכָּא לְעַמָּא מִפַּק אֶפּוֹק אַף אֲנָא עִמְּכוֹן׃ וַאֲמַר עַמָּא לָא תִפּוֹק אֲרֵי אִם מֶעֱרַק
נֵעְרוֹק לָא יְשַׁוּוֹן עֲלָנָא לִבָּא וְאִם יִתְקַטְלוּן פַּלְגָּנָא לָא יְשַׁוּוֹן עֲלָנָא לִבָּא אֲרֵי כְעַן אַתְּ יָכִיל
4 לְמִסְעַד כְּוָתָנָא עַסְרָא אַלְפִין וּכְעַן טַב אֲרֵי תְּצַלֵּי עֲלָנָא מִקַּרְתָּא לְמִסְעַד׃ וַאֲמַר לְהוֹן
מַלְכָּא דְּתַקִּין בְּעֵינֵיכוֹן אַעְבֵּיד וְקָם מַלְכָּא עַל כֵּיבַשׁ אוֹרַח תַּרְעָא וְכָל עַמָּא נְפַקוּ לְמָאתָן
5 וּלְאַלְפִין׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא יָת יוֹאָב וְיָת אֲבִישַׁי וְיָת אִתַּי לְמֵימַר אִסְתַּמַּרוּ לִי בְּעוּלֵימָא
6 בְּאַבְשָׁלוֹם וְכָל עַמָּא שְׁמַעוּ כַּד פַּקֵּיד מַלְכָּא יָת כָּל רַבְרְבַיָּא עַל עֵסַק אַבְשָׁלוֹם׃ וּנְפַק עַמָּא
7 לְחַקְלָא לְקַדָּמוּת יִשְׂרָאֵל וַהֲוָת קְרָבָא בְּחוּרְשָׁא דְבֵית אֶפְרָיִם׃ וְאִתְּבַרוּ תַמָּן עַם יִשְׂרָאֵל
8 קֳדָם עַבְדֵי דָוִד וַהֲוָת תַּמָּן מַחְתָּא רַבְּתָא בְּיוֹמָא הַהוּא עַסְרִין אַלְפִין׃ וַהֲווֹ תַמָּן עָבְדֵי
קְרָבָא מִתְבַּדְּרִין עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא וְאַסְגִיאַת חֵיוַת חוּרְשָׁא לְקַטָּלָא בְעַמָּא מִדְּקַטִּילַת חַרְבָּא
9 בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וְאִתְעֲרַע אַבְשָׁלוֹם קֳדָם עַבְדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רָכֵיב עַל כּוּדַנְתָּא וְעָלַת
כּוּדַנְתָּא תְּחוֹת סוֹכָא דְבוּטְמָא רַבָּא וְאִתְאֲחַד רֵישֵׁיהּ בְּבוּטְמָא וְאִתְּלִי בֵּין שְׁמַיָּא וּבֵין
10 אַרְעָא וְכוּדַנְתָּא דִי תְחוֹתוֹהִי עֲבָרַת׃ וַחֲזָא גַבְרָא חַד וְחַוִּי לְיוֹאָב וַאֲמַר הָא חֲזֵיתִי יָת
11 אַבְשָׁלוֹם תְּלֵי בְּבוּטְמָא׃ וַאֲמַר יוֹאָב לְגַבְרָא דִמְחַוֵּי לֵיהּ וְהָא חֲזֵיתָא וּמָא דֵין לָא מְחִיתָהִי
תַמָּן וּרְמֵיתָהִי לְאַרְעָא וַעֲלַי פּוֹן לְמִתַּן לָךְ עֲסַר סִלְעִין דִּכְסַף וְאַסְפַּנְקֵי חֲדָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Sindones, lagenas, et vaſa teſtæ, et frumenta, et hordea, et farinam, et polentā, et fabā, et lentes, et polentā: Et mel, et butyrū, et pecudes, et caſeos lactis vaccarū obtulerunt Davidi, et populo qui erat cum eo, ad comedendū: quia dixerunt, Populus eſuriunt & laſſi ſunt, et ſitiunt in deſerto.

CAP. XVIII.

ET numeravit David populū qui erat ſecū, et præfecit ſuper illos magiſtros milliū et magiſtros centenorū. Et miſit David populū, tertiā partem in manu Joab, et tertiā in manu Abiſai filii Szarujah fratris Joab, et tertiā in manu Ithai Ghithæi: et dixit rex ad populū: Exeundo exibo etiā ego vobiſcū. Et dixit populus, Non exibis; nam ſi fugiendo fugerimus, non ponent ſuper nos cor: et ſi occidatur pars noſtri, non ponent ſuper nos cor; nam nunc tu potes roborare ſicut nos decē millia: et nunc bonū eſt quòd ores pro nobis ex urbe ad roborandū. Et dixit illis rex: Quod rectū in oculis veſtris faciā: et ſtetit rex ſuper ſtratā viæ portæ, et omnis populus exierunt per centena et per millena. Et juſſit rex Joab et Abiſai et Jethai dicendo: Eſtote circumſpecti mihi in adoleſcente Abſalom: et omnis populus audierunt quando mandavit rex *omnibus* magnatibus curam Abſalom. Et exivit populus ad agrū in occurſū Iſrael, et fuit prælium in ſylva domus Ephraim. Et fracti ſunt ibi populus Iſrael ante ſervos David, et fuit ibi percuſſio magna in die illa viginti millium. Et *fuerunt* ibi præliantes diſperſi ſuper facies omnis terræ, et multiplicavit fera ſylvæ occidere in populo præ illis quos occiderat gladius in die illa. Et incidit Abſalom ante ſervos David, et Abſalom equitabat ſuper mulum, et intravit mulus ſubtus ramum quercus magnæ, et apprehenſum eſt caput ejus in quercu, et ſuſpenſus eſt inter cœlum et inter terram; & mulus qui erat ſub illo, tranſivit. Et vidit vir unus, et indicavit Joab et dixit: Ecce vidi Abſalom ſuſpenſum in quercu. Et dixit Joab viro quod indicabat ei: Et ecce vidiſti, & quid non percuſſiſti illum ibi, et projeciſti eum in terram? & ſuper me [*fuiſſet*] dare tibi decem ſiclos argenti & cingulum unum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 * ܩܪܒܘ ܠܗ ܥܪ̈ܣܬܐ ܘܫܘܝܐ ܀ ܘܡܐ̈ܢܐ ܕܦܚܪܐ. ܘܚ̈ܛܐ. ܘܣܥ̈ܪܐ. ܘܩܠܝܐ. ܘܩܡܚܐ.
29 ܘܦܘܠܐ. ܘܛܠܘܦܚܐ. * ܘܕܒܫܐ ܘܚܡܐܬܐ. ܘܥܢܐ. ܘܓܘܒܢܐ ܕܬܘܪܐ. ܘܩܪܒܘ ܠܕܘܝܕ ܘܠܥܡܐ
ܕܥܡܗ. ܠܡܐܟܠ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ. ܕܥܡܐ ܟܦܢ ܗܘ ܘܠܐܐ. ܘܨܗܐ ܒܡܕܒܪܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ *

1 * ܘܡܢܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ ܕܥܡܗ.· ܘܐܩܝܡ ܥܠܝܗܘܢ ܪܒܝ ܐܠܦܐ. ܘܪܒܝ ܡܐܐ̈.* ܘܬܘܠܬܐ ܥܡ
2 ܝܘܐܒ.· ܘܬܘܠܬܐ ܥܡ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ.· ܘܬܘܠܬܐ ܥܡ ܐܬܝ ܓܬܝܐ.* ܘܐܡܪ
3 ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ. ܐܢ ܡܥܪܩ ܥܪܩܝܢܢ.· ܠܐ ܡܣܝܡܝܢ ܠܒܗܘܢ ܥܠܝܢ. ܘܗܫܐ. ܕܝܠܢ ܥܣܪܐ
ܐܠܦܝܢ.· ܛܒ ܠܢ. ܕܬܗܘܘܢ ܡܥܕܪܝܢ ܠܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ ܠܕܘܝܕ.
4 ܚܢܢ ܢܦܘܩ ܘܢܣܬܪܗܒ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗܘܢ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ
ܒܥܝܢܝܟܘܢ. ܥܒܕܘ. ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܝܕ ܬܪܥܐ.· ܘܢܦܩ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܐܘܬܐ ܘܠܐܠܦܐ.
5 *ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܝܘܐܒ ܘܠܐܒܝܫܝ ܘܠܐܬܝ.· ܕܐܚܘܕܘ ܠܝ ܠܛܠܝܐ ܐܒܫܠܘܡ. ܟܕ ܚܝ. ܘܫܡܥܘ
6 ܟܠܗ ܥܡܐ ܟܕ ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ: ܥܠ ܨܒܘܬܐ ܕܐܒܫܠܘܡ.* ܘܢܦܩ ܥܡܐ
7 ܠܡܕܒܪܐ. ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.* ܘܗܘܐ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܬܒܪ ܬܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.· ܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ
8 ܕܕܘܝܕ. ܘܗܘܬ ܬܡܢ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܕܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܗܘܐ ܬܡܢ ܩܪܒܐ ܚܣܝܢܐ ܕܥܠ ܐܦܝ
9 ܐܪܥܐ. ܘܣܓܝܐܝܢ ܐܟܠܬ ܚܝܘܬ ܒܪܐ. ܝܬܝܪ ܡܢ ܕܐܟܠܬ ܚܪܒܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ.* ܘܐܬܦܓܥ
ܐܒܫܠܘܡ ܩܕܡ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܒܫܠܘܡ ܪܟܝܒ ܗܘܐ ܥܠ ܟܘܕܢܝܐ.· ܘܥܠ ܟܘܕܢܝܐ ܬܚܝܬ
ܣܘܟܐ ܕܒܛܡܬܐ ܪܒܬܐ.· ܘܐܬܐܚܕ ܪܫܗ ܕܐܒܫܠܘܡ ܒܒܛܡܬܐ ܪܒܬܐ.· ܘܐܬܬܠܝ ܒܝܬ ܫܡܝܐ
10 ܠܐܪܥܐ. ܘܟܘܕܢܝܐ ܕܬܚܘܬܘܗܝ. ܥܒܪ ܘܐܙܠ.* ܘܚܙܝ ܓܒܪܐ.· ܘܚܘܝ ܠܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ. ܚܙܝܬܗ
11 ܠܐܒܫܠܘܡ. ܟܕ ܬܠܐ ܒܒܛܡܬܐ.* ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ ܠܓܒܪܐ ܕܚܘܝܗ.· ܟܕ ܚܙܝܬܗ. ܠܡܢܐ ܠܐ
ܡܚܝܬܝܗܝ ܘܐܪܡܝܬܝܗܝ ܠܐܪܥܐ.· ܘܐܢܐ ܝܗܒ ܗܘܝܬ ܠܟ. ܥܣܪܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܐܣܛܠܐ ܚܕܐ.

28 Obtulerunt lectos, & ſtrata, & vaſa fictilia, frumentum, hordeum, *triticum* frixum, farinam, fabas, & lentes, 29 Mel, butyrum, oves, & caſeos vaccinos: obtulerunt inquam, Davidi & populo qui erat cum ipſo, ad comedendũ: dicebant enim, Populus iſte famelicus eſt, & fatigatus, atque ſitibundus in deſerto.

CAP. XVIII.

1 DAvid autem luſtrato populo quem ſecum habebat, & conſtitutis ſuper eos tribunis & centurionibus, 2 Tertia pars fuit cum Joabo, & tertia pars cum Abiſai filio Suriæ, fratre Joabi, & tertia pars cum Athi Gethæo. 3 Tum dixit rex populo, Etiamſi planè fugeremus, nequaquam adjicient ad nos animum: quarè ſufficiunt nobis decem millia, & conſultius nobis eſt, ut adjutores habeamus è civitatibus. 4 Dixerunt Davidi ſervi ipſius, Nos egrediemur, & properabimus ad pugnandum cum eis. Ait illis rex, Quod bonum fuerit in oculis veſtris, facite: ſic conſtitit rex ſecus januam, totus autem populus egreſſi ſunt in centurias & chiliades. 5 Præcepit autem rex Joabo, Abiſaio, & Ethaio, *dicens*; Prehendite mihi puerum Abiſalom vivum: audivítque totus populus, quum præcepit rex omnibus magnatibus de re Abiſalomis. 6 Egreſſus eſt igitur populus ad deſertum in occurſum Iſraelis, 7 Et commiſſo prælio profligatus eſt illic populus Iſraeliticus ante ſervos Davidis, factáque fuit ibi cædes magna, *nempe* viginti millium. 8 Et *præter* bellum atrociſſimum *quod* fuit ſuper faciem terræ, plures etiam devoravit beſtia ſylveſtris, quàm quos conſumpſit gladius eo die. 9 Caſu verò incidit Abiſalom corã ſervis Davidis, & Abiſalome inſidente mulo tranſiit mul⁹ ſubter ramũ ingentis cujuſdã trunci, retentóque capite Abiſalomis magno illo trunco, ſuſpenſus eſt inter cœlũ ac terrã, & mulus qui erat ſub ipſo, prætergreſſ⁹ abiit. 10 Quod videns quidam indicavit Joabo, & ait; Vidi Abiſalomẽ appenſum trunco. 11 Ait Joab viro qui *hoc* ſibi nuntiaverat, Quando vidiſti eum, cur non ꝑcuſſiſti eum, & in terrã dejeciſti; equidẽ dediſſem tibi decẽ argenteos & veſtimentũ unum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 * واتوه بالاسرة والفرش* واوعية الفخار* وغير ذلك من الحنطة* والشعير* والحنطة المقلوة* والدقيق*
29 والباقلا* وعدس* وعسل* وسمن* وغنم* ولبن البقر* وقدموا الي داود والي الشعب الذين معه* لانهم
قالوا ان الشعب والعسكر الذي مع داود* جياع قد نصبوا وعطشوا وتعبوا في القفر*

1 * الفصل الثامن عشر * *واحصي داود الشعب الذين معه* وصير عليهم روساء
2 الوف ومئين* وصير ثلث عسكره مع يواب* وثلثا مع ابيشي بن صوريا اخي يواب* وثلثا مع
3 اتي الجتاني* وقال الملك للشعب* ان هزمونا وهربنا* فانهم لا يفكرون الي اين نهرب* فيكفينا
4 عشرة الف* فانهم انفع لنا من الذين يجمعون الينا من القري* قال عبيد داود* نحن نخرج اليهم
ونعاجل في نجاهدهم* قال لهم الملك* ما رايتم ان ينبغي ان يعمل فاعملوا* فقام الملك بالباب*
5 وخرج الشعب ليعدوا الوفا ومئين مع قوادهم* وامر الملك يواب وابيشي اخاه واتي* وقال لهم
احتفظوا بابيسالوم الفتي ان ظفرتم به* وخذوه حيا* وسمع الشعب كله حيث امر الملك القواد
6 في امر ابيسالوم* وخرج الشعب الي البرية ليستقبلوا بني اسرائيل* ولقوهم فواقعوهم* واشتدت
7 الحرب بينهم* وانكسر شعب بني اسرائيل بين يدي عبيد داود* وقتل منهم عشرون الف رجل
8 * واشتدت الحرب بينهم جدا على وجه الارض* واكلت منهم السباع اكثر من الذين قتلوا
9 في ذلك اليوم* وادرك عبيد داود ابيسالوم* وكان ابيسالوم راكبا على بغل فهرب* ودخل البغل
تحت شجرة عظيمة* وتعلق شعر ابيسالوم باغصان الشجرة السرو الكبير* وصار معلقا بين
10 السماء والارض* ومر البغل من تحته هاربا* فبصر به رجل من الاجناد* واخبر يواب وقال له اني
11 رايت ابيسالوم معلقا بشجرة عظيمة* قال يواب للذي اخبره* فلماذا لم تضربه برمحك وتلقه
على الارض حيث رايته* وكنت اعطيتك عشر الف مثقال فضة وثوبا*

28 *Et attulerunt ei lectos, & ſtrata, vaſaque fictilia: præterea frumentũ, & hordeum, triticum frixum, & farinam, fabas, lentes,* 29 *Mel, butyrum, & oves, & lac vaccinum: obtuleruntque Davidi & populo qui cum eo erat: dixerant enim populum & exercitum qui erat cum Davide, famelicos eſſe, & labore, ſiti, atque laſſitudine confectos in deſerto.*

CAP. XVIII.

1 *DAvid etiã recenſuit populum quem ſecum habebat, præfecitque eis duces chiliadum & centuriarum,* 2 *Commiſitque tertiã exercitûs ſui partem Joabo, et tertiam partem Abiſaio filio Suriæ, fratri Joabi, & tertiam partem, Athi Gethæo.* 3 *Tum dixit rex ad populum, Si nos profligârint, ac fugerimus, non conſiderabunt quò fugiemus: quapropter contenti ſimus decem millibus; utilior enim erunt nobis quàm ii qui congregarentur ad nos è civitatibus.* 4 *Dixerunt ſervi Davidis, Nos egrediemur ad eos, & bello præveniemus eos. Dixit eis rex, Quod agendum eſſe judicaveritis, agite. Manente itaq; rege in porta, egreſſus eſt populus ut numerarentur in chiliades et centurias, cum ducibus ſuis.* 5 *Mandavit autem rex Joabo, & Abiſaio fratri ejus, & Athi, dixitque ad eos, Habete curam pueri Abiſalomis, ſi fortè potiamini illius, & capite eum vivum: & audivit univerſus populus quum mandaret rex ducibus de re Abiſalomis.* 6 *Proceſſit ergò populus ad deſertum, ut occurrerent Iſraelitis; et cùm reperiſſent eos, manus conſeruêre cum eis:* 7 *Et effervescente inter eos bello, profligatus fuit populus Iſraeliticus ante ſervos Davidis, & occiſi fuerunt ex eis viginti millia virorum.* 8 *Cùmque vehementer graſſatũ eſſet bellũ inter eos ſuper faciẽ terræ, devorârunt ex eis feræ, plures quàm qui interfecti fuerunt eâ die.* 9 *Præterea aſſecuti ſunt ſervi Davidis Abiſalomem: cùm enim Abiſalom inſideret mulo, fugeretq; ingreſſus eſt mulus ſubter ingentem arborẽ, & hærente Abiſalomis comâ ramis ingentis illius pini arboris, manſit ſuſpenſus inter cœlum ac terrã, præteriitque mulus de ſub eo fugiens.* 10 *Quẽ cùm vidiſſet quidã ex militib⁹, nuntiavit Joabo dixitq; ad eũ, Equidẽ vidi Abiſalomẽ ingenti arbori ſuſpenſũ.* 11 *Dixit Joab ad eum qui ſibi nuntiaverat, Quare ergò non percuſſiſti eũ lanceâ tuâ, & ad terram proſtraviſti ubi vidiſti eum? dediſſemque tibi decem millia talentorum argenti, & indumentum.*

שמואל ב : יח

meas *volas* ſuper *appendens* ego ſi Et : Joab ad vir Dixitque

12 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־יוֹאָב וְלֹא אָנֹכִי שֹׁקֵל עַל־כַּפַּי

quia : regis filium in meam manum mitterem non argenteos mille

אֶלֶף כֶּסֶף לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי אֶל־בֶּן־הַמֶּלֶךְ כִּי

: dicendo, Itthai & , Abiſai & , tibi rex præcepit noſtris aurib⁹ in

בְאָזְנֵינוּ צִוָּה הַמֶּלֶךְ אֹתְךָ וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר

meam animam in feciſſem Vel .Abſalom *in* puerum *in quis Obſervate*

13 שִׁמְרוּ־מִי בַּנַּעַר בְּאַבְשָׁלוֹם׃ אוֹ־עָשִׂיתִי בְנַפְשׁוֹ

tu & ; rege à eſſet abſconditum non verbum omne & , mendacium

שֶׁקֶר וְכָל־דָּבָר לֹא־יִכָּחֵד מִן־הַמֶּלֶךְ וְאַתָּה

: *tuas facies ad expectabo ſic* Non : Joab Dixitque .adverſo ex ſtares

14 תִּתְיַצֵּב מִנֶּגֶד׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לֹא־כֵן אֹחִילָה לְפָנֶיךָ

Abſalom corde in ea infixit & , ſua *vola* in *ſpicula* tria *cepit* &

וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב אַבְשָׁלוֹם

pueri decem *circuierunt* Et .quercus *corde* in vivente ipſo adhuc

15 עוֹדֶנּוּ חַי בְּלֵב הָאֵלָה׃ וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה נְעָרִים

.eum occiderunt & , Abſalom percuſſerunt & , Joab *vaſa ferentes*

נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב וַיַּכּוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ׃

poſt perſequendo à populus *eſt reverſus* & , buccina in Joab clanxit Et

16 וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשֹּׁפָר וַיָּשָׁב הָעָם מִרְדֹף אַחֲרֵי

, Abſalom *ceperunt* Et .populum Joab prohibuit quia , Iſrael

17 יִשְׂרָאֵל כִּי־חָשַׂךְ יוֹאָב אֶת־הָעָם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם

ſtatuerunt & , grandem foveam in , ſaltum in eum projecerunt &

וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ בַיַּעַר אֶל־הַפַּחַת הַגָּדוֹל וַיַּצִּבוּ

fugerunt Iſrael omnis & : valde magnum lapidum acervum eum ſuper

עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל מְאֹד וְכָל־יִשְׂרָאֵל נָסוּ

ſua vita in ſibi *ſtatuerat* & , tulerat Abſalom Et .ſua *tentoria* in *vir*

18 אִישׁ לְאֹהָלוֹ׃ וְאַבְשָׁלֹם לָקַח וַיַּצֶּב־לוֹ בְחַיָּו

, filius mihi Non : dixit quia ; regia valle in *qui* , titulum

אֶת־מַצֶּבֶת אֲשֶׁר בְּעֵמֶק־הַמֶּלֶךְ כִּי אָמַר אֵין־לִי בֵן

.ſuo nomine *ſuper titulum* vocavit & : meũ nomen *facere memorare pro*

בַּעֲבוּר הַזְכִּיר שְׁמִי וַיִּקְרָא לַמַּצֶּבֶת עַל־שְׁמוֹ

Achimahas Et .hanc diem ad uſque Abſalom *manus ei* eſt vocatum Et

19 וַיִּקָּרֵא לָהּ יַד אַבְשָׁלֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַאֲחִימַעַץ

quòd , regi *evangelizabo* & , nunc Curram : dixit Sadoch filius

בֶּן־צָדוֹק אָמַר אָרוּצָה נָּא וַאֲבַשְּׂרָה אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי־

Dixitque .ſuorum inimicorum manu de DOMINUS eum judicaverit

20 שְׁפָטוֹ יְהוָה מִיַּד אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר

die *in bona* nunciabis &, hac die *tu boni nuncii* vir Non : Joab ei

לוֹ יוֹאָב לֹא אִישׁ בְּשֹׂרָה אַתָּה הַיּוֹם הַזֶּה וּבִשַּׂרְתָּ בְּיוֹם

.eſt mortu⁹ regis filius *ideo quia*, *bona* nunciabis non hac die Et .altera

אַחֵר וְהַיּוֹם הַזֶּה לֹא תְבַשֵּׂר כִּי־עַל בֶּן־הַמֶּלֶךְ מֵת׃

.vidiſti quod , regi *indica* , Vade : Chuſi ad Joab Dixitque

21 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַכּוּשִׁי לֵךְ הַגֵּד לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר רָאִיתָה

adhuc addidit Et .cucurrit & , Joab ipſi Chuſi ſe incurvavit Et

22 וַיִּשְׁתַּחוּ כוּשִׁי לְיוֹאָב וַיָּרֹץ׃ וַיֹּסֶף עוֹד

curram ; quicquid ſit Et : Joab ad dixit & , Sadoc filius Achimahas

אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹאָב וִיהִי מָה אָרֻצָה־

tu *hoc* quid Ut : Joab Dixitque .Chuſi poſt ego etiam nunc

נָּא גַם־אָנִי אַחֲרֵי הַכּוּשִׁי וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָמָּה־זֶּה אַתָּה

, quicquid ſit Et *? contingens bonum nuncium non tibi &* , mi fili *currens*

23 רָץ בְּנִי וּלְכָה אֵין־בְּשׂוֹרָה מֹצֵאת׃ וִיהִי־מָה

, planiciei *via* Achimahas cucurrit Et .Curre : ei Dixitque .curram

אָרוּץ וַיֹּאמֶר לוֹ רוּץ וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ דֶּרֶךְ הַכִּכָּר

: portas duas inter *ſedens* David Et .Chuſi tranſivit &

24 וַיַּעֲבֹר אֶת־הַכּוּשִׁי׃ וְדָוִד יוֹשֵׁב בֵּין־שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים

elevavit & ; murum *ad* , portæ tectum *ad* ſpeculator ivit &

וַיֵּלֶךְ הַצֹּפֶה אֶל־גַּג הַשַּׁעַר אֶל־הַחוֹמָה וַיִּשָּׂא אֶת־

.ſolus *currens* vir ecce & , vidit & , ſuos oculos

עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

12 Qui dixit ad Joab; Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquàm mitterem manum meam in filium regis: audientibus enim nobis præcepit rex tibi, & Abiſai, & Ethai, dicens; Cuſtodite mihi puerum Abſalom. 13 Sed & ſi feciſſem contra animam meam audacter, nequaquàm hoc regem latere potuiſſet, & tu 14 ſtares ex adverſo. Et ait Joab; Non ſicut tu vis, ſed aggrediar eum coram te. Tulit ergò tres lanceas in manu ſua, & infixit eas in corde Abſalom: cúmque adhuc palpitaret hærens 15 in quercu, Cucurrerunt decem juvenes armigeri Joab, & percutientes interfecerunt 16 eum. Cecinit autém Joab buccinâ, & retinuit populum, ne perſequeretur fugientem Iſrael, volens parcere multitudi- 17 ni. Et tulerunt Abſalom, & projecerunt eum in ſaltu, in foveam grandem, & comportaverunt ſuper eum acervum lapidum magnum nimis: omnis autem Iſrael fûgit in ta- 18 bernacula ſua. Porrò Abſalom erexerat ſibi, cùm adhuc viveret, titulum qui eſt in Valle regis: dixerat enim, Non habeo filium: & hoc erit monimentum nominis mei. Vocavítque titulum nomine ſuo: & appellatur, Manus Abſalom, uſque 19 ad hanc diem. Achimaas autem filius Sadoc, ait; Curram, & nuntiabo regi, quia judiciũ fecerit ei Dominus de manu 20 inimicorum ejus. Ad quem Joab dixit; Non eris nuntius in hac die, ſed nuntiabis in alia: hodiè nolo te nuntiare, filius e- 21 nim regis eſt mortuus. Et ait Joab Chuſi; Vade, & nuntia regi quæ vidiſti. Adoravit 22 Chuſi Joab, & cucurrit. Rurſus autem Achimaas filius Sadoc dixit ad Joab, Quid impedit ſi etiam ego curram poſt Chuſi? Dixítque ei Joab; Quid vis currere, fili mi? non eris bo- 23 ni nuntii bajulus. Qui reſpondit, Quid enim ſi cucurrero? Et ait ei, Curre. Currens ergò Achimaas per viã compendii, 24 tranſivit Chuſi. David autem ſedebat inter duas portas: ſpeculator verò, qui erat in faſtigio portæ ſuper murum, elevans oculos, vidit hominem currentem ſolum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Εἶπε δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ, Καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐπιβάλω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς σοι (χ) ϗ τῷ Ἀβεσσὰ ϗ τῷ Ἐθὶ, λέγων, Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλὼμ, 13 Μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. ϗ (ψ) πᾶς ὁ λόγος οὐ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ϗ σὺ στήσῃ ἐξ 14 ἐναντίας. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Τοῦτο ἐγὼ (ω) ἄρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου. ϗ ἔλαβεν Ἰωὰβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ ἐνέπηξεν αὐτὰ (α) ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλὼμ, ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυός. 15 Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἴροντα τὰ σκεύη Ἰωὰβ, ϗ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλὼμ, 16 ϗ ἐθανάτωσαν αὐτόν. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν κερατίνῃ, ϗ ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ διώκειν ὀπίσω Ἰσραὴλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰω- 17 ὰβ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔλαβεν τὸν Ἀβεσσαλὼμ, ϗ (β) ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, ϗ ἐστήλωσεν ἐπ᾽ αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ 18 σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ (γ) Ἀβεσσαλὼμ ἔτι ζῶν ἔλαβε ϗ ἔστησεν ἑαυτῷ τὴν στήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη, ϗ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν (δ) τὴν στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ (ε) βασιλέως, ὅτι εἶπεν, Ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς (ζ) ἕνεκα τοῦ ἀναμνῆσαι τὸ (η) ὄνομα αὐτοῦ. ϗ ἐκάλεσε τὴν (θ) στήλην, Χεὶρ Ἀβεσσαλὼμ ἕως τῆς ἡμέ- 19 ρας ταύτης. Καὶ Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ εἶπε, Δράμω δὴ ϗ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἔκρινεν κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐ- 20 τοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωὰβ, Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ϗ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ· ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ, οὗ (ι) εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασι- 21 λέως ἀπέθανε. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσὶ, Βαδίσας (κ) ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες. ϗ προσεκύνησε Χουσὶ τῷ Ἰωὰβ, ϗ ἐξ- 22 ῆλθε. Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ, ϗ εἶπε πρὸς Ἰωὰβ, Καὶ (λ) ἔστω, ὅτι δράμω (μ) καί γε ἐγὼ ὀπίσω τοῦ Χουσί. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, (ν) Ἱνατί σὺ τοῦτο τρέχεις υἱέ μου; δεῦρο, οὐκ ἔστι σοι εὐαγγελία (ξ) εἰς ὠ- 23 φέλειαν πορευομένῳ. Καὶ εἶπε, Τί γὰρ ἐὰν (ο) δράμω; ϗ εἶπεν αὐτῷ Ἰωὰβ, Δράμε. ϗ ἔδραμεν Ἀχιμάας (π) τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κε- 24 χάρ, ϗ ὑπερέβη τὸν Χουσί. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀναμέσον τῶν δύο πυλῶν. ϗ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος, ϗ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ εἶδε· ϗ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ.

Dixit autem vir ad Joab; Et 12 (h) ego quidem appendo in manibus meis mille ſiclos argenti, non injiciam manum meam ſuper filium regis: quoniam in auribus noſtris mandavit rex tibi, & Abeſſa, & Ethi, dicens; Cuſtodite mihi puerum Abeſſalom, (i) Non 13 faciendo in animam ejus injuriam. Et omne verbum non latebit à rege, & tu ſtares ex adverſo. Et dixit Joab, (k) Hoc 14 ego aggrediar: non ſic manebo coram te. Et ſumpſit Joab tria ſpicula in manu ſua; & infixit ea in corde Abeſſalom, adhuc illo vivente in corde quercûs. Et 15 circumierunt decem pueri portantes vaſa Joab, & percuſſerunt Abeſſalom, & interfecerunt eum. Et cecinit Joab in cornea: 16 & revertit populus non perſequendo poſt Iſrael; quoniam pepercit Joab populo. Et (l) ſumpſit 17 Abeſſalom, & projecit eum in hiatum magnum in ſylva, (m) in foveam magnam: & ſtatuit ſuper eum, acervum lapidum magnum valdé. Et omnis Iſrael fûgit vir in tabernaculum ſuum. Et Abeſſalom adhuc vivens 18 tulerat, & ſtatuerat ſibi titulum (in quo aſſumptus eſt; (n) & ſtatuerat illum, capere titulũ) qui in valle regis: quoniam dixit; Quia non eſt (o) ei filius, ut memoretur nomen ejus. Et vocavit (p) titulum, Manus Abeſſalom, uſque in diem hanc. Et 19 Achimaas filius Sadoc dixit; Curram nunc, & evangelizabo regi; quoniam judicavit Dominus de manu inimicorum ejus. Et dixit 20 ei Joab, Non vir evangelii tu in die hac; & evangelizabis in die alia: in die autem hac non evangelizabis; propterea quòd filius regis mortuus eſt. Et 21 dixit Joab ad Chuſi; Ambulans annuntia regi, quæcunque vidiſti. Et adoravit Chuſi Joab, & exiit. Et adjecit adhuc Achimaas 22 filius Sadoc, & dixit ad Joab; Et (q) eſto, quia curram etiã ego poſt Chuſi. Et dixit Joab; ut quid tu hoc curris, fili mi? Veni: non eſt tibi evangelium, ad utilitatem exeunti. Et dixit; Quid 23 enim, ſi cucurrero? Et dixit ei Joab, Curre: Et cucurrit Achimaas, viam quæ Chechar, & prætergreſſus eſt Chuſi. Et David 24 ſedebat inter duas portas. Et ivit ſpeculator in ſolarium portæ ad murum: & elevavit oculos ſuos, & vidit: & ecce vir currens ſolus in conſpectu ejus.

MS. A. (χ) ϗ Ἀβισαὶ ϗ τῷ Ἐθθεὶ, (ψ) πᾶς λόγος (ω) ἄρξωμαι ἐνώπιον * ϗ ἔλαβεν (α) εἰς τὴν καρδίαν (β) ἔρριψεν εἰς (γ) Ἀβεσσαλὼμ * ἐλήμφθη ϗ ἐστήλωσεν (δ) τὴν στήλωσιν τὴν (ε) βασιλέως, ὡς ὅτι εἶπεν, Οὐκ ἔστιν (ζ) ἕνεκεν (η) ὄνομά μου. ϗ (θ) στήλην ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ϗ ἐκάλεσεν τὴν στήλην, Χεὶρ (ι) ἕνεκεν (κ) ἀνάγγειλον ὅσα (λ) ἔσται, (μ) ϗ ἐγὼ (ν) Ἱνατί τοῦτο σὺ τρέχεις (ξ) πρὸς ὠφέλειαν (ο) δεδράμημαι; (π) ὁδὸν τὴν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 ואמר גברא ליואב ולו אנא תקל על כפי אלף סלעין דכסף לא אושיט ידי בבר מלכא
ארי קדמנא פקיד מלכא יתך וית אבישי וית אתי למימר אסתמרו לי בעולימא
13 באבשלום: או פון עבדית בנפשי שקר וכל מדעם לא איתכסא מן מלכא ואת תתעתד
14 מקביל: ואמר יואב הלא מבכן אשרי קדמך ונסיב תלתא נססין בידיה וקבענון בלבא
15 דאבשלום ועד כען קים בגו בוטמא: ואסתחרו עסרא עולמיא נטלי זיניה דיואב ומחו ית
16 אבשלום וקטלוהי: ותקע יואב בשופרא ותב עמא מלמרדף בתר ישראל ארי מנע יואב
17 ית עמא: ונסיבו ית אבשלום ורמו יתיה בחורשא לגו קומצא רבא ואקימו עלוהי דגור
18 אבנין רב לחדא וכל ישראל אפכו גבר לקרווהי: ואבשלום נסיב ואקים ליה בחיוהי
ית קמתא די במישר מלכא ארי אמר לית לי בר קים בדיל לאדכרא שמי וקרא לקמתא
19 על שמיה וקרא לה אתרא דאבשלום עד יומא הדין: ואחימעץ בר צדוק אמר ארהוט
20 כען ואבסר ית מלכא ארי אתפרע ליה יי מיד בעלי דבבוהי: ואמר ליה יואב לא גבר
כשר לבסרא את יומא דין ותבסר ביום אוחרן ויומא הדין לא תבסר אלהן דבר מלכא
21 22 מית: ואמר יואב לכושי איזיל חוי למלכא דחזיתא וסגיד כושי ליואב ורהט: ואוסיף עוד
אחימעץ בר צדוק ואמר ליואב ויהי מה ארהוט כען אף אנא בתר כושי ואמר יואב
23 למא דנן את רהט ברי ולך לית בסורא מתיהב: ויהי מה בכדין ארהוט ואמר ליה רהוט
24 ורהט אחימעץ באורח מישרא וקדים ית כושי: ודוד יתיב בין תרין תרעיא והליך סכואה
על אגר תרעא על שורא וזקף ית עינוהי וחזא והא גברא רהיט בלחודוהי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 Et dixit vir ad Joab: Et licet ego appenderẽ ſuper manu mea mille ſiclos argenti, non extenderẽ manum meam in filium regis: nam ante nos juſſit rex tibi et Abiſai et Ithai dicendo: Eſtote circunſpecti mihi in adoleſcente Abſalom. 13 Aut utique faciam in anima mea falſitatem? et omne quicquam non occultabitur à rege, et tu ſtares contrá. 14 Et dixit Joab: Nónne nunc manebo coram te? et accepit tria tela in manu ſua, et infixit ea in cor Abſalom *etiam* uſq; tunc ſuperſtitis in medio quercus. 15 Et circuierunt decem adoleſcentes ferentes arma Joab, et percuſſerunt Abſalom et occiderunt illum. 16 Et clanxit Joab buccina, et rediit populus à perſequendo poſt Iſrael, quia prohibuit Joab populum. 17 Et acceperunt Abſalom et projecerunt illum in ſylvam in medium foveæ magnæ, et erexerunt ſuper illum acervum lapidum magnum valde: et omnis Iſrael fugerunt unuſquiſque ad urbem ſuam. 18 Et Abſalom acceperat et erexerat ſibi in vita ſua ſtatuam quæ [*eſt*] in planicie Regis: quia dixerat: Non eſt mihi filius ſuperſtes, ut memorari faciat nomen meum: et vocavit ſtatuam ex nomine ſuo, et vocavit illam Locum Abſalom uſque ad diem hanc. 19 Et Ahhimaghaſz filius Szadok dixit: Curram nunc, et nunciabo regi, quòd liberavit eum Dominus de manu auctorum inimicitiæ ſuæ. 20 Et dixit ei Joab: Non vir idoneus es ad nunciandum hodie, et nunciabis die alio, at die hoc non nunciabis, eo quòd filius regis mortuus eſt. 21 Et dixit Joab ad Chuſæum: Vade indica regi quod vidiſti: et adoravit Chuſæus Joab, et cucurrit. 22 Et addidit adhuc Ahhimaghaſz filius Szadok, et dixit ad Joab: Quicquid ſit, curram nunc etiam ego poſt Chuſæum: et dixit Joab, Ad quid tu curris fili mi, et tibi non eſt nunciũ datũ? 23 Et quicquid ſit, curram: et dixit illi, Curre: et cucurrit Ahhimaghaſz per viam planam, et prævertit Chuſæum. 24 Et David ſedebat inter duas portas, et ierat ſpeculator ſuper tectum portæ ſuper murum, & elevavit oculos ſuos et vidit, et ecce vir currebat ſolus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܓܒܪܐ ܠܝܘܐܒ. ܐܠܘ ܡܢܝܬ ܘܬܩܠܬ ܠܝ ܐܠܦ ܕܟܣܦ . ܠܐ ܐܘܫܛ
ܐܝܕܝ ܥܠ ܒܪܗ ܕܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܩܕܡܝ ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܟ ܘܠܐܒܝܫܝ ܘܠܐܬܝ . ܘܐܡܪ. ܐܙܕܗܪܘ ܠܝ
13 ܒܛܠܝܐ ܐܒܫܠܘܡ. * ܐܠܘ ܥܒܕܬ. ܒܢܦܫܝ ܡܥܘܠ ܗܘܝܬ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܡܟܣܝ ܗܘܐ ܡܢ
14 ܡܠܟܐ. ܘܐܢܬ ܩܐܡ ܗܘܝܬ ܡܢ ܪܘܚܩܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ. ܠܐ ܗܘ ܗܟܢܐ. ܐܢܐ ܐܩܕܡ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܣܒ
ܝܘܐܒ ܬܠܬܐ ܫܒܛܝܢ ܒܐܝܕܗ. ܘܡܚܐ ܐܢܝܢ ܒܠܒܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܘܥܕܟܝܠ ܚܝ ܗܘܐ ܘܬܠܐ
15 ܒܐܝܠܢܐ. * ܘܗܦܟܘ ܥܣܪܐ ܥܠܝܡܝܢ ܫܩܠܝ ܡܐܢܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܘܡܚܝܘܗܝ ܠܐܒܫܠܘܡ.
16 ܘܩܛܠܘܗܝ. * ܘܐܩܥܐ ܝܘܐܒ ܒܫܝܦܘܪܐ . ܘܗܦܟ ܥܡܐ ܕܪܕܦ ܗܘܐ ܒܬܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ
ܕܟܠܝܗ ܝܘܐܒ ܠܥܡܐ. * ܘܢܣܒܘܗܝ ܠܐܒܫܠܘܡ . ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܒܓܘܡܨܐ ܒܓܘܒܐ
17 ܪܒܐ. ܘܐܩܝܡܘ ܥܠܘܗܝ ܝܓܪܐ ܕܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ . ܥܪܩܘ ܐܢܫ
18 ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܐܒܫܠܘܡ ܟܕ ܗܘ ܚܝ . ܢܣܒ ܗܘܐ. ܘܐܩܝܡ ܗܘܐ ܠܗ ܩܡܐ ܒܥܘܡܩܐ
ܕܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܗܘܐ. ܕܠܝܬ ܠܝ ܒܪܐ ܕܢܥܗܕ ܫܡܝ. ܘܩܪܝܗ ܠܩܡܐ. ܥܠ ܫܡܗ.
19 ܘܐܬܩܪܝ ܐܝܕܗ ܕܐܒܫܠܘܡ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܚܝܡܥܨ ܒܪ ܨܕܘܩ. ܐܡܪ. ܐܪܗܛ ܘܐܣܒܪ
20 ܠܡܠܟܐ ܕܕܢܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܗܝ. * ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ. ܠܐ ܘܠܐ
ܠܟ ܕܬܣܒܪ ܝܘܡܢܐ. ܐܠܐ ܬܣܒܪ ܒܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ. ܠܐ ܬܣܒܪ ܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܒܪ ܡܠܟܐ ܗܘ
21 ܡܝܬ ܡܣܒܪ ܐܢܬ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܟܘܫܝ. ܙܠ ܚܘܝ ܠܡܠܟܐ ܡܕܡ ܕܚܙܝܬ.
22 * ܘܪܗܛ ܬܘܒ ܐܚܝܡܥܨ ܒܪ ܨܕܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܝܘܐܒ. ܡܢܐ ܗܘܐ . ܐܪܗܛ ܐܦ ܐܢܐ
ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܟܘܫܝ. ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܐܒ. ܠܡܢܐ ܪܗܛ ܐܢܬ ܒܪܝ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܟ ܐܓܪܐ ܕܣܒܪܬܐ.
23 * ܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܗܘܐ. ܐܪܗܛ. ܘܪܗܛ ܐܚܝܡܥܨ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܟܪ. ܘܩܕܡܗ ܠܟܘܫܝ.
24 * ܘܕܘܝܕ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܝܬ ܬܪܝܢ ܬܪܥܝܢ. ܘܣܟܘܝܐ ܗܠܟ ܗܘܐ ܥܠ ܐܓܪܐ ܕܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ. ܘܐܪܝܡ
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܚܙܐ ܓܒܪܐ ܕܪܗܛ ܠܚܘܕܘܗܝ.

Dixit vir ille Joabo, Etiamſi numerares ſol- 12
veréſque mihi mille argenteos, nequaquam
extenderem manum meam in filium regis :
me enim præſente præcepit rex tibi, & Abi-
ſaio, atque Ethaio, ac dixit ; Servate mihi pu-
erum Abiſalomem. Si feciſſem, in meipſum 13
deliquiſſem ; nihil enim regem latuiſſet, ac tu
procul ſtetiſſes. Ait illi Joab, Non ita, ego 14
te prior incipiam: & accipiens Joab tres ha-
ſtas manu ſuâ, transverberavit iis cor Abiſa-
lomis dum adhuc vivus eſſet & pendens à
trunco. Reverſi quoq; decẽ juvenes armige- 15
ri Joabi percuſſerunt Abiſalomem, & occi-
derunt eum. Tum canente Joabo buccinâ, 16
recepit ſe populus qui perſequebatur Iſrae-
lem, quia coercuit Joab populum. Sumpſe- 17
rúntque Abiſalomem, & projicientes eum in
foveam, in foſſam ingentem, erexerunt ſuper
eum acervum grandem magnorum lapidum :
omnes verò Iſraelitæ fugerũt quiſque in ten-
torium ſuum. Porrò Abiſalom dum vive- 18
ret, acceperat ſibi ſimulachrum, erexerátque
in convalle regum : dixerat enim, Neminem
habeo qui celebret nomen meum : quapro-
pter vocavit ſimulachrum illud de nomine
ſuo, & vocatum eſt, Manus Abiſalomis, ad
hunc uſque diem. Ahimees autem Sadoci fi- 19
lius ait, Accurram nuntiatum regi quòd vin-
dicavit eum Dominus è manu hoſtium ejus.
Ait illi Joab, Non expedit te nuntiare hodiè, 20
ſed nuntiabis alio die : ne nunties hodiè,
nam filium regis mortuum eſſe nuntiares.
Dixítque Joab ad Chuſi, Vade nuntiatum re- 21
gi quod vidiſti. Rurſum currens Ahimees 22
filius Sadoc dixit Joabo, Quid igitur ? cur-
ram etiam ego, & ibo poſt Chuſi. Ait illi
Joab, Quorſum curreres fili mi, cùm nemo
daturus ſit tibi *mercedem* pro nuntio ? Di- 23
xit ad eum, Quid igitur ? curram : cucurrít-
que Ahimees per viam Chachar, & antever-
tit ipſum Chuſi. David autem ſedebat inter 24
duas portas, & ſpeculator ambulabat ſuper
tectum portæ muri, ſublatíſque oculis vidit
hominem currentem ſolum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * قال ذلك الرجل ليواب * لو انك عددت لي الف الف مثقال * لما كنت امد يدي واقتل بن
الملك * قد سمعت حيث امرك الملك * وامر ابيشي اخاك * وامر ايضا اتي بشهد مني وقال *
13 احتفظوا بابشالوم الفتي * ولو اني فعلت كنت مسيا الي نفسي * لانه لم يكن يخفى الملك شي
14 وانت كنت تقوم من بعيد وتنظر الي * قال له * لا ما هكذا انا ابدا به قبلك * واخذ يواب
15 بيده ثلاثة سهام * ورمى بها ابشالوم وشبها في قلبه * وكان بعد حيا معلقا في السرو * ورجع عشر
16 فتيان من الذي يحملون سلاح يواب * وضربوا ابشالوم وقتلوه * ونفخ يواب في الصور * ورجع
جميع الشعب الذين كانوا في طلب بني اسرائيل * لان يواب منع الشعب من قتل اخوتهم
17 * واخذوا ابشالوم وطرحوه في جب عظيم * وجمعوا فوقه تلا من حجارة كبار * وهرب جميع بني
18 اسرائيل كل امرئ الي بيته * وكان ابشالوم في حياته قد عمل تمثالا * وصيره في غور الملوك * لانه
قال ليس لي من يذكر اسمي بعد موتي * ودعى اسم التمثال باسمه * ودعي اسمه يد ابشالوم الي
19 هذا اليوم * فاما اخيمعاص بن صادوق الحبر فقال * اسعى ابشر الملك * لان الله قد انتقم له من
20 اعدائه اليوم * قال له يواب * لا ينبغي ان تبشر الملك اليوم * ولكن تبشر غدا * ولا تبشر اليوم *
21 اي بشرى تبشر * ان ابن الملك قد قتل * ثم قال للكوشي * انطلق فاخبر الملك بما رايت * ثم
22 تقدم اخيمعاص بن صادوق ايضا * وقال ليواب * لماذا تمنعني انا ان اسعى خلف كوشي ايضا *
23 قال له يواب * لماذا تسعى يا بني * وليس من يعطي بشرى * قال له * وماذا اريد من البشرى *
اذا اسعى فابشر * قال له * اسع * فسعى اخيمعاص في طريق خلف حاحار * وسبق كوشي
24 * وكان داود جالسا بين البابين * وقام الديدبان على سور الباب * ورفع الناظر عينيه * ونظر
رجلا يحاضر في الطريق وحده *

Reſpondit vir ille Joabo, Etiamſi millies 12
mille talenta numerares mihi, haudqua-
quam extenderem manum meam & occi-
derem filium regis : jam audivi quando
præcepit tibi rex, & præcepit Abiſaio fra-
tri tuo, præcepit etiam Athi me præſente,
& ait, Curam habete Abiſalomis pueri. Et 13
quidem ſi id *committerem, mihimetipſi*
noxius forem : cùm enim regem nulla res
lateat, tu procul ſtans me ſpectares. Dixit 14
illi, Neqnaquam, non ita, ego te prior ag-
grediar illum: ſumptiſque Joab in manum
ſuam tribus ſagittis, jecit eas in Abiſalo-
mem, & vibravit eas in cor ipſius, dum
adhuc vivus eſſet, pino ſuſpenſus. Et re- 15
verſi decem pueri ex bis qui ferebant ar-
ma Joabi, percuſſerunt Abiſalomem, &
occiderunt eum. Tum inflante buccinam 16
Joabo, regreſſus eſt omnis populus qui per-
ſequebatur Iſraelitas ; Joab enim populũ
continuit à cæde fratrum ſuorum. Deinde 17
acceptum Abiſalomem projecerunt in fo-
veam ingentem, coegerunt ſuper eum acer-
vum lapidum magnorum : omnes autem
Iſraelitæ fugerunt quiſque in domum ſu-
am. Abiſalom autem, dum viveret, ſta- 18
tuam fecerat, & collocârat eam in valle
regia (dicebat enim, Neminem habeo qui
memoriam conſervet nominis mei poſt o-
bitum meum) & vocatum eſt nomen ſta-
tuæ illius de nomine ipſius ; nam voca-
tum eſt nomen ejus, Manus Abiſalomis, ad
hodiernum uſque diem. At verò Achimeas 19
filius Sadoci ſacerdotis dixit, Curram,
nuntiabo regi quòd vindicaverit eũ Deus
ab hoſtibus ejus hodié. Dixit ad eum Jo- 20
ab, Non decet te nuntiare hodiè regi, ſed
cras nuntiabis : ne nunties, inquam, ho-
dié : quale enim ferres nuntium ? quòd
filius regis extinctus eſt ? Deinde dixit 21
ad Chuſi, Vade nuntiatum regi quæ vi-
diſti. Tum rurſus accedens Achimeas 22
Sadoci filius ait Joabo, Cur prohibes me
quoque currere poſt Chuſi ? Dixit ei Jo-
ab, Ad quid curreres fili mei, quum ne-
mo ſit qui nuntii mercedem *ſolvat ? Ait* 23
illi, Ecquid curo nuntii mercedem *? cur-*
ram igitur, & nuntiabo illi. Ait illi, Cur-
re : cucurrit itaque Achimeas per viam
quandam à tergo Chachar, & prætergreſ-
ſus eſt Chuſi. Interim Davide inter u- 24
tramque portam ſedente, ſtabat ſpeculator
ſuper murum portæ ; ſublatiſque ſpecula-
tor oculis ſuis vidit hominem ſolum in
via currentem.

שמואל ב: יט

,ipſe ſolus Si : rex Dixitque : regi *indicavit* & ,ſpeculator clamavit Et
25 וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִם־לְבַדּוֹ
vidit Et .appropinquabat & ,eundo ibat & : ejus ore in *bonum nuncium*
26 בְּשׂוֹרָה בְּפִיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְקָרֵב׃ וַיַּרְא
,janitorem ad ſpeculator clamavit & ,currentem alterum virum ſpeculator
הַצֹּפֶה אִישׁ־אַחֵר רָץ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה אֶל־הַשֹּׁעֵר
.bona nunciãs iſte Etiam : rex Dixitque .ſolus currens vir Ecce :dixit &
וַיֹּאמֶר הִנֵּה־אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גַּם־זֶה מְבַשֵּׂר׃
curſum ſicut ,prioris curſum *videns* Ego :ſpeculator Dixitque
27 וַיֹּאמֶר הַצֹּפֶה אֲנִי רֹאֶה אֶת־מְרוּצַת הָרִאשׁוֹן כִּמְרֻצַת
ad & ,hic bonus Vir : rex Dixitque .Sadoc filii Achimahas
אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִישׁ־טוֹב זֶה וְאֶל־
, regem ad dixit & ,Achimahas clamavit Et *.veniet bonum nuncium*
28 בְּשׂוֹרָה טוֹבָה יָבוֹא׃ וַיִּקְרָא אֲחִימַעַץ וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ
Benedictus : ait &,terrã ſuper *ſuos vultus* in regi ſe incurvavit Et .Pax
שָׁלוֹם וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ לְאַפָּיו אָרְצָה וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ
levaverunt qui , viros *concluſit* qui ,tuus Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר סִגַּר אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־נָשְׂאוּ
puero Pax : rex dixit Et .regem mei dominũ *in ſuam manum*
29 אֶת־יָדָם בַּאדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם לַנַּעַר
mittendo in magnum tumultum Vidi : Achimahas Dixitque ? Abſalom
לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אֲחִימַעַץ רָאִיתִי הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל לִשְׁלֹחַ
.aliquid novi non & ,tuum ſervum & ,Joab regium ſervum
אֶת־עֶבֶד הַמֶּלֶךְ יוֹאָב וְאֶת־עַבְדֶּךָ וְלֹא יָדַעְתִּי מָה׃
ecce Et .ſtetit & ,*circuivit* & : hic ſta *Circumi* : rex Dixitque
30 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ סֹב הִתְיַצֵּב כֹּה וַיִּסֹּב וַיַּעֲמֹד׃ וְהִנֵּה
31 te judicavit quòd ,regi meo dño Nũciatur : Chuſi ait &:venit Chuſi
הַכּוּשִׁי בָּא וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי יִתְבַּשֵּׂר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־שְׁפָטְךָ
rex dixit Et .te *ſuper* inſurgentiũ omniũ manu de hodie DOMINUS
32 יְהוָה הַיּוֹם מִיַּד כָּל־הַקָּמִים עָלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
Sint : Chuſi Dixitque ? Abſalom puero pax Num : Chuſi ad
אֶל־הַכּוּשִׁי הֲשָׁלוֹם לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי יִהְיוּ
te *ſuper inſurrexerunt* qui univerſi & ,regis mei domini inimici puer ſicut
כַנַּעַר אֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וְכֹל אֲשֶׁר־קָמוּ עָלֶיךָ
,flevit &,portæ *cœnaculum* ſuper aſcendit &,rex eſt cõturbat⁹Et .malum in
33 לְרָעָה׃ וַיִּרְגַּז הַמֶּלֶךְ וַיַּעַל עַל־עֲלִיַּת הַשַּׁעַר וַיֵּבְךְּ
quis ,Abſalom mi fili,mi fili ,Abſalom mi Fili ,*ipſum eundo in* dicebat ſic &
וְכֹה אָמַר בְּלֶכְתּוֹ בְּנִי אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי אַבְשָׁלוֹם מִי־
.mi fili ,mi fili Abſalom , te pro *ego me mori dabit*
יִתֵּן מוּתִי אֲנִי תַחְתֶּיךָ אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי׃

CAP. XIX. יט

.Abſalom ſuper luget & ,*flens* rex Ecce :Joab eſt nunciatum Et
1 וַיֻּגַּד לְיוֹאָב הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בֹּכֶה וַיִּתְאַבֵּל עַל־אַבְשָׁלוֹם׃
audivit quia : populo omni luctum in illa die in ſalus fuit Et
2 וַתְּהִי הַתְּשֻׁעָה בַּיּוֹם הַהוּא לְאֵבֶל לְכָל־הָעָם כִּי־שָׁמַע
.ſuo filio ſuper rex *eſt Triſtatus* :dicendo ,illa die in populus
הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר נֶעֱצַב הַמֶּלֶךְ עַל־בְּנוֹ׃
quemadmodũ ,urbem ingrediendo illo die in populus *ſe eſt furatus* Et
3 וַיִּתְגַּנֵּב הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לָבוֹא הָעִיר כַּאֲשֶׁר
involvit rex Et .prælio *in eos fugiendo in*,erubeſcentes populus *ſe furaretur*
4 יִתְגַּנֵּב הָעָם הַנִּכְלָמִים בְּנוּסָם בַּמִּלְחָמָה׃ וְהַמֶּלֶךְ לָאַט
Abſalom , Abſalom mi Fili :magna voce rex clamavit &,*ſuas facies*
אֶת־פָּנָיו וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל גָּדוֹל בְּנִי אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלוֹם
: dixit & ,domum in regem ad Joab eſt ingreſſus Et .mi fili ,mi fili
5 בְּנִי בְנִי׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ הַבָּיִת וַיֹּאמַר
eruentium tuorũ ſervorũ omnium vultus hodie affeciſti Pudore
הֹבַשְׁתָּ הַיּוֹם אֶת־פְּנֵי כָל־עֲבָדֶיךָ הַמְמַלְּטִים
,tuarũ filiarũ & ,tuorũ filiorum animam & , hodie tuam animam
אֶת־נַפְשְׁךָ הַיּוֹם וְאֵת נֶפֶשׁ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ
: tuarum *pellicum* animam & ,tuarum uxorum animam &
וְנֶפֶשׁ נָשֶׁיךָ וְנֶפֶשׁ פִּלַגְשֶׁיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

25 Et exclamans indicavit regi: dixítque rex; Si ſolus eſt, bonus eſt nunti⁹ in ore ejus. Properante autem illo, et accedente propiùs, 26 Vidit ſpeculator hominem alterum currentẽ, & vociferans in culmine, ait; Apparet mihi alter homo currens ſolus. Dixítque rex, Et iſte bonus eſt nuntius. 27 Speculator autem; Contemplor, ait, curſũ prioris, quaſi curſum Achimaas filii Sadoc. Et ait rex; Vir bon⁹ eſt: & nuntium portans bonũ, 28 venit. Clamans autem Achimaas, dixit ad regem; Salve rex. Et adorans regem coram eo pronus in terram, ait; Benedictus Dñs Deus tuus, qui concluſit homines qui levaverunt manus ſuas contra dominum 29 meum regem. Et ait rex, Eſtne pax puero Abſalom? Dixítque Achimaas; Vidi tumultum magnum, cùm mitteret Joab ſerv⁹ tuus, ô rex, me ſervum tuum: 30 neſcio aliud. Ad quem rex; Tranſi, ait, & ſta hîc. Cúmq; 31 ille tranſiſſet, & ſtaret, Apparuit Chuſi: & veniens ait; Bonum apporto nuntium, domine mi rex: judicavit enim pro te Dominus hodiè de manu omnium qui ſurrexerunt contra 32 te. Dixit autem rex ad Chuſi, Eſtne pax puero Abſalom? Cui reſpondens Chuſi, Fiant, inquit, ſicut puer, inimici domini mei regis, & univerſi qui conſurgunt adverſùs eum in 33 malum. Contriſtat⁹ itaque rex, aſcendit cœnaculum portæ, & flevit. Et ſic loquebatur, vadens; Fili mi Abſalom, Abſalom fili mi: quis mihi tribuat ut ego moriar pro te, Abſalom fili mi, fili mi Abſalom?

CAP. XIX.

1 NUntiatum eſt autem Joab quòd rex fleret & lugeret filiũ 2 ſuum: Et verſa eſt victoria in luctũ in die illa omni populo: audivit enim populus in die illa dici; Dolet rex ſuper filio 3 ſuo. Et declinavit populus in die illa ingredi civitatem, quomodò declinare ſolet populus verſus & fugiens de prælio. 4 Porrò rex operuit caput ſuum, & clamabat voce magnâ; Fili mi Abſalom, Abſalom fili mi, 5 fili mi. Ingreſſus ergò Joab ad regem in domum, dixit; Confudiſti hodiè vultus omnium ſervorum tuorum, qui ſalvam fecerunt animam tuam, & animam filiorum tuorum, & filiarum tuarum, & animam uxorum tuarum, & animam concubinarum tuarum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

25 Καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς ϗ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰ μόνος ἐστὶν, εὐαγγέλια ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. (ρ) ϗ ἐπορεύετο πορευόμενος ϗ ἐγγίζων. 26 Καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα. ϗ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τῇ πύλῃ, ϗ (σ) εἶπεν, Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Καί γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος. 27 (τ) Καὶ εἶπεν ὁ σκοπὸς, Ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον Ἀχιμάας υἱοῦ Σαδώκ. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος, καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. 28 Καὶ ἐβόησεν Ἀχιμάας, ϗ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, Εἰρήνη. ϗ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ϗ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός σου, ὃς ἀπέκλεισε τοὺς ἄνδρας (υ) τοὺς ἐπαραμένους τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ. 29 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ (φ) τῷ Ἀβεσσαλώμ; ϗ εἶπεν Ἀχιμάας, Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως Ἰωὰβ ϗ τὸν δοῦλόν σου, 30 ϗ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἐπίστρεψον, (χ) στηλώθητι ὧδε. ϗ 31 ἐπεστράφη, ϗ ἔστη. Καὶ ἰδοὺ ὁ Χουσὶ παρεγένετο, ϗ (ψ) εἶπε τῷ βασιλεῖ, Εὐαγγελισθήτω (ω) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἔκρινέ σοι κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν (α) 32 ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν (β) Χουσὶ, Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβεσσαλώμ; ϗ (γ) εἶπεν ὁ Χουσὶ, Γένοιντο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, ϗ πάντες ὅσοι ἐπανέστησαν 33 ἐπ' αὐτὸν εἰς κακά. Καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς, ϗ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης, ϗ ἔκλαυσε· ϗ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν, Υἱέ μου (δ) Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ· τίς δῴη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ; ἐγὼ ἀντὶ σοῦ Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου.

MS. A. (ρ) ϗ ἐγένετο πορευόμενος (σ) εἶπεν, Ἰδοὺ (τ) Εἶπεν δὲ ὁ (υ) τοὺς ἀνταίραντας τὴν (φ) Ἀβεσσαλώμ; ϗ (χ) στηλώθητι. ϗ (ψ) εἶπεν ὁ Χουσεὶ τῷ (ω) δὴ ὁ κύριος (α) ἐγειρομένων (β) Χουσεὶ, Εἰρήνη (γ) εἶπεν Χουσεὶ, (δ) Ἀβεσσαλώμ, τίς δῴη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ, Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου;

ΚΕΦ. ιθ'.

1 ΚΑὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει ϗ πενθεῖ ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. 2 Καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Ὅτι λυπεῖται ὁ 3 βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς (α) οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ αὐτοὺς φεύγειν ἐν τῷ πολέ- 4 μῳ. Καὶ ὁ βασιλεὺς (β) ἔκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ϗ ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς (γ) φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, (δ) Υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, Ἀβεσσα- 5 λὼμ υἱέ μου. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον, ϗ εἶπε, Κατῄσχυνας σήμερον (ε) τὰ πρόσωπα πάντων τῶν δούλων σου τῶν (ζ) ἐξαιρουμένων σε σήμερον, ϗ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου, ϗ τῶν θυγατέρων σου, (η) ϗ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου, (θ) καὶ τῶν παλλακῶν σου,

MS.A. (α) ὁ αἰσχυνόμενος ἐν τῷ φυγεῖν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ. (β) ἐπέκρυψεν (γ) ἐν φωνῇ (δ) Υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου. Καὶ (ε) τὸ πρόσωπον (ζ) ἐξαιρεθέντων σε (η) ϗ ψυχὴν (θ) ϗ ψυχὴν τῶν

Cum Tranſlatione LATINA.

Et exclamavit ſpeculator, & an- 25 nuntiavit regi. Et dixit rex, Si ſolus eſt, evangelia in ore ejus. Et pergebat pergens, & appropinquans. Et vidit ſpeculator vi- 26 rum alium currentem. Et exclamavit ſpeculator ad portam, & dixit; Et ecce vir alius currens ſolus. Et dixit rex, Etiam iſte evangelizans. Et dixit ſpeculator; 27 Ego video curſum primi, tanquã curſum Achimaas filii Sadoc. Et dixit rex; Vir bonus iſte, etiam ad Evangelium bonum veniet. Et 28 clamavit Achimaas, & dixit ad regem; Pax. Et adoravit regem ſuper faciem ſuam in terram, & dixit; Benedictus Dominus Deus tuus, qui concluſit viros, qui extulerant manum ſuã in dominũ meum regem. Et dixit rex, Pax 29 puero Abeſſalom? Et dixit Achimaas, Vidi multitudinem (r) magnam in mittendo ſervum regis Joab, & (ſ) ſervum tuum: & nõ novi quid illîc. Et dixit rex, (t) 30 Converte te: ſta hîc. Et convertit ſe, & ſtetit. Et ecce Chuſi advenit, 31 & dixit regi; Evangelizetur dominus meus rex: quoniam judicavit tibi Dominus hodiè de manu omnium inſurgentium ſuper te. Et dixit rex ad Chuſi, Si pax 32 puero Abeſſalom? Et dixit Chuſi, Fiant, ſicut puer, inimici domini mei regis, & omnes quicunq; inſurrexerunt ſuper eum in mala. Et turbatus eſt rex, & aſcendit 33 in cœnaculum portæ, & ploravit: & ſic dixit, dum (u) ipſe iret; Fili mi Abeſſalom, fili mi, fili mi Abeſſalom: quis dederit (x) mortem meam pro tua? Ego pro te Abeſſalom, fili mi, fili mi.

CAP. XIX.

ET annuntiatum eſt Joab, di- 1 centes; Ecce rex plorat, & luget ſuper Abeſſalom. Et facta eſt ſa- 2 lus in die illa in luctũ omni populo: quoniã audivit populus in die illa, dicens; Quia triſtatur rex ſuper filium ſuum. Et ſuffu- 3 ratus eſt ſe populus in die illa ab intrando in civitatem ſicut ſuffuratur ſe populus, qui confunduntur in fugiendo ipſos in prælio. Et rex abſcondit faciem 4 ſuam: Et vociferatus eſt rex voce magnâ, dicens; Fili mi Abeſſalom, Abeſſalom fili (a) mi. Et in- 5 travit Joab ad regem in domum, & dixit; Confudiſti hodiè facies omnium ſervorum tuorum, qui eripuerunt te hodiè, & animam filiorum tuorum, & filiarum tuarum, & animam uxorum tuarum, & concubinarum tuarum,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וקרא סכואה וחוי למלכא ואמר מלכא אם בלחודוהי הוא בסורתא בפמיה ואזל מיזל
26 וקרב: וחזא סכואה גברא אחרנא רהט וקרא סכואה לנטר תרעא ואמר הא גברא רהט
27 בלחודוהי ואמר מלכא אף דין מבסר: ואמר סכואה אנא חזי ית ריהטא דקדמאה
28 כריהטא דאחימעץ בר צדוק ואמר מלכא גבר טב דין ואף בסורא טבא ייתי: וקרא
אחימעץ ואמר למלכא שלם וסגיד למלכא על אפוהי על ארעא ואמר בריך יי אלהך
29 דמסר ית גבריא דארימו ית ידיהון ברבוני מלכא: ואמר מלכא שלם לעולמא לאבשלום
ואמר אחימעץ חזיתי המונא סגיאה בתר דשלח ית עבדא דמלכא יואב וית עבדך ולא
30 ידעית מה: ואמר מלכא אסתחר אתעתד הכא ואסתחר וקם: והא כושי אתא ואמר
31
32 כושי יתבסר רבוני מלכא ארי אתפרע לך יי יומא דין מיד כל דקמו עלך: ואמר מלכא
לכושי השלם לעולמא לאבשלום ואמר כושי יהון כעולמא סנאי רבוני מלכא וכל דקמו
33 עלך לבישא: ורגז מלכא וסליק על עלית תרעא ובכא וכדין אמר במיזליה ברי אבשלום
ברי ברי אבשלום לוי דמיתית אנא חלופך ואת קים יומא דין אבשלום ברי ברי:

יט

1 ואתחואה ליואב הא מלכא בכי ומתאבל על אבשלום: והות תשועתא ביומא ההוא
2 לאבלא לכל עמא ארי שמע עמא ביומא ההוא למימר אתנסים מלכא על בריה:
3 ומתגנבין עמא ביומא ההוא למיעל לקרתא כמא דמתגנבין עמא דמתכלמין במפכהון
4 בקרבא: ומלכא כריך ית אפוהי וצוח מלכא בקל רם ברי אבשלום אבשלום ברי ברי:
5 ואתא יואב לות מלכא לביתא ואמר אבהתתא יומא דין ית אפי כל עבדך דשיזיבו ית
נפשך יומא דין וית נפש בנך ובנתך ונפש נשך ונפש לחינתך:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et clamavit ſpeculator et indicavit regi: et dixit rex, Si ſolus eſt, bonum 25 nuntiũ in ore ejus eſt: et ibat eundo et appropinquabat. Et vidit ſpeculator 26 virũ alterũ currentem, & clamavit ſpeculator ad cuſtodẽ portæ, et dixit: Ecce vir accurrit ſolus: et dixit rex, Etiam hic eſt bonus nuncius. Et dixit 27 ſpeculator, Ego video curſum prioris ut curſum Ahhimaghaſz filii Szadok: et dixit rex, Vir bonus iſte, et etiam nunciũ bonũ afferet. Et clamavit Ah- 28 himaghaſz et dixit ad regem, Pax: et adoravit regem ſup faciẽ ſuam ſuper terram, et dixit: Benedictus Dominus Deus tuus qui tradidit viros qui levaverunt manus ſuas in dominum meum regem. Et dixit rex: Eſt pax adole- 29 ſcenti Abſalom? et dixit Ahhimaghaſz: Vidi tumultũ magnũ poſtquam miſit ſervum regis Joab et ſervũ tuũ, ſed non novi quid. Et dixit rex, Di- 30 verte et conſiſte hîc: et divertit et ſtetit. Et ecce Chuſæus venit: et dixit 31 Chuſæus: Nuntietur domino meo regi quia liberavit te Dominus hodie de manu omnium qui ſurrexerunt contra te. Et dixit rex ad Chuſæum: Num- 32 quid pax eſt adoleſcenti Abſalom? Et dixit Chuſæus: Sint ſicut adoleſcens inimici domini mei regis, et omnes qui ſurrexerunt contra te in malum. Et 33 conturbatus eſt rex, et aſcendit ſuper cœnaculum portæ, et luxit: et ſic dicebat dum ambularet: Fili mi Abſalom, fili mi, fili mi Abſalom; vellẽ quòd mortuus eſſem pro te, et tu manſiſſes hodie, Abſalom fili mi, fili mi.

CAP. XIX.

ET nunciatum eſt Joab: Ecce rex plorat et luget ſuper Abſalom. Et fu- 1 it ſalus in die illa in luctũ omni populo, quia audivit populus in die illa di- 2 cendo: Contriſtatus eſt rex ſuper filium ſuum. Et furati ſunt ſeſe populus in 3 die illo ut intrarent in urbem ſicut ſeſe furantur popul⁹ qui pudefacti ſunt in converſione ſua in prælio. Et rex operuit faciem ſuam, et clamavit rex 4 voce magna: Fili mi Abſalom, Abſalom fili mi, fili mi. Et venit Joab ad 5 regem in domum et dixit: Confudiſti hodie facies omnium ſervorum tuorum qui liberaverunt animam tuam hodie, et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum, et animam uxorum tuarum, & animã concubinarũ tuarũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܪܐ ܕܘܩܐ. ܘܚܘܝ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܢ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܗܘ. ܣܒܪܬܐ ܒܦܘܡܗ. 25
* ܘܗܘ ܐܙܠ ܗܘܐ ܘܩܪܒ. ܘܚܙܐ ܕܘܩܐ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܪܗܛ. ܘܩܪܐ ܕܘܩܐ ܠܬܪܥܐ ܘܐܡܪ. ܗܐ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ ܪܗܛ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. 26
* ܘܐܡܪ ܕܘܩܐ. ܚܙܐ ܐܢܐ ܪܗܛܗ ܕܩܕܡܝܐ. ܐܝܟ ܪܗܛܗ ܕܐܚܝܡܥܨ ܒܪ ܨܕܘܩ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܓܒܪܐ 27
ܛܒܐ ܗܘ. ܘܡܣܒܪܬܐ ܛܒܬܐ ܗܘ ܐܬܐ. * ܘܩܪܐ ܠܐܚܝܡܥܨ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܐܬܝܬ ܒܫܠܡ. 28
ܘܣܓܕ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܕܐܣܟܪ ܓܒܪܐ
ܕܐܪܝܡܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܥܠ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܫܠܝܡ ܗܘ ܛܠܝܐ 29
ܐܒܫܠܘܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܚܝܡܥܨ. ܚܙܝܬ ܚܝܠܐ ܪܒܐ ܕܫܕܪ ܥܠ ܝܘܐܒ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ.
ܘܠܥܒܕܟ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢܐ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܩܘܡ ܗܪܟܐ. ܘܐܬܦܢܝ ܘܩܡ. * ܘܗܐ 30
ܟܘܫܝ ܐܬܐ. ܘܐܡܪ. ܢܣܬܒܪ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܬܒܥ ܠܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܩܡܘ 31
ܥܠܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܟܘܫܝ. ܫܠܝܡ ܗܘ ܐܒܫܠܘܡ ܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܟܘܫܝ 32
ܢܗܘܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܐܝܟ ܛܠܝܐ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܟܠ ܕܩܡܘ ܥܠܝܟ ܠܒܝܫܬܐ.
* ܘܐܬܥܝܩ ܡܠܟܐ. ܘܣܠܩ ܠܥܠܝܬܐ. ܘܒܟܐ. ܘܟܕ ܒܟܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܘܐ. ܒܪܝ 33
ܐܒܫܠܘܡ. ܒܪܝ ܒܪܝ. ܐܒܫܠܘܡ. ܡܢ ܢܬܠ ܕܐܡܘܬ ܚܠܦܝܟ. ܐܒܫܠܘܡ ܒܪܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

* ܘܗܘܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܐܒܠܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܥܡܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܕܐܡܪܝܢ 2
ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܒܪܗ. * ܘܐܬܓܢܒ ܥܡܐ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܠܡܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܐܝܟ ܕܡܬܓܢܒ 3
ܥܡܐ ܕܒܗܬܝܢ. ܟܕ ܥܪܩܝܢ ܡܢ ܩܪܒܐ. * ܘܡܠܟܐ ܚܦܐ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܬܒܟܝ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. 4
ܘܐܡܪ. ܒܪܝ. ܐܒܫܠܘܡ. ܒܪܝ. ܒܪܝ ܐܒܫܠܘܡ. * ܘܥܠ ܝܘܐܒ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 5
ܐܒܗܬܬ ܝܘܡܢܐ ܐܦܐ ܕܥܒܕܝܟ ܟܠܗܘܢ. ܕܦܨܝܘ ܢܦܫܟ ܝܘܡܢܐ. ܘܢܦܫܐ ܕܒܢܝܟ
ܘܕܒܢܬܟ. ܘܢܦܫܐ ܕܢܫܝܟ ܘܕܦܠܓܫܝܟ.

Clamavit ergò ſpeculator, & ſignificavit 25
regi. Dixit autem rex, Si ſolus eſt, nuntium
eſt in ore ejus. Cúmque procedens ad- 26
ventaret accederétque, clamavit ſpeculator
ad portam, & ait; Ecce alterum hominem
currentem ſolum. Subjunxit ſpeculator, 27
Video curſum prioris quaſi curſum
Ahimees filii Sadoc. Ait rex, Vir bonus eſt,
& nuntium quidem fauſtum affert. Tum 28
vocavit Ahimeeſum, & ait illi rex; Pacificéne
veniſti? Qui adorato rege ſuper faciem
ſuam in terram ait; Benedictus Dominus
Deus tuus qui tradidit homines qui extenderant
manus ſuas adversùs dñm meũ regem.
Ait illi rex, Sanúſne eſt puer Abiſalom? 29
Dixit ad eum Ahimees, Vidi exercitum magnum
inſtructum contra Joabum ſervum
domini mei regis, ſervo autem tuo quid acciderit
ignoro. Ait illi rex, Conſiſte iſthic: 30
qui retrocedens ſtetit. Interim ecce Chuſi 31
venit, & dixit; Nuntium accipiat rex, quòd
vindicavit eum hodiè Dominus è manu omnium
inſurgentium in eum. Ait rex ad 32
Chuſi, Sanúſne eſt puer Abiſalom? Reſpondit
Chuſi, Sint inimici tui ſicut puer *ille*
domine mi rex, & omnes inſurgentes in te ad
nocendum tibi. Tum rex acerbè ferens a- 33
ſcendit in cubiculum, & flevit: dúmque fleret,
ſic dicebat; Fili mi Abiſalom, fili mi,
fili mi Abiſalom; ah quis me morte afficiat
loco tui Abiſalom fili mi.

CAP. XIX.

ITaque fuit eo die luctus apud univerſũ po- 2
pulum, eò quòd audiſſet populus eo die dolore
affectum regem de filio ſuo. Et abdidit 3
ſe populus eo die quin civitatem ingrederetur,
quemadmodum abdit ſe populus qui erubeſcit
cùm fugit à prælio. Rex autem obvo- 4
lutâ facie ſuâ ululavit altâ voce, & ait; Fili
mi Abiſalom, fili mi, fili mi Abiſalom. Tum 5
ingreſſus Joab ad regem, dixit ei; Pudefeciſti
hodiè vultus omnium ſervorum tuorum qui
liberârunt animam tuã hodiè, & animam filiorum
ac filiarum tuarum, animam uxorũ tuarum,
& animam concubinarum tuarum:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ودعا الناظر رسولا واخبر الملك وكان جالسا * فقال * ان كان رجلا واحدا فينبغي ان يكون مبشرا 25
* واحضر الرجل وقرب * ودعي الديدبان وقال * اري رجلا آخر يحاضر وحده * وقال الديدبان * اري 26
سعي الاول ومشيه كمشي احيمعاص بن صادوق الحبر * فقال الملك * هذا رجلا صالحا ولا شك 27
انه اتانا ببشارة صالحة * فلما بلغ دعي به وقال له * ما عندك * جيت سالما * فسجد على الارض 28
بين يدي الملك وقال * تبارك الله ربنا الذي دفع اليوم في يديك القوم الذي اسوا اليك ايها
الملك سيدي * قال له الملك * ابشالوم الفتي حي * قال احيمعاص * رايت خيلا كثيرا قد احاطت 29
بيواب عبد سيدنا الملك * ولم اعلم ما كان من امر ابشالوم * قال له الملك * قف مكانك * فاستوي 30
فقام * واذا كوشي قد اتاهم وقال * يبشر الملك ويستبشر * ان الرب قد انتقم من الذين وثبوا 31
عليه * قال الملك لكوشي * ابشالوم الفتي حيا * قال كوشي * تكون جميع اعدايك مثل 32
ابشالوم ايها الملك سيدي * وكل من يريد له الشر * فحزن الملك حزنا كثيرا * وصعد الي مجلسه 33
وبكا بكاء مرا شديدا * وقال في بكايه * يا ابني ابشالوم * يا ابني ابي شالوم * من اماتني يا بني بدلك *
ليتني مت بدلك يا ابشالوم ابني *

* الفصل التاسع عشر *

* فقالوا ليواب ان الملك يبكي وينتحب على ابشالوم * وحزن جميع الشعب في ذلك اليوم 1 2
حزنا شديدا * لان الشعب سمعوا في ذلك اليوم ان الملك قد حزن على ابشالوم * وتغيب الشعب 3
ولم يدخل المدينة في ذلك اليوم * كما تتغيب المهزومون اذا هربوا من الحرب * واما الملك فستر 4
وجهه * ورفع صوته بالبكاء وقال * يا ابني ابشالوم * يا ابشالوم ابني * فدخل يواب الي الملك 5
وقال له * قد اخزيت اليوم وجوه عبيدك كلهم الذين نجوا نفسك اليوم * وانفس بنيك * وانفس
نسايك وسراريك *

Quapropter advocato ſpeculator nuntio, 25
ſignificavit regi ſedenti; qui dixit, Quandoquidem
unicus homo eſt, oportet ut ſit
nuntius. Dum curreret homo ille, & pro- 26
piùs accederet, clamavit ſpeculator, et ait,
Video alterum hominem currentem ſolũ.
Tum dixit ſpeculator, Video curſum prio- 27
ris, & greſſum ejus ſimilem greſſui Achimeaſi
filii Sadoci ſacerdotis. Dixit rex,
Is probus eſt homo, & procul dubio fauſtum
affert nobis nuntiũ. Cùm ergo per- 28
veniſſet, accerſivit eum, & ait illi, Quid
nuntii *apud te eſt? incolumis veneris? Is*
autẽ humi procumbens ante regem, dixit,
Benedictus ſit Deus Dominus noſter qui
tradidit hodiè in man⁹ tuas gentẽ quæ tibi
nocuerat O rex mi domine. Dixit ad eũ 29
rex, Abiſalom puer vivúſne eſt? Reſpondit
Achimeas, Vidi Joabũ ſervum Domini
noſtri regis multo equitatu circunſeptum,
nec novi quem ſucceſſum habuerit res Abiſalomis.
Ait illi rex, Subſiſte in loco tuo; 30
qui ſurgens ſtetit. Tum ecce Chuſi adve- 31
nit ad eos, & ait, Nuntiũ accipiat rex, ac
lætetur; quoniam Dominus jam ſumpſit
vindictã ab his qui contra te proſilierant.
Dixit rex ad Chuſi, Abiſalom puer, vi- 32
vúſne eſt? Reſpondit Chuſi, Sint omnes
inimici tui ſicut Abiſalom, O rex mi domine,
& omnes qui tibi malum exoptant.
Tum rex multo perculſus mœrore, aſcen- 33
dit in cubiculum ſuũ, flevitque fletum
acerbum ac vehementẽ: dicebat autem
flendo, O fili mi Abiſalom, O fili mi Abiſalom;
quis me morte afficiat pro te O fili
mi? utinam pro te mortuus eſſem O
Abiſalom fili mi.

CAP. XIX.

DIxerunt autem Joabo regem flere 1
luctúque confici propter Abiſalomem: Ita 2
ut contriſtatus eſſet univerſus populus eo
die triſtitiâ vehementi. Populus enim audientes
eo die mœrore confici regem propter
Abiſalomem, Subtraxit ſe populus, 3
nec urbem eſt ingreſſus eo die, perinde ac
ſubtrahunt ſe victi cùm terga vertunt in
prælio. (Porrò rex operto vultu, voceq; 4
ſuâ cum fletu ſublatâ, dicebat, O fili mi
Abiſalom, O Abiſalom fili mi) Quapro- 5
pter ingreſſus Joab ad regem ait illi, Mæſtos
hodiè reddidiſti vultus omnium ſervorum
tuorum qui hodiè ſervaverunt
animam tuam, & animas filiorum tuorum,
& animas uxorum et concubinarum
tuarum:

שמואל ב: יט

indicâſti Quia .te diligentes odiendo & ,te habentes odio Diligendo
6 לְאַהֲבָה אֶת־שֹׂנְאֶיךָ וְלִשְׂנֹא אֶת־אֹהֲבֶיךָ כִּי הִגַּדְתָּ
ſi quia ,hodie novi quia ; ſervi & , principes tibi non quia ,hodie
הַיּוֹם כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וַעֲבָדִים כִּי יָדַעְתִּי הַיּוֹם כִּי לא
fuiſſet rectum tunc quod , mortui hodie nos omnes &,*vivens* Abſalom
אַבְשָׁלוֹם חַי וְכֻלָּנוּ הַיּוֹם מֵתִים כִּי־אָז יָשָׁר
;tuorũ ſervorũ cor *ſuper* loquere & ,egredere ,ſurge nunc Et.tuis oculis in
7 בְּעֵינֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם צֵא וְדַבֵּר עַל־לֵב עֲבָדֶיךָ
pernoctabit ſi , *egrediens tu* non quod , juravi *Domino in* quia
כִּי בַיהוָה נִשְׁבַּעְתִּי כִּי־אֵינְךָ יוֹצֵא אִם־יָלִין
venit quod , malo omni *præ* hoc tibi *malum erit* & , nocte tecum *vir*
אִישׁ אִתְּךָ הַלַּיְלָה וְרָעָה לְךָ זֹאת מִכָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־בָּאָה
: porta in ſedit & , rex Surrexitque .*nunc uſque tuis pueritiis* ab te ſuper
8 עָלֶיךָ מִנְּעֻרֶיךָ עַד־עָתָּה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בַּשָּׁעַר
: porta in *ſedens* rex Ecce : dicendo ,nunciaverunt populo omni &
וּלְכָל־הָעָם הִגִּידוּ לֵאמֹר הִנֵּה הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּשַּׁעַר
.ſua *tentoria* in *vir* fugit Iſrael Et .*regis facies ad* populꝰ omnis venit &
וַיָּבֹא כָל־הָעָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיִשְׂרָאֵל נָס אִישׁ לְאֹהָלָיו׃
: dicendo , Iſrael tribubus omnibus in certabat populus omnis ,fuit Et
9 וַיְהִי כָל־הָעָם נָדוֹן בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
nos eripuit ipſe & ,noſtrorum inimicorum *vola* de nos eruit Rex
הַמֶּלֶךְ הִצִּילָנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ וְהוּא מִלְּטָנוּ
.Abſalom *deſuper* terra de fugit nunc & , Peliſtim *vola* de
מִכַּף פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה בָּרַח מִן־הָאָרֶץ מֵעַל אַבְשָׁלוֹם׃
nunc Et .prælio in eſt mortuus ,nos ſuper unximus quem , Abſalom Et
10 וְאַבְשָׁלוֹם אֲשֶׁר מָשַׁחְנוּ עָלֵינוּ מֵת בַּמִּלְחָמָה וְעַתָּה
David rex Et ?regem *faciendũ redire ad ſilentes* vos quid ut
11 לָמָּה אַתֶּם מַחֲרִשִׁים לְהָשִׁיב אֶת־הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד
ad Loquimini : dicendo,ſacerdotes Ebjathar ad & , Sadoc ad miſit
שָׁלַח אֶל־צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר דַּבְּרוּ אֶל־
reducendum ad ultimi eritis quid Ut : dicendo,Jehudah ſeniores
זִקְנֵי יְהוּדָה לֵאמֹר לָמָּה תִהְיוּ אַחֲרֹנִים לְהָשִׁיב אֶת־
regem ad venit Iſrael omnis verbum & ? ſuam domum in regem
הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ וּדְבַר כָּל־יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ
quid ut & ; *vos* mea caro &,meum os ,*vos* mei Fratres .ejꝰ domum in
12 אֶל־בֵּיתוֹ׃ אַחַי אַתֶּם עַצְמִי וּבְשָׂרִי אַתֶּם וְלָמָּה
: dicetis Hamaſa ad Et ?regem reducendũ ad noviſſimi eritis
13 תִהְיוּ אַחֲרֹנִים לְהָשִׁיב אֶת־הַמֶּלֶךְ׃ וְלַעֲמָשָׂא תֹּמְרוּ
, Deus mihi faciat Sic *? tu* mea caro & , meum os Nunquid
הֲלוֹא עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים
omnibus *meas facies ad* fueris exercitus princeps *non ſi* , addat ſic &
וְכֹה יוֹסִיף אִם־לֹא שַׂר־צָבָא תִּהְיֶה לְפָנַי כָּל־
viri omnis cor inclinavit Et .Joab pro diebus
14 הַיָּמִים תַּחַת יוֹאָב׃ וַיַּט אֶת־לְבַב כָּל־אִישׁ־
, tu Revertere : regem ad miſerunt & ,unius viri veluti ,Jehudah
יְהוּדָה כְּאִישׁ אֶחָד וַיִּשְׁלְחוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שׁוּב אַתָּה
, Jarden ad uſque venit & , rex eſt reverſus Et .tui ſervi omnes &
15 וְכָל־עֲבָדֶיךָ׃ וַיָּשָׁב הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא עַד־הַיַּרְדֵּן
faciendũ tranſire *ad*,regis occurſũ in *eundum ad*,Ghilghal in venit Jehudah &
וִיהוּדָה בָּא הַגִּלְגָּלָה לָלֶכֶת לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ לְהַעֲבִיר
, Jemini filii Ghera filius Simhi feſtinavit Et .Jarden regem
16 אֶת־הַמֶּלֶךְ אֶת־הַיַּרְדֵּן׃ וַיְמַהֵר שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶּן־הַיְמִינִי
occurſum in ,Jehudah viro cum deſcendit & ; Bachurim de qui
אֲשֶׁר מִבַּחוּרִים וַיֵּרֶד עִם־אִישׁ יְהוּדָה לִקְרַאת
, Binjamin de eo cum viri mille Et .David regis
17 הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ וְאֶלֶף אִישׁ עִמּוֹ מִבִּנְיָמִן
,ejus filii quindecim & Saulis domus *puer* Siba &
וְצִיבָא נַעַר בֵּית שָׁאוּל וַחֲמֵשֶׁת עָשָׂר בָּנָיו
facies ad Jarden *trajecerunt proſperè* & : ſecum ejus ſervi viginti &
וְעֶשְׂרִים עֲבָדָיו אִתּוֹ וְצָלְחוּ הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי
.*regis*
הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

6 Diligis odientes te, & odio habes diligentes te : & oſtendiſti hodiè, quia non curas de ducibus tuis, & de ſervis tuis : & verè cognovi modò, quia ſi Abſalom viveret, & omnes nos occubuiſſemus, 7 tunc placeret tibi. Nunc igitur ſurge, & procede, & alloquens ſatisfac ſervis tuis : juro enim tibi per Dominum, quòd ſi non exieris, ne unus quidem remanſurus ſit tecum nocte hâc : & pejus erit hoc tibi, quàm omnia mala quæ venerunt ſuper te, ab adoleſcentia tua uſque in præſens. 8 Surrexit ergò rex & ſedit in porta : & omni populo nuntiatum eſt quòd rex ſederet in porta : venítque univerſa multitudo coram rege : Iſrael autem fûgit in tabernacula 9 ſua. Omnis quoque populus certabat in cunctis tribubus Iſrael, dicens ; Rex liberavit nos de manu inimicorum noſtrorum, ipſe ſalvavit nos de manu Philiſthinorum: & nunc fugit de terra propter Ab- 10 ſalom. Abſalom autem, quem unximus ſuper nos, mortuus eſt in bello : uſquequò ſiletis, & non reducitis regem ? 11 Rex verò David miſit ad Sadoc & Abiathar ſacerdotes, dicens; Loquimini ad majores natu Juda, dicentes, Cur venitis noviſſimi ad reducendum regem in domum ſuam ? (Sermo autem omnis Iſrael pervenerat ad regem in do- 12 mo ejus:) Fratres mei vos, os meum, & caro mea vos, quarè 13 noviſſimi reducitis regem ? Et Amaſæ dicite, Nónne os meum, & caro mea es ? Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, ſi non magiſter militiæ fueris coram me omni tempore pro 14 Joab. Et inclinavit cor omnium virorum Juda, quaſi viri unius : miſerúntque ad regem, dicentes; Revertere tu, 15 & omnes ſervi tui. Et reverſus eſt rex : & venit uſque ad Jordanem, & omnis Juda venit uſque in Galgalam, ut occurreret regi , & traduceret 16 eum Jordanem. Feſtinavit autem Semei filius Gera filii Jemini de Bahurim, & deſcendit cum viris Juda in oc- 17 curſũ regis David, Cum mille viris de Benjamin: & Siba puer de domo Saul , & quindecim filii ejus, ac viginti ſervi erant cum eo : & irrumpentes Jordanem , ante regem,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Τοῦ ἀγαπᾷν τοὺς μισοῦντάς σε, ϗ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε· ϗ ἀνήγγειλας σήμερον, ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἄρχοντές σου, οὐδὲ παῖδες· ὅτι ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, πάντες ἡμεῖς (ι) σήμερον νεκροὶ, ὅτι 7 τότε τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ νῦν ἀναστὰς ἔξελθε ϗ λάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου, ὅτι ἐν κυρίῳ ὤμοσα, ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον, εἰ αὐλισθήσεται (κ) ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην. ϗ ἐπίγνωθι σεαυτῷ, ϗ κακόν σοι τοῦτο ὑπὲρ πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σου 8 ἕως τοῦ νῦν. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς ϗ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐν τῇ πύλῃ. ϗ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ (λ) βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλην. ϗ Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα 9 αὐτοῦ. Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐρρύσατο (μ) ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ϗ αὐτὸς (ν) ἐξείλετο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· ϗ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ ἀπὸ τῆς βασιλείας 10 (ξ) αὐτοῦ, ϗ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ᾽ ἡμῶν, ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ. ϗ νῦν ἱνατί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι (ο) τὸν βασιλέα; ϗ τὸ ῥῆμα παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βα- 11 σιλέα. Καὶ ὁ βασιλεὺς (π) Δαυὶδ ἀπέστειλε πρὸς Σαδὼκ ϗ πρὸς Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, λέγων, Λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα, λέγοντες, Ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι (ρ) τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; ϗ λόγος παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν (σ) βα- 12 σιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἀδελφοί μου ὑμεῖς, ὀστᾶ μου ϗ σάρκες μου ὑμεῖς· ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον 13 αὐτοῦ; Καὶ τῷ (τ) Ἀμεσσαῒ ἐρεῖτε, Οὐχὶ ὀστοῦν μου ϗ σάρξ μου σύ; ϗ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς, ϗ τάδε προσθείη, εἰ μὴ ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡ- 14 μέρας ἀντὶ Ἰωάβ. Καὶ ἔκλινε τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς Ἰούδα ὡς ἀνδρὸς ἑνός. ϗ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες, Ἐπιστρά- 15 φηθι σὺ ϗ πάντες οἱ δοῦλοί σου. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, ϗ ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου. ϗ ἄνδρες Ἰούδα (υ) ἦλθαν εἰς Γάλγαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς (φ) ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, (χ) 16 διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἐτάχυνε Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱοῦ τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Βαουρεὶμ, ϗ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς Ἰούδα εἰς (ψ) ἀ- 17 παντὴν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ, Καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν, ϗ Σιβὰ τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαοὺλ, ϗ (ω) πεντεκαίδεκα υἱοὶ αὐτοῦ μετ᾽ (α) αὐτοῦ, ϗ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· ϗ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως,

MS. A. (ι) νεκροὶ σήμερον, ὅτι (κ) μετὰ σοῦ ἀνὴρ τὴν (λ) βασιλέως. καὶ Ἰσραὴλ (μ) ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀπὸ πάντων (ν) ἐρρύσατο ἡμᾶς (ξ) αὐτοῦ ἀπὸ (ο) πρὸς τὸν (π) Δαυὶδ * πρὸς Σαδὼκ ϗ Ἀβιάθαρ τοὺς (ρ) πρὸς τὸν (σ) βασιλέα. Ἀδελφοί μου (τ) Ἀμιεσσαῒ (υ) ἦλθον (φ) ἀπάντησιν (χ) διαβιβάσαι τὸν Ἰορδάνην. (ψ) ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, Καὶ (ω) δεκαπέντε υἱοὶ (α) αὐτοῦ· * ϗ κατεύθυναν

Diligendo eos, qui oderunt te, & odiendo eos, qui diligunt te. Et annuntiâſti hodiè, quia (b) non ſunt principes tui, neque pueri. Quoniam novi hodiè, quia ſi Abeſſalom viveret, (c) omnes nos hodiè mortui; quia tunc rectum erat in oculis tuis. Et nunc ſurgens egredere, & loquere ad cor ſervorum tuorum : quoniam in Domino (d) juravi, quia niſi egrediaris hodiè, ſi manebit vir tecum nocte hâc. Et ſcito tibi, (e) & malum tibi hoc ſuper omne malum, quod ſupervenit tibi à juventute tua uſq; nunc. Et ſurrexit rex, & ſedit in porta. Et (f) univerſus populꝰ annuntiaverunt, dicentes; Ecce rex ſedet in porta. Et intravit univerſus populus ad faciẽ regis ad portã. Et Iſrael fûgit, vir ad tabernacula ſua. Et erat omnis populꝰ concertans in omnibus tribubus Iſrael, dicentes; Rex David eripuit nos ab omnibus inimicis noſtris, & ipſe eripuit nos de manu alienigenarum. Et nunc fugit de terra, & (g) de regno ſuo, & ab Abeſſalom. Et Abeſſalom, quem unxeramꝰ ſuper nos, mortuꝰ eſt in prælio. Et nunc ut quid vos ſiletis ad revocandũ regem? Et verbum univerſi Iſrael venit ad regem. Et rex David miſit ad Sadoc, & ad Abiathar ſacerdotes, dicens; Loquimini ad ſeniores Juda, dicentes; ut quid eſtis ultimi ad reducendum regem in domum ſuã? Et verbũ univerſi Iſrael venit ad regem in domum ejus. Fratres mei vos, oſſa mea, & carnes meæ vos. Ut quid eſtis ultimi ad reducendum regẽ in domum ſuam? Et ad Ameſſai dicetis; Nónne os meum, & caro mea tu? Et nunc hæc faciat mihi Deus, & hæc adjiciat; ſi non princeps virtutis fueris coram me omnibus diebus pro Joab. Et inclinavit cor omnis viri Juda, tanquàm viri unius. Et miſerunt ad regem, dicentes; Revertere tu, & omnes ſervi tui. Et revertit rex, & venit uſq; ad Jordanem. Et viri Juda venerunt in Galgala ad eundum in occurſum regis, ad traducendum regẽ Jordanem. Et feſtinavit Semei filius Gera filii Jemini de Baurim, & deſcendit cum viro Juda in occurſum regis David : Et mille viri cum eo de Beniamin. Et Siba puer domûs Saul, & quindecim filii ejus cum eo, & viginti ſervi ejus cum eo : Et (h) direxerunt Jordanem ante regem:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 לְמִרְחַם יַת סָנְאָךְ וּלְמִסְנֵי יַת רָחֲמָךְ אֲרֵי חַוֵיתָא יוֹמָא דֵין אֲרֵי לֵית לָךְ רַבְרְבִין וְעַבְדִין אֲרֵי
אֲנָא יְדַעְנָא יוֹמָא דֵין אֲרֵי אִלוּ אַבְשָׁלוֹם קַיָם וְכוּלָנָא יוֹמָא דֵין מִתְקַטְלִין אֲרֵי בְכֵן כָּשַׁר
7 בְּעֵינָךְ : וּכְעַן קוּם פּוּק וּמַלֵל עַל לִבָּא דְעַבְדָךְ אֲרֵי בְמֵימְרָא דַייָ קַיֵמִית אֲרֵי לֵיתָךְ נָפֵיק אִם
יְבִית גְבַר עִמָךְ בְּלֵילְיָא וּתְהֵי בִישָׁא לָךְ דָא מִכָּל בִּישְׁתָא דַאֲתָת עֲלָךְ מִזְעוּרָךְ עַד כְּעַן :
8 וְקָם מַלְכָּא וִיתֵב בְּתַרְעָא וּלְכָל עַמָא חַוִיאוּ לְמֵימַר הָא מַלְכָּא יָתֵב בְּתַרְעָא וַאֲתָא כָל
9 עַמָא לִקְדָם מַלְכָּא וְיִשְׂרָאֵל אַפִּיךְ גְבַר לְקִרְווֹהִי : וַהֲווֹ כָל עַמָא מִתְוַכְּחִין בְּכָל שִׁבְטַיָא
דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר מַלְכָּא שֵׁיזְבָנָא מִיַד בְּעֵל דְבָבָנָא וְהוּא פָרְקָנָא מִיְדָא דִפְלִשְׁתָאֵי וּכְעַן עֲרַק
10 מִן אַרְעָא מִלְוָת אַבְשָׁלוֹם : וְאַבְשָׁלוֹם דִמְשַׁחְנָא עֲלָנָא מִית בִּקְרָבָא וּכְעַן לְמָא אַתּוּן
11 שָׁתְקִין לַאֲתָבָא יַת מַלְכָּא : וּמַלְכָּא דָוִד שְׁלַח לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר כַּהֲנַיָא לְמֵימַר מַלִילוּ
לְסָבֵי יְהוּדָה לְמֵימַר לְמָא תְהוֹן בַּתְרָאִין לַאֲתָבָא יַת מַלְכָּא לְבֵיתֵיהּ וּפִתְגָם כָּל יִשְׂרָאֵל
12 אֲתָא לְוָת מַלְכָּא לְבֵיתֵיהּ : אַחַי אַתּוּן קְרִיבַי וּבְסָרִי אַתּוּן וּלְמָה תְהוֹן בַּתְרָאִין לַאֲתָבָא
13 יַת מַלְכָּא : וְלַעֲמָשָׂא תֵימְרוּן הֲלָא קְרִיבִי וּבִשְׂרִי אַתְּ כְּדֵין יַעְבֵיד לִי יְיָ וּכְדֵין יוֹסִיף אִם
14 לָא רַב חֵילָא תְהֵי קֳדָמַי כָּל יוֹמַיָא חֲלַף יוֹאָב : וְאִתְפְּנֵי לִבָּא דְכָל אֱנַשׁ יְהוּדָה כְּגַבְרָא חַד
15 וּשְׁלַחוּ לְמַלְכָּא תּוּב אַתְּ וְכָל עַבְדָךְ : וְתָב מַלְכָּא וַאֲתָא עַד יַרְדְּנָא וּדְבֵית יְהוּדָה אֲתוֹ לְגִלְגְלָא
16 לְמֵיזַל לִקְדָמוּת מַלְכָּא לְאַעְבָּרָא יַת מַלְכָּא יַת יַרְדְּנָא : וְאוֹחִי שִׁמְעִי בַר גֵרָא בַר שִׁבְט
17 בִּנְיָמִן דִי מִן עַלְמֵת וּנְחַת עִם אֱנָשׁ יְהוּדָה לִקְדָמוּת מַלְכָּא דָוִד : וְאַלְף גַבְרָא עִמֵיהּ מִשִׁבְטָא
דְבִנְיָמִן וְצִיבָא עוּלֵימָא דְבֵית שָׁאוּל וַחֲמֵשׁ עֲסַר בְּנוֹהִי וְעֶשְׂרִין עַבְדוֹהִי עִמֵיהּ וַעֲבַרוּ יַרְדְּנָא
קֳדָם מַלְכָּא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Amando odientes te, & odiendo amantes te, quia oſtendiſti hodie quòd non ſunt tibi magnates & ſervi : quia *ego* novi hodie quòd ſi Abſalom viveret, & omnes nos hodie occiſi eſſemus, quòd tunc rectum eſſet in oculis tuis. Et nunc ſurge, exi, & loquere *ſuper* corde ſervorum tuorum ; quia 7 per dictum Dñi juro, quòd niſi tu exeas, ſi pernoctabit vir tecum in nocte: & erit malum hoc tibi præ omni malo quod venit ſuper te à pueritia tua uſq;nunc. Et ſurrexit rex & ſedit in porta ; & omni populo indicârunt di- 8 cendo : Ecce rex ſedet in porta : & venit omnis populus ante regem, & Iſrael vertit terga quiſq; ad urbem ſuam. Et fuit omnis populus repre- 9 henſus in omnibus tribubus Iſrael dicendo : Rex liberavit nos de manu auctorum inimicitiarum noſtrarum, & *ille* redemit nos de manu Peliſthæorum, & nunc fugit ex terra propter Abſalom. Et Abſalom, quem unximus 10 ſuper nos, mortuus eſt in bello : & nunc ut quid *ſiletis* in reducendo regem ? Et rex David miſit ad Szadok & ad Abiathar ſacerdotes dicendo : 11 Loquimini ſenioribus Jehudah dicendo : Ad quid eritis poſtremi ad reducendum regem ad domum ſuam ? et verbũ totius Iſrael venit ad regem in domum ejus. Fratres mei eſtis, propinqui mei et caro mea eſtis; et ad 12 quid eritis poſtremi ad reducendum regem ? Et ad Ghamaſſa dicetis : 13 Nónne propinquus meus et caro mea tu es ? ſic faciat mihi Dominus et ſic addat, ſi non magiſter exercitus fueris ante me omnibus diebus pro Joab. Et inclinatum eſt cor omnium virorum Jehudah veluti viri unius : et mi- 14 ſerunt ad regem [*qui dicerent*:] Redi tu et omnes ſervi tui. Et rediit rex et 15 pervenit uſq; Jardena, et viri domus Jehudah venerunt ad Gilgela, ut irent in occurſum regis ad traducendum regem Jardena. Et feſtinavit Simghi 16 filius Gera filii tribus Binjamin qui erat ex Ghalemeth, et deſcendit cum illo hominibus Jehudah in occurſum regis David. Et mille viri erant cum illo 17 ex tribu Binjamin, et Sziba puer domus Saul, et quindecim filii ejus, et viginti ſervi ejus cum eo, et tranſvadârunt Jardena ante regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܪܚܡܬ ܣܢܐܝܟ. ܘܣܢܝܬ ܪܚܡܝܟ. ܘܚܘܝܬ ܝܘܡܢܐ . ܕܠܝܬ ܠܟ ܠܐ ܒܢܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܐ. 6
ܝܕܥ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܕܐܠܘ ܐܒܫܠܘܡ ܚܝ ܗܘܐ. ܟܠܢ ܡܝܬܝܢ ܗܘܝܢ. ܘܫܦܝܪ ܗܘܐ ܒܥܝܢܝܟ.
* ܗܫܐ ܩܘܡ ܦܘܩ. ܘܡܠܠ ܥܡ ܥܒܕܝܟ. ܡܛܠ ܕܒܡܪܝܐ ܝܡܐ ܐܢܐ. ܕܐܢ ܠܐ ܢܦܩ ܐܢܬ. ܠܐ 7
ܢܒܘܬ ܐܢܫ ܥܡܟ ܒܠܠܝܐ ܗܢܐ. ܘܒܝܫܐ ܠܟ ܗܕܐ . ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ ܕܐܬܝ ܥܠܝܟ ܡܢ
ܛܠܝܘܬܟ ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ. * ܘܩܡ ܡܠܟܐ. ܘܝܬܒ ܒܬܪܥܐ. ܘܚܘܝܘ ܠܟܠܗ ܥܡܐ 8
ܘܐܡܪܘ. ܕܗܐ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܬܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܝܣܪܝܠ ܥܪܩܘ ܐܢܫ
ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܗܘܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܢܝܢ ܒܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܠܟܐ 9
ܦܪܩܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܘܗܘ ܦܨܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܫܐ ܥܪܩ
ܢܥܪܘܩ ܠܢ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ. * ܐܒܫܠܘܡ ܕܝܢ ܕܡܫܚܢ ܘܐܩܝܡܢ ܥܠܝܢ. 10
ܡܝܬ ܠܗ ܒܩܪܒܐ. ܘܐܡܪܘ ܚܕ ܠܚܒܪܗ ܒܥܡܐ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܡܬܡܗܡܗܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܬܗܦܟܘܢ
ܥܡ ܡܠܟܐ. ܬܘ ܢܗܦܟܝܘܗܝ ܠܒܝܬܗ. * ܘܡܠܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠܬ 11
ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܐܚܝ ܐܢܬܘܢ. ܘܒܣܪܝ. ܘܓܪܡܝ. ܘܠܡܢܐ ܗܘܝܬܘܢ 12
ܐܚܪܝܐ ܕܬܗܦܟܘܢ ܥܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܥܡܣܐ. ܗܐ ܒܣܪܝ ܐܢܬ ܘܓܪܡܝ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ 13
ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ . ܐܠܐ ܕܪܒ ܚܝܠܐ ܬܗܘܐ ܩܕܡܝ ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝܟ ܚܠܦ
ܝܘܐܒ. * ܘܐܪܟܢ ܠܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܐܝܟ ܠܓܒܪܐ ܚܕ. ܘܫܕܪܘ ܠܡܠܟܐ 14
ܠܗ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܦܘܟ ܐܢܬ ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܕܝܟ. * ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܝܗܘܕܐ 15
ܐܬܐ ܠܓܠܓܠ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܥܒܪܘܗܝ ܠܝܘܪܕܢܢ ܠܡܠܟܐ. * ܘܐܣܬܪܗܒ 16
ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ ܒܪ ܒܢܝܡܝܢ . ܘܢܚܬ ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.
* ܘܨܝܒܐ ܥܠܝܡܗ ܕܫܐܘܠ . ܘܚܡܫܬܥܣܪ ܒܢܘܗܝ : ܘܥܣܪܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ. 17
ܥܒܪܘ ܘܓܫܪܘ ܠܝܘܪܕܢܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

Dilexiſti oſores tuos, & odiſti amicos tuos; 6
& hodiè declarâſti te nec liberos habere,
nec ſervos: hodiè novi quòd ſi vivus eſſet
Abiſalom, mortui eſſemus omnes, & gratum
fuiſſet in oculis tuis. Surge igitur, egredere, 7
& alloquere ſervos tuos: nam per
Dominum juro, quòd niſi egrediaris, nemo
pernoctabit apud te hâc nocte; & pejus tibi
erit hoc omnibus malis quæ tibi contigerunt
à pueritia tua uſque nunc. Surgens itaque 8
rex conſedit in porta: quod cùm nuntiâſſent
univerſo populo, ac dixiſſent, Ecce
rex conſidet in porta, venit univerſus populus
coram rege. Iſraelitæ verò fugerant quiſque
in tabernaculum ſuum. Cœpitque totus 9
populus per omnes tribus Iſraelis cogitare
ac dicere; Rex eripuit nos è manu omnium
inimicorum noſtrorum, ipſéque liberavit
nos è manu Paleſtinorum; venite ergò, fugiamus
è terra *iſta* à ſectando Abiſalome: Abiſalom 10
enim quem unxeramus & præficeramus
nobis, mortuus eſt in prælio. Tum dixerunt
alter ad alterum, Cur igitur hæſitatis
quò minùs redeatis cum rege? venite reducamus
eum in domum ſuam. Cúmque verbum 11
hoc omnium Iſraelitarum ingreſſum eſſet
coram rege, Ait illis rex, Fratres mei 12
eſtis, & caro mea, & os meum: quarè fuiſtis
poſtremi ad redeundum cum rege? Dixit 13
etiam ad Amaſam, Ecce caro mea es, &
os meum: ſic faciat mihi Deus, & ſic addat
mihi, niſi dux militiæ ſis futurus coram me
cunctis diebus loco Joabi. Sic cùm inflexiſſet 14
animum omnium Judæorum quaſi viri
unius, miſerunt ad regem, & dixerunt ei; Revertere
tu & omnes ſervi tui. Reverſus itaque 15
rex venit uſque ad Jordanem; Judas autem
venit ad Galgalam, ut prodirent obviàm
regi, traducerentque regem cis Jordanem.
Et feſtinans Semei filius Gera filii Benjamin, 16
deſcendit cum viris Juda in occurſum regis
Davidis. Siba quoque puer Saulis, & quindecim 17
filii ſui cum viginti ſervis ſuis præcedentes,
pontem extruxerunt Jordani ante
regem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واحببت شانيك وابغضت احباءك * واظهرت اليوم ان ليس لك احرار ولا عبيد * قد علمت اليوم 6
انه لو كان ابيسالوم حيا كنا قد متنا كلنا * وكان هذا عندك حسنا * قم الان واخرج الي عبيدك 7
وكلمهم * من اجل اني قد اقسمت بالرب * انك ان لم تخرج لا يبيت عندك انسان في هذه الليلة *
ويكون هذا الشر اشر عليك من جميع انواع الشرور والبلايا التي اصابتك منذ صباك والي
اليوم * فقام الملك * وخرج وجلس على الباب * واخبروا الشعب وقالوا له ان الملك جالس بالباب * 8
فاجتمع الشعب كله الي الملك * واما بنو اسرايل فهرب كل انسان الي بيته * وصار بنو اسرايل 9
يفكرون في بيوتهم كل الاسباط ويقول * الملك نجانا من جميع اعداينا * وهو خلصنا من ايدي
اهل فلسطين * مروا بنا الان الي الملك * واتركوا ابيسالوم * الذي مسحناه وصيرناه ملكا 10
علينا * لانه الان قد قتل في الحرب * وبعث داود الملك الي صادوق وابيثار الحبرين قايلا * الا 11
تخاطبوا شيوخ آل يهودا قايلين * لماذا انتم متاخرون عن رد الملك الي منزله * فقال كل امري منهم
لصاحبه * ما بالكم تتغافلون عن الخروج الي الملك * امضوا بنا اليه * نرده الي بيته * واخبر الملك
بجميع كلام شيوخ بني يهودا * فقال لهم الملك * انتم اخوتي ولحمي وعظمي * فلم انقلبتم عن 12
الملك * وصرتم عنه متاخرين عن رده الي منزله * ثم قال لعمسا * انت لحمي وعظمي * هكذا يصنع 13
الله بي وكذلك يزيدني * ان لم اصيرك صاحب حربي طول عمرك بدل يواب * فاصغي قلوب 14
آل يهودا اليه كرجل واحد * وارسلوا الي الملك وقالوا له * ارجع انت وجميع عبيدك * فرجع 15
الملك وانتهي الي نهر الاردن * ويهودا اتي الي الجلجال * لينطلق نحو الملك * ليعبر الملك الاردن
* واسرع شمعي بن جارا من الجبابرة من قبيل بنيامين * ونزل مع رجاله الي ارض يهودا الي داود 16
الملك * ومعه الف رجل من سبط بنيامين * واتي صيبا مملوك مفيبوشت * ومعه بنوه الخمسة عشر 17
وعشرون عبدا له * وعقد جسرا على نهر الاردن ليجوز الملك *

Dilexiſti oſores tuos, & odiſti amicos tuos; 6
& indicâſti hodiè te nec ingenuos
habere in pretio, nec ſervos: jam novi hodiè
quòd ſi vivus eſſet Abiſalom, mortui
jam eſſemus omnes, eſſetque id tibi
jucundum. Surge jam, & egredere ad 7
ſervos tuos, & alloquere eos: nam per
Dominum juro, niſi egrediaris, neminem
apud te manſurum hâc nocte, & perniciosius
tibi fore malum iſtud omnibus
malorum & adverſitatum generibus, quæ
obvenerunt tibi ab adoleſcentia tua ad
hunc uſque diem. Surrexit ergò rex, & 8
egreſſus conſedit ad portam: quod cùm
indicâſſent populo, & dixiſſent ei regem
ſedere in porta, congregatus eſt totus populus
ad regem, cæterùm filii Iſrael fugerant
quiſque in domum ſuam. Cæperuntque 9
omnes Iſraelitarum tribus cogitare
in domibus ſuis, ac dicere, Rex eripuit
nos ab omnibus inimicis noſtris, idemque
liberavit nos de manibus Philiſtæorum:
adeamus ergò regem, & relinquite
Abiſalomem. Quem unxeramus & regem 10
conſtitueramus ſuper nos: is enim jam
occiſus eſt in bello. Miſit quoque David 11
rex ad Sadocum & Abitharem ſacerdotes,
dicens, Annon alloquemini ſeniores
gentis Judæ, dicentes, Quorſum differtis
reducere regem in domum ſuam? Dixit
igitur quilibet ex eis proximo ſuo, Quod
eſt conſilium veſtrum, ut negligatis prodire
ad regem? adeamus illum, & reducamus
eum in domum ſuam. Cúmque renuntiata
fuiſſent regi omnia verba ſeniorum
filiorum Judæ, Dixit eis rex, Fratres 12
mei eſtis, & caro mea, atque os meum:
quam igitur ob cauſam averſi eſtis à
rege, voſque retraxiſtis ab eo, quin revocetis
eum domum ſuam? Tum dixit 13
Amaſæ, Tu caro mea es, & os meum: ſic
faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, niſi
te conſtituero imperatorem militiæ meæ
totâ ætate tuâ loco Joabi. Itaq; flexit ad 14
eum corda gentis Judaicæ quaſi viri unius,
ita ut mittentes ad regem dicerent ei,
Revertere tu & omnes ſervi tui. Quare 15
cùm rediens rex perveniſſet ad flumen
Jordanem, contulit ſe Juda ad Galgal,
ut regẽ conveniens traduceret regem per
Jordanem. Porrò Semei filius Garæ, de 16
gigantibus, ex tribu Benjamin, feſtinans
deſcendit cum militibus ſuis in terram
Juda ad Davidem regem, ductis ſecum
mille viris de tribu Benjamin. Venit etiã 17
Siba ſerv⁹ Mephibbaſeth cũ quindecim filiis
ſuis & viginti ſervis ſuis, nexuitque
pontem ſuper flumen Jordanem, ut
rex tranſiret.

שמואל ב : יט

faciendum ad & ,*regis domum traducendum ad* ſcapha tranſivit Et
18 ועברה העברה לעביר את־בית המלך ולעשות
, *regis facies ad* procidit Ghera filius Simhi Et .ejus oculis in bonum
הטוב בעינו ושמעי בן־גרא נפל לפני המלך
mihi reputet Ne : regem ad dixit Et .Jarden *in ipſum tranſeundo in*
19 בעברו בירדן : ויאמר אל־המלך אל־יחשב־לי
tuꝰ ſervus egit iniquè quod memineris ne & : *perverſitatē* meus dominus
אדני עון ואל־תזכר את אשר העוה עבדך
ponendum ad ,Jeruſalaim de rex meus dominus eſt egreſſus qua die in
ביום אשר־יצא אדני־המלך מירושלם לשום
; *peccavi ego quia* tuus ſervus novit Quia .ſuum cor *ad regem*
20 המלך אל־לבו : כי ידע עבדך כי אני חטאתי
deſcendendum ad , Joſeph *domui omni* primus hodie veni ecce &
והנה־באתי היום ראשון לכל־בית יוסף לרדת
, Serujah filius Abiſai reſpondit Et .regis mei domini occurſum in
21 לקראת אדני המלך : ויען אבישי בן־צרויה
maledixit *quia* ,Simhi morietur non hoc propter Nunquid : dixit &
ויאמר התחת זאת לא יומת שמעי כי קלל את־
,Serujah filii vobis & ,mihi Quid : David dixit Et ? DOMINI *uncto*
22 משיח יהוה : ויאמר דוד מה־לי ולכם בני צרויה
? Iſrael in vir morietur hodie ? *adverſarium in* hodie mihi *eritis* quia
כי־תהיו־לי היום לשטן היום יומת איש בישראל
Dixitque ? Iſrael ſuper rex *ego* hodie quòd novi nónne *Quia*
23 כי הלוא ידעתי כי היום אני־מלך על־ישראל : ויאמר
Mephiboſeth Et .rex ei Juravitque .morieris Non : Simhi ad rex
24 המלך אל שמעי לא תמות וישבע לו המלך : ומפיבשת
,ſuos pedes *fecerat* non & , regis occurſum in deſcendit Saul filius
בן־שאול ירד לקראת המלך ולא־עשה רגליו
die à laverat non ſuas veſtes & , *ſuam muſtacam fecerat* non &
ולא־עשה שפמו ואת־בגדיו לא כבס למן־היום
cùm ,fuit Et .pace in venit qua diem ad uſque *regem abire*
25 לכת המלך עד־היום אשר־בא בשלום : ויהי כי־
quid Ut : rex ei dixit & , regis occurſum in Jeruſalaim venit
בא ירושלם לקראת המלך ויאמר לו המלך למה
, rex mi Domine : Dixitque ? Mephiboſeth mecum *iviſti* non
26 לא הלכת עמי מפיבשת : ויאמר אדני המלך
mihi Sternam ; tuus ſervus dixit Quia : me decepit meus ſervus
עבדי רמני כי־אמר עבדך אחבשה־לי
claudus quia , regem ad ibo & , eam ſuper equitabo & , *aſinum*
החמור וארכב עליה ואלך את־המלך כי פסח
.regem meū dominum *ad* tuum ſervum *in detraxit* Et .tuus ſervus
27 עבדך : וירגל בעבדך אל־אדני המלך
.tuis oculis in bonum fac & , Dei angelus ſicut rex meus dn̄s Et
ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך :
mortis viri quin , mei patris *domus* omnis fuit non Quia
28 כי לא היה כל־בית אבי כי אם־אנשי־מות
.tuæ menſæ *comedentibus in* tuum ſervum poſuiſti & , regi meo domino
לאדני המלך ותשת את־עבדך באכלי שלחנך
? regem ad ultrà *clamandum ad* & , juſtitia ultrà mihi eſt *quid* Et
ומה־יש־לי עוד צדקה ולזעק עוד אל־המלך :
Tu : Dixi ? tua verba ultrà loquêris quid Ut : rex ei Dixitque
29 ויאמר לו המלך למה תדבר עוד דבריך אמרתי אתה
ad Mephiboſeth dixit Et .*agrum partiemini* Siba &
30 וציבא תחלקו את־השדה : ויאמר מפיבשת אל־
meus dominus venit poſtquam , tollat omnia Etiam , regem
המלך גם את־הכל יקח אחרי אשר־בא אדני
Ghilhadites Barzillai Et .ſuam domum in pace in rex
31 המלך בשלום אל־ביתו : וברזלי הגלעדי
eū *tranſmittendū ad* ,Jarden rege cum *tranſiit* & ,Roghelim de deſcendit
ירד מרגלים ויעבר את־המלך הירדן לשלחו
.Jarden *in*
את־בירדן :

Verſio VULG. LAT.

18 Tranſierunt vada ut traducerent domum regis, & facerent juxta juſſionem ejus : Semei autem filius Gera proſtratus coram rege, cùm jam tranſîſ-
19 ſet Jordanem, Dixit ad eum, Ne reputes mihi, dn̄e mi, iniquitatem, neque memineris injuriarum ſervi tui in die quâ egreſſus es, domine mi rex, de Jeruſalem, neque ponas
20 rex in corde tuo. Agnoſco enim ſervus tuus peccatum meum : & idcircò hodiè primus veni de omni domo Joſeph, deſcendíq; in occurſum
21 domini mei regis. Reſpondens verò Abiſai filius Saruiæ, dixit; Numquid pro his verbis non occidetur Semei, quia maledixit chriſto Domini?
22 Et ait David; Quid mihi, & vobis filii Saruiæ? cur efficimini mihi hodiè in Satan? ergóne hodiè interficietur vir in Iſrael? an ignoro hodiè me
23 factum regem ſuper Iſrael? Et ait rex Semei, Non moriêris.
24 Juravítque ei. Miphiboſeth quoque filius Saul deſcendit in occurſum regis, illotis pedibus, & intonſâ barbâ : veſtéſque ſuas non laverat à die quâ egreſſus fuerat rex, uſque ad diem reverſionis ejus in
25 pace. Cúmque Jeruſalem occurriſſet regi, dixit ei rex; Quarè non veniſti mecum, Mi-
26 phiboſeth? Et reſpondens ait; Domine mi rex, ſervus meus contempſit me : dixíque ei ego famulus tuus, ut ſterneret mihi aſinum, & aſcendens abirem cum rege : claudus enim ſum ſervus tuus.
27 Inſuper & accuſavit me ſervum tuum ad te dominum meum regem : tu autem, domine mi rex, ſicut angelus Dei
28 es, fac ꝙ placitū eſt tibi. Neq; enim fuit domꝰ patris mei, niſi morti obnoxia domino meo regi : tu autē poſuiſti me ſervum tuū inter convivas menſæ tuæ : quid ergò habeo juſtæ querelæ? aut quid poſſum ul-
29 trà vociferari ad regē? Ait ergo ei rex, Quid ultrà loqueris? fixum eſt ꝙ locutus ſum : tu & Siba dividite poſſeſſiones.
30 Reſpondítq; Miphiboſeth regi; Etiam cuncta accipiat, poſtquàm reverſus eſt dominus meus rex pacificè in do-
31 mum ſuam. Berzelli quoque Galaadites, deſcendens de Rogelim, traduxit regem Jordanem, paratus etiam ultra fluvium proſequi eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἐλειτούργησε τὴν λειτουργίαν (β) τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα. καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. καὶ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ ἔπεσεν ἐπὶ (γ) πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰ-
19 ορδάνην, Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, (δ) Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν, καὶ μὴ μνησθῇς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ε) ᾗ ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο ἐξ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.
20 Ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἥμαρτον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος (ζ) παντὸς Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰωσὴφ, τοῦ καταβῆναί με εἰς ἀπαν-
21 τὴν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. Καὶ ἀπεκρίθη (η) Ἀβεσσαὶ υἱὸς Σαρουίας, καὶ εἶπε, Μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται Σεμεῒ, ὅτι κατηράσατο τὸν
22 χριστὸν κυρίου; Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ Σαρουίας, ὅτι (θ) γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον; σήμερον οὐ θανατωθήσεταί τις ἀνὴρ ἐξ Ἰσραήλ· ὅτι οὐκ οἶδα εἰ (ι) σή-
23 μερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεῒ, Οὐ μὴ ἀπο-
24 θάνῃς. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Καὶ Μεμφιβοσθὲ (κ) υἱὸς υἱοῦ Σαοὺλ κατέβη εἰς (λ) ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ (μ) ἀπέπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς, ἕως τῆς ἡμέρας (ν) ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρή-
25 νῃ. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ᾽ ἐμοῦ
26 Μεμφιβοσθέ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβοσθὲ, (ξ) Κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ, Ἐπίσαξόν μοι τὴν ὄνον, καὶ ἐπιβῶ ἐπ᾽ αὐτὴν, καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ
27 δοῦλός σου. Καὶ (ο) μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. καὶ ὁ κύριός μου ὁ (π) βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ
28 ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Ὅτι οὐκ (ρ) ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἀλλ᾽ ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου· καὶ τί ἐστι μοὶ ἔτι δικαίωμα, καὶ
29 τοῦ κεκραγέναι με ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ἵνα τί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; εἶπον, Σὺ καὶ Σιβὰ διελεῖσθε τὸν
30 ἀγρόν. Καὶ εἶπε Μεμφιβοσθὲ πρὸς τὸν βασιλέα, (σ) Καί γε τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς
31 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ Ῥωγελλὶμ, καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην.

MS.A. (β) τοῦ βασιλέως τοῦ διαβιβάσαι αὐτόν. καὶ διέβη διάβασις (γ) πρόσωπον * τοῦ βασιλέως, (δ) Μὴ διαλογισάσθω (ε) ᾗ ἐξεπορεύετο ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξ (ζ) παντὸς οἴκου Ἰωσὴφ, τοῦ (η) ὁ Ἀβισαὶ υἱὸς Σαρουΐας, λέγων, Μὴ (θ) γίνεσθε σήμερον (ι) σήμερον ἐμοὶ ἐγὼ βασιλεύω ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. (κ) υἱὸς Σαοὺλ (λ) ἀπάντησιν (μ) ἔπλυνεν (ν) ἧς παρεγένετο (ξ) Κύριε βασιλεῦ, ὁ δοῦλός * σου παρελογίσατό (ο) μεθώδευσεν ὁ δοῦλός * σου πρὸς (π) βασιλεὺς ἐποίησεν τὸ καλὸν ἐνώπιον * ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ ποίησον (ρ) ἦν * πάροικος τοῦ πατρός * σου, ἀλλ᾽ ἢ (σ) Καὶ τὰ

Et miniſtrârunt miniſterium ad traducendum regē. Et tranſiit (i) tranſitus ad erigendam domū regis, & ad faciendum, quod rectū in oculis ejus. Et Semei filius Gera cecidit ſuper faciem ſuā corā rege, tranſeunte illo Jordanem. 18 *Et dixit ad regem; Nè nunc imputet dominus meus iniquitatem, & nè recordêris quæcunque injuſtè fecit puer tuus in die, quâ dominus meus egrediebatur è Hieruſalem, ita ut ponat rex in corde ſuo.* 19 *Quoniā (k) cognovit ſervus tuus, quia ego peccavi, & ecce ego veni hodiè prior (l) univerſo Iſrael, et domo Joſeph, ut deſcenderem in occurſum domini mei regis.* 20 *Et reſpondit Abeſſae filius Saruiæ, & dixit; Nunquid pro hoc non interficietur Semei, quia maledixit chriſtum Domini?* 21 *Et dixit David; Quid mihi & vobis filii Saruiæ : quia eſtis mihi hodiè in adverſariū? Hodiè non tradetur morti ullus vir de Iſrael : quoniā nónne novi, ſi hodiè regno ego ſuper Iſrael.* 22 *Et dixit rex ad Semei, Non moriêris. Et juravit ei rex.* 23 *Et Memphiboſthe filiꝰ filii Saul, deſcendit in occurſum regis. Et non curaverat pedes ſuos : (m) neq; fecerat ungues, neq; fecerat labrum ſuū : & veſtimenta ſua non laverat à die, quâ abiit rex, uſq; ad diem, quâ ipſe advênit in pace.* 24 *Et factum eſt, quando intravit in Hieruſalem in occurſum regis, & dixit ei rex; Quid, quòd non iviſti mecum Memphiboſthe?* 25 *Et dixit ad eum Memphiboſthe; Domine mi rex, ſervus meus decepit me. Quoniā dixit puer tuꝰ ei; Inſterne mihi aſinam, & aſcendā ſuper eam, & ibo cū rege : quoniā claudus ſervus tuꝰ.* 26 *Et (n) fallaciter egit in ſervo tuo ad dominū meū regem. Et dominus meꝰ rex, ſicut angelus Dei : (o) & fac, quod bonum in oculis tuis.* 27 *Quoniam nō erat univerſa domus patris mei, niſi viri mortis domino meo regi, & poſuiſti ſervū tuum in iis qui comedūt menſam tuā. Et quæ eſt mihi ultrà juſtificatio, & ut ego vociferer ultrà ad regē?* 28 *Et dixit ei rex, Ut quid loqueris ultrà ſermones tuos? Dixi; Tu, & Siba dividite agrū.* 29 *Et dixit Memphiboſthe ad regem, Etiam omnia accipiat; poſtquàm advenit dominus meꝰ rex in pace in domū ſuam.* 30 *Et Berzelli Galaadites deſcenderat de Rhogellim : et tranſierat cum rege Jordanem, ad tranſmittendum eum Jordanem.* 31

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

18 ועברו מגותא לאעבראה ית בית מלכא ולמעבד דתקין בעינוהי ושמעי בר גרא נפל קדם
19 מלכא במעבריה בירדנא : ואמר למלכא לא יחשוב עלי דילי רבוני חובא ולא תדכר
20 ית די סרח עבדך ביומא די גלא רבוני מלכא מירושלם לשואה מלכא על לביה : ארי
ידע עבדך ארי אנא חבית והא אתית יומא דין קדמאי לכל בית יוסף למחת לקדמות
21 רבוני מלכא : ואתיב אבישי בר צרויה ואמר החלף דא לא יתקטל שמעי ארי לטית
22 משיחא דיי : ואמר דוד מה לי ולכון בני צרויה ארי תהוון לי יומא דין לסטן יומא דין
23 יתקטל גברא בישראל ארי הלא ידענא ארי יומא דין אנא מלכא על ישראל : ואמר
24 מלכא לשמעי לא תמות וקיים ליה מלכא : ומפיבשת בר שאול נחת לקדמות מלכא
ולא שטף רגלוהי ולא ספר ספמיה וית לבושוהי לא חור למן יומא די גלא מלכא עד
25 יומא דאתא בשלם : והוה כד אתא לירושלם לקדמות מלכא ואמר ליה מלכא למה לא
26 אולת עמי מפיבשת : ואמר רבוני מלכא עבדי שקר בי ארי אמר עבדך אחשוק לי חמרא
27 וארכוב עלה ואהך עם מלכא ארי חגיר עבדך : ואמר על עבדך מלין דלא כשרן קדם
28 רבוני מלכא ורבוני מלכא חכים כמלאכא דיי ועביד דתקין בעינך : ארי לא הוה כל בית
אבא אלהן גברי חיבי קטול לרבוני מלכא ושויתא ית עבדך באכלי פתורך ומה אית
29 לי עוד זכו ולמקבל עוד קדם מלכא : ואמר ליה מלכא למא תמלל עוד פתגמך אמרית
30 את וציבא תפלגון ית אחסנתא : ואמר מפיבשת למלכא אף ית כולא יסב בתר דאתא
31 רבוני מלכא בשלמא לביתיה : וברזילי גלעדאה נחת מרוגלים ועבר ית מלכא ית
ירדנא לאלוויתיה ית ירדנא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et *tranſierunt ſcaphæ* ad traducendum domum regis, et ad faciendum ꝙ erat ſtatutum in oculis illius : & Simghi filius Gera procidit ante 18 regem dum tranſiret Jardena. Et dixit ad regem : Ne cogitet ſuper me dominus meus culpam : et ne memineris quòd iniquè egit ſervus tuus in die 19 quo migravit dominus meus ex Jeruſalem, ut ponat rex ſuper cor ſuum. Quia novit ſervus tuus quòd ego peccavi; et ecce veni die hoc prior omni 20 domo Jozzeph, ut deſcenderem in occurſum domini mei regis. Et reſpondit Abiſai filius Szarujah, et dixit : Nunquid propter hoc non occidetur 21 Simghi? nam maledixit uncto Dn̄i. Et dixit David : Quid mihi et vobis filii Szarujah quòd ſitis mihi hodie in ſatan? hodie occidetur vir in Iſrael? 22 nam nunquid non novi quòd hodie ſim rex ſuper Iſrael? Et dixit rex ad 23 Simghi, Non morieris : et juravit illi rex. Et Mephiboſeth filiꝰ Saul deſcen- 24 dit in occurſum regis : et non laverat pedes ſuos, et non totonderat labrum ſuum, et veſtimenta ſua non candidaverat à die qua migraverat rex uſque ad diem qua rediit in pace. Et fuit quando venit ad Jeruſalem in occurſum 25 regis, dixit illi rex : Ad quid non veniſti mecum Mephiboſeth? Et dixit : 26 Domine mi rex, ſervus meus dolosè egit contra me : nam dixit ſervus tuus, Sternam mihi aſinam, et equitabo ſuper illam, & ibo cum rege; quia claudus ſervus tuus. Et dixit contra ſervum tuum locutiones 27 quæ non rectæ ſunt ante dominum meum regem : et dominus meus rex ſapiens ut angelus Domini : facias quod ſtatutum eſt in oculis tuis. Nam non fuerunt omnes viri domus patris mei niſi viri obnoxii cædis domino meo regi : et poſuiſti ſervum tuum inter convivas menſæ tuæ : et quod 28 eſt mihi amplius meritum ut clamem amplius ante regem? Et dixit illi rex : 29 Ad quid loqueris ampliùs verbum tuum? dixi : Tu et Sziba diuidetis hæreditatem. Et dixit Mephiboſeth regi : Etiam totam accipiat, poſtquam venit dominus meus rex in pace in domum ſuam. Et Barzelai Gilghadæꝰ de- 30 ſcendit ex Roghelim, et tranſivit cum rege Jardena ut concomitaretur 31 eum ultra Jordanem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܪܘ ܡܥܒܪܬܐ ܕܢܥܒܪܘܢ ܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܢܥܒܕܘܢ ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. 18
ܘܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ ܢܦܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܥܒܪ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܚܫܘܒ
ܠܝ ܡܪܝ . ܣܟܠܘܬܐ. ܘܠܐ ܬܬܕܟܪ ܠܝ ܡܕܡ ܕܐܣܟܠ ܗܘܐ ܥܒܕܟ . ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩ ܗܘܐ ܡܪܝ 19
ܡܠܟܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܢܣܝܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܠܠܒܗ. * ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܥܒܕܟ ܕܚܛܝܬ. ܘܗܐ
ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ . ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ. ܘܢܚܬܬ ܠܐܘܪܥܐ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܥܢܐ 20
ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܘܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܠܐ ܢܡܘܬ ܫܡܥܝ. ܕܨܚܝ ܠܡܫܝܚܗ ܕܡܪܝܐ. * ܐܡܪ 21
ܕܘܝܕ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟܘܢ. ܒܢܝ ܨܘܪܝܐ. ܕܗܘܝܬܘܢ ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܠܣܛܢܐ. ܝܘܡܢܐ ܠܐ ܢܡܘܬ 22
ܐܢܫ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ. ܕܡܠܟܐ ܐܢܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܫܡܥܝ
ܠܐ ܬܡܘܬ. ܘܝܡܐ ܠܗ ܡܠܟܐ. * ܘܡܦܝܒܘܫܬ ܒܪ ܝܘܢܬܢ. ܒܪ ܫܐܘܠ. ܢܚܬ ܠܐܘܪܥܗ 23
ܕܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܫܩܠ ܕܩܢܗ. ܘܠܐ ܚܠܦ ܡܐܢܘܗܝ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܙܠ ܡܠܟܐ. ܥܕܡܐ 24
ܠܝܘܡܐ ܕܐܬܐ ܡܠܟܐ ܒܫܠܡܐ. * ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܐܘܪܥܗ ܕܡܠܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ
ܡܦܝܒܘܫܬ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܙܠܬ ܥܡܝ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܦܝܒܘܫܬ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ . ܥܒܕܝ 25
ܛܥܝܢܝ. ܐܡܪܬ ܠܗ ܓܝܪ. ܐܣܪ ܠܝ ܚܡܪܐ ܘܐܪܟܒ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܙܠ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. 26
ܡܛܠ ܕܚܓܝܪ ܗܘ ܥܒܕܟ. * ܘܐܟܠ ܩܪܨܝ ܥܒܕܝ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܝܟ
ܡܠܐܟܗ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬܝܟ. ܥܒܕ ܡܐ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܒܝܬܗ ܕܐܒܝ. ܓܒܪܝ 27
ܡܘܬܐ ܗܘܘ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܢܬ ܣܡܬܗ ܠܥܒܕܟ ܥܡ ܐܟܠܝ ܦܬܘܪܟ. ܘܡܢܐ 28
ܐܝܬ ܠܝ ܬܘܒ ܙܕܝܩܘܬܐ. ܘܠܡܩܥܐ ܬܘܒ ܠܘܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܡܡܠܠ
ܐܢܬ ܬܘܒ ܡܠܝܟ. ܐܡܪܬ ܕܐܢܬ ܘܨܝܒܐ ܬܦܠܓܘܢ ܚܩܠܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܦܝܒܘܫܬ. ܐܦ ܟܠܗ 29
ܢܣܒ. ܡܛܠ ܕܐܬܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܒܫܠܡܐ ܠܒܝܬܗ. * ܘܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ ܢܚܬ 30
ܡܢ ܪܘܓܠܝܡ. ܘܥܒܪ ܥܡ ܡܠܟܐ ܝܘܪܕܢܢ. ܕܢܫܝܪܝܘܗܝ ܡܢ ܬܡܢ. 31

18 Et parârunt vada, ut traducerent familiam regis, faceréntque quicquid illi placeret. Verùm Semei filius Gera corruit corá rege dum trajiceret Jordanem; 19 Et ait ad regem, Ne reputes mihi domine mi, ſtultitiam, neque memineris eorum quæ ſtultè egit ſervus tuus quâ die egreſſus eſt dominus meus rex è Jeruſalem, neque animum *ad ea* ſuum adjiciat dominus me⁹ rex. 20 Novi ego ſerv⁹ tu⁹ peccâſſe me, proinde ecce veni ego hodiè prior totâ familiâ Joſephi, & deſcendi in occurſum domini mei regis. 21 Reſpondens Abiſai filius Suriæ dixit, An propterea non moreretur Semei qui convitiatus eſt uncto Dñi? 22 Ait David, Quid mihi vobiſcum filii Suriæ, ut ſitis mihi hodiè ſatana? hodiè nemo morietur in Iſraeli: annon cognoſco hodiè me eſſe regẽ in Iſraele? 23 Ait rex ad Semei, Non moriêris: & juravit ei rex. 24 Mephibſath autem filius Jonathanis filii Saulis deſcendit obviàm regi: & is nec barbam ſuam raſerat, nec veſtes ſuas mutaverat ab eo die quo profectus eſt rex, uſque ad diem quo rex incolumis rediit. 25 Cúmque veniſſet in Jeruſalem obviàm regi, dixit ad eum rex; Mephibſath, cur non profectus es mecum? 26 Ait illi Mephibſath, Domine mi rex, ſervus meus me fefellit: nam dixeram ei; Sterne mihi aſinum, ut conſcendam eum, & proficiſcar cum domino meo rege: quoniam claudus eſt ſervus tuus. 27 Sed fefellit me ſervus meus, domine mi rex. Tu verò domine mi rex, ſimilis es Angelo Dei, fac quod tibi bonum videtur. 28 Nam *licèt* univerſa domus patris mei, rei mortis erant apud te domine mi rex; tu tamen ſervum tuum annumerâſti inter commenſales tuos. Nunc neque me juſtificare poſſum, neque loqui coram domino meo rege. 29 Dixit ad eum rex, Sat verborum dixiſti; pronuntiavi inter te & Sibam partiendos eſſe agros. 30 Ait illi Mephibſath. Quin etiam totam agriculturam accipiat modò, cùm dominus meus rex incolumis redierit in domum ſuam. 31 Barzali quoque Gelaadites deſcenderat è Doblin, trajecerátque cum rege Jordanem, ut illinc deduceret eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجاوا بالمعابر لتعبر عيال الملك * وعملوا ما احب الملك وحسن عنده * فاما سمعي بن جارا 18
خر ساجدا امام الملك حيث جاز الاردن * وقال للملك لا تواخذني يا سيدي بسيتي * ولا تذكر 19
ما اساء عبدك حيث خرج الملك سيدي من اورسليم * ولا يخطر ذلك ببال سيدي * قد عرفت 20
انا عبدك اني خطيت مسيي * لذلك سبقت وجيت اليوم قبل جميع بني يوسف * ونزلت الي سيدي
الملك لاستقبله * فاجاب ابيساء بن صوريا وقال * كيف لا يموت سمعي اليوم من اجل هذا الفعل 21
الذي فعل * انه افتري على الملك مسيح الرب * قال داود * ما لي ولكم يا بني صوريا * لا تكونوا لي 22
شيطان اليوم اني اليوم لا اريد ان يموت انسان من بني اسرايل * لاني اعرف اني اليوم ملكا على
بني اسرايل * وقال الملك لسمعي * ليس تموت اليوم وحلف له الملك * فاما مفيبست بن يوناثان 23 24
بن ساوول * فنزل ليستقبل الملك * ولم يكن اخذ من شعر راسه ولا من لحيته * ولم يغير ثيابه
مذ خرج الملك الي اليوم الذي رجع الملك سالما * فلما جاء من اورسليم واستقبل الملك قال 25
له الملك * يا مفيبست كيف لم تنطلق معنا * قال له مفيبست * مكر بي عبدي وغدرني يا سيدي 26
اني قلت له اسرج لي حمارا لاركبه * وانطلق مع الملك سيدي * لان عبدك مقعد * وغدرني 27
عبدي ايها الملك * وانت ايها السيد مثل ملاك الله اصنع ما احببت واستحسنت * لان اهل بيت 28
ابي كلهم مستوجبون القتل لما صنعوا بك ايها الملك * وانت بفضلك تفضلت على عبدك *
وصيرته من ندمايك * فلست اقدر الان افلح ولا انطق بين يدي الملك سيدي * قال له 29
الملك * حسبك بما تكلمت * وقد قلت ان المزارع تقسم بينك وبين صيبا * قال مفيبست للملك 30
ياخذ كل المزارع وعملها * اذا قدم سيدي الملك الي بيته سالما * واما ابن زلاي الجلعدي خرج 31
من دبلين * وجاز نهر الاردن مع الملك ليسلم عليه ويرجع *

18 *Attulerunt quoq; ſublicia, quaten⁹ tranſirent familiæ regis: deniq; fecerunt quicquid libitum regi, ac placitum erat ei. At verò Semei filius Gera corruit adorans ante regem, cùm trajeciſſet Jordanem,* 19 *Dixitque regi, Ne ſuccenſeas mihi O domine mi, propter culpam meam, néve ſis memor eorum quæ perpetravit ſerv⁹ tuus dum exiret rex dominus meus è Jeruſalem, neque pulſent animum domini mei.* 20 *Jam novi ego ſervus tuus me reum eſſe atque noxium: propterea antevertens veni hodiè ante omnes filios Joſephi, et deſcendi ad dominũ meũ regem, ut occurrerem ei.* 21 *Reſpondens Abiſai filius Suriæ dixit, Quomodo non moreretur hodiè Semei propter actionẽ iſtam quã fecit; cùm ipſe maledixerit regi uncto Domini?* 22 *Dixit David, Quid mihi vobiſcum O filii Suriæ? ne ſitis mihi Satan hodié: nam hodiè nolo moriatur quiſquã è filiis Iſrael: cognoſco enim me eſſe hodiè regem ſuper filios Iſrael.* 23 *Tum dixit rex ad Semei, Non moriêris hodié: & juravit illi rex.* 24 *Verùm Mephibbaſeth filius Jonathanis filii Saulis, deſcendit ut occurreret regi: (is autem nihil dempſerat è capillis capitis ſui, neque ex barba ſua, neque mutaverat veſtes ſuas, ex quo exierat rex, uſque ad eum diem quo rex incolumis reverſus eſt)* 25 *Cúmq; profectus è Jeruſalem occurriſſet regi, dixit ad eum rex, O Mephibbaſeth, quomodo non diſceſſiſti nobiſcum?* 26 *Ait illi Mephibbaſeth, Decepit me ſervus meus, & impoſuit mihi O domine mi: Dixeram enim illi, Sterne mihi aſinum ut conſcendam illũ, diſcedámq; cum rege domino meo, quia claudus eſt ſervus tuus:* 27 *At impoſuit mihi ſerv⁹ meus O rex. Tu verò O domine, qui refers Angelum Dei, fac quicquid libuerit, & conſentaneũ duxeris:* 28 *Nam tota familia domûs patris mei necem merentur ob ea quæ contra te commiſerunt O rex: tuque ex humanitate tua benignitatem exercuiſti in ſervũ tuũ, & effeciſti eũ è commenſalibus tuis: non poſſum igitur vincere, neque verba texere coram rege domino meo.* 29 *Ait illi rex, Sufficiant quæ locutus es: jam verò edixi agros eſſe dividendos inter te & inter Sibam.* 30 *Dixit Mephibbaſeth ad regem, Vel omnes agros & culturam eorum accipiat, poſtquam venit dominus meus rex domum ſuam incolumis.* 31 *At verò filius Zellai Galaadites egreſſus fuerat è Doblin, trajeceratque Jordanem cum rege, ut ei valedicto rediret.*

שמואל ב: יט

pavit ipſe & , annorum octoginta *filius* valde ſenex Barzillai Et
32 וּבַרְזִלַּי זָקֵן מְאֹד בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְהוּא כִלְכַּל־
ipſe magnus vir quia ,Machanaim in *ejus converſione in* regem
אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּשִׁיבָתוֹ בְמַחֲנַיִם כִּי־אִישׁ גָּדוֹל הוּא
, mecum tranſi Tu : Barzillai ad rex Dixitque .valde
33 מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־בַּרְזִלָּי אַתָּה עֲבֹר אִתִּי
ad Barzillai Dixitque .Jeruſalaim in *me apud* te alam &
34 וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְךָ עִמָּדִי בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיֹּאמֶר בַּרְזִלַּי אֶל־
rege cum aſcendam ut ,meæ vitæ annorum dies Quot : regem
הַמֶּלֶךְ כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי כִּי־אֶעֱלֶה אֶת־הַמֶּלֶךְ
ſciam Num .hodie *ego* annorum octoginta Filius ? Jeruſalaim
35 יְרוּשָׁלִָם׃ בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הַאֵדַע
, comedam quod id tuus ſervus guſtabit an ? malum *ad* bonum inter
בֵּין־טוֹב לְרָע אִם־יִטְעַם עַבְדְּךָ אֶת־אֲשֶׁר אֹכַל
, cantorum *voce in* ultrà audiam Si ? bibam quod &
וְאֶת־אֲשֶׁר אֶשְׁתֶּה אִם־אֶשְׁמַע עוֹד בְּקוֹל שָׁרִים
ad onus in adhuc tuus ſervus erit quid ut Et ? cantatricum &
וְשָׁרוֹת וְלָמָּה יִהְיֶה עַבְדְּךָ עוֹד לְמַשָּׂא אֶל־
tuus ſervus tranſibit paululum Quaſi *? regem meum dominum*
36 אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ כִּמְעַט יַעֲבֹר עַבְדְּךָ אֶת־
? iſtam retributionem rex mihi retribuet quid ut & : rege cum Jarden
הַיַּרְדֵּן אֶת־הַמֶּלֶךְ וְלָמָּה יִגְמְלֵנִי הַמֶּלֶךְ הַגְּמוּלָה הַזֹּאת׃
cum , mea civitate in moriar & , tuus ſervus obſecro Revertatur
37 יָשָׁב־נָא עַבְדְּךָ וְאָמֻת בְּעִירִי עִם
tranſibit Chimham tu' ſervus ecce & : meæ matris & ,mei patris ſepulchro
קֶבֶר אָבִי וְאִמִּי וְהִנֵּה עַבְדְּךָ כִמְהָם יַעֲבֹר
.tuis oculis in bonum quod ei fac & : rege meo domino cum
עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַעֲשֵׂה־לוֹ אֵת אֲשֶׁר־טוֹב בְּעֵינֶיךָ׃
ei faciam *ego* & ,Chimham tranſeat Mecum : rex Dixitque
38 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִתִּי יַעֲבֹר כִּמְהָם וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה־לּוֹ אֶת־
.tibi faciam me *ſuper elegeris quod omne* & , tuis oculis in bonum
הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־תִּבְחַר עָלַי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃
eſt oſculatus & :tranſivit rex & ,Jarden populus omnis tranſivit Et
39 וַיַּעֲבֹר כָּל־הָעָם אֶת־הַיַּרְדֵּן וְהַמֶּלֶךְ עָבָר וַיִּשַּׁק
.ſuum locum in eſt reverſus & ,ei benedixit & , Barzillai rex
הַמֶּלֶךְ לְבַרְזִלַּי וַיְבָרְכֵהוּ וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ׃
omnis & ,eo cum tranſivit Chimhan & ,Ghilghal in rex tranſivit Et
40 וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ הַגִּלְגָּלָה וְכִמְהָן עָבַר עִמּוֹ וְכָל־
populi dimidium etiam & ,regem fecerunt tranſire & ,Jehudah populus
עַם יְהוּדָה וַיַּעֲבִירוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְגַם חֲצִי עַם
, regem ad *venientes* Iſrael vir omnis ecce Et .Iſrael
41 יִשְׂרָאֵל׃ וְהִנֵּה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאִים אֶל־הַמֶּלֶךְ
, Jehudah viri noſtri fratres te ſunt furati Cur : regem ad *dixerunt* &
וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ גְּנָבוּךָ אַחֵינוּ אִישׁ יְהוּדָה
omnes & ,Jarden ejus *domum* & , regem fecerunt tranſire &
וַיַּעֲבִרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ אֶת־הַיַּרְדֵּן וְכָל־
Jehudah vir omnis reſpondit Et ? eo cum David viros
42 אַנְשֵׁי דָוִד עִמּוֹ׃ וַיַּעַן כָּל־אִישׁ יְהוּדָה
hoc cur & , *me ad* rex propinquus Quia : Iſrael viro *ſuper*
עַל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל כִּי־קָרוֹב הַמֶּלֶךְ אֵלַי וְלָמָּה זֶּה
ex comedimus comedendo Nunquid ? hoc *verbum ſuper tibi eſt ira*
חָרָה לְךָ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה הֶאָכוֹל אָכַלְנוּ מִן־
vir reſpondit Et ? nobis *detulit* donativum *Si* ? rege
43 הַמֶּלֶךְ אִם־נִשֵּׂאת נִשָּׂא לָנוּ׃ וַיַּעַן אִישׁ־
etiam & ,rege in mihi *manus* Decem : dixit & ,Jehudah viro Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֶת־אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר עֶשֶׂר־יָדוֹת לִי בַמֶּלֶךְ וְגַם־
meum verbum fuit non & ,me flocci feciſti cur Et .*te præ ego* David in
בְּדָוִד אֲנִי מִמְּךָ וּמַדּוּעַ הֱקִלֹּתַנִי וְלֹא־הָיָה דְבָרִי
viri verbum fuit *durum* Et ? meum regem *reducendum ad* ,mihi primum
רִאשׁוֹן לִי לְהָשִׁיב אֶת־מַלְכִּי וַיִּקֶשׁ דְּבַר־אִישׁ
.Iſrael viri verbo *præ* Jehudah
יְהוּדָה מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

32 Erat autem Berzellai Galaadites ſenex valdè, id eſt, octogenarius, & ipſe præbuit alimenta regi, cùm moraretur in caſtris : fuit quippe vir dives
33 nimis. Dixit itaque rex ad Berzellai; Veni mecum, ut requieſcas ſecurus mecum in Jeruſa-
34 lem. Et ait Berzellai ad regē; Quot ſunt dies annorum vitæ meæ, ut aſcendam cum rege in
35 Jeruſalem? Octogenarius ſum hodié: numquid vigent ſenſus mei ad diſcernendū ſuave, aut amarum? aut delectare poteſt ſervum tuum cibus & potus? vel audire poſſum ultrà vocem cantorum, atque cantatricum? quarè ſervus tuus ſit oneri do-
36 mino meo regi? Paululùm procedam famulus tuus ab Jordane tecum: non indigeo hâc vi-
37 ciſſitudine, Sed, obſecro, ut revertar ſervus tuus, & moriar in civitate mea, & ſepeliar juxta ſepulchrum patris mei, & matris meæ. Eſt autem ſervus tuus Chamaam, ipſe vadat tecū, domine mi rex, & fac ei quid-
38 quid tibi bonum videtur. Dixit itaque ei rex; Mecum tranſeat Chamaam, & ego faciam ei quidquid tibi placuerit, & omne, quod petieris à me, im-
39 petrabis. Cúmque tranſiſſet univerſus populus & rex Jordanem, oſculatus eſt rex Berzellai, & benedixit ei : & ille reverſus eſt in locum ſuum.
40 Tranſivit ergò rex in Galgalam, & Chamaā cum eo: omnis autem populus Juda traduxerat regem, & media tantùm pars
41 affuerat de populo Iſrael. Itaque omnes viri Iſrael concurrentes ad regem dixerunt ei; Quarè te furati ſunt fratres noſtri viri Juda, & traduxerūt regem & domū ejus Jordané, omnéſque viros David cum eo?
42 Et reſpondit omnis vir Juda ad viros Iſrael, Quia mihi propior eſt rex : cur iraſceris ſuper hâc re? numquid comedimus aliquid ex rege, aut munera
43 nobis data ſunt? Et reſpondit vir Iſrael ad viros Juda, & ait; Decem partib⁹ major ego ſum apud regem, magiſque ad me pertinet David quàm ad te: cur feciſti mihi injuriam, & non mihi nuntiatum eſt priori, ut reducerem regem meum? Duriùs autem reſponderunt viri Juda viris Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ Βερζελλὶ ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, ϗ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν Μαναΐμ, ὅ-
33 τι ἀνὴρ μέγας (τ) ἦν σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ (υ) βασιλεὺς πρὸς Βερζελλὶ, Σὺ διαβήσῃ μετ' ἐμοῦ, ϗ (φ) διαθρέψω τὸ γῆράς σου
34 μετ' ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶπε Βερζελλὶ πρὸς τὸν βασιλέα, Πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου, ὅτι ἀναβήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως
35 (χ) εἰς Ἱερουσαλήμ; Υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· (ψ) εἰ μὴ γνώσομαι ἀναμέσον ἀγαθοῦ ϗ κακοῦ; (ω) εἰ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἔτι ὃ φάγομαι ἢ πίομαι; ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων ϗ (α) ᾀδουσῶν; ϗ ἱνατί ἔσται ἔτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα;
36 Ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως· ϗ ἱνατί ἀνταποδίδωσί μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδο-
37 σιν ταύτην; Καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου, ϗ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου ϗ τῆς μητρός μου. ϗ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου (β) Χαμαὰμ διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως· ϗ ποίησον αὐτῷ
38 τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Μετ' ἐμοῦ διαβήτω (γ) Χαμαὰμ, κἀγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς (δ) μου, ϗ πάντα (ε) ὅσα ἂν ἐκ-
39 λέξῃ ἐπ' ἐμοὶ, ποιήσω σοι. Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, ϗ ὁ βασιλεὺς διέβη, ϗ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλὶ, ϗ εὐλόγησεν αὐτὸν, ϗ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν
40 τόπον αὐτοῦ. Καὶ (ζ) διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, ϗ Χαμαὰμ διέβη μετ' αὐτοῦ. ϗ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καί γε τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσρα-
41 ήλ. Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ παρεγίνοντο πρὸς τὸν βασιλέα, ϗ (η) εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα, Τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ Ἰούδα, ϗ διεβίβασαν τὸν βασιλέα ϗ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ
42 πάντες ἄνδρες Δαυὶδ μετ' αὐτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ, ϗ εἶπαν, Διότι (θ) ἐγγίζει πρὸς μὲ ὁ βασιλεύς· ϗ ἱνατί οὕτως ἐθυμώθης περὶ τοῦ λόγου τούτου; μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα (ι) ἔδωκεν, ἢ ἄρ-
43 σιν ἦρεν ἡμῖν; Καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα, ϗ εἶπεν, Δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, ϗ πρωτότοκος ἐγὼ ἢ σύ, καί γε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμὶ ὑπὲρ σέ. καὶ ἱνατί τοῦτο ὕβρισάς με, ϗ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός (κ) μοι τοῦ Ἰούδα ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα ἐμοί; ϗ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραήλ.

Et Berzelli vir ſenior valdè, filius octoginta annorum; & ipſe aluerat regem, cùm ille habitaret in Manaim: quoniam vir magnus erat valdè. Et dixit rex ad Berzelli, Tu tranſibis mecum: & nutriam ſenectutem tuam mecum in Hieruſalem. Et dixit Berzelli ad regem, Quot dies annorum vitæ meæ: quia aſcendam cum rege in Hieruſalem? Filius octoginta annorum ego ſum hodiè. Nunquid cognoſcam inter bonum & malum? Nunquid guſtabit ſervus tuus ultrà, quid comedam, aut bibam? Aut audiam ultrà vocem cantorum, & cantatricum? Et ut quid erit ultrà ſervus tuus in onus ſuper dominum meum regem? Perpaucùm tranſibit ſervus tuus Jordanem cum rege: & ut quid retribuit mihi rex retributionem hanc? Sedeat nunc ſervus tuus: & moriar in civitate mea apud ſepulchrum patris mei, & matris meæ. Et ecce ſervus tuus (p) Chamaam tranſibit cum domino meo rege: & fac ei quod bonum in oculis tuis. Et dixit rex, Mecum tranſeat Chamaam: & ego faciam ei quod bonum in oculis (q) meis: & omnia, quæcunque elegerit in me, faciam ei. Et tranſivit univerſus populus Jordanem: & rex (r) tranſivit, & deoſculatus eſt rex ipſum Berzelli, & benedixit eum: & revertit in locum ſuum. Et tranſivit rex in Galgala, & Chamaam tranſivit cum eo. Et univerſus populus Juda (ſ) tranſeuntes cum rege, atque etiam dimidium populi Iſrael. Et ecce omnis vir Iſrael advenerunt ad regem: & dixit ad regem; Quid, quòd furati ſunt te fratres noſtri, vir Juda, et tranſmiſerunt regem, & domum ejus Jordanem, & omnes viri David cum eo? Et reſpondit omnis vir Juda ad virum Iſrael, & dixerunt; Eò quòd appropinquat ad me rex. Et ut quid ita indignatus es de verbo hoc? Nunquid comeſtione comedimus ex rege? aut munus dedit? (t) aut tributum ſuſtulit nobis? Et reſpondit vir Iſrael viro Juda, et dixit; Decem manus mihi in rege: & (u) primogenitus ego, quàm tu: etiam in ipſo David ſum ſuper te. Et ut quid hoc, injuriam intuliſti mihi, & non eſt reputatum verbum meum primum mihi à Juda ad reducendum regem mihi? Et durum fuit verbum viri Juda ſuper verbum viri Iſrael.

MS. A. (τ) ἐστὶν σφόδρα. (υ) βασιλεὺς Βερζελλεί, (φ) διαθρέψω τὸν οἶκόν σου ἐν Ἱερουσαλήμ. (χ) ἐν (ψ) μὴ γνώσομαι (ω) ἢ γεύσεται (α) ἢ ᾀδουσῶν; ἱνατί ἔσται ὁ δοῦλός σου ἔτι εἰς (β) Χαναὰν (γ) Χαναὰν, (δ) σου, (ε) ὅσα ἐκλέξηται (ζ) διέβη * πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, ϗ Χαναὰν (η) εἶπαν (θ) ἐγγίζει ὁ βασιλεύς μου πρός μέ ϗ ἱνατί τοῦτο ἐθυμώθης (ι) δέδωκεν, (κ) μοι τοῦ ἐπιστρέψαι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

32 וּבַרְזִילַי סִיב לַחֲדָא בַּר תְּמָנַן שְׁנִין וְהוּא סוֹבַר יָת מַלְכָּא בְּמִתְּבֵיהּ בְּמַחֲנַיִם אֲרֵי גְּבַר רַב
33 34 הוּא לַחֲדָא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְבַרְזִילַי אַתְּ עֲבַר עִמִּי וַאֲסוֹבַר יָתָךְ עִמִּי בִּירוּשְׁלֶם׃ וַאֲמַר
35 בַּרְזִילַי לְמַלְכָּא כַּמָּא יוֹמֵי שְׁנֵי חַיַּי אֲרֵי אֶסַּק עִם מַלְכָּא לִירוּשְׁלֶם׃ בַּר תְּמָנַן שְׁנִין אֲנָא
יוֹמָא דֵין הַאֲדַע בֵּין טָב לְבִישׁ אִם יִטְעַם עַבְדָּךְ יָת מָה דְּאֵיכוּל וְיָת מַה דְּאֶשְׁתֵּי אִם אֶשְׁמַע
36 עוֹד בְּקָל כִּנָּרִין וְתוּשְׁבְּחָן וּלְמָה יְהֵי עַבְדָּךְ עוֹד לְמִטּוֹל עַל רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ כִּזְעֵיר יְעִבַּר
37 עַבְדָּךְ יָת יַרְדְּנָא עִם מַלְכָּא וּלְמָה יְשַׁלְמִנַּנִי מַלְכָּא תַּשְׁלוּמָא הָדָא׃ יְתִיב כְּעַן עַבְדָּךְ
וְאֵמוּת בְּקַרְתִּי וְאֶתְקְבַר בְּקִבְרָא דְּאַבָּא וּדְאִמָּא וְהָא עַבְדָּךְ כִּמְהָם יְעִבַּר עִם רִבּוֹנִי מַלְכָּא
38 וְעַבֵיד לֵיהּ יָת דְּתַקִּין בְּעֵינָךְ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא עִמִּי יְעִבַּר כִּמְהָם וַאֲנָא אַעְבֵּיד לֵיהּ יָת דְּתַקִּין
39 בְּעֵינָךְ וְכָל דְּתִרְמֵי עֲלַי אַעְבֵּיד לָךְ׃ וַעֲבַר כָּל עַמָּא יָת יַרְדְּנָא וּמַלְכָּא עֲבַר וְנַשֵּׁק מַלְכָּא
40 לְבַרְזִילַי וּבָרְכֵיהּ וְתָב לְאַתְרֵיהּ׃ וַעֲבַר מַלְכָּא לְגִלְגְּלָא וְכִמְהָן עֲבַר עִמֵּיהּ וְכָל עַמָּא דְּבֵית
41 יְהוּדָה אַעְבַּרוּ יָת מַלְכָּא וְאַף פַּלְגוּת עַמָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃ וְהָא כָּל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אָתַן לְוָת
מַלְכָּא וַאֲמַרוּ לְמַלְכָּא מָה דֵין כַּסִּיוּךְ מִנַּנָא אַחָנָא אֱנָשׁ יְהוּדָה וְאַעְבַּרוּ יָת מַלְכָּא וְיָת אֱנָשׁ
42 בֵּיתֵיהּ יָת יַרְדְּנָא וְכָל גַּבְרֵי דָוִד עִמֵּיהּ׃ וַאֲתֵיב כָּל אֱנָשׁ יְהוּדָה עַל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אֲרֵי קָרִיב
לִי מַלְכָּא מִדִּילָךְ וּלְמָא דְנַן תְּקוֹף לָךְ עַל פִּתְגָמָא הָדֵין הֲמֵיכַל אֲכַלְנָא מִנִּכְסֵי מַלְכָּא אִם
43 מַתְּנָא מַנֵּי לָנָא׃ וַאֲתֵיב אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל יָת אֱנָשׁ יְהוּדָה וַאֲמַר עַסְרָא חוּלָקִין אִית לִי בְּמַלְכָּא
וְאַף בְּדָוִד אֲנָא רָעֵינָא מִנָּךְ וּמָא דֵין אַשְׁטֵתְנִי וְלָא הֲוָה פִּתְגָמִי קַדְמוּתָא לִי לַאֲתָבָא יָת
מַלְכִּי וּתְקֵיף פִּתְגָם אֱנָשׁ יְהוּדָה מִפִּתְגָם אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et Barzelai erat ſenex valde, filius octoginta annorum: & ille paverat regem dum ſederet in Mahhanaim; quia vir magnus erat valde. Et dixit rex ad Barzelai; Tu tranſi mecum, & ſuſtentabo te mecum in Jeruſalem. Et dixit Barzelai ad regem: Quot ſunt dies annorū vitæ meæ, quòd aſcendam cum rege in Jeruſalem? Filius octoginta annorum ſum hodie: num noſcam inter bonum & inter malū? an guſtabit ſervus tuus id quod comedam, & id quod bibam? num audiam ampliùs vocem cithararum & laudū? & ad quid erit ſervus tuus ultrà in onus ſuper dominum meum regem? Parumper tranſibit ſervus tuus Jardena cum rege? & ad quid retribuet mihi rex retributionem iſtam? Redeat nunc ſervus tuus, & moriar in civitate mea, et ſepeliar in ſepulchro patris mei et matris meæ: et ecce ſervus tuus Chimham tranſibit cum domino meo rege: et fac ei quod appoſitum eſt in oculis tuis. Et dixit rex: Mecum tranſibit Chimham, et ego faciam illi quod appoſitum eſt in oculis tuis; et omne quod impoſueris ſuper me, faciam tibi. Et tranſivit omnis populus Jardena, et rex tranſivit: et oſculatus eſt rex Barzelai, et benedixit illi, et rediit ad locum ſuum. Et tranſivit rex in Gilgela, et Chimham tranſivit cum illo, et omnis populus domus Jehudah traduxerunt regem, & etiam dimidium populi Iſrael. Et ecce omnes homines Iſrael venientes ad regem, et dixerunt ad regem: Quare occultaverunt te à nobis fratres noſtri homines Jehudah, et traduxerunt regem, & homines domus ejus Jardena, & omnes viros David cum eo? Et reſpondit omnis homo Jehudah homini Iſrael, Quia propinquior eſt mihi rex quàm tibi: et ad quid durum eſt tibi propter verbum iſtud? nunquid comedendo comedimus ex divitiis regis? num donum numeravit nobis? Et reſpondit homo Iſrael homini Jehudah et dixit: Decem partes ſunt mihi in rege, et etiam David volumus pluſquam te; et ut quid contempſiſti nos? & non fuit verbum meum prius mihi ad reducendum regem meum? et durius fuit verbum hominis Jehudah verbo hominis Iſrael.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܒܪܙܠܝ. ܣܒ ܗܘܐ ܛܒ. ܘܒܪ ܬܡܢܝܢ ܗܘܐ ܫܢܝܢ. ܘܗܘ ܬܪܣܝ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ. ܟܕ ܝܬܒ ܗܘܐ 32
ܒܡܚܢܝܡ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܗܘܐ ܪܒܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܒܪܙܠܝ. ܐܦ ܐܢܬ ܥܒܪ ܥܡܝ. 33
ܘܐܬܪܣܝܟ ܥܡܝ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܙܠܝ ܠܡܠܟܐ. ܟܡܐ ܐܢܝܢ ܫܢܝ ܚܝܝ. 34
ܕܐܣܩ ܥܡ ܡܠܟܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܒܪ ܬܡܢܝܢ ܐܢܐ ܫܢܝܢ ܝܘܡܢܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܒܝܬ ܛܒ 35
ܠܒܝܫ. ܘܡܕܡ ܕܐܟܠ ܥܒܕܟ. ܘܡܕܡ ܕܫܬܐ. ܠܐ ܡܬܛܥܡ ܠܗ. ܘܐܦܠܐ ܥܘܕ ܡܫܡܥ ܐܢܐ
ܕܐܫܡܥ ܩܠܐ ܕܓܒܪܐ ܘܕܢܫܐ. ܠܡܢܐ ܗܘܐ ܥܘܕ ܥܒܕܟ ܡܥܩܬܐ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܒܡܥܩܬܐ 36
ܥܒܪ ܥܒܕܟ ܝܘܪܕܢܢ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܦܪܥܢܝ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܦܘܪܥܢܐ ܗܢܐ.
* ܢܩܘܐ ܥܒܕܟ. ܘܐܡܘܬ ܒܡܕܝܢܬܝ ܠܘܬ ܩܒܪܐ ܕܐܒܝ ܘܕܐܡܝ. ܗܐ ܐܝܬ ܥܡܟ ܥܒܕܟ 37
ܒܪܝ ܒܡܗܡ. ܢܥܒܪ ܥܡܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝܟ.
* ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܥܡܝ ܢܥܒܪ ܒܡܗܡ. ܘܐܢܐ ܐܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝܢܝ. ܘܟܠ 38
ܕܬܫܐܠ ܡܢܝ. ܐܥܒܕ ܠܟ. * ܘܥܒܪ ܥܡܐ ܟܠܗ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܦ ܡܠܟܐ ܥܒܪ. ܘܢܫܩܗ 39
ܡܠܟܐ ܠܒܪܙܠܝ. ܘܒܪܟܗ. ܘܗܦܟ ܠܐܬܪܗ. * ܘܥܒܪ ܡܠܟܐ ܠܓܠܓܠ. ܘܥܒܪ ܒܡܗܡ 40
ܥܡܗ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ ܥܒܪ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܦܠܓܗ ܕܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܠܗ 41
ܐܝܣܪܝܠ ܐܬܘ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܐܓܢܒܘܟ ܐܚܝܢ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܥܒܪܘܟ ܝܘܪܕܢܢ. ܠܟ ܡܠܟܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܒܝܬܟ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܥܡܟ. * ܘܥܢܘ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܩܪܝܒ ܠܢ 42
ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܐܬܟܪܝ ܠܟܘܢ ܥܠ ܗܕܐ ܡܠܬܐ. ܕܠܡܐ. ܡܕܡ ܐܟܠܢ ܡܢ
ܡܠܟܐ. ܐܘ ܡܘܗܒܬܐ ܐܬܝܗܒܬ ܠܢ ܡܢܗ. * ܘܥܢܘ ܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܝܢ 43
ܠܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܣܪ ܡܢܘܢ ܐܝܬ ܠܢ ܒܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܒܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܒܣܝܬܘܢ. ܠܢ
ܐܝܟ ܕܠܢ. ܠܢ ܗܘ ܓܝܪ ܘܠܐ ܗܘܐ ܩܕܡܝܐ ܕܢܗܦܟ ܠܡܠܟܐ. ܘܥܫܢܬ ܡܠܬܐ
ܕܐܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

(Barzali verò ſenuerat admodũ, erat enim octoginta nat⁹ annos: ipſéque regem ſuſtentaverat dum maneret in Mahanim, quoniam erat vir præpotens) 32 Ait rex ad Barzali, Tu quoque trajice mecum, & nutriam te mecum in Jeruſalem. 33 Ait Barzali ad regem, Quot ſunt anni vitæ meæ, ut aſcendam cum rege ad Jeruſalem? 34 Annos octoginta natus ſum hodiè, nec diſcerno inter bonum ac malum; & eorum quæ comedit ſervus tuus, quæque bibit, nullum habet guſtum, neque poſſum ampliùs percipere vocem nobilium virorum ac mulierum: quorſum foret poſthac ſerv⁹ tuus oneri domino meo regi? 35 Vix enim trajecit ſervus tuus Jordanem cum domino meo rege: ne retribuat mihi dominus meus rex retributionem iſtam. 36 Maneat *quæſo* ſervus tuus, ut moriar in civitate mea ad latus ſepulchri patris mei & matris meæ: en tecum eſt ſervus tuus Bemham filius meus, is tecum trajiciat domine mi rex, eique fac quod bonum tibi viſum fuerit. 37 Dixit rex, Mecum trajiciet Bemham, et ego faciam ei quod bonum mihi viſum fuerit: & quicquid poſtulaveris à me, faciã tibi. 38 Trajecit ergò totus populus Jordanem, & rex etiam trajecit: tum oſculat⁹ eſt rex Barzali, & benedixit ei: rediítq; in terram ſuam. 39 Cùm autem tranſîſſet rex ad Galgalam, tranſiſſétque cum eo Bemham, & totus populus Judæ tranſîſſet cum rege, necnon media pars populi Iſraelitici; 40 Venerunt ad eum omnes Iſraelitæ, & dixerunt ipſi regi, Cur abdiderunt te fratres noſtri Judæi, & traduxerunt te cis Jordanem, te rex, omnéſque tuos filios familiâs, & omnes Judæos tecum? 41 Reſponderunt omnes Judæi, & dixerunt Iſraelitis, Quandoquidem rex propinquus nobis eſt, quarè diſplicet vobis hæc res? num quicquam comedimus à rege? an donativum donatum eſt nobis ab eo? 42 Reſpondentes Iſraelitæ dixerunt Judæis, Decem portiones habemus in rege, ac proinde in Davide plus quàm vos; quarè vilipendiſtis nos? ad nos enim pertinebat eſſe priores ad reducendum regem. Verùm prævaluit verbum Judæorum verbo Iſraelitarum. 43

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وكان ابن زلاي قد شاخ وكبر جدا* قد اتت عليه ثمانون سنة* وهو الذي انفق على الملك* 32
واقام له بركة حيث كان بمحنيم* لانه كان رجلا عظيما* قال له الملك* جز معي الي اوريشليم* 33
وعش هناك معي* قال له بن زلاي* كم بقي من عمر عبدك حتي يصعد الي اوريشليم مع الملك 34
سيدي* لي اليوم ثمانون سنة* ولا اعلم الطيب والردي* ولست اجد طعما لما آكل او اشرب* ولا 35
اقدر ايضا اسمع كلام المتكلمين وما يقولون* فلماذا يصير عبدك ثقلا على سيدي الملك* ما 36
جزت نهر الاردن مع الملك الا بعد الجهد* لا يجزيني سيدي الملك هذا الجزي* دع عبدك 37
يموت في قريته* ويدفن في قبر ابايه* هذا ابني بمهم يجوز معك ايها الملك سيدي* واصنع به
ما احببت* قال الملك* معي يجوز بمهم* وانا صانع به كلما احببت ان اصنع بك* واصنع بك 38
كلما تحب* واسعفك بما طلبت* وجاز الشعب كله نهر الاردن* وجاز الملك ايضا* وقبل الملك بن 39
زلاي ودعا له* ورجع الي بلده* وسار الملك الي الجلجال* وسار معه بمهم* وجاز آل يهودا 40
كلهم مع الملك* ونصف شعب اسرائيل ايضا* واجتمع بنو اسرائيل كلهم الي الملك وقالوا للملك* 41
لماذا كتمونا اخوتنا آل يهودا عبورك النهر* وكانوا هم اخص بعبورك وعبور اهل بيتك* واجازوا
جميع من كان معك من آل يهودا* فاجاب بنو يهودا اجمعون وقالوا لبني اسرائيل* لان الملك 42
قرابتنا* فتحسدونا وشق عليكم انا عبرناه النهر* لعل اكلنا اكلا من الملك* او جازانا
بجايزة* اجاب بنو اسرائيل لبني يهودا* لنا في الملك عشرة اجزاء* ولنا في داود نصيب افضل 43
منكم* كيف انطلقتم انتم خاصة دوننا* الواجب ان نكون نحن اول من يجيز الملك النهر*
فقهر بنو يهودا لبني اسرائيل بكلامهم*

(Porrò filius Zellai jam ſenuerat & grandævus admodum erat, quippe qui octogeſimum ageret annum; idemque impenſas fecerat pro rege, & annonam ſuppeditaverat ei dum eſſet in Mahanim, eò quòd eſſet vir opulentus) 32 *Dixit illi rex, Tranſi mecum in Jeruſalem, ibique mecum vive.* 33 *Ait illi filius Zellai, Quantum ſupereſt ætatis ſervo tuo, ut aſcendat in Jeruſalem cum rege domino meo?* 34 *Octogeſimum hodiè annum ago, neque ſuave ab injucundo internoſco, neque ſaporem experior in his quæ comedo aut bibo, neque poſſum ampliùs verba loquentium & eorum dicta percipere; quorſum igitur foret ſervus tuus oneri domino meo regi?* 35 *Nonniſi magna cum difficultate flumen Jordanem trajeci cum rege. Ne tali* quæſo *mercede me muneret dominus meus rex.* 36 *Liceat ſervo tuo mori in civitate ſua, & ſepeliri in ſepulchro patrum ſuorum. Iſte filius meus Bemham tecum tranſibit O rex mi domine, & ei quod volueris* beneficium *exhibebis.* 37 *Ait rex, Mecum tranſeat Bemham, ut in eum exerceam omnes* humanitates *quas in te exercere decreveram: præterea quicquid optaveris, efficiam tibi; & quicquid petieris, concedam tibi.* 38 *Cùmque trajeciſſet totus populus flumen Jordanem, & rex etiam trajeciſſet, oſculatus eſt rex filium Zellai, eique* fauſta *precatus, qui reverſus eſt in patriam ſuam.* 39 *Deinde progreſſo rege ad Galgal, & Bemhamo procedente cum eo; quum tota gens Judæ & dimidia quoq; pars populi Iſraelitici, cum rege transîſſet:* 40 *Congregati ſunt ad regem omnes Iſraelitæ, & dixerunt ad regem, Quare celaverunt nos fratres noſtri Judæi tranſitum tuum cis flumen, & ipſi peculiariter ſuſceperunt onus traducendi te, & traducendi familiam tuam; & traduxerunt omnes Judæos qui tecum ſunt?* 41 *Reſponderunt omnes Judæi, & dixerunt Iſraelitis, Quia rex propinquus noſter eſt: ergóne invidetis nobis, & moleſtè fertis quòd eum cis flumen traduxerimus? num cibum ullum comedimus à rege? an verò ullo nos munere præmiatus eſt?* 42 *Reſponderunt Iſraelitæ Judæis, Habemus in rege decem partes, & habemus in Davide ſortem potiorem quàm vos; quomodo abiiſtis vos privatim abſque nobis? nos præferri debebamus ad traducendũ regem cis flumen. At ſuperârunt Judæi Iſraelitas verbis ſuis.* 43

שמואל ב: כ

CAP. XX. כ

;Jemini vir Bichri filius Sebah ejꝰ nomen &,*profectu ſine* vir *evenit* ibi Et
1 וְשָׁם נִקְרָא אִישׁ בְּלִיַּעַל וּשְׁמוֹ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי
hæreditas neque,David in pars nobis eſt Non:dixit &,buccina in clanxit &
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה־
vir omnis aſcendit Et .Iſrael ſua *tentoria* ad *Vir* .Iſai filio in nobis
2 לָנוּ בְּבֶן־יִשַׁי אִישׁ לְאֹהָלָיו יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל כָּל־אִישׁ
Jehudah *vir* & : Bichri filium Sebah poſt ,David *poſteriorib*ꝰ à Iſrael
יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי דָוִד אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וְאִישׁ יְהוּדָה
venit Et .Jeruſalaim ad uſque & , Jarden à ſuo *rege in* adhæſerunt
3 דָּבְקוּ בְמַלְכָּם מִן־הַיַּרְדֵּן וְעַד־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּבֹא
mulieres decem rex tulit &, Jeruſalaim ſuam domum in David
דָוִד אֶל־בֵּיתוֹ יְרוּשָׁלִַם וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר־נָשִׁים
domo eas *dedit* & , domum cuſtodiendã ad dimiſerat ,quas *pellices*
פִּלַגְשִׁים אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבַּיִת וַיִּתְּנֵם בֵּית־
vinctæ fuerunt & ; eſt ingreſſus non eas ad & , eas pavit & ,cuſtodiæ
מִשְׁמֶרֶת וַיְכַלְכְּלֵם וַאֲלֵיהֶם לֹא־בָא וַתִּהְיֶינָה צְרֻרוֹת
ad rex Dixitque .vitæ viduitate ſuæ mortis diem ad uſque
4 עַד־יוֹם מֻתָן אַלְמְנוּת חַיּוּת׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־
tu & , diebus tribus Jehudah *virum* mihi *Convoca* : Hamaſa
עֲמָשָׂא הַזְעֶק־לִי אֶת־אִישׁ־יְהוּדָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאַתָּה
eſt moratus & :Jehudah *accerſendum ad* Hamaſa abiit Et .ſta hîc
5 פֹּה עֲמֹד׃ וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא לְהַזְעִיק אֶת־יְהוּדָה וַיּוֹחֶר
: Abiſai ad David Dixitque .ei conſtituerat quod ,*ſtatuto tempore* à
6 מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר יְעָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי
cape Tu .Abſalom quàm ,Bichri filius Sebah nobis faciet pejus Nunc
עַתָּה יֵרַע לָנוּ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם אַתָּה קַח
civitates ſibi inveniat fortè ne,eum *poſt* perſequere & ,tui domini ſervos
אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ וּרְדֹף אַחֲרָיו פֶּן־מָצָא לוֹ עָרִים
, Joab viri eum poſt ſunt egreſſi Et .noſtris oculis *ſe liberet* &,munitas
7 בְּצֻרוֹת וְהִצִּיל עֵינֵנוּ׃ וַיֵּצְאוּ אַחֲרָיו אַנְשֵׁי יוֹאָב
Jeruſalaim de ſunt egreſſi & : fortes omnes &,Pelethi &,Cerethi &
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּבּוֹרִים וַיֵּצְאוּ מִירוּשָׁלִַם
,*magno lapide cum* Ipſis .Bichri filium Sebah *poſt* perſequendũ ad
8 לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ הֵם עִם־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה
ſago accinctus Joab Et .*eorũ facies ad* venit Hamaſa & ,Ghibhon in qui
אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא בָּא לִפְנֵיהֶם וְיוֹאָב חָגוּר ׀ מִדּוֹ
ejꝰ lumbis *ſuper* conjuncti gladii cingulum *ipſum* ſuper & ,ſui veſtimenti
לְבֻשׁוֹ וְעָלָו חֲגוֹר חֶרֶב מְצֻמֶּדֶת עַל־מָתְנָיו
: Hamaſa ad Joab Dixitque .cecidit & ,eſt egreſſus ipſe & ,ſua vagina in
9 בְּתַעְרָהּ וְהוּא יָצָא וַתִּפֹּל׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא
,Hamaſa barbam *in* Joab dextera manus tenuit Et ?mi frater *tu pax* Num
הֲשָׁלוֹם אַתָּה אָחִי וַתֹּחֶז יַד־יְמִין יוֹאָב בִּזְקַן עֲמָשָׂא
qui , gladio *in* ſe obſervavit non Hamaſa Et .*ei oſculum dandum ad*
10 לִנְשָׁק־לוֹ׃ וַעֲמָשָׂא לֹא־נִשְׁמַר בַּחֶרֶב ׀ אֲשֶׁר
ejꝰ inteſtina effudit &,coſta quinta in illo *in* eum percuſſit Et.Joab manu in
בְּיַד־יוֹאָב וַיַּכֵּהוּ בָהּ אֶל־הַחֹמֶשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ מֵעָיו
ejꝰ frater Abiſai &,Joab Et .eſt mortuus & ,ei iteravit & non &,terram in
אַרְצָה וְלֹא־שָׁנָה לוֹ וַיָּמֹת וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו
pueris è *eum ſuper* ſtetit vir Et .Bichri filium Sebah *poſt eſt ſecutus*
11 רָדַף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וְאִישׁ עָמַד עָלָיו מִנַּעֲרֵי
poſt Davidi qui *quis* & , Joab *in* voluit qui *Quis* : dixit & , Joab
יוֹאָב וַיֹּאמֶר מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר־לְדָוִד אַחֲרֵי
vidit Et .*altæ* viæ medio in ſanguine in involutus Hamaſa Et ? Joab
12 יוֹאָב׃ וַעֲמָשָׂא מִתְגֹּלֵל בַּדָּם בְּתוֹךְ הַמְסִלָּה וַיַּרְא
de Hamaſa *fecit circumire* & ,populus omnis ſubſiſteret quòd ,vir
הָאִישׁ כִּי־עָמַד כָּל־הָעָם וַיַּסֵּב אֶת־עֲמָשָׂא מִן־
omnem vidit quum ,veſtimentũ eũ ſuper projecit & ,agrum in *alta* via
הַמְסִלָּה הַשָּׂדֶה וַיַּשְׁלֵךְ עָלָיו בֶּגֶד כַּאֲשֶׁר רָאָה כָּל־
.ſubſiſteret *&* ,eum *ſuper venientem*
הַבָּא עָלָיו וְעָמָד׃

Verſio VUL. LAT.

CAP. XX.

1 ACcidit quoque ut ibi eſſet
vir Belial, nomine Seba, filius
Bochri, vir Jemineus: & cecinit
buccinâ, & ait; Non eſt nobis
pars in David, neque hæreditas
in filio Iſai : revertere in
2 tabernacula tua Iſrael. Et ſeparatus
eſt omnis Iſrael à David,
ſecutúſque eſt Seba filium
Bochri : viri autem Juda adhæſerunt
regi ſuo à Jordane uſque
3 Jeruſalẽ. Cúmque veniſſet rex
in domum ſuam in Jeruſalem,
tulit decem mulieres concubinas,
quas dereliquerat ad cuſtodiendã
domũ, et tradidit eas
in cuſtodiam, alimenta eis præbens
: & non eſt ingreſſus ad
eas, ſed erant clauſæ uſque in
diem mortis ſuæ in viduitate
4 viventes. Dixit autẽ rex Amaſæ;
Convoca mihi omnes viros
Juda in diem tertium, & tu adeſto
5 præſens. Abiit ergò Amaſa
ut convocaret Judam, & moratꝰ
eſt extra placitum quod ei
6 conſtituerat rex. Ait autẽ David
ad Abiſai ; Nunc magis afflicturus
eſt nos Seba filiꝰ Bochri
quàm Abſalom : tolle igitur
ſervos domini tui, & perſequere
eum, ne fortè inveniat
civitates munitas, & effugiat
7 nos. Egreſſi ſunt ergò cum eo
viri Joab, Cerethi quoque &
Phelethi: & omnes robuſti exierunt
de Jeruſalem ad perſequendum
Seba filium Bochri.
8 Cúmque illi eſſent juxta lapidẽ
grandẽ, qui eſt in Gabaon,
Amaſa veniens occurrit eis.
Porrò Joab veſtitus erat tunicâ
ſtrictâ ad menſuram habitûs
ſui, et deſuper accinctus gladio
dependente uſq; ad ilia, in vagina,
qui fabricatus levi motu
egredi poterat, & percutere.
9 Dixit itaque Joab ad Amaſam;
Salve, mi frater. Et tenuit manu
dexterâ mentũ Amaſæ, quaſi
10 oſculans eum. Porrò Amaſa
non obſervavit gladium, quem
habebat Joab: qui ꝑcuſſit eum
in latere, & effudit inteſtina ejus
in terrã, nec ſecundum vulnus
appoſuit: & mortuꝰ eſt. Joab
autem, & Abiſai frater ejus,
perſecuti ſunt Seba filium Bochri.
11 Intereà quidam viri, cùm
ſtetiſſẽt juxta cadaver Amaſæ,
de ſociis Joab, dixerunt ; Ecce
qui eſſe voluit pro Joab comes
12 David. Amaſa autem conſperſus
ſanguine, jacebat in media
via. Vidit hoc quidã vir quòd
ſubſiſteret omnis populus ad
videndũ eum, & amovit Amaſam
de via in agrum, operuítque
eũ veſtimento, ne ſubſiſterent
tranſeuntes propter eum.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp.

ΚΕΦ. κ'.

1 (α) ΚΑὶ ἐκεῖ ἐπικεκλημένος υἱὸς παράνομος,
καὶ ὄνομα αὐτῷ (β) Σαβεὲ, υἱὸς Βοχορεὶ
ἀνὴρ ὁ (γ) Ἰεμινί· καὶ ἐσάλπισε (δ) τῇ κερατίνῃ,
καὶ εἶπεν, Οὐκ (ε) ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν
Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ Ἰεσσαί.
ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ.
2 Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ ὄπισθεν
Δαυὶδ ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί· καὶ ἀνὴρ Ἰούδα
ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου
3 καὶ ἕως Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔλαβεν
ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας (ζ) τὰς παλλακὰς
αὐτοῦ, ἃς ἀφῆκε φυλάσσειν τὸν οἶκον, καὶ
ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυλακῆς, καὶ διέθρεψεν
αὐτὰς, καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθε, καὶ ἦσαν συνεχόμεναι
ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι.
4 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμεσσαΐ, Βόησόν
μοι τὸν ἄνδρα Ἰούδα τρεῖς ἡμέρας, σὺ δὲ
5 αὐτοῦ στῆθι. Καὶ ἐπορεύθη Ἀμεσσαΐ τοῦ βοῆσαι
τὸν Ἰούδαν, καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο
6 (η) αὐτῷ Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ
πρὸς (†) Ἀμεσσαΐ, Νῦν κακοποιήσει ἡμᾶς Σαβεὲ
υἱὸς Βοχορὶ ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. καὶ (θ) νῦν
σὺ λάβε μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου
σου, καὶ καταδίωξον ὀπίσω αὐτοῦ, μή ποτε (ι)
ἑαυτῷ εὕρῃ πόλεις ὀχυρὰς καὶ σκιάσει τοὺς
7 ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Καὶ ἐξῆλθον ὀπίσω (κ) αὐτοῦ
Ἀβεσσαΐ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰωὰβ, καὶ ὁ (λ) Χερεθὶ,
καὶ ὁ Φελεθὶ, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ, καὶ ἐξῆλθον
ἐξ Ἱερουσαλὴμ διῶξαι ὀπίσω (μ) Σαβεὲ
8 υἱοῦ Βοχορί. Καὶ αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ
μεγάλῳ τῷ ἐν Γαβαών· καὶ Ἀμεσσαΐ εἰσῆλθεν
ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ Ἰωὰβ περιεζωσμένος
μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ
(ν) ἐζωσμένος μάχαιραν ἐζευγμένην
ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς. καὶ ἡ
μάχαιρα (ξ) ἐξῆλθε· καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε καὶ ἔπεσε.
9 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ (ο) Ἀμεσσαΐ, Εἰ
ὑγιαίνεις σὺ ἀδελφέ; καὶ ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ
(π) δεξιὰ Ἰωὰβ τοῦ πώγωνος Ἀμεσσαΐ τοῦ
10 καταφιλῆσαι αὐτόν. Καὶ Ἀμεσσαΐ οὐκ ἐφυλάξατο
τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ Ἰωάβ·
καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ Ἰωὰβ (ρ) εἰς τὴν
ψόαν, καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ (σ) εἰς τὴν
γῆν, καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε.
καὶ Ἰωὰβ καὶ (τ) Ἀβεσσαΐ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ (υ)
11 ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί. Καὶ ἀνὴρ
ἔστη ἐπ' αὐτὸν τῶν (φ) παιδαρίων Ἰωὰβ, καὶ
εἶπε, Τίς ὁ βουλόμενος Ἰωὰβ, καὶ τίς τοῦ
12 Δαυὶδ, ὀπίσω Ἰωάβ; Καὶ Ἀμεσσαΐ πεφυρμένος
ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τρίβου.
καὶ εἶδεν ἀνὴρ, ὅτι εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς,
καὶ ἀπέστρεψε τὸν Ἀμεσσαΐ ἐκ τῆς τρίβου
εἰς ἀγρόν· καὶ (χ) ἐπέρριψεν ἐπ' αὐτὸν ἱμάτιον,
καθ' ὅτι εἶδεν πάντα τὸν ἐρχόμενον
ἐπ' αὐτὸν ἑστηκότα.

cum Tranſ. LAT.

CAP. XX.

ET ibi (a) advocatus, filius 1
iniquus : & nomen ei Sabee filius
Bochori, vir Jemini. Et
clanxit corneâ, & dixit; Non
eſt nobis pars in David, neque
hæreditas nobis in filio Jeſſæ. (b)
Vir ad tabernacula tua Iſrael.
Et aſcendit omnis vir Iſrael à 2
poſt David poſt Sabee filium
Bochori. Et vir Juda adhæſit
regi ſuo, à Jordane & uſque
Hieruſalem. Et intravit David 3
in domum ſuam in Hieruſalem: & ſumpſit rex decem illas
mulieres concubinas ejus, quas
reliquerat cuſtodire domum: &
dedit eas in domo cuſtodiæ, &
nutrivit eas: & ad eas non
intravit: & fuerunt detentæ
uſque ad diem mortis ſuæ, viduæ viventes. Et dixit rex ad 4
Ameſſai, Clama mihi virum Juda tribus diebus: tu autem hic
ſta. Et ivit Ameſſai ad clamandum
Judam: & tardavit à
tempore, quo conſtituerat ei David.
Et dixit David ad Ameſſai; 6
Nunc malefaciet nobis Sabee filius (c) Bochori ſuper Abeſſalom.
Et nunc tu ſume tecum
pueros domini tui, & perſequere
poſt eum: nè fortè inveniat
ſibi civitates munitas, &
teget oculos noſtros. Et exierunt 7
poſt eum (d) Abeßai, & viri
Joab, et Cherethi, & Phelethi, &
omnes potẽtes: & exierũt è Hieruſalẽ
ad perſequendũ poſt Sabee filiũ Bochori. Et ipſe apud lapidẽ 8
magnum, qui in Gabaon. Et
Ameſſai intravit ante eos. Et Joab
indutus mantellum, veſtimentum
ſuum, & ſuper illud accinctus
gladio (e) conjuncto ſuper
lumbum ſuum in vagina ejus.
Et gladius exivit: & (f) ipſe
exivit, & irruit. Et dixit Joab 9
ad Ameſſai; Si vales tu, frater?
Et tenuit manus dextera Joab
barbam Ameſſai ad oſculandum
illum. Et Ameßai non obſervarat 10
gladium, qui in manu Joab.
Et percuſſit illum in ipſo Joab
in inguinem: & effuſus eſt venter
ejus in terram: & non iteravit
ei; & mortuus eſt. Et
Joab, & Abeſſai frater ejus
perſequutus eſt poſt Sabee filium
Bochori. Et vir ſtetit ſuper eum 11
de pueris Joab, & dixit;
(g) Quis volens Joab, & quis
ipſius David poſt Joab? Et Ameſſai 12
(h) conſperſus in ſanguine
in medio ſemitæ. Et vidit vir,
quia ſubſiſtebat omnis populus,
& tranſtulit Ameſſai è ſemita
in agrum: & injecit ſuper
eum veſtem; ſecundùm quod
viderat omnem, qui veniebat ſuper
eum, ſubſiſtere.

MS. A. (α) Καὶ ἐπικαλούμενος ἐκεῖ υἱὸς, (β) Ἀβεὲ, (γ) Εἰεμενεί· (δ) ἐν τῇ (ε) ἔστιν μερὶς ἡμῖν ἐν (ζ) τὰς παλλακίδας αὐτοῦ, (η) αὐτῷ. Καὶ (†) Ἀβισαΐ, (θ) νῦν λάβε τοὺς (ι) εὕρῃ αὐτῷ πόλεις (κ) αὐτοῦ καὶ οἱ (λ) Χορεθθεὶ, καὶ ὁ Φελεθθεὶ, (μ) Ἀβεὲ (ν) περιεζωσμένος (ξ) ἐξῆλθεν καὶ ἔπεσεν. Καὶ (ο) Ἀμεσσαεὶ, Ὑγιαίνεις ἀδελφέ μου Ἀμεσσαεί; καὶ (π) δεξιὰ τοῦ πώγωνος (ρ) ἐπὶ τὴν (σ) ἐπὶ τὴν (τ) Ἀβισαεὶ (υ) ἐδίωξαν (φ) παιδαρίων, καὶ (χ) ἐπέρριψαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כ

1 וְתַמָּן אִתְעָרַע גְּבַר רַשִׁיעָא וּשְׁמֵיהּ שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי גַּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִן וּתְקַע
בְּשׁוֹפָרָא וַאֲמַר לֵית לָן חוּלָק בְּדָוִד וְלָא אַחְסָנָא לָנָא בְּבַר יִשַׁי גְּבַר לְקִרְווֹהִי יִשְׂרָאֵל׃
2 וּסְלִיק כָּל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל מִבָּתַר דָּוִד לְמֵיזַל בָּתַר שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי וֶאֱנָשׁ יְהוּדָה לְווֹ עִם
3 מַלְכְּהוֹן מִן יַרְדְּנָא וְעַד יְרוּשְׁלֶם׃ וַאֲתָא דָוִד לְבֵיתֵיהּ לִירוּשְׁלֶם וּדְבַר מַלְכָּא יָת עֲשַׂר
נְשִׁין לְחֵינָן דִּי שְׁבַק לְמִטַּר בֵּיתָא וּמַנְּנִין בְּבֵית מַטְּרָא וּמְסוֹבַר לְהֶן וּלְוָתְהֶן לָא עַל וַהֲוָאָה
4 נְטִירָן וּמִתְקַרְיָן עַד יוֹם מוֹתְהֶן אַרְמְלָן דִּבַעְלְהֶן קַיָּם׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לַעֲמָשָׂא כְּנוֹשׁ קֳדָמַי
5 יָת אֱנָשׁ יְהוּדָה תְּלָתָא יוֹמִין וְאַתְּ הָכָא קוּם׃ וַאֲזַל עֲמָשָׂא לְמִכְנַשׁ יָת דְּבֵית יְהוּדָה וְאוֹחַר
6 מִן זִמְנָא דַּאֲמַר לֵיהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לַאֲבִישַׁי כְּעַן יַבְאֵשׁ לָנָא שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי מִן אַבְשָׁלוֹם אַתְּ
7 דְּבַר יָת עַבְדֵי רִבּוֹנָךְ וּרְדַף בַּתְרוֹהִי דִּלְמָא יַשְׁכַּח לֵיהּ קִרְוִין כְּרִיכָן וְיָעִיק לָנָא׃ וּנְפַקוּ
בַּתְרוֹהִי גַּבְרֵי יוֹאָב וְקַשָּׁתַיָּא וְקַלָּעַיָּא וְכָל גִּבָּרַיָּא וּנְפַקוּ מִירוּשְׁלֶם לְמִרְדַּף בָּתַר שֶׁבַע בַּר
8 בִּכְרִי׃ אִנּוּן עִם אַבְנָא רַבְּתָא דִּי בְגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא אֲתָא לְאַפֵּיהוֹן וְיוֹאָב אֲסִיר מְזָרֵיז לְבוּשׁוֹהִי
9 וַעֲלוֹהִי אַסְפַּנְקֵי חֶרֶב מְזָרְזָא עַל חַרְצֵיהּ בְּלִדְנַהּ וְהוּא אָזֵיל וּפְסַע׃ וַאֲמַר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא
10 הֲשְׁלָם אַתְּ אָחִי וַאֲחַדַת יַד יְמִין יוֹאָב בְּדִקְנָא דַעֲמָשָׂא לְמִנְשַׁק לֵיהּ׃ וַעֲמָשָׂא לָא אִסְתַּמַּר
בְּחַרְבָּא דִּי בִּיד יוֹאָב וּמְחָהִי בַהּ בִּסְטַר יַרְכֵיהּ וּשְׁפַךְ מְעוֹהִי לְאַרְעָא וְלָא תְנָא לֵיהּ וּמִית
11 וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אֲחוּהִי רְדַף בָּתַר שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי׃ וּגְבַרָא קָאֵם עֲלַווֹהִי מֵעוּלֵמֵי יוֹאָב וַאֲמַר
12 מַן דְּרָעֵי בְיוֹאָב וּמַן דִּי לְדָוִד יֵיזֵל בָּתַר יוֹאָב׃ וַעֲמָשָׂא מִטָּרַף בִּדְמָא בְּגוֹ כִּבְשָׁא וַחֲזָא גַּבְרָא
אֲרֵי קָם כָּל עַמָּא וְאַסְחַר יָת עֲמָשָׂא מִן כִּבְשָׁא לְחַקְלָא וּרְמָא עֲלוֹהִי לְבוּשָׁא כַּד חֲזָא כָּל
דְּאָתֵי עֲלוֹהִי וְקָאֵם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XX.

ET ibi caſu venit vir improbus, et nomen ejus erat Sebagh filius Bichri, 1
vir ex tribu *domus* Binjamin, et clanxit buccina, et dixit: Non eſt nobis pars
in David, nec hæreditas nobis in filio Iſai: quiſq; ad habitacula ſua Iſrael.
Et aſcendit omnis homo Iſrael de-poſt David, ut irent poſt Sebagh filium 2
Bichri: et homines Jehudah aſſociaverunt ſe cum rege ſuo à Jardena &
uſque ad Jeruſalem. Et venit David in domum ſuam in Jeruſalem, et accepit 3
rex decem mulieres concubinas, quas reliquerat ad cuſtodiendum domum,
et conſtituit illas in domo cuſtodiæ; et aluit eas : et ad eas non intravit,
et fuerunt cuſtoditæ et vocatæ uſque ad diem mortis ſuæ viduæ viri
ipſarum ſuperſtitis. Et dixit rex ad Ghamaſſa: Congrega ante me homines 4
Jehuda [*intra*] tres dies, & tu hic ſta. Et ivit Ghamaſſa ut congregaret 5
domum Jehudah, et moratus eſt ultra tempus quod dixerat illi. Et dixit 6
David ad Abiſai: Nunc ne fortè pejus faciat nobis Sebagh filiꝰ Bichri quàm
Abſalom, *tu* accipe ſervos domini tui, et perſequere poſt illum, ne fortè
inveniat ſibi urbes munitas, et affligat nos. Et exierunt poſt illum viri Joab, 7
et jaculatores, et fundibularii et omnes robuſti, et exierunt ex Jeruſalẽ ad
perſequendum poſt Sebagh filium Bichri. Illi erant apud petram magnam 8
quæ eſt in Gibghon, et Ghamaſa venit ante eos : et Joab erat accinctus
lumbari veſtimentorum ſuorum, et ſuper illud cingulum gladii accincti ſuper
lumbos ejus in vagina ſua, et ipſe ambulans impegit. Et dixit Joab ad 9
Ghamaſa: Num ſalvus es frater mi? et apprehendit manus dextra Joab
barbam Ghamaſa ut oſcularetur illum. Et Ghamaſa non obſervabat ſe à 10
gladio qui erat in manu Joab; et percuſſit eum illo in latere femoris illius,
et effudit inteſtina ejus in terram: et non iteravit illi, et mortuus eſt: et
Joab et Abiſai frater ejus ſequutus eſt poſt Sebagh filium Bichri. Et vir 11
ſtetit juxta illum de adoleſcentibus Joab, et dixit: Quis eſt qui ſibi complaceret
in Joab, et quis eſt qui eſſet Davidi *eat* poſt Joab? Et Ghamaſa jacebat 12
in ſanguine in medio ſtratæ: et vidit vir quòd ſubſiſteret oīs populus,
et avertit Ghamaſa de ſtrata in agrum, et injecit ſuper illum veſtimentum,
quando vidit omnem, qui veniebat ſuper illum, ſubſiſtentem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܦܨܠܐ * ܟ * * ܘܐܫܬܟܚ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܒܪ ܒܠܝܥܠ. ܘܫܡܗ ܫܡܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ ܡܢ
ܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܩܥ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܐܡܪ. ܠܝܬ ܠܢ ܦܠܓܘܬܐ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܒܪ 1
ܐܝܫܝ. ܐܙܠܘ ܓܒܪ ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܣܠܩܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܒܬܪ ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠܘ
ܒܬܪ ܫܡܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ. ܘܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܢܩܦܘ ܠܡܠܟܗܘܢ. ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܘܥܕܡܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. 2
* ܘܢܣܒ ܡܠܟܐ ܥܣܪ ܢܫܐ ܦܠܓܘܬܐ ܕܫܒܩ ܗܘܐ ܕܢܛܪܢ ܒܝܬܐ. ܘܐܚܕ ܐܢܝܢ ܒܒܝܬܐ
ܕܢܬܢܛܪܢ. ܘܬܪܣܝ ܐܢܝܢ. ܘܠܐ ܥܠ ܠܘܬܗܝܢ. ܘܗܘܝ ܚܒܝܫܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬܝ. 3
ܘܗܘܝ ܐܪܡܠܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܣܐ. ܩܪܝ ܠܝ ܠܝܗܘܕܝܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. 4
ܘܐܢܬ ܗܪܟܐ ܩܘܡ. * ܘܐܙܠ ܥܡܣܐ ܠܡܩܪܐ ܠܝܗܘܕܝܐ. ܘܐܘܚܪ ܡܢ ܙܒܢܐ ܕܩܒܥ ܠܗ 5
ܕܘܝܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ. ܗܫܐ ܢܒܐܫ ܠܢ ܫܡܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ ܝܬܝܪ ܡܢ ܐܒܫܠܘܡ. ܐܠܐ ܕܒܪ ܥܡܟ 6
ܡܢ ܥܒܕܐ ܕܡܪܟ. ܘܪܕܘܦ ܒܬܪܗ. ܕܠܡܐ ܢܫܟܚ ܠܗ ܩܘܪܝܐ ܕܚܣܝܢܢ. ܘܢܥܘܪ ܥܝܢܝܢ
ܘܢܫܪܐ ܒܗܝܢ. * ܘܢܦܩܘ ܒܬܪܗ ܚܒܪܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܚܐܪܐ ܘܦܠܚܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ 7
ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܫܡܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ. * ܘܗܢܘܢ ܡܛܘ ܠܟܐܦܐ ܪܒܬܐ 8
ܕܒܓܒܥܘܢ. ܘܥܒܪ ܥܡܣܐ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܝܘܐܒ ܐܣܝܪ ܗܘܐ ܒܡܐܢܝ ܙܝܢܗ. ܘܣܝܦܐ
ܡܩܛܪ ܗܘܐ ܘܣܝܡ ܒܚܨܘܗܝ. ܐܝܟ ܬܥܪܐ. ܘܗܘ ܢܦܩ. ܘܢܦܠܬ ܐܝܕܗ ܥܠ ܣܝܦܗ.
* ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܥܡܣܐ. ܫܠܡ ܠܟ ܐܚܝ. ܘܢܦܠܬ ܐܝܕܗ ܕܝܘܐܒ. ܥܠ ܕܩܢܗ ܕܥܡܣܐ. 9
ܘܢܫܩܗ. * ܘܥܡܣܐ ܠܐ ܐܙܕܗܪ ܡܢ ܣܝܦܐ ܕܒܐܝܕܗ ܕܝܘܐܒ. ܘܡܚܝܗܝ ܒܗ ܥܠ ܦܠܓܗ. 10
ܘܢܦܩܘ ܡܥܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܬܢܝ ܠܗ. ܘܡܝܬ. ܘܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܪܕܦܘ ܒܬܪ
ܫܡܥܐ ܒܪ ܒܟܪܝ. * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܐܙܠ ܘܩܡ ܥܠܘܗܝ. ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢ 11
ܐܝܬ ܡܢ ܕܘܝܕ ܕܒܬܪ ܝܘܐܒ. * ܘܥܡܣܐ. ܡܬܦܠܦܠ ܗܘܐ ܒܕܡܗ. ܘܪܡܐ ܒܫܒܝܠܐ. ܘܟܕ ܚܙܐ 12
ܓܒܪܐ ܕܩܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܚܙܝܗ. ܓܪܗ ܠܥܡܣܐ ܡܢ ܫܒܝܠܐ. ܘܪܡܝܗܝ ܒܚܩܠܐ.
ܘܪܡܐ ܥܠܘܗܝ ܡܪܛܘܛܐ. ܟܕ ܚܙܐ ܕܟܠܡܢ ܕܥܒܪ ܥܠܘܗܝ. ܩܐܡ ܠܗ.

CAP. XX.

AVdacter autem ſe proferens illic homo 1
quidam nequiſſimus, nomine Samua, filius
Bechri de Benjamin, cecinit buccinâ,& ait,
Non eſt nobis portio cum Davide,neq; hæreditas
cum filio Iſai:ite quilibet in tentorium
ſuũ. Sic retrocedentes omnes Iſraelitæ à Davide 2
ſecuti ſunt Samuã filiũ Bechri: filii verò
Judæ adhæſerunt regi ſuo à Jordane uſque in
Jeruſalẽ. (Rex autẽ accipiens decẽ mulieres 3
concubinas quas reliquerat ut domũ cuſtodirent,
clauſit eas in domo quadã ut aſſervarentur
ibi: & ſuſtentavit eas, nec congreſſus eſt
cum ipſis:manſeruntq; in carcere uſq; ad diem
quo mortuæ ſunt,& fuerunt viduæ.) Tum 4
dixit rex David ad Amaſã,Convoca mihi Judæos
ad tres dies,& tu hîc adeſto. Abiit ergò 5
Amaſa ad convocandos Judæos,ſed cùm moratus
eſſet ultra tempus quod condixerat illi
rex David, Ait David Joabo,Nunc negotium 6
faceſſet nobis Samua filiꝰ Bechri pluſquam
Abiſalom. Verùm duc tecũ de ſervis dñi tui,
& perſequere eũ,ne fortè inveniat ſibi civitates
munitas, commoretur in eis,& eruat oculos
noſtros. Itaq; egreſſi ſunt poſt eum ſodales 7
Joabi tã nobiles quã milites,omneſq; viri;
greſſi ſunt inquã, è Jeruſalẽ,abieruntque poſt
Samuã filiũ Bechri. Ubi ipſi pervenerunt ad 8
lapidem magnũ qui eſt in Gebaon, tranſivit
Amaſa corã eis: Joab autẽ præcinctꝰ erat inſtructu
armorũ ſuorũ, & gladiꝰ annexus erat
& appoſitꝰ lumbis ejꝰ pugionis inſtar:is ergò
egreſſus eſt,et incidit manꝰ ejꝰ ſup gladiũ ſuũ.
Ait Joab ad Amaſã, Salve mi frater: cecidit- 9
que manꝰ Joabi ſuper barbã Amaſæ, & oſculatꝰ
eſt eũ. Cúmq; Amaſa non caveret ſibi à 10
gladio qui erat in manu Joabi, percuſſit eum
illo in mediã ipſius partẽ,& ceciderunt viſcera
ejus in terram, adeo ut non iterato ei *ictu*
moreretur, deinde Joab & Abiſai frater ejus
perſecuti ſunt Samuã filium Bechari. Quidam 11
autem ex Joabi ſervis abiit, ſtetitque juxta
eum,& ait illi, Quis es apud Davidem qui poſterior
eſt Joabo? Amaſa verò proprio in- 12
tinctus ſanguine jacebat in via. Cúmque videret
homo ille conſiſtere univerſum populum
ad ſpectandũ,tractum Amaſam à via projecit
in agrũ, injecitq; ſup eũ palliũ,cùm videret
quemvis prætereuntẽ juxta eũ,conſiſtere.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل العشرون * * ووثب هناك رجل اثيم اسمه ساموع بن جاري من قبيلة بنيامين * 1
وهتف في الشافور وقال ليس لنا مع داود نصيب ولا وراثة مع ابن ايسي * انصرفوا بنا كل انسان الي
منزله * فانصرف جميع بني اسرايل عن داود * واتبعوا ساموع بن جاري * اما بنو يهودا فلحقوا 2
ملكهم * وسبقوه من نهر الاردن الي اورسليم * فاتي داود منزله الذي باورسليم * وعمد الي العشر 3
السراري التي تركهن يحفظن منزله * وصيرهن في بيت على حدة * واجري عليهن ارزاقا * ولم
يدخل عليهن * وصرن في ضيق وشدة الي يوم وفاتهن * وصرن ارامل * ثم قال الملك لعمسا 4
اجمع الي بني يهودا الي ثلاثة ايام * وانت اقم عندي ههنا * فانطلق عمسا ليجمع آل يهودا * 5
واحتبس وابطا عما امره الملك * فقال الملك ليواب * الآن يكون ساموع بن جاري اشر علينا 6
من ابيسالوم * خذ معك عبيد سيدك وانطلق في طلبه قبل ان يظفر بقري منيعة فياوي
اليها * ويتحصن فيها فينزع اعيننا * فخرج يواب وجميع اصحابه الاحرار معه * والاجناد وجميع 7
الابطال خرجوا من اورسليم * وانطلقوا في طلب ساموع بن جاري * فاول ما انتهوا الي الصخرة 8
العظيمة التي بجبعون استقبلهم عمسا وكان يواب قد شد عليه سلاحه * وكان سيفه معلقا في غمد
كغلاف الموس * فلما خرج مد يده الي سيفه * فقال يواب لعمسا * مرحبا يا اخي واخذ يواب بلحية 9
عمسا وقبله * ولم يحفظ عمسا من السيف الذي كان في يد يواب * وضرب به وسطه فوقعت امعاه 10
على الارض فمات * ومر يواب وابيشي اخوه في طلب ساموع بن جاري * فراي رجل من عبيد 11
يواب لعمسا مطروحا فقال له * من اين انت * ومن اصحاب من انت * انت من اصحاب داود النبي
الذي مع يواب * وكان عمسا مرملا بدماه مطروحا في السبيل * فلما راي الرجل ان كل من 12
عبر من العسكر ليقوم فينظر اليه * جره من الطريق فرماه في الحرث * واخذ كساه وبسطه
عليه حيث راي ان كل من عبر يقوم لينظر اليه *

CAP. XX.

PRoſiliens autem ibi vir quidam ſce- 1
leratꝰ, nomine Samua filiꝰ Gari de tribu
Benjamin,buccinâ clanxit,& ait; Non eſt
nobis ſors cũ Davide, neq; hæreditas cũ
filio Iſai: redeamus quiſq; in domiciliũ
ſuũ. Quare diſcedentes omnes filii Iſrae- 2
lis à Davide, ſecuti ſunt Samuam filium
Gari : filii verò Judæ adhærentes regi
ſuo præceſſerunt eũ à flumine Jordane in
Jeruſalem. Deinde reverſo Davide domũ
ſuã quæ erat in Jeruſalem,Clauſit decem 3
cõcubinas quas reliquerat ad cuſtodiendã
ædem ſuã,et collocavit eas in domo quadã
ſeorſum,annonam ſuppeditabat eis, nec
unquã cõgreſſus eſt cũ eis; ubi calamitatibus
& ærumnis afflictæ ad obitũs ſui
diẽ uſq;, manſerunt viduæ. Tũ dixit rex 4
ad Amaſam, Coge ad me filios Judæ intra
triduũ; & tu maneto hîc apud me.
Profectus igitur Amaſa ad cogendã gen- 5
tem Judæ,diutiùs immoratus eſt in mandato
regis exequendo. Quapropter dixit 6
rex ad Joab, Nunc pernicioſior futurꝰ eſt
nobis Samua filius Gari,quàm Abiſalom:
duc tecũ ſervos domini tui,& vade quæſitũ
illũ antequã obtineat urbes munitas,
ſeſe recipiat ad eas, & in iis ſe muniat,
eruatq; oculos noſtros. Exivit ergò Joab, 7
& omnes amici ejus nobiles; & milites,
omneſq; robuſti exierunt cũ ipſo ex Jeruſalem,
abieruntq; quæſitũ Samuam filiũ
Gari. Et ut primùm pervenêre ad petrã 8
magnã quæ eſt in Gabaon, occurrit eis
Amaſa: Joab autem jã præcinxerat ſeſe
armis ſuis,& gladius ejus appenſus erat
in vagina inſtar thecæ novaculæ. Cúmque
egreſſus eſſet,porrexit manũ ſuã ad enſem
ſuũ, Dixitq; Joab ad Amaſam, Bene 9
veneris ô mi frater; & apprehenſâ Joab
Amaſæ barbâ,oſculatus eſt eum: Dumq; 10
Amaſa minimè ſibi caveret ab enſe qui
erat in manu Joabi, feriit illo mediam
corporis ejus partem, ita ut caderent viſcera
ejus in terrã, & moreretur. Tum
prætergreſſo Joabo & Abiſai fratre ipſius
ad quærendũ Samuam filiũ Gari, Vi- 11
dit quidã è ſervis Joabi Amaſã proſtratũ,
& ait illi, Unde es tu? & è cujus
amicis es tu? éſne ex amicis Davidis prophetæ
qui eſt cum Joabo? Amaſa verò 12
proprio ſanguine illinitus jacebat in via.
Videns autẽ vir ille quòd omnes milites
qui tranſibant, conſiſterent, eumque ſpectarent;
traxit illũ à via,projecitque in
agrum; & detractâ ejus veſte, expandit
eam ſuper ipſũ,cùm vidiſſet omnem prætereuntem
conſiſtere ad ſpectandũ illum.

שמואל ב: כ

post vir omnis transivit ,alta via de fuit amotus Quando
כַּאֲשֶׁר הֹגָה מִן־הַמְסִלָּה עָבַר כָּל־אִישׁ אַחֲרֵי 13
transivit Et .Bichri filium Sebah post persequendum ad Joab
יוֹאָב לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וַיַּעֲבֹר 14
omnia & ,mahachah-Beth & ,Abel in Israel tribus omnes in
בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל־
,venerunt Et .eum post etiam venerunt & ,sunt congregati & ; Berim
הַבֵּרִים וַיִּקָּלֲהוּ וַיָּבֹאוּ אַף־אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹאוּ 15
effuderunt & ,mahachah-Beth Abelah in eum super angustiarunt &
וַיָּצֻרוּ עָלָיו בְּאָבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ
,populus omnis Et .antemurali in stetit & ,civitatem ad aggerem
סֹלְלָה אֶל־הָעִיר וַתַּעֲמֹד בַּחֵל וְכָל־הָעָם
clamavit Et .murum faciendum cadere ad corrumpentes ,Joab cum qui
אֲשֶׁר אֶת־יוֹאָב מַשְׁחִיתִם לְהַפִּיל הַחוֹמָה׃ וַתִּקְרָא 16
ad obsecro dicite : audite ,Audite :civitate de sapiens mulier
אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר שִׁמְעוּ שִׁמְעוּ אִמְרוּ־נָא אֶל־
accessit Et .te ad loquar & ,huc usque Appropinqua : Joab
יוֹאָב קְרַב עַד־הֵנָּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ׃ וַיִּקְרַב 17
.Ego : dixit & ? Joab tu Num : mulier dixit Et .eam ad
אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַאַתָּה יוֹאָב וַיֹּאמֶר אָנִי
.ego Audiens : dixit Et .tuæ ancillæ verba Audi : ei dixit Et
וַתֹּאמֶר לוֹ שְׁמַע דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ וַיֹּאמֶר שֹׁמֵעַ אָנֹכִי׃
: dicendo ,principio in loquebantur Loquendo : dicendo Dixitque
וַתֹּאמֶר לֵאמֹר דַּבֵּר יְדַבְּרוּ בָרִאשֹׁנָה לֵאמֹר 18
Ego .sunt perfecta sic & ,Abel in interrogent Interrogando
שָׁאֹל יְשָׁאֲלוּ בְּאָבֵל וְכֵן הֵתַמּוּ׃ אָנֹכִי 19
,civitatem interficere quærens tu : Israel fidelium pacificarum
שְׁלֻמֵי אֱמוּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְהָמִית עִיר
? Domini hæreditatem degluties Quare .Israel in matrem &
וְאֵם בְּיִשְׂרָאֵל לָמָּה תְבַלַּע נַחֲלַת יְהוָה׃
,deglutiam si ,mihi absit Absit : dixit & ,Joab respondit Et
וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאמַר חָלִילָה חָלִילָה לִּי אִם־אֲבַלַּע 20
monte de vir quia , verbum ita Non .corrumpam si &
וְאִם־אַשְׁחִית׃ לֹא־כֵן הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֵהַר 21
suam manum levavit ,ejus nomen Bichri filius Sebah Ephraim
אֶפְרַיִם שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי שְׁמוֹ נָשָׂא יָדוֹ
.civitate desuper abibo & , solum illum Tradite : David in regem in
בַּמֶּלֶךְ בְּדָוִד תְּנוּ־אֹתוֹ לְבַדּוֹ וְאֵלְכָה מֵעַל הָעִיר
projectum ejus caput Ecce : Joab ad mulier Dixitque
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־יוֹאָב הִנֵּה רֹאשׁוֹ מֻשְׁלָךְ
omnem ad mulier venit Et .murum per te ad
אֵלֶיךָ בְּעַד הַחוֹמָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־כָּל־ 22
filii Sebah caput absciderunt & ,sua sapientia in populum
הָעָם בְּחָכְמָתָהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שֶׁבַע בֶּן־
sunt dispersi & ,buccina in clanxit Et .Joab ad projecerunt & ,Bichri
בִּכְרִי וַיַּשְׁלִכוּ אֶל־יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיָּפֻצוּ
Jerusalaim est reversus Joab Et .sua tentoria ad vir urbe desuper
מֵעַל־הָעִיר אִישׁ לְאֹהָלָיו וְיוֹאָב שָׁב יְרוּשָׁלִָם
.Israel exercitum omnem ad Joab Et .regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְיוֹאָב אֶל־כָּל־הַצָּבָא יִשְׂרָאֵל 23
.Pelethi super & , Cerethi super Jehojadah filius Benajah Et
וּבְנָיָה בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵי וְעַל־הַפְּלֵתִי׃
.commemorans Achilud filius Jehosaphath & : tributum super Adoram Et
וַאֲדֹרָם עַל־הַמַּס וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ 24
Hira etiam Et .sacerdotes Ebjathar & ,Sadoc & ; scriba Seia Et
וּשְׁיָא סֹפֵר וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ וְגַם עִירָא 25 26
.Davidi sacerdos erat Jarites
הַיָּאִרִי הָיָה כֹהֵן לְדָוִד׃

Verſio VULG. LAT.

13 Amoto ergò illo de via, tranſibat omnis vir ſequens Joab ad perſequendum Seba filium 14 Bochri. Porrò ille tranſierat per omnes tribus Iſrael in Abelam, & Bethmaacha: omnéſque viri electi con-15 gregati fuerant ad eum. Venerunt itaque & oppugnabant eum in Abela, & in Bethmaacha, & circumdederunt munitionibus civitatem, & obſeſſa eſt urbs: omnis autem turba, quæ erat cum Joab, moliebatur deſtruere 16 muros. Et exclamavit mulier ſapiens de civitate; Audite, audite: dicite Joab; Appropin-17 qua huc, & loquar tecum. Qui cùm acceſſiſſet ad eam, ait illi; Tu es Joab? Et ille reſpondit, Ego. Ad quem ſic locuta eſt, Audi ſermones ancillæ tuæ. Qui reſpondit, 18 Audio. Rurſúmque illa; Sermo, inquit, dicebatur in veteri proverbio; Qui interrogant, interrogent in Abela: 19 & ſic perficiebant. Nónne ego ſum quæ reſpondeo veritatem in Iſrael, & tu quæris ſubvertere civitatem, & evertere matrem in Iſrael? Quarè præcipitas hæreditatem Do-20 mini? Reſpondénſque Joab, ait; Abſit, abſit hoc à me: non præcipito, neque demolior. 21 Non ſic ſe habet res, ſed homo de monte Ephraim, Seba filius Bochri cognomine, levavit manum ſuam contra regem David: tradite illum ſolum, & recedemus à civitate. Et ait mulier ad Joab, Ecce caput ejus mittetur ad 22 te per murum. Ingreſſa eſt ergò ad omnem populum, & locuta eſt eis ſapienter: qui abſciſſum caput Seba filii Bochri projecerunt ad Joab; & ille cecinit tubâ, & receſſerunt ab urbe, unuſquiſque in tabernacula ſua: Joab autem reverſus eſt Jeruſalem ad 23 regem. Fuit ergò Joab ſuper omnem exercitum Iſrael: Banaias autem filius Joiadæ ſuper Cerethæos & Phelethæos. 24 Aduram verò ſuper tributa; porrò Joſaphat filius Ahilud, 25 à commentariis. Siva autem, ſcriba; Sadoc verò & Abia-26 thar, ſacerdotes. Ira autem Jairites erat ſacerdos David.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου, παρῆλθε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἰωὰβ, τοῦ 14 διῶξαι ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί. Καὶ διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ εἰς Ἀβὲλ καὶ εἰς (†) Βεθμαχά· καὶ πάντες ἐν Χαρρὶ καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν, καὶ ἦλθον κατ-15 όπισθεν αὐτοῦ. Καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτὸν ἐν Ἀβὲλ (⸸) καὶ Φερμαχά· καὶ ἐξέχεαν (ω) πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔστη ἐν τῷ προτειχίσματι. καὶ πᾶς ὁ (α) λαὸς ὁ μετὰ Ἰωὰβ ἐνοοῦσαν κα-16 ταβαλεῖν τὸ τεῖχος. Καὶ ἐβόησε γυνὴ σοφὴ ἐκ τοῦ τείχους, καὶ εἶπεν, (β) Ἀκούσατε ἀκούσατε, εἴπατε δὴ (γ) πρὸς Ἰωὰβ, Ἔγγισον ἕως ὧδε, καὶ λαλήσω πρὸς 17 αὐτόν. Καὶ (δ) προσήγγισε πρὸς αὐτήν. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, Εἰ σὺ εἶ Ἰωάβ; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ. εἶπε δὲ αὐτῷ, Ἄκουσον τοὺς λόγους τῆς δούλης σου. καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ἀ-18 κούω ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπε λέγουσα, Λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις, λέγοντες, Ἠρωτημένος (ε) ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν Δὰν εἰ ἐξέλιπον ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ. ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβὲλ, 19 καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον. Ἐγώ εἰμι εἰρηνικὰ τῶν στηριγμάτων Ἰσραήλ· σὺ δὲ ζητεῖς θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ἰσραήλ. (ζ) ἱνατί καταποντίζεις κληρο-20 νομίαν κυρίου; Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωὰβ, καὶ εἶπεν, (η) Ἵλεώς μοι ἵλεώς μοι, εἰ κα-21 ταποντιῶ καὶ εἰ (θ) φθερῶ. Οὐχ (ι) οὕτως ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, Σαβεὲ υἱὸς Βοχορεὶ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυίδ. δότε αὐτόν μοι μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἰωὰβ, (κ) Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ (λ) 22 ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ τοῦ τείχους. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς. καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί· καὶ ἀφεῖλε καὶ ἔβαλε πρὸς Ἰωάβ. καὶ ἐσάλπισεν (μ) ἐν κερατίνῃ, καὶ διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπ' αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. καὶ Ἰωὰβ ἀπέστρεψεν 23 εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ (ν) ὁ Ἰωὰβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει Ἰσραήλ· καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ (ξ) 24 Χερεθὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί· Καὶ Ἀδωνειρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου· καὶ (ο) Ἰωσαφὰθ υἱὸς Ἀ-25 χιλοὺθ ἀναμιμνήσκων· Καὶ (π) Σουσὰ γραμ-26 ματεύς· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· Καί γε Ἰρὰς ὁ (ρ) Ἰαρὶν ἦν ἱερεὺς τοῦ Δαυίδ.

Poſtquàm autem declinavit de via, præteriit omnis vir Iſrael poſt Joab, ad perſequendum poſt Sabee filium Bochori. Et tranſiit in omnibus tribubus Iſrael in Abel, & in Bethmacha, & (i) omnes in Charri, & congregati ſunt, & venerunt poſt eum. Et advenerunt, & obſederunt ſuper eum in Abel, & in (k) Phermacha. Et effuderunt aggerem erga civitatem: & ſtetit in antemurali. Et omnis populus, qui cum Joab, cogitaverunt dejicere murum. Et clamavit mulier ſapiens de muro, & dixit; Audite, audite. Dicite nunc ad Joab, Appropinqua uſque huc: & loquar ad eum. Et appropinquavit ad eam. Et dixit mulier, Si tu es Joab? At ille dixit, Ego. Dixit autem ad eum, Audi verba ſervæ tuæ. Et dixit Joab, Audio equidem. Et dixit dicens; Verbum locuti ſunt in primis, dicentes; (l) Interrogando interrogatus eſt in Abel, & in Dan, ſi defecerunt, quæ poſuerunt fideles Iſrael. Interrogantes interrogabunt in Abel, & ita ſi defecerunt. Ego ſum pacifica de firmamentis Iſrael. Tu autem quæris mortificare civitatem, et metropolim in Iſrael. Ut quid demergis hæreditatē Domini? Et reſpondit Joab, & dixit; Propitiꝰ mihi, propitiꝰ mihi, ſi demergam, et ſi corrumpā. Non ſic verbum, quia vir de monte Ephrem, Sabee filius Bochori nomen ejus, & elevavit manū ſuā ſuper regē David. Date eum mihi ſolū: & abibo deſuper civitate. Et dixit mulier ad Joab; Ecce caput ejꝰ jacietur ad te per murum. Et intravit mulier ad univerſum populum, & locuta eſt ad univerſam civitatem in ſapientia ſua. Et (m) abſtulit caput Sabee filii Bochori: & abſtulit, & jecit ad Joab. Et clanxit in cornea: & diſperſi ſunt à civitate (n) ab eo vir in tabernacula ſua. Et Joab revertit in Hieruſalem ad regem. Et Joab (o) ad omnem virtutem Iſrael: Et Banæas filius Jodae (p) ſuper Cherethi, & ſuper Phelethi. Et Adoniram ſuper tributum: & Joſaphath filius Achiluth (q) commonefaciens. Et Suſa ſcriba: & Sadoc, & Abiathar ſacerdotes. Et etiam (r) Iras, qui Jarin, erat ſacerdos ipſi David.

MS. A. (†) Βηθμαχά· (⸸) ἐν Βηθμαχά· (ω) πρόσχωμα (α) λαὸς μετὰ (β) Ἀκούσατε, εἴπατε (γ) πρὸς τὸν Ἰωὰβ, Ἔγγισον ὧδε, (δ) ἤγγισεν (ε) ἠρωτήθην (ζ) καὶ ἱνατί (η) Ἵλεως, ἵλεώς μοι, (θ) διαφθερῶ. (ι) οὗτος (κ) Ἰδοὺ κεφαλὴ (λ) ῥιφήσεται διὰ τοῦ (μ) ἐν τῇ κερατίνῃ, (ν) Ἰωὰβ (ξ) Χερεθθεὶ καὶ Θφελεθθεί· (ο) Ἰωσαφὰτ (π) Ἰσουσὰ (ρ) Ἰαειρεὶ ἦν ἱερεὺς τοῦ Δαυίδ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כַּד אַפְנְיֵהּ מִן כַּבְשָׁא עֲבַר כָּל גַּבְרָא בָּתַר יוֹאָב לְמִרְדַּף בָּתַר שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי׃ וַעֲבַר 13
בְּכָל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לְאָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל בֵּירִין וְאִתְכְּנִישׁוּ וַאֲתוֹ אַף אִנּוּן בָּתְרוֹהִי 14
׃ וַאֲתוֹ וְצָרוּ עֲלוֹהִי בְּאָבֵל בֵּית מַעֲכָה וּצְבַרוּ מְלִיתָא עַל קַרְתָּא וְאַקִּפָהּ מַשְׁרְיָן וְכָל 15
עַמָּא דְעִם יוֹאָב מִתְעַשְּׁתִין לְחַבָּלָא שׁוּרָא׃ וּקְרַת אִתְּתָא חַכִּימְתָא מִן קַרְתָּא שְׁמַעוּ 16
שְׁמַעוּ אִמְרוּ כְעַן לְיוֹאָב קְרַב עַד הָכָא וַאֲמַלֵּל עִמָּךְ׃ וּקְרִיב לְוָתַהּ וַאֲמַרַת אִתְּתָא הַאַתְּ יוֹאָב 17
וַאֲמַר אֲנָא וַאֲמַרַת לֵיהּ שְׁמַע פִּתְגָמֵי אַמְתָךְ וַאֲמַר שָׁמַע אֲנָא׃ וַאֲמַרַת לְמֵימַר אִדְכַּר 18
כְּעַן מַה דִכְתִיב בְּסֵפֶר אוֹרַיְתָא לְמִשְׁאַל בְּקַרְתָּא בְּקַדְמִין לְמֵימַר הַכְדֵין הֲוָה לָךְ לְמִשְׁאַל
בְּאָבֵל אִם מַשְׁלְמִין׃ אֲנַחְנָא שָׁלְמִין בְּהֵימָנוּתָא עִם יִשְׂרָאֵל דְּאַתְּ בָּעֵי לְחַבָּלָא קַרְוָא 19
דְהִיא כְּרַךְ רַב וְאִמָּא בְּיִשְׂרָאֵל לְמָא תְקַלְקֵל אַחְסָנַת עַמָּא דַייָ׃ וַאֲתֵיב יוֹאָב וַאֲמַר חַס 20
חַס לִי אִם אֲקַלְקֵל וְאִם אֲחַבֵּל׃ לָא כֵן פִּתְגָמָא אֲרֵי גַבְרָא מִטּוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם שֶׁבַע 21
בַּר בִּכְרִי שְׁמֵיהּ אָרִים יְדֵיהּ בְּמַלְכָּא בְּדָוִד הַבוּ יָתֵיהּ בִּלְחוֹדֵיהּ וְאֵהָךְ מֵעַל קַרְתָּא
וַאֲמַרַת אִתְּתָא לְיוֹאָב הָא רֵישֵׁיהּ מִתְרְמֵי לָךְ מִן שׁוּרָא׃ וַאֲתַת אִתְּתָא לְוָת כָּל 22
עַמָּא בְּחוּכְמְתַהּ וּפְסַקוּ יַת רֵישׁ שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי וּרְמוֹ לְיוֹאָב וּתְקַע בְּשׁוֹפָרָא וְאִתְבַּדַּרוּ
מֵעַל קַרְתָּא גְּבַר לְקִרְוֹהִי וְיוֹאָב תָּב לִירוּשְׁלֵם לְוָת מַלְכָּא׃ וְיוֹאָב מְמַנָּא עַל כָּל 23
חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל וּבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע עַל קַשָּׁתַיָּא וְעַל קַלָּעַיָּא׃ וַאֲדוֹרָם מְמַנָּא עַל מַסְּקֵי 24
מִסִּין וִיהוֹשָׁפָט בַּר אֲחִילוּד מְמַנָּא עַל דּוּכְרָנַיָּא׃ וּשְׁיָא סַפְרָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כַּהֲנַיָּא׃ 25
וְאַף עִירָא יָאִירָאָה דְּמִתְּקוֹעַ הֲוָה רַב לְדָוִד׃ 26

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Quando avertit illū ex ſtrata, tranſivit omnis vir poſt Joab ad perſequendum poſt Sebagh filium Bichri. Et tranſivit per omnes tribus Iſrael uſque ad Abel & Beth-Maghacah, & omnia [*loca*] Berin: & congregati ſunt & venerunt etiam ipſi poſt illum. Et venerunt & coarctaverunt illum in Abel & Beth-Maghacah, & acervarunt aggerem ſuper urbem, & obſederunt eam caſtra, & omnis populus qui erat cum Joab cogitabant deſtruere murum. Et clamavit mulier ſapiens ex urbe: Audite, audite; dicite quæſo ad Joab: Accede hucuſque, & loquar tecum. Et acceſſit ad illam: & dixit mulier, Num tu Joab? & dixit, Ego ſum: & dixit illi, Audi verba ancillæ tuæ: & dixit, Audio ego. Et dixit dicendo: Memento nunc id quod ſcriptum eſt in libro Legis, ut interrogarent in urbe antiquitus dicendo, Itane ſic fuit tibi ut quæreres in Abel, num pacifici? Nos pacifici ſumus in fidelitate cum Iſrael, & tu quæris diſſipare urbem quæ eſt ipſa munitio magna & mater in Iſrael: ut quid corrumpes hæreditatē populi Domini? Et reſpondit Joab & dixit: Abſit, abſit à me ut corrumpam & diſſipem. Non ſic res eſt: nam vir de monte domus Ephraim, Sebagh filius Bichri nomen ejus, levavit manum ſuam in regem David, date illum ſolum, & abibo deſuper urbem: & dixit mulier ad Joab, Ecce caput ejus projicitur tibi de muro. Et venit mulier ad omnem populum in ſapientia ſua, & abſciderunt caput Sebagh filii Bichri, & projecerūt ad Joab: & clanxit in buccina, & diſperſi ſunt deſuper urbē unuſquiſq; in civitatē ſuā; & Joab rediit in Jeruſalē ad regē. Et Joab præfectꝰ erat ſuper omnē exercitū Iſrael, & Benajah filiꝰ Jehojadagh ſuper jaculatores & ſuper fundibularios: Et *Adoram* præfectꝰ ſuper allatores tributorum, & Jehoſaphat filius Ahhilud præfectus ſuper monimenta. Et *Sia* ſcriba: & Szadok & Abiathar ſacerdotes. Et etiam Ghira *Jairites*, qui erat ex Thecoagh, fuit princeps Davidi.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * ܘܟܕ ܫܢܝܗ ܡܢ ܫܒܝܠܐ . ܥܒܪ ܟܠܢܫ ܒܬܪܗ ܕܝܘܐܒ . ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܫܡܘܥ ܒܪ
14 ܒܟܪܝ . ܠܡܐܙܠ ܠܘܬܗ . * ܘܥܒܪܘ ܒܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܒܐܒܠ ܘܒܒܝܬ
15 ܡܥܟܐ . ܘܒܟܠ ܩܘܪܝܐ . ܘܪܕܦܘ ܒܬܪܗ . * ܘܐܬܘ ܘܟܪܘ ܥܠܘܗܝ ܒܐܒܠ ܘܒܒܝܬ ܡܥܟܐ .
ܘܐܩܝܡܘ ܟܡܐܢܐ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ . ܘܩܡܬ ܒܐܘܚܕܢܐ . ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡ ܝܘܐܒ . ܡܬܟܬܫܝܢ
16 ܕܢܦܠܘܢܗ ܠܫܘܪܐ . * ܘܩܥܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܚܟܝܡܬܐ ܡܢ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ . ܘܐܡܪܐ . ܫܡܥܘ
17 ܫܡܥܘ . ܘܐܡܪܘ ܠܝܘܐܒ . ܩܪܘܒ ܠܗܪܟܐ . ܘܐܡܠܠ ܥܡܟ . * ܘܩܪܒ ܠܘܬܗ . ܘܐܡܪܐ ܠܗ . ܐܢܬ
ܗܘ ܝܘܐܒ . ܘܐܡܪ ܠܗ . ܐܢܐ ܗܘ . ܐܡܪܐ ܠܗ . ܫܡܥ ܡܠܐ ܕܐܡܬܟ . ܐܡܪ . ܫܡܥ ܐܢܐ .
18 * ܐܡܪܐ ܐܢܬܬܐ . ܡܬܐܡܪ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܩܕܝܡ . ܕܡܫܐܠܘ ܫܐܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܒܝܐ .
19 ܘܗܝܕܝܢ ܡܚܪܒܝܢ ܗܘܘ . * ܐܢܐ ܦܪܥܢܐ ܡܬܬܒܥ ܐܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܕܬܒܥܐ ܐܢܬ ܠܡܩܛܠ
20 ܛܠܝܐ ܥܡ ܐܡܗ ܒܐܝܣܪܝܠ . ܘܠܡܓܡܪܘ ܝܪܬܘܬܗ ܕܡܪܝܐ . * ܥܢܐ ܝܘܐܒ . ܘܐܡܪ ܠܗ . ܚܣ
21 ܠܝ . ܠܐ ܐܓܡܘܪ . ܘܠܐ ܐܚܒܠ . * ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ . ܐܠܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ . ܫܡܘܥ
ܒܪ ܒܟܪܝ ܫܡܗ . ܐܘܫܛ ܐܝܕܗ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ . ܗܒܘܗܝ ܠܝ ܠܚܘܕܘܗܝ . ܘܐܙܠ
22 ܠܝ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ . ܐܡܪܐ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܠܝܘܐܒ . ܗܐ ܪܫܗ ܡܫܬܕܐ ܠܟ ܡܢ ܫܘܪܐ . * ܘܐܙܠܬ
ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܒܚܟܡܬܗ . ܘܦܣܩܘܗܝ ܠܪܫܗ ܕܫܡܘܥ ܒܪ ܒܟܪܝ . ܘܫܕܘܗܝ
ܠܝܘܐܒ . ܘܩܥܐ ܝܘܐܒ ܒܩܪܢܐ . ܘܦܪܩܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ .
23 ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ . * ܘܝܘܐܒ ܥܠ ܟܠܗ ܚܝܠܐ ܗܘܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .
24 ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ . ܥܠ ܚܐܪܐ ܘܥܠ ܦܠܚܐ . * ܘܐܕܘܢܝܪܡ . ܥܠ ܡܟܣܐ . ܘܝܘܫܦܛ ܒܪ
25 26 ܐܚܝܠܘܕ . ܡܥܗܕܢܐ . * ܘܣܪܝܐ . ܣܦܪܐ . ܘܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ . ܟܗܢܐ . * ܘܐܦ ܥܙܐ ܕܡܢ ܝܬܝܪ
ܗܘܐ ܟܗܢܐ ܠܕܘܝܕ .

Et cùm traxiſſet eum à via, tranſivit quiſque 13
poſt Joabum, & inſecutus eſt Samuam filium Bechri ad procedendum in eum. Et 14
tranſeuntes per omnes tribus Iſraelis, per
Abel, Beth-maacha, perque omnes civitates,
inſecuti ſunt eum: Tum demum obſederunt 15
eum in Abel & in Beth-maacha, poſitiſque
adverſùs civitatem inſidiis manſit obſeſſa, &
univerſus populus qui erat cum Joabo, contendebant murum dejicere. Clamans au- 16
tem mulier quædam ſapiens è muro civitatis,
ait; Audite, audite, & dicite Joabo, Accede
huc ut alloquar te. Cui, quum acceſſiſſet ad 17
eam, dixit, Túne es Joab? Reſpondit illi,
Ego ſum. Dixit ad eum, Audi verba ancillæ tuæ. Reſpondit, Audio. Dixit mulier, 18
Dicto ferebatur antiquitùs quòd ſedulò
conſulebant prophetas, ac tum vaſtabant.
Mihíne ſolvendæ ſunt pœnæ pro Iſraele, ut 19
velis interficere puerum cum matre ſua in
Iſraele, & obruere hæreditatem Domini?
Reſpondens Joab dixit illi, Abſit *procul* à 20
me: nec obruam, nec vaſtabo. Non ita ſe 21
res habet, ſed homo quidam de monte Aphrem, cujus nomen eſt Samua, filius Bechri,
extendit manus contra regem Davidem;
hunc unum date mihi, & abſcedam à civitate. Dixit mulier ad Joab, Mox projicietur
ad te caput ejus per murum. Et adiens mu- 22
lier illa univerſum populum cum prudentia
ſua, *egit* ut amputârint caput Samua filii
Bechri, & projecerint illud ad Joabum.
Tum buccinâ canente Joabo, receſſerunt à
civitate & receperunt ſe quiſque in tentorium ſuum, reverſuſque eſt Joab in Jeruſalem ad regem Davidem. Joab autem præ- 23
erat toti militiæ Iſraeliticæ: Benaja verò
filius Jojadæ, nobilibus & militibus. Ado- 24
niram, vectigalibus: Joſaphat filius Ahilud
erat à memoria: Sarja, ſcriba: Sadoc & 25
Abithar, ſacerdotes. Et Aza etiam Jathiri- 26
tes erat ſacerdos Davidis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * فلما جز عن الطريق جاز الاجناد وتبعوا يواب * وانطلقوا في طلب ساموع بن جاري *
14 * وطلبوه في جميع قبائل بني اسرائيل * وطلبوه في آبل وبيت معكا * وجميع القرى * ولم يزالوا 15
يتفحصوا عنه ويطلبوه حتى وجدوه في آبل بيت معكا * واحاطوا بها * وكمنوا على القرية * وحاصروها *
وصاروا اهلها في ضيق شديد * وكان جميع الذين مع يواب من المقاتلة يعالجون السور
16 ويهدمونه * فنادت امراة حكيمة من فوق السور وقالت * اسمعوا اسمعوا وقولوا ليواب * ادن ههنا
17 حتى اقول لك * فدنا منها * فقالت انت يواب * فقال لها انا يواب * قالت له * اسمع كلام امتك * قال
18 تكلمي فاني اسمعك * قالت له * قد كان الناس يقولون قبل اليوم * ان الذين يريدون ان
19 يهلكوا قوما * يسالون بالانبياء هل يستحقون ذلك ثم يفعلون * ايلزمني العقاب عن جميع
بني اسرائيل * فيما يقضي الذي يريد ان يقتل الطفل والدته بين بني اسرائيل * لا تفسد ميراث
20 الرب * ولا تقتل من لم يجب عليه القتل * فرد عليها يواب قائلا * حاشا لله ان افعل ذلك * ولا
21 افسد * ولا اهلك * ليس الامر كما تظنين * ولكن عندكم رجلا من جبل افرام اسمه ساموع بن
جاري * عصى على الملك * واراد ان يمد يده الى ما لا يقوى به من امر الملك * ادفعوه الي
22 وحده وانا منصرف عنكم * قالت المراة ليواب الان نرمي لك براسه من فوق السور * وانطلقت
المراة الى جميع اهل القرية بحكمتها * وقالت لهم ذلك * فاجتمعوا وضربوا عنق ساموع بن جاري *
ورموا راسه من فوق السور الى يواب * فنفخ يواب في القرن * وتنحت الاجناد عن القرية * وانصرف
23 كل امرئ الى بيته * ورجع يواب الى اورشليم الى الملك * وكان يواب على جميع اجناد بني اسرائيل *
24 وحربة الملك معه * وكان بنايا بن يوياداع على الاحرار والخدم * وادونيرام على الخراج * ويوسافاط
25 26 بن اخيلود مذكرا للملك صاحب مؤامرته * وساريا كاتب الملك * وصادوق وابيثار حبرين * وعازا
الذي من يائير ايضا صار حبرا *

Cúmq; traxiſſet eum à via, progreſſi ſunt 13
milites, & Joabum ſecuti abierunt quæſitũ Samuam filium Gari. Quæſierunt 14
autem illũ in omnibus tribubus Iſraelitarum, & quæſierunt eum in Abel, & in
Beth-maacha, & in omnibus civitatibus: Et non deſtiterunt ab eo explorando 15
& inquirendo, donec invenirent eum in
Abel-Bethmaachæ. Igitur obſederunt eũ,
& poſitis circum urbem inſidiis cinxerunt
eã aggeribus, ita ut cives ejus in ſummã
redacti eſſent miſeriam: omnes præterea
bellatores qui erant cum Joabo, murum
perurgebant, ac deſtruebant. Inclamans 16
autem mulier quædam ſapiens ab altis
mœnibus, ait; Audite, audite, & dicite
Joabo, Accedas huc ut alloquar te. Cui 17
ad ſe accedenti dixit, Túne es Joab? Reſpondit illi, Ego ſum Joab. Ait ad eũ, Audi verba ancillæ tuæ. Reſpondit, Loquere;
nam audio te. Dixit ei, Aiebant homines 18
anteactis diebus quòd qui gentem aliquam
perdere volebant, ſciſcitabantur à prophetis an id mererentur, ac tum executioni mandabant. Num debentur mihi pœnæ 19
pro omnibus Iſraelitis, eo ſententiã ferente qui perimere vult infantem cum genitrice ſua inter Iſraelitas? ne evertas hæreditatem Domini, néve interficias eũ qui
necem haud meretur. Reſpondit illi Joab 20
dicens, Haud faxit Deus ut id agam:
neq; evertã, neq; perdã. Non ita ſe res 21
habet ut exiſtimas, ſed virũ habetis apud
vos de monte Aphrem, nomine Samuam
filiũ Gari, qui rebellavit adverſùs regem,
& manũ ſuam extendere voluit ad negotiũ regiũ cui eſt impar; ipſũ ſolũ mihi
tradite, & abſcedã à vobis. Dixit mulier
illa Joabo, Mox dejiciemus ad te caput
ejus è muro. Et adiens mulier cives omnes 22
cũ ſapientia ſua, retulit hoc eis: qui congregati amputârunt cervicem Samuæ filii
Gari, & dejecerunt caput ejus è muro ad
Joabum. Tũ buccinâ clangente Joabo,
amoverunt ſe milites ab urbe, recepitq; ſe
quiſq; domũ ſuã: Joab autem reverſus
eſt Jeruſalem ad regem. Cæterùm Joab 23
præerat omnibus militibus filiorũ Iſrael,
& lanceam regis ipſe portabat: Banaja
filius Jojadaa præerat nobilibus & famulis: Adoniram præerat vectigalibus: 24
Joſaphat filius Achilud erat à commentariis regis, à conſiliis ejus: Saria, ſcriba 25
regis: Sadoc autem, & Abithar, ſacerdotes: Et Aza qui erat ex Jair, factus 26
eſt etiam ſacerdos.

שמואל ב׃ כא

CAP. XXI. כא

poſt anno ,annis tribus David diebus in fames fuit Et
1 וַיְהִי רָעָב בִּימֵי דָוִד שָׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי
dixit & : Domini facies David requiſivit Et .annum
שָׁנָה וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־פְּנֵי יְהוָה ° וַיֹּאמֶר
quòd ſuper ,ſanguinum domum ad & ,Saul Ad : DOMINUS
יְהוָה אֶל־שָׁאוּל וְאֶל־בֵּית הַדָּמִים עַל אֲשֶׁר־
,Ghibhonitas ad rex vocavit Et .Ghibhonitas interfecit
2 הֵמִית אֶת־הַגִּבְעֹנִים׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ לַגִּבְעֹנִים
,ipſi Iſrael filiis de non Ghibhonitæ Et : eos ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה
: eis juraverunt Iſrael filii & ,Emoræorum reſiduo de quin
כִּי אִם־מִיֶּתֶר הָאֱמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לָהֶם
.Jehudah & ,Iſrael filiis ipſum zelando in ,eos percutere Saul quæſivit &
וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכֹּתָם בְּקַנֹּאתוֹ לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃
,vobis faciam Quid : Ghibhonitas ad David Dixitque
3 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַגִּבְעֹנִים מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם
? DOMINI hæreditati benedicite & ,expiabo quo in &
וּבַמָּה אֲכַפֵּר וּבָרְכוּ אֶת־נַחֲלַת יְהוָה׃
cum aurum & argentum nobis Non ; Ghibhonitæ ei Dixeruntque
4 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־לִי כֶּסֶף וְזָהָב עִם־
interficere virum nobis non & ,ejus domo cum & ,Saul
שָׁאוּל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהָמִית
.vobis faciam ,dicentes vos Quod : dixit Et .Iſrael in
בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מָה־אַתֶּם אֹמְרִים אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃
cogitavit qui & ,nos conſumpſit qui ,Viri : regem ad Dixeruntque
5 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר כִּלָּנוּ וַאֲשֶׁר דִּמָּה־
nobis Dentur : Iſrael termino omni in ſtando à diſperderemur nos in
6 לָנוּ נִשְׁמַדְנוּ מֵהִתְיַצֵּב בְּכָל־גְּבֻל יִשְׂרָאֵל׃ יֻתַּן־לָנוּ
Ghibhah in Domino eos ſtrangulabimus &,ejus filiis è viri ſeptem
שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבָּנָיו וְהוֹקַעֲנוּם לַיהוָה בְּגִבְעַת
pepercit Et .dabo Ego ; rex Dixitque .Domini electi Saul
7 שָׁאוּל בְּחִיר יְהוָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֵּן׃ וַיַּחְמֹל
ſuper ,Saul filii ,Jonathan filio Mephiboſeth ſuper rex
הַמֶּלֶךְ עַל־מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל עַל־
Jonathan inter & ,David inter ,eos inter quod Domini jusjurandum
שְׁבֻעַת יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינֹתָם בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן
filiæ Riſpah filios duos rex tulit Et .Saul filium
8 בֶּן־שָׁאוּל׃ וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְּנֵי רִצְפָּה בַת־
; Mephiboſeth & ,Armoni ,Saul ipſi peperit quos ,Ajah
אַיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאוּל אֶת־אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפִבֹשֶׁת
peperit quos ,Saul filiæ Michal filios quinque &
וְאֶת־חֲמֵשֶׁת בְּנֵי מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה
manu in eos dedit Et .Mecholatitæ Barzillai filio Hadriel ipſi
9 לְעַדְרִיאֵל בֶּן־בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי׃ וַיִּתְּנֵם בְּיַד
ceciderunt & ,Domini facies ad monte in eos ſtrangulaverunt & ,Ghibhonitarum
הַגִּבְעֹנִים וַיֹּקִיעֻם בָּהָר לִפְנֵי יְהוָה וַיִּפְּלוּ
primis in meſſis diebus in fuerunt occiſi ipſi & : pariter hi ſeptem
שְׁבַעְתִּים יָחַד וְהֵם הֻמְתוּ בִּימֵי קָצִיר בָּרִאשֹׁנִים
,ſaccum Ajah filia Riſpah tulit Et .hordeorum meſſis principio in
10 תְּחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃ וַתִּקַּח רִצְפָּה בַת־אַיָּה אֶת־הַשַּׂק
ſtillaret donec ,meſſis principio à petram ad ſibi eum extendit &
וַתַּטֵּהוּ לָהּ אֶל־הַצּוּר מִתְּחִלַּת קָצִיר עַד נִתַּךְ־
cœlorum volucrem dedit non & : cœlis è eos ſuper aqua
מַיִם עֲלֵיהֶם מִן־הַשָּׁמָיִם וְלֹא־נָתְנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם
.nocte agri beſtiam & ,die eos ſuper requieſcere
לָנוּחַ עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה לָיְלָה׃
Ajah filia Riſpah fecerat quod David eſt nunciatum Et
11 וַיֻּגַּד לְדָוִד אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה רִצְפָּה בַת־אַיָּה
.Saul pellex
פִּלֶגֶשׁ שָׁאוּל׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXI.

1 FActa eſt quoque fames in diebus David tribus annis jugiter: & conſuluit David oraculum Domini. Dixítque Dominus; Propter Saul, & domum ejus ſanguinum, quia 2 occîdit Gabaonitas. Vocatis ergò Gabaonitis, rex dixit ad eos. (Porrò Gabaonitæ non erant de filiis Iſrael, ſed reliquiæ Amorrhæorum: filii quippe Iſrael juraverant eis, & voluit Saul percutere eos zelo, quaſi pro filiis Iſrael & 3 Juda.) Dixit ergò David ad Gabaonitas, Quid faciam vobis? & quod erit veſtrî piaculum, ut benedicatis hæredi- 4 tati Domini? Dixerúntque ei Gabaonitæ; Non eſt nobis ſuper argento & auro quæſtio, ſed contra Saul, & contra domum ejus: neque volumus ut interficiatur homo de Iſrael. 5 Ad quos rex ait, Quid ergò vultis ut faciam vobis? Qui dixerunt regi; Virum, qui attrivit nos & oppreſſit iniquè, ita delere debemus, ut ne unus quidem reſiduus ſit de ſtirpe ejus in cunctis finibus 6 Iſrael. Dentur nobis ſeptem viri de filiis ejus, ut crucifigamus eos Domino in Gabaa Saul, quondam electi Domini. Et ait rex, Ego da- 7 bo. Pepercítque rex Miphiboſeth filio Jonathæ filii Saul, propter juſjurandum Domini, quod fuerat inter David & inter Jonathan filium Saul. 8 Tulit itaque rex duos filios Reſpha filiæ Aia, quos peperit Sauli, Armoni, & Miphiboſeth: & quinque filios Michol filiæ Saul, quos genuerat Hadrieli filio Berzel- 9 lai, qui fuit de Molathi, Et dedit eos in manus Gabaonitarum: qui crucifixerunt eos in monte coram Domino: & ceciderunt hi ſeptem, ſimul occiſi in diebus meſſis primis, incipiente meſſione hordei. 10 Tollens autem Reſpha filia Aia cilicium, ſubſtravit ſibi ſupra petram, ab initio meſſis, donec ſtillaret aqua ſuper eos de cœlo: & non dimiſit aves lacerare eos per diem, neque 11 beſtias per noctem. Et nuntiata ſunt David quæ fecerat Reſpha, filia Aia, concubina Saul.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κα´.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς (α) ὁ ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ. καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸ πρόσωπον (β) κυρίου. καὶ εἶπε κύριος, Ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ (γ) ἀδικία ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ, περὶ οὗ ἐθανάτωσε τοὺς Γαβαωνίτας. 2 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ οἱ Γαβαωνῖται (δ) οὐχ υἱοὶ Ἰσραήλ εἰσιν, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ ἐκ τοῦ (ε) ἐλλείμματος τοῦ Ἀμορραίου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς, καὶ ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι (ζ) αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. 3 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας, Τί ποιήσω ὑμῖν, καὶ ἐν τίνι (η) ἐξιλάσωμαι, καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν κυρίου; 4 Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται, Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον (θ) ἢ χρυσίον μετὰ Σαοὺλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν Ἰσραήλ. 5 Καὶ (ι) εἶπε, Τί ὑμεῖς λέγετε, καὶ ποιήσω ὑμῖν; καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα, Ὁ (κ) ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς, ὃς παρελογίσατο (λ) ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανίσωμεν αὐτὸν, τοῦ μὴ ἑστάναι αὐτὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. 6 (μ) Δότω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ κυρίῳ (ν) ἐν τῷ Γαβαὼν Σαοὺλ (ξ) ἐκλεκτοὺς κυρίου. καὶ εἶπεν ὁ 7 βασιλεὺς, Ἐγὼ δώσω. Καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸν Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ διὰ τὸν ὅρκον κυρίου τὸν ἀναμέσον αὐτῶν, καὶ ἀναμέσον Δαυὶδ, καὶ ἀναμέσον Ἰω- 8 νάθαν υἱοῦ Σαούλ. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς (ο) Ῥεσφὰ θυγατρὸς Ἀϊᾶ, οὓς ἔτεκε τῷ Σαοὺλ, τὸν (π) Ἑρμωνοὶ καὶ τὸν Μεμφιβοσθὲ, καὶ τοὺς πέντε (ρ) υἱοὺς τῆς Μιχὸλ θυγατρὸς Σαοὺλ, οὓς ἔτεκε τῷ (σ) Ἐσδριὴλ 9 υἱῷ Βερζελλὶ τῷ (τ) Μωουλαθί· Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν Γαβαωνιτῶν, καὶ (υ) ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει (φ) ἔναντι κυρίου· καὶ ἔπεσαν οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν (χ) πρώτοις, ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ 10 κριθῶν. Καὶ ἔλαβε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊᾶ τὸν σάκκον, καὶ ἔπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, ἕως (ψ) ἔσταξεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυ- 11 κτός. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ ὅσα ἐποίησε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊᾶ παλλακὴ Σαούλ. καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς Δὰν υἱὸς Ἰωὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.

CAP. XXI.

1 ET facta eſt fames in diebus David tres annos, & annus contiguus anno. Et quæſivit David faciem (a) Domini. Et dixit dominus; Super Saul, & ſuper domum ejus injuſtitia in (b) morte ſanguinum ejus, pro eo quòd morti tradidit Gabaonitas. 2 Et vocavit rex David Gabaonitas, & dixit ad eos. (Et Gabaonitæ non filii Iſrael ſunt: quia tantùm ex (c) reliquiis Amorrhæi: & filii Iſrael juraverant eis: & quæſivit Saul percutere eos, cùm ipſe zelaret filios Iſrael & Juda.) 3 Et dixit David ad Gabaonitas; Quid faciam vobis, & in quo depropitiabor, & benedicetis hæreditatem Domini? 4 Et dixerunt ei Gabaonitæ; Non eſt nobis argentum, vel aurum cum Saul, & cum domo ejus: & non eſt (d) nobis vir ad interficiendum in Iſrael. 5 Et dixit; Quid vos dicitis, & faciam vobis? Et dixerunt ad regem; Vir, qui (e) conſummavit ſuper nos, & perſequutus eſt nos, qui malè cogitavit exterminare nos, deleamus eum: ut (f) non ſtet ipſe in omni termino Iſrael. 6 (g) Det nobis ſeptem viros de filiis ejus, & Soli (h) exponamus eos Domino in (i) Gabaon Saul (k) electos Domini. Et dixit rex, Ego dabo. 7 Et pepercit rex ſuper Memphiboſthe filium Jonathan filii Saul propter juramentum Domini, quod inter eos, & (l) inter David, & inter Jonathan filiũ Saul. 8 Et cepit rex duos filios Reſphæ filiæ Aia, quos peperit ipſi Saul, Hermoni, & Memphiboſthe, & quinque filios Michol filiæ Saul, quos peperit ipſi Eſdriel filio Berzelli Moülathitæ. 9 Et dedit eos in manu Gabaonitarum: & Soli (m) expoſuerunt eos in monte ante Dominum. Et ceciderunt ſeptem iſti in idipſum. Et ipſi verò interfecti ſunt in diebus meſſis, in primis, in principio meſſis hordeorum. 10 Et ſumpſit Rheſpha filia Aia ſaccum: & (n) defixit ſibi ad petram, in principio meſſis hordeorum, quoadusque ſtillavit ſuper eos aqua de cœlo: & non dedit volatilia cœli requieſcere ſuper eos die, & beſtias agri nocte. 11 Et nuntiatum eſt David, quæcunque fecit Rheſpha filia Aia concubina Saul. (o) Et reſoluti ſunt, & cepit eos Dan filius Joa ex pronepotibus Gigantum.

MS. A. (α) ἐχόμενος (β) τοῦ κυρίου. (γ) ἀδικία διὰ τὸ αὐτὸν θανάτῳ αἱμάτων, περὶ (δ) οὐχὶ (ε) λίμματος Ἀμορραίου, (ζ) αὐτὸν (η) ἐξιλάσομαι, (θ) καὶ χρυσίον (ι) εἶπεν αὐτοῖς, Τί (κ) ἀνὴρ συνετέλεσεν (λ) ἐξολεθρεῦσαι (μ) Δότε ἡμῖν (ν) ἐν Γαβαὼν (ξ) * ἐκλεκτὸς κυρίου. (ο) Ῥεφφαὰθ (π) Ἑρμωνιεὶ (ρ) υἱοὺς Μελχὸλ (σ) Ἐσδρὶ υἱῷ (τ) Μοουλαθείτῃ (υ) * ἐξιλίασαν (φ) ἐναντίον (χ) πρώτοις, ἀρχῇ (ψ) ἔσταξεν ὕδωρ ἐπ᾽ αὐτοὺς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כא

1 וַהֲוָה כַפְנָא בְּיוֹמֵי דָוִד תְּלָת שְׁנִין שַׁתָּא בָּתַר שַׁתָּא וּבְעָא דָוִד רַחֲמִין קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ
2 עַל שָׁאוּל וְעַל בֵּית חַיָבֵי קְטוֹל עַל דִּקְטַל יָת גִּבְעוֹנָאֵי ׃ וּקְרָא מַלְכָּא לְגִבְעוֹנָאֵי וַאֲמַר לְהוֹן
וְגִבְעוֹנָאֵי לָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִנּוּן אֱלָהֵן מִשְּׁאַר אֱמוֹרָאֵי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל קַיִמוּ לְהוֹן וּבְעָא
3 שָׁאוּל לְקַטָּלוּתְהוֹן בְּדִקְנֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה ׃ וַאֲמַר דָוִד לְגִבְעוֹנָאֵי מָה אַעְבֵּד לְכוֹן
4 וּבְמָה אֶתְכַּפַּר וּבָרִיכוּ יָת אַחְסָנַת עַמָּא דַיְיָ ׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ גִּבְעוֹנָאֵי לֵית אֲנַחְנָא צְרִיכִין
לְמִסַּב כְּסַף וּדְהַב מִן שָׁאוּל וּמִן בֵּיתֵיהּ וְאַף לָא אֱנָשׁ לְמִקְטַל בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר מָה אַתּוּן
5 אָמְרִין אַעְבֵּיד לְכוֹן ׃ וַאֲמַרוּ לְמַלְכָּא גַּבְרָא דְּשֵׁיצָנָא וּדְחַשֵּׁיב לָנָא אִשְׁתֵּיצֵינָא מִלְּמֵדַר
6 בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל ׃ יִתְיַהֲבוּן לָנָא שַׁבְעָא גַּבְרִין מִבְּנוֹהִי וְנִצְלְבִנּוּן קֳדָם יְיָ
7 בְּגִבְעָתָא דְשָׁאוּל בְּחִירָא דַיְיָ וַאֲמַר מַלְכָּא אֲנָא אֶתֵּן ׃ וְחָס מַלְכָּא עַל מְפִיבֹשֶׁת בַּר
8 יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל עַל שְׁבוּעֲתָא דַיְיָ דְּבֵינֵיהוֹן בֵּין דָוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל ׃ וּנְסֵיב מַלְכָּא
יָת תְּרֵין בְּנֵי רִצְפָּה בַת אַיָה דִילֵידַת לְשָׁאוּל יָת אַרְמֹנִי וְיָת מְפִיבֹשֶׁת וְיָת חַמְשַׁת בְּנֵי
9 מֵרַב דְּרַבִּיאַת מִיכַל בַּת שָׁאוּל דִילֵידַת לְעַדְרִיאֵל בַּר בַּרְזִילַי דִמְּחוֹלוֹת ׃ וּמְסַרְנוּן
בִּידָא דְגִבְעוֹנָאֵי וּצְלַבוּנּוּן בְּטוּרָא קֳדָם יְיָ וּנְפַלוּ שַׁבְעַתְּהוֹן כַּחֲדָא וְאִנּוּן אִתְקְטַלוּ בְּיוֹמֵי
10 חֲצָדָא בְּקַדְמָאִין בְּשֵׁרוּיוּת חֲצַד סְעוֹרִין ׃ וּנְסֵיבַת רִצְפָּה בַת אַיָה יָת סַקָּא וּפַרְסְתֵיהּ
11 לַהּ עַל טִנָּרָא מִשֵּׁרוּיוּת חֲצָדָא עַד דִּנְחָתַת מִטְרָא עֲלֵיהוֹן מִן שְׁמַיָּא וְלָא שַׁבְקַת עוֹפָא
דִשְׁמַיָא לְמִנַח בִּימָמָא עֲלֵיהוֹן וְיָת חֵיוַת בָּרָא בְּלֵילְיָא ׃ וְאִתְחַוָּא לְדָוִד יָת דַעֲבָדַת
רִצְפָּה בַת אַיָה לְחִינְתָא דְשָׁאוּל ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XXI.

1 ET fuit fames in diebus David tribus annis anno poſt annum, & exoravit David miſericordias ab ante Dominũ: & dixit Dominus, Propter Saul & propter domum reorum mortis, eò quod occidit Gibghonæos. 2 Et vocavit rex Gibghonæos, & dixit illis: Et Gibghonæi non de filiis Iſrael erant, ſed ex reliquiis Emoræi; & filii Iſrael juraverant illis: & quæſivit Saul occidere illos dum zelaret pro filiis Iſrael & Jehudah. 3 Et dixit David Gibghonæis: Quid faciam vobis, & in quo expiabo ut benedicatis hæreditati populi Domini? 4 Et dixerunt illi Gibghonæi: Non nos *indigentes accipere* argentum & aurum à Saul & à domo ejus, neque etiam hominem *occidere* in Iſrael, & dixit: Quod vos dixeritis faciã vobis. 5 Et dixerunt regi: Vir eſt qui excîdit nos & qui cogitavit adverſum nos: exciſi ſumus ut non habitemus in omni termino terræ Iſrael. 6 Dentur nobis ſeptem viri de filiis ejus, & ſuſpendemus illos ante Dominum in Gibghatha Saulis electi Domini: & dixit Rex, Ego dabo. 7 Et pepercit rex ſuper Mephiboſeth filio Jehonathan filii Saul, propter juramentum Domini quod fuit inter ipſos inter David & inter Jehonathan filium Saul. 8 Et accepit rex duos filios Riſzpah filiæ Ajah quos pepererat Sauli, Armoni, & Mephiboſeth & quinque filios Merab, quos educaverat Michal filia Saul, quos pepererat Ghadrieli filio Barzilai qui erat de Mehholath. 9 Et dedit illos in manu Gibghonæorum, & ſuſpenderunt illos in monte ante Dominum, & ceciderunt ſeptem illi pariter: & illi occiſi ſunt in diebus meſſis in primis diebus, in initio meſſis ordeorum. 10 Et accepit Riſzpah filia Ajah ſaccũ & extendit eum ſibi ſuper petrã ab initio meſſis, quouſque deſcendit pluvia ſuper illos de cœlo: & non ſivit avem cœli quieſcere ſuper illos in die, & feras agri in nocte. 11 Et indicatum eſt David quod fecerat Riſzpah filia Ajah concubina Saul.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ*

* ܘܗܘܐ ܟܦܢܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ܂ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܫܢܬܐ ܒܬܪ ܫܢܬܐ. ܘܒܥܐ ܕܘܝܕ ܩܕܡ 1
ܡܪܝܐ܂ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܫܐܘܠ. ܘܡܛܠ ܒܝܬܐ ܕܕܡܐ܂ ܥܠ ܕܩܛܠ ܠܓܒܥܘܢܝܐ.
* ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܠܓܒܥܘܢܝܐ܂ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܓܒܥܘܢܝܐ ܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ 2
ܐܠܐ ܡܢ ܫܪܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܝܡܘ ܠܗܘܢ. ܘܒܥܐ ܫܐܘܠ ܕܢܩܛܘܠ ܐܢܘܢ.
ܟܕ ܛܢ ܕܢܚܛܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܘܠܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܥܘܢܝܐ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ 3
ܠܟܘܢ܂ ܘܒܡܢܐ ܐܚܣܐ ܠܟܘܢ. ܘܬܒܪܟܘܢ ܝܪܬܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܓܒܥܘܢܝܐ. ܠܐ ܗܘܐ 4
ܕܗܒܐ ܘܣܐܡܐ ܚܝܒ ܗܘܐ ܠܢ ܫܐܘܠ ܘܒܝܬܗ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܕܢܩܛܘܠ ܒܐܝܣܪܝܠ.
ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܘܡܢܐ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܥܒܕ ܠܟܘܢ. * ܘܐܡܪܘ ܠܡܠܟܐ. ܠܓܒܪܐ ܕܓܡܪܢ 5
ܘܕܐܬܚܫܒ ܕܢܫܠܡܢ܂ ܠܐ ܢܩܘܡ ܠܗ ܬܚܘܡܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܢܬܠܘܢ ܠܢ ܫܒܥܐ ܓܒܪܝܢ 6
ܡܢ ܒܢܘܗܝ܂ ܘܢܕܒܚ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܓܒܥܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.
ܐܢܐ ܝܗܒ. * ܘܚܣ ܡܠܟܐ ܥܠ ܡܦܝܒܘܫܬ ܒܪ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ܂ ܡܛܠ ܡܘܡܬܐ 7
ܕܡܪܝܐ ܕܗܘܬ ܒܝܢܬܗܘܢ. ܒܝܬ ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܐܘܠ. * ܘܕܒܪ ܡܠܟܐ ܠܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ 8
ܕܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ ܕܝܠܕܬ ܠܫܐܘܠ܂ ܠܐܪܡܘܢܝ ܘܠܡܦܝܒܘܫܬ. ܘܠܚܡܫܐ ܒܢܝ ܢܕܒ ܒܪܬ ܫܐܘܠ.
ܕܝܠܕܬ ܠܥܕܪܝܐܝܠ ܒܪ ܒܪܙܠܝ ܕܡܢ ܡܚܘܠܐ܂ * ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܠܓܒܥܘܢܝܐ܂ ܘܕܒܚܘ 9
ܐܢܘܢ ܒܛܘܪܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܦܠܘ ܫܒܥܬܝܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܘܗܢܘܢ ܐܬܩܛܠܘ ܒܝܘܡܬܐ
ܩܕܡܝܐ ܕܚܨܕܐ܂ ܒܪܝܫ ܚܨܕܐ ܕܣܥܪܐ. * ܘܢܣܒܬ ܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ ܣܩܐ. ܘܦܪܣܬ ܠܗ ܥܠ 10
ܐܪܥܐ ܡܢ ܪܝܫ ܚܨܕܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܛܦܘ ܥܠܝܗܘܢ ܡܝܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܠܦܪܚܬܐ
ܕܫܡܝܐ. ܕܢܫܪܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܒܐܝܡܡܐ. ܘܠܐ ܠܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ ܒܠܠܝܐ. * ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ 11
ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܪܨܦܐ ܒܪܬ ܐܝܐ ܦܠܓܬܗ ܕܫܐܘܠ.

CAP. XXI.

1 OBortâ autem fame temporibus Davidis tres annos continuos, conſuluit David Dominum. Dixitque Dominus, Propter Saulē, & propter domum illam ſanguinariam *id permiſi*; eò quòd interfecerit Gabaonitas. 2 Quapropter accerſitis rex Gabaonitis, ait illis (Gabaonitæ autem non ex filiis Iſraelis, ſed è reſiduo Amorræorum erant: & *licèt* Iſraelitæ jurâſſent eis, voluit tamen Saul interficere eos, zelo quodam permotus inducendi Iſraelem & filios Judæ in peccatum.) 3 Ait inquam David Gabaonitis, Quid faciam vobis, & quâ re expiabo vos, ut benedicatis hæreditati Dñi? 4 Dicunt ei Gabaonitæ, Nec aurũ quidē, nec argentũ debebat nobis Saul & familia ipſi⁹, nec agitur nobis de interficiendo *quoquam* in Iſraele. Ait illis, Quid ergò dicitis, ut faciã vobis? 5 Dicunt regi, Ut viro illi qui nos perdidit, quique nos extinguere molitus eſt, nullus reſtet terminus in Iſraele. 6 Dent nobis ſeptem homines è filiis ejus ut immolemus eos coram Domino in colle Saulis. Dixit ad eos rex David, Ego dabo. 7 Parcens itaque rex Mephibſatho filio Jonathanis filii Saulis propter juramentum Domini, quod interceſſerat inter eos, *nempe* inter Davidem & Jonathanem filium Saulis; 8 Tulit rex duos filios Reſphæ filiæ Anæ, quos pepererat Sauli, *videlicet* Armoni & Mephibſathum, & quinque filios Nadab filiæ Saulis, quos genuerat Azraeli filio Barzali qui erat ex Mehola; 9 Et tradidit eos Gabaonitis, qui immolaverunt eos in monte coram Domino: ſic occubuerunt ſeptem illi pariter: hi autem occiſi fuerunt primis diebus meſſis, in exordio meſſis hordeaceæ. 10 Accipiens autem Reſpha Anæ filia cilicium, expandit illud ſuper terrã ab exordio meſſis, quouſque caderent ſuper eos *occiſos* aquæ de cœlo: nec permiſit volatili cœli deſidere ſuper eos interdiu, nec beſtiæ deſerti noctu. 11 Et nuntiaverunt Davidi quod fecerat Reſpha Anæ filia, concubina Saulis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الحادي والعشرون *

* ثم بعد ذلك كان جوعا في ايام داود ثلاث سنين سنة بعد سنة متتابعة * فطلب داود الى الرب 1
ان يرفع الجوع عن البشر * قال له الرب * انما صيرت الجوع في الارض من اجل ساوول واهله الذين
سفكوا الدماء * لانهم قتلوا اهل جبعون * فدعى الملك اهل جبعون وقال لهم * وكان القوم 2
ليس من بني اسرايل * بل كان القوم من بقية الاموراييين * وكان بنو اسرايل قد حلفوا لهم
وعاهدوهم * وساوول اراد قتلهم حيث اراد ان يصير لآل يهودا وآل اسرايل جرماء عند الرب *
* فقال داود لاهل جبعون * ما الذي اصنع بكم * وكيف اضطركم حتى تتركوا ميراث الرب 3
وشعبه * وتعفوا لهم * فقالوا له اهل جبعون * لم يكن لنا على ساوول واهل بيته عين ذهب ولا 4
فضة * وليس لنا احد من بني اسرايل عدوا نقتله * قال لهم * فما الذي تقولون * قولوا ما احببتم
فاني صانع لكم * قالوا للملك * الذي اهلكنا وفكر ان يبيدنا ان لا نكون في حد بني 5
اسرايل وكل ارضهم * نعطنا سبعة اناس من بيته * حتى نذبحهم امام الرب في اكمة ساوول * قال 6
لهم الملك * نعطيكم * ورحم الملك مفيباست بن يوناثان بن ساوول * من اجل الايمان التي بين 7
داود وبين يوناثان بن ساوول امام الرب * واخذ الملك ابنين لرصفا بنت انا التي ولدت لساوول 8
ارموا ومفيباست * وخمسة بنين لناداب ابنة ساوول التي ولدت لعزريال بن برزلاء الذي من
محولا * فدفعهم السبعة الى اهل جبعون * فذبحوهم اهل جبعون على الجبل امام الرب * ووقعوا 9
سبعتهم جميعا * وقتلوا في اول زمان الحصاد * في اول حصاد الشعير * فاخذت رصفا بنت انا مسحا 10
وبسطته على الصخر منذ اول الحصاد حتى مطر عليهم مطرا من السماء * ولم تدع الطيران يقعص
عليهم بالنهار * وحرسهم بالليل من الوحوش * فاخبر داود بما صنعت رصفا بنت انا سرية ساوول * 11

CAP. XXI.

1 *PReterea contigit fames in diebus Davidis, tribus annis, anno poſt annum, continuus: quarè rogante Dominum Davide ut famem tolleret à mortalibus, ait illi Dominus, Hanc ego famem in terram intuli propter Saulem & familiam ejus, qui ſanguines effuderunt, occidentes cives Gabaonis.* 2 *Tum accerſitis rex civibus Gabaonis, dixit ad eos (erat autem gens iſta, non ex filiis Iſrael; ſed erat gens eadem ex reſiduo Amoræorum, quibus etſi filii Iſrael jam jurâſſent, & fœdera cum iis iniviſſent; Saul tamen voluit occidere eos, quando voluit Judæos & Iſraelitas noxios reddere apud Dominũ.)* 3 *Dixit inquam, David civibus Gabaonis, Quid faciam vobis, & quomodo compellam vos ad dimittendam hæreditatem Domini ac populum ejus, & ad parcendum illis?* 4 *Dixerunt ei cives Gabaonis, Non debet nobis Saul & familia ipſius aurum aut argentum mutuatum, neq; ullus eſt nobis inter Iſraelitas inimicus quem interficere* velimus. *Ait illis, Quid ergò dicitis? dicite quid optetis, nam facturus ſum vobis.* 5 *Dixerunt ad regem, Ex ejus qui nos perdidit, & exterminare nos tentavit, ne conſiſteremus in terminis filiorum Iſrael totaque terra eorum;* 6 *Ex ejus domo trade nobis ſeptem homines, ut jugulemus eos coram Domino in colle Saulis. Ait illis rex, Tradẽmus vobis.* 7 *Miſertus autem rex Mephibbaſethi filii Jonathanis filii Saulis propter jusjurandũ quod inter Davidem & inter Jonathanem filium Saulis* interceſſerat *coram Domino,* 8 *Accepit rex duos filios Reſphæ filiæ Annæ, quæ genuerat Sauli Armunam & Mephibbaſethum; & quinque filios Nadab filiæ Saulis, quos genuerat Azrieli filio Berzellai, qui erat ex Mechola:* 9 *Tradiditq; ſeptem iſtos civibus Gabaonis: cives autem Gabaonis jugulârunt eos ſuper montem coram Domino: & ceciderunt hi ſeptem pariter, ac trucidati fuerunt primâ meſſis tempeſtate, initio meſſis hordeaceæ.* 10 *Tollens autem Reſpha Annæ filia ſaccum, extendit eum ſupra petram ab initio meſſis quoad decideret ſuper eos pluvia de cœlo: nec permiſit volucribus quieſcere ſuper eos interdiu, itidemque noctu ſervavit eos à feris.* 11 *Et indicatum fuit Davidi quod fecerat Reſpha Annæ filia concubina Saulis.*

שמואל ב : כב

ossa & ,Saul ossa tulit & ,David abiit Et
12 וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּקַּח אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת
fuerant furati qui ',Ghilhad Jabes *dominis* à ejus filii Jehonathan
יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵאֵת בַּעֲלֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר גָּנְבוּ
, Pelistim *ibi* eos suspenderant *quo* ,san-Beth platea de ea
אֹתָם מֵרְחֹב בֵּית־שַׁן אֲשֶׁר תְּלָוּם שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים
fecit ascedere Et .Ghilboah in Saul Pelistim *percutiendi* die in
בְּיוֹם הַכּוֹת פְּלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל בַּגִּלְבֹּעַ׃ 13 וַיַּעַל
,ejus filii Jehonathan ossa & , Saul ossa inde
מִשָּׁם אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ
ossa sepelierunt Et .affixorum ossa collegerunt &
וַיַּאַסְפוּ אֶת־עַצְמוֹת הַמּוּקָעִים׃ 14 וַיִּקְבְּרוּ אֶת־עַצְמוֹת־
sepulchro in Selah in Binjamin terra in ejus filii Jonathan & , Saul
שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן־בְּנוֹ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן בְּצֵלָע בְּקֶבֶר
fuit exorabilis & ; rex præceperat quæ omnia fecerunt Et .ejus patris Chis
קִישׁ אָבִיו וַיַּעֲשׂוּ כֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיֵּעָתֵר
Pelistinis bellum adhuc fuit Et .hæc post terræ Deus
אֱלֹהִים לָאָרֶץ אַחֲרֵי־כֵן׃ 15 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה לַפְּלִשְׁתִּים
pugnaverunt & ,eo cum ejus servi & ,David descendit & : Israel cum
אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּרֶד דָּוִד וַעֲבָדָיו עִמּוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
qui , benob--Isbi Et .David *est fatigatus* & , Pelistinis cum
אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיָּעַף דָּוִד׃ 16 וְיִשְׁבּוֹ בְּנֹב אֲשֶׁר
ponderis trecentorum ejus hastæ ferri pondus & : Haraphah *natis in*
בִּילִידֵי הָרָפָה וּמִשְׁקַל קֵינוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקַל
.David percutere *dixit* & , novo accinctus ipse & , æris
נְחֹשֶׁת וְהוּא חָגוּר חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת־דָּוִד׃
, Pelistæum percussit & , Serujah filius Abisai ei est auxiliat⁹ Et
17 וַיַּעֲזָר־לוֹ אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
egredieris Non : dicendo ei David viri juraverunt Tunc .eũ interfecit &
וַיְמִתֵהוּ אָז נִשְׁבְּעוּ אַנְשֵׁי־דָוִד לוֹ לֵאמֹר לֹא־תֵצֵא
.Israel lucernam *extingues nec* , prælium in nobiscum ultrà
עוֹד אִתָּנוּ לַמִּלְחָמָה וְלֹא תְכַבֶּה אֶת־נֵר יִשְׂרָאֵל׃
cum Ghob in bellum adhuc fuit & ,hæc post fuit Et
18 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַתְּהִי־עוֹד הַמִּלְחָמָה בְּגוֹב עִם־
qui , Saph Chusathites Sibbechai percussit Tunc .Pelistim
פְּלִשְׁתִּים אָז הִכָּה סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי אֶת־סַף אֲשֶׁר
cum Ghob in bellum adhuc fuit Et .Haraphah *natis in*
בִּילִדֵי הָרָפָה׃ 19 וַתְּהִי־עוֹד הַמִּלְחָמָה בְּגוֹב עִם־
halachmites--Beth Oregim Jahare filius Elchanan percussit & : Pelistim
פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן־יַעְרֵי אֹרְגִים בֵּית הַלַּחְמִי
.texentium liciatoriũ tanquã ejus hastæ lignum & ; Ghittæũ Gholiath
אֵת גָּלְיָת הַגִּתִּי וְעֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים׃
digiti & : mensuræ vir fuit & ;Ghath in bellum adhuc fuit Et
20 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת וַיְהִי אִישׁ מָדוֹן וְאֶצְבְּעֹת
quatuor & viginti ,sex & ,sex ejus pedum digiti & ,ejus manuum
יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹת רַגְלָיו שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
, Israel affecit probris Et .Haraphah natus ipse etiam & ,numero
מִסְפָּר וְגַם־הוּא יֻלַּד לְהָרָפָה׃ 21 וַיְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל
Quatuor .David fratris Simhah filius ,Jonathan eum percussit &
וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן־שִׁמְעִי אֲחִי דָוִד׃ 22 אֶת־אַרְבַּעַת
, David *manu in ceciderunt* & : Ghath in Haraphah ipsi sunt nati ii
אֵלֶּה יֻלְּדוּ לְהָרָפָה בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְיַד־דָּוִד
.ejus servorum *manu in* &
וּבְיַד עֲבָדָיו׃

CAP. XXII. כב

,hujus cantici verba Domino David est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
,suorum inimicorum omnium *vola* de eum Dominus liberavit ,die in
בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו
.Saul *vola* de &
וּמִכַּף שָׁאוּל׃

Versio VULG. LAT.

12 Et abiit David, & tulit oſſa Saul, & oſſa Jonathæ filii ejus à viris Jabes Galaad, qui furati fuerant ea de platea Bethſan, in qua ſuſpenderant eos Philiſthiim cùm interfeciſſent Saul in Gelboë: 13 Et aſportavit indè oſſa Saul, & oſſa Jonathæ filii ejus: & colligentes oſſa eorum qui 14 affixi fuerant, Sepelierunt ea cum oſſibus Saul & Jonathæ filii ejus in terra Benjamin, in latere, in ſepulchro Cis patris ejus: fecerúntque omnia, quæ præceperat rex, & repropitiatus eſt Deus terræ 15 poſt hæc. Factum eſt autem rurſum prælium Philiſthinorum adverſùm Iſrael, & deſcendit David, & ſervi ejus cum eo, & pugnabant contra Philiſthiim. Deficiente 16 autem David, Jeſbibenob, qui fuit de genere Arapha, cujus ferrum haſtæ trecentas uncias appendebat, & accinctus erat enſe novo, niſus eſt 17 percutere David. Præſidióque ei fuit Abiſai filius Saruiæ, & percuſſum Philiſthæum interfecit. Tunc juraverunt viri David, dicentes; Jam non egrediêris nobiſcum in bellum, ne extinguas lucernam 18 Iſrael. Secundum quoque bellum fuit in Gob contra Philiſthæos: tunc percuſſit Sobochai de Huſati, Saph de ſtirpe Arapha de genere gi- 19 gantum. Tertium quoque fuit bellum in Gob contra Philiſthæos, in quo percuſſit Adeodatus filiûs Saltûs polymitarius Bethlehemites Goliath Gethæũ, cuj⁹ haſtile haſtæ erat quaſi liciatorium texentium. 20 Quartum bellum fuit in Geth: in quo vir fuit excelſus, qui ſenos in manibus pedibúſque habebat digitos, id eſt, viginti quatuor, & erat de o- 21 rigine Arapha. Et blaſphemavit Iſrael: percuſſit autem eum Jonathan filius Samaa fratris 22 David. Hi quatuor nati ſunt de Arapha in Geth, & ceciderunt in manu David, & ſervorum ejus.

CAP. XXII.

1 LOcutus eſt autem David Domino verba carminis hujus, in die quâ liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum ſuorum, & de manu Saul.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ, καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν Ἰαβὶς Γαλαὰδ, οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας (ω) Βαιθσὰν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι (α) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ 13 ἐν Γελβουέ. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ 14 συνήγαγε τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξηλιασμένων. Καὶ (β) ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (γ) καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ Βενιαμὶν ἐν τῇ πλευρᾷ ἐν τῷ τάφῳ Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς. καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς 15 τῇ γῇ μετὰ ταῦτα. Καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ Ἰσραήλ. καὶ κατέβη Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· (δ) καὶ 16 ἐπορεύθη Δαυίδ. Καὶ Ἰεσβὶ, ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ Ῥαφὰ, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ, τριακοσίων σίκλων (ε) ὁλκῇ χαλκοῦ, καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην, καὶ διενοεῖτο (ζ) τοῦ πατάξαι τὸν Δαυίδ. 17 Καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ (η) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες, Οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν (θ) λύχνον Ἰσραήλ. 18 Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν Γὲθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. τότε ἐπάταξε (ι) Σεβοχὰ ὁ Ἀσταθωθὶ τὸν Σὲφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις τοῦ Ῥαφά. 19 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν (κ) Ῥὸμ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἀριωργὶμ ὁ (λ) Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιὰθ τὸν (μ) Γεθαῖον· καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. 20 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ. καὶ ἦν ἀνὴρ Μαδὼν, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ (ν) ἓξ καὶ ἓξ, εἰκοσιτέσσαρες ἀριθμῷ· (ξ) καί γε αὐ- 21 τὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾷ. Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς 22 (ο) Σεμεεὶ ἀδελφοῦ Δαυίδ. Οἱ τέσσαρες (π) οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων ἐν Γὲθ τῷ Ῥαφᾷ οἶκος, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

Et ivit David, & ſumpſit oſſa 12 Saul, & oſſa Jonathan filii ejus à viris filiis Jabis Galaad, qui furati erant eos (p) è platea Bethſan: quia ſtatuerant eos ibi alienigenæ in die quâ percuſſerunt alienigenæ Saul in Gelbue. Et a- 13 ſportavit indè oſſa Saul, & oſſa Jonathan filii ej⁹, & oſſa expoſitorum Soli. Et ſepelierunt oſſa 14 Saul, & oſſa Jonathan filii ejus, & oſſa Soli expoſitorum, in terra Benjamin (q) in latere, in ſepulchro Cis patris ejus. Et fecerunt omnia quæcunq; mãdavit rex. Et exaudivit Deus terram poſt hæc. Et fuit adhuc bellum alienigenis 15 cum Iſrael. Et deſcendit David & pueri ejus cum eo: & pugnaverunt cum alienigenis. Et (r) 16 ivit David. Et (ſ) Jeſbi, qui erat in nepotibus ipſius (t) Rhapha, & pondus lanceæ ejus, trecentorum ſiclorum pondere æris, & ipſe accinctus (u) clavâ, & ſtuduit percutere David. Et auxili- 17 at⁹ eſt ei Abeſſa filius Saruiæ, & percuſſit alienigenam, & interfecit eum. Tunc jurârunt viri David, dicentes, Non egrediêris ultrà nobiſcum ad bellum: & non extingues lucernam Iſrael. Et fuit poſt hæc adhuc præ- 18 lium in Geth cum alienigenis. Tunc percuſſit Sebocha Aſtatothi (x) ipſum Seph in nepotibus Rhapha. Et (y) fuit prælium in 19 Rhom cum alienigenis. Et percuſſit Eleanan (z) filius Ariorgim Bethleemites ipſum Goliath Gethæum. Et lignum lanceæ ejus, tanquàm liciatorium texentium. Et factum eſt adhuc prælium in 20 Geth. Et fuit vir (aa) Madon: & digiti manuũ ejus, et digiti pedũ ejus ſex, & ſex, viginti quatuor numero. Etiam ipſe natus erat ipſi Rhapha. Et exprobravit Iſ- 21 rael: et percuſſit eum Jonathan filius Semei fratris David. Qua- 22 tuor hi nati ſunt pronepotes gigantum in Geth, (bb) ipſi Rhapha domus: & ceciderunt in manu David, & in manu ſervorum ejus.

MS.A. (ω) Βηθσὰν, (α) ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γελβουὲ τὸν Σαοὺλ. Καὶ (β) ἔθαψεν (γ) καὶ τῶν ἡλιασθέντων (δ) καὶ ἐξελύθη Δαυίδ. Καὶ Ἰεσβὶ ἐν Νὸβ, ὃς ἦν (ε) ὁλκῆς (ζ) πατάξαι (η) Ἀβισαεὶ (θ) λύχνον * μου. Καὶ (ι) Σεβοχαεὶ ὁ Ἀθουσαστωθεὶ τὸν Σεφὲ τὸν ἐν τοῖς (κ) Γὸβ (λ) Βηθλεεμίτης (μ) Γεθθαῖον· (ν) ἓξ, καὶ εἰκοσιτέσσαρες (ξ) καί γε ὁ ἔτος (ο) Σεμεεὶ (π) οὗτοι ἀπόγονοι τῶν γιγάντων τῷ Ῥαφᾷ ἐν Γὲθ, καὶ

ΚΕΦ. κβʹ.

1 ΚΑὶ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, (α) ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐξείλετο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ.

MS.A. (α) ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξείλατο

CAP. XXII.

ET locutus eſt David Domi- 1 no verba cantici hujus, in qua die eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, & de manu Saul.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 ואזל דוד ונסיב ית גרמי שאול וית גרמי יהונתן בריה מלות יתבי יבש גלעד דגנבו
יתהון משורא דבית שן דצלבונון תמן פלשתאי ביומא דקטלו פלשתאי ית שאול
13 בגלבוע׃ ואסיק מתמן ית גרמי שאול וית גרמי יהונתן בריה וכנשו ית גרמי צליביא׃
14 וקברו ית גרמי שאול ויהונתן בריה בארע שבט בנימין בצלע בקברא דקיש אבוהי
15 ועבדו כל דפקיד מלכא וקביל יי צלותא דדירי ארעא בתר כן׃ והות עוד קרבא
לפלשתאי עם ישראל ונחת דוד ועבדוהי עמיה ואגיחו קרבא עם פלשתאי ואשתלהי
16 דוד׃ וישבי בנוב די בבני גברא ומתקל סופיניה מתקל תלת מאה סלעין דנחשא והוא
17 אסיר אספנקי חדתא ואמר למקטל ית דוד׃ וסעיד ליה אבישי בר צרויה ומחא ית
פלשתאה וקטליה בכן קימו גברי דוד ליה למימר לא תפוק עוד עמנא לקרבא ולא
18 תטפי ית מלכותא דישראל׃ והוה בתר כן והות עוד קרבא בגוב עם פלשתאי בכין
19 קטל סבכי דמן חושת ית סף דבבני גברא׃ והות עוד קרבא בגוב עם פלשתאי
וקטל דוד בר ישי מחי פרוכית בית מקדשא דמבית לחם ית גלית גתאה ואעא
20 דמורניתיה כאכסן דגרדאין׃ והות עוד קרבא בגת והוה גבר דמשחן ואצבעת ידוהי
21 ואצבעת רגלוהי שית ושית עסרין וארבע במנין ואף הוא אתיליד לגברא׃ וחסיד
22 ית ישראל וקטליה יהונתן בר שמעא אחוהי דדוד׃ ית ארבעת אלין אתילידו לגברא
בגת ואתמסרו בידא דדוד ובידא דעבדוהי׃

כב

1 ודבר ושבח דוד בנבואה קדם יי ית פתגמי תושבחתא הדא על כל יומיא דשיזיב
יי ית ישראל מיד כל בעלי דבביהון ואף לדוד שיזביה מחרבא דשאול׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 Et ivit David & tulit oſſa Saul & oſſa Jehonathan filii ejus, ab habitatoribus Jabes Gilghad qui furati fuerant illos ex muris Beth-San, in quo ſuſpenderant eos Peliſthæi, in die quo interfecerunt Peliſthæi Saul in Gilboagh. 13 Et aſcendere fecit indè oſſa Saul & oſſa Jehonathan filii ej', & congregaverunt oſſa ſuſpenſorum. 14 Et ſepelierunt oſſa Saul & oſſa Jehonathan filii ejus in terra tribus Binjamin in Szelagh in ſepulcho Kis patris ejus, & fecerunt omnia quæ præceperat rex: & ſuſcepit Dominus orationem incolarum terræ poſtea. 15 Et fuit adhuc bellum Peliſtæis cum Iſrael; & deſcendit David & ſervi ejus cum eo, & inierunt bellũ *cum Peliſthæis*, & fatigatus eſt David. 16 Et Jiſbi-Benob qui erat ex filiis *robuſti*, & pondus haſtæ ejus erat pond⁹ trecentorũ ſiclorũ æris; & ipſe accinct⁹ cingulo novo, dixit quòd occideret David. 17 Et auxiliat⁹ eſt illi Abiſai filius Szarujah, & percuſſit Peliſthæũ & occîdit illum: ideò juraverunt viri David ei, dicendo: Non exibis amplius nobiſcũ ad bellum, ut non extinguas regnum Iſrael. 18 Et fuit poſt hæc & fuit adhuc bellum in Gob cũ Peliſtæis: tunc occîdit Sibchai qui [*erat*] de Hhuſath, Zzaph ex filiis robuſti. 19 Et fuit adhuc bellum in Gob cum Peliſthæis, & occîdit David, filius Jiſai textoris veli dom⁹ ſanctuarii *qui de Bethlehhem*, Galiath Githæum; & lignum haſtæ ejus erat ſicut liciatorium textorum. 20 Et fuit ampliùs bellũ in Gath, & erat vir menſuræ, & digiti manuum ejus & digiti pedum ejus erant ſex & ſex, viginti quatuor numero; & ipſe etiam genitus ex robuſto. 21 Et exprobravit Iſrael: & occîdit illum Jehonathan filius Simgha fratris ipſius David. 22 Quatuor hi nati ſunt robuſto uni in Gath, & traditi ſunt in man⁹ David & in manus ſervorum ejus.

CAP. XXII.

1 ET cantavit David *in prophetia coram Domino* verba laudis huj⁹ ſuper omnibus diebus quibus liberaverat Dominus Iſrael de manu omnium auctorum inimicitiarum eorum, & etiam David *liberaverat* ex gladio Saul.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܢܣܒ ܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܡܢ ܡܪ̈ܝܗ ܕܝܒܝܫ ܕܓܠܥܕ
12 ܕܓܢܒܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܪܚܘܒ ܕܒܝܬ ܫܢ. ܕܬܠܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ ܦܠܫ̈ܬܝܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܩܛܠܘ
ܠܫܐܘܠ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܐܣܩ ܡܢ ܬܡܢ ܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. ܘܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܝܘܢܬܢ
13 ܒܪܗ. ܘܟܢܫܘ ܓܪ̈ܡܐ ܕܩܛ̈ܝܠܐ. * ܘܩܒܪܘ ܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܘܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ. ܒܐܪܥܐ
14 ܕܒܢܝܡܝܢ ܒܨܠܥ. ܒܩܒܪܐ ܕܩܝܫ ܐܒܘܗܝ. ܘܥܒܕܘ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܘܒܬܪܟܢ
ܐܬܪܥܝ ܐܠܗܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܘܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܠܦܠܫ̈ܬܝܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܚܬ
15 ܕܘܝܕ ܘܥܒ̈ܕܘܗܝ ܥܡܗ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܦܠܫ̈ܬܝܐ. * ܘܕܚܠ ܕܘܝܕ ܘܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ
16 ܡܢ ܓܢܒܪܐ ܕܡܬܩܠܐ ܕܫܪܝܢܗ. ܬܠܬܡܐܐ ܡܬܩܠܝܢ ܕܢܚܫܐ. ܘܗܘ ܐܣܝܪ ܗܘܐ ܣܦܣܝܪܐ
ܚܕܬܐ. ܘܐܡܪ ܕܢܩܛܠܝܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. * ܘܥܕܪܗ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܩܛܠܗ ܠܦܠܫܬܝܐ
17 ܘܩܛܠܗ. ܗܝܕܝܢ ܝܡܘ ܠܗ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ ܬܦܘܩ ܥܡܢ ܠܩܪܒܐ.
ܘܠܐ ܬܕܥܟ ܫܪܓܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. ܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܒܓܬ ܥܡ ܦܠܫ̈ܬܝܐ.
18 ܗܝܕܝܢ ܩܛܠ ܣܒܟܝ ܚܘܫܝܐ. ܠܣܦܪ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܓܢܒܪ̈ܐ. * ܘܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܠܐܝܣܪܝܠ
19 ܥܡ ܦܠܫ̈ܬܝܐ. ܘܩܛܠܗ ܐܠܚܢܢ ܒܪ ܡܠܦܝ ܡܙܩܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. ܠܓܘܠܝܕ ܦܠܫܬܝܐ.
ܘܩܢܝܐ ܕܢܝܙܟܗ. ܥܒܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܢܘܠܐ ܕܓܪ̈ܕܝܐ. * ܘܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܒܓܬ. ܘܗܘܐ ܓܒܪܐ
20 ܓܢܒܪܐ. ܘܨܒ̈ܥܬܐ ܕܐܝ̈ܕܘܗܝ ܘܕܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܫܬ ܫܬ. ܡܢܝܢܗܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ.
ܐܦ ܗܘ ܐܬܝܠܕ ܡܢ ܓܢܒܪ̈ܐ. * ܘܚܣܕ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܛܠܗ ܝܘܢܕܒ ܒܪ ܫܡܥܐ ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ.
21 * ܗܠܝܢ ܐܪܒܥܐ. ܐܬܝܠܕܘ ܡܢ ܓܢܒܪ̈ܐ ܒܓܬ. ܘܐܫܬܠܡܘ ܒܐܝܕܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܐܝܕܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ.
22

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ * ܬܫܒܘܚܬܗ ܕܕܘܝܕ *

1 * ܘܡܠܠ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ ܡ̈ܠܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܐ
ܕܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܘܗܝ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܫܐܘܠ.

12 Et abiens David accepit oſſa Saulis & oſſa Jonathanis filii ejus à civibus Jabis-Gelaad, qui furati fuerant ea de Rahob Bethjaſan, ubi ſuſpenderant eos Paleſtini quo die trucidaverant Saulem in monte Gelboe. 13 Et aſſumptis illinc oſſibus Saulis & oſſibus Jonathanis filii ejus, collectiſq; oſſibus interfectorum; 14 Sepelierunt oſſa Saulis & Jonathanis filii ejus in terra Benjamen, in Salſah, in ſepulchro Cis patris ejus; & fecerunt quicquid præceperat rex: tum poſtea placatus eſt Deus terræ. 15 Rurſus contigit bellum Paleſtinis adverſùm Iſraelitas, deſcenditq; David unà cum ſervis ſuis ad bellandum contra Paleſtinos. 16 Extimuit autem David, & Joab, atq; Abiſai, gigantem quendam cujus loricæ pondus trecentorum erat ſiclorum æris: erat iſte novo præcinctus gladio, dixeratque ſe occiſurum Davidem. 17 At opem tulit illi Abiſai filius Suriæ, percuſſumq; Paleſtinum interfecit. Tunc juraverunt Davidi ſervi ipſius dicentes ei, Non egrediêris nobiſcum in pugnam, ne extinguas lucernam Iſraelis. 18 His peractis factum eſt rurſus bellum in Gath cum Paleſtinis: tunc interfecit Sabchi Huſites Sapharum de filiis gigantum. 19 Contigit etiam *aliud* bellum Iſraelitis cum Paleſtinis: & trucidavit Elhanan fili⁹ Malaphi textoris Bethlehemitæ, Goliadum Paleſtinum, cujus lanceæ lignum craſſum erat veluti jugum textorum. 20 Denuò contigit *aliud* bellum in Gath: eratque vir quidam gigas, cujus tam manuum digiti quàm pedum digiti erant ſeni numero *videlicet* viginti quatuor; is etiam natus erat è gigantibus. 21 Et cùm probris affeciſſet Iſraelem, interfecit eum Jonadab filius Sammæ fratris Davidis. 22 Hi quatuor nati fuerant gigantibus in Gath, traditique fuerunt in manum Davidis & manum ſervorum ejus.

CAP. XXII.

Canticum Davidis.

1 PRotulit autem David Domino verba hujus cantici, in die quâ liberavit eum Dominus de manu inimicorum ſuorum, & de manu Saulis,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * فانطلق داود فاخذ عظام ساوول وعظام يوناثان ابنه من عند ارباب يابيس التي بجلعاد *
الذين سرقوها من راحوب التي عند بيت باسان * من حيث علقوها اهل فلسطين في اليوم
13 الذي قتل اهل فلسطين ساوول في جبل جلبوع * واصعد عظام ساوول وعظام يوناثان من
14 ذلك الموضع وجمعوا العظام * ودفنوا القتلى مع عظام ساوول وابنه يوناثان في ارض بنيامين
بصلاصح * في مقبرة قيس ابي ساوول * وفعلوا كلما امر الملك * ورضي الله عن اهل الارض
15 حينئذ * ثم حارب اهل فلسطين بني اسرائيل * ونزل داود وعبيده ليحارب اهل فلسطين *
16 * وفرق داود ويواب وابيشي من الجبار الذي وزن جوشنه ثلاث مائة مثقال من نحاس * وكان
17 الجبار متقلد سيفا جديدا * فحمل على داود ليقتله * فاعانه ابيشي بن صروريا * وانه حمل
على الجبار فقتله * عند ذلك حلف عبيد داود في ذلك اليوم وقالوا * انه لا يخرج معنا الى
18 الحرب * ولا يطفي سراج اسرائيل * من بعد ذلك حارب بنو اسرائيل اهل فلسطين ايضا في جات *
19 وقتل سفكا الحوشاني سفار الذي كان قد بقي من الجبابرة * ثم حارب بني اسرائيل اهل
فلسطين ايضا * فقتل الحانان بن ملفى النساج الذي من بيت لحم جليات الفلسطيني
20 الذي كان رمحه اغلظ من نول الحاكة * ثم كان لهم حرب في جات * وخرج من اهل فلسطين
رجل جبار كانت اصابع يديه ورجليه ستة ستة * كانت اصابعه اربعة وعشرين اصبعا * هذا
21 ايضا كان من الجبابرة * وهو الذي عير بني اسرائيل * فقتله يوناداب بن سما اخي داود *
22 * هولاء الجبابرة الاربعة ولدوا في جات * فقتلهم داود وعبيده *

* الفصل الثاني والعشرون *

1 * وقال داود في تسبحة لله هذا القول * في اليوم الذي انقذه الله من اعدائه ومن يد ساوول *

12 *Deinde abiens David accepit oſſa Saulis & oſſa Jonathanis filii ejus à dominis Banias quæ in Galaad, qui ea furati fuerant è Rahob quæ eſt prope Beth-jaſan, ex eo loco ubi ſuſpenderant ea Philiſtæi die quo peremerant Philiſtæi Saulem in monte Gelboe:* 13 *Et aſportavit oſſa Saulis & oſſa Jonathanis ex eo loco: oſſa collegerunt,* 14 *Et occîſos humârunt cum oſſibus Saulis & filii ejus Jonathanis in terra Benjamin, in Salaſeh, in ſepulchro Cis patris Saulis; & peregerunt quicquid mandaverat rex; ac tunc placatus eſt Deus incolis terræ.* 15 *Præterea bellum committentibus Philiſtæis cum Iſraelitis, deſcendit David cum ſervis ſuis ad oppugnandos Philiſtæos.* 16 *Extimuitque David, & Joab, & Abiſai, gigantem cujus loricæ pondus erat trecentorum ſiclorum æris: nam gigas iſte qui novo præcinctus erat gladio, impetiit Davidem ut occideret eum.* 17 *Sed præſidio fuit illi Abiſai filius Suriæ; is enim irruens in gigantem occîdit eum. Tunc juraverunt ſervi Davidis eo die, ac dixerunt, Nunquam egredietur nobiſcum ad prælium, ne extinguatur lucerna Iſraelis.* 18 *Poſt hæc aliud commiſêre bellum Iſraelitæ cum Philiſtæis in Gath; ubi Sephca Huſæus interfecit Sapharum qui remanſerat è gigantibus.* 19 *Rurſus quoque bellum inſtaurârunt Philiſtæi adverſùs Iſraelitas; ubi Elhanan filius Malaphi textoris, qui erat ex Beth lehem, interfecit Goliath Philiſtæum, cujus lancea craſſior erat jugo textorum.* 20 *Bello iterum facto in Gath, proceſſit è Philiſtæis vir quidam gigas cujus manuum pedumque digiti erant ſeni, adeoque digitos habebat viginti quatuor, atque is etiam erat è gigantibus:* 21 *Idemque conviciis appetiverat filios Iſrael: occîdit autem illum Jonadab filius Sammæ fratris Davidis.* 22 *Quatuor iſti gigantes nati fuerant in Gath, trucidavitque eos David & ſervi ipſius.*

CAP. XXII.

1 *DAvid autem Deum laudans talem habuit ſermonem in die quâ redemit eum Deus ab hoſtibus ejus & de manu Saulis.*

.mihi meus liberator & ,mea *munitio* & ,mea petra Dominus : dixit Et
2 וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי׃
,meæ salutis cornu & ,meum ſcutum : eo in ſperabo ,mea *petra* Deus
3 אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי
.me feciſti ſalvum rapina à meus ſalvator :meum refugiũ & ,meus elevator
מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי׃
Quia .ero ſalvus meis inimicis ab & ,Dominum invocabo Laudabilem
4 5 מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי
.me terruerunt *belial* torrentes ;mortis contritiones me circundederunt
אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתֻנִי׃
.mortis laquei me prævenerunt : me circundederunt inferi *Funes*
6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי מָוֶת׃
.*clamabo* meum Deum ad & ,Dominum *invocabo mihi anguſtia* In
7 בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־אֱלֹהַי אֶקְרָא
.ejus aures in meus clamor & ,meam vocem ſuo *palatio* de exaudivit Et
וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְּאָזְנָיו׃
: *contremuerunt cœlorum* fundamenta ; terra contremuit & ,eſt commota Et
8 וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ
ignis &,ejus *naſo* in fumus Aſcendit .ei eſt iratus quoniã ,ſunt commota &
9 וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ
, cœlos inclinavit Et .eo ab ſunt ſuccenſi carbones :devorabit ejus ore de
10 מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם
,Cherub ſuper equitavit Et .ejus pedibus ſub caligo & : deſcendit &
11 וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב
ſuos circuitus obſcuritatem poſuit Et .venti pennas ſuper eſt viſus & :volavit &
12 וַיָּעֹף וַיֵּרָא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו
ejus *regione* è fulgore Præ .*ætherum* nubes aquarũ colligantiã ,*opertoria*
13 סֻכּוֹת חַשְׁרַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ
Altiſſimus & ,Dominus cœlis de Tonavit .ignis carbones ſunt ſuccenſi
14 בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ׃ יַרְעֵם מִן־שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן
, fulgur ;eos diſperſit & , ſagittas miſit Et .ſuam vocem dedit
15 יִתֵּן קוֹלוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק
fundamenta ſunt revelata ,maris *alvei* apparuerunt Et .eos contrivit &
16 וַיָּהמֹם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ מֹסְדוֹת
Miſit .ejus *naſi* ſpiritus inſpiratione ab Domini *increpatione in* , orbis
17 תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃ יִשְׁלַח
me Liberavit .multis aquis de me *eduxit* ,me aſſumpſit ,*altitudine* de
18 מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי
.me *præ erant robuſti* quia , me *odientibus* ab , forti meo inimico ab
מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
.mihi *fulcrum* Dominus fuit Et .*mei exitii* die in me Prævenerunt
19 יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי׃
.me in complacuit quoniam ,me liberavit : me latitudinem ad eduxit Et
20 וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי׃
munditiam ſecundùm ,meam juſtitiam ſecundùm Dominus mihi Retribuit
21 יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר
, Domini vias cuſtodivi Quia .mihi reddidit mearum manuum
22 יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה
: meo conſpectu in ejus judicia omnia Quia .meo Deo à egi impiè non &
23 וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃ כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו לְנֶגְדִּי
me cuſtodivi & ,ei perfectus fui Et .eo ab recedam non :ejus ſtatuta &
24 וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה׃ וָאֶהְיֶה תָמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה
.mea iniquitate ab
מֵעֲוֹנִי׃

Verſio VUL.LAT.

2 Et ait ; Dñs petra mea, & robur meum, & ſalvator meus.
3 Deus fortis meus , ſperabo in eum : ſcutum meũ, & cornu ſalutis meæ : elevator me⁹,& refugiũ meũ: ſalvator me⁹,de
4 iniquitate liberabis me. Laudabilem invocabo Dñm: & ab
5 inimicis meis ſalv⁹ ero. Quia circumdederunt me contritiones mortis : torrentes Belial
6 terruerunt me. Funes inferni circumdederunt me : præve-
7 nerunt me laquei mortis. In tribulatione mea invocabo Dñm, & ad Deũ meũ clamabo: & exaudiet de templo ſuo vocẽ meã, & clamor me⁹ ve-
8 niet ad aures ejus. Commota eſt & contremuit terra: fundamenta montiũ cõcuſſa ſunt, & conquaſſata, quoniã iratus eſt
9 eis. Aſcendit fum⁹ de narib⁹ ej⁹, & ignis de ore ej⁹ vorabit: carbones ſuccenſi ſunt ab
10 eo. Inclinavit cœlos, & deſcendit: & caligo ſub pedibus
11 ej⁹. Et aſcendit ſup cherubim, & volavit: & lapſus eſt ſuper
12 pennas venti. Poſuit tenebras in circuitu ſuo latibulũ : cribrans aquas de nubib⁹ cœlo-
13 rũ. Præ fulgore in conſpectu ejus, ſuccenſi ſunt carbones
14 ignis. Tonabit de cœlo Dñs: et
15 excelſus dabit vocẽ ſuã. Miſit ſagittas, & diſſipavit eos; ful-
16 gur, & conſumpſit eos. Et apparuerunt effuſiones maris, et revelata ſunt fundamenta orbis, ab increpatione Dñi, ab inſpiratione ſpirit⁹ furoris ej⁹.
17 Miſit de excelſo, & aſſumpſit me : & extraxit me de aquis
18 multis. Liberavit me ab inimico meo potentiſſimo, & ab his qui oderãt me: quoniã ro-
19 buſtiores me erãt. Prævênit me in die afflictionis meæ, & fact⁹ eſt Dñs firmamentũ meũ.
20 Et eduxit me in latitudinẽ : liberavit me, quia cõplacui ei.
21 Retribuet mihi Dñs ſecundũ juſtitiã meã: & ſecundũ munditiã manuũ mearũ reddet mi-
22 hi. Quia cuſtodivi vias Dñi, & non egi impiè, à Deo meo.
23 Omnia enim judicia ej⁹ in cõſpectu meo : & præcepta ejus
24 non amovi à me. Et ero perfectus cum eo : & cuſtodiam me ab iniquitate mea.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ (β) εἶπεν. Ὠδή. Κύριε πέτρα μου, καὶ ὀχύ-
3 ρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί, Ὁ θεός
μου, (γ) φύλαξ μου ἔσται μοι, πεποιθὼς ἔσομαι
ἐπ' αὐτῷ· ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας
μου, ἀντιλήπτωρ μου, καὶ καταφυγή μου σωτηρίας
4 μου, ἐξ ἀδίκου σώσεις με. Αἰνετὸν ἐπικαλέ-
σομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.
5 Ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, χεί-
6 μαῤῥοι ἀνομίας ἐθάμβησάν με. Ὠδῖνες θα-
νάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκλη-
7 ρότητες θανάτου. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπι-
καλέσομαι (δ) τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου
βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς
8 μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ. Καὶ
ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια
τοῦ οὐρανοῦ (ε) συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν,
9 ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς. Ἀνέβη καπνὸς
ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ
10 κατέδεται· ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ
ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκά-
11 τω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ (ζ) ἐπεκάθισεν ἐπὶ
τῷ χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύ-
12 γων (η) ἀνέμου. Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν
αὐτοῦ· κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος
ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις (θ) ἀέρος.
13 Ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν
14 ἄνθρακες πυρός. Ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύ-
15 ριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ. Καὶ
ἀπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν (ι) αὐτούς· καὶ ἤ-
16 στραψεν ἀστραπήν, καὶ ἐξέστησεν αὐτούς. Καὶ
ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη
θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυ-
ρίου, ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ.
17 Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ (κ) ἔλαβέ με, εἵλκυσέ
18 με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. Ἐῤῥύσατό με ἐξ
ἐχθρῶν μου (λ) ἰσχύος, ἐκ τῶν μισούντων με,
19 ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ. Προέφθασάν
με ἡμέραι θλίψεώς μου· καὶ ἐγένετο κύριος
20 ἐπιστήριγμά μου, Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυ-
σμόν, καὶ (μ) ἐξείλετό με, ὅτι (ν) ηὐδόκησεν ἐν
21 ἐμοί. Καὶ ἀνταπέδωκέ μοι κύριος κατὰ τὴν δι-
καιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χει-
22 ρῶν μου ἀνταπέδωκέ μοι. Ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς
23 κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι
πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου καὶ
τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οὐκ (ξ) ἀπέστην ἀπ'
24 αὐτῶν. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ προ-
φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

Et dixit. (a) CANTICUM. Domine petra mea, & munitio mea, 2 *& eruens me mihi, Deus meus,* 3 *cuſtos meus erit mihi: confidens ero in eo. Protector meus, & cornu ſalutis meæ, ſuſceptor meus, & refugium meum ſalutis meæ, de iniquo ſalvabis me. Laudabilẽ* 4 *invocabo Dominum: & de inimicis meis ſalvabor. Quia circumdederunt me contritiones mortis:* 5 *torrentes iniquitatis exterruerunt me. (b) Dolores mortis circumdederunt me:* 6 *prævenerunt me aſperitates mortis. Dum ego tribulor,* 7 *invocabo Dominum, & ad Deum meum clamabo : & exaudiet de templo ſuo vocem meam: & vociferatio mea in auribus ejus. Et* 8 *turbata eſt, & concuſſa eſt terra: & fundamenta cœli conturbata ſunt, & (c) quaſſata ſunt: quoniã indignatus eſt Dominus eis. A-* 9 *ſcendit fumus in ira ejus: & ignis de ore ejus vorabit: carbones ſuccenſi ſunt ab eo. Et inclinavit cœ-* 10 *los, & deſcendit: et caligo ſub pedibus ejus. Et inſedit ſuper Che-* 11 *rubim, & volavit: & conſpectus eſt ſuper pennas venti. Et poſuit* 12 *tenebras latibulum ſuum in circuitu ſuo tabernaculum ſuum, tenebras aquarum condenſavit in nubibus aeris. A fulgore in con-* 13 *ſpectu ejus ſuccenſi ſunt carbones ignis. Intonuit è cœlo Dominus:* 14 *& altiſſimus dedit vocem ſuam. Et miſit ſagittas, & diſſipavit* 15 *eos: et coruſcavit coruſcationem, & exterruit eos. Et apparuerunt* 16 *emiſſiones maris: et revelata ſunt fundamenta orbis in increpatione Domini, à ſpiratione ſpiritûs furoris ejus. Miſit de excelſo, &* 17 *aſſumpſit me: traxit me de aquis multis. Eripuit me (d) de inimi-* 18 *cis meis fortitudinis, de iis, qui oderunt me ; quoniam confortati fuerant ſuper me. Prævenerunt* 19 *me (e) dies tribulationis meæ: & factus eſt Dominus firmamentum meum: Et eduxit me in lati-* 20 *tudinem, & eripuit me: quoniam (f) benè ſenſit in me. Et retribuit* 21 *mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meam: & ſecundùm puritatem manuum mearum retribuit mihi. Quoniam cuſtodivi vias* 22 *Domini: neq; (g) impiè egi à Deo meo. Quoniam omnia judicia ejus in conſpectu* 23 *meo, & juſtificationes ejus: non (h) diſceſſi ab eis. Et ero immaculatus ei, & præ-* 24 *cavebo ab iniquitate mea.*

MS. A. (β) εἶπεν. Κύριε (γ) φύλαξ ἔσται μου, (δ) κύριον, καὶ (ε) ἐταράχθησαν καὶ * ἐταράχθησαν, ὅτι (ζ) ἐκάθισεν ἐπὶ χερουβεὶμ (η) ἀνέμων. (θ) ἀέρων. (ι) αὐτούς· ἀστραπήν, καὶ (κ) ἀνέλαβέ με, (λ) ἰσχυρός, (μ) ἐξείλατό (ν) εὐδόκησεν (ξ) ἀπέστησαν ἀπ' * αὐτῶν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

2 ואמר יי תוקפי ורחצני ומשיזב יתי : אלהי דאתרעי בי קרבני לדחלתיה תוקפי דמן
3 קדמוהי מתיהב לי תקוף ופורקן לאתגברא על בעלי דבבי רוחצני דעל מימריה אנא
רחיץ בעדן עקא מגין עלי מבעלי דבבי ואמר לארמא קרני בפורקניה סומכני דהוה
מימריה סמך לי כד הויתי עריק מן קדם רדפי פורקני מבעלי דבבי ואף מיד כל חטופין
4 שיזיב יתי : מהלל אמר דוד בתושבחא אנא מצלי קדם יי דבכל עדן מבעלי דבבי פריק
5 יתי : כי ארי אקיפתני עקא כאתא דיתבא על מתברא וחילא לית לה למילד והיא מסכנא
6 לממת סיעת חיבין בעתת יתי : חבלי משרית רשיעין אקפוני קדמוני דמזינין במני
7 קטול : בצר אמר דוד כד עקא לי אנא מצלי קדם יי וקדם אלהי אנא מתחנן ומקבל
8 מהיכליה צלותי ובעותי קדמוהי מתעבדא : ותגעש ואתרגיפת ואתרגישת ארעא
9 שכלולי שמיא זעו ואתרכינו ארי תקיף רוגזיה : עלה סליק זדוני דפרעה רשיעא כתננא
קדמוהי בכן שלח רוגזיה כאשא בערא דמן קדמוהי משיצאה מזופיתיה כגומרין דנור
10 11 דלקא מימריה : ויט וארכין שמיא ואתגלי יקריה וענן אמטתא כבש קדמוהי : וירכב
12 ואתגלי בגבורתיה על כרובין קלילין ודבר בתקוף על כנפי רוחא : וישת ואשרי שכנתיה
בערפילא וענן יקר סחור סחור ליה מחת מיין תקיפין מרכפת ענגין קלילין ברום עלמא :
13 14 מנגה מזיו יקריה מבהיקין שמי שמיא מזופיתיה כגומרין דנור דלקא מימריה : ירעם
15 אכלי מן שמיא יי ועלאה ארים מימריה : וישלח ושלח מחתיה כגירין ובדרנון ברקין
16 ושגשנון : ויראו ואתחזיאו עומקי ימא אתגליאו שכלולי תבל במזופיתא מן קדם יי
17 מטימר תקוף רוגזיה : ישלח שלח נביוהי מלך תקיף דיתיב בתקוף רומא דברני שיזבני
18 19 מעממין סגיאין : יצילני שיזבני מסנאי ארי תקפני מבעלי דבבי ארי אתגברו עלי : יקדמני
20 יקדמוני ביום טלטולי והות מימרא דיי סמך לי : ויצא ואפיק לרוחא יתי שיזבני ארי
21 22 אתרעי בי : יגמלני אמר דוד ישלמנני יי כזכותי כברירות ידי יתיב לי : כי ארי נטרית
23 אורחן דתקנן קדם יי ולא הליכית ברשע קדם אלהי : כי ארי כל דינוהי גלן לקבלי
24 למעבדהון וקימוהי לא עדית מנהון : ואהיה והוית שלים בדחלתיה והוית נטר
נפשי מחובין :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit: Dñs firmitudo mea & fiducia mea, & liberans me. Dominus *cui* 2
complacitum eſt in me, applicuit me ad timorem ſuum; firmitudo mea, quòd 3
ab-ante ipſum data ſit mihi firmitas & liberatio ad ſuperandum auctores
inimicitiarum mearum; fiducia mea, quòd ſuper verbum ejus confido in
tempore anguſtiæ, protegens me ab auctoribus inimicitiarum mearum; &
qui dixit, quòd extolleret cornu meum in liberatione ſua; *fulcimentum*
meum, quòd fuit dictum ejus ſuſtentaculum mihi quando fugiebam ante
perſecutores meos; *liberatio mea* de auctoribus inimicitiarũ mearum, &
etiam de manu omniũ raptorũ eripuit me. *Dixit David,* In laude oro ante 4
Dñm, qui in omni tempore de auctoribus inimicitiarum mearũ liberavit
me. Quia circundedit me anguſtia tanquã mulierẽ quæ ſedit in ſella par- 5
turientis, & virtus non illi eſt ad pariendũ, *eſtque in periculo moriendi*:
multitudo peccatorũ territat me. Caſtra improborũ obſederunt me, antici- 6
paverunt me qui armati erant vaſis occiſionis. *Dixit David,* Quando an- 7
guſtia erat mihi, ego orabã ante Dñm, & ante Deũ meũ ego deprecabar;
& accipiebat de templo ſuo orationẽ meã; & poſtulatio mea ab-ante ipſũ
facta eſt. Et commota eſt & tremefacta terra, fundamenta cœlorũ expave- 8
rũt, et dejecta ſunt, quia gravis erat indignatio ej⁹. Aſcendit *ſuperbia Phar-* 9
ghonis improbi ſicut fum⁹ corã eo, ideo miſit indignationẽ ej⁹, ſicut ignis com-
burens, *qui* ab-ante illũ, conſumit increpatio ejus; ſicut carbones ignis, *ſuc-*
cenſũ dictũ ej⁹. Et inclinavit cœlos, & revelata eſt gloria ej⁹, & nubes ca- 10
liginis ſcabellũ ante eũ. Et revelat⁹ eſt in fortitudine ſua ſup *Cherubin cele-* 11
res, & deduxit in fortitudine ſup alas venti. *Et* poſuit majeſtatẽ ſuã in ob- 12
ſcuritate nubis gloriã circũ ſe, deſcendere faciẽs aquas fortes de multitudine
nubiũ *velociũ in celſitudine mundi.* A fulgore gloriæ ej⁹ candent cœli cœlo- 13
rũ, increpatio ej⁹ ſicut carbones ignis, *ſuccenſũ eſt dictũ* ejus. Tonavit de 14
cœlo Dñs, & altiſſim⁹ extulit dictũ ſuũ. Et miſit plagas ſuas ſicut jacula, & 15
diſperſit illos; fulgura, & conturbavit eos. Et viſæ ſũt profunditates maris, 16
et revelata ſũt fundamenta orbis, in increpatione ante Dñm, à dicto valido
indignationis ej⁹. Miſit prophetas ſuos rex fortis qui ſedet in fortitudine 17
celſitudinis: gubernavit me, eripuit me de gentibus multis. Eripuit me de 18
inimicis meis, quia prævaluerant in me: de auctorib⁹ inimicitiæ meæ, quia
fortificati fuerant ſuper me. Anticipaverunt me in die migrationis meæ, et 19
fuit dictũ Dñi ſuſtentaculũ mihi. Et eduxit me in latitudinẽ, eripuit me; 20
quia complacuit ſibi in me. *Dixit David,* Retribuit mihi Dñs ſecundũ 21
ritũ meũ, et juxta puritatẽ manuũ mearũ reddidit mihi. Quia cuſtodivi vias 22
quæ rectæ ſunt ante Dñm; & non ambulavi in improbitate ante Deũ meũ.
Quia omnia judicia ej⁹ revelata apud me ad faciendũ ea, & fœdera ejus 23
non receſſi ab eis. Et fui perfectus in timore ejus, & cuſtodivi animam meam à peccatis. 24

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܡܪ. ܐܪܚܡܟ ܡܪܝܐ ܚܝܠܝ ܘܬܘܟܠܢܝ. ܡܪܝܐ ܚܣܢܝ. ܘܒܝܬ ܓܘܣܝ. ܘܦܪܘܩܝ. 2
* ܐܠܗܝ ܐܠܝܨܐ ܕܣܒܪܝ ܒܗ. ܡܣܝܥܢܝ. ܘܩܪܢܐ ܕܦܘܪܩܢܝ. ܘܒܝܬ ܓܘܣܝ. 3
ܘܡܦܪܩܢܝ ܡܢ ܚܛܘܦܐ. ܘܦܪܘܩܝ ܡܫܒܚܐ. * ܐܩܪܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ 4
ܐܬܦܪܩ. * ܡܛܠ ܕܐܚܕܘܢܝ ܚܒܠܐ ܕܡܘܬܐ. ܘܢܚܠܐ ܕܥܘܠܐ ܕܠܘܚܘܢܝ. * ܚܒܠܐ ܕܫܝܘܠ 5 6
ܟܪܟܘܢܝ. ܘܩܕܡܘܢܝ ܦܚܘܗܝ ܕܡܘܬܐ. * ܟܕ ܐܬܐܠܨܬ ܩܪܝܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܘܬ ܐܠܗܝ 7
ܩܥܝܬ. ܘܫܡܥ ܩܠܝ ܡܢ ܗܝܟܠܗ. ܘܩܥܬܝ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܥܠܬ ܒܐܕܢܘܗܝ. * ܘܐܬܬܙܝܥܬ 8
ܘܪܥܠܬ ܐܪܥܐ. ܘܫܬܐܣܝ ܕܛܘܪܐ ܙܥܘ ܘܐܬܬܪܝܥܘ. ܡܛܠ ܕܐܬܚܡܬ ܥܠܝܗܘܢ. * ܣܠܩ 9
ܬܢܢܐ ܒܪܘܓܙܗ. ܘܢܘܪܐ ܡܢ ܦܪܨܘܦܗ ܐܬܝܩܕܬ. ܘܓܘܡܪܐ ܢܦܩܘ ܡܢܗ. * ܘܐܪܟܢ 10
ܫܡܝܐ. ܘܢܚܬ. ܘܥܪܦܠܐ ܬܚܝܬ ܪܓܠܘܗܝ. * ܘܪܟܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. ܘܦܪܚ. ܘܦܪܚ ܥܠ 11
ܟܢܦܐ ܕܪܘܚܐ. * ܘܣܡ ܚܫܘܟܐ ܒܛܘܫܝܗ. ܘܣܝܓܗ ܡܛܠܠܬܗ. ܚܫܘܟܐ ܕܡܝܐ ܒܥܢܢܐ 12
ܕܐܐܪ ܡܢ ܙܝܘܐ ܕܡܛܠܠܬܗ. * ܥܒܕ ܥܢܢܘܗܝ. ܒܪܕܐ. ܘܓܘܡܪܐ ܕܢܘܪܐ. * ܘܪܥܡ ܒܫܡܝܐ 13 14
ܡܪܝܐ. ܘܡܪܝܡܐ ܝܗܒ ܩܠܗ. ܒܪܕܐ ܘܓܘܡܪܐ ܕܢܘܪܐ. * ܫܕܪ ܓܐܪܘܗܝ. ܘܒܕܪ ܐܢܘܢ. ܒܪܩܐ 15
ܐܣܓܝ. ܘܙܝܥ ܐܢܘܢ. * ܘܐܬܚܙܝܘ ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܐܬܓܠܝܘ ܫܬܐܣܐ ܕܬܒܝܠ ܡܢ 16
ܟܐܝܘܬܟ ܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܢܫܡܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܪܘܓܙܟ. * ܫܕܪ ܡܢ ܡܪܘܡܐ. ܘܕܒܪܢܝ. ܘܐܣܩܢܝ 17
ܡܢ ܡܝܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܦܪܩܢܝ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝ ܚܣܝܢܐ. ܘܡܢ ܣܢܐܝ ܕܥܫܢܘ ܡܢܝ. 18
* ܘܩܕܡܘܢܝ ܒܝܘܡܐ ܕܬܘܒܪܝ. ܘܗܘܐ ܠܝ ܡܪܝܐ ܡܣܝܥܢܐ. * ܘܐܦܩܢܝ ܠܪܘܘܚܐ. 19 20
ܘܦܪܩܢܝ. ܡܛܠ ܕܨܒܐ ܒܝ. * ܘܦܪܥܢܝ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܝ. ܘܐܝܟ ܕܟܝܘܬܐ ܕܐܝܕܝ. ܦܪܥ 21
ܠܝ. * ܡܛܠ ܕܢܛܪܬ ܐܘܪܚܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܡܪܕܬ ܡܢ ܐܠܗܝ. * ܡܛܠ 22 23
ܕܟܠܗܘܢ ܕܝܢܘܗܝ ܩܕܡܝ. ܘܢܡܘܣܘܗܝ ܠܐ ܐܪܚܩܬ ܡܢܝ. * ܘܗܘܝܬ ܠܘܬܗ 24
ܕܠܐ ܡܘܡ. ܘܐܙܕܗܪܬ ܡܢ ܚܛܗܝ.

Ac dixit; Diligam te Domine fortitudo mea, 2
& fiducia mea; Domine robur meum, aſylum
meum, & ereptor meus; Mi Deus fortiſſime, 3
in quo *collocata* eſt ſpes mea, ſuffultor meus,
& cornu ſalutis meæ, confugium meum, liberans
me ab iniquis, & ſalvator mi glorioſiſſime.
Invocabo Dominum, & ab inimicis 4
meis ſervabor. Quoniam circundederunt me 5
dolores mortis, & torrentes iniquorum conturbaverunt
me; Funes inferni cinxerunt me, 6
& præverterunt me laquei mortis; In calamitate 7
mea Dominum vocavi, & ad Deum
meum clamavi, & audivit vocem meam de
templo ſuo, & clamor meus in conſpectum
ipſius, imò in aures ejus intravit. Et conturbata 8
eſt ac tremuit terra, & fundamenta montium
concuſſa & ſciſſa ſunt, eò quòd iratus
ſit eis. In ira ejus fumus aſcendit, & ignis ex 9
ejus vultu exarſit, & carbones ex eodem incenſi
ſunt. Inclinavit cœlum, ac deſcendit 10
cum caliginibus ſub pedibus ſuis. Equitavit 11
ſuper Cherubim ac volavit, volavítque ſuper
alas venti. Collocavit tenebras in latibulo 12
ſuo, & vallavit eum tabernaculum ſuum: tenebræ
aquarum *obortæ ſunt* in nubibus aëris
ex fulgore tabernaculi ejus. Vertit nubes ſuas 13
in grandinem & carbones ignis. Tonuit in 14
cœlo Dominus, et Altiſſimus edidit vocem
ſuam, grandinem, et carbones ignis. Emiſit 15
ſagittas ſuas, et diſſipavit eos; fulgura multiplicavit,
et exagitavit illos. Apparuerunt 16
fontes aquarum, et retecta ſunt fundamenta
orbis ab increpatione tua Domine, et ab anhelitu
flatûs iræ tuæ. Miſit ab alto, et accepit 17
me, extraxítque me ex aquis multis; Et eripuit 81
me ab hoſtibus meis potentibus, et ab
oſoribus meis qui me validiores erant, Qui 19
prævertterant me in die calamitatis meæ: ſed
fuit mihi Dominus ſuffultor, Et eduxit me ad 20
locum ſpatioſum, et eripuit me, quia gratus
ſum ipſi. Et rependit mihi Dominus juxta juſtitiam 21
meã, et juxta puritatem manuum mearum
mihi reddidit: Obſervavi enim vias Domini, 22
nec rebellavi in Deum meum. Cuncta 23
enim judicia ejus ante me ſunt, et leges ejus
non rejeci à me: Sed fui cum eo ſine labe, 24
et cavi mihi à peccatis.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* قال * احبك يا رب لانك قوتي * وانت يا رب عزي وملجاي ومنقذي * الله المنيع 2 3
الذي ارجوه * ناصري وقرن خلاصي * ومنقذي من الاثمة * ومخلصي المحمود * ادعو الرب 4
لاخلص من اعداي * من اجل ان سكرات الموت احاطت بي * ورجفني مجاري الاثمة * 5
* واحتولني طلق الجدث * وتقدمني فخاخ الموت * دعوت الرب عند ضيقي * وصرخت 6 7
الي الاهي * وسمع صوتي من هيكله * وارتفع خواري وصار امامه * ووصل الي اسماعه *
* ارتجفت الارض وتزلزلت * وتزعزع اساس الجبال بالرجفة * لان الرب غضب عليها * ارتفع 8 9
الدخان من غضبه * والتهبت النار من وجهه * وكان لهيب نار اشد من لهيب الجمر *
* فتح السماء ونزل * وظهر الضباب تحت قدميه * ركب على الكروبين * تحلق وارتفع 10 11
على اكناف الهواء * جعل الظلمة حجابه * احاط به ظلاله * جعل سحابه بردا وجمرا من 12 13
نار * وهتف الرب بصوت الرعد من السماء * واسمع العلي صوته ببرد وجمر نار * سرح 14 15
سهامه ففرقهم * واكثر بروقه فازعجهم * ظهرت ينابيع المياه * وانكشفت اساسات 16
المسكونة من زجرك يا رب من ريح غضبك * ارسل العلي من علوه فاخذني * وسلني 17
من المياه الكثيرة * وانقذني من اعداي الاعزاء * ومن شاني الذين اعتزوا وقووا علي * 18
* وتقدموني في يوم اضطهادي * لكن كان الرب ناصري * وهو الذي اخرجني من 19 20
الضيق الي السعة * واعانني لهواه لي * جازاني الرب ببري * وكافاني ببركاة يدي * لاني 21 22
حفظت طرق الرب * ولم اعص الاهي * بل صيرت احكامه كلها قدامي * ولم احد عن 23
سننه * صرت معه بلا عيب * احتفظت من الخطايا واجتنبتها * 24

Dixit; Diligo te O Domine mi, quia tu 2
es robur meum, tuque O Domine mi, potentia
mea, & refugium meum, & redemptor
meus; Deus excelſus quem ſpero, 3
adjutor meus, & cornu ſalutis meæ,
& ſervans me à ſceleratis, & liberator
meus laudandus. Dominum invoco, ut 4
eripiar ab hoſtibus meis. Cùm obſediſſent 5
me mortis angores, rivi ſceleſtorum
tremefeciſſent me, Cinxiſſent me dolores 6
ſepulchri, & tendiculæ mortis præveniſſent
me; Invocavi Dominum tempore 7
anguſtiæ meæ, & clamavi ad Deum
meum, qui vocem meam audivit de
templo ſuo; extulitque ſe clamor meus,
ſtititque ſe coram eo, & pervenit ad
aures ejus. Contremuit & concuſſa eſt 8
terra, & commota ſunt cum tremore
fundamenta montium, quia ſuccenſuit eis
Dominus. Aſcendit fumus ex ira ipſius, 9
& ex ejus vultu inflammatus eſt ignis,
fuitque flamma ignis ejus vehementior
flammâ carbonum. Aperuit cœlum, ac 10
deſcendit; & apparuit nebula ſub pedibus
ejus. Equitavit ſuper Cherubim, 11
volavit, & alas venti conſcendit. Fecit 12
tenebras velũ ſuũ, cinxit eũ umbrâ ſuâ.
Fecit nubes ſuas grandines & carbones 13
igneos: Edidítque Dominus fragorem 14
tonitrui de cœlo, & audire fecit Altiſſimus
vocem ſuam cum grandinibus &
carbonibus igneis. Jacula ſua miſit, & 15
diſperſit eos, multiplicavit fulgura ſua,
& tremefecit eos. Patuerunt fontes aquarum, 16
& detecta ſunt fundamenta
orbis habitati, ob increpationem tuam O
Domine, propter flatum iræ tuæ. Mittens 17
Altiſſimus ab excelſis ſuis accepit me, &
extraxit me ex aquis copioſis: Redemitque 18
me ab inimicis meis validis, &
ab oſoribus meis; qui robur quidem *ac*
vires contra me acquiſierant, Méque 19
prævenerant in die perſecutionis meæ; ſed
fuit Dominus adjutor meus, Et ipſe eduxit 20
me ex anguſtia ad latitudinem, &
adjuvit me ob amorem ſuum erga me.
Retribuit mihi Dominus ſecundùm juſtitiam 21
meam, & rependit mihi ſecundùm
puritatem manuum mearum. Eò quòd 22
cuſtodierim vias Domini, nec defecerim
à Deo meo; Imò propoſuerim cuncta 23
judicia ejus ob oculos meos, & non deflexerim
à legibus ejus; Cum eo candidè 24
me geſſerim, caverim mihi à peccatis,
eáque devitaverim:

meam munditiam ſecundùm meam juſtitiã ſecundùm mihi Dñs reſtituit Et
25 וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבֹרִי
perfecto *forti* cum :eris pius pio Cum .ejus oculorum conſpectu in
26 לְנֶגֶד עֵינָיו: עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גְּבוֹר תָּמִים
.*te facies perverſum* perverſo cum & ;eris mundus mundo Cum .eris perfectus
27 תִּתַּמָּם: עִם־נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל:
.humiliabis,excelſos ſup tuos oculos & :facies ſalvum *afflictum* populum Et
28 וְאֶת־עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים תַּשְׁפִּיל:
te in Quia .*meam obſcuritatem illuſtrabit* Dñs & :Domine mea lucerna tu Quia
29 30 כִּי־אַתָּה נֵירִי יְהוָה וַיהוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי: כִּי בְכָה
eloquium:ejus via perfecta Dei .murũ tranſiliã meo Deo in:*agmen percurram*
31 אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג־שׁוּר: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת
Deus quis Quia .ſe in ſperantibus omnibus *ipſe* ſcutum ;*conflatum* Domini
32 יְהוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ: כִּי מִי־אֵל
mea fortitudo Deus ?noſtrũ Deum præter *petra* quis &?Dominum præter
33 מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ: הָאֵל מָעוּזִּי
,cervarũ tanquã meos pedes *Adæquans* .meam viam perfectã ſolvit & ,*virtutis*
34 חַיִל וַיַּתֵּר תָּמִים דַּרְכּוֹ: מְשַׁוֶּה רַגְלָיו כָּאַיָּלוֹת
eſt contrit⁹ &:bellum ad meas man⁹ Docens.me ſtatuet mea excelſa ſup &
35 וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמִדֵנִי: מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחַת
:tuæ ſalutis ſcutum mihi dediſti Et .meis brachiis æreus arcus
36 קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי: וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ
non &;me ſubter meũ paſſum *Dilatabis* .me *multiplicabis* tua manſuetudine &
37 וַעֲנֹתְךָ תַּרְבֵּנִי: תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא
redibo non &;eos *diſperdam* & ,meos inimicos *Perſequar* .*meæ vertebræ nutarunt*
38 מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי: אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב
ceciderũt &,ſurgẽt non &,eos *transfixi* &,eos conſumpſi Et.eos *conſumere uſque*
39 עַד־כַּלּוֹתָם: וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ
meos inſurgẽtes *incurvabis* :præliũ ad *virtute* me accinxiſti Et.meis pedib⁹ ſub
40 תַּחַת רַגְלָי: וַתַּזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי
,me habentes odio :cervicem mihi dediſti meos inimicos Et .me ſubtus
41 תַּחְתֵּנִי: וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף מְשַׂנְאַי
.*eis reſpondit* non &,Dominum ad;ſalvator non & ,Aſpexerunt .eos excidi &
42 וָאַצְמִיתֵם: יִשְׁעוּ וְאֵין מֹשִׁיעַ אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם:
,eos *comminuam* platearum lutum ſicut;terræ pulverem ſicut eos contudi Et
43 וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־אֶרֶץ כְּטִיט־חוּצוֹת אֲדִקֵּם
caput in me *Cuſtodies* .*mei populi contentionibus* à me eruiſti Et .eos *diſtendam*
44 אֶרְקָעֵם: וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ
alienigenæ Filii .mihi *ſervient* novi non , populus :gentium
45 גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי: בְּנֵי נֵכָר
alienigenæ Filii .mihi audient auris *audire* Ad .mihi *mentientur*
46 יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי: בְּנֵי נֵכָר
benedictus & ,Dominus Vivit .ſuis clauſuris à *ſe cingent &* ,*defluent*
47 יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם: חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ
dans Deus .meæ ſalutis *petra* Deus exaltetur & : mea *petra*
48 צוּרִי וְיָרֻם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי: הָאֵל הַנֹּתֵן
me educens Et .me ſubtus populos *ſubmittens* & ,mihi vindictas
49 נְקָמֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי: וּמוֹצִיאִי
rapinarum viro à ,me elevabis *meis* inſurgentibus ab &,meis inimicis ab
מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים
.me liberabis
תַּצִּילֵנִי:

Verſio VUL. LAT.

25 Et reſtituet mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meam:et ſecundùm munditiam manuum mearum,in conſpectu oculorũ
26 ſuorum. Cum ſancto ſanct⁹ eris: & cum robuſto perfectus.
27 Cum electo elect⁹eris:& cum
28 perverſo pvertêris. Et populũ pauperẽ ſalvum facies:oculiſq; tuis excelſos humiliabis. Quia
29 tulucerna mea,Dñe:et tu,Dñe,
30 illuminabis tenebras meas. In te enim currã accinctus:in Deo
31 meo tranſiliã murũ. Deus,immaculata via ejus,eloquiũ Dñi igne examinatum: ſcutũ eſt o-
32 mnium ſperantium in ſe. Quis eſt Deus præter Dñm : & quis
33 fortis præter Deũ noſtrũ? De⁹ qui accinxit me fortitudine:& complanavit pfectã viam meã.
34 Coæquans pedes meos cervis, et ſup excelſa mea ſtatuens me.
35 Docens man⁹ meas ad præliũ, & componens quaſi arcũ ære-
36 um brachia mea. Dediſti mihi clypeũ ſalutis tuæ:& manſue-
37 tudo tua multiplicavit me. Dilatabis greſſ⁹ meos ſubt⁹ me :
38 & non deficient tali mei.Perſequar inimicos meos, & conteram:& non convertar donec
39 conſumã eos. Conſumam eos & confringam, ut non conſurgant:cadent ſub pedibus meis.
40 Accinxiſti me fortitudine ad prælium : incurvâſti reſiſtentes
41 mihi ſubt⁹ me. Inimicos meos dediſti mihi dorſum ; odientes
42 me,& diſperdã eos.Clamabũt, & non erit qui ſalvet;ad Dñm,
43 & non exaudiet eos. Delebo eos ut pulverẽ terræ: quaſi lutum platearum comminuã eos
44 atque confringã. Salvabis me à contradictionib⁹populi mei: cuſtodies me in caput Gentiũ : populus, quem ignoro, ſerviet
45 mihi. Filii alieni reſiſtent mihi,auditu auris obedient mihi.
46 Filii alieni defluxerunt,& con-
47 trahentur in anguſtiis ſuis.Vivit Dñs,& benedict⁹ De⁹ me⁹: et exaltabitur De⁹ fortis ſalutis
48 meæ. Deus qui das vindictas mihi, & dejicis populos ſub
49 me. Qui educis me ab inimicis meis,& à reſiſtentib⁹ mihi elevas me : à viro iniquo liberabis me.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου (ο)
26 ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου ὁσιω-
27 θήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ· Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ (π)
28 στρεβλωθήσῃ. Καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις, καὶ
29 ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις. Ὅτι σὺ ὁ λύχνος μου κύριε, καὶ (ρ) κύριος ἐκλάμ-
30 ψει μοι τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος, καὶ ἐν τῷ (σ) θεῷ μου ὑπερβή-
31 σομαι τεῖχος· Ὁ ἰσχυρὸς, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. τὸ ῥῆμα (τ) κυρίου κραταιὸν πεπυρωμένον· ὑπερασπιστής ἐστι πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν
32 (υ) ἐπ' αὐτόν. Τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου; καὶ
33 τίς κτίστης ἔσται πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; Ὁ ἰσχυρὸς ὁ κραταιῶν με δυνάμει, καὶ (φ) ἐξετίνα-
34 ξεν ἄμωμον τὴν ὁδόν μου. Τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τὰ ὕψη ἱστῶν με.
35 Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατάξας τόξον (χ) χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου.
36 Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου,
37 (ψ) καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με Εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω
38 μου, καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου. Διώξω ἐχθρούς μου, καὶ (ω) ἀφανιῶ αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀνα-
39 στρέψω (α) ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς. (β) Καὶ θλάσω αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀναστήσονται, καὶ πεσοῦνται
40 ὑπὸ τοὺς πόδας μου. Καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον, κάμψεις τοὺς †ἐπιστανομένους μοι
41 ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐ-
42 τούς. Βοήσονται, καὶ οὐκ (γ) ἔστι βοηθὸς, πρὸς κύρι-
43 ον, καὶ οὐκ (δ) ἐπήκουσεν αὐτῶν. Καὶ ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς, ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐ-
44 τούς. Καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν, φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαὸς ὃν οὐκ (ε) ἔγνω
45 ἐδούλευσάν μοι. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό
46 μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου (ζ) ἤκουσάν μου. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται, καὶ σφαλοῦσιν ἐκ
47 τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν. Ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ φύλαξ μου, καὶ (η) ὑψωθήσεται ὁ θεός
48 μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου. (θ) Ἰσχυρὸς κύριος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ, παιδεύων λαοὺς
49 ὑποκάτω (ι) μου, Καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου· καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με, ἐξ ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύσῃ με.

Et reddet mihi Dominus ſecundùm juſtitiam meã:& ſecundùm puritatem manuum mearum in conſpectu oculorum ejus. Cum ſancto ſanctificaberis:et cum viro (i) perfecto perfect⁹ eris. Et cũ electo electus eris:& cum perverſo pervertêris. Et populum (k) inopem ſalvabis:& (l) oculos ſuper excelſos, humiliabis. Quoniam tu (m) lucerna mea, Domine:& Domin⁹ illuminabit mihi tenebras meas. Quoniam in te curram accinctus:& in Deo meo tranſgrediar murum. (n) Fortis, immaculata via ejus. Verbum Domini (o) potens, igni examinatũ: protector eſt omnibus confidentibus ſuper eum. (p) Quis fortis præter Dominum? et quis creator erit præter Deum noſtrum? Fortis, confortans me virtute: (q) explanavit immaculatam viam meam. Ponens pedes meos, tanquam cervorum, & ſuper excelſa ſtatuens me. Docens manus meas ad prælium, & confringens arcum æneum in brachio meo. Et dediſti mihi protectionem ſalutis meæ: & (r) placabilitas tua multiplicavit me In (ſ) latitudinẽ in greſſib⁹ meis ſubt⁹ me: et non vacillârunt (t) crura mea. Perſequar inimicos meos, et delebo eos: et non revertã, donec conſummavero eos. Et confringam eos, & non reſurgent: & cadent ſubtus pedes meos. Et confortabis me virtute ad prælium: curvabis eos, qui inſurgunt mihi, ſubt⁹ me. Et inimicos meos dediſti mihi dorſum, eos qui odio habent me: et morti tradidiſti eos. Clamabũt, & non eſt adjutor: ad Dominum, et non exaudivit eos. Et contrivi eos, tanquam pulverem terræ: tanquam lutum viarũ comminui eos. Et erues me de (u) pugna populorum: cuſtodies me in caput gentium. Populus, quem non (x) novit, ſervierunt mihi. Filii alieni mentiti ſunt mihi: in auditu auris audierũt me. Filii alieni abjicientur, & contremiſcent è clauſuris ſuis. Vivit Dñs, et benedict⁹ cuſtos meus: et exaltabitur Deus meus cuſtos ſalutis meæ. Fortis Dominus, dans vindictas mihi, caſtigans populos ſub me. Et educens me ex inimicis meis, et de inſurgentibus mihi exaltabis me: à (y) viro iniquitatum eripies me. 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49

MS.A. (ο) ἐναντίον (π) διαστρέψεις. Καὶ τὸ (ρ) κύριός μου ἐκλάμψει (σ) θεῷ ὑπερβήσομαι (τ) κυρίου πεπυρωμένον· (υ) ἐπ' αὐτῷ. (φ) ἐξέτεινεν (χ) χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου. (ψ) καὶ ὑπακοή (ω) ἀφανίσω (α) ἕως συντελέσω (β) Καὶ τελέσω αὐτοὺς, καὶ θλάσω †ἐπανισταμένους; (γ) ἔσται (δ) ὑπήκουσεν (ε) ἔγνων ἐδούλευσέν (ζ) ὑπήκουσ (η) ὑψωθήτω ὁ φύλαξ σωτηρίας (θ) Ὑψηλὸς κύριος (ι) μου, Καὶ *ἐκ τῶν ἐπανισταμένων μοι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 26 וִישַׁב וְאַתִיב יְיָ לִי כִּזְכוּתִי כִּבְרִירוּתִי קֳדָם מֵימְרֵיהּ: עִם עִם אַבְרָהָם דְּאִשְׁתְּכַח חֲסִיד קֳדָמָךְ
בְּכֵין אַסְגֵיתָא לְמֶעְבַּד חִסְדָּא עִם זַרְעֵיהּ יִצְחָק דַּהֲוָה שְׁלִים בְּדַחַלְתָּךְ בְּכֵן אַשְׁלֵמְתָּא מֵימַר
27 רְעוּתָךְ לְמֶעְבַּד עִמֵּיהּ: עִם עִם יַעֲקֹב דַּהֲלִיךְ בִּבְרִירוּתָא קֳדָמָךְ בְּחַרְתָּא בְנוֹהִי מִכָּל עַמְמַיָּא
וְאַפְרֵשְׁתָּא זַרְעֵיהּ מִכָּל פְּסוּלָא פַּרְעֹה וּמִצְרָאֵי דַּחֲשִׁיבוּ מַחְשְׁבָן עַל עַמָּךְ בַּלְבֵּלְתִּנוּן
28 בְּמַחְשְׁבָתְהוֹן: וְאַתְּ וְיַת עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּמִתְקְרַן בְּעָלְמָא הָדֵין עַם חֲשִׁיךְ אַתְּ עָתִיד
29 לְמִפְרַק וּבְמֵימְרָךְ תַּקִּיפָא דְּמִתְגַּבְּרִין עֲלֵיהוֹן תַּמְאִיךְ: כִּי אֲרֵי אַתְּ הוּא מָרֵי נְהוֹרֵיהּ
30 דְּיִשְׂרָאֵל יְיָ וַיְיָ יַפְקִנַּנִי מֵחֲשׁוֹכָא לִנְהוֹרָא וְיַחֲזִנַּנִי בְּעָלְמָא דַּעֲתִיד לְמֵיתֵי לְצַדִּיקַיָּא: אֲרֵי
31 בְּמֵימְרָךְ אַסְגֵי מַשְׁרְיָן וּבְמֵימַר אֱלָהִי אֲכַבֵּשׁ כָּל כְּרַכִּין תַּקִּיפִין: הָאֵל אֱלָהָא דְּכֵוָנָא
32 אוֹרְחֵיהּ אוֹרַיְתָא דַּיְיָ בְּחִירָא הִיא תַּקִּיף הוּא לְכָל דִּי מִתְרַחֲצִין עֲלוֹהִי: כִּי בְּכֵן עַל נִסָּא
וּפוּרְקָנָא דִּי תַעְבֵּיד לִמְשִׁיחָךְ וְלִשְׁאָרָא דְעַמָּךְ דְּאִשְׁתְּאָרוּן יוֹדוּן כָּל עַמְמַיָּא אוּמַיָּא
וְלִישָּׁנַיָּא וְיֵימְרוּן לֵית אֱלָהָא אֶלָּא יְיָ אֲרֵי לֵית בַּר מִנָּךְ וְעַמָּךְ יֵימְרוּן לֵית דְּתַקִּיף אֶלָּא
33 34 אֱלָהָנָא: הָאֵל אֱלָהָא דְּסָעִיד לִי בְּחֵילָא וּמְתַקֵּן שְׁלִים אוֹרְחִי: מְשַׁוֵּי רַגְלַי קַלִּילִין
35 כְּאַיַּלְתָּא וְעַל בֵּית תּוּקְפִּי יְקִימִנַּנִי: מְלַמֵּד מַלֵּיף יְדַי לְמֶעְבַּד קְרָבָא וּמְתַקֵּף בְּקֶשֶׁת נְחָשָׁא
36 37 דְּרָעַי: וַתִּתֵּן וִיהַבְתְּ לִי תְּקוֹף וּבְפוּרְקָנָךְ וּבְמֵימְרָךְ אַסְגִיתַנִי: תַּרְחִיב אַסְגֵיתָא פְּסִיעָתִי
38 תְּחוֹתַי וְלָא אִזְדַּעְזְעָה רְכוּבָתִי: אֶרְדְּפָה רְדַפִית סָנְאַי וְשֵׁיצִיתִנּוּן וְלָא תָבִית עַד דִּי
39 גְּמַרְתִּנּוּן: וָאֲכַלֵּם וְשֵׁיצִיתִנּוּן וּגְמַרְתִּנּוּן וְלָא יְכִילוּ לְמֵיקַם וּנְפַלוּ קְטִילִין תְּחוֹת פַּרְסַת
40 רַגְלָי: וַתַּזְרֵנִי וְסַעֲדְתַּנִי בְּחֵילָא לְמֶעְבַּד קְרָבָא תַּבַּרְתָּא עַמְמַיָּא דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי
41 42 תְּחוֹתַי: וְאוֹיְבַי וְסָנְאַי תַּבַּרְתָּא קֳדָמַי מְחַזְרֵי קְדָם בַּעֲלֵי דְבָבִי וְשֵׁיצִיתִנּוּן: יִשְׁעוּ בָּעַן סָעִיד
43 וְלֵית לְהוֹן פָּרִיק מְצַלַּן קֳדָם יְיָ וְלָא מְקַבֵּיל צְלוֹתְהוֹן: וְאֶשְׁחָקֵם וְדוּשְׁשְׁתִּנּוּן כְּעַפְרָא
44 דְּאַרְעָא כְּסֵין שׁוּקִין בְּעֵטִית בְּהוֹן רְפַסְתִּנּוּן: וַתְּפַלְּטֵנִי וְתְשֵׁיזְבִנַּנִי מִפַּלְגוּת עַמָּא תְּמַנֵּינִי
45 רֵישָׁא לְעַמְמַיָּא עַמָּא דְּלָא יְדַעִית יִפְלְחוּנַנִי: בְּנֵי בְּנֵי עַמְמַיָּא יִתְכַּדְּבוּן לִי לְמִשְׁמוֹעַ אוּדֶן
46 47 יִשְׁתַּמְעוּן בִּי: בְּנֵי בְּנֵי עַמְמַיָּא יִסּוֹפוּן וְיִזּוּעוּן מִבִּירָנְיָתְהוֹן: בְּכֵין עַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דַּעֲבַדְתָּא
לְעַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל אוֹדִיאוּ וַאֲמַרוּ קַיָּם הוּא יְיָ וּבְרִיךְ תַּקִּיפָא דְּמִן קֳדָמוֹהִי מִתְיְהֵיב לָנָא
48 תְּקוֹף וּפוּרְקָן וּמְרוֹמַם אֱלָהָא תְּקוֹף פּוּרְקָנָנָא: הָאֵל אֱלָהָא דַּעֲבַד פּוּרְעָנוּתָא לִי וְתָבַר
49 עַמְמַיָּא דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי תְּחוֹתַי: וּמוֹצִיאִי וּפָרֵיק מִסָּנְאַי וְעַל דְּקָיְמִין לְאַבְאָשָׁא לִי
תִּתְגַּבַּרְנַנִי מִגּוֹג וּמִמַּשְׁרְיַת עַמְמִין חֲטוֹפִין דְּעִמֵּיהּ תְּשֵׁיזְבִנַּנִי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reddidit Dominus mihi ſecundùm meritum meum, juxta puritatem meam ante dictum ejus. 25 *Cum* Abraham qui inventus eſt pius 26 ante te,ideò multiplicâſti facere miſericordiam cum ſemine ejus Iſaac qui fuit perfect⁹ in timore tuo; idcircò perfeciſti dictum voluntatis tuæ *facere* cum illo. *Cum* Jaghacob qui ambulavit in puritate ante te, elegiſti filios 27 ejus ab omnib⁹ gentibus, *& ſeparâſti ſemen ejus ab omni prophano*. Pargho & Miſzraæos qui excogitârant cogitationes ſuper populum tuum, confudiſti illos in cogitationibus ſuis. Et populum *domus Iſrael, qui vo-* 28 *cantur in hoc mundo populus miſer*, tu futur⁹ es ut ſalves, & in dicto tuo forti eos qui invaleſcunt ſuper illos, humiliabis. Quia tu ipſe Dñs lux 29 ipſius Iſrael Domine : & Dñs educet me de obſcuritate in lucem, & videre faciet me in ſeculo quod futurum eſt ut eveniat juſtis. Quia in dicto tuo 30 multiplicabo caſtra, & in dicto Dei mei ſubigam omnes arces validas. Deus eſt cujus rectæ ſunt viæ, lex Domini electa eſt, *ipſe* eſt *fortis* omnibus 31 qui confidunt in eo. *Ideo propter ſignum & liberationem quæ facies uncto* 32 *tuo, & reliquo populo tuo qui relicti ſunt, confitebuntur omnes populi, gentes & linguæ, ac dicent* : Non eſt Deus niſi Dñs, *quia non eſt præter te ; & populus tuus dicent, Non eſt* qui ſit fortis niſi Deus noſter. Deus qui auxili- 33 atus eſt mihi in virtute, & conſtituit perfectam viam meam. Ponens pedes 34 meos veloces inſtar cervorum, & ſuper domũ fortitudinis meæ ſtatuit me. Docens manus meas ad gerendum bellum, & fortificans *arcu æreo* brachia 35 mea. Et dediſti mihi fortitudinem, *& in liberatione tua* & in dicto tuo 36 multiplicâſti me. Auxiſti greſſus meos ſubtus me, & non commotus eſt po- 37 ples meus. Perſecutus ſum oſores meos & diſperdidi eos, & non redii 38 uſq; quò conſumpſi eos. Et conſumpſi eos & exterminavi eos, nec potu- 39 erunt ſtare : & ceciderunt occiſi ſubtus plantam pedum meorum. Et ro- 40 borâſti me in virtute ad gerendum bellum ; fregiſti populos, qui inſurgebant ut malefacerent mihi, ſubtus me. Et inimicos meos fregiſti ante me, 41 vertentes *ante* auctores inimicitiæ meæ, et diſperdidi illos. Quærentes au- 42 xilium, et non fuit eis liberator : orantes ante Dominum, et non fuit accipi- 43 ens orationem eorum. Et contrivi illos ut pulverem terræ; ſicut lutum pla- 44 tearum calcavi eos, et conculcavi illos. Et liberâſti me de medio populi, præfeciſti me caput gentibus : populus quem non cognovi ſervierunt mihi. 45 Filii populorum mentiti ſunt mihi ; ad auditum auris obedierunt mihi. 46 Filii gentiũ defecerunt, et commoti ſunt de palatiis ſuis. *Ideo propter ſignũ* 47 *et liberationem quæ feciſti populo tuo, domus Iſrael gratias egerunt ac dixerunt* : Permanet ipſe Dñs, et benedictus fortis, eo quòd ab-ante eum datur nobis robur et liberâtio; et *exaltatur* Deus, robur liberationis no- 48 ſtræ. Deus qui facit ultionem mihi, et frangit gentes, quæ ſtant ut malefaci- 49 ant mihi, ſub me. Qui liberas me ab oſoribus meis, et contra eos qui ſtant ut malefaciant mihi, roborabis me , *à Gog, et ab* exercitu *populorum* raptorum *qui cum eo* eripies me.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

25 * ܘܦܪܥܢܝ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܝ. ܘܐܝܟ ܕܕܟܝܘܬܐ ܕܐܝܕܝ. ܩܕܡ ܥܝܢܘܗܝ. * ܥܡ ܛܒܐ.
26 ܬܗܘܐ ܛܒܐ. ܘܥܡ ܓܒܪܐ ܬܡܝܡܐ. ܬܗܘܐ ܬܡܝܡ. * ܥܡ ܓܒܝܐ. ܬܗܘܐ ܓܒܝܐ.
27 ܘܥܡ ܥܩܡܬܢܐ. ܬܬܥܩܡ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ. ܥܡܐ ܡܣܟܢܐ. ܬܦܪܘܩ. ܘܥܝܢܐ
28 ܪܡܬܐ. ܬܡܟܟ. * ܕܐܢܬ ܐܢܘܢ ܫܪܓܝ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ ܢܢܗܪ ܚܫܘܟܝ. * ܡܛܠ ܕܒܟ
29 ܐܪܗܛ ܠܘܬ ܓܝܣܐ. ܘܒܐܠܗܝ ܐܕܘܫ ܫܘܪܐ. * ܐܠܗܐ. ܕܠܐ ܡܘܡ ܐܘܪܚܗ. ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ
30 ܒܚܝܪܐ ܘܡܨܪܦܐ. ܡܥܕܪ ܠܟܠ ܕܬܟܝܠܝܢ ܥܠܘܗܝ. * ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܠܒܪ ܡܢ ܡܪܝܐ.
31 ܘܠܝܬ ܕܬܩܝܦ ܐܠܐ ܐܠܗܢ. * ܐܠܗܐ. ܕܐܣܪܢܝ ܚܝܠܐ. ܘܝܗܒ ܕܠܐ ܡܘܡ. ܐܘܪܚܝ. * ܥܒܕ
32 33 ܪ̈ܓܠܝ. ܐܝܟ ܕܐܝܠܐ. ܘܥܠ ܪܘܡܐ ܐܩܝܡܢܝ. * ܕܡܠܦ ܐܝ̈ܕܝ ܠܩܪܒܐ. ܘܥܫܢ ܐܝܟ ܩܫܬܐ
34 35 ܕܢܚܫܐ. ܕܪ̈ܥܝ. * ܘܝܗܒܬ ܠܝ ܬܪܣܐ ܕܦܘܪܩܢܐ. ܘܝܡܝܢܟ ܣܡܟܬܢܝ. ܘܡܪܕܘܬܟ ܐܪܒܝܬܢܝ.
36 37 * ܐܪܘܝܚܬ ܡܗܠܟܝ ܬܚܬܝ. ܘܠܐ ܢܬܪܥܠܘܢ ܥܩܒ̈ܝ. * ܐܪܕܘܦ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝ. ܘܐܕܪܟ ܐܢܘܢ
38 ܘܠܐ ܐܗܦܘܟ. ܥܕܡܐ ܕܐܫܡܪ ܐܢܘܢ. * ܐܡܚܐ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܢܫܟܚܘܢ ܠܡܩܡ. ܘܢܦܠܘܢ
39 40 ܬܚܝܬ ܪ̈ܓܠܝ. * ܐܣܪܬܢܝ ܚܝܠܐ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܟܒܫܬ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠܝ ܬܚܬܝ. * ܘܩܕܠܗܘܢ
41 ܕܒܥܠܕܒ̈ܒܝ. ܝܗܒܬ ܠܝ. ܘܣܢ̈ܐܝ. ܐܫܬܩ ܐܢܘܢ. * ܢܩܥܘܢ ܠܘܬ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ
42 43 ܠܗܘܢ ܦܪܘܩܐ. ܘܢܒܥܘܢ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܢܥܢܐ ܐܢܘܢ. * ܐܫܚܩ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܥܦܪܐ
44 ܠܐܦܝ ܪܘܚܐ. ܘܐܝܟ ܛܝܢܐ ܕܫܘܩܐ. ܐܕܘܫ ܐܢܘܢ. * ܬܦܨܝܢܝ ܡܢ ܕܝܢܘܗܝ ܕܥܡܐ.
45 ܬܣܝܡܢܝ ܪܫܐ ܠܥܡ̈ܡܐ. ܥܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܬ. ܢܫܡܫܘܢܢܝ. * ܒܡܫܡܥ ܐܕܢܐ. ܢܫܬܡܥܘܢ
46 ܠܝ ܒܢ̈ܝ ܢܘܟܪܝܐ. ܢܫܬܥܒܕܘܢ ܠܝ. * ܒܢ̈ܝ ܢܘܟܪܝܐ ܢܬܟܠܘܢ ܡܢ ܫܒܝ̈ܠܝܗܘܢ.
47 ܘܢܬܚܓܪܘܢ. * ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ. ܘܡܒܪܟ ܗܘ ܡܚܝܠܢܝ. ܢܬܪܘܪܡ ܐܠܗܐ ܦܪܘܩܝ.
48 * ܐܠܗܐ ܕܝܗܒ ܠܝ ܬܒܥܬܐ. ܘܫܥܒܕ ܥܡ̈ܡܐ ܬܚܬܝ. * ܘܡܦܨܝܢܝ ܡܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝ.
49 ܘܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠܝ. ܬܦܨܝܢܝ. ܘܡܢ ܓܒܪܐ ܚܛܘܝܐ. ܬܦܪܩܝܢܝ.

Idcirco rependit mihi Dominus ſecundùm 25
juſtitiam meam & ſecundùm puritatem manuum mearum coram oculis ejus. Cùm bono 26
bonus eris, & cum viro integro integer eris. Cum electo electus eris, & cum obliquo 27
obliquè te geres. Tu enim populum pauperem 28
ſervabis, oculos autem elatos deprimes.
Tu illuminabis lucernam meam, Dominus 29
Deus meus illuſtrabit tenebras meas. Nam p 30
te curram adversùs turmam, & per Deum
meum tranſiliam murum. Dei via eſt imma- 31
culata, eloquium Domini purgatiſſimum, opem
ferens omnibus in eo confidentibus.
Nullus eſt enim Deus præter Dominum, nec 32
eſt qui ſit Potens, niſi Deus noſter; Deus qui 33
cinxit me robore, & reddidit immaculatam
viam meam: Fecit pedes meos quaſi cervi- 34
nos, & ſuper editum *locum* me conſtituit:
Qui manus meas ad bellum inſtruxit, & for- 35
tia reddidit quaſi arcum æneum brachia mea:
Et dediſti mihi clypeum ſalutis, & dextera 36
tua fulciet me, & correptio tua enutriet me:
Dilatâſti greſſus meos ſubtus me, ne vacilla- 37
rent vertebræ meæ. Perſequar inimicos me- 38
os, & aſſequar illos, nec revertar donec abſumam
eos. Percutiam illos ita ut ſurgere 39
nequeant, ſed cadant ſub pedes meos. Ac- 40
cinges me robore in prælio, & inſurgentes in
me, ſubtus me proſternes. Cervicem inimi- 41
corum meorum expoſuiſti mihi, & oſores meos,
ſilentio involvam. Clamabunt ad Do- 42
minum, at non erit eis ſalvator: rogabunt
Dominum, at non reſpondebit eis. Commi- 43
nuam eos tanquam pulverem contra faciem
venti, & veluti lutum platearum conculcabo
eos. Eripies me à contentionibus populi, 44
conſtitues me caput gentium: Populus quem
non noveram, ſervient mihi. Auditu auris 45
obedient mihi; filii alienigenæ ſubdent ſe mihi.
Filii alienigenæ continebunt ſe à viis 46
ſuis, & claudicabunt. Vivat Dominus, & 47
benedictus ſit roborator meus. Exaltare Deus
ſervator meus, Deus qui conceſſiſti mihi 48
vindictam, populos ſub me ſubjeciſti: Qui 49
me ab inimicis meis eripuiſti, ab his etiam
qui inſurgunt in me erue me, & à viris iniquis
libera me.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 * فجازاني الرب ببري * وكافاني ببركة يدي امامه * ما اعدلك يا رب * لانك تكون مع الصالح
26 صالحا * ومع الرجل الخبيث لتكون متخبثا * ومع المنتخب تكون منتخبا * ومع الملوي
27 المعوج معوجا * من اجل انك تخلص الشعب المسكين * وتواضع الاعين المتعظمة * انت
28 29 تضي سراجي يا ربي والاهي * بك تضي ظلمتي * لاني انا اقوي بك ان اسعي في طلب
30 المتشبهين بك يا الاهي * وبقوتك اعبر السور * من اجل ان الله عدل * لا عيب في طرقه *
31 قول الرب مجرب بالصدق * ناصر جميع المتوكلين عليه * لانه ليس الاه غير الرب * وليس
32 33 منيع عزيز غير الاهنا * الله الهمني القوة من قبله * صير طريقي بلا عيب * وثبت قدمي
34 وصلبها مثل ارجل الايل * واقامني ارفع المواضع * علم يدي القتال * وشدد ذراعي مثل
35 36 قوس النحاس * دفع الي ترس الخلاص * يمينك تعينني * وتواضعك يعظمني * وسعت خطاي *
37 38 ولم تضعف اقدامي * اطلب اعداي فادركهم * ولا ارجع حتي افنيهم * ارميهم فلا يقدرون
39 40 على النهوض * بل يسقطون تحت قدمي * لانك تلهمني القوة في الحرب * وتصرع تحتي الذين
41 42 يثبون على * ووليت رقاب اعدائي امامي * وتقويني حتي اصمت شناتي * يجارون الي الرب ولا
43 يكن لهم مخلصا يطلبون الي الرب فلم يستجب لهم * اذريهم مثل التراب الذي تذريه
44 الرياح * وادوسهم كما يداس الزرع في السكك * تنجيني من احكام الشعب * تصيرني راسا للشعوب *
45 46 يخدمني الشعب الذي لا اعرفه * يسمعون قولي ويطيعون الابناء الغرباء * تمنع ابناء الغربا
47 عن طريقهم * يعمون عن سبلهم * تبارك الله الحي الذي يقويني * اعظم الله المخلص
48 49 * الهي الذي انتقم لي * صير الشعوب حولي خاضعين * نجاني من اعدائي * ورفعني على
الذين قاموا على * انقذني من الرجال الاثمة *

Propterea retribuit mihi Dominus ſecun- 25
dùm juſtitiam meam, & rependit mihi
ſecundùm innocentiam manuum mearum
coram ipſo. Quàm juſtus es O Domine! 26
nam cum bono bonus es, & cum viro im-
probo malè te geris: Cum electo electus 27
es, & cum obliquo atque perverſo perver-
ſus. Tum quia populum miſerum tu libe- 28
ras & oculos ſeſe efferentes humilias. Tu 29
accendis lucernam meam O Domine mi
& Deus meus, per te clareſcent tenebræ
meæ. Ego enim per te facultatem adipi- 30
ſcar currendi poſt eos qui ſunt tui ſimiles
O Deus meus, tuâque virtute tranſiliam
murum. Quoniam Deus juſtiſſimus eſt, 31
& nullum in viis ejus vitium: ſermo Do-
mini eſt in veritate probatiſſimus, auxili-
um præbens omnibus in eo confidentibus.
Nullus eſt enim Deus præter Dominum, 32
neque Fortis ac Potens præter Deum no-
ſtrum. Deus præſtitit mihi robur à ſe, 33
viam meam fecit irreprehenſibilem: Et 34
firmos ſolidóſque reddidit pedes meos ut
pedes cervorum, & collocavit me in edi-
tiſſimo locorum: Edocuit manus meas 35
prælium, & roboravit brachia mea ut ar-
cum æneum: Dedit mihi clypeum ſalu- 36
tis. Dextera tua opem ferat mihi, & hu-
militas tua magnificet me. Dilatâſti greſ- 37
ſus meos, nec debilitati ſunt pedes mei.
Quæram inimicos meos, et apprehendam 38
illos, & non revertar donec exterminem
eos: Dejiciam eos, nec valebunt ſurgere; 39
ſed corruent ſub pedes meos: Quia tu ſup- 40
peditas mihi vires in certamine, & ſubter
me proſternis eos qui me adoriuntur.
Hoſtium meorum cervices coram me ver- 41
tiſti, & adeò me roboras, ut ſilere faci-
am oſores meos. Vociferabuntur ad Do- 42
minum, & non aderit ipſis adjutor: Do-
minum precabuntur, & non exaudiet e-
os. Diſpergam illos ceu pulverem quem 43
diſpergunt venti, & calcabo eos quem-
odmodùm calcatur ſemen in viis tri-
tis. Liberabis me à judiciis populi, 44
conſtitues me principem gentium: mini-
ſtrabit mihi populus quem non cognoſco:
Audient ſermonem meum, & obedient 45
mihi filii alieni: Retrahent ſe filii alieni 46
à via ſua, excæcabuntur à ſemitis ſuis.
Benedictus ſit Deus vivus qui me corro- 47
borat, magnifico Deum ſervatorem, De- 48
um inquam meum qui me ultus eſt, poſuit
populos circum me ſubjectos, Eripuit me 49
ab hoſtibus meis, & prætulit me iis qui
ſurrexerant adverſùm me, liberavit me à
viris iniquis.

שמואל ב : כג

.pſallam tuo nomini & ,gentibus in Domine tibi confitebor Propterea
עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר׃ 50
,David ſuo *uncto* miſericordiam faciens & ,ſui regis *ſalutum* *Turris*
מִגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד 51
.ſeculum in uſque ejus ſemini &
וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

CAP. XXIII. כג

dixit & ,Iſai filius David Dixit .noviſſima David verba hæc Et
וְאֵלֶּה דִּבְרֵי דָוִד הָאַחֲרֹנִים נְאֻם דָּוִד בֶּן־יִשַׁי וּנְאֻם 1
pſalmis jucundus & ,Jahacob Dei *unctus* ,excelſus conſtitutus vir
הַגֶּבֶר הֻקַם עָל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וּנְעִים זְמִרוֹת
ſuper ejus ſermo & ,me *in* eſt locutus Domini Spiritus .Iſrael
יִשְׂרָאֵל׃ רוּחַ יְהוָה דִּבֶּר־בִּי וּמִלָּתוֹ עַל־ 2
: Iſrael *petra* eſt locutus mihi ;Iſrael Deus Dixit .meā linguā
לְשׁוֹנִי׃ אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לִי דִבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל 3
lux ſicut Et .Dei *timoris* dominator juſtus ,*homine in* *dominans*
מוֹשֵׁל בָּאָדָם צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹהִים׃ וּכְאוֹר 4
pluvia à ſplendore à *denſitates* *non* manè :ſol orietur matutina
בֹּקֶר יִזְרַח־שָׁמֶשׁ בֹּקֶר לֹא עָבוֹת מִנֹּגַהּ מִמָּטָר
quia ,Deo cum mea domus ſic non Quia .terra de *germen*
דֶּשֶׁא מֵאָרֶץ׃ כִּי־לֹא־כֵן בֵּיתִי עִם־אֵל כִּי 5
: cuſtoditum & ,omnibus in diſpoſitum mihi poſuit *ſeculi* pactum
בְרִית עוֹלָם שָׂם לִי עֲרוּכָה בַכֹּל וּשְׁמֻרָה
.faciet germinare non quia ,voluntas omnis & ,mea ſalus cuncta quoniam
כִּי־כָל־יִשְׁעִי וְכָל־חֵפֶץ כִּי־לֹא יַצְמִיחַ׃
.capient manu in non quia ;*ipſi* univerſi *motus ſpina* tanquam *belial* Et
וּבְלִיַּעַל כְּקוֹץ מֻנָד כֻּלָּהַם כִּי־לֹא בְיָד יִקָּחוּ׃ 6
igne *in* & :lanceæ ligno & ,ferro replebitur ,eas *in* tetigerit vir Et
וְאִישׁ יִגַּע בָּהֶם יִמָּלֵא בַרְזֶל וְעֵץ חֲנִית וּבָאֵשׁ 7
fortium nomina Iſta .*manſione* in comburentur comburendo
שָׂרוֹף יִשָּׂרְפוּ בַּשָּׁבֶת׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבֹּרִים 8
ipſe ,*tertiarius* caput ſapiens *ſede* in Sedens :David ipſi qui
אֲשֶׁר לְדָוִד יֹשֵׁב בַּשֶּׁבֶת תַּחְכְּמֹנִי רֹאשׁ הַשָּׁלִשִׁי הוּא
.una vice in *occiſos* octingentos *ſuper* ,Heſnita Hadino
עֲדִינוֹ הָעֶצְנִי עַל־שְׁמֹנֶה מֵאוֹת חָלָל בְּפַעַם אֶחָד׃
fortes tres inter ,Achochi filii Dodo filius Elhazar eum poſt Et
וְאַחֲרוֹ אֶלְעָזָר בֶּן־דֹּדִי בֶּן־אֲחֹחִי בִּשְׁלֹשָׁה גִבֹּרִים 9
illic erant *collecti* ,Peliſthæos *in eos probris afficiendo in* ,David cum
עִם־דָּוִד בְּחָרְפָם בַּפְּלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ־שָׁם
,ſurrexit Ipſe .Iſrael viri aſcenderunt & ,prælium in
לַמִּלְחָמָה וַיַּעֲלוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃ הוּא קָם 10
adhæreret & ,ejus manus *defatigaretur quo uſque* ,Peliſtim *in* percuſſit &
וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים עַד כִּי־יָגְעָה יָדוֹ וַתִּדְבַּק
die in magnam ſalutem Dominus fecit Et .gladium ad ejus manus
יָדוֹ אֶל־הַחֶרֶב וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם
.ſpoliandum ad tantùm eum poſt *revertebantur* populus & :illa
הַהוּא וְהָעָם יָשֻׁבוּ אַחֲרָיו אַךְ לְפַשֵּׁט׃

Verſio VULG. LAT.

50 Propterea confitebor tibi, Domine, in gentibus : & nomini
51 tuo cantabo. Magnificans ſalutes regis ſui, & faciens miſericordiam chriſto ſuo David, et ſemini ejus in ſempiternum.

CAP. XXIII.

1 HÆc autem ſunt verba David noviſſima. Dixit David filius Iſai : dixit vir, cui conſtitutum eſt de chriſto Dei Jacob,
2 egregius pſaltes Iſrael; Spiritus Domini locutus eſt per me, & ſermo ejus per linguam me-
3 am. Dixit Deus Iſrael mihi, locutus eſt Fortis Iſrael, Dominator hominum, juſtus domi-
4 nator in timore Dei. Sicut lux auroræ, oriente Sole, manè abſque nubibus rutilat, & ſicut pluviis germinat herba de ter-
5 ra. Nec tanta eſt domus mea apud Deum, ut pactum æternū iniret mecum, firmum in omnibus atque munitum. Cuncta enim ſalus mea, & omnis voluntas : nec eſt quidquam ex
6 ea quod non germinet. Prævaricatores autem quaſi ſpinæ evellentur univerſi : quæ non
7 tolluntur manibus. Et ſi quis tangere voluerit eas, armabitur ferro & ligno lanceato, ignéque ſuccenſæ comburentur
8 uſque ad nihilū. Hæc nomina fortium David. Sedens in cathedra ſapientiſſimus princeps inter tres, ipſe eſt quaſi tenerrimus ligni vermiculus, qui octingentos interfecit impetu
9 uno. Poſt hunc, Eleazar filius patrui ejus Ahohites inter tres fortes, qui erant cum David quando exprobraverunt Philiſthiim, & congregati ſunt il-
10 luc in prælium. Cúmque aſcendiſſent viri Iſrael, ipſe ſtetit & percuſſit Philiſthæos, donec deficeret manus ejus, & obrigeſceret cum gladio : fecítque Dominus ſalutem magnam in die illa : & populus qui fugerat, reverſus eſt ad cæſorum ſpolia detrahenda.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

50 Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν τοῖς
51 ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Μεγαλύνων (κ) τὰς σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

MS.A. (κ) σωτηρίας

ΚΕΦ. κγ'.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔσχατοι. πιστὸς Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, καὶ πιστὸς (α) ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε κύριος ἐπὶ χριστὸν (ϐ) θεοῦ Ἰακὼϐ, καὶ
2 εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ. Πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ
3 γλώσσης μου. Λέγει ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐμοὶ ἐλάλησε (γ) φύλαξ ἐξ Ἰσραὴλ παραϐολήν· Εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ, Πῶς (δ) κραταιώσητε (ε)
4 φόϐον χριστοῦ; Καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωΐας ἀνατείλαι (ζ) ἥλιος τοπρωῒ, (η) οὐ κύριος παρῆλθεν ἐκ φέγγους, καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ
5 γῆς. Οὐ γὰρ (θ) οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ ἰσχυροῦ· διαθήκην γὰρ αἰώνιον (ι) ἔθετό μοι ἑτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην· ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα, ὅτι οὐ μὴ (κ) βλα-
6 στήσῃ ὁ παράνομος. Ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες (λ) οὗτοι, ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται,
7 Καὶ (μ) ἀνὴρ οὐ κοπιάσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πλῆρες σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει, (ν) καὶ καυθήσονται αἰσχύνην αὐτῶν.
8 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν (ξ) Δαυίδ· Ἰεϐοσθὲ ὁ Χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου (ο) ἐστίν· (π) Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους στρατιώτας εἰσά-
9 παξ. Καὶ μετ' αὐτὸν (ρ) Ἐλεανὰν υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ υἱὸς (σ) Δουδὶ τοῦ ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς μετὰ (τ) Δαυίδ· καὶ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλε-
10 μον, Καὶ ἀνέϐησεν ἀνὴρ Ἰσραήλ· αὐτὸς ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἕως οὗ (υ) ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προσεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν. καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο ὀπίσω αὐτοῦ πλὴν ἐκδιδύσκειν.

MS.A. (α) ὁ ἀνὴρ (β) κυρίου θεοῦ (γ) φύλαξ Ἰσραὴλ (δ) κραταιώσατε (ε) φόϐον κυρίου; Καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωΐας (ζ) ὁ ἥλιος (η) οὐ παρῆλθεν (θ) οὗτος (ι) ἑτοίμην ἔθετό μοι ἐν (κ) *βαστάσῃ (λ) αὐτοὶ, (μ) ἀνὴρ κοπιάσει (ν) καὶ καυθήσεται αἰσχύνῃ αὐτῶν. (ξ) τοῦ Δαυίδ· (ο) αὐτός ἐστιν. (π) Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος, *ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰσάπαξ. (ρ) Ἐλεάζαρ (σ) Σωσὶ (τ) Δαυίδ· ἐν τῷ (υ) ἐκόπασεν

Propter hoc confitebor tibi, Domine, in gentibus: & in nomine tuo pſallam. Magnificans ſalutes regis ſui, & faciens miſericordiam chriſto ſuo David, & ſemini ejus, uſq; in ſeculum. 50 51

CAP. XXIII.

ET hæc verba David ultima. Fidelis David filius Jeſſæ, & fidelis vir, (a) quem ſuſcitavit Dominus in chriſtum Dei Jacob: & decori pſalmi Iſrael. Spiritus Domini locutus eſt in me: et verbum ejus ſuper linguam meam. Dicit Deus Iſrael, Mihi locutus eſt (b) cuſtos ex Iſrael parabolam. Dixi in homine, Quomodò tenebitis timorem Chriſti? Et in luce Dei matutina, exoriatur Sol manè, (c) non Dominus tranſiit à ſplendore, et tanquam ex pluvia viroris à terra. Non enim ſic domus mea cum Forti. Teſtamentum enim æternum poſuit mihi paratum in omni tempore cuſtoditum. Quoniam univerſa ſalus mea, et omnis (d) voluntas: quoniam non germinabit iniquus. Sicut ſpina ejecta, omnes hi: quoniam non manu ſumentur: (e) Et vir non laborabit in eis. Et pleni ferro: et lignum lanceæ: et in igni comburet, et comburentur confuſionem eorum. Hæc nomina potentium David. (f) Jeboſthe Chananæus princeps tertii eſt: Adinon Aſonæus; hic eduxit gladium ſuum ſuper octingentos milites vice unâ. Et cum eis Eleanan filius patrui ejus, filius (g) Dudi, qui in tribus potentibus cum David: et cùm ipſe exprobraret in alienigenas; congregati ſunt illuc in prælium, Et aſcendit vir Iſrael: ipſe ſurrexit, et percuſſit in alienigenis; quoadusq; defatigata eſt manus ejus, et adhæſit manus ejus ad gladium. Et fecit Dominus ſalutem magnā in die illâ: et populus ſedit poſt eum tantùm ad ſpoliandum. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

50 על כן אודי קדמך יי בעממיא ולשמך אימר תושבחן : מסגי למעבד פורקן עם מלכיה 51
ועבד טיבו למשיחיה לדוד ולזרעיה עד עלמא : כג
ואלין פתגמי נבואת דוד דאתנבי לסוף עלמא ליומי נחמתא דעתידין למיתי אמר דוד 1
בר ישי ואמר גברא דמרבא למלכו משיחא במימר אלהיה דיעקב ותקין לממני בחיך
מבסם תושבחתיה דישראל : אמר דוד ברוח נבואה דיי אנא ממלל אלין ופתגמי 2
קודשיה בפומי אנא סדר : אמר דוד אלהא דישראל עלי מלל תקיפא דישראל דשליט 3
בבני אנשא קושטא דאן אמר למנאה לי מלכא דהוא משיחא דעתיד דיקום וישלוט
בדחלתא דיי : טוביכון צדיקיא עבדתון לכון עובדין טבין דאתון עתידין לאנהרא 4
כזיהור יקריה כנהור צפרא דאזיל ותקן וכשמשא דעתיד לאנהרא כזהור יקריה על חד
תלת מאה ארבעין ותלתא כנהור שבעת כוכביא שבעת יומיא יתיר מכדין תתרבון
וייטב לכון דהויתון מחמדין לשני נחמתא דאתין הא כאכרא דמסובר בשני בצורתא
דיחות מטרא על ארעא : אמר דוד יתירא מבכן ביתי קדם אל ארי קים עלם קיים 5
לי למהוי מלכותי קימא כמא דקימין סדרי בראשית ונטירא לעלמא דאתי ארי כל
צרכי וכל בעותי קדמוהי מתעבדין בכן כל מלכו לקבליה עוד לא תתקיים : ורשיעיא 6
עבדי חטאה דמן לכבין דבמפקהון רכיכין למקטף וכד אנש חיס עליהון ושביק להון
אזלין ותקפין עד דלית אפשר למקרב להון ביד : ואף כל אנש דמשרי למקרב בחובין 7
אזלין ותקפין עלוהי עד דחפין ליה כלבוש דברזלא דלא יכלין ליה באעי מורנין ורומחין
בכין לית פורענותהון ביד אנש אלהן באשתא עתידין לאתוקדא יתוקדון באתגלאה
בית דינא רבא למתב על כורסי דינא למדן ית עלמא : אלה אלין שמהת גבריא דהוו 8
עם דוד גברא ריש משריתא יתיב על כורסי דינא וכל נביא וסביא מקפין ליה משיח
במשח קודשא בחיר ומפנק שפיר בריויה ויאי בחזויה חכים בחוכמתא וסוכלתן בעיצה
גבר בגברותא ריש גבריא הוא מתקן במני זינא נפק בפום קלא ונצח בקרבא ומתביב
על ידי מורניתיה תמני מאה קטילין בזמנא חדא : ואחריו ובתרוהי אלעזר בר דודו בר 9
אחוהי בתלתא גבריא עם דוד כד חסידו פלישתאי ואתכנישו תמן לאגחא קרבא וסליקו
אנש ישראל : הוא : הוא קם וקטל בפלשתאי עד דלאית ידיה ואדביקת ידיה עם חרבא 10
ועבד יי פורקנא רבא ביומא ההוא ועמא תב בתרוהי ברם לחלצא קטיליא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Propterea confitebor ante te Domine in gentibus, & nomini tuo dicam laudes. Qui multiplicat facere liberationem cum rege ſuo, & facit benignitatem uncto ſuo David & ſemini ejus uſq; in ſeculum. 50 51

CAP. XXIII.

ET hæc verba prophetiæ David quæ vaticinatus eſt conſummationi ſeculi, diebus conſolationis qui futuri ſunt ut veniant : Dixit David filius Iſai, & dixit vir qui ſublimatus eſt in regnum, unctus in dicto Dei Jaghacob, & conſtitutus ut præficiat in ludo ſuavitatis laudem Iſrael. Dixit David in ſpiritu prophetiæ Domini, Ego loquor hæc, & verba ſanctitatis ejus in ore meo ego ordino. Dixit David, Deus Iſrael ſuper mē locutus eſt, fortis Iſrael *qui dominatur* in filiis hominis, verax judex dixit, quòd conſtitueret mihi regem, ipſe eſt Meſſias, qui futurus eſt ut ſurgat & dominetur in timore Dñi. Beati vos juſti, feciſtis vobis facta bona, quia vos futuri eſtis ut luceatis *ut lux* gloriæ *ejus*, ſicut ſplendor auroræ qui ambulat & conſtat, & ſicut Sol qui *futur⁹ eſt ut luceat ſicut ſplendor* gloriæ ſuæ, *pro uno tercenties quadragies ac ter, ſicut lux ſeptem ſtellarum ſeptem diebus*; *plus quàm hoc magnificabimini & bene erit vobis, qui fuiſtis expetentes annos conſolationum venturos*, ecce ſicut *agricola* qui expectat in annis ſiccitatis ut deſcendat pluvia ſuper terram. Dixit David : Plus eſt quàm hæc domus mea ante Deum, quia juramentum æternum juravit mihi, quòd eſſet regnum meum firmum ſicut firmi ſunt ordines Bereſith, & cuſtoditum in ſeculum quod veniet, nam omnes indigentiæ meæ, & omnes petitiones meæ ante ipſum factæ ſunt : ideò omne regnum contra ipſum ampliùs non firmabitur. Et improbi factores peccati erunt ſimiles ſpinis quæ in ortu ſuo molles ad eruendum, & *cùm homo* parcit ſuper eis, & ſinit eas, procedunt & invaleſcunt uſq; quo non poſſibile ſit appropinquare ad eas manu. Et omnis homo qui incipit appropinquare ad peccata, progredientia & ſeroborantia ſuper ſe, uſq; quo operiant eum tanquàm veſtis ferrea, non prævalent illi in lignis haſtarum & lancearum : ideò non eſt ultio eorum in manu hominis, ſed in igne incendendo incendentur cum apparuerit dom' judicii magni, ut ſedeat ſuper ſolium judicii ad judicandum ſeculum. Hæc nomina robuſtorum qui fuerunt cum David, robuſti capitis exercituum, ſedentis ſuper ſolium judicii, *& omnibus prophetis & ſenioribus cingentibus eum*, uncti in unctione ſancta, electi, & jucundi, pulchri forma & decori aſpectu, ſapientis ſapientia, & intelligentis conſilio, fortis robore capitis robuſtorum : ipſe præfectus ſuper vaſa armorum, exiens in ore vocis, & vincens in prælio, & contorquens manu lanceæ ſuæ octingentos occiſos vice una. Et poſt illum Elghazar filius *Dodo* filii Ahhohhi inter tres robuſtos qui erant cum David quando exprobraverunt Peliſthæi, & congregati erant ibi ad ineundum bellum, & aſcenderunt viri Iſrael : Ipſe ſurrexit & occîdit in Peliſthæis uſq; quo defatigaretur manus ejus, & hæreret manus ejus cum gladio : & fecit Dñs liberationem magnam in die illo ; & populus *rediit* poſt illum ; verùm ad exuendum occiſos. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

50 * ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܘܕܐ ܠܟ ܒܥܡܡܐ ܡܪܝ. ܘܠܫܡܟ ܐܙܡܪ. * ܡܪܒܐ ܦܘܪܩܢܐ ܕܡܠܟܗ.
51 ܘܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܠܡܫܝܚܗ. ܠܕܘܝܕ ܘܠܙܪܥܗ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܡܠܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܐܚܪܝܐ. ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܐܡܪ ܓܒܪܐ ܕܐܩܝܡ ܢܝܪܐ ܕܡܫܝܚܐ.
2 ܘܐܠܗܗ ܕܝܥܩܘܒ. ܡܒܣܡ ܙܡܝܪܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܠܬ ܒܝ.
3 ܘܡܠܬܗ ܥܠ ܠܫܢܝ. * ܐܡܪ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܝ ܐܡܪ ܬܩܝܦܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
4 ܕܫܠܝܛ ܒܒܢܝܢܫܐ ܙܕܝܩܐ. ܕܫܠܝܛ ܒܕܚܠܝ ܐܠܗܐ. * ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ ܕܨܦܪܐ. ܡܐ ܕܕܢܚ ܫܡܫܐ.
5 ܨܦܪܐ ܕܠܐ ܥܢܢܐ ܡܢ ܢܘܓܗܐ. ܘܡܢ ܡܛܪܐ ܕܡܦܩܐ ܬܕܐܐ. * ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ ܒܝܬܝ ܥܡ
ܐܠܗܐ. ܘܩܝܡܐ ܕܠܥܠܡ. ܣܡ ܠܝ. ܘܡܛܝܒ ܒܟܠܡܕܡ. ܘܢܛܝܪ. ܡܛܠ ܕܟܠܗ ܨܒܝܢܝ.
6 ܘܟܠܗ ܦܘܩܕܢܝ. ܗܘܝܘ ܡܫܡܠܐ. * ܘܥܘܠܐ ܐܝܟ ܟܘܒܐ ܡܥܣܩܐ. ܟܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ
7 ܗܘܐ ܒܐܝܕܐ ܡܬܐܚܕܝܢ ܠܗܘܢ. * ܘܓܒܪܐ. ܡܐ ܕܩܪܒ ܠܗܘܢ. ܒܩܘܦܐ ܗܘ ܕܢܪܓܐ
8 ܘܒܦܪܙܠܐ ܡܟܢܫ ܠܗܘܢ. ܘܡܘܩܕ ܒܢܘܪܐ ܠܫܠܝܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ.
9 ܕܝܬܒ ܒܡܘܬܒܐ ܩܕܡܝܐ ܒܪܝܫ ܬܠܝܬܝܐ. ܫܡܗ ܓܕܝܘ. ܓܒܪܐ ܕܢܚܬ ܘܩܛܠ
ܬܡܢܡܐܐ ܩܛܝܠܝܢ. ܒܙܒܢܐ ܚܕ * ܘܒܬܪܗ. ܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܚܘܗܝ ܕܐܒܘܗܝ. ܗܢ ܢܚܬ
ܥܡ ܬܠܬܐ ܓܢܒܪܝܢ ܥܡ ܕܘܝܕ. ܟܕ ܚܣܕܘ ܐܢܘܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܬܡܢ ܠܡܥܒܕ
10 ܩܪܒܐ. ܘܣܠܩܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘ ܩܡ ܘܡܚܐ ܒܦܠܫܬܝܐ. ܥܕܡܐ ܕܠܐܝܬ
ܐܝܕܗ. ܘܢܩܦܬ ܩܒܬܐ ܕܣܝܦܗ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܥܡܐ ܗܦܟ
ܒܬܪܗ ܠܡܫܠܚܘ ܩܛܝܠܐ.

Propter hoc gratias tibi agam inter gentes 50
Domine mi, & nomini tuo canam.
O magnificans ſalutem regis tui, & benignitatem 51
exercens erga Chriſtum tuum
Davidem & ſemen ejus, uſque in ſeculum.

CAP. XXIII.

Denique hæc ſunt poſtrema verba Davidis. 1
Dixit David filius Iſai, dixit vir
qui erexit jugum Chriſti & Dei Jacob,
qui ſuaves reddidit cantus Iſraelis: Spiritus 2
Domini locutus eſt in me, & ſermo
ejus per linguam meam *prolatus*. Dixit 3
Deus Iſraelis, & mihi dixit Potentiſſimus
Iſraelis, qui præeſt hominibus juſtis,
qui dominatur in timentes Deum,
Lucis inſtar matutini cùm ſol oritur, matutini 4
inquam nubibus expertis inde ab aurora
& à pluvia (*rore*) quæ terram germinare
facit. Non eſt ejuſmodi domus 5
mea cum Deo, ſed pactum ſempiternum
poſuit mihi, & omnia parata ſunt atque
conſervata; omnem enim voluntatem meam,
omne mandatum meum ipſe perficit.
Verùm ſcelerati omnes aſperarum 6
ſunt inſtar ſpinarum: harum enim nullæ
manu capiuntur; Sed cùm quis attrectaturus 7
eſt eas, haſtâ quidem ſecuris aut ferro
cogit illas, tum igne comburuntur ad
quietem *conſequendam*. Hæc ſunt nomina 8
heroum Davidis: Primam ſedem *ac* tertiam
dignitatem obtinentis nomen erat Gedehu,
vir qui deſcendens interfecit octingentos
occîſos eodem tempore. Poſt hunc Eliazar 9
filius fratris patris ejus. Deſcendit iſte
cum tribus viris in comitatu Davidis (quando
probris affecerunt eos Philiſtæi, & congregârunt
ſe illuc ad bellum gerendum, aſcenderúntque
viri Iſraelitæ) Idemque 10
ſurgens ſtragem edidit inter Philiſtæos,
donec manus ejus defatigata gladii ſui capulo
hæreret: fecitque Dominus ſalutem
in die illa: reverſúſque eſt poſt eum populus
ad ſpoliandos occîſos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

50 * اشكرك بين الشعوب يا ربي * وارتل لاسمك * ايها المعظم خلاص ملكه * المنعم على مسيحه
51 داود وذريته الى ابد الآباد *

* الفصل الثالث والعشرون *

1 * هذا آخر كلمات داود * قل يا داود بن ايسي * قل ايها الرجل الذي احتمل اصر مسيحه اله
2 يعقوب * يطيب عني آل اسرائيل وترتيلهم * روح الرب تكلمت على لساني * والكلام الذي
3 ينطق به لساني هو كلام الرب * قال اله اسرائيل واوحى الى منيع آل اسرائيل * ونطق بوحيه
4 المسلط على القوم الابرار ان يلهمهم كلام وحيه * المسلط على المتقين الذين يخافون الله * ووحيه
اليهم كنور الصباح اذا طلعت الشمس * ونور الغداة الذي ليس فيها سحاب اذا طلع
5 الفجر * وكالمطر الذي ينبت في الارض نباتا * فليس هكذا بيتي عند الله * ولكن عاهدني عهدا
6 دائما الى الابد معدا * جميع ما وعدني مهيا محفوظا عنده * من اجل انه يتم كل هواه * فاما
7 الاثمة فهم مثل الشوك الشديد كلهم * الذي لا يقدر المرء ان ياخذه بيده * ولكن اذا اراد
الرجل ان يدنو اليه * انما يمسك الفاس ويجمعه بحديدة الفاس * ويصيره لوقود النار للمنفعة
8 والراحة * وهذه اسماء قواد داود ورجاله * الذي كان يجلس في المجلس الاول في الدرجة الثانية *
9 رجل كان اسمه جددوا * رجل نزل الى الحرب * فقتل ثماني مائة رجل في ساعة واحدة * ومن
بعده العازار بن عمه * الذي نزل مع داود في ثلاثة رجال الذين عيروهم اهل فلسطين *
10 واصطف اهل فلسطين للحرب * فصعد رجل آل اسرائيل ففروا وانهزموا * ووقف هو وحده * وقتل
من اهل فلسطين * حتى كلت يده * ولصقت يده في قايم سيفه * وخلص الرب بني اسرائيل على
يديه في ذلك اليوم * ونزل الشعب خلفه ليعدوا القتلى * وياخذوا سلبهم *

Gratias agam tibi inter gentes O Domine 50
mi, noméaque tuum celebrabo. O magnificans 51
ſalutem regis tui, benefice erga unctum
tuum Davidem & progeniem ejus
in ſecula perpetua.

CAP. XXIII.

Hæc ſunt poſtrema verba Davidis. 1
Dic O David fili Iſai, dic O vir qui portavit
jugum Chriſti ſui Dei Jacob, qui
cantum & harmoniam gentis Iſraeliticæ
ſuavem reddidit. Spiritus Domini locutus 2
eſt per linguam meam, & ſermo quem
profert lingua mea, ſermo Domini eſt. Dixit 3
Deus Iſraelis, & Fortiſſimus gentis
Iſraeliticæ revelavit mihi; & ejus oracula
pronuntiavi, qui dominatur in turbam
juſtorum ut indat illis verba revelationum
ſuarum; qui dominatur in pios qui
timent Deum. Ad quos oracula ipſius 4
ſunt veluti lux matutina ex oriente ſole,
& lux matutini in quo nullæ extant nubes
naſcente aurorâ; & veluti pluvia quæ
herbam in terra producit. Non ſic ſe habet 5
domus mea apud Deum, ſed pepigit
mecum fœdus ſempiternum, paratum in
perpetuum: quicquid pollicitus eſt mihi,
paratum eſt atque reconditum apud eum,
nam ipſe perficit omnē voluntatem ſuam.
At verò impii ſunt omnes veluti ſpinæ 6
duræ quas non poteſt homo ſuâ manu capere;
Sed cùm quis voluerit eas tangere, 7
ſecurim accipit, ferro ſecuris colligit eas;
tum deſtinat illas ad accendendum ignem
in uſum et quietem. Porrò hæc ſunt nomina 8
ducum & virorum Davidis: Qui
primam ſedem, & ſecundam dignitatem
occupabat, erat vir quidam nomine Gedehu,
qui ad prælium deſcendens occîdit octingentos
unâ horâ viros. Poſt hunc Eleazar 9
filius patrui ejus, qui cum Davide
deſcendit unà cum tribus viris, quos cùm
probris affeciſſent Paleſtini, tum Paleſtini
ad bellum ſeſe inſtruxiſſent, & aſcendiſſent
viri Iſraelitæ, & territi fugæ ſe
dediſſent; Stetit hic ſolus, & eouſque 10
trucidavit è Paleſtinis, ut fatigaretur
manus ejus, hæreretque manus ejus capulo
gladii ſui. Sic eripuit per eum Dominus
filios Iſrael eo die: tum deſcendit poſt
eum populus ad recenſendos occîſos, &
prædam eorum capiendam.

שמואל ב׳ כג

Peliſtim ſunt *collecti* & : Hararites Aghe filius Sammah eum poſt Et
11 וְאַחֲרָיו שַׁמָּה בֶן־אָגֵא הָרָרִי וַיֵּאָסְפוּ פְלִשְׁתִּים
, lentium plena campi *pars* ibi erat & : villa in
לַחַיָּה וַתְּהִי־שָׁם חֶלְקַת הַשָּׂדֶה מְלֵאָה עֲדָשִׁים
, *partis* medio in ſtetit Et .Peliſtim *faciebus* à fugerat populus &
12 וְהָעָם נָס מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ־הַחֶלְקָה
ſalutem Dominus fecitque ; Peliſtim percuſſit & ,eã liberavit &
וַיַּצִּילֶהָ וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה
venerunt & ; *capitibus* triginta ex tres deſcenderunt Et .magnam
13 גְדוֹלָה׃ וַיֵּרְדוּ שְׁלֹשִׁים מֵהַשְּׁלֹשִׁים רֹאשׁ וַיָּבֹאוּ
turma & : Hadullam ſpeluncam ad David ad *meſſem* *ad*
אֶל־קָצִיר אֶל־דָּוִד אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם וְחַיַּת
; præſidio in tunc David Et .Rephaim valle in *caſtrametans* Peliſtim
14 פְּלִשְׁתִּים חֹנָה בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ וְדָוִד אָז בַּמְּצוּדָה
,David deſideravit Et .lechem--Beth tunc , Peliſtim *ſtatio* &
15 וּמַצַּב פְּלִשְׁתִּים אָז בֵּית לָחֶם׃ וַיִּתְאַוֶּה דָוִד
quæ lechem-Beth ciſterna de *aquis* *me potabit* *Quis* : ait &
וַיֹּאמַר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבֹּאר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר
, Peliſtim *caſtrametationem in* fortes tres irruperunt Et .porta in
16 בַּשָּׁעַר׃ וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
,porta in quæ , lechem--Beth ciſterna de aquas hauſerunt &
וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם מִבֹּאר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר
, eas bibere voluit non & :David ad attulerunt & ,portaverunt &
וַיִּשְׂאוּ וַיָּבִאוּ אֶל־דָּוִד וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם
Domine mihi Abſit : dixit Et .Domino eas libavit &
17 וַיַּסֵּךְ אֹתָם לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי יְהוָה
? *ſuis animabus in* *abeuntium* virorum ſanguinem Num .hoc *me faciendo à*
מֵעֲשֹׂתִי זֹאת הֲדַם הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים בְּנַפְשׁוֹתָם
.fortes tres fecerunt hæc : eas bibere noluit &
וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים׃
caput *ipſe* Serujah filius Joab frater Abiſai Et
18 וַאֲבִישַׁי אֲחִי ׀ יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה הוּא רֹאשׁ
trecentos *ſuper* ſuam lanceam ſuſcitavit ipſe & , trium
הַשְּׁלֹשִׁי וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל־שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
? *glorioſus* nónne tribus *Præ* .tres inter nomen ei Et *occiſos*
19 חָלָל וְלוֹ־שֵׁם בַּשְּׁלֹשָׁה׃ מִן־הַשְּׁלֹשָׁה הֲכִי נִכְבָּד
.pervenit non tres ad uſque *&* :*principem in* eis erat &
וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא־בָא׃
operibus *multus* ,*virtutis* viri filius Jehojadah filius Benajahu Et
20 וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע בֶּן־אִישׁ־חַי רַב־פְּעָלִים
ipſe & ,Moab leones ut fortes duos percuſſit ipſe ; Cabſeel de
מִקַּבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֵת שְׁנֵי אֲרִאֵל מוֹאָב וְהוּא
.nivis die in ciſternæ medio in leonem percuſſit & ,deſcendit
יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאֲרִיה בְּתוֹךְ הַבֹּאר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃
manu in & ,aſpectus virum ,Ægyptium virum percuſſit ipſe Et
21 וְהוּא־הִכָּה אֶת־אִישׁ מִצְרִי אֲשֶׁר מַרְאֶה וּבְיַד
lanceam rapuit & ,virga in eum ad deſcendit & ,lancea Ægyptii
הַמִּצְרִי חֲנִית וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית
Benajahu fecit Hæc .ſua lancea in eum interfecit & ,Ægyptii manu de
22 מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ׃ אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ
Præ .fortes tres inter nomen ei & : Jehojadah filius
23 בֶּן־יְהוֹיָדָע וְלוֹ־שֵׁם בִּשְׁלֹשָׁה הַגִּבֹּרִים׃ מִן־
eum poſuit & : pervenit non tres ad *&* ,*glorioſus* triginta
הַשְּׁלֹשִׁים נִכְבָּד וְאֶל־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא־בָא וַיְשִׂמֵהוּ
; triginta inter Joab frater Haſahel .ſuum auditum ad David
24 דָוִד אֶל־מִשְׁמַעְתּוֹ׃ עֲשָׂה־אֵל אֲחִי־יוֹאָב בַּשְּׁלֹשִׁים
,Charodites Samma .lechem--Beth Dodo filius Elchanan
25 אֶלְחָנָן בֶּן־דֹּדוֹ בֵּית לָחֶם׃ שַׁמָּה הַחֲרֹדִי
.Charodites Elica
אֱלִיקָא הַחֲרֹדִי׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et poſt hunc, Semma fili⁹ Age
de Arari: & congregati ſunt
Philiſthiim in ſtatione: erat
quippe ibi ager lente plenus.
Cúmque fugiſſet populus à fa-
12 cie Philiſthiim, Stetit ille in
medio agri, & tuitus eſt eum,
percuſſitque Philiſthæos: &
fecit Dominus ſalutem magnã.
13 Nec non & antè deſcenderant
tres qui erant principes inter
triginta, & venerant tempore
meſſis ad David in ſpeluncam
Odollam: caſtra autem Phili-
ſthinorum erant poſita in Val-
14 le gigantum. Et David erat in
præſidio: porrò ſtatio Phili-
ſthinorum tunc erat in Bethle-
15 hem. Deſideravit ergò David,
& ait; O ſi quis mihi daret po-
tum aquæ, de ciſterna quæ eſt
in Bethlehem juxta portam?
16 Irruperunt ergò tres fortes ca-
ſtra Philiſthinorum, & hauſe-
runt aquam de ciſterna Beth-
lehem, quæ erat juxta portam,
& attulerunt ad David: at ille
noluit bibere, ſed libavit eam
17 Domino, Dicens; Propitius
ſit mihi Dominus, ne faciam
hoc: num ſanguinem hominum
iſtorum, qui profecti ſunt, &
animarum periculum bibam!
Noluit ergò bibere. Hæc fe-
18 cerunt tres robuſtiſſimi. Abi-
ſai quoque frater Joab filius
Saruiæ, princeps erat de trib⁹:
ipſe eſt qui levavit haſtam ſu-
am contra trecentos, quos in-
terfecit, nominatus in tribus,
19 Et inter tres nobilior, erátque
eorum princeps, ſed uſque ad
tres primos non pervenerat.
20 Et Banaias filius Joiadæ viri
fortiſſimi, magnorum operum,
de Cabſeel: ipſe percuſſit duos
leones Moab, & ipſe deſcen-
dit, & percuſſit leonem in me-
dia ciſterna in diebus nivis.
21 Ipſe quoque interfecit virum
Ægyptium, virum dignum ſpe-
ctaculo, habentem in manu
haſtam: itaque cùm deſcen-
diſſet ad eum in virga, vi ex-
torſit haſtã de manu Ægyptii,
& interfecit eum haſta ſuâ.
22 Hæc fecit Banaias filius Joia-
23 dæ. Et ipſe nominatus inter
tres robuſtos, qui erant inter
triginta nobiliores: veruntа-
men uſq; ad tres non pvenerat:
fecítque eum ſibi David auri-
24 cularium, à ſecreto. Aſael
frater Joab inter triginta, Ele-
hanan filius patrui ejus de
25 Bethlehem, Semma de Haro-
di, Elica de Harodi,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 (φ) Καὶ μετ' αὐτὸν Σαμαῖα ὑὸς (χ) Ἄσα
ὁ Ἀρουχαῖος. καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι
εἰς Θηρία· καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλή-
ρης φακοῦ· καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προσώπου
12 ἀλλοφύλων. Καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς με-
ρίδος, καὶ ἐξείλατο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε
τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἐποίησε κύριος σω-
13 τηρίαν μεγάλην. Καὶ κατέβησαν τρεῖς
ἀπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ κατέβησαν εἰς (ψ)
Κασὼν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον (ω)
Ὀδολλάμ· καὶ τάγμα τῶν (α) ἀλλοφύλων,
καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ῥαφαΐν.
14 Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ ὑπό-
στεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.
15 Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Τίς ποτιεῖ
με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τοῦ ἐν
τῇ πύλῃ; τὸ δὲ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε
16 ἐν Βηθλεέμ. Καὶ διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς δυνα-
τοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑ-
δρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθ-
λεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ· καὶ (β) ἔλαβαν, καὶ
παρεγένοντο πρὸς Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἠθέλησε
πιεῖν αὐτό· καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ,
17 Καὶ εἶπε, Ἵλεώς μοι κύριε τοῦ ποιῆσαι
τοῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων
ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι. καὶ οὐκ ἠθέλησε
πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυ-
18 νατοί. Καὶ (γ) Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ
ὑὸς (δ) Σαρουίας αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρι-
σὶ, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ
τριακοσίους τραυματίας· καὶ αὐτῷ ὄνομα
19 ἐν τοῖς τρισὶν, Ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων
ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς (ε) εἰς ἄρχον-
20 τα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε. Καὶ Βαναίας
ὑὸς (ζ) Ἰωδαὲ ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔρ-
γοις, ἀπὸ Καβεσεὴλ, καὶ αὐτὸς (η) ἐπά-
ταξε τοὺς δύο ὑοὺς Ἀριὴλ τοῦ Μωάβ· καὶ
αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν
μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνος.
21 Αὐτὸς ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰ-
γύπτιον, ἄνδρα (θ) ὁρατὸν, ἐν δὲ τῇ χει-
ρὶ τοῦ Αἰγυπτίου (ι) δόρυ ὡς ξύλον δια-
βάθρας· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥά-
βδῳ, καὶ ἥρπασε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ
22 δόρατι αὐτοῦ. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας
23 ὑὸς (κ) Ἰωδαὲ, Καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς
τρισὶν τοῖς δυνατοῖς, ἐκ τῶν τριῶν
ἔνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦλ-
θε· καὶ ἔταξεν αὐτὸν Δαυὶδ πρὸς τὰς
24 ἀκοὰς αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
τῶν δυνατῶν Δαυὶδ (λ) τοῦ βασιλέως.
Ἀσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωὰβ· οὗτος ἐν τοῖς τρι-
άκοντα· Ἐλεανὰν ὑὸς Δουδὶ πατρα-
25 δέλφου αὐτοῦ (μ) ἐν Βηθλεέμ· (ν) Σαιμὰ
ὁ Ῥουδαῖος·

MS.A. (φ) Μετ' αὐτὸν Σαμαιὰς (χ) Ἀγοὰ (ψ) Κασωὰρ (ω) Ὀ-
δολλάμ· (α) ἀλλοφύλων παρενέβαλεν (β) ἔλαβον, (γ) Ἀβισαὶ ἀδελφὸς (δ)
Σαρουίας (ε) ἐπ' ἄρχοντα, (ζ) Ἰωιαδαὲ (η) ἐπάταξεν * τὸν λέοντα (θ)
ὁρατὴν, (ι) δόρυ * ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ (κ) Ἰωιαδαὲ, (λ) βασιλέως. (μ) ἐκ (ν)
Σαμμαὶ ὁ Ἀρουδαῖος· Ἐνακὰ ὁ Ἀρωδαῖος· Ἐλλὴς ὁ Φηλωνεί

Et poſt eum Samaia filius Aſa 11
Aruchæus. Et congregati ſunt a-
lienigenæ in (k) Theria. Et erat
ibi pars agri plena lentis. Et popu-
lus fûgit à facie alienigenarum.
Et ſtetit in medio partis: & e- 12
ripuit eam, & percuſſit alienige-
nas. Et fecit Dominus ſalutem
magnam. Et deſcenderunt tres 13
è (l) triginta, & deſcenderunt
in (m) Caſon ad David in ſpelun-
cam Odollam. Et (n) ordo alie-
nigenarum, & caſtrametati ſunt
in valle Rhaphaim. Et David 14
tunc in præſidio: & ſtatio alie-
nigenarum tunc in Bethleem. Et 15
concupivit David, et dixit; Quis
potabit me aquâ de ciſterna, que
in Bethleem, quæ in porta? (o)
Statio autem alienigenarum tunc
in Bethleem. Et irruperunt tres 16
illi potentes in caſtra alienigena-
rum, & aquati ſunt aquam de
ciſterna, quæ in Bethleem, quæ in
porta. Et tulerunt, & venerunt
ad David. Et noluit bibere eam:
& libavit eam Domino. Et dixit; 17
Propitius mihi, Domine, à facien-
do hoc, ſi ſanguinem virorum, qui
iverunt in animabus ſuis, bibam.
Et noluit bibere eam. Hæc fece-
runt tres illi potentes. Et Abeſſa 18
frater Joab filius Saruiæ ipſe
princeps in tribus: & ipſe ſuſci-
tavit lanceam ſuam ſuper trecen-
tos cæſos. Et ei nomen in ipſis
tribus, Ex tribus illis glorioſus: 19
& factus eſt eis in principem:
& uſq; ad tres non venit. Et 20
Banæas filius Jodae (p) vir ipſe
multus operibus, è Cabeſeel: &
ipſe percuſſit duos filios Ariel i-
pſius Moab: & ipſe deſcendit, &
percuſſit leonem in medio ciſternæ
in die nivis. Ipſe percuſſit virum 21
Ægyptium, virum ſpectabilem:
in manu autem Ægyptii lancea,
(q) tanquam lignum ſcalæ nau-
ticæ: & deſcendit ad eum in
virga, & rapuit lanceam de ma-
nu Ægyptii, & occîdit eum in
lancea ejus. Hæc fecit Banæas 22
filius Jodae: Et ei nomen in 23
tribus potentibus, (r) ex tribus
glorioſus: et ad tres non venit.
Et conſtituit eum David ad (ſ)
auditiones ſuas. Et hæc no- 24
mina potentium David regis:
Aſael frater Joab, hic in trigin-
ta: Eleanan filius Dudi pa-
trui ejus in Bethleem: Sama 25
Rhudæus:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ובתרוהי שמא בר אגא דמן הרר טוראה ואתכנישו פלשתאי לחיתא והות תמן אחסנת
12 חקלא מליא טלופחין ועמא אפך מן קדם פלשתאי׃ ויתיצב ואתעתד בגו אחסנתא
13 ושיזביה וקטל ית פלשתאי ועבד יי פורקנא רבא׃ וירדו ונחתו תלתא גבריא מגברי רישי
משריתא ואתו לחצדא לות דוד עדלם ומשרית פלשתאי שריא במישר גבריא׃ ודוד
14 15 ודוד בכן בחקרא ואסטרטיג פלשתאי בכן בבית לחם׃ וחמידת נפשא דדוד ואמר מן
16 ישקנני מיא מגובא דבית לחם די בתרעא׃ ובזעו תלתא גבריא במשרית פלשתאי ומלו
מיא מגובא דבית לחם דבתרעא ונסיבו ואיתיאו לות דוד ולא אבה למשתיהון ואמר
17 לנסכא יתהון קדם יי׃ ואמר חס לי מן קדם יי מלמעבד דא הדם גבריא דאזלו
18 בנפשתהון ולא אבה למשתיהון אלין עבדו תלתא גבריא׃ ואבישי אחוהי דיואב בר
צרויה הוא ריש גבריא והוא תביב ית מורניתיה על תלת מאה קטילין וליה שום
19 20 בתלתא גבריא׃ מן גבריא הוה יקיר והוה להון לרבא ולתלת גברין לא מטא׃ ובניהו
בר יהוידע בר גבר דחיל חטאין דיליה עובדין מקבצאל הוא קטל ית תרין רברבי מואב
21 והוא נחת וקטל ית אריא בגו גובא ביומא דתלגא׃ והוא קטל ית גברא מצראה גבר
דחזוא ובידא דמצראה מורניתא ונחת עלוהי בחוטרא ואניס ית מורניתא מידא
22 דמצראה וקטליה במורניתיה׃ אלין עבד בניהו בר יהוידע וליה שום בתלתא גבריא׃
23 24 מן גבריא יקיר ולתלת גבורן לא מטא ומניה דוד על משמעתיה׃ עשהאל
25 אחוהי דיואב בגבריא אלחנן בר דודו דמבית לחם׃ שמה דמן חרוד אליקא
דמן חרוד׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et poſt illum Sama filius Agæ qui erat ex Harar *montano*: et congregati 11
ſunt Peliſthæi ad Hhajatha, et fuit ibi hæreditas agri plena lentium, et po-
pulus fugit ab-ante Peliſthæos: Et ſtetit in medio hæreditatis, et liberavit 12
illam et occîdit Peliſthæos, et fecit Dñs liberationem magnam. Et deſcen- 13
derunt tres robuſti de robuſtis capitum exercitus, et venerunt in meſſe ad
David [*in*] Ghadulam: et exercitus Peliſthæorũ conſederat in planicie ro-
buſtorum. Et David tunc erat in præſidio, et dux Peliſthæorum tunc erat 14
in Beth-lehhem. Et deſideravit anima David et dixit: Quis potabit me 15
aqua de puteo Bethlehhem qui eſt in porta? Et irruperunt tres robuſti in 16
caſtra Peliſthæorum, et hauſerunt aquas ex puteo Bethlehhem qui erat in
porta: & acceperunt et attulerunt ad David: et noluit bibere eas, ſed dixit
quòd libaret eas ante Dñm. Et dixit: Abſit mihi ab-ante Dñm ut faciam 17
hoc: num [*bibam*] ſanguinem robuſtorum qui ambulaverunt in animabus
ſuis? et noluit bibere eas. Hæc fecerunt tres robuſti. Et Abiſai frater ipſius 18
Joab filii Szarujah, ipſe erat caput robuſtorum, et ille contorſit haſtam ſup
trecentos occiſos: et illi erat nomen inter tres robuſtos. Præ robuſtis fuit 19
honorabilis, et fuit illis in magiſtrum, et uſq; ad tres *fortes* non pervenit.
Et Benajahu filius Jehojadagh filii viri timentis peccata, cui erant opera, 20
de Kabſzael, ipſe occîdit duos magnates *Moab*, et ipſe deſcendit et occî-
dit leonem in medio ciſternæ in die nivis. Et ille occîdit virum Miſzræum, 21
virum conſpicuum, et in manu Miſzræi erat haſta; et deſcendit contra illum
in virga, et extorſit haſtam de manu Miſzræi, et occîdit illum lancea ipſius.
Hæc fecit Benajah filius Jehojadagh, et illi erat nomen inter tres robu- 22
ſtos. Præ robuſtis honorabilis, ſed ad tres fortitudines non pervenit: & 23
præfecit eum David ſuper auditionem ſuam. Ghaſael frater ipſius Joab 24
inter robuſtos; Elhhanan filius *Dodo* qui erat ex Bethlehhem. Sama qui 25
erat ex Hharod, Elika qui erat de Hharod.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܒܬܪܗ ܩܡ ܫܡܐ ܒܪ ܐܓܐ ܡܢ ܛܘܪ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܒܙ ܚܝܘܬܐ. ܘܗܘܬ 11
ܬܡܢ ܚܩܠܐ ܚܕܐ ܕܙܪܝܥܐ ܛܠܦܚܐ. ܘܥܡܐ ܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܩܡ ܗܘ ܒܓܘ 12
ܚܩܠܐ. ܘܦܨܝ ܚܝܘܬܐ ܘܩܛܠ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܪܒܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܢܚܬܘ 13
ܬܠܬܐ ܡܢ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܬܘ ܒܥܕܢ ܚܨܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܥܪܬܐ ܕܐܪܠܡ. ܘܚܝܘܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ
ܫܪܝܐ ܗܘܬ ܒܥܘܡܩܬܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܕܘܝܕ ܫܪܐ ܗܘܐ ܗܝܕܝܢ ܒܡܨܪܘܬ. ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ 14
ܫܪܝܢ ܗܘܘ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܐܬܪܓܪܓ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܡܢ ܕܢܫܩܝܢܝ ܡܝܐ 15
ܡܢ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬ ܠܚܡ ܩܪܝܬܐ. * ܘܒܙܥܘ ܬܠܬܐ ܓܢܒܪܐ ܡܫܪܝܬܗܘܢ 16
ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܡܠܘ ܡܝܐ ܡܢ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܒܝܬ ܠܚܡ ܩܪܝܬܐ. ܘܫܩܠܘ ܘܐܝܬܝܘ
ܠܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܬܝܘܗܝ. ܘܐܫܕ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. * ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܩܕܡ 17
ܡܪܝܐ. ܕܐܥܒܕ ܗܕܐ. ܠܐ ܕܡܐ ܕܢܦܫܬܗܘܢ ܐܙܠܘ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܕܢܫܬܝܘܗܝ.
ܗܠܝܢ ܥܒܕܘ ܬܠܬܐ ܓܢܒܪܐ. * ܘܐܒܫܝ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܗܘ ܪܝܫܐ ܕܬܠܬܝܢ. 18
ܘܗܘ ܢܦܨ ܪܘܡܚܗ ܥܠ ܬܠܬܡܐܐ ܩܛܝܠܝܢ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܬܠܬܝܢ. * ܘܡܢ ܬܠܬܝܢ 19
ܡܝܩܪ ܗܘܐ. ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܪܝܫܐ. ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ 20
ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܕܥܒܝܕܝܢ ܗܘܘ ܥܒܕܘܗܝ ܝܬܝܪ ܡܢ ܩܒܨܐܝܠ. ܘܗܘ ܩܛܠ ܬܪܝܢ
ܓܢܒܪܝܢ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܗܘ ܢܚܬ ܘܩܛܠ ܐܪܝܐ ܒܓܘ ܥܒܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܓܐ. * ܘܗܘ ܩܛܠ 21
ܓܒܪܐ ܡܨܪܝܐ. ܓܒܪܐ ܫܦܝܪ ܚܙܘܐ. ܘܒܐܝܕܗ ܕܡܨܪܝܐ. ܐܝܬ ܗܘܐ ܪܘܡܚܐ. ܘܢܚܬ
ܠܘܬܗ ܗܘ ܒܫܒܛܐ. ܘܚܛܦܗ ܠܪܘܡܚܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܡܨܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ ܒܪܘܡܚܗ.
* ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܠܗ ܐܝܬ ܗܘܐ ܫܡܐ ܒܬܠܬܝܢ ܓܢܒܪܝܢ. ܘܓܢܒܪܘܬܐ. 22
ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܘܥܒܕܗ ܕܘܝܕ ܠܡܦܩܘ ܘܡܥܠܘ. * ܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. 23 24
ܒܬܠܬܝܢ ܓܢܒܪܝܢ. * ܫܡܐ ܕܡܢ ܛܘܪ ܡܠܟܐ. 25

Poſt hunc ſurrexit Samma filius Agæ de 11
monte regio. Congregatis enim Paleſtinis
ad animalia prædanda, ubi erat agellus quidam
lentibus conſitus, & populo fugiente à
conſpectu Paleſtinorum; Conſtitit is in medio 12
agro, vendicavit animalia, & Paleſtinos
interfecit: fecítq; Dominus ſalutem magnam
per manum ejus. Præterea deſcenderunt tres 13
ex heroibus, & venerunt tempore meſſis ad
Davidem in ſpeluncam Arlam, jumentis Philiſtæorum
verſantibus in convalle gigantum.
(David quidem caſtra tunc habebat in Maſroth, 14
principes verò Philiſtæorum caſtra poſuerant
in Beth-lehem,) Accenſus ergò David 15
deſiderio quodam ait, Vellem potaret me
quiſpiam aquâ ciſternæ magnæ quæ eſt in
Beth-lehem civitate. Tum perruperunt tres 16
illi viri acies Philiſtæorum, & hauſtam è ciſterna
magna quæ eſt in Beth-lehem civitate,
aquam afferentes obtulerunt Davidi: qui noluit
eam bibere, ſed effudit eam coram Domino,
& ait: Nequaquam permittat mihi 17
Dominus ut hoc faciam; periculo vitæ ſuæ
abierunt iſti viri: nec voluit eam bibere.
Hæc fecerunt tres illi viri. Præterea Abiſai 18
frater Joabi, filius Suriæ, ipſe caput erat horum
triginta, ipſéq; lanceam vibravit adverſùs
trecentos occiſos, & ipſe princeps erat
horum triginta: Inter triginta erat honoratiſſimus, 19
fuitque princeps eorum, & heroica
facinora æquè ac triginta præſtabat. Banaja Jojadæ 20
filius vir ſtrenuiſſimus, cujus facta præclariora
fuerunt quàm Cabſielis. Hic interfecit
duos gigantes Moabitarum: is deſcendit
& occîdit leonem in ſylva tempore nivis:
Is virum Ægyptium, virum aſpectu venuſtum 21
interfecit, cùm Ægyptius haſtam manu teneret:
nam cum baculo deſcendit adversùs eum,
& arreptâ ex Ægyptii manu haſtâ, interfecit
illum *eâdem* haſtâ. Hæc fecit Banaja Jojadæ 22
filius qui celebris erat inter triginta viros, &
præclara facinora gerebat ut *reliqui* triginta:
Eundémque conſtituit David ad egrediendum 23
& ingrediendum. Aſael frater Joabi 24
inter hos triginta viros *numeratur*: Samma 25
qui ex monte regio:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبعد هذا شما بن اجا من جبل الملك* هذا حيث اجتمع اهل فلسطين لينتهبوا انعام بني 11
اسرايل* وكان هناك حقل واحد مزروعا عدسا* وهرب شعب بني اسرايل من آل فلسطين* فانقذ 12
هو الانعام* وقتل من اهل فلسطين قوما كثيرا* وخلص الرب بني اسرايل على يديه في ذلك
اليوم* ونزل ثلاثة رجال* واتوا داود في وقت الحصاد الى مغارة عدلم* وكان خيل اهل فلسطين 13
مجتمعة في قاع الجبابرة* وكان داود نازلا مصروث* وقواد اهل فلسطين نزول في بيت لحم* 14
* فاشتهى داود وقال* كنت احب ان يسقيني انسان ماء من الجب العظيم الذي في قرية 15
بيت لحم* فنزل الثلاثة رجال الى عسكر آل فلسطين* ووصلوا عسكرهم ودخلوا بيت لحم* 16
واستقوا ماء من الجب العظيم الذي في قرية بيت لحم* واتوا به داود* ولم يحب داود ان يشرب
من ذلك الماء* ولكن دفقه امام الرب وقال* حاشا لله ان افعل هذا الفعل* لان هولاء الرجال 17
خاطروا بدماء انفسهم* ولم يعجبه ان يشرب من ذلك الماء* ولكن دفقه وقال* حاشا لله* هذا
فعل الثلاثة رجال* واما ابيشي اخو يواب بن صوريا* فكان رييسا على ثلاثين رجلا* وهو الذي 18
اخذ رمحا وقتل ثلاث مائة رجل* وكان فعله اكرم من فعل ثلاثين رجلا* فصير رييسا على 19
ثلاثين* واما بنايا بن يوياداع* فكان جبارا ذا قوة* وكان رجلا فصيحا حسن الفعال* وهو الذي 20
قتل جبارا من المواببين* وهو الذي نزل الى الغيضة يوم الثلج وقتل الاسد* وقتل الرجل 21
الجبار المصري الجميل* وكان في يد المصري رمح* فنزل اليه بنايا بالعصا* واخذ الرمح من
يده* وقتله برمحه* هذه الاشياء فعلها بنايا بن يوياداع* وكان له ذكرا وقوة وفعالا مثل ثلاثين 22
رجلا* وكان يبتلي في الحرب* ويعمل عمل ثلاثين رجلا* فصيره داود داخلا عليه وخارجا* 23
* عسايال اخو يواب رييس ثلاثين* وهذه اسماوهم* شما الذي من جبل الملك* 24 25

Poſt hunc etiam Samma filius Agæ de 11
monte regio. Hic, cum congregati eſſent
Paleſtini ad ſuffuranda armenta filiorum
Iſrael, eſſétque ibi ager quidam conſitus
lentibus, & populus Iſraeliticus fugiſſet
à Paleſtinis; Hic inquam, eripuit armenta, 12
turbâ multâ Paleſtinorum interfectâ:
liberavítque per eum Dominus Iſraelitas
eo die. Præterea deſcendentibus tribus 13
viris, & Davidem tempore meſſis convenientibus
in ſpeluncam Adollam, dum equitatus
Paleſtinorum congregatus eſſet
in valle gigantum; (David autem caſtra 14
habebat in Maſroth, & duces Paleſtinorum
caſtra fixerant in Beth-lehem) Deſiderio 15
mot⁹ David ait, Exoptarem ut bibendam
aliquis mihi præberet aquam de
puteo magno qui eſt in civitate Beth-lehē.
Itaque deſcendentes tres iſti viri ad exercitum 16
Paleſtinorum, perruperunt exercitum
eorum, penetrârunt in Beth-lehem,
& haurientes aquam è puteo magno qui
erat in civitate Beth-lehem, attulerunt
eam Davidi: Renuit autem David bibere
ex ea aqua, ſed effudit eam coram Domino,
& ait; Haudquaquam faxit Deus 17
ut hujuſmodi opus committam; quandoquidem
iſti viri proprium ſanguinem periculo
expoſuerunt. Non placuit igitur ei bibere
ex illa aqua, ſed effudit eam, & dixit;
Abſit. Hoc præſtuêre tres illi viri.
At verò Abiſai frater Joabi filius Suriæ 18
princeps erat triginta virorum, ipſéque
eſt qui ſumptâ lanceâ trecentos viros peremit.
Hujus facinora cùm eſſent præ- 19
ſtantiora facinoribus triginta virorum,
conſtitutus fuit princeps ſuper triginta.
Porrò Benaja Jojadæ filius erat gigas ro- 20
buſtiſſimus, erátque vir præditus virtute,
optimarum actionum: idémque trucidavit
gigantem quendam ex Moabitis: idem
quoque deſcendit in ſylvam tempore
nivis, & occîdit leonem: Occîdit etiam 21
virum gigantem Ægyptium formoſum, qui
haſtam manu tenebat: deſcendit enim ad
eum Benaja cum baculo, raptâque ex ejus
manu haſtâ, occîdit illum haſtâ ipſius.
Has res patravit Benaja Jojadæ filius, 22
pollebâtque nomine, robore, & factis ut
triginta viri; agitabatur in bello, & triginta
virorum operam ſolus *exercebat:*
Quapropter conſtituit eum David ingre- 23
dientem ad ſe & egredientem. Aſael 24
frater Joabi princeps erat triginta viro-
rum, *quorum hæc ſunt nomina:* Samma 25
qui ex monte regio:

שמואל ב : כד

Abihezer .Tecohites Hiches filius Hira ,Paltites Cheles
26 חלץ הפלטי עירא בן־עקש התקעי׃ אביעזר 27
,Achochites Salmon .Chusathites Mebunnai ;Hannethothites
הענתתי מבני החשתי׃ צלמון האחחי 28
, Netophathites Bahanah filius Cheleb .Netophathites Maharai
מהרי הנטפתי׃ חלב בן־בענה הנטפתי 29
Benajahu .Binjamin filiorum Ghibhah de Ribai filius Itthai
אתי בן־ריבי מגבעת בני בנימן׃ בניהו 30
Halbon - Abi .Ghahas *torrentibus* de Hiddai , Pirhathonites
פרעתני הדי מנחלי געש׃ אבי־עלבון 31
,Sahalbonites Eliachba : Barchumites Hazmaveth ,Harbathites
הערבתי עזמות הברחמי׃ אליחבא השעלבני 32
filius Achiam ,Hararites Sammah .Jehonathan Jaſen filii
בני ישן יהונתן׃ שמה ההררי אחיאם בן־ 33
;Mabachathi filius Achasbai filius Eliphelet .Ararites Sarar
שרר הארדי׃ אליפלט בן־אחסבי בן־המעכתי 34
;Charmelites Cheſrai .Ghilonites Achithophel filius Eliham
אליעם בן־אחיתפל הגלני׃ חצרו הכרמלי 35
.Gadites Bani ,Sobah de Nathan filius Ighal .Arbites Paharai
פערי הארבי׃ יגאל בן־נתן מצבה בני הגדי׃ 36
filii Joab *vaſa ferens* Beerothites Nacharai ;Hammonites Selec
צלק העמוני נחרי הבארתי נשאי כלי יואב בן־ 37
.Chitthæus Urijah .Ithrites Ghareb ,Ithrites Hira .Serujah
צרויה׃ עירא היתרי גרב היתרי׃ אוריה החתי 38
39 .ſeptem & triginta Omnes
כל שלשים ושבעה׃

CAP. XXIV. כד

David concitavit & ;Iſrael *in* iraſci DOMINI *naſus* addidit Et
ויסף אף־יהוה לחרות בישראל ויסת את־דוד 1
.Jehudah & ,Iſrael numera ,Vade :dicendo eis in
בהם לאמר לך מנה את־ישראל ואת־יהודה׃
:ſecum qui ,*virtutis* princ pem Joab ad rex Dixitque
ויאמר המלך אל־יואב שר־החיל אשר־אתו 2
-Beer ad uſque & ,Dan à Iſrael tribus omnes *in* nunc *Circui*
שוט־נא בכל־שבטי ישראל מדן ועד־באר
.populi numerum ſciam & ,populum *recenſete* & ;ſebah
שבע ופקדו את־העם וידעתי את מספר העם׃
populum ad tuus Deus DOMINUS addat Et :regem ad Joab Dixitq;
ויאמר יואב אל־המלך ויוסף יהוה אלהיך אל־העם 3
:*videntes* regis mei domini oculi & ,vicibus centum *eos* ſicut & ,*eos* ſicut
כהם וכהם מאה פעמים ועיני אדני־המלך ראות
prævaluit Et ?hoc *verbo in* vult quid ut ,rex meus dominus &
ואדני המלך למה חפץ בדבר הזה׃ ויחזק 4
,Joab eſt egreſſus Et .*virtutis* principes ſuper & ,Joab *ad* regis verbum
דבר־המלך אל־יואב ועל שרי החיל ויצא יואב
.Iſrael populum *viſitandum ad* ,regis *facies ad virtutis* principes &
ושרי החיל לפני המלך לפקד את־העם את־ישראל׃
,urbis *dextera* Haroher in ſunt caſtrametati & ,Jarden tranſierunt Et
ויעברו את־הירדן ויחנו בערוער ימין העיר 5
,Ghilhad in venerunt Et .Jahazer ad & ,Ghad torrentis medio in quæ
אשר בתוך־הנחל הגד ואל־יעזר׃ ויבאו הגלעדה 6
ad circa & ,Jahan Dan in venerunt & ;Chodſi Tachtim terram in &
ואל־ארץ תחתים חדשי ויבאו דנה יען וסביב אל־
,Chivvæi urbes omnes & :Tyri munitionem venerunt Et .Sidon
צידון׃ ויבאו מבצר־צר וכל־ערי החוי 7
.Sebah-Beer Jehudah meridiem ad ſunt egreſſi & ;Chenahanæi &
והכנעני ויצאו אל־נגב יהודה באר שבע׃
,menſium novem fine in venerunt & ,terram omnem in circuierunt Et
וישטו בכל־הארץ ויבאו מקצה תשעה חדשים 8
.Jeruſalaim dierum viginti &
ועשרים יום ירושלם׃

Verſio VULG. LAT.

26 Heles de Phalti, Hira filius 27 Acces de Thecua, Abiezer de Anathoth, Mobonnai de Hu- 28 ſati, Selmon Ahohites, Ma- 29 harai Netophathites, Heled filius Baana, & ipſe Netophathites, Ithai filius Ribai de Gabaath filiorum Benjamin, 30 Banaia Pharathonites, Heddai 31 de torrente Gaas, Abialbon Arbathites, Azmaveth de Be- 32 romi, Eliaba de Salaboni. 33 Filii Jaſſen, Jonathan, Semma de Orori, Aian filius Sa- 34 rar Arorites, Eliphelet filius Aaſbai filii Machati, Eliam filius Achitophel Gelonites, 35 Heſrai de Carmelo, Pharai de 36 Arbi. Igaal filius Nathan de 37 Soba, Bonni de Gadi, Selec de Ammoni, Naharai Berothites armiger Joab filii 38 Saruiæ. Ira Jethrites, Gareb 39 & ipſe Jethrites. Urias Hethæus. Omnes triginta ſeptem.

CAP. XXIV.

1 ET addidit furor Dñi iraſci contra Iſrael, commovítque David in eis dicentem; Vade, numera Iſrael & Judam. 2 Dixítque rex ad Joab principem exercitûs ſui; Perambula omnes tribus Iſrael à Dan uſque Berſabee, & numerate populum, ut ſciam numerum 3 ejus. Dixítque Joab regi; Adaugeat Dominus Deus tuus ad populum tuum, quantus nunc eſt, iterúmque centuplicet in conſpectu domini mei regis: ſed quid ſibi dominus meus rex vult in re hujuſcemo- 4 di? Obtinuit autem ſermo regis verba Joab, & principum exercitûs: egreſſúſque eſt Joab, & principes militum, à facie regis, ut numerarēt po- 5 pulum Iſrael. Cúmque pertranſiſſent Jordanem, venerunt in Aroer ad dexteram urbis, quæ eſt in valle Gad: 6 Et per Jazer tranſierunt in Galaad, & in terram inferiorem Hodſi, & venerunt in Dan ſylveſtria. Circumeuntéſque 7 juxta Sidonem, Tranſierunt prope mœnia Tyri, & omnem terram Hevæi & Chananæi, venerúntque ad Meridiem Ju- 8 da in Berſabee: Et luſtratâ univerſâ terrâ, affuerunt poſt novem menſes, & viginti dies in Jeruſalem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

26 Σηλλὴς ὁ Κηωθί. Ἴρας υἱὸς (ξ) Ἰσκὰ ὁ Θεκωί-
27 της· Ἀβιέζερ ὁ (ο) Ἀνωθίτης, ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ
28 (π) Ἀνωθίτου· Ἐλλὼν ὁ Ἀωΐτης· Νοερὲ ὁ
29 Νετωφατίτης· Ἐσθαὶ υἱὸς Ῥιβὰ ἐκ Γαβαὲθ
υἱὸς Βενιαμὶν τοῦ Ἐφραθαίου· Ἀσμὼθ ὁ Βαρ-
32 διαμίτης· Ἐμασοὺ ὁ Σαλαβωνίτης· υἱοὶ Ἀσὰν,
33 Ἰωνάθαν· (ρ) Σαμνὰν ὁ Ἀρωδίτης· Ἀμνὰν
34 υἱὸς (σ) Ἀραῒ Σαραουρίτης· Ἀλιφαλὲθ υἱὸς
τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μαχαχαχί· (τ) Ἐλιὰβ
35 υἱὸς Ἀχιτόφελ τοῦ (υ) Γελωνίτου· Ἀσαραῒ ὁ
36 (φ) Καρμήλιος τοῦ Οὐραιοερχί· Γάαλ υἱὸς
(χ) Ναθανά· Πολυδυνάμεως υἱὸς Γαλααδδί·
30 Ἐλιὲ ὁ Ἀμμανίτης· Ἁδροὶ ἀπὸ χειμάρρων·
31 Γαδαβιὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθαίου· Γελωρὲ ὁ Βη-
37 θωραῖος αἴρων τὰ σκεύη Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐας·
38 Ἴρας ὁ (ψ) Ἐθιραῖος· Γηρὰβ ὁ Ἐθεναῖος·
39 Οὐρίας ὁ Χετταῖος· (ω) οἱ πάντες τριάκοντα
καὶ ἑπτά.

MS.A. (ξ) Ἐκκὰς ὁ (ο) Ἀναθωθείτης, (π) Ἀσωθείτου· Σελλὼμ ὁ Ἐλωείτης· Μαραεὶ ὁ Νεπωφαθείτης· Ἀλὰφ υἱὸς Βαανααὶ τοῦ Ἐφραθαίου· Ἀθθαὶ ἐκ Νααλεάς· Ἀβιηβὼν ὁ Ἀρωβωθεί· Ἀσμὼθ ὁ Βαρωμείτης· Ἐλιὰβ ὁ Σαλαβωνείτης· υἱοὶ (ρ) Σαμνὰς (σ) Ἀραὰ ὁ Ἀραρείτης· Ἐλιφαλὲτ υἱὸς τοῦ Ἀιτουὲ υἱὸς τοῦ Μαχαταίου· (τ) Ἐλιὰφ (υ) Γιλωνίτου· (φ) Καρμήλιος· Φαραεὶ ὁ Ἀραχθείς· Γάδι (χ) Νάθαν· Πολλὺς δυνάμεως υἱὸς Γαδδίς· Βλετὶ ὁ Ἀμαιίτης· Γεδωρὲ ὁ Βηρωθαῖος αἴρων τὰ σκεύη Ἰωὰβ υἱὸς (ψ) Ἐθραῖος· Γαρὴθ ὁ Τεθρίτης· (ω) πάντες

Selles Celothi: Iras filius Iſca Thecoites: Abiezer Anothites, ex filiis Anothitæ: Ellon Aoites: Noere Netophatites: Eſthai filius Rhiba de Gabaeth filius Benjamin Ephratæi: Aſmoth Bardiamites: Emaſu Salabonites: filii Aſan, Jonathan, Samnan Aroditæ: Amnan filius Arai Saraurites: Aliphaleth filius Asbitæ, filius Machachachi: Eliab filius Achitophel Gelonitæ: Aſarai Carmelius ipſius uræoerchi: Gaal filius Nathana: (t) Polydynameus filius Galaaddi: Elie Ammanites: Hadri de torrentibus: Gadabiel filius Arabothæi: Gelore Bethoræus portans vaſa: Joab filius Saruiæ: Iras Ethiræus: Gerab Ethenæus: Urias Chettæus. Omnes triginta & ſeptem. 26 27 28 29 32 33 34 35 36 30 31 37 38 39

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΚΑὶ προσέθετο (α) ὀργὴν κύριος ἐκκαῆναι ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ ἐν αὐτοῖς, λέγων, Βάδιζε, ἀρίθμησον τὸν Ἰσραὴλ 2 καὶ τὸν Ἰούδαν. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, Δίελθε δὴ πάσας φυλὰς (β) Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαὸν, 3 καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, Καὶ προσθείη κύριος ὁ (γ) θεὸς πρὸς τὸν λαὸν ὥσπερ (δ) αὐτοὺς καὶ ὥσπερ αὐτοὺς ἑκατονταπλασίονα, καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὁρῶντες· καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἵνα τί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ 4 τούτῳ; Καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰωὰβ καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως. καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν (ε) 5 λαὸν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀροὴρ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος Γὰδ καὶ (ζ) 6 Ἐλιέζερ. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ καὶ εἰς (η) γῆν Θαβασὼν, ἥ ἐστιν Ἀδασαὶ, καὶ παρεγένοντο εἰς (θ) Δανιδὰν καὶ Οὐδὰν, καὶ ἐ- 7 κύκλωσαν (ι) Σιδῶνα. Καὶ ἦλθον εἰς Μάψαρ Τύρου, (κ) καὶ εἰς πάσας τὰς πόλεις τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου· καὶ ἦλθαν (λ) κατὰ Νότον 8 Ἰούδα εἰς Βηρσαβεὲ, Καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μηνῶν καὶ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.

MS.A. (α) ὀργὴ κυρίου ἐκκαῆναι (β) τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν (γ) θεός σου πρὸς (δ) αὐτοὺς ἑκατονταπλάσιον, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ (ε) λαὸν Ἰσραήλ. (ζ) Ἐλιάζηρ. (η) γῆν Ἐθαὼν Ἀδασαὶ, (θ) Δὰν Ἰαρὰν καὶ Ἰούδαν, (ι) εἰς Σιδῶνα τὴν μεγάλην. Καὶ (κ) καὶ πάσας (λ) κατὰ τὸν Ἰορδάνην εἰς Βηρσαβεὲ,

CAP. XXIV.

ET (a) addidit iram Dominus 1 accendere in Iſrael. Et commovit ipſum David in (b) eis, dicens; Vade, numera Iſrael, & Judam. Et dixit rex ad Joab 2 principem virtutis, qui cum eo; Tranſi nunc omnes tribus Iſrael, & Juda, à Dan, & uſq; Berſabee: & recognoſce populum, & ſciam numerum populi. Et dixit 3 Joab ad regem; Et adjiciat Dns De° ad populū, (c) ſicut eos, et ſicut eos, centuplū: et oculi domini mei regis vidētes. Et domin° me° rex ut quid vult in verbo hoc? Et prævaluit verbum regis ad 4 Joab, & ad principes virtutis. Et egreſſus eſt Joab, & principes virtutis (d) in conſpectu regis, ad recognoſcendum populum Iſrael. Et tranſierunt Jordanem, 5 & caſtrametati ſunt in Aroer à dextris civitatis, quæ in medio convallis Gad, et Eliezer. Et 6 venerunt in Galaad, & (e) in terram Thabaſon, quæ eſt Adaſæ: et advenerunt in Danidan, et Udan, et circumierunt Sidona. Et vene- 7 runt in Mapſar Tyri, et in omnes civitates Euæi, et Chananæi: et venerunt ad Auſtrum in Juda in Berſabee, Et circumierunt in 8 omni terra. Et advenerunt à fine novem menſium, et viginti dierum in Hieruſalem.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 חלץ דמן פלט עירא בר עקש דמתקוע׃ אביעזר דמן ענתות מבני דמן חושת׃
27
28 צלמון דמן אחוח מהרי דמן נטופת׃ חלב בר בענא דמנטופת אתי בר ריבי
29 מגבעתא דבני בנימין׃ בניהו דמפרעתון הדי דמנחלי געש׃ אבי עלבון דמן ערבת
30
31 עזמות דמברחום׃ אליחבא דמשעלבון בני ישן יהונתן׃ שמה דמן הרר טוראה
32 אחיאם בר שרר דמטור גבוה׃ אליפלט בר אחסבי בר מעכת אליעם בר אחיתופל
33
34 גילונאה׃ חצרי דמן כרמלא פערי דמן ארב׃ יגאל בר נתן דמצובא בני משבט גד׃
35
36 צלק דמבני עמון נחרי דמן בארות נטיל זיניה דיואב בר צרויה׃ עירא דמן יתר
37 גרב דמן יתר׃ אוריה חתאה כל גבריא תלתין ושבע׃
38
39
כד
1 ואוסיף רוגזא דיי למתקף בישראל וגרי ית דוד בהון למימר אזיל מני ית ישראל וית
2 דבית יהודה׃ ואמר מלכא ליואב רב חילא דעמיה הליך כען בכל שבטיא דישראל
3 מדן ועד באר שבע ומני ית עמא ואדע ית חושבן עמא׃ ואמר יואב למלכא ויוסף
יי אלהך על עמא כאלין וכאלין מאה זמנין ועיני דרבוני מלכא חזן ורבוני מלכא
4 למה אתרעי בפתגמא הדין׃ ותקיף פתגמא דמלכא על יואב ועל רבני חילא ונפק
5 יואב ורבני חילא קדם מלכא למימני ית עמא ית ישראל׃ ועברו ית ירדנא ושרו
6 בערער דרום קרתא דבגו נחלא דשבטא גד ואליעזר׃ ואתו לגלעד ולארעא דרומא
7 לחרשי ואתו לדן יען ומתמן אסתחר לצידון׃ ואתו לקרוין כריכן וכל קרוי חואי
8 וכנענאי ונפקו לדרום יהודה לבאר שבע׃ והליכו בכל ארעא ואתו מסיפי תשעה
ירחין ועסרין יומין לירושלם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Hheleſz qui ex *Phelet*. Ghira filius Ghikes qui erat ex Thecoagh. Abighezer qui ex Ghanathoth. Mebunai qui ex Hhuſath. Szalmon qui ex Ahhoahh. Maharai qui ex Netophath. Hheleb filius Baghanah ex Netophath: Aithai filius Ribai ex Gibghetha filiorum Binjamin. Benaiah qui ex Pirghathon, Hiddai qui ex torrentibus Gaghas: Abighalbon qui ex Gharabath, Ghaſmaveth qui ex Barhhum. Eliahhba qui ex Saghalbon: filii Jaſen Jehonathan. Sama qui ex Harar *montano*: Ahhiam filius Sarar qui ex monte alto. Eliphelet filius Ahhazzbai fili° *Maghachath*, Eligham filius Ahhithophel Gilonæi. *Hheſzrai* qui ex Charmela, Pagharai qui ex Arab. Jighal filius Nathan qui ex Szobah, Bani ex tribu Gad. Szelek qui ex filiis Ghamon, Nahharai qui ex Beiroth, ferens arma ipſius Joab filii Szarujah. Ghira qui ex Jether, Gareb qui ex Jether. Uriah Hhithæus: omnes robuſti erant triginta & ſeptem. 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39

CAP. XXIV.

ET addidit indignatio Domini iraſci in Iſrael, & incitavit David in eos 1 dicendo: Vade numera Iſrael, & [*viros*] domus Jehudah. Et dixit rex 2 ad Joab magiſtrum exercitus qui cum eo erat: Ambula nunc per omnes tribus Iſrael à Dan & uſq; Beerzebagh, & numera populum, & cognoſcam ſupputationem populi. Et dixit Joab ad regem: Addat Dominus 3 Deus tuus ſuper populum ſicut ſunt & ſicut ſunt, centum vicibus; & oculi domini mei regis videant: ſed dominus meus rex ad quid complacet ſibi in re iſta? Et invaluit verbum regis ſuper Joab & ſuper magiſtros ex- 4 ercitus: & exiit Joab & magiſtri exercitus ante regem, ut numerarent populum Iſrael. Et tranſierunt Jardena, & caſtra poſuerunt in Gharogher 5 Meridie urbis, quæ eſt in medio torrentis tribus Gad & ad Jaghzer. Et 6 venerunt in Gilghad, & ad terram auſtralem Hhodſi, & venerunt ad Dan Jaghan, & indè revertitur ad Szidon. Et *venerunt ad urbes munitas*, & ad 7 omnes urbes Hhivæi & Chanaghanæi, & exierunt ad auſtrum Jehudah ad Beerzebagh. Et perambulaverunt univerſam terram, & venerunt à fine 8 novem menſium & viginti dierum in Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܚܠܨ ܕܡܢ ܦܠܛ. ܥܝܪܐ ܒܪ ܥܩܫ ܕܡܢ ܬܩܘܥ. * ܐܒܝܥܙܪ ܕܡܢ ܥܢܬܘܬ. ܡܒܢܝ ܕܡܢ
27 ܚܘܫܬ. * ܨܠܡܘܢ ܕܡܢ ܛܘܪ ܒܝܬܐ. ܡܗܪ ܕܡܢ ܛܘܦܐ. * ܚܠܒ ܒܪ ܒܥܢܐ ܕܡܢ ܢܛܘܦܐ.
28, 29 ܐܬܝ ܒܪ ܪܒܝ ܕܡܢ ܪܡܬܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. * ܒܢܝܐ ܒܪ ܦܪܥܬܘܢ ܕܡܢ ܓܒܥܐ. ܗܕܝ ܕܡܢ
30 ܢܚܠܝ ܓܥܫ. * ܐܒܝ ܒܪ ܐܒܝܥܠܡܘܢ ܕܡܢ ܓܠܥܕ. ܐܪܒܘܬ ܕܡܢ ܚܘܪܝܡ. * ܐܠܚܢܢ ܕܡܢ
31, 32 ܫܥܠܒ. ܝܘܢܬܢ ܕܡܢ ܒܝܬ ܢܨܘܪ. * ܫܡܐ ܕܡܢ ܛܘܪ ܙܝܬܐ. ܐܚܝܡ ܒܪ ܐܫܪ ܕܡܢ ܐܕܪܝ.
33, 34 * ܐܠܝܦܠܛ ܒܪ ܚܘܫܒ ܕܡܢ ܡܥܟܬ. ܐܠܝܥܡ ܒܪ ܐܚܝܬܘܦܠ ܓܠܝܘܢܝܐ. * ܚܨܪܘ ܕܡܢ
35, 36 ܛܘܪ ܟܪܡܠ. ܓܪܝ ܕܡܢ ܐܪܘܒ. * ܢܥܐܝܠ ܒܪ ܢܬܢ ܕܡܢ ܨܘܒܐ. ܒܥܢܐ ܕܡܢ ܓܕ. * ܨܠܩ ܕܡܢ
37, 38 ܥܡܘܢ. ܢܚܪܝ ܕܡܢ ܒܪܘܬ. ܫܩܘܠ ܡܐܢܐ ܕܙܝܢܗ ܕܝܘܐܒ ܒܪ ܨܘܪܝܐ. * ܚܝܪܐ ܕܡܢ ܝܬܝܪ. ܥܪܒ
39 ܕܡܢ ܠܟܝܫ. * ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܒܡܢܝܢܐ. ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܕ *

1 * ܘܐܘܣܦ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܬܚܡܬܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܓܪܓ
ܥܠܝܗܘܢ ܠܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܡܢܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܘܠܝܗܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ ܪܒ
ܚܝܠܐ ܕܥܡܗ. ܚܘܪ ܒܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪܫܒܥ. ܘܡܢܝ
3 ܠܝ ܠܥܡܐ. ܘܐܝܬܐ ܠܝ ܡܢܝܢܗܘܢ ܘܫܘܡܠܝܗ ܕܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܡܠܟܐ. ܢܘܣܦ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܥܠ ܥܡܐ ܐܟܘܬܗܘܢ. ܡܐܐ ܐܦܝܢ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ ܚܙܝܢ. ܘܡܪܝ
4 ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܗܘ ܨܒܐ ܒܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܥܫܢ ܡܠܬܗ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܝܘܐܒ
ܘܥܠ ܪܒܝ ܚܝܠܐ. ܘܢܦܩ ܝܘܐܒ ܘܪܘܪܒܢܝ ܚܝܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܠܡܡܢܐ ܠܥܡܐ
5 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܥܒܪܘ ܝܘܪܕܢܢ. ܘܐܬܘ ܠܥܪܘܥܪ ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܕܒܓܘ ܢܚܠܐ ܕܓܕ
ܘܕܐܠܝܥܙܪ. * ܘܐܬܘ ܠܥܕܡܐ ܠܨܘܪ ܘܨܝܕܢ. ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝܐ ܘܚܬܝܐ. ܘܠܐܪܥܐ ܕܝܒܘܣܝܐ.
7 ܘܚܕܪܘ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܣܘܦ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܐܬܘ ܠܕܢ. ܘܐܚܕܪܘ
8 ܨܝܕܢ. * ܘܚܕܪܘ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܐܬܘ ܠܣܘܦ ܬܫܥܐ ܝܪܚܝܢ. ܘܥܣܪܝܢ ܝܘܡܝܢ. ܠܐܘܪܫܠܡ.

* Halas qui ex Pelat: Ira filius Ecis, qui ex 26
Tecua: Abiazar qui ex Anathoth: Mebni qui 27
ex Huſath: Salmon qui ex monte Baita: Ma- 28
har qui de Topha: Halab Baanæ filius qui de 29
Netophath: Athi filius Rabai de colle filiorum Benjamen: Benaja fili⁹ Peraaton de Ge- 30
baa: Hadi qui ex Nehelgaas: Abi filius Abi- 31
almon, qui ex Gelaad: Arboth qui ex Hurim:
Elhana qui de Sealab: Jonathan qui ex Beth- 32
naſur: Samma qui ex monte Oliveti: Ahim fili⁹ 33
Aſir, qui ex Adri: Eliphelat filius Hoſab, qui
de Maachath: Eliaam filius Ahitophel Galjo- 34
næi: Haſri qui de monte Carmelo: Gari qui 35
ex Arub: Neael filius Nathan de Soba: Baana 36
qui ex Gad: Selec qui de Ammon: Nahri qui 37
ex Beruthi, portitor inſtrumentorum armorum Joabi filii Suriæ: Hira qui de Jathir: 38
Arab qui ex Lachis: Uria Hethæus: omnes ſer- 39
vi Davidis, numero triginta ſeptem.

CAP XXIV.

Rurſus etiam irâ Dei graveſcente in Iſraelitas, excitavit in eos Davidem, & dixit ad 1
eum; Vade numera Iſraelem & Judam, Ait 2
itaque David Joabo principi exercitûs, qui ſecum erat, Diſcurre per omnes tribus Iſraelis à Dan uſque ad Bir-ſebaa, recenſe mihi populum, & affer numerum eorum & ſummam populi. Dixit Joab ad regem, Reddat 3
Dominus Deus tuus populum aliis centum vicibus majorem, & oculi domini mei regis *hoc* videant: dominus verò meus rex quorſum vult rem iſtam? At cùm prævaluiſſet 4
verbum regis Joabo & imperatoribus exercituum, exiit Joab & imperatores exercituum è conſpectu regis ad recenſendum populum Iſraeliticum: Et trajecto Jordane venerunt 5
ad Sarub quæ eſt ad dexteram civitatis ſitæ in media valle Gad Eliazar: Tum pervenerunt 7
uſque ad Sur & Saidon, ad terram Chananæorum & Hethæorum, & ad terram Jebuſæorum: cúmque totum tractum illum perluſtrâſſent, venerunt in terram Juda poſt triginta octo dies: tum venerunt ad Dan, & perluſtrârunt Sidonem. Demum cùm univerſam 8
terram illam percurriſſent, redierunt poſt novem menſes & viginti dies, in Jeruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * حلاص الذي من فلاط * عيرا بن عقيس من تقوع * العازار من عناثوث * مبني من حوسا *
27, 28 * صلمون من جبل البيت * ماهار بن طوفث * حلاب بن بعنا من نطوفث * اتي بن رابا من
29, 30 رامة بنيامين * بنايا بن فرعتون من جبع * حدي من نحلقس * ابي بن ابيعلمون من جلعاد *
31, 32, 33 عربوت بن حوريم * الحنا بن سعلب * يوناثان بن معكث من بيت ناسور * سما من جبل الزيتون *
34 احيم بن اسداد من ادري * اليفلط بن حسبي من معكث * اليعم بن احيتوفال الجليوني *
35, 36 * حصري من جبل كرمل * جري من اريب * نعايال بن ناثان من صبا * بعنا بن جاد * صلاق
37, 38 بن عمون * نحري بن بروتي الذي كان يحمل سلاح يواب بن صوريا * حيرا الذي من ياثير * عاراب
39 الذي من لخيس * اوريا الحثاني * عدد جميع عبيد داود الروساء سبعة وثلاثون رجلا *

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * ثم ان بني اسرايل وقعوا في بلاء * واشتد غضب
الرب عليهم * وصير سبب عقوبتهم داود * وذلك انه القى في قلبه ان يحصي عددهم * فقال له
2 * انطلق فاحص عدد بني اسرايل وبني يهودا * فقال داود ليواب ولروساء الاجناد الذين معه *
سيروا في حدود جميع بني اسرايل واسباطهم * وحدوا من دان حتى تنتهوا الى بير سبع * واحصوا
3 لي عدد الشعب * واتوني بعددهم وحسابهم * قال يواب للملك * الله ربك يزيد في الشعب ماية
4 ضعف * وذلك في حياة الملك سيدي * لماذا احب الملك هذا الامر * فنظر الملك ليواب والقواد
5 الذين معه مغضبا * فخرج يواب وروساء الاجناد من عند الملك ليحصوا شعب اسرايل * وجازوا
7 الاردن * واتوا ساروث التي عن يمين القرية التي في وادي جاد والعازار * وانتهوا الى صور وصيدان *
ودخلوا الى ارض الكنعانيين * والحثانيين والباسانيين * وساروا في الارض كلها * واتوا دان وداروا
8 على صيدون * وساروا في كل الارض * ورجعوا الى اورشليم بعد تسعة اشهر وعشرين يوما *

* *Halas qui ex Phelat: Ira filius Acis Te-* 26
cuites: Elazar ex Anathoth: Mebni ex 27
Huſath: Salmon ex monte-domûs: Ma- 28
har filius Tophath: Halab filius Baana 29
ex Netophath: Athi filius Rabai de colle
Benjamin: Benaja filius Pheraaton de 30
Gabaa: Haddai ex Nahalcis: Abi filius 31
Abialmon ex Galaad: Arboth filius Hurim: Elhana filius Saalab: Jonathan fi- 32
lius Maachath ex Beth-naſur: Samma ex 33
monte Olivarum: Ahim filius Aſdad ex
Adra: Eliphelat filius Hasbi ex Maa- 34
chath: Eliaam filius Ahithophelis Galjonæi: Haſri ex monte Carmelo: Gari ex 35
Arib: Neael filius Nathan è Sabba: Baa- 36
na filius Gad: Selac filius Ammon: 37
Nahri filius Baruth, qui erat armiger Joabi filii Suriæ: Hira qui ex Jathir: A- 38
rab qui ex Lachis: Uria Gethæus. Nu- 39
merus omnium ſervorum Davidis præcipuorum, triginta ſeptem viri.

CAP. XXIV.

IN aliam inciderunt Iſraelitæ calamitatem: nam ſæviente in eos irâ Domini, effecit occaſionē punitionis eorū Davide. Atque id quidem, quoniam injecit in cor ejus ut recenſeret numerum eorum: dixitque ad eum; Abi, & recenſe numerum filiorum Iſraelis & filiorum Judæ. 1
Quare dixit David Joabo & ducibus 2
militum qui cum eo erant; Obite limites omnium Iſraelitarum, et tribus eorum; & incipientes à Dan quouſque perveniatis ad Bir-ſebaa, recenſete mihi numerum populi, & afferte mihi numerum & cenſum eorum. Dixit Joab regi, Deus Do- 3
minus tuus augeat populum centuplo, idq; vivente rege domino meo: ad quid rex rem iſtam expoſcit? Sed cùm rex Joa- 4
bum ac duces qui cum eo erant, reſpexiſſet iratus, egreſſi ſunt Joab & præfecti militum à rege, ut numerarent populum Iſraelis: Et trajicientes Jordanem ve- 5
nerunt in Saroth quæ jacet à dextera civitatis quæ eſt in valle Gad & Eliazar: Pervenerunt ad Sur & Saidon, & per- 7
meârunt terram Chananæorum, Hethæorum, & Baſanæorum; totámque terram peragrantes venerunt in Dan, & ambierunt Sidonem: Totâ denique terrâ perlu- 8
ſtratâ, redierunt in Jeruſalem poſt novem menſes & viginti dies:

שמואל ב: כד

regem ad populi *census* numerum Joab Deditque
9 וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת־מִסְפַּר מִפְקַד־הָעָם אֶל־הַמֶּלֶךְ
educentis virtutis viri millia octingenta Israel fuit Et
וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ־חַיִל שֹׁלֵף
percussit Et .virorum millia quingenta Jehudah viri & ,gladium
10 חֶרֶב וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ׃ וַיַּךְ
Dixitque .populum numeravit postquam ,eum David cor
לֵב־דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי־כֵן סָפַר אֶת־הָעָם וַיֹּאמֶר
nunc Et .feci quod valde Peccavi :Dominum ad David
דָּוִד אֶל־יְהוָה חָטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה
egi stultè quia ,tui servi *perversitatem* quæso transire fac Domine
יְהוָה הַעֲבֶר־נָא אֶת־עֲוֺן עַבְדְּךָ כִּי נִסְכַּלְתִּי
Ghad ad fuit Domini verbum & :mane *in* David surrexit Et .valdè
11 מְאֹד׃ וַיָּקָם דָּוִד בַּבֹּקֶר וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־גָּד
:David ad *loquêris* & ,Vade :dicendo ,David videntem prophetam
12 הַנָּבִיא חֹזֵה דָוִד לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְדִבַּרְתָּ אֶל־דָּוִד
tibi elige *:te super imponens* ego Tria ;Dominus dixit Sic
כֹּה אָמַר יְהוָה שָׁלֹשׁ אָנֹכִי נוֹטֵל עָלֶיךָ בְּחַר־לְךָ
;ei *indicavit* &,David ad Ghad venit Et .tibi faciam & ,his ex unum
13 אַחַת־מֵהֶם וְאֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד וַיַּגֶּד־לוֹ
,tua terra in famis anni septem tibi *veniet An* :ei dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ הֲתָבוֹא לְךָ שֶׁבַע־שָׁנִים ׀ רָעָב ׀ בְּאַרְצֶךָ
ipse & ,*tuorum angustiatorũ facies ad te* fugere mensibus tribus *an &*
אִם־שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נֻסְךָ לִפְנֵי־צָרֶיךָ וְהוּא
Nunc ?tua terra in *pestem* diebus tribus *esse an &* ,*te persequens*
רֹדְפֶךָ וְאִם־הֱיוֹת שְׁלֹשֶׁת יָמִים דֶּבֶר בְּאַרְצְךָ עַתָּה
Dixitque .verbum me mittenti respondeam *quod* vide & ,cognosce
14 דַּע וּרְאֵה מָה־אָשִׁיב שֹׁלְחִי דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר
manum in obsecro Incidamus .valde *mihi angustia* :Ghad ad David
דָּוִד אֶל־גָּד צַר־לִי מְאֹד נִפְּלָה־נָּא בְיַד־
ne *hominis* manu in & ,ejus miserationes multæ quia ,Domini
יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָו וּבְיַד־אָדָם אַל־
mane à Israel in pestem Dominus dedit Et .incidam
15 אֶפֹּלָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה דֶּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל מֵהַבֹּקֶר
Dan à populo de *est mortuum* & ;*constitutionis* tempus ad usque &
וְעַד־עֵת מוֹעֵד וַיָּמָת מִן־הָעָם מִדָּן
misit Et .virorum millia septuaginta ,sebah-Beer ad usque &
16 וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח
;eam *corrumpendum ad* Jerusalaim angelus suam manum
יָדוֹ הַמַּלְאָךְ ׀ יְרוּשָׁלַםִ לְשַׁחֲתָהּ
corrumpenti angelo Dixitque .malo super Dominum pœnituit &
וַיִּנָּחֶם יְהוָה אֶל־הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית
Domini angelus Et .tuam manum *remitte* : nunc *Multum* ;*populo in*
בָּעָם רַב עַתָּה הֶרֶף יָדֶךָ וּמַלְאַךְ יְהוָה
ad David Dixitque .Jebusæi Araunah *area cum* erat
17 הָיָה עִם־גֹּרֶן הָאֲוַרְנָה הַיְבֻסִי׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
:dixit & ,*populo in* cædentem angelum *ipsum videndo in* ,Dominum
יְהוָה בִּרְאֹתוֹ ׀ אֶת־הַמַּלְאָךְ ׀ הַמַּכֶּה בָעָם וַיֹּאמֶר
quid *pecus isti Et* .egi iniquè ego & ,peccavi ego Ecce
הִנֵּה אָנֹכִי חָטָאתִי וְאָנֹכִי הֶעֱוֵיתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה
.mei patris domum *in* & ,me *in* tua manus obsecro *Sit* ?fecerunt
עָשׂוּ תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי׃
erige ,Ascende :ei dixit & ,illa die in David ad Ghad venit Et
18 וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ עֲלֵה הָקֵם
David ascendit Et .Jebusæi Araunah area in altare Domino
19 לַיהוָה מִזְבֵּחַ בְּגֹרֶן אֲרַנְיָה הַיְבֻסִי׃ וַיַּעַל דָּוִד
respexit Et .Dominus præceperat quemadmodum ,Ghad verbum juxta
20 כִּדְבַר־גָּד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וַיַּשְׁקֵף
:se *super* transeuntes ejus servos & ,regem vidit & ,Araunah
אֲרַוְנָה וַיַּרְא אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עֲבָדָיו עֹבְרִים עָלָיו
.terram super *suos vultus* regi se incurvavit & ,Araunah est egressus &
וַיֵּצֵא אֲרַוְנָה וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ אַפָּיו אָרְצָה׃

Versio VULG. LAT.

9 Dedit ergò Joab numerum descriptionis populi regi, & inventa sunt de Israel octingenta millia virorum fortium, qui educerent gladium: & de Juda quingenta millia pugnatorum. 10 Percussit autem cor David eũ, postquàm numeratus est populus: & dixit David ad Dominum, Peccavi valdè in hoc facto: sed precor, Dñe, ut transferas iniquitatem servi tui, quia 11 stultè egi nimis. Surrexit itaque David manè, & sermo Domini factus est ad Gad prophetam & Videntem David, di- 12 cens; Vade, & loquere ad David; Hæc dicit Dominus, Trium tibi datur optio, elige unum quod volueris ex his, ut 13 faciam tibi. Cúmque venisset Gad ad David, nuntiavit ei, dicens; Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mensibus fugies adversarios tuos, et illi te persequentur: aut certè tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergò delibera, & vide quem respondeam, ei qui me misit, 14 sermonem. Dixit autem David ad Gad, Coarctor nimis: sed melius est ut incidam in manus Domini (multæ enim misericordiæ ejus sunt) quàm in ma- 15 nus hominũ. Immisitque Dominus pestilentiam in Israel, de manè usque ad tempus constitutum: & mortui sunt ex populo, à Dan usque ad Bersabee, septuaginta millia virorum. 16 Cúmque extendisset manum suam Angelus Domini super Jerusalem ut disperderet eam, misertus est Dominꝰ super afflictione: & ait Angelo percutienti populum, Sufficit: nunc contine manum tuam. Erat autem Angelꝰ Domini juxta are- 17 am Areuna Jebusæi. Dixítque David ad Dominum, cùm vidisset Angelum cædentem populum; Ego sum qui peccavi, ego iniquè egi: isti qui oves sunt, quid fecerunt? vertatur, obsecro, manus tua contra me, & contra domum patris mei. 18 Venit autem Gad ad David in die illa, & dixit ei; Ascende, & constitue altare Domino in a- 19 rea Areuna Jebusæi. Et ascendit David juxta sermonẽ Gad, quem præceperat ei Dominus. 20 Conspiciénsque Areuna, animadvertit regem & servos e- 21 jus transire ad se: Et egressus adoravit regem prono vultu in terram,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. ϗ ἐγένετο Ἰσραὴλ, ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως σπωμένων ῥομφαίαν. ϗ ἀνὴρ Ἰούδα, πεντα- 10 κόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν. Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν. ϗ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, Ἥμαρτον σφόδρα (μ) ὃ ἐποίησα νῦν κύριε. παράβιβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐμωράν- 11 θην σφόδρα. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τοπρωΐ. ϗ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Γὰδ τὸν προφήτην 12 τὸν (ν) ὁρῶντα, λέγων, Πορεύθητι, ϗ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, (ξ) λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Τρία ἐγώ εἰμι αἴρω ἐπὶ σέ, ϗ ἔκλεξαι σε- 13 αυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, ϗ ποιήσω σοι. Καὶ εἰσῆλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, ϗ (ο) ἀνήγγειλε, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου, ϗ ἔσονται (π) διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σου. νῦν οὖν γνῶθι ϗ ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα. 14 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γὰδ, Στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστί. ἐμπεσοῦμαι δὴ (ρ) εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, εἰς δὲ χεῖρας (σ) ἀνθρώπου οὐ μὴ 15 ἐμπέσω. Καὶ ἐξελέξατο (τ) ἑαυτῷ Δαυὶδ τὸν θάνατον. ϗ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν· ϗ ἔδωκε κύριος (υ) θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ πρωΐθεν (φ) ἕως ὥρας ἀρίστου. ϗ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. ϗ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δὰν ϗ ἕως Βηρσαβεὲ, ἑβδομήκοντα χι- 16 λιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ (χ) ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, ϗ παρεκλήθη κύριος (ψ) ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ϗ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ, (ω) Πολὺ νῦν, ἄνες τὴν χεῖρά σου. ϗ ὁ ἄγγελος κυρίου ἦν παρὰ 17 τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι (α) ἠδίκησα· ϗ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; γενέσθω δὴ ἡ χείρ σου ἐν ἐμοί, 18 ϗ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβηθι, ϗ στῆσον τῷ κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν (β) τῷ ἅλωνι Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 19 Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ, καθ' 20 ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. Καὶ διέκυψεν Ὀρνὰ, ϗ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παραπορευομένους ἐπάνω 21 αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνὰ, ϗ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

Et dedit Joab numerum recognitionis populi ad regem. Et fuit Israel octingenta millia virorum virtutis trahentium gladium. Et vir Juda quingenta millia virorum bellatorum. Et cor David 10 *percussit (f) eum; postquàm numeraverat populum: & dixit David ad Dominum; Peccavi valdè, quod feci nunc, Domine. Transfer nunc iniquitatem servi tui: quoniam desipui valdè. Et* 11 *surrexit David mané. Et verbum Domini factum est ad Gad prophetam, (g) videntem, dicens; Vade, & loquere ad David, di-* 12 *cens; Hæc dicit Dominus, Tria ego porto super te: & elige tibi unum ex eis, & faciam tibi. Et* 13 *intravit Gad ad David, & annuntiavit, & dixit ei; (h) Elige tibi fieri: Si veniat tibi tres annos fames in terra tua; vel tres menses fugere te ante inimicos tuos, & erunt persequentes te; vel fieri tribus diebus (i) mortem in terra tua. Nunc igitur scito & vide, quod respondeam ei, qui misit me, (k) verbum. Et di-* 14 *xit David ad Gad, Angusta mihi undique valdè sunt. Incidam nunc in manus Domini, quoniam multæ miserationes ejus valdé: in manus autem hominis non incidam. Et elegit sibi David* 15 *mortem. Et (l) erant dies messis frumentorum: & dedit Dominus mortem in Israel à manè usque ad horam prandii, Et (m) cœpit quassatio in populo. Et perierunt de populo à Dan, & usque Bersabee septuaginta millia virorum. Et extendit an-* 16 *gelus Dei manum suam in Hierusalem ad corrumpendam eam. Et (n) revocavit se Dominus super malo: & dixit angelo corrumpenti in populo, Multum nunc: remitte manum tuam. Et angelus Domini erat apud aream Orna Jebusæi. Et di-* 17 *xit David ad Dominum, dum ipse videret angelum percutientem in populo: & dixit; Ecce ego ipse (o) injustè egi, & hi, oves quid fecerunt? Fiat nunc manus tua in me, & in domo patris mei. Et venit Gad ad* 18 *David in die illa, & dixit ei; Ascende, & statue Domino altare in area Orna Jebusæi. Et a-* 19 *scendit David juxta verbum Gad, quemadmodùm mandavit ei Dominus. Et prospexit Orna,* 20 *& vidit regem, & pueros ejus accedentes desuper se. Et egres-* 21 *sus est Orna, & adoravit regem super faciem suam in terram.*

MS.A. (μ) ὅτι ἐποίησα τὸ ῥῆμα τοῦτο. νῦν κύριε παράβιβασον τὴν (ν) ὁρῶντα τὸν Δαυὶδ, λέγων, (ξ) λέγων, Τρία ἐγώ (ο) ἀνήγγειλεν αὐτῷ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Εἰσέλθῃ σοι τρία (π) διώκειν σε, (ρ) ἐν χειρὶ (σ) ἀνθρώπων (τ) Δαυὶδ ἑαυτῷ τὸν (υ) ἐν Ἰσραὴλ θάνατον ἀπὸ (φ) ἕως ἀρίστου. (χ) ἄγγελος τοῦ (ψ) ἐν τῇ (ω) Πολὺν, ἄνες (α) ἠδίκησα, ϗ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα· ϗ οὗτοι (β) τῇ ἅλωνι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וִיהַב יוֹאָב יַת חוּשְׁבַּן מִנְיַן עַמָּא לְמַלְכָּא וַהֲווֹ יִשְׂרָאֵל תְּמָנֵי מְאָה אַלְפִין גְּבַר גִּבַּר שְׁלֵפֵי
10 סַיְפָא וֶאֱנָשׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ מְאָה אַלְפִין גִּבְרָא׃ וְחָשׁ דָּוִד בְּלִבֵּיהּ בָּתַר כֵּן דִּמְנָא יַת עַמָּא
וַאֲמַר דָּוִד קֳדָם יְיָ חָבֵית לַחֲדָא דַּעֲבַדִית הָדָא וּכְעַן יְיָ אַעְבַּר כְּעַן יַת חוֹבָא דְעַבְדָּךְ אֲרֵי
11 אִסְתַּכְלִית לַחֲדָא׃ וְקָם דָּוִד בְּצַפְרָא וּפִתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה עִם גָּד נְבִיָּא חָזְיָא דְדָוִד
12 לְמֵימַר׃ אֵיזִיל וּתְמַלֵּל עִם דָּוִד כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲדָא מִתְּלָת אֲנָא רָמֵי עֲלָךְ בְּחַר לָךְ חַד מִנְּהוֹן
13 וְאַעְבֵּיד לָךְ׃ וַאֲתָא גָד לְוָת דָּוִד וְחַוִּי לֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הֲתֵיעוֹל לָךְ שְׁבַע שְׁנִין כַּפְנָא בְּאַרְעָךְ
אִם תְּלָתָא יַרְחִין תְּהֵא עָרִיק קֳדָם סָנְאָךְ וְהוּא רָדֵיף לָךְ וְאִם מֶהֱוֵי תְּלָתָא יוֹמִין מוֹתָא
14 בְּאַרְעָךְ כְּעַן דַּע וַחֲזֵי מָה אֲתֵיב שְׁלָחִי פִּתְגָמָא׃ וַאֲמַר דָּוִד לְגָד עָקְתָא לִי לַחֲדָא נִתְמְסַר
15 כְּעַן בְּיַד מֵימְרָא דַיְיָ אֲרֵי סַגִּיאִין רַחֲמוֹהִי וּבִידָא דֶאֱנָשָׁא לָא אֶתְמְסַר׃ וִיהַב יְיָ מוֹתָא
בְּיִשְׂרָאֵל מֵעִדָּן דְּמִתְנַכִּיס תְּמִידָא וְעַד דְּמִתַּסַּק וּמִית מִן עַמָּא מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע שַׁבְעִין
16 אַלְפִין גַּבְרָא׃ וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ מַלְאֲכָא לִירוּשְׁלֵם לְחַבָּלוּתַהּ וְתָב יְיָ מִן בִּישְׁתָּא וַאֲמַר
לְמַלְאֲכָא דִּמְחַבֵּל בְּעַמָּא מְסַת כְּעַן אֲנַח יְדָךְ וּמַלְאֲכָא דַיְיָ הֲוָה שָׁרֵי בְּבֵית אִדְּרֵי דַּאֲרַוְנָן
17 יְבוּסָאָה׃ וַאֲמַר דָּוִד קֳדָם יְיָ כַּד חֲזָא יַת מַלְאֲכָא דִּמְקַטֵּל בְּעַמָּא וַאֲמַר הָא אֲנָא חָבֵית
וַאֲנָא סַרְחִית וְאִלֵּין עַמָּא דְאִנּוּן כְּעָנָא בְּיַד רָעְיָא מָה עֲבַדוּ תְּהִי כְעַן מַחְתָךְ בִּי וּבְבֵית אַבָּא׃
18 וַאֲתָא גָד לְוָת דָּוִד בְּיוֹמָא הַהוּא וַאֲמַר לֵיהּ סַק אֲקִים קֳדָם יְיָ מַדְבְּחָא בְּבֵית אִדְּרֵי דַּאֲרַוְנָה
19 20 יְבוּסָאָה׃ וּסְלִיק דָּוִד כְּפִתְגָמָא דְגָד כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ׃ וְאִסְתְּכִי אֲרַוְנָה וַחֲזָא יַת מַלְכָּא וְיַת
עַבְדוֹהִי עָבְרִין עֲלוֹהִי וּנְפַק אֲרַוְנָה וּסְגִיד לְמַלְכָּא אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dedit Ioab supputationem numeri populi regi, & fuerunt Israel octin- 9 genta millia virorum virtutis, educentium gladium; et viri Jehudah, quingenta millia virorum. Et compunctus est David in corde suo posteaquàm 10 numeravit populum: et dixit David ante Dominum: Peccavi valdè in eo quod feci *hoc*; & nunc Dñe transfer quæso culpam servi tui, quia stultè egi valde. Et surrexit David in aurora, & verbum prophetiæ ab-ante 11 Dñm fuit cum Gad propheta Vidente Davidis, dicendo: Vade & loquê- 12 ris cum David: Sic dixit Dñs: Unum de tribus ego projicio contra te; elige tibi unum ex illis ut faciam tibi. Et venit Gad ad David, & indicavit 13 illi, & dixit ei: Num venient tibi septem anni famis in terra tua, aut si tribus mensibus fugies ante hostem tuum, & ipse persequetur te; aut erit tribus diebus pestis in terra tua? nunc cognosce & vide quod referam mittenti me verbum. Et dixit David ad Gad: Angustia est mihi valde: 14 tradar obsecro in manu dicti Dñi, quia multæ miserationes ejus; & in manu hominum non tradar. Et dedit Dñs pestem in Israel à tempore 15 quo mactatur juge, quousq; adoleatur: & mortui sunt de populo à Dan usq; ad Bersebagh septuaginta millia virorum. Et extendit manum suam 16 angelus ad Jerusalem ut devastaret eam, & rediit Dñs à malo [*inferendo*:] & dixit angelo qui devastabat in populo: Satis nunc, quiescere fac manum tuam: & angelus Domini sedebat in *loco arearum* Araunah Jebusæi. Et dixit David ante Dominum quando vidit angelum qui occidebat in po- 17 pulo, & dixit: Ecce ego peccavi & ego iniquè egi; & isti populus qui sunt sicut pecus in manu pastoris, quid fecerunt? sit quæso percussio tua in me & in domum patris mei. Et venit Gad ad David in die illo, & 18 dixit ei: Ascende, erige ante Dominum aram in loco arearum Araunah Jebuzzæi. Et ascendit David juxta verbum Gad sicut jusserat Dominus. 19 Et prospexit Araunah, & vidit regem & servos ejus transeuntes ad se; 20 & exiit Araunah, & adoravit regem *facie sua* super terram.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܝܗܒ ܝܘܐܒ. ܡܢܝܢܐ ܘܚܘܫܒܢܐ ܕܥܡܐ. ܠܡܠܟܐ. ܘܗܘܘ ܡܢܝܢܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ 9
ܬܡܢܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܫܠܦܝ ܣܝܦܐ. ܘܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܗܘܘ
ܚܡܫܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܗܘܐ ܡܬܚܪܛ ܕܘܝܕ ܒܠܒܗ. ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܢܐ ܠܥܡܐ. 10
ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܚܛܝܬ ܒܡܕܡ ܕܥܒܕܬ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܢܟ. ܕܣܟܠܬ ܛܒ.
ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܒܨܦܪܐ. ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠ ܓܕ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܐܙܠ ܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. 11
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܬܠܬ ܡܚܘܢ ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠܝܟ. ܓܒܝ ܠܟ. ܘܐܥܒܕ ܠܟ. * ܘܐܬܐ 12 13
ܓܕ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܡܚܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܐܬܝܐ ܥܠܝܟ. ܓܒܝ ܠܟ. ܢܗܘܝܢ ܫܒܥ
ܫܢܝܢ ܟܦܢܐ ܒܐܪܥܟ. ܐܘ ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܬܬܟܒܫ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܟ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܪܕܦ ܠܟ.
ܐܘ ܕܢܗܘܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܡܘܬܢܐ ܒܐܪܥܟ. ܗܫܐ ܕܥ ܘܚܙܝ ܡܢܐ ܐܦܢܐ ܦܬܓܡܐ ܠܡܢ ܕܫܕܪܢܝ.
ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܕ ܢܒܝܐ. ܐܠܝܨ ܠܝ ܛܒ. * ܦܩܚ ܠܢ ܕܢܬܕܪܫ ܒܐܝܕܘܗܝ 14
ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܪ̈ܚܡܘܗܝ. ܘܠܐ ܒܐܝܕܝܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ ܠܐ
ܢܬܕܪܫ. * ܘܐܝܬܝ ܡܪܝܐ ܡܘܬܢܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܫܬ ܫܥܝܢ. ܘܡܝܬܘ 15
ܡܢ ܕܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ. ܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܦܫܛ ܐܝܕܗ ܡܠܐܟܐ 16
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܚܒܠܘܬܗ. ܘܡܪܝܐ ܟܠܐ ܠܡܠܐܟܐ ܡܘܬܐ ܕܗܘܐ ܡܚܒܠ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
ܣܦܩ ܩܛܠܬ. ܗܫܐ ܡܦܢ ܐܝܕܟ. ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܠܘܬ ܐܕܪܐ ܕܐܪܘܢ ܝܒܘܣܝܐ.
* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܕ ܚܙܐ ܠܡܠܐܟܐ ܕܩܛܠ ܠܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܡܠܐܟܐ ܗܘ. ܐܢ 17
ܐܢܐ ܚܛܝܬ ܘܐܪܓܙܬ. ܗܠܝܢ ܥܢܐ ܡܢܐ ܥܒܕܘ. ܬܗܘܐ ܐܝܕܟ ܒܝ ܘܒܒܝܬ
ܐܒܝ. * ܘܐܬܐ ܓܕ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ ܩܝܡ ܡܕܒܚܐ 18
ܠܡܪܝܐ. ܒܐܕܪܐ ܕܐܪܘܢ ܝܒܘܣܝܐ. * ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܒܡܠܬܗ ܕܓܕ. ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. 19
* ܘܐܣܬܟܝ ܐܪܘܢ. ܘܚܙܐ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܠܥܒܕܘܗܝ ܟܕ ܥܒܪܝܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܢܦܠ ܐܪܘܢ 20
ܘܣܓܕ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

Attulítque Joab numerum & ſummam popu- 9
li ad regem: fuerunt autem numeri domûs Iſ-
raelis octingenta millia virorum robore præ-
ditorum, ſtringentium gladium: hominum
verò Juda fuerunt quingenta millia virorum.
Fuit autem David animo turbatus poſtquam 10
numerâſſet populum, aitq; David coram Do-
mino, Peccavi in eo quod feci, ideóque te de-
precor; multum enim offendi. Cúmque manè 11
prætervertiſſet David, factum eſt verbum Do-
mini ad Gad prophetam, dictúmque fuit illi;
Vade dictum Davidi, Sic ait Dominus, Tria 12
mala ſum tibi illaturus, elige tibi *quod ex his*
tibi faciam. Veniens itaque Gad ad Davi- 13
dem, dixit, Prima plaga quæ tibi eventura eſt
(elige tibi) erunt ſeptem anni famis in terra
tua; vel tribus menſibus deprimêris coram
inimico tuo, ipſéque te perſequetur; vel ut ſit
tribus diebus mortalitas in terra tua. Vide
modò quod reſponſum reddas ei qui me miſit
ad te. Reſpondens David ait ad Gad prophe- 14
tam, Vehementer angor: conſultius eſt nobis
cruciari manibus Domini Dei noſtri, quia
multæ ſunt miſerationes ejus, quàm humanâ
manu cruciari. Intulit ergò Dn̄s mortalitatem 15
in Iſraelem à manè uſque ad horam ſextam,
& mortui ſunt à Dan uſq; ad Bir-ſebaa ſeptua-
ginta millia virorum. Extendítque manum 16
ſuam Angelus contra Jeruſalem, ut vaſtaret
eam; ſed compeſcuit Dominus Angelum mor-
tis, qui populum occidebat, dixítque ad eum;
Sat occidiſti, contrahe modò manum tuam.
Subſiſtente igitur Angelo Domini prope are-
am Aran Jebuſæi, Dixit David coram Domi- 17
no, cùm vidiſſet Angelum qui populum truci-
dabat, reſpondit *inquam* & ait ad Angelum
illum, Si ego peccavi & iram excitavi, oves
iſtæ innocentes quid fecerunt? ſit manus tua
in me & in domum patris mei. Et venit Gad 18
propheta ad Davidem eodem die, & ait illi;
Aſcende, ædifica altare Domino in area
Aran Jebuſæi. Cúmque aſcendiſſet David 19
juxta verbum Gad, prout loquutus fuerat ei
Dominus, Converſus Aran vidit regem Da- 20
videm & ſervos ejus tranſeuntes per viam,
& corruens Aran adoravit in faciem ſuam
ſuper terram,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجاوا بعدد الشعب وحسابهم الي الملك وكان عدد بني اسرايل ثمان ماية الف رجل بطل 9
يضرب بالسيف وعدد بني يهودا خمسة ماية الف رجل * فاغتم داود غما شديدا من بعد عدد 10
الشعب وقال داود امام الرب اسات فيما صنعت اطلب اليك واقول اني قد اسات جدا * فلما 11
اصبح داود ادلج باكرا فاوحي الله الي جاد النبي وقال له * انطلق الي داود وقل له هكذا يقول 12
الرب اني منزل بك ثلاث بلايا فاختر منها ما احببت فاصنع بك * فاتي جاد الي داود وقال له 13
اول آفة تنزل بك اما ان يكون جوعا في الارض سبع سنين واما تدفع الي اعدايك
فتعذبك ثلاثة اشهر وتطردك من سلطانك ويوذونك واما ان يكون موت شديد في الارض
ثلاثة ايام فانظر الان اي جواب نرد على الذي ارسلني اليك * اجاب داود الملك وقال لجاد 14
النبي قد ضاق بي الامر جدا ولكن خير الامور ان يكون الله ربنا يتولي ادبنا فانه عظيم
الرحمة ولا ندفع في ايدي الناس ليعذبونا * فسلط الرب الموت في بني اسرايل من بكرة 15
الي ست ساعات من النهار فمات منهم من دان الي بير سبع سبعون الف رجل * ومد ملاك 16
الموت يده الي اورشليم ليخربها فمنع الرب ملاك الموت الذي كان يقتل الشعب وقال له قد
اكثرت من الموت فكف وكان ملاك الرب قايما عند بيدر اران الباساني * فقال داود امام 17
الرب حيث ملاك الموت يقتل الشعب فكلم داود ذلك الملاك وقال له ان كنت انا اسات واجرمت
فما ذنب هولاء الذين يشبهون البهايم المتواضعة مد يدك الي والي بيت ابي * فجاء جاد النبي 18
في ذلك اليوم الي داود وقال له اصعد فابني مذبحا للرب في بيدر اران الباساني * فصعد داود 19
عن قول جاد كما قال له الرب * فاقبل اران الباساني فبصر بداود الملك وعبيده مقبلين اليه 20
في الطريق فخر اران ساجدا على الارض امام الملك

Et attulerunt numerum cenſûmque popu- 9
li ad regem. Fuitque numerus filiorum Iſ-
rael, octingenta millia virorum fortium
gladio ferientium: numerus autem filiorū
Judæ, quingenta millia virorum. Tum 10
affectus eſt David vehementi dolore poſt-
quam numeratus eſſet populus, dixitque
David coram Domino, Deliqui in eo quod
feci: rogo te, & fateor me graviter deli-
quiſſe. Cúmque orto die David diluculò 11
ſurrexiſſet, indicavit Deus Gadi prophe-
tæ, & ait illi; Adito Davidem, eique 12
dicito; Sic dicit Dominus, Tres quidem
plagas immiſſurus ſum in te, elige ex eis
quam malueris ut faciam tibi. Venit igi- 13
tur Gad ad Davidem, & ait illi; Prima
calamitatum quæ tibi obventuræ ſunt,
Vel ut ſit fames in terra ſeptem annos; Vel
tradêris hoſtibus tuis qui tribus te menſi-
bus exagitabunt, è tuo te regno expellent,
& nocebunt tibi; Vel demum ut gravis
contingat mortalitas in terra tribus dieb⁹.
Diſpice nunc quod reſponſum reddis ei qui
me miſit ad te. Reſpondens David rex 14
dixit Gadi prophetæ, Maximoperè me an-
git res iſta; optima tamen rerum eſt ut
Deus Dominus noſter nos ſuſcipiat puni-
endos, quandoquidem clementiſſimus eſt,
nec tradamur in manum hominum ut nos
crucient. Immiſit ergò Dominus mortem 15
in filios Iſrael à manè uſque ad horam
diei ſextam: mortuíque ſunt ex eis à Dan
ad Bir-ſebaa, ſeptuaginta millia virorum.
Tum extenderat Angelus mortis manum 16
ſuam contra Jeruſalem, ut everteret eam;
at impedivit Dominus Angelum mortis,
qui populum necabat, & dixit illi; Satis
jam peremiſti, deſiſte. (Angelus autem
Domini ſtabat ad aream Aran Baſanæi)
Dixitq; David coram Domino, dum An- 17
gelus mortis populum perimeret, allocu-
túſque eſt David Angelum illum, & ait
illi; Si ego delictum et crimen commiſi,
quænam eſt culpa iſtorū qui ſimiles ſunt
jumentis humilibus? extende manum tu-
am in me & in domum meam paternam.
Deinde venit Gad propheta eodem die ad 18
Davidem, & ait illi; Aſcende, & aram
extrue Domino in area Aran Baſanæi:
Aſcenditque David ex edicto Gadis, pro- 19
ut dixerat illi Dominus. Et reſpiciens 20
Aran Baſanæus, videnſque Davidem re-
gem & ſervos ejus ad ſe venientes in
via; corruit Aran adorans ſuper terram
coram rege,

מלכים א : א

ad rex meus dominus venit Cur :Araunah Dixitque
21 ויאמר ארונה מדוע בא אדני־המלך אל־
ædificandum ad ,aream *tecum à emendum Ad* :David Dixitq; ?ſuũ ſervum
עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את־הגרן לבנות
Dixitque .populo *deſuper* plaga reſtringatur & ,Domino altare
22 מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם : ויאמר
rex meus dominus *faciat aſcendere* &,Accipiat:David ad Araunah
ארונה אל־דוד יקח ויעל אדני המלך
vaſa & ,*trabas &* ,*aſcenſionem in bovem* Vide .ſuis oculis in bonũ
הטוב בעינו ראה הבקר לעלה והמרגים וכלי
.regi *rex* Araunah dedit Omnia *.ligna in* *bovis*
23 הבקר לעצים : הכל נתן ארונה המלך למלך
.te velit tuus Deus Dominus :regem ad Araunah Dixitque
ויאמר ארונה אל־המלך יהוה אלהיך ירצך :
emam emendo ſed ,Nequaquam :Araunah ad rex Dixitque
24 ויאמר המלך אל־ארונה לא כי־קנו אקנה
aſcenſiones meo *Deo Domino faciam aſcendere* non & ,pretio *in* te à
מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עלות
ſechelim argento in *bovem* & ,aream David emit Et .gratis
חנם ויקן דוד את־הגרן ואת־הבקר בכסף שקלים
fecit aſcendere & Domino altare David ibi ædificavit Et.quinquaginta
25 חמשים : ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל
eſt reſtricta & ,terræ Dominus *fuit exorabilis* & :pacifica & ,*aſcenſiones*
עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר
.Iſrael *deſuper* plaga
המגפה מעל ישראל :

Verſio VULG. LAT.

Et ait; Quid cauſæ eſt ut veniat
dñs meus rex ad ſervum ſuum?
Cui David ait; Ut emam à te
aream, & ædificem altare Domino,
& ceſſet interfectio quæ
22 graſſatur in populo. Et ait
Areuna ad David; Accipiat, et
offerat dominus meus rex, ſicut
placet ei: habes boves in
holocauſtum, & plauſtrum &
juga boum in uſum lignorum.
23 Omnia dedit Areuna rex regi:
dixitque Areuna ad regẽ, Dominus
Deus tuus ſuſcipiat votum
24 tuum. Cui reſpondens
rex, ait; Nequaquàm ut vis, ſed
emam pretio à te, & non offeram
Domino Deo meo holocauſta
gratuita. Emit ergò David
aream, & boves, argenti
25 ſiclis quinquaginta. Et ædificavit
ibi David altare Domino,
& obtulit holocauſta &
pacifica: & propitiatus eſt
Dominus terræ, & cohibita
eſt plaga ab Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ, Τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου
ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; καὶ εἶπε
Δαυὶδ, Κτήσασθαι παρὰ σοῦ (γ) τὸν ἅλωνα
τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ
22 (δ) συσχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ. Καὶ
εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυὶδ, Λαβέτω καὶ ἀνενεγκάτω
ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ
τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ βόες
εἰς (ε) ὁλοκαύτωμα, καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη
23 τῶν βοῶν εἰς ξύλα. Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνὰ
τῷ βασιλεῖ. καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς τὸν βασιλέα,
24 Κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε. Καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρνὰ, Οὐχὶ, (ζ) ὅτι ἀλλὰ
κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν †ἀναλλάγματι,
καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ (η) κυρίῳ μου θεῷ ὁλοκαύτωμα
δωρεάν. καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ (θ) τὸν ἅλωνα
καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντήκοντα.
25 Καὶ (ι) ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον
(κ) κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις
καὶ εἰρηνικάς. καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον ἐπ᾽ ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν
πρώτοις. καὶ ἐπήκουσε κύριος τῇ γῇ, καὶ (λ)
Συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραήλ.

MS.A. (γ) τὸν ἅλωνα (δ) Συνεχέθη (ε) ὁλοκαυτώματα, (ζ) ὅτι κτώμενος †ἀλλάγματι, (η) κυρίῳ θεῷ μου (θ) τὸν ἅλωνα (ι) ᾠκοδόμησεν Δαυὶδ (κ) τῷ κυρίῳ, (λ) Συνεχέθη

Βασιλειῶν β'.

Et dixit Orna; Quid, quòd venit
dominus meꝰ rex ad ſervũ ſuũ?
Et dixit David; Acquirere à te
aream, ad ædificandũ altare Domino,
& cohibebitur quaſſatio deſuper
populo. Et dixit Orna ad
David; Accipiat & offerat dominꝰ
meus rex Domino, quod bonum
in oculis ipſius. Ecce boves
in holocauſtoma: & rotæ, et vaſa
boũ in ligna. Omnia dedit Orna
regi. Et dixit Orna ad regem, Dominus
Deus tuus benedicat te. Et
dixit rex ad Orna, Nequaquàm:
quoniam tantùm acquirens acquiram
à te in permutatione: &
non offeram Domino meo Deo
holocauſtoma gratis. Et acquiſivit
David aream, & boves in
argento ſiclorum quinquaginta.
Et ædificavit ibi David altare
Domino, & obtulit holocauſtoſes,
& pacificas. Et (p) addidit Salomon
ad altare in noviſſimo; quoniam
parvum erat in primis. Et
exaudivit Dominus terram: &
cohibita eſt quaſſatio deſuper
Iſrael.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ואמר ארונה מא דין אתא רבוני מלכא לות עבדיה ואמר דוד למזבן מנך ית בית אדרי
22 למבנא מדבחא קדם יי ויתכלי מותנא מעל עמא : ואמר ארונה לדוד יסב ויסק רבוני
23 מלכא דתקין בעינוהי חזי תוריא דכשירין לעלתא ומוריגיא ומני תוריא לאעיא : כולא
יהב ארונה מלכא למלכא די בעא מניה מלכא ואמר ארונה למלכא יי אלהך יקבל
24 קורבנך ברעוא : ואמר מלכא לארונה לא ארי מזבן אזבון מנך בדמין ולא אסיק קדם
25 יי אלהי עלון מגן וזבן דוד ית בית אדרי וית תוריא בכסף סלעין חמשין : ובנא תמן דוד
מדבחא קדם יי ואסיק עלון ונכסת קודשין וקביל יי צלות דירי ארעא ואתכלי מותנא
מעל ישראל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Araunah: Ut quid venit dominus meus rex ad ſervum ſuum? & 21
dixit David: Ut emam à te *locum arearum* ad ædificandum altare ante Dominum,
ut cohibeatur peſtis à populo. Et dixit Araunah ad David: Ac- 22
cipiat & adoleat dominus meus rex quod ſtatutum eſt in oculis ſuis; ecce
boves *idonei* in holocauſtum, & tribulæ & inſtrumenta boum pro lignis.
Omnia dedit Araunah rex *regi* quæ petivit ab eo rex: Et Dixit Araunah 23
regi, Dñs Deus tuus accipiat oblationem tuam in beneplacito. Et dixit 24
rex ad Araunah: Minimè; etenim emendo emam à te pretio, nec offeram
ante Dominum Deum meum holocauſta gratis: & emit David locum arearum,
& boves argento, ſiclis quinquaginta. Et conſtruxit ibi David altare 25
ante Dñm, & obtulit holocauſta & oblationem ſanctitatum: & ſuſcepit
Dñs orationem incolarum terræ, & cohibita eſt peſtis *ab* Iſrael.

מלכים א : א

CAP. I. א

,veſtibus eum operiebant & ,dies in venerat,ſenuerat David rex Et
1 והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים
Quærant :ejus ſervi ei Dixeruntque .ei erat calor non &
2 ולא יחם לו : ויאמרו לו עבדיו יבקשו
ſit & ;*regis facies ad* ſtet & ,virginem puellam regi meo domino
לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי־
.regi meo domino calor fiat & ,tuo ſinu in *cubet* & *:proficiens* ei
לו סכנת ושכבה בחיקך וחם לאדני המלך :
invenerunt & ,Iſrael termino omni in pulchram puellam quæſierunt Et
3 ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו
puella Et .regem ad eam adduxerunt &,Sunamiten Abiſagh
4 את־אבישג השונמית ויבאו אתה למלך : והנערה
rex & :ei miniſtrabat &,*proficiens regi erat &* ,*admodum* pulchra
יפה עד־מאד ותהי למלך סכנת ותשרתהו והמלך
:dicendo ,elevabatur Chagith filius Adoniah Et .eam cognovit non
5 לא ידעה : ואדניה בן־חגית מתנשא לאמר
viros quinquaginta & ,equites & ,*currum* ſibi fecit Et .regnabo Ego
אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש
,ſuis diebꝰ à ipſiꝰ pater eũ affecit dolore non Et *.ſuas facies ad* currentes
6 רצים לפניו : ולא־עצבו אביו מימיו
,valde forma *bonus* iſte etiam & ?feciſti ſic Cur :dicendo
לאמר מדוע ככה עשית וגם־הוא טוב־תאר מאד
.Abſalom poſt pepererat ipſum &
ואתו ילדה אחרי אבשלום :

Verſio VUL. LAT.

Liber REGUM Tertius,

Secundùm Hebræos, primus Malachim.

CAP. I.

1 ET rex David ſenuerat, habebátque
ætatis plurimos dies:
cúmque operiretur veſtibus,
2 non calefiebat. Dixerunt ergò
ei ſervi ſui; Quæramus domino
noſtro regi adoleſcentulã virginem,
& ſtet coram rege, &
foveat eum, dormiátq; in ſinu
ſuo, & calefaciat dominum no-
3 ſtrum regem. Quæſierunt igitur
adoleſcentulam ſpecioſã in
omnibus finibus Iſrael, et invenerunt
Abiſag Sunamitidẽ, &
4 adduxerunt eam ad regem. Erat
auté puella pulchra nimis,
dormiebátque cum rege, et miniſtrabat
ei, rex verò non cog-
5 novit eam. Adonias autem filiꝰ
Haggith elevabatur, dicens;
Ego regnabo. Fecítq; ſibi currus
et equites, & quinquaginta
viros qui currerent ante eum.
6 Nec corripuit eum pater ſuus
aliquando, dicens; Quarè hoc
feciſti? Erat autem & ipſe pulcher
valdè, ſecundus natu poſt
Abſalom.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩ͂Ν Γ'.

REGNORUM L. III.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ α'.

CAP. I.

1 ΚΑὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρεσβύτερος προβεβηκὼς
ἡμέραις, καὶ περιέβαλλον αὐτὸν ἱματίοις,
2 καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο. Καὶ (α) εἶπον οἱ
παῖδες αὐτοῦ, Ζητησάτωσαν (β) τῷ βασιλεῖ
παρθένον νεάνιδα, καὶ παραστήσεται (γ) τῷ βασιλεῖ,
καὶ ἔσται αὐτῷ θάλπουσα, καὶ κοιμηθήσεται
μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ (δ) κύριός μου
3 ὁ βασιλεύς. Καὶ ἐζήτησαν νεάνιδα καλὴν ἐκ
παντὸς ὁρίου Ἰσραήλ. καὶ εὗρον τὴν Ἀβισὰγ τὴν
Σωμανῖτιν, καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν βασι-
4 λέα. Καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἕως σφόδρα· (ε) καὶ
ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ·
5 καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν. Καὶ Ἀδωνίας
υἱὸς (ζ) Ἀγγὶθ ἐπήρετο, λέγων, Ἐγὼ βασιλεύσω.
καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς,
καὶ πεντήκοντα ἄνδρας (η) παρατρέχειν
6 ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ (θ) ἀπεκώλυσεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὐδέποτε, λέγων, Διατί σὺ
ἐποίησας; καὶ γε αὐτὸς (ι) ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα,
καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

MS.A. Βασιλειῶν γ'. (α) εἶπαν (β) τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ (γ) ἐνώπιον τῷ (δ) κύριος ἡμῶν ὁ (ε) καὶ ἦν τὸν βασιλέα θάλπουσα, καὶ (ζ) Ἀγὶθ (η) περιτρέχοντας (θ) ἀπεκώλυεν (ι) ὡραῖος σφόδρα,

ET rex David erat ſenior, 1
provectus diebus: & operiebant
eum veſtibus: & non calefiebat.
Et dixerunt pueri ejus, Quærant 2
regi virginem adoleſcentulam: et
aſſiſtet regi: & erit eum fovens,
& cubabit cum eo: & calefiet
dominus meus rex. Et quæſierunt 3
adoleſcentulam pulchrã ex omni
termino Iſrael. Et invenerunt Abiſag
Somanitem: & adduxerunt
eam ad regem. Et adoleſcentula 4
pulchra uſq; valdé: & erat (a) fovens
regem, & miniſtrabat ei:
& rex non cognovit eam. Et A- 5
donias filius Aggith elevabatur,
dicens; Ego regnabo. Et fecit ſibi
currus, & equites, & quinquaginta
viros ad currendũ ante ſe.
Et non (b) prohibuit eum pater e- 6
jus unquàm, dicens; Propter quid
tu feciſti? Et etiam ipſe ſpecioſus
aſpectu valdé: & eum (c) pepererat
poſt Abeſſalom.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 ומלכא דוד סיב על ביומין ומכסן ליה בלבושין ולא שחין ליה : ואמרו ליה עבדוהי
2 יבעון לרבוני מלכא עולמתא בתולתא ותשמיש קדם מלכא ותהי ליה קריבא ותשכוב
3 לותך ותשחן לרבוני מלכא : ובעו עולמתא שפרתא בכל תחום ארעא דישראל ואשכחו
4 ית אבשג דמן שונם ואיתיאו יתה למלכא : ועולמתא שפירא עד לחדא והוה למלכא
5 קריבא ומשמשא ליה ומלכא לא ידעה : ואדניה בר חגית מתרברב למימר אנא אמלוך
6 ועבד ליה רתיכין ופרשין וחמשין גברא רדיפין קדמוהי : ולא אכלימיה אבוהי מיומוהי
למימר מא דין כדין את עביד ואף הוא שפיר בריוא לחדא ויתיה ילידת בתר אבשלום :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

ET rex David ſenuit & venit in dies; & operiebant eum veſtibus, & non 1
erat calor ei. Et dixerunt illi ſervi ejus: Quærant domino meo regi pu- 2
ellam virginem, & miniſtret ante regem, & ſit illi propinqua, & cubet tecũ,
& calefaciat dominum meum regem. Et quæſiverunt adoleſcentulam pul- 3
chram in omni termino terræ Iſrael, & invenerunt Abiſag quæ erat ex
Sunem, & adduxerunt illam ad regem. Et adoleſcentula erat pulchra 4
valdè, & erat regi propinqua & miniſtrabat ei: & rex non cognovit il-
lam. Et Adonias filius Hhagith magnificabat ſe dicendo, Ego regnabo: & 5
fecit ſibi currus & equites, & quinquaginta viros currentes ante ſe. Et non 6
confudit illum pater ſuus à diebus ejus dicendo: Ut quid ita facis? & etiam
ipſe erat pulcher aſpectu valdè: & ipſũ pepererat [*Hhagith*] poſt Abſalom.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܬܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܠܘܬ ܥܒܕܗ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܠܡܙܒܢ ܡܢܟ ܐܕܪܐ. 21
ܠܡܒܢܝܘ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܬܬܟܠܐ ܡܘܬܢܐ ܡܢ ܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܐܪܢ ܠܕܘܝܕ. ܢܣܒ ܡܪܝ 22
ܡܠܟܐ. ܗܐ ܬܘܪܐ ܠܥܠܬܐ. ܘܦܕܢܐ ܘܢܝܪܐ. ܠܩܝܣܐ. * ܗܢܐ ܟܠܗ ܝܗܒ ܐܪܢ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ 23
ܘܐܡܪ ܐܪܢ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܢܬܪܥܐ ܒܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܪܢ. ܡܙܒܢ ܐܙܒܢ ܡܢܟ 24
ܒܛܝܡܐ. ܘܠܐ ܡܣܩ ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܝ ܥܠܬܐ ܕܡܓܢ. ܘܙܒܢ ܕܘܝܕ ܐܕܪܐ ܕܓܢܬܐ. ܘܬܘܪܐ.
ܒܚܡܫܝܢ ܕܝܢܪܝܢ. * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܕܘܝܕ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. 25
ܘܐܬܪܥܝ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܬܟܠܝ ܡܘܬܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ.

* ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܡܠܟܐ ܕܬܪܝܢ *

* Et ait; Ad quid venit dominus meus rex ad ſervum ſuum? Dixit David, Ad emendam à te aream, ut ædificem altare Domino, ceſſétq; mortalitas à populo. Dixit Aran Davidi, Accipiat dominus meus rex; quin ecce boves in holocauſtum, & aratrum atque jugum in ligna. Hæc omnia obtulit Aran regi Davidi; tum dixit Aran regi Davidi, Dominus Deus tuus benedicat tibi. David autem dixit ad Aran, Omnino emam à te pretio, nec offeram Domino Deo meo holocauſtum gratuitum. Emit ergò David aream horti & boves, quinquaginta ſtateribus, Et extructo ibi David altare Domino, obtulit holocauſta & pacifica: ſic apparuit Dominus ſuper terram, et ceſſavit mortalitas de medio Iſraelis.

21 22 23 24 25

Libri Regum ſecundi, Finis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال له * لماذا جاء سيدي الى عبده * قال داود * جيت لابتاع منك هذا البيدر * لابني فيه 21
مذبحا للرب * لكي يرتفع الموت عن الشعب * فقال اران لداود * ياخذ الملك سيدي شهوته * 22
وهذه ثيران للقربان * والبقر بريه كثير الحطب * هذا كله دفع اران الى داود الملك * وقال 23
اران لداود الملك * الله ربك يبارك عليك * فقال داود لاران * انما نبتاع منك بثمن * ولست 24
اقرب لله ربي قربانا اخذه غصبا * فاشتري داود ارض البيدر والثيران بخمسين استارا * وابتني 25
هناك داود مذبحا للرب * وقرب عليه ذبائحا وقرابينا تامة * واستعلن الرب على الارض * وكف
الموت عن بني اسرائيل *

* تم السفر الثاني من اسفار الملوك * بحمد الله وعونه وحسن توفيقه *

Et ait illi, Quam ob cauſam venit dominus meus ad ſervum ſuum? Reſpondit David, Veni emptum à te aream iſtam, ut extruam in ea aram Domino, quatenus tollatur mors à populo. Dixit Aran Davidi, Sumat rex dominus meus quod cupit: en etiam tauros pro ſacrificio, & campus ſylveſtris eſt, lignis abundans. Hæc omnia dedit Aran Davidi regi, dixitque Aran Davidi regi, Deus Dominus tuus benedicat tibi. Dixit David ad Aran, Pretio quidem à te ememus; non enim offeram Deo Domino meo ſacrificium vi ablatum. Igitur emit David ſolum areæ & tauros, quinquaginta ſtateribus; Et extruens ibi David aram Domino, obtulit ſuper eam ſacrificia & holocauſta perfecta: præbuitque ſe Dominus terræ, et ceſſavit mors à filiis Iſrael.

21 22 23 24 25

Exactus eſt liber ſecundus Regum,
favore, auxilio, & optimâ
Dei providentiâ.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܬܘܒ ܣܦܪ: ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܒܗ ܒܥܡܐ ܗܘ ܩܕܡܝܐ ܕܒܗ ܡܬܚܘܝܢ ܬܫܥܝܬܐ ܕܢܒܝܐ
ܕܗܘܘ ܒܗܘܢ ܒܙܒܢܐ ܘܒܕܪܐ. ܒܕܪܗܘܢ * * ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܣܒ. ܘܥܠ ܒܫܢܝܐ. ܘܡܟܣܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܒܠܒܘܫܐ. ܘܠܐ ܫܚܢ. * ܘܐܡܪܘ 1 2
ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܩܕܡܝܟ. ܢܒܥܘܢ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܠܝܡܬܐ ܒܬܘܠܬܐ.
ܘܬܩܘܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܬܗܘܐ ܠܗ ܡܫܡܫܢܝܬܐ. ܘܬܫܟܘܒ ܒܥܘܒܟ. ܘܢܫܚܢ ܠܡܪܢ ܡܠܟܐ.
* ܘܒܥܘ ܥܠܝܡܬܐ ܕܫܦܝܪܐ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܟܚܘ ܠܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ. 3
ܘܐܝܬܝܘܗ ܠܡܠܟܐ. * ܘܥܠܝܡܬܐ ܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܒܚܙܘܗ ܛܒ. ܘܗܘܬ ܠܡܠܟܐ 4
ܡܫܡܫܢܝܬܐ. ܘܡܫܡܫܐ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܝܕܥܗ. * ܘܐܕܘܢܝܐ ܒܪ ܚܓܝܬ. ܡܬܪܘܪܒ 5
ܡܫܬܒܗܪ. ܘܐܡܪ: ܐܢܐ ܐܡܠܟ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܕܪܗܛܝܢ
ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܠܐ ܟܐܐ ܒܗ ܐܒܘܗܝ ܡܢ ܝܘܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܗܟܢܐ 6
ܥܒܕ ܐܢܬ. ܘܐܦ ܗܘ. ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܒܚܙܘܗ ܛܒ. ܘܠܗ ܝܠܕܬ ܒܬܪ ܐܒܫܠܘܡ.

Sequitur Liber REGUM, Qui floruerunt in priſco illo populo. In hoc eodem libro proponuntur hiſtoriæ prophetarum qui iis temporibus viguerunt pro ſuis ætatibus.

CAPUT I.

1 Cum rex David ſenuiſſet, provectæque eſſet ætatis, operiebant eum veſtimentis, nec calefiebat. 2 Quapropter dixerunt ad eum ſervi ipſius, Ecce ſervi tui coram te ſunt, quærant domino meo regi puellam virginem quæ aſtet regi, ſit ipſi miniſtra, cubétque in ſinu tuo, & calefiat dominus noſter rex. 3 Quæſierunt ergò puellam pulchram in toto termino Iſraelis, & invenientes Abiſag Silumitidem, adduxerunt eam ad regem, 4 (Erat autem hæc puella aſpectu formoſiſſima) factáque eſt miniſtra regis; & *quamvis* regi miniſtraret, non tamen cognovit eam. 5 Porrò Adonia filius Hegiath ſuperbiâ elatus aiebat, Ego regnaturus ſum: fecítque ſibi currus, & equites, & quinquaginta viros præcurrentes ſibi. 6 Et non increpavit eum pater ſuus aliquando, ac dixit ei, Quare ſic facis? (& hic etiam pulcherrimi erat aſpectûs, eúmque pepererat poſt Abiſalom)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* سفر سليمان بن داود النبي * بركاتهم تكون معنا امين *   * الفصل الاول *

* وبعد هذا يقال ان داوود الملك * لما طعن في السن وشاخ وكبر جدا * كان يدثر بالثياب 1
ولم يكن يستدفي * فقال له عبيده * نحن بين يديك وكلنا عبيدك * نطلب لسيدنا الملك 2
شابة عذري * تقوم بين يديه وتخدمه وتضطجع مع سيدنا الملك وتعانقه وتدفيه * فطلبت 3
فتاة جميلة في جميع حدود بني اسرائيل * فوجدت ابيشاغ الشيلونية * فاتوا بها للملك *
* وكانت الفتاة هذه جميلة جدا * وصارت خادمة للملك تخدمه ولم يعرفها * فاما ادونيا بن 4 5
حجيث من اولاد داوود فتعظم وقال * انا اصير ملكا بعد ابي * واتخذ مراكبا وفرسانا * وخمسون
رجلا يحضرون بين يديه * وذلك ان اباه لم يهنه قط ولم يعتبه على امر فعله * وكان ادونيا 6
هذا صبيحا جميلا * وكان من ام ابشالوم شقيقه * ولد من بعد ابشالوم *

IN NOMINE DEI
miſericordis, clementiſſimi.

Liber SALOMONIS filii Davidis Prophetæ, quorum benedictiones ſint nobiſcum, Amen.

CAP. I.

1 Poſt hæc fertur David rex, cùm eſſet jam ætate provectus, & ſenuiſſet, valdéque grandævus factus eſſet, obvolvere ſe veſtimentis, nec tamen calefieri. 2 Dixerunt itaq; ad eum ſervi ſui, Nos adſumus tibi, omneſque ſervi tui ſumus, quæremus domino noſtro regi puellam virginem, ut ſit coram eo, famuletur ei, concumbat cum domino noſtro rege, amplexetur eum, & calefaciat illum. 3 Quæſita fuit ergò puella formoſa in omnibus terminis filiorum Iſrael, & inventa Abiſag Silunitis, & ad regem adducta. 4 Erat autem puella iſta venuſtiſſima atque pulcherrima, factáque eſt miniſtra regis, & miniſtrabat ei, nec agnovit illã. 5 Verùm Adonia filius Haggith unus è *filiis Davidis extulit ſe, & ait; Ego futurus ſum rex poſt patrem meum: & adhibuit ſibi currus & equites, & quinquaginta viri præcurrebant ei. 6 (Atque id quidem, quòd pater ejus nunquam inhibuiſſet eum aut objurgâſſet de rebus quas agebat: erat autem Adonias iſte pulcher ac formoſus, erátque ex matre Abiſalomis, frater* ſcilicet *ejus, natus poſt Abiſalomem.)*

:ſacerdote Ebjathar cum & ,Serujah filio Joab cum ejus verba fuerũt Et
7 ויהיו דבריו עם יואב בן־צרויה ועם אביתר הכהן
filius Benajahu & ,ſacerdos Sadoc Et .Adoniah *poſt* adjuvabant &
8 ויעזרו אחרי אדניה: וצדוק הכהן ובניהו בן־
,Davidi qui fortes & ,Rehi &,Simhi &,propheta Nathan &,Jehojadah
יהוידע ונתן הנביא ושמעי ורעי והגבורים אשר לדוד
pingue &,*bovem & pecus* Adonijahu immolavit Et.Adonijahu cum erant non
9 לא היו עם־אדניהו: ויזבח אדניהו צאן ובקר ומריא
omnes invitauit & :Roghel fontem apud qui Zocheleth *lapide cum*
עם אבן הזחלת אשר־אצל עין רגל ויקרא את־כל־
Et .regis ſervos Jehudah viros omnes & ,regis filios ſuos fratres
10 אחיו בני המלך ולכל־אנשי יהודה עבדי המלך: ואת־
ſuũ fratrẽ Selomoh & ,fortes &,Benajahu &,prophetam Nathan
נתן הנביא ובניהו ואת־הגבורים ואת־שלמה אחיו
:dicendo,Selomoh matrem ſebah-Bath ad Nathan Dixitque .invitavit non
11 לא קרא: ויאמר נתן אל־בת־שבע אם־שלמה לאמר
noſter dominus &,Chagith filius Adonijahu *regnavit* quod *audiſti* Nónne
הלוא שמעת כי מלך אדניהו בן־חגית ואדנינו
erue & ,conſilium obſecro tibi conſulã ,*vade* nunc Et ?neſcivit David
12 דוד לא ידע: ועתה לכי איעצך נא עצה ומלטי
ad ingredere & ,Vade .Selomoh tui filii animam & ,tuam animam
13 את־נפשך ואת־נפש בנך שלמה: לכי ובאי אל־
jurâſti rex mi domine tu Nónne :eum ad dices & ,David regem
המלך דוד ואמרת אליו הלא־אתה אדני המלך נשבעת
ipſe & ,me poſt eſt regnaturꝰ tuꝰ filiꝰ Selomoh Quia :dicendo ,tuæ ancillæ
לאמתך לאמר כי־שלמה בנך ימלך אחרי והוא
te adhuc Ecce ?Adoniiahu regnavit cur & :meum ſolium ſuper ſedebit
14 ישב על־כסאי ומדוע מלך אדניהו: הנה עודך
complebo & ,te poſt veniam *ego* & ,rege cum ibi loquente
מדברת שם עם־המלך ואני אבוא אחריך ומלאתי
;*conclave* in regem ad ſebah---Bath eſt ingreſſa Et .tuos ſermones
15 את־דבריך: ותבא בת־שבע אל־המלך החדרה
.regi miniſtrabat Sunamitis Abiſagh & ,valde ſenuerat rex &
והמלך זקן מאד ואבישג השונמית משרת את־המלך:
Quid :rex Dixitque .regi ſe incurvavit & ,ſebah--Bath *flexit cervicẽ* Et
16 ותקד בת־שבע ותשתחו למלך ויאמר המלך מה־
tuo Deo Domino in jurâſti tu ,mi domine :ei Dixitque ?tibi
17 לך: ותאמר לו אדני אתה נשבעת ביהוה אלהיך
ſedebit ipſe & ,me poſt regnabit tuus filius Selomoh quia ,tuæ ancillæ
לאמתך כי־שלמה בנך ימלך אחרי והוא ישב
mi domine nunc & :regnavit Adoniah ecce nunc & .meum ſolium ſuper
18 על־כסאי: ועתה הנה אדניה מלך ועתה אדני
,multitudinem in *pecus* &,*pingue &*,*bovẽ* immolavit Et .neſciſti rex
19 המלך לא ידעת: ויזבח שור ומריא־וצאן לרב
principem Joab &,ſacerdotem Ebjathar & ,regis filios omnes invitavit Et
ויקרא לכל־בני המלך ולאביתר הכהן וליאב שר
mi domine tu Et .invitavit non tuum ſervum Selomoh & :exercitus
20 הצבא ולשלמה עבדך לא קרא: ואתה אדני
ſit ſeſſurꝰ quis ,eis *indicandum ad* ,te ſuper Iſrael omnis oculi ,rex
המלך עיני כל־ישראל עליך להגיד להם מי ישב
meũ dominũ cubare juxta,erit Et ipſum poſt regis mei domini ſolium ſuper
21 על־כסא אדני־המלך אחריו: והיה כשכב אדני־
.peccatores Selomoh meus filius &,ego ero &,ſuis patribus cum *regem*
המלך עם־אבתיו והייתי אני ובני שלמה חטאים:
.venit propheta Nathan & ,rege cum loquente ea adhuc ecce Et
22 והנה עודנה מדברת עם־המלך ונתן הנביא בא:
faciem ad introivit Et.propheta Nathan Ecce :dicendo regi nunciaverũt Et
23 ויגידו למלך לאמר הנה נתן הנביא ויבא לפני
Dixitque .terram ſuper *ſuas facies* ſuper regi ſe incurvavit & ,*regis*
24 המלך וישתחו למלך על־אפיו ארצה: ויאמר
,me poſt regnabit Adoniiahu ,dixiſti tu rex mi Domine :Nathan
נתן אדני המלך אתה אמרת אדניהו ימלך אחרי
?meo ſolio ſuper ſedebit ipſe &
והוא ישב על־כסאי:

Verſio VUL. LAT.

7 Et ſermo ei cum Joab filio
Saruiæ, & cum Abiathar ſacerdote,qui adjuvabant partes A-
8 doniæ. Sadoc verò ſacerdos,et
Banajas filiꝰ Jojadæ,& Nathan
propheta, & Semei & Rei, &
robur exercitꝰ David,non erat
9 cum Adonia. Immolatis ergò
Adonias arietibus et vitulis,et
univerſis pinguibus, juxta lapidem Zoheleth,qui erat vicinus fonti Rogel, vocavit univerſos fratres ſuos filios regis,
& omnes viros Juda ſervos re-
10 gis. Nathan autem prophetã,
& Banajam, & robuſtos quoſque,& Salomonẽ fratrem ſuũ,
11 non vocavit. Dixit itaque Nathan ad Bethſabee matrem Salomonis ; Num audîſti, quòd
regnaverit Adonias filiꝰ Haggith,& dominus noſter David
12 hoc ignorat? Nunc ergò veni,
accipe conſilium à me,& ſalva
animam tuam, filiique tui Sa-
13 lomonis. Vade, & ingredere
ad regem David, & dic ei;
Nónne tu,domine mi rex,jurâſti mihi ancillæ tuæ, dicens;
Salomon filius tuus regnabit
poſt me,& ipſe ſedebit in ſolio
meo? quarè ergò regnat Ado-
14 nias? Et adhuc ibi te loquente cum rege, ego veniam poſt
te,et complebo ſermones tuos.
15 Ingreſſa eſt itaq; Bethſabee ad
regem in cubiculum : rex autẽ
ſenuerat nimis, & Abiſag Su-
16 namitis miniſtrabat ei. Inclinavit ſe Bethſabee, & adoravit regem. Ad quam rex, Quid
17 tibi,inquit,vis? Quæ reſpondens,ait;Domine mi, tu jurâſti
per Dominum Deum tuum ancillæ tuæ;Salomon filius tuꝰ regnabit poſt me, & ipſe ſedebit
18 in ſolio meo. Et ecce nunc Adonias regnat, te, dñe mi rex,
19 ignorante. Mactavit boves,&
pinguia quæque,& arietes plurimos, & vocavit omnes filios
regis, Abiathar quoque ſacerdotem, & Joab principem militiæ : Salomonem autem ſer-
20 vum tuum non vocavit. Verumtamen, domine mi rex,in te
oculi reſpiciunt totius Iſrael,
ut indices eis, quis ſedere debeat in ſolio tuo, domine mi
21 rex,poſt te. Eritque cùm dormierit dñs meus rex cum patribus ſuis,erimꝰ ego et filius meꝰ
22 Salomon peccatores. Adhuc illâ loquente cum rege, Nathan
23 propheta venit. Et nuntiaverũt
regi, dicentes ; Adeſt Nathan
propheta. Cúmq; introîſſet in
conſpectu regis, & adorâſſet
24 eum pronꝰ in terrã, Dixit Nathan ;Dñe mi rex,tu dixiſti ;Adonias regnet poſt me, & ipſe
ſedeat ſuper thronum meum ?

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωὰβ τοῦ υἱοῦ
Σαρουίας, καὶ μετὰ Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοήθουν
8 ὀπίσω Ἀδωνίου. Καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ
Βαναίας υἱὸς (κ) Ἰωδαὲ, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Σεμεῒ, καὶ Ῥησὶ, καὶ υἱοὶ δυνατοὶ τοῦ
9 Δαυὶδ οὐκ ἦσαν ὀπίσω Ἀδωνίου. Καὶ ἐθυσίασεν
Ἀδωνίας πρόβατα (λ) καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ
αἰθὴ τοῦ Ζωελεθὶ, ὃς ἦν ἐχόμενα (μ) τῆς Ῥωγήλ·
καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς (ν) αὐτοῦ, καὶ
πάντας τοὺς ἁδροὺς Ἰούδα παῖδας τοῦ βασι-
10 λέως. Καὶ (ξ) Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν (ο) Σαλωμὼν ἀδελ-
11 φὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς
(π) Βηρσαβεὲ μητέρα Σαλωμὼν, λέγων, Οὐκ
ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγίθ,
12 καὶ ὁ κύριος (ρ) ἡμῶν Δαυὶδ οὐκ ἔγνω; Καὶ
νῦν δεῦρο, συμβουλεύσω σοι δὴ συμβουλίαν, καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν σου, καὶ τὴν
13 ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου Σαλωμών. Δεῦρο, εἴσελθε
πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν,
λέγουσα, Οὐχὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ ὤμοσας
τῇ δούλῃ σου, λέγων, (σ) Ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθήσεται
ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀ-
14 δωνίας; Καὶ ἰδοὺ ἔτι (τ) λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ
τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σου,
15 καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου. Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμεῖον. καὶ ὁ
βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα· καὶ Ἀβισὰγ ἡ
(υ) Σωμανῖτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ.
16 Καὶ ἔκυψε Βηρσαβεὲ, καὶ προσεκύνησε τῷ
βασιλεῖ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι;
17 Ἡ δὲ εἶπε, (φ) Κύριε, σὺ ὤμοσας ἐν κυρίῳ τῷ
θεῷ σου τῇ δούλῃ σου, λέγων, (χ) Ὅτι ὁ υἱός
σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, (ψ) καὶ
18 καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. Καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐβασίλευσε, καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ
19 οὐκ ἔγνως. Καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ
πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς
υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, καὶ
Ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως· καὶ τὸν Σαλω-
20 μὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσε. Καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ
πρὸς σέ. ἀπαγγεῖλαι αὐτοῖς τίς καθήσεται
ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ'
21 αὐτόν. Καὶ ἔσται ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου
ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι
ἐγὼ (ω) καὶ Σαλωμὼν ὁ υἱός μου ἁμαρτωλοί.
22 Καὶ ἰδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέ-
23 ως, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης ἦλθε. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ (α) βασιλεῖ, Ἰδοὺ Νάθαν ὁ προφήτης. καὶ εἰσῆλθε κατὰ (β) πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσω-
24 πον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπεν Νάθαν, Κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ εἶπας, Ἀδωνίας βασιλεύσει ὀπίσω μου, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ
τοῦ θρόνου μου;

MS.A. (κ) Ἰωιαδαὲ, (λ) καὶ βόας καὶ ἄρνας παρὰ τὸν λίθον τοῦ Ζωελὲθ, (μ) τῆς πηγῆς Ῥωγήλ· (ν) αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας Ἰούδα παῖδας τοῦ (ξ) τὸν Νάθαν (ο) Σαλωμῶντα τὸν ἀδελφὸν (π) Βηθσαβεὲ (ρ) ἡμῶν βασιλεὺς Δαυὶδ (σ) Ὅτι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει (τ) σου λαλούσης ἐκεῖ (υ) Σουμανῖτις λειτουργοῦσα (φ) Κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ (χ) Ὅτι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει (ψ) καὶ αὐτὸς καθήσεται (ω) καὶ ὁ υἱός μου Σαλωμὼν ἁμαρτωλοί. (α) βασιλεῖ, λεγόντων, Ἰδοὺ (β) τὸ πρόσωπον

Et fuerunt verba ejus cum Joab 7
filio Saruiæ, & cum Abiathar
ſacerdote:& adjuvabant poſt A-
doniam. Et Sadoc ſacerdos, & 8
Banæas filius Jodae, & Nathan
propheta, & Semei,& (d) Rheſi,
& filii potentes David non erant
poſt Adoniam. Et ſacrificavit A- 9
donias oves,& vitulos, et agnos
cum (e) Æthe ipſius Zoelethi,(f)
qui erat juxta Rhogel. Et vocavit
omnes fratres ſuos, (g) & omnes
robuſtos Juda pueros regis. Et 10
Nathan prophetam, & Banæam,
& potentes,& Salomon fratrem
ſuum non vocavit. Et dixit Na- 11
than ad Berſabee matrem Salo-
mon, dicens; Nónne audîſti, quia
regnavit Adonias filius Aggith,
& dominus noſter David non
novit? Et nunc veni, conſulam ti- 12
bi, quæſo, conſilium: & erue ani-
mam tuam, & animam filii tui
Salomon. Vade, ingredere ad re- 13
gem David: & dices ad eum, di-
cens; Nónne tu, domine mi rex,
jurâſti ancillæ tuæ, dicens; Quia
filius tuus Salomon regnabit poſt
me, et ipſe ſedebit ſuper thronum
meum? Et, quid, quòd regnavit
Adonias? Et ecce adhuc loquente 14
te illîc cum rege, & ego ingredi-
ar poſt te, & complebo ſermones
tuos. Et intravit Berſabee ad re- 15
gem in cubiculum: & rex ſenex
valdè, & Abiſag Somanites erat
miniſtrans regi. Et inclinavit ſe 16
Berſabee, & adoravit regem. Et
dixit rex, Quid eſt tibi? At illa 17
dixit; Domine, tu jurâſti in Do-
mino Deo tuo ancillæ tuæ, dicens;
Quia filiꝰ tuus Salomon regnabit
poſt me, & ſedebit ſuper thronũ
meum. Et nunc ecce Adonias re- 18
gnavit: & tu, domine mi rex, non
nôſti. Et ſacrificavit vitulos, & 19
agnos, & oves in multitudine: &
vocavit omnes filios regis, & A-
biathar ſacerdotem, et Joab prin-
cipem virtutis: Et Salomon ſer-
vum tuum non vocavit. Et tu 20
domine mi rex, oculi omnis Iſrael
ad te. Annuntia eis, quis ſedebit
ſuper thronum domini mei regis
poſt eum. Et erit poſtquàm dor- 21
mierit dominꝰ meus rex cum pa-
tribus ſuis; et ero ego, et Salomon
filius meus peccatores. Et ecce ad- 22
huc eâ loquente cum rege, et Na-
than propheta vênit. Et annun- 23
tiatum eſt regi, Ecce Nathan pro-
pheta. Et intravit ad faciem
regis: & adoravit regem
(h) ſuper faciem ſuam ſuper ter-
ram. Et dixit Nathan; Domi- 24
ne mi rex, tu dixiſti; Adonias
regnabit poſt me, et ipſe ſedebit
ſuper thronum meum?

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 והוו פתגמוהי בעצה עם יואב בר צרויה ועם אביתר כהנא וסעדין בתר אדניה: וצדוק
8 כהנא ובניהו בר יהוידע ונתן נביא ושמעי ורעי וגבריא די לדוד לא הוו בעצת אדניהו:
9 ונכיס אדניהו עאן ותורין ופטימין עם אבן סכותא די בסטר עין קצרא וזמין ית כל אחוהי
10 בני מלכא ולכל גברי יהודה עבדי מלכא: וית נתן נביא ובניה וית גבריא וית שלמה
11 אחוהי לא זמין: ואמר נתן לבת שבע אמיה דשלמה למימר הלא שמעת ארי מלך
12 אדוניהו בר חגית ורבוננא דוד לא ידע: וכען אתא אמלכנך כען מלכא ושזבי ית נפשיך
13 וית נפש בריך שלמה: איזילי ותעלין לות מלכא דוד ותימרין ליה הלא את רבוני מלכא
קימתא לאמתך למימר ארי שלמה בריך ימלוך בתרי והוא יתיב על כורסי מלכותי ומא
14 דין מלך אדניה: והא עד די את ממללא תמן קדם מלכא ואנא איעול בתרך ואקים ית
15 פתגמיכי: ועלת בת שבע לקדם מלכא לאדרון בית משכבא ומלכא סיב לחדא ואבישג
16 דמן שונם משמשא קדם מלכא: וכרעת בת שבע וסגידת למלכא ואמר מלכא מה ליך:
17 ואמרת ליה רבוני את קימתא במימרא דיי אלהך לאמתך ארי שלמה בריך ימלוך
18 בתרי והוא יתיב על כורסי מלכותי: וכען הא אדניה מלך ואת רבוני מלכא לא ידעתא:
19 ונכיס תורין ופטימין ועאן לסגי וזמין לכל בני מלכא ולאביתר כהנא וליואב רב חילא
20 ולשלמה עבדך לא זמין: וכען רבוני מלכא עיני כל ישראל סבירן עלך לחואה להון מן
21 יתיב על כורסי מלכותא דרבוני מלכא בתרוהי: ויהי כד ישכוב רבוני מלכא עם
22 אבהתוהי ואהי אנא וברי שלמה מתרכין: והא עוד דהיא ממללא עם מלכא ונתן נביא
23 אתא: וחויאו למלכא למימר הא נתן נביא ואתא קדם מלכא וסגיד למלכא על אפוהי על
24 ארעא: ואמר נתן רבוני מלכא את אמרת אדניה ימלוך בתרי והוא יתיב על כורסי מלכותי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuerunt verba ejus in conſilio cum Joab filio Szarujah,& cum Abiathar 7
ſacerdote, & auxiliati ſunt [*euntes*] poſt Adoniam. Et Szadok ſacerdos, & 8
Benajahu filius Jehojadagh, & Nathan propheta, & Simghi & Reghi, &
robuſti qui erant Davidi, non fuerunt in conſilio Adoniahu. Et mactavit 9
Adoniahu pecudes & boves & pinguia juxta petram ſpeculæ quæ eſt in
latere fontis Fullonis, & invitavit omnes fratres ſuos filios regis, & omnes
viros Jehudah ſervos regis. At Nathan prophetam, & Benajah, & ro- 10
buſtos,& Selomoh fratrem ſuum non invitavit. Et dixit Nathan ad Bath- 11
ſebagh matrem Selomoh dicendo : Nónne audîſti quòd regnavit Adoniahu filius Hhagith, & dominus noſter David non novit? Et nunc veni, & 12
conſulam tibi nunc conſilium ; & libera animam tuam & animam filii tui
Selomoh. Vade,intreſque ad regem David, & dicas ei : Nonne tu do- 13
mine mi rex jurâſti ancillæ tuæ dicendo : Quoniam Selomoh filius tuus
regnabit poſt me, & ipſe ſedebit ſuper ſolium regni mei? & cur regnavit
Adoniah? *Et* ecce adhuc te loquente ibi ante regem, ego intrabo poſt 14
te,& confirmabo verba tua. Et intravit Bathſebagh ante regem in pene- 15
trale domus cubitus : & rex ſenuerat valdè,& Abiſag,quæ erat ex Sunem,
miniſtrabat ante regem. Et incurvavit ſe Bathſebagh & adoravit regem: 16
& dixit rex , Quid eſt tibi ? Et dixit illi : Domine mi, tu jurâſti in dicto 17
Domini Dei tui ancillæ tuæ, Quoniam Selomoh filius tuus regnabit poſt
me, & ipſe ſedebit ſuper ſolium regni mei. Et nunc ecce Adoniah re- 18
gnavit ; & *tu* domine mi rex non nôſti. Et mactavit boves,& pinguia, 19
& pecora in multitudine, & invitavit omnes filios regis, & Abiathar ſacerdotẽ, & Joab magiſtrũ exercitꝰ ; at Selomoh ſervum tuum non invitavit. Et *nunc* dñe mi rex,oculi omnis Iſrael expectant de te ut indices illis; 20
quis ſedebit ſup ſoliũ regni dñi mei poſt ipſũ. Et erit cùm dormierit dñs 21
meꝰ rex cum patribꝰ ſuis, ero ego & filiꝰ meꝰ Selomoh extirpati. Et ecce 22
dum adhuc ipſa loqueretur ante regem, Nathan propheta venit. Et nunciaverunt regi dicendo , Ecce Nathan propheta:& venit ante regem,& 23
adoravit regem ſuper faciem ſuam ſuper terram. Et dixit Nathan: Dñe 24
mi rex, tu dixiſti, Adoniah regnabit poſt me, & ipſe ſedebit ſuper ſolium regni mei?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܥܡ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ. ܘܥܡ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܡܥܕܪܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܐܕܘܢܝܐ. 7
* ܘܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܫܡܥܝ ܘܪܥܝ. ܘܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܠܐ ܗܘܘ 8
ܒܬܪ ܐܕܘܢܝܐ. * ܘܢܟܣ ܐܕܘܢܝܐ ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ. ܠܘܬ ܟܐܦܐ ܪܒܬܐ ܕܠܘܬ ܓܒ ܥܝܢ 9
ܩܨܪܐ. ܘܩܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܐܚܘܗܝ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܠܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ.
* ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܠܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܐܚܘܗܝ. ܠܐ ܩܪܐ. 10
* ܘܐܡܪ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܠܒܬܫܒܥ ܐܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܠܐ ܫܡܥܬܝ. ܕܐܡܠܟ ܐܕܘܢܝܐ. ܘܡܪܢ 11
ܡܠܟܐ ܠܐ ܝܕܥ. * ܘܗܫܐ ܬܐ ܐܡܠܟܝܟܝ ܡܠܟܐ. ܘܦܨܝ ܢܦܫܟܝ ܘܢܦܫܗ ܕܒܪܟܝ ܫܠܝܡܘܢ. 12
* ܐܙܠܝ ܥܘܠܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܝ ܠܗ. ܠܐ ܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܝܡܝܬ ܠܐܡܬܟ. 13
ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟܝ ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. ܘܡܛܠ ܡܢܐ ܐܡܠܟ ܐܕܘܢܝܐ.
* ܘܟܕ ܐܢܬܝ ܡܡܠܠܐ ܬܡܢ ܥܡ ܡܠܟܐ. ܐܢܐ ܐܬܐ ܒܬܪܟܝ. ܘܐܫܠܡ ܡܠܝܟܝ. * ܘܥܠܬ ܒܬ 14
ܫܒܥ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܩܝܛܘܢܐ. ܘܡܠܟܐ ܣܒ ܗܘܐ ܛܒ. ܘܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܡܫܡܫܐ 15
ܗܘܬ ܠܗ. ܘܒܪܟܬ ܒܪܟܐ ܒܬܫܒܥ. ܘܣܓܕܬ ܠܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܢܐ ܠܟܝ ܒܬ ܫܒܥ. 16
* ܐܡܪܬ ܠܗ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܢܬ ܝܡܝܬ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܠܐܡܬܟ. ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟܝ 17
ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. * ܘܗܫܐ ܐܕܘܢܝܐ ܐܡܠܟ. ܘܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ 18
ܠܐ ܝܕܥܬ. * ܘܢܟܣ ܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ. ܘܥܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܩܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ 19
ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܠܝܘܐܒ ܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ
ܥܒܕܟ. ܠܐ ܩܪܐ. * ܘܐܢܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܥܝܢܝܗܘܢ ܕܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܘܬܟ ܗܝ. ܕܬܚܘܐ 20
ܐܢܘܢ ܡܢ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܡܢ ܒܬܪܗ. * ܘܐܠܐ ܟܕ ܢܫܟܒ ܡܪܝ ܡܠܟܐ 21
ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܫܠܡܐ. ܐܗܘܐ ܐܢܐ ܘܒܪܝ ܫܠܝܡܘܢ ܚܛܝܐ. * ܘܟܕ ܗܝ ܡܡܠܠܐ ܥܡ 22
ܡܠܟܐ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ ܐܬܐ. * ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܐܬܐ. ܘܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܢܦܠ ܥܠ 23
ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪ ܢܬܢ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܐܢܬ ܐܡܪܬ. ܕܐܕܘܢܝܐ ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ: 24

7 Hujus ſermones erant cum Joabo filio Suriæ, & cum Abithare ſacerdote, qui partes Adoniæ tuebantur. 8 Sadoc verò ſacerdos, & Benaja fili⁹ Jojadæ, Nathan propheta, Semei, & Dai heroes Davidis non ſequebantur Adoniam. 9 Mactans autem Adonia oves ac boves, & ſaginata *pecora* apud lapidē magnũ qui eſt ad latus fontis Fullonis; invitavit omnes fratres ſuos filios regis, omnémq; gentem Judæ, & ſervos regis: 10 Nathanem verò prophetam, & Benajam Jojadæ filium, heroes Davidis, & Salomonem fratrem ſuum non invitavit. 11 Quare dixit Nathan, propheta ad Bathſebaa matrem Salomonis, Annon audîſti regnâſſe Adoniam, dño noſtro rege ignorante? 12 Age modò, conſiliũ dabo tibi ut ſerves animã tuam, & animã filii tui Salomonis. 13 Vade, ingredere ad regem Davidem, & dic illi, Nónne tu dñe mi rex, jurâſti ancillæ tuæ *dicens*, Salomon filius tu⁹ regnabit poſt me, ipſéq; ſedebit ſuper ſolium meũ? cur regnavit Adonia? 14 Dúmq; tu ibi regem alloqueris, veniã ego poſt te, & perficiam ſermones tuos. 15 Itaque ingreſſa eſt Bath-ſebaa ad regē Davidem in conclave, (rex enim ſenuerat admodũ, & Abiſag Silumitis miniſtrabat ei) & genuflectens Bath-ſebaa regem adoravit. 16 Ait illi rex, Quid tibi *vis* Bath-ſebaa? 17 Reſpondit ei, Dñe mi rex, tu jurâſti per Dñm Deũ tuũ ancillæ tuæ *hiſce verbis*, Salomon fili⁹ tu⁹ regnabit poſt me, ipſéq; ſedebit ſuper ſoliũ meũ: 18 Nunc autem regnavit Adonia, te dñe mi rex ignorante: 19 Mactatis enim bob⁹, *pecoribus* ſaginatis, & *magnâ* copiâ ovib⁹, invitavit omnes filios regis, Abitharem ſacerdotē, & Joabum militiæ præfectũ: Nathanem verò prophetã, Benajam Jojadæ filiũ, & Salomonem ſervũ tuũ non invitavit. 20 At jam in te dñe mi rex, oculi totius Iſraelis *intenti ſunt*, ut indices eis quis ſeſſurus ſit ſuper ſoliũ dñi mei regis poſt ipſum. 21 Alioquin cùm recubuerit dñs meus rex apud patres ſuos in pace, ego & filius me⁹ Salomon erimus peccatores. 22 Dum ipſa loqueretur ibi corã rege, venit Nathan propheta. 23 Cúmq; nuntiâſſent regi, & dixiſſent ei, Ecce Nathan propheta venit, ingreſſus eſt ad regē, & humi procumbens in faciem ſuam adoravit, 24 Dixítq; Nathan; Domine mi rex, túne dixiſti, Adonia regnabit poſt me, & ipſe ſedebit ſuper ſolium meum?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 8 * وصير امره ومشورته واجناده الي يواب بن صوريا وابيثار الحبر وكان هذان يعينان ادونيا * واما
صادوق الحبر وبنايا بن يوياداع وناثان النبي وشمعي ودعاه جبابرة داوود فلم يكن لهم راي
9 في ادونيا * وذبح ادونيا غنما وبقرا معلوفة على الصخرة العظيمة التي على عين القصار ودعي
10 جميع اخوته وجميع قواد آل يهودا وجميع عبيد الملك المعروفين * واما ناثان النبي وبنايا بن
11 يوياداع وجبابرة داوود وسليمان اخوه فلم يكن يدعوهم * فقال ناثان النبي لبتسبع ام
12 سليمان اسمعت ان ادونيا قد ملك ولم يعلم بذلك سيدنا الملك * فاقبلي الآن حتى اشير عليك
13 مشورة تنجين بها نفسك ونفس سليمان ابنك * وانطلقي وادخلي الي داوود الملك وقولي له
أليس انت حلفت لأمتك يا سيدي ان سليمن ابنك يملك من بعدك وهو يجلس على منبرك
14 فكيف ملك ادونيا * وبينما انت متكلمة وطالبة الي الملك اتبعك انا فادخل الي الملك واتم
15 كلامك واحسن قولك * فدخلت بتسبع الي داوود الملك وهو في مجلسه وكان الملك قد كبر
16 جدا وكانت ابيشاع الشلومية تخدم الملك * خرت بتسبع ساجدة بين يدي الملك * فقال لها
17 الملك ما حالك يا بتسبع * قالت له يا سيدي أليس انت كنت حلفت بالرب وقلت ان سليمان
18 19 ابنك يملك من بعدك وهو يجلس على منبرك * فقد ملك ادونيا ولم تعلم ايها الملك * وذبح
بقرا وغنما معلوفة لا تحصى ودعي بني الملك كلهم ودعي ابيثار الحبر ويواب صاحب الحربة
20 فاما ناثان وبنايا بن يوياداع وسليمان عبدك لم يدعهم * وانت ايها الملك المنظور اليه وانما
21 ينتظر بنو اسرائيل كلهم ان يخبرهم الملك من يجلس على منبر الملك سيدنا من بعده * فان
22 التأم هذا وبان الملك سيدنا وقبض بسلام أليس اصير انا وابني سليمن عارا بين بني اسرائيل * وفيما هي تتكلم بين يدي
23 الملك واذا ناثان النبي قد اتاهم * فاخبروا الملك وقالوا له ان ناثان النبي بالباب فامر بدخوله فدخل وخر على وجهه على
24 الارض ساجدا * وقال يا سيدنا الملك انت قلت ان يملك ادونيا من بعدك وهو يجلس على منبرك

7 *Committebat autē res ſuas, conſiliũ ſuũ, militeſq; ſuos Joabo filio Suriæ, et Abithari ſacerdoti: et iſti duo favebant Adoniæ.* 8 *At verò Sadoc ſacerdos, et Benaja filius Jojadæ, Nathan propheta, Semei, et Doa gigantes Davidis non erant propenſi erga Adoniam.* 9 *Cúmq; mactâſſet Adonias oves bovéſq; ſaginatos ſuper lapidem magnũ qui eſt prope fontem Fullonis, & invitâſſet omnes fratres ſuos, cunctos duces familiæ Judaicæ, omnéſq; ſubditos regis illuſtriores:* 10 *Nathanem verò prophetã, et Benajam filiũ Jojadæ, gigantes Davidis, et Salomonem fratrē ſuũ non invitâſſet:* 11 *Dixit Nathan propheta Bathſabeæ matri Salomonis, Audivi Adoniam jam regnâſſe, id ignorante domino noſtro rege.* 12 *Quapropter veni ut conſiliũ dem tibi, quo liberes animã tuam et animã Salomonis filii tui.* 13 *Vade, et ingredere ad Davidem regē, et dic ei; Nónne tu jurâſti famulæ tuæ O mi domine, Salomonem filiũ tuũ regnaturum poſt te, ipſúmq; ſeſſurum ſuper thronũ tuum? quomodo ergò regnavit Adonias?* 14 *Te autem loquente, regémq; deprecante, conveniam ego te, et ad regē ingreſſus explebo verba tua, et ſermonem tuũ exornabo.* 15 *Ingreſſa eſt igitur Bathſebaa ad Davidem regē dum eſſet in cubiculo ſuo (rex autem grandævus jam erat admodũ, et Abiſag Silunitis miniſtrabat regi) prociditq; Bathſebaa adorans coram rege.* 16 *Dixitque ad eam rex, Quid rei eſt O Bathſebaa?* 17 *Ait illi, O mi domine, nónne tu juraveras per Dominũ, et dixeras Salomonē filiũ tuum poſt te regnaturum, eúmq; ſuper thronum tuum ſeſſurum?* 18 *Jam autē regnavit Adonias, te O rex, inſcio.* 19 *Et mactatis ovibus ac bobus ſaginatis innumeris, invitavit omnes filios regis, et invitavit Abitharem ſacerdotem & Joabum portitorem lanceæ: Nathanem verò, et Benajam Jojadæ filium, atq; Salomonē ſervum tuum haud invitavit.* 20 *Jam verò, tu es O rex, in quem reſpicitur; omnes enim filii Iſraelis expectant, ut indicet eis rex quis ſeſſurus ſit ſuper thronũ regis domini noſtri poſt ipſum.* 21 *Quòd ſi contingat hoc, decedátque dominus noſter rex, et rapiatur in pace; nónne fiam ego & filius meus Salomon opprobriũ inter filios Iſrael?* 22 *Eâ loquente coram rege, ecce Nathan propheta venit ad eos.* 23 *Et nuntiaverunt regi, ac dixerunt ei; Nathan propheta pro foribus eſt: quem cùm ingredi juſſiſſet, ingreſſus procubuit in faciem ſuam ſuper terrã adorans,* 24 *Et ait, O domine noſter rex, Num dixiſti ut regnaret Adonia poſt te, ipſéque ſederet ſuper thronum tuum?*

,pecus & ,pingue & ,boum immolavit & ,hodie deſcendit Quia
25 כִּי ׀ יָרַד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן
principes & ,regis filios omnes invitavitque ;multitudine in
לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְשָׂרֵי
bibentes & ,comedentes ipſi ecce & :ſacerdotem Ebjathar & ,exercitus
הַצָּבָא וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְהִנָּם אֹכְלִים וְשֹׁתִים
,tuus ſervus ego me Et.Adonijahu rex Vivat :dixerūt atq; :ejus facies ad
26 לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ וְלִי אֲנִי־עַבְדֶּךָ
tuū ſervum Selomoh &,Jehojadah filium Benajahu & ,ſacerdotem Sadoc &
וּלְצָדֹק הַכֹּהֵן וְלִבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ
non & ,hoc verbum eſt factum rege meo domino à Si .invitavit non
27 לֹא קָרָא׃ אִם מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא
regis mei domini ſolium ſuper eſſet ſeſſurꝰ quis ,tuum ſervum feciſti ſcire
הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדֶּיךָ מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ
.ſebah--Bath me ad Vocate :dixit & ,David rex reſpōdit Et ?ipſum poſt
28 אַחֲרָיו׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמֶר קִרְאוּ־לִי לְבַת־שָׁבַע
,rex juravit Et .regis facies ad ſtetit & ,regis facies ad eſt ingreſſa Et
29 וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ
.anguſtia omni de meam animam redemit qui ,Dominus Vivit:dixit &
וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה׃
quod,dicendo ,Iſrael Deo Domino in tibi juravi quemadmodū Quia
30 כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כִּי־
,me pro meū ſoliū ſup ſedebit ipſe & ,me poſt regnabit tuus filius Selomoh
שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי תַּחְתָּי
,terrā vultus in ſebah-Bath cervicem flexit Et .hac die faciam ſic quia
31 כִּי כֵּן אֶעֱשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם אֶרֶץ
.æternū in David rex meꝰ dñs Vivat :dixit & ,regi ſe incurvavit &
וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם׃
,prophetā Nathā &,ſacerdotē Sadoc me ad Vocate:David rex dixit Et
32 וַיֹּאמֶר ׀ הַמֶּלֶךְ דָּוִד קִרְאוּ־לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן הַנָּבִיא
rex Dixitque .regis facies ad ſunt ingreſſi &:Jehojadah filiū Benajahu &
33 וְלִבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
facietis equitare & ,veſtri domini ſervos vobiſcum Tollite :eis
לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־
eum facietis deſcendere &;mihi quæ mulam ſuper meum filiū Selomoh
שְׁלֹמֹה בְנִי עַל־הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר־לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ
propheta Nathan &,ſacerdos Sadoc ibi eum unget Et .Ghichon ſuper
34 עַל־גִּחוֹן׃ וּמָשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא
rex Vivat:dicetis atque,buccina in clangetis & :Iſrael ſuper regem in
לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ
,meum ſoliū ſuper ſedebit & ,veniet & ,eum poſt aſcendetis Et .Selomoh
35 שְׁלֹמֹה׃ וַעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָא וְיָשַׁב עַל־כִּסְאִי
,Iſrael ſuper ducem exiſtendum ad præcepi ipſi & :me pro regnabit ipſe &
וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאֹתוֹ צִוִּיתִי לִהְיוֹת נָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל
,regem Jehojadah filius Benajahu reſpondit Et .Jehudah ſuper &
36 וְעַל־יְהוּדָה׃ וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע אֶת־הַמֶּלֶךְ
.regis mei domini Deus Dominus dicat Sic .Amen : dixit &
וַיֹּאמֶר ׀ אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
,Selomoh cum ſit ita ,rege meo dño cum Dñs fuit Quemadmodum
37 כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יְהִי עִם־שְׁלֹמֹה
deſcendit Et .David regis mei domini ſolio præ ,ejus ſolium magnificet &
38 וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ וַיֵּרֶד
,Cerethi &,Jehojadah filiꝰ Benajahu &,propheta Nathā &,ſacerdos Sadoc
צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי
;David regis mulam ſuper Selomoh fecerunt equitare & ,Pelethi &
וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת־שְׁלֹמֹה עַל־פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ דָּוִד
cornu ſacerdos Sadoc Tulitque .Ghichon ſuper eum fecerunt ire &
39 וַיֹּלִכוּ אֹתוֹ עַל־גִּחוֹן׃ וַיִּקַּח צָדוֹק הַכֹּהֵן אֶת־קֶרֶן
,buccina in clanxerunt &:Selomoh unxit & ,tentorio de olei
הַשֶּׁמֶן מִן־הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר
.Selomoh rex Vivat :populus omnis dixeruntque
וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃

Verſio VULG. LAT.

25 Quia deſcendit hodiè, & im-
molavit boves, & pinguia, &
arietes plurimos, & vocavit u-
niverſos filios regis, & princi-
pes exercitûs, Abiathar quo-
que ſacerdotem : Illíſque ve-
ſcentibus, et bibentibus coram
eo, & dicentibus; Vivat rex A-
26 donias: Me ſervum tuū, & Sa-
doc ſacerdotem, & Banajam fi-
lium Jojadæ, & Salomonē fa-
27 mulū tuum non vocavit. Num-
quid à dño meo rege exivit hoc
verbum, & mihi non indicâſti
ſervo tuo, quis ſeſſurus eſſet ſu-
per thronum domini mei regis
28 poſt eū? Et reſpondit rex Da-
vid, dicens; Vocate ad me Beth-
ſabee. Quæ cùm fuiſſet ingreſ-
ſa coram rege, & ſtetiſſet ante
29 eum, Juravit rex, & ait; Vivit
Dominus, qui eruit animā meā
30 de omni anguſtia, Quia ſicut
juravi tibi per Dominum Deū
Iſrael, dicens; Salomon filius
tuus regnabit poſt me, & ipſe
ſedebit ſuper ſoliū meum pro
31 me: ſic faciam hodié. Summiſ-
ſóque Bethſabee in terram
vultu, adoravit regem, dicens;
Vivat dominus meus David in
32 æternum. Dixit quoque rex
David; Vocate mihi Sadoc ſa-
cerdoté, & Nathan prophetā,
& Banajam filium Jojadæ. Qui
cùm ingreſſi fuiſſent coram re-
33 ge, Dixit ad eos; Tollite vo-
biſcum ſervos domini veſtri, et
imponite Salomonem filium
meum ſuper mulam meam : &
34 ducite eum in Gihon. Et un-
gat eum ibi Sadoc ſacerdos, &
Nathan propheta, in regem ſu-
per Iſrael : & canetis buccinâ,
atque dicetis; Vivat rex Salo-
35 mon. Et aſcendetis poſt eum,
& veniet, & ſedebit ſuper ſo-
lium meū, & ipſe regnabit pro
me: illíque præcipiā ut ſit dux
ſuper Iſrael, & ſuper Judam.
36 Et reſpondit Banajas filiꝰ Joja-
dæ, regi, dicens; Amen: ſic lo-
quatur Dominus Deus domini
37 mei regis. Quomodò fuit Do-
minus cum domino meo rege,
ſic ſit cum Salomone, & ſubli-
mius faciat ſolium ejus à ſolio
38 domini mei regis David. De-
ſcendit ergò Sadoc ſacerdos, et
Nathan propheta, & Banajas
filius Jojadæ, & Cerethi, &
Phelethi : & impoſuerunt Sa-
lomonē ſuper mulam regis Da-
vid, & adduxerunt eum in Gi-
39 hon. Sumpſitque Sadoc ſacer-
dos cornu olei de tabernaculo,
& unxit Salomonem: & ceci-
nerunt buccinâ, & dixit omnis
populus; Vivat rex Salomon.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ (γ) ἐθυσίασε μόσχους
καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε
πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς ἄρ-
χοντας τῆς δυνάμεως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν (δ)
ἱερέα. καὶ ἰδού εἰσιν ἐσθίοντες καὶ πίνοντες
ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεὺς
26 Ἀδωνίας. Καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου, καὶ
Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Βαναίαν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ
27 Σαλωμὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν. Εἰ
διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ ῥῆ-
μα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς
καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασι-
28 λέως μετ᾽ αὐτόν; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς
Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Καλέσατέ μοι τὴν Βηρσαβεέ.
καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη ἐνώ-
29 πιον αὐτοῦ. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε,
Ζῇ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ
30 πάσης θλίψεως, Ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι
ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ, λέγων, Ὅτι Σαλω-
μὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ᾽ ἐμὲ, καὶ αὐ-
τὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ᾽ ἐμοῦ,
31 ὅτι (ε) οὕτω ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ
ἔκυψε Βηρσαβεὲ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε, Ζήτω
ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.
32 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, Καλέσατέ
μοι Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφή-
την, καὶ Βαναίαν υἱὸν (ζ) Ἰωδαέ. καὶ εἰσῆλ-
33 θον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεὺς αὐτοῖς, (η) Λάβετε τοὺς δούλους τοῦ
κυρίου ὑμῶν μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε τὸν υἱόν
μου Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν, καὶ κατ-
34 αγάγετε αὐτὸν (θ) εἰς τὴν Γιὼν, Καὶ (ι) χρισά-
τω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ
προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ σαλ-
πίσατε κερατίνῃ, καὶ ἐρεῖτε, Ζήτω ὁ βασιλεὺς
35 Σαλωμών. (κ) Καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρό-
νου μου, (λ) καὶ βασιλεύσει ἀντ᾽ ἐμοῦ· καὶ ἐγὼ
ἐνετειλάμην τοῦ (μ) εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ
36 Ἰσραὴλ καὶ (ν) Ἰούδαν. Καὶ ἀπεκρίθη Βα-
ναίας υἱὸς (ξ) Ἰωδαὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε,
Γένοιτο· οὕτως πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυ-
37 ρίου μου τοῦ βασιλέως. Καθὼς ἦν κύριος μετὰ
τοῦ κυρίου μου τοῦ (ο) βασιλέως, οὕτως εἴη μετὰ
Σαλωμὼν, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ
ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
38 Δαυίδ. Καὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νά-
θαν ὁ προφήτης, καὶ Βαναίας υἱὸς (π) Ἰωδαὲ,
καὶ ὁ (ρ) Χερεθὶ, καὶ ὁ (σ) Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν
τὸν Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ (τ) βασιλέως
Δαυίδ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς (υ) τὴν Γιών.
39 Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐ-
λαίου ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλωμὼν, καὶ
ἐσάλπισε τῇ κερατίνῃ. καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς,
Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμών.

Quoniam deſcendit hodiè, & 25
ſacrificavit vitulos, & agnos, &
oves in multitudine: & vocavit
omnes filios regis, & principes
virtutis, & Abiathar ſacerdo-
tem. Et ecce ſunt comedentes,
& bibentes coram eo: & dixe-
runt, Vivat rex Adonias. Et me- 26
ipſum ſervum tuum, & Sadoc
ſacerdotem, & Banæam filium
Jodae, & Salomon ſervum tu-
um non vocavit. Si per domi- 27
num meum regem factum eſt ver-
bum hoc; & non feciſti notum
ſervo tuo, quis ſedebit ſuper thro-
num domini mei regis poſt eum?
Et reſpondit rex David, & di- 28
xit; Vocate mihi Berſabee. Et in-
travit coram rege, & ſtetit co-
ram eo. Et juravit rex, & di- 29
xit; Vivit Dominus, qui redemit
animam meam ex omni tribula-
tione, Quia ſicut juravi tibi in 30
Domino Deo Iſrael, dicens, Quia
Salomon filius tuus regnabit poſt
me, & ipſe ſedebit ſuper thro-
num meum pro me; quia ſic fa-
ciam die hâc. Et inclinavit ſe 31
Berſabee ſuper faciem ſuper ter-
ram, & adoravit regem, & di-
xit; Vivat dominus meus rex
David in ſeculum. Et dixit rex 32
David; Vocate mihi Sadoc ſacer-
dotem, & Nathan prophetam,
& Banæam filium Jodae. Et in-
trârunt coram rege. Et dixit rex 33
eis; Sumite ſervos domini veſtri
vobiſcum: & facite aſcendere
filium meum Salomon ſuper mu-
lam meam: & deducite eum in
ipſam (k) Gion: Et ungat eum i- 34
bi Sadoc ſacerdos, & Nathan
propheta in regem ſuper Iſrael: et
clangite corneâ, & dicetis; Vi-
vat rex (l) Salomon. Et ſedebit 35
ſuper thronum meum, & regna-
bit pro me: & ego mandavi eſſe
in ducem ſuper Iſrael, & Ju-
dam. Et reſpondit Banæas filius 36
Jodae regi, & dixit; (m) Fiat,
Sic confirmet Dominus Deus do-
mini mei regis. Sicut fuit Domi- 37
nus cum domino meo rege; ita ſit
cum Salomon: et magnificet thro-
num ejus ſuper thronum domini
mei regis David. Et deſcendit 38
Sadoc ſacerdos, & Nathan pro-
pheta, et Banæas filius Jodae, et
Cherethi, et Phelethi. Et inſidere
fecerunt Salomon ſuper mulam
regis David, et adduxerunt eum
ad Gion. Et ſumpſit Sadoc ſa- 39
cerdos cornu olei de tabernaculo,
et unxit Salomon, et clanxit cor-
neâ. Et dixit omnis populus, Vi-
vat rex Salomon.

MS.A. (γ) ἐθυμίασεν (δ) ἀρχιερέα. (ε) οὕτως (ζ) Ἰωιαδαέ. (η) Λάβετε μεθ᾽ ὑμῶν τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε Σαλωμὼν τὸν υἱόν μου ἐπὶ (θ) εἰς τὴν Γιὼν, (ι) χρισάτωσαν (κ) Καὶ ἀναβήσεσθαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ καθήσεται (λ) καὶ αὐτὸς βασιλεύσει (μ) εἶναι ἡγούμενον (ν) ἐπὶ Ἰούδαν. (ξ) Ἰωιαδαὲ (ο) βασιλέως, εἴη (π) Ἰωιαδαέ, (ρ) Χερεθθεὶ, (σ) Φελεθθεὶ, (τ) βασιλέως, καὶ (υ) τὴν Γιών.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 ארי נחת יומא דין ונכיס תורין ופטימין ועאן לסגי וזמין לכל בני מלכא ולרבני חילא
26 ולאביתר כהנא והא אנון אכלין ושתן קדמוהי ואמרו יצלח מלכא אדניה : ולי דאנא
27 עבדך ולצדוק כהנא ולבניה בר יהוידע ולשלמה עבדך לא זמין : אם מן רבוני מלכא
הוה פתגמא הדין ולא הודעת ית עבדך מן יתיב על כורסי מלכותא דרבוני מלכא
28 בתרוהי : ואתיב מלכא דוד ואמר קרו לי לבת שבע ועלת לקדם מלכא וקמת לקדם
29
30 מלכא : וקים מלכא ואמר קים הוא יי דפרק ית נפשי מכל עקא : ארי כמא דקימית
לך במימרא דיי אלהא דישראל למימר ארי שלמה בריך ימלוך בתרי והוא יתיב על
31 כורסי מלכותי תחותי ארי כן אעביד יומא הדין : וכרעת בת שבע על אפהא על ארעא
32 וסגידת למלכא ואמרת יתקים רבוני מלכא דוד לעלם : ואמר מלכא דוד קרו לי לצדוק
33 כהנא ולנתן נביא ולבניהו בר יהוידע ואתו לקדם מלכא : ואמר מלכא להון דברו
עמכון ית עבדי רבוניכון ותרכבון ית שלמה ברי על כודנתא די לי ותחתון יתיה
34 לשילוחא : וימשח יתיה תמן צדוק כהנא ונתן נביא למהוי מלכא על ישראל ותתקעון
35 בשופרא ותימרון יצלח מלכא שלמה : ותסקון בתרוהי וייתי ויתיב על כורסי מלכותי
36 והוא ימלוך תחותי ויתיה פקדית למהוי מלכא על ישראל ועל יהודה : ואתיב בניה
37 בר יהוידע ית מלכא ואמר אמן כן תהי רעוא מן קדם יי אלהא דרבוני מלכא : כמא
דהוה מימרא דיי בסעדיה דרבוני מלכא כן יהי בסעדיה דשלמה וירבי ית כורסיה
38 מכורסיה מלכותא דרבוני מלכא דוד : ונחת צדוק כהנא ונתן נביא ובניה בר יהוידע
וקשתיא וקלעיא וארכיבו ית שלמה על כודנתא דמלכא דוד ואובילו יתיה לשילוחא :
39 ונסיב צדוק כהנא ית קרנא דמשחא מן משכנא ומשח ית שלמה ותקעו בשופרא ואמרו
כל עמא יצלח מלכא שלמה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Quia deſcendit hodie & mactavit boves & pinguia & pecora in multitu- 25
dine; & invitavit omnes filios regis, & magiſtros exercitus, & Abiathar
ſacerdotem; & ecce illi comedunt & bibunt ante illum: & dixerunt; Pro-
ſperet rex Adoniah. Et me qui ſum ſervꝰ tuus, & Szadok ſacerdotem, & 26
Benaiah filium Jehojadagh, & Selomoh ſervum tuum non invitavit. Num 27
à domino meo rege facta eſt res iſta, nec ſcire feciſti ſervum tuum quis
ſedebit ſuper ſolium regni domini mei regis poſt eum ? Et reſpondit rex 28
David & dixit, Vocate mihi Bathſebagh : & intravit ad regem, & ſte-
tit ante regem. Et juravit rex & dixit : Vivit ipſe Dominus qui liberavit 29
animam meam ab omni anguſtia : Quòd quemadmodum juravi tibi in 30
dicto Dñi Dei Iſrael dicendo : Quòd Selomoh filius tuus regnabit poſt
me, & ille ſedebit ſuper ſolium regni mei pro me, quia ſic faciam hodie.
Et incurvavit ſe Bathſebagh ſuper faciem ſuam ſuper terram, & adoravit 31
regem, & dixit : Vivat dominus meus rex David in ſeculum. Et dixit rex 32
David : Vocate mihi Szadok ſacerdotem, & Nathan prophetam, & Be-
najah filium Jehojadagh : & venerunt ante regem. Et dixit rex illis: 33
Tollite vobiſcum ſervos domini veſtri, & equitare facietis Selomoh filium
meum ſuper mulam quæ eſt mihi, & deſcendere facietis illum in Silohha:
Et unget illum ibi Szadok ſacerdos & Nathan propheta, ut ſit rex ſuper 34
Iſrael: & clangetis buccina, & dicetis : Proſperet rex Selomoh. Et 35
aſcendetis poſt illum, et veniet et ſedebit ſuper ſolium regni mei, et ipſe
regnabit pro me : nam illi præcepi ut ſit rex ſuper Iſrael, et ſuper Jehudah.
Et reſpondit Benajah filius Jehojadagh regi, et dixit, Amen : ita ſit vo- 36
luntas ante Dñm Deum domini mei regis. Sicut fuit dictum Dñi in auxi- 37
lio domini mei regis, ita ſit in auxilio ipſius Selomoh, et magnificet ſolium
ejus pluſquàm ſoliū regni dñi mei regis David. Et deſcendit Szadok ſacer- 38
dos, et Nathan propheta, et Benajah filius Jehojadagh, et ſagittarii et fun-
dibularii, et equitare fecerunt Selomoh ſuper mulam regis David, et de-
duxerunt illum in Silohha. Et accepit Szadok ſacerdos cornu unctionis de 39
tabernaculo, et unxit Selomonem : et clanxerunt buccina, et dixit omnis
populus : Proſperet rex Selomoh.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܕܢܚܬ ܝܘܡܢܐ. ܘܢܟܤ ܬܘܪܐ ܘܡܦܛܡܐ. ܘܥܢܐ. ܣܓܝܐܐ. ܘܩܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ. 25
ܘܠܪܒܝ ܚܝܠܐ. ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܗܐ ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪܝܢ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ
ܐܕܘܢܝܐ. * ܘܠܝ ܕܐܢܐ ܥܒܕܟ. ܘܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܥܒܕܟ 26
ܠܐ ܩܪܐ. * ܐܢ. ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܚܘܝܬ ܠܥܒܕܝܟ ܡܢ 27
ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܡܢ ܒܬܪܗ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ. ܩܪܘ ܠܝ 28
ܠܒܬܫܒܥ. ܘܥܠܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܩܡܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܝܡܐ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܚܝ 29
ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩ ܢܦܫܝ ܡܢ ܟܠ ܐܘܠܨܢ. * ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܝܡܝܬ ܠܟܝ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. 30
ܘܐܡܪܬ: ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟܝ ܢܡܠܘܟ ܒܬܪܝ. ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ ܝܘܡܢܐ.
* ܘܣܓܕܬ ܒܬܫܒܥ ܥܠ ܐܦܝܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕܬ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܬ. ܢܚܐ ܡܪܝ ܡܠܟܐ 31
ܕܘܝܕ ܠܥܠܡ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܩܪܘ ܠܝ ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ 32
ܝܗܘܝܕܥ. ܘܥܠܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܕܒܪܘ ܥܡܟܘܢ ܠܥܒܕܘܗܝ 33
ܕܡܪܟܘܢ. ܘܐܪܟܒܘ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ ܥܠ ܟܘܕܢܝܬܐ ܕܝܠܝ. ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܓܝܚܘܢ.
* ܘܢܡܫܚܘܢܝܗܝ ܬܡܢ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܪܘ ܒܫܝܦܘܪܐ. 34
ܘܐܡܪܘ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܣܩܘ ܒܬܪܗ. ܘܢܐܬܐ ܘܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. ܘܗܘ 35
ܢܡܠܘܟ ܒܬܪܝ. ܠܗ ܦܩܕܬ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܠ ܝܗܘܕܐ. * ܘܥܢܐ ܒܢܝܐ 36
ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܐܡܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܐܡܝܢ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. * ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܡܪܝܐ 37
ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܐܦ ܥܡ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܢܪܘܪܒ ܟܘܪܣܝܗ. ܡܢ ܟܘܪܣܝܗ
ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. * ܘܢܚܬ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܩܫܬܐ ܘܫܕܝ 38
ܩܠܥܐ. ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܕܢܝܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܓܝܚܘܢ.
* ܘܢܣܒ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ ܡܢ ܡܫܟܢܐ. ܘܡܫܚܘܗܝ ܠܫܠܝܡܘܢ. 39
ܘܩܪܘ ܒܫܝܦܘܪܐ. ܘܐܡܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.

* Nam deſcendit hodiè, & mactatis tauris, at- 25
que ſaginatis, ovibúſque permultis, invitavit
omnes filios regis, principes militiæ, & Abi-
harem ſacerdotem; & ecce comedunt ac bi-
bunt coram eo, & dicunt; Vivat rex Adonia:
Me verò qui ſervus tuus ſum, & Sadoc ſacer- 26
dotem, Benajam Jojadæ filium, & Salomonẽ
ſervum tuum haud invitavit. Itáne, juſſu tuo 27
domine mi rex, facta eſt res iſta, & non indi-
câſti ſervo tuo quiſnam ſeſſurus ſit ſuper ſoliũ
domini mei regis poſt ipſum? Reſpondit rex 28
David, & ait; Accerſite mihi Bath-ſebaa: cui,
cùm introîſſet in conſpectum ejus, ſtetiſſét-
que coram rege, Juravit rex & ait, Vivat 29
Dominus qui eripuit animam meam ab omni
mœrore, Niſi quemadmodum juravi tibi 30
per Dominum Deum Iſraelis, & dixi Salomo-
nem filium tuum poſt me regnaturum, ipſúm-
que ſuper ſolium meum ſeſſurum; ſic fecero
hodiernâ die. Genuflectens ergò Bath-ſebaa 31
in faciem ſuam ſuper terram, adoravit regem,
& ait; Vivat dominus meus rex David in
æternum. Tum dixit rex, Vocate mihi Sa- 32
doc ſacerdotem, Nathanem prophetam, &
Benajam filium Jojadæ: quibus, cùm regem
adiiſſent, Dixit rex, Surgite, ducite vobiſcũ 33
ſervos domini veſtri, & imponentes Salomo-
nem filium meum mulæ meæ, perducite eum
ad Siloha: Ibique ungant eum Sadoc ſacer- 34
dos & Nathan propheta, ut regnet ſuper Iſ-
raelem, & buccinâ clangentes dicite; Vivat
rex Salomon: Tum aſcendite poſt eum, ut 35
veniat, ſedeátque ſuper ſolium meum, & ipſe
regnet poſt me: ipſum præficio ut ſit rex ſup
Iſraelem & ſuper Judam. Reſpondens Be- 36
naja Jojadæ filius dixit coram rege, Amen: ita
faxit Dominus Deus tuus; Et quemadmodum 37
fuit Dominus cum domino meo rege, ita quo-
que ſit cum Salomone, amplificétque ſolium
ejus præ ſolio domini mei regis Davidis. De- 38
ſcendit ergò Sadoc ſacerdos, & Nathan pro-
pheta, & Benaja Jojadæ filius, & ſagittarii,
atque fundibularii, & impoſitum Salomo-
nem mulæ regis Davidis, perduxerunt in Si-
loha: Acceptóque Sadoc ſacerdos & Na- 39
than propheta, cornu olei è tabernaculo, un-
xerunt Salomonem, & clangente tubâ dixe-
runt univerſus populus, Vivat rex Salomon.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* إن ادونيا نزل اليوم * وذبح ثيرانا معلوفة وغنما كثيرا * ودعي جميع بني اسرايل وبني الملك 25
ودعي صاحب الحربة * ودعي ابيثار الحبر * وهم ياكلون ويشربون في منزله * ويقولون يعيش
ادونيا * وانا الذي انا عبدك * وصادوق الحبر * وبنايا بن يوياداع * وسليمان عبدك لم يدعونا 26
* نعم من قبلك كان هذا الامر ايها الملك سيدنا * ولم تخبر عبيدك من يجلس علي كرسي 27
الملك من بعدك * فقال داوود ادعوا بثسبع * فقامت بين يدي الملك * فحلف الملك وقال 28 29
حلفت بالرب الحي الذي خلص نفسي من كل افة وحزن * اني فاعل كما حلفت لك بالرب وقلت 30
ان سليمان ابنك يملك من بعدي * وهو يجلس علي منبري * كذلك اكمل * فخرت بثسبع 31
ساجدة علي وجهها امام الملك وقالت * يعيش سيدي داوود الملك الي الابد * فقال الملك ادعوا 32
الي صادوق الحبر وناثان النبي * وبنايا بن يوياداع * فدعوا وقاموا بين يدي الملك * فقال لهم الملك 33
خذوا معكم عبيد سيدكم * واحملوا سليمان ابني واركبوه بغلتي * وانطلقوا به الي عين سيلوحا *
* ويمسحه هناك صادوق الحبر وناثان النبي ملكا علي بني اسرايل * واهتفوا بالسافور وقولوا يعيش 34
سيدنا سليمان الملك * واصعدوا خلفه حتي يجي ويجلس علي منبري * وهو يملك من بعدي 35
علي آل اسرايل وآل يهودا * فاجاب بنايا بن يوياداع * امين * هكذا يفعل الله ربك * وكما كان 36 37
الرب مع سيدنا الملك * وكذلك يكون مع سليمن ايضا * ويعظم كرسيه ويفضله علي كرسي
سيدنا داوود * فنزل صادوق الحبر * وناثان النبي * وبنايا بن يوياداع * ومعهم اساور والذين يرمون 38
بالقذافات * وحملوا سليمان علي بغلة داوود الملك * وانطلقوا به الي عين سيلوحا * واخذ 39
صادوق الحبر وناثان النبي قرن الدهن من بيت الرب * ومسحوا سليمان بن داوود ملكا * وهتفوا
بالسافور * وقال كل الشعب * يعيش سليمان الملك *

Nam Adonia deſcendens hodiè mactavit 25
tauros ſaginatos, ovéſque permultas; &
invitatis omnibus filiis Iſrael ac filiis re-
gis, invitato etiam lanceæ portitore, & A-
bithare ſacerdote invitato comedunt ac
bibunt in ejus domicilio, dicuntque, Vivat
Adonia: Me autẽ qui ſervus tuꝰ ſum, & 26
Sadoc ſacerdotẽ, & Benajã Jojadæ filiũ,
atque Salomonem ſervum tuum haud in-
vitaverunt nos. Verè ne imperio tuo fa- 27
ctum eſt hoc negotiũ O rex domine noſter,
nec notum feciſti ſervis tuis quis ſeſſurus
ſit ſuper thronũ regis poſt te? Dixit Da- 28
vid, Advocate Bathſebaa: cui, cùm aſti-
tiſſet regi, Juravit rex et ait, Juro per Do- 29
minum viventem qui ſervavit animam
meã ab omnibꝰ calamitatibꝰ & ærumnis,
Facturum me ut juraverã tibi per Do- 30
minum ac dixerã Salomonem filium tu-
um poſt me regnaturum, eundemque ſeſſu-
rum ſuper thronum meum, & ita me præ-
ſtiturum. Quapropter corruit Bathſebaa 31
adorans ſuper faciem ſuã coram rege, &
ait, Vivit dominus meus David rex in
perpetuũ. Dixitque rex, Vocate ad me Sa- 32
doc ſacerdotem, et Nathanem prophetam,
& Benajam Jojadæ filium: quibus, cùm
vocati fuiſſent, ſtetiſſentque coram rege,
Dixit rex, Ducite vobiſcum ſervos domi- 33
ni veſtri, et vehite Salomonem filium me-
um, eumque imponite mulæ meæ, & duci-
te eum ad fontem Silohæ. Et ungat eum 34
ibi Sadoc ſacerdos & Nathan propheta in
regem ſuper filios Iſrael, & buccinâ pro-
clamantes dicite, Vivat dominus noſter
Salomon rex: Tum aſcendite poſt eum, ut 35
veniat, ſedeátque ſuper thronum meum, et
ipſe regnet poſt me ſuper gentem Iſraeli-
ticã & gentem Judaicam. Reſpondit Be- 36
naja Jojadæ filius, Amen; Sic faciat De-
us Dominus tuus: Et quemadmodum fu- 37
it Dominus cum domino noſtro rege, ſic et-
iã ſit cum Salomone; et thronũ ejus am-
pliorẽ auguſtioremque reddat throno do- 38
mini noſtri Davidis. Deſcendentes itaque
Sadoc ſacerdos, & Nathan propheta, &
Benaja Jojadæ filius, unáque cum eis ſa-
gittarii & jaculantes fundis, vexerunt
Salomonẽ ſuper mulã Davidis regis, &
duxerunt eum ad fontem Silohæ. Tum ac- 36
cipientes, Sadoc ſacerdos & Nathan pro-
pheta cornu olei è domo Domini, unxe-
runt Salomonem filium Davidis in regem,
& proclamaverunt buccinâ, dixitque to-
tus populus, Vivat Salomon rex.

מלכים א: ב

, fiſtulis in fiſtulantes popul⁹ & ,eum poſt popul⁹ omnis aſcenderunt Et
40 וַיַּעֲלוּ כָל־הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְּלִים בַּחֲלִלִים
audivit Et .eorum voce *in* terra ſcindebatur &:magna lætitia *lætantes* &
41 וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם׃ וַיִּשְׁמַע
: comedere finierant ipſi & ,ſecum qui , invitati omnes & , Adonijahu
אֲדֹנִיָּהוּ וְכָל־הַקְּרֻאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כִּלּוּ לֶאֱכֹל
civitatis vox Cur : dixit & , buccinæ *vocem* Joab audivit &
וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל־הַקִּרְיָה
Ebjathar filius Jonathan ecce & ,loquente eo Adhuc ? tumultuantis
42 הוֹמָה׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר
, *tu virtutis* vir quia,Ingredere ;Adonijahu Dixitque.venit ſacerdotis
הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהוּ בֹּא כִּי אִישׁ חַיִל אַתָּה
Profectò:Adonijahu ad dixit &,Jonathã Reſponditque .nunciabis bonũ &
43 וְטוֹב תְּבַשֵּׂר׃ וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לַאֲדֹנִיָּהוּ אֲבָל
ſecum miſit Et .Selomoh fecit regnare David rex noſter dominus
44 אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ־דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה׃ וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ
filium Benajahu & prophetam Nathan &,ſacerdotẽ Sadoc rex
הַמֶּלֶךְ אֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶּן־
mulam ſuper eum fecerunt equitare & ;Pelethi & , Cerethi & ,Jehojadah
יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ עַל פִּרְדַּת
regem in propheta Nathan & ſacerdos Sadoc eum unxerunt Et *.regis*
45 הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ
: civitas tumultuavit & , lætantes inde aſcenderunt & ; Ghichon in
בְּגִחוֹן וַיַּעֲלוּ מִשָּׁם שְׂמֵחִים וַתֵּהֹם הַקִּרְיָה
ſolium ſuper Selomoh ſedit etiam Et .audiſtis *quam vox hæc*
46 הוּא הַקּוֹל אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם׃ וְגַם יָשַׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא
noſtro domino benedicendũ ad regis ſervi venerunt etiã Et .regni
47 הַמְּלוּכָה׃ וְגַם־בָּאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ
,tuo nomini *præ* Selomoh nomini Deus Benefaciat:dicẽdo,David regi
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר יֵיטֵב אֱלֹהֶיךָ אֶת־שֵׁם שְׁלֹמֹה מִשְּׁמֶךָ
.lectum ſuper rex ſe incurvavit & ; *tuo ſolio præ* ej⁹ ſoliũ magnificet &
וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסְאֶךָ וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּשְׁכָּב׃
qui , Iſrael Deus Dominus Benedictus : rex dixit ſic etiam Et
48 וְגַם־כָּכָה אָמַר הַמֶּלֶךְ בָּרוּךְ יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
.videntes mei oculi & , meum thronum ſuper ſedentem hodie dedit
נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל־כִּסְאִי וְעֵינַי רֹאוֹת׃
abierunt & ;Adonijahu qui invitati omnes ſurrexere & ,ſunt territi Et
49 וַיֶּחֶרְדוּ וַיָּקֻמוּ כָּל־הַקְּרֻאִים אֲשֶׁר לַאֲדֹנִיָּהוּ וַיֵּלְכוּ
,ſurrexit & : Selomoh *faciebus* à timens Adonijahu Et .ſuã viam in *vir*
50 אִישׁ לְדַרְכּוֹ׃ וַאֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה וַיָּקָם
, Selomoh eſt nunciatum Et .altaris cornua *in apprehendit* & ,abiit &
51 וַיֵּלֶךְ וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה
apprehendit ecce &,Selomoh regem timens Adonijahu Ecce : dicendo
לֵאמֹר הִנֵּה אֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה אָחַז
ſi ,Selomoh rex *hodie ſicut* mihi Juret : dicendo , altaris cornua *in*
בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר יִשָּׁבַע־לִי כַיּוֹם הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אִם־
filium in fuerit Si :Selomoh Dixitque .gladio in ſuũ ſervum interficiet
52 יָמִית אֶת־עַבְדּוֹ בֶּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אִם יִהְיֶה לְבֶן־
fuerit inventum malum ſi & : terram ſuper ej⁹ *crine* de cadet non ,*virtutis*
חַיִל לֹא־יִפֹּל מִשַּׂעֲרָתוֹ אַרְצָה וְאִם־רָעָה תִמָּצֵא־
eum fecerunt deſcendere &,Selomoh rex miſit Et .morietur & ,eo in
53 בוֹ וָמֵת׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּרִדֻהוּ
ei Dixitque .Selomoh regi ſe incurvavit &,venit & : altari *deſuper*
מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וַיָּבֹא וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר־לוֹ
.tuam domum in Vade : Selomoh
שְׁלֹמֹה לֵךְ לְבֵיתֶךָ׃

CAP. II. ב

Selomoh præcepitque *: moriendum ad* David dies appropinquaverunt Et
1 וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוּת וַיְצַו אֶת־שְׁלֹמֹה
: dicendo,ſuo filio
בְנוֹ לֵאמֹר׃

Verſio VULG. LAT.

40 Et adſcendit univerſa multitudo poſt eum, & populus canentium tibiis, & lætantium gaudio magno,& inſonuit terra à clamore eorum. 41 Audivit autem Adonias, & omnes qui invitati fuerant ab eo.Jámque convivium finitum erat : ſed & Joab,auditâ voce tubæ,ait; Quid ſibi vult clamor civitatis tumultuantis? 42 Adhuc illo loquente, Jonathas filius Abiathar ſacerdotis venit : cui dixit Adonias ; Ingredere, quia vir fortis es , & bona nuntians. 43 Reſponditque Jonathas Adoniæ, Nequaquàm : Dñs enim noſter rex David regem conſtituit Salomonem: 44 Miſítque cum eo Sadoc ſacerdotem, & Nathan prophetã, & Banaiam filiũ Joiadæ, & Cerethi & Phelethi,& impoſuerunt eum ſuper mulam regis. 45 Unxerúntque eum Sadoc ſacerdos & Nathan propheta regẽ in Gihõ : & adſcenderunt indè lætantes,& inſonuit civitas : hæc eſt vox, quã audiſtis. 46 Sed & Salomon ſedit 47 ſuper ſoliũ regni. Et ingreſſi ſervi regis benedixerunt domino noſtro regi David, dicentes ; Amplificet Deus nomen Salomonis ſup nomẽ tuũ, & magnificet thronũ ej⁹ ſuper thronũ tuum. Et adoravit rex 48 in lectulo ſuo : Et locutus eſt; Benedictus Dñs Deus Iſrael, qui dedit hodiè ſedentẽ in ſolio meo , videntibus oculis 49 meis. Territi ſunt ergò , & ſurrexerunt omnes qui invitati fuerant ab Adonia, & 50 ivit unuſquiſq; in viã ſuã. Adonias autem timens Salomonem ſurrexit, & abiit, tenuít51que cornu altaris. Et nuntiaverunt Salomoni, dicentes; Ecce Adonias timens regem Salomonem, tenuit cornu altaris, dicens ; Juret mihi rex Salomon hodiè, ꝙ non inter52ficiat ſervũ ſuũ gladio. Dixítque Salomon ; Si fuerit vir bonus, non cadet ne un⁹ quidem capillus ejus in terrã : ſin autem malum inventũ fuerit in 53 eo, morietur. Miſit ergò rex Salomon, & eduxit eum ab altari : & ingreſſus adoravit regem Salomonem : dixítque ei Salomon , Vade in domum tuam.

CAP. II.

1 APpropinquaverunt autem dies David ut moreretur, præcepítque Salomoni filio ſuo, dicens ;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

40 Καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐχόρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην, καὶ ἐῤῥάγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν. 41 Καὶ ἤκουσεν Ἀδωνίας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν. καὶ ἤκουσεν Ἰωὰβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ εἶπε, Τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης; 42 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδοὺ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως (φ) εἰσῆλθε. καὶ εἶπεν Ἀδωνίας, Εἴσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως εἶ σὺ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι. 43 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν, καὶ (χ) εἶπε, Καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐβασίλευσε τὸν Σαλωμὼν, 44 Καὶ ἀπέστειλε μετ᾽ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ (ψ) Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν (ω) τὸν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ τὸν (α) Χερεθὶ, καὶ τὸν (β) Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως· 45 Καὶ (γ) ἔχρισαν αὐτὸν Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ (δ) προφήτης ἐν τῇ Γιὼν, καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις. αὕτη ἡ φωνὴ ἣν ἠκούσατε. 46 Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνον (ε) βασιλείας. 47 Καὶ εἰσῆλθον οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυὶδ, λέγοντες, Ἀγαθύναι ὁ θεὸς τὸ ὄνομα (ζ) Σαλωμὼν ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν (η) κοίτην. 48 Καί γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἔδωκε σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ (θ) θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι. 49 Καὶ (ι) ἐξέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ Ἀδωνίου, καὶ (κ) ἦλθον ἀνὴρ εἰς τὴν 50 ὁδὸν αὐτοῦ. Καὶ Ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου Σαλωμὼν, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ ἐπ51ελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, Ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, καὶ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων, Ὀμοσάτω μοι σήμερον (λ) Σαλωμὼν, εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ. 52 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν, Ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως, εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, 53 θανατωθήσεται. Καὶ ἀπέστειλεν (μ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ κατήνεγκαν αὐτὸν ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ εἰσῆλθε, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαλωμὼν, Δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου.

40 Et aſcendit omnis populus poſt eum : & choreas ducebant in choris, & lætabantur lætitiam magnam : & ſcindebatur terra in voce eorum. 41 Et audivit Adonias, & omnes invitati ejus : & ipſi conſummaverãt manducare. Et audivit Joab vocem corneæ, & dixit; Quænam vox civitatis ſonantis ? 42 Adhuc eo loquente, & ecce Jonathã filius Abiathar ſacerdotis intravit. Et dixit Adonias, Ingredere: Quia vir virtutis es tu, & bona evangeliza. 43 Et reſpondit Jonathan, & dixit; Et quidem dominus noſter rex David regem fecit Salomon, 44 Et miſit rex cum eo Sadoc, ſacerdotem, & Nathan prophetam, & Banæam filium Jodae, & Cherethi, & Phelethi, & ſedere eum fecerunt ſuper mulam regis : 45 Et unxerunt eum Sadoc ſacerdos, & Nathan propheta in ipſa Gion: & aſcenderunt indè lætantes, & ſonuit civitas. Hæc eſt vox quam audiſtis. 46 Et ſedit Salomon ſuper thronum regni. 47 Et intrârunt ſervi regis ad benedicendum dominum noſtrum regem David, dicentes ; Bonum faciat Deus nomen Salomon ſuper nomen tuum, & magnificet thronum ejus ſuper thronum tuum. Et adoravit rex ſuper cubile: 48 Et etiam ſic dixit rex; Benedictus Dominus Deus Iſrael, qui dedit hodiè de ſemine meo ſedentem ſuper thronum meum: & oculi mei aſpiciunt. 49 Et exterriti ſunt omnes invitati Adoniæ, & iverunt vir in viam ſuam. 50 Et Adonias timuit à facie Salomon: & ſurrexit, & abiit, & apprehendit cornua altaris. 51 Et nuntiatum eſt Salomon, dicentes; Ecce Adonias timuit regem Salomon, & tenet cornua altaris, dicens ; Juret mihi hodiè Salomon, ſi (n) non interficiet ſervum ſuum in gladio. 52 Et dixit Salomon ; Si fuerit in filium virtutis , ſi cadet de capillis ejus ſuper terram : & ſi malum inventum fuerit in eo , interficietur. 53 Et miſit rex Salomon ; & deduxerunt eum deſuper altari. Et intravit , & adoravit regem Salomon. Et dixit ei Salomon , Vade in domum tuam.

MS.A. (φ) ἦλθεν. (χ) εἶπεν τῷ Ἀδωνίᾳ, Καὶ (ψ) τὸν Νάθαν (ω) υἱὸν Ἰωιαδαὲ, (α) Χρεθθεὶ, (β) Φελεθθεί, (γ) ἔχρισεν (δ) προφήτης εἰς βασιλέαν ἐν τῷ Γιὼν, (ε) τῆς βασιλείας. (ζ) Σαλωμὼν τοῦ υἱοῦ σου ὑπὲρ (η) κοίτην αὐτοῦ. Καί γε (θ) θρόνου, καὶ (ι) ἐξέστησαν καὶ ἐξανέστησαν πάντες (κ) ἀπῆλθεν (λ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, (μ) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ κατήνεγκεν

De tranſpoſitionibus, quæ in hoc & in ſeqq.capp.hujus exemplaris Romani occurrunt, conſule notas Nobilii & aliorum in ultimo tomo hujus operis.

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυὶδ (α) ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ ἀπεκρίνατο (β) Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ, λέγων,

MS. A. (α) ἀποθανεῖν, καὶ (β) τῷ Σαλωμὼν

CAP. II.

1 ET appropinquaverunt dies David, ut ipſe moreretur. Et (a) reſpondit Salomon filio ſuo, dicens ;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

40 וּסְלִיקוּ כָל עַמָּא בַּתְרוֹהִי וְעַמָּא מְשַׁבְּחִין בְּחִנְגַּיָא וְחָדָן חֶדְוָא רַבָּא וְזָעַת אַרְעָא לְקָלְהוֹן׃
41 וּשְׁמַע אֲדוֹנִיָּה וְכָל זַמִּינַיָּא דִי עִמֵּיהּ וְאִנּוּן סַפִּיקוּ לְמֵיכַל וּשְׁמַע יוֹאָב יָת קָל שׁוֹפָרָא וַאֲמַר
42 מָא דֵין קָל קַרְתָּא אִשְׁתַּגִּישַׁת׃ עַד דְּהוּא מְמַלֵּל וְהָא יוֹנָתָן בַּר אֶבְיָתָר כַּהֲנָא אֲתָא וַאֲמַר
43 אֲדוֹנִיָּה עוֹל אֲרֵי גְּבַר דָּחֵיל חֶטְאִין אַתְּ וְטָב תְּבַסַּר׃ וַאֲתֵיב יוֹנָתָן וַאֲמַר לַאֲדוֹנִיָּה בְּקוּשְׁטָא
44 רִבּוֹנָנָא מַלְכָּא דָוִד אַמְלֵיךְ יָת שְׁלֹמֹה׃ וּשְׁלַח עִמֵּיהּ מַלְכָּא יָת צָדוֹק כַּהֲנָא וְיָת נָתָן
45 נְבִיָּא וּבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע וְקַשָּׁתַיָּא וְקַלָּעַיָּא וְאַרְכִּיבוּ יָתֵיהּ עַל כּוֹדַנְתָּא דְמַלְכָּא׃ וּמְשַׁחוּ
יָתֵיהּ צָדוֹק כַּהֲנָא וְנָתָן נְבִיָּא לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא בְּשִׁילוֹחָא וּסְלִיקוּ מִתַּמָּן כַּד חָדָן וְאִשְׁתַּגִּישַׁת
46 47 קַרְתָּא הוּא קָלָא דִשְׁמַעְתּוּן׃ וְאַף יְתֵיב שְׁלֹמֹה עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא׃ וְאַף עַלּוּ עַבְדֵי
מַלְכָּא לְבָרָכָא יָת רִבּוֹנָנָא מַלְכָּא דָוִד לְמֵימַר יוֹטִיב יְיָ יָת שׁוּם שְׁלֹמֹה מִשְּׁמָךְ וִירַבֵּי יָת
48 כּוּרְסֵיהּ מִכּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ וּסְגִיד מַלְכָּא עַל שִׁוְויָא׃ וְאַף כְּדֵין אֲמַר מַלְכָּא בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהָא
49 דְיִשְׂרָאֵל דִּיהַב יוֹמָא דֵין בַּר יָתֵיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתִי וְעֵינַי חָזְאָן׃ וּתְוָהוּ וְקָמוּ כָּל זַמִּינַיָּא
50 דִּי לַאֲדוֹנִיָּה וַאֲזַלוּ גְּבַר לְאָרְחֵיהּ׃ וַאֲדוֹנִיָּה דָּחֵיל מִן קֳדָם שְׁלֹמֹה וְקָם וַאֲזַל וְאִתְקֵיף
51 בְּקַרְנָת מַדְבְּחָא׃ וְאִתְחֲוָא לִשְׁלֹמֹה לְמֵימַר הָא אֲדוֹנִיָּה דָּחֵיל מִן קֳדָם מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְהָא
אֲחַד בְּקַרְנָת מַדְבְּחָא לְמֵימַר יְקַיֵּם לִי כְּיוֹמָא דֵין מַלְכָּא שְׁלֹמֹה דְּלָא יִקְטֵיל יָת עַבְדֵּיהּ
52 בְּחַרְבָּא׃ וַאֲמַר שְׁלֹמֹה אִם יְהֵי לִגְבַר דָּחֵיל חֶטְאִין לָא יִפּוֹל מִסְּעַר רֵישֵׁיהּ לְאַרְעָא וְאִם
53 בִּישְׁתָּא תִשְׁתְּכַח בֵּיהּ וְיִתְקְטֵיל׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְאַחֲתוּהִי מֵעִלָּוֵי מַדְבְּחָא וַאֲתָא
וּסְגִיד לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה וַאֲמַר לֵיהּ שְׁלֹמֹה אֵיזִיל לְבֵיתָךְ׃

ב

1 וּקְרִיבוּ יוֹמֵי דָוִד לִמְמָת וּפַקֵּיד יָת שְׁלֹמֹה בְּרֵיהּ לְמֵימַר׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

40 Et aſcendit omnis populus poſt illum,et populus canebat choris, et lætabatur lætitia magna,ita ut tremeret terra ad vocem eorum. 41 Et audivit Adoniah et omnes invitati qui erant cum eo ; (illi autem finierant comedere) et audivit Joab vocem buccinæ,et dixit: Quæ vox hæc? civitas commota eſt. 42 Adhuc loquebatur, et ecce Jehonathan filius Abiathar ſacerdos venit,et dixit Adoniah: Ingredere, quia vir timens peccata tu es, et bonum annunciabis. 43 Et reſpondit Jehonathan et dixit ad Adoniah: In veritate dominus noſter rex David regem conſtituit Selomoh. 44 Et miſit cum illo rex Szadok ſacerdotem, et Nathan prophetam,et Benajah filium Jehojadagh, et ſagittarios et fundibularios, et equitare fecerunt illum ſuper mulam regis. 45 Et unxerunt illum Szadok ſacerdos et Nathan propheta, ut ſit rex,in Silohha; et aſcenderunt inde lætantes, et commota eſt civitas: 46 illa eſt vox quam audiſtis. Et etiam ſedet Selomoh ſuper ſolium regni. 47 Et etiam intraverunt ſervi regis ad benedicendũ domino noſtro regi David dicendo: Benefaciat Dominus nomini Selomoh magis quàm nomini tuo ; et magnificet ſolium ejus plus quàm ſolium regni tui : et adoravit rex ſuper ſtratum. 48 Et etiam ſic dixit rex : Benedictus Dominus Deus Iſrael qui dedit hodie filium ſedentem ſuper ſolium regni mei,oculis meis videntibus. 49 Et obſtupuerunt et ſurrexerunt omnes invitati qui aderant Adoniah, et iverunt quiſq; in viam ſuam. 50 Et Adoniah timens faciem Selomoh,et ſurrexit & abiit;et apprehendit cornua altaris. 51 Et indicatum eſt Selomoh dicendo: Ecce Adoniah timens faciẽ *regis* Selomoh; et ecce apprehendit cornua altaris,dicendo: Juret mihi ſicut hodie rex Selomoh, ꝙ non occidet ſervum ſuum gladio. 52 Et dixit Selomoh : Si fuerit vir timens peccata, non cadet ex crine capitis ejus in terram: at ſi malum inventum fuerit in eo, occidetur. 53 Et miſit rex Selomoh, et deduxerunt illum ab altari ; et venit et adoravit regem Selomoh: et dixit illi Selomoh, Vade in domum tuam.

CAP. II.

1 ET appropinquaverunt dies David ut moreretur : & præcepit filio ſuo Selomoh dicendo:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

40 ܘܣܠܩܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܬܪܗ. ܘܥܡܐ ܙܡܪܝܢ ܒܙܡܪܐ. ܘܚܕܝܢ ܥܡܐ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܬܒܙܥܬ
41 ܐܪܥܐ ܒܩܠܗܘܢ. * ܘܫܡܥ ܐܕܘܢܝܐ ܘܟܠ ܕܡܙܡܢܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܟܕ ܫܠܡܘ ܠܡܐܟܠ. ܘܟܕ
42 ܫܡܥ ܝܘܐܒ ܩܠ ܫܝܦܘܪܐ. ܐܡܪ: ܡܢܘ ܩܠܐ ܗܢܐ. ܕܩܪܝܬܐ ܐܬܪܓܫܬ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ.
ܘܗܐ ܢܬܢ ܒܪ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܐܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܕܘܢܝܐ. ܥܘܠ. ܡܛܠ ܕܓܒܪ ܚܝܠܐ ܐܢܬ.
43 ܘܣܒܪܬܐ ܡܣܒܪ ܐܢܬ. * ܘܥܢܐ ܢܬܢ. ܘܐܡܪ ܠܐܕܘܢܝܐ. ܫܪܝܪܐܝܬ ܡܪܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܐܡܠܟ
44 ܠܫܠܝܡܘܢ. *ܘܫܕܪ ܥܡܗ ܡܠܟܐ. ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ.
45 ܘܠܩܫܬܐ ܘܠܩܠܥܝܢ ܒܩܠܥܐ. ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܕܢܝܬܐ ܕܡܠܟܐ. *ܘܡܫܚܘܗܝ
ܬܡܢ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܘܗܘܐ ܡܠܟܐ ܒܫܝܠܘܚܐ. ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܬܡܢ ܟܕ ܚܕܝܢ.
46 ܘܚܕܝܬ. ܟܠܗ ܩܪܝܬܐ. ܗܢܘ ܩܠܐ ܕܫܡܥܬܘܢ. * ܘܐܦ ܝܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ
47 ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܐܦ ܥܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܒܪܟܘ ܠܡܪܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪܘ.
ܢܝܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܫܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܡܢ ܫܡܟ. ܘܢܘܪܒ ܟܘܪܣܝܗ. ܡܢ ܟܘܪܣܝܟ.
48 ܘܣܓܕ ܡܠܟܐ ܥܠ ܡܫܟܒܗ. * ܘܐܦ ܗܘ ܡܠܟܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
49 ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܝܗܒ ܠܝ ܒܪܐ ܝܘܡܢܐ ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ. ܘܥܝܢܝ ܚܙܝܢ. * ܘܐܬܒܗܠܘ
50 ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܡܙܡܢܝܢ ܗܘܘ ܠܐܕܘܢܝܐ. ܘܩܡܘ. ܘܐܙܠܘ ܓܒܪ ܠܐܘܪܚܗ. *ܘܐܕܘܢܝܐ ܕܚܠ
51 ܡܢ ܩܕܡ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܩܡ ܘܐܙܠ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܐ ܕܡܕܒܚܐ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ. ܕܗܐ ܕܚܠ ܐܕܘܢܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܗ ܕܡܕܒܚܐ. ܘܐܡܪ. ܢܐܡܐ
52 ܠܝ ܝܘܡܢܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܠܐ ܢܩܛܘܠ ܠܥܒܕܗ ܒܣܝܦܐ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܐܢ
ܢܗܘܐ ܒܪ ܚܝܠܐ. ܠܐ ܬܦܠ ܡܢ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܗ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܐܢ ܒܝܫܬܐ ܬܫܬܟܚ ܒܗ ܢܡܘܬ.
53 * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܚܬܗ ܡܢ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܬܐ ܘܣܓܕ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܙܠ ܠܒܝܬܟ. *ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *
1 * ܘܩܪܒܘ ܝܘܡܬܗ ܕܕܘܝܕ ܠܡܡܬ. ܘܦܩܕ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ.

Tum aſcenderunt totus populus poſt eum, 40
pulſabántque populus ſiſtra, & lætabantur
populus lætitiâ magnâ; ita ut finderetur terra
clamore eorum. Et audivit Adonia & 41
omnes ab eo invitati, cùm edendi finem feciſſent:
audiénſque Joab ſonitum buccinæ
dixit; Qualis eſt tantus ſtrepitus ut urbs tumultuetur?
Dum ipſe loqueretur, ecce Na- 42
than filius Abitharis ſacerdotis venit; ad
quem dixit Adonia, Ingredere, vir enim ſtrenuus
es, & bonum nuntium affers. Reſpon- 43
dens Nathan dixit Adoniæ, Reverâ dominus
noſter rex David regem creavit Salomonem;
Miſítque cum eo rex Sadocum ſacerdotem, 44
Nathanem prophetam, Benajam Jojadæ filium,
& ſagittarios ac fundibularios; & vexerunt
Salomonem mulâ regiâ, Et unxe- 45
runt eum ibi Sadoc ſacerdos & Nathan propheta,
factúſque eſt rex in Siloha; & aſcenderunt
inde læti, & geſtivit tota civitas: hic
eſt ſtrepitus quem audîſtis. Quin etiam ſe- 46
dit Salomon ſuper ſolium regni: Et vene- 47
runt ſervi regis ad benedicendum domino
noſtro regi Davidi, & dixerunt; Clarius reddat
Dominus Deus tuus nomen Salomonis
nomine tuo, & ſolium ejus præ ſolio tuo amplificet.
Tum rex adoravit ſuper cubili ſuo.
Idémque rex talia locutus eſt, Benedictus Dn̄s 48
Deus Iſraelis, qui dedit hodiè mihi filium qui
ſedeat ſuper ſolium meum cernentibus oculis
meis. Quarè territi viri omnes qui invitati 49
fuerant ab Adonia, ſurrexerunt, abierúntque
quiſque in viam ſuã. Adonia verò Salomo- 50
nem timens ſurrexit, & abiit, cepítq; aſylum
cornua altaris. Cúmque nuntiatũ eſſet regi 51
Salomoni, Ecce formidavit te Adonia, & confugit
ad cornua altaris, & ait; Juret hodiè mihi
rex Salomon quòd non interficiat ſervum
ſuum gladio; Dixit Salomon, Si fuerit ge- 52
neroſus, non cadet è pilis capitis ejus ſuper
terram: quòd ſi crimen deprehendatur in
eo, morietur. Mittens itaque rex Salomon 53
juſſit eum adduci ab altari: cui venienti &
regem Salomonem adoranti, dixit Salomon
rex, Vade in domum tuam.

CAP. II.

Cùm autem appropinquâſſent dies Davi- 1
dis ut moreretur, hortatus eſt Salomonem filium
ſuum, & ait illi;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

40 * وصعد كل الشعب معه يلعبون بالمربعات * ويفرحون فرحا عظيما * فزعزعت الارض من اصواتهم
41 * وسمع ادونيا والذين معه الذين دعاهم * من بعد اكلهم الطعام * فلما سمع يواب صوت الساقور
42 قال * ما هذا الصوت وما هذه الصيحة التي قد زعزعت المدينة * وبينما هو يتكلم واذ ناثان بن
43 ابيثار الحبر قد اتاهم * فقال له ادونيا * ادخل فانك جبار بقوتك * وانما تبشر بالخير * فقال ناثان
44 لادونيا * حقيق ان سيدنا داود الملك قد صير سليمن ابنه ملكا * وارسل الملك معه صادوق
الحبر * وناثان النبي * وبنايا بن يوياداع * ومعهم رماة واصحاب القذافات * وحملوا سليمان على بغلة
45 الملك * ومسحه صادوق الحبر وناثان النبي في سيلوحا * ليصير ملكا من بعد ابيه * وصعدوا من
46 ثم فرحين * وفرح اهل القرية كلهم * فهذا هو الصوت الذي سمعتم * وقد جلس سليمان على منبر
47 الملك يقينا * ودخل عبيد الملك * ودعوا له بين يدي ابيه وقالوا * يعظم اسم سليمن على اسمك
48 ويفضله * ويفضل منبره على منبرك * وسجد الملك على مضجعه * وقال * تبارك الله اله اسرائيل
49 الذي رزقني ابنا جالس على كرسي وعيني تنظران * ففرق جميع الرجال الذين دعاهم ادونيا
50 51 وقاموا وانصرف كل انسان الى منزله * فاما ادونيا ففرق من سليمان * وقام وانطلق الى بيت الله *
52 والتجا الى المذبح وتمسك به * وقال * يحلف اليوم سليمان الملك الا يقتل عبده * فقال سليمان * ان
كان من الانصار واهل الطاعة * لا يسقط من شعر راسه شعرة واحدة على الارض * وان كان غير
53 ذلك * ووجدنا عليه سبيلا قتلناه * فارسل سليمان الملك فاتي به من عند المذبح * فدخل الى
سليمن خر له ساجدا * فقال له سليمان * انصرف الى منزلك *

* الفصل الثاني *

1 * ولما حضر يوم وفاة الملك داود * دعي سليمان ابنه وقال *

Deinde aſcendit cum eo totus populus lu- 40
dentes tympanis *quadratis, & geſtientes*
lætitiâ magnâ; adeo ut contremiſceret terra
præ clamoribus corũ. Et audivit Ado- 41
nias & hi qui cum eo erant, quos invitaverat,
poſtquã comediſſent epulas: &
cùm audîſſet Joab ſonitũ buccinæ, dixit,
Quinam eſt clamor iſte, & quinã tantus
tumultus qui urbẽ commovit? Dum ipſe 42
loqueretur, ecce Nathan fili⁹ Abitharis ſacerdotis
venit ad eos; cui dixit Adonia,
Ingredere, quia robore potens es, & proculdubiò
proſpera nuntiabis. Dixit Nathan 43
Adoniæ, Certum eſt quòd dominus noſter
David rex jam creavit Salomonẽ filium
ſuum regem. Miſit enim rex cum eo Sadoc 44
ſacerdotẽ, Nathanẽ prophetam, & Benajam
Jojadæ filium, & unà cum eis ſagittarios
atque fundibularios, & vexerunt
Salomonẽ ſuper mulã regis. Et unxerunt 45
eum Sadoc ſacerdos & Nathan propheta
in Siloha, ut eſſet rex poſt parentẽ ſuum,
tum aſcenderunt inde læti, & gaviſi ſunt
omnes cives urbis: hic eſt clamor quem
audîſtis: Et Salomon certiſſimè jam ſedit 46
ſuper ſolium regni; Et ingreſſi ſervi regis 47
fauſta *precati ſunt ei corã patre ipſius,*
& dixerunt, Majus fiat & illuſtrius nomen
Salomonis nomine tuo, & ſolium ej⁹
auguſtius ſolio tuo: tum demum adoravit
rex ſuper cubili ſuo, Et ait, Benedictus ſit 48
Deus, Deus Iſraelis, qui conceſſit mihi filium
qui ſederit ſuper thronum ſpectantibus
oculis meis. Itaque perterriti omnes 49
viri quos invitaverat Adonia, ſurrexerunt,
& abierunt quiſque domum ſuam.
Et Verùm Adonia Salomonẽ extime- 50
ſcens ſurrexit, abiitq; domum Dei, et con- 51
fugiens ad arã tenuit eam, & dixit, Juret
hodiè Salomon rex ſe non interfecturum
ſervum ſuum. Dixit Salomon, Si fu- 52
erit è fautoribus & obedientibus, ne un⁹
quidẽ pilus è capillis capitis decidet ſuper
terrã: verùm ſi fuerit alius, (i. aliter
ſe geſſerit) & occaſionẽ adverſùs eum in-
venerimus, morte plectemus eũ. Miſit ergò 53
Salomon rex, & adduxit eum ab ara: qui
cùm ingreſſus eſſet ad Salomonem, &
corruiſſet ante ipſum adorans, dixit ei
Salomon, Vade in domum tuam.

CAP. II.

Inſtante verò die obitûs regis Davidis, 1
accerſivit Salomonẽ filium ſuum, & ait;

מלכים א׃ ב

.virum *in eris* & ,te *confortabis* & : terræ omnis *via in vadens* Ego
אָנֹכִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ׃ 2
,ej⁹ viis in *ambulandū ad*,tui Dei DOMINI custodiam *custodies* Et
3 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו
,ej⁹ testimonia & ,ej⁹ judicia & ,ej⁹ præcepta & ,ej⁹ decreta *custodiendum ad*
לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו וּמִצְוֺתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדְוֺתָיו
,feceris quæ omnia *agas prudenter* ut , Moseh lege in scriptū sicut
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן תַּשְׂכִּיל אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
,suū verbū DOMINUS confirmet Ut *.illuc respicies* quæ omnia &
4 וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם׃ לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ
suam viam tui filii custodierint Si : dicendo ,*me super* est locut⁹ quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם
,sua anima tota in &,suo corde toto in,veritate in *meas facies ad ambulandū ad*
לָלֶכֶת לְפָנַי בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם
tu etiam Et .Israel solio *desuper* vir tibi abscindetur Non:dicendo
5 לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם אַתָּה
duobus fecerit quæ , Serujah filius Joab mihi fecerit quæ , nôsti
יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי־
, Jether filio Hamasa & ,Ner filio Abner , Israel exercituum principibus
שָׂרֵי צִבְאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְלַעֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר
belli sanguines dedit &,pace in belli sanguines posuit &,*eos occîdit* &
וַיַּהַרְגֵם וַיָּשֶׂם דְּמֵי־מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי מִלְחָמָה
.suis pedib⁹ in quod,suo calceamēto in &,suis lumbis in qui ,suo *cingulo* in
בַּחֲגֹרָתוֹ אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו׃
pace in ej⁹ caniciē facies descēdere nō & ,tuam sapientiā juxta Faciésque
6 וְעָשִׂיתָ כְּחָכְמָתֶךָ וְלֹא־תוֹרֵד שֵׂיבָתוֹ בְּשָׁלֹם
erunt &,misericordiā facies Ghilhaditæ Barzillai filiis Et .sepulchrum
7 שְׁאֹל׃ וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי תַּעֲשֶׂה־חֶסֶד וְהָיוּ
faciebus à *me fugiendo in* me ad accesserunt sic quia ;tuæ mensæ *vescentes* inter
בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחִי מִפְּנֵי
Jemini filii Ghera filius Simhi te cum ecce Et .tui fratris Absalom
8 אַבְשָׁלוֹם אָחִיךָ׃ וְהִנֵּה עִמְּךָ שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶן־הַיְמִינִי
me ire die in *roborata* maledictione mihi maledixit *ipse* & Bachurim de
מִבַּחֻרִים וְהוּא קִלְלַנִי קְלָלָה נִמְרֶצֶת בְּיוֹם לֶכְתִּי
juravi & , Jarden ad meum occursum in descendit ipse & ;Machanaim ad
מַחֲנָיִם וְהוּא־יָרַד לִקְרָאתִי הַיַּרְדֵּן וָאֶשָּׁבַע
nunc Et .gladio in te faciam mori *Si* : dicendo ,DOMINO *in* ei
9 לוֹ בַיהוָה לֵאמֹר אִם־אֲמִיתְךָ בֶּחָרֶב׃ וְעַתָּה
quæ nôsti & , *tu* sapiens vir quia ,eū dimittas impunē ne
אַל־תְּנַקֵּהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אָתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר
.sepulchrum sanguine *in* ej⁹ caniciem facies descendere & ,ei facias
תַּעֲשֶׂה־לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־שֵׂיבָתוֹ בְּדָם שְׁאוֹל׃
.David civitate in est sepultus & ; suis patribus cum David dormivit Et
10 וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד׃
.anni quadraginta , Israel super David regnavit quibus dies Et
11 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה
triginta regnavit Jerusalaim in & , annis septem regnavit Chebron In
בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים
,sui patris David solium super sedit Selomoh Et .annis tribus &
12 וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל־כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו
Chaghith filius Adonijahu venit Et .valde ej⁹ regnū est firmatum &
13 וַתִּכֹּן מַלְכֻתוֹ מְאֹד׃ וַיָּבֹא אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית
? tuum venire pax Num : dixit Et .Selomoh matrem sebah-Bath ad
אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם בֹּאֶךָ
.Loquere ;dixit Et .te ad mihi Verbum : ait Et .*Pax* : Dixitque
14 וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דְּבָר לִי אֵלָיִךְ וַתֹּאמֶר דַּבֵּר׃
posuerunt me super & ,regnum erat *mihi* quòd , nôsti Tu : dixit Et
15 וַיֹּאמֶר אַתְּ יָדַעַתְּ כִּי־לִי הָיְתָה הַמְּלוּכָה וְעָלַי שָׂמוּ
;meo fratri fuit &,regnū est versum & *:regnandū ad*,suas facies Israel omnis
כָל־יִשְׂרָאֵל פְּנֵיהֶם לִמְלֹךְ וַתִּסֹּב הַמְּלוּכָה וַתְּהִי לְאָחִי
.ei fuerat DOMINO à quia
כִּי מֵיְהוָה הָיְתָה לּוֹ׃

Versio VUL. LAT.

2 Ego ingredior viam universæ terræ: confortare, & esto vir.
3 Et observa custodias Dñi Dei tui, ut ambules in viis ejus, ut custodias ceremonias ejus, & præcepta ejus, & judicia, & testimonia, sicut scriptū est in lege Moysi: Ut intelligas universa quæ facis, & quocunque
4 te verteris: Ut confirmet Dñs sermones suos, quos locut⁹ est de me dicens; Si custodierint filii tui vias suas, & ambulaverint corā me in veritate, in omni corde suo, & in omni anima sua, non auferetur tibi
5 vir de solio Israel. Tu quoque nôsti quæ fecerit mihi Joab filius Saruiæ, quæ fecerit duobus principib⁹ exercit⁹ Israel, Abner filio Ner, & Amasæ filio Jether: quos occîdit, et effudit sanguinē belli in pace, & posuit cruorē prælii in balteo suo, qui erat circa lumbos ejus, & in calceamento suo, ꝙ
6 erat in pedibus ej⁹. Facies ergò juxta sapientiā tuā, & non deduces canitiem ej⁹ pacificè
7 ad inferos. Sed & filiis Berzellai Galaaditis reddes gratiam, erúntq; comedentes in mensa tua: occurrerunt enim mihi quando fugiebam à facie
8 Absalom fratris tui. Habes quoq; apud te Semei filiū Gera filii Jemini de Bahurim, qui maledixit mihi maledictione pessimâ, quando ibam ad castra: sed quia descendit mihi in occursum cùm transirem Jordanem, & juravi ei ꝑ Dominū, dicens; Non te inter-
9 ficiam gladio: Tu noli pati eum esse innoxium. Vir autem sapiens es, ut scias quæ facies ei, deducésq; canos ejus cum
10 sanguine ad inferos. Dormivit igitur David cum patribus suis, & sepultus est in civitate
11 David. Dies autem quibus regnavit David suꝑ Israel, quadraginta anni sunt: in Hebron regnavit septem annis: in Jerusalem, triginta tribus.
12 Salomon autem sedit super thronum David patris sui, & firmatum est regnum ejus ni-
13 mis. Et ingressus est Adonias filius Haggith ad Bethsabee matrem Salomonis. Quæ dixit ei, Pacificúsne est ingressus tuus? Qui respondit, Pacifi-
14 cus. Addiditque, Sermo mihi est ad te. Cui ait, Loquere.
15 Et ille; Tu, inquit, nôsti, quia meū erat regnū, & me præposuerat omnis Israel sibi in regem: sed translatū est regnū, & factū est fratris mei: à Dño enim constitutum est ei.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

2 Ἐγώ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς.
3 καὶ ἰσχύσεις, καὶ ἔσῃ εἰς ἄνδρα. Καὶ φυλάξεις (γ) φυλακὴν κυρίου θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ (δ) δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως· ἵνα (ε) συνήσῃς ἃ ποιήσεις κατὰ πάντα (ζ) ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι·
4 Ἵνα (η) στήσῃ κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν (θ) ἐλάλησε, λέγων, Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ (ι) αὐτῶν, λέγων, Οὐκ (κ) ἐξολοθρευθήσεταί σοι ἀνὴρ ἐπάνωθεν (λ) θρόνου Ἰσραήλ.
5 Καί γε σὺ ἔγνως (μ) ὅσα ἐποίησέ μοι Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐας, ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶν ἄρχουσι τῶν δυνάμεων Ἰσραήλ, τῷ Ἀβεννὴρ υἱῷ Νήρ, καὶ τῷ (ν) Ἀμεσσαῒ υἱῷ Ἰεθέρ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἔταξε τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ (ξ) τῷ ἐν τῷ
6 ποδὶ αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου, καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ
7 ἐν εἰρήνῃ εἰς ᾅδου. Καὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου· ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν (ο) τῷ με ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ
8 ἀδελφοῦ σου. Καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ (π) Βαουρείμ, καὶ αὐτὸς (ρ) κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς· καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς (σ) ἀπαντήν μου εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν κυρίῳ, λέ-
9 γων, Εἰ θανατώσω σε ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσῃς αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ σοφὸς εἶ σὺ, καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν
10 πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. Καὶ ἐκοιμήθη Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ
11 ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, (τ) τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ (υ) τριάκοντα
12 τρία ἔτη. Καὶ (φ) Σαλωμὼν ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (χ) αὐτοῦ, καὶ ἡτοι-
13 μάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀδωνίας υἱὸς (ψ) Ἀγγὶθ πρὸς Βηρσαβεὲ μητέρα Σαλωμών, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ. ἡ δὲ εἶπεν, Εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου; καὶ
14 εἶπεν, (ω) Εἰρήνη. Λόγος μοι πρὸς σέ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάλησον. Καὶ εἶπεν αὐτῇ,
15 Σὺ οἶδας, ὅτι ἐμοὶ ἦν (α) βασιλεία, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς βασιλέα, καὶ ἐστράφη ἡ βασιλεία, καὶ (β) ἐγένετο τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ κυρίου (γ) ἐγενήθη αὐτῷ.

Ego quidem vado in via universæ terræ. Et confortaberis, & eris in virum: Et custodies 2 3 *custodiam Domini Dei tui, ad ambulandum in viis ejus, custodiendo mandata ejus, & (b) justificationes, et judicia, quæ scripta sunt in lege Moysi: ut intelligas, quæ facies secundū omnia quæcunque mandavero tibi: ut* 4 *stabiliat Dominus verbum suū, quod locutus (c) est, dicens; Si custodierint filii tui viam suam ad ambulandum coram me in veritate, in toto corde (d) suo, dicens; Non exterminabitur tibi vir desuper throno Israel. Et e-* 5 *tiā tu nôsti, quæcunq; fecit mihi Joab filius Saruiæ, quæcunque fecit duobus principibus virtutū Israel, Abenner filio Ner, & Amesai filio Jether: & interfecit eos, & (e) posuit sanguines belli in pace: & dedit sanguinem innocentem in zona sua, quæ in lumbo suo, & in calceamento suo, quod in pede suo. Et facies* 6 *secundùm sapientiam tuam: & non deduces canitiem ejus in pace ad infernum. Et filiis Ber-* 7 *zelli Galaaditæ facies misericordiam: & erunt in comedentibus mensam tuam: quoniam sic appropinquârunt mihi in fugiendo me à facie Abessalom fratris tui. Et ecce tecum* 8 *Semei filius Gera filius Jemini è Baurim: & ipse maledixit me maledictionem acerbam die, quâ ibam in castra. Et ipse descendit in occursum meum in Jordanem: & juravi ei in Domino, dicens; Si interficiam te in gladio. Et non justificabis* 9 *eum: quoniam vir sapiens es tu, & cognosces, quæ facies ei: & deduces canitiem ejus in sanguine ad infernum. Et dormi-* 10 *vit David cum patribus suis: & sepultus est in civitate David. Et dies, quibus regnavit* 11 *David super Israel, quadraginta anni: in Chebron regnavit septem annos; & in Hierusalem triginta tres annos. Et Salomon* 12 *sedit super thronum David patris sui: & paratum fuit regnū ejus valdè. Et intravit Adonias* 13 *filius Aggith ad Bersabee matrē Salomon, & adoravit eam. At illa dixit, Pax introitus tuus? Et dixit, Pax. Verbum mihi ad* 14 *te. Et dixit ei, Loquere. Et dixit ad eam; Tu nôsti, quia mihi* 15 *erat regnum: & super me posuerat omnis Israel faciem suam in regem: & versum fuit regnū: & factum est fratri meo: quoniam à Domino factum est ei.*

MS. A. τὴν φυλακὴν (δ) δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ τὰ γεγραμμένα (ε) συνιῇς (ζ) ὅσα ἐντείλωμαί σοι· (η) στήσῃ (θ) ἐλάλησεν περὶ ἐμοῦ, λέγων, (ι) αὐτῶν. καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, λέγων, (κ) ἐξολεθρευθήσεται (λ) τοῦ θρόνου (μ) ὅσα μοι ἐποίησεν (ν) Ἀμμεσὰ (ξ) τοῦ ἐν τῷ (ο) τῷ ἀποδιδράσκειν (π) Βαθουρείμ, (ρ) κατηράσατό (σ) ἀπάντησιν (τ) τεσσεράκοντα (υ) ἐβασίλευσεν τριάκοντα καὶ τρία (φ) Σολομὼν (χ) αὐτοῦ ἐτῶν δώδεκα, καὶ (ψ) Ἀγεὶθ (ω) Εἰρήνη. Καὶ εἶπεν, Λόγος (α) ἡ βασιλεία, (β) ἐγενήθη (γ) ἐγένετο

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

אֲנָא אָזֵיל בְּאוֹרַח כָּל אַרְעָא וְתִתְקֵיף וּתְהֵא לִגְבַר דָּחֵיל חֶטְאִין׃ וְתִטַּר יָת מַטְּרַת מֵימְרָא 2
3 דַּיְיָ אֱלָהָךְ לִמְהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי לְמִטַּר קְיָמוֹהִי פִּקּוּדוֹהִי וְדִינוֹהִי וְסָהֲדְוָתֵיהּ
כְּמָא דִּכְתִיב בְּאוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה בְּדִיל דְּתַצְלַח יָת כָּל דְּתַעְבֵּיד וְיָת כָּל אֲתַר דְּתִתְפְּנֵי לְתַמָּן׃
4 בְּדִיל דִּי יְקִים יְיָ יָת פִּתְגָּמוֹהִי דִּי מַלֵּיל עֲלַי לְמֵימַר אִם יִטְּרוּן בְּנָךְ יָת אָרְחָתְהוֹן לִמְהָךְ קֳדָמַי
בִּקְשׁוֹט בְּכָל לִבְּהוֹן וּבְכָל נַפְשְׁהוֹן לְמֵימַר לָא יִפְסוֹק לָךְ גְּבַר מֵעַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא
5 דְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאַף אַתְּ יְדַעְתְּ יָת דַּעֲבַד לִי יוֹאָב בַּר צְרוּיָה דַּעֲבַד לִתְרֵין רַבָּנֵי חֵילָוָתָא דְּיִשְׂרָאֵל
לְאַבְנֵר בַּר נֵר וְלַעֲמָשָׂא בַּר יֶתֶר דְּקַטְלִנּוּן בְּעָרְמוּתֵיהּ וּדְמֵי דִּי יִתְחַשֵּׁיב לֵיהּ דְּמֵיהוֹן
עֲלוֹהִי כְּדַם תְּבִירֵי קְרָבָא וִיתֵיב לְהוֹן בִּכְמַנַת שְׁלָמָא וַאֲשַׁד דְּמְהוֹן בְּאַסְפַּנִיקֵי דִּי בְחַרְצֵיהּ
6 וְדָשׁ בְּטַלְרִיתָא דִּי בְּרִגְלוֹהִי׃ וְתַעְבֵּיד כְּחוּכְמְתָךְ וְלָא תַחֵית סֵיבְתֵיהּ בִּשְׁלָמָא לִשְׁאוֹל׃
7 וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי גִּלְעָדָאָה תַּעְבֵּיד טֵיבוּ וִיהוֹן בְּאָכְלֵי פָּתוֹרָךְ אֲרֵי אִנּוּן סַפִּיקוּ צָרְכַי בְּמֶעְרְקִי
8 מִן קֳדָם אַבְשָׁלוֹם אֲחוּךְ׃ וְהָא עִמָּךְ שִׁמְעִי בַּר גֵּרָא בַּר מִשִּׁבְטָא בִנְיָמִין מֵעַלְמֶת וְהוּא לָטְנִי
לְוָטִין מְרִירָן בְּיוֹמָא דַּאֲזַלִית לְמַחֲנָיִם וְהוּא נְחַת לִקְדָמוּתִי לְיַרְדְּנָא וְקַיֵּימִית לֵיהּ בְּמֵימְרָא
9 דַּיְיָ לְמֵימַר דְּלָא אֶקְטְלִנָּךְ בְּחַרְבָּא׃ וּכְעַן לָא תְזַכְּנֵיהּ אֲרֵי גְבַר חַכִּים אַתְּ וְתִדַּע יָת דְּתַעְבֵּיד
10 לֵיהּ וְתַחֵית יָת סֵיבְתֵיהּ בִּקְטָלָא לִשְׁאוֹל׃ וּשְׁכֵיב דָּוִד עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר בְּקַרְתָּא
11 דְּדָוִד׃ וְיוֹמַיָּא דִּי מְלַךְ דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין שְׁנִין בְּחֶבְרוֹן מְלַךְ שְׁבַע שְׁנִין וּבִירוּשְׁלֵם
12 מְלַךְ תְּלָתִין וּתְלָת שְׁנִין׃ וּשְׁלֹמֹה יְתֵיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְּדָוִד אֲבוּהִי וְאִתְקִינַת
13 מַלְכוּתֵיהּ לַחֲדָא׃ וַאֲתָא אֲדֹנִיָּה בַּר חַגִּית לְוָת בַּת שֶׁבַע אִמֵּיהּ דִּשְׁלֹמֹה וַאֲמַרַת שְׁלָם מֵיתָךְ
14 וַאֲמַר שְׁלָם׃ וַאֲמַר פִּתְגָּם אִית לִי לְמַלָּלָא עִמָּךְ וַאֲמַרַת מַלֵּיל׃ וַאֲמַר אַתְּ יְדַעַתְּ אֲרֵי דִּילִי 15
הֲוָת מַלְכוּתָא וַעֲלַי שַׁוִּיאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אַפֵּיהוֹן לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא וְאִסְתְּחַרַת מַלְכוּתָא וַהֲוָת
לַאֲחִי אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ הֲוָת לֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Ego vado in viam universæ terræ: roboreris et sis in virum timentē peccata. Et custodias custodiā dicti Dñi Dei tui, ut ambules in viis quæ rectæ sunt ante eum, ut custodias pacta ejus et præcepta ejus, et judicia ejus, et testimonia ejus, sicut scriptū est in Lege Moseh, ut prospera reddas omnia quæ feceris, et omnem locū ad quem respexeris. Et ut firmet Dñs verbū suum ꝙ locutus est suꝑ me, dicendo: Si custodierint filii tui viā suā, ambulando ante me in veritate, et in omni corde suo, & in omni anima sua, dicendo, Non abscindetur tibi vir de solio regni Israel. Etiā tu nôsti quæ fecit mihi Joab fili⁹ Szarujah, quæ fecit duob⁹ magistris exercit⁹ Israel, Abner filio Ner, et Ghamassa filio Jether, quos occîdit in dolo suo et sanguine; qui existimavit sanguinē illorū suꝑ se sicut sanguinē percussorum belli: & respondit illis insidiis pacem, & effudit sanguinem illorum in cingulo quod erat in lumbis suis, & conculcavit talarib⁹ quæ erāt in pedib⁹ suis. Et facies secundùm sapientiam tuam, & non descendere facies senectutem illius in pace in sepulchrum. Et filiis Barzelai Gilghadæi facies benignitatem, & erunt inter convivas mensæ tuæ: quia illi suffecerunt necessitates meas dum fugerem à facie Absalom fratris tui. Et ecce tecum est Simghi filius Gera filius tribus Binjamin ex Ghalemeth, & ille maledixit mihi maledictionib⁹ amaris die quo ibam in Mahhanaim: & ipse descendit in occursum meum ad Jardena, & juravi illi in dicto Dñi dicendo, Quia non occidam te gladio. Et nunc non justificabis illum; nam vir sapiens es: & cognosces id quod facies illi, & deduces senectutem ejus occisione in sepulchrum. Et dormivit David cum patribus suis, & sepult⁹ est in urbe David. Et dies quibus regnavit David super Israel, fuerunt quadraginta anni: in Hhebron regnavit septem annis, & in Jerusalem regnavit triginta & tribus annis. Et Selomoh sedit super solium regni David patris sui, & confirmatum est regnum ejus valdè. Et venit Adoniah filius Hhagith ad Bathsebagh matrem ipsius Selomoh: & dixit [*illa*,] Estne pacificus adventus tuus? & dixit, Pacificus. Et dixit, Verbum est mihi ad loquendum tecum: & dixit, Loquere. Et dixit: Tu nôsti quòd meum erat regnum, & super me posuerant omnis Israel faciem suam, ut essem rex: sed conversum est regnum, & fuit fratri meo, quia à Domino datum est illi.
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 *ܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܐܬܚܝܠ. ܘܗܘܝ ܓܒܪܐ. *ܘܛܪ ܢܛܘܪܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ.
3 ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ. ܘܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ. ܘܕܝܢܘܗܝ ܘܣܗܕܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ
ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ. ܡܛܠ ܕܬܨܠܚ ܒܟܠ ܕܬܥܒܕ. ܘܠܟܠ ܕܐܙܠܬ. ܬܛܘܒ. *ܡܛܠ ܕܢܩܝܡ
4 ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܡܪ ܥܠܝ. ܕܐܢ ܢܛܪܘܢ ܒܢܝܟ ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝ
ܒܩܘܫܬܐ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܘܡܢ ܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. ܐܡܪ. ܠܐ ܢܬܒܨܪ ܠܟ ܓܒܪܐ
ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܬܘܒ. ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܠܝ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܘܪܝܐ.
5 ܘܡܕܡ ܕܥܒܕ ܠܬܪܝܢ ܪ̈ܝܫܝ ܚܝܠܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ. ܘܠܥܡܣܐ ܒܪ ܝܬܪ.
ܕܩܛܠ ܐܢܘܢ. ܘܚܫܒ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܕܒܩܪܒܐ. ܘܐܫܕ ܕܡܗܘܢ. ܒܣܝܦܐ ܕܚܨܘܗܝ. ܘܕܫ ܒܡܣܢܘ̈ܗܝ
6 ܕܪ̈ܓܠܘܗܝ. *ܘܥܒܕ ܠܗ ܐܝܟ ܚܟܡܬܟ. ܘܠܐ ܬܚܬ ܣܝܒܘܬܗ ܒܫܠܡܐ. ܠܫܝܘܠ. *ܘܠܒܢܝ
7 ܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ. ܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܡܢ ܐܟ̈ܠܝ ܦܬܘܪܟ. ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ
ܫܡܫܘܢܝ ܒܟܠܡܕܡ. ܟܕ ܥܪܩܬ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ ܐܚܘܟ. *ܘܗܐ ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ
8 ܕܒܢܝܡܝܢ. ܡܢ ܒܝܬ ܚܘܪܝܢ. ܘܗܘ ܨܚܝ ܠܝ ܨܘܚܝܐ ܒܝܫܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܐܙܠܬ. ܠܡܚܢܝܡ.
ܘܗܘ ܢܚܬ ܠܐܘܪܥܝ. ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܝܡܝܬ ܠܗ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܐܡܪܬ
9 ܠܗ. ܕܠܐ ܐܩܛܠܟ ܒܣܝܦܐ. *ܘܗܫܐ. ܠܐ ܬܙܟܝܘܗܝ ܠܓܒܪܐ. ܐܝܟ ܚܟܝܡܐ. ܘܝܕܥ ܡܕܡ ܕܬܥܒܕ
10 ܠܗ. ܘܐܚܬ ܣܝܒܘܬܗ ܒܕܡܐ ܠܫܝܘܠ. *ܘܫܟܒ ܕܘܝܕ
11 ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. *ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܒܥܝܢ
ܫܢܝܢ. ܒܚܒܪܘܢ. ܐܡܠܟ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܡܠܟ ܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ.
12 *ܘܝܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܫܬܪܪܬ ܡܠܟܘܬܗ. ܛܒ. *ܘܐܬܐ ܐܕܘܢܝܐ ܒܪ
13 ܚܓܝܬ ܠܘܬ ܒܬܫܒܥ ܐܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ. ܫܠܡܐ ܡܐܬܝܬܟ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܠܡܐ. *ܘܐܡܪ
14 ܠܗ. ܡܠܬܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܡܪ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܐܡܪ. *ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬܝ ܝܕܥܐ ܐܢܬܝ. ܕܠܝ
15 ܗܘܬ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܠܝ ܣܡܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܐܦܝܗܘܢ. ܕܐܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ.
ܘܐܬܗܦܟܬ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢܝ. ܘܗܘܬ ܠܐܚܝ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܠܗ.

Ego aggreſſurus ſum viam totius terræ; forti- 2
ſis ac virili animo, Et obſerva obſervationes 3
Domini Dei tui, & ambula in viis ejus, & cuſtodi ſtatuta & præcepta ipſius, & judicia ac teſtimonia ejus, quemadmodũ ſcriptum eſt in lege Moſis, ut proſper ſis in omnibus quæ geſſeris, & quocunque perrexeris ſis beatus: Ut 4
ratos habeat Domin⁹ ſermones ſuos quos de me dixit; Si cuſtodierint filii tui vias ſuas, coram me integrè ambulando, ex toto corde ſuo totâque anima ſuâ; non deficiet inquit, tibi vir ſedens ſuper ſolium Iſraelis. Cæterùm tu 5
nôſti quid fecerit mihi Joab fili⁹ Suriæ, quídve fecerit duobus principib⁹ militiæ Iſraelis, Abnero filio Ner, & Amaſæ Jatharis filio, quos interfecit reputans eos quaſi eſſent in prælio, & ſanguinē eorum gladio ſuis lumbis *appenſo* fuſum calcavit calceis pedũ ſuorum.
Fac illi pro ſapientia tua, & ne patiaris de- 6
ſcendere ſenectutem ejus pacificè in inferos.
Erga filios autem Barzali Gelaaditis, benefici- 7
um exerce, ſintque de comedentibus menſam tuam; quoniã ipſi adminiſtrârunt mihi omnia, quando fugi à conſpectu Abiſalomis fratris
tui. Ecce præterea tecum habes Semei filium 8
Geræ, de Benjamin, ex Beth-horim: is acerbis proſecut⁹ eſt me conviciis, quâ die proficiſcebar in Mahanim: at cùm deſcendiſſet in occurſum meum ad Jordanem, juravi ei per Dominum Deum, & dixi illi; Ego non occîdã te
gladio. Verùm ne inſontem patiaris hominē: 9
tu ſapiens es, ſcito quid ſis illi facturus; ſtultitias ejus in ipſius caput refunde, & demitte
ſenectutē ejus cum ſanguine in foveam. Poſt- 10
ea occubuit David cum patribus ſuis, & ſe-
pultus eſt in civitate Davidis. Porrò dies qui- 11
bus regnavit David ſuper Iſraelem, fuerunt anni quadraginta: Hebrone regnavit ſeptem annos, Jeroſolimis autem regnavit triginta
tres annos. Sedit ergò Salomon ſuper ſoliũ 12
Davidis patris ſui, & confirmatum eſt regnũ
ipſius valdé. Venit autem Adonia filius He- 13
giath ad Bath-ſebaa matrem Salomonis: ad quem dixit illa; Pacificúſne eſt adventus tu-
us? Reſpondit ille, Pacificus. Tum dixit ad 14
eam; Verbum habeo tibi dicendum; Ait il-
li, Dic. Qui dixit ad eam, Tu nôſti quòd 15
mihi debebatur regnum, & ſuper me poſuerant omnes Iſraelitæ vultus ſuos, ut eſſem rex eorum: ſed tranſlatum eſt à me regnum, obvenítque fratri meo, quoniam à Domino devolutum eſt ad eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * انا منصرف في طريق اهل الارض كلهم * فتقوي وكن رجلا * واحفظ شرايع الله ربك * واسلك في 3
طريقه * واحفظ عهوده ووصاياه واحكامه وشهاداته * كما هو مكتوب في سفر موسى النبي * لتفلح في
4 كل ما تعمل * وتنجح حيث ما توجهت * لان الرب مثبت قوله الذي قال لي * انه ان حفظ بنوك
طرقي * وسلكوا امامي بالقسط والحق من كل قلوبهم وانفسهم * لا يعدم رجل منهم يجلس على
5 منبر بني اسرايل * وقد عرفت ما صنع بي يواب بن صوريا * وما صنع بعظماء اجناد بني اسرايل *
ابنار بن نار * وعمسا بن ياثار * انه قتلهما وحسب قتلهما كمثل من يقتل في الحرب * وسفك دماهم
6 بسيفه وداسه بخفه * فاصنع به كحكمتك * ولا تدعه ينزل الى القبر بسلام * واما بنو زلاي 7
الجلعاذاني فاصنع بهم معروفا * وصيرهم من ندماك * لانهم خدموني واقاموا لي بجميع الاشياء
8 حين هربت من ابيسالوم اخيك * ومعك شمعي بن جاري * من قبيلة بنيامين * من بيت حوريم *
هو الذي شتمني واقذفني بالقبيح واشر ما يكون من القذف * ولما انطلقت الى مخنيم فهو نزل
9 الي * واستقبلني حيث جزت نهر الاردن * وحلفت له بالله اني لا اقتلك بسيف في ذلك اليوم * فلا
تعفوا عنه * فانك رجل حكيم * وانظر كيف تصنع به * ورد كيده في نحره * وانزل كيده الى
10 القبر ملونا بدمه * وقضى داود * وصار الى ابايه * ودفن في قريته * وكان عدد السنين التي 11
ملك فيها على بني اسرايل اربعين سنة * ملك منها بحبران سبعة سنين * وفي اورشليم ثلاثة وثلاثين
12 سنة * وجلس سليمن في موضع ابيه * وثبت ملكه * واستقامت الاشياء * فجاء ادونيا بن حجيث 13
14 الى بتسبع ام سليمن * فقالت له السلام جيت * قال نعم السلام * فقال لها * احب ان اقول لك شيا *
15 قالت * قل * قال لها قد تعلمين ان الملك كان لي * والي مد جميع بني اسرايل اعينهم لاصير
ملكا * فخلع الملك مني وصار الى اخي * وذلك لان الرب احب ذلك *

Ego abiturus ſum per viã omnium terri- 2
colarũ: quapropter fortis eſto atq; virilis,
Serva leges Dei Domini tui, ambula in via 3
ej⁹, & obſerva fœdera ejus, præcepta, & judicia, atq; teſtimonia ipſi⁹, quemadmodũ ſcriptum eſt in libro Moſis prophetæ, ut proſper ſis in omnibus quæ feceris, et quo-
cunq; te verteris, fœlicitèr habeas. Nam 4
Dominus confirmabit ſermone ſuũ quem dixit mihi, quòd ſi ſervaverint filii tui vias meas, & ambulaverint corã me in æquitate et veritate, totis cordibus animiſque ſuis, non deerit aliquis ex eis qui ſedeat ſuper ſolium filiorũ Iſraelis. Ad hæc 5
jam nôſti quid fecerit mihi Joab filius Suriæ, & quid fecerit principibus exercituũ filiorũ Iſrael, Abnero filio Ner, & Amaſæ Jatharis filio: is enim occîdit utrunque, & reputavit necem eorũ velut ejus qui trucidatur in bello, ſanguinem eorum gladio ſuo effudit, ocreiſq; ſuis calcavit.
Age cum eo ſecundùm prudẽtiã tuam, 6
& ne permittas eum deſcendere in ſepul-
chrum cum pace. At verò in filios Zellai 7
Galaaditis utere benevolentiâ, & fac eos è convivis tuis; quoniã ipſi obſecuti ſunt mihi, & ſuppeditârunt mihi omnia cùm
fugi Abiſalomem fratrem tuum. Deinde 8
tecum eſt Semei filius Gera, de familia Benjamin, ex Beth-horim; is eſt qui convitiatus eſt mihi, & turpioribus atq; atrocioribus quàm dici poſſit injuriis me impetivit: & licèt cùm profectus eſſem ad Mahanim, ipſe ad me deſcendiſſet, mihiq; flumen Jordanē trajicienti obvius fuiſſet, eique per Deum jurâſſem dicens, Non oc-
cîdam te gladio eâ die; Attamen ne par- 9
cas ei. Et quandoquidem vir prudens es, vide quomodo agendũ tibi ſit cũ eo, ut retorqueas malignitatē ej⁹ in jugulũ ipſi⁹, et malitiam ejus proprio ſanguine colora-
tam in ſepulchrum detrudas. Deinde mor- 10
tuus eſt David, abiitq; ad patres ſuos, &
ſepultus eſt in civitate ſua. Numerus au- 11
tem annorũ quibus regnavit ſuper filios Iſrael fuit annorũ quadraginta, è quibus regnavit in Hebron ſeptē annis, & in Je-
ruſalē triginta tribus annis. Cùm itaq; ſe- 12
diſſet Salomon loco patris ſui, confirmatũ eſſet regnũ ejus, & res rectè ſe haberent;
Venit Adonia filius Haggith ad Bathſe- 13
baa matrē Salomonis: quæ dixit ad eum,
Pax tibi, Veniſti? Reſpondit, pax tibi. Tum 14
dixit ad eã, Vellē aliquid tibi dicere. Ait
illa, Dic. Dixit ad eã, Jã nôſti quòd re- 15
gnũ ad me pertinebat, & in me converterant omnes Iſraelitæ oculos ſuos ut rex eſſē, attamē ablatũ eſt à me regnũ, et devolutũ ad fratrē meum: atq; id quidem, quia Dominus hoc voluit.

Verſio VULG. LAT.

16 Nunc ergò petitionem unam precor à te; ne confundas faciē meam. Quæ dixit ad eum; Loquere. 17 Et ille ait; Precor ut dicas Salomoni regi (neque enim negare tibi quidquā poteſt) ut det mihi Abiſag Sunamitidem 18 uxorem. Et ait Bethſabee, Benè: ego loquar pro te regi. 19 Venit ergò Bethſabee ad regē Salomonem, ut loqueretur ei pro Adonia: & ſurrexit rex in occurſum ejus, adoravítque eam, & ſedit ſuper thronum ſuum: poſitúſq; eſt thronus matri regis, quæ ſedit ad dexterā ejus. 20 Dixítque ei; Petitionem unam parvulam ego deprecor à te, ne confundas faciem meam. Et dixit ei rex, Pete, mater mea: neque enim fas eſt ut avertam 21 faciem tuam. Quæ ait, Detur Abiſag Sunamitis Adoniæ fra- 22 tri tuo uxor. Reſpondítque rex Salomon, & dixit matri ſuæ; Quarè poſtulas Abiſag Sunamitidem Adoniæ? poſtula ei & regnum: ipſe eſt enim frater meus major me, & habet Abiathar ſacerdotem, & Joab filiū 23 Saruiæ. Juravit itaque rex Salomon per Dominum, dicens; Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, quia contra animam ſuā locut⁹ eſt Adonias verbū hoc. 24 Et nunc vivit Dominus, qui firmavit me, & collocavit me ſuper ſolium David patris mei, & qui fecit mihi domum, ſicut locutus eſt, quia hodiè occi- 25 detur Adonias. Miſítque rex Salomon per manum Banaiæ filii Joiadæ, qui interfecit eum, 26 et mortuus eſt. Abiathar quoque ſacerdoti dixit rex; Vade in Anathoth ad agrum tuum, equidem vir mortis es: ſed hodiè te non interficiam, quia portâſti arcam Dñi Dei coram David patre meo, & ſuſtinuiſti laborem in omnibus, in quib⁹ 27 laboravit pater meus. Ejecit ergò Salomon Abiathar, ut non eſſet ſacerdos Domini, ut impleretur ſermo Domini, quem locutus eſt ſuper domum Heli 28 in Silo. Venit autem nunti⁹ ad Joab, ꝙ Joab declinâſſet poſt Adoniam, & poſt Salomonem non declinâſſet: fûgit ergò Joab in tabernaculū Dñi, & appre- 29 hendit cornu altaris. Nuntiatúmque eſt regi Salomoni, ꝙ fugiſſet Joab in tabernaculum Domini, & eſſet juxta altare: miſítque Salomon Banajam filium Joiadæ, dicens; Vade, interfice eum.

facias avertere ne ,te à *poſtulans* ego unam petitionem nunc Et
16 ועתה שאלה אחת אנכי שאל מאתך אל־תשבי את־
Selomoh obſecro Dic : dixit Et .Loquere :eū ad dixit Et .*meas facies*
17. פני ותאמר אליו דבר : ויאמר אמרי־נא לשלמה
Abiſagh mihi det & ; *tuas facies* faciet avertere non nam : regi
המלך כי לא־ישיב את־פניך ויתן־לי את־אבישג
te *ſuper* loquar ego ,Bene : ſebah-Bath Dixitque .uxorem in Sunamiten
18 השונמית לאשה: ותאמר בת־שבע טוב אנכי אדבר עליך
ei *loquendū ad* , Selomoh regem ad ſebah-Bath venit Et .regem ad
19 אל־המלך: ותבא בת־שבע אל־המלך שלמה לדבר־לו
, ei ſe incurvavit & ,ej⁹ occurſum in rex ſurrexit Et .Adonijahu *ſuper*
על־אדניהו ויקם המלך לקראתה וישתחו לה
.ej⁹ dexterā ad ſedit & :regis matri ſoliū poſuit &,ſuū ſoliū ſuper ſedit &
וישב על־כסאו וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו:
ne , te à *petens* ego parvam unam Petitionem : ait Et
20 ותאמר שאלה אחת קטנה אנכי שאלת מאתך אל־
non quia :mea mater Pete : rex ei dixit Et.*meas facies* facias avertere
תשב את־פני ויאמר לה המלך שאלי אמי כי לא־
Sunamitis Abiſagh Detur : ait Et .*tuas facies* faciā avertere
21 אשיב את־פניך : ותאמר יתן את־אבישג השנמית
dixit &,Selomoh rex reſpondit Et .uxorem in tuo fratri Adonijahu
22 לאדניהו אחיך לאשה: ויען המלך שלמה ויאמר
? Adonijahu *ipſi* Sunamiten Abiſagh *poſtulans* tu quare Et : ſuæ matri
לאמו ולמה את שאלת את־אבישג השנמית לאדניהו
,ei & ; me *præ magnus* meus frater ipſe quia ; regnum *ei* pete &
ושאלי־לו את־המלוכה כי הוא אחי הגדול ממני ולו
Selomoh rex juravit Et .Serujah *filio* Joab & ,*ſacerdoti* Ebjathar &
23 ולאביתר הכהן וליואב בן־צרויה: וישבע המלך שלמה
quia , addat ſic & , Deus mihi faciat Sic : dicendo , *Domino in*
ביהוה לאמר כה יעשה־לי אלהים וכה יוסיף כי
vivit nunc Et .hoc verbum Adonijahu eſt locutus ſuā animā *in*
24 בנפשו דבר אדניהו את־הדבר הזה: ועתה חי־
David thronum ſuper me ſedere fecit & ,me firmavit qui , DOMINUS
יהוה אשר הכינני ויושיביני על־כסא דוד
hodie quia ; eſt locutus ſicut ,domum mihi fecit qui & ,mei patris
אבי ואשר עשה־לי בית כאשר דבר כי היום
filii Benajahu *manu in* Selomoh rex miſit Et .Adonijahu morietur
25 יומת אדניהו: וישלח המלך שלמה ביד בניהו בן־
dixit ſacerdotē Ebjathar ad Et .eſt mortuus & ,eū in irruit & ; Jehojadah
26 יהוידע ויפגע־בו וימת: ולאביתר הכהן אמר
die in & : *tu mortis* vir quia,tuos agros *ſuper* vade Hanathoth : rex
המלך ענתת לך על־שדיך כי איש מות אתה וביום
David facies ad Domini Adonai arcam portâſti quia,te interficiā non hac
הזה לא אמיתך כי־נשאת את־ארון אדני יהוה לפני דוד
.meus pater fuit afflictus quibus omnib⁹ in fuiſti afflictus quia & ,*mei patris*
אבי וכי התענית בכל אשר־התענה אבי:
implendum ad , Domino *ſacerdotem eſſe ab* ,Ebjathar Selomoh ejecit Et
27 ויגרש שלמה את־אביתר מהיות כהן ליהוה למלא
.Siloh in Heli domum ſuper fuerat locut⁹ quod,DOMINI verbum
את־דבר יהוה אשר דבר על־בית עלי בשלה:
poſt declinaverat Joab quia , Joab ad uſque venit *auditio* Et
28 והשמעה באה עד־יואב כי יואב נטה אחרי
ad Joab fugit Et .declinaverat non Abſalom poſt & , Adonijah
אדניה ואחרי אבשלום לא נטה וינס יואב אל־
eſt nunciatū Et .altaris cornua *in* apprehendit & ,DOMINI *tentorium*
29 אהל יהוה ויחזק בקרנות המזבח: ויגד
apud ecce &,DOMINI *tentorium* ad Joab fugiſſet quòd ,Selomoh regi
למלך שלמה כי נס יואב אל־אהל יהוה והנה אצל
Vade :dicendo ,Jehojadah filiū Benajahu Selomoh Miſitque .altare
המזבח וישלח שלמה את־בניהו בן־יהוידע לאמר לך
.eū *in* incurre
פגע־בו:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βηρσαβεὲ, Λάλει. 17 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰπὸν δὴ πρὸς Σαλωμὼν τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσει μοι 18 τὴν Ἀβισὰγ τὴν (δ) Σωμανίτην εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶπεν Βηρσαβεὲ, Καλῶς· ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ 19 τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν λαλῆσαι αὐτῷ περὶ Ἀδωνίου. καὶ ἐξανέστη ὁ βασιλεὺς εἰς (ε) ἀπαντὴν αὐτῇ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὴν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ (ζ) θρόνου· καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ 20 βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν (η) μου. καὶ (θ) εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Αἴτησαι 21 μῆτερ ἐμὴ, (ι) καὶ οὐκ ἀποστρέψω σε. Καὶ εἶπε, Δοθήτω δὴ Ἀβισὰγ ἡ (κ) Σωμανῖτις τῷ Ἀ- 22 δωνίᾳ τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Καὶ (λ) ἱνατί σὺ ᾔτησαι τὴν (μ) Ἀβισὰγ τῷ Ἀδωνίᾳ; καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν, ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ αὐτῷ Ἀβιάθαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ αὐτῷ Ἰωὰβ (ν) υἱὸς Σαρουίας (ξ) ἀρχιστράτηγος ἑται- 23 ρος. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κατὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι κατὰ (ο) τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐ- 24 λάλησεν Ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ νῦν ζῇ κύριος ὃς ἡτοίμασέ με καὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησε κύριος, ὅτι σή- 25 μερον θανατωθήσεται Ἀδωνίας. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν χειρὶ Βαναίου υἱοῦ (π) Ἰωδαὲ, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν 26 Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, (ρ) Ἀπότρεχε σὺ εἰς Ἀναθὼθ εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ οὐ θανατώσω σε, ὅτι ἦρας τὴν (σ) κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχή- 27 θης ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου. Καὶ ἐξέβαλε Σαλωμὼν τὸν Ἀβιάθαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα τοῦ κυρίου, πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ 28 ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἡλὶ ἐν Σηλώμ. Καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν ἕως (τ) Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουίας, ὅτι Ἰωὰβ ἦν κεκλικὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω (υ) Σαλωμὼν οὐκ ἔκλινε. καὶ ἔφυγεν Ἰωὰβ εἰς τὸ σκήνωμα τοῦ κυρίου, καὶ κατέσχε τῶν κεράτων τοῦ 29 θυσιαστηρίου. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, Ὅτι (φ) πέφευγεν Ἰωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου, καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κράτων τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἀπέστειλε (χ) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ, λέγων, Τί γέγονέ σοι, ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς (ψ) κύριον. καὶ ἀπέστειλε (ω) Σαλωμὼν τὸν Βαναίου υἱὸν Ἰωδαὲ, λέγων, Πορεύου καὶ ἄνελε αὐτὸν, καὶ θάψον αὐτόν.

MS. A. (δ) Σουμανίτην γυναῖκα. (ε) ἀπάντησιν (ζ) θρόνου αὐτοῦ. καὶ (η) σου. (θ) εἶπεν ὁ (ι) ὅτι οὐκ (κ) Σουμανῖτις (λ) ἵνα σὺ (μ) Ἀβισὰγ Σουμανίτην τῷ (ν) ὁ υἱὸς (ξ) ὁ ἀρχιστράτηγος (ο) τῆς* ψυχῆς (π) Ἰωιαδαὲ, (ρ) Εἰς Ἀναθὼθ ἀπότρεχε σὺ εἰς ἀγρόν σου, (σ) κιβωτὸν διαθήκης (τ) Ἰωὰβ, ὅτι (υ) Ἀβεσσαλὼμ οὐκ (φ) ἔφυγεν (χ) Σαλωμὼν πρὸς (ψ) τὸν κύριον. (ω) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίαν υἱὸν Ἰωιαδαὲ,

16 *Et nunc petitionē unā ego peto à te, nè avertas faciem tuam. Et dixit ei Berſabee; Loquere:* 17 *Et dixit ad eam, Dic nunc ad Salomon regem; quia non avertet faciem tuam à te, & dabit mihi Abiſag Somanitem in uxorem.* 18 *Et dixit Berſabee, Rectè. Ego loquar pro te regi.* 19 *Et intravit Berſabee ad regem Salomon ad loquendū ei pro Adonia. Et exurrexit rex in obviam ei, & oſculatus eſt eā: & ſedit ſuper thronū: & poſitus eſt thronus matri regis, & ſedit à dextris ejus.* 20 *Et dixit ei; Petitionē unam parvam ego peto à te, nè avertas faciem meam. Et dixit ei rex; Pete mater mea, & non avertam te.* 21 *Et dixit; Detur, quæſo, Abiſag Somanites Adoniæ fratri tuo in uxorem.* 22 *Et reſpondit rex Salomon, & dixit matri ſuæ, Et ut quid tu petiiſti Abiſag Adoniæ? Et pete ei regnum, quoniam hic frater meus magnus ſuper me: & ei Abiathar ſacerdos, & ei Joab filius Saruiæ princeps militiæ amicus.* 23 *Et juravit rex Salomon per Dominum, dicens; Hæc verò faciat mihi Deus, & hæc adjiciat: quoniam contra animā ſuam locutus eſt Adonias verbū hoc.* 24 *Et nunc vivit Dominus, qui paravit me, & poſuit me ſuper thronum David patris mei, & ipſe fecit mihi domum, ſicut locutus eſt Dominus; quia hodiè occidetur Adonias.* 25 *Et miſit rex Salomon in manu Banææ filii Jodae, & ſuſtulit illum: & mortuus eſt Adonias in die illa.* 26 *Et Abiathar ſacerdoti dixit rex; Recurre tu in Anathoth in agrū tuum: quoniā vir mortis es tu in die hac: & nō interficiam te; quia portâſti arcam teſtamenti Domini coram patre meo: & quia afflictus fuiſti in omnibus, in quibus afflictus eſt pater meus.* 27 *Et ejecit Salomon Abiathar, nè eſſet ſacerdos Domini, ad implendum verbum Domini, quod locutus eſt ſuper domum Heli in Selom.* 28 *Et rumor venit uſque ad Joab filiū Saruiæ: quoniā Joab fuerat inclinans poſt Adoniam: & (f) poſt Salomon non inclinaverat. Et fūgit Joab in tabernaculum Domini, & tenuit cornua altaris.* 29 *Et nuntiatum eſt Salomon, dicentes; Quia fūgit Joab in tabernaculum Domini, & ecce tenet cornua altaris. Et miſit Salomon rex ad Joab, dicens; Quid factum eſt tibi, quia fugiſti ad altare? Et dixit Joab; Quoniam timui à facie tua, & fugi ad Dominum. Et miſit Salomon ipſū (g) Banæu filiū Jodae, dicēs; Vade, & tolle eū, & ſepeli eum.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וכען שאלא חדא אנא שאיל מניך לא תתיבין ית אפי ואמרת ליה מלל : ואמר אמרי כען
17
18 לשלמה מלכא ארי לא יתיב ית אפיך ויהב לי ית אבישג דמן שונם לאתו : ואמרת בת
19 שבע טב אנא אמליל עלך קדם מלכא : ואתת בת שבע לקדם מלכא שלמה למללא
עמיה על אדניה וקם מלכא לקדמותה וסגיד לה ויתיב על כורסיה ושוי כורסא לאמא
20 דמלכא ויתיבת לימיניה : ואמרת שאלה חדא זעירא אנא שאלא מנך לא תתיב ית
21 אפי ואמר לה מלכא שאילי אמי ארי לא אתיב ית אפיך : ואמרת תתיהב ית אבישג
22 דמן שונם לאדניה אחוך לאתו : ואתיב מלכא שלמה ואמר לאמיה ולמא את שאלא
ית אבישג דמן שונם לאדניה ושאלי ליה ית מלכותא ארי הוא אחי קשיש מני הלא
23 בעצה הוו הוא ואביתר כהנא ויואב בר צרויה : וקים מלכא שלמה במימרא דיי למימר
כדין יעביד לי אלהים וכדין יוסיף ארי בנפשיה מליל אדניהו ית פתגמא הדין :
24 וכען קים הוא יי דאתקנני ואותבני על כורסי מלכותא דדוד אבא ודקים לי מלכו כמא
25 דמליל ארי יומא דין יתקטיל אדניהו : ושלח מלכא שלמה ביד בניה בר יהוידע ושליט
26 ביה וקטליה : ולאביתר כהנא אמר מלכא לענתות איזיל לך לקרוך ארי גבר חיב קטול
את וביומא הדין לא אקטלנך ארי נטלת ית ארונא דיי אלהים קדם דוד אבא וארי
27 אתעניתא בכל די אתעני אבא : ותריך שלמה ית אביתר מלמהוי כהן משמש קדם יי
28 לקימא ית פתגמא דיי די מליל על בית עלי בשילה : ובסורתא מטת עד יואב ארי יואב
אתפני בתר אדניה ובתר אבשלום לא אתפני ואפיך יואב למשכנא דיי ואתקיף בקרנת
29 מדבחא : ואתחוא למלכא שלמה ארי אפך יואב למשכנא דיי והא בסטר מדבחא ושלח
שלמה ית בניה בר יהוידע למימר איזיל שלוט ביה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et nunc petitionem unā ego peto à te, & non reverti facias faciē meam: 16
& dixit ei, Loquere. Et dixit: Dic quæſo Selomoh regi (quia non re- 17
verti faciet faciem tuam) ut det mihi Abiſag, quæ eſt ex Sunem, in uxorē.
Et dixit Bathſebagh; Bene: ego loquar pro te ante regem. Et venit 18
Bathſebagh ante regem Selomoh, ut loqueretur cum illo pro Adoniah: 19
& ſurrexit rex in occurſum ejus, & adoravit eam; & ſedit ſuper ſolium
ſuum: & poſuit ſolium matri regis, & ſedit ad dexteram illius. Et dixit: 20
Petitionē unam parvam ego peto à te, ne reverti facias faciem meam: &
dixit ei rex: Pete mater mea, quia non reverti faciam faciē tuā. Et dixit: 21
Detur Abiſag, quæ eſt ex Sunem, Adoniah fratri tuo in uxorem. Et re- 22
ſpondit rex Selomoh, & dixit matri ſuæ: Et ut quid petis Abiſag, quæ eſt
ex Sunem, Adoniah? pete illi regnum, quia ille eſt frater meus *ſenior* me:
nonne in conſilio fuerunt ille, & Abiathar ſacerdos, & Joab filius Szaru-
jah? Et juravit rex Selomoh in dicto Domini, dicendo: Sic faciat mihi 23
Dominus & ſic addat, quòd contra animā ſuā locutus eſt Adoniah verbū
iſtud. Et nunc permanet ipſe Dominus qui confirmavit me, & ſedere fecit 24
me ſuper ſolium regni David patris mei, & qui firmavit mihi regnū ſicut
locutus fuerat: quòd hodie occidetur Adoniah. Et miſit rex Selomoh 25
per manum Benajah filii Jehojadagh, & exercuit poteſtatem in illum, &
occîdit illum. Et Abiathar ſacerdoti dixit rex: Ad Ghanathoth ito tibi in 26
domos tuas, quia vir obnoxius occiſioni tu es: ſed hodie non occidam
te, quia tuliſti arcam Domini Dei ante David patrem meum; & quia af-
flictus fuiſti in omnibus quibus afflictus fuit pater meus. Et repudiavit 27
Selomoh Abiathar ne eſſet ſacerdos miniſtrans ante Dominum, ut con-
firmaret verbum Domini quod locutus fuerat ſuper domum Gheli in
Siloh. Et fama pervenit uſque ad Joab (quia Joab declinaverat poſt Ado- 28
niah, & poſt Abſalom non declinaverat) & fugit Joab ad tabernaculum
Domini, & apprehendit cornua altaris. Et nunciatum eſt regi Selomoh, 29
quòd fugit Joab ad tabernaculū Dñi, & ecce eſt apud altare: & miſit Se-
lomoh Benajah filiū Jehojadagh dicendo: Vade, exerce poteſtatē in illū.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 * ܘܗܫܐ ܫܐܠܬܐ ܚܕܐ ܫܐܠܐ ܐܢܐ ܡܢܟܝ: ܠܐ ܬܗܦܟܝܢ ܐܦܝ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܐܡܪ. * ܐܡܪ ܠܗ.
17 ܐܡܪܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ، ܕܠܐ ܢܗܦܘܟ ܐܦܝ. ܘܢܬܠ ܠܝ ܠܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ. ܐܢܬܬܐ.
18 * ܘܐܡܪܬ ܒܪܬ ܫܒܥ. ܫܦܝܪ. ܐܢܐ ܐܡܪ ܥܠܝܟ ܠܡܠܟܐ. * ܘܥܠܬ ܒܪܬ ܫܒܥ ܠܘܬ ܡܠܟܐ
19 ܫܠܝܡܘܢ، ܕܬܐܡܪ ܠܗ ܥܠ ܐܕܘܢܝܐ. ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܣܓܕ ܠܗ. ܘܝܬܒ ܥܠ
20 ܟܘܪܣܝܗ. ܘܣܡܘ ܟܘܪܣܝܐ ܠܐܡܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܝܬܒܬ ܡܢ ܝܡܝܢܗ. * ܘܐܡܪܬ. ܫܐܠܬܐ
ܚܕܐ ܙܥܘܪܬܐ ܫܐܠܐ ܐܢܐ ܡܢܟ. ܠܐ ܬܗܦܟ ܐܦܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܫܐܠܝ ܐܡܝ: ܕܠܐ
21 ܐܗܦܘܟ ܐܢܐ ܐܦܝܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܬܬܝܗܒ ܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܠܐܕܘܢܝܐ ܐܚܘܟ. ܐܢܬܬܐ.
22 * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܐܡܗ. ܠܡܢܐ ܫܐܠܬܝ ܐܒܝܫܓ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܠܐܕܘܢܝܐ.
ܐܠܐ ܫܐܠܝ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܝܘ ܐܚܝ ܕܩܫܝܫ ܡܢܝ. ܘܠܗ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܘܝܘܐܒ
23 ܒܪ ܨܘܪܝܐ. * ܘܝܡܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ. ܘܗܟܢܐ
24 ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܢ ܠܐ ܒܢܦܫܗ ܡܠܠ ܐܕܘܢܝܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܗܫܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ.
ܕܐܬܩܢܢܝ ܘܐܘܬܒܢܝ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܥܒܕ ܠܝ ܒܝܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ. ܕܐܠܐ ܝܘܡܢܐ
25 ܢܬܩܛܠ ܐܕܘܢܝܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ، ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܛܠܗ.
26 * ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܠܥܢܬܘܬ ܙܠ ܠܟ. ܠܚܩܠܟ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ
ܒܪ ܡܘܬܐ. ܘܝܘܡܢܐ. ܠܐ ܐܩܛܠܟ. ܡܛܠ ܕܫܩܠܬ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ.
27 ܘܐܬܡܟܟܬ ܒܟܠ ܕܐܬܡܟܟ ܒܗ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. * ܘܐܦܩܗ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܒܝܬܪ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܟܗܢܐ
28 ܠܡܪܝܐ. ܕܢܫܬܡܠܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܠ ܒܝܬ ܥܠܝ ܒܫܝܠܘ. * ܘܐܬܐ ܫܡܥܐ
ܠܝܘܐܒ. ܕܐܬܩܛܠ ܐܕܘܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܝܘܐܒ ܨܠܐ ܗܘܐ ܒܬܪ ܐܕܘܢܝܐ. ܘܒܬܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐ ܨܠܐ.
29 ܘܥܪܩ ܝܘܐܒ ܠܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܗ ܕܡܕܒܚܐ. * ܘܐܫܬܥܝܘ ܠܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ، ܕܥܪܩ ܝܘܐܒ ܠܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܚܕ ܒܩܪܢܬܗ ܕܡܕܒܚܐ. ܘܫܕܪ
ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ، ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܦܓܘܥ ܒܗ.

Nunc autem petitionem unam à te peto, ne 16
avertas faciem meam. Ait illi, Dicas. Ait 17
ad eam; Dic regi Salomoni ne repellat faci-
em meam, détque mihi Abiſag Silumitidem
uxorem. Dixit Bath-ſebaa, Benè, ego allo- 18
quar pro te regem. Ingreſsâ itaque Bath- 19
ſebaa ad regem Salomonem ut alloqueretur
eum pro Adonia, ſurrexit rex in occurſum e-
jus, & adoravit eam, tum conſedit in ſolio
ſuo: obtulerunt etiam ſolium matri regis,
ſedítque à dextera ipſius, Et ait; Petitio- 20
nem unam parvam à te peto, ne repellas fa-
ciem meam. Dixit ad eam rex, Pete mater
mea, neque enim repellam faciem tuam.
Quæ dixit, Detur Abiſag Silumitis Adoniæ 21
fratri tuo in uxorem. Reſpondit rex Salo- 22
mon, dixítque matri ſuæ; Quarè petîſti Abi-
ſag Silumitidem pro Adonia? imò pete pro
eo regnum; quandoquidem ipſe eſt frater me-
us natu major me, habétque pro ſe Abitha-
rem ſacerdotem & Joabum filium Suriæ.
Juravit rex Salomon per Dominum, & ait; 23
Sic faciat mihi Deus, & ſic addat mihi, niſi
contra vitam ſuam loquutus eſt Adonia ver-
bum iſtud. Nunc ergò vivit Dominus qui 24
ſtabilivit me & collocavit me ſuper ſolium
Davidis patris mei, fecítque mihi domum
prout dixerat, niſi hodiè interficietur Adonia.
Misítque rex Salomon Benajam Jojadæ fili- 25
um, qui irruens in eum interfecit illum. Abi- 26
thari verò ſacerdoti dixit rex, In Anathoth
te recipe ad agrum tuum, quoniam homo es
morte dignus: hodiè tamen non interficiam
te, eò quòd portaveris arcam Domini coram
Davide patre meo, & probris affectus ſis in o-
mni loco in quo probra ſuſtinuit David pater
meus. Ejecítque Salomon Abitharem, ne eſ- 27
ſet ſacerdos Domini: ut compleretur ſermo
Domini quem locutus fuerat de familia Ili in
Silo. Cúmque fama perveniſſet ad Joabum 28
quòd interfectus eſſet Adonia (nam Joab in-
clinaverat poſt Adoniam, poſt Salomoné au-
tem non inclinaverat) fugit Joab in taberna-
culum Domini, & aſylum cepit cornua alta-
ris. Et cùm nuntiâſſent regi Salomoni fu- 29
giſſe Joabum in tabernaculum Domini, & a-
ſylum cepiſſe cornua altaris, miſit rex Salo-
mon Benajam filium Jojadæ, dixítque ad eum,
Vade, irrue in eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 17 * والان اكلفك حاجة واحدة * لا تردني فيها * قالت له * قل * قال لها * قولي لسليمان الملك لا
18 يمنعني ما اطلب * يزوجني ابيشاغ السلونية * قالت له بتشبع ام سليمان * حسن انا اكلم
19 الملك في حاجتك * فدخلت بتشبع الى سليمان لتكلمه في حاجة ادونيا * فلما راها الملك قام
20 اليها وسجد لها * ثم جلس على منبره * وامر ان يلقى منبر ايضا * فجلست عن يمينه * فقالت له اني
21 ابتغيك لاسالك حاجة * لا تردني فيها * فقال لها الملك * سلي يا امي فاني لا اردك * قالت * تدفع
22 ابيشاغ السلونية لادونيا اخيك * لتصير له امراة * فرد سليمان على امه قائلا * كيف سالت
ابيشاغ السلونية * سلي له الملك * لانه اخي وهو اكبر مني * وله ابيثار الحبر ويواب بن صوريا
23 * وحلف سليمان بالرب وقال * هكذا يصنع الله بي * وكذلك يزيدني * ان كان ادونيا اراد هذا الامر
24 الا قتلي * والان احلف بالرب الحي الذي اصلحني * واجلسني على منبر داوود ابي * وصير لي
25 بيتا كما قال * ان امسيت اليوم حتى اقتل ادونيا * وارسل الملك سليمان بنايا بن يوياداع * فلقي
26 ادونيا وقتله * واما ابيثار الحبر قال له الملك * انصرف الى عناثوث قريتك * والزم الحرث في ارضك *
لانك رجل قد وجب عليك القتل * ولكن لا اقتلك * لانك حملت العهد بين يدي داوود
27 ابي * واهنت في كل المواضع التي اهين داوود ابي * واخرج سليمان ابيثار الحبر الا يكون حبرا
28 للرب * ليتم القول الذي قاله الرب في بيت عالي في شيلوا * وبلغ يواب ان ادونيا قد قتل * لان
يواب كان من حزب ادونيا وانصاره * ولم يكن يهوى سليمان * فهرب يواب الى
29 بيت الرب * والتجا الى المذبح * فاخبروا سليمان الملك ان يواب قد هرب * والتجا الى
بيت الرب * ويمسك بالمذبح * فارسل الملك بنايا بن يوياداع وقال * انطلق واقتله بعد
ان تخرجه *

Nunc ergò moleſtiâ te afficiã ob rem unã, 16
in qua ne me rejeceris. Ait ad eum, Lo- 17
quere. Ait illi, Dic Salomoni regi, ne mihi
aeget quod poſtulo; matrimonio me jungat
cum Abiſag Silunitide. Dixit ei Bathſe- 18
baa mater Salomonis, Optimè, ego regem
alloquar de re tua. Ingreſſa eſt igitur Bath- 19
ſebaa ad Salomonem ut alloqueretur eum
de re Adoniæ: quam quum vidiſſet rex,
proceſſit ad eam, & veneratus eſt eam,
tum reſedit in ſolio ſuo, & alterã ſedem
apponi juſſit. Quæ cùm ſediſſet ad dex-
teram ejus, Ait illi, Equidem rem unam à 20
te poſtulatum veni, in qua ne me repuleris.
Dixit ad eã rex, Poſtula O mater mea, non
enim repellam te. Ait Detur Abiſag Si- 21
lunitis Adoniæ fratri tuo, ut ſit illi u-
xor. Reſpondit Salomõ matri ſuæ dicens, 22
Quomodo poſtulâſti Abiſag Silunitidem?
poſtules ei regnum; nam frater meus eſt,
ipſéque eſt natu me major, habetque pro ſe
Abitharem ſacerdotem & Joabum Suriæ
filium. Juravitque Salomon per Dominũ, 23
& ait, Sic faciat mihi Deus, & ſic addat
mihi, quòd Adonias hac in re nonniſi
necem meam intendit. Quare juro per De- 24
um vivum qui me inſtauravit, & ſedere
fecit ſuper ſolium Davidis patris mei, &
paravit mihi domum quemadmodũ di-
xerat; noctem hodiè minimè affuturam,
quin Adoniã interficiam. Miſitq; rex Sa- 25
lomon Benajam Jojadæ filium, qui in A-
doniam irruens interfecit eum. Ad Abi- 26
tharem verò ſacerdotem, dixit rex, Vade
in Anathoth rus tuum, & fundi tui cul-
turæ vacato, nam homo es qui necem me-
reris: veruntamen non occîdam te, quia
portâſti fœdus coram Davide patre meo,
& depreſſus es in omnibus locis in quibus
depreſſus fuit David pater meus. Expulit- 27
que Salomon Abitharem ſacerdotem, ne
eſſet ſacerdos Domini: ut adimpleretur
ſermo quem Dominus pronuntiaverat in
domum Eli in Silo. Cúmque perlatam 28
fuiſſet ad Joabum quòd Adonias inter-
fectus fuiſſet (erat enim Joab è ſectatori-
bus & fautoribus Adoniæ, nec amabat
Salomonem) fugiens Joab in domum Do-
mini confugit ad altare. Nuntiaverunt 29
autem Salomoni regi quòd Joab fugiſſet,
ſeſeque recepiſſet in domum Domini, &
aram teneret: quapropter miſit rex Be-
najam Jojadæ filium, dixitque; Vade,
cúmque eductum interfice.

מלכים א: ב

dixit Sic : eum ad dixitque ,DOMINI *tentorium* ad Benajahu venit Et
30 ויבא בניהו אל־אהל יהוה ויאמר אליו כה־אמר
Benajahu retulit Et.moriar hic ſed,Nequaquã:dixit Et .Egredere : rex
המלך צא ויאמר לא כי־פה אמות וישב בניהו
.mihi reſpondit ſic & ,Joab eſt locutus Sic : dicendo ,verbum regi
את־המלך דבר לאמר כה־דבר יואב וכה ענני׃
:eũ ſepelies & ,eum *in irrue* & ,eſt locutus ſicut Fac : rex ei Dixitque
31 ויאמר לו המלך עשה כאשר דבר ופגע־בו וקברתו
deſuper & ,me *deſuper* , Joab effudit quos , gratis ſanguines removebis &
והסירת דמי חנם אשר שפך יואב מעלי ומעל
,ejus caput ſuper ej⁹ ſanguinẽ DOMINUS reddet Et .mei patris domo
32 בית אבי׃ והשיב יהוה את־דמו על־ראשו
eos occidit & , *ipſo præ* bonos *&* ,*juſtos* viros duos *in irruit* quia
אשר פגע בשני־אנשים צדקים וטבים ממנו ויהרגם
principẽ Ner filium Abner ; neſcivit David meus pater & ,gladio *in*
בחרב ואבי דוד לא ידע את־אבנר בן־נר שר־
.Jehudah militiæ principem Jether filium Hamaſa & , Iſrael exercitus
צבא ישראל ואת עמשא בן־יתר שר־צבא יהודה׃
ej⁹ ſeminis caput in & ,Joab caput in eorum ſanguines revertentur Et
33 ושבו דמיהם בראש יואב ובראש זרעו
ſit ejus throno &,ejus domui & ,ejus ſemini & ,David Et .æternum in
לעלם ולדוד ולזרעו ולביתו ולכסאו יהיה
filius Benajahu aſcendit Et .DOMINO *cum* à ſeculum in uſque pax
34 שלום עד־עולם מעם יהוה׃ ויעל בניהו בן־
ſua domo in eſt Sepultúſque .eum interfecit & ,eum *in irruit* & ,Jehojadah
יהוידע ויפגע־בו וימתהו ויקבר בביתו
ſuper eo pro Jehojadah filium Benajahu rex *dedit* Et .deſerto in
35 במדבר׃ ויתן המלך את־בניהו בן־יהוידע תחתיו על־
.Ebjathar pro rex *dedit* ſacerdotem Sadoc & , exercitum
הצבא ואת־צדוק הכהן נתן המלך תחת אביתר׃
domum tibi Ædifica : ei dixitque ; Simhi vocavit & , rex miſit Et
36 וישלח המלך ויקרא לשמעי ויאמר לו בנה־לך בית
.illuc & huc inde egredieris non & , ibi habitabis & ,Jeruſalaim in
בירושלם וישבת שם ולא־תצא משם אנה ואנה׃
ſciendo ,Chidron torrentem tranſieris & ,*te egrediendi* die in , erit Et
37 והיה ביום צאתך ועברת את־נחל קדרון ידע
.tuum caput in erit tuus ſanguis :morieris moriendo quòd , ſcias
תדע כי מות תמות דמך יהיה בראשך׃
eſt locutus ſicut ; verbum Bonum : regem ad Simhi Dixitque
38 ויאמר שמעי למלך טוב הדבר כאשר דבר
Jeruſalaim in Simhi manſit Et .tuus ſervus faciet ſic , rex meus dñs
אדני המלך כן יעשה עבדך וישב שמעי בירושלם
duo fugerunt & , annorum trium fine *à* ,fuit Et .multis diebus
39 ימים רבים׃ ויהי מקץ שלש שנים ויברחו שני־
nunciaverunt & .Gath regẽ Mahachah filiũ Achis ad Simhi ſervi
עבדים לשמעי אל־אכיש בן־מעכה מלך גת ויגידו
, Simhi ſurrexit Et .Gath in tui ſervi Ecce : dicendo , Simhi
40 לשמעי לאמר הנה עבדיך בגת׃ ויקם שמעי
quærendum ad ,Achis ad Ghath in abiit & ,ſuum aſinum ſtravit &
ויחבש את־חמרו וילך גתה אל־אכיש לבקש את־
.Gath de ſuos ſervos adduxit & , Simhi abiit Et .ſuos ſervos
עבדיו וילך שמעי ויבא את־עבדיו מגת׃
,Ghath in Jeruſalaim de Simhi iviſſet quòd ,Selomoh eſt nunciatum Et
41 ויגד לשלמה כי־הלך שמעי מירושלם גת
: eum ad dixitque , Simhi vocavit & , rex miſit Et .eſſet reverſus &
42 וישב׃ וישלח המלך ויקרא לשמעי ויאמר אליו
die In , dicendo *te in* ſum teſtificatus & ,*Domino in te adjuravi* Nónne
הלוא השבעתיך ביהוה ואעד בך לאמר ביום
? morieris moriendo quòd ſcias ſciendo:illuc & ,huc abieris &,*te egrediendi*
צאתך והלכת אנה ואנה ידע תדע כי־מות תמות
.audivi verbum Bonum,me ad dixiſti &
ותאמר אלי טוב הדבר שמעתי׃

Verſio VULG. LAT.

30 Et venit Banaias ad taberna-
culum Domini, & dixit ei; Hæc
dicit rex, Egredere. Qui ait;
Non egrediar, ſed hîc moriar.
Renuntiavit Banaias regi ſer-
monem, dicens; Hæc locutus
eſt Joab, & hæc reſpondit mi-
31 hi. Dixítque ei rex, Fac ſicut
locutus eſt : & interfice eum,
& ſepeli, & amovebis ſangui-
nem innocentem, qui effuſus
eſt à Joab, à me, & à domo pa-
32 tris mei. Et reddet Dominus
ſanguinem ejus ſuper caput e-
jus, quia interfecit duos viros
juſtos, melioréſque ſe : & oc-
cîdit eos gladio, patre meo
David ignorante, Abner filium
Ner principẽ militiæ Iſrael, &
Amaſã filiũ Jether principem
33 exercitûs Juda: Et revertetur
ſanguis illorum in caput Jo-
ab, & in caput ſeminis ejus in
ſempiternum. David autem &
ſemini ejus, & domui & thro-
no illius, ſit pax uſque in æter-
34 num à Domino. Aſcendit ita-
que Banaias filius Joiadæ, &
aggreſſus eum interfecit : ſe-
pultúſque eſt in domo ſua in
35 deſerto. Et conſtituit rex Ba-
najam filium Joiadæ pro eo ſu-
per exercitum, & Sadoc ſacer-
dotem poſuit pro Abiathar.
36 Miſit quoque rex, & vocavit
Semei, dixitque ei; Ædifica ti-
bi domum in Jeruſalem, & ha-
bita ibi : & non egrediêris in-
37 dè huc atque illuc. Quâcun-
que autem die egreſſus fueris,
& tranſieris torrentem Ce-
dron, ſcito te interficiendum :
ſanguis tu⁹ erit ſuper caput tu-
38 um. Dixítque Semei regi, Bo-
nus ſermo: ſicut locutus eſt do-
minus meus rex, ſic faciet ſerv⁹
tu⁹. Habitavit itaque Semei in
39 Jeruſalem diebus multis. Fa-
ctum eſt autẽ poſt annos tres,
ut fugerent ſervi Semei ad A-
chis filium Maacha regẽ Geth:
nuntiatúmque eſt Semei, quòd
40 ſervi ejus îſſent in Geth. Et
ſurrexit Semei, & ſtravit aſinũ
ſuum: ivítq; ad Achis in Geth
ad requirendum ſervos ſuos,
41 & adduxit eos de Geth. Nun-
tiatum eſt autem Salomoni, ꝙ
îſſet Semei in Geth de Jeruſa-
42 lem, & rediiſſet. Et mittens
vocavit eum, dixitq; illi; Nón-
ne teſtificatus ſum tibi per Do-
minum, & prædixi tibi; Quâ-
cunque die egreſſus, ieris huc
& illuc, ſcito te eſſe moriturũ?
Et reſpondiſti mihi; Bonus ſer-
mo, quem audivi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ ἦλθε (α) Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ πρὸς Ἰ-
ωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Ἔξελθε. καὶ
εἶπεν Ἰωὰβ, Οὐκ ἐκπορεύομαι, ὅτι ὧδε
ἀποθανοῦμαι. καὶ (β) ἐπέστρεψε Βαναίας υἱὸς
Ἰωδαὲ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ, λέγων, Τάδε λε-
λάληκεν Ἰωὰβ, καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι.
31 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Πορεύου, καὶ ποί-
ησον αὐτῷ καθὼς εἴρηκε, καὶ ἄνελε αὐτὸν, καὶ
θάψεις αὐτὸν, καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα
ὃ δωρεὰν (γ) ἐξέχεεν, ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ
32 οἴκου τοῦ πατρός μου. Καὶ ἐπέστρεψε κύριος
τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ,
ὡς ἀπήντησε τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς
δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἀπέκτει-
νεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὁ πατήρ μου Δαυ-
ὶδ οὐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Ἀβεννὴρ υἱ-
ὸν Νὴρ (δ) ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν
Ἀμεσσὰ υἱὸν Ἰεθὲρ ἀρχιστράτηγον Ἰούδα.
33 Καὶ (ε) ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κε-
φαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἰς (ζ) κεφαλὴν τοῦ σπέρμα-
τος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ
θρόνῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος πα-
34 ρὰ κυρίου. Καὶ ἀνέβη Βαναίας υἱὸς (η) Ἰωδαὲ,
καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ
ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρή-
35 μῳ. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίου υἱὸν (θ)
Ἰωδαὲ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν. καὶ ἡ
βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ (ι)
Σαδὼκ τὸν ἱερέα (κ) ἔδωκεν αὐτὸν ὁ βασι-
λεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ (λ) Ἀβιάθαρ.
καὶ Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ
Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔδωκε
κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν, καὶ σοφίαν
πολλὴν σφόδρα, καὶ πλάτος καρδίας, ὡς ἡ
ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν.

Et venit Banæas filius Jodae 30
ad Joab in tabernaculum Do-
mini : & dixit ei ; Hæc dicit
rex , Egredere. Et dixit Joab ;
Non egrediar, quoniam hîc mo-
riar. Et revertit Banæas filius
Jodae, & dixit regi, dicens ;
Hæc locutus eſt Joab, & hæc
reſpondit mihi. Et dixit ei rex ; 31
Vade, & fac ei ſicut dixit : &
tolle eum, & ſepelies eum : &
amovebis hodiè ſanguinem, quem
gratis effudit, à me, & à domo
patris mei. Et reverti fecit Do- 32
minus ſanguinem injuſtitiæ ejus
in caput ejus ; quia occurrit duo-
bus hominibus juſtis, & bonis
ſuper eum, & interfecit eos in
gladio, (& pater meus David
ignoravit (h) ſanguinẽ eorũ,) A-
benner filium Ner ducem militiæ
Iſrael, & Ameſſa filium Jether
ducem militiæ Juda. Et rever- 33
ſi ſunt ſanguines eorum in caput
ejus, & in caput ſeminis ejus in
ſeculum. Et David , & ſemini
ejus , & domui ejus & throno
ejus fiat pax uſque in ſeculum à
Domino. Et aſcendit Banæas 34
filius Jodae, & occurrit ei, &
interfecit eum, & ſepelivit eum
in domo ejus (i) in deſerto. Et 35
dedit rex ipſum Banæu filium
Jodae pro eo ſuper exercitum.
Et (k) regnum dirigebatur in
Hieruſalem. Et Sadoc ſacerdo-
tem dedit eum rex in ſacerdotem
primum pro Abiathar. Et (l)
Salomon filius David regnavit
ſuper Iſrael & Juda in Hieru-
ſalem. Et dedit Dominus pru-
dentiam ipſi Salomon, & ſapien-
tiam multam valdè, & latitudi-
nem cordis, velut arena, quæ jux-
ta mare.

MS. A. (α) Βαναίου υἱὸς Ἰωιαδαὲ (β) ἀπέστρεψεν * Βαναίου υἱὸς Ἰωιαδαὲ, (γ) ἐξέχεεν Ἰωὰβ ἀπ' (δ) ἀρχιστράτηγον * Ἰούδα, (ε) ἀπεστράφη (ζ) τὴν κεφαλὴν (η) Ἰωιαδαὲ, καὶ ἀπήντησεν Ἰωιαδαὲ τῷ Ἰωὰβ, καὶ ἐθανάτωσεν (θ) Ἰωιαδαὲ (ι) τὸν Σαδὼκ (κ) ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς (λ) Ἀβιάθαρ. * καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ Σαλωμὼν φρόνησιν, καὶ

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις (α) Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων υἱῶν ἀρχαίων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. καὶ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς (β) πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι (γ) αὐτὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κυκλόθεν. (δ) ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε. Καὶ (ε) ἦν τῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα (ζ) χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ ὑποστηρίγματα, καὶ τοὺς λουτῆρας τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν. καὶ ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἔπαλξιν ἐπ' αὐτῆς, διέκοψε τὴν πόλιν Δαυίδ.

CAP. III.

1 ET (a) multiplicaca eſt prudentia Salomon valdè ſuper prudentiam omnium filiorum antiquorum, & ſuper omnes prudentes Ægypti. Et accepit filiam Pharaonis, & introduxit eam in civitatem David, quoadusque ipſe conſummâſſet ædificare domum ſuam, & domum Domini in primis, & murum Hieruſalem in circuitu. In ſeptem annis fecit, & conſummavit. (b) Et fuerunt Salomon ſeptuaginta mille portantes onus, & octuaginta millia lapicidarũ in monte. Et fecit Salomon mare, & ſuſtentacula, & labia magna, & columnas, & fontem atrii, & mare æneum. Et ædificavit (c) arcem propugnaculum ſuper eam, abſcidit civitatem David.

MS. A. (α) Σαλωμὼν * πάντων ἀρχαίων υἱῶν, καὶ ὑπὲρ (β) τὴν πόλιν (γ) αὐτοῦ τὸν οἶκον (δ) ἑπτὰ ἔτεσιν (ε) ἦσαν τῷ (ζ) χιλιάδες * λατόμων

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 ואתא בניה למשכנא דיי ואמר ליה כדנן אמר מלכא פוק ואמר לא ארי כא אתקטיל
31 ואתיב בניה ית מלכא פתגמא למימר כדין מליל יואב וכדין אתיבני׃ ואמר ליה מלכא
עביד כמא דמליל ותשלוט ביה ותקברניה ותפלי חובת דם זכי דאשד יואב מנן
32 מני ומן בית אבא׃ ויתיב יי ית חובת קטוליה ברישיה דשלט בתרין גבריא דזכאין
וטבין מניה וקטלנון בחרבא ואבא דויד לא ידע ית אבנר בר נר רב חילא דישראל וית
33 עמשא בר יתר רב חילא דבית יהודה׃ ויתובון דמיהון בריש יואב ובריש בנוהי עד
34 עלמא ולדויד ולזרעיה ולביתיה ולכורסיה יהי שלמא עד עלמא מן קדם יי׃ וסליק בניהו
35 בר יהוידע ושליט ביה וקטליה ואתקבר בביתיה במדברא׃ ומני מלכא ית בניהו בר
36 יהוידע חלופוהי על חילא וית צדוק כהנא מני מלכא חלף אביתר׃ ושלח מלכא וקרא
37 לשמעי ואמר ליה בני לך ביתא בירושלם ותתיב תמן ולא תפוק מתמן לכא ולכא׃ ויהי
ביום מפקך ותעבר ית נחלא דקדרון מדע תדע ארי ממת תמות חובת קטולך תהא
38 ברישך׃ ואמר שמעי למלכא תקין פתגמא כמא דמליל רבוני מלכא כן יעביד עבדך
39 ויתיב שמעי בירושלם יומין סגיאין׃ והוה מסוף תלת שנין וערקו תרין עבדין לשמעי
40 לות אכיש בר מעכה מלכא דגת וחויאו לשמעי למימר הא עבדך בגת׃ וקם שמעי וזריז
41 ית חמריה ואזל לגת לות אכיש למבעי ית עבדוהי ואזל שמעי ואיתי ית עבדוהי מגת׃
42 ואתחוא לשלמה ארי אזל שמעי מירושלם לגת ותב׃ ושלח מלכא וקרא לשמעי ואמר
ליה הלא קימית עלך במימרא דיי ואסהדית בך למימר ביום מפקך ותהך לכא ולכא
מידע תידע ארי ממת תמות ואמרת לי תקין פתגמא שמעית׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venit Benajah ad tabernaculũ Dñi, & dixit illi: Sic dixit rex, Exi: & 30
dixit, Nequaquã ; quia hîc occidar. Et retulit Benajah regi verbũ dicendo:
Sic locutus eſt Joab, & ſic reſpondit mihi. Et dixit ei rex, Fac ſicut locut⁹ 31
eſt; & exerceas poteſtatẽ in illũ: & ſepelias illũ & auferas culpam ſangui-
nis innocentis quẽ fudit Joab gratis, à me, & à domo patris mei. Et red- 32
det Dñs noxã occiſionis ejus in caput ejus, eo quòd exercuerit poteſtatẽ
in duos viros qui juſtiores & meliores ſe erant, & occîdit illos gladio, &
pater me⁹ David non cognovit; Abner filiũ Ner magiſtrũ exercitus Iſrael,
& Ghamaſſa filiũ Jether magiſtrũ exercit⁹ domus Jehudah. Et revertetur 33
ſanguis eorũ in caput Joab, & in caput filiorum ej⁹ in ſeculũ: & David, &
ſemini ej⁹, & domui ej⁹, & ſolio ejus erit pax uſque in ſeculum ante Dñm.
Et aſcendit Benajah, filius Jehojadagh, & exercuit poteſtatẽ in illũ, & oc- 34
cîdit illũ: et ſepultus eſt in domo ſua in deſerto. Et præfecit rex Benajah 35
filiũ Jehojadagh pro illo ſuper exercitum , & Szadok ſacerdotẽ præfecit
rex pro Abiathar. Et miſit rex & vocavit Simghi, & dixit illi, Ædifica ti- 36
bi domum in Jeruſalẽ, & ſedeas ibi, nec exeas inde huc vel illuc. Et erit, 37
die quo exieris & tranſieris torrentẽ Kedron, ſciendo ſcias quòd moriendo
morieris: culpa occiſionis tuæ erit in caput tuum. Et dixit Simghi regi, 38
Rectũ eſt verbum; ſicut locut⁹ eſt dominus meus rex, ſic faciet ſervus tuus:
& ſedit Simghi in Jeruſalẽ dieb⁹ multis. Et factum eſt in fine trium anno- 39
rum, ut fugerent duo ſervi Simghi, ad Achis filium Maghachah regem
Gath, & indicaverunt [*quidam*] Simghi dicendo, Ecce ſervi tui [*ſunt*] in
Gath. Et ſurrexit Simghi et ſtravit aſinum ſuum, et ivit in Gath ad Achis 40
ut quæreret ſervos ſuos, et ivit Simghi, et reduxit ſervos ſuos è Gath. Et 41
indicatum eſt Selomoh quòd iviſſet Simghi ex Jeruſalem ad Gath, et
rediiſſet. Et miſit rex, et vocavit Simghi, et dixit illi, Nonne adjuravi te in
dicto Dñi et obteſtatus ſum in te dicendo, In die quo exieris, et iveris huc 42
aut illuc, ſciendo ſcias quòd moriendo morieris? et dixiſti mihi, Rectum
eſt verbum : audivi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

܀ ܘܥܠ ܒܢܝܐ ܠܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܦܘܩ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܐܦܘܩ 30
ܐܢܐ. ܐܠܐ ܗܪܟܐ ܡܐܬ ܐܢܐ ܀ ܘܐܗܦܟ ܒܢܝܐ ܦܬܓܡܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܝܘܐܒ.
ܘܗܟܢܐ ܥܢܢܝ. ܀ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܥܒܕ ܠܗ. ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ. ܘܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܛܘܠܝܗܝ. 31
ܘܐܥܒܪ ܕܡܐ ܙܟܝܐ ܕܐܫܕ ܝܘܐܒ. ܡܢܝ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܀ ܘܢܗܦܘܟ ܡܪܝܐ ܕܡܗ. 32
ܒܪܝܫܗ. ܕܦܓܥ ܒܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܙܕܝܩܝܢ ܘܛܒܝܢ ܡܢܗ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܒܚܪܒܐ. ܘܐܒܝ
ܕܘܝܕ. ܠܐ ܝܕܥ. ܠܐܒܢܝܪ ܒܪ ܢܝܪ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܥܡܣܐ ܒܪ ܝܬܪ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܝܗܘܕܐ.
܀ ܘܢܗܦܘܟ ܕܡܗܘܢ ܒܪܝܫܗ ܕܝܘܐܒ. ܘܒܪܝܫܐ ܕܙܪܥܗ ܠܥܠܡ. ܘܠܕܘܝܕ ܘܠܙܪܥܗ. 33
ܘܠܒܝܬܗ. ܘܠܟܘܪܣܝܗ. ܢܗܘܐ ܫܠܡܐ ܠܥܠܡ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܀ ܘܣܠܩ ܒܢܝܐ ܒܪ 34
ܝܘܝܕܥ. ܘܦܓܥ ܒܗ. ܘܩܛܠܗ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܗ. ܒܡܕܒܪܐ. ܀ ܘܐܩܝܡ ܡܠܟܐ 35
ܫܠܝܡܘܢ. ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܚܠܦܘܗܝ ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. ܐܩܝܡ ܡܠܟܐ
ܚܠܦ ܐܒܝܬܪ. ܀ ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܩܪܐ ܠܫܡܥܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܢܝ ܠܟ ܒܝܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. 36
ܘܬܒ ܬܡܢ. ܘܠܐ ܬܦܘܩ ܡܢ ܬܡܢ ܠܗܪܟܐ ܘܠܗܪܟܐ. ܀ ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܦܘܩ ܐܢܬ. ܘܬܥܒܪ ܐܢܬ 37
ܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. ܝܕܥ ܕܥ ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ. ܘܕܡܟ ܢܗܘܐ ܒܪܝܫܟ. ܀ ܘܐܡܪ ܫܡܥܝ ܠܡܠܟܐ. 38
ܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪܬ. ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܥܒܕܟ. ܘܝܬܒ ܫܡܥܝ ܒܐܘܪܫܠܡ.
ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܀ ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܥܪܩܘ ܬܪܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܡܥܝ. ܠܘܬ 39
ܐܟܝܫ ܒܪ ܡܥܟܐ ܡܠܟܐ ܕܓܬ. ܘܚܘܝܘ ܠܫܡܥܝ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܒܓܬ.
܀ ܘܩܡ ܫܡܥܝ. ܘܪܟܒ ܥܠ ܚܡܪܗ. ܘܐܙܠ ܠܓܬ ܠܘܬ ܐܟܝܫ. ܠܡܒܥܐ ܥܒܕܘܗܝ. 40
ܘܐܙܠ ܫܡܥܝ. ܘܐܝܬܝ ܠܥܒܕܘܗܝ ܡܢ ܓܬ. ܀ ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܐܙܠ ܫܡܥܝ 41
ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܠܓܬ. ܘܗܦܟ. ܀ ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܩܪܐ ܠܫܡܥܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܘܡܝܬܟ 42
ܒܡܪܝܐ. ܘܐܣܗܕܬ ܒܟ ܘܐܡܪܬ. ܕܒܝܘܡܐ ܕܬܦܘܩ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܘܬܥܒܪ ܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ.
ܡܕܥ ܬܕܥ. ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ: ܘܐܡܪܬ. ܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ: ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ.

* Ingreſſus itaque Benaja tabernaculum Do- 30
mini, dixit ad eum; Sic præcipit rex, Egre-
dere: qui dixit; Non egrediar, ſed hîc moriar.
Retulit Benaja ſermonem iſtum regi dicens;
Talia locutus eſt Joab, & talia mihi reſpondit.
Dixit rex, Fac ei ſecundùm id quod dixit; ir- 31
rue in eum, atque interfice eum, & amove
ſanguinem innoxium quem effudit Joab, à me
& à domo patris mei. Refundátque Domi- 32
nus ſanguinem ejus in caput ipſius, qui irruit
in duos viros juſtiores ac meliores ſe, & gla-
dio peremit eos, inſcio Davide patre meo:
nempe Abnerum filium Ner ducem exercitûs
Iſraelis, & Amaſam Jetheris filium ducem ex-
ercitûs Judæ. Et revertatur ſanguis eorum 33
in caput Joabi & in caput ſeminis ejus in per-
petuum: Davidi verò & ſemini ejus, domui,
ac ſolio ipſius ſit pax æterna à Dño. Aſcen- 34
dens itaque Benaja Jojadæ filius, irruit in eum
& interfecit eum, deinde ſepultus eſt in ſepul-
chro ſuo in deſerto. Tum præpoſuit rex Sa- 35
lomon ejus loco Benajam Jojadæ filium exer-
citui: & Sadoc ſacerdotem conſtituit rex lo-
co Abitharis. Deinde mittens rex accerſivit 36
Semei, dixítque ad eum; Extrue tibi domum
in Jeruſalem, ibique maneto, & inde ne e-
grediaris huc illuc: Nam quo die egreſſus 37
fueris, tranſierı́ſque torrentem Cedron, certiſ-
ſimè ſcias te morte plectendum: & ſanguis
tuus erit ſuper caput tuum. Et ait Semei ad 38
regem, Recta eſt ſententia quam pronuntiâſti
domine mi rex, ita facturus eſt ſervus tuus:
ſedítque Semei in Jeruſalem diebus multis.
Poſt tres autem annos fugientibus duobus 39
ſervis Semei ad Achis Maachæ filium regem
Gath, indicaverunt Semei & dixerunt ei, Ec-
ce ſervi tui ſunt in Gath. Quapropter ſur- 40
rexit Semei, ſtratóque aſino ſuo profectus eſt
in Gath ad Achis, ut quæreret ſervos ſuos:
profectus eſt inquam Semei, & reduxit ſer-
vos ſuos ex Gath. Cúmque nuntiâſſent regi 41
Salomoni, profectum eſſe Semei ex Jeruſalẽ in
Gath, ac rediiſſe; Mittens rex advocavit Se- 42
mei, dixítq; ad eum; Nonne jurejurando aſtrin-
xi te per Dñm, téque obteſtatus ſum, ac dixi;
Quacunque die egreſſus fueris ex Hieruſalẽ,
& tranſieris torrentem Cedron, certiſſimè
ſcias te morte plectendum: & tu reſpondiſti,
Recta eſt ſententia, ita ſum facturus?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فدخل بنايا الى مذبح الرب * وقال له * قال لك الملك * اخرج من ههنا * فقال * لا * ولكن ههنا 30
اموت * فاخبر بنايا الملك بذلك * ان يواب قال * لا اخرج من موضعي * فقال له الملك * اصنع به 31
كما قال اقتله في ذلك الموضع * واصرف الدم الذي سفك يواب عني وعن بيت ابي * بل يصير 32
الرب دمه في عنقه * لانه لقي رجلين ابر منه واتقى * وما ابقى * وقتلهما بالسيف * ولم يعلم
داود ابي بذلك * ابنار بن نار صاحب حربة شاول * وعمسا بن يثار * وصير الرب دمهما في عنق 33
يواب * واعناق ذريته الى الابد * اما داود ابي * وبنوه ومملكته يسلم امام الرب الى الابد * فصعد 34
بنايا بن يوياداع ولقيه وقتله * ودفن في مقبرته في البرية * وصير سليمان الملك بنايا بن يوياداع 35
بدله في الحرب * واما صادوق الحبر فصيره الملك بدل ابيثار * ثم ارسل الملك الى سمعي وقال 36
له * ابن لك بيتا في اورشليم واسكنه * ولا تخرج من هناك الى موضع من المواضع * واعلم ان 37
في اليوم الذي تخرج وتجوز وادي قدرون * تيقن انك تموت * ويكون دمك في عنقك * قال 38
سمعي للملك * نعم ما قلت ايها الملك * وكذلك يفعل عبدك * وسكن سمعي في اورشليم
اياما كثيرة * ومن بعد ثلاثة سنين هرب لسمعي عبدان الى اخيس بن معك ملك جات * 39
فاخبر سمعي وقيل له * عبداك في جات * فقام سمعي واسرج دابته * وطلب الى اخيس لاجل 40
عبديه * فدخل سمعي جات واتى بعبيده * واخبر سليمان الملك ان سمعي خرج من اورشليم 41
الى جات وعاد * فارسل الملك ودعا بسمعي وقال * اليس قد اقسمت عليك بالرب * وحلفتك 42
وحذرتك * واشهدتك وقلت لك ان في اليوم الذي تخرج من اورشليم وتعبر وادي قدرون
اعلم انك مقتول * وقلت نعم ما رايت ايها الملك * كذلك افعل *

Ingreſſus itaq; Benaja ad altare Domini, 30
dixit ad eum, Præcipit tibi rex dicens,
Egredere iſtinc. Dixit, *Nequaquam, imò*
potiùs iſtic moriar. Quod *cùm* Benaja
regi indicâſſet, dixiſſe ſcilicet Joabum,
Non egrediar è loco meo; Dixit *illi rex,* 31
Fac ei quemadmodum dixit, *interfice*
eum eodem in loco, & averte ſanguinem
quem fudit Joab, à me & à domo patris
mei. Quin potiùs retorqueat Dominus 32
ſanguinem ejus in collum ipſius, eò quòd
irruerit in duos viros ſe juſtiores ac reli-
gioſiores, nec pepercerit, ſed occiderit eos
gladio, id ignorante Davide *patre meo;*
nempe *Abnerum filium Ner portitorem*
lanceæ Saulis, & Amaſam Jatharis fi-
lium. Retorqueatque Dominus ſangui- 33
nem utriuſque in collum Joabi & colla
proſapiæ ejus in æternum: David autem
pater meus, & filii ejus, ac regnum ipſi-
us ſint incolumes coram Domino in perpe-
tuum. Aſcendens igitur Benaja *Jojadæ* 34
filius irruit in eum & occidit eum, ſe-
pultuſque eſt in ſepulchro ſuo in deſerto.
Et conſtituit Salomon rex Benajam *Joja-* 35
dæ filium loco ipſius in bello: Sadoc ve-
rò ſacerdotem ſuffecit rex Abithari. Tum 36
mittens rex ad Semei, dixit illi, Extrue
tibi domum in Jeruſalem, & in ea com-
morare, & inde ne egrediaris ad ullum
uſpiam locorum. Et ſcito, quacunque 37
die egredieris & torrentem Cedron exce-
des, certò inquam *ſcito te moriturum:*
& ſanguis tuus erit in collum tuum. Di- 38
xit Semei ad regem, Optimè locutus es
O rex, & ita faciet ſervus tuus. Habi-
tavit ergò Semei in Jeruſalem diebus
multis. Poſt tres autem annos aufugien- 39
tibus duobus ſervis Semei ad Achis Ma-
achæ filium, regem Gath, nuntiatum fuit
Semei, dictumque ad eum, Duo ſervi tui
ſunt in Gath. Quare ſurgens Semei, 40
ephippium indidit jumento ſuo, rogavit-
que Achis pro ſervis ſuis; & ingreſſus
Semei in Gath reduxit ſervos ſuos. Nun- 41
tiatum eſt autem Salomoni regi quòd Se-
mei egreſſus eſſet è Jeruſalem ad Gath,
rediiſſetque. Tum rex mittens accerſivit 42
Semei, & dixit, Annon adjuraveram te
per Dominum, juramento conſtrinxeram,
hortatus atque obteſtatus fueram, ac di-
xeram tibi quòd quacunq; die egredereris
è Jeruſalẽ, excederéſq; torrentem Cedron,
nôſſes te occiſũ iri; tu verò dixeras, Opti-
mum eſt quod decreviſti O rex, ita faciã?

, præceptum & , DOMINI juſjurandum cuſtodiſti non quare Et
וּמַדּוּעַ לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת שְׁבֻעַת יְהוָה וְאֶת־הַמִּצְוָה 43
nôſti Tu : Simhi ad rex Dixitque ? *te ſuper* præcepi quod
אֲשֶׁר־צִוִּיתִי עָלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת 44
: meo patri David feciſti quod , tuum cor novit quod , malum omne
כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר יָדַע לְבָבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד אָבִי
rex Et .tuum caput in tuũ malum DOMINUS reddidit &
וְהֵשִׁיב יְהוָה אֶת־רָעָתְךָ בְּרֹאשֶׁךָ׃ וְהַמֶּלֶךְ 45
DOMINI *facies ad* ſtabilis ſit David thronus & , benedictus Selomoh
שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ וְכִסֵּא דָוִד יִהְיֶה נָכוֹן לִפְנֵי יְהוָה
; Jehojadah filio Benajahu rex præcepit Et .ſeculum in uſque
עַד־עוֹלָם׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע 46
eſt confirmatum regnum Et .eſt mortuus & ,eum in irruit &,eſt egreſſus &
וַיֵּצֵא וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת וְהַמַּמְלָכָה נָכוֹנָה
.Selomoh manu in
בְּיַד־שְׁלֹמֹה׃

CAP. III. ג

accepit & ,Ægypti regi Parhoh Selomoh eſt conjunctus affinitate Et
וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיִּקַּח 1
eum conſummare uſque ,David civitatem in eã adduxit & ,Parhoh filiam
אֶת־בַּת־פַּרְעֹה וַיְבִיאֶהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כַּלֹּתוֹ
Jeruſalaim murum & ,DOMINI domum & ,ſuam domum ædificare
לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם
erat ædificata nõ quia,excelſis in *immolantes* populus Attamen .*circumquaque*
סָבִיב׃ רַק הָעָם מְזַבְּחִים בַּבָּמוֹת כִּי לֹא־נִבְנָה 2
Selomoh dilexit Et .illos dies ad uſque DOMINI nomini domus
בַיִת לְשֵׁם יְהוָה עַד הַיָּמִים הָהֵם׃ וַיֶּאֱהַב שְׁלֹמֹה 3
ipſe excelſis in tantũ :ſui patris David *ſtatutis* in ambulando DOMINUM
אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבָּמוֹת הוּא
, ibi *immolandum ad* Ghibhon in rex ivit Et .*ſuffiens & ,immolans*
מְזַבֵּחַ וּמַקְטִיר׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שָׁם 4
Selomoh *fecit aſcendere aſcenſiones* Mille .magnum excelſum ipſum quia
כִּי־הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֹלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה
Selomoh *ad* DOMINUS eſt viſus Ghibhon In .illud altare ſuper
עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא׃ בְּגִבְעוֹן נִרְאָה יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה 5
.tibi dabo *quid* Poſtula : Deus dixitque , noctis *ſomnio* in
בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאַל מָה אֶתֶּן־לָךְ׃
meo patre David tuo ſervo cum feciſti Tu : Selomoh Dixitque
וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ דָוִד אָבִי 6
,juſtitia in &,veritate in *tuas facies ad* ambulavit ſicut magnã miſericordiã
חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבִצְדָקָה
magnam miſericordiam ei cuſtodiſti & ,tecum cordis rectitudine in &
וּבְיִשְׁרַת לֵבָב עִמָּךְ וַתִּשְׁמָר־לוֹ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל
.hanc diem ſecundũ ejus thronũ ſuper ſedentẽ filium ei dediſti & ,iſtam
הַזֶּה וַתִּתֶּן־לוֹ בֵן יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
tuum ſervum feciſti regnare tu meus Deus DOMINE nunc Et
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי אַתָּה הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ 7
.ingredi & ,egredi ſcio nec ,parvus puer ego & : meo patre David pro
תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאָנֹכִי נַעַר קָטֹן לֹא אֵדַע צֵאת וָבֹא׃
qui ,multi populi ,elegiſti quem , tui populi medio in tuus ſervus Et
וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמְּךָ אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ עַם־רָב אֲשֶׁר 8
tuo ſervo Dabiſque .multitudine præ ſupputabitur nec numerabitur non
לֹא־יִמָּנֶה וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ 9
bonum inter *intelligendum ad* , tuum populum *judicandum ad audiens* cor
לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ לְהָבִין בֵּין־טוֹב
? iſtum gravem tuum populum judicare poterit quis quia : malum *ad*
לְרָע כִּי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכָּבֵד הַזֶּה׃
Selomoh poſtulaverat quòd ; *Adonai* oculis in verbum *fuit bonum* Et
וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי כִּי שָׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת־ 10
.hoc *verbum*
הַדָּבָר הַזֶּה׃

Verſio VUL.LAT.

43 Quarè ergò non cuſtodîſti juſjurandũ
Dñi, & præceptũ ꝙ
44 præceperã tibi ? Dixitq; rex
ad Semei ; Tu nôſti omne
malũ, cujus tibi conſcium eſt
cor tuum , quod feciſti David
patri meo : reddidit Dominus
malitiam tuam in caput
45 tuum. Et rex Salomon benedictus,
& thronus David erit
ſtabilis coram Domino uſque
46 in ſempiternum. Juſſit itaque
rex Banajæ filio Jojadæ : qui
egreſſus , percuſſit eum, &
mortuus eſt.

CAP. III.

1 CONfirmatum eſt igitur regnum
in manu Salomonis, &
affinitate conjunctus eſt Pharaoni
regi Ægypti : accepit
namq; filiam ejus, & adduxit
in civitatem David , donec
compleret ædificans domum
ſuã, & domũ Dñi , & murũ
2 Jeruſalem per circuitum. Attamen
populus immolabat in
excelſis : non enim ædificatũ
erat templum nomini Dñi
3 uſque in diem illum. Dilexit
autem Salomon Dñm, ambulans
in præceptis David patris
ſui, excepto quòd in excelſis
immolabat, & accendebat
4 thymiama. Abiit itaque in
Gabaon, ut immolaret ibi:illud
quippe erat excelſum
maximũ : mille hoſtias in holocauſtũ
obtulit Salomon ſuper
altare illud in Gabaon.
5 Apparuit autem Dominus Salomoni
per ſomnium nocte,
dicens; Poſtula quod vis ut
6 dem tibi. Et ait Salomon; Tu
feciſti cum ſervo tuo David
patre meo miſericordiã magnam,
ſicut ambulavit in conſpectu
tuo in veritate, & juſtitia,
& recto corde tecum:
cuſtodîſti ei miſericordiam
tuam grandem, & dediſti ei
filium ſedentem ſuper thronũ
7 ejus, ſicut eſt hodié. Et nunc,
Domine Deus , tu regnare feciſti
ſervum tuum pro David
patre meo: ego autẽ ſum puer
parvulus, & ignorans egreſſũ
8 & introitum meum. Et ſervꝰ
tuus in medio eſt populi, quẽ
elegiſti, populi infiniti, qui
numerari & ſupputari non
9 poteſt præ multitudine. Dabis
ergò ſervo tuo cor docile, ut
populum tuum judicare poſſit,
& diſcernere inter bonum
& malum: quis enim poterit
judicare populũ iſtũ, populũ
10 tuũ hunc multũ ? Placuit ergò
ſermo corã Dño, quòd Salomon
poſtulâſſet hujuſcemodi
rem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Οὕτως θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πόλεως
Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν
αὐτῇ· τότε ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν.
καὶ Σαλωμὼν ἀνέφερε (η) τρεῖς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ
ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία
ἐνώπιον κυρίου, καὶ συνετέλεσε τὸν
οἶκον. καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ (θ) καθεσταμένοι
ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ Σαλωμὼν, τρεῖς χιλιάδες
καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται (ι) τοῦ λαοῦ
τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν
Ἀσοὺρ, καὶ τὴν Μαγδὼ, καὶ τὴν (κ) Γαζὲρ,
καὶ τὴν (λ) Βαιθωρὼν ἐπάνω, καὶ τὰ Βαλαάθ.
πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν οἶκον
τοῦ κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ
κύκλῳ, μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τὰς πόλεις
ταύτας. καὶ ἐν τῷ ἔτι (μ) Δαυὶδ ζῆν,
ἐνετείλατο τῷ Σαλωμὼν, λέγων, Ἰδοὺ μετὰ
σοῦ Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς (ν) τοῦ σπέρματος
τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Χεβρών. οὗτος (ξ) κατηράσατό με
κατάραν ὀδυνηρὰν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπορευόμην
εἰς παρεμβολάς· καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς
(ο) ἀπαντήν μοι ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤμοσα
αὐτῷ κατὰ τοῦ κυρίου, λέγων, Εἰ θανατωθήσεται
ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ νῦν μὴ ἀθωώσῃς
αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος (π) σύ·
καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν
36 πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. (ρ) Καὶ ἐκάλεσεν
ὁ βασιλεὺς τὸν Σεμεῒ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, (σ) Ὠκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν
Ἱερουσαλὴμ καὶ κάθου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ
37 ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
(τ) ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν (υ) χείμαῤῥον
Κέδρων, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ
ἀποθανῇ· τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλήν
σου. καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν
38 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπε Σεμεῒ πρὸς τὸν
βασιλέα, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύριέ
μου βασιλεῦ· (φ) οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός
σου. καὶ ἐκάθισε Σεμεῒ ἐν Ἱερουσαλὴμ τρία
39 ἔτη. Καὶ ἐγενήθη (χ) μετὰ τὰ τρία ἔτη, καὶ
ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι (†) τοῦ Σεμεῒ πρὸς (ψ)
Ἀγχοῦς υἱὸν Μααχὰ βασιλέα Γέθ. καὶ ἀπηγγέλη
τῷ Σεμεῒ, λέγοντες, Ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου
40 ἐν Γέθ. Καὶ ἀνέστη Σεμεῒ καὶ ἐπέσαξε τὴν
ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γὲθ πρὸς (ω)
Ἀγχοῦς τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ. καὶ
ἐπορεύθη Σεμεῒ, καὶ ἤγαγε τοὺς δούλους αὐτοῦ
41 ἐκ Γέθ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες,
Ὅτι ἐπορεύθη Σεμεῒ ἐξ Ἱερουσαλὴμ
εἰς Γέθ, καὶ (α) ἀνέστρεψε τοὺς δούλους αὐτοῦ.
42 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσε
τὸν Σεμεῒ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ ὥρκισά
σε κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ ἐπεμαρτυράμην
σοι, λέγων, Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ἱερουσαλὴμ,
καὶ πορευθῇς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερὰ,
γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ (β) ἀποθανῇ;
43 Καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον (γ) κυρίου,
καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετειλάμην κατὰ σοῦ;

Sic filia Pharao aſcendit de civitate
David in domum ſuam,
quam ædificaverat ei : tunc ædificavit
arcem. Et Salomon offerebat
tres in anno holocauſtoſes,
& pacificas ſuper altare,
quod ædificaverat Domino , &
adolebat coram Domino. Et conſummavit
domum. Et hi ſunt
principes, qui erant præpoſiti ſuper
opera ipſius Salomon, ter mille
& ſexcenti præſides populi facientium
opera. Et ædificavit Aſſur,
& Magdo, & Gazer, & Bethoron
ſuperiorem, & Ballath.
Verùm, poſtquàm ipſe ædificârat
domum Domini, & murum Hieruſalem
in circuitu; poſt hæc
ædificavit civitates iſtas. Et dum
adhuc David viveret, mandavit
Salomoni, dicens; Ecce tecum Semei
filius Gera filius ſeminis Jemini
de Chebron. Hic maledixit
me maledictionem acerbam,
in qua die egrediebar in caſtra.
Et ipſe deſcendit in obviàm mihi
ſuper Jordanem : & juravi
ei per Dominum, dicens; Si occidetur
in gladio. Et nunc non juſtificabis
eum : quoniam vir prudens
tu : & cognoſces, quæ facies
ei : & deduces canitiem ejus
in ſanguine ad infernum. Et vocavit 36
rex Semei, & dixit ei; Ædifica
tibi domum in Hieruſalem,
& ſede ibi, & non egrediêris
indè uſquàm. Et erit, in die 37
exitûs tui, & tranſieris torrentem
Cedron ; cognoſcens cognoſces,
quia morte moriêris : ſanguis
tuus erit ſuper caput tuum.
Et adjuravit eum rex in die illa.
Et dixit Semei ad regem; Bonum 38
eſt verbum, quod locutus es, domine
mi rex. Sic faciet ſervus tuus.
Et ſedit Semei in Hieruſalem
tres annos. Et factum eſt 39
poſt tres annos, & aufugerunt
duo ſervi Semei ad Anchus filium
Maacha regem Geth. Et annuntiatum
eſt Semei, dicentes;
Ecce ſervi tui in Geth. Et ſurrexit 40
Semei, & inſtravit aſinam
ſuam , & ivit in Geth ad Anchꝰ
ad exquirendũ ſervos ſuos.
Et ivit Semei & duxit ſervos
ſuos è Geth. Et nuntiatũ eſt Salomon, 41
dicentes; Quia ivit Semei
de Hieruſalem in Geth, &
reduxit ſervos ſuos. Et miſit 42
rex, & vocavit Semei, & dixit
ad eum ; Nónne adjuravi te
per Dominum, & conteſtatus
ſum tibi, dicens; In quacunque
die exieris de Hieruſalem, & iveris
in dextra, vel in ſiniſtra;
cognoſcens cognoſces, quia morte
(d) morieris? Et quid, quòd 43
non cuſtodîſti juramentum Domini,
& mandatum, quod mandavi
contra te?

MS.A. (η) τρεῖς τῷ (θ) κατεσταμένοι (ι) τῷ λαῷ (κ) Ἀζὲρ, (λ) Βαιθωρὼθ (μ) ζῆν Δαυὶδ, (ν) σπέρματος (ξ) κατηράσατό (ο) ἀπάντησίν (π) εἶ σύ. (ρ) Καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τὸν (σ) Οἰκοδόμησον (τ) ἐξοδίας σου (υ) χειμάῤῥουν (φ) οὕτως (χ) μετὰ τρία (†) τῷ (ψ) Ἀγχὶς (ω) Ἀγχὶς (α) ἐπέστρεψεν (β) ἀποθανῇ; καὶ εἶπάς μοι, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. Καὶ τί (γ) τοῦ κυρίου,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וּמָא דֵין לָא נְטַרְתָּא יָת שְׁבוּעֲתָא דַיְיָ וְיָת תַּפְקֵדְתָּא דִי פַקֵּדִית עֲלָךְ : וַאֲמַר מַלְכָּא לְשִׁמְעִי 43
אַתְּ יְדַעְתָּא יַת כָּל בִּישְׁתָא דִי יְדַע לִבָּךְ דַעֲבַדְתָּא לְדָוִד אַבָּא וְיָתֵיב יְיָ יַת בִּישְׁתָךְ בְּרֵישָׁךְ : 44
וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּרִיךְ וְכוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְדָוִד יְהֵי מְתַקַּן קֳדָם יְיָ עַד עָלְמָא : וּפַקֵּיד מַלְכָּא 45
יַת בְּנָיָהוּ בַּר יְהוֹיָדָע וּנְפַק וּשְׁלֵיט בֵּיהּ וְקַטְלֵיהּ וּמַלְכוּתָא אִתַּקְנַת בִּידָא דִשְׁלֹמֹה : 46

ג

וְאִתְחַתַּן שְׁלֹמֹה בְּפַרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וּדְבַר יַת בַּת פַּרְעֹה וְאַיְתְיַהּ לְקַרְתָּא דְדָוִד עַד 1
דְשֵׁיצִי לְמִבְנֵי יַת בֵּיתֵיהּ וְיַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיַת שׁוּרָא דִירוּשְׁלֶם סְחוֹר סְחוֹר : לְחוֹד 2
עַמָּא מְדַבְּחִין עַל בָּמְוָתָא אֲרֵי לָא אִתְבְּנֵי בֵיתָא לִשְׁמָא דַיְיָ עַד יוֹמַיָּא הָאִנּוּן : וּרְחֵים שְׁלֹמֹה 3
יַת פּוּלְחָנָא דַיְיָ לְמֵיזַל בִּגְזֵרַת דָּוִד אֲבוּהִי לְחוֹד עַל בָּמְוָתָא הוּא מְדַבַּח וּמַסֵּיק בּוּסְמִין :
וַאֲזַל מַלְכָּא לְגִבְעוֹן לְדַבָּחָא תַמָּן אֲרֵי הִיא בָּמְתָא רַבְּתָא אֶלֶף עֲלָוָן יַסֵּיק שְׁלֹמֹה עַל 4
מַדְבְּחָא הַהוּא : בְּגִבְעוֹן אִתְגְּלִי יְיָ לִשְׁלֹמֹה בְּחֶלְמָא דְלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ שְׁאֵיל מָה אֶתֵּן 5
לָךְ : וַאֲמַר שְׁלֹמֹה אַתְּ עֲבַדְתָּא עִם עַבְדָּךְ דָּוִד אַבָּא חִסְדָּא רַבָּא כְּמָא דַהֲלִיךְ קֳדָמָךְ 6
בְּקוּשְׁטָא וּבְזַכּוּ וּבְתְרִיצוּת לִבָּא קֳדָמָךְ וּנְטַרְתָּ לֵיהּ יַת חִסְדָּא רַבָּא הָדֵין וִיהַבְתְּ לֵיהּ בַּר
יָתֵיב עַל כּוּרְסְיֵהּ כְּיוֹמָא הָדֵין : וּכְעַן יְיָ אֱלָהִי אַתְּ אַמְלֵכְתָּא יַת עַבְדָּךְ תְּחוֹת דָּוִד אַבָּא וַאֲנָא 7
יָנִיק זְעֵיר לֵית אֲנָא יָדַע לְמִפַּק וּלְמֵעַל : וְעַבְדָּךְ בְּגוֹ עַמָּךְ דְּאִתְרְעֵיתָא עַם סַגִּי דְלָא 8
יִתְחַשְׁבוּן וְלָא יִתְמְנוּן מִסְּגֵי : וְתִתֵּן לְעַבְדָּךְ לֵב סְבַר לְמֵדַן יַת עַמָּךְ לְמִסְבַּר בֵּין טָב לְבִישׁ 9
אֲרֵי מַן יְכוֹל לְמֵדַן יַת עַמָּךְ סַגִּיאָה הָדֵין : וּשְׁפַר פִּתְגָּמָא קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׁאַל שְׁלֹמֹה יַת 10
פִּתְגָּמָא הָדֵין :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ut quid non cuſtodîſti juramentum Domini, & præceptum quod præcepi 43
tibi? Et dixit rex ad Simghi : Tu nôſti omne malum quod novit cor 44
tuum, quod feciſti David patri meo : et *reddet* Dñs malum tuum in caput
tuum. Et rex Selomoh ſit benedictus, et ſolium regni David ſtabile ante 45
Dñm uſq; in ſeculum. Et præcepit rex Benajah filio Jehojadagh, et exiit, 46
et exercuit poteſtatem in illum, et occîdit illum. Et regnum confirmatum
eſt in manu Selomoh.

CAP. III.

ET affinitate junctus eſt Selomoh cum Parghoh rege Miſzraim, et accepit 1
filiam Parghoh et adduxit illam in civitatẽ David, quoad finîſſet ædificare
domum ſuam, et domum ſanctuarii Dñi, et murum Jeruſalem circũ
circa. Veruntamen populꝰ ſacrificabat ſup excelſa; quia non ædificata erat 2
domus nomini Dñi uſq; ad dies illos. Et amavit Selomoh cultum Dñi ambulando 3
in decreto David patris ſui: veruntamen ſuper excelſa ipſe ſacrificabat,
et adolebat aromata. Et ivit rex in Gibghon ad ſacrificandum ibi; 4
(quia illud erat excelſum magnum:) mille holocauſta obtulit Selomoh ſuper
altare illud. In Gibghon revelatus eſt Dñs Selomoh in ſomnio noctis: 5
et dixit *illi* Dñs , Pete quid dabo tibi. Et dixit Selomoh: Tu feciſti cum 6
ſervo tuo David patre meo miſericordiam magnam, ſicut ambulavit ante
te in veritate et juſtitia, et in rectitudine cordis ante te; et ſervâſti illi miſericordiam
magnam hanc, et dediſti illi filium ſedentem ſuper ſolium ejus
ſicut hodie. Et nunc Dñe Deus meꝰ, tu regnare feciſti ſervũ tuũ pro David 7
patre meo: at ego puer ſum parvꝰ; non ego ſcio egredi et ingredi. Et ſervꝰ 8
tuus [*eſt*] in medio populi *tui* quem voluiſti, populi multi, *qui* non ſupputabuntur
nec numerabuntur præ multitudine. Des igitur ſervo tuo cor 9
intelligens ad judicandũ populum tuum, ad diſcernendum inter bonum et
malum: nam quis poterit judicare populum multum hunc? Et placuit verbum 10
ante Dominum, quòd rogâſſet Selomoh rem iſtam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܢܛܪܬ ܡܘܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬܟ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܫܡܥܝ. 43
ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܝܕܥ ܠܒܟ ܕܥܒܕܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܐܗܦܟ ܡܪܝܐ ܒܝܫܬܟ 44
ܒܪܝܫܟ. * ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܢܗܘܐ ܒܪܝܟ. ܘܟܘܪܣܝܗ ܕܕܘܝܕ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ 45
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܢܦܩ ܦܓܥ ܒܗ. ܘܡܝܬ. 46

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܡܠܟܘܬܐ ܐܫܬܪܪܬ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܚܬܢܐ ܠܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. 1
ܘܢܣܒ ܠܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ. ܘܐܥܠܗ ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܥܕܠܐ ܢܫܠܡ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܗ.
ܘܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܚܕܪ ܚܕܪ. * ܒܠܚܘܕ. ܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܥܠܘܬܐ. 2
ܡܛܠ ܕܥܕܡܐ ܠܐ ܐܬܒܢܝ ܗܘܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܬܐ ܗܠܝܢ. * ܘܐܚܒ 3
ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܠܡܗܠܟܘ ܒܢܡܘܣܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܒܠܚܘܕ. ܥܠ ܥܠܘܬܐ
ܡܕܒܚ ܗܘܐ. ܘܡܣܝܡ ܒܣܡܐ. * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܠܓܒܥܘܢ. ܠܡܕܒܚܘ ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܘ 4
ܗܘ ܥܠܬܐ ܪܒܬܐ. ܐܠܦ ܥܠܘܢ ܡܕܒܚ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܗܘ ܕܒܓܒܥܘܢ.
* ܘܐܬܚܙܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܚܙܘܐ ܕܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ. ܫܐܠ ܡܢܐ 5
ܕܐܬܠ ܠܟ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܛܝܒܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܐܝܟ ܕܗܠܟ 6
ܩܕܡܝܟ ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ ܕܠܒܐ ܗܠܟ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܛܪܬ ܠܗ ܗܕܐ
ܛܝܒܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܗ ܒܪܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ 7
ܐܠܗܐ. ܐܢܬ ܐܡܠܟܬ ܠܥܒܕܟ ܚܠܦ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܐܢܐ. ܛܠܝܐ ܐܢܐ. ܙܥܘܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ
ܠܡܦܩ ܘܠܡܥܠ ܒܝܢܝ ܥܡܟ ܕܓܒܝܬ. * ܥܡܐ ܣܓܝܐܐ. ܕܠܐ ܡܬܡܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܫܒ 8
ܡܢ ܣܘܓܐܗ. * ܗܒ ܠܥܒܕܟ ܠܒܐ ܫܡܘܥܐ ܠܡܕܢ ܠܥܡܟ. ܘܠܡܦܪܫܘ ܒܝܢ 9
ܛܒܬܐ ܠܒܝܫܬܐ. ܡܢܘ ܓܝܪ ܡܫܟܚ ܠܡܕܢ ܠܥܡܟ. ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܪܒܐ. * ܘܫܦܪ 10
ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܕ ܫܐܠ ܫܠܝܡܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ.

Cur non cuſtodîſti juramentum Domini, & 43
præceptum quod præcepi tibi? Dixit etiã rex 44
ad Semei, Tu conſcius es totius mali quod novit
cor tuum te commiſiſſe in Davidem patrẽ
meum : retorſit ergò Dominus malum tuum
in caput tuum : Rex autem Salomon ſit 45
benedictus, & ſolium Davidis firmum ſit in
perpetuum coram Domino. Deinde præcepit 46
rex Benajæ Jojadæ filio, qui egreſſus irruit
in eum ita ut moreretur.

CAP. III.

Itaque confirmato regno in manu Salomonis, 1
factus eſt Salomon gener Pharaonis regis
Ægypti : accipiens enim filiam Pharaonis
introduxit eam in civitatem Davidis, antequam
abſolviſſet ædificium domûs ſuæ, &
domûs Domini, & murorum Jeruſalem circumquaque.
Tantummodo populus ſacrificabant 2
ſuper altaria, quia nondum extructa
fuerat domus nomini Domini uſque ad dies
illos. Dilexit autem Salomon Dominum, 3
ambulando in inſtitutis Davidis patris ſui :
duntaxat ſuper altaria ſacrificabat, & incenſa
ponebat. Ibat etiam rex ad Gebaon, ut 4
ibi ſacrificaret ; illud enim erat præcipuum
altare: mille holocauſta ſacrificabat Salomon
ſuper illud altare quod erat in Gebaon. Tunc 5
apparuit Dominus Salomoni in viſione nocturna,
& dixit ei Deus, Poſtula quod dem
tibi. Reſpondit Salomon, Tu proſequutus 6
es Davidem patrem meum favore maximo,
quemadmodum ambulavit coram te cum æquitate
& fide, & cum rectitudine cordis ambulavit
coram te : & ſervâſti illi gratiã hanc
ingentem, & conceſſiſti ei filium ſedentem
ſuper ſolium ejus, ut hodiernâ die *cernitur*.
Nunc igitur Domine Deus, *quandoquidem* 7
tu regnare feciſti ſervum tuum loco Davidis
patris mei, ego verò puer ſum parvus, ignarus
egrediendi & ingrediendi inter populum
tuum quem elegiſti, Populum copioſiſſimum 8
qui præ multitudine ſua nec numerari
nec ſupputari *poteſt* ; Da ſervo tuo cor docile 9
ad judicandum populum tuum, & diſcernendum
inter bonum ac malum : quis enim
poſſet judicare populum tuum, populum
hunc maximum ? Placuit ſermo iſte 10
Domino, cùm poſtulâſſet Salomon rem hujuſcemodi :

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلماذا لم تحفظ ما امرتك * وتعديت على اليمين التي حلفت بالرب * ثم قال الملك لسمعي * قد 43 44
عرفت الشر الذي ارتكبت من داوود ابي * فرد الرب شرك علي راسك * فاما سليمان الملك 45
فيكون مباركا * وسرير داوود يكون مصلحا امام الرب الي الابد * فامر الملك بنايا بن يوياداع * 46
فاخرجه الي خارج وقتله *

* الفصل الثالث *

* وصلح الملك لسليمن وثبت سلطانه * وخاتن سليمان ملك مصر * وتزوج ابنة فرعون * وادخلها 1
منزله الذي في قرية داوود * قبل ان يتم بناء بيت الرب * وقبل ان يتم بناء سور اورسليم
* واما الشعب فكانوا يقربون ذبائحهم على المذابح * لانه لم يكن بني بيت لاسم الرب الي تلك 2
الايام * واحب سليمان الرب واشتاق ان يسير في طرق داوود ابيه * ولكنه كان يقرب القرابين 3
على المذابح ويبخر البخور * وانطلق الملك الي جبعون ليقرب هناك قرابين * لانه انما كان المذبح 4
العظيم في ذلك الموضع * وكان سليمان يقرب علي المذبح الذي كان بجبعون الف ذبيحة
* فظهر الرب لسليمان في رؤياء الليل وقال له * اطلب ما احببت لاعطيك * قال سليمان * انت 5 6
يا رب انعمت على داوود ابي النعمة العظيمة * لانه سار بين يديك بالايمان والحق * ولزم العدل
بين يديك وصح قلبه * فحفظت له هذه النعمة العظيمة * ورزقته ابنا يجلس على منبره كاليوم
* والان يا ربي والاهي * انت صيرت عبدك ملكا بعد داوود ابيه * وانا حدث صغير السن * ولا 7
اعرف كيف ادخل واخرج وادبر الشعب الذي اخترت * لانه شعب عظيم * لا يحصي ولا يعد 8
لكثرته * اعط عبدك قلبا حكيما يحاكم لشعبك بالعدل * وان افهم الخير والشر * والا 9
فمن يقدر ان يحكم لشعبك هذا العظيم * فرضي الرب قول سليمان وسره * حيث طلب 10
هذا الامر *

Quare ergò non obſervâſti quod præceperam 43
tibi, et tranſgreſſus es jusjurandum
quod per Dominum juraveras ? Tum dixit 44
rex ad Semei, Jam nôſti crimen quod
perpetrâſti in Davidem patrem meũ : Jam
reflexit Dominus crimen tuum in caput
tuum: Rex autem Salomon ſit benedictus, 45
& thronus Davidis ſit ſtabilis in æternum 46
coram Domino. Præcepit itaque rex
Benaiæ filio Jojadæ, qui eduxit eum foràs,
& interfecit illum.

CAP. III.

Igitur ſtabilito regno Salomonis, et con- 1
firmato ejus imperio, affinitatem contraxit
Salomon cum rege Ægypti, conjugem
duxit filiam Pharaonis, & introduxit
eam in ædes ſuas quæ erant in civitate
Davidis, antequam abſolviſſet ædificium
domûs Domini, & antequã abſolviſſet ædificiũ
murorũ Jeruſalẽ. At verò populus 2
offerebant ſacrificia ſua ſuper altaria, eò
quòd nondum extructa eſſet domus nomini
Domini ad eos uſque dies. Amavit au- 3
tem Salomon Dominum, optavitque ambulare
in itineribus Davidis patris ſui : attamen
offerebat ſacrificia, & thus adolebat
ſuper altaria. Præterea contulit ſe 4
rex in Gabaon, ad offerendum ibi ſacrificia,
quoniam altare maximum erat in eo
loco: Offerebat autẽ Salomon ſuper altare
quod erat in Gabaon, mille victimas. Qua- 5
propter apparens Dominꝰ Salomoni in viſione
nocturna, dixit ad eum, Pete quicquid
volueris ut dem tibi. Ait Salomon, 6
Tu O Domine, uſus es ergà Davidem patrem
meum ſummo beneficio, eò quòd ambulaverit
coram te fideliter ac veraciter,
æquitatem perpetuò exercuerit corã te, et
integra fuerit mens ejus; idcirco ſervâſti
ei tantam benevolentiã, & dediſti ei filium
ſedentem ſuper thronum ejus, ut hodié.
Jam verò O Domine & Deus meus, 7
tu regem conſtituiſti ſervum tuum poſt
Davidem patrem ſuum : ego verò juvenis
ſum teneræ ætatis, nec ſcio quomodo
ingredi & egredi debeam, & gubernare
populum quem elegiſti : Nam populus 8
ingens eſt, qui neque numerari neque recenſeri
poteſt ob multitudinem ſuã. Con- 9
cede ſervo tuo cor ſapiens, ut judicium
exerceat populo tuo cum æquitate, &
ut intelligam bonum ac malum : alioquin
quis valeat judicare populum tuum
hunc ingentem. Gratus atque jucundus 10
Domino fuit ſermo Salomonis, ubi rem
iſtam poſtulavit.

מלכים א: ג

non & , hoc *verbum* postulâsti quod eo Pro :eum ad Deus Dixitque
11 ויאמר אלהים אליו יען אשר שאלת את־הדבר הזה ולא־
postulâsti neque *opulentiam* tibi postulâsti nec ,multos dies tibi postulâsti
שאלת לך ימים רבים ולא־שאלת לך עשר ולא שאלת
audiendũ ad *intelligere* tibi postulâsti & ;tuorum inimicorum animam
נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע
cor tibi dedi ecce : tua verba juxta feci Ecce :judicium
12 משפט: הנה עשיתי כדבריך הנה נתתי לך לב
te post & ,*tuas facies ad* fuerit non *tu sicut* ut ,intelligens & ,sapiens
חכם ונבון אשר כמוך לא־היה לפניך ואחריך
dedi postulâsti non quod etiam Et .*tu sicut* sit surrecturus non
13 לא־יקום כמוך: וגם אשר לא־שאלת נתתי
vir tu sicut fuerit non ut ,gloriam etiam ,*opulentiam* etiam , tibi
לך גם־עשר גם־כבוד אשר לא־היה כמוך איש
meis viis in ambulaveris si Et .tuis diebus omnibus reges inter
14 במלכים כל־ימיך: ואם תלך בדרכי
David ambulavit sicut , mea præcepta & , mea *statuta custodiendum ad*
לשמר חקי ומצותי כאשר הלך דויד
.somniũ ecce &,Selomoh evigilavit Et .tuos dies longos faciã &,tu⁹ pater
15 אביך והארכתי את־ימיך: ויקץ שלמה והנה חלום
,DOMINI fœderis *arcæ facies ad* stetit & , Jerusalaim in venit Et
ויבוא ירושלם ויעמד לפני ארון ברית־יהוה
universis convivium fecit & ,pacifica fecitque ,*ascensiones fecit ascendere* &
ויעל עלות ויעש שלמים ויעש משתה לכל־
,regem ad *meritoriæ* mulieres duæ venerunt Tunc .suis famulis
16 עבדיו: אז תבאנה שתים נשים זנות אל־המלך
ego,mi domine *me In* : una mulier Dixitque .*ejus facies ad* steterunt &
17 ותעמדנה לפניו: ותאמר האשה האחת בי אדני אני
.domo in *ea cum* peperi & : una domo in *habitantes* ista mulier &
והאשה הזאת ישבת בבית אחד ואלד עמה בבית:
: hæc mulier etiam peperit & , *me parere* tertia die in fuit Et
18 ויהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם־האשה הזאת
duas præter ,domo in nobiscum *alienus* non ; pariter *nos* &
ואנחנו יחדו אין־זר אתנו בבית זולתי שתים־
quia ; nocte hujus mulieris filius est mortuus Et .domo in nos
19 אנחנו בבית: וימת בן־האשה הזאת לילה אשר
meum filium tulit & , nocte media in surrexit Et .eum super *jacuit*
20 שכבה עליו: ותקם בתוך הלילה ותקח את־בני
& : suo sinu in eũ fecit *jacere* & ,dormiebat tua ancilla & : me apud *ex*
מאצלי ואמתך ישנה ותשכיבהו בחיקה ואת־
mane in surrexi Et .meo sinu in *fecit jacere* mortuum suum filium
21 בנה המת השכיבה בחיקי: ואקם בבקר
,mane in eũ *ad intendi* Et.erat mortuus ecce &,*meum filium sugere faciendum ad*
להיניק את־בני והנה־מת ואתבונן אליו בבקר
mulier dixit Et .pepereram quem ,meus filius erat non ecce &
22 והנה לא־היה בני אשר ילדתי: ותאמר האשה
hæc & ; mortuus tu⁹ filius & ,*vivus* me⁹ filius *quia* Nequaquã : altera
האחרת לא כי בני החי ובנך המת וזאת
loquebãtur Et .*vivus* me⁹ filius & , mortuus tuus filius sed ,Non : *dicens*
אמרת לא כי בנך המת ובני החי ותדברנה
,*vivus* meus filius Hic , *dicens* Hæc : rex Dixitque .*regis facies ad*
23 לפני המלך: ויאמר המלך זאת אמרת זה־בני החי
,est mortuus tu⁹ filius sed ,Nequaquã ; *dicens* hæc & :mortuus tu⁹ filius &
ובנך המת וזאת אמרת לא כי בנך המת
attulerũt & :gladium mihi *Capite* : rex Dixitque .vivus me⁹ filius &
24 ובני החי: ויאמר המלך קחו־לי חרב ויביאו
natum Dividite : rex Dixitque .*regis facies ad* gladium
25 החרב לפני המלך: ויאמר המלך גזרו את־הילד
dimidium & , uni dimidium date & , duas in vivum
החי לשנים ותנו את־החצי לאחת ואת־החצי
.alteri
לאחת:

Versio VULG. LAT.

11 Et dixit Dñs Salomoni; Quia postulâsti verbũ hoc, & non petîsti tibi dies multos, nec divitias,aut animas inimicorũ tuorũ,sed postulâsti tibi sapientiam ad discernendũ judi-
12 ciũ: Ecce feci tibi secundùm sermones tuos, & dedi tibi cor sapiens & intelligens, in tantũ, ut nullus ante te similis tuî fuerit,nec post te surrectu-
13 rus sit. Sed & hæc, quæ non postulâsti, dedi tibi : divitias scilicet, & gloriam, ut nemo fuerit similis tuî in regibus
14 cunctis retrò diebus. Si autem ambulaveris in viis meis, & custodieris præcepta mea, & mandata mea, sicut ambulavit pater tuus, longos faciã dies
15 tuos. Igitur evigilavit Salomon , & intellexit ꝙ esset somniũ:cúmq; venisset Jerusalem, stetit corã arca fœderis Dñi,& obtulit holocausta, & fecit victimas pacificas,& grãde conviviũ universis famulis
16 suis.Tunc venerũt duæ mulieres meretrices ad regé,stete-
17 rúntq; coram eo, Quarũ una ait; Obsecro,mi dñe: ego & mulier hæc habitabam⁹ in domo una, & peperi apud eam
18 in cubiculo. Tertiã autem die postquàm ego peperi, peperit & hæc : & eram⁹ simul, nullúsque ali⁹ nobiscũ in domo,
19 exceptis nobis duab⁹. Mortu⁹ est autẽ fili⁹ mulieris huj⁹ nocte : dormiens quippe oppres-
20 sit eũ. Et consurgens intempestæ noctis silentio, tulit filium meum de latere meo ancillæ tuæ dormientis, & collocavit in sinu suo:suũ autẽ filiũ, qui erat mortuus , posuit in sinu
21 meo. Cúmq; surrexissẽ manè, ut darẽ lac filio meo,apparuit mortu⁹ : quem diligentiùs intuens clarâ luce, deprehendi non esse meũ quẽ genueram.
22 Respondítque altera mulier , Non est ita ut dicis: sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit. Econtrariò illa dicebat, Mentiris : filius quippe meus vivit, & filius tuus mortuus est. Atq; in hunc modũ con-
23 tendebant coram rege. Tunc rex ait ; Hæc dicit,Filius meus vivit,& filius tu⁹ mortuus est. Et ista respondit, Non : sed filius tuus mortuus est, meus
24 autem vivit. Dixit ergò rex , Afferte mihi gladiũ. Cúmque attulissent gladium corã rege,
25 Dividite, inquit,infantem vivũ in duas partes, & date dimidiam partem uni, & dimidiam partem alteri.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

44 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεΐ, (δ) Σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου (ε) ἣν οἶδεν ἡ καρδία σου, ἃ ἐποίησας (ζ) Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ϗ ἀνταπέδωκε κύριος τὴν κα-
45 κίαν σου εἰς κεφαλήν σου. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν εὐλογημένος, ϗ ὁ θρόνος (η) Δαυὶδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρίου εἰς τὸν
46 αἰῶνα. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Βαναίᾳ υἱῷ (θ) Ἰωδαὲ, ϗ ἐξῆλθε ϗ ἀνεῖλεν (ι) αὐτόν. ϗ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν φρόνιμος σφόδρα ϗ σοφός. καὶ Ἰούδα ϗ Ἰσραὴλ πολλοὶ σφόδρα, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες ϗ πίνοντες ϗ χαίροντες. ϗ Σαλωμὼν ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις· ϗ ἦσαν προσφέροντες δῶρα, ϗ ἐδούλευον τῷ Σαλωμὼν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ϗ Σαλωμὼν ἤρξατο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ Λιβάνου. ϗ αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Θερμαὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλωμών· τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, ϗ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου, δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ, ϗ εἴκοσι βόες νομάδες, ϗ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων ϗ δορκάδων ϗ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων· ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Ῥαφὶ ἕως Γάζης ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τοῦ ποταμοῦ. ϗ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. ϗ κατῴκει Ἰούδα ϗ Ἰσραὴλ πεποιθότες, ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ ϗ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες ϗ πίνοντες ϗ ἑορτάζοντες ἀπὸ Δὰν ϗ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. ϗ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τοῦ Σαλωμών· Ἀζαρίου υἱὸς Σαδὼκ τοῦ ἱερέως, ϗ Ὀρνίου υἱὸς Νάθαν ἄρχων τῶν ἐφεστηκότων· ϗ ἔδραμεν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· ϗ Σουβὰ γραμματεὺς, ϗ Βασὰ υἱὸς Ἀχιθαλὰμ ἀναμιμνήσκων, ϗ Ἀβὶ υἱὸς Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος, ϗ Ἀχιρὲ υἱὸς Ἐδραῒ ἐπὶ τὰς ἄρσεις, ϗ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας ϗ ἐπὶ τοῦ πλινθίου, ϗ Καχοὺρ υἱὸς Νάθαν ὁ σύμβουλος. ϗ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἅρματα, ϗ δώδεκα χιλιάδες ἵππων. ϗ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ϗ ἕως γῆς ἀλλοφύλων ϗ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. ϗ Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσ-
2 ραὴλ ϗ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες (κ) ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος (λ) τῷ κυρίῳ ἕως
3 τοῦ νῦν. Καὶ ἠγάπησε Σαλωμὼν τὸν κύριον, πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, πλὴν ἐν τοῖς (μ) ὑψηλοῖς ἔθυε ϗ ἐθυμία.

44 *Et dixit rex ad Semei; Tu nôsti omne malum tuum, quod novit cor tuum, quæ fecisti David patri meo: & retribuit Dominus malum tuum in caput tu-*
45 *um. Et rex Salomon benedictus: & thronus David erit paratus coram Domino in seculum.*
46 *Et mandavit rex Salomon Banææ filio Jodae: & egressus est, & sustulit illum. Et fuit rex Salomon prudens valdè, & sapiens. Et Juda & Israel multi valdè, tanquàm arena, quæ super mare, in multitudine, comedentes, & bibentes, & (e) gaudentes. Et Salomon erat princeps in omnibus (f) regnis. Et erant offerentes dona, & serviebant Salomon omnes dies vitæ ejus. Et Salomon cœpit aperire præfecturas Libani. Et ipse ædificavit Thermæ in deserto. Et hoc (g) prandium Salomon: triginta cori similæ, & sexaginta cori farinæ subactæ: decem vituli electi, & viginti boves pascuales, & centum oves, præter cervos, & capreas, & aves electas pascuales: quoniam erat princeps in omni trans flumen à Raphi usque Gazan in omnibus regibus trans flumen. Et erat ei pax ex omnibus partibus ejus in circuitu. Et habitabat Juda & Israel confidentes, unusquisque sub vite sua, & sub ficu sua, comedentes, & bibentes, & festivitatem celebrantes, à Dan, & usque Bersabee omnibus diebus Salomon. (h) Et hi erant principes Salomon: Azariu filius Sadoc sacerdotis, & Orniu filius Nathan princeps præfectorum (& cucurrit ad domum suam) & Suba scriba, & Basa filius Achithalam commonefaciens, & Abi filius Joab princeps militiæ, & Achire filius Edrai super onera, & Banæas filius Jodae super aulæ præfecturam, & super pliathium, & Cachur filius Nathan consiliarius. Et erant Salomon quadraginta mille fœtæ equæ in currus, & duodecim millia equorum. Et fuit princeps in omnibus regibus à flumine, & usque ad terram alienigenarum, & usque ad fines Ægypti. Et Salomon filius David regnavit super Israel, & Juda in Hierusalem.*
2 *Veruntamen populus erant adolentes in excelsis: quoniam non erat ædificata dom⁹ Domino usq; nunc.*
3 *Et dilexit Salomon Dominũ, eundo in præceptis David patris sui: tantummodò in excelsis sacrificabat, & adolebat.*

MS.A. (δ) Σὺ ἔγνως πᾶσαν (ε) ἣν ἔγνω ἡ (ζ) τῷ Δαυὶδ (η) Δαυὶδ αἴτοιμος (θ) Ἰωιαδαὲ, (ι) αὐτὸν, ϗ ἀπέθανεν. 1 Τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμὼν, ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμὼν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, ϗ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα Φαραὼ, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως οὗ συνετέλεσεν οἰκοδομῶν τὸν οἶκον ἑαυτοῦ ϗ τὸν οἶκον κυρίου ϗ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν (κ) ἐν τοῖς (λ) τῷ ὀνόματι κυρίου ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Καὶ ἠγάπησεν (μ) ὑψηλοῖς αὐτὸς ἔθυεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואמר יי ליה חלף דשאלתא ית פתגמא הדין ולא שאלתא לך יומין סגיאין ולא שאלתא
12 לך עתרא ולא שאלתא נפש בעלי דבבך ושאלתא לך סברותא למשמע דינא: הא עבדית
כפתגמך הא יהבית לך לב חכים וסוכלתן דכותך לא הוה קדמך ובתרך לא יקום כותך:
13 ואף דלא שאלתא יהבית לך אף עתרא אף יקרא דלא הוה כותך גבר במלכיא כל יומך:
14 ואם תהך באורחן דתקנן קדמי למטר קימי ופקודי כמא דהליך דוד אבוך ואוריך ית
15 יומך: ואתער שלמה והא חלמא ואתא לירושלם וקם קדם ארונא קימא דיי ואסיק
16 עלון ונכיס נכסת קודשין ועבד משתיא לכל עבדוהי: בכן אתאה תרתין נשין פונדקן
17 למדן קדם מלכא וקמא קדמוהי: ואמרת אתתא חדא בבעו רבוני אנא ואתתא הדא
18 יתבן בביתא חדא וילידית עמה בביתא: והוה ביומא תליתאה למלדי וילידת אף
אתתא הדא ואנחנא כחדא זכאין לית נוכרא עמנא בביתא אלהן תרתין אנחנא בביתא:
19 20 ומית בר אתתא הדא בליליא דשכיבת עלוהי: וקמת בגו ליליא ונסיבת ית ברי מלותי
21 ואמתך דמכא ואשכבתיה לותה וית ברה מיתא אשכבת לותי: ואקמית בצפרא לאונקא
22 ית ברי והא מית ואסתכלית ביה בצפרא והא לא הוה ברי דילדית: ואמרת אתתא
אוחרנתא לא כן ברי חיא ובריך מיתא ודא לדא אמרא לא כן בריך מיתא וברי חיא
23 ודינן קדם מלכא: ואמר מלכא דא אמרא דין ברי חיא ובריך מיתא ודא אמרא לא כן
24 בריך מיתא וברי חיא: ואמר מלכא איתו לי חרבא ואיתיאו חרבא לקדם מלכא: ואמר
25 מלכא פסוקו ית רביא חיא לתרין והבו פלגא לחדא ופלגא לחדא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Dominus illi, Pro eo quòd rogâsti rem istam, et non rogâsti tibi 11
dies multos,et non rogâsti tibi divitias,et non rogâsti animam auctorũ inimicitiarũ tuarũ:sed rogâsti tibi intelligentiam ad audiendũ judicium. Ec- 12
ce feci juxta verbũ tuũ: ecce dedi tibi cor sapiens, et considerans, ita ut
sicut tu, non fuerit ante te,et post te non surget sicut tu. Et etiam quod 13
non petîsti dedi tibi,etiam divitias, etiam gloriam , ita ut non fuerit sicut
tu vir inter reges omnibus diebus tuis.Et si ambulaveris in viis quæ rectæ 14
sunt ante me, custodiendo decreta mea,et præcepta mea,quemadmodum
ambulavit David pater tuus,prolongabo dies tuos. Et excitatus est Selo- 15
moh,et ecce somnium; et venit in Jerusalem, et stetit ante arcam fœderis
Domini,et obtulit holocausta, et mactavit victimam sanctitatum, & fecit
convivium omnibus servis suis. Tunc venerunt duæ mulieres tabernariæ 16
ut judicio contenderent ante regem, et steterunt ante illum.Et dixit muli- 17
er una,Obsecro domine mi, ego et mulier hæc habitabamus in domo una,
et peperi cum ea in domo. Et fuit die tertia qua peperi,peperit etiam mu- 18
lier hæc, et nos eramus simul *innocentes*, et non erat extraneus nobiscum
in domo, præter nos duas in domo. Et mortuus est filius mulieris hujus 19
nocte, quia incubuit super eum.Et surrexit in medio noctis, et accepit fi- 20
lium meum à me (et ancilla tua dormiebat) et cubare fecit illum apud
se,et filium suum mortuum cubare fecit apud me. Et surrexi in aurora ut 21
lactarem filium meum,et ecce [*erat*] mortuus,et contemplata sum eum in
aurora,et ecce non erat filius meus quem pepereram .Et dixit mulier alte- 22
ra,Non ita est,filius meus est vivus,et filius tuus mortuus; at hæc *illi* dixit:
Non ita est,filius tuus mortuus est, et filius meus vivus: et *disceptabant* ante regem. Et dixit rex: Hæc dicit, Hic est filius meus qui est vivus,et fi- 23
lius tuus est qui mortuus est: et ista dicit, Non ita est,fili⁹ tuus est qui mortuus est,et filius meus est qui vivus est. Et dixit rex, Adferte mihi gladium: 24
et attulerunt gladium ante regem. Et dixit rex,Dividite infantem vivum in 25
duas partes, et date partem uni,et partem alteri.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܚܠܦ ܕܫܐܠܬ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܥܘܬܪܐ. 11
ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܢܦܫܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܫܐܠܬ
ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܠܡܫܡܥ ܕܝܢܐ. * ܗܐ ܥܒܕܬ ܠܟ ܐܝܟ ܦܬܓܡܝܟ. ܗܐ ܝܗܒܬ ܠܟ ܠܒܐ 12
ܚܟܝܡܐ ܘܡܣܬܟܠܢܐ. ܕܐܟܘܬܟ. ܠܐ ܗܘܐ ܩܕܡܝܟ. ܘܒܬܪܟ. ܠܐ ܢܩܘܡ ܐܟܘܬܟ. * ܘܐܦ 13
ܡܕܡ ܕܠܐ ܫܐܠܬ. ܝܗܒܬ ܠܟ. ܐܦ ܥܘܬܪܐ. ܐܦ ܐܝܩܪܐ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܟܘܬܟ ܐܢܫ ܒܡܠܟܐ.
ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝܟ. * ܘܐܢ ܬܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܝ: ܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ. ܐܝܟ ܕܗܠܟ 14
ܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. ܐܣܓܐ ܝܘܡܝܟ. * ܘܐܬܬܥܝܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܚܙܐ ܕܚܠܡܐ ܗܘ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ 15
ܘܩܡ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܣܩ ܥܠܘܬܐ. ܘܕܒܚ ܢܟܣܬܐ. ܘܥܒܕ
ܡܫܬܝܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. * ܗܝܕܝܢ ܐܬܝ ܬܪܬܝܢ ܢܫܝܢ ܙܢܝܬܐ ܠܕܝܢܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 16
ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܡܢܗܝܢ. ܒܒܥܘ ܐܢܐ ܡܢܟ ܡܪܝ. ܐܢܐ ܘܗܕܐ ܐܢܬܬܐ 17
ܒܒܝܬܐ ܚܕ ܥܡܪܝܢ ܗܘܝܢ. ܘܝܠܕܬ ܥܡܗ ܒܒܝܬܐ. * ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܡܢ 18
ܕܝܠܕܬ. ܝܠܕܬ ܐܦ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ. ܘܚܢܢ ܐܟܚܕܐ. ܘܠܝܬ ܐܢܫ ܢܘܟܪܝܐ ܥܡܢ. ܐܠܐ
ܬܪܬܝܢ ܚܢܢ ܒܒܝܬܐ. * ܘܡܝܬ ܒܪܗ ܕܗܕܐ ܒܠܠܝܐ. ܕܕܡܟܬ ܥܠܘܗܝ. * ܘܩܡܬ 19 20
ܒܦܠܓܗ ܕܠܠܝܐ. ܘܫܩܠܬ ܠܒܪܝ ܡܢ ܓܢܒܝ. ܘܐܡܬܟ ܕܡܟܐ ܗܘܬ. ܘܐܪܡܝܬܗ
ܒܥܘܒܗ. ܘܠܒܪܗ ܡܝܬܐ. ܐܪܡܝܬ ܒܥܘܒܝ. * ܘܩܡܬ ܒܨܦܪܐ ܕܐܝܢܩܝܘܗܝ ܠܒܪܝ. ܘܚܙܝܬܗ 21
ܕܡܝܬ. ܘܐܬܒܩܝܬ ܒܗ ܒܨܦܪܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܗܘ ܒܪܝ ܕܝܠܕܬ. * ܘܐܡܪܐ ܐܢܬܬܐ ܗܝ 22
ܐܚܪܬܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ. ܒܪܝ. ܗܘ ܚܝܐ. ܘܒܪܟܝ ܡܝܬܐ. ܘܗܝ ܐܡܪܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܟܢܐ. ܒܪܟܝ
ܗܘ ܡܝܬܐ. ܘܒܪܝ ܚܝܐ. ܘܢܨܝܢ ܗܘܝ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܝܬܘ ܠܝ ܣܦܣܪܐ. 24
ܘܐܝܬܝܘ ܣܦܣܪܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܦܘܣܩܘܗܝ ܠܗܢܐ ܛܠܝܐ ܕܚܝ. ܠܬܪܝܢ. 25
ܘܗܒܘ ܦܠܓܗ ܠܚܕܐ. ܘܦܠܓܗ ܠܚܕܐ.

* Dixítque Dominus Salomoni, Eò quòd poſtulaveris 11
rem iſtam, nec petieris tibi divitias,
nec petieris tibi animas inimicorum tuorum,
neque petieris tibi dies multos, ſed petieris
ſapientiã ad audiendum judicium ; Ecce feci 12
tibi juxta ſermonẽ tuũ: ecce dedi tibi cor ſapiens
& intelligens, adeo ut par tibi non fuerit
ante te, nec poſt te ſurrecturus ſit par tibi.
Quin etiam quod non poſtulâſti, dedi tibi, 13
tum divitias, tum honorem ; adeo ut nullus
par tibi ſit inter reges, cunctis diebus tuis.
Quòd ſi ambulaveris in viis meis, obſervando 14
ſtatuta & præcepta mea, quemadmodum
ambulavit David pater tuus, multiplicabo
dies tuos. Cùm autem evigilâſſet Salomon 15
viſo ſomnio, venit Salomon ad Jeruſalem, ſtetítque
coram arca fœderis Domini, & obtulit
holocauſta, & mactavit pacifica, & fecit convivium
omnibus ſervis ſuis. Tunc venerunt 16
duæ mulieres meretrices ad litigandum corã
rege Salomone : Et dixit mulier una ex eis, 17
Rogo te domine noſter, Ego et mulier iſta cohabitabamus
in eadem domo, & peperi cum
ea in domo illa ; Tribus enim diebus poſtquam 18
peperiſſem, peperit etiam hæc mulier :
& quidem nos ſimul eramus, nec quiſquam
extraneus erat nobiſcum, ſed nos ambæ eramus
in domo. Mortuo autem hujus filio, eò 19
quòd noctu cubâſſet ſuper eum ; Surrexit mediâ 20
nocte, ſublatúmque filium meum à latere
meo, ancillâ tuâ dormiente, poſuit in gremiũ
ſuum ; filium autem ſuum mortuum poſuit in
gremium meum. Cúmque manè ſurrexiſſem 21
ut lactarem filium meũ, deprehendi eum eſſe
mortuũ: at eo manè diligentiùs conſiderato,
percepi eum non eſſe filium illum quem pepereram.
Porrò illa mulier altera dixit, 22
Non ita eſt ; filius meus eſt vivus, filius verò
tuus mortuus. Illa verò dicebat, Non eſt
ita ; filius tuus eſt mortuus, filius autem meus
vivus : ſicque altercabantur coram rege.
Tum dixit rex, Afferte mihi gladium : cúmque 24
attuliſſent gladium ad regem, Dixit 25
rex, Diſſecate puerum illum vivum in duas
partes, & date dimidium uni, & dimidium
alteri.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال الرب لسليمان* لانك لم تسالني في كلامك* وتطلب مني اياما كثيرة* ولم تسل الغنى* 11
ولم تطلب انفس اعدايك* بل طلبت مني حكمة تفهم بها الاحكام والقضايا* فقد استجبت لك 12
واسعفتك بما طلبت* واعطيتك قلبا فهما حكيما* حتى تصير الى الامر المنعوت* ما لم يكن قبلك
مثلك* ولا يكون بعدك* وقد اعطيتك ايضا* وخولتك ما لم تطلب من الاموال والغنى والكرامة* 13
ما لم يكن مثلك في الملوك* ولا يكون طول عمرك* وان انت حفظت شرايعي ووصاياي* وسلكت 14
في طرقي كما حفظ داوود ابوك* اطيل عمرك* فانتبه سليمان* وعلم ان الذي راه رويا من قبل الله* 15
فجا سليمان الى اورشليم* وقام بين يدي تابوت عهد الرب* وقرب ذبايحا وقرابينا كاملة* وهيا
دعوة لجميع عبيده* مايدة عظيمة* وهناك تقدمت امراتان* واتيا الى سليمان الملك في 16
القضاء* فقالت احديهما* اطلب اليك يا سيدي ان تنصفني* كنت انا وهذه المراة ساكنين 17
في بيت واحد* فولدت انا ابنا في البيت الذي كنا فيه* ومن بعد ما ولدت بثلاثة ايام* 18
ولدت هذه المراة ايضا* وليس معنا في البيت غريبا ساكنا* بل وحودنا* فمات ابن هذه 19
المراة بالليل* لانها اضطجعت عليه* فقامت عند نصف الليل* فاخذت ابني من عندي 20
وكانت امتك راقدة* وصيرت ابني في حضنها* وابنها الميت صيرته عندي* فلما قمت بالغداة 21
ارضع ابني* رايت انه ميت* فلما بينته وتفرست منه* واذا هو ليس ابني الذي ولدته
* قالت المراة الاخرى* كذبت هذه* وليس الامر على هذا الحال* ولكن ابنها الميت 22
وابني الحي* وجعلتا يختصمان ويتنازعان بين يدي الملك* فقال الملك علي بالسيف* 24
فاتوا بالسيف* فقال الملك* اقطعوا الصبي الحي باثنين* وادفعوا نصفه الى هذه* 25
ونصفه الى الاخرى*

* *Ideo dixit Dominus Salomoni, Quoniam* 11
non rogâſti me in colloquio tuo, neque
poſtulâſti à me dies multos, neque petîſti
divitias, nec poſtulâſti animas inimicorum
tuorum, ſed poſtulâſti à me ſapientiam
quâ jura atque judicia perciperes ;
Jam exaudivi te, & conceſſi tibi quod 12
poſtulâſti, dedique tibi animum prudentem
atque ſapientem, ita ut ad gradum
pervenias adeò ſublimem, ut nemo par
tibi extiterit ante te, nec ſit futurus poſt
te. Inſuper do tibi & largior quod non 13
petîſti, opes & divitias, atque gloriam
tantam, ut nullus inter reges par tibi extiterit,
neque futurus ſit quamdiu vixeris.
Quòd ſi tu jura & præcepta mea 14
cuſtodieris, & ambulaveris in viis meis,
quemadmodum cuſtodivit David pater
tuus, ætatem tuam prorogabo. Experrectus 15
itaque Salomon, & ſciens id quod
viderat eſſe viſionem à Deo factam, *venit*
Salomon ad Jeruſalem, ſtititque ſe
ante arcam fœderis Domini, & obtulit
ſacrificia & oblationes perfectas, paravitque
convivium omnibus ſervis ſuis,
menſam ingentem. Ibidem acceſſerunt 16
duæ mulieres, adieruntque Salomonem
regem litigandi causâ : Dixitque una ex 17
eis, Obſecro te O Domine mi, ut jus mihi
dicas : Ego & mulier iſta degebamus in
eadem domo, peperique ego filium in domo
in qua morabamur : Et tribus poſtquam 18
peperiſſem diebus peperit hæc etiam
mulier, nec ullus nobiſcum habitabat in
illa domo extraneus, ſed ſolæ eramus.
Mortuus eſt autem mulieris hujuſce filius 19
noctu, eò quòd incubuiſſet ei : Quæ 20
nocte mediâ ſurgens abſtulit filium meum
à latere meo dum famula tua dormiret,
poſuitque filium meum in ſinu ſuo ; filium
verò ſuum mortuũ prope me collocavit.
Cùm autem manè ſurrexiſſem lac præbitura 21
filio meo, vidi eum eſſe mortuum: ſed
cùm diſpexiſſem eũ & contemplata cum
eſſem, ecce non erat filius meus quem pepereram.
Dixit altera mulier, Mentitur 22
hæc, nec iſto ſe res habet modo; imò filius
ejus eſt mortuus, & filius meus vivus :
ſimulque rixabantur & contendebant coram
rege. Rex verò ait, Ad me gladium 24
afferte, & atulerunt gladium. Dixitque 25
rex, Scindite puerum vivum duas
in partes, & date dimidium ejus huic,
dimidium autem ejus alteri.

מלכים א: ד

incaluerant quia , regem ad vivus *ejus* filius cujus , mulier Dixitque

26 ותאמר האשה אשר־בנה החי אל־המלך כי־נכמרו

natum ei date ,mi dñe *me In* :dixit &,suo filio super *ej⁹* *miserationes*

רחמיה על־בנה ותאמר ׀ בי אדני תנו־לה את־הילוד

,mihi Etiam *: dicens* illa & :eum interficiatis ne interficiendo & ,vivum

החי והמת אל־תמיתהו וזאת אמרת גם־לי

ei Date : dixit & , rex respondit Et .dividite , sit non tibi etiam

27 גם־לך לא יהיה גזרו׃ ויען המלך ויאמר תנו־לה

.ejus mater hæc :eũ interficiatis non interficiendo &,vivum *natum*

את־הילוד החי והמת לא תמיתהו היא אמו׃

timuerũt & ;rex judicavit quod ,judicium Israel omnis audierũt Et

28 וישמעו כל־ישראל את־המשפט אשר שפט המלך ויראו

ejus *interiore in* Dei sapientia quòd viderunt quia : regis *faciebus* à

מפני המלך כי ראו כי־חכמת אלהים בקרבו

.judicium faciendum ad

לעשות משפט׃

CAP. IV. ד

principes isti Et .Israel omnẽ super rex Selomoh rex fuit Et

1 ויהי המלך שלמה מלך על־כל־ישראל׃ ואלה השרים

2 filii Achiah &,Elichoreph .sacerdotis Sadoc filius Hazariahu :ei qui

3 אשר־לו עזריהו בן־צדוק הכהן׃ אליחרף ואחיה בני

Benajahu Et *.commonefaciens* Achilud filius Jehosaphat : scribæ Sisa

4 שישא ספרים יהושפט בן־אחילוד המזכיר׃ ובניהו

.sacerdotes Ebjathar & ,Sadoc & : exercitum super Jehojadah filius

בן־יהוידע על־הצבא וצדוק ואביתר כהנים׃

sacerdos Nathan filius Zabud & :præfectos super Nathan fili⁹ Hazariahu Et

5 ועזריהו בן־נתן על־הנצבים וזבוד בן־נתן כהן

Habda filius Adoniram & ,domum super Achisar Et .regis *socius*

6 רעה המלך׃ ואחישר על־הבית ואדנירם בן־עבדא

super præfecti duodecim Selomoh ipsi Et .tributum super

7 על־המס׃ ולשלמה שנים־עשר נצבים על־

anno in *mense* : ej⁹ domum & ,regem alebant & , Israel omnem

כל־ישראל וכלכלו את־המלך ואת־ביתו חדש בשנה

Filius ,eorum nomina hæc Et .alere *unumquemque super* intererat

8 יהיה על־אחד לכלכל׃ ואלה שמותם בן־

,Sahalbim in & ,Machas in Decher Filius .Ephraim monte in Chur

9 חור בהר אפרים׃ בן־דקר במקץ ובשעלבים

;Arubboth in Chesed Filius .Bethchanan Elon & ; Beth-semes &

10 ובית שמש ואילון בית חנן׃ בן־חסד בארבות

clima omne , Abinadab Filius .Chepher terra omnis & ,Sochoh ei

11 לו שכה וכל־ארץ חפר׃ בן־אבינדב כל־נפת

filius Bahanah *.uxorem in* ei erat Selomoh filia Taphath : Dor

12 דאר טפת בת־שלמה היתה לו לאשה׃ בענא בן־

juxta quæ , Sean-Beth omnis & , Meghiddo & , Tahanach , Achilud

אחילוד תענך ומגדו וכל־בית שאן אשר אצל

usque Mecholah Abel ad usque Sean-Beth à Izrehel desubter Sarthan

צרתנה מתחת ליזרעאל מבית שאן עד אבל מחולה עד

villæ ei : Ghilhad Ramoth in Gheber Filius .Jochmeham *transitu à*

13 מעבר ליקמעם׃ בן־גבר ברמת גלעד לו חות

,Basan in quæ Argob *funis* ei : Ghilhad in quæ Menasseh filii Jair

יאיר בן־מנשה אשר בגלעד לו חבל ארגב אשר בבשן

filius Achinadab *.æris vectis & , murus* , magnæ urbes sexaginta

14 ששים ערים גדלות חומה ובריח נחשת׃ אחינדב בן־

accepit ipse etiam : Naphthali in Achimahas .Machanaim in Hiddo

15 עדא מחנימה׃ אחימעץ בנפתלי גם־הוא לקח

Chusai filius Bahanah .uxorem in Selomoh filiam Bosmath

16 את־בשמת בת־שלמה לאשה׃ בענא בן־חושי

.Issachar in Paruach filius Jehosaphat .Haloth in & ,Aser in

17 באשר ובעלות׃ יהושפט בן־פרוח ביששכר׃

.Binjamin in Elah filius Simhi

18 שמעי בן־אלא בבנימן׃

Versio VULG. LAT.

26 Dixit autem mulier, cujus filius erat vivus, ad regem; (commota sunt quippe viscera ejus sup filio suo;) Obsecro, domine, date illi infantem vivum, & nolite interficere eum. Econtrariò illa dicebat; Nec mihi, nec tibi 27 sit, sed dividatur. Respondit rex, & ait; Date huic infantem vivum, & non occidatur: hæc 28 est enim mater ejus. Audivit itaque omnis Israel judicium quod judicâsset rex, & timuerunt regem, videntes sapientiã Dei esse in eo ad faciendum judicium.

CAP. IV.

1 ERat autem rex Salomon re- 2 gnans super omnem Israel. Et hi principes quos habebat: Azarias filius Sadoc sacerdotis: 3 Elihoreph & Ahia filii Sisa scribæ: Josaphat filius Ahilud 4 à commentariis: Banajas filius Jojadæ super exercitum: Sadoc autem, et Abiathar sacerdotes. 5 Azaria fili⁹ Nathan, sup eos qui assistebant regi: Zabud fili⁹ Na- 6 than sacerdos, amicus regis: Et Ahisar præpositus dom⁹: & Adoniram filius Abda super tri- 7 buta. Habebat autẽ Salomon duodecim præfectos super omnem Israel, qui præbebant annonam regi & domui ejus: p singulos enim menses in anno, singuli necessaria ministra- 8 bant. Et hæc nomina eorum: Benhur, in monte Ephraim. 9 Bendecar, in Macces, & in Salebim, & in Bethsames, & in 10 Elon, et in Bethanan. Benhesed in Aruboth: ipsius erat Socho, 11 & omnis terra Epher. Benabinadab, cuj⁹ omnis Nephathdor, Tapheth filiam Salomonis 12 habebat uxorem. Bana filius Ahilud regebat Thanac & Mageddo, & universam Bethsan, quæ est juxta Sarthana subter Jezrahel, à Bethsan usq; Abelmehula è regione Jecmaan. 13 Bengaber in Ramoth Galaad: habebat Avothjair filii Manasse in Galaad, ipse præerat in omni regione Argob, quæ est in Basan, sexaginta civitatib⁹ magnis atque muratis, quæ habe- 14 bant seras æreas. Ahinadab filius Addo præerat in Manaim. 15 Achimaas in Nephthali: sed & ipse habebat Basemath filiam 16 Salomonis in conjugio. Baana fili⁹ Husi, in Aser, et in Baloth. 17 Josaphat filius Pharue, in Issa- 18 char. Semei filius Ela, in Benjamin.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἀνέστη ϗ (ν) ἐπορεύθη εἰς Γαβαὼν θῦσαι ἐκεῖ, ὅτι αὕτη ὑψηλοτάτη, ϗ (ξ) μεγάλη. χιλίαν ὁλοκαύτωσιν ἀνήνεγκε Σαλωμὼν 5 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον (ο) ἐν Γαβαών. Καὶ ὤφθη (π) κύριος τῷ Σαλωμὼν ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα· ϗ εἶπε κύριος πρὸς Σαλωμὼν, Αἴτησαί τι αἴτημα σεαυτῷ. 6 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν, Σὺ ἐποίησας (ρ) μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ ϗ ἐν δικαιοσύνῃ ϗ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ, ϗ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ (σ) ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο, δοῦναι τὸν υἱὸν (τ) αὐτοῦ ἐ- 7 πὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου. ϗ ἐγώ εἰμι παιδάριον μικρὸν, ϗ οὐκ οἶδα (υ) τὴν 8 ἔξοδόν μου ϗ τὴν εἴσοδόν μου. Ὁ δὲ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξελέξω 9 λαὸν πολὺν, ὃς οὐκ (φ) ἀριθμηθήσεται. Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν ϗ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν (χ) δικαιοσύνῃ, ϗ τοῦ συνιεῖν ἀναμέσον ἀγαθοῦ ϗ κακοῦ· ὅτι τίς (ψ) δυνηθήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου 10 τὸν βαρὺν τοῦτον; Καὶ ἤρεσεν (ω) ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ᾐτήσατο Σαλωμὼν τὸ ῥῆμα 11 τοῦτο. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἀνθ' ὧν ᾐτήσω παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ϗ οὐκ ᾐτήσω (α) σεαυτῷ ἡμέρας πολλὰς, ϗ οὐκ ᾐτήσω (β) πλοῦτον, οὐδὲ ᾐτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ᾐτήσω (γ) σεαυτῷ τοῦ συνι- 12 εῖν τοῦ εἰσακούειν κρίμα, Ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν (δ) φρονίμην ϗ σοφήν· ὡς σὺ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου, ϗ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται 13 ὅμοιός σοι. Καὶ ἃ οὐκ ᾐτήσω (ε) δέδωκά σοι ϗ πλοῦτον ϗ δόξαν, ὡς οὐ (ζ) γέγονεν ἀνὴρ 14 ὅμοιός σοι ἐν (η) βασιλεῦσι. Καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν (θ) τὰς ἐντολάς μου ϗ τὰ προστάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ϗ πληθυνῶ 15 τὰς ἡμέρας σου. Καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμὼν, ϗ ἰδοὺ ἐνύπνιον. ϗ ἀνέστη ϗ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐν Σιὼν, ϗ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις, ϗ ἐποίησεν εἰρηνικὰς, ϗ ἐποίησε πότον μέγαν ἑαυτῷ ϗ πᾶσι τοῖς παι- 16 σὶν αὐτοῦ. Τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρ- 17 ναι τῷ βασιλεῖ, ϗ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ (ι) μία, Ἐν ἐμοὶ (κ) κύριε, ἐγὼ ϗ ἡ γυνὴ αὕτη ᾠκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἑνὶ, ϗ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.

Et surrexit, & ivit in Gabaon 4 *ad sacrificandum ibi : quoniam ipsum erat excelsissimum, & (ι) magnum. Millenariam holocaustosim obtulit Salomon super altare in Gabaon. Et ap-* 5 *paruit Dominus ipsi Salomon in somno nocte. Et dixit Dominus ad Salomon, Pete aliquam petitionem (k) tibi. Et dixit Sa-* 6 *lomon, Tu fecisti cum servo tuo David patre meo misericordiam magnam : sicut transivit coram te in veritate, & in justitia, & in rectitudine cordis tecum. Et custodîsti ei misericordiam magnam hanc, dare filium ejus super thronum ejus, sicut dies hæc. Et nunc, Domine Deus* 7 *meus, tu (l) dedisti servum tuum pro David patre meo : & ego sum puer parvus : & non novi exitum meum, & introitum me-* 8 *um. Servus autem tuus in medio populi tui, quem elegisti populũ multũ, qui non (m) numerabitur. Et dabis servo tuo cor ad* 9 *audiendum, & dijudicandum populum tuum in justitia, & ad intelligendum inter bonum, & malum. Quoniam quis poterit judicare populum tuum gravem hunc? Et placuit coram Domi-* 10 *no, quia petierat Salomon verbum hoc. Et dixit Dominus ad* 11 *eum; Pro eo, quòd petiisti à me verbum hoc, & non petiisti tibi dies multos, & non petiisti divitias, neque petiisti animas inimicorum tuorum, sed petiisti tibi intelligere ad exaudiendum judicium; Ecce feci juxta ver-* 12 *bum tuum. Ecce dedi tibi cor prudens, & sapiens : sicut tu, non fuit ante te, & post te non exurget similis tibi. Et quæ non* 13 *petiisti, dedi tibi, & divitias, & gloriam; ita ut non fuerit vir similis tibi in regibus. Et, si tu* 14 *ambulaveris in via mea custodiendo mandata mea, & præcepta mea, sicut ambulavit David pater tuus; & (n) multiplicabo dies tuos. Et expergefactus* 15 *est Salomon : & ecce somnium. Et surrexit, & advenit in Hierusalem: & stetit ad faciem altaris, quod ad faciem arcæ testamenti Domini in Sion : & obtulit holocaustoses, & fecit pacificas : & fecit convivium (o) magnum sibi, & omnibus pueris suis. Tunc apparuerunt* 16 *duæ mulieres meretrices regi, & steterunt coram eo. Et dixit mu-* 17 *lier una; In me, Domine : Ego, & mulier hæc, habitabamus in domo una; & (p) peperimus in domo.*

MS. A. (ν) ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς εἰς (ξ) μεγάλη *·λίαν ὁλοκαύτωσιν (ο) ἐκεῖνο ἐν (π) τῷ Σαλωμὼν ὁ κύριος ἐν (ρ) μετὰ δούλου (σ) ἔλαιός σου τὸ (τ) αὐτοῦ καθήμενον ἐπὶ τοῦ (υ) τὴν εἴσοδόν μου ϗ τὴν ἔξοδόν μου. (φ) ἀριθμηθήσεται, ϗ οὐ ψηφισθήσεται ἀπὸ πλήθους. Καὶ δώσεις (χ) δικαιοσύνῃ, τοῦ συνιέναι (ψ) δυνήσεται (ω) ὁ λόγος ἐνώπιον (α) σαυτῷ (β) σεαυτῷ πλοῦτον, (γ) σαυτῷ (δ) σοφὴν ϗ φρονίμην· (ε) ἔδωκά (ζ) γέγονεν ὅμοιός (η) βασιλεῦσιν πάσας τὰς ἡμέρας σου. Καὶ ἐὰν (θ) τὰ προστάγματά μου ϗ τὰς ἐντολάς μου, ὡς (ι) ἡ μία, (κ) κύριέ μου, ἐγὼ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 ואמרת אתתא די ברה חיא למלכא ארי אתגללו רחמהא על ברה ואמרת בבעו רבוני
הבו לה ית רביא חיא ומקטל לא תקטלוניה ודא אמרא אף דילי אף די לך לא יהי פסקו׃
27 ואתיב מלכא ואמר הבו לה ית רביא חיא ומקטל לא תקטלוניה היא אמיה׃
28 ושמעו כל ישראל ית דינא דדן מלכא ודחילו מן קדם מלכא ארי חזו ארי חוכמתא מן
קדם יי במעוהי למעבד דינא׃

ד

1 2 והוה מלכא שלמה מלכא על כל ישראל׃ ואלין רברביא די ליה עזריהו בר צדוק כהנא׃
3 אליחורף ואחיה בני שישא ספריא יהושפט בר אחילוד ממנא על דכרניא׃ ובניהו בר
4 5 יהוידע ממנא על חילא וצדוק ואביתר כהניא׃ ועזריהו בר נתן ממנא על אסטרטיגיא
6 וזבוד בר נתן רבא שושבינא דמלכא׃ ואחישר ממנא על ביתא ואדנירם בר עבדא ממנא
7 על מסקי מסין׃ ולשלמה תרי עסר אסטרטיגיא ממנן על כל ישראל ומסוברין ית
8 מלכא וית אנש ביתיה ירחא בשתא מטי לחוד לסוברא׃ ואלין שמהתהון בר חור
9 10 בטורא דבית אפרים׃ בר דקר במקץ ובשעלבים ובית שמש ואילון דמבית חנן׃ בר
11 חסד בארובות דיליה סוכו וכל ארע חפר׃ בר אבינדב כל פלכי דאר טפת ברת שלמה
12 הות ליה לאתו׃ בענא בר אחילוד תענך ומגדו וכל בית שאן די בסטר צרתנה מלרע
13 ליזרעאל מבית שאן עד מישר מחולה עד מעבר ליקמעם׃ בר גבר ברמות גלעד דיליה
כפרני יאיר בר מנשה די בגלעד דיליה בית פלך טרכונא דבמתנן שתין קרוין רברבן
14 15 מקפן שור רם דילהן עברין דנחשא׃ אחינדב בר עדוא מדבית מחנים׃ אחימעץ בשבטא
16 דבית נפתלי אף הוא נסיב ית בשמת ברת שלמה לאתו׃ בענא בר חושי בשבטא דאשר
17 18 ובעלות׃ יהושפט בר פרוח בשבטא דיששכר׃ שמעי בר אלא בשבטא דבית בנימן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit mulier, cujus filius erat vivus, regi, (quoniam convoluta sunt viscera ejus super filio suo) et dixit: Obsecro Dñe mi; date illi infantem vivum, et occidendo non occidatis eum: et altera dixit, Nec me⁹ nec tu⁹ sit, dividite. Et respondit rex et dixit: Date illi infantẽ vivum, et occidendo non occidatis eum: ipsa est mater ejus. Et audivit omnis Israel judicium quod judicavit rex: et timuerunt regem, quia viderunt quòd sapientia à Deo esset in præcordiis ejus ad faciendum judicium.

CAP. IV.

ET fuit rex Selomoh, rex sup omnem Israel. Et hi sunt magnates qui [*aderant*] illi: Ghazariah fili⁹ Szadok sacerdotis. Elihhoreph et Ahhiah filii Sisa scribæ: Jehosaphat fili⁹ Ahhilud præposit⁹ sup monimenta. Et Benajah fili⁹ Jehojadagh præpositus sup exercitum: et Szadok et Abiathar sacerdotes. Et Ghazariah fili⁹ Nathan, præposit⁹ super antesignanos; et Zabud fili⁹ Nathan sacerdotis amic⁹ regis. Et Ahhisar præposit⁹ sup domũ, et Adoniram fili⁹ Ghabda, præpositus super convectores tributorum. Et erant Selomoh duodecim antesignani præpositi super omnẽ Israel sustentantes regẽ, et viros domus ejus: mense in anno attinebat ad unum [*ex eis*] sustentare. Et hæc sunt nomina eorum. Filius Hhur in monte domus Ephraim. Filius Deker in Makasz et in Saghalbin et Beth-sames et Ailon Beth-Hhanan. Filius Hhezzed in Aruboth, cujus erat Sochoh, et omnis terra Hhepher. Filius Abinadab, cuj⁹ erant omnes regiones Dor. Taphath filia Selomoh erat ei in uxorem. Baghana filius Ahhilud, [*ejus erat*] Thaghnach et Megiddo, et omnis Beth-Sean quæ est juxta Szarthan subter Jizreghel à Beth-Sean usq; ad planitiem Mehholah, usq; trans Jacmegham. Filius Gebar in RamothGilghad, cujus erant vici Jair filii Menasseh qui erant in Gilghad: cujus Bethpelach Tarcona quæ erat in Mathnan, sexaginta urbes magnæ circundatæ muro excelso, quib⁹ erant vectes ærei. Ahhinadab filius Ghido [*ejus erant*] quæ de domo Mahhanaim. Ahhimaghasz in tribu domus Nephtali, etiã ipse accepit Basmath filiã Selomoh in uxorẽ. Baghana filius Hhusi, *in* tribu Asser et Baghaloth. Jehosaphat filius Paruah in *tribu* Issachar. Simghi filius Elah in tribu *domus* Binjamin.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܗܝ ܕܒܪܗ ܚܝܐ ܠܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܥܦܘ ܪܚܡܝܗ ܥܠ ܒܪܗ. ܒܥܐ ܐܢܐ
ܡܢܟ ܡܪܝ. ܗܒܘܗܝ ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܚܝܐ. ܘܡܩܛܠ ܠܐ ܬܩܛܠܘܢܗ. ܘܗܝ ܐܚܪܬܐ ܐܡܪܐ. ܠܐ ܠܝ
27 ܘܠܐ ܠܟܝ ܢܗܘܐ. ܦܣܘܩܘܗܝ. * ܥܢܐ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܗܒܘܗܝ ܠܗ ܠܛܠܝܐ ܚܝܐ.
28 ܘܡܩܛܠ ܠܐ ܬܩܛܠܘܢܗ. ܗܝ ܗܝ ܐܡܗ. * ܘܫܡܥܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܝܢܐ ܕܕܢ ܡܠܟܐ.
ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܘ. ܕܚܟܡܬܗ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܒܗ ܠܡܥܒܕ ܕܝܢܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ * ܘܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܠܟܐ. ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܝܢ 1
ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܝܠܗ. ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ. * ܐܠܝܚܪܦ ܘܐܚܝܐ. ܒܢܝ ܫܝܫܐ. ܣܦܪܐ. ܘܝܘܫܦܛ 2 3
ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ. ܡܥܗܕܢܐ. * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܥܠ ܚܝܠܐ. ܘܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ. ܟܗܢܐ. * ܘܥܙܪܝܐ 4
ܒܪ ܢܬܢ. ܥܠ ܦܩܘܕܐ. ܘܙܟܘܪ ܒܪ ܢܬܢ ܟܗܢܐ. ܪܚܡܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܒܝܢܫܪ. ܪܒܝܬܐ. 5 6
ܘܐܕܘܢܝܪܡ ܒܪ ܥܒܕܐ. ܥܠ ܡܕܐܬܐ. * ܘܫܠܝܡܘܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܬܪܥܣܪ ܦܩܘܕܝܢ. ܥܠ ܟܠܗ 7
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܬܪܣܝܢ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܒܝܬܗ. ܘܠܚܝܠܗ. ܝܪܚܐ ܒܫܢܬܐ. ܐܝܢܐ ܠܐ ܚܕ
ܠܡܬܪܣܝܘ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܒܪ ܚܘܪ. ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. * ܒܪ ܕܩܪ. ܒܡܩܨ 8 9
ܘܒܫܥܠܒܝܡ. ܘܒܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܒܐܝܠܘܢ. ܕܒܝܬ ܚܢܢ. * ܒܪ ܚܣܕ. ܒܪܒܘܬ. ܕܝܠܗ ܗܘܬ 10
ܘܣܘܟܘܬ ܐܦܠ. ܘܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܚܦܪ. * ܒܪ ܐܒܝܢܕܒ. ܒܢܦܬܕܘܪ. ܛܦܬ ܒܪܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. 11
* ܒܥܢܐ ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ. ܒܬܥܢܟ. ܘܒܡܓܕܘ. ܘܒܟܠܗ ܒܝܬ ܫܐܢ ܕܠܘܬ ܨܪܬܢ. ܡܢ ܬܚܬ 12
ܠܝܙܪܥܝܠ. ܡܢ ܒܝܬ ܫܐܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܒܠ ܡܚܘܠܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܒܪܐ ܕܝܩܢܥܡ. * ܒܪ ܓܒܪ. 13
ܒܪܡܬܐ ܕܓܠܥܕ. ܕܝܠܗ ܗܘܐ ܚܒܠܐ ܕܝܐܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. ܘܕܝܠܗ ܚܒܠܐ ܕܐܪܓܘܒ ܕܒܡܬܢܢ
ܫܬܝܢ ܩܘܪܝܢ ܪܘܪܒܢ. ܕܐܝܬ ܠܗܝܢ ܫܘܪܐ. ܘܡܘܟܠܐ. ܘܬܪܥܐ ܕܢܚܫܐ. * ܐܚܝܢܕܒ ܒܪ ܥܕܘ. ܒܡܚܢܝܡ. 14
* ܐܚܝܡܥܨ. ܒܢܦܬܠܝ. ܐܦ ܗܘ ܢܣܒ ܠܒܣܡܬ ܒܪܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܐܢܬܬܐ. * ܒܥܢܐ ܒܪ 15 16
ܚܘܫܝ. ܒܐܫܝܪ. ܘܒܒܥܠܘܬ. * ܝܘܫܦܛ ܒܪ ܦܪܘܚ. ܒܐܝܣܟܪ. * ܫܡܥܝ ܒܪ ܐܠܐ. ܒܒܢܝܡܝܢ. 17 18

26 Dixit autem mulier illa cujus filius erat vivus, ad regem (contorta quippe fuerant ejus viſcera pro filio ſuo) Rogo te domine mi, date illi puerum vivum, & haudquaquam occidatis eum. Contrà altera dicebat, Neq; mihi, neque tibi ſit, diſſecate eum. 27 Reſpondens rex ait, Date illi puerum vivum, & nullo modo occidatis eum: illa eſt mater ejus. 28 Audientes autem omnes Iſraelitæ ſententiam quam rex tulerat, timuerunt à conſpectu regis; quia viderunt ſapientiam Dei eſſe in eo ad exercendum judicium.

CAP. IV.

1 Fuit itaque Salomon rex ſuper univerſum Iſraelem. 2 Et hi erant principes ejus: Azaria filius Sadoc ſacerdotis, 3 Eliheraph, & Ahia filii Siſæ, erant ſcribæ: Joſaphat filius Ahilud, à commentariis: 4 Benaja Jojadæ filius præerat exercitui: Sadoc & Abithar, ſacerdotes: 5 Azaria Nathanis filius, præpoſitus præfectorum: Zachur filius Nathanis ſacerdotis, amicus regis: 6 Abinſar, œconomus: Adoniram Abdæ filius præerat tributo. 7 Habebat prætereà Salomon hos duodecim præfectos ſuper totum Iſraelem, qui regem, ejúſque domum & exercitum alebant: menſem quotannis tenebatur unus *ex iis* annonam parare. 8 Hæc autem ſunt eorum nomina: Filius Hur, in monte Aphrem: 9 Filius Decar, in Macas, & in Sciaelbim, & in Beth-ſemes, & in Ilon-Beth-hanan: 10 Filius Heſed, in Raboth: ipſius *etiam* erat Sochoth, & tota terra Hepher: 11 Filius Abinadab, in Nephethdor: Thaphath filia Salomonis erat hujus uxor. 12 Baana fili' Ahilud, in Taanach, & in Magedo, & in tota Beth-jaſan quæ eſt ad latus Sartan infra Jezraelē, à Beth-jaſan uſq; ad Abel-Mehola, & uſq; ad ulteriorem ripā Necamam. 13 Filius Geber, in colle Gelaad: hujus erat tract' Jair filii Manaſſe, & ad eundē *pertinebat* tractus Argob qui eſt in Baiſan, ſexaginta civitates magnæ habentes muros, ſeras, & portas æneas. 14 Ahinadab filius Gedo, in Mahanim: 15 Ahimees, in Nephtali: hic etiam Beſmath Salomonis filiā duxit uxorem. 16 Baana filius Huſi, in Aſir & in Baeloth: 17 Joſaphat fili' Paruh, in Iſachar: 18 Semei filius Elæ, in Benjamen:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * فقالت ام الصبي * لانها رحمته واشفقت عليه * اطلب اليك يا سيدي ان تدفع اليها الصبي
27 حيا ولا يقتل قتلا * فاما الاخري فقالت * لا يكون لي ولا لها * اقطعوه * فاجاب الملك وقال *
28 ادفعوا الصبي الي هذه لانها امه * وسمع بنو اسرائيل ما قضاه الملك * واتقوا الملك وفرقوا منه
وخافوا * لانهم علموا ان له حكمة من قبل الله * يعرف القضاء ويقضي بالعدل *

1 * الفصل الرابع * وصار سليمان ملكا علي جميع بني اسرائيل * وهذه اسماء 2
3 قواده * عازور بن صادوق الحبر * والحرب واحيا ابنا شيشان كاتبان * يوسافاط بن احيلود علي
4 الموامن * بنايا بن يوياداع علي الحرب * صادوق وابيثار حبران * وعزريا بن ناثان علي الوكلاء * 5
6 زبود بن ناثان الحبر خليل الملك * وابيشار خازن الملك * وادونيرام بن عبدا علي الخراج * وكان 7
لسليمان اثنا عشر وكيلا علي نفقته * وكانوا هولاء يجمعون النفقة من جميع بني اسرائيل * وينفقون
8 علي الملك وعلي اهل بيته وعلي الروابط * علي كل وكيل منهم شهرا واحدا من السنة * وهذه
9 اسماوهم بر حور في جبل افرام * بر دقار في مقاص وفي ساعير وبيت شمس * وفي ايلون التي في
10 بيت حنن * بر حساد في ربوث * واليه ساحوث وكل ارض حافار * ابن ابيناداب في انفثدور * وصار 11
12 متزوجا بطوفث ابنة سليمان * بعنا بن احيلود في تعنخ ومجدوا * اليه كل بيت ياسان التي
عند صرتن * وهي بسط ايزرعال * من بيت ياسان الي ابل محولا * والي عبر يقنعين * ابن جابار 13
في رامة جلعاد * له ميراث يائير بن منسا * واليه حبل ارجوب التي في بيسان * ستون قرية
14 عظيمة لها سور وابواب من نحاس باغلاقها * احيناداب بن جدوا في محنيم * احيمعاص في 15
16 ارض نفثالي * هذا ايضا تزوج ابنة لسليمان * بعنا بن حوشي في ارض اشير وبعلوث * يوسافاط 17 18
بن فروح في ارض ايساخار * شمعي بن الا في ارض بنيامين *

26 * *Dixit mater pueri (nam commiſeratione & clementiâ commota fuerat in eum) Precor te O Domine mi, ut des illi puerum vivum, nec ullatenùs occidatur: altera verò dicebat, Neque mihi eſto neque illi, ſcindite eum.* 27 *Reſpondit rex & ait, Date puerum huic, quoniam hæc eſt mater ejus.* 28 *Cúmque audîſſent filii Iſrael quod judicaverat rex, veriti ſunt regem & timuerunt ac formidaverunt eum; eò quòd noverint habere eum ſapientiam à Deo, quâ jus cognoſceret, & æquè judicaret.*

CAP. IV.

1 *Factus eſt ergò Salomon rex ſuper omnes Iſraelitas.* 2 *Et hæc ſunt nomina ducum ipſius: Azor filius Sadoc ſacerdotis:* 3 *Eliherab & Achia filii Siſan erant duo ſcribæ: Joſaphat filius Achilud præſes erat conſilii:* 4 *Benaja Jojadæ filius, belli præpoſitus: Sadoc & Abithar, duo ſacerdotes:* 5 *Azira Nathanis filius, præfectus curatorum: Zebod filius Nathanis ſacerdotis, familiaris regis:* 6 *Abiſar, theſaurarius regis: denique Adoniram Abdæ filius erat ſuper tributum.* 7 *Habebat etiam Salomon duodecim annonæ ſuæ curatores; & hi cogebant annonam ab omnibus Iſraelitis, eamque diſpenſabant pro rege, pro domeſticis ejus, & pro militibus ejus: ſinguli ex his curatoribus menſe uno quotannis* ſuo munere fungebantur. 8 *Hæc autem ſunt eorum nomina: Bar-hur, in monte Aphrem:* 9 *Bar-decar, in Macas, & in Seir, & in Beth-ſemes, & in Ailon quæ eſt in Beth-hannan:* 10 *Bar-heſed, in Rabboth; ad quem etiam* pertinebat *Sochoth, & tota terra Hepher:* 11 *Filius Abinadab, in Enphethdor: atque is conjugem duxit Tophath filiam Salomonis:* 12 *Baana filius Achilud, in Taanach, & Magheddo; ejus* etiam *erat tota Beth-jaſan quæ eſt prope Sartan, ſita in littore Jezraelis: à Beth jaſan ad Abel & Mehola, & ad citeriorem partem Jocnaain.* 13 *Filius Geber, in Ramath-galaad; ejus erat hæreditas Jair filii Manaſſis, & ad eum* attinebat *tractus Argob qui eſt in Baiſan, ſexaginta urbes magnæ muris munitæ portiſque æneis cum vectibus ſuis.* 14 *Achinadab filius Geddo, in Mahanim:* 15 *Achimeas in terra Nephtali: hic etiam unam è Salomonis filiabus duxit uxorem.* 16 *Baana Huſi filius, in terra Aſir et Baaloth:* 17 *Joſaphat Pharrubæ filius, in terra Iſachar:* 18 *Semei Alæ filius, in terra Benjamin:*

מלכים א: ד

,Emoræi regis Sichon terra ,Ghilhad terra in Uri filius Gheber
19 גבר בן־ארי בארץ גלעד ארץ סיחן מלך האמרי
Jehudah .terra in qui unus præfectus & ,Baſan regis Hogh &
20 ועג מלך הבשן ונציב אחד אשר בארץ: יהודה
,multitudine in mare ſuper quæ arena ſicut multi Iſrael &
וישראל רבים כחול אשר־על־הים לרב
erat Selomoh Et .lætantes & ,bibentes & ,comedentes
21 אכלים ושתים ושמחים: ושלמה היה
,Peliſtim terræ flumine à regna omnia in dominans
מושל בכל־הממלכות מן־הנהר ארץ פלשתים
ſervientes & ,munus facientes accedere ,Ægypti terminum ad uſque &
ועד גבול מצרים מגשים מנחה ועבדים את־
diem in Selomoh panis erat Et .ejus vitæ diebus omnibus Selomoh
22 שלמה כל־ימי חייו: ויהי לחם־שלמה ליום
Decem .farinæ cori ſexaginta & ,ſimilæ cori triginta ,unum
23 אחד שלשים כר סלת וששים כר קמח: עשרה
,cervo à ſolum ,pecudes centum & ,paſcuæ boves viginti & ,pingues boves
בקר בראים ועשרים בקר רעי ומאה צאן לבד מאיל
ipſe Quia .ſaginatis caponibus & ,bubalo & ,caprea &
24 וצבי ויחמור וברברים אבוסים: כי־הוא
omnib⁹ in ,Hazzah ad uſque &,Tiphſach à ,fluminis tranſitu omni in imperans
רדה בכל־עבר הנהר מתפסח ועד־עזה בכל־
ej⁹ tranſitibus omnib⁹ ex ei erat pax & :fluminis tranſitus regibus
מלכי עבר הנהר ושלום היה לו מכל־עבריו
,ſua vite ſub vir ,fiduciam ad Iſrael & Jehudah habitavit Et .circuitu à
25 מסביב: וישב יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו
.Selomoh diebus omnibus ,Sebah-Beer uſque &,Dan à ,ſua ficu ſub &
ותחת תאנתו מדן ועד־באר שבע כל ימי שלמה:
,ej⁹ currũ ad equorum equilium millia quadraginta Selomoh ipſi fuit Et
26 ויהי לשלמה ארבעים אלף ארות סוסים למרכבו
præfecti alebant Et .equitum millia duodecim &
27 ושנים־עשר אלף פרשים: וכלכלו הנצבים
menſam ad appropinquantem omnem & , Selomoh regem iſti
האלה את־המלך שלמה ואת כל־הקרב אל־שלחן
.rem deficere ſinebant non :ſuo menſe vir , Selomoh regis
המלך־שלמה איש חדשו לא יעדרו דבר:
locum ad deferebant dromedariis & equis paleam & ,hordea Et
28 והשערים והתבן לסוסים ולרכש יבאו אל־המקום
Deus dedit Et .ſuũ judiciũ ſecundùm vir , ibi eſſet quo
29 אשר יהיה־שם איש כמשפטו: ויתן אלהים
latitudinem & ,valde multam intelligentiam & , Selomoh ſapientiam
חכמה לשלמה ותבונה הרבה מאד ורחב
.maris labium ſuper quæ arenam ſecundùm , cordis
לב כחול אשר על־שפת הים:
filiorum omnium ſapientia præ Selomoh ſapientia fuit amplior Et
30 ותרב חכמת שלמה מחכמת כל־בני־
fuit ſapiens Et .Ægyptiorum ſapientia omni præ & , Orientis
31 קדם ומכל חכמת מצרים: ויחכם
, Chalchol & , Heman & , Ezrachita Ethan præ , homine omni præ
מכל־האדם מאיתן האזרחי והימן וכלכל
gentibus omnibus in ej⁹ nomen fuit & : Machol filiis Dardah &
ודרדע בני מחול ויהי־שמו בכל־הגוים
fuit & , parabolarum millia tria eſt locutus Et .circumquaque
32 סביב: וידבר שלשת אלפים משל ויהי
lignis ſuper eſt locutus Et .mille & quinque ejus canticum
33 שירו חמשה ואלף: וידבר על־העצים
egrediens quæ , hyſſopum ad uſque & , Lebanon in quæ cedro à
מן־הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יצא
, reptili ſuper & ,volatili ſuper & ,animali ſuper eſt locutus & : pariete in
בקיר וידבר על־הבהמה ועל־העוף ועל־הרמש
.piſcibus ſuper &
ועל־הדגים:

Verſio VULG. LAT.

19 Gaber filius Uri, in terra Ga-
laad, in terra Sehon regis A-
morrhæi & Og regis Baſan,
ſuper omnia quæ erant in illa
20 terra. Juda & Iſrael innume-
rabiles, ſicut arena maris in
multitudine: comedentes, &
21 bibentes, atque lætantes. Sa-
lomon autẽ erat in ditione ſua,
habens omnia regna à flumine
terræ Philiſthiim uſque ad ter-
minum Ægypti: offerentium ſi-
bi munera, & ſervientium ei
22 cunctis diebus vitæ ejus. Erat
autem cibus Salomonis ꝑ dies
ſingulos, triginta cori ſimilæ,
23 & ſexaginta cori farinæ, De-
cem boves pingues, & viginti
boves paſcuales, & centum a-
rietes, exceptâ venatione cer-
vorum, caprearum, atque bu-
24 balorum, & aviũ altilium. Ipſe
enim obtinebat omnem regio-
nem quæ erat trans flumen, à
Thaphſa uſque ad Gazan, &
cunctos reges illarũ regionũ:
& habebat pacẽ ex omni parte
25 in circuitu. Habitabátq; Juda
& Iſrael abſque timore ullo,
unuſquiſque ſub vite ſua, &
ſub ficu ſua, à Dan uſque Ber-
ſabee, cunctis diebus Salomo-
26 nis. Et habebat Salomon qua-
draginta millia præſepia equo-
rum currilium, & duodecim
27 millia equeſtriũ. Nutriebánt-
que eos ſupradicti regis præfe-
cti: ſed & neceſſaria menſæ re-
gis Salomonis, cum ingenti cu-
ra præbebant in tempore ſuo.
28 Hordeum quoque & paleas e-
quorum & jumentorum, defe-
rebant in locum ubi erat rex,
29 juxta conſtitutum ſibi. Dedit
quoque Deus ſapientiam Salo-
moni & prudentiam multam
nimis, & latitudinem cordis,
quaſi arenam, quæ eſt in litto-
30 re maris. Et præcedebat ſapi-
entia Salomonis ſapientiam o-
mnium Orientalium & Ægy-
31 ptiorum, Et erat ſapientior
cunctis hominibus: ſapientior
Ethan Ezrahitâ, & Heman, &
Chalcol, & Dorda, filiis Ma-
hol: & erat nominatus in uni-
verſis gentibus per circuitum.
32 Locutus eſt quoque Salomon
tria millia parabolas: & fue-
runt carmina ejus quinque &
33 mille. Et diſputavit ſuper li-
gnis, à cedro quæ eſt in Liba-
no, uſque ad hyſſopum quæ e-
greditur de pariete: & diſſe-
ruit de jumentis, & volucri-
bus, & reptilibus, & piſcibus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης
μου, (λ) ἔτεκε καὶ ἡ γυνὴ αὕτη. καὶ ἡμεῖς
κατὰ τὸ (μ) αὐτό· καὶ οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡ-
μῶν (ν) πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ.
19 Καὶ ἀπέθανεν ὁ (ξ) υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύ-
της τὴν νύκτα, ὡς (ο) ἐπεκοιμήθη ἐπ'
20 αὐτόν. Καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτὸς, καὶ ἔ-
λαβε τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν (π) μου,
καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱ-
ὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ
21 κόλπῳ μου. Καὶ ἀνέστην τοπρωῒ θηλάσαι τὸν
υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς· καὶ ἰδοὺ
κατενόησα αὐτὸν (ρ) πρωῒ, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν
22 ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑ-
τέρα, Οὐχὶ, (σ) ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ
υἱός σου ὁ τεθνηκώς. καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ
23 βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς, Σὺ
λέγεις, Οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱὸς ταύ-
της ὁ τεθνηκώς· (τ) καὶ σὺ λέγεις, Οὐχὶ,
ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνη-
24 κώς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, (υ) Λάβετε μά-
χαιραν. καὶ προσήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώ-
25 πιον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
Διέλετε τὸ παιδίον (φ) τὸ ζῶν τὸ θηλάζον
εἰς δύο, καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ, καὶ
26 τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυ-
νὴ (χ) ἧς ἦν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν
βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ
υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε, δότε
αὐτῇ τὸ (ψ) παιδίον, καὶ θανάτῳ μὴ θανα-
τώσητε αὐτό. καὶ αὕτη εἶπε, Μήτε ἐμοὶ, μήτε
27 αὐτῇ ἔστω, (ω) διέλετε. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βα-
σιλεὺς, καὶ εἶπε, (α) Δότε τὸ παιδίον τῇ
εἰπούσῃ, Δότε αὐτῇ αὐτὸ, καὶ θανάτῳ μὴ
28 θανατώσητε αὐτὸ, αὕτη ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ
(β) ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ τὸ κρίμα (γ) τοῦτο
ὃ ἔκρινεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ
προσώπου τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνη-
σις Θεοῦ ἐν αὐτῷ τοῦ ποιεῖν δικαίωμα.

Et factum eſt in die tertia, cùm ego peperiſſem, peperit & mulier hæc. Et nos ſimul: & non eſt ullus nobiſcum præter ambas nos in domo. Et mortuus eſt filius mulieris hujus nocte, quia incubuit ſuper eum. Et ſurrexit mediâ nocte, & ſumpſit filium meum ex ulnis (q) meis: & collocavit eum in ſinu ſuo: & filium ſuum mortuum collocavit in ſinu meo. Et ſurrexi manè ad lactandum filium meum: & ille erat mortuus. Et ecce conſideravi eum manè: & ecce non erat filius meus, quem peperi. Et dixit mulier altera, Nequaquàm: ſed filius meus eſt, qui vivit: filius autem tuus, qui (r) mortuus. Et loquutæ ſunt coram rege. Et dixit rex eis; Tu dicis, Hic filius meus, qui vivit; & filius hujus eſt, qui mortuus. Et tu dicis, Nequaquàm, ſed filius meus eſt, qui vivit; & filius tuus, qui mortuus. Et dixit rex, Sumite gladium. Et attulerunt gladium coram rege. Et dixit rex, Dividite puerum viventem lactentem in duo: & date dimidium ejus huic, & dimidium ejus huic. Et reſpondit mulier, cujus erat filius vivens, & dixit ad regem; Quoniam turbatus eſt uterus ejus ſuper filio ſuo, & dixit; In me domine: Date ei puerum: & morte non mortificetis eum. Et hæc dixit; Neque mihi, neque tibi ſit: dividite. Et reſpondit rex, & dixit; Date puerum ei, quæ dixit, Date huic eum, & morte nè mortificetis eum: hæc mater ejus. Et audierunt omnis Iſrael judicium hoc, quod judicaverat rex: & timuerunt à facie regis: quoniã viderunt, quia prudentia Dei in eo ad faciendũ juſtificationẽ.

MS. A. (λ) καὶ ἔτεκεν καὶ αὕτη ἡ γυνή. καὶ (μ) αὐτό· οὐκ (ν) ἐν τῷ οἴκῳ πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν * ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ (ξ) υἱὸς ταύτης (ο) ἐκοιμήθη (π) μου, καὶ ἡ δούλη σου ὕπνου, καὶ (ρ) τοπρωῒ, (σ) ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρὸς, υἱὸς δὲ ἐμὸς ὁ ζῶν· ἡ δὲ ἄλλη, καὶ αὐτὴ ἔλεγεν, Οὐχὶ, ἀλλ' ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ (τ) σὺ δὲ λέγεις, Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκὼς, καὶ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν. Καὶ εἶπεν (υ) Λάβετέ μοι μάχαιραν. (φ) τὸ θηλάζον τὸ ζῶν εἰς δύο, (χ) ἧς ὁ υἱὸς ἦν ὁ ζῶν, (ψ) παιδίον τὸ ζῶν, καὶ θανάτῳ (ω) διέλετε αὐτό. Καὶ (α) Δότε αὐτῇ τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῇ εἰπούσῃ, (β) ἤκουσεν (γ) τοῦτ' ὃ ἔκρινεν

ΚΕΦ. δʹ.

1 ΚΑὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν βασιλεύων
2 ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οὗτοι (α) ἄρχοντες οἳ ἦ-
σαν (β) αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς (γ) Σαδώκ·
3 Ἐλιὰφ καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σηβὰ γραμματεῖς· καὶ
Ἰωσαφὰτ υἱὸς (δ) Ἀχιλοὺδ ἀναμιμνήσκων·
4 Καὶ Βαναίας υἱὸς (ε) Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς δυνάμε-
5 ως· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· Καὶ (ζ)
Ὀρνία υἱὸς Νάθαν ἐπὶ τῶν καθεσταμένων· καὶ
(η) Ζαβοὺθ υἱὸς Νάθαν ἑταῖρος τοῦ βασιλέως·
6 Καὶ Ἀχισὰρ ἦν οἰκονόμος· καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκο-
νόμος· καὶ Ἐλιὰβ υἱὸς (θ) Σὰφ ἐπὶ τῆς πατριᾶς·
καὶ Ἀδωνιρὰμ υἱὸς (ι) Αὐδὼν ἐπὶ τῶν φόρων.

CAP. IV.

ET erat rex Salomon regnans ſuper Iſrael. Et hi principes, qui erant ei: Azarias filius (a) Sadoc: Eliaph, & Achia (b) filius Seba ſcribæ: & Joſaphat filius Achilud commonefaciens: Et Banæas filius Jodae ſuper virtutem: Et Sadoc, & Abiathar ſacerdotes: Et (c) Ornia filius Nathan ſuper aſſiſtentes: Et Zabuth filius Nathan amicus regis: Et Achiſar erat œconomus: & (d) Eliac œconomus: & Eliab filius Saph ſuper familiam: & Adoniram filius Aydon ſuper tributa.

MS. A. (α) οἱ ἄρχοντες (β) αὐτοῦ· (γ) Σαδὼκ ὁ ἱερεύς· Ἐναρὲφ καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σεισὰ γραμματεῖς· (δ) Ἀχιμὰ (ε) Ἰωιαδαὲ ἐπὶ τῆς στρατείας· καὶ (ζ) Ἀζαρίας (η) Ζαββοὺθ υἱὸς Νάθαν ἱερεὺς ἑταῖρος (θ) Σαφὰτ (ι) Ἀβδὼ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 גבר בר אורי בארעא גלעד ארעא סיחון מלכא אמוראה ועוג מלכא דמתנן ואסטרטיגא
20 חד די ממנא בארעא: יהודה וישראל סגיאין כחלא דעל ימא לסגי אכלין ושתן וחדן:
21 ושלמה הוה שליט בכל מלכותא מן נהר פרת עד ארע פלשתאי ועד תחום מצרים
22 מקרבין קורבנא ופלחין ית שלמה כל יומי חיוהי: והוה לחמא דשלמה ליומא חד
23 תלתין כורין סולתא ושתין כורין קמחא: עסרא תורין דפטמא ועסרין תורין דרעיא
24 ומאה ענא בר מאילין וטבין ויחמורין ועופיא פטימיא: ארי הוא מפלח בכל עבר פרת
מתפסח ועד עזה בכל מלכי עבר פרת ושלמא הוה ליה מכל עברוהי מסחור סחור:
25 ויתיב יהודה וישראל לרוחצן גבר תחות פרי גופנוהי ותחות פרי תאנוהי מדן ועד באר
26 שבע כל יומי שלמה: והוו לשלמה ארבעין אלפין ארות סוסון לרתיכוהי ותרי עסר
27 אלפין פרשין: ומסוברין אסטרטיגיא האלין ית מלכא שלמה וית כל דקריב לפתורא
28 דמלכא שלמה גבר ירחיה לא מעכבין מדעם: וסעוריא ותבנא לסוסותא ולרכשא
29 מיתן לאתרא דיהי תמן גבר כהלכתיה: ויהב יי חוכמתא לשלמה וסוכלתנותא סגי
30 לחדא ופתיות לבא כחלא דעל כיף ימא: וסגיאת חוכמת שלמה מחכמת כל בני
31 מדנחא ומכל חכמת מצרים: וחכם מכל אנשא מאיתן בר זרח והימן וכלכול ודרדע
32 בני מחול והוה שמיה סגי בכל עממיא סחור סחור: ומלל תלתא אלפין מתלין והואה
33 תושבחתיה אלף וחמש: ואתנבי על מלכי בית דוד דעתידין למשלט בעלמא הדין
ובעלמא דאתי דמשיחא ואתנבי על בעירא ועל עופא ועל ריחשא ועל נוניא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Gebar fili⁹ Uri in terra Gilghad terra Zzihhon regis Amorrhæorũ et Ghog 19
regis Mathnan: et anteſignanus unus præerat terræ. Jehudah et Iſrael 20
multi erant tanquã arena quæ eſt ſup mare in multitudine, comedẽtes et bi-
bentes et gaudentes. Et Selomoh imperabat omnib⁹ regnis à *fluvio* Perath 21
uſq; ad terrã Peliſthæorũ et uſq; ad terminũ Miſzraim, afferentib⁹ mun⁹, et
ſervientibus Selomoh omnib⁹ dieb⁹ vitæ ſuæ. Et erat panis Selomoh ſingu- 22
lis diebus triginta cori ſimilæ, et ſexaginta cori farinæ. Decem boves ſage- 23
næ, et decẽ boves paſcuæ et centũ pecudes, præter cervos, et capreas, et bu-
balos, et aves ſaginatas. Quia dominabatur ipſe omni loco trans Perath 24
à Thiphzzahh uſq; Ghaza, omnibus regibus citra Perath: et pax erat il-
li ab omnibus lateribus ejus circũ circa. Et ſedebat Jehudah et Iſrael in 25
confidentia quiſq; ſub fructu vitis ſuæ, et ſub fructu ficus ſuæ à Dan et uſq;
ad Beerſebagh omnibus diebus Selomoh. Et fuerunt Selomoh quadragin- 26
ta millia præſepiorũ equorũ pro curribus ſuis, et duodecim millia equitũ.
Et ſuſtentabant anteſignani hi regẽ Selomoh, et omnem qui accedebat ad 27
menſã regis Selomoh, unuſquiſque menſe ſuo, non differebãt [*ſuppetere*]
quicquam. Et hordea, et paleã equis et curſoribus equis deferebant ad lo- 28
cum in quo erat quiſq; juxta conſuetũ ſibi. Et dedit Dominus ſapientiam 29
Selomoh et intelligentiã multã valde et dilatationẽ cordis, tanquã arenã
quæ eſt ſup litt⁹ maris. Et amplior fuit ſapientia Selomoh ſapientiã omniũ 30
filiorũ Orientis, et omni ſapientia Miſzraim. Et ſapientior fuit omni homi- 31
ne, ipſo Aithan filio Zerahh, et Hheman, et Chalchol, et Dardagh filiis
Mahhol: et fuit nomen ejus celebre in omnibus gentibus undiquaq;. Et lo- 32
cutus eſt tria millia parabolarũ, et fuerunt cantica ejus mille et quinque.
Et vaticinatus eſt ſuper regibus domus David qui dominaturi erant in ſe- 33
culo hoc, & in ſeculo futuro Meſſihhæ: & vaticinatus eſt ſuper jumentis,
et ſuper avibus, et ſuper reptilibus, et ſuper piſcibus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܓܒܪ ܒܪ ܐܘܪܝ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. ܐܪܥܐ ܕܣܝܚܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܘܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܡܬܢܝܢ. 19
ܘܫܠܝܛܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܐܪܥܐ. *ܝܗܘܕܐ ܘܐܝܣܪܐܝܠ ܣܓܝܐܝܢ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ. ܐܟܠܝܢ 20
ܘܫܬܝܢ ܘܚܕܝܢ. *ܘܫܠܝܡܘܢ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ. ܡܢ ܢܗܪܐ ܕܐܪܥܐ 21
ܕܦܠܣܛܝܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܡܩܪܒܝܢ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܦܠܚܝܢ ܠܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ. ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ. *ܘܗܘܐ ܠܚܡܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܝܘܡܐ ܚܕ: ܬܠܬܝܢ ܟܘܪܝܢ 22
ܣܡܝܕܐ. ܘܫܬܝܢ ܟܘܪܝܢ ܩܡܚܐ. *ܘܥܣܪܐ ܬܘܪܝܢ ܦܛܝܡܐ. ܘܥܣܪܝܢ ܬܘܪܝܢ ܕܪܥܝܐ. ܘܡܐܐ 23
ܥܢܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܐܝܠܐ ܘܛܒܝܐ. ܘܝܚܡܘܪܐ. ܘܦܪܓܐ ܡܦܛܡܐ. *ܡܛܠ ܕܗܘ ܫܠܝܛ ܗܘܐ 24
ܒܟܠ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܡܢ ܬܦܣܚ. ܘܥܕܡܐ ܠܥܙܐ. ܘܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܫܠܡܐ
ܗܘܐ ܠܗ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܒܪܘܗܝ. ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܕܪܘܗܝ. *ܘܝܬܒ ܝܗܘܕܐ ܘܐܝܣܪܐܝܠ 25
ܒܫܠܝܐ. ܐܢܫ ܐܢܫ ܬܚܝܬ ܓܦܬܗ. ܘܬܚܝܬ ܬܐܬܗ. ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪ ܫܒܥ. ܟܠܗܘܢ
ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. *ܘܗܘܘ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܐܪܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܐܘܪܘܝܢ ܕܪܟܫܐ. ܠܪܟܒܘܗܝ. 26
ܘܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܝܢ. *ܘܡܬܪܣܝܢ ܗܘܘ ܫܠܝܛܢܐ ܗܠܝܢ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܠܟܠ 27
ܕܩܪܒ ܠܦܬܘܪܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܓܒܪ ܒܝܪܚܗ. ܘܠܐ ܡܚܣܪܝܢ ܡܕܡ. *ܘܣܥܪܐ ܘܬܒܢܐ 28
ܠܪܟܫܐ ܘܠܡܪܟܒܬܐ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܠܐܬܪܐ ܕܗܘܐ ܬܡܢ. ܐܢܫ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ. *ܘܝܗܒ ܐܠܗܐ 29
ܠܫܠܝܡܘܢ. ܚܟܡܬܐ ܘܣܘܟܠܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܪܘܚܐ ܕܠܒܐ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ. *ܘܣܓܝܐܬ ܚܟܡܬܗ 30
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܢ ܚܟܡܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܕܢܚܐ. ܘܡܢ ܚܟܡܬܐ ܕܡܨܪܝܐ. *ܘܗܘܐ ܚܟܝܡ ܡܢ 31
ܟܠ ܒܢܝܢܫܐ. ܡܢ ܐܝܬܢ ܡܕܢܚܝܐ. ܘܡܢ ܗܝܡܢ ܘܡܢ ܟܠܟܘܠ. ܘܕܪܕܥ ܒܢܝ ܡܚܘܠ. ܘܗܘܐ ܫܡܗ. ܒܟܠܗܘܢ
ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܘܗܝ. *ܘܡܠܠ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܡܬܠܝܢ. ܘܗܘܘ ܬܫܒܚܬܗ. ܐܠܦ 32
ܘܚܡܫܐ. *ܘܡܠܠ ܥܠ ܐܝܠܢܐ. ܡܢ ܐܪܙܐ ܕܠܒܢܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܙܘܦܐ ܕܢܦܩ ܒܣܘܪܐ. 33
ܘܡܠܠ ܥܠ ܒܥܝܪܐ ܘܥܠ ܦܪܚܬܐ. ܘܥܠ ܪܚܫܐ. ܘܥܠ ܢܘܢܐ.

*Geber filius Uri, in terra Gelaad, terra Sihon 19
regis Amoræorum, & Og regis Baiſan. Hi
ergò præfecti inierunt poſſeſſionem terræ.
Cæterùm Juda & Iſrael plurimi numero qua- 20
ſi arena quæ eſt in litore maris, edebant ac
bibebant, & lætabantur. Et Salomon domi- 21
nabatur in omnia regna, à fluvio terræ Paleſti-
norum, uſque ad limitem Ægypti; & offere-
bant munera, ſerviebantque regi Salomoni
cunctis diebus vitæ ejus. Erat autem cibus 22
Salomonis in die uno, triginta cori ſimilagi-
nis, & ſexaginta cori farinæ. Decem boves 23
ſaginati, viginti boves paſcuales, & centum
oves; præter cervos, & capreas, & bubalos
ſylveſtres, & volatile ſaginatum. Nam ipſe 24
dominabatur in tota citeriore parte fluminis,
à Tahphis uſq; ad Aza, & in omnes reges
qui erant cis flumen; pacemque habebat ex
omnib⁹ partibus & ex omnib⁹ locis adjacen-
tibus: Confidebatq; Juda & Iſrael tranquil- 25
lè, quiſq; ſub vitibus ſuis, & ſub ficubus ſuis, à
Dan uſq; ad Bir-ſebaa cunctis dieb⁹ Salomo-
nis. Habebat præterea Salomon quadraginta 26
millia præſepiorum equilium pro equitatu
ſuo, & duodecim millia equitum. Et ii præ- 27
fecti ſuſtentabant regem Salomonem, & o-
mnes accedentes ad menſam regis Salomonis,
quiſq; menſe ſuo; nec quicquam deſiderari
ſinebant. Hordeum quoque & paleam pro 28
equis & equabus advehebant ad locum ubi
erat, quiſque pro munere ſuo. Conceſſit er- 29
gò Deus Salomoni ſapientiã & prudentiam,
mentiſque capacitatem tantâ copiâ, Ut exce- 30
deret ſapientia Salomonis ſapientiam omni-
um Orientalium, & ſapientias Ægyptiorum.
Eſſetque ſapientior cunctis hominib⁹, Ethane 31
Orientali, Hamane, Chalchole, & Dardaa fi-
liis Meholis; vigeretque nomen ejus inter
omnes circunjacentes ſibi gentes. Et elocu- 32
tus eſt ter mille ſententias, fueruntque canti-
ca ejus mille et quinque. Diſſeruit etiam de 33
arboribus, à cedris Libani uſque ad ſemper-
vivum quod prodit in pariete. Diſſeruit
quoque de jumentis, de volucribus, de re-
ptilibus, et de piſcibus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

*جابر بن اروي في ارض جلعاد * وارض سيحون ملك الاموراniين * وعوج ملك بيسان * فلزم 19
الوكلاء كل رجل ارضه وما ولي عليه * وكان بنو يهودا وال اسرايل بالكثرة مثل الرمل الذي في 20
سواحل البحر * ياكلون ويشربون ويفرحون * وكان سليمان مسلطا على جميع الممالك من 21
حد فلسطين الى حد مصر * ويهدون اليه الهدايا ويتعبدون له طول عمره * وكانت مايدة سليمان 22
ونفقه طعامه في كل يوم * احد وثلثون كرا من السميذ * وستون كرا من الدقيق * وعشر 23
ثيران معلوفة * وعشرون ثورا من الرعي * ومائة كبش * هذا غير الوحش والبرابير والطير
السمين * لانه كان مسلطا على جميع الذين في عبر نهر الفرات * من حد تفسح الى غزة * وكان 24
مسلطا على جميع الملوك الذين في بحار نهر الفرات * وكان مطمينا سالما من جميع الذين حوله
ونواحيه * وسكنوا بنو يهودا وبنو اسرايل مطمانيين * كل انسان تحت كرمه وتينه * من حد دان 25
الى بير سبع * طول عمر سليمان * وكان لسليمان اربعون الف آري عليها خيل لرجالته * وايضا 26
عشر الف فارس * وكان هولاء الوكلاء ينفقون على سليمان وعلى جميع ندمايه الذين يحضرون 27
مايدته * ولم يكونوا يتركون مايدته تعوز شيا * وكانوا يجمعون الشعير والتبن للخيل والرماك * 28
الى الموضع الذي يكون فيه سليمان كما يومرون * واعطى الله لسليمان الحكمة والفهم واللب 29
وجملة كل الفهم * فعظمت حكمة سليمان وفاقت حكمة جميع اهل المشرق * وفاقت حكمته اهل 30
مصر ايضا * وصار احكم من جميع الناس * وغلب ايثان المشرقي في حكمته * وفاق هامان 31
وكلكل ودردع بني محول في الحكمة * وشاع خبره في جميع الممالك التي حوله * وكتب ثلاثة 32
الف مثل * وكانت تسابيحه الف تسبيحة وخمسة تسابيح * وتكلم في الشجر * ونعت قواها * 33
ووصف كل شجرة * من ارز لبنان والى الحشيش الذي ينبت في الحايط * ووصف البهايم
والطيور وما فيها من المنافع * ووصف الهوام والزحافة وسمك البحر *

Geber filius Arvi, in terra Galaad, & ter- 19
ra Sihon regis Amoræorum, & Og regis
Baiſan. Et quilibet horũ curatorũ vaca-
bat terræ ſuæ, & ditioni ſuæ. Porrò filii 20
Juda & gens Iſraelitica numero æqua-
bant arenã quæ eſt in litoribus maris; cõ-
edebãt, bibebant, & lætabantur. Salomon 21
autem dominus erat omnium regnorum, à
termino Paleſtinæ ad terminũ Ægypti;
& offerebant ei munera, erantq; ei ſubdi-
ta toto ſpatio ætatis illius. Menſa verò 22
Salomonis, & annona victûs ejus ſingulis
dieb⁹ erant un⁹ et triginta cori ſimilæ, &
ſexaginta cori farinæ: Decẽ boves ſagina- 23
ti, & viginti boves paſcuales, & centũ
arietes; præter ferinas, & venaticas, &
volucre ſaginatum. Nam ipſe dominabatur 24
in omnes qui erant cis fluviũ Euphratem,
à termino Tahphis uſq; ad Gazam; & do-
minabatur in omnes reges qui erant à ci-
teriori parte fluvii Euphratis; eratq; tutus
& immunis ab omnibus ſibi adjacentibus
& conterminis. Adeoq; filii Juda & filii 25
Iſrael ſecuri habitabant, quilibet ſub vi-
neis, & ficubus ſuis, à limite Danis uſq;
Bir-ſebaa, totâ ætate Salomonis. Habebat 26
etiam Salomon quadraginta millia præſe-
piorum in quibus equi pro viris ſuis, &
duodecim millia equitum. Igitur hi cura- 27
tores impenſã faciebant pro Salomone &
pro omnibus convivis ejus qui aſſiſtebant
menſæ ipſius, nec ſinebant ejus menſã ul-
lius rei indigere. Et cogebant hordeum & 28
paleã pro equis & equab⁹ in locũ in quo
Salomonem eſſe contingebat, prout ju-
bebantur. Dedit ergò Deus Salomoni ſa- 29
pientiam, & ſagacitatem, atq; prudentiã,
& conceſſit ei omnem intelligentiam:
Crevitque ſapientia Salomonis, & ſupera- 30
vit ſapientia ejus omnes Orientales, &
excelluit ſapientia ejus etiam Ægyptiis:
Factuſq; eſt omniũ hominũ ſapientiſſim⁹, 31
& ſuperavit Ethanem Orientalem ſapi-
entiâ ſuâ; & Hemanem, Chalchalem,
atque Dardaem filios Meholis ſapientiâ
antecelluit: & divulgata eſt fama ipſius
in omnia circumjacentia regna. Scripſit 32
tria millia proverbiorum, & fuerunt ejus
carmina mille carmina & quinque car-
mina. Locutus eſt de arboribus, & ex- 33
poſuit virtutes earum: diſſeruit autem
de quibuſcunq; arboribus, à cedro Libani
uſque ad herbam quæ naſcitur in pariete.
Diſſeruit etiam de animantibus & volu-
cribus, deque inditis in ea utilitatibus.
Denique diſſeruit de inſectis & reptili-
bus, & piſcibus maris.

מלכים א: ה

; Selomoh ſapientiam audiendam ad populis omnibus ex veniebant Et
34 וַיָּבֹאוּ מִכָּל־הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֵת חָכְמַת שְׁלֹמֹה
.ejus ſapientiam audierunt qui , terræ regibus univerſis de
מֵאֵת כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־חָכְמָתוֹ׃

CAP. V. ה

quia : Selomoh ad ſuos ſervos Sor rex Chiram miſit Et
1 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צוֹר אֶת־עֲבָדָיו אֶל־שְׁלֹמֹה כִּי
fuerat amans quia ; ſuo patre pro regē in unxiſſent ipſum quòd audierat
שָׁמַע כִּי אֹתוֹ מָשְׁחוּ לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיהוּ כִּי אֹהֵב הָיָה
ad Selomoh Miſitque .diebus omnibus David ipſum Chiram
2 חִירָם לְדָוִד כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־
quia ,meum patrem David nôſti Tu : dicendo , Chiram
3 חִירָם לֵאמֹר׃ אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־דָּוִד אָבִי כִּי
faciebus à ,ſui Dei Domini nomini domum ædificare *potuit non*
לֹא יָכֹל לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו מִפְּנֵי
ſub eos *Dominum dare uſque* ,eū circundederunt *quod* , *belli*
הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר סְבָבֻהוּ עַד־תֵּת יְהוָה אֹתָם תַּחַת
meus Deus Dominus dedit requiem nunc Et .ejus pedum *curvitatibus*
4 כַּפּוֹת רַגְלוֹ׃ וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהַי
ego ecce Et .malus occurſus non & ,adverſarius non : circuitu *à* mihi
5 לִי מִסָּבִיב אֵין שָׂטָן וְאֵין פֶּגַע רָע׃ וְהִנְנִי
eſt locutus ſicut ,mei Dei Domini nomini domum ædificare *dicens*
אֹמֵר לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
te pro dabo quem tuus Filius :dicendo,meū patrē David ad Dominus
יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי לֵאמֹר בִּנְךָ אֲשֶׁר אֶתֵּן תַּחְתֶּיךָ
,præcipe nunc Et .meo nomini domum ædificabit ipſe ,tuū ſoliū ſuper
6 עַל־כִּסְאֶךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וְעַתָּה צַוֵּה
:tuis ſervis cum ſint mei ſervi & ,Lebanon de cedros mihi præcidāt *ut*
וְיִכְרְתוּ־לִי אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן וַעֲבָדַי יִהְיוּ עִם־עֲבָדֶיךָ
quia : dixeris quæ omnia ſecundū tibi dabo tuorū ſervorū mercedē &
וּשְׂכַר עֲבָדֶיךָ אֶתֵּן לְךָ כְּכֹל אֲשֶׁר תֹּאמֵר כִּי
ligna cædere ſciens vir nos inter non quia , nôſti tu
אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין בָּנוּ אִישׁ יֹדֵעַ לִכְרָת־עֵצִים
: Selomoh verba Chiram *audire ſecundùm* ,fuit Et .Sidonii ſicut
7 כַּצִּדֹנִים׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ חִירָם אֶת־דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה
Davidi dedit qui ,hodie Dominus Benedictus : ait & ,valde eſt lætatꝰ &
וַיִּשְׂמַח מְאֹד וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד
Chiram miſit Et .hunc multum populum ſuper ſapientem filium
8 בֵּן חָכָם עַל־הָעָם הָרָב הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם
ego : me ad miſiſti quæ Audivi : dicendo , Selomoh ad
אֶל־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שָׁמַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלָי אֲנִי
.abiegnis lignis in & ,cedrinis lignis in tuā voluntatē omnē faciam
אֶעֱשֶׂה אֶת־כָּל־חֶפְצְךָ בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים׃
ratibus ea ponam ego & : mare ad Lebanon de *deſcēdere faciēt* mei Servi
9 עֲבָדַי יֹרִדוּ מִן־הַלְּבָנוֹן יָמָּה וַאֲנִי אֲשִׂימֵם דֹּבְרוֹת
: ibi ea *diſſipabo* & ,me ad miſeris quem locum ad uſque mari in
בַּיָּם עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפַּצְתִּים שָׁם
.meæ *domus panem dando* meā voluntatē facies tu & ,tolles tu &
וְאַתָּה תִשָּׂא וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת־חֶפְצִי לָתֵת לֶחֶם בֵּיתִי׃
abiegna ligna & ,cedrina ligna Selomoh *dans Chiram fuit* Et
10 וַיְהִי חִירוֹם נֹתֵן לִשְׁלֹמֹה עֲצֵי אֲרָזִים וַעֲצֵי בְרוֹשִׁים
millia viginti Chiram præbuit Selomoh Et .ejus voluntatē omnem
11 כָּל־חֶפְצוֹ׃ וּשְׁלֹמֹה נָתַן לְחִירָם עֶשְׂרִים אֶלֶף
ſic : *contuſi* olei coros viginti & ,ejus domui cibum *triticorum* coros
כֹּר חִטִּים מַכֹּלֶת לְבֵיתוֹ וְעֶשְׂרִים כֹּר שֶׁמֶן כָּתִית כֹּה־
dedit Dominus Et .*anno in anno* Chiram ipſi Selomoh dedit
12 יִתֵּן שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה בְשָׁנָה׃ וַיהוָה נָתַן
Chiram inter pax fuit & :ei eſt locutus ſicut , Selomoh ſapientiam
חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ וַיְהִי שָׁלֹם בֵּין חִירָם
.ipſi ambo fœdus *exciderunt* & ,Selomoh inter &
וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

34 Et veniebant de cunctis populis ad audiendā ſapientiā Salomonis, & ab univerſis regibus terræ, qui audiebant ſapientiam ejus.

CAP. V.

1 Miſit quoq; Hiram rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonem: audivit enim ꝙ ipſū unxiſſent regē pro patre ejꝰ: quia amicus fuerat Hiram David omni tempore. 2 Miſit autem Salomon ad Hiram, dicens; 3 Tu ſcis voluntatem David patris mei, & quia non potuerit ædificare domum nomini Dñi Dei ſui propter bella imminentia per circuitū, donec daret Dñs eos ſub veſtigio pedū ejꝰ. 4 Nunc autē requiē dedit Dñs Deꝰ meꝰ mihi ꝑ circuitū: & non eſt ſatan, neq; occurſꝰ malꝰ. 5 Quamobrèm cogito ædificare templū nomini Domini Dei mei, ſicut locutus eſt Dñs David patri meo, dicens; Filius tuus, quem dabo pro te ſuper ſoliū tuū, ipſe ædificabit domū nomini meo. 6 Præcipe igitur ut præcîdant mihi ſervi tui cedros de Libano, & ſervi mei ſint cū ſervis tuis: mercedem autem ſervorum tuorum dabo tibi quamcunq; petieris: ſcis enim quomodò non eſt in populo meo vir qui noverit ligna cædere ſicut 7 Sidonii. Cùm ergò audîſſet Hiram verba Salomonis, lætatus eſt valdè, & ait; Benedictus Dñs Deus hodiè, qui dedit David filiū ſapientiſſimum ſuper populū hunc plurimū. 8 Et miſit Hiram ad Salomonem, dicens; Audivi quæcunque mandâſti mihi: ego faciam omnem voluntatem tuam in lignis cedrinis & abiegnis. 9 Servi mei deponent ea de Libano ad mare: & ego componam ea in ratibus in mari, uſq; ad locū quem ſignificaveris mihi; & applicabo ea ibi, & tu tolles ea: præbebíſque neceſſaria mihi, ut detur cibus 10 domui meæ. Itaq; Hiram dabat Salomoni ligna cedrina, & ligna abiegna, juxta omnem 11 voluntatem ejꝰ. Salomon autem præbebat Hiram, coros tritici viginti millia, in cibū domui ejus, & viginti coros puriſſimi olei: hæc tribuebat Salomon Hiram per ſingulos 12 annos. Dedit quoq; Dñs ſapientiā Salomoni, ſicut locutus eſt ei: & erat pax inter Hiram & Salomonem, & percuſſerunt ambo fœdus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ τῷ Σαλωμὼν δώδεκα καθεσάμενοι ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ ϗ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· (κ) μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγίνετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν. 8 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· (λ) Βεὲν υἱὸς Ὢρ ἐν ὄρει (μ) Ἐφραὶμ εἷς. 9 Υἱὸς Δακὰρ ἐν (ν) Μακὲς, ϗ ἐν (ξ) Σαλαβὶν, ϗ Βαιθσαμὺς, ϗ (ο) Ἐλὼν ἕως (π) Βηθανὰν, εἷς. 10 Υἱὸς Ἐσδὶ ἐν Ἀραβὼθ, αὐτοῦ (ρ) Σωχὼ ϗ πᾶσα ἡ γῆ Ὀφέρ. 11 Υἱοῦ (σ) Ἀμιναδὰβ πᾶσα (τ) Νεφθαδὼρ, (υ) Τεφὰθ θυγάτηρ Σαλωμὼν ἦν αὐτῷ εἰς (φ) γυναῖκα, εἷς. 12 Βανὰ υἱὸς Ἀχιλοὺθ τὴν Ἰθαανὰχ, ϗ Μαγεδδὼ, ϗ πᾶς ὁ οἶκος Σὰν ὁ παρὰ (χ) Σεσαθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἐσραὲ, ϗ ἐκ (ψ) Βηθσὰν ἕως Σαβελμαουλᾶ, ἕως 13 Μαεβὲρ Λουκὰμ, εἷς. Υἱὸς (ω) Ναβὲρ ἐν Ῥαβὼθ Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ ἐν τῇ Βασὰν, ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι τειχήρεις ϗ μοχλοὶ (α) χαλκοῖ, εἷς. 14 Ἀχιναδὰβ υἱὸς Σαδδὼ Μααναΐμ. 15 Ἀχιμαὰς ἐν (β) Νεφθαλὶμ, ϗ οὗτος ἔλαβε τὴν (γ) Βασεμμὰθ θυγατέρα Σαλωμὼν εἰς (δ) γυναῖκα, 16 εἷς. Βαανᾶ υἱὸς Χουσὶ ἐν Ἀσὴρ ϗ ἐν (ε) Βααλὼθ, εἷς. 18 Σεμεῒ υἱὸς Ἠλὰ ἐν τῷ Βενιαμίν. 19 Γαβὲρ υἱὸς Ἀδαῒ ἐν τῇ γῇ (ζ) Γὰδ Σηὼν βασιλέως τοῦ Ἐσεβὼν ϗ Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασὰν, ϗ (η) νασὲφ εἷς ἐν γῇ Ἰούδα. 17 Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φουασοὺδ ἐν Ἰσσάχαρ. 27 Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσάμενοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμών· ϗ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσι λόγον. 28 Καὶ τὰς κριθὰς ϗ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις ϗ τοῖς ἅρμασιν ἦρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. 22 Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σαλωμών· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, ϗ ἑξήκοντα κόροι 23 ἀλεύρου κεκοπανισμένου, (θ) Καὶ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ, ϗ εἴκοσι βόες νομάδες, ϗ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων, ϗ (ι) δορκάδων ἐκλεκτῶν σιτευτά. 24 Ὅτι ἦν (κ) ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν (λ) κυκλόθεν.

Et Salomoni duodecim præfecti 7 *ſuper omnem Iſrael, ad præbendum regi, & domui ejus: menſem in anno erat ſuper unum præbere. Et hæc nomina eorum.* 8 *(e) Been filius Or in monte Ephræm, (f) unus. Filius Dacar* 9 *in Maces, & in Salabin, & Bethſamys, & Elon uſque Bethanan, unus. Filius Eſdi in Araboth:* 10 *ipſius Socho, & univerſa terra Opher. Filii Aminadab* 11 *univerſa Nephthador: (Tephath filia Salomon erat ei in uxorem,) unus. Bana filius Achiluth* 12 *ipſā Ithaanach, & Megeddo: & univerſa domus San, quæ apud Seſathan, ſub Eſrae: & de Bethſan uſque Abelmaüla, uſque Maeber Lucam, unus. Filius Naber in Rhaboth* 13 *(g) Galaad, (huic funiculus Ergab in Baſan ſexaginta civitates magnæ muratæ, & vectes ænei,) unus. Achinadab filius Saddo Maanaim.* 14 *Achimaas in Nephthalim:* 15 *(& hic accepit Baſemmath filiam Salomon in uxorem,) unus. Baana filius Chuſi in Aſer,* 16 *& in Baaloth, (h) unus. Semei* 18 *filius Ela in Benjamin. Gaber* 19 *filius Adai in terra Gad Seon regis Eſebon, & Og regis Baſan: & (i) Naſeph unus in terra Juda. Joſaphat filius Phuaſud in* 17 *Iſſachar. (k) Et præbebant præfecti* 27 *ſic regi Salomon: & omnia mandata ad menſam regis, unuſquiſque menſem ſuum: non mutant verbum. Et hordea, &* 28 *paleam equis, & currubus ferebant ad locum, ubicunque eſſet rex, unuſquiſque juxta ordinem ſuum. (l) Et hæc erant neceſſaria* 22 *Salomon in die una, triginta cori ſimilæ, & ſexaginta cori farinæ ſubactæ, Et decem vituli* 23 *electi, & viginti boves paſcuales, & centum oves, præter cervos, & capreas (m) electas, ſaginata. Quoniam erat princeps trans flumen,* 24 *& erat ei pax ex omnibus partibus in circuitu.*

MS. A.

(κ) μῆνα ἐνιαυτῷ (λ) Βὲν (μ) Ἐφραίμ. Υἱὸς (ν) Μαχμὰς, (ξ) Σαλαβείμ, (ο) Αἰαλὼμ (π) Βηθανάν. Υἱὸς* Ἐσδὶ ἐν (ρ) Σοχαὼ (σ) Ἀβιναδὰβ (τ) Νεφαδδὼρ, (υ) Ταφατὰ (φ) γυναῖκα. Βαανὰ υἱὸς Ἐλοὺδ τὴν Θαανὰχ, ϗ * Μεμαγεδαὼ, (χ) Ἐσαιανθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἰεζραὲλ, (ψ) Βεθσὰν ἕως Ἀβελμαουλᾶ, ἕως Μεμβραδὲ Ἰεκμαὰν, εἷς. (ω) Γαβὲρ ἐν Ῥαμὼθ Γαλαάδ· αὐτῷ ὁ Αὐὼθ Ἰαρεὶρ* υἱοῦ Μανασσῆ Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ ἡ ἐν (α) χαλκοῖ. * Αἰναδὰβ υἱὸς Σαδὼκ (β) Νεφθαλεὶ, (γ) Μασεμὰθ (δ) 17 γυναῖκα. Βαανᾶς (ε) Μααλώτ. Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φαρροῦ ἐν Ἰσσάχαρ. Σεμεῒ (ζ) Γαλαὰδ τῇ Σηὼν βασιλέως Ἐσεβὼν τοῦ Ἀμορραίου, ϗ Ὢγ (η) Ἐνασὶφ ἐν 20 γῇ. Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, 21 ἔσθοντες ϗ πίνοντες ϗ εὐφραινόμενοι. Καὶ Σαλωμὼν ἦν ἐξουσιάζων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλείοις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων ϗ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου.* προσφέροντες δῶρα ϗ δουλεύοντες τῷ Σαλωμὼν πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ. 22 Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα Σαλωμών· (θ) Δέκα μόσχοι (ι) δορκάδων ϗ ὀρνίθων ἐκλεκτὰ ἐκλεκτῶν (κ) ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα ϗ ἕως * ἐν πᾶσιν βασιλεῦσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ. ϗ εἰρήνη ἦν αὐτῷ ἐκ πάντων 25 (λ) κυκλόθεν. Καὶ κατῴκει Ἰούδας ϗ Ἰσραὴλ πεποιθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, ϗ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες ϗ πίνοντες, ἀπὸ Δὰν ϗ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 וְאָתוֹ מִכָּל עַמְמַיָא לְמִשְׁמַע יַת חוּכְמַת שְׁלֹמֹה מִכָּל מַלְכֵי אַרְעָא דִשְׁמַעִין יַת חוּכְמְתֵיהּ׃

ה

1 וּשְׁלַח חִירָם מַלְכָּא דְצוֹר יַת עַבְדוֹהִי לְוַת שְׁלֹמֹה אֲרֵי שְׁמַע אֲרֵי יָתֵיהּ מְשַׁחוּ לְמֶהֱוֵי
2 מַלְכָּא תְּחוֹת אֲבוּהִי אֲרֵי רְחִימָא הֲוָה חִירָם לְדָוִד כָּל יוֹמַיָא׃ וּשְׁלַח שְׁלֹמֹה לְוַת חִירָם
3 לְמֵימַר׃ אַתְּ יְדַעְתְּ יַת דָּוִד אַבָּא אֲרֵי לָא יְכִיל לְמִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמָא דַייָ אֱלָהֵיהּ מִן קֳדָם
4 עָבְדֵי קְרָבָא דְאַקִּפוּהִי עַד דִּמְסַר יְיָ יַתְהוֹן תְּחוֹת פַּרְסַת רַגְלוֹהִי׃ וּכְעַן אֲנִיחַ יְיָ אֱלָהִי לִי
5 מִסְחוֹר סְחוֹר לֵית שְׂטַן וְלֵית פֶּגַע בִּישׁ׃ וְהָא אֲנָא אָמַר לְמִבְנֵי בֵיתָא לִשְׁמָא דַייָ אֱלָהִי
כְּמָא דְמַלֵּל יְיָ עִם דָּוִד אַבָּא לְמֵימַר בְּרָךְ דְּאֶתֵּן תְּחוֹתָךְ עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ הוּא יִבְנֵי
6 בֵיתָא לִשְׁמִי׃ וּכְעַן פַּקֵּיד וְיַקְצְצוּן לִי אַרְזִין מִן לִבְנָן וְעַבְדַי יְהוֹן עִם עַבְדָךְ וַאֲגַר עַבְדָךְ אֶתֵּן
7 לָךְ כְּכֹל דְּתֵימַר אֲרֵי אַתְּ יְדַעְתְּ אֲרֵי לֵית בָּנָא גַּבְרָא דְיָדַע לְמִקַּץ אָעִין כְּצִידוֹנָאֵי׃ וַהֲוָה
כַּד שְׁמַע חִירָם יַת פִּתְגָּמֵי דִשְׁלֹמֹה וַחֲדִי לַחֲדָא וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ יוֹמָא דֵין דִּיהַב לְדָוִד בַּר
8 חַכִּים עַל עַמָּא סַגִּיאָה הָדֵין׃ וּשְׁלַח חִירָם לְוַת שְׁלֹמֹה לְמֵימַר שְׁמַעִית יַת דִּשְׁלַחְתָּא
9 לְוָתִי אֲנָא אַסְפֵּיק יַת כָּל צוּרְכָךְ בְּאָעֵי אַרְזִין וּבְאָעֵי בִירָן׃ עַבְדַי יַחֲתוּן מִן לִבְנָן לְיַמָּא
וַאֲנָא אֲשַׁוֵּינוּן תּוּרְגְּסִין בְּיַמָּא עַד אַתְרָא דְתִשְׁלַח לִי וְאַרְמֵינוּן תַּמָּן וְאַתְּ תִּטּוֹל וְאַתְּ תְּסַפֵּיק
10 צוּרְכִּי לְמִתַּן מְזוֹן לֶאֱנָשׁ בֵּיתִי׃ וַהֲוָה חִירָם יָהֵיב לִשְׁלֹמֹה אָעֵי אַרְזִין וְאָעֵי בִירָן כָּל
11 צוּרְכֵּיהּ׃ וּשְׁלֹמֹה יְהִיב לְחִירָם עַסְרִין אַלְפִין כּוֹרִין חִטִּין פַּרְנוֹס לֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְעַסְרִין
12 כּוֹרִין מִשְׁחָא כְתִישָׁא כְּדֵין יְהֵיב שְׁלֹמֹה לְחִירָם שְׁנָא בִשְׁנָא׃ וַייָ יְהַב חוּכְמְתָא לִשְׁלֹמֹה
כְּמָא דְמַלֵּיל לֵיהּ וַהֲוָה שְׁלָמָא בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וּגְזָרוּ קְיָם תַּרְוֵיהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

34 Et veniebant ex omnibus gentibus ad audiendam ſapientiam Selomoh, ab omnibus regibus terræ qui audierant ſapientiam ejus.

CAP. V.

1 Et miſit Hhiram rex Szor ſervos ſuos ad Selomoh, quia audierat quòd unxerant eum ut eſſet rex pro patre ſuo: nam dilexerat Hhiram David omnibus diebus. 2 Et miſit Selomoh ad Hhiram dicendo. 3 Tu nôſti David patrem meum quòd non potuit ædificare domum Dñi Dei ſui propter belligeratores qui circuierant illum, uſque quo tradidit illos Dominus ſub planta pedū ejus. 4 Et nunc requiem dedit Dñs Deus meus mihi undique; non eſt adverſarius, nec occurſus malus. 5 Et ecce ego dico quòd ædificabo domū nomini Dñi Dei mei, ſicut locutus eſt Dñs cum David patre meo, dicendo: Filius tuus quē dabo pro te ſuper ſoliū regni tui, ipſe ædificabit domū nomini meo. 6 Et nunc jube ut ſcindant mihi cedros ex Libnan, & ſervi mei erunt cum ſervis tuis; & mercedē ſervorum tuorum dabo tibi juxta id quod dixeris: nam tu nôſti quòd non eſt inter nos vir qui nôrit ſcindere ligna ut Szidonæi. 7 Et fuit cū audiſſet Hhiram verba Selomoh, lætatus eſt valdè, & dixit: Benedictꝰ Deus hodie, qui dedit David filiū ſapientem ſuper populum multum hunc. 8 Et miſit Hiram ad Selomoh dicendo, Audivi quòd miſiſti ad me: ego ſufficiam omnem neceſſitatem tuā in lignis cedrorū & lignis abietū. 9 Servi mei deducent [*ligna*] ex Libnan ad mare, & ego ponā ea per rates in mare uſq, ad locū ad quem miſeris mihi, & conjiciā ea ibi, & tu tolles: & tu ſuppeditabis neceſſitatem meā dando cibū viris domꝰ meæ. 10 Et Hhirā præbuit Selomoh ligna cedrorū & ligna abietū, omnē neceſſitatē ejꝰ. 11 Et Selomoh dedit Hhirā viginti millia cororū frumenti in ſuſtentationē hominibꝰ domꝰ ejus, & viginti coros olei contuſi: ſic dedit Selomoh Hhiram ſingulis annis. 12 Et Dñs dedit ſapientiam Selomoh, ſicut locutus fuerat ei: & fuit pax inter Hhiram & Selomoh; & percuſſerunt fœdus ambo ipſi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܠܡܫܡܥ ܚܟܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܡܩܒܠ ܗܘܐ ܩܘܪܒܢ
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܕܫܡܥܘ ܚܟܡܬܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * * ܘܫܕܪ ܚ
ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ. ܠܥܒܕܘܗܝ ܠܘܬ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܕܠܗ ܡܫܚܘ ܕܢܡܠܟ ܚܠ
ܐܒܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܚܝܪܡ ܠܕܘܝܕ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܠܫܠܝܡ
ܘܒܪܟܗ. * ܘܫܕܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܚܝܪܡ. ܘܐܡܪ. * ܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܕܠܐ ܐܫܟ
ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ: ܡܛܠ ܩܪܒܐ ܣܓܝܐܐ ܕܚܕܪܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܕܝܗ
ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ. ܬܚܝܬ ܦܣܬܐ ܕܪܓܠܘܗܝ. * ܘܗܫܐ ܐܢܝܚ ܠܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܡܢ ܟܠ
ܟܠܗ ܣܛܢܐ. ܐܦܠܐ ܦܓܥܐ ܒܝܫܐ. * ܘܗܐ ܐܡܪ ܐܢܐ. ܕܐܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܐ
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܕܐܡܪ. ܒܪܟ ܕܡܩܝܡ ܐܢܐ ܚܠܦܝܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܟ. ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ
* ܘܗܫܐ ܦܩܘܕ. ܘܢܦܣܩܘܢ ܠܝ ܡܢ ܠܒܢܢ. ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܥܒܕܝ ܢܗܘܘܢ ܥܡ ܥܒ
ܘܐܓܪܐ ܕܥܒܕܝܟ ܐܬܠ ܠܟ. ܟܠܡܐ ܕܬܐܡܪ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ. ܕܠܝܬ ܒ
ܕܝܕܥ ܠܡܦܣܩ ܩܝܣܐ. ܐܝܟ ܨܝܕܢܝܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܚܝܪܡ ܡܠܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܚܕܝ ܛ
ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܝܘܡܢܐ. ܕܝܗܒ ܠܕܘܝܕ ܒܪܐ ܚܟܝܡܐ. ܕܢܫܠܛ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ ܪ
* ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܡܥܬ ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܕܪܬ ܠܘܬܝ. ܐܢܐ ܐܥܒܕ. ܟܠ
ܨܒܝܢܟ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܒܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. * ܥܒܕܝ ܢܚܬܘܢ ܡܢ ܠܒܢܢ ܠܝܡܐ. ܘܐ
ܐܥܒܕ ܐܢܘܢ ܛܘܦܐ ܒܝܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܐܬܪܐ ܕܬܫܕܪ ܠܝ. ܘܐܫܪܐ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. ܘܐܢ
ܬܫܩܘܠ ܐܢܘܢ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܦ ܐܢܬ ܬܥܒܕ ܨܒܝܢܝ. ܘܬܬܠ ܙܘܕܐ ܠܒܝܬܝ. * ܘܗܘܐ ܚܝ
ܠܫܠܝܡܘܢ ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܘܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ. * ܘܫܠܝܡܘܢ ܝܗܒ ܗܘܐ ܠ
ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܝܢ ܕܚܛܐ. ܡܐܟܘܠܬܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܝܢ ܕܡܫܚܐ ܥܨ
ܗܟܢܐ ܝܗܒ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܚܝܪܡ ܫܢܬ ܒܫܢܬ. * ܘܡܪܝܐ ܝܗܒ ܚܟܡܬܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܐ
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ. ܘܗܘܐ ܫܝܢܐ ܒܝܬ ܚܝܪܡ ܠܒܝܬ ܫܠܝܡܘܢ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. ܘܓܙܪܘ ܬܪܝܗܘܢ ܩܝܡ

Et ex omnib⁹ gentib⁹ veniebant auditũ ſapientiã Salomonis, et accipiebat munera ab omnibus regibus terræ qui audiebant ſapientiam ejus. 34

CAP. V.

1 MIſit quoq; Hirã rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonẽ (audiverat enim quòd unxiſſent eum ut regnaret vice patris ſui: nam dilexerat Hirã Davidẽ cunctis dieb⁹) miſit inquã Hirã ad Salomonẽ, & benedixit ei. 2 Tum miſit Salomon ad Hirã, & dixit ei, 3 Tu nôſti Davidẽ patrẽ meũ non potuiſſe domũ ædificare nomini Dñi Dei ſui ob frequentia bella quæ cinxerant eum, donec tradiderit ea Dñs ſub plantã pedis ej⁹. 4 Nunc ergò cùm requiẽ mihi dederit Dñs Deus me⁹ undequaque, nullus ſit Satanas, nec ullus ſiniſter occurſus; 5 En ego ſtatuo ædificare domũ nomini Dñi Dei mei, quemadmodum dixit Dñs Davidi patri meo *hiſce verbis*, Filius tuus quẽ pro te conſtitui ſup ſoliũ tuũ, ipſe ædificabit domum nomini meo. 6 Itaque jube ut ſuccîdant mihi de Libano ligna cedrina; erunt autẽ ſervi mei cum ſervis tuis, & mercedẽ ſervorum tuorũ dabo tibi quamcunque præſcripſeris: tu enim nôſti neminẽ inter nos eſſe qui cædendorũ lignorũ gnarus ſit ut Sidonii. 7 Cúmque audîſſet Hiram verba Salomonis, lætat⁹ eſt vehementer, et ait; Benedictus ſit hodiè Dñs qui conceſſit Davidi filium ſapientẽ, ut præeſſet populo huic ingenti. 8 Miſitque Hirã ad Salomonẽ, et dixit ad eum, Intellexi quicquid ad me miſiſti: ego perfecturus ſum omnẽ voluntatẽ tuam quod ad ligna cedrina, et quod ad ligna abiegna. 9 Servi mei devehent ea è Libano ad mare, tum in rates componã illa in mari ad eũ uſque locum quẽ mihi *ſignificatum* miſeris, ibi exponã ea, tuq; ea inde aſportabis: tu quoque viciſſim facies voluntatem meã, & commeatũ dabis domui meæ. 10 Itaque dabat Hirã Salomoni ligna cedrina et ligna abiegna pro voto ipſius. 11 Salomon verò dabat Hiramo vicies millenos coros tritici in cibum pro domo ej⁹, et vicies millenos coros olei expreſſi: hoc pacto dabat Salomon Hiramo ſingulis annis. 12 Dedit quoque Dñs Salomoni ſapientiã, quemadmodũ dixerat ei: fuitque pax inter Hiramum & inter Salomonẽ cunctis diebus, & pepigerunt ambo fœdus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكان يجتمع الي سليمن من جميع الشعوب ليسمعوا حكمته * ومن جميع ملوك الارض الذ
يسمعون بحكمته * الفصل الخامس * وارسل حيرام ملك صو
عبيده الي سليمان مهنيا له وداعيا * لما سمع انه قد مسح ملك مكان ابيه * اذ كان حيرام
يزل محبا لداود في كل ايامه * وارسل سليمان الي حيرام وقال * قد عرفت ان داود ابي لم يقد
ان يبني بيتا للرب باسم الله ربه * من اجل الحروب التي اشتغل بها * حتي صير الله الملوك كل
تحت قدميه * فاما انا فقد اراحني الله من كل من حولي * وليس من يضادني * ولا من يلقا
بالشر * وانا قد نويت ان ابني بيتا باسم الله ربي * كما قال الرب لداود ابي * ان ابنك الذي اصي
من بعدك ملكا هو يبني بيتا لاسمي * فمن الان تقدم بان تقطع لي خشب صنوبر من لبنا
ويكون عبيدي مع عبيدك * وانا اعطي عبيدك من الارزاق ما امرتني * لانك تعلم ا
ليس فينا من يقطع الخشب مثل الصيدانيين * فلما سمع حيرام كلام سليمان فرح فر
عظيما وقال * تبارك الله يومنا هذا * الذي رزق داود ابنا حكيما يدبر هذا الشع
العظيم * فارسل حيرام الي سليمان وقال * قد فهمت رسالتك * وانا افعل كما تحب وتوصي * وار
اليك خشب الصنوبر وخشب السرو * وعبيدي يقطعون ويتولون حمله من لبنان الي البح
وانا اصيرها اطوافا في البحر الي الموضع الذي تريد * واصيرها هناك وترسل انت فتحملها من هنا
وانت ايضا تعمل بما اقول لك * وتجري علي اصحابي ارزاقا * وصار حيرام يبعث الي سليمان خشب الص
وخشب السرو علي ما يريد * واجري سليمان علي اصحاب حيرام عشرين الف كر من طعام * وعشرين ال
كر من الزيت المغسول * هكذا كان يجري سليمان علي اصحاب حيرام في كل سنة * والرب اعطي سلي
من الحكمة كما وعده * وكان بين حيرام وبين سليمان اتفاق وحب وسلامة كل ايامهما * وتحالفا وتعاهدا جمي

Et conveniebant apud Salomonem ex omnibus gentibus ad audiendã ſapientiã ejus, & ex omnibus regibus terræ, qui ſapientiæ illius rumorem *audiebant.* 34

CAP. V.

1 *ADhæc miſit Hiram rex Tyri ſervos ſuos ad Salomonem gratulaturus ei, fauſtaque precatus, ubi audîſſet eũ unctũ eſſe regem loco patris ſui: fuerat enim Hiram conſtans Davidis amicus cunctis diebus.* 2 *Miſit quoque Salomon ad Hiram, dixitque;* 3 *Jam nôſti Davidem patrem meũ non potuiſſe ædem extruere Domino in nomine Dei Domini ſui, propter bella quibus erat occupatus, donec ſubegerit Deus reges omnes pedibus ejus.* 4 *Me autem pacatum reddidit jam Deus ab omnibus qui circa me ſunt, nec eſt qui adverſetur mihi, nec qui pernicioſo mihi animo ſeſe objectet:* 5 *Quapropter jam decrevi ædẽ extruere in nomine Dei Domini mei, quemadmodũ dixit Dominus Davidi patri meo, quòd filius tuus quem regem poſt te ſubſtituam, ipſe extruet ædem nomini meo.* 6 *Igitur jubeas in præſenti ut præcidantur mihi ligna pinea de Libano: eruntque ſervi mei cũ ſervis tuis, & ego præbebo ſervis tuis annonã qualemcunque mihi præceperis: ſcis enim haud eſſe inter nos qui ligna cædant ſicut Sidonii.* 7 *Cùm autem audîſſet Hiram verba Salomonis, gaviſus eſt gaudio magno, & ait, Benedictus ſit hodiernâ die Deus, qui dedit Davidi filiũ prudentem ut regeret populum hunc ingentem.* 8 *Et miſit Hiram ad Salomonem dicens, Jam intellexi epiſtolam tuã, & ego facturus ſum prout cupis & optas, & miſſurus ad te ligna pinea & ligna abiegna:* 9 *Et ſervi mei cædent, ſatagentque tranſvehi illa è Libano ad mare: tum ego in rates componam illa in mari ad locum quem cupis, ibique ponam, & tu mittens transferes inde: tu verò viciſſim facies quod tibi dicam, & meis annonã præbebis.* 10 *Cœpit ergò Hiram mittere Salomoni ligna pinea & ligna abiegna prout volebat.* 11 *Salomon autem ſuppeditabat genti Hirami vicies millenos coros cibi, & vicies millenos coros olei loti: talia ſuppeditabat Salomon genti Hirami quotannis.* 12 *Porrò Dominus dederat Salomoni ſapientiã, quemadmodum promiſerat ei; eratque inter Hiramum & inter Salomonem concordia, amor, & pax cunctis eorum diebus, & adhibito jurejurando pactũ ſimul inierant.*

מלכים א : ו

fuit & ;Iſrael omni ex tributum Selomoh rex fecit aſcendere Et
13 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַס מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי
Lebanon in eos miſit Et .virorum millia triginta tributum
14 הַמַּס שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלָחֵם לְבָנוֹנָה
,Lebanon in erant menſe ,vicibus menſe in millia decem
עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים בַּחֹדֶשׁ חֲלִיפוֹת חֹדֶשׁ יִהְיוּ בַלְּבָנוֹן
.tributum ſuper Adoniram & : ſua domo in menſibus duobus
שְׁנַיִם חֳדָשִׁים בְּבֵיתוֹ וַאֲדֹנִירָם עַל־הַמַּס׃
octoginta & ,onus portantis millia ſeptuaginta Selomoh fuit Et
15 וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף נֹשֵׂא סַבָּל וּשְׁמֹנִים
aſſiſtentibus principibus à Solùm .monte in cædentis millia
16 אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר׃ לְבַד מִשָּׂרֵי הַנִּצָּבִים
,millia tria ,opificium ſuper qui ,Selomoh ipſi
לִשְׁלֹמֹה אֲשֶׁר עַל־הַמְּלָאכָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
.opificio in facientes ,populum in dominantes ,trecenti &
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָרֹדִים בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה׃
precioſos lapides ,grandes lapides fecerũt proficiſci & ,rex præcepit Et
17 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ וַיַּסִּעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת
ædificatores dolaverunt Et .dolatos lapides ,domum fundandum ad
18 לְיַסֵּד הַבָּיִת אַבְנֵי גָזִית׃ וַיִּפְסְלוּ בֹּנֵי
,ligna præparaverunt & ;Ghiblim & ,Chiram ædificatores & ,Selomoh
שְׁלֹמֹה וּבֹנֵי חִירוֹם וְהַגִּבְלִים וַיָּכִינוּ הָעֵצִים
.domum ædificandum ad ,lapides &
וְהָאֲבָנִים לִבְנוֹת הַבָּיִת׃

CAP. VI. ו

egredi ,anno quadringenteſimo & ,anno octogeſimo in ,fuit Et
1 וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת
menſe in quarto anno in ,Ægypti terra è Iſrael filios
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ
,Iſrael ſuper Selomoh regnare (,ſecundus menſis ipſe) ,Zif
זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל
rex ædificavit quam domus Et .Domino domum ædificavit &
2 וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ
viginti & ,ejus longitudo cubitorum ſexaginta ,Domino Selomoh
שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים־אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים
ſuper veſtibulum Et .ejus ſtatura cubitorum triginta & ,ejus latitudo
3 רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ׃ וְהָאוּלָם עַל־
facies ſuper ,ejus longitudo cubitorum viginti ,domus templi facies
פְּנֵי הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ עַל־פְּנֵי
.domus facies ſuper ejus latitudo cubito in decem : domus latitudinis
רֹחַב הַבַּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי הַבָּיִת׃
ſuper ædificavit Et .occluſas proſpectivas feneſtras domui fecit Et
4 5 וַיַּעַשׂ לַבַּיִת חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטֻמִים׃ וַיִּבֶן עַל־
circum domus parietibus cum circumquaque thalamum domus parietem
קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב
inferioris Thalami .circum appendices fecit & : oraculum & ,templum
6 לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב׃ הַיָּצוּעַ הַתַּחְתֹּנָה
,ejus latitudo cubito in ſex medii & ,ejus latitudo cubito in quinque
חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ
dedit imminutiones quia ;ejus latitudo cubito in ſeptem tertii &
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ כִּי מִגְרָעוֹת נָתַן
.domus parietes in apprehendere non pro ,foris circum domui
לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת׃
: eſt ædificata ,profectionis perfecto lapide eam ædificari in ,domus Et
7 וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסָּע נִבְנָה
fuit auditum non ,ferreum inſtrumentum omne ,ſecuris & ,mallei &
וּמַקָּבוֹת וְהַגַּרְזֶן כָּל־כְּלִי בַרְזֶל לֹא־נִשְׁמַע
.eam ædificari in ,domo in
בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

13 Elegítque rex Salomon operarios de omni Iſrael, & erat indictio triginta millia virorum. 14 Mittebátque eos in Libanũ, decem millia per menſes ſingulos viciſſim, ita ut duobus menſibꝰ eſſent in domibus ſuis: & Adoniram erat ſuper hujuſcemodi indictione. 15 Fuerúntque Salomoni ſeptuaginta millia eorum qui onera portabant, & octoginta millia latomorũ in monte: 16 Abſque præpoſitis qui præerant ſingulis operibus, numero triũ milliũ & trecentorũ, præcipientium populo & his qui faciebant opus. 17 Præcepítque rex, ut tollerent lapides grandes, lapides pretioſos, in fundamentũ templi, & quadrarent eos: 18 Quos dolaverunt cæmentarii Salomonis, & cæmentarii Hiram: porrò Giblii præparaverũt ligna & lapides ad ædificandam domũ.

CAP. VI.

1 FActum eſt ergò quadringenteſimo & octogeſimo anno egreſſionis filiorũ Iſrael de terra Ægypti, in anno quarto, menſe Zio, (ipſe eſt menſis ſecundus) regni Salomonis ſuper Iſrael, ædificari cœpit domus Dño. 2 Domꝰ autẽ, quã ædificabat rex Salomon Dño, habebat ſexaginta cubitos in longitudine, & viginti cubitos in latitudine, & triginta cubitos in altitudine. 3 Et porticus erat ante templũ viginti cubitorum longitudinis, juxta menſuram latitudinis templi: & habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi. 4 Fecítque in templo feneſtras obliquas. 5 Et ædificavit ſuper parietem templi tabulata per gyrũ, in parietibus domûs per circuitũ templi & oraculi, & 6 fecit latera in circuitu. Tabulatũ ꝙ ſubter erat, quinque cubitos habebat latitudinis, & medium tabulatum ſex cubitorũ latitudinis, & tertium tabulatum ſeptem habens cubitos latitudinis. Trabes autẽ poſuit in domo per circuitum forinſecùs, ut non hærerent muris templi. 7 Domus autem cùm ædificaretur, de lapidibus dolatis atque perfectis ædificata eſt: & malleus, & ſecuris, & omne ferramentum, non ſunt audita in domo cùm ædificaretur.

MS. A.

26 Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν τεσσεράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵππων εἰς ἅρματα, 27 ϗ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ϗ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, 28 ἕκαστος μηνὶ αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσιν λόγον. Καὶ τὰς κριθὰς ϗ * τὸν ἄχυρον τοῖς ἵπποις ϗ τοῖς ἅρμασιν, ἦγον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεύς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν κύριος σοφίαν τῷ Σαλωμὼν ϗ φρόνησιν πολλὴν

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

29 Καὶ ἔδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν ϗ σοφίαν πολλὴν σφόδρα ϗ χύμα καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. 30 Καὶ ἐπληθύνθη (μ) Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, ϗ 31 ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. Καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους· ϗ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Γαιθὰν τὸν (ν) Ζαρείτην, ϗ τὸν Αἰνὰν, ϗ τὸν Χαλκὰδ ϗ (ξ) Δαράλα 32 υἱοὺς (ο) Μάλ. Καὶ ἐλάλησε Σαλωμὼν τρισχιλίας παραβολάς, ϗ ἦσαν ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακιχίλιαι. 33 Καὶ ἐλάλησε (π) ὑπὲρ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ, ϗ ἕως (ρ) τῆς ὑσώπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τοῦ τοίχου· ϗ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν ϗ περὶ τῶν πετεινῶν ϗ περὶ τῶν ἑρπετῶν ϗ περὶ τῶν ἰχθύων. 34 Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας (σ) Σαλωμών· ϗ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον (τ) τῆς σοφίας αὐτοῦ. ϗ ἔλαβε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ αὐτῷ εἰς γυναῖκα, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον κυρίου, ϗ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ϗ τὸ τεῖχος Ἰρουσαλήμ. τότε ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ϗ προκατελάβετο τὴν Γαζὲρ, ϗ ἐνεπύρεισεν αὐτὴν, ϗ τὸν Χανανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν Μεργάβ· ϗ ἔδωκεν αὐτὰς Φαραὼ ἀποστολὰς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών. ϗ Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ.

MS. A. (μ) ἡ σοφία Σαλωμὼν (ν) Ἐζραναίτην, ϗ Ἡμὰν, ϗ τὸν (ξ) τὸν Δαραὰ (ο) Μαοὺλ. Καὶ ἦν ὀνομαστὸς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν κύκλῳ. Καὶ ἐλάλησεν (π) περὶ τῶν (ρ) τῆς ὑσώπου (σ) Σολωμών· (τ) τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου

ΚΕΦ. ε΄.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας (α) αὐτοῦ χρῖσαι τὸν Σαλωμὼν ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν 2 Χιρὰμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ, λέγων, 3 Σὺ οἶδας (β) τὸν πατέρα μου Δαυὶδ, ὅτι οὐκ ἠδύνατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀπὸ (γ) προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν, ἕως τοῦ δοῦναι κύριον αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν 4 αὐτοῦ. Καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος ϗ οὐκ ἔστιν 5 (δ) ἁμάρτημα πονηρόν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ (ε) λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου, καθὼς ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων, Ὁ υἱός σου, ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

MS. A. (α) αὐτοῦ πρὸς Σαλωμών. ἤκουσεν γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (β) Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, ὅτι (γ) προσώπου πολέμων (δ) ἀπάντημα (ε) λέγω, Οἰκοδομήσω

Et dedit Dominus prudentiam ipſi Salomon, & ſapientiam multam valdè & latitudinem cordis, velut arena, quæ juxta mare. Et (n) abundavit Salomon valdè ſuper prudentiam omnium (o) antiquorum hominum, & ſuper omnes prudentes Ægypti. Et ſapuit ſuper omnes homines: & ſapuit ſuper (p) Gæthan Zaritem, & Ænam, & Chalcad, & Darala, filios Mal. Et locutus eſt Salomon ter mille parabolas: & fuerunt cantica ejus quinq; mille. Et locutus eſt de lignis à cedro, quæ in Libano, & uſque ad hyſſopum egredientem per parietem. Et locutus eſt de pecoribus, & de volatilibus, & de reptilibus, & de piſcibus. Et adveniebant omnes populi audire ſapientiam Salomon, (q) & ab omnibus regibus terræ, quicunque audiebant ſapientiam ejus. Et accepit Salomon filiam Pharao ſibi in uxorem: & introduxit eam in civitatem David; quoadusque ipſe conſummâſſet domum Domini, & domum ſuam, & murum Hieruſalem. Tunc aſcendit Pharao rex Ægypti, & cepit Gazer, & incendit eam, & Chananitem habitantem in Mergab. Et dedit (r) eas Pharao miſſiones filiæ ſuæ uxori Salomon. Et Salomon ædificavit Gazer.

CAP. V.

ET miſit Chiram rex Tyri pueros ſuos ad (a) ungendum Salomon pro David patre ejus: quoniam Chiram fuerat diligens David omnibus diebus. Et miſit Salomon ad Chiram, dicens; Tu nõſti patrẽ meũ David, quia non poterat ædificare domum nomini Domini Dei mei à facie bellorum, quæ circumdederunt eum: quoadusque Dominus daret eos ſub veſtigiis pedum ejus. Et nunc requiem dedit Dominus Deus meus mihi in circuitu: non eſt adverſarius: & non eſt (b) peccatum malũ. Et ecce ego dico ædificare domũ nomini Dei mei; ſicut locutꝰ eſt Dominus Dꝰ ad David patrem meũ, dicens; Filius tuus, quem dabo pro te ſuper thronum tuum, hic ædificabit domum nomini meo.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ומני מלכא שלמה מסקי מסין מכל ישראל והוה מסקי מסין תלתין אלפין גברא׃
14 ושלחנון ללבנן עסרא אלפין ירחא משתנן ירחא הוו בלבנן תרין ירחין גבר בביתיה
15 ואדנירם ממנא על מסקי מסין׃ והוה לשלמה שבעין אלפין דנטלין בכתפא ותמנן
16 אלפין דפסלין בטורא׃ בר מרבני איסטרטיגיא דממנן על עבידתא דשלמה תלתא
17 אלפין ותלת מאה דמפלחין בעמא דעבדין בעבידתא׃ ופקיד מלכא ועקרו אבנין
18 רברבן אבנין יקרן לשכללא ביתא אבנין פסילן׃ ופסלו ארדכלי שלמה וארדכלי חירם
וארגובליא ואתקנו אעיא ואבניא למבני ביתא׃

ו

1 והוה בארבע מאה ותמנן שנין למפק בני ישראל מארעא דמצרים בשתא רביעתא
2 בירח זיו ניצניא הוא ירחא תנינא למלך שלמה על ישראל ובנא ביתא קדם יי׃ וביתא
די בנא מלכא שלמה קדם יי שתין אמין אורכיה ועסרין פותיה ותלתין אמין רומיה׃
3 ואולמא על אפי היכלא דביתא עסרין אמין אורכיה על אפי פותיא דביתא עסר אמין
4 פותיא על אפי ביתא׃ ועבד לביתא כוין פתיחן מלגיו וסתימן מלברא וחפן כלנסא בית
5 אנחת רישי שרית ארזיא׃ ובנא על כתלי ביתא זיזא סחור סחור להיכלא ולבית
6 כפורי ועבד מחיציא סחור סחור׃ מחיצתא ארעיתא חמש אמין פותיה ומציעתא שית
אמין פותיה ותליתיתא שבע אמין פותיה ארי נפקתא עבד לביתא סחור סחור לברא מן
מחיציא למהוי רישי שריתא נייחין על זיזא ולא יהוין שריתא מעברן בכתלי ביתא׃
7 וביתא באתבניותיה אבנין שלמן מתקם אתבני וארזובין וחולילין כל מאן דברזל לא
אשתמע בביתא באתבניותיה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et præpoſuit rex Selomoh convectores tributorum ex omni Iſrael, & fu- 13
erunt convectores tributorum triginta millia virorum. Et miſit illos ad 14
Libnan decem millia [in] menſe viciſſim, uno menſe erant in Libnan, [et] duobus menſibus vir in domo ſua: & Adonirã erat præpoſitus ſuper convectores tributorum. Et fuerunt Selomoh ſeptuaginta millia qui portabant humero, & octoginta millia qui cædebant in monte. Præter magiſtros anteſignanorum qui præpoſiti erant ſuper opus Selomoh, tria millia & trecenti, qui ſervire faciebant populum qui faciebat opus. Et juſſit rex ut eruerent lapides magnos, lapides pretioſos ad fundandum domum, lapides cæſos. Et ceciderunt architecti Selomoh et architecti Hhiram, & cæſores, & compoſuerunt ligna & lapides ad ædificandum domum.

CAP. VI.

ET fuit quadringenteſimo & octogeſimo anno ex quo egreſſi ſunt filii Iſrael de terra Miſzraim, anno quarto menſe ſplendoris florum (ipſe eſt menſis ſecundus, quo regnavit Selomoh ſuper Iſrael) ædificavit domum Dño. Et domus quam ædificavit rex Selomoh Dño, ſexaginta cubitorum erat longitudo ejus, & viginti latitudo ejus, & triginta cubitorum altitudo ejus. Et porticus erat ante templum domus, & viginti cubitorum longitudo ejus ante latitudinem domus, & decẽ cubitorum latitudo ejus ante domũ. Et fecit domui feneſtras apertas intrinſecus & clauſas forinſecus, & operiebant vectẽ domus quietis, capita tignorũ cedrini. Et ædificavit ſuper parietes domus prominentiã circumcirca templum & domũ propitiationũ: & fecit appendices per circuitum. Appendicis inferioris quinq; cubitorũ erat latitudo, & mediæ ſex cubitorũ latitudo, et tertiæ ſeptẽ cubitorũ latitudo: quia projecturã fecit domui circumcirca forinſecus ab appendicibꝰ ut capita tignorũ quieſcerent ſuper prominentias, & non tigna tranſirent parietes domꝰ. Et domꝰ dum ædificaretur, lapidibus perfectis ordinationis ædificata eſt: & mallei & ſecures, omne inſtrumentum ferri non auditum eſt in domo dum ædificaretur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܐܣܩ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܡܟܣܐ. ܡܢ ܟܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܘܐ ܡܟܣܐ. ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ
14 ܓܒܪܝܢ. * ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܠܠܒܢܢ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ. ܒܝܪܚܐ ܒܚܘܠܦܐ. ܝܪܚܐ ܗܘܘ
15 ܒܠܒܢܢ. ܘܬܪܝܢ ܝܪܚܝܢ ܒܒܝܬܗ. ܘܐܕܘܢܝܪܡ ܥܠ ܡܟܣܐ. * ܘܗܘܘ ܠܫܠܝܡܘܢ
16 ܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܫܩܠܝ ܡܘܒܠܐ. ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܦܣܠܝܢ ܒܛܘܪܐ. * ܣܓܝ ܡܢ ܪܝܫܢܐ
ܕܦܩܝܕܝܢ ܠܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܥܒܕܐ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܕܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܥܡܐ
17 ܕܥܒܕܝܢ ܒܥܒܕܐ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ ܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܠܡܫܬܐܣܘ
18 ܒܝܬܐ ܒܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ. * ܘܦܣܠܘ ܒܢܝܐ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܒܢܝܐ ܕܚܝܪܡ. ܘܓܒܠܝܐ
ܘܛܝܒܘ ܟܐܦܐ ܘܩܝܣܐ ܠܡܒܢܝܗ ܕܒܝܬܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

1 * ܘܗܘܐ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܫܢܝܢ : ܠܡܦܩܬܗܘܢ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ:
ܒܫܢܬܐ ܪܒܝܥܝܬܐ: ܒܝܪܚܐ ܐܝܪ ܕܗܘܝܘ ܝܪܚܐ ܬܪܝܢܐ: ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ.
2 ܫܪܝ ܠܡܒܢܝܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܪܝܐ . ܫܬܝܢ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ.
3 ܘܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. * ܘܐܣܛܘܐ ܕܩܕܡ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ.
ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ . ܠܘܩܒܠ ܦܬܝܗ ܕܒܝܬܐ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ . ܠܘܩܒܠ
4 ܐܘܪܟܗ ܕܒܝܬܐ. * ܘܥܒܕ ܠܒܝܬܐ. ܟܘܐ ܡܣܬܟܝܢܬܐ ܘܐܛܝܡܬܐ. * ܘܒܢܐ ܥܠ ܐܣܬܘܗܝ
5 ܕܒܝܬܐ. ܚܕܪܐ ܡܢ ܚܕܪ. ܐܣܬܐ ܕܒܝܬܐ ܐܚܕ ܠܗܝܟܠܐ ܘܠܒܝܬ ܚܘܣܝܐ. * ܘܒܝܬ ܚܕܪܐ
6 ܬܚܬܝܐ . ܚܡܫ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܡܨܥܝܐ. ܫܬ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܝܬܝܐ. ܫܒܥ
ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܟܘܦܐ ܠܒܝܬܐ ܡܢ ܚܕܪ ܚܕܪ ܡܢ ܠܒܪ:. ܕܢܗܘܐ ܐܣܝܪ ܐܣܬܐ
7 ܒܐܣܬܐ. * ܘܒܝܬܐ. ܟܕ ܡܬܒܢܐ ܗܘܐ. ܒܟܐܦܐ ܡܫܡܠܝܬܐ ܕܡܬܝܒܠܢ ܗܘܝ. ܘܐܪܙܦܬܐ
ܘܡܩܒܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܦܪܙܠܐ. ܠܐ ܐܫܬܡܥ ܒܒܝܬܐ. ܟܕ ܡܬܒܢܐ ܗܘܐ.

Aſſumpſit quoque rex Salomon tributum ex toto Iſraele, fuitque tributum illud triginta millia virorum, 13
Quos mittebat in Libanum, decem millia videlicet ſingulis menſibus alternatim; *ita ut* menſem eſſent in Libano, & duos menſes in domo ipſius : Adoniram autem præerat huic tributo. 14
Habebat inſuper Salomon ſeptuaginta millia bajulorum, & octoginta millia lapicidarum in monte : 15
Præter præfectos qui pro Salomone præerant operi, *nempe* ter mille ac trecentos, qui præerant turbæ quæ operi vacabat. 16
Præcipiente quoque rege advexerunt lapides ingentes, lapides optimos, ad ornandam domum lapidibus ſculptis. 17
Scalpſerunt igitur ſtructores Salomonis, & ſtructores Hirami, atq; lapicîdæ ; & parârunt lapides ac ligna pro ſtructura domûs. 18

CAP. VI.

FActum eſt igitur anno quadringenteſimo octogeſimo ab egreſſu filiorum Iſrael è terra Ægypti, anno quarto, menſe Aprili (qui eſt menſis ſecundus) regni Salomonis ſuper Iſraelem; ut ædificare cœpiſſet domum Dñi. 1
Dom⁹ autem quam ædificavit Salomon Dño, habuit ſexaginta cubitos longitudine ſuâ, viginti cubitos latitudine ſuâ, & triginta cubitos altitudine ſuâ. 2
Longitudo verò porticûs quæ erat ante oſtium domûs, viginti cubitorum erat ex oppoſito latitudinis domûs; latitudo verò decem cubitorum, ex oppoſito longitudinis domûs. 3
Eidem domui feneſtras adhibuit obliquas denſaſque. 4
Super parietes domûs peribolos ædificavit circumquaque : parietibus domûs cinxit templum & propitiatorium. 5
Et infimi quidem periboli latitudinem fecit quinque cubitorum ; medii latitudinem, ſex cubitorum; tertii latitudinem, ſeptem cubitorum : mutulos enim fecit domui per ambitum extrinſecùs, ut paries parieti cohæreret. 6
Cæterùm domus cùm ædificaretur, lapidibus perfectè elaboratis qui devehebantur, ædificata fuit : adeoque nec malleus, neque ſcalprum, nec ullum inſtrumentum ferreum auditum eſt in domo cùm ædificaretur. 7

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 14 * واستخب سليمان من كل بني اسرائيل ثلثين الف رجل * وارسلهم الى لبنان * وجعلهم نوايب
ينوب كل شهر منهم عشرة الف * يعملون في لبنان شهرا * ثم ينصرفون الى بيوتهم * وادونيرام كان
15 مسلطا على الخراج * وكان لسليمان سبعون الف رجل يحملون بالدهوق * وثمانون الف رجل
16 يقطعون الحجارة من الجبل * هذا سوى الوكلاء والقهارمة المسلطين على العمال والصناع * وهم
17 ثلاثة الف وثلاث ماية الموكلين على الذين يعملون العمل * فامر الملك ان يحملوا حجارة
18 كبارا جيدة * ليسقف البيت ويتم بالحجارة المنحوتة المخروطة * فقطع بناوو سليمان وبناوو حيرام
والذين يحكمون قطع الحجارة * واصلحوا الحجارة والخشب لبناء البيت *

* الفصل السادس *

1 * فلما كان بعد اربع ماية وثمانين سنة لخروج بني اسرائيل من ارض
مصر * في السنة الرابعة * في شهر ايار الذي هو الشهر الثاني من شهور السنة * في ملك
2 سليمان على بني اسرائيل * بدا سليمان في ان يبني بيتا للرب * والبيت الذي بنى سليمان للرب
3 طوله ستون ذراعا * وعرضه عشرون ذراعا * وسمكه ثلثون ذراعا * والرواق الذي جعل بين
يدي باب البيت * كان طوله عشرون ذراعا امام عرض البيت * وعرضه عشر اذرع حيال طول
4 5 البيت * وجعل للبيت كوى ضيقة من خارج * وواسعة من داخل * وبنى على حيطان البيت
6 حولين كما يدور * واحاط بالهيكل وبيت الطهور الذي يستغفر فيه حيطان * وجعل للبيت اروقة
كما يدور * وصير ايضا فوقها ثلاث مستطرات بعضها فوق بعض * وصير عرض المستطر
الاسفل خمسة اذرع * وعرض المستطر الاوسط ستة اذرع * وعرض المستطر الاعلى سبعة اذرع *
وجعل للبيت افريزات من خارج كما يدور * لتكون الحيطان ممسكة بالعرق بعضها ببعض *
7 وبني البيت حيث بني * بالحجارة التامة المنعوتة المسواة * فاما ضرب مطرقة او مبرية * او
مقطعا او شيا من آلة الحديد * فلم يسمع في بناء البيت *

Præterea ſelegit Salomon ex omnibus Iſraelitis triginta millia virorū, 13
ut mitteret eos in Libanū : alternos autem ſtatuit eos, ita ut ſingulis menſibus alternè ſuccederent ex eis decem millia, menſem operarentur in Libano, tum domos ſuas reverterentur : Adoniram autem præerat huic tributo. 14
Adhæc habebat Salomon ſeptuaginta millia virorum ferentiū vectes, & octoginta millia virorū lapides è monte excidentium : 15
Idq; præter curatores & præfectos qui præerant operariis & artificibus, nempe ter mille trecentos præpoſitos iis qui operi incumbebant. 16
Præcepitq; rex ut advehere nt lapides prægrandes & optimos quibus tegeretur ædes, & perfecta redderetur lapidibus cæſis ac dolatis. 17
Quapropter dolaverunt latomi Salomonis, & latomi Hirami, quique præerant dolaturæ lapidum, & parârunt lapides ac ligna ad ædificandum ædem. 18

CAP. VI.

ITaque poſt annum quadringenteſimum octogeſimum ab exitu filiorum Iſraelis è terra Ægypti, anno quarto, menſe Aprili (qui menſis eſt ſecundus è menſibus anni) regni Salomonis ſuper Iſraelitas; cœpit Salomon extruere ædem Domino. 1
Et quidem longitudo ædis quam extruxit Salomon Domino, erat ſexaginta cubitorū, latitudo viginti cubitorum, profunditas autem triginta cubitorum. 2
Porticus verò quæ collocata fuit ante januam ædis, longitudo erat viginti cubitorum, ante latitudinem ædis; & latitudo decem cubitorum, ante longitudinem ædis. 3
Fecit autem ædi feneſtras extrinſecùs anguſtas, intrinſecùs latas. 4
Et ſuper ædis parietes cellas extruxit circunquaque; & tam templum quàm ſanctuarium in quo petebatur indulgentia, cinxit parietibus. 5
Tum porticus fecit ædi circunquaque, & ſuper has quoq; tria fecit loca proſpectui accommoda (i. podia penſilia) *unum ſuper aliud: & imi quidem podii latitudinem fecit quinque cubitorū; latitudinem verò podii mediani, ſex cubitorum; ſupremi deniq; podii latitudinem, ſeptem cubitorum. Fecit etiam ædi extrinſecùs projecta, per ambitum, ut parietum alter alteri per tigna firmus hæreret.* 6
Et quamvis ædes, dum extruebatur, perfectis, dolatis, complanatiſque lapidibus extrueretur; tamen ictus mallei, aut tudiculæ, aut ſcalpri, aut ullius inſtrumenti ferrei non fuit auditus in ſtructura ædis. 7

מלכים א : ו

cochleas per & ,dexterum domus humerum ad mediæ appendicis Oſtium
8 פתח הצלע התיכנה אל־כתף הבית הימנית ובלולים
ædificavit Et .tertia ad medio de & ,medium ad aſcendebãt
9 יעלו על־התיכנה ומן־התיכנה אל־השלשים׃ ויבן
ordinibus & ,teſtudinibus domum texit & ,eam perfecit & ,domum
את־הבית ויכלהו ויספן את־הבית גבים ושדרת
quinque : domo omni ſuper thalamum ædificavit Et .cedris in
10 בארזים׃ ויבן את־היציע על־כל־הבית חמש
fuit Et .cedrinis lignis cum domum apprehẽdebat &,ejus ſtatura cubitorũ
11 אמות קומתו ויאחז את־הבית בעצי ארזים׃ ויהי
quam iſta Domus : dicendo , Selomoh ad Domini verbum
12 דבר־יהוה אל־שלמה לאמר׃ הבית הזה אשר־
, feceris mea judicia & ,meis decretis in ambulaveris ſi ,ædificans tu
אתה בנה אם־תלך בחקתי ואת־משפטי תעשה
meũ verbã ſtatuam & ,eis in ambulãdo,mea mãdata omnia ſervaveris &
ושמרת את־כל־מצותי ללכת בהם והקמתי את־דברי
medio in habitabo Et .tuum patrẽ David ad ſum locutus quod ,tecum
13 אתך אשר דברתי אל־דוד אביך׃ ושכנתי בתוך
ædificavit Et .Iſrael meum populũ derelinquam non & ,Iſrael filiorũ
14 בני ישראל ולא אעזב את־עמי ישראל׃ ויבן
domus parietes ædificavit Et .eã perfecit & ,domum Selomoh
15 שלמה את־הבית ויכלהו׃ ויבן את־קירות הבית
parietes ad uſque domus pavimento à ,cedrorum coſtis in intrinſecus
מביתה בצלעות ארזים מקרקע הבית עד־קירות
domus pavimentum obduxit & :intrinſecus ligno operuit contignationis
הספן צפה עץ מבית ויצף את־קרקע הבית
lateribus à cubitos viginti ædificavit Et .abietum coſtis in
16 בצלעות ברושים׃ ויבן את־עשרים אמה מירכותי
ædificavit & :parietes ad uſque pavimento à cedrorum coſtis in domus
הבית בצלעות ארזים מן־הקרקע עד־הקירות ויבן
cubito in quadraginta Et .ſanctitatum ſanctitatem in oraculum intra ſibi
17 לו מבית לדביר לקדש הקדשים׃ וארבעים באמה
domum ad cedrus Et .meas facies ad templum ipſa : domus erat
18 היה הבית הוא ההיכל לפני׃ וארז אל־הבית
,cedrus omnia :florum apertiones & ,colocyntarũ fundæ inſtar ſculptura ,intrinſecꝰ
פנימה מקלעת פקעים ופטורי צצים הכל ארז
intrinſecus domo medio in oraculum Et .apparebat lapis nec
19 אין אבן נראה׃ ודביר בתוך־הבית מפנימה
faciebus Et .Domini fœderis arcam ibi dandum ad ,fecit parare
20 הכין לתתן שם את־ארון ברית יהוה׃ ולפני
,latitudo cubitorũ viginti & ,longitudo cubitorũ viginti oraculi ipſius
הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב
operuit & : concluſo auro illud operuit & :ejus ſtatura cubitorum viginti &
ועשרים אמה קומתו ויצפהו זהב סגור ויצף
auro intrinſecus domum Selomoh texit Et .cedro altare
21 מזבח ארז׃ ויצף שלמה את־הבית מפנימה זהב
illum texit & ,oraculi facies ad auri catenis in vectavit & ; concluſo
סגור ויעבר ברתיקות זהב לפני הדביר ויצפהו
omnem conſummari uſque ,auro operuit domum totam Et .auro
22 זהב׃ ואת־כל־הבית צפה זהב עד־תם כל־
fecit Et .auro texit ,oraculo quod , altare totum & : domum
23 הבית וכל־המזבח אשר־לדביר צפה זהב׃ ויעש
.ejus ſtatura cubitorũ decem : olei lignis Cherubim duos oraculo in
בדביר שני כרובים עצי־שמן עשר אמות קומתו׃
cubitorum quinque & , una Cherub ala cubitorum quinque Et
24 וחמש אמות כנף הכרוב האחת וחמש אמות
ad uſq; &,ejus alarũ extremitatibus ab cubiti decem : altera Cherub ala
כנף הכרוב השנית עשר אמות מקצות כנפיו ועד־
menſura : ſecundus Cherub cubito in decem Et .ejus alarum ſummitates
25 קצות כנפיו׃ ועשר באמה הכרוב השני מדה
.Cherubim duobus eadem inciſio & ,eadem
אחת וקצב אחד לשני הכרבים׃

Verſio VUL. LAT.

8 Oſtiũ lateris medii in parte e-
rat domꝰ dextræ : et ꝑ cochle-
am aſcendebant in medium
cœnaculum, & à medio in
9 tertiũ. Et ædificavit domũ, &
cõſummavit eã : texit quoque
10 domũ laquearibꝰ cedrinis. Et
ædificavit tabulatũ ſuper o-
mnem domũ quinq; cubitis al-
titudinis, & operuit domũ li-
11 gnis cedrinis. Et factus eſt
ſermo Dñi ad Salomonẽ, di-
12 cens; Domꝰ hæc, quam ædifi-
cas, ſi ambulaveris in præce-
ptis meis, & judicia mea fece-
ris, & cuſtodieris omnia man-
data mea, gradiens per ea:
firmabo ſermonem meũ tibi,
quem locutꝰ ſũ ad David pa-
13 trẽ tuũ. Et habitabo in medio
filiorũ Iſrael, & non derelin-
14 quã populũ meũ Iſrael. Igitur
ædificavit Salomon domũ, &
15 cõſummavit eã. Et ædificavit
parietes domꝰ intrinſecꝰ tabu-
latis cedrinis, à pavimẽto do-
mûs uſq; ad ſummitatẽ parie-
tũ, & uſq; ad laquearia, ope-
ruit lignis cedrinis intrinſe-
cús: & texit pavimentũ domꝰ
16 tabulis abiegnis. Ædificavítq;
viginti cubitorũ ad poſterio-
rẽ partẽ templi tabulata ce-
drina, à pavimento uſq; ad ſu-
periora: & fecit interiorẽ do-
mũ oraculi in Sãctũ Sanctorũ.
17 Porrò quadraginta cubitorũ
erat ipſũ tẽplũ pro foribꝰ o-
18 raculi. Et cedro omnis domus
intrinſecꝰ veſtiebatur, habens
tornaturas & juncturas ſuas
fabrefactas, & cælaturas emi-
nentes : omnia cedrinis tabu-
lis veſtiebantur : nec omnino
lapis apparere poterat in pa-
19 riete. Oraculũ autẽ in medio
domꝰ, in interiori parte fece-
rat, ut poneret ibi arcã fœde-
20 ris Dñi. Porrò oraculũ habe-
bat viginti cubitos longitudi-
nis, & viginti cubitos latitu-
dinis, & viginti cubitos altitu-
dinis: & operuit illud, atq; ve-
ſtivit auro puriſſimo: ſed & al-
21 tare veſtivit cedro. Domũ quo-
que ante oraculũ operuit auro
puriſſimo, & affixit laminas
22 clavis aureis. Nihílque erat in
tẽplo ꝙ non auro tegeretur :
ſed & totũ altare oraculi texit
23 auro. Et fecit in oraculo duos
cherubim de lignis olivarum,
decem cubitorum altitudinis.
24 Quinque cubitorũ ala cherub
una, & quinque cubitorũ ala
cherub altera : id eſt, decem
cubitos habentes, à ſummitate
alæ unius uſque ad alæ alterꝰ
25 ſummitatẽ. Decẽ quoq; cubi-
torũ erat cherub ſecundꝰ : in
menſura pari, & opus unum
erat in duobꝰ cherubim,

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

6 Καὶ νῦν ἔντειλαι, καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ
τοῦ Λιβάνου. καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί μου (ζ) μετὰ τῶν δού-
λων σου, (η) καὶ τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι
κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας, ὅτι
οὐκ ἔστιν (θ) ἡμῖν εἰδὼς ξύλα κόπτειν καθὼς
7 οἱ Σιδώνιοι. Καὶ ἐγενήθη καθὼς ἤκουσε Χιρὰμ
τῶν λόγων Σαλωμὼν, ἐχάρη σφόδρα, καὶ εἶπεν,
Εὐλογητὸς ὁ θεὸς (ι) σήμερον, ὃς ἔδωκε τῷ
Δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν
8 τοῦτον. Καὶ ἀπέστειλε (κ) πρὸς Σαλωμὼν, λέ-
γων, Ἀκήκοα περὶ πάντων ὧν (λ) ἀπέσταλκας
πρός με. ἐγὼ ποιήσω πᾶν θέλημά (μ) σου·
9 ξύλα κέδρινα καὶ πεύκινα. Οἱ δοῦλοί μου κατ-
άξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν,
(ν) ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ (ξ) σχεδίας, ἕως τοῦ τό-
που οὗ (ο) ἐὰν ἀποστείλῃς πρός με, καὶ ἐκτινάξω
(π) αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ σὺ ἀρεῖς· καὶ ποιήσεις τὸ θέ-
10 λημά μου, τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου. Καὶ ἦν
Χιρὰμ διδοὺς τῷ Σαλωμὼν κέδρους καὶ πεύκας
11 καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ. Καὶ Σαλωμὼν ἔδωκε
τῷ Χιρὰμ εἴκοσι χιλιάδας (ρ) κόρους πυροῦ καὶ
(σ) μαχεὶρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι χιλιάδας
(τ) βαὶθ ἐλαίου κεκομμένου. κατὰ τοῦτο ἐδίδου
12 Σαλωμὼν τῷ Χιρὰμ κατ' ἐνιαυτόν. Καὶ κύριος
ἔδωκε σοφίαν τῷ Σαλωμὼν καθὼς ἐλάλη-
σεν αὐτῷ. καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Χιρὰμ καὶ
ἀναμέσον Σαλωμὼν, καὶ διέθεντο διαθήκην
13 ἀναμέσον (υ) αὐτῶν. Καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασι-
λεὺς (φ) φόρον ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ὁ φό-
14 ρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Λίβανον, δέκα (χ) χιλιά-
δες ἐν τῷ μηνὶ †ἀλλασσόμενοι· μῆνα ἦσαν ἐν
τῷ Λιβάνῳ, καὶ δύο μῆνας ἐν οἴκῳ αὐτῶν. καὶ
15 Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν
ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν, καὶ ὀγ-
δοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει, (ψ)
16 Χωρὶς τῶν ἀρχόντων τῶν καθεσταμένων ἐπὶ τῶν ἔρ-
γων τῷ Σαλωμὼν, τρεῖς χιλιάδες (ω) καὶ ἑξα-
18 κόσιοι ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. Καὶ ἡ-
τοίμασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη.

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρα-
κοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου (α) υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ
Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ
δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλω-
17 μὼν (β) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, Καὶ ἐνετείλατο ὁ βα-
σιλεὺς ἵνα αἴρωσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς
τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους ἀπελεκήτους.
18 Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμὼν, καὶ οἱ υἱοὶ Χι-
ρὰμ, καὶ ἔβαλαν αὐτούς. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρ-
τῳ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Ζιοῦ, καὶ
1 τῷ δευτέρῳ μηνί. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν
μηνὶ Βαάλ, οὗτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος, συνετελέ-
σθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶ-
σαν διάταξιν αὐτοῦ.

Et nunc manda: & cædant mihi 6
ligna de Libano. Et ecce ſervi mei
cum ſervis tuis. Et mercedem (c)
ſervitii tui dabo tibi ſecundum
omnia, quæcunque dixeris: quoniã
tu nõſti, quia non eſt nobis ſciens
ligna cædere, ſicut Sidonii. Et fa- 7
ctum eſt, ut audivit Chiram ver-
ba Salomon, gaviſus eſt valdè, et
dixit; Benedictꝰ Deus hodie, qui
dedit ipſi David filiũ prudentem
ſuper populũ multũ iſtũ. Et mi- 8
ſit ad Salomon, dicens; Audivi de
omnibꝰ, de quibꝰ miſiſti ad me: e-
go faciã omnem voluntatẽ tuã.
Ligna cedrina, & abiegna Servi 9
mei deducent ea de Libano ad
mare: ego ponam ea (d) rates uſq;
ad locũ, quocunq; miſeris ad me:
& excutiam ea ibi, & tu tolles.
Et facies voluntatem meam, dan-
do panes domui meæ. Et fuit Chi- 10
ram dans Salomon cedros, et abie-
tes, & omnem voluntatem ejus.
Et Salomon dedit Chiram viginti 11
mille coros frumenti, & (f) Ma-
chir domui ejus, & viginti mil-
lia (g) Beth olei contuſi. Juxta
hoc dabat Salomon ipſi Chiram
per annum. Et Dominus dedit ſa- 12
pientiam Salomon, ſicut locutꝰ eſt
ei. Et fuit pax inter Chiram, &
inter Salomon: & diſpoſuerunt
teſtamentum inter ſe. Et retulit 13
rex tributum ex omni Iſrael: &
fuit tributum triginta millia vi-
rorum. Et miſit eos in Libanum: 14
decẽ mille in menſe mutantes ſe:
menſem erant in Libano, et duos
menſes in domo ſua. Et Adoni-
ram ſuper tributum. Et erant Sa- 15
lomon ſeptuaginta mille portantes
onꝰ, & octuaginta millia lapici-
darũ in monte Abſq; principibꝰ, 16
qui præſidebant ſuper opera Salo-
mon: ter mille, & ſexcenti (h)
præfecti, facientes opera. Et para- 18
verunt lapides, et ligna (i) tribus
annis.

CAP. VI.

ET factum eſt in (a) qua- 1
dragesimo & quadringenteſimo
anno exitûs filiorum Iſrael de
Ægypto, anno quarto in menſe
ſecundo regnante rege Salomon 17
ſuper Iſrael; Et mandavit rex ut
tollant lapides magnos pretioſos
in fundamentum domꝰ, et lapides
(b) non dolatos. Et dolaverunt fi- 18
lii Salomon, et filii Chiram, et je-
cerunt eos. In (c) anno quarto fun- 1
davit domum Domini in menſe
Ziu, (d) et ſecundo menſe. In un-
decimo anno in menſe Baal (hic
eſt menſis octavus) conſummata
eſt domus in (e) omni ratione e-
jus, et in omni conſtitutione ejus.

MS.A. (ζ) ἔσονται μετὰ (η) καὶ μισθὸν (θ) ἡμῖν ἀνὴρ εἰδὼς κόπτειν ξύλα καθὼς (ι) σήμερον ὁ θεὸς τῷ (κ) Χειρὰμ πρὸς (λ) ἐπέσταλκας (μ) σου εἰς ξύλα (ν) καὶ ἐγὼ (ξ) σχεδίας ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἕως (ο) ἂν (π) αὐτά, καὶ (ρ) κόρων (σ) μαχὰλ (τ) βὲθ (υ) ἑαυτῶν. (φ) Σαλωμὼν φόρον (χ) χιλιάδας †ἀλλασσόμεναι (ψ) Χωρὶς ἀρχόντων καθεσταμένων τῷ Σαλωμὼν ἐπὶ τῶν ἔργων, τρεῖς (ω) καὶ πεντακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. 17 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς, καὶ αἴρουσιν λίθους μεγάλους, λίθους τιμίους εἰς τὸ θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους ἀπελεκήτους. 18 Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμὼν καὶ οἱ υἱοὶ Χειρὰμ, καὶ οἱ Βίβλιοι, καὶ ἡτοίμασαν τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους τρία ἔτη. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ Κεφ. ϛʹ. MS.A. (α) τῶν υἱῶν (β) ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 תרעא דמחיצתא ארעיתא פתיח לעבר ביתא מימינא ובמסבתא סלקין מן ארעיתא
9 לעליתא באורח מציעיתא׃ ובנא ית ביתא ושכלליה וטלל ית ביתא בהנתוכין ועילא
10 מנהון סדרא דרכפת רישי שרית ארזיא׃ ובנא ית תיקא על כל ביתא חמש אמין רומיה
11 וטליל ית ביתא באעי ארזיא׃ והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם שלמה למימר׃ ביתא
12 הדין די את בני אם תהך בקימי וית דיני תעביד ותטר ית כל פקודי למהך בהון ואקים ית
13 פתגמי עמך די מללית עם דוד אבוך׃ ואשרי שכנתי בגו בני ישראל ולא ארחיק ית עמי
14 ישראל׃ ובנא שלמה ית ביתא ושכלליה׃ ובנא ית כותלי ביתא מלגיו במחיצת ארזיא
15 מארעית ביתא עד כותליא עד מטי שמי שריתא חפי נסרין דארזא מלגיו וחפא ית אושי
16 ביתא במחיצת בירון׃ ובנא ית עסרין אמין מסיפי ביתא במחיצת ארזיא מן אושיא עד
17 כתליא ובנא ליה מגיו לבית כפורי לקודש קודשיא׃ וארבעין אמין הוי ביתא הוא
18 היכלא לקבליה׃ ונסרין דארזא חפי ביתא מלגיו ונלף חיזו ביעין ואטונין שושנין כל
19 ביתא חפי נסרין דארזא לית אבנא מתחזיא׃ ובית כפורי מגו ביתא מלגיו אתקין למתן
20 תמן ית ארון קימא דיי׃ וקדם בית כפורי עסרין אמין אורכא ועסרין אמין פותיא ועסרין
21 אמין רומיה וחפהי דהבא טבא וחפא מדבחא נסרין דארזא׃ וחפא שלמה ית ביתא
22 מלגיו דהבא טבא ואעבר בשלשלן דדהב קדם בית כפורי וחפהי דהבא׃ וית כל ביתא
23 חפא דהבא עד דשלים כל ביתא וכל מדבחא לבית כפורי חפא דהבא׃ ועבד בבית
24 כפורי תרין כרובין דאעי זיתא עסר אמין רומיה׃ וחמש אמין כנפא דכרובא חד וחמש
25 אמין כנפא דכרובא תנינא עשר אמין מקצת כנפוהי ועד קצת כנפוהי׃ ועסר אמין
כרובא תנינא משחא חדא ועברא חד לתרין כרוביא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Porta appendicis inferioris aperta erat in latere domus dextro, & per 8
cochleas aſcendebant ab inferiori ad ſuperiorẽ per viam appendicum. Et 9
ædificavit domũ & conſummavit illã, & operuit domũ trabibus cavatis:
& ſupra illas erat ordo multiplex capitum tignorum cedrinorum. Et ædi- 10
ficavit camerã ultra totam domum: quinque cubitorum erat altitudo ejus,
& operuit domum lignis cedrinis. Et fuit verbum prophetiæ à Dño cum 11
Selomoh dicens : Domꝰ hæc quã ædificas, ſi ambulaveris in decretis me- 12
is, & ſi judicia mea feceris, & ſervaveris omnia præcepta mea, ambulan-
do in illis; ſtabiliã verbũ meũ tecũ, quod locutus ſum cum David patre tuo.
Et ponã majeſtatẽ meam in medio filiorum Iſrael, & non elongabo po- 13
pulum meum Iſrael. Et ædificavit Selomoh domum, & perfecit illam. 14
Et ædificavit parietes domus intrinſecus tabulatis cedrinis, à pavimento 15
domus uſque ad parietes, donec attigiſſet cœlos tignorum, & obduxit ta-
bulis cedrinis intrinſecus, & obduxit fundamenta domꝰ tabulatis abiegnis.
Et ædificavit viginti cubitos ab extremitatibus domus tabulatis cedrinis 16
à fundamentis uſque ad parietes : & ædificavit ſibi intrinſecus in domo
oraculum in ſanctũ ſanctorũ. Et quadraginta cubitorũ erat domus, ipſa 17
eſt templũ quod erat contra illud [*oraculum.*] Et tabulæ cedrinæ operie- 18
bant domũ intrinſecus, & ſculpſit viſionẽ ovorũ & faſciarũ & liliorũ :
omnis domꝰ erat obducta tabulis cedrinis : nõ lapis viſus eſt. Et domũ ora- 19
culi *à* medio domꝰ intrinſecꝰ compoſuit, ut poneret ibi arcã fœderis Dñi.
Et ante domũ oraculi viginti cubitorũ erat longitudo, & viginti cubitorũ 20
latitudo, et viginti cubitorũ altitudo, et obduxit illã auro bono, et obduxit
altare tabulis cedrinis. Et operuit Selomoh domũ intrinſecꝰ auro bono, et 21
traduxit catenis aureis domũ oraculi, & operuit eam auro. Et totã domũ 22
texit auro, donec perficeretur tota domꝰ, totumq; altare quod erat in ora-
culo texit auro. Et fecit in domo oraculi duo cherubin è lignis oleæ, decẽ 23
cubitorũ erat altitudo ejꝰ. Et quinq; cubitorũ ala cheruba uniꝰ, et quinq; 24
cubitorũ ala cheruba alterꝰ : decẽ cubiti erant ab extremitate alarũ uniꝰ
uſque ad extremitatẽ alarũ alterꝰ. Et decẽ cubitorũ erat cheruba ſecundꝰ, 25
menſura eadem, & inciſio eadem erat ambobus cherubaja.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 * ܘܬܪܥܐ ܕܦܪܘܛܪܐ ܡܨܥܝܐ ܒܣܛܪܗ ܕܒܝܬܐ ܬܝܡܢܝܐ. ܘܒܟܘܬܐ ܣܠܩܝܢ ܗܘܘ ܠܡܨܥܝܬܐ.
9 ܘܡܢ ܡܨܥܝܬܐ ܠܬܠܝܬܝܬܐ. * ܘܒܢܝܗܝ ܠܒܝܬܐ. ܘܫܡܠܝܗ. ܘܬܠܠܗ ܠܒܝܬܐ
10 ܒܓܘܗܪܐ ܕܢܣܝܪܐ ܕܐܪܙܐ. * ܘܒܢܐ ܣܝܪܬܐ ܥܠ ܟܠܗ ܒܝܬܐ. ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗܘܢ. ܘܐܚܕܗ
11 ܠܒܝܬܐ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܒܝܬܐ ܗܢܐ
12 ܕܒܢܐ ܐܢܬ ܐܢ ܬܗܠܟ ܒܩܝܡܝ. ܘܕܝܢܝ ܬܥܒܕ ܘܬܛܪ ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܝ: ܘܬܗܠܟ ܒܗܘܢ.
13 ܐܩܝܡ ܦܬܓܡܝ ܥܡܟ ܕܐܡܪܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. * ܘܐܫܪܐ ܒܓܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܐܫܒܘܩ
14 ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܢܝܗܝ ܠܒܝܬܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܫܡܠܝܗ. * ܘܒܢܐ ܐܣܬܘܗܝ ܕܒܝܬܐ
15 ܡܢ ܠܓܘ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ ܘܥܕܡܐ ܠܫܡܝܘܗܝ. ܚܦܝܗ ܩܝܣܐ. ܡܢ
16 ܠܓܘ. ܘܚܦܐ ܫܬܐܣܘܗܝ ܕܒܝܬܐ ܒܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. * ܘܒܢܐ ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ
ܡܢ ܣܘܦܘܗܝ ܕܒܝܬܐ. ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܫܡܝܘܗܝ. ܘܒܢܝܗܝ ܡܢ
17 18 ܠܓܘ. ܠܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. * ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ ܗܘܐ ܒܝܬܐ. ܗܢܘ ܗܝܟܠܐ ܗܘ ܓܘܝܐ. * ܘܐܪܙܐ ܦܪܝܣ
ܗܘܐ ܒܝܬܐ. ܡܢ ܠܓܘ. ܘܓܠܝܦ ܗܘܐ ܒܚܒܠܐ ܘܒܬܪܣܐ ܘܒܫܘܫܢܐ. ܘܟܠܗ. ܕܐܪܙܐ ܗܘܐ. ܘܟܐܦܐ
19 ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܐ ܒܗ. * ܘܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܒܓܘ ܒܝܬܐ ܡܢ ܠܓܘ ܬܩܢ. ܠܡܣܡ ܬܡܢ
20 ܩܒܘܬܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܕܡ ܒܝܬ ܡܩܕܫܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܐܡܝܢ. ܐܘܪܟܗ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ
ܦܬܝܗ. ܘܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗ. ܘܚܦܝܗ ܕܗܒܐ ܚܡܝܪܐ. ܘܚܦܐ ܠܡܕܒܚܐ ܒܐܪܙܐ.
21 *** ܘܚܦܝܗ ܫܠܝܡܘܢ ܠܒܝܬܐ ܡܢ ܠܓܘ. ܒܕܗܒܐ ܚܡܝܪܐ. ܘܥܒܕ ܦܪܘܣܛܐܣ ܩܕܡ ܒܝܬ
22 ܡܩܕܫܐ. ܘܚܦܝܗ ܕܗܒܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡ ܟܠܗ ܒܝܬܐ. ܘܟܠܗ ܡܕܒܚܐ ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ.
23 ܚܦܝܗ ܕܗܒܐ. * ܘܥܒܕ ܒܒܝܬ ܡܩܕܫܐ. ܬܪܝܢ ܟܪܘܒܝܢ ܕܩܝܣܐ. ܕܡܫܘܚܬܐ. ܒܥܣܪ ܐܡܝܢ
24 ܐܘܪܟܗ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ ܕܟܪܘܒܐ ܚܕ. * ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܓܦܗ ܕܟܪܘܒܐ ܚܕ. ܘܚܡܫ
ܐܡܝܢ. ܓܦܗ ܕܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܗܘܝ ܥܣܪ ܐܡܝܢ ܡܢ ܪܝܫ ܓܦܘܗܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܪܝܫ ܓܦܘܗܝ.
25 * ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ. ܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. ܡܫܘܚܬܐ ܚܕܐ. ܘܩܘܡܬܐ ܚܕܐ. ܠܬܪܝܗܘܢ ܟܪܘܒܐ.

Oſtium periboli mediani erat in latere dom° 8
Meridionali : & per cataractam aſcendebant
ad medianũ, & à mediano aſcendebãt ad tertium.
Domo ædificatâ & abſolutâ, texit ipſam 9
domũ fiſtulis cedrinis ſerrâ ſectis : (*i.
aſſeribus cedrinis concameratis.*) Et ædificavit 10
peribolos ſuper totã domũ quorũ altitudo
erat quinq; cubitorũ : deniq; domũ ipſam
connexuit trabib° cedrinis. Deinde factus 11
eſt ſermo Dñi ad Salomonem hiſce verbis ;
Dom° hæc quam ædificas, ſi ambulaveris juxta 12
fœdus meũ, judicia mea ſervaveris, perfeceris
omnia præcepta mea, & in iis ambulaveris ;
firmabo tecum ſermones meos quos
dixi Davidi patri tuo ; Habitabo in medio 13
populi mei Iſraelis, & non deſerã populum
meũ Iſraelem. Ædificavit igitur domum Salomon, 14
& concinnavit eam ; Et ædificavit 15
parietes domûs intrinſecùs aſſerib° cedrinis :
à fundamentis ejus uſq; ad cœlũ ej° obduxit
eam ligno intrinſecùs : & pavimentũ domûs
obduxit aſſeribus abiegnis. Viginti quoque 16
cubitos ex domûs extremitatibus ædificavit
Salomon aſſeribus cedrinis, à pavimento ad
cœlum uſque : & intra *eam* ædificavit Sancta
ſanctorũ. Viginti cubitorum erat iſta domus 17
nempe templũ iſtud interi° : Cedroq; obtecta 18
erat domus eadem intrinſecùs, & cælata
erat encarpis, ſcutulis, ac liliis : tota erat ex
cedro, nulliuſq; conſpiciebatur in ea lapis. Sic 19
ſanctuariũ intra domũ intrinſecùs paravit,
ad collocandam ibi arcam fœderis Domini.
Frontis Sanctuarii longitudo erat quadraginta 20
cubitorum, viginti cubitorum latitudo,
& viginti cubitorum altitudo ; quam &
obduxit auro purgatiſſimo : obduxit etiam altare
cedro : Obduxitque Salomon domum 21
intrinſecùs auro puriſſimo. Præterea fecit paraſtadem 22
ante Sanctuariũ, & obduxit eam auro,
donec abſolveretur tota domus : quin totum
altare Sanctuarii obduxit auro. Fecit 23
etiam in Sanctuario duos Cherubim ligneos
hujus menſuræ ; decem cubitorum erat longitudo,
& quinq; cubitorum latitudo Cherub
uni° : Quinq; cubitorum ala Cherub uni°, & 24
quinq; cubitorum ala Cherub alteri° : adeoq;
decem erant cubiti ab extremitate pennarum
ejus uſque ad extremitatẽ pennarum ejuſdẽ.
Decẽ quoq; cubitorũ erat Cherub alter ; eadẽ 25
menſura, eademq; ſtatura utriuſq; Cherub :

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * وصير باب الرواق الاوسط في ناحية البيت اليمني * وصير درجة من خشب يصعد عليها من
9 الرواق السفلي الي الاوسط * ودرجا ايضا في الاوسط يصعد عليها الي الرواق الاعلا * وبنا البيت
10 وتممه * وسقفه ببرات صنوبر مليحة * وجعل مستطرات حول كل البيت * وصير علوها خمسة
11 12 ادرع * وسند البيت بخشب الصنوبر * واوحي الله تعالي الي سليمان * وقال له * هذا البيت الذي
تبنيه * ان انت لزمت عهودي * وحفظت احكامي * وعملت بوصاياي واكملتها * اكملت ملكك كما
13 14 وعدت به داوود اباك * واكون حالا بين بني اسرايل * ولا اخذل آل اسرايل شعبي * وبنا سليمان
15 البيت واكمله * وقوم حيطان البيت من داخل بخشب الصنوبر * من اساس البيت الي سقفه
16 مقوما بالخشب * من اسفل الي فوق * واما ساير حيطان البيت فقومها بالواح خشب السرو * وبني
سليمان من اسفل البيت الي ارتفاعه * عشرين ذراعا بخشب الصنوبر * من اساسه الي سقفه * وبنا
17 18 البيت الداخل الذي يسمي طهر الطهر * وجعل البيت الداخل عشرين ذراعا * وقومه بخشب
الصنوبر من داخل * ونقش في الخشب شبه الهليلج والنرجس والسوسن * وصيره كله من خشب
19 الصنوبر حتي لا تري الحجارة البتة * واما قدس القدس * فصير داخل البيت متقنا * ليصير فيه
20 تابوت عهد الرب * وجعل بين يدي القدس * طوله اربعون ذراعا * وعرضه عشرون ذراعا
21 وسمكه عشرون ذراعا * وادرجه بذهب جيد * وقوم المذبح بخشب الصنوبر * وجعل سليمان داخل
البيت علي الحيطان صفايح من ذهب جيد ابريز * وجعل لباب بيت القدس عتبات * وقومها
22 بذهب ابريز * كذلك صنع لكل البيت * انه جعل فوقه ذهبا * حتي كمل البيت وتم * وقوم
23 ايضا داخل البيت المذبح بالذهب * وصنع في بيت القدس كروبين من خشب * وجعل طول
24 كل كروب عشر ادرع * وعرضه خمسة ادرع * وصير عرض جناح الكروب خمسة ادرع * وكذلك
25 الكروب الاخر * فصار عرض جناحي الكروبين عشر ادرع * وصير مقدار الكاروبين واحدا *

Medianæ porticûs januã fecit in dextero 8
ædis latere : fecitq; gradus ligneos per
quos aſcendebatur ex ima porticu ad medianã ;
itidemq; gradus in mediana, per
quos aſcendebatur ad porticũ ſupremam.
Structurâ ædis abſolutâ, laqueavit eam 9
pulcherrimis aſſerib° pineis. Præterea fecit 10
podia circa totã ædem, fecitq; altitudinem
eorũ, quinq; cubitorũ : demũ cõfirmavit
ædem trabibus pineis. Et revelavit ſe Deus 11
excelſus Salomoni, dixitque ad eũ. Hæc 12
ædes quã extruxiſti, ſi tu hæſeris pactis
meis, obſervaveris judicia mea, egeris
mandata mea, & perfeceris ea ; abſolutũ
reddã regnũ tuũ, quemadmodũ pollicit°
ſũ Davidi patri tuo ; Et ero habitans inter 13
filios Iſrael, nec deſerã Iſraelitas populũ
meũ. Extruxit ergò Salomon ædem, 14
& abſolvit illã : Et parietes ædis complanavit 15
intrinſecus ligneis pineis, à fundamento
ædis uſq; ad culmen ejuſdem complanavit
tabulis, ab imo ad ſummũ : omnes
inquã parietes ædis contabulavit aſſeribus
ligni abiegni. Et ædificavit Salomon ab 16
ima æde ad ſummitatem ejus viginti cubitos
lignis pineis, à ſolo ad tectũ uſq; :
& ædificavit ædem interiorem quæ vocatur
Sanctũ ſanctorũ : Et ædem iſtã interiorem 17
fecit viginti cubitorũ. Contabulavitq; 18
eã lignis pineis intrinſecùs, &
inſculpſit tabulis figuras pomorũ, narciſſi,
ac liliorũ : totãq; lignis pineis ita texit, ut
lapides nullatenus apparerent. Quòd autem 19
ad Sanctũ ſanctorũ, interiorem ædis
partem fecit accommodã ad collocandũ
in ea arcã fœderis Domini. Fecit etiã anteriorem 20
Sanctuarii partem longitudine
quadraginta cubitorũ, viginti cubitorum
latitudine, & viginti cubitorũ profunditate,
obduxitq; eã auro optimo : itẽ altare
contabulavit aſſerib° pineis. Deinde poſuit 21
Salomon in parte dom° interiore, ſuper parietes,
laminas optimi auri obryzi. Et januæ
domûs Sanctuarii fecit limina, eaq; obduxit
auro obryzo. Idemq; fecit toti domui : 22
nam auro obduxit eã, donec domus abſolveretur
ac perficeretur ; & intra domũ
altare quoq; obduxit auro. Item fecit 23
in domo Sanctuarii duos Cherubinos ex
ligno, fecitq; longitudinem cujuſq; Cherubini
decem cubitorũ, latitudinem verò
quinq; cubitorũ : Latitudinem autem alæ 24
Cherubini fecit quinq; cubitorum, & ſimiliter
Cherubini alterius, adeoq; latitudo
alarũ utriuſq; Cherubini fuit decem
cubitorum. Utrumque Cherubinum fecit 25
ejuſdem menſuræ ;

.secundi Cherub similiter & *:cubito in* decem unius Cherub *Statura*
26 קומת הכרוב האחד עשר באמה וכן הכרוב השני:
extendebant & ,interioris domus medio in Cherubim *dedit* Et
27 ויתן את־הכרובים בתוך הבית הפנימי ויפרשו
Cherub ala & ,parietē *in* una ala tangebat & :Cherubim alas
את־כנפי הכרבים ותגע כנף־האחד בקיר וכנף הכרוב
domus medio in eorum alæ & :ſecundum parietem *in tangens* ſecundi
השני נגעת בקיר השני וכנפיהם אל־תוך הבית
Et .auro Cherubim Texitque *.alam ad ala tangentes*
28 29 נגעת כנף אל־כנף: ויצף את־הכרובים זהב: ואת
,Cherubim *cælaturarum apertiones effigiavit circūducens* domus *parietes omnes*
כל־קירות הבית מסב קלע פתוחי מקלעות כרובים
Et .extrinſecus & intrinſecus ,florum *emiſſiones* & ,palmarum &
30 ותמרת ופטורי צצים מלפנים ולחיצון: ואת־
oſtio Et .extrinſecus & intrinſecus ,auro texit domus pavimentū
31 קרקע הבית צפה זהב לפנימה ולחיצון: ואת פתח
.pentagona , poſtes ,ſuperliminare *:oleæ* lignis fores fecit oraculi
הדביר עשה דלתות עצי־שמן האיל מזוזות חמשית:
, Cherubim cælaturas eis *ſuper* cælavit & *,oleæ* lignis *fores duæ* Et
32 ושתי דלתות עצי־שמן וקלע עליהם מקלעות כרובים
,Cherubim ſuper extendit & :auro texit & ,florum *apertiones* & ,palmarū &
ותמרות ופטורי צצים וצפה זהב וירד על־הכרובים
templi *oſtio* fecit ſic Et .aurum palmas ſuper &
33 ועל־התמרות את־הזהב: וכן עשה לפתח ההיכל
lignis *fores duæ* Et *.quarta ex oleagineis* lignis poſtes
34 מזוזות עצי־שמן מאת רבעית: ושתי דלתות עצי
ſculpturæ duæ & *,volubiles* unius oſtii *coſtæ duæ* , abiegnis
ברושים שני צלעים הדלת האחת גלילים ושני קלעים
, palmas & , Cherubim cælavit Et *.rotundæ* ſecundi oſtii
35 הדלת השנית גלילים: וקלע כרובים ותמרות
.impreſſum ſuper directo auro operuitque : florum *apertiones* &
ופטרי צצים וצפה זהב מישר על־המחקה:
,dolati lapidis ordinibus tribus interius atrium ædificavit Et
36 ויבן את־החצר הפנימית שלשה טורי גזית
eſt fundata quarto anno In .cedrinarum *(exciſarum)* trabiū ordine &
37 וטור כרתת ארזים: בשנה הרביעית יסד
menſe in , undecimo anno in Et *.Zif* menſe in ,Domini domus
38 בית יהוה בירח זו: ובשנה האחת עשרה בירח
, ſuas res omnes ad domus eſt completa (octavus menſis ipſe) *, Bul*
בול הוא החדש השמיני כלה הבית לכל־דבריו
.annis ſeptem eam ædificavit & *: ſua judicia omnia ad &*
ולכל־משפטו ויבנהו שבע שנים:

CAP. VII. ז

complevit & ,annis tredecim Selomoh ædificavit ſuam domū Et
1 ואת־ביתו בנה שלמה שלש עשרה שנה ויכל
centum ;Lebanon *ſylvæ* domum ædificavit Et .ſuam domū totam
2 את־כל־ביתו: ויבן את־בית יער הלבנון מאה
triginta & ,ejus latitudo cubitorū quinquaginta & ,ejus longitudo cubitorū
אמה ארכו וחמשים אמה רחבו ושלשים
: cedrinarum columnarū ordines quatuor ſuper : ejus altitudo cubitorū
אמה קומתו על ארבעה טורי עמודי ארזים
.columnas ſuper cedrinæ *(exciſæ)* trabes &
וכרתות ארזים על־העמדים:

Verſio VUL. LAT.

26 Id eſt, altitudinem habebat unus cherub decē cubitorū, & 27 ſimiliter cherub ſecundus. Poſuítque cherubim in medio templi interioris: extendebant autem alas ſuas cherubim, & tangebat ala una parietem, & ala cherub ſecundi tangebat parietē alterū: alæ autem alteræ in media parte templi ſe 28 invicèm contingebant. Texit 29 quoq; cherubim auro. Et omnes parietes templi ꝑ circuitū ſculpſit variis cælaturis & torno: & fecit in eis cherubim, & palmas, & picturas varias, quaſi prominentes de 30 pariete, & egredientes. Sed & pavimentum domûs texit auro 31 intrinſecùs & extrinſecús. Et in ingreſſu oraculi fecit oſtiola de lignis olivarū, poſtéſque 32 angulorum quinque. Et duo oſtia de lignis olivarum: & ſculpſit in eis picturam cherubim, & palmarū ſpecies, & anaglypha valdè prominentia: & texit ea auro: & operuit tam cherubim quàm pal-33 mas, & cætera, auro. Fecítque in introitu templi poſtes de lignis olivarū quadrangula-34 tos: Et duo oſtia de lignis abiegnis altrinſecús: & utrumque oſtium duplex erat, & ſe invicèm tenens aperiebatur. 35 Et ſculpſit cherubim, & palmas, & cælaturas valdè eminentes: operuítq; omnia laminis aureis opere quadro 36 ad regulā. Et ædificavit atriū interius tribus ordinibus lapidum politorum, & uno ordine li-37 gnorum cedri. Anno quarto fundata eſt domus Dñi in menſe 38 Zio: Et in anno undecimo, menſe Bul (ipſe eſt menſis octavus) perfecta eſt domus in omni opere ſuo, & in univerſis utenſilibus ſuis: ædificavítq; eam annis ſeptem.

CAP. VII.

1 DOmum autem ſuā ædificavit Salomon tredecim annis, & ad perfectū uſq; perduxit. 2 Ædificavit quoq; domū ſaltûs Libani centū cubitorū longitudinis, & quinquaginta cubitorū latitudinis, & triginta cubitorū altitudinis: & quatuor deambulacra inter columnas cedrinas: ligna quippe cedrina exciderat in columnas.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ, (γ) τεσσαράκοντα ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ, καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει πλάτος (δ) αὐτοῦ, καὶ 3 πέντε καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ. Καὶ τὸ αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ (ε) ναοῦ, εἴκοσιν ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου· καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον, 4 καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. Καὶ ἐποίησε τῷ οἴκῳ 5 θυρίδας παρακυπτομένας κρυπτάς. Καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέλαθρα (ζ) κυκλό-6 θεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ. (η) Ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω (θ) πέντε πήχεων ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον (ι) ἕξ, καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι (κ) διάστημα ἔδωκε τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου, ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. 7 Καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη· καὶ σφῦρα καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ (λ) ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν. 8 Καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν, καὶ (μ) ἑλικτὴ ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ 9 τὰ (ν) τριώροφα. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοιλοστάθμησε τὸν (ξ) 10 οἶκον κέδροις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς ἐνδέσμους δι᾽ ὅλου τοῦ οἴκου πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ συνέσχε τὸν (ο) σύνδεσμον ἐν ξύλοις 15 (π) κεδρίνοις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν τοίχων καὶ ἕως τῶν δοκῶν· ἐκοιλοστάθμησε συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν· καὶ περιέσχε τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευ-16 ραῖς πευκίναις. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς εἴκοσι πήχεις ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ (ρ) ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν· καὶ (σ) ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. 17 (τ) Καὶ τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ὁ ναὸς 19 κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ. Ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν, δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυ-20 ρίου. Εἴκοσι πήχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. (υ) καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ, καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ.

Et domus, quam ædificavit rex Domino, (f) quadraginta in cubito longitudo ejus, & viginti in cubito latitudo ejus, & quinq; et viginti in cubito altitudo ejus. Et ipſum (g) Ælam ſecundùm faciem templi: viginti in cubito longitudo ejus, in latitudinem (h) domûs ſecundùm faciem domûs. Et ædificavit domum, & conſummavit eam. Et fecit domui feneſtras (i) obliquè proſpicientes occultas. Et dedit ſuper parietem domûs (k) Melathra per circuitum templo, & ipſi (l) Dabir. (m) Latus quod ſubtèr, quinq; cubitorum in cubito latitudo ejus: & medium ſex: & tertium ſeptem in cubito latitudo ejus. Quoniam intervallum dedit (n) domui in circuitu ab extra ipſius domûs ut non hærerent muris domûs. Et domus, cùm ipſa ædificaretur, lapidibus (o) ex rupe exciſis illaboratis ædificata eſt. Et malleus, & ſecuris, & omne vas ferreum non eſt auditum in domo, dum ipſa ædificaretur. Et oſtium lateris quod ſubtus, (p) ſub humero domûs dextro, & cochlearis aſcenſus ad medium, & à medio ad tertia conclavia. Et ædificavit domum, & conſummavit eam: & laquearibus texit domū cedrinis. Et ædificavit (q) ligamenta per totam domum: quinq; cubitorum altitudo ejus: (r) & concluſit colligaturam in lignis cedrinis. Et (ſ) ædificavit parietes domûs ab intùs per ligna cedrina à pavimento domûs, & uſq; ad parietes, et uſq; ad trabes: laquearibus texit conjunctè lignis ab intùs: & circundedit internū domûs in coſtis abiegnis. Et ædificavit viginti cubitos à (t) ſummo muri latus unum à pavimento uſq; ad trabes. Et (u) fecit è Dabir in ſanctum ſanctorum. (Et (x) quadraginta cubitorum fuit templum ad faciem ipſius Dabir) In medio domûs ab intùs ad dandam ibi arcam teſtamenti Domini. Viginti cubiti longitudo: & viginti cubiti latitudo: & viginti cubiti altitudo ejus: & circundedit illud auro concluſo. Et fecit altare ad faciem Dabir, & circundedit illud auro.

MS.A. (γ) ἑξήκοντα πηχῶν μῆκος (δ) αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα ἐν πήχει ὕψος (ε) ναοῦ τοῦ οἴκου, καὶ ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου· δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου. καὶ ᾠκοδόμησεν (ζ) κυκλόθεν σὺν *τοίχοις τοῦ οἴκου κυκλόθεν τῷ ναῷ (η) καὶ ἐποίησεν πλευρὰς κυκλόθεν. Ἡ πλευρὰ (θ) ἓξ πήχεων τὸ πλάτος (ι) ἓξ πήχεων πλάτος, καὶ ἡ (κ) διαστήματα (λ) ἤκουσαι ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι (μ) εἰλικτὴ (ν) τριώροφα. (ξ) οἶκον φατ-11 νώσεσιν καὶ διατάξεσιν κέδροις. (ο) ἔνδεσμον (π) κεδρίνοις. Καὶ ἐ-12 γένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαλωμών, λέγων, Ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς προστάγμασίν μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ

13 φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου. Καὶ κατα-
14 σκηνώσω ἐμ μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. Καὶ ᾠκο-
17 δόμησεν τοὺς (ρ) ἐδάφους τοῦ οἴκου ἕως (σ) ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ δαβεὶρ (τ) Καὶ τεσσεράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος. οὗτος ὁ ναὸς ὁ ἐσώ-
18 τατος. Καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπαναστάσεις. καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα, οὐκ ἐφαίνετο λίθος· κατὰ
19, 20 πρόσωπον τοῦ δαβείρ, Ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβεὶρ εἴκοσι πήχεις μῆκος,* πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· (υ) καὶ ἐποίησεν θυσιαστήριον κέδρου· καὶ περιεπίλησεν Σαλωμὼν τὸν οἶκον ἔνδοθεν χρυσίῳ ἀποκλίσω. καὶ παρήγαγεν ἐν καθηλώμασιν χρυσίου κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβείρ, καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 רומיה דכרובא חד עשר אמין וכן כרובא תנינא: ויהב ית כרוביא בגו ביתא גואה
27 ופרסו ית כנפי כרוביא ומטיא כנפא דחד בכתלא וכנפא דכרובא תנינא מטיא בכתלא
28 29 תנינא וכנפיהון לגו ביתא מטיא כנף לכנף: וחפא ית כרוביא דהבא: וית כל כתלי
ביתא אקיף צירין ונלף קליען כרובין וצורת דקלין ואטונין שושנין מלגיו ולברא:
30 31 וית אושי ביתא חפא דהבא מלגיו ולברא: ולתרע בית כפורי עבד דשין דאעי זיתא
32 אלהן ספוהי מטקסין: ותרתין דשין דאעי זיתא וגלף עליהון קליען כרובין וצורת דקלין
33 ואטונין שושנין וחפא דהבא ונסיך על כרוביא ועל צורת דקלין ית דהבא: וכן עבד
34 לתרע היכלא ספין דאעי זיתא מן ארבעה סטריהון מרבעין: ותרתין דשין דאעי בירון
35 תרין צירין דדשא חדא סגלגלין ותרין צירין דדשא תניתא סגלגלין: וגלף כרוביא
36 וצורת דקלין ואטונין שושנין וחפי דהבא מכבש על צורתא: ובנא ית דרתא גויתא
37 תלתא סדרין דאבן טבא וסדרא חד דמריש אעי ארזיא: ובשתא רביעיתא שרי
38 לאשתכללא בית מקדשא דיי בירח זיו ניצניא: ובשתא חדא עסרי בירח מיסף אבביא
הוא ירחא תמינאה אשתכלל ביתא לכל גזרתיה ולכל דחזי ליה ובנהי שבע שנין:

ז

1 וית ביתיה בנא שלמה תלת עסרי שנין ושכלל ית כל ביתיה: ובנא ית בית מקרת
2 מלכיא מאה אמין אורכיה וחמשין אמין פותיה ותלתין אמין רומיה על ארבעה סדרי
עמודי ארזיא וקרנתהון דארזיא על עמודיא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Altitudo cheruba unius erat decem cubitorum, & ſic cheruba ſecundi. Et poſuit cherubaja intra domum interiorem, & extenderunt alas cherubaja, & pertingebat ala unius ad parietem, & ala cheruba ſecundi pertingebat ad parietem alterum, & alæ eorum [*quæ erant*] intra domum pertingebant ſe invicem. Et obduxit cherubaja auro. Et omnes parietes domus ambivit figuris, et ſculpſit cælaturis cherubin, & figura palmarum, & funiculis liliorū ab intus ad extra. Et fundamenta domus obduxit auro ab intus ad extra. Et portæ domus oraculi fecit valvas è lignis oleæ, *ſed* poſtibus ejus inter ſe ordinatis. Et duas portas è lignis oleæ: & ſculpſit ſuper eas cælaturas cherubin, & figuram palmarum, & funiculos & lilia, & obduxit auro, & operuit cherubaja & figuram palmarum auro. Et ſic fecit portæ templi ſuperliminaria è lignis oleæ quadrilatera. Et duæ portæ erant è lignis abiegnis; duo cardines portæ unius erant rotundi, & duo cardines portæ alterius rotundi. Et ſculpſit cherubin, & figuram palmarum, & faſciarum, & liliorum; & obduxit auro extenſo figuram. Et ædificavit atrium interius tribus ordinibus lapidis boni, & ordine uno ligni lignorum cedrinorum. Anno quarto incepta eſt fundari domus ſanctuarii Domini, menſe apparitionis florum. Et anno undecimo, menſe quo congregantur novæ fruges, ipſe eſt menſis octavus, conſummata eſt domus cum omnibus partibus ſuis, & cum omnibus quæ videbantur ad eam [*pertinere*:] & ædificavit eam ſeptem annis.

CAP. VII.

ET domum ſuam ædificavit Selomoh tredecim annis, & conſummavit omnem domū ſuā. Et ædificavit domū refrigerii regum: centum cubitorum erat longitudo ejus, & quinquaginta cubitorum latitudo ejus, & triginta cubitorum altitudo ejus, ſuper quatuor ordines columnarum cedrinarum, & coronæ earum cedrinæ erant ſuper columnas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܘܪܘܡܗ ܕܟܪܘܒܐ ܚܕ. ܥܣܪ ܐܡܝܢ. ܘܗܟܢܐ ܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. * ܘܣܡ ܟܪ̈ܘܒܐ ܒܒܝܬܐ
27 ܓܘܝܐ. ܘܦܪܣ ܟܢܦܝܗܘܢ ܕܟܪ̈ܘܒܐ. ܘܢܩܦܐ ܟܢܦܗ ܕܚܕ ܒܫܘܪܐ. ܘܟܢܦܗ ܕܟܪܘܒܐ
ܐܚܪܢܐ. ܕܢܩܦܐ ܒܫܘܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܟܢ̈ܦܝܗܘܢ ܕܒܡܨܥܬ ܒܝܬܐ ܢܩܦܢ ܚܕ ܒܚܕ. * ܘܚܦܐ
28 ܐܢܘܢ ܒܕܗܒܐ. ܕܗܘܐ ܦܪܝܫܐ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܐܣ̈ܬܐ ܕܒܝܬܐ. ܐܚܕ ܢܨܝܒܬܐ. ܘܓܠܦ
29 ܟܪ̈ܘܒܐ. ܘܕܩܠܐ ܘܫܘܫܢ̈ܐ. ܡܢ ܠܓܘ ܘܡܢ ܠܒܪ. * ܘܠܐܪܥܝܬܗ ܕܒܝܬܐ
30 ܚܦܐ ܕܗܒܐ ܡܢ ܠܓܘ ܘܡܢ ܠܒܪ. * ܘܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܩܘܕܫܐ. ܥܒܕ ܬܪ̈ܥܐ ܕܩܝܣܐ
31 ܕܡܫܚܐ. ܡܬܩܢܝܢ ܦܘܫܟ̈ܐ ܘܡܚܝ̈ܠܐ. * ܘܬܪܝܢ ܬܪ̈ܥܝܢ ܕܩܝܣܐ ܕܡܫܚܐ. ܘܓܠܦ ܥܠܝܗܘܢ
32 ܓܠܝܦܐ ܕܟܪ̈ܘܒܐ. ܘܕܩܠܐ ܘܫܘܫܢ̈ܐ. ܘܚܦܐ ܕܗܒܐ. ܘܐܘܣܦ ܥܠ ܟܪ̈ܘܒܐ ܘܥܠ ܕܩܠܐ
33 ܕܗܒܐ ܝܬܝܪ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܬܪܥܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܦܘܫܟ̈ܐ ܕܩܝܣܐ ܕܡܫܚܐ. ܦܫܝ̈ܛܐ ܘܡܪܒ̈ܥܐ.
34 ܘܬܪܝܢ ܬܪ̈ܥܝܢ ܕܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. ܬܪܝܢ ܦܘܫܟ̈ܐ ܕܬܪܥܐ ܚܕ ܓܠܝܦܝܢ.
35 ܘܬܪܝܢ ܦܘܫܟ̈ܐ ܕܬܪܥܐ ܐܚܪܢܐ ܓܠܝܦܝܢ. * ܘܓܠܦ ܟܪ̈ܘܒܐ ܘܕܩܠܐ ܘܫܘܫܢ̈ܐ. ܘܚܦܐ
36 ܕܗܒܐ ܫܦܝܪ ܓܠܝܦܐ. * ܘܒܢܐ ܕܪܬܐ ܓܘܝܬܐ. ܬܠܬ ܣܕܪ̈ܝܢ ܕܟܐܦ̈ܐ ܦܣܝ̈ܠܬܐ. ܘܣܕܪܐ
37 ܕܟܘܫ̈ܪܐ ܕܐܪ̈ܙܐ. * ܘܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ. ܐܫܬܬܝܣ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܝܪܚ ܐܝܪ. * ܘܒܫܢܬܐ
38 ܕܚܕܥܣܪ̈ܐ ܒܝܪܚ ܬܫܪܝ ܐܚܪܝ. ܕܗܘ ܝܪܚܐ ܬܡܝܢܝܐ. ܫܠܡ ܒܝܬܐ ܒܟܠܗܘܢ ܨܒܘ̈ܗܝ.
1 ܘܒܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ. ܘܒܢܝܗܝ ܒܫܒܥ ܫܢܝ̈ܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܙ * ܘܒܝܬܗ
2 ܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܒܬܠܬܥܣܪܐ ܫܢܝ̈ܢ. ܘܫܠܡܗ ܠܟܠܗ ܒܝܬܐ. * ܘܒܢܐ ܒܝܬ
ܚܘܪܫܐ ܕܠܒܢܢ. ܡܐܐ ܐܡܝ̈ܢ ܐܘܪܟܗ. ܘܚܡܫܝܢ ܐܡܝ̈ܢ ܦܘܬܝܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܐܡܝ̈ܢ ܪܘܡܗ.
ܥܠ ܐܪܒܥܐ ܣܕܪ̈ܝܢ ܕܥܡܘܕ̈ܐ ܕܐܪ̈ܙܐ. ܘܟܘܫܪ̈ܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܥܠ ܥܡܘܕ̈ܐ.

* Nam altitudo Cherub unius, decem erat cubitorum; paritérque Cherub alterius. 26 Cherubim iſtos collocavit intra domum intimâ, & explicavit alas Cherubim, ita ut ala unius hæreret parieti, & alterius Cherub ala alteri parieti hæreret; alæ verò eorum, quæ erant in media domo, ſe invicem attingerent. 27 Eoſdem Cherubim obduxit auro puriſſimo. 28 Omnes autem parietes domûs cinxit encarpis, cælavítque ſcutulis, Cherubinis, palmis, ac liliis, tam intrinſecùs quàm extrinſecùs. 29 Pavimentum quoque domûs obduxit auro, tam intùs quàm foris. 30 Oſtio ſanctuarii fecit fores de ligno oleoſo, firmis validíſque paraſtadibus, 31 Et binis valvis è ligno oleoſo, quibus inſculpſit cælaturas *nempe* Cherubim, ſcutulas, palmas, ac lilia; eáque auro obduxit, plus auri adhibens ſuper Cherubim & ſuper palmas. 32 Idémque fecit januis templi, cujus paraſtades fuerunt è ligno oleoſo, ſimplices & quadratæ. 33 Duæ verò januæ fuerunt de ligno abiegno, *& tam* utrumque latus januæ unius cælatum erat, quàm utrumque latus januæ alterius cælatum erat: 34 Inſculpſit enim Cherubim, ſcutulas, palmas, & lilia, obduxítq; auro pulcherrimæ cælaturæ. 35 Poſtea ædificavit atrio interiori tres ordines *lapidum* ſectorum, & ordinem epiſtyliorum cedrinorum. 36 Anno quarto fundata fuit domus Domini, menſe Aprili: 37 Et anno undecimo, menſe Octobri, qui eſt menſis octavus, abſoluta fuit domus cum omnibus rebus omnibúſq; operibus ejus: ſic ædificavit eam ſeptem annis. 38

CAP. VII.

Domum verò ſuam ædificavit Salomon tredecim annis: & abſolutâ totâ domo, 1 Ædificavit etiam domum ſaltûs Libani (ejus autem longitudo fuit centum cubitorum, quinquaginta cubitorum latitudo, & triginta cubitorum altitudo) ſuper quatuor ordines columnarum cedrinarum, & epiſtylia cedrina columnis impoſita. 2

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وجعل ارتفاع الكروب عشر اذرع * وكذلك الكروب الآخر * وصير الكاروبين في البيت الداخل *
27 وبسط اجنحة الكاروبين والصق جناح الكاروب الواحد بالحايط * وجناح الكاروب الآخر الصق
بالحايط الآخر * وصير جناحيهما الآخرين في وسط البيت ملتصقين الواحد بالآخر * وموه الكاروبين
28 بذهب ابريز * ونقش على حيطان البيت كلها شبه الهليلج * ونقش فوقها شبه الترنج والنرجس
29 والنخل والسوسن * وكذلك نقش من خارج ايضا * وموه اساس البيت بالذهب من داخل ومن
30 خارج * واما باب بيت القدس * فصير عليه بابا من خشب الصنوبر مخروط عليه * وصير عن
31 جانبيه من خشب الزيتون في كل جانب من العروض خمس اذرع * وجعل ذلك مقنطرا ورفعه
خمس اذرع * وصير له عتبات غلاظا صلبة * وجعل ايضا للبيت مصراعين حسنين من خشب
32 الزيتون * ونقش على الابواب كاروبين ونرجسا ونخلا وسوسنا * والبسه ذهبا * واكثر على النخل
والكروبين من الذهب * وكذلك صنع بباب الهيكل الذي هو البيت البراني من جانبيه
33 اربع اذرع من كل جانب من خشب الزيتون * وصير له عتبات مفردة من خشب غير منقوش
مربع * وجعل له مصراعين من خشب السرو * وجعل كل واحد من ذينك المصراعين قطعتين
34 تنطوي بضبات * وجعل جانبي الباب الواحد منقوش عليها شبه نرجس وكاروبين ونخل
35 وسوسن * والبس النقش كله ذهبا * وبنى الدار الداخلة بناء وثيقا * وجعل ثلاثة سافات حجارة
36 وسافا من خشب الصنوبر * وفي السنة الرابعة من شهر ايار ابتدى وضع اساس بيت الرب *
37 * وكمل بناؤه في سنة احدى عشر * في شهر تشرين الآخر * وهو الشهر الثامن من هذه السنة *
38 وتم البيت بجميع اموره وزينته وبنايه في سبعة سنين *

* الفصل السابع *

1 * وبنى سليمان بيته في ثلثة عشر سنة * الى ان كمل بناؤه * ثم بنى بيتا كبيرا لسلاحه
2 وهو بيت مجلس ملكه * وسماه غيضة لبنان * وجعل طوله مائة ذراع * وعرضه خمسين ذراعا
وسمكه ثلثين ذراعا * وسقفه على اربعة صفوف اعمدة من خشب الصنوبر * وجعل على الاعمدة عرقا من خشب الصنوبر *

Fecit enim altitudinem unius *Cherubini decem cubitorum, totidémque Cherubini alterius.* 26 *Utrumque verò Cherubinum poſuit in domo interiori, & expandit alas utriuſque Cherubini; & alam Cherubini unius affixit parieti, alam autem alterius Cherubini affixit parieti oppoſito: alias verò duas alas eorum diſpoſuit intra domum, alteram alteri cohærentem.* 27 *Tum obduxit utrumque Cherubinum auro obryzo.* 28 *Præterea ſuper omnes ædis parietes ſculpſit figuras pomorum, eoſdemque cælavit figuris pomorum auratorum, narciſſi, palmarum, atque liliorum: eandémque cælaturam extrinſecùs etiam adhibuit.* 29 *Denique ſolum ædis obduxit auro, intùs & extrà.* 30 *Porrò januæ domûs Sanctuarii adaptavit fores de ligno pineo cælaturis ornato; & in lateribus ejus, in utroque* ſcilicet *latere valvarum poſuit quinque cubitos de ligno olivarum, quod & arcuatum fecit: extulit eam cubitos quinque, et fecit ei poſtes craſſos ac firmos.* 31 *Ædi quoque fecit duas valvas pulcherrimas è ligno olivarum, inſculpſitque foribus Cherubinos, narciſſos, palmas, & lilia, quæ auro contexit, majore auri copiâ palmis & Cherubinis applicatâ.* 32 *Idem præſtitit in lateribus januæ templi, hoc eſt, ædis externæ; quatuor* videlicet *cubitos ex ligno olivarum in unoquoque latere: fecitque ei poſtes ſimplices, ex ligno minimè cælato, quadrato.* 33 *Et fecit illi duas valvas de ligno abiegno, & unamquamque ex duabus illis valvis bipartitam fecit, per fibulas flexibilem.* 34 *Fecitque gemina portæ unius latera cælata figuris narciſſorum, & Cherubinorum, palmarum, atque liliorum: & cælaturas omnes auro contexit.* 35 *Præterea extruxit atrium inter.° ædificio ſolidiſſimo, fecitque tres margines lapideas, & marginem de ligno pineo.* 36 *Anno quarto, ab Aprili menſe cœperunt injici fundamenta domûs Domini:* 37 *Et abſolutum fuit ædificium ejus anno undecimo, menſe Octobri, qui erat octavus ejuſdem anni menſis: itaque abſoluta fuit domus cum omnibus rebus, ornamentis, & ſtructuris ejus,* ſpatio *ſeptem annorum.* 38

CAP. VII.

Poſteà domum ſuam extruxit Salomon tredecim annis, donec abſolviſſet ædificium ejus. 1 *Deinde magnam extruxit ædem pro armis ſuis, erátque palatium ſtationis ejus regiæ, vocavitque eum, Saltum Libani: fecit autem longitudinem ejus centum cubitorum, latitudinem ejus quinquaginta cubitorum, et profunditatem ejus triginta cubitorum: contignavitq; eam ſuper quatuor ordines columnarum lignei pinei: impoſuit enim columnis tigna ex ligno pineo,* 2

מלכים א : ז

columnas ſuper quæ coſtas ſuper ,deſuper cedro in tecta Et
3 וספן בארז ממעל על־הצלעת אשר על־העמודים
feneſtellarum Et .ordine quindecim ;quinque & quadraginta
4 ארבעים וחמשה חמשה עשר הטור : ושקפים
omnia Et .vicibus tribus feneſtram ad feneſtra & ;ordines tres
5 שלשה טורים ומחזה אל־מחזה שלש פעמים : וכל־
feneſtram ad feneſtra regione è & ,feneſtella ,quadrati poſtes & ,oſtia
הפתחים והמזוזת רבעים שקף ומול מחזה אל־מחזה
quinquaginta :fecit columnarum porticum Et .vicibus tribus
6 שלש פעמים : ואת אולם העמודים עשה חמשים
porticus & :ejus latitudo cubitorum triginta &,ejus longitudo cubitorum
אמה ארכו ושלשים אמה רחבו ואולם
porticum Et .earum facies ſuper (denſa) trabs & ,columnæ &,earum facies ſuper
7 על־פניהם ועמדים ועב על־פניהם : ואולם
tecta & :fecit ,judicii porticum ,ibi judicaret quo ſolii
הכסא אשר ישפט־שם אלם המשפט עשה וספן
manebat qua ſuæ domui Et .pavimentum ad uſq; pavimento à cedro in
8 בארז מהקרקע עד־הקרקע : וביתו אשר־ישב
:erat iſtud opus ſecundùm ,porticum intra aliud atrium ,ibi
שם חצר האחרת מבית לאולם כמעשה הזה היה
,Selomoh acceperat quam ,Parhoh filiæ fecit domum &
ובית יעשה לבת־פרעה אשר לקח שלמה
precioſis lapidibus hæc Omnia .hanc porticum ſecundùm
9 כאולם הזה : כל־אלה אבנים יקרת
,extrinſec⁹& intrinſec⁹ ſerra in ſerratis ,dolati lapidis menſuras ſecundũ
כמדות גזית מגררות במגרה מבית ומחוץ
atrium ad uſque extrinſecus & ,palmares lapides ad uſq; fundamento à &
וממסד עד־הטפחות ומחוץ עד־החצר
,magnis lapidibus ,precioſis lapidibus fundatum Et .majus
10 הגדולה : ומיסד אבנים יקרות אבנים גדלות
ſuprà Et .cubitorum octo lapidibus &,cubitorũ decem lapidibus
11 אבני עשר אמות ואבני שמנה אמות : ומלמעלה
atrio Et .cedri & ,dolati lapidis menſuras ſecundùm precioſi lapides
12 אבנים יקרות כמדות גזית וארז : וחצר
(exciſarũ) trabiũ ordo & ,dolata petra ordines tres circum majori
הגדולה סביב שלשה טורים גזית וטור כרתת
porticui & ,interioris Domini domus atrio & :cedrinarum
ארזים ולחצר בית־יהוה הפנימית ולאלם
Filius .Tyro de Chiram cepit & ,Selomoh rex miſit Et .domus
13 14 הבית : וישלח המלך שלמה ויקח את־חירם מצר : בן־
,Tyrius vir ejus pater & ,Nephthali tribu de ipſe viduæ mulieris
אשה אלמנה הוא ממטה נפתלי ואביו איש־צרי
& ,intelligentia & ,ſapientia erat plenuſque :ærarius faber
חרש נחשת וימלא את־החכמה ואת־התבונה ואת־
regem ad venit & :ære in opificium omne faciendum ad ſcientia
הדעת לעשות כל־מלאכה בנחשת ויבוא אל־המלך
columnas duas formavit Et.ejus opificium omne fecit &:Selomoh
15 שלמה ויעש את־כל־מלאכתו : ויצר את־שני העמודים
filum & ,unius columnæ ſtatura cubitorum Octodecim :æreas
נחשת שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד וחוט
.ſecundam columnam circundabat cubitorum duodecim
שתים־עשרה אמה יסב את־העמוד השני :
columnarum capita ſuper dandum ad ,fecit coronamenta duo &
16 ושתי כתרת עשה לתת על־ראשי העמודים
quinque & ,unius coronamenti ſtatura cubitorum quinque :ære fuſo
מצק נחשת חמש אמות קומת הכתרת האחת וחמש
.ſecundi coronamenti ſtatura cubitorum
אמות קומת הכתרת השנית :

Verſio VUL. LAT.

3 Et tabulatis cedrinis veſtivit totam cameram, quæ quadraginta quinq; columnis ſuſtentabatur. Unus autem ordo habebat columnas quindecim 4 Contra ſe invicèm poſitas, 5 Et è regione ſe reſpicientes, æquali ſpatio inter columnas, et ſuper columnas quadrangulata ligna in cunctis æqualia. 6 Et porticũ columnarũ fecit quinquaginta cubitorum longitudinis, et triginta cubitorum latitudinis: & alteram porticum in facie majoris porticûs : & columnas, & epiſtylia ſuper columnas. 7 Porticum quoque ſolii, in qua tribunal eſt, fecit: & texit lignis cedrinis à pavimento uſque ad ſummitatẽ. 8 Et domuncula, in qua ſedebatur ad judicandum, erat in media porticu, ſimili opere. Domum quoque fecit filiæ Pharaonis (quam uxorem duxerat Salomon) tali opere, quali & hanc porticum. 9 Omnia lapidibus pretioſis, qui ad normã quandam atque menſuram tam intrinſecùs quàm extrinſec⁹ ſerrati erant: à fundamento uſque ad ſummitatem parietum, & extrinſecùs uſque ad atrium majus. 10 Fundamenta autem de lapidibus pretioſis, lapidibus magnis decem ſive octo cubitorum. 11 Et deſupèr lapides pretioſi æqualis menſuræ ſecti erant, ſimilitérque de cedro. 12 Et atrium majus rotundum, trium ordinum de lapidib⁹ ſectis, & unius ordinis de dolata cedro: nec non & in atrio domûs Domini interiori, & in porticu domûs. 13 Miſit quoque rex Salomon, & tulit Hiram de 14 Tyro, Filium mulieris viduæ de tribu Nephthali, patre Tyrio, artificem ærarium, & plenũ ſapientiâ, et intelligentiâ, & doctrinâ ad faciendum omne opus ex ære. Qui cùm veniſſet ad regem Salomonẽ, fecit omne opus ejus. 15 Et finxit duas columnas æreas, decem & octo cubitorum altitudinis columnam unam : & linea duodecim cubitorum ambiebat columnam utramque. 16 Duo quoque capitella fecit, quæ ponerentur ſuper capita columnarum, fuſilia ex ære: quinque cubitorum altitudinis capitellum unum, & quinque cubitorum altitudinis capitellum alterum :

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίῳ, ἕως συντελείας παντὸς τοῦ (φ) οἴκου. 23 Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβὶρ δύο (χ) χερουβὶμ, δέκα πήχεων 24 μέγεθος (ψ) ἐσταθμωμένον· Καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον (ω) τοῦ χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς, καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον (α) ἐν πήχει, δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ 25 (β) εἰς μέρος πτερυγίου (γ) αὐτοῦ. Οὕτως τῷ χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ, ἐν μέτρῳ ἑνὶ συντέλεια μία (δ) ἀμφοτέροις. 26 Καὶ τὸ ὕψος τοῦ (ε) χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς δέκα ἐν πήχει· καὶ (ζ) 27 οὕτω τῷ χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ. Καὶ ἀμφότερα χερουβὶμ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου. καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἥπτετο (η) πτέρυξ μία τοῦ τοίχου, καὶ πτέρυξ χερουβὶμ τοῦ δευτέρου ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευτέρου· (θ) καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν (ι) ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου (κ) ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυγος. 28 Καὶ περιέσχε τὰ (λ) χερουβὶμ χρυσίῳ. (μ) 29 Πάντας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπτὰ ἔγραψε γραφίδι (ν) χερουβὶμ, καὶ φοίνικας 30 τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτέρῳ. Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέσχε χρυσίῳ τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξω31τάτου. Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβὶρ ἐποίησε θύρας (ξ) ξύλων ἀρκευθίνων, στοαὶ τετραπλῶς, 34 (ο) Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα· δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ μία καὶ στροφεῖς (π) αὐτῶν, καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ δευτέρα στρε35φόμενα (ρ) Ἐγκεκολαμμένα χερουβὶμ, καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκ36τύπωσιν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην· τρεῖς στίχους ἀπελεκήτων, καὶ στίχος (σ) κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν. καὶ ᾠκοδόμησε τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἰλὰμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ.

Et totam domum operuit auro 21 *uſq; ad conſummationem univerſæ domûs. Et fecit in Dabir duo* 23 *(χ) Cherubim: decem cubitorum magnitudo menſurata; Et quinque* 24 *cubitorum ala Cherubim unius: & quinque cubitorũ ala ejus ſecunda in cubito: decem à parte alæ ejus ad partem alæ ejus. Sic* 25 *Cherubim ſecundo, in menſura una conſummatio una utriſque. Et* 26 *altitudo Cherubim unius, decem in cubito: & ſic Cherubim ſecundo. Et utraque Cherubim in medio domûs intimæ. Et expandit* 27 *alas eorum, & tangebat ala una parietem: & ala Cherubim ſecundi tangebat parietem ſecundum. Et alæ eorum in medio domûs tangebant ala alam. Et operuit* 28 *Cherubim auro. Omnes parietes* 29 *domûs in circuitu cælatos ſcripſit ſcripturâ Cherubim, & (ζ) palmas interiore, & exteriore. Et* 30 *pavimentum domûs operuit auro, intimæ, & extimæ. Et oſtio* 31 *ipſius Dabir fecit januas (aa) ex lignis juniperinis, porticus quadrupliciter, In utriſque januis* 34 *ligna abiegna: duæ plicæ janua una, & cardines earum: & duæ plicæ janua ſecunda, volubilia. Inſculpta Cherubim, & palmæ,* 35 *& expanſæ laminæ, & operta auro deducto ſuper ſculpturam. Et ædificavit atrium intimum:* 36 *tres ordines (bb) non dolatorum, & ordinem fabrefactæ cedri in circuitu. (cc) Et ædificavit velamen atrii ipſius Ælam domûs, quæ ad faciem templi.*

Κεφ. ζ'.

13 ΚΑὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ 14 ἔλαβε τὸν Χιρὰμ ἐκ Τύρου, Υἱὸν γυναικὸς χήρας, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς (α) φυλῆς τῆς Νεφθαλίμ· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ (β) ἀνὴρ Τύριος, τέκτων χαλκοῦ, καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ. καὶ (γ) εἰσηνέχθη πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών· καὶ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα.

CAP. VII.

ET (a) miſit rex Salomon, et accivit Chiram è Tyro Filium mulieris viduæ: & hic de tribu Nephthalim. Et pater ejus vir Tyrius, faber æris, & plenus arte, & intelligentiâ, & ſcientiâ faciendi omne opus in ære. Et introductus eſt ad regem Salomon. Et fecit omnia opera. 13 14

22 MS.A. (φ) οἴκου. Καὶ ὅλον τὸ ἔσω τοῦ Δαβεὶρ ἐπετάλωσεν χρυσίῳ. Καὶ ἐποίησεν (χ) *χερεβεὶν ξύλων κυπαρισσίνων, δέκα (ψ) ἐσταθμωμένων· (ω) αὐτοῦ τὸ ἕν, καὶ πέντε (α) δέκα ἐν πήχει ἀπὸ (β) καὶ ἕως μέρους (γ) αὐτοῦ, καὶ δέκα ἐν πήχει. Οὕτως τῷ Χερουβ τῷ (δ) ἀμφοτέροις τοῖς χερουβεὶν. Καὶ τὸ (ε) χερουβ (ζ) οὕτως τοῦ χερουβ τοῦ δευτέρου. Καὶ ἔθηκεν ἀμφότερα τὰ χερουβεὶν (η) ἡ πτέρυξ τοῦ ἑνὸς τοῦ τοίχου, καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ δευτέρου ἥπτετο (θ) καὶ πτέρυγες (ι) αἱ ἐν (κ) ἥπτετο (λ) χερουβεὶν (μ) Καὶ πάντας (ν) χερουβεὶν, καὶ *φοίνικες, καὶ περίγλυφα ἐγκύπτοντα τῷ ἐσωτέρῳ (ξ) ἐκ ξύλων 32 ἀρκευθίνων, καὶ φλιὰς πενταπλᾶς, Καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβεὶν, καὶ φοίνικας, καὶ πέταλα διαπεπετασμένα, καὶ περιέσχεν χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ
33 χερουβεὶν, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου, στοαὶ τετραπλῶς, (ο) καὶ αἱ ἐν ἀμφοτέραις (π) αὐτῶν, δύο
37.38 (ρ) Εἰσκεκολαμμένα χερουβεὶν, (σ) κατειργασμένης κέδρου. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Ζειου, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
1 ἐν μηνὶ Βουλ, οὗτος ὁ μὴν ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ· καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
2 ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τρισκαίδεκα αἴτεσιν καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου Et quæ deinceps ſequuntur in MS. A. uſque ad κέδρου. Καὶ ᾠκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου, habentur in textu Romano in fine cap. 7. poſt verſ. 51.

MS.A. Κεφ. ζ'. (α) φυλῆς Νεφθαλείμ· (β) ἀνὴρ *Τύριος, τέκτων (γ) εἰσήχθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וחפא נסרין דארזא מעלוי מחיצא דעל עמודיא ארבעין וחמשא חמש עסרי סדרא : 3
וכלנסא תלת סדרין וזוי לקביל זוי תלת זמנין : וכל תרעיא וספיא מרבעין וחפן כלנסא 4 5
ומקביל זוי לקביל זוי תלת זמנין : וית אולמא דעמודיא עבד חמשין אמין אורכיה 6
ותלתין אמין פותיה ואולמא על אפיהון ועמודיא וסקופתא על אפיהון : ואולמא 7
לאתקנא תמן כורסי בית דינא דדאן תמן פרוסדא לבית דינא עביד וחפי נסרין דארזא
מאושיא עד אושיא : וביתיה דיתיב תמן דרתא אחרנתא מגיו לאולמא בעובדא הדין 8
הוה וביתא עבד לבת פרעה דנסיב שלמה כאולמא הדין : כל אלין אבנין טבן כמשחת 9
גוית ממסרן במסרין מגיו ומברא ומשכללן בפושכיא ומלברא עד דרתא רבתא :
ומשכלל באבנין טבן אבנין רברבן אבני עסר אמין ואבני תמני אמין : ומלעלא אבנין 10 11
טבן כמשחת גוית וחפי נסרין דארזא : ודרתא רבתא סחור סחור תלתא סדרין דאבן 12
טבא וסדרא חד דמריש אעי ארזין ולדרת בית מקדשא דיי גויתא ולאולמא דביתא :
ושלח מלכא שלמה ודבר ית חירם מצור : בר אתתא ארמלתא הוא משבטא דבית 13 14
נפתלי ואבוהי גבר צוראי אומן בעובדא דנחשא ואתמלי ית חוכמתא וית סוכלתנא
וית דעתא למעבד כל עבידא בנחשא ואתא לות מלכא שלמה ועבד ית כל עבידתיה :
וצר ית תרין עמודיא דנחשא תמני עסרי אמין רומיה דעמודא חד וחוט משח 15
תרתי עסרי אמין מקף ליה ית עמודא תנינא : ותרתין כותרין עבד למתן על ריש 16
עמודיא מתך נחשא חמש אמין רומה דכותרתא חדא וחמש אמין רומה דכותרתא
תנינתא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et obduxit tabulis cedrinis ſupra ; tabulata, quæ erant ſuper columnas, 3
quadraginta & quinque, quindecim ordine. Et vectium erant tres ordi- 4
nes, & angulus è regione anguli tribus vicibus. Et omnes portæ & poſtes 5
erant quadrata ; & operiebant vectes : & è regione anguli contra angu-
lum tribus vicibus. Et porticum columnarum fecit : quinquaginta cubi- 6
torum erat longitudo ejus, & triginta cubitorum latitudo ejus, & porti-
cus erat ante faciem illarum, & columnæ & limina ante faciem illarum.
Et porticum ut præparetur ibi ſolium domus judicii in quo judicaret ; ve- 7
ſtibulum domui judicii fecit, & obduxit tabulis cedrinis à pavimento uſq;
ad pavimentum. Et domui ſuæ in qua habitabat fecit atrium aliud intra 8
porticum, ſecundùm opus iſtud erat : & domum fecit filiæ Parghoh, quam
acceperat Selomoh, ſicut porticum hanc. Omnia hæc lapidib⁹ bonis ſe- 9
cundùm menſura lapidum dolatorum, ſerratis ſerris intrinſecus & extrin-
ſecus, fundatis verò in palmis, & extrinſecus uſq; ad atrium magnum. Et 10
fundatum lapidib⁹ bonis, lapidib⁹ magnis, lapidib⁹ decem cubitorum, &
lapidib⁹ octo cubitorum. Et deſuper erant lapides boni ſecundùm men- 11
ſuram lapidum dolatorum, & obduxit tabulis cedrinis. Et atrio majori 12
per circuitum erant tres ordines lapidis boni, & ordo unius tigni è lignis
cedrinis, & atrio domus ſanctuarii Dñi interiori & porticui dom⁹. Et mi- 13
ſit rex Selomoh & tulit Hhiram ex Szor. Fili⁹ mulieris viduæ erat ille de 14
tribu dom⁹ Nephthali : & pater illius vir Szuræ artifex in opificio æris, &
repletus erat ſapientia & intelligentia & ſcientia ad faciendum omne
opus ex ære : & venit ad regem Selomoh, & fecit omne opus ejus. Et 15
formavit duas columnas æreas, octodecim cubitorum erat altitudo co-
lumnæ unius, & filum menſuræ duodecim cubitorum ambibat illam, &
ſic fecit columnæ ſecundæ. Et duas coronas fecit ut ponerentur ſuper ca- 16
pita columnarum fuſa ex ære : quinque cubitorum erat altitudo coronæ
unius, & quinque cubitorum altitudo coronæ alterius.

Verſio *SYRIACA* cum interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܛܠܠ ܗܘܐ ܒܐܪܙܐ ܡܢ ܠܥܠ. ܥܠ ܬܩܠܐ ܕܥܠ ܥܡܘܕܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܚܡܫܬܥܣܪ
ܒܣܕܪܐ. * ܘܐܣܛܘܐ ܬܠܬܐ ܣܕܪܝܢ. ܘܡܩܒܠܝܢ ܚܕ ܠܚܒܪܗ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. * ܘܟܠܗܘܢ
ܬܪܥܐ ܘܟܘܐ. ܡܪܒܥܝܢ. ܘܡܩܒܠܝܢ ܚܕ ܠܚܒܪܗ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. * ܘܐܣܛܘܐ ܕܥܡܘܕܐ ܥܒܕ.
ܚܡܫܝܢ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܐܣܛܘܐ. ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܕܥܡܘܕܐ. ܘܕܪܬܐ
ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܣܛܘܐ ܕܟܘܪܣܝܐ. ܕܬܡܢ ܗܘܐ ܕܐܢ. ܐܣܛܘܐ ܕܕܝܢܐ ܥܒܕ. ܘܡܛܠܠܗ
ܒܐܪܙܐ. ܡܢ ܐܪܥܝܬܗ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܛܠܠܗ. * ܘܒܝܬܐ ܕܝܬܒ ܗܘܐ ܬܡܢ ܒܕܪܬܐ ܐܚܪܬܐ
ܠܓܘ ܡܢ ܐܣܛܘܐ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܥܒܕ. ܘܒܝܬܐ ܥܒܕ ܠܒܪܬ ܦܪܥܘܢ ܕܢܣܒ
ܫܠܝܡܘܢ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܗܢܐ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ. ܒܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܦܣܝܠܬܐ
ܕܢܣܝܪܐ ܒܡܓܪܘܬܐ. ܡܢ ܠܒܪ ܘܡܢ ܠܓܘ. ܘܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܛܠܝܠܐ. * ܘܡܢ
ܠܒܪ. ܘܥܕܡܐ ܠܕܪܬܐ ܕܒܝܬܐ. ܕܡܬܩܢܐ ܒܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܘܒܟܐܦܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܟܐܦܐ ܕܥܣܪ
ܐܡܝܢ. ܘܟܐܦܐ ܕܬܡܢܐ ܐܡܝܢ. * ܘܡܢ ܠܥܠ. ܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܐܝܟ ܡܫܘܚܬܐ ܕܦܣܝܠܬܐ
ܘܐܪܙܐ. * ܘܕܪܬܐ ܪܒܬܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܬܠܬܐ ܣܕܪܝܢ ܕܦܣܝܠܬܐ. ܘܣܕܪܐ ܕܩܘܪܝܬܐ ܕܐܪܙܐ.
ܘܠܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܓܘܝܬܐ. ܘܠܐܣܛܘܐ ܕܒܝܬܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܕܒܪ
ܠܚܝܪܡ ܡܢ ܨܘܪ. * ܘܗܘ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘܐ ܐܪܡܠܬܐ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܐܒܘܗܝ
ܓܒܪܐ ܨܪ. ܘܢܦܚ ܢܚܫܐ. ܘܐܬܡܠܝ ܚܟܡܬܐ ܘܣܘܟܠܐ ܘܝܕܥܬܐ. ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܥܒ
ܕܢܚܫܐ. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܥܒܕ ܟܠܗ ܥܒܕܐ. * ܘܨܪ ܬܪܝܢ ܥܡܘܕܐ ܕܢܚܫܐ.
ܬܡܢܥܣܪ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ ܕܥܡܘܕܐ ܚܕ. ܘܚܘܛܐ ܕܬܪܬܥܣܪܐ ܐܡܝܢ. ܚܕܪ ܠܗ. ܘܗܟܢܐ
ܠܥܡܘܕܐ ܐܚܪܢܐ. * ܘܬܪܬܝܢ ܡܟܝܠܬܐ ܥܒܕ. ܠܡܣܡ ܥܠ ܪܝܫܐ ܕܥܡܘܕܐ. ܕܢܚܫܐ ܢܣܝܟܐ.
ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗ ܕܡܟܝܠܬܐ ܚܕܐ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܪܘܡܗ ܕܡܟܝܠܬܐ ܐܚܪܬܐ.

* Tecta erat cedris ſupernè, ſupra quadraginta 3
quinq; trabes columnis impoſitas, quindenas
unoquoque ordine. Et podiorum tres ordi- 4
nes ternâ ſerie ſeſe reſpicientium. Et tam 5
januæ omnes quàm podia, quadrata erant,
ternâque ſerie ſeſe reſpiciebant. Fecit etiam 6
porticum columnarum, quinquaginta cubito-
rum longitudine, & triginta cubitorum lati-
tudine: & quidem porticus ſuper ipſas erat
columnas, & ante has atrium. Item porti- 7
cum tribunalis ubi judicabat, porticum *in-
quam* ad jus dicendum fecit, eámque ce-
dro contabulavit à ſolo ad cœlum ej⁹ uſque.
Et domum in qua habitabat, in alio atrio cis 8
porticum, hâc eâdem ſtructurâ fecit. Domum
quoque fecit filiæ Pharaonis quam duxerat
Salomon, ſimilis ſtructuræ. Hæc omnia ex 9
optimis lapidibus, ejuſdem cum ſectis *lapidi-
bus* torno elaboratis menſuræ, extrinſecùs &
intrinſecùs, à ſolo ad ſummum uſque; Et ab 10
exteriori parte uſque ad atrium domûs, quæ
aptata erat optimis lapidibus & magnis lapi-
dibus, lapidib⁹ *ſcilicet*, decem cubitorum, &
lapidibus octo cubitorũ: Supernè *quoque* la- 11
pidibus optimis æqualis cum *lapidibus* ſectis
menſuræ, & cedris. Denique atrio magno 12
circunquaque, tres erant ordines *lapidis* cæſi,
& ordo trabium cedrinarum: idémque in-
teriori atrio domûs Dñi & porticui domûs.
Miſit quoque Salomon rex, adduxítque Hira- 13
mum de Tyro. (Is autem filius erat mulieris 14
cujuſdam viduæ, de tribu Nephtali; pater
autem ipſius erat vir fictor & faber ærarius:
atque is imbutus erat ſapientiâ, ſagacitate, &
peritiâ ad faciendũ omne opus æneum) Qui
veniens ad regem Salomonem, fecit totum
opus. Finxit enim duas columnas æneas: alti- 15
tudo columnæ octodecim erat cubitorum, &
faſcia duodecim cubitorum ambiebat eam:
ejuſmodi erat altera columna. Fecit etiam 16
duo epiſtylia ad collocandum ſupra verticem
columnarum, ex ære fuſo: quinque cubito-
rum erat altitudo epiſtylii unius, & quinque
cubitorum altitudo epiſtylii alterius.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وسقفه بدراب صنوبر* وجعل الدراب على الخشب الذي على روس العمد* الذي كان عددها
ستون عمودا خمسة عشر عمودا من كل صف* وجعل عليها كناديج معلقة ثلثة صفوف*
يقابل بعضها بعضا ثلثة مرات* وجعل الابواب وعتباتها كلها مربعة* يقابل بعضها بعضا
ثلث مرات* وجعل رواقا له اعمدة* وصير طوله خمسين ذراعا* وعرضه ثلثين ذراعا* وصير الرواق
في وجه الاعمدة* والصحن بين يدي الرواق* وجعل ايضا رواقا ينصب فيه منبر القضاء ليجلس
فيه ويقضي* والبس حيطانه خشب الصنوبر من اسفلها الى فوق السقف* والبيت الذي كان
يجلس فيه في الدار الاخرى داخل من الرواق* عمل مثل هذا العمل* وبنى سليمان لابنة فرعون
التي تزوج بها منزلا مثل هذا البناء* وكان بناؤه كله بالحجارة المنقية* قد سويت مثل الذي
يخرط خرطا* وكذلك جعل داخل البناء وخارجه من اسفله الى سقفه* وكذلك صنع خارج البيت
الى دار البيت المبني بالحجارة الكبار المصلحة* وكان طول الحجر عشر ادرع* ومن
الحجارة ما كان طوله ثمانية ادرع* حجارة منقية على قدر الحجارة التي تنقر نقرا مستويا*
وفوقها خشب الارز* وكذلك صنع بدار بيت الرب الداخلة* والاروقة والبيت* ثم ارسل
سليمان الملك واتى بحيرام من صور* وكان حيرام هذا ابن امراة من قبيلة نفتالي* وكان ابوه
مصورا حاذقا بصناعة النحاس* والهمه الله الحكمة والعقل والفهم ان يعمل عمل النحاس* ويعمل
منه كل نوع من الاوعية فجاء الى سليمان الملك* وعمل له ما اراد من الاوعية* وافرغ عمودين
من نحاس* طول كل عمود ثمانية عشر ذراعا* ودور حوله شبه خيط من نحاس اثنا عشر ذراعا*
وكذلك العمود الاخر* وعمل شبه طبق مدور كبير على راس كل عمود مفرغ من نحاس* وجعل
ارتفاع الطبق خمسة ادرع* وكذلك الطبق الاخر*

* *Et contignavit eam trabibus pineis, tra-* 3
*béſque impoſuit tignis quæ erant ſuper ca-
pita columnarum quarum numerus erat
ſexaginta columnæ, quindecim* videlicet
columnæ unoquoque ordine. Super has 4
etiam podia extruxit penſilia *terno ordine
diſpoſita, tribus vicibus ſeſe reſpicientia.
Et januas, eaſúmque limina omnia fecit* 5
*quadrata, tribus vicibus ſeſe reſpicientia.
Fecit præterea porticum habentem colu-* 6
*mnas, fecítque longitudinẽ ejus quinqua-
ginta cubitorum, latitudinem verò trigin-
ta cubitorum: porticum hanc collocavit
è regione columnarum, atrium autem an-
te porticum. Fecit etiam porticum in* 7
*qua ſtatuebatur tribunal judicii, ut in eo
ſederet judicarétque, & contexit parie-
tes ejus lignis pineis, ab imo ad ſummum
uſque tabulatum. Domum quoque in qua* 8
*morabatur in atrio poſtremo intra porticũ,
conſimili fecit opificio. Ædificavit etiam
Salomon pro filia Pharaonis, quam duxe-
rat uxorem, habitaculum ſimilis ædificii:
Nam totum ædificium ejus erat ex lapidi-* 9
*bus aptatis, itáque complanatis, ac ſi tor-
no elaborati eſſent. Et ita fecit tam in in-
terna quàm externâ ædificii parte, ab imo
ad tabulatum uſque. Idem præſtitit ex-* 10
*tra domum uſque ad atrium domûs illius
quæ ingentibus extructa erat lapidibus
elaboratis, (erat enim longitudo cujuſque
lapidis decem cubitorum, & nonnullorum
longitudo lapidum octo cubitorum) La-* 11
*pidibus inquam aptatis juxta menſuram
lapidũ qui planiſſimâ dolaturâ cæſi erant,
iiſque tabulas* impoſuit *cedrinas. Idem* 12
*fecit interiori atrio domûs Domini, porti-
cibus, & domui. Deinde miſit Salomon* 13
rex, adduxítque Hiramum è Tyro. (Erat 14
*autem Hiramus iſte, filius mulieris cujuſ-
dam ex familia Nephtali; pater autem i-
pſius erat fictor peritus artis metallicæ:
hunc imbuerat Deus ſapientiâ, judicio, at-
que prudentiâ ad exercendum opus æris, et
efformandum ex eo omnia vaſorum gene-
ra) Qui cùm veniſſet ad Salomonem re-
gem, fecit illi quæcunque exoptabat vaſa.
Fudit autem duas columnas æreas: lon-* 15
*gitudo cujuſlibet columnæ octodecim erat
cubitorum: & uni circunduxit veluti fi-
lum quoddam æneum duodecim cubitorũ,
eodémque modo columnæ alteri. Super* 16
*caput cujuſlibet columnæ poſuit magnam
veluti concham rotundam ex ære fuſam:
fecítque altitudinem conchæ unius quin-
que cubitorũ, totidémque alterius conchæ.*

מלכים א: ז

,coronamentis ,catenarum opere fines ,retiaculi opere Retiacula
17 שְׂבָכִים מַעֲשֵׂה שְׂבָכָה גְּדִלִים מַעֲשֵׂה שַׁרְשְׁרוֹת לַכֹּתָרֹת
ſeptem & ,uni coronamento ſeptem :columnarum caput ſuper quæ
אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים שִׁבְעָה לַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְשִׁבְעָה
circumquaq; ordines duos & ,columnas fecit Et .ſecundo coronamento
18 לַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הָעַמּוּדִים וּשְׁנֵי טוּרִים סָבִיב
caput ſuper quæ coronamenta tegendum ad ,unum retiaculum ſuper
עַל־הַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ
quæ ,coronamenta Et .ſecundo coronamento fecit ſic &;malogranatorum
19 הָרִמֹּנִים וְכֵן עָשָׂה לַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וְכֹתָרֹת אֲשֶׁר
.cubitorũ quatuor ,porticu in lilii opus ,columnarum caput ſuper
עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוּשַׁן בָּאוּלָם אַרְבַּע אַמּוֹת׃
propinquo è deſuper etiam columnas duas ſuper coronamenta Et
20 וְכֹתָרֹת עַל־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים גַּם־מִמַּעַל מִלְּעֻמַּת
ordines ducenti malogranatorum & :retiaculum trans qui ,ventris
הַבֶּטֶן אֲשֶׁר לְעֵבֶר שְׂבָכָה וְהָרִמּוֹנִים מָאתַיִם טֻרִים
columnas ſtatuit Et .ſecundum coronamentum ſuper circumquaque
21 סָבִיב עַל הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וַיָּקֶם אֶת־הָעַמֻּדִים
ejus nomen vocavit & ,dexteram columnam ſtatuit & :templi porticu in
לְאֻלָם הַהֵיכָל וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּד הַיְמָנִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
ejus nomen vocavit & ,ſiniſtram columnam ſtatuit &:Jachin
יָכִין וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּד הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
eſt perfectum & :lilii opus columnarum caput ſuper Et .Bohaz
22 בֹּעַז׃ וְעַל רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשָׁן וַתִּתֹּם
decem ,fuſum mare fecit Et .columnarum opificium
23 מְלֶאכֶת הָעַמּוּדִים׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוּצָק עֶשֶׂר
quinque & ;circum rotundum ejus labrum ad uſque ejus labro à cubito in
בָּאַמָּה מִשְּׂפָתוֹ עַד־שְׂפָתוֹ עָגֹל סָבִיב וְחָמֵשׁ
illud ambiebat cubito in triginta linea & :ejus altitudo cubito in
בָּאַמָּה קוֹמָתוֹ וְקָוה שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה יָסֹב אֹתוֹ
circundantes circum ,ejus labium deſubter colocyntæ Et .circumquaque
24 סָבִיב׃ וּפְקָעִים מִתַּחַת לִשְׂפָתוֹ סָבִיב סֹבְבִים
ordines duo :circum mare ambientes cubito in decem ,illud
אֹתוֹ עֶשֶׂר בָּאַמָּה מַקִּפִים אֶת־הַיָּם סָבִיב שְׁנֵי טוּרִים
:bobus duodecim ſuper Stans .ejus fuſione in fuſarum colocyntarum
25 הַפְּקָעִים יְצֻקִים בִּיצֻקָתוֹ׃ עֹמֵד עַל־שְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר
tres & ,mare ad reſpicientes tres & ,Aquilonem ad reſpicientes tres
שְׁלֹשָׁה פֹנִים צָפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים יָמָּה וּשְׁלֹשָׁה
eos ſuper mare & :orientem ad reſpicientes tres & ,meridiem ad reſpicientes
פֹּנִים נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים מִזְרָחָה וְהַיָּם עֲלֵיהֶם
ejus denſitas Et .intrinſecus eorum poſteriora omnia & : deſuper
26 מִלְמָעְלָה וְכָל־אֲחֹרֵיהֶם בָּיְתָה׃ וְעָבְיוֹ
:lilii floris ,calicis labii opus ſecundùm ejus labium & ,palmus
טֶפַח וּשְׂפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה שְׂפַת־כּוֹס פֶּרַח שׁוֹשָׁן
:æris decem fulcimenta fecit Et .cõprehendebat batorũ millia duo
27 אַלְפַּיִם בַּת יָכִיל׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַמְּכֹנוֹת עֶשֶׂר נְחֹשֶׁת
cubito in quatuor & ,unius fulcimenti longitudo cubito in quatuor
אַרְבַּע בָּאַמָּה אֹרֶךְ הַמְּכוֹנָה הָאֶחָת וְאַרְבַּע בָּאַמָּה
:fulcimenti opus hoc Et .ejus altitudo cubito in trium &,ejus latitudo
28 רָחְבָּהּ וְשָׁלֹשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתָהּ׃ וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּכוֹנָה
ſuper Et .climacteras inter clauſuræ & ,ipſis clauſuræ
29 מִסְגְּרֹת לָהֶם וּמִסְגְּרֹת בֵּין הַשְׁלַבִּים׃ וְעַל־
,Cherubim & ,bos ,leones climacteras inter quæ clauſuras
הַמִּסְגְּרוֹת אֲשֶׁר בֵּין הַשְׁלַבִּים אֲרָיוֹת בָּקָר וּכְרוּבִים
,bovem & ,leones deſubter & ;deſuper baſis climacteras ſuper &
וְעַל־הַשְׁלַבִּים כֵּן מִמָּעַל וּמִתַּחַת לָאֲרָיוֹת וְלַבָּקָר
.extenſo opere copulationes
לֹיוֹת מַעֲשֵׂה מוֹרָד׃

Verſio VUL. LAT.

17 Et quaſi in modum retis, & catenarũ ſibi invicèm miro opere contextarum. Utrumque capitellum columnarum fuſile erat : ſeptena verſuum retiacula in capitello uno, & ſeptena retiacula in capitello altero. 18 Et pfecit columnas, & duos ordines per circuitum retiaculorũ ſingulorum, ut tegerent capitella, quæ erant ſuper ſummitatem, malogranatorum : eodem modo fecit & capitello ſecundo. 19 Capitella autem, quæ erant ſuper capita columnarũ, quaſi opere lilii fabricata erant in 20 porticu quatuor cubitorum. Et rurſum alia capitella in ſummitate columnarum deſup juxta menſuram columnæ contra retiacula : malogranatorum autem ducenti ordines erant in 21 circuitu capitelli ſecundi. Et ſtatuit duas columnas in porticu templi : cúmq; ſtatuiſſet columnam dexterã, vocavit eam nomine, Jachin : ſimiliter erexit columnam ſecundam, & vocavit nomen ejus, Booz. 22 Et ſuper capita columnarum op⁹ in modum lilii poſuit : perfectúmque 23 eſt opus columnarum. Fecit quoque mare fuſile decem cubitorum à labio uſque ad labium, rotundum in circuitu : quinque cubitorum altitudo ejus, et reſticula triginta cubitorũ cin24 gebat illud per circuitum. Et ſculptura ſubter labium circuibat illud decem cubitis ambiens mare : duo ordines ſculpturarum ſtriatarum erant fuſiles. 25 Et ſtabat ſuper duodecim boves, è quibus tres reſpiciebant ad Aquilonem, & tres ad Occidentem, & tres ad Meridiem, & tres ad Orientem, & mare ſuper eos deſuper erat : quorum poſteriora univerſa intrinſec⁹ 26 latitabant. Groſſitudo autem lutêris, trium unciarum erat : labiúmque ejus, quaſi labium calicis, & folium repandi lilii : 27 duo millia batos capiebat. Et fecit decem baſes æneas, quatuor cubitorum longitudinis baſes ſingulas, & quatuor cubitorum latitudinis, & trium 28 cubitorum altitudinis. Et ipſũ opus baſium, interraſile erat : & ſculpturæ inter juncturas. 29 Et inter coronulas & plectas, leones & boves & cherubim : & in juncturis ſimiliter deſuper : & ſubter leones & boves, quaſi lora ex ære dependentia.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐχώνευσε τοὺς δύο στύλους τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου· ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τοῦ στύλου· καὶ περίμετρον τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἐκύκλου αὐτόν· τὸ πάχος τοῦ στύλου τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα· καὶ οὕτως ὁ στῦλος ὁ δεύτερος. 16 Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων (δ) χωνευτά· πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνὸς, καὶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου. 17 Καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων· καὶ δίκτυον τῷ (ε) ἐπιθέματι τῷ ἑνὶ, καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ. 18 Καὶ ἔργον κρεμαστὸν, δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν, δεδικτυωμένοι, ἔργον κρεμαστὸν, στίχος ἐπὶ στίχον. καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ ἐπιθέματι τῷ (ζ) δευτέρῳ. 21 Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους τοῦ αἰλὰμ τοῦ ναοῦ. καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν ἕνα, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (η) Ἰαχοὺμ· καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν δεύτερον, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (θ) Βολόζ. 19 Καὶ ἐπὶ τῶν (ι) κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου κατὰ τὸ αἰλὰμ τεσσάρων πηχῶν· καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων· καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει. 23 Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους αὐτῆς, στρογγύλον κύκλῳ τὸ αὐτό· πέντε ἐν πήχει (κ) τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ συνηγμένη τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν (λ) πήχει. 24 Καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αὐτὴν δέκα ἐν πήχει (μ) κυκλόθεν· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου βλαστὸς κρίνου· καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής. 25 Καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες Βοῤῥᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες Νότον, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες (ν) ἀνατολήν· καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν. 27 Καὶ ἐποίησε δέκα μεχωνὼθ χαλκᾶς· πέντε πήχεις μῆκος τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, καὶ τέσσαρες πήχεις (ξ) τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ ἓξ ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς. 28 Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μεχωνὼθ συγκλειστὸν αὐτοῖς, καὶ συγκλειστὸν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων. 29 Καὶ ἐπὶ τὰ (ο) συγκλείσματα αὐτῶν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες καὶ (π) χερουβὶμ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων, οὕτως καὶ ἐπάνωθεν· καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι, ἔργον καταβάσεως. 30 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοῖ τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ, καὶ τὰ προσέχοντα χαλκᾶ καὶ (ρ) τέσσαρα μέρη αὐτῶν, ὠμίαι (σ) ὑποκάτω τῶν λουτήρων.

15 Et fudit duas columnas ipſi Ælam domûs : octo & decem cubiti altitudo columnæ : & (b) perimetrum, quatuordecim cubiti, circundabat eam, craſſitiem columnæ, quatuor digitorum cavitates. Et ſic columna ſecunda. 16 Et duo (c) additamenta fecit, ad dandum ſuper capita columnarũ (d) fuſilia : quinq; cubiti, altitudo additamẽti uni⁹ : et quinq; cubiti, altitudo additamenti ſecundi. 17 Et fecit (e) duo retia ad cooperiendum additamenta columnarum : & (f) rete additamento uni : & rete additamento ſecundo. 18 Et opus penſile. Duo ordines malogranatorum æneorum, reticulati, opus penſile, ordo ſuper ordinem. Et ſic fecit additamento ſecundo. 21 Et ſtatuit columnas ipſius Ælam templi. Et ſtatuit columnam unam : & vocavit nomen ejus, Jachum. Et ſtatuit columnam ſecundam : & vocavit nomen ejus, Boloz. 19 Et (g) ſuper capita columnarum opus lilii ſecundùm Ælam quatuor cubitorum. Et Melathrum ſuper utraſq; columnas : & deſuper latera (h) additamentum, Melathrum craſſitiei. 23 Et fecit (i) mare, decem in cubito à labio ejus uſq; ad labium ejus ; rotundum in circuitu ipſum : quinque in cubito altitudo ejus : & (k) reſticula, tres & triginta in cubito. 24 Et fulcimenta ſub labio ejus in circuitu circundabant illud, decem in cubito in circuitu. Et (l) labium ejus, tanquam opus labii calicis, (m) germen lilii : & craſſities ejus, palm⁹. 25 Et duodecim boves ſubter mare : tres ſpectantes Aquilonem : et tres ſpectantes mare : et tres ſpectantes Auſtrũ : et tres ſpectantes Orientẽ : et omnia poſteriora ad (n) domũ. Et mare ſuper eos deſuper. 27 Et fecit decem (o) Mechonoth æneas : quinq; cubiti longitudo Mechonoth unius, & quatuor cubiti latitudo ejus, & ſex in cubito altitudo ejus. 28 Et hoc opus ipſarum Mechonoth, concluſum eis, & concluſum inter juncturas. 29 Et ſuper clauſuras earum inter juncturas, leones, & boves, & Cherubim, & ſuper juncturas : ſic & deſuper. Et ſubter leones, & boves, regiones, op⁹ deſcenſionis. 30 Et quatuor rotæ æneæ (p) Mechonoth uni, & excedentia ænea, et quatuor partes earũ, humeruli ſubter (q) luteres.

MS. A. (δ) χωνευτὰ χαλκᾶ· πέντε (ε) ἐπιθέματι * τῷ δευτέρῳ. (ζ) δευτέρῳ. 19 Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλὰμ, τεσσάρων πηχῶν. 20 Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα μέλαθρον, καὶ τῶν ῥοῶν * πέντε στίχοι κύκλῳ ἐπὶ κεφαλίδος τῆς δευτέρας. Καὶ ἔστησεν τοὺς (η) Ἰαχοὺν· (θ) Βοός. (ι) κεφαλῶν ἔργον κρίνου· καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. Καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν αὐτοῦ δέκα (κ) ὕψος αὐτῆς· καὶ συνεσμένοι (λ) πήχει * ἐκύκλου αὐτὴν κύκλῳ. Καὶ ὑποστηρίγματα (μ) κυκλόθεν· δύο στίχοι τῶν ὑποστηριγμάτων κεχυμένοι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἑστῶτες. Καὶ δώδεκα βόες (ν) ἀνατολὴν, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον. 26 Καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, δισχιλίους χοεῖς χωροῦντας. Καὶ ἐποίησεν τὰς Μεχωνὼθ δέκα χαλκᾶς· (ξ) πλάτος αὐτῆς, (ο) συγκλίματα (π) χερουβεὶν, (ρ) τέσσερα (σ) αὐτοῖς ὑποκάτω τῶν λουτήρων, αἱ ὠμίαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. 31 Καὶ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος ἄνωθεν ἐν πήχει, καὶ στόμα αὐτῆς στρογγυλοῦν. ποίημα οὕτως πήχεος, καὶ ἡμίσους τοῦ πήχεος. καίγε ἐπὶ στόματος αὐτοῦ διατορεύματα, καὶ διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, οὐ στρογγύλα. 32 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων, Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν * τῷ Μηχωνώθ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 סריגן עובד סריגא קליען עובד גדילן לקרונתן דעל ריש עמודיא שבעא לקרונתא
18 חדא ושבעא לקרונתא תניתא׃ ועבד ית עמודיא ותרין סדרין סחור סחור על סרגתא
19 חדא לכסאה ית קרונתן דעל ריש רמוניא וכן עבד לקרונתא תניתא׃ וקרונתן דעל
20 ריש עמודיא עובד שושנתא לקיט באולמא ארבע אמין׃ וקרונתא על תרין עמודיא אף
מלעלא מלקביל דבקא די לעבר סרגתא ורמוניא מאתן סדרין עבידין ליה סחור סחור
21 על קרונתא תניתא׃ ואקים ית עמודיא לאולמא דהיכלא ואקים ית עמודא מימינא
21 וקרא ית שמיה יכין ואקים ית עמודא מסמלא וקרא ית שמיה בועז׃ ועל ריש עמודיא
23 עובד שושנתא ושלימת עבידת עמודיא׃ ועבד ית ימא מתך עסר אמין מספתיה עד
ספתיה סגלגל סחור סחור וחמש אמין רומיה וחוט משח תלתין אמין מקף ליה סחור
24 סחור׃ וצורת ביעין מלרע לספתיה סחור סחור מקפין ליה עסר אמין מקפין ית ימא
25 סחור סחור תרין סדרין דצורת ביעין מתכין באתכותיה׃ קאם על תרי עסר תורין תלתא
אפיהון לצפונא ותלתא אפיהון לדרומא ותלתא אפיהון למערבא ותלתא אפיהון
26 למדנחא וימא מתקן עליהון מלעלא וכל אחוריהון לגיו׃ וסומכיה פושכא וספתיה
27 כעובד שפת כס סגלגל לקיט בשושנתא תרין אלפין ביתין ברטיבא מחסיל׃ ועבד ית
בסיסיא עסרא דנחשא ארבע אמין אורכא דבסיסא חדא וארבע אמין פותיה ותלת
28 אמין רומה׃ ודין עובד בסיסיא גדנפין להון וגדנפין בין שליביא׃ ועל גדנפיא דבין
29 שליביא ציור אריון תורין וכרובין ועל שליביא כנתא מלעיל ומלרע לאריון ולתורין
מרבק עובד כבוש׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Reticula opere intricato, cælata opere perplexo, coronis quæ erant ſuper caput columnarum : ſeptem erant coronæ uni, & ſeptem coronæ ſecundæ. Et fecit columnas & duos ordines circuitu ſuper reticulum unum, ad operiendum coronas quæ erant ſuper capita malogranatorum : & ſic fecit coronæ ſecundæ. Et coronæ, quæ erant ſuper caput columnarum, erãt opus liliacei floris in porticu, quatuor cubitorum. Et coronæ erant ſuper duas columnas, etiam deſuper è regione cohærentiæ quæ erat trans reticulum, & malogranata ducentos ordines faciebant ſibi in circuitu, ſuper coronam ſecundam. Et ſtatuit columnas in veſtibulo templi, & ſtatuit columnam à dextris, & vocavit nomen ejus Jachin ; & ſtatuit columnam à ſiniſtris, & vocavit nomen ejus Boghazz. Et ſuper caput columnarum erat opus lilii, & perfecta eſt factura columnarum. Et fecit mare fuſile, decem cubitorum à labio ejus uſq; ad labium ejus orbiculare in circuitu, & quinq; cubitorum altitudo ejus, & filum menſuræ triginta cubitorum ambiebat illud per circuitum. Et figuræ ovorum ſubter labium ejus in circuitu ambibant illud ; decem cubiti ambibant mare in circuitu : duo ordines figuræ ovorum fuſiliũ erant in fuſione illi⁹. Stabat ſup duodecim boves : tres facie ſua ad Septentrionem [reſpiciebant,] & tres facie ſua ad Meridiem, & tres facie ſua ad Occaſum, & tres facie ſua ad Orientem : & mare ſtatutũ erat ſup eos ſupernè, & omnia poſteriora eorum erant intra. Et craſſitudo illi⁹ erat palm⁹, & labium illius ſecundùm opus labii calicis rotundi, & floris in lilio : duo millia batorum humoris continebat. Et fecit baſes decem æris : quatuor cubitorum erat longitudo baſis unius, & quatuor cubitorum latitudo ejus, & trium cubitorum altitudo ejus. Et hoc eſt op⁹ baſium : clauſuræ erant illis, & clauſuræ erant inter commiſſuras. Et ſuper clauſuras quæ erant inter commiſſuras formavit leones, boves, & cherubin : & ſuper commiſſuras erat baſis deſuper, & ſubter leones & boves adjunctum erat opus extenſum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܠܦܐ ܥܒܕ. ܘܗܠܦܐ ܡܓܕܠ. ܘܥܒܕ ܫܫܠܬܐ ܠܟܘܬܪܬܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܫܒܥ 17
ܠܟܘܬܪܬܐ ܚܕܐ܆ ܘܫܒܥ ܠܟܘܬܪܬܐ ܐܚܪܬܐ. * ܘܥܒܕ ܥܡܘܕܐ ܬܪܝܢ ܣܕܪܝܢ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܥܠ 18
ܗܠܦܐ ܚܕ. ܠܡܟܣܝܘ ܟܘܬܪܬܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܠܥܡܘܕܐ ܐܚܪܢܐ.
* ܘܟܘܬܪܬܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܥܒܕܐ ܕܫܘܫܢܬܐ. ܘܥܒܕ ܒܐܣܛܘܐ. ܐܪܒܥ ܐܡܝܢ. 19
* ܘܟܘܬܪܬܐ ܕܥܠ ܬܪܝܢ ܥܡܘܕܐ. ܐܦ ܡܢ ܠܥܠ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܟܪܣܐ ܕܟܘܬܠܐ 20
ܗܠܦܐ. ܘܪܘܡܢܐ ܡܐܬܝܢ. ܬܪܝܢ ܣܕܪܝܢ ܚܕܪ ܚܕܪ ܠܟܘܬܪܬܐ ܚܕܐ. ܘܗܟܢܐ ܠܟܘܬܪܬܐ ܐܚܪܬܐ.
* ܘܥܒܕ ܥܡܘܕܐ ܠܐܣܛܘܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܘܐܩܝܡ ܠܥܡܘܕܐ ܕܝܡܝܢܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܝܟܝܢ. 21
ܘܐܩܝܡ ܠܥܡܘܕܐ ܕܣܡܠܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܒܥܙ. * ܘܥܠ ܪܝܫܐ ܕܥܡܘܕܐ. ܥܒܕܐ 22
ܕܫܘܫܢܬܐ. ܘܫܠܡ ܥܒܕܗܘܢ ܕܥܡܘܕܐ. * ܘܥܒܕ ܝܡܐ ܕܢܣܟܐ. ܥܣܪ ܐܡܝܢ ܡܢ 23
ܣܦܬܗ ܘܥܕܡܐ ܠܣܦܬܗ. ܚܕܪ ܚܕܪ ܡܕܘܪ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. ܘܚܘܛܐ ܕܬܠܬܝܢ
ܐܡܝܢ. ܡܚܕܪ ܠܗ ܚܕܪ ܚܕܪ. * ܘܦܩܥܬܐ ܠܬܚܬ ܡܢ ܣܦܬܗ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܡܚܕܪܝܢ ܠܗ. 24
ܥܣܪ ܐܡܝܢ. ܡܚܕܪܝܢ ܠܝܡܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܬܪܝܢ ܣܕܪܝܢ ܕܦܩܥܬܐ ܕܢܣܝܟܝܢ ܒܢܣܟܬܐ.
* ܘܩܐܡ ܥܠ ܬܪܥܣܪ ܬܘܪܝܢ. ܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܬܝܡܢܐ. ܘܬܠܬܐ 25
ܦܢܝܢ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܝܡܐ ܠܥܠ ܡܢܗܘܢ. ܟܠܗ ܚܨܝܗܘܢ ܠܓܘ
ܒܝܬܐ. ܘܐܚܪܝܗܘܢ. ܠܓܘ ܒܝܬܐ. * ܘܥܒܝܘܗ. ܦܫܟ. ܘܣܦܬܗ. ܐܝܟ ܣܦܬܐ ܕܟܣܐ 26
ܘܦܪܚܐ ܕܫܘܫܢܬܐ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܡܬܪܝܢ ܐܚܝܕ. * ܘܥܒܕ ܟܝܪܐ ܥܣܪ ܕܢܚܫܐ. 27
ܐܪܒܥ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ ܕܟܝܪܐ ܚܕ. ܘܐܪܒܥ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܬܠܬ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ.
* ܘܥܒܕܗܘܢ ܕܟܝܪܐ. ܡܫܩܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ. * ܘܥܠ ܡܫܩܠܐ ܕܒܝܬ ܫܢܩܐ. 28 29
ܐܪܝܘܬܐ ܘܬܘܪܐ ܘܟܪܘܒܐ. ܘܗܟܢܐ ܥܠ ܟܣܝܐ ܡܢ ܠܥܠ ܘܡܢ ܠܬܚܬ. ܐܪܝܘܬܐ
ܘܬܘܪܐ. ܥܒܕܐ ܫܦܝܪ ܚܙܘܐ.

17 * Encarpum quoq; fecit, encarpum intertextum, & catenas fecit epiſtyliis quæ erant ſupra verticem columnarum, ſeptem epiſtylio uni, & ſeptem epiſtylio alteri. 18 Fecítq; columellarum binam ſeriem circunquaque ſuper encarpum unum, ad tegendum epiſtylia quæ erant ſuper ſummitatem columnarum: idem quoq; alteri columnæ. 19 Epiſtylia verò quæ ſuper ſummitatem columnarum, erant opere liliaceo: idem fecit in porticu, quatuor cubitis. 20 Talia erant epiſtylia duabus columnis ſuperpoſita etiam in ſuperiori parte ex adverſo lateris encarpo oppoſiti: & ducenta malogranata binâ ſerie cingebant epiſtyliũ unum, eodémq; modo epiſtylium alterum. 21 Præterea fecit columnas porticûs templi, erexítq; columnam dexteram, & vocavit nomen ejus, Jachin: deinde erexit columnã ſiniſtram, & vocavit nomen ejus, Booz. 22 Super faſtigium columnarum *poſuit* opus liliaceum, & abſolutum fuit opificium columnarum. 23 Item fecit mare fuſum, decem *habens* cubitos à labro ad labrum uſque, circunquaque rotundum, quinque cubitorum altitudine; & filum triginta cubitorum cingebat illud undequaque. 24 Et capitella ſubter labrũ ejus circunquaque ambiebant illud decem cubitis, ambiebant *inquam* mare circunquaque duo ordines capitellorum fuſoriâ *arte* fuſorum. 25 Stabat ſuper duodecim boves, quorũ tres reſpiciebant ad Aquilonem, tres reſpiciebant ad Auſtrũ, tres reſpiciebant ad Occidentem tres denique ad Orientẽ reſpiciebant: mare autem ſuper eos collocatum erat ſupernè, & poſteriora eorum ad intimã domûs *partem verſa erant.* 26 Craſſitudo ejus palmaris erat, & labrum ej' ſimile labro calicis aut germini lilii: bis mille metretas capiebat. 27 Adhæc fecit lagenas decem æneas; quatuor cubitorum erat longitudo cujuſque lagenæ, & quatuor cubitorũ latitudo, triũ verò cubitorũ altitudo. 28 Opificiũ autem lagenarũ erat *hujuſmodi*; Mutulos habebant, 29 Et ſuper mutulos qui loris intercipiebantur, leones, boves, & cherubinos; itidémque ſuper tegumenta, tam ſupernè quàm infernè leones ac boves, opificium pulcherrimi aſpectûs.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وجعل على كل واحد منها نقشا شبه الهليلج * وجعل لشفة الطبقين سلاسل * سبع سلاسل لطبق
18 واحد * وكذلك للطبق الآخر * واكمل عمل العمودين * وجعل على النقش الذي على الطبق
صفين اعمدة صغار * ليغطي بهما الطبقين الذي على رأس العمودين * وكذلك جعل العمودين
19 كلاهما * ونقش الطبقين الذي على العمودين شبه السوسن كما يدور * وجعل لهما غطاء اربعة
20 اذرع * واكمل المجلسين الذي على رأس العمودين * وصير عليهما من فوق مثال نقش
الهليلج * ومائتان رمانة من نحاس صغار كما يدور على الطبق الواحد * وكذلك صنع بالطبق
21 الآخر * وعمل اعمدة لرواق الهيكل * ونصب العمود الواحد عن يمين البيت * ودعي اسمه
22 ياخين * ثم نصب العمود الآخر عن يسار البيت * ودعي اسمه باعاز * وصير على روس الاعمدة شبه
23 السوسن * واكمل عمل الاعمدة * ثم عمل وعاء معمولا من نحاس مصبوب * ودعي اسمه البحر
وجعل سعته اثني عشر ذراعا من شفته الى شفته * وصيره مدورا * وجعل ارتفاعه خمسة اذرع *
24 ووشحه بخيط من نحاس طوله ثلاثون ذراعا * وتحت شفته جعل سقفا كما يدور * وكانت استدارة
25 السقوف عشر اذرع * وجعل طقمين من نحاس مصبوب * وصير البحر على اثني عشر ثورا من
نحاس وصير منها ثلاثة تقابل الجربي * وثلاثة تقابل المغرب * وثلاثة تقابل اليمن * وثلاثة تقابل
26 المشرق * وصير البحر فوقها * وجعل مواخر الثيران الى داخل البيت * وجعل سمك البحر فترا * وصير
27 شفته كشفة الكاس * وصير عليه شبه سوسن من نحاس * وكان البحر يسع الفي كيل * وعمل
28 اجانات من نحاس عشر * طول كل اجانة منها اربعة اذرع * وصير للاجانات شفة ناتية الى
29 خارج شبه الافريز * وجعل على شفة الاجانة اسودا وثيرانا وكاروبين من نحاس * وكذلك صنع
غطاها ونقش اعلاها واسفلها اسودا وثيرانا * عملا حسنا محكما *

17 * *Super unamquanque earum fecit cælaturam figuræ pomorum, & utriuſque conchæ labro fecit catenas, ſeptem catenas conchæ uni, totidémque conchæ alteri: atque* ita *abſolvit opus utriuſque columnæ.* 18 *Cælaturæ quæ erat ſuper concham, duplicem fecit ordinem parvarum columnarũ; ut his tegeret utramque concham quæ erat ſuper caput utriuſque columnæ: & ſic fecit utramque columnam.* 19 *Porrò cælatura duarum concharum quæ erant ſuper utramque columnam, referebat lilia circunquaque: & ambabus* conchis *fecit operculum quatuor cubitorum.* 20 *Abſolutis duobus ſedilibus quæ erant ſuper caput duarum columnarum, impoſuit eis ſupernè cælaturam veluti pomorum, & ducenta parva malogranata ænea coronabant concham unam: idémque fecit columnæ alteri.* 21 *Fecit etiam columnas porticui templi, & erexit columnam unam à dextera domûs, vocavitque nomen ejus, Jachin: tum erexit columnam alterã à ſiniſtra domûs, & vocavit nomen ejus,* B*az.* 22 *Denique ſuper columnarum verticibus poſuit figuram liliorum, abſolvitque opus columnarũ.* 23 *Prætereà fecit vas quoddam compoſitum ex ære fuſo, et vocavit nomen ejus, Mare: fecitque latitudinem ejus duodecim cubitorum, ab uno labro ad alterum; fecit autem illud rotundum, & altitudinem ejus fecit quinque cubitorum, obduxitque ei filum æneum longitudine triginta cubitorũ:* 24 *Sub ej' labro fecit ſupercilia per ambitum, eratque ſuperciliorum circumferentia decem cubitorum: fecit quoque intextum ex ære fuſo.* 25 *Mare verò collocavit ſuper duodecim boves æneos, ex quibus tres diſpoſuit ut reſpicerent Aquilonẽ, tres Occidentem reſpicerent, tres Meridiem reſpicerent, tres denique reſpicerent Orientem: ſuper hos inquam, collocavit mare: poſteriora verò boum ad internam domûs partem vertit.* 26 *Craſſitiem maris fecit* unius *lichæ, fecitque labium ejus ut labium crateris, et formavit ſuper illud figurã liliorũ ex ære: capiebat autem mare illud bis mille menſuras.* 27 *Prætereà fecit lagenas æneas decẽ, & ſingularum lagenarum longitudo erat quatuor cubitorum.* 28 *Fecitque lagenis labium foris porrectum, zophoro ſimile:* 29 *Et ſuper labium* cujuſlibet *lagenæ fecit leones, boves, & Cherubinos æneos: eodémq; modo fabrefecit operculum earum, & tam ſupremæ quàm infimæ illarum parti leones incîdit ac boves, opere venuſto & continente.*

מלכים א : ז

,æreæ tabulæ & ,uni fulcimento æreæ rotæ quatuor Et
30 וארבעה אופני נחשת למכונה האחת וסרני נחשת
humeri concham desubter :eis humeri ejus angulis quatuor &
וארבעה פעמתיו כתפת להם מתחת לכיר הכתפת
superiùs & ,coronamentū intra ejus os Et .copulationū viri transitu ex fusi
31 יצקות מעבר איש ליות: ופיהו מבית לכתרת ומעלה
:cubiti dimidium & ,cubitus ,basis opere rotundum ejus os & ,cubito in
באמה ופיה עגל מעשה־כן אמה וחצי האמה
non ,quadratæ earum clausuræ & ,cælaturæ ejus os super etiam &
וגם־על־פיה מקלעות ומסגרתיהם מרבעות לא
manus & ,clausuras subter ad rotæ quatuor Et .rotundæ
32 עגלות: וארבעת האופנים למתחת למסגרות וידות
dimidium & ,cubitus unius rotæ statura & :basi in rotarum
האופנים במכונה וקומת האופן האחד אמה וחצי
:currus rotæ opus sicut rotarum opus Et .cubiti
33 האמה: ומעשה האופנים כמעשה אופן המרכבה
omne ;earum ligamina & ,earum canthi & ,earum radii & ,earum manus
ידותם וגביהם וחשקיהם וחשריהם הכל
:unius fulcimenti angulos quatuor ad humeri quatuor Et .fusum
34 מוצק: וארבע כתפות אל ארבע פנות המכנה האחת
cubiti dimidii fulcimenti capite in Et .ejus humeri base ex
35 מן־המכנה כתפיה: ובראש המכונה חצי האמה
,ejus manus fulcimenti caput super & :circum rotunditas ,altitudine
קומה עגל סביב ועל ראש המכנה ידתיה
,ejus manuum tabulis super aperuit Et .ea ex ejus clausuræ &
36 ומסגרתיה ממנה: ויפתח על־הלחת ידתיה
,viri nuditatem secundum palmas & ,leones ,Cherubim ejus clausuris super &
ועל ומסגרתיה כרובים אריות ותמרת כמער־איש
fusura :fulcimenta decem fecit hoc Secundū .circumquaq; copulationum &
37 וליות סביב: כזאת עשה את עשר המכנות מוצק
conchas decem fecit Et .ipsis cunctis una incisio ,una mensura ,una
38 אחד מדה אחת קצב אחד לכלהנה: ויעש עשרה כירות
cubito in quatuor :una concha capiebat batos quadraginta :æreas
נחשת ארבעים בת יכיל הכיור האחד ארבע באמה
decem unum fulcimentum super una concha una concha
הכיור האחד כיור אחד על־המכונה האחת לעשר
domus humerum super quinque fulcimenta dedit Et .fulcimentis
39 המכנות: ויתן את־המכנות חמש על־כתף הבית
dedit mare & :ejus sinistra à domus humerum super quinq; & ,dextera à
מימין וחמש על־כתף הבית משמאלו ואת־הים נתן
Chiram fecit Et .meridiei regione è orientem ad dextero domus humero ab
40 מכתף הבית הימנית קדמה ממול נגב: ויעש חירום
Chiram complevit & :pelves & ,scopas & ,conchas
את־הכירות ואת־היעים ואת־המזרקות ויכל חירם
domo Selomoh regi fecit quod opificium omne facere
לעשות את־כל־המלאכה אשר עשה למלך שלמה בית
super quæ ,coronamentorum vasa rotunda & ,duas Columnas .Domini
41 יהוה: עמדים שנים וגלת הכתרת אשר־על־
duo operiendum ad ,duo retiacula & ,duarum columnarum caput
ראש העמודים שתים והשבכות שתים לכסות את־שתי
.columnarum caput super quæ ,capitellorum rotunda vasa
גלת הכתרת אשר על־ראש העמודים:
duo :retiaculis duobus quadringenta malogranata Et
42 ואת־הרמנים ארבע מאות לשתי השבכות שני־
duo operiendum ad ,uni retiaculo malogranatorum ordines
טורים רמנים לשבכה האחת לכסות את־שתי
Et .columnarum facies super quæ ,coronamentorum rotunda vasa
43 גלת הכתרת אשר על־פני העמודים: ואת־
Et .fulcimenta super decem conchas & ,decem fulcimenta
44 המכנות עשר ואת־הכירת עשרה על־המכנות: ואת־
.mare subter duodecim boves & ,unum mare
הים האחד ואת־הבקר שנים־עשר תחת הים:

Versio VULG. LAT.

30 Et quatuor rotæ per bases singulas,& axes ærei: & per quatuor partes quasi humeruli subter luterem fusiles, contra se invicèm respectantes. 31 Os quoque lutèris intrinsecùs erat in capitis summitate : et quod forinsecùs apparebat,unjus cubiti erat totum rotundum, paritérque habebat unum cubitum & dimidium: in angulis autem columnarum variæ cælaturæ erant: & media intercolumnia, quadrata non rotunda. 32 Quatuor quoque rotæ, quæ ꝑ quatuor angulos basis erant, cohærebant sibi subter basim : una rota habebat altitudinis cubitum & semis. 33 Tales autē rotæ erant, quales solent in curru fieri: & axes earum, & radii, & canthi, & modioli, omnia fusilia. 34 Nam & humeruli illi quatuor per singulos angulos basis unius, ex ipsa basi fusiles & conjuncti erant. 35 In summitate autem basis erat quædam rotunditas dimidii cubiti, ita fabrefacta, ut luter desuper posset imponi, habens cælaturas suas, variásque sculpturas ex semetipsa. 36 Sculpsit quoque in tabulatis illis quæ erant ex ære, & in angulis, cherubim, & leones, & palmas, quasi in similitudinem hominis stantis, ut non cælata, sed apposita per circuitum viderentur. 37 In hunc modum fecit decem bases, fusurâ unâ, & mensurâ, sculpturâque consimili. 38 Fecit quoque decem luteres æneos : quadraginta batos capiebat luter unꝰ, erátque quatuor cubitorum : singulos quoque luteres per singulas, id est, decem bases, posuit. 39 Et constituit decem bases, quinque ad dexteram partem templi, & quinque ad sinistram : mare autem posuit ad dexteram partem templi contra Orientem ad Meridiē. 40 Fecit ergò Hiram lebetes, & scutras, & hamulas, & perfecit omne opus regis Salomonis in templo Domini. 41 Columnas duas, & funiculos capitellorū super capitella columnarum duos : & retiacula duo, ut operirent duos funiculos, qui erant super capita columnarum. 42 Et malogranata quadringenta in duobus retiaculis : duos versus malogranatorum in retiaculis singulis, ad operiendos funiculos capitellorum, qui erant super capita columnarum. 43 Et bases decem, & luteres decem super bases. 44 Et mare unum, & boves duodecim subter mare.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

32 Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μεχωνώθ. καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς πήχεος καὶ (τ) ἡμίσους. 33 Καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον τροχῶν ἅρματος. αἱ χεῖρες (υ) αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν (φ) πάντα χωνευτά. 34 Αἱ τέσσαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, ἐκ τῆς μεχωνὼθ οἱ ὦμοι αὐτῆς. 35 Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνὼθ ἥμισυ τοῦ πήχεος (χ) μέγεθος αὐτῆς στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνώθ· καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα (ψ) αὐτῆς· καὶ ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς. 36 Καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς (ω) χερουβὶμ καὶ λέοντες καὶ φοίνικες ἑστῶτα, ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον (α) ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν. 37 Κατ' αὐτὴν ἐποίησε πάσας τὰς δέκα μεχωνὼθ, (β) τάξιν μίαν καὶ (γ) μέτρον ἓν πάσαις. 38 Καὶ ἐποίησε δέκα (δ) χυτροκαύλους χαλκοῦς, (ε) τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα (ζ) τὸν ἕνα χυτρόκαυλον μετρήσει τεσσάρων πηχῶν· χυτρόκαυλος ὁ εἷς ἐπὶ (η) τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ ταῖς δέκα μεχωνώθ. 39 Καὶ ἔθετο (θ) τὰς πέντε μεχωνὼθ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν, καὶ (ι) πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐξ (κ) ἀριστερῶν. καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς (λ) ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ Νότου. 40 Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας. καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου. 41 Στύλους δύο, καὶ τὰ στρεπτὰ τῶν στύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο· καὶ τὰ δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων· 42 Τὰς ῥοὰς τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις, δύο στίχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ, περικαλύπτειν ἀμφότερα τὰ ὄντα τὰ στρεπτὰ τῆς μεχωνὼθ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις· 43 Καὶ (μ) τὰ μεχωνὼθ δέκα, καὶ τοὺς (ν) χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ (ξ) τῶν μεχωνώθ· 44 Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης· 45 Καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκεύη, ἃ ἐποίησε Χιρὰμ τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν τῷ οἴκῳ κυρίου· καὶ οἱ στύλοι (ο) τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ οἴκου (π) κυρίου· πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως ἃ ἐποίησε Χιρὰμ χαλκᾶ ἄρδην. 47 Οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὗ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα, οὐκ ἦν τέρμα τοῦ σταθμῶν τοῦ (ρ) χαλκοῦ.

32 *Et manus in rotis in ipsa Mechonoth: Et altitudo rotæ unius, cubiti ac dimidii.* 33 *Et opus rotarum, opus rotarum currûs. Manus earum, & dorsa earum, & tractatio earum; omnia fusilia:* 34 *Quatuor humeruli super quatuor angulos Mechonoth unius: ex ipsa Mechonoth humeri ejus.* 35 *Et super caput ipsius Mechonoth dimidium cubiti magnitudo ejus rotunda in circuitu super caput ipsius Mechonoth. Et principium manuum ejus, & clausuræ (ſ) ejus. Et aperiebatur super principia manuum suarum:* 36 *Et clausuræ ejus Cherubim, & leones, & palmæ, stantia, cohærens unumquodque ad faciem intùs, & quæ in circuitu.* 37 *Secundum hanc fecit omnes decem Mechonoth, ordinem unum, & mensuram unã omnibus.* 38 *Et fecit decem (t) Chytrocaulos æneos, quadraginta choas capientem unum Chytrocaulum mensurâ quatuor cubitorum. Chytrocaulus unus super Mechonoth unam, decem ipsis Mechonoth.* 39 *Et posuit quinque Mechonoth ab humero domûs à dextris, & quinque ab humero domûs à sinistris. Et mare ab humero domûs à dextris ad Orientem à latere Austri.* 40 *Et fecit Chiram lebetes, & (u) calfactoria, & phialas. Et consummavit Chiram faciens omnia opera, quæ fecit regi Salomon in domô Domini:* 41 *Columnas duas: & vertibilia (x) columnarum super capita columnarum duo: & retia duo ad operiendum utraque vertibilia sculpturarum existentia super columnas:* 42 *Malogranata quadringenta utrisque retibus: duo ordines malogranatorum reti uni, ad cooperiendum utraque existentia vertibilia (y) ipsius Mechonoth, super utrasque columnas.* 43 *Et Mechonoth decem, & Chytrocaulos decem super Mechonoth.* 44 *Et mare unum, & boves duodecim subtus mare:* 45 *Et lebetes, & calfactoria, & phialas, & omnia vasa, quæ fecit Chiram regi Salomon, (z) domo domini. Et columnæ quadraginta & octo domûs regis, & domûs Domini. Omnia opera regis, quæ fecit Chiram, ænea abundanter.* 47 *Non erat pondus æris, quo fecit omnia opera hæc præ multitudine valdè: non erat terminus ponderum æris.*

MS. A. (τ) ἡμίσεις τοῦ πήχεος. Καὶ (υ) αὐτῶν καὶ αὐχένες αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι (φ) ἴσα πάντα (χ) μέγεθος στρογγύλον (ψ) αὐτῆς ἐξ αὐτῆς· καὶ (ω) χερουβεὶν (α) αὐτῶν ἔσω (β) τάξις μία (γ) μέτρον ἓν, τέρμα ἓν πάσαις. (δ) χυτρογαύλοις (ε) τεσσεράκοντα (ζ) τὸν χυτρόγαυλον τὸν ἕνα τεσσάρων πηχῶν· ὁ χυτρόγαυλος (η) τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς (θ) τὰς μεχωνὼθ πέντε ἀπὸ (ι) πέντε ἐπ' ὠμίαν (κ) ἀριστερῶν αὐτοῦ. καὶ (λ) ὠμίδος τοῦ (μ) τὰς (ν) χυτρογαύλοις (ξ) τῆς (ο) τεσσεράκοντα ὀκτὼ (π) τοῦ κυρίου· (ρ) χαλκοῦ στίλβοντος. Ἐν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 וארבעה גלגלי נחשא לבסיסא חדא ונסרין דנחש וארבע זויתיה כתפין להון מלרע
31 לכיורא כתפין מתכין ככבש עובד דבוק : ופומיה מגיו לקרונתהון ולעלא באמתא
ופומיה סנלגל עובד בנתא אמתא ופלגות אמתא ואף על פומה קליעין וגדנפיהון מרבעין
32 ולא סנלגלין : וארבעא גלגליא למלרע לגדנפיא ואשדת גלגליא בבסיסא ורומיה
33 דגלגל חד אמתא ופלגות אמתא : ועובד גלגליא כעובד גלגלי מרכבת יקרא אשדתהון
34 וגביהון וחופיהון וכבושיהון כולא מתך : וארבע כתפין לארבע זוין דבסיסא חדא מן
35 בסיסא כתפהא: ובריש בסיסא פלגות אמתא רומא סנלגל סחור סחור ועל ריש בסיסא
36 אשדתהא וגדנפהא מנה : וגלף על לוחיא אשדתהא ועל גדנפהא כרובין אריון וצורת
37 דקלין כבש חד ומדבק סחור סחור : כהדא עבד ית עסר בסיסיא מתך חד משחתא חדא
38 עובדא חד לכולהון : ועבד עשרא כיורין דנחשא ארבעין ביתין ברטבא מחסיל לכיורא
39 חד ארבע אמין כיורא חד כיורא חד על בסיסא חדא לעשר בסיסיא : ויהב ית בסיסיא
חמש על עבר ביתא מימינא וחמש על עבר ביתא מסמליה וית ימא יהב מעבר ביתא
40 מימינא קדומא מקביל דרומא : ועבד חירם ית כיוריא וית מגרופיתא וית מזרקיא ושיצי
41 חירם למעבד ית כל עבידתא דעבד למלכא שלמה בבית מקדשא דיי : עמודיא תרין
ואגני קרונתהון די על ריש עמודיא תרתין וסריגתא תרתין לכסאה ית תרתין אגני
42 קרונתהון דעל ריש עמודיא : וית רמוניא ארבע מאה לתרתין סריגתא תרין סדרין
43 דרמונין לסרגתא חדא לכסאה ית תרתין אגני קרונתהון דעל אפי עמודיא : וית בסיסיא
44 עשר וית כיורא עסרא על בסיסיא : וית ימא חד וית תורי תרי עסר תחות ימא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

30 Et quatuor rotæ æris erant basi cuique, & asseres æris, & quatuor angulis ejus erant humeri illis: subter lutrum humeri fusiles protracto opere adhæsionis. 31 Et os ejus erat intra coronas earum, & supra in cubito; & os ejus erat orbiculare opere basis, cubitus & dimidium cubiti : & etiam super os ejus erant cælaturæ, & clausuræ earum quadratæ, & non orbiculares. 32 Et quatuor rotæ erant subter clausuras, & radii rotarum in basi : & altitudo rotæ unius erat cubitus & dimidium cubiti. 33 Et opus rotarum erat sicut opus rotarum currus gloriæ : radii earum & costæ earum, & ligamina earum, & subligacula earum, omne erat fusile. 34 Et quatuor humeri erant quatuor *angulis* basis unius : ex basi erant humeri ejus. 35 Et in capite basis dimidium cubiti altitudine orbiculata per circuitum, & super caput basis radii ejus erant & peripheriæ ejus ex ea. 36 Et sculpsit super tabulas radiorum ejus & super peripherias ejus cherubin, leones, & figuram palmarum in gradu uno & junctura per circuitum. 37 Sic fecit decem bases; fusio eadem, mensura eadem, incisio eadem erat omnibus illis. 38 Et fecit decem lebetes æris, quadraginta batos humoris continebat lebes unus; quatuor cubitorum erat lebes quisque: lebes unus super basim unam decē basibus. 39 Et dedit lebetes quinque ad latus domus à dextra, & quinque ad latus domus à sinistra *ejus*, & mare dedit à latere domus dextro ad Orientem è regione Austri. 40 Et fecit Hhiram ollas & scopas & pelves : & finivit Hhiram facere omne opus quod fecit regi Selomoh in domo sanctuarii Domini. 41 Columnas duas, & vasa rotunda coronarum quæ erant super caput columnarum duarum, & retia duo ad operiendum duo vasa rotunda coronarum quæ erant super caput columnarum. 42 Et malogranata quadringenta duobus reticulis: duo ordines malogranatorum erant reti uni ad operiendum duo vasa rotunda coronarum quæ erant super faciem columnarum. 43 Et bases decem, & lebetes decem super bases. 44 Et mare unum, & boves duodecim subter mare.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܪܒܥ ܓܝܓܠܝܢ ܕܢܚܫܐ ܠܟܠ ܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܘܦܬܪܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܐܪܒܥ ܙܘܝܬܗ. ܡܬܕܒܩܢ ܥܡ
ܘܟܬܦܬܐ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܗܘܢ ܠܬܚܬ. ܟܬܦܬܐ ܕܢܣܟܬܐ. ܥܒܕܐ ܫܦܝܪܐ. * ܘܦܘܡܗ
ܕܐܓܢܐ ܡܢ ܠܓܘ. ܐܡܬܐ. ܘܦܘܡܗ ܚܘܕܪܐ ܐܡܬܐ ܘܦܠܓܘܬ ܐܡܬܐ. ܘܥܠ ܦܘܡܗ
ܫܫܠܬܐ ܘܦܬܟܪܐ. ܡܪܒܥܝܢ ܘܠܐ ܚܕܪܝܢ. * ܘܐܪܒܥ ܓܝܓܠܝܢ ܡܢ ܬܚܝܬ ܦܬܟܪܐ
ܘܐܝܕܝܗܘܢ ܕܓܝܓܠܐ. ܒܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܘܪܘܡܗ ܕܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܐܡܬܐ ܘܦܠܓܘܬ ܐܡܬܐ. * ܘܥܒ
ܓܝܓܠܐ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܓܝܓܠܝ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܝܕܝܗܘܢ ܘܓܒܝܗܘܢ. ܘܨܒܬܗܘܢ
ܡܬܦܪܫܝܢ. ܥܒܕܐ ܕܢܣܟܬܐ. * ܘܐܪܒܥ ܟܬܦܬܐ. ܥܠ ܐܪܒܥ ܙܘܝܬܗ ܕܐܓܢܐ ܚܕܐ
ܐܓܢܐ. * ܟܬܦܬܗ ܘܟܪܣܗ ܕܐܓܢܐ. ܦܠܓܘܬ ܐܡܬܐ. ܘܪܫܗ ܚܕܪ ܚܕܪ ܥܠ ܪܝܫ
ܕܐܓܢܐ. ܘܐܝܕܝܗ ܘܦܬܟܪܘܗܝ. ܡܢܗ. * ܘܓܠܦ ܥܠ ܠܘܚܐ. ܘܐܝܕܝܗ. ܘܦܬ
ܦܬܟܪܘܗܝ. ܟܪܘܒܐ ܘܐܪܝܘܬܐ ܘܕܩܠܐ. ܚܕܪ ܚܕܪ. * ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܥܣܪ
ܢܣܟܬܐ ܚܕܐ. ܘܡܫܘܚܬܐ ܚܕܐ. ܘܩܘܡܬܐ ܚܕܐ. ܠܟܠܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܥܣܪ
ܕܢܚܫܐ. ܐܪܒܥܝܢ ܡܬܪܝܢ ܡܚܝܠ ܗܘܐ ܟܢܐ ܚܕ. ܐܪܒܥ ܐܡܝܢ ܟܢܐ ܚܕ. ܠܐ
ܘܚܕ ܟܢܐ ܠܐܓܢܐ ܚܕܐ. ܗܟܢܐ ܠܥܣܪ ܐܓܢܝܢ. * ܘܣܡ ܚܡܫܐ ܐܓܢܝܢ
ܕܒܝܬܐ. ܘܚܡܫܐ ܒܣܛܪܐ ܕܣܡܠܐ. ܘܣܡ ܝܡܐ ܒܣܛܪܐ ܕܒܝܬܐ
ܒܝܢ ܬܝܡܢܐ ܠܡܕܢܚܐ. ܠܘܩܒܠ ܬܝܡܢܐ. * ܘܥܒܕ ܚܝܪܡ ܟܢܐ ܘܩܕܣܐ ܘܡܙܪܩܐ. ܘ
ܚܝܪܡ ܠܡܥܒܕ ܟܠܗ ܥܒܕܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܠܥܡ
ܬܪܝܢ. ܘܐܓܢܐ ܕܥܠ ܪܝܫ ܥܡܘܕܐ. ܬܪܬܝܢ. ܘܫܒܟܐ ܬܪܬܝܢ. ܠܡܟܣܝܘ
ܥܡܘܕܐ. * ܘܪܡܘܢܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܠܬܪܬܝܢ ܫܒܟܐ. ܬܪܝܢ ܣܕܪܝܢ ܪܡܘܢܐ. ܠܫܒܟܐ
ܠܡܟܣܝܘ ܬܪܝܢ ܦܘܡܝܗܝܢ ܕܐܓܢܐ ܕܥܠ ܥܡܘܕܐ. * ܘܐܓܢܐ ܥܣܪ. ܘܟܢܐ ܥܣܪ
ܐܓܢܐ. * ܘܝܡܐ ܚܕ. ܘܬܘܪܐ ܬܪܥܣܪ ܕܛܥܝܢ ܝܡܐ.

Quatuor autem rotas æneas habebat una- 30
quæque lagena & circulum æneum: quatuor
anguli erant eis annexi, & ſcapulas habe-
bant infernè, ſcapulas *inquam* fuſas, elegan-
tis opificii. Os lagenæ intrinſecùs, erat 31
cubitale; & os ejus rotundum erat ſeſqui-
cubitale: & ſuper os ejus etiam extabant
catenæ & mutuli quadrati, non rotundi.
Quatuor autem *illæ* rotæ ſub mutulis erant, 32
& axes rotarum in unaquaque lagena: & al-
titudo cujuſlibet lagenæ, ſeſquicubitalis erat.
Opificium autem rotarum ſimile erat opifi- 33
cio rotarum currûs: & tam axes earum,
quàm latera, ornamentum, & concinnitas
earum opus erant fuſorium. Quatuor ſcapu- 34
læ erant ſuper quatuor angulos cujuſlibet la-
genæ *prædictarum* lagenarum. Scapulæ & 35
venter lagenæ, dimidii erant cubiti: & ſum-
mitas ejus rotunda circunquaque in vertice
lagenæ: & tam axes, quam mutuli ejus erant
ex ipſamet *lagena*. Et ſuper tabulas, axes, & 36
mutulos ejus excîdit cherubinos, leones, ac
palmas circunquaque. In hunc modum fecit 37
decem illas lagenas: fuſura eadem, menſura
eadem, eadémque ſtatura erat omnibus. Fe- 38
cit præterea decem labra ænea: quadragin-
ta metretas capiebat unumquodque labrum:
quatuor cubitorum erat unumquodque la-
brum, *ſingula* ſingulis lagenis impoſita: hoc
modo decem illis lagenis. Et harum lagena- 39
rum quinque poſuit in dextero latere do-
mûs, & quinque in ſiniſtro latere domûs:
mare verò poſuit in latere domûs, Meridiem
inter & Orientem, Meridiem verſùs. Fecit 40
denique Hiram labra, lebetes, cacabos, atque
ſartagines: abſolvítq; Hiram facere omne
opus quod *fieri juſſerat* rex Salomon in
domo Domini. Columnas duas, & lagenas 41
quæ erant ſuper ſummitate columnarum, du-
as: & tegumenta duo, ad tegendas duas lage-
nas quæ erant ſupra verticem columnarum.
Et malogranata quadringenta pro duobus 42
tegumentis; duos ordines malogranatorum
pro tegumento unoquoque, ad tegendum
duo ora lagenarum quæ ſuper columnas. La- 43
genas decem, & labra decem impoſita lage-
nis. Mare unum, & boves qui mare ſuſtine- 44
bant, duodecim.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجعل لكل اجانة اربعة بكرات من نحاس* وبكرة كبيرة من نحاس تحتها * لها اربعة
زوايا ملصقة بها* وجعل تحتها مواضع للحمل شبه عواتق من نحاس * عملا محكما * وجعل سعة
الاجانة ذراعا* وكان استدارتها ذراع ونصف* وجعل على سعة الاجانة سلاسل* واخرج السعة الى
خارج* وجعلها مربعة ولم يجعلها مدورة* وجعل تحت سعتها الخارجة اربعة بكرات* وجعل على
بكرات الاجانة شبه الايدي* وصير ارتفاع البكر ذراعا ونصفا* وكان عمل البكرات مثل
عمل بكرات المركب* وكانت ايديها وجوانبها وسوسنها ونرجسها محكمة من نحاس مصبوب*
* وكان على اربعة زوايا الاجانة اربعة عواتق* وكان جوف الاجانة مع اكتافها نصف ذراع
وكان ارتفاعها مستديرا على راس الاجانة* وكانت ايديها وشفاهها خارجة منها* وكان لها الواح
ملصقة بها* منقوشة على ايديها وعلى شفاهها اسود وكروبين ونخل كما يدور* كذلك كا
صنعة الاجاجين* وكان مقدارها وصنعتها وسعتها واحدا* وعمل عشر اسطال من نحاس* يسع
كل سطل منها اربعين رطلا* وكان سعة كل سطل اربعة اذرع على الاجانة* وكذلك عشر
الاجاجين* خمس كن عن يمين البيت* وخمس عن يسار* وصير البحر في جانب البيت
ما بين اليمن الى المشرق* وعمل حيرام مراجل وقدورا واقداسا* واكمل حيرام العمل
الذي امر سليمان ان يعمل لبيت الله* وكان لما عمل العمودين والاطباق الذي على
راس العمودين* وجعل لهما غطاوين ليغطي بها الاطباق الذي على العمودين* واربعمائة
رمانة من نحاس على الغطايين* صفين من الرمان على كل غطاء ليغطي الاطباق
التي على العمودين* وعشر اجاجين* وعشر اسطال على الاجاجين* وبحرا واحدا* والثني
عشر ثورا تحت البحر*

Singulis lagenis quaternas fecit rotas æ- 30
neas, magnámque rotam æneam ſub ipſis,
quatuor habentē angulos ipſi inhærentes:
fecitq; ſub iis loca pro vectione(vectibus)
ſcapulis ſimilia, ex ære, opere ſolido. Am- 31
plitudinem lagenæ fecit cubitalem, ambi-
tus autem ejus erat ſeſquicubitalis: & ſu-
per labium lagenæ fecit catenas, et labium
foràs porrexit; quadratáſque fecit illas,
non rotundas fecit. Sub labio ejus promi- 32
nente fecit quatuor rotas, & ſuper rotas
lagenæ fecit quaſdam veluti manus: porrò
altitudinem rotarum fecit ſeſquicubitalem.
Opus rotarum ſimile erat operi rotarum 33
currûs: & manus, latera, lilia, & narciſſi
earū firma erant ex ære fuſo. Super qua- 34
ternos cujuſlibet lagenæ angulos, quaternæ
erant ſcapulæ. Et alvus lagenæ cum ſca- 35
pulis ejus erat ſeſquicubitalis: horum au-
tem vertex, rotundus erat, ſuper ſummi-
tatem lagenæ, & tam manus quàm labia
ejus erant ex ipſa procedentia. Tabulas 36
habebant ſibi annexas, & manibus ac labiis
earum inſculpti erant leones, cherubini, et
palmæ circunquaque. Ejuſmodi erat fa- 37
brica lagenarum: eadémque erat menſura,
artificium, & capacitas earum. Item fe- 38
cit decem conchas æneas: quælibet concha
utres quadraginta capiebat, & amplitudo
cujuſlibet conchæ quatuor erat cubitorū:
ſita autem erat concha ſuper lagenam: &
hac ratione diſpoſitæ erant denæ lagenæ.
Earum quinque poſitæ erant à dextera do- 39
mûs, quinque verò à ſiniſtra ipſius; mare
autē collocavit in latere domûs, Meridiē
inter & Orientem. Fecit præterea Hira- 40
mus cacabos, ollas, & conchas: abſol-
vítque Hiramus opus quod Solomon fieri
præceperat pro domo Dei. Cùm ergò fe- 41
ciſſet duas illas columnas, & diſcos qui
erant ſupra verticem utriuſque columnæ;
fecit etiam utrique duo opercula quibus
tegeret diſcos qui erant ſuper duas co-
lumnas: Et quadringenta malogranata 42
ænea ſuper duo illa opercula, duplicem
malogranatorum ſeriem ſuper unumquod-
que operculum, ut operiret diſcos qui e-
rant ſuper duas columnas. Item lagenas 43
decem, & conchas decem ſuper eaſdem
lagenas: Mare unum, & boves duo- 44
decim ſub mari:

vaſa omnia & ,ſparſoria & ,ſcopas & ,lebetes Et
45 וְאֶת־הַסִּרֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים
ære ,Domini domo Selomoh regi Chiram fecit quæ hæc
הָאֹהֶל אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת
inter ,terræ denſitate in rex ea fudit Jarden planitie In .terſo
46 מְמֹרָט׃ בְּכִכַּר הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בְּמַעֲבֵה הָאֲדָמָה בֵּין
,vaſa omnia Selomoh omiſit Et .Sarthan inter & ,Succoth
47 סֻכּוֹת וּבֵין צָרְתָן׃ וַיַּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַכֵּלִים
fecit Et .æris pondus eſt exploratū non ;valde valde multitudine præ
48 מֵרֹב מְאֹד מְאֹד לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ
,aureum altare ,Domini domo quæ vaſa omnia Selomoh
שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזָּהָב
candelabra Et .auream ,facierum panis eam ſuper quam menſam &
49 וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב׃ וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת
,concluſo auro oraculi facies ad ſiniſtra à quinque & ,dextera à quinque
חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאול לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר
,pſalteria & ,ſcyphos Et .auro forcipes & ,lucernas & ,florem &
50 וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם זָהָב׃ וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת
cardines & :concluſo auro acerras & ,cochlearia & ,pelves &
וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וְהַפֹּתוֹת
domus foribus ,Sanctitatum Sanctitati interioris domus foribus
לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים לְדַלְתֵי הַבַּיִת
rex fecit quod opificium omne eſt perfectum Et .aureo templo
51 לַהֵיכָל זָהָב׃ וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ
,ſui patris David Sanctitates Selomoh intulit &,Domini domo Selomoh
שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי דָּוִד אָבִיו
domus theſauris in dedit vaſa & ,aurum & ,argentum
אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת בֵּית
.Domini
יְהוָה׃

CAP. VIII. ח

tribuum capita omnia & ,Iſrael ſeniores Selomoh cōgregavit Tūc
1 אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת
,Jeruſalaim Selomoh regem ad Iſrael filiorum patrum prælatos
נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלָםִ
.Sion ipſa:David civitate de Domini fœderis arcam aſcendere faciendū ad
לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן׃
menſe in Iſrael viri omnes Selomoh regem ad convenerunt Et
2 וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיֶרַח
ſeniores omnes venerunt Et .ſeptimus menſis ipſe :tripudio in fortium
3 הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי
arcam fecerunt aſcendere Et .arcam ſacerdotes tulerunt & ,Iſrael
4 יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן
:tentorio in quæ ,Sanctitatis vaſa omnia & ,conventus tentorium & Domini
יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל
,Selomoh rex Et .Levitæ & ſacerdotes ea fecerunt aſcendere &
5 וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
,arcæ facies ad ſecum ,eum ſuper convenientes ,Iſrael cœtus omnis &
וְכָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן
ſupputabantur nec ,enumerabantur non quæ ,bovem & ,pecus immolantes
מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ
ad Domini fœderis arcam ſacerdotes adduxerūt Et.multitudine præ
6 מֵרֹב׃ וַיָּבִאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־
ſub ad,Sanctitatum Sanctitatem ad ,domus oraculum ad ,ſuum locū
מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת
locum ad alas expandentes Cherubim Nam .Cherubim alas
7 כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם אֶל־מְקוֹם
.deſuper ejus vectes ſuper & ,arcam ſuper Cherubim operiebāt & ,arcæ
הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ הַכְּרֻבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃

Verſio VUL. LAT.

45 Et lebetes, & ſcutras, & hamulas: omnia vaſa, quæ fecit Hirā
regi Salomoni in domo Domini,
46 ni, de aurichalco erant. In
campeſtri regione Jordanis fudit
ea rex in argilloſa terra, inter
47 ter Sochoth & Sarthan. Et poſuit
Salomon omnia vaſa: propter
multitudinem autē nimiam
48 am non erat pondus æris. Fecítque
Salomon omnia vaſa in
domo Domini: altare aureū, et
menſam, ſuper quam ponerentur
panes propoſitionis, au-
49 ream: Et candelabra aurea,
quinque ad dexteram, et quinque
ad ſiniſtrā, contra oraculū,
ex auro puro: & quaſi lilii flores,
& lucernas deſup aureas:
50 & forcipes aureos, Et hydrias,
& fuſcinulas, & phialas, &
mortariola, et thuribula, de auro
puriſſimo: et cardines oſtiorum
domûs interioris Sancti
ſanctorum, & oſtiorum domûs
51 templi, ex auro erant. Et perfecit
omne opus quod faciebat
Salomon in domo Domini, &
intulit quæ ſanctificaverat David
pater ſuus, argentū et aurum,
& vaſa, repoſuitque in
theſauris domûs Domini.

CAP. VIII.

1 Tunc congregati ſunt omnes
majores natu Iſrael cum principibus
tribuum, & duces familiarum
filiorum Iſrael, ad regem
Salomonem in Jeruſalem:
ut deferrent arcam fœderis
Domini, de civitate David, id
2 eſt, de Sion. Convenítque ad
regem Salomonē univerſus Iſrael
in menſe Ethanim, in ſolenni
die, ipſe eſt menſis ſepti-
3 mus. Venerúntque cuncti ſenes
de Iſrael, & tulerunt arcā
4 ſacerdotes, Et portaverunt arcam
Domini, & tabernaculum
fœderis, et omnia vaſa Sanctuarii,
quæ erant in tabernaculo:
& ferebant ea ſacerdotes &
5 Levitæ. Rex autem Salomon,
et omnis multitudo Iſrael, quæ
convenerat ad eum, gradiebatur
cum illo ante arcam, et immolabant
oves & boves abſq;
6 æſtimatione & numero. Et intulerunt
ſacerdotes arcam fœderis
Domini in locum ſuum,
in oraculum templi, in Sanctū
ſanctorum, ſubter alas cheru-
7 bim. Siquidē cherubim expandebant
alas ſuper locū arcæ, &
protegebant arcam & vectes
ejus deſupér.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

46 Ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν (σ)
αὐτὰ ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀναμέσον Σοκχὼθ
48 καὶ ἀναμέσον (τ) Σιρά. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς
Σαλωμὼν (υ) τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ
κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τράπεζαν
ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς, χρυσῆν.
49 Καὶ τὰς λυχνίας (φ) πέντε ἐξ ἀριστερῶν, καὶ
πέντε ἐκ δεξιῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ
χρυσᾶς συγκλειομένας, καὶ τὰ λαμπάδια, καὶ
τοὺς λύχνους, καὶ τὰς (χ) ἐπαρυστρίς χρυσᾶς.
50 Καὶ τὰ πρόθυρα, καὶ οἱ ἧλοι, καὶ αἱ φιάλαι, καὶ
τὰ τρυβλία, καὶ αἱ θυΐσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά.
καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου
(ψ) ἁγίου τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ
51 ναοῦ χρυσᾶς. Καὶ ἀνεπληρώθη (ω) τὸ ἔργον ὃ
ἐποίησε Σαλωμὼν οἴκου κυρίου. καὶ εἰσήνεγκε
Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ
πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ
χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυ-
1 ροὺς οἴκου (†) κυρίου. (α) Καὶ τὸν οἶκον ἑαυτῷ ᾠ-
2 κοδόμησε Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσι· Καὶ
ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ Λιβάνου. ἑκατὸν
πήχεις (β) μῆκος αὐτοῦ, καὶ πεντήκοντα
πήχεις πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα πηχῶν
ὕψος αὐτοῦ· καὶ τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων,
3 καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις. Καὶ ἐφάτνωσε
τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων·
καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων (γ) τεσσαράκοντα καὶ πέν-
4 τε ὁ στίχος, Καὶ μέλαθρα τρία, καὶ χώρα ἐπὶ
5 χώραν τρισσῶς. Καὶ πάντα τὰ θυρώματα, καὶ
αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι· καὶ ἀπὸ
6 τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς. Καὶ τὸ
αιλὰμ τῶν (δ) στύλων, πεντήκοντα μῆκος, καὶ
(ε) πεντήκοντα ἐν πλάτει ἐζυγωμένα αιλὰμ
ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν· καὶ στῦλοι καὶ πάχος ἐ-
7 πὶ πρόσωπον (ζ) αὐτῆς τοῖς αιλαμμίν. Καὶ τὸ
αιλὰμ τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἐκεῖ, (η) αιλὰμ τοῦ
8 κριτηρίου. Καὶ ὁ οἶκος αὐτῶν ἐν ᾧ καθήσεται
ἐκεῖ, αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις κατὰ τὸ ἔργον
τοῦτο. καὶ οἶκον τῇ θυγατρὶ Φαραὼ ἣν ἔλα-
9 βε Σαλωμὼν, κατὰ τὸ αιλὰμ τοῦτο. Πάντα ταῦτα
ἐκ λίθων (θ) τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος
(ι) ἔσωθεν καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν
10 γείσων· καὶ ἔξωθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην Τὴν
τεθεμελιωμένην (κ) ἐν τιμίοις λίθοις μεγάλοις,
λίθοις δεκαπήχεσι καὶ τοῖς ὀκταπήχεσι·
11 Καὶ ἐπάνωθεν (λ) τιμίοις κατὰ τὸ μέτρον ἀπε-
12 λεκήτων, καὶ κέδροις. Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης
κύκλῳ τρεῖς στίχοι ἀπελεκήτων, καὶ στίχος
κεκολαμμένης (μ) κέδρου. καὶ συνετέλεσε
Σαλωμὼν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

In vicinia Jordanis fudit ea in 46
craſſitie terræ inter Socchoth, &
inter Sira: Et (aa) accepit rex 48
Salomon vaſa, quæ fecerat in
domo Domini, altare aureum, &
menſam, ſuper quam panes oblationis,
auream. Et candelabra quin- 49
*que à ſiniſtris, & quinque à dextris
ſecundùm faciem Dabir,*
aurea concluſa, & lampadas, &
*lucernas, & (bb) eparyſtres aureas.
Et veſtibula, & clavi &* 50
*phialæ, et patellæ, et mortariola aurea,
concluſa. Et cardines oſtiorū*
domûs intimæ ſancti ſanctorum,
& oſtia templi, aurea. Et com- 51
*pletum eſt opus, quod fecit Salomon,
domûs Domini. Et intulit*
Salomon ſancta David patris ſui,
*& omnia ſancta Salomon, argentum,
& aurum, & vaſa dedit
in theſauros domûs Domini.*
Et domum ædificavit ſibi Salo- 1
mon tribus & decem annis. Et æ- 2
*dificavit domum (cc) ſylvæ Libani:
centum cubiti longitudo ejus:*
& quinquaginta cubiti latitudo
*ejus: & triginta cubitorum altitudo
ejus: & trium ordinum columnarum
cedrinarum: & humeri
cedrini columnis. Et (dd) texit* 3
*domum deſupèr ſuper latera columnarum.
Et numerus columnarum,
quadraginta & quinque, or-*
do, Et Melathra tria, & (ee) ca- 4
pacitas ſuper capacitatem tripliciter. 5
*Et omnia oſtia, & capacitates
quadrangulæ Melathris inſtructæ:
& ab oſtio ad oſtium tripliciter.
Et Ælam columnarum:* 6
quinquaginta longitudo, & (ff)
*quinquaginta in latitudine, juncta
Ælam ſuper faciem earum: et*
*columnæ, & craſſities ſuper faciem
(gg) ejus ipſis Ælamin. Et* 7
*Ælam (hh) thronorum, ubi judicabit
ibi: Ælam tribunalis. Et* 8
*domus (ii) eorum, in qua ſedebitur
illuc; atrium unum circumvolutum
his juxta opus hoc. Et
domum filiæ Pharaonis, quam accepit
Salomon, juxta hoc Ælam.*
Omnia hæc ex lapidibus pretioſis, 9
*ſculpta ex intervallo ab (kk) intùs,
et à fundamēto uſq; ad ſummitates
parietum, & ab extrà ad*
atrium magnum Fundatum in 10
*pretioſis lapidibus magnis, lapidibus
decem cubitorum, & octo*
cubitorum: Et deſupèr, pretioſis 11
*ſecundùm menſuram (ll) non dolatorum,
& cedris. Atrii magni*
ordo ſculptæ cedri. Et (mm) con- 12
*in circuitu tres ordines non dolatorum, &
ſummavit Salomon totam domum ſuam.*

MS.A. (σ) αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν (τ) Σιαράμ. Καὶ ἔδωκεν ὁ (υ) ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη ἀπὸ τοῦ πλήθους σφόδρα σφόδρα οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον (φ) πέντε ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν κατὰ (χ) ἐπαρυστρίδας χρυσᾶς τρεῖς. Καὶ τὰ (ψ) ἁγίου ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ (ω) πᾶν τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν (†) κυρίου. Κεφ. η'. Τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ ut in ſeq. cap. v, 1. lit. (α) Quæ autem hic ſequuntur in textu Romano, Καὶ τὸν οἶκον ἑαυτῷ, &c. uſque ad κέδρου. Καὶ συνετέλεσεν Σαλωμὼν habentur in MS.A. ante initium hujus 7. cap. (α) Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσιν, καὶ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμοῦ (β) τὸ μῆκος (γ) τεσσεράκοντα καὶ πέντε. δέκα καὶ πέντε ὁ στίχος, (δ) στύλων ἐποίησεν πεντήκοντα πηχῶν μῆκος, (ε) τριάκοντα ἐν πλάτει (ζ) αὐτῶν τοῖς ἐλαμμείμ. (η) τὸ αιλὰμ τοῦ κριτηρίου ἐποίησεν, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους. Καὶ οἶκος αὐτῷ ἐν ᾧ καθήσεται (θ) τιμίων μέσον ἀπελεκήτων κεκολαμμένα (ι) ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν καὶ ἐκ (κ) τιμίοις (λ) λίθοις τιμίοις (μ) κέδρου. Καὶ οἰκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου κυρίου τῆς ἐσωτάτης τοῦ αιλὰμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, prout ſequitur in principio hujus 7, capitis.

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

45 וית דודיא וית מגרופיתא וית מזרקיא וית כל מניא האלין כעובד מני משכנא דעבד
46 משה כן עבד חירם למלכא שלמה בית מקדשא דיי נחש טב׃ במישרי ירדנא אתכנון
47 מלכא בעובי גרגשתא בין סכות ובין צרתן׃ ואצנע שלמה ית כל מניא מסגי לחדא
48 לחדא לית סוף למתקל נחשא׃ ועבד שלמה ית כל מניא די בבית מקדשא דיי ית מדבחא
49 דדהבא וית פתורא די עלוהי לחם אפיא דדהבא׃ וית מנרתא חמש מימינא וחמש מסמלא
50 קדם בית כפורי דדהבא טבא ושושנתא ובוציניא וצבתיא דדהבא׃ וקוליא ומזמריא
ומזרקיא ובזיכיא ומחתיתא דדהבא טבא ומגלסיא לדשי בית גואה לקדש קודשיא
51 לדשי ביתא להיכלא דדהבא׃ ושלימת כל עבידתא דעבד שלמה מלכא בית מקדשא
דיי ואיתי שלמה ית קודשי דוד אבוהי ית כספא וית דהבא וית מניא יהב באוצריה בית
מקדשא דיי׃

ח

1 בכן כנש שלמה ית סבי ישראל וית כל רישי שבטיא רברבי אבהתא דבני ישראל לות
2 מלכא שלמה לירושלם לאסקא ית ארון קימא דיי מקרתא דדוד היא ציון׃ ואתכנשו
לות מלכא שלמה כל אנש ישראל בירחא דעתיקיא דקרן ליה ירחא קדמאה בחגא
3 וכען הוא ירחא שביעאה׃ ואתו כל סבי ישראל ונטלו כהניא ית ארונא׃ ואסיקו ית
4 ארונא דיי וית משכן זמנא וית כל מני קודשא די במשכנא ואסיקו יתהון כהניא וליואי׃
5 ומלכא שלמה וכל כנשתא דישראל דאזדמנו עלוהי קימין עמיה קדם ארונא מנכסין ען
6 ותורין דלא יתחשבון ולא יתמנון מסגי׃ ואעילו כהניא ית ארון קימא דיי לאתריה לבית
7 כפורי די מתקין ליה בגו ביתא לקודש קודשיא לתחות כנפי כרוביא׃ ארי כרוביא
פריסן גדפיהון על אתר ארונא ומטלין כרוביא על ארונא ועל אריחוהי מלעלא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ollas, & ſcopas, & pelves: & omnia vaſa hæc ſecundùm opus vaſo- 45
rum tabernaculi quod fecit Moſes, ſic fecit Hhiram regi Selomoh in domo
ſanctuarii Domini ex ære bono. In planiciebus Jardena fudit illa rex in 46
denſitate argillæ inter Zzuchoth & Zzarthan. Et repoſuit Selomoh 47
omnia vaſa præ multitudine copioſiſſima, non erat finis ponderis æris.
Et fecit Selomoh omnia vaſa *quæ [erant] in domo* ſanctuarii Domini, altare 48
aureum, & menſam, ſuper quam erat panis facierum, auream. Et cande- 49
labra quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra ante domum oraculi ex au-
ro bono, & lilia, & lucernas, & forcipes ex auro. Et hydrias, & pſalte- 50
ria, & pelves, & cochlearia, & thuribula ex auro bono: & cardines
portis domus interioris in ſanctum ſanctorum, & portis domus templi,
ex auro. Et perfecta eſt omnis factura quam fecit Selomoh rex domui ſan- 51
ctuarii Domini, & intulit Selomoh ſanctitates David patris ſui; argentum
& aurum & vaſa dedit in theſauris in domo ſanctuarii Domini.

CAP. VIII.

Tunc congregavit Selomoh ſenes Iſrael, & omnia capita tribuum, ma- 1
gnates patrum filiorum Iſrael, ad regem Selomoh in Jeruſalem, ut trans-
ferrent arcam fœderis Dñi ex civitate David, ipſa eſt Zzion. Et congregati 2
ſunt ad regem Selomoh omnes homines Iſrael, in menſe quem veteres vo-
cabant Menſem primum, in feſtivitate: & nunc ipſe eſt menſis ſeptimus. 3
Et venerunt omnes ſenes Iſrael, & tulerunt ſacerdotes arcam. Et trans- 4
tulerunt arcam Domini, & tabernaculum pacti, & omnia vaſa ſanctitatis
quæ erant in tabernaculo, & tranſtulerunt ea Sacerdotes & Levitæ. Et rex 5
Selomoh & omnis congregatio Iſrael, qui convenerant ad eum, ſtabant
cum eo ante arcam mactantes pecudes & boves qui non ſupputabuntur,
nec numerabuntur præ multitudine. Et introduxerunt ſacerdotes arcam 6
fœderis Domini in locum ſuum in domum oraculi quod paratum erat ei
intra domum in ſancta ſanctorum ſubter alas cherubaja. Nam cherubim 7
extendebant pennas ſuas ſuper locum arcæ, & obumbrabant cherubaja
ſuper arcam & vectes deſuper.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܩܕܪܐ ܘܕܘܕܐ ܘܡܙܪܩܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܬܫܡܫܬܐ. ܕܥܒܕ ܚܝܪܡ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ 45
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܢܚܫܐ ܩܘܪܢܬܝܐ. *ܒܟܟܪ ܕܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ ܠܘܬ ܝܘܪܕܢܢ. 46
ܢܣܟ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ. ܒܫܘܦܪܗ ܕܐܪܥܐ. ܒܝܬ ܣܘܟܘܬ ܘܒܝܬ ܨܪܬܢ. *ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܗܘܢ 47
ܡܐܢܐ. ܣܓܝܐܐ ܕܢܚܫܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܠܡܬܩܠܗ ܕܢܚܫܐ. ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. *ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܕܒܚܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܦܬܘܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܕܥܠܘܗܝ 48
ܠܚܡܐ ܕܐܦܐ. *ܘܡܢܪ̈ܬܐ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܚܡܫ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܩܕܡ 49
ܗܝܟܠܐ. ܘܟܦܐ ܘܫܪ̈ܓܐ ܘܡܠܚܝ̈ܬܐ ܕܕܗܒܐ. *ܘܡܦܪ̈ܫܬܐ ܘܫܪ̈ܓܐ. ܘܡܫܚܠܐ ܘܟܣܐ. ܘܦܝܪ̈ܡܐ. 50
ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܦܬܚܐ ܕܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܘܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ ܕܗܝܟܠܐ. ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ.
*ܘܫܠܡ ܟܠܗ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܥܠ ܫܠܝܡܘܢ 51
ܩܘܕܫܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ. ܘܐܥܠ ܠܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

*ܗܝܕܝܢ ܟܢܫ ܫܠܝܡܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܪ̈ܫܐ. ܕܫܒܛܐ. 1
ܘܪ̈ܫܝ ܐܒܗ̈ܬܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܣܩܘ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ
ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܕܗܝ ܗܝ ܨܗܝܘܢ. *ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܗܘܢ 2
ܒ̈ܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܪܚܐ ܕܥܠ̈ܠܬܐ ܒܥܐܕܐ. ܗܘ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. *ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ 3
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܩܠܘܗܝ ܟܗ̈ܢܐ ܠܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. *ܘܐܣܩܘܗܝ ܠܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܡܐܢܝ ܩܘܕܫܐ ܕܡܫܟܢܐ. 4
ܘܣܠܩܘ ܥܡܗܘܢ ܟܗ̈ܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܠܘܝ̈ܐ. *ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ 5
ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ. ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ ܩܕܡ ܐܪܘܢܐ. ܘܡܕܒܚܝܢ ܥܢܐ ܘܬܘܪ̈ܐ ܕܠܐ
ܡܬܡܢܝܢ. ܘܠܐ ܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܣܓܝܐܘܬܗܘܢ. *ܘܐܥܠܘ ܟܗ̈ܢܐ ܠܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ 6
ܠܐܬܪܗ. ܠܗܝܟܠܐ. ܠܒܝܬ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܠܬܚܬ ܓܦܝܗܘܢ ܕܟܪ̈ܘܒܐ. *ܡܛܠ ܕܟܪ̈ܘܒܐ.
ܦܪܝܣܝܢ ܓܦܝܗܘܢ ܒܐܬܪܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܡܛܠܠܝܢ ܗܘܘ ܓܦܝܗܘܢ ܥܠ ܐܪܘܢܐ. ܘܥܠ ܩܘܦܝܗ. ܡܢ ܠܥܠ. 7

Lebetes, cacabos, & ſartagines. Omnia autem vaſa miniſterii, quæ fecit Hiram regi Salomoni pro domo Domini, erant ex ære Corinthio. 45 In Chachar quæ eſt in planitie Jericho ſecus Jordanem, fudit ea rex, in pulcherrima terra, inter Sochoth & inter Sartan. 46 Fecit ergò Salomon cuncta vaſa, maximâ copiâ: infinitum erat pondus æris quo uſus eſt rex Salomon pro domo Domini. 47 Præter omnia vaſa domûs Domini, fuerunt altare aureum, & menſa aurea ſuper quam erat panis faciei. 48 Item candelabra ex auro puriſſimo, quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra ante templum: lances, lampades, & forcipes aurei; 49 Vaſa munctoria, laternæ, cola, calices, & thuribula ex auro puriſſimo: operimentum januæ interioris Sancti-ſanctorum, & januæ domûs templi ex auro puriſſimo. 50 Abſoluto demum toto opere quod fecit rex Salomon in domo Dñi, attulit Salomon quæ conſecrârat David pater ejus: argentum, & aurum, ac vaſa intulit in theſaurum domûs Domini. 51

CAP. VIII.

Tunc convocavit Salomon omnes tribus Iſraelis, omneſque principes tribuum, et patriarchas; et convenerunt apud regem Salomonem in Jeruſalem, ut adducerent arcam fœderis Domini de civitate Davidis, quæ eſt Sion. 1 Congregatis itaque ad regem Salomonem cunctis Iſraelitis menſe proventuum, in feſto (is eſt menſis ſeptimus) 2 Et convenientibus cunctis tribubus Iſraelis, tulerunt ſacerdotes arcam Domini, 3 Et tabernaculum temporis, & vaſa ſacra tabernaculi; & aſcenderunt cum eis ſacerdotes Iſraelis, et Levitæ. 4 Rex autem Salomon, et univerſus cœtus Iſraelis, qui ad eum convenerant, ſtabant cum ipſo ante arcam, & ſacrificabant oves ac boves, quæ præ multitudine nec numerari nec ſupputari *poterant*. 5 Attulerunt autem ſacerdotes arcam fœderis Domini ad locũ ſuum, in templum, in domum Sancti-ſanctorum, ſubter alas Cherubinorum. 6 Nam Cherubinorum alæ erant expanſæ in loco ſancto, et alis ſuis obtegebant arcam et vectes ejus ſuperné. 7

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ومراجل واقداسا وقدورا * وكل الاوعية التي عمل حيرام لسليمن الملك لبيت الرب * كانت من 45
نحاس رومي * وعملها في خاخار التي في قاع اريحا على شط الاردن * عملها وسبكها في احسن موضع 46
من الارض * بين ساخوث وبين سرتن * وعمل سليمن الاوعية * اوعية كثيرة لا تحصي ووزن 47
النحاس الذي عمل سليمان لبيت الرب * لا تحصي ذلك * وجميع اوعية بيت الرب * وعمل مذبحا 48
من ذهب * ومايدة من ذهب ابريز * يكون عليها خبز الوجه * وعمل منايرا من ذهب ابريز * خمسة 49
عن يمين الهيكل * وخمسة عن يسار * وعمل كفافها وسرجها ومصابيحها من ذهب * وعمل 50
مسارج وشبه الشمع من ذهب * وعمل كفات شبه سكارج * ومصافي ومجامر من ذهب * والبس باب
بيت الطهر الداخل وباب الهيكل ذهبا ابريزا * وتم كل العمل الذي عمله سليمان الملك لبيت 51
الرب * وجاء سليمان بحرمة داود ابيه * ذهبا وفضة واوعية حسنة * ادخلها بيت الرب *

* الفصل الثامن *

ثم جمع سليمان جميع اسباط بني اسرائيل * وجميع روساء الاسباط 1
وعظماء الاباء واجتمعوا الي سليمان الي اورشليم * ليصعدوا تابوت الرب من قرية داود التي هي
صهيون * واجتمع الي سليمان الملك محافل بني اسرائيل * كلها في شهر الغلات للحج * وهو الشهر 2
السابع * واحتشدت اليه جميع اسباط بني اسرائيل * وحمل الكهنة تابوت عهد الرب * واصعدوه 3 4
الي بيت الرب * واصعدوا معه قبة الزمان وكل اوعيتها * وصعد معهم جميع كهنة بني اسرائيل
ولاويهم * وكان سليمان الملك وجميع بني اسرائيل الذين اجتمعوا اليه قياما امام تابوت العهد 5
يذبحون من الغنم والبقر ما لا تحصي ولا يعد من كثرته * واما الكهنة فاتوا بتابوت العهد الي 6
الهيكل * وادخلوه الي بيت طهر الطهر * وصيروه تحت اجنحة الكاروبين * لان اجنحة الكاروبين 7
كانت ممدودة في موضع القدس * تظلل باجنحتها التابوت والدهوق التي تحمل بها التابوت *

Cacabos, urceos, ollaſque. Cæterùm cuncta vaſa quæ fecit Hiramus regi Salomoni pro domo Domini, erant ex ære Græco: 45 *Fecit autem illa in Chachare quæ ſita eſt in planitie Jericho ſecus ripam Jordanis: fecit* inquam *& fudit ea in pulcherrimo terræ loco, inter Sechoth, & inter Sartan.* 46 *Itaq; fecit Salomon hæc vaſa, præter numerum plurima: adeoq; pondus æris quod fecit Salomon pro domo Domini, numerari non* poterat, ut *nec omnia vaſa domûs Domini.* 47 *Præterea fecit altare ex auro, & menſã ex auro obryzo, ut ei ſuperponeretur panis faciei.* 48 *Fecit etiam candelabra ex auro obryzo, quinque à dextera templi, & quinq; ab ejus ſiniſtra: fecitque lances, lucernas, & lychnuchos eorum ex auro.* 49 *Fecit quoque lampades, & formã condelarũ ex auro: fecitq; lances ſcutellarũ inſtar, phialas, et focos ex auro. Denique texit januã ſanctuarii intimi, & januã templi, auro obryzo.* 50 *Et cùm abſolutum fuiſſet totũ opus quod fecerat Salomon rex pro domo Domini, attulit Salomon ſacrũ Davidis patris ſui, aurum, argentũ, vaſaq; pulcherrima, quæ intulit in domum Domini.* 51

CAP VIII.

Deinde congregavit Salomon omnes trib⁹ filiorũ Iſraelis, & omnes principes tribuũ, ſummoſq; patres; qui congregati ſunt apud Salomonẽ in Jeruſalem, ut deducerent arcã Domini è civitate Davidis, quæ eſt Sion. 1 *Cumque cœtus Iſraelitarũ omnes menſe proventuũ, qui menſis eſt ſeptimus, ad ſolennitatẽ conveniſſent apud regẽ Salomonẽ;* 2 *Et congregatæ fuiſſent ad eum univerſæ tribus filiorũ Iſraelis: tulerunt ſacerdotes arcã fœderis Domini.* 3 *Et deduxerunt eam in domũ Domini: & cum ea deduxerunt teſtudinem temporis, omniaq; vaſa ipſius: & aſcenderunt cum eis omnes Iſraelitarum ſacerdotes ac Levitæ.* 4 *Interea Salomon rex & omnes Iſraelitæ qui ad eum convenerant, ſtabant coram arca fœderis immolantes tantam ovium boumque multitudinem, ut numerari aut recenſeri minimè* poſſet. 5 *Advehentes itaque ſacerdotes arcam fœderis in templum, intulerunt eam in domum Sancti-ſanctorũ, & collocârunt eam ſub alis Cherubinorum.* 6 *Nam alæ Cherubinorum erant expanſæ in Sanctuario* & h[illegible] *ſuis alis obumbrabant arcam & vectes quibus arca ferebatur.* 7

מלכים א: ח

ſuper ſanctitate è vectium capita apparebãt &, vectes fecerunt elongare Et
8 וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־
.hanc diem ad uſque ibi fueruntque: extrinſec⁹ apparebãt non &, oraculi facies
פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
Moſeh ibi repoſuerat quas, lapideæ tabulæ duæ tantùm arca in Non
9 אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּחַ שָׁם מֹשֶׁה
eos egrediendo in, Iſrael filiis cum DOMINUS excidit quando, Choreb in
בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם
nubes &, ſanctitate è ſacerdotes exeundo in, fuit Et .Ægypti terra è
10 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן
ſacerdotes potuerunt non Et .DOMINI domum replevit
11 מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים
DOMINI gloria repleverat quia : nubis faciebus à miniſtrandum ad ſtare
לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה
dixit DOMINUS : Selomoh dixit Tunc .DOMINI domum
12 אֶת־בֵּית יְהוָה׃ אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר
,tibi habitaculi domum ædificavi Ædificando .caligine in habitandũ ad
13 לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה בָנִיתִי בֵּית זְבֻל לָךְ
,ſuas facies rex vertit Et .ſecula te ſedendum ad locũ (paratum)
14 מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו
.ſtans Iſrael concio omnis & : Iſrael concioni omni benedixit &
וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃
ſuo ore in eſt locutus qui, Iſrael Deus DOMINUS Benedictus : ait Et
15 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו
qua die A : dicendo, implevit ſua manu &, meo patre David cum
16 אֵת דָּוִד אָבִי וּבְיָדוֹ מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
civitate in elegi non, Ægypto ex Iſrael meũ populũ eduxi
הוֹצֵאתִי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר
meũ nomē exiſtendũ ad, domũ ædificandũ ad, Iſrael tribubus univerſis ex
מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי
cum fuit Et .Iſrael meũ populũ ſuper exiſtendũ ad, David in elegi & : ibi
17 שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־
Dei DOMINI nomini domum ædificandũ ad, mei patris David corde
לְבַב דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי
fuit quod (eo) Pro : meũ patrē David ad DOMINUS dixit Et .Iſrael
18 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה
fuit quia, benefeciſti, meo nomini domũ ædificandum ad, tuo corde cum
עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי הָיָה
quinimò, domum ædificabis non tu Tantùm .tuo corde cum
19 עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבָּיִת כִּי אִם־
.meo nomini domum ædificabit ipſe, tuis lumbis de egrediens tuus filius
בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃
David pro ſurrexi &, eſt locut⁹ quod ſuũ verbũ DOMINUS Firmavitque
20 וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקֻם תַּחַת דָּוִד
eſt locut⁹ quemadmodum, Iſrael thronum ſuper ſedi &, meo patre
אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
.Iſrael Dei DOMINI nomini domum ædificavi &, DOMINUS
יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
quod, DOMINI fœdus ibi qua, arcæ locum ibi poſui Et
21 וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר
ſtetit Et .Ægypti terra è eos eum educendo in, noſtris patrib⁹ cum excîdit
22 כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲמֹד
, Iſrael concione omni coram DOMINI altaris facies ad Selomoh
שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל
Deus DOMINE : dixit Et .cœlos ad ſuas palmas extendit &
23 וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
terram ſuper nec, deſuper cœlis in Deus tu ſicut non, Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ
ambulantibus, tuis ſervis miſericordiã &, pactum cuſtodiens, deorſum
מִתָּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים
.ſuo corde toto in tuas facies ad
לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃

Verſio VULG. LAT.

8 Cúmq; eminerent vectes, &
apparerēt ſummitates eorum
foris Sãctuariũ ante oraculũ,
non apparebant ultrà extrin-
ſecùs, qui & fuerũt ibi uſq; in
9 præſentē diem. In arca autem
non erat aliud, niſi duæ tabulæ
lapideæ, quas poſuerat in ea
Moyſes in Horeb, quando pe-
pigit Dñs fœdus cũ filiis Iſra-
el, cùm egrederentur de terra
10 Ægypti. Factũ eſt autē, cùm
exiſſent ſacerdotes de Sanctu-
ario, nebula implevit domum
11 Dñi, Et nõ poterant ſacerdo-
tes ſtare & miniſtrare propter
nebulã: impleverat enim glo-
12 ria Dñi domũ Dñi. Tunc ait
Salomon, Dñs dixit ut habi-
13 taret in nebula. Ædificans
ædificavi domũ in habitaculũ
tuũ, firmiſſimum ſoliũ tuũ in
14 ſempiternũ. Convertítque rex
faciē ſuam, & benedixit omni
eccleſiæ Iſrael: omnis enim
15 eccleſia Iſrael ſtabat. Et ait Sa-
lomon; Benedict⁹ Dñs Deus
Iſrael, qui locut⁹ eſt ore ſuo ad
David patrē meũ, & in mani-
16 bus ej⁹ perfecit, dicens; A die
quâ eduxi populũ meũ Iſrael
de Ægypto, nõ elegi civitatē
de univerſis tribub⁹ Iſrael, ut
ædificaretur dom⁹, & eſſet no-
men meũ ibi: ſed elegi Da-
vid ut eſſet ſuper populũ meũ
17 Iſrael. Voluítq; David pater
meus ædificare domũ nomini
18 Dñi Dei Iſrael: Et ait Dñs ad
David patrē meũ; Quòd cogi-
tâſti in corde tuo ædificare
domũ nomini meo, benè feci-
ſti, hoc ipſũ mente tractans.
19 Veruntamen tu nõ ædificabis
mihi domũ, ſed fili⁹ tu⁹, qui e-
gredietur de renib⁹ tuis, ipſe
ædificabit domũ nomini meo.
20 Cõfirmavit Dñs ſermonē ſuũ,
quē locutus eſt: ſtetíq; pro
David patre meo, & ſedi ſuper
thronũ Iſrael, ſicut locutus eſt
Dñs: & ædificavi domũ nomi-
21 ni Dñi Dei Iſrael. Et cõſtitui
ibi locũ arcæ in qua fœdus
Dñi eſt, ꝙ percuſſit cũ patri-
bus noſtris, quando egreſſi ſũt
22 de terra Ægypti. Stetit autē
Salomon ante altare Dñi in
conſpectu eccleſiæ Iſrael, &
expandit man⁹ ſuas in cœlum.
23 Et ait; Domine Deus Iſrael,
non eſt ſimilis tuî Deus in
cœlo deſuper, & ſuper terrã
deorſũ: quî cuſtodis pactum
et miſericordiam ſervis tuis,
qui ambulabant coram te in
toto corde ſuo.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp.

ΚΕΦ. η'.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν τοῦ
οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
μετὰ εἴκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς
Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους (α) Ἰσρα-
ὴλ ἐν Σιών, τοῦ ἐνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθή-
κης κυρίου ἐκ πόλεως Δαυίδ, αὕτη ἐστὶ (β) Σι-
2 ών, Ἐν μηνὶ Ἀθανίν. Καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν
3 κιβωτὸν Καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου (γ) καὶ τὰ
4 σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ (δ)
5 μαρτυρίου. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ
ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες πρόβατα, βόας,
6 ἀναρίθμητα. Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κι-
βωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴ-
κου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας
7 τῶν (ε) χερουβίμ. Ὅτι τὰ (ζ) χερουβὶμ διαπεπε-
τασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ·
καὶ περιεκάλυπτον τὰ (η) χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβω-
8 τὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν. Καὶ
ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα· καὶ ἐνεβλέποντο αἱ
κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσ-
9 ωπον τοῦ δαβίρ, καὶ οὐκ ὠπτάνοντο (θ) ἔξω. Οὐκ
ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι,
πλάκες τῆς διαθήκης ἃς ἔθηκεν (ι) Μωυσῆς ἐν
Χωρήβ, ἃς διέθετο κύριος (κ) μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς
10 Αἰγύπτου. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ
11 τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε τὸν (λ) οἶκον. Καὶ οὐκ
(μ) ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς (ν) στήκειν λειτουργεῖν ἀπὸ
προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἔπλησε δόξα κυρίου
14 τὸν (ξ) οἶκον. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς
πάντα Ἰσραήλ· καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ἰσραὴλ
15 εἱστήκει. Καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ σήμερον, ὃς ἐλάλησεν (ο) ἐν τῷ στό-
ματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς
16 χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων, Ἀφ' ἧς ἡμέρας
ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου,
οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ Ἰσ-
ραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά
μου ἐκεῖ. καὶ ἐξελεξάμην (π) ἐν Ἱερουσαλὴμ εἶναι
τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ
17 εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ
τῆς (ρ) καρδίας τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον
18 τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύ-
ριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, Ἀνθ' ὧν ἦλ-
θεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου (σ) τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶ-
κον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐ-
γενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.

cum Tranſ. LAT.

CAP. VIII.

ET (a) factum eſt, poſtquã con- 1
ſummavit Salomon ædificare do-
mũ Domini, & domum ſuã poſt
viginti annos, tunc convocavit
rex Salomon omnes ſeniores Iſ-
rael in Sion ad ferendum arcam
teſtamenti Domini è civitate Da-
vid, (hæc eſt Sion,) In menſe A- 2
thanin. Et tulerunt ſacerdotes ar- 3
cã, Et tabernaculũ teſtimonii, &
vaſa ſancta, quæ in tabernaculo 4
teſtimonii. Et rex, & omnis Iſra- 5
el ante arcã, immolantes oves, bo-
ves ſine numero. Et inferunt ſa- 6
cerdotes arcã in locũ ej⁹, in Da-
bir domûs, in ſancta ſanctorũ ſub
alas Cherubim. Quoniam Cheru- 7
bim expanſa alis ſuper locum ar-
cæ, & cooperiebant Cherubim ſu-
per arcam, & ſuper (b) ſancta ejus
deſuper. Et eminere faciebant ſan- 8
ctificata: & inſpiciebantur capi-
ta ſanctificatorum è ſanctis ad
faciem Dabir: & non videban-
tur (c) extrà. Non erat in arca, niſi 9
duæ tabulæ lapideæ, tabulæ teſta-
menti, quas (d) poſuit Moyſes in
Choreb: quas diſpoſuit Dominus
cum filiis Iſrael in egrediendo e-
os è terra Ægypti. Et factũ eſt, 10
quando exierũt ſacerdotes è ſan-
cto; & nubes implevit domum:
Et non potuerunt ſacerdotes ſtare 11
ad miniſtrandum à facie nubis:
quoniam impleverat gloria Domi-
ni (e) domum. Et convertit rex fa- 14
ciē ſuã: & benedixit rex omnē
Iſrael: & omnis Eccleſia Iſrael
ſtabat. Et dixit; Benedictus Domi- 15
nus Deus Iſrael hodie, qui locut⁹
eſt in ore ſuo de David patre
meo, & in manibus ſuis implevit,
dicens; Ex qua die eduxi populũ 16
meum Iſrael de Ægypto; non e-
legi in civitate in uno ſceptro Iſ-
rael ad ædificandam domum, ut
eſſet nomen meum ibi. Et ele-
gi in Hieruſalem eſſe nomen
meum ibi. Et elegi David,
ut eſſet ſuper populum me-
um Iſrael. Et fuit ſuper cor pa- 17
tris mei ædificare domum nomini
Domini Dei Iſrael. Et dixit Do- 18
minus ad David patrem meum;
Pro eo quod venit in cor tuum,
ædificare domum nomini meo;
rectè feciſti, quia factum eſt ſu-
per cor tuum.

MS. A. (α) Ἰσραὴλ συμπάσας κεφαλὰς τῶν ῥάβδων ἐπηρμένους τῶν πα-
τέρων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν ἐν Σιών, τοῦ ἀνενεγκεῖν
2 τὴν (β) Σιών. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσ-
ραὴλ ἐν μηνὶ Ἀθανεὶμ, ἐν τῇ ἑορτῇ· αὐτὸς ὁ μὴν *ἑβδομηκοστὸς ἕβδομος.
3 Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτόν, Καὶ
4 ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ τὸ σκήνωμα (γ) καὶ πάντα τὰ (δ) μαρτυρίου.
5 καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν καὶ πᾶσα
συναγωγὴ Ἰσραὴλ οἱ συντεταγμένοι ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς κι-
βωτοῦ θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἃ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλήθους.
6 Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸ (ε) χερουβείν. (ζ)
χερουβεὶν (η) χερουβεὶν τὸ (θ) ἔξω, καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
Οὐκ ἦν (ι) Μωσῆς ἐκεῖ ἐν (κ) μετὰ υἱῶν (λ) οἶκον κυρίου. Καὶ (μ) ἐδύναν-
12 το (ν) στῆναι (ξ) οἶκον κυρίου. Τότε εἶπεν Σαλωμών, Κύριος εἶπεν τοῦ σκηνῶσαι
13 ἐν γνόφῳ. Οἰκοδόμησα οἶκον κατοικητηρίου σοι ἕδρασμα τῆς καθέδρας σου
*αἰῶνας. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς (ο) ἐν στόματι (π) τοῦ Δαυὶδ τοῦ εἶναι *τὸν
λαόν μου (ρ) καρδίας Δαυὶδ τοῦ (σ) οἰκοδομῆσαι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ואריכון אריחיא ומתחזן רישי אריחיא מן קודשא על אפי בית כפורי ולא מתחזן לברא
9 והוו תמן עד יומא הדין : לית בארונא לחוד תרין לוחי אבניא דאצנע תמן משה בחורב
די עליהון כתיבין עשרא פתגמי קימא דגזר יי עם בני ישראל במפקהון מארעא
10 11 דמצרים : והוה במפק כהניא מן קודשא וענן אמטתא אתמלי ית בית מקדשא דיי : ולא
יכילו כהניא למקם לשמשא מן קדם עננא ארי אתמלי יקרא דיי ית בית מקדשא דיי :
12 13 בכן אמר שלמה יי אתרעי לאשראה שכנתיה בירושלם : מבנא בניתי בית מקדשא
14 קדמך אתר מתקן לבית שכנתך עלמין : ואסחר מלכא ית אפוהי ובריך ית כל קהלא
15 דישראל וכל קהלא דישראל קאם : ואמר בריך יי אלהא דישראל די גזר במימריה עם
16 דוד אבא וברעותיה קיים למימר : מן יומא די אפקית ית עמי ית ישראל ממצרים לא
אתרעיתי בקרתא מכל שבטיא דישראל למבני ביתא לאשראה שכנתי תמן ואתרעיתי
17 בדוד למהוי מלכא על עמי ישראל : והוה בלבא דדוד אבא למבני ביתא לשמא דיי
18 אלהא דישראל : ואמר יי לדוד אבא חלף די הוה עם לבך למבני ביתא לשמי אתקינתא
19 ארי הוה עם לבך : לחוד את לא תבני ביתא אלהן בר דתוליד הוא יבני ביתא לשמי :
20 וקים יי ית פתגמיה דמליל וקמית תחות דוד אבא ויתבית על כורסי מלכותא דישראל
21 כמא דמליל יי ובניתי ביתא לשמא דיי אלהא דישראל : ושויתי תמן אתר מתקן לארונא
די ביה מחתין תרין לוחי אבניא די עליהון קימא דיי די גזר עם אבהתנא באפקותיה
22 יתהון מארעא דמצרים : וקם שלמה קדם מדבחא דיי לקביל כל קהלא דישראל ופרס
23 ידוהי בצלו לצית שמיא : ואמר יי אלהא דישראל לית בר מנך את הוא אלהא דשכנתך
בשמיא מלעלא ושליט על ארעא מלרע נטר קימא וחסדא לעבדך די מהלכין קדמך
בכל לבהון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et prolongabant vectes; et viſa ſunt capita vectiũ à ſancto ſup faciem do- 8
mus oraculi, et non viſa ſunt extrinſecus, et fuerunt ibi uſq; ad diem hanc.
Nihil erat in arca, *niſi* duæ tabulæ lapidũ quas repoſuerat illîc Moſeh in 9
Hhoreb, ſup quas erant ſcripta decē verba fœderis ꝙ pepigit Dñs cum fi-
liis Iſrael, quando exierunt de terra Miſzraim. Et fuit cùm exirent ſacerdo- 10
tes de ſancto, nubes caliginis implevit domũ ſanctuarii Dñi. Et non potue- 11
runt ſacerdotes ſtare ad miniſtrandũ propter nubē, quia impleverat gloria
Dñi domũ ſanctuarii Dñi. Tunc dixit Selomoh: Dñs voluit ponere maje- 12
ſtatē ſuã in Jeruſalē. Ædificando ædificavi domum ſanctuarii ante te lo- 13
cum paratũ in domũ majeſtatis tuæ in ſecula. Et circuntulit rex faciē ſuã 14
et benedixit omni eccleſiæ Iſrael: et omnis eccleſia Iſrael ſtabat. Et dixit: 15
Benedictus Dñs Deus Iſrael, qui pepigit fœd⁹ in dicto ſuo cum David pa-
tre meo, et in voluntate ſua firmavit, dicendo: A die qua eduxi populum 16
meum Iſrael ex Miſzraim, non mihi complacui in urbe ulla ex omnib⁹ tri-
bub⁹ Iſrael ad ædificandũ domũ in qua ponerē majeſtatem meã; ſed com-
placui mihi in David ut eſſet rex ſup populum meũ Iſrael. Et fuit in corde 17
David patris mei ædificare domum nomini Dñi Dei Iſrael. Et dixit Dñs 18
David patri meo: Propterea quòd fuit cum corde tuo ædificare domũ no-
mini meo, rectè feciſti quòd fuerit in corde tuo. Veruntamen tu non ædi- 19
ficabis domũ, ſed fili⁹ quē gignes, ipſe ædificabit domum nomini meo. Et 20
ſtabilivit Dñs verbũ ſuum ꝙ locut⁹ eſt, et ſurrexi pro David patre meo,
et ſedi ſup ſolium regni Iſrael ſicut locutus eſt Dominus; et ædificavi do-
mum nomini Domini Dei Iſrael. Et poſui ibi locum paratum arcæ in qua 21
depoſitæ ſunt duæ tabulæ petrarum, ſuper quas [*erat*] *fœdus* Domi-
ni, quod pepigit cum patribus noſtris cùm eduxit illos de terra Miſzraim.
Et ſtetit Selomoh ante altare Dñi è regione omnis eccleſiæ Iſrael, et ex- 22
tendit manus ſuas in oratione ad ſummitatem cœlorũ: Et dixit: Domine 23
Deus Iſrael, non eſt præter te; tu ipſe es Deus cujus divinitas eſt in cœlis
deſuper, & imperas ſuper terram deorſum, cuſtodiens pactum & miſeri-
cordiam ſervis tuis, qui *ambulant coram te* in omni corde ſuo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܘܪܝܟܝܢ ܗܘܘ ܩܘܦܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܪܫܝܗܘܢ ܕܩܘܦܐ ܡܢ ܩܘܕܫܐ ܠܩܕܡ ܦܪܨܘܦ ܗܝܟܠܐ. 8
ܘܡܢ ܠܒܪ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ. ܘܗܘܘ ܬܡܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܠܝܬ ܗܘܐ ܒܐܪܘܢܐ. ܐܠܐ ܬܪܬܝܢ 9
ܠܘܚܐ ܕܟܐܦܐ ܕܣܡ ܬܡܢ ܡܘܫܐ ܒܚܘܪܒ. ܟܕ ܩܝܡ ܡܪܝܐ ܩܝܡܐ ܥܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
ܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. * ܘܟܕ ܢܦܩܘ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܕܫܐ. ܥܢܢܐ ܐܬܡܠܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 10
* ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܟܗܢܐ ܠܡܩܡ ܘܠܡܫܡܫܘ ܡܢ ܩܕܡ ܥܢܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܡܠܝ ܐܝܩܪܗ ܕܡܪܝܐ 11
ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܪܝܐ. ܐܢܬ ܐܡܪܬ ܠܡܫܪܐ ܒܥܪܦܠܐ. * ܘܐܢܐ ܡܒܢܐ 12 13
ܒܢܝܬ ܒܝܬ ܡܫܪܝܬܐ ܠܟ. ܡܬܩܢܐ ܠܡܘܬܒܟ ܠܥܠܡ. * ܘܐܗܦܟ ܡܠܟܐ ܐܦܘܗܝ. ܘܒܪܟ 14
ܠܟܠܗ ܟܢܘܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܠܗ ܟܢܘܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܐܡ. * ܘܐܡܪ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ 15
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܠܠ ܒܦܘܡܗ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܒܐܝܕܘܗܝ ܫܡܠܝ. ܘܐܡܪ. * ܡܢ 16
ܝܘܡܐ ܕܐܦܩܬ ܠܥܡܝ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܠܐ ܨܒܝܬ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ
ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ. ܘܨܒܝܬ ܒܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܥܠ ܥܡܝ
ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܒܠܒܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 17
* ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܚܠܦ ܕܗܘܐ ܒܠܒܟ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܫܦܝܪ ܥܒܕܬ 18
ܕܗܘܐ ܒܠܒܟ. * ܒܪܡ ܐܢܬ. ܠܐ ܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܐܠܐ ܒܪܟ ܕܢܦܘܩ ܡܢ ܚܨܟ. ܗܘ 19
ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܗ ܕܐܡܪ. ܘܩܡܬ ܚܠܦ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܘܝܬܒܬ 20
ܒܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܒܢܝܬ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܣܡܬ ܬܡܢ ܐܪܘܢܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܩܝܡ ܥܡ ܐܒܗܝܢ ܟܕ ܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ 21
ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܩܡ ܫܠܝܡܘܢ ܩܕܡ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ: ܠܘܩܒܠ ܟܠܗ ܟܢܘܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 22
ܘܦܪܣ ܐܝܕܘܗܝ ܠܫܡܝܐ. ܘܨܠܝ. ܘܐܡܪ. * ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܝܬ ܐܟܘܬܟ 23
ܒܫܡܝܐ ܡܢ ܠܥܠ. ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܡܢ ܠܬܚܬ. ܕܢܛܪ ܐܢܬ ܩܝܡܐ ܘܛܝܒܘܬܐ ܠܥܒܕܝܟ
ܕܡܗܠܟܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܬܪܝܨܘܬܐ. ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ.

8 Porrò vectes longi erant, adeoque conſpiciebantur vertices vectiũ à ſanctuario uſque ad templi frontẽ; foris autem non conſpiciebantur: ibiq; manſerunt ad hunc uſque diẽ. 9 Nihil erat in arca præter duas tabulas lapideas quas collocaverat ibi Moſes in Horeb, quando pepigit Dominus pactum cum filiis Iſrael poſtquam exierunt ex Ægypto. 10 Cùm autẽ egreſſi eſſent ſacerdotes è Sancto, nube repleta fuit domus Domini: 11 Adeo ut non poſſent ſacerdotes conſiſtere ac miniſtrare, propter nubẽ; impleta enim fuerat gloriâ Domini domus Domini. 12 Tunc dixit Salomon, Domine, tu dixiſti in caligine te commoraturum; 13 Ego tamen domicilium plane ædificavi tibi, paratum ſtationi tuæ in ſempiternum. 14 Deinde rex converſâ facie ſuâ benedixit univerſo cœtui Iſraelis; & aſtante univerſo cœtu Iſraelis, 15 Dixit, Benedictus ſit Dominus Deus Iſraelis, qui ore ſuo collocutus eſt cum Davide patre meo, & manibus ſuis executus eſt. 16 Dixerat enim, Ab eo die quo eduxi populũ meum filios Iſraelis ex Ægypto, nulla ex omnibus tribubus Iſraelis arriſerat mihi civitas ad ædificandam domum ubi eſſet nomen meum: ſed oblectatus ſum Davide, ut præeſſet populo meo Iſraeli. 17 Cúmque animo concepiſſet David pater meus ædificare domum nomini Domini Dei Iſraelis, 18 Dixit Dominus Davidi patri meo, Animo tuo te concepiſſe ædificare domum nomini meo, optimè feciſti animo *id* concipiens: 19 Verùm tu non ædificabis domũ nomini meo, ſed filius tuus qui prodibit è lumbo tuo, is ædificabit domum nomini meo. 20 Et quidem exitu comprobavit Dñs ſermonẽ quem dixit; exurgens enim ego loco Davidis patris mei, & ſedens ſuper ſolium Iſraelis, quemadmodũ prædixerat Dñs; ædificavi domum nomini Dñi Dei Iſraelis: 21 Ibique poſui arcam fœderis Dñi, quod pepigerat cum patribus noſtris, quando eduxit illos è terra Ægypti. 22 Deinde ſtetit Salomon ante altare Dñi, coram univerſo cœtu Iſraelis, manibúſq; cœlũ versùs expanſis oravit, ac dixit; 23 Dñe Deus Iſraelis, nemo tui ſimilis eſt in cœlo supernè, nec ſuper terram infernè, qui ſervas pactũ & gratiã ſervis tuis ſincerè corã te ambulantib⁹ toto corde totóque animo:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فكانت الدهوف طوالا تري روسها من فوق القدس الي الهيكل * ولم تكن تري من خارج 8
الهيكل * وصارت هناك الي اليوم * ولم يكن في التابوت * الا اللوحين الحجارة اللذان وضعهما 9
موسي في التابوت بحوريب * حيث عاهد الرب بني اسرايل * واخرجهم من ارض مصر * فلما خرج 10
الكهنة من بيت القدس امتلي بيت الرب سحابة * ولم تقدر الكهنة ان يقوموا ويخدموا لاجل 11
السحابة * من اجل ان البيت امتلي من كرامة الله * فقال سليمان هناك يا رب انت قلت انك 12
تحل في الضباب * وانا فقد بنيت بيتا مسكنا لك * مصلحا لمجلسك الي الابد * واقبل الملك 13 14
بوجهه الي بني اسرايل ودعي لهم * وكان جماعة بني اسرايل كلهم مجتمعين * فقال * تبارك الله 15
اله اسرايل الذي كلم داود ابي * واكمل بقوله وموعده له * انه قال * منذ يوم اخرجت ال 16
اسرايل شعبي من مصر لم اسر بقرية من جميع قري اسباط بني اسرايل ان يبني لي فيها بيت
ويكون فيه اسمي * وهويت داود واحببت ان يكون ملكا علي ال اسرايل شعبي * وقد كان قلب 17
داود ابي نوي ان يبني بيتا لله اله اسرايل * فقال الرب لداود ابي * لانك نويت في قلبك ان تبني 18
بيتا لاسمي * نعما صنعت حيث نويت في قلبك * ولكن انت لا تبني البيت * بل ابنك الذي 19
يخرج من صلبك هو يبني بيتا لاسمي * واكمل الرب القول الذي قال * وقمت بدل داود ابي * 20
وجلست علي منبر اسرايل * كما قال الرب ووعد * وبنيت بيتا لاسم اله اسرايل * ووضعت فيه تابوت 21
عهد الرب * الذي عاهد اباءنا حيث اخرجهم من ارض مصر * وقام سليمان امام مذبح الرب بين 22
يدي جميع بني اسرايل * ومد يديه الي السماء * وصلي وقال * اللهم اله اسرايل * ليس مثلك 23
في السماء فوق * ولا في الارض اسفل * انك تحفظ العهد والنعمة لعبيدك الذين يسيرون امامك
بالقسط من كل قلوبهم وانفسهم *

8 *Erant autem vectes* adeo *longi, ut ſummitates eorũ ſanctuarium ſuperantes conſpicerentur quidem* ab his qui erant *in templo, non autem conſpicerentur* ab his qui erant *extra templum: ibique manſerunt ad hodiernum uſque diem.* 9 *Nil autem erat in arca, niſi duæ tabulæ lapideæ quas poſuerat Moſes intra arcã in Horeb, quando fœdus inivit Dominus cum Iſraelitis, & eduxit eos è terra Ægypti.* 10 *Porrò cùm exiſſent ſacerdotes è domo ſanctitatis, impleta eſt domus Domini nube;* 11 *Nec potuerunt ſacerdotes conſiſtere et miniſtrare, propter nubem: impleta enim fuerat domus gloriâ Dei.* 12 *Tunc dixit Salomon; O Domine, tu dixiſti te habitaturum in caligine.* 13 *Et ego quidem domum extruxi in habitaculum tuum, commodam manſioni tuæ in ſeculum.* 14 *Tum vertit rex faciem ſuam ad Iſraelitas & bene precatus eſt eis (erat autem cœtus Iſraelitarum omniũ congregatus)* 15 *Et ait, Benedictus Deus, Deus Iſraelis, qui allocutus eſt Davidem patrem meum, & explevit quod locutus ac pollicitus ei fuerat.* 16 *Ipſe enim dixerat, Ab eo die quo eduxi Iſraelitas populũ meum ex Ægypto, nullam approbavi civitatem ex omnibus civitatibus tribuum Iſraelitarum, ut extrueretur mihi in ea domus in qua eſſet nomen meum: ſed approbavi Davidem, et volui ut eſſet rex ſuper Iſraelitas populum meum.* 17 *Et quidem animus Davidis patris mei decreverat extruere domũ Deo, Deo* inquam *Iſraelis.* 18 *At dixit Dominus Davidi patri meo, Quòd animo tuo decreveris extruere domũ nomini meo, rectè feciſti animo tuo* id *decernendo:* 19 *Attamen tu non extrues domũ illam, ſed filius tuus qui egredietur è dorſo tuo, ipſe domum extruet nomini meo.* 20 *Et quidem perfecit Dominus ſermonem quem dixit: nam ſurrexi pro Davide patre meo, & ſedi ſuper thronũ Iſraelis, quemadmodũ dixerat Dominus ac promiſerat, et domũ extruxi nomini Dei Iſraelis:* 21 *Et in ea collocavi arcã fœderis Domini quod inierat cum patribus noſtris, quando eduxit eos è terra Ægypti.* 22 *Conſtitit autem Salomon ante aram Domini coram omnibus Iſraelitis, & extenſis ad cœlũ manib⁹,* 23 *Oravit, ac dixit; Deus Deus Iſraelis, Non eſt tibi ſimilis in cœlo ſurſũ, nec in terra deorſũ: tu enim ſervas pactum et favorem ſervis tuis legitimè coram te ambulantibus ex totis cordibus animiſque ſuis.*

מלכים א׳ ח

; ei es locutus quæ , meo patri David tuo ſervo ſervâſti Qui
24 אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ
.hanc diem ſecundùm implêſti tua *manu in* & , tuo ore in es locutus &
וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
meo patri David tuo ſervo cuſtodi , Iſrael Deus DOMINE nunc Et
25 וְעַתָּה יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִד אָבִי אֵת
ſedens, *meis faciebus* à vir tibi excidetur Non :dicendo, ei es locut⁹ quæ
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יֹשֵׁב
, ſuam viam tui filii cuſtodierint *ſi tantùm* : Iſrael thronum ſuper
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם
nunc Et *.meas facies ad* ambulâſti ſicut , *meas facies ad ambulandum ad*
26 לָלֶכֶת לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃ וְעַתָּה
tuo ſervo es locutus quod tuum verbum *nunc verum ſit* , Iſrael Deus
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֶן נָא דְּבָרְיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ
? terram ſuper Deus habitabit verè num Quoniam .meo patri David
27 דָּוִד אָבִי׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ
domus *quia etiam* , te continent non cœlorum cœli & , cœli ecce
הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלֻךָ אַף כִּי־הַבַּיִת
, tui ſervi orationem ad *reſpicies Et* ? ædificavi quam hæc
28 הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ
, *præconium ad audiendum ad* , mi Deus DOMINE ejus deprecationem *ad* &
וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל־הָרִנָּה
exiſtendum Ad: hodie *tuas facies ad orans* tuus ſervus quam orationem *ad* &
29 וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃ לִהְיוֹת
quo loco in , die ac nocte iſtam domum *ad apertos tuos oculos*
עֵינֶךָ פְתֻחוֹת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וָיוֹם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
orat quam ; orationem *ad audiendum ad* , ibi meũ nomẽ Erit : dixiſti
אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל
, tui ſervi deprecationẽ ad *exaudies* Et .iſto loco in tuus ſervus
30 עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת עַבְדְּךָ
tu & : iſto loco in oraverint qui , Iſrael tui populi &
וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה
.parces & , exaudies & ; cœlis *in* tuæ *ſeſſionis* loco *in* exaudies
תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם שִׁבְתְּךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃
; eũ *adjurandũ ad*, juramẽtũ eo *in tulerit* & , ſuũ *ſocium in* vir peccaverit Cùm
31 אֵת אֲשֶׁר יֶחֱטָא אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא־בוֹ אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ
exaudies tu Et : hac domo in *tui altaris facies ad* juramẽtũ venerit &
32 וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה ׀ תִּשְׁמַע
, impiũ *impietate cõdemnandũ ad*, tuos ſervos judicabis &, facies & , cœlis in
הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע
ei dando , juſtum *juſtificandũ ad* & , ejus caput in ejus viam dando
לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק לָתֶת לוֹ
, *inimici facies ad* Iſrael *tuũ populum cæſum exiſtendo In* .ej⁹ juſtitiã ſecũ
33 כְּצִדְקָתוֹ׃ בְּהִנָּגֵף עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב
, tuũ nomẽ fuerint cõfeſſi & , te ad fuerint reverſi & , tibi peccaverint ſi
אֲשֶׁר יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ
exaudies tu Et .hac domo in te *ad* fuerint deprecati & , oraverint &
34 וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע
in eos reduces & , Iſrael tui populi peccato parces & , cœlis in
הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַהֲשֵׁבֹתָם אֶל־
fuerit non &, *cælos clauſos exiſtendo In*. eorũ patribus dediſti quam *humum*
35 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם׃ בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
fuerint cõfeſſi &, iſto loco in oraverint & , tibi peccaverint *quia* , pluvia
מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ
: eos affixeris cùm , fuerint averſi ſuo peccato à & , tuum nomen
אֶת־שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם׃
tui populi &, tuorũ ſervorũ peccato parces & , cœlis in exaudies tu Et
36 וְאַתָּה ׀ תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ
dabis & ; *ea in ambulent qua* , bonam viam eos docebis quia : Iſrael
יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה
.hæreditatem in tuo populo dediſti quam , tuam terram ſuper pluviam
מָטָר עַל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃

Verſio VULG. LAT.

24 Qui cuſtodîſti ſervo tuo David
patri meo quæ locutus es
ei: ore locutus es, & manibus
perfeciſti, ut hæc dies probat.
25 Nunc igitur, Domine De⁹
Iſrael, conſerva famulo tuo
David patri meo quæ locutus
es ei, dicens; Non auferetur
de te vir corã me, qui ſedeat
ſuper thronũ Iſrael: ita tamẽ
ſi cuſtodierint filii tui viã ſuã,
ut ambulent corã me ſicut tu
ambulâſti in conſpectu meo.
26 Et nunc, Dñe De⁹ Iſrael, firmẽtur
verba tua, quæ locut⁹ es ſervo
27 tuo David patri meo. Ergóne
putandũ eſt ꝙ verè De⁹
habitet ſup terrã? ſi enim cœlũ
et cœli cœlorũ te capere nõ
poſſũt, quãtò magis dom⁹ hæc,
28 quã ædificavi? Sed reſpice ad
orationẽ ſervi tui, & ad preces
ej⁹, Dñe Deus me⁹: audi hymnum
& orationẽ, quã ſervus
29 tuus orat coram te hodiè: Ut
ſint oculi tui aperti ſup domũ
hanc nocte ac die: ſup domũ,
de qua dixiſti; Erit nomen
meum ibi: ut exaudias orationem,
quã orat in loco iſto ad
30 te ſerv⁹ tu⁹. Ut exaudias deprecationẽ
ſervi tui & populi
tui Iſrael, quodcumq; oraverint
in loco iſto, & exaudies in
loco habitaculi tui in cœlo, &
cùm exaudieris, propiti⁹ eris.
31 Si peccaverit homo in proximũ
ſuũ, & habuerit aliquod
juramentũ, quo teneatur aſtrictus;
& venerit propter juramentũ
corã altari tuo in do-
32 mũ tuã, Tu exaudies in cœlo:
& facies, & judicabis ſervos
tuos, condemnans impium, &
reddens viã ſuã ſuper caput
ejus, juſtificánſq; juſtũ, & retribuens
ei ſecundùm juſtitiã
33 ſuã. Si fugerit populus tuus
Iſrael inimicos ſuos (quia
peccatur⁹ eſt tibi) & agentes
pœnitentiã, & confitentes nomini
tuo, venerint, & oraverint,
& deprecati te fuerint in
34 domo hac; Exaudi in cœlo,
& dimitte peccatum populi
tui Iſrael, & reduces eos in
terrã, quã dediſti patribus eo-
35 rũ. Si clauſũ fuerit cœlum, &
non pluerit propter peccata
eorum, & orantes in loco iſto,
pœnitentiam egerint nomini
tuo, et à peccatis ſuis converſi
fuerint propter afflictio-
36 nem ſuã: Exaudi eos in cœlo,
et dimitte peccata ſervorũ tuorum,
et populi tui Iſrael: et
oſtende eis viam bonã per quã
ambulent, et da pluviam ſuper
terram tuam, quam dediſti populo
tuo in poſſeſſionem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Πλὴν (τ) σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ἀλλ' ἢ
ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὗτος
20 οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. Καὶ ἀνέστησε
κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησε· καὶ
ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα
ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε
κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι
21 κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον
τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ διαθήκη κυρίου
ἣν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν
τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
22 (υ) Καὶ ἀνέστη Σαλωμὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ
θυσιαστηρίου κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας
Ἰσραήλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς
23 τὸν οὐρανὸν, Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ,
οὐκ ἔστιν ὡς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ
τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος
τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν
24 (φ) ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἃ ἐφύλαξας τῷ
δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί (χ) μου· καὶ γὰρ ἐλάλησας
ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χερσί σου
25 ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ
τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων,
Οὐκ ἐξαρθήσεταί σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου
καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν
φυλάξωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ
πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον
26 ἐμοῦ. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ,
(ψ) πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά (ω) σου τῷ Δαυὶδ
27 τῷ πατρί μου. Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει (α) ὁ
θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς
(β) καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι,
πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃν (γ) ᾠκοδόμησα τῷ ὀ-
28 νόματί σου; Καὶ ἐπιβλέψῃ (δ) ἐπὶ τὴν δέησίν
μου κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούειν (ε) τῆς προσευχῆς
ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν
29 σου πρὸς σὲ σήμερον, Τοῦ (ζ) εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς
σου ἠνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον (η)
ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας, Ἔσται
τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς
ἧς (θ) προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον
30 τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ εἰσακούσῃ (ι) τῆς
δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ
ἃ ἂν (κ) προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. καὶ
σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου
(λ) ἐν οὐρανῷ· καὶ (μ) ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ.
31 Ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ,
καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι
αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον
τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,
32 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις
καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ, ἀνομηθῆναι
ἄνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν
αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ
κατὰ τὴν (ν) δικαιοσύνην αὐτοῦ.

Veruntamen tu non ædificabis 19
domum: ſed filius tuus egreſſus è
lateribus tuis, hic ædificabit domum
nomini meo. Et *ſuſcitavit* 20
Dominus verbum ſuum, quod locutus
eſt. Et *ſurrexi pro* David
patre meo: & ſedi ſuper thronum
Iſrael, ſicut locutus eſt Dominus;
& ædificavi domũ nomini Domini
Dei Iſrael. Et *poſui ibi lo-* 21
cum arcæ, in qua eſt ibi teſtamentum
Domini, *quod diſpoſuit Dominus*
cum patribus noſtris; cùm
ipſe educeret eos de terra Ægypti.
Et (f) *ſurrexit* Salomon *ad fa-* 22
ciem altaris Domini *coram omni*
Eccleſia Iſrael: et expandit manus
ſuas ad cœlum, Et *dixit; Do-* 23
mine Deus Iſrael, non eſt, ſicut
tu, Deus in cœlo ſurſum, & ſuper
terram deorſum, cuſtodiens teſtamentum,
& miſericordiam ſervo
tuo (g) ambulanti coram te in toto
corde ſuo; Quæ cuſtodîſti ſer- 24
vo tuo David patri meo. Etenim
locutus es in ore tuo, & in manibus
tuis implevisti, ſicut dies
hæc. Et *nunc,* Domine *Deus Iſra-* 25
el, cuſtodi ſervo tuo David patri
meo, quæ locutus es ei, dicens;
Non (h) auferetur à te vir à facie
mea ſedens ſuper thronum Iſrael:
dummodò cuſtodiant filii
tui vias ſuas, ambulando coram
me, ſicut ambulâſti coram me. Et 26
nunc, Domine Deus *Iſrael, fidele*
ſit, obſecro, verbum tuum David
patri meo. Quoniam ſi verè ha- 27
bitabit Deus *cum hominibus ſuper*
terram? Si cœlum, & cœlum cœli
non ſufficient tibi; (i) tantùm
etiam domus hæc, quam ædificavi
nomini tuo? Et *reſpicies ſu-* 28
per orationem meam, Domine *Deus*
Iſrael, audiendo (k) deprecationem,
quam ſervus tuus deprecatur
coram te ad te hodie: ut 29
ſint oculi tui aperti in domum
hanc die, & nocte, ad locum,
quem dixiſti; Erit nomen meum
ibi: ut exaudias deprecationem,
quam deprecatur ſervus tuus, ad
locum hunc die, & nocte. Et *ex-* 30
audies orationem ſervi tui, &
populi tui Iſrael, quæcunque
deprecati fuerint in loco hoc. Et
tu exaudies in loco habitationis
tuæ in cœlo. Et *facies, & propitius*
eris. Quæcunque peccaverit 31
unuſquiſque proximo ſuo, et ſi
acceperit in eum maledictionem
ad maledicendum eum, & venerit,
& confeſſus fuerit ad faciem
altaris tui in domo hac; Et *tu* 32
exaudies de cœlo, & facies. Et
judicabis populum tuum Iſrael,
iniquitatis condemnando iniquũ,
dando viam ejus in caput ejus,
& ad juſtificandum juſtum,
dando ei ſecundùm juſtitiã ejus.

MS. A. (τ) οὐ σὺ (υ) Καὶ ἔστη (φ) ὅλῃ καρδίᾳ (χ) μου, ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ. καὶ ἐλάλησας ἐν στόματι (ψ) πιστωθήτω δὴ (ω) σου, ὃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί (α) θεὸς μετὰ (β) καὶ οὐρανὸς (γ) ᾠκοδόμησα; Καὶ (δ) ἐπὶ προσευχὴν δούλου σου καὶ τὴν δέησίν μου ὁ θεὸς (ε) τῆς τέρψεως καὶ τῆς προσευχῆς (ζ) εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους (η) νυκτὸς καὶ ἡμέρας, (θ) ὁ δοῦλός σου προσεύχεται (ι) τῆς φωνῆς τοῦ δούλου σου Ἰσραὴλ (κ) προσεύχωνται (λ) ἐν τῷ οὐρανῷ· (μ) ποιήσῃς (ν) δικαιωσύνην

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 דִּי נְטַרְתָּ לְעַבְדָּךְ דָּוִד אַבָּא יָת דְּמַלֵּלְתָּא לֵיהּ וּגְזַרְתָּא בְּמֵימְרָךְ וּבִרְעוּתָךְ קַיֵּימְתָּ בְּיוֹמָא
25 הָדֵין : וּכְעַן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל טַר לְעַבְדָּךְ דָּוִד אַבָּא יָת דְּמַלֵּלְתָּא לֵיהּ לְמֵימַר לָא יִפְסוּק
לָךְ גְּבַר מִן קֳדָמַי יָתִיב עַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל לְחוֹד אִם יִטְּרוּן בְּנָךְ יָת אוֹרְחַתְהוֹן
26 לְהַלָּכָא קֳדָמַי כְּמָא דְהַלֵּכְתָּא קֳדָמַי : וּכְעַן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יִתְקַיְמוּן כְּעַן פִּתְגָמַיָא דִּי
27 מַלֵּלְתָּא לְעַבְדָּךְ דָּוִד אַבָּא : אֲרֵי מַן יְסוֹבַר וּמַן דָּמֵי כִּי בְּקוּשְׁטָא אִתְרְעֵי יְיָ לְאַשְׁרָאָה
שְׁכִנְתֵּיהּ בְּגוֹ בְּנֵי אֱנָשָׁא דְדָיְרִין עַל אַרְעָא הָא שְׁמַיָא וּשְׁמֵי שְׁמַיָא לָא יָכְלִין לְסוֹבָרָא יְקָרָךְ
28 אַף אֱלָהִין בֵּיתָא הָדֵין דִּבְנֵיתִי : וְתִתְפְּנֵי לִצְלוֹתָא דְעַבְדָּךְ וּלְבָעוּתֵיהּ יְיָ אֱלָהִי לְקַבָּלָא
29 צְלוֹתָא וּבָעוּתָא דְעַבְדָּךְ מְצַלֵּי קֳדָמָךְ יוֹמָא דֵין : לְמֶהֱוֵי רַעֲוָא קֳדָמָךְ לְאַגְנָא עַל בֵּיתָא הָדֵין
לֵילֵי וִימָם לְאַתְרָא דִּי אֲמַרְתְּ יְהֵי שְׁמִי תַמָּן לְקַבָּלָא צְלוֹתָא דִּי יְצַלֵּי עַבְדָּךְ לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין :
30 וּתְקַבֵּל בָּעוּת עַבְדָּךְ וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דִּיצַלּוֹן לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין וְאַתְּ תְּקַבֵּל מֵאֲתַר בֵּית
31 שְׁכִנְתָּךְ מִן שְׁמַיָא וּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיהוֹן : יָת דִּיחוֹב גְּבַר לְחַבְרֵיהּ וְיִרְשֵׁי
32 בֵּיהּ מוֹמֵי לְאוֹמָאוּתֵיהּ וְיֵיתֵי וְיוֹמֵינֵיהּ קֳדָם מַדְבְּחָךְ בְּבֵיתָא הָדֵין : וְאַתְּ תְּקַבֵּיל מִן שְׁמַיָא
וְתַעְבֵּיד וּתְדִין יָת עַבְדָּךְ לְחַיָּבָא חַיָּבָא לְמִתַּן אוֹרְחֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וּלְזַכָּאָה זַכָּאָה לְמִתַּן לֵיהּ
33 כִּזְכוּתֵיהּ : כַּד יִתְמְחוֹן עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן דִּיחוֹבוּן קֳדָמָךְ וִיתוּבוּן לְפוּלְחָנָךְ
34 וִיוֹדוּן לִשְׁמָךְ וִיצַלּוֹן וְיִבְעוֹן מִן קֳדָמָךְ בְּבֵיתָא הָדֵין : וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן שְׁמַיָא וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵי
35 עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל וּתְתִיבִנּוּן לְאַרְעָא דִּיהַבְתָּא לַאֲבָהָתְהוֹן : כַּד יִתְכְּלוֹן שְׁמַיָא וְלָא יְהֵי מִטְרָא
אֲרֵי יְחוּבוּן קֳדָמָךְ וִיצַלּוֹן לְאַפֵּי אַתְרָא הָדֵין וִיוֹדוּן לִשְׁמָךְ וּמֵחוֹבֵיהוֹן יְתוּבוּן אֲרֵי תְקַבֵּל
36 צְלוֹתְהוֹן : וְאַתְּ תְּקַבֵּל מִן שְׁמַיָא וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵי עַבְדָּךְ וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל אֲרֵי תַלְפִּנּוּן יָת
אוֹרְחָא דְתַקְנָא דִּיהָכוּן בַּהּ וְתִתֵּן מִטְרָא עַל אַרְעָךְ דִּיהַבְתָּא לְעַמָּךְ לְאַחְסָנָא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Qui cuſtodîſti ſervo tuo David patri meo quod locutus es ei, et pepigiſti 24
fœdus in dicto tuo, et in voluntate tua firmâſti *in die hac*. Et nunc Domine 25
Deus Iſrael, ſerva ſervo tuo David patri meo id quod locut⁹ es ei, dicendo:
Non deficiet tibi vir à facie mea ſedens ſup ſoliũ regni Iſrael, dum modò
ſervaverint filii tui vias ſuas ut ambulent ante me, ſicut ambulâſti ante me.
Et nunc De⁹ Iſrael, firmentur, quæſo, verba quæ locutus es ſervo tuo David 26
patri meo. Nam quis opinabitur, et quis exiſtimabit quod in veritate volet 27
Dñs ponere majeſtatẽ ſuã inter filios hominis qui habitant ſup terrã? ecce
[*ſi*] cœli et cœli cœlorũ non poſſunt ſuſtinere gloriã tuã, nedũ etiã domus
hæc quã ædificavi. At tu reſpicias ad orationẽ ſervi tui, et ad depre- 28
cationẽ ejus Dñe Deus *meus*, ſuſcipiendo orationẽ et deprecationẽ quam
ſervus tuus orat ante te hodie. Ut ſit voluntas ante te protegere domũ hanc 29
nocte et die in loco de quo dixiſti; Erit nomẽ meũ ibi: ut ſuſcipias oratio-
nem quã oraverit ſerv⁹ tuus contra faciẽ loci hujus. Et ſuſcipias deprecati- 30
onẽ ſervi tui et populi tui Iſrael, quã oraverint contra faciẽ loci hujus, &
tu ſuſcipias è loco domus majeſtatis tuæ de cœlis, et ſuſcipias orationem
eorũ, et remittas peccata eorũ. Cùm debuerit vir ſocio ſuo qui exegerit ab 31
illo juramentũ ut jurare cogat illũ; et venerit et juraverit ante altare tuũ
in domo hac: Et tu ſuſcipias de cœlis, et facias et judices ſervos tuos, con- 32
demnando impiũ, ut des viã ejus in caput ejus; et juſtificando juſtũ, ut des
ei ſecundùm juſtitiã ejus. Quando percuſſi fuerint populus tuus Iſrael ante 33
auctores inimicitiarũ ſuarũ ꝙ peccaverint ante te, et redierint ad cultum
tuũ, et confeſſi fuerint nomini tuo, et oraverint et deprecati fuerint ante
te in domo hac: Et tu ſuſcipias de cœlis, et remittas peccata populi tui Iſ- 34
rael, et reducas eos in terrã quam *dediſti* patribus eorum. Quando clauſi 35
fuerint cœli, et non fuerit pluvia, quòd peccaverint ante te, et oraverint
contra faciẽ loci hujus, et confeſſi fuerint nomini tuo, et à peccatis ſuis re-
verſi fuerint, ut ſuſcipias orationem eorum. Et tu ſuſcipias de cœlis, & re- 36
mittas debita ſervorũ tuorũ et populi tui Iſrael: nam docebis eos viã quæ
bona erit, ꝑ quã ambulent; et dabis pluviã ſuper terram tuam quam dedi-
ſti populo tuo in hæreditatem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܕܢܛܪܬ ܠܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܗ. ܘܡܠܠܬ ܒܦܘܡܟ. ܘܒܐܝܕܝܟ ܫܡܠܝܬ. *
ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܛܪ ܠܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ 25
ܠܗ. ܕܠܐ ܢܬܚܣܪ ܠܟ ܓܒܪܐ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܠܚܘܕ ܐܢ ܢܛܪܘܢ
ܒܢܝܟ ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝ ܒܬܡܝܡܘܬܐ: ܐܝܟ ܕܗܠܟܬ ܩܕܡܝ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ 26
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܢܬܩܝܡ ܦܬܓܡܟ ܕܝܡܝܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ: * ܡܛܠ ܕܫܪܝܪܐܝܬ ܢܬܒ 27
ܐܠܗܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܗܐ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ ܠܐ ܡܣܝܒܪܝܢ ܠܟ: ܠܐ ܗܘ ܟܡܐ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ.
* ܐܬܦܢܐ ܠܘܬ ܨܠܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܠܘܬ ܒܥܘܬܗ ܡܪܝܐ. ܐܠܗܝ. ܠܡܫܡܥ ܒܥܘܬܐ ܘܨܠܘܬܐ 28
ܕܥܒܕܟ ܡܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܝܘܡܢܐ. * ܕܢܗܘܝܢ ܥܝܢܝܟ ܦܬܝܚܢ ܥܠ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܐܝܡܡܐ 29
ܘܒܠܠܝܐ. ܒܐܬܪܐ ܕܐܡܪܬ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ. ܠܡܫܡܥ ܨܠܘܬܐ. ܕܥܒܕܟ ܡܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܥܠ
ܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܘܫܡܥ ܒܥܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܡܨܠܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. 30
ܘܐܢܬ ܐܠܗܢ. ܬܫܡܥ ܡܢ ܡܥܡܪܟ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ. * ܐܢ ܢܚܛܐ ܓܒܪܐ ܠܚܒܪܗ: 31
ܘܢܝܡܐ ܒܗ ܡܘܡܬܐ. ܠܡܘܡܝܘܬܗ: ܘܢܐܬܐ ܘܢܐܡܐ ܩܕܡ ܡܕܒܚܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ.
* ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܥܒܕ ܘܬܕܘܢ ܠܥܒܕܝܟ. ܠܡܚܝܒܘ ܠܚܝܒܐ. ܘܠܡܬܠ 32
ܐܘܪܚܗ ܒܪܝܫܗ. ܘܠܡܙܕܩܘ ܠܙܕܝܩܐ. ܘܠܡܬܠ ܠܗ ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܗ. * ܘܡܐ ܕܢܬܬܒܪ ܥܡܟ 33
ܐܝܣܪܝܠ. ܒܩܪܒܐ ܕܒܥܠܕܒܒܐ. ܟܕ ܚܛܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܬܘܒܘܢ ܠܘܬܟ ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ.
ܘܢܨܠܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ ܚܛܗܝܗܘܢ 34
ܕܥܒܕܝܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܡܐ ܕܢܬܚܒܫܘܢ 35
ܫܡܝܐ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܡܛܪܐ ܡܛܠ ܕܚܛܘ ܠܟ. ܘܢܐܬܘܢ ܘܢܨܠܘܢ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ: ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ.
ܘܡܢ ܚܛܗܝܗܘܢ ܢܬܘܒܘܢ. * ܟܕ ܥܢܝܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ: ܘܬܫܒܘܩ 36
ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܥܒܕܝܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܡܠܦ ܐܢܬ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܛܒܬܐ ܕܢܗܠܟܘܢ ܒܗ.
ܘܬܬܠ ܡܛܪܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܥܡܟ ܠܝܘܪܬܢܐ.

Qui ſervo tuo Davidi patri meo ſervâſti quod dixeras ei, ore tuo pronuntians, & manibus tuis complens, ut *patet* hodié. Nunc ergò Domine Deus Iſraelis, ſerva patri meo Davidi ſervo tuo id quod ei dixiſti; non defuturum *ſcilicet* tibi filium à conſpectu meo, qui ſedeat ſuper soliũ Iſraelis; dummodo ſervent filii tui vias ſuas, ambulando corã me ſincerè, quemadmodum ambulâſti coram me. Nunc etiam Domine Deus Iſraelis, comprobetur ſermo tuus quem jurâſti Davidi patri meo. Quandoquidem reverâ Deus humi commoratus eſt (en cœlum & cœli cœlorum non capiunt te, multò minùs domus iſta quã ædificavi.) Convertere ad orationem ſervi tui, & ad precationem ejus Dñe Deus meus, audiendo precationem & orationem quam ſerv⁹ tuus fundit coram te hodié. Sint oculi tui aperti ſuper domum iſtam die noctéque, in loco de quo dixiſti; Erit ibi nomen meum, audiens orationẽ quam ſervus tuus fundit coram te pro loco iſto. Et exaudi petitionem ſervi tui & populi tui Iſraelis, quam fundunt coram te in loco iſto: tuque Deus noſter, exaudias ex habitaculo tuo, de cœlo, & parcas. Si quis peccet in ſocium ſuum, & is ad juramentum adigat illum, ut eum jurare faciat; illéque veniens juret ante altare tuum in domo iſta: Tu audias è cœlo, facias, & judices ſervos tuos; condemnando reum, & viam ejus in caput ſuum retorquendo; inſontem verò juſtificando, eique pro innocentia ſua rependendo. Cùm profligatus fuerit populus tuus Iſrael in prælio hoſtili, ſi quando coram te peccaverint; convertantur autem ad te, & confiteantur nomini tuo, teque orent ac deprecentur in loco iſto: Tu exaudias è cœlo, & dimittas peccata ſervorum tuorum & populi tui Iſraelis, & reducas eos in terram quam dediſti patribus eorum. Cùm abſtinuerint ſe cœli, nec fuerit pluvia, eò quòd in te peccaverint; venerint autem, & oraverint in loco iſto, & confeſſi fuerint nomini tuo, & à peccatis ſuis converſi: Exaudiens illos, tu quoque audies è cœlo, & condonabis peccata ſervorum tuorum & populi tui Iſraelis, docens eos viam bonam per quam incedant; dabíſque pluviam tuam ſuper terram quem dediſti populo tuo hæreditatem.

24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 ** كما حفظت لعبدك داود ابي ما قلته له * انك لا تعدم ابدا من يجلس على منبر اسرايل * 25
ولكن يكون ذلك ان حفظ بنوك طرقهم * وساروا امامي بالعدل كما سرت * والان يا ربنا والاهنا 26
الاه اسرايل تصدق قولك الذي اقسمت لداود عبدك ابي * من اجل ان الله قد حل على الارض 27
يقينا * السماء وسماء السماء لا يسعانك * كلا ما يسعانك * فكيف هذا البيت الذي بنيت * اقبل 28
صلاة عبدك وتضرعه يا ربي والاهي * واسمع الصلاة والتضرع الذي تضرع عبدك امامك اليوم
* لتكون عيناك مفتوحتين الليل والنهار الى الموضع الذي قلت يكون فيه اسمك * واسمع 29
الصلاة التي يصلي عبدك في تثبيت هذا البيت * وانصت الى صلاة عبدك وتضرع شعبك بني 30
اسرايل * الذين يصلون لك في هذا البيت * وانت يا الاهنا تسمع من السماء وتغفر * ان اساء رجل 31
الى صاحبه * واوجب عليه اليمين لتجعله منجي * ويحلف امام مذبحك في هذا البيت * تسمع من 32
السماء وتحاكم عبدك * وتنتقم للمظلوم من الظالم * وتستجيب المسي وتعاقبه بذنبه * وترد
كيده في نحره * وتبري الصالح الزكي وتجزيه * واذ انهزم شعبك اسرايل في حرب اعدايهم * 33
اذا اجرموا بين يديك * فيتوبون اليك ويقرون لاسمك * ويصلون ويطلبون اليك في هذا
الموضع * فتسمع صلاتهم من السماء * وتغفر خطايا عبدك وشعبك اسرايل * وتردهم الى الارض 34
التي اعطيت اباوهم * وان امتنعت السماء * ولم تمطر من اجل خطاياهم * فيتوبون ويصلون في 35
هذا الموضع * ويشكرون لاسمك * ويتوبون عن خطاياهم * اذا استجبت لهم تسمع اصواتهم من 36
السماء * وتغفر ذنوب عبدك وشعبك اسرايل * وتعلمهم كيف يسيرون امامك * وتدلهم
على الطريق الصالح * وتهبط مطرك على الارض التي اعطيت شعبك ميراثا *

Quemadmodum ſervâſti Davidi ſervo tuo patri meo quæ hiſce verbis *dixeras illi, Non carebis unquam aliquo qui ſedeat ſuper thronum Iſraelis: id tamen eveniet, ſi obſervaverint filii tui vias ſuas, & legitimè ambulaverint coram me, ut ambulâſti. Jam verò O Domine & Deus noſter, Deus Iſraelis, eventu comprobatus eſt ſermo tuus quem juraveras Davidi ſervo tuo patri meo: Quandoquidem Deus certiſſimè ſuper terram habitavit. Cœlum & cœlum cœli te non capiunt, nequaquam, minimè* inquam *te capiunt, quonam igitur pacto domus iſta quam extruxi? Suſcipe orationem & ſupplicationem ſervi tui O Domine & Deus meus, & exaudi orationem & ſupplicationẽ quâ te precatur hodiè ſervus tuus; ut ſint oculi tui aperti noctu diuque ad locum in quo dixiſti manſurum nomen tuum: & audi orationem quam orat ſervus tuus pro conſervatione hujuſce domûs. Et auſculta precationem ſervi tui & ſupplicationem populi tui filiorũ Iſrael qui te hac in domo precantur: tu inquam, O Deus noſter, audias è cœlo, & condones. Siquis injuriam ſocio ſuo intulerit, eumque coëgerit ad juramentum, ut liberum declares illum; & is juraverit ante aram tuam in domo iſta: Audies è cœlo, et jus dices ſervis tuis, & oppreſſum ulciſcêris ab opprimente, perdes auctorem injuriæ, punies eum pro crimine ipſius, & perfidiam ejus retorquebis in jugulum ipſius; probũ autem & innoxium abſolves & præmiaberis. Item ſi profligatus fuerit populus tuus Iſrael in pugna inimicorum ſuorum, cùm deliquerint coram te; converſi autem fuerint ad te, & nomini tuo confeſſi oraverint, teque hoc in loco deprecati fuerint: Exaudies orationẽ eorum è cœlo, & condonabis peccata ſervorum tuorum & populi tui Iſraelis, reduceſque eos in terram quam dediſti patrib⁹ eorũ. Præterea ſi clauſũ fuerit cœlũ, nec pluviã demiſerit propter peccata eorũ; pœnituerit autem eos, & oraverint in loco iſto, gratias egerint nomini tuo, ſeſeq; pœnituerit peccatorũ ſuorũ: Exaudiens eos, clamores eorũ audies è cœlo, & dimittes culpas ſervorũ tuorũ et populi tui Iſraelis, et docebis eos quâ ratione ambulare* debeant *corã te, et oſtendes eis viam rectã; demitteſq; pluviã tuã ſuper terrã quam dediſti populo tuo hæreditatem.*

24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36

,locuſta ,ærugo ,ſegetum percuſſio ,fuerit ſi peſtis ,terra in fuerit cùm Fames
37 רעב כי־יהיה בארץ דבר כי־יהיה שדפון ירקון ארבה
,ſuarũ portarũ terra in ejꝰ inimicus eũ coarctaverit ſi ,fuerit cùm bruchus
חסיל כי יהיה כי יצר־לו איבו בארץ שעריו
quæ ,deprecatio omnis ,oratio Omnis : infirmitas omnis ,plaga omnis
38 כל־נגע כל־מחלה: כל־תפלה כל־תחנה אשר
vir cognoverint ſi , Iſrael tuo populo omni , homini omni fuerit
תהיה לכל־האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש
tu Et : iſtam domum ad ſuas volas expanderit & ,ſui cordis plagam
39 נגע לבבו ופרש כפיו אל־הבית הזה: ואתה
dabiſque ,facies ac ,parces & ,tuæ ſeſſionis (parato) loco cœlis exaudies
תשמע השמים מכון שבתך וסלחת ועשית ונתת
. tu quoniã : ejus cor cognoſces cujus ſuas vias omnes ſecũdũ viro
לאיש ככל־דרכיו אשר תדע את־לבבו כי־אתה
omnibꝰ te timeant Ut .hominis filiorũ omniũ cor tu ſolus nôſti
40 ידעת לבדך את־לבב כל־בני האדם: למען יראוך כל־
dediſti quam ,terræ facies ſuper viventes ipſi quibus diebus
הימים אשר־הם חיים על־פני האדמה אשר נתתה
Iſrael tuo populo de non qui ,alienum ad etiam Et .noſtris patribꝰ
41 לאבתינו: וגם אל־הנכרי אשר לא־מעמך ישראל
audierint Si ; tuũ nomen propter longinqua terra de venerit & ,ipſe
42 הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך: כי ישמעון
;extentũ tuũ brachiũ & ,validam tuam manum &,magnum tuũ nomen
את־שמך הגדול ואת־ידך החזקה וזרעך הנטויה
,cœlis exaudies Tu ;hac domo in oraverit & ,venerit &
43 ובא והתפלל אל־הבית הזה: אתה תשמע השמים
te ad vocabit quibus omnia juxta facieſque : tuæ reſidentiæ (parato) loco
מכון שבתך ועשית ככל אשר־יקרא אליך
te timendũ ad ,tuum nomen terræ populi omnes ſciant ut , alienigena
הנכרי למען ידעון כל־עמי הארץ את־שמך ליראה אתך
ſuper eſt invocatũ tuũ nomẽ quòd ſciendum ad & ,Iſrael tuꝰ populꝰ ſicut
כעמך ישראל ולדעת כי־שמך נקרא על־
bellum ad tuꝰ populꝰ fuerit egreſſus Si .ædificavi quam hanc domum
44 הבית הזה אשר בניתי: כי־יצא עמך למלחמה
DOMINUM ad oraverint & ,eos miſeris qua via in ,ſuum inimicũ ſuper
על־איבו בדרך אשר תשלחם והתפללו אל־יהוה
:tuo nomini ædificavi quam domum & ,ea in elegiſti quam civitatis via
דרך העיר אשר בחרת בה והבית אשר־בנתי לשמך:
facies & ; eorũ deprecationẽ & ,eorũ orationem cœlis exaudies Et
45 ושמעת השמים את־תפלתם ואת־תחנתם ועשית
(,peccet non qui homo non quia),tibi peccaverint Si .eorum judicium
46 משפטם: כי יחטאו־לך כי אין אדם אשר לא־יחטא
eos captivaverint & ,inimici facies ad eos tradideriſque , eos in excandueris &
ואנפת בם ונתתם לפני אויב ושבום
: propinquam vel , longinquam ,inimici terram in eos captivantes
שביהם אל־ארץ האויב רחוקה או קרובה:
, ibi ſunt ducti captivi quo , terra in ſuum cor ad fuerint reverſi Et
47 והשיבו אל־לבם בארץ אשר נשבו־שם
:dicendo ,eos captivantiũ terra in te ad fuerint deprecati & ,fuerint reverſi &
ושבו והתחננו אליך בארץ שביהם לאמר
fuerint reverſi Et .egimus impiè ,egimus iniquè & ,Peccavimus
48 חטאנו והעוינו רשענו: ושבו
,ſuorũ inimicorũ terra in ſua anima tota in & ,ſuo corde toto in te ad
אליך בכל־לבבם ובכל־נפשם בארץ איביהם
quam , ſuæ terræ via te ad oraverint & ; eos duxerunt captivos qui
אשר־שבו אתם והתפללו אליך דרך ארצם אשר
ædificavi quam domus & ,elegiſti quam civitatis ,eorũ patribus dediſti
נתתה לאבותם העיר אשר בחרת והבית אשר־בנית
tuæ reſidentiæ (parato) loco cœlis exaudies Et : tuo nomini
49 לשמך: ושמעת השמים מכון שבתך
.eorum judicium facies & ; eorum deprecationem & , eorum orationem
את־תפלתם ואת־תחנתם ועשית משפטם:

Verſio VUL. LAT.

37 Fames ſi oborta fuerit in terra, aut peſtilentia, aut corruptus aer, aut ærugo, aut locuſta, vel rubigo, & affixerit eum inimicus ejꝰ portas obſidens, omnis plaga, univerſa infirmitas, 38 Cuncta devotatio, & imprecatio, quæ acciderit omni homini de populo tuo Iſrael: ſi quis cognoverit plagam cordis ſui, et expanderit manꝰ ſuas in domo hac, 39 Tu exaudies in cœlo in loco habitationis tuæ, & repropitiaberis, & facies ut des unicuiq; ſecundùm omnes vias ſuas, ſicut videris cor ejꝰ, (quia tu nôſti ſolus cor omnium filiorum hominum,) 40 Ut timeant te cunctis diebꝰ, quibus vivunt ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus noſtris. 41 Inſuper & alienigena, qui non eſt de populo tuo Iſrael, cùm venerit de terra longinqua propter nomen tuum, (audietur enim nomen tuum magnum, & manus tua fortis, & brachiũ tuum 42 Extentum, ubique,) cùm venerit ergò, et oraverit in hoc loco, 43 Tu exaudies in cœlo, in firmamento habitaculi tui, & facies omnia pro quibus invocaverit te alienigena: ut diſcant univerſi populi terrarum nomen tuum timere, ſicut populꝰ tuꝰ Iſrael, & probent quia nomen tuum invocatum eſt ſuper domum hanc, quam ædificavi. 44 Si egreſſus fuerit populus tuus ad bellũ contra inimicos ſuos, per viam, quocunque miſeris eos, orabunt te contra viam civitatis, quam elegiſti, & contra domum, quam ædificavi 45 nomini tuo, Et exaudies in cœlo orationes eorum, & preces eorum, & facies judicium 46 eorum. Quòd ſi peccaverint tibi (non eſt enim homo qui non peccet) & iratus tradideris eos inimicis ſuis, & captivi ducti fuerint in terram inimicorum longè vel propè, 47 Et egerint pœnitentiã in corde ſuo in loco captivitatis, & converſi deprecati te fuerint in captivitate ſua, dicentes; Peccavimus, iniquè egimus, impiè 48 geſſimus: Et reverſi fuerint ad te in univerſo corde ſuo, & tota anima ſua, in terra inimicorum ſuorum, ad quam captivi ducti fuerint: & oraverint te contra viam terræ ſuæ, quam dediſti patribus eorum, & civitatis quam elegiſti, & templi quod ædifi- 49 cavi nomini tuo: Exaudies in cœlo, in firmamento ſolii tui, orationes eorum, & preces eorum, & facies judicium eorum:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

33 Ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ (ξ) ἐπιστρέψουσι καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται (ο) ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, 34 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ (π) ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 35 Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν (ρ) ἀποστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς, 36 Καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν (σ) γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ. 37 Λιμὸς ἐὰν (τ) γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσται ἐμπυρισμὸς, (υ) βροῦχος, ἐρυσίβη ἐὰν γένηται, (φ) καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, πᾶν συνάντημα, (χ) πᾶν πόνον, 38 Πᾶσαν προσευχὴν, πᾶσαν δέησιν ἐὰν γένηται παντὶ (ψ) ἀνθρώπῳ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἁφὴν καρδίας αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, 39 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ (ω) κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων· 40 Ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς (α) ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. 41 Καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ (β) σου οὗτος, 42 Καὶ ἥξουσι καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, 43 (γ) Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ (δ) λαοὶ τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε, καθὼς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν (ε) οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα. 44 Ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἐπιστρέψεις αὐτοὺς, καὶ προσεύξονται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, 45 (ζ) Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (η) τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, 46 καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς (θ) οὐκ ἁμαρτήσεται, καὶ ἐπάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν (ι) οἱ αἰχμαλωτίζοντες (κ) εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς,

In cadendo populum tuum Iſrael coram inimicis, quoniam peccabunt tibi, & revertent, & confitebuntur nomini tuo, & deprecabuntur, & orabunt in domo hac; 33 Et tu exaudies de cœlo, & propitius eris peccatis populi tui Iſrael, & reduces eos in terram, quam dediſti patribus eorum. 34 Cũ cohibitum fuerit cœlum, & non fuerit facta pluvia, quoniam peccabunt tibi, & deprecabuntur in loco hoc, & confitebuntur nomini tuo, & à peccatis ſuis avertent ſe, cùm humiliaveris eos, 35 Et exaudies de cœlo, & propitius eris peccatis ſervi tui, & populi tui Iſrael: Quoniam manifeſtabis eis viam bonam ad ambulandum in ea: & dabis pluviam ſuper terram, quam dediſti populo tuo in hæreditate. 36 Fames ſi facta fuerit, mors ſi facta fuerit, (l) quia erit incendium, bruchus, ærugo ſi fuerit, & ſi tribulaverit eum inimicus ejus in una civitatum ejꝰ; omnem occurſum, (m) omnem laborem, 37 Omnem deprecationem, omnem orationem, ſi acciderit omni homini, poſtquàm cognoverint unuſquiſq; tactũ cordis ſui, & expanderit manus ſuas in loco hoc; 38 Et tu exaudies de cœlo, ex parato habitaculo tuo, & propitius eris, & facies, & dabis viro juxta vias ejus, ſicut cognoveris cor ejus: Quoniam tu prorſus ſolus noviſti cor omnium filiorum hominum: 39 ut timeant te omnibus diebus, quibus ipſi vixerint ſuper terram, quã dediſti patribꝰ noſtris. 40 Etiã alieno, qui non eſt de populo tuo hic, 41 (n) Et venient, & deprecabuntur in loco hoc; 42 Et tu exaudies de cœlo de præparato habitaculo tuo, & facies juxta omnia quæcunq; invocaverit te alienꝰ: ut cognoſcant omnes populi nomen tuũ, & timeant te; ſicut populus tuꝰ Iſrael; & cognoſcant, quia nomen tuũ invocatum eſt ſuper domum hanc, quã ædificavi. 43 Quia egredietur populus tuus in bellum ſuper inimicos ſuos in via, quâ convertes eos, & deprecabuntur in nomine Domini (o) viã civitatis, quam elegiſti in ea, et domꝰ, quã ædificavi nomini tuo; 44 Et tu exaudies de cœlo orationẽ eorũ, et deprecationẽ eorũ: & facies juſtificationẽ eis. 45 Quia peccabunt tibi (quoniã nõ eſt homo, qui non peccabit) & induces eos, & trades eos coram inimicis, & captivantes captivabunt in terram longè, vel propè, 46

MS. A. (ξ) ἐπιστρέψοισιν πρὸς σὲ καὶ (ο) πρὸς σὲ ἐν τῷ (π) ἀποστρέψεις (ρ) ἐπιστρέψοισιν (σ) γῆν σου ἣν (τ) γένηται ἐν τῇ γῇ, θάνατος (υ) ἴκτερος, βροῦχος, (φ) καὶ ἐκθλίψει αὐτὸν ἐχθρὸς (χ) πάντα πόνον, (ψ) ἀνθρώπῳ παντὸς λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὡς (ω) κατὰ πάσας τὰς (α) ἡμέρας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς (β) σου Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἔλθῃ ἀπὸ γῆς μακρόθεν ἕνεκα ὀνόματός σου, ὅτι ἀκούσοισιν τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν ἰσχυρὰν, καὶ βραχίονά σου τὸν ἐκτεταμένον, καὶ ἥξοισιν καὶ προσεύξονται (γ) Καὶ εἰσακούσῃ (δ) λαοὶ τῆς γῆς τὸ (ε) οἶκον ὃν (ζ) Καὶ εἰσακούσῃ (η) τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, (θ) οὐχ ἁμαρτήσεταί σοι, καὶ ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς (ι) αὐτοὺς οἱ (κ) αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τῶν ἐχθρῶν μακρὰν καὶ ἐγγύς,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 כפנא ארי יהי בארעא מותא ארי יהי שדפונא ירקנא גובא שמוטא ארי יהי ארי יעיקון
38 ליה בעלי דבביהון בארעא קרויהון כל מכתש כל מרע: כל צלותא כל בעותא דתהי
לכל אנשא לכל עמך ישראל די ידעון גבר מכתש לביה ויפרוס ידוהי בצלו לאפי ביתא
39 הדין: ואת תקבל מן שמיא מאתר בית שכנתך ותשבוק לחוביהון ותעביד בעותהון
ותתן לגבר ככל אורחתיה דגלי קדמך לביה ארי את הוא לית בר מנך קדמך לחוד גלן
40 לבביא דכל בני אנשא: בדיל דידחלון מן קדמך כל יומיא דאנון קימין על אפי ארעא די
41 יהבת לאבהתנא: ואף מן בר עממין דלא מעמך ישראל הוא וייתי מארעא רחיקא בדיל
42 שמך: ארי ישמעון ית שמך רבא וית ידך תקיפתא ודרעך מרממא וייתי ויצלי לאפי ביתא
43 הדין: את תקבל מן שמיא מאתר בית שכנתך ותעביד ככל די צלי קדמך בר עממין
בדיל דידעון כל עממי ארעא ית שמך למדחל קדמך כעמך ישראל ולמדע ארי שמך
44 אתקרי על ביתא הדין די בניתי: ארי יפוק עמך לאגחא קרבא על בעלי דבביהון באורחא
דתשלחנון ויצלון קדם יי לאפי אורח קרתא דאתרעיתא בה וביתא די בניתי לשמך:
45 ותקבל מן שמיא ית צלותהון וית בעותהון ותתפרע עולבנהון: ארי יחובון קדמך ארי 46
לית אנש דלא חטי ויחול רוגזך בהון ותמסרנון קדם בעלי דבביהון וישבונון שוביהון
47 לארע בעלי דבביהון דרחיקא או קריבא: ויתיבון ללבהון בארעא דאשתביאו לתמן
48 ויתובון ויבעון מן קדמך בארע שביהון למימר חבנא ואפשענא סרחנא: ויתובון
לפולחנך בכל לבהון ובכל נפשהון בארעא בעלי דבביהון דשבו יתהון ויצלון קדמך
לאפי ארחא ארעהון דיהבתא לאבהתהון קרתא דאתרעיתא וביתא דבניתי לשמך:
49 ותקבל מן שמיא מאתר בית שכנתך ית צלותהון וית בעותהון ותתפרע עולבנהון:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

37 Fames cùm fuerit in terra, peſtis cùm fuerit, aeris corruptio, rubigo, locuſta, bruchus cùm fuerit; cùm obſederint *illum* auctores inimicitiarũ ſuarũ in terra urbiũ ſuarũ, omnis plaga, oĩs infirmitas: 38 Omnẽ orationẽ et omnẽ deprecationẽ quæ fuerit oĩ homini & oĩ populo tuo Iſrael, cùm noverint quiſq; plagã cordis ſui, et extenderint manus ſuas in oratione contra faciẽ domꝰ hujꝰ; 39 Et tu ſuſcipias de cœlo è loco domꝰ majeſtatis tuæ, et remittas peccata eorũ, et facias deprecationes eorum, et des unicuiq; ſecundùm omnẽ viã ſuã cujꝰ revelatum fuerit ante te cor (quia tu ipſe es, non eſt præter te, ante te tantùm revelata ſunt corda omnium filiorum hominum.) 40 Ut timeant te omnibꝰ diebꝰ quibꝰ manſerint ſuper faciẽ terræ, quã dediſti patribꝰ noſtris. 41 Et etiã ex filiis gentium qui non ſunt de populo tuo Iſrael, et venerint de terra longinquà propter nomẽ tuum. 42 Quòd audierint nomẽ tuum magnũ, et manũ tuã validã, et brachiũ tuum excelſum; et venerint et oraverint contra faciem domꝰ hujꝰ: 43 Et tu ſuſcipias de cœlo de loco domꝰ majeſtatis tuæ, et facias juxta omnia quæ oraverint ante te filiꝰ gentiũ, ut ſciant omnes gentes terræ nomen tuũ, ut timeant te ſicut populꝰ tuꝰ Iſrael; et ut ſciant ꝙ nomẽ tuũ invocatũ ſit ſup domũ hanc quam ædificavi. 44 Cùm exierit populꝰ tuꝰ ut ineat bellũ contra auctores inimicitiarum ſuarum per viam qua miſeris eos, et oraverint ante Dñm contra faciẽ viæ urbis in qua complacuiſti, et domꝰ quam ædificavi nomini tuo. 45 Et ſuſcipias de cœlis orationẽ eorũ et deprecationẽ eorũ, et ulciſcaris injurias eorum. 46 Cùm peccaverint ante te, quia non eſt homo qui non peccet, et ſtillaverit indignatio tua in illos, et tradideris eos ante auctores inimicitiarũ ſuarũ, & *captivos abduxerint eos captivantes eos* in terrã auctorũ inimicitiarũ ſuarum longinquã aut propinquã. 47 Et redierint ad corda ſua in terra in qua captivati fuerint, et redierint, et precati fuerint ante te in terra captivitatis ſuæ, dicendo: Peccavimꝰ, inſanivimꝰ, iniq; egimꝰ. 48 Et redierint ad cultũ tuũ in omni corde ſuo, et in oĩ anima ſua in terra auctorũ inimicitiarum ſuarum qui captivaverint eos, et oraverint ante te contra faciẽ viæ terræ ſuæ quam dediſti patribꝰ eorũ, urbis in qua tibi complacuiſti, et domꝰ quã ædificavi nomini tuo. 49 Et exaudias de cœlis è loco domus majeſtatis tuæ orationem eorum et deprecationem eorum, et ulciſcaris injurias eorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܦܢܐ ܟܕ ܢܗܘܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܡܘܬܢܐ: ܘܡܚܘܬܐ ܘܝܪܩܢܐ: ܘܩܡܨܐ ܘܙܚܠܐ ܟܕ ܢܗܘܐ: ܘܟܕ
37 ܢܥܩܘܢ ܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܐ ܒܚܕܐ ܡܢ ܩܘܪܝܗܘܢ: ܘܟܠ ܟܘܪܗܢܐ ܘܟܠ ܡܚܘܬܐ. * ܟܠ
38 ܨܠܘܬܐ ܘܟܠ ܒܥܘܬܐ ܕܢܗܘܐ ܠܟܠ ܐܢܫ. ܠܟܠܗ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܕܥܘܢ ܓܒܪ ܡܚܘܬܐ
ܕܠܒܗ. ܘܢܦܫܘܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ
39 ܡܬܩܢܐ ܕܡܘܬܒܟ. ܘܬܫܒܘܩ. ܘܬܥܒܕ ܘܬܬܠ ܠܓܒܪܐ ܐܝܟ ܐܘܪܚܬܗ ܘܐܝܟ ܕܝܕܥ ܐܢܬ ܠܒܗ.
ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܒܠܚܘܕܝܟ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. * ܡܛܠ ܕܢܕܚܠܘܢ ܡܢܟ
40 ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܢ ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܐܦ ܠܢܘܟܪܝܐ
41 ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܐܬܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ ܡܛܠ ܫܡܟ. * ܟܕ ܢܫܡܥܘܢ ܫܡܟ
42 ܪܒܐ: ܘܐܝܕܟ ܥܫܝܢܬܐ ܘܕܪܥܟ ܪܡܐ. ܘܢܐܬܐ ܘܢܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ
43 ܫܡܝܐ ܡܢ ܡܬܩܢܐ ܕܡܘܬܒܟ. ܘܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܩܪܐ ܠܟ ܢܘܟܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ
ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܫܡܟ. ܘܢܕܚܠܘܢ ܡܢܟ ܐܝܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܕܥܘܢ ܕܫܡܟ ܐܬܩܪܝ ܥܠ ܒܝܬܐ
ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ. * ܘܟܕ ܢܦܘܩ ܥܡܟ ܠܩܪܒܐ ܥܠ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܫܕܪ ܐܢܘܢ.
44 ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܡܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܩܪܝܬܐ ܕܨܒܝܬ ܒܗ. ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ.
45 * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܥܘܬܗܘܢ. ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ. * ܟܕ ܢܚܛܘܢ ܠܟ
46 ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܢܫ ܕܠܐ ܚܛܐ. ܘܬܪܓܙ ܐܢܬ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܬܫܠܡ ܐܢܘܢ ܩܕܡ
ܒܥܠܕܒܒܐ: ܘܢܫܒܘܢ ܐܢܘܢ ܫܒܝܗܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܪܚܝܩܬܐ ܐܘ ܩܪܝܒܬܐ:
47 * ܘܢܬܦܢܘܢ ܒܠܒܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܐܫܬܒܝܘ ܠܬܡܢ: ܘܢܬܘܒܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܡܢܟ
48 ܒܐܪܥܐ ܕܫܒܝܗܘܢ: ܘܢܐܡܪܘܢ. ܚܛܝܢ ܘܐܥܘܝܢ ܘܐܪܫܥܢ: * ܘܢܬܦܢܘܢ ܠܘܬܟ
ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ ܕܫܒܘ
ܐܢܘܢ: ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܪܥܗܘܢ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܩܪܝܬܐ ܕܓܒܝܬ
49 ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܡܬܩܢܐ ܕܡܘܬܒܟ. ܨܠܘܬܗܘܢ
ܘܒܥܘܬܗܘܢ. ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ.

Itē cùm fames acciderit in terra, & peſtilen- 37
tia, diverberatio *grandinis*, aurigo, locuſta,
aut bruchꝰ cùm acciderit cúmque infeſtârint
eos hoſtes in aliqua ex urbibus eorū, quicun-
que tandē morbus, aut quæcunq; plaga: O- 38
mnem orationē, omnémq; ſupplicationē quæ
facta fuerit à quocunque homine, ab univer-
ſo populo tuo Iſraele, cùm ꝑceptâ unuſquiſq;
afflictione cordis ſui, manus ſuas expanderit
corā te in domo iſta: Tu exaudias è cœlo, è 39
firmiſſimo habitaculo tuo, & parcas, facias, ac
des illi pro viis ſuis, prout noveris eſſe cor e-
jus; quia tu ſolus nôſti cor omnium hominū:
Ut revereantur te cunctis diebꝰ quibꝰ victuri 40
ſunt ſuper faciem terræ quam dediſti patribꝰ
eorum. Quin etiam pro extraneo *precor*, qui 41
non fuerit ex populo tuo Iſraele, ſed venerit è
longinqua terra propter nomen tuum, Cùm 42
audierint nomen tuum magnum, manum tuā
validam, & brachium tuum excelſum; venerit
inquā, & oraverit corā te in domo iſta: Au- 43
dies tu de cœlo, de firmiſſima ſtatione tua, fa-
ciéſq; prout invocaverit te extraneꝰ: ut cog-
noſcant omnes populi terræ nomen tuū, ut
revereantur te ſicut populus tuus Iſrael, & ut
ſciant nomen tuum invocatum eſſe ſuper do-
mum iſtam quam ædificavi. Præterea cùm 44
proceſſerit populus tuus ad bellū contra ini-
micos ſuos, per viā quâ mittes eos; & orave-
rint coram te Dñe, in via *ſuſcepta* pro civitate
quam gratā habes, & domo iſtâ quam ædifi-
cavi nomini tuo: Tu quoque audias è cœlo 45
orationē & ſupplicationem eorū, & peragas
cauſam eorū. Cùm peccaverint in te (nemo 46
enim eſt qui non peccet) & ſuccenſueris eis,
tradideríſque eos corā hoſtibus, & captivos
abduxerint eos prædatores eorū in terrā ini-
micam longinquam ſive propinquam; Ipſi 47
verò animo ſuo conſiderârint in terra ad quā
abducti ſunt captivi, pœnitentiā egerint, teq;
deprecati fuerint in terra captivantiū eos, &
dixerint, Peccavimus, culpam et crimen com-
miſimus; Et reverſi fuerint ad te totâ mente 48
totóque animo ſuo in terra inimicorum ſuo-
rū qui captivos abduxerunt eos; & oraverint
coram te versùs terrā ſuam quam dediſti pa-
tribus eorum, *id eſt*, civitatē quam elegiſti, &
domū quam ædificavi nomini tuo: Exaudies 49
è cœlo, de firmiſſima tua manſione orationē
& deprecationē eorū & perages cauſā eorū;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

37 * وإذا كان في الأرض جوع وموت فاشي وأمراض ويرقان * وإذا كثر الجراد والذباب * وإذا ضيق
38 عليهم أعداؤهم في مدينة من مدنهم * وإذا ابتلوا بالبلايا والأسقام * فصلوا وطلب عبيدك
وشعبك إسرائيل * وأقر كل واحد منهم بما كان في قلبه من الشر * ومد يده إليك في هذا
39 البيت * تسمع من السماء ومن مسكنك * وتغفر وتصنع بهم ما أنت أهله * وتجزي كل رجل
كطريقه وما هو أهله * وما أضمر في قلبه * لأنك أنت وحدك تعرف ما في قلوب جميع الناس
40 41 * ليتقوك طول العمر في الأرض التي أعطيت آباءهم * والغريب الذي ليس من بني إسرائيل إذا
42 أتاك من أرض بعيدة ليلتجي إلى اسمك * إذا سمع باسمك العظيم * ويدك المنيعة * وذراعك
43 العظيم * فيأتي ويصلي أمامك في هذا البيت * تسمع من السماء من مسكنك * وتستجيب للغريب
فيما يدعوك * ليعرف جميع الشعوب اسمك * ويتقوك مثل شعبك بني إسرائيل * ويعلمون أنه
44 قد دعي اسمك على هذا البيت * وإذا خرج شعبك إلى الحرب في الطريق التي ترسلهم * ويصلون
45 أمامك في القرية التي هويت واخترتها * في البيت الذي بني لاسمك * تسمع من السماء صلاتهم
46 وتضرعهم وتعضدهم * ولا تعاقبهم بذنوبهم * وتغفر لهم * لأنه ليس إنسان لا يخطي * وإذا غضبت
عليهم * وسلطت عليهم أعداءهم * فيسبونهم من أرضهم إلى أرض أعدائهم * بعيدة كانت
47 أو قريبة * فيفكرون في قلوبهم وهم في الأرض التي سبوا إليها * ويتوبون ويطلبون إليك في
48 أرض سبيهم * ويقولون * أخطأنا وأسأنا وأثمنا * ويقبلون إليك من كل قلوبهم وأنفسهم في
أرض أعدائهم الذي سبوا إليها * ويصلون إليك في سبب الأرض التي أعطيت آباءهم * والقرية
49 التي انتخبت * والبيت الذي بني لاسمك * فتسمع من السماء صلاتهم وتضرعهم * وتفرج عنهم *

Cúmque fuerit in terra fames, lues graſ- 37
ſans, ægritudines, & aurigo: cúmque cre-
verint locuſtæ, & muſcæ: & cum obſede-
rint eos hoſtes eorum in aliqua urbium eo-
rum: cùm denique calamitatibus ac mor-
bis afflictati fuerint; Oraverint autem & 38
deprecati fuerint ſervi tui & populus tu-
us Iſrael, & confeſſus fuerit unuſquiſque
eorum malum quod latet *in corde ſuo, ex-*
tenderitq; manum ſuam ad te in hac do-
mo: Audies è cœlo & ex habitaculo tuo, 39
condonabis, facieſque eis quod te dignum
eſt, rependes unicuiq; pro ratione viæ ſuæ,
eorum quæ meretur, & eorum quæ animo
ſuo molitur; tu enim ſolus nôſti quid inſit
animis omniū hominum: Ut te venerentur 40
totâ ætate in terra quam dediſti patribus
eorum. Alienum etiam, qui non fuerit ex 41
Iſraelitis, cùm ad te venerit è regione
longinqua ut confugiat ad nomen tuum,
Cùm audierit ingens nomen tuū, et manū 42
tuam arduam, brachiumque tuum maxi-
mum; venerit inquam, & oraverit coram
te in domo iſta: Audies è cœlo, ex habita- 43
culo tuo, et exaudies alienū in his quæ po-
ſtulaverit à te: ut cognoſcant omnes gen-
tes nomen tuum, teque venerentur ut po-
pulus tuus Iſraeliticus, & ſciant invoca-
tum eſſe nomen tuum ſuper hanc domum.
Cùm proditurus populus tuus ad præli- 44
um, viâ ſcilicet *quâ mittes eos, oraverint*
coràm te in civitate tibi grata, à te electa,
in domo quæ extructa eſt nomini tuo: Au- 45
dies è cœlo orationem & ſupplicationem
eorum, opemque feres illis; Nec animad- 46
vertes in eos pro culpis eorum, ſed parces
eis: quandoquidem nemo eſt qui non pec-
cet. Cúmque iratus fueris eis, & concita-
veris in eos hoſtes eorum, & captivos ab-
duxerint eos de terra eorum in terram ini-
micam, remotam ſive propinquam: Si ani- 47
mis expenderint dum fuerint in ea regio-
ne ad quam captivi ſunt abducti, pœniten-
tiam egerint, te deprecati fuerint in re-
gione captivitatis ſuæ, ac dixerint, Pec-
cavimus, culpam & ſcelus commiſimus;
Denique ad te redierint totis cordibꝰ ani- 48
miſque ſuis in regione hoſtili ad quam ab-
ducti ſunt, teque ſupplicaverint cauſâ
terræ quam dediſti patribus eorum, & ci-
vitatis quā elegiſti, atque domûs quæ ex-
tructa eſt nomini tuo: Audies è cœlo ora- 49
tionem & ſupplicationem eorum, & ſub-
levabis eos:

מלכים א: ח

omnibus & , tibi peccaverunt qui tuo populo Parcéſque
50 וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר חָטְאוּ־לָךְ וּלְכָל־
eos dabis & : te *in* ſunt prævaricati quibus , eorum prævaricationibus
פִּשְׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ־בָךְ וּנְתַתָּם
.eorum miſerebuntur & , eos *captivantium facies ad* miſericordias in
לְרַחֲמִים לִפְנֵי שֹׁבֵיהֶם וְרִחֲמוּם׃
Ægypto ex eduxiſti quos , *ipſi* tua hæreditas & , tuus populus Quia
51 כִּי־עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם
deprecationẽ ad *apertos tuos oculos exiſtendũ Ad* : ferreæ fornacis medio è
52 מִתּוֹךְ כּוּר הַבַּרְזֶל׃ לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְּתֻחֹת אֶל־תְּחִנַּת
eos *ad exaudiendũ ad* , Iſrael tui populi deprecationẽ ad & ,tui ſervi
עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֹעַ אֲלֵיהֶם
tibi eos ſeparâſti tu Nam .te *ad eos clamare* omni in
53 בְּכֹל קָרְאָם אֵלֶיךָ׃ כִּי־אַתָּה הִבְדַּלְתָּם לְךָ
Moſeh *manu in* es locutus ſicut , terræ populis univerſis de hæreditatẽ in
לְנַחֲלָה מִכֹּל עַמֵּי הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד מֹשֶׁה
.Domine Adonai Ægypto ex noſtros patres *te educendo in* , tui ſervi
עַבְדֶּךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־אֲבֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֲדֹנָי יְהוִה׃
DOMINUM ad orare Selomoh *complere ſecundùm* , fuit Et
54 וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֵת
,DOMINI altaris *faciebus* à ſurrexit ,hac deprecatione &,oratione omni
כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת קָם מִלִּפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה
.cœlos ad expanſis ſuis *volis* & ,ſua genua ſuper flectendo genu A
מִכְּרֹעַ עַל־בִּרְכָּיו וְכַפָּיו פְּרֻשׂוֹת הַשָּׁמָיִם׃
: dicendo , magna voce ,Iſrael *concioni* omni benedixit & , ſtetit Et
55 וַיַּעֲמֹד וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר׃
,Iſrael ſuo populo requiem dedit qui ,DOMINUS Benedictus
56 בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
ejꝰ verbo omni ex unum verbũ cecidit non ; eſt locutus quæ omnia juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֵּר לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרוֹ
DOMINUS Sit .ſui ſervi Moſeh *manu in* eſt locutus quod bono
57 הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ יְהִי יְהוָה
,nos derelinquat ne ,noſtris patribꝰ cum fuit ſicut ,nobiſcũ noſter Deus
אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבֹתֵינוּ אַל־יַעַזְבֵנוּ
ambulandũ ad ,ſe ad noſtrum cor *inclinare faciendũ Ad* .nos deſerat neque
58 וְאַל־יִטְּשֵׁנוּ׃ לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו לָלֶכֶת
,ejus *ſtatuta* & , ejus præcepta *cuſtodiendum ad* & ,ejus viis univerſis in
בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו
mea verba ſint Et .noſtris patribꝰ præcepit quæ , ejus judicia &
59 וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ׃ וְיִהְיוּ דְבָרַי
DOMINUM *ad* propinqua,DOMINI *facies ad* ſum deprecatꝰ quibꝰ ,hæc
אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה קְרֹבִים אֶל־יְהוָה
judicium & ,ſui ſervi judicium *faciendum ad* ,*nocte & die noſtrum Deum*
אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט
omnes ſcire Pro : *ſuo die in diei verbum* Iſrael ſui populi
60 עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ לְמַעַן דַּעַת כָּל־
.ultrà nec ; Deus *ipſe* DOMINUS quod ,terræ *populos*
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד׃
ambulandũ ad ,noſtro Deo DOMINO cum perfectum *veſtrum* cor ſit Et
61 וְהָיָה לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת
.hanc diem ſecundùm ,ejus præcepta *cuſtodiendum ad* & ,ejus decretis in
בְּחֻקָּיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו כַּיּוֹם הַזֶּה׃
facies ad ſacrificium ſacrificabant ,eo cum Iſrael omnis & , rex Et
62 וְהַמֶּלֶךְ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי
quod ,pacificorum ſacrificium Selomoh ſacrificavit Et .DOMINI
63 יְהוָה׃ וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֵת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר
centum oves & ,millia duo & viginti boves DOMINO ſacrificavit
זָבַח לַיהוָה בָּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה
omnes & ,rex DOMINI domum dedicaverunt & : millia viginti &
וְעֶשְׂרִים אָלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת־בֵּית יְהוָה הַמֶּלֶךְ וְכָל־
.Iſrael filii
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

50 Et propitiaberis populo tuo
qui peccavit tibi, & omnibus
iniquitatibꝰ eorũ,quibus præ-
varicati ſunt in te:et dabis mi-
ſericordiã corã eis qui eos ca-
ptivos habuerint,ut miſerean-
51 tur eis. Populꝰ enim tuꝰ eſt,et
hæreditas tua,quos eduxiſti de
terra Ægypti, de medio for-
52 nacis ferreæ.Ut ſint oculi tui a-
perti ad deprecationem ſervi
tui,& populi tui Iſrael, & ex-
audias eos in univerſis pro
53 quibꝰinvocaverint te.Tu enim
ſeparâſti eos tibi in hæreditatẽ
de univerſis populis terræ, ſic-
ut locutꝰ es ꝑ Moyſen ſervum
tuũ,quando eduxiſti patres no-
54 ſtros de Ægypto,Dñe Deꝰ. Fa-
ctum eſt autẽ,cùm complêſſet
Salomon orans Dñm omnẽ o-
rationẽ & deprecationẽ hanc,
ſurrexit de conſpectu altaris
Dñi:utrumq;enim genu in ter-
rã fixerat,et manꝰexpanderat in
55 cœlũ.Stetit ergò,& benedixit
omni eccleſiæ Iſrael voce ma-
56 gnâ,dicens;Benedictꝰ Dñs,qui
dedit requiẽ populo ſuo Iſrael,
juxta omnia quæ locutꝰeſt:non
cecidit ne unꝰ quidẽ ſermo, ex
omnibꝰ bonis quæ locutꝰ eſt ꝑ
57 Moyſen ſervũ ſuũ.Sit Dñs Deꝰ
noſter nobiſcũ, ſicut fuit cum
patribus noſtris, non derelin-
58 quens nos,neq; projiciens.Sed
inclinet corda noſtra ad ſe,ut
ambulemꝰ in univerſis viis ejꝰ,
& cuſtodiamꝰ mandata ejꝰ, &
ceremonias ejꝰ,et judicia quæ-
cunque mandavit patribꝰ no-
59 ſtris. Et ſint ſermones mei iſti,
quibus deprecatus ſum coram
Dño, appropinquantes Dño
Deo noſtro die ac nocte,ut fa-
ciat judiciũ ſervo ſuo,et popu-
lo ſuo Iſrael ꝑ ſingulos dies :
60 Ut ſciant omnes populi terræ,
quia Dñs ipſe eſt Deus,& non
61 eſt ultrà abſque eo. Sit quoq;
cor noſtrũ perfectũ cum Dño
Deo noſtro,ut ambulemꝰin de-
cretis ejus,& cuſtodiamꝰ man-
62 data ejꝰ,ſicut & hodié. Igitur
rex,et omnis Iſrael cum eo,im-
molabant victimas corã Dño.
63 Mactavítque Salomon hoſtias
pacificas , quas immolavit
Dño,boũ viginti duo millia,et
ovium centũ viginti millia:&
dedicaverunt templũ Dñi rex
& filii Iſrael.

Verſ.GRÆC.LXX.Interp. cum Tranſ.LAT.

47 Καὶ ἐπιστρέψωσιν καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ
μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι (λ) ἐν γῇ
μετοικίας αὐτῶν, καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες,
Ἡμάρτομεν, (μ) ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν,
48 Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐ-
τῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν
αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ (ν) προσεύξονται
πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πα-
τράσιν (ξ) αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω,
καὶ τοῦ οἴκου οὗ (ο) ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί
49 σου, Καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου
50 κατοικητηρίου (π) σου, Καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικί-
αις αὐτῶν αἷς (ρ) ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ
ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις
αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον αἰχμαλωτευ-
όντων αὐτοὺς, καὶ οἰκτειρήσουσιν (σ) αὐτοὺς,
51 Ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία (τ) σου, οὓς ἐξή-
γαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευτηρίου
52 σιδήρου. Καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ
ὦτά σου ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου
σου, καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, εἰσ-
ακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς (υ) ἂν ἐπικαλέσων-
53 ταί σε. Ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς (φ) σεαυ-
τῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς
γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν (χ) χειρὶ δούλου σου
Μωυσῆ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας
ἡμῶν (ψ) ἐκ γῆς Αἰγύπτου, κύριε κύριε. τότε
ἐλάλησε Σαλωμὼν ὑπὲρ τοῦ οἴκου, ὡς συνε-
τέλεσε τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν, Ἥλιον ἐγνώ-
ρισεν ἐν οὐρανῷ· κύριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν
ἐν γνόφῳ· οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον (ω)
εὐπρεπῆ σαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότη-
τος. (α) οὐκ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν (β) βι-
54 βλίῳ τῆς ᾠδῆς; Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλε-
σε Σαλωμὼν προσευχόμενος πρὸς κύριον
ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην,
καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου
ὀκλακὼς (γ) ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖ-
55 ρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ
ἔστη, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ
56 φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Εὐλογητὸς κύριος
σήμερον, ὃς ἔδωκε κατάπαυσιν τῷ λαῷ
αὐτοῦ Ἰσραὴλ, κατὰ (δ) πάντα ὅσα ἐλάλησεν.
οὐ διεφώνησε λόγος εἷς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις
αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν (ε) χει-
57 ρὶ δούλου αὐτοῦ Μωυσῆ. Γένοιτο κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡ-
μῶν· μὴ (ζ) ἐγκαταλίποιτο ἡμᾶς μηδὲ (η)
58 ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς, Ἐπικλῖναι καρδίας ἡ-
μῶν (θ) ἐπ' αὐτὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις
ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν πάσας ἐντολὰς
αὐτοῦ, (ι) καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἐνετεί-
59 λατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Καὶ ἔστωσαν οἱ (κ)
λόγοι οὗτοι ὡς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ
ἡμῶν, ἐγγίζοντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν ἡ-
μέρας καὶ νυκτὸς, τοῦ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ
δούλου σου, καὶ τὸ δικαίωμα (λ) λαοῦ Ἰσραὴλ
ῥῆμα ἡμέρας ἐν (μ) ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ·

Et convertent corda ſua in ter- 47
ra,quò tranſlati fuerint illuc,&
converterint ſe in terra tranſmi-
grationis ſuæ, & oraverint te,
dicentes;Peccavimus,injuſtè egi-
mus,iniquitatem fecimus, Et re- 48
verterint ad te in toto corde ſuo,
& in tota anima ſua,in terra in-
imicorum ſuorum,quò tranſtule-
ris eos, & deprecabuntur ad te
viã terræ ſuæ, quã dediſti patri-
bus eorum,& civitatis,quam ele-
giſti,& domûs, quam ædificavi
nomini tuo; Et exaudies de cœlo; 49
de præparato habitaculo(p)tuo:
Et propitius eris injuſtitiis eorũ,
quibus pecccaverint tibi,& jux- 50
ta omnes prævaricationes eorum,
quas prævaricati fuerint tibi:&
dabis eos in miſericordias coram
iis qui captivaverunt eos,& mi-
ſerebuntur in eos,Quoniã populꝰ 51
tuꝰ,& hæreditas tua,quos edu-
xiſti de terra Ægypti, è medio
fornacis ferri.Et ſtent oculi tui,et 52
aures tuæ apertæ ad orationem
ſervi tui, & ad orationem po-
puli tui Iſrael;ad exaudiendũ e-
os in omnibus, quæcunq; invoca-
verint te.Quoniam tu diſtinxiſti 53
eos tibi in hæreditatẽ ex omnibus
populis terræ : ſicut locutus es in
manu ſervi tui Moyſi,in educen-
do te patres noſtros è terra Ægy-
pti,Domine,Domine.(q)Tunc lo-
cutus eſt Salomon pro domo,poſt-
quã conſummavit ædificare eã;
Solem fecit notum in cœlo : Do-
minꝰ dixit habitare in caligine:
Ædifica domũ meã,domum de-
corã tibi ad inhabitandum ſuper
novitatẽ.Nonne ecce(r)hæc ſcri-
pta eſt in libro Cantici?Et factũ 54
eſt,poſtquã conſummavit Salomõ
deprecans ad Dominũ deprecati-
onẽ,& orationẽ hanc;& ſurre-
xit à facie altaris Domini, cùm
curvâſſet ſe ſuper genua ſua, &
manꝰ ejꝰ expanſæ ad cœlũ.Et ſte- 55
tit,& benedixit omnem Eccleſiã
Iſrael voce magnâ,dicens; Bene- 56
dictꝰ Dominꝰ hodiè,qui dedit re-
quiẽ populo ſuo Iſrael juxta o-
mnia quæcunq; locutus eſt. Non
diſſonuit verbũ unũ in omnibus
verbis ejus bonis,quæ locutꝰ eſt in
manu ſervi ſui Moyſi.Sit Dominꝰ 57
Deꝰ noſter nobiſcũ;ſicut fuit cũ
patribus noſtris. Nè derelinquat
nos, (ſ)neque avertat nos, Incli- 58
nando corda noſtra ad ipſũ,ut e-
amus in omnibus viis ejus,& cu-
ſtodiamus omnia mandata ejus,
& præcepta ejus, quæ mandavit
patribꝰ noſtris. Et ſint verba hæc, 59
ſicut oravi corã Domino Deo no-
ſtro,appropinquantia ad Dominũ
Deũ noſtrũ die ac nocte,ad faci-
endũ juſtificationẽ ſervi tui,&
juſtificationẽ populi Iſrael,verbũ
diei in die(t)anni.

MS.A. (λ) καὶ δεηθῶσίν σου ἐν γῇ μετοικεσίας αὐτῶν, λέγοντες, (μ) ἠνομήσαμεν, ἠδι-
κήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψωσιν (ν) προσεύξωνται (ξ) αὐτῶν, τοῦ (ο) ᾠκοδόμησα (π) σου τὴν προσ-
ευχὴν αὐτῶν, καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίσιν αὐτῶν, Καὶ ἵλεως ἔσῃ (ρ) ἡμάρτοσαν (σ)
αὐτοὺς, Ὅτι (τ) σου εἰσὶν, οὓς (υ) ἐὰν (φ) σαυτῷ (χ) χειρὶ Μωσῆ δούλου σου, ἐν τῷ (ψ)
Αἰγύπτου. τότε (ω) ἐκπρεπῆ σεαυτῷ (α) οὐχὶ αὕτη (β) βιβλίῳ (γ) ἐπὶ τὰ γόνα αὐτοῦ
(δ) πάντα ἃ ἐλάλησεν. (ε) χειρὶ Μωσῆ δούλου αὐτοῦ. (ζ) ἐγκαταλείποιτο (η) ἀποστρέψαιτο
(θ) πρὸς αὐτὸν (ι) καὶ προστάγματα (κ) λόγοι μου οὗτοι οὓς δεδέημαι (λ) λαοῦ σου Ἰσραὴλ (μ) ἡμέρᾳ αὐτοῦ Ὅτι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

50 וְתִשְׁבּוֹק לְעַמָּךְ דְּחָבוּ קֳדָמָךְ וּלְכָל מֶרְדֵיהוֹן דִּי מְרַדוּ בָךְ וּבְמֵימְרָךְ וְתִתְּנִנּוּן לְרַחֲמִין קֳדָם
51 שׁוֹבֵיהוֹן וִירַחֲמוּן עֲלֵיהוֹן׃ אֲרֵי עַמָּךְ וְאַחְסַנְתָּךְ אִנּוּן דְּאַפֵּקְתָּא מִמִּצְרַיִם מִגּוֹ כּוּרָא דְּבַרְזְלָא׃
52 לְמֶהֱוֵי רַעֲוָא קֳדָמָךְ לְקַבָּלָא בָּעוּת עַבְדָּךְ וּבָעוּת עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְקַבָּלָא צְלוֹתְהוֹן בְּכָל עִדָּן
53 דְּאִנּוּן מְצַלַּן קֳדָמָךְ׃ אֲרֵי אַתְּ אַפְרֵשְׁתִּנּוּן לָךְ לְאַחְסָנָא מִכֹּל עַמְמֵי אַרְעָא כְּמָא דְּמַלֵּלְתָּא
54 בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדָּךְ בְּאַפָּקוּתָךְ יָת אֲבָהָתָנָא מִמִּצְרַיִם יְיָ אֱלֹהִים׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי שְׁלֹמֹה לְצַלָּאָה
קֳדָם יְיָ יָת כָּל צְלוֹתָא וּבָעוּתָא הָדָא קָם מִן קֳדָם מַדְבְּחָא דַּיְיָ מִדַּהֲוָה כְּרִיעַ עַל בִּרְכּוֹהִי
55 56 וִידוֹהִי פְּרִיסָן בִּצְלוֹ לְצֵית שְׁמַיָּא׃ וְקָם וּבָרֵיךְ יָת כָּל קְהָלָא דְּיִשְׂרָאֵל קָל רַב לְמֵימַר׃ בְּרִיךְ
יְיָ דִּי יְהַב נְיָחָא לְעַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דִּי מַלֵּל לָא בְטִיל פִּתְגָּמָא חַד מִכֹּל פִּתְגָּמוֹהִי תַּקְנַיָּא
57 דִּי מַלֵּל בִּידָא דְּמֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ׃ יְהֵי מֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהָנָא בְּסַעֲדָנָא כְּמָא דַּהֲוָה בְּסַעֲדָא
58 דַּאֲבָהָתָנָא לָא יִשְׁבְּקִנָּנָא וְלָא יְרַחְקִנָּנָא׃ לְאַפְנָאָה לִבָּנָא לְדַחַלְתֵיהּ לִמְהָךְ בְּכָל אוֹרְחָן
59 דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי וְדִינוֹהִי דְּפַקֵּיד יָת אֲבָהָתָנָא׃ וִיהוֹן פִּתְגָּמַי אִלֵּין
דִּי בְעֵיתִי מִן קֳדָם יְיָ מִתְקַבְּלִין קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא יְמָם וְלֵילֵי לְמֶעְבַּד דִּין עַבְדֵּיהּ וְעוּלְבַּן
60 עַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל פִּתְגָּם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ׃ בְּדִיל דְּיִדְּעוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלֹהִים לֵית
61 62 עוֹד׃ וִיהֵי לִבְּכוֹן שְׁלִים בְּדַחַלְתָּא דַּיְיָ אֱלָהָנָא לִמְהָךְ בִּקְיָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי כְּיוֹמָא
63 הָדֵין׃ וּמַלְכָּא וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מְנַכְּסִין נִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ׃ וּנְכַס שְׁלֹמֹה יָת נִכְסַת
קוּדְשַׁיָּא דִּי נְכַס קֳדָם יְיָ תּוֹרֵי תַּרְתֵּין וְעַשְׂרִין רִבּוֹא וּתְרֵין אַלְפִּין וְעָנָא תַּרְתָּא עַסְרֵי רִבּוֹא
וְחַנִּיכוּ יָת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ מַלְכָּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ignoſcas populo tuo qui peccaverũt ante te,et omnibꝰ rebellionibꝰ eorũ 50
quibꝰ rebellaverũt *in te*,*et* in dictũ tuũ et des eos in miſericordias ante ca-
ptivatores eorũ,& miſereantur eorũ. Quia populꝰ tuꝰ et hæreditas tua il- 51
li ſunt,quos eduxiſti ex Miſzraim de medio fornacis ferri. Ut ſit voluntas 52
ante te ad ſuſcipiendam deprecationem ſervi tui et deprecationem po-
puli tui Iſrael , ſuſcipiendo orationem eorum omni tempore quo de-
precati fuerint ante te. Nam tu ſeparâſti illos tibi in hæreditatẽ ex omni- 53
bus gentibus terræ, ſicut locutus fueras per manum Moſeh ſervi tui, cùm
educeres patres noſtros ex Miſzraim Domine Deus. Et fuit cùm finiſſet 54
Selomoh orare ante Dñm oẽm orationẽ et deprecationẽ hanc, ſurrexit à
conſpectu altaris Dñi, ex quo fuerat curvatꝰ ſup genua ſua, et manus ſuæ
extenſæ in oratione ad ſummitatẽ cœli. Et ſtetit et benedixit oñi eccleſiæ 55
Iſrael voce magna dicendo: Benedictꝰ Dñs, qui dedit quietẽ populo ſuo 56
Iſrael, juxta omnia quæ locutus eſt : non vacavit verbũ unum ex omnibꝰ
verbis ejꝰ rectis, quæ locutꝰ eſt ꝑ manũ Moſeh ſervi ſui. Sit dictũ Dñi Dei 57
noſtri in auxiliũ noſtrũ, ſicut fuit in auxiliũ patrũ noſtrorum; non deſerat
nos neq; elonget nos : Ut convertat cor noſtrũ ad timorẽ ejꝰ, ut ambulemꝰ 58
in omnibꝰ viis quæ rectæ fuerint ante illũ,et ſervemꝰ præcepta ejꝰ, et de-
creta ejꝰ, et judicia ejus quæ præcepit patribꝰ noſtris. Et ſint verba mea 59
hæc, quibꝰ deprecatus ſum ante Dñm, ſuſcepta à Dño Deo noſtro die ac
nocte, ut faciat judiciũ ſervi ſui, et injuriã populi ſui Iſrael [*vindicet*] per
ſingulos dies: Ut cognoſcant omnes gentes terræ, ꝙ Dñs ipſe eſt Deus, nec 60
ultra ipſum alius. Et ſit cor veſtrum perfectũ in timore Domini Dei noſtri, 61
ambulando in decretis ejus,et ſervando præcepta ejus ſecundùm diẽ hanc.
Et rex et omnis Iſrael cum illo mactabãt victimã ſanctitatũ ante Dominũ. 62
Et mactavit Selomoh victimam ſanctitatum quam mactavit ante Domi- 63
num, boum viginti & duo millia, & pecudum centum et viginti millia,
& initiaverunt domum ſanctuarii Domini rex & omnes filii Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܬܚܘܣ ܥܠ ܥܡܟ ܟܠ ܕܚܛܘ ܠܟ. ܘܠܟܠ ܣܟܠܘܬܗܘܢ ܕܣܟܠܘ ܒܟ. ܘܬܬܠ ܐܢܘܢ ܠܪ̈ܚܡܐ
ܩܕܡ ܫܒ̈ܝܗܘܢ ܘܢܪܚܡܘܢ ܐܢܘܢ. * ܡܛܠ ܕܥܡܟ ܐܢܘܢ ܘܝܪܬܘܬܟ
ܐܢܘܢ. ܕܐܦܩܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܡܢ ܓܘ ܟܘܪܐ ܕܦܪܙܠܐ. * ܘܢܗܘܝܢ ܥܝܢ̈ܝܟ ܦܬܝ̈ܚܢ ܥܠ ܒܥܘܬܐ
ܕܥܒ̈ܕܝܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܫܡܥ ܐܢܘܢ ܒܟܠ ܕܩܪܝܢ ܠܟ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܦܪܫܬ
ܐܢܘܢ ܠܟ ܠܝܪܬܘܬܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܒܝܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܟ.
ܟܕ ܐܦܩܬ ܠܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܨܠܝܘ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܟܠܗ ܨܠܘܬܐ ܗܕܐ ܘܒܥܘܬܐ ܗܕܐ. ܩܡ ܡܢ ܩܕܡ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ.
ܕܗܘܐ ܒܪܝܟ ܥܠ ܒܘܪ̈ܟܘܗܝ. ܘܐܝܕ̈ܘܗܝ ܦܫܝ̈ܛܢ ܠܫܡܝܐ. * ܘܩܡ ܘܒܪܟ ܠܟܠܗ ܩܗܠܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܘܐܡܪ. * ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܝܗܒ ܢܝܚܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪ. ܘܠܐ ܢܦܠܬ ܚܕܐ ܡܠܬܐ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܡ̈ܠܘܗܝ ܛ̈ܒܬܐ. ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܒܝܕ
ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ. * ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܢ. ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܥܡ ܐܒܗ̈ܬܢ. ܠܐ ܢܫܒܘܩܢ ܘܠܐ
ܢܪܚܩܢ. * ܠܡܦܢܝܘ ܠܒܢ ܠܘܬܗ. ܠܡܗܠܟܘ ܒܐܘܪ̈ܚܬܗ. ܠܡܛܪ ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ
ܘܩܝ̈ܡܘܗܝ. ܘܕܝ̈ܢܘܗܝ ܘܢܡܘ̈ܣܘܗܝ ܕܦܩܕ ܠܐܒܗ̈ܬܢ. * ܘܢܗܘܝܢ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ
ܕܒܥܝܬ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܩܪ̈ܝܒܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܒܠܠܝܐ ܘܒܐܝܡܡܐ. ܠܡܥܒܕ
ܕܝܢܐ ܕܥܒܕܗ. ܘܕܝܢܐ ܕܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܘܡܐ ܒܝܘܡܗ. * ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ
ܥܡ̈ܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܘܠܝܬ ܬܘܒ ܒܪ ܡܢܗ. * ܘܢܗܘܐ ܠܒܟܘܢ ܫܠܡ:
ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܠܡܗܠܟܘ ܒܐܘܪ̈ܚܬܗ. ܘܠܡܛܪ ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ. ܘܕܝ̈ܢܘܗܝ ܘܢܡܘ̈ܣܘܗܝ
ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܕܒܚܝܢ
ܗܘܘ ܕܒܚܐ ܪܒܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܕܒܚ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܚ̈ܐ ܕܫܠܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܬܘܪ̈ܐ
ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܥܢܐ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܕܬܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
ܡܠܟܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ.

Et parces populo tuo quicquid peccaverint 50
in te, et culpas omnes quas in te commiſerint:
& gratioſos reddes illos apud captivantes
eos, ut diligant eos. Ipſi enim ſunt populus 51
tuus & hæreditas tua, quos eduxiſti ex Ægypto,
è camino ferri. Et ſint oculi tui aperti 52
ſuper deprecationem ſervorum tuorum &
populi tui Iſraelis, & exaudias eos in omni
re pro qua ad te clamaverint : Quoniam tu 53
ſegregâſti eos tibi in hæreditatem ex omnibus
terræ gentibus, quemadmodum dixiſti
per Moſen ſervum tuum, quando eduxiſti
patres eorum ex Ægypto, Domine Deus.
Cúmque ceſſâſſet Salomon orare coram 54
Domino Deo totam orationem & petitionem
iſtam, ſurrexit è conſpectu altaris Domini,
nam procumbens erat in genua ſua
manibus ad cœlum expanſis. Surrexit 55
inquam, & elatá voce benedixit univerſo
cœtui Iſraelis, dicens ; Benedictus ſit 56
Dominus Deus qui pacem dedit Iſraeli populo
ſuo, quemadmodum dixerat, nullo
decidente ſermone ex omnibus ſermonibus
optimis quos protulerat Dominus per
Moſen ſervum ſuum. Sitque Dominus nobiſcum, 57
quemadmodum fuit cum patribus
noſtris : non deſerat nos, neque derelinquat :
Revocando cor noſtrum ad ſe, ut 58
ambulemus in viis ejus, ut cuſtodiamus
præcepta, pacta, judicia, & leges quas
præcepit patribus noſtris. Sintque ſermones 59
iſti quos à Dño poſtulavi, propinqui Dño
Deo noctu diúque; ut peragat cauſã ſervi ſui,
& cauſam populi ſui Iſraelis de die in diem:
Ut cognoſcant omnes terræ gentes Dominum 60
eſſe Deum, nec alium eſſe præter
ipſum. Sit autem cor veſtrum ſyncerum 61
erga Dominum Deum noſtrum, ambulando
in viis ejus, & obſervando præcepta,
fœdera, judicia, & leges ejus, ut hodierno
die. Porrò Salomon Rex & totus Iſrael 62
cum eo ſacrificabant ſacrificium magnum coram
Domino. Sacrificavit enim Salomon 63
ſacrificia pacifica coram Domino, boum viginti
duo millia, & ovium centum viginti
millia, & renovârunt domum Domini rex
& omnes filii Iſraelis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وتغفر الخطايا التي اخطوا امامك * وتمحوا جميع سيياتهم الذي اساوا * وتحببهم لاعدايهم
فيحبوهم * لانهم شعبك وهم ميراثك * الذي اخرجتهم من ارض مصر * امين يا ربنا والاهنا *
لانك رحوم متحنن *

Dimittes peccata quæ coram te perpetrârunt, & delebis omnes culpas quas com- 50
miſerunt ; & conciliabis eis amorem inimicorum ſuorum, ut diligant eos : Quo- 51
niam ipſi populus tuus ſunt, ipſique ſunt hæreditas tua, quos eduxiſti è terra Ægypti. Amen O Domine ac Deus noſter ; cùm tu ſis miſericors & clementiſſimus.

*** *Alii duo verſus deſunt in utroque MS.*

* فلما اكمل سليمان صلاته لله الرب * واكمل هذه الصلاة واتمها * وكل هذا التضرع *
قام بين يدي مذبح الرب الذي كان جاثيا امامه على ركبتيه * ويداه ممدودتان الي
السماء * فلما قام دعي لجماعة بني اسرايل كلها باعلا صوته * وقال * تبارك الله الرب * الذي
وهب الراحة لاسرايل شعبه كما قال * ولم يسقط قول واحد من جميع الاقوال الصالحة * التي قال
الرب لموسي عبده * ونسال الله ربنا ان يكون معنا * كما كان مع ابايبا * ولا يخذلنا * ولا يرفضنا *
* بل يقبل بقلوبنا لنسلك في طرقه * ونحفظ سننه وعهوده * ووصاياه واحكامه * التي امر
ابايبا * وتكون هذه الاقوال التي طلبت من الرب * قريبة من الله ربنا الليل والنهار * لكي
ينعم على عبده وشعبه * وينتصف لهم يوم فيوم * لتعلم جميع شعوب الارض * ان الرب هو
الاله الحق وليس اله اخر غيره * فلتكن قلوبكم سليمة امام الله ربنا * لتسلكوا في
طرقه * وتحفظوا وصاياه وعهوده * واحكامه وسننه كاليوم * وكان سليمان وجميع بني اسرايل *
يذبحون ذبايح عظيمة قدام الرب * فذبح سليمان ذبايح كاملة امام الرب * من الثيران اثنين
وعشرين الفا * ومن الغنم مية وعشرين الفا * وجدد الملك وجميع بني اسرايل بيت الرب
في ذلك اليوم *

Cúmque finem feciſſet Salomon precandi 54
Deum Dominum, & hanc orationem, totamq; ſupplicationem iſtã perfeciſſet atq; abſolviſſet ; ſtetit ante aram Domini ante quam erat in genua ſua procumbens manibus ad cœlum expanſis : Cumque ſtetiſ- 55
ſet, altiſſimâ voce precatus eſt pro toto cœtu filiorum Iſrael, & ait ; Benedictus 56
ſit Deus Dominus, qui requiem dedit Iſraeli populo ſuo quemadmodum dixerat, ita ut ne ullus quidem ſermo deciderit ex omnibus ſermonibus optimis quos dixerat Dominus Moſi ſervo ſuo. Quare Deum 57
Dominum noſtrum deprecamur ut ſit nobiſcum, quemadmodum fuit cum patribus noſtris, nec deſerat nos, neque rejiciat ; Sed corda noſtra reducat ut am- 58
bulemus in viis ejus, & obſervemus leges, fœdera, mandata, & judicia ipſius, quæ præcepit patribus noſtris. Et ſiat res 59
iſtæ quas à Domino poſtulavi, propinquæ Deo Domino noſtro noctu diuque, ut benefaciat ſervis ſuis & populo ſuo, & in dies ulciſcatur eos. Ut ſciant omnes po- 60
puli terræ Dominum eſſe Deum verum, nec alium eſſe Deum præter ipſum. Sint igitur corda veſtra ſyncera coram 61
Deo Domino noſtro, ut ambuletis in viis ejus, & cuſtodiatis mandata, fœdera, judicia, & leges ejus, ut hodierno die. Deinde ſacrificaverunt Salomon & 62
omnes Iſraelitæ ſacrificia magna coram Domino. Sacrificavit enim Salomon ſa- 63
crificia perfecta coram Domino, ex bobus quidem viginti duo millia, ex ovibus autem centum viginti millia. Eodem die renovavit rex cum omnibus filiis Iſrael domum Domini.

מלכים א׳: ט

facies ad quod ,atrii medium rex ſanctificavit illa die In
64 בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי
,ſacrificium & ,aſcenſionem ibi fecit quippe : Domini domus
בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה
facies ad quod æreum altare quia ;pacificorum adipes &
וְאֵת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי
adipes & ,ſacrificium & ,aſcenſionem comprehēdendo à parvum, Domini
יְהוָה קָטֹן מֵהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֵת חֶלְבֵי
omnis & ,feſtivitatem illo tempore in Selomoh Fecitque .pacificorum
65 הַשְּׁלָמִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָעֵת־הַהִוא אֶת־הֶחָג וְכָל־
torrentem ad uſque Chamath introitu ab magna concione eo cum Iſrael
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־נַחַל
ſeptem & ,diebus ſeptem ,noſtri Dei Domini facies ad Ægypti
מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת
dimiſit octavo die In .diebus quatuordecim ,diebus
66 יָמִים אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת־
, læti ſua tentoria in abierunt & : regi benedixerunt & ,populum
הָעָם וַיְבָרֲכוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים
David Dominus fecerat quod ,bonum omne ſuper corde boni &
וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִד
.ſuo populo Iſrael & ,ſuo ſervo
עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃

CAP. IX. ט

& ,Domini domum ædificare Selomoh complere juxta ,fuit Et
1 וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־
: facere voluit quod Selomoh deſideriū omne & ,regiam domum
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ לַעֲשׂוֹת׃
eum ad apparuerat ſicut ,ſecundò Selomoh ad Dominus apparuit Et
2 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה שֵׁנִית כַּאֲשֶׁר נִרְאָה אֵלָיו
,tuam orationem Exaudivi : eum ad Dominus Dixitque .Ghibhon in
3 בְּגִבְעוֹן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתְךָ
domum ſanctificavi :meas facies ad es deprecatus quam tuā deprecationē &
וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה לְפָנַי הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת
erunt & :ſeculū in uſque ibi meū nomen ponendū ad ,ædificâſti quam ,hanc
הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִתָה לָשׂוּם־שְׁמִי שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ
ambulaveris ſi tu Et .diebus omnibus ibi meum cor & ,mei oculi
4 עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל־הַיָּמִים׃ וְאַתָּה אִם־תֵּלֵךְ
,cordis perfectione in tuus pater David ambulavit ſicut ,meas facies ad
לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִד אָבִיךָ בְּתָם־לֵבָב
,mea decreta ,tibi præcepi quæ omnia ſcđm faciendum ad ,rectitudine in &
וּבְיֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ חֻקַּי
Iſrael ſuper tui regni thronum firmabo Et .ſervaveris mea judicia &
5 וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמֹר׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל
Non : dicendo ,tuū patrē David ſuper ſum locutus ſicut ,ſeculū in
לְעֹלָם כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־דָּוִד אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא־
avertendo Si .Iſrael throno deſuper vir tibi abſcindetur
6 יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ אִם־שׁוֹב
,mea præcepta cuſtodieritis non &,me poſt à veſtri filii & ,vos fueritis averſi
תְּשֻׁבוּן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם מֵאַחֲרַי וְלֹא תִשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי
diis ſervieritis & ,abieritis & ,veſtras facies ad dedi quæ mea decreta
חֻקֹּתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים
deſuper Iſrael excidam Et : eis vos incurvaveritis & , alienis
7 אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְהִכְרַתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל
ſanctificavi quam domum & : eis dedi quam ,humi faciebus
פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי
,parabolam in Iſrael erit & : meas facies deſuper dimittam ,meo nomini
לִשְׁמִי אֲשַׁלַּח מֵעַל פָּנָי וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמָשָׁל
, excelſa erit iſta domus Et .populis omnibus in juge dicterium in &
8 וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ וְהַבַּיִת הַזֶּה יִהְיֶה עֶלְיוֹן
fecit quid Super ;dicent & :ſibilabit &,obſtupeſcet ,eā ſuper tranſiens omnis
כָּל־עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְשָׁרָק וְאָמְרוּ עַל־מֶה עָשָׂה
? huic domui & ,huic terræ ſic Dominus
יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

64 In die illa ſanctificavit rex medium atrii, quod erat ante domum Domini: fecit quippe holocauſtum ibi, & ſacrificiū & adipem pacificorū: quoniam altare æreum, quod erat coram Dño, minus erat, & capere non poterat holocauſtū, & ſacrificium, & adipem pacificorum. 65 Fecit ergò Salomon in tempore illo feſtivitatem celebrem, & omnis Iſrael cum eo, multitudo magna ab introitu Emath uſque ad rivum Ægypti, coram Domino Deo noſtro, ſeptem diebus & ſeptem diebus, id eſt, quatuordecim diebus. 66 Et in die octava dimiſit populos: qui benedicentes regi, profecti ſunt in tabernacula ſua lætantes, & alacri corde ſup omnibus bonis, quæ fecerat Dñs David ſervo ſuo, & Iſrael populo ſuo.

CAP. IX.

1 FActum eſt autem cùm perfeciſſet Salomon ædificium domûs Domini, & ædificium regis, & omne quod optaverat 2 & voluerat facere: Apparuit ei Dñs ſecundò, ſicut apparu- 3 erat ei in Gabaon. Dixitque Dñs ad eum; Exaudivi orationem tuam & deprecationem tuam, quam deprecatus es coram me: ſanctificavi domū hanc, quam ædificâſti, ut ponerem nomen meum ibi in ſempiternum, & erunt oculi mei & cor meum ibi cunctis die- 4 bus. Tu quoq; ſi ambulaveris coram me, ſicut ambulavit pater tuus, in ſimplicitate cordis, & in æquitate: & feceris omnia quæ præcepi tibi, & legitima mea & judicia mea ſer- 5 vaveris, Ponam thronū regni tui ſuper Iſrael in ſempiternū, ſicut locutus ſum David patri tuo, dicens; Non auferetur vir de genere tuo de ſolio Iſra- 6 el. Si autem averſione averſi fueritis vos & filii veſtri, non ſequentes me, nec cuſtodientes mandata mea, & ceremonias meas, quas propoſui vobis, ſed abieritis & colueritis deos ali- 7 enos, & adoraveritis eos: Auferam Iſrael de ſuperficie terræ, quam dedi eis: & templū, quod ſanctificavi nomini meo, projiciam à conſpectu meo, eritq; Iſrael in proverbiū, & 8 in fabulam cunctis populis. Et domus hæc erit in exemplum: omnis qui tranſierit per eam, ſtupebit, & ſibilabit, & dicet; Quarè fecit Dominus ſic terræ huic, & domui huic?

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

60 Ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, ὅτι(ν) κύριος ὁ θεὸς, αὐτὸς θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. 61 Καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς κύριον (ξ) θεὸν ἡμῶν, καὶ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν ἐντολὰς αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 62 Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ(ο) Ἰσραὴλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώπιον κυρίου. 63 Καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς ἔθυσε τῷ κυρίῳ, βοῶν (π) δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας, (ρ) προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας. καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 64 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου κυρίου· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν (σ) καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὁλοκαύτωσιν (τ) καὶ τὰς θυσίας τῶν(υ) εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν. 65 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰσόδου Ἡμὰθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ (φ) ᾠκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν (χ) ἑπτὰ ἡμέρας. 66 Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν. καὶ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, καὶ (ψ) ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες· καὶ (ω) ἀγαθὴ ἡ καρδία ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ δούλῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ (α) Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ὡς συνετέλεσεν Σαλωμὼν οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν, ὅσα 2 ἠθέλησε ποιῆσαι, Καὶ ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμὼν δεύτερον, καθὼς (α) ὤφθη ἐν Γαβα- 3 ών. Καὶ εἶπεν(β) πρὸς αὐτὸν κύριος, Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου, καὶ τῆς(γ) δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης(δ) ἐνώπιόν μου· πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν σου·(ε) ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί(ζ) μου 4 ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς (η) ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι (θ) καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι, καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά 5 μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς, Καὶ ἀναστήσω τὸν (ι) θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα Δαυὶδ (κ) πατρί σου, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί (λ) σοι ἀνὴρ ἡ- 6 γούμενος ἐν Ἰσραήλ. Ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἔδωκε Μωυσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ (μ) δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

Vt cognoſcant omnes populi terræ, quia Dominus Deus, ipſe eſt De', & non eſt ultrà. 61 Et ſint corda noſtra perfecta erga Dominum Deum noſtrum, & (u) ſanctè ambulando in præceptis ejus, & cuſtodiendo mandata ejus, ſicut dies hæc. 62 Et rex, & omnes filii Iſrael ſacrificaverunt ſacrificiū coram Domino. 63 Et ſacrificavit rex Solomon ſacrificia pacificorum, quæ ſacrificavit Domino, boum duo & viginti millia, ovium centum & viginti millia. Et dedicavit domum Domini rex, & omnes filii Iſrael. 64 Die illâ ſanctificavit rex medium atrii, quod ad faciē domûs Domini: quoniā fecit ibi holocauſtoſim, & ſacrificia, & adipes pacificorum: quoniam altare æreum, quod corā Domino, parvum erat, ita ut non poſſet (x) holocauſtoſim, & ſacrificia pacificorum ſufferre. 65 Et fecit Salomon feſtivitatem in die illa, & omnis Iſrael cum eo: Eccleſia magna ab introitu Hemath uſq; ad flumen Ægypti corā Domino Deo noſtro (y) in domo, quā ædificavit, comedens, & bibens, & lætans coram Domino Deo noſtro ſeptem dies. 66 Et in die octava dimiſit populum. Et benedixerunt regem: & abiit unuſquiſq; ad tabernacula ſua lætantes. Et bonum fuit cor ſuper bonis, quæ fecerat Dominus David ſervo ſuo, & Iſrael populo ſuo.

CAP. IX.

ET factum eſt, poſtquàm conſummavit Salomō ædificare domum Domini, & domum regis, & omne opus Salomon, quæcunq; voluit facere: 2 Et apparuit Dominus ipſi Salomon ſecundò, ſicut (a) apparuerat in Gabaon. 3 Et dixit ad eum Domin°; Audivi vocem deprecationis tuæ, & orationis tuæ, quā orâſti coram me. Feci tibi ſecundùm omnē deprecationē tuam. Sanctificavi domum hanc, quam ædificâſti ad ponendum nomen meum ibi in ſeculum. Et erunt oculi mei illuc, & cor meum omnibus dieb°. 4 Et tu ſi ambulaveris corā me, ſicut ambulavit David pater tuus in ſanctitate cordis, & rectitudine, & faciendo juxta omnia, quæ mandavi ei, & præcepta mea, & mandata mea cuſtodieris; 5 Et faciam ſurgere thronum regni tui in Iſrael in ſeculum, ſicut locut° ſum David patri tuo, dicens; Non auferetur tibi vir dux in Iſrael. 6 Si autē aversi avertemini vos, & filii veſtri à me, & non cuſtodieritis mandata mea, & præcepta mea, (b) quæ dedit Moyſes corā vobis, & iveritis, & ſervieritis diis aliis, & adoraveritis eos;

MS. A. (ν) κύριος αὐτὸς ὁ θεὸς, καὶ οὐκ (ξ) τὸν θεὸν (ο) Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἔθυσαν (π) εἴκοσι καὶ δύο (ρ) καὶ προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι (σ) καὶ τὸ δῶρον καὶ τὰς (τ) καὶ τὸ δῶρον καὶ τὰς (υ) εἰρηνικῶν. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν ἑορτὴν, καὶ πᾶς (φ) οἰκοδόμησεν, (χ) ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ ἡμέρας, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας. Καὶ ἐν τῇ (ψ) ἀπῆλθον (ω) ἀγαθὴ καρδία ἐπὶ πᾶσι τοῖς (α) λαῷ Ἰσραὴλ αὐτοῦ. MS. A. Κεφ. θ'. (α) ὤφθη αὐτῷ ἐν (β) κύριος πρὸς αὐτὸν, Ἤκουσα (γ) δεήσεώς ἧς (δ) ἐνώπιον ἐμοῦ· (ε) ἡγίασα (ζ) μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας (η) ἐνώπιόν μου, (θ) καρδίας, ἐν εὐθύτητι τοῦ ποιεῖν (ι) θρόνον σου ἐπὶ Ἰσραὴλ (κ) τῷ πατρί (λ) σου ἀνήρ (μ) δουλεύσεται

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

64 בְּיוֹמָא הַהוּא קַדִּישׁ מַלְכָּא יַת גּוֹ דַּרְתָּא דִּי קֳדָם בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ אֲרֵי עֲבַד תַּמָּן יַת עֲלָתָא
וְיַת מִנְחָתָא וְיַת תַּרְבֵּי נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא אֲרֵי מַדְבְּחָא דִּנְחָשָׁא דִּי קֳדָם יְיָ דְּחִיק מִלְּסוֹבָרָא יַת
65 עֲלָתָא וְיַת מִנְחָתָא וְיַת תַּרְבֵּי נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא׃ וַעֲבַד שְׁלֹמֹה בְּעִדָּנָא הַהִיא יַת חַגָּא וְכָל
יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ קְהָלָא רַב מִמַּעֲלָנָא דַּחֲמָת עַד נַחֲלָא דְּמִצְרַיִם קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא שִׁבְעָא יוֹמִין
66 חֲנוּכַּת בֵּיתָא וְשִׁבְעָא יוֹמִין חַגָּא אַרְבְּעַת עֲשַׂר יוֹמִין׃ בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה שַׁלַּח יַת עַמָּא
וּבָרִיכוּ יַת מַלְכָּא וַאֲזַלוּ לְקִרְוֵיהוֹן כַּד חָדָן וְשַׁפִּירָא לִבְּהוֹן עַל כָּל טָבְתָא דַּעֲבַד יְיָ לְדָוִד
עַבְדֵּיהּ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמֵּיהּ׃

ט

1 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי שְׁלֹמֹה לְמִבְנֵי יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ וְיַת בֵּית מַלְכָּא וְיַת כָּל רְעוּת שְׁלֹמֹה
2 3 דְּאִתְרְעֵי לְמֶעְבַּד׃ וְאִתְגְּלִי יְיָ לִשְׁלֹמֹה תִּנְיָנוּת כְּמָא דְּאִתְגְּלִי לֵיהּ בְּגִבְעוֹן׃ וַאֲמַר לֵיהּ
יְיָ שְׁמִיעַ קֳדָמַי צְלוֹתָךְ וּבָעוּתָךְ דִּבְעֵיתָא מִן קֳדָמַי אַקְדֵּישִׁית יַת בֵּיתָא הָדֵין דִּי בְנֵיתָא
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתִּי תַּמָּן עַד עָלְמָא וּתְהֵי שְׁכִנְתִּי שָׁרְיָא בֵיהּ אִם רְעוּתִי מִתְעַבְדָא תַּמָּן כָּל
4 יוֹמַיָּא׃ וְאַתְּ אִם תְּהָךְ קֳדָמַי כְּמָא דַּהֲלִיךְ דָּוִד אֲבוּךְ בְּקַשִּׁיטוּת לִבָּא וּבְתְרִיצוּתָא לְמֶעְבַּד
5 כְּכֹל דְּפַקֵּידְתָּךְ קְיָמַי וְדִינַי תִּטַּר׃ וַאֲקִים יַת כּוּרְסֵי מַלְכוּתָךְ עַל יִשְׂרָאֵל לְעָלַם כְּמָא
6 דְּמַלֵּלִית עִם דָּוִד אֲבוּךְ לְמֵימַר לָא יִפְסוֹק לָךְ גְּבַר מֵעַל כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ אִם
מִתָּב תְּתוּבוּן אַתּוּן וּבְנֵיכוֹן מִבָּתַר פּוּלְחָנִי וְלָא תִטְּרוּן פִּקּוּדֵי קְיָמַי דִּי יְהָבִית קֳדָמֵיכוֹן
7 וּתְהָכוּן וְתִפְלְחוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וְתִסְגְּדוּן לְהוֹן׃ וַאֲשֵׁיצֵי יַת יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא דִּי
יְהָבִית לְהוֹן וְיַת בֵּיתָא דְּאַקְדֵּשִׁית לִשְׁמִי אַרְחִיק מִקְּבֵיל מֵימְרִי וִיהֵי יִשְׂרָאֵל לְמַתַל
8 וּלְשׁוֹעִי בְּכָל עַמְמַיָּא׃ וּבֵיתָא הָדֵין דַּהֲוָה עִלַּאי יְהֵי חָרִיב כָּל דְּיִעְבַּר עֲלוֹהִי יִכְלֵי וְיָנוּד
וְיֵימְרוּן עַל מָה עֲבַד יְיָ כְּדֵין לְאַרְעָא הָדָא וּלְבֵיתָא הָדֵין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

64 In die illo ſanctificavit rex mediū atrii quod erat ante domū ſanctuarii Dñi, quia fecit ibi holocauſtū, & munera, & pinguedines oblationis ſanctitatū, quia altare æris quod erat ante Dñm, anguſtius erat, quàm ut ſufficeret holocauſta, & mun°, & pinguedines oblationis ſanctitatū. 65 Et fecit Selomoh tempore illo feſtivitatē, & omnis Iſrael cum eo, eccleſia multa ab introitu Hhamath uſq; ad fluviū Miſzraim ante Dñm Deū noſtrū, ſeptem dieb° initiationis dom°, & ſeptem dieb° feſtivitatis, [*ideſt*,] quatuordecim dieb°. 66 Die octavo miſit populū: & benedixerunt regi, & iverunt in habitacula ſua cùm lætati fuiſſent, & jucundatū eſſet cor eorū propter omne bonū quod fecerat Dñs David ſervo ſuo, & Iſrael populo ſuo.

CAP. IX.

1 ET fuit cùm finiſſet Selomoh ædificare domū ſanctuarii Dñi, & domū regis, & omnē voluntatē Selomoh quam voluit facere. 2 Et revelatus eſt Dñs Selomoh ſecundò, ſicut revelatus fuerat illi in Gibghon. 3 Et dixit illi Dñs: Audita eſt à me oratio tua & deprecato tua quā deprecatus es ante me: ſanctificavi domū hanc quā ædificâſti, ad ponendū majeſtatē meam ibi uſque in ſeculū: & erit majeſtas mea manens in ea, *ſi* beneplacitū meū fiet ibi omnibus diebus. 4 Et tu ſi ambulaveris ante me, ſicut ambulavit David pater tuus in veritate cordis & rectitudine, faciendo juxta omnia quæ præcepi tibi, decreta mea & judicia mea ſervaveris: 5 Statuā ſoliū regni tui ſuper Iſrael in ſeculū, ſicut locutus ſum cum David patre tuo dicendo: Non abſcindetur tibi vir à ſolio regni Iſrael. 6 Si avertendo averſi fueritis vos & filii veſtri ne [*eatis*] poſt cultum meū, nec ſervaveritis præcepta mea, decreta mea quæ dedi ante vos, ſed iveritis & colueritis errores gentiū, & adoraveritis eos: 7 Tunc conſumā Iſrael de ſuperficie terræ quā dedi illis, & domū quam ſanctificavi nomini meo elongabo ex adverſo dicti mei, & erit Iſrael in parabolā & in fabulā omnibus gentibus. 8 Et dom° hæc quæ fuit excelſa, erit diruta: omnis qui tranſierit per eam, ſibilabit & nutabit: & dicent, Quamobrem fecit Dominus ſic terræ huic & domui huic?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܩܕܫ ܡܠܟܐ ܠܓܘܗ ܕܕܪܬܐ ܕܩܕܡ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܬܡܢ ܥܠܘܬܐ 64
ܘܩܘܪܒܢܐ ܘܬܪܒܐ ܕܢܟܣܬܐ. ܡܛܠ ܕܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܙܥܘܪ ܗܘܐ ܠܡܣܝܒܪܘ
ܠܥܠܘܬܐ ܘܩܘܪܒܢܐ ܘܬܪܒܐ ܕܢܟܣܬܐ. * ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܥܐܕܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ 65
ܥܡܗ ܟܢܝܫܝܢ. ܡܢ ܡܥܠܢܐ ܕܚܡܬ. ܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ ܕܢܚܠܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ
ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܐܪܒܥܣܪ ܝܘܡܝܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܡܢܝܐ . ܫܪܘ ܥܡܐ 66
ܘܒܪܟܘ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܙܠܘ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ . ܟܕ ܚܕܝܢ ܘܛܐܒ ܠܒܗܘܢ . ܥܠ ܟܠܗܝܢ
ܛܒܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܗ . ܘܠܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܦܩܠܐ * ܛ *

* ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ . ܘܟܠܗ ܨܒܝܢܗ 1
ܕܫܠܝܡܘܢ ܕܨܒܐ ܠܡܥܒܕ . * ܘܐܬܚܙܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ . 2
ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗ ܒܓܒܥܘܢ . * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ . ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ ܘܒܥܘܬܟ 3
ܕܒܥܝܬ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܘܩܕܫܬ ܠܝ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ. ܠܡܣܡ ܫܡܝ ܬܡܢ ܠܥܠܡ.
ܘܢܗܘܘܢ ܥܝܢܝ ܘܠܒܝ ܬܡܢ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ . * ܘܐܢܬ ܐܢ ܬܗܠܟ ܩܕܡܝ . ܐܝܟ ܕܗܠܟ 4
ܕܘܝܕ ܐܒܘܟ : ܒܬܡܝܡܘܬܐ ܕܠܒܐ ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ : ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬܟ . ܘܦܘܩܕܢܝ ܘܕܝܢܝ
ܬܛܪ . * ܐܩܝܡ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܘܟ 5
ܕܠܐ ܢܬܒܨܪ ܠܟ ܓܒܪܐ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . * ܘܐܢ ܡܗܦܟܘ ܬܬܗܦܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪܝ ܐܢܬܘܢ 6
ܘܒܢܝܟܘܢ : ܘܠܐ ܬܛܪܘܢ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ ܕܝܗܒܬ ܩܕܡܝܟܘܢ . ܘܬܐܙܠܘܢ ܘܬܦܠܚܘܢ
ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ . * ܐܘܒܕ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ. 7
ܘܒܝܬܐ ܕܩܕܫܬ ܠܫܡܝ . ܐܥܩܪܝܘܗܝ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܘܢܗܘܐ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܬܠܐ ܘܠܫܘܥܝܐ
ܒܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ . * ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ . ܢܗܘܐ ܚܪܒ. ܘܟܠ ܕܢܥܒܪ ܥܠܘܗܝ. ܢܬܕܡܪ. ܘܢܫܪܘܩ. 8
ܘܢܐܡܪܘܢ . ܠܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܗܟܢܐ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ ܘܠܒܝܬܐ ܗܢܐ.

Eodem die conſecravit rex internam partem atrii quod erat ante domum Domini, quoniam ibi ſacrificavit holocauſta, oblationes, & adipem pacificorum; eò quòd altare æneum quod erat coram Domino, impar eſſet ad capiendum holocauſta, oblationes, & adipem pacificorum. 64

Celebravitque Salomon eo die feſtum, dum omnes Iſraelitæ cum eo eſſent ab ingreſſu Hemath uſque ad ingreſſum torrentis Ægypti, congregati coram Domino Deo noſtro ſeptem diebus, & ſeptem diebus; *nempe* quatuordecim diebus. 65

Octavo verò die miſerunt populus & benedixerunt regi, tum redierunt in habitationes ſuas læto hilarique animo, pro omnibus beneficiis quæ contulerat Dominus in Davidem ſervum ſuum, & in populum ſuum Iſraelem. 66

CAP. IX.

Cum ergò finem impoſuiſſet Salomon ædificio dom⁹ Dñi & ædis regiæ, omnique optato quod Salomon facere decreverat; 1 Tunc apparuit Dominus Salomoni ſecundâ vice, quemadmodum apparuerat ei in Gabaon: 2 Et dixit illi Dñs, Exaudivi orationem & petitionem tuam quâ me precatus es; & conſecravi mihi domũ iſtam quam ædificâſti, ad collocandũ ibi nomen meũ uſque in ſeculum: eruntque oculi mei & animus me⁹ ibi cunctis dieb⁹. 3 Tu verò ſi ambulaveris coram me quemadmodũ ambulavit David pater tuus, in ſinceritate cordis & æquitate, feceris quemadmodũ præcepi tibi, & ſtatuta ac judicia mea ſervaveris; 4 Conſervabo ſolium regni tui ſuper Iſraelem in perpetuum, prout pollicitus ſum Davidi patri tuo, *dicens*, Non deerit tibi vir à ſolio Iſraelis. 5 Quòd ſi omnino averſi fueritis à me vos & filii veſtri, nec ſervaveritis præcepta & ſtatuta mea quæ propoſui vobis, ſed abeuntes colueritis deos alienos, & adoraveritis eos; 6 Perdam Iſraelem de ſuperficie terræ quam dedi eis; & domũ quam conſecravi nomini meo, evellã à conſpectu meo; eritq; Iſrael in proverbiũ & fabulam apud omnes populos: 7 Et dom⁹ hæc deſtruetur, ita ut quicunq; tranſierit juxta eam, obſtupeſcat, ac ſibilet, dicantque, Qua de re Dñs ita fecit huic terræ & huic domui? 8

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقدس الملك الدار الذي بين يدي مذبح الرب * لانه قرب هناك قرابين وزيودا وسحوما كاملة * 64
لان مذبح النحاس الذي كان امام الرب كان صغيرا ولم يكن يسع القرابين والسحوم التي قرب *
* وعمل سليمان ذلك اليوم عيدا عظيما * وكان بنو اسرايل كلهم مجتمعين معه * من مدخل 65
حماه الي مدخل وادي مصر كانوا كلهم مجتمعين امام الرب سبعة ايام * وسبعة ايام * اربعة
عشر يوما * وفي اليوم الثامن من السبعة الاخيرة بعد العيد * دعي الشعب كله للملك * 66
ثم ارسلهم الملك الي منازلهم * فانصرفوا الي مساكنهم فرحين بقلوب سليمة طيبة * على ما
صنع الرب من الخير بداود عبده واسرايل شعبه *

* الفصل التاسع *

1 * فلما فرغ سليمان من بناء بيت الرب وبناء بيته * وعمل كل ما اشتهي واحب * 2 ظهر الرب
لسليمان ثانية * كما ظهر له في جبعون * 3 ثم قال الرب * قد سمعت صلاتك وتضرعك التي صليت
امامي * وقدست لي البيت الذي بنيت * لاصير فيه اسمي الي الابد * وعيناي وقلبي فيه كل
الايام * 4 وانت ان سرت امامي بالحق كما سار ابوك * طول الايام بسلامة القلب والعدل * وتعمل ما
امرتك به * وتحفظ عهودي * 5 اثبت كرسيك وملكك على بني اسرايل الي الابد * كما قلت لداود
ابيك * لانه لا يزل رجل من نسلك ملكا علي بني اسرايل * 6 وان انت انقلبت عن امري * وخالفت
انت وبنوك * ولم تحفظوا وصاياي وعهودي التي امرتكم وتبعتم الهة اخر * وعبدتموها وسجدتم
لها * 7 خذلتكم واهلك بني اسرايل * وابددهم من الارض التي اعطيتهم * والبيت الذي
قدست لاسمي اخربه واقلعه من بين يدي * ويكون بنو اسرايل مثلا وحديثا بين الشعوب *
8 * وهذا البيت يكون خرابا * وكل من عبر به يتعجب ويصفر من خرابه * ويقولون الناس
لماذا فعل الرب هذا الصنيع بهذه الارض وهذا البيت *

Sanctificavit etiam rex atrium quod erat ante altare Domini, quoniam illic obtulit ſacrificia, adipes, & pinguedines perfectas; nam altare æneum quod erat coram Domino, parvum erat, nec capere poterat ſacrificia & adipes quas obtulit. 64 *Et celebravit Salomon eo die ſolennitatem maximam, dum Iſraelitæ omnes eſſent cum eo congregati: ab ingreſſu Hamat uſque ad ingreſſum torrentis Ægypti erant omnes congregati coram Domino ſeptem diebus, & ſeptem diebus;* nempè *quatuordecim diebus.* 65 *Octavo à ſeptem poſtremis poſt ſolennitatem die, benè precatus eſt univerſus populus regi, tum dimiſit eos rex ad manſiones eorum; abieruntq; ad habitationes ſuas læti, hilaribus jucundiſque animis ob beneficia quæ præſtiterat Dominus Davidi ſervo ſuo, & Iſraeli populo ſuo.* 66

CAP. IX.

Cum abſolviſſet Salomon ædificium domûs Domini, & ædificium domûs ſuæ, perfeciſſetq; omnia quæ optaverat ac voluerat; 1 *Apparuit Dominus Salomoni ſecundò, quemadmodum apparuerat ei in Gabaon;* 2 *Tum dixit Dominus, Jam audivi orationem & ſupplicationem tuam quam ante me fudiſti, & conſecravi mihi domum quam ædificâſti, ut in ea ponam nomen meum in perpetuum: & oculi mei animuſq; meus erit in ea cunctis diebus.* 3 *Tu autem ſi ambulaveris coram me in veritate, quemadmodum ambulavit pater tuus, cunctis diebus corde ſincero & recto, feceris quod mandavero tibi, & fœdera mea ſervaveris;* 4 *Stabiliam thronum tuum & regnum tuum ſuper filios Iſrael in æternum, prout dixeram Davidi patri tuo; quia ſcilicet non deficiet vir de ſtirpe tua regnans ſuper filios Iſrael.* 5 *Verùm ſi tu averſus fueris à præcepto meo, & refragatus fueris tu & filii tui, nec ſervaveritis mandata & fœdera mea quæ præcepi vobis, adhæſeritis diis alienis, eoſq; colueritis & adoraveritis;* 6 *Deſtituam vos, & conſumam filios Iſrael, & diſperdam eos de terra quam dedi eis; & domum quam conſecravi nomini meo, deſtruam & evellam è conſpectu meo; & evadent Iſraelitæ proverbium & fabula inter gentes:* 7 *Et domus iſta in ruinam abibit, & quiſquis prope illam tranſierit, mirabitur & ſibilabit ob ruinam ejus: dicentq; homines, Quare fecit Dominus opus hujuſmodi huic terræ & huic domui?* 8

qui ,ſuum Deum Dominum dereliquerunt quòd Eò ,dicent Et
9 ויאמרו על אשר עזבו את־יהוה אלהיהם אשר
,alienos deos *in* apprehēderūt &,Ægypti terra è eorū patres eduxit
הוציא את־אבתם מארץ מצרים ויחזקו באלהים אחרים
eos ſuper Dominus induxit idcirco :eis ſervierūt &,eis ſe incurvaverūt &
וישתחו להם ויעבדם על־כן הביא יהוה עליהם
annorum viginti fine *à* ,fuit Et .hoc malum omne
10 את כל־הרעה הזאת: ויהי מקצה עשרים שנה
,Domini domum ; domos duas Selomoh ædificavit quibus
אשר־בנה שלמה את־שני הבתים את־בית יהוה
Selomoh *exaltârat* Tyri rex Chiram .regiam domum &
11 ואת־בית המלך: חירם מלך־צר נשא את־שלמה
:ejus voluntatē omnē *ad* ,*auro in &* ,*abietum lignis in &* ,*cedrorum lignis in*
בעצי ארזים ובעצי ברושים ובזהב לכל־חפצו
terra in urbes viginti Chiram ipſi Selomoh rex dedit tunc
אז יתן המלך שלמה לחירם עשרים עיר בארץ
quas urbes *videndum ad* ,Tyro è Chiram eſt egreſſus Et .Galil
12 הגליל: ויצא חירם מצר לראות את־הערים אשר
Quid : dixit Et .ejus oculis in *fuerūt rectæ* non & ;Selomoh ei tradiderat
13 נתן־לו שלמה ולא ישרו בעיניו: ויאמר מה
terram eas appellavit & ?mi frater mihi dediſti quas ,iſtæ urbes
הערים האלה אשר־נתתה לי אחי ויקרא להם ארץ
centum regem ad Chiram miſit Et .hanc diem ad uſque Chabul
14 כבול עד היום הזה: וישלח חירם למלך מאה
fecit aſcendere quam ,tributi res hæc Et .auri talenta viginti &
15 ועשרים ככר זהב: וזה דבר־המס אשר־העלה
,ſuam domū & ,Domini domum ædificandum ad Selomoh rex
המלך שלמה לבנות את־בית יהוה ואת־ביתו
,Meghiddo & ,Chaſor & ,Jeruſalaim murum & ,Millo &
ואת־המלוא ואת חומת ירושלם ואת־חצר ואת־מגדו
,Gheſer cepit & ,aſcendit Ægypti rex Parhoh .Gheſer &
16 ואת־גזר: פרעה מלך־מצרים עלה וילכד את־גזר
; interfecit civitate in *habitantem* Chenahanæum & ,igni *in* eā ſuccendit &
וישרפה באש ואת־הכנעני הישב בעיר הרג
Selomoh ædificavit Et .Selomoh uxori ſuæ filiæ *miſſiones* eā tradidit &
17 ויתנה שלחים לבתו אשת שלמה: ויבן שלמה
Thadmor & ,Bahalath Et .inferiorem Beth-choron & ,Gheſer
18 את־גזר ואת־בית חרן תחתון: ואת־בעלת ואת־תמר
erant quæ theſaurorum urbes omnes Et .terra in deſerto in
19 במדבר בארץ: ואת כל־ערי המסכנות אשר היו
deſideriū & ,equitum civitates & ,*currus* civitates & ,Selomoh ipſi
לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים ואת חשק
omni in &,Lebanon in &,Jeruſalaim in ædificare deſideravit quod,Selomoh
שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון ובכל
, Chittæo ,Emoræo de *reſiduum* populum Omnem .ſui dominii terra
20 ארץ ממשלתו: כל־העם הנותר מן־האמרי החתי
: *ipſi* Iſrael filiis de non qui ,Jebuzæo &,Chivvæo ,Perizzæo
הפרזי החוי והיבוסי אשר לא־מבני ישראל המה:
potuerunt non quos ,terra in eos poſt remanſerant qui eorū Filios
21 בניהם אשר נתרו אחריהם בארץ אשר לא־יכלו
,*ſervile tributum in* Selomoh *eos fecit aſcendere &* ,*eos* occidere Iſrael filii
בני ישראל להחרימם ויעלם שלמה למס־עבד
Selomoh dedit non Iſrael filiis de Et .hanc diem ad uſque
22 עד היום הזה: ומבני ישראל לא־נתן שלמה
,ej⁹ *triarii* &,ej⁹ principes &,ej⁹ ſervi & ,*belli* viri *ipſi quia* ;ſervū
עבד כי־הם אנשי המלחמה ועבדיו ושריו ושלשיו
qui ,præfectorum principes Iſti : ejus equitū & ,ej⁹ *currus* principes &
23 ושרי רכבו ופרשיו: אלה שרי הנצבים אשר
dominantes ,quingenti & ,quinquaginta ,Selomoh opus ſuper
על־המלאכה לשלמה חמשים וחמש מאות הרדים
.*opificio in facientes* ,*populum in*
בעם העשים במלאכה:

Verſio VULG. LAT.

9 Et reſpondebunt; Quia dereliquerunt Dñm Deū ſuū, qui eduxit patres eorū de terra Ægypti, & ſecuti ſunt deos alienos, & adoraverunt eos, & coluerunt eos: idcircò induxit Dominus ſuper eos omne 10 malum hoc. Expletis autem annis viginti poſtquàm ædificaverat Salomon duas domos, id eſt, domū Domini, & do- 11 mum regis, (Hiram rege Tyri præbente Salomoni ligna cedrina & abiegna, & aurum juxta omne quod opus habuerat,) tunc dedit Salomon Hiram viginti oppida in terra 12 Galilææ. Et egreſſus eſt Hiram de Tyro, ut videret oppida quæ dederat ei Salomon, 13 & non placuerunt ei. Et ait; Hæcine ſunt civitates, quas dediſti mihi, frater? Et appellavit eas terram Chabul, 14 uſque in diem hanc. Miſit quoque Hiram ad regem Salomonem centū viginti talenta 15 auri. Hæc eſt ſumma expenſarum, quam obtulit rex Salomon ad ædificandam domum Domini & domum ſuam, & Mello, & murum Jeruſalem, et Heſer, & Mageddo, & Gazer. 16 Pharao rex Ægypti aſcendit, & cepit Gazer, ſuccendítque eam igni: & Chananæum, qui habitabat in civitate, interfecit, et dedit eam in dotem filiæ ſuæ uxori Salomonis. 17 Ædificavit ergò Salomon Gazer, et Bethoron inferiorem, 18 Et Baalath et Palmirā in ter- 19 ra Solitudinis. Et omnes vicos qui ad ſe pertinebāt, et erant abſq; muro, munivit, et civitates curruū et civitates equitū, et quodcunque ei placuit ut ædificaret in Jeruſalem, et in Libano, et in omni terra po- 20 teſtatis ſuæ. Univerſum populum, qui remanſerat de Amorrhæis, et Hethæis, et Pherezæis, et Heuæis, et Jebuſæis, qui non ſunt de filiis Iſrael: 21 Horum filios, qui remanſerant in terra, quos ſcilicèt non potuerant filii Iſrael exterminare: fecit Salomon tributa- 22 rios, uſq; in diem hanc. De filiis autem Iſrael non conſtituit Salomon ſervire quenquam: ſed erant viri bellatores, et miniſtri ejus, et principes, et duces, et præfecti cur- 23 ruum et equorum. Erant autē principes ſuper omnia opera Salomonis præpoſiti quingenti quinquaginta, qui habebant ſubjectum populum, et ſtatutis operibus imperabant.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, ϗ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀπορρίψω ἐκ προσώπου μου· ϗ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς ἀφανισμὸν ϗ εἰς λάλημα εἰς πάντας 8 τοὺς λαούς. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος (ν) ἔσται ὁ ὑψηλὸς, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι᾽ αὐτοῦ ἐκστήσεται ϗ συριεῖ, ϗ ἐροῦσιν, (ξ) Ἕνεκεν τίνος ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ ϗ τῷ οἴκῳ τού- 9 τῳ; Καὶ ἐροῦσιν, Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον (ο) κύριον θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, ϗ ἀντελάβοντο (π) θεῶν ἀλλοτρίων ϗ προσεκύνησαν αὐτοῖς ϗ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς (ρ) τὴν κακίαν ταύτην. τότε ἀνήγαγε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἐκ πόλεως Δαυὶδ (σ) εἰς οἶκον αὐτοῦ, ὃν ᾠκοδόμησεν (τ) ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις 10 ἐκείναις. Εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τοὺς δύο οἴκους, τὸν οἶκον κυρίου ϗ τὸν οἶ- 11 κον τοῦ βασιλέως, Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀντελάβετο τοῦ Σαλωμὼν ἐν ξύλοις κεδρίνοις, (υ) ϗ ἐν ξύλοις πευκίνοις, ϗ ἐν χρυσίῳ, ϗ ἐν παντὶ θελήματι (φ) αὐτοῦ. τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιρὰμ εἴκοσι πόλεις (χ) ἐν τῇ 12 γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ. Καὶ ἐξῆλθε Χιρὰμ ἐκ Τύρου, ϗ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμών· ϗ 13 οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ. Καὶ εἶπε, Τί αἱ πόλεις αὗται ἃς ἔδωκάς μοι ἀδελφέ; ϗ ἐκάλεσεν αὐτὰς, 14 Ὅριον, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἤνεγκε Χιρὰμ τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν ϗ εἴκοσι τάλαντα (ψ) χρυσίου.

Et tollam Iſrael de terra, quam dedi eis: & domum hanc, quam ſanctificavi nomini meo, abjiciā à facie mea. Et erit Iſrael in perditionem, & in ſermonem in omnibus populis. (c) Et domus iſta erit excelſa: omnis tranſiens per eam ſtupebit, & ſibilabit, & dicent; Propter quid fecit Dominus ſic terræ huic, & domui huic? Et dicent; Pro eo, quod dereliquerunt Dominum Deum ſuum, qui eduxit patres eorum ex Ægypto, è domo ſervitutis, & ſuſceperunt deos alienos, & adoraverunt eos, & ſervierunt eis; propter hoc induxit Dominus ſuper eos (d) malum hoc. Tunc adduxit Salomon filiam Pharaonis è civitate David in domum ſuam, quam ædificaverat ſibi in dieb⁹ illis. Viginti annis, in quibus ædificavit Salomon ambas domos, domum Domini, & domum regis, Chiram rex Tyri adjuvit Salomon in lignis cedrinis, & in lignis abiegnis, & in auro, et in omni voluntate ejus. Tunc dedit rex ipſi Chirā viginti civitates in terra Galilæa. Et exivit Chiram è Tyro, & ivit in Galilæam ad videndū civitates, quas dederat ei Salomon: & non placuerunt ei. Et dixit; Quid civitates hæ, quas dediſti mihi, frater? Et vocavit eas, Terminum, uſq; in diem hanc. Et attulit Chiram Salomoni centum & viginta talenta auri.

MS. A.

(ν) ἔσται ὑψηλὸς, (ξ) Ἕνεκα (ο) τὸν κύριον (π) θεῶν ἑτέρων ϗ προσεκύνησαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο (ρ) συμπᾶσαν τὴν κακίαν (σ) εἰς τὸν οἶκον (τ) ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, εἴκοσι ἔτη (υ) ϗ ἐν χρυσίῳ, ϗ παντὶ (φ) αὐτοῦ. τότε *ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Χειρὰμ (χ) ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 15 (ψ) χρυσίου. Αὕτη ἡ πραγματία τῆς προνομῆς, ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, ϗ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, ϗ σὺν τὴν Μελὼ, ϗ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυίδ, ϗ τὴν Ἀσσὺρ, ϗ τὴν Μεδὰν, ϗ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, ϗ τὴν Ἐσὲρ, ϗ τὴν Μαγδὼ, 16 ϗ τὴν Γεζὲρ. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη, ϗ κατελάβετο τὴν Γεζὲρ, ϗ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, ϗ σὺν τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν. ϗ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ 17 Σαλωμών. Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὴν Γαζὲρ, ϗ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κα- 18 τωτάτην, Καὶ τὴν Βαλὰθ, ϗ τὴν Θερμὰθ ἐν τῇ ἐρήμῳ, Καὶ ἐν τῇ γῇ πά- 19 σας τὰς πόλεις τῶν σκηνωμάτων, αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, ϗ τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, ϗ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, ϗ τὴν πραγματίαν Σαλωμὼν ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ, 20 ϗ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ. Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελιμμένον ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, ϗ τοῦ Χετταίου, ϗ τοῦ Φερεζαίου, ϗ τοῦ Χαναναίου, ϗ τοῦ Εὐαίου, ϗ τοῦ Ἰεβουσαίου, ϗ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄν- 21 των, Τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελιμμένα μετ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ οὓς οὐκ ἠδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς· ϗ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς 22 φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμὼν εἰς πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταὶ, ϗ παῖδες αὐτοῦ, ϗ ἄρχοντες αὐτοῦ, ϗ τρισσοὶ αὐτοῦ, ϗ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἁρμάτων, ϗ 23 ἱππεῖς αὐτοῦ. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμὼν, πεντήκοντα ϗ πεντακόσιοι ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες ἐν 24 τῷ ἔργῳ. Ἤδη ἡ θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον 25 αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν σὺν τὴν Μελώ. Καὶ ἀνεβίβασεν Σαλωμὼν τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαύτωμα ϗ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον *ὃν ᾠκοδόμησεν τῷ κυρίῳ, ϗ ἐθυμία αὐτὸς εἰς πρόσωπον κυρίου. ϗ ἀπήρτι- 26 σεν σὺν τὸν οἶκον. Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וימרון על די שבקו ית פולחנא דיי אלההון דאפיק ית אבהתהון מארעא דמצרים
ואתקיפו בטעות עממיא וסגידו להון ופלחונון על כן איתי יי עליהון ית כל בישתא
10 הדא: והוה מסוף עשרין שנין די בנא שלמה ית תרין בתיא ית בית מקדשא דיי וית בית
11 מלכא: חירם מלכא דצור סובר ית שלמה באעי ארזין ובאעי בירון ובדהבא לכל
12 צורכיה בכין יהיב מלכא שלמה לחירם עסרין קרוין בארעא גלילא: ונפק חירם מצור
13 למסעד ית קרויא דיהב ליה שלמה ולא כשרין בעינוהי: ואמר מה קרויא האלין די
14 יהבתא לי אחי וקרא להון ארעא כבול עד יומא הדין: ושדר חירם למלכא מאה ועשרין
15 ככרי דהבא: ודין פתגם מסקי מסין דמני מלכא שלמה למבני ית בית מקדשא דיי וית
16 ביתיה וית מליתא וית שורא דירושלם וית חצור וית מגידו וית גזר: פרעה מלכא
דמצרים סליק וכבש ית גזר ואוקדה בנורא וית כנענאה דיתב בקרתא קטל ויהבה מתנן
17 18 לברתיה אתת שלמה: ובנא שלמה ית גזר וית בית חורון ארעאה: וית בעלת וית
19 תדמור במדברא בארעא: וית כל קרוי אוצרא די הואה לשלמה וית קרוי רתיכיא וית
קרוי פרשיא וית כל רעות שלמה דאתרעי למבני בירושלם ובליבנן ובכל ארע
20 שולטניה: כל עמא דאשתאר מן אמוראי חתאי פריזאי חואי ויבוסאי דלא מבני ישראל
21 אנון: בניהון דאשתארו בתריהון בארעא דלא יכילו בני ישראל לגמרותהון ומנינון
22 שלמה למסקי מסין עד יומא הדין: ומבני ישראל לא יהב שלמה למהוי פלחין ארי
23 אנון גברי עבדי קרבא ועבדוהי ודברבנוהי וגברוהי ורבני רתיכוהי ופרשוהי: אלין
רבני אסטרטיגיא די ממנן על עבדתא דשלמה חמש מאה וחמשין די מפלחין
בעמא דעבדין בעבידתא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dicent: Eò quòd dereliquerunt cultum Domini Dei ſui, qui eduxit patres eorum de terra Miſzraim, & apprehenderunt Errores gentium, & adoraverunt illos & coluerunt illos, idcircò induxit Dominus ſuper eos omne malum hoc. Et fuit à fine viginti annorum quibus ædificavit Selomoh duas domos, domum ſanctuarii Domini & domum regis. (Hhiram rex Szor ſuſtentarat Selomoh in lignis cedrinis & lignis abiegnis, & auro in omni neceſſitate illius:) tunc dedit rex Selomoh ipſi Hhiram viginti urbes in terra Gelila. Et exivit Hhiram de Szor, ut viſitaret urbes quas dederat ei Selomoh: & non rectæ fuerunt in oculis ejus: Et dixit: Quænam ſunt urbes hæ quas dediſti mihi frater mi? & vocavit illas terram Chabul uſque ad diem hanc. Et miſit Hhiram regi centum & viginti talenta auri. Et hæc eſt ratio tollentium tributa quos præpoſuit rex Selomoh ad ædificandum domum ſanctuarii Domini, & domum ſuam, & aggerem & *murum* Jeruſalem, & Hhaſzor, & Megido & Gazer. Pargho rex Miſzraim aſcendit & ſubegit Gazer, & incendit eam igni; & Kenaghanæum, qui habitabat in urbe, occîdit: & dedit illam dono filiæ ſuæ uxori Selomoh. Et ædificavit Selomoh Gezer, & Beth-Hhoron inferiorem: Et Baghalath, & Thadmor in deſerto in terra: Et omnes urbes repoſitoriorum quæ erant Selomoh, & urbes curruum, & urbes equitum, & *omnem* voluntatem Selomoh quam voluit ædificare in Jeruſalem, & in Libnan, & in omni terra imperii ſui. Omnē populū qui relict⁹ fuerat ex Emorrhæis, Hhithæis, Perizæis, Hhivæis, & Jebuzæis, qui non erant de filiis Iſrael: Filios eorū qui relicti fuerant poſt illos in terra, quos non potuerant filii Iſrael conſumere, conſtituit Selomoh in allatores tributorū uſq; ad diem hanc. Et ex filiis Iſrael non dedit Selomoh ut eſſent ſervi, quia erant viri belligeratores, & ſervi ej⁹, et magiſtratus ejus, et viri ejus, et magiſtri curruū ej⁹ et equitum ej⁹. Hi ſunt magiſtri anteſignanorū, qui erant præpoſiti ſuper opus Selomoh, quingenti et quinquaginta qui ſervire faciebant populum qui faciebant opus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 * ܘܢܐܡܪܘܢ. ܥܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ : ܕܐܦܩ ܠܐܒܗܝܗܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ
ܘܐܬܢܩܦܘ ܠܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܦܠܚܘ ܐܢܘܢ ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܝܬܝ
10 ܥܠܝܗܘܢ ܡܪܝܐ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ ܟܠܗ. * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܬܪܝܢ
11 ܒܬܝܢ. ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ ܐܣܒܪ ܠܫܠܝܡܘܢ
ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܘܩܝܣܐ ܕܫܘܪܒܝܢܐ ܘܕܗܒܐ. ܐܝܟ ܕܨܒܐ. ܗܝܕܝܢ ܝܗܒ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ
12 ܠܚܝܪܡ. ܥܣܪܝܢ ܩܘܪܝܐ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܝܠܐ. * ܘܢܦܩ ܚܝܪܡ ܡܢ ܨܘܪ ܠܡܚܙܐ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܒ
13 ܠܗ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܠܐ ܫܦܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܢܝܢ ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܕܝܗܒܬ ܠܝ
14 ܐܚܝ .. ܘܩܪܐ ܐܢܝܢ. ܐܪܥܐ ܕܟܒܘܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܚܝܪܡ ܠܡܠܟܐ
15 ܫܠܝܡܘܢ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. * ܘܗܢܐ ܗܘ ܦܣܩܢܐ ܕܡܣܩܬܐ ܕܐܦܩ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.
ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܗ. ܘܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܠܘ. ܘܚܨܘܪ ܘܡܓܕܘ ܘܓܙܪ.
16 * ܘܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ ܣܠܩ ܗܘܐ ܘܟܒܫܗ ܠܓܙܪ. ܘܐܘܩܕܗ ܒܢܘܪܐ. ܘܠܟܢܥܢܝܐ
17 ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܩܛܠ. ܘܝܗܒܗ ܡܘܗܒܬܐ ܠܒܪܬܗ ܐܢܬܬ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ
18 ܠܓܙܪ ܘܠܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ. * ܘܠܒܥܠܬ ܘܠܬܕܡܘܪ ܕܒܐܪܥܐ ܕܡܕܒܪܐ. * ܘܠܟܠܗܝܢ
19 ܩܘܪܝܐ ܕܒܝܬ ܓܙܐ ܕܗܘܝ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܡܪܟܒܬܐ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܦܪܫܐ. ܘܪܓܬܗ
20 ܕܫܠܝܡܘܢ. ܕܨܒܐ ܠܡܒܢܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܠܒܢܢ ܘܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܫܘܠܛܢܗ. * ܘܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܐܡܘܪܝܐ. ܘܚܬܝܐ. ܘܦܪܙܝܐ. ܘܚܘܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ ܕܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ
21 ܐܝܣܪܝܠ .. * ܒܢܝܗܘܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܬܪܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܘܒܕܘ
22 ܐܢܘܢ. ܥܒܕ ܐܢܘܢ ܫܠܝܡܘܢ ܥܒܕܐ ܡܫܩܠܝ ܡܕܐܬܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
ܠܐ ܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܥܒܕܐ. ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܐܢܘܢ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ
23 ܘܓܢܒܪܘܗܝ. ܘܪܘܪܒܝ ܡܪܟܒܬܗ ܘܦܪܫܘܗܝ. * ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܪܝܫܐ ܕܥܠ ܥܒܕܐ
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܚܡܫܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. ܕܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܥܡܐ ܘܡܫܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ.

Et reſpondebitur, Quia reliquerunt Domi- 9
num Deum ſuum qui eduxit patres eorum è
terra Ægypti, & adhæſerunt diis gentium
exterarum, & coluerunt atque adoraverunt
eos; idcirco induxit in eos Dominus malum
hoc univerſum. Factum eſt etiam poſt an- 10
nos viginti quibus ædificavit Salomon duas
illas domos, *nempe* domum Domini & do-
mum regiam; Cùm Hiramus rex Tyri 11
ſuppeditâſſet Salomoni ligna cedrina, & li-
gna abiegna, atque aurum, prout optaverat;
ut tunc donaret rex Salomon Hiramo vigin-
ti civitates in terra Galilææ. Et egreſſus 12
eſt Hiram è Tyro ad inviſendas civitates
quas donaverat ei Salomon, nec placuerunt
ei; Dixítque, Quid ſunt hæ civitates quas 13
donâſti mihi frater mi? & vocavit eas, Ter-
ram Chabuli, in hunc uſque diem. Miſerat 14
enim rex Hiramus regi Salomoni centum vi-
ginti talenta auri. Hæc autem eſt taxatio 15
vectigalis quod indixit rex Salomon pro æ-
dificio domûs Domini & domûs ſuæ, & ædi-
ficio muri Jeruſalem, & Mello, & Haſor, &
Mageddo, & Gazar. Porrò Pharaon rex 16
Ægypti aſcendens ſubegit Gazar, & igne
ſuccendit; Chananæos habitantes in ea civi-
tate peremit, & dono dedit illam filiæ ſuæ u-
xori Salomonis. Ædificavítque Salomon 17
Gazar, & Beth-horon inferiorem, Et Baa- 18
loth, & Thadmur quæ eſt in terra deſerti:
Omnes quoque civitates ærarii, quæ fue- 19
runt Salomonis, & civitates curruum, & ci-
vitates equitum; quicquid denique optavit
Salomon ædificare in Jeruſalem, & in Liba-
no, & in tota terra ditionis ſuæ. Totum 20
populum qui remanſerat ex Amorhæis, He-
thæis, Pherezæis, Hevæis, & Jebuſæis,
qui non erant ex filiis Iſrael; Horum *in-* 21
quam filios qui remanſerant poſt eos, quos
filii Iſrael exterminare non potuerant; red-
didit Salomon ſervos tributum afferentes,
in hunc uſque diem. Ex Iſraelitis verò 22
nullos reddidit Salomon ſervos; hi enim
erant viri bellatores, miniſtri ejus, magna-
tes, ac heroes ejꝰ, præfecti curruũ ejꝰ, ac equi-
tes ejꝰ. Iidẽ erant præpoſiti operi Salomonis, 23
quingenti *videlicet* quinquaginta, qui præe-
rant populo, & opus urgebant.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 *فيقولون * لانهم تركوا عبادة اباهم الذي اخرجهم من ارض مصر * وتمسكوا بالهة اخر *
10 وعبدوها وسجدوا لها * لذلك انزل بهم الرب هذا البلاء الشديد * فلما كان من بعد عشرين
11 سنة * بعد بناء بيت الرب وبيت الملك * وكان حيرام ملك صور يرسل الي سليمان الملك
الصنوبر * وخشب السرو * وذهبا كما احب * فاعطي سليمان لحيرام عشرين قرية في ارض الجليل *
12 13 *وخرج حيرام لينظر الي القري التي اعطاها سليمان * فلم يرض بها * وقال * ما هذه القري التي
14 اعطيتني يا اخي * ودعا اسمها قري الشوك الي اليوم * ثم ارسل حيرام الي سليمان الملك * مائة
15 وعشرين قنطار ذهب * هذا الشرط الذي شرط سليمن الملك على الارض مثل الخراج * لبني
16 بيت الرب وبيته * وبني سور اورشليم ايضا * وبني ملوث وحاسور * ومجدو وغازار * اما
فرعون ملك مصر * فصعد الي غازار وحاصرها واحرقها * وقتل الكنعانيين الذين كانوا
17 18 فيها * ووهبها لابنته زوجة سليمن * وبني سليمن حدود بيت حوران السفلي * وبنا بعلوث
19 وتدمر التي في البرية * وجميع القري التي صير فيها بيوت امواله * القري التي صيرها
لمراكبه وفرسانه * وكل ما احب سليمان ان يبني في اورشليم ولبنان * وكل ارض سلطانه *
20 * واما الشعب الذي بقي من الاموراييين * والحثانيين * والفرزانيين والحوانيين
21 واليابوسانيين الذين لم يكونوا من بني اسرايل * وبنوهم الذين بقوا من بعدهم * الذين
22 لم يقدروا بنو اسرايل ان يهلكوهم * صيرهم سليمان عبيدا * يودون الخراج الي اليوم * فاما
بنو اسرايل فصيرهم احرارا * لانهم ابطال رجال محاربة * وهم جبابرته وقواده واشرافه * ورؤساء
23 مراكبه وفرسانه * وهولاء الذين كانوا يتولون الاعمال لسليمن * خمسماية وخمسون رجلا
المسلطون على الشعب * المكملون لاعماله *

Et reſpondebunt, Quia relicto cultu pa- 9
trum ſuorum, qui eduxerat eos è terra
Ægypti, adhæſerunt diis alienis, & co-
luerunt & adoraverunt eos; propterea
intulit in eos Dominus miſeriam hanc
atrociſſimam. Poſt annos viginti, ædificatâ 10
jam domo Domini, & domo regis; Quia 11
Hiramus rex Tyri miſerat ad Salomonem
regem pinos, & ligna abiegna, &
aurũ prout optaverat; dedit Salomon
Hiramo viginti oppida in terra Galilææ.
Cúmq; egreſſus eſſet Hiram ut viſeret op- 12
pida quæ dederat Salomon, nec placuiſſent
ei; Dixit, Quæ ſunt oppida iſta quæ 13
mihi dediſti ô mi frater? vocavitq; no-
men eorum, Oppida ſpinarum, ad hodier-
num uſq; diem. Tum miſit Hiramus ad 14
Salomonem regem centum viginti quin-
taria (pondus centum librarum) *auri. Hæc* 15
eſt indictio quam Salomon rex impoſuit
orbi veluti quoddã vectigal, pro ſtructu-
râ domûs Domini & domûs ſuæ, ſtru-
cturâ quoq; mœnium Jeruſalem, & ſtru-
cturâ Meluæ, Haſoris, Magheddo, &
Ghazaris. (Intereà Pharaon rex Ægypti 16
aſcendens Ghazarem obſedit eam, &
combuſſit eam, interfectis Chananæis qui
erant in ea, deditq; eam filiæ ſuæ uxori
Salomonis. Salomon verò ædificavit limi- 17
tes Beth-horan inferioris: Et ædificavit 18
Bealoth, & Tadmir quæ eſt in ſolitudine:
Omneſq; civitates in quibus conſtituerat 19
æraria ſua, civitates quas conſtituerat pro
curribus & equitibus ſuis: deniq; quic-
quid optavit Salomon ædificare in Jeru-
ſalem & Libano, totâque terrâ dominii
ſui.) Populus verò qui remanſerat ex A- 20
moræis, Hethæis, Pherezeis, Hevæis, &
Jabiſæis, qui non erant ex filiis Iſrael,
Nec non filios eorum qui remanſerant poſt 21
eos, quos Iſraelitæ perdere minimè potu-
erant; fecit Salomon ſervos vectigal
pendentes ad hodiernum uſque diem. At 22
verò filios Iſrael fecit liberos, eò quòd
ſtrenui eſſent, viri belligeri: ipſique erant
gigantes ejus, duces ac nobiles ejus, præ-
poſiti curribus & equitibus ejus. Iidemque 23
erant qui præerant operibus. Salomonis,
quingenti ſcilicet quinquaginta viri popu-
lo præpoſiti, perficiundis operibus ejus de-
mandati.

מלכים א : י

,ſuam domum in David civitate de aſcendit Parhoh filia Veruntamen
24 אַךְ בַּת־פַּרְעֹה עָלְתָה מֵעִיר דָּוִד אֶל־בֵּיתָהּ
fecit aſcendere Et .Millo ædificavit tunc : ei ædificaverat quam
25 אֲשֶׁר בָּנָה־לָהּ אָז בָּנָה אֶת־הַמִּלּוֹא׃ וְהֶעֱלָה
ſuper pacifica & ,*aſcenſiones* anno in vicibus tribus Selomoh
שְׁלֹמֹה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה עֹלוֹת וּשְׁלָמִים עַל־
facies ad quod illud ſuper *ſuffiendo* &,Domino ædificaverat quod altare
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בָּנָה לַיהוָה וְהַקְטֵיר אִתּוֹ אֲשֶׁר לִפְנֵי
Selomoh rex fecit navem Et .domum perfecit & :*Domini*
26 יְהוָה וְשִׁלַּם אֶת־הַבָּיִת׃ וָאֳנִי עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
terra in Suph maris *labium ſuper* Eloth *cum* quæ ,Heſiongheber in
בְּעֶצְיוֹן־גֶּבֶר אֲשֶׁר אֶת־אֵילוֹת עַל־שְׂפַת יַם־סוּף בְּאֶרֶץ
gnaros ,*navium* viros ,ſuos ſervos navi in Chiram Miſitque .Edom
27 אֱדוֹם׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם בָּאֳנִי אֶת־עֲבָדָיו אַנְשֵׁי אֳנִיּוֹת יֹדְעֵי
inde *ceperunt* & ,Ophir in venerunt Et .Selomoh ſervis cum ,maris
28 הַיָּם עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וַיָּבֹאוּ אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם
regem ad adduxerunt & :talenta viginti & quadringenta ,aurum
זָהָב אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וַיָּבִאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
.Selomoh
שְׁלֹמֹה׃

CAP. X. י

Domini nomine in ,Selomoh *auditum* audiens Seba regina Et
1 וּמַלְכַּת־שְׁבָא שֹׁמַעַת אֶת־שֵׁמַע שְׁלֹמֹה לְשֵׁם יְהוָה
virtute in Jeruſalaim in eſt ingreſſa Et .ænigmatib⁹ in eū *tentandū ad* venit &
2 וַתָּבֹא לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃ וַתָּבֹא יְרוּשָׁלַמָה בְּחַיִל
,valde multum aurū & ,aromata portantibus camelis ,valde gravi
כָּבֵד מְאֹד גְּמַלִּים נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב־מְאֹד
omne eum ad eſt locuta & ,Selomoh ad venitque :*pretioſum lapide* &
וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֹא אֶל־שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל־
omnia Selomoh ei indicavit Et .ſuo corde *cum* erat quod
3 אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבָהּ׃ וַיַּגֶּד־לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־
non quod rege à abſconditum verbum fuit non :ejus verba
דְּבָרֶיהָ לֹא־הָיָה דָּבָר נֶעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא
Selomoh ſapientiam omnem Seba regina vidit Et .ei indicavit
4 הִגִּיד לָהּ׃ וַתֵּרֶא מַלְכַּת־שְׁבָא אֵת כָּל־חָכְמַת שְׁלֹמֹה
habitationem & ,ejus menſæ *cibum* Et .ædificavit quam domum &
5 וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשַׁב
,eorum veſtimenta & ,ejus miniſtrorum aſſiſtentiam & ,ejus ſervorum
עֲבָדָיו וּמַעֲמַד מְשָׁרְתָיו וּמַלְבֻּשֵׁיהֶם
erat non & ;Domini domū *aſcendebat quo* ,ej⁹ aſcenſum & ,ej⁹ pincernas &
וּמַשְׁקָיו וְעֹלָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא־הָיָה
verbum fuit *Veritas* :regem ad Dixitque .ſpiritus ultrà ea in
6 בָהּ עוֹד רוּחַ׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר
.tua ſapientia ſuper & ,tuis *verbis* ſuper ,mea terra in audivi quod
אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל־דְּבָרֶיךָ וְעַל־חָכְמָתֶךָ׃
,mei oculi viderunt & , veni donec , verbis credidi non Et
7 וְלֹא־הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה עֵינַי
bonum & ,ſapientiā addidiſti : dimidiū mihi fuit nunciatū non ecce &
וְהִנֵּה לֹא־הֻגַּד־לִי הַחֵצִי הוֹסַפְתָּ חָכְמָה וָטוֹב
tui ſervi beati ,tui viri Beati :audivi quam *auditionem* ad
8 אֶל־הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי׃ אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ אַשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ
.tuam ſapientiam audientes ,ſemper *tuas facies ad* *ſtantes* ii
אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת־חָכְמָתֶךָ׃
te *dandum ad* ,te in complacuit qui ,benedictus tuus Deus Dominus Sit
9 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ
: ſeculum in Iſrael *erga Domini amore in* : Iſrael ſolium ſuper
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם
,juſtitiam & ,judicium *faciendum ad* ,regem in te poſuit &
וַיְשִׂימְךָ לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃

Verſio VUL. LAT.

24 Filia autem Pharaonis aſcendit de civitate David in domum ſuam, quam ædificaverat ei Salomon : tunc ædificavit Mello. 25 Offerebat quoque Salomon tribus vicibus per annos ſingulos holocauſta, & pacificas victimas, ſuper altare quod ædificaverat Domino, & adolebat thymiama coram Domino : perfectūmq; 26 eſt templum. Claſſem quoque fecit rex Salomon in Aſiongaber, quæ eſt juxta Ailath in littore Maris rubri, in terra 27 Idumææ. Miſitque Hiram in claſſe illa ſervos ſuos viros nauticos & gnaros maris, cum 28 ſervis Salomonis. Qui cùm veniſſent in Ophir, ſumptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum, detulerunt ad regem Salomonem.

CAP. X.

1 SEd & Regina Saba, auditâ famâ Salomonis in nomine Domini, venit tentare eum in 2 ænigmatibus. Et ingreſſa Jeruſalem multo cum comitatu, & divitiis, camelis portantibus aromata, & aurum infinitum nimis, & gemmas pretioſas, venit ad regem Salomonem, & locuta eſt ei univerſa quæ habebat in corde ſuo. 3 Et docuit eam Salomon omnia verba quæ propoſuerat : non fuit ſermo, qui regem poſſet latêre, & non reſponderet ei. 4 Videns autem regina Saba omnem ſapientiam Salomonis, & domum quam ædificaverat, 5 Et cibos menſæ ejus, & habitacula ſervorum, & ordines miniſtrantium, veſtéſque eorum, & pincernas, & holocauſta quæ offerebat in domo Domini : non habebat ultrà 6 ſpiritum. Dixitque ad regem; Verus eſt ſermo, quem audivi 7 in terra mea, Super ſermonibus tuis, & ſup ſapientia tua: & non credebam narrantibus mihi, donec ipſa veni, & vidi oculis meis, & probavi quòd media pars mihi nuntiata non fuerit : major eſt ſapientia & opera tua, quàm rumor quem 8 audivi. Beati viri tui, & beati ſervi tui, qui ſtant coram te ſemper, & audiunt ſapientiam 9 tuam. Sit Dñs Deus tuus benedictus, cui complacuiſti, & poſuit te ſuper thronum Iſrael, eò quòd dilexerit Dominus Iſrael in ſempiternum, & conſtituit te regem, ut faceres judicium & juſtitiam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν Γασίων Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχομένην Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης 27 ἐν γῇ Ἐδώμ. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν τῇ νηῒ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλωμών. 28 Καὶ ἦλθον εἰς (ω) Σωφιρὰ, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσίου (α) ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

MS.A. (ω) Σωφαρὰ, καὶ (α) τετρακόσια καὶ εἴκοσι τάλαντα,

Κεφ. ι'.

1 ΚΑὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν καὶ τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ ἦλθε πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι. 2 Καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα. καὶ κάμηλοι αἴρουσαι (α) ἡδύσματα καὶ χρυσὸν πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον. καὶ εἰσῆλθε πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα 3 ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς· οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος (β) παρὰ τοῦ βασιλέως, ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ. 4 Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ πᾶσαν τὴν φρόνησιν Σαλωμὼν, καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε, 5 Καὶ τὰ βρώματα Σαλωμὼν, καὶ τὴν καθέδραν (γ) παίδων αὐτοῦ, καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο. 6 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου 7 Περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου. καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσί μοι, ἕως ὅτου παρεγενόμην καὶ (δ) ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου· καὶ ἰδοὺ (ε) οὐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι· προσέθεικας ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα ἐν 8 τῇ γῇ μου. Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ (ζ) παρεστηκότες ἐνώπιόν σου διόλου, οἱ ἀ-9 κούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου. Γένοιτο κύριος ὁ θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν Ἰσραὴλ στῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔθετό σε βασιλέα ἐπ᾽ αὐτοὺς, τοῦ ποιεῖν κρίμα (η) ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν (θ) αὐτῶν. 10 Καὶ ἔδωκε τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον. οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα (ι) ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος, ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ (κ) τῷ βασιλεῖ 11 Σαλωμών. Καὶ ἡ ναῦς Χιρὰμ ἡ αἴρουσα τὸ χρυσίον ἐκ Σουφὶρ, (λ) ἤνεγκε ξύλα πελεκητὰ πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον. 12 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ (μ) πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, (ν) καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ᾠδοῖς. οὐκ (ξ) ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὤφθησάν που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Et navem (f) pro ea re fecit rex Salomon in Gaſion Gaber, quæ eſt juxta Ælath ſuper labium ultimi maris in terra Edom. Et miſit Chiram in navi puerorū ſuorū viros nauticos impellere ſcientes mare cum pueris Salomon. Et venerunt in Sophira: & ſumpſerunt indè auri (g) centum & viginti talenta, & attulerunt regi Salomon.

CAP. X.

ET Regina Saba audivit nomē Salomon et nomē Domini: et venit tētare eū in (a) ænigmatib⁹. Et venit in Hieruſalem in virtute gravi valdè. Et cameli portantes (b) ſuavitates, & aurum multum valdè, & lapidem pretioſum. Et ingreſſa eſt ad Salomon: & locuta eſt ei omnia, quæcunq; erant in corde ſuo. 3 Et indicavit ei Salomon omnia verba ejus. Non (c) fuit verbum deſpectum à rege, quod non indicavit ei. 4 Et vidit regina Saba omnem prudentiam Salomon, & domum, quam ædificaverat, 5 Et cibos Salomon, & cathedram puerorum ejus, & ſtationem miniſtrorum ejus, & veſtem ejus, & pincernas ejus, & holocauſtoſim ejus, quam offerebat in domo Domini. Et extra ſe facta eſt. 6 Et dixit ad regem Salomon; Ver⁹ eſt ſermo, quē audivi in terra mea 7 De ſermone tuo, & de prudentia tua: & non credidi iis, qui dicebant mihi; donec veni, & viderunt oculi mei; & ecce non ſunt (d) dimidium, ſicut annuntiârant mihi. Appoſuiſti (e) bona ad ea, ſuper omnem auditionem, quam audivi in terra mea. 8 Beatæ mulieres tuæ, beati pueri tui, qui aſſiſtunt coram te ſemper, qui audiunt omnē prudentiā tuā. 9 Sit Dominus Deus tuus benedict⁹, qui voluit in te, ad dandum te ſuper thronum Iſrael; eò quòd Dominus diligat Iſrael ad (f) ſtatuendum in ſeculum: & poſuit te regem ſuper eos ad faciendum judicium in juſtitia, & in judiciis (g) eorum. 10 Et dedit Salomoni centum viginti talenta auri, & ſuavitates multas valdè, et lapidem pretioſum. Non venit juxta ſuavitates illas ultrà in multitudine, quas dedit regina Saba regi Salomon. 11 Et navis Chiram portans aurum de Suphir, attulit ligna (h) dolata multa valdè, & lapidem pretioſum. 12 Et fecit rex ligna dolata, fulcimenta domûs Domini, & domûs regis, & nablas, & citharas cantoribus. Non venerunt hujuſmodi ligna non dolata ſuper terram, neq; viſa ſunt (i) uſquàm uſque in diem hanc.

MS.A. (α) ἡδύσματα, χρυσίον* πολὺν σφόδρα (β) ὑπὸ τοῦ (γ) πᾶσαν φρόνησιν (γ) τῶν παίδων (δ) ἑοράκασιν (ε) οὐκ ἔστιν καθὼς ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἥμισυ· προσέθηκας σοφίαν καὶ ἀγαθὰ (ζ, παρεστηκότες (η) καὶ δικαιοσύνην (θ) ἑαυτῶν. (ι) ἐκεῖνα εἰς (κ) τῷ Σαλωμών. (λ) ἤνεγκεν ἐκ Σουφεὶρ ξύλα (μ) ἀπελέκητα (ν) καὶ κινύρας καὶ νάβλας τοῖς (ξ) ἐλήλυθε τοιαῦτα ξύλα τοῦ ἕως τ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 בְּרַם בַּת פַּרְעֹה סְלִיקַת מִקַּרְתָּא דְדָוִד לְבֵיתָא דִי בְנָא לַהּ בְּכֵן בְּנָא יַת מְלִיתָא׃ וְאַסֵּיק
25 שְׁלֹמֹה תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין עַל מַדְבְּחָא דִבְנָא קֳדָם יְיָ וּמַקְטַר
26 עֲלוֹהִי קְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא דִי קֳדָם יְיָ וְשַׁלֵּים יַת בֵּיתָא׃ וּסְפִינְתָּא עֲבַד שְׁלֹמֹה מַלְכָּא בְּעֶצְיוֹן
27 גְּבַר דְעִם אֵילוֹת עַל כֵּיף יַמָּא דְסוּף בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם׃ וּשְׁדַר חִירָם בִּסְפִינְתָּא יַת עַבְדוֹהִי
28 גֻּבְרִין סַפָּנִין דְּאוּמָּנִין לְדַבָּרָא בְּיַמָּא עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וַאֲתוֹ לְאוֹפִיר וּנְסִיבוּ מִתַּמָּן
דַּהֲבָא אַרְבַּע מְאָה וְעַסְרִין כִּכְּרִין וְאַיְתִיאוּ לְוָת מַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃

י

1 וּמַלְכַּת שְׁבָא שַׁמְעַת יַת שְׁמַע שְׁלֹמֹה לִשְׁמָא דַייָ וַאֲתַת לְנַסְּיוּתֵיהּ בְּחוּדָאִין׃ וַאֲתַת
2 לִירוּשְׁלֵם בְּמַשְׁרְיָן סַגִּיאָן לַחֲדָא גַּמְלִין טְעִינִין בּוּסְמְנִין וְדַהֲבָא סַגִּי לַחֲדָא וְאַבְנִין טָבָן
3 וַאֲתַת לְוָת שְׁלֹמֹה וּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ יַת כָּל דִי הֲוָה עִם לִבַּהּ׃ וְחַוִּי לַהּ שְׁלֹמֹה יַת כָּל
4 פִּתְגָמַהָא לָא הֲוָה מִדַּעַם דְּאִתְכְּסָא מִן מַלְכָּא דְלָא חַוִּי לַהּ׃ וַחֲזַת מַלְכַּת שְׁבָא יַת כָּל
5 חוּכְמַת שְׁלֹמֹה וּבֵיתָא דִי בְנָא׃ וּמֵיכַל פָּתוֹרֵיהּ וְאַסְחָרוּת עַבְדוֹהִי וּמְקָם מְשׁוּמְשָׁנוֹהִי
וּלְבוּשֵׁיהוֹן וּשְׁקִיוּתֵיהּ וַעֲלָתֵיהּ דִּמְסֵיק בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וְלָא אִשְׁתְּאַר בַּהּ עוֹד רוּחַ׃
6 וַאֲמָרַת לְמַלְכָּא קוּשְׁטָא הֲוָה פִּתְגָמָא דִי שְׁמָעִית בְּאַרְעִי עַל פִּתְגָמָךְ וְעַל חוּכְמְתָךְ׃ וְלָא
7 הֵימָנִית לְפִתְגָמַיָּא עַד דַּאֲתֵית וַחֲזָאָה עֵינַי וְהָא לָא אִתְחַוָּא לִי פַּלְגוּ מַה דַּחֲזֵיתִי אוֹסֵפְתָּא
8 חוּכְמְתָא וְטָבְתָא עַל שְׁמוּעֲתָא דִי שְׁמָעִית׃ טוּבֵי גֻבְרָךְ טוּבֵי עַבְדָּךְ אִלֵּין דְּקָיְמִין קֳדָמָךְ
9 תְּדִירָא דִשְׁמַעִין יַת חוּכְמְתָךְ׃ יְהֵי יְיָ אֱלָהָךְ בְּרִיךְ דְּאִתְרְעֵי בָךְ לְמִתְּנָךְ עַל כּוּרְסֵי
מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל בִּרְחִימַת יְיָ יַת יִשְׂרָאֵל לְעָלַם וּמַנְּיָךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא לְמֶעְבַּד דִּין
וְקוּשְׁט וְזָכוּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

24 Verùm filia Parghoh aſcendit de civitate Davidis in domum quam ædificaverat ei : tunc ædificavit aggerem. 25 Et offerebat Selomoh tribus temporibus in anno holocauſta, & victimam ſanctitatum ſuper altare quod ædificaverat ante Dominum ; & adolebat ſuper illud ſuffitum aromatum, quæ erant ante Dominum , & perfecit domū. 26 Et navem fecit rex Selomoh in Gheſzion Gaber ſuper litus maris Zzuph in terra Edom. 27 Et miſit Hhiram in navi ſervos ſuos viros nautas & peritos regendi *in mari* cum ſervis Selomoh. 28 Et venerunt in Ophir, & acceperunt inde aurum, quadringenta & viginti talenta ; & adduxerunt ad regem Selomoh.

CAP. X.

1 ET regina Seba audivit famam Selomoh in nomine Domini, & venit ut tentaret eum in *ænigmatibus*. 2 Et venit in Jeruſalem cum turmis multis valdè, & cameli onuſti aromatibus, & auro multo valdè, & lapidibus bonis ; & venit ad Selomoh, & locuta eſt cum eo omne quod fuit cum corde ſuo. 3 Et indicavit illi Selomoh omnia verba ejus, & non fuit quicquam quod celatum fuerit à rege, quod non indicaret illi. 4 Et vidit regina Seba omnem ſapientiam Selomoh, & domum quam ædificaverat. 5 Et cibum menſæ ejus, & diſcubitum ſervorum ejus, & ſtationem miniſtrorum ejus, & veſtimenta eorum, & potum ejus, & holocauſta ejus quæ offerebat in domo ſanctuarii Domini, & non remanſit in ea ultrà ſpiritus. 6 Et dixit regi, Verum fuit verbum, quod audivi in terra mea ſuper verbis tuis & ſuper ſapientia tua. 7 Et non credidi verbis, uſq; quò veni, & viderunt oculi mei, & ecce non indicatum eſt mihi dimidium ejus quod vidi; addidiſti ſapientiam & bonitatem ſuper famam quam audivi. 8 Beati viri tui, beati ſervi tui iſti, qui ſtant ante te ſemper, qui audiunt ſapientiam tuam. 9 Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui complacuit ſibi in te ut poſuerit te ſuper ſolium regni Iſrael, eò quòd amaverit Dominus Iſrael in ſeculum, & præpoſuit te ut eſſes rex cauſa faciendi judicium veritatis & juſtitiæ.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ ܣܠܩܬ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܠܒܝܬܐ ܕܒܢܐ ܠܗ ܫܠܝܡܘܢ. ܗܝܕܝܢ ܒܢܐ 24
ܠܡܠܘܐ. * ܘܡܣܩ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܒܫܢܬܐ. ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ. 25
ܘܡܣܝܡ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܒܣܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܫܠܡܗ ܠܒܝܬܐ. ܘܥܒܕ ܣܦܝܢܬܐ ܡܠܟܐ 26
ܫܠܝܡܘܢ ܒܥܨܝܘܢܓܒܪ ܕܠܘܬ ܐܝܠܘܬ ܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܒܐܪܥܐ ܕܐܪܘܕ. * ܘܫܕܪ 27
ܡܠܟܐ ܚܝܪܡ ܠܥܒܕܘܗܝ ܒܣܦܝܢܬܐ. ܓܒܪܐ ܡܠܚܐ ܕܝܕܥܝܢ ܝܡܐ. ܥܡ ܥܒܕܘܗܝ
ܕܫܠܝܡܘܢ. * ܘܐܙܠܘ ܠܐܘܦܝܪ. ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܬܡܢ ܕܗܒܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ. 28
ܘܐܝܬܝܘ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝ *

* ܘܡܠܟܬܐ ܕܫܒܐ. ܫܡܥܬ ܫܡܥܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܘܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܬܬ: ܠܡܢܣܝܘܬܗ 1
ܒܐܘܚܕܬܐ. * ܘܐܬܬ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܒܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܓܡܠܐ ܕܛܥܝܢܝܢ ܒܣܡܐ ܣܓܝܐܐ. 2
ܛܒ ܘܕܗܒܐ ܘܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܢܣܝܬܗ ܒܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ
ܗܘܐ ܒܠܒܗ. * ܘܚܘܝܗ ܫܠܝܡܘܢ. ܟܠܗܘܢ ܡܠܝܗ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܐܬܟܣܝ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܠܐ 3
ܚܘܝܗ. * ܘܚܙܬ ܡܠܟܬܐ ܕܫܒܐ ܟܠܗ ܚܟܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܐ: * ܘܡܐܟܘܠܬ 4
ܦܬܘܪܗ: ܘܡܘܬܒܐ ܕܥܒܕܘܗܝ: ܘܩܝܡܐ ܕܡܫܡܫܢܘܗܝ ܘܠܒܘܫܝܗܘܢ: ܘܡܫܩܝܢܘܗܝ 5
ܘܠܒܘܫܝܗܘܢ: ܘܥܠܘܬܗ ܕܡܣܩ ܗܘܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܚܪܬ ܬܘܒ ܒܗ ܪܘܚܐ.
* ܘܐܡܪܬ ܠܡܠܟܐ. ܫܪܝܪܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬ ܒܐܪܥܝ. ܥܠ ܦܬܓܡܝܟ ܘܥܠ 6
ܚܟܡܬܟ. * ܘܠܐ ܗܝܡܢܬ ܠܦܬܓܡܐ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܝܬ ܘܚܙܝ ܥܝܢܝ. ܘܗܐ ܠܐ ܚܘܝܘܢܝ 7
ܐܦ ܦܠܓܐ. ܐܘܣܦܬ ܚܟܡܬܐ ܘܛܒܬܐ. ܥܠ ܫܡܥܐ ܕܫܡܥܬ. * ܛܘܒܝܗܝܢ ܠܢܫܝܟ. 8
ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܒܕܝܟ ܗܠܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝܟ. ܐܡܝܢܐܝܬ ܘܫܡܥܝܢ ܚܟܡܬܟ. * ܢܗܘܐ 9
ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܪܝܟ. ܕܨܒܐ ܒܟ. ܘܐܘܬܒܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝܐ
ܠܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ. ܘܥܒܕܟ ܡܠܟܐ. ܠܡܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ.

24 Filia verò Pharaonis aſcendit è civitate Davidis in ædem quam extruxerat illi Salomon. Tunc ædificavit Mello. 25 Et offerebat Salomon ter in anno holocauſta & pacifica ſuper altare, ponebatq; ſuper illud thura coram Domino. 26 Perfectâ jam domo, paravit etiam rex Salomon naves in Iſinu-geber quæ eſt prope Eloth, ſecus littus maris Suph, in regione Aruad. 27 Miſitq; rex Hiram ſervos ſuos in iis navib⁹, viros nautas gnaros maris, unà cum ſervis Salomonis: 28 Qui profecti in Ophir tulerunt inde auri talenta quadringenta viginti, & advexerunt ad Salomonem.

CAP. X.

1 REgina verò Saba audito nomine Salomonis & nomine Domini, venit ad probandum eum ænigmatib⁹. 2 Venit inquam Jeruſalem cum exercitu copioſiſſimo, & camelis portantib⁹ magnam vim aromatū & auri, lapideſq; pretioſos; & adiens regem Salomonem, probavit eum cunctis reb⁹ quas habebat in animo. 3 Et expoſuit ei Salomon cuncta verba, nihilque regem latuit quod non expoſuerit illi. 4 Cúmque regina Saba vidiſſet omnem ſapientiam Salomonis, & domum quam ædificaverat: 5 Cibum menſæ ejus, manſionem ſervorum ejus, ſtatum miniſtrorū ac indumenta eorum, pincernas & indumenta eorum, & holocauſta quæ offerebat in domo Domini; non remanſit ampliùs in ea ſpiritus: 6 Dixitq; ad regem, Reverà contigit ſermo quem audiveram in regione mea de rebus tuis deque ſapientia tua: 7 Tamen non credidi ſermonibus, donec venirem, & viderent oculi mei; ſed ecce non indicaverant mihi ne dimidium quidem: excedit ſapientia & bonum, famam quam audiveram. 8 Beatæ uxores tuæ, beati ſervi tui qui aſtant jugiter coram te, & audiunt ſapientiam tuam. 9 Sit Dominus Deus tuus benedictus qui te oblectatus eſt, teque collocavit ſuper ſolium Iſraelis: eò quòd dilexit Dominus Iſraelem in perpetuum, regem te conſtituit, ut judicium & juſtitiam exerceres.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فاما بنت فرعون فصعدت من قرية داود الى البيت الذي بنا لها سليمان * ثم بنى سليمن 24
ملوى * وكان سليمن يقرب ثلث مرات في السنة قرابينا وذبايحا كاملة على مذبح الرب * 25
ويبخر البخور امام الرب من الاصماغ التي بين يدي الله * واكمل سليمن بناء البيت * ثم 26
عمل سفينة في غيضة وال * التي عند ايلوت عند شط بحر سوف * التي بارض ادوم * ثم ارسل 27
حيرام الملك عبيده في السفينة قوما ملاحين بصيرين بتدبير السفن في البحر * مع عبيد
سليمن * فخرجوا الى بلاد دهلك التي من الهند * وجلبوا من هناك ذهبا اربعماية وعشرين 28
قنطارا * واتوا به سليمن *

* الفصل العاشر *

* وسمعت ملكة سبا 1
بخبر سليمن واسم الرب * فقدمت من بلادها لتجربه بالامثال والمسايل * فجاءت الى اورسليم في 2
جيش عظيم جدا * ومعها جمالا موقرة ذهبا وعنبرا وجواهرا * فاتت سليمن وجربته بجميع
ما كان في قلبها * فاجابها سليمن وفسر لها كل شي سالته * ولم يخف عن سليمن شي 3
من امثالها * فرات ملكة سبا حكمة سليمن والبيت الذي بناه * وموايده * وجلوس عبيده 4 5
بين يديه * وقيام خدمه ولباسهم * وذبايحه وقرابينه التي كان يقرب في بيت الرب * فلم
يبق فيها روح من تعجبها * وقالت * يقينا كان الخبر الذي بلغني في ارضي * وكشف 6
عندي ما سمعت عن اقوالك وحكمتك * وان كنت لم اصدق ما قد بلغني * حتى 7
قدمت وعاينت بعيني * واذا اني لم اخبر بنصف ما عاينت * بل وجدت عندك من الحكمة
اضعاف ما سمعت * طوبا نسايك طوبا عبيدك هولاء الذين يقومون بين يديك ابدا * 8
ويسمعون حكمتك * تبارك الله ربك الذي رضي بك * واجلسك على منبر آل اسرايل * 9
بحب الله لبني اسرايل * فصيرك عليهم ملكا * لتقضي بالحق والعدل * وتعدل بالبر *

24 *Porrò filia Salomonis aſcendit è civitate Davidis in domum quam ædificaverat ei Salomon: tum extruxit Salomon Melvam.* 25 *Offerebat autem Salomon ter quotannis oblationes & ſacrificia perfecta ſuper altare Domini, & adolebat incenſum coram Domino ex gummi qui erant in conſpectu Domini.* 26 *Abſolvit ergò Salomon ædificium domûs, tum ſtruxit navim in ſylva Val quæ eſt prope Iloth ſecus littus maris Suf, quæ eſt in terra Edom.* 27 *Tum miſit Hiramus rex ſervos ſuos in illa navi, homines nautas peritos gubernandi naves in mari, unà cum ſervis Salomonis.* 28 *Qui egreſſi ad regiones Dahlak quæ ſunt ex India, aſportârunt inde auri quadringenta viginti quintaria, & attulerunt ea Salomoni.*

CAP. X.

1 *Audiens autem Regina Saba famam Salomonis & nomen Domini, advenit è patria ſua ut tentaret eum parabolis & quæſtionibus.* 2 *Cúmq; advenitâſſet Jeruſalem maximo cum comitatu, ſecum habens camelos onuſtos auro, ambaro, & gemmis; adivit Salomonem, & tentavit eum omnibus rebus quas animo conceperat.* 3 *Et reſpondit ei Salomon, & expoſuit illi quicquid ab eo quæſierat, nec latuit Salomonem ullum ex ænigmatibus ejus.* 4 *Cùm etiam vidiſſet regina Saba ſapientiam Salomonis, & ædem quam extruxerat:* 5 *Menſas ejus, conſeſſum ſervorum ejus in præſentia ipſius, ſtationem miniſtrorum ejus, & veſtimentum eorum, ſacrificia demum & oblationes ejus quas offerebat in domo Domini; non remanſit in ea ſpiritus ob ſtuporem ſuum:* 6 *Et ait, Certiſſimus erat rumor qui ad me pervenerat in terram meam, & pro comperto eſt apud me quod audiveram de ſermonibus tuis & ſapientiâ tuâ;* 7 *Etiamſi fidem non præſtiterim his quæ ad me delata fuerant, donec venirem, & propriis oculis cernerem: ſed ecce haud ſignificata erat mihi dimidia pars eorū quæ vidi: imò inveni apud te ſapientiam longè ſuperiorem his quæ audiveram.* 8 *Beatæ uxores tuæ, beati ſervi tui iſti qui tibi ſemper aſtant, & audiunt ſapientiam tuam.* 9 *Benedictus Deus Dominus tuus qui te delectatus ſedere te fecit ſuper ſolium Iſraelitarum. Ex amore Dei erga filios Iſrael conſtituit te regem ſuper eos, ut verum & æquum jus diceres, & juſtitiam decerneres.*

מלכים א : י

aromata & , auri talenta viginti & centum regi Deditque
10 וַתִּתֵּן לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים ׀ כִּכַּר זָהָב וּבְשָׂמִים
illud aroma ſicut venit non : pretioſum lapidem & ,valde multa
הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה לֹא בָא כַבֹּשֶׂם הַהוּא
.Selomoh regi Seba regina dedit quæ ,multitudine in ultrà
עוֹד לָרֹב אֲשֶׁר־נָתְנָה מַלְכַּת־שְׁבָא לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃
, Ophir ex aurum portabat quæ , Chiram navis etiam Et
11 וְגַם אֳנִי חִירָם אֲשֶׁר־נָשָׂא זָהָב מֵאוֹפִיר
lapidem & ,valde multum almugim ligna Ophir ex detulit
הֵבִיא מֵאֹפִיר עֲצֵי אַלְמֻגִּים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן
fulcrum almugim ligna rex Fecitque .pretioſum
12 יְקָרָה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי הָאַלְמֻגִּים מִסְעָד
: cantoribus nabla & ,citharas & ,regis domus & ,Domini domus
לְבֵית־יְהוָה וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִים
diem ad uſque eſt viſum nec ,almugim ligna ſic venit non
לֹא בָא־כֵן עֲצֵי אַלְמֻגִּים וְלֹא נִרְאָה עַד הַיּוֹם
omnem Seba reginæ dedit Selomoh rex Et .hanc
13 הַזֶּה׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת־שְׁבָא אֶת־כָּל־
manum ſecundùm ei dedit quæ præter ,petivit quam ſuam voluntatem
חֶפְצָהּ אֲשֶׁר שָׁאָלָה מִלְּבַד אֲשֶׁר נָתַן־לָהּ כְּיַד
.ejus ſervi & ipſa ,ſuam terram in abiit & ,ſe vertit & : Selomoh regis
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַתֵּפֶן וַתֵּלֶךְ לְאַרְצָהּ הִיא וַעֲבָדֶיהָ׃
, uno anno in Selomoh ad veniebat quod auri pondus erat Et
14 וַיְהִי מִשְׁקַל הַזָּהָב אֲשֶׁר־בָּא לִשְׁלֹמֹה בְּשָׁנָה אֶחָת
viros Præter .auri talentorum ſex & ſexaginta ſexcentorum
15 שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ כִּכַּר זָהָב׃ לְבַד מֵאַנְשֵׁי
,Arabiæ reges omnes & ,aromatariorum negotiationem & , ſcrutatores
הַתָּרִים וּמִסְחַר הָרֹכְלִים וְכָל־מַלְכֵי הָעֶרֶב
ſcuta ducenta Selomoh rex fecit Et .terræ duces &
16 וּפַחוֹת הָאָרֶץ׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָאתַיִם צִנָּה
ſcutum ſuper fecit aſcendere aureos ſexcentos : tracto auro
זָהָב שָׁחוּט שֵׁשׁ־מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנָּה
tres : tracto auro clypeos trecentos Et .unum
17 הָאֶחָת׃ וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת מָגִנִּים זָהָב שָׁחוּט שְׁלֹשֶׁת
eos dedit & : unumquemque clypeum ſuper aſcendere fecit auri minas
מָנִים זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַמָּגֵן הָאֶחָת וַיִּתְּנֵם
ſolium rex fecit Et .Lebanon ſylvæ domo rex
18 הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא־
gradus Sex .roborato auro illud operuit & , grande dentis
19 שֵׁן גָּדוֹל וַיְצַפֵּהוּ זָהָב מוּפָז׃ שֵׁשׁ מַעֲלוֹת
hinc manus & ,ipſum poſt à ſolio rotundum caput & ,ſolio
לַכִּסֵּה וְרֹאשׁ־עָגֹל לַכִּסֵּה מֵאַחֲרָיו וְיָדֹת מִזֶּה
ſtantes leones duo & : ſeſſionis locum ad inde &
וּמִזֶּה אֶל־מְקוֹם הַשָּׁבֶת וּשְׁנַיִם אֲרָיוֹת עֹמְדִים
ibi ſtantes leunculi duodecim Et .manus apud
20 אֵצֶל הַיָּדוֹת׃ וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיִים עֹמְדִים שָׁם
omnibus in ſic fuit factum non : inde & hinc gradus ſex ſuper
עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא־נַעֲשָׂה כֵן לְכָל־
.regnis
מַמְלָכוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

10 Dedit ergò regi centū viginti
talenta auri, & aromata multa
nimis, & gemmas pretioſas:
non ſunt allata ultra aromata
tam multa, quàm ea quæ dedit
regina Saba regi Salomoni.
11 (Sed & claſſis Hiram, quæ
portabat aurum de Ophir, at-
tulit ex Ophir ligna thyina
multa nimis, & gemmas pre-
12 tioſas. Fecitque rex de lignis
thyinis fulcra domûs Domini,
& domûs regiæ, & cytharas
lyráſq; cantoribus: non ſunt al-
lata hujuſcemodi ligna thyina,
neque viſa uſque in præſentem
13 diem.) Rex autem Salomon
dedit reginæ Saba omnia quæ
voluit & petivit ab eo: exce-
ptis his, quæ ultrò obtulerat ei
munere regio. Quæ reverſa
eſt, & abiit in terram ſuam
14 cum ſervis ſuis. Erat autem
pondus auri, quod afferebatur
Salomoni per annos ſingulos,
ſexcentorum ſexaginta ſex ta-
15 lentorum auri: Excepto eo,
ꝙ afferebant viri qui ſuper ve-
ctigalia erant, & negotiatores,
univerſique ſcruta vendentes,
& omnes reges Arabiæ, ducéſ-
16 que terræ. Fecit quoq; rex Sa-
lomon ducenta ſcuta de auro
puriſſimo, ſexcentos auri ſiclos
dedit in laminas ſcuti unius.
17 Et trecentas peltas ex auro
probato: trecentæ minæ auri
unam peltam veſtiebant: po-
ſuitque eas rex in domo ſaltûs
18 Libani. Fecit etiam rex Salo-
mon thronum de ebore gran-
dem: & veſtivit eum auro
19 fulvo nimis, Qui habebat ſex
gradus: & ſummitas throni
rotunda erat in parte po-
ſteriori: & duæ manus hinc
atque inde tenentes ſedile:
& duo leones ſtabant juxta
20 manus ſingulas. Et duodecim
leunculi ſtantes ſuper ſex gra-
dus hinc atque inde: non
eſt factum tale opus in uni-
verſis regnis.

Verſio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασι-
λίσσῃ Σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτή-
σατο, ἐκτὸς πάντων ὧν δεδώκει αὐτῇ διὰ
χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμών. καὶ ἀπεστράφη,
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν (ο) αὐτῆς αὐτή, καὶ πάν-
14 τες οἱ παῖδες αὐτῆς. Καὶ (π) ἦν ὁ σταθμὸς
τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος τῷ Σαλωμὼν ἐν
ἐνιαυτῷ ἑνί, (ρ) ἑξακόσια καὶ ἑξηκονταὲξ τά-
15 λαντα χρυσίου, Χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγ-
μένων καὶ τῶν (σ) ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν βασι-
16 λέων τῶν πέραν καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς. Καὶ
ἐποίησε (τ) Σαλωμὼν τριακόσια δόρα-
τα χρυσᾶ ἐλατά· τριακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν
17 ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν· Καὶ τριακόσια (υ) ὅπλα
χρυσᾶ ἐλατά· καὶ τρεῖς (φ) μναῖ ἐνῆσαν χρυσοῦ
εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὁ βασι-
18 λεὺς εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. Καὶ ἐποί-
ησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν,
καὶ περιεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.
19 Ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ προτομαὶ μό-
σχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ (χ) χεῖ-
ρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας,
καὶ δύο (ψ) λέοντες ἑστηκότες παρὰ τὰς χεῖ-
20 ρας, Καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ
τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν. οὐ γέγονεν
21 οὕτως πάσῃ βασιλείᾳ. Καὶ πάντα τὰ (ω)
σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλωμὼν γεγονότα χρυ-
σᾶ, καὶ λουτῆρες (α) χρυσοῖ, καὶ πάντα τὰ
σκεύη οἴκου (β) δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ (γ)
συγκεκλεισμένα. οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι οὐκ ἦν (δ)
22 λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις (ε) Σαλωμών· Ὅτι
ναῦς Θαρσὶς τῷ (ζ) βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν τῇ
θαλάσσῃ μετὰ τῶν νηῶν Χιράμ. μία διὰ τριῶν
ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναῦς ἐκ Θαρσὶς
χρυσίου καὶ (η) ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ
πελεκητῶν. Αὕτη ἦν ἡ πραγμα-
τεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς
Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ
τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερου-
σαλήμ, καὶ τὴν ἄκραν, τοῦ περιφράξαι τὸν φραγ-
μὸν τῆς πόλεως Δαυίδ, καὶ τὴν Ἀσσούρ, καὶ τὴν
Μαγδάλ, καὶ τὴν Γαζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἀνω-
τέρω, καὶ τὴν Ἰεθερμάθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις
τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις
τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμών,
ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσα-
λὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐ-
τοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ὑπὸ τοῦ
Χετταίου καὶ τοῦ Ἀμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ
τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου καὶ
τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄν-
των, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ'
αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, καὶ ἀνήγαγεν αὐ-
τοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν
πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταί, καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες καὶ τριστάται αὐτοῦ, καὶ ἄρ-
23 χοντες τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασι-
24 λεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ φρονήσει. Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμών, τοῦ
25 ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκε κύριος τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ αὐτοὶ (θ) ἔφερον ἕκαστος τὰ
δῶρα, σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν, στακτήν, καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους, καὶ ἡμιόνους τὸ κατ' (ι) ἐνιαυ-
26 τὸν ἐνιαυτῷ. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι (κ) εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα
χιλιάδες ἱππέων. καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ
ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

Et rex Salomon dedit reginæ Sa- 13
ba omnia, quæcunque voluit, quæ-
cunque petiit, præter omnia quæ de-
derat ei per (k) manum regis Salo-
mon. Et reverſus, & venit in ter-
ram ſuam, ipſa, & omnes pueri
ejus. Et erat pondus auri, quod 14
veniebat ad Salomon in anno u-
no, ſexcenta, & ſexaginta ſex
talenta auri, Abſque tributis ſubdi- 15
torū, (l) et mercatorum, & omni-
um regum regionis ulterioris, &
ſatraparum terræ. Et fecit Salo- 16
mon (m) trecentas lanceas aureas
ductiles (trecenti aurei inerant in
lancea una) & trecenta (n) ſcuta 17
aurea ductilia: & tres minæ in-
erant auri in ſcuto uno. Et dedit
ea rex in domum ſylvæ Libani. Et 18
fecit rex thronum elephantinum
magnum: & circumauravit illū
auro probato. Sex gradus throno: 19
& prominentiæ vitulorum ipſi
throno ex poſterioribus ejus: &
manus hinc, & hinc ſuper locum
cathedræ: & duo leones ſtantes
juxta manus: Et duodecim leones 20
ſtantes ibi ſuper ſex gradus, hinc,
& hinc. Non factum eſt ſic omni
regno. Et omnia vaſa, (o) quæ 21
à Salomon facta, aurea, & lute-
res aurei, Et omnia vaſa do-
mûs ſylvæ Libani auro conclu-
ſa. Non fuit argentum: quoniam
non erat reputatum in diebus Sa-
lomon: Quia navis Tharſis erat 22
regi Salomon in mari cum (p)
navibus Chiram: una per tres an-
nos veniebat regi navis è Tharſis
auri, & (q) argenti, & lapidum
tornatorum, & dolatorum.
Hæc (r) fuit ſumma diſtributionis
quam obtulit rex Salomon ad æ-
dificandam domum Domini, &
domum regis, & murum Hieru-
ſalem, & arcem, ad circumſepi-
endum ſepem civitatis David, &
Aſſur, & Magdal, & Gazer, &
Bethoron ſuperiorem, & Jether-
math, & omnes civitates cur-
ruum, & omnes civitates equi-
tum, & negotiationem Salomon,
quam negotiatus eſt, ædificando
in Hieruſalem, & in omni terra.
(ſ) Ut non opprimeret eum; omnem
populum reſiduum de Chettæo, et
Amorrhæo, & Pherezæo, et Cha-
nanæo, & Euæo, & Jebuſæo, &
Gergeſæo, de iis qui non erant ex
filiis Iſrael, filios eorum reſiduos
(t) cum eo in terra, quos non potu-
erant filii Iſrael exterminare eos,
& adduxit eos Salomon in tri-
butum uſque in diem hanc. Et de
filiis Iſrael non dedit Salomon (u) moleſtiam: quoniam ipſi erant
viri bellatores, & pueri ejus & principes, & (x) tertiarii ejus,
& principes curruum ejus, & equites ejus. Et magnificatus eſt 23
Salomon ſuper omnes reges terræ divitiis, & prudentiâ. Et omnes 24
reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendam prudenti-
am ejus quam dederat Dominus cordi ejus. Et ipſi ferebant unuſ- 25
quiſque dona, vaſa (y) aurea, & veſtem, ſtactem, & ſuavi-
tates, & equos, & mulos, (z) quod per annum, anno. Et fuerunt 26
Salomon (aa) quatuor mille fœminæ equæ ad currus, & duo-
decim millia equitum. Et poſuit ea in civitatibus curruum, &
cum rege in Hieruſalem. Et fuit Dux omnium regum à flumine,
& uſque ad terram alienigenarum, & uſque ad terminos Ægypti.

MS.A. (ο) αὐτῆς, καὶ (π) ἦν σταθμὸς (ρ) ἑξακόσια ἑξηκονταὲξ (σ) ἐμπόρων τῶν ῥωποπωλῶν, καὶ (τ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν (υ) ὅπλα ἐλατά· (φ) μναῖ χρυσίου ἐνῆσαν (χ) χεῖρες ἐπὶ τοῦ θρόνου ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, (ψ) λέοντες * ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ (ω) σκεύη τοῦ πότου τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν χρυσᾶ γεγονότα, καὶ (α) χρυσοῖ, πάντα (β) τοῦ δρυμοῦ (γ) συγκεκλεισμένῳ. (δ) λογιζόμενον (ε) Σαλωμών. Εἰσόπ ὂν ὅπ (ζ) βασιλεῖ ἐν (η) ἀργυρίου καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων καὶ ταώνων. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ut verſ. ſeq. 23. (θ) ἔφερον πρὸς αὐτὸν τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν, (ι) ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. Καὶ συνέλεξεν Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἵππους, καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες (κ) καὶ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וִיהַבַת לְמַלְכָּא מְאָה וְעֶסְרִין כַּכְּרִין דְּדַהֲבָא וּבוּסְמַנִין סַגִּי לַחֲדָא וְאַבְנִין טָבָן
11 לָא אֲתָא כְבוּסְמָנַיָּא הָאִנּוּן עוֹד לִסְגֵי דִּי יְהַבַת מַלְכַּת שְׁבָא לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃ וְאַף
סְפִינָתָא דְחִירָם דְּמַיְתְיָא דַּהֲבָא מֵאוֹפִיר אַיְתִיאַת מֵאוֹפִיר אָעֵי אַלְמוּגִין סַגִּי לַחֲדָא
12 וְאַבְנִין טָבָן׃ וַעֲבַד מַלְכָּא יָת אָעֵי אַלְמוּגַיָּא סְעִיד לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ וּלְבֵית
מַלְכָּא וְכִנָּרַיָּא וְנִבְלַיָּא לִבְנֵי לֵוִי לָא אֲתוֹ כֵן אָעֵי אַלְמוּגִין וְלָא אִתְחֲזִיאוּ עַד יוֹמָא
13 הָדֵין׃ וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה יְהַב לְמַלְכַּת שְׁבָא יָת כָּל רְעוּתַהּ דִּשְׁאֵילַת בַּר מִדִּמְנֵי לַהּ
14 כְּעוּתַר יְדָא דְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְאִתְפְּנִיאַת וַאֲזַלַת לְאַרְעַהּ הִיא וְעַבְדָּהָא׃ וַהֲוָה
מַתְקַל דַּהֲבָא דִּי הֲוָה אָתֵי לִשְׁלֹמֹה בְּשַׁתָּא חֲדָא שִׁית מְאָה שִׁתִּין וְשִׁית כַּכְּרֵי
15 דַּהֲבָא׃ בַּר מֵאֲגַר אוּמָנַיָּא וּסְחוֹרַת תַּגָּרַיָּא וְכָל מַלְכֵי סוּמְכְוָתָא וְשִׁלְטוֹנֵי
16 אַרְעָא׃ וַעֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מָאתָן תְּרֵסִין דְּדַהֲבָא טָבָא שִׁית מְאָה דַּהֲבָא
17 מַסִּיק עַל תְּרֵיסָא חַד׃ וּתְלַת מְאָה מְגִנִּין דִּדְהַב טָבָא תְּלָתָא מְנִין דַּהֲבָא
18 מַסִּיק עַל מְגִנָּא חֲדָא וּמַנְּנוּן מַלְכָּא בֵּית מְקֵירַת מַלְכַיָּא׃ וַעֲבַד מַלְכָּא
19 כּוּרְסְיָא דְשֵׁנָא רַבָּא וַחֲפָהִי דַּהֲבָא טָבָא׃ שִׁתָּא דַרְגִּין לְכוּרְסְיָא וְרֵישׁ סַגְלְגַל
לְכוּרְסְיָא מֵאֲחוֹרוֹהִי וְאַשְׁדָּתָא מִכָּא וּמִכָּא עַל אֲתַר מוֹתְבָא וּתְרֵין אַרְיָוָן
20 קָיְמִין בִּסְטַר אַשְׁדָּתָא׃ וּתְרֵי עֲשַׂר אַרְיָוָן קָיְמִין תַּמָּן עַל שִׁתָּא דַרְגִּין מִכָּא וּמִכָּא
לָא אִתְעֲבֵד כֵּן לְכָל מַלְכְוָתָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dedit regi centum & viginti talenta auri, & aromata multa val- 10
dè, & lapides bonos, non venerunt ſicut aromata illa ampliùs
in multitudine, quæ dedit regina Seba regi Selomoh. Et etiam na- 11
vis Hhiram quæ adferebat aurum ex Ophir, advexit ex Ophir li-
gna coraliorum multa valdè, & lapides bonos. Et fecit rex è lignis 12
coraliorum appodiamen domui ſanctuarii Domini, & domui regis;
& citharas, & nabla filiis Levi: non venerunt talia ligna coralio-
rum, nec viſa ſunt ad diem hanc. Et rex Selomoh dedit reginæ Se- 13
ba omne placitum ejus quod petivit; præter id quod numeravit ei
ſecundùm opulentiam manus regis Selomoh; & vertit ſe, & ivit in
terram ſuam ipſa, & ſervi ejus. Et erat pondus auri, quod venie- 14
bat ipſi Selomoh ſingulis annis; ſexcentorum & ſexaginta ſex talen-
torum auri. Præter mercedem artificum, & negotiationem mercato- 15
rum, & omnium regum Zzumchevatha & principum terræ. Et fecit 16
rex Selomoh ducenta ſcuta auri boni, ſexcentos aureos aſcendere
faciens ſuper ſcutum unumquodque. Et trecentos clypeos auri boni, 17
tres minas auri aſcendere fecit ſuper clypeum quodque, & poſuit eos rex
in domo refrigerii regum. Et fecit rex ſolium eburneum magnum, 18
& obduxit illud auro bono. Sex gradus erant ſolio, & caput rotun- 19
dum erat ſolio à poſteriori ejus, & ſuſtentacula hinc & inde ſuper locum
ſeſſionis, & duo leones ſtabant in latere ſuſtentaculi. Et duodecim 20
leones ſtabant ibi ſuper ſex gradus hinc & inde; non factum fuit
tale in cunctis regnis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܝܗܒܬ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܒܣܡܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ
ܘܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. ܘܠܐ ܐܬܘ ܬܘܒ ܒܣܡܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ. ܕܝܗܒܬ ܡܠܟܬ ܫܒܐ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.
* ܘܐܦ ܐܠܦܐ ܕܚܝܪܡ. ܕܐܝܬܝܘ ܕܗܒܐ ܡܢ ܐܘܦܝܪ. ܐܝܬܝܘ ܡܢ ܐܘܦܝܪ. ܩܝܣ
ܕܦܣܝܩܬܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ. * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܩܝܣܐ ܕܦܣܝܩܬܐ.
ܣܡܟܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܢܪܐ ܘܢܒܠܐ ܠܡܫܒܚܢܐ. ܠܐ ܐܬܘ
ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܩܝܣܐ ܕܦܣܝܩܬܐ. ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܘ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ.
ܝܗܒ ܠܡܠܟܬ ܫܒܐ. ܟܠ ܡܕܡ ܕܨܒܬ ܘܫܐܠܬ. ܣܛܪ ܡܢ ܡܕܡ ܕܝܗܒ ܠܗ̇ ܐܝ
ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܬܦܢܝܬ ܘܐܙܠܬ ܠܐܪܥܗ̇. ܗܝ ܘܥܒܕܝܗ̇. * ܘܗܘܐ ܡܬܩܠܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܬܐ
ܗܘܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܫܢܬܐ ܚܕܐ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. * ܣܛܪ ܡܢ ܕܐܬ
ܘܐܘܡܢܐ ܘܐܬܓܪܐ ܕܬܓܪܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܥܪܒܝܐ ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ. ܡܐܬܝܢ ܬܪܣܝܢ ܕܕܗܒܐ ܦܛܝܪܐ. ܘܫܬܡܐܐ ܡܢܝܢ. ܐܦܩ ܥܠ ܬܪܣܐ ܚܕ
* ܘܬܠܬܡܐܐ ܡܓܢܝܢ ܕܕܗܒܐ ܦܛܝܪܐ. ܘܬܠܬܡܐܐ ܡܢܝܢ ܕܕܗܒܐ ܐܦܩ ܥܠ ܡܓܢܐ ܚܕ
ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬ ܥܒܐ ܕܠܒܢܢ. * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ. ܟܘܪܣܝܐ ܕܫܢܐ. ܪܒܐ
ܘܚܦܝܗܝ ܕܗܒܐ ܡܢ ܐܘܦܝܪ. * ܘܥܒܕ ܠܟܘܪܣܝܐ ܫܬ ܕܪܓܝܢ. ܘܪܫܗ ܕܟܘܪܣܝܐ. ܚܕܪ
ܗܘܐ ܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܐܝܕܐ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ. ܥܠ ܕܘܟܬܐ ܕܡܘܬܒܐ. ܘܬܪܝܢ ܐܪܝܘܬܐ. ܩܝܡܝܢ ܗܘ
ܠܘܬ ܐܝܕܐ. * ܘܬܪܥܣܪ ܐܪܝܘܬܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܬܡܢ ܥܠ ܫܬ ܕܪܓܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ. ܠܐ ܐܬܥܒܕ
ܗܟܢܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ.

10 * Et dedit regi Salomoni centum viginti talenta auri, & odoramentorum magnam copiam, lapidéſque pretioſos: nec fuerunt ampliùs advecta talia odoramenta, qualia dedit regina Saba Salomoni. 11 (Naves quoque Hirami advexerunt aurũ ex Ophir, attulerunt etiam ex Ophir ligna braſilica ingenti copiâ, & lapides pretioſos. 12 Adhibuit autẽ rex Salomon ligna braſilica in ornamentum pro domo Domini & pro domo regia, & in nabla & citharas pro cantoribus: talia ligna braſilica nec allata nec viſa fuerant ad hunc uſq; diem.) 13 Viciſſim rex Salomon dedit Reginæ Saba quicquid voluit & expetivit, præter res quas dederat illi pro manu (*i. munificentiâ*) regiâ: ſic reverſa abiit in regionem ſuam unà cum ſervis ſuis. 14 Cæterùm pondus auri quod obveniebat Salomoni in uno anno, erat ſexcentorum ſexaginta ſex talentorum auri: 15 Exceptis *iis quæ obveniebant ei* ab artificibus, & mercibus negotiatorum, cunctis regibus Arabum, & principibus terræ. 16 Fecit quoque rex Salomon ducentos clypeos ex auro puriſſimo, ſexcentas autem minas inſumpſit in quemlibet clypeum. 17 Et trecenta ſcuta ex auro puriſſimo, & trecentas auri minas inſumpſit in quodlibet ſcutum; poſuítque ea rex in domo ſaltûs Libani. 18 Fecit præterea rex ſolium eburneum ingens, & obduxit illud auro ex Ophir *advecto*. 19 Solio fecit ſex gradus, & faſtigium ſolii rotundum erat à tergo, & brachia hinc inde in loco ſedis, & bini leones ſtabant utrinque: 20 Et duodeni leones ſtabant hinc inde à lateribus ſex illorum graduum; nihil tale factum eſt in ullo regno.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجاءت ملكة اليمن هذه لسليمن الملك مائة وعشرين قنطار ذهب * وعنبرا كثيرا *
وانواع الطيب والجواهر المرتفعة * ولم يجي مثل ذلك الطيب والعنبر الذي وهبت ملكة
اليمن لسليمن * واتت به الي ارض اسرايل * وسفن حيرام ايضا حملت ذهبا من ارض
الهند وجي فيها بخشب الخيم * وهذا الخشب مصور في خلقته باصبغ من الاصباغ * كثير
وجواهر مرتفعة * وجعل سليمن من الخشب المصور الذي اتاه * في بيت الرب وبيته * وزينها
به * وجعل منه ايضا عيدانا ومعازفا للروساء من بيت لاوي * الذين يسجدون في بيت الرب
به * ولم يجي مثل ذلك الخشب الي ارض اسرايل ايضا * ولم ير مثله الي اليوم * واجاز سليمان
الملك ملكة سبا * ووهب لها كل شي طلبت * هذا سوي الجوايز الذي تجيز الملوك بعضها
بعضا * فخرجت من عنده * وانصرفت الي بلادها هي وعبيدها وخيلها * وكان وزن الذهب
الذي اجتمع لسليمن في تلك السنة * ست مائة وستة وستون قنطارا * غير ما كان ياتون به
صناعه وتجاره * وكان جميع الملوك والسلاطين كلها التي للارض * ورؤساء الشعوب يهدون الي
سليمان الهدايا * ويكرمونه * وعمل سليمان الملك * مايتي ترس من ذهب ابريز * في كل ترس
ستماية منا من ذهب * وعمل ايضا ثلاث ماية درقة من ذهب ابريز * في كل درقة ثلاث ماية
منا من ذهب * وصيرها الملك في البيت الذي بناه وسماه غيضة لبنان * ثم عمل سليمن
ايضا منبرا كبيرا من عاج * والبسه ذهبا من الذهب الذي اتاه من الهند * وصير للمنبر
ستة درجات * وصير راس هذا المنبر مدورا من خلفه * وفي الجانبين جعل للمجلس متكا
في كل جانب منها * وجعل على جانبيه اسدين من ذهب * واحدا عن يمينه * والاخر عن يساره *
* وجعل على كل درجة اسدين * فصارت الاسود اثني عشر * على ستة درجات يمينه ويساره *
ولم يعمل مثل هذا المنبر في جميع المملكات *

10 * *Eadem hæc regina Auſtri attulit regi Salomoni centum viginti quintaria auri, ambarum permultum, genera odorũ & gemmarum præſtantiſſimarũ: nec unquam venerant tales odores nec ambarum, quæ regina Auſtri donavit Salomoni, quæque advexerat ad terram Iſraeliticam.* 11 *Naves etiam Hirami tulerunt aurum è terra Indica, & advectum fuit in eis lignum coloratum (eſt autem lignum iſtud naturaliter pictum variis colorum generibus) permultum, gemmæq; præſtantiſſimæ.* 12 *Poſuitque Salomon ex ejuſmodi ligno picto quod allatum ipſi fuerat, in domo Domini & in domo ſua, eóque ornavit eas: ex eodem compoſuit etiam fides & ſiſtra pro principibus familiæ Leviticæ, qui canebant in domo Domini: nunquam adhuc venerat tale lignum in terram Iſraeliticam, nec illi ſimile viſum fuerat ad hodiernam uſque diem.* 13 *Salomon quoque rex donavit Reginæ Sabæ, eique largitus eſt quicquid poſtulavit, præter munera quæ reges mutuò ſibi donare* cõſueverunt: *ſic ab eo egreſſa rediit in patriam ſuam tam ipſa quam ſervi & equi ſui.* 14 *Fuit autem pondus auri quod coactum fuit Salomoni eo anno, ſexcentorum ſexaginta ſex quintariûm:* 15 *Præter illud quod afferebant artifices & mercatores ejus. Omnes præterea reges, omnéſque orbis imperatores, & principes populorum mittebant ad Salomonem munera, et honore afficiebant eum.* 16 *Item fecit Salomon rex ducentos clypeos ex auro obryzo, & in quolibet clypeo ſexcentæ extabant auri minæ.* 17 *Fecit etiam trecenta ſcuta ex auro obryzo, et in unumquodque ſcutum trecentas auri minas in*ſumpſit: *& collocavit ea rex in æde quam extruxerat, et appellaverat, Saltum Libani.* 18 *Ad hæc fecit Salomon tribunal maximum ex ebore, & obduxit illud auro, ex eo* ſci*licet auro quod allatũ fuerat ei ex India.* 19 *Eidem tribunali fecit ſex gradus, ejuſdémque tribunalis verticem rotundum fecit à tergo: & in utroque ſedis latere fecit fulcrum utrinque, & ſuper gemina ejuſdem latera poſuit geminos leones aureos, unum à dextera, alterum à ſiniſtra.* 20 *Singulis etiam gradibus binos impoſuit leones, adeóque duodecim fuerunt leones ſuper ſex illos gradus dextrorſum & ſiniſtrorſum: nunquam factum fuit hujuſmodi tribunal in univerſis regnis.*

מלכים א : יא

domus vaſa omnia & ,aurea Selomoh regis *propinationis* vaſa omnia Et

21 וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית

diebus in reputabatur nec ,argentum non *:concluſo* auro Lebanon ſaltus

יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי

cum *mari in* regi Tarſis navis Quia .quicquam *in* Selomoh

22 שלמה למאומה : כי אני תרשיש למלך בים עם

Tharſis navis veniebat annis tribus in ſemel :Chiram navi

אני חירם אחת לשלש שנים תבוא אני תרשיש

.pavos & ,ſimias & ,elephantum dentes ,argentum & aurum *portans*

נשאת זהב וכסף שנהבים וקפים ותכיים :

,terræ regibus omnibus præ Selomoh rex eſt magnificatus Et

23 ויגדל המלך שלמה מכל מלכי הארץ

facies quærentes terra omnis Et .ſapientia in & ,*opulentia* in

24 לעשר ולחכמה : וכל־הארץ מבקשים את־פני

.ejus corde in Deus *dederat* quam ,ejus ſapientiam *audiendum ad* ,Selomoh

שלמה לשמע את־חכמתו אשר־נתן אלהים בלבו :

,aurea vaſa & ,argentea vaſa ;ſuum munus *vir afferentes ipſi* Et

25 והמה מביאים איש מנחתו כלי־כסף וכלי זהב

.*anno in anni rem* ;mulos & ,equos ;aromata &,*armaturã* &,veſtes &

ושלמות ונשק ובשמים סוסים ופרדים דבר־שנה בשנה :

quadrin- & mille ei *fuit* & :equites & ,*currum* Selomoh congregavit Et

26 ויאסף שלמה רכב ופרשים ויהי־לו אלף וארבע

civitatibus in eos poſuit & :equites millia duodecim & ,currus genti

מאות רכב ושנים־עשר אלף פרשים וינחם בערי

rex dedit Et .Jeruſalaim in rege cum & ,*currûs*

27 הרכב ועם־המלך בירושלם : ויתן המלך

dedit cedros & ,lapides tanquam Jeruſalaim in argentum

את־הכסף בירושלם כאבנים ואת הארזים נתן

exitum Et .multitudine in campeſtri in quæ ,ſycomoros tanquam

28 כשקמים אשר־בשפלה לרב : ומוצא

regis negotiatores,netum & ,Ægypto ex Selomoh ipſi qui equorum

הסוסים אשר לשלמה ממצרים ומקוה סחרי המלך

quadriga egrediebatur & aſcendebat Et .pretio *in* netum capiebant

29 יקחו מקוה במחיר : ותעלה ותצא מרכבה

;centum & quinquaginta *in* equus & ,argenteis ſexcentis *in* Ægypto ex

ממצרים בשש מאות כסף וסוס בחמשים ומאה

eorum *manu in* Aram *regibus* & ,Chitthæorum *regibus omnibus* ſic &

וכן לכל־מלכי החתים ולמלכי ארם בידם

.educebant

יצאו :

CAP. XI. יא

filiam & ,multas alienigenas mulieres adamavit Selomoh rex Et

1 והמלך שלמה אהב נשים נכריות רבות ואת־בת־

:Chitthæas ,Sidonias ,Edomæas ,Hammonitidas ,Moabitidas ,Parhoh

פרעה מואביות עמניות אדמית צדנית חתית :

Non :Iſrael filios ad Dominus dixit quibus gentibus De

2 מן־הגוים אשר אמר־יהוה אל־בני ישראל לא־

facient declinare *certè* :vos *in* ingredientur non ipſi & ,eos *in* ingrediemini

תבאו בהם והם לא־יבאו בכם אכן יטו את־

.amando Selomoh adhæſit eis *in* :ſuos deos poſt veſtrum cor

לבבכם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה :

:trecentæ *pellices* & ,ſeptingentæ *principes* uxores ei *fuit* Et

3 ויהי־לו נשים שרות שבע מאות ופלגשים שלש מאות

.ejus cor ejus mulieres fecerũt declinare &

ויטו נשיו את־לבו :

Verſio VUL. LAT.

21 Sed & omnia vaſa, quibus potabat rex Salomon, erant aurea: & univerſa ſupellex domus ſaltûs Libani de auro puriſſimo: non erat argentum, nec alicujus pretii putabatur in diebus Salomonis, 22 Quia claſſis regis ꝑ mare cum claſſe Hiram ſemel per tres annos ibat in Tharſis, deferens indè aurum, & argentum, & dentes elephantorum, & ſimias, & pavos. 23 Magnificatus eſt ergò rex Salomon ſuper omnes reges terræ, divitiis, & ſapientiâ. 24 Et univerſa terra deſiderabat vultum Salomonis, ut audiret ſapientiam ejus, quam dederat Deus in corde ejus. 25 Et ſinguli deferebant ei munera, vaſa argentea & aurea, veſtes & arma bellica, aromata quoque, & equos & mulos, per annos ſingulos. 26 Congregavítque Salomon currus & equites, & facti ſunt ei mille quadringenti currus, & duodecim millia equitum: & diſpoſuit eos per civitates munitas, & cum rege in Jeruſalem. 27 Fecítque ut tanta eſſet abundantia argenti in Jeruſalem, quanta & lapidum: & cedrorum præbuit multitudinem, quaſi ſycomoros quæ naſcuntur in campeſtribus. 28 Et educebantur equi Salomoni de Ægypto, & de Coa. Negotiatores enim regis emebant de Coa, et ſtatuto pretio perducebant. 29 Egrediebatur autẽ quadriga ex Ægypto ſexcentis ſiclis argenti, & equ° centum quinquaginta. Atque in hunc modum cuncti reges Hethæorum & Syriæ equos venundabant.

CAP. XI.

1 REx autem Salomon adamavit mulieres alienigenas multas, filiã quoque Pharaonis, & Moabitidas, & Ammonitidas, Idumæas, & Sidonias, & Hethæas: 2 De gentibus ſup quib° dixit Dñs filiis Iſrael; Non ingrediemini ad eas, neque de illis ingredientur ad veſtras: certiſſimè enim avertent corda veſtra ut ſequamini deos earũ. 3 His itaq; copulat° eſt Salomon ardentiſſimo amore. Fuerúntq; ei uxores quaſi reginæ ſeptingentæ, et concubinæ trecentæ: et averterũt mulieres cor ejus.

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

27 Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς (λ) τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἰερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. 28 Καὶ ἡ ἔξοδος (μ) Σαλωμὼν τῶν ἱππέων καὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐκ Θεκουὲ ἔμποροι τοῦ βασιλέως· καὶ ἐλάμβανον ἐκ (ν) Θεκουὲ ἐν ἀλλάγματι. 29 Καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος (ξ) ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου, καὶ ἵππος ἀντὶ πεντήκοντα ἀργυρίου. καὶ οὕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι Χεττιΐν, καὶ βασιλεῦσι Συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.

ΚΕΦ. ια΄.

1 ΚΑὶ ὁ βασιλεὺς (α) Σαλωμὼν ἦν φιλογύνης. 3 Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι. Καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραώ, Μωαβίτιδας, (β) Ἀμμανίτιδας, Σύρας, καὶ Ἰδουμαίας, Χετταίας, καὶ Ἀμορραίας, 2 Ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπεῖπε κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, μὴ ἐκκλίνωσι τὰς καρδίας ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν· εἰς αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλωμὼν, (γ) τοῦ ἀγαπῆσαι. 4 Καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρους Σαλωμὼν, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδία (δ) Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐξέκλιναν γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν αὐτῶν. 7 Τότε ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωάβ, καὶ 5 τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμών, Καὶ 8 τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις, αἳ ἐθυμίων καὶ ἔθυον τοῖς εἰδώλοις 6 (ε) αὐτῶν. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 9 Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμὼν, ὅτι ἐξέκλινε καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ 10 δὶς, Καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου, τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ (ζ) φυλάξασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ (η) θεός· οὐδ᾽ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου, κατὰ τὴν καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαλωμὼν, Ἀνθ᾽ ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐφύλαξας (θ) τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαρρήσσων διαρρήξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου. 12 Πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου· ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐτήν. 13 Πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω· σκῆπτρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου καὶ διὰ Ἰερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην. 14 Καὶ ἤγειρε κύριος σατὰν τῷ Σαλωμὼν τὸν Ἀδὲρ τὸν (ι) Ἰδουμαῖον, καὶ τὸν Ἐσρὼμ υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν ἐν Ῥααμὰ, Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ᾽ αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, καὶ προκατελάβετο τὴν Δαμασέκ. καὶ ἦσαν σατὰν τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. καὶ Ἄδερ ὁ Ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ.

27 *Et dedit rex aurum, et argentum in Hieruſalem, tanquã lapides: & cedros dedit, tanquam Sycomoros, quæ in campeſtri, in multitudine.* 28 *Et exitus Salomon (bb) equitum et ex Ægypto, et ex Thecue mercatores regis: et accipiebãt è Thecue in permutatione:* 29 *Et aſcendebat exit° ex Ægypto, currus pro (cc) centũ argenti, et equ° pro quinquaginta argenti. Et ſic omnibus regibus Chettiin, & regibus Syriæ (dd) per mare egrediebãtur.*

CAP. XI.

1 *ET rex Salomon erat amator mulierũ:* 3 *(a) Et fuerunt ei uxores principes ſeptingentæ, et concubinæ trecentæ. Et accepit uxores alienas, et filiam Pharao, Moabitidas, Ammanitidas, Syras, et Idumæas, Chettæas, et Amorrhæas,* 2 *Ex gentibus, quibus interdixit Dominus filiis Iſrael, Non intrabitis ad eos, & ipſi non intrabunt ad vos, ne inclinent corda veſtra poſt idola ſua; ad eos adhæſit Salomon, amando.* 4 *Et factum eſt in tempore ſenectutis Salomon, & non fuit cor ejus perfectum cum Domino Deo ſuo, ſicut cor David patris (b) ejus.* 3 *Et declinare fecerunt mulieres alienæ cor ej° poſt deos ſuos.* 7 *Tunc ædificavit Salomon excelſum ipſi Chamos idolo (c) Moab, et (d) regi eorum idolo filiorum* 5 *Ammon, et Aſtarte abominationi* 8 *Sidoniorum. Et ſic fecit omnibus uxorib° ſuis alienis; (e) quæ adolebant, et ſacrificabant idolis ſuis.* 6 *Et fecit Salomon malum in conſpectu Domini: non ambulavit poſt Dominum, ſicut David pater ejus.* 9 *Et iratus eſt Domin° in Salomon; quoniã declinare fecit cor ſuũ à Domino Deo Iſrael, qui apparuerat ei bis,* 10 *Et mandaverat ei ſuper verbo hoc: omninò, ut non iret poſt deos alios, (f) et cuſtodiret facere, quæ mandaverat ei Domin° De°: neq; erat cor ej° perfectum cum Domino, juxta cor David patris ejus.* 11 *Et dixit Domin° ad Salomon; Pro eo, quòd facta ſunt hæc tecum, et non cuſtodîſti mandata mea, et præcepta mea, quæ mandavi tibi; diſcindens diſcindam regnum tuum de manu tua: et dabo illud ſervo tuo.* 12 *Veruntamen in dieb° tuis non faciã ea propter David patrẽ tuũ: de manu filii tui tollam illud.* 13 *Veruntamen totum regnum non tollam: (i) ſceptrum unum dabo filio tuo propter David ſervum meum, et propter Hieruſalem civitatem, quam elegi.* 14 *Et ſuſcitavit Domin° Satan Salomoni Ader Idumeũ, (g) et Eſrom filiũ Eliadae, (h) qui in Rhaemma, Adadezer regẽ Suba dominum ſuum. Et congregati ſunt ſuper eum viri: & fuit princeps congregationis, & præoccupavit Damaſec. Et (i) fuerunt Satan Iſraeli omnibus diebus Salomon: & Ader Idumæus de ſemine regni in Idumæa.*

MS.A (λ) τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν (μ) τῶν ἵππων Σαλωμὼν ἐξ (ν) Θεκουὲμ (ξ) ἅρματα ἐξ Αἰγύπτου ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. οὕτως πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν*, καὶ βασιλεῦσιν
Κεφ. ια΄. MS.A. (α) Σαλωμὼν φιλογύναιος ἦν, καὶ ἔλαβεν γυναῖκας ἀλλοτρίας πολλάς, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραώ, (β) καὶ Ἀμμανίτιδας, καὶ Ἰδουμαίας, Σύρας,
3.4 Χετταίας, καὶ (γ) τοῦ ἀγαπῆσαι. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι· καὶ ἔκκλιναν γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ
5 γήρως Σαλωμὼν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτοῦ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ οὐκ ἦν καρδία (δ) Δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης
6 * βδελύγματι Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω τῶν βασιλέων αὐτῶν, εἰδώλου υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ
7 αὐτοῦ. Τότε ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰβ ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ πρόσωπον Ἰερουσαλήμ, καὶ τῷ Μελχὸμ εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμών, καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων.
8.9 Καὶ οὕτως (ε) αὐτῶν. Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμὼν, (ζ) καὶ φυλάξαι καὶ ποιῆσαι (η) θεός. Καὶ εἶπεν κύριος (θ) τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἐνετειλάμην (ι) Ἰδουμαῖον ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ. Καὶ ἐγένετο

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 וכל מני משתיא דמלכא שלמה דדהבא וכל מני בית מקרת מלכא דדהבא טבא
22 לית כספא לא אתחשיב ביומי שלמה למדעם : ארי ספינתא אפריקא למלכא
בימא עם ספינתא דחירם חדא לתלת שנין אתיא ספינת אפריקא טעינא דהב
23 וכסף שן דפיל וקופין וטוסין : ורבא מלכא שלמה מכל מלכי ארעא לעותר
24 ולחוכמא : וכל דירי ארעא בען למחזיית סבר אפי שלמה למשמע ית חוכמתיה
25 דיהב יי בלביה : ואנון מיתן גבר קורבניה מני כספא ומני דהבא ולבושין ומני
26 זינא ובוסמנין סוסון וכודנון גזירת שנא בשנא : וכנש שלמה רתיכין ופרשין
והוו ליה אלף וארבע מאה רתיכין ותרי עסר אלפין פרשין ואשרנון בקרוי רתיכיא בר
27 מדהוו עם מלכא בירושלם : ויהב מלכא ית כספא בירושלם כאבניא וית ארזיא יהב
28 כשקמיא דבשפלתא לסגי : ומתפקין סוסותא דלשלמה ממצרים ומקוה תגרי
29 מלכא זבנין מקוה בדמין : וסלקא ונפקא רתיכא ממצרים בשית מאה כספא וסוסותא
במאה וחמשין וכן לכל מלכי חתאי ומלכי ארם ברעותהון נפקין :

יא

1 ומלכא שלמה רחים נשין נכרין סגיאין וית בת פרעה מואבאן עמונאן
2 אדומאן צידונאן חתאן : מן עממיא די אמר יי לבני ישראל לא תתערבון בהון
ואנון לא יתערבון בכון דלמא יטעון ית לבכון בתר טעותהון בהון אתרעי
3 שלמה למרחם : והואה ליה נשין מלכן שבע מאה ולחינן תלת מאה
ואטעיאה נשוהי ית לביה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnia vaſa potus regis Selomoh erant ex auro, & omnia vaſa domus 21
refrigerii *regis* ex auro bono, non erat argentum; non æſtimabatur in
dieb° Selomoh quicquam. Nam navis Aphrica erat regi in mari, cum navi 22
Hhiram: ſemel in tribus annis veniebat navis Aphrica, onuſta auro & argento, dente elephantis, & ſimiis, & pavonibus. Et magnificatus eſt rex 23
Selomoh præ omnib° regibus terræ, in divitiis, & in ſapientia. Et omnes 24
habitatores terræ quærebant videre aſpectum faciei Selomoh, ut audirent ſapientiam ejus, quam dederat Dominus in corde ejus. Et illi affe- 25
rebant quiſque munus ſuum, vaſa argenti, & vaſa auri, & veſtes, & vaſa
armorum, & aromata, equos & mulos; ſtatutum ſingulis annis. Et congregavit Selomoh currus & equites, & fuerunt illi mille & quadringenti 26
currus, & duodecim millia equitum, & collocavit illos in urbibus currruum, præter eos qui erant cum rege in Jeruſalem. Et dedit rex argentum 27
in Jeruſalem tanquam lapides, & cedros dedit tanquam ſycomoros quæ
ſunt in planitie in multitudine. Et educebantur equi Selomoh ex Miſzraim, & collectio mercatorum regis emebant collectionem precio. Et 28 29
aſcendebat & exibat currus ex Miſzraim pro ſexcentis argenteis, & equitatus pro centum quinquaginta: & ſic omnibus regibus Hhithæorum, &
regibus Aram in voluntate eorum exibant.

CAP. XI.

ET rex Selomoh amavit mulieres filias gentium multarum, & filiam 1
Pharghoh, Moabæas, Ghamonæas, Edomæas, Szidonæas, & Hhitæas: 2
Ex gentibus quas dixerat Dominus filiis Iſrael, Non immiſcebimini cum
illis, & illæ non miſcebuntur vobiſcum, ut non errare faciant corda
veſtra poſt errores ſuos; in illis complacuit ſibi Selomoh ut amaret. Et 3
fuerunt ei uxores reginæ ſeptingentæ, & concubinæ trecentæ, & errare
fecerunt uxores ejus cor ejus.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܬܫܡܫܬܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܕܗܒܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܒܝܬ ܚܘܪܫܐ 21
ܕܠܒܢܢ. ܕܕܗܒܐ ܕܟܝܐ. ܘܣܐܡܐ. ܠܐ ܚܫܝܒ ܗܘܐ ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܕܡ. * ܡܛܠ 22
ܕܐܠܦܐ ܕܬܪܫܝܫ ܐܝܬ ܗܘܬ ܠܡܠܟܐ ܒܝܡܐ. ܥܡ ܐܠܦܐ ܕܚܝܪܡ. ܚܕܐ ܠܬܠܬ ܫܢܝܢ.
ܐܬܝܐ ܗܘܬ ܐܠܦܐ ܡܢ ܬܪܫܝܫ. ܘܛܥܝܢܐ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܦܝܠܐ ܘܩܘܦܐ ܘܛܘܘܣܐ. * ܘܪܒ 23
ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. ܒܥܘܬܪܐ ܘܒܚܟܡܬܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ 24
ܕܐܪܥܐ. ܒܥܝܢ ܗܘܘ ܠܡܚܙܐ ܐܦܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܠܡܫܡܥ ܚܟܡܬܗ ܕܝܗܒ ܐܠܗܐ ܒܠܒܗ.
* ܘܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܓܒܪ ܩܘܪܒܢܗ. ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ ܕܣܐܡܐ. ܘܠܒܘܫܐ ܘܙܝܢܐ. ܘܒܣܡܐ. 25
ܘܪܟܫܐ ܘܦܪܕܐ ܘܟܘܕܢܝܬܐ. ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܘܟܢܫ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܪܟܒܬܐ 26
ܘܦܪܫܐ. ܘܗܘܝ ܠܗ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܐ. ܘܫܒܩ
ܡܪܟܒܬܐ ܒܩܘܪܝܐ. ܘܥܡ ܡܠܟܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ 27
ܫܠܝܡܘܢ. ܟܣܦܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܝܟ ܟܐܦܐ. ܘܐܪܙܐ ܥܒܕ. ܐܝܟ ܫܩܡܐ ܕܒܦܩܥܬܐ. ܠܣܘܓܐܐ.
* ܘܡܦܩܢܐ ܕܪܟܫܐ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܐܓܪܐ ܕܬܓܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܢܣܒܝܢ ܗܘܘ ܒܕܡܝܐ. 28
* ܘܡܪܟܒܬܐ ܗܘܬ ܡܬܕܒܪܐ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܒܫܬܡܐܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܣܘܣܝܐ. ܒܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. 29
ܘܗܟܢܐ ܡܠܟܐ ܕܚܬܝܐ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܣܓܝܐܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *
* ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܪܚܡ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܘܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ. ܘܡܘܐܒܝܬܐ 1
ܘܥܡܘܢܝܬܐ. ܘܐܕܘܡܝܬܐ. ܘܨܝܕܢܝܬܐ ܘܚܬܝܬܐ. * ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. 2
ܠܐ ܬܥܠܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܢܥܠܘܢ ܒܟܘܢ. ܕܠܡܐ ܢܨܠܘܢ ܠܒܟܘܢ ܒܬܪ
ܐܠܗܝܗܘܢ. ܒܗܘܢ ܐܬܢܩܦ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܚܕ ܘܪܚܡ. * ܘܗܘܝ ܠܗ ܢܫܐ ܚܐܪܬܐ 3
ܫܒܥܡܐܐ. ܘܦܠܓܘܬܐ. ܬܠܬܡܐܐ. ܘܐܣܛܝ ܢܫܘܗܝ ܠܒܗ.

Omnia quoque vaſa miniſterii regis Salomonis erant ex auro, & omnia vaſa domûs ſaltûs Libani ex auro purgatiſſimo. Argentum verò nihili æſtimabatur in diebus Salomonis, 21
Quia naves Tharſis habebat rex in mari cum navibus Hirami: ſemel ternis quibúſque annis adveniebat claſſis è Tharſis, onuſta argento & auro, elephantis, ſimiis, & pavonibus. 22
Sic antecelluit rex Salomon cunctos reges orbis cùm divitiis tum ſapientia. 23
Et omnes reges terræ cupiebant videre vultum Salomonis, & audire ſapientiam quam Deus indiderat cordi ejus. 24
Et afferebat unuſquiſque munus ſuum, vaſa aurea, & vaſa argentea, veſtes, arma, aromata, equos, carrucas & mulos, *idque* annuatim. 25
Et congregavit rex Salomon currus & equites; habebat enim mille quadringentos currus, & duodecim millia equitum: & quidem currus reliquit in civitatibus, aliquot apud regẽ *retentis* in Jeruſalem. 26
Reddiditque rex Salomon argentum in Jeruſalem ut lapides, & cedros ut ficus ſylveſtres, *maximâ* copiâ. 27
Tranſvectio autem equorum Salomonis erat ex Ægypto: & præmium mercatorum regis hoc erat, *nimirum* accipiebant rei emptæ pretium. *(i. merces ſuas regi afferentibus, rei emptæ pretiũ numeratâ pecuniâ ſolvebatur)* 28
Et currus quidẽ ex Ægypto *tranſvectus* conſtabat ſexcentis argenteis, equus autem centum quinquaginta. Pari modo reges Hethæorum & reges Edom magnam copiam per man' eorũ *mercatorum* adduci ſibi *curabant*. 29

CAP. XI.

Verùm Salomon rex adamavit mulieres multas alienigenas, & filiam Pharaonis, & Ammonitidas, Moabitidas, Adumæas Sidonias, & Hethæas: 1
E gentibus *ſcilicet* de quibus dixerat Dñs Iſraelitis, Ne commercium habueritis cum eis, nec ipſæ commercium habeant vobiſcum, ne fortè ſeducant animum veſtrum poſt deos ſuos: his *inquam* adhæſit Salomon, *has* tenuit et adamavit: 2
Habuítq; uxores ingenuas ſeptingentas, concubinas autẽ trecentas; & ſeduxerunt uxores ejus animum ipſius. 3

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وكانت جميع اوعية خدمة سليمن ذهبا* يعني الموايد والبرادي والسكارج والكاسات والطاسات* 21
وجميع اوعيته التي كانت في بيت الغيضة كانت من ذهب ابريز* ولم تكن الفضة تعد في
ايام سليمن شيا* لان الملك كان له سفن في البحر مع سفن حيرام* تجي السفن من الهند في 22
كل ثلاث سنين دفعة واحدة* وفيها فضة وذهبا وافيلة وافردة وطواويسا * وعظم سليمن الملك* 23
وفاق جميع ملوك الارض بالغنا والحكمة * وكانت ملوك الارض تشتاق الي النظر الي سليمان* 24
ويحبون ان يسمعوا الحكمة التي الهمها له الرب* وكان كل امرء منهم ياتيه بالهدايا* واوعية الذهب 25
والفضة* واللباس* والسلاح* والطيب* والخيل* والبراذين* والبغال * وكل سنة يجمع سليمان الملك 26
مراكبا وفرسانا* وكان له الف واربعماية مركبة* واثنا عشر الف من الاساورة* وترك المراكب
في القري* سوي ما كان عند الملك باورسليم * وصير سليمان الفضة باورسليم كثيرة مثل 27
الحجارة* وجمع من خشب الصنوبر مثل الجميز الذي في الصحاري * وكان يجلب لسليمن 28
الخيل من ارض مصر* وكان يبتاع الخيل من التجار بثمن معين* وكانت المركبة تبلغ ستة 29
ماية مثقال* لان المركبة كانت اربعة افراس تشد جميعا* ويجلس عليها اربعة رجال للحرب*
والفرس بماية وخمسين مثقالا* وكذلك جميع ملوك الجاثانيين وملوك ادوم* ياتونه بالهدايا
الكثيرة بايديهم *

* الفصل الحادي عشر *

* وكان سليمان الملك قد احب نساء كثيرة غريبة* وابنة فرعون* واخذ نساء من بني عمون* 1
ومن الموابيين* ومن ادوم* ومن الجاثانيين* ومن الصيداانيين * ومن الشعوب التي قال الله 2
لبني اسرائيل* لا تختلطوا بهم* وهم لا يختلطوا بكم* ولا تتزوجوا منهم* لئلا تميل قلوبكم 3
الي الهتهم* هولاء لصق سليمان بهن* واحبهن واخذهن * وصير له سبع ماية امراة حرة
وثلاث ماية سرية* واغوي نساوه قلبه *

Omnia denique vaſa miniſterii Salomonis erant aurea, nempe menſæ, paropſides, ſcutellæ, calices, & crateres: & omnia vaſa quæ erant in æde ſaltûs, erant ex auro obryzo. Argentum verò nihili fiebat in diebus Salomonis; 21
Quia rex naves habebat in mari cum claſſe Hirami: ſemel ternis quibuſque annis accedebant naves ex India, advehentes argentum et aurum, elephantes, ſimias, & pavones. 22
Itaque magnificatus eſt Salomon rex, & ſuperavit omnes reges terræ divitiis atque ſapientiâ. 23
Et reges terræ cupiebant aſpicere Salomonem, & avebant audire ſapientiam quâ imbuerat eum Dominus. 24
Quamobrem unuſquiſque eorum afferebat ei munera, vaſa aurea & argentea, veſtes, arma, odoramenta, equos, jumenta, & mulos. 25
Et ſingulis annis colligebat Salomon rex currus & equites, habebátque mille quadringentos currus, et duodecim millia equitum: currus autem ſtatuit in civitatibus, exceptis iis qui apud regem erant in Jeruſalem. 26
Reddiditq; Salomon argentum in Jeruſalem quamplurimum ceu lapides, et collegit ex lignis abiegnis veluti ſycomoros quæ ſunt in deſertis. 27
Advehebantur etiam Salomoni equi è terra Ægypti, emebátque equos à mercatoribus præfinito quodam pretio. 28
Et cujuſlibet quidem currûs pretium *perveniebat ad ſexcentos ſiclos (nam currus conſtabat ex quatuor equis ſimul conjugatis, eiq; inſidebant quatuor viri ad pugnandum: equi verò* pretium *erat centum quinquaginta ſiclorum. Similiter omnes reges Gethæorum & reges Edom plurima ei munera propriis manibus afferebant.)* 29

CAP. XI.

Salomon autem rex adamaverat mulieres multas alienigenas, et filiã Pharaonis, et duxerat ſibi uxores ex Ammonitis, Moabitis, Edomæis, Gethæis, Sidoniis, 1
Et ex populis de quibus dixerat Deus Iſraelitis, Ne commiſceamini cum eis, & ipſi ne commiſceantur vobiſcum, neque nubatis ex eis; ne fortè inclinentur corda veſtra ad deos eorum: his conjunxit ſe Salomon, has adamavit & accepit: 2
Fecitque ſibi ſeptingentas uxores liberas, & trecentas concubinas; et deceperunt uxores eius animum ipſius. 3

מלכים א : יא

inclinaverunt ejus uxores ,Selomoh ſenectutis tempore in fuit Et
4 וַיְהִי לְעֵת זִקְנַת שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הִטּוּ אֶת־
cum perfectum ejus cor erat non & ,alienos deos poſt ejus cor
לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־
Selomoh ivit Et .ſui patris David cor ſicut ,ſuo Deo Domino
5 יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִיד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה
abominationem Milchom poſt & ,Sidoniorum deum Haſtoreth poſt
אַחֲרֵי עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִים וְאַחֲרֵי מִלְכֹּם שִׁקֻּץ
non & :Domini oculis in malum Selomoh fecit Et .Hammonitarum
6 עַמֹּנִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא
ædificavit Tunc .ejus pater David ſicut Dominum poſt adimplevit
7 מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃ אָז יִבְנֶה
ſuper qui monte in Moab abominationi Chemos ipſi excelſum Selomoh
שְׁלֹמֹה בָּמָה לִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב בָּהָר אֲשֶׁר עַל־
fecit ſic Et .Hammon filiorũ abominationi Molech & ,Jeruſalaim *facies*
8 פְּנֵי יְרוּשָׁלִָם וּלְמֹלֶךְ שִׁקֻּץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְכֵן עָשָׂה
.ſuis diis *immolantibus & ſuffientibus* :alienigenis ſuis uxoribus omnibus
לְכָל־נָשָׁיו הַנָּכְרִיּוֹת מַקְטִירוֹת וּמְזַבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן׃
cum à ejus cor declinaverat quia ,Selomoh *in* Dominus eſt iratus Et
9 וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בִּשְׁלֹמֹה כִּי־נָטָה לְבָבוֹ מֵעִם
præceperat Et .duabus vicibus *eum ad viſo* Iſrael Deo Domino
10 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּרְאָה אֵלָיו פַּעֲמָיִם׃ וְצִוָּה
:alienos deos poſt *ire non pro* ,hoc verbo ſuper *eum ad*
אֵלָיו עַל־הַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
Dominus dixit Et .Dominus præcepit quod cuſtodivit non &
11 וְלֹא שָׁמַר אֵת אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
cuſtodiſti non & ,*tecum* hoc fuit quod Pro :Selomoh ad
לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה־זֹּאת עִמָּךְ וְלֹא שָׁמַרְתָּ
ſcindam ſcindendo,*te ſuper* præcepi quæ mea decreta &,meum pactum
בְּרִיתִי וְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר צִוִּיתִי עָלֶיךָ קָרֹעַ אֶקְרַע אֶת־
tuis diebus in Veruntamen .tuo ſervo illud dabo & ,te *deſuper* regnum
12 הַמַּמְלָכָה מֵעָלֶיךָ וּנְתַתִּיהָ לְעַבְדֶּךָ׃ אַךְ־בְּיָמֶיךָ
.illud ſcindã tui filii manu de :tuũ patrem David propter hoc faciam non
לֹא אֶעֱשֶׂנָּה לְמַעַן דָּוִד אָבִיךָ מִיַּד בִּנְךָ אֶקְרָעֶנָּה׃
,tuo filio dabo unam tribum:ſcindam non regnum totum *Tantum*
13 רַק אֶת־כָּל־הַמַּמְלָכָה לֹא אֶקְרָע שֵׁבֶט אֶחָד אֶתֵּן לִבְנֶךָ
.elegi quam Jeruſalaim propter &,meum ſervum David propter
לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר בָּחָרְתִּי׃
;Edomæum Hadad Selomoh ipſi adverſarium Dominus ſuſcitavit Et
14 וַיָּקֶם יְהוָה שָׂטָן לִשְׁלֹמֹה אֵת הֲדַד הָאֲדֹמִי
David *exiſtendo in* ,fuit Et .Edom in *ipſe* regio ſemine de
15 מִזֶּרַע הַמֶּלֶךְ הוּא בֶּאֱדוֹם׃ וַיְהִי בִּהְיוֹת דָּוִד אֶת־
,interfectos ſepeliendum ad militiæ *principem Joab aſcendendo in* ,Edom in
אֱדוֹם בַּעֲלוֹת יוֹאָב שַׂר הַצָּבָא לְקַבֵּר אֶת־הַחֲלָלִים
menſibus ſex Quoniam .Edom in maſculum omnem percuſſiſſet &
16 וַיַּךְ כָּל־זָכָר בֶּאֱדוֹם׃ כִּי שֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים
maſculum omnem *exeinderet* donec ,Iſrael omnis &,Joab ibi manſit
יָשַׁב־שָׁם יוֹאָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל עַד־הִכְרִית כָּל־זָכָר
ſervis de Edomæi viri & ,ipſe Adad fugit Et .Edom in
17 בֶּאֱדוֹם׃ וַיִּבְרַח אֲדַד הוּא וַאֲנָשִׁים אֲדֹמִיִּים מֵעַבְדֵי
.parvulus puer Hadad & :Ægyptum *ingrediendum ad* ,ſecum ſui patris
אָבִיו אִתּוֹ לָבוֹא מִצְרָיִם וַהֲדַד נַעַר קָטָן׃
ſecum viros *ceperunt* & ,Paran venerunt &,Midian de ſurrexerũt Et
18 וַיָּקֻמוּ מִמִּדְיָן וַיָּבֹאוּ פָּארָן וַיִּקְחוּ אֲנָשִׁים עִמָּם
,Ægypti regem Parhoh ad Ægyptum ſunt ingreſſi & ,Paran de
מִפָּארָן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
.ei dedit terram & ,*ei dixit panem* &,domum ei dedit &
וַיִּתֶּן־לוֹ בַיִת וְלֶחֶם אָמַר לוֹ וְאֶרֶץ נָתַן לוֹ׃

Verſio VUL. LAT.

4 Cúmque jam eſſet ſenex, depravatum eſt cor ejus per mulieres, ut ſequeretur deos alienos: nec erat cor ejus perfectum cum Dño Deo ſuo, ſicut 5 cor David patris ejus. Sed colebat Salomon Aſtarthen deã Sidoniorum, & Moloch idolũ 6 Ammonitarum. Fecitque Salomon quod non placuerat coram Domino, & non adimplevit ut ſequeretur Dominũ, ſicut 7 David pater ejus. Tunc ædificavit Salomon fanum Chamos idolo Moab, in monte qui eſt contra Jeruſalẽ, & Moloch i- 8 dolo filiorum Ammon. Atque in hunc modum fecit univerſis uxoribus ſuis alienigenis, quæ adolebant thura, et immolabãt 9 diis ſuis. Igitur iratus eſt Dñs Salomoni, ꝗ averſa eſſet mens ejus à Domino Deo Iſrael, qui 10 apparuerat ei ſecundò, Et præceperat de verbo hoc ne ſequeretur deos alienos, & non cuſtodivit quæ mandavit ei 11 Domin⁹. Dixit itaque Domin⁹, Quia habuiſti hoc apud te, & non cuſtodîſti pactum meum, & præcepta mea quæ mandavi tibi, diſrumpens ſcindam regnum tuum, & dabo illud 12 ſervo tuo. Veruntamen in diebus tuis non faciam, propter David patrem tuum: de manu filii tui ſcindam illud. 13 Nec totum regnum auferam, ſed tribum unam dabo filio tuo, propter David ſervum meum, & Jeruſalem quam ele- 14 gi. Suſcitavit autem Dominus adverſarium Salomoni, Adad Idumæum de ſemine regio, 15 qui erat in Edom. Cùm enim eſſet David in Idumæa, & aſcendiſſet Joab princeps militiæ ad ſepeliendum eos qui fuerãt interfecti, & occîdiſſet omne maſculinũ in Idumæa, 16 (Sex enim menſibus ibi moratus eſt Joab, & omnis Iſrael, donec interimeret omne ma- 17 ſculinum in Idumæa,) Fûgit Adad ipſe, & viri Idumæi de ſervis patris ejus cum eo, ut ingrederetur Ægyptum: erat autem Adad puer parvulus. 18 Cúmq; ſurrexiſſẽt de Madian, venerunt in Pharan, tulerúntque ſecum viros de Pharan, et introierunt Ægyptum ad Pharaonem regem Ægypti: qui dedit ei domum, & cibos conſtituit, & terram delegavit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ (κ) ἐξολοθρεῦσαι Δαυὶδ τὸν Ἐδὼμ ἐν τῷ πορευθῆναι (λ) Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς (μ) τραυματίας, ϗ ἔκοψαν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. 16 Ὅτι ἓξ μῆνας (ν) ἐνεκάθητο ἐκεῖ Ἰωὰβ ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, (ξ) ἕως ὅτου ἐξωλόθρευσεν πᾶν ἀρσενικὸν (ο) ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. 17 Καὶ ἀπέδρα Ἄδερ αὐτὸς ϗ πάντες ἄνδρες Ἰδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, ϗ (π) εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον· ϗ Ἄδερ παιδάριον μικρόν. 18 Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιὰμ, ϗ ἔρχονται εἰς Φαρὰν, ϗ λαμβάνουσιν ἄνδρας (ρ) μεθ' αὐτῶν, ϗ ἔρχονται πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. ϗ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραὼ, ϗ ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον, ϗ ἄρτους διέταξεν (σ) αὐτῷ. 19 Καὶ εὗρεν Ἄδερ χάριν ἐναντίον Φαραὼ σφόδρα, ϗ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀδελφὴν Θεκεμίνας (†) μείζω. 20 Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ Θεκεμίνας τῷ Ἄδερ τὸν Γανηβὰθ υἱὸν αὐτῆς· ϗ ἐξέθρεψεν αὐτὸν Θεκεμίνα ἐν μέσῳ υἱῶν (τ) Φαραώ. ϗ ἦν Γανηβὰθ ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραώ. 21 Καὶ Ἄδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ὅτι τέθνηκεν Ἰωὰβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς, ϗ εἶπεν Ἄδερ πρὸς Φαραὼ, Ἐξαπόστειλόν με, ϗ ἀποστρέψω εἰς τὴν γῆν μου. 22 Καὶ εἶπε (υ) Φαραὼ τῷ Ἄδερ, Τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ' ἐμοῦ; ϗ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου; ϗ εἶπεν αὐτῷ Ἄδερ, Ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με. ϗ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν (φ) αὐτοῦ. αὕτη ἡ κακία ἣν ἐποίησεν Ἄδερ· ϗ ἐβαρυθύμησεν Ἰσραὴλ, ϗ ἐβασίλευσεν (χ) ἐν γῇ Ἐδώμ. 26 Καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ τῆς (ψ) Σαριρὰ υἱὸς γυναικὸς χήρας δοῦλος Σαλωμών. 27 Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπήρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα (ω) Σαλωμών. ϗ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν, συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 28 Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἱεροβοὰμ ἰσχυρὸς δυνάμει. ϗ εἶδε Σαλωμὼν τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστὶ, ϗ κατέστησεν αὐτὸν (α) ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. 29 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ϗ Ἱεροβοὰμ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ϗ εὗρεν αὐτὸν (β) Ἀχιὰ ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ. (γ) ϗ Ἀχιὰ περιβεβλημένος ἱματίῳ καινῷ, ϗ (δ) ἀμφότεροι μόνοι ἐν τῷ πεδίῳ. 30 Καὶ ἐπελάβετο Ἀχιὰ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ' αὐτῷ, ϗ διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα. 31 Καὶ εἶπε τῷ Ἱεροβοὰμ, Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμὼν, ϗ δώσω σοι (ε) δέκα σκῆπτρα.

15 Et factum fuerat, cùm exterminaret David Edom, in eundo Joab principem militiæ ad ſepeliendũ cæſos; & exciderunt omne maſculinũ in Idumæa: 16 Quoniam ſex menſes obſedit ibi Joab, & univerſus Iſrael in Idumæa: quoadusque exterminavit omne maſculinum in Idumæa. 17 Et aufûgit Ader ipſe, & omnes viri Idumæi de (k) ſervis patris ejus cum eo: & intrârunt in Ægyptum: & Ader puerulus parvus. 18 Et exurgunt (l) viri de civitate Madiam: & veniunt in Pharan, & aſſumunt viros ſecum, & veniunt ad Pharao regem Ægypti. Et intravit Ader ad Pharao. Et dedit ei domum, & panes (m) conſtituit ei. 19 Et invenit Ader gratiam in conſpectu Pharaonis valdè: & dedit ei uxorem, ſororem uxoris ſuæ, ſororem Theceminæ majorem. 20 Et peperit ei ſoror Theceminæ, ipſi Ader Ganebath filium ſuum. Et enutrivit eum Thecemina in medio filiorum Pharaonis. Et fuit Ganebath in medio filiorum Pharaonis. 21 Et Ader audivit in Ægypto, quia dormivit David cum patribus ſuis, & quia mortuus eſt Joab princeps militiæ: & dixit Ader ad Pharao; Dimitte me, & revertam in terram meam. 22 Et dixit Pharao ad Ader, Quâ re tu eges mecum? Et ecce tu quæris abire in terram tuam? Et dixit ei Ader; (n) Quia dimittens dimittes me. Et revertit Ader in terram ſuam. Hoc eſt malum, quod fecit Ader: & (o) graviter affecit Iſrael, & regnavit in terra Edom. 26 Et Hieroboam filius Nabat Ephrathi è Sarira, fili' mulieris viduæ, ſervus Salomonis. 27 (p) Et hæc res, quia elevavit manus ſuper regem Salomon. Et rex Salomon ædificavit arcem, concluſit ſepem civitatis David patris ſui. 28 Et homo Hieroboam fortis virtute. Et vidit Salomon parvulum, quia vir operum eſt; et conſtituit eum ſuper onera domûs Joſeph. 29 Et factum eſt in tempore illo, & Hieroboam exivit è Hieruſalem: & invenit eum Achia Selonites propheta in via, & removit eum de via. Et Achia indutus veſtimento novo: & utriq; ſoli in campo. 30 Et apprehendit Achia veſtimentum ſuum novum, quod ſuper ſe, & diſcidit illud duodecim ſciſſuras, 31 Et dixit ad Hieroboam; Sume tibi decem ſciſſuras: quoniam hæc dicit Dominus Deus Iſrael, Ecce ego ſcindo regnum de manu Salomonis: & dabo tibi decem ſceptra.

MS. A. (κ) ἐξολεθρεῦσαι (λ) Ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως θάπτειν (μ) τραυματίας, ἔκοψαν (ν) ἐκάθητο (ξ) ἕως οὗ ἐξωλέθρευσεν (ο) ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. (π) εἰσῆλθεν (ρ) μετ' αὐτῶν ἀπὸ Φαρὰν, ϗ ἔρχονται εἰς Αἴ-
23 γυπτον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. (σ) αὐτῷ, ϗ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ εὗρεν (†) τὴν μείζω. (τ) Φαραώ. *Καὶ Ἄδερ (υ) Φαραὼ, Τίνι σὺ (φ) αὐτοῦ. Καὶ ἤγειρεν κύριος Σατὰν τῷ Σαλω-
24 μὼν τὸν Ῥαζὼν υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν Βαραμεὲθ Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, ϗ ἦν ἄρχων συστρέμματος, ἐν τῷ ἀποκτέννειν Δαυὶδ αὐτούς. ϗ ἐ-
25 πορεύθησαν Δαμασκὸν, ϗ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ, ϗ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ. Καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. αὕτη ἡ κακία Ἄδερ. ϗ ἐβαρυθύμησεν (χ) ἐν
τῷ Ἐδώμ. (ψ) Σαριδὰ, ϗ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαρουὰ γυνὴ χήρα, δοῦλος Σαλωμὼν, ϗ ὕψωσεν χεῖρα ἐν τῷ βασιλεῖ. Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα (ω) Σαλωμών. * ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν, ϗ
συνέκλεισεν (α) ἐπὶ ἄρσεις (β) Ἀχιὰς (γ) ϗ ὁ Ἀχιὰς (δ) ἀμφότεροι ἐν (ε) δέκα *ῥήγματα. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַהֲוָה לְעִדָּן דְּסִיב שְׁלֹמֹה נְשׁוֹהִי אַטְעִיאָה יָת לִבֵּיהּ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא וְלָא הֲוָה לִבֵּיהּ
5 שְׁלִים בִּדְחַלְתָּא דַּיָי אֱלָהֵיהּ כְּלִבָּא דְּדָוִד אֲבוּהִי׃ וַאֲזַל שְׁלֹמֹה בָּתַר עַשְׁתּוֹרֶת טַעֲוַת
6 צִידוֹנָאֵי וּבָתַר מִלְכֹּם שִׁקּוּץ עַמּוֹנָאֵי׃ וַעֲבַד שְׁלֹמֹה דְּבִישׁ קֳדָם יָי וְלָא אַשְׁלֵים בָּתַר
7 דַּחַלְתָּא דַּיָי כְּדָוִד אֲבוּהִי׃ בְּכֵן בְּנָא שְׁלֹמֹה בָּמְתָא לִכְמוֹשׁ שִׁקּוּץ מוֹאָב בְּטוּרָא דִּי
8 עַל אַפֵּי יְרוּשְׁלֶם וּלְמוֹלֶךְ שִׁקּוּץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְכֵן עֲבַד לְכָל נְשׁוֹהִי בְּנַת עַמְמַיָּא מַסְקָן
9 בּוּסְמִין וּמְדַבְּחָן לְטַעֲוָתְהוֹן׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּיָי בִּשְׁלֹמֹה אֲרֵי אִתְפְּנֵי לִבֵּיהּ מִדַּחַלְתָּא דַּיָי
10 אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דְּאִתְגְּלֵי לֵיהּ תַּרְתֵּין זִמְנִין׃ וּפַקֵּיד עֲלוֹהִי עַל פִּתְגָמָא הָדֵין בְּדִיל דְּלָא
11 לִמְהָךְ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא וְלָא נְטַר יָת דְּפַקֵּיד יָי׃ וַאֲמַר יָי לִשְׁלֹמֹה חֲלַף דַּהֲוָת דָּא
עִמָּךְ וְלָא נְטַרְתָּ פִּקּוֹדַי וּקְיָמַי דִּי פַקֵּדִית עֲלָךְ אַעְדָּאָה אֶעְדֵּי יַת מַלְכוּתָא מִנָּךְ וְאֶתְּנִנַּהּ
12 13 לְעַבְדָּךְ׃ בְּרַם בְּיוֹמָךְ לָא אֶעְבְּדִנַּהּ בְּדִיל דָּוִד אֲבוּךְ מִיַּד בְּנָךְ אֶעְדֵּנַּהּ׃ לְחוֹד יָת כָּל
מַלְכוּתָא לָא אֶעְדֵּי שִׁבְטָא חַד אֶתֵּן לִבְרָךְ בְּדִיל דָּוִד עַבְדִּי וּבְדִיל יְרוּשְׁלֶם קַרְתָּא
14 דְּאִתְרְעִיתִי׃ וַאֲקֵים יָי סָטָן לִשְׁלֹמֹה יָת הֲדַד אֱדוֹמָאָה מִזַּרְעָא דְמַלְכָּא הוּא בֶּאֱדוֹם׃
15 וַהֲוָה כַּד הֲוָה דָוִד בֶּאֱדוֹם כַּד סְלִיק יוֹאָב רַב חֵילָא לְחַלָּצָא קְטִילַיָּא וּקְטַל כָּל
16 דְּכוּרָא בֶּאֱדוֹם׃ אֲרֵי שִׁתָּא יַרְחִין יְתִיב תַּמָּן יוֹאָב וְכָל יִשְׂרָאֵל עַד דְּשֵׁיצִי כָּל דְּכוּרָא
17 בֶּאֱדוֹם׃ וַעֲרַק אֲדַד הוּא וְגַבְרִין אֲדוּמָאִין מֵעַבְדֵי אֲבוּהִי עִמֵּיהּ לְמֵעַל לְמִצְרַיִם
18 וַהֲדַד יָנִיק זְעֵר׃ וְקָמוּ מִמִּדְיָן וַאֲתוֹ לְפָארָן וּדְבַרוּ גַּבְרִין עִמְּהוֹן מִפָּארָן וַאֲתוֹ לְמִצְרַיִם
לְוַת פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וִיהַב לֵיהּ בֵּיתָא וּמְזוֹן אֲמַר לְסַפָּקָא לֵיהּ וְאַרְעָא
יְהַב לֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

4 Et fuit in tempore quo ſenuit Selomoh, uxores ejus errare fecerunt cor ejus poſt errores gentium, nec fuit cor ejus perfectum in timore Domini Dei ſui, ſicut cor David patris ſui. 5 Sed ambulavit Selomoh poſt Ghaſtoreth errorem Szidonæorum, & poſt Milchom abominationem Ghammonæorum. 6 Et fecit Selomoh quod malum erat ante Dominum, & non perfecit [*ambulare*] poſt timorem Domini ſicut David pater ejus. 7 Tunc ædificavit Selomoh excelſum Chamos abominationi Moabæorum in monte, qui eſt ſuper faciem Jeruſalem, & Molech abominationi filiorum Ghamon. 8 Et ſic fecit omnibus uxoribus ſuis, filiabus gentium adolentibus aromata, & ſacrificantibus erroribus ſuis. 9 Et invaluit indignatio Domini in Selomoh quòd averſum eſſet cor ejus à timore Domini Dei Iſrael, qui revelatus fuerat ei duabus vicibus. 10 Et juſſerat ei ſuper re hac, ut non ambularet poſt errores gentium; & non cuſtodivit quod juſſerat Dominus. 11 Et dixit Dominus Selomoh, Propterea quòd fuit hoc tecum, & non ſervâſti præcepta mea, & decreta mea quæ juſſi tibi; removendo removebo regnum à te, & dabo illud ſervo tuo. 12 Verùm in diebus tuis non faciam hoc, propter David patrem tuum: de manu filii tui removebo illud. 13 Attamen omne regnum non removebo; tribum unam dabo filio tuo propter David ſervum meum, & propter Jeruſalem quem volui. 14 Et ſuſcitavit Dñs adverſarium Selomoh Hadad Edomæum de ſemine regio; ipſe erat in Edom. 15 Et fuit cùm eſſet David in Edom; & cùm aſcendiſſet Joab princeps exercit' ad expoliandũ mortuos, & interfecit omnem maſculum in Edom. 16 Nam ſex menſes ſederat ibi Joab, & omnis Iſrael, uſq; quo deleviſſent omnem maſculum in Edom. 17 Et fugerat *Adad* ipſe, et viri Edomæi de ſervis patris ſui cum eo, ut intrarent in Miſzraim; & Hadad erat puer parvus. 18 Et ſurrexerunt de Midian, & venerunt in Pharan, & acceperunt viros ſecum de Pharan, & venerunt in Miſzraim ad Pharghoh regem Miſzraim, & dedit ei domum, & victum: dixit ut ſuppeterent illi, & terram dedit illi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܕܣܝܒܘܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܢܣܛܘܢ ܢܫܘܗܝ ܠܒܗ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. 4
ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܒܗ ܫܠܡ ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܠܒܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܫܠܝܡܘܢ 5
ܒܬܪ ܥܣܬܪܘܬ ܐܠܗܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܘܒܬܪ ܟܡܘܫ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܒܬܪ ܡܠܟܘܡ
ܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܫܡܠܝ ܒܬܪ ܡܪܝܐ 6
ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܗܝܕܝܢ ܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܬܐ ܠܟܡܘܫ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܐܒ: ܒܛܘܪܐ 7
ܕܠܘܩܒܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܡܠܟܘܡ ܕܚܠܬܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܟܠܗܝܢ ܢܫܘܗܝ 8
ܢܘܟܪܝܬܐ. ܕܡܣܩܢ ܗܘܝ ܒܣܡܐ. ܘܡܕܒܚܢ ܠܐܠܗܝܗܝܢ. * ܘܪܓܙ ܡܪܝܐ ܥܠ ܫܠܝܡܘܢ 9
ܕܐܣܛܝ ܠܒܗ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܬܚܙܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. * ܘܦܩܕܗ 10
ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܕܠܐ ܢܐܙܠ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܠܐ ܢܛܪ ܡܕܡ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ 11
ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܚܠܦ ܕܗܘܬ ܗܕܐ ܠܘܬܟ: ܘܠܐ ܢܛܪܬ ܩܝܡܝ ܘܕܝܢܝ ܘܦܘܩܕܢܝ ܕܦܩܕܬܟ.
ܡܨܪܐ ܐܨܪܝܘܗܝ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. ܘܐܬܠܝܗ ܠܥܒܕܟ. * ܒܪܡ ܒܝܘܡܝܟ. ܠܐ ܐܥܒܕܝܗ: 12
ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܪܟ ܐܨܪܝܘܗܝ. * ܒܪܡ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ. ܠܐ ܐܨܪܐ. ܫܒܛܐ ܚܕ 13
ܐܬܠ ܠܒܪܟ. ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܡܛܠ ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ. * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ 14
ܣܛܢܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܠܗܕܕ ܐܕܘܡܝܐ. ܡܢ ܙܪܥܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܕܡܠܟܐ ܒܐܕܘܡ. * ܘܟܕ ܚܪܒ 15
ܕܘܝܕ ܠܐܕܘܡ: ܟܕ ܣܠܩ ܝܘܐܒ ܪܒ ܚܝܠܐ ܠܡܩܒܪܘ ܩܛܝܠܐ: ܘܩܛܠ ܟܠ ܕܟܪܐ ܒܐܕܘܡ.
* ܡܛܠ ܕܫܬܐ ܝܪܚܝܢ ܝܬܒ ܬܡܢ ܝܘܐܒ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܥܕܡܐ ܕܩܛܠ 16
ܟܠ ܕܟܪܐ ܒܐܕܘܡ. * ܘܥܪܩ ܗܕܕ ܗܘ ܘܐܢܫܐ ܐܕܘܡܝܐ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܒܘܗܝ. 17
ܠܡܐܬܐ ܠܡܨܪܝܢ. ܘܗܕܕ ܛܠܝܐ ܗܘܐ. ܙܥܘܪܐ. * ܘܩܡܘ ܡܢ ܡܕܝܢ. ܘܐܬܘ ܠܦܐܪܢ. 18
ܘܕܒܪܘ ܓܒܪܐ ܥܡܗܘܢ ܡܢ ܦܐܪܢ. ܘܐܬܘ ܠܡܨܪܝܢ. ܠܘܬ ܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ.
ܘܝܗܒ ܠܗ ܒܝܬܐ ܘܡܐܟܘܠܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܒ ܠܘܬܝ. ܘܐܪܥܐ. ܝܗܒ ܠܗ.

Factúmque eſt ut tempore ſenectutis Salomonis 4
ſeducerent uxores ejus animum ipſius
poſt deos alios,nec eſſet cor ejus ſincerum erga
Dominum Deum ſuum ut cor Davidis patris
ejus. Abiítq; Salomon poſt Eſteroth deam 5
Sidoniorum,& poſt Chamos cultum Moabitarum,
& poſt Malchom deum Ammonitarum.
Fecítq; Salomon quod malum erat coram 6
Domino,nec integrè ſequutus eſt Dominum
quemadmodum David pater ſuus. Tunc 7
ædificavit Salomon altare Ghamoſo deo Moabitarum
in monte qui eſt è regione Hieruſalem,
& Malchomo deo Ammonitarum.
Idémq; fecit omnibus uxoribus ſuis alienigenis, 8
quæ thura adolebant,& ſacrificabant diis
ſuis. Quapropter iratus eſt Dominus contra 9
Salomonem, eò quòd averſum eſſet cor ejus
à Domino Deo Iſraelis,qui bis apparuerat ei,
Et hac de re monuerat eum; ne *ſcilicet* ſequeretur 10
deos gentium : nec tamen ſervaverat
quod præceperat ei Dominus. Dixítque 11
Dominus Salomoni, Quandoquidem hoc
apud te factum eſt, nec ſervâſti ſtatuta mea,
& judicia, atque mandata quæ præcepi tibi;
omninò excindam regnum è manibus tuis,
dabóq; illud ſervo tuo. Verùm diebꝰ tuis non 12
faciam hoc, propter Davidem ſervum meũ:
è manu filii tui excindam illud. Nec tamen 13
totum regnum excindam : tribum unam
dabo filio tuo,propter Davidem ſervum meum
& propter Jeruſalem civitatem quam elegi.
Itaque ſuſcitavit Dominus adverſarium 14
Salomoni Hadadum Edomæum. Is enim erat
de ſemine regum in Edom; Cúmque vaſtâſſet 15
David Edom, quando Joab princeps
exercitûs aſcendens ad ſepeliendos confoſſos
interfecit omnes mares in Edom; (Sex enim 16
menſibus manſit ibi Joab totúſq; cum eo Iſrael,
donec interficeret omnem marem in
Edom) Fugerat Hadad ipſe cum aliquot 17
Edomæis ſervis patris ſui, ut ſe reciperent in
Ægyptum : erat autem Hadad puer parvus.
Et ſurgentes è Median ingreſſi ſunt in Phadan; 18
ductíſq; ſecum viris è Phadan ingreſſi
ſunt Ægyptum ad Pharaonem regem Ægypti,
qui dedit ei domum & cibum,dixítq; ei,Maneto
apud me, quin & regionem dedit illi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ولمّا كان عند كبر سليمن اغوي نساوه قلبه * ومال الي الهة اخر ولم يكن قلبه سلما لله 4
ربه * مثل ما كان قلب داود ابيه * وتبع سليمان عستروث الهة الصيدانيين * وكاموس اله 5
الموابيين * وملكوم اله بني عمون * وارتكب سليمن القبيح امام الرب * ولم يتم عمل الله 6
وعبادته مثل داود ابيه * وبنا سليمان بعد ذلك مذبحا لكاموس اله مواب * في الجبل الذي 7
قدام اورسليم * ولملكوم اله بني عمون * وكذلك صنع بجميع نسايه الغرباء * انه جعل لهن 8
مواضع يذبحن ويبخرن * فغضب الرب على سليمن * حيث مال قلبه عن عبادة اله اسرايل 9
الذي ظهر له مرتين * ونهاه من هذا العمل * ان لا يتبع الهة الشعوب * ولم يحفظ ما امر 10
الرب * فقال الرب لسليمان * لانك فعلت هذا الفعل * ولم تحفظ عهودي واحكامي ووصاياي 11
التي امرتك بها * اشق الملك واخرجه من يدك * واصيره الي غيرك * ولكن لا افعل ذلك في 12
حياتك * من اجل داود عبدي * ولكن انزع الملك من يد ابنك * ولا اخرج الملك كله 13
من يديكم * ولكن اعطي لابنك سبطا واحدا * من اجل داود عبدي * ومن اجل اورسليم
القرية التي انتخبت * وصير الرب لسليمن معاندا * وهو هداد الادومي * هذا كان من نسل 14
ملوك ادوم * ولما حارب داود ادوم * عند ما صعد يواب صاحب حربة داود ليدفن القتلي * 15
وقتل كل ذكر كان في ادوم * من اجل ان يواب وبني اسرايل مكثوا في ادوم ستة اشهر حتي 16
قتلوا كل ذكر كان بها * فهرب هذا هداد هو وقومه وعبيده من ادوم * ودخل الي ارض مصر 17
الي فرعون ملك مصر * وكان هداد صبيا صغيرا حيث هرب * وكان دخوله الي مصر * انه خرج 18
من مدين واتوا الي فاران * واخذ معه رجالا من فاران * ودخل ارض مصر * واعطاه فرعون منزلا
واجري عليه ارزاقا * وقال له * اسكن عندي * ودفع له ارضا *

Cùm itaque ſenuiſſet jam Salomon, deceperunt 4
uxores ejus animum ipſiꝰ, et declinavit
ad deos alienos,nec fuit animus ejus
integer cum Deo Domino ſuo, qualis fuerat
animus Davidis patris ejus. Et ſectatus 5
eſt Salomon Aſtaroth deam Sidoniorum,
& Chamos deum Moabitarum, &
Malchom deum Ammonitarum, Deſignavitque 6
Salomon turpitudinem coram Domino,
nec perfecit opus Dei & cultum ipſius,
ſicut David pater ejus. Deinde extruxit 7
Salomon aram Chamoſo deo Moabi
in monte qui eſt ex adverſo Jeruſalem,
& Malchomo deo Ammonitarum. Ita 8
fecit omnibus uxoribus ſuis alienigenis,fecit
enim eis loca ad ſacrificandũ & adolendum.
Quamobrem ſuccenſuit Dominus 9
Salomoni ubi averſum eſſet cor ejus à
cultu Dei Iſraelis, qui bis apparuerat ei,
Et interdixerat ei facinus ejuſmodi, ne 10
ſcilicet *ſectaretur deos gentium; nec obſervâſſet*
quod mandaverat ei Dominus.
Quarè dixit Dominus ad Salomonem, 11
Quoniam tantum facinus perpetrâſti,nec
cuſtodîſti fœdera,judicia,ac præcepta mea
quæ tibi mandaveram; ſcindam regnum,
& extraham illud è manu tua, aliique
tradam. Veruntamen non faciam hoc 12
te vivente, propter Davidem ſervũ meum;
ſed regnum auferam de manu filii tui.
Non tamen abſtraham totum regnum è 13
manibus veſtris,ſed tribum unam dabo filio
tuo,propter Davidem ſervũ meum,et propter
Jeruſalē civitatē quam elegi. Quarè 14
ſuſcitavit Dominus Salomoni adverſarium,
nempe Hadadum Edomæum. Erat enim
is ex proſapia Regum Edom: Cúmque 15
oppugnâſſet David Edom, quando aſcendit
Joab ſariſſophorus Davidis ut ſepeliret
confoſſos, peremitque omnem maſculum
qui erat in Edom; (Joab enim et 16
Iſraelitæ morati ſunt in Edom ſex menſibus,
donec perimerent omnem maſculum
qui erat in ea.) Fugiens Hadad iſte unà 17
cum gente ſua et ſervis ſuis ex Edom,contulit
ſe in terram Ægypti ad Pharaonem
regem Ægypti:erat autē Hadad puer parvus
cùm fugit. Fuit autem ingreſſus ejus 18
in Ægyptũ hoc pacto *: egreſſus è Median*
abiit ad Pharan,aſſumptiſque ſecum
viris è Pharan ingreſſus eſt terram Ægypti:
deditque ei Pharaon domicilium,&
annonam præbuit illi, dixitque ei; Commorare
apud me; terrámque dedit illi.

מלכים א : יא

uxorem ei dedit & ;valde Parhoh oculis in gratiam Hadad invenit Et
19 וַיִּמְצָא הֲדַד חֵן בְּעֵינֵי פַרְעֹה מְאֹד וַיִּתֶּן־לוֹ אִשָּׁה
ei peperit Et .heræ Tachpenes ſororem ſuæ uxoris ſororem
20 אֶת־אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ אֲחוֹת תַּחְפְּנֵיס הַגְּבִירָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ
Tachpenes eum ablactavit & ,ejus filium Ghenubath Tachpenes ſoror
אֲחוֹת תַּחְפְּנֵיס אֵת גְּנֻבַת בְּנוֹ וַתִּגְמְלֵהוּ תַּחְפְּנֵס
medio in Parhoh domi Ghenubath fuit & :Parhoh domus medio in
בְּתוֹךְ בֵּית פַּרְעֹה וַיְהִי גְנֻבַת בֵּית פַּרְעֹה בְּתוֹךְ
David jacêret quòd ,Ægypto in audivit Hadad Et .Parhoh filiorum
21 בְּנֵי פַרְעֹה׃ וַהֲדַד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי־שָׁכַב דָּוִד
dixit & ;militiæ princeps Joab eſſet mortuus quod & ,ſuis patribus cum
עִם־אֲבֹתָיו וְכִי־מֵת יוֹאָב שַׂר־הַצָּבָא וַיֹּאמֶר
ei Dixitque .meam terram ad ibo & ,me Dimitte :Parhoh ad Hadad
22 הֲדַד אֶל־פַּרְעֹה שַׁלְּחֵנִי וְאֵלֵךְ אֶל־אַרְצִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
ad ire quærens tu ecce & ,mecum indigens tu quo Nam:Parhoh
פַרְעֹה כִּי מָה־אַתָּה חָסֵר עִמִּי וְהִנְּךָ מְבַקֵּשׁ לָלֶכֶת אֶל־
ſuſcitavit Et .me dimitte dimittendo ſed ,Non :dixit & ?tuam terram
23 אַרְצֶךָ וַיֹּאמֶר׀ לֹא כִּי שַׁלֵּחַ תְּשַׁלְּחֵנִי׃ וַיָּקֶם
ab fugerat qui ,Eljadah filium Rezon adverſarium ei Deus
אֱלֹהִים לוֹ שָׂטָן אֶת־רְזוֹן בֶּן־אֶלְיָדָע אֲשֶׁר בָּרַח מֵאֵת
,viros eum ſuper congregavit Et .ſuo domino Sobah rege Hadadhezer
24 הֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה אֲדֹנָיו׃ וַיִּקְבֹּץ עָלָיו אֲנָשִׁים
,Dammeſec abieruntque :eos David occidendo in ,agminis princeps fuit &
וַיְהִי שַׂר־גְּדוּד בַּהֲרֹג דָּוִד אֹתָם וַיֵּלְכוּ דַמֶּשֶׂק
adverſarius Eratque .Dammeſec in regnaverunt & ,ea in habitaverunt &
25 וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּמְלְכוּ בְּדַמָּשֶׂק׃ וַיְהִי שָׂטָן
:Hadad quod malo cum & ,Selomoh diebus omnibus Iſraeli
לְיִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵי שְׁלֹמֹה וְאֶת־הָרָעָה אֲשֶׁר הֲדָד
Jarobham Et .Syriam ſuper regnavitque ,Iſrael in eſt deteſtatus &
26 וַיָּקָץ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ עַל־אֲרָם׃ וְיָרָבְעָם
Seruhah ejus matris nomen &) :Seredah de Ephratæi Nebat filius
בֶּן־נְבָט אֶפְרָתִי מִן־הַצְּרֵדָה וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה
.regem in manum levavit & ;Selomoh ipſi ſervus (,vidua mulier
אִשָּׁה אַלְמָנָה עֶבֶד לִשְׁלֹמֹה וַיָּרֶם יָד בַּמֶּלֶךְ׃
ædificavit Selomoh :regem in manum levavit quare ,res hæc Et
27 וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־הֵרִים יָד בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּנָה אֶת־
vir Et .ſui patris David civitatis diruptionem clauſit ;Millo
28 הַמִּלּוֹא סָגַר אֶת־פֶּרֶץ עִיר דָּוִד אָבִיו׃ וְהָאִישׁ
faciens quia puerum Selomoh vidit & :robore potens Jarobham
יָרָבְעָם גִּבּוֹר חָיִל וַיַּרְא שְׁלֹמֹה אֶת־הַנַּעַר כִּי־עֹשֵׂה
,fuit Et .Joſeph domus comportationi omni eum præfecit & :ipſe opus
29 מְלָאכָה הוּא וַיַּפְקֵד אֹתוֹ לְכָל־סֵבֶל בֵּית יוֹסֵף׃ וַיְהִי
eum invenit & ,Jeruſalaim de eſt egreſſus Jarobham & ,illo tempore in
בָּעֵת הַהִיא וְיָרָבְעָם יָצָא מִירוּשָׁלִָם וַיִּמְצָא אֹתוֹ
veſte opertus ipſe & ,via in propheta Silonites Achijah
אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בַּדֶּרֶךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה בְּשַׂלְמָה
veſtem in Achijah apprehendit Et .agro in ſoli ipſi ambo & ,nova
30 חֲדָשָׁה וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה בַּשַּׂלְמָה
Dixitque .ſciſſiones duodecim illam ſcidit &,ſe ſuper quæ ,novam
31 הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֶהָ שְׁנֵים עָשָׂר קְרָעִים׃ וַיֹּאמֶר
Dominus dixit ſic nam :ſciſſiones decem tibi Cape :Jarobham ad
לְיָרָבְעָם קַח־לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
;Selomoh manu de regnum ſcindens ego Ecce ,Iſrael Deus
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי קֹרֵעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה
,ei erit una tribus Et .tribus decem tibi dabo &
32 וְנָתַתִּי לְךָ אֵת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים׃ וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד יִהְיֶה־לּוֹ
quam civitatem Jeruſalaim propter & ,David meum ſervum propter
לְמַעַן עַבְדִּי דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם הָעִיר אֲשֶׁר
.Iſrael tribubus omnibus ex ,ea in elegi
בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VUL. LAT.

19 Et invenit Adad gratiam corã
Pharaone valdè, in tantum ut
daret ei uxorem, ſororem uxoris
ſuæ germanam Taphnes reginæ.
20 Genuítque ei ſoror
Taphnes Genubath filium, &
nutrivit eum Taphnes in domo
Pharaonis : erátque Genubath
habitans apud Pharaonem
21 cum filiis ejus. Cúmq;
audîſſet Adad in Ægypto, dormîſſe
David cum patrib⁹ ſuis,
& mortuũ eſſe Joab principẽ
militiæ, dixit Pharaoni; Dimitte
me, ut vadã in terram meã.
22 Dixítque ei Pharao; Quâ enim
re apud me indiges, ut quæras
ire ad terram tuam? At ille reſpondit,
Nullâ : ſed obſecro te
23 ut dimittas me. Suſcitavit
quoque ei Deus adverſarium
Razon filium Eliada, qui fugerat
Adarezer regẽ Soba dominum
24 ſuum : Et congregavit
contra eum viros, & factus eſt
princeps latronum cùm interficeret
eos David : abierúntq;
Damaſcum, & habitaverunt
ibi, & conſtituerunt eum regẽ
25 in Damaſco. Erátque adverſarius
Iſraeli cunctis dieb⁹ Salomonis
: & hoc eſt malum Adad,
& odiũ contra Iſrael, regnavítque
26 in Syria. Jeroboã
quoque filius Nabath, Ephrathæus,
de Sareda, ſervus Salomonis:
cujus mater erat nomine
Sarua, mulier vidua: levavit
27 manum contra regem. Et
hæc eſt cauſa rebellionis adverſùs
eum, quia Salomon ædificavit
Mello, et coæquavit voraginem
civitatis David patris
28 ſui. Erat autem Jeroboam vir
fortis & potens : vidénſque
Salomon adoleſcentem bonæ
indolis & induſtrium, conſtituerat
eum præfectũ ſuper tributa
univerſæ domûs Joſeph.
29 Factum eſt igitur in tempore
illo, ut Jeroboam egrederetur
de Jeruſalem, & inveniret eum
Ahias Silonites propheta in
via, opertus pallio novo: erant
30 autẽ duo tantùm in agro. Apprehendénſque
Ahias pallium
ſuum novum, quo coopertus
erat, ſcidit in duodecim partes.
31 Et ait ad Jeroboam, Tolle tibi
decem ſciſſuras : hæc enim dicit
Dominus Deus Iſrael; Ecce
ego ſcindam regnum de manu
Salomonis, & dabo tibi decẽ
32 tribus. Porrò una tribus remanebit
ei, propter ſervum
meum David, & Jeruſalem civitatem,
quam elegi ex omnibus
tribubus Iſrael :

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ, διὰ τὸν δοῦλόν
μου Δαυὶδ, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν
ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραήλ.
33 Ἀνθ᾽ ὧν (ζ) ἐγκατέλιπέ με, καὶ ἐποίησε
τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων, καὶ τῷ
Χαμὼς, καὶ τοῖς εἰδώλοις Μωὰβ, καὶ τῷ βασιλεῖ
αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ
οὐκ (η) ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου τοῦ ποιῆσαι τὸ
εὐθὲς ἐνώπιον (θ) ἐμοῦ, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ
34 αὐτοῦ. Καὶ οὐ μὴ λάβω (ι) τὴν βασιλείαν ὅλην
ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι
αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
αὐτοῦ, (κ) διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην
35 (λ) αὐτόν. Καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν
ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δώσω σοι τὰ
36 δέκα σκῆπτρα. Τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω (†) τὰ δύο
σκῆπτρα, ὅπως ᾖ θέσις τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ
πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ
τῇ πόλει, ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοῦ
37 θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ
βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου,
38 καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἔσται
ἐὰν φυλάξῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι,
καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ (∴) ποιήσῃς τὸ
εὐθὲς ἐνώπιον (μ) ἐμοῦ, τοῦ φυλάξασθαι τὰ
προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, καθὼς
ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ
καὶ (ν) οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστὸν, καθὼς ᾠκοδόμησα
40 τῷ (ξ) Δαυίδ. Καὶ ἐζήτησε Σαλωμὼν
θανατῶσαι τὸν Ἱεροβοάμ. καὶ (ο) ἀνέστη
καὶ ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα
Αἰγύπτου, καὶ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως οὗ
41 ἀπέθανε Σαλωμών. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Σαλωμὼν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ πᾶσαν τὴν
φρόνησιν αὐτοῦ, (π) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα (ρ) γέγραπται
42 ἐν βιβλίῳ ῥημάτων Σαλωμών; Καὶ αἱ
ἡμέραι ἃς (σ) ἐβασίλευσε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ
ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ (τ) τεσσαράκοντα
43 ἔτη. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς
(υ) αὐτοῦ. καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ
υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ
ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμὼν καὶ ἐκάθητο
ἐν Αἰγύπτῳ, κατευθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν
αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαρειρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ.
καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐκοιμήθη
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ
ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et duo ſceptra erunt ei propter 32
ſervum meum David, & propter
Hieruſalem, civitatem, quam elegi
in ea ex omnibus tribubus Iſrael:
Pro eo, quòd dereliquit me, 33
& (q) fecit Aſtarte abominationi
Sidoniorum, & (r) Chamos,
& idolis Moab, & regi eorum
offendiculo filiorum Ammon, &
non ambulavit in viis meis, ad
faciendum rectum coram me, ſicut
David pater ejus. Et non tollam 34
regnum totum de manu ejus:
ſed propugnans propugnabo ei omnes
dies vitæ ejus, propter David
ſervum meum, quem elegi
eum. Et tollam regnum de manu 35
filii ejus: & dabo tibi decem ſceptra.
Filio autẽ ejus dabo duo ſceptra, 36
ut ſit (ſ) ſedes ſervo meo
David omnibus diebus coram me
in Hieruſalem civitate, quam elegi
mihi ad ponendum nomen
meum ibi. Et te aſſumam, & 37
regnabis, in quibus concupiſcit anima
tua : & tu eris rex ſuper
Iſrael. Et erit, ſi cuſtodieris omnia, 38
quæcunq; mandavero tibi, & ambulaveris
in viis meis, & feceris
rectum coram me, cuſtodiendo
præcepta mea, & mandata mea,
ſicut fecit David ſervus meus, &
ero tecum, & ædificabo tibi domum
fidelem, ſicut ædificavi ipſi
(t) David. Et quæſivit Salomon 40
interficere Hieroboam. Et ſurrexit,
& aufûgit in Ægyptum ad Suſacim
regem Ægypti: & fuit in
Ægypto, quoadusq; mortuus eſt
Salomon. Et reliqua verborum 41
Salomon, & omnia, quæcunq;
fecit, & (u) omnem prudentiam
ejus, nónne ecce hæc ſcripta ſunt
in libro verborum Salomonis? Et 42
dies, quibus regnabat Salomon in
Hieruſalem ſuper omnem Iſrael,
(x) quadraginta anni. Et dormivit 43
Salomon cum patribus ſuis: et
ſepelierunt eum in civitate David
patris ejus. Et (y) factum eſt, poſtquàm
audivit Hieroboam filius
Nabat, & cùm adhuc ipſe eſſet
in Ægypto, ut fugerat à facie Salomonis,
& ſederat in Ægypto;
dirigit ſe, & venit in civitatem
ſuam Sarira, quæ in monte Ephræm.
Et rex Salomon dormivit
cum patribus ſuis, & regnavit
Roboam filius ejus pro eo.

MS.A. (ζ) κατέλιπέν με, (η) ἐπορεύθη ἐνώπιον κυρίου ἐν τῇ (θ) ἐμοῦ καὶ
διακριβείας μου καὶ κρίσεις μου, ὡς Δαυὶδ (ι) ὅλην τὴν βασιλείαν ἐκ
(κ) διὰ Δαυὶδ (λ) αὐτὸν, ὃς ἐφύλαξεν ἐντολάς μου καὶ ἀκριβασμόν. Καὶ
λήψομαι (†) δύο (∴) ποιήσεις (μ) ἐμοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ
προστάγματά μου, καθὼς (ν) οἰκοδομήσω οἶκον (ξ) Δαυὶδ, καὶ δώσω σοι τὸν
39 Ἰσραήλ. Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα *Ἰσραὴλ διὰ ταύτην, πλὴν οὐ πάσας
τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐζήτησεν Σαλωμὼν (ο) ἀνέστη Ἱεροβοὰμ καὶ
(π) οὐχ (ρ) γεγραμμένα ἐν (σ) ἐβασίλευσεν (τ) τεσσεράκοντα (υ) αὐτοῦ.
καὶ ἐβασίλευσεν Ῥοβοὰμ υἱὸς

ΚΕΦ. ιβʹ.

1 ΚΑὶ πορεύεται (α) βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς
Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα (β) ἤρχοντο πᾶς
Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι (γ) αὐτόν.

CAP. XII.

ET vadit rex Roboam in Sicima: quoniam in Sicima veniebant 1
omnis Iſrael ad faciendum regem
eum.

2 MS.A. (α) ὁ βασιλεὺς (β) ἤρχετο (γ) αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου *τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν,
3 καὶ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וַאֲשְׁכַּח הֲדַד רַחֲמִין בְּעֵינֵי פַרְעֹה לַחֲדָא וִיהַב לֵיהּ אִתְּתָא יָת אֲחַת אִתְּתֵיהּ אֲחָתֵיהּ
20 דְתַחְפְּנֵס מַלְכְּתָא : וִילֵידַת לֵיהּ אֲחָתָא דְתַחְפְּנֵס יַת גְנוּבַת בְּרֵיהּ וְחַסְלְתֵיהּ תַּחְפְּנֵס
21 בְּגוֹ בֵּית פַּרְעֹה וַהֲוָה גְנוּבַת דְבֵית פַּרְעֹה בְּגוֹ בְּנֵי פַרְעֹה : וַהֲדַד שְׁמַע בְּמִצְרַיִם אֲרֵי
שְׁכִיב דָּוִד עִם אֲבָהָתוֹהִי וַאֲרֵי מִית יוֹאָב רַב חֵילָא וַאֲמַר הֲדַד לְפַרְעֹה שַׁלְּחַנִי וְאֵהָךְ
22 לְאַרְעִי : וַאֲמַר לֵיהּ פַּרְעֹה אֲרֵי מָא אַתְּ חָסֵר עִמִּי דְאַתְּ בָּעֵי לְמֵיזַל לְאַרְעָךְ וַאֲמַר לָא אֲרֵי
23 שַׁלְחָא תְשַׁלְּחִנַנִי : וַאֲקֵים יְיָ לֵיהּ סָטָן יַת רְזוֹן בַּר אֶלְיָדָע דַּעֲרַק מִן קֳדָם הֲדַד עֶזֶר
24 מַלְכָּא דְצוֹבָה רִבּוֹנֵיהּ : וּכְנַשׁ עֲלוֹהִי גֻּבְרִין וַהֲוָה רַב מַשִׁרְיָתָא כַּד קְטִיל דָּוִד יָתְהוֹן
25 וַאֲזַלוּ לְדַמֶּשֶׂק וִיתִיבוּ בַהּ וּמְלַכוּ בְּדַמֶּשֶׂק : וַהֲוָה סָטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵי שְׁלֹמֹה וְיָת
26 בִּישְׁתָּא דַּעֲבַד הֲדַד וּמְרִיד בְּיִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ עַל אֲרָם : וְיָרָבְעָם בַּר נְבָט אֶפְרָתִי מִן צְרֵדָא
27 וְשׁוּם אִמֵּיהּ צְרוּעָה אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא עַבְדָּא לִשְׁלֹמֹה וַאֲרִים יְדָא בְּמַלְכָּא : וְדֵין
פִּתְגָּמָא דַאֲרִים יְדָא בְּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּנָא יַת מְלֵיתָא אֲחַד יַת תַּרְעֲתָא קַרְתָּא דְדָוִד
28 אֲבוּהִי : וְגַבְרָא יָרָבְעָם גְּבַר חֵילָא וַחֲזָא שְׁלֹמֹה יַת עוּלֵימָא אֲרֵי עֲבִיד עֲבִידְתָא הוּא וּמַנִּי
29 יָתֵיהּ לְכָל מַסְּקֵי מִסִּין דְּבֵית יוֹסֵף : וַהֲוָה בְּעִדָּנָא הַהִיא וְיָרָבְעָם נְפַק מִירוּשְׁלֵם
וַאֲשְׁכַּח יָתֵיהּ אֲחִיָּה שִׁילוֹנָאָה נְבִיָּאָה בְּאוֹרְחָא וְהוּא מִתְכַּסֵּי בִּכְסוּתָא חֲדַתָּא וְתַרְוֵיהוֹן
30 אִנּוּן בִּלְחוֹדֵיהוֹן בְּחַקְלָא : וַאֲחַד אֲחִיָּה בִּכְסוּתָא חֲדַתָּא דִּי עֲלוֹהִי וּסְרִיקַהּ לִתְרֵין
31 עֲסַר סִדְקִין : וַאֲמַר לְיָרָבְעָם סַב לָךְ עַסְרָא סִדְקִין אֲרֵי כִדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל הָא
32 אֲנָא מַעְדֵּי יַת מַלְכוּתָא מִידָא דִשְׁלֹמֹה וְאֶתֵּן לָךְ יַת עַסְרָא שִׁבְטִין : וְשִׁבְטָא חַד יְהֵי לֵיהּ
בְּדִיל דָּוִד עַבְדִּי וּבְדִיל יְרוּשְׁלֵם קַרְתָּא דְאִתְרְעִיתִי בַהּ מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et invenit Hadad gratiam in oculis Pharghoh valdè, & dedit illi uxorem 19
ſororem uxoris ſuæ, ſororem Thahhpenezz reginæ : Et peperit illi ſoror 20
Thahhpenezz, Genubath filium ejus, & ablactavit illum Thahhpenezz in
medio *domus* Pharghoh, & fuit Genubath [*adoleſcens*] domus Pharghoh
in medio filiorum Pharghoh. Et Hadad audivit in Miſzraim, quòd dormîſſet 21
David cum patribus ſuis, & quòd mortuus eſſet Joab magiſter exercitus
: & dixit Hadad ad Pharghoh, Dimitte me ut abeam in terram
meam. Et dixit illi Pharghoh, Nam quo indiges tu mecum, ut quæras 22
ire in terram tuam? & dixit : Non, quia dimittendo dimittes me. Et 23
ſuſcitavit Dñs illi adverſarium Rezon filium Eljadagh, qui fugerat ab
ante *Hadadgheſer* regem Szoba dominum ſuum. Et congregavit ad ſe viros, 24
& fuit magiſter caſtrorum quando occîdit David illos ; & iverunt in
Dameſech, & ſederunt in ea, & regnârunt in Dameſech. Et fuit adverſarius 25
Iſraeli omnibus diebus Selomoh : & cum malo quod fecit Hadad,
rebellavit in Iſrael, & regnavit ſuper Aram. Et Jerobgham filius Nebat 26
Ephratæi de Szerada, & nomen matris ejus Szerughah mulier vidua, ſerv⁹
Selomoh extulit manum in regem. Et hæc eſt cauſa propter quam extulit 27
manum in regem, Selomoh ædificavit aggerem, & occluſit rupturam urbis
David patris ſui. Et vir Jerobgham erat robuſt⁹ fortitudine : & vidit 28
Selomoh adoleſcentem, quòd factor operis eſſet, & præpoſuit illum omnib⁹
allatoribus tributorum domus Jozzeph. Et fuit in tempore iſto & Jerobgham 29
exivit de Jeruſalem, & invenit illum Ahhia Silonæus propheta in
via, & ipſe erat opert⁹ operimento novo, & ambo ipſi erant ſoli in agro.
Et apprehendit Ahhia operimentum novum quod erat ſuper ſe, & ſcidit 30
illud in duodecim ſciſſiones. Et dixit ad Jerobgham, Accipe tibi decem 31
ſciſſiones : nam ſic dixit Dñs Deus Iſrael : Ecce ego transfero regnum de
manu Selomoh, & dabo tibi decem tribus. Et tribus una erit illi propter 32
ſervum meum David, & propter Jeruſalem urbem in qua complacui mihi
præ omnibus tribubus Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 ܘܐܫܟܚ ܗܕܪ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܝ ܦܪܥܘܢ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܚܬܗ ܕܐܢܬܬܗ. ܚܬܗ ܕܬܚܦܢܝܣ
20 ܡܠܟܬܐ. * ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܚܬܗ ܕܬܚܦܢܝܣ. ܠܓܢܘܒܬ ܒܪܗ. ܘܐܣܬܒܪܗ ܬܚܦܢܝܣ. ܒܝܬ
21 ܡܠܟܐ ܦܪܥܘܢ. ܒܝܢܝ ܒܢܘܗܝ ܕܦܪܥܘܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܗܕܪ ܒܡܨܪܝܢ ܕܫܟܒ ܕܘܝܕ ܥܡ
ܐܒܗܘܗܝ. ܘܕܡܝܬ ܝܘܐܒ ܪܒ ܚܝܠܐ. ܐܡܪ ܗܕܪ ܠܦܪܥܘܢ. ܫܒܘܩܝܢܝ ܘܐܙܠ ܠܐܪܥܝ. * ܐܡܪ ܠܗ
22 ܦܪܥܘܢ. ܡܢܐ ܚܣܝܪ ܠܟ ܠܘܬܝ. ܕܗܐ ܐܢܬ ܒܥܐ ܐܢܬ ܕܬܐܙܠ ܠܐܪܥܟ. ܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ. ܐܠܐ ܡܫܒܩܘ
ܫܒܘܩܝܢܝ. * ܘܐܩܝܡ ܠܗ ܡܪܝܐ ܣܛܢܐ ܠܗܕܪܘܢ ܒܪ ܐܠܝܕܥ. ܕܥܪܩ ܡܢ ܠܘܬ ܗܕܕܥܙܪ
23 ܡܠܟܐ ܕܨܘܒܐ ܡܪܗ. * ܘܟܢܫ ܥܠܘܗܝ ܓܒܪܐ. ܘܗܘܐ ܪܫ ܓܝܣܐ. ܘܟܕ ܩܛܠ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ
24 ܐܙܠܘ ܠܕܪܡܣܘܩ. ܘܝܬܒܘ ܒܗ. ܘܐܡܠܟܘ ܗܕܪܘܢ ܒܕܪܡܣܘܩ. * ܘܗܘܐ ܣܛܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ.
25 ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܡܛܠ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ. ܘܗܕܪ ܐܥܩ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܠܟ
26 ܥܠ ܐܕܘܡ. * ܘܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܐܦܪܬܝܐ. ܡܢ ܨܪܕܐ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ. ܨܪܘܥܐ. ܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ.
27 ܥܒܕܐ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܪܝܡ ܐܝܕܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܐܪܝܡ ܐܝܕܐ
28 ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܟܕ ܒܢܐ ܠܡܠܘ. ܘܐܣܟܪ ܠܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. * ܘܓܒܪܐ ܝܘܪܒܥܡ
29 ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܗܘܐ. ܘܚܙܝܗܝ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܠܥܠܝܡܐ ܕܓܢܒܪ ܚܝܠܬܢ ܗܘ. ܘܐܫܠܛܗ ܥܠ
ܟܠܗ ܦܘܠܚܢܐ ܕܒܝܬ ܝܘܣܦ. * ܘܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܢܦܩ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.
30 ܘܦܓܥ ܒܗ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܐܚܝܐ ܡܟܣܐ ܗܘܐ ܬܟܣܝܬܐ ܚܕܬܐ. ܘܬܪܝܗܘܢ
31 ܗܘܘ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ. * ܘܐܚܕ ܐܚܝܐ ܬܟܣܝܬܐ ܚܕܬܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܘܨܪܝܗ ܠܬܪܥܣܪ
ܦܣܩܝܢ. * ܘܐܡܪ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܣܒ ܠܟ ܥܣܪܐ ܦܣܩܝܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܦܪܩ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܝܗܒ ܐܢܐ ܠܟ ܥܣܪܐ ܫܒܛܝܢ.
32 * ܘܫܒܛܐ ܚܕ ܢܗܘܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܡܛܠ ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ ܒܗ
ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Nactúſque eſt Hadad gratiam apud Pharao- 19
nem, ita ut daret illi uxorem ſororem uxoris
ſuæ *nempe* ſororem Taphphis Auguſtæ. Pepe- 20
rit autem ei ſoror Tahphiſæ Gebothem fi-
lium ejus, & ablactavit eum Tahphis in do-
mo Pharaonis inter filios Pharaonis. Audi- 21
ens autem Hadad in Ægypto quòd occubuiſ-
ſet David cum patribus ſuis,& mortuus eſſet
Joab imperator exercitûs; dixit Hadad Phara-
oni,Dimitte me ut vadam ad terrã meam.Cui 22
dixit Pharaon, Quid tibi quæſo defuit apud
me, quòd cupias abire in terram tuam? Ait
illi, Nequaquam, ſed omnino dimitte me.
Suſcitavit etiam illi Dominus adverſarium 23
Hedronem Elidai filium, qui cùm aufugiſſet
ab Hadarezere rege Sobæ domino ſuo, Con- 24
fluxerunt ad eum viri, factúſque eſt princeps
turmarum; ſed Davide necem eorum perten-
tante, abierunt in Damaſcum, ibique mora-
ti ſunt, & regnavit Hedron in Damaſco. Et 25
fuit infenſus Iſraeli cunctis diebus Salomo-
nis,propter malum quod perpetraverat. Ha-
dad etiam qui regnaverat ſuper Edom, in-
feſtabat Iſraelitas. Et Jeroboam filius Na- 26
bath Ephrathæus de Sedra (cujus matris no-
men erat Seroa mulier quædam vidua) ſer-
vus Salomonis, manum extulit contra regem
Salomonem. Hæc autem fuit cauſa quòd ma- 27
num ſuſtulerit in regem Salomonem: Cùm
ædificaret Mallo, & occluderet hiatum ci-
vitatis David, Eſſeque vir iſte Jerobo- 28
am robuſtus ac ſtrenuus; videns rex Salo-
mon adoleſcentem robuſtum eſſe ac ſtre-
nuum, præfecit eum toti oneri domûs Joſe-
phi. Contigitq; eodem tempore, ut exeunte 29
Jeroboam è Jeruſalem offenderet eum Ahia
propheta Silonites in via,& Ahia opertus eſ-
ſet veſte novâ,eſſentq; ambo ſoli in agro.Ubi 30
prehendens Ahia veſtẽ novã quam geſtabat,
diſcidit eam in duodecim fruſta; Et ait ad Je- 31
roboam, Sume tibi decem fruſta; ſic enim di-
cit Dñs Deus Iſraelis, Ecce ſciſſurus ſum re-
gnum de manu Salomonis, & traditurus tibi
decem tribus.Unicâ ei tribu manente,propter 32
Davidem ſervum meum, & propter Jeruſa-
lem civitatem quâ ſum oblectatus præ cunctis
tribubus Iſraelis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وظفر هداد برحمة من فرعون* فزوجه اخت امراته اخت تحفنس الكبري الملكة* وولدت له 20
ابنا* وفطمته تحفنس في بيت فرعون* وسمته جنوب* فمكث جنوب في بيت فرعون مع بنيه*
21 * ولما سمع هداد بمصر ان داود مات وصار الي ابايه* وان يواب صاحب حربته قتل* فقال هداد
22 لفرعون* ارسلني انصرف الي ارضي * فقال له فرعون* ما الذي اعجزك عندي اذ انت تطلب
الانصراف الي بلادك* فقال له* لا يوافقني المكث ههنا* ولكن انصرف الي بلادي* فاتي هداد
23 وصار ضدا لسليمان * وصير الرب لسليمان ضدا اخر* هدرون بن اليدع الذي هرب من عند
24 مولاه هددعزار ملك نصيبين * وجمع رجالا وصار غازيا في ايام داود* فلما قتلهم داود انصرف
25 الي دمشق وسكنها* وملك هذا هدرون بدمشق * فصار ضدا لبني اسرايل كل ايام سليمان*
26 من اجل الامر الذي حل به منهم* وضيق هداد علي بني اسرايل * وملك علي ادوم * وصير
الرب ايضا ضدا يوربعام بن نباط الافراتي* كان ابن امراة ارملة يقال لها صروعا* وكان عبدا
27 لسليمن * هذا شق العصا ومرد علي سليمن الملك * وانما عصي هذا علي سليمان حين بني
28 سليمان ملوي* وسد الثلمة التي كانت في سور قرية داود* وكان يوربعام هذا رجلا جبارا بقوته*
29 فلما راي سليمان الملك الفتي انه جبارا بقوته* سلطه علي العمل في قبيلة يوسف * وفي ذلك
الزمان خرج يوربعام هذا من اورشليم * فصادفه احياء النبي السيلوني في الطريق* وكان
30 عليه لباس جديد * والتقيا في الحقل وحدهما* فعمد احياء النبي الي اللباس الذي عليه*
31 فخرقه وقطعه اثني عشر قطعة * وقال ليوربعام* خذ من هذه عشر قطع * لانه هكذا يقول
32 الله اله اسرايل* انا نازع الملك من يد سليمن الملك * ومصير اليك عشر اسباط * واصير له
سبطا واحدا* من اجل داود عبدي* ومن اجل دار السلم الذي اخترت من جميع اسباط
بني اسرايل *

Deinde favorem nactus eſt Hadad apud 19
Pharaonem, conjunxitque eum matrimo-
nio cum ſorore uxoris ſuæ, ſorore ſcilicet
Tahphis magnæ reginæ. Quæ peperit ei 20
filium quem Tahphis ablactavit in ædibus
Pharaonis,& vocavit eum Gebboth;man-
ſitque Gebboth in ædibus Pharaonis unà
cum filiis ejus. Cùm autem audiſſet Ha- 21
dad in Ægypto mortuum eſſe Davidem
et abiiſſe ad patres ſuos, et Joabum Sa-
riſſophorum ejus interfectum eſſe; dixit
Hadad Pharaoni; Dimitte me ut repetam
patriam meam. Ait illi Pharaon, Quid 22
tibi defuit apud me ut reverti quæras in
patriam tuam? Reſpondit ei, Non expedit
mihi iſtic morari, imò verò revertar in
patriam meam: ſic veniens Hadad factus
eſt adverſarius Salomoni. Alium quoque 23
adverſarium ſuſcitavit Dominus Salo-
moni, nempe *Hedronem filium Elidai,qui*
fugiens ab hero ſuo Hadadezere rege Ni-
ſibin, Collegit viros,factúſque eſt bella- 24
tor in diebus Davidis: at cùm neci tra-
deret eos David, profectus in Damaſcum
habitavit in ea; regnavitque Hedron iſte
in Damaſco, Et factus eſt adverſarius 25
filiis Iſrael cunctis diebus Salomonis,pro-
pter modum quo habitus fuerat ab eis.Ha-
dad etiam vexabat Iſraelitas, dum re-
gnaret ſuper Edom. Suſcitavit prætereà 26
Dominus adverſarium Jeroboam Nabati
filium, Ephrathæum. Erat is filius mulie-
ris cujuſdam viduæ quæ vocabatur Se-
roa, eráque ſervus Salomonis: is bacu-
lum (i. imperium) *detrectans rebellavit*
in regem Salomonem. Rebellavit autem is 27
contra Salomonem, cùm ædificâſſet Sa-
lomon Meluam, & obſtruxiſſet rupturam
quæ erat in muro civitatis David. Cùm 28
enim eſſet Jeroboam iſte vir valentiſſimus
robore, et cùm vidiſſet Salomon rex ju-
venem hunc eſſe robore valentiſſimum,de-
mandavit illi curam negotiorum in fami-
lia Joſephi. Eodem tempore cùm Jero- 29
boam egrederetur è Jeruſalem, effendit
eum Achia propheta Silonites in via, ve-
ſte novâ præcinctus: ſoli autem occur-
rerunt invicem in agro. Tum apprehen- 30
dens Achia propheta veſtem quâ præcin-
ctus erat, dilaceravit ac diſcidit eam in
duodecim partes; Dixitque Jeroboamo, 31
Accipe ex his decem partes: ſic enim di-
cit Deus Deus Iſraelis, Equidem ablatu-
rus ſum regnum de manu Salomonis re-
gis, decémque tribus ad te devoluturus:
Ipſi verò tradam tribum unam, propter 32
Davidem ſervum meum, & propter ur-
bem pacis quam ſelegi ex omnibus tribu-
bus filiorum Iſrael:

מלכים א׃ יב

deo Haſtoreth ſe incurvaverunt & ,me dereliquerunt quòd Eò
33 יַעַן אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְעַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי
:Hammon filiorũ deo Milchom & ,Moab deo Chemos ,Sidoniorum
צִדֹנִין לִכְמוֹשׁ אֱלֹהֵי מוֹאָב וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי בְנֵי־עַמּוֹן
,meis oculis in rectum *faciendum ad* ,meis viis in ambulaverunt non &
וְלֹא־הָלְכוּ בִדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
capiam non Et .ejus pater David ſicut mea judicia & ,mea decreta &
34 וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי כְּדָוִד אָבִיו׃ וְלֹא־אֶקַּח אֶת־
ejus vitæ dieb⁹ omnib⁹ eum ponã *prælatum* ſed ,ejus manu de regnum omne
כָּל־הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ כִּי נָשִׂיא אֲשִׁתֶנּוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו
,mea præcepta cuſtodivit quia;*eum* elegi quem,meũ ſervũ David ꝓpter
לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֺתַי
tibi *illud* dabo &:ej⁹ filii manu de regnum *capiam* Et .mea decreta &
35 וְחֻקֹּתָי׃ וְלָקַחְתִּי הַמְּלוּכָה מִיַּד בְּנוֹ וּנְתַתִּיהָ לְּךָ אֵת
eſſe pro ,unam tribum dabo ejus filio Et .tribus decem
36 עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים׃ וְלִבְנוֹ אֶתֵּן שֵׁבֶט־אֶחָד לְמַעַן הֱיוֹת־
,Jeruſalaim in *meas facies ad* diebus omnibus meo ſervo David *lucernam*
נִיר לְדָוִיד־עַבְדִּי כָּל־הַיָּמִים לְפָנַי בִּירוּשָׁלַםִ
,aſſumam te Et .ibi meũ nomen *ponendum ad*,mihi elegi quam civitate
37 הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם׃ וְאֹתְךָ אֶקַּח
ſuper rex eriſque :tua anima deſiderabit quæ omnibus in regnabis &
וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶּלֶךְ עַל־
,tibi præcepero quæ omnia audieris ſi ,erit Et .Iſrael
38 יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה אִם־תִּשְׁמַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָ
cuſtodiendum ad,meis oculis in rectum feceris & ,meis viis in ambulaveris &
וְהָלַכְתָּ בִדְרָכַי וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִשְׁמוֹר
,tecum ero & :meus ſervus David fecit ſicut,mea præcepta &,mea decreta
חֻקּוֹתַי וּמִצְוֺתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי וְהָיִיתִי עִמָּךְ
tibi dabo & ,David ædificavi ſicut ,firmam domum tibi ædificabo &
וּבָנִיתִי לְךָ בַיִת־נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בָּנִיתִי לְדָוִד וְנָתַתִּי לְךָ
non veruntamen :hoc propter David ſemen affligam Et .Iſrael
39 אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַאְעַנֶּה אֶת־זֶרַע דָּוִד לְמַעַן זֹאת אַךְ לֹא
ſurrexit & :Jarobham interficere Selomoh quæſivit Et .diebus omnibus
40 כָל־הַיָּמִים׃ וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה לְהָמִית אֶת־יָרָבְעָם וַיָּקָם
fuitque :Ægypti regem Siſach ad Ægyptum fugit & ,Jarobham
יָרָבְעָם וַיִּבְרַח מִצְרַיִם אֶל־שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיְהִי
,Selomoh *verborum reſiduum* Et .Selomoh *mortem ad uſque* ,Ægypto in
41 בְמִצְרַיִם עַד־מוֹת שְׁלֹמֹה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה
libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne,ejus ſapientia & ,fecit quæ omnia &
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחָכְמָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתֻבִים עַל־סֵפֶר
Jeruſalaim in Selomoh regnavit quibus dies Et ?Selomoh verborum
42 דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלַםִ
cum Selomoh *jacuit* Et .anni quadraginta ,Iſrael omnem ſuper
43 עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם־
Rechabham regnavit& :ſui patris David civitate in eſt ſepult⁹&,ſuis patrib⁹
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם
.eo pro ejus filius
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XII. יב

,Iſrael omnis venerat Sechem quia ;Sechem Rechabham abiit Et
1 וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶם כִּי שְׁכֶם בָּא כָל־יִשְׂרָאֵל
filium Jarobham *audire ſecundum* ,fuit Et .eum regem *creandum ad*
2 לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָרָבְעָם בֶּן־
Selomoh *faciebus* à fugerat quia ,Ægypto in ipſe adhuc ipſe &): Nebat
נְבָט וְהוּא עוֹדֶנּוּ בְמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה
,Miſerantque .Ægypto in Jarobham habitaverat & ,regis
3 הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב יָרָבְעָם בְּמִצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלְחוּ
ſunt locuti &:Iſrael *concio* omnis &,Jarobham venerunt &(:eũ vocaverãt &
וַיִּקְרְאוּ־לוֹ וַיָּבֹאוּ יָרָבְעָם וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ
:dicendo ,Rechabham ad
אֶל־רְחַבְעָם לֵאמֹר׃

Verſio VUL. LAT.

33 Eò quòd dereliquerit me, & adoraverit Aſtarthen deam Sidoniorum, & Chamos deum Moab, & Moloch deum filiorũ Ammon: & non ambulaverit in viis meis, ut faceret juſtitiã corã me, & præcepta mea, & judicia, ſicut David pater ejus. 34 Nec auferã omne regnum de manu ejus, ſed ducem ponã eum cunctis diebus vitæ ſuæ, propter David ſervum meum, quẽ elegi, qui cuſtodivit mandata mea & præcepta mea. 35 Auferam autem regnũ de manu filii ejus, & dabo tibi decẽ 36 tribus: Filio autem ejus dabo tribum unam, ut remaneat lucerna David ſervo meo cunctis diebus coram me in Jeruſalem civitate, quam elegi ut 37 eſſet nomen meum ibi. Te autem aſſumã, & regnabis ſup omnia quæ deſiderat anima tua, 38 eríſque rex ſuper Iſrael. Si igitur audieris omnia quæ præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectũ eſt corã me, cuſtodiens mandata mea & præcepta mea, ſicut fecit David ſervus meus: ero tecum, & ædificabo tibi domũ fidelem, quomodò ædificavi David domum, & tradam tibi 39 Iſrael: Et affligam ſemen David ſuper hoc, veruntamen 40 non cunctis diebus. Voluit ergò Salomon interficere Jeroboam: qui ſurrexit, & aufûgit in Ægyptum ad Seſac regẽ Ægypti, & fuit in Ægypto uſ-41 que ad mortem Salomonis. Reliquum autem verborum Salomonis, & omnia quæ fecit, & ſapientia ejus: ecce univerſa ſcripta ſunt in libro Verborũ 42 dierum Salomonis. Dies autẽ, quos regnavit Salomon in Jeruſalem ſuper omnem Iſrael, 43 quadraginta anni ſunt. Dormivítque Salomon cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate David patris ſui, regnavítque Roboam filius ejus pro eo.

CAP. XII.

1 VEnit autem Roboam in Sichem: illuc enim congregatus erat omnis Iſrael ad conſtitu-2 endum eum regem. At verò Jeroboam filius Nabat, cùm adhuc eſſet in Ægypto profugus à facie regis Salomonis, auditâ morte ejus, reverſus eſt de 3 Ægypto. Miſerúntque & vocaverunt eum: venit ergò Jeroboam, & omnis multitudo Iſrael, & locuti ſunt ad Roboam, dicentes;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥο-4 βοὰμ, λέγοντες, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε (δ) τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, 5 καὶ δουλεύσομέν σοι. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, (ε) Ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, καὶ ἀνα-6 στρέψατε πρὸς μέ. καὶ ἀπῆλθον. Καὶ (ϛ) ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις, οἳ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων, Πῶς ὑμεῖς (ζ) βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; 7 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ (η) δουλεύσεις αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι 8 πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ 9 προσώπου αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμεῖς (θ) συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ (ι) τοῖς λέγουσι πρὸς μὲ, λεγόντων, Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πα-10 τήρ σου ἐφ' ἡμᾶς; Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες, Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ, λέγοντες, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν, τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς, Ἡ μικρότης μου (κ) παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου. 11 Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξιν, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπί-12 οις. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ἀναστράφητε πρὸς μὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ 13 τρίτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά. καὶ ἐγκατέλιπεν Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύ-14 σαντο αὐτῷ, Καὶ ἐλάλησε πρὸς (λ) αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων, Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, 15 κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν (μ) ἐν χειρὶ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ. 16 Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ (ν) βασιλεῖ, λέγων, Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυίδ; καὶ οὐκ ἔστιν (ξ) ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. (ο) ἀπότρεχε Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματά σου· νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ. καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα (π) αὐτοῦ.

3 *Et locutus eſt populus ad regem* 4 *Roboam, dicentes; Pater tuus aggravavit jugum noſtrum: & tu nunc alleva de ſervitute patris tui dura, & de jugo ejus gravi, quod dedit ſuper nos: & ſerviemus tibi. Et dixit ad eos; Abite* 5 *uſq; ad dies tres, & revertite ad me. Et abierunt. Et annuntiavit* 6 *rex ſenioribus, qui fuerant aſſiſtentes coram Salomone patre e-jus, adhuc vivente eo, dicens; Quomodò vos conſilium datis, et reſpondebo populo huic verbum? Et locuti ſunt ad eum, dicentes;* 7 *Si in die hac eris ſervus populo tuo, & ſervies eis, & loquêris ad eos verba bona; & erunt tibi ſervi omnibus diebus. Et dereli-* 8 *quit conſilium ſeniorũ, (a) ea, quæ conſuluerant ei, et iniit conſilium unà cum pueris, qui enutriti fuerant cum eo, qui aſſiſtebant ante faciem ejus. Et dixit eis;* 9 *Quod vos conſilium datis? & quid reſpondebo populo huic, iis, qui dicunt ad me, dicendo; Alleva de jugo, quod dedit pater tuus ſuper nos? Et locuti ſunt ad* 10 *eum pueri enutriti cum eo, qui aſſiſtebant ante faciẽ ejus, dicentes; Hæc loquêris populo huic, iis, qui locuti ſunt ad te, dicentes; Pater tuus aggravavit jugum noſtrum, & tu nunc alleva à nobis: Hæc loquêris ad eos; (b) Parvitas mea craſſior lumbo patris mei. Et nunc pater meus ſtra-* 11 *vit vos jugo gravi: & ego adjiciam ſuper jugum veſtrum. Pater meus caſtigavit vos in flagellis: ego autem caſtigabo vos in ſcorpionibus. Et advenerunt omnis* 12 *Iſrael ad regem Roboam in die tertia, ſicut locutus erat eis rex, dicens, Revertimini ad me die tertiâ. Et reſpondit rex ad populũ* 13 *dura. Et dereliquit Roboã conſilium ſeniorum, ea, quæ conſuluerant ei: Et locutus eſt ad eos ju-* 14 *xta conſilium puerorum, dicens; Pater meus aggravavit jugũ veſtrum: & ego addam ſuper jugum veſtrum: Pater meus caſtigavit vos in flagellis: & ego caſtigabo vos in ſcorpionibus. Et non* 15 *audivit rex populum: quoniam erat everſio à Domino: ut firmaret verbum ſuum, quod locutus erat in manu Achia Selonitæ, de Hieroboam filio Nabat. Et vi-* 16 *derunt omnis Iſrael, quia non audivit rex eos. Et reſpondit populus regi, dicens; Quæ nobis pars in David? & non eſt nobis hæreditas in filio Jeſſæ. Recurre Iſrael ad tabernacula tua. Nunc paſce domum tuam David. Et abierunt Iſrael ad tabernacula (c) ſua.*

MS. A. (δ) τὸ κλοιὸν (ε) Ἀπέλθατε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ (ϛ) παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τοῖς (ζ) βούλεσθαι (η) δουλεύσῃς αὐτοῖς, καὶ εἴξῃς αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις αὐτοῖς λόγοις (θ) βουλεύεσθε; (ι) τοῖς λαλήσασιν πρὸς (κ) παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ (λ) αὐτοὺς, καὶ συνελάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν (μ) κύριος ἐν (ν) βασιλεῖ λόγον, λέγων, (ξ) ὑμῖν (ο) ἀπότρεχε εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραὴλ· νῦν (π) αὐτοῦ.

17 Καὶ υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

33 חלף דשבקו פולחני וסגידו לעשתרת טעות צידונאי ולכמוש טעות מואבאי ולמלכום
טעות בני עמון ולא הליכו באורחן דתקנן קדמי למעבד דכשר קדמי וקימי ודיני
34 כדויד אבוהי׃ ולא אסב ית כל מלכותא מניה ארי מלכא אשויניה כל יומי חיוהי בדיל
35 דויד עבדי דאתרעיתי ביה דנטר פקודי ואוריתי וקימי׃ ואסב מלכותא מיד בריה
36 ואתנה לך ית עסרא שבטין׃ ולבריה אתן שבטא חד בדיל לקימא מלכו לדויד עבדי
37 כל יומיא קדמי בירושלם קרתא דאתרעיתי לאשראה שכנתי תמן׃ ויתך אקרב ותמלוך
38 בכל דרעוא נפשך ותהי מלכא על ישראל׃ ויהי אם תקביל למימרי ית כל דאפקדנך
ותהך בכל אורחן דתקנן קדמי ותעביד דכשר בעיני למטר קימי ופקודי כמא דעבד
דויד עבדי ויהי מימרי בסעדך ואקים לך מלכו קימא כמא דקימית לדויד ואתן לך ית
39 40 ישראל׃ ועני ית זרעא דדויד בדיל דא ברם לא כל יומיא׃ ובעא שלמה למקטל ית
ירבעם וקם ירבעם וערק למצרים לות שישק מלכא דמצרים והוה במצרים עד דמית
41 שלמה׃ ושאר פתגמי שלמה וכל די עבד וחוכמתיה הלא אנון כתיבין על ספרא פתגמי
42 43 שלמה׃ ויומיא דמלך שלמה בירושלם על כל ישראל ארבעין שנין׃ ושכיב שלמה
עם אבהתוהי ואתקבר בקרתא דדויד אבוהי ומלך רחבעם בריה תחותוהי׃

יב

1 2 ואזל רחבעם לשכם ארי לשכם אתו כל ישראל לאמלכא יתיה׃ והוה כד שמע ירבעם
בר נבט והוא עד כען במצרים דערק מן קדם מלכא שלמה ויתיב ירבעם במצרים׃
3 ושלחו וקרו ליה ואתא ירבעם וכל קהל ישראל ומללו עם רחבעם למימר׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Eò quòd reliquerunt cultum meum & adoraverunt Ghaſtoreth errorem 33 Szidonæorum, & Chamos errorem Moabæorum, & Milchom errorem filiorum Ghamon, & non ambulaverunt in viis quæ rectæ ſunt ante me, faciendo quod rectum eſt ante me, & decreta mea, & judicia mea, ſicut David pater ejus. At non accipiam omne regnum ab eo; quia regem po- 34 nam eum omnibus diebus vitæ ſuæ propter David ſervum meum in quo mihi complacui, qui ſervavit præcepta mea, *& legem meam*, & decreta mea. Sed accipiam regnum de manu filii ejus, & dabo illud tibi, decem 35 [*ſcilicet*] tribus. Et filio ejus dabo tribum unam, ut firmetur regnum Da- 36 vid ſervo meo omnibus diebus ante me in Jeruſalem urbe, in qua mihi complacui, ut ponerem majeſtatem meam ibi. Et te applicabo, & regna- 37 bis in omni quod voluerit anima tua, & eris rex ſuper Iſrael. Et erit ſi 38 ſuſceperis omnia quæ juſſero tibi, & ambulaveris in omnibus viis quæ rectæ fuerint ante me, & feceris quod rectum eſt *in oculis meis*, ſervando decreta mea, & præcepta mea, ſicut fecit David ſervus meus; erit verbum meum in auxilio tuo, & firmabo tibi regnum firmum ſicut firmavi David, & dabo tibi Iſrael. Et *humiliavit* ſemen David propter hoc, verùm non 39 omnibus diebus. Et quæſivit Selomoh occidere Jerobgham, & ſurrexit Je- 40 robgham, & fugit in Miſzraim ad Siſak regem Miſzraim, & fuit in Miſzraim uſq; quò mortuus eſt Selomoh. Et reliquum verborum Selomoh, & 41 omnia quæ fecit, & ſapientia ejus, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborũ Selomoh? Et dies quibus regnavit Selomoh in Jeruſalem ſup omnem Iſrael 42 fuerunt quadraginta anni. Et dormivit Selomoh cum patribus ſuis, & ſe- 43 pult⁹ eſt in urbe David patris ſui, & regnavit Rehhabgham fili⁹ ejus pro eo.

CAP. XII.

ET fuit Rehhabgham in Sechem, quia in Sechem venerant omnis Iſrael 1 ut regẽ conſtituerent illum. Et fuit cùm audiſſet Jerobgham fili⁹ Nebat, & 2 ipſe hucuſq; erat in Miſzraim, quò fugerat ab-ante regẽ Selomoh, & ſederat Jerobgham in Miſzraim. Et miſerunt & vocaverunt illum: & venit Jerobgham *& omnis* eccleſia Iſrael, & locuti ſunt cum Rehhabgham, dicendo. 3

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

33 * ܡܛܠ ܕܫܒܩܢܝ . ܘܣܓܕ ܠܥܣܬܪܘܬ ܐܠܗܬܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܘܠܟܡܘܫ ܐܠܗܐ ܕܡܘܐܒܝܐ.
ܘܠܡܠܟܘܡ ܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܠܐ ܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܝ. ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡܝ ܘܠܐ ܢܛܪ
34 ܦܘܩܕܢܝ ܘܕܝܢܝ. ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܠܐ ܐܫܩܘܠ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ. ܐܠܐ ܪܫܐ
ܐܣܝܡܝܘܗܝ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܘܗܝ ܡܛܠ ܥܒܕܝ ܕܘܝܕ ܕܓܒܝܬܗ. ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ.
35 * ܘܐܫܩܘܠ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝ ܒܪܗ . ܘܐܬܠ ܠܟ ܥܣܪܐ ܫܒܛܝܢ. * ܘܠܒܪܗ ܐܬܠ ܫܒܛܐ
36 ܚܕ. ܡܛܠ ܕܢܗܘܐ ܫܪܓܐ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܩܕܡܝ . ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܓܒܝܬ ܠܝ . ܠܡܣܡ ܫܡܝ ܬܡܢ. * ܘܠܟ ܐܬܠ . ܘܬܡܠܟ ܐܝܟ ܕܨܒܝܐ ܢܦܫܟ. ܘܬܗܘܐ
37 ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ . * ܘܐܢ ܬܫܡܥ ܟܠ ܕܦܩܕܬܟ. ܘܬܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܝ. ܘܬܥܒܕ ܕܬܪܝܨ
38 ܩܕܡܝ. ܘܬܛܪ ܢܡܘܣܝ ܘܦܘܩܕܢܝ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܐܗܘܐ ܥܡܟ. ܘܐܒܢܐ ܠܟ ܒܝܬܐ
ܡܗܝܡܢܐ . ܐܝܟ ܕܒܢܝܬ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܟܟ ܙܪܥܗ ܕܕܘܝܕ
39 ܡܛܠ ܗܕܐ. ܒܪܡ. ܠܐ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܒܥܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܩܛܠܗ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܘܩܡ
40 ܝܘܪܒܥܡ. ܘܥܪܩ ܠܡܨܪܝܢ. ܠܘܬ ܫܝܫܩ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܗܘܐ ܒܡܨܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܡܝܬ
ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܚܟܡܬܗ. ܗܐ
41 ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. * ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ
42 ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܫܟܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ
43 ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

1 * ܘܐܙܠ ܪܚܒܥܡ ܠܫܟܝܡ. ܡܛܠ ܕܠܫܟܝܡ ܐܬܐ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܡܠܟܘܬܗ. * ܘܟܕ
2 ܫܡܥ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ: ܘܗܘ ܥܕܟܝܠ ܒܡܨܪܝܢ ܗܘܐ. ܕܥܪܩ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ
3 ܫܠܝܡܘܢ. ܘܝܬܒ ܝܘܪܒܥܡ ܒܡܨܪܝܢ. * ܘܫܕܪܘ ܘܩܪܐܘܗܝ. ܘܐܬܐ ܝܘܪܒܥܡ ܘܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܪܚܒܥܡ.

* Eò quòd me derelicto adoraverit Eſteroth deam Sidoniorum, & Chamos deum Moabitarum, & Malchom deum Ammonitarũ; non ambulaverit in viis meis, nec fecerit ꝙ bonũ erat coram me, nec ſervaverit ſtatuta & judicia mea ut David pater ejus. 33 Non tamen auferã totum regnũ de manibus ejus, ſed principem conſtituam eum cunctis diebus vitæ ipſius, propter Davidem ſervum meum quem elegi, qui cuſtodivit præcepta & ſtatuta mea. 34 Sed auferam regnũ de manibus filii ejus, tradámque tibi decem tribus: 35 Ejus autem filio tradam tribum unam, ut maneat lucerna Davidi ſervo meo cunctis diebus corã me in Jeruſalem civitate quam elegi mihi ut ibi collocarem nomen meum. 36 Tibi itaque concedam ut regnes pro animi tui voto, ſíſque rex ſup Iſraelem. 37 Quòd ſi audieris quicquid præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, feceris quod rectum eſt coram me, & ſtatuta ac præcepta mea ſervaveris, quemadmodũ fecit David ſervus meus; ero tecum, & ædificabo tibi domum firmam prout ædificavi Davidi ſervo meo, tradámque tibi Iſraelem. 38 Et deprimã ſemen Davidis hac de cauſa, non tamen cunctis diebus. 39 Quamobrẽ Salomone Jeroboamum occîdere volente, ſurrexit Jeroboam, fugitque in Ægyptum ad Siſac regẽ Ægypti, & manſit in Ægypto donec mortuus eſſet Salomon. 40 Reliqua autẽ geſta Salomonis, quicquid fecit, ac ſapientia ejus; ecce ſcripta ſunt in libro rerum geſtarum Salomonis. 41 Porrò dies quibus regnavit Salomon in Jeruſalẽ ſuper univerſũ Iſraelẽ, fuerunt quadraginta annorũ. 42 Deinde occubuit Salomon cum patrib⁹ ſuis, & ſepultus eſt in civitate David patris ſui: regnavítque Rehabaam filius ejus poſt eum. 43

CAP. XII.

Tum profectus eſt Rehabaam in Sechim, quoniam ad Sechim confluxerat univerſus Iſrael ad creandum eum regem. 1 Quod cùm audîſſet Jeroboam Nabati filius dum adhuc eſſet in Ægypto, (fugiens enim à conſpectu regis Salomonis habitaverat Jeroboam in Ægypto) 2 Mittentes accerſiverunt eum. 3 Cúmque veniſſet Jeroboam & univerſus Iſrael, dixerunt ad Rehabaam;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

33 * لأن سليمان سجد لعشتروت الهة الصيدانيين * وكاموس اله الموابيين * وملكوم اله بني عمون *
ولم يسلك في طريقي * ولم يعمل الحسنات امامي * ولم يحفظ عهودي واحكامي مثل ابيه كل
34 35 ايام حياته * ومن اجل داود عبدي الذي اخترته * وحفظ وصاياي وعهودي * فاني لا اخرج الملك
36 من يد ابنه * بل اصير لك عشرة اسباط * واصير الى ابنه سبطا واحدا * ليكون سراجا لداود
37 عبدي امامي كل الايام * في اورشليم القرية التي اخترت لاصير فيها اسمي * واما انت * فادفع
38 اليك ما وعدتك به * وتملك كما تحب نفسك * وتصير ملكا على بني اسرائيل * وان انت سمعت
كل ما امرتك به * وسلكت في طريقي * وعملت الحسنات امامي * وحفظت عهودي ووصاياي
مثل داود عبدي * اكن معك وابني لك بيتا امينا كما بنيت لداود * واسلطك على بني اسرائيل
39 40 * واضع ذرية داود من اجل هذا * ولكن ليس الايام كلها * واراد سليمان قتل يوربعام * فهرب
41 يوربعام الى ارض مصر الى سيسق ملك مصر * ومكث بمصر الى وفاة سليمان * واما بقية اخبار
42 سليمان * وجميع ما عمل * ووصف حكمته * مكتوب في سفر اقوال سليمان * وكان عدد السنين
43 التي ملك سليمان على بني اسرائيل * اربعون سنة * وتوفي سليمان * وصار الى ابايه * ودفن في
قرية داود ابيه * وملك راحبعام ابنه من بعده *

* كمل السفر الثالث من اسفار الملوك * وهو مملكة سليمان بن داود * بسلام من الرب امين *

* سفر راحبعام بن سليمان *

* الفصل الثاني عشر *

1 * ولما ملك راحبعام بن سليمان * مضى الى سكام *
2 اذ كان اجتمع بنو اسرائيل لتمليكه * ولما سمع يوربعام بن ناباط بمصر * وهو يوميذ بها * اذ
3 هرب من قدام سليمان * فاقام بمصر * وبعثوا اليه ودعوه * فلما جاءهم * مضى هو والجماعة
من آل اسرائيل * وخاطبوا راحبعام قايلين *

Eò quòd Salomon coluerit Aſtaroth deam Sidoniorũ, & Chamos deum Moabitarũ, et Malchom deũ Ammonitarum; non ambulaverit in via mea, nec fecerit bona coram me, neque cuſtodierit fœdera & judicia mea, quemadmodum pater ejus cunctis diebus vitæ ſuæ. 33 *At propter Davidẽ ſervum meũ quem elegi, quique præcepta & fœdera mea ſervavit;* 34 *Non abſtraham regnũ de manu filii ejus: ſed tibi tradam decem tribus:* 35 *Ejus autem filio tradam tribũ unã, ut ſit lucerna Davidi ſervo meo coram me cunctis diebus in Jeruſalem civitate quam elegi ut in ea collocarem nomen meũ.* 36 *Tibi verò concedam quod promiſi tibi, & regnabis pro animi tui voto, eriſq; rex ſuper Iſraelitas.* 37 *Quòd ſi tu auſcultaveris quicquid præcepero tibi, & ambulaveris in via mea, bona feceris coram me, & fœdera atque mandata mea cuſtodieris ut David ſervus meus; adero tibi, & ædificabo tibi domũ ſtabilem, quemadmodũ ædificavi Davidi, præficiamque te Iſraelitis:* 38 *Proſapiam verò Davidis deprimã hac de cauſa, non tamen cunctis diebus.* 39 *Quare Salomone necem Jeroboam quærente, fugit Jeroboam in terram Ægypti ad Siſacum regem Ægypti, manſitq; in Ægypto uſque ad obitum Salomonis.* 40 *Reliquæ verò hiſtoriæ Salomonis & quicquid fecit, & narratio de ſapientia ipſius, ſcripta ſunt in libro ſententiarũ Salomonis.* 41 *Fuit autem numerus annorum quibus regnavit Salomon ſuper Iſraelitas, anni quadraginta.* 42 *Mortuo Salomone & ad patres ſuos recepto, & in civitate Davidis patris ſui ſepulto, regnavit Rahabaam filius ejus poſt ipſum.* 43

Abſolutũ eſt tertiũ volumẽ librorũ
Regũ, videlicet regnũ Salomonis
filii Davidis: cũ incolumitate
à Domino *conceſſa*. Amen.

Liber Rahabaami filii Salomonis.

CAP XII.

Regno ſuſcepto Rahabaam Salomonis filius abiit in Sechem ubi convenerant Iſraelitæ ad creandum eum regem. 1 *Cúmque id audîſſet Jerobaam Nabati filius in Ægypto ubi tunc erat (nam ex quo fugerat à conſpectu Salomonis, manſerat in Ægypto)* 2 *Et miſiſſent ad eum, & advocâſſent illum, ipſeque veniſſet; abiit cum cœtu Iſraelitarum, & allocuti ſunt Rahabaamum, dicentes,* 3

מלכים א : יב

servitute de allevia nunc tu & ,noſtrũ jugum aggravavit tuus Pater
4 אָבִיךָ הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה עַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת
.tibi ſerviem⁹ &,nos ſuper *dedit* quod ,gravi ej⁹ jugo de & ,dura tui patris
אָבִיךָ הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃
abierunt & :me ad revertimini &,dies tres *adhuc* Ite : eos ad Dixitque
5 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ־עֹד שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלְכוּ
ſtantes fuerant qui ,ſeniorib⁹ cum Rechabhã rex eſt cõſiliat⁹ Et.populus
6 הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים
Quomodo : dicendo ,vivente eo *exiſtendo in* ejus *patris* Selomoh *faciebus* cum
אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ
ſunt locuti Et ? verbum huic populo *reſpondendum ad conſultantes* vos
7 אַתֶּם נוֹעָצִים לְהָשִׁיב אֶת־הָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבֵּר
,eis ſervieriſque ,huic populo ſervus fueris hodie Si : dicendo ,eum ad
אֵלָיו לֵאמֹר אִם־הַיּוֹם תִּהְיֶה־עֶבֶד לָעָם הַזֶּה וַעֲבַדְתָּם
erunt & :bona verba eos ad fueris locutúſque ,eis reſponderis &
וַעֲנִיתָם וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ
quod ,ſeniorum conſilium dereliquit Et .diebus omnibus ſervi tibi
8 לְךָ עֲבָדִים כָּל־הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
,eo cum *evaſerant grandes* qui , *natos* conſuluit & : ei conſuluerant
יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת־הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ
, *conſulentes vos* Quid : eos ad Dixitque *: ej⁹ facies ad ſtantes* qui
9 אֲשֶׁר הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם נוֹעָצִים
:dicendo ,me ad ſunt locuti qui , huic populo verbum reſpondeam⁹ &
וְנָשִׁיב דָּבָר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר
ſunt locuti Et ? nos ſuper tuus pater *dedit* quod *jugo de* Allevia
10 הָקֵל מִן־הָעֹל אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ וַיְדַבְּרוּ
populo dices Sic : dicendo ,eo cum *evaſerant grandes* qui , *nati* eum ad
אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ לֵאמֹר כֹּה־תֹאמַר לָעָם
,noſtrũ jugũ aggravavit tu⁹ Pater :dicendo ,te ad ſunt locuti qui , huic
הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ
groſſus meus Parvus : eos ad loquêris ſic ;nobis *deſuper* allevia tu &
וְאַתָּה הָקֵל מֵעָלֵינוּ כֹּה תְּדַבֵּר אֲלֵיהֶם קָטָנִּי עָבָה
vos ſuper impoſuit onus meus pater nunc Et .mei patris lumbis *præ*
11 מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם
vos corripuit me⁹ pater : veſtro jugo *ſuper* addam ego & ;grave jugum
עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם
Venitque .ſcorpionibus in vos corripiam ego & , flagellis *in*
12 בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ וַיָּבוֹ
ſicut , tertio die in Rechabham ad populus omnis & , Jarobham
יָרָבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר
.tertio die in me ad Revertimini : dicendo ,rex fuerat locutus
דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי׃
quod ſeniorum conſilium reliquit & *:durum* populo rex Reſponditque
13 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
me⁹ Pater:dicendo,juvenũ cõſiliũ ſcđm eos ad eſt locut⁹ Et .ei cõſuluerãt
14 יְעָצֻהוּ׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי
corripuit me⁹ pater:veſtro jugo ſuper addam ego &,veſtrũ jugũ aggravavit
הִכְבִּיד אֶת־עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר
exaudivit non Et.ſcorpionib⁹ *in* vos corripiam ego &,flagellis *in* vos
15 אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ וְלֹא־שָׁמַע
firmare pro ,DOMINO *cum* à cauſa fuit nam : populum *ad* rex
הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה סִבָּה מֵעִם יְהוָה לְמַעַן הָקִים
ad Silonitæ Achijah *manu in* Dominus fuerat locut⁹ quod,ſuũ verbum
אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד אֲחִיָּה הַשִּׁלֹנִי אֶל־
exaudivit non quòd ,Iſrael omnis vidit Et .Nebat filiũ Jarobham
16 יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וַיַּרְא כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־שָׁמַע
:dicendo,verbum regem ad populus reſponderunt & : eos *ad* rex
הַמֶּלֶךְ אֲלֵהֶם וַיָּשִׁבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר לֵאמֹר
tua *tentoria* ad : Iſai filio in hæreditas non & ? David in pars nobis Quæ
מַה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא־נַחֲלָה בְּבֶן־יִשַׁי לְאֹהָלֶיךָ
.ſua *tentoria* in Iſrael abiit & :David tuam domum vide nunc ;Iſrael
יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאֹהָלָיו׃

Verſio VULG. LAT.

4 Pater tuus duriſſimũ jugũ impoſuit nobis : tu itaq; nunc imminue paululùm de imperio patris tui duriſſimo, & de jugo graviſſimo quod impoſuit nobis, & ſerviem⁹ tibi. 5 Qui ait eis; Ite uſq; ad tertium diem, & revertimini ad me. Cúmq; abiiſſet populus, 6 Iniit conſilium rex Roboam cum ſenioribus, qui aſſiſtebant coram Salomone patre ejus cùm adhuc viveret, & ait; Quod datis mihi conſilium, ut reſpondeam populo huic ? 7 Qui dixerunt ei; Si hodiè obedieris populo huic, & ſervieris, & petitioni eorum ceſſeris, locutúſq; fueris ad eos verba lenia, erunt tibi ſervi cunctis diebus. 8 Qui dereliquit conſiliũ ſenũ, quod dederant ei, & adhibuit adoleſcentes, qui nutriti fuerant cum eo, & aſſiſtebant illi. 9 Dixítq; ad eos; Quod mihi datis conſilium, ut reſpondeam populo huic, qui dixerunt mihi; Levius fac jugum quod impoſuit pater tuus ſuper nos ? 10 Et dixerunt ei juvenes qui nutriti fuerant cum eo; Sic loquêris populo huic, qui locuti ſunt ad te, dicentes; Pater tuus aggravavit jugũ noſtrũ, tu releva nos. Sic loquêris ad eos; Minimus digitus meus groſſior eſt dorſo patris mei. 11 Et nunc pater meus poſuit ſuper vos jugum grave, ego autem addam ſuper jugum veſtrum : pater meus cecîdit vos flagellis, ego autem cædam vos ſcorpionibus. 12 Venit ergò Jeroboam, & omnis populus ad Roboam die tertiâ, ſicut locutus fuerat rex, dicens; Revertimini ad me die tertiâ. 13 Reſpondítq; rex populo dura, derelicto conſilio ſeniorum, quod ei dederant, 14 Et locutus eſt eis ſecundùm conſilium juvenum, dicens; Pater meus aggravavit jugum veſtrum, ego autem addam jugo veſtro : pater meus cecîdit vos flagellis, ego autem cædam vos ſcorpionibus. 15 Et non acquievit rex populo : quoniam averſatus fuerat eum Dominus, ut ſuſcitaret verbum ſuum, quod locutus fuerat in manu Ahiæ Silonitæ, ad Jeroboam filium Nabat. 16 Videns itaque populus quòd noluiſſet eos audire rex, reſpondit ei, dicens: Quæ nobis pars in David ? vel quæ hæreditas in filio Iſai? Vade in tabernacula tua Iſrael, nunc vide domum tuam David. Et abiit Iſrael in tabernacula ſua.

Verſ.GRÆC.LXX.Interp. cum Tranſ.LAT.

18 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν (ρ)αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔφθασεν (σ)ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ. 19 Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 20 Καὶ ἐγένετο ὡς (τ) ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν (υ) Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω (φ)οἴκου Δαυὶδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν μόνοι. 21 Καὶ Ῥοβοὰμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκῆπτρον Βενιαμὶν (χ)ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεανιῶν ποιούντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμών. 22 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, 23 λέγων, Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ, λέγων, 24 Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἀναβήσεσθε (ψ) οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραήλ. (ω) ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα (α)κυρίου. (†)Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἑξκαίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααναν, θυγάτηρ Ἀνὰ υἱοῦ Ναὰς βασιλέως υἱῶν Ἀμμών. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ δοῦλος τῷ Σαλωμὼν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαριρὰ, γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμὼν εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. καὶ ᾠκοδόμησε τῷ Σαλωμὼν τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἅρματα ἵππων. οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου Ἐφραὶμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. καὶ ἐζήτει Σαλωμὼν θανατῶσαι αὐτόν. καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε Σαλωμών. καὶ ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκε Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα Σουσακὶμ βασιλέως Αἰγύπτου, λέγων, Ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σουσακὶμ, Αἴτησαί τι αἴτημα, καὶ δώσω σοι. καὶ Σουσακὶμ ἔδωκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὴν Ἀνὼ ἀδελφὴν Θεκεμίνας τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. αὕτη ἦν μεγάλη ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως, καὶ ἔτεκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὸν Ἀβιὰ υἱὸν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς Σουσακὶμ, Ὄντως ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι.

Et miſit rex Adoniram, qui ſuper tributum: & lapidaverunt eũ in (d)lapidibus: & mortuus eſt. Et rex Roboam anticipavit (e)aſcendere, ad fugiendum in Hieruſalẽ. 18 *Et rebellis fuit Iſrael in domum David uſq; in diẽ hanc.* 19 *Et factũ eſt poſtquã audivit omnis Iſrael, quia revertit Hieroboã ex Ægypto; & miſerunt, & vocaverunt eum in ſynagogã: & regem fecerunt eum ſuper Iſrael. Et non fuit poſt domum David, niſi de ſceptro Juda, & Benjamin ſoli.* 20 *Et Roboã intravit in Hieruſalẽ: & evocavit ſynagogam Juda, et ſceptrum Benjamin, centũ & viginti millia adoleſcentiũ facientium bellũ, ad bellandũ adverſ⁹ domũ Iſrael, ad reſtituendum regnum Roboã filio Salomon.* 21 *Et factum eſt verbum Domini ad Samæã hominẽ Dei, dicens;* 22 *Dic Roboã filio Salomon regi Juda, & ad univerſam domum Juda, & Benjamin, & reſiduo populi, dicens;* 23 *Hæc dicit Domin⁹; Non aſcendetis, neq; bellabitis cum fratrib⁹ veſtris filiorũ Iſrael.* 24 *Revertatur unuſquiſq; in domum ſuã: quoniam à me factum eſt verbũ hoc. Et audierunt verbum Domini: & quieverunt ab eundo juxta verbũ Domini. Et (f)rex Salomon dormit cum patrib⁹ ſuis: & ſepelitur cũ patrib⁹ ſuis in civitate David. Et regnavit Roboã fili⁹ ej⁹ pro eo in Hieruſalẽ: cùm fili⁹ eſſet ſex & decẽ annorum, cũ regnũ ipſe adivit. Et (g)duodecim annos regnavit in Hieruſalẽ. Et nomẽ matri ej⁹ Naanan, filia Ana filii Naas regis filiorum Ammon. Et fecit malũ in conſpectu Domini, & non ivit in via David patris ſui. Et erat homo ex monte Ephræm ſervus Salomoni:* & nomen ej⁹, Hieroboã; *& nomẽ matris ej⁹, Sarira, (h) mulier fornicaria: & dedit eum Salomõ in principẽ ſcytalæ ſuper onera dom⁹ Joſeph. Et ædificavit Salomoni ipſam Sarira; quæ in monte Ephræm. Et fuerũt ei triginta curr⁹ equorũ. Hic ædificavit arcẽ in oneribus dom⁹ Ephræm. Hic cõcluſit civitatẽ David: & erat elevans ſe ſuper regnũ. Et quærebat Salomõ interficere eũ. Et timuit, & fugit ipſe ad Suſacim regẽ Ægypti: & fuit cũ eo, donec mortu⁹ eſt Salomõ. Et audivit Hieroboã in Ægypto, quia mortu⁹ eſt Salomõ: et locut⁹ eſt in aures Suſacim regis Ægypti dicens; Dimitte me, et abibo ego in terrã meã. Et dixit ei Suſacim; Pete aliquam petitionẽ, & dabo tibi. Et Suſacim dedit ipſi* Hieroboã *Ano ſororẽ Theceminæ ſeniorẽ uxoris ſuæ ei in uxorẽ. Hæc fuit magna in medio filiarũ regis: et peperit ipſi Hieroboã Abia filiũ ej⁹. Et dixit Hieroboã ad Suſacim; Omninò dimitte me, & abibo.*

MS.A. (ρ)αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις (σ)ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα τοῦ (τ)ἤκουσεν Ἰσραὴλ (υ) Ἱεροβοὰμ, καὶ ἀπέστειλαν καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς (φ)τοῦ οἴκου (χ)ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες (ψ)οὐδὲ μὴ πολεμήσητε (ω)ἀναστρεφέτω (α)κυρίου. Καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ

(†)Quæ hic ſequuntur in textu Romano ad v. 25. è diverſis locis hinc indè conſarcinata ſunt; neque in MS.A. (uti nec in Vulgata) uno in loco ſimul habentur.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 אבוך אקשי ית נירנא ואת כען אקיל ית פולחנא דאבוך קשיא ומניריה תקיפא דיהב
5 עלנא ונפלחנך: ואמר להון אזילו עוד תלתא יומין ותובו לותי ואזלו עמא: ואתמליך 6
מלכא רחבעם בסביא דהוו משמשין קדם שלמה אבוהי כד הוה קים למימר אכדין
אתון מתמלכין לאתבא ית עמא הדין פתגמא: ומלילו עמיה למימר אם יומא דין 7
תתעליב לעמא הדין ותפלחנון ותענינון מלין טבן ותמלל עמהון פתגמין תקנין ויהון לך
עבדין כל יומיא: ושבק ית מלכא דסביא די מלכוהי ואתמליך בינקיא דרביאו עמיה 8
דמשמשין קדמוהי: ואמר להון מה אתון מתמלכין ונתיב פתגמא ית עמא הדין דמלילו 9
עמי למימר אקיל מן נירא דיהב אבוך עלנא: ומלילו עמיה ינקיא דרביאו עמיה למימר 10
כדין תימר לעמא הדין דמלילו עמך למימר אבוך אתקיף ית נירנא ואת אקיל מננא כדין
תימר להון חלשותי תקיפא מעולימותיה דאבא: וכען אבא רמא עליכון ניר תקיף ואנא 11
אוסיף על נירכון אבא רדא יתכון בשרביטין ואנא ארדי יתכון במרגנין: ואתא ירבעם 12
וכל עמא לות רחבעם ביומא תליתאה כמא דמלל מלכא למימר תובו לותי ביומא
תליתאה: ואתיב מלכא ית עמא פתגם קשי ושבק ית מלכא דסביא די מלכוהי: ומלל 13 14
עמהון כמלכא דינקיא למימר אבא אתקיף ית נירכון ואנא אוסיף על נירכון אבא רדא
יתכון בשרביטין ואנא ארדי יתכון במרגנין: ולא קביל מלכא מן עמא ארי הות פלוגתא 15
מן קדם יי בדיל לאקמא ית פתגמיה דמלל יי ביד אחיה שילונאה על ירבעם בר נבט:
וחזו כל ישראל ארי לא קביל מלכא מנהון ואתיבו עמא ית מלכא פתגמא למימר לית 16
לנא חולק בדוד ולא אחסנא בבר ישי גבר לקרוך ישראל כען מלוך על אנש ביתך דויד
ואזיל ישראל לקרוהי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Pater tuus induravit jugum noſtrũ, et tu nunc allevia *ſervitium* patris tui 4
durum, et de jugo illi⁹ forti quod dedit ſup nos, et ſerviem⁹ tibi. Et dixit 5
illis, Ite adhuc trib⁹ dieb⁹, et redite ad me: et abierunt populus. Et petivit 6
conſiliũ rex Rehhabgham à ſenib⁹ qui miniſtraverant ante Selomoh patrẽ
ſuum, cùm adhuc eſſet ſuperſtes, dicendo : Quonã modo vos conſulitis, ut
reſpondeã populo huic verbum ? Et locuti ſunt cum eo dicendo, Si hodie 7
conniveris populo huic, et ſervieris eis, et reſponderis eis locutiones bonas, et locut⁹ fueris cum eis verba recta; erunt tibi ſervi omnib⁹ dieb⁹. Et 8
reliquit conſiliũ ſenũ quod conſuluerant ei: et petivit conſiliũ à juvenib⁹,
qui creverant cum eo, qui miniſtrabant ante eum. Et dixit eis, Quid vos 9
conſulitis, ut reſpondeam⁹ verbũ populo huic, qui locuti ſunt mecũ, dicendo: Allevia de jugo quod dedit pater tuu⁹ ſuper nos. Et locuti ſunt cum eo 10
juvenes qui creverant cum eo, dicendo: Sic loquêris populo huic qui locuti
ſunt tecũ, dicendo: Pater tu⁹ induravit jugũ noſtrũ, et tu allevia à nobis,
ſic loquêris cum illis, Debilitas mea fortior eſt robore patris mei. Et nunc 11
pater meus injecit ſuper vos jugũ forte, et ego addã ſup jugũ veſtrũ: pater
meus dominat⁹ eſt in vos flagellis, at ego dominabor in vos ſcorpionibus.
Et venit Jerobgham et omnis popul⁹ ad Rehhabghã die tertio, ſicut locu- 12
tus fuerat rex, dicendo: Redite ad me die tertio. Et reſpondit rex populo 13
verbum durum, et reliquit conſilium ſenum, quod conſuluerant ei. Et 14
locutus eſt cum eis juxta conſilium juvenũ, dicendo : Pater meus induravit jugum veſtrum, at ego addam ſuper jugum veſtrum : pater meus
dominatus eſt in vos flagellis, et ego dominabor in vos ſcorpionibus. Et 15
non ſuſcepit rex populum, quia fuit contradictio ab-ante Dominum,
ut firmaret verbũ ſuũ, quod locut⁹ fuerat Dñs per manũ Ahhiah Silonæi
ſup Jerobgham filiũ Nebat. Et viderunt omnis Iſrael quòd non ſuſcepiſſet 16
eos rex; et reſponderunt populus regi verbũ, dicendo: *Non* eſt nobis pars
in David, neque hæreditas in filio Iſai, quiſque in tabernaculum ſuum Iſrael; nunc regna ſuper viros domus tuæ David : et ivit Iſrael ad tabernacula ſua.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * ܐܒܘܟ. ܐܩܫܝ ܢܝܪܢ. ܘܐܢܬ ܐܩܠ ܡܢ ܦܘܠܚܢܗ ܕܐܒܘܟ ܩܫܝܐ ܘܡܢ ܢܝܪܗ ܝܩܝܪܐ ܕܣܡ ܥܠܝܢ .. ܘܢܦܠܚܟ. 5 * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ. ܘܡܢ ܗܪܟܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ. ܘܐܙܠ ܟܠܗ ܥܡܐ. 6 * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܥܡ ܣܒܐ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܐܒܘܗܝ ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ .. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܝܟܢܐ ܡܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ .. ܕܐܦܢܐ ܦܬܓܡܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ. 7 * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܢ ܝܘܡܢܐ ܬܗܘܐ ܥܒܕܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ : ܘܬܫܬܡܥ ܠܗܘܢ : ܘܬܥܢܐ ܐܢܘܢ ܘܬܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܡܠܐ ܛܒܬܐ. ܢܗܘܘܢ ܠܟ ܥܒܕܐ ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. 8 * ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܕܣܒܐ ܕܐܡܠܟܘܗܝ. ܘܐܬܡܠܟ ܥܡ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ. ܕܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. 9 * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢܐ ܡܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܦܢܐ ܦܬܓܡܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ : ܕܐܡܪܘ ܠܝ. ܐܩܠ ܢܝܪܐ ܕܣܡ ܥܠܝܢ ܐܒܘܟ. 10 * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܐܡܪܘ ܠܟ. ܐܒܘܟ ܐܩܫܝ ܢܝܪܢ. ܘܐܢܬ ܐܩܠ ܠܢ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܨܒܥܝ ܙܥܘܪܬܐ ܥܒܝܐ ܡܢ ܚܨܗ ܕܐܒܝ. 11 * ܐܒܝ. ܐܛܥܢ ܥܠܝܟܘܢ ܢܝܪܐ ܝܩܝܪܐ. ܐܢܐ ܐܘܣܦ ܥܠ ܢܝܪܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܝܟܘܢ ܒܫܒܛܐ. ܐܢܐ ܐܪܕܝܟܘܢ ܒܡܪܓܢܐ. 12 * ܘܐܬܐ ܝܪܒܥܡ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ : ܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. 13 * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ ܩܫܝܐܝܬ. ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܕܣܒܐ ܕܐܡܠܟܘܗܝ. 14 * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܡܠܟܐ ܕܛܠܝܐ. ܐܒܝ ܐܩܫܝ ܢܝܪܟܘܢ. ܐܢܐ ܐܘܣܦ ܥܠ ܢܝܪܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܝܟܘܢ ܒܫܒܛܐ. ܐܢܐ ܐܪܕܝܟܘܢ ܒܡܪܓܢܐ. 15 * ܘܠܐ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠܬܐ. ܡܛܠ ܕܢܩܝܡ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕ ܥܒܕܗ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ. ܥܠ ܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. 16 * ܘܚܙܐ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܠܐ ܫܡܥ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܦܢܝܘ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܠܐ ܦܠܓܘܬܐ ܐܝܬ ܠܢ ܥܡ ܕܘܝܕ .. ܘܠܐ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܠܡܫܟܢܝܟ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܫܐ ܚܙܝ ܒܝܬܟ ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܟܠܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ.

Pater tuus aggravavit jugum noſtrum : tu 4
itaque remitte præduram patris tui ſervitutem
& grave jugum quod impoſuit nobis,
& ſerviemus tibi. Qui dixit illis, Ite, & 5
hinc ad tres dies revertimini ad me. Toto
igitur populo profecto, Conſuluit rex Rehabaam 6
ſenes qui aſſiſtebant patri ſuo dum
viveret, dixitque ad eos; Quodnam reſponſum
veſtro conſilio reddam populo?' Dixerunt 7
ei; Si fueris hodiè ſervus populo
huic, obſequaris eis, reſpondeas & alloquaris
eos verbis bonis; erunt tibi ſervi cunctis
diebus. At is derelicto ſenum conſilio quod 8
dederant, conſuluit juvenes qui cum eo
adoleverant, quique aſſiſtebant ei; Dixit- 9
ad eos, Quodnam reſponſum veſtro conſilio
reddam populo qui mihi dicunt; Remitte
jugum noſtrum quod impoſuit nobis pater
tuus? Dixerunt ei juvenes qui cum eo adoluerant, 10
Sic reſpondeas populo qui tibi dixerunt,
Pater tuus aggravavit jugum noſtrum,
tu remitte nobis aliquid : reſpondeas
inquam eis, Digitus meus minimus craſſior
eſt pollice patris mei : Pater meus grave 11
jugum vobis impoſuit, ego addam jugo
veſtro : pater meus vos caſtigavit ferulis, ego
verò caſtigabo vos loris. Cùm ergò veniſſet 12
Jeroboam & univerſus Iſrael ad Rehabaam
die tertio, quemadmodum locutus
fuerat eis rex, *dicens* Revertimini ad me die
tertio; Reſpondit rex populo aſperè, derelicto 13
conſilio quod dederant illi ſeniores,
Dixitque ad eos juxta conſilium adoleſcentium; 14
Pater meus aggravavit jugum veſtrum,
ego ſuperaddam jugo veſtro : pater
meus ferulis vos caſtigavit, ego verò loris caſtigabo
vos. Et non auſcultavit rex populo, 15
quoniam inſtigatio fuit à Domino, ut confirmaret
Dominus ſermones ſuos quos locutus
fuerat per ſervum ſuum Ahiam prophetam
Silonitem de Jeroboam Nabati filium.
Videns autem univerſus Iſrael non 16
acquieviſſe ſibi regem, reſponſum reddiderunt
populus regi, ac dixerunt ei ; Nulla nobis
ſors eſt cum Davide, neque hæreditas cum
filio Iſai : ad tentoria tua O Iſrael : provide
jam domui tuæ O David : ſic abierunt Iſraelitæ,
quiſque in civitatem ſuam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* انّ اباك صعّب نيره علينا* وانت الآن اقلل من استعمال ابيك الصعب ونيره العظيم الذي 4
كان جعله علينا* فانّا نكون تحت طاعتك* فقال لهم امضوا ثم عودوا الي بعد ثلثة ايام* فانصرف 5
القوم عنه* فساور رحبعام الملك الشيوخ الذين كانوا جلساء الملك سليمان ابيه في ايام حياته* 6
فقال لهم بماذا تشيرون ان اجيب هولاء القوم من الكلام* فاجابوه قايلين* ان انت رفقت بالقوم 7
في هذا اليوم* وخضعت لهم* واجبتهم بمخاطبة حسنة* صاروا لك عبيدا في كل الايام* فاطرح 8
راي المشايخ الذين اشاروا عليه* وساور الاحداث الذين ربّوا معه* وقال لهم* ما الذي تشيرون 9
علي* ان اجيب هذا الشعب* لانهم قالوا لي* خفف عنا النير الذي استعبدنا به ابوك* قالوا له 10
الاحداث الذين نشوا معه* قل لهذا الشعب الذين خاطبوك قايلين* ابوك صعّب نيرنا* وانت
خفف عنا* اجبهم بان خنصري اغلظ من ابهام ابي* والآن فان ابي رسم عليكم نيرا صعبا* وانا 11
ازيد عليكم نيركم* ابي ادبكم بالسياط* وانا ادبكم بالعقربين* ووافي يوربعام وجميع 12
الشعب الي رحبعام في اليوم الثالث* كما خاطبهم قايلا* عودوا الي في اليوم الثالث* فاجاب الملك 13
الشعب بكلام خشن* واطرح راي المشايخ الذين اشاروا عليه* واجابهم حسب ما اشار به 14
الاحداث* ان ابي صعّب نيركم* وانا ازيد على نيركم* ابي ضربكم بالسياط* وانا اضربكم
بالعلق* ولم يقبل الملك من الشعب* لانها كانت فتنة من الله* كيما يتمم كلامه الذي 15
تكلمه علي يد احيا الشيلوني على يوربعام بن ناباط* ولما راي الجماعة من آل اسرايل* ان 16
الملك لم يقبل منهم* اجاب الشعب الملك عن كلامه قايلين* ليس لنا حظ في داود* ولا نحلة
بابن ايسي* فليرجع كل رجل منكم الي وطنه يا آل اسرايل* والآن فاملك على اهل بيتك يا
داود* ورجع آل اسرايل الي اوطانهم*

Pater quidem tuus difficile reddiderat 4
ſuper nos jugum ſuum : tu jam minue
ſervitutem patris tui aſperam, & graviſſimum
jugum ipſius quod nobis impoſuerat,
ut ſubditi ſimus obedientiæ tuæ. Ait 5
illis, Ite, tum ad me redite poſt tres dies :
diſceſſitque ab eo populus. Interea conſuluit 6
Rahabaam rex ſeniores illos qui erant
aſſeſſores regis Salomonis patris ſui
dum eſſet in vivis, & dixit eis, Quibus
me verbis huic populo reſpondere conſilium
datis? Reſponderunt ei dicentes, Si 7
tu benignè tractaveris hodiè populum iſtum,
teque ſubmiſeris eis, & allocutus
fueris blando ſermone ; evadent ſervi tui
cunctis diebus. Sed rejecit ſententiam ſeniorum 8
illorum qui conſilium dederant ei,
& conſuluit adoleſcentes illos qui ſecum
educati fuerant : Et dixit eis, Quid conſulitis 9
ut reſpondeam huic populo? dixerunt
enim mihi, Leva nos ex ſervitute
quâ nos preſſerat pater tuus. Dixerunt 10
ei adoleſcentes qui cum eo creverant,
Dic populo huic qui te ſunt allocuti dicentes,
Pater tuus difficile reddiderat
jugum noſtrum, tu verò leva illud nobis :
reſponde inquam eis. Digitus meus
parvus craſſior eſt pollice patris mei. Jam 11
verò pater quidem meus difficile vobis jugum
injunxit, ego verò augebo vobis jugum
veſtrum : pater meus flagris vos punivit,
ego verò puniam vos ſcorpionibus.
Itaque Jerobaamo cunctoq; populo Rahabaamum 12
die tertio convenientibus, prout
allocutus fuerat eos dicens, Redite ad me
die tertio; Excepit rex populũ verbis acerbis, 13
et rejectâ ſententiâ ſeniorum qui conſiliũ
dederant ei, Reſpondit illis prout cõſiliũ 14
dederant adoleſcentes; Pater quidem
meus aſperam reddiderat jugum veſtrum,
ego verò augebo jugũ veſtrũ : pater meus
verberavit vos ferulis, ego verò loris
verberabo vos. Et non acquievit rex populo; 15
nam à Deo obvenerat hoc diſſidium,
quatenus eventu comprobaret verba
ſua quæ locutus fuerat per Achiam Silonitem
de Jerobaamo Nabati filio. Cùm 16
ergò videret cœtus Iſraelitarum non acquieviſſe
ſibi regem, reſpondit populus regi
ad ea quæ locutus fuerat, dicentes; Non
habemus partem in Davide, neque poſſeſſionem
in filio Jeſſe: revertatur unuſquiſq;
veſtrûm in patriam ſuam O Iſraelitæ, &
nunc regna ſuper gentem domꝰ tuæ O David:
ſic reverſi ſunt Iſraelitæ in patrias
ſuas.

מלכים א׳: יב

eos ſuper regnavit & , Jehudah urbibus in habitantes Iſrael filii Et

17 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עֲלֵיהֶם

,Adoram Rechabham rex miſit Et .Rechabham

18 רְחַבְעָם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־אֲדֹרָם

, lapide eum in Iſrael omnis obruerunt & : tributum ſuper qui

אֲשֶׁר עַל־הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ כָל־יִשְׂרָאֵל בּוֹ אֶבֶן

,currum in aſcendendū ad ſe roboravit Rechabham rex & : eſt mortuus &

וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת בַּמֶּרְכָּבָה

domum in Iſrael ſunt prævaricati Et .Jeruſalaim fugiendum ad

19 לָנוּס יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית

Iſrael omnem audire ſecundùm , fuit Et .hanc diem ad uſque David

20 דָּוִד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל

, cœtum ad eum vocaverunt & ,miſerūt & ,Jarobham eſſet reverſus quòd

כִּי־שָׁב יָרָבְעָם וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ אֶל־הָעֵדָה

domum poſt fuit non :Iſrael omnem ſuper eum regē conſtituerunt &

וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה אַחֲרֵי בֵית־

, Jeruſalaim Rechabham venit Et .ſola Jehudah tribus niſi ,David

21 דָּוִד זוּלָתִי שֵׁבֶט־יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃ וַיָּבֹאוּ רְחַבְעָם יְרוּשָׁלִַם

centum ,Binjamin tribum & ,Jehudah domum omnem congregavit &

וַיַּקְהֵל אֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וְאֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן מֵאָה

domo cum pugnandum ad ,bellum facientis electi millia octoginta &

וּשְׁמֹנִים אֶלֶף בָּחוּר עֹשֵׂה מִלְחָמָה לְהִלָּחֵם עִם־בֵּית

.Selomoh filium Rechabham ad regnum reducendum ad , Iſrael

יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמְּלוּכָה לִרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה׃

, Dei virum Semahjah ad Dei verbum fuit Et

22 וַיְהִי דְּבַר הָאֱלֹהִים אֶל־שְׁמַעְיָה אִישׁ־הָאֱלֹהִים

, Jehudah regem , Selomoh filium Rechabham ad Dic : dicendo

23 לֵאמֹר׃ אֱמֹר אֶל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה

, populi reſiduum & , Binjamin & , Jehudah domum omnem ad &

וְאֶל־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וּבִנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם

ne & , aſcendatis Ne : DOMINUS dicit Sic : dicendo

24 לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא־תַעֲלוּ וְלֹא־

vir revertimini : Iſrael filiis veſtris fratribus cum pugnetis

תִלָּחֲמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ

audierunt & : hoc verbum eſt factum me à quia : ſuam domum in

לְבֵיתוֹ כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ

verbum juxta eundum ad ſunt reverſi & , DOMINI verbum

אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ לָלֶכֶת כִּדְבַר

,Ephraim monte in Sechem Jarobham ædificavit Et .DOMINI

25 יְהוָה׃ וַיִּבֶן יָרָבְעָם אֶת־שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם

.Penuel ædificavit & ,inde eſt egreſſus & : ea in habitavit &

וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת־פְּנוּאֵל׃

regnum revertetur Nunc : ſuo corde in Jarobham Dixitque

26 וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם בְּלִבּוֹ עַתָּה תָּשׁוּב הַמַּמְלָכָה

faciendum ad iſte populus aſcenderit Si .David domum ad

27 לְבֵית דָּוִד׃ אִם־יַעֲלֶה ׀ הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת

hujus populi cor revertetur &,Jeruſalaim in DOMINI domo in ſacrificia

זְבָחִים בְּבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלִַם וְשָׁב לֵב הָעָם הַזֶּה

,me interficient & : Jehudah regem Rechabham ad ſuum dominum ad

אֶל־אֲדֹנֵיהֶם אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וַהֲרָגֻנִי

eſt conſiliatus Et .Jehudah regem Rechabham ad revertentur &

28 וְשָׁבוּ אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וַיִּוָּעַץ

, vobis Multum : eos ad dixitque ,aureos vitulos duos fecit & ,rex

הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם

te fecerūt aſcendere qui , Iſrael tui dii ecce : Jeruſalaim aſcendere præ

מֵעֲלוֹת יְרוּשָׁלִַם הִנֵּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ

& , Bethel in unum poſuit Et .Ægypti terra è

29 מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הָאֶחָד בְּבֵית־אֵל וְאֶת־

.Dan in dedit unum

הָאֶחָד נָתַן בְּדָן׃

Verſio VULG. LAT.

17 Super filios autem Iſrael, quicunque habitabant in civitatibus Juda, regnavit Ro-
18 boam. Miſit ergò rex Roboam Aduram, qui erat ſuper tributa: & lapidavit eum omnis Iſrael, & mortuus eſt. Porrò rex Roboam feſtinus aſcendit currum, & fûgit in Jeruſalem:
19 Receſſítque Iſrael à domo David, uſque in præſentem diem.
20 Factum eſt autem cùm audîſſet omnis Iſrael, quòd reverſus eſſet Jeroboam, miſerunt, & vocaverunt eum congregato cœtu, & conſtituerunt eum regem ſuper omnem Iſrael, nec ſecutus eſt quiſquam domum David præter tribum
21 Juda ſolam. Venit autem Roboam Jeruſalem, & congregavit univerſam domum Juda, & tribum Benjamin, centum octoginta millia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Iſrael, & reducerent regnum Ro-
22 boam filio Salomonis. Factus eſt autem ſermo Domini ad Semeiam virum Dei, di-
23 cens; Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Juda, & ad omnem domum Juda, & Benjamin, & reliquos de
24 populo, dicens; Hæc dicit Dominus; Non aſcendetis, neque bellabitis contra fratres veſtros filios Iſrael: revertatur vir in domum ſuam, à me enim factum eſt verbum hoc. Audierunt ſermoné Dñi & reverſi ſunt de itinere,
25 ſicut eis præceperat Dñs. Ædificavit autem Jeroboam Sichem in monte Ephraim, & habitavit ibi: & egreſſus indè
26 ædificavit Phanuel. Dixítque Jeroboam in corde ſuo; Nunc revertetur regnum ad domum
27 David, Si aſcenderit populus iſte ut faciat ſacrificia in domo Domini in Jeruſalem: & convertetur cor populi hujus ad dominum ſuum Roboam regem Juda, interficiéntque me, & revertentur ad
28 eum. Et excogitato conſilio fecit duos vitulos aureos, & dixit eis; Nolite ultrà aſcendere in Jeruſalem: Ecce dii tui Iſrael, qui te eduxerunt de
29 terra Ægypti. Poſuítque unum in Bethel, & alterum in Dan.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ἐξῆλθεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ· καὶ συνάγεται ἐκεῖ πᾶν σκῆπτρον Ἐφραίμ. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἱεροβοὰμ χάρακα. καὶ ἠῤῥώστησε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀῤῥωστίᾳ κραταιᾷ σφόδρα. καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου· καὶ εἶπε πρὸς Ἀνὼ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, πορεύου, ἐπερώτησον τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας αὐτοῦ. καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλώμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιά, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλήν, καὶ στάμνον μέλιτος. καὶ ἀνέστη ἡ γυνή, καὶ ἔλαβε εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλήν, καὶ στάμνον μέλιτος τῷ Ἀχιά. καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν τοῦ ἰδεῖν. καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρὰ καὶ πορεύεται. καὶ ἐγένετο ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιὰ τὸν Σηλωνίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιὰ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Ἔξελθε δὴ εἰς ἀπαντὴν Ἀνὼ τῇ γυναικὶ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῇ, Εἴσελθε, καὶ μὴ στῇς, ὅτι τάδε λέγει κύριος, Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὼ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιά, Ἵνα τί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλήν, καὶ κολλύρια, καὶ στάμνον μέλιτος; τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἔσται εἰσελθούσης σου τὴν πόλιν εἰς Σαριρά, καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξελεύσονταί σοι εἰς συνάντησιν, καὶ ἐροῦσί σοι, Τὸ παιδάριον τέθνηκεν· ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει, καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ παιδάριον κόψεται, Οὐαὶ κύριε, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου. καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνή, ὡς ἤκουσεν. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρά, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς ἀπαντήν. καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ, καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμών. καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Σαμαίαν τὸν Ἐνλαμί, λέγων, Λάβε σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ εἰσεληλυθὸς εἰς ὕδωρ, καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα, καὶ δώσεις τῷ Ἰροβοάμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος, Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τοῦ περιβαλέσθαι σε. καὶ ἔλαβεν Ἰροβοάμ. καὶ εἶπε Σαμαίας, Τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ υἱὸν Σαλωμών, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἐβάρυνε τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ· καὶ νῦν κουφιεῖς ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. καὶ εἶπεν Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν λαόν, Ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν ῥῆμα. καὶ εἶπε Ῥοβοάμ, Εἰσαγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλεύσομαι μετ᾽ αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. καὶ ἐλάλησε Ῥοβοὰμ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, Οὕτως ἐλάλησεν πρὸς σὲ ὁ λαός.

Et exiit Hieroboam de Ægypto, & venit in terram Sarira, quæ in monte Ephræm. Et congregatur illuc omne ſceptrum Ephræm. Et ædificavit ibi Hieroboam vallum. (i) Et ægrotavit puer ejus ægrotatione validâ valdè. Et ivit Hieroboam interrogare de puero: & dixit ad Ano uxorem ſuam; Surge, vade, interroga Deum de puero, ſi vivet de infirmitate hac. Et homo erat in Selom: & nomen ei Achia: & hic erat filius ſexaginta annorum: & verbum Domini cum eo. Et dixit Hieroboam ad uxorem ſuam; Surge, & ſume in manum tuam homini Dei panes, & collyridas filiis ejus, & uvam, & vaſculum mellis. Et ſurrexit mulier, & ſumpſit in manum ſuam panes, & duas collyridas, & uvam, & vaſculum mellis ipſi Achia. Et homo ſenior: & oculi ejus obtuſi erant ad videndum. Et ſurrexit de Sarira, & vadit. Et factum eſt veniente eâ in civitatem ad Achia Selonitem, & dixit Achia ad puerum ſuum; Exi nunc in occurſum Ano uxori Hieroboam, & dices ei; Intra, & noli ſtare: quoniam hæc dicit Dominus, Dura ego immitto ſuper te. Et intravit Ano ad hominem Dei. Et dixit ei Achia; Ut quid attuliſti mihi panes, & uvam, & collyridas, & vaſculum mellis? Hæc dicit Dominus; Ecce tu abibis à me: & erit, ingrediente te (k) civitatem, in Sarira, & puellæ tuæ egredientur tibi in occurſum, & dicent tibi; Parvulus eſt mortuus. Quoniam hæc dicit Dominus; Ecce ego exterminabo de Hieroboam mingentem ad parietem: (l) & erunt mortui Hieroboam in civitate, comedent canes: & mortuum in agro comedent volatilia cœli: & parvulus (m) plangetur, Veh Domine, quia inventum eſt in eo verbum bonum de Domino. Et abiit mulier, poſtquàm audivit. Et factum eſt, ut intravit in Sarira; & parvulus mortuus eſt. Et exiit vociferatio in occurſum. Et ivit Hieroboam in Sicima, quæ in monte Ephræm, & congregavit illuc tribus Iſrael. Et aſcendit illuc Roboam filius Salomon. Et (n) verbum Domini factum eſt ad Samæam Enlami, dicens; Sume tibi veſtimentum novum, quod non intravit in aquam: & ſcinde illud duodecim ſciſſuras: & dabis Hieroboam, & dices ei; Hæc dicit Dominus; Sume tibi decē ſciſſuras ad induendum te. Et ſumpſit Hieroboam. Et dixit Samæas; Hæc dicit Dominus (o) ſuper decē tribus Iſrael. Et dixit populus ad Roboam filium Salomonis; Pater tuꝰ aggravavit jugū ſuum ſuper nos: & aggravavit eſcas menſæ ſuæ. Et nunc allevabis ſuper nos, & ſerviemus tibi. Et dixit Roboā ad populū; Adhuc tribus diebꝰ, & reſpondebo vobis verbum. Et dixit Roboā; Introducite mihi ſeniores, et conſultabo cū eis, quod reſpondeā populo *verbū in die tertia. Et locutꝰ eſt Roboā in aures eorū, ſicut miſit populꝰ ad eū. Et dixerūt ſeniores populi; Sic locutꝰ eſt ad te populꝰ.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּיָתְבִין בְּקִרְוַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ עֲלֵיהוֹן רְחַבְעָם : וּשְׁלַח מַלְכָּא רְחַבְעָם
18 יָת אֲדוֹרָם דִּמְמַנָּא עַל מַסְּקֵי מִסִּין וּרְגַמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל יָתֵיהּ בְּאַבְנָא וּמִית וּמַלְכָּא רְחַבְעָם
19 אִתַּקַּף לְמִסַּק בִּרְתִיכָא לְמִפַּךְ יְרוּשְׁלֶם : וּמְרַדוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד עַד יוֹמָא הָדֵין :
20 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֲרֵי תָב יָרָבְעָם וּשְׁלַחוּ וּקְרוֹ יָתֵיהּ לְוָת כְּנִשְׁתָּא וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ
21 עַל כָּל יִשְׂרָאֵל לָא הֲוָה בָּתַר בֵּית דָּוִד אֱלָהֵן שִׁבְטָא דִיהוּדָה בִּלְחוֹדוֹהִי : וַאֲתָא רְחַבְעָם
לִירוּשְׁלֶם וּכְנַשׁ יָת כָּל בֵּית יְהוּדָה וְיָת שִׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִין מְאָה וְתַמְנַן אַלְפִין גְּבַר גִּבַּר
עָבְדֵי קְרָבָא לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל לַאֲתָבָא יָת מַלְכוּתָא לִרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה :
22 וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם שְׁמַעְיָה נְבִיָּא דַּייָ לְמֵימַר : אֱמַר לִרְחַבְעָם בַּר שְׁלֹמֹה
23 מַלְכָּא דְבֵית יְהוּדָה וּלְכָל שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וְשִׁבְטָא בִנְיָמִין וּשְׁאָר עַמָּא לְמֵימַר : כִּדְנָן
24 אֲמַר יְיָ לָא תִסְּקוּן וְלָא תְגִיחוּן קְרָבָא עִם אֲחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תּוּבוּ גְּבַר לְבֵיתֵיהּ אֲרֵי מִן
25 קֳדָם מֵימְרִי הֲוָה פִּתְגָמָא הָדֵין וְקַבִּילוּ לְפִתְגָמָא דַּייָ וְתָבוּ לְמֵיזַל כְּפִתְגָמָא דַּייָ : וּבְנָא
26 יָרָבְעָם יָת שְׁכֶם בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וִיתֵיב בַּהּ וּנְפַק מִתַּמָּן וּבְנָא יָת פְּנוּאֵל : וַאֲמַר יָרָבְעָם
27 בְּלִבֵּיהּ כְּעַן דִּלְמָא תְתוּב מַלְכוּתָא לְבֵית דָּוִד : אִם יִסַּק עַמָּא הָדֵין לְמֶעְבַּד נִכְסַת קוּדְשִׁין
בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ בִּירוּשְׁלֶם וְיִתּוּב לִבָּא דְעַמָּא הָדֵין בָּתַר רִבּוֹנְהוֹן בָּתַר רְחַבְעָם מֶלֶךְ
28 שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וְיִקְטְלוּנַנִי וִיתוּבוּן לְוָת רְחַבְעָם מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה : וְאִתְמְלִךְ
מַלְכָּא וַעֲבַד תְּרֵין עִגְלִין דִּדְהַב וַאֲמַר לְהוֹן סַגִּיאָה לְכוֹן אָרְחָא מִלְמִסַּק לִירוּשְׁלֶם הָא
29 אִנּוּן דַּחַלְתָּךְ יִשְׂרָאֵל דְּאַסְּקוּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם : וְשַׁוִּי יָת חַד בְּבֵית אֵל וְיָת חַד יְהַב בְּדָן :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et [*ſuper*] filios Iſrael qui habitabant in urbibꝰ domus Jehudah, regnavit 17
Rehhabgham. Et miſit rex Rehhabgham Adoram, qui præpoſitꝰ erat ſuper 18
allatores tributorum, et lapidaverunt omnis Iſrael illum lapide, et mortuus eſt: et rex Rehhabghā roboravit ſe ut aſcenderet currū, ut converteret ſe in Jeruſalē. Et rebellaverunt *domꝰ* Iſrael in domū David uſq; ad diē 19
hanc. Et fuit cùm audiſſent omnis Iſrael ꝙ rediiſſet Jerabgham, miſe- 20
runt et vocaverunt illū ad congregationé, et regé conſtituerunt eum ſuper
omné Iſrael: non fuit poſt David, niſi tribꝰ Jehudah ſola. Et venit Rehhab- 21
gham in Jeruſalē, et congregavit *omnē domū* Jehudah, et tribū *domus* Binjamin, centū et octoginta millia virorū robuſtorū belligerantiū, ut inirent bellū cum *domo* Iſrael, ad reducendū regnū ad Rehhabghā filiū Selomoh.
Et fuit verbū prophetiæ ab-ante Dominū cum Semaghiah propheta ante 22
Dñm, dicendo: Dic ad Rehhabgham filiū Selomoh regé domꝰ Jehudah, 23
et ad *omnē tribū domus* Jehuda & *tribū* Binjamin, et reliquū populū, di- 24
cendo: Sic dixit Dñs, Non aſcendatis, neq; ineatis bellū cum fratribus veſtris filiis Iſrael; redite quiſq; in domū ſuā; quia ab-ante dictū meū factum eſt verbū iſtud: et ſuſceperunt verba Dñi, et redierunt ut abirent juxta verbum Dñi. Et ædificavit Jerabgham Sechem in monte domꝰ Ephraim, et ſe- 25
dit in ea, et exiit inde et ædificavit Phenuel. Et dixit Jerabgham in corde 26
ſuo, Nunc fortè redibit regnū ad domum David. Si aſcenderit populus hic 27
ad faciendum oblationem ſanctitatum in domo ſanctuarii Domini in Jeruſalem; divertetur cor populi hujus poſt dominum ſuum poſt Rehhabgham
regem tribus domus Jehudah, et occident me et redibunt ad Rehhabgham 28
regem tribus domus Jehudah. Et petivit conſilium rex, et fecit duos vitulos auri, et dixit illis: Sufficiat vobis via, ne aſcendatis in Jeruſalem: ecce
hi ſunt Timores tui Iſrael, qui eduxerunt te de terra Miſraim. Et poſuit 29
unum in Bethel et alterum dedit in Dan.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 * ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܬܟܝܠܝܢ ܒܩܘܪܝܗܘܢ. ܘܝܗܘܕܝܐ ܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ
ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܠܘܬ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܕܘܪܡ ܕܥܠ ܡܟܣܐ. 18
ܘܪܓܡܘܗܝ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܟܐܦܐ. ܘܡܝܬ. ܘܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܐܬܥܠܝ ܕܢܣܩ
ܠܡܪܟܒܬܐ. ܘܢܥܪܘܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܪܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܥܕܡܐ 19
ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܗܦܟ ܝܘܪܒܥܡ. ܫܕܪܘ ܩܪܘܗܝ ܠܟܢܘܫܬܐ. 20
ܘܐܡܠܟܘܗܝ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܒܬܪ ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܐܠܐ ܐܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܐܬܐ ܪܚܒܥܡ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܢܫ ܟܠܗܘܢ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ: ܘܫܒܛܐ 21
ܕܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ
ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܗܦܟܘ ܡܠܟܘܬܐ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܫܡܥܝܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܠܡܐܡܪ. * ܐܡܪ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ 22
ܕܝܗܘܕܐ: ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ: ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܠܡܐܡܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ 23
ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܣܩܘܢ ܘܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ ܥܡ ܐܚܝܟܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܗܦܘܟܘ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. 24
ܡܛܠ ܕܡܢ ܠܘܬܝ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܦܟܘ ܠܡܐܙܠ
ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܒܢܐ ܝܘܪܒܥܡ ܠܫܟܝܡ ܕܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܝܬܒ ܒܗ.
ܘܢܦܩ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܒܢܐ ܠܦܢܘܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܝܘܪܒܥܡ ܒܠܒܗ. ܡܚܕܐ ܗܦܟܐ ܠܗ 25
ܡܠܟܘܬܐ ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ. * ܐܢ ܣܠܩ ܥܡܐ ܗܢܐ ܠܡܕܒܚ ܕܒܚܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 26
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܢܗܦܘܟ ܠܒܗ ܕܥܡܐ ܗܢܐ. ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܢܩܛܠܘܢ 27
ܠܝ. ܘܢܗܦܟܘܢ ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܡܪܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ: ܘܥܒܕ ܬܪܝܢ 28
ܥܓܠܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܣܓܝ ܗܘ ܠܟܘܢ ܠܡܣܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪ.
ܗܐ ܐܠܗܝܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܣܩܘܟ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܣܡ ܚܕ. ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܚܕ 29
ܣܡ ܒܕܢ.

* Iſraelitis itaque conſidentibus in civitati- 17
bus ſuis, Judæi regem creârunt ſuper ſe Re-
habaamum filium Salomonis. Tum miſit 18
rex Rehabaam ad univerſum Iſraelem, Ado-
niramum qui præerat vectigali: at obruerunt
eum omnes Iſraelitæ lapidibus, & mortuus
eſt. Rex autem Rehabaam ſategit ut con-
ſcenderet currum, & fugeret in Jeruſalem.
Sic defecerunt Iſraelitæ à familia Davidis 19
in hunc uſque diem. Et cùm audîſſet u- 20
niverſus Iſrael reverſum eſſe Jerobaamum,
acciverunt eum ad cœtum, regémque creâ-
runt ſuper univerſum Iſraelem: nec reman-
ſit ſectator familiæ Davidis, niſi ſola tribus
Judæ. Rehabaamo in Jeruſalem reverſo, 21
congregati ſunt omnes Judæi & tribus Ben-
jaminitarum, centum octoginta millia viro-
rum belligerantium, pugnaturi adversùs Iſ-
raelitas ut reducerent regnum ad Rehabaa-
mum filium Salomonis. Fuit autem ſermo 22
Domini ad Semajam prophetam Dei, dicen-
do; Dic Rehabaamo filio Salomonis regi 23
Judæ, & univerſæ familiæ Judæ & Benjamin,
& reſiquo populo, hæc verba; Sic dicit Do- 24
minus, Ne aſcenderitis, néve pugnaveritis
adversùs fratres veſtros Iſraelitas, reverti-
mini quiſque domum ſuam; quoniam à me
fuit ſermo iſte: & acquieverunt ſermoni Do-
mini, reverſique ſunt ut abirent juxta ſermo-
nem Domini. Deinde ædificavit Jerobaam 25
Sechim quæ eſt in monte Aphrem, & habi-
tavit in ea. Inde egreſſus ædificavit Phanue-
lem. Dixítque Jerobaam apud ſemetipſum, 26
Mox reverſurum eſt regnum ad domum Da-
vidis, Si populus hic aſcenderit ad immo- 27
landum ſacrificium in domo Domini in Jeru-
ſalem, revertetur animus populi hujus ad
Rehabaam regem Judæ, occîdent me, & re-
vertentur ad Rehabaam dominum ſuum re-
gem Judæ. Quamobrem inito rex conſilio, 28
fecit duos vitulos aureos, dixítque univerſo
Iſraeli, Supervacaneum eſt vobis aſcendere
in Jeruſalem: tum dixit; Ecce deos tuos Iſ-
rael, qui te extraxerunt è terra Ægypti. Et 29
poſuit unum in Beth-il, alterum verò poſuit
in Dan.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * فاما من كان من بني اسرائيل في قري يهودا * فملك عليهم رحبعام * ووجه الملك رحبعام 18
ادونيرام المولي علي الخراج الي بني اسرائيل * فرجمه الجماعة من بني اسرائيل بالحجارة حتي
مات * والملك رحبعام تأيد وعلا في ركوبه ليمضي الي دار السلم * وغدر آل اسرائيل ببيت 19
داود الي هذا اليوم * وعند علم بني اسرائيل برجوع يوربعام الي دار السلم * وجهوا ودعوه 20
عند اجتماعهم * وملكوه علي جماعة آل اسرائيل * ولم يبق منهم تابعا لبيت داود * الا سبط
يهودا وحده * وعند موافاة رحبعام الي دار السلم * جمع الكل من آل يهودا وسبط بنيامين * 21
مائة وثمنين الف رجل جبار * رجال يعملون الحرب * ليناطح بهم في الحرب لآل اسرائيل * ليردوا
الملك الي رحبعام بن سليمان * وعند ذلك حضرت نبوة من عند الله الي شمعيا نبي الله قائلا 22
* قل لرحبعام ملك سبط يهودا وبنيامين * وباقي القوم قائلا * كذاك قال الله * لا تطلعون 23 24
ولا تعملون حربا مع اخوتكم بني اسرائيل * وليرجع كل رجل منكم الي بيته * فان من قدام
امري كان هذا الحال * فقبلوا كلام الله * وعادوا راجعين * كما امر الله * وبني يوربعام شكام في 25
جبل افرايم * واقام بها * وخرج من هناك وبني فنوال * ثم يوربعام فكر في قلبه وقال * الآن 26
لست آمن * ان ترجع المملكة الي داود * حين يطلع هذا الشعب يذبحون ذبايح مقدسة في 27
بيت قدس الله في دار السلم * فتعطف قلوب هذا الشعب نحو سيدهم رحبعام ملك سبط يهودا *
فيقتلوني ويرجعوا الي رحبعام ملك يهودا * وشاور الملك في ذاك * وعمل عجلين من الذهب * 28
وقال لهم * قد بعد عليكم طريقكم في الطلوع الي دار السلم * هوذا معبودك يا اسرائيل الذي
اطلعك من ارض مصر * فجعل احدهما في بيت ايل * والآخر جعله في بانياس * 29

At verò ſuper Iſraelitas qui erant in ci- 17
vitate Juda, regnavit Rahabaam. Deinde 18
miſit rex Rahabaam Adoniramum tribu-
to præpoſitum ad filios Iſrael, ſed obruit
eum lapidibus univerſitas filiorum Iſrael,
ita ut moreretur. Rex autem Rahabaam
ſtipatus aſcendit cum equitatu ſuo ut abi-
ret urbem pacis. Defecerunt ergò Iſraeli- 19
tæ à domo Davidis ad hunc uſque diem.
Cúmque noviſſent Iſraelitæ reverſum eſſe 20
Jerobaamũ ad urbem pacis, mittentes ac-
cerſiverunt eum dum eſſent congregati, &
regem creârunt ſuper univerſitatẽ Iſrae-
litarum: nec remanſit ex eis quiſquam ſe-
quens domũ Davidis, præter ſolam tribũ
Judæ. Cùm autem adveniſſet Rahabaam 21
in urbem pacis, collegit omnem gentem
Judæ & tribum Benjamin, centum videlicet *octoginta millia virorum fortium,*
virorum militiã exercentium, ut per hos
impeteret in pugna Iſraelitas, reducerent-
que regnũ ad Rahabaamum Salomonis fi-
lium. Tunc autem advenit à Deo prophe- 22
tia ad Semejam Dei prophetam, dicens;
Alloquere Rahabaamum regem tribûs Ju- 23
dæ & Benjamini, reliquumque populum,
dicens; Sic dicit Deus, Ne aſcenderitis, nec 24
pugnam inſtitueritis cum fratribus veſtris
Iſraelitis, ſed revertatur quilibet veſtrûm
domum ſuam; quia me permittente con-
tigit hujuſmodi caſus: quapropter acquie-
ſcentes oraculo divino, converſi redie-
runt, quemadmodum præceperat Deus.
Ædificavit autem Jeroboam Sechem in 25
monte Ephraim, & commoratus eſt in ea:
tum inde egreſſus ædificavit Phanuelem.
Poſtea cogitavit Jeroboam in corde ſuo, 26
& ait, Incertus modò ſum an non rever-
tatur regnum ad Davidem: Cùm enim 27
aſcenderit populus iſte ad immolandum
ſacrificia ſancta in ſanctuario Dei in
urbe pacis, inclinabuntur corda hujus po-
puli erga dominum ſuum Rahabaamum
regem tribûs Juda, meque interfecto redi-
bunt ad Rahabaamum regem Juda. Ita- 28
que capto rex hac de re conſilio, fecit duos
vitulos aureos, & dixit eis, Nimis longũ
eſt iter veſtrum, cùm aſcenditis ad ur-
bem pacis: ecce deus tuus O Iſrael, qui te
eduxit è terra Ægypti. Et collocavit 29
unum in Beth-el, alterum verò collocavit
in Banias.

מלכים א: יג

unius faciem ad populus abierunt & : peccatum in hoc verbum fuit Et
30 ויהי הדבר הזה לחטאת וילכו העם לפני האחד
extremis de sacerdotes fecit & ,excelsorū domum fecit Et .Dan usque
31 עד־דן: ויעש את־בית במות ויעש כהנים מקצות
solennitatē Jarobham fecit Et .Levi filiis de erant non qui , populi
32 העם אשר לא־היו מבני לוי: ויעש ירבעם חג
quæ solennitatē scđm mensis die decimaquinta , octavo mense in
בחדש השמיני בחמשה־עשר יום לחדש כחג אשר
, Bethel in fecit similiter : altare super *fecit ascendere* & ,Jehudah in
ביהודה ויעל על־המזבח כן עשה בבית־אל
sacerdotes Bethel in constituit & : fecerat quos vitulis immolādo
לזבח לעגלים אשר־עשה והעמיד בבית אל את־כהני
quod altare super *fecit ascendere* Et .fecerat quæ excelsorum
33 הבמות אשר עשה: ויעל על־המזבח אשר־
mense in , *octavo* *mense in* die decimaquinta in Bethel in fecerat
עשה בבית־אל בחמשה עשר יום בחדש השמיני בחדש
, Israel filiis solennitatē fecit & : suo corde de *fuerat commentus* quem
אשר־בדא מלבד ויעש חג לבני ישראל
.*suffiendum ad* , altare super ascendit &
ויעל על־המזבח להקטיר:

CAP. XIII. יג

in DOMINI verbo in Jehudah de venit Dei vir ecce Et
1 והנה איש אלהים בא מיהודה בדבר יהוה אל־
clamavit Et .*suffiendum ad* , altare *super stans* Jarobham & : Bethel
2 בית־אל וירבעם עמד על־המזבח להקטיר: ויקרא
dixit sic ,altare ,Altare : dixit & ,DOMINI verbo in altare *super*
על־המזבח בדבר יהוה ויאמר מזבח מזבח כה אמר
immolabit &,ej⁹ nomē Josiahu,David domui nascetur filius Ecce:Dominus
יהוה הנה־בן נולד לבית־דוד יאשיהו שמו וזבח
hominis ossa & ,te super *suffientes* excelsorum sacerdotes te super
עליך את־כהני הבמות המקטירים עליך ועצמות אדם
: dicendo,portentum illa die in dedit Et .te super comburent
3 ישרפו עליך: ונתן ביום ההוא מופת לאמר
,scindetur altare Ecce :DOMINUS est locutus quod portentum Hoc
זה המופת אשר דבר יהוה הנה המזבח נקרע
regem audire secundū,fuit Et .illud super qui cinis effundetur &
4 ונשפך הדשן אשר־עליו: ויהי כשמע המלך
, Bethel in altare *super* clamaverat quod , Dei viri verbum
את־דבר איש־האלהים אשר קרא על־המזבח בבית־אל
:eū Apprehēdite,dicendo ,altari desuper suam manum Jarobham *misit* &
וישלח ירבעם את־ידו מעל המזבח לאמר תפשהו
eam *reducere* potuit non & ,eum contra *miserat* quam ,ej⁹ manus exaruit &
ותיבש ידו אשר־שלח עליו ולא יכל להשיבה
portentū scđm,altari de cinis est effusus &,est scissum altare Et .se ad
5 אליו: והמזבח נקרע וישפך הדשן מן־המזבח כמופת
, rex respondit Et .Domini verbo in Dei vir dederat quod
6 אשר נתן איש האלהים בדבר יהוה: ויען המלך
Domini *facies* *nunc Deprecare* : Dei virum ad dixit &
ויאמר אל־איש האלהים חל־נא את־פני יהוה
vir *est deprecat⁹* &:me ad mea man⁹ revertatur &,me pro ora & ,tui Dei
אלהיך והתפלל בעדי ותשב ידי אלי ויחל איש־
fuitque,eum ad regis manus est reversa & ,Domini *facies* Dei
האלהים את־פני יהוה ותשב יד־המלך אליו ותהי
mecū Ingredere : Dei virum ad rex est locut⁹ Et .*principio in* sicut
7 כבראשנה: וידבר המלך אל־איש האלהים באה־אתי
Dei vir Dixitque .donum tibi dabo & : *te fulci* & ,domum
8 הביתה וסעדה ואתנה לך מתת: ויאמר איש־האלהים
,tecum veniā non ,tuæ domus dimidiū mihi dederis Si : regem ad
אל־המלך אם־תתן־לי את־חצי ביתך לא אבא עמך
.isto loco in aquam bibam neque , panem comedam neque
ולא־אכל לחם ולא אשתה־מים במקום הזה:

Versio VULG. LAT.

30 Et factum est verbum hoc in peccatum : ibat enim populus ad adorandū vitulum usque in 31 Dan. Et fecit fana in excelsis, & sacerdotes de extremis populi, qui non erant de filiis 32 Levi. Constituítque diem solennē in mense octavo, quintadecimâ die mensis, in similitudinem solennitatis, quæ celebrabatur in Juda. Et ascendens altare, similiter fecit in Bethel, ut immolaret vitulis, quos fabricatus fuerat: constituítque in Bethel sacerdotes 33 excelsorum, quæ fecerat. Et ascendit super altare ꝙ extruxerat in Bethel, quintadecimâ die mensis octavi, quem finxerat de corde suo : & fecit solennitatem filiis Israel, & ascendit super altare, ut adoleret incensum.

CAP. XIII.

1 Et ecce vir Dei venit de Juda in sermone Domini in Bethel, Jeroboam stante super al- 2 tare, et thus jaciente. Et exclamavit contra altare in sermone Domini, & ait ; Altare, altare, hæc dixit Dominus, Ecce filius nascetur domui David, Josias nomine, & immolabit super te sacerdotes excelsorum, qui nunc in te thura succendunt, & ossa hominū su- 3 per te incendet. Deditque in illa die signum, dicens; Hoc erit signum quod locut⁹ est Dominus ; Ecce altare scindetur, & effundetur cinis qui in eo 4 est. Cúmque audîsset rex sermonem hominis Dei, quem inclamaverat contra altare in Bethel, extendit manum suam de altari, dicens; Apprehendite eum. Et exaruit manus ej⁹, quā extenderat contra eū: nec valuit retrahere eā ad se. 5 Altare quoque scissū est, & effusus est cinis de altari, juxta signum quod prædixerat vir 6 Dei in sermone Domini. Et ait rex ad virum Dei, Deprecare faciem Domini Dei tui, & ora pro me, ut restituatur manus mea mihi. Oravítque vir Dei faciem Domini, & reversa est manus regis ad eum, & fa- 7 cta est sicut priùs fuerat. Locutus est autem rex ad virū Dei; Veni mecum domum ut pran- 8 deas, & dabo tibi munera. Respondítque vir Dei ad regem ; Si dederis mihi mediam partē domûs tuæ, non veniam tecū, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco isto :

Vers. GRÆC. LXX. Interp.

Καὶ διεσκέδασε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε, καὶ εἰσήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ταῦτα καὶ ταῦτα ἀπέσταλκεν ὁ λαὸς πρὸς μὲ, λέγων. καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, Οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαὸν, λέγων, Ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ πατρός μου· ὁ πατήρ μου ἐμαστίγου ὑμᾶς μάστιξιν, ἐγὼ δὲ κατάρξω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ῥοβοάμ. καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ, καθὼς συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ τὰ παιδάρια. καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες, λέγοντες, Οὐ μερὶς ἡμῖν ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραὴλ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ εἰς ἡγούμενον. καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικίμων, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ κατεκράτησε Ῥοβοὰμ, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ πορεύονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον Ἰούδα, καὶ πᾶν σκῆπτρον Βενιαμίν. καὶ ἐγένετο ἐνισταμένου τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ συνήθροισε Ῥοβοὰμ πάντα ἄνδρα Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἀνέβη τοῦ πολεμεῖν πρὸς Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ πρὸς τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ ἀνέσχον μὴ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.

25 Καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ τὴν Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Φανουήλ. 26 Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία (β) εἰς οἶκον Δαυὶδ, 27 Ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν (γ) θυσίαν ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπιστραφήσεται (δ) καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον καὶ κύριον αὐτῶν, πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀποκτενοῦσί (ε) με. 28 Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαὸν, Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ (ζ) θεοί σου Ἰσραὴλ (η) οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς 29 Αἰγύπτου. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βαιθὴλ, καὶ τὴν 30 μίαν ἔδωκεν ἐν Δάν. Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν. καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως (θ) Δὰν, καὶ εἴασαν τὸν 31 οἶκον κυρίου. Καὶ ἐποίησεν οἴκους (ι) ἐφ' ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ, 32 (κ) οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευί. Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησε, καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε.

cum Transf. LAT.

Et dissipavit Roboam consilium eorum, & non placuit corā eo. Et misit, & introduxit coalumnos suos, & locutus est eis; Hæc & hæc misit populus ad me, dicens. Et dixerunt coalumni ejus; Sic loquêris ad populum, dicens; Parvitas mea crassior super lumbum patris mei. Pater meus castigabat vos flagellis: ego autem opprimā vos in scorpionibus. Et placuit verbum coram Roboam. Et respondit populo, sicut consilium dederant ei coalumni ejus ipsi pueri. Et dixit omnis populus tanquàm vir unus, unusquisq; proximo suo; et vociferati sunt omnes, dicentes; Non pars nobis in David, neq; hæreditas in filio Jessæ. Unusquisque ad tabernacula sua, Israel: quoniam homo hic non in Principem, neque in Ducem. Et dispersus est omnis populus è Sicimis: & abierunt unusquisq; ad tabernaculum suum. Et vim fecit Roboā, & abiit, & ascendit super currum suum, & intravit in Hierusalem. Et vadunt post eum omne sceptrū Juda, et omne sceptrū Benjamin. Et factum est ineunte anno, & congregavit Roboā omnē virum Juda, & Benjamin: & ascendit ad bellandum adversùs Hieroboā in Sicima. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominē Dei, dicens; Dic ad Roboā regē Juda, & ad omnē domum Juda, & Benjamin, & ad residuum populi, dicens; Hæc dicit Domin⁹; Nō ascendetis, neq; bellabitis advers⁹ fratres vestros filios Israel. Revertite unusquisq; in domum suā: quoniam à me factum est verbū hoc. Et audierunt verbū Domini: & sustinuerunt non ire, juxta verbum Domini.

25 Et ædificavit Hieroboā Sicima, quæ in monte Ephræm: & habitabat in ea. Et egressus est indè, & ædificavit Phanuel. 26 Et dixit Hieroboam in corde suo, Ecce nunc revertetur regnū ad domū David; 27 Si ascenderit popul⁹ hic sacrificiū offerre in domo Domini in Hierusalē: & convertetur cor populi (p) ad Dominū, & dominum suum, ad Roboā regē Juda: et occîdent me. 28 Et consilium cepit rex, & ivit, & fecit duas vitulas aureas, & dixit ad populū; (q) Sufficiat vobis ascendere in Hierusalem. Ecce dii tui Israel; qui reduxerunt te de terra Ægypti. 29 Et posuit unam in Bethel: & unā dedit in Dan. 30 Et factum est verbū hoc in peccatū: et ibat popul⁹ ante faciē uni⁹ usq; Dan. Et dimiserunt domū Dñi. 31 Et fecit domos super excelsa: et fecit sacerdotes partē quandā de populo, qui non erant ex filiis Levi. 32 Et fecit Hieroboā festivitatē in mēse octavo in quintadecima die mensis secundùm festivitatē, quæ in terra Juda. Et (r) ascendit super altare, quod fecit in Bethel, ut sacrificaret vitulabus, quas fecit: & constituit in Bethel sacerdotes excelsorum, (s) quæ fecerat.

MS.A. (β) εἰς τὸν οἶκον (γ) θυσίας (δ) καρδία λαοῦ (ε) με, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησεν (ζ) οἱ θεοί (η) οἳ ἀνήγαγόν σε ἐκ (θ) Δάν. Καὶ ἐποίησεν (ι) ἐπὶ (κ) οἱ * ἦσαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 והוה פתגמא הדין לחובא ואזלו עמא קדם חד עד דן: 31 ועבד ית בית במתא ועבד כומריא קצת מן עמא דלא הוו מבני לוי: 32 ועבד ירבעם חגא בירחא תמינאה בחמשא עסרא יומא לירחא כחגא דשבטא דיהודה ואסיק על אגורא כן עבד בביתאל לדבחא לעגליא די עבד ואקים בביתאל ית כומרי במתא די עבד: 33 ואסיק על אגורא דעבד בבית אל בחמשא עסרא יומא לירחא תמינאה בירחא דעדא מרעותיה ועבד חגא לבני ישראל וסליק על אגורא לאקטרא:

יג

1 והא נביא דיי אתא משבט יהודה בפתגמא דיי לבית אל וירבעם קאים על אגורא לאקטרא: 2 ואתנבי על אגורא בפתגמא דיי ואמר מדבחא מדבחא כדנן אמר יי הא ברא מתיליד לבית דוד יאשיהו שמיה וינכים עלך ית כומרי במתא דאסיקו בוסמין עלך ונרמי אנשא יוקדון עלך: 3 ויתן ביומא ההוא אתא למימר דא אתא די מליל יי דתדעון די שלחני יי הא מדבחא מתבזע ומשתפיך קטמא די עלוהי: 4 והוה כד שמע מלכא ית פתגמא דנביא דיי דאתנבי על אגורא בבית אל ואושיט ירבעם ית ידיה מעלוי מדבחא למימר אחדוהי ויבשת ידיה דאושיט עלוהי ולא יכיל לאתבותה לותיה: 5 ומדבחא אתבזע ואשתפיך קטמא מן מדבחא כאתא דיהב נביא דיי בפתגמא דיי: 6 ואתיב מלכא ואמר לנביא דיי צלי כען קדם יי אלהך ובעי מן קדמוהי ותתוב ידי לי וצלי נביא דיי קדם יי ותבת ידא דמלכא ליה והות כקדמיתא: 7 ומלל מלכא עם נביא דיי עול עמי לביתא וסעוד ואתן לך מתנא: 8 ואמר נביא דיי למלכא אם תתן לי ית פלגות ביתך לא איעול עמך ולא איכל לחמא ולא אשתי מיא באתרא הדין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

30 Et fuit res ista in peccatum: & iverunt populus ante unū usq; Dan. 31 Et fecit domū excelsorū, et fecit sacerdotes, partem ex populo qui non erant de filiis Levi. 32 Et fecit Jerabgham solemnitatem mense octavo, quintadecima die mensis, secundùm solemnitatem trib⁹ Jehudah, et obtulit sup aram: sic fecit in Bethel sacrificando vitulis quos fecerat, et statuit in Bethel sacerdotes excelsorum quæ fecerat. 33 Et obtulit super aram, quam fecerat in Bethel, quintadecima die, mense octavo, mense quem conceperat juxta placitum suum, et fecit solemnitatē filiis Israel et ascendit ad aram ut suffiret.

CAP. XIII.

1 Et ecce propheta Dñi venit de tribu Jehudah in verbo Dñi in Bethel: et Jerabgham stabat juxta aram ut suffiret. 2 Et prophetavit et clamavit contra aram in verbo Dñi, et dixit: Altare altare, sic dixit Dñs, Ecce filius nascetur domui David, Josiah erit nomen ejus, et jugulabit sup te sacerdotes excelsorum qui obtulerunt aromata sup te, et ossa hominum comburent sup te. 3 Et dedit in die illo signū, dicendo: Hoc est signum quod locutus est Dominus, quo cognoscetis ꝙ miserit me Dñs, Ecce altare finditur et spargitur cinis qui est sup illud. 4 Et fuit cùm audîsset rex verbū prophetæ Dñi, quod prophetaverat contra aram in Bethel; extendit Jerabgham manum suam de altari, dicendo: Apprehendite illū, et exaruit manus ejus quā extenderat in eum, et non potuit reducere illā sibi. 5 Et altare fissū est, et sparsus est cinis ex altari juxta signum quod dederat propheta Domini in verbo Dñi. 6 Et respondit rex et dixit Prophetæ Dñi, Ora quæso ante Dñm Deum tuum, et precare illum, ut redeat manus mea ad me: et oravit propheta Dñi ante Dñm, et rediit man⁹ regis ad eum, et fuit sicut priùs. 7 Et locutus est rex cum propheta Dñi, Intra mecum in domum, et refocilla te, et dabo tibi donū. 8 Et dixit propheta Dñi ad regem, Si dares mihi dimidium domus tuæ, non intrarem tecum, et non comederem panem, nec biberem aquam in loco hoc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܠܚܛܗܐ. ܘܐܙܠ ܥܡܐ ܩܕܡ ܚܕ. ܥܕܡܐ ܠܕܢ. * ܘܥܒܕ ܒܝܬ 30
ܡܕܒܚܐ. ܘܥܒܕ ܟܘܡܪܐ ܡܢ ܥܡܐ: ܕܠܝܬ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ. * ܘܥܒܕ ܝܘܪܒܥܡ 31 32
ܚܓܐ ܒܝܪܚܐ ܬܡܝܢܝܐ. ܒܚܡܫܬܥܣܪ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܐܝܟ ܚܓܐ ܕܒܝܗܘܕ. ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ.
ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܠܡܕܒܚܘ ܠܥܓܠܐ ܕܥܒܕ. ܘܐܩܝܡ ܒܒܝܬ ܐܝܠ
ܟܘܡܪܐ ܕܒܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܒܚܡܫܬܥܣܪ ܒܗ ܒܝܪܚܐ ܬܡܝܢܝܐ. ܒܝܪܚܐ ܕܐܬܪܥܝ
ܒܠܒܗ. ܘܥܒܕ ܚܓܐ ܠܒܢܝ ܝܣܪܝܠ. ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܠܡܣܩ ܒܣܡܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ *

* ܘܗܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕ: ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܩܐܡ 1
ܗܘܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܠܡܣܩ ܒܣܡܐ. * ܘܩܪܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܕܒܚܐ 2
ܡܕܒܚܐ. ܫܡܥ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܒܪܐ ܡܬܝܠܕ ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ.
ܘܫܡܗ ܝܘܫܝܐ. ܘܢܕܒܘܚ ܥܠܝܟܝ ܟܘܡܪܐ ܕܒܝܬ ܓܒܘܬܐ. ܕܡܣܩܝܢ ܥܠܝܟܝ ܒܣܡܐ. ܘܓܪܡܐ ܕܐܢܫܐ
ܢܘܩܕ ܥܠܝܟܝ. * ܘܝܗܒ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܐܬܐ. ܘܐܡܪ. ܗܢܘ ܐܬܐ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ. ܗܐ ܡܕܒܚܐ ܡܬܦܠܓ. 3
ܘܡܬܐܫܕ ܩܛܡܐ ܕܥܠܘܗܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܡܠܘܗܝ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܩܪܐ ܥܠ 4
ܡܕܒܚܐ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܐܘܫܛ ܡܠܟܐ ܐܝܕܗ ܡܢ ܡܕܒܚܐ. ܘܐܡܪ. ܐܚܘܕܘܗܝ. ܘܝܒܫܬ
ܐܝܕܗ ܕܐܘܫܛ ܠܘܬܗ. ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܕܢܗܦܟܝܗ ܠܘܬܗ. * ܘܡܕܒܚܐ ܐܬܦܠܓ. ܘܐܬܐܫܕ 5
ܩܛܡܐ ܕܥܠܘܗܝ. ܐܝܟ ܐܬܐ ܕܝܗܒ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ 6
ܘܐܡܪ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܒܥܐ ܥܠܝ. ܕܬܬܗܦܟ ܐܝܕܝ ܠܘܬܝ.
ܘܨܠܝ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܦܟܬ ܐܝܕܗ ܕܡܠܟܐ ܠܘܬܗ. ܘܗܘܬ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ.
* ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܬܐ ܠܘܬܝ ܠܒܝܬܐ. ܘܐܟܘܠ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܡܘܗܒܬܐ. 7
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܢ ܬܬܠ ܠܝ ܦܠܓܘܬ ܒܝܬܟ. ܠܐ ܐܥܘܠ ܥܡܟ ܠܒܝܬܐ. 8
ܘܠܐ ܐܟܘܠ ܘܠܐ ܐܫܬܐ ܡܝܐ.

30 Fuítque res iſta cauſa peccati; nam populus præivit ante unum *vitulum* uſque ad Dan. 31 Fecit etiam locum altarium, & ex populo fecit ſacerdotes eos qui non erant è filiis Levi. 32 Inſtituit quoque Jeroboam ſolennitatem menſe octavo, in plenilunio ejuſdem menſis, juxta ſolennitatem quæ *celebrabatur* in Judæa, aſcendítque ſuper altare: idem fecit etiam in Beth-il, ut ſacrificaret vitulo quem fecerat: & conſtituit in Beth-il ſacerdotes altarium quæ fecerat in Beth-il, in plenilunio ejuſdem menſis octavi, menſis *videlicet* quem commentus fuerat animo ſuo: fecítque ſolennitatem filiis Iſrael, & aſcendit ſuper altare ut adoleret incenſum.

CAP. XIII.

1 INterim propheta Dei acceſſit cum oraculo divino ex Juda in Beth-il, ſtantéque Jeroboamo ſuper altare ad incenſum adolendum; 2 Elatâ voce pronuntiavit contra altare oraculum divinum, & ait; Altare altare, audi oraculum divinum: Sic ait Dominus, Ecce naſciturus eſt Davidi filius nomine Joſia, qui ſuper te ſacrificabit ſacerdotes excelſorum, thura ſuper te ponentes, & oſſa humana ſuper te comburet. 3 Eodem die ſignum dedit, ac dixit; Hoc eſt ſignum quòd Dominus me miſerit: ecce altare hoc findetur, & effundetur cinis qui ſuper illud eſt. 4 Cùm autem audîſſet rex verba prophetæ Dei, exclamantis contra altare quod erat in Beth-il; extendit rex manum ſuam ab altari, & ait; Apprehendite eum: ſed exaruit manus ejus quam extenderat contra eum, nec potuit illam ad ſe retrahere. 5 Altare quoque fiſſum eſt, & effuſus cinis qui ſuper illud erat, juxta ſignum quod dederat propheta Dei ex oraculo divino. 6 Tum reſpondens rex dixit ad prophetam Dei, ora pro me ad Dominum Deum tuum, & pro me precare ut reſtituatur mihi manus mea. Et oravit propheta Dei ad Dominum, & reſtituta fuit regi manus ejus, & fuit ut antea. 7 Tum dixit rex ad prophetam Dei, Veni mecum domum, & comede, munúſque dabo tibi, 8 Cui dixit propheta Dei, Si dimidiam domum tuam mihi dares, non ingrederer tecum domum, neque comederem, nec aquam biberem;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وصار ذلك الفعل سببا للاثم * وسار الشعب امام العجل الواحد الي بانياس * وجعل بيت الطاغوت 30 31
مقام البيع * والكومرين مقام الائمة * تشبها باهل الحق * وجعل كومرين من اقبال الناس لم
يكونوا من بني لاوي * وعمل يوربعام حجا في الشهر الثامن * في خمسة عشر يوما منه * كالحج 32
الذي عند سبط يهوذا * واصعد على السطح * وكذلك عمل في بيت ال * ليذبح للعجلين اللذين
عملهما * واقام في بيت ال كومري الطاغوت التي صنع * واطلع على ما صنعه * واسماه مذبحا في
بيت ال * في خمسة عشر يوما من الشهر الثامن * وهو الشهر الذي جعله برايه * وصنع حجا لبني
اسرائيل * وصعد على المذبح للتبخير كذلك *

* الفصل الثالث عشر *

* اذ وافا نبي الله من سبط يهوذا * بكلام الله في بيت ال * ويوربعام في ذاك من حال قايم على 1
السطح مبخرا * وتنبي على المذبح وقال عن امر الله قايلا * يا مذبح كذا قال الله * ان ابنا يولد 2
لبيت داود * يسمي يوشيا * هو سيذبح عليك كومري الطاغوت الذين يبخرون عليك وعظام
الاناس يحرقون عليك * واقام في ذلك اليوم اية * بان قال * هذه الاية التي تعلمون بها ان الله 3
بعثني * ينشق المذبح * وينفرغ الرماد الذي عليه * فلما سمع الملك كلام نبي الله الذي تنبي به 4
على المذبح في بيت ال * مد يده على المذبح يقول * امسكوه * فيبست يده التي مدها نحوه * ولم
يستطع ردها اليه * وانشق المذبح * وتفرغ الرماد منه * كالاية التي اقامها نبي الله عن امر الله 5
* فاجاب الملك نبي الله * وقال له قايلا * صل الان امام الاهك شافعا في رد يدي الي * فصلي 6
نبي الله امام الله داعيا * فرد يده كما كانت بديا * وقال الملك لنبي الله سايلا * اطلع معي المنزل 7
لنتغدي * واجيزك بجايزة * فقال نبي الله للملك * لو اعطيتني نصف منزلك لم اطلع معك * 8
ولم آكل طعاما * ولا اشرب ما في هذا الموضع *

30 *Fuitq; facinus iſtud occaſio peccati; perrexit enim populus ante vitulum unum uſque ad Banias.* 31 *Fecitque phanum idoli pro templis, & ſacrificulos pro ſacerdotibus, ad imitationem gentis veri* cultûs: *ſacrificulos autem fecit ex hominum familiis qui non erant è filiis Levi.* 32 *Præterea inſtituit Jerobaam ſolennitatem in menſe octavo, decimâ quintâ die ejuſdē, juxta ſolennitatem quæ erat apud tribum Juda, obtulitque ſuper aram: idem fecit in Bethel, ut immolaret vitulis quos fecerat: & ſtatuit in Beth-el ſacrificulos idolorum quæ fecerat; tum perpendens quod fecerat, nominavit illud aram in Beth-el, decimâ quintâ die menſis octavi, nimirum menſis quem ſuopte ingenio excogitaverat: & inſtituit ſolennitatem filiis Iſrael, aſcenditque ſuper altare ad incenſum pariter adolendum.*

CAP. XIII.

1 *ECce autem advenit Propheta Dei ex tribu Juda cum edicto divino, in Beth-el, Jerobaamo tunc temporis ſuper aram ſtante, & thus adolente:* 2 *Et prophetans de altari, locutus eſt ex imperio divino dicens; O altare, ſic dicit Deus: Filius quidem naſcitur⁹ eſt domui Davidis, Joſia vocatus: is jugulabit ſuper te ſacrificulos idolorum, qui thus adolent ſuper te; & oſſa humana ſuper te comburentur.* 3 *Aſſignavit etiam eo die portentum, dicendo, Hoc eſt portentum per quod ſcietis eſſe me à Deo miſſum: Findetur altare, & effundetur cinis qui ſuper illud eſt.* 4 *Audito rex ſermone prophetæ Dei, quo prophetavit contra altare in Beth-el, extendit manum ſuam ſuper altare, dicens, Tenete eum: at arefacta eſt manus ejus quam extenderat versùs illum, ita ut non poſſet eam ad ſe retrahere:* 5 *Et fiſſum eſt altare, effuſuſq; ex eo cinis, juxta portentum quod aſſignaverat propheta ex imperio divino.* 6 *Tunc reſpondens rex prophetæ Dei, allocutus eſt eum dicens, Ora jam Deum tuum deprecans pro reſtitutione manûs meæ mihi: oravitq; propheta Dei, Deum deprecans, & reſtituit manum ejus in priſtinum ſtatum.* 7 *Dixit autem rex ad prophetam Dei, Aſcende quæſo mecum ad ædem, ut prandeamus, & munus dem tibi.* 8 *Dixit Propheta Dei ad regem, Si dimidiam domum tuam mihi dares, non aſcenderem tecum; nec cibum comederem, nec aquam biberem hoc in loco:*

comedes Non : dicendo , DOMINI verbo in mihi præcepit ſic Nam
כִּי־כֵן ׀ צִוָּה אֹתִי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר לֹא־תֹאכַל 9
.veniſti *qua via in* revertêris neque ; *aquas* bibes neque , panem
לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה־מָּיִם וְלֹא תָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתָּ׃
ea in venerat *qua via in* eſt reverſus non & , *alia via in* abiit Et
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר וְלֹא־שָׁב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ 10
, Bethel in *habitans* ſenex unus propheta Et .Bethel in
אֶל־בֵּית־אֵל׃ וְנָבִיא אֶחָד זָקֵן יֹשֵׁב בְּבֵית־אֵל 11
fecerat quod opus omne ei narravit & , ejus filius venit &
וַיָּבוֹא בְנוֹ וַיְסַפֶּר־לוֹ אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה
quæ verba , Bethel in hodie Dei vir
אִישׁ־הָאֱלֹהִים ׀ הַיּוֹם בְּבֵית־אֵל אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
eſt locutus Et .ſuo patri ea narraverunt & , regem ad fuerat locutus
דִּבֶּר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם׃ וַיְדַבֵּר 12
ejus filii oſtenderunt & ? abiit *via Qua* : eorum pater eos ad
אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ הָלָךְ וַיִּרְאוּ בָנָיו אֶת־
.Jehudah de venerat qui , Dei vir ambulaverat *qua* viam
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה׃
ei ſtraverunt & : aſinum mihi Sternite ; ſuos filios ad Dixitque
וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חִבְשׁוּ־לִי הַחֲמוֹר וַיַּחְבְּשׁוּ־לוֹ 13
, Dei virum poſt abiit Et .eum ſuper equitavit & ,aſinum
הַחֲמוֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים 14
tu Num : eum ad dixitque , quercum ſubter ſedentem eum invenit &
וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה
.*Ego* : dixit & ? Jehudah de veniſti qui Dei vir
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּאתָ מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי׃
.panem comede & , domum mecum *Vade* : eum ad Dixitque
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבָּיְתָה וֶאֱכֹל לָחֶם׃ 15
neque , tecum venire & , tecum reverti *potero* Non : Dixitque
וַיֹּאמֶר לֹא אוּכַל לָשׁוּב אִתָּךְ וְלָבוֹא אִתָּךְ וְלֹא־ 16
.iſto loco in *aquas* tecum bibam neque , panem comedam
אֹכַל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתֶּה אִתְּךָ מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
, panem comedes Non , DOMINI verbo in me ad verbum Quia
כִּי־דָבָר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֹא־תֹאכַל לֶחֶם 17
qua via in eundum ad revertêris non : *aquas* ibi bibes neque
וְלֹא־תִשְׁתֶּה שָׁם מָיִם לֹא־תָשׁוּב לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־
angelus & : tu ſicut propheta ego Etiam : ei Dixitque .*ea in ambulâſti*
הָלַכְתָּ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם־אֲנִי נָבִיא כָּמוֹךָ וּמַלְאָךְ 18
in tecum eum Reduc :dicendo ,DOMINI verbo in me ad eſt locutus
דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ אִתְּךָ אֶל־
.ei eſt mentitus *: aquas* bibat & , panem comedat & ,tuā domum
בֵּיתֶךָ וְיֹאכַל לֶחֶם וְיֵשְׁתְּ מָיִם כִּחֵשׁ לוֹ׃
.*aquas* bibit & ,ejus domo in panem comedit & ,eo cū eſt reverſus Et
וַיָּשָׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁתְּ מָיִם׃ 19
verbum fuit & , menſam ad ſedentibus ipſis , fuit Et
וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל־הַשֻּׁלְחָן וַיְהִי דְּבַר 20
clamavit Et .eum reduxerat qui prophetam ad DOMINI
יְהוָה אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיִּקְרָא 21
dicit Sic : dicendo ,Jehudah de venerat qui Dei virum ad
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר
ſervâſti non & ,DOMINI ori fuiſti rebellis quòd eo Pro :DOMINUS
יְהוָה יַעַן כִּי מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ
: tuus Deus DOMINUS tibi præcepit quod præceptum
אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
, loco in *aquis* bibiſti & , panem comediſti & , es reverſus Et
וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתֵּשְׁתְּ מַיִם בַּמָּקוֹם 22
bibas neque , panem comedas Ne , te ad eſt locutus quo
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל־תֵּשְׁתְּ
.tuorū patrū ſepulchrum in tuum cadaver ingredietur non *: aquas*
מָיִם לֹא־תָבוֹא נִבְלָתְךָ אֶל־קֶבֶר אֲבֹתֶיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

9 Sic enim mandatum eſt mihi
in ſermone Domini præcipientis;
Non comedes panem, neque
bibes aquam, nec rever-
10 têris per viā quâ veniſti. Abiit
ergò per aliam viam, & non eſt
reverſus per iter, quo venerat
11 in Bethel. Prophetes autem
quidam ſenex habitabat in Bethel,
ad quem venerunt filii
ſui, & narraverunt ei omnia opera,
quæ fecerat vir Dei illâ
die in Bethel: & verba quæ
locutus fuerat ad regem, nar-
12 raverunt patri ſuo. Et dixit
eis pater eorum, Per quam
viam abiit? Oſtenderunt ei filii
ſui viam per quam abierat
vir Dei, qui venerat de Juda.
13 Et ait filiis ſuis, Sternite mihi
aſinum. Qui cùm ſtraviſſent,
14 aſcendit, Et abiit poſt virum
Dei, & invenit eum ſedentem
ſubtus terebinthum: & ait illi,
Túne es vir Dei qui veniſti de
Juda? Reſpondit ille, Ego ſum.
15 Dixítque ad eum; Veni mecum
domum, ut comedas pa-
16 nem. Qui ait; Non poſſum reverti
neque venire tecum, nec
comedam panem, neque bibā
17 aquam in loco iſto: Quia locutus
eſt Dominus ad me in
ſermone Domini, dicens; Non
comedes panem, & non bibes
aquam ibi, nec revertêris per
18 viam quâ ieris. Qui ait illi,
Et ego propheta ſum ſimilis
tuî: & angelus locutus eſt mihi
in ſermone Domini dicens; Reduc
eum tecum in domum tuā,
ut comedat panem, & bibat
19 aquam. Fefellit eum, Et reduxit
ſecum: comêdit ergò panem
in domo ejus, & bibit a-
20 quam. Cúmque ſederent ad
menſam, factus eſt ſermo Domini
ad prophetam, qui redu-
21 xerat eum. Et exclamavit ad
virum Dei, qui venerat de Juda,
dicens; Hæc dicit Dominus;
Quia non obediens fuiſti
ori Domini, & non cuſtodiſti
mandatum quod præcepit
22 tibi Dominus Deus tuus: Et
reverſus es, & comediſti panem,
& bibiſti aquam, in loco
quo præcepit tibi, ne comederes
panem, neque biberes aquam;
non inferetur cadaver
tuum in ſepulchrum patrum
tuorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ (λ) ἐποίησε,
τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ
τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ᾗ ἐπλάσατο ἀπὸ
καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς
Ἰσραήλ, καὶ (μ) ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
τοῦ ἐπιθῦσαι.

MS. A. (λ) ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τῇ (μ) ἐπέβη

Et aſcendit ſuper altare, quod 33
fecit, quintâ & decimâ die in
menſe octavo, in feſtivitate, quam
finxit è corde ſuo: & fecit feſtivitatem
filiis Iſrael: & aſcendit
ſuper altare ad ſacrificandum.

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ (α) ἐξ Ἰούδα
παρεγένετο ἐν λόγῳ κυρίου εἰς Βαιθήλ, καὶ
Ἱεροβοὰμ εἱστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον (β)
2 ἐπιθῦσαι. Καὶ ἐπεκάλεσεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον
ἐν λόγῳ κυρίου, καὶ εἶπε, Θυσιαστήριον
θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ
υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυίδ, Ἰωσίας ὄνομα
αὐτῷ, καὶ (γ) θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν
ὑψηλῶν τῶν ἐπιθυόντων ἐπὶ (δ) σέ, καὶ
3 ὀστᾶ ἀνθρώπων καύσει ἐπὶ σέ. Καὶ δώσει ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας, λέγων, (ε) Τοῦτο τὸ
ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος, λέγων, Ἰδοὺ τὸ
θυσιαστήριον (ζ) ῥήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται
4 ἡ πιότης ἡ (η) ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ὡς
ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῶν λόγων
τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ, καὶ ἐξέτεινεν
ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου,
λέγων, Συλλάβετε αὐτόν. καὶ ἰδοὺ
ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ἐπ'
αὐτόν, καὶ οὐκ (θ) ἐδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν
5 πρὸς αὐτόν. Καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐῤῥάγη,
καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου,
κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ
6 θεοῦ ἐν λόγῳ κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
Ἱεροβοὰμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, Δεήθητι
(ι) τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ (κ) σου, καὶ
ἐπιστρεψάτω ἡ χείρ μου (λ) πρὸς ἐμέ. καὶ ἐδεήθη
ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοῦ προσώπου
κυρίου, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐγένετο (μ) καθὼς τὸ
7 πρότερον. Καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς
τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, Εἴσελθε μετ' ἐμοῦ
εἰς οἶκον, καὶ ἀρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα.
8 Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν
βασιλέα, Ἐὰν δῷς μοι τὸ ἥμισυ τοῦ οἴκου
σου, οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ
φάγω ἄρτον, οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ
9 τούτῳ· Ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι (ν)
κύριος ἐν λόγῳ, λέγων, Μὴ φάγῃς (ξ) ἄρτον
καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ
10 ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ. Καὶ ἀπῆλθεν
ἐν ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ
11 ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθήλ. Καὶ προφήτης
εἷς πρεσβύτης (ο) κατῴκει ἐν Βαιθήλ,
καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγήσαντο αὐτῷ
πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος
τοῦ θεοῦ ἐν τῇ (π) ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Βαιθήλ,
καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε τῷ βασιλεῖ, καὶ (ρ)
ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν.
12 Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν,
λέγων, Ποίᾳ ὁδῷ πεπόρευται; καὶ δεικνύουσιν
αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ ἀνῆλθεν
ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ (σ) ἐλθὼν
ἐξ Ἰούδα.

CAP. XIII.

ET ecce homo Dei de Juda 1
advenit in verbo Domini in Bethel,
& Hieroboam ſtabat ad altare
ad adolendum. Et invocavit 2
(a) adverſùs altare, in verbo
Domini, & dixit; Altare
altare, hæc dicit Dominus; Ecce
filius naſcitur domui David,
Joſias nomen ei: & ſacrificabit
ſuper te ſacerdotes excelſorum
(b) adolentium ſuper
te: & oſſa hominum comburet
ſuper te. Et (c) dabit in die illa 3
prodigium, dicens; Hoc verbum
quod locutus eſt Dominus,
dicens; Ecce altare rumpitur, &
effundetur pinguedo, quæ ſuper
ipſum. Et factum eſt, ut audivit 4
rex Hieroboam verba hominis
Dei invocantis ſuper altare, quod
in Bæthel; & extendit rex manum
ſuam ab altari, dicens; Comprehendite
eum. Et ecce exaruit
manus ejus, quam extenderat in
illum: & non potuit reducere illam
ad ſe. Et altare ruptum eſt, 5
& effuſa eſt pinguedo de altari
juxta prodigium, quod dedit homo
Dei in verbo Domini. Et dixit 6
rex Hieroboam homini Dei,
Ora faciem Domini Dei tui: &
revertatur manus mea ad me.
Et oravit homo Dei faciem Domini:
& reduxit manum regis
ad eum: & facta eſt, ſicut anteà.
Et locutus eſt rex ad hominem 7
Dei; Intra mecum in domum,
& prande: & dabo tibi
donum. Et dixit homo Dei ad 8
regem; Si dederis mihi dimidium
domûs tuæ, non intrabo
tecum, neque manducabo panem,
neque bibam aquam in loco hoc:
Quoniam ſic mandavit mihi 9
Dominus in verbo, dicens; Ne
comedas panem, neque bibas aquam,
neque revertaris in via,
quâ iviſti in ea. Et abiit in via 10
alia; & non revertit in via,
quâ venerat in ea in Bæthel. Et 11
propheta unꝰ ſenex habitabat in
Bæthel: & veniunt filii ejus,
& narraverunt ei omnia opera,
quæ fecerat homo Dei in die
illa in Bæthel, & verba, quæ locutus
fuerat regi. (d) Et averterunt
faciem patris ſui. Et locutus 12
eſt ad eos pater eorum, dicens;
Quali viâ ivit? Et oſtendunt
ei filii ejus viam, in qua
abiit homo Dei, qui venerat
ex Juda.

MS. A. (α) παρεγένετο ἐξ Ἰούδα ἐν (β) αὐτοῦ ἐπιθῦσαι. (γ) ἐπιθύσει (δ) σέ, * Καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ε) Τοῦτο τέρας ὃ ἐλάλησεν (ζ) ῥήγνυται, (η) ἐν αὐτῷ. (θ) ἠδυνήθη (ι) τῷ προσώπῳ (κ) σου, καὶ πρόσδεξαι περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐπιστρεψάτω (λ) πρός μέ. (μ) καθὼς πρότερον. (ν) ἐν λόγῳ κύριος, λέγων, (ξ) ἄρτον, μὴ (ο) κατῴκει (π) ἡμέρᾳ ἐν Βαιθὴλ, τοὺς (ρ) ἀπέστρεψαν (σ) ἐξελθὼν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 ארי כן פקד יתי בפתגמא דיי למימר לא תיכול לחמא ולא תשתי תמן מיא ולא תתוב
10 11 בארחא דאזלתא: ואזל בארחא אוחרי ולא תב באורחא דאתא בה לבית אל: ונביא
שקרא חד סבא יתב בבית אל ואתא בריה ואשתעי ליה ית כל עובדא דעבד נביא דיי
12 יומא דין בבית אל ית פתגמיא דמליל עם מלכא ואשתעינון לאבוהון: ומליל להון אבוהון
באי דא אורחא אזל ואחזיאו בנוהי ית ארחא דאזל נביא דיי דאתא משבטא יהודה:
13 14 ואמר לבנוהי זריזו לי חמרא וזריזו ליה חמרא ורכיב עליה: ואזל בתר נביא דיי ואשכחיה
יתיב תחות בוטמא ואמר ליה האת נביא דיי דאתיתא משבטא יהודה ואמר אנא:
15 ואמר ליה אתא עמי לביתא ואכול לחמא: ואמר לא אכול למתב עמך ולמיעל עמך ולא
16 17 איכול לחמא ולא אשתי עמך מיא באתרא הדין: ארי גזרא עלי בפתגמא דיי לא תיכול
18 לחמא ולא תשתי תמן מיא ולא תתוב למיזל באורחא דאזלת בה: ואמר ליה אף אנא
נביא כותך ומלאכא מליל עמי בפתגמא דיי למימר אתיבהי עמך לביתך וייכול לחמא
19 20 וישתי מיא כדיב ליה: ותב עמיה ואכל לחמא בביתיה ושתי מיא: והוה עד דאנון מסחרין
21 על פתורא והוה פתגם נבואה מן קדם יי לנביא דאתביה: ואתנבי על נביא דיי דאתא
משבטא יהודה למימר כדנן אמר יי חלף דסרבתא על מימרא דיי ולא נטרתא ית
22 תפקדתא דפקדך יי אלהך: ותבתא ואכלת לחמא ואשתיתא מיא באתרא דמליל עמך
לא תיכול לחמא ולא תשתי מיא לא תתכניש נבלתך לקברא דאבהתך:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Nam ſic præcepit mihi in verbo Dñi, dicendo: Non comedes panē et non 9
bibes *illic* aquam, et non redibis ꝑ viā qua iviſti. Et abiit ꝑ viam aliam, & 10
non rediit in via per quā iverat in Bethel. Et propheta mendax unꝰ ſenex, 11
habitabat in Bethel, et venit filius ejꝰ, et narravit illi omne opus ꝙ egerat
propheta Dñi die illo in Bethel, verba quæ locutꝰ fuerat cum rege, et narraverunt
ea patri ſuo. Et locutꝰ eſt eis pater eorū, Quanam via abiit? & 12
oſtenderunt filii ejꝰ viā quà abierat propheta Dñi, qui venerat de tribu Jehudah.
Et dixit filiis ſuis, Expedite mihi aſinū: et expedierunt illi aſinum, 13
et equitavit ſuꝑ eum. Et ivit poſt prophetā Dñi, et invenit eum ſedentem 14
ſub quercu, et dixit ei: Num tu es propheta Dñi, qui veniſti de tribu Jehuda?
et dixit, Ego ſum. Et dixit ei, Veni mecū in domū; et comede panem. 15
Et dixit, Non poſſū redire tecū et intrare tecū, et non comedā panē, et non 16
bibā tecū aquam in loco hoc. Nam decretū eſt ſuper me in verbo Domini, 17
Non comedes panē, et non bibes ibi aquā, et non redibis ut vadas per
viam qua iviſti. Et dixit ei, Etiā ego ſum propheta ſicut tu, et angelꝰ locutus 18
eſt mecum in verbo Dñi, dicendo: Reduc illum tecum in domum tuam; &
comedat panem & bibat aquam: mentitus eſt ei. Et rediit cum illo, & 19
comedit panem in domo ejus, et bibit aquam. Et fuit adhuc illis in circuitu 20
menſæ ſedentibus, factum eſt verbum prophetiæ à Domino *propheta* qui
reduxerat illum. Et vaticinatus eſt contra prophetam Domini, qui venerat 21
de tribu Jehudah, dicendo: Sic dixit Dominus. Propterea quòd rebellâſti
in dictum Domini, nec ſervâſti præceptum quod præceperat tibi Dominus
Deus tuus. Sed rediiſti et comediſti panem, & bibiſti aquam in loco de quo 22
locutus fuerat tecum; Non comedes panem & non bibes aquam: non colligetur
cadaver tuum in ſepulchrum patrum tuorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܦܩܕܢܝ ܒܡܠܬܗ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܬܫܬܐ 9
ܡܝܐ. ܘܠܐ ܬܗܦܘܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܬ ܒܗ. * ܘܐܙܠ ܒܗ ܒܐܘܪܚܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܐ ܗܦܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܐ 10
ܒܗ ܠܒܝܬ ܐܝܠ. * ܘܢܒܝܐ ܚܕ ܣܒܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܐܬܘ ܒܢܘܗܝ ܘܐܫܬܥܝܘ 11
ܠܗ ܟܠ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ
ܠܡܠܟܐ. ܘܐܫܬܥܝܘ ܐܢܘܢ ܠܐܒܘܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܒܐܝܢܐ ܐܘܪܚܐ ܐܙܠ. 12
ܘܚܘܝܘܗܝ ܒܢܘܗܝ ܐܘܪܚܐ ܕܐܙܠ ܒܗ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܕܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕ. * ܘܐܡܪ 13
ܠܒܢܘܗܝ. ܐܣܘܚܘ ܠܝ ܚܡܪܐ. ܘܐܣܚܘ ܠܗ ܚܡܪܐ. ܘܪܟܒ ܥܠܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܒܬܪ 14
ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܫܟܚܗ ܟܕ ܝܬܒ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ ܢܒܝܗ
ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܝܬ ܡܢ ܝܗܘܕ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܗܘ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܥܡܝ ܠܒܝܬܐ. ܘܐܟܘܠ 15
ܠܚܡܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܗܦܘܟ ܥܡܟ ܘܐܥܘܠ ܠܒܝܬܟ. ܘܠܐ ܐܟܘܠ ܥܡܟ 16
ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܐ ܡܝܐ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܬܐܡܪ ܠܝ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܐ 17
ܬܐܟܘܠ ܬܡܢ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ ܬܫܬܐ ܡܝܐ. ܘܠܐ ܬܗܦܘܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܬ ܒܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. 18
ܐܦ ܐܢܐ ܢܒܝܐ ܐܢܐ ܐܟܘܬܟ. ܘܡܠܐܟܐ ܐܡܪ ܠܝ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܗܦܟܝܗܝ ܥܡܟ
ܠܒܝܬܟ. ܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ ܘܢܫܬܐ ܡܝܐ. ܘܕܓܠ ܠܗ. * ܘܗܦܟ ܥܡܗ. ܘܐܟܠ ܠܚܡܐ 19
ܒܒܝܬܗ. ܘܐܫܬܝ ܡܝܐ. * ܘܟܕ ܗܢܘܢ ܝܬܒܝܢ ܥܠ ܦܬܘܪܐ. ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ 20
ܢܒܝܐ ܕܐܗܦܟܗ. * ܘܩܪܐ ܠܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ 21
ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܚܠܦ ܕܐܡܪܡܪܬ ܡܠܬܗ ܕܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܠܐ ܢܛܪܬ ܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ:
* ܘܗܦܟܬ ܘܐܟܠܬ ܠܚܡܐ ܘܐܫܬܝܬ ܡܝܐ ܒܐܬܪܐ ܕܐܡܪ ܠܟ. ܠܐ ܬܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܠܐ 22
ܬܫܬܐ ܡܝܐ. ܡܛܠܗܢܐ ܠܐ ܬܥܘܠ ܫܠܕܟ ܠܩܒܪܐ ܕܐܒܗܝܟ.

* Quoniam ita præcepit mihi ſermone *ſuo* Do- 9
minus, dixítque mihi; Ne comedas panem,
nec bibas aquam, neque revertaris per viam
quâ veniſti. Abiit ergò per aliam vi- 10
am, nec reverſus eſt per viám quâ venerat
in Beth-il. Habitabat autem in Beth-il pro- 11
pheta quidam ſenex, ad quem accedentes filii
ſui narraverunt ei totum negotium quod
eo die fecerat propheta Dei in Beth-il, &
ſermonem quem habuerat ad regem. Quæ
cùm narrâſſent filii patri ſuo, Dixit eis pater 12
illorum, Quânam viâ abiit? & indicaverunt
ei filii ſui viam quâ abierat propheta Dei,
qui venerat ex Juda. Qui dixit ad filios ſuos, 13
Sternite mihi aſinum: & ſtraverunt ei aſinum,
conſcendítque eum: Et ſequutus prophetam 14
Dei, invenit eum ſedentem ſub terebintho,
dixítque ad eum, Túne es propheta Dei qui
veniſti ex Juda? Reſpondit illi, Ego ſum.
Ait illi, Veni mecum domum, & comede pa- 15
nem. Qui reſpondit ei, Non poſſum tecum 16
reverti, & domũ tuam adire, nec panem comedere
tecum, nec aquam bibere hoc in loco;
Quoniam ita dictum fuit mihi oraculo divi- 17
no, Ne comedas illic panẽ, nec bibas aquam,
neque revertaris per viam quâ veniſti. Dixit 18
ei, Etiam ego propheta ſum ſicut tu, & angelus
dixit mihi ex reſponſo divino, Reduc
illum tecum domum, panem comedat, &
aquam bibat: & fefellit eum. Quare cum eo 19
reverſus panem comedit in domo ipſius, &
aquam bibit. Iis menſæ aſſidentibus, factus 20
eſt ſermo Domini ad prophetam quem is reduxerat.
Inclamavit enim prophetam Dei, 21
qui venerat ex Juda, & ſic allocutus eſt eum;
Sic dicit Dominus, Quandoquidẽ exacerbâſti
verbum oris Domini, nec ſervâſti præceptum
quod mandaverat tibi Dominus Deus tuus;
Sed reverſus es, & comediſti panem, & 22
aquam bibiſti in loco ubi tibi dixerat, Ne
comederis panem, nec biberis aquam; idcirco
non ingredietur cadaver tuum in ſepulchrum
patrum tuorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فان كذاك وصاني الله في كلامه قايلا * لا تاكل طعاما * ولا تشرب ماء * ولا ترجع في الطريق 9
التي مضيت فيها * ثم مضي منصرفا في طريق اخري * ولم يرجع في الطريق التي جاء فيها الي 10
بيت ال * وان نبيا واحدا من الكذبة شيخا * وكان ساكنا في بيت ال * وافاه احد بنيه * وحكي 11
له كل ما عمله نبي الله ذلك اليوم ببيت ال * وما كان من خطه مع الملك * فحكوه اجمعا
لابيهم * فقال لهم * في اي طريق سلك * فنظروا بنوه الطريق التي سلكها رسول الله الوارد من 11
سبط يهودا * فقال لبنيه * اسرجوا لي الحمار * فاسرجوا له الحمار * وركب عليه * ومضي في اثر نبي 13 14
الله * فوجده جالسا تحت بطمة * فقال له * انت رسول الله الذي وافيت من سبط يهودا * فقال * انا
هو * فقال له * سر معي الي المنزل * فكل طعامي * فقال له * لا اقدر علي الرجوع معك * ولا 15 16
المجي معك * ولا اكل طعاما * ولا اشرب ماء في هذا الموضع * فان الامر قد سبق الي عن 17
الله * لا تاكل هناك طعاما * ولا تشرب ماء * ولا ترجع في الطريق التي مضيت فيها * فقال * انا 18
نبيا كمثلك * وان ملاكا خاطبني عن الله قايلا * رده معك الي بيتك * ياكل
طعاما * ويشرب ماء * وكان في قوله هذا كاذبا * فرجع معه الي بيته * واكل فيه طعاما 19
وشرب ماء * فبينما هما جالسان علي المايدة ياكلان * حتي ورد نبوه من عند الله الي 20
نبي الله الذي رده النبي الكاذب * ودعا نبي الله الذي وافا من سبط يهودا * وقال 21
له * هكذا قال الله * ان مجازاتك علي مخالفتك لامر الله ولم تحافظ علي الوصية التي
وصاك بها الله الهك * فرجعت واكلت طعاما * وشربت ماء في هذا الموضع الذي قال لك 22
لا تاكل فيه طعاما * ولا تشرب فيه ماء * لا تدخل نبيلتك مع قبور ابايك *

* *Sic enim præcepit mihi Deus ſermone ſuo,* 9
dicens; Ne comedas cibum, nec aquam
bibas, nec revertaris per viam quâ abiiſti.
Tum profectus abiit per aliam viam, nec 10
reverſ⁹ eſt per viam quâ venerat in Beth-
el. Verùm ad falſum quendam prophe- 11
tam ſenem habitantem in Beth-el, adveniens
unus è filiis ejus narravit ei quicquid
fecerat eo die propheta Dei in Beth-el,
quidve ei cum rege contigerat. Quæ o-
mnia cùm narrâſſent patri ſuo, Dixit 12
eis; Quânam viâ perrexit? viderant au-
tem filii ejus viam per quam perrexerat
Dei miſſus qui advenerat è tribu Juda.
Quapropter dixit filiis ſuis, Sternite mihi 13
aſinum; & ſtraverunt ei aſinum; quo
conſcenſo, Inſecutus eſt prophetam Dei, 14
& invenit eum ſedentem ſub terebintho,
dixítque ad eum; Túne es Dei miſſus qui
adveniſti è tribu Juda? Dixit, Ego ſum.
Ait illi, Perge mecum ad domum, et com- 15
ede cibum meum. Dixit ad eum, Non 16
poſſum tecum redire, nec tecum venire, nec
cibum comedere, nec aquam bibere hoc in
loco: Mandatum enim præſignificatum 17
mihi eſt à Deo hiſce verbis, *Ne comederis*
ibi cibum, nec aquam biberis, nec redieris
per viam quâ abiiſti. Reſpondit, Prophe- 18
ta ſum ſicut tu; & quidem angelus allo-
cutus eſt me ex parte Dei, dicens; Reduc
eum tecum in domum tuam, cibúmque
comedat, & aquam bibat: fuit autem in
hujuſmodi ſermone ſuo mendax. Et re- 19
verſus eſt cum eo in domum ipſius, come-
ditque in ea cibum, & bibit aquam. Dum 20
ergò menſæ aſſiderent et comederent, ecce
pervenit oraculum à Deo ad prophetam
illum Dei, quẽ falſus propheta reduxerat.
Vocánſque prophetam Dei qui venerat è 21
tribu Juda, dixit ad eum; Sic dicit Deus,
Præmium tuum pro eo quòd inobediens
fuiſti præcepto Dei, nec cuſtodîſti manda-
tum quod injunxerat tibi Deus De⁹ tuus:
Sed reverſus es, & comediſti cibum, & 22
aquam bibiſti in loco iſto in quo dixerat
tibi ne cibum comederes, nec biberes a-
quam; illud eſto: *non ingredietur cada-*
ver tuum ſepulchra patrum tuorum.

מלכים א: יד

ei ſtravit & ,eum bibere poſt & ,panem eum comedere poſtquam ,fuit Et
23 ויהי אחרי אכלו לחם ואחרי שתותו ויחבש־לו
leo eum invenit &,abiit Et.eum reduxerat quem prophetæ ipſi ,aſinum
24 החמור לנביא אשר השיבו: וילך וימצאהו אריה
aſinus & ,via in projectum ejus cadaver fuit & :eum occîdit & ,viâ in
בדרך וימיתהו ותהי נבלתו משלכת בדרך והחמור
viri ecce Et .cadaver juxta ſtans leo & ,eum juxta ſtans
25 עמד אצלה והאריה עמד אצל הנבלה: והנה אנשים
leonem & ,via in projectum cadaver viderunt &,tranſeuntes
עברים ויראו את־הנבלה משלכת בדרך ואת־האריה
qui ,civitate in ſunt locuti & ,venerunt & ;cadaver juxta ſtantem
עמד אצל הנבלה ויבאו וידברו בעיר אשר
eum reduxerat qui propheta audivit Et .ea in manens ſenex propheta
26 הנביא הזקן ישב בה: וישמע הנביא אשר השיבו
ori fuit rebellis qui ,ipſe Dei Vir :dixit & ,via de
מן־הדרך ויאמר איש האלהים הוא אשר מרה את־פי
,eum confregit & ,leoni Dominus eum tradidit & :Domini
יהוה ויתנהו יהוה לאריה וישברהו
eſt locutus Et .ei fuerat locut⁹ quod ,Domini verbum juxta eum occîdit &
27 וימתהו כדבר יהוה אשר דבר־לו: וידבר
,abiit Et.ſtraverunt & ,aſinum mihi Sternite :dicendo ,ſuos filios ad
28 אל־בניו לאמר חבשו־לי את־החמור ויחבשו: וילך
leonem & aſinum & ,via in projectum ejus cadaver invenit &
וימצא את־נבלתו משלכת בדרך וחמור והאריה
neque ,cadaver leo comedit non :cadaver juxta ſtantes
עמדים אצל הנבלה לא־אכל האריה את־הנבלה ולא
viri cadaver propheta tulit Et .aſinum confregit
29 שבר את־החמור: וישא הנביא את־נבלת איש־
ad venit & :illud reduxit & ,aſinum ſuper illud poſuit & ,Dei
האלהים וינחהו אל־החמור וישיבהו ויבא אל־
poſuit Et .eum ſepeliendum & ,plangendum ad ,ſenioris prophetæ civitatem
30 עיר הנביא הזקן לספד ולקברו: וינח את־
,fuit Et.mi frater Heu:eũ ſuper planxerunt &:ſuo ſepulchro in ej⁹ cadaver
31 נבלתו בקברו ויספדו עליו הוי אחי: ויהי
,me moriendo In :dicendo ,ſuos filios ad dixit & ,ipſum eum ſepelire poſt
אחרי קברו אתו ויאמר אל־בניו לאמר במותי
apud :eo in ſepultus Dei vir quo ſepulchro in me ſepelietis &
וקברתם אתי בקבר אשר איש האלהים קבור בו אצל
quod verbum erit eſſendo Quia .mea oſſa ponite ejus oſſa
32 עצמתיו הניחו את־עצמתי: כי היה יהיה הדבר אשר
ſuper & ,Bethel in quod altare ſuper Domini verbo in exclamavit
קרא בדבר יהוה על־המזבח אשר בבית־אל ועל
verbum Poſt .Someron urbibus in quæ ,excelſorum domos omnes
33 כל־בתי הבמות אשר בערי שמרון: אחר הדבר
fecit & ,eſt reverſus & ,mala ſua via à Jarobham eſt reverſus non hoc
הזה לא־שב ירבעם מדרכו הרעה וישב ויעש
,ſuam manum implebat volens :excelſorum ſacerdotes populi extremis de
מקצות העם כהני במות החפץ ימלא את־ידו
domus peccatum in hoc verbo in fuit Et .excelſorum ſacerdotes erat &
34 ויהי כהני במות: ויהי בדבר הזה לחטאת בית
:humi ſuperficie è delendum ad & ,excindendum ad & ,Jarobham
ירבעם ולהכחיד ולהשמיד מעל פני האדמה:

CAP. XIV. יד

Dixitque .Jarobham filius Abijah ægrotavit illo tempore In
1 בעת ההיא חלה אביה בן־ירבעם: 2 ויאמר
cognoſcant non & ,te muta & ,nunc Surge :ſuã uxorem ad Jarobham
ירבעם לאשתו קומי נא והשתנית ולא ידעו
Achijah ibi ecce :Siloh ibis & ;Jarobham uxor tu quòd
כי־אתי אשת ירבעם והלכת שלה הנה־שם אחיה
.hunc populum ſuper regem in me ſuper eſt locutus ipſe :propheta
הנביא הוא־דבר עלי למלך על־העם הזה:

Verſio VULG. LAT.

23 Cúmque comediſſet & bibiſſet, ſtravit aſinum ſuum prophetæ, quem reduxerat. 24 Qui cùm abiiſſet, invenit eum leo in via, & occîdit: & erat cadaver ejus projectum in itinere: aſinus autem ſtabat juxta illum, & leo ſtabat juxta cadaver. 25 Et ecce, viri tranſeuntes viderunt cadaver projectum in via, & leonem ſtantem juxta cadaver. Et venerunt & divulgaverunt in civitate, in qua prophetes ille ſenex habitabat. 26 Quod cùm audîſſet propheta ille, qui reduxerat eum de via, ait; Vir Dei eſt, qui inobediens fuit ori Domini, & tradidit eum Dominus leoni, & confregit eum, & occîdit juxta verbum Domini, quod locutus eſt ei. 27 Dixítq; ad filios ſuos, Sternite mihi aſinũ. Qui cùm 28 ſtraviſſent, Et ille abiiſſet, invenit cadaver ejus projectum in via, & aſinum & leonem ſtantes juxta cadaver: non cõêdit leo de cadavere, nec læſit 29 aſinum. Tulit ergò prophetes cadaver viri Dei, & poſuit illud ſuper aſinum, & reverſus intulit in civitatem prophetæ 30 ſenis ut plangeret eum. Et poſuit cadaver ejus in ſepulchro ſuo: & planxerunt eum; Heu 31 heu, mi frater. Cúmque planxiſſent eum, dixit ad filios ſuos; Cùm mortuus fuero, ſepelite me in ſepulchro, in quo vir Dei ſepultus eſt: juxta oſſa ej⁹ 32 ponite oſſa mea. Profectò enim veniet ſermo, quem prædixit in ſermone Domini contra altare quod eſt in Bethel, & contra omnia fana excelſorum, quæ ſunt in urbibus Samariæ. 33 Poſt verba hæc non eſt reverſus Jeroboam de via ſua peſſima, ſed econtrariò fecit de noviſſimis populi ſacerdotes excelſorum: quicunque volebat, implebat manum ſuam, & fiebat ſacerdos excelſorum. 34 Et propter hanc cauſam peccavit domus Jeroboã, & everſa eſt, & deleta de ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

1 IN tempore illo ægrotavit Abia filius Jeroboam. 2 Dixítque Jeroboam uxori ſuæ; Surge, & commuta habitum, ne cognoſcaris quòd ſis uxor Jeroboam: & vade in Silo, ubi eſt Ahias propheta, qui locutus eſt mihi, quòd regnaturus eſſem ſuper populum hunc.

Ver. GRÆ. LXX. Interp.

13 Καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Ἐπισάξατέ μοι (τ) τὸν ὄνον. καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ (υ) τὸν ὄνον, καὶ 14 ἐπέβη (φ) ἐπ' αὐτόν, Καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον (χ) ὑπὸ δρῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ σὺ εἶ ὁ (ψ) ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς 15 ἐξ Ἰούδα; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δεῦρο μετ' (ω) ἐμοῦ, καὶ φάγε ἄρτον. 16 Καὶ εἶπεν, Οὐ μὴ (α) δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ, (β) οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον, οὐ- 17 δὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· Ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ κύριος, λέγων, (γ) Μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύ- 18 θης ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κἀγὼ προφήτης εἰμὶ καθὼς σύ, καὶ ἄγγελος (δ) λελάληκε πρὸς μὲ ἐν ῥήματι κυρίου, λέγων, Ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ (ε) φαγέτω ἄρτον, καὶ (ζ) πιέτω ὕδωρ· 19 καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ. Καὶ ἐπέστρεψεν (η) αὐτόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ 20 αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν 21 προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος 22 ὁ θεός σου, Καὶ ἐπέστρεψας, καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ (θ) ᾧ ἐλάλησε πρὸς σέ, (ι) λέγων, Οὐ μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, οὐ μὴ εἰσέλθῃ τὸ σῶμά 23 σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ (κ) τὸν ὄνον, καὶ ἐπέ- 24 στρεψε, Καὶ ἀπῆλθε. καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει (λ) παρ' αὐτό, καὶ ὁ λέων εἱστήκει παρὰ 25 τὸ σῶμα. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον (μ) ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου· καὶ (ν) εἰσῆλθον, καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατῴκει ἐν αὐ- 26 τῇ. Καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶπεν, Ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ οὗτός ἐστιν ὃς 28 παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα (ξ) κυρίου· Καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, (ο) καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἱστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα· καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου (π) τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ συνέτριψε 29 τὸν ὄνον. Καὶ ἦρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν 30 ὄνον, καὶ ἐπέστρεψεν (ρ) αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ προφήτης, Τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ· καὶ ἐκόψαντο αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ.

MS. A. (τ) τὸν ὄνον. (υ) τὸν ὄνον, (φ) ἐπ' αὐτήν, * κατόπισθεν τοῦ (χ) ἐπὶ (ψ) ἄνθρωπος ὁ ἐληλυθὼς (ω) ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ φάγε (α) δύνωμαι ἐπιστρέψαι (β) οὐδὲ φάγομαι (γ) Οὐ μὴ φάγῃς ἐκεῖ ἄρτον καὶ (δ) λελάληκέν μοι ἐν (ε) φάγεται (ζ) πίεται (η) αὐτὸν σὺν ἑαυτῷ, καὶ ἔφαγεν ἄρτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν ὕδωρ. Καὶ ἐγένετο (θ) ὡς (ι) λέγων, Μὴ (κ) τὸν ὄνον τῷ προφήτῃ, καὶ (λ) παρ' αὐτό, * τὸ σῶμα. (μ) ἐρριμμένον (ν) εἰσῆλθεν, καὶ ἐλάλησεν (ξ) κυρίου· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτόν, 27 καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ * τῷ λέγειν, Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον· καὶ ἐπέσαξαν. Καὶ ἐπορεύθη (ο) καὶ ὄνος (π) τοῦ θεοῦ, * καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ (ρ) αὐτόν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ κόψασθαι καὶ τοῦ θάψαι αὐτόν. καὶ ἀνέπαυσεν τὸ νεκριμαῖον αὐτοῦ ὁ προφήτης τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψατο αὐτόν, Οὐαὶ ἀδελφέ.

Cum Tranſ. LAT.

13 *Et dixit filiis ſuis, Sternite mihi aſinum. Et ſtraverunt ei aſinum.* 14 *Et inſcendit ſuper eum, Et ivit poſt hominem Dei: & invenit illum ſedentem ſub (e) quercu, & dixit ei; Si tu es homo Dei, qui veniſti è Juda? Et dixit ei, Ego.* 15 *Et dixit ei; Veni mecum, et manduca panem. Et dixit; Non potero* 16 *reverti tecum, neque manducabo panem neque bibam aquam in loco hoc: Quoniã ſic mandavit mihi* 17 *in verbo Dominus, dicens; Ne manducaveris panem ibi, neque biberis aquam, neque reverteris (f) illîc in via, quâ iviſti in ea. Et* 18 *dixit ad eũ; Et ego propheta ſum, ſicut tu: & angelus locut⁹ eſt ad me in verbo Domini, dicens; Reduc eum ad te in domum tuam: & manducet panem, & bibat aquam: Et mentit⁹ eſt ei. Et reduxit* 19 *eum, & manducavit panem, et bibit aquam in domo ejus. Et factũ* 20 *eſt, ſedentib⁹ illis ad menſam, et factum eſt verbum Domini ad prophetam, qui reduxerat eum. Et dixit ad hominem Dei, qui venerat ex Juda, dicens; Hæc dicit* 21 *Dominus; Propterea quòd exacerbâſti verbum Domini, et non cuſtodîſti mandatum, quod mandaverat tibi Dominus Deus tuus, Et* 22 *revertiſti, et manducâſti panem, et bibiſti aquam in loco hoc, de quo locut⁹ eſt ad te, dicens; Non manducabis panem, neque bibes aquam; non intrabit corpus tuum in ſepulchrum patrum tuorum. Et* 23 *factum eſt poſtquàm manducavit ipſe panem, & bibit aquam; & ſtravit ei aſinum: & revertit, Et* 24 *abiit. Et invenit eum leo in via, & occîdit eum: & erat corp⁹ ej⁹ projectum in via: & aſin⁹ ſtabat apud ipſum: & leo ſtabat juxta corp⁹. Et ecce viri prætereuntes,* 25 *& viderunt morticinum projectũ in via, & leo ſtabat juxta morticinum. Et ingreſſi ſunt, & locuti ſunt in civitate, ubi propheta ſenex habitabat in ea. Et audivit* 26 *qui reduxerat eum de via, & dixit; Homo Dei hic eſt, qui exacerbavit verbum (g) Domini. Et ivit,* 28 *& invenit corpus ejus projectum in via: & aſinus, & leo ſtabant apud corp⁹: & non comêdit leo corp⁹ (h) hominis Dei: et non contrivit aſinum. Et levavit propheta* 29 *corpus hominis Dei, et impoſuit illud ſuper aſinum. Et reduxit eum in civitatẽ propheta Ad ſepeliendum eum in ſepulchro ſuo.* 30 *Et planxerunt eum; Veh, frater.*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 והוה בתר דאכלו לחמא ובתר דשתיאו וזרז ליה חמרא לנביא דאתביה: ואזל
24 ואשכחיה אריא בארחא וקטליה והות נבלתיה רמיא בארחא וחמרא קאם לקבליה
25 ואריא קאם בסטר נבלתא: והא גבריא עברין וחזו ית נבלתא רמיא באורחא וית אריא
26 קאם בסטר נבלתא ואתו ומלילו בקרתא דנביא שקרא סבא יתיב בה: ושמע נביא
דאתביה מן ארחא ואמר נביא דיי הוא דסריב על מימרא דיי ומסריה יי לאריא
27 ותבריה וקטליה כפתגמא דיי דמלל ליה: ומלל עם בנוהי למימר זריזו לי ית חמרא
28 וזריזו: ואזל ואשכח ית נבלתיה רמיא בארחא וחמרא ואריא קימין בסטר נבלתא
29 לא אכל אריא ית נבלתא ולא תבר ית חמרא: ונטל נביא שקרא ית נבלתא דנביא
דיי ואחתיה על חמרא ואתיביה ואתא לקרתא דנביא שקרא סבא למספד ולמקבריה:
30 31 ואחית ית נבלתיה בקבריה וספדו עלוהי וי על אחא: והוה בתר דקברו יתיה ואמר
לבנוהי למימר כד אימות ותקברון יתי בקברא דנביא דיי קביר ביה בסטר גרמוהי
32 אחיתו ית גרמי: ארי אתקימא יתקים פתגמא דאתנבי בפתגמא דיי על אגורא די
33 בביתאל ועל כל בתי במתא די בקרוי שמרון: בתר פתגמא הדין לא תב ירבעם
מאורחיה בישתא ותב ועבד קצת מן עמא כומרי במתא דרעי מקריב ית קורבניה ויהון
34 כומרין לבמתא: והוה פתגמא הדין לחובי בית ירבעם ולנמרא ולשיצאה מעל אפי
ארעא:

יד

1 2 בעדנא ההיא אתמרע אביה בר ירבעם: ואמר ירבעם לאתתיה קומי כען ותשתנין ולא
ידעון דאת אתת ירבעם ותהכין לשלו הא תמן אחיה נביא הוא מלל עלי למהוי מלכא
על עמא הדין:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

23 Et fuit poſtquam comederunt panem, & poſtquam biberunt, ſtravit illi aſinum prophetæ quem reduxerat. 24 Et abiit & invenit eum leo in via, & occîdit illum: & erat cadaver ejus projectum in via, & aſinus ſtabat juxta illud, & leo ſtabat in latere cadaveris. 25 Et ecce viri tranſeuntes viderunt cadaver projectum in via, & leonem ſtantem in latere cadaveris; & venerunt & locuti ſunt in civitate in qua propheta mendax ſenex habitabat. 26 Et audivit propheta qui reduxerat illum de via, & dixit, Propheta Dñi ipſe eſt qui rebellavit in dictum Dñi, & tradidit eum Dñs leoni, & fregit eum & occîdit eum juxta verbum Dñi quod locutus fuerat ei. 27 Et locutus eſt cum filiis ſuis, dicendo, Sternite mihi aſinum: & ſtraverunt. 28 Et ivit & invenit cadaver ejus projectum in via, & aſinum & leonem ſtantes propè cadaver, non comedit leo cadaver, & non fregit aſinum. 29 Et tulit propheta mendax cadaver prophetæ Domini, & collocavit illud ſuper aſinum, & reduxit illud, & venit in civitatem prophetæ mendacis ſenis, ad plangendum & ſepeliendum illud. 30 Et deduxit cadaver ejus in ſepulchrum ſuum, & lamentati ſunt ſuper illo; Heu ſuper fratre meo. 31 Et fuit poſtquam ſepelierunt illum, dixit filiis ſuis, dicendo: Cùm mortuus fuero, & ſepelietis me in ſepulchro in quo propheta Domini eſt ſepultus: juxta oſſa ejus ponite oſſa mea. 32 Nam firmando firmabitur verbum, quod vaticinatus eſt in verbo Domini contra aram, quæ eſt in Bethel, & contra omnes domos excelſorum quæ ſunt in urbibus Somron. 33 Poſt verba iſta non rediit Jerobgham ex via ſua mala, ſed rediit & fecit partem è populo ſacerdotes excelſorum: qui volebant, offerebant munus ſuum, & erant ſacerdotes excelſorum. 34 Et fuit res iſta in reatum domûs Jerabgham, & ut exterminaretur & perderetur è ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

1 IN tempore illo malè habuit Abiah filius Jerabgham. 2 Et dixit Jerabgham uxori ſuæ, Surge nunc & muta te, ut cognoſcant quòd tu ſis uxor Jerabgham: & ibis in Silo, & ecce ibi eſt Ahhiah propheta, ipſe locutus eſt de me quòd futurus eſſem rex ſuper populum hunc.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

23 * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠ ܠܚܡܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܬܝ ܡܝܐ. ܐܪܟܒܘܗܝ ܠܗ ܥܠ ܚܡܪܐ ܠܢܒܝܐ
24 ܕܐܠܗܐ .· * ܘܗܦܟ ܘܐܙܠ. ܘܐܫܟܚܗ ܐܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܩܛܠܗ. ܘܗܘܬ ܫܠܕܗ ܫܕܝܐ ܒܐܘܪܚܐ.
ܘܚܡܪܐ ܩܐܡ ܠܘܬ ܓܢܒܗ .· ܘܐܪܝܐ ܩܐܡ ܠܘܬ ܓܢܒ ܫܠܕܐ. * ܘܗܐ ܐܢܫܐ ܥܒܪܝܢ. ܘܚܙܘ 25
ܫܠܕܐ ܟܕ ܪܡܐ ܒܐܘܪܚܐ .· ܘܚܡܪܐ ܩܐܡ ܠܘܬ ܓܢܒܗ .· ܘܐܪܝܐ ܩܐܡ ܠܘܬ ܓܢܒ ܫܠܕܐ.
ܘܐܬܘ ܘܐܡܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܢܒܝܐ ܣܒܐ ܝܬܒ ܒܗ. * ܘܫܡܥ ܢܒܝܐ ܕܐܗܦܟܗ ܡܢ ܐܘܪܚܐ .· 26
ܘܐܡܪ. ܢܒܝܗ ܗܘ ܕܐܠܗܐ. ܥܠ ܕܫܚܠܦ ܡܠܬܗ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ .· ܘܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܠܐܪܝܐ.
ܘܬܒܪܗ. ܘܩܛܠܗ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܠܒܢܘܗܝ. ܐܪܟܒܘ ܠܝ ܥܠ 27
ܚܡܪܐ. ܘܐܪܟܒܘ ܠܗ. * ܘܐܙܠ ܘܐܫܟܚ ܫܠܕܐ ܟܕ ܪܡܐ ܒܐܘܪܚܐ .· ܘܚܡܪܐ ܘܐܪܝܐ ܩܝܡܝܢ 28
ܠܘܬ ܓܢܒ ܫܠܕܐ. ܠܐ ܐܟܠ ܐܪܝܐ ܠܫܠܕܐ .· ܘܠܐ ܬܒܪ ܠܚܡܪܐ. * ܘܫܩܠ ܢܒܝܐ ܠܫܠܕܐ ܕܢܒܝܐ 29
ܕܐܠܗܐ .· ܘܣܡܗ ܥܠ ܚܡܪܐ .· ܘܐܝܬܝܗ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܗܘ ܗܘ ܢܒܝܐ ܣܒܐ ܝܬܒ ܒܗ.
ܠܡܪܩܕܗ ܥܠܘܗܝ. ܘܠܡܩܒܪܗ. * ܘܐܢܚ ܫܠܕܗ ܒܩܒܪܐ .· ܘܐܪܩܕ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܡܪ. 30
ܘܝ ܐܚܝ. ܘܝ ܐܚܝ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܩܒܪܘܗܝ .· ܐܡܪ ܠܒܢܘܗܝ. ܡܐ ܕܡܝܬܢܐ .· ܩܒܪܘܢܝ 31
ܒܩܒܪܐ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܩܒܝܪ ܒܗ. ܘܥܠ ܓܢܒ ܓܪܡܘܗܝ. ܣܝܡܘ ܓܪܡܝ. * ܡܛܠ 32
ܕܡܗܘܐ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܕܩܪܐ ܒܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܥܠ ܟܠܗ
ܒܬ̈ܐ ܕܒܡܘܬܐ ܕܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܢ. * ܘܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܐ ܗܦܟ ܝܘܪܒܥܡ ܡܢ ܐܘܪܚܗ ܒܝܫܬܐ. 33
ܘܗܦܟ ܬܘܒ ܘܥܒܕ ܡܢ ܥܡܐ ܟܘܡܪܐ ܕܒܡܘܬܐ. ܡܢ ܕܨܒܐ ܗܘܐ ܡܩܪܒܢܐ .· ܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ.
ܘܗܘܐ ܟܘܡܪܐ ܠܒܡܘܬܐ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܚܛܗܐ ܠܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܠܡܘܒܕܗ 34
ܘܠܡܥܩܪܗ ܡܢ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ * ܒܗܘ ܒܙܒܢܐ ܗܘ .· ܐܬܟܪܗ ܐܒܝܐ ܒܪܗ 1
ܕܝܘܪܒܥܡ. * ܘܐܡܪ ܝܘܪܒܥܡ ܠܐܢܬܬܗ. ܩܘܡܝ ܐܫܬܚܠܦܝ .· ܘܠܐ ܢܕܥܘܢ ܕܐܢܬܝ ܗܝ 2
ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܙܠܝ ܠܟܝ ܠܫܝܠܘ. ܗܐ ܬܡܢ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ .· ܕܗܘ ܐܡܪ ܠܝ
ܕܐܡܠܟ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ.

23 Poſtquam igitur pané comediſſent & aquam bibiſſent, ſtraverunt aſinum pro Dei propheta. 24 Cúmque reverſus abiret, offendit eum leo in via, & interfecit eum, manſitque cadaver ejus abjectum in via, aſtabátque aſinus juxta illud, aſtabátq; leo juxta cadaver. 25 Ecce autem viatores quidam videntes cadaver abjectum in via, & aſinum ſecus illud aſtantem, leonémque propè cadaver aſtantem; venerunt & retulerunt *hæc* in civitate in qua ille propheta ſenex habitabat. 26 Quod cùm audîſſet ille propheta qui eum de via reduxerat, ait, Propheta Dei eſt: eò quòd immutârit verbum oris Domini, tradidit eum Dominus leoni, qui fregit ac interfecit eum, juxta ſermonem Domini quem edixerat ei. 27 Tum dixit filiis ſuis, Sternite mihi aſinum, & ſtraverunt ei. 28 Abiénſque invenit cadaver abjectum in via, & aſinum atque leonem juxta cadaver aſtantes: non devoraverat leo cadaver, nec aſinum fregerat. 29 Tollens itaque ille propheta cadaver prophetæ Dei, impoſuit illud aſino, attulítq; in civitatẽ in qua idẽ ille propheta ſenex habitabat, ut eum plangeret ac ſepeliret. 30 Ejus cadavere in ſepulchrum poſito, planxit eum, & ait, Heu frater mi, heu mi frater. 31 Poſtquam autem ſepelîſſent eum, dixit filiis ſuis; cùm mortuus fuero, ſepelite me in ſepulchro in quo propheta Dei ſepultus eſt, & ſecus ejus oſſa reponite oſſa mea. 32 Nam proculdubiò eveniet ſermo quo clamavit ex oraculo divino adverſùs altare Beth-il & adverſùs domos excelſorum quæ ſunt in urbibus Samariæ. 33 Hoc facto non retraxit ſe Jerobaam à via ſua mala, ſed iterum creavit ex populo ſacerdotes excelſorum: quicunque ſacerdos fieri volebat, munus offerebat, fiebátque ſacerdos excelſi. 34 Quæ res ceſſit in peccatum domui Jerobaam, quo extirparetur & extingueretur à ſuperficie terræ.

CAP. XIV.

1 EOdem tempore, ægrotante Abiâ Jerobaami filio, 2 Dixit Jerobaam uxori ſuæ; Surge, aliam te ſimula ita ut neſciant te eſſe uxorem Jerobaami, & vade in Silo: ecce ibi eſt Ahia propheta qui mihi dixerat me regnaturum ſuper hunc populum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 24 * فلما كان بعد اكله وشربه * اسرج الحمار لنبي الله * الذي رجع ومضي * فلقيه اسد في
25 طريقه فقتله * وبقيت نبيلته ملقاة في الطريق * والحمار مقابلها * والاسد قايم الي جانب
26 النبيلة * فجاوا واخبروا بذلك في القرية التي فيها النبي الكاذب الذي رده * فلما سمع النبي
الذي رده من الطريق * قال * هو نبي الله الذي خالف كلام الله * فالقاه الله للاسد * فدقه
27 28 وقتله * حسب ما كلمه الله به * فتقدم الي بنيه * بان يسرجوا له الحمار * فاسرجوه * ومضي فراي
نبيلته ملقاة على الطريق * والحمار والاسد قايمين جانب النبيلة * لم ياكل الاسد النبيلة *
29 ولا دق الحمار * وحمل النبي الكاذب نبيلة نبي الله * وجعلها على الحمار وجاء به الي قرية النبي
30 الشيخ الكاذب الذي كان رده * فناح عليه وقبره * ولما جعل نبيلته في قبره وناح عليه * واخاه *
31 * فلما كان بعد ان قبره * قال لبنيه * اذا مت فاقبروني داخل قبر نبي الله * الذي هو مقبور فيه *
32 واجعلوا جنبي ملاصقة بجنبه * انه سيقوم كلامه الذي تنبا به بقول الله * على المذبح الذي
33 في بيت ال * وعلي جميع الناعوت التي في قرى سومرون * وبعد هذا الكلام * لم يرجع
يوربعام من طريقته الرديه * وعاد وجعل ايمة من افناء الناس للناعوت * حسب ما احب ان
34 يقرب قربانه * فكانوا كومري الناعوت * وكان ذلك الفعل سببا لاثام اهل بيت يوربعام * وابادته
واستيصاله عن وجه الارض * * الفصل الرابع عشر *
1 2 * وفي ذلك الوقت مرض ابيا بن يوربعام * فقال يوربعام لزوجته * قومي الان تنكري
تنكرا * لا يعلم انك زوجة يوربعام * وامضي الي شيلوا * فان هناك اخيا النبي الذي
تنبا علي بكوني ملكا علي ال اسرايل *

23 *Cùm itaque ediſſet ac bibiſſet, ſtratus fuit aſinus pro Dei propheta.* 24 *Qui cùm reverſus abiiſſet, inventus eſt à leone in via, et ab eo interfectus, manſitque cadaver ejus in via proſtratum, & aſinus ex adverſo ipſius, leo verò ſtabat ad latus cadaveris.* 25 *Venerunt autem quidam, idque nuntiaverunt in ea civitate in qua erat falſus ille propheta qui reduxerat eum.* 26 *Quæ cùm audîſſet ille propheta qui eum reduxerat è via, dixit; Propheta Dei eſt, qui* quia *divino ſermoni refragatus eſt, ideò proſtituit eum Deus leoni qui comminuit & interfecit eum, juxta id quod pronuntiaverat ei Deus.* 27 *Tum juſſit filios ſuos ſternere ſibi aſinum: quem cùm ſtraviſſent,* 28 *Abiit, viditque cadaver ejus in via proſtratum, et aſinum atque leonem prope cadaver aſtantes: non devoraverat leo cadaver, nec aſinum laceraverat.* 29 *Suſtulit ergò falſus hic propheta cadaver prophetæ Dei, & impoſitum aſino reduxit in civitatem ipſiuſmet falſi prophetæ ſenis qui reduxerat illum, luxitque eum, ac tum ſepelivit.* 30 *Cúmque poſuiſſet cadaver ejus in ſepulchrum ſuum, & luxiſſet eum, fratris nomine appellabat eum.* 31 *Et poſtquam ſepelivit eum, dixit filiis ſuis; Cùm mortuus fuero, ſepelite me intra ſepulchrum prophetæ Dei, in quo ipſe ſepultus eſt, & facite ut cadaver meum contiguum ſit cadaveri ipſius.* 32 *Nam certiſſimè ſubſiſtet ſermo ipſius quem ex dicto Dei prædixit de altari quod eſt in Bethel, deq; idolis omnibus quæ ſunt in civitatibus Samariæ.* 33 *Poſt hanc rem non receſſit Jerobaam à via ſua mala, imò novos creavit ſacerdotes idolorum ex variis hominum climatibus, prout volebat offerre ſacrificium ſuum; & erant ſacrificuli idolorum.* 34 *Fuitque opus iſtud cauſa peccatorum familiæ Jerobaami, & deſtructionis atque evulſionis ejus è ſuperficie terræ.*

CAP. XIV.

1 *EO tempore cùm ægrotaret Abia Jerobaami filius,* 2 *Dixit Jerobaam uxori ſuæ, Surge jam, téque alienam ita finge, ut ignoretur eſſe te uxorem Jorobaami, & perge in Silo: illic enim eſt Achia propheta qui mihi prædixerat futurum me regem ſuper Iſraelitas.*

מְלָכִים א : יד

lagenam & ,*gaufras* & ,panes decem tua manu in tolles Et
3 וְלָקַחַתְּ בְּיָדֵךְ עֲשָׂרָה לֶחֶם וְנִקֻּדִים וּבַקְבֻּק
.puero *erit* quid tibi indicabit ipse :eum ad *venies* & ,mellis
דְּבַשׁ וּבָאת אֵלָיו הוּא יַגִּיד לָךְ מַה־יִּהְיֶה לַנָּעַר׃
venit & ,Siloh abiit & ,surrexit & ,Jarobham uxor sic fecit Et
4 וַתַּעַשׂ כֵּן אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ שִׁלֹה וַתָּבֹא
constiterant quia ,videre poterat non Achijahu & ;Achijah domum
בֵּית אֲחִיָּה וַאֲחִיָּהוּ לֹא־יָכֹל לִרְאוֹת כִּי־קָמוּ
Ecce :Achijahu ad dixit Dominus Et .ejus *canitie* præ ejus oculi
5 עֵינָיו מִשֵּׂיבוֹ׃ וַיהוָה אָמַר אֶל־אֲחִיָּהוּ הִנֵּה
,suo filio super *tecum* à verbum *quærendum ad* venit Jarobham uxor
אֵשֶׁת־יָרָבְעָם בָּאָה לִדְרֹשׁ דָּבָר מֵעִמְּךָ אֶל־בְּנָהּ
fuit & :eam ad loquêris *hoc sicut & hoc sicut* :*ipse ægrotans* quia
כִּי־חֹלֶה הוּא כָּזֹה וְכָזֶה תְּדַבֵּר אֵלֶיהָ וַיְהִי
audire secundum fuit Et .aliam se præferebat ipsa & ,*ipsam intrare circa*
6 כְבֹאָהּ וְהִיא מִתְנַכֵּרָה׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ
Ingredere ,dixit & ,ostiũ ad venientis ejus pedum *vocem* Achijahu
אֲחִיָּהוּ אֶת־קוֹל רַגְלֶיהָ בָּאָה בַפֶּתַח וַיֹּאמֶר בֹּאִי
ego & ?*ferens* te præ aliam tu *hoc* cur :Jarobham uxor
אֵשֶׁת יָרָבְעָם לָמָּה זֶּה אַתְּ מִתְנַכֵּרָה וְאָנֹכִי
Sic :Jarobham ad dic ,Vade .durus te ad missus
7 שָׁלוּחַ אֵלַיִךְ קָשָׁה׃ לְכִי אִמְרִי לְיָרָבְעָם כֹּה־
te exaltavi quòd eo Pro :Israel Deus Dominus dixit
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ
:Israel meum populum super ducem te *dedi* & ;populi medio è
מִתּוֹךְ הָעָם וָאֶתֶּנְךָ נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
non & ;tibi illud dedi & ,David domo à regnum scidi Et
8 וָאֶקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וָאֶתְּנֶהָ לָךְ וְלֹא
,mea præcepta custodivit qui ,David meus servus sicut fuisti
הָיִיתָ כְּעַבְדִּי דָוִד אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֺתַי
tantùm *faciendum ad* ,suo corde toto in me post ambulavit qui &
וַאֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרַי בְּכָל־לְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת רַק
omnibus præ faciendo malefecisti *Et* :meis oculis in rectum
9 הַיָּשָׁר בְּעֵינָי׃ וַתָּרַע לַעֲשׂוֹת מִכֹּל
deos tibi fecisti & ,ivisti & ;*tuas facies ad* fuerunt qui
אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים
post projecisti me & ,me irritandum ad ,conflatiles & ,alienos
אֲחֵרִים וּמַסֵּכוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאֹתִי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי
domum *ad* malum *adducens* ego ecce Idcirco .tuum *tergum*
10 גַוֶּךָ׃ לָכֵן הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל־בֵּית
,clausum ,parietem ad mingentem Jarobham *ipsi* excidam & ,Jarobham
יָרָבְעָם וְהִכְרַתִּי לְיָרָבְעָם מַשְׁתִּין בְּקִיר עָצוּר
,Jarobham domus posteriores succidam & :Israel in derelictum &
וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל וּבִעַרְתִּי אַחֲרֵי בֵּית־יָרָבְעָם
Jarobham *ipsi Mortuum .ipsum consummari ad usque ,sterens succideret* sicut
11 כַּאֲשֶׁר יְבַעֵר הַגָּלָל עַד־תֻּמּוֹ׃ הַמֵּת לְיָרָבְעָם
volucres comedent ,agro in *mortuum* & :canes comedent civitate in
בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף
vade ,surge tu Et .est locutus Dominus quia :cœli
12 הַשָּׁמָיִם כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ וְאַתְּ קוּמִי לְכִי
.*natus* morietur & ,urbem *tuos pedes ingrediendo in* :tuam domum in
לְבֵיתֵךְ בְּבֹאָה רַגְלַיִךְ הָעִירָה וּמֵת הַיָּלֶד׃
solus ipse quia :eum sepelient & ,Israel omnis eum plangent Et
13 וְסָפְדוּ־לוֹ כָל־יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ כִּי־זֶה לְבַדּוֹ
verbum eo in est inventum quia :sepulchrum in Jarobham *ipsi* ingredietur
יָבֹא לְיָרָבְעָם אֶל־קָבֶר יַעַן נִמְצָא־בוֹ דָּבָר
statuet Et .Jarobham domum in Israel *Deum Dominum erga* bonum
14 טוֹב אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יָרָבְעָם׃ וְהֵקִים
Jarobham domum excidet qui ,Israel super regem sibi Domin⁹
יְהוָה לוֹ מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַכְרִית אֶת־בֵּית יָרָבְעָם
?nunc etiam quid & :die illa
זֶה הַיּוֹם וּמֶה גַּם־עָתָּה׃

Versio VULG. LAT.

3 Tolle quoque in manu tua decem panes, & crustulam, et vas mellis, & vade ad illum: ipse enim indicabit tibi quid eventurum sit puero huic. 4 Fecit ut dixerat, uxor Jeroboam: & consurgens abiit in Silo, & venit in domum Ahiæ: at ille non poterat videre, quia caligaverant oculi ejus præ senectute. 5 Dixit autem Dominus ad Ahiam, Ecce uxor Jeroboã ingreditur ut consulat te super filio suo qui ægrotat: hæc et hæc loquêris ei. Cùm ergò illa intraret, & dissimularet se esse quæ 6 erat, Audivit Ahias sonitum pedum ejus introeuntis per ostium, & ait; Ingredere uxor Jeroboam: quarè aliam te esse simulas? ego autem missus sum 7 ad te durus nuntius. Vade, & dic Jeroboam; Hæc dicit Dominus Deus Israel; Quia exaltavi te de medio populi, & dedi te ducem super populum 8 meum Israel: Et scidi regnum domûs David, & dedi illud tibi, & non fuisti sicut servus meus David, qui custodivit mandata mea, & secutus est me in toto corde suo, faciens quod placitum esset in conspectu 9 meo: Sed operatus es mala super omnes qui fuerunt ante te, & fecisti tibi deos alienos & conflatiles, ut me ad iracundiam provocares, me autem projecisti post corpus tuum: 10 Idcircò ecce ego inducam mala super domum Jeroboam, & percutiam de Jeroboam mingentem ad parietem, & clausum, & novissimum in Israel: & mundabo reliquias domûs Jeroboam, sicut mundari solet 11 fimus usque ad purum. Qui mortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canes: qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves cœ-12 li: quia Domin⁹ locutus est. Tu igitur surge, et vade in domum tuam: & in ipso introitu pedum tuorum in urbem, mori-13 etur puer. Et planget eum omnis Israel, & sepeliet: iste enim solus inferetur de Jeroboam in sepulchrum, quia inventus est super eo sermo bonus à Domino Deo Israel, in domo 14 Jeroboam. Constituit autem sibi Dominus regem super Israel, qui percutiet domum Jeroboam in hac die, & in hoc tempore:

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

31 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτὸν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, Ἐὰν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ (σ)τάφῳ τούτῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τέθαπται (τ) ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με, ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν 32 ὀστῶν αὐτοῦ· Ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυρίου (υ) ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὑψηλοὺς 33 τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν· ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα 34 αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά. Καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκῳ Ἱροβοὰμ καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Et factum est, postquàm planxerunt eum; & dixit filiis suis, dicens; Si mortuus fuero, sepelite me in sepulchro hoc, ubi homo Dei sepultus est in eo: apud ossa ejus ponite me, ut salventur ossa mea cum ossibus ejus: Quoniam eventurum erit verbum, quod locutus est in sermone Domini super altare in Bæthel, & super domos excelsas, quæ in Samaria. Et post verbum hoc non revertit Hieroboam à malitia sua: & revertit, et fecit de parte populi sacerdotes excelsorũ. Qui volebat, (i) implebat manũ suã, & fiebat sacerdos in excelsis. Et factum est verbum hoc in peccatum domus Hieroboam, & in perditionem, et in exterminium à facie terræ. 31 32 33 34

MS.A. (σ)τάφῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος (τ) παρ' αὐτοῦ, (υ) ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν

ΚΕΦ. ιδ.

21 (a) Καὶ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν.

CAP. XIV.

Et (a) Roboam filius Salomonis regnavit super Judam. 21

1 MS.A. (a) Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ *ἠρρώστησεν Ἀβιὰ υἱὸς Ἱροβοάμ. Καὶ
2 εἶπεν ὁ Ἱροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιωθήσῃ, καὶ
οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ πορευθήσῃ εἰς Σηλώ. καὶ
ἰδοὺ ἐκεῖ Ἀχιὰ ὁ προφήτης· αὐτὸς ἐλάλησεν ἐμὲ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν
3 λαὸν τοῦτον. Καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ *ἄρτους, καὶ κολ-
λυρίδα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλάσῃ πρὸς
4 αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγελεῖ σοι τί ἔσται τῷ παιδί. Καὶ ἐποίησεν οὕτως γυνὴ Ἱε-
ροβοάμ. καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλώ, καὶ εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ Ἀχιά. καὶ ὁ
ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἠμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ
5 γήρους αὐτοῦ. Καὶ κύριος εἶπεν πρὸς Ἀχιά, Ἰδοὺ γυνὴ τοῦ Ἱεροβοὰμ εἰσέρχεται
τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ *υἱοῦ αὐτῆς, ὅτι ἄρρωστός ἐστιν· κατὰ τοῦτο καὶ
κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτήν, καὶ
6 αὕτη ἀπεξενοῦτο. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχιὰ τὴν φωνὴν ποδῶν αὐτῆς,
εἰσερχομένης αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν, Εἴσελθε γυνὴ Ἱροβοάμ,
7 ἵνα τί σὺ τοῦτο ἀπεξενοῦσαι; καὶ ἐγώ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρός. Πο-
ρευθεῖσα εἶπον τῷ Ἱεροβοάμ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἀνθ' οὗ
ὅσον ὕψωσά σε ἀπὸ μέσου λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσ-
8 ραήλ, Καὶ ἔρρηξα σὺν τὸ βασίλειον ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ
σοί, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς ὁ δοῦλός μου Δαυίδ, ὃς ἐφύλαξεν τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς
ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, ποιῆσαι *ἕκαστος τὸ εὐθὲς ἐν
9 ὀφθαλμοῖς μου, Καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ *πάντας ὅσοι ἐγένοντο εἰς
πρόσωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἑτέρους, χωνευτὰ τοῦ
10 παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἔρριψας ὀπίσω σώματός σου, Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄγω κα-
κίαν *πρὸς σὲ εἰς οἶκον Ἱεροβοάμ, ἐξολεθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς
τοῖχον, ἐχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐκλέξω *οἴκου Ἱερο-
11 βοάμ, καθὼς ἐκλέγεται ἡ κόπρος *ὡς τελειωθῆναι αὐτόν. Οἱ τεθνηκότες τοῦ
Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ κα-
12 ταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν. Καὶ σὺ ἀναστᾶσα
πορεύθητι εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι πόδας σου τὴν πόλιν, ἀποθανεῖται
13 τὸ παιδάριον. Καὶ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, καὶ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μό-
νος εἰσελεύσεται τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν
14 περὶ τοῦ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοάμ. Καὶ ἀναστήσει κύριος ἑαυτῷ
βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ τί
15 καὶ νῦν; Κύριος πλήξει τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται ὁ ἄνεμος ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκ-
τιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἄνω τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πα-
τράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν
16 τὰ ἄλση αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον. Καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ χά-
17 ριν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ, ὃς ἥμαρτεν καὶ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέστη
ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γῆν Σαριρά. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἐν
18 τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. Καὶ ἔθαψαν αὐτόν, καὶ ἐκό-
ψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐ-
19 τοῦ Ἀχιὰ τοῦ προφήτου. Καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἱροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε καὶ
ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν
20 τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοάμ, εἴκοσι
δύο ἔτη. καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ναβὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ Ῥοβοὰμ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 ותסבין בידך עסר טולמין דלחם וכסנין וזלוע דדבש ותהכין לותיה הוא יחוי ליך
4 מא יהי לרביא ׃ ועבדת כן אתת ירבעם וקמת ואזלת לשילו ואתת לבית אחיה
5 ואחיה לא יכיל למחזי ארי קהאה עינוהי מסיבוהי ׃ ויי אמר לאחיה הא אתת
ירבעם אתיא למתבע פתגם מנך על ברה ארי מרע הוא כדין וכדין תמלל עמה
6 ויהי במעלה והיא משתניא ׃ והוה כד שמע אחיה ית קל רגלהא עלת בתרעא ואמר
עולי אתת ירבעם למא דנן את משתניא ואנא שליח לאתנבאה עלך פתגמין קשן ׃
7 אזילי אמרי לירבעם כדנן אמר יי אלהא דישראל חלף דאפרשתך מגו עמא
8 ומניתך למהוי מלכא על עמי ישראל ׃ ואעדיתי ית מלכותא מבית דוד ויהבתה לך
ולא הויתא כעבדי דוד די נטר פקודי ודהליך בתר פלחני בכל לביה למעבד
9 לחוד דכשר קדמי ׃ ואבאשת למעבד מכל דהוו קדמך ואזלתא ועבדתא לך טעות
10 עממיא ומתכן לארגזא קדמי ופולחני ארחקתא מקביל עינך ׃ בכן הא אנא מיתי
בישתא לבית ירבעם ואשצי לירבעם ידע מדע ואחיד ושביק בישראל ואפלי בתר
11 בית ירבעם כמא דמנגדרין בגלילין עד דמסיפין ׃ דימות לירבעם בקרתא יכלון
12 כלביא ודימות בחקלא יכלון עופא דשמיא ארי ממרא דיי גזר כן ׃ ואת
13 קומי אזילי לביתך במעל רגליך לקרתא ימות רביא ׃ ויספדון ליה כל ישראל ויקברון
יתיה ארי דין בלחודוהי יתכניש לירבעם לקברא חלף דאשתכח ביה פתגם דתקין קדם
14 יי אלהא דישראל בבית ירבעם ׃ ויקים יי קדמוהי מלכא על ישראל דישיצי ית בית
ירבעם מן דקים יומא דין ואף דאתיליד מכען ולהלא ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et accipies in manu tua decem tortas panis, & placentas, & gutturnium 3
mellis; & ibis ad eum, ille indicabit tibi quid erit puero. Et fecit sic uxor 4
Jerabgham, & surrexit & ivit in Siloh, & venit in domum Ahhiah; &
Ahhiah non poterat videre, & *hebetes erant* oculi ej⁹ præ senectute ej⁹. Et 5
Dñs dixit ad Ahhiahu, Ecce uxor Jerabgham venit ut quærat verbum ex
te super filio suo, quia malè habet: sic & sic loquêris cum ea: & fuit cùm
ingrederetur ipsa, erat mutata. Et fuit cùm audîsset Ahhiah strepitũ pedum 6
illius introeuntis portam, dixit, Intra uxor Jerabgham: ut quid mutata
es? Et ego missus sum ad vaticinandum contra te verba dura. Abi dic 7
Jerabgham, Sic dixit Dominus Deus Israel: Propterea quòd separavi te
de medio populi, & præposui te ut esses rex super populum meum Israel.
Et transtuli regnum de domo David, & dedi illud tibi; sed non fuisti sic. 8
ut servus meus David, qui custodivit præcepta mea, & qui ambulavit post
cultum meum in toto corde suo, faciendo tantummodo quod rectum est
ante me. Sed malè fecisti faciendo præ omnib⁹ qui fuerunt ante te, & ivisti 9
& fecisti tibi Errorem gentiũ, & *conflatilia*, ut irritares me; & cultum meum elongâsti è regione oculorum tuorum. Idcircò ecce ego adduco ma- 10
lum in domum Jerabgham, & exterminabo de Jerabgham cognoscentem
cognitionem, & clausum, & derelictum in Israel: & auferam post *domum*
Jerabgham, sicut qui removent stercus quousq; finiant. Eum qui mortuus 11
fuerit de Jerabgham in urbe, comedent canes, & eum qui mortuus fuerit
in agro, comedent aves cœli, quia dicto Domini decretũ sic est. Et tu surge 12
& abi in domum tuam; cùm intraverint pedes tui urbem, morietur puer.
Et lamentabuntur illum omnis Israel, & sepelient eum; quia hic solus 13
congregabitur de Jerabgham in sepulchrum, propterea quòd inventa sit
in eo res quæ recta est ante Dominum Deum Israel in domo Jerabgham.
Et suscitabit Dominus ante se regem super Israel, qui exterminabit domum 14
Jerabgham, eum qui vivit hodie, & etiam qui gignetur ex nunc & ultra.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܣܒܝ ܒܐܝܕܝܟܝ. ܥܣܪ ܕܠܚܡܐ. ܘܩܫܝܫܐ. ܘܩܪܝܬܐ ܡܠܝܐ ܕܕܒܫܐ. ܘܙܠܝ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ 3
ܡܚܘܐ ܠܟܝ ܡܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܛܠܝܐ. * ܘܥܒܕܬ ܗܟܢܐ ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܩܡܬ 4
ܘܐܙܠܬ ܠܫܝܠܘ. ܘܥܠܬ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܝܐ. ܘܐܚܝܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܚܙܐ ܡܕܡ. ܡܛܠ
ܕܩܡ ܥܝܢܘܗܝ ܡܢ ܣܝܒܘܬܗ. * ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܐܚܝܐ. ܗܐ ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܐܬܝܐ ܠܘܬܟ. 5
ܠܡܫܐܠܘ ܡܢܟ ܡܠܬܐ ܥܠ ܒܪܗ ܕܟܪܝܗ. ܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܗ. ܟܕ ܕܥܐܠܐ ܗܝ
ܡܫܬܚܠܦܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܚܝܐ ܩܠܐ ܕܪܓܠܝܗ ܕܥܐܠܐ ܠܬܪܥܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܥܘܠܝ ܐܢܬܬܗ 6
ܕܝܘܪܒܥܡ. ܠܡܢܐ ܡܫܬܚܠܦܐ ܐܢܬܝ. ܘܐܢܐ. ܫܠܝܚ ܐܢܐ ܠܘܬܟܝ ܒܩܫܝܬܐ. * ܙܠܝ 7
ܘܐܡܪܝ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܢܐ ܐܪܝܡܬܟ ܡܢ ܥܡܐ.
ܘܝܗܒܬܟ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܨܪܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܝܗܒܬܗ 8
ܠܟ. ܘܠܐ ܗܘܝܬ ܐܝܟ ܥܒܕܝ ܕܘܝܕ ܕܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ. ܘܗܠܟ ܒܬܪܝ ܒܟܠܗ ܠܒܗ. ܠܡܥܒܕ
ܕܬܪܝܨ ܩܕܡܝ. * ܘܐܒܐܫܬ. ܐܒܐܫܬ ܠܡܥܒܕ ܡܢ ܟܠ ܕܗܘܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܙܠܬ ܥܒܕܬ 9
ܐܠܗܐ ܢܣܟܐ. ܠܡܪܓܙܘܬܢܝ. ܘܠܝ ܫܕܝܬ ܒܣܬܪ ܦܓܪܟ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܐ ܡܝܬܐ 10
ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܡܘܒܕ ܠܝܘܪܒܥܡ ܟܠ ܕܡܫܬܢ ܒܫܘܪܐ. ܘܐܚܝܕ ܘܫܒܝܩ
ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܥܠܠ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܐܝܟ ܕܡܥܠܠܝܢ ܓܘܦܢܐ ܕܟܪܡܐ ܥܕܡܐ ܕܫܠܡ
ܩܛܦܐ. * ܕܢܡܘܬ ܠܝܘܪܒܥܡ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܟܠܘܢܝܗܝ ܟܠܒܐ. ܘܕܢܡܘܬ ܠܗ ܒܚܩܠܐ. ܢܐܟܠܘܢܝܗܝ 11
ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܡܠܠ. * ܘܐܢܬܝ. ܩܘܡܝ ܙܠܝ ܠܒܝܬܟܝ. ܘܡܐ ܕܥܐܠܢ 12
ܪܓܠܝܟܝ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܢܡܘܬ ܛܠܝܐ. * ܘܢܪܩܕܘܢ ܥܠܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܩܒܪܘܢܗ. 13
ܡܛܠ ܕܗܢܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܢܥܘܠ ܠܝܘܪܒܥܡ ܠܩܒܪܐ ܡܛܠ ܕܐܫܬܟܚ ܒܗ ܡܕܡ
ܛܒܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. * ܘܢܩܝܡ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܡܠܟܐ 14
ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܘܒܕ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܡܢ ܝܘܡܢܐ. ܘܡܢܐ ܡܟܝܠ.

Sume autem in manibus tuis decem panes, 3
fructus aridos, & cucurbitam melle *plenam*,
eum adi, ipſéque indicabit tibi quid eventurum
ſit puero Ita fecit uxor Jerobaami; ſur- 4
gens enim abiit in Silo, & ingreſſa eſt domum
Ahiæ: porro Ahia nihil videre poterat,
nam caligaverant oculi ejus præ ſenio
ipſius. Dominus autem dixerat ad Ahiam, 5
Ecce uxor Jerobaami aditura te eſt ut ſciſcitetur
à te verbum de filio ſuo qui ægrotat:
talibus ac talibus eam effare cùm ingredietur
: en aliam ſe ſimulat. Cùm ergò audiſſet 6
Ahia ſtrepitum pedum ejus introeuntis in januam,
ait illi, Ingredere uxor Jerobaami, cur
aliam te ſimulas? ego verò miſſus ſum ad te
duris cum *nuntiis*. Vade, & dic Jerobaamo, 7
Sic ait Dominus Deus Iſraelis, Ego te evexi
è plebe, & conſtitui te moderatorem ſuper
populum meum Iſraelem; Scidi regnum è fa- 8
milia Davidis, & tradidi illud tibi: tu tamen
non fuiſti ſicut David qui cuſtodivit
præcepta mea, & ambulavit poſt me toto
corde ſuo, faciendo quod rectum erat coram
me: Imò tu pejus feciſti quàm omnes præde- 9
ceſſores tui, & abiens feciſti deos fuſiles, ut
irritares me; me autem projeciſti poſt corpus
tuum. Ob hoc en adducturus ſum ma- 10
lum ſuper domum Jerobaami, & conſumpturus
Jerobaamo omnem mingentem ad parietem,
& ligantem atque ſolventem in Iſraele,
& racematurus poſteritatem domûs Jerobaami,
quemadmodum racemantur vites vineæ
abſolutâ vindemiâ. Morientem Jerobaamo in 11
civitate, devorabunt canes: morientem verò
ei in agro devorabit volucre cœli, quoniam
Dominus locutus eſt. Tu autem ſurge, vade 12
in domum tuam: & cùm ingreſſi fuerint pedes
tui civitatem, morietur puer, Et plangent 13
eum univerſus Iſrael, & ſepelient eum: is
enim ſolus ingredietur Jerobaamo in ſepulchrum,
quod in ipſo repertum ſit aliquid
boni coram Domino Deo Iſraelis in domo
Jerobaami, Suſcitabit inſuper ſibi Domi- 14
nus regem ſuper Iſraelem, qui exterminabit
domum Jerobaami ab hac die, quid ergò impoſterum?

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وأحمل في يدك عشر أرغفة * وفاكهة * وجرة من عسل * وتخليه عنده * فهو يعلمك 3
ماذا يكون من الغلام * فعملت كذلك زوجة ياربعام * وقامت ومضت إلى سيلوا * ووافت بيت 4
أخيا * وأخيا يومئذ لا ينظر بعينيه شيئا * من الشيخوخة * وعند ذلك قال الله لأخيا * هوذا 5
امرأة ياربعام جائية إليك لتلتمس لابنها خبرا من جهتك * لأنه عليل * فخاطبها بكيت
وكيت * وهي في مجيئها متنكرة * فلما سمع أخيا بقدومها * وقد جاءت إلى الباب * وقع على 6
رجليها * وقال لها * تقدمي يا امرأة ياربعام * لماذا أنت متنكرة * وأنا مبعوث لأنبئ عليك
بشدائد * امضي وقولي لياربعام كذاك قال الله إله إسرائيل * جزاك إذ رفعتك من جملة الشعوب * 7
وجعلتك ملكا على شعبي آل إسرائيل * ونزعت الملك من بيت داود * وجعلته لك * ولم تكن 8
كعبدي داود في حفظ وصاياي * وحسب سلوكه في عبادتي بكل قلبه * لم يعمل بغير
المستقيم لدي * وأربيت في فعلك * حتى جزت في ذاك كل من تقدمك * وتوجهت وصنعت 9
لك طواغيت الأمم * مسبوكا وما أوجب الأسخاط أمامي * وأبعدت عبادتي عن نصب عينيك *
* ولذاك فأنا محل على بيت ياربعام شرورا * ولا أترك لياربعام بائلا على حائط * ولا حالا ولا رابطا * 10
واستأصل آل ياربعام كما يتقصى المتتبع الجفن عن آخره * ومن مات لياربعام في القرية 11
تأكله الكلاب * ومن مات منهم في الصحراء تأكله طيور السماء * لأن هكذا قال الله قولا قاطعا *
* وأما أنت فقومي وامضي إلى منزلك * فعند دخول رجلك القرية يموت الغلام * وينوح عليه 12 13
الجماعة من آل إسرائيل ويقبرونه * فإن هذا وحده يدخل لبعد لياربعام قبرا * جزاء لما وجد فيه
وحده من الفعل الحسن بين يدي الله إله إسرائيل * من آل ياربعام * وسيقيم الله ملكا 14
على آل إسرائيل * فيستأصل آل ياربعام * من كان منهم الآن موجودا * ومن يولد من الآن
إلى ذاك من وقت *

Tolles autem in manu tua decem panes, 3
fructus, & lagenam mellis, & relinques
apud eum; ipſéque tibi ſignificabit quid e-
venturum ſit puero. Sic fecit uxor Jero- 4
baami; nam ſurgens perrexit in Silo, per-
venitque domum Achiæ: Achia verò tunc
temporis nihil videbat oculis ſuis præ ſe-
nectute. Tunc dixit Deus ad Achiam, 5
Ecce uxor Jerobaami accedit ad te, nun-
tium de filio ſuo à te poſtulatura, quoni-
am æger eſt: his et talibus alloquitor eam:
accedit autem ſimulata. Cùm igitur au- 6
dîſſet eam Achia venientem & januæ jam
aſtantem, procidit ad pedes ejus, dixit que
ei; Accede O uxor Jerobaami: quarè ſi-
mulata es? ego verò miſſus ſum ut infau-
ſta tibi prædicam. Vade, & dic Jerobaa- 7
mo, Sic ait Deus, Deus Iſraelis; Præmium
tuum hoc erit, *quandoquidem evexi te è*
communi populo, & conſtitui te regem ſu-
per populum meum, nempe *gentem Iſrae-*
liticam: Avulſi regnum è domo Davidis, 8
tuúmque feci, attamen non es imitatus
ſervum meum Davidem in cuſtodia præ-
ceptorum meorum, nec imitatus es ambu-
lationem ejus in religione mea ex toto cor-
de ſuo, nihil perverſi erga me agendo: Imò 9
peſſimè te geſſiſti, adeo ut ſuperaveris hac
in re cunctos prædeceſſores tuos: & abi-
ens feciſti tibi idola gentium, fuſilia, &
quidquid ad iram me provocabat; & re-
jeciſti pietatem meam à conſpectu oculo-
rum tuorum: Propterea ego illaturus 10
ſum in domum Jerobaaami mala, nec re-
licturus Jerobaamo mingentem ad parie-
tem, neque ſolventem, neque ligantem, ſed
evellam ſtirpem Jerobaami, quo modo ra-
cemator vites perſcrutatur ad extremum
uſque racemum. *Qui mortuus fuerit Je-* 11
robaamo in civitate, hunc comedent canes:
& qui mortuus fuerit ex eis in deſerto,
hunc aves cœli comedent: ſic enim locu-
tus eſt Deus ſententiâ irrevocabili. Tu 12
verò ſurge, teque domum tuam recipe, &
ad ingreſſum pedis tui in civitatem, mori-
etur adoleſcens, Et lugebunt eum omnes 13
Iſraelitæ, & ſepelient eum: is enim ſolus
ingredietur adhuc Jerobaamo in ſepul-
chrum, eò quòd in ipſo ſolo ex Jerobaami
familia inventum ſit aliquod bonum opus
coram Deo, Deo Iſraelis. Creabit ergò 14
Deus regem ſuper gentem Iſraeliticam,
qui extirpabit familiam Jerobaami, tam
eos qui ſunt modò præſentes, quàm qui na-
ſcituri ſunt in poſterum ad illud uſque
tempus.

מלכים א : יד

arundo movetur ſicut ,Iſrael Dominus percutiet Et
15 וְהִכָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יָנוּד הַקָּנֶה
,iſta bona terra *deſuper* Iſrael evellet & ,aquis in
בַּמַּיִם וְנָתַשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת
quod eo :flumen trans eos diſperget ,eorum patribus dedit quam
אֲשֶׁר נָתַן לַאֲבוֹתֵיהֶם וְזֵרָם מֵעֵבֶר לַנָּהָר יַעַן אֲשֶׁר
tradet Et .Dominum irritantes ſuos lucos fecerunt
16 עָשׂוּ אֶת־אֲשֵׁרֵיהֶם מַכְעִיסִים אֶת־יְהוָה׃ וְיִתֵּן
qui & ,peccavit qui Jarobham peccata propter ,Iſrael
אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּגְלַל חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר
venit & ,abiit & ,Jarobham uxor ſurrexit Et .Iſrael fecit peccare
17 הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַתָּקָם אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא
.eſt mortuus puer & ,domus limen *in* ingrediente ipſa :Tirſah in
תִּרְצָתָה הִיא בָּאָה בְסַף־הַבַּיִת וְהַנַּעַר מֵת׃
verbum juxta ,Iſrael omnis eum planxerunt & ,eum ſepelierunt Et
18 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר
.prophetæ Achijahu ſui ſervi *manu in* fuerat locutus quod ,Domini
יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ אֲחִיָּהוּ הַנָּבִיא׃
,regnavit quibus & ,pugnavit quibus ,Jarobham verborum *reſiduum* Et
19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחַם וַאֲשֶׁר מָלָךְ
.Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce
הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
:anni duo & viginti ,Jarobham regnavit quibus dies Et
20 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יָרָבְעָם עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה
.eo pro ejus filius Nadab regnavit & :ſuis patribus cum *jacuitque*
וַיִּשְׁכַּב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ נָדָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
quadraginta filius :Jehudah in regnavit Selomoh filius Rechabham Et
21 וּרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּיהוּדָה בֶּן־אַרְבָּעִים
annis ſeptendecim & ,*ipſum regnando in* Rechabham anni unius &
וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
ponendum ad ,Dominus elegit quam civitate ,Jeruſalaim in regnavit
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם
ejus matris nomen & :Iſrael tribubus omnibus ex ibi ſuum nomen
אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ
,Domini oculis in malum Jehudah Fecitque .Hammonitis Nahamah
22 נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
eorum patres fecerunt quæ omnibus præ eum fecerunt æmulari &
וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם
ſibi ipſi etiam ædificaverunt Et .peccaverunt quæ ſuis peccatis in
23 בְּחַטֹּאתָם אֲשֶׁר חָטָאוּ׃ וַיִּבְנוּ גַם־הֵמָּה לָהֶם
ſubter & ,excelſum collem omnem ſuper ,lucos & ,ſtatuas & ,excelſa
בָּמוֹת וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת
fecerunt :terra in erat ſcortator etiam Et .viride lignum omne
24 כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וְגַם־קָדֵשׁ הָיָה בָאָרֶץ עָשׂוּ
Dominus ejecit quas ,gentium abominationes omnes ſecundùm
כְּכֹל הַתּוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה
regis quinto anno in ,fuit Et .Iſrael filiorum *faciebus* à
25 מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ
tulit Et :Jeruſalaim *ſuper* Ægypti rex Siſac aſcendit ,Rechabham
26 רְחַבְעָם עָלָה שׁוּשַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּקַּח
& ,regiæ domus theſauros & ,Domini domus theſauros
אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־
.Selomoh fecerat quæ ,aurea ſcuta omnia tulit & :tulit omnia
הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־כָּל־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃
mandavit & ;ærea ſcuta eis pro Rechabham rex fecit Et
27 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתָּם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד
.regiæ domus oſtium *obſervantium* curſorum principum manu *ſuper*
עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
,curſores ea portabant ,Domini domum *regem intrandi tempore à*,fuit Et
28 וַיְהִי מִדֵּי־בֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה יִשָּׂאוּם הָרָצִים
.curſorum thalamum ad ea reportabant &
וֶהֱשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃

Verſio VULG. LAT.

15 Et percutiet Dominus Deus Iſrael, ſicut moveri ſolet arundo in aqua: & evellet Iſrael de terra bona hac, quam dedit patribus eorum, & ventilabit eos trans Flumen: quia fecerunt ſibi lucos, ut irritarent 16 Dominũ. Et tradet Dñs Iſrael propter peccata Jeroboam, qui peccavit, & peccare fecit Iſra-17 el. Surrexit itaq; uxor Jeroboã, & abiit, & venit in Therſa: cúmque illa ingrederetur limen domûs, puer mortuus eſt, 18 Et ſepelierunt eum. Et planxit eum omnis Iſrael juxta ſermonem Domini, quem locutus eſt in manu ſervi ſui Ahiæ pro-19 phetæ. Reliqua autem verborum Jeroboam, quomodò pugnaverit, & quomodò regnaverit, ecce ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum 20 Iſrael. Dies autem, quibus regnavit Jeroboam, viginti duo anni ſunt: & dormivit cum patribus ſuis: regnavítque Na-21 dab filius ejus pro eo. Porrò Roboã filius Salomonis regnavit in Juda. Quadraginta & unius anni erat Roboam, cùm regnare cœpiſſet: decem & ſeptem annos regnavit in Jeruſalē civitate, quam elegit Dominus ut poneret nomen ſuum ibi, ex omnibus tribubꝰ Iſrael. Nomen autē matris ejus Naa-22 ma Ammanitis. Et fecit Judas malum coram Domino, & irritaverunt eum ſuper omnibꝰ, quæ fecerant patres eorum in peccatis ſuis quæ peccave-23 runt. Ædificaverunt enim & ipſi ſibi aras, & ſtatuas, & lucos, ſuper omnem collem excelſum, & ſubter omnem ar-24 borem frondoſam: Sed & effœminati fuerũt in terra, fecerúntq; omnes abominationes gentium, quas attrivit Dominus ante faciē filiorum Iſrael. 25 In quinto autē anno regni Roboã, aſcendit Seſac rex Ægypti 26 in Jeruſalem, Et tulit theſauros domûs Domini, & theſauros regios, & univerſa diripu-27 it: ſcuta quoque aurea, quæ fecerat Salomon: Pro quibus fecit rex Roboam ſcuta ærea, et tradidit ea in manum ducum ſcutariorum, & eorum qui excubabant ante oſtium domûs 28 regis. Cúmque ingrederetur rex in domum Domini, portabant ea qui præeundi habebant officium: & poſteà reportabant ad armamentarium ſcutariorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Υἱὸς (β) τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελέξατο κύριος θεὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ (γ) ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. (δ) καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ (ε) Ἀμμωνῖτις. 22 Καὶ ἐποίησεν Ῥοβοὰμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· καὶ (ζ) παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες (η) αὐτῶν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτον. 23 Καὶ ᾠκοδόμησαν (θ) ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν (ι) ὑψηλόν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσκίου. 24 Καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ (κ) πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. 25 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος Ῥοβοάμ, ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ 26 Ἱερουσαλήμ, Καὶ (λ) ἔλαβε πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων (μ) Ἀδραζαὰρ βασιλέως Σουβά, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ (ν) πάντα ἃ ἔλαβεν, ὅπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε (ξ) Σαλωμών, καὶ 27 ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ᾽ αὐτῶν· καὶ ἐπέθεντο ἐπ᾽ αὐτῶν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυλάσσοντες 28 τὸν πυλῶνα οἴκου (ο) βασιλέως. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ (π) ἦρον αὐτὰ οἱ παρατρέχοντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ Θεὲ τῶν παρατρεχόντων. 29 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ῥοβοὰμ καὶ (ρ) πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν 30 Ἰούδα. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ῥοβοὰμ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας. 31 Καὶ ἐκοιμήθη Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει (σ) Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιοὺ (τ) ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

MS.A. (β) τεσσεράκοντα (γ) ἐκεῖ καὶ ἐκ (δ) καὶ ὄνομα (ε) Ἀμανῖτις. (ζ) παρεζήλωσαν (η) αὐτοῦ καὶ ἐν (θ) καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς (ι) ὑψηλοῦ, (κ) πάντων βδελυγμάτων (λ) ἔλαβεν τοὺς (μ) Ἀδρααζὰρ (ν) πάντα ἔλαβεν, καὶ ἔλαβεν ὅπλα (ξ) Σαλωμών. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἀντ᾽ αὐτῶν ὅπλα χαλκᾶ· καὶ (ο) τοῦ βασιλέως. (π) ἦραν (ρ) πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ (σ) Δαυίδ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ Ἀμανῖτις. καὶ (τ) υἱὸς

Filius (b) quadraginta, & unius annorum Roboam, cùm ipſe iniit regnum: & ſeptem & decem annos regnavit in Hieruſalem, civitate, quam elegit Dominus ad ponendum nomen ſuum ibi ex omnibus tribubus Iſrael. Et nomen matris ejus, Naama Ammonites. Et fecit (c) Roboam malum in 22 conſpectu Domini: & ad zelum provocavit eum in omnibus, quæ fecerant patres ſui, in peccatis ſuis, quæ peccaverunt. Et ædificârunt 23 ſibi excelſa, & titulos, & lucos ſuper omnem collem excelſum, & ſubter omnem arborem umbroſam. Et (d) colligatio facta eſt in 24 terra: & fecerunt de omnibus abominationibus gentiũ, quas abſtulit Dominus à facie filiorum Iſrael. Et factum eſt in anno 25 quinto regnante Roboam, aſcendit Suſacim rex Ægypti ſuper Hieruſalem: Et cepit omnos the- 26 ſauros domûs Domini, & theſauros domûs regis, & (e) lanceas aureas, quas tulerat David de manu puerorum Adrazaar regis Suba, & intulerat ea in Hieruſalem, omnia, quæ tulerat; ſcuta aurea quæcunq; fecerat Salomon: & abſtulit ea in Ægyptum. Et fecit Roboam rex ſcuta ænea 27 pro eis: & præpoſiti ſunt ſuper ea duces præcurſorum, qui cuſtodiebant oſtium domûs regis. Et factum eſt; quando ingredie- 28 batur rex in domum Domini; & portabant ea præcurſores, & ſtatuebant ea in (f) Thee præcurſorum. Et reliqua verborum Ro- 29 boam, & omnia, quæ fecit, nonne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum (g) regibus Juda? Et bellum fuit inter Roboam, & 30 inter Hieroboam omnibus diebus. Et dormivit Roboam cum patri- 31 bus ſuis: & ſepelitur cum patribus ſuis in civitate David. Et regnavit Abiu filius ejus pro eo.

ΚΕΦ. ιε.

1 ΚΑὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ, βασιλεύει Ἀβιοὺ 2 υἱὸς Ῥοβοὰμ ἐπὶ Ἰούδαν. (α) Καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν (β) ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Ἀβεσ- 3 σαλώμ. Καὶ ἐπορεύθη (γ) ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ 4 αὐτοῦ, ὡς ἡ καρδία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ (δ) κύριος κατάλειμμα, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, καὶ στήσῃ τὴν Ἱερουσαλήμ,

CAP. XV.

ET in anno octavo & decimo, regnante Hieroboam filio Nabat, regnat Abiu filius Roboam ſuper Judam. Et tribus annis regna- 2 vit in Hieruſalem. Et nomen matris ejus Maacha filia Abeſſalom. Et ambulavit in peccatis 3 patris ſui, quæ fecit in (a) conſpectu ejus: & non fuit cor ejus perfectum cum Domino Deo ſuo, ſicut (b) cor patris ejus. Quoni- 4 am propter David dedit ei (c) Dominus reliquias, ut ſtatuat filios ejus poſt eum, & ſtatuat Hieruſalem:

MS.A. (α) Καὶ *δεκαὲξ ἔτη (β) ἐν (γ) ἐν πάσαις ταῖς (δ) κύριος ὁ θεὸς κατάλειμμα ἐν Ἰσραήλ, ἵνα

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 וימחי יי ית ישראל כמא דנאד קניא במיא ויעקר ית ישראל מעל ארעא טבתא הדא
דיהב לאבהתהון ויגלנון מעבר פרת חלף דעבדו ית אשריהון מרגזין קדם יי׃
16 וימסר ית ישראל בדיל חובי ירבעם דחב ודחיב ית ישראל׃ וקמת אתת ירבעם ואזלת 17
18 ואתת לתרצת היא עלת בספא דביתא ורביא מית׃ וקברו יתיה וספדו עלוהי כל
19 ישראל כפתגמא דיי דמלל ביד עבדיה אחיא נביא׃ ושאר פתגמי ירבעם דאגיח קרבא
20 ודמלך הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דישראל׃ ויומיא דמלך
21 ירבעם עסרין ותרתין שנין ושכיב עם אבהתוהי ומלך נדב בריה תחותוהי׃ ורחבעם בר
שלמה מלך על דבית יהודה בר ארבעין וחדא שנא רחבעם כד מלך ושבע עסרי שנין
מלך בירושלם קרתא דאתרעי יי לאשראה ית שכנתיה תמן מכל שבטיא דישראל
22 ושום אמיה נעמה מבני עמון׃ ועבד דבית יהודה דביש קדם יי וארגיזו קדמוהי
23 מכל דעבדו אבהתהון בחוביהון די חבו׃ ובנו אף אנון להון במן וקמן ואשרין על
24 כל רמא מנטלא ותחות כל אילן עבוף׃ ואף נפקת ברא הוה בארעא עבדו ככל
25 תועבת עממיא די תריך יי מן קדם בני ישראל׃ והוה בשתא חמישתא למלכא
26 רחבעם סליק שישק מלכא דמצרים על ירושלם׃ ונסיב ית אוצרי בית מקדשא דיי
27 וית אוצרי בית מלכא וית כולא נסיב ונסיב ית כל מגני דהבא דעבד שלמה׃ ועבד
מלכא רחבעם חלופיהון מגני נחשא ומני על רבני רהטיא דנטרין תרע בית
28 מלכא׃ והוה בזמן דעלל מלכא לבית מקדשא דיי נסבין להון רהטיא ומתיבין להון
לדוכא דרהטיא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

15 Et percutiet Dominus Iſrael, ſicut agitatur canna in aquis; & evellet Iſrael de terra bona hac quam dedit patribus eorum, & tranſmigrare faciet ultra Perath; propterea quòd fecerunt lucos ſuos, irritantes Dñm. 16 Et tradet Iſrael ob reatus Jerabgham, qui peccavit & peccare fecit Iſrael. 17 Et ſurrexit uxor Jerabgham, & abiit, & venit in Thirſzah: ipſa intrante limen domus, puer mortuus eſt. 18 Et ſepelierunt illum & lamentati ſunt ſuper illum omnis Iſrael, juxta verbum Domini quod locutus fuerat per manum ſervi ſui Ahhiah prophetæ. 19 Et reliquum verborum Jerabgham quomodo iniverit bellum, & quomodo regnaverit, ecce illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum Iſrael. 20 Et dies quibus regnavit Jerabgham, fuerunt viginti & duo anni; & dormivit cum patribus ſuis, & regnavit Nabab filius ejus pro eo. 21 Et Rehhabgham filius Selomoh regnavit ſuper viros domus Jehudah: filius quadraginta & unius annorum erat Rehhabgham quando regnavit, & ſeptendecim annis regnavit in Jeruſalem, civitate in qua complacuit ſibi Dñs ponere majeſtatem ſuam ibi præ omnibus tribubus Iſrael, & nomen matris ejus Naghamah, de filiis Ghamon. 22 Et *fecit* [*populus*] domûs Jehudah, quod malum erat ante Dominum, & irritaverunt eum magis, quàm omnia quæ fecerant *patres* eorum, peccatis ſuis quæ peccaverunt. 23 Et ædificaverunt etiam ipſi ſibi excelſa, & ſtatuas & lucos ſuper omnem collem elevatum, & ſub omni arbore frondoſa. 24 Et etiam ſcortum fuit in terra: fecerunt ſecundùm omnem abominationem gentium quas ejecit Dñs ante filios Iſrael. 25 Et fuit anno quinto regis Rehhabgham, aſcendit Siſak rex Miſzraim contra Jeruſalem. 26 Et cepit *theſauros* domus ſanctuarii Dñi & theſauros domus regis, & omnia cepit, & cepit omnia ſcuta auri quæ fecerat Selomoh. 27 Et fecit rex Rehhabgham pro eis ſcuta æris, & depoſuit *apud magiſtros* curſorum, qui cuſtodiebant portã domꝰ regis. 28 Et fuit tempore quo veniebat rex in domum ſanctuarii Dñi, accipiebãt ea curſores, et referebãt illa in conclave curſorũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܡܬܬܙܝܥ ܩܢܝܐ ܒܪܘܚܐ. ܘܢܥܩܘܪܝܘܗܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡ
ܐܪܥܐ ܕܝܗܒ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܢܒܕܪ ܐܢܘܢ ܡܢ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܘ ܠܗܘܢ
ܘܡܪܓܙܝܢ ܠܡܪܝܐ. * ܘܢܫܠܡܝܘܗܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܛܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ
ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܡܬ ܐܢܬܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܐܙܠܬ ܘܥܠܬ ܠܬܪܨܐ. ܘ
ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ. ܘܛܠܝܐ ܡܝܬ. * ܘܩܒܪܘܗܝ ܘܒܟܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ
ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕ ܥܒܕܗ ܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦ
ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܐܪܬܐܟܬܗ ܘܩܪܒܘܗܝ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝ
* ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܠܟ ܝܘܪܒܥܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܘܫܟܒ ܝ
ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܢܕܒ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܐܡܠܟ
ܝܗܘܕܐ. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. ܪܚܒܥܡ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܒܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܐ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܫܪܝܘ ܫܡ
ܫܡܗ ܬܡܢ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܢܥܡܐ ܥܡܘܢܝܬܐ. * ܘܥܒܕܘ ܝܗܘܕܐ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐ
ܒܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܒܚܛܗܝܗܘܢ ܕܚܛܘ. * ܘܒܢܘ ܠܗܘܢ ܐ
ܒܝܬ ܦܬܟܪܐ ܘܩܡܐ ܘܐܫܪܐ ܥܠ ܟܠ ܪܡܬܐ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢ ܥܒܝܐ.
ܘܙܢܝܘܬܐ ܗܘܬ ܒܐܪܥܐ. ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܟܠܗ ܛܢܦܘܬܐ ܕܥܡܡܐ. ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩ
ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܕܚܡܫ ܠܪܚܒܥܡ. ܣܠܩ ܫܝܫܩ ܡܠܟܐ ܕܡ
ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܩܠ ܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. ܘܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܫܩܠ ܟ
ܬܪܣܐ ܕܕܗܒܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ. * ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܚܠܦܝܗܘܢ ܬܪܣܐ ܕܢܚܫܐ. ܘ
ܐܝܟ ܒܐܝܕܝ ܪܘܪܒܢܐ ܘܪܗܘܒܐ ܕܢܛܪܝܢ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܡܐ ܕܥܐܠ ܗܘܐ
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܫܩܠܝܢ ܠܗܘܢ ܪܗܘܒܐ: ܘܡܗܦܟܝܢ ܠܗܘܢ ܠܒܝܬ ܪܗܘܒܐ *

Percutiétque Dominus Iſraelem, quemad- 15
modum arundo agitatur vento; & evellet Iſ-
raelem è terra bona quam dedit patribus eo-
rum, & diſperget eos citra fluvium; eò quòd
fecerint ſibi cultus, & Dominum irritent.
Tradétque Iſraelem propter peccata Jeroba- 16
ami qui peccavit, & ad peccandum induxit
Iſraelem. Surgens itaque uxor Jerobaami 17
diſceſſit, & intravit in Therſam, eâque ingre-
diente januam domûs ſuæ, mortuus eſt puer.
Et plangentes eum omnes Iſraelitæ ſepelie- 18
runt eum, juxta ſermonem Domini quem lo-
cutus fuerat per ſervum ſuum Ahiam pro-
phetam Silonitem. Reliqua geſta Jerobaami, 19
prælia, & regnum, ecce ſcripta ſunt in libro
Chronicorum regum Iſraelis. Dies autem qui- 20
bus regnavit Jerobaam ſuper Iſraelem, fue-
runt viginti duo anni. Jerobaamo cum patri-
bus ſuis occumbente, regnavit Nadab filius
ejus poſt ipſum. Interea Rehabaam filius Sa- 21
lomonis regnabat ſuper Judam: annos qua-
draginta unum natus erat Rehabaam quando
regnavit: ſeptemdecim autem annis regnavit
in Jeruſalem civitate quam Dominus elegerat
ex omnibus tribubus Iſraelis, ut ibi colloca-
ret nomen ſuum; nomen matris ejus erat Na-
ama Ammonitis. Juda quoque fecerunt quod 22
malum erat coram Domino, & ad zelotypi-
am moverunt eum cunctis rebus quas fece-
rant patres eorum, & peccatis ſuis quæ com-
miſerunt. Nam extruxerunt etiam ipſi ſibi al- 23
taria, ſtatuas, & cultus ſuper omnem col-
lem excelſum, & ſubter omnem arborem
ſpiſſam. Quin etiam ſcortatio fuit in terra, & 24
fecerunt juxta omnem abominationem gentiũ
quas Dominus conſumpſerat à conſpectu fi-
liorum Iſraelis. Factúmque eſt anno quinto 25
regis Rehabaam, ut aſcenderet Siſac rex Æ-
gypti contra Jeruſalem, Raperétque theſau- 26
rum domûs Domini, & theſaurum domûs re-
giæ, & deriperet omnes clypeos aureos quos
fecerat Solomon. Fecítq; rex Rehabaam loco 27
illorum æneos, tradidítque eos in manum
magnatum & curſorum qui cuſtodiebant oſti-
um domûs regiæ. Et quoties ingrediebatur 28
rex domum Domini, ferebant eos curſores,
tum referebant eos in domum curſorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ويميد الله بني اسرايل كما يميد القصب في الماء * ويستاصل آل اسرايل من على هذه
الطيبة التي جعلها لابايهم * ويجليهم الى عبر الفرات * جزاء لعبادتهم غير ربهم * وما عمل
المسخطات بين يدي الله * ويدفع الله كذلك بني اسرايل * جزاء لما اذنبه * وجزاء لات
ما اذنبه ياربعام * عند حملهم على ذلك من فعله * ثم قامت امراة ياربعام * ومضت
ترصا * فعند بلوغها عارضة الباب * وقد مات الغلام * فقبره الجماعة من بني اسرايل *
عليه * كما قال الله على يد عبده احيا النبي * وباقي اخبار ياربعام * ومحاربته وما ملكه * قد
في سفر اخبار ملوك بني اسرايل * والمدة التي ملكها ياربعام * اثنتا وعشرون سنة * واب
مع ابايه * ثم ملك ناداب ابنه مكانه * وكان رحبعام بن سليمان في اول ملكه لآل يهود
احدى واربعين سنة * وملك سبعة عشر سنة في دار السلم * وهي القرية التي اختا
لحلول سكينته بها * من جميع حصص اسباط آل اسرايل * واسم امه ناعما * من بني
* وصنعوا آل يهودا القبيح بين يدي الله * وعملوا المسخطات امامه * وفاقوا في ذلك
وذنوبهم الذي اذنبوا * وبنوا لهم ايضا باموت ودكاكا وسواري * على كل عالية مطلة *
كل شجرة عبية * وعملوا ايضا في ارضهم المستنكرات * وصنعوا كقبايح الامم
استاصلهم الله من قدام بني اسرايل * ولما كان في السنة الخامسة لتملك رحبعام * طلع س
ملك مصر الى دار السلم * فاخذ ما في خزاين بيت قدس الله * وخزاين دار الملك *
التراس الذهب الذي عملها سليمان * وصنع الملك رحبعام مكانها تراسا من النحاس * و
على ايدي رؤساء الرجالة الحافظين باب دار الملك * وكان في الوقت الذي يجي الملك
بيت الله * يحملوها الرجالة * ثم يردوها روساء الرجالة *

Agitabitque Deus filios Iſrael, quemad- 15
modum agitatur arundo in aqua; & ex-
tirpabit Iſraelitas ex hac terra optima
quam dederat patribus eorum, & captivos
amandabit eos ultra Euphratem; eò quòd
alium adoraverint præter Dominum ſuũ,
et pro irritationibus quas coram Deo com-
miſerunt. Atque ita perdet Deus filios 16
Iſrael pro culpis ab eo commiſſis, & eò
quòd ſecuti ſint ea in quibus deliquit Je-
robaã, inſiſtentes ejuſmodi actionibus ejus.
Tum ſurgens uxor Jerobaami, abiit, per- 17
venitque Therſam, & ſtatim ac attigit li-
men portæ, mortuus eſt adoleſcens; Et 18
ſepelivit eum cœtus Iſraelitarum, & lu-
xerunt eum, quemadmodum dixerat Deus
per ſervum ſuum Achiam prophetam. Re- 19
liquæ hiſtoriæ Jerobaami, bella, & regnũ
ejus, jam deſcripta ſunt in libro hiſtoriarũ
regum Iſraelitarum. Intervallum autem 20
quo regnavit Jerobaam, fuit viginti duo-
rum annorum. Deinde occubuit cum pa-
tribus ſuis, regnavitque Nadab filius ejus
loco ipſius. Rehabaam verò filius Salomo- 21
nis cùm primùm regnavit in gentẽ Juda,
natus erat annos quadraginta unum, &
annos ſeptemdecim regnavit in urbe pacis:
(hæc eſt civitas illa quam Deus elegerat
ex omnibus portionibus tribuum Iſraelita-
rum ad ſtatuendum in ea habitationem
ſuam.) Nomen matris ejus erat Naema ex
Ammonitis. Gens quoque Judæ turpi- 22
tudinem deſignârunt in conſpectu Dei, &
irritationes coram eo commiſerunt, & ſu-
perârunt hac in re patres ſuos, & ſcelera
eorum quæ perpetrârant: Et ædificârunt 23
ſibi quoque excelſa, & tumulos, trabéſq;
ſuper quemcunque locum altum ac ſubli-
mem, & ſub qualibet arbore denſa. Fe- 24
cerunt etiam in terra ſua res horrendas, et
egerunt ſecundùm turpitudines earum
gentium quas Deus extirpârat à conſpectu
Iſraelitarum. Anno quinto regni Reha- 25
baami aſcendit Siſac rex Ægypti in urbẽ
pacis, Et abſtulit quicquid erat in cellis 26
ſanctuarii Dei, et cellis ædis regiæ; abſtu-
litque clypeos aureos quos fecerat Salo-
mon. Fecítque rex Rehabaam loco illo- 27
rum clypeos æneos, & commiſit eos in ma-
nus ducum peditum cuſtodientium janu-
am domûs regiæ. Et quoties adibat rex 28
domum Dei, pedites geſtabant eos, tum re-
ſtituebant eos duces peditum.

מלכים א : טו

ipsa nonne ,fecit quæ omnia & ,Rechabham verborum *residuum* Et
29 ויתר דברי רחבעם וכל־אשר עשה הלא־המה
bellum Et ?Jehudah regum dierum verborum libro *super* ſcripta
30 כתובים על־ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ ומלחמה
Jacuitque .diebus omnibus Jarobham inter & Rechabham inter fuit
31 היתה בין־רחבעם ובין ירבעם כל־הימים׃ וישכב
civitate in ſuis patribus cum eſt ſepultus & ,ſuis patribus cum Rechabham
רחבעם עם־אבתיו ויקבר עם־אבתיו בעיר
Abijam regnavit & :Hammonitis Nahamah ejus matris nomen & :David
דוד ושם אמו נעמה העמנית וימלך אבים
.eo pro ejus filius
בנו תחתיו׃

CAP. XV. טו

regnavit ,Nebat filii Jarobham regis decimo octavo anno in Et
1 ובשנת שמנה עשרה למלך ירבעם בן־נבט מלך
nomen & :Jeruſalaim in regnavit annis Tribus .Jehudah ſuper Abijam
2 אבים על־יהודה׃ שלש שנים מלך בירושלם ושם
peccatis omnibus in ambulavit Et .Abiſalom filia Mahachah ej⁹ matris
3 אמו מעכה בת־אבישלום׃ וילך בכל־חטאות
cum perfectum ejus cor fuit non & :eum ante fecerat quæ ,ſui patris
אביו אשר־עשה לפניו ולא־היה לבבו שלם עם־
dedit David propter Quia .ſui patris David cor ſicut ſuo Deo Domino
4 יהוה אלהיו כלבב דוד אביו׃ כי למען דוד נתן
ejus filium *ſuſcitandum ad* ,Jeruſalaim in lucernam ei ejus Deus Dominus
יהוה אלהיו לו ניר בירושלם להקים את־בנו
rectum David fecit Quia .Jeruſalaim *faciendū ſtare ad &* ,eum poſt
5 אחריו ולהעמיד את־ירושלם׃ אשר עשה דוד את־הישר
omnibus ei præcepit quæ omnibus ab declinavit non &,Domini oculis in
בעיני יהוה ולא־סר מכל אשר־צוהו כל
fuerat bellum Et .Chitthæi Urijah *re in tantum* ,ſuæ vitæ diebus
6 ימי חייו רק בדבר אוריה החתי׃ ומלחמה היתה
reſiduum Et.ejus vitæ diebus omnibus Jarobham inter &,Rechabham inter
7 בין־רחבעם ובין ירבעם כל־ימי חייו׃ ויתר
libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne ,fecit quæ omnia &,Abijam verborum
דברי אבים וכל־אשר עשה הלוא־הם כתובים על־ספר
,Abijam inter fuit bellum & ?Jehudah regum dierum verborum
דברי הימים למלכי יהודה ומלחמה היתה בין אבים
eum ſepelierūt &,ſuis patribus cum Abijam *jacuit* Et .Jarobham inter &
8 ובין ירבעם׃ וישכב אבים עם־אבתיו ויקברו אתו
vigeſimo anno in Et .eo pro ej⁹ filius Aſa regnavit Et.David civitate in
9 בעיר דוד וימלך אסא בנו תחתיו׃ ובשנת עשרים
quadraginta Et .Jehudah ſuper Aſa regnavit ,Iſrael regis Jarobham
10 לירבעם מלך ישראל מלך אסא על־יהודה׃ וארבעים
filia Mahachah ejus matris nomē Et.Jeruſalaim in regnavit annis uno &
ואחת שנה מלך בירושלם ושם אמו מעכה בת־
David ſicut ,Domini oculis in rectum Aſa Fecitque .Abiſalom
11 אבישלום׃ ויעש אסא הישר בעיני יהוה כדוד
univerſa abſtulit & ,terra de *catamitos* fecit tranſire Et .ejus pater
12 אביו׃ ויעבר הקדשים מן־הארץ ויסר את־כל־
,ſuam matrē Mahachah etiam Et .ſui patres fecerant quæ idola
13 הגללים אשר עשו אבתיו׃ וגם את־מעכה אמו
ſuccidit & :Luco *terriculamentum* fecerat quæ ,*hera ab eam* amovit &
ויסרה מגבירה אשר־עשתה מפלצת לאשרה ויכרת
excelſa Et .Chidron torrente in combuſſit & ,ejus *terriculamentum* Aſa
14 אסא את־מפלצתה וישרף בנחל קדרון׃ והבמות
omnibus Domino cum perfectum erat Aſa cor *tantùm:ſunt remota* non
לא־סרו רק לבב־אסא היה שלם עם־יהוה כל־
domus ſanctificationes & ,ſui patris ſanctificationes intulit Et.ſuis diebus
15 ימיו׃ ויבא את־קדשי אביו וקדשו בית
,Aſa inter erat bellum Et .vaſa & ,aurum &,argentum,Domini
16 יהוה כסף וזהב וכלים׃ ומלחמה היתה בין אסא
.eorum diebus omnibus ,Iſrael regem Bahaſa inter &
ובין בעשא מלך־ישראל כל־ימיהם׃

Verſio VUL. LAT.

29 Reliqua autem ſermonum Roboam, & omnia quæ fecit, ecce ſcripta ſunt in libro Sermonū
30 dierum regum Judæ. Fuitque bellum inter Roboam & Jero-
31 boam cunctis diebus. Dormivítque Roboam cum patribus ſuis, et ſepult⁹ eſt cum eis in civitate David: nomen autē matris ej⁹, Naama Ammanitis: & regnavit Abiā fili⁹ ej⁹ pro eo.

CAP. XV.

1 IGitur in octavo decimo anno regni Jeroboam filii Nabat, regnavit Abiam ſuper Judam.
2 Tribus annis regnavit in Jeruſalē: nomen matris ej⁹ Maacha,
3 filia Abeſſalom. Ambulavítq, in omnibus peccatis patris ſui, quæ fecerat ante eum: nec erat cor ejus pfectum cum Domino Deo ſuo, ſicut cor David patris
4 ejus. Sed propter David dedit ei Dñs Deus ſuus lucernam in Jeruſalem, ut ſuſcitaret filiū ej⁹ poſt eum, et ſtatueret Jeruſalē:
5 Eò quòd feciſſet David rectū in oculis Dñi, & non declinâſſet ab omnibus, quæ præceperat ei cunctis diebus vitæ ſuæ, excepto ſermone Uriæ Hethæi.
6 Attamen bellum fuit inter Roboam & Jeroboam, omni tem-
7 pore vitæ ejus. Reliqua autem ſermonū Abiam, et omnia quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regū Juda? Fuítque prælium inter
8 Abiam & inter Jeroboam. Et dormivit Abiam cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in civitate David: regnavítque Aſa
9 fili⁹ ej⁹ pro eo. In anno ergò vigeſimo Jeroboam regis Iſra-
10 el regnavit Aſa rex Juda, Et quadraginta & uno anno regnavit in Jeruſalem. Nomen matris ejus Maacha, filia Abeſ-
11 ſalom. Et fecit Aſa rectum ante conſpectū Dñi, ſicut David
12 pater ejus: Et abſtulit effœminatos de terra, purgavítque univerſas ſordes idolorum quæ
13 fecerant patres ejus. Inſuper & Maacham matrem ſuam amovit, ne eſſet princeps in ſacris Priapi, et in luco ejus, quē conſecraverat: ſubvertítq; ſpecum ejus, & confregit ſimulacrum turpiſſimum, & combuſ-
14 ſit in torrente Cedron: Excelſa autem non abſtulit. Veruntamen cor Aſa perfectum erat cum Domino cunctis die-
15 bus ſuis: Et intulit ea, quæ ſanctificaverat pater ſuus, & voverat, in domum Domini, ar-
16 gentum & aurum, & vaſa. Bellum autem erat inter Aſa, & Baaſa regem Iſrael cunctis diebus eorum.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Ὡς ἐποίησε Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς (ε) αὐτοῦ.
7 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιοὺ καὶ πάντα (ζ) ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (η) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιοὺ καὶ ἀ-
8 ναμέσον Ἱεροβοάμ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιοὺ μετὰ τῶν πατέρων (θ) αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ἱεροβοάμ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ βασιλεύει
9 Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. (ι) Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ἱεροβοὰμ βασιλέως
10 Ἰσραήλ, βασιλεύει Ἀσὰ ἐπὶ Ἰούδαν· Καὶ (κ) τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (λ)
11 Ἀνὰ θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πα-
12 τὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἀφεῖλε τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ ἐπιτηδεύμα-
13 τα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Καὶ τὴν (μ) Ἀνὰ τὴν μητέρα (ν) ἑαυτοῦ μετέστησε (ξ) τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθὼς ἐποίησε σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς. καὶ ἐξέκοψεν Ἀσὰ τὰς καταδύσεις αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησε πυρὶ ἐν τῷ
14 χειμάρρῳ τῶν Κέδρων. Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε. (ο) πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίου
15 πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. Καὶ εἰσήνεγκε τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἀργυροῦς καὶ χρυ-
16 σοῦς, καὶ σκεύη. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ καὶ ἀναμέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ
17 πάσας τὰς ἡμέρας (π) αὐτῶν. Καὶ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν (ρ) Ῥαμά, τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰ-
18 ούδα. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν (†) ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς (σ) τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ (τ) ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων (υ) αὐτοῦ· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πρὸς υἱὸν Ἄδερ (φ) υἱὸν Ταβερεμὰ υἱοῦ Ἀζὶν βασιλέως Συρίας
19 τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ, λέγων, Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ πατρός σου. ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι (χ) δῶρα ἀργύριον καὶ χρυσίον· δεῦρο, διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν (ψ) πρὸς Βαασὰ βασιλέα Ἰσρα-
20 ήλ, καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἄδερ τοῦ βασιλέως Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῶν (ω) δυνάμεων αὐτοῦ ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξαν (α) τὴν Αἰν, τὴν Δάν, καὶ τὴν Ἀβὲλ οἴκου Μααχά, καὶ πᾶσαν τὴν (β) Χεννερέθ, ἕως πάσης τῆς γῆς Νεφθαλί.

Quia fecit David rectum coram Domino: non declinavit ab omnibus, quæ mandavit ei, omnibus diebus (d) vitæ ſuæ. 5 *Et reliqua verborum Abiu, & omnia quæ fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Juda? Et bellum fuit inter Abiu, & inter Hieroboam.* 7 *Et dormivit Abiu cum patrib⁹ ſuis in (e) vigeſimo & quarto anno Hieroboam: & ſepelitur cum patribus ſuis in civitate David. Et regnat Aſa filius ejus pro eo.* 8 *In anno quarto & vigeſimo Hieroboam regis Iſrael, regnat Aſa ſuper Judam:* 9 *Et quadraginta & unum annum regnavit in Hieruſalem. Et nomen matris ejus (f) Ana, filia Abeſſalom.* 10 *Et fecit Aſa rectum in conſpectu Domini, ſicut David pater ejus.* 11 *Et abſtulit (g) teletas de terra, & (h) dimiſit omnes adinventiones, quas fecerant patres ſui.* 12 *Et ipſam Ana matrem ſuam amovit, ne eſſet hera, ſicut fecerat conventum in luco ſuo. Et excîdit Aſa luſtra ejus, & combuſſit igni in torrente Cedron:* 13 *Excelſa autem non abſtulit. Veruntamen cor Aſa (i) fuit perfectum cum Domino omnibus diebus ejus.* 14 *Et intulit columnas patris ſui, & columnas ejus intulit in domum Domini argenteas, & aureas, & vaſa.* 15 *Et bellum fuit inter Aſa, & inter Baaſa regem Iſrael omnibus diebus eorum.* 16 *Et aſcendit Baaſa rex Iſrael ſuper Judam: & ædificavit Rama, ut non eſſet egrediens & ingrediens ipſi Aſa regi Juda.* 17 *Et ſumpſit Aſa omne argentum, & aurum inventum in theſauris domûs Domini, & in theſauris domûs regis: & dedit ea in manus puerorum ſuorum. Et miſit eos rex Aſa ad filium Ader (k) filium Taberema filii Azin regis Syriæ, habitantis in Damaſco, dicens;* 18 *Diſpone teſtamentum inter me, & inter te, et inter patrem meum, & patrem tuum. Ecce miſi tibi dona argentum, et aurum. Vade, diſſipa teſtamentum tuum, quod erga Baaſa regem Iſrael: et aſcendet à me.* 19 *Et audivit filius Ader regem Aſa; et miſit principes virtutum ſuarum civitatibus Iſrael: et percuſſerunt Ain, Dan, et Abel domûs Maacha, et omnem Chennereth uſque ad omnem terram Nephthali.* 20

6 MS.A. (ε) αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοάμ, καὶ μεταξὺ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. Καὶ τὰ (ζ) ὅσα ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ (η) ἐπὶ βιβλίου (θ) αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ βασιλεύει (ι) Καὶ ἐν ἔτει *εἰκοστοῦ τοῦ (κ) τεσσεράκοντα (λ) Μααχὰ (μ) Μααχὰ (ν) αὐτοῦ (ξ) τοῦ εἶναι (ο) πλὴν καρδία (π) αὐτοῦ. (ρ) Ῥαμμάν, (†) ἐν θησαυροῖς (σ) οἴκου (τ) ἔδωκεν εἰς (υ) αὐτοῦ· * ὁ βασιλεὺς (φ) υἱοῦ Ταβ ἐν Ῥαμμὰ υἱοῦ Ἀζαὴλ βασιλέως (χ) δῶρον (ψ) πρὸς βασιλέα (ω) δυνάμεων τῶν αὐτοῦ (α) τὴν Ναΐν, καὶ τὴν (β) Χενερέθ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ושאר פתגמי רחבעם וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכו דבית
30 31 יהודה׃ וקרבא הות בין רחבעם ובין ירבעם כל יומיא׃ ושכיב רחבעם עם אבהתוהי
ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד ושום אמיה נעמא דמבני עמון ומלך אבים בריה
טו
תחותוהי׃
1 2 ובשנת תמני עסרי למלך ירבעם בר נבט מלך אבים על דבית יהודה׃ תלת שנין
3 מלך בירושלם ושום אמיה מעכא בת אבישלום׃ ואזל בכל חובי אבוהי דעבד קדמוהי
4 ולא הוה לביה שלים בדחלתיה דיי אלהיה כלביה דדוד אבוהי׃ ארי בדיל דוד יהב
5 יי אלהיה ליה מלכו בירושלם לאקמא ית בריה תחותוהי ולקימא ית ירושלם׃ דעבד
דוד ית דכשר קדם יי ולא סטא מכל דפקדיה כל יומי חיוהי לחוד בפתגמא דאוריה
6 7 חתאה׃ וקרבא הות בין רחבעם ובין ירבעם כל יומי חיוהי׃ ושאר פתגמי אבים וכל
דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי דבית יהודה וקרבא הות בין
8 אבים ובין ירבעם׃ ושכיב אבים עם אבהתוהי וקברו יתיה בקרתא דדוד ומלך אסא
9 בריה תחותוהי׃ ובשנת עסרין לירבעם מלכא דישראל מלך אסא על שבטא דבית
10 11 יהודה׃ וארבעין וחדא שנין מלך בירושלם ושום אמיה מעכה בת אבישלום׃ ועבד
12 אסא דכשר קדם יי כדוד אבוהי׃ ופלי נפקת ברא מן ארעא ואעדי ית כל טעותא דעבדו
13 אבהתוהי׃ ואף ית מעכה אמיה אעדה ממלכותה דעבדת טעותא לאשרתא וקץ אסא
14 ית טעותה ואוקיד בנחלא דקדרון׃ ובמתא לא עטרא לחוד לבא דאסא הוה שלים
15 בדחלתיה דיי כל יומוהי׃ ואיתי ית קודשיה אבוהי וקודשוהי לבית מקדשא דיי כספא
16 ודהבא ומניא׃ וקרבא הות בין אסא ובין בעשא מלכא דישראל כל יומיהון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reliquum verborum Rehhabgham & omnia quæ fecit, nónne illa ſcri- 29
pta ſunt in libro verborum dierum *regni* domus Jehudah? Et bellum fuit 30
inter Rehhabgham & inter Jerabgham omnibus diebus. Et dormivit 31
Rehhabgham cum patribus ſuis; & ſepultus eſt cum patribus ſuis in urbe
David, & nomen matris ejus Naghamah, quæ erat de filiis Ghamon, &
regnavit Abiam filius ejus pro eo.

CAP. XV.

ANno autem decimo octavo regis Jerabgham filii Nebath regnavit Abi- 1
am ſuper [*populum*] domus Jehudah. Tribus annis regnavit in Jeruſa- 2
lem, & nomen matris ejus Maghachah filia Abiſalom. Et ambulavit in 3
omnibus peccatis patris ſui, quæ fecerat ante eum, & non fuit cor ejus
perfectum in timore Domini Dei ſui, ſicut cor David patris ſui. Nam 4
propter David *dedit* Dñs Deus illi regnum in Jeruſalem, ſuſcitando filium
ejus *loco ejus*, & firmando Jeruſalem. Quòd feciſſet David quod rectum 5
erat ante Dominum, neque declinâſſet ab omnibus quæ præceperat ei
omnibus diebus vitæ ſuæ, præterquam in re Uriah Hhithæi. Et bellum fuit 6
inter Rehhabgham & Jerabgham omnibus diebus vitæ illius. Et reliquum 7
verborum Abiam & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? & bellum fuit inter Abiam & inter
Jerabgham. Et dormivit Abiam cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in 8
urbe David, & regnavit Azza filius ejus pro eo. Et anno viceſimo Jerab- 9
gham regis Iſrael, regnavit Azza ſuper tribum domus Jehudah. Et qua- 10
draginta & uno annis regnavit in Jeruſalem, & nomen matris ej⁹ Maghachah filia Abiſalom. Et fecit Azza quod rectum erat ante Dñm ſicut David 11
pater ejus. Et extirpavit ſcorta de terra, & amovit omnem errorem quem 12
fecerant patres ej⁹. Et etiam Maghachah matrem ſuā amovit de regno quæ 13
fecerat Errorem in luco; & excîdit Azza Errorem *ejus*, & incendit in torrente Kidron. Sed excelſa non ſublata ſunt; tantummodo cor Azza erat per- 14
fectū in timore Dñi omnib⁹ dieb⁹ ejus. Et attulit ſancta patris ſui, & ſan- 15
cta *ſua in domum* ſanctuarii Domini, argentum & aurum, & vaſa. Et 16
bellum fuit inter Azza & Baghſa regem Iſrael omnibus diebus eorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܪܚܒܥܡ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ 29
ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܪܚܒܥܡ ܠܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. 30
* ܘܫܟܒ ܪܚܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܒܝܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. 31
* ܫܠܡܘ * ܗܘ * ܘܫܘܪܝܐ ܠܐܒܝܐ * ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܬܥܣܪܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܐܡܠܟ 1
ܐܒܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܥܒܕܫܠܘܡ. 2
* ܘܗܠܟ ܒܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܐܒܘܗܝ ܕܥܒܕ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܒܗ ܫܠܡ ܥܡ 3
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܠܒܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܡܛܠ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ 4
ܐܠܗܐ ܫܪܓܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܩܝܡ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. ܘܢܩܝܡܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܡܛܠ 5
ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܗ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ
ܕܚܝܘܗܝ. ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܦܬܓܡܐ ܕܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܐܒܝܐ ܒܪ ܪܚܒܥܡ 6
ܘܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܗܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܒܝܐ. ܘܟܠܡܕܡ 7
ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܐܒܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. 8
ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܣܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܠܝܘܪܒܥܡ ܡܠܟܐ 9
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܡܠܟ ܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ 10
ܕܐܡܗ. ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܥܒܕܫܠܘܡ. * ܘܥܒܕ ܐܣܐ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. 11
* ܘܐܥܒܪ ܙܢܝܐ ܡܢ ܐܪܥܐ. ܘܐܥܒܪ ܟܠܗܘܢ ܦܬܟܪܐ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܘܗܝ. * ܘܐܦ ܠܡܥܟܐ 12
ܐܡܗ. ܐܥܒܪܗ ܡܢ ܪܒܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܬ ܗܘܬ ܚܓܐ ܠܦܘܠܚܢܗ. ܘܦܣܩܗ ܐܣܐ ܠܟܘܡܪܘܬܗ. 13
ܘܐܘܩܕܗ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. * ܘܪܡܬܐ ܠܐ ܐܥܒܪ. ܒܪܡ ܠܒܗ ܕܐܣܐ ܫܠܡ ܗܘܐ ܥܡ 14
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗ. * ܘܐܥܠ ܩܘܕܫܐ ܕܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܘܕܫܘܗܝ. 15
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܐܣܐ ܠܒܝܬ ܒܥܫܐ
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗܘܢ.

Reliqua Rehabaami geſta, & quidquid fecit, 29
ecce ſcripta ſunt in libro annaliũ regũ Juda.
Fuit autẽ bellum inter Rehabaã & inter Je- 30
robaam cunctis diebus. Occubuítque Reha- 31
baam cum patrib9 ſuis, & ſepult9 eſt in civita-
te David, & regnavit Abia fili9 ejus poſt ipſũ.

CAP. XV.

ANno decimo octavo regis Jerobaam fi- 1
lii Nabat, regnavit Abia ſuper Judam
tribus annis in Jeruſalem. Nomen autem 2
matris ejus erat Maacha Ebed-ſelomi filia.
Is ambulavit in omnibus patris ſui pecca- 3
tis quæ fecerat ante eum, nec fuit cor ejus in-
tegrum erga Dominum Deum ſuum, ſicut
cor Davidis patris ſui. At propter Davi- 4
dem patrem ejus, conceſſit ei Domin9 Deus
lucernam in Jeruſalem ſuſcitando filium ejus
poſt ipſum, eúmque in Jeruſalem ſtabiliendo:
Eò quòd feciſſet David quod rectum erat 5
coram Domino Deo ſuo, nec aberráſſet ab ul-
la rerum quas præceperat ei, cunctis diebus
vitæ ſuæ, præterquam in ſola re Uriæ Hethæi.
Fuit autem bellum inter Abiam Rehabaa- 6
mi filium, & inter Jerobaamum, cunctis die-
bus vitæ illorum. Reliqua facta Abiæ, & 7
quidquid geſſit, ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Judæ. Deinde occubuit 8
Abia cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in ci-
vitate David; regnavítque Aſa filius ejus poſt
ipſum. Anno itaque vigeſimo Jerobaa- 9
mi regis Iſrael, regnavit Aſa rex Judæ. An- 10
nis quadraginta uno regnavit in Jeruſælem:
(nomen matris ejus erat Maacha Ebed-ſe-
lomi filia.) Fecítque Aſa quod rectum erat 11
coram Domino, ſicut David pater ſuus. Abſ- 12
tulit enim ſcortatores è terra, & abſtulit o-
mnia ſimulachra quæ fecerant patres ſui.
Quin etiam ipſam Maacham matrem ſuam 13
propriâ ipſius magnificentiâ privavit, eò
quòd celebraret ſolennitatem cultui ſuo: &
excîdit Aſa idololatriam ejus, & exuſſit eam
in torrente Cedron: Verùm excelſa non 14
abſtulit. Cor tamen Aſæ perfectum fuit erga
Dominum Deum ſuum cunctis diebus ſuis.
Intulítque ſacra patrum ſuorum & ſacra ſua 15
in domum Domini, argentum *videlicet* &
aurum, ac vaſa. Fuit autem bellum inter 16
Aſam & inter Baaſam regem Iſraelis cunctis
diebus eorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وباقي اخبار رحبعام وما عمل * قد كتب في سفر ايام ملك يهودا * وكانت الملحمة بين رحبعام 29 30
وبين يوربعام طول مدتيهما * وانضجع رحبعام مع ابائه * وقبر مع ابائه في قرية داود * واسم 31
امه نعماء العمانية * وملك ابيام ابنه مكانه *

* تمت مملكة رحبعام بن سليمان *

* مملكة ابيام بن رحبعام بن سليمان *

* الفصل الخامس عشر *

* وفي السنة الثامنة عشر لملك ياربعام بن نباط * ملك ابيام على آل يهودا * وملك ثلثة سنين في 1
دار السلم * واسم امه ماعخا ابنة ابيسالوم * وصنع كخطايا ابيه اللاتي صنعها * ولم يكن قلبه 2 3
سليما في خيفة الله * كقلب داود ابيه * الا انه من اجل داود ثبت الله الاهه مملكته في دار السلم * 4
بتمليك ابنه بعده * وتثبيت دار السلم * وذلك لما صنع داود الاستقامة بين يدي الله * وما زاغ 5
من كل ما وصاه مدة ايام حياته * سوي خبر اوريا الحاثاني * وكان الحرب بين ابيام وبين يوربعام 6
طول مدتيهما * وباقي اخبار ابيام وما صنع * قد كتب في سفر ايام ملوك يهودا * وكان الملحمة بين 7
ابيام وبين ياربعام ايضا * وانضجع ابيام مع ابائه * وقبروه في قرية داود * وملك اسا ابنه مكانه 8
* في سنة عشرين لملك ياربعام ملك اسرايل * ملك اسا ملك يهودا * واحدي واربعون سنة ملك 9 10
في دار السلم * وصنع اسا الاستقامة بين يدي الله * كداود ابيه * وانفا فاعلي المستنكرات من 11 12
الارض * وازال جميع الطواغيت التي صنعها اباوه * وايضا ماعخا امه ازالها عن ملكها * لانها 13
صنعت طاغوت سارية * فقطع اسا طاغوتها * واحرقه في وادي قدرون * خلا ان الباموث لم يزالوا 14
الا ان قلب اسا كان سليما في خيفة الله كل ايامه * وجاء باقداس ابيه واقداسه لبيت قدس الله * 15
فضة وذهبا واواني * وكان الحرب بين اسا * وبين بعشا ملك آل اسرايل * في كل ايامهما * 16

Reliquæ hiſtoriæ Rehabaami, et quid fece- 29
cerit, jam ſcriptũ eſt in libro annaliũ re-
gni Judæ. Cæterùm fuit acerrima pugna in- 30
ter Rehabaamũ & inter Jerobaamũ toto
intervallo regni *ipſorum. Cúmq; occubuiſ-* 31
ſet Rehabaam cum patribus ſuis, & ſepul-
tus eſſet cum patribus ſuis in civitate Da-
vidis, (nomen autem matris ejus erat Nae-
ma Ammonitis,) regnavit Abiamus filius
ejus loco ipſius.

Finis regni Rehabaami filii Salomonis.

Regnum Abiami filii Rehabaam filii Salomonis.

CAP. XV.

ANno decimo octavo regni Jerobaami 1
filii Nabat, regnavit Abiam ſuper gentem
Juda: tribus autẽ annis regnavit in urbe
pacis. Nomen matris ejus erat Maacha 2
Abiſalomi filia. Fecitq; juxta peccata pa- 3
tris ſui, quæ perpetrârat ante eum, *nec fuit*
animus ejus perfectus in timore Dei ſicut
animus Davidis patris ſui. Verùm propter 4
Davidem, ſtabilivit Deus, Deus ejus regnũ
ipſius in urbe pacis regẽ creando filiũ ej9
poſt ipſum, & urbem pacis conſervando.
Idque, quia David rectitudinem exercuit 5
corã Deo, neque deflexit ab omnibus quæ
præceperat ei toto *ſpatio dierũ vitæ ſuæ,*
exceptâ re Uriæ Gethæi. Fuit autẽ bellum 6
inter Abiamum & inter Jerobaamũ totâ
utriuſq; ætate. Reliquæ hiſtoriæ Abiami, & 7
quæ fecerit, jam ſcripta ſunt in libro anna-
lium regũ Juda. Tum acerrimâ pugnâ in-
ter Abiamũ & inter Jerobaamum redin-
tegratâ, Occubuit Abiamus cum patribus 8
ſuis, et ſepelierunt eum in civitate David;
regnavitque Aſa filius ejus loco ipſius.
Anno vigeſimo regni Jerobaami regis 9
Iſrael, regnavit Aſa rex Juda. Annis au- 10
tem quadraginta uno regnavit in urbe pa-
cis. Et fecit Aſa rectitudinem coram Deo, 11
ſicut David pater ſuus. Nam operantes 12
horrenda expulit è terra, et amovit omnia
idola quæ fecerant patres ejus. Præterea 13
Maacham matrẽ ſuã ab ejus regno amo-
vit, eò quòd proceræ arboris idolum feciſ-
ſet: tum ſuccîdit Aſa idolum ejus, et com-
buſſit illud in torrente Cedron: Veruntа- 14
men excelſa non fuerunt amota. Nihilo-
minus animus Aſæ ſincerus fuit in timore
Dei cunctis diebus ſuis. Attulitque ſacra 15
patris ſui & ſacra ſua in ſanctuariũ Dei,
argentum, aurũ, & vaſa. Cúmq; bellũ eſ- 16
ſet inter Aſam & inter Baaſam regem
Iſraelitarum cunctis utriuſque diebus,

מלכים א : טו

, Ramah ædificavit &,Jehudah *ſuper* Iſrael rex Bahaſa aſcendit Et
17 וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה
tulit Et .Jehudah regi Aſa ingredientē &,egredientē *dandū non ad*
18 לְבִלְתִּי תֵּת יֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח
domus theſauris in *reſidua* ,aurum & ,argentū omne Aſa
אָסָא אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנּוֹתָרִים בְּאוֹצְרוֹת בֵּית־
:ſuorū ſervorū manu in ea dedit & ,regiæ domus theſauros & ,DOMINI
יְהוָה וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית מֶלֶךְ וַיִּתְּנֵם בְּיַד עֲבָדָיו
Chezion filii Tabrimmon filiū hadad-Ben ad Aſa rex ea miſitque
וַיִּשְׁלָחֵם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד בֶּן־טַבְרִמֹּן בֶּן־חֶזְיוֹן
,te inter &,me inter Fœdus : dicendo,Dammaſec in *habitantē* Aram regem
19 מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃ בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶךָ
,argentū munus tibi miſi ecce : tuū patrē inter & ,meū patrē inter
בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֹׁחַד כֶּסֶף
, Iſrael rege Bahaſa cum tuū pactū irrita vade ;aurū &
וְזָהָב לֵךְ הָפֵרָה אֶת־בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
miſit & , Aſa regem *ad* hadad-Ben audivit Et .me *deſuper aſcendat* &
20 וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח
,Hijon percuſſit &, Iſrael urbes *ſuper* ſibi qui ,*virtutum* principes
אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־עִיּוֹן
omni *ſuper* Chineroth univerſam &,mahachah-beth Abel & ,Dan &
וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֵת כָּל־כִּנְּרוֹת עַל כָּל־
ædificando ab deſtitit & ,Bahaſa *audire ſecundū* fuit Et .Naphthali terra
21 אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת
omnē fecit *audire* Aſa rex Et .Tirſah in manſit & ,Ramah
22 אֶת־הָרָמָה וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה׃ וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־כָּל־
,ejꝰ ligna & ,Ramah lapides tulerunt Et .exemptus non : Jehudah
יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ
Ghebah Aſa rex eis *in* extruxit & : Bahaſa ædificaverat quæ
אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת־גֶּבַע
omne & , Aſa verborū omniū *reſiduum* Et .Miſpah & ,Binjamin
23 בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וְיֶתֶר כָּל־דִּבְרֵי אָסָא וְכָל־
hæc nónne,extruxit quas urbes & , fecit quod omne & ,ejus robur
גְּבוּרָתוֹ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלֹא־הֵמָּה
tēpore *in Tantùm* ? Jehudah regum dierum verborū libro *ſuper* ſcripta
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה רַק לְעֵת
,ſuis patribꝰ cum Aſa *Jacuitque* .ſuis pedibꝰ ægrotavit ſuæ ſenectutis
24 זִקְנָתוֹ חָלָה אֶת־רַגְלָיו׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו
regnavitque :ſui patris David civitate in ſuis patribus cum eſt ſepultus &
וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
ſuper regnavit Jarobham filius Nadab Et .eo pro ejꝰ filius Jehoſaphat
25 יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְנָדָב בֶּן־יָרָבְעָם מָלַךְ עַל־
ſuper regnavit & : Jehudah regis Aſa anno ſecundo *in* Iſrael
יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־
ambulavit & :DOMINI oculis in malum Fecitque .duobꝰ annis Iſrael
26 יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ
.Iſrael fecit peccare *quo* ejꝰ *peccato* in & ,ſui patris via in
בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
eū percuſſit &,Iſſachar domo de Achijah filius Bahaſa eū *ſuper* cōſpiravit Et
27 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה לְבֵית יִשָּׂשכָר וַיַּכֵּהוּ
coarctantes Iſrael omnis & Nadab Et.Peliſtæis quæ ,Ghibbethō in Bahaſa
בַעְשָׁא בְּגִבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים וְנָדָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים
regis Aſa tertio anno in Bahaſa eū Interfecitque.Ghibbethō *ſuper*
28 עַל־גִּבְּתוֹן׃ וַיְמִתֵהוּ בַּעְשָׁא בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ
percuſſit ,*ipſum regnare ſecundū* ,fuit Et .eo pro regnavit & , Jehudah
29 יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי כְמָלְכוֹ הִכָּה
,Jarobhā ipſi *ſpiraculum omne* reliquit non :Jarobham domū omnē
אֶת־כָּל־בֵּית יָרָבְעָם לֹא־הִשְׁאִיר כָּל־נְשָׁמָה לְיָרָבְעָם
manu in fuerat locutus quod ,DOMINI verbū juxta ,eū diſperderet donec
עַד־הִשְׁמִדוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־
.Silonitæ Achijah ſui ſervi
עַבְדּוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי׃

Verſio VUL. LAT.

17 Aſcendit quoque Baaſa rex Iſrael
in Judam, & ædificavit
Rama, ut non poſſet quiſpiam
egredi vel ingredi de parte
18 Aſa regis Juda. Tollens itaque
Aſa omne argentum & aurū,
quod remanſerat in theſauris
domûs Dñi, & in theſauris domûs
regiæ, dedit illud in manus
ſervorū ſuorū : & miſit
ad Benadad filiū Tabremon filii
Hezion, regem Syriæ, qui
habitabat in Damaſco, dicens;
19 Fœdus eſt inter me & te, &
inter patrem meū & patrem
tuū : ideò miſi tibi munera,
argentū & aurū : & peto ut
venias, & irritū facias fœdus,
quod habes cū Baaſa rege Iſrael,
20 & recedat à me. Acquieſcens
Benadad regi Aſa, miſit
principes exercitûs ſui in civitates
Iſrael, & percuſſerunt
Ahion, & Dan, & Abeldomū
Maacha, & univerſam Cenneroth,
omnem ſcilicèt terram
21 Nephthali. Quod cū audîſſet
Baaſa, intermiſit ædificare Rama,
& reverſus eſt in Therſa.
22 Rex autem Aſa nuntiū miſit in
omnem Judā, dicens; Nemo ſit
excuſatus : & tulerunt lapides
de Rama, & ligna ejus, quibus
ædificaverat Baaſa, & extruxit
de eis rex Aſa Gabaa Benjamin,
23 & Maſpha. Reliqua autē
omniū ſermonum Aſa, & univerſæ
fortitudines ejꝰ, & cuncta
quæ fecit & civitates quas
extruxit, nónne hæc ſcripta
ſunt in libro Verborū dierū
regum Juda? Veruntamen in
tempore ſenectutis ſuæ doluit
24 pedes. Et dormivit cū patribus
ſuis, & ſepultus eſt cū eis in
civitate David patris ſui. Regnavítq;
Joſaphat filius ejꝰ pro
25 eo. Nadab verò filiꝰ Jeroboam
regnavit ſup Iſrael anno ſecūdo
Aſa regis Juda: regnavítq;
26 ſup Iſrael duobus annis. Et fecit
ꝙ malum eſt in conſpectu
Dñi, & ambulavit in viis patris
ſui, & in peccatis ejꝰ, quibus
27 peccare fecit Iſrael. Inſidiatus
eſt autem ei Baaſa filius
Ahiæ de domo Iſſachar, & percuſſit
eum in Gebbethon, quæ
eſt urbs Philiſthinorum : ſiquidem
Nadab & omnis Iſrael
28 obſidebant Gebbethon. Interfecit
ergò illum Baaſa in anno
tertio Aſa regis Juda, & regnavit
29 pro eo. Cúmq; regnâſſet,
percuſſit omnem domū Jeroboam:
non dimiſit ne unā quidē
animam de ſemine ejꝰ, donec
deleret eū, juxta verbum
Dñi, quod locutus fuerat in
manu ſervi ſui Ahiæ Silonitis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε (γ) Βαασὰ, ϗ διέλιπε
τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, ϗ ἀνέστρεψεν εἰς Θερσά.
22 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ παρήγγειλε (δ) παντὶ
Ἰούδα εἰς Ἐνακὶμ, ϗ αἴρουσι τοὺς λίθους
τῆς (ε) Ῥαμὰ, ϗ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε
Βαασά· ϗ (ζ) ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ
βασιλεὺς Ἀσὰ πᾶν βουνὸν Βενιαμὶν ϗ τὴν
23 σκοπιάν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσὰ, ϗ
πᾶσα ἡ δυναστεία (η) αὐτοῦ ἣν ἐποίησε, ϗ
τὰς πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν, (θ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα
γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ (ι) βιβλίῳ λόγων τῶν
ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; πλὴν ἐν τῷ
καιρῷ τοῦ (†) γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας
24 αὐτοῦ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, ϗ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει
Δαυὶδ (κ) πατρὸς αὐτοῦ. ϗ (λ) βασιλεύει
25 Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ (μ) Ναβὰτ
υἱὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν
ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, ϗ
26 ἐβασίλευσεν (ν) ἐν Ἰσραὴλ ἔτη δύο. Καὶ
ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ϗ ἐπορεύθη
ἐν ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ϗ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
27 αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ
περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν
(ξ) οἶκον Βελαὰν υἱοῦ Ἀχιὰ, ϗ ἐχάραξεν αὐτὸν
ἐν Γαβαθὼν τῇ τῶν ἀλλοφύλων· ϗ (ο)
Ναβὰτ ϗ πᾶς Ἰσραὴλ περιεκάθητο ἐπὶ
28 Γαβαθών. Καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν
ἔτει (π) τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ υἱοῦ Ἀσὰ βασιλέως
29 Ἰούδα, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἐβασίλευσεν, ϗ (ρ) ἐπάταξεν ὅλον
τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ, ϗ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν
πνοὴν τοῦ Ἱεροβοὰμ ἕως τοῦ ἐξολοθρεῦσαι
αὐτὸν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ
30 δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ τῶν ἁμαρτιῶν
Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ,
ϗ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ (σ) ᾧ παρώργισε
31 τὸν κύριον (τ) θεὸν τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ τὰ
λοιπὰ τῶν λόγων (υ) Ναβὰτ ϗ πάντα (φ) ἃ
ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν
ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
33 (χ) Ἰσραήλ; Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ
τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Βαασὰ
υἱὸς Ἀχιὰ (ψ) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ εἴκοσι
34 ϗ (ω) τέσσαρα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον κυρίου, ϗ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ
Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ϗ ἐν ταῖς (α) ἁμαρτίαις
αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

Et factum eſt, ut audivit Baaſa; 21
& omiſit ædificare Rama,
& revertit in Therſa. Et rex Aſa 22
condixit omni Juda (l) in Enacim.
Et tollunt lapides ipſius Rama,
& ligna ejus, quæ ædificaverat
Baaſa. Et ædificavit in eis
rex Aſa omnem collem Benjamin,
& ſpeculam. Et reliqua verborum 23
Aſa, & omnis potentatus
ejus, (m) quem fecit, & omnes civitates,
quas ædificavit, nónne
ecce hæc ſcripta ſunt in libro Verborum
dierum regum Juda? Tantùm
in tempore ſenectutis ſuæ (n)
laboravit pedibus ſuis. Et dormivit 24
Aſa cum patribus ſuis : &
ſepelitur cum patribus ſuis in civitate
David patris ſui. Et regnat
Joſaphat filius ejus pro eo.
Et Nabat filius Hieroboam regnat 25
ſuper Iſrael in anno ſecundo
ipſius Aſa regis Juda: Et regnavit
in Iſrael annos duos. Et 26
fecit malum in conſpectu Domini,
& ambulavit in via patris ſui,
& in peccatis ejus, quibus peccare
fecit Iſrael. Et inſidiatus eſt 27
ei Baaſa filius Achia ſuper domum
(o) Belaan filii Achia: &
(p) ſecavit eum in Gabathon alienigenarum.
Et Nabat, & omnis
Iſrael obſidebat ſuper Gabathon.
Et interfecit eum Baaſa 28
in anno tertio ipſius Aſa filii (q)
Aſa regis Juda: & regnavit
pro eo. Et factum eſt, ut regnavit; 29
& percuſſit totam domum
Hieroboam: & non reliquit omne
ſpiraculum ipſius Hieroboam,
donec exterminaret eum juxta
verbum Domini, quod locutus
eſt in manu ſervi ſui Achia
Selonitæ De peccatis Hieroboam, 30
qui peccare fecit Iſrael, & in
irritatione ſua, quâ irritavit Dominum
Deum Iſrael. Et reliqua 31
verborum Nabat, & omnia
quæ fecit, nónne ecce hæc ſcripta
ſunt in libro Verborum dierum
regum (r) Iſrael? Et in anno 33
tertio ipſius Aſa regis Juda
regnat Baaſa filius Achia ſuper
Iſrael in Therſa, viginti & quatuor
annos. Et fecit malum in 34
conſpectu Domini : & ambulavit
in via Hieroboam filii Nabat,
& in peccatis ejus, (ſ) quomodò
peccare fecit Iſrael.

MS. A. (γ) Βαασὰ, * τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμμὰ, (δ) παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς Ἀνναχείμ, (ε) Ῥαμμὰ, (ζ) ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς πᾶν βουνὸν (η) αὐτοῦ ϗ πάντα ἃ * ἐποίησαν, ϗ τὰς πόλεις ἃς (θ) οὐχ ἰδοὺ (ι) βιβλίου (†) γήρους (κ) τοῦ πατρὸς (λ) ἐβασίλευσεν (μ) Ναδὰβ (ν) ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη. (ξ) οἶκον Εἰσάχαρ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν Γαβαθὼν (ο) Ναδὰδ (π) τρίτῳ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (ρ) ἐπάταξεν τὸν σύμπαντα οἶκον Ἱεροβοὰμ ἕως οὗ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν, ϗ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ἱεροβοὰμ, * ὃς ἥμαρτεν ϗ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ (σ) ὡς (τ) θεὸν Ἰσραήλ. (υ) Ναδὰβ (φ) ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα
32 ἐν βιβλίῳ (χ) Ἰσραήλ; Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ἀσὰ ϗ μεταξὺ Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰ ἡμέρας αὐτῶν. Καὶ ἐν τῷ (ψ) ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ (ω) τέσσαρα (α) ἁμαρτίαις ὡς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וּסְלִיק בַּעְשָׁא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל עַל דְּבֵית יְהוּדָה וּבְנָא יָת רָמְתָא בְּדִיל לְמִשְׁבַּק לְמִתַּן נָפֵיק
18 וְעָלֵל לְאָסָא מַלְכָּא דְבֵית יְהוּדָה׃ וּנְסִיב אָסָא יָת כָּל כַּסְפָּא וְדַהֲבָא דְאִשְׁתְּאָרוּ בְּאוֹצְרוֹת
בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְיָת אוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא וּמַנְּנוּן בִּידָא דְעַבְדוֹהִי וְשַׁדְּרִנּוּן מַלְכָּא אָסָא לְוָת
19 בַּר הֲדַד בַּר טַבְרִמּוֹן בַּר חֶזְיוֹן מַלְכָּא דַאֲרָם דְּיָתֵיב בְּדַמֶּשֶׂק לְמֵימַר׃ קְיָם בֵּינִי וּבֵינָךְ וּבֵין
אַבָּא וּבֵין אֲבוּךְ הָא שַׁדְּרֵית לָךְ שׁוּחֲדָא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא אֱזֵיל אַשְׁנֵי יָת קְיָמָךְ עִם בַּעְשָׁא
20 מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וְיִסְתַּלֵּק מִנִּי׃ וְקַבֵּיל בַּר הֲדַד מִן מַלְכָּא אָסָא וְשַׁדַּר יָת רַבְּנֵי חֵילָוָתָא
דִּילֵיהּ עַל קִרְוֵי יִשְׂרָאֵל וּמְחָא יָת עִיּוֹן וְיָת דָּן וְיָת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה וְיָת כָּל גִּינוֹסַר עַל כָּל
21 אֲרַע שִׁבְטָא דְבֵית נַפְתָּלִי׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע בַּעְשָׁא וְאִתְמְנַע מִלְּמִבְנֵי יָת רָמְתָא וִיתֵיב
22 בְּתַרְעִיתָא׃ וּמַלְכָּא אָסָא כְּנַשׁ יָת כָּל דְּבֵית יְהוּדָה לֵית דִּנְקִי וּנְטַלוּ יָת אַבְנֵי רָמְתָא וְיָת
23 אָעָהָא דִּי בְנָא בַּעְשָׁא וּבְנָא בְהוֹן מַלְכָּא אָסָא יָת גִּבְעֲתָא דִבְנֵי בִנְיָמִין וְיָת מִצְפַּיָא׃ וּשְׁאָר
כָּל פִּתְגָּמֵי אָסָא וְכָל גְּבוּרְתֵּיהּ וְכָל דִּי עֲבַד וְקִרְוַיָא דִּי בְנָא הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר
24 פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָא לְמַלְכֵי דְבֵית יְהוּדָה לְחוֹד לְעִדָּן סֵיבְתֵיהּ אִתְמְרַע בְּרִגְלוֹהִי׃ וּשְׁכֵיב אָסָא
עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקִרְתָּא דְדָוִד אֲבוּהִי וּמְלַךְ יְהוֹשָׁפָט בְּרֵיהּ
25 תְּחוֹתוֹהִי׃ וְנָדָב בַּר יָרָבְעָם מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת תַּרְתֵּין לְאָסָא מַלְכָּא דְשִׁבְטָא דְבֵית
26 יְהוּדָה וּמְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל תַּרְתֵּין שְׁנִין׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וַאֲזַל בְּאוֹרַח אֲבוּהִי וּבְחוֹבֵיהּ
27 דְּחַיֵּיב יָת יִשְׂרָאֵל׃ וּמְרַד עֲלוֹהִי בַּעְשָׁא בַּר אֲחִיָּה מִשִּׁבְטָא דְבֵית יִשָּׂשכָר וּמְחָהִי בַעְשָׁא
28 בְּגִבְּתוֹן דִּי לְפְלִשְׁתָּאֵי וְנָדָב וְכָל יִשְׂרָאֵל צָיְרִין עַל גִּבְּתוֹן׃ וְקַטְלֵיהּ בַּעְשָׁא בִּשְׁנַת תְּלָת
29 לְאָסָא מַלְכָּא דְשִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי׃ וַהֲוָה בְּמַמְלְכֵיהּ קְטַל יָת בֵּית יָרָבְעָם
לָא אַשְׁאַר כָּל נִשְׁמָא לְיָרָבְעָם עַד דִּי שֵׁיצֵיהּ כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלִּיל בְּיַד עַבְדֵּיהּ אֲחִיָּה
שִׁילוֹנָאָה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et aſcendit Baghſa rex Iſrael contra [*populū*] domus Jehudah, & ædificavit 17
Ramatha, ut non *ampliùs* permitteret exeuntē & intrantem ad Azza regem
tribus domus Jehudah. Et accepit Azza omne argentū & aurum quæ 18
relicta erant in theſauris domus ſanctuarii Dñi & *theſauros* domus regis,
& numeravit ea in manu ſervorū ſuorū, & miſit illa rex Azza ad Barhadad
filiū Tabrimon filii Hhezion regem Aram qui habitabat in Dammeſek,
dicendo: Fœdus ſit inter me & te, & inter patrē meum & patrem 19
tuum ; ecce mitto tibi munus, argentū & aurū : vade immuta fœdus tuū
cum Baghſa rege Iſrael ut aſcendat à me. Et obtemperavit Barhadad regi 20
Azza, & miſit magiſtros exercituum qui erant illi adverſus urbes Iſrael,
& percuſſit Ghijon & Dan, & Abel Beth-maghacha, & omnē Ginozzar
uſque ad omnē terrā tribus Nephtali. Et fuit cùm audiſſet Baghſa, pro- 21
hibitus eſt ædificare Ramatha, & ſedit in *Tharghitha*. Et rex Azza con- 22
gregavit omnes viros domus Jehudah; non erat qui eſſet immunis ; &
tulerunt lapides Ramatha, & ligna ejus quæ ædificaverat Baghſa, et ædificavit
ex eis rex Azza Gibghatha filiorum Binjamin, et Miſzpeia. Et re- 23
liquū omnium verborum Azza, et omnis fortitudo ejus, et omnia quæ fecit,
et urbes quas ædificavit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborū dierū
regis domus Jehudah? Verùm tempore ſenectutis ſuæ malè habuit in pedibus
ſuis. Et dormivit Azza cum patribus ſuis, et cum patri- 24
bus ſuis in civitate David patris ſui, et regnavit Jehoſaphat filius ejus pro
eo. Et Nadab filius Jerabgha regnavit ſuper Iſrael anno ſecundo Azzæ re- 25
gis tribus domꝰ Jehudah, et regnavit ſuper Iſrael duobus annis. Et fecit 26
quod malum erat ante Dominum, et ambulavit in via patris ſui, et in pec-
cato ejus *quo* peccare fecit Iſrael. Et rebellavit in eum Baghſa filius 27
Ahhiah de tribu domus Iſſachar, et percuſſit eum Baghſa in Gibthon,
quæ erat Peliſtæis; et Nadab et omnis Iſrael obſidebant Gibthon. Et occi- 28
dit illū Baghſa anno tertio Azza regis tribꝰ domꝰ Jehudah, et regnavit pro
eo. Et fuit cùm regnaret, occidit omnē domū Jerabgham: non relicta fu- 29
it ulla anima Jerabghamo quoſq; conſumpſit eā, ſecundū verbū Domini,
quod locutus fuerat per manum ſervi ſui Ahhia Silonæi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܣܠܩ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܘܒܢܐ ܠܪܡܬܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܕܢܦܩ ܘܥܐܠ 17
ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.* ܘܢܣܒ ܐܣܐ ܟܠܗ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ ܕܐܫܬܚܪ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܓܙܐ 18
ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܘܗܝ. ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܘܬ ܒܪ ܗܕܕ
ܒܪ ܛܒܪ ܐܡܘܢ : ܒܪ ܚܙܝܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܕܝܬܒ ܒܕܪܡܣܘܩ. ܠܡܐܡܪ. * ܩܝܡܐ ܒܝܢܝ 19
ܘܠܟ. ܘܒܝܢ ܐܒܝ ܠܐܒܘܟ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܟ ܩܘܪܒܢܐ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܬܐ ܒܛܠ ܩܝܡܟ ܕܥܡ
ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܣܬܠܩ ܡܢܝ. * ܘܫܡܥ ܒܪ ܗܕܕ ܡܢ ܐܣܐ. ܘܫܕܪ ܪ̈ܒܝ ܚܝܠܐ 20
ܕܝܠܗ : ܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܚܪܒܘ ܠܥܝܘܢ ܘܠܕܢ. ܘܠܐܒܠ ܒܝܬ ܡܥܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ
ܩܘܪܝܐ ܕܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܢܦܬܠܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܒܥܫܐ. ܦܫ ܠܗ ܡܢ ܕܒܢܝܢܗ ܠܪܡܬܐ. 21
ܘܝܬܒ ܒܬܪܨܐ. * ܘܡܠܟܐ ܐܣܐ ܐܫܡܥ ܠܟܠܗ ܝܗܘܕܐ. ܘܠܝܬ ܕܫܒܝܩ. ܘܫܩܠܘ ܟܐܦܐ 22
ܕܪܡܬܐ. ܘܩܝܣܐ ܕܒܢܐ ܒܥܫܐ. ܘܒܢܐ ܒܗܘܢ ܡܠܟܐ ܐܣܐ. ܠܓܒܥܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܘܠܡܨܦܝܐ.
* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܣܐ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܒܢܐ. ܗܐ 23
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪ ܝܘܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܒܙܒܢܐ ܕܣܝܒܘܬܗ ܕܐܣܐ. ܐܬܟܪܗ ܡܢ
ܪ̈ܓܠܘܗܝ. * ܘܫܟܒ ܐܣܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ 24
ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܫܦܛ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܢܕܒ ܕܝܢ ܒܪ ܝܘܪܒܥܡ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. 25
ܒܫܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ 26
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܒܘܗܝ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪܕ ܥܠܘܗܝ 27
ܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܝܣܟܪ. ܘܩܛܠܗ ܒܓܬ ܕܦܠܣܛܝܐ. ܘܢܕܒ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
ܟܪܝܟܝܢ ܥܠ ܓܬ. * ܘܩܛܠܗ ܒܥܫܐ ܒܫܢܬܐ ܬܠܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ : ܘܐܡܠܟ 28
ܒܬܪܗ. * ܘܟܕ ܐܡܠܟ. ܡܚܐ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܝܘܪܒܥܡ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܢܦܫܐ ܠܒܝܬ 29
ܝܘܪܒܥܡ .· ܥܕܡܐ ܕܐܘܒܕܗ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܐܚܝܐ
ܢܒܝܐ ܫܝܠܘܢܝܐ .·

Tunc aſcendit Baaſa rex Iſraelis contra Ju- 17
dam, & ædificavit Ramatham, nullúmque re-
liquit Aſæ regi Judæ egredientem & ingre-
dientem. Quamobrem accipiens Aſa totum 18
argentum & aurum quod ſupererat in domo
Domini & in theſauro domûs regiæ, tradidit
in manum ſervorum ſuorum, & miſit eos Aſa
rex Judæ ad filium Hadadi filii Tebar-Amo-
nis, filii Hezjonis regis Adum reſidentis in
Damaſco, ut dicerent; Fœdus eſt inter me 19
& te, & inter patrem meum & patrem tuum:
ecce mitto tibi munus argentũ & aurum: age,
rumpe fœdus tuum cum Baaſa rege Iſraelis,
ut abſcedat à me. Filius itaque Hadadi ac- 20
quieſcens Aſæ, miſit imperatores exercituum
ſuorum contra civitates Iſraelis; qui deſtru-
xerunt Ijonem, & Danem, Abel Beth-maa-
chæ, omnéſque civitates quæ erant in tota
terra Nephtali. Quæ cùm audîſſet Baaſa, de- 21
ſtitit ab ædificando Ramatham, & reſedit in
Therſa. Tum Aſa Rege promulgante apud 22
univerſũ Judam, (nemo erat immunis) ſuſ-
tulerunt lapides Ramathæ, et ligna quibus æ-
dificaverat Baaſa; iiſque ædificavit rex Aſa
Gebaum Benjamini, & Maſphiam. Reliquæ 23
res geſtæ Aſæ, totum robur ejus, & quicquid
fecit, & civitates quas ædificavit; ecce ſcripta
ſunt in libro annaliũ regum Juda. Tempore
autem ſenectutis ſuæ ægrotavit Aſa pedibus
ſuis: Tum occubuit Aſa cum patribus ſuis, 24
& ſepultus eſt cum patribus ſuis in civitate
David patris ſui, regnavítque Joſaphat filius
ejus poſt ipſum. Porrò Nadab Jerobaami 25
filius regnavit ſuper Iſraelem anno ſecundo
Aſæ regis Juda: regnavit autem ſuper Iſraelẽ
duobus annis. Et fecit quod malum erat co- 26
ram Domino, & ambulavit in via patris ſui,
& in peccatis ejus quibus peccare fecit Iſrae-
lẽ. Conſpiravit autẽ in eum Baaſa fili⁹ Ahiæ, 27
de domo Iſachar, et occîdit eum in Gath-Pa-
leſtinorum, dum Nadab & omnes Iſraelitæ
obſiderent Gath. Occîdit eum, inquam, 28
Baaſa anno tertio Aſæ regis Juda, & regna-
vit poſt ipſum. Et cùm regnâſſet, percuſ- 29
ſit univerſam domum Jerobaami, ita ut
nullam relinqueret animam domui Jerobaa-
mi, donec perderet eam; juxta ſermonem
Domini quem locutus fuerat per ſervum ſuũ
Ahiam prophetam Silonitem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وطلع بعشا ملك اسرايل على آل يهودا * وبنى الرامة ليقتصر على الصادر والوارد لآسا ملك 17
يهودا * واخذ آسا جميع ما بقي من الفضة والذهب في خزاين دار الملك * وجعلها على ايدي 18
اصحابه موجهه الى بن هداد * بن طبرمون * بن حزيون ملك ارام الساكن بدمشق * وقال له
* انت تعلم ما بيني وبينك من العهد * وبين ابي وابيك * وقد وجهت اليك رشا فضة وذهبا * 19
لتبادر بفسخ ما بينك وبين بعشا ملك اسرايل * واصرفه عني * فقبل ابن هداد من الملك آسا * 20
وبعث برؤساء الجيوش الذين له * الى قرى آل اسرايل * واوقع بعيون ودان * وآبل بيت ماعكا *
وجميع القرى التي في ارض نفتالي * فلما سمع بعشا امتنع عن اتمام ما التمس بناوه من الرامة * 21
واقام بترصا * والملك آسا تقدم بجميع سبط يهودا * ولم يكن له مانع * فحملوا حجارة الرامة * 22
وخشبها الذي كان بنى به بعشا * وبنى بها الملك آسا الجبعة التي لآل بنيامين * والمصفا * وباقي 23
اخبار آسا * وجبروته * وساير ما صنعه * والقرى التي بنى * قد كتب في سفر اخبار ايام ملوك
يهودا * الا انه عند شيخوخته اعتلت رجلاه * واضطجع آسا مع آبايه * ودفن في قرية داود 24
ابيه * وملك ابنه يهوشافاط مكانه * وكان ابتدى ملك ناداب بن يوربعام على آل اسرايل في 25
السنة الثانية لآسا ملك يهودا * وملك على آل اسرايل سنتين * وصنع القبيح بين يدي الله * 26
ومشى في طرق آثام ابيه * التي اثم بها بني اسرايل * فعصاه بعشا بن احيا من سبط ايساخر 27
واهلكه بعشا في جبتون التي للفلسطينيين * والكل من آل اسرايل في ذاك من حال يحاصرون
لجبتون * وكان قتل بعشا له * في السنة الثالثة لآسا ملك سبط يهودا * ثم ملك مكانه * وعند 28 29
ملكه * قتل جميع اهل بيت يوربعام * حتى لم يترك ليوربعام ذا نسمة * حتى افناه * حسبما
قال الله على يد عبده احيا السيلوني *

Aſcendit Baaſa rex Iſraelis contra gen- 17
tem Juda, & extruxit Ramã, ut aditum
præcluderet euntibus & redeuntibus ad
Aſam regẽ Juda. Sed accipiens Aſa quic- 18
quid remanſerat ex argento & auro in
ærariis regiis, mittenſq; illud per manus
amicorũ ſuorũ ad filium Hadadi filii Ta-
barmonis filii Hezjonis, regẽ Aram, habi-
tantẽ in Damaſco; dixit ad eum, Tu nôſti 19
quale fœdus ſit inter me & inter te, & in-
ter patrem meum & patrem tuum: munus
jam ad te mitto, argentum & aurum, ut
quamprimũ frangas fœdus *quod eſt inter*
te & inter Baaſam regem Iſraelis;
eumq; à me pellito. Filius ergò Hadadi 20
morẽ gerens Aſæ regi, miſit duces turma-
rum ſuarũ in civitates Iſraelitarum, &
bellũ intulit Ijoni, & Dani, Abeli Beth-
Maachæ, omnibuſque civitatibus quæ e-
rant in terra Nephtali. Cùm id *audîſſet* 21
Baaſa, deſtitit à propoſito Ramæ ædificio
abſolvendo, & commoratus eſt in Therſa.
Tunc rex Aſa accedens cum univerſa tri- 22
bu Judæ, nemine eum impediente, aſportâ-
runt lapides Ramæ ac ligna quibus ædi-
ficaverat Baaſa; iiſque extruxit rex Aſa
Gabaam quæ pertinet ad Benjaminitas, et
Maſphã. Reliquæ hiſtoriæ Aſæ, ejuſque 23
fortitudo, & quidquid fecit, & civitates
quas extruxit; jam ſcripta ſunt in libro
hiſtoriarũ dierũ regũ Juda: Verùm cùm
ſenex eſſet, laboravit pedibus: Et occubuit 24
Aſa cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in
civitate David patris ſui; regnavitque Jo-
ſaphat filius ejus loco ipſius. Fuit autem 25
initium regni Nadabi filii Jerobaami ſuper
Iſraelitas, anno ſecundo Aſæ regis Juda;
regnavitque ſuper Iſraelitas duob⁹ annis.
Et fecit turpitudinẽ in conſpectu Dei, & 26
ambulavit in viis ſcelerũ patris ſui, qui-
bus delinquere fecit filios Iſraelis. Qua- 27
propter rebellavit in eum Baaſa filius
Achiæ de tribu Iſachar, peremitque eum
Baaſa in Gebtone quæ pertinet ad Paleſti-
nos, omnibus Iſraelitis tunc temporis Geb-
tonẽ obſidentibus. Peremit autẽ illum Ba- 28
aſa anno tertio Aſæ regis tribûs Juda,
tum regnavit loco illius. Cúmque regnâſ- 29
ſet, interfecit totã familiã Jerobaami, ita
ut neminẽ Jerobaamo reliquerit ſpirantẽ,
adeoque penitùs *conſumpſerit eam, juxta*
id quod prædixerat Deus per ſervum ſu-
um Achiam Silonitem:

fecit peccare qui & , peccavit qui , Jarobham peccata *Super*
30 עַל־חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־
.Iſrael Deum DOMINUM irritavit qua ,ejꝰ *irritatione in* ;Iſrael
יִשְׂרָאֵל בְּכַעְסוֹ אֲשֶׁר הִכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
ipſa nónne ,fecit quæ omnia & , Nadab verborum *reſiduum* Et
31 וְיֶתֶר דִּבְרֵי נָדָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם
bellum Et ? Iſrael regum dierum verborũ libro *ſuper* ſcripta
32 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּמִלְחָמָה
.eorũ diebus omnibus Iſrael regem Bahaſa inter & Aſa inter fuit
הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃
ſuper Achijah filius Bahaſa regnavit Jehudah regis Aſa tertio anno In
33 בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה עַל־
malum Fecitque .annis quatuor & viginti , Tirſah in Iſrael omnem
34 כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע
,ejus peccato in & ,Jarobham via in ambulavit & ,DOMINI oculis in
בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ
.Iſrael fecit peccare quo
אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XVI. יו

, Bahaſa *ſuper* Chanani filiũ Jehu ad DOMINI verbum fuit Et
1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי עַל־בַּעְשָׁא
te *dedi* & , pulvere de te exaltavi quod eo Pro : dicendo
2 לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִן־הֶעָפָר וָאֶתֶּנְךָ
,Jarobham via in ambulâſti & , Iſrael meũ populum ſuper ducem
נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַתֵּלֶךְ׀ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם
: eorum *peccatis in* me *irritandum ad* Iſrael meũ populum feciſti peccare &
וַתַּחֲטִא אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטֹּאתָם׃
:ejus domus poſteros & , Bahaſa poſteros *ſuccidens* ego Ecce
3 הִנְנִי מַבְעִיר אַחֲרֵי בַעְשָׁא וְאַחֲרֵי בֵיתוֹ
.Nebat filii Jarobham domum ſicut tuam domum dabo &
וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃
ei mortuum & : canes comedent , civitate in Bahaſa *ipſi Mortuum*
4 הַמֵּת לְבַעְשָׁא בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת לוֹ
,Bahaſa verborum *reſiduum* Et .*cælorum* *volatile* comedent ,agro in
5 בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי בַעְשָׁא
libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne , ejꝰ fortitudo & , fecit quæ &
וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
cum Bahaſa *jacuit* Et ? Iſrael regum dierum verborum
6 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא עִם־
.eo pro ejꝰ filius Elah regnavit & :Tirſah in eſt ſepultus &,ſuis patribꝰ
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
ad fuit DOMINI verbũ prophetæ Chanani filii Jehu *manu in* etiam Et
7 וְגַם בְּיַד־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַנָּבִיא דְּבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־
oculis in fecit quod malum omne ſuper &,ejus domum *ad* & ,Bahaſa
בַּעְשָׁא וְאֶל־בֵּיתוֹ וְעַל כָּל־הָרָעָה׀ אֲשֶׁר־עָשָׂה׀ בְּעֵינֵי
domꝰ ſicut *exiſtendum ad*,ſuarũ manuũ opere in eum irritando DOMINI
יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית
ſexto & vigeſimo anno *In* .eum percuſſit quod eo pro & ,Jarobham
8 יָרָבְעָם וְעַל אֲשֶׁר־הִכָּה אֹתוֹ׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ
Iſrael ſuper Bahaſa filius Elah regnavit ,Jehudah regis Aſa anno
שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶן־בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל
, Zimri ejꝰ ſervus eũ *ſuper* conjuravit Et .annis duobus Tirſah in
9 בְּתִרְצָה שְׁנָתָיִם׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עַבְדּוֹ זִמְרִי
domo , ebrio , bibente Tirſah in ipſo Et .*currus* partis mediæ princeps
שַׂר מַחֲצִית הָרָכֶב וְהוּא בְתִרְצָה שֹׁתֶה שִׁכּוֹר בֵּית
,eũ percuſſit & ,Zimri venit Et : Tirſah in domũ ſuper qui ,Arſah .
10 אַרְצָא אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ וַיָּבֹא זִמְרִי וַיַּכֵּהוּ
: Jehudah regis Aſa ſeptimo & ,vigeſimo anno *in* eũ occîdit &
וַיְמִיתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
.eo pro regnavit &
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃

Verſio VULG. LAT.

30 Propter peccata Jeroboam,
quæ peccaverat, & quibus
peccare fecerat Iſrael : &
propter delictum, quo irritaverat
Dominum Deũ Iſrael.
31 Reliqua autem ſermonum Nadab
, & omnia quæ operatus
eſt, nónne hæc ſcripta ſunt in
libro Verborum dierum regũ
32 Iſrael? Fuítque bellum inter
Aſa, & Baaſa regẽ Iſrael, cunctis
33 diebus eorum. Anno tertio
Aſa regis Juda, regnavit Baaſa
filius Ahiæ, ſuper omnem Iſrael,
in Therſa, viginti quatuor
34 annis. Et fecit malum coram
Dño, ambulavítque in via Jeroboam,
& in peccatis ejus,
quibus peccare fecit Iſrael.

CAP. XVI.

1 FActus eſt autem ſermo Dñi
ad Jehu filium Hanani contra
2 Baaſa, dicens; Pro eo quòd
exaltavi te de pulvere, & poſui
te ducem ſuper populum
meum Iſrael, tu autem ambulâſti
in via Jeroboam, & peccare
feciſti populum meum
Iſrael, ut me irritares in peccatis
3 eorum : Ecce, ego demetam
poſteriora Baaſa, & poſteriora
domꝰ ejus : & faciam
domum tuam ſicut domum Jeroboam
4 filii Nabat. Qui mortuus
fuerit de Baaſa in civitate,
comedent eum canes : &
qui mortuus fuerit ex eo in
regione, comedent eum volucres
5 cœli. Reliqua autem
ſermonum Baaſa, & quæcunq;
fecit, & prælia ejus, nónne
hæc ſcripta ſunt in libro Verborum
dierum regum Iſrael?
6 Dormivit ergò Baaſa cum patribus
ſuis, ſepultúſque eſt in
Therſa : & regnavit Ela filius
7 ejus pro eo. Cùm autem in
manu Jehu filii Hanani prophetæ
verbũ Dñi factũ eſſet
contra Baaſa, & contra domũ
ejus, & contra omne malũ,
quod fecerat coram Dño, ad
irritandum eum in operibus
manuũ ſuarũ, ut fieret ſicut domus
Jeroboam: ob hanc cauſam
occîdit eum, hoc eſt, Jehu
filium Hanani, prophetam.
8 Anno vigeſimo ſexto Aſa regis
Juda, regnavit Ela filius Baaſa
ſuper Iſrael in Therſa duobus
9 annis. Et rebellavit contra eũ
ſervus ſuus Zambri, dux mediæ
partis equitũ : erat autem Ela
in Therſa bibens, & temulentus,
in domo Arſa præfecti
10 Therſa. Irruens ergò Zambri,
percuſſit & occîdit eum, anno
vigeſimo ſeptimo Aſa regis
Juda, & regnavit pro eo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ (α)
2 Ἰοὺ υἱοῦ Ἀνανὶ πρὸς Βαασά· Ἀνθ᾽ ὧν ὕψωσά
σε ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον
ἐπὶ (β) τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθης
ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν
(γ) μου τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι με ἐν
3 τοῖς ματαίοις αὐτῶν, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω
ὀπίσω Βαασὰ καὶ ὄπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ
δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ
4 Ναβάτ. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασὰ ἐν τῇ
πόλει (δ) καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ
τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται
5 αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ τὰ
λοιπὰ τῶν λόγων Βαασὰ καὶ πάντα (ε) ἃ ἐποίησε,
καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, (ζ) οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γεγραμμένα (η) ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν
6 ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη
Βαασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν
Θερσᾷ, καὶ βασιλεύει Ἠλὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽
7 (θ) αὐτοῦ. Καὶ ἐν χειρὶ (ι) Ἰοὺ υἱοῦ Ἀνανὶ ἐλάλησε
κύριος (κ) ἐπὶ Βαασὰ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ,
πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον κυρίου
τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν
χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ (λ) εἶναι κατὰ τὸν οἶκον Ἱερο-
8 βοὰμ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι (μ) αὐτόν. Καὶ
Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ
9 δύο ἔτη ἐν Θερσᾷ. Καὶ συνέστρεψεν ἐπ᾽
(ν) αὐτὸν Ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς
ἵππου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσᾷ πίνων μεθύων
ἐν τῷ οἴκῳ (ξ) Ὠσὰ τοῦ οἰκονόμου ἐν
10 Θερσᾷ. Καὶ εἰσῆλθε Ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν
αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν (ο) αὐτὸν, καὶ ἐβασί-
11 λευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι
αὐτὸν ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ
12 τοῦ θρόνου (π) αὐτοῦ, Καὶ ἐπάταξεν ὅλον
τὸν (ρ) οἶκον Βαασὰ, κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ
ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασὰ, καὶ
13 πρὸς (σ) Ἰοὺ τὸν προφήτην Περὶ πασῶν
τῶν ἁμαρτιῶν Βαασὰ καὶ Ἠλὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ,
(τ) ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι
(υ) κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς μα-
14 ταίοις αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
(φ) Ἠλὰ ἃ ἐποίησεν, (χ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα
γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
15 τῶν βασιλέων (ψ) Ἰσραήλ; Καὶ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν
ἐν Θερσᾷ ἡμέρας ἑπτά. καὶ ἡ
παρεμβολὴ Ἰσραὴλ ἐπὶ Γαβαθὼν (ω) τὴν
τῶν ἀλλοφύλων.

CAP. XVI.

ET factum eſt verbum Domini 1
in manu Ihu filii Anani ad
Baaſa; Pro eo, quòd exaltavi 2
te de terra, & dedi te ducem
ſuper populum meum Iſrael, &
ambulâſti in via Hieroboam, &
peccare feciſti populum meum Iſrael,
ad irritandum me in vanitatibus
ſuis; Ecce ego ſuſcito 3
poſt Baaſa, & poſt domum (a) ejus:
& dabo domum tuam, ſicut
domum Hieroboam filii Nabat,
Mortuum ipſius Baaſa in civitate 4
comedent eum canes: & mortuum
ejus in campo comedent eum
volatilia cœli. Et reliqua 5
verborum Baaſa, & omnia quæ
fecit, & potentatus ejus, nónne
ecce hæc ſcripta in libro Verborum
dierum regum Iſrael? Et 6
dormivit Baaſa cum patribus ſuis:
& ſepelitur in Therſa: &
regnat Ela filius ejus pro eo. Et 7
in manu Ihu filii Anani locutus
eſt Dominus ſuper Baaſa, & ſuper
domum ejus, (b) omne malum
quod fecit in conſpectu Domini
ad irritandum eum in operibus
manuum ſuarum: ut eſſet
ſecundùm domum Hieroboam,
& propterea quòd percuſſit eum.
(c) Et Ela filius Baaſa regnavit 8
ſuper Iſrael duobus annis
in Therſa. Et (d) convertit 9
ſe ſuper eum Zambri princeps dimidii
equitatûs: & ipſe erat in
Therſa bibens temulentus in domo
Oſa œconomi in Therſa. Et 10
intravit Zambri, & percuſſit eum,
& interfecit (e) eum: &
regnavit pro eo. Et factum eſt in 11
regnando ipſum, in ſedendo ipſum
ſuper thronum ejus, Et percuſſit 12
totam domum (f) Baaſa,
juxta verbum, quod locutus eſt
Dominus ſuper domum Baaſa,
& (g) ad Ihu prophetam De omnibus 13
peccatis Baaſa, & Ela
filii ejus: quomodò peccare fecit
Iſrael, irritando Dominum Deum
Iſrael in vanitatibus eorum. Et 14
reliqua verborum Ela, (h) quæ
fecit, nónne ecce hæc ſcripta in
libro Verborum dierum regum
Iſrael? Et (i) Zambri regnavit 15
in Therſa dies ſeptem. Et caſtra
Iſrael erant ſuper Gabathon alienigenarum.

MS.A. (α) Εἰνοῦ (β) τὸν δοῦλόν μου (γ) μου Ἰσραὴλ, (δ) καταφάγονται οἱ (ε) ὅσα (ζ) οὐχὶ ταῦτα (η) ἐπὶ βιβλίῳ (θ) αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως Ἀσά. Καὶ ἐν (ι) Εἰνοῦ υἱοῦ Ἀνανία τοῦ προφήτου ἐλάλησεν (κ) περὶ Βαασὰ, τὴν κακίαν (λ) εἶναι καθὼς ὁ οἶκος Ἱεροβοὰμ, (μ) αὐτόν. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ * ἐπὶ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ δύο ἔτη. Καὶ (ν) αὐτοῦ παῖς αὐτοῦ Ζαμβρὶ (ξ) Ἀρσᾶ (ο) αὐτὸν ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ. Ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν (π) αὐτοῦ, Ἐπάταξεν (ρ) οἶκον αὐτοῦ τοῦ Βαασὰ, οὐχ ὑπέλειπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ, καὶ ἑταῖρον αὐτοῦ. Καὶ ἐξέτριψεν Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν (σ) Εἰνοῦ (τ) οὗ ἥμαρτον, καὶ ὡς ἐξήμαρτεν (υ) κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῖς (φ) Ἠλὰ καὶ πάντα ἃ (χ) οὐχ ἰδοὺ (ψ) Ἰσραήλ; Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Ζαμβρὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν Θερσᾷ. καὶ ἡ (ω) τῇ τῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 על חובי ירבעם דחב ודחיב ית ישראל בארגזותיה דארגיז קדם יי אלהא דישראל׃
31 ושאר פתגמי נדב וכל די עבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃
32 33 וקרבא הות בין אסא ובין בעשא מלכא דישראל כל יומיהון׃ בשנת תלת לאסא מלך
שבטא דבית יהודה מלך בעשא בר אחיה על כל ישראל בתרצה עסרין וארבע שנין׃
34 ועבד דביש קדם יי ואזל באורח ירבעם ובחוביה דחב די חיב ית ישראל׃

יו

1 2 והוה פתגם נבואה מן קדם יי עם יהוא בר חנני על בעשא למימר׃ חלף דאפרשתך מן
עפרא ומניתך מלכא על עמי ישראל ואזלתא באורח ירבעם וחיבתא ית עמי ישראל
3 לארגזא קדמי בחוביהון׃ הא אנא מפלי בתר בעשא ובתר ביתיה ואתן ית ביתך כבית
4 ירבעם בר נבט׃ דימות לבעשא בקרתא יכלון כלביא ודימות ליה בחקלא יכלון עופא
5 דשמיא׃ ושאר פתגמי בעשא ודעבד וגבורתיה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
6 למלכי ישראל׃ ושכיב בעשא עם אבהתוהי ואתקבר בתרצה ומלך אלה בריה
7 תחותוהי׃ ואף עם יהוא בר חנני נביא פתגם נבואה מן קדם יי הוה על בעשא ועל ביתיה
ועל כל בישתא דעבד קדם יי לארגזא קדמוהי בעובדי ידוהי למהוי כבית ירבעם ועל
8 דקטל יתיה׃ בשנת עסרין ושית שנין לאסא מלך שבטא דבית יהודה מלך אלה בר
9 בעשא על ישראל בתרצה תרתין שנין׃ ומרד עלוהי עבדיה זמרי חד מתרין רבני רתיכיא
10 והוא בתרצה שתי רוי בית ארצא טעותא די בביתא בתרצה׃ ואתא זמרי ומחהי וקטליה
בשנת עסרין ושבע לאסא מלך שבטא דבית יהודה ומלך תחותוהי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Propter peccata Jerabgham quæ peccavit, et quibus peccare fecit Iſrael in 30
irritatione ſua, qua irritavit Dñm Deum Iſrael. Et reliquũ verborũ Nadab 31
et omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborũ dierũ regum
Iſrael? Et bellũ fuit inter Azza et Baghſa regem Iſrael omnibꝰ diebꝰ eorũ. 32
Anno tertio Azza regis tribꝰ domꝰ Jehudah, regnavit Baghſa filius Ahhiah 33
ſuper omnẽ Iſrael in Thirſza viginti et quatuor annis. Et fecit quod malum 34
erat ante Dñm, et ivit in via Jerabgham, et in *peccato* illius *quod peccavit,
quo* peccare fecit Iſrael.

CAP. XVI.

ET fuit verbũ prophetiæ ab ante Dñm cum Jehu filio Hhanani in Baghſa, 1
dicendo: Propterea quòd ſeparavi te de pulvere, et præpoſui te regẽ 2
ſuper populũ meũ Iſrael, ſed ambulâſti in via Jerabgham, et peccare feciſti
populum meum Iſrael, irritando me peccatis eorũ. Ecce ego extirpo 3
poſt Baghſa et poſt domũ ejus, et dabo domũ tuã ſicut domũ Jerabgham
filii Nebat. Eum qui mortuus fuerit ex Baghſa in civitate, comedent canes, 4
et eum qui mortuus fuerit in agro, comedent aves cœli. Et reliquũ verborũ 5
Baghſa, et quæ fecit, et fortitudo ejus, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborũ
dierũ regum Iſrael? Et dormivit Baghſa cum patribꝰ ſuis, et ſepultus 6
eſt in Thirſzah, et regnavit Elah filiꝰ ejꝰ pro eo. Et etiã cum Jehu filio Hhanani 7
propheta verbũ prophetiæ ab-ante Dñm fuerat contra Baghſa, et
contra domũ ejus, et contra omne malũ quod fecit ante Dñm, irritando
eũ operibꝰ manuũ ſuarũ, ut eſſet ſicut domꝰ Jerabghã, et propterea q̃ occidiſſet
eum. Anno viceſimo ſexto annorũ Azza regis tribꝰ domꝰ Jehudah, 8
regnavit Elah filiꝰ Baghſa ſup Iſrael in Thirſza duobus annis. Et conjuravit 9
contra eum ſervus ejus Zimri unus è duobus magiſtris curruũ, et ipſe
erat in Thirſza bibens ebrius in domo Arſza *idoli quod* erat *in domo* 10
Thirſza. Et venit Zimri et percuſſit eum, et occidit eum anno viceſimo ſeptimo
Azza regis tribus domus Jehudah, et regnavit pro eo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 * ܥܠ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ .• ܘܥܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܚܛܐ ܘܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܘܓܙܐ ܪܒܐ
31 ܕܐܪܓܙ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܕܒ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ .• ܗܐ
32 ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܬ ܒܥܫܐ. ܘܒܝܬ ܐܣܐ
33 ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗܘܢ. * ܘܒܫܢܬ ܬܠܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ .• ܐܡܠܟ
34 ܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪܨܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

1 * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܝܗܘ ܒܪ ܚܢܢܝ ܥܠ ܒܥܫܐ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ.
2 ܚܠܦ ܕܐܪܝܡܬܟ ܡܢ ܥܦܪܐ: ܘܥܒܕܬܟ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ .• ܘܗܠܟܬ
3 ܒܐܘܪܚܗ ܕܝܘܪܒܥܡ: ܘܐܚܛܝܬ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ .• ܕܢܪܓܙܘܢܢܝ ܒܥܒܕ ܐܝܕܝܗܘܢ .• * ܗܐ
ܡܥܒܪ ܐܢܐ ܒܬܪ ܒܥܫܐ ܘܒܬܪ ܒܝܬܗ. ܘܐܥܒܕܝܘܗܝ ܠܒܝܬܗ. ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ
4 ܒܪ ܢܒܛ. * ܕܡܝܬ ܠܒܥܫܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܟܠܘܢܝܗܝ ܟܠܒܐ. ܘܕܡܝܬ ܠܗ ܒܚܩܠܐ. ܢܐܟܠܘܢܝܗܝ
5 ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ.* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܒܥܫܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ .• ܗܐ
6 ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܒܥܫܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ .•
7 ܘܐܬܩܒܪ ܒܬܪܨܐ. ܘܐܡܠܟ ܐܠܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܐܦ ܒܝܕ ܝܗܘ ܒܪ ܚܢܢܝ ܢܒܝܐ .• ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ
ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܒܥܫܐ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܒܝܬܗ. ܥܠ ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܢܪܓܙܝܘܗܝ
8 ܒܥܒܕ ܐܝܕܘܗܝ. ܕܢܗܘܐ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܥܠ ܕܩܛܠܗ. * ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬ
ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ .• ܐܡܠܟ ܐܠܐ ܒܪ ܒܥܫܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪܨܐ. ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ.
9 * ܘܡܪܕ ܒܗ ܥܒܕܘܗܝ ܙܡܪܝ .• ܪܫ ܦܠܓܘܬܐ ܕܪܟܫܐ. ܘܗܘ ܒܬܪܨܐ ܫܬܐ ܗܘܐ ܚܡܪܐ
10 ܥܬܝܩܐ ܒܒܝܬܗ ܕܐܪܨܐ ܕܒܢܐ ܒܬܪܨܐ. * ܘܥܠ ܙܡܪܝ ܘܡܚܝܗܝ ܘܩܛܠܗ ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ
ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ.

* De Jerobaamo Nabati filio, tum propter 30
peccata ipſius quæ commiſerat, & quibus
peccare fecerat Iſraelem, cùm propter iram
magnam ad quam provocaverat Dn̄m Deum
Iſraelis. Reliquæ res geſtæ Nadabi, & quicquid 31
fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium
regum Iſraelis. Fuit autē bellum inter Baaſam 32
& inter Aſam regem Juda, cunctis diebꝰ
eorum. Anno tertio Aſæ regis Juda, regnavit 33
Baaſa filius Ahiæ ſuper univerſum Iſraelem
in Therſa, annis viginti quatuor. Fecítque 34
quod malum erat coram Domino, &
ambulavit in viis Jerobaami filii Nabati, & in
peccatis ejus quibus peccare fecit Iſraelem.

CAP. XVI.

FActus eſt autem ſermo Domini ad Jehu 1
Hanani filium contra Baaſam, dicendo;
Sic ait Dominus, Quandoquidem evexi te 2
de pulvere, & conſtitui te rectorem ſuper
populum meum Iſraelem, tu autem ambulâſti
in viis Jerobaami, & peccare feciſti populum
meum Iſraelem, ut me ad iram provocarent
opere manuum ſuarum; En ego 3
ſublaturus ſum poſteros Baaſæ & poſteros
domûs ejus, & redditurus domum ejus ſicut
domum Jerobaami filii Nabati. Morientem 4
Baaſæ in civitate, devorabunt canes; & morientem
ei in agro, devorabunt volatilia cœli.
Reliquæ res Baaſæ, quicquid fecit, & omnis 5
fortitudo ejus; ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Poſtea occumbens 6
Baaſa cum patribus ſuis, ſepultus eſt
in Therſa; & regnavit Ela filiꝰ ejus poſt ipſū.
Etiam per Jehu filium Hanani prophetam, 7
factus eſt ſermo Domini contra Baaſam &
contra totam ejus domum, (propter univerſum
malum quod fecerat coram Domino
ut ad iram provocaret eum opere manuum
ſuarum) fore illam ſicut domum Jerobaami,
eò quòd interfeciſſet eum. Anno vigeſimo 8
ſexto Aſæ regis Juda, regnavit Ela Baaſæ
filius ſuper Iſraelem in Therſa duobus annis.
Et rebellavit in eum Zamre ſervus ejus 9
princeps dimidiæ partis equitum: & dum ille
in Therſa biberet *vinum* vetus in domo
Araæ quam ædificaverat in Therſa; Ingreſſus 10
eſt Zamri, & percuſſit ac interfecit
eum anno vigeſimo ſeptimo Aſæ regis Juda;
regnavítque poſt eum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * من اجل خطايا يوربعام التي اخطاها * وحمله لآل اسرائيل على العمل بما اسخط اله اسرائيل
31 * وباقي اخبار ناداب التي صنع * قد كتب في سفر اخبار ملوك آل اسرائيل * وكانت الملحمة
32 بين اسا * وبين بعشا ملك آل اسرائيل * مدة ايامهما * وكان ابتدى ملك بعشا بن اخيا على
33 جماعة آل اسرائيل * في السنة الثالثة من ملك اسا ملك يهودا * وملك في ترصا اربعة وعشرين
34 سنة * وصنع القبيح بين يدي الله * وسلك طريق يوربعام بن ناباط * الذي اخطا * وآثم
آل اسرائيل بخطاياه *

* الفصل السادس عشر *

1 * وورد نبوة من عند الله الي ياهو بن حناني في بعشا * قايلا * ان جزاك على مقابلتك احساني *
2 وقد رفعتك من التراب * وجعلتك ملكا على شعبي اسرائيل * وسلكت في طرق ياربعام بن ناباط *
3 واثمتك لشعبي آل اسرائيل * بحملك اياهم على اسخاطي * وها انا مستاصل بقايا بيت بعشا *
4 واجعل بيتك كبيت ياربعام بن ناباط * ويكون من مات لبعشا في القرية * تاكله الكلاب * ومن
5 مات له في الصحراء * تاكله طيور السماء * وما بقي من اخبار بعشا التي صنع * وجبروته * قد
6 كتب في سفر ايام ملوك بني اسرائيل * وانضجع بعشا مع آبائه * وقبر في ترصا * وملك ايلا
7 ابنه في مكانه * وايضا وردت النبوة من عند الله على يد ياهو بن حناني النبي * على بعشا وعلى
اهل بيته * وعلى جميع ما صنعه من القبائح التي صنعها لاسخاطه * بما صنعت يداه * ليكون
8 كبيت يوربعام * وعلى قتله اياه * ولما كان في سنة ست وعشرين لاسا ملك يهودا * ملك ايلا
9 بن بعشا على آل اسرائيل في ترصا سنتين * وغدر به عبده زمري رئيس نصف ركبه * وهو في ذلك
10 من حال قد شرب وسكر في بيت ارصا * التي لطاعوت بيت ارصا * وجاء زمري هناك * فضربه
ضربة قتله بها * في سنة سبع وعشرين لاسا ملك سبط يهودا * وملك زمري مكانه *

* *Propter peccata Jerobaami quæ commiſerat,* 30
& quòd induxiſſet Iſraelitas ad agendum
quæ movebant iram Dei Iſraelis.
* *Reliquæ res à Nadabo geſtæ, ſcriptæ jam* 31
ſunt in libro hiſtoriarum regum Iſraelitarum.
Itaq; pugna erat acerrima inter Aſam 32
& inter Baaſam regem Iſraelitarum,
quandiu vixerunt. Verùm initium regni 33
Baaſæ filii Achiæ ſuper omnes Iſraelitas,
fuit anno tertio regni Aſæ regis Juda;
regnavitque in Therſa annos viginti quatuor.
Et fecit quod turpe erat in conſpectu 34
Dei, & ambulavit in via Jerobaami filii
Nabati, qui peccaverat, ſuoque peccato
Iſraelitas ad iniquitatem induxerat.

CAP. XVI.

ADvenit autem oraculum à Deo ad 1
* *Jehu filium Hanani contra Baaſaam, dicens;* 2
In compenſationem pro eo quòd ingratus
fueris beneficiis meis (cùm enim evexerim
te de pulvere, teque regem creaverim
ſuper populū meum Iſraelem; tu tamen
ambulâſti in viis Jerobaami filii Nabati,
& ad peccatū induxiſti populū meū
Iſraeliticum, excitando eos ad irritandum
me.) Ecce ego extirpaturus ſum reliquias 3
domûs Baaſæ, & facturus domū tuā ſimilem
domui Jerobaami filii Nabati. Fietq; 4
ut quiſquis morietur Baaſæ in civitate,
comedant eum canes; quiſquis autem morietur
ei in deſerto, comedant eū volucres
cœli. Quæ reſtant ex rebus Baaſæ, quas 5
fecit, ejuſque fortitudo, jam deſcripta
ſunt in libro dierum regum Iſraelitarum.
Deinde occubuit Baaſa cum patribꝰ ſuis, et 6
ſepultus eſt in Therſa; regnavitque Ela filius
ejus loco ipſius. Rurſum advenit oraculum 7
à Deo per Jehu filium Hanani prophetam,
de Baaſa deque familia ejus; tum
ob omnes perpetratas ab eo turpitudines,
quas cōmiſerat ad irritandū illū operibꝰ
manuū ſuarū, fore domum ejus *ſimilem*
domui Jerobaami; tum quòd occidiſſet eū.
Deinde factum eſt anno vigeſimo ſexto Aſæ 8
regis Judæ, ut regnaret Ela Baaſæ filius
ſuper Iſraelitas in Therſa duobus annis.
Sed conſpirans in eum Zamri ſervus 9
ejus princeps dimidiæ partis equitatûs
ejus: dū ille tunc temporis bibiſſet ac jam
temulentus eſſet in Beth-arſa quæ pertinet 10
ad idolum in Beth-arſa, Acceſſit illuc
Zamri, eumq; ictu percuſſit et occîdit, anno
vigeſimo ſeptimo Aſæ regis tribûs Juda;
& regnavit Zamri loco ipſius.

omnem percuſſit ej° ſoliũ ſuper *eum ſedere juxta eum regnando in* ,fuit Et
11 וַיְהִי בְמָלְכוֹ כְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־
,ej° *redemptores* & ,*pariete in* mingentẽ *ei* reliquit non : Bahaſa domum
בֵּית בַּעְשָׁא לֹא־הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר וְגֹאֲלָיו
, Bahaſa domũ omnẽ Zimri perdidit Et .ejus *ſocios* &
12 וְרֵעֵהוּ׃ וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֵת כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא
manu in , Bahaſa *ad* fuerat locutus quod ,DOMINI verbum juxta
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־בַּעְשָׁא בְּיַד
Elah peccata & , Bahaſa peccata omnia *Ad* .prophetæ Jehu
13 יֵהוּא הַנָּבִיא׃ אֶל כָּל־חַטֹּאות בַּעְשָׁא וְחַטֹּאות אֵלָה
irritando , Iſrael fecerũt peccare qui & ,peccaverunt qui ,ej° filii
בְנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס
reſiduum Et .ſuis vanitatibus in Iſrael Deum DOMINUM
14 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר
ſcripta hæc nónne ,fecit quæ omnia & , Elah verborum
דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים
anno In ? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper*
15 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת
ſeptem Zimri regnavit , Jehudah regis Aſa *anno* ſeptimo & ,vigeſimo
עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זִמְרִי שִׁבְעַת
quæ Ghibbethon *ſuper caſtrametantes* populus Et .Tirſah in diebus
יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־גִּבְּתוֹן אֲשֶׁר
: dicendo , *caſtrametantes* populus Audivitque .Peliſtinis
16 לַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנִים לֵאמֹר
conſtituerunt regem & : regem percuſſit etiam & , Zimri Conjuravit
קָשַׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִכוּ
die in Iſrael ſuper exercitus principem Homri Iſrael omnis
כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־עָמְרִי שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
Iſrael omnis & , Homri Aſcenditque .*caſtrametatione* in illa
17 הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעֲלֶה עָמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל
fuit Et .Tirſah *ſuper coarctaverunt* & , Ghibbethon de eo cum
18 עִמּוֹ מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־תִּרְצָה׃ וַיְהִי
dom° palatium ad venit & ,civitas eſſet capta quòd,Zimri *videre ſecundũ*
כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן בֵּית־
,eſt mortuus & ,igni *in* regiã domum ſe ſuper cõbuſſit & , regiæ
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־מֶלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃
oculis in malum faciendo , peccavit quibus ,ſua peccata Propter
19 עַל־חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
, fecit *quòd* ,ejus *peccato* in &,Jarobham via in ambulando ;DOMINI
יְהוָה לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
ejus *colligatio* & ,Zimri verborũ *reſiduum* Et .Iſrael faciendo peccare
20 לְהַחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ
dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,conjuravit qua
אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
dimidium : dimidiũ in Iſrael popul° eſt diviſus Tunc ? Iſrael regum
21 לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֵצִי חֲצִי
dimidium &,eũ *faciendũ* regnare *ad*,Ghinath filium Tibni poſt erat populi
הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי
populo ,Homri poſt qui popul° prævaluit Et .Homri poſt
22 אַחֲרֵי עָמְרִי׃ וַיֶּחֱזַק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עָמְרִי אֶת־הָעָם
regnavit & ,Tibni eſt mortuus & : Ghinath filium Tibni poſt qui
אֲשֶׁר אַחֲרֵי תִּבְנִי בֶן־גִּינַת וַיָּמָת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ
,Jehudah regis Aſa anno uno & ,trigeſimo anno *In* .Homri
23 עָמְרִי׃ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
regnavit Tirſah In .annis duodecim Iſrael ſuper Homri regnavit
מָלַךְ עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּתִרְצָה מָלָךְ
Semer à Someron montem Emitque .annis ſex
24 שֵׁשׁ־שָׁנִים׃ וַיִּקֶן אֶת־הָהָר שֹׁמְרוֹן מֵאֶת שֶׁמֶר
nomen vocavitque ,montẽ ædificavit & :argenti talentis duob° *in*
בְּכִכְּרַיִם כָּסֶף וַיִּבֶן אֶת־הָהָר וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם
.Someron montis domini Semer nomine *ſuper* ,ædificavit quam civitatis
הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֶׁם־שֶׁמֶר אֲדֹנֵי הָהָר שֹׁמְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

11 Cúmque regnâſſet, & ſediſſet ſuper ſolium ejus, percuſſit omnem domum Baaſa, & non dereliquit ex ea mingentem ad parietem, & propinquos & amicos ejus. 12 Delevítque Zambri omnem domum Baaſa, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat ad Baaſa in manu Jehu prophetæ, 13 Propter univerſa peccata Baaſa, & peccata Ela filii ejus, qui peccaverunt, & peccare fecerunt Iſrael, provocantes Dominum Deum Iſrael in vanitatibus ſuis. 14 Reliqua autem ſermonum Ela, & omnia quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum Iſrael? 15 Anno vigeſimo ſeptimo Aſa regis Juda, regnavit Zambri ſeptem diebus in Therſa: porrò exercitus obſidebat Gebbethon urbem Philiſthinorum. 16 Cúmque audîſſet rebellâſſe Zambri, & occidiſſe regem, fecit ſibi regem omnis Iſrael Amri, qui erat princeps militiæ ſup Iſrael in die illa in caſtris. 17 Aſcendit ergò Amri, & omnis Iſrael cum eo, de Gebbethon, & obſidebant 18 Therſa. Videns autem Zambri ꝙ expugnanda eſſet civitas, ingreſſus eſt palatium, & ſuccendit ſe cum domo regia: & 19 mortuus eſt In peccatis ſuis, quæ peccaverat faciens malum coram Domino, & ambulans in via Jeroboam, & in peccato ejus, quo fecit peccare Iſrael. 20 Reliqua autem ſermonum Zambri, & inſidiarum ejus, & tyrannidis, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierũ 21 regum Iſrael? Tunc diviſus eſt populus Iſrael in duas partes: media pars populi ſequebatur Thebni filium Gineth, ut conſtitueret eum regem: & media 22 pars Amri. Prævaluit autem populus qui erat cum Amri, populo qui ſequebatur Thebni filium Gineth: mortuúſque eſt Thebni, & regnavit Amri. 23 Anno trigeſimo primo Aſa regis Juda, regnavit Amri ſuper Iſrael duodecim annis: in 24 Therſa regnavit ſex annis. Emítque montem Samariæ à Semer duobus talentis argenti: & ædificavit eum, & vocavit nomen civitatis, quam extruxerat, nomine Semer domini montis, Samariam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόντων, Συνεστράφη Ζαμβρὶ καὶ ἔπαισε τὸν βασιλέα. καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν (α) Ἀμβρὶ τὸν ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς (β) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. 17 Καὶ ἀνέβη (γ) Ἀμβρὶ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Γαβαθὼν, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσᾶ. 18 Καὶ ἐγενήθη ὡς εἶδε Ζαμβρὶ ὅτι (δ) προκατείληπται αὐτοῦ ἡ πόλις, καὶ (ε) πορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ (ζ) ἐνεπύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ (η) βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν 19 Ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου (θ) πορευθῆναι ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις (ι) αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρὶ καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν, (κ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (λ) ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων 21 Ἰσραήλ; Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραήλ· (μ) ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνὰθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω (ν) Ἀμβρί. 22 Ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Ἀμβρὶ ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνάθ. καὶ ἀπέθανε Θαμνὶ καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ 23 ἐβασίλευσεν (ξ) Ἀμβρὶ μετὰ Θαμνί. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ (ο) πρώτῳ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ βασιλεύει Ἀμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα 24 ἔτη· ἐν Θερσᾷ βασιλεύει ἓξ ἔτη. Καὶ ἐκτήσατο (π) Ἀμβρὶ τὸ ὄρος τὸ (ρ) Σεμερὼν παρὰ Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου. καὶ ᾠκοδόμησε τὸ ὄρος, καὶ (σ) ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους οὗ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους (τ) Σεμηρών. 25 Καὶ ἐποίησεν (υ) Ἀμβρὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους 26 ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ (φ) ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς 27 ματαίοις αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (χ) Ἀμβρὶ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, (ψ) καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων 28 Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη (ω) Ἀμβρὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρείᾳ, (α) καὶ βασιλεύει Ἀχαὰβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Ἀμβρὶ βασιλεύει Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ εἰκοσιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

16 Et audivit populus in caſtris, dicentes; Convertit ſe Zambri, & percuſſit regem. Et regem fecerunt in Iſrael Ambri ducem militiæ ſuper Iſrael in die illa in caſtris. 17 Et aſcendit Ambri, & omnis Iſrael cum eo, de Gabathon: & obſederunt ſuper Therſa. 18 Et factum eſt, ut vidit Zambri, quia capta eſt ipſius civitas; & vadit in (k) antrum domûs regis; & incendit ſuper ſe domum regis; & mortuus eſt 19 Pro peccatis ſuis, quæ fecit, faciendo malũ coram Domino, ambulando in via Hieroboam filii Nabat, & in peccatis ejus quomodò peccare fecit Iſrael. 20 Et reliqua verborum Zambri, & conjurationes ejus, quas conjuravit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Iſrael? 21 Tunc dividitur populus Iſrael: dimidium populi fit poſt Thamni filium Gonath ad faciendum eum regem: & dimidium populi fit poſt Ambri. 22 Populus qui erat poſt Ambri, prævaluit populo, qui poſt Thamni filium Gonath. Et mortuus eſt Thamni, (l) & Joram frater ejus, in tempore illo: & regnavit Ambri poſt Thamni. 23 In anno trigeſimo & primo regis Aſa regnat Ambri ſuper Iſrael duodecim annos: in Therſa regnat ſex annos. 24 Et acquiſivit Ambri montem Semeron à Semer domino montis in duobus talentis argenti. Et ædificavit montem, & (m) invocaverunt nomen montis, quem ædificavit, in nomine Semer domini montis, Semeron. 25 Et fecit Ambri malum in conſpectu Domini: & malefecit ſuper omnes, qui fuerant ante eum: 26 Et ambulavit in omni via Hieroboam filii Nabat, & in peccatis ejus, quibus peccare fecit Iſrael, ad irritandum Dominum Deum Iſrael in vanitatibus eorum. 27 Et reliqua verborum Ambri, & omnia quæ fecit, & omnis potentatus ejus, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Iſrael? 28 Et dormivit Ambri cum patribus ſuis: & ſepelitur in Samaria: & regnat Achaab fili° ej° pro eo. Et in (n) anno undecimo anno Ambri regnat Joſaphat filius Aſa, annorum triginta & quinque in regno ſuo: & viginti quinque annos regnavit in Hieruſalem.

MS.A. (α) Ζαμβρὶ (β) * ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. (γ) Ζαμβρὶ (δ) προκατείλημπται (ε) εἰσπορεύεται (ζ) ἐνεπύρισεν (η) βασιλέως ἐν πυρὶ, καὶ ἀπέθανεν (θ) τοῦ πορευθῆναι (ι) αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ὡς (κ) οὐχὶ ταῦτα (λ) ἐπὶ βιβλίου (μ) τὸ ἥμισυ (ν) Ζαμβρί. Καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθῶν τῷ Ζαμβρὶ, καὶ ἡττήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Θαμνὶ, * καὶ ὁ Ἰωρὰμ ἀδελφὸς (ξ) Ζαμβρὶ (ο) πρώτῳ ἔτει τῷ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Ζαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα * · ἐν Θερσᾷ βασιλεύει (π) Ζαμβρὶ (ρ) Ἐμερὼν (σ) ἐπεκάλεσεν (τ) Σομηρών. (υ) Ζαμβρὶ (φ) τῇ ὁδῷ (χ) Ζαμβρὶ (ψ) καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ * ἣν ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα (ω) Ζαμβρὶ (α) καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχαὰβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 29 Ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. Βασιλεύσας δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρίᾳ εἰκοσιδύο ἔτη. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ τὸ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 וַהֲוָה בְּמַמְלְכֵיהּ כְּמִתְבֵי עַל כּוּרְסֵיהּ קְטַל יָת כָּל בֵּית בַּעְשָׁא לָא אַשְׁאַר לֵיהּ יָדַע מַדַּע
12 וְקָרִיבוֹהִי וְחַבְרוֹהִי׃ וְשֵׁיצִי זִמְרִי יָת כָּל בֵּית בַּעְשָׁא כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלֵּיל עַל בַּעְשָׁא בְּיַד
13 יֵהוּא נְבִיָּא׃ עַל כָּל חוֹבֵי בַעְשָׁא וְחוֹבֵי אֵלָה בְרֵיהּ דִּי חָבוּ וְדִי חַיִּיבוּ יָת יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא
14 קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּטַעֲוָתְהוֹן׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי אֵלָה וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל
15 סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת עַסְרִין וּשְׁבַע שְׁנִין לְאָסָא מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית
16 יְהוּדָה מְלַךְ זִמְרִי שִׁבְעָא יוֹמִין בְּתִרְצָה וְעַמָּא שָׁרַן בְּגִבְּתוֹן דִּלְפְלִשְׁתָּאֵי׃ וּשְׁמַע עַמָּא דְשָׁרַן
לְמֵימַר מְרַד זִמְרִי וְאַף קְטַל יָת מַלְכָּא וְאַמְלִיכוּ כָל יִשְׂרָאֵל יָת עָמְרִי רַב חֵילָא עַל יִשְׂרָאֵל
17 18 בְּיוֹמָא הַהוּא בְּמַשְׁרִיתָא׃ וּסְלֵיק עָמְרִי וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִגִּבְּתוֹן וְצָרוּ עַל תִּרְצָה׃ וַהֲוָה
כַּד חֲזָא זִמְרִי אֲרֵי אִתְּכְבִישַׁת קַרְתָּא וְעַל לְאִדְרוֹן בֵּית מַלְכָּא וְאוֹקֵיד עֲלוֹהִי יָת בֵּית מַלְכָּא
19 בְּנוּרָא וּמִית׃ עַל כָּל חוֹבַיָּא דִּי חָב לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לְמֵיזַל בְּאוֹרַח יָרָבְעָם וּבְחוֹבֵיהּ
20 דִּי עֲבַד לְחַיָּבָא יָת יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי זִמְרִי וּמֶרְדֵּיהּ דִּמְרַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר
21 פִּתְגָמֵי יוֹמִין לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּכֵן אִתְפְּלַג עַמָּא יִשְׂרָאֵל לְתַרְתֵּין פַּלְגִין פַּלְגוּת עַמָּא הֲוָה
22 בָּתַר תִּבְנִי בַר גִּינַת לְאַמְלָכוּתֵיהּ וּפַלְגוּת בָּתַר עָמְרִי׃ וּתְקֵיף עַמָּא דְּבָתַר עָמְרִי מִן עַמָּא
23 דְּבָתַר תִּבְנִי בַר גִּינַת וּמִית תִּבְנִי וּמְלַךְ עָמְרִי׃ בִּשְׁנַת תְּלָתִין וַחֲדָא שְׁנִין לְמַלְכָּא אָסָא מֶלֶךְ
שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה מְלַךְ עָמְרִי עַל יִשְׂרָאֵל תַּרְתָּא עַסְרֵין שְׁנִין בְּתִרְצָה מְלַךְ שִׁית שְׁנִין׃
24 וּזְבַן יָת כְּרַכָּא דְלְשׁוֹמְרוֹן מִן שֶׁמֶר בְּתַרְתֵּין כִּכְּרִין דִּכְסַף וּבְנָא יָת כְּרַכָּא וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ
דְּקַרְתָּא דִּבְנָא עַל שׁוּם שֶׁמֶר מָרֵיהּ דְּטוּרָא שׁוֹמְרוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit regnando ipſo, cùm primùm ſederet ſuper ſoliũ ſuũ, occîdit omnẽ 11 domũ Baghſa: non reliquit ei cognoſcentẽ cognitionẽ, et propinquos ej°, et ſocios ejus. Et conſumpſit Zimri omnem domũ Baghſa, ſecundùm verbũ 12 Dñi, ꝙ locutus fuerat ſuper Baghſa per manũ Jehu prophetæ. Propter 13 omnia peccata Baghſa, et peccata Elah filii ejus, qui peccaverunt et peccare fecerunt Iſrael, irritando Dñm Deum Iſrael errorib° ſuis. Et reliquũ 14 verborũ Elah, et omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierũ regũ Iſrael? Anno vicesimo et ſeptimo annorũ Azza regis trib° do- 15 mus Jehuda regnavit Zimri ſeptẽ dieb° in Thirſza, et populus caſtrametabatur contra Gibthon quæ erat Peliſtæis. Et audivit populus qui caſtrame- 16 tabantur, dicendo, Conjuravit Zimri et etiam occîdit regẽ; et regẽ conſtituerunt omnis Iſrael Ghamri magiſtrum exercit° ſup Iſrael die illa in caſtris. Et aſcendit Ghamri et omnis Iſrael cum eo ex Gibthon, et obſederunt 17 Thirſza. Et fuit cùm videret Zimri ſubactã civitatẽ, intravit in conclave 18 dom° regis, et incẽdit ſup ſe domũ regis igni, et mortu° eſt; Propter *omnia* 19 peccata quæ peccavit, faciendo quod malũ erat ante Dñm, ambulando in via Jerabgham filii Nebat, et in peccatis ejus quæ fecerat, peccare faciendo Iſrael. Et reliquũ verborũ Zimri et conjuratio ejus quâ conjuravit; nónne 20 illa ſcripta ſunt in libro verborũ dierũ regũ Iſrael? Tunc diviſus eſt popu- 21 lus Iſrael in duas partes: dimidiũ populi erat poſt Thibni filiũ Ginath, ut regem conſtitueret eum; et dimidiũ poſt Ghamri. Et prævaluit populus, 22 qui erat poſt Ghamri, populo qui erat poſt Thibni filiũ Ginath; et mortuus eſt Thibni, et regnavit Ghamri. Anno tricesimo primo annorum re- 23 gis Azza regis tribus domus Jehudah, regnavit Ghamri ſuper Iſrael duodecim annis; in Thirſza regnavit ſex annis. Et emit arcem Somron à Semer 24 duobus talentis argenti, & ædificavit arcem, et vocavit nomen ipſius urbis quam ædificavit, de nomine Semer domini ipſius montis Somron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܟܕ ܐܡܠܟ ܘܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܩܛܠ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܒܥܫܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ
12 ܕܡܫܝܢ ܒܣܘܪܐ. ܘܟܠ ܩܪܝܒܘܗܝ ܘܪܚܡܘܗܝ. * ܘܐܘܒܕ ܙܡܪܝ ܠܟܠܗ ܒܝܬ ܒܥܫܐ. ܐܝܟ
13 ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܠ ܒܥܫܐ ܒܐܝܕܐ ܕܝܗܘ ܢܒܝܐ. * ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ
ܕܒܥܫܐ. ܘܚܛܗܘܗܝ ܕܐܠܐ ܒܪܗ. ܕܚܛܘ ܘܐܚܛܝܘ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܪܓܙܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
14 ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܣܪܝܩܘܬܗܘܢ. ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܠܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
15 ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܙܡܪܝ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܒܬܪܨܐ. ܘܥܡܐ ܫܪܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܓܬ ܕܦܠܫܬܝܐ.
16 * ܘܫܡܥ ܥܡܐ ܕܫܪܝܢ. ܕܐܡܪܝܢ. ܡܪܕ ܙܡܪܝ. ܘܐܦ ܩܛܠ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܠܟܘ ܠܗܘܢ
17 ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܡܪܝ. ܪܒ ܚܝܠܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܒܡܫܪܝܬܐ. * ܘܣܠܩ
18 ܥܡܪܝ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ ܡܢ ܓܬ. ܘܫܪܘ ܥܠ ܬܪܨܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܙܡܪܝ ܕܐܬܟܒܫܬ
ܬܪܨܐ. ܥܠ ܠܗ ܠܒܝܬܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܘܩܕܘ ܥܠܘܗܝ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܒܢܘܪܐ.
19 ܘܡܝܬ. * ܥܠ ܚܛܗܘܗܝ ܕܚܛܐ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ
20 ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܙܡܪܝ.
21 ܘܡܪܕܗ ܕܡܪܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܗܝܕܝܢ ܐܬܦܠܓ
ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܦܠܓܘܬܐ. ܦܠܓܗ ܕܥܡܐ. ܗܘܐ ܒܬܪ ܬܒܢܝ ܒܪ ܓܝܢܬ. ܠܡܡܠܟܘܬܗ.
22 ܘܦܠܓܗ ܒܬܪ ܥܡܪܝ. * ܘܥܫܢ ܥܡܐ ܕܒܬܪ ܥܡܪܝ. ܡܢ ܥܡܐ ܕܒܬܪ ܬܒܢܝ.
23 ܘܡܝܬ ܬܒܢܝ. ܘܐܡܠܟ ܥܡܪܝ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܥܡܪܝ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܒܬܪܨܐ ܐܡܠܟ ܫܬ ܫܢܝܢ.
24 * ܘܙܒܢ ܠܛܘܪܐ ܕܫܡܪܝܢ ܡܢ ܫܡܝܪ. ܒܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܒܢܝܗܝ ܠܛܘܪܐ. ܘܩܪܐ
ܫܡܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܐ. ܥܠ ܫܡ ܫܡܝܪ ܡܪܗ ܕܛܘܪܐ. ܫܡܪܝܢ.

* Cúmque regnâſſet, & ſuper ſolium ejus 11
ſediſſet, percuſſit univerſam domum Baaſæ,
nec reliquit ei mingentem ad parietem; o-
mnes etiam propinquos ejus & amicos ejus.
Delevit itaque Zamri totam domum Baa- 12
ſæ, juxta ſermonem Domini quem locutus
fuerat contra Baaſam per Jehu prophetam:
Propter omnia peccata Baaſæ, & pecca- 13
ta Elæ filii ejus, quibus peccaverunt & pec-
care fecerunt Iſraelem, irritantes Dominum
Deum Iſraelis idolis ſuis. Reliquæ res Elæ, 14
& quidquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Anno vigeſimo 15
ſeptimo Aſæ regis Juda, regnavit Zamri ſe-
ptem diebus in Therſa, dum populus ca-
ſtra haberent adversùs Gath Paleſtinorum.
Audiens autem populus qui erat in ca- 16
ſtris, dixerunt; Rebellavit Zamri, quin etiam
regem interfecit: quapropter regem ſibi
creârunt omnes Iſraelitæ, Amri principem
exercitûs ſuper Iſraelem eodem die in caſtris.
Tum aſcendens Amri totúſque cum eo 17
Iſrael è Gath, caſtra poſuerunt adverſùm
Therſam. Cúmque vidiſſet Zamri ſub- 18
actam Therſam, ingreſſus eſt ædem domûs
regiæ: ſed combuſſerunt ſuper eum domum
regiam igni, & mortuus eſt: Propter 19
peccata ſua quæ commiſit, & *quia* fecit quod
malum erat coram Domino, ambulando in
viis Jerobaami filii Nabati; & propter pec-
cata ſua quibus peccare fecit Iſraelem.
Reliquæ autem res geſtæ Zamri, & con- 20
ſpiratio quâ conſpiravit; ecce ſcripta ſunt
in libro annalium regum Iſraelis. Tunc 21
diviſus eſt populus Iſraeliticus in *diverſas*
partes: pars una populi ſecuta eſt Tebni fi-
lium Genjath, ut regem conſtitueret eum:
altera verò pars ſecuta eſt Amri. At præ- 22
valuit populus qui ſequebatur Amri præ po-
pulo qui ſequebatur Tebni, mortuóque
Tebni, regnavit Amri. Anno trigeſimo pri- 23
mo Aſæ regis Juda, regnavit Amri ſuper Iſ-
raelem annis duodecim. Cùm in Therſa re-
gnâſſet ſex annis, Emit montem Samariæ 24
à Samir talento argenti: & ædificavit mon-
tē, vocavítq; nomen civitatis quam extruxit,
de nomine Samir domini montis, Samariam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * فلما ملك وجلس على كرسيه * قتل جميع اهل بيت بعشا * حتى لم يترك لهم بائل على
12 حائط * واقاربه واصحابه * واستاصل زمري الجماعة من بيت بعشا * ككلام الله الذي تكلم به
13 على يد ياهو النبي * على جميع ذنوب بعشا * وذنوب ايلا ابنه * وما حملوا بذلك آل اسرائيل
14 عن سخطاتهم امام الله بطواغيتهم * وباقي اخبار ايلا * وكل ما صنع * قد كتب في سفر اخبار
15 ايام ملوك بني اسرائيل * وفي سنة سبع وعشرين لآسا ملك يهودا * ملك زمري سبعة ايام في
16 ترصا * والشعب يومئذ معسكر على جبثون التي للفلسطينيين * وسمع الشعب المعسكرين * بالحيلة
بغدر زمري وقتله للملك * فملك الجماعة من آل اسرائيل عليهم * عمري رئيس الجيش في ذلك
17 اليوم في المعسكر * وطلع عمري وجميع آل اسرائيل معه من جبثون * وحاصروا ترصا وفتحوها
18 * فلما راى زمري ان القرية قد فتحت * جاء الى مجلس بيت الملك * فاحرق عليه بيت الملك
19 بالنار ومات * وذلك من اجل خطاياه اللاتي اخطا باعماله القبيحة بين يدي الله * بمسيره في طريق
20 يوربعام بن نباط * وباثمه الذي اثم آل اسرائيل * بحمله اياهم عليها * وباقي اخبار زمري *
21 وغدره الذي غدر * قد كتب في سفر ملوك بني اسرائيل * ثم انقسم القوم قسمين * فريق
22 منهم تابع تبني بن جنات ليملكوه * والفريق الآخر تابع عمري * وقوي القوم الذي مع عمري
23 على القوم الذين تابعوا تبني * وملك عمري * ولما كان في سنة احدى وثلثين لملك آسا ملك
24 يهودا * ملك عمري على آل اسرائيل اثني عشر سنة * ملك في ترصا ست سنين * وابتاع كرك
سومرون من سامر بقنطارين فضة * وبنا ذلك الكرك * ودعي اسم تلك القرية التي بنا * باسم
سامر سيد جبل سومرون *

* *Cúmque regnâſſet, & ſuper thronum ejus* 11
ſediſſet, interfecit univerſam familiam
Baaſæ, ita ut nullus ſupereſſet ex *eis min-*
gens ad parietem; propinquos quoque &
amicos ejus: Et extirpavit Zamri univer- 12
ſam familiam Baaſæ, juxta ſermonem Dei
quem de illo pronuntiaverat per Jehu pro-
phetam: Propter omnia ſcelera Baaſæ & 13
ſcelera Elæ filii ejus, & ea quibus provo-
caverant Iſraelitas ad irritandum Deum
idolis ſuis. Reliquæ hiſtoriæ Elæ, & 14
omnia quæ fecit, jam ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelitarũ. Cùm itaque 15
anno vigeſimo ſeptimo Aſæ regis Juda,
regnâſſet Zamri ſeptem diebus in Therſa,
populus autem iis diebus caſtra haberet
contra Gebtonẽ quæ pertinet ad Paleſti-
nos: Audiens popul⁹ qui erat in caſtris fa- 16
mã perfidiæ Zamri, & necẽ ab eo illatam
regi; regem conſtituit ſuper ſe univerſitas
Iſraelitarũ, Amri ducẽ exercitûs eodẽ die
in caſtris. Deinde aſcendit Amri, omneſq; 17
cum eo Iſraelitæ è Gebtone, obſederunt
Therſã, & expugnaverunt eam. Cùm au- 18
tẽ vidiſſet Zamri quòd expugnata jã eſſet
civitas, recepit ſe in cubiculũ ædis regiæ:
at æde regiâ igne ſuper eũ exuſtâ, mortu⁹ 19
eſt. Idq; tum propter ſua ipſius ſcelera quæ
turpiſſimis actionibus ſuis corã Deo com-
miſerat, ambulando in via Jerobaami filii
Nabati; cùm propter ſcelera quibus Iſrae-
litas ad peccandũ induxerat, provocando
eos ad illa perpetranda. *Reliquæ hiſtoriæ* 20
Zamri, ejuſque perfidia quâ uſus eſt, jam
ſcriptæ ſunt in libro hiſtoriarum regum
Iſraelitarum. Tum diviſus eſt populus in 21
duas factiones: et una quidẽ factio ſecta-
ta eſt Tebni filiũ Genaath, ut eum regem
crearent: altera verò factio ſectata eſt
Amri. Sed prævalente populo qui erat cũ 22
Amri, genti quæ ſectata fuerat Tebni, re-
gnavit Amri. Itaque anno trigeſimo primo 23
regni Aſæ regis Juda, regnum occupavit
Amri ſuper Iſraelitas duodecim annis.
Poſtquã regnavit in Therſa ſex annos,
Emit montẽ Samariæ à Samer duob⁹ ar- 24
genti quintalibus: & ædificavit montem
illum, & vocavit nomen civitatis ejus
quam extruxerat, de nomine Samer do-
mini montis Samariæ.

omnibus *præ fecit malum* &,DOMINI oculis in malum Homri fecit Et
25 ויעשה עמרי הרע בעיני יהוה וירע מכל
filii Jarobham via omni in Ambulavitque *.ſuis facies ad* qui
26 אשר לפניו׃ וילך בכל־דרך ירבעם בן־
irritando ,Iſrael fecit peccare qui ,ej⁹ peccato in & ,Nebat
נבט ובחטאתיו אשר החטיא את־ישראל להכעיס את־
reſiduum Et .ſuis vanitatibus in Iſrael Deum DOMINUM
27 יהוה אלהי ישראל בהבליהם׃ ויתר
nónne ,fecit quam ej⁹ fortitudo & ,fecit quæ ,Homri verborum
דברי עמרי אשר עשה וגבורתו אשר עשה הלא־
? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa
הם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל׃
, Someron in eſt ſepultus & ,ſuis patribus cum Homri *Jacuitque*
28 וישכב עמרי עם־אבתיו ויקבר בשמרון
Homri filius Achab Et .eo pro ejus filius Achab regnavit &
29 וימלך אחאב בנו תחתיו׃ ואחאב בן־עמרי
regis Aſa anno octavo & ,trigeſimo anno *in* Iſrael ſuper regnavit
מלך על־ישראל בשנת שלשים ושמנה שנה לאסא מלך
, Someron in Iſrael ſuper Homri filius Achab regnavitque :Jehudah
יהודה וימלך אחאב בן־עמרי על־ישראל בשמרון
malum Homri filius Achab Fecitque .annis duobus & viginti
30 עשרים ושתים שנה׃ ויעש אחאב בן־עמרי הרע
fuit leve nonne fuit Et .ſe ante qui ,omnibus *præ* ,DOMINI oculis in
31 בעיני יהוה מכל אשר לפניו׃ ויהי הנקל
Izebel uxorem tulit Et ? Nebat filii Jarobham peccatis in *ipſum ire*
לכתו בחטאות ירבעם בן־נבט ויקח אשה את־איזבל
, Bahal ſervivit & ,abiit & ,Sidoniorum regis Ethbahal filiam
בת־אתבעל מלך צדנים וילך ויעבד את־הבעל
quod , Bahal domo Bahal ipſi altare ſtatuit Et .ei ſe incurvavitque
32 וישתחו לו׃ ויקם מזבח לבעל בית הבעל אשר
addiditque : Lucum Achab fecitque .Someron in ædificaverat
33 בנה בשמרון׃ ויעש אחאב את־האשרה ויוסף
omnib⁹ præ Iſrael Deum DOMINUM irritandū ad facere Achab
אחאב לעשות להכעיס את־יהוה אלהי ישראל מכל
ædificavit ſuis diebus In .ſe ante fuerunt qui Iſrael regibus
34 מלכי ישראל אשר היו לפניו׃ בימיו בנה
,eā fundavit ſuo primogenito Abiram in ;Jerichoh haelita-Beth Chiel
חיאל בית האלי את־יריחה באבירם בכרו יסדה
,DOMINI verbum juxta ,ej⁹ portas ſtatuit ſuo minimo Seghub in &
ובשגיב צעירו הציב דלתיה כדבר יהוה
.Nun filii Jehoſuah *manu in* fuerat locutus quod
אשר דבר ביד יהושע בן־נון׃

CAP. XVII. יז

Vivit : Achab ad ,Ghilhad advenis de Tisbites Elijahu Dixitque
1 ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל־אחאב חי־
erit ſi ,*ej⁹ facies ad* ſteti cujus ,Iſrael Deus DOMINUS
יהוה אלהי ישראל אשר־עמדתי לפניו אם־יהיה
verbum Fuitque *.mei verbi os ad quin* , pluvia &, ros his annis
2 השנים האלה טל ומטר כי אם־לפי דברי׃ ויהי דבר־
,orientem ad *tibi reſpicies* & ,hinc Vade : dicendo ,eum ad DOMINI
3 יהוה אליו לאמר׃ לך מזה ופנית לך קדמה
, erit Et .Jarden *facies ſuper* qui , Cherith torrente in te *abſcondes* &
4 ונסתרת בנחל כרית אשר על־פני הירדן׃ והיה
.ibi te *alendum ad* præcepi corvis & , bibes torrente de
מהנחל תשתה ואת־הערבים צויתי לכלכלך שם׃
torrente in ſeditque ,abiit & :DOMINI verbum juxta fecitque ,abiit Et
5 וילך ויעש כדבר יהוה וילך וישב בנחל
panem ei *adferentes* corvi Et .Jarden *facies ſuper* qui ,Cherith
6 כרית אשר על־פני הירדן׃ והערבים מביאים לו לחם
.bibebat torrente de & ,*veſpera in* carnem & panem & ,mane *in* ,carnem &
ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ומן־הנחל ישתה׃

Verſio VULG. LAT.

25 Fecit autem Amri malum in conſpectu Domini, et operatus eſt nequiter, ſuper omnes qui fuerunt ante eum. 26 Ambulavítque in omni via Jeroboam filii Nabat, & in peccatis ejus quìbus peccare fecerat Iſrael : ut irritaret Dominum Deum Iſrael in vanitatibus ſuis. 27 Reliqua autem ſermonū Amri, & prælia ejus quæ geſſit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum Iſrael? 28 Dormivítque Amri cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria: regnavítque Achab filius ejus pro eo. 29 Achab verò fili⁹ Amri regnavit ſuper Iſrael anno trigeſimo octavo Aſa regis Juda. Et regnavit Achab filius Amri ſuper Iſrael in Samaria viginti & duobus annis. 30 Et fecit Achab fili⁹ Amri malum in conſpectu Domini, ſuper omnes qui fuerunt ante eum. 31 Nec ſuffecit ei ut ambularet in peccatis Jeroboā filii Nabat : inſup duxit uxorē Jezabel filiā Ethbaal regis Sidoniorū. Et abiit & ſervivit Baal, & adoravit eum. 32 Et poſuit aram Baal in templo Baal, quod ædificaverat in Samaria, 33 Et plantavit lucum : & addidit Achab in opere ſuo, irritans Dominum Deum Iſrael, ſuper omnes reges Iſrael qui fuerūt ante eum. 34 In diebus ejus ædificavit Hiel de Bethel, Jericho : in Abiram primitivo ſuo fundavit eam, & in Segub noviſſimo ſuo poſuit portas ejus: juxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu Joſue filii Nun.

CAP. XVII.

1 ET dixit Elias Theſbites de habitatoribus Galaad ad Achab; Vivit Dominus Deus Iſrael, in cujus conſpectu ſto, ſi erit annis his ros et pluvia, niſi 2 juxta oris mei verba. Et factū eſt verbum Domini ad eum, 3 dicens; Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in torrente Carith, qui 4 eſt contra Jordanem, Et ibi de torrente bibes : corvíſque 5 præcepi ut paſcant te ibi. Abiit ergò, et fecit juxta verbum Domini: cúmque abiiſſet, ſedit in torrente Carith, qui eſt contra 6 Jordanem. Corvi quoque deferebant ei panem & carnes manè, ſimiliter panem & carnes veſperì, & bibebat de torrente.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γαζουβά, θυγάτηρ Σελί. καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ᾽ αὐτῆς τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆραν· ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐθυμίων. καὶ ἃ συνέθετο Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως Ἰσραήλ, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία ἣν ἐποίησε, καὶ οὓς ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ Νασίβ. καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησε ναῦν εἰς Θαρσὶς πορεύεσθαι εἰς Σωφὶρ ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ ναῦς ἐν Γασιὼν Γαβέρ. τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ, Ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηΐ. καὶ οὐκ ἐβούλετο Ἰωσαφάτ. καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. 29 Ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. 30 Καὶ ἐποίησεν (β) Ἀχαὰβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον (γ) κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 31 Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν (δ) τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ, καὶ ἔλαβε γυναῖκα τὴν Ἰεζάβελ θυγατέρα (ε) Ἰεθεβαὰλ βασιλέως Σιδωνίων· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 32 Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ (ζ) Βάαλ ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ, (η) ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ. 33 Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ ἄλσος. καὶ προσέθηκεν Ἀχαὰβ τοῦ (θ) ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον (ι) θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι, ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν (κ) αὐτοῦ. 34 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Ἀχιὴλ ὁ (λ) Βαιθηλίτης τὴν Ἱεριχώ· ἐν τῷ Ἀβιρὼν (μ) πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ τῷ Σεγοὺβ τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

Et nomen matris ejus Gazuba filia Seli. Et ambulavit in via Aſa patris ſui, & non declinavit ab ea, faciendo rectum in conſpectu Domini. Tantùm excelſa non abſtulerunt. Sacrificabant in excelſis, & adolebant. Et quæ compoſuit Joſaphat cum rege Iſrael, & omnis potentatus quem fecit, & quos impugnavit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum Juda? Et reliqua complicationum, quas impoſuerant in diebus Aſa patris ſui, ſuſtulit de terra. Et rex non erat in Syria Naſib. Et rex Joſaphat fecit navem in Tharſis ad eundum in Sophir ad aurum: & non ivit, quoniam contrita eſt navis in Gaſion Gaber. Tunc dixit rex Iſrael ad Joſaphat, Mittam pueros tuos ; (o) *& puerulos meos in navi. Et noluit Joſaphat. Et dormivit Joſaphat cum patribus ſuis : & ſepelitur cum patribus ſuis in civitate David. Et regnavit Joram filius ejus pro eo.* (p) *In anno ſecundo* 29 *Joſaphat regis Juda, Achaab filius Ambri regnavit ſuper Iſrael in Samaria viginti & duos annos. Et fecit Achaab malum in* 30 *conſpectu Domini, & malefecit ſuper omnes, qui ante eum. Et* 31 *non fuit ei ſatis ire in peccatis Hieroboam filii Nabat: & accepit uxorem Jezabel filiam Jethebaal regis Sidoniorum. Et ivit, & ſervivit Baal, & adoravit eum. Et ſtatuit altare Baal* 32 (q) *in domo offendiculorum ejus, quam ædificavit in Samaria. Et fecit Achaab lucum. Et adjecit* 33 *Achaab facere irritationes, ad irritandum Dominum Deum Iſrael,* (r) *& ad perdendum animam ſuam : malefecit ſuper omnes reges Iſrael, qui fuerant ante eum. Et in diebus ejus ædificavit* 34 *Achiel Bæthelita ipſam Hiericho : in Abiron primogenito ſuo fundavit eam : &* (ſ) *Segub juniori ſuo impoſuit portas ejus, juxta verbum Domini, quod locutus eſt in manu Jeſu filii Naue.*

MS. A. (β) Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ τὸ (γ) κυρίου ὑπὲρ (δ) πορεύεσθαι ἐν (ε) Ἰαβαὰλ (ζ) Βάαλ ἐνώπιον τῶν (η) ὧν (θ) ποιῆσαι τοῦ παροργίσαι (ι) θεὸν Ἰσραήλ, ὑπὲρ πάντας τοὺς (κ) αὐτοῦ. Ἐν ταῖς (λ) Βαιθηλίτης (μ) τῷ πρωτοτόκῳ

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 ΚΑὶ εἶπεν Ἠλιοὺ ὁ (α) προφήτης Θεσβίτης ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς Γαλαὰδ πρὸς Ἀχαάβ, Ζῇ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετός, ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου. 2 Καὶ ἐγένετο (β) ῥῆμα κυρίου 3 πρὸς Ἠλιού, Πορεύου ἐντεῦθεν (γ) κατὰ ἀνατολάς, καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάῤῥῳ (δ) Χοῤῥὰθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου.

CAP. XVII.

ET dixit Eliu propheta Theſbites, qui de (a) *Theſbon Galaad ad Achaab; Vivit Dominus Deus virtutum, Deus Iſrael, cui adſtiti coram eo; ſi erit annis his ros, & pluvia,* (b) *niſi per os verbi mei. Et factum* 2 *eſt verbum Domini ad Eliu, Vade* 3 *hinc ad Orientem : & abſcondere in torrente Chorrath, qui ſuper faciem Jordanis.*

MS. A. (α) προφήτης ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς (β) λόγος κυρίου (γ) κατ᾽ ἀνατολάς, (δ) Χοῤῥὰθ ἐπὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 ועבד עמרי דביש קדם יי ובאש מכל די קדמוהי׃ ואזל בכל ארחא ירבעם בר נבט
26 ובחובוהי די חיב ית ישראל לארגזא קדם יי אלהא דישראל בטעותהון׃ ושאר פתגמי
27 עמרי די עבד וגבורתיה די עבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃
28 ושכיב עמרי עם אבהתוהי ואתקבר בשומרון ומלך אחאב בריה תחותיה׃ ואחאב בר
29 עמרי מלך על ישראל בשנת תלתין ותמני שנין לאסא מלכא שבטא דבית יהודה ומלך
30 אחאב בר עמרי על ישראל בשומרון עסרין ותרתין שנין׃ ועבד אחאב בר עמרי דביש
31 קדם יי מכל די קדמוהי׃ והוה שיט בעינוהי למיזל בחובי ירבעם בר נבט ונסיב איתתא
32 ית איזבל בת אתבעל מלכא דצידון ואזל ופלח ית בעלא וסגיד ליה׃ ואקים אגורא
33 לבעלא בית בעלא דבנא בשומרון׃ ועבד אחאב ית אשרתא ואוסיף אחאב למעבד
34 לארגזא קדם יי אלהא דישראל מכל מלכי ישראל דהוו קדמוהי׃ ביומוהי בנא חיאל
בית מומי ית יריחו קטל אבירם בוכריה כד שרי לשכלל יתה ושגוב זעיר בנוהי כד אקים
דשהא כפתגמא דיי די מלל בידא דיהושע בר נון׃

יז

1 ואמר אליהו דמתושב מתותבי גלעד לאחאב קים הוא יי אלהא דישראל דמשמשנא
2 קדמוהי אם יהי שניא האלין טלא ומטרא אלהן כד אימר׃ והוה פתגם נבואה מן קדם
3 יי עמיה למימר׃ איזל מכא ותתפני לך לקדומא ותטמר בנחלא דכרית די על אפי ירדנא׃
4 5 ויהי מנחלא תשתי וית עורביא פקדית לסוברותך תמן׃ ואזל ועבד כפתגמא דיי ואזל
6 ויתב בנחלא דכרית די על אפי ירדנא׃ ועורביא מיתן ליה לחמא ובסרא בצפרא
ולחמא ובסרא ברמשא ומן נחלא שתי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecit Ghamri quod malum erat ante Dñm, et *pejor fuit* omnibus qui fuerant ante ſe. 25 Et ambulavit in omni via Jerabgham filii Nebat, et in peccatis illi⁹ quib⁹ peccare fecit Iſrael, irritando Dñm Deum Iſrael erroribus ſuis. 26 Et reliquū verborū Ghamri quæ fecit, et fortitudo ej⁹ quam fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborū dierū regū Iſrael? 27 Et dormivit Ghamri cum patrib⁹ ſuis, et ſepult⁹ eſt in Somron, et regnavit Ahhab fili⁹ ej⁹ pro eo. 28 Et Ahhab fili⁹ Ghamri regnavit ſup Iſrael anno trigeſimo octavo annorum Azza regis trib⁹ dom⁹ Jehudah, regnavit Ahhab fili⁹ Ghamri ſup Iſrael in Somron viginti et duob⁹ annis. 29 Et fecit Ahhab fili⁹ Ghamri pejus ante Dñm omnib⁹, qui fuerunt ante ſe. 30 Et fuit leve in oculis ej⁹ ambulare in peccatis Jerabgham filii Nebat, et accepit etiā uxorē Izebel filiā Ethbaghal regis *Sidon*, et ivit et coluit Baghala, et adoravit illud. 31 Et ſtatuit aram ipſi Baghala, in domo Baghala quā ædificaverat in Somron. 32 Et fecit Ahhab lucū et addidit facere, ut irritaret Dñm Deum Iſrael præ omnib⁹ regibus Iſrael qui fuerant ante ſe. 33 In dieb⁹ ej⁹ ædificavit Hhiel de Beth-mome Jericho; occîdit Abiram primogenitū ſuū, quando cœpit fundare eam, et Zzigub parvum filiū ſuū quando erexit portas ejus, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat per manum Jehoſuagh filii Nun. 34

CAP. XVII.

ET dixit Eliah qui erat ex Thoſab, de habitatorib⁹ Gilghad, ad Ahhab, 1 Permanet ipſe Dñs Deus Iſrael, ante quem miniſtro, ſi erit annis his ros et pluvia, niſi cùm dixero. Et fuit verbū prophetiæ à Dño cum eo, dicendo : 2 Abi hinc, et verte te ad Orientē, et abſcondaris in torrente Cherith, qui 3 eſt ante Jardena. Et erit, de torrente bibes, et corvis præcepi ut alant te ibi. 4 Et abiit, et fecit juxta verbū Dñi : et abiit et ſedit in torrente Cherith, qui 5 erat ante Jardena. Et corvi afferebant illi panem et carnē manè, et panem 6 et carnē veſperi ; at de torrente bibebat.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 * ܘܥܒܕ ܥܡܪܝ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܒܐܫ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܗܠܟ
26 ܒܟܠܗ ܐܘܪܚܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܪܓܙܘ
ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܦܬܟܪܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܥܡܪܝ: ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ:
27 ܘܚܝܠܗ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܦܬܓܡܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܥܡܪܝ
28 ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܐܒ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ. ܘܐܠܝܫܥ.
ܐܬܝܕܥܘ * * ܘܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ
29 ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ
30 ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ. ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܡܛܠ
31 ܕܩܠܝܠ ܗܘܐ ܠܡܗܠܟܘ ܒܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܐܙܠ ܘܢܣܒ ܐܢܬܬܐ
ܠܐܝܙܒܠ ܒܪܬ ܐܬܒܥܠ ܡܠܟܐ ܕܨܝܕܢܝܐ. ܘܐܙܠ ܘܦܠܚ ܠܒܥܠ. ܘܣܓܕ ܠܗ. * ܘܐܩܝܡ
32 ܡܕܒܚܐ ܠܒܥܠ. ܒܒܝܬ ܒܥܠ ܕܒܢܐ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܦܠܚ ܐܚܐܒ ܠܦܬܟܪܐ. ܘܐܘܣܦ ܐܚܐܒ
33 ܠܡܥܒܕ ܘܠܡܪܓܙܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
34 ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܒܝܘܡܬܗ ܒܢܐ ܐܚܐܒ ܐܬܪܐ ܕܠܘܛܬܐ. ܠܐܝܪܝܚܘ. ܒܐܒܝܪܡ ܒܘܟܪܗ.
ܫܬܐܣܗ. ܘܒܣܓܘܒ ܙܥܘܪܗ. ܐܩܝܡ ܬܪܥܝܗ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܝܕ ܝܫܘܥ
ܒܪ ܢܘܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ * * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܕܡܢ ܬܫܒܝ. ܡܢ ܬܘܬܒܐ ܕܓܠܥܕ. ܠܐܚܐܒ 1
ܡܠܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܩܡܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܢ ܢܗܘܐ ܒܫܢܝܐ ܗܠܝܢ ܛܠܐ
2 ܐܘ ܡܛܪܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܐܡܪܬ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬܗ ܠܡܐܡܪ. * ܐܙܠ ܡܟܐ.
3 ܘܐܬܦܢܐ ܠܟ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܐܬܛܫܝ ܒܢܚܠܐ ܕܟܪܝܬ ܕܥܠ ܐܦܝ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܡܢ ܢܚܠܐ ܗܘ ܬܫܬܐ.
4 ܘܠܥܘܪܒܐ ܦܩܕܬ ܕܢܬܪܣܘܢܟ ܬܡܢ. * ܘܐܙܠ ܘܥܒܕ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܘܝܬܒ
5 ܒܢܚܠܐ ܕܟܪܝܬ ܕܥܠ ܐܦܝ ܝܘܪܕܢܢ. * ܘܥܘܪܒܐ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܠܚܡܐ ܘܒܣܪܐ ܒܨܦܪܐ.
6 ܘܠܚܡܐ ܘܒܣܪܐ ܒܪܡܫܐ. ܘܡܢ ܢܚܠܐ ܫܬܐ ܗܘܐ ܡܝܐ.

Fecit autem Amri quod malum erat coram 25
Dño, pejorq; fuit omnibus regibus qui præ-
ceſſerant eum. Ambulavit enim in tota via 26
Jerobaami filii Nabati, & in peccatis ejus
quibus peccare fecit Iſraelem, ut ad iracun-
diam excitarent Deum Iſraelis cultibus ſuis.
Reliquæ res Amri, quicquid fecit, omniſque 27
fortitudo ejus; ecce ſcripta ſunt in libro an-
nalium regum Iſraelis. Occumbente Amri 28
cum patribus ſuis, & in Samaria ſepulto, re-
gnavit Ahab filius ejus poſt eum.

Elia propheta & Eliſæus innoteſcunt.

Itaque Ahab Amri filius regnavit ſuper Iſrae- 29
lem anno trigeſimo octavo Aſæ regis Juda:
regnavit *inquam* Ahab filius Amri ſuper Iſ-
raelem in Samaria, viginti duobus annis.
Fecitque Ahab filius Amri pejùs coram Do- 30
mino, quàm omnes qui præceſſerant eum. Et 31
quia leve ſibi videbatur ambulare in pecca-
tis Jerobaami filii Nabati, abiens uxorem
duxit Izabelem filiam Ithabeelis regis Sido-
niorum: abiens etiam coluit Baalem, & ado-
ravit eum. Erexitque aram Baali in phano 32
Baalis, quod extruxerat in Samaria. De- 33
mum coluit Ahab idola, eaque adorando, &
Dominum Deum Iſraelis irritando ſuperavit
omnes reges Iſraelis qui præceſſerant eum.
In diebus quoque ſuis ædificavit Ahab locũ 34
maledictionis, *nempe* Jericho: in Abiramo
primogenito ſuo extruxit eam, & in Sebob
minimo natu ſuo erexit portas ejus, juxta
ſermonem Domini quem locutus fuerat per
Jeſum filium Nun.

CAP. XVII.

Dixit autem Elia qui de Theſbi, ex inqui- 1
linis Gelaad, ad regem Ahab; Vivit Domi-
nus Deus Iſraelis in cujus conſpectu ſto, ſi
fuerit hiſce annis ros aut pluvia, niſi cùm di-
xero. Deinde factus eſt ad eum ſermo Domi- 2
ni dicentis ad eum, Diſcede hinc, teque 3
converte Orientem versùs, & deliteſce
in torrente Cerjath quæ eſt è regione Jorda- 4
nis. Ex eo torrente eris bibens, & corvis
mandavi ut ibi te nutriant. Abiit ergo 5
& fecit juxta ſermonem Domini; nam diſ-
cedens commoratus eſt in torrente Cerjath
quæ eſt è regione Jordanis: Et corvi affere- 6
bant ei panem & carnem tempore matutino,
& panem atque carnem tempore veſpertino;
& ex illo torrente aquam bibebat.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 * وصنع عمري القبيح بين يدي الله * واردي اكثر من جميع من تقدمه * وسلك في جميع 26
طرق يوربعام بن ناباط * وجميع اثامه التي اثم في آل اسرايل * بما حملهم عليه من اسخاطهم اله
27 اسرايل بطواغيتهم * وباقي اخبار عمري * الذي صنع * وجبروته التي عمل * قد كتب في سفر
28 ملوك آل اسرايل * واضطجع عمري مع ابايه * وقبر في سومرون * وملك احاب ابنه مكانه * وملك 29
احاب بن عمري على آل اسرايل في سنة ثمان وثلثين لاسا ملك يهودا * فكان جميع ما ملك على
30 آل اسرايل في سومرون * اثنان وعشرون سنة * وصنع احاب بن عمري القبيح بين يدي الله *
31 ما فاق به جميع من تقدمه * وانه استصغر السلوك في طريق يوربعام بن ناباط الرديه *
فتزوج امراة تسمي ايزابل ابنة ايثباعل ملك صيدونيم * ومضي وعبد صنمهم * وسجد له *
32 33 * واقام مذبحا لذلك الصنم الذي بناه في سومرون * وصنع احاب سارية * وزاد احاب في عمل
34 جميع من تقدمه من ملوك آل اسرايل * وفي ايامه بني حيال بيت الاصنام * وهي يريحا * فبداء
بابيرام بكره بتاسيسها * وبسغوب اصغر بنيه كذاك اقام ابوابها * ككلام الله الذي
تكلم به على يد عبده يشوع بن نون *

* الفصل السابع عشر *

1 * فقال اليهو الذي من سكان جلعاد لاحاب * اني اقسم بالله اله اسرايل الذي خدمت بين
2 يديه * ان يكون في هذه السنين طل ولا مطر * الا عند قولي * وكان من كلام الله له * قايلا *
3 4 * امض من هاهنا * وتوجه شرقا * واستتر في وادي كاريث الذي امام الاردن * فتكون تشرب
5 من هذا الوادي * وقد وصيت الغوربيم يعولونك هناك * فمضي وصنع كما امر الله * الى
6 وادي كاريث الذي امام الاردن * وكان الغوربيم ياتونه بخبز ولحم بالغداة وخبز ولحم
بالعشي * ويشرب من ماء الوادي *

Cæterùm turpia fecit Amri coram Deo, 25
pejorque fuit omnibus qui præceſſerant
eum. Et ambulavit in omnibus viis Je- 26
robaami filii Nabati, omnibúſq; ſceleri-
bus ejus quæ commiſerat inter Iſraelitas,
ſolicitans eos ad provocandum iram Dei
Iſraelis idolis ſuis. Reliquæ autem hiſtoriæ 27
Amri, quæ fecit, & fortitudo quâ ſe geſ-
ſit; jam ſcripta ſunt in libro regum Iſ-
raelitarum. Occubuitq; Amri cum patri- 28
bus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria; &
regnum obtinuit Achab filius ejus loco
ipſius. Regnavit igitur Achab filius Amri 29
ſuper Iſraelitas anno trigeſimo octavo
Aſæ regis Juda: fuitque totum ſpatium
quo regnavit ſuper Iſraelitas in Samaria,
viginti duorum annorum. Et fecit Achab 30
filius Amri tot ac tantas *turpitudines*
coram Deo, ut ſuperaret omnes præde-
ceſſores ſuos. Is enim leve ducens ambu- 31
lare in viam Jerobaami filii Nabati peſ-
ſimam, uxorem duxit mulierem quandam
quæ vocabatur Izabel, filiam Ithbaelis re-
gis Sidoniorum, & abiens coluit idolum
ipſorum, & adoravit illud. Et erexit 32
altare idolo illi quod fabricaverat in Sa-
maria. Fecit etiam Achab arborem pro- 33
ceram: demum Achab ſuperavit actiones
omnium regum Iſraelitarum qui præceſ-
ſerant eum. In diebus etiam ſuis ædifica- 34
vit Hiel domum idolorum, nempe Jeri-
cho: in Abiram primogenito ſuo inchoavit
ejus fundamenta, & in Sagub natu mi-
nimo inter filios ejus, pariter erexit por-
tas ejus: juxta ſermonem Dei quem locu-
tus fuerat per ſervum ſuum Joſue filium
Nun.

CAP. XVII.

Dixit autem Elihu qui erat ex incolis 1
Galaadis, ad Achab, Equidem juro per De-
um, Deũ Iſraelis, coram quo miniſtro, non
eſt futurus annis iſtis ros ullus neq; pluvia,
niſi cùm dixero. Et fuit ad eum ſermo Dei 2
dicentis, Abi hinc, & perge ad Orientem, 3
teq; abſconde in torrente Cerith qui eſt
coram Jordane, Eriſq; bibens ex eo tor- 4
rente; jam autem præcepi Orabimis ut ibi
te nutriant. Abiitque, & fecit quemad- 5
modum præceperat ei Deus, ad torrentem
Cerith qui eſt coram Jordane: Et Orabi- 6
mi afferebant ei panem & carnem manè,
& panem & carnem veſperè, & bibebat
ex aqua torrentis.

מלכים א׃ יז

pluvia fuerat non quia : torrens eſt ſiccatus & dierum fine à fuit Et
7 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיִּיבַשׁ הַנָּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם
vade ,Surge .dicendo ,eum ad Domini verbum Fuitque .terra in
8 בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ קוּם לֵךְ
9 ibi præcepi Ecce .ibi manebis & ,Sidon ipſi quæ ,Sarphath in
צָרְפַתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וְיָשַׁבְתָּ שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם
venit & ,Sarphath in abiit &,Surrexitque .te *alendum ad* viduæ mulieri
10 אִשָּׁה אַלְמָנָה לְכַלְכְּלֶךָ׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא
, ligna colligens vidua mulier ibi ecce Et .civitatis *oſtium* ad
אֶל־פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה־שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה מְקֹשֶׁשֶׁת עֵצִים
,vaſe in aquæ paululum mihi quæſo *Cape* : dixit & ,eam *ad clamavit* &
וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר קְחִי־נָא לִי מְעַט־מַיִם בַּכְּלִי
Cape : dixit & ,eam *ad clamavit* & :*tollendum ad* abiit Et .bibam &
11 וְאֶשְׁתֶּה׃ וַתֵּלֶךְ לָקַחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר לִקְחִי־
Dominus Vivit : ait Et .tua manu in panis buccellam mihi obſecro
12 נָא לִי פַּת־לֶחֶם בְּיָדֵךְ׃ וַתֹּאמֶר חַי־יְהוָה
farinæ *volæ plenitudo quin* ,ſubcineritius mihi eſt ſi ,tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־לִי מָעוֹג כִּי אִם־מְלֹא כַף־קֶמַח
duo *colligens ego* ecce Et .lenticula in olei paululum & ;hydria in
בַּכַּד וּמְעַט־שֶׁמֶן בַּצַּפָּחַת וְהִנְנִי מְקֹשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם
,illud comedamus & ,meo filio &,mihi illum *faciam* & ,ingrediar & : ligna
עֵצִים וּבָאתִי וַעֲשִׂיתִיהוּ לִי וְלִבְנִי וַאֲכַלְנֻהוּ
fac ,*ingredere* : timeas Ne : Elijahu eam ad Dixitque .moriamur &
13 וָמָתְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵלִיָּהוּ אַל־תִּירְאִי בֹּאִי עֲשִׂי
parvam tortam inde mihi fac Veruntamen .tuū verbum ſecundùm
כִדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי־לִי מִשָּׁם עֻגָה קְטַנָּה
.*poſtremo in* facies tuo filio & ,tibi & : mihi affer & ,*principio in*
בָרִאשֹׁנָה וְהוֹצֵאת לִי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה׃
non farinæ Hydria : Iſrael Deus Dominus dixit ſic Etenim
14 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הַקֶּמַח לֹא
dandi diem ad uſque ,deficiet non olei lenticula & , conſumetur
תִכְלָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תִּתֵּן
fecit & , ivit Et .*humi facies* ſuper pluviam *Dominum*
15 יְהוָה גֶּשֶׁם עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה
.dies ejus *domus* & ,ipſe & ,ipſa comedit Et .Elijahu verbū ſecundùm
כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הוּא־וָהִיא וּבֵיתָהּ יָמִים׃
,defecit non olei lenticula & ,*eſt conſumpta* non farinæ Hydria
16 כַּד הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסֵר
fuit Et .Elijahu *manu in* fuerat locutus quod ,Domini verbum juxta
17 כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי
: domus *patronæ* mulieris filius ægrotavit , hæc *verba* poſt
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶּן־הָאִשָּׁה בַּעֲלַת הַבָּיִת
.halitus eo in remaneret non donec ,valde fortis ejꝰ infirmitas fuitq;
וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא־נוֹתְרָה־בּוֹ נְשָׁמָה׃
Veniſti ? Dei vir tibi & mihi Quid : Elijahu ad Dixitque
18 וַתֹּאמֶר אֶל־אֵלִיָּהוּ מַה־לִּי וָלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתָ
.meum filium *faciendum* mori *ad* & ,meam iniquitatem *memorandum ad* me ad
אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת־עֲוֺנִי וּלְהָמִית אֶת־בְּנִי׃
,illius ſinu de eum tulit Et .tuum filium mihi Da : eam ad dixit Et
19 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תְּנִי־לִי אֶת־בְּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ מֵחֵיקָהּ
eū fecit jacere & ,*ibi manens* ipſe quo cœnaculum in eū fecit aſcendere &
וַיַּעֲלֵהוּ אֶל־הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב שָׁם וַיַּשְׁכִּבֵהוּ
Domine : dixit & ;Dominum ad clamavit Et .ſuum lectum ſuper
20 עַל־מִטָּתוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה
ea cum hoſpitans ego qua viduam ſuper etiam num ,mi Deus
אֱלֹהָי הֲגַם עַל־הָאַלְמָנָה אֲשֶׁר־אֲנִי מִתְגּוֹרֵר עִמָּהּ
tribus *infantem* ſuper ſe eſt menſus Et ? ejꝰ filium *faciendū mori ad*,malefeciſti
21 הֲרֵעוֹתָ לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ׃ וַיִּתְמֹדֵד עַל־הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ
revertatur ,mi Deus Domine :dixit & ,Dominum ad clamavit & ,vicibus
פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי תָּשָׁב־
.ejus *interius ſuper* hujus *infantis* anima obſecro
נָא נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

7 Poſt dies autem ſiccatꝰ eſt tor-
rens : non enim pluerat ſuper
8 terram. Factus eſt ergò ſermo
9 Dñi ad eum, dicens; Surge
& vade in Sarephta Sidonioru,
& manebis ibi: præcepi enim
ibi mulieri viduæ ut paſcat te.
10 Surrexit, & abiit in Sarephta.
Cúmq; veniſſet ad portam ci-
vitatis, apparuit ei mulier vi-
dua colligens ligna, & vocavit
eam, dixítq; ei; Da mihi pau-
lulum aquæ in vaſe, ut bibam.
11 Cúmque illa pergeret ut af-
ferret, clamavit poſt tergum
ejꝰ, dicens; Affer mihi, obſecro,
& buccellam panis in manu
12 tua. Quæ reſpondit; Vivit Do-
minus Deꝰ tuꝰ, quia non habeo
panem, niſi quantum pugillus
capere poteſt farinæ in hydria,
& paululum olei in lecytho: en
colligo duo ligna, ut ingrediar
& faciam illum mihi & filio
meo, ut comedamus, & moria-
13 mur. Ad quam Elias ait; Noli
timere, ſed vade, & fac ſicut
dixiſti: veruntamen mihi pri-
mùm fac de ipſa farinula ſub-
cineritium panem parvulum,
& affer ad me : tibi autem
14 & filio tuo facies poſteá. Hæc
autem dicit Dñs Deus Iſrael;
Hydria farinæ non deficiet,
nec lecythus olei minuetur,
uſq; ad diem in qua Dominus
daturꝰ eſt pluviam ſuper facié
15 terræ. Quæ abiit, et fecit juxta
verbum Eliæ: et comêdit ipſe,
et illa, & domus ejꝰ : et ex illa
16 die, Hydria farinæ non defecit,
et lecythus olei non eſt immi-
nutus, juxta verbum Domini,
quod locutus fuerat in manu
17 Eliæ. Factum eſt autem poſt
hæc, ægrotavit filius mulieris
matris familiâs, et erat languor
fortiſſimꝰ, ita ut non remane-
18 ret in eo halitꝰ. Dixit ergò ad
Eliam; Quid mihi et tibi, vir
Dei? ingreſſꝰ es ad me, ut reme-
morarentur iniquitates meæ, et
19 interficeres filium meum? Et
ait ad eam Elias, Da mihi fili-
um tuum. Tulítq; eum de ſinu
ejꝰ, et portavit in cœnaculum
ubi ipſe manebat, et poſuit ſu-
20 per lectulum ſuum. Et clama-
vit ad Dominum, et dixit; Dñe
Deꝰ meꝰ, etiámne viduā, apud
quā ego utcunque ſuſtentor,
afflixiſti ut interficeres filium
21 ejꝰ? Et expandit ſe, atq; men-
ſus eſt ſuper puerum tribus vi-
cibus, & clamavit ad Dominū,
et ait; Domine Deus meꝰ, re-
vertatur, obſecro, anima pueri
hujus, in viſcera ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἔσαι ἐκ τοῦ χειμάῤῥου πίεσαι ὕδωρ, καὶ τοῖς
κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ. (ε)
5 Καὶ ἐποίησεν Ἠλιοὺ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ
ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Χοῤῥὰθ (ζ) ἐπὶ
6 προσώπου τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ οἱ κόρακες ἔφερον
αὐτῷ (η) ἄρτους τὸ πρωῒ, καὶ κρέα τὸ δείλης, καὶ
7 ἐκ τοῦ χειμάῤῥου ἔπινεν ὕδωρ. Καὶ ἐγένετο
(θ) μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάῤῥους,
8 ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο
9 ῥῆμα κυρίου πρὸς (ι) Ἠλιοὺ, Ἀνάστηθι, καὶ πο-
ρεύου εἰς Σαρεπτὰ τῆς Σιδωνίας· ἰδοὺ ἐντέταλ-
10 μαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε. Καὶ
ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς (κ) Σαρεπτὰ, καὶ ἦλθεν
εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χή-
ρα συνέλεγε ξύλα. καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠ-
λιοὺ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Λάβε δή μοι ὀλίγον ὕ-
11 δωρ εἰς ἄγγος, καὶ πίομαι. Καὶ ἐπορεύθη λα-
βεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε,
Λήψη δή μοι (λ) ψωμὸν ἄρτου τοῦ ἐν τῇ χει-
12 ρί σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ζῇ κύριος ὁ θεός
σου, εἰ (μ) ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ
ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ
καψάκῃ· καὶ (ν) ἰδοὺ ἐγὼ συλλέξω δύο ξυλά-
ρια, καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ
καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ (ξ) φαγόμεθα, καὶ ἀπο-
13 θανούμεθα. Καὶ εἶπε (ο) πρὸς αὐτὴν Ἠλιοὺ, Θάρ-
σει, εἴσελθε καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου·
ἀλλὰ ποίησόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν (π)
μικρὸν, καὶ ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις, σαυτῇ
δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις (ρ) ἐπ' ἐσχά-
14 του. Ὅτι τάδε λέγει (σ) κύριος, Ἡ ὑδρία τοῦ
ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου
οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι (τ) κύ-
15 ριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυ-
νὴ, καὶ (υ) ἐποίησε, καὶ ἤσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ
16 τὰ τέκνα (φ) αὐτῆς. Καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου
οὐκ ἐξέλιπε, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ (χ) ἠ-
λαττονήθη, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν
17 χειρὶ Ἠλιοῦ. Καὶ ἐγένετο (ψ) μετὰ ταῦτα,
καὶ ἠῤῥώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας
τοῦ οἴκου· (ω) καὶ ἦν ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραταιὰ
σφόδρα (α) ἕως οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦ-
18 μα. Καὶ εἶπε πρὸς Ἠλιοὺ, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ
ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ; εἰσῆλθες πρός με τοῦ ἀνα-
μνῆσαι (β) ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν
19 υἱόν μου; Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα, Δός μοι τὸν υἱόν σου. καὶ ἔλαβεν αὐ-
τὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, (γ) καὶ ἀνήνεγκεν
αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο
ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς (δ) κλί-
20 νης. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν, Οἴ
μοι κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ
κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κεκάκωκας τοῦ
θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς.

Et erit, de torrente bibes aquam: 4
& corvis mandabo nutrire te il-
lîc. Et fecit Eliu juxta verbum 5
Domini, & ſedit in torrente
Chorrath ſuper faciē Jordanis. Et 6
corvi ferebāt ei (c) panes manè, et
carnes veſperè: et de torrente bibe-
bat aquā. Et factū eſt poſt dies, 7
& exaruit torrens: quia non fue-
rat pluvia ſuper terram. Et fa- 8
ctum eſt verbum Domini ad E-
liu; Surge, & vade in Sare- 9
pta Sidoniæ. Ecce mandavi ibi
mulieri viduæ de nutriendo te.
Et ſurrexit, & ivit in Sarepta: 10
& venit ad oſtium civitatis. Et
ecce ibi mulier vidua colligebat
ligna. Et clamavit poſt eam Eliu,
& dixit ad eam; Cape nunc mi-
hi puſillam aquam in vaſe, & bi-
bam. Et ivit capere. Et clamavit 11
poſt eam Eliu, & dixit; Cape
nunc mihi buccellam panis, (d)
qui in manu tua. Et dixit mu- 12
lier; Vivit Dominus Deus tuus,
ſi eſt mihi ſubcineritiꝰ, niſi quan-
tum pugillum farinæ in hydria,
& paucum oleum in lecytho: Et
ecce ego colligam duo lignicula,
& ingrediar, & faciam illum
mihi, & filiis meis: & come-
demus, & moriemur. Et dixit 13
ad eam Eliu; Confide, intra, & fac
juxta verbum tuum. Sed fac mi-
hi indè ſubcineritium parvū: &
afferes mihi in primis; tibi autem
& filiis tuis facies in ultimo:
Quoniam hæc dicit Dominus; 14
(e) Hydria farinæ non deficiet, &
lecythus olei non minuetur, uſque
ad diem quo dabit Dominus plu-
viam ſuper terram. Et ivit mu- 15
lier, & fecit: & comêdit (f)
ipſa, & ipſe, & filii ejus. Et hy- 16
dria farinæ non defecit: & le-
cythus olei non eſt imminutus,
juxta verbum Domini, quod lo-
cutus eſt in manu Eliu. Et factum 17
eſt poſt hæc, & ægrotavit filius
mulieris dominæ domûs, & erat
infirmitas ejus valida valdè, do-
nec non remanſit in eo (g) ſpiri-
tus. Et dixit ad Eliu; Quid 18
mihi & tibi, homo Dei? Intrâ-
ſti ad me ad rememorandum in-
juſtitias meas, & interficiendum
filium meum? Et dixit Eliu ad 19
mulierem; Da mihi filium tu-
um. Et ſumpſit illum de ſinu e-
jus, & attulit eum in cœnacu-
lum, in quo ipſe ſedebat ibi: &
cubare eum fecit ſuper (h) le-
ctum. Et exclamavit Eliu, & 20
dixit; Hei mihi, Domine, teſtis
viduæ, quacum ego habito cum
ea, tu afflixiſti interficiendo fi-
lium ejus.

MS. A. (ε) Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐποίησεν, καὶ ἐκάθισεν (ζ) ἐπὶ πρόσωπον (η) ἄρτους
καὶ κρέας τὸ πρωῒ, καὶ ἄρτον καὶ κρέας τὸ δείλης, (θ) μετὰ ἡμέρας, (ι) Ἠλιοὺ, λέγων, Ἀ-
νάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς *Σεφθὰ τῆς Σιδωνίας, καὶ καθίσῃ ἐκεῖ· ἰδοὺ (κ) Σαρεπτὰ, εἰς
τὸν (λ) ψωμὸν *ἄρτον ἐν (μ) ἔσται (ν) ἰδοὺ συλλέγω δύο ξυλήρια, (ξ) φαγόμεθα αὐτὸ, καὶ (ο)
Ἠλιοὺ πρὸς αὐτὴν, Θάρσει, (π) μικρὸν ἐν πρώτοις, καὶ ἐξοίσεις μοι, σαυτῇ (ρ) ἐπ' ἐσχά-
των· (σ) κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἡ (τ) κύριον ὑετὸν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. (υ) ἐποίη-
σεν κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλιοὺ, καὶ ἤσθιεν αὐτὸς καὶ αὐτὴ καὶ τὰ (φ) αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας
ταύτης Καὶ ἡ ὑδρία (χ) ἐλαττονηθῇ (ψ) μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, (ω) καὶ ἡ (α) ἕως οὗ οὐχ
ὑπελείφθη (β) τὰς ἀδικίας (γ) καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν (δ) κλίνης αὐτοῦ. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וַהֲוָה מִסוֹף יוֹמִין וִיבֵשׁ נַחְלָא אֲרֵי לָא הֲוָה מִטְרָא בְּאַרְעָא׃ וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן
8 קֳדָם יְיָ עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃ קוּם אֱזֵיל לְצָרְפַת דִּי לְצִידוֹנָאֵי וְתִתֵּב תַּמָּן הָא פַּקֵּדִית תַּמָּן אִתְּתָא
9 אַרְמַלְתָּא לְסוֹבָרוּתָךְ׃ וְקָם וַאֲזַל לְצָרְפַת וַאֲתָא לִתְרַע קַרְתָּא וְהָא תַמָּן אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא
10 מְגַבְּבָא אָעִין וּקְרָא לַהּ וַאֲמַר סַבִי כְעַן לִי זְעֵיר מַיָּא בְמָנָא וְאֶשְׁתֵּי׃ וַאֲזַלַת לְמִסַּב וּקְרָא
11 לַהּ וַאֲמַר סַבִי כְעַן לִי פִּתָּא דִלְחֵמָא בִּידִיךְ׃ וַאֲמַרַת קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהָךְ אִם אִית לִי מִדַּעַם
12 אֱלָהֵן מְלֵי פִּסַּת יְדָא קִמְחָא בְּמָנָא וּזְעֵיר מִשְׁחָא בִּצְלוֹחִיתָא וְהָא אֲנָא מְגַבְּבָא תְּרֵין אָעִין
13 וְאֵהָךְ וְאֶעְבְּדִנֵּיהּ לִי וְלִבְרִי וְנֵיכְלִנֵּיהּ וּנְמוּת׃ וַאֲמַר לַהּ אֵלִיָּהוּ לָא תִדְחֲלִין עוּלִי עֲבִידִי
כְּפִתְגָּמִיכִי בְּרַם עֲבִידִי לִי מִתַּמָּן חֲרָרָא זְעֵירָא בְּקַדְמֵיתָא וְתַפְּקִין לִי וְלִיךְ וְלִבְרִיךְ תַּעְבְּדִין
14 בְּבַתְרֵיתָא׃ אֲרֵי כִדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל מָנָא דְקִמְחָא לָא יִגְמַר וּצְלוֹחִיתָא דְמִשְׁחָא
15 לָא יֶחְסַר עַד יוֹמָא דְיִתֵּן יְיָ מִטְרָא עַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וַאֲזַלַת וַעֲבַדַת כְּפִתְגָּמָא דְאֵלִיָּהוּ
16 וַאֲכַלַת הִיא וְהוּא וֶאֱנָשׁ בֵּיתָא יוֹמִין׃ מָנָא דְקִמְחָא לָא גְמַר וּצְלוֹחִיתָא דְמִשְׁחָא לָא חֲסַר
17 כְּפִתְגָּמָא דַיְיָ דְּמַלִּיל בִּידָא דְאֵלִיָּהוּ׃ וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין אִתְמְרַע בַּר אִתְּתָא מָרַת
18 בֵּיתָא וַהֲוָה מַרְעֵיהּ תַּקִּיף לַחֲדָא עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַרַת בֵּיהּ נִשְׁמְתָא׃ וַאֲמַרַת לְאֵלִיָּהוּ
19 מָה לִי וְלָךְ נְבִיָּא דַיְיָ אֲתֵיתָא לְוָתִי לְאַדְכָּרָא יָת חוֹבַי וּלְמִקְטַל יָת בְּרִי׃ וַאֲמַר לַהּ הַבִי
לִי יָת בְּרִיךְ וּנְסֵבֵיהּ מֵחֵינַהּ וְאַסְּקֵיהּ לְעִלִּיתָא דְּהוּא יָתִיב תַּמָּן וְאַשְׁכְּבֵיהּ עַל עַרְסֵיהּ׃
20 וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִי בְּרַם עַל אַרְמַלְתָּא דִּי אֲנָא דָּר עִמַּהּ לָא יִתְבְּאֵשׁ לַהּ
21 וְלָא יְמוּת בְּרַהּ׃ וְאִתְמַתַּח עַל רָבְיָא תְּלָת זִמְנִין וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִי תְּתוּב כְעַן
נַפְשָׁא דְרָבְיָא הָדֵין לִמְעוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit in fine dierum & aruit torrens, quia non fuerat pluvia in terra. Et 7
fuit verbum prophetiæ à Dño cum illo, dicendo : Surge, vade ad Szar- 8
phath *Szidoniorum*, & ſedeas ibi: ecce præcepi ibi mulieri viduæ ut alat te. 9
Et ſurrexit & ivit in Szarphath, & venit ad portam urbis, & ecce ibi mu- 10
lier vidua colligebat ligna, & vocavit illam & dixit; Accipe, quæſo, mihi
paululum aquæ in vaſe, & bibam. Et ivit ut acciperet, & vocavit illā: & 11
dixit, Accipe obſecro mihi fruſtū panis in manu tua. Et dixit, Permanet 12
ipſe Dñs Deus tuus, ſi eſt mihi quicquā, niſi plenum volæ manus farinæ in
vaſe, & paululū olei in lecytho: & ecce ego colligo duo ligna, ut eam, &
faciam illud mihi & filio meo, & comedamus illud, & moriamur. Et dixit 13
illi Eliahu, Ne timeas, ingredere, fac juxta verbum tuum; verùm fac mihi
inde placentam pertuſam parvā priùs, & proferas ad me: & tibi & filio
tuo facies poſteriùs. Nam ſic dixit Dñs Deus Iſrael, Vas farinæ non abſu- 14
metur, & lecythus olei non deficiet uſque in dié quo dabit Dñs pluviam
ſuper faciem terræ. Et ivit & fecit juxta verbum Eliah, et comedit illa 15
et ipſe et viri domus illius aliquot dies. Vas farinæ non abſumptum eſt, et 16
lecythus olei non defecit, juxta verbum Domini quod locutus fuerat per
manum Eliah. Et fuit poſt res iſtas, malè habuit filius mulieris dominæ 17
domus, et erat morbus illius vehemens valdè, ita ut non remaneret in illo
ſpiritus. Et dixit ad Eliah, Quid mihi et tibi propheta Domini: ve- 18
niſti ad me ut rememores peccatum meum, et occideres filium meum?
Et dixit illi, Da mihi filium tuum: & accepit eum de ſinu illius, et 19
aſcendit cum illo in cœnaculum ſuperius in quo habitabat, et poſuit illum 19
ſuper lectum ſuum. Et oravit Dominum, et dixit; Domine Deus *meus*, 20
verùm viduæ, cum qua ego habito, ne malè ſit, neque moriatur filius ejus.
Et coarctavit ſe ſuper puerum tribus vicibus, et oravit Dominum, et 21
dixit: Domine Deus *meus*, redeat, quæſo, anima pueri hujus in vi-
ſcera ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

ܘܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܕܝܒܫ ܢܚܠܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܚܬ ܡܛܪܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܗܘܐ ܠܘܬܗ ܦܬܓܡܗ 7 8
ܕܡܪܝܐ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܩܘܡ ܙܠ ܠܨܪܦܬ ܕܨܝܕܢ. ܘܬܒ ܬܡܢ. ܗܐ ܦܩܕܬ ܬܡܢ ܠܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ ܕܬܬܪܣ 9
ܝܟ. * ܘܩܡ ܘܐܙܠ ܠܨܪܦܬ. ܘܥܠ ܠܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܙܐ ܬܡܢ ܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ ܕܡܠܩܛܐ 10
ܩܝܣܐ. ܘܩܪܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܬܝ ܠܝ ܩܠܝܠ ܡܝܐ ܒܡܐܢܐ ܘܐܫܬܐ.* ܘܐܙܠܬ ܠܡܝܬܝܘ ܠܗ. 11
ܘܩܪܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܬܝ ܠܝ ܦܠܓܐ ܕܠܚܡܐ ܒܐܝܕܝܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. 12
ܕܠܝܬ ܠܝ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܡܠܐ ܟܦܐ ܩܡܚܐ ܒܩܘܠܬܐ. ܘܩܠܝܠ ܡܫܚܐ ܒܩܪܢܐ. ܘܗܐ ܡܠܩܛܐ
ܐܢܐ ܬܪܝܢ ܩܝܣܝܢ. ܕܐܙܠ ܘܐܥܒܕ ܠܝ ܘܠܒܪܝ. ܘܢܐܟܘܠ ܘܢܡܘܬ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ. 13
ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ. ܙܠܝ ܥܒܕܝ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܬܝ. ܒܪܡ ܥܒܕܝ ܠܝ ܒܩܕܡܝܬ ܥܘܓܬܐ ܙܥܘܪܬܐ ܘܐܦܩܝܗ.
ܘܐܝܬܝܗ ܠܝ. ܘܠܟܝ ܘܠܒܪܟܝ ܬܥܒܕܝܢ ܒܚܪܬܐ.* ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. 14
ܩܘܠܬܐ ܕܩܡܚܐ. ܠܐ ܬܓܡܪ. ܘܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ. ܠܐ ܬܚܣܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܕܢܬܠ ܡܪܝܐ ܡܛܪܐ.
ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܘܐܙܠܬ ܘܥܒܕܬ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܐܠܝܐ. ܘܐܟܠܬ ܗܝ ܘܗܘ. ܘܒܢܝ 15
ܒܝܬܗ. * ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܠܐ ܩܘܠܬܐ ܕܩܡܚܐ ܓܡܪܬ. ܘܠܐ ܩܪܢܐ ܕܡܫܚܐ ܚܣܪܬ. ܐܝܟ 16
ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܐܠܝܐ.* ܘܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܐܬܟܪܗ ܒܪܗ ܕܐܢܬܬܐ 17
ܡܪܬ ܒܝܬܐ. ܘܗܘܐ ܟܘܪܗܢܗ ܚܣܝܢ ܛܒ. ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܐܫܬܚܪܬ ܒܗ ܢܫܡܬܐ. * ܘܐܡܪܬ 18
ܠܐܠܝܐ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܐܬܝܬ ܠܘܬܝ. ܠܡܥܗܕܘ ܚܛܗܝ. ܘܠܡܩܛܠ
ܒܪܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ. ܗܒܝ ܠܝ ܒܪܟܝ. ܘܢܣܒܗ ܡܢ ܥܘܒܗ ܘܐܣܩܗ ܠܥܠܝܬܐ 19
ܕܝܬܒ ܒܗ ܗܘܐ. ܘܐܪܡܝܗ ܥܠ ܥܪܣܗ. * ܘܩܥܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܐܦ ܠܐ 20
ܐܪܡܠܬܐ ܗܕܐ ܕܡܬܬܣܝܒ ܐܢܐ ܠܘܬܗ. ܐܒܐܫܬ ܠܡܩܛܠܗ ܒܪܗ. * ܘܐܬܡܫܚ ܥܠ ܛܠܝܐ 21
ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ. ܘܩܥܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܬܗܦܘܟ ܢܦܫܗ ܕܛܠܝܐ
ܗܢܐ ܠܓܘܗ.

Poſt dies autem aliquot exiccato torrente, 7
(non enim deciderat pluvia in terram) Fa- 8
ctus eſt ad eum ſermo Domini, dicendo;
Surge, abi in Sarphath Sidonis, ibique mo- 9
rare: ecce mandavi illic mulieri viduæ ut te
alat. Surgens itaque abiit ad Sarphath, & 10
portam civitatis ingreſſus, vidit ibi mulierem
viduam colligentem ligna; & vocans eam
ait illi, Affer mihi parum aquæ in vaſe ut bi-
bam. Cúmque abiiſſet ut afferret ei, rur- 11
ſus vocavit eam, et dixit illi; Affer mihi mi-
cam panis in manibus tuis. Quæ dixit, Vivit 12
Dñs Deus tuus, nihil habeo præter *tantum*
farinæ *quantum* volâ capi poteſt, in hydria;
& parum olei in cornu: & en colligo duo
ligna ut vadam & apparem mihi & filio meo,
& comedamus, deinde moriamur. Dixit ad 13
eam Elia, Ne timeas, vade & fac ut dixiſti:
verùm para mihi parvam placentam priùs,
& produc ad me; tibi autem & filio tuo pa-
rabis poſtea. Quoniam ſic dicit Dñs Deus 14
Iſraelis, Hydria farinæ non conſumetur, &
cornu olei non deficiet, uſque ad eum diem
quo Dñs pluviam dederit ſuper faciem terræ.
Abiit itaque, fecitque juxta ſermonem Eliæ, 15
& comêdit ipſa & ipſe, & filii familiâs ejus.
Diebus illis nec hydria farinæ conſumpta eſt, 16
nec cornu olei defecit, juxta ſermonem Do-
mini quem locutus fuerat per Eliam. His 17
rebus geſtis ægrotavit filius mulieris illius do-
minæ domûs, fuitque morbus ejus adeo gra-
vis, ut nulla remaneret in eo reſpiratio.
Dixitque illa ad Eliam, Quid mihi tecum 18
propheta Dei? veniſti ad me ut memori-
am excitares iniquitatum mearum, & inter-
ficeres filium meum? Dixit ad eam Elia, Da 19
mihi filium tuum: quem ex ejus gremio ac-
ceptum detulit in cœnaculum ubi moraba-
tur, depoſuitque ſuper lectum. Tum incla- 20
mans Dominum dixit, Domine Deus, et-
iamne viduam iſtam apud quam hoſpitor,
affligis interficiendo filium ejus? Seſé- 21
que ſuper puero ter admenſus clamavit ad
Dominum, & ait; Domine Deus meus,
revertatur anima pueri hujus in viſcera
ipſius.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فلما كان بعد ايام * جف الوادي * من اجل انه لم ينزل على الارض مطر * ثم ورد اليه كلام 7 8
الله * قائلا * قم انصرف الى صارفية التي لصيدون * وتقيم هناك فقد وصيت هناك امراة 9
ان تقوتك * فقام ومضى الى صارفية صيدا * فلما صار الى باب القرية * وجد هناك امراة 10
ارملة تجمع حطبا * فدعاها وقال * ايتي لي بقليل ماء في الاناء لاشرب * فلما توجهت لتجيئه 11
بالماء * دعاها وقال * وقدمي لي في يدك رغيفا خبزا لاكل * فقالت * وحق الله الهك * ان كان 12
في بيتي طعام * الا كف دقيق في الجرن * ويسير من الزيت في الدبة * وها انا جامعة عودين من
الحطب * واصنعه لي ولابني * وناكله ونموت * فقال لها ايليا * لا تجزعي * امضي فاصنعي كما 13
قلت * ولكن اصنعي من ذلك بديا قرصا صغيرا * وتخرجيه لي * ولك ولابنك تصنعي اخيرا *
* فان كذا قال الله اله اسرائيل ان اناء الدقيق لا يفرغ * ودبة الزيت لا تنقص * الى يوم يمطر الله 14
على وجه الارض مطرا * ومضت وصنعت كما امرها ايليا * واكلت هي وهو * واهل بيتها اياما * 15
* وان اناء الدقيق لم يفرغ * ودبة الزيت لم تنقص * ككلام الله الذي تكلم على يد ايليا 16
النبي * ولما كان بعد هذا الكلام * مرض ابن الارملة صاحبة البيت * وكان مرضه صعبا جدا * 17
وبلغ به حتى لم يبق فيه رمق * فقالت الامراة لايليا * ما لي ولك يا رسول الله * وافيتني 18
لتوكد ذنوبي * وتقتل بذاك ابني * فقال لها * سلمي الي ابنك * فاخذه من حضنها * 19
واصعده الى العلية التي هو فيها نازل * واضجعه على سريره * وصلى بين يدي الله * وقال * 20
اللهم ارحم هذه الارملة التي انا نازل معها * ولا تسئ اليها * ولا تمت ابنها * وانبسط على الغلام 21
ثلاث مرات * وصلى بين يدي الله * وقال * اللهم يا الهي رد نفس الغلام الى ذاته *

Elapſis autem diebus aliquot exaruit tor- 7
rens, eò quòd nulla caderet ſuper terram
pluvia. Tum venit ad eum ſermo Dei di- 8
centis, Surge, proficiſcere in Sareptam 9
quæ pertinent *ad Sidonem, ibiq; maneto:*
nam illic præcepi mulieri cuidam ut nu-
triat te. Quare ſurgens profectus eſt in 10
Sareptam Sidonis, & cùm perveniſſet
ad portam civitatis, invenit ibi mulierem
quandam *viduam colligentem ligna: cui*
advocatæ dixit, Affer mihi paululum
aquæ in vaſe ut bibam. Cúmq; abiiſſet 11
ut aquam afferret ei, vocavit eam, &
dixit; Affer etiam mihi in manu tua
placentam panis ut comedam. Reſpondit, 12
Per Deum, Deum tuum non eſt in domo
mea cibus ullus præter volam farinæ in
lagena, & paululum olei in lecytho: en
& ego duos ligni ſtipites colligo, ut pa-
rem illam mihi & filio, comedamus il-
lam, tum demum moriamur. Ait ad eam 13
Elia, Ne metuas, vade, & fac quemad-
modum dixiſti: veruntamen fac primùm
ex ea placentam parvam, & affer mihi;
tibi verò & filio tuo facies poſtea. Sic 14
enim ait Deus, Deus Iſraelis, Vas farinæ
non exhaurietur, & lecythus olei non de-
ficiet uſque ad diem, quo Deus eſt ſuper
faciem terræ pluviam dimiſſurus. Abiens 15
ergò illa fecit quemadmodum præceperat
ei Elia, comeditque tam ipſa & ipſe,
quàm domeſtici ejus multis *diebus. Et* 16
quidem vas farinæ non fuit exhauſtum,
neque lecythus olei defecit, juxta ſermo-
nem Dei quem locutus fuerat per Eliam
prophetam. His rebus exactis ægrotavit 17
filius viduæ dominæ domûs, fuitque mor-
bus ejus gravis admodum; nam eò de-
venit, ut nulla manſerit in ipſo vita ſu-
perſtes. Quapropter dixit mulier illa ad 18
Eliam, Quid mihi tecum ô Dei nuntie?
veniſti ad me ut culpas meas aſſeverares,
& filium meum hoc pacto interficeres?
Dixit ad eam, Trade mihi filium tuum: 19
tulitque eum è ſinu illius, & aſportavit
eum in cœnaculum in quo ipſe degebat,
proſtravitque eum ſuper lectum ſuum:
Deinde Deum oravit, ac dixit; Deus, mi- 20
ſerere hujus viduæ apud quam ego com-
moror, & ne noceas illi, nec moriatur fi-
lius ejus. Tum ſeſe ſuper puerum tribus 21
vicibus extendens, Deum oravit ac dixit;
Deus, ô mi Deus, redue animam hujus
pueri intra ipſum.

מלכים א : יח

infantis anima est reversa & ;Elijahu *voce in* Dominus exaudivit Et
22 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד
eum deposuit & ,*infantem* Elijahu Tulitque .revixit & ,ejus *interius super*
23 עַל־קִרְבּוֹ וַיֶּחִי׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וַיֹּרִדֵהוּ
: Elijahu Dixitque .suæ matri illum dedit & ,domum in cœnaculo de
מִן־הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ
Nunc : Elijahu ad mulier Dixitque .tuus filius vivit ,Vide
24 רְאִי חַי בְּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־אֵלִיָּהוּ עַתָּה
Domini verbum & ;*tu* Dei vir quod ,novi jam
זֶה יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אָתָּה וּדְבַר־יְהוָה
.veritas tuo ore in
בְּפִיךָ אֱמֶת׃

CAP. XVIII. יח

anno in Elijahu ad fuit Domini verbum & ,multi dies *fuit* Et
1 וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה
pluviam dabo & ,Achab *ad* te ostende ,Vade :dicendo , tertio
הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר
: Achab *ad* se *ostendendum ad* Elijahu abiit Et .*humi facies* super
2 עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ לְהֵרָאוֹת אֶל־אַחְאָב
,Hobadjahu *ad* Achab *clamavit* Et .Someron in valida fames &
3 וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ
.valde Dominum timens erat Hobadjahu & : domum super qui
אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא אֶת־יְהוָה מְאֹד׃
tulit & , Domini prophetas Izebel *faciendo excidere in* ,fuit Et
4 וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח
viros quinquaginta eos abscondit & , prophetas centum Hobadjahu
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִאִים וַיַּחְבִּיאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ
ad Achab Dixitque .aquis & ,pane eos *sustentavit* & ,spelunca in
5 בַּמְּעָרָה וְכִלְכְּלָם לֶחֶם וָמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־
ad & ,aquarum fontes universos ad terram in Vade : Hobadjahu
עֹבַדְיָהוּ לֵךְ בָּאָרֶץ אֶל־כָּל־מַעְיְנֵי הַמַּיִם וְאֶל
,*mulum & equum vivificemus* & ,herbam inveniamus fortè si ,torrentes omnes
כָּל־הַנְּחָלִים אוּלַי נִמְצָא חָצִיר וּנְחַיֶּה סוּס וָפֶרֶד
terram sibi *sunt Partitique* .*animali* de excidere faciam° non &
6 וְלוֹא נַכְרִית מִן־בְּהֵמָה׃ וַיְחַלְּקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ
Hobadjahu & ,solus *una via in* abiit Achab :*ea in transeundum ad*
לַעֲבָר־בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ
ecce & ,via in Hobadjahu fuit Et .solus *una via in* abiit
7 הָלַךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה
: dixit & ,*suas facies* super *cecidit* &,eũ agnovit Et .ej° occursum in Elijahu
אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר
dic ,Vade .*Ego* ; ei Dixitque ? Elijahu meus dominus *hic* tu Nónne
8 הַאַתָּה זֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָנִי לֵךְ אֱמֹר
tu quòd ,peccavi Quid : dixit Et .Elijahu ecce ,tuo domino
9 לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר מֶה חָטָאתִי כִּי־אַתָּה
Dominus Vivit ? me *interficiendum ad* Achab manu in tuum servum *tradens*
10 נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃ חַי יְהוָה
meus dominus miserit non *quò* regnum & ,gens est si ,tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי
, regnum adjuravit Et .Non :dixerunt & ; te *quærendum ad* ,*illuc*
שָׁם לְבַקֶּשְׁךָ וְאָמְרוּ אָיִן וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה
dic ,Vade :*dicens* tu nunc Et .te invenit non quia gentem &
11 וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאֶכָּה׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר
spiritus & ,*tecum* à ibo ego ,erit Et .Elijahu Ecce : tuo domino
12 לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וְהָיָה אֲנִי אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ וְרוּחַ
indicandum ad veniam & ,cognoscam non *quod super* te tollet Domini
יְהוָה יִשָּׂאֲךָ עַל אֲשֶׁר לֹא־אֵדָע וּבָאתִי לְהַגִּיד
timens tuus servus & : me interficiet & ,te inveniet non & ,Achab *ipsi*
לְאַחְאָב וְלֹא יִמְצָאֲךָ וַהֲרָגָנִי וְעַבְדְּךָ יָרֵא
.*meis pueritiis* à Dominum
אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי׃

Versio VULG. LAT.

22 Et exaudivit Dominus vocem Eliæ : & reversa est anima pueri intra eum, & revixit. 23 Tulítque Elias puerum, & deposuit eum de cœnaculo in inferiorem domum, & tradidit matri suæ, & ait illi; En 24 vivit filius tuus. Dixítque mulier ad Eliam; Nunc in isto cognovi, quoniam vir Dei es tu, & verbum Domini in ore tuo verum est.

CAP. XVIII.

1 POst dies multos factum est verbum Domini ad Eliam, in anno tertio dicens; Vade, & ostende te Achab, ut dem plu- 2 viam super faciem terræ. Ivit ergò Elias, ut ostenderet se Achab : erat autem fames ve- 3 hemens in Samaria. Vocavítq; Achab Abdiam dispensatorem domûs suæ : Abdias autem timebat Dominum val- 4 dè. Nam cùm interficeret Jezabel prophetas Domini, tulit ille centum prophetas, & abscondit eos quinquagenos & quinquagenos in speluncis, & pavit eos pane & 5 aquâ. Dixit ergò Achab ad Abdiam; Vade in terram ad universos fontes aquarum, & in cunctas valles, si fortè possimus invenire herbam, & salvare equos & mulos, & non penitùs jumenta inter- 6 eant. Diviserúntque sibi regiones, ut circuirent eas : Achab ibat per viam unam, & Abdias per viam alteram seor- 7 súm. Cúmque esset Abdias in via, Elias occurrit ei : qui cùm cognovisset eum, cecidit super faciem suam, & ait; Num tu es, domine mi, Elias? 8 Cui ille respondit, Ego. Vade, & dic domino tuo; Adest 9 Elias. Et ille; Quid peccavi, inquit, quoniam tradis me servum tuum in manu Achab, 10 ut interficiat me? Vivit Dominus Deus tuus, quia non est gens aut regnum, quò non miserit dominus meus te requirens : & respondentibus cunctis, Non est hic: adjuravit regna singula & gentes, eò ꝙ 11 minimè repereris. Et nunc tu dicis mihi; Vade, et dic do- 12 mino tuo; Adest Elias. Cúmq; recessero à te, Spiritus Dñi asportabit te, in locum quem ego ignoro : et ingressus nuntiabo Achab, et non inveniens te, interficiet me : servus autem tuus timet Dominum ab infantia sua.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

21 Καὶ ἐνεφύσησε τῷ παιδαρίῳ τρὶς, ϗ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον, καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν. 22 Καὶ ἐγένετο οὕτως· ϗ (ε) ἀνεβόησε τὸ παιδάριον. 23 Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, ϗ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ϗ εἶ- 24 πεν Ἠλιοὺ, Βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιοὺ, (ζ) Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι σὺ ἄνθρωπος θεοῦ, ϗ ῥῆμα κυρίου (η) ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

MS.A. (ε) ἀνεβόησεν, ϗ ἤκουσεν κύριος ἐν φωνῇ Ἠλίᾳ. ϗ ἀπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον * αὐτὸς, ϗ ἔζησεν. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ τὸ παιδάριον, ϗ κατήγαγεν * αὐτὸν (ζ) Ἰδοὺ τοῦτο ἔγνωκα ὅτι ἄνθρωπος θεοῦ εἶ, ϗ ῥῆμα (η) ἐν στόματί

Et insufflavit puerulo ter, & invocavit Dominum, & dixit; Domine Deus meus, revertatur nunc anima pueruli ejus in ipsum. 21 Et factum est sic : & exclamavit puerulus. 22 Et deduxit eum de cœnaculo in domum, & dedit eum matri ejus. 23 Et dixit Eliu; Aspice, vivit filius tuus. Et dixit mulier ad Eliu, Ecce 24 cognovi, quia tu homo Dei : & verbum Domini in ore tuo verum.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο (†) μεθ' ἡμέρας πολλὰς, ϗ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἠλιοὺ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων, Πορεύθητι, ϗ ὄφθητι τῷ Ἀχαὰβ, ϗ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον 2 τῆς γῆς. Καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοὺ τοῦ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαὰβ, (α) ϗ ἡ λιμὸς κραταιὰ 3 ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ ἐκάλεσεν (β) Ἀχαὰβ τὸν Ἀβδιοὺ τὸν οἰκονόμον. ϗ (γ) Ἀβδιοὺ 4 ἦν φοβούμενος τὸν κύριον σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν (δ) τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, ϗ ἔλαβεν (ε) Ἀβδιοὺ ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας ϗ (ζ) κατέκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, ϗ διέ- 5 τρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ ϗ ὕδατι. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς (η) Ἀβδιοὺ, Δεῦρο, ϗ (θ) διέλθωμεν ἐπὶ τὴν γῆν ϗ ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων ϗ (ι) ἐπὶ χειμάῤῥους, ἐάν πως (κ) εὕρωμεν βοτάνην, ϗ (λ) περιποιησώμεθα ἵπποις ϗ ἡμιόνοις, ϗ οὐκ (μ) ἐξολοθρευθήσονται 6 ἀπὸ (ν) τῶν σκηνῶν. Καὶ ἐμέρισαν ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ διελθεῖν αὐτήν. Ἀχαὰβ ἐπορεύθη ἐν (ξ) ὁδῷ μιᾷ, ϗ Ἀβδιοὺ ἐπορεύθη 7 ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος. Καὶ ἦν (ο) Ἀβδιοὺ ἐν τῇ (π) ὁδῷ μόνος· ϗ ἦλθεν Ἠλιοὺ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μόνος. ϗ (ρ) Ἀβδιοὺ ἔσπευσε ϗ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, 8 Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς, κύριέ μου, Ἠλιοὺ; Καὶ εἶπεν (σ) Ἠλιοὺ αὐτῷ, Ἐγώ. πορεύου, (τ) 9 λέγε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιοὺ. Καὶ εἶπεν Ἀβδιοὺ, Τί ἡμάρτηκα, (υ) ὅτι δίδως τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρα Ἀχαὰβ τοῦ θανατῶσαί 10 με; Ζῇ κύριος ὁ θεός σου, εἰ ἔστιν (φ) ἔθνος ἢ βασιλεία, οὗ οὐκ (χ) ἀπέστειλεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε· (ψ) ϗ εἰ εἶπον, Οὐκ ἔστι, ϗ ἐνέπρησε (ω) τὴν βασιλείαν ϗ τὰς χώ- 11 ρας αὐτῆς, ὅτι οὐχ εὕρηκέ σε. Καὶ (α) νῦν σὺ λέγεις, Πορεύου, ἀνάγγελε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιοὺ.

MS.A. (†) μεθ' (α) ϗ ἦν λιμὸς κραταιὸς ἐν (β) Ἀχαὰβ Ἀδβιοὺ (γ) Ἀδβιοὺ (δ) Ἰεζάβελ τοὺς (ε) Ἀδβιοὺ (ζ) ἔκρυψεν (η) Ἀδβιοὺ, (θ) διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον ἐπὶ τὰς πηγὰς (ι) ἐπὶ πάντας χειμάῤῥους, (κ) εὕρωμεν (λ) περιποιησόμεθα (μ) ἐξολεθρευθήσονται (ν) τῶν κτηνῶν. Καὶ ἐμέρισαν αὐτοῖς (ξ) ὁδῷ ἄλλῃ μόνος, ϗ Ἀδβιοὺ (ο) Ἀδβιοὺ (π) ὁδῷ καὶ ἀπῆλθεν (ρ) Ἀδβιοὺ (σ) Ἠλιοὺ, Ἐγώ. (τ) εἰπὸν τῷ (υ) ὅτι δώσεις τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρας (φ) ἔθνη (χ) ἀπέσταλκέν με ὁ (ψ) καὶ εἶπον, (ω) τὰς χώρας αὐτῆς καὶ τὴν βασιλείαν, ὅτι (α) νῦν, Πορεύου, σὺ λέγεις, ϗ ἀνάγγελε

CAP. XVIII.

ET factum est post dies 1 multos, & verbum Domini factum est ad Eliu in anno tertio, dicens; Vade, & appare Achaab : & dabo pluviam super faciem terræ. Et ivit Eliu 2 apparere Achaab. Et fames valida in Samaria. Et vocavit Achaab Abdiu œconomum. 3 Et Abdiu erat timens Dominum valdè. Et factum est in percutiendo Jezabel prophetas Domini, 4 & sumpsit Abdiu centum viros prophetas, & occultavit eos ad (a) quinquaginta in spelunca : & enutrivit eos in pane, & aqua. Et dixit Achaab ad Abdiu; Heus, & trans- 5 eamus super terram, & ad fontes aquarum, & ad torrentes; si quomodò inveniamus herbam, & conservemus equos, & mulos : & non exterminabuntur (b) de tabernaculis. Et diviserunt 6 sibi viam ad transeundum eam. Achaab ivit in via una : & Abdiu ivit in via alia solus. Et 7 erat Abdiu in via solus. Et venit Eliu in occursum ejus solus. Et Abdiu festinavit, & cecidit super faciem suã, & dixit, Si tu es ipse, domine mi, Eliu? Et dixit Eliu ei, Ego. Vade, 8 dic domino tuo, Ecce Eliu. Et 9 dixit Abdiu, Quid peccavi; quia das servum tuum in manum Achaab ad interficiendum me? Vivit Dominus Deus tuus, 10 si est gens, aut regnum; quo non (c) misit dominus meus quærere te. Et (d) si dixerunt, non est; & incendit regnum, & regiones ejus quia non invenit te. Et nunc tu dicis, Vade, 11 annuntia domino tuo, Ecce Eliu.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וְקַבֵּל יְיָ צְלוֹתָא דְאֵלִיָּהוּ וְתָבַת נַפְשָׁא דְרַבְיָא לִמְעוֹהִי וַחֲיָא׃ וּנְסֵיב אֵלִיָּהוּ יָת רַבְיָא
23 וְאַחֲתֵיהּ מִן עִלִּיתָא לְבֵיתָא וִיהָבֵיהּ לְאִמֵּיהּ וַאֲמַר לַהּ אֵלִיָּהוּ חֲזִי חַיָּא בְרִיךְ׃ וַאֲמַרַת
24 אִתְּתָא לְאֵלִיָּהוּ כְּעַן דֵּין יָדַעְנָא אֲרֵי נְבִיָּא דַייָ אַתְּ וּפִתְגָמָא דַייָ בְּפוּמָךְ אִנּוּן קְשׁוֹט׃

יח

1 וַהֲוָה מִזְּמַן יוֹמִין סַגִּיאִין וּפִתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה עִם אֵלִיָּהוּ בְּשַׁתָּא תְלִיתָאָה
2 לְמֵימַר אֱזֵיל אִתְחֲזֵי לְאַחְאָב וְאֶתֵּן מִטְרָא עַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וַאֲזַל אֵלִיָּהוּ לְאִתְחֲזָאָה
3 לְאַחְאָב וְכַפְנָא תַקִּיף בְּשׁוֹמְרוֹן׃ וּקְרָא אַחְאָב לְעוֹבַדְיָהוּ דִּי מְמַנָּא עַל בֵּיתָא וְעוֹבַדְיָא
4 הֲוָה דָחִיל מִן קֳדָם יְיָ לַחֲדָא׃ וַהֲוָה כַּד קְטַלַת אִיזֶבֶל יָת נְבִיַּיָּא דַייָ וּדְבַר עוֹבַדְיָה מְאָה
5 גֻּבְרִין נְבִיאִין וְאַטְמַרְנוּן חַמְשִׁין גַּבְרָא בִּמְעַרְתָּא וְסוֹבַרְנוּן בְּלַחְמָא וּבְמַיָּא׃ וַאֲמַר אַחְאָב
לְעוֹבַדְיָה הֲלֵיךְ בְּאַרְעָא עַל כָּל מַבּוּעֵי מַיָּא וְעַל כָּל נַחֲלַיָּא מָאִים נַשְׁכַּח עִסְבָּא וּנְקַיֵּים
6 סוּסָוָן וְכוֹדַנְיָן וְלָא נִפְסוֹק מִבְּעִירָא׃ וּפַלִּיגוּ לְהוֹן יָת אַרְעָא לְמֶעְבַּר בַּהּ אַחְאָב אֲזַל
7 בְּאוֹרְחָא חֲדָא בִּלְחוֹדוֹהִי וְעוֹבַדְיָהוּ אֲזַל בְּאוֹרְחָא חֲדָא בִּלְחוֹדוֹהִי׃ וַהֲוָה עוֹבַדְיָה אָזֵיל
בְּאָרְחָא וְהָא אֵלִיָּהוּ לִקְדָמוּתֵיהּ וְאִשְׁתְּמוֹדְעֵיהּ וּנְפַל עַל אַפּוֹהִי וַאֲמַר הַאַתְּ דֵּין רִבּוֹנִי
8 9 אֵלִיָּהוּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא אֱזֵיל אֱמַר לְרִבּוֹנָךְ הָא אֵלִיָּהוּ׃ וַאֲמַר מָה חָבֵית אֲרֵי אַתְּ מָסַר
10 יָת עַבְדָּךְ בִּידָא דְאַחְאָב לְמִקְטְלִי׃ קַיָּם הוּא יְיָ אֱלָהָךְ אִם אִית עַם וּמַלְכוּ דְּלָא שְׁלַח רִבּוֹנִי
11 לְתַמָּן לְמִבְעָךְ וַאֲמַרוּ לָא הֲוָה כָא וּמוֹמֵי יָת מַלְכוּתָא וְיָת עַמָּא אֲרֵי לָא מַשְׁכַּח לָךְ׃ וּכְעַן
12 אַתְּ אָמַר אֱזֵיל אֱמַר לְרִבּוֹנָךְ הָא אֵלִיָּהוּ׃ וִיהֵי עַד דַּאֲנָא אָזֵיל מִלְּוָתָךְ וְרוּחָא מִן קֳדָם יְיָ
יִטְלְנָךְ לַאֲתַר דְּלָא אִדַּע וְאֵיתֵי לְחַוָּאָה לְאַחְאָב וְלָא יַשְׁכְּחִנָּךְ וְיִקְטְלִנַּנִי וְעַבְדָּךְ דָּחִיל מִן
קֳדָם יְיָ מִזְּעוּרֵי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et suscepit Dñs orationem Eliah, & rediit anima pueri in viscera ejus, & 22 vixit. Et accepit Eliah puerum, & descendere fecit illum è superiori cœ- 23 naculo in domũ, & dedit illum matri suæ : & dixit Eliah, Vide quòd vivit filius tuus. Et dixit mulier ad Eliah, Nunc jam cognovi, quòd propheta 24 Domini tu es, & verba Domini in ore tuo sunt veritas.

CAP. XVIII.

ET fuit *à* tempore dierum multorum verbum prophetiæ à Domino, & 1 fuit cum Eliah anno tertio, dicendo: Vade ostende te ipsi Ahhab, & dabo pluviã sup *faciem terræ*. Et ivit Eliah ut ostenderet se ipsi Ahhab, & fa- 2 mes valida erat in Somron. Et vocavit Ahhab Ghobadiah qui præpositus 3 erat sup domũ: & Ghobadiah timebat Dominum valdè. Et fuit cùm oc- 4 cideret Izebel prophetas Domini, accepit Ghobadiah centũ *viros* prophetas, & abscondit eos quinquaginta viros in spelunca, & aluit illos pane & aquâ. Et dixit Ahhab ad Ghobadiah, Ambula per terram ad omnes 5 scaturigines aquarum, & ad omnes fluvios : forsan inveniemus herbam, & vivificabimus equos & mulos; & non deficiemur jumentis. Et divise- 6 runt sibi terram per quam transirent : Ahhab *ivit* per viam unam seorsũ, & Ghobadiah *ivit* per viam alteram seorsum. Et Ghobadiah pergebat in 7 via, & ecce Eliah fit in in occursum ejus, & agnovit illum & cecidit super faciem suam, & dixit, Num tu es dominus meus Eliah? Et dixit ei, Ego 8 sum: vade dic domino tuo, Ecce Eliah. Et dixit, Quid peccavi, quòd tu 9 tradis servum tuum in manu Ahhab, ut occidat me? Permanet ipse Do- 10 minus Deus tuus, si est populus aut regnum, quò non miserit dominus meus, ut ibi quæreret te : & dixerunt, Non fuit hic : & adjuravit regnum & populum, quod non reperisset te. Et nunc tu dicis, Vade, dic domino 11 tuo, Ecce Eliah. Et erit interim dum abeo à te, spiritus à Domino tollet te 12 in locum quem non cognoscam, & ibo ut indicem ipsi Ahhab, & non inveniet te; tunc occidet me : et ego servus tuus timeo Dominum à pueritia mea.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܡܥ ܡܪܝܐ ܒܩܠܗ ܕܐܠܝܐ . ܘܗܦܟܬ ܢܦܫܗ ܕܛܠܝܐ ܠܓܘܗ. ܘܚܝܐ. * ܘܢܣܒܗ 22
ܐܠܝܐ ܠܛܠܝܐ. ܘܐܚܬܗ ܡܢ ܥܠܝܬܐ ܠܒܝܬܐ. ܘܝܗܒܗ ܠܐܡܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ. ܚܙܝ 23
ܕܚܝܐ ܒܪܟܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܐܢܬ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ . ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܦܘܡܟ 24
ܒܩܘܫܬܐ.
* ܫܠܡ * ܣܟ *

* ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܗܢܘܢ . . ܘܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܘܐ ܥܠ ܐܠܝܐ. ܒܫܢܬܐ ܬܠܝܬܝܬܐ. 1
ܟܕ ܐܡܪ. ܙܠ ܐܬܚܙܝ ܠܐܚܐܒ. ܘܐܬܠ ܡܛܪܐ ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. * ܘܐܙܠ ܐܠܝܐ ܠܡܬܚܙܝܘ ܠܐܚܐܒ. 2
ܘܟܦܢܐ ܥܫܢ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܩܪܐ ܐܚܐܒ ܠܥܘܒܕܝܐ ܪܒ ܒܝܬܗ. ܘܥܘܒܕܝܐ ܕܚܝܠ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ 3
ܛܒ. * ܘܟܕ ܩܛܠܬ ܐܝܙܒܠ ܠܢܒܝܘܗܝ ܕܡܪܝܐ . . ܕܒܪ ܥܘܒܕܝܐ ܡܐܐ ܢܒܝܝܢ . . ܘܛܫܐ 4
ܐܢܘܢ ܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ ܒܡܥܪܬܐ . . ܘܬܪܣܝ ܐܢܘܢ ܒܠܚܡܐ ܘܒܡܝܐ. * ܘܐܡܪ ܐܚܐܒ ܠܥܘܒܕܝܐ. 5
ܙܠ ܗܠܟ ܒܐܪܥܐ . . ܥܠ ܟܠ ܡܒܘܥܝ ܡܝܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܢܚܠܐ. ܟܒܪ ܢܫܟܚ ܥܣܒܐ.
ܘܢܚܐ ܪܟܫܐ ܘܟܘܕܢܘܬܐ . . ܘܠܐ ܢܬܚܣܪ ܡܢ ܒܥܝܪܐ. * ܘܦܠܓܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܠܡܥܒܪ ܒܗ. 6
ܐܙܠ ܐܚܐܒ ܒܐܘܪܚܐ ܚܕܐ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ . . ܘܥܘܒܕܝܐ ܐܙܠ ܒܐܘܪܚܐ ܐܚܪܬܐ ܠܒܠܚܘܕܘܗܝ.
* ܘܗܘܐ ܥܘܒܕܝܐ ܒܐܘܪܚܐ. ܘܗܐ ܐܠܝܐ ܐܪܥܗ. ܘܐܫܬܘܕܥܗ. ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܡܪ 7
ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝ ܐܠܝܐ . . * ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܙܠ ܐܡܪ ܠܡܪܟ. ܕܗܐ ܐܠܝܐ. 8
* ܘܐܡܪ ܥܘܒܕܝܐ. ܡܢܐ ܚܛܝܬ ܕܡܫܠܡ ܐܢܬ ܠܥܒܕܟ ܒܐܝܕܝ ܐܚܐܒ ܠܡܩܛܠܢܝ. 9
* ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ . . ܐܢ ܐܝܬ ܥܡܐ ܐܘ ܡܠܟܘܬܐ . . ܕܠܐ ܫܕܪ ܡܪܝ ܠܡܒܥܝܟ ܬܡܢ. 10
ܘܐܡܪܝܢ. ܠܝܬ. ܘܐܘܡܝ ܠܡܠܟܘܬܐ ܘܠܥܡܡܐ ܕܠܐ ܐܫܟܚܘܟ. * ܘܗܫܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܝ. 11
ܙܠ ܐܡܪ ܠܡܪܟ. ܕܗܐ ܐܠܝܐ . . * ܘܟܕ ܐܢܐ ܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܟ . . ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܢܫܩܠܟ. 12
ܘܢܘܒܠܟ ܠܐܬܪܐ ܕܠܐ ܝܕܥܢܐ. ܘܐܙܠ ܐܚܘܝܘܗܝ ܠܐܚܐܒ . . ܘܠܐ ܢܫܟܚܟ. ܘܢܩܛܠܢܝ. ܘܥܒܕܟ
ܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܡܢ ܛܠܝܘܬܗ.

Et exaudivit Dominus vocem Eliæ, reverſáque 22
eſt anima pueri in viſcera ejus, & revixit.
Tum acceptum Elia puerum deduxit 23
è cœnaculo domum, tradiditque eum matri
ejus: dixitque ad eam Elia, Vide quomodo
vivat filius tuus. Dixit autem illa, 24
Nunc agnoſco te eſſe prophetam Dei, & verbum
Domini reverà eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

Contigit autem poſt multos dies illos, ut 1
fieret ſermo Domini ad Eliam anno tertio,
dicens; Vade, oſtende te Ahabo, & dabo
pluviam ſuper faciem terræ. Abiit itaque 2
Elia ut oſtenderet ſe Ahabo. Quoniam tamen
fames increbruerat in Samaria, Accerſivit 3
Ahab Obadiam præfectum domûs ſuæ
(timebat autem Obadia Dñm valdé: Nam 4
cùm occideret Izabil prophetas Dei, tulit
Obadia centum prophetas, & abſcondit eos
quinquagenos in ſpelunca, & aluit eos pane
& aquâ.) Dixitque Ahab ad Obadiam, Vade, 5
perambula terrã ad omnes fontes aquarũ &
ad omnes torrentes, ſi fortè inveniamus fœnum,
& vivos conſervemꝰ equos & mulos,
nec privemur jumẽtis. Itaq; partiti ſibi viã ꝑ 6
quam tranſirent, abiit Ahab per unã viã ſolus,
Obadia verò abiit per alterã viã ſolus.
Cúmq; Obadia eſſet in itinere, ecce obvius 7
factus eſt ei Elia: & cùm agnoviſſet eum,
procidit ſuper faciẽ ſuam, & ait illi; Túne es
dñs meus Elia? Dixit ad eum, Ego ſum: 8
tum ſubjunxit, Vade, dic dño tuo, Ecce *adeſt*
Elia. Reſpondit Obadia, Quid peccavi, 9
quòd tradis ſervum tuum in manus Ahabi,
ut interficiat me? Vivit Dñs Deus tuus, ſi ſit 10
populus aut regnum, quò non miſerit dominus
meus te quæſitum: qui reſponderunt,
Non adeſt: imò adjuravit regna & populos,
an non te inveniſſent. Tu verò modò mihi 11
dicis, vade, dic dño tuo, En *adeſt* Elia: Cúmque 12
ego à te receſſero, ſpiritus Domini te
tollet, deferetque neſcio quó: & ibo nuntiatum
Ahabo, nec te inveniet, occidetque me:
cùm tamen ſervus tuus Dominum metuat à
pueritia ſua.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 * وقبل الله صلوة ايليا * وعادت نفس الغلام الى ذاته وعاش * واخذ الصبي * وانزله من العلية 23
الى البيت * وسلمه لامه وقال لها * انظري قد عاش ابنك * فقالت الامراة لايليا * الان علمت 24
انك نبي الله * وان قول الله في فيك حقا *

* الفصل الثامن عشر *

* فلما كان بعد ايام كثيرة * ورد كلام نبوة من بين يدي الله مع ايليا في السنة الثالثة * 1
قايلا * امض وترائ لاحاب * حتى اتي بمطر على وجه الارض * ومضى ايليا ليتراءا لاحاب * 2
والجوع قد اشتد في سومرون * ودعا احاب عوبدياهو المولي على البيت * وكان عوبدياهو يخاف 3
الله جدا * وكان لما قتلت ايزابل انبياء الله * اخذ عوبدياهو مية رجل من انبياء الله * واخفاهم 4
كل خمسين في مغارة * وعالهم بالطعام والماء * فقال احاب لعوبدياهو سر بنا في الارض * 5
نتبع عيون الماء واوديته * عسى ان نجد عشبا * فنحيي به خيلا وبغالا * ولا نقطع من
البهايم * وافترقا للمسير في الارض * فمضى احاب في احدى الطرقات وحده * واخذ عوبدياهو 6
في احدى الطرقات وحده * فبينما عوبدياهو يسير في الطريق * اذا راى ايليا بين يديه * 7
فعرفه * وسقط على وجهه * وقال * انت سيدي ايليا * فقال له * نعم * فامض الى سيدك * وقل له * 8
هوذا ايليا * فقال * ما خطيتي حتى تلقي الان عبدك في يد احاب * فيقتلني * وحق الرب 9 10
الاهك * انه ما من امة ولا مملكة * الا وبعث سيدي هناك في طلبك * وقالوا * ليس نعرف 11
موضعه * وحلف تلك المملكة والامة * انهم لم يجدوك * والان تقول * امض الى سيدك * وقل 12
هوذا ايليا * واخشى عند مضيي من قدامك * فتحملك روح من عند الله حيث لا اعلم *
واقول انا لاحاب ولا يجدك * فيقتلني * وعبدك يخاف الله منذ صباوتي *

Suſcepitq; Deus orationem Eliæ, & reverſa 22
eſt anima pueri in ipſũ, & revixit.
Et tollens puerum attulit eum è cœnaculo 23
in domum, traditiq; eum matri ejus, &
dixit ad eam; Vide, jam revixit filius
tuus. Dixit mulier illa ad Eliam, Nunc 24
experior te eſſe Dei prophetam, & ſermonem
Dei verè eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

Poſt multos autem dies venit ſermo 1
propheticus à Deo ad Eliam, anno tertio,
dicens; Vade, teque præbe Achabo, ut 2
pluviam adducam ſuper faciem terræ.
Abeunte igitur Eliâ ut ſe præberet Achabo,
fames jam invaluerat in Samaria:
Et vocaverat Achab Obadiahum præfectum 3
domûs (timebat autem Obadiahu
Deum vehementer: Cùm enim Izabel 4
prophetas Dei trucidaret, duxit Obadiahu
centum viros ex prophetis Dei, & abſcondit
eos ſingulos quinquaginta in
ſingulis *cavernis, eóſque cibo & aquâ refocillavit)*
Dixeratque Achabus ad Obadiahum, 5
Percurramus terram & ſequamur
aquæ fontes, atq; torrentes: fortaſſis
inveniemus gramen quo vivos conſervemus
aliquot equos & mulos, nec penitùs
deficiamur jumentis. Sic ſeſe dividentes 6
ad percurrendam terram, perrexit Achabus
per quandam viarum ſolus, Obdiahu
verò aliam carpſit viam ſolus. Dum Obadiahu 7
iter faceret, ecce videt Eliam ante
ſe, eóque agnito procidit in faciem ſuã, &
ait, An non es dominus meꝰ Elia? Reſpondit, 8
Maximè: vade autem ad dominum
tuum, & dic illi, Ecce Eliam. Qui dixit, 9
Quid culpæ mihi eſt, quòd proſtituas
nunc ſervum tuum in manu Achabi, ut
interficiat me? Per Dominum Deum 10
tuum, nulla gens eſt neque regnum, quò
non miſerit dominus meus te quæſitum;
qui dixerunt, Ignoramus locum ejus:
quin & regnum illud atque gens jurejurando
aſſeverare coacti ſunt *quòd te*
minimè repererint: Nunc tamen dicis, 11
Vade ad dominum tuum, & dic, Adeſt
Elia. Vereor etiam ne cùm abiero à con- 12
ſpectu tuo, transferat te ſpiritus aliquis
à Deo miſſus *in locum mihi ignotum; &*
cùm dixero Achabo te adeſſe, *nec te repererit,*
interficiat me: ſervus autem tuus
Deum timet ab adoleſcentia ſua.

Izebel *occidendo in* feci quod meo domino fuit indicatū Nónne
13 הלא-הגד לאדני את אשר-עשיתי בהרג איזבל
,viros centum Domini prophetis ex abſcondi & ? Domini prophetas
את נביאי יהוה ואחבא מנביאי יהוה מאה איש
.aqua & ,pane eos *ſuſtentavi* & ,ſpelunca in viros *quinquaginta* ,*quinquaginta*
חמשים חמשים איש במערה ואכלכלם לחם ומים:
.me interficiet & ;Elijahu Ecce ,tuo domino dic ,Vade *:dicens* tu nunc Et
14 ועתה אתה אמר לך אמר לאדניך הנה אליהו והרגני:
:*ejus facies ad* ſteti cujus ,exercituum Dominus Vivit ;Elijahu Dixitque
15 ויאמר אליהו חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו
, Achab occurſum in Hobadjahu abiit Et .eum ad me oſtendam hodie quia
16 כי היום אראה אליו: וילך עבדיהו לקראת אחאב
videre ſecundùm fuit Et .Elijahu occurſum in Achab ivit Et .ei nunciavit &
17 ויגד-לו וילך אחאב לקראת אליהו: ויהי כראות
conturbans ille tu Nónne :eum ad Achab dixit & ,Elijahu Achab
אחאב את-אליהו ויאמר אחאב אליו האתה זה עכר
domus & , tu *quinimò* ,Iſrael turbavi Non :dixit Et ? Iſrael
18 ישראל: ויאמר לא עכרתי את-ישראל כי אם-אתה ובית
poſt ambulaveritis & ,Domini mandata *vos relinquendo in* ,tui patris
אביך בעזבכם את-מצות יהוה ותלך אחרי
ad Iſrael univerſum me ad congrega ,mitte nunc Et .Behalim
19 הבעלים: ועתה שלח קבץ אלי את-כל-ישראל אל-
,quinquaginta & ,quadringentos Bahal prophetas & ,Carmel montem
הר הכרמל ואת-נביאי הבעל ארבע-מאות וחמשים
miſit Et .Izebel menſa *veſcentes* quadringentos Luci prophetas &
20 ונביאי האשרה ארבע מאות אכלי שלחן איזבל: וישלח
monte in prophetas congregavit & ; Iſrael filios omnes ad Achab
אחאב בכל-בני ישראל ויקבץ את-הנביאים אל-הר
Uſquequò : dixit & ,populū univerſum ad Elijahu acceſſit Et .Carmel
21 הכרמל: ויגש אליהו אל-כל-העם ויאמר עד-מתי
ite ,Deus Dominus ſi ? cogitationes duas *ſuper claudicantes* vos
אתם פסחים על-שתי הסעפים אם-יהוה האלהים לכו
ei populus reſponderūt non & :eū poſt ite ; Bahal ſi & : eum poſt
אחריו ואם-הבעל לכו אחריו ולא-ענו העם אתו
propheta remanſi Ego : populum ad Elijahu Dixitque .verbum
22 דבר: ויאמר אליהו אל-העם אני נותרתי נביא
quinquaginta & ,quadringenti Bahal prophetæ & *: ego* ſolus Domini
ליהוה לבדי ונביאי הבעל ארבע-מאות וחמשים
, unum juvencum ſibi eligant & ,juvenci duo nobis Denturque .viri
23 איש: ויתנו-לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחד
: ſupponant non ignem & , ligna ſuper ponant & ,eum *detruncent* &
וינתחהו וישימו על-העצים ואש לא ישימו
ignem & , ligna ſuper *dabo* & , *unum* juvencum *faciam* ego &
ואני אעשה את-הפר האחד ונתתי על-העצים ואש
invocabo ego & ,veſtrorum deorū *nomine in* *invocabitis* Et .ſupponam non
24 לא אשים: וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא
ipſe ,*igne in reſponderit* qui Deus erit & : Domini *nomine in*
בשם-יהוה והיה האלהים אשר-יענה באש הוא
.verbum Bonum *: dixerunt* & ,populus omnis Reſponditque .Deus
האלהים ויען כל-העם ויאמרו טוב הדבר:
, unum juvencum vobis Eligite : Bahal prophetas ad Elijahu Dixitque
25 ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד
,veſtrorū deorū *nomine in* invocate & *: multi* vos quia , *initio facite* &
ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם
, eis dederat quem ,juvencum tulerunt Et .ſupponatis ne ignem &
26 ואש לא תשימו: ויקחו את-הפר אשר-נתן להם
,meridiem ad uſq; & mane à Bahal *nomine in* invocaverunt &,fecerunt &
ויעשו ויקראו בשם-הבעל מהבקר ועד-הצהרים
tranſiliebantque :reſpondens nec ,vox non & ;nos exaudi Bahal :dicendo
לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה ויפסחו
.fecerat quod altare ſuper
על-המזבח אשר עשה:

Verſio VULG. LAT.

13 Numquid non indicatum eſt
tibi domino meo, quid fece-
rim cùm interficeret Jezabel
prophetas Dñi, quòd abſcon-
derim de prophetis Dñi centū
viros, quinquagenos & quin-
quagenos, in ſpeluncis, & pa-
14 verim eos pane & aquâ? Et
nunc tu dicis; Vade, & dic do-
mino tuo, Adeſt Elias: ut inter-
15 ficiat me? Et dixit Elias; Vivit
Dñs exercituū, ante cuj⁹ vul-
tum ſto, quia hodiè apparebo
16 ei. Abiit ergò Abdias in oc-
curſum Achab, & indicavit ei:
venítque Achab in occurſum
17 Eliæ. Et cùm vidiſſet eum, ait;
Túne es ille, qui conturbas
18 Iſrael? Et ille ait; Non ego
turbavi Iſrael, ſed tu, & dom⁹
patris tui, qui dereliquiſtis
mandata Dñi, & ſecuti eſtis
19 Baalim. Veruntamen nunc
mitte, & congrega ad me uni-
verſum Iſrael in monte Car-
meli, & prophetas Baal qua-
dringentos quinquaginta, pro-
phetáſq; lucorū quadringen-
tos, qui comedunt de menſa
20 Jezabel. Miſit Achab ad omnes
filios Iſrael, & congregavit
prophetas in monte Carmeli.
21 Accedens autē Elias ad omnē
populū, ait; Uſquequò claudi-
catis in duas partes? ſi Dñs eſt
De⁹, ſequimini eum: ſi autem
Baal, ſequimini illum. Et non
22 reſpondit ei popul⁹ verbū. Et
ait rurſus Elias ad populum,
Ego remanſi propheta Dñi ſo-
lus: prophetæ autem Baal
quadringenti & quinquaginta
23 viri ſunt. Dentur nobis duo
boves, & illi eligant ſibi bovē
unū, & in fruſta cædentes, po-
nant ſup ligna, ignem autem
non ſupponant: & ego faciam
bovem alterum, & imponam
ſup ligna, ignē autē non ſup-
24 ponam. Invocate nomina deo-
rum veſtrorum, & ego invo-
cabo nomen Dñi mei: & De-
us qui exaudierit ꝑ ignē, ipſe
ſit Deus. Reſpondens omnis
populus ait, Optima propo-
25 ſitio. Dixit ergò Elias prophe-
tis Baal; Eligite vobis bovem
unum, et facite primi, quia vos
plures eſtis: & invocate no-
mina deorū veſtrorū, ignémq;
26 non ſupponatis. Qui cùm tu-
liſſent bovem, quem dederat
eis, fecerunt: & invocabant
nomen Baal de manè uſque ad
meridiem; dicentes, Baal, ex-
audi nos. Et non erat vox, nec
qui reſponderet; tranſilie-
bántque altare quod fecerant.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ ἔσαι ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, ϗ πνεῦ-
μα κυρίου ἀρεῖ (β) σε εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ οἶδα,
ϗ εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἀχαάβ, ϗ
οὐχ εὑρήσει σε, ϗ ἀποκτενεῖ με. ϗ ὁ δοῦλός
σου ἐστὶ φοβούμενος τὸν κύριον ἐκ νεότητος αὐ-
13 τοῦ. (γ) Ἦ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου,
οἷα πεποίηκα ἐν τῷ (δ) ἀποκτείνειν τὴν Ἰε-
ζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, ϗ ἔκρυψα ἀπὸ
τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας, ἀνὰ πεν-
τήκοντα (ε) ἐν σπηλαίῳ, ϗ ἔθρεψα (ζ) ἐν
14 ἄρτοις ϗ ὕδατι; Καὶ νῦν σὺ (η) λέγεις μοι,
Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου, Ἰδοὺ Ἠλιού· ϗ
15 ἀποκτενεῖ με. Καὶ εἶπεν Ἠλιού, Ζῇ κύριος
τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι
16 σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ. Καὶ ἐπορεύθη (θ)
Ἀβδιοὺ εἰς συναντὴν τῷ Ἀχαάβ, ϗ ἀπήγ-
γειλεν αὐτῷ. ϗ ἐξέδραμεν Ἀχαάβ, ϗ ἐ-
17 πορεύθη εἰς συνάντησιν (ι) Ἠλιού. Καὶ ἐγέ-
νετο ὡς εἶδεν Ἀχαὰβ τὸν Ἠλιού, καὶ
εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιού, Εἰ σὺ εἶ
18 αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ; Καὶ εἶπεν
Ἠλιού, Οὐ διαστρέφω τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἀλλ'
ἢ σὺ ϗ (κ) οἶκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ
καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν,
19 ϗ (λ) ἐπορεύθης ὀπίσω τῶν Βααλίμ. Καὶ
νῦν ἀπόστειλον, συνάθροισον πρὸς μὲ πάντα
Ἰσραὴλ (μ) εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον, ϗ τοὺς (ν)
προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους ϗ πεντή-
κοντα, ϗ τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσί-
20 ους ἐσθίοντας τράπεζαν Ἰεζάβελ. Καὶ ἀπέ-
στειλεν Ἀχαὰβ εἰς πάντα Ἰσραήλ, ϗ (ξ) ἐπι-
συνήγαγε πάντας τοὺς προφήτας εἰς ὄρος τὸ
21 Καρμήλιον. Καὶ προσήγαγεν Ἠλιοὺ πρὸς (ο)
πάντας· ϗ εἶπεν αὐτοῖς Ἠλιού, Ἕως πότε
(π) ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς
ἰγνύαις; (ρ) εἰ ἔστι κύριος ὁ θεός, πορεύε-
σθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ (σ) Βάαλ, πορεύεσθε ὀ-
πίσω αὐτοῦ. ϗ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς (τ) λόγον.
22 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαόν, Ἐγὼ ὑπο-
λέλειμμαι προφήτης τοῦ κυρίου μονώτατος· ϗ
οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι ϗ πεντή-
κοντα ἄνδρες, (υ) ϗ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους
23 τετρακόσιοι· Δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, ϗ ἐκ-
λεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, ϗ (φ) μελισάτωσαν,
ϗ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ πῦρ
24 μὴ ἐπιθέτωσαν· ϗ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν
(χ) ἄλλον, ϗ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ. Καὶ βοᾶτε
ἐν ὀνόματι (ψ) θεῶν ὑμῶν, ϗ ἐγὼ ἐπικαλέ-
σομαι (ω) ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου·
ϗ ἔσαι ὁ θεὸς ὃς (α) ἂν ἐπακούσῃ ἐν πυρί,
οὗτος θεός. ϗ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαός, ϗ (β)
εἶπον, Καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας.

Et erit, ſi ego abiero à te; & Spi- 12
ritus Domini tollet te in terram,
quam non novi: & ingrediar an-
nuntiare Achaab: & non inveni-
et te: & occidet me. Et ſervus
tuus eſt timens Dominum à ju-
ventute ſua. Nunquid non an- 13
nuntiatum eſt tibi domino meo;
qualia feci in occidendo Jezabel
prophetas Domini, & occultavi
de prophetis Domini centum vi-
ros, ſingulos quinquaginta in ſpe-
lunca, & nutrivi in panibus, &
aqua? Et nunc tu dicis mihi; Va- 14
de, dic Domino tuo; Ecce Eliu:
Et interficiet me. Et dixit Eliu; 15
Vivit Dominus virtutum, cui a-
ſtiti in conſpectu ejus; quia hodiè
apparebo ei. Et ivit Abdiu in oc- 16
curſū Achaab: et annuntiavit ei.
Et cucurrit Achaab, et ivit in oc-
curſum Eliu. Et factum eſt, ut 17
vidit Achaab Eliu, Et dixit A-
chaab ad Eliu; Si tu es ipſe, qui
evertis Iſrael? Et dixit Eliu, Non 18
everto Iſrael: Sed quinimò tu, &
domus patris tui: dum relinquitis
vos Dominum Deum veſtrum, (e)
& iviſti poſt Baalim. Et nunc 19
mitte, congrega ad me omnem
Iſrael in montem Carmeli, &
prophetas (f) confuſionis quadrin-
gentos, & quinquaginta, &
prophetas lucorum quadringentos
(g) manducantes menſam Je-
zabel. Et miſit Achaab in o- 20
mnem Iſrael, & collegit omnes
prophetas in montem Carmeli. Et 21
acceſſit Eliu (h) ad omnes: & di-
xit eis Eliu, Uſquequò vos clau-
dicabitis in (i) ambobus popliti-
bus? Si Deus eſt Dominus, ite poſt
eum: Si autem Baal, ite poſt eum.
Et non reſpondit popul⁹ verbum.
Et dixit Eliu ad populum, Ego 22
remanſi propheta Domini ſolus: et
prophetæ Baal quadringenti &
quinquaginta viri, & (k) pro-
phetæ lucûs quadringenti. Dent 23
nobis duos boves: & eligant ſibi
unum, & demembrent, & impo-
nant ſuper ligna, & ignem non (l)
apponant. Et ego faciam bovem
alterum, & ignem non apponam.
Et clamate in nomine deorum ve- 24
ſtrorum: & ego invocabo in no-
mine Domini Dei mei. Et erit,
De⁹ quicunq; exaudierit in igne,
hic Deus. Et reſponderunt omnis
populus, & dixerunt; Bonum eſt
verbum, quod locutus es.

MS.A. (β) σαι εἰς γῆν (γ) Καὶ οὐκ ἀνηγγέλη (δ) ἀποκτέννειν Ἰεζά-
βελ (ε) ἄνδρας ἐν (ζ) αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ ϗ (η) λέγεις, Πορεύου, ϗ λέγε (θ)
Ἀβδιοὺ εἰς συνάντησιν (ι) Ἠλιού. * καὶ εἶπεν Ἀχαάβ (κ) ὁ οἶκος (λ)
ἐπορεύθη ὀπίσω τοῦ Βααλείμ. (μ) πρὸς τὸ ὄρος (ν) προφήτας τοῦ Βάαλ τε-
τρακοσίους πεντήκοντα, ϗ προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους ϗ πεντήκοντα,
* τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσίους ἐσθίοντας (ξ) συνήγαγεν (ο) πάντα τὸν
λαόν· ϗ (π) ὑμεῖς χωλανεῖτε ὑμεῖς ἐπ' (ρ) εἰ κύριός ἐστιν ὁ θεός, (σ) ὁ
Βάαλ αὐτός, πορεύεσθε (τ) αὐτῷ λόγον. (υ) ϗ προφῆται τοῦ ἄλσους *. Δότωσαν
(φ) μελισάτωσαν, * ϗ πῦρ μὴ (χ) ἄλλον, ϗ δώσω ἐπὶ τὰ ξύλα, ϗ πῦρ (ψ)
θεοῦ (ω) ἐν ὀνόματι (α) ἐὰν (β) εἶπαν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 הלא אתחוא לרבוני ית דעבדית כד קטלת איזבל ית נבייא דיי ואטמרית מנבייא דיי
14 מאה גברין חמשין חמשין גבר במערתא וסוברתנון בלחמא ובמיא: וכען את אמר
15 איזיל אמר לרבונך הא אליהו ויקטלנני: ואמר אליהו קים הוא יי צבאות די משמשנא
16 קדמוהי ארי יומא דין אתחזי ליה: ואזל עובדיה לקדמות אחאב וחוי ליה ואזל אחאב
17 לקדמות אליהו: והוה כד חזא אחאב ית אליהו ואמר אחאב ליה האת דין עכריה
18 דישראל: ואמר לא עכרית ית ישראל אלהן את ובית אבוך בדשבקתון ית פקודיא דיי
19 ואזלתון בתר בעליא: וכען שלח כנוש לותי ית כל ישראל לטור כרמלא וית נביי בעלא
20 ארבע מאה וחמשין ונביי אשרתא ארבע מאה אכלי פתורא דאיזבל: ושלח אחאב בכל
21 בני ישראל וכנש ית נביי שקרא לטור כרמלא: וקריב אליהו לות כל עמא ואמר עד
אימתי אתון פליגין לתרין פלגון הלא יי אלהים פלחו קדמוהי בלחודוהי ולמה אתון
22 טען בתר בעלא דלית ביה צרוך ולא אתיבו עמא יתיה פתגם: ואמר אליהו לעמא אנא
23 אשתארית נביא קדם יי בלחודי ונביי בעלא ארבע מאה וחמשין גברא: ויתיהבון לנא
תרין תורין ויבחרון להון תורא חד ויהדמוניה וישוון על אעיא ואשתא לא ישוון ואנא
24 אעביד ית תורא חד ואתן על אעיא ואשתא לא אשוי: ותקרון בשום טעותכון ולא
תתענון מן קדם דלית ביה צרוך ברם אנא אצלי בשמא דיי וישלח מימריה ויחית אשתא
25 ארי יי הוא אלהים ואתיבו כל עמא ואמרו תקין פתגמא: ואמר אליהו לנביי בעלא
בחרו לכון תורא חד ועבדו קדמיתא ארי אתון סגיאין וקרו בשום טעותכון ואשתא
26 לא תשוון: ונסיבו ית תורא דיהב להון ועבדו וקרו בשום בעלא מצפרא ועד עדן
טיהרא למימר בעלא עננא ולית קל ולית דעני ואשתטו על אגורא דעבד:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Nónne indicatum eſt domino meo quod feci cùm occideret Izebel pro- 13
phetas Dñi, ut abſconderim ex prophetis Dñi centū viros, quinquaginta
& quinquaginta viros in ſpelunca; & aluerim illos pane & aquâ? Et nunc 14
tu dicis, Vade, dic dño tuo: Ecce Eliah, & occidet me. Et dixit Eliahu, Per- 15
manet ipſe Dñs Szebaoth ante quē miniſtro, quòd hodiè oſtendar illi. Et 16
abiit Ghobadiah in occurſū Ahhab, & nunciavit ei: & venit Ahhab in oc-
curſū Eliahu. Et fuit cùm vidiſſet Ahhab Eliah, dixit Ahhab illi, Num tu 17
ipſe es conturbator ipſius Iſrael? Et dixit, Non conturbavi Iſrael, ſed tu & 18
domus patris tui, in eo quòd deſeruiſtis præcepta Dñi, & ambulâſtis poſt
Baghalaja. Et nunc mitte, congrega ad me omnē Iſrael in montē Charmela, 19
& prophetas Baghala, quadringentos & quinquaginta, & prophetas luco-
rū quadringentos comedentes in menſa Izebel. Et miſit Ahhab ad omnes 20
filios Iſrael, & congregavit prophetas mendaces in monte Charmela. Et 21
acceſſit Eliah ad omnē populū, & dixit, Uſq; quò diviſi eſtis in duas par-
tes? nónne Dñs eſt De⁹? ſervite igitur ei ſoli: & quare erratis poſt *Baghla*
in quo non eſt utilitas? & non reſpondit populus illi verbū. Et dixit 22
Eliah populo, Ego relictus ſum propheta Dñi ſolus, & prophetæ Baghla
ſunt quadringenti & quinquaginta viri. Dentur ergo nobis duo boves, 23
& eligant ſibi bovē unū, & diſſecent illū, & ponant ſuper ligna, ignē au-
tem non ſubmittant, & ego parabo bovem unū, & ponam ſuper ligna, &
ignē non ſupponam. Tunc invocabitis nomen Erroris veſtri, & non re- 24
ſpondebitur vobis ab eo in quo non eſt utilitas; verùm ego orabo in no-
mine Dñi, & mittet dictum ſuum, & deſcendere faciet ignem, quia Dñs
ipſe eſt Deus. Et reſpondens omnis populus, & dixerunt, Rectū eſt verbum. 25
Et dixit Eliah ad prophetas Baghla, eligite vobis bovem unum, & parate
prius, quia eſtis plures, & invocate nomen Erroris veſtri, & ignem non
ponatis. Et acceperunt bovem quem dedit illis, & paraverunt, & invoca- 26
verunt nomen Baghla, ab aurora uſque ad tempus meridiei, dicendo:
Baghla exaudi nos: & non erat vox, nec qui reſponderet: & inſaniebant
ſuper aram quam fecerat.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 ܘܠܐ ܫܘܝܚ ܠܡܪܝ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ. ܟܕ ܩܛܠܬ ܐܝܙܒܠ ܠܢܒܝܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܕܒܪܬ ܡܢ *
ܢܒܝܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܛܫܝܬ ܐܢܘܢ ܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ ܒܡܥܪܬܐ. ܘܬܪܣܝܬ
14 ܐܢܘܢ ܒܠܚܡܐ ܘܒܡܝܐ. * ܘܗܫܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܝ: ܙܠ ܐܡܪ ܠܡܪܟ. ܕܗܐ ܐܠܝܐ.
15 ܘܢܩܛܠܢܢܝ: * ܐܡܪ ܐܠܝܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܩܡܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܠܐ ܝܘܡܢܐ
16 ܐܬܚܙܐ ܠܗ. * ܘܐܙܠ ܥܘܒܕܝܐ ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܚܒ. ܘܚܘܝܗ ܠܐܚܒ. ܘܐܬܐ ܐܚܒ ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܠܝܐ.
17 * ܘܟܕ ܚܙܝܗܝ ܐܚܒ ܠܐܠܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ ܗܘ ܗܢܐ ܕܡܥܟܪ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܐܡܪ ܠܗ
18 ܐܠܝܐ. ܠܐ ܕܥܟܪܬ ܐܢܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܐܠܐ ܐܢܬ. ܘܒܝܬ ܐܒܘܟ: ܕܫܒܩܬܘܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ
19 ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠܬܘܢ ܒܬܪ ܒܥܠܐ. * ܘܗܫܐ ܫܕܪ ܟܢܘܫ ܠܝ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܛܘܪܐ
ܕܟܪܡܠܐ. ܘܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. ܘܠܢܒܝܐ ܕܐܫܝܪܬܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ.
20 ܐܟܠܝܢ ܦܬܘܪܗ ܕܐܝܙܒܠ. * ܘܫܕܪ ܐܚܒ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ
21 ܠܛܘܪܐ ܕܟܪܡܠܐ. * ܘܩܪܒ ܐܠܝܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ. ܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ
ܦܠܝܓܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܬܪܬܝܢ ܦܠܓܘܬܐ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ. ܙܠܘ ܒܬܪܗ. ܘܐܢ ܒܥܠܐ ܗܘ.
22 ܙܠܘ ܒܬܪܗ. ܘܠܐ ܦܢܝܘ ܠܗ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ. ܐܢܐ ܗܘ ܠܒܠܚܘܕܝ ܐܫܬܚܪܬ
23 ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܢܬܠܘܢ ܠܢ ܬܪܝܢ ܬܘܪܝܢ.
ܘܢܓܒܘܢ ܠܗܘܢ ܚܕ ܬܘܪܐ. ܘܢܦܠܓܘܢܝܗܝ. ܘܢܣܝܡܘܢܝܗܝ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܘܢܘܪܐ ܠܐ ܢܣܝܡܘܢ. ܘܐܢܐ
24 ܐܥܒܕ ܚܕ ܬܘܪܐ. ܘܐܦܠܓ. ܘܐܣܝܡ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܘܢܘܪܐ ܠܐ ܐܣܝܡ. * ܘܩܪܘ ܒܫܡ
ܐܠܗܝܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܐܩܪܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܘܐܝܢܐ ܐܠܗܐ ܕܥܢܐ ܒܢܘܪܐ. ܗܘ ܗܘ
25 ܐܠܗܐ. ܘܥܢܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ. ܫܦܝܪ ܐܡܪܬ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ. ܓܒܘ
26 ܠܟܘܢ ܚܕ ܬܘܪܐ. ܘܥܒܕܘ ܩܕܡܝܬ. ܡܛܠ ܕܐܢܬܘܢ ܣܓܝܐܝܢ. * ܘܢܣܒܘܗܝ ܠܬܘܪܐ
ܕܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܘܗܘܘ ܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܕܒܥܠܐ. ܡܢ ܨܦܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܛܗܪܐ.
ܟܕ ܐܡܪܝܢ. ܒܥܠܐ ܥܢܝܢ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܩܠܐ. ܘܠܐ ܕܥܢܐ. ܘܐܬܡܚܝܘ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕܘ.

Neque enim indicavi domino meo quid fe- 13
cerim: cùm occideret Izabel prophetas Dei,
tuli ex prophetis Domini centum viros, &
abſcondi eos quinquagenos in ſpelunca, eoſ-
que pane & aquâ nutrivi : Tu verò modò 14
mihi dicis, Vade, dic domino tuo, En Elia;
& occîdet me. Reſpondit Elia, Vivus eſt 15
Dñs potentiſſimus ante quem ſto, niſi hodie
conſpiciendum me tradam ei. Abiens ergò 16
Obadia in occurſum Ahabi, nuntiavit Aha-
bo : venitque Ahab in occurſum Eliæ.
Cúmque vidiſſet Ahab Eliam, dixit ei, Túne 17
es ille perturbator Iſraelis? Reſpondit ei 18
Elia, Non ego Iſraelem perturbavi, ſed tu &
domus patris tui; qui deſeruiſtis præcepta
Domini, & ſequuti eſtis Baal. Jam verò 19
mitte, congrega mihi totum Iſraelem in mon-
tem Charmelum, et prophetas Baal quadrin-
gétos quinquaginta, et prophetas idolorũ
quadringentos quinquaginta, comedentes
menſam Izabelis. Mittens itaque Ahab ad 20
omnes Iſraelitas, congregavit viros in mon-
tem Charmelum. Tum accedens Elia ad uni- 21
verſum populum, dixit, Quouſque tandem
diviſi eritis in duas partes? Si Dominus eſt
Deus, ſequimini eum : ſi verò Baal, ſe-
quimini eum : ſed nullum dederunt ei popu-
lus reſponſum. Rurſum dixit Elia, Solus 22
ego remanſi propheta Domini, prophetæ
autem Baalis ſunt quadringenti quinquagin-
ta viri. Dent nobis duos boves, eligantque 23
ſibi bovem unum, diſſecent, & lignis impo-
nant, ignem autem ne apponant: ego quoque
alterum bovem mactabo, diſſecabo, & li-
gnis imponam, nullumque ignem apponam.
Tum invocate nomen deorum veſtrorum, & 24
ego invocabo nomen Domini Dei mei : &
alteruter Deus qui per ignem exaudierit, ille
erit Deus. Reſponderunt univerſus populus
dicentes, Optimè dixiſti. Dixit itaque Elia 25
prophetis Baal, Eligite vobis bovem unum,
& mactate primùm, quia plures eſtis. Ac- 26
ceperunt ergò bovem qui datus eſt eis, &
mactaverunt eum, & erant invocantes no-
men Baalis à manè uſque ad meridiem, *dicen-
tes*, Baal exaudi nos : nulla tamen fuit vox,
nec qui reſponderet, etiamſi *clamando* vi-
ribus defeciſſent ſuper altare quod fecerant.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 * الم يعرف سيدي ما صنعت عند قتل انبياء الله * واخبيت من انبياء الله مايه رجل *
14 خمسين خمسين في المغاير * وعلتهم بالخبز والماء * والان فانت قايل * امض وقل لسيدك *
15 هوذا ايليا * فيقتلني * فاجابه ايليا * وحق الرب القيوم الذي خدمت بين يديه * اني في هذا
16 17 اليوم اظهر لاحاب * فمضي عوبديا هو * فلقي احاب وقال له * وجاء احاب ولقي ايليا * فلما
18 راي احاب ايليا * قال له * انت مودي آل اسرايل * فقال له * ليس انا مودي آل اسرايل * بل
19 انت وبيت ابيك * بتركهم وصايا الله * ومضيكم مع الاصنام * والان فوجه * واجمع الكل
من بني اسرايل الي جبل الكرمل * وانبياء الباعل الصنم * اربع مايه وخمسين * وانبياء
20 السارية * اربعماية * الذين ياكلون من مايدة يزابل * فوجه احاب * وجمع بني اسرايل * وجمع
21 انبياء الكذب الي جبل الكرمل * وتقدم ايليا الي الشعب * وقال لهم * الي متي انتم منقسمين
قسمين * الا ان الله هو الاله وحده * فاعبدوه * ولماذا تطيعون نحو الباعل * الذي ليس فيه
22 نفع * فلم يجبه القوم بكلمة * ثم قال ايليا للشعب * انا الان بقيت من انبياء الله وحدي *
23 وهوذا انبياء الباعل اربعماية وخمسون رجلا * فاتوا بثورين * ويختارون لهم احدهما * ثم يفصلونه
ويجعلونه علي الحطب * ولا يجعلون نارا * وانا ايضا اصنع كذلك بالثور الاخر * ولا اجعل نارا *
24 وتدعون انتم باسم طواغيتكم * علي انه لا يجيبونكم اذ كان ليس فيهم نفعا * واما انا فاني
25 ادعو باسم الله * ويبعث بامره ويات بالنار * لان الله هو الاله * فاجاب القوم وقالوا * جدت الكلام * وقال
ايليا لانبياء الباعل * اختاروا لكم احد الثورين * واصنعوا بديا * اذ انتم الاكثر * وادعوا باسم
26 طاغوتكم * ولا تجعلون نارا * فاخذوا الثور الذي اعطاهم * وعملوا * ودعوا باسم الباعل من الغداة
الي وقت الظهر * ويقولون في دعايهم * يا باعل اجبنا * وليس صوت * ولا اجابة * واضطربوا علي المذبح الذي صنعوا *

Annon novit domin⁹ me⁹ quid fecerim dũ 13
trucidarentur prophetæ Dei, & quomodo
abſconderim ex prophetis Dei centum vi-
ros, in ſingulis cavernis quinquagenos,
eoſque pane & aquâ aluerim? Tu tamen 14
jam dicis, Vade, & dic domino tuo, Adeſt
Elia, ut interficiat me. Reſpondit ei Elia, 15
Per Dominum æternum coram quo ſer-
vio, hodie proculdubiò præbebo me Acha-
bo. Abiit itaq; Obadiahu, inventoq; Acha- 16
bo rem nuntiavit : venitq; Achabus, &
invenit Eliam. Cùm autem vidiſſet Acha- 17
bus Eliam, dixit ad eum, Túne iſte es
infenſus genti Iſraelis? Ait illi, Non ſum 18
ego infenſus genti Iſraelis, imò tu & do-
mus patris tui, quòd derelictis Dei præ-
ceptis ſecuti eſtis idola. Sed mittens con- 19
voca omnes Iſraelitas ad montem Char-
melum, necnon prophetas Baalis idoli
quadringentos quinquaginta, & prophe-
tas lucorum quadringentos, qui come-
dunt de menſa Jezabelis. Miſitq; Achab, 20
& convocatis Iſraelitis, convocatis etiam
falſis prophetis ad montem Charmelum, 21
Acceſſit Elia ad populum, & ait illis,
Quouſque diviſi eritis in duas partes?
quòd ſi De⁹ ſolus eſt De⁹, ipſum colite :
quorſum enim impiè agitis causâ Baalis
in quo nulla eſt utilitas? at ne verbo
quidẽ reſpondit ei populus. Tum dixit E- 22
lia ad populũ, Ego nunc ſolus remaneo
ex prophetis Dei, en autem prophetæ Ba-
alis quadringenti ſunt & quinquaginta
viri : Adducite nobis duos boves, & al- 23
terutrum ſibi eligant, concîdant, et lignis
imponant, ignẽ verò ne admoveant: et ego
quoq; eodẽ modo faciã alteri bovi, nec
ignem adhibebo. Vos invocabitis nomen 24
idolorũ veſtrorũ, quæ tamen haud ex-
audient vos, cùm nullius ſint uſûs : ego
verò invocabo nomen Dei, qui mittet
imperio ſuo, & ignem afferet, cùm Deus
ſit verus Deus. Reſpondit populus, & ait;
Optima propoſitio. Dixit ergò Elia ad pro- 25
phetas Baalis, Eligite vobis alterũ ex
duobus bobus, & facite priùs, cùm vos
plures ſitis : invocate nomen idoli veſtri,
nullum ſupponentes ignẽ. Acceperunt ita- 26
que bovem quem dedit illis, & fecerunt;
& invocaverunt nomen Baalis à manè
uſque ad tempus meridionale : (dicebant
autem dum invocarent, O Baal exaudi
nos:) ſed cùm neque vox neque reſponſum
adeſſet, conturbati ſunt ſuper altare quod
fecerant.

מלכים א: יח

Clamate : dicebat atque,Elijahu eis *in* illudebat & ,meridie in fuit Et
27 וַיְהִי בַצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ
quia &,ei inſecutio quia &,meditatio quia , *ipſe* *Deus* *quia* : magna voce *in*
בְקוֹל־גָּדוֹל כִּי־אֱלֹהִים הוּא כִּי־שִׂיחַ וְכִי־שִׂיג לוֹ וְכִי־
voce *in* Clamabantque .excitabitur & ,ipſe dormit forſitan ,ei *via*
28 דֶּרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא וְיִקָץ : וַיִּקְרְאוּ בְּקוֹל
,lanceolis *in* & ,*gladiis in* ſuum *judicium* juxta ſe incidebant & ,magna
גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרָבוֹת וּבָרְמָחִים
, *meridiem tranſire ſecundùm* ,fuit Et .ſe ſuper *ſanguinem effundendum ad uſque*
29 עַד־שְׁפָךְ־דָּם עֲלֵיהֶם : וַיְהִי כַּעֲבֹר הַצָּהֳרַיִם
neque , vox non & : ſacrificium *aſcendendum ad* uſque prophetabant &
וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין־קוֹל וְאֵין־
: populum omnem ad Elijahu Dixitque .attentio nec ,reſpondens
30 עֹנֶה וְאֵין קָשֶׁב : וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְכָל־הָעָם
curavit & : eum ad populus omnis acceſſerunt & ;me ad Accedite
גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיְרַפֵּא אֶת־
duodecim Elijahu Tulitque .dirutum Domini altare
31 מִזְבַּח יְהוָה הֶהָרוּס : וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
fuit quem : Jahacob filiorum tribuum numerum juxta , lapides
אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה
.tuum nomen erit Iſrael : dicendo ,*eum ad* Domini verbum
דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ :
Fecitque .Domini nomine in altare lapidibus ædificavit Et
32 וַיִּבְנֶה אֶת־הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ
.*altare* *circum* ſementis ſatorum duorum *domum* ſecundùm aquæductum
תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זֶרַע סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ :
ſuper poſuit & ,juvencum concidit fruſta in & , ligna ordinavit Et
33 וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיְנַתַּח אֶת־הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל־
fundite & ,aquis hydrias quatuor Implete : dixit Et .ligna
34 הָעֵצִים : וַיֹּאמֶר מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ
, dixit & :iterarunt & ;Iterate ,dixit Et .ligna ſuper & ,holocauſtũ ſuper
עַל־הָעֹלָה וְעַל־הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר
, *altare* *circum* aquæ ibant Et .fecerunt tertiò & :facite Tertiò
35 שַׁלֵּשׁוּ וַיְשַׁלֵּשׁוּ : וַיֵּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ
aſcendendo in , fuit Et .aquis implevit aquæductum etiam &
36 וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה מִלֵּא־מָיִם : וַיְהִי בַּעֲלוֹת
Deus Domine : dixit & , propheta Elijahu acceſſit & , ſacrificium
הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
Deus tu quòd cognoſcatur hodie , Iſrael & ,Iſchac , Abraham
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים
verba omnia feci tuo verbo in & ,tuus ſervꝰ ego & , Iſrael in
בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרֶיךָ עָשִׂיתִי אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
quòd , hic populus *ſciant* & ,me exaudi ,Domine me Exaudi .hæc
37 הָאֵלֶּה : עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי וְיֵדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּי־
.retrorſum eorum cor convertiſti tu & , Deus Dominus tu
אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם אֲחֹרַנִּית :
,ligna & ,holocauſtum conſumpſit & ,Domini ignis cecidit Et
38 וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הָעֵצִים
,aquæductu in quæ ,aquas & : pulverem & , lapides &
וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶעָפָר וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתְּעָלָה
,ſuas facies ſuper *ceciderunt* & ,populus omnis Viditque .linxit
39 לִחֵכָה : וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם
.Deus *ipſe* Dominus , Deus *ipſe* Dominus : dixerunt &
וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים :
non *vir* ;Bahal prophetas Apprehendite : eos ad Elijahu Dixitque
40 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לָהֶם תִּפְשׂוּ אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אַל־
ad Elijahu eos fecit deſcendere Et .eos apprehenderũt & :eis ex evadat
יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם וַיּוֹרִדֵם אֵלִיָּהוּ אֶל־
.ibi eos jugulavit & , Chiſon torrentem
נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם :

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmque eſſet jam meridies,
illudebat illis Elias, dicens;
Clamate voce majore : Deus
enim eſt, & forſitan loquitur,
aut in diverſorio eſt, aut in
itinere, aut certè dormit, ut
28 excitetur. Clamabant ergò
voce magnâ, & incîdebant ſe
juxta ritum ſuum cultris &
lanceolis, donec perfunderentur
29 ſanguine. Poſtquã autem
tranſiit meridies, & illis
prophetantibus venerat tempus
quo ſacrificium offerri ſolet,
nec audiebatur vox, nec
aliquis reſpondebat, nec attendebat
30 orantes : Dixit Elias
omni populo, Venite ad me.
Et accedente ad ſe populo, curavit
altare Domini, quod deſtructum
31 fuerat. Et tulit duodecim
lapides juxta numerum
tribuum filiorum Jacob, ad
quem factus eſt ſermo Dñi,
dicens; Iſrael erit nomen tuũ.
32 Et ædificavit de lapidibus altare
in nomine Domini : fecítque
aquæductum, quaſi per
duas aratiunculas, in circuitu
33 altaris, Et compoſuit ligna :
diviſítque per membra bovẽ,
34 & poſuit ſup ligna, Et ait; Implete
quatuor hydrias aquâ, &
fundite ſuper holocauſtum, &
ſuper ligna. Rurſúmque dixit,
Etiam ſecundò hoc facite. Qui
cùm feciſſent ſecundò, ait; Etiam
tertiò idipſum facite. Fecéruntque
35 tertió. Et currebant
aquæ circum altare, &
foſſa aquæductûs repleta eſt.
36 Cúmque jam tempus eſſet ut
offerretur holocauſtum, accedens
Elias propheta, ait;
Domine Deus Abraham, &
Iſaac, & Iſrael, oſtende hodiè
quia tu es Deus Iſrael, & ego
ſervus tuus, & juxta præceptum
tuum feci omnia verba
37 hæc. Exaudi me, Domine, exaudi
me : ut diſcat populus
iſte, quia tu es Dominus Deꝰ,
& tu convertiſti cor eorum
38 iterúm. Cecidit autem ignis
Domini, & voravit holocauſtum,
& ligna, & lapides: pulverem
quoque, & aquam quæ
erat in aquæductu lambens.
39 Quod cùm vidiſſet omnis populus,
cecidit in faciem ſuam,
& ait; Dominus ipſe eſt Deꝰ,
40 Dominus ipſe eſt Deus. Dixítque
Elias ad eos; Apprehendite
prophetas Baal, et ne
unus quidem effugiat ex eis.
Quos cùm apprehendiſſent,
duxit eos Elias ad torrentem
Ciſon, et interfecit eos ibi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ τοῖς προφήταις τῆς αἰσχύνης,
Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν ἕνα, καὶ ποιήσατε
πρῶτοι, ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς· καὶ (γ) ἐπικαλέσασθε
ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν, καὶ πῦρ μὴ
26 ἐπιθῆτε. Καὶ ἔλαβον τὸν (δ) μόσχον καὶ ἐποίησαν,
καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βάαλ ἐκ
πρωΐθεν ἕως μεσημβρίας, καὶ εἶπον, Ἐπάκουσον
ἡμῶν ὁ Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ
οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ διέτρεχον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
27 οὗ ἐποίησαν. Καὶ ἐγένετο μεσημβρία, καὶ ἐμυκτήρισεν
αὐτοὺς Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης, καὶ εἶπεν,
Ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ, ὅτι θεός ἐστιν,
ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἅμα μή ποτε
χρηματίζει αὐτὸς, ἢ μή ποτε καθεύδει αὐτὸς,
28 καὶ ἐξαναστήσεται. Καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ
μεγάλῃ, καὶ κατετέμνοντο (ε) κατὰ τὸν ἐθισμὸν
αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάσταις ἕως ἐκχύσεως
29 αἵματος ἐπ' (ζ) αὐτούς, Καὶ προεφήτευον
ἕως οὗ παρῆλθε τὸ δειλινόν. καὶ ἐγένετο
ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν (η) θυσίαν,
καὶ ἐλάλησεν Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης πρὸς τοὺς
προφήτας τῶν προσοχθισμάτων, λέγων, Μετάστητε
ἀπὸ τοῦ νῦν, (θ) καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ
ὁλοκαύτωμά μου. καὶ μετέστησαν, καὶ ἀπῆλθον.
30 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Προσαγάγετε
πρὸς μέ. καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ λαὸς πρὸς (ι)
31 αὐτόν. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ δώδεκα λίθους κατὰ
ἀριθμὸν (κ) φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησε
κύριος πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ἰσραὴλ ἔσται
32 τὸ ὄνομά σου. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς λίθους ἐν
ὀνόματι (λ) κυρίου, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον
τὸ κατεσκαμμένον· καὶ ἐποίησε θάλασσαν
χωροῦσαν δύο μετρητὰς σπέρματος κυκλόθεν
33 τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἐστοίβασε τὰς σχίδακας
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε, καὶ ἐμέλισε
τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς
σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
34 Καὶ εἶπε, Λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος,
καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ
τὰς (μ) σχίδακας. καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ εἶπε,
Δευτερώσατε. καὶ ἐδευτέρωσαν. καὶ εἶπε,
35 Τρισσώσατε. καὶ (ν) ἐτρίσσευσαν. Καὶ διεπορεύετο
τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν
36 θάλασσαν ἔπλησαν (ξ) ὕδατος. Καὶ ἀνεβόησεν
Ἠλιοὺ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ (ο) καὶ Ἰσραὴλ, ἐπάκουσόν
μου κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν
πυρὶ, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι σὺ
εἶ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ δοῦλός σου,
37 καὶ διὰ σὲ πεποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα. Ἐπάκουσόν
μου κύριε, ἐπάκουσόν μου, καὶ (π) γνώτω ὁ
λαὸς οὗτος, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ (ρ) θεὸς, καὶ σὺ
ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω.

Et dixit Eliu ad prophetas confuſionis; 25
Eligite vobis vitulum unum,
& facite primi, quoniam
multi vos eſtis : & invocate in
nomine (m) dei veſtri: & ignem
ne apponatis. Et acceperunt vitulum, 26
& fecerunt, & invocabant
in nomine Baal à manè uſq;
ad meridiem, & dicebant;
Exaudi nos Baal, exaudi nos.
Et non fuit vox, & non fuit
auditio. Et tranſiliebant ſuper altare,
quod fecerant. Et facta eſt 27
meridies : & ſubſannavit eos Eliu
Theſbites, & dixit; Invocate
in voce magna, (n) quia Deus eſt,
quia fabulatio ei eſt, & ſimul, nè
fortè reſponſa det ipſe, vel nè
fortè dormiat ipſe; & ſuſcitabitur.
Et invocabant in voce magna; 28
& ſecabant ſe ſecundùm conſuetudinem
ſuam in gladiis, (o) &
ſyromaſtibus uſq; ad effuſionem
ſanguinis ſuper ſe: Et prophetabant 29
uſq; dum tranſiret (p) veſpera.
Et factum eſt, quando fuit
tempus ut aſcenderet (q) ſacrificium;
& locutus eſt Eliu Theſbites
ad prophetas offendiculorum,
dicens; Diſcedite amodò, & ego
faciam holocauſtoma meum. Et
diſceſſerunt, et abierunt. Et dixit 30
Eliu ad populum, Accedite ad me.
Et acceſſit omnis populus ad eum.
Et accepit Eliu duodecim lapides 31
ſecundùm numerum tribuum Iſrael;
ſicut locutus eſt Dominus ad
eum, dicens, Iſrael erit nomen tuum.
Et ædificavit lapides in nomine 32
Domini: & curavit altare
dirutum, & fecit (r) mare, quod
caperet duas metretas ſeminis in
gyro altaris : Et conſtipavit (ſ) 33
ſchizas ſuper altare, quod fecit:
& demembravit holocauſtoma,
& impoſuit ſuper ſchizas: & ſtipavit
ſuper altare. Et dixit; Accipite 34
mihi quatuor hydrias aquæ,
& effundite ſuper holocauſtum,
& ſuper ſchizas. Et fecerunt ſic.
Et dixit, Iterate. Et iteraverunt.
Et dixit, Repetite tertió. Et tertiò
repetierunt. Et manabat aqua 35
in circuitu altaris : & mare impleverunt
aquâ. Et (t) exclamavit 36
Eliu in cœlum, et dixit; Domine
Deus Abraam, et Iſaac, et Iſrael,
exaudi me, Domine, exaudi
me hodiè in igne: et ſciant omnis
populus hic; quoniam tu es Dominus
Deus Iſrael, et ego ſervus
tuus, et per te feci opera hæc. Exaudi 37
me Domine, exaudi me: et
cognoſcat populus hic, quia tu es
Dominus Deus, et tu vertiſti cor
populi hujus (u) retrò.

MS.A. (γ) ἐπικαλεῖσθε (δ) μόσχον ὃν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν, (ε) κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν (ζ) αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ὡς παρῆλθεν τὸ δειλινὸν, καὶ ἐπροφήτευον ὡς ὁ καιρὸς τοῦ (η) θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνή· καὶ ἐλάλησεν (θ) κἀγὼ (ι) αὐτὸν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον κυρίου τὸ κατεσκαμμένον. Καὶ ἔλαβεν (κ) φυλῶν τοῦ Ἰακὼβ, ὡς (λ) κυρίου· καὶ ἐποίησεν (μ) σχίδακας. καὶ εἶπεν, (ν) ἐτρίσσωσαν. (ξ) ὕδατος, καὶ ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τὸ ὕδωρ. Καὶ ἀνεβόησεν (ο) καὶ Ἰακὼβ, Σήμερον γνώτωσαν, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, κἀγὼ (π) γνώτωσαν ὁ λαὸς, ὅτι (ρ) θεὸς μόνος, καὶ σὺ ἐπέστρεψας

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 והוה בעדן טיהרא וחייך בהון אליהו ואמר קרו בקל רב ארי אתון אמרין דחלא הוא
דלמא שועי ליה או אשתדפא אשתדיף או אורח הות ליה או דלמא דמוך הוא ויתער :
28 וקרו בקל רב ואתהממו כנימוסיהון בסיפין וברומחין עד דאשתפיך דמא עליהון :
29 והוה כמעבר טיהרא ואשתטיאו עד למסק מנחתא ולית קל ולית דעני ולית דמצית :
30 ואמר אליהו לכל עמא אתקריבו לותי וקריבו כל עמא לותיה ובנא ית מדבחא דיי
31 דהוה מפגר : ונסיב אליהו תרתא עסרי אבניא למנין שבטי בני יעקב די הוה פתגמא דיי
32 עמיה למימר ישראל יהי שמך : ובנא ית אבניא מדבחא בשמא דיי ועבד מזיקתא כבית
33 סאתין זרעא סחור סחור למדבחא : וסדר ית אעיא ונהדים ית תורא ושוי על אעיא : ואמר
34 מלו ארבע כדין מיא ואריקו על עלתא ועל אעיא ואמר תנו ותנו ואמר תליתו ותליתו :
35 ואזלו מיא סחור סחור למדבחא ואף ית מזיקתא מלי מיא : 36 והוה במסק מנחתא וקריב
אליהו נביא ואמר יי אלהיה דאברהם יצחק וישראל יומא דין יתידע ארי את יי דשכנתך
37 שריא בישראל ואנא עבדך ובפתגמך עבדית ית כל פתגמיא האלין : קביל צלותי יי
באשתא קביל צלותי יי במטרא וידעון עמא הדין במעבדך להון נסא ארי את יי אלהים
ואת ברחמתך יתהון משתאיל להון במימרך לאתבותהון לדחלתך ואנון יהבו ית
38 לבהון פליג : ונפלת אשתא מן קדם יי ואכלת ית עלתא וית אעיא וית אבניא וית עפרא
39 וית מיא דבמזיקתא לחיכת : וחזו כל עמא ונפלו על אפיהון ואמרו יי הוא אלהים יי הוא
40 אלהים : ואמר אליהו להון אחודו ית נביי בעלא גבר אל ישתיזיב מנהון ואחדונון
ואחתינון אליהו לנחלא דקישון ונכסנון תמן :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit in tempore meridiei deridebat eos Eliah, & dicebat, Clamate 27
voce *magna*, quia vos dicitis quòd Deus eſt : fortaſſe confabulatio
eſt illi, vel communicando communicat apud ſe, vel via fuit illi; vel fortè
ſopitꝰ eſt, & excitabitur. Et clamaverunt voce magna; et incidebant ſe juxta 28
ritum ſuum gladiis & lanceis, uſquequo effunderetur ſanguis ſuper eos.
Et fuit cùm tranſiret meridies, & inſanirent uſque quo offerri ſolet munꝰ: 29
& non erat vox neq; qui reſponderet, atque attenderet. Et dixit Eliah ad 30
omnẽ populũ, Accedite ad me: & acceſſerunt omnis populus ad eum : &
ædificavit altare Dñi q̄ fuerat dirutũ. Et accepit Eliah duodecim lapides 31
juxta numerũ tribuũ filiorũ Jaghacob, cũ quo fuerat verbũ Dñi, dicendo:
Iſrael erit nomen tuũ. Et ædificavit ex lapidibus altare in nomine Dñi, 32
& fecit foſſã ſecundùm locum duorum ſatorum ſeminis in circuitu altaris. 33
Et ordinavit ligna & diſcerpſit bovẽ, & poſuit ſuper ligna. Et dixit, Implete 34
quatuor hydrias aqua, & effundite ſuper holocauſtum & ſuper ligna:
& dixit, Iterate; & iteraverunt: & dixit, Tertiò facite : & tertiò fecerunt. 35
Et iverunt aquæ per circuitum altaris, & etiã foſſam implevit aquis. 36
Et fuit cùm offerri ſolebat munus, acceſſit Eliah propheta, & dixit, Domine
Deus Abraham, Jiſzhhak, & Iſrael, hodie cognoſcatur, quòd tua divina
majeſtas manet in Iſrael, & quòd ego ſum ſervus tuus, & quòd in verbo
tuo feci omnes res iſtas. Suſcipe orationem meam Dñe *per ignem*, ſuſcipe 37
orationẽ meam *per pluviã*, & cognoſcat populꝰ hic, cùm feceris illis ſignũ,
quòd tu es Dñs Deus, & cùm diligas illos, petis eos dicto tuo convertere
ad timorem tuum, licet ipſi dederint cor ſuum diviſum. Et cecidit ignis 38
à Domino, & conſumpſit holocauſtum ; & ligna, & lapides, & pulverem,
& aquas quæ erant in foſſa, linxit. Et vidit omnis populus, & procidit 39
in facies ſuas, et dixerunt, Dominus ipſe eſt Deus ; Dominus ipſe eſt
Deus. Et dixit Eliah illis, Apprehendite prophetas Baghla, et homo non 40
evadat ex eis: et apprehenderunt illos, et deduxit illos Eliah ad torrentem
Kiſon, et jugulavit illos ibi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܗܘܐ ܛܗܪܐ܂ ܡܒܙܚ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܐܠܝܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܩܪܘ ܒܩܠܐ ܪܡܐ܂ ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ܂ 27
ܕܠܡܐ܂ ܪܢܝܐ ܐܝܬ ܠܗ܂ ܐܘ ܕܠܡܐ܂ ܨܒܘ ܥܒܕ܂ ܐܘ ܕܠܡܐ ܐܘܪܚܐ ܐܝܬ ܠܗ܂ ܐܘ ܕܠܡܐ܂ ܕܡܟ܂
ܘܡܬܬܥܝܪ܂ * ܘܩܪܘ ܒܩܠܐ ܪܡܐ܂ ܘܐܬܓܘܕܘ ܐܝܟ ܢܡܘܣܗܘܢ܀ ܒܣܝܦܐ ܘܒܪܘܡܚܐ܂ ܥܕܡܐ 28
ܕܐܬܐܫܕ ܕܡܗܘܢ ܥܠܝܗܘܢ܂ * ܘܟܕ ܥܒܪ ܛܗܪܐ܂ ܗܘܘ ܡܬܢܒܝܢ܂ ܥܕܡܐ ܠܥܕܢܐ ܕܡܣܩ 29
ܩܘܪܒܢܐ܂ ܘܠܝܬ ܩܠܐ܂ ܘܠܐ ܥܢܝܐ܂ ܘܠܐ ܨܐܬܐ܂ ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܢܒܝܐ ܕܦܬܟܪܐ܂ ܦܢܘ ܡܢ
ܗܪܟܐ܂ ܐܦ ܐܢܐ ܐܥܒܕ ܥܠܘܬܝ ܡܫܡܠܝܬܐ܂ ܘܫܢܝܘ܂ ܘܐܙܠܘ܂ * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ܂ ܩܪܘܒܘ 30
ܠܘܬܝ܂ ܘܩܪܒܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܘܬܗ܂ ܘܐܬܩܢ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܬܦܟܦ ܗܘܐ܂ * ܘܢܣܒ 31
ܐܠܝܐ ܬܪܬܥܣܪܐ ܟܐܦܝܢ܀ ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܝܥܩܘܒ܀ ܗܘ ܕܗܘܐ ܥܠܘܗܝ
ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܀ ܐܝܣܪܐܝܠ ܢܗܘܐ ܫܡܟ܂ * ܘܒܢܐ ܐܢܝܢ ܟܐܦܐ܂ ܡܕܒܚܐ 32
ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܥܒܕ ܫܩܝܬܐ ܐܝܟ ܒܝܬ ܣܐܬܐ ܕܙܪܥܐ܀ ܘܐܚܕܗ ܠܡܕܒܚܐ܂ * ܘܣܕܪ 33
ܩܝܣܐ܂ ܘܦܣܩܗ ܠܬܘܪܐ܀ ܘܣܡܗ ܥܠ ܩܝܣܐ܂ * ܘܐܡܪ܂ ܡܠܘ ܐܪܒܥ ܕܘܘܕܝܢ ܡܝܐ܂ 34
ܘܐܫܘܕܘ ܥܠ ܥܠܬܐ܂ ܘܥܠ ܩܝܣܐ܂ ܘܐܡܪ ܬܢܘ܂ ܘܬܢܘ܂ ܘܐܡܪ ܬܠܬܘ܂ ܘܬܠܬܘ܂ * ܘܗܘܘ 35
ܡܝܐ ܗܕܪܝܢ ܠܡܕܒܚܐ܂ ܘܐܦ ܠܗ ܠܫܩܝܬܐ ܡܠܘܗ ܡܝܐ܂ * ܘܟܕ ܡܛܐ ܩܘܪܒܢܐ܀ ܩܪܒ 36
ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ܂ ܘܐܡܪ܂ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܒܪܗܡ ܘܕܐܝܣܚܩ ܘܕܐܝܣܪܐܝܠ܀ ܝܘܡܢܐ ܢܬܝܕܥ
ܕܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܒܐܝܣܪܐܝܠ܂ ܘܐܢܐ ܥܒܕܟ܂ ܘܒܦܬܓܡܟ ܥܒܕܬ ܟܠܗܝܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ܂
* ܥܢܝܢܝ ܡܪܝܐ܀ ܥܢܝܢܝ܂ ܘܢܕܥܘܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܗܢܐ܀ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ܂ ܘܐܢܬ 37
ܐܗܦܟܬ ܠܒܗܘܢ ܠܒܣܬܪܐ܂ * ܘܢܦܠܬ ܢܘܪܐ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܐܟܠܬ ܠܥܠܬܐ܂ ܘܠܩܝܣܐ: ܘܠܟܐܦܐ 38
ܘܠܥܦܪܐ܂ ܘܠܡܝܐ ܕܒܫܩܝܬܐ ܠܚܟܬ܂ * ܘܚܙܐ ܟܠܗ ܥܡܐ܂ ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ܂ ܘܐܡܪܘ܂ 39
ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ܂ ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܠܗܐ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܠܝܐ܂ ܐܚܘܕܘ ܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ܀ 40
ܘܐܢܫ ܠܐ ܢܬܦܠܛ ܡܢܗܘܢ܂ ܘܐܚܕܘ ܐܢܘܢ܂ ܘܐܚܬ ܐܢܘܢ ܐܠܝܐ ܠܢܚܠܐ ܕܩܝܫܘܢ܀
ܘܢܟܣ ܐܢܘܢ ܬܡܢ܂

Adveniente autem meridie, illudebat eis Elia, 27
ac dicebat, Clamate ſublatâ voce, quoniam
deus eſt; *ſed* fortaſſis aliquâ curâ premitur,
aut fortaſſis negotium aliquod agit, aut fortaſſis iter eſt illi *perficiendum*, aut fortaſſis
dormit, & expergefiet. Clamaverunt igitur 28
ſublatâ voce; & dimicaverunt, pro more ſuo,
gladio & lanceis, donec effunderetur ſanguis
eorum ſuper ipſos. Tranſacto meridie, pro- 29
phetare cœperunt uſque ad tempus quo offerri *ſolet* ſacrificium: ſed cùm nec vox eſſet,
nec qui reſponderet, nec qui auſcultaret;
dixit Elia ad prophetas idolorum, Recedite
hinc, *ut* ego etiam faciam holocauſta mea
perfecta: et recedentes abierunt. Tunc dixit 30
Elia toti populo, Accedite ad me: & cùm acceſſiſſent ad eum totus populus, reparavit altare Domini, quod deſtructum fuerat. Accipi- 31
ens enim Elia duodecim lapides juxta numerum tribuum filiorũ Jacob ad quem factus fuerat ſermo Dñi, dicentis, Iſrael erit nomen tuum; Extruxit iiſdem lapidibus aram in no- 32
mine Domini, fecítque canalem ut *fieri ſolet*
inter jugera ſementis, & vallavit aram: Dein- 33
deſtruxit ligna, diſſecuit bovem, & ſuperimpoſuit lignis, Tum dixit, Implete quatuor hy- 34
drias aquâ, & fundite ſuper holocauſtum &
ſuper ligna. Dixit iterum, Iterate; & iterârunt.
Rurſus ait, Tertiò repetite; et repetierunt tertió. Currebant itaq; aquæ circum aram; quin 35
et canalé impleverunt aquis. Cúmq; ſacrificii 36
tempus adeſſet, accedens Elia propheta, dixit;
Dñe Deus Abraham, Iſahac, & Iſraelis, innoteſcat hodiè te eſſe Deum in Iſraele, me ſervum tuum eſſe, & tuo dicto me feciſſe omnes
res iſtas. Exaudi me Dñe, exaudi me, ut agno- 37
ſcant totus hic populus te eſſe Dñm Deum,
téque reduxiſſe mentem eorum perverſam.
Tum decidit ignis Dñi, & devoravit holo- 38
cauſtum, ac ligna, lapides, ac pulverem; &
aquas quæ erant in canali, delinxit. Quod vi- 39
dentes univerſus populus, prociderunt in facies ſuas, & dixerunt, Dñs eſt Deus, Dñs eſt
Deus. Deinde dixit eis Elia, Prehendite pro- 40
phetas Baalis, ita ut nullus ex eis evadat: quos
cùm prehendiſſent, deduxit Elia ad torrentem Ciſon, ibique jugulavit eos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلما كان وقت الظهر هزئ بهم ايليا وقال ادعوا بصوت كبير اذ كنتم تزعمون انه الها 27
مستعانا مفزعا لعله ان يكون مهموما او مشغولا بعمل يعمله او لعله غايبا او لعله نايما
فينتبه * فدعوا بصوت عظيم وتواجوا كناموسهم بالسيوف والرماح حتى انسفكت دماهم 28
عليهم * فلما جاز وقت الظهر عادوا في الطلب الى وقت القربان وليس صوت ولا مجيب ولا 29
ناصت * ثم قال ايليا لجماعة الشعب تقربوا مني فتقاربت الجماعة اليه وبنى مذبح الرب الذي 30
كان تهدم * واخذ ايليا اثني عشر حجرا على عدد اسباط بني يعقوب الذي كان صار 31
كلام الله له قايلا ان اسمك ايضا اسرايل مشرفا * وبنى تلك الحجارة مذبحا على اسم الله * 32
وجعل حول المذبح مقدار حريق محفورا * وصف الحطب وفصل الثور وجعله على الحطب * ثم 33 34
امر بان تملا اربعة جرار ماء وصبت على الحطب ثم قال ثنوا ذلك وفعلوا مضعفا ثم قال ثلثوا
اضعافا ففعلوا * حتى طاف الماء على المذبح دايرا وملا الحفير ماء * فلما كان في وقت اصعاد 35 36
القربان تقدم ايليا النبي وقال اللهم انك اله ابرهيم واسحق واسرايل اليوم يعلم انك الله
الذي سكينتك حالة مع ال اسرايل وانا عبدك وبامرك صنعت ذلك وقولك امتثلت فيما
خاطبت به عبدك * اللهم فتقبل صلاتي معتنيا بنارك ويعلم هذا الشعب بما تظهر لهم من 37
هذه الاية انك تستعبدهم بذلك الى طاعتك وخيفتك وانهم الذين كانوا اختاروا صرف
قلوبهم وقسمها * فوقعت نار من عند الله واكلت القربان والحطب والحجارة والتراب 38
وحتى لحست الماء الذي في الحفير * فلما راى ذلك جميع الشعب خروا على وجوههم سجدا * 39
وقالوا ان الله هو الاله حقا ان الله هو الاله حقا * وقال ايليا لهم اقبضوا على انبياء الباطل ولا 40
ينجوا منهم احدا فقبضوا عليهم وانزلهم ايليا الى وادي قيسون وذبحهم هناك *

Cùm autem eſſet tempus meridianum, il- 27
luſit eis Elia. dixitque; Clamate voce magnâ, quandoquidẽ dictitatis eum eſſe deũ
auxilio opportunũ, et reverentiâ dignum:
fortè aliquâ curâ detinetur; aut eſt aliquo
negotio quod agit, occupatus; fortè abſens
eſt, vel fortè dormiens, et evigilabit. Cla- 28
maverunt ergò voce magnâ; ſeſéque, ſecundùm conſuetudinem ſuam, gladiis ac
lanceis ita percuſſerunt, ut effunderentur
ſanguines eorum ſuper ipſos. Tranſacto 29
tempore meridiano precari denuò cœperunt
uſq; ad temp⁹ ſacrificii: verùm neque vox,
neq; exaudiens aderat, neq; auſcultans. Tũ 30
dixit Elia univerſo populo, Accedite ad
me; & acceſſerunt ad eum populus: & reædificato altari Domini, quod ruerat; Tu- 31
lit Elia duodecim lapides juxta numerum
tribuum filiorum Jacob ad quem perlatus
fuerat ſermo Dei dicentis, Nomen tuum
erit etiam Iſrael antonomaſticè; Et fabri- 32
cavit lapides illos in altare Deo dicatum,
fecitque circũ altare quaſi elices effoſſos:
Tum ſtruxit ligna, bovem concîdit, & li- 33
gnis impoſuit. Deinde juſſit hauriri qua- 34
tuor hydrias aquæ, & fundi ſuper ligna:
tum dixit, Idem repetite, fecerúntque ſecundó: tum dixit, Tertiò iterate, & fecerunt: Ita ut undequaque nataret aqua ſu- 35
per altare; quin & foſſam illam implevit
aquâ. Cúmque adfuiſſet tempus offerendi 36
ſacrificium, acceſſit Elia propheta, & ait;
Deus, tu quidem es De⁹ Abrahami, Ishaci,
& Iſraelis: notum fiat hodiè te eſſe Deum
illum cujus habitaculum verſatur inter
Iſraelitas, me ſervum eſſe tuum, tuóque
imperio id me feciſſe, juſſúmque tuum
me executũ eſſe in his quæ locutus es ſer-
vo tuo. Accipe Deus orationem meam ex- 37
audiens me per ignem tuum, ut populus
iſte diſcat ab hoc portento quod es editur⁹,
te velle proinde redigere eos ad obedientiã
ac timorem tuum, ſe autem eſſe qui elegerint averſionem & diviſionem animorum
ſuorũ. Itaque decidit ignis à Domino, & 38
devoravit ſacrificiũ, ligna, lapides, ac pulverem; adeóque lambuit aquã quæ erat in
foſſa. Cùm id vidiſſet univerſus populus, 39
procubuerunt in facies ſuas, adorantes, &
dixerunt, Sanè Deus eſt verè Deus, ſanè
Deus eſt verè Deus. Tum dixit eis Elia, 40
Prehendite prophetas Baalis, & neminem
ex eis dimittatis; & prehenderunt eos:
deduxitque eos Elia ad torrentem Ciſon;
ibique jugulavit eos.

מלכים א: יט

vox quia ,bibe & ,comede ,Ascende :Achab ad Elijahu Dixitque
41 ויאמר אליהו לאחאב עלה אכל ושתה כי־קול
.*bibendum ad &* ,*comedendum ad* Achab Ascenditque .pluviæ *tumultûs*
42 המון הגשם: ויעלה אחאב לאכל ולשתות
,terram in se prostravit & ,Carmel *caput* in ascendit Elijahu Et
ואליהו עלה אל־ראש הכרמל ויגהר ארצה
Ascende:suum puerum ad dixit Et .sua genua inter *suas facies* posuit &
43 וישם פניו בין ברכו: ויאמר אל־נערו עלה־
:quicquam Non ,ait & ;respexit &,ascendit & :maris *via* respice ,nunc
נא הבט דרך־ים ויעל ויבט ויאמר אין מאומה
Ecce :dixit & ,septima in ,fuit Et .vicibus septem Revertere,dixit &
44 ויאמר שב שבע פעמים: ויהי בשבעית ויאמר הנה־
dic ,Ascende :dixit Et .mari è *ascendens* viri vola sicut parva nubes
עב קטנה ככף־איש עלה מים ויאמר עלה אמר
fuit Et .pluvia te *cohibeat* ne ,descende & ,Liga :Achab ad
45 אל־אחאב אסר ורד ולא יעצרכה הגשם: ויהי
;vento & nubibus sunt contenebrati cœli & ,illuc usque & ,huc usque
עד־כה ועד־כה והשמים התקדרו עבים ורוח
manus Et .Izrehel in abiit & ;Achab equitavit Et .magna pluvia fuit Et
46 ויהי גשם גדול וירכב אחאב וילך יזרעאלה: ויד
facies ad currebat & ;suos lumbos accinxit & ;Elijahu *in* fuit Domini
יהוה היתה אל־אליהו וישנס מתניו וירץ לפני
.Izrehel in *te venire ad usque* Achab
אחאב עד־באכה יזרעאלה:

CAP. XIX. יט

& ,Elijahu fecerat quæ omnia Izebel Achab nunciavit Et
1 ויגד אחאב לאיזבל את כל־אשר עשה אליהו ואת
Misitque .gladio in prophetas omnes occiderat quos omnes
2 כל־אשר הרג את־כל־הנביאים בחרב: ותשלח
sic & ,dii faciant Sic :dicendo ,Elijahu ad nuncium Izebel
איזבל מלאך אל־אליהו לאמר כה־יעשון אלהים וכה
animam sicut ,tuam animam posuero cras *tempus secundùm quia* ,addant
יוספון כי־כעת מחר אשים את־נפשך כנפש
venit & ,*suam animam ad* abiit &,surrexit &,Viditque .illis ex unius
3 אחד מהם: וירא ויקם וילך אל־נפשו ויבא
.ibi suum puerum dimisit & ;Jehudah ipsi quæ ,sebah--Beer
באר שבע אשר ליהודה וינח את־נערו שם:
genistam subtus sedit & ;venit & ,diei itinere desertū in perrexit ipse Et
4 והוא־הלך במדבר דרך יום ויבא וישב תחת רתם
,Domine nunc *Multum* :dixit & ,*mori* suæ animæ petivit & ;unam
אחת וישאל את־נפשו למות ויאמר רב עתה יהוה
,accubuit Et.meis patribus *præ ego bonus* non quia :meam animam *cape*
5 קח נפשי כי־לא־טוב אנכי מאבתי: וישכב
,eum *in tangens* angelus *hic* ecce Et .unam genistam subtus dormivitq;
ויישן תחת רתם אחד והנה־זה מלאך נגע בו
libum suis capitibus ecce &,respexit Et .comede ,Surge :ei dixit &
6 ויאמר לו קום אכול: ויבט והנה מראשתיו עגת
,est reversus & :bibit & ,comedit & ;aquæ scyphus & ,*prunarum*
רצפים וצפחת מים ויאכל וישת וישב
,eum *in* tetigit &,secundò Domini angelus est reversus Et .accubuit &
7 וישכב: וישב מלאך יהוה שנית ויגע־בו
,Surrexitque .via te à *multa* quia :comede ,Surge :dixit &
8 ויאמר קום אכל כי רב ממך הדרך: ויקם
quadraginta illius cibi fortitudine in abiit & ,bibit & ,comedit &
ויאכל וישתה וילך בכח האכילה ההיא ארבעים
.Choreb Dei montem ad usque ,noctibus quadraginta & ,diebus
יום וארבעים לילה עד הר האלהים חרב:
verbum ecce & :ibi *pernoctavit* & ,speluncam in illic est ingressus Et
9 ויבא־שם אל־המערה וילן שם והנה דבר־
? Elijahu hic tibi Quid :ei dixitque,eum ad Domini
יהוה אליו ויאמר לו מה־לך פה אליהו:

Versio VULG. LAT.

41 Et ait Elias ad Achab; Ascende, comede, & bibe: quia sonꝰ 42 multæ pluviæ est. Ascendit Achab, ut comederet, et biberet: Elias auté ascendit in verticem Carmeli, & pronꝰ in terram posuit facié suā inter genua sua. 43 Et dixit ad puerū suū; Ascende, & prospice contra mare. Qui cùm ascendisset, & contemplatus esset, ait; Non est quidquam. Et rursùm ait illi, 44 Revertere septem vicibus. In septima autem vice, Ecce nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari. Qui ait; Ascéde, & dic Achab; Junge currū tuū & descende, 45 ne occupet te pluvia. Cúmque se verteret huc atque illuc, ecce cœli contenebrati sunt, et nubes, & ventus, & facta est pluvia grandis. Ascendens itaque Achab abiit in Jezrahel: 46 Et manus Domini facta est super Eliam, accinctísque lumbis currebat ante Achab, donec veniret in Jezrahel.

CAP. XIX.

1 NUntiavit autem Achab Jezabel omnia quæ fecerat Elias, et quo modo occidisset uni- 2 versos prophetas gladio. Misitque Jezabel nuntiū ad Eliā, dicens; Hæc mihi faciant dii, & hæc addant, nisi hâc horâ cras posuero animā tuam sicut 3 animam unius ex illis. Timuit ergò Elias, & surgens abiit quocunque eum ferebat voluntas: venítque in Bersabee Juda, & dimisit ibi puerum 4 suum. Et perrexit in desertū, viam unius diei. Cúmque venisset, & sederet subter unam juniperum, petivit animæ suæ ut moreretur, & ait; Sufficit mihi, Dñe, tolle animā meam: neque enim melior sum, quàm 5 patres mei. Projecítque se, & obdormivit in umbra juniperi: & ecce Angelꝰ Domini tetigit eum, & dixit illi; Surge, 6 & comede. Respexit, & ecce ad caput suum subcineritius panis, & vas aquæ: comêdit ergò, & bibit, & rursū obdor- 7 mivit. Reversúsque est Angelus Domini secundò, & tetigit eum, dixítque illi; Surge, comede: grandis enim tibi restat 8 via. Qui cùm surrexisset, comêdit & bibit, & ambulavit in fortitudine cibi illius, quadraginta diebus & quadraginta noctibus, usque ad montem 9 Dei Horeb. Cúmque venisset illuc, mansit in spelunca: & ecce sermo Dñi ad eum, dixítque illi; Quid hîc agis, Elia?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

38 Καὶ ἔπεσε πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς (σ) σχίδακας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τοὺς 39 λίθους καὶ τὸν χοῦν ἐξέλιξε τὸ πῦρ. (τ) Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ (υ) εἶπον, Ἀληθῶς κύριος ὁ θεὸς αὐτὸς ὁ 40 θεός. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, (φ) μηδεὶς σωθήτω ἐξ αὐτῶν· καὶ συνέλαβον αὐτοὺς, καὶ κατάγει (χ) αὐτοὺς Ἠλιοὺ εἰς τὸν χειμάῤῥουν (ψ) Κισσῶν, καὶ ἔσφαξεν αὐτοὺς ἐκεῖ. 41 Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ (ω) τῷ Ἀχαὰβ, Ἀνάβηθι, καὶ φάγε καὶ πίε, ὅτι φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ. 42 Καὶ ἀνέβη Ἀχαὰβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν. καὶ Ἠλιοὺ ἀνέβη (α) ἐπὶ τὸν Κάρμηλον καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ (β) ἔθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναμέσον τῶν γονάτων (γ) αὐτοῦ. 43 Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ (δ) αὐτοῦ, Ἀνάβηθι, καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς θαλάσσης. καὶ (ε) ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν οὐθέν. καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Καὶ σὺ ἐπίστρεψον ἑπτάκις. 44 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ, καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ ὡς ἴχνος ἀνδρὸς ἀνάγουσα ὕδωρ. καὶ εἶπεν, Ἀνάβηθι, καὶ εἶπον (ζ) Ἀχαὰβ, Ζεῦξον τὸ ἅρμα σου 45 καὶ κατάβηθι, μὴ καταλάβῃ σε ὁ ὑετός. Καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε (η) καὶ ὧδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο (θ) ὑετὸς μέγας. καὶ ἔκλαιεν καὶ (ι) ἐπορεύετο 46 Ἀχαὰβ (κ) ἕως Ἰεζραέλ. Καὶ χεὶρ κυρίου (λ) ἐπὶ τὸν Ἠλιοὺ, καὶ συνέσφιγξε τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν (μ) Ἀχαὰβ εἰς Ἰεζραέλ.

Et cecidit ignis à Domino de cœlo: & comedit holocausta, & schizas, et aquam, quæ in mari: & lapides, & terram linxit ignis. 38 Et (x) cecidit omnis populus super faciem suam, & dixerunt; Verè Dominus Deus ipse est Deus. 39 Et dixit Eliu ad populum, Comprehendite prophetas Baal: nemo sit salvꝰ ex illis. 40 Et comprehenderūt illos, & deducit illos Eliu ad torrentem Cisson: & jugulavit eos ibi. Et dixit Eliu ad Achaab: Ascende, & manduca, & bibe: quoniam vox est (y) pedum pluviæ. 41 Et ascendit Achaab ad manducandum, & bibendum. 42 Et Eliu ascendit in Carmelum: & inclinavit se in terram, & posuit faciem suam inter genua sua. Et 43 dixit puero suo; Ascende, & prospice viam maris. Et respexit puer, & dixit; Non est quicquam. Et dixit Eliu, Et (z) tu reverte septiés. Et revertit puer septiés. 44 Et factum est in septimo, Et ecce nubes pusilla quasi vestigium hominis adducens (aa) aquam: Et dixit; Ascende, & dic ad Achaab; Junge currum tuum, et descende; ne comprehendat te pluvia. Et factum est usque huc, 45 & illuc, & cælum contenebravit nubibus, & vento: & facta est pluvia magna. (bb) Et plorabat, et ibat Achaab usq; Jezrael. Et manus Domini super Eliu: et 46 constrinxit lumbum suum: et currebat ante Achaab in Jezrael.

MS. A. (σ) σχίδακας καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν χοῦν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐξέλιξεν (τ) Καὶ εἶδαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἔπεσον ἐπὶ (υ) εἶπαν, Ἀληθῶς κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός. (φ) μηθεὶς (χ) αὐτοὺς εἰς (ψ) Κεισῶν, (ω) πρὸς Ἀχαὰβ, (α) εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου καὶ (β) ἔθηκεν πρόσωπον (γ) ἑαυτοῦ. (δ) ἑαυτοῦ, (ε) καὶ ἀνέβη καὶ ἐπέβλεψεν (ζ) τῷ Ἀχαὰβ, (η) καὶ ἕως ὧδε, (θ) ὁ ὑετὸς (ι) ἐπορεύθη (κ) εἰς (λ) ἐγένετο ἐπὶ (μ) Ἀχαὰβ τοῦ ἐλθεῖν εἰς

ΚΕΦ. ιθ'.

1 ΚΑὶ ἀνήγγειλεν Ἀχαὰβ τῇ Ἰεζάβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα ἃ ἐποίησεν Ἠλιοὺ, καὶ ὡς ἀπέκτεινε (α) τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ. 2 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεζάβελ (β) πρὸς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν, Εἰ σὺ εἶ (γ) Ἠλιοὺ καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ, τάδε (δ) ποιήσαι μοι ὁ θεὸς, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν σου καθὼς ψυχὴν ἑνὸς 3 ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἐφοβήθη Ἠλιοὺ, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν (ε) αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται εἰς (ζ) Βηρσαβεὲ γῆν Ἰούδα, καὶ ἀφῆκε τὸ παι- 4 δάριον αὐτοῦ ἐκεῖ. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω (η) ῥαθμὲν, καὶ ᾐτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν· καὶ εἶπεν, Ἱκανούσθω (θ) νῦν, λάβε δὴ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ κύριε, ὅτι οὐ κρείσσων ἐγώ εἰμι ὑπὲρ τοὺς πατέρας μου. 5 Καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὕπνωσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν. καὶ ἰδού τις ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, (ι) Ἀνάστηθι καὶ φάγε.

CAP. XIX.

ET annuntiavit Achaab Jezabel uxori suæ omnia, quæ fecerat Eliu, et quomodò interfecit prophetas in gladio. 1 Et misit Jezabel ad Eliu, et dixit; (a) Si tu es Eliu, et ego Jezabel: Hæc mihi 2 faciat Deus, et hæc adjiciat; quia hâc horâ cras ponam animam tuam, quemadmodùm animam unius ex illis. Et timuit Eliu, et 3 surrexit, et abiit secundùm animam suam. Et venit in Bersabee terram Juda: et dimisit puerum suum ibi. Et ipse ivit in deserto 4 viam diei: et venit, et sedit sub (b) Rathmon: et petivit animam suam mori: et dixit, Sufficiat nunc. Tolle, quæso, animam meam à me, Domine: quoniam non melior ego sum super patres meos. Et 5 dormivit, et soporatus est ibi subtus plantam. Et ecce (c) quidam tetigit eum, et dixit ei; Surge, et comede.

MS.A. (α) πάντας τοὺς (β) ἄγγελον πρὸς (γ) Ἠλίας κἀγὼ (δ) ποιήσαισάν μοι οἱ θεοὶ, καὶ τάδε προσθείησαν, ὅτι τὴν ὥραν ταύτην αὔριον (ε) ἑαυτοῦ, (ζ) Βηρσαβεὲ τὴν Ἰούδα, (η) ῥαμαθ, (θ) νῦν κύριε, λάβε τὴν (ι) Ἀνάστηθι, φάγε.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

41 ואמר אליהו לאחאב סק אכול ושתי ארי קל אתרגושת מטרא : וסליק אחאב למיכל
42 ולמשתי ואליהו סליק לריש טורא דכרמלא וגחין לארעא ושוי אפוהי בין ברכוהי :
43 ואמר לעולמיה סק כען סכי לאורח מערבא וסליק וסכא ואמר לית מדעם ואמר תוב
44 שבע זמנין : והוה בזמנא שביעיתא ואמר הא עננא סליק זעירא כפסת יד גבר סליק
45 ממערבא ואמר סק אמר לאחאב אזדרז וחות ולא יעכבנך מטרא : והוה עד דמזדרז
46 ונחית ושמיא אתחפיאו עננא ורוחא והוה מטר סגי ורכיב אחאב ואזל ליזרעאל : ורוח
גבורא מן קדם יי הות עם אליהו וזריז חרציה ורהט קדם אחאב עד דאתא ליזרעאל :

יט

1 וחוי אחאב לאיזבל ית כל די עבד אליהו וית כל דקטל ית כל נביי שקרא בחרבא :
2 ושלחת איזבל אזגדא לות אליהו למימר כדין יעבדון דחלתא וכדין יוספון אלהין
3 כעדנא הדין מחר אשוי ית נפשך כנפשא דחד מנהון : וחזא וקם ואזל לשזבא נפשיה
4 ואתא לבאר שבע די לשבטא יהודה ושבק ית עולימיה תמן : והוא הליך במדברא
מהלך יומא ואתא ויתב תחות רתמא חד ושאל ית נפשיה לממת ואמר סגי לי ארכא
5 עד אימתי אנא מטרף כדין כען יי סב נפשי ארי לא טב אנא מאבהתי : ושכיב ודמוך
6 תחות רתמא חד והא דין מלאכא קריב ביה ואמר ליה קום אכול : ואסתכי והא אסדוהי
7 חררא מעפפא וצלוחיתא דמיא ואכל ושתי ותב ושכיב : ותב מלאכא דיי תנינות וקריב
8 ביה ואמר ליה קום אכול ארי סגי מנך אורחא : וקם ואכל ושתי ואזל בחילא דאכילתא
ההיא ארבעין יממין וארבעין לילון עד דאתא לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי לחורב :
9 ועל תמן למערתא ובת תמן והא פתגמא דיי עמיה ואמר ליה מה לך כא אליהו :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

41 Et dixit Eliah ad Ahhab, Ascende comede & bibe, nam vox est fragoris 42 pluviæ. Et ascendit Ahhab ad comedendum & ad bibendum: & Eliah ascendit in verticem *montis* Charmela, & incurvavit se in terra, & posuit 43 faciem suam inter genua sua. Et dixit puero suo, Ascende nunc, & prospice ad viam occidentis: & ascendit & prospexit; & dixit, Non video 44 quicquam: & dixit, Redi septem vicibus. Et fuit vice septima, & dixit, Ecce nubes parva sicut vola manus hominis ascendit de Occidente: & dixit, Ascende; dic ad Achab, expedito te & descende, ne impediat te 45 pluvia. Et fuit dum se expediret, & descenderet, cœli operti sunt nubibus & vento, & fuit pluvia magna, & ascendit currum Ahhab, & abiit in 46 Jezreghel. Et spiritus fortitudinis à Domino fuit cum Eliah, & accinxit lumbos suos, & cucurrit ante Ahhab usq; quo venit in Jezreghel.

CAP. XIX.

1 ET indicavit Achab Jizebeli omnia quæ fecerat Eliah, & penitus quòd occidisset omnes prophetas mendaces gladio. 2 Et misit Jizebel nuncium ad Eliah, dicendo: Sic faciant dii, & sic addant, nisi tempore hoc cras posuero animam tuam, sicut animam unius ex illis. 3 Et vidit, & surrexit, abiitq; ut eriperet animam suam, & venit in Beersebagh, quæ est tribus Jehudah; & reliquit puerum suum ibi. 4 Et ipse ambulavit per desertum itinere diei: & venit, & sedit sub genista una, & petivit animæ suæ mori: & dixit, Sufficit mihi terminus, usq; quò conturbabor *sic*? quæso ergo Domine accipe animam meam, quia non melior sum patribus meis. 5 Et cubuit, & dormivit sub genista una; & ecce tunc angelus accessit ad 6 illum, & dixit illi, Surge comede. Et circunspexit, & ecce ad cervical ejus placenta perforata prunis cocta, & lecythus aquæ: & comedit et bibit, 7 et conversus recubuit. Et rediit angelus Domini secundò, et accessit ad 8 eum et dixit *ei*, Surge, comede: nam longior à te est via. Et surrexit, et comedit, et bibit, ambulavítq; in virtute cibi illiꝰ quadraginta dies, et quadraginta noctes, usq; quo venit in montem super quem revelata fuerat gloria Domini in Hhoreb. 9 Et ingressus est illuc in speluncam, et pernoctavit ibi: et ecce verbum Dñi [*factum est*] cum illo, et dixit illi, Quid tibi hic Eliah?

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

41 * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܚܒ. ܣܩ ܠܥܣ ܘܐܫܬܝ. ܡܛܠ ܕܩܠܐ ܕܪܘܓܫܐ ܕܡܛܪܐ. * ܘܣܠܩ ܐܚܒ

42 ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ. ܘܐܠܝܐ ܣܠܩ ܠܪܫܗ ܕܟܪܡܠܐ. ܘܐܬܓܗܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܡ ܐܦܘܗܝ

43 ܒܝܬ ܒܘܪܟܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܗ. ܣܩ ܚܘܪ ܠܐܘܪܚܐ ܕܝܡܐ. ܘܣܠܩ ܘܚܪ. ܘܐܡܪ. ܠܝܬ

44 ܡܕܡ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܦܘܟ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ. * ܘܒܙܒܢܬܐ ܕܫܒܝܥܝܬܐ ܐܡܪ. ܚܙܝܬ. ܘܗܐ ܥܢܢܐ

ܙܥܘܪܬܐ ܐܝܟ ܦܣܬܐ ܕܓܒܪܐ. ܣܠܩܐ ܡܢ ܝܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܐܡܪ ܠܐܚܒ. ܪܟܘܒ ܘܚܘܬ.

45 ܕܠܐ ܢܟܠܝܟ ܡܛܪܐ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܬܗܦܟ ܠܗܪܟܐ ܘܠܗܪܟܐ. ܫܡܝܐ ܐܬܟܪܟܘ ܒܥܢܢܐ ܘܪܘܚܐ.

46 ܘܗܘܐ ܡܛܪܐ ܪܒܐ. ܘܪܟܒ ܐܚܒ. ܘܐܙܠ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. * ܘܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠ ܐܠܝܐ. ܘܐܣܪ

1 ܚܨܘܗܝ. ܘܪܗܛ ܩܕܡ ܐܚܒ. ܥܕܡܐ ܕܥܠ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ * ܘܚܘܝ *

ܐܚܒ ܠܐܝܙܒܠ ܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ ܐܠܝܐ. ܘܕܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ ܘܕܚܡܢܐ.

2 ܒܣܝܦܐ. * ܘܫܕܪܬ ܐܝܙܒܠ ܠܘܬ ܐܠܝܐ ܐܝܟ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܡܪܬ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕܘܢ ܠܝ ܐܠܗܐ.

ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦܘܢ ܠܝ. ܐܢ ܠܐ ܡܚܪ ܒܗܢܐ ܥܕܢܐ. ܐܥܒܕܝܘܗܝ ܠܢܦܫܟ. ܐܝܟ ܢܦܫܐ ܕܚܕ

3 ܡܢܗܘܢ. * ܘܕܚܠ ܐܠܝܐ. ܘܩܡ ܐܙܠ ܕܢܦܠܛ ܢܦܫܗ. ܘܐܬܐ ܠܒܐܪ ܫܒܥ ܕܝܗܘܕܐ: ܘܫܒܩ

4 ܬܡܢ ܠܬܠܡܝܕܗ. * ܘܗܘ ܗܠܟ ܒܡܕܒܪܐ. ܡܗܠܟܢ ܝܘܡܐ ܚܕ. ܘܐܬܐ ܝܬܒ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ ܚܕܐ.

ܘܫܐܠ ܡܘܬܐ ܠܢܦܫܗ. ܘܐܡܪ. ܣܦܩ ܠܝ. ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ. ܣܒ ܢܦܫܝ ܡܢܝ. ܡܛܠ ܕܠܐ

5 ܗܘܝܬ ܛܒ ܡܢ ܐܒܗܝ. * ܘܫܟܒ ܘܕܡܟ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ. ܘܗܐ ܡܠܐܟܐ ܩܪܒ ܠܗ ܘܐܡܪ

6 ܠܗ ܩܘܡ ܐܟܘܠ. * ܘܐܬܦܢܝ ܘܚܙܐ ܐܝܟ ܪܝܫܘܗܝ. ܓܪܨܬܐ ܕܪܨܦܐ. ܘܩܘܠܬܐ ܕܡܝܐ. ܘܐܟܠ

7 ܘܐܫܬܝ. ܘܗܦܟ ܕܡܟ. * ܘܗܦܟ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. ܩܪܒ ܠܗ. ܘܐܡܪ. ܩܘܡ

8 ܐܟܘܠ ܘܐܫܬܝ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܝ ܠܟ ܐܘܪܚܐ. * ܘܩܡ ܐܟܠ ܘܐܫܬܝ. ܘܗܠܟ ܒܚܝܠܐ

ܕܡܐܟܘܠܬܐ ܗܝ. ܐܪܒܥܝܢ ܐܝܡܡܝܢ. ܘܐܪܒܥܝܢ ܠܠܘܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܛܘܪܗ ܕܐܠܗܐ.

9 ܠܚܘܪܝܒ. * ܘܥܠ ܠܡܥܪܬܐ. ܘܒܬ ܬܡܢ. ܘܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ.

ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܠܟ ܐܝܟܐ ܗܪܟܐ ܐܠܝܐ.

Tum dixit Elia ad Ahab, Aſcende, comede ac bibe: quoniam vocem ſtrepitantis pluviæ *audio*. 41 Aſcendit itaque Ahab ad comedendũ & bibendum: 42 Elia autem aſcendit in verticem Charmeli, & procumbens in terram, poſuit faciem ſuam inter genua ſua. Dixítque diſcipulo ſuo, Aſcende, & ſpecta versùs mare: 43 qui aſcendens & ſpectans, ait, Nihil eſt. Dixítque ad eum, Revertere ſeptem vicibus. Septimâ 44 autem vice dixit, Vidi, & ecce nubem parvam quaſi volam manûs è mari aſcendentẽ. Dixit illi, Aſcende, dic Ahabo, Conſcende equum, et deſcende antequam impediat te pluvia. Dum autem ille hùc illùc ſe converteret, præcincti 45 ſunt cœli nubibus ac ventis, fuítq; pluvia magna: Ahab verò equo conſcenſo abiit Jezraelem. Et manus Dñi adſuit Eliæ, præcinxítque 46 lumbos ſuos, & cucurrit ante Ahabum, quouſque ingrederetur Jezraelem.

CAP. XIX.

1 INdicavit autem Ahab Izabeli quicquid fecerat Elia, & quomodo cunctos prophetas Baalis & phanorum enſe trucidâſſet. 2 Quapropter miſit Izabel per nuntium ad Eliam, & ait; Sic faciant mihi dii, & ſic addant mihi, niſi cras hoc eodem tempore reddidero animam tuam ut animam uniꝰ ex ipſis. 3 Exterritus Elia ſurrexit, & animam ſuam erepturus diſceſſit, abiítq; in Bir-ſebaa Judæ: relictóque ibi diſcipulo ſuo, 4 Perrexit ipſe in deſertum itinere uniꝰ diei; & conſidens ſub quadam terebintho expetivit ſibi mortem, & ait, Sufficit mihi; jam Dñe, tolle à me animam meam; non enim melior ſum patribus meis. 5 Ita recumbens conſopitus eſt ſub junipero: quum ecce Angelus tetigit eum, & ait illi; Surge, comede. 6 Ille reſpiciens vidit ad cervical ſuum placentam panis, & hydriam aquæ: & cùm ediſſet ac bibiſſet, rurſus obdormivit. 7 Reverſus autem Angelus Dñi ſecundò, tetigit eum, et ait; Surge, comede, ac bibe; quia multũ tibi ſupereſt iter. 8 Surgens itaque comêdit, ac bibit: deinde ambulavit virtute cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctibꝰ, uſque ad montẽ Dei, *nempè* Horib: 9 Ibique ſpeluncam ingreſſus, ibidem pernoctavit: factúſque eſt ad eum ſermo Domini, et dixit ei, Quid iſtîc agis Elia?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

41 * ثم قال ايليا لاحاب اطلع * كل واشرب * فقد شعرت بصوت ورود المطر * وطلع احاب لياكل

42 ويشرب * وطلع ايليا الي راس الكرمل * ونكس الي الارض * وجعل وجهه بين ركبتيه * وقال

43 لخادمه اطلع ههنا * وانظر طريق المغرب * فطلع ونظر وقال * ليس اري شيا * وقال له * ارجع *

44 فرجع سبع مرات كذاك * فلما كان في المرة السابعة * قال * هوذا اري سحابة صغيرة كمقدار

كف رجل * طالعة من جهة المغرب * وقبلي جهة البحر * فقال له * اطلع وقل لاحاب * شد واحدر *

45 لئلا يضغطك المطر * فما كان الا بمقدار ان شد واحدر حتي اسودت السماء بالسحب * وهبت

46 الرياح * وجاء مطر عظيم * وركب احاب متوجها الي يزرعال * فاوحي الله الي ايليا * وشد متنيه *

1 ومضي قدام احاب * حتي وافا يزرعال * * الفصل التاسع عشر * * وحكي احاب كل

2 ما صنعه ايليا * وقتله الانبياء الكذبة بالسيف * ووجهت ايزابل رسولا الي ايليا النبي * وقالت

كذاك تفعل بي الالهة * وكذاك يزيدون * اني ساجعل نفسك في هذا الوقت من غد كنفس

3 واحد منهم * فلما نظر ذلك قام ومضي ملتمسا لنجاة نفسه * ووافا بير سبع لسبط يهوذا * وخلف

4 خادمه هناك * فلما كان من طريقه في البرية علي مسير يوم * جاء وجلس تحت رتمة واحدة *

والتمس لنفسه الموت * وقال * حسبي من البقاء * والي متي لا ازال مشتتا هكذا * الان يا رب توفي

5 نفسي من ذاتي * فليس انا باجود من ابائي * ثم انضجع ونام تحت احدي الرتم * فاذا بملاك قد

6 لامسه * وقال له * قم فكل * فالتفت * واذا عند مضجع راسه قرصا مليلة وجرن ماء * فاكل

7 8 وشرب * ثم عاد مضطجعا * فعاوده ملاك الله * وناداه وقال له * قم كل * فان الطريق منك بعيد * فقام

واكل وشرب * وسار بقوة تلك الاكلة التي اكل * اربعين يوما واربعين ليلة * حتي صار

9 الي جبل حوريب * الذي تجلي عليه وقار الله * ووافا المغار هناك وبات فيها * ثم وافاه كلام

الله وحيا * وقال له مستفهما * ما سبيلك ههنا يا ايليا *

Tum dixit Elia ad Achabum, Aſcende, comede, & bibe: nam percepi ſonitum advenientis pluviæ. 41 *Et cùm aſcendiſſet Achab ad edendum & bibendum, conſcendit Elia cacumen Charmeli, & inclinato capite humum versùs, poſuit faciem ſuam inter genua.* 42 *Tum dixit miniſtro ſuo, Aſcende iſtuc, & intuere viam Occidentis: aſcendit ille, intuitus eſt, & ait; Nihil video. Dixit illi, Revertere; reverſúſque eſt ſeptem vicibus eodem modo.* 43 *Septimâ autem vice dixit, Ecce video parvulam nubem magnitudinis volæ humanæ emergentem ex parte Occidentali & Auſtrali plagæ maritimæ. Dixit illi, Aſcende & dic Achabo, Junge equos, & deſcende, ne pluviâ premaris.* 44 *Vix junxit equos & deſcendit, quum nigreſcente nubibus cœlo, flantibúſque ventis, maximus imber decidit.* 45 *Cùm ergò conſcendiſſet Achab Jezraelem abiturus, Inſpiravit Eliam Deus; qui accinctis lumbis ſuis præcucurrit Achabo, donec perveniſſet Jezraelem.* 46

CAP. XIX.

1 *Cum autem narrâſſet Achab quidquid fecerat Elia, & necem quam falſis prophetis gladio intulerat;* 2 *Miſit Izabel nuntium ad Eliam prophetam, & ait; Sic faciant mihi dii, & ſic addant, ut redditura ſum animam tuam pari tempore craſtinâ die, ſicut animã uniꝰ ex ipſis.* 3 *Quod cùm intellexiſſet, ſurrexit abiitque, contendens eripere ſeſe; & perveniens ad Birſeba tribꝰ Juda, reliquit ibi miniſtrum ſuum.* 4 *Cúmque ex via ſua per deſertum exegiſſet iter diei, venit, conſeditque ſub geniſta quadam, & optauit ſibi mortem, et ait; Satis jam vixi: & quouſque tandem inceſſanter ita vagabor? Nunc O Domine mi, repete à meipſo animam meam; quoniam non ſum melior majoribus meis.* 5 *Tum recumbens obdormivit ſub quadam geniſta: ſed ecce Angelus tetigit eum, & dixit illi; Surge, & comede.* 6 *Cûmque ſe convertiſſet, ecce ad locum capitis ejus placentam ſubcinericiam, & hydriam aquæ: edítque, ac bibit, tum denuo recubuit.* 7 *Reverſus eſt autem ad eum Angelus Dei, & vocans eum dixit illi; Surge, comede; nam longa te manet via.* 8 *Surgens igitur comedit ac bibit, & perrexit vi comeſtionis illius quam comederat, quadraginta diebus et quadraginta noctibus, ita ut perveniret ad montem Horib ſuper quem manifeſtaverat ſe Dei majeſtas:* 9 *Ibique ſpeluncam adiens pernoctavit in ea. Tum venit ad eum ſermo Dei per revelationem, & ait illi per interrogationem, Qua de cauſa iſtîc es O Elia?*

מלכים א : יט

quia ;exercituum Deo Domino ſum zelatus Zelando :dixit Et
10 וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־
,deſtruxerunt tua altaria ,Iſrael filii tuum pactum dereliquerũt
עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ
,ſolus ego remanſi & :gladio *in* occiderunt tuos prophetas &
וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי
,Egredere :ait Et .eam *tollendum ad* ,meam animam *quæſierunt* &
11 וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר צֵא
,*tranſiens Dominus* ecce Et .*Domini facies ad* monte in *ſtabis* &
וְעָמַדְתָּ בָהָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר
petras confringens & ,montes *diſſipans* fortis & ,grandis ſpiritus &
וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים
ſpiritum poſt & ,Dominus ſpiritu in non :*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה לֹא בָרוּחַ יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ
commotionem poſt Et .Domînus commotione in non ,*fragor*
12 רַעַשׁ לֹא בָרַעַשׁ יְהוָה׃ וְאַחַר הָרַעַשׁ
.tenuis *ſilentii* vox ignem poſt & :Dominus igne in non ;ignis
אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה׃
:ſuo pallio *in ſuas facies involvit* & ,Elijahu *audire ſecundùm* ,fuit Et
13 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֵלִיָּהוּ וַיָּלֶט פָּנָיו בְּאַדַּרְתּוֹ
,vox eum ad ecce Et .ſpeluncæ oſtium ſtetit & ,eſt egreſſus &
וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל
ſum zelatus Zelando :dixit Et ?Elijahu hic tibi Quid :dixit &
14 וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי
filii tuum pactum dereliquerunt quia ,exercituum Deo Domino
לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי
occiderunt tuos prophetas & ,deſtruxerunt tua Altaria .Iſrael
יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ
.eam *tollendum ad* ,meã animã *quæſierunt* & ,ſolus ego remanſi &:gladio in
בַחֶרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃
deſertum in tuam viam in revertere ,Vade :eum ad Dominus Dixitque
15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו לֵךְ שׁוּב לְדַרְכְּךָ מִדְבַּרָה
.Aram ſuper regem in Chazael unges & ,venies & :Dammaſec
דַמָּשֶׂק וּבָאתָ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃
& ;Iſrael ſuper regem in unges Nimſi filium Jehu Et
16 וְאֵת יֵהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־
prophetam in unges mecholah- Abel de Saphat filium Eliſah
אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט מֵאָבֵל מְחוֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא
:Jehu interficiet ,Chazael gladio à *ereptum* ,erit Et .te pro
17 תַּחְתֶּיךָ׃ וְהָיָה הַנִּמְלָט מֵחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יֵהוּא
faciam remanere Et .Eliſah interficiet ,Jehu gladio à *ereptum* &
18 וְהַנִּמְלָט מֵחֶרֶב יֵהוּא יָמִית אֱלִישָׁע׃ וְהִשְׁאַרְתִּי
ſe curvaverũt non quæ ,genua omnia ,millia ſeptem Iſrael in
בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ
,inde abiit Et .*ei oſculum dedit* non quod os omne & ,Bahal ipſi
19 לַבַּעַל וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם
duodecim ;*arans* ipſe & :Saphat filium Eliſah reperit &
וַיִּמְצָא אֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט וְהוּא חֹרֵשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר
,eum ad Elijahu tranſivit Et .duodecim inter ipſe & ,*ejus facies ad* paria
צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בִּשְׁנֵים הֶעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלִיָּהוּ אֵלָיו
poſt cucurrit & ,boves reliquit Et .eum *ad* ſuum palliũ projecit &
20 וַיַּשְׁלֵךְ אַדַּרְתּוֹ אֵלָיו׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־הַבָּקָר וַיָּרָץ אַחֲרֵי
ibo & ,meam matrem & ,meum patrem obſecro Oſculer :dixit & ,Elijahu
אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶשְּׁקָה־נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי וְאֵלְכָה
eſt reverſus Et?tibi feci quid quia:revertere,Vade ,ei dixit & :te poſt
21 אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב כִּי מֶה־עָשִׂיתִי לָךְ׃ וַיָּשָׁב
inſtrumento *in* &,illud mactavit & ,boum par tulit & ,*eum poſt à*
מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבָּחֵהוּ וּבִכְלִי
,Surrexitque .comederunt &,populo dedit & ;carnem *eos* coxit *bovis*
הַבָּקָר בִּשְּׁלָם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקָם
.ei miniſtrabat & ,Elijahu poſt abiit &
וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ וַיְשָׁרְתֵהוּ׃

Verſio VULG. LAT.

10 At ille reſpondit; Zelo zelatus ſum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Iſrael: altaria tua deſtruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus ſum ego ſolus, & quærunt animam meã ut auferant eam. 11 Et ait ei; Egredere, & ſta in monte coram Domino: et ecce Dñs tranſit, & ſpiritus grandis & fortis ſubvertens montes, & conterens petras ante Dominum; non in ſpiritu Dominus: & poſt ſpiritũ commotio; non 12 in commotione Dñs: Et poſt commotionem ignis; non in igne Dominus: et poſt ignem ſibilus auræ tenuis. 13 Quod cùm audiſſet Elias, operuit vultum ſuũ pallio, & egreſſus ſtetit in oſtio ſpeluncæ, & ecce vox ad eũ dicens; Quid hîc agis Elia? 14 Et ille reſpondit, Zelo zelatus ſum pro Domino Deo exercituum: quia dereliquerunt pactum tuum filii Iſrael: altaria tua deſtruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus ſum ego ſolus, & quærunt animã meam ut auferant eam. 15 Et ait Dominus ad eum; Vade, & revertere in viam tuam per deſertum in Damaſcum: cúmque pveneris illuc, unges Ha- 16 zael regem ſuper Syriam, Et Jehu filium Namſi unges regẽ ſuper Iſrael: Eliſeum autem filium Saphat, qui eſt de Abelmeula, unges prophetam pro 17 te. Et erit, quicunque fugerit gladium Hazael, occîdet eum Jehu: et quicunque fugerit gladium Jehu, interficiet eum E- 18 liſeus. Et derelinquam mihi in Iſrael ſeptem millia virorũ, quorum genua non ſunt incurvata ante Baal, & omne os, quod non adoravit eum oſcu- 19 lans manus. Profectus ergò indè Elias, reperit Eliſeum filium Saphat, arantem in duodecim jugis boum: & ipſe in duodecim jugis boum arantibus unus erat: cúmque veniſſet Elias ad eum, miſit pallium ſuũ 20 ſuper illum. Qui ſtatim relictis bobus cucurrit poſt Eliã, & ait; Oſculer, oro, patrem meum, & matrem meam, & ſic ſequar te. Dixítque ei; Vade, & revertere: quod enim meũ 21 erat, feci tibi. Reverſus autẽ ab eo, tulit par boum, & mactavit illud, & in aratro boum coxit carnes, & dedit populo, & comederunt: conſurgénſque abiit, & ſecutus eſt Eliam, & miniſtrabat ei.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐπέβλεψεν Ἠλιού· καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καψάκης ὕδατος· καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοι- 7 μήθη. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, (κ) 8 Ἀνάστα, φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπορεύθη (λ) ἐν ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης (μ) τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ (ν) τεσσαράκοντα νύκτας ἕως (ξ) ὄ- 9 ρους Χωρήβ. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ. καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπε, Τί σὺ ἐνταῦθα 10 Ἠλιού; Καὶ εἶπεν Ἠλιού, Ζηλῶν (ο) ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· τὰ θυσιαστήριά σου (π) κατέσκαψαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν 11 αὐτήν. Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσῃ αὔριον, καὶ (ρ) στήσῃ ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει· ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος. καὶ ἰδοὺ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλῦον ὄρη καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ κύ- 12 ριος· Καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας 13 (σ) λεπτῆς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιού, καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ (τ) αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη ὑπὸ (υ) σπήλαιον. καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνή, καὶ εἶπε, 14 Τί σὺ ἐνταῦθα Ἠλιού; Καὶ εἶπεν Ἠλιού, Ζηλῶν (φ) ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι (χ) ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ τὰ θυσιαστήριά σου καθεῖλαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν (ψ) ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ 15 ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν, Πορεύου, ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδόν σου, καὶ ἥξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ· καὶ ἥξεις καὶ (ω) χρίσεις τὸν Ἀζαὴλ εἰς 16 βασιλέα τῆς Συρίας· Καὶ τὸν (α) Ἰοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ τὸν (β) Ἐλισαιὲ υἱὸν Σαφὰτ (γ) χρίσεις εἰς 17 προφήτην ἀντὶ σοῦ. Καὶ ἔσται τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἀζαήλ, θανατώσει (δ) Ἰού· καὶ τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἰού, θανατώσει 18 Ἐλισαιέ. Καὶ καταλείψεις ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνατα ἃ οὐκ (ε) ὤκλασαν γόνυ τῷ Βάαλ, καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ (ζ) 19 προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εὑρίσκει τὸν (η) Ἐλισαιὲ υἱὸν Σαφάτ, καὶ αὐτὸς ἠροτρία ἐν βουσί· (θ) δώδεκα ζεύγη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. καὶ ἀπῆλθεν (ι) ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπέρριψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.

MS.A. (κ) Ἀνάστηθι, (λ) ἐν τῇ ἰσχύϊ (μ) τεσσεράκοντα (ν) τεσσεράκοντα (ξ) ὄρους τοῦ θεοῦ τοῦ Χωρήβ. (ο) ἐζήλωσα (π) καθέσκαψαν, τοὺς (ρ) στήσῃ ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται. καὶ πνεῦμα (σ) λεπτῆς κἀκεῖ κύριος. Καὶ ἐγένετο (τ) ἑαυτοῦ, (υ) τὸ σπήλαιον. (φ) ἐζήλωσα (χ) ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· τὰ (ψ) ῥομφαίαις, (ω) * χρίσεις ἐκεῖ Ἀζαὴλ (α) Ἰοὺ βασιλέα (β) Ἐλισαιὲ (γ) ἀπὸ Ἀβελμαουλὰ * χρίσεις προφήτην (δ) Ἰού. * θανατώσει Ἐλισαιέ. (ε) ὤκλασε τῷ (ζ) προσκυνήσῃ (η) Ἐλισαιὲ (θ) δώδεκα βοῶν * ἐνώπιον (ι) * Ἐλισαιὲ ἐπ'

6 Et Eliu reſpexit: & ecce ad caput ejus ſubcineritius ſiligineus, & lecythus aquæ. Et ſurrexit, et manducavit, & bibit, & revertens dormivit. 7 Et revertit Angelus Domini ſecundò, & tetigit eum, & dixit ei; Surge, comede: quia multa à te via. 8 Et ſurrexit, & manducavit, & bibit: & ivit in fortitudine cibi illius quadraginta dies, & quadraginta noctes uſque ad montem Choreb. 9 Et intravit illic in ſpeluncam, & manſit ibi. Et ecce verbum Domini ad eum, & dixit; Quid tu hic Eliu? 10 Et dixit Eliu, Zelans zelavi (d) Domino omnipotenti; quia dereliquerunt te filii Iſrael. Altaria tua diruerunt, & prophetas tuos occiderunt in gladio. Et relictus ſum ego ſolus: & quærunt animam meam ad tollendam eam. 11 Et dixit; Egredieris (e) cras, & ſtabis coram Domino in monte. Ecce tranſibit Dominus, & ecce ſpiritus magnus validus diſſolvens montes, & conterens petras coram Domino: Non in ſpiritu Dominus. Et poſt ſpiritũ concuſſio: Non in concuſſione Dñs. 12 Et poſt concuſſionem ignis: Non in igne Dominus. Et poſt ignem vox auræ (f) tenuis. 13 Et factum eſt, ut audivit Eliu; & cooperuit faciem ſuam in melote ſua: & exiit, & ſtetit ſub ſpelunca. Et ecce ad eum vox, & dixit; Quid tu hic Eliu? 14 Et dixit Eliu; Zelans zelavi Domino omnipotenti, quia dereliquerunt teſtamentum tuum filii Iſrael: & altaria tua deſtruxerunt, & prophetas tuos occiderunt in gladio. Et relictus ſum ego ſolus: & quærunt animam meam ad tollendam eam. 15 Et dixit ad eum Dominus; Vade, reverte in viam tuam: & venies in viam deſerti Damaſci. Et venies, et unges Azael in regem Syriæ: 16 et Ihu filium Nameſſi unges in regem ſuper Iſrael: et Eliſæe filium (g) Saphat unges in prophetam pro te. 17 Et erit; evadentem è gladio Azael, interficiet Ihu: et evadentem è gladio Ihu, interficiet Eliſæe. 18 Et (h) relinques in Iſrael ſeptem millia virorum, omnia genua, quæ non flexerunt genu ipſi Baal, & omne os, quod non adoravit eum. 19 Et abiit indé: et invenit Eliſæe filium Saphat: et ipſe arabat in bobus: duodecim juga coram eo: et ipſe in his duodecim. Et abiit ad eum, et projecit melotem ſuam ſuper eum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 ואמר קנאה קניתי קדם יי אלהא צבאות ארי שבקו קימך בני ישראל ית מדבחך פגרו
11 וית נביך קטלו בחרבא ואשתארית אנא בלחודי ובעו ית נפשי למקטלה : ואמר פוק
ותקום בטורא קדם יי והא יי מתגלי וקדמוהי משרית מלאכי רוחא מפרקין טוריא
ומתברין כיפיא קדם יי ולא במשרית מלאכי רוחא שכנתא דיי ובתר משרית מלאכי
12 רוחא משרית מלאכי זיעא ולא במשרית מלאכי זיעא שכנתא דיי : ובתר משרית מלאכי
זיעא אשתא ולא במשרית מלאכי אשתא שכנתא דיי ובתר משרית מלאכי אשתא קל
13 דמשבחין בחשי : והוה כד שמע אליהו וכריך אפוהי בשושיפיה ונפק וקם בתרע מערתא
14 והא עמיה קלא ואמר מא לך כא אליהו : ואמר קנאה קניתי קדם יי אלהא צבאות ארי
שבקו קימך בני ישראל ית מדבחך פגרו וית נביך קטלו בחרבא ואשתארית אנא
15 בלחודי ובעו ית נפשי למקטלה : ואמר יי ליה איזיל תוב לאורחך למדברא דמשק
16 ותהך ותמשח ית חזאל למהוי מלכא על ארם : וית יהוא בר נמשי תמשח למהוי מלכא
17 על ישראל וית אלישע בר שפט משיר מחולה תמשח למהוי נביא תחותך : ויהי
18 דישתיזיב מחרבא דחזאל יקטול יהוא ודישתיזיב מחרבא דיהוא יקטול אלישע : ואשאר
19 בישראל שבעא אלפין כל רכוביא דלא כרעו לבעלא וכל פומא דלא נשק ליה : ואזל
מתמן ואשכח ית אלישע בר שפט והוא רדי בתרי עסר פדנין דתורא צמידין קדמוהי
20 והוא בחד מתרי עסרא ועבר אליהו לותיה ורמא שושיפיה עלוהי : ושבקית תוריא
ורהט בתר אליהו ואמר אנשוק כען לאבא ולאמא ואהך בתרך ואמר ליה איזיל תוב ארי
21 מה עבדית לך : ותב מבתרוהי ונסיב ית פדן תוריא ונכסיה ובמני תוריא בשיל להון
בסרא ויהב לעמא ואכלו וקם ואזל בתר אליהו ושמשיה :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

10 Et dixit, Zelo zelavi ante Dominum Deum Szebaoth, quia deſeruerunt fœdus tuum filii Iſrael; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occiderunt gladio, & relictus ſum ego ſolus, & quærunt animam meam ut occidant *eam*. 11 Et ait, Exi, & ſta in monte ante Dñm: & ecce Dominus revelatur, & ante eum exercitus erat angelorum venti diſrumpentium montes, & confringentium petras ante Dñm, & non erat in exercitu angelorum venti majeſtas Domini. Et poſt exercitum angelorum venti, erat exercitus angelorum commotionis, & non erat in exercitu angelorum commotionis majeſtas Domini. 12 Et poſt exercitum angelorum commotionis, ignis, & non erat in exercitu angelorum ignis majeſtas Domini: & poſt exercitum angelorum ignis vox canentium in ſilentio. 13 Et fuit cùm audiſſet Eliah, operuit faciem ſuam pallio ſuo, & exiit, & ſtetit in porta ſpeluncæ, & ecce [*facta eſt*] cum illo vox, & dixit, Quid tibi hic Eliah? 14 Et dixit, Zelo zelavi ante Dñm Deum Szebaoth, quia deſeruerunt fœdus tuum domus Iſrael; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occiderunt gladio, & relictus ſum ego ſolus, & quærunt animam meam ut occidant *eam*. 15 Et dixit Dñs illi, Vade, redi in viam tuam in deſertum Dammeſeq: & ibis, & unges Hhazael ut ſit rex ſuper Aram. 16 Et Jehu filium Nimſi unges, ut ſit rex ſuper Iſraël; & Eliſagh filium Sephat de planicie Mehholah unges ut ſit propheta pro te. 17 Et erit qui evaſerit à gladio Hhazael, occidet eum Jehu; & qui evaſerit à gladio Jehu, occidet eum Eliſagh. 18 Et reſervabo in Iſrael ſeptẽ millia, omnia genua quæ non curvaverunt ſe ipſi Baghla, et omne os quod non oſculatum eſt illum. 19 Et abiit inde et invenit Eliſagh filium Sephat, et ipſe præerat duodecim jugis boum ligatis ante ſe, et ipſe erat in uno de duodecim: et tranſivit Eliah ad eum, et projecit pallium ſuum ſuper illum. 20 Et dereliquit boves, et cucurrit poſt Eliah, et dixit, Oſculer quæſo patrem meum et matrem meam, et ibo poſt te: & dixit ei, Vade, redi; nam quid feci tibi? 21 Et redit ab illo, et accepit jugum boum, et diſſecuit illud, et in vaſis boum coxit illis carnem, et dedit populo ut comederent; et ſurrexit et ivit poſt Eliah, et miniſtravit illi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ܂ ܡܛܢ ܛܢܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ܂ ܕܫܒܩܘ ܩܝܡܟ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܡܕܒܚܝܟ 10
ܦܟܪܘ܂ ܘܠܢܒܝܝܟ ܩܛܠܘ ܒܣܝܦܐ܂ ܘܐܫܬܒܩܬ ܐܢܐ ܒܠܚܘܕܝ܂ ܘܗܐ ܒܥܝܢ ܢܦܫܝ
ܠܡܣܒܗ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܦܘܩ ܘܩܘܡ ܒܛܘܪܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܗܐ ܡܪܝܐ ܥܒܪ ܘܪܘܚܐ ܪܒܬܐ܂ 11
ܘܥܫܝܢܬܐ܂ ܡܦܪܩܐ ܛܘܪܐ ܘܡܬܒܪܐ ܫܘܥܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܠܐ ܗܘܐ ܒܪܘܚܐ ܡܪܝܐ܂ ܘܒܬܪ ܪܘܚܐ܂
ܙܘܥܐ܂ ܠܐ ܗܘܐ ܒܙܘܥܐ ܡܪܝܐ܂ * ܘܒܬܪ ܙܘܥܐ܂ ܢܘܪܐ܂ ܠܐ ܗܘܐ ܒܢܘܪܐ ܡܪܝܐ܂ ܘܒܬܪ ܢܘܪܐ܂ ܩܠܐ 12
ܕܡܡܠܠܐ ܪܟܝܟܐ܂ * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܠܝܐ܂ ܟܪܟ ܐܦܘܗܝ ܒܡܥܦܪܗ܂ ܘܢܦܩ܂ ܘܩܡ ܥܠ 13
ܬܪܥܐ ܕܡܥܪܬܐ܂ ܘܗܘܐ ܠܘܬܗ ܩܠܐ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܡܢܐ ܠܟ ܗܪܟܐ ܐܠܝܐ܂ * ܘܐܡܪ܂ 14
ܡܛܢ ܛܢܬ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ܂ ܕܫܒܩܘ ܩܝܡܟ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܡܕܒܚܝܟ ܦܟܪܘ܂
ܘܠܢܒܝܝܟ ܩܛܠܘ ܒܣܝܦܐ܂ ܘܐܫܬܒܩܬ ܐܢܐ ܒܠܚܘܕܝ܂ ܘܗܐ ܒܥܝܢ ܢܦܫܝ ܠܡܣܒܗ܂
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ܂ ܙܠ ܗܦܘܟ ܠܐܘܪܚܟ ܠܡܕܒܪܐ ܕܕܪܡܣܘܩ܂ ܘܙܠ ܡܫܘܚ ܠܚܙܐܝܠ 15
ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܕܘܡ܂ * ܘܠܝܗܘ ܒܪ ܢܡܫܝ܂ ܕܢܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܠܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ ܕܡܢ 16
ܐܒܠ ܡܚܘܠܐ܂ ܡܫܘܚ ܕܢܗܘܐ ܢܒܝܐ ܚܠܦܝܟ܂ * ܘܟܠ ܕܢܬܦܠܛ ܡܢ ܣܝܦܗ ܕܚܙܐܝܠ 17
ܢܩܛܠܝܘܗܝ ܝܗܘ܂ ܘܟܠ ܕܢܬܦܠܛ ܡܢ ܣܝܦܗ ܕܝܗܘ܂ ܢܩܛܠܝܘܗܝ ܐܠܝܫܥ܂ * ܘܐܫܒܘܩ 18
ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ܂ ܟܠ ܒܘܪܟܐ ܕܠܐ ܒܪܟ ܠܒܥܠܐ܂ ܘܟܠ ܦܘܡܐ ܕܠܐ ܢܫܩܗ܂
* ܘܐܙܠ ܡܢ ܬܡܢ܂ ܘܐܫܟܚܗ ܠܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ܂ ܕܕܒܪ ܗܘܐ ܦܕܢܐ܂ ܬܪܥܣܪ ܦܕܢܝܢ 19
ܩܕܡܘܗܝ܂ ܘܗܘ ܚܕ ܡܢ ܬܪܥܣܪ ܗܘܐ܂ ܘܥܒܪ ܐܠܝܐ ܠܘܬܗ܂ ܘܫܕܐ ܡܥܦܪܗ
ܥܠܘܗܝ܂ * ܘܫܒܩ ܦܕܢܐ ܕܬܘܪܐ܂ ܘܪܗܛ ܒܬܪ ܐܠܝܐ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܐܙܠ ܐܢܫܘܩ 20
ܠܐܒܝ ܘܠܐܡܝ܂ ܘܐܬܐ ܒܬܪܟ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܙܠ ܗܦܘܟ܂ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܠܟ܂ * ܘܗܦܟ ܡܢ ܒܬܪܗ܂ 21
ܘܢܣܒ ܦܕܢܐ ܕܬܘܪܐ܂ ܘܢܟܣ ܐܢܘܢ܂ ܘܒܡܐܢܝ ܕܬܘܪܐ܂ ܒܫܠ ܒܣܪܐ܂ ܘܝܗܒ ܠܥܡܐ܂
ܘܐܟܠܘ܂ ܘܩܡ ܐܙܠ ܒܬܪ ܐܠܝܐ ܘܡܫܡܫܗ܂

Reſpondit, Planè zelavi pro Dño Deo poten- 10
tiſſimo, quòd filii Iſrael fœdus tuum dereli-
querunt, aras tuas diruerunt, & prophetas tu-
os enſe trucidârunt; cúmque ego ſolus reman-
ſerim, en tollere quærunt animam meã. Dixit 11
ad eum, Egredere, ſta in monte corã Domino:
& ecce Dominum cum vento magno & vehe-
menti, montes diffindente, petráſq; frangente
ante Dñm; non *tamen* erat in *eo* vento Dñs.
Poſt ventum concuſſio; *at* non erat in ea con-
cuſſione Dñs. Poſt concuſſionem, ignis; ſed 12
non aderat in eo igne Dñs. Demú poſt ignem
vox ſermonis tenuis: Quam cùm audiſſet 13
Elia, obvolvit faciem ſuam amictu ſuo *capitis*,
& egreſſus ſtetit ad os ſpeluncæ: factáque eſt
ad eum vox, & dixit illi, Quid hîc agis Elia?
Reſpondit, planè zelo affectus ſum pro Dño 14
Deo potentiſſimo, quòd dereliquerunt Iſrae-
litæ fœdus tuum, aras tuas diruerunt, & pro-
phetas tuos enſe trucidârunt; cúmq; reman-
ſerim ego ſolus, ecce tamen tollere quærunt
animam meam. Ait illi Dñs, Revertere, per- 15
ge iter tuum versùs deſertum Damaſci, & va-
de, unge Hezaelem ut regnet ſuper Adum;
Et Jehu filium Jamſi ut regnet ſuper Iſraelem; 16
Eliſæum quoq; filiũ Saphati qui eſt ex Abel-
meholæ, ungito, ut ſit propheta loco tui. Et 17
quiſquis evaſerit gladium Hezaelis, interfici-
et eum Jehu: quiſquis autem evaſerit gladiũ
Jehu, interficiet eum Eliſæus. Servabo tamen 18
ex Iſraele ſeptem millia, omnia *nimirum* ge-
nua quæ non curvaverunt ſe Baali, & omne
os quod non oſculatum eſt eum. Inde ergò 19
profectus invenit Eliſæum filium Saphati du-
centem jugum boum (nam duodecim juga
boum habebat ante ſe, & illud erat unum è
duodecim) & tranſiens propè eum Elia pro-
jecit ſuper eum amictum *capitis* ſuum. Ille 20
dimiſſo jugo boum ſecutus eſt Eliam, & ait
illi, Vadam oſculatum patrem meũ matremq;
meam, deinde veniam poſt te. Dixit ei, Re-
vertere, abi tibi; quid feci tibi? Qui rece- 21
dens ab eo tulit jugum boum & mactavit eos,
& inſtrumentis boum coxit carnem, deditq;
populo, & comederunt: poſtea ſurgens ſecu-
tus eſt Eliam, & miniſtravit ei.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال * اني غرت غيرة لله الجيوش * عند اطراح بني اسرائيل لعهدك * وهدمهم لمذابحك * وقتلهم 10
انبياءك بالسيف * وبقيت انا وحدي * وها هم قد التمسوا قتل نفسي * وقال له اخرج وقم على 11
الجبل * فان الله متجلي * وقدامه من الملائكة ذوات الرياح * التي تشق الجبال وتكسر
الحجارة * وليس مع حضور تلك الملائكة ذوات الرياح * حلول ظهور سكينة الله * ثم بعد
تلك الملائكة ذوات الرياح * حضور الملائكة ذوات الرعد * وليس عند ذلك تظهر سكينة
الله * ثم بعد الملائكة ذوات الرواعد * الملائكة ذوات النار * وليس مع حضور الملائكة ذوات 12
النار تظهر سكينة الله * وبعد الملائكة ذوات النار * صوت تسبحة بسكون * فلما سمع ذلك 13
ايليا * ستر وجهه بعمامته * وقام ووقف بباب المغار * فوافاه كلام الله * قائلا * ما بالك يا ايليا * فقال 14
غرت غيرة بين يدي الله اله الجيوش * عند نقض بني اسرائيل عهدك * وهدمهم مذابحك *
وقتلهم انبياءك بالسيف * وبقيت انا وحدي * وقد طلبوا نفسي لاهلاكها * فقال الله له * امض 15
ارجع في طريقك من البرية الى دمشق * فاذا جئتها * فامسح هناك حزائيل ملكا على قوم ارام *
* وتمسح ياهو بن نمسي ملكا على آل اسرائيل * وتملك اليشاع بن شافاط من ابل محولا نبيا 16
مكانك * فيكون من افلت من سيف حزائيل * يقتله ياهو * ومن افلت من سيف ياهو * يقتله 17
اليشاع * وقد تبقى في آل اسرائيل سبعة الف * لم يحنوا ركبهم للباعل * ولا قبلته افواههم * 18
* ومضى من هناك * فوجد اليشاع بن شافاط * وهو يسوق اثني عشر فدانا * اثوارا مزوجة بين 19
يديه * وهو مع احد الاثني عشر * وتقدم ايليا ورمى عمامته عليه * فترك الاثني عشر وعدا 20
خلف ايليا * وقال له * امضي الآن اقبل ابي وامي * ثم الحقك * فقال له * ارجع * ماذا صنعت بك *
* فرجع من خلفه * واخذ فدانا من الثيران وذبحهما * وطبخ لحمهما بآلة الفدان * وقدم للشعب * 21
فاكلوا * وقام ومضى مع ايليا * وخدمه *

Qui dixit, Equidem zelo affectus ſum 10
pro Deo exercituum, ob rejectum ab Iſra-
elitis fœdus tuum, deſtructa ab iis altaria
tua, & prophetas tuos gladio interfectos;
& cùm ego ſolus ſim reliquus, ecce tamen
ipſi quæſierunt necem animæ meæ. Dixit 11
ad eum, Egredere, & ſta ſupra montem,
quoniã Deus manifeſtatur eſt ſe: & præ-
cedent eum angeli ventorum montes diſ-
rumpentium, & lapides confringentium,
attamen inter illos ventorum angelos non
aderit apparitio habitaculi Dei. Tum poſt
illos ventorum angelos aderunt angeli to-
nitruum, tunc tamen non apparebit habita-
tio Dei. Tum poſt angelos tonitruum, an- 12
geli ignis; ſed ad præſentiam angelo-
rum ignis non apparebit habitatio Dei.
Denique poſt angelos ignis vox cantici
cum quiete (id eſt, ſubmiſſa.) *Cùm id au-* 13
diiſſet Elia, operuit faciem ſuã amictu ſuo,
& ſurgens ſtetit in oſtio ſpeluncæ. Tunc
venit ad eum ſermo Dei dicentis, Quid
rei tibi eſt O Elia? Qui reſpondit, Zelo 14
motus ſum coram Deo, Deo exercituum,
quum violarent Iſraelitæ fœdus tuum, de-
ſtruerent altaria tua, & prophetas tuos
gladio perimerent; méque ſolo remanente,
quæſierint animam meam ad perdendam
illam. Ait illi Deus, Vade, revertere viâ 15
tuâ è deſerto in Damaſcum, cúmque per-
veneris ad eam, ungito ibi Hazaelem in
regem ſuper gentem Aram: Unges etiam 16
Jehu filium Namſi, regem ſuper Iſraeli-
tas: & regem conſtitues Eliſæum Saphati
filium de Abel-meholæ, ut ſit propheta lo-
co tui. Eritque ut qui evaſerit gladium 17
Hazaelis, hunc interficiat Jehu: & qui
evaſerit gladium Jehu, hunc interficiat
Eliſæus. Reſtant autem inter Iſraelitas 18
ſeptem millia, quorum genua non ſunt in-
curvata Baali, & quorum ora non oſcula-
ta ſunt eum. Cùm itaque inde abiiſſet, in- 19
venit Eliſæum Saphati filium ducentem
ante ſe duodecim paria boum jugatorum,
& ipſe erat cum uno ex illis duodecim,
& accedens ad eum Elia projecit ſuper
eum amictum ſuum. Qui dimiſſis duo- 20
decim illis, cucurrit poſt Eliam, dixitque
ad eum, Ibo jam oſculatum patrem meum
& matrem meam, tum te ſequar. Ait illi,
Revertere: quid feci tibi? Qui cùm re- 21
ceſſiſſet ab eo, accepit par boum, & macta-
vit eos, coxitque carnes eorum inſtrumen-
tis aratri, obtulitque populo; & comede-
runt: deinde ſurrexit abiitque cum Elia,
& miniſtravit ei.

מלכים א : כ

CAP. XX. כ

triginta & ,*ſuam virtutem* omnem congregavit Aram rex hadad-Ben Et
1 ובן־הדד מלך־ארם קבץ את־כל־חילו ושלשים
ſuper *coarctavit* &,aſcendit Et .currus &,*equum* &,ſecum reges duo &
ושנים מלך אתו וסוס ורכב ויעל ויצר על־
Achab ad nuncios Miſitque .ea cum pugnavit &,Someron
2 שמרון וילחם בה: וישלח מלאכים אל־אחאב
;hadad-Ben dicit Sic :ei Dixitque .civitatem in Iſrael regem
3 מלך־ישראל העירה: ויאמר לו כה אמר בן־הדד
boni tui filii &,tuæ uxores &;*ipſum mihi* tuũ aurum &,tuum Argentum
כספך וזהבך לי־הוא ונשיך ובניך הטובים
tuum verbum Secundùm :dixit & ,Iſrael rex reſpondit Et .*ipſi mihi*
4 לי־הם: ויען מלך־ישראל ויאמר כדברך
nuncii ſunt reverſi Et.mihi quæ omnia & ,*ego tibi* ,rex mi domine
5 אדני המלך לך אני וכל־אשר־לי: וישבו המלאכים
,te ad *miſi Quia* :dicendo ,hadad-Ben dixit Sic :dixerunt atque
ויאמרו כה־אמר בן־הדד לאמר כי־שלחתי אליך
mihi tuos filios &,tuas uxores &,tuum aurum &,tuum Argentum:dicendo
לאמר כספך וזהבך ונשיך ובניך לי
,te ad meos ſervos mittam cras *tempus ſecundum Quinimò* .dabis
6 תתן: כי אם־כעת מחר אשלח את־עבדי אליך
omne ,erit & ,tuorum ſervorum domos & ,tuam domum ſcrutabuntur &
וחפשו את־ביתך ואת בתי עבדיך והיה כל־
vocavit Et.tollent &,ſuis manibꝰ in ponent tuorum oculorũ concupiſcibile
7 מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו: ויקרא
obſecro Cognoſcite :ait & ,terræ ſeniores omnes Iſrael rex
מלך־ישראל לכל־זקני הארץ ויאמר דעו־נא
,meis uxoribus ,me ad miſit quia :*quærens* iſte malum quoniam,videte &
וראו כי רעה זה מבקש כי־שלח אלי לנשי
.*eo ab* prohibui non & ,meo auro & ,meo argento & ,meis filiis &
ולבני ולכספי ולזהבי ולא מנעתי ממנו:
,audias Ne :populus omnis & ,ſeniores omnes eum ad Dixeruntque
8 ויאמרו אליו כל־הזקנים וכל־העם אל־תשמע
meo domino Dicite :hadad-Ben nunciis Dixitque .acquieſcas neque
9 ולוא תאבה: ויאמר למלאכי בן־הדד אמרו לאדני
:faciam *prima* in tuum ſervum ad miſiſti quibus Omnia :regi
המלך כל אשר־שלחת אל־עבדך בראשנה אעשה
ei retulerunt & ,nuncii abierunt & :facere *potero non hoc verbum &*
והדבר הזה לא אוכל לעשות וילכו המלאכים וישבהו
,dii mihi faciant Sic :ait & ,hadad-Ben eum ad Miſitque .rem
10 דבר: וישלח אליו בן־הדד ויאמר כה־יעשון לי אלהים
,populi omnis pugillis Someron pulvis ſuffecerit ſi ,addant ſic &
וכה יוספו אם־ישפק עפר שמרון לשעלים לכל־העם
: Loquimini ,dixit & ,Iſrael rex reſpondit Et.meis pedibus in qui
11 אשר ברגלי: ויען מלך־ישראל ויאמר דברו
verbum *audire ſecundùm* ,fuit Et .*apertus* ſicut accinctus ſe laudet Ne
12 אל־יתהלל חגר כמפתח: ויהי כשמע את־הדבר
ad dixit & :tabernaculis in reges & ,ipſe *bibens* ipſe & ,hoc
הזה והוא שתה הוא והמלכים בסכות ויאמר אל־
unus propheta ecce Et .civitatem *ſuper* poſuerunt & :Ponite ;ſuos ſervos
13 עבדיו שימו וישימו על־העיר: והנה נביא אחד
:Dominus dixit Sic :dixit & ,Iſrael regem Achab ad acceſſit
נגש אל־אחאב מלך־ישראל ויאמר כה אמר יהוה
eam *tradens* ego Ecce ?hanc magnam *turbam* omnem vidiſti Nonne
הראית את כל־ההמון הגדול הזה הנני נתנו
,Achab Dixitque .Dominus *ego* quòd ſcies et ,hodie tua manu in
14 בידך היום וידעת כי־אני יהוה: ויאמר אחאב
.provinciarum principum *pueris In* :Dominus dixit Sic :ait Et ?*quo In*
במי ויאמר כה־אמר יהוה בנערי שרי המדינות
.Tu :dixit Et ?bellum *ligabit* Quis:dixit Et
ויאמר מי־יאסר המלחמה ויאמר אתה:

Verſio VULG. LAT.

CAP. XX.

1 PORrò Benadad rex Syriæ,
congregavit omnem exercitũ
ſuum, & triginta duos reges
ſecum, & equos,& currus:&
aſcendens pugnabat contra
Samariam, & obſidebat eam.
2 Mitténſque nuntios ad Achab
3 regem Iſrael in civitatẽ, Ait;
Hæc dicit Benadad; Argentũ
tuum,& aurũ tuum meum eſt:
& uxores tuæ,& filii tui optimi,
4 mi,mei ſunt. Reſpondítq; rex
Iſrael ; Juxta verbum tuum,
domine mi rex, tuus ſum ego,
5 & omnia mea. Revertentéſq;
nuntii,dixerũt;Hæc dicit Benadad,
qui miſit nos ad te ;Argentum
tuum,& aurum tuum,
& uxores tuas, & filios tuos
6 dabis mihi.Cras igitur hâc eâdem
horâ mittam ſervos meos
ad te, & ſcrutabuntur domum
tuam,& domum ſervorũ tuorum:
& omne quod eis placuerit,
ponent in manibus ſuis,
7 & auferent. Vocavit autem
rex Iſrael omnes ſeniores terræ,
& ait ; Animadvertite, &
videte,quoniam inſidietur nobis:
miſit enim ad me pro uxoribus
meis,& filiis, & pro argento
& auro : & non abnui.
8 Dixerúntque omnes majores
natu,& univerſus populus, ad
eum ;Non audias,neq; acquie-
9 ſcas illi. Reſpondit itaq; nuntiis
Benadad, Dicite domino
meo regi;Omnia propter quæ
miſiſti ad me ſervum tuum in
initio,faciam:hanc autem rem
10 facere non poſſum. Reverſiq;
nuntii retulerunt ei.Qui remiſit,
& ait ; Hæc faciant mihi
dii,& hæc addant,ſi ſuffecerit
pulvis Samariæ pugillis omnis
11 populi qui ſequitur me. Et reſpondens
rex Iſrael,ait;Dicite
ei,Ne glorietur accinctꝰ æquè
12 ut diſcinctus. Factum eſt autem,
cùm audîſſet Benadad
verbum iſtud, bibebat ipſe &
reges in umbraculis,& ait ſervis
ſuis ; Circumdate civitatem.
Et circumdederunt eam.
13 Et ecce propheta unus accedens
ad Achab regem Iſrael,
ait ei ;Hæc dicit Dominꝰ, Certè
vidiſti omnem multitudinẽ
hanc nimiam ? ecce,ego tradã
eam in manu tua hodié:ut ſci-
14 as,quia ego ſum Dominus. Et
ait Achab, Per quem ? Dixítque
ei;Hæc dicit Dominꝰ, Per
pediſſequos principum provinciarum.
Et ait,Quis incipiet
præliari ? Et ille dixit, Tu.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ κατέλιπεν Ἐλισαιὲ τὰς βόας, καὶ (κ) κατέδραμεν
ὀπίσω Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε, Καταφιλήσω
τὸν πατέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου. καὶ
(λ) εἶπεν Ἠλιοὺ, Ἀνάστρεφε, ὅτι πεποίηκά
21 σοι. Καὶ ἀνέστρεψεν ἐξ ὄπισθεν αὐτοῦ· καὶ ἔλαβε
(μ) τὰ ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ (ν) ἔθυσε καὶ
ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε
τῷ λαῷ, καὶ ἔφαγον. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη
ὀπίσω Ἠλιοὺ, καὶ ἐλειτούργει (ξ) αὐτῷ.

Et dereliquit Eliſæe boves, & 20
cucurrit poſt Eliu, & dixit; Deoſculabor
patrem meum: et ſequar
poſt te. Et dixit Eliu; Reverte,
(l) quoniam feci tibi. Et reverſus
eſt poſt eum: & cepit juga boum, 21
& immolavit, et coxit ea in vaſis
boum: & dedit populo: &
comederunt. Et ſurrexit, & ivit
poſt Eliu: & miniſtrabat ei.

MS.A. (κ) ἐπέδραμεν (λ) εἶπεν αὐτῷ, Πορεύου, ἀνάστρεφε, ὅτι (μ) τὸ ζεῦγος (ν) ἔθυσεν, * ἐν τοῖς σκεύεσιν τῶν βοῶν ἥψησεν αὐτὰ, καὶ ἔδωκεν (ξ) αὐτῷ. Καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισεν πᾶσ

Hîc tranſponuntur capp. 20, et 21. quódque hîc eſt cap. 20. in MS.A. quemadmodùm et in Vulg. Lat. eſt 21. et vice verſâ.

ΚΕΦ. [κ΄.

1 (α) ΚΑὶ ἀμπελὼν εἷς ἦν τῷ Ναβουθαὶ τῷ
Ἰεζραηλίτῃ παρὰ τῇ ἅλῳ Ἀχαὰβ βασιλέως
2 Σαμαρείας. Καὶ ἐλάλησεν Ἀχαὰβ πρὸς
Ναβουθαὶ, λέγων, Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου,
καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι (β) ἐγγίζων
οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα
ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν. εἰ δὲ ἀρέσκει
ἐνώπιόν σου, δώσω σοι ἀργύριον
(γ) ἄλλαγμα ἀμπελῶνός σου τούτου, καὶ ἔσται
3 μοι εἰς κῆπον λαχάνων. Καὶ εἶπε Ναβουθαὶ
πρὸς Ἀχαὰβ, Μὴ (δ) γένοιτό μοι παρὰ θεοῦ
μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί.
4 (ε) Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαὰβ τεταραγμένον,
καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ
συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν
5 ἄρτον. Καὶ εἰσῆλθεν (ζ) Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, Τί τὸ
πνεῦμά σου τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων
6 ἄρτον; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Ὅτι ἐλάλησα πρὸς
Ναβουθαὶ τὸν (η) Ἰεζραηλίτην, λέγων, Δός μοι
τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου· εἰ δὲ βούλῃ, δώσω
σοι ἀμπελῶνα ἄλλον (θ) ἀντ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν,
7 Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου. Καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ (ι) αὐτοῦ,
Σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ;
(κ) ἀνάστηθι καὶ φάγε ἄρτον καὶ σαυτοῦ γενοῦ,
(λ) ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ
8 τοῦ (μ) Ἰεζραηλίτου. Καὶ ἔγραψε βιβλίον ἐπὶ
τῷ ὀνόματι Ἀχαὰβ, καὶ ἐσφραγίσατο τῇ
σφραγῖδι αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους (ν) καὶ τοὺς ἐλευθέρους
9 τοὺς κατοικοῦντας μετὰ Ναβουθαί. Καὶ ἐγέγραπτο
ἐν τοῖς βιβλίοις, λέγων, Νηστεύσατε
νηστείαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβουθαὶ ἐν ἀρχῇ
10 τοῦ λαοῦ· Καὶ (ξ) ἐγκαθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς
παρανόμων ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν
αὐτοῦ, λέγοντες, † Εὐλόγησε
θεὸν καὶ βασιλέα· καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν,
καὶ λιθοβολησάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἀποθανέτω.

CAP. [XX.

ET (a) vinea una erat Nabuthæ 1
Jezraelitæ juxta (b) aream Achaab
regis Samariæ. Et locutus 2
eſt Achaab ad Nabuthæ, dicens;
Da mihi vineam tuam: & erit
mibi in hortum olerum: quoniam
propinquat hæc domui meæ: &
dabo tibi vineam aliam bonam
ſuper eam. Si verò placet coram
te, dabo tibi argentum, permutationem
vineæ tuæ iſtius, & (c)
erit mihi in hortum olerum. Et 3
dixit Nabuthæ ad Achaab; Non
fiat mihi à Deo meo, ut dem hæreditatem
patrum meorum tibi.
Et (d) turbatus eſt ſpiritus Achaab: 4
& dormivit in lecto ſuo,
& velavit faciem ſuam, & non
manducavit panem. Et intravit 5
Jezabel uxor ejus ad eum, &
locuta eſt ad eum; Quid ſpiritus
tuus turbatus, & non es tu manducans
panem? Et dixit ad eam; 6
Quia locutus ſum ad Nabuthæ
Jezraelitam, dicens; Da mihi vineam
tuam argento; ſi autem velis,
dabo tibi vineam aliam pro
ea: & dixit, Non dabo tibi hæreditatem
patrum meorum. Et 7
dixit ad eum Jezabel uxor ejus,
Tu nunc ſic facis (e) regem ſuper
Iſrael? Surge, & manduca panem,
(f) & eſto tuî ipſius: ego
verò dabo tibi vineam Nabuthæ
Jezraelitæ. Et ſcripſit librum in 8
nomine Achaab, et ſignavit annulo
illius. Et miſit librum ad ſeniores,
& (g) liberos, eos qui
habitabant cum Nabuthæ. Et 9
erat ſcriptum in libris, dicens;
Jejunate jejunium, & ſedere facite
Nabuthæ in (h) principio populi: 10
Et collocate duos viros filios
iniquorum ex adverſo ejus: &
teſtentur contra eum, dicentes;
(i) Benedixit Deum, & regem.
Et (k) producant eum, et lapident
eum: et moriatur.

MS.A. Κεφ. κα΄. (α) Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἀμπελὼν ἦν εἷς τῷ Ναβουθαὶ τῷ Ἰσραηλίτῃ παρὰ * τῷ ἅλῳ (β) ἐγγίων (γ) ἀντάλλαγμα τοῦ ἀμπελῶνος τούτου, (δ) γένοιτο παρὰ (ε) Καὶ ἦλθεν Ἀχαὰβ πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὡς ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης, καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου. καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς (ζ) πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, * [καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν] καὶ ἐλάλησεν (η) Ἰσραηλίτην, (θ) ἀντὶ τούτου· (ι) αὐτοῦ, Νῦν οὕτως ποιεῖς βασιλείαν ἐπὶ (κ) ἀνάστηθι, φάγε (λ) ἐγὼ δώσω (μ) Ἰσραηλίτου. (ν) καὶ πρὸς τοὺς ἐλευθέρους οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ τοὺς (ξ) καθίσατε † Ηὐλόγησεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כ

ובר הדד מלכא דארם כנש ית כל משריתיה ותלתין ותרין מלכין עמיה וסוסון ורתיכין 1
וסליק וצר על שמרון ואגיח קרבא בה: ושלח אזגדין לות אחאב מלכא דישראל 2
לקרתא: ואמר ליה כדנן אמר בר הדד כספך ודהבך דילי הוא ונשך ובנך שפירייא 3
דילי אנון: ואתיב מלכא דישראל ואמר כפתגמך רבוני מלכא דילך נפשי וכל דילי: 4
ותבו אזגדיא ואמרו כדנן אמר בר הדד למימר ארי שלחית לותך למימר כספך ודהבך 5
ונשך ובנך לי תתן: אלהן כעדנא הדין מחר אשלח ית עבדי לותך ויבלשון ית ביתך 6
וית בתי עבדך ויהי כל רגגא בעינך ישוון בידיהון ויסבון: וקרא מלכא דישראל לכל 7
סבי ארעא ואמר דעו כען וחזו ארי בישתא דין בעי ארי שלח לי לנשי ולבני ולכספי
ולדהבי ולא מנעית מניה: ואמרו ליה כל סביא וכל עמא לא תשמע ולא תיבי: ואמר 8 9
לאזגדי בר הדד אמרו לרבוני מלכא כל די שלחתא לעבדך בקדמיתא אעביד ופתגמא
הדין לא אכול למעבד ואזלו אזגדיא ואתיבוהי פתגמא: ושלח ליה בר הדד ואמר 10
כדין יעבדון לי דחלתא וכדין יוספון אם יספוק עפרא דשומרון למסב בשעולי פרסת
רגלי עמא דעמי: ואתיב מלכא דישראל ואמר אמרו ליה לא ישתבח דמזדרז ונחית 11
בקרבא כגבר דנצח וסליק מנה: והוה כד שמע ית פתגמא הדין והוא שתי הוא ומלכיא 12
במטליא ואמר לעבדוהי אזדרזו וכמנו על קרתא: והא נביא חד קריב לות אחאב מלכא 13
דישראל ואמר כדנן אמר יי החזיתא ית כל המונא סגיאה הדין הא אנא מסר ליה בידך
יומא דין ותדע ארי אנא יי: ואמר אחאב במן ואמר כדנן אמר יי בעולימי רברבי מדינתא 14
ואמר מן יתקיס קרבא ואמר את:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XX.

ET Bar-hadad rex Aram congregavit omnem exercitum ſuum, triginta 1
duos reges ſecum, & equos & currus ; & aſcendit, & obſedit Somron, &
bellum inivit in eam. Et miſit nuncios ad Ahhab regem Iſrael in urbem. 2
Et dixit illi, Sic dixit Bar-hadad, Argentum tuum & aurum tuum meum 3
eſt, & uxores tuæ,& filii tui pulchri mei ſunt. Et reſpondit rex Iſrael, & 4
dixit, Juxta verbum tuum domine mi rex,tua eſt anima mea,& omne quod
mihi eſt. Et redierunt nuncii,& dixerunt,Sic dixit Ben-hadad,dicendo: 5
Quia miſi ad te,dicendo: Argentum tuum,& aurum tuũ,& uxores tuas,&
filios tuos mihi dabis. Sed tempore hoc,cras mittam ſervos meos ad te,& 6
ſcrutabuntur domum tuam, & domos ſervorum tuorum, & erit, omnem
concupiſcentiam oculorum tuorum ponent in manu ſua, & accipient.
Et vocavit rex Iſrael omnes ſenes terræ, & dixit, Cognoſcite, quæſo, & 7
videte quòd malum iſte quærit ; nam miſit ad me pro uxoribus meis, &
pro filiis meis, & pro argento meo,& pro auro meo: & non denegavi ei. 8
Et dixerunt ei omnes ſenes, & omnis populus, Non pareas neq; velis. Et
dixit nunciis Bar-hadad, Dicite domino meo regi, omnia quæ miſiſti ad 9
ſervum tuum initio faciam, ſed rem iſtam non potero facere : & abierunt
nuncii, & reſponderunt illi verbum. Et miſit illi Bar-hadad, & dixit, Sic 10
faciant mihi Timores mei, & ſic addant, ſi ſuffecerit pulvis Somron, ut
feratur ſoleis plantarum pedum populi qui mecum erit. Et reſpondit rex 11
Iſrael, & dixit, Dicite illi, Ne laudet ſe expeditꝰ, & deſcendens in prœlium,
ſicut vir qui vincit, & aſcendit ex eo. Et fuit cùm audîſſet verbum hoc, & 12
ille bibebat, ipſe & reges in tentoriis : & dixit ſervis ſuis, Expedimini: &
poſuerunt ſe in inſidiis adverſus urbem. Et ecce propheta unus acceſſit ad 13
Ahhab regem Iſrael, & dixit, Sic dixit Dominus, Num vidiſti omnem
multitudinem magnam hanc ? ecce ego trado illam in manu tua hodie, ut
cognoſcas quòd ego ſum Dñs. Et dixit Ahhab, Per quem ? & dixit, Sic 14
dixit Dominus, Per adoleſcentes magnatum provinciarum : & dixit,
Quis ordinabit prœlium ? & dixit, Tu.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * ܘܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܟܢܫ ܟܠܗ ܚܝܠܗ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ 1
ܡܠܟܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܣܘܣܘܬܐ ܘܡܪܟܒܬܐ. ܘܣܠܩ ܘܫܪܐ ܥܠ ܫܡܪܝܢ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗ. * ܘܫܕܪ 2
ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܗܕܕ. ܟܣܦܟ ܘܕܗܒܟ 3
ܕܝܠܝ ܗܘ. ܘܢܫܝܟ ܘܒܢܝܟ ܫܦܝܪܐ ܕܝܠܝ ܐܢܘܢ. * ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܐܝܟ 4
ܦܬܓܡܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܕܝܠܟ ܐܢܐ ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܠܝ. * ܘܗܦܟܘ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܡܪܘ. ܗܟܢܐ 5
ܐܡܪ ܒܪ ܗܕܕ. ܕܫܠܚܬ ܠܟ ܡܢ ܩܕܡܝܬܐ: ܕܟܣܦܟ ܘܕܗܒܟ: ܘܢܫܝܟ ܘܒܢܝܟ ܬܬܠ ܠܝ. * ܡܚܪ 6
ܒܗܢܐ ܥܕܢܐ. ܐܫܕܪ ܥܒܕܝ ܠܘܬܟ. ܘܢܒܨܘܢ ܒܝܬܟ ܘܒܬܐ ܕܥܒܕܝܟ. ܘܟܠ ܕܪܓܝܓ
ܒܥܝܢܝܗܘܢ. ܢܣܒܘܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܘܢܐܬܘܢ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܐܪܥܐ. 7
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܕܥܘ ܘܚܙܘ ܕܒܝܫܬܐ ܗܘ ܒܥܐ ܗܢܐ. ܕܫܠܚ ܥܠܝ ܥܠ ܢܫܝ ܘܥܠ ܒܢܝ ܘܥܠ
ܟܣܦܝ ܘܥܠ ܕܗܒܝ. ܘܠܐ ܟܠܝܬ ܡܢܗ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܠܐ 8
ܬܫܡܥ. ܘܠܐ ܬܬܦܝܣ. * ܘܐܡܪ ܠܐܝܙܓܕܐ ܕܒܪ ܗܕܕ. ܐܡܪܘ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ. ܟܠ ܕܫܠܚܬ 9
ܠܥܒܕܟ ܡܢ ܩܕܡܝܬܐ. ܐܥܒܕ. ܘܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܥܒܕ. ܘܐܙܠܘ ܐܝܙܓܕܐ
ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܦܬܓܡܐ. * ܘܫܠܚ ܠܗ ܒܪ ܗܕܕ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕܘܢ ܠܝ ܐܠܗܐ: 10
ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦܘܢ ܠܝ. ܐܢ ܢܣܦܩ ܥܦܪܗ ܕܫܡܪܝܢ ܚܘܦܢܐ ܠܥܡܐ ܕܥܡܝ.
* ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܐܡܪܘ. ܠܐ ܢܫܬܒܗܪ ܡܢ ܕܐܣܪ. ܐܝܟ ܡܢ ܕܫܪܐ. * ܘܟܕ 11
ܫܡܥ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ: ܘܗܘ ܫܬܐ ܗܘܐ ܘܡܠܟܐ ܒܡܛܠܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܣܥܪܘ ܣܥܘܪ 12
ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܗܐ ܢܒܝܐ ܚܕ ܩܪܒ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 13
ܚܙܐ ܐܢܬ ܠܗ ܠܟܢܫܐ ܗܢܐ ܟܠܗ ܚܝܠܐ ܪܒܐ. ܗܐ ܡܫܠܡ ܐܢܐ ܠܗ ܒܐܝܕܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܘܬܕܥܘܢ
ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܐܚܐܒ. ܒܡܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܛܠܝܐ ܘܒܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪ 14
ܠܗ. ܡܢܘ ܢܣܕܪ ܩܪܒܐ ܠܩܘܕܡ. ܐܡܪ ܠܗ. ܐܢܬ.

CAP. XX.

Porrò filius Hadad rex Edom collectâ totâ 1
militiâ ſuâ, & triginta duobus regib⁹ quos
ſecum habebat, necnon equis & curribus;
aſcendit & caſtra poſuit adversùs Samariam,
& oppugnavit eam. Deinde miſſis legatis ad 2
Ahab regem Iſraelis, Dixit ad eum, Sic dicit 3
Hadad, Argentum & aurum tuum, meum eſt;
& uxores ac filii tui elegantes, mihi ſunt. Reſpondens 4
rex Iſraelis ait; Juxta ſermonem tuum
domine mi rex, tam ego quàm quicquid
poſſideo, tuum eſt. Sed legati *denuò* redeuntes 5
dixerunt, Sic dicit filius Hadad, Miſerā ad
te initio, quòd argentum & aurum tuum &
uxores ac filios tuos mihi dares: Cras verò 6
hoc ipſo tempore mittam ad te ſervos meos;
& ſcrutabuntur domos tuas & domos ſervorum
tuorum: & quicquid jucundum videbitur
eis, tollent manibus ſuis, & venient.
Quamobrem rex Iſrael convocatis omnibus 7
terræ ſenioribus, dixit eis; Cognoſcite, & videte
quòd malum quærat iſte: miſit enim pro
uxoribus ac filiis meis, & pro argento et auro
meo, nec denegavi ei. Dixerunt ad eum 8
omnes ſeniores et univerſus populus, Ne
auſcultes, néve acquieſcas. Dixit ergò legatis 9
filii Hadad, Dicite domino meo regi,
Quicquid initio mandâſti ſervo tuo, faciam:
rem verò iſtam facere minimè poſſum. Abierunt
itaque nuntii, et retulerunt ei reſponſum.
Miſit ad eum filius Hadad, et ait; Sic 10
faciant mihi dii, et ſic addant mihi, ſi ſuffecerit
pulvis Samariæ populo qui mecum eſt, *ut*
vel pugillum quiſque capiat. At rex Iſraelis 11
reſpondens ait, Dicite, Ne glorietur qui ligat
ut is qui ſolvit. Qui cùm audîſſet reſponſum 12
iſtud (bibebat autem *tunc* unà cum regibus
in tentoriis) dixit ſervis ſuis, Premite obſidione
civitatem. Interim ecce propheta quidam 13
acceſſit ad regem Iſraelis, et ait illi, Sic
dicit Dominus, Vides omnem exercitum
hunc maximum? en traditurus ſum eum in
manus tuas hodiè, ut ſciatis me eſſe Dominum.
Dixit Ahab, Per quos? Ait illi, Per juvenes 14
et magnates urbis. Dixit ad eum, Quis
prior aciem componet? Ait illi, Tu.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل العشرون * * وان بن هداد ملك ارام جمع كل عسكره * ومعه اثنان 1
وثلثون ملكا وخيل وجنايب * وطلع الي سومرون للملاحمة لمن بها * ثم وجه رسلا الي احاب ملك 2
آل اسرايل * الي مستقر من قرية سومرون * فقال * كذا قال بن هداد * ان فضتك وذهبك لي * 3
وكذلك بنوك ونساءك الحسان هم لي ايضا * فاجاب ملك آل اسرايل * وقال * كما قال سيدي الملك 4
انا له وجميع مالي * فرجع الرسل وقالوا * هكذا قال بن هداد * اني انما بعثت ان تسلم الي فضتك 5
وذهبك ونساءك وبنيك * وفي هذا الوقت من غد ابعث اليك عبيدي * ليفتشوا بيتك وبيوت 6
عبيدك * وينظرون كل نفيس ومستحسن في عينيك * ياخذونه بايديهم وياتون به * فدعي ملك 7
اسرايل جميع شيوخ الارض * وقال * اعلموا الان وانظروا الي هذا * انما يطلب الشر بعث الي في
نساي وبني وفضتي وذهبي * فلم امنعه * فاجاب الشيوخ وساير الشعب * وقالوا * لا تطع * ولا تخضع 8
* وقال للرسل * قولوا لسيدي الملك * انا امتثل جميع رسالته الاولي * واما هذه الرسالة * فليس 9
لي الي ذلك سبيل * ومضي الرسل وحكوا الكلام * فوجه اليه بن هداد يقول * كذلك 10
تصنع بي الالهة * وكذلك يزيدون ان كان تراب سومرون يجري قدام القوم الذين معي * 11
* فاجابه ملك بني اسرايل * وقال * لا يمتدح الرجل المستكملوا الحرب * كرجل تبراء وكلا 12
منه * فلما سمع هذا الكلام * وهو قد شرب مع الملوك في الخيم * قال لعبيده * تحصروا
واكمنوا علي القرية * وعند ذلك تقدم احد الانبياء الي احاب ملك آل اسرايل * وقال * 13
هكذا قال الله * ارايت هذا الجمع العظيم * اليوم اوقعه في يدك * وتعلم اني انا الله * فاجاب 14
احاب وقال * عمن تكون هذه الجدة * فقال * كذلك قال الله * باحداث روساء المدينة * فقال
فمن يصاف الحرب * قال * انت *

CAP. XX.

Ben-haddad autem rex Aram congregavit 1
totum exercitum ſuum, & ſtipatus
triginta duobus regibus, equis, atque deſultoriis,
aſcendit in Samariam præliaturus
adversùs incolas ejus. Tum miſit nuntios 2
ad Achabum regem Iſraelitarum in urbem
Samariam locum reſidentiæ ipſius, Et 3
ait, Sic dicit Ben-haddad, Argentum quidem
& aurum tuum, meum eſt: ſic etiam
filii tui & uxores tuæ pulcherrimæ ſunt
quoque meæ. Reſpondit Rex Iſraelitarū, 4
& ait; Quemadmodum dixit dominus
meus rex, ego & quicquid meum eſt, ipſius
ſumus. Reverſi ſunt autem nuntii & dixerunt, 5
Sic ait Ben-haddad: Mandaveram
equidem ut mihi traderes argentum
& aurum tuum, uxores & filios tuos:
At craſtinâ die, pari tempore mittam ad te 6
ſervos meos ut ſcrutentur domum tuam,
& domos ſervorum tuorum, conſiderent
omne pretioſum ac pulchrum oculis tuis,
tollant illud manib⁹ ſuis, & afferant. Igitur 7
accerſitis rex Iſrael omnibus terræ ſenioribus,
dixit; Cognoſcite jam, & conſiderate
hunc; ſanè malum quærit: miſerat
ad me pro uxoribus & filiis meis, argento
atque auro meo, nec denegaveram ei.
Reſponderunt ſeniores & univerſus populus, 8
& dixerunt; Ne obedias, néve te ſubmittas.
Quarè dixit ad legatos, Dicite 9
domino meo regi, Ego primam legationem
planè exequar, hujus verò legationis exequendæ
nullus eſt mihi modus. Abeuntibus
ergò nuntiis, & talia verba referentibus,
Remiſit ad eum Ben-haddad dicens; Sic 10
faciant mihi dii, & ſic addant, ſi pulvis
Samariæ ſatis ſit ante populum qui mecum
eſt. Reſpondit ei rex Iſraelitarum, & ait; 11
Ne jactet ſe homo cui jucundum eſt bellū,
velut is qui eo ſe expedit extricátque.
Qui cùm audîſſet hujuſmodi verba (is autem 12
jam biberat cum regibus in tentoriis)
dixit ſervis ſuis, In unum cogimini, & inſidiamini
civitati. Tunc accedens quidam 13
prophetarum ad Achab regem Iſraelitarum,
dixit; Sic ait Deus, Vidéſne hanc
turbam magnam? hodiè cadere faciam
illam in manum tuam, & cognoſces me
eſſe Deum. Reſpondens Achab dixit, Per 14
quem fiet actus hic heroicus? qui dixit, Sic
ait Deus, Per pueros præcipuorum urbis.
Dixit, Ecquis inſtruet aciem? Reſpondit,
Tu.

מלכים א : כ

ducenti fuerunt & :provinciarum principum pueros recenſuit Et
15 ויפקד את־נערי שרי המדינות ויהיו מאתים
omnium populum omnem recenſuit eos poſt & : triginta & ,duo
שנים ושלשים ואחריהם פקד את־כל־העם כל־
.meridie *in* ſunt egreſſi Et .millia ſeptem Iſrael filiorum
16 בני ישראל שבעת אלפים׃ ויצאו בצהרים
triginta , reges & ipſe,tabernaculis in ebrius *bibens* hadad-Ben Et
ובן־הדד שתה שכור בסכות הוא והמלכים שלשים־
principum pueri ſunt egreſſi Et .ei auxiliantes reges duo &
17 ושנים מלך עזר אתו׃ ויצאו נערי שרי
, ei nunciaverunt & ,hadad-Ben miſit & , initio in provinciarum
המדינות בראשנה וישלח בן־הדד ויגידו לו
pacem ad Sive : ait Et .Someron de ſunt egreſſi Viri : dicendo
18 לאמר אנשים יצאו משמרון׃ ויאמר אם־לשלום
,fuerint egreſſi bellum ad ſive : vivos eos capite ,fuerint egreſſi
יצאו תפשום חיים ואם למלחמה יצאו
principum pueri ; urbe de ſunt egreſſi ii Et .eos *prehendite* vivos
19 חיים תפשום׃ ואלה יצאו מן־העיר נערי שרי
vir percuſſerunt Et .eos poſt qui exercitus & ,provinciarum
20 המדינות והחיל אשר אחריהם׃ ויכו איש
evaſit & ; Iſrael eos eſt perſecutus & ,Aram fugerunt & ,*ſuum* virum
אישו וינסו ארם וירדפם ישראל וימלט
eſt egreſſus Et .equites & ,equo ſuper Aram rex hadad-Ben
21 בן־הדד מלך ארם על־סוס ופרשים׃ ויצא
percuſſit & ; *currum* & , *equum* percuſſit & , Iſrael rex
מלך ישראל ויך את־הסוס ואת־הרכב והכה
, Iſrael regem ad propheta acceſſit Et .magna plaga Aram *in*
22 בארם מכה גדולה׃ ויגש הנביא אל־מלך ישראל
; facias quod vide & ,ſcito & ,confortare ,Vade : ei dixit &
ויאמר לו לך התחזק ודע וראה את אשר־תעשה
ſervi Et .te *ſuper aſcendens* Aram rex , anni reverſione in quia
23 כי לתשובת השנה מלך ארם עלה עליך׃ ועבדי
; eorum dii montium Dii : eum ad dixerunt Aram regis
מלך־ארם אמרו אליו אלהי הרים אלהיהם
,campeſtri in *eis cum* pugnemus veruntamen & :nobis prævaluerunt idcircò
על־כן חזקו ממנו ואולם נלחם אתם במישור
: fac hoc verbum Et .eis prævalebimus *non ſi*
24 אם־לא נחזק מהם׃ ואת־הדבר הזה עשה
.eis pro *comites* pone & ,ſuo loco è *virum* reges recedere Fac
הסר המלכים איש ממקמו ושים פחות תחתיהם׃
, te à *cadentem* exercitum ſecundùm exercitum tibi numerabis tu Et
25 ואתה תמנה־לך חיל כחיל הנפל מאותך
,*campeſtri* in eis cum pugnabimus &,*currum ſicut currum &,equum ſicut equum* &
וסוס כסוס ורכב כרכב ונלחמה אותם במישור
.ſic fecit & ,eorum vocem *ad* audivit Et .eis prævalebimus *non ſi*
אם־לא נחזק מהם וישמע לקלם ויעש כן׃
aſcendit & ; Aram hadad-Ben recenſuit & ,anni reverſione in fuit Et
26 ויהי לתשובת השנה ויפקד בן־הדד את־ארם ויעל
,ſunt numerati Iſrael filii Et .Iſrael cum bellum ad ,Aphec in
27 אפקה למלחמה עם־ישראל׃ ובני ישראל התפקדו
filii ſunt caſtrametati & :eorũ occurſum *ad* abierunt & ,*redacti calculum in* &
וכלכלו וילכו לקראתם ויחנו בני־
repleverũt Aramæi &:*caprarum denudati* greges duo tanquã eos contra Iſrael
ישראל נגדם כשני חשפי עזים וארם מלאו
, Iſrael regem ad ait & , Dei vir acceſſit Et .terram
28 את־הארץ׃ ויגש איש האלהים ויאמר אל־מלך ישראל
montium Deus ,*Aram* dixerunt quòd eo Pro :Dominꝰ dixit Sic : ait &
ויאמר כה־אמר יהוה יען אשר אמרו ארם אלהי הרים
multitudinem omnem dabo *&* : *ipſe* vallium Deus non &,Dominꝰ
יהוה ולא־אלהי עמקים הוא ונתתי את־כל־ההמון
.Dominus *ego* quòd ſcietis & ,tua manu in hanc magnam
הגדול הזה בידך וידעתם כי־אני יהוה׃

Verſio VULG. LAT.

15 Recenſuit ergò pueros principum
provinciarum,& reperit
numerum ducentorum triginta
duorum : & recenſuit poſt
eos populum, omnes filios Iſrael,
16 ſeptem millia: Et egreſſi
ſunt meridié. Benadad autem
bibebat temulentus in umbraculo
ſuo,& reges triginta duo
cum eo,qui ad auxiliũ ejus venerant.
17 Egreſſi ſunt auté pueri
principum provinciarũ in prima
fronte. Miſit itaque Benadad.
Qui nuntiaverunt ei, dicentes;
Viri egreſſi ſunt de Samaria.
18 Et ille ait;Sive pro pace
veniũt,apprehédite eos vivos:
ſive ut præliétur,vivos eos
19 capite. Egreſſi ſunt ergò pueri
principũ provinciarũ,ac reliquus
20 exercitus ſequebatur: Et
ꝑcuſſit unuſquiſque virum,qui
contra ſe veniebat : fugerúntque
Syri, & perſecutus eſt eos
Iſrael. Fûgit quoque Benadad
rex Syriæ in equo cum equitibus
21 ſuis. Necnon egreſſus rex
Iſrael ꝑcuſſit equos et currꝰ,&
percuſſit Syriã plagâ magnâ.
22 (Accedens auté propheta ad
regem Iſrael,dixit ei ; Vade,&
confortare, & ſcito , & vide
quid facias:ſequenti enim anno
rex Syriæ aſcendet contra
23 te.) Servi verò regis Syriæ dixerunt
ei ; Dii montium ſunt
dii eorum, ideò ſuperaverunt
nos:ſed meliꝰ eſt ut pugnemꝰ
contra eos in campeſtribus,&
24 obtinebimꝰ eos.Tu ergò verbum
hoc fac ; Amove reges ſingulos
ab exercitu tuo,& pone
25 principes pro eis: Et inſtaura
numerũ militũ qui ceciderũt
de tuis,& equos ſecundùm equos
priſtinos,& currꝰ ſecundùm
currꝰ quos antè habuiſti:
& pugnabimꝰ contra eos in
campeſtribꝰ,& videbis ꝙ obtinebimus
eos.Credidit conſilio
26 eorum,& fecit ita. Igitur
poſtquàm annus tranſierat,recenſuit
Benadad Syros, & aſcendit
in Aphec,ut pugnaret
27 contra Iſrael. Porrò filii Iſrael
recenſiti ſunt , & acceptis
cibariis profecti ex adverſo,
caſtráque metati ſunt contra
eos,quaſi duo parvi greges caprarum
: Syri autem repleverunt
28 terram. (Et accedens unus
vir Dei, dixit ad regem Iſrael
; Hæc dicit Dominꝰ ;Quia
dixerunt Syri ; Deus montium
eſt Dominus, & non eſt Deus
vallium : dabo omnem multitudinem
hanc grandem in
manu tua, & ſcietis quia ego
ſum Dominus.)

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐποίησαν οἱ (ο) ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ
οἱ πρεσβύτεροι ϗ οἱ ἐλεύθεροι (π) οἱ κατοικοῦντες
ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, (ρ) καθὼς ἀπέστειλε
πρὸς αὐτοὺς (σ) Ἰεζάβελ, ϗ καθὰ ἐγέγραπτο
ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέστειλε πρὸς
12 (τ) αὐτούς. Καὶ ἐκάλεσαν νηστείαν, ϗ ἐκάθισαν
13 τὸν Ναβουθαὶ (υ) ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ. Καὶ
(φ) εἰσῆλθον δύο ἄνδρες (χ) υἱοὶ παρανόμων,
ϗ ἐκάθισαν ἐξεναντίας αὐτοῦ, ϗ (ψ) κατεμαρτύρησαν
αὐτοῦ, λέγοντες, Εὐλόγηκας θεὸν ϗ
βασιλέα. ϗ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως,
ϗ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, ϗ ἀπέθανε.
14 Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ἰεζάβελ, λέγοντες,
Λελιθοβόληται Ναβουθαὶ, ϗ τέθνηκε.
15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν (ω) Ἰεζάβελ, ϗ εἶπεν
πρὸς Ἀχαὰβ, Ἀνάστα, κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα
Ναβουθαὶ τοῦ (α) Ἰεζραηλίτου, ὃς οὐκ
ἔδωκέ σοι ἀργυρίου, ὅτι οὐκ ἔστι Ναβουθαὶ ζῶν,
16 ὅτι τέθνηκε. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχαὰβ
ὅτι τέθνηκε Ναβουθαὶ ὁ (β) Ἰεζραηλίτης, ϗ
διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ϗ περιεβάλετο
σάκκον. ϗ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, ϗ (γ) ἀνέστη
ϗ κατέβη Ἀχαὰβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ
τοῦ (δ) Ἰεζραηλίτου κληρονομῆσαι αὐτόν.
17 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην,
18 λέγων, Ἀνάστηθι ϗ κατάβηθι εἰς (ε) ἀπαντὴν
Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ,
ὅτι οὗτος ἐν ἀμπελῶνι (ζ) Ναβουθαὶ,
ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν.
19 Καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν, λέγων, Τάδε λέγει
κύριος, Ὡς σὺ ἐφόνευσας ϗ ἐκληρονόμησας,
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, Ἐν
παντὶ τόπῳ ᾧ (η) ἔλειξαν αἱ ὕες ϗ οἱ κύνες
τὸ αἷμα Ναβουθαὶ, ἐκεῖ (θ) λείξουσιν οἱ κύνες
τὸ αἷμά σου, (ι) ϗ αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ
20 αἵματί σου. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιοὺ,
Εἰ εὕρηκάς με ὁ ἐχθρός μου; ϗ εἶπεν, Εὕρηκα·
διότι μάτην πέπρασαι ποιῆσαι τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον κυρίου, παροργίσαι αὐτόν·
21 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακὰ· ϗ ἐκκαύσω
ὀπίσω σου, ϗ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἀχαὰβ οὐροῦντα
πρὸς τοῖχον, ϗ συνεχόμενον ϗ ἐγκαταλελειμμένον
22 ἐν Ἰσραήλ. Καὶ δώσω τὸν οἶκον
σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ϗ ὡς τὸν
οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιὰ, περὶ τῶν παροργισμάτων
ὧν παρώργισας ϗ ἐξήμαρτες τὸν Ἰσραήλ.
23 Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε κύριος,
λέγων, Οἱ κύνες καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ
24 προτειχίσματι τοῦ Ἰεζραέλ. Τὸν τεθνηκότα
τοῦ Ἀχαὰβ ἐν τῇ πόλει (κ) φάγονται οἱ
κύνες, ϗ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ
πεδίῳ (λ) φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ.

Et fecerunt viri civitatis illius, 11
ipſi ſeniores, & liberi, qui habitabant
in civitate ejus, ſicut miſit
ad eos Jezabel,& ſicut ſcriptum
erat in libris,quos miſerat ad eos.
Et (l) vocaverunt jejunium, & 12
ſedere fecerunt Nabuthæ in principio
populi. Et intrârunt duo 13
viri filii iniquorum, & ſederunt
ex adverſo ejus, & teſtati ſunt
contra eum,(m)dicentes; Benedixiſti
Deum, & regem. Et produxerunt
eum extra civitatem,
& lapidaverunt eum in lapidibus
: & mortuus eſt.Et miſerunt 14
ad Jezabel, dicentes; Lapidatus
eſt Nabuthæ, & mortuus eſt. Et 15
factum eſt,ut audivit(n) Jezabel:
& dixit ad Achaab,Surge,hæredita
vineã Nabuthæ Iezraelitæ,
qui non dederat tibi argento:quoniam
non eſt Nabuthæ vivens,
quia mortuus eſt. Et factum eſt 16
ut audivit Achaab,quia mortuus
eſt Nabuthæ (o) Jezraelita, &
conſcidit veſtimenta ſua, & cooperuit
ſe cilicio. Et factum eſt
poſt hæc, & ſurrexit, & deſcendit
Achaab ad vineam Nabuthæ
Jezraelitæ poſſidere eam. Et dixit 17
Dominus ad Eliu Theſbitem,
dicens ; Surge, & deſcende in
obviam Achaab regis Iſrael, qui
eſt in Samaria, quia hic in vinea
Nabuthæ, quia deſcendit illuc
poſſidere eam.Et loqueris ad eum, 19
dicens; Hæc dicit Dominus; (p)
Quomodò tu occidiſti, & poſſediſti:
propter hoc hæc dicit Dominus;
In(q)omni loco in quo linxerunt
(r)ſues & canes ſanguinem
Nabuthæ, ibi lingent canes ſanguinem
tuum: & (ſ) meretrices
lavabunt in ſanguine tuo.Et dixit 20
Achaab ad Eliu, Si inveniſti me
inimicus meus? Et dixit, Inveni:
Quoniam fruſtrà venditus es ad
faciendum malum in conſpectu
Domini, ad exacerbandum eum:
(t) Ecce ego induco ſuper te mala: 21
& ſuccendam poſt te, & diſperdam
de Achaab mingentem ad
parietem, & clauſum, & derelictum
in Iſrael: Et dabo domum 22
tuam,ſicut domum Hieroboam filii
Nabat, & ſicut domum Baaſa
filii Achia, pro exacerbationibus,
quibus exacerbâſti, et peccare feciſti
Iſrael.Et ad Jezabel loquutus 23
eſt Dominus, dicens; Canes
manducabunt eam in antemurali
Jezrael. Mortuum de Achaab in 24
civitate comedent canes: et mortuum
ejus in campo comedent volatilia
cœli.

MS.A. (ο) ἄνδρες πόλεως (π) οἱ καθήμενοι ἐν πόλει (ρ) καθὰ (σ) Ἰεζάβελ, καθὰ γέγραπται ἐν (τ) αὐτοῖς. * Ἐκάλεσεν (υ) ἐν κεφαλῇ τοῦ (φ) ἦλθον (χ) οἱ υἱοὶ (ψ) κατεμαρτύρησαν ἄνδρες τῆς ἀποστασίας τὸν Ναβουθαὶ κατέναντι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ηὐλόγησεν Ναβουθαὶ θεὸν (ω) Ἰεζάβελ, ὅτι λελιθοβόληται Ναβουθαὶ ϗ ἀπέθανεν, ϗ εἶπεν Ἰεζάβελ πρὸς (α) Ἰσραηλίτου, (β) Ἰσραηλίτης, (γ) ἀνέστη Ἀχαὰβ ϗ κατέβη εἰς (δ) Ἰσραηλίτου (ε) ἀπάντησιν (ζ) Ναβουθαὶ, * καταβέβηκεν κληρονομῆσαι αὐτόν. (η) ἔλιξαν οἱ κύνες ϗ αἱ ὕες τὸ (θ) λίξουσιν τὸ (ι) ϗ πόρναι (κ) καταφάγονται (λ) καταφάγονται

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

15 ומנא ית עולמי רברבי מדינתא והוו מאתן ותלתין ותרין ובתריהון מנא ית כל עמא
16 כל בני ישראל שבעא אלפין׃ ונפקו בטיהרא ובר הדד שתי רוי במטליא הוא
17 ומלכיא תלתין ותרין מלכיא מסעדין ליה׃ ונפקו עולמי רברבי מדינתא בקדמיתא
18 ושלח בר הדד וחויאו ליה למימר גברין נפקו משומרון׃ ואמר אם לשלמא נפקו
19 אחודונון כד חיין ואם לקרבא נפקו כד חיין אחודונון׃ ואלין נפקו מן קרתא עולמי
20 רברבי מדינתא וחילא דבתריהון׃ וקטלו גבר גברוהי ואפכו אנש ארם ורדפונון
21 ישראל ואשתזיב בר הדד מלכא דארם על סוסון ועמיה תרין זוג פרשין׃ ונפק מלכא
22 דישראל ומחא ית סוסותא ומגיר ית רתיכיא ומחא באנש ארם מחא סגיאה׃ וקריב
נביא לות מלכא דישראל ואמר ליה איזיל אתקף ודע וחזי ית דתעביד ארי לזמן סופא
23 דשתא מלכא דארם סליק עלך׃ ועבדי מלכא דארם אמרו ליה אלהא דשליט על
טוריא אלההון על כן תקיפו מננא וברם נגיח עמהון במישרא אם לא נתקף מנהון׃
24 25 וית פתגמא הדין עביד אעדי מלכיא גבר מאתריה ומני שלטוניא חלופיהון׃ ואת תמני
לך משרין כמשרין דאתקטלא מנך וסוסון כסוסון ורתיכין כרתיכין ונגיח עמהון
26 במישרא אם לא נתקיף מנהון וקבל למימריהון ועבד כן׃ והוה לזמן סופא דשתא
27 ומנא בר הדד ית אנש ארם וסליק לאפק לאגחא קרבא עם ישראל׃ ובני ישראל
אתמניאו ואזדמנו ואזלו לקדמותהון ושרו בני ישראל לקבלהון כתרין גזרי עזין ואנש
28 ארם מליאו ית ארעא׃ וקריב נביא דיי ואמר לות מלכא דישראל ואמר ליה כדנן אמר
יי חלף דאמרו אנש ארם אלהא דשליט על טוריא יי ולא אלהא דשלט על מישריא
הוא ואמסר ית כל חמונא רבא הדין בידך ותדעון ארי אנא יי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et numeravit adoleſcentes magnatum provinciarum, & fuerunt ducenti 15
triginta duo, & poſt illos numeravit populum omnium filiorum Iſrael,
ſeptem millia. Et exierunt in meridie, & Ben-hadad bibebat ebrius in 16
tentoriis ipſe & reges, [*quippe*] triginta duo reges auxiliabantur ei. Et 17
exierunt adoleſcentes magnatum regionum initio, & miſit Bar-hadad, &
indicaverunt illi, dicendo : Viri exierunt de Somron. Et dixit, Si ad pacem 18
exierunt,apprehendite eos vivos ; ſive in bellum exierunt,vivos etiam
apprehendite. Et hi exierunt ex urbe adoleſcentes magnatum regionum, 19
& exercitus qui erat poſt illos. Et occiderunt quiſq; virum ſuum : & fugerunt 20
homines Aram, & perſequuti ſunt illos Iſrael, & evaſit Barhadad
rex Aram ſuper equum, & cum illo duo paria equitum. Et exivit rex 21
Iſrael, & percuſſit equos & conſumpſit currus, & percuſſit homines Aram
percuſſione magna. Et acceſſerat propheta ad regem Iſrael, & dixerat 22
illi, Vade & confortare, & cognoſce, vidéq; quid facias ; nam in tempore
finis anni rex Aram aſcendet contra te. Et ſervi regis Aram dixerunt illi, 23
Deus qui imperat montibus, Deus illorum eſt, propterea prævaluerunt
nobis : verùm congrediamur cum eis in planicie, num prævalebimus eis.
Et rem iſtam facito : aufer reges quemq; de loco ſuo , & pone imperatores 24
pro eis. Et tu numerabis tibi exercitus, ſicut exercitus qui occiſi 25
ſunt de te, & equos ſicut equos, & currus ſicut currus ; et congrediemur
cum illis in planicie, [*tunc videbis*,] num prævalebimus eis : et excepit
dicta eorum, et fecit ſic. Et fuit in tempore finis anni numeravit Barhadad 26
homines Aram,& aſcendit in Aphec, ut iniret bellum cum Iſrael.
Et filii Iſrael numerati ſunt atque parati, & iverunt in occurſum illorum, 27
& poſuerunt caſtra filii Iſrael è regione illorum, tanquam duo greges caprarum
; ſed homines Aram impleverant terram. Et acceſſerat propheta 28
Domini, & dixerat regi Iſrael ; dixerat enim *ei*, Sic dixit Dominus, Eò
quòd dixerunt homines Aram, Deus qui imperat montibus,Dominus eſt;
& non Deus qui imperat planiciebus, eſt Dñs : tradam omnem multitudinem
magnam hanc in manum tuam, ut ſciatis quòd ego ſum Dominus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܡܢܐ ܠܥܠܝܡܐ ܘܠܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ . ܘܗܘܘ ܡܐܬܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ . ܘܒܬܪܗܘܢ
16 ܡܢܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ . * ܘܢܦܩܘ ܒܛܗܪܐ . ܘܒܪ
17 ܗܕܕ ܫܬܐ ܗܘܐ ܚܡܪܐ ܒܡܫܟܢܐ . ܗܘ ܘܡܠܟܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܕܐܬܘ ܠܥܘܕܪܢܗ . * ܘܢܦܩܘ
ܥܠܝܡܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܒܩܕܡܝܬܐ . ܘܫܕܪ ܒܪ ܗܕܕ . ܘܚܘܝܘܗܝ . ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ . ܗܐ
18 ܓܒܪܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܫܡܪܝܢ . * ܘܐܡܪ . ܐܢ ܠܫܠܡܐ ܢܦܩܘ . ܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ ܟܕ ܚܝܝܢ . ܘܐܢ
19 ܠܩܪܒܐ ܢܦܩܘ . ܟܕ ܚܝܝܢ ܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ . * ܘܗܠܝܢ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ . ܠܥܠܝܡܐ
20 ܘܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ . ܘܚܝܠܐ ܒܬܪܗܘܢ . * ܘܩܛܠܘ ܓܒܪ ܓܒܪܗ . ܘܥܪܩܘ ܐܕܘܡ . ܘܪܕܦ
21 ܐܢܘܢ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܐܫܬܘܙܒ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܥܠ ܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ . * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ
22 ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܚܪܒ ܪܟܫܐ ܘܡܪܟܒܬܐ . ܘܡܚܐ ܠܐܕܘܡ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ . * ܘܗܐ ܢܒܝܐ
ܕܐܠܗܐ ܩܪܒ ܠܘܬ ܐܚܒ ܡܠܟܐ . ܘܐܡܪ ܠܗ . ܙܠ ܐܬܚܝܠ . ܘܕܥ ܘܚܙܝ ܡܢܐ ܥܒܕ ܐܢܬ .
23 ܡܛܠ ܕܠܡܦܢܝܬܗ ܕܫܢܬܐ . ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܣܠܩ ܠܘܬܟ . * ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ
ܐܡܪܝܢ ܠܗ . ܐܠܗܐ ܕܛܘܪܐ . ܐܠܗܗܘܢ . ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܘ ܙܟܘܢ . ܒܪܡ ܢܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ
24 ܒܦܩܥܬܐ . ܐܠܐ ܢܙܟܐ ܐܢܘܢ . * ܘܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܥܒܕ . ܐܥܒܪ ܡܠܟܐ . ܓܒܪ ܡܢ ܐܬܪܗ .
25 ܘܐܩܝܡ ܫܠܝܛܢܐ ܚܠܦܝܗܘܢ . * ܘܐܢܬ . ܡܢܝ ܠܟ ܚܝܠܐ . ܐܝܟ ܚܝܠܐ ܕܢܦܠ ܡܢܟ . ܘܪܟܫܐ
ܐܝܟ ܪܟܫܐ . ܘܪܟܒܐ . ܐܝܟ ܪܟܒܐ . ܘܢܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ ܒܦܩܥܬܐ . ܐܠܐ ܢܬܥܫܢ ܡܢܗܘܢ .
26 ܘܫܡܥ ܠܩܠܗܘܢ . ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ . * ܘܗܘܐ ܠܡܦܢܝܬܗ ܕܫܢܬܐ . ܘܦܩܕ ܒܪ ܗܕܕ ܠܐܕܘܡ .
27 ܘܣܠܩ ܠܐܦܩ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ . * ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . ܐܬܡܢܝܘ ܘܐܬܛܝܒܘ ܘܫܪܘ
28 ܠܘܩܒܠܗܘܢ . ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܓܙܪܐ ܕܥܙܐ ܙܥܘܪܐ . ܘܐܕܘܡܝܐ ܡܠܘܗ ܠܐܪܥܐ . * ܘܩܪܒ ܢܒܝܐ
ܕܐܠܗܐ ܠܘܬ ܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܐܡܪ ܠܗ . ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ . ܡܛܠ ܕܐܡܪܘ ܐܕܘܡܝܐ :
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܛܘܪܐ ܡܪܝܐ . ܘܠܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܕܦܩܥܬܐ . ܐܫܠܡܝܘܗܝ ܠܟܢܫܐ ܗܢܐ ܟܠܗ ܪܒܐ
ܒܐܝܕܝܟ . ܘܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ .

* Recenſuit ergò juvenes & magnates urbis, 15
fuerúntque ducenti triginta duo : poſt
hos recenſuit univerſum populum & omnes
filios Iſraelis, ſeptem millia. Egreſſique 16
ſunt meridie, dum filius Hadad biberet in
tentoriis *vinum* vetus unà cum regibus illis
triginta duobus qui venerant auxiliatum illi.
Cùm eſſent itaque juvenes & magnates 17
urbis primi egreſſi, miſit filius Hadad (nuntiatum
quippe fuerat ei, ac dictum ; Ecce
viri egreſſi ſunt è Samaria) Et ait, ſive 18
ad pacem ſint egreſſi, prehendite eos vivos ;
ſive ad pugnam ſint egreſſi, vivos apprehendite
eos. Hi ex urbe egreſſi *nempe* juvenes 19
& magnates urbis, & exercitus poſt eos ;
Interfecit quiſque virum ſuum, ita ut fugeret 20
Adum : ſed perſequente eos Iſraele,
evaſit Hadad rex Adum, cum curribus &
equitibus. Et egreſſus rex Iſraelis, equos 21
currúſque peremit, percuſſítque Adumæos
plagâ admodum ingenti. Ecce autem propheta 22
Dei accedens ad regem Ahab dixit illi,
Vade, corroborare, ſcito, & vide quid
facturus ſis ; quoniam revoluto anno rex Adum
aſcenſurus eſt contra te. Servi autem 23
regis Adum dixerunt ad eum, Deus
montium eſt Deus eorum, propterea vicerunt
nos : verùm certemus cum eis in planitie, &
proculdubiò vincemus eos. Hanc autem 24
rem faciemus : Abdica reges, quemque ſuo
munere, & eorum loco ſubſtitue præfectos :
Tum recenſe tibi exercitum qualis erat exercitus 25
qui à te cecidit, & equos *prioribus* equis,
equitéſque *prioribus* equitibus pares ;
& dimicemus cum eis in planitie, & proculdubiò
firmiores erimus eis : auſcultavit ille
voci eorum, & fecit ſic. Anno revoluto recenſuit 26
filius Hadad Adumæos, & aſcendit in
Aphec dimicaturus cum Iſraele. Filii quoque 27
Iſrael recenſiti diſpoſuerunt ſeſe, ſteterúntque
ex adverſo illorum ceu duo greges
hœdorum caprarũ, Adumæi verò replebant
terram. (Accedens autem propheta Dei 28
ad Ahab regem Iſraelis, dixit ad eum ; Sic
dicit Dominus ; Quia dixerunt Adumæi Deum
montium eſſe Dominum, non Deum convallium ;
tradam totum hunc ingentem exercitum
in manus tuas, & ſcietis me eſſe Dominum.)

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * فاحصا احداث روساء المدينة فكان مبلغهم مايتا واثنان وثلاثون رجلا * واحصي بعدهم ساير
16 محاربة بني اسرايل وكانوا سبعة الف رجل * فخرجوا وقت الظهر * وابن هداد في ذلك من حال
17 قد شرب وسكر في الخيم * هو واثنان وثلاثون ملكا المنجدون له * فكان اول من خرج اليهم احداث
18 روساء المدينة * فوجه بن هداد مستعلما الخبر * فقيل له ان نفرا خرجوا للامان * فقال * ان كانوا
خرجوا للامان * فاقبضوا عليهم احياء * وان كان خروجهم للمسالحة * واحياء هم اقبضوا عليهم ايضا
19 20 * فلما خرج احداث روساء المدينة * خرج بعدهم ذلك الجيش * فقتل الرجل صاحبه * وانهزموا
21 قوم ارام * وتبعهم الاسرايليون فافلت بن هداد ملك ارام على فرس * ومعه ساكريين * ثم خرج
22 ملك الاسرايليين * فقتل الخيل وركبانها * وقتل في قوم ارام مقتلة عظيمة * وتقدم ذلك النبي الي
ملك بني اسرايل * فقال له * امض * واشتد * واعلم * وانظر ما تصنع * فانه عند تصرم السنة
23 يطلع اليك ملك ارام * ثم ان عبيد ملك ارام قالوا له * ان الههم هو اله مسلط على الجبال *
وليس بمسلط على السهول * فلذلك تمكنوا منا * والان فنحاربهم الي السهل * اذا لم نظفر بهم
24 هناك * والذي يجب ان تفعل في ذلك * ان تزيل الملوك كل رجل من مكانه * واجعل مكانهم
25 سلاطين * ويجب ان تعد لك جيشا كالجيش الذي قتل لك * وخيلا كالخيل * وركابا كالركاب
26 ونقاتلهم في السهل * ان لم نظفر بهم * فقبل منهم * وامتثل ذلك * فلما تصرمت السنة * احصي بن
27 هداد قوم ارام للعرض * ثم طلع بهم الي افيق لمحاربة الاسرايليين * وخرج للقايهم * واصطفوا بنو
28 اسرايل امامهم * كقطعتين من المعز * واما قوم ارام * فاملت الارض منهم * ثم تقدم النبي الي ملك
بني اسرايل * وقال لملك آل اسرايل * ان جزاء ارام على قولهم ان سلطان الله الهنا على الجبال *
وليس هو اله سلطانه على السهول * ان اوقع هذا الجمع العظيم في يدك * وتعلموا اني انا الله *

* *Recenſitis ergò pueris præcipuorum urbis,* 15
*fuit ſumma eorũ ducentorũ triginta duorũ
virorũ: poſt hos recenſuit omnes bellatores
Iſraelitarum, fueruntq; ſeptẽ millia
virorũ. Et egreſſi ſunt tempore meridiano:* 16
*(Ben-haddad autẽ tunc temporis jam biberat
& inebriatus fuerat in tentoriis unà
cum illis triginta duobus regibus ſubſidiariis
ejus.) Et qui primâ fronte prodierunt* 17
*ad eos, fuerunt pueri præcipuorum urbis.
Quoniã verò Ben-haddad miſerat exploratũ
aliquod nuntiũ, dictũ eſt ad eũ aliquot
homines prodiiſſe ad pacẽ. Quapropter* 18
*dixit, Sive ad pacẽ prodierint, prehendite
eos vivos; ſive prodierint ad pugnã,
vivos etiã prehendite eos. Poſtquã prodiêre* 19
*pueri præcipuorũ urbis, prodiit poſt eos
exercitus ille, & interfecit quiſq; adverſariũ
ſuum : Adeoq; fugit gens Aram. At* 20
*perſequentibus eos Iſraelitis, evaſit Ben-haddad
rex Aram ſuper equũ aliquot cũ
miniſtris. Tum egreſſus rex Iſraelitarum* 21
*trucidavit equos iiſq; inſidentes, & gentem
Aramæã acerbiſſimâ clade vaſtavit.
Poſthæc accedens ille propheta ad regem* 22
*Iſraelitarũ dixit ei ; Abi, ſume animos,
ſcito, & vide quid ſis acturus: nã ad anni
finem aſcenſurus eſt contra te rex Aram.
Deinde ſervi regis Aram dixerunt ad eũ,* 23
*Deus eorum Deus eſt præſidens montibus,
non autem præſidens planitiebus, ideoque
prævaluerunt nobis: jam verò oppugnemus
eos in planitie, cùm non vicerimus eos ibi.
Quod autem hac in re facias oportet, eſt* 24
*ut amotis omnibus regibus è dignitatibus
eorum, conſtituas loco ipſorũ imperatores.
Oportet etiã pares tibi copias, totidẽ, quot* 25
*erant copiæ quæ interfectæ ſunt tibi, totidem
equos, totidemque equites, & oppugnemus
eos in planitie, ſi non vicerimus eos:
qui acquieſcens eis, id executus eſt. Itaque* 26
*exacto anno, recenſuit Ben-haddad
gentem Aramæam ad exercitũ, & aſcendere
juſſit eos in Aphec ad oppugnandos
Iſraelitas, proceſſitque obviàm illis. Filii* 27
*quoque Iſraelis inſtruxerunt ſeſe ex adverſo
illorũ quaſi duo greges caprarum:
turbâ autẽ Aramæâ plena erat terra. (Tũ* 28
*acceſſit ille propheta ad regẽ Iſraelitarũ,
dixitq; regi Iſraelitarũ; Mercedem Aramæi
pro dicto ſuo* quo aſſeruerunt *dominiũ
Dei, Dei* inquam *noſtri in montes eſſe,
eumq; Deũ eſſe cujus imperium non* protendatur
ad planities, hanc reportabunt:
*cadere faciã turbam hanc ingentẽ in manum
tuam, ut ſciatis me eſſe Deum.)*

מלכים א : כ

ſeptima die in fuit Et .diebus ſeptem illos cõtra iſti ſũt caſtrametati Et
29 ויחנו אלה נכח אלה שבעת ימים ויהי ביום השביעי
centum Aram Iſrael filii percuſſerũt &,prælium ap,ppinquavit &
ותקרב המלחמה ויכו בני־ישראל את־ארם מאה־
in Aphec in reſidui fugerunt Et .una die in peditum millia
30 אלף רגלי ביום אחד: וינסו הנותרים אפקה אל־
virorum millia ſeptem & , viginti ſuper , murus cecidit & :civitatem
העיר ותפל החומה על־עשרים ושבעה אלף איש
.cubiculũ in cubiculo civitatẽ in venit & ,fugit hadad-Ben Et .*reſiduorum*
הנותרים ובן־הדד נס ויבא אל־העיר חדר בחדר:
reges quòd audivimus ,obſecro Ecce : ſui ſervi eum ad Dixeruntque
31 ויאמרו אליו עבדיו הנה־נא שמענו כי־מלכי
ſaccos obſecro ponamus .*ipſi miſericordiæ* reges *quòd* , Iſrael domus
בית ישראל כי־מלכי חסד הם נשימה נא שקים
: Iſrael regẽ ad egrediamur &,noſtro capite in funes & ,noſtris lũbis in
במתנינו וחבלים בראשנו ונצא אל־מלך ישראל
,ſuis lumbis in ſaccos accinxerunt Et .tuã animã vivificabit forſitan
32 אולי יחיה את־נפשך: ויחגרו שקים במתניהם
:dixerunt atque,Iſrael regem ad venerunt & ,ſuis capitibus in funes &
וחבלים בראשיהם ויבאו אל־מלך ישראל ויאמרו
ipſe adhuc Nũ;dixit &:mea anima obſecro Vivat:dixit hadad-Ben tuꝰ Servꝰ
עבדך בן־הדד אמר תחי־נא נפשי ויאמר העודנו
,feſtinaverunt &,ſunt augurati viri Et .*ipſe* meꝰ frater ?*vivens*
33 חי אחי הוא: והאנשים ינחשו וימהרו
Venite,dixit &:hadad-Ben tuꝰ Frater:dixerunt &,eo ab *num præripuerunt* &
ויחלטו הממנו ויאמרו אחיך בן־הדד ויאמר באו
ſuper eũ fecit aſcendere & ; hadad-Ben eum ad eſt egreſſus Et .eũ tollite
קחהו ויצא אליו בן־הדד ויעלהו על־
meus pater tulit quas Civitates : eum ad Dixitque .currum
34 המרכבה: ויאמר אליו הערים אשר־לקח־אבי
poſuit ſicut ,Dammaſec in tibi pones plateas &,reſtituã,tuo patre à
מאת אביך אשיב וחצות תשים לך בדמשק כאשר־שם
,pactum *ei excidit* & : te dimittã fœdere *in* ego & :Someron in meꝰ pater
אבי בשמרון ואני בברית אשלחך ויכרת־לו ברית
ad dixit ,prophetarum filiis de unus vir Et .eum dimiſit &
35 וישלחהו: ואיש אחד מבני הנביאים אמר אל־
.eũ percutere vir renuit & :quæſo me Percute ,Domini verbo in ſuũ *ſocium*
רעהו בדבר יהוה הכיני נא וימאן האיש להכתו:
tu ecce ,DOMINI *voce in* audiſti non quòd eo Pro : ei Dixitque
36 ויאמר לו יען אשר לא־שמעת בקול יהוה הנך
eum invenit & ,*eum apud ad* abiit & : leo te percutiet & ,me à *vadens*
הולך מאתי והכך האריה וילך מאצלו וימצאהו
: dixit & ,alterum virum invenit Et .eum percuſſit & , leo
37 האריה ויכהו: וימצא איש אחר ויאמר
.vulnerando & ,percutiendo vir eum percuſſit Et .obſecro me Percute
הכיני נא ויכהו האיש הכה ופצע:
velo in ſe mutavit & : viam *ad regi obſtitit* & , propheta abiit Et
38 וילך הנביא ויעמד למלך על־הדרך ויתחפש באפר
ad clamavit ipſe & ,tranſeunte rege , fuit Et .ſuos oculos ſuper
39 על־עיניו: ויהי המלך עבר והוא צעק אל־
ecce & , prælii *interim* in eſt ingreſſus tuus Servus : ait & , regem
המלך ויאמר עבדך יצא בקרב־המלחמה והנה־
,iſtum virum Cuſtodi : dixit &, virum me ad adduxit &,receſſit vir
איש סר ויבא אלי איש ויאמר שמר את־האיש הזה
talentũ vel,ipſiꝰ anima pro tua anima erit & ,*deſideretur deſiderando* ſi
אם־הפקד יפקד והיתה נפשך תחת נפשו או ככר־
ipſe & , illuc & huc agente tuo ſervo , fuit Et .appendes argenti
40 כסף תשקול: ויהי עבדך עשה הנה והנה והוא
tu ,tuum judicium Sic ;Iſrael Rex eum ad dixit & :*ipſe* non
איננו ויאמר אליו מלך־ישראל כן משפטך אתה
.*decidiſti*
חרצת:

Verſio VULG. LAT.

29 Dirigebántque ſeptẽ diebꝰ ex
adverſo hi atq; illi acies,ſepti-
mâ autẽ die cõmiſſũ eſt bellũ:
percuſſerúntque filii Iſrael de
Syris centũ millia peditum in
30 die una. Fugerunt autẽ qui re-
manſerãt in Aphec,in civitatẽ:
& cecidit murꝰ ſup viginti ſe-
ptẽ millia hominũ,qui reman-
ſerant. Porrò Benadad fugiens
ingreſſꝰ eſt civitatẽ,in cubiculũ
31 quod erat intra cubiculũ. Di-
xerúntque ei ſervi ſui ; Ecce,
audivimꝰ quòd reges domꝰ Iſ-
rael clementes ſint : ponamus
itaq; ſaccos in lumbis noſtris,
& funiculos in capitibus no-
ſtris, & egrediamur ad regem
Iſrael : forſitan ſalvabit ani-
32 mas noſtras. Accinxerunt ſac-
cis lumbos ſuos, & poſuerunt
funiculos in capitibꝰ ſuis, ve-
nerúntq; ad regẽ Iſrael, & di-
xerunt ei ; Servꝰ tuꝰ Benadad
dicit; Vivat,oro te,anima mea.
Et ille ait; Si adhuc vivit,fra-
33 ter meꝰ eſt. Quod acceperunt
viri pro omine : & feſtinantes
rapuerunt verbũ ex ore ejus,
atq; dixerũt; Frater tuꝰ Bena-
dad. Et dixit eis;Ite,& adduci-
te eum ad me. Egreſſꝰ eſt ergò
ad eũ Benadad,& levavit eũ in
34 currũ ſuũ. Qui dixit ei;Civita-
tes,quas tulit pater meꝰ à patre
tuo,reddã : et plateas fac tibi in
Damaſco, ſicut fecit pater meꝰ
in Samaria,& ego fœderatꝰ re-
cedã à te. Pepigit ergò fœdꝰ,
35 & dimiſit eũ. Tunc vir quidam
de filiis prophetarum dixit ad
ſociũ ſuũ in ſermone Dñi ,
Percute me. At ille noluit per-
36 cutere. Cui ait ; Quia noluiſti
audire vocẽ Dñi, ecce recedes
à me,& percutiet te leo. Cúm-
que paululũ receſſiſſet ab eo,
invenit eũ leo,atque percuſſit.
37 Sed & alterũ inveniens virũ,
dixit ad eũ ; Percute me. Qui
38 percuſſit eũ,& vulneravit. Ab-
iit ergò propheta, et occurrit
regi in via, et mutavit aſperſi-
one pulveris os et oculos ſuos.
39 Cúmq; rex tranſiſſet,clamavit
ad regẽ,et ait; Servꝰ tuꝰ egreſ-
ſus eſt ad præliandũ cominùs:
cúmq; fugiſſet vir unꝰ, adduxit
eũ quidã ad me,et ait; Cuſtodi
virũ iſtum : qui ſi lapſꝰ fuerit,
erit anima tua pro anima ejus,
aut talentũ argenti appendes.
40 Dum autem ego turbatus huc
illúcq; me verterẽ,ſubitò non
comparuit. Et ait rex Iſrael ad
eum ; Hoc eſt judicium tuum,
quod ipſe decreviſti.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Πλὴν ματαίως (μ) Ἀχαὰβ, ὃς ἐπράθη ποι-
ῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς μετέ-
26 θηκεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Καὶ
ἐβδελύχθη σφόδρα πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδε-
λυγμάτων, κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ Ἀμορ-
ῥαῖος, (ν) ὃν ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ
27 προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου
(ξ) ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου
(ο) τοῦ κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ διέρ-
ῥηξε τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ ἐζώσατο (π) σάκ-
κον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνήστευσεν καὶ περιε-
βάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξεν Να-
βουθαὶ τὸν (ρ) Ἰεζραηλίτην, καὶ ἐπορεύθη.
28 Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ
29 Ἠλιοὺ περὶ Ἀχαὰβ, καὶ εἶπε κύριος, (σ) Ἑ-
ώρακας ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου
μου; οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις (τ)
αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπ-
άξω τὴν (υ) κακίαν.

(u) *Veruntamen fruſtrà Achaab,* 25
qui venundatꝰ eſt facere malũ in
conſpectu Domini: ſicut evertit
eum Jezabel uxor ejus. Et fa- 26
ctus eſt abominabilis valdè, e-
undo poſt abominationes ſecun-
dùm omnia, quæ fecerat Amor-
rhæus, quem exterminavit Do-
minus à facie filiorum Iſrael. (x)
Et pro verbo, quomodò compun- 27
ctus eſt Achaab à facie Domini,
& ibat plorans & conſcidit tu-
nicam ſuam, & accinxit ſaccum
ſuper corpus ſuum, & jejuna-
vit. Et indutus eſt ſaccum in die,
quâ percuſſit Nabuthæ Jezrae-
litem: & (y) ivit. Et factum 28
eſt verbum Domini in manu ſer-
vi ſui Eliu de Achaab. Et dixit
Dominus; Vidiſti, quemadmo- 29
dùm compunctus eſt Achaab à
facie mea? (z) Non inducam
malum in diebus ejus: ſed in
diebus filii ejꝰ inducã (aa) malũ.

MS. A. (μ) ἐπράθη Ἀχαὰβ ὡς ἐπράθη (ν) ὧν ἐξωλέθρευσεν
(ξ) τοῦ (ο) κυρίου, καὶ (π) σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξεν (ρ) Ἰσ-
ραηλίτην, καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένος. Καὶ (σ) Ἑόρακας (τ) αὐτοῦ, καὶ ἐν (υ) κα-
κίαν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐκάθισεν τρία ἔτη

Quod hîc eſt Cap.21. in MS.A. et in Vulgat. eſt Cap.20.

ΚΕΦ. [κα΄.

1 (α) ΚΑὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἀδὲρ πᾶσαν τὴν
δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ
Σαμάρειαν, καὶ τριακονταδύο βασιλεῖς μετ᾽
αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἅρμα. καὶ ἀνέβησαν
καὶ (β) περιεκάθισαν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ (γ) ἐπο-
2 λέμησαν ἐπ᾽ αὐτήν. Καὶ ἀπέστειλεν (δ) πρὸς
Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, καὶ
3 εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει (ε) υἱὸς Ἀδὲρ,
Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι,
καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα (ζ) σου ἐμά
4 ἐστι. Καὶ ἀπεκρίθη (η) βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ
εἶπε, Καθὼς (θ) ἐλάλησας κύριέ μου βασι-
λεῦ, (ι) σὸς ἐγώ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμά.
5 Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ (κ) εἶπαν,
Τάδε λέγει ὁ υἱὸς (λ) Ἀδὲρ, Ἐγὼ ἀπέστειλα
πρὸς σὲ, λέγων, Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσί-
ον σου καὶ τὰς (μ) γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα σου
6 (ν) δώσεις ἐμοί, Ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔ-
ριον (ξ) ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς
σὲ, καὶ ἐρευνήσουσι τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς
οἴκους τῶν παίδων σου, καὶ (ο) ἔσται πάν-
τα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν
ἐφ᾽ ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ
7 λήψονται. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσ-
ραὴλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς,
καὶ εἶπε, Γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν
οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρὸς μὲ περὶ τῶν
γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ
περὶ τῶν θυγατέρων μου· (π) τὸ ἀργύ-
ριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκώλυσα
ἀπ᾽ αὐτοῦ.

CAP. [XXI.

ET *congregavit filius Ader o-* 1
mnem virtutem ſuam, & aſcen-
dit, & obſedit ſuper Samariam:
& triginta duo reges cum eo, &
(a) omnis equus, & currus. Et 2
aſcenderunt, & obſederunt ſuper
Samariam, & pugnaverunt ſu-
per eam. Et miſit ad Achaab re-
gem Iſrael in civitatem, & di-
xit ad eum; Hæc dicit filius A- 3
der; Argentum tuum, & au-
rum tuum, meum eſt: & uxores
tuæ, & filii (b) tui, mei ſunt. Et 4
reſpondit rex Iſrael, & dixit; Sic-
ut locutus es, domine mi rex, tu-
us ego ſum, & omnia mea. Et 5
reverterunt nuntii, & dixerunt;
Hæc dicit filius Ader, Ego miſi
ad te, dicens; Argentum tuum, &
aurum tuum, & uxores, & fi-
lios tuos dabis mihi: Quoniam 6
hâc horâ cras mittam pueros
meos ad te, & ſcrutabuntur do-
mum tuam, & domos puerorum
tuorum. Et erit, omnia deſideria
oculorum ſuorum, ſuper quæcun-
que injicient manus ſuas, & (c)
tollent. Et vocavit rex Iſrael o- 7
mnes ſeniores terræ, & dixit;
Cognoſcite nunc, & videte,
quia malum iſte quærit: quo-
niam miſit ad me pro uxoribus
meis, & pro filiis meis, & pro
filiabus meis. (d) Argentum
meum, & aurum meum non
prohibui ab eo.

MS. A. (α) Καὶ υἱὸς Ἀδὲρ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισεν πᾶσαν
(β) περιεκάθισεν (γ) ἐπολέμησεν (δ) ἀγγέλους πρὸς (ε) ὁ υἱὸς (ζ)
σου τὰ καλὰ ἐμά (η) ὁ βασιλεὺς (θ) ἐλάλησάς μοι κύριε (ι) σός
εἰμι ἐγὼ καὶ (κ) εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Τάδε (λ) Ἀδὲρ, Ἐγὼ* ἀπέστρεψα Τὸ
(μ) γυναῖκάς σου καὶ τὰ (ν) ἐμοὶ δώσεις, (ξ) ἀποστέλλω (ο) ἔσται
τὰ ἐπιθυμητὰ ὀφθαλμῶν (π) τὸ χρυσίον μου καὶ τὸ ἀργύριόν
μου οὐκ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

29 ושרו אלין לקביל אלין שבעא יומין והוה ביומא שביעאה וקריבו עבדי קרבא ומחו כל
30 בני ישראל ית אנש ארם מאה אלפין גבר רגלי ביומא חד: ואפכו דאשתארו לאפק
לקרתא ונפל שורא על עשרין ושבעה אלפין גברא דאשתארו ובר הדד ערק ועל
31 לקרתא תון בגו תון: ואמרו ליה עבדוהי הא כען שמענא ארי מלכי בית ישראל ארי מלכי
גמלי חסדא אנון ניסר כען סקין בחרצנא ואטונין ברישנא ונפוק לות מלכא דישראל
32 מאים יקים ית נפשך: ואסרו שקין בחרציהון ואטונין ברישיהון ואתו לות מלכא דישראל
33 ואמרו עבדך בר הדד אמר תתקים כען נפשי ואמר העד כען קים אחי הוא: וגבריא
נחישו ואוחיאו וחטפוהא מניה ואמרו אחוך בר הדד ואמר עולו דברוהי ונפק לותיה
34 בר הדד ואסקיה לרתיכא: ואמר ליה קרוין דנסיב אבא מן אבוך אתיב ושוקין תמני לך
35 בדמשק כמא דמני אבא בשומרון ואנא בקים אשלחנך וגזר ליה קים ושלחיה: וגברא
חד מבני תלמידי נביא אמר לחבריה בפתגמא דיי מחיני כען ולא אבה גברא למחה:
36 ואמר ליה חלף דלא קבלתא למימרא דיי הא את אזיל מלותי ויקטלנך אריא ואזל
37 מלותיה ואשכחיה אריא וקטליה: ואשכח גברא אוחרנא ואמר מחיני כען ומחהי גברא
38 39 מחהי ופרעיה: ואזל נביא וקם למלכא על אורחא וכריך במעפרא עינוהי: והוה מלכא
עבר והוא צוח קדם מלכא ואמר עבדך נפק בגו קרבא והא גברא זר ואיתי לי גברא
ואמר טר ית גברא הדין אם משגא ישגי ותהי נפשך חלף נפשיה או ככרא דכספא
40 תתקול: והוה עד דעבדך מתפני לכא ולכא והא ליתוהי ואמר ליה מלכא דישראל את
דנתא דינך ופסקת:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et manſerunt hi è regione horum ſeptem diebus:et fuit die ſeptima, ap- 29
propinquaverunt belligeratores,et percuſſerunt *omnes* filii Iſrael homines
Aram, [*nempe*] centũ millia virorũ peditũ die una. Et verterunt terga hi 30
qui relicti fuerant verſus Aphec,in urbem, et cecidit murꝰ ſup viginti &
ſeptẽ millia virorũ qui relicti fuerãt:et Bar-hadad terga vertens, introivit
in civitatẽ in thalamos intra thalamos [*alios.*] Et dixerunt illi ſervi ejus, 31
Ecce nunc audivimꝰ quòd reges domus Iſrael,quòd reges ſunt *exhibentes*
miſericordiã, ligemꝰ quæſo ſaccis lumbos noſtros,et funibꝰ capita noſtra,
et exeamꝰ ad regẽ Iſrael : forſitan ſuperſtitẽ ſervabit animã tuã. Et liga- 32
verunt ſaccis lumbos ſuos,et funibꝰ capita ſua, et venerunt ad regẽ Iſrael,
et dixerunt, Servꝰ tuꝰ Bar-hadad dixit, Superſtes ſit quæſo anima mea. Et
dixit,Nunquid adhuc ſuperſtes eſt? frater meꝰ eſt. Et viri augurati ſunt, & 33
feſtinârunt, et arripuerunt illud ab ipſo, et dixerunt, Frater tuꝰ eſt Bar-ha-
dad:et dixit,Intrate,accipite illũ:et exiit ad eum Bar-hadad,et fecit aſcen-
dere illũ in currũ. Et dixit illi, Urbes quas cepit pater meus à patre tuo , 34
reddam,et plateas numerabis tibi in Dammeſeq, ſicut numeravit pater meꝰ
in Somron,et ego cum fœdere dimittã te:et pepigit illi fœdus,et miſit illũ.
Et vir unꝰ de *filiis diſcipulorum* prophetarũ dixit ſocio ſuo in verbo Dñi: 35
Percute me,quæſo; et noluit vir percutere eum. Et dixit illi,Eo quòd non 36
ſuſcepiſti dictũ Dñi,ecce cùm tu abieris à me,occîdet te leo:et abiit ab il-
lo, et invenit eum leo, et occîdit eum. Et invenit virum alterum, et dixit, 37
Percute me obſecro:et percuſſit eũ vir, percuſſit eũ et vulneravit eum. Et 38
abiit propheta et aſtitit regi in via, et operuit panno oculos ſuos. Et fuit 39
rege tranſeunte; ille clamavit ad regem,et dixit, Servus tuus exivit in me-
diũ belli,et ecce vir declinavit,et adduxit mihi virũ,et dixit,Cuſtodi virũ
hunc,ſi aberrando aberraverit,erit anima tua pro anima ejꝰ,aut talentum
argenti pendes. Et fuit cùm ſervꝰ tuꝰ reſpiceret huc et illuc, et ecce non 40
fuit : & dixit ei rex Iſrael,Tu judicâſti judiciũ tuũ,et ſententiam dediſti.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܘܫܪܘ ܗܠܝܢ ܠܘܩܒܠ ܗܠܝܢ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܐܬܩܪܒܘ ܩܪܒܐ. * 29
ܘܩܛܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܕܘܡ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܪܓܠܝܐ ܒܝܘܡܐ ܚܕ. * ܘܥܪܩܘ 30
ܕܐܫܬܚܪܘ. ܠܐܦܩ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܦܠ ܫܘܪܐ ܥܠ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܘܒܪ
ܗܕܕ ܥܪܩ. ܘܥܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܬܘܢܐ ܠܓܘ ܡܢ ܬܘܢܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. 31
ܗܐ ܫܡܥܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܠܟܐ ܐܢܘܢ ܚܢܢܐ. ܢܐܣܘܪ ܣܩܐ ܒܚܨܝܢ. ܘܚܒܠܐ ܒܪܝܫܝܢ.
ܘܢܦܘܩ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܡܐ ܢܚܐ ܢܦܫܢ. * ܘܐܣܪܘ ܣܩܐ ܒܚܨܝܗܘܢ. ܘܚܒܠܐ 32
ܒܪܝܫܝܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܥܒܕܟ ܒܪ ܗܕܕ ܐܡܪ. ܬܚܐ ܢܦܫܝ.
ܘܐܡܪ. ܥܕܟܝܠ ܩܝܡ ܗܘ. ܐܚܝ ܗܘ. * ܘܓܒܪܐ ܢܚܫܐ. ܗܘܐ ܒܪ ܗܕܕ. ܘܓܒܪܐ ܢܚܫܘ. 33
ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܘܫܕܪܘܗܝ ܡܢܗ. ܘܐܡܪܘ. ܐܚܘܟ ܒܪ ܗܕܕ. ܘܐܡܪ. ܙܠܘ ܕܒܪܘܗܝ. ܘܢܦܩ
ܠܘܬܗ ܒܪ ܗܕܕ. ܘܐܘܬܒܗ ܥܡܗ ܒܡܪܟܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܪܝܐ ܕܢܣܒ ܐܒܝ ܡܢ ܐܒܘܟ 34
ܐܦܢܐ ܠܟ. ܘܫܘܩܐ ܐܥܒܕ ܠܟ ܒܕܪܡܣܘܩ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܝ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܢܐ ܒܩܝܡܐ
ܐܫܪܝܟ. ܘܐܩܝܡ ܠܗ ܩܝܡܐ. ܘܫܪܝܗ. * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܐܡܪ ܠܚܒܪܗ 35
ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܚܝܢܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܓܒܪܐ ܕܢܡܚܝܘܗܝ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܬ 36
ܒܩܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܗܐ ܐܙܠܬ ܡܢ ܠܘܬܝ. ܢܩܛܠܟ ܐܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܗ.
ܘܐܫܟܚܗ ܐܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ. * ܘܐܫܟܚ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܚܝܢܝ. ܘܡܚܝܗܝ 37
ܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܦܠܥܗ. * ܘܐܙܠ ܢܒܝܐ ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܘܪܚܐ. ܘܫܥܦ ܒܩܛܡܐ 38
ܐܦܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܒܪ. ܘܗܘ ܩܥܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܥܒܕܟ ܢܦܩ ܠܡܨܥ 39
ܩܪܒܐ. ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܣܛܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܝ ܓܒܪܐ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܛܪ ܠܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܢ
ܡܬܒܥܐ ܢܬܒܥܐ. ܬܗܘܐ ܢܦܫܟ ܚܠܦ ܢܦܫܗ. ܐܘ ܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ ܬܬܩܘܠ. * ܘܟܕ ܥܒܕܟ 40
ܡܬܦܢܐ ܗܪܟܐ ܘܗܪܟܐ. ܘܗܘ ܠܐ ܗܘܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܟܢܐ ܗܘ
ܕܝܢܟ. ܐܝܟ ܦܣܩܬ.

29 Cúmque caſtra habuiſſent hi adversùs illos, ſeptem dies, factum eſt die ſeptimo, ut inito certamine, interficerent Iſraelitæ ex Adumæis uno die centum millia virorum peditum: 30 Fugientibus deinde iis qui remanſerant, in urbem Aphec, corruit murus ſuper viginti quinque millia quæ remanſerant: ſed filius Hadad fugiens ingreſſus eſt civitatem de penetrali in penetrale. 31 Ubi accedentes ad eum ſervi ipſius dixerunt ei, Audivimus reges Iſraelis, reges eſſe benignos: cingamus ciliciis capita noſtra, & lumbos noſtros funibus, & egrediamur ad regem Iſraelis: fortaſſis animam noſtram ſervabit. 32 Igitur cingentes capita ſua ciliciis, & lumbos ſuos funibus, & regem Iſraelis adeuntes dixerunt ei, Servus tuus filius Hadad ait; Vivat anima mea. Qui dixit, Adhúcne ſuperſtes eſt? frater meus eſt. 33 Filius autem Hadad vir augur erat, et viri illi augurantes acceleraverũt ac dimiſerunt eum ab ipſo: deinde dixerunt, Frater tuus eſt filius Hadad. Tunc dixit, Ite, adducite eum: & cùm egreſſus eſſet ad eum filius Hadad, ſedere juſſit eum ſecum in carruca, 34 Et dixit illi; Civitates quas ceperat pater meus à patre tuo tibi reſtituam, & vicum tibi faciam in Damaſco, quemadmodum fecerat pater meus in Samaria, & ego cum pacto dimittam te: ſic pacto cum eo conſtituto, dimiſit illum. 35 Vir autem quidam è filiis prophetarum dixit ad ſocium ſuum ex oraculo Domini, Percute me: ſed viro illo nolente pcutere eum, 36 Dixit illi; Quia non obedîſti voci Dñi Dei tui, en abeuntem te à me interficiet leo: cúmque abiiſſet ab eo, offendit eum leo, & interfecit eum. 37 Deinde invenit virum alium ad quem dixit, Percute me: & pcuſſit eum vir ille, & vulnus inflixit. 38 Iam abiens propheta ſtatuit ſe ante regem ſecus viam, & fricavit cinere vultũ ſuum: 39 Et mox rege tranſeunte, clamavit ipſe coram rege, & ait; Servus tuus egreſſus eſt in prælium, & ecce quidam declinans adduxit ad me hominem quendam, dixítque mihi; Cuſtodi hominem hunc; nam ſi ullo pacto deſiderabitur, erit anima tua pro anima illius, aut talentum argenti pendes. 40 Servo autẽ tuo huc illuc ſe vertente, abſuit ille. Ait illi rex Iſraelis, Talis eſt ſententia tua, *qualem* decreviſti.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وعسكروا هولاء امام هولاء سبعة ايام * فلما كان في اليوم السابع التقي الجمعان للملاحمة * فقتل 29
بنو اسرايل من قوم ارام ماية الف رجل في يوم واحد * وانهزم الباقون الي داخل قرية افيق * 30
فسقط السور علي الباقين المنهزمين * وهم من الرجال سبعة وعشرون الفا * واما ابن هداد * فانه
انهزم واستتر في خدر داخل خدر * فقال له عبيده * انا سمعنا ان ملوك بني اسرايل * ملوكا 31
يصطنعون المعروف * فلنشد الان مسوحا علي متوننا * ونجعل حبالا في اعناقنا * ونصير الي ملك
بني اسرايل * فلعله ان يستبقي نفسك * فشدوا مسوحا في متونهم * وجعلوا حبالا في اعناقهم 32
وجاوا الي حضرة ملك ال اسرايل * وقالوا اليه * ان عبدك بن هداد يقول سايلا * ان تستبقي لي
نفسي * وقال * وهل * هو حي * ما هو الا اخي * ثم ان القوم استفالوا الراي * وقالوا اخوك بن هداد * 33
فقال * تعالوا خذوه * وخرج اليه بن هداد * واطلعه ملك ال اسرايل علي الهودج * ثم قال له * 34
القري اللاتي اخذتها من ابيك اردها اليك * واجعل لك بدمشق اسواقا * كما جعل ابي بشومرون *
وانا بالعهد اطلقك * ثم قطع له عهدا واطلقه * ثم ان رجلا من تلاميذ الانبياء * قال لصاحبه عن 35
امر الله * ان شجني الان * فلم يجب الرجل الي ذلك * فقال له * ان جزاك اذ لم تقبل امر الله * فانك 36
عند مضيك من عندي يقتلك الاسد * فلما مضي من عنده لقيه اسد فقتله * ثم لقي اخر 37
فقال له * اضربني الان * فضربه ذلك الانسان ضربة شجه فيها * فمضي النبي ووقف علي الطريق * 38
ولوث عينيه بالتراب * فلما جاز الملك * صاح عليه وقال * ان عبدك كان خرج في وسط الملحمة * 39
فورد الي رجل ومعه اخر * وقال لي * احفظ هذا الانسان * فانه ان ابق منك * تكون نفسك بدلا
من نفسه * او تزن لي من الورق بدرة * فبينما عبدك يتقلب الي هاهنا وههنا * حتي لم اجد ذلك 40
الرجل * فقال * يقتل بدلا منه * فقال * انت حكمت حكمك وقطعت *

29 *Et caſtra poſuerunt alii adversùs alios, ſeptem diebus: tandem ſeptimo die congreſsâ utrâque turbâ, occiderunt Iſraelitæ ex Aramæis unâ die centum millia virorum.* 30 *Reliquis autem fugientibus in civitatem Aphec, corruit murus ſuper reliquos illos profugas, qui erant viginti ſeptem millia virorum: Ben-haddad verò fugiens abdidit ſe in ſeptum ſepto penitius.* 31 *Ubi dixerunt ei ſervi ipſius, Audivimus reges Iſraelitarum eſſe reges beneficos; accingamus ergò ciliciis lumbos noſtros, & funes ponamus in collis noſtris, & adeamus regem Iſraelitarum: fortè ſervabit animam tuam.* 32 *Accingentes itaq; ciliciis lumbos ſuos, ponenteſque funes in collis ſuis, præſentes ſe ſtiterunt regi Iſraelitarum, & dixerunt ad eum; Servus tuus Ben haddad dicit rogans, Serva animam meam. Qui dixit, Et num vivus eſt? nonniſi frater meus eſt.* 33 *Tum gens illa mentem ejus augurati dixerunt, Frater tuus Ben-haddad. Ille verò dixit, Aſcendite, adducite eum: cúmque prodiiſſet ad eum Ben-haddad, aſcendere fecit eum rex Iſraelitarum in lecticam:* 34 *Tum dixit ad eum, Civitates quas cepi à patre tuo, tibi reſtituam, faciamque tibi vicos in Damaſco, quemadmodum fecit pater meus in Samaria, & ego cum fœdere dimittam te: tum inito cum eo fœdere dimiſit illum.* 35 *Poſthæc vir quidam è diſcipulis prophetarum dixit ſodali ſuo ex mandato divino, Inflige quæſo nunc mihi vulnus* in capite. *At illo huic rei minimè acquieſcente,* 36 *Dixit ad eum, Compenſatio tua pro eo quòd non obedieris mandato divino, erit ut cùm abſceſſeris à me, occîdat te leo: cùm igitur abſceſſiſſet ab eo, offendit eum leo, & occîdit eum.* 37 *Deinde invenit alium quendam, & dixit ad eum; Percute me modó: percuſſitque eum homo ille ictu quo vulnus* capiti *inflixit.* 38 *Abiit ergò ille propheta, ſtetit ſecus viam, oculoſque ſuos pulvere illinivit.* 39 *Cúmque tranſiret rex, inclamavit eum, ac dixit, Prodierat ſervus tuus mediam in aciem, ubi accedens ad me quidam unà cum alio, dixit mihi, Serva hunc hominem; nam ſi evaſerit à te, erit anima tua pro anima ipſius, vel certè pendes mihi argenti talentum.* 40 *Dum autem ſervus tuus huc illuc ſe verteret, non inveni hominem illum: adeoque dicit, Occidatur pro eo. Qui reſpondit, Tum ipſe tuam ſententiam tuliſti ac decidiſti.*

מלכים א׳: כא

eum agnovit & ,ſuis oculis deſuper velum amovit & ,feſtinavit Et
41 וַיְמַהֵר וַיָּסַר אֶת־הָאֲפֵר מֵעַל עֵינָיו וַיַּכֵּר אֹתוֹ
dixit Sic : eum ad dixit Et .ipſe prophetis de quod Iſrael rex
42 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי מֵהַנְּבִיאִים הוּא׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר
tua anima erit &,manu de *mei anathematis* virum dimiſiſti Quia :Domin⁹
יְהוָה יַעַן שִׁלַּחְתָּ אֶת־אִישׁ־חֶרְמִי מִיָּד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ
rex abiit Et .ipſius populo pro tu⁹ populus &,ipſius anima pro
43 תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ־
.Someron in venit & : *ſævus & ,contumax* ſuam domũ *ſuper* Iſrael
יִשְׂרָאֵל עַל־בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹנָה׃

CAP. XXI. כא

, Izrehelitæ Naboth erat vinea ,hæc *verba* poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֶּרֶם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
eſt locut⁹ Et .Someron regis Achab ædem apud ,Izrehel in quæ
2 אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל אֵצֶל הֵיכַל אַחְאָב מֶלֶךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיְדַבֵּר
mihi erit &,tuam vineam mihi Da : dicendo ,Naboth ad Achab
אַחְאָב אֶל־נָבוֹת לֵאמֹר תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ וִיהִי־לִי
tibi dabo &,*meam domum apud* propinqua *ipſa* quia : oleris hortum in
לְגַן־יָרָק כִּי הוּא קָרוֹב אֵצֶל בֵּיתִי וְאֶתְּנָה לְךָ
argentũ tibi dabo ,tuis oculis in *bonum* Si .illa *præ bonam* vineam ea pro
תַּחְתָּיו כֶּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְּנָה־לְךָ כֶסֶף
DOMINO à mihi Abſit : Achab ad Naboth Dixitque .ipſius pretii
3 מְחִיר זֶה׃ וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל־אַחְאָב חָלִילָה לִּי מֵיְהוָה
ſuã domũ in Achab Venitque .tibi meorũ patrũ hæreditatẽ *me dando à*
4 מִתִּתִּי אֶת־נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ׃ וַיָּבֹא אַחְאָב אֶל־בֵּיתוֹ
, Izrehelita Naboth ſibi fuerat locut⁹ quod verbum *ſuper ſævus & recedens*
סַר וְזָעֵף עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
jacuit & : meorũ patrum hæreditatẽ tibi dabo Non : dixit &
וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־נַחֲלַת אֲבוֹתָי וַיִּשְׁכַּב
venit Et .panem comedit non & ,*ſuas facies* vertitque ,ſuũ lectũ ſuper
5 עַל־מִטָּתוֹ וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו וְלֹא־אָכַל לָחֶם׃ וַתָּבֹא
,*recedens* tu⁹ ſpiritus *hoc Quid*:eum ad eſt locuta &,ejus uxor Izebel eum ad
אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו מַה־זֶּה רוּחֲךָ סָרָה
Naboth ad ſum locut⁹ Quia:eam ad eſt locut⁹ Et ?panem *comedens tu* nõ &
6 וְאֵינְךָ אֹכֵל לָחֶם׃ וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי־אֲדַבֵּר אֶל־נָבוֹת
volens ſi vel;pecunia *in* tuã vineam mihi Da : ei dixique ,Izrehelitam
הַיִּזְרְעֵאלִי וָאֹמַר לוֹ תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ בְּכֶסֶף אוֹ אִם־חָפֵץ
.meã vineã tibi dabo Non ;dixit & :ea pro vineam tibi dabo , *tu*
אַתָּה אֶתְּנָה־לְךָ כֶרֶם תַּחְתָּיו וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־כַּרְמִי׃
ſuper regnum facies nunc Tu : ejus uxor Izebel eũ ad Dixitque
7 וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ אַתָּה עַתָּה תַּעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל־
tibi dabo ego :tuũ cor *ſit bonum* &,panem comede ,Surge .Iſrael
יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכָל־לֶחֶם וְיִטַב לִבֶּךָ אֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶת־
, Achab nomine *in* literas Scripſitque .Izrehelitæ Naboth vineam
8 כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי׃ וַתִּכְתֹּב סְפָרִים בְּשֵׁם אַחְאָב
ad & , ſeniores ad literas miſit & : ej⁹ *ſigillo in* ſignavit &
וַתַּחְתֹּם בְּחֹתָמוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּפָרִים אֶל־הַזְּקֵנִים וְאֶל־
, literis in ſcripſit Et.Naboth cum *habitantes* ipſi⁹ civitate in qui *heroes*
9 הַחֹרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת־נָבוֹת׃ וַתִּכְתֹּב בַּסְּפָרִים
.populi capite in Naboth facite ſedere & ,jejuniũ Prædicate :dicendo
לֵאמֹר קִרְאוּ־צוֹם וְהוֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃
,eũ teſtificabũtur &,eũ cõtra *belial filios* viros duos facite ſtare Et
10 וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל נֶגְדּוֹ וִיעִדֻהוּ
.moriatur &,eũ lapidate &,eũ educite Et.regi & ,Deo *Benedixiſti*:dicendo
לֵאמֹר בֵּרַכְתָּ אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וְהוֹצִיאֻהוּ וְסִקְלֻהוּ וְיָמֹת׃
habitantes qui *heroes* & ,ſeniores ipſius civitatis viri Feceruntque
11 וַיַּעֲשׂוּ אַנְשֵׁי עִירוֹ הַזְּקֵנִים וְהַחֹרִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים
quod ſecundũ ,Izebel eos ad miſerat quod ſecundùm ipſi⁹ civitate in
בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם אִיזָבֶל כַּאֲשֶׁר
.eos ad miſerat quas , literis in ſcriptum
כָּתוּב בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם׃

Verſio VUL.LAT.

41 At ille ſtatim abſterſit pulveré
de facie ſua,et cognovit eũ rex
Iſrael, ꝙ eſſet de prophetis.
42 Qui ait ad eũ, Hæc dicit Dñs;
Quia dimiſiſti virum dignum
morte de manu tua,erit anima
tua pro anima ej⁹, & populus
43 tuus pro populo ej⁹. Reverſus
eſt igitur rex Iſrael in domum
ſuã,audire contemnens, & fu-
ribundus venit in Samariam.

CAP. XXI.

1 Poſt verba autẽ hæc,tẽpore
illo vinea erat Naboth Jezrahe-
litæ,qui erat in Jezrahel,juxta
palatiũ Achab regis Samariæ.
2 Locutus eſt ergò Achab ad
Naboth, dicens; Da mihi vi-
neam tuam, ut faciam mihi
hortum olerum, quia vicina
eſt, & prope domum meam,
daboq́; tibi pro ea vineã me-
lioré: aut ſi cõmodi⁹ tibi putas,
argenti pretiũ, quanto digna
3 eſt. Cui reſpondit Naboth;
Propiti⁹ ſit mihi Dñs, ne dem
hæreditaté patrũ meorũ tibi.
4 Venit ergò Achab in domũ ſuã
indignans,et frendens ſuꝑ ver-
bo, ꝙ locut⁹ fuerat ad eũ Na-
both Jezrahelites,dicens;Non
dabo tibi hæreditatem patrum
meorũ.Et projiciens ſe in le-
ctulũ ſuũ, avertit faciẽ ſuã ad
parietem,& nõ comêdit pané.
5 Ingreſſa eſt autẽ ad eũ Jezabel
uxor ſua, dixítq; ei; Quid eſt
hoc,unde anima tua cõtriſtata
eſt? & quarè nõ comedis pa-
6 nem? Qui reſpondit ei; Lo-
cut⁹ ſũ Naboth Jezrahelitæ,&
dixi ei; Da mihi vineã tuam,
acceptâ pecuniâ: aut, ſi tibi
placet, dabo tibi vineã melio-
rem pro ea. Et ille ait,Non da-
7 bo tibi vineã meã. Dixit ergò
ad eũ Jezabel uxor ej⁹;Gran-
dis auctoritatis es, & benè re-
gis regnũ Iſrael.Surge et com-
ede pané,& æquo animo eſto,
ego dabo tibi vineã Naboth
8 Jezrahelitæ.Scripſit itaq; lite-
ras ex nomine Achab,& ſigna-
vit eas annulo ej⁹, & miſit ad
majores natu et optimates,qui
erant in civitate ej⁹,& habita-
9 bant cũ Naboth. Literarũ au-
tem hæc erat ſententia; Prædi-
cate jejuniũ, & ſedere facite
Naboth inter primos populi,
10 Et ſubmittite duos viros filios
Belial contra eum, & falſum
teſtimoniũ dicant; Benedixit
Deum & regem : & educite
eum, & lapidate, ſícq; moria-
11 tur.Fecerunt ergò cives ej⁹ ma-
jores natu & optimates, qui
habitabant cum eo in urbe,
ſicut præceperat eis Jezabel,
& ſicut ſcriptum erat in lite-
ris quas miſerat ad eos:

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι ϗ πᾶς ὁ λα-
9 ός, Μὴ ἀκούσῃς, ϗ μὴ θελήσῃς. Καὶ εἶπε
τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Ἄδερ, Λέγετε τῷ κυρίῳ
(ρ) ὑμῶν, Πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν
δοῦλόν (σ) σου ἐν πρώτοις ποιήσω, τὸ δὲ ῥῆ-
10 μα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι. Καὶ ἀπῆραν
οἱ ἄνδρες, ϗ (τ) ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον. ϗ
(υ) ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, λέ-
γων, (φ) Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς ϗ τάδε
προσθείη, εἰ ἐκποιήσει ὁ χοῦς Σαμαρείας ταῖς
ἀλώπεξι παντὶ τῷ λαῷ τοῖς πεζοῖς μου.
11 Καὶ (χ) ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, ϗ
εἶπεν, Ἱκανούσθω· μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς,
12 ὡς ὁ ὀρθός. Καὶ ἐγένετο (ψ) ὅτε ἀπεκρί-
θη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, πίνων ἦν αὐτὸς
ϗ πάντες οἱ (ω) βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν
σκηναῖς· ϗ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οἰ-
κοδομήσατε χάρακα. ϗ ἔθεντο χάρακα
13 ἐπὶ τὴν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσ-
ῆλθε τῷ Ἀχαὰβ (α) βασιλεῖ Ἰσραήλ, ϗ
εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ (β) ἑώρακας
τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον; ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
αὐτὸν (γ) σήμερον εἰς χεῖρας σὰς, ϗ γνώσῃ
14 ὅτι ἐγὼ κύριος. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ, Ἐν τί-
νι; ϗ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τοῖς
παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων (δ) τῶν χωρῶν. ϗ
εἶπεν Ἀχαὰβ, Τίς συνάψει τὸν πόλεμον;
15 ϗ εἶπεν, Σύ. Καὶ (ε) ἐπεσκέψατο Ἀχαὰβ
τοὺς ἄρχοντας τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν, ϗ
ἐγένοντο (ζ) διακόσια τριάκοντα· ϗ μετὰ ταῦ-
τα ἐπεσκέψατο (η) τὸν λαὸν πάντα υἱὸν δυ-
16 νάμεως, ἑπτὰ χιλιάδας. Καὶ ἐξῆλθε με-
σημβρίας. ϗ υἱὸς Ἄδερ πίνων μεθύων ἐν (θ)
Σοκχὼθ αὐτὸς ϗ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα ϗ
17 δύο βασιλεῖς συμβοηθοὶ (ι) αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλ-
θον ἄρχοντες παιδάρια τῶν χωρῶν ἐν πρώ-
τοις. ϗ ἀποστέλλουσι ϗ ἀπαγγέλλουσι τῷ βα-
σιλεῖ Συρίας, λέγοντες, Ἄνδρες ἐξεληλύθα-
18 σιν ἐκ Σαμαρείας. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ εἰς
εἰρήνην ἐκπορεύονται, (κ) συλλαβεῖν αὐτοὺς
ζῶντας· ϗ (λ) εἰ εἰς πόλεμον, ζῶντας συλ-
19 λαβεῖν αὐτούς. Καὶ μὴ ἐξελθάτωσαν (μ) ἐκ τῆς
πόλεως ἄρχοντα τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν. ϗ
20 ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν Ἐπάταξεν ἕκαστος
τὸν (ν) παρ' αὐτοῦ· ϗ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν
παρ' αὐτοῦ. ϗ ἔφυγε Συρία· ϗ κατεδίωξεν
αὐτοὺς Ἰσραήλ. ϗ σώζεται υἱὸς Ἄδερ βασι-
λεὺς Συρίας (ξ) ἐφ' ἵππου ἱππέως.

Et dixerunt ei ſeniores, & o- 8
mnis populus; Non audias, &
non velis. Et dixit nuntiis filii 9
Ader, Dicite domino veſtro;
Omnia quæcunque miſiſti ad
ſervum tuum in primis, faciam:
verbum autem hoc non potero
facere. Et abierunt viri, & re- 10
tulerunt ei verbum. Et miſit ad
eum filius Ader, dicens; Hæc fa-
ciat mihi Deus, & hæc adjici-
at, ſi ſufficiet pulvis Samariæ
(e) vulpibus, omni populo, pe-
ditibus meis. Et reſpondit rex 11
Iſrael, & dixit; Satis ſit. Non
glorietur gibboſus, ut rectus. Et 12
factum eſt, quando reſpondit ei
verbum hoc, bibens erat ipſe,
& omnes reges, qui cum eo, in
tabernaculis. Et dixit pueris ſu-
is; Ædificate vallum. Et poſu-
erunt vallum ſuper civitatem. Et 13
ecce propheta unus advenit A-
chaab regi Iſrael, & dixit; Hæc
dicit Dominus; Si vidiſti (f)
turbam magnam hanc? Ecce ego
do eam hodiè in manus tuas;
& cognoſces, quia ego Dominus.
Et dixit Achaab, In quo? Et 14
dixit, Hæc dicit Dominus; In
pueris principum (g) regionum.
Et dixit Achaab, Quis commit-
tet pugnam? Et dixit, Tu. Et 15
recognovit Achaab (h) princi-
pes pueros regionum: & fuerunt
(i) ducenti triginta. Et poſt hæc
recognovit populum, omnem fili-
um virtutis, ſeptem millia. Et 16
egreſſus eſt meridiè. Et filius
Ader bibens temulentus in Soc-
choth, ipſe, & reges, triginta &
duo reges coadjutores ejus. Et e- 17
greſſi ſunt principes, pueri re-
gionum in primis. Et (k) mit-
tunt, & annuntiant regi Syriæ,
dicentes; Viri exiverunt de Sa-
maria. Et dixit eis; Si ad pa- 18
cem egrediuntur, (l) compre-
hendere eos vivos: & , ſi ad
bellum, vivos comprehendere e-
os: Et non exeant è civitate (m) 19
principes pueri regionum, & vir-
tus poſt eos, Percuſſit unuſquiſ- 20
que eum, qui juxta ſe: & ite-
ravit unuſquiſque eum, qui jux-
ta ſe. Et fugit Syria. Et perſe-
cutus eſt eos Iſrael. Et ſalva-
tur filius Ader rex Syriæ ſuper e-
quum equitis.

MS. A. (ρ) ὑμῶν τῷ βασιλεῖ, Πάντα (σ) σου ποιήσω, (τ) ἀνέστρεψαν (υ) ἀνταπέστειλεν (φ) Τάδε ποιήσαισάν μοι οἱ θεοὶ ϗ τάδε προσθείησαν, εἰ (χ) ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ἰσραήλ, Ἱκανούσθω· (ψ) ὡς (ω) βασιλεῖς μετ' (α) τῷ βασιλεῖ (β) ἑόρακας πάντα τὸν (γ) εἰς χεῖρας σὰς σήμερον, ϗ (δ) τῶν πόλεων. ϗ (ε) ἐπεσκέψατο τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν, (ζ) τριακόσιοι τριάκοντα δύο· ϗ μετὰ (η) σύμπαντα τὸν λαὸν πάντα υἱὸν (θ) Σοκχὼθ (ι) μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθον παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις. ϗ ἀπέστειλεν υἱὸς Ἄδερ, ϗ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, (κ) Συλλάβετε (λ) ἢ εἰς πόλεμον ἐξῆλθον, ζῶντας συλλάβεται αὐτούς. (μ) τὰ παιδάρια ἐκ τῆς πόλεως ἀρχόντων τῶν χωρῶν. (ν) παρ' αὐτοῦ. ϗ ἔφυγεν (ξ) ἐφ' ἵππων σὺν ἱππεῦσιν τισίν. Καὶ ἐξῆλθεν βασιλεὺς * Συρίας, ϗ ἔλαβε τοὺς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

41 וְאוֹחִי וְאַעְדִּי יַת מְעַפְרָא מֵעִלָּוֵי עֵינוֹהִי וְאִשְׁתְּמוֹדַע יָתֵיהּ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲרֵי מִתַּלְמִידֵי
42 נְבִיַּיָא הוּא׃ וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ חֲלַף דְשֵׁיזֵבְתָּא יַת גְּבַר דְּחַיָּב קְטוֹל מִיָּד וּתְהֵי נַפְשָׁךְ
43 חֲלַף נַפְשֵׁיהּ וְעַמָּךְ חֲלַף עַמֵּיהּ׃ וַאֲזַל מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְבֵיתֵיהּ נְסִיס וְדָוֵי וַאֲתָא לְשֹׁמְרוֹן׃

כא

1 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָּמַיָא הָאִלֵּין כַּרְמָא הֲוָה לְנָבוֹת יִזְרְעֵאלָא דִי בְיִזְרְעֶאל בִּסְטַר הֵיכְלָא
2 דְאַחְאָב מַלְכָּא דְשֹׁמְרוֹן׃ וּמַלֵּיל אַחְאָב עִם נָבוֹת לְמֵימַר הַב לִי יַת כַּרְמָךְ וִיהֵי לִי לְגִנַּת
יַרְקָא אֲרֵי הוּא קָרִיב לְבֵיתִי וְאֶתֵּן לָךְ חִלּוּפֵיהּ כַּרְמָא דְטָב מִנֵּיהּ אִם תָּקִין בְּעֵינָךְ אֶתֵּן לָךְ
3 כַּסְפָּא דְמוֹהִי מַה דְשָׁוֵי׃ וַאֲמַר נָבוֹת לְאַחְאָב חַס לִי מִן קֳדָם יְיָ מִלְּמִתַּן יַת אַחֲסָנַת אֲבָהָתַי
4 לָךְ׃ וַאֲתָא אַחְאָב לְבֵיתֵיהּ נְסִיס וְדָוֵי עַל פִּתְגָּמָא דְמַלֵּיל עִמֵּיהּ נָבוֹת יִזְרְעֵאלָה וַאֲמַר לָא
5 אֶתֵּן לָךְ יַת אַחֲסָנַת אֲבָהָתַי וּשְׁכִיב עַל עַרְסֵיהּ וְאַסְחַר יַת אַפּוֹהִי וְלָא אֲכַל לַחְמָא׃ וַאֲתַת
6 לְוָתֵיהּ אִיזֶבֶל אִתְּתֵיהּ וּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ מַה דֵּין רוּחָךְ סָטְיָא וְלֵית אַתְּ אָכִיל לַחְמָא׃ וּמַלֵּיל
עִמַּהּ אֲרֵי מַלֵּילִית עִם נָבוֹת יִזְרְעֵאלָא וַאֲמַרִית לֵיהּ הַב לִי יַת כַּרְמָךְ בְּכַסְפָּא אוֹ אִם רָעֵי אַתְּ
7 אֶתֵּן לָךְ כַּרְמָא חִלּוּפוֹהִי וַאֲמַר לָא אֶתֵּן לָךְ יַת כַּרְמִי׃ וַאֲמַרַת לֵיהּ אִיזֶבֶל אִתְּתֵיהּ אַתְּ כְּעַן
תַּצְלַח מַלְכוּתָךְ עַל יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכוֹל לַחְמָא וְיִשְׁפַּר לִבָּךְ אֲנָא אֶתֵּן לָךְ יַת כַּרְמָא דְנָבוֹת
8 יִזְרְעֵאלָה׃ וּכְתַבַת אִגַּרְתָּא בִּשְׁמָא דְאַחְאָב וַחֲתַמַת בְּעִזְקְתֵיהּ וְשַׁדַּרַת אִגְּרָן לְסָבַיָא
9 וּלְתוֹרְבְּנַיָא דִבְקַרְתָּא דְיָתְבִין עִם נָבוֹת׃ וּכְתַבַת בְּאִגַּרְתָּא לְמֵימַר גְּזָרוּ צוֹמָא וְאוֹתִיבוּ יַת
10 נָבוֹת בְּרֵישׁ עַמָּא׃ וְאוֹתִיבוּ תְּרֵין גֻּבְרִין בְּנֵי רִשְׁעָא לָקֳבְלֵיהּ וִיסַהֲדוּנֵיהּ לְמֵימַר גַּדֵּפְתָּא
11 קֳדָם יְיָ וּמַלְכָּא לַטְתָּא וְאַפְּקוּהִי וּרְגָמוּהִי וְיִתְקְטִיל׃ וַעֲבַדוּ אֱנָשֵׁי קַרְתֵּיהּ סָבַיָא וְתוֹרְבְּנֵי
דְיָתְבִין בְּקַרְתֵּיהּ כְּמָא דִשְׁלַחַת לְוָתְהוֹן אִיזֶבֶל כְּמָא דִכְתִיבַת בְּאִגַּרְתָּא דִשְׁלַחַת לְהוֹן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et feſtinavit et amovit pannum ab oculis ſuis,et agnovit illũ rex Iſrael,ꝙ 41
de diſcipulis prophetarũ eſſet.Et dixit ei,Sic dixit Dñs,Eò quòd liberâſti 42
virum obnoxiũ occiſioni de manu;erit anima tua pro anima illi⁹,et popu-
lus tuus pro populo ipſius.Et abiit rex Iſrael in domum ſuam turbatus, & 43
dolens, et venit in Somron.

CAP. XXI.

Et fuit poſt verba iſta,vinea erat Naboth Jizreghelæo,quæ erat in Jizre- 1
ghel, in latere palatii Ahhab regis Somron. Et locutus eſt Ahhab cũ Na- 2
both,dicendo:Da mihi vineã tuã, et erit mihi in hortum oleris, quia ipſa
eſt propinqua *domui* meæ,et dabo tibi pro ea vineã quæ melior erit illâ:ſi
rectum fuerit in oculis tuis, dabo tibi argentũ pro pretio *ejus* ꝙ æquum
fuerit.Et dixit Naboth ad Ahhab,Abſit mihi à Dño ut dem hæreditaté pa- 3
trum meorũ tibi.Et venit Ahhab in domum ſuã turbat⁹,et dolens propter 4
verbũ ꝙ locut⁹ fuerat ſecum Naboth Jizreghelæus,qui dixerat, Non dabo
tibi hæreditatem patrum meorum:et cubuit ſuꝑ lectũ ſuum,et avertit facié
ſuã, et non comedit panem.Et venit ad illũ Izebel uxor ejus, et locuta eſt 5
cum eo; Quare ſpiritus tuus averſus eſt,et non comedis panem? Et locutus 6
eſt cum illa,Quia locutus ſum cum Naboth Jezreghelæo, et dixi illi, Da
mihi vineã tuã pro argento;aut ſi tu vis,dabo tibi vineã pro ea:et dixit,
Non dabo tibi vineã meã. Et dixit ei Izebel uxor ej⁹,Tu nunc proſperabis 7
regnum tuum ſup Iſrael : ſurge comede panẽ,et jucundetur cor tuum;ego
dabo tibi vineã Naboth Jizreghelæi, Et ſcripſit epiſtolã in nomine Ahhab 8
et ſigillavit [*illam*] annulo ejus,et miſit epiſtolã ad ſenes,et ad magiſtratus
qui erant in civitate ſedentes cum Naboth. Et ſcripſit in epiſtola, di- 9
cendo,Decernite jejuniũ,et ſedere facite Naboth in capite populi.Et col- 10
locate duos viros filios improbitatis contra eum,et teſtentur [*adverſus*]
illum, dicendo : Blaſphemâſti Deũ,et regi maledixiſti:et educite illum,&
lapidate eũ,et occidatur.Et fecerunt homines civitatis illius ſenes et ma- 11
giſtratus,qui ſedebant in civitate illius, ut id quod miſerat ad eos Izebel,
ſicut ſcriptũ erat in epiſtola quam miſerat ad eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܣܬܪܗܒ ܘܐܥܒܪ ܩܛܡܐ ܡܢ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܫܬܘܕܥܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܡܢ ܢܒܝܐ ܗܘ. 41
* ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܫܒܩܬ ܠܓܒܪܐ ܚܪܡܐ ܡܢ ܐܝܕܟ. ܬܗܘܐ ܢܦܫܟ ܚܠܦ 42
ܢܦܫܗ. ܘܥܡܟ ܚܠܦ ܥܡܗ. * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܒܝܬܗ. ܟܕ ܟܪܝܐ ܠܗ 43
ܘܪܓܝܙ. ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. 1
ܟܪܡܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܠܝܐ ܒܐܝܙܪܥܠ. ܠܘܬ ܓܢܒ ܗܝܟܠܗ ܕܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܫܡܪܝܢ.
* ܘܐܡܪ ܐܚܐܒ ܠܢܒܘܬ. ܗܒ ܠܝ ܟܪܡܟ. ܘܢܗܘܐ ܠܝ ܠܓܢܬ ܝܪܩܐ. ܡܛܠ ܕܗܘ ܩܪܝܒ ܠܗ 2
ܠܓܢܒ ܒܝܬܝ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܛܒ ܡܢܗ. ܐܘ ܐܢ ܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ. ܐܬܠ
ܠܟ ܟܣܦܐ ܕܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܢܒܘܬ ܠܐܚܐܒ. ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܬܠ ܠܟ ܝܪܬܘܬܐ ܕܐܒܗܝ. 3
* ܘܐܙܠ ܐܚܐܒ ܠܒܝܬܗ ܟܕ ܟܪܝܐ ܠܗ ܘܪܓܝܙ. ܡܛܠ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܠܝܐ. 4
ܕܠܐ ܐܬܠ ܠܟ ܝܪܬܘܬܐ ܕܐܒܗܝ. ܘܐܬܪܡܝ ܥܠ ܥܪܣܗ. ܘܐܗܦܟ ܐܦܘܗܝ. ܘܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ.
* ܘܐܬܬ ܠܘܬܗ ܐܝܙܒܠ ܐܢܬܬܗ. ܘܐܡܪܐ ܠܗ. ܡܢܐ ܗܘ ܕܟܪܝܐ ܠܟ ܪܘܚܟ. ܘܠܐ ܐܟܠܬ 5
ܠܚܡܐ. * ܐܡܪ ܠܗ. ܕܐܡܪܬ ܠܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܠܝܐ. ܗܒ ܠܝ ܟܪܡܟ ܒܟܣܦܐ. ܐܘ 6
ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ. ܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܛܒ ܡܢܗ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܠܐ ܝܗܒ ܐܢܐ ܠܟ ܟܪܡܝ. * ܐܡܪܐ 7
ܠܗ ܐܝܙܒܠ ܐܢܬܬܗ. ܐܢܬ ܗܫܐ. ܕܬܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܩܘܡ ܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܢܛܐܒ
ܠܟ. ܐܢܐ ܐܬܠ ܠܟ ܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܠܝܐ. * ܘܟܬܒܬ ܟܬܒܐ ܒܫܡܗ ܕܐܚܐܒ. ܘܚܬܡܬܗ 8
ܒܥܙܩܬܗ. ܘܫܕܪܬ ܐܓܪܬܐ ܠܩܫܝܫܐ ܘܠܚܐܪܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܥܡ ܢܒܘܬ. * ܘܟܬܒܬ 9
ܒܐܓܪܬܐ. ܟܪܘܙܘ ܨܘܡܐ. ܘܐܘܬܒܘ ܠܢܒܘܬ ܒܪܝܫ ܥܡܐ. * ܘܐܝܬܘ ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ 10
ܒܢܝ ܥܘܠܐ. ܘܐܘܬܒܘ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܢܣܗܕܘܢ ܥܠܘܗܝ. ܘܢܐܡܪܘܢ. ܕܓܕܦ ܢܒܘܬ ܠܐܠܗܐ.
ܘܠܡܠܟܐ. ܘܐܦܩܘܗܝ ܘܪܓܘܡܘܗܝ. ܘܢܡܘܬ. * ܘܥܒܕܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܗ. ܩܫܝܫܐ ܘܚܐܪܐ 11
ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܥܡ ܢܒܘܬ. ܐܝܟ ܕܫܕܪܬ ܠܗܘܢ ܐܝܙܒܠ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܐܓܪܬܐ
ܕܫܕܪܬ ܠܗܘܢ.

* Is autẽ feſtinans abſterſit cinerẽ à vultu ſuo, agnovitque rex Iſraelis eum ex prophetis eſſe: 41 Et dixit illi, Sic dicit Dominus, Quia hominem anathemati devotũ è manu dimiſiſti, erit anima tua pro anima ipſius, & populus tuus pro populo ipſius. 42 Quapropter abiit rex Iſraelis domum ſuam triſtis & indignabundus, & ingreſſus eſt Samariam. 43

CAP. XXI.

Contigit autem his rebus geſtis, cùm vineam haberet Naboth Jezraelita in Jezraele ad latus ædis Ahab regis Samariæ, 1 Ut diceret Ahab ad Naboth, Da mihi vineam tuam, ut cedat mihi in hortum olerum, quandoquidem contigua eſt lateri domûs meæ: dabóque tibi pro ea vineam illâ meliorẽ; vel ſi magis, ſolvam pecuniâ pretiũ ejus. 2 Ait Naboth ad Ahab, Non ꝑmittat mihi Dñs ut dem tibi hæreditatem majorũ meorum. 3 Quamobrem rediit Ahab domũ ſuam triſtis & indignabundus propter reſponſum ꝙ dederat ei Naboth Jezraelita, *dicens*; Nequaquam dabo tibi hæreditatem majorũ meorum: jacuítque ſuꝑ lectum ſuum, & avertit faciem ſuam, nec comêdit panem. 4 Veniens autem ad eum Izabel uxor ejus, dixit illi; Ecquid faſtidioſꝰ eſt animus tuus, nec vis comedere panẽ? 5 Ad quam ille ait, Quia dixerã Nabotho Jezraelitæ, Da mihi vineam tuam pro pecunia; aut ſi mavis, dabo tibi pro ea vineã illâ meliorẽ: ipſe verò reſpondit mihi, Nequaquã dabo tibi vineam meam. 6 Ait illi uxor ejus, Túne aptus es ad regnandum ſuꝑ Iſraelem? ſurge, comede panẽ, bonóque ſis animo: ego dabo tibi vineã Nabothi Jezraelitæ. 7 Scripſit itaque epiſtolã nomine Ahabi, & obſignavit eam annulo ipſius, miſítque epiſtolã ad ſeniores & nobiles qui degebant in civitate cum Naboth. 8 Scripſit autem in epiſtola, Indicite jejuniũ, & collocate Nabothũ in principiis populi: 9 Et adducite duos homines flagitioſos, & collocate eos ex adverſo ipſius; qui teſtentur contra eum, dicántque, Blaſphemavit Naboth Deũ ac regẽ: tum educite eum, & lapidibꝰ obruite ut moriatur. 10 Fecerunt ergò cives urbis ejus, *nempe* ſeniores & nobiles qui degebant in civitate cum Naboth, quemadmodum miſerat ad eos Izabel, quemadmodum ſcriptum erat in epiſtola quam miſerat ad eos. 11

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

41 * فبادر وازال الرماد عن عينيه * فعلم الملك انه من تلامذة الانبيا * ثم قال له * كذا قال الله *
42 جزاك على تخليتك رجلا يستحق القتل بعد قبضه * ان اجعل نفسك بدلا من نفسه * وموتك
43 بدلا من موته * ومضى ملك بني اسرايل الى بيته * وهو حزين وكييب * ووافى سومرون *
* الفصل الحادي والعشرون *
1 * فلما كان بعد هذا الكلام * فان كرما كان لنابوت
اليزرعالي ملاصقا لهيكل احاب ملك سومرون * 2 فخاطب احاب لنابوت * قايلا له * ان اعطني
كرمك ليكون لي بستانا * اذ كان قريبا ملاصقا لمنزلي * فاني اعطيك بدلا منه كرما خيرا منه *
وان كان احب اليك * ثمنه ورقا بما يساوي * 3 فاجاب نابوت احاب * حاش لي بين يدي الله * ان
اجعل لك نحلة اباي * 4 وجا احاب الى بيته حزين كييب * من الكلام الذي خاطبه نابوت
اليزرعالي * اذ قال * اني لا اعطيك نحلة اباي * واضطجع على سريره * وادار وجهه * ولم ياكل
طعاما * 5 فوافته ايزابل زوجته * وقالت له * ما بال روحك كييبة حزينة * ولم تاكل طعاما * 6 فقال
لها ذاك * لاني خاطبت نابوت اليزرعالي * وقلت له * اعطني كرمك بالفضة * او ان تحب اعطيك
كرما بدله * فقال * لست اعطيك كرمي * 7 فقالت له ايزابل زوجته * انت الان لا يصلح ان
تكون ملكا على ال اسرايل * قم فكل طعاما * وطب نفسا * فاني انا اعطيك كرم نابوت اليزرعالي
8 * ثم انها كتبت كتابا باسمه * وختمت بخاتمه * وانفذت الكتب الى الشيوخ والاحرار الذين في
قرية نابوت * الذين يجلسون معه * 9 وكان فيما كتبت * اجزموا على انفسكم صياما * واجلسوا نابوت
في صدر جماعتكم * 10 وايتوا برجلين فاجرين * واجلسوهما امامه * ويشهدان عليه قايلين * انك
سببت الله ولعنت الملك * واخرجوه وارجموه حتى يموت * 11 وفعل كذاك اهل قريته من الشيوخ
والاحرار * كما ابعثت اليهم ايزابل * حسب ما كتبت في الكتب الذي وجهها اليهم *

* *Tunc feſtinans amovit cinerem ab oculis ſuis, cognovitque rex eum eſſe è diſcipulis prophetarum:* 41 *Tum dixit ad eum, Sic dicit Deus, Pœna tua, quòd hominẽ nece dignũ dimiſeris poſtquam præhenderas eum, erit ut ſubſtituam animam tuam pro anima ipſius, & necem tuam pro nece ipſius.* 42 *Sic abiit rex Iſraelitarum domum ſuam triſtis ac dolens, venitque Samariam.* 43

CAP. XXI.

His rebus geſtis, vineam habebat Naboth Jezraelita contiguam templo Achabi regis Samariæ. 1 *Quapropter allocutus eſt Achab Nabothum dicens ei, Cedò mihi vineam tuam, ut ſit mihi in hortum, quandoquidem propinqua & contigua eſt ædibus meis; & ego dabo tibi loco illius vineam iſtâ meliorem, vel ſi tibi gratius fuerit, pro pretio ejus* tantum *pecuniæ quanti valet.* 2 *Reſpondit Naboth Achabo, Abſit à me coram Deo, ut tibi cedam poſſeſſionem patrum meorum.* 3 *Venit ergò Achab domum ſuam triſtis ac mœrens propter verba quibus allocutus eum fuerat Naboth Jezraelita dicens, Haudquaquam cedam tibi poſſeſſionem patrum meorum; & decumbens ſuper lectum ſuum vertit faciem ſuam, neque comêdit cibum.* 4 *Veniens autem ad eum Izabel uxor ejus, dixit illi, Quam ob cauſam triſti ac mœrenti es animo, nec cibum comedis?* 5 *Cui is reſpondit, quia allocutus Nabothum Jezraelitam dixeram ei, Cedò mihi vineam tuam pecuniâ, aut ſi mavis, dabo tibi vineam loco illius; ipſe verò dixit, Non cedam tibi vineam meam.* 6 *Dixit ad eum Izabel uxor ejus, Te ſanè dedecet eſſe regem ſuper Iſraelitas: ſurge, comede cibum, & bono ſis animo; ego enim dabo tibi vineam Nabothi Jezraelitæ.* 7 *Tum ſcribens illa epiſtolam nomine ipſius, eamque ſigillo ejus obſignans, miſit literas ad ſeniores & nobiles qui erant in civitate Nabothi, qui cum eo degebant.* 8 *In ſcriptis autem* hoc *continebatur, Præſcribite vobis ipſis jejunium, & collocate Nabothum in præcipuo loco conſeſſûs veſtri:* 9 *Et adducentes duos homines perditos, collocate eos ante ipſum; & hi teſtimonium ferant adverſùs eum dicentes, Tu Deum blaſphemâſti, & regi maledixiſti: tum educentes eum, lapidate illum donec moriatur.* 10 *Ita fecerunt concives ejus ſeniores & nobiles, prout miſerat ad eos Izabel, quemadmodum ſcripſerat in literis quas miſerat ad eos.* 11

מלכים א: כא

.populi capite in Naboth fecerunt ſedere & ,jejunium Prædicaverunt
12 קָרְאוּ צוֹם וְהֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃
,eum contra ſederunt & ,*belial filii* viri duo Veneruntque
13 וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל וַיֵּשְׁבוּ נֶגְדּוֹ
,populo coram Naboth *belial* viri eum ſunt teſtificati &
וַיְעִדֻהוּ אַנְשֵׁי הַבְּלִיַּעַל אֶת־נָבוֹת נֶגֶד הָעָם
extra eum deduxerunt & :regi & ,Deo Naboth Benedixit:dicendo
לֵאמֹר בֵּרַךְ נָבוֹת אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וַיֹּצִאֻהוּ מִחוּץ
Miſeruntque .eſt mortuus & ,lapidibus *in* eũ lapidaverunt & ,civitatem
14 לָעִיר וַיִּסְקְלֻהוּ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת׃ וַיִּשְׁלְחוּ
,fuit Et .eſt mortuꝰ & ,Naboth eſt Lapidatus : dicendo ,Izebel ad
15 אֶל־אִיזֶבֶל לֵאמֹר סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת׃ וַיְהִי
,eſſet mortuus & ,Naboth eſſet lapidatus quòd Izebel *audire ſecundùm*
כִּשְׁמֹעַ אִיזֶבֶל כִּי־סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת
Naboth vineam poſſide ,Surge : Achab ad Izebel dixit &
וַתֹּאמֶר אִיזֶבֶל אֶל־אַחְאָב קוּם רֵשׁ אֶת־כֶּרֶם ׀ נָבוֹת
Naboth non quoniam :pecunia *in* tibi dare renuit qui ,Izrehelitæ
הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֶת־לְךָ בְכֶסֶף כִּי אֵין נָבוֹת
eſſet mortuꝰ quòd ,Achab *audire ſecundum* fuit Et .eſt mortuus ſed ,vivit
16 חַי כִּי־מֵת׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב כִּי מֵת
, Izrehelitæ Naboth vineam ad *deſcendendum ad* Achab ſurrexit &,Naboth
נָבוֹת וַיָּקָם אַחְאָב לָרֶדֶת אֶל־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
Tisbiten Elijahu ad DOMINI verbum fuit Et .eam *poſſidendum ad*
17 לְרִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי
qui ,Iſrael regis Achab occurſum in deſcende ,Surge : dicendo
18 לֵאמֹר׃ קוּם רֵד לִקְרַאת אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
.eã *poſſidendũ ad illuc* deſcendit quam Naboth vinea in ecce :Someron in
בְּשֹׁמְרוֹן הִנֵּה בְּכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר־יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ׃
,occidiſti Nónne : DOMINUS dixit Sic : dicendo ,ei ad loquêris Et
19 וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָצַחְתָּ
: DOMINUS dixit Sic :dicendo ,eũ ad Loquerisque ? poſſediſti etiam &
וְגַם־יָרָשְׁתָּ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה
canes lingent ,Naboth ſanguinẽ canes linxerunt quo loco In
בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת־דַּם נָבוֹת יָלֹקּוּ הַכְּלָבִים
: Elijahu ad Achab dixit Et .*tu* etiam,tuum ſanguinem
20 אֶת־דָּמְךָ גַּם־אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־אֵלִיָּהוּ
faciendũ ad *te vendidiſti* quia ,Inveni : dixit & ? mi inimice me inveniſti Nũ
הַמְצָאתַנִי אֹיְבִי וַיֹּאמֶר מָצָאתִי יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ לַעֲשׂוֹת
,malum te *ad adducens* ego Ecce .DOMINI oculis in malum
21 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ הִנְנִי מֵבִי אֵלֶיךָ רָעָה
, clauſum & ,*pariete in* mingentẽ Achab ſuccidã & ,*te poſt* auferam &
וּבִעַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר וְעָצוּר
domum ſicut tuam domum dabo Et .Iſrael in derelictum &
22 וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית
irritationem *ad* ,Achijah filii Bahaſa domũ ſicut & ,Nebat filii Jarobham
יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה אֶל־הַכַּעַס
Izebel *ad* etiam Et .Iſrael feciſti peccare & , irritâſti qua
23 אֲשֶׁר הִכְעַסְתָּ וַתַּחֲטִא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם־לְאִיזֶבֶל
Izebel comedent Canes : dicendo ,DOMINUS eſt locutus
דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר הַכְּלָבִים יֹאכְלוּ אֶת־אִיזֶבֶל
comedent civitate in Achab *ipſi Mortuum* .Izrehel antemurale intra
24 בְּחֵל יִזְרְעֶאל׃ הַמֵּת לְאַחְאָב בָּעִיר יֹאכְלוּ
non Verè .cœli *volucris* comedent ,agro in *mortuum* & : canes
25 הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ רַק לֹא־
oculis in malum faciendum ad ſeipſum *vendiderit* qui Achab ſicut fuit
הָיָה כְאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
fecit abominationes Et .ejus uxor Izebel eum *ſeduxit* quia ,DOMINI
26 יְהוָה אֲשֶׁר־הֵסַתָּה אֹתוֹ אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ׃ וַיַּתְעֵב
,Emorræi fecerunt quæ omnia juxta , idola poſt *eundo* , valde
מְאֹד לָלֶכֶת אַחֲרֵי הַגִּלֻּלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי
.Iſrael filiorum *faciebus* à DOMINUS expulit quos
אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VUL. LAT.

12 Prædicaverunt jejunium, & ſedere fecerunt Naboth inter primos populi. 13 Et adductis duobus viris filiis diaboli, fecerunt eos ſedere contra eũ: at illi, ſcilicèt ut viri diabolici, dixerũt contra eum teſtimonium coram multitudine; Benedixit Naboth Deum et regem: quam ob rem eduxerunt eum extra civitatẽ, & lapidibus interfecerunt. 14 Miſerúntque ad Jezabel, dicentes, Lapidatꝰ eſt Naboth, & mortuus eſt. 15 Factũ eſt autẽ, cùm audiſſet Jezabel lapidatum Naboth, & mortuum, locuta eſt ad Achab; Surge, & poſſide vineam Naboth Jezrahelitæ, qui noluit tibi acquieſcere, & dare eam acceptâ pecuniâ: non enim vivit Naboth, ſed mortuus eſt. 16 Quod cùm audiſſet Achab, mortuũ videlicèt Naboth, ſurrexit, & deſcendebat in vineã Naboth Jezrahelitæ, ut poſſideret eam. 17 Factꝰ eſt igitur ſermo Domini ad Eliam Thesbiten, dicens; 18 Surge, & deſcende in occurſũ Achab regis Iſrael, qui eſt in Samaria: ecce ad vineã Naboth deſcendit, ut 19 poſſideat eam: Et loquêris ad eum, dicens; Hæc dicit Dominus; Occidiſti, inſuper & poſſediſti. Et poſt hæc addes, Hæc dicit Dñs; In loco hoc in quo linxerunt canes ſanguinẽ Naboth, lambent quoque ſanguinem tuum. 20 Et ait Achab ad Eliam, Num inveniſti me inimicum tibi? Qui dixit; Inveni, eò quòd venundatus ſis, ut faceres malum in conſpectu Domini. 21 Ecce ego inducam ſuper te malum, & demetam poſteriora tua, & interficiam de Achab mingentem ad parietem, & clauſum & ultimum in Iſrael. 22 Et dabo domum tuam ſicut domum Jeroboam filii Nabat, & ſicut domum Baaſa filii Ahia: quia egiſti, ut me ad iracundiã provocares, & peccare feciſti Iſrael. 23 Sed & de Jezabel locutus eſt Dominus, dicens; Canes comedent Jezabel in agro Jezrahel. 24 Si mortuus fuerit Achab in civitate, comedent eum canes: ſi autem mortuus fuerit in agro, comedent eum volucres cœli. 25 Igitur non fuit alter talis ſicut Achab, qui venundatus eſt ut faceret malũ in conſpectu Domini: concitavit enim eum Jezabel uxor ſua, 26 Et abominabilis factus eſt, in tantum ut ſequeretur idola, quæ fecerant Amorrhæi, quos conſumpſit Dominus à facie filiorum Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἅρματα, καὶ ἐπάταξε (ο) πληγὴν μεγάλην ἐν Συρίᾳ. 22 Καὶ προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ (π) εἶπε, Κραταιοῦ καὶ γνῶθι καὶ ἴδε τί ποιήσεις, ὅτι (ρ) ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς (σ) Συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ. 23 Καὶ οἱ παῖδες βασιλέως (τ) Συρίας· καὶ εἶπον, Θεὸς ὀρέων θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων, διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς· ἐὰν δὲ (υ) πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, (φ) 24 εἰ μὴν κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. Καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποίησον· ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ (χ) θοῦ ἀντ' αὐτῶν σατράπας, 25 Καὶ ἀλλάξομέν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν (†) πεσοῦσαν, καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον, καὶ ἅρματα κατὰ τὰ ἅρματα, καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, καὶ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς (ψ) αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν οὕτως. 26 Καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς Ἄδερ τὴν Συρίαν, καὶ ἀνέβη εἰς (ω) 27 Ἀφεκὰ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν, (α) καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν. καὶ (β) παρενέβαλεν Ἰσραὴλ ἐξεναντίας αὐτῶν ὡσεὶ δύο ποίμνια 28 αἰγῶν· καὶ Συρία ἔπλησε τὴν γῆν. Καὶ (γ) προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Τάδε λέγει κύριος, (δ) Ἀνθ' ὧν εἶπε Συρία, Θεὸς ὀρέων κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων (ε) αὐτὸς, καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην 29 εἰς χεῖρα σὴν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. Καὶ παρεμβάλλουσιν (ζ) οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐγένετο ἐν (η) τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ προσήγαγεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπάταξεν Ἰσραὴλ τὴν Συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας 30 πεζῶν (θ) μιᾷ ἡμέρᾳ. Καὶ ἔφυγον οἱ κατάλοιποι εἰς Ἀφεκὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τὸ τεῖχος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων. καὶ υἱὸς Ἄδερ ἔφυγε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος, 31 εἰς τὸ ταμιεῖον. (ι) Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οἶδα ὅτι βασιλεῖς Ἰσραὴλ βασιλεῖς ἐλέους εἰσίν· ἐπιθώμεθα (κ) δὴ σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν, καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, 32 εἴπως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ περιεζώσαντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ (λ) ἔθεσαν σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ (μ) εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Δοῦλός σου υἱὸς Ἄδερ λέγει, (ν) Ζησάτω δὴ ἡ (ξ) ψυχὴ ἡμῶν. καὶ 33 εἶπεν, Εἰ ἔτι ζῇ, ἀδελφός μου ἐστί. Καὶ οἱ ἄνδρες οἰωνίσαντο, καὶ ἐσπείσαντο· καὶ (ο) ἀνελέξαντο τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπον, Ἀδελφός σου υἱὸς (π) Ἄδερ. καὶ εἶπεν, Εἰσέλθατε καὶ λάβετε αὐτόν. καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ (ρ) ἅρμα.

Et egreſſus eſt rex Iſrael, & cepit omnes equos, & currus; & percuſſit plagam magnã in Syria. 21 *Et acceſſit propheta ad regem Iſrael, & dixit; Confortare, & cognoſce, & vide, quid facies: quoniam revertente anno filius Ader rex Syriæ aſcendit ſuper te,* 22 *Et pueri regis Syriæ. (o) Et dixerunt; Deus montium Deus Iſrael, & non Deus vallium: propter hoc valuit ſuper nos. Si autem impugnemus eos per planum; profectò valebimus ſuper eos.* 23 *Et verbum hoc fac. Amove reges, unumquemque in locum ſuum: & pone pro eis ſatrapas:* 24 *Et (p) inſtaurabimus tibi virtutem ſecundùm virtutem, quæ cecidit, & equum juxta equum, & currus juxta currus: & pugnabimus adverſùs eos per planum: & valebimus ſuper eos.* 25 *Et audivit vocem (q) ejus, & fecit ſic. Et factum eſt revertente anno, & recognovit filius Ader Syriam, & aſcendit in Aphecã ad bellandum ſuper Iſrael.* 26 *Et filii Iſrael recogniti ſunt, & advenerunt in occurſũ eorũ. Et caſtrametatus eſt Iſrael ex adverſo eorum, tanquàm duo greges caprarum. Et Syria implevit terram.* 27 *Et acceſſit homo Dei, & dixit regi Iſrael; Hæc dicit Dominus; Pro eo, quòd dixit Syria, Deus montium Dominus Deus Iſrael, & non Deus vallium ipſe; & dabo virtutem magnam hanc in manum tuam, & cognoſces, quia ego Dominus.* 28 *Et caſtrametantur hi è regione horum ſeptem dies. Et factum eſt in die ſeptima, & appropinquavit prælium, & percuſſit Iſrael Syriam centum millia peditum unâ die.* 29 *Et fugerunt reliqui in Apheca in civitatem: & cecidit murus ſuper viginti & ſeptem millia virorum, qui remanſerant.* 30 *Et filius Ader fugit, et intravit in domum, (r) cubiculo in thalamum: (ſ) Et dixit pueris ſuis;* 31 *Novi, quia reges Iſrael, reges miſericordiæ ſunt: Imponamus nunc ſaccos ſuper lumbos noſtros, & funiculos ſuper capita noſtra, & exeamus ad regem Iſrael, ſi fortè vivificabit animas noſtras. Et induti ſunt* 32 *ſaccis ſuper lumbos ſuos, & poſuerunt funiculos ſuper capita ſua, & dixerunt regi Iſrael; Servus tuus filius Ader dicit; Vivat, quæſo, anima noſtra. (t) Et dixit; Si adhuc vivit, frater meꝰ eſt.* 33 *Et viri pro omine acceperũt, & (u) pro fœdere, et rapuerũt verbũ de ore ejꝰ, et dixerũt; Frater tuꝰ filiꝰ Ader. Et dixit, Ingredimini, et aſſumite eũ. Et egreſſꝰ eſt ad eum filius Ader: & faciunt aſcendere eum ad eum ſuper currum.*

MS. A. (ο) ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγάλην. Καὶ (π) εἶπεν αὐτῷ, Κραταιοῦ (ρ) ἐπιστρέψαντος (σ) Συρίας ἄνεισιν ἐπὶ (τ) Συρίας εἶπαν πρὸς αὐτόν, Θεὸς ὀρέων κύριος ὁ θεὸς (υ) πολεμήσομεν (φ) εἰ μὴ (χ) θὲς σατράπας ἀντ' αὐτῶν, Καὶ (†) πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ, καὶ (ψ) αὐτῶν, (ω) Ἀφηκὰν (α) καὶ διοικήθησαν, καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπάντησιν (β) παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (γ) προσῆλθεν ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, *Τάδε (δ) Ἀνθ' ὧν *Συρία, Ὁ θεὸς (ε) αὐτὸς, δώσει τὴν (ζ) αὐτοὶ (η) τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, καὶ (θ) ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ (ι) Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν παῖδες αὐτοῦ, Ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν ὅτι βασιλεῖς οἴκου Ἰσραὴλ (κ) ὀδὺν σάκκους (λ) ἔθηκαν (μ) εἶπαν (ν) Ζήτω (ξ) ψυχή μου. (ο) ἀνέλεξαν (π) Ἄδερ *λέγει καὶ εἶπεν, (ρ) ἅρμα * πρὸς αὐτόν. Καὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 גְּזַרוּ צוֹמָא וְאוֹתִיבוּ יַת נָבוֹת בְּרֵישׁ עַמָּא׃ וַאֲתוֹ תְּרֵין גֻּבְרִין בְּנֵי רִשְׁעָא וִיתִיבוּ לְקִבְלֵיהּ
13 וְאַסְהִידוּ גֻּבְרֵי רִשְׁעָא יַת נָבוֹת קֳדָם עַמָּא לְמֵימַר גַּדֵּיף נָבוֹת קֳדָם יְיָ וּמַלְכָּא לָט וְאַפְּקוּהִי
14 מִבָּרָא לְקַרְתָּא וּרְגָמוּהִי בְּאַבְנַיָּא וּמִית׃ וּשְׁלַחוּ לְוָת אִיזֶבֶל לְמֵימַר אִתְרְגִים נָבוֹת וּמִית׃
15 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעַת אִיזֶבֶל אֲרֵי אִתְרְגִים נָבוֹת וּמִית וַאֲמַרַת אִיזֶבֶל לְאַחְאָב קוּם אַחְסִין יַת
16 כַּרְמָא דְנָבוֹת יִזְרְעֵאל דְּלָא אֲבִי לְמִתַּן לָךְ בְּכַסְפָּא אֲרֵי לֵית נָבוֹת קַיָּם אֱלָהֵן מִית׃ וַהֲוָה
כַּד שְׁמַע אַחְאָב אֲרֵי מִית נָבוֹת וְקָם אַחְאָב לְמֵחַת לְכַרְמָא דְנָבוֹת יִזְרְעֵאלָה לְמֵירְתֵיהּ׃
17 18 וַהֲוָה פִּתְגַּם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם אֵלִיָּהוּ דְּמִן תּוֹשָׁב לְמֵימַר׃ קוּם חוּת לִקְדָמוּת אַחְאָב
19 מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל דִּי בְשָׁמְרוֹן הָא הוּא בְּכַרְמָא דְנָבוֹת דִּנְחַת תַּמָּן לְמֵירְתֵיהּ׃ וּתְמַלֵּל עִמֵּיהּ
לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ הֲקְטַלְתָּא וְאַף אַחְסַנְתָּא וּתְמַלֵּל עִמֵּיהּ לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּאַתְרָא
20 דִּלְחִיכוּ כַּלְבַיָּא יַת דְּמָא דְנָבוֹת יְלַחֲכוּן כַּלְבַיָּא יַת דְּמָךְ אַף דִּילָךְ׃ וַאֲמַר אַחְאָב לְאֵלִיָּהוּ
21 הַאַשְׁכַּחְתַּנִי בְּעֵיל דְּבָבִי וַאֲמַר אַשְׁכָּחִית חֲלָף דְּחַשַּׁבְתָּא לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ הָא
22 אֲנָא מַיְתֵי עֲלָךְ בִּישְׁתָא וְאַפְלֵי בַּתְרָךְ וְאֵשֵׁיצֵי לְאַחְאָב יָדַע מַדַּע וְאָחִיד וּשְׁבִיק בְּיִשְׂרָאֵל׃
וְאֶתֵּן יַת בֵּיתָךְ כְּבֵית יָרָבְעָם בַּר נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בַּר אֲחִיָּה עַל רְגוֹזָא דְאַרְגֵיזְתָּא
23 וְחַיֵּיבְתָּא יַת יִשְׂרָאֵל׃ וְאַף עַל אִיזֶבֶל גְּזַר יְיָ לְמֵימַר כַּלְבַיָּא יֵיכְלוּן יַת אִיזֶבֶל בְּאַחְסָנַת
24 יִזְרְעֵאל׃ דְּמִית לְאַחְאָב בְּקַרְתָּא יֵיכְלוּן כַּלְבַיָּא וּדְמִית בְּחַקְלָא יֵיכְלוּן עוֹפָא דִשְׁמַיָּא׃
25 לְחוֹד לָא הֲוָה כְאַחְאָב דְּחַשִּׁיב לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ דְּאַטְעִיאַת יָתֵיהּ אִיזֶבֶל אִתְּתֵיהּ׃
26 וְאַרְשַׁע לַחְדָא לִמְהַךְ בָּתַר טַעֲוָתָא כְּכֹל דַּעֲבַדוּ אֱמוֹרָאָה דְּתָרֵיךְ יְיָ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Decreverunt jejuniũ, et ſedere fecerunt Naboth in capite populi. Et venerunt duo viri filii improbitatis, et ſederunt contra illũ, et teſtati ſunt viri 12 13 improbitatis [*adverſùm*] Naboth, ante populũ, dicendo, Blaſphemavit Naboth Dñm, et regi maledixit: et eduxerunt illũ extra civitatẽ, et lapidaverunt eum lapidibꝰ, et mortuꝰ eſt. Et miſerunt ad Izebel, dicendo: Lapidatus eſt Naboth, et mortuꝰ eſt. 14 Et fuit cùm audiſſet Izebel, quòd lapidatus 15 eſſet Naboth, et mortuꝰ eſſet, dixit Izebel ad Ahhab: Surge, poſſide vineam Naboth Jizreghelæi, quã noluit dare tibi pro argento; quia non eſt Naboth ſuperſtes ſed mortuꝰ. Et fuit cùm audiſſet Ahhab quòd mortuꝰ eſſet Naboth, 16 ſurrexit Ahhab ut deſcenderet in vineã Naboth Jizreghelæi ad poſſidendũ eã. Et fuit verbũ prophetiæ à facie Dñi cum Eliah qui [*erat*] ex 17 Thoſab, dicendo: Surge deſcende in occurſũ Ahhab regis Iſrael, qui eſt in 18 Somron: ecce *ille* [*eſt*] in vinea Naboth, ad quam deſcendit ut poſſideat eam. Et loquêris cum eo, dicendo: Sic dixit Dñs, Nónne occidiſti et etiam 19 hæreditâſti? et loquêris cum eo, dicendo: Sic dixit Dñs, In loco in quo linxerunt canes ſanguinẽ Naboth, lingent canes ſanguinẽ tuũ etiam tuum. Et 20 dixit Ahhab ad Eliah, Num inveniſti me auctor inimicitiæ meæ? et dixit, Inveni, quia excogitâſti facere quod malũ eſt ante Dñm. Ecce ego adduco 21 ſuper te malũ, et extirpabo poſt te, et conſumã de Ahhab cognoſcentẽ cognitionem, et clauſum et derelictũ in Iſrael. Et dabo domũ tuam ſicut do- 22 mũ Jerabgham filii Nebath, et ſicut domũ Baghſa filii Ahhia, propter irritationem quã irritâſti et peccare feciſti Iſrael. Et etiam contra Izebel decre- 23 vit Dñs, dicendo: Canes comedent Izebel in hæreditate Jizreghel. [*Eum*] 24 qui mortuꝰ fuerit Ahhabo in urbe, comedent canes; et [*eum*] qui mortuꝰ fuerit in agro, comedent aves cœli. Veruntamen non fuit ſicut Ahhab, qui 25 excogitavit facere quod malum eſt ante Dñm, quem errare fecit Izebel uxor ejus. Et improbè egit valdè eundo poſt errores, juxta omnia quæ 26 fecerant Emorræi, quos expulit Dñs à facie filiorũ Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܩܪܘ ܨܘܡܐ. ܘܐܘܬܒܘܗܝ ܠܢܒܘܬ ܒܪܝܫ ܥܡܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܢܝ ܥܘܠܐ.
13 ܘܐܘܬܒܘ ܠܘܩܒܠܗ. ܘܐܣܗܕܘ ܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܥܠ ܢܒܘܬ. ܘܐܡܪܘ. ܓܕܦ ܢܒܘܬ ܠܐܠܗܐ.
14 ܘܠܡܠܟܐ. ܘܐܦܩܘܗܝ ܠܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܪܓܡܘܗܝ ܒܟܐܦܐ. ܘܡܝܬ. * ܘܫܕܪܘ
15 ܠܐܝܙܒܠ. ܕܐܬܪܓܡ ܢܒܘܬ. ܘܡܝܬ. * ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܐܝܙܒܠ ܕܡܝܬ ܢܒܘܬ. ܐܡܪܬ ܐܝܙܒܠ
ܠܐܚܒ. ܩܘܡ ܐܚܘܕ ܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܕܠܐ ܨܒܐ ܕܢܙܒܢܝܘܗܝ ܠܟ ܒܟܣܦܐ. ܡܛܠ
16 ܕܢܒܘܬ ܡܝܬ ܠܗ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܚܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܚܒ ܕܡܝܬ ܢܒܘܬ. ܩܡ ܐܚܒ ܠܡܚܬ
17 ܠܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܕܢܐܪܬܝܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܠܝܐ ܕܡܢ
18 ܬܫܒܝ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܩܘܡ ܚܘܬ ܠܐܘܪܥܗ ܕܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܫܡܪܝܢ. ܗܐ
19 ܒܟܪܡܗ ܕܢܒܘܬ ܐܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܕܢܚܬ ܠܗ ܠܡܐܪܬܗ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܡܪܝܐ. ܗܐ ܩܛܠܬ. ܘܐܦ ܝܪܬܬ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܒܕܘܟܬܐ ܕܠܚܟܘ ܟܠܒܐ ܕܡܗ ܕܢܒܘܬ.
20 ܢܠܚܟܘܢ ܟܠܒܐ. ܐܦ ܕܡܟ ܕܝܠܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܐܚܒ ܠܐܠܝܐ. ܐܫܟܚܬܢܝ. ܒܥܠܕܒܒܝ.
21 ܐܡܪ ܠܗ. ܐܫܟܚܬܟ. ܥܠ ܕܐܬܡܪܚܬ ܠܡܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ
ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. ܘܐܟܢܫ ܒܬܪܟ. ܘܐܘܒܕ ܠܐܚܒ ܡܫܬܝܢ ܒܫܘܪܐ. ܘܐܚܝܕܐ ܘܫܒܝܩܐ ܒܐܝܣܪܝܠ.
22 * ܘܐܬܠ ܒܝܬܟ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ.
23 ܥܠ ܪܘܓܙܐ ܕܐܪܓܙܬ. ܘܐܚܛܝܬ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܦ ܠܐܝܙܒܠ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܟܠܒܐ ܢܐܟܠܘܢ
24 ܠܐܝܙܒܠ. ܒܚܩܠܐ ܕܐܝܙܪܥܝܠ. * ܕܡܝܬ ܠܐܚܒ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܢܐܟܠܘܢܗ ܟܠܒܐ. ܘܕܡܝܬ
25 ܠܗ ܒܚܩܠܐ. ܢܐܟܠܘܢܗ ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ. * ܒܪܡ ܠܐ ܗܘܐ ܐܢܫ ܐܝܟ ܐܚܒ ܕܐܙܕܒܢ ܠܡܥܒܕ
26 ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܐܓܪܬܗ ܐܝܙܒܠ ܐܢܬܬܗ. * ܘܐܬܛܢܦ ܛܒ. ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܦܬܟܪܐ. ܐܝܟ ܟܠ
ܕܥܒܕܘ ܐܡܘܪܝܐ. ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.

* Indixerunt jejunium, & collocârunt Na- 12
bothum in principiis populi: Adduxe- 13
runt duos homines perditos, & collocârunt
eos ex adverſo ipſius: & quum teſtati eſſent
homines illi contra Nabothum ac dixiſſent,
Blaſphemavit Naboth Deum & regem; edu-
xerunt eum extra civitatem, & lapidibus
obruerunt ita ut moreretur. Tum mi- 14
ſerunt ad Izabel lapidatum eſſe Nabothum,
ac mortuum. Ut autem audivit Izabel 15
mortuum eſſe Nabothum, dixit Izabel ad
Ahab; Surge, poſſide vineam Nabothi Jez-
raelitæ qui noluit eam tibi vendere pecuniâ:
nam Naboth mortuus eſt, nec jam vivus eſt.
Audiens itaque Ahab mortuum eſſe Na- 16
bothum, ſurrexit Ahab deſcenſurus ad vi-
neam Nabothi Jezraelitæ, ut poſſideret eam.
At factus eſt ſermo Domini ad Eliam 17
qui erat ex Theſbi, dicendo; Surge, de- 18
ſcende obviam Ahabo regi Iſraelis, qui eſt
in Samaria; (ecce in vinea Nabothi Jezrae-
litæ eſt, quo deſcendit ad eam poſſidendam)
Et dic illi, Sic dicit Dominus; Nónne oc- 19
cidiſti? & nónne poſſediſti? Sic dicit Do-
minus, In eodem loco in quo linxerunt ca-
nes ſanguinem Nabothi, lingent etiam ca-
nes tuimetipſius ſanguinem. Dixit Ahab 20
ad Eliam, Te ne convenire me, inimice mi?
Ait illi, Conveni te. Quia inſolentior factus
es in perpetrandis ſceleribus coram Domi-
no, Ecce illaturus ſum in te malum, & ra- 21
cematurus poſt te, & deleturus Ahabo min-
gentem ad parietem, & ligantem ac ſolven-
tem in Iſraele. Reddámque domum tu- 22
am ſimilem domui Jerobaami filii Nabati,
& ſimilem domui Baaſæ filii Ahiæ, propter
iram *Dei* à te concitatam, Iſraele ad pec-
catum inducto. Quin etiam Izabeli dicit 23
Dominus, Canes devorabunt Izabelem in
poſſeſſione Jezraelis. Morientem Ahabo 24
in civitate, devorabunt canes: & morien-
tem ei in deſerto, devorabunt volucres cœli.
Cæterùm nullus fuit qui ut Ahab cogi- 25
tâſit mala perpetrare coram Domino, quip-
pe qui inſtigatus ab Izabele uxore ſua. Is 26
enim turpiſſimè ſe fœdavit, & ſectatus eſt idola, ut fecerant
Amoræi quos Dominus extinxerat è conſpectu filiorum Iſrael.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 13 * بان اجرموا صوما * واجلسوا نابوت في صدر جماعتهم * ثم وافا الرجلان الفاسقان * ووقفا بين
يديه * وشهد الفاسقان علي نابوت بحضن الجماعة * قايلين * قد قذف نابوت الباري ولعن
14 الملك * فاخرجوه خارج القرية * ورجموه بالحجارة حتي مات * ووجهوا الي ايزابل * فعرفوها ان
15 نابوت قد رجم ومات * فلما علمت ايزابل برجم نابوت وموته * قالت ايزابل لاحاب * قم فرث كرم
16 نابوت اليزرعالي * الذي لم يجبك الي اعطاكه بالثمن * فانه ليس حي * بل قد مات * فلما
17 سمع احاب بموت نابوت * قام لينحدر الي كرمه ليرثه * وعند ذلك وافت نبوة من عند الله الي
18 ايليا التسبيتي * قايلا * قم فانحدر للقاء احاب ملك اسرايل الذي بسومرون * فانه الان في
19 كرم نابوت ليرثه * وخاطبه * قايلا كذاك قال الله * قتلت وورثت * ثم تقول له ايضا * كذاك
20 قال الله * في الموضع الذي لعقت الكلاب دم نابوت * تلغ الكلاب دمك انت ايضا * فقال احاب
لايليا * وجدتني يا عدوي * فقال له ايليا * نعم وجدت * جزاك علي صنيعك القبيح بين يدي
21 الله * وها انا جالب عليك شرا * ومستاصل من بعدك * حتي لا ابقي لاحاب كلبا علي حايط *
22 ولا من يعقد ويحل في بني اسرايل * واجعل بيتك كمثل بيت يوربعام بن ناباط * وبيت بعسا
23 بن احيا * علي المسخطات التي اسخطت * واثمت بها ال اسرايل * وايضا علي ايزابل قد اجرم
24 الله * قايلا * ان الكلاب ستاكل ايزابل في ارث يزرعال * ومن مات لاحاب في القرية تاكله
25 الكلاب * ومن مات في الصحراء ياكله طير السماء * الا انه لم يكن كاحاب * الذي دبر
26 صنيع السوء بين يدي الله * بل اغرته ايزابل زوجته * وافسد جدا باتباعه الطواغيت *
واتي عليه جميع ما صنعه من ذاك الاموراييون * الذين استاصلهم الله من بين
يدي اسرايل *

* *Nam indicto jejunio collocârunt Nabo-* 12
thum in præcipuo loco ſui conſeſſûs: Tum 13
accedentes duo illi homines perditi, ſte-
terunt ante eum, & teſtati ſunt duo illi
perditi contra Nabothum, coram conſeſſu,
dicentes, Blaſpemias vomuit Naboth in
Creatorem, & maledixit regi: quare
eduxerunt eum extra civitatem, & lapi-
dibus petierunt eum donec moreretur.
Deinde miſerunt ad Izabelem, & indicâ- 14
runt ei Nabothum jam lapidibus obrutum,
ac mortuum. Cùm itaque reſciviſſet Iza- 15
bel lapidatum eſſe Nabothum, ac mor-
tuum; dixit Izabel ad Achabum, Surge,
poſſide vineam Nabothi Jezraelitæ, quam
pretio cedere tibi recuſavit; is enim non
eſt in vivis, ſed jam mortuus eſt. Igitur 16
Achab auditâ morte Nabothi, cùm ſur-
rexiſſet ut deſcenderet in vineam ejus,
poſſeſſionem ejus initurus; Advenit il- 17
lico oraculum à Deo ad Eliam Theſbitem,
dicens; Surge, deſcende in occurſum 18
Achabi regis Iſrael, qui eſt in Samaria
(is enim nunc eſt in vinea Nabothi ut
poſſeſſionem ejus ineat) Et alloquaris eum 19
dicens, Sic dicit Deus, Trucidâſti, & poſ-
ſeſſionem iniviſti. Tum ſic etiam dices
ad eum, Sic ait Deus, In loco in quo lin-
xerunt canes ſanguinem Nabothi, lingent
canes tuum quoque ſanguinem. Dixit au- 20
tem Achab ad Eliam, Inveniſti me inimi-
ce mi? Ait ad eum Elia; Ita, inveni. Pro
turpi facinore tuo coram Deo, En ego 21
quoque inducturus ſum in te malum, &
extirpaturus poſteros tuos, ita ut ne ca-
nem quidem relinquam Achabo ad parie-
tem, neque qui liget ac ſolvat inter filios
Iſrael: Reddamq; domum tuam ſicut do- 22
mum Jerobaami filii Nabati, & domum
Baaſa filii Achiæ, propter irritationes
quas concitâſti, & quibus peccare feciſti
Iſraelitas. De Izabele quoque decrevit 23
jam Deus dicens, Canes devorabunt Iza-
belem in poſſeſſione Jezraelis. Præterea 24
quicunque morietur Achabo in civitate,
hunc devorabunt canes: & quicunque
morietur in ſolitudine, hunc devorabit vo-
lucre cœli. Veruntamen non fuit ſimilis 25
Achabo, qui ſit ſceleratas actiones archi-
tectatus coram Deo: at ſolicitaverat eum
Izabel uxor ejus. Permultas enim turpi- 26
tudines commiſit ſectando idola, & con-
tigit illi quicquid ejus generis fecerant
Amoræi quos Deus extirpârat à conſpectu
filiorum Iſrael.

מלכים א : כב

ſcidit & , hæc verba Achab *audire ſecundùm* ,fuit Et
27 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע
jacuit & ,jejunavit & ,ſuam carnem ſuper ſaccum poſuit & ,ſua veſtimenta
בְּגָדָיו וַיָּשֶׂם־שַׂק עַל־בְּשָׂרוֹ וַיָּצוֹם וַיִּשְׁכַּב
ad Domini verbum fuit Et .ſenſim ambulavit & ,ſacco in
28 בַּשָּׂק וַיְהַלֵּךְ אַט׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־
ſe humiliavit quòd vidiſti Num : dicendo ,Tisbiten Elijahu
29 אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ הֲרָאִיתָ כִּי־נִכְנַע
non ,*meis faciebus* à ſe humiliavit quod eo pro ? *meis faciebus* à Achab
אַחְאָב מִלְּפָנָי יַעַן כִּי־נִכְנַע מִפָּנַי לֹא־
malum inducam ejus filii diebus in : ejus diebus in malum inducam
אָבִי הָרָעָה בְּיָמָיו בִּימֵי בְנוֹ אָבִיא הָרָעָה
.ejus domum ſuper
עַל־בֵּיתוֹ׃

CAP. XXII. כב

.Iſrael inter & ,Aram inter bello non ,annis tribus *ſederunt* Et
1 וַיֵּשְׁבוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין מִלְחָמָה בֵּין אֲרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃
Jehudah rex Jehoſaphat deſcendit & , tertio anno in fuit Et
2 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית וַיֵּרֶד יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה
: ſuos ſervos ad Iſrael rex Dixitque .Iſrael regem ad
3 אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־עֲבָדָיו
accipiendo ab *ſilentes* nos & ? Ghilhad Ramoth *nobis quia* nôſtis Nonne
הַיְדַעְתֶּם כִּי־לָנוּ רָמֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים מִקַּחַת
mecum *Ibiſne* : Jehoſaphat ad Dixitque ? Aram regis manu de eam
4 אֹתָהּ מִיַּד מֶלֶךְ אֲרָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲתֵלֵךְ אִתִּי
regem ad Jehoſaphat dixit & ? Ghilhad Ramoth prælium ad
לַמִּלְחָמָה רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ
,mei equi ſicut ;tu⁹ popul⁹ ſic,me⁹ populus ſicut :tu ſic ego ſicut : Iſrael
יִשְׂרָאֵל כָּמוֹנִי כָמוֹךָ כְּעַמִּי כְעַמֶּךָ כְּסוּסַי
obſecro Quære : Iſrael regem ad Jehoſaphat Dixitque .tui equi ſic
5 כְּסוּסֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל דְּרָשׁ־נָא
Iſrael rex congregavit Et .Domini verbum *diem ſecundùm*
6 כַיּוֹם אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־
ibo Num : eos ad dixitque ,viros quadringentos fermè prophetas
הַנְּבִיאִים כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הַאֵלֵךְ
,Aſcende :dixerunt & ? *ceſſabo* an ,prælium ad Ghilhad Ramoth *ſuper*
עַל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה
non Nunquid :Jehoſaphat Dixitque .regis manu in Dominus dabit &
7 וְיִתֵּן אֲדֹנָי בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין
Dixitque ? eo ab requiramus & ,ultrà Domini propheta hîc
8 פֹּה נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
requirendum ad ,unus vir Adhuc :Jehoſaphat ad Iſrael rex
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל ׀ אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד לִדְרֹשׁ
prophetizabit non quia ,eum odi ego & ,eo ab Dominum
אֶת־יְהוָה מֵאֹתוֹ וַאֲנִי שְׂנֵאתִיו כִּי לֹא־יִתְנַבֵּא
Dixitque .Imlah filius Michajehu ,malum *quinimò* ,bonum *me ſuper*
עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע מִיכָיְהוּ בֶּן־יִמְלָה וַיֹּאמֶר
Iſrael rex vocavit Et .ita rex dicat Ne : Jehoſaphat
9 יְהוֹשָׁפָט אַל־יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
rex Et .Imlah filium Michajehu *Accelera* :dixit & ,unum eunuchum *ad*
10 אֶל־סָרִיס אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֲרָה מִיכָיְהוּ בֶן־יִמְלָה׃ וּמֶלֶךְ
ſuum ſolium ſuper *vir ſedentes* Jehudah rex Jehoſaphat & , Iſrael
יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה יֹשְׁבִים אִישׁ עַל־כִּסְאוֹ
vates omnes & ;Someron portæ oſtium area in veſtibus induti
מְלֻבָּשִׁים בְּגָדִים בְּגֹרֶן פֶּתַח שַׁעַר שֹׁמְרוֹן וְכָל־הַנְּבִיאִים
Chenahanah filius Sidchijah ſibi Fecitque .*eorum facies ad vaticinantes*
11 מִתְנַבְּאִים לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּה בֶן־כְּנַעֲנָה
cornupetes his *In* :Dominus dixit Sic : dixit & ,ferrea cornua
קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת־
.eos *conſumendum ad uſque* Aram
אֲרָם עַד־כַּלֹּתָם׃

Verſio VULG. LAT.

27 Itaq; cùm audîſſet Achab ſer-
mones iſtos, ſcidit veſtimenta
ſua, & operuit cilicio carnem
ſuam, jejunavítque & dormi-
vit in ſacco, & ambulavit de-
28 miſſo capite. Et factus eſt ſer-
mo Domini ad Eliam Theſbi-
29 ten, dicens; Nónne vidiſti hu-
miliatum Achab coram me?
quia igitur humiliatus eſt meî
cauſâ, non inducam malum in
diebus ejus, ſed in diebus filii
ſui inferam malum domui
ejus.

CAP. XXII.

1 TRanſierunt igitur tres anni
abſque bello inter Syriam &
2 Iſrael. In anno autem tertio,
deſcendit Joſaphat rex Juda
3 ad regem Iſrael. (Dixítque
rex Iſrael ad ſervos ſuos; Igno-
ratis quòd noſtra ſit Ramoth
Galaad, & negligimus tollere
4 eam de manu regis Syriæ?) Et
ait ad Joſaphat, Veniéſne me-
cum ad præliandũ in Ramoth
5 Galaad? Dixítque Joſaphat ad
regem Iſrael; Sicut ego ſum,
ita & tu: populus meus, & po-
pulus tuus unum ſunt: & equi-
tes mei, equites tui. Dixítque
Joſaphat ad regẽ Iſrael; Quæ-
re, oro te, hodiè ſermonẽ Dñi.
6 Congregavit ergò rex Iſrael
prophetas, quadringẽtos circi-
ter viros, & ait ad eos; Ire de-
beo in Ramoth Galaad ad bel-
landum, an quieſcere? Qui re-
ſponderunt; Aſcende, & dabit
eam Dominus in manu regis.
7 Dixit autem Joſaphat; Non eſt
hîc propheta Domini quiſpi-
am, ut interrogemus per eum?
8 Et ait rex Iſrael ad Joſaphat;
Remanſit vir unus, per quem
poſſumus interrogare Domi-
nũ: ſed ego odi eum, quia non
prophetat mihi bonũ, ſed ma-
lum, Michæas filius Jemla. Cui
Joſaphat ait, Ne loquaris ita
9 rex. Vocavit ergò rex Iſrael
eunuchum quendã, & dixit ei;
Feſtina adducere Michæam
10 filium Jemla. Rex autem Iſ-
rael, & Joſaphat rex Juda, ſe-
debant unuſquiſque in ſolio
ſuo, veſtiti cultu regio, in area
juxta oſtium portæ Samariæ, et
univerſi prophetæ propheta-
11 bant in conſpectu eorum. Fe-
cit quoque ſibi Sedecias filius
Chanaana cornua ferrea, &
ait, Hæc dicit Dominus; His
ventilabis Syriam, donec de-
leas eam.

Verſ.GRÆC.LXX.Interp.cum Tranſ.LAT.

34 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τὰς πόλεις ἃς ἔλαβεν ὁ
πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός σου ἀποδώσω σοι· καὶ
ἐξόδους θήσεις (σ) σεαυτῷ ἐν Δαμασκῷ, καθ-
ὼς ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν Σαμαρείᾳ, (τ) καὶ ἐ-
γὼ ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐ-
35 τῷ διαθήκην, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν. Καὶ ἄν-
θρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν εἶπε πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγῳ κυρίου, (υ) Πάταξον δή
με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατάξαι αὐ-
36 τόν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσας
τῆς φωνῆς (φ) κυρίου, καὶ ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ'
ἐμοῦ, καὶ πατάξει σε λέων. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐ-
τοῦ, καὶ εὑρίσκει αὐτὸν λέων, καὶ ἐπάταξεν
37 (χ) αὐτόν. Καὶ εὑρίσκει ἄνθρωπον ἄλλον,
καὶ εἶπε, Πάταξόν με δή. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ
38 ἄνθρωπος, πατάξας καὶ συνέτριψε. Καὶ ἐπο-
ρεύθη ὁ προφήτης καὶ ἔστη τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ (ψ) κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς
39 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο (ω) ὡς παρεπορεύ-
ετο ὁ βασιλεὺς, καὶ οὗτος ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα,
καὶ εἶπεν, Ὁ δοῦλός σου ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατι-
ὰν τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰσήγαγε πρὸς μὲ
ἄνδρα, καὶ (α) εἶπε πρὸς μὲ, Φύλαξον τοῦτον τὸν
ἄνδρα· ἐὰν δὲ ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, καὶ ἔσται ἡ
ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τάλαντον ἀρ-
40 γυρίου στήσεις. Καὶ ἐγενήθη, περιεβλέψατο ὁ
δοῦλός σου ὧδε καὶ ὧδε, καὶ οὗτος οὐκ ἦν. καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ καὶ τὰ
41 ἔνεδρα παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας. Καὶ ἔσπευσε καὶ
ἀφεῖλε τὸν (β) τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
καὶ (γ) ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι
42 ἐκ τῶν προφητῶν οὗτος. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Τά-
δε λέγει κύριος, Διότι (δ) ἐξήνεγκας σὺ ἄν-
δρα ὀλέθριον (ε) ἐκ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἡ
ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ λαός σου
43 ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς (ζ)
Ἰσραὴλ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς (η) Σαμάρειαν.

ΚΕΦ. κβ'.

1 ΚΑὶ (α) ἐκάθισε τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πό-
λεμος ἀναμέσον Συρίας καὶ ἀναμέσον Ἰσ-
2 ραήλ. Καὶ (β) ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρί-
τῳ, καὶ κατέβη Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα
3 πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς
Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Εἰ οἴδατε
ὅτι ἡμῖν Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶ-
μεν λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας;
4 Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, †
Ἀναβήσῃ μεθ' ἡμῶν (γ) εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ
5 εἰς πόλεμον; Καὶ εἶπεν (δ) Ἰωσαφὰτ, Καθὼς
ἐγὼ, καὶ σὺ οὕτως· καθὼς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου·
καθὼς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου· Καὶ εἶπεν Ἰ-
ωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσ-
6 ραὴλ, Ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν κύριον. Καὶ
συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς
προφήτας (ε) ὡς τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥεμμὰθ
Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; καὶ (ζ) εἶπον,
Ἀνάβαινε, καὶ διδοὺς δώσει κύριος εἰς χεῖρας
7 τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ (η) πρὸς
βασιλέα Ἰσραὴλ, Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ
(θ) κυρίου, καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ;
8 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ,
(ι) Εἷς ἐστιν ἀνὴρ εἰς τὸ ἐπερωτῆσαι (κ) δι' αὐτοῦ
τὸν κύριον, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτὸν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλὰ ἀλλ' ἢ κακά, Μιχαίας υἱὸς (λ) Ἰεμβλαά. καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα, Μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως.

Et dixit ad eum; Civitates, quas 34
cepit pater me⁹ à patre tuo, reddã
tibi: & exit⁹ pones tibi in Dama-
ſco, ſicut poſuit pater me⁹ in Sa-
maria: & ego in teſtamento di-
mittã te. Et diſpoſuit ei teſtamen-
tũ, & dimiſit eũ. Et homo un⁹ de 35
filiis prophetarũ dixit ad proxi-
mũ ſuũ in verbo Domini, Percu-
te nunc me. Et noluit homo per-
cutere eum. Et dixit ad eum, Pro 36
eo quòd non audiſti vocem Do-
mini; & ecce tu recedis à me, et
percutiet te leo. Et abiit ab eo, &
invenit eum leo, & percuſſit eũ.
Et invenit hominem alium, & di- 37
xit; Percute me nunc. Et percuſ-
ſit eum homo (x) percutiens, &
contrivit. Et ivit propheta: & 38
aſtitit regi Iſrael ſuper viam, &
obligavit in vitta oculos ſuos. Et 39
factũ eſt, ut præteribat rex: & hic
clamabat ad regẽ, & dixit; Ser-
vus tu⁹ exiit ad militiam belli: &
ecce vir introduxit ad me virũ,
& dixit ad me; Cuſtodi hunc vi-
rum: Si autem exiliens exilierit;
& erit anima tua pro anima ej⁹,
vel talentum argenti appendes. Et 40
factum eſt: circumſpexit ſervus
tuus huc, & huc; & hic non e-
rat. Et dixit ad eum rex Iſrael;
(y) Ecce & inſidiæ apud me: oc-
cidiſti. Et feſtinavit, & abſtulit 41
vittã ab oculis ſuis. Et agnovit e-
um rex Iſrael, quia ex prophetis
hic. Et dixit ad eum, Hæc dicit 42
Dominus; Propterea quod emiſi-
ſti tu virum pernicioſum de ma-
nu tua; & erit anima tua pro
anima ejus, & populus tuus pro
populo ejus. Et abiit rex Iſrael 43
confuſus, & (z) triſtis: & vênit
in Samariam.

CAP. XXII.

ET ſedit tribus annis: & non 1
fuit bellũ inter Syriam, & in-
ter Iſrael. Et factum eſt in anno 2
tertio, & deſcendit Joſaphat rex
Juda ad regẽ Iſrael. Et dixit rex 3
Iſrael ad pueros ſuos; Si nôſtis,
(a) quia nobis Rhemmath Gala-
ad: et nos tacemus capere eam de
manu regis Syriæ? Et dixit rex 4
Iſrael ad Joſaphat; Aſcendes no-
biſcum *in Rhemmath Galaad ad*
bellũ? Et dixit Joſaphat; Sicut (b) 5
ego, et tu ſic: ſicut popul⁹ me⁹, popu-
lus tuus: ſicut equi mei, equi tui.
Et dixit Joſaphat rex Juda ad
regem Iſrael; Interogate, quæſo,
hodiè Dominum. Et congregavit 6
rex Iſrael omnes prophetas, cir-
citer quadringentos viros. Et di-
xit eis rex; Si vadam in Rhem-
math Galaad ad bellum, an ceſ-
ſem? Et dixerunt, Deſcende: &
dans dabit Domin⁹ in man⁹ regis.
Et dixit Joſaphat ad regẽ Iſra- 7
el; (c) Non eſt hîc propheta Domi-
ni, & interrogabim⁹ Dominũ per
eum? Et dixit rex Iſrael ad Jo- 8
ſaphat, Un⁹ (d) eſt vir ad interro-
gandũ Dominum per eũ: & ego
odi eum; quoniam non loquitur de
me bona, ſed mala, Michæas fili-
us Iemblaa. Et dixit Joſaphat
rex Juda, Non dicat rex ſic.

MS. A. (σ) Σαυτῷ (τ) κἀγὼ ἐν * Δαμασκῷ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ (υ) Πάταξόν με δή. (φ) κυρίου, ἰδοὺ (χ) αὐτόν. * ὁ ἄνθρωπος, πατάξας (ψ) κατεδήσατο τελαμῶνι τοὺς ὁ βασιλεὺς παρεπορεύετο, καὶ (α) εἶπεν, Φύλαξον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐὰν ἐκπηδῶν (β) τελαμῶνα (γ) ἔγνω (δ) ἐξήνεγκας σὺ (ε) ἐκ χειρός * μου, (ζ) Ἰσραὴλ πρὸς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος (η) Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἀμπελὼν MS. A. Κεφ. κβ'. (α) ἐκάθισεν τρία (β) ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ (γ) εἰς πόλεμον εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; Καὶ (δ) Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, Καθὼς (ε) ὡσεὶ τετρακοσίους (ζ) εἶπαν, Ἀνάβαινε, ὅτι διδοὺς δώσει (η) πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, Ἆρα ἐκ (θ) κυρίου ἐκ ἔτι, καὶ (ι) Ἔτι ἐστὶν ἀνὴρ εἷς, (κ) δι' αὐτοῦ, καὶ (λ) Ἰεμαδ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אַחְאָב יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי וַאֲסַר סַקָּא עַל בִּסְרֵיהּ וְצָם
28 וּשְׁכִיב בְּסַקָּא וְהַלִּיךְ יָחֵיף : וַהֲוָה פִּתְגַם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ עִם אֵלִיָּהוּ דְמִן תּוֹשָׁב לְמֵימָר :
29 הַחֲזֵיתָא אֲרֵי אִתְכְּנַע אַחְאָב מִן קֳדָמַי חֲלַף דְּאִתְכְּנַע מִן קֳדָמַי לָא אַיְתֵי בִּישְׁתָּא בְּיוֹמוֹהִי
בְּיוֹמֵי בְרֵיהּ אַיְתֵי בִּישְׁתָּא עַל בֵּיתֵיהּ :

כב

1 2 וִיתִיבוּ תְּלָת שְׁנִין לֵית קְרָבָא בֵּין אֲרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל : וַהֲוָה בְּשַׁתָּא תְלִיתָאָה וּנְחַת יְהוֹשָׁפָט
3 מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה לְוָת מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל : וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְעַבְדוֹהִי הֲיָדְעִתּוּן
4 אֲרֵי דִילָנָא רָמוֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנָא שָׁתְקִין מִלְּמִסַּב יָתַהּ מִיַּד מַלְכָּא דַאֲרָם : וַאֲמַר לִיהוֹשָׁפָט
הֲתֵיזִיל עִמִּי לְאַגָּחָא קְרָבָא לְרָמוֹת גִּלְעָד וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲנָא כְוָתָךְ עַמִּי
5 כְּעַמָּךְ וְסוּסָוָתִי כְּסוּסָוָתָךְ : וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל תְּבַע כְּעַן בְּיוֹמָא דֵין יָת
6 פִּתְגָמָא דַיְיָ : וּכְנַשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל יָת נְבִיֵי שִׁקְרָא כְּאַרְבַּע מְאָה גַבְרָא וַאֲמַר לְהוֹן הַאֵיזֵיל
7 בְּרָמוֹת גִּלְעָד לְאַגָּחָא קְרָבָא אִם אֶתְמְנַע וַאֲמַרוּ סַק וְיִמְסַר יְיָ בִּיד מַלְכָּא : וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט
8 הֲלֵית כָּא נְבִיָּא קֳדָם יְיָ עוֹד וְנִתְבַּע מִנֵּיהּ : וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לִיהוֹשָׁפָט עוֹד גַּבְרָא חַד
לְמִתְבַּע יָת פִּתְגָמָא דַיְיָ מִנֵּיהּ וַאֲנָא סְנֵיתֵיהּ אֲרֵי לָא יִתְנַבֵּי עֲלַי טַב אֱלָהֵן בִּישׁ מִיכָה בַר
9 יִמְלָה וַאֲמַר יְהוֹשָׁפָט לָא יֵימַר מַלְכָּא כֵּן : וּקְרָא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְגוּזָאָה חַד וַאֲמַר אוֹחִי
10 חֲבַע מִיכָה בַר יִמְלָה : וּמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מַלְכָּא דִיהוּדָה יָתְבִין גְּבַר עַל כּוּרְסֵיהּ
לְבִישִׁין לְבוּשִׁין וְיָתְבִין בְּאִדְרָא בְּמַעֲלָנָא דִתְרַע שָׁמְרוֹן וְכָל נְבִיֵי שִׁקְרָא מִתְנַבְּאִין
11 קֳדָמֵיהוֹן : וַעֲבַד לֵיהּ צִדְקִיָּה בַר כְּנַעֲנָה קַרְנִין דְּבַרְזֶל וַאֲמַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּאִלֵּין תְּקַטֵּל יָת
אֱנָשׁ אֲרָם עַד דִּי תְשֵׁיצֵינוּן :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit cùm audiſſet Ahhab verba hæc, ſcidit veſtimenta ſua, et ligavit ſac- 27
cum ſup carnẽ ſuã, et jejunavit, et jacuit in ſacco, et ambulavit diſcalceat⁹. 28
Et fuit verbũ prophetiæ à Dño cum Eliah qui [*erat*] ex Thoſab, dicendo:
Num vidiſti quòd humiliat⁹ eſt Ahhab ante me? propterea quòd humili- 29
averit ſe ante me, non adducam malum in diebus ejus: in diebus filii ejus
adducam malum ſuper domum ejus.

CAP. XXII.

ET ſederunt tribus annis; non fuit bellũ inter Aram et Iſrael. Et fuit an- 1
no tertio, et aſcendit Jehoſaphat rex trib⁹ dom⁹ Jehudah ad regẽ Iſrael. Et 2
dixit rex Iſrael ſervis ſuis, Num cognoviſtis quòd noſtra ſit Ramoth Gil- 3
ghad, et nos quieſcim⁹ à recipiendo eam de manu regis Aram? Et dixit ad
Jehoſaphat, Num venies mecũ ad ineundũ bellũ in Ramoth Gilghad? & 4
dixit Jehoſaphat regi Iſrael, Ego ſicut tu, popul⁹ me⁹ ſicut popul⁹ tu⁹: equi
mei ſicut equi tui. Et dixit Jehoſaphat regi Iſrael, Interroga quæſo hodie 5
verbũ Dñi. Et congregavit rex Iſrael prophetas mendaces, quaſi quadrin- 6
gentos viros; et dixit illis, Nũ ibo in Ramoth Gilghad ad ineundũ bellũ an
abſtinebo? et dixerunt, Aſcende et tradet [*eam*] Dñs in manũ regis. Et di- 7
xit Jehoſaphat, An non hic eſt propheta Dñi adhuc ut quæram⁹ ex eo? Et
dixit rex Iſrael ad Jehoſaphat, adhuc eſt vir de quo quæram⁹ verbum 8
Dñi, ſed ego odi eum; quia non vaticinabitur ſuper me bonum, ſed malum:
Micha filius Jimlah: et dixit Jehoſaphat, Ne dicat rex ſic. Et vocavit rex 9
Iſrael eunuchum unũ, et dixit, *Accelera quære* Michajahu filiũ Jimlah. Et rex 10
Iſrael et Jehoſaphat rex Jehudah, ſedebant quiſq; ſup ſoliũ ſuũ veſtiti ve-
ſtib⁹, & ſedentes in area in introitu portæ Somron, et omnes prophetæ
mendaces vaticinabantur ante illos. Et fecerat ſibi Szidkiah filius Che- 11
naghana cornua ferri, et dixit, Sic dixit Dñs, His occides homines Aram
quouſq; conſumas eos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܚܐܒ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ܂ ܨܪܐ ܠܡܐܢܘܗܝ܂ ܘܐܟܣܝ ܣܩܐ ܥܠ ܒܣܪܗ܂ ܘܨܡ 27
ܘܫܟܒ ܒܣܩܐ܂ ܘܗܠܟ ܚܦܝܐ܂ * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܠܝܐ ܕܡܢ ܬܫܒܝ 28
ܟܕ ܐܡܪ܂ * ܚܙܝܬ ܕܐܬܟܢܥ ܐܚܐܒ ܩܕܡ ܐܦܝ܂ ܚܠܦ ܕܐܬܟܢܥ ܩܕܡ ܐܦܝ܂ ܠܐ ܐܝܬܐ ܒܝܫܬܐ 29
ܒܝܘܡܘܗܝ܂ ܒܝܘܡܝ ܒܪܗ ܐܝܬܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܒܝܬܗ܂ * ܫܠܡ * ܟܒ *
* ܘܝܬܒܘ ܬܠܬ ܫܢܝܢ܂ ܘܠܐ ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܒܝܢܝ ܐܕܘܡ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܬܠܝܬܝܬܐ܂ 1
ܘܢܚܬ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 2 3
ܠܥܒܕܘܗܝ܂ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܕܝܠܢ ܗܝ ܪܡܬ ܓܠܥܕ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܫܠܝܢܢ܂
ܕܢܣܒܝܗ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ܂ * ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܫܦܛ܂ ܐܙܠ ܐܢܬ ܥܡܝ ܠܩܪܒܐ ܠܪܡܬ 4
ܓܠܥܕ܂ ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ܂ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ܂ ܘܥܡܝ ܐܝܟ ܥܡܟ܂ ܘܪܟܫܝ ܐܝܟ ܪܟܫܟ܂
* ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܫܐܠ ܗܫܐ ܝܘܡܢܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܟܢܫ 5 6
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܢܒܝܐ܂ ܐܝܟ ܐܪܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ܂ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ܂ ܐܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ
ܠܩܪܒܐ܂ ܐܘ ܐܦܘܫ܂ ܐܡܪܝܢ ܠܗ܂ ܣܩ܂ ܘܡܫܠܡ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܐ܂ * ܘܐܡܪ 7
ܝܗܘܫܦܛ܂ ܠܝܬ ܗܪܟܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܢܫܐܠ ܡܢܗ܂ * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 8
ܠܝܗܘܫܦܛ܂ ܥܘܕ ܐܝܬ ܓܒܪܐ ܚܕ܂ ܕܢܫܐܠ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢܗ܂ ܘܐܢܐ ܣܢܐ ܠܗ܂
ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܛܒܬܐ܂ ܐܠܐ ܒܝܫܬܐ܂ ܡܝܟܐ ܫܡܗ ܒܪ ܝܡܠܐ܂ ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ܂
ܠܐ ܢܐܡܪ ܡܠܟܐ ܗܟܢܐ܂ * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܡܗܝܡܢܐ ܚܕ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂ ܥܓܠ 9
ܠܡܝܟܐ ܒܪ ܝܡܠܐ܂ * ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܥܠ 10
ܟܘܪܣܝܗ܂ ܟܕ ܠܒܝܫܝܢ ܠܒܘܫܐ ܨܒܝܥܐ܂ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ܂ ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ
ܡܬܢܒܝܢ ܩܕܡܝܗܘܢ܂ * ܘܥܒܕ ܠܗ ܨܕܩܝܐ ܒܪ ܟܢܥܢܐ ܩܪܢܬܐ ܕܦܪܙܠܐ܂ ܘܐܡܪ 11
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ܂ ܒܗܠܝܢ ܬܢܓܚ ܐܢܘܢ ܠܐܕܘܡܝܐ܂ ܥܕܡܐ ܕܬܫܠܡ ܐܢܘܢ܂

* Cùm autem audiſſet Ahab hujuſmodi ſermonem, diſcidit veſtimenta ſua, texítque ſe ſacco ſuper carnem ſuam, jejunavit, cum ſacco cubavit, nudíſque pedibus inceſſit. 27 Tum fuit ſermo Domini ad Eliam qui erat è Thesbi, dicendo; 28 Vidiſti quomodo erubuit Ahab à conſpectu meo? eò quòd erubuerit à conſpectu meo, non inducam malum *illud* in diebus ejus; in diebus filii ejus inducam malum ſuper domum ejus. 29

CAP. XXII.

Quieverunt ergò trib⁹ annis, nullúmq; fuit bellum inter Adum & Iſraelem. 1 Sed anno tertio factum eſt ut deſcenderet Joſaphat rex Juda ad Ahab regem Iſraelis, 2 Diceretque rex Iſraelis ad ſervos ſuos, Noviſtis quòd noſtra ſit Ramath-gelaad; quouſque igitur negligemus eam recuperare de manu regis Adum? 3 Diceret etiam ad Joſaphat, Iturúſne es mecum ad bellum in Ramath-gelaad? Reſpondit Joſaphat, Ibo ſicut tu, & populus meus ſicut popul⁹ tuus, & equi mei ſicut equi tui. 4 Dixítq; Joſaphat ad regem Iſraelis, Conſule quæſo hodiè oraculum Domini. 5 Quamobrem congregans rex Iſraelis prophetas ferè quadringentos viros, dixit eis, Ibóne in Ramath-gelaad ad bellum, an manebo? Dicunt ei, Aſcende; traditurus eſt eos Dominus in manus tuas ô rex. 6 Et ait Joſaphat, Annon eſt hîc Dei propheta, ut conſulamus eum? 7 Reſpondit rex Iſraelis Joſaphato, eſt adhuc vir quidam à quo poſtulare *poſſemus* oraculum Domini; ſed ego odi eum, quia non prophetat de me bonum, ſed malum: Micha eſt nomen ejus, Jamlæ filius. Dixit autem Joſaphat, Ne loquatur rex ita. 8 Itaque advocato rex Iſraelis quodam eunucho, Dixit ei, Feſtinanter ad Micham Jamlæ filium *advola*. 9 Interea rex Iſraelis, & Joſaphat rex Juda ſedebant quiſque ſuper ſolium ſuum veſtibus induti verſicoloribus, in ingreſſu portæ Samariæ, & omnes illi prophetæ vaticinabantur coram eis. 10 Fecítque ſibi Sedecias Chananeæ filius cornua ferrea, & dicebat, Sic dicit Dominus, His feries Adumæos donec abſumas eos. 11

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 * فلما سمع احاب هذا الكلام * شق ثيابه * وجعل على بدنه مسحا * وصام وبات في المسح * ومشي
28 حافيا * ثم ورد كلام الله عند ذاك الي ايليا التسبي * قايلا * ارايت كيف خضع احاب قدامي
29 جزاه على خضوعه * ان لا اتي بتلك الشرور في ايامه * بل في ايام ابنه احل السوء باهل بيته *
1 * الفصل الثاني والعشرون * واقاموا ثلثة سنين لم تكن ملحمة بين ارام
2 وبين بني اسرايل * ولما كان في السنة الثالثة * انحدر يهوشافاط ملك يهودا الي ملك اسرايل *
3 * فقال ملك اسرايل لعبيده * قد تعلمون ان لنا راموث جلعاد * ونحن ممسكون عن ارتجاعها
4 من يد ملك ارام * وقال ليهوشافاط * امضي معي للملاحمة بسبب راموث جلعاد * فقال يهوشافاط
5 لملك اسرايل * نعم * فاني في هذا كمثلك * وشعبي شعبك * وخيلي كخيلك * فقال يهوشافاط
6 لملك آل اسرايل * فالتمس الآن في مثل هذا اليوم كلام الله * فجمع ملك آل اسرايل الانبياء
الكذبة * اربع ماية رجل * وقال لهم * امضي بسبب راموث جلعاد للملاحمة ام امتنع * فقالوا *
7 8 امض * ويسلمهم الله في يد الملك * فقال يهوشافاط * فهل بقي نبي الله * ونستعلم منه * فقال
ملك اسرايل ليهوشافاط * بل ههنا رجل آخر نستعلم منه كلام الله * وانا قد شنيته * اذ كان
9 لا يتنبي على خيرا بل شرا * وهو ميخا بن يملا * فقال يهوشافاط * لا يقول الملك كذلك * فدعي
10 ملك آل اسرايل باحد الخدام * وقال * بادر باحضار ميخا بن يملا مسرعا * وكان ملك آل
اسرايل * ويهوشافاط ملك آل يهودا * في ذاك من وقت جالسين على كراسيهما * وهما لابسين
لباسهما في الاندر * بحضن مدخل باب شومرون * وجماعة الانبياء الكذبة متنبيين بين
11 يديهما * وصنع صدقيا بن كنعانا قرني حديد * وقال * كذلك قال الله * بهذين تقتل قوم
ارام * حتي تفنيهم *

Cùm autem audiſſet Achab ejuſmodi verba, laceratis veſtibus, impoſitóque corpori ſuo cilicio, jejunavit, & pernoctavit in cilicio, nudíſque pedibus inceſſit. 27 *Rurſum venit ſermo Dei tunc ad Eliam Theſbitem, dicens;* 28 *Vidiſtine quomodo humiliârit ſe Achab coram me? remuneratio ipſius pro humilitate ſua, erit ut non adducam ea mala in dieb⁹ ejus, ſed diebus filii ejus immittam calamitatem in gentem domûs ejus.* 29

CAP. XXII.

Manſerunt autem duobus annis nullo occurrente bello inter Aramæos et inter Iſraelitas. 1 *Verùm anno tertio deſcendente Jehoſaphat rege Juda ad regem Iſraelis,* 2 *Dixit rex Iſraelis ad ſervos ſuos, Jam nôſtis ad nos pertinere Ramoth-galaad, nos tamen diſtinemur ab ea reducenda de manu regis Aram.* 3 *Dixitque Jehoſaphato, Proficiſcere mecum ad pugnandum pro* recuperanda *Ramoth-galaad. Reſpondit Jehoſaphat regi Iſraelis, Libenter; & quidem in hoc me geram ſicut tu, & populus meus populus tuus, & equi mei ſicut equi tui.* 4 *Tum dixit Jehoſaphat ad regem Iſraelitarum, Inquire nunc tali* tantâque *die ſermonem Dei.* 5 *Congregatis itaque rex Iſrael falſis prophetis, quadringentis viris, dixit; Proficiſcárne ad bellum Ramoth-galaadis cauſâ, an deſiſtam? Dixerunt, Proficiſcere; nam tradet eos Deus in manus regis.* 6 *Dixit autem Jehoſaphat, Annon ſupereſt propheta Dei, ut ſciſcitemur ab eo?* 7 *Ait rex Iſraelis ad Jehoſaphat, Imò verò eſt hîc alius quidam vir à quo ſciſcitari* poſſemus *ſermonem Dei; at ego odio proſequor illum, quòd nunquam bonum ſed malum de me prophetet: is autem eſt Micha Jamlæ filius. Dixit Jehoſaphat, Ne ſic dicat rex.* 8 *Vocavit ergò rex Iſraelitarum quendam miniſtrorum, & ait; Propera, fac adſit illicò Micha Jamlæ filius.* 9 *Cæterùm rex Iſraelitarum, & Jehoſaphat rex Judæorum interea ſedebant in ſoliis ſuis indutus uterque veſtimentis ſuis, in area, è regione veſtibuli portæ Samariæ, omnibus falſis illis prophetis vaticinantibus coram eis.* 10 *Quin & Sedechia Chanaanæ filius adhibitis duobus cornibus ferreis aiebat, Sic dixit Deus, His interficies Arameos ita ut abſumas eos.* 11

מלכים א : כב

Ramoth Aſcende :dicendo ,ſic *prophetantes* vates omnes Et
12 וְכָל־הַנְּבִאִים נִבְּאִים כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת
.regis manu in Dominus tradet & ,*proſperare* & , Ghilhad
גִּלְעָד וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
,eũ ad eſt locutus,Michajehu vocandum ad ierat qui nuncius Et
13 וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ לִקְרֹא מִיכָיְהוּ דִּבֶּר אֵלָיו
ad bonum uno ore prophetarum verba obſecro Ecce :dicendo
לֵאמֹר הִנֵּה־נָא דִּבְרֵי הַנְּבִיאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־
loquêris & ,eis ex unius verbum ſicut,tuũ verbũ obſecro Sit .*regem*
הַמֶּלֶךְ יְהִי־נָא דְבָרְיךָ כִּדְבַר אַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ
dixerit quod quia ,Dominus *Vivus* :Michajehu Dixitque .bonum
14 טוֹב׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ חַי־יְהוָה כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר
Dixitque .regem ad venit Et .loquar illud ,me ad Dominus
15 יְהוָה אֵלַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
,bellum ad Ghilhad Ramoth *ad ibimus* num Michajehu:eum ad rex
הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָיְהוּ הֲנֵלֵךְ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה
Dominus tradet & ,*proſperare* &,Aſcende :eum ad Dixitque ?*abſtinebimus* an
אִם־נֶחְדָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲלֵה וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה
vices tot ad Uſque :rex eum ad Dixitque .regis manu in
16 בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה פְעָמִים
nomine in veritatem *tantùm* me ad loquaris non ut ,te *adjurans* ego
אֲנִי מַשְׁבִּעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תְדַבֵּר אֵלַי רַק־אֱמֶת בְּשֵׁם
ad diſperſos Iſrael univerſum Vidi :ait Et ?Domini
17 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר רָאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפֹצִים אֶל־
Non:Dominus Dixitque .paſtor *eis* non quibus oves ſicut ,montes
הֶהָרִים כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־
Dixitque .pace in ſuam domum in *vir revertantur* ;iſtis *domini*
18 אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר
non ,te ad dixi Nónne :Jehoſaphat ad Iſrael rex
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לוֹא־
verbum audi Idcirco :ait Et ?malum *quinimo* ,bonũ *me ſuper vaticinabitur*
19 יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע׃ וַיֹּאמֶר לָכֵן שְׁמַע דְּבַר־
omnem & ,ſuum ſolium ſuper ſedentem Dominum Vidi :Domini
יְהוָה רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ וְכָל־
.ejus ſiniſtra à &,ejꝰ dextera à eum *ſuper* ſtantem *cœlorum* exercitum
צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃
cadat &, aſcendat &, Achab decipiet Quis: Dixitque
20 וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יְפַתֶּה אֶת־אַחְאָב וְיַעַל וְיִפֹּל
eſt egreſſus Et .ſic *in dicens ille* & ,ſic *in* hic dixit Et? Ghilhad Ramoth in
בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בְּכֹה וְזֶה אֹמֵר בְּכֹה׃ וַיֵּצֵא
21 Dixitque .eum decipiam Ego :ait & ,*Domini facies ad* ſtetit & ,ſpiritus
הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר
ſpiritus ero & ,Egrediar :ait Et ?quo In :eum ad Dominus
22 יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃ וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ
.prævalebis etiam &,Decipies ;dixit & ;ejus vatum omnium ore in *mendacii*
שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם־תּוּכָל
mendacii ſpiritum Dominus dedit ecce nunc Et .ſic fac & ,egredere
23 צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר
te ſuper eſt locutus Dominus & :iſtorum tuorum vatum omnium ore in
בְּפִי כָּל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ
Michajehu percuſſit & ,Chenahanah filius Sidchijahu acceſſit Et.malum
24 רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה וַיַּכֶּה אֶת־מִיכָיְהוּ
,me à Domini ſpiritus tranſivit *Ubinam* :dixit & ,maxillam *ſuper*
עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר אֵי־זֶה עָבַר רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי
,illa die in *videns* tu Ecce :Michajehu dixit Et ?te *alloquendum ad*
25 לְדַבֵּר אוֹתָךְ׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא
rex Dixitque .te *abſcondendum ad* cubiculum in cubiculo ingredieris qua
26 אֲשֶׁר תָּבֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵה׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
principem Amon ad eum fac redire & ,Michajehu Tolle :Iſrael
יִשְׂרָאֵל קַח אֶת־מִיכָיְהוּ וַהֲשִׁיבֵהוּ אֶל־אָמֹן שַׂר־
.regis filium Joas ad & ,civitatis
הָעִיר וְאֶל־יוֹאָשׁ בֶּן־הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

12 Omnéſque prophetæ ſimiliter
prophetabant, dicentes ; Aſcende in Ramoth Galaad, &
vade proſperè, & tradet Dñs
13 in manus regis. Nuntius verò,
qui ierat ut vocaret Michæam,
locutꝰ eſt ad eum, dicens;Ecce
ſermones prophetarũ ore uno
regi bona prædicant : ſit ergò
ſermo tuus ſimilis eorũ, & loquere
14 bona. Cui Michæas ait;
Vivit Dominꝰ, quia quodcunque
dixerit mihi Dominꝰ, hoc
15 loquar. Venit itaque ad regẽ,
& ait illi rex ; Michæa,ire debemus
in Ramoth Galaad ad
præliandum, an ceſſare ? Cui
ille reſpondit ; Aſcende, &
vade proſperè, & tradet eam
16 Dominus in manus regis. Dixit
autem rex ad eum ;Iterùm
atq; iterùm adjuro te, ut non
loquaris mihi niſi quod verum
17 eſt, in nomine Domini. Et ille
ait ; Vidi cunctum Iſrael diſperſum
in montibus, quaſi oves
non habentes paſtorem: &
ait Dominus, Non habent iſti
dominum : revertatur unuſquiſque
in domum ſuam in
18 pace. (Dixit ergò rex Iſrael
ad Joſaphat ; Numquid non
dixi tibi, quia non prophetat
mihi bonum, ſed ſemper malum?)
19 Ille verò addens, ait ;
Propterea audi ſermonem Domini ;
Vidi Dominum ſedentẽ
ſuper ſolium ſuum, & omnem
exercitum cœli aſſiſtentem ei
20 à dextris & à ſiniſtris : Et ait
Dominus ; Quis decipiet Achab
regem Iſrael,ut aſcendat,
& cadat in Ramoth Galaad ?
Et dixit unus verba hujuſcemodi,
21 & aliꝰ aliter. Egreſſꝰ eſt
autem ſpiritus, & ſtetit coram
Domino,& ait;Ego decipiam
illum. Cui locutus eſt Dominus,
22 In quo ? Et ille ait ; Egrediar,
& ero ſpiritꝰ mendax
in ore omnium prophetarum
ejus. Et dixit Dominus ; Decipies,
& prævalebis :egredere,
23 & fac ita. Nunc igitur ecce
dedit Dominus ſpiritum mendacii
in ore omnium prophetarum
tuorum qui hîc ſunt,&
Dominus locutus eſt contra te
24 malum. Acceſſit autem Sedecias
filius Chanaana, & pcuſſit
Michæam in maxillam, &
dixit ; Méne ergò dimiſit Spiritus
Domini,& locutꝰ eſt tibi?
25 Et ait Michæas ; Viſurus es in
die illa,quando ingrediêris cubiculum,intra
cubiculũ ut abſcondaris.
26 Et ait rex Iſrael ;
Tollite Michæam,et maneat apud
Amon principẽ civitatis,
& apud Joas filium Amelech.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον
ἕνα, καὶ εἶπε, Τοτάχος Μιχαίαν υἱὸν (μ)
10 Ἰεμβλαά. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ
βασιλεὺς Ἰούδα (ν) ἐκάθηντο ἀνὴρ
ἐπὶ τοῦ θρόνου (ξ) αὐτοῦ ἔνοπλοι ἐν ταῖς † πύλαις
Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον
11 ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν (ο) ἑαυτῷ Σεδεκίας
υἱὸς (π) Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ
εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τούτοις κερατιεῖς
12 τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ. Καὶ πάντες
οἱ προφῆται (ρ) ἐπροφήτευον οὕτως, λέγοντες,
Ἀνάβαινε εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ, καὶ
εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ
13 τὸν (σ) βασιλέα Συρίας. Καὶ ὁ ἄγγελος
ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν
αὐτῷ, λέγων, Ἰδοὺ δὴ λαλοῦσι πάντες οἱ
προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ καλὰ περὶ τοῦ βασιλέως·
γίνου δὴ καὶ σὺ (τ) εἰς τοὺς λόγους σου
κατὰ τοὺς λόγους ἑνὸς τούτων, καὶ λάλησον καλά.
14 Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ζῇ κύριος, (υ) ὅτι
ἃ ἐὰν εἴπῃ κύριος πρὸς μὲ, ταῦτα λαλήσω.
15 Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ (φ) εἶπεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Μιχαία, εἰ ἀναβῶ εἰς
Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; καὶ
(χ) εἶπεν, Ἀνάβαινε, καὶ (ψ) εὐοδώσει κύριος
16 εἰς χεῖρα τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
(ω) βασιλεὺς, Ποσάκις ἐγὼ ὁρκίζω σε, ὅπως
(α) λαλήσῃς πρὸς μὲ ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι
17 κυρίου; Καὶ εἶπε, Οὐχ οὕτως. (β) Ἑώρακα
πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένον
ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποίμνιον, ᾧ οὐκ ἔστι
ποιμήν· καὶ εἶπε κύριος, Οὐ κύριος
(γ) τούτοις θεός; ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
18 ἐν εἰρήνῃ ἀναστρεφέτω. Καὶ εἶπε βασιλεὺς
Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα,
Οὐκ εἶπα πρὸς σὲ, ὅτι οὐ προφητεύει
19 οὗτός μοι καλὰ, διότι ἀλλ᾽ ἢ κακά; Καὶ εἶπε
Μιχαίας, Οὐχ οὕτως· οὐκ ἐγώ. ἄκουε ῥῆμα
κυρίου. οὐχ οὕτως. (δ) Εἶδον θεὸν Ἰσραὴλ
καθήμενον ἐπὶ (ε) θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα
ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ
20 (ζ) δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. Καὶ
εἶπε κύριος, Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα
Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται
ἐν (η) Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; καὶ (θ) εἶπεν οὗτος
21 οὕτως, καὶ οὗτος οὕτως. Καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα καὶ
ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ ἀπατήσω
αὐτόν. καὶ εἶπε (ι) πρὸς αὐτὸν κύριος,
22 Ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι
πνεῦμα ψευδὲς (κ) εἰς τὸ στόμα πάντων
τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις,
καί γε δυνήσῃ· ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως.
23 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς
ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων,
καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά.

MS.A. (μ) Ἰεμαά. (ν) ἐκάθητο (ξ) αὐτῶν † πύλεσιν (ο) αὐτῷ (π) Χανανά (ρ) προεφήτευον (σ) βασιλέα. Καὶ ὁ (τ) εἰς λόγους (υ) ὅτι ἐὰν (φ) εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ, (χ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀνάβαινε, (ψ) εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ (ω) βασιλεὺς, Ἔτι δεὶς ἐγὼ (α) λαλήσεις (β) ἑόρακα (γ) τούτοις; ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς (δ) εἶδον τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ (ε) τοῦ θρόνου (ζ) δεξιῶν καὶ ἐξ (η) Ῥαμμὰθ (θ) εἶπεν οὗτος οὕτως. Καὶ ἐξῆλθεν (ι) κύριος πρὸς * αὐτὸ, Ἐν (κ) ἐν στόματι

Et vocavit rex Iſrael eunuchum 9
unum, & dixit; Citò Micheam
filium Iemblaa. Et rex Iſrael, 10
& Joſaphat rex Juda ſedebant,
vir ſuper thronum ſuum, armati
in portis Samariæ. Et omnes prophetæ
prophetabant coram eis. Et 11
fecit ſibi Sedecias filius Chanaan
cornua ferrea, & dixit; Hæc dicit
Dominus; In his cornupetes
Syriam, quoaduſq; conſummata
fuerit. Et omnes prophetæ prophetabant 12
ſic, dicentes; Aſcende
in Rhemmath Galaad: & (e) proſperabit,
& dabit Dominus in
manus tuas & regem Syriæ. Et 13
nuntius, qui iverat ad vocandum
Micheam, locutus eſt ei, dicens;
Ecce nunc loquuntur omnes prophetæ
in ore uno bona de rege.
Eſto, quæſo, & tu in verbis tuis
juxta verbum unius eorum, & loquere
bona. Et dixit Micheas; 14
Vivit Dominus, quia quæcunq;
dixerit Dominus ad me, hæc loquar.
Et venit ad regem. Et dixit 15
ei rex; Michæa, ſi aſcendam
in Rhemmath Galaad ad bellum,
an ceſſem? Et dixit, Aſcende, &
proſperabit Dominus in manu regis.
Et dixit ei rex, (f) Toties ego 16
adjuro te; ut loquaris ad me veritatem,
in nomine Domini. Et dixit, 17
(g) Non ſic. Vidi univerſum
Iſrael diſperſum in montibus, tanquam
gregem, cui non eſt paſtor.
Et dixit Dominus, (h) Non Dominus
his Deus? unuſquiſq; ad
domum ſuam in pace revertatur.
Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat 18
regem Juda; Nónne dixi ad te,
quia non prophetat hic mihi bona,
quia tantum mala? Et dixit Michæas, 19
(i) Non ſic: non ego. Audi
verbum Domini: Non ſic. Vidi
Deum Iſrael ſedentem ſuper thronum
ſuum: & omnis militia cæli
ſtabat circa eum à dextris ejus,
& à ſiniſtris ejus. Et dixit Dominus; 20
Quis decipiet Achaab regem
Iſrael, & aſcendet, & cadet
in Rhemmath Galaad? Et dixit
hic ita, & hic ita. Et egreſſus 21
eſt ſpiritus, & ſtetit coram
Domino, & dixit; Ego decipiam
eum. Et dixit ad eum Dominus,
In quo? Et dixit; Egrediar, & 22
ero ſpiritus mendax in ore omnium
prophetarum ejus. Et dixit;
Decipies, et etiam prævalebis.
Egredere, & fac ſic. Et nunc 23
ecce dedit Dominꝰ ſpiritum mendacem
in os omnium prophetarum
tuorum iſtorum: & Dominus locutus
eſt ſuper te mala.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 וכל נביי שקרא מתנבן כן למימר סק לרמות גלעד ואצלח וימסר יי בידא דמלכא׃
13 ואזגדא דאזל למקרי מיכיהו מלל עמיה למימר הא כען פתגמי נביי שקרא ממלל
חד שוי קדם מלכא יהי כען פתגמך כפתגמא דחד מנהון ותמליל פתגמין תקנין׃
14 ואמר מיכיהו קים הוא יי ארי ית דיימר יי לי יתיה אמליל׃ ואתא לות מלכא ואמר 15
מלכא ליה מיכה הנזיל רמת גלעד לאגחא קרבא אם נתמנע ואמר ליה סק ואצלח
16 וימסר יי בידא דמלכא׃ ואמר ליה מלכא עד כמה זמנין אנא מקים עלך דלא
17 תמלל לי לחוד קשוט בשמא דיי׃ ואמר חזיתי ית כל ישראל מבדרין על טוריא
כענא דלית להון רעי ואמר יי לית רבונין לאלין יתובון גבר לביתיה בשלם׃
18 ואמר מלכא דישראל ליהושפט הלא אמרית לך דלא יתנבי עלי טב אלהן ביש׃
19 ואמר בכין קביל פתגמא דיי חזיתי ית יקרא דיי שרי על כורסיה וכל חילי שמיא
20 קימין קדמוהי מימיניה ומסמליה׃ ואמר יי מן יטעי ית אחאב ויסק ויפול ברמות גלעד
21 ואמר דין בכדין ודין אמר בכדין׃ ונפק רוחא וקם קדם יי ואמר אנא אטעניה ואמר יי
22 ליה במא׃ ואמר אפוק ואהוי לרוח שקר בפום כל נביוהי ואמר תטעי ואף תכול פוק
23 ועביד כן׃ וכען הא יהב יי רוח שקר בפום כל נביך אלין ויי גזר לאיתאה עלך בישא׃
24 וקריב צדקיהו בר כנענה ומחא ית מיכיהו על ליסתיה ואמר אידא שעה אסתלק רוח
25 נבואה מן קדם יי מני למללא עמך׃ ואמר מיכיהו הא את חזי ביומא ההוא דאת
26 עליל תון בגו תון לאטמרא׃ ואמר מלכא דישראל דבר ית מיכה ואתיבהי לות אמון רב
קרתא ולות יואש בר מלכא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnes prophetæ mendaces vaticinabantur ſic, dicendo : Aſcende in 12
Ramoth Gilghad, & proſperare, & dabit [*eam*] Dñs in manum regis. Et 13
nuncius qui ierat ad vocandum Micha, locutus eſt cum illo, dicendo :
Ecce nunc verba prophetarum mendacium *locutionem unam* ponunt
ante regem ; ſit quæſo verbum tuum, ſicut verbum unius ex illis, & loquaris
verba recta. Et dixit Micha, Permanet ipſe Dñs, quòd quicquid dixerit 14
mihi Dñs, idipſum loquar. Et venit ad regem, & dixit rex illi, Micha, 15
num ibimus Ramoth Gilghad ad ineundum bellum, an abſtinebimus ? &
dixit illi, Aſcende & proſperare ; & tradet [*eam*] Dñs in manum regis.
Et dixit illi rex, Uſq; ad quot vices ego adjuro te ne loquaris de me, [*niſi*] 16
tantùm verum in nomine Domini ? Et dixit, Vidi omnem Iſrael diſper- 17
ſum ſuper montes, ſicut oves quibꝰ non eſt paſtor : & dixit Dñs, Non ſunt
magiſtri his ; redeant ſinguli in domum ſuam in pace. Et dixit rex Iſrael 18
ad Jehoſaphat, Nónne dixeram tibi, quòd non vaticinaretur ſuper me bonum,
ſed malum ? Et dixit, Propterea accipe verbum Dñi ; vidi gloriam 19
Domini ſedentis ſuper ſolium ſuum, & omnes virtutes cœlorum ſtantes
ante illum, à dextra ejus, & à ſiniſtra ejus. Et dixit Dñs, Quis ſeducet 20
Ahhab, ut aſcendat & cadat in Ramoth Gilghad ? Et dixit hic hoc modo :
& iſte dixit ſic. Et exiit ſpiritus & ſtetit ante Dñm, & dixit, Ego decipiam 21
illum : & dixit Dñs ei, In quo ? Et dixit, Exibo & ero ſpiritꝰ mendax in ore 22
omnium prophetarum *ejus* : & dixit, Seduces, & etiam prævalebis : exi
& fac *ita*. Et nunc ecce dedit Dñs ſpiritum mendacii in ore omnium pro- 23
phetarum tuorum horum, & Dñs decrevit afferre ſuper te malum. Et ac- 24
ceſſit Szidkiah filius Chenaghana, & percuſſit Michajahu ſuper maxillam
ejus, & dixit, Quanam hora aſcendit ſpiritus prophetiæ Domini à me ut
loqueretur tecum ? Et dixit Michajahu, Ecce tu videbis die illo quo intra- 25
bis thalamum in medio thalamorum ut abſcondas te. Et dixit rex Iſrael, 26
Cape Michajahu, & reduc eum ad Amon magiſtrum civitatis, & ad Joas
filium regis.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

12 * ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝ̈ܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܐܡܪܝܢ. ܣܩ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܐܬܟܫܪ. ܘܢܫܠܡ
13 ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܐ. * ܘܡܠܐܟܐ ܕܐܙܠ ܠܡܩܪܐ ܠܡܝܟܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܡܠܠܘ
ܢܒܝ̈ܐ ܕܓܠܐ. ܒܦܘܡ ܚܕ ܛܒܬܐ ܐܡܪܘ ܥܠ ܡܠܟܐ. ܢܗܘܐ ܡܠܬܟ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܚܕ
14 ܡܢܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܐܦ ܐܢܬ ܛܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܠܝ ܡܪܝܐ.
15 ܗܘ ܐܡܪ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܝܟܐ. ܢܐܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ ܠܩܪܒܐ.
16 ܐܘ ܢܫܒܘܩ. ܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܘܐܨܠܚ. ܘܢܫܠܡ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܐ. * ܐܡܪ ܠܗ
ܡܠܟܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܡܐ ܙܒܢܝܢ ܡܘܡܐ ܐܢܐ ܠܟ. ܕܠܐ ܬܐܡܪ ܠܝ ܐܠܐ ܫܪܪܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.
17 * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܚܙܝܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܕܡܒܕܪ ܥܠ ܛܘܪܐ. ܐܝܟ ܥܢܐ ܕܠܝܬ ܠܗ ܪܥܝܐ. ܘܐܡܪ
18 ܡܪܝܐ. ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܪܐ ܠܗܠܝܢ. ܢܗܦܟܘܢ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ
19 ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ. ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܛܒܬܐ: ܐܠܐ ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܡܪ
ܡܝܟܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܫܡܥ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܚܙܝܬ ܠܡܪܝܐ ܝܬܒ. ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܟܠܗ
20 ܚܝܠ ܫܡܝܐ. ܩܐܡ ܥܠܘܗܝ ܡܢ ܝܡܝܢܗ ܘܡܢ ܣܡܠܗ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܢܘ
ܢܛܥܝܘܗܝ ܠܐܚܒ. ܘܢܣܩ ܘܢܦܠ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܗܢܐ ܐܡܪ. ܗܟܢܐ. ܘܗܢܐ ܐܡܪ. ܗܟܢܐ.
21 * ܘܢܦܩ ܪܘܚܐ ܘܩܡ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܡܛܥܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܒܡܢܐ.
22 * ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܦܘܩ. ܘܐܗܘܐ ܪܘܚܐ ܕܕܓܠܘܬܐ. ܒܦܘܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝ̈ܘܗܝ. ܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܥܐ
23 ܐܢܬ. ܘܡܫܟܚ ܐܢܬ. ܦܘܩ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܪܘܚܐ ܕܕܓܠܘܬܐ
24 ܒܦܘܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝ̈ܝܟ ܗܠܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܡܠܠ ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. * ܘܩܪܒ ܨܕܩܝܐ ܒܪ
ܟܢܥܢܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܡܝܟܐ ܥܠ ܦܟܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܝܕܐ ܥܒܪܬ ܡܢܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ.
25 ܘܡܠܠܬ ܥܡܟ. * ܐܡܪ ܠܗ ܡܝܟܐ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܗܘ ܝܘܡܐ. ܕܬܥܘܠ ܬܘܢܐ ܠܓܘ ܬܘܢܐ
26 ܠܡܬܛܫܝܘ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܪܘܗܝ ܠܡܝܟܐ. ܘܐܫܠܡܘܗܝ
ܠܐܡܘܢ ܪܒ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܝܘܐܫ ܒܪ ܡܠܟܐ.

Sic etiam vaticinabantur omnes prophetæ, ac 12
dicebant, Aſcende in Ramath-gelaad, & vinces,
tradétq; eos Domin⁹ in manus tuas ô rex.
Nuntius autem qui abierat vocatum Micham, 13
dixit ei; Ecce ſermones falſorum prophetarum
uno ore fauſta prædixerunt regi, ſit verbum
tuum, ut verbum unius illorum, & prædic
tu quoque fauſta. Dixit Micha, Vivit Dominus, 14
id tantùm quod dixerit mihi Domin⁹,
illud idem referam. Cùm ergò veniſſet ad 15
regem, ait illi rex; Micha, Ibimúſne in Ramath-gelaad
ad bellum, an deſiſtemus? Ait
illi, Aſcende, & vince; tradétque eos Dominus
in manus tuas, ô rex. Ait illi rex, Quoties 16
tandem adjurabo te ut non niſi verum mihi
referas in nomine Domini? Reſpondit Micha, 17
Vidi Iſraelem diſperſum ſuper montes
velut oves quibus non eſt paſtor: dixítq; Dominus,
Non habent iſti dominum, revertantur
quique domum ſuam incolumes. Tum dixit 18
rex Iſraelis ad Joſaphat, Nónne dixeram tibi
quòd non prophetat de me bonũ, ſed malum?
Dixit Micha, Propter hoc audi verbum Domini, 19
Vidi Dominum ſedentem ſuper ſolium
ſuum, & omnem exercitum cœleſtem ſtantem
ſuper eum à dextra & à ſiniſtra ipſius:
Dixítque Dominus, Quis pelliciat Ahabum 20
ut aſcendat & corruat in Ramath-gelaad?
Cúmque alius hoc modo, alius hoc modo diceret,
Tandem prodiit ſpiritus quidam, & 21
ſtans coram Domino, dixit; Ego pelliciam
eum. Dicente autem ei Domino, Per quid?
Reſpondit, Ego egrediar, & ero ſpiritus mendax 22
in ore omnium prophetarum ejus. Ait
illi, Pellicies, & quidem valebis? egredere,
& fac ita. Et nunc ecce indidit Dominus 23
ſpiritum mendacem in os omnium iſtorum
prophetarum tuorum, & Dñs pronuntiavit
in te malum. Tunc accedens Sedecia Chananeæ 24
filius percuſſit Micham in maxillam ejus,
& ait illi, Quànam tranſivit à me ſpiritus
Domini, & per te locutus eſt? Ait illi Micha, 25
Ecce tu videris eo die quo ingrediêris è conclavi
in conclave ad abſcondendum te. Dixit 26
verò rex Iſraelis, Ducite Micham, & tradite
eum Amoni præfecto civitatis, & Joas
filio regis;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * وجماعة الانبياء الكذبة حينئذ متنبئين كذلك وقائلين امض الى راموث جلعاد فانك
13 تنجح ويظفر الله يد الملك * وان الرسول الذي مضى ليدعو ميخا خاطبه قائلا ان جماعة
الانبياء يعني الكذبة قد تكلموا بكلام واحد من الخير امام الملك فليكن كلامك ككلام
14 احدهم وقل خيرا * فاجابه ميخا وقال وحق الله الذي يقول الله لي اياه اقول * فلما صار بين
15 يدي الملك قال له الملك يا ميخا انمضي الى راموث جلعاد للملاحمة ام نمتنع فقال له اطلع
16 وانجح ويظفر الله يد الملك * فقال له الملك الى كم مرة انا احلفك الا تتكلم علي الا بالحق
17 عن الله * فقال رايت آل اسرائيل مبددين على الجبال كالغنم الذي لا راع لها وقال الله ليس
18 لهولاء سيد فليرجع كل امرئ منهم الى بيته بسلام * فقال ملك اسرائيل ليهوشافاط الم اقل لك
19 انه لا يتنبى علي خيرا بل شرا * فقال لهم اسمعوا كلام الله في ذلك اني رايت وقار الله ثابتا على
20 كرسيه وجماعة جيوش السماء قياما قدامه على يمينه وشماله * فقال الله من ذا يغوي احاب
21 حتى يطلع ويسقط في راموث جلعاد فقال هذا بكذا وقال هذا بكذا * ثم خرج روح وقام
22 بين يدي الله وقال انا اغويه فقال الله بماذا * فقال بان اخرج فاكون روح كذب في افواه
23 جميع انبيائه الكذبة فقال الله له انك لتقدر على ذلك فاخرج واصنع ذاك * والآن فقد
24 جعل الله روحا كاذبة في افواه هولاء من انبيائك وقد جزم الله بان ينزل بك سوا * فتقدم
صدقيا بن كنعنا وضرب على اللحي من ميخا وقال في اي ساعة زالت روح النبوة من
25 عند الله عني وخاطبتك دوني * فقال ميخا ستنظر في ذلك اليوم كيف تدخل للاختفاء
26 خدرا داخل خدر * فقال ملك اسرائيل خذ ميخا وسلمه الى امون رئيس القرية والى
يواس بن الملك *

Et omnes illi prophetæ falſi eadem tunc 12
prophetantes dicebant, Proficiſcere ad Ramoth-galaad;
nam proſperè tibi ſuccedet,
& victricem reddet Deus manum regis.
Et verò nuntius ille qui ierat vocatum 13
Micham, allocutus eſt eum, dicens;
Omnes quidem prophetæ, nempe falſi, communi
ſermone fauſta locuti ſunt coram
rege: ſit ergò ſermo tuus conſentiens ſermoni
eorum, & prædic fauſta. Reſpondit 14
ei Micha, dicens; Per Deum verum,
quod dixerit mihi Deus, illud ipſum dicam.
Cùm itaque ſtitiſſet ſe ante regem, 15
ait illi rex; O Micha, ibimúſne in Ramoth-galaad
ad bellum, an deſiſtemus?
Ait illi, Aſcende, proſper ſis, & victricem
reddat Deus manum regis. Dixit ad 16
eum rex, Quoties adjuratus ſum te ne loquaris
de me niſi veritatem nomine Dei?
Qui dixit, Vidi Iſraelitas diſperſos ſuper 17
montes quaſi oves paſtore carentes: &
ait Deus, Non eſt dominus iſtis; redeat ergò
quilibet eorum domum ſuam incolumis.
Dixit autem rex Iſraelis ad Jehoſaphat, 18
Annon dixeram tibi quòd is non
prophetat de me bonum ſed malum? Ait 19
illis, Audite ſermonem Dei quoad hoc, Equidem
vidi majeſtatem Dei manentem
ſuper ſolium ſuum, & turbam agminum
cœleſtium adſtantium ei, à dextra & à
ſiniſtra ipſius: Et dixit Deus, Quiſnam 20
inſtigabit Achabum ut aſcendat & corruat
in Ramoth-galaad? Cúmque is aliud
diceret, & alius aliud diceret, Egreſſus 21
quidam ſpiritus ſtitit ſe coram Deo, et ait;
Ego ſeducam eum. Cui dicente Deo, Quâ
ratione? Reſpondit, Egrediar, & ero ſpiritus 22
mendax in oribus omnium prophetarum
ejus falſorum. Ait illi Deus, Procul
dubio id aſſequêris: egredere jam, et hoc
age. Quarè nunc poſuit Deus ſpiritum 23
mendacem in ora iſtorum prophetarum
tuorum, & decrevit jam Deus immittere
in te malum. Accedens autem Sedecia 24
Chanaanæ filius, percuſſit Michæ maxillam,
& ait; Quânam horâ ſpiritus prophetiæ
juſſu Dei abſceſſit à me, téque allocutus
eſt ſine me? Reſpondit Micha, Videbis 25
eo die quomodo ingrediêris ad abdendum
te de penetrali in penetrale. Ait 26
autem rex Iſraelis, Duc Micham, & trade
eum Amoni primati civitatis, & Joaſo
regis filio;

,carceris domo hunc Ponite :rex dicit Sic ;dices Et
27 ואמרת כה אמר המלך שימו את־זה בית הכלא
.pace in *me venire usq;* ,*angustiæ* aquā & ,*angustiæ* panem eū facite comedere &
והאכלהו לחם לחץ ומים לחץ עד באי בשלום:
est locutus non ,pace in fueris reversus revertendo Si:Michajehu Dixitque
28 ויאמר מיכיהו אם־שוב תשוב בשלום לא־דבר
,Israel rex ascendit Et .omnes populi Audite :ait &;me *in* Domin⁹
29 יהוה בי ויאמר שמעו עמים כלם: ויעל מלך־ישראל
Israel rex Dixitque .Ghilhad Ramoth Jehudah rex Jehosaphat &
30 ויהושפט מלך־יהודה רמת גלעד: ויאמר מלך ישראל
:tuis vestib⁹ induere tu &,bellum *in ingrediendū &*,*Mutandū* :Jehosaphat ad
אל־יהושפט התחפש ובא במלחמה ואתה לבש בגדיך
Aram rex Et .bellum *in* est ingressus & ,Israel rex se mutavit &
31 ויתחפש מלך ישראל ויבוא במלחמה: ומלך ארם
Non :dicendo ,duobus & triginta ,sibi qui *currus* principibus præcepit
צוה את־שרי הרכב אשר־לו שלשים ושנים לאמר לא
.solùm Israel rege cum nisi,magno cum *&*,parvo cū pugnabitis
תלחמו את־קטן ואת־גדול כי אם־את־מלך ישראל לבדו:
:dixerunt ipsi & ,Jehosaphat curruum principes *videre secundū*,fuit Et
2 ויהי כראות שרי הרכב את־יהושפט והמה אמרו
.pugnandum ad eum *super* declinaverunt Et .*ipse* Israel rex Certè
אך מלך־ישראל הוא ויסרו עליו להלחם
quòd ,curruum principes *videre secundū* fuit Et .Jehosaphat exclamavit Et
33 ויזעק יהושפט: ויהי כראות שרי הרכב כי־
arcu *in tetendit* vir Et .*eum post à* sunt aversi &,ipse Israel rex non
34 לא־מלך ישראל הוא וישבו מאחריו: ואיש משך בקשת
inter & cōjuncturas inter Israel regem percussit &,sua simplicitate in
לתמו ויכה את־מלך ישראל בין הדבקים ובין
de me educ & ,tuam manum Verte :suo aurigæ Dixitque .loricam
השרין ויאמר לרכבו הפך ידיך והוציאני מן־
:illa die in prælium ascendit Et.sum vulneratus quia,*castrametatione*
35 המחנה כי החליתי: ותעלה המלחמה ביום ההוא
,vespere in est mortu⁹ & ;*Aram* contra curru in *statutus erat* rex &
והמלך היה מעמד במרכבה נכח ארם וימת בערב
præconium transivit Et .currus *sinum ad* plagæ sanguis effluebat &
36 ויצק דם־המכה אל־חיק הרכב: ויעבר הרנה
,suā civitatē ad *Vir* :dicendo ,*solem occumbere secundùm castrametationem in*
במחנה כבא השמש לאמר איש אל־עירו
sepelierūt &:Someron venit & ,rex est mortuus Et .suam terram *ad vir* &
37 ואיש אל־ארצו: וימת המלך ויבוא שמרון ויקברו
,Someron piscina *super* currum lavit Et .Someron in regem
38 את־המלך בשמרון: וישטף את־הרכב על ברכת שמרון
,Dñi verbum juxta,laverunt *zonas* & ,ejus sanguinē canes linxerunt &
וילקו הכלבים את־דמו והזנות רחצו כדבר יהוה
,fecit quæ omnia & ,Achab verborum residuum Et .fuerat locutus quod
39 אשר דבר: ויתר דברי אחאב וכל־אשר עשה
nónne,ædificavit quas urbes omnes & ,ædificavit quam ,*dentis* domus &
ובית השן אשר בנה וכל־הערים אשר בנה הלוא־
dormivit Et ?Israel regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa
40 הם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב
.eo pro ejus filius Achazjahu regnavit & ,suis patribus cum Achab
אחאב עם־אבתיו וימלך אחזיהו בנו תחתיו:
Achab quarto anno *in* Jehudah super regnavit Asa filius Jehosaphat Et
41 ויהושפט בן־אסא מלך על־יהודה בשנת ארבע לאחאב
annorum quinque & triginta *filius* Jehosaphat .Israel regis
42 מלך ישראל: יהושפט בן־שלשים וחמש שנה
.Jerusalaim in regnavit annis quinque & viginti & ,*ipsum regnando in*
במלכו ועשרים וחמש שנה מלך בירושלם
.Silchi filia Hazubah ejus matris nomen Et
ושם אמו עזובה בת־שלחי:

Versio VUL. LAT.

27 Et dicite eis, Hæc dicit rex ;
Mittite virū istum in carcerē,
& sustentate eum pane tribu-
lationis,& aquâ angustiæ, do-
28 nec revertar in pace. Dixítq;
Michæas ;Si reversus fueris in
pace,non est locut⁹ in me Dñs.
Et ait, Audite populi omnes.
29 Ascendit itaq; rex Israel,et Jo-
saphat rex Juda , in Ramoth
30 Galaad. Dixit itaq; rex Israel
ad Josaphat ;Sume arma,& in-
gredere præliū,& induere ve-
stib⁹ tuis:porrò rex Israel mu-
tavit habitū suum,& ingressus
31 est bellū. Rex autē Syriæ præ-
ceperat principib⁹ curruū tri-
ginta duobus, dicens;Non pu-
gnabitis contra minorē & ma-
jorē quempiam,nisi contra re-
32 gē Israel solū. Cùm ergò vi-
dissent principes curruū Josa-
phat,suspicati sunt ꝙ ipse esset
rex Israel,& impetu facto pu-
gnabant contra eum:& excla-
33 mavit Josaphat.Intellexerúnt-
que principes curruū ꝙ non
esset rex Israel, & cessaverunt
34 ab eo.Vir autē quidam teten-
dit arcum, in incertū sagittam
dirigens,& casu ꝑcussit regem
Israel inter pulmonē & stoma-
chū. At ille dixit aurigæ suo ;
Verte manum tuā, et ejice me
de exercitu, quia graviter vul-
35 nerat⁹ sum. Commissū est ergò
præliū in die illa,et rex Israel
stabat in curru suo contra Sy-
ros,et mortu⁹ est vesperē:flue-
bat autē sanguis plagæ in sinū
36 curr⁹. Et præco insonuit in u-
niverso exercitu antequàm Sol
occumberet, dicens;Unusquis-
que revertatur in civitatem,et
37 in terram suam. Mortuus est
autē rex,& plat⁹ est in Sama-
riā:sepeliérúntque regē in Sa-
38 maria. Et laverūt currū ej⁹ in
piscina Samariæ, & linxerunt
canes sanguinē ej⁹,& habenas
laverunt, juxta verbū Dñi ꝙ
39 locut⁹ fuerat.Reliqua autē ser-
monū Achab,& universa quæ
fecit, & dom⁹ eburnea quam
ædificavit, cunctarúmq; urbiū
quas extruxit,nónne hæc scri-
pta sunt in libro Sermonū die-
40 rum regū Israel? Dormivit
ergò Achab cum patrib⁹ suis,
& regnavit Ochozias filius e-
41 jus pro eo. Josaphat verò fi-
lius Asa regnare cœperat sup
Judam anno quarto Achab re-
42 gis Israel. Triginta quinq; an-
norum erat cùm regnare cœ-
pisset,& vigintiquinque annis
regnavit in Jerusalem:nomen
matris ejus Azuba,filia Salai.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

24 Καὶ προσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν, καὶ
ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ
εἶπε, (λ)Ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλῆσαν ἐν
25 σοί; Καὶ εἶπε Μιχαίας, (†)Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰσέλθῃς (μ) ταμιεῖον τοῦ
26 ταμιείου τοῦ (ν)κρυβῆναι ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ (ξ)
βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν, καὶ
ἀποστρέψατε αὐτὸν (ο) πρὸς Σεμμὴρ τὸν βα-
σιλέα τῆς πόλεως· καὶ τῷ Ἰωὰς υἱῷ τοῦ βασι-
27 λέως (π) Εἴπον θέσθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ,
καὶ (ρ) ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ
ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ (σ) ἐπιστρέψαι με ἐν
28 εἰρήνῃ. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων
ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, (τ) οὐ λελάληκε κύ-
29 ριος ἐν (υ) ἐμοί. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσ-
ραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ' αὐτοῦ
30 εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς
Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα,
Συγκαλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλε-
μον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου.
καὶ συνεκαλύψατο (φ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ
31 εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συ-
ρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐ-
τοῦ τριάκοντα (χ) καὶ δυσὶ, λέγων, Μὴ πολε-
μεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα
32 Ἰσραὴλ μονώτατον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον
οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ βασι-
λέα Ἰούδα, καὶ αὐτοὶ (ψ) εἶπαν, Φαίνεται βα-
σιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν
33 πολεμῆσαι. καὶ ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ. Καὶ (ω)
ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι
οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἀνέστρεψαν
34 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐνέτεινεν (α) εἰς τὸ τόξον
εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ
ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀναμέσον τοῦ
θώρακος. καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ, Ἐπί-
στρεψον (β) τὰς χεῖράς σου καὶ ἐξάγαγέ με
35 ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τέτρωμαι. Καὶ ἐτροπώθη
ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασι-
λεὺς ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξεναντίας
Συρίας ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέχυνε
τὸ αἷμα (γ) ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον
τοῦ ἅρματος, καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξε-
πορεύετο τὸ αἷμα (δ) τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλ-
36 που τοῦ ἅρματος. Καὶ ἔστη ὁ στρατοκήρυξ (ε)
δύνοντος τοῦ ἡλίου, λέγων, Ἕκαστος εἰς τὴν
37 ἑαυτοῦ πόλιν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ (ζ) γῆν, Ὅτι
τέθνηκεν ὁ βασιλεύς. καὶ (η) ἦλθον εἰς Σα-
μάρειαν, καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν Σαμα-
38 ρείᾳ. Καὶ ἀπένιψαν τὸ (θ) αἷμα ἐπὶ τὴν
κρήνην Σαμαρείας, καὶ ἐξέλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ
κύνες τὸ (¨) αἷμα, καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο ἐν
τῷ αἵματι, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησε.
39 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαὰβ καὶ πάντα
ἃ ἐποίησε, καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ᾠκοδόμη-
σε, καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν, (ι) οὐκ
ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν
40 ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμή-
θη Ἀχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασί-
λευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et accessit Sedecias filius Chana- 24
an, & percussit Michæam super
maxillam, & dixit; Qualis spi-
ritus Domini, (k) qui locutus est
in te? Et dixit Michæas, Ecce tu 25
videbis die illâ: quia intrabis cu-
biculum(l)cubiculo ad latendum
illîc. Et dixit rex Israel, Capite 26
Michæam, & reducite eum ad
(m) Semer regem civitatis:Et ad
Joas filium regis Dicito,ut ponat 27
eum in custodia, & ipse comedat
panem tribulationis, & aquam
tribulationis, quoadusq; reverte-
ro ego in pace.Et dixit Michæas; 28
Si revertens reverteris in pace,
non est locut⁹ Dominus (n)in me.
Et ascendit rex Israel & Josa- 29
phat rex Juda cum eo ad Rem-
math Galaad. Et dixit rex Isra- 30
el ad Josaphat regem Juda; Co-
operiar, & ingrediar in prælium:
& tu induere vestimentum (o)
meum. Et cooperuit se rex Israel,
& intravit in prælium. Et rex 31
Syriæ mandaverat principib⁹ cur-
ruum suorum triginta & duobus,
dicens; Non impugnetis parvum
& magnum, sed regem Israel
solum. Et factum est,ut viderunt 32
principes curruum Josaphat re-
gem Juda, & ipsi dixerunt; Vi-
detur rex Israel hic. Et circun-
dederunt eum ad impugnandum.
Et exclamavit Josaphat. Et fa- 33
ctum est, ut viderunt principes
curruum, quia non est rex Israel
hic, & reverterunt ab eo. Et in- 34
tendit unus arcum (p) benè colli-
mans : & percussit regem Israel
inter pulmonem, & inter thora-
cem. Et dixit aurigæ suo; Con-
verte manus tuas, & educ me de
prælio: quoniam vulneratus sum.
Et profligatum est prælium in die 35
illa: & rex erat stans super cur-
rum ex adverso Syriæ à manè
usq; ad vesperā: et(q) effundebat
sanguinē è plaga in sinū currûs,
et mortu⁹ est vesperi:et egredieba-
tur sanguis(r)stragis usq; ad sinū
currûs. Et stetit præco exercitûs, 36
occidente Sole,dicens; unusquisq;
ad suam civitatem, & ad suam
terram: Quoniam mortuus est 37
rex. Et venerunt in Samariam,
& sepelierunt regem in Samaria.
Et abluerunt (s)sanguinem super 38
fontem Samariæ: & linxerunt
(t)sues, & canes sanguinem:&
meretrices laverunt se in sangui-
ne, juxta verbum Domini, quod
locutus est. Et reliqua verborum 39
Achaab, & omnia quæ fecit, &
domum eburneam, quam ædifica-
vit, & omnes civitates, quas fe-
cit, nónne ecce hæc scripta sunt
in libro Verborum dierum regum
Israel? Et dormivit Achaab cum 40
patribus suis. Et regnavit Ocho-
zias filius ejus pro eo.

MS.A. (λ) Ποῖον τοῦτο παρῆλθεν πνεῦμα κυρίου παρ' ἐμοῦ τὸ (†)Ἰδοὺ ὄψῃ
ἐν τῇ(μ)ταμιεῖον τοῦ ταμιείου (ν) κρυβῆναι. Καὶ (ξ) βασιλεὺς, Λάβετε (ο) πρὸς Ἀμμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως
καὶ πρὸς Ἰωὰς υἱὸν (π) Εἶπον, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Θέσθαι (ρ)ἐσθιέτω ἄρτον (σ)ἐπιστρέψωμεν ἐν (τ)οὐκ ἐλάλησεν (υ)ἐμοί. καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε λαοὶ πάντες. Καὶ ἀνέβη(φ)ὁ βασιλεὺς
(χ)καὶ δύο,(ψ)εἶπον,(ω)ἐγένοντο(α)εἰς τόξον(β)τὴν χεῖρά σου (γ)ἐκ τῆς(δ)ἐκ τῆς ὀπῆς(ε)ἐν τῇ παρεμβολῇ δύνοντος (ζ) γῆν ἀποστρεφέτω, Ὅτι(η)ἦλθεν(θ)ἅρμα (¨)αἷμα αὐτοῦ, καὶ (ι) καὶ ἰδοὺ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 ותימר כדנן אמר מלכא שוו ית דין בבית אסירי ואכילוהי לחמא בדחוק ומיא בדחוק
28 עד מיתאי בשלם: ואמר מיכיהו אם מתב תתוב בשלם לא רעוא קדם יי בי ואמר שמעו
29 עממיא כולהון: וסליק מלכא דישראל ויהושפט מלך שבטא דבית יהודה רמות
30 גלעד: ואמר מלכא דישראל ליהושפט אנא אשתני ואעול בקרבא ואת לבש לבושך
31 ואשתני מלכא דישראל ועל בקרבא: ומלכא דארם פקיד ית רבני רתיכא דיליה
תלתין ותרין מלכין למימר לא תגיחון קרבא עם זעירא ועם רבא אלהן עם מלכא
32 דישראל בלחודוהי: והוה כד חזו רבני רתיכיא ית יהושפט ואנון אמרו ברם מלכא
33 דישראל הוא וזרו עלוהי לאגחא קרבא ביה וצוח יהושפט: והוה כד חזו רבני רתיכיא
34 ארי לא מלכא דישראל הוא ותבו מאחורוהי: וגברא נגד בקשתא לקבליה ומחא ית
מלכא דישראל בין דבקי ובין שרינא ואמר למרכבניה אתחזר לאחורך ואפקני מן
35 משריתא ארי מרע אנא: וסליקו עבדי קרבא ביומא ההוא ומלכא הוה מתקף וקאם
36 ברתיכא לקביל אנש ארם ומית ברמשא ואתריק דמא דמחתא לגו רתיכא: ואעברו
37 כרוז במשריתא כמעל שמשא למימר גבר לקרתיה וגבר לארעיה: ומית מלכא ואתא
38 לשמרון וקברו ית מלכא בשמרון: ושטף ית רתיכיא על ברכתא דשמרון ולחכו כלביא
39 ית דמיה ומני זינא שטפו כפתגמא דיי דמליל: ושאר פתגמי אחאב וכל דעבד ובית שנא
דפיל די בנא וכל קרויא דבנא הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל:
40 ושכיב אחאב עם אבהתוהי ומלך אחזיהו בריה תחותוהי: ויהושפט בר אסא מלך
41 42 על דבית יהודה בשנת ארבע לאחאב מלכא דישראל: יהושפט בר תלתין וחמש שנין
כד מלך ועשרין וחמש שנין מלך בירושלם ושום אמיה עזובה בת שלחי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dices, Sic dixit rex, Ponite hunc in domo vinctorum, & cibate eum 27
pane in afflictione & aqua in oppressione,quoad veniam in pace. Et dixit 28
Michajahu, Si redeundo redieris in pace, non est beneplacitum à Domino
in me : & dixit, Audite populi omnes. Et ascendit rex Israel & Jehosa- 29
phat rex tribus domus Jehudah Ramoth Gilghad. Et dixit rex Israel ad 30
Jehosaphat,Ego mutabo me & intrabo in prœlium,& tu vesti vestes tuas:
& mutavit sese rex Israel & intravit in prœlium. Et rex Aram præcepit 31
magistris curruum qui erant sibi, triginta & duobus *regnis*, dicendo , Ne
ineatis prœlium cum parvo nec magno, nisi cum rege Israel solo. Et fuit 32
quando viderunt magistri curruum Jehosaphat, ipsi dixerunt, Verè rex
Israel ipse est, & declinaverunt contra illum, ut inirent prœlium *in eum*:
& clamavit Jehosaphat. Et fuit cùm vidissent magistri curruum, quòd 33
non esset rex Israel,aversi sunt ab eo. Et quidam contraxit arcum è regi- 34
one sui, & percussit regem Israel inter juncturas *& inter loricam* : &
dixit ad aurigam suum, Verte retro te & educ me de castris, nam malè
affectus sum. Et ascenderunt belligeratores die illa, & rex roborabat se,& 35
stabat in curru è regione virorum Aram, & mortuus est vesperi, & effun-
debatur sanguis percussionis intra currum. Et transire fecerunt præconem 36
per castra occumbente Sole,dicendo : Unusquisq; ad urbem suam, et unus-
quisq; in terram suam. Et mortuus est rex,& venit in Somron : & sepelie- 37
runt regem in Somron .Et lavit[*quispiam*]*currus* juxta piscinam Somron, 38
& linxerunt canes sanguinem ejus; & vasa armorū laverunt,juxta verbum
Dni quod locut⁹ fuerat. Et reliquum verborum Ahhab & omnia quæ fecit, 39
& domus eburnea quam ædificavit, nónne illa scripta sunt in libro ver-
borum dierum regum Israel ? Et cubuit Ahhab cum patribus suis, & regna- 40
vit Ahhaziah filius ejus pro eo. Et Jehosaphat filius Azza regnavit super 41
[*populum*] domus Jehudah anno quarto Ahhab regis Israel. Jehosa- 42
phat erat filius triginta quinq; annorum quando regnavit ; & viginti &
quinq; annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris ejus erat Ghazubah
filia Silhhi.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

27 ܘܐܡܪܘ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܪܡܘ ܠܗܢܐ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܘܐܘܟܠܘܗܝ ܠܚܡܐ. ܠܩܘܝܡ ܢܦܫ *
28 ܘܐܫܩܘܗܝ ܡܝܐ ܠܩܘܝܡ ܢܦܫ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܐܢ ܡܗܦܟܘ ܗܦܟܬ
29 ܒܫܠܡܐ. ܐܦܠܐ ܡܠܠ ܒܝ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܥܡܡܐ. ܟܠܗܘܢ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ
30 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܠܝܗܘܫܦܛ. ܐܫܬܚܠܦ ܘܐܥܘܠ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܢܬ ܠܒܫ ܠܒܘܫܟ. ܘܐܫܬܚܠܦ ܡܠܟܐ
31 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܠܩܪܒܐ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܦܩܕ ܠܪܘܪܒܢܝ ܡܪܟܒܬܗ ܕܝܠܗ. ܬܠܬܝܢ
ܘܬܪܝܢ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ. ܠܐ ܥܡ ܙܥܘܪܐ. ܘܠܐ ܥܡ ܪܒܐ. ܐܠܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
32 ܒܠܚܘܕ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܪܘܪܒܢܝ ܡܪܟܒܬܐ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܣܒܪܘ ܕܡܠܟܐ ܗܘ ܕܐܝܣܪܝܠ
33 ܘܗܦܟܘ ܠܘܬܗ ܕܢܬܟܬܫܘܢ ܥܡܗ. ܘܙܥܩ ܝܗܘܫܦܛ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܪܘܪܒܢܝ ܡܪܟܒܬܐ
34 ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܦܟܘ ܠܗܘܢ ܡܢܗ. * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܢܓܕ ܗܘܐ ܒܩܫܬܐ
ܒܬܡܝܡܘܬܗ. ܘܡܚܝܗ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܬ ܕܒܩܐ ܕܫܪܝܢܐ. ܘܐܡܪ
ܠܡܕܒܪܢܗ. ܐܗܦܟ ܐܝܕܟ. ܘܐܦܩܢܝ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ. ܡܛܠ ܕܐܚܕܘܢܝ ܚܒܠܝ ܕܡܘܬܐ.
35 * ܘܣܠܩ ܩܪܒܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܡܠܟܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܒܡܪܟܒܬܐ. ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡ. ܘܡܝܬ ܒܪܡܫܐ.
36 ܘܪܕܐ ܕܡܐ ܕܡܚܘܬܗ ܒܓܘܐ ܕܡܪܟܒܬܗ. * ܘܥܒܪܬ ܩܪܝܐ ܒܡܫܪܝܬܐ ܟܕ ܥܪܒ ܫܡܫܐ.
37 ܘܐܡܪ. ܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. ܘܐܢܫ ܠܐܪܥܗ. * ܘܡܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܩܒܪܘܗܝ
38 ܠܡܠܟܐ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܐܫܝܓܘܗ ܠܡܪܟܒܬܐ ܒܪܡܬ ܫܡܪܝܢ ܘܙܝܢܘܗܝ. ܐܫܝܓܘ. ܘܠܚܟܘ
39 ܟܠܒܐ ܕܡܗ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܚܐܒ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ.
ܘܒܝܬܐ ܕܫܢܐ ܕܒܢܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܒܢܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ
40 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܐܚܐܒ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ
41 ܐܣܐ ܐܡܠܟ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܒܫܢܬܐ ܐܪܒܥ ܠܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܝܗܘܫܦܛ. ܒܪ
42 ܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܥܪܘܒܐ. ܒܪܬ ܫܠܚܝ.

Et dicite, Sic ait rex, Conjicite hunc in car- 27
cerem, & alite eum pane ad conſervationem
tantummodò vitæ, & præbete ei aquam ad
conſervationem vitæ, donec revertar incolu-
mis. Dixit Micha, Sanè ſi incolumis redieris, 28
haudquaquam locutus eſt in me Dñs: tum
ſubdidit, Audite populi omnes. Aſcendit ita- 29
que rex Iſraelis, & Joſaphat rex Juda in Ra-
math-gelaad: Dixítq; rex Iſraelis ad Joſaphat, 30
Alium me ſimulabo, & ingrediar ad bellum;
tu verò induere veſtibus tuis: ſic rex Iſraelis
immutatâ ſpecie ingreſſus eſt ad bellū. (Por- 31
rò rex Adum præceperat ducibus curruum
ſuorum triginta duobus, & dixerat, Ne dimi-
cetis cum parvo, neque cum magno, ſed cum
ſolo rege Iſraelis.) Cúmque duces curruum 32
vidiſſent Joſaphatum, exiſtimantes eum eſſe
regem Iſraelis, diverterunt ad eum ut cum eo
dimicarent: ululavit autem Joſaphat. Quare 33
cùm vidiſſent duces curruum quòd non eſſet
rex Iſraelis, receſſerunt ab eo. Sed ho- 34
mo quidam arcu ante ſe ſimplici animo ja-
culans, feriit regem Iſraelis inter juncturam
thoracis: quapropter dixit aurigæ ſuo, Re-
flecte manum tuam, & educito me è caſtris,
quoniam occupârunt me dolores mortis. Et 35
invaluit præliū eo die: rex autem conſtiterat
in curru ex adverſo Adumeorum, & mortuus
eſt veſperè, effluxítq; ſanguis ex ejus plaga in
fundū currûs. Quapropter proclamavit præ- 36
co in caſtris ubi ſol occubuiſſet, ac dixit, Ite
quiſque in civitatē ſuā, et quiſq; in terrā ſuā.
Mortuus eſt inquam rex, & Samariam ingreſ- 37
ſus; & ſepelierunt regem in Samaria. Cùm 38
autem laviſſent currum in Ramath Samariæ,
& ejus arma laviſſent, linxerunt canes ſan-
guinem ejus, juxta verbum quod Dominus
protulerat. Reliquæ res Ahabi, & quidquid 39
geſſit, domus eburnea quam fabricavit,
omneſque civitates quas ædificavit; ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis.
Cùm itaque occubuiſſet Ahab cum patribus 40
ſuis, regnavit Ehazia filius ejus poſt ipſum.
Porrò Joſaphat Aſæ filius regnum occupavit 41
ſuper Judam anno quarto Ahabi regis Iſra-
lis. Erátque Joſaphat annos natus triginta- 42
quinque quando regnum obtinuit, & viginti-
quinque annis regnavit in Jeruſalem: nomen
matris ejus Aruba Salhi filia.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

27 * ويقول كذاك أمر الملك ان اجعلوا هذا في بيت المحلس واطعموه طعاما نزرا الي وقت رجوعي
28 سالما * فقال ميخا ان رجعت سالما فلا رضي الله عني * وقال اسمعوا ذاك يا جميع الشعوب * ثم طلع
29 ملك اسراييل ويهوشافاط ملك آل يهودا راموث جلعاد * فقال ليهوشافاط اني اتنكر واتقدم
30 الي الملحمة * واما انت فالبس لباسك * فتنكر ملك اسراييل وتقدم الي الملحمة * وتقدم ملك
31 ارام الي روساء ركابه الاثنين والثلثين الذين معه * قايلا لا تقصدون بالملاحمة
32 صغيرا ولا كبيرا الا لملك بني اسراييل وحده * فلما راوا روساء الركب ليهوشافاط قالوا هذا
33 هو ملك آل اسراييل * فلما راموا الي ملاحمته زعق يهوشافاط * فلما علموا روساء الركب
34 ان ليس هو ملك آل اسراييل رجعوا من ورايه * وان رجلا اوتر قوسه مقابل ملك بني
اسراييل ورماه سهما نفذ بين التصاق جوشنه * فقال لصاحب مركبه التفت الي ورايك واخرجني
35 من المعسكر فاني قد ذهبت * وطلع المحاربون في ذلك اليوم والملك موقف في مركبه من
36 اجل قوم ارام * ومات في المساء * وانصب دم الجراح من رمية السهم الي مركبه * ونادي المنادي
37 في المعسكر عند غروب الشمس * قايلا ينصرف كل رجل الي قريته ووطنه * وحملوا الملك
38 ميتا الي سومرون وقبر فيها * وغسلوا مركبه في بركة سومرون * وولغت الكلاب دمه ككلام الله
39 الذي تكلم متقدما * وباقي اخبار احاب وساير ما صنع * وبيت العاج من الباب الذي بني
40 وجميع القري اللاتي بنا قد كتب في سفر اخبار ملوك بني اسراييل * واضطجع احاب مع
41 ابايه * وملك احزياهو ابنه مكانه * وكان ابتدي تمليك يهوشافاط ملك يهودا * في سنة اربع
42 لاحاب ملك اسرايل * وكان يهوشافاط حين ملك ابن خمس وثلاثين سنة * واقام ملكا في دار
السلم خمسا وعشرين سنة * واسم امه عروبا ابنة سلحي *

Et dices, Ita mandavit rex, Ponite iſtum 27
in carcere, cumque perpauco cibo alite uſ-
que ad tempus fœlicis reditionis meæ. Di- 28
xit Micha, Si redeas incolumis, ingratus
ero Deo: ait etiam, Audite hoc, omnes po-
puli. Deinde aſcendit rex Iſraelis, & 29
Jehoſaphat rex gentis Judaicæ in Ra-
moth-galaad; Et ait Jehoſaphato, Ego 30
immutato habitu accedam ad prælium, tu
autem indue veſtimentum tuum: immu-
tavítque rex Iſraelis habitum, & acceſſit
ad prælium. (Rex autem Aram præcepe- 31
rat ducibus equitum ſuorum ſecum veni-
entibus, nempe *triginta duobus qui cum eo*
erant, dicens; Neminem deſtinatò impetie-
ritis in prælio, parvum aut magnum, præ-
ter ſolum regem Iſraelitarum. Cùm ita- 32
que duces equitum Jehoſaphatum vidiſ-
ſent, dixerunt; Is eſt rex Iſraelitarum,
cúmque eum oppugnare deſtinâſſent, ex-
clamavit Jehoſaphat. Unde percipientes 33
duces equitum quòd is non eſſet rex Iſ-
raelitarum, receſſerunt à veſtigiis ejus.
Verùm quidam tenſo arcu verſus regem 34
Iſraelitarum, jaculatus eſt in eum ſagittā
quæ penetravit inter commiſſuram loricæ
ipſius: quare dixit ſui currûs ductori, Re-
trocede, & educ me de caſtris, quia jam
interii. Et aſcenderunt eo die milites, dum 35
rex conſiſteret in curru ſuo, propter Ara-
mæos, & mortuus eſt ſub veſperam, flu-
xítque ſanguis vulneris ex ictu ſagittæ in
currum ejus. Et proclamavit præco in ca- 36
ſtris ad occaſum ſolis, dicens; Abeat unuſ-
quiſque in civitatem & patriam ſuam. Et 37
vexerunt regem mortuum in Samari-
am, ſepultúſque fuit in ea. Cúmque la- 38
varent currum ejus in piſcina Samariæ,
linxerunt canes ſanguinem ejus, juxta ſer-
monem Domini, quem prædixerat. Re- 39
liquæ hiſtoriæ Achabi, & quicquid fecit,
& domus eburneæ januæ, quam extruxit,
& omnes civitates quas ædificavit, jam
ſcripta ſunt in libro hiſtoriarum regum
Iſraelitarum. Cùm occubuiſſet Achab 40
cum patribus ſuis, regnavit Ahaziahu fi-
lius ejus loco ipſius. Fuit autem initium 41
regni Jehoſaphati regis Juda, anno quar-
to Achabi regis Iſrael. Erátque Jehoſa- 42
phat cùm regnavit, annos natus triginta-
quinque; manſítq; rex in urbe pacis an-
nos vigintiquinque: & nomen matris e-
jus fuit Aruba Salhi filia.

מלכים ב : א

,ea ab declinavit non ,sui patris Asa via omni in ambulavit Et
43 וילך בכל־דרך אסא אביו לא־סר ממנו
excelsa Veruntamen .DOMINI oculis in rectum faciendo
44 לעשות הישר בעיני יהוה: אך הבמות
.excelsis in *suffientibus & immolantibus* populo adhuc ,*recesserunt* non
לא־סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות:
verborum residuum Et .Israel rege cum Jehosaphat fecit pacem Et
45 46 וישלם יהושפט עם־מלך ישראל: ויתר דברי
,pugnavit quo & ,fecit quod ejus robur & ,Jehosaphat
יהושפט וגבורתו אשר־עשה ואשר נלחם
regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa nonne
הלא־הם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי
Asa diebus in remanserat quod ,*prostituti* residuum Et ?Jehudah
47 יהודה: ויתר הקדש אשר נשאר בימי אסא
erat præfectus ,Edom in non rex Et .terra de abstulit,sui patris
48 אביו בער מן־הארץ: ומלך אין באדום נצב
eundum ad Tharsis naves fecit Jehosaphat .rex
49 מלך: יהושפט עשר אניות תרשיש ללכת
naves sunt confractæ quia *ivit* non & ,auro Ophir in
אופירה לזהב ולא הלך כי־נשברה אניות
ad Achab filius Achaziahu dixit Tunc .ghaber--Hesion in
50 בעציון גבר: אז אמר אחזיהו בן־אחאב אל־
:navibus in tuis servis cum mei servi Vadant :Jehosaphat
יהושפט ילכו עבדי עם־עבדיך באניות
,suis patribus cum Jehosaphat *Jacuitque* .Jehosaphat noluit &
51 ולא אבה יהושפט: וישכב יהושפט עם־אבתיו
regnavit & ,sui patris David civitate in suis patribus cum est sepultus &
ויקבר עם־אבתיו בעיר דוד אביו וימלך
regnavit Achab filius Achaziahu .eo pro ejus filius Jehoram
52 יהורם בנו תחתיו: אחזיהו בן־אחאב מלך
Jehosaphat decimo septimo anno *in* Someron in Israel super
על־ישראל בשמרון בשנת שבע עשרה ליהושפט
Fecitque .annis duobus Israel super regnavit & ,Jehudah regis
53 מלך יהודה וימלך על־ישראל שנתים: ויעש
via in & ,sui patris via in ambulavit & :DOMINI oculis in malum
הרע בעיני יהוה וילך בדרך אביו ובדרך
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham via in & ,suæ matris
אמו ובדרך ירבעם בן־נבט אשר החטיא
irritavit &,ei se incurvavit & ,Bahal Servivitque .Israel
54 את־ישראל: ויעבד את־הבעל וישתחוה לו ויכעס
fecerat quæ omnia secundùm Israel Deum Dominum
את־יהוה אלהי ישראל ככל אשר־עשה
.ejus pater
אביו:

Verſio VULG. LAT.

43 Et ambulavit in omni via Aſa patris ſui, & non declinavit ex ea: fecítque quod rectum erat in conſpectu Domini. 44 Veruntamen excelſa non abſtulit: adhuc enim populus ſacrificabat, & adolebat incenſum in 45 excelſis. Pacémque habuit 46 Joſaphat cum rege Iſrael. Reliqua autem verborũ Joſaphat, & opera ejus, quæ geſſit, & prælia, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum die- 47 rum regum Juda? Sed & reliquias effœminatorum, qui remanſerant in dieb⁹ Aſa patris 48 ej⁹, abſtulit de terra. Nec erat tunc rex conſtitutus in Edom. 49 Rex verò Joſaphat fecerat claſſes in mari, quæ navigarẽt in Ophir propter aurum: & ire non potuerunt, quia con- 50 fractæ ſũt in Aſiongaber. Tunc ait Ochozias filius Achab ad Joſaphat, Vadant ſervi mei cum ſervis tuis in navibus. Et 51 noluit Joſaphat. Dormivítq; Joſaphat cum patribus ſuis, & ſepultus eſt cum eis in civitate David patris ſui: regnavítque 52 Joram filius ejus pro eo. Ochozias autem filius Achab regnare cœperat ſuper Iſrael in Samaria, anno ſeptimodecimo Joſaphat regis Juda, regnavítque ſuper Iſrael duobus 53 annis. Et fecit malum in conſpectu Domini, & ambulavit in via patris ſui & matris ſuæ, et in via Jeroboam filii Nabat, 54 qui peccare fecit Iſrael. Servivit quoque Baal, & adoravit eum, & irritavit Dominũ Deum Iſrael, juxta omnia quæ fecerat pater ejus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

41 Καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ (κ) Ἰούδαν. ἐν ἔτει τετάρτῳ τοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως 42 Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ, Υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ 43 θυγάτηρ (λ) Σελαΐ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ᾽ αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς (μ) ἐν 44 ὀφθαλμοῖς κυρίου. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς 45 ὑψηλοῖς. Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφὰτ μετὰ βα- 46 σιλέως Ἰσραήλ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφάτ, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα (ν) ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν (ξ) βασιλέων Ἰούδα; 51 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευ- 52 σεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ. ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως (ο) Ἰούδα Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σα- 53 μαρείᾳ δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν (π) ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ Ἰεζάβελ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς (ρ) ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 54 Καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλὶμ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν Ἰσραήλ, κατὰ πάντα τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

Et Joſaphat filius Aſa regnavit ſuper Judam. In anno quarto Achab regis Iſrael regnavit Joſaphat, 41 *Filius (u) triginta & quinq; annorum in regnando ipſum: & viginti & quinq; annos regnavit in Hieruſalem. Et nomen matri ejus Azuba, filia Salai.* 42 *Et ambulavit in omni via Aſa patris ſui: non declinavit ab ea, faciendo rectum in oculis Domini.* 43 *Veruntamen excelſa non abſtulit. Adhuc populus ſacrificabat, & adolebant in excelſis.* 44 *Et pacem habuit Joſaphat cum rege Iſrael.* 45 *Et reliqua verborum Joſaphat, & potentatus ejus, (x) quæcunq; fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regum (y) Juda?* 46 *Et dormivit Joſaphat cum patribus ſuis, & ſepultus eſt apud patres ſuos in civitate David patris ſui. Et regnavit Joram filius ejus pro eo.* 51 *Et Ochozias filius Achaab regnavit ſuper Iſrael in Samaria. In anno ſeptimo & decimo Joſaphat regis Juda Ochozias filius Achaab regnavit in Iſrael in Samaria duos annos.* 52 *Et fecit malum ante Dominum, & ambulavit in via Achaab patris ſui, & in via Jezabel matris ſuæ, & in peccatis domûs Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael.* 53 *Et ſervivit Baalim, & adoravit eos: & exacerbavit Dominum Deum Iſrael ſecundùm omnia, (z) quæ facta fuerant ante eum.* 54

MS.A. (κ) Ἰούδαν. ἔτι (λ) Σαλαδά. (μ) ἐνώπιον κυρίου. (ν) ἐποίησεν, καὶ ὅσα ἐπολέμησεν, οὐχὶ ταῦτα (ξ) τῶν βασιλέων Ἰούδα; 47 Καὶ περισσὸν τοῦ ἐνδιηλλαγμένου * οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ ἐπέ- 48 λεξεν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδὼμ ἐστηλωμένος. 49 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησεν νῆας τοῦ πορευθῆναι * Ὠφειρὰ εἰς χρυσίον, καὶ οὐκ 50 ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσεὼν Γαβέρ. Τότε εἶπεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφάτ, Πορευθήτωσαν δοῦλοί * σου μετὰ τῶν δούλων μου καὶ τῇ ναυσίν. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. Καὶ ἐκοιμήθη (ο) Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ δύο ἔτη. (π) ἐνώπιον κυρίου, (ρ) ἁμαρτίαις Ἱεροβοὰμ

Βασιλειῶν γ´.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

43 44 ואזל בכל ארחא אסא אבוהי לא סטא מניה למעבד דכשר קדם יי: ברם במתא
45 לא עטרא עוד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין על במתא: ואשלים יהושפט עם מלכא
46 דישראל: ושאר פתגמי יהושפט וגבורתיה דעבד ודאגיח קרבא הלא אנון כתיבין על
47 ספר פתגמי יומין למלכי דבית יהודה: ושאר נפקת ברא דאשתאר ביומי אסא אבוהי
48 49 פלי מן ארעא: ומלכא לית באדום ממנא אלהן אסטרטיגי מלכא: יהושפט עבד ספינת
אפריקא למיזל לאופיר לאיתאה דהבא ולא אזל ארי אתברו ספינתא בעציון גבר:
50 בכן אמר אחזיהו בר אחאב ליהושפט יזלון עבדי עם עבדך בספינתא ולא אבה
51 יהושפט: ושכיב יהושפט עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד אבוהי
52 ומלך יהורם בריה תחותוהי: אחזיה בר אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת שבע
53 עסרי ליהושפט מלכא שבטא דבית יהודה ומלך על ישראל תרתין שנין: ועבד
דביש קדם יי ואזל באורח אבוהי ובאורח אמיה ובאורח ירבעם בר נבט דחיב ית
54 ישראל: ופלח ית בעלא וסגיד ליה וארגיז קדם יי אלהא דישראל ככל דעבד אבוהי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ambulavit in omni via Azza patris ſui; non declinavit ab ea faciendo 43 quod rectum erat ante Dominum. Veruntamen excelſa non receſſerunt: 44 adhuc uſq; populus ſacrificabat & adolebat aromata ſuper excelſa. Et 45 pacem fecit Jehoſaphat cum rege Iſrael. Et reliquum verborum Jehoſa- 46 phat, & *fortitudinem* ejus *quam* fecit, & quomodo iniit prœlium, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et re- 47 liquum ſcortorum quod relictum fuerat in diebus Azza patris ſui, extirpavit de terra. Et rex non erat in Edom præpoſitus: niſi anteſignanus re- 48 gis. Jehoſaphat fecit naves Aphrikah, eundi cauſa in Ophir, ut deferret au- 49 rum: & non ivit; quia fractæ ſunt naves in Gheſzion Gaber. Tunc dixit 50 Ahhaziahu filius Ahhab ad Jehoſaphat, Eant ſervi mei cum ſervis tuis in navi: & noluit Jehoſaphat. Et jacuit Jehoſaphat cum patribus 51 ſuis, & ſepultus eſt cum patribus ſuis in urbe David patris ſui, & regnavit Jehoram filius ejus pro eo. Ahhaziahu filius Ahhab regnavit ſuper Iſrael 52 in Somron anno decimo ſeptimo Jehoſaphat regis tribus domus Jehudah, & regnavit ſuper Iſrael duobus annis. Et fecit quod malum erat ante 53 Dominum, & ambulavit in via patris ſui, & in via matris ſuæ, & in via Jarabgham filii Nebat qui peccare fecit Iſrael. Et coluit Baghala, & adoravit 54 illum, & irritavit Dñm Deum Iſrael juxta omnia quæ fecerat pater ejus.

מלכים ב : א

CAP. I. א

cecidit Et .Achab *mortem post Iſrael in Moab eſt prævaricatus* Et
1 ויפשע מואב בישראל אחרי מות אחאב: ויפל
2 ,Someron in quod ,ſuum cœnaculum in *cancellum per* Achaziah
אחזיה בעד השבכה בעליתו אשר בשמרון
inquirite ,Ite :eos ad dixit & ,nuncios miſitque:ægrotavit &
ויחל וישלח מלאכים ויאמר אלהם לכו דרשו
.hac infirmitate de vivam ſi ,Hecron Deum zebub--Bahal *in*
בבעל זבוב אלהי עקרון אם־אחיה מחלי זה:

Verſio VULG. LAT.

Liber REGUM quartus,
Secundùm Hebræos
MALACHIM
SECUNDUS.

CAP. I.

1 PRævaricatus eſt autẽ Moab in Iſrael, poſtquàm mortuus 2 eſt Achab. Cecidítque Ochozias per cancellos cœnaculi ſui, ꝙ habebat in Samaria, & ægrotavit: miſitq; nuntios, dicens ad eos; Ite, conſulite Beelzebub deũ Accaron, utrùm vivere queam de infirmitate mea hac.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩ͂Ν Δ´.

ΚΕΦ. α´.

1 ΚΑὶ ἠθέτησε Μωὰβ ἐν Ἰσραὴλ μετὰ τὸ 2 ἀποθανεῖν Ἀχαάβ. Καὶ ἔπεσεν Ὀχοζίας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἠρρώστησε. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Δεῦτε (α) καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης. καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι᾽ αὐτοῦ.

REGNORUM. LIB. IV.

CAP. I.

ET prævaricatus eſt Moab in Iſrael, poſtquàm mortuus eſt Achaab. 1 *Et cecidit Ochozias per cancellum, qui in cœnaculo ſuo in Samaria, & ægrotavit. Et miſit nuntios, & dixit ad eos; Ite, & inquirite in Baal muſcam (a) deum Accaron; ſi vivam ex infirmitate mea hac. Et iverunt interrogare per eum.* 2

MS.A. Βασιλειῶν δ´. (α) καὶ ἐπερωτήσατε ἐν τῇ Βάαλ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

א

1 ומרדו מואבאי בישראל בתר דמית אחאב: ונפל אחזיה מן סרגתא בעליתיה די
2 בשומרון ואתמרע ושלח אזגדין ואמר להון אזילו תבעו בבעל זבוב טעות עקרון אם
אחי ממרעי דין

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

ET rebellaverunt Moabæi in Iſrael, poſtquam mortuus eſt Ahhab. Et 1 decidit Ahhaziah è cancellis in cœnaculum ſuum quod erat in Somron, 2 & ægrotavit: miſitque nuncios & dixit eis, Ite, interrogate Baghal-zebub Errorem Gheqron, ſi vivam de ægritudine mea hac.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

43 * ܘܗܠܟ ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ ܕܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܝܢ. ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
44 * ܒܪܡ ܒܝܬ ܕܒܚܐ. ܠܐ ܐܥܒܪ. ܘܥܘܕ ܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ ܘܡܣܩܝܢ ܒܣܡܐ ܥܠ ܒܝܬ ܕܒܚܐ. * ܘܐܫܠܡ 45
46 ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ. ܘܓܢܒܪܘܬܗ ܘܟܠܗܝܢ ܢܨܚܢܘܗܝ
47 ܕܥܒܕ ܘܩܪܒܘܗܝ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܙܢܝܬܐ
48 ܕܐܫܬܚܪܬ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. ܐܥܒܪ ܡܢ ܐܪܥܐ. * ܘܡܠܟܐ ܠܝܬ ܒܐܕܘܡ ܕܩܐܡ.
49 * ܘܝܗܘܫܦܛ ܥܒܕ ܐܠܦܐ ܒܬܪܫܝܫ. ܕܢܐܙܠܘܢ ܠܐܘܦܝܪ ܡܛܠ ܕܗܒܐ. ܘܠܐ ܐܙܠ. ܡܛܠ
50 ܕܐܬܬܒܪܘ ܐܠܦܐ ܒܥܣܝܘܢܓܒܪ. * ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܐܚܙܝܐ ܒܪ ܐܚܒ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܢܐܙܠܘܢ
51 ܥܒܕܝ ܥܡ ܥܒܕܝܟ ܒܐܠܦܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܝܗܘܫܦܛ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ.
52 ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪܗ. ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܐܚܙܝܐ
ܒܪ ܐܚܒ ܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܒܫܢܬ ܫܒܥܣܪܐ ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
53 ܘܐܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܗ
ܕܐܒܘܗܝ. ܘܒܐܘܪܚܗ ܕܐܡܗ. ܘܒܐܘܪܚܗ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ.
54 * ܘܦܠܚ ܠܒܥܠܐ ܘܣܓܕ ܠܗ. ܘܐܪܓܙ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ.

Ambulavit autem in omnibus viis Aſæ patris ſui, & non deflexit ab eis, fecítq; quod rectum erat coram Domino. 43 Verùm altaria non abſtulit, ſed adhuc populus ſacrificabant, & adolebant thura ſuper altaria. 44 Et pacem inivit Joſaphat cum regibus Iſraelis. 45 Reliquæ res Joſaphati, & præclara quæque facinora & bella ab eo geſta, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Juda. 46 Reliquias etiam ſcortationis quæ remanſerat in diebus Aſæ patris ſui, abolevit à terra. 47 In Adum verò nullus extabat rex. 48 Præterea naves fecerat Joſaphat in Tharſis, ut proficiſcerentur in Ophir auri gratiâ: ſed non profectæ ſunt, quoniam fractæ ſunt naves in Iſinu-geber. 49 Tunc dixit Ehazia filius Ahabi ad Joſaphat, Ibunt ſervi mei cum ſervis tuis in navibus: at non acquievit Joſaphat. 50 Demum occumbente Joſaphato cum patribus ſuis, & cum patribus ſuis ſepulto in civitate Davidis patris ſui, regnavit poſt eum Joram filius ejus. 51 Porrò Ehazias Ahabi filius regnum inivit ſuper Iſraelem in Samaria anno decimo ſeptimo Joſaphati regis Juda: regnavit autem ſuper Iſraelem duobus annis; 52 Et fecit quod malum erat coram Domino: nam ambulavit in viis patris ſui, in viis matris ſuæ, & in viis Jerobaami filii Nabati, qui ad peccandum induxerat Iſraelem: 53 Coluítque Baalem, & adoravit eum, & excitavit iram Domini Dei Iſraelis, ut fecerat pater ejus. 54

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

43 * وسلك في جميع طرايق ابيه اسا * ولم يزغ عنها من اعمال الاستقامة بين يدي الله * الا ان
44 البيع لم تعطل * وكان القوم الي هذا الوقت يذبحون ويبخرون في البيع * وكان يهوسافاط قد
45 سالم ملك اسرايل * وباقي اخبار يهوسافاط وجبروته الذي صنع وملاحمه * قد كتب في سفر
46 اخبار ايام ملوك سبط يهودا * وباقي الذين كانوا ممن تزوج من البرانيين على سبيل المتعة *
47 انفاهم من الارض * ولم يكن يوميذ في ادوم ملكا متولي الملك * وكان قد عمل سفنا في 48 49
طرسوس ليمضي الي الهند ليحمل فيها من هناك ذهبا * ولم يمض لان سفنا انكسرت في عصيون
50 جابر * وعند ذلك قال احزياهو بن احاب ليهوسافاط * ان تخرج عبيدك مع عبيدي في السفن *
51 فلم يجبه يهوسافاط * واضطجع يهوسافاط مع ابايه * وقبر مع ابايه في قرية داود * وملك يهورام
52 ابنه مكانه * وكان اول ملك احزياهو بن احاب في سنة سبعة عشر لملك يهوسافاط ملك
53 سبط يهودا * وملك على ال اسراييل لسنتين * وصنع الشر بين يدي الله * وسلك في ذلك
54 مسلك ابيه وامه * ومسلك يوربعام بن نباط المؤثم لال اسراييل * وعبد الباعل وسجد له *
وعمل المسخطات قدام الله اله اسراييل * كجميع ما صنع ابوه *

Et ambulavit in omnibus viis patris ſui Aſæ, nec aberravit ab eis quod ad rectè agendum coram Deo: 43 *Veruntamen templa non ceſſârunt, imò ad id uſque temporis ſacrificabant populus, & adolebant in templis.* 44 *Pacem quoque inierat Jehoſaphat cum rege Iſraelis.* 45 *Reliquæ hiſtoriæ Jehoſaphati, & fortitudo ejus quam geſſit, & bellum ejus, jam ſcripta ſunt in libro hiſtoriarũ dierum regum tribûs Juda.* 46 *Eos etiã qui remanſerant ex his qui uxores duxerant ex extraneis per modum concubinatûs, ejecit è terra.* 47 *(Iis diebus non erat in Edom rex præpoſitus regno.)* 48 *Fecerat etiam naves in Tharſo ut iret in Indiam, iiſque aurum inde adveheret: at non ivit, quia naves aliquot confractæ ſunt in Eſjon-gaber.* 49 *Tunc dixit Abaziahu Achabi filius ad Jehoſaphat, Exeant quæſo ſervi tui cum ſervis meis in navibus: at non acquievit illi Jehoſaphat.* 50 *Deinde accubuit Jehoſaphat cum patrib⁹ ſuis, & ſepultus eſt cum patribus ſuis in civitate Davidis; regnavítque Jehoram filius ejus loco ipſius.* 51 *Fuit autem principiũ regni Abaziahu filii Achabi, anno decimoſeptimo regni Jehoſaphati regis trib⁹ Juda, regnavítque ſuper Iſraelitas duobus annis:* 52 *Et fecit malum coram Deo, ſecutus in hoc viam patris ſui & matris ſuæ, necnon viam Jerobaami filii Nabati, qui ad peccatum provocaverat Iſraelitas.* 53 *Coluit enim Baalem, & adoravit eum, & perpetravit ea quæ iram merebantur coram Deo, Deo Iſraelis, prorſus ut fecerat pater ejus.* 54

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܬܘܒ ܣܦܪܐ ܕܬܪܝܢ ܕܡܠܟܘܬܐ * ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 * ܘܡܪܕ ܡܘܐܒ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܐܚܒ. * ܘܢܦܠ ܐܚܙܝܐ ܡܢ ܟܘܬܐ 2
ܕܥܠܝܬܗ ܕܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܬܟܪܗ. ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܫܐܠܘ ܒܝ
ܒܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ.. ܐܢ ܡܬܚܠܡ ܐܢܐ ܡܢ ܟܘܪܗܢܐ ܗܢܐ.

Sequitur Liber ſecundus

REGNORUM.

ELISÆUS PROPHETA.

CAPUT I.

DEfecit autem Moab ab Iſraelitis poſtquam mortuus eſt Ahab. 1 Et cadens Ehazias è xyſto cœnaculi ſui quod erat in Samaria, ægrotavit: quamobrem miſit nuntios, quibus dixit, Ite, conſulite Beelzebub deum Ecronis, ſimne convaliturus ab hoc morbo meo. 2

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* السفر الرابع من اسفار الملوك *

* الفصل الاول *

1 * وعصوا الموابيون لال اسراييل بعد وفاة احاب * وسقط احزياهو من روشن علييه التي 2
في سومرون ومرض * وبعث رسلا وقال لهم * امضوا واستخبروا باعل زبوب طاغوت عقرون هل
اشفي من مرضي هذا *

LIBRORUM REGUM

Liber quartus.

CAPUT I.

DEfecerunt autem Moabitæ ab Iſraelitis poſt obitum Achabi. 1 *Deciditque Abaziahu è feneſtra cœnaculi ſui quod erat in Samaria, & cùm ægrotâſſet, miſit nuntios, & dixit eis; Ite, ſciſcitamini Beelzebub idolum Acronis, num ſanitatem ſim recuperaturus ab hoc morbo meo.* 2

aſcende ,Surge :Tisbiten Elijah ad eſt locutus Domini angelus Et
3 וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר אֶל־אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי קוּם עֲלֵה
non *non ob* An ,eos ad loquere & ,Someron regis nunciorum occurſum in
לִקְרַאת מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ־שֹׁמְרוֹן וְדַבֵּר אֲלֵהֶם הֲמִבְּלִי אֵין־
Deum zebub-Bahal *in* inquirendũ ad *euntes vos* ,Iſrael in *Deum*
אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם הֹלְכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי
,*illuc* aſcendiſti quem lecto :Dominus dicit Sic idcirco Et ?Hecron
4 עֶקְרוֹן׃ וְלָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם
ſunt reverſi Et .Elijah abiit & :morieris moriendo ſed ,*eo de* deſcendes non
5 לֹא־תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי מוֹת תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּה׃ וַיָּשׁוּבוּ
Dixeruntque ?eſtis reverſi *hoc Quid* :eos ad Dixitque .eum ad nuncii
6 הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מַה־זֶּה שַׁבְתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ
revertimini ,Ite :nos ad dixitque ,noſtrũ occurſum in aſcendit Vir :eum ad
אֵלָיו אִישׁ עָלָה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ
,Dñs dixit Sic,eum ad loquemini & ,vos miſit qui ,regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם וְדִבַּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה
-Bahal *in* inquirendũ ad *mittens tu* Iſrael in *Deum* non *non ob* An
הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ לִדְרֹשׁ בְּבַעַל
non ,*illuc* aſcendiſti quem lecto Idcirco ?Hecron Deum zebub-
זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־
:eos ad eſt Locutuſque .morieris moriendo ſed ,*eo ex* deſcendes
7 תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם
eſt locutus &:veſtrum occurſum in aſcendet qui ,viri *judicium Quod*
מֶה מִשְׁפַּט הָאִישׁ אֲשֶׁר עָלָה לִקְרַאתְכֶם וַיְדַבֵּר
habitor Vir :eum ad Dixeruntque ?iſtos ſermones vos ad
8 אֲלֵיכֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ בַּעַל
Tisbites Elijah :ait & ,*ſuis renibus in* accinctus pelliceo cingulo &,*crinis*
שֵׂעָר וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו וַיֹּאמַר אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי
:ejꝰ quinquaginta &,quinquagenarium principem eum ad Miſitque .*ipſe*
9 הוּא׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁיו
eſt locutuſque :montis *capite ſuper ſedens* ecce & ;eum ad aſcendit &
וַיַּעַל אֵלָיו וְהִנֵּה יֹשֵׁב עַל־רֹאשׁ הָהָר וַיְדַבֵּר
reſpondit Et .Deſcende :eſt locutus rex ,Dei Vir :eum ad
10 אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ דִּבֶּר רֵדָה׃ וַיַּעֲנֶה
Dei vir ſi Et *:quinquaginta* principem ad eſt locutuſque:Elijahu
אֵלִיָּהוּ וַיְדַבֵּר אֶל־שַׂר הַחֲמִשִּׁים וְאִם־אִישׁ אֱלֹהִים
:tuos quinquaginta & ,te conſumat & ,*cœlis* de ignis deſcendat ,*ego*
אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ
.ejus quinquaginta & ,eum conſumpſit & cœlis è ignis deſcendit &
וַתֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃
,alium quinquagenarium principem eum ad miſitque ,eſt reverſus Et
11 וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר־חֲמִשִּׁים אַחֵר
,Dei Vir :eum ad eſt locutus & reſpondit &:ejꝰ quinquaginta &
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַן וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים
eſt locutus &,Elijah reſpondit Et .deſcende,Feſtina :rex dixit ſic
12 כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ מְהֵרָה רֵדָה׃ וַיַּעַן אֵלִיָּה וַיְדַבֵּר
,cœlis de ignis deſcendat ,*ego* Dei vir Si :eos ad
אֲלֵיהֶם אִם־אִישׁ הָאֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם
ignis deſcendit & :tuos quinquaginta & ,te *comedat* &
וְתֹאכַל אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ־
.ejus quinquaginta & ,eum conſumpſit & ,cœlis de Dei
אֱלֹהִים מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃
,tertium quinquagenarium principem miſit & ,eſt reverſus Et
13 וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח שַׂר־חֲמִשִּׁים שְׁלִשִׁים
quinquagenarius princeps venit Et ,aſcendit Et .ejꝰ quinquaginta &
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל וַיָּבֹא שַׂר־הַחֲמִשִּׁים
eſt deprecatus &,Elijahu *regione è* ſua genua ſuper ſe incurvavit &,tertius
הַשְּׁלִישִׁי וַיִּכְרַע עַל־בִּרְכָּיו לְנֶגֶד אֵלִיָּהוּ וַיִּתְחַנֵּן
,mea anima quæſo ſit precioſa Dei Vir :eũ ad eſt locutuſq;,eum *ad*
אֵלָיו וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים תִּיקַר־נָא נַפְשִׁי
.tuis oculis in quinquaginta horum tuorum ſervorum anima &
וְנֶפֶשׁ עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה חֲמִשִּׁים בְּעֵינֶיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

3 Angelus autem Domini locutus eſt ad Eliam Theſbiten, dicens; Surge, & aſcende in occurſum nuntiorum regis Samariæ, & dices ad eos; Numquid non eſt Deus in Iſrael, ut eatis ad conſulendum Beelzebub deum Accaron? 4 Quam ob rem hæc dicit Dominus; De lectulo, ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed morte moriêris. Et abiit Elias. 5 Reverſique ſunt nuntii ad Ochoziam. Qui dixit eis, Quarè reverſi eſtis? 6 At illi reſponderunt ei; Vir occurrit nobis, & dixit ad nos; Ite, & revertimini ad regem, qui miſit vos, & dicetis ei; Hæc dicit Dominus; Numquid, quia non erat Deus in Iſrael, mittis ut conſulatur Beelzebub deus Accaron? Idcircò de lectulo, ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed morte moriêris. 7 Qui dixit eis; Cujus figuræ & habitûs eſt vir ille, qui occurrit vobis, & locutus eſt verba hæc? 8 At illi dixerunt; Vir piloſus, & zonâ pelliceâ accinctus renibus. Qui ait, Elias Theſbites eſt. 9 Miſitque ad eum quinquagenarium principem, & quinquaginta qui erant ſub eo. Qui aſcendit ad eum: ſedentique in vertice montis, ait; Homo Dei, rex præcepit ut deſcendas. 10 Reſpondenſque Elias, dixit quinquagenario; Si homo Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos. Deſcendit itaque ignis de cœlo, & devoravit eum, & quinquaginta qui erant cum eo. 11 Rurſumque miſit ad eum principem quinquagenarium alterum, & quinquaginta cum eo. Qui locutus eſt illi; Homo Dei, hæc dicit rex; Feſtina, deſcende. 12 Reſpondens Elias ait; Si homo Dei ego ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos. Deſcendit ergò ignis de cœlo, & devoravit illum, & quinquaginta ejus. 13 Iterùm miſit principem quinquagenarium tertium, & quinquaginta qui erant cum eo. Qui cùm veniſſet, curvavit genua contra Eliam, & precatus eſt eum, & ait; Homo Dei, noli deſpicere animam meam, & animas ſervorum tuorum qui mecum ſunt.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκάλεσεν Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην, (β) λέγων, Ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων Ὀχοζίου βασιλέως Σαμαρείας, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; 4 καὶ οὐχ οὕτως· Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Ἡ (γ) κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, (δ) ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. καὶ 5 ἐπορεύθη Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν· καὶ εἶπε 6 πρὸς αὐτοὺς, Τί ὅτι (ε) ἐπεστρέψατε; Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν, καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, Δεῦτε, ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς, καὶ λαλήσατε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν (ζ) ἐν Ἰσραὴλ, σὺ πορεύῃ (η) ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; οὐχ (θ) οὕτως. ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' 7 αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ (ι) ἀποθανῇ. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ καθὰ ἐλάλησεν Ἠλιού. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς 8 λόγους τούτους; Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἀνὴρ δασὺς, καὶ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος τὴν (κ) ὀσφὺν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἠλιοὺ 9 ὁ Θεσβίτης (λ) οὗτός ἐστι. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς (μ) αὐτὸν πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ (ν) ἀνέβη πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδοὺ Ἠλιοὺ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέ σε, 10 κατάβηθι. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον, Καὶ εἰ ἄνθρωπος (ξ) θεοῦ ἐγὼ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. 11 Καὶ (ο) προσέθετο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. (π) καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Ταχέως κατάβηθι. 12 Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Εἰ ἄνθρωπος (ρ) θεοῦ ἐγὼ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. 13 Καὶ (σ) προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι ἡγούμενον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. (τ) καὶ ἦλθεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα (υ) αὐτοῦ κατέναντι Ἠλιοὺ, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἐντιμωθήτω ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

3 *Et angelus Domini vocavit Eliu Thesbitem, dicens; Surgens, vade in obviam nuntiorũ Ochoziæ regis Samariæ, & loquêris ad eos; Si propterea quòd non ſit Deus in Iſrael, vos itis inquirere in Baal muſcam deum Accaron? Et (b) non ita.* 4 *Quoniam hæc dicit Dominus; Lectus, ſuper quem aſcendiſti illuc, non deſcendes ab eo, quia morte moriêris. Et ivit Eliu, & dixit ad eos.* 5 *Et reverſi ſunt nuntii ad eum. Et dixit ad eos;* 6 *Quid, quòd reverſiſtis? Et dixerunt ad eum; Vir aſcendit in occurſum noſtrum, & dixit ad nos; Ite, revertite ad regem, qui miſit vos, et loquimini ad eum; Hæc dicit Dominus; Si propterea quòd non ſit Deꝰ in Iſrael, tu vadis inquirere in Baal muſcã deũ Accaron? Non ita. Lectꝰ, ſuper quem aſcendiſti illuc, non deſcendes ab eo, quia morte moriêris.* 7 *Et (c) reverſi annuntiaverunt regi ſecundùm quæ locutus fuerat Eliu. Et locutus eſt ad eos; Quodnam judicium viri, qui aſcendit in obviam vobis, & locutus eſt ad vos verba hæc?* 8 *Et dixerunt ad eum; Vir piloſus, & zonâ pelliceâ accinctus lumbum ſuum. Et dixit, Eliu Thesbites hic eſt.* 9 *Et miſit ad eum principem quinquagenarium, et ipſos quinquaginta illius. Et (d) aſcendit ad eum. Et ecce Eliu ſedebat ſuper cacumen montis. Et locutus eſt princeps quinquagenarius ad eum, & dixit; Homo Dei, rex vocavit te: Deſcende.* 10 *Et reſpondit Eliu, & dixit ad principem quinquagenarium; Et, ſi homo Dei ego; deſcendet ignis de cœlo, & devorabit te, & quinquaginta tuos. Et deſcendit ignis de cœlo, & devoravit eum, & quinquaginta ejus.* 11 *Et adjecit rex, & miſit ad eum alium principẽ quinquagenariũ, et ipſos quinquaginta illius. Et locutꝰ eſt princeps quinquagenarius ad eum, & dixit; Homo Dei, hæc dicit rex; Citò deſcende.* 12 *Et reſpondit Eliu, & locutus eſt ad eum, & dixit; Si homo Dei ego, deſcendet ignis de cœlo, & devorabit te, & quinquaginta tuos. Et deſcendit ignis de cœlo, & devoravit eum, & quinquaginta ejus.* 13 *Et adjecit adhuc rex mittere (e) ducem, & quinquaginta ejus. Et venit princeps quinquagenarius tertius, & curvavit ſe ſuper genua ſua ante Eliu, & oravit eum, & locutus eſt ad eum, & dixit; Homo Dei, pretioſa ſit anima mea, & anima ſervorum tuorum, horum quinquaginta, in oculis tuis.*

MS. A. (β) λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς (γ) κλίνη σου ἐφ' (δ) ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ (ε) ἐπεστράφητε; (ζ) ἐν Ἱερουσαλὴμ, (η) ζητῆσαι ἐν τῇ Βάαλ (θ) οὕτως. *ἐφ' ἧς ἀνέβης ὅτι οὐ (ι) ἀποθανῇ. Καὶ ἐλάλησεν (κ) ὀσφῦν. καὶ (λ) ἐστὶν οὗτος. Καὶ (μ) αὐτοῦ ἡγούμενον πεντηκόνταρχον (ν) ἀνέβη καὶ ἦλθεν πρὸς (ξ) τοῦ θεοῦ (ο) προσέθηκεν (π) καὶ ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν (ρ) τοῦ θεοῦ εἰμι ἐγὼ, (σ) προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς ἀποστεῖλαι ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον καὶ τοὺς (τ) καὶ ἀναβὰς ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος (υ) ἑαυτοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וּמַלְאֲכָא דַיְיָ מַלֵּל עִם אֵלִיָּהוּ דְמִן תּוֹשָׁב קוּם סַק לִקְדָמוּת אִזְגַּדֵי מַלְכָּא דְשֹׁמְרוֹן וּמַלֵּל
עִמְּהוֹן הֲלָא אֱלָהָא קַיָּם דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בְּיִשְׂרָאֵל אַתּוּן אָזְלִין לְמִתְבַּע בְּבַעַל זְבוּב
4 טָעֲוַת עֶקְרוֹן׃ וּבְכֵן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ עַרְסָא דִסְלֵקְתָּא תַמָּן לָא תֵיחוֹת מִנַּהּ אֲרֵי מְמָת תְּמוּת
5 6 וַאֲזַל אֵלִיָּה׃ וְתָבוּ אִזְגַּדַיָּא לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לְהוֹן מָא דֵין תַּבְתּוּן׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ גַּבְרָא סְלִיק
לִקְדָמוּתָנָא וַאֲמַר לָנָא אֱזִילוּ תוּבוּ לְוָת מַלְכָּא דִשְׁלַח יַתְכוֹן וּתְמַלְּלוּן עִמֵּיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ
הֲלָא אֱלָהָא קַיָּם דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בְּיִשְׂרָאֵל אַתְּ שָׁלַח לְמִתְבַּע בְּבַעַל זְבוּב טָעֲוַת עֶקְרוֹן
7 בְּכֵן עַרְסָא דִסְלֵקְתָּא תַמָּן לָא תֵיחוֹת מִנַּהּ אֲרֵי מְמָת תְּמוּת׃ וּמַלֵּל עִמְּהוֹן מָא נִימוֹסָא
8 דְגַבְרָא דִסְלִיק לִקְדָמוּתְכוֹן וּמַלֵּל עִמְּכוֹן יַת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ גְּבַר בְּעֵיל
9 סַעַר וְזָרְזָא דְמַשְׁכָּא אֲסִיר בְּחַרְצֵיהּ וַאֲמַר אֵלִיָּה דְמִן תּוֹשָׁב הוּא׃ וּשְׁלַח לְוָתֵיהּ רַב
חַמְשִׁין וְחַמְשִׁין דְעִמֵּיהּ וּסְלִיק לְוָתֵיהּ וְהוּא יָתִיב עַל רֵישׁ טוּרָא וּמַלֵּל עִמֵּיהּ נְבִיָּא דַיְיָ
10 מַלְכָּא מַלֵּיל חוּת׃ וַאֲתֵיב אֵלִיָּה וּמַלֵּל עִם רַב חַמְשִׁין אִם נְבִיָּא דַיְיָ אֲנָא תֵּיחוֹת אֶשָּׁתָא
מִן שְׁמַיָּא וְתֵיכוֹל יָתָךְ וְיַת חַמְשִׁין דְעִמָּךְ וּנְחַתַת אֶשָּׁתָא מִן שְׁמַיָּא וַאֲכָלַת יָתֵיהּ וְיַת חַמְשִׁין
11 דְעִמֵּיהּ׃ וְתָב וּשְׁלַח לְוָתֵיהּ רַב חַמְשִׁין אוּחְרָנִין וְחַמְשִׁין דְעִמֵּיהּ וַאֲתֵב וּמַלֵּל עִמֵּיהּ נְבִיָּא
12 דַיְיָ כִּדְנַן אֲמַר מַלְכָּא אוֹחִי חוּת׃ וַאֲתֵיב אֵלִיָּהוּ וּמַלֵּל עִמְּהוֹן אִם נְבִיָּא דַיְיָ אֲנָא תֵּיחוֹת
אֶשָּׁתָא מִן שְׁמַיָּא וְתֵיכוֹל יָתָךְ וְיַת חַמְשִׁין דְעִמָּךְ וּנְחַתַת אֶשָּׁתָא מִן שְׁמַיָּא וַאֲכָלַת יָתֵיהּ וְיַת
13 חַמְשִׁין דְעִמֵּיהּ׃ וְתָב וּשְׁלַח רַב חַמְשִׁין תְּלִיתָאִין וְחַמְשִׁין דְעִמֵּיהּ וּסְלִיק וַאֲתָא רַב חַמְשִׁין
תְּלִיתָאִין וּכְרַע עַל בִּרְכּוֹהִי לְקָבִיל אֵלִיָּהוּ וּבְעָא מִן קֳדָמוֹהִי וּמַלֵּל עִמֵּיהּ נְבִיָּא דַיְיָ תֵּיקַר
כְּעַן נַפְשִׁי וְנַפְשָׁא דְעַבְדָךְ אִלֵּין חַמְשִׁין בְּעֵינָךְ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

3 Et angelus Domini locutꝰ eſt cum Eliah qui erat ex Thoſab, Surge aſcende in occurſum nunciorum regis Somron, & *loquere cum illis*: Nonne Deus vivit cujus majeſtas manet in Iſrael; ut eatis interrogare Baghal-zebub idôlum Ghegron? 4 Et idcirco ſic dixit Dñs, De lecto, in quem aſcendiſti, non deſcendes, quia moriendo morieris. & abiit Eliah. 5 Et redierunt nunci ad illum: & dixit eis, Quare rediiſtis? 6 Et dixerunt ei, Vir aſcendit in occurſum noſtrum, & dixit nobis, Ite, redite ad regem qui miſit vos, & loquimini cum illo, Sic dixit Dñs, Nonne Deus vivit cujus majeſtas manet in Iſrael, ut miſeris interrogare Baghal-zebub Errorem Ghegron? idcircò de lecto in quem aſcendiſti non deſcendes, quia moriendo morieris. 7 Et locutꝰ eſt cum illis, Quæ eſt diſpoſitio viri qui aſcendit in occurſum veſtrum, & locutꝰ eſt vobiſcum verba hæc? 8 Et dixerunt ei, Vir præditus capillis, & cinctorio pelliceo alligatꝰ lumbos ſuos. Et dixit, Eliah qui eſt ex Thoſab, ipſe eſt. 9 Et miſit ad eum magiſtrum quinquagenarium, & quinquaginta, qui erant cum illo; & aſcendit ad illum: & ipſe ſedebat ſuper caput montis, & locutus eſt cum illo, Propheta Domini, Rex locutus eſt, Deſcende. 10 Et reſpondit Eliah, & locutus eſt cum magiſtro quinquagenorum, Si propheta Dñi ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te & quinquaginta qui ſunt tecum: & deſcendit ignis de cœlo, & devoravit illum & quinquaginta qui erant cum illo. 11 Et rurſum miſit ad illum magiſtrum quinquagenorum *aliorum*, & quinquaginta qui erant cum eo; & reſpondit & locutus eſt cum illo, Propheta Dñi, ſic dixit rex, Feſtina, deſcende. 12 Et reſpondit Eliah & *locutus eſt cum illis*, Si propheta Dñi ſum, deſcendat ignis de cœlo, & devoret te & quinquaginta qui tecum ſunt: tunc deſcendit ignis de cœlo, & devoravit illum, & quinquaginta qui erant cum eo. 13 Et rurſum miſit magiſtrũ quinquagenorum *tertiorum* & quinquaginta qui erant cum eo: & aſcendit & venit magiſter quinquagenorum *tertiorum*, & incurvavit ſe ſuper genua ſua coram Eliah, & precatus eſt coram eo & locutus eſt cum illo, Propheta Domini, pretioſa ſit quæſo anima mea, & anima ſervorum tuorum horum quinquaginta in oculis tuis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܐܠܝܐ ܕܡܢ ܬܫܒܝ. ܩܘܡ ܣܩ ܠܐܘܪܥܐ ܕܐܝܙܓܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܫܡܪܝܢ 3
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܐ ܡܢ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܐܙܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܫܐܠܘ ܡܢ
ܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ.. *ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܥܪܣܐ ܕܣܠܩܬ ܥܠܘܗܝ 4
ܠܐ ܬܚܘܬ ܡܢܗ. ܐܠܐ ܡܡܬ ܬܡܘܬ. ܘܐܙܠ ܐܠܝܐ.* ܘܗܦܟܘ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܐܚܙܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ 5
ܐܚܙܝܐ ܡܢܐ ܗܦܟܬܘܢ.. *ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܚܕ ܣܠܩ ܠܐܘܪܥܢ. ܘܐܡܪ ܠܢ. ܙܠܘ ܗܦܘܟܘ ܠܘܬ 6
ܡܠܟܐ ܕܫܕܪܟܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܢ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܫܕܪܬ ܠܡܫܐܠ
ܡܢ ܒܥܠܙܒܘܒ ܐܠܗܐ ܕܥܩܪܘܢ.. ܡܛܠ ܗܢܐ. ܥܪܣܐ ܕܣܠܩܬ ܥܠܘܗܝ.. ܠܐ ܬܚܘܬ ܡܢܗ.
ܐܠܐ ܡܡܬ ܬܡܘܬ. *ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢܐ ܗܘܐ ܕܡܘܬܗ ܕܓܒܪܐ ܕܣܠܩ ܠܐܘܪܥܟܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ 7
ܡܠܐ ܗܠܝܢ. *ܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܣܥܪܢܐ. ܘܐܣܪܐ ܕܡܫܟܐ ܐܣܝܪ ܒܚܨܘܗܝ.. ܐܡܪ ܠܗܘܢ 8
ܐܠܝܐ ܬܫܒܝܐ ܗܘ. *ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܪܒ ܚܡܫܝܢ. ܘܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܣܠܩܘ ܠܘܬܗ. 9
ܘܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ ܪܝܫ ܛܘܪܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.. ܡܠܟܐ ܐܡܪ. ܚܘܬ. *ܘܥܢܐ 10
ܐܠܝܐ ܘܐܡܪ ܠܪܒ ܚܡܫܝܢ. ܐܢ ܢܒܝܗ ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ.. ܬܚܘܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.. ܘܬܐܟܘܠ
ܠܟ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܟ. ܘܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܟܠܬܗ ܠܗ ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ.
*ܘܗܦܟ ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܪܒ ܚܡܫܝܢ ܐܚܪܢܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܡܠܠ ܘܐܡܪ ܠܗ. 11
ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܚܘܬ ܒܥܓܠ. *ܘܥܢܐ ܐܠܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܢܒܝܗ 12
ܐܢܐ ܕܐܠܗܐ.. ܬܚܘܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܐܟܘܠ ܠܟ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܟ. ܘܢܚܬܬ ܢܘܪܐ
ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.. ܘܐܟܠܬܗ ܠܗ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. *ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܪܒ 13
ܚܡܫܝܢ ܬܠܝܬܝܐ. ܘܚܡܫܝܢ ܕܥܡܗ. ܘܣܠܩ ܪܒ ܚܡܫܝܢ. ܘܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ
ܩܕܡ ܐܠܝܐ. ܘܡܬܟܫܦ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.. ܬܬܝܩܪ ܢܦܫܝ
ܘܢܦܫܐ ܕܥܒܕܝܟ ܗܠܝܢ ܚܡܫܝܢ ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝܟ.

Angelus autem Domini dixit Eliæ qui erat 3
è Theſbi, Surge, aſcende obviàm nuntiis Re-
gis Samariæ, & dic eis; Num quòd deſit Deus
in Iſraele, itis conſultũ Beel-zebub deum E-
cronis? Ob id ſic dicit Dominus, E lecto 4
quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed certiſſi-
mè morieris: deinde abiit Elia. Reverſis 5
itaque nuntiis ad Ehaziã, dixit eis Ehazia;
Cur reverſi eſtis? Vir quidam, inquiunt 6
illi, aſcendit in occurſum noſtrum, dixítque
nobis; Revertimini, ite ad virum qui miſit
vos, & dicite ei; Num quòd deſit Deus in
Iſraele, miſiſti conſultũ Beel-zebub deum E-
cronis? ob id è lecto quem aſcendiſti, non de-
ſcendes, ſed omnino morieris. Ait illis, 7
Qualis eſt habitus viri qui aſcendit in occur-
ſum veſtrum, dixítque vobis hujuſmodi ver-
ba? Dicunt ad eum, Vir piloſus eſt, & zo- 8
nâ pelliceâ præcinctus lumbos ſuos. Ait illis,
Elias eſt Theſbites. Miſítque contra eum 9
ducem quinquaginta cum quinquaginta qui
cum eo erant: qui cùm aſcendiſſent ad eum
dum ſederet ſuper cacumine montis, dixerunt
ei; Propheta Dei, rex dicit, Deſcende. Re- 10
ſpondens Elia dixit duci quinquaginta; Si
propheta Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo,
devorétque te & quinquaginta qui tecum
ſunt: & deſcendens ignis è cœlo devoravit
eum atque quinquaginta qui erant cum eo.
Rurſ⁹ miſit contra eum ducem aliorum quin- 11
quaginta, & quinquaginta qui erant cum eo:
qui compellans eum dixit, Propheta Dei, ſic
dicit rex, Deſcende confeſtim. Reſpondens 12
Elia dixit ei; Si propheta Dei ſum, deſcen-
dat ignis de cœlo, devorétque te & quin-
quaginta qui tecum ſunt: & deſcendens
ignis Dei de cœlo, devoravit tam illũ quàm
quinquaginta qui erant cum eo. Tertiò 13
quoque miſit in eum præfectum quinquagin-
ta cum quinquaginta qui cum eo erant: & a-
ſcendens præfect⁹ quinquaginta, flexis coram
Elia genibus ſuis precabatur eum, & dicebat
illi; Propheta Dei, in pretio ſit *quæſo* vita mea
& vita ſervorum tuorum iſtorum quinqua-
ginta coram te aſtantium.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

*وبعد ذلك خاطب ملاك الله ايليا التسبي قايلا * قم فاطلع للقاء رسل ملك سومرون وتنبا 3
لهم قايلا * كان ليس اله قد اقام سكينة حالة في آل اسراييل * حتي انتم ماضيين لاستعلام
باعل ربوب طاغوت عقرون * وكذاك فقد قال الله * ان السرير الذي صعدت عليه لا تنزل 4
عنه الا ميتا هالكا * ومضي ايليا * ورجع الرسل اليه * فقال لهم * لماذا جيتم * فقالوا له * ان رجلا 5 6
طلع للقاينا * وقال لنا * امضوا راجعين الي الملك الذي بعثكم وقولوا له * كذا قال الله * كان
ليس اله قد احل سكينته في آل اسراييل * حتي بعثت مستعلما لباعل ربوب طاغوت عقرون *
فلهذا من فعلك ان السرير الذي علوته لا تنحدر عنه سالما * بل تموت عليه موتا * فقال 7
لهم * ما زي الرجل الذي طلع للقايكم وخاطبكم بهذا الكلام * فقالوا رجل شعراني مستور 8
بجلد * فقال هو ايليا التسبي * فوجه اليه قايدا في خمسين رجلا * فطلع اليه وهو جالس 9
علي راس الجبل * فقال له * يا نبي الله * ان الملك يقول انحدر مسرعا * فاجاب ايليا فقال لرييس 10
الخمسين * ان كنت نبي الله فلتنزل نار من السماء * فتاكلك والخمسين الذين معك * فنزلت
نار من السماء * فاكلته مع الخمسين الذين معه * ثم عاد وبعث اليه رييس خمسين ثانيا 11
والخمسين معه * فكلمه وقال له * يا نبي الله ان الملك يقول انحدر مسرعا * فاجاب ايليا فقال 12
لرييس الخمسين * ان كنت نبي الله فلتنزل نار من السماء * فتاكلك والخمسين الذين معك *
فنزلت نار من السماء * فاكلته والخمسين الذين معه * ثم عاد وبعث اليه رييس خمسين 13
ثالثا والخمسين معه * فاطاع رييس الخمسين الثالث وجاء فجثي علي ركبتيه امام ايليا وتضرع
اليه قايلا * يا نبي الله اسالك الآن ان تكرم لديك نفسي وانفس عبيدك هولاء الخمسين
في عينيك *

Interim allocutus eſt Angelus Dei Eliam 3
Thesbiten dicens, Surge, & aſcende ob-
viàm nuntiis regis Samariæ, & vaticina-
re illis dicens, Quaſi verò non adeſſet
Deus qui ſtationem ſuam collocavit ma-
nentem inter Iſraelitas, vos itis ſciſcita-
turi Beel-zebub idolum Acronis. Jam 4
autem ſic dixit Deus, De lecto quidem
ſuper quem aſcendiſti, nequaquam niſi
mortuus ac defunctus deſcendes: tum
diſceſſit Elia. Redeuntibus igitur ad eum 5
nuntiis, ait illis, Qua de cauſa veniſtis?
Reſponderunt ei, Vir quidam aſcendit ob- 6
viàm nobis, dixitque, Ite redeuntes ad re-
gem qui vos miſit, & dicite ei; Sic di-
cit Deus, Quaſi verò non ſit Deus qui
domicilium ſuum collocavit inter Iſrae-
litas, miſiſti ſciſcitatum Beel-zebub ido-
lum Acronis: propter hujuſmodi actionem
tuam, è lecto quem conſcendiſti, nequa-
quam deſcendes incolumis, ſed morte
ſuper eum morieris. Dixit eis, Quis ha- 7
bitus eſt viri illius qui aſcendit obviàm
vobis, & talibus vos eſt verbis allocu-
tus? Reſponderunt, Vir eſt hirſutus, 8
pelle contectus. Dixit, Eſt Elia Thesbi-
tes. Miſit itaque ad eum ducem cum 9
quinquaginta viris: qui cùm aſcendiſſet
ad eum ſedentem in vertice montis, ait
illi; O propheta Dei, rex quidem dicit,
Deſcende quamprimùm. Reſpondens E- 10
lia dixit præfecto quinquaginta, Si pro-
pheta Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo,
devorétque te & quinquaginta qui tecum
ſunt: deſcenditque ignis de cœlo, & de-
voravit eum cum quinquaginta qui erant
cum eo. Rurſus miſit ad eum ſecundò 11
præfectum quinquaginta, & quinquagin-
ta cum eo: qui eum allocutus dixit; O
propheta Dei, rex quidem dicit, Deſcende
quamprimùm. Reſpondens Elia dixit 12
præfecto quinquaginta; Si propheta Dei
ſum, deſcendat ignis de cœlo, con-
ſumatque te & quinquaginta qui te-
cum ſunt: deſcenditque ignis de cœlo,
& conſumpſit eum & quinquaginta
qui cum eo erant. Rurſus etiam miſit 13
ad eum tertiò præfectum quinquagin-
ta, & quinquaginta cum eo: & ob-
temperans tertius ille præfectus quin-
quagenarius, venit, procubuitque in
genua ipſius coram Elia, & rogavit eum
dicens; O propheta Dei, rogo te jam
ut in pretio habeatur apud te vita mea
& vita ſervorum tuorum iſtorum quin-
quaginta in oculo tuo.

מלכים ב: ב

principes duos comedit & , cœlis è ignis descendit Ecce
14 הנה ירדה אש מן־השמים ותאכל את־שני שרי
sit preciosa nunc & :eorũ quinquaginta & , primos quinquagenarios
החמשים הראשנים ואת־חמשיהם ועתה תיקר
; Elijahu ad DOMINI angelus est Locutúsque .tuis oculis in mea anima
15 נפשי בעיניך׃ וידבר מלאך יהוה אל־אליהו
descenditque ,surrexit Et .ej⁹ *faciebus* à timeas ne , eo cum Descende
רד אותו אל־תירא מפניו ויקם וירד
: DOMINUS dixit Sic : eum ad est locutus Et .regem ad eo cũ
16 אותו אל־המלך׃ וידבר אליו כה־אמר יהוה
zebub-Bahal *in* inquirendum ad nuncios misisti quòd eo Pro
יען אשר־שלחת מלאכים לדרש בבעל זבוב
quærendum ad Israel in *Deum non non pro* An : Hecron Deum
אלהי עקרון המבלי אין־אלהים בישראל לדרש
descendes non ,*illuc* ascendisti quem lecto Idcirco ? ejus verbum per
בדברו לכן המטה אשר־עלית שם לא־תרד
,DOMINI verbum juxta est mortuus Et .morieris moriendo sed , *eo ab*
17 ממנה כי־מות תמות׃ וימת כדבר־יהוה
anno *in* , eo pro Jehoram regnavit & : Elijahu fuerat locut⁹ quod
אשר־דבר אליהו וימלך יהורם תחתיו בשנת
.fili⁹ ei fuerat non quia,Jehudah regis Jehosaphat filii Jehoram secundo
שתים ליהורם בן־יהושפט מלך יהודה כי לא־היה לו בן׃
scripta ipsa nónne , fecit quæ Achaziah verborum *residuum* Et
18 ויתר דברי אחזיהו אשר עשה הלוא־המה כתובים
? Israel regum dierum verborum libro *super*
על־ספר דברי הימים למלכי ישראל׃

CAP. II. ב

turbinem per Elijahu DOMINUS *faciendo ascendere in* , fuit Et
1 ויהי בהעלות יהוה את־אליהו בסערה
Elijahu Dixitque .Ghilghal de Elisaah & ,Elijahu abiit & ,cœlos in
2 השמים וילך אליהו ואלישע מן־הגלגל׃ ויאמר אליהו
ad usque me misit DOMINUS quia ,hîc obsecro Sede : Elisaah ad
אל־אלישע שב־נא פה כי יהוה שלחני עד־
, tua anima vivit & ,DOMINUS *Vivus* : Elisaah Dixitque ; el -Beth
בית־אל ויאמר אלישע חי־יהוה וחי־נפשך
filii sunt egressi Et .el--Beth descenderunt & : te dereliquero si
3 אם־אעזבך וירדו בית־אל׃ ויצאו בני־
: eum ad dixerunt atque , Elisaah ad , el--Beth qui , prophetarum
הנביאים אשר־בית־אל אל־אלישע ויאמרו אליו
? tuo capite *desuper* tuũ dominũ *accipiens* DOMINUS hodie quòd nôsti Num
הידעת כי היום יהוה לקח את־אדניך מעל ראשך
: Elijahu ei Dixitque .tacete , novi ego Etiam : Dixitque
4 ויאמר גם־אני ידעתי החשו׃ ויאמר לו אליהו
: dixit & ; Jericho in me misit DOMINUS quia,hîc obsecro sede Elisaah
אלישע שב־נא פה כי יהוה שלחני יריחו ויאמר
.Jericho venerunt & : te dimisero si ,tua anima vivit &,DOMINUS Vivit
חי־יהוה וחי־נפשך אם־אעזבך ויבאו יריחו׃
dixeruntque ,Elisaah ad ,Jericho in qui ,prophetarum filii accesserunt Et
5 ויגשו בני־הנביאים אשר־ביריחו אל־אלישע ויאמרו
tuũ dominũ *capiens* DOMINUS hodie quòd nôsti Num : eum ad
אליו הידעת כי היום יהוה לקח את־אדניך
ei Dixitque .silete , novi ego Etiam : ait & ? tuo capite *desuper*
6 מעל ראשך ויאמר גם־אני ידעתי החשו׃ ויאמר לו
: ait & , Jarden ad me misit DOMINUS quia ,hic obsecro Sede : Elijahu
אליהו שב־נא פה כי יהוה שלחני הירדנה ויאמר
abierunt Et : te dereliquero si ,tua anima vivit & ,DOMINUS Vivit
חי־יהוה וחי־נפשך אם־אעזבך וילכו
,abierunt prophetarum filiis de viri quinquaginta Et .ipsi ambo
7 שניהם׃ וחמשים איש מבני הנביאים הלכו
.Jarden juxta steterunt ipsi ambo & : longe è regione è steterúntque
ויעמדו מנגד מרחוק ושניהם עמדו על־הירדן׃

Versio VULG. LAT.

14 Ecce descendit ignis de cœlo, & devoravit duos principes quinquagenarios primos, & quinquagenos qui cum eis erant : sed nunc, obsecro, ut 15 miserearis animæ meæ. Locutus est autem Angelus Domini ad Eliam, dicens; Descende cum eo, ne timeas. Surrexit igitur, & descendit cum eo ad 16 regem. Et locutus est ei; Hæc dicit Dñs; Quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub deum Accaron, quasi non esset Deus in Israel, à quo posses interrogare sermonem, ideò de lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed 17 morte morieris. Mortuus est ergò juxta sermonem Domini, quem locutus est Elias, & regnavit Joram frater ejus pro eo, anno secundo Joram filii Josaphat regis Judæ : non e-18 nim habebat filium. Reliqua autem verborum Ochoziæ, quæ operatus est, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum regum Israel ?

CAP. II.

1 FActum est autem, cùm levare vellet Dñs Eliam p turbinem in cœlũ, ibant Elias & 2 Eliseus de Galgalis. Dixítque Elias ad Eliseum; Sede hîc, quia Dñs misit me usque in Bethel. Cui ait Eliseus ; Vivit Dñs, & vivit anima tua, quia non derelinquam te. Cúmque 3 descendissent Bethel, Egressi sunt filii prophetarum, qui erant in Bethel, ad Eliseum, & dixerunt ei ; Numquid nôsti, quia hodiè Dñs tollet dominũ tuũ à te ? Qui respondit , Et 4 ego novi : silete. Dixit autem Elias ad Eliseũ ; Sede hîc, quia Dñs misit me in Jericho. Et ille ait, Vivit Dñs, & vivit anima tua, quia non derelinquam te. 5 Cúmq; venissent Jericho, Accesserunt filii prophetarum, qui erant in Jericho, ad Eliseũ, & dixerunt ei ; Numquid nôsti quia Dñs hodiè tollet dominũ tuũ à te ? Et ait, Et 6 ego novi : silete. Dixit autem ei Elias ; Sede hîc, quia Dñs misit me usque ad Jordanem. Qui ait; Vivit Dominus, & vivit anima tua, quia non derelinquã te. Ierunt igitur ambo 7 pariter. Et quinquaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt eos, qui & steterunt econtrà, longé : illi autem ambo stabant super Jordanem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 Ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς (φ) πρώτους· καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ (χ) ψυχή μου ἐν ὀφθαλ-15 μοῖς σου. Καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε, Κατάβηθι μετ᾽ αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ ἀνέστη Ἠλιοὺ καὶ 16 κατέβη μετ᾽ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ (ψ) εἶπεν Ἠλιοὺ, Τάδε λέγει (ω) κύριος, Τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους (α) ἐκζητῆσαι ἐν τῇ Βάαλ μυῖαν θεὸν (β) Ἀκκαρών; οὐχ οὕτως. ἡ κλίνη ἐφ᾽ ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ᾽ αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. 17 Καὶ ἀπέθανε (γ) κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλη-18 σεν (δ) Ἠλιού. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ (ε) ἔτη δεκαδύο, ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ συνέτριψεν αὐτάς. πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτῶν. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος εἰς τὸν οἶκον (ζ) Ἀχαάβ.

ΚΕΦ. β΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν (α) κύριον ἐν συσσεισμῷ τὸν Ἠλιοὺ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐπο-2 ρεύθη Ἠλιοὺ καὶ (β) Ἐλισαιὲ ἐκ Γαλγάλων. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς (γ) Ἐλισαιὲ, Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι (δ) ὁ θεὸς ἀπέσταλκέ με ἕως Βαιθήλ. καὶ εἶπεν (ε) Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ (ζ) ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἦλθον εἰς 3 Βαιθήλ. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ (η) ἐν Βαιθὴλ πρὸς (θ) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπον πρὸς (ι) αὐτὸν, Εἰ ἔγνως, ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ 4 εἶπε, (κ) Κἀγὼ ἔγνωκα, σιωπᾶτε. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς (λ) Ἐλισαιὲ, Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ με εἰς Ἱεριχώ. καὶ † εἶπεν, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. 5 καὶ ἦλθον εἰς Ἱεριχώ. Καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ πρὸς (μ) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Εἰ ἔγνως, ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου (ν) ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπε, Καί γε ἐγὼ (ξ) ἔγνων, σιω-6 πᾶτε. Καὶ (ο) εἶπεν αὐτῷ Ἠλιοὺ, Κάθου δὴ ὧδε, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέ (π) με ἕως εἰς τὸν Ἰορδάνην. καὶ εἶπεν (ρ) Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἐπορεύ-7 θησαν ἀμφότεροι. Καὶ πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου.

Ecce descendit ignis de cœlo, & devoravit duos principes quinquagenarios (f) primos. Et nunc pretiosa sit, quæso, anima mea in oculis tuis. Et locut⁹ est angel⁹ Do- 15 *mini ad Eliu, & dixit; Descende cum eo: nè timeas à facie eorum. Et surrexit Eliu, & descendit cũ eo ad regẽ. Et locut⁹ est ad eum,* 16 *(g) & dixit Eliu; Hæc dicit Domin⁹; (h) Quid, quòd misisti nuntios exquirere in Baal muscã deum Accaron? Non sic. Lect⁹ super quẽ ascendisti illuc, non descendes ab eo; quia morte morieris. Et* 17 *mortuus est juxta verbũ Domini, quod locut⁹ est (i) Eliu. Et reliqua* 18 *verborũ Ochoziæ, quæ fecit, nónne ecce hæc scripta in libro Verborũ dierũ regib⁹ Israel? Et Jorã fili⁹ Achaab regnat super Israel in Samaria annos duodecim, in anno (k) octavo & decimo Josaphat regis Judæ. Et fecit malũ in conspectu Domini. Veruntamẽ, non sicut fratres ej⁹, neq; sicut mater ejus. Et amovit titulos Baal, quos fecerat pater ejus, & contrivit eos. Veruntamen in peccatis dom⁹ Hieroboã, qui peccare fecit Israel, adhæsit: nõ recessit ab eis. Et indignatus est irâ Dominus in domum Achaab.*

CAP. II.

ET factũ est, cũ elevaret Domin⁹ in concussione ipsũ Eliu tanquàm in cœlũ; & ivit Eliu, & 1 *Elisæe de Galgalis. Et dixit Eliu* 2 *ad Elisæe, Sede, quæso, hîc: quia De⁹ misit me usq; Bethel. Et dixit Elisæe; Vivit Domin⁹, & vivit anima tua, si dereliquã te. Et venerunt in Bethel. Et venerunt* 3 *filii prophetarũ, qui in Bethel, ad Elisæe, & dixerunt ad eũ; Si nôsti, quia Domin⁹ hodiè tollit dominum tuum desuper capite tuo? Et dixit, Et ego novi: silete. Et di-* 4 *xit Eliu ad Elisæe; Sede, quæso, hîc: quoniã Domin⁹ misit me usq; Hiericho. Et dixit; Vivit Domin⁹, & vivit anima tua, si dereliquã te. Et venerunt in Hiericho. Et ac-* 5 *cesserunt filii prophetarum, qui in Hiericho, ad Elisæe, & dixerunt ad eum, Si nôsti, quia hodiè tollit Domin⁹ dominũ tuũ desuper caput tuũ? Et dixit, Etiã ego novi: silete. Et dixit ei Eliu; Sede, quæ-* 6 *so, hîc: quoniã Dominus misit me usq; ad Jordanẽ. Et dixit Elisæe; Vivit Dominus, & vivit anima tua, si derelinquam te. Et iverunt ambo, Et quinquaginta viri filii* 7 *prophetarũ : & steterunt ex adverso longé. Et ambo steterunt super Jordanem.*

MS. A. (φ) πρώτοις, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν· καὶ νῦν (χ) ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν (ψ) εἶπεν, Τάδε (ω) κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἐξαπέστειλας (α) ἐπερωτῆσαι ἐν τῇ Βάαλ (β) Ἀκκαρὼν, παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐκζητῆσαι ἐν ῥήματι αὐτοῦ; οὐχ οὕτως. (γ) Ὀχοζίας κατὰ (δ) Ἠλιού. Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ (ε) ἔτη * δύο, (ζ) Ἀχαάβ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἐν ἔτει δευτέρῳ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ * βασιλεῖ Ἰούδα, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐγένετο

MS. A. Κεφ. β΄. (α) κύριον τὸν Ἠλιοὺ ἐν συσσεισμῷ εἰς (β) Ἐλισαιὲ (γ) Ἐλισαιὲ, (δ) κύριος ἀπέστειλέν με (ε) Ἐλισαιὲ, (ζ) καταλείψω (η) εἰς Βαιθὴλ (θ) Ἐλισαιὲ, (ι) αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν, Εἰ ἔγνως, (κ) Καὶ ἐγὼ (λ) Ἐλισαιὲ, † εἶπεν Ἐλισαιὲ, Ζῇ (μ) Ἐλισαιὲ, (ν) ἀπάνωθεν (ξ) ἔγνωκα, (ο) εἶπεν Ἠλιοὺ, (π) με εἰς (ρ) Ἐλισαιὲ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 הא נחתת אשתא מן שמיא ואכלת ית תרין רבני חמשין קדמאין וית חמשין דעמהון
15 וכען תיקר נפשי בעינך׃ ומלל מלאכא דיי עם אליהו חות עמיה לא תדחל מן קדמוהי
16 וקם ונחת עמיה לות מלכא׃ ומלל עמיה כדנן אמר יי חלף דשלחתא אזגדין למשאל
בבעל זבוב טעות עקרון הלא אלהא קים דשכנתיה שריא בישראל למשאל בפתגמיה
17 בכן ערסא דסלקתא תמן לא תחות מניה ארי ממת תמות׃ ומית כפתגמא דיי דמלל
אליהו ומלך יהורם תחותוהי בשנת תרתין ליהורם בר יהושפט מלכא דבית יהודה ארי
18 לא הוה ליה בר׃ ושאר פתגמי אחזיה דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
למלכא דישראל׃

ב

1 והוה באסקות יי ית אליהו בעלעולא לצית שמיא ואזל אליהו ואלישע מן גלגלא׃ ואמר
2 אליהו לאלישע תוב כען הכא ארי יי שלחני עד ביתאל ואמר אלישע קים הוא יי וחי
3 נפשך אם אשבקנך ונחתו לביתאל׃ ונפקו תלמידי נבייא די בביתאל לות אלישע
ואמרו ליה הידעתא ארי יומא דין יי דבר ית רבונך מעל רישך ואמר אף אנא ידענא
4 שתוקו׃ ואמר ליה אליהו אלישע תוב כען הכא ארי יי שלחני ליריחו ואמר קים הוא יי
5 וחי נפשך אם אשבקנך ואתו ליריחו׃ וקריבו תלמידי נבייא די ביריחו לות אלישע
ואמרו ליה הידעתא ארי יומא דין יי דבר ית רבונך מנך ואמר אף אנא ידענא שתיקו׃
6 ואמר ליה אליהו תוב כען הכא ארי יי שלחני עד ירדנא ואמר קים הוא יי וחי נפשך אם
7 אשבקנך ואזלו תרויהון׃ וחמשין גברא מתלמידי נבייא אזלו וקמו מקביל מרחיק
ותרויהון קמו על ירדנא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Ecce descendit ignis à Domino & devoravit duos magistros quinquage- 14 norum priores, & quinquaginta qui erant cum illis, & nunc preciosa sit anima mea in oculis tuis. Et locutus est angelus Dñi cum Eliah, Descende 15 cum eo, ne timeas eum: & surrexit & descendit cum illo ad regem. Et lo- 16 cut⁹ est cũ eo, Sic dixit Dñs, Eò quòd misisti nuncios ut interrogares Baghal Zebub idôlum Gheqron, nónne Deus vivit, cuj⁹ majestas manet in Israel, ut interrogares verbũ ej⁹ ? idcircò de lecto, in quem ascendisti, non descendes ; quia moriendo morieris. Et mortuus est juxta verbum Dñi, quod lo- 17 cutus erat Eliahu ; & regnavit Jehoram pro eo, anno secundo Jehoram filii Jehosaphat regis tribus domus Jehudah, quia non fuerat illi filius. Et reliquum verborum Ahhaziah quæ fecit, nónne illa scripta sunt in li- 18 bro verborum dierum *regis* Israel ?

CAP. II.

ET fuit cùm ascendere faceret Dominus Eliahu per turbinem ad summi- 1 tatem cœlorũ, ivit Eliah & Elisagh de Gilgela. Et dixit Eliah ad Elisagh, 2 *Revertere* quæso hîc, quia Dñs misit me usq; in Bethel : & dixit Elisagh, Permanet ipse Dñs, & vivit anima tua, si reliquero te : & descenderunt in Bethel. Et exierunt discipuli prophetarum , qui erant in Bethel, ad 3 Elisagh, & dixerunt ei, Num cognovisti quòd hodie Dominus accipit dominum tuum à *capite tuo* ? & dixit, Etiam, ego cognovi, tacete. Et dixit 4 illi Eliah, Elisagh *revertere*, quæso, hîc; quia Dominus misit me in Jerihho. Et dixit, Permanet ipse Dñs , & vivit anima tua si reliquero te. Et venerunt in Jerihho. Et accesserunt discipuli prophetarũ, qui erant in Jerihho, ad 5 Elisagh, & dixerunt ei, Num cognovisti quòd hodie Dominus accipit dominum tuum à te ? et Dixit, Etiam ego cognovi, tacete. Et dixit ei Eliah, 6 *Revertere* quæso hîc, quia Dominus misit me *usque* Jardena : Et dixit, Permanet ipse Dominus , & vivit anima tua, si reliquero te : & ambulaverunt illi ambo. Et quinquaginta viri de discipulis prophetarum iverunt 7 & steterunt è regione à longe : & ambo ipsi steterunt juxta Jardena.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܐ ܓܝܪ ܢܚܬܬ· ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ· ܘܐܟܠܬ ܠܬܪܝܗܘܢ ܪ̈ܒܝ ܚܡܫܝܢ ܩܕܡܝ̈ܐ. ܘܠܚܡܫܝܢ ܕܝܠܗܘܢ 14
ܕܥܡܗܘܢ. ܘܗܫܐ ܬܬܝܩܪ ܢܦܫܝ ܩܕܡܝܟ. * ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐܠܝܐ. ܢܚܘܬ ܥܡܗ 15
ܘܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢܗ. ܘܩܡ ܢܚܬ ܥܡܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܚܠܦ 16
ܕܫܕܪܬ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܫܐܠܘ ܒܒܥܠܙܒܘܒ ܕܚܠܬܐ ܕܥܩܪܘܢ· ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܝܬ ܐܠܗܐ
ܒܐܝܣܪܝܠ ܠܡܫܐܠ ܒܦܬܓܡܗ· ܡܛܠܗܕܐ ܥܪܣܐ ܕܣܠܩܬ ܥܠܘܗܝ ܠܐ ܬܚܘܬ ܡܢܗ. ܐܠܐ
ܡܡܬ ܬܡܘܬ. * ܘܡܝܬ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ ܐܠܝܐ. ܘܡܠܟ ܝܘܪܡ ܐܚܘܗܝ ܚܠܦܘܗܝ 17
ܒܫܢܬܐ ܬܪܬܝܢ ܕܝܘܪܡ ܒܪ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ. * ܘܫܪܟܐ 18
ܕܦܬܓܡܘ̈ܗܝ ܕܐܚܙܝܐ. ܘܟܠܡܐ ܕܥܒܕ· ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܡ̈ܠܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

* ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܡܣܩ ܡܪܝܐ ܠܐܠܝܐ ܒܥܠܥܠܐ ܠܫܡܝܐ. ܐܙܠ ܐܠܝܐ ܘܐܠܝܫܥ ܡܢ ܓܠܓܠܐ. 1
* ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܬܒ ܠܟ ܗܪܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܒܝܬܐܝܠ. ܘܐܡܪ 2
ܐܠܝܫܥ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ· ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܢܚܬܘ ܠܒܝܬܐܝܠ. * ܘܢܦܩܘ 3
ܒܢܝ̈ ܢܒܝ̈ܐ ܕܒܒܝܬܐܝܠ ܠܘܬ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ· ܕܝܘܡܢܐ ܢܣܒ
ܡܪܝܐ ܠܡܪܟ ܡܢ ܪܫܟ· ܘܐܡܪ. ܐܦ ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ. ܫܠܘ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. 4
ܬܒ ܠܟ ܗܪܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ· ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ.
ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܝܪܝܚܘ. * ܘܩܪܒܘ ܒܢܝ̈ ܢܒܝ̈ܐ ܕܒܐܝܪܝܚܘ ܠܘܬ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪܝܢ 5
ܠܗ. ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ· ܕܝܘܡܢܐ ܢܣܒ ܡܪܝܐ ܠܡܪܟ ܡܢ ܪܫܟ· ܐܡܪ. ܐܦ ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ.
ܫܠܘ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܬܒ ܠܟ ܗܪܟܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܫܕܪܢܝ ܠܘܬ ܝܘܪܕܢܢ. 6
ܘܐܡܪ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ· ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܐܙܠܘ ܬܪܝܗܘܢ. * ܘܚܡܫܝܢ
ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܢܒܝ̈ܐ· ܐܙܠܘ ܘܩܡܘ ܡܢ ܩܘܒܠܐ ܡܢ ܪܘܚܩܐ. ܘܬܪܝܗܘܢ ܩܡܘ ܥܠ 7
ܣܦܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ.

Nam ecce deſcendens ignis è cœlo devo- 14
ravit utrumque ducem quinquagenarium &
quinquagenos qui erant cum eis : ſit itaque
in pretio vita mea apud te. Dixit autem 15
Angelus Dei ad Eliam, Deſcende cum illo, &
ne metuas eum : quapropter conſurgens de-
ſcendit cum eo ad regem, Et dixit ei ; Sic 16
dicit Dominus, Quia miſiſti nuntios conſul-
tum Beelzebub deum Ecronis eò quòd non
ſit Deus in Iſraele, cujus oraculum conſulas ;
propterea de lecto quem aſcendiſti, non de-
ſcendes, ſed certiſſimè morieris. Mortuus 17
eſt itaque juxta ſermonem Domini, quem
pronuntiaverat Elia, regnavitque Joram fra-
ter ejus poſt ipſum anno ſecundo Jorami filii
Joſaphat regis Juda, quoniam non habebat
filium. Reliquæ res Ehaziæ, & quicquid 18
fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium
regum Iſraelis.

CAP. II.

DEinde factum eſt ut cùm ſublaturus eſſet 1
Dominus Eliam turbine in cœlum, iret
Elia cum Eliſæo de Galgala, Dicerétque 2
Elia ad Eliſæum, Expecta me hîc, quoniam
Dominus miſit me ad Beth-il ; Eliſæus autem
reſponderet, Vivat Dominus, & vivat anima
tua, non deſeram te : ita deſcenderunt in
Beth-il. Et egreſſi filii prophetarum qui e- 3
rant in Beth-il ad Eliſæum, dicunt ei ; An
neſcis quòd Dominus aſſumpturus eſt hodiè
dominum tuum à capite tuo ? qui dixit, Ego
etiam novi, tacete. Rurſus dixit Elia ad 4
Eliſæum, Expecta me hîc, quoniam Domi-
nus me miſit in Jericho. Qui reſpondit *Ut*
vivit Dominus, & *ut* vivit anima tua, non te
deſeram : ita abierunt in Iericho. Et acce- 5
dentes filii prophetarum qui erant in Jeri-
cho ad Eliſæum, dicunt ei; Noſtíne quod Do-
minus ſublaturus eſt hodiè dominum tuum
è capite tuo? Ait, Ego quoque novi, tacete.
Rurſus dixit Elia ad Eliſæum, Expecta me 6
hîc, quoniam Dominus miſit me ad Jorda-
nem. Reſpondit, Per vitam Domini & per
vitam animæ tuæ, non ſum te derelicturus :
ita abierunt ambo. Quinquaginta quoque 7
viri de aſſeclis prophetarum euntes ſteterunt
è regione procul, duo autem illi ſteterunt ad
ripam Jordanis,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ان كانت النار قد نزلت فاحرقت دينيك الاولين رييسي الخمسينين * ومن كان معهم من 14
خمسيهم * والان فاني اسالك ان تكرم نفسي لديك * فكلم ملاك الله لايليا قايلا. انحدر معه ولا 15
تخف من لقايه * فقام وانحدر معه الي الملك * وقال له لذلك قال الله * ان جزاك اذ بعث رسلا 16
ليستخبر باعل زبوب طاغوت عقرون * حتي كان ليس اله في آل اسراييل حالا سكينته فيهم
فتستخبر * الان السرير الذي علوته لا تنحدر عنه الا ميتا هالكا * ومات كما قال الله في بعثته 17
لايليا * وملك يهورام مكانه * في السنة الثانية ليهورام بن يهوشافاط ملك سبط يهودا * لانه لم
يكن له ابنا * وباقي اخبار احزياهو وما صنع * قد كتب في اخبار ايام ملوك اسراييل * 18

* الفصل الثاني *

* وكان لما اراد الله اصعاد ايليا الي السمو نحو السماء * مضي ايليا واليسع في ذلك من وقت الي 1
الجلجال * فقال ايليا لاليسع قم الان ههنا * فان الله قد بعثني الي بيت ايل * فقال اليسع 2
وحق الرب وحياة نفسك اني لا فارقتك * فمضيا وانحدرا الي بيت ايل * وعند موافاتهما خرج 3
تلاميذ الانبياء الذين في بيت ايل الي اليسع وقالوا * هل علمت ان الله في هذا اليوم ياخذ
سيدك منك * فقال * وانا ايضا قد علمت فاسكتوا * ثم قال له ايليا * يا اليسع قم ههنا. فان الله 4
قد بعثني الي اريحا * فقال * وحق الله وحياة نفسك لا فارقتك * ووافيا يريحا * وتقدموا تلاميذ 5
الانبياء الذين في يريحا الي اليسع وقالوا له * هل علمت ان الله آخذ سيدك منك. فاجابهم ايضا
قد علمت فاسكتوا * ثم قال له ايليا * يا اليسع قم ههنا. فان الله قد بعثني الي الاردن. فقال. وحق 6
الله وحياة نفسك لا فارقتك. فمضيا جميعا كليهما * وان خمسين رجلا من تلاميذ الانبياء مضوا 7
ووقفوا مقابلهما عن بعد * ووقفا كليهما على شاطي الاردن *

Quandoquidē ignis decidens conſumpſit 14
duos illos primos præfectos quinquage-
narios, & quinquaginta ſuos qui cum
ipſis erant; jam te precor ut in honore habe-
atur vita mea apud te. Allocutus eſt au- 15
tem Angelus Dei Eliam, dicens ; Deſcen-
de cum eo, & ne formides occurſum il-
lius. Itaque ſurgens deſcendit cum eo ad
regem, Et dixit ad eum, Sic ait Deus ; 16
Pœna quidem tua quòd miſeris nuntios
ad interrogandum Beel-zebub idolum A-
cronis, perinde ac ſi non eſſet Deus inter
Iſraelitas, inhabitans domicilium ſuum
inter ipſos, quem interrogare poſſes ; nunc
eſto, quòd è lecto quem conſcendiſti, ne-
quaquam deſcendes niſi mortuus ac de-
functus. Quare ſubitò mortuus eſt, ut 17
dixerat Deus Eliæ, & regnavit loco ipſius
Jehoram anno ſecundo Jehorami filii Je-
hoſaphati regis tribûs Juda, quia non ha-
buerat filium. Reliquæ hiſtoriæ Ahaziahu, 18
quæque geſſit, ſcripta ſunt inter hiſtorias
dierum regum Iſraelis.

CAP. II.

Contigit autem cùm vellet Deus ſub- 1
vehere Eliam in ſublimè, cœlum ver-
ſùs, ut abirent interim Elia & Eliſæus in
Galgal, Diceretque Elia ad Eliſæum, 2
Mane quæſo iſtic, quoniam Deus jam me
miſit ad Beth-il. Cui reſpondit Eliſæus,
Per Dominum, & per vitam animæ tuæ
nequaquā diſcedam à te: abierunt ergò,
& deſcenderunt in Beth-il. Quò cùm 3
perveniſſent, exierunt diſcipuli propheta-
rum qui erant in Beth-il, ad Eliſæum, &
dixerunt; Annon nôſti Deum hoc die aſ-
ſumpturum à te dominum tuum? Ego et-
iam, inquit, jam novi, ſilete. Tum dixit ad 4
eum Elia, O Eliſæe mane iſtic, quoniam
Deus jam me miſit in Jericho. Qui dixit,
Per Deum, & per vitā animæ tuæ haud-
quaquam abſcedam à te. Pervenerunt 5
ergò in Jericho ; ubi accedentes diſcipuli
prophetarum qui erant in Jericho, ad Eli-
ſæum, dixerunt ei, Annon nôſti Deū ra-
pturum à te dominū tuum? quibus etiam
reſpondit, Jam novi, tacete. Rurſum dixit 6
ad eum Elia, O Eliſæe, iſtic morare, quo-
niam Deus jam me miſit ad Jordanem.
Qui dixit, Per Deum, & per vitā animæ
tuæ non diſcedam à te : abieruntque am-
bo ſimul. Porrò quinquaginta viri ex di- 7
ſcipulis prophetarum euntes ſteterunt pro-
cul ex adverſo ipſorum, ipſi verò ſtete-
runt ambo juxta ripam Jordanis.

; aquas percussit & ,involvit & ,suum pallium Elijahu Tulitque
וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־אַדַּרְתּוֹ וַיִּגְלֹם וַיַּכֶּה אֶת־הַמַּיִם 8
.*ficco in* ipsi ambo transierunt & : illuc & ,huc se diviserunt &
וַיֵּחָצוּ הֵנָּה וָהֵנָּה וַיַּעַבְרוּ שְׁנֵיהֶם בֶּחָרָבָה׃
Postula : Elisaah ad dixit Elijahu & , *eos transire secundum* ,fuit Et
וַיְהִי כְעָבְרָם וְאֵלִיָּהוּ אָמַר אֶל־אֱלִישָׁע שְׁאַל 9
sit Et : Elisaah dixit & .*tecum* à tollar antequam , tibi faciam quid
מָה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ בְּטֶרֶם אֶלָּקַח מֵעִמָּךְ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע וִיהִי־
: *postulando egisti Durè* : ait Et .me *ad* tuo spiritu *in duorum os* obsecro
נָא פִּי־שְׁנַיִם בְּרוּחֲךָ אֵלָי׃ וַיֹּאמֶר הִקְשִׁיתָ לִשְׁאוֹל 10
.erit non ,non si & ;sic tibi erit , te à ablatum me videris si
אִם־תִּרְאֶה אֹתִי לֻקָּח מֵאִתָּךְ יְהִי־לְךָ כֵן וְאִם־אַיִן לֹא יִהְיֶה׃
, igneus currus ecce & ,loquendo & , *eundo euntibus* ipsis ,fuit Et
וַיְהִי הֵמָּה הֹלְכִים הָלוֹךְ וְדַבֵּר וְהִנֵּה רֶכֶב־אֵשׁ 11
Elijahu ascendit & : *ipsos duos inter* diviseruntque , ignei equi &
וְסוּסֵי אֵשׁ וַיַּפְרִדוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל אֵלִיָּהוּ
,mi Pater : *clamans* ipse & , *videns* Elisaah Et .*cælos in* turbinem per
בַּסְעָרָה הַשָּׁמָיִם׃ וֶאֱלִישָׁע רֹאֶה וְהוּא מְצַעֵק אָבִי 12
: amplius cum vidit non Et .ejus equites & , Israel currus ,mi pater
אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו וְלֹא רָאָהוּ עוֹד
.scissiones duas in ea scidit & , sua vestimenta apprehendit &
וַיַּחֲזֵק בִּבְגָדָיו וַיִּקְרָעֵם לִשְׁנַיִם קְרָעִים׃
: eo *desuper* ceciderat quod , Elijahu pallium elevavit Et
וַיָּרֶם אֶת־אַדֶּרֶת אֵלִיָּהוּ אֲשֶׁר נָפְלָה מֵעָלָיו 13
pallium Tulitque .Jarden *labium* juxta stetit & ,est reversus &
וַיָּשָׁב וַיַּעֲמֹד עַל־שְׂפַת הַיַּרְדֵּן׃ וַיִּקַּח אֶת־אַדֶּרֶת 14
Ubi : dixit & ,aquas pcussit & ,*ipso desuper* ceciderat quod ,Elijahu
אֵלִיָּהוּ אֲשֶׁר־נָפְלָה מֵעָלָיו וַיַּכֶּה אֶת־הַמַּיִם וַיֹּאמַר אַיֵּה
, aquas percussit Et ? ipse etiam Elijahu Deus DOMINUS
יְהוָה אֱלֹהֵי אֵלִיָּהוּ אַף־הוּא וַיַּכֶּה אֶת־הַמַּיִם
eũ viderunt Et .Elisaah transivit & : illuc & huc *sunt dimidiatæ* &
וַיֵּחָצוּ הֵנָּה וָהֵנָּה וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע׃ וַיִּרְאֻהוּ 15
Requievit : dixerunt atque ,regione è Jericho in qui , prophetarum filii
בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בִּירִיחוֹ מִנֶּגֶד וַיֹּאמְרוּ נָחָה
,ejus occursum in venerunt & : Elisaah super Elijahu spiritus
רוּחַ אֵלִיָּהוּ עַל־אֱלִישָׁע וַיָּבֹאוּ לִקְרָאתוֹ
est obsecro Ecce : eum ad dixerunt Et .terrã super ei se incurvaverunt &
וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אָרְצָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה־נָא־יֵשׁ 16
quærant & ,nunc eant ;*roboris filii* viri quinquaginta tuis servis cum
אֶת־עֲבָדֶיךָ חֲמִשִּׁים אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל יֵלְכוּ נָא וִיבַקְשׁוּ
eũ projecerit &,DOMINI spiritus eum tulerit fortè ne,tuũ dominum
אֶת־אֲדֹנֶיךָ פֶּן־נְשָׂאוֹ רוּחַ יְהוָה וַיַּשְׁלִכֵהוּ
.mittatis Ne , dixit & : *vallium* unam in aut ,*montium* unum in
בְּאַחַד הֶהָרִים אוֹ בְּאַחַת הַגֵּיאָוֹת וַיֹּאמֶר לֹא תִשְׁלָחוּ׃
miserunt & :Mittite , dixit & ;*pudefieri ad usque eum in institerunt* Et
וַיִּפְצְרוּ־בוֹ עַד־בֹּשׁ וַיֹּאמֶר שְׁלָחוּ וַיִּשְׁלְחוּ 17
non & , diebus tribus quæsieruntque , viros quinquaginta
חֲמִשִּׁים אִישׁ וַיְבַקְשׁוּ שְׁלֹשָׁה־יָמִים וְלֹא
.Jericho in *habitans* ipse & ;eum ad sunt reversi Et .eum invenerunt
מְצָאֻהוּ׃ וַיָּשֻׁבוּ אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בִּירִיחוֹ 18
dixerunt Et ? eatis Ne : vos ad dixi Nónne : eos ad Dixitque
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲלוֹא־אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם אַל־תֵּלֵכוּ׃ וַיֹּאמְרוּ 19
,*bonus* civitatis *situs* obsecro Ecce : Elisaah ad civitatis viri
אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־אֱלִישָׁע הִנֵּה־נָא מוֹשַׁב הָעִיר טוֹב
.*orbans* terra & , malæ aquæ & : *videns* meus dominus sicut
כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי רֹאֶה וְהַמַּיִם רָעִים וְהָאָרֶץ מְשַׁכָּלֶת׃
:sal *ibi* ponite & , novam phialam mihi Tollite : dixit Et
וַיֹּאמֶר קְחוּ־לִי צְלֹחִית חֲדָשָׁה וְשִׂימוּ שָׁם מֶלַח 20
.eum ad attulerunt &
וַיִּקְחוּ אֵלָיו׃

Versio VULG. LAT.

8 Tulítque Elias pallium suum,
& involvit illud, & percussit
aquas, quæ divisæ sunt in utramque
partem, & transierunt
9 ambo per siccum. Cúmque
transîssent, Elias dixit ad
Eliseum; Postula quod vis ut
faciam tibi, antequàm tollar à
te. Dixítque Eliseus, Obsecro
ut fiat in me duplex spiritus
10 tuus. Qui respondit, Rem difficilem
postulâsti: attamen si
videris me, quando tollar à
te, erit tibi quod petîsti: si autem
non videris, non erit.
11 Cúmque pergerent, & incedentes
sermocinarentur, ecce
currus igneus, et equi ignei
diviserunt utrumque: & ascendit
Elias per turbinem in
12 cœlũ. Eliseus autem videbat,
& clamabat; Pater mi, pater
mi, currus Israel, & auriga
ejus. Et non vidit eum ampliús:
apprehendítque vestimenta
sua, & scidit illa in duas
13 partes. Et levavit pallium
Eliæ, quod ceciderat ei: reversúsque
stetit super ripam
14 Jordanis. Et pallio Eliæ, quod
ceciderat ei, percussit aquas,
& non sunt divisæ: & dixit,
Ubi est Deus Eliæ etiam nunc?
Percussítque aquas, & divisæ
sunt huc atque illuc, & transiit
15 Eliseus. Videntes autem
filii prophetarum, qui erant
in Jericho econtrà, dixerunt;
Requievit spiritus Eliæ super
Eliseum. Et venientes in occursum
ejus, adoraverunt eum
16 proni in terram. Dixerúntq;
illi; Ecce, cum servis tuis sunt
quinquaginta viri fortes, qui
possunt ire, & quærere dominum
tuum, ne fortè tulerit eũ
spiritus Domini, & projecerit
eum in unum montium, aut in
unam vallium. Qui ait, Nolite
17 mittere. Coëgerúntque eum,
donec acquiesceret, & diceret;
Mittite. Et miserunt quinquaginta
viros; qui cùm quæsîssent
tribus diebus, non invenerũt.
18 Et reversi sunt ad eum: at ille
habitabat in Jericho, & dixit
eis; Numquid non dixi vobis,
19 Nolite mittere? Dixerunt
quoq; viri civitatis ad Eliseũ;
Ecce habitatio civitatis hujus
optima est, sicut tu ipse, domine,
perspicis: sed aquæ pessimæ
20 sunt, & terra sterilis. At
ille ait; Afferte mihi vas novum,
et mittite in illud sal.
Quod cùm attulissent,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

8 Καὶ ἔλαβεν Ἡλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ
εἴλησε ϗ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, ϗ (σ) διῃρέθη
τὸ ὕδωρ ἔνθα ϗ ἔνθα· ϗ διέβησαν ἀμφότεροι
9 ἐν ἐρήμῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι
αὐτοὺς, ϗ Ἡλιοὺ εἶπε πρὸς (τ) Ἐλισαιὲ,
(υ) Αἴτησαι τί ποιήσω σοι (φ) πρὶν
ἢ ἀναληφθῆναί με ἀπὸ σοῦ. ϗ εἶπεν (χ)
Ἐλισαιὲ, Γενηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματί
10 σου ἐπ' ἐμέ. Καὶ εἶπεν Ἡλιοὺ, Ἐσκλήρυνας
τοῦ (ψ) αἰτήσασθαι. ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον
ἀπὸ σοῦ, ϗ ἔσται σοι οὕτως·
11 ϗ ἐὰν μὴ, οὐ μὴ γένηται. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν
πορευομένων, ἐπορεύοντο ϗ ἐλάλουν·
ϗ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς ϗ ἵπποι πυρὸς, ϗ (ω)
διέστειλεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων. ϗ ἀνελήφθη
Ἡλιοὺ ἐν (α) συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν
12 οὐρανόν. Καὶ (β) Ἐλισαιὲ (γ) ἑώρα, ϗ ἐβόα,
Πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ ϗ ἱππεὺς
αὐτοῦ. ϗ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι. ϗ ἐπελάβετο
τῶν ἱματίων αὐτοῦ, ϗ διέῤῥηξεν αὐτὰ
13 εἰς δύο ῥήγματα. Καὶ ὕψωσε τὴν μηλωτὴν
Ἡλιοὺ, ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν Ἐλισαιέ. ϗ ἐπέστρεψεν
(δ) Ἐλισαιὲ, ϗ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ
14 Ἰορδάνου. Καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν Ἡλιοὺ ἣ ἔπεσεν
ἐπάνωθεν αὐτοῦ, ϗ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ,
ϗ εἶπε, (ε) Ποῦ ὁ Θεὸς Ἡλιοὺ ἀφφώ;
ϗ ἐπάταξε τὰ ὕδατα, ϗ διεῤῥάγησαν (ζ)
15 ἔνθα ϗ ἔνθα· ϗ διέβη (η) Ἐλισαιέ. Καὶ
εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ
ἐξεναντίας, ϗ εἶπον, Ἐπαναπέπαυται
τὸ πνεῦμα Ἡλιοὺ ἐπὶ (θ) Ἐλισαιέ. ϗ
ἦλθον εἰς (ι) συναντὴν αὐτοῦ, ϗ προσεκύνησαν
16 αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων (κ) σου
πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως· πορευθέντες
δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου,
μή ποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, ϗ ἔῤῥιψεν
αὐτὸν ἐν τῷ (λ) Ἰορδάνῃ ἢ ἐφ' ἓν
τῶν ὀρέων ἢ ἐφ' ἕνα τῶν βουνῶν. ϗ εἶπεν
17 Ἐλισαιὲ, Οὐκ ἀποστελεῖτε. Καὶ παρεβιάσαντο
αὐτὸν, ἕως (μ) οὗ ᾐσχύνετο· ϗ εἶπεν,
Ἀποστείλατε. ϗ ἀπέστειλαν πεντήκοντα
ἄνδρας, ϗ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας,
18 ϗ οὐχ εὗρον αὐτόν. Καὶ (ν) ἀνέστρεψαν
πρὸς αὐτόν. καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν
Ἱεριχώ. ϗ εἶπεν (ξ) Ἐλισαιὲ, Οὐκ εἶπον
19 πρὸς ὑμᾶς, Μὴ πορευθῆτε; Καὶ εἶπον
οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς (ο) Ἐλισαιὲ,
Ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθὴ,
καθὼς ὁ κύριος βλέπει, ϗ τὰ ὕδατα
20 πονηρὰ, ϗ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη. Καὶ εἶπεν
(π) Ἐλισαιὲ, Λάβετέ μοι ὑδρίσκην καινὴν,
ϗ θέτε ἐκεῖ ἅλα. ϗ (ρ) ἔλαβον, ϗ
ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν.

Et sumpsit Eliu melotem suam, 8
& convolvit, & percussit aquam:
& divisa est aqua hinc
& hinc. Et transierunt utrique
in (a) deserto. Et factum est in 9
transeundo ipsos, & Eliu dixit
ad Elisæe; Pete quid faciam tibi,
antequàm ego assumar à te.
Et dixit Elisæe, (b) Fiat, quæso,
duplicia in spiritu tuo super me.
Et dixit Eliu, Durè egisti petendo. 10
Si videris me, dum assumor
à te, & erit tibi sic: &
si non, non fiet. Et factum est 11
ipsis euntibus, ibant, & loquebantur.
Et ecce currus ignis, &
equi ignis, & diviserunt inter
utrosque. Et assumptus est Eliu
in concussione (c) tanquàm in
cœlum. Et Elisæe videbat: & 12
clamabat; Pater, pater, (d) currus
Israel, & eques ejus. Et
non vidit eum ultrà. Et
apprehendit vestimenta sua, &
discidit ea in duas scissuras. Et 13
elevavit melotem Eliu, quæ ceciderat
desuper (e) Elisæe. Et
revertit Elisæe, & stetit super
labium Jordanis. Et sumpsit 14
melotem Eliu, quæ ceciderat
desuper eo: & percussit (f) aquam,
& dixit; Ubi Deus Eliu
(g) Appho? Et percussit aquas:
& discissæ sunt hinc, & hinc.
Et transivit (h) Elisæe. Et viderunt 15
eum filii prophetarum,
qui in Hiericho ex adverso: &
dixerunt, Requievit spiritus
Eliu super Elisæe. Et venerunt
in occursum ejus, & adoraverunt
eum in terram. Et dixerunt
ad eum; Ecce nunc cum 16
pueris tuis quinquaginta viri,
filii (i) virtutis. Euntes nunc
quærant dominum tuum, nè fortè
tulerit eum spiritus Domini,
& projecerit eum in Jordanem,
vel super unum montium,
vel super unum collium.
Et dixit Elisæe, Non mittetis.
Et coëgerunt eum, quoadusque 17
erubuit: & dixit, Mittite. Et
miserunt quinquaginta viros:
& quæsierunt tribus diebus, et
non invenerunt eum. Et re- 18
versi sunt ad eũ: et ipse sedebat
in Hiericho. Et dixit Elisæe;
Nónne dixi ad vos, Nolite ire?
Et dixerunt viri civitatis ad Elisæe; 19
Ecce habitatio civitatis
bona, sicut dominus videt, &
aquæ malæ, & terra (k) sterilis.
Et dixit Elisæe; Sumite mihi 20
hydriolam novam, & ponite
ibi sal. Et sumpserunt, et attulerunt
ad eum.

MS.A. (σ) διεῤῥέθη (τ) Ἐλισσαιὲ, (υ) Αἴτησαί με τί (φ) πρὸ
τοῦ ἀναλημφθῆναί (χ) Ἐλισσαιὲ, (ψ) αἰτήσασθαί σε. ἐὰν (ω) διέστειλαν
(α) συσσεισμῷ εἰς τὸν (β) Ἐλισσαιὲ (γ) ἑόρα, (δ) Ἐλισσαιὲ,
(ε) Ποῦ κύριος ὁ Θεὸς (ζ) ἔνθεν ϗ ἔνθεν. (η) Ἐλισσαιέ. Καὶ ἴδαν
(θ) Ἐλισσαιέ. (ι) συνάντησιν (κ) σου οἱ υἱοὶ δυνάμεως πεντήκοντα
ἄνδρες πορευθέντες (λ) Ἰορδάνῃ ✱ ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων. ϗ εἶπεν Ἐλισσαιὲ,
(μ) ὅτου (ν) ἐπέστρεψαν (ξ) Ἐλισσαιὲ πρὸς αὐτοὺς, Εἶπον ὑμῖν; Μὴ
(ο) Ἐλισσαιὲ, (π) Ἐλισσαιὲ, (ρ) ἔλαβον ✱ πρὸς αὐτόν.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ונסיב אליהו ית שושיפיה ואחור ומחא ית מיא ואתפליגו לכא ולכא ועברו תרויהון 8
ביבשתא׃ והוה כמעברהון ואליהו אמר לאלישע שאל מה אעביד לך עד דלא אדבר 9
מלותך ואמר אלישע ויהי כען על חד תרין ברוח נבואתך עמי׃ ואמר אקשיתא למשאל 10
אם תחזי יתי דאנא מדבר מלותך יהי לך כן ואם לא לא יהי׃ והוה עד דאנון אזלין מיזל 11
וממללין והא רתיכין דאשתא וסוסון דאשתא ואפרישו בין תרויהון וסליק אליהו
בעלעולא לצית שמיא׃ ואלישע חזי והוא מצוח רבי רבי דטב להון לישראל בצלותיה 12
מרתיכין ופרשין ולא חזהי עוד ואתקף בלבושיה וסדקנון לתרין סדיקין׃ וארים ית 13
שושיפא דאליהו די נפלת מניה ותב וקם על כיף ירדנא׃ ונסיב ית שושיפא דאליהו 14
דנפלת מניה ומחא ית מיא ואמר קביל בעותי יי אלהיה דאליהו אף הוא ומחא ית מיא
ואתפליגו לכא ולכא ועבר אלישע׃ וחזוהי תלמידי נביא דביריחו מקבל ואמרו נחת 15
רוחיה דאליהו על אלישע ואתו לקדמותיה וסגידו ליה על ארעא׃ ואמרו ליה הא כען 16
אית עם עבדך חמשין גברין בני חילא יזלון כען ויבעון ית רבונך דלמא נטליה רוח מן
קדם יי ורמהי בחד מן טוריא או בחד מן חיליא ואמר לא תשלחון׃ ואתקיפו ביה עד 17
סגיא ואמר שלחו ושלחו חמשין גברא ובעו תלתא יומין ולא אשכחוהי׃ ותבו לותיה 18
והוא יתיב ביריחו ואמר להון הלא אמרית לכון לא תיזלון׃ ואמרו אנשי קרתא לאלישע 19
הא כען מותב קרתא שפיר כמא דרבוני חזי ומיא בישין וארעא מתכלא׃ ואמר איתו לי 20
צלוחיתא חדתא ושוו תמן מלחא ואיתיאו לותיה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et accepit Eliah pallium suum et convolvit, et percussit aquas, et divisæ 8
sunt huc et illuc: et transierunt ambo ipsi per siccitatem. Et fuit cùm trans- 9
issent ipsi, Eliah dixit ad Elisagh, Pete quid faciam tibi, donec non capior
à te: et dixit Elisagh, Sit quæso super unum duorũ in spiritu prophetiæ tuæ
mecum. Et dixit, Dura petivisti: si videris me dum ego capiar à te, erit tibi 10
sic: at si non, non erit. Et fuit adhuc illis ambulantibus ambulando et lo- 11
quentibus, et ecce currus ignei, et equi ignei separaverunt inter utrumque,
et ascendit Eliah per turbinem ad summitatem cœlorum. Et Elisagh vide- 12
bat, idemq; clamabat: Magister mi, magister mi, qui melior erat *ipsis* Israel
oratione sua, curribus et equitibus: et non vidit illum ampliùs: et appre-
hendit vestimenta sua, et scidit illa in duas scissuras. Et sustulit palliũ Eli- 13
ah quod deciderat ab illo, et rediit et stetit juxta ripam Jardena. Et acce- 14
pit pallium Eliah ꝙ deciderat ab illo, et percussit aquas, et dixit: Suscipe
petitionem meam Domine Deus Eliah etiam ipse: & percussit aquas, &
divisæ sunt huc et illuc, et transiit Elisagh. Et viderunt eum discipuli pro- 15
phetarum qui erant in Jerihho è regione, et dixerunt: Descendit spiritus
Eliah super Elisagh: et venerunt in occursum ejus, et incurvati sunt ei sup
terram. Et dixerunt ei: Ecce nunc sunt cum servis tuis quinquaginta viri 16
filii virtutis; eant quæso et quærant dominum tuum; fortasse tulit illum
spiritus à Dño, et projecit illum in unũ ex montibus, aut in unam ex valli-
bus: et dixit, Ne mittatis. Et invaluerunt in eum usq; multum: et dixit, Mit- 17
tite: et miserunt quinquaginta viros, et quæsierunt tribus diebus, et non in-
venerunt illum. Et redierunt ad eum, et ipse habitabat in Jerihho: et dixit 18
illis: Nonne dixi vobis, ne eatis? Et dixerunt homines civitatis ad Elisagh: 19
Ecce nunc habitatio urbis pulcherrima, sicut dominus meus videt; sed
aquæ sunt malæ et terra orbatrix. Et dixit: Adferte mihi phialam novam, 20
et ponite in ea sal: et attulerunt ei.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܢܣܒ ܐܠܝܐ ܠܡܥܦܪܗ. ܘܟܪܟܗ. ܘܡܚܐ ܒܗ ܠܡܝܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܀ ܘܐܬܦܠܓܘ 8
ܦܠܓܝ ܠܟܐ. ܘܦܠܓܝ ܠܟܐ. ܘܥܒܪܘ ܬܪܝܗܘܢ ܒܝܒܫܐ. * ܘܟܕ ܥܒܪܘ ܀ ܐܡܪ ܐܠܝܐ 9
ܠܐܠܝܫܥ. ܫܐܠ ܡܢܐ ܕܐܥܒܕ ܠܟ. ܥܕܠܐ ܐܬܕܒܪ ܡܢܟ. ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܢܗܘܐ ܚܕ ܬܪܝܢ
ܒܪܘܚܟ ܥܠܝ. * ܘܐܡܪ. ܐܩܫܝܬ ܠܡܫܐܠ. ܐܢ ܚܙܝܬܢܝ ܟܕ ܡܬܕܒܪ ܐܢܐ ܡܢܟ ܀ ܢܗܘܐ 10
ܠܟ ܗܟܢܐ. ܘܐܠܐ ܀ ܠܐ ܢܗܘܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܗܢܘܢ ܡܗܠܟܝܢ ܘܡܡܠܠܝܢ ܀ ܘܗܐ ܡܪܟܒܬܐ 11
ܕܢܘܪܐ. ܘܪܟܫܐ ܕܢܘܪܐ. ܘܦܪܫܘ ܒܝܬ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܣܠܩ ܐܠܝܐ ܒܥܠܥܠܐ ܠܫܡܝܐ. * ܘܐܠܝܫܥ 12
ܚܙܐ ܀ ܘܗܘܐ ܡܝܒܒ. ܘܐܡܪ. ܐܒܝ. ܐܒܝ. ܪܟܒܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܦܪܫܘܗܝ. ܘܬܘܒ. ܠܐ ܚܙܝܗܝ.
ܘܐܚܕ ܠܢܚܬܘܗܝ. ܘܨܪܐ ܐܢܘܢ. ܠܬܪܝܢ ܨܪ̈ܝܢ. * ܘܐܪܝܡ ܡܥܦܪܗ ܕܐܠܝܐ ܕܢܦܠ ܡܢܗ. 13
ܘܗܦܟ. ܘܩܡ ܥܠ ܣܦܬܗ ܕܝܘܪܕܢܢ. * ܘܢܣܒ ܠܡܥܦܪܗ ܕܐܠܝܐ ܕܢܦܠ ܡܢܗ. 14
ܘܡܚܐ ܠܡܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܡܪܝ ܐܠܝܐ. ܐܦ ܗܘ. ܘܡܚܐ ܠܡܝܐ ܀ ܘܐܬܦܠܓܘ
ܦܠܓܝ ܠܟܐ. ܘܦܠܓܝ ܠܟܐ. ܘܥܒܪ ܐܠܝܫܥ. * ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܢܒܝܐ ܕܒܐܝܪܝܚܘ ܡܢ 15
ܠܩܘܒܠ. ܘܐܡܪܘ. ܫܪܬ ܪܘܚܗ ܕܐܠܝܐ ܥܠ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܥܗ ܀ ܘܣܓܕܘ ܠܗ ܥܠ
ܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܐܝܬ ܥܡ ܥܒܕܝܟ ܀ ܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܒܢܝ ܚܝܠܐ. 16
ܢܐܙܠܘܢ ܢܒܥܘܢܗ ܠܡܪܟ ܀ ܕܠܡܐ ܫܩܠܬܗ ܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ : ܘܪܡܬܗ ܒܚܕ ܡܢ ܛܘܪܐ:
ܐܘ ܒܚܕ ܡܢ ܢܚܠܐ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܫܕܪܘܢ. * ܘܐܠܨܘܗ ܥܕܡܐ ܕܒܗܬ ܡܢܗܘܢ. 17
ܘܐܡܪ. ܫܕܪܘ. ܘܫܕܪܘ ܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ : ܘܒܥܐܘܗܝ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܀ ܘܠܐ ܐܫܟܚܘܗܝ.
* ܘܗܦܟܘ ܠܘܬܗ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܐܝܪܝܚܘ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ. ܕܠܐ ܬܐܙܠܘܢ. 18
* ܘܐܡܪܘ ܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܗܐ ܡܘܬܒܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܫܦܝܪ ܀ ܐܝܟ ܕܡܪܝ ܚܙܐ. ܘܡܝܐ 19
ܒܝܫܝܢ. ܘܐܪܥܐ ܡܬܟܠܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܝܬܘ ܠܝ ܩܘܠܬܐ ܚܕܬܐ ܀ ܘܪܡܘ ܒܗ 20
ܡܠܚܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ.

Quum Elia ſumpto *capitis* amiculo, eoque 8
complicato percuſſit aquas Jordanis; quibus
partim huc, partim illuc diviſis, tranſierunt
ambo per ſiccum. Et cùm transîſſent, dixit 9
Elia ad Eliſæum, Pete quod faciam tibi antequam
aſſumar à te. Dixit Eliſæus, Fiat duplicatus
ſpiritus tuus ſuper me. Qui dixit, 10
Nimium petis: ſi me videris dum aſſumar à
te, fiet tibi ſic; ſin minùs, non fiet. Factum 11
eſt itaque ut dum ipſi confabulantes ambularent,
ecce currus igneus & equi ignei ſepararent
utrumque, aſcenderétque Elia turbine in
cœlum. Vidit hoc Eliſæus, & ecce ululans 12
dicebat, Pater mi, pater mi, currus Iſraelis
& equites ejus. Cúmque non videret
eum ampliùs, arreptis veſtimentis ſuis laceravit
ea in duo ſegmenta. Sublatóque amiculo 13
Eliæ quod deciderat ab eo, reverſus ſtetit
ad ripam Jordanis, Ubi ſumpto amictu Eliæ 14
qui ceciderat ab eo, percuſſit aquas, dicens;
Ah Domine Deus domini mei Eliæ: tum is
quoque percuſſit aquas, diviſæque ſunt partim
huc, partim illuc, & tranſivit Eliſæus.
Quod cùm procul vidiſſent filii prophetarum 15
qui erant in Jericho, dixerunt; Habitavit
ſpiritus Elia ſuper Eliſæum: quare venerunt
obviàm ei, & humi adorârunt eum.
Tum dixerunt ei, Ecce adſunt hîc cum ſervis 16
tuis quinquaginta viri valentes robore,
eant quæſitum dominum tuum; ne fortè rapuerit
eum ſpiritus Domini, & projecerit
eum in aliquem montiũ aut in aliquam vallium.
Qui dixit, Ne mittatis. Verùm iis cum 17
ipſo adeo certantibus ut erubeſceret ab eis,
tandem dixit; Mittite. Miſerunt ergò quinquaginta
viros, qui quæſierunt eum tribus
diebus, nec invenerunt. Cúmque rediiſſent 18
ad eum dum ipſe maneret in Jericho, dixit
eis; Annon dixeram vobis ne iretis? Dicentibus 19
autem civibus urbis illius ad Eliſæum,
En ſitus urbis pulcher eſt, ut dominus noſter
videt; at aquæ malæ ſunt, & terra orbitatem
generat: Dixit, Afferte mihi lagunculam 20
unam novam, & injicite in eam ſalem: &
attulerunt ei.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* واخذ ايليا عمامته فحلها وضرب بها الماء فتنصف الماء * منشقا هكذا وهكذا الي هاهنا وهاهنا * 8
وجازا كلاهما في قعر الاردن يابسا * ولما عبروا قال ايليا . سلني ما احببت ان اصنع بك قبل 9
ان اوخذ منك * فقال له اليسع * ان يكون لي للواحد اثنين كروح نبوتك معي * فقال له * 10
بالغت في السوال * ان انت رايتني في حال ما اوخذ من عندك يكون لك كذلك * وان لم تري
فلن يكون * بينما هما سايران وهما يتخاطبان في مسيرهما * فاذا بركاب من نار علي خيل من 11
النار * وفارقوا بينهما * وطلع ايليا صاعدا الي السماء * واليسع ينظر ذلك وصايح * يا سيدي * 12
يا سيدي الاجود لال اسراييل بصلاته من مراكبهم وفرسانهم * ثم لم يره ايضا * وتعلق
بلباسه وقطعه بقطعتين * وشال عمامة ايليا التي سقطت عنه * ورجع ووقف علي شاطي الاردن 13
* ثم رفع عمامة ايليا التي سقطت عنه * وضرب بها الماء * وقال * اقبل طلبتي يا الله اله ايليا * 14
فعند ضربه الماء انشق بنصفين الي ههنا وههنا * وعبر اليسع * وراوه تلاميذ الانبيا 15
الذين في يريحا حين حاذاهم * وقالوا * حلت روح ايليا علي اليسع * وجاوا فاستقبلوه * وسجدوا
له علي الارض * وقالوا له * ان مع عبيدك الان خمسون رجلا ذووا قوة * يمضوا الان ويطلبوا 16
سيدك * فعسي ان تكون حملته روح من عند الله * وطرحته في احد الجبال او احد الاودية *
فقال * لا تبعثوا * فلحوا عليه كثيرا * فقال لهم ابعثوا * فابعثوا خمسين رجلا * وطلبوه 17
ثلثة ايام فلم يجدوه * ورجعوا اليه وهو جالس في يريحا * فقال لهم * الم اقل لكم لا 18
تمضوا * فقال اهل القرية لاليسع * هوذا سكني هذه القرية طيب كما يري سيدي * الا ان 19
ماءها رديا والارض موذية * فقال لهم * ايتوني بجرة جديدة * واجعلوا فيها ملحا فجاوه 20
بذلك *

ubi ſumens Elia faſciam capitis ſui, ſolvit 8
illam, eâque percuſſit aquam; adeoque
bipertita aqua diviſit ſe biſariam hûc atque
illuc, & ambo per imum Jordanis
ſicco pede tranſiêre. Cúmque transîſſent, 9
dixit Elia, Poſtula à me quod cupis tibi
faciam antequam rapiar à te. Ait illi Eliſæus,
ut pro ſimplici duplicem mecum
habeam ſpiritum tuum propheticum. Qui 10
dixit ei, Modum excedis poſtulatione
tuâ; ſi tu me videris quo tempore à te
rapiar, eris voti compos; quòd ſi non videris,
nequaquam eris. Dum incederent 11
& inter incedendum confabularentur,
ecce equites ignei igneis equis inſidentes
separârunt utrunq;, & aſcendit Elia ſublimè
in cœlum, Eliſæo id vidente & clamante; 12
O domine mi, O domine mi, qui
oratione tuâ utilior es genti Iſraeliticæ,
quàm currus & equites eorum: nec vidit
eum deinceps: & appendens ſe ad
veſtem illius, ſcidit eam duas in partes:
Tum collectâ faſciâ capitis Eliæ, quæ ceciderat 13
ab eo, reverſus eſt, ſtetitque ad
ripam Jordanis: Deinde ſumptâ faſciâ 14
capitis Eliæ, quæ ceciderat ab eo, aquam
eâ percuſſit, & ait; Suſcipe deprecationem
meam O Deus, Deus Eliæ. Et cùm
percuſſiſſet aquam, ſeparavit ſe duas in
partes huc atque illuc, tranſivitque Eliſæus.
Videntes autem eum diſcipuli 15
prophetarum qui erant in Jericho, cùm
eſſet ex adverſo ipſorum, dixerunt, Deſcendit
ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum: quapropter
venerunt obviàm illi, & adorantes
eum terram uſque, Dixerunt ei; 16
Adſunt modò cum ſervis tuis quinquaginta
viri ſtrenui, eant nunc quæſitum
dominum tuum: nam forſitan aſportavit
eum ſpiritus aliquis à Deo miſſus,
& projecit eum in aliquem montium, aut
in aliquam vallium. Dixit, Ne mittatis.
Sed vehementer ipſum urgentibus, 17
ait illis, Mittite. Miſerunt itaque quinquaginta
viros, qui cùm queſîſſent eum
tribus diebus, nec inveniſſent; Redierunt 18
ad eum dum ipſe conſideret in Jericho:
dixitque eis, Nónne dixeram vobis,
Ne eatis? Porrò dixerunt incolæ 19
civitatis ad Eliſæum, Ecce habitatio civitatis
hujus commoda eſt, ut dominus
meus videt; verùm ejus aqua mala, &
tellus pernicioſa. Ait illis, Afferte mihi 20
hydriam novam, ſalemque ponite in
eam. Quod cùm attuliſſent ei,

מלכים ב: ג

: dixit & , ſal illuc projecit & ,aquarum exitum ad eſt egreſſus Et
21 ויצא אל־מוצא המים וישלך־שם מלח ויאמר
indè erit non iſtas aquas Sanavi : DOMINUS dixit Sic
כה־אמר יהוה רפאתי למים האלה לא־יהיה משם
,hanc diem ad uſque aquæ ſunt ſanatæ Et .orbans & ,mors ultrà
22 עוד מות ומשכלת: וירפו המים עד היום הזה
indè aſcendit Et .fuerat locutus quod Eliſaah verbum juxta
23 כדבר אלישע אשר דבר: ויעל משם
ſunt egreſſi parvi pueri & , viam per aſcendente ipſo & ,el--Beth
בית־אל והוא עלה בדרך ונערים קטנים יצאו
.calve aſcende,calve Aſcende :ei dixerunt &,*eum in* illudebant & ,urbe ex
מן־העיר ויתקלסו־בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח:
: DOMINI nomine in eis maledixítque ,eos vidit & , ſe poſt reſpexit Et
24 ויפן אחריו ויראם ויקללם בשם יהוה
eis ex laceraverunt & , ſylva è *urſi duo* ſunt egreſſæ &
ותצאנה שתים דבים מן־היער ותבקענה מהם
: Carmel montem in indè abiit Et *natos* duos & ,quadraginta
25 ארבעים ושני ילדים: וילך משם אל־הר הכרמל
.Someron eſt reverſus indè &
ומשם שב שמרון:

CAP. III. ג

anno *in* Someron in Iſrael ſuper regnavit Achab filius Jehoram Et
1 ויהורם בן־אחאב מלך על־ישראל בשמרון בשנת
regnavítque , Jehudah regis Jehoſaphat decimo octavo
שמנה עשרה ליהושפט מלך יהודה וימלך
,DOMINI oculis in malum Fecitque .annis duodecim
2 שתים־עשרה שנה: ויעש הרע בעיני יהוה
removit & : ſua mater ſicut & ,ſuus pater ſicut non veruntamen
רק לא כאביו וכאמו ויסר את־
peccatis *in* Veruntamen .ſuus pater fecerat quam , Bahal ſtatuam
3 מצבת הבעל אשר עשה אביו: רק בחטאות
: adhæſit , Iſrael fecit peccare qui , Nebat filii Jarobham
ירבעם בן־נבט אשר־החטיא את־ישראל דבק
, *pecuarius erat* Moab rex Meſaah Et .*eo* ab receſſit non
4 לא־סר ממנה: ומישע מלך־מואב היה נקד
millia centum & agnos millia centum Iſrael regi reddebat &
והשיב למלך־ישראל מאה־אלף כרים ומאה אלף
eſt prævaricatus & ,Achab *mori ſecundùm* , fuit Et .*lanigeros* arietes
5 אילים צמר: ויהי כמות אחאב ויפשע
Jehoram rex eſt egreſſus Et .Iſrael regem in Moab rex
6 מלך־מואב במלך ישראל: ויצא המלך יהורם
.Iſrael univerſum recenſuit & ,Someron de illa die in
ביום ההוא משמרון ויפקד את־כל־ישראל:
Moab Rex : dicendo ,Jehudah regem Jehoſaphat ad miſit & ,abiit Et
7 וילך וישלח אל־יהושפט מלך־יהודה לאמר מלך מואב
: dixit & ? prælium in Moab *ad* mecum *ibis* num ; me *in eſt prævaricatus*
פשע בי התלך אתי אל־מואב למלחמה ויאמר
,mei equi ſicut,tuꝰ populꝰ ſic,meꝰ populꝰ ſicut : tu ſic,ego Sicut.Aſcendam
אעלה כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי
: dixit Et ? aſcendemus viam quam Per : dixit Et .tui equi ſic
8 כסוסיך: ויאמר אי־זה הדרך נעלה ויאמר
rex & ,Jehudah rex & , Iſrael rex abiit Et .Edom deſerti *Via*
9 דרך מדבר אדום: וילך מלך ישראל ומלך יהודה ומלך
aqua erat non & ,diebus ſeptem *via* circuierunt Et .Edom
אדום ויסבו דרך שבעת ימים ולא־היה מים
: Iſrael rex Dixitque .eorum *pedibus in* quæ *,jumento &*,*caſtrametationi*
10 למחנה ולבהמה אשר ברגליהם: ויאמר מלך ישראל
dandum ad iſtos reges tres DOMINUS vocavit quoniam ,*Ohæ*
אהה כי־קרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת
.Moab manu in eos
אותם ביד־מואב:

Verſio VULG. LAT.

21 Egreſſus ad fontem aquarum,
miſit in illum ſal, & ait ; Hæc
dicit Dominus ; Sanavi aquas
has, & non erit ultrà in eis
22 mors, neque ſterilitas. Sanatæ
ſunt ergò aquæ uſque in diem
hanc, juxta verbum Eliſei, ꝗ
23 locutus eſt. Aſcendit auté inde
in Bethel : cúmque aſcenderet
per viam, pueri parvi
egreſſi ſunt de civitate,& illudebant
ei, dicentes ; Aſcende
24 calve,aſcende calve .Qui cùm
reſpexiſſet, vidit eos, & maledixit
eis in nomine Domini :
egreſſiq; ſunt duo urſi de ſaltu,
& laceraverunt ex eis quadra-
25 ginta duos pueros. Abiit autem
inde in montem Carmeli,
& inde reverſus eſt in Samariam.

CAP. III.

1 JOram verò filius Achab regnavit
ſuper Iſrael in Samaria
anno decimo octavo Joſaphat
regis Judæ. Regnavítque duo-
2 decim annis. Et fecit malum
coram Domino, ſed non ſicut
pater ſuus & mater:tulit enim
ſtatuas Baal, quas fecerat pa-
3 ter ejus. Veruntamen in peccatis
Jeroboã filii Nabat, qui
peccare fecit Iſrael, adhæſit,
4 nec receſſit ab eis. Porrò Meſa
rex Moab, nutriebat pecora
multa, & ſolvebat regi Iſrael
centum millia agnorum,
& centum millia arietum,cum
5 velleribus ſuis. Cúmque mortuus
fuiſſet Achab,prævaricatus
eſt fœdus , quod habebat
6 cum rege Iſrael. Egreſſus eſt
igitur rex Joram in die illa de
Samaria, & recenſuit univer-
7 ſum Iſrael. Miſitque ad Joſaphat
regem Juda, dicens ; Rex
Moab receſſit à me, veni mecum
contra eum ad prælium.
Qui reſpondit, Aſcendam :
qui meus eſt, tuus eſt : populus
meus, populus tuus : & e-
8 qui mei, equi tui. Dixítque,
Per quam viam aſcendemus ?
At ille reſpondit, Per deſer-
9 tum Idumææ. Perrexerunt
igitur, rex Iſrael, & rex Juda,
& rex Edom, & circuierunt
per viam ſeptem dierum, nec
erat aqua exercitui, & jumen-
10 tis quæ ſequebantur eos. Dixítque
rex Iſrael ; Heu heu
heu, congregavit nos Dominus
tres reges, ut traderet in
manus Moab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθεν (σ) Ἐλισαιὲ εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων, ϗ ἔρριψεν ἐκεῖ ἅλα, ϗ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν θάνατος ϗ ἀτεκνουμένη. 22 Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, κατὰ τὸ ῥῆμα (τ) Ἐλισαιὲ ὃ ἐλάλησε. 23 Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθήλ. ϗ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ ϗ παιδάρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς (υ) πόλεως ϗ κατέπαιζον αὐτοῦ, ϗ εἶπον αὐτῷ, Ἀνάβαινε φαλακρὲ, (φ) ἀνάβαινε. 24 Καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν, ϗ εἶδεν αὐτὰ, ϗ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι (χ) κυρίου. ϗ ἰδοὺ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ϗ ἀνέρρηξαν (ψ) ἀπ' αὐτῶν τεσσαράκοντα ϗ δύο παῖδας. 25 Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, (ω) κἀκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

Et exivit Eliſæe ad tranſitum aquarum, & projecit illuc ſal, & dixit ; Hæc dicit Dominus, Sanavi aquas has : non erit ultrà indè (l) mors,& ſterilis. 22 *Et ſanatæ ſunt aquæ uſque in diem hanc juxta verbum Eliſæe,quod locutus eſt.* 23 *Et aſcendit indè in Bæthel. Et aſcendente eo in via, & pueruli parvi exierunt de civitate, & illudebant eum, & dixerunt ei ; Aſcende calve, aſcende.* 24 *Et reſpexit poſt (m) eos,& vidit eos, & maledixit eis in nomine Domini. Et ecce exiverunt duo urſi de ſylva: & diſcerpſerunt de eis quadraginta & duos pueros.* 25 *Et ivit indè ad montem Carmelum: & indè revertit in Samariam.*

MS.A. (σ) Ἐλισαιὲ (τ) Ἐλισαιὲ (υ) πόλεως καταπαίζον (φ) ἀνάβαινε φαλακρέ. Καὶ (χ) κυρίου. ϗ εἶπεν, Τέκνα παραβάσεως ϗ ἀργίας. ϗ ἰδοὺ (ψ) ἐξ αὐτῶν δύο ϗ τεσσεράκοντα (ω) ϗ ἐκεῖθεν ὑπέστρεψεν

ΚΕΦ. γ'.

1 ΚΑὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ (α) ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, ϗ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ (β) αὐτοῦ, ϗ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. ϗ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ, ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 3 Πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς. 4 Καὶ Μωσὰ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν (γ) νωκήδ, ϗ ἐπέστρεφε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν (δ) χιλιάδας ἀρνῶν, καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων. 5 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαὰβ, καὶ ἠθέτησε βασιλεὺς Μωὰβ ἐν βασιλεῖ Ἰσραήλ. 6 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ Σαμαρείας, ϗ ἐπεσκέψατο τὸν Ἰσραήλ. 7 Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐξαπέστειλε πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Βασιλεὺς Μωὰβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Μωὰβ εἰς πόλεμον; ϗ εἶπεν, Ἀναβήσομαι· ὅμοιός μοι, ὅμοιός σοι· ὡς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου· 8 ὡς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου. Καὶ εἶπε, Ποίᾳ ὁδῷ ἀναβῶ; ϗ εἶπεν, Ὁδὸν ἔρημον Ἐδώμ. 9 Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ϗ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα ϗ ὁ βασιλεὺς Ἐδὼμ, ϗ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν· ϗ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσι τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν. 10 Καὶ εἶπεν (ε) ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ὦ, ὅτι κέκληκε κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς (ζ) παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωάβ.

CAP. III.

ET Joram filius Achaab regnavit in Iſrael in anno octavo & decimo Joſaphat regis Juda: & regnavit duodecim annos. 2 *Et fecit malum in oculis Domini: veruntamen non ſicut pater ejus, & non ſicut mater ejus. Et amovit titulos Baal, quos fecerat pater ejus.* 3 *Tantummodò in (a) peccato Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael,adhæſit:non receſſit ab eo.* 4 *Et Moſa rex Moab erat (b) Noced: & reddebat regi Iſrael (c) in rebellione centum millia agnorum, & centum millia arietum in velleribus.* 5 *Et factum eſt, poſtquàm mortuus eſt Achaab; & prævaricatus eſt rex Moab in regem Iſrael.* 6 *Et egreſſus eſt rex Joram in die illa è Samaria, & recenſuit Iſrael.* 7 *Et ivit,& miſit ad Joſaphat regem Juda, dicens;Rex Moab prævaricatus eſt in me.Si ibis mecũ in Moab ad bellum? Et dixit, Aſcendam. (d) Similis mihi, ſimilis tibi: ſicut populus meus, populus tuus: ſicut equi mei, equi tui.* 8 *Et dixit, Quali viâ aſcendam? Et dixit, Viam deſertum Edom.* 9 *Et ivit rex Iſrael, & rex Juda, & rex Edom: & circumierunt viam ſeptem dierum. Et non erat aqua caſtris, & pecoribus, quæ in pedibus eorum.* 10 *Et dixit rex Iſrael; Heu, quia vocavit Dominus tres reges (e) advenientes ad dandum eos in manu Moab.*

MS. A. (α) ἐβασίλευσεν * δώδεκα ἔτη. Καὶ ἐποίησεν (β) αὐτοῦ. * Πλὴν ἐν τῇ (γ) νωκήθ, (δ) χιλιάδας * κριῶν ἐπὶ (ε) βασιλεὺς (ζ) κατεχομένους

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

21 ונפק למפקנא דמיא ורמא תמן מלחא ואמר כדנן אמר יי אסיתי למיא האלין ולא יהי
22 מתמן עוד מותא ומתכלא: ואתסיאו מיא עד יומא הדין כפתגמא דאלישע דמליל:
23 וסליק מתמן לביתאל והוא סליק בארחא ויינקין זעירין נפקו מן קרתא ואתלעבו ביה
24 ואמרו ליה סק קרחא סק קרחא: ואתפני לאחורוהי וחזנון ולטנון בשמא דיי ונפקו
25 תרתין דובין מן חורשא ובזעא מנהון ארבעין ותרין ינקין: ואזל מתמן לטור כרמלא
ומתמן תב לשמרון:

ג

1 ויהורם בר אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת תמני עסרי ליהושפט מלך שבטא
2 דבית יהודה ומלך תרתא עסרי שנין: ועבד דביש קדם יי לחוד לא כאבוהי וכאמיה
3 ואעדי ית קמת בעלא דעבד אבוהי: לחוד בחובי ירבעם בר נבט דחיב ית ישראל אתרעי
4 לא סטא מנה: ומישע מלכא דמואב הוה מרי גיתין ומתיב תוקרבא למלכא דישראל שנא
5 בשנא מאה אלפין תורין דפטמא ומאה אלפין דכרין דרעיא: והוה כד מית אחאב ומריד
6 מלכא דמואב במלכא דישראל: ונפק מלכא יהורם ביומא ההוא משמרון ומנא ית כל
7 ישראל: ואזל ושלח לות יהושפט מלכא דבית יהודה למימר מלכא דמואב מריד בי
8 התיזל עמי לות מואב בקרבא ואמר אסק אנא כותך עמי כעמך סוסוי כסוסך: ואמר
9 באידא ארחא נסק ואמר אורח מדברא דאדום: ואזל מלכא דישראל ומלך שבטא דבית
יהודה ומלכא דאדום ואסחרו מהלך שבעא יומין ולא הוה מיא למשריתא ולבעירא
10 דעמהון: ואמר מלכא דישראל וי ארי זמן יי לתלתא מלכיא האלין לממסר יתהון בידא
דמואב:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

21 Et exiit ad exitum aquarum, & conjecit ibi ſal, & dixit : Sic dixit Dominus : Sanavi aquas iſtas, & non erit indè amplius mors et *orbans*. 22 Et ſanatæ ſunt aquæ uſque in diem hanc, juxta verbum Eliſagh quod locutus eſt. 23 Et aſcendit indè in Bethel : & ipſo aſcendente per viam pueri parvuli exierunt ex urbe, & irriſerunt eum, & dixerunt ei : Aſcende calve, aſcende calve. 24 Et reſpexit poſt ſe & vidit illos, & maledixit illis in nomine Domini : & exierunt duo urſi è ſylva, & ruperunt ex illis quadraginta & duos pueros. 25 Et abiit indè in montem Charmela,& indè rediit in Somron.

CAP. III.

1 ET Jehoram filius Ahhab regnavit ſuper Iſrael in Somron, anno octavo decimo Jehoſaphat regis tribus domus Jehudah : & regnavit duodecim annis. 2 Et fecit quod malũ erat ante Dñm: veruntamẽ non ſicut pater ejus & ſicut mater ejus,& abſtulit ſtatuam Baghal quam fecerat pater ejus. 3 Attamen in peccatis Jarabgham filii Nebat,qui peccare fecit Iſrael, complacuit ſibi,nec declinavit ab illis. 4 Et Meiſagh rex Moab erat dominus pecorum, & reddebat munus regi Iſrael ſingulis annis, centum millia boum ſaginæ, & centum millia agnorum paſcuæ. 5 Et fuit cùm mortuus eſſet Ahhab, rebellavit rex Moab in regem Iſrael. 6 Et exiit rex Jehoram die illâ de Somron, & numeravit omnem Iſrael. 7 Et ivit & miſit ad Jehoſaphat regem tribus domus Jehudah, dicendo : Rex Moab rebellavit in me; non venies mecum contra Moab in bellum ? & dixit : Aſcendam ego ſicut tu, populus meus ſicut populus tuus, equi mei ſicut equi tui. 8 Et dixit: Per quam viam aſcendemꝰ ? & dixit: Per viam deſerti Edom. 9 Et ivit rex Iſrael & rex *tribus domus* Jehudah & rex Edom, & circuierunt iter ſeptem dierum, & non fuerunt aquæ exercitui & jumentis quæ erant cum illis. 10 Et dixit rex Iſrael. Heu quia vocavit Dominus tres reges iſtos, ut traderet eos in manum Moab.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 * ܘܢܦܩ ܠܗ ܠܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܐܪܡܝ ܬܡܢ ܡܠܚܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܐܣܝܬ
22 ܠܡܝܐ ܗܠܝܢ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܬܡܢ ܬܘܒ ܡܘܬܐ. ܘܡܬܟܠܢܘܬܐ. * ܘܐܬܐܣܝܘ ܡܝܐ ܗܠܝܢ. ܥܕܡܐ
23 ܠܝܘܡܢܐ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܐܠܝܫܥ ܕܐܡܪ. * ܘܣܠܩ ܡܢ ܬܡܢ. ܠܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܗܘ ܣܠܩ
ܒܐܘܪܚܐ. ܘܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ ܕܙܥܘܪܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܒܙܚܝܢ ܒܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܣܩ
24 ܩܪܚܐ ܣܩ ܩܪܚܐ. * ܘܐܬܦܢܝ ܠܒܣܬܪܗ. ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ. ܘܠܛ ܐܢܘܢ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.
25 ܘܢܦܩܘ ܬܪܬܝܢ ܕܒܝܢ ܡܢ ܥܒܐ. ܘܦܪܬ ܡܢܗܘܢ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܛܠܝܢ. * ܘܐܙܠ ܡܢ
ܬܡܢ. ܠܛܘܪܐ ܕܟܪܡܠ. ܘܡܢ ܬܡܢ ܗܦܟ. ܠܫܡܪܝܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

1 * ܘܝܗܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܡܠܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ
2 ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܟ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܐܝܟ ܐܒܘܗܝ
3 ܘܐܝܟ ܐܡܗ. ܘܐܥܒܪ ܩܝܡܬܐ ܕܒܥܠ. ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ. * ܒܚܛܗܐ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ
4 ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ ܐܬܕܒܩ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܘܢ. * ܘܡܝܫܥ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ
ܢܩܕܐ ܗܘܐ. ܘܡܫܩܠ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܥܢܐ ܕܦܛܝܡܐ. ܘܡܐܐ
5 ܐܠܦܝܢ ܕܟܪܐ ܕܥܡܪܐ. * ܘܟܕ ܡܝܬ ܐܚܐܒ ܡܪܕ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܒܡܠܟܐ
6 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܦܩ ܡܠܟܐ ܝܗܘܪܡ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܡܢ ܫܡܪܝܢ. ܘܡܢܐ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
7 * ܘܐܙܠ ܫܕܪ ܠܘܬ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܟܕ ܐܡܪ. ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܡܪܕ ܒܝ. ܬܐ
ܥܡܝ ܠܘܬ ܡܘܐܒ ܠܩܪܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܗܘܫܦܛ. ܣܠܩ ܐܢܐ ܐܝܟܘܬܟ. ܘܥܡܝ ܐܝܟ ܥܡܟ.
8 ܘܪܟܫܝ ܐܝܟ ܪܟܫܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܐܝܕܐ ܐܘܪܚܐ ܢܣܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܕܒܪܐ
9 ܕܐܕܘܡ. * ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܟܪܟܘ ܡܪܕܐ
10 ܕܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܠܐ ܗܘܘ ܡܝܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܘܠܒܥܝܪܐ ܕܒܬܪܗܘܢ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܘܗ. ܠܡܘܢܐ ܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܬܠܬܐ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ. ܕܢܫܠܡ ܐܢܘܢ
ܒܐܝܕܐ ܕܡܘܐܒ.

Tum egreſſus ad ſcaturiginem aquæ, in- 21
jecit illuc ſalem, & ait; Sic dicit Dominus,
Sanavi aquas iſtas, nec erit ibi deinceps qui
moriatur, nec quod orbitatem generet. Sic 22
ſanatæ fuerunt aquæ illæ ad hunc uſque diem,
juxta ſermonem quem protulerat Eliſæus.
Deinde aſcendit illinc ad Beth-il; dúmque 23
per viam aſcenderet, pueri parvi exigui
exierunt è civitate, & illudentes ei dicebant;
Aſcende calve, aſcende calve. Qui retro- 24
ſpiciens & videns eos, maledixit illis in nomine
Domini: quapropter egreſſæ duæ urſæ
è ſylva, exenterârũt ex eis quadraginta duos
pueros. Inde ſe recepit in montem Char- 25
melum, & inde rurſus in Samariam.

CAP. III.

JOram Ahabi filius regnavit ſuper Iſrae- 1
lem in Samaria, anno decimo octavo Joſaphat
regis Juda: regnavit autem annis duodecim,
Fecítque malum coram Domino, ſed 2
non ſicut pater ac mater ipſius: abſtulit enim
ſtatuam Baalis quam fecerat pater ejus.
Verùm peccatis Jerobaami filii Nabati qui 3
peccare fecerat Iſraelem, inhæſit, neque deflexit
ab eis. Porrò Miſaa rex Moab prin- 4
ceps erat paſtorum, pendebátque regi Iſraelis
centum millia ovium pinguium, centum
millia arietum lanigerorum. Mortuo autem 5
Ahabo, defecit rex Moab à rege Iſraelis.
Quapropter egreſſus rex Joram eo die de 6
Samaria, recenſuit univerſum Iſraelem. Et 7
abiens miſit ad Joſaphat regem Juda, dicendo,
Rex Moab defecit à me: age, veni mecum
adverſùs Moab in prælium. Ait illi Joſaphat,
Aſcenſurus ſum ſicut tu, & populus meus
ſicut populus tuus, & equi mei ſicut equi tui.
Tum dixit ei, Quânam viâ aſcendemus? Ait 8
illi, Viâ deſerti Adum. Profectus eſt ergò 9
rex Iſrael, & rex Juda, atq; rex Adum: et cùm
circuîſſent itinere ſeptem dierũ, non fuerunt
aquæ exercitui & populo qui erant cum eis.
Quapropter dixit rex Iſraelis, Eheu, ad hócne 10
vocavit Dominus tres reges iſtos, ut traderet
eos in manum Moabi?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 * وصار بذلك الي اصل ينبوع الماء * ورمي فيه ملحا وقال * هكذا قال الله * اني اشفيت الماء * ولا
22 يكون منه ابدا موتا ولا ثكلا * وشفي الماء الي هذا اليوم * ككلام اليسع الذي تكلم * وطلع
23 من هناك الي بيت ايل * فبينما هو طالع في طريقه فاذا بصبيان اصاغر قد خرجوا من القرية
24 ولعوا به وقالوا له * اطلع يا اصلع اطلع يا اصلع * فالتفت الي ورايه فنظرهم ولعنهم باسم الله *
25 فخرج عند ذلك ذيبان من الغيضة * وشقا منهم اثنين واربعين صبيا * ثم مضي من ثم الي
جبل الكرمل * ثم رجع من هناك الي شومرون *

* الفصل الثالث *

1 * وكان ابتدي ملك يهورام بن احاب علي اسراييل في شومرون * في سنة ثماني عشر سنة لملك
2 يهوشافاط ملك آل يهودا * وملك اثني عشر سنة * وصنع القبيح بين يدي الله * الا انه لم
3 يبلغ في ذلك مبالغة ابيه وامه * وانه ازال مناصب البعل الذي كان ابوه قد جعلها * لكنه
4 لزم آثام يوربعام بن ناباط الذي اثم آل اسراييل * ولم يزل عنها * وكان ميشاع ملك مواب
صاحب ماشية * وكان يسوق الي ملك بني اسراييل هدية في كل سنة ماية الف ثور سمين
5 6 ومية الف كبش راعي * فلما مات احاب عصي ملك مواب لملك اسراييل * وخرج الملك
7 يهورام في ذلك اليوم من شومرون * وعدّ آل اسراييل * ثم مضي الي يهوشافاط ملك سبط يهودا
قايلا * ان ملك مواب قد غدرني * فمضي معي لمحاربته * فقال له * نعم * اطلع * فاني في ذلك
8 كانت * وشعبي كشعبك * وخيلي كخيلك * فقال له * في اي طريق نطلع * فقال طريق
9 برية ادوم * فمضي ملك اسراييل * وملك يهودا * وملك ادوم * وداروا مسير سبعة ايام * فلم
10 يجدوا ماء لعسكرهم ولا للبهايم التي معهم * فقال ملك اسراييل * ادري حين الله لهولاء الثلثة
الملوك ليدفعهم في يد الموابيين *

Devexit illud ad originem fontis aquæ, 21
projectoque in eam ſale dixit; Sic ait Deus,
Sanavi quidem aquam, nec gignetur ab
ea in poſterum mortalitas, nec orbitas. Et 22
ſanata eſt aqua ad hodiernum uſque diem,
juxta verba quæ locutus eſt Eliſæus. In- 23
de poſtea aſcendit ad Beth-il; dumque aſcenderet
per viam ſuam, ecce pueri parvi
egreſſi è civitate moleſtiam faceſſebant ei,
ac dicebant, Aſcende O calve, aſcende O
calve. Qui cùm retro converſus vidiſſet 24
eos, execratus eſt eos in nomine Dei: quare
duo lupi illicò è ſylva egreſſi, diſcerpſerunt
ex eis quadraginta duos pueros. De- 25
inde diſceſſit illinc ad montem Carmelum,
indeque rurſus rediit in Samariam.

CAP. III.

Fuit autem principium regni Jehorami 1
filii Achabi ſuper Iſraelem in Samaria,
anno decimo octavo regni Jehoſaphati regis
gentis Judaicæ; regnavitque annis duodecim:
Et turpia quidem perpetravit co- 2
ram Deo, verùm non attigit in his gradum
patris matriſque ſuæ: nam ipſe abſtulit
ſtatuas Baalis, quas pater ej⁹ jam erexerat.
Nihilominus adhærebat ſceleribus 3
Jerobaami filii Nabati qui in peccatum
induxerat Iſraelitas, & non receſſit ab
eis. Porrò Miſaa rex Moabi dives erat 4
pecoris, & munus adducebat quotannis
ad regem Iſraelitarum centum millia boum
ſaginatorum, & centum millia arietum
paſcalium. Sed cùm mortuus eſſet 5
Achab, rebellavit rex Moab in regem
Iſraelis. Egreſſus itaque rex Jehoramus eo 6
die de Samaria, recenſuit Iſraelitas:
Deinde contulit ſe ad Jehoſaphat regem 7
tribûs Juda, dicens; Rex Moab fraudavit
me, ideo mecum eas ad oppugnandum
eum. Ait illi, Libenter: aſcende; & in hac
re æquè ero ac tu, & populus meus ac
populus tuus, & equi mei ac equi tui.
Dixitque ad eum, Quâ viâ aſcendes? Re- 8
ſpondit, Viâ ſolitudinis Edom. Abierunt 9
ergò rex Iſrael, rex Juda, & rex Edom,
& circumeuntes itinere ſeptidui, non invenerunt
aquam exercitui ſuo, neque jumentis
quæ ſecum habebant. Quare dixit 10
rex Iſrael, Num fortè tempus hoc deſtinavit
Deus tribus hiſce regibus, ut tradat
eos in manum Moabitarum?

מלכים ב : ג

,DOMINI propheta hic non An : Jehosaphat Dixitque
11 וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה נָבִיא לַיהוָה
servis è unus Responditque ? eo ab DOMINUM inquiramus &
וְנִדְרְשָׁה אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ וַיַּעַן אֶחָד מֵעַבְדֵי
fundebat qui , Saphat filius Elisaah Hic : dixit & , Israel regis
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר פֹּה אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט אֲשֶׁר־יָצַק
eo cum Est : Jehosaphat Dixitque .Elijahu manus super aquam
12 מַיִם עַל־יְדֵי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט יֵשׁ אוֹתוֹ
, Jehosaphat & , Israel rex eum ad descenderunt Et ? DOMINI verbum
דְּבַר־יְהוָה וַיֵּרְדוּ אֵלָיו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט
: Israel regem ad Elisaah Dixitque .Edom rex &
13 וּמֶלֶךְ אֱדוֹם׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
prophetas ad & ,tui patris prophetas ad Vade ? tibi & ,mihi Quid
מַה־לִּי וָלָךְ לֵךְ אֶל־נְבִיאֵי אָבִיךָ וְאֶל־נְבִיאֵי
convocavit quia,Nequaquam ; Israel rex ei Dixitque : tuæ matris
אִמֶּךָ וַיֹּאמֶר לוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַל כִּי־קָרָא
manu in eos *dandum ad* istos reges tres DOMINUS
יְהוָה לִשְׁלֹשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה לָתֵת אוֹתָם בְּיַד
steti *cujus*,exercituū DOMINUS Vivit : Elisaah Dixitque .Moab
14 מוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי
si , *suscipiens ego* Jehudah regis Jehosaphat *facies* nisi quia,*ejus facies ad*
לְפָנָיו כִּי לוּלֵי פְּנֵי יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲנִי נֹשֵׂא אִם־
: *modulantem* mihi tollite nunc Et .te vidissem si & , te ad respexissem
15 אַבִּיט אֵלֶיךָ וְאִם־אֶרְאֶךָּ׃ וְעַתָּה קְחוּ־לִי מְנַגֵּן
.DOMINI *manus* eum super fuit & ,*modulantem modulari secundum* fuit &
וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יַד־יְהוָה׃
.fossas , fossas hunc torrentem Fac : DOMINUS dixit Sic : ait Et
16 וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה עָשֹׂה הַנַּחַל הַזֶּה גֵּבִים גֵּבִים׃
videbitis neque ,ventum videbitis Non : DOMINUS dixit sic Nam
17 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־תִרְאוּ רוּחַ וְלֹא־תִרְאוּ
, vos bibetis & : aquâ implebitur ipse torrens & ; pluviam
גֶשֶׁם וְהַנַּחַל הַהוּא יִמָּלֵא מָיִם וּשְׁתִיתֶם אַתֶּם
.DOMINI oculis in hoc est leve Et .*vestrum jumentū &*,*vestræ acquisitiones* &
18 וּמִקְנֵיכֶם וּבְהֶמְתְּכֶם׃ וְנָקַל זֹאת בְּעֵינֵי יְהוָה
civitatem omnem percutietis Et .vestra manu in Moab Dabitque
19 וְנָתַן אֶת־מוֹאָב בְּיֶדְכֶם׃ וְהִכִּיתֶם כָּל־עִיר
,facietis cadere *bonum lignum omne* & ,*electionis* civitatem omnem & ,*munitionis*
מִבְצָר וְכָל־עִיר מִבְחוֹר וְכָל־עֵץ טוֹב תַּפִּילוּ
bonam partem omnem & , obturabitis aquarum fontes cunctosque
וְכָל־מַעְיְנֵי־מַיִם תִּסְתֹּמוּ וְכֹל הַחֶלְקָה הַטּוֹבָה
, *munus ascendere secundū* mane in fuit Et .lapidibus *in dolore afficietis*
20 תַּכְאִבוּ בָּאֲבָנִים׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר כַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה
.aquis terra est repleta & ,Edom via è *venientes* aquæ ecce &
וְהִנֵּה־מַיִם בָּאִים מִדֶּרֶךְ אֱדוֹם וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֶת־הַמָּיִם׃
pugnandum ad reges ascendissent quòd audierunt Moab universus Et
21 וְכָל־מוֹאָב שָׁמְעוּ כִּי־עָלוּ הַמְּלָכִים לְהִלָּחֶם
steterunt & : supra & , cingulo *cingente* omni ab *sunt acciti* & : eos *in*
בָּם וַיִּצָּעֲקוּ מִכֹּל חֹגֵר חֲגֹרָה וָמָעְלָה וַיַּעַמְדוּ
super erat ortus sol & , mane *in manicaverunt* Et .terminum super
22 עַל־הַגְּבוּל׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה עַל־
.sanguis sicut rubras aquas regione è Moab Videruntque .aquas
הַמָּיִם וַיִּרְאוּ מוֹאָב מִנֶּגֶד אֶת־הַמַּיִם אֲדֻמִּים כַּדָּם׃
, reges sunt *vastati Vastando* : *hic* Sanguis ; dixerunt Et
23 וַיֹּאמְרוּ דָּם זֶה הָחֳרֵב נֶחֶרְבוּ הַמְּלָכִים
.Moab *spolium* ad nunc & : suum *socium* *vir* percusserunt &
וַיַּכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְעַתָּה לַשָּׁלָל מוֹאָב׃
, Israel surrexerunt & : Israel *castrametationem* ad Veneruntque
24 וַיָּבֹאוּ אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיָּקֻמוּ יִשְׂרָאֵל
percusserunt & : eorum *faciebus* à fugeruntque ; *Moab* percusserunt &
וַיַּכּוּ אֶת־מוֹאָב וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵיהֶם וַיַּבּוּ־
.*Moab* percutiendo & ,*eam in*
בָהּ וְהַכּוֹת אֶת־מוֹאָב׃

Versio VULG. LAT.

11 Et ait Josaphat; Estne hîc pro-
pheta Domini, ut deprecemur
Dominū per eum? Et respon-
dit unus de servis regis Israel;
Est hîc Eliseus filius Saphat,
qui fundebat aquam super ma-
12 nus Eliæ. Et ait Josaphat, Est
apud eum sermo Domini. De-
scenditque ad eum rex Israel,
& Josaphat rex Juda, & rex E-
13 dom. Dixit autem Eliseus ad
regē Israel, Quid mihi & tibi
est? vade ad prophetas patris
tui, et matris tuæ. Et ait illi rex
Israel; Quarè congregavit Do-
minus tres reges hos, ut trade-
14 ret eos in manus Moab? Di-
xitq; ad eum Elise⁹; Vivit Do-
minus exercituū, in cujus con-
spectu sto, quòd si non vultum
Josaphat regis Judæ erubesce-
rem, non attendissem quidē te,
15 nec respexissem. Nunc autem
adducite mihi psaltem. Cúm-
que caneret psaltes, facta est
super eum manus Domini: &
16 ait, Hæc dicit Dominus; Fa-
cite alveum torrentis huj⁹ fos-
17 sas & fossas. Hæc enim dicit
Dñs; Non videbitis ventum,
neq; pluviā: & alveus iste re-
plebitur aquis, & bibetis vos,
& familiæ vestræ, & jumenta
18 vestra. Parúmque est hoc in
conspectu Dñi: insuper tradet
etiam Moab in manus vestras.
19 Et percutietis omnem civitatē
munitā, & omnem urbē ele-
ctam, & universum lignum
fructiferū succidetis, cunctós-
que fontes aquarum obturabi-
tis, & omnem agrum egregiū
20 operietis lapidibus. Factum
est igitur manè, quando sacri-
ficium offerri solet, & ecce, a-
quæ veniebant p viam Edom,
21 & repleta est terra aquis. Uni-
versi autem Moabitæ, audien-
tes quòd ascendissent reges ut
pugnarent adversùm eos, con-
vocaverūt omnes qui accincti
erant balteo desuper, & stete-
22 runt in terminis. Primóque
manè surgentes, & orto jam
Sole ex adverso aquarum, vi-
derūt Moabitæ econtrà aquas
23 rubras quasi sanguinem, Di-
xerúntque; Sanguis gladii est:
pugnaverunt reges contra se,
et cæsi sunt mutuò: nunc perge
24 ad prædam, Moab. Perrexe-
runtque in castra Israel: por-
rò consurgens Israel, percussit
Moab: at illi fugerunt coram
eis. Venerunt igitur qui vice-
rant, & percusserunt Moab,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ, (η) Οὐκ ἔστιν ὧδε προ-
φήτης τοῦ κυρίου, ϗ ἐπιζητήσωμεν τὸν κύ-
ριον παρ' αὐτοῦ; ϗ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παί-
δων (θ) τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ϗ εἶπεν,
(ι) Ὧδε Ἐλισαιὲ υἱὸς Σαφὰτ, ὃς ἐπέ-
12 χεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας Ἠλιοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰ-
ωσαφάτ, Ἔστιν (κ) αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. καὶ
(λ) κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσρα-
ὴλ ϗ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα ϗ βασι-
13 λεὺς Ἐδώμ. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ πρὸς
βασιλέα Ἰσραὴλ, Τί ἐμοὶ ϗ σοί; δεῦρο
πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου (μ) ϗ
τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου. ϗ εἶπεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Μὴ ὅτι κέκλη-
κε κύριος τοὺς τρεῖς (ν) βασιλεῖς τοῦ παρα-
14 δοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ; Καὶ
εἶπεν Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος τῶν δυνά-
μεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ
μὴ πρόσωπον Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα
ἐγὼ λαμβάνω, εἰ ἐπέβλεψα πρὸς σὲ,
15 καὶ εἶδόν σε. Καὶ νῦν (ξ) λάβε μοι
ψάλλοντα. ϗ ἐγένετο ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλ-
λων, ϗ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυρί-
16 ου, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ποι-
ήσατε τὸν χειμάῤῥουν τοῦτον βοθύνους βο-
17 θύνους. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Οὐκ
(ο) ὄψεσθε πνεῦμα, ϗ οὐκ ὄψεσθε ὑετὸν,
ϗ ὁ χειμάῤῥους οὗτος πλησθήσεται ὕδατος,
ϗ (π) πίεσθε ὑμεῖς ϗ αἱ κτήσεις ὑμῶν ϗ
18 τὰ κτήνη ὑμῶν. Καὶ κούφη αὕτη ἐν ὀ-
φθαλμοῖς κυρίου· ϗ παραδώσω τὴν Μω-
19 ὰβ ἐν χειρὶ ὑμῶν. Καὶ (ρ) πατάξετε πᾶ-
σαν (σ) πόλιν ὀχυρὰν, ϗ πᾶν ξύλον ἀ-
γαθὸν καταβαλεῖτε, ϗ πάσας πηγὰς ὕ-
δατος (τ) ἐμφράξεσθε, ϗ πᾶσαν μερί-
δα ἀγαθὴν (υ) ἀχρειώσετε ἐν λίθοις.
20 Καὶ ἐγένετο πρωῒ ἀναβαινούσης τῆς θυ-
σίας, καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ
21 Ἐδὼμ, ϗ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος. Καὶ
πᾶσα Μωὰβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν (φ) οἱ
τρεῖς βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς. ϗ (χ)
ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι (ψ)
ζώνην· ϗ εἶπον, Ὦ· ϗ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ
22 ὁρίου. Καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ, ϗ ὁ ἥλι-
ος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· ϗ εἶδε Μω-
ὰβ ἐξεναντίας τὰ ὕδατα πυῤῥὰ (ω) ὡς
23 αἷμα, Καὶ εἶπον, Αἷμα τοῦτο τῆς (α) ῥομ-
φαίας· ϗ ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς, ϗ
(β) ἐπάταξεν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ· ϗ νῦν
24 ἐπὶ τὰ σκῦλα Μωάβ. Καὶ εἰσῆλθον εἰς
τὴν παρεμβολὴν Ἰσραήλ. ϗ Ἰσραὴλ ἀν-
έστησαν ϗ ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ, ϗ ἔφυ-
γον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. ϗ εἰσῆλθον
εἰσπορευόμενοι ϗ τύπτοντες τὴν Μωὰβ,

Et dixit Josaphat; Non est
hic propheta Domini, (f) & 11
inquiramus Dominum ab eo?
Et respondit unus puerorum re-
gis Israel, & dixit; Hic Eli-
sæe filius Saphat, qui effunde-
bat aquam super manus Eliu.
Et dixit Josaphat, Est ei ver- 12
bum Domini. Et descendit ad
eum rex Israel, & Josaphat rex
Juda, & rex Edom. Et dixit 13
Elisæe ad regem Israel; Quid
mihi, & tibi? Vade ad pro-
phetas patris tui & prophetas
matris tuæ. Et dixit ei rex Is-
rael, Nunquid vocavit Domi-
nus tres istos reges ad traden-
dum eos in manus Moab? Et 14
dixit Elisæe; Vivit Dominus
virtutum, cui adstiti coram eo:
quia nisi faciem Josaphat regis
Juda ego sumerem, si respe-
xissem ad te, & vidissem te.
Et nunc accipe mihi psallentem. 15
Et factum est, ut psallebat psal-
lens; & facta est super eum
manus Domini, & dixit; Hæc 16
dicit Dominus, Facite torren-
tem hunc fossas fossas: Quoni- 17
am hæc dicit Dominus; Non
videbitis spiritum, & non vi-
debitis pluviam; & torrens
hic implebitur aquâ: & bibetis
vos, (g) & possessiones vestræ,
& pecora vestra. Et (h) le- 18
vis hæc in oculis Domini: &
(i) tradam Moab in manu
vestra: Et percutietis omnem 19
civitatem (k) munitam: &
omne lignum bonum dejicietis:
& omnes fontes aquæ obstru-
etis, & omnem portionem bo-
nam inutilem reddetis in lapi-
dibus. Et factum est manè a- 20
scendente sacrificio, & ecce
aquæ veniebant è via Edom:
& terra impleta est aquâ. Et 21
universa Moab audierunt, quia
ascenderant tres reges impugna-
re eos. Et exclamaverunt ex
(l) omni, accincti zonâ: &
dixerunt, Hem: Et steterunt
super terminum. Et diluculò 22
surrexerunt manè, & Sol ex-
ortus est super aquas. Et vidit
Moab ex adverso aquas rubras
tanquàm sanguinem. Et di- 23
xerunt, Sanguis hic gladii:
Et pugnaverunt reges: & per-
cussit vir proximum suum: &
nunc ad spolia, Moab. Et in- 24
traverunt in castra Israel. Et
Israel surrexerunt, & per-
cusserunt ipsam Moab. Et
fugerunt à facie eorum. Et in-
traverunt ingredientes, & per-
cutientes ipsam Moab:

MS. A. (η) Εἰ οὐκ (θ) βασιλέως (ι) Ὧδαι Ἐλισαιὲ (κ) σὺν αὐτῷ (λ) κατέβησαν (μ) καὶ πρὸς τοὺς (ν) βασιλεῖς παρερχομένοις δοῦναι (ξ) ἴδε μοι (ο) ὄψεσθαι *ὑετὸν, (π) πίεται (ρ) πατάξατε (σ) τὴν πόλιν ὀχυρὰν, ϗ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, ϗ πᾶν (τ) ἐμφράξεται, (υ) ἀχρειώσατε (φ) οἱ βασιλεῖς (χ) ἀνέβησαν (ψ) ζώνην καὶ ἐπάνω. καὶ ἔστησαν (ω) ὡσεὶ (α) ῥομφαίας· ἐμαχέσαντο (β) ἐπάταξαν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואמר יהושפט הלית כא נביא דיי ונשאל ית פתגמא דיי מניה ואתיב חד מעבדי מלכא
12 דישראל ואמר הכא אלישע בר שפט דשמש ית אליהו : ואמר יהושפט אית עמיה
13 פתגמא דיי ונחתו לותה מלכא דישראל ויהושפט ומלכא דאדום : ואמר אלישע למלכא
דישראל מה לי ולך אזל לות נביי אבוך ולות נביי אמך ואמר ליה מלכא דישראל בבעו
לא תדכר חובין רשעתא ההיא בעי עלנא רחמין ארי זמן יי לתלתא מלכיא האלין
14 לממסר יתהון ביד מואבאי : ואמר אלישע קים הוא יי צבאות דמשמשנא קדמוהי ארי
אלולא פון אפי יהושפט מלך שבטא דבית יהודה אנא נסב אם אסתכל בך ואם אחזנך :
15 וכען איתו לי גברא דידע לנגנא בכנורא והוה כד נגן דמנגן ושריא עלוהי רוח נבואה מן
16 17 קדם יי : ואמר כדנן אמר יי יתעביד נחלא הדין פצידין פצידין : ארי כדנן אמר יי לא
תחזון רוחא ולא תחזון מטרא ונחלא ההוא יתמלי מיא ותשתון אתון וגיתיכון
18 19 ובעירכון : וקלילא דא קדם יי וימסר ית מואבאי בידכון : ותמחון כל כרך תקיף וכל
קרוין כריכן וכל אילן דיאי תעקרון וכל מבועי מיא תסתמון וכל אחסנתא שפרתא
20 תטומון באבניא : והוה בצפרא כמסק מנחתא והא מיא אתן מאורח אדום ואתמליאת
21 ארעא ית מיא: וכל מואבאי שמעו ארי סליקו מלכיא לאגחא קרבא בהון ואתכנישו מכל
22 אסירי סיפא ולעלא וקמו על תחומא : ואקדימו בצפרא ושמשא נחת על מיא וחזו
23 מואבאי מקביל ית מיא סומקין כדמא: ואמרו דם דין אתגראה אתגריאו מלכיא וקטלו
24 גבר ית חבריה וכען פוקו לביזתא מואבאי: ואתו למשריתא דישראל וקמו ישראל ומחו
ית מואבאי ואפכו מן קדמיהון ומחו בהון וקטלו ית מואבאי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Jehosaphat: An non hîc est propheta Dñi, ut interrogemus verba 11
Domini per eum? et respondit unus è servis regis Israel, et dixit: Hîc est
Elisagh filius Sephat, qui ministrabat Eliah. Et dixit Jehosaphat: Est cum 12
illo verbū Dñi: et descenderunt ad eum rex Israel, et Jehosaphat, et rex
Edom. Et dixit Elisagh regi Israel: Quid mihi et tibi? vade ad prophetas 13
patris tui, et ad prophetas matris tuæ: et dixit ei rex Israel; Obsecro, ne
memineris peccata *impietatis* hujus: roga pro nobis misericordiā, quia vo-
cavit Dñs tres reges istos, ut traderet eos in manum *Moabæorum*. Et dixit 14
Elisagh: Permanet ipse Domin⁹ Tzebaoth ante quem ministro, ꝙ nisi faci-
em Jehosaphat regis tribus dom⁹ Jehudah ego susciperem, si contemplarer
te et viderem te. Et nunc adducite mihi virum qui nôrit psallere cithara: 15
et fuit psallente illo qui psallebat, mansit super illum spiritus prophetiæ à 16
Domino. Et ait: Sic dixit Domin⁹, Fiant in valle hac fossæ et fossæ. Quia sic 17
dixit Domin⁹: Non videbitis ventū, nec videbitis pluviā, et vallis hæc im-
plebitur aquis: et bibetis vos et greges vestri et jumenta vestra. Et leve 18
hoc est ante Dominū, et tradet Moabæos in manū vestram. Et percutietis 19
omnem arcē fortem, et omnē urbem munitam, et omnē arborē pulchram
evelletis, et omnes scaturigines aquarū obturabitis, et omnem possessionē
elegantē operietis lapidibus. Et fuit in aurora cùm offertur oblatio, ecce 20
aquæ veniebant de via Edom, et impleta est terra aquis. Et omnes Moabæi 21
audierunt ꝙ ascendissent reges ad ineundū bellum in eos; et congrega-
runt se ex omnib⁹ accingentibus se gladio et suprà, et steterunt in termino:
Et prævenerunt auroram, et sol descendit super aquas: et viderunt Moabæi 22
è regione aquas rubras tanquam sanguinem. Et dixerunt: Sanguis est: con- 23
tendendo contenderunt reges, et occiderunt quisque socium suum: et nunc
exite ad prædam Moabæi. Et venerunt ad castra Israel, et surrexerunt [vi- 24
ri] Israel et percusserunt Moabæos: et verterunt terga à facie eorum, &
percusserunt eos, et occiderunt Moabæos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܠܝܬ ܗܪܟܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ .. ܕܢܫܐܠ ܡܢܗ ܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ .. ܘܥܢܐ
ܚܕ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ. ܐܝܬ ܗܪܟܐ ܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ .. ܕܢܣܟ ܗܘܐ
12 ܡܝܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܐܠܝܐ. * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܐܝܬ ܗܘ ܥܡܗ ܦܬܓܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܚܬܘ
13 ܠܘܬܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ
ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ : ܙܠ ܠܘܬ ܢܒܝܘܗܝ ܕܐܒܘܟ. ܘܠܘܬ ܢܒܝܘܗܝ ܕܐܡܟ.
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܝ. ܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܬܠܬܐ ܡܠܟܝܢ ܗܠܝܢ .. ܕܢܫܠܡ
14 ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ ܡܘܐܒ .. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܕܩܡܬ ܩܕܡܘܗܝ .. ܐܠܘ
ܠܐ ܐܦܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܢܣܒ ܗܘܝܬ ܐܢܐ .. ܠܐ ܚܐܪ ܗܘܝܬ ܒܟ. ܘܠܐ ܚܙܝܬܟ.
15 * ܘܗܫܐ ܐܝܬܘ ܠܝ ܢܩܘܫܐ. ܘܗܘܐ ܟܕ ܢܩܫ ܢܩܘܫܐ. ܗܘܬ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ 16
17 ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܢܗܘܝܢ ܒܢܚܠܐ ܗܢܐ ܓܘܡܨܐ ܓܘܡܨܐ. * ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܐ
ܬܚܙܘܢ ܪܘܚܐ. ܘܠܐ ܬܚܙܘܢ ܡܛܪܐ. ܘܢܚܠܐ ܗܢܐ ܢܬܡܠܐ ܡܝܐ. ܘܬܫܬܘܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܒܥܝܪܟܘܢ
18 ܘܡܪܟܒܬܟܘܢ. * ܘܩܠܝܠܐ ܗܝ ܗܕܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܢܫܠܡ ܠܡܘܐܒܝܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. * ܘܬܚܪܒܘܢ 19
ܟܠ ܩܘܪܝܐ ܚܣܝܢܬܐ .. ܘܟܠ ܩܘܪܝܐ ܓܒܝܬܐ. ܘܟܠ ܐܝܠܢܐ ܕܫܦܝܪܝܢ ܬܦܠܘܢ. ܘܟܠ
20 ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ ܬܣܟܪܘܢ. ܘܟܠ ܢܨܒܬܐ ܛܒܬܐ ܬܡܠܘܢ ܟܐܦܐ. * ܘܗܘܐ ܒܨܦܪܐ ܟܕ
21 ܥܕܢ ܡܣܩ ܩܘܪܒܢܐ .. ܘܗܐ ܡܝܐ ܐܬܝܢ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܡܠܝܬ ܐܪܥܐ ܡܝܐ. * ܘܟܠܗܘܢ
ܡܘܐܒܝܐ ܫܡܥܘ ܕܣܠܩܘ ܡܠܟܐ ܠܡܩܪܒ ܥܡܗܘܢ .. ܘܩܥܘ ܡܢ ܟܠ ܕܚܐܨ ܚܨܘܗܝ ܣܝܦܐ
22 ܘܠܥܠ. ܘܩܡܘ ܥܠ ܬܚܘܡܐ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ. ܘܫܡܫܐ ܕܢܚ ܥܠ ܡܝܐ. ܘܚܙܘ ܡܘܐܒܝܐ
23 ܡܢ ܩܘܒܠܐ ܠܡܝܐ ܣܡܩܝܢ ܐܝܟ ܕܡܐ .. * ܘܐܡܪܘ ܕܡܐ ܗܘ ܗܢܐ. ܡܚܪܒܘ ܐܚܪܒܘ
24 ܡܠܟܐ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ .. ܘܗܫܐ ܠܒܙܬܐ ܡܘܐܒ. * ܘܐܬܘ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܘܩܡܘ ܐܝܣܪܝܠ ܘܡܚܘ ܠܡܘܐܒܝܐ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܥܠܘ ܒܗܘܢ ܘܡܚܘ ܠܡܘܐܒܝܐ.

Et dixit Joſaphat, Annon eſt hìc propheta 11
Dñi, ut poſtulemus ab eo ſermonem Dñi?
Reſpondens quidam è ſervis regis Iſraelis,
dixit, Eſt hìc Eliſæus Saphati filius qui fun-
debat aquam ſuper manus Eliæ. Dixit Jo- 12
ſaphat, Eſt quidem apud eum ſermo Domini.
Deſcenderunt ergò ad eum rex Iſrael, & Jo-
ſaphat rex Juda, atque rex Adum. Tum ait 13
Eliſæus ad regem Iſraelis, Quid mihi tecum?
Vade ad prophetas patris tui, & ad prophe-
tas matris tuæ: cui dixit rex Iſraelis, Ad hóc-
ne vocavit Dñs tres reges iſtos ut traderet eos
in manum Moabi? Dixit Eliſæus, Vivat 14
Dñs potentiſſimus coram quo ſteti, niſi vul-
tum Joſaphat regis Juda revererer, non intu-
erer te, nec aſpicerem te. Jam verò adducite
mihi pſaltem. Factumque eſt ut cùm pſaltes 15
ille pulſaret, adeſſet huic manus Domini, Di-
ceretque; ſic dicit Dñs, Fiant in hac valle 16
plures foveæ: Quoniam ſic ait Dñs, Non vide- 17
bitis ventũ nec videbitis pluviã; vallis tamen
iſta replebitur aquis, ut bibatis vos, & pecora
atque jumenta veſtra. At exiguum eſt hoc in 18
oculis Dñi: tradet inſuper Moabitas in ma-
nus veſtras: Et expugnabitis omnes civitates 19
munitas, omneſq; civitates electas, pulcherri-
mas quaſq; arbores dejicietis, omnes aquarũ
fontes obturabitis, & omnem poſſeſſionem
bonam lapidibus implebitis. Factum eſt 20
autem manè, quo tempore offerri *ſolet* ſacri-
ficium, ut ecce venirent aquæ de via Adum,
& terra illa aquis impleretur. Audientes au- 21
tem omnes Moabitæ quòd aſcendiſſent illi
reges ad eos oppugnandos, voce præconis
acciverunt ab omnibus gladio ſe accingenti-
bus & ſuprà, ſteteruntque in confinibus.
Cúmque manè ſurrexiſſent, & ſol ortus eſſet 22
ſuper aquas, & vidiſſent Moabitæ à longe
aquas ceu ſanguinem rubicundas; Dixerunt, 23
Sanguis eſt iſte: proculdubiò mutuò inter-
fecerunt ſe reges & peremerunt alter alterũ:
ad prædam igitur O Moab. Et cùm veniſſent 24
ad caſtra Iſraelis, ſurrexerunt Iſraelitæ, &
occiderunt Moabitas, ita ut fugerent ab eis:
illi verò *mixtim* cum eis ingreſſi peremerunt
Moabitas;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقال يهوشافاط * اههنا نبي فنسيله عن قول الله فاجاب احد عبيد الملك الذي لآل اسرايل * 11
وقال * ههنا اليسع بن سافاط الذي خدم لايليا وصب على يديه ماء * فقال يهوشافاط * حقا معه 12
كلام الله * وانحدروا اليه ملك آل اسراييل * ويهوشافاط ملك آل يهودا * وملك ادوم جميعا *
* فقال اليسع لملك اسراييل * ما لي ولك * امض الي انبياء ابيك وانبياء امك * فقال له ملك 13
اسراييل * اسالك ان لا تذكر الذنوب في هذه الساعة * واجعل لنا منك رحمة * اترى حين الله
لهولاء الثلاثة الملوك ليوقعهم في يد الموابيين * فقال اليسع * وحق الله رب الجيوش الذي 14
خدمت بين يديه * ان لولا مشاهدتي وجه يهوشافاط واحياء منه * لما التفت اليك ولا نظرتك
* والآن ايتوني برجل عارف ضارب بالعود * فاحضروه ذاك * فعند ضربه بالعود حلت عليه 15
النبوة من عند الله * وقال * كذا قال الله سيصير هذا الوادي غدرانا غدرانا * لان كذا قال الله * 16 17
انكم لا ترون رياحا ولا مطرا بل هذا الوادي يمتلي ماء * وتشربون انتم ومواشيكم وبهايمكم *
* وذلك قليلا من قدر الله * ويوقع آل مواب في ايديكم * وتوقعون بكل حصن عال * وكل قرية 18 19
حصينة * وكل اقليم قوي * وكل شجر حسنة تقطعوا * وكل معين للماء تسدوا * وكل حقل حسنة
تطمرون بالحجارة * فلما كان بالغداة في وقت اصعاد القربان * جاءت مياه كثيرة من طريق 20
بلد ادوم * حتى امتلت الارض منها * وسمعوا جماعة الموابيين بطلوع الملوك لملاحمتهم * 21
فاجتمعوا كل من يتقلد سيفا وما فوق ذلك * ووقفوا على التخم * وبكروا بالغداة وقد اشرقت الشمس 22
على الماء * فلما استقبل الي مواب الماء راوا انه احمر كالدم * فقالوا * هذا دم * وما هو الا محاربة 23
تحاربوا الملوك فقتل الرجل منهم صاحبه * والآن تعالوا يا موابيين لاخذ السلب * فوافوا معسكر 24
آل اسراييل * وقام آل اسراييل ووقعوا بالموابيين وانهزموا من بين ايديهم * ووقعوا ايضا
بهم وقتلوا الموابيين *

Dixit verò Jehoſaphat, Eſtne hìc ullus 11
propheta, ut poſtulemus ab eo oraculum
divinum? Reſpondit quidam ſervorum
regis Iſraelitarum, & ait; Eſt hìc Eli-
ſæus Saphati filius, qui miniſtravit Eliæ,
& aquam fudit ſuper manus ejus. Dixit 12
Jehoſaphat, Verè, apud ipſum eſt ora-
culum divinum: ſic deſcenderunt ad eum
rex Iſraelitarum, & Jehoſaphat rex Ju-
dæorum, necnon rex Edom ſimul. Dixit 13
autem Eliſæus ad regem Iſraelis, Quid
mihi tecum? abi ad prophetas patris tui,
& prophetas matris tuæ. Ait illi rex
Iſraelis, Rogo te ne mentionem modò fa-
cias delictorum, ſed utere nobiſcum bene-
volentiâ: ánne tempus hoc deſtinavit
Deus tribus hiſce regibus, ut injiciat eos
in manum Moabitarum? Dixit Eliſæus, 14
Per Deum Dominum exercituum, coram
quo miniſtro, niſi vultum Jehoſaphati
conſpicerem, eumq; vererer, haudquaquã
me verterem ad te, nec aſpicerem te. Nunc 15
autem adducite mihi virum aulœdum fi-
dicinem: quem cùm adduxiſſent ei, fi-
deſq; pulſâſſet, deſcendit à Deo ſuper eũ
prophetia: Et dixit, Sic ait Deus, Ver- 16
tetur hæc vallis in varios elices. Sic enim 17
dixit Deus, Nec ventos quidem, nec plu-
viam videbitis, nihilominus hæc vallis
implebitur aquâ, & bibetis vos, & ar-
menta jumentaq; veſtra. Verùm quoniam 18
hoc minimũ eſt apud potentiã divinam,
adhæc cadere faciet Moabitas in manus
veſtras: Et irruetis in omnem urbem ex- 19
celſam, & omnem civitatem munitam,
omnemq; regionem fortem: omnem ar-
borem pulchram ſuccidetis, & omnem
aquæ ſcaturiginem obturabitis, & pul-
chrum quodque rus lapidibus obruetis.
Itaque ſequenti die, quo tempore ſacri- 20
ficium offerri conſuevit, *effluxerunt aquæ*
tam copioſæ è via regionis Edom, ut
ea terra iis impleretur. Cùm autẽ au- 21
dîſſent omnes Moabitæ aſcendiſſe reges
illos ad præliũ ſecum ineundũ, congregati
ſunt quicunq; gladio ſeſe accingebant, &
alii præter iſtos, ſteteruntq; in limitibus. Et 22
manè conſurgentes orto jam ſole ſuper a-
quã, cùm aqua objeciſſet ſe aſpectui Moa-
bitarũ, viderũt eã eſſe rubrã velut ſan-
guinẽ. Quapropter dixerũt, Hoc ſanguis 23
eſt, nec aliunde eſt niſi ex pugna quã reges
inter ſe geſſerunt mutuò ſe trucidantes:
venite ergò O Moabitæ ad capienda ſpolia.
Quare cũ perveniſſent ad caſtra Iſraelita- 24
rũ, ſurgentes Iſraelitæ irruerũt in Moabi-
tas, ita ut terga verterẽt ab eis: at illi hos
iteriũ impetentes, trucidârunt Moabitas

vir projecerunt *bonam partem omnem* & ;deſtruxerunt urbes Et
25 והערים יהרסו וכל־חלקה טובה ישליכו איש־
,obturaverunt aquarum fontem omnem & ,*illam* repleverunt & ,ſuū lapidem
אבנו ומלאוה וכל־מעין־מים יסתמו
pariete in ejus lapides *reliquit* donec ,fecerunt cadere *bonum lignum omne* &
וכל־עץ־טוב יפילו עד־השאיר אבניה בקיר
vidit Et .eam percuſſerunt & ,fundibularii circundederunt & :Chareſeth
26 חרשת ויסבו הקלעים ויכוה׃ וירא
ſecum tulit & ,bellum *ſe à* prævaleret quòd ,Moab rex
מלך מואב כי־חזק ממנו המלחמה ויקח אותו
regem ad *irrumpendum ad* ,gladium evaginantes viros ſeptingentos
שבע־מאות איש שלף חרב להבקיע אל־מלך
qui ,primogenitum *ejus* filium *cepit* Et .potuerunt non & ,Edom
27 אדום ולא יכלו׃ ויקח את־בנו הבכור אשר־
.murum ſuper *aſcenſionem eum fecit aſcendere* & ,eo pro erat regnaturus
ימלך תחתיו ויעלהו עלה על־החמה
,eo *deſuper* ſunt profecti & ;Iſrael ſuper *magnus fervor* fuit Et
ויהי קצף־גדול על־ישראל ויסעו מעליו
.terram in ſunt reverſi &
וישבו לארץ׃

CAP. IV. ד

ad clamavit prophetarum filiorum uxoribus de una mulier Et
1 ואשה אחת מנשי בני־הנביאים צעקה אל־
,nôſti tu & ;eſt mortuus meus vir tuus Servus :dicendo ,Eliſaah
אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת
venit creditor Et .Dominum *timens erat* tuus ſervus quòd
כי עבדך היה ירא את־יהוה והנשה בא
eam ad Dixitque .ſervos in ſibi meos natos duos *capiendum ad*
2 לקחת את־שני ילדי לו לעבדים׃ ויאמר אליה
tibi eſt quid ,mihi indica ?tibi faciam Quid :Eliſaah
אלישע מה אעשה־לך הגידי לי מה־יש־לכי
niſi ,domo in *omne* tuæ ancillæ Non :ait Et ?domo in
בבית ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם־
,*platea* à vaſa tibi pete ,Vade :dixit Et .olei *lecythus*
3 אסוך שמן׃ ויאמר לכי שאלי־לך כלים מן־החוץ
,ingredieris Et .*paucifices* non vacua vaſa ,tuis vicinis omnibus ab
4 מאת כל־שכניכי כלים רקים אל־תמעיטי׃ ובאת
omnia ſuper fundes & ,tuos filios ſuper & te ſuper oſtium claudes &
וסגרת הדלת בעדך ובעד־בניך ויצקת על כל־
clauſit & ,eo ab Ivitque .*proficiſci facies plenum* & :hæc vaſa
5 הכלים האלה והמלא תסיעי׃ ותלך מאתו ותסגר
,eam ad *admoventes* Ipſi .ſuos filios ſuper & ,ſe ſuper oſtium
הדלת בעדה ובעד בניה הם מגשים אליה
:ſuū filium ad dixit & ,vaſa *implere ſecundum* ,fuit Et .*infundens* ipſa &
6 והיא מוצקת׃ ויהי כמלאת הכלים ותאמר אל־בנה
:vas ultrà Non :eam ad Dixitque .vas adhuc *me ad Admove*
הגישה אלי עוד כלי ויאמר אליה אין עוד כלי
:ait & ,Dei viro indicavit & ,Venitque .oleum ſtetit &
7 ויעמד השמן׃ ותבא ותגד לאיש האלהים ויאמר
tuis filiis cum tu & :tuo creditori redde & ,oleum vende ,Vade
לכי מכרי את־השמן ושלמי את־נשיכי° ואת° °בניכי
,Sunem *ad* Eliſaah tranſibat & ,dies fuit Et .reſiduo *in* vives
8 תחיי בנותר׃ ויהי היום ויעבר אלישע אל־שונם
,fuit & :panem *comedendū ad eum in* fecit vim & ,magna mulier ibi &
ושם אשה גדולה ותחזק־בו לאכל־לחם ויהי
Dixitque .panem *comedendum ad* ,illuc declinabat ,ipſe tranſiret dum
9 מדי עברו יסר שמה לאכל־לחם׃ ותאמר
ſanctus Dei vir quòd novi nunc Ecce :ſuum virum ad
אל־אישה הנה־נא ידעתי כי איש אלהים קדוש
:jugiter nos *ſuper* tranſiens ,*ipſe*
הוא עבר עלינו תמיד׃

Verſio VULG. LAT.

25 Et civitates deſtruxerunt: & omnem agrū optimū, mittentes ſinguli lapides, repleverunt: & univerſos fontes aquarū obturaverunt: & omnia ligna fructifera ſucciderunt, ita ut muri tantùm fictiles remanerent: & circumdata eſt civitas à fundibulariis, & ma-
26 gna ex parte percuſſa. Quod cùm vidiſſet rex Moab, prævaluiſſe ſcilicèt hoſtes, tulit ſecū ſeptingentos viros educentes gladiū, ut irrumperent ad regem Edom: & non po-
27 tuerunt. Arripiénſque filium ſuū primogenitum, qui regnaturus erat pro eo, obtulit holocauſtum ſup murū: & facta eſt indignatio magna in Iſrael, ſtatímq; receſſerunt ab eo, & reverſi ſunt in terram ſuam.

CAP. IV.

1 MUlier autem quædam de uxorib⁹ prophetarū clamabat ad Eliſeum, dicens; Servus tuus vir meus mortuus eſt, & tu nôſti quia ſervus tu⁹ fuit timens Dñm: & ecce creditor venit ut tollat duos filios meos
2 ad ſerviendum ſibi. Cui dixit Eliſeus, Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa reſpondit; Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, niſi parū
3 olei, quo ungar. Cui ait; Vade, pete mutuò ab omnibus vicinis tuis vaſa vacua non
4 pauca. Et ingredere, & claude oſtium tuum, cùm intrinſecùs fueris tu, & filii tui: & mitte indè in omnia vaſa hæc: &
5 cùm plena fuerint, tolles. Ivit itaque mulier, & clauſit oſtium ſuper ſe, & ſuper filios ſuos: illi offerébant vaſa, &
6 illa infundebat. Cúmq; plena fuiſſent vaſa, dixit ad filium ſuum; Affer mihi adhuc vas. Et ille reſpondit, Non habeo.
7 Stetítque oleum. Venit autem illa, & indicavit homini Dei. Et ille, Vade, inquit, vende oleum, & redde creditori tuo: tu autem, & filii tui vivite de
8 reliquo. Facta eſt autē quædā dies, & tranſibat Eliſeus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ tenuit eum ut comederet panē; cúmq; frequenter inde tranſiret, diver-
9 tebat ad eam ut comederet panem. Quæ dixit ad virum ſuū; Animadverto quòd vir Dei ſanctus eſt iſte, qui tranſit per nos frequenter.

Verſio GRÆCA LXX. Inter

Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον, ϗ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔῤῥιψαν ἀνὴρ τὸν λίθον καὶ ἐνέπλησαν αὐτὴν, καὶ πᾶσαν (γ) πηγὴν ἐνέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου (δ) καθῃρημένους· ϗ ἐκύκλωσαν οἱ (ε) σφενδονῆται, ϗ ἐπάταξαν αὐτήν.
26 Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος· ϗ ἔλαβε (ζ) μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ,
27 ϗ οὐκ ἠδυνήθησαν. Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον (η) ὃν ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, ϗ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους, ϗ ἐγένετο μεταμέλος μέγας ἐπὶ Ἰσραήλ. ϗ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ, ϗ (θ) ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν.

MS. A. (γ) πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν, (δ) * καθημένοις
δυνησαὶ, ϗ ἐπάταξεν (ζ) μετ' αὐτοῦ (η) ὃς ἐβασίλευσεν (θ) ὑπές

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα (α) πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ, λέγουσα, Ὁ δοῦλός σου (β) ἀνήρ μου ἀπέθανε, ϗ σὺ ἔγνως, ὅτι (γ) δοῦλός σου ἦν φοβούμενος τὸν κύριον· ϗ ὁ (δ) δανειστὴς ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο
2 υἱούς μου (ε) ἑαυτῷ εἰς δούλους. Καὶ (ζ) εἶπεν Ἐλισαιὲ, Τί (η) ποιήσω σοι; ἀνάγγειλόν μοι τί ἐστί σοι ἐν τῷ οἴκῳ; ἡ δὲ εἶπεν, Οὐκ ἔστι τῇ δούλῃ σου οὐδὲν ἐν τῷ (θ) οἴκῳ, ὅτι ἀλλ' ἢ ὃ ἀλείψομαι ἔλαιον.
3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Δεῦρο (ι) αἴτησαι σεαυτῇ σκεύη ἔξωθεν (κ) παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου σκεύη κενὰ, μὴ ὀλιγώσῃς.
4 Καὶ εἰσελεύσῃ ϗ (λ) ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ ϗ κατὰ τῶν υἱῶν σου, ϗ (μ) ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα, ϗ τὸ πλη-
5 ρωθὲν ἀρεῖς. Καὶ ἀπῆλθε † παρ' αὐτοῦ, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν (ν) καθ' ἑαυτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν (ξ) αὐτῆς· αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτὴν, ϗ αὐτὴ ἐπέχεεν ἕως ἐπλή-
6 σθησαν τὰ σκεύη. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, Ἐγγίσατε ἔτι πρὸς (ο) μὲ τὸ σκεῦος. ϗ εἶπον αὐτῇ, Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος.
7 ϗ ἔστη τὸ ἔλαιον. (π) Καὶ ἦλθε, ϗ ἀπήγγειλε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. ϗ εἶπεν (ρ) Ἐλισαιὲ, Δεῦρο ϗ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, ϗ ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου, ϗ σὺ (σ) καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ (τ) ἐπιλοίπῳ ἐ-
8 λαίῳ. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, ϗ διέβη (υ) Ἐλισαιὲ εἰς (φ) Σωμὰν, ϗ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, ϗ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. ϗ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν, ἐξέκλινε
9 (χ) τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, Ἰδοὺ δὴ (ψ) ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' (ω) ἡμᾶς διαπαντός.

MS. A. (α) πρὸς Ἐλισαιὲ, (β) ὁ ἀνήρ (γ) δοῦλος ἦν (δ) *
ἦλθεν (ε) αὐτῷ (ζ) εἶπεν πρὸς * αὐτὸν Ἐλισαιὲ, (η) ποιήσω; ἀνάγ
οἴκῳ, ἀλλ' (ι) αἴτησον (κ) παρὰ τῶν γειτόνων σου σκεύη (λ) ἀποκ
ἀποχεεῖς πάντα τὰ † ἀπ' αὐτοῦ, (ν) κατ' αὐτῆς (ξ) ἑαυτῆς (ο) μὲ
(π) Καὶ ἀνέστη, ϗ ἀπήγγειλεν * κυρίῳ τοῦ θεοῦ. (ρ) Ἐλισαιὲ,
(τ) ὑπολοίπῳ (υ) Ἐλισαιὲ (φ) Σιωμὰμ, (χ) τοῦ φαγεῖν. (ψ
(ω) ἡμᾶς. Ποιήσωμεν αὐτῷ

Et civitates deſtrux
mnem portionem bon
runt vir lapidem, &
eam: & omnem fon
runt: & omne li
dejecerunt uſque a
dum lapides muri
ctos. Et circumieru
rii, & percuſſerunt e
rex Moab, quia in
cum pugna: & ſu
ſeptingentos viros e
dium ad irrumpendu
regem Edom: & n
Et ſumpſit filium
genitum, quem re
pro ſe, & obtulit e
ſtoma ſuper muru
eſt pœnitentia magn
el. Et receſſerunt a
verterunt in terram.

CAP.

ET mulier una de
tarum clamabat ad
cens; Servus tuus v
tuus eſt: & tu nô
vus tuus erat timens
Et creditor venit to
filios meos ſibi in ſe
xit Eliſæe, Quid f
Annuntia mihi, q
in domo. At illa
eſt ancillæ tuæ quic
domo, niſi, quo un
Et dixit ad eam; V
bi vaſa deforis ab
cinis, vaſa vacua: (
cas. Et intrabis, & c
um ſuper te, & ſup
os, & effundes in v
quod impletum fueri
abiit ab (c) eo: &
um ſuper ſe, & ſupe
os: ipſi afferebant a
ipſa infundebat, do
ſunt vaſa. Et dixit a
os, Afferte adhuc a
Et dixerunt ei, No
vas. Et ſtetit oleum.
& annuntiavit hom
dixit Eliſæe; Vade
oleū, & reddes (d) ſa
& tu, & filii tui vi
ſiduo oleo. Et fact
& tranſivit Eliſæe
& ibi mulier magn
nuit eum ad manduc
nem. Et factum eſ
to ingreſſu ejus, (
tebat ad manducan
Et dixit mulier ad
um; Ecce nunc n
homo Dei ſanctus
per nos frequenter.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וקרויא פגרו וכל אחסנתא שפירא רמו גבר אבניה ומלאוהא וכל מבועי מיא סתמו וכל
אילן דיאי עקרו עד דלא אשתארת אבנא בקרתא דלא פגרוהא ואסתחרו קלעיא
26 ומחוהא׃ וחזא מלכא דמואב ארי תקיפו מניה עבדי קרבא ודבר עמיה שבע מאה
27 גברא שלפי סיפא לאפנאה לות מלכא דאדום ולא יכילו׃ ונסיב ית בריה בוכרא דעתיד
דימלוך תחותוהי ואסקיה עלתא על שורא והוה רגז רב על ישראל ואסתלקו
מניה ותבו לארעא׃

ד

1 ואתתא חדא מנשי תלמידי נבייא מצוחא קדם אלישע למימר עבדך עובדיה בעלי מית
ואת ידעת ארי עבדך הוה דחיל מן קדם יי כד קטלת איזבל ית נבייא דיי דבר מנהון
מאה גברין ואטמרנון חמשין חמשין גברא במערתא והוה יזיף ומוכיל להון בדיל דלא
למוכלא יתהון מנכסוהי דאחאב מן קדם דאנון אונסא וכען רשיא אתא למדבר ית
2 תרין בני ליה לעבדין׃ ואמר לה אלישע מה אעביד ליך חוי לי מא אית ליך בביתא
3 ואמרת לית לאמתך כל מדעם בביתא אלהן מנא דמשחא׃ ואמר אזילי שאילי ליך מנין
4 מן ברא מן כל שבבכי מנין ריקנין לא תזעירין׃ ותהכין ותגיפין דשא באפיך ובאפי בנך
5 ותריקין על כל מניא האלין ומנא דאתמלי תסלקין׃ ואזלת מלותיה ואגפת דשא
6 באפהא ובאפי בנהא אנון מקרבין לה מניא והיא מריקא משחא׃ והוה כמשלם מניא
7 ואמרת לברה קריב לי עוד מנא ואמר לה לית עוד מנא ופסק משחא׃ ואתת וחויאת
לנביא דיי ואמר אזילי זביני ית משחא ושלמי למרי חובתיך ואת ובניך תתפרנסין
8 מדישתאר׃ והוה יומא ועבר אלישע לשונם ותמן אתתא דחלת חטאין ואתקיפת ביה
9 למיכל לחמא והוה בזמן מעדוהי מתפני לתמן למיכל לחמא׃ ואמרת לבעלה הא כען
ידענא ארי נביא דיי קדישא הוא מתפני לותנא תדירא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latin

Et urbes deſtruxerunt, & in omné hæreditaté elegantem projecer
que lapidem ſuum & impleverunt illam, & omnes ſcaturigines
obturaverunt, & omnes arbores pulchras eruerunt, quouſque no
eſt lapis in urbe quē non deſtruxerint: & circuierunt fundibular
cuſſerunt eam. Et vidit rex Moab quòd prævalerent in ſe belli
& accepit ſecum ſeptingentos viros educentes gladium, ut conv
ad regem Edom, & non potuerunt. Et accepit filium ſuū pri
tum, qui futurus erat ut regnaret pro eo, & obtulit eum holocau
per murum: & fuit indignatio magna ſuper Iſrael, & aſcenderu
& redierunt in terram.

CAP. IV.

ET mulier una de uxorib⁹ diſcipulorū prophetarum clamavit ad
dicendo: Servus tuus Gobadiah maritus meus mortuus eſt, &
quod ſervus tuus timebat Dñm; *cùm occideret Izebel prophetas*
accepit ex iis centū viros, & abſcondit eos, quinquaginta, quinqua
ros in ſpelunca, & mutuat⁹ eſt & aluit eos; ne aleret eos de facu
Abhab, propterea quod eſſent rapina [acquiſita:] & nunc creditor
accipiat duos filios meos ſibi in ſervos. Et dixit illi Eliſagh: Quic
tibi? indica mihi, quid eſt tibi in domo? & dixit: Non eſt ancilla
ſus quicquā in domo, niſi vas olei. Et dixit, Vade pete tibi vaſa do
omnib⁹ vicinis tuis, vaſa vacua, ne pauca petas. Et eas & claudas
ſup faciē tuā & faciē filiorū tuorū, & fundas in vaſa hæc, & vas
pletū fuerit amoveas. Et abiit ab eo, & clauſit portā ſup faciē ſua
per faciē filiorū ſuorū: ipſi adferebant ei vaſa, & ipſa infundeba
Et fuit cùm abſoluta eſſent vaſa, dixit filio ſuo: Adfer mihi adhuc
dixit ei: Non *eſt* ampli⁹ *vas*, & defecit oleū. Et venit & indica
phetæ Dñi: & dixit Vade, vende oleū, & exſolve dño debiti tui
filii tui alamini de eo quod relinquetur. Et fuit die quadā, tranſi
in Sunē, & ibi erat mulier timens peccata, et apprehendit eū ut co
pané: et erat tempore quo tranſibat, divertebat illuc ut comedere
Et dixit marito ſuo: Ecce nunc cognovi quòd propheta Domin
eſt ille divertens ad nos ſemper.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܘܪܝܐ ܣܚܦܘ. ܘܟܠ ܚܩܠܐ ܛܒܐ. ܫܕܘ ܓܒܪ ܟܐܦܗ. ܘܡܠܐܘܗ. ܘܟܠ ܡܒܘܥܐ 25
ܕܡܝܐ ܣܟܪܘܗ. ܘܟܠ ܐܝܠܢܐ ܕܫܦܝܪܐ ܦܣܩܘܗ. ܥܕܡܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܟܐܦܐ ܒܫܘܪܐ
ܣܚܝܦܐ. ܘܐܚܕܪܘܗ ܩܠܥܐ ܘܡܚܘܗ. * ܘܚܙܐ ܡܠܟܐ ܕܡܘܐܒ ܕܥܫܢ ܥܠܘܗܝ 26
ܩܪܒܐ. ܘܕܒܪ ܥܡܗ ܫܒܥܡܐܐ ܓܒܪܝܢ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ. ܕܢܬܦܩܘܢ ܥܠ ܡܠܟܐ
ܕܐܕܘܡ. ܘܠܐ ܐܫܟܚ. * ܘܕܒܪ ܠܒܪܗ ܒܘܟܪܗ. ܕܗܘ ܡܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. ܘܐܣܩܗ ܥܠܬܐ 27
ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܐ ܪܒܐ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܫܩܠܘ ܡܢܗ. ܘܗܦܟܘ ܠܐܪܥܗܘܢ.

* ܫܠܡ * ܓ *

* ܘܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܡܢ ܢܫܐ ܕܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܩܥܬ ܩܕܡ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪܐ. ܥܒܕܟ ܓܒܪܝ ܡܝܬ. 1
ܘܐܢܬ ܝܕܥ ܐܢܬ ܕܥܒܕܟ ܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܡܪܐ ܚܘܒܐ ܐܬܐ ܠܡܕܒܪ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܠܗ
ܥܒܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܠܟܝ. ܚܘܝܢܝ ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܟܝ ܒܒܝܬܐ. 2
ܘܐܡܪܐ. ܠܝܬ ܠܐܡܬܟ ܡܕܡ ܒܒܝܬܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܡܫܚܘܣܬܐ ܕܡܫܚܐ. * ܘܐܡܪ. ܙܠܝ ܫܐܠܝ 3
ܠܟܝ ܡܐܢܐ ܡܢ ܫܘܩܐ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܒܝܟܝ. ܡܐܢܐ ܣܦܝܩܐ ܠܐ ܙܥܘܪܝܢ. * ܘܥܘܠܝ 4
ܐܚܘܕܝ ܬܪܥܐ ܒܐܦܝܟܝ ܘܒܐܦܝ ܒܢܝܟܝ. ܘܫܘܕܝ ܒܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܗܠܝܢ. ܘܡܐܢܐ
ܕܡܠܐ ܐܦܫܝ ܠܝ. * ܘܐܙܠܬ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܘܐܚܕܬ ܬܪܥܐ ܒܐܦܝܗ ܘܒܐܦܝ ܒܢܝܗ. ܗܢܘܢ 5
ܡܩܪܒܝܢ ܠܗ. ܘܗܝ ܢܣܟܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܡܐܢܐ. ܐܡܪܐ ܠܒܪܗ. ܩܪܒ ܠܝ ܬܘܒ ܡܐܢܐ. 6
ܐܡܪ ܠܗ. ܠܝܬ ܡܐܢܐ. ܘܩܡ ܠܗ ܡܫܚܐ. * ܘܐܬܬ ܚܘܝܬܗ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 7
ܙܠܝ ܙܒܢܝ ܡܫܚܐ ܘܦܪܘܥܝ ܚܘܒܝܟܝ. ܘܐܢܬܝ ܘܒܢܝܟܝ ܚܝܝ ܡܢ ܡܕܡ ܕܝܬܪ. * ܘܗܘܐ 8
ܠܝܘܡܐ ܕܡܚܪ. ܥܒܪ ܐܠܝܫܥ ܠܫܝܠܘ. ܘܬܡܢ ܐܝܬ ܗܘܬ ܐܢܬܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܚܕܬܗ
ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. ܘܟܡܐ ܕܥܒܪ. ܗܘܐ ܡܣܛܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܒܥܠܗ. ܗܐ 9
ܝܕܥܬ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ. ܘܥܒܪ ܥܠܝܢ ܐܡܝܢܐܝܬ.

Et civitates deſtruxerũt, poſſeſſionem quam- 25
que bonam, injecto quiſque lapide ſuo, im-
pleverunt; omnem aquæ fontem obturârunt,
omnéſque pulchras arbores dejecerunt; tan-
dem relicti fuerunt lapides in parietibus e-
verſis; & circundantes eam *civitatem* fundi-
bularii, vaſtârunt eam. Videns autem rex 26
Moab prævalere ſibi bellum, duxit ſecum ſe-
ptingentos viros gladium ſtringentes, ut ela-
beretur ad regem Adum. Sed cùm non po-
tuiſſet, Tollens filium ſuum primogenitum 27
qui regnaturus erat poſt ipſum, obtulit eum
holocauſtum ſuper murum: quapropter ſum-
mâ indignatione affecti Iſraelitæ receſſerunt
ab eo, & reverſi ſunt in terram ſuam.

CAP. IV.

Poſt hæc mulier quædam ex uxoribus filio- 1
rum prophetarũ exclamans coram Eliſæo di-
cebat, Servus tuus maritus meus mortuus
eſt, tu verò nôſti quòd ſervus tuus Domi-
num timebat: jam verò creditor venit ad
abducendum duos filios meos ſibi ſervos.
Dixit ad eam Eliſæus, Quid faciam tibi? 2
indica mihi quid habeas domi. Quæ dixit,
Nihil habet ancilla tua domi, præter lecy-
thum olei. Qui dixit, Vade poſtula tibi 3
vaſa ex platea ab omnibus vicinis tuis, vaſa
inquam vacua, nec pauca tibi pares. Dein- 4
de ingredere, oſtium claude poſt te póſtque
filios tuos, funde in omnia illa vaſa, & vas
plenum ſeponito mihi. Abiit illa ab eo, 5
clauſitque oſtium poſt ſe & poſt filios ſuos:
hi offerebant ei, ipſa verò infundebat. Cúm- 6
que defeciſſent vaſa, ait filio ſuo, Affer mihi
adhuc vaſa. Dixit ad eam, Non ſuperſunt
vaſa: conſtititque oleum. Tunc illa veni- 7
ens indicavit prophetæ Dei: qui dixit ad
eam; Vade, vende oleum, & redde debitum
tuum; tu verò & filii tui vive ex eo quod ſu-
pereſt. Contigit autem poſtero die, ut ve- 8
niens Eliſæus tranſiret in Silo: illic autem
erat mulier quædam celebris, quæ retinuit
eum ut comederet panem: & quoties tranſi-
bat, eò divertebat ut comederet panem.
Tum dixit illa marito ſuo, Ecce novi prophe- 9
tam Dei ſanctum eſſe: & *quandoquidem* ju-
giter apud nos præterit,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخربوا القري * وكل حوز حسنة هدوا حجارتها حتي امتلت من حجارتها * وسدوا كل معين 25
لمياهها * وكل شجرة حسنة قطعوا * حتي لم يبق حجر في قرية الا هدوه * وبعد ذلك اصحاب
المقاليع فاجتاحوها * فلما راي ملك مواب الملاحمين قد غلبوا عليه * اخذ معه سبع ماية 26
رجل ممتشقي السيوف ليمضي نحو ملك ادوم * فلم يقدر * فاخذ ابنه بكره الموهل للملك 27
مكانه * وقربه ذبيحا علي السور * وكان ذلك مسخطا لآل اسرائيل * وانصرفوا عنه بعد قضايهم ما
اردوا منهم الي ارض اسرائيل * * الفصل الرابع *
* واحدي نسوة التلاميذ التي للانبياء صرخت الي اليسع قايلة * ان بعلي مات * وانت تعلم ان 1
عبدك خايف الله * وان المداين قد جاء لياخذ ابني عبدين له بدينه * فقال لها اليسع * فما 2
اصنع بك * لكن عرفيني ايش لك في منزلك * فقالت * ليس لامتك في منزلها شي الا اناء للزيت *
* فقال لها * انطلقي واستعيري لك اواني ممن خارج * من جميع جيرانك * وتكون اواني فارغة 3
ولا تقللي * ثم تدخلي منزلك بتلك الاواني * وتغلقي الباب دونك ودون ابنيك * وصبي في 4
جميع هذه الاواني * وما امتلي منها فارفعيه * فمضت من حضرته * ووافت منزلها * واغلقت 5
الباب دونها ودون ابنيها * ولم يزالا ابنيها يقدمان الاواني * وهي تصب زيتا * فلما فرغت تلك 6
الاواني قالت لاحد ابنيها * قدم الي اناء ايضا * فقال لها * لم يبق اناء * ووقف الزيت عن زيادته *
* ثم جاءت الي نبي الله وعرفته * فقال لها امضي وبيعي الزيت * واوفي منه دينك * وتقوتي وابنيك 7
بالباقي منه * وكان في بعض الايام جاز اليسع بسونيم * وهناك امراة عظيمة في تقوي الله * 8
تجتنب للماثم * فالحت عليه لياكل عندها طعاما * وقالت لبعلها * قد علمت الان ان نبي 9
الله قديسا * وهو دايما يجتاز بنا *

Civitates vaſtârunt: pulchri cujuſque ru- 27
ris lapides everterunt, ita ut proprius lapi-
dibus impleretur: & omnem ipſius ruris
aquæ ſcaturiginem obturârunt, omnemq;
arborem pulchram ſucciderunt: adeoque
nullus remanſit lapis in ulla civitate, quē
non everterint: poſtea verò fundibularii
funditùs deſtruxerunt eas. Cùm autem 28
vidiſſet rex Moab opprimi ſe bellatori-
bus, duxit ſecum ſeptingentos viros ſtrin-
gentes gladios, ut iret verſùs regē Edom.
Verùm cùm non potuiſſet, Accepit filiū 29
ſuum primogenitum regno poſt eum
poſſidendo idoneum, obtulitque eum ho-
locauſtum ſuper murum: quod cùm Iſ-
raelitarum iram excitâſſet, diſceſſerunt
ab eo poſtquam aſſecuti ſunt quicquid vo-
lebant ab eis, in terram Iſraeliticam.

CAP. IV.

Porrò una ex uxoribus diſcipulorum 1
prophetarum clamavit ad Eliſæum di-
cens, Maritus meus mortuus eſt, tu verò
nôſti ſervum tuum fuiſſe timentem De-
um: jam verò creditor venit ad rapien-
dos duos filios meos ſibi in ſervos pro
ære ſuo. Dixit ad eam Eliſæus, Quid fa- 2
cerem tibi? nihilominus indica mihi quid
habeas domi tuæ. Reſpondit, Nihil habet
ancilla tua domi ſuæ, niſi vas olei. Ait 3
illi, Vade, & mutuare tibi vaſa ab ex-
traneis, ab omnibus ſcilicet vicinis tuis: ſint
autem vaſa vacua, eaque non pauca. Tum 4
inferes ea vaſa domum tuam, claudeſque
januam poſt te & poſt utrumque filium
tuum, infunde in omnia hæc vaſa, &
quod impletum fuerit ex eis, ſeponito.
Diſceſſit illa ab ejus præſentia, & domum 5
ſuam perveniens clauſit januam poſt ſe &
poſt utrunq; filiū ſuū: & filii ejus con-
tinenter offerebant ei vaſa, ipſa verò in-
fundebat oleū. Cùm autem defeciſſent ea 6
vaſa, dixit alteri filiorum ſuorum, Offer
adhuc mihi vas. Ait illi, Nullum ſu-
pereſt vas: & deſiit oleum creſcere. De-
inde venit illa ad prophetam Dei, & rem
indicavit illi. Dixitque ad eam, Vade & 7
vende oleum, tuumq; ex eo ſolve debitum;
& tu cum duobus filiis tuis vitam è re-
liquo ſuſtenta. Præterea contigit quodam 8
die ut tranſiret Eliſæus per Sunim: erat
autem ibi mulier quædam inſignis pietate
erga Deum, pravas actiones devitans:
hæc urſit eum ut cibum apud ſe com-
ederet. Dixit etiam marito ſuo, Jam novi 9
quòd propheta Dei ſit ſanctus: & ecce
ſemper apud nos præterit.

מלכים ב : ד

, lectum ibi ei ponamusque ,parvum parietis cœnaculū nunc Faciamus
10 נַעֲשֶׂה־נָּא עֲלִיַּת־קִיר קְטַנָּה וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה
, nos ad *ipsum veniendo in* ,erit Et .candelabrum & ,sellam & ,mensam &
וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ
ad declinavit & : illuc venit & , dies Fuitque .illuc declinabit
11 יָסוּר שָׁמָּה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה וַיָּסַר אֶל־
Voca : suū puerum Ghechazi ad Dixitque .ibi requievit & ,cœnaculū
12 הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שָׁמָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ קְרָא
: ei Dixitque .*ejus facies ad* stetit & ,eam vocavit & : hanc Sunamitem
13 לַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא־לָהּ וַתַּעֲמֹד לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
trepidatione omni *nos ad* *trepidâsti* Ecce ,eam ad nunc Dic
אֱמָר־נָא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתְּ ׀ אֵלֵינוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה
, regem ad tibi loquendū *ad* est Num ? tibi *faciendum ad* quid : ista
הַזֹּאת מֶה לַעֲשׂוֹת לָךְ הֲיֵשׁ לְדַבֶּר־לָךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ
.*habitans* *ego* mei populi medio In :dixit & ? exercitus principem ad vel
אוֹ אֶל־שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יֹשָׁבֶת׃
Equidem : Ghechazi dixit & ? ei faciendum ad quid Et : dixit Et
14 וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי אֲבָל
vocavit Et .eam Voca : ait Et .senex ejus vir & , ei non filius
15 בֵּן אֵין־לָהּ וְאִישָׁהּ זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר קְרָא־לָהּ וַיִּקְרָא־
tempus secundùm istud tempus statutum Ad : dixit Et .ostio in stetit & ,eam
16 לָהּ וַתַּעֲמֹד בַּפָּתַח׃ וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת
vir mi domine Ne : ait Et .filium *amplexans tu puerperæ*
חַיָּה אַתְּי חֹבֶקֶת בֵּן וַתֹּאמֶר אַל־אֲדֹנִי אִישׁ
peperit & ,mulier concepit Et .*tuam ancillam in* mentiaris ne , Dei
17 הָאֱלֹהִים אַל־תְּכַזֵּב בְּשִׁפְחָתֶךָ׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד
fuerat locutus quod ,vitæ tempus juxta ipsum tempus *statutum* ad ,filium
בֵּן לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר
est egressus & , *dies* fuit Et .*natus evasit grandis* Et .Elisaah eam ad
18 אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע׃ וַיִּגְדַּל הַיָּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא
: suum patrem ad dixit Et .messores ad ,suum patrem ad
19 אֶל־אָבִיו אֶל־הַקֹּצְרִים׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אָבִיו
ad eum Tolle : puerum ad Dixitque .meum caput ,meum Caput
רֹאשִׁי ׀ רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל־הַנַּעַר שָׂאֵהוּ אֶל־
sedit Et .suam matrem ad eum adduxit & eum Tulitque .suam matrem
20 אִמּוֹ׃ וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב
,ascendit Et .est mortuus & , meridiem ad usque ejus genua super
21 עַל־בִּרְכֶּיהָ עַד־הַצָּהֳרַיִם וַיָּמֹת׃ וַתַּעַל
,eum super clausit & , Dei viri lectum super eū fecit accumbere &
וַתַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגֹּר בַּעֲדוֹ
obsecro Mitte : ait & ,suum virum *ad* Vocavitque .est egressa &
22 וַתֵּצֵא׃ וַתִּקְרָא אֶל־אִישָׁהּ וַתֹּאמֶר שִׁלְחָה נָא
ad usque curram & , *asinarum* unam & , pueris è unum mihi
לִי אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים וְאַחַת הָאֲתֹנוֹת וְאָרוּצָה עַד־
vadens tu Cur ; dixit Et .revertar & , Dei virum
23 אִישׁ הָאֱלֹהִים וְאָשׁוּבָה׃ וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ אַתִּי הֹלַכְתִּי
.Pax ; dixit & : sabbatum nec , *mensis* non Hodie ? eum ad
אֵלָיו הַיּוֹם לֹא־חֹדֶשׁ וְלֹא שַׁבָּת וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃
ne ,vade & ,Duc : *suum* puerum ad dixitque , asinam stravit Et
24 וַתַּחֲבֹשׁ הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר אֶל־נַעֲרָהּ נְהַג וָלֵךְ אַל־
venit & ,ivit Et .tibi dixero nisi ,equitando *me* morêris
25 תַּעֲצָר־לִי לִרְכֹּב כִּי אִם־אָמַרְתִּי לָךְ׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא
videre secundùm ,fuit Et .Carmel montem *ad* Dei virum ad
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וַיְהִי כִּרְאוֹת
: suū puerum Ghechazi ad dixit & ,contra è illam Dei *virum*
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֹתָהּ מִנֶּגֶד וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ
,ejus occursum in obsecro curre Nunc .illa Sunamitis Ecce
26 הִנֵּה הַשּׁוּנַמִּית הַלָּז׃ עַתָּה רוּץ־נָא לִקְרָאתָהּ
? *nato* pax Num ? tuo viro pax Num ? tibi pax Num : ei dic &
וֶאֱמָר־לָהּ הֲשָׁלוֹם לָךְ הֲשָׁלוֹם לְאִישֵׁךְ הֲשָׁלוֹם לַיָּלֶד
.Pax : dixit &
וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃

Versio VULG. LAT.

10 Faciamus ergò ei cœnaculum
parvum, & ponamus ei in eo
lectulum, & mensam, & sellā,
& candelabrū, ut cùm venerit
11 ad nos, maneat ibi. Facta est
ergò dies quædam, & veniens
divertit in cœnaculum, & re-
12 quievit ibi. Dixítq; ad Giezi
puerū suū, Voca Sunamitidē
istam. Qui cùm vocâsset eam,
13 & illa stetisset corā eo, Dixit
ad puerū suū, Loquere ad eā;
Ecce, sedulè in omnibus mi-
nistrâsti nobis, quid vis ut fa-
ciam tibi? numquid habes ne-
gotiū, & vis ut loquar regi, sive
principi militiæ? Quæ respon-
dit, In medio populi mei ha-
14 bito. Et ait, Quid ergò vult ut
faciam ei? dixítque Giezi; Ne
quæras: filiū enim non habet,
15 & vir ej⁹ senex est. Præcepit
itaq; ut vocaret eam: quæ cùm
vocata fuisset, & stetisset ante
16 ostiū, Dixit ad eam; In tem-
pore isto, & in hac eadē hora,
si vita comes fuerit, habebis in
utero filiū. At illa respondit;
Noli, quæso, domine mi, vir
Dei, noli mentiri ancillæ tuæ.
17 Et concepit mulier, & peperit
filiū in tempore, & in hora ea-
18 dem, quā dixerat Eliseus. Cre-
vit autem puer. Et cùm esset
quædā dies, & egressus îsset ad
19 patrem suū, ad messores, Ait
patri suo; Caput meū doleo,
caput meum doleo. At ille di-
xit puero; Tolle, & duc eum
20 ad matrem suam. Qui cùm tu-
lisset, & duxisset eum ad ma-
trem suam, posuit eum illa su-
per genua sua usque ad meri-
21 diem, & mortuus est. Ascendit
autē, & collocavit eum super
lectulū hominis Dei, & clausit
22 ostium: & egressa, Vocavit
virum suum, & ait; Mitte me-
cum, obsecro, unum de pueris,
et asinam, ut excurram usque
ad hominem Dei, et revertar.
23 Qui ait illi, Quam ob causam
vadis ad eum? hodiè non sunt
Calendæ, neque Sabbatum.
24 Quæ respondit, Vadam. Stra-
vitque asinā, et præcepit pue-
ro; Mina, et propera, ne mihi
moram facias in eundo: et hoc
25 age ꝙ præcipio tibi. Profecta
est igitur, et venit ad virum
Dei in montem Carmeli:
cúmque vidisset eam vir Dei
econtrà, ait ad Giezi puerum
suum; Ecce Sunamitis illa.
26 Vade ergò in occursum e-
jus, et dic ei; Recténe agitur
circa te, et circa virum tu-
um, et circa filium tuum?
Quæ respondit, Recté.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῷον τόπον μικρὸν,
καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν,
καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσται
ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ
11 ἐκκλινεῖ ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ
εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῷον,
12 καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. Καὶ εἶπε
πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Κάλεσόν
μοι τὴν (α) Σωμανίτιν ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν
αὐτὴν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.
13 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰπὸν δὴ πρὸς αὐτὴν,
Ἰδοὺ ἐξέστησας (β) ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν
ταύτην, τί δεῖ ποιῆσαί σοι; εἰ ἔστι
λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ πρὸς
τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν,
14 Ἐν μέσῳ τοῦ (γ) λαοῦ ἐγώ εἰμι οἰκῶ. Καὶ
(δ) εἶπε πρὸς Γιεζὶ, Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ;
καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Καὶ
μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ (ε)
15 αὐτῆς πρεσβύτης. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν,
16 καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν. Καὶ εἶπεν (ζ)
Ἐλισαιὲ πρὸς αὐτὴν, Εἰς τὸν καιρὸν
τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα σὺ, περιειληφυῖα
υἱόν. ἡ δὲ εἶπε, Μὴ (η) κύριε, μὴ
17 διαψεύσῃ τὴν δούλην σου. Καὶ ἐν γαστρὶ
ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν
τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα, ὡς ἐλάλησε
18 πρὸς αὐτὴν (θ) Ἐλισαιέ. Καὶ ἡδρύνθη
τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξῆλθε
πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς
19 θερίζοντας, Καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ,
Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου. καὶ εἶπε
τῷ παιδαρίῳ, Ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα
20 (ι) αὐτοῦ. Καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων
21 αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανε. Καὶ
(κ) ἀνήνεγκεν αὐτὸν, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ
τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισε
22 κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε, Καὶ ἐκάλεσε τὸν
ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἀπόστειλον δή μοι
ἓν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι
ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπιστρέψω.
23 Καὶ εἶπε, Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν
σήμερον; οὐ νεομηνία οὐδὲ σάββατον. ἡ
24 δὲ εἶπεν, Εἰρήνη. Καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον, καὶ
εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον (λ) αὐτῆς, Ἄγε, πορεύου,
μὴ † ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι ὅτι ἐὰν εἴπω
σοι. δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς
τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς ὄρος τὸ (μ) Καρμήλιον.
25 Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀνθρώπου
τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν
(ν) Ἐλισαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν, καὶ εἶπε πρὸς
Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, (ξ) Ἰδοὺ δὴ ἡ Σωμανίτις
26 ἐκείνη. Νῦν δράμε (ο) εἰς ἀπαντὴν
αὐτῆς, καὶ (π) ἐρεῖς, Ἡ εἰρήνη σοι; ἡ εἰρήνη τῷ
ἀνδρί σου; (ρ) ἡ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; ἡ δὲ
εἶπεν, Εἰρήνη.

Faciamus, quæso, ei cœnaculum, 10
locum (f) parvum, & ponamus
ei ibi lectum, & mensam, &
sellam, & candelabrum. Et e-
rit, in ingrediendo ad nos, di-
vertet illuc. Et facta est dies, 11
& intravit illuc, & divertit
in cœnaculum, & dormivit ibi.
Et dixit ad Giezi puerum su- 12
um; Voca mihi Somanitem hanc.
Et vocavit eam: & stetit co-
ram eo. Et dixit ad eum; Dic 13
nunc ad eam; Ecce (g) trepi-
dâsti nobis omnem trepidationē
hanc: Quid oportet facere ti-
bi? Si est verbum tibi ad re-
gem, vel ad principem virtu-
tis? At illa dixit, In medio
populi (h) ego quidem habito.
Et dixit ad Giezi, Quid o- 14
portet facere ei? Et dixit Gi-
ezi puer ejus, Et profectò fi-
lius non est ei: & vir ejus se-
nex. Et vocavit eam: & ste- 15
tit apud ostium. Et dixit Eli- 16
sæe ad eam; In tempore hoc,
(i) sicut hora, vivens tu, ha-
bens in utero filium. At illa
dixit; Non (k) domine, non
fallas ancillam tuam. Et in u- 17
tero concepit mulier, & pepe-
rit filium in tempore isto, sicut
hora, viveas, quemadmodùm
locutus erat ad eam Elisæe. Et 18
crevit puer. (l) Et factum est
quando egressus est ad patrem
suum, ad metentes, Et dixit ad 19
patrem suum; Caput meum, ca-
put meum. Et dixit puero, Tol-
le illum ad matrem suam. Et 20
tulit eum ad matrem ejus, &
cubuit super genua ejus usque
ad meridiem, & mortuus est.
Et extulit eum, & cubare fe- 21
cit eum super lectum hominis
Dei: & clausit super eum, &
egressa est, Et vocavit virum 22
suum, & dixit; Mitte, quæso,
mihi unum puerorum & unam
asinarum: & curram usque ad
hominem Dei, & revertam. Et 23
dixit; Quid, quòd tu vadis ad
eum hodie? non Neomenia, ne-
que Sabbatum. Ipsa autem di-
xit, Pax. Et instravit asinam, 24
& dixit ad puerum suum; A-
ge, vade, nè cessâris mihi ad in-
scendendum, quocunque dixe-
ro tibi. Heus, & ibis, & venies
ad hominem Dei in montem
Carmelium. Et ivit, & venit 25
usque ad hominem Dei in mon-
tem. Et factum est, ut vidit E-
lisæe venientem eam; & dixit
ad Giezi puerum suum; Ecce
nunc Somanites illa: Nunc cur- 26
re in occursum ejus, & dices;
Pax tibi, vel pax viro tuo, vel
pax (m) puerulo? At illa di-
xit, Pax.

MS.A. (α) Σουμανίτην (β) ἡμᾶς (γ) λαοῦ μου εἰμὶ ἐγὼ οἰκῶ. (δ) εἶπεν, Τί (ε) αὐτῆς * οὐκ ἔστιν πρεσβύτης. καὶ εἶπεν, Κάλεσον αὐτήν. Καὶ ἐκάλεσεν (ζ) Ἐλισαιὲ (η) κύριε ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, μὴ (θ) Ἐλισαιέ. (ι) αὐτοῦ.* καὶ ἐκοιμήθη (κ) ἤνεγκεν (λ) ἑαυτῆς, † ὀλίγως (μ) Καρμήλιον. * καὶ ἐγένετο (ν) Ἐλισαιὲ (ξ) Ἰδοὺ ἡ (ο) εἰς ἀπάντησιν (π) ἐρεῖς, Εἰρήνη σοι, * εἰρήνῃ τῷ (ρ) εἰρήνη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 נַעֲבֵיד כְּעַן עֲלִית כּוֹתְלָא זְעֵירָא וּנְתַקֵּן לֵיהּ תַּמָּן אֲתַר עַרְסָא וּפָתוֹרָא וְכוּרְסְיָא וּמְנַרְתָּא
11 וִיהֵי בְּמֵיתוֹהִי לְוָתַנָא יִתְפְּנֵי לְתַמָּן׃ וַהֲוָה יוֹמָא וְעַל לְתַמָּן וְזָר לְעִלִּיתָא וּשְׁכִיב תַּמָּן׃ וַאֲמַר 12
13 לְגֵחֲזִי עוּלֵימֵיהּ קְרֵי לְשׁוּנַמֵּיתָא הָדָא וּקְרָא לַהּ וְקָמַת קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ אֱמַר כְּעַן
לַהּ הָא עֲסַקְתְּ לָנָא יָת כָּל עִסְקָא הָדָא מָה לְמֶעְבַּד לִיךְ הַפִּתְגָּם אִית לִיךְ לְמַלָּלָא עִם
14 מַלְכָּא אוֹ עִם רַב חֵילָא וַאֲמַרַת בְּגוֹ עִסְקֵי עַמִּי אֲנָא מְסוֹבְרָא׃ וַאֲמַר וּמָה לְמֶעְבַּד לַהּ
15 וַאֲמַר גֵחֲזִי בְּקוּשְׁטָא בַּר לֵית לַהּ וּבַעְלַהּ סִיב׃ וַאֲמַר קְרֵי לַהּ וּקְרָא לַהּ וְקָמַת בְּתַרְעָא׃
16 וַאֲמַר לְזִמְנָא הָדֵין כְּעִדָּן דְּאַתּוּן קַיָּמִין תְּהֵא מְחַבְּקָא בְּרָא וַאֲמַרַת בְּבָעוּ רִבּוֹנִי נְבִיָּא
17 דַּיְיָ לָא יִתְכַּדֵּיב פִּתְגָּמָךְ בְּאַמְתָךְ׃ וְעַדִּיאַת אִתְּתָא וִילֵידַת בַּר לְזִמְנָא הָדֵין כְּעִדָּן דְּהִיא
18 קַיָּמָא דִּי מַלֵּיל עִמַּהּ אֱלִישָׁע׃ וּרְבָא רַבְיָא וַהֲוָה יוֹמָא וּנְפַק לְוָת אֲבוּהִי לְוָת חַצְּדַיָּא׃
19 וַאֲמַר לַאֲבוּהִי רֵישִׁי רֵישִׁי וַאֲמַר לְעוּלֵימָא סַבְהִי אוֹבִילֵיהּ לְאִמֵּיהּ׃ וּנְסַבֵיהּ וְאוֹבִילֵיהּ 20
21 לְאִמֵּיהּ וִיתֵיב עַל בִּרְכַּהָא עַד עִדָּן טִיהֲרָא וּמִית׃ וּסְלֵיקַת וְאַשְׁכְּבַתֵּיהּ עַל עַרְסָא דִּנְבִיָּא
22 דַּיְיָ וַאֲגֵיפַת בְּאַפּוֹהִי וּנְפַקַת׃ וּקְרַת לְבַעְלַהּ וַאֲמַרַת שְׁדַר כְּעַן לִי חַד מִן עוּלֵימַיָּא וַחֲדָא
23 מִן אַתְנַיָּא וְאֶתְמְטֵי לְוָת נְבִיָּא דַּיְיָ וְאֵתוּב׃ וַאֲמַר מָא דֵין אַתְּ אָזְלָא לְוָתֵיהּ יוֹמָא דֵין לָא
24 יֶרַח וְלָא שַׁבְּתָא וַאֲמַרַת שְׁלָם׃ וְזָרִיזַת אַתְנָא וַאֲמַרַת לְעוּלֵימַהָא דַּבַּר וְאֵיזִיל לָא
25 תַּרְחוֹק עֲלַי לְמִרְכַּב אֱלָהֵן כַּד אֵימַר לָךְ׃ וַאֲזָלַת וַאֲתַת לְוָת נְבִיָּא דַּיְיָ לְטוּר כַּרְמְלָא
וַהֲוָה כַּד חֲזָא נְבִיָּא דַּיְיָ יָתַהּ מִקֳּבֵיל וַאֲמַר לְגֵחֲזִי עוּלֵימֵיהּ הָא שׁוּנַמֵּית דֵּיכִי׃
26 כְּעַן רְהוֹט כְּעַן לְקַדְמוּתַהּ וֶאֱמַר לַהּ הַשְׁלָם לִיךְ הַשְׁלָם לְבַעְלִיךְ הַשְׁלָם לְרַבְיָא
וַאֲמַרַת שְׁלָם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Faciamus quæso cœnaculum muri parvum, & componamus illi ibi locū 10
cubilis, & mensam, & sedem & candelabrum: & erit cùm venerit ad nos,
divertet illuc. Et fuit die quadam, intravit eò, et declinavit ad cœnacu- 11
lum, & cubuit ibi. Et dixit ad Gehhazi puerum suum, Voca Sunamithen 12
hanc: & vocavit illam, & stetit ante eum. Et dixit illi; Dic nunc ei: Ecce 13
negociata es nobis omne negocium hoc; quid vis ut faciam tibi? num ver-
bum est tibi ut proloquar cum rege aut cum magistro exercitus? & dixit:
In medio negociorum populi mei ego sustentor. Et ait: Et quid est ut fa- 14
ciam illi? & dixit Gehhazi: In veritate filius non est ei, & maritus ejus se-
nex est. Et dixit; Voca illam: & vocavit illam, & stetit in porta. Et dixit: 15
In tempore hoc secundùm tempus quo superstites eritis, amplexaberis fi- 16
lium: & dixit; Obsecro domine mi propheta Dñi, ne mendax sit verbum
tuum ancillæ tuæ. Et concepit mulier, & peperit filium in tempore hoc 17
secundùm tempus quo fuit vivens, quod locutus fuerat cum illa Elisagh. 18
Et crevit puer, & fuit die quadam, exivit ad patrem suum ad messores. Et
dixit patri suo; Caput meum, caput meum: & dixit puero [quidam]: Accipe 19
illum, & defer eum ad matrem suam. Et accepit illum & detulit eum ad 20
matrem suam, & sedit super genua ejus usque ad tempus meridiei, & mor-
tu⁹ est. Et ascendit & collocavit eum super lectum prophetæ Domini, & 21
clausit ostium contra faciem ej⁹, & exivit. Et vocavit maritū suum, & 22
dixit: Mitte, obsecro, mihi unum ex adolescentib⁹ & unum de asinabus, ut
perveniam usq; ad prophetam Domini, & redibo. Et dixit: Quare vadis 23
ad eum hodie? non est neomenia nec sabbathum: & dixit; Pax. Et stravit 24
asinam & dixit puero suo: Duc & ambula, ne molestes me ut equitem, nisi
cum dixero tibi. Et ivit & venit ad prophetam Dñi in montem Ghar- 25
mela: & fuit cùm vidisset propheta Dñi illam è regione, dixit ad Ge-
hazi puerum suum: Ecce Sunamithen istam. Nunc quæso curre in 26
occursum ejus, & dic illi: Num pax est tibi? num pax marito tuo? num
pax infanti? et dixit: Pax.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܢܛܝܒ ܠܗ ܥܠܝܬܐ ܙܥܘܪܬܐ. ܘܢܣܝܡ ܠܗ ܬܡܢ ܥܪܣܐ. ܘܦܬܘܪܐ. ܘܟܘܪܣܝܐ. ܘܡܢܪܬܐ. 10
ܘܡܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܢ. ܢܣܛܐ ܠܬܡܢ. * ܘܗܘܐ ܝܘܡܐ. ܘܐܬܐ ܠܬܡܢ. ܘܣܛܐ ܠܥܠܝܬܐ. 11
ܘܕܡܟ ܬܡܢ. * ܘܐܡܪ ܠܓܚܙܝ ܬܠܡܝܕܗ. ܩܪܝܘܗܝ ܠܫܝܠܘܡܝܬܐ ܗܕܐ. ܘܩܪܝܗ. ܘܩܡܬ 12
ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܐܝܬܝ ܐܝܬܝܬܝ ܥܠܝܢ ܗܕܐ ܟܠܗ ܐܝܩܪܐ. ܡܢܐ ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ 13
ܠܟܝ. ܡܕܡ ܐܝܬ ܠܡܐܡܪ ܥܠܝܟܝ ܠܡܠܟܐ. ܐܘ ܠܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܐܡܪܬ. ܫܦܝܪ ܒܓܘ
ܥܡܝ ܝܬܒܐ ܐܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܠܗ̇. ܐܡܪ ܠܗ ܓܚܙܝ. ܫܪܝܪܐܝܬ. ܒܪܐ ܠܝܬ 14
ܠܗ̇. ܘܒܥܠܗ̇ ܣܒ. * ܘܐܡܪ. ܩܪܝܗ̇. ܘܩܪܝܗ̇. ܘܩܡܬ ܥܠ ܬܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇. 15
ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܟܕ ܐܝܬܝ ܚܝܐ. ܓܦܦܐ ܐܝܬܝ ܒܪܐ. ܘܐܡܪܬ. ܠܐ ܡܪܝ. ܢܒܝܗ 16
ܕܐܠܗܐ. ܠܐ ܬܟܕܒ ܠܐܡܬܟ. * ܘܒܛܢܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܟܕ ܚܝܐ
ܗܝ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ̇ ܐܠܝܫܥ. * ܘܪܒܐ ܛܠܝܐ. ܘܗܘܐ ܝܘܡܐ. ܘܢܦܩ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ 17 18
ܠܘܬ ܚܨܘܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܐܒܘܗܝ. ܪܫܝ ܪܫܝ. ܘܐܡܪ ܠܛܠܝܐ. ܫܩܘܠܝܘܗܝ ܘܐܘܒܠܝܘܗܝ 19
ܠܐܡܗ. * ܘܫܩܠܗ ܛܠܝܐ. ܘܐܘܒܠܗ ܠܐܡܗ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܒܘܪܟܝܗ̇ ܥܕܡܐ ܠܛܗܪܐ. 20
ܘܡܝܬ. * ܘܐܣܩܬܗ ܘܐܫܟܒܬܗ ܥܠ ܥܪܣܗ ܕܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܚܕܬ ܒܐܦܘܗܝ. ܘܢܦܩܬ 21
* ܘܩܪܬ ܠܒܥܠܗ̇. ܘܐܡܪܬ. ܫܕܪ ܠܝ ܚܕ ܡܢ ܛܠܝܐ. ܘܚܕܐ ܐܬܢܐ. ܕܐܪܗܛ ܥܕܡܐ 22
ܠܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܡܢܐ ܕܐܙܠܐ ܐܢܬܝ ܠܘܬܗ ܝܘܡܢܐ: ܕܠܐ ܪܝܫ ܝܪܚܐ 23
ܘܠܐ ܫܒܬܐ. ܐܡܪܬ ܫܝܠܘܡܝܬܐ. ܘܐܫܘܝܘ ܠܗ̇ ܠܐܬܢܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܛܠܝܐ 24
ܕܒܪ. ܘܙܠ. ܠܐ ܬܥܘܩ ܒܝ ܒܪܟܒܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܐܡܪܐ ܠܟ. * ܘܐܙܠܬ ܠܘܬ ܢܒܝܗ 25
ܕܐܠܗܐ. ܠܛܘܪܐ ܕܟܪܡܠܐ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܠܩܘܒܠܐ. ܐܡܪ
ܠܓܚܙܝ ܬܠܡܝܕܗ. ܗܐ ܫܝܠܘܡܝܬܐ ܗܕܐ. * ܗܫܐ ܪܗܛ ܠܐܘܪܥܗ̇. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܫܠܡ 26
ܠܟܝ. ܘܫܠܡ ܠܒܥܠܟܝ. ܘܫܠܡ ܠܛܠܝܐ. ܘܐܡܪܬ. ܫܠܡ.

Paremus ei cœnaculum parvũ,& ei ponamus 10
ibi lectum, menſam, ſedem, atque candelabrum; ut cùm ad nos venerit, illuc divertat.
Factum eſt igitur quodam die, ut cùm veniſ- 11
ſet illuc, divertiſſetque in cœnaculum illud,
ibique dormîſſet; Diceret ad Gahzi diſcipu- 12
lum ſuum, Voca Silumitidem iſtam: quæ advocata, ſtetit coram eo: Dixitque ad eam, 13
Ecce tu tantam nobis exhibuiſti reverentiam; quid expedit tuâ cauſâ facere? occurrítne aliquid de te dicendum regi, aut principi militiæ. Quæ reſpondit, Commodè in medio
populi mei ego habito. Tum dixit, Quid fa- 14
ciam illi? Ait illi Gahzi, Profectò filium
non habet, & maritus ejus jam ſenuit. Dixit 15
ille, Voca eam: vocavitque eam: & cùm ſte-
tiſſet ad oſtium, Dixit ad eam, hâc iſtâ tem- 16
peſtate, te vivente, amplexatura es filium.
Quæ dixit, Ne domine mi, propheta Dei, ne
fallas ancillam tuam. Concepit ergò mulier, 17
peperitque filium eâdem illâ tempeſtate, ipſâ
vivente, quemadmodum dixerat ei Eliſæus.
Cúmque puer adoleviſſet, contigit quodã die 18
ut egrederetur ad patrem ſuum, ad meſſores.
Diceretque patri ſuo, Caput meum, caput me- 19
um. Et ille ad puerum *quendam* ait, Geſta-
to *eum*, & deferto eum ad matrem ſuam. Ge- 20
ſtavit ille puerum, retulitque eum ad matrem
ipſius; & cùm ſediſſet ſuper genua ipſius ad
meridiem uſque, mortuus eſt. Illa verò ſubla- 21
tum collocavit in lecto prophetæ Dei, clau-
ſiſque circa eum *foribus*, egreſſa eſt: Et advo- 22
cato marito ſuo dixit, Mitte ad me unum ex
pueris, & aſinam unam; ut perveniam uſque
ad prophetam Dei. Qui dixit illi, Cur ires 23
ad eum hodie, cùm nec ſit initium menſis, nec
ſabbatum? præcepit tamen Silumitis, & ſtra-
verunt ei aſinam. Tum dixit puero, Duc, & 24
perge; ne interrumpas ſeſſionem meam *in aſina*, niſi dixero tibi. Contulit ergò ſe ad pro- 25
phetam Dei in montem Charmelum: cúmque
propheta Dei procul vidiſſet eam, dixit ad
Gahzi diſcipulũ ſuũ, Ecce Silumitis eſt hæc:
Curre igitur in occurſum ejus, & dic illi, Va- 26
léſne tu? valétne maritus tuus? valétne
puer? quæ reſpondit, Bene eſt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلنصنع الآن له علية صغيرة * ونجعل له فيها سريرا ومائدة وكرسيا ومنارة * حتى يكون 10
عند مجيه الينا ياوي فيها * فجا في بعض الايام الى هناك * وصار الى تلك العلية * 11
واضطجع فيها * فقال النبي لجاحزي خادمه * ادعوا هذه السونمية * فدعاها ووقفت بين 12
يديه * وقال له * قل لها ما بالك فعلت الينا هذا القلق كله * كما نحسن ان نصنع في امرك * 13
فهل لك من حاجة اكلم فيها الملك او رئيس الجيش * فقالت * انا في جملة قومي مقيمة * ولي
اسوتهم فيما ينوبهم * فقال * فما اصنع في امرها * فقال جاحزي * الحقيقة فما تطلب فانها لا ابن 14
لها وبعلها شيخ * فقال له * ادعوها * فوقفت على الباب * فقال لها * في مثل هذا الاوان وهذا 15 16
الوقت الذي انتم قيام فيه تعانقين ابنا * فقالت * الا يا سيدي يا رسول الله * فلا تكذب من
نبوتك امتك * وحملت الامراة وولدت ابنا في اوان الزمان والوقت الذي خاطبها فيه اليسع * 17
* ونشا الصبي ومضى الى ابيه وهو مع الحصادين * فقال لابيه راسي راسي * فقال للغلام 18 19
وديه الى امه * فاخذه الغلام وجاء به الى امه واقام على ركبتيها الى وقت الظهر ومات * 20
* واطلعته واضجعته على سرير نبي الله * واغلقت دونه ومضت * ووجهت الى بعلها ان ابعث 21 22
لي باحد الغلمان * ومعه احدى الاتن * لاسرع نحو نبي الله وارجع * فقال لها * لماذا تمضي اليه 23
في يومك هذا * ولا هو راس الشهر ولا بطلان * فقالت * سلاما فاسرجت الاتان * وقالت لغلامها 24
انهض * وامضي ولا تلجئ علي في الركوب حتى اقول لك * ومضت حتى جاءت الى نبي الله الى جبل 25
الكرمل * فلما راها رسول الله محاذيه * قال لجاحزي * هوذا السونمية * الآن احضر لاستقبالها 26
سائلا عن سلامتها وسلامة بعلها وسلامة ولدها * ففعل * فقالت خيرا *

* *Faciamus ergò ei cœnaculum parvum, & in eo ponamus illi lectum, menſam, ſellam, & candelabrum; ut cùm ad nos* 10
advenerit, hoſpitetur in eo. Quodam 11
ergò die eò veniens, recepit ſe in cœnaculum illud, & cubavit in eo. Tum di- 12
xit propheta ad Gahzi miniſtrum ſuum, Voca Sunamitidem iſtam: cúmque vocâſſet eam, ſtetit ipſa coram eo. Dixit ad 13
eum ruſus, Dic illi, Quo conſilio uſa es erga nos tantâ ſolicitudine? quonam pacto cupis agamus tui cauſâ? Habéſne aliquod negotium pro quo regem aut principem exercitûs alloquar? Ait illa, Inter communitatem concivium meorum commoror, quibuſcũ æqualis eſt mihi for-
tuna in caſibus eorũ. Dixit, Quid ergò fa- 14
ciã cauſâ ipſius? Reſpondit Gahzi, Quod reverà poſtulat, eſt quòd prolem non habet, & maritꝰ ejꝰ ſenex eſt. Ait illi, Vo- 15
ca eam; & cùm illa ſtetiſſet ad oſtium,
Dixit ad eam, Conſimili tempore, & con- 16
ſimili momento quo præſentes eſtis, amplexaberis filiũ. Quæ dixit, Ne quæſo mi domine, O Apoſtole Dei, ne fraudes pro-
phetiâ tuâ ancillã tuã. Concepit itaq; 17
mulier, peperitq; filiũ puncto temporis ac momenti quod prædixerat ei Eliſæus.
Deinde crevit puer, abiitq; ad patrem ſuũ 18
cũ meſſoribꝰ exiſtentẽ. ubi dixit patri ſuo, 19
Caput meũ, caput meũ doleo. *Ait ille juveni* cuidam, *Perduc eum ad matrem*
ſuam. Tulitq; eum juvenis, & adduxit 20
eum ad matrem ipſius; cúmq; manſiſſet ſuper ejus genua uſq; ad tempus meridianũ, mortuus eſt. Tunc illa ſurſũ depor- 21
tans eũ, compoſuit eũ ſuper lectũ prophetæ Dei, clauſâque poſt eum januâ abiit,
Miſitque ad maritũ ſuũ hiſce mandatis, 22
Mitte ad me unũ ex adoleſcentibus, & cũ eo unam aſinarũ, ut eam celeriter ad
prophetã Dei, & revertar. Dixit ad eã, 23
Cur ires ad eum hodiernâ die, cùm neque Kalendæ ſint, neque feria? Ait illa, Vale:
tũ inſtravit aſinã, Dixitque adoleſcenti 24
ſuo, Surge, & vade nec me compellas ad
equitandum, quoad dicã tibi. Et profecta 25
pervenit ad prophetã Dei in montẽ Charmelum. Cùm autẽ vidiſſet eã miſſus Dei ex adverſo ſui, dixit ad Gahzi, Ecce Su-
namitidem illã: Curre modò obviàm illi 26
interrogaturus de valetudine ipſius, valetudine mariti ſui, & valetudine filii ſui: quod cùm is feciſſet reſpondit illa, Recte.

apprehendit & ,montem *ad* Dei virum ad venit Et
27 וַתָּבֹא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הָהָר וַתַּחֲזֵק
vir Dixitque .eam *expellendum ad* Ghechazi acceſſit Et .ejus pedes *in*
בְּרַגְלָיו וַיִּגַּשׁ גֵּיחֲזִי לְהָדְפָהּ וַיֹּאמֶר אִישׁ
Dominus & ,ei amara ejus anima quia ,eam Dimitte : Dei
הָאֱלֹהִים הַרְפֵּה־לָהּ כִּי־נַפְשָׁהּ מָרָה־לָהּ וַיהוָה
petivi Nunquid : ait Et .mihi indicavit non & ,me à celavit
28 הֶעְלִים מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד לִי׃ וַתֹּאמֶר הֲשָׁאַלְתִּי
? me *reddas ſecuram* Ne , dixi non Nunquid ? meo domino à filium
בֵן מֵאֵת אֲדֹנִי הֲלֹא אָמַרְתִּי לֹא תַשְׁלֶה אֹתִי׃
meum *ſcipionem* tolle & ,tuos lumbos Accinge : Ghechazi ad Dixitque
29 וַיֹּאמֶר לְגֵיחֲזִי חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח מִשְׁעַנְתִּי
cùm & : *ei benedixeris* non ,*virum* inveneris Si .vade & ,tua manu in
בְיָדְךָ וָלֵךְ כִּי־תִמְצָא אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־
facies ſuper meū *ſcipionem* pones & : ei reſpondebis non ,*vir tibi benedixerit*
יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי עַל־פְּנֵי
ſi ,tua anima vivit & ,Dominus Vivit : pueri mater dixit Et .pueri
30 הַנָּעַר׃ וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־
tranſivit Ghechazi Et .eam poſt ivit & ,ſurrexit Et .te dimiſero
31 אֶעֶזְבֶךָּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ׃ וְגֵחֲזִי עָבַר
, vox non & , pueri *facies* ſuper *ſcipionem* poſuit & ,*eorū facies ad*
לִפְנֵיהֶם וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּשְׁעֶנֶת עַל־פְּנֵי הַנַּעַר וְאֵין קוֹל
: dicendo ,ei nunciavit & ,ejus occurſum in eſt reverſus Et .attentio nec
וְאֵין קָשֶׁב וַיָּשָׁב לִקְרָאתוֹ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר
ecce & ,domum in Eliſaah eſt ingreſſus Et .puer *eſt expergefactus* Non
32 לֹא הֵקִיץ הַנָּעַר׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע הַבַּיְתָה וְהִנֵּה
clauſit & ,eſt ingreſſus Et .ejus lectum ſuper jacebat mortuus puer
33 הַנַּעַר מֵת מֻשְׁכָּב עַל־מִטָּתוֹ׃ וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר
,aſcendit Et .Dominum ad oravitque ; *ipſos ambos* ſuper oſtium
34 הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ וַיַּעַל
ſuos oculos & ,ejus os ſuper ſuum os poſuitque : puerum ſuper incubuit &
וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־פִּיו וְעֵינָיו
: eum ſuper ſe *proſtravit* & ,ejus *volas* ſuper ſuas *volas* & ,ejus oculos ſuper
עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּו וַיִּגְהַר עָלָיו
domo in deambulavit & ,eſt reverſus Et .*infantis* caro eſt calefacta &
35 וַיָּחָם בְּשַׂר הַיָּלֶד׃ וַיָּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת
ſternutavit Et .eū ſuper ſe *proſtravit* &,aſcēdit &,illuc ſemel & ,huc ſemel
אַחַת הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיְזוֹרֵר
Vocavitque .ſuos oculos puer aperuit & : vices ſeptem ad uſque puer
36 הַנַּעַר עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת־עֵינָיו׃ וַיִּקְרָא
, *eam* vocavit & : hanc Sunamiten *ad* Voca ; dixit & ,Ghechazi ad
אֶל־גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל־הַשֻּׁנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאֶהָ
ſuper cecidit & ,venit Et .tuum filium Tolle : ait Et .eum ad venitque
37 וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְנֵךְ׃ וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל־
.eſt egreſſa & ,ſuū filium tulitque ; terrā ſuper ſe incurvavit &,ejus pedes
רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתֵּצֵא׃
propheta:um filii & ,terra in fames & :Ghilghal in eſt reverſus Eliſaah Et
38 וֶאֱלִישָׁע שָׁב הַגִּלְגָּלָה וְהָרָעָב בָּאָרֶץ וּבְנֵי הַנְּבִיאִים
,grandem ollam Diſpone :ſuo puero Dixitque .*ejus facies ad habitantes*
יֹשְׁבִים לְפָנָיו וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ שְׁפֹת הַסִּיר הַגְּדוֹלָה
, agrum *ad* unus eſt egreſſus Et .prophetarum filiis pulmentum coque &
39 וּבַשֵּׁל נָזִיד לִבְנֵי הַנְּבִיאִים׃ וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל־הַשָּׂדֶה
colocyntidas ea ex collegitque,agreſtem vitem invenit & ,*erucas colligendū ad*
לְלַקֵּט אֹרֹת וַיִּמְצָא גֶּפֶן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט מִמֶּנּוּ פַּקֻּעֹת
: pulmenti ollam in concidit & ,venit & :ſuū veſtimentū plenum,agreſtes
שָׂדֶה מְלֹא בִגְדוֹ וַיָּבֹא וַיְפַלַּח אֶל־סִיר הַנָּזִיד
, fuit Et .*comedendum ad* viris fuderunt Et .cognoverant non etenim
40 כִּי־לֹא יָדָעוּ׃ וַיִּצְקוּ לַאֲנָשִׁים לֶאֱכוֹל וַיְהִי
Mors : dixeruntque ,clamaverunt illi & ,pulmento de *eos comedere ſecundùm*
כְּאָכְלָם מֵהַנָּזִיד וְהֵמָּה צָעָקוּ וַיֹּאמְרוּ מָוֶת
.comedere potuerunt non & : Dei vir olla in
בַּסִּיר אִישׁ הָאֱלֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֶאֱכֹל׃

Verſio VULG. LAT.

27 Cúmq; veniſſet ad virum Dei in monté, apprehendit pedes ejꝰ : & acceſſit Giezi ut amoveret eam. Et ait homo Dei, Dimitte illā : anima enim ejꝰ in amaritudine eſt, & Dñs celavit à me, & non indicavit mihi. 28 Quæ dixit illi, Numquid petivi filium à dño meo? numquid non dixi tibi, Ne illudas me? 29 Et ille ait ad Giezi; Accinge lumbos tuos, & tolle baculū meum in manu tua, & vade. Si occurrerit tibi homo, nō ſalutes eū : et ſi ſalutaverit te quiſpiā, non reſpondeas illi : & pones baculū meū ſup faciem pueri. 30 Porrò mater pueri ait; Vivit Dñs, & vivit anima tua, non dimittā te. Surrexit ergò, 31 & ſecutus eſt eā. Giezi autem præceſſerat ante eos, & poſuerat baculū ſup faciē pueri, & non erat vox, neq; ſenſꝰ : reverſúſque eſt in occurſū ejus, & nuntiavit ei, dicens; Non 32 ſurrexit puer. Ingreſſꝰ eſt ergò Eliſeus domum, & ecce puer mortuꝰ jacebat in lectulo ejꝰ : 33 Ingreſſúſq; clauſit oſtiū ſup ſe, & ſuper puerū : & oravit ad 34 Dñm. Et aſcendit, et incubuit ſuper puerū : poſuítq; os ſuū ſup os ejꝰ, et oculos ſuos ſuper oculos ejꝰ, et manꝰ ſuas ſuper manꝰ ejꝰ : et incurvavit ſe ſup eū, et calefacta eſt caro pueri. 35 At ille reverſus, deambulavit in domo, ſemel huc atq; illuc : et aſcendit, et incubuit ſuper eum : et oſcitavit puer ſepties, 36 aperuítq; oculos. At ille vocavit Giezi, et dixit ei; Voca Sunamitidem hanc. Quæ vocata, ingreſſa eſt ad eū. Qui ait, 37 Tolle filiū tuū. Venit illa, et corruit ad pedes ejus, et adoravit ſuper terram : tulítq; filiū ſuū; et egreſſa eſt. 38 Et Eliſeꝰ reverſus eſt in Galgala. Erat autem fames in terra, et filii prophetarum habitabant coram eo : dixítque uni de pueris ſuis; Pone ollam grandem, et coque pulmentum filiis prophetarum. 39 Et egreſſus eſt unus in agrum ut colligeret herbas agreſtes : invenítque quaſi vitē ſylveſtrem, et collegit ex ea colocynthidas agri, et implevit pallium ſuum, et reverſus concîdit in ollam pulmenti : 40 neſciebat enim quid eſſet. Infuderunt ergò ſociis, ut comederent; cúmque guſtâſſent de coctione, clamaverunt dicentes; Mors in olla, vir Dei. Et non potuerunt comedere.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἦλθε (σ) πρὸς Ἐλισαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ. καὶ ἤγγιζεν Γιεζὶ ἀπώσασθαι αὐτήν. καὶ εἶπεν (τ) Ἐλισαιὲ, Ἄφες αὐτήν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ, καὶ κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀνήγγειλέ μοι. 28 Ἡ δὲ εἶπε, Μὴ ᾐτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; (υ) ὅτι οὐκ εἶπα, Οὐ πλανήσεις μετ᾽ ἐμοῦ; 29 Καὶ εἶπεν (φ) Ἐλισαιὲ τῷ Γιεζὶ, Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ (χ) χειρί σου, καὶ δεῦρο, ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα οὐκ εὐλογήσεις αὐτὸν, καὶ ἐὰν (ψ) εὐλογήσῃ σε ἀνὴρ οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου. 30 Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἀνέστη (ω) Ἐλισαιὲ, καὶ 31 ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ Γιεζὶ διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ (α) ἀπέθηκε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου· καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς (β) ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων, Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον. 32 Καὶ εἰσῆλθεν (γ) Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς (δ) κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ· 33 Καὶ εἰσῆλθεν (ε) Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο (ζ) ἑαυτῶν, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον. 34 Καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον. καὶ ἔθηκε τὸ στόμα (η) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας (θ) αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ διέκαμψεν ἐπ᾽ αὐτὸν, 35 καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου. Καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις· καὶ ἤνοιξε τὸ παιδάριον 36 τοὺς ὀφθαλμοὺς (ι) αὐτοῦ. Καὶ ἐξεβόησεν (κ) Ἐλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ, καὶ εἶπε, Κάλεσον τὴν (λ) Σωμανίτην ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν †, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν (μ) Ἐλισαιὲ, 37 Λάβε τὸν υἱόν σου. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ (ν) ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ 38 ἐξῆλθε. Καὶ Ἐλισαιὲ ἐπέστρεψεν εἰς Γάλγαλα. καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ (ξ) υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν (ο) Ἐλισαιὲ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν, καὶ ἕψε ἕψεμα τοῖς 39 υἱοῖς τῶν προφητῶν. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι ἀριώθ· καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ συνέλεξεν ἀπ᾽ αὐτῆς (π) τολύπην ἀγρίαν πλῆρες τὸ ἱμάτιον (ρ) αὐτοῦ, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἑψέματος, ὅτι 40 οὐκ ἔγνωσαν. Καὶ (σ) ἐνέχει τοῖς ἀνδράσι φαγεῖν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ (τ) ἑψέματος, καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν, καὶ εἶπαν, Θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

MS.A. (σ) πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ (τ) Ἐλισσαιὲ, (υ) ὅτι εἶπον, (φ) Ἐλισσαιὲ (χ) χειρί, καὶ (ψ) εὐλογήσει (ω) Ἐλισσαιὲ, (α) ἐπέθηκεν (β) ἀπάντησιν (γ) Ἐλισσαιὲ (δ) κεκοιμημένον (ε) Ἐλισσαιὲ (ζ) αὐτῶν, (η) ἑαυτοῦ (θ) ἑαυτοῦ (ι) ἑαυτοῦ. (κ) Ἐλισσαιὲ (λ) Σωμανίτιν † αὐτὴν, καὶ (μ) Ἐλισσαιὲ, Λάβον τὸν (ν) ἐπέπεσεν (ξ) οἱ υἱοὶ (ο) Ἐλισσαιὲ (π) τολύπην * πλήρεις τὸ (ρ) αὐτοῦ ἐλθὼν, καὶ ἐνέβαλεν (σ) ἐνέχεαν (τ) ἑψήματος,

27 Et venit ad Eliſæe in montem, et apprehendit pedes ejus. Et acceſſit Giezi ad removendam eam. Et dixit Eliſæe, Dimitte eam: quoniam anima ejus triſtis amara ei : & Dominus abſcondit à me, & non annuntiavit mihi. 28 At illa dixit, Nunquid poſtulavi filium à domino meo? quia nónne dixi, non decipies mecum? 29 Et dixit Eliſæe ad Giezi, Accinge lumbum tuum, & ſume baculum meum in manu tua, & vade: quemcunq; inveneris virum, non benedices eum: &, ſi benedixerit vir, non reſpondebis ei. Et impones baculum meum ſuper faciem pueri. 30 Et dixit mater pueri; Vivit Dominus, & vivit anima tua, ſi derelinquam te. Et ſurrexit Eliſæe, & ivit poſt eam. 31 Et Giezi tranſivit ante eam, & poſuit baculum ſuper faciem pueri: & non fuit vox, & non fuit auſcultatio. Et revertit in (n) occurſum ejus, & annuntiavit ei, dicens; Non eſt expergefactus puer. 32 Et intravit Eliſæe in domum: & ecce puer mortuꝰ cubans ſuper lectum ejus. 33 Et intravit Eliſæe in domum, & clauſit oſtium ſuper ambos ſe: et deprecatus eſt ad Dominum. 34 Et aſcendit, & cubuit ſuper puerum : et poſuit os ſuum ſuper os ejus, & oculos ſuos ſuper oculos ejus, et manꝰ ſuas ſuper (o) manus ejus. Et (p) inflexit ſe ſuper eum: & calefacta eſt caro pueri. 35 Et convertit ſe, & ambulavit in domo hinc, & hinc. Et aſcendit, & (q) curvavit ſe ſuper puerum uſq; ſepties. Et aperuit puer oculos ſuos. 36 Et exclamavit Eliſæe ad Giezi, et dixit; Voca Somanitem iſtam. Et vocavit, et intravit ad eum. Et dixit Eliſæe, Accipe filium tuum. 37 Et intravit mulier, et cecidit ſuper pedes ejus, et adoravit in terram. Et ſumpſit filium ſuum, et exiit. 38 Et Eliſæe revertit in Galgala. Et fames in terra : et filii prophetarum ſedebant coram eo. Et dixit Eliſæe puero ſuo; Appone lebetem magnum, et coque coctionem filiis prophetarum. 39 Et exiit in agrum ad colligendum (r) Arioth: et invenit vitem in agro: et collegit de ea colocyntidam agreſtem, plenum veſtimentum ſuum: et injecit in lebetem coctionis; quoniam non noverant. 40 Et effudit viris ad comedendum. Et factum eſt in comedendo eos de coctione, et ecce exclamaverunt, et dixerunt; Mors in lebete, homo Dei: Et non poterant comedere.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

27 ואתת לות נביא דיי לטורא ואתקיפת ברגלוהי וקריב גחזי למדחה ואמר נביא דיי
28 שבוק מנה ארי נפשה מרירא לה ומן קדם יי אתכסא מני ולא אתחואה לי : ואמרת
השאלית ברא מן רבוני הלא אמרית לך אם מתיהיב לי בר קים אם לא לא תנסס יתי :
29 ואמר לגחזי זריז חרצך וסב חוטרי בידך ותיזיל ארי תשכח גבר לא תשאל בשלמיה
30 וארי ישאל בשלמך גברא לא תתיבניה ותשוי חוטרי על אפי רביא : ואמרת אמיה
31 דרביא קים הוא יי וחי נפשך אם אשבקנך וקם ואזל בתרהא : וגחזי עבר קדמיהון ושוי
ית חוטרא על אפי רביא ולית קל ולית דמצית ותב לקדמותיה וחוי ליה למימר לא
32 33 אתער רביא : ואתא אלישע לביתא והא רביא מית רמי על ערסיה : ועל ואגיף דשא
34 באפי תרויהון וצלי קדם יי : וסליק ושכיב על רביא ושוי פומיה על פומיה ועינוהי על
35 עינוהי וידוהי על ידוהי ואלהי עלוהי וחם בסריה דרביא : ותב והליך בביתא זמנא
חדא לכא וזמנא חדא לכא וסליק ואלהי עלוהי ואתמורק רביא עד שבע זמנין ופקח
36 רביא ית עינוהי : וקרא לגחזי ואמר קרי לשונמיתא הדא וקרא לה ואתת לקדמוהי
37 ואמר סבי בריך : ואתת ונפלת קדם רגלוהי וסגידת על ארעא ונסיבת ית ברה ונפקת :
38 ואלישע תב לגלגלא וכפנא בארעא ותלמידי נביא יתבין קדמוהי ואמר לעולמיה
39 תפי דודא רבא ובשיל תבשילא לתלמידי נביא : ונפק חד לחקלא ללקטא ירוקנין
ואשכח גופנא בחקלא ולקיט מניה פקעי חקלא מלי לבושיה ואתא ופרס ורמא
40 לדודא דתבשילא ארי לא ידעו : ואריקו לגבריא למיכל והוה במיכלהון מתבשילא
ואנון צוחו ואמרו מותא בדודא נביא דיי ולא יכילו למיכל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

27 Et venit ad prophetā Dñi in monté, & apprehendit pedes ejus : & acceſſit Gehhazi ut repelleret illam : & dixit propheta Dñi, Ceſſa ab ea, quia anima ejus amara eſt ei ; & à Dño celatum eſt mihi, nec indicavit mihi. 28 Et dixit : Nónne petivi filium à domino meo? nonne dixi tibi, Si datur mihi filius, vivat ; ſin minus, ne turbes me? 29 Et dixit ad Ghehhazi : Accinge lumbos tuos, & accipe baculum meum in manu tua & vade : quòd ſi inveneris virū, ne roges illi pacem ; quòd ſi petierit tibi pacem quiſpiā, ne reſpondeas illi : & pones baculum meū ſuper faciem pueri. 30 Et dixit mater pueri : Permanet ipſe Dñs, & vivit anima tua, ſi dimiſero te : & ſurrexit & ivit poſt illam. 31 Et Gehhazi tranſierat ante eos, poſueratque baculum ſuper faciem infantis, & non erat vox, nec qui attenderet : & rediit in occurſum ejus, & renunciavit illi, dicendo : Non excitatus eſt infans. 32 Et ingreſſus eſt Eliſagh in domum, & ecce infans mortuus jacebat in lecto ejus. 33 Et intravit, & clauſit portam contra faciem utriuſque, & oravit Dñm. 34 Et aſcendit & cubuit ſup puerū, & poſuit os ſuū ſuper os ejꝰ, & oculos ſuos ſup oculos ejꝰ, & manꝰ ſuas ſup manꝰ ejus, & defatigavit ſe ſuper illum, & incaluit caro infantis. 35 Et rediit & ambulavit per domum vice una huc, et vice altera illuc : et aſcendit et defatigavit ſe ſuper illum, et oſcitavit infans uſque ad ſeptem vices, & aperuit infans oculos ſuos. 36 Et vocavit Gehhazi, et dixit, Voca Sunamithen iſtam : et vocavit eā, et venit *ante* illū : et dixit, Accipe filium tuum. 37 Et venit et procidit ante pedes illius, et incurvavit ſe ſuper terram, et accepit filium ſuum et exivit. 38 Et Eliſagh rediit in Gilgela, et fames erat in terra, et diſcipuli prophetarum habitabant coram eo. Et dixit puero ſuo : Pone ollam magnam, et coque pulmentū diſcipulis prophetarū. 39 Et exivit unus in agrum ut legeret olera, et invenit vitē agreſtē, et legit ex illa cucurbitas agreſtes plenū veſtimentum ſuū; et venit et ſcidit, et jecit in ollā pulmenti, quia non noverant. 40 Et effuderunt viris ut comederent : et fuit cùm comederent de pulmento, illi clamaverūt et dixerunt, Mors eſt in olla propheta Domini : nec poterant comedere.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ ܠܛܘܪܐ. ܘܐܚܕܬ ܪ̈ܓܠܘܗܝ. ܘܩܪܒ ܓܚܙܝ ܠܡܦܪܩܗ̇. 27
ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܫܒܘܩ ܠܗ̇. ܡܛܠ ܕܢܦܫܗ̇ ܡܪܝܪܐ ܠܗ̇. ܘܡܪܝܐ ܟܣܝ
ܡܢܝ. ܘܠܐ ܚܘܝܢܝ. * ܘܐܡܪܬ. ܫܐܠܬ ܒܪܐ ܡܢ ܡܪܝ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ ܕܠܐ ܬܛܥܝܢܝ. 28
* ܘܐܡܪ ܠܓܚܙܝ. ܐܣܘܪ ܚܨܝܟ. ܘܣܒ ܚܘܛܪܝ ܒܐܝܕܟ. ܘܙܠ. ܐܢ ܬܫܟܚ ܠܓܒܪܐ ܠܐ 29
ܬܒܪܟܝܘܗܝ. ܘܐܢ ܢܒܪܟܟ ܓܒܪܐ. ܠܐ ܬܥܢܝܘܗܝ. ܘܣܝܡ ܚܘܛܪܝ ܥܠ ܐܦܘ̈ܗܝ ܕܛܠܝܐ.
* ܘܐܡܪܬ ܐܡܗ ܕܛܠܝܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ: ܘܚܝܐ ܢܦܫܟ. ܕܠܐ ܐܫܒܩܟ. ܘܩܡ. ܘܐܙܠ ܒܬܪܗ̇. 30
* ܘܓܚܙܝ. ܥܒܪ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܣܡ ܚܘܛܪܐ ܥܠ ܐܦܘ̈ܗܝ ܕܛܠܝܐ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܩܠܐ ܘܠܐ ܨܘܬܐ. 31
ܘܗܦܟ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܚܘܝܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܬܬܥܝܪ ܛܠܝܐ. * ܘܐܬܐ ܐܠܝܫܥ ܠܒܝܬܐ. ܘܚܙܐ. 32
ܘܗܐ ܛܠܝܐ ܡܝܬ. ܘܪܡܐ ܥܠ ܥܪܣܗ. * ܘܥܠ ܘܐܚܕ ܬܪܥܐ ܥܠ ܬܪܝܗܘܢ. ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 33
* ܘܣܠܩ ܕܡܟ ܥܠ ܛܠܝܐ. ܘܣܡ ܦܘܡܗ ܥܠ ܦܘܡܗ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܥܠ 34
ܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܝܕܘܗܝ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ. ܘܐܬܪܟܢ ܥܠܘܗܝ. ܘܫܚܢ ܒܣܪܗ ܕܛܠܝܐ. * ܘܗܦܟ 35
ܘܗܠܟ ܒܒܝܬܐ. ܚܕܐ ܗܪܟܐ. ܘܚܕܐ ܗܪܟܐ. ܘܣܠܩ ܐܬܪܟܢ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܬܦܫܓ ܛܠܝܐ ܫܒܥ
ܙܒܢܝܢ. ܘܦܬܚ ܛܠܝܐ ܥܝܢܘܗܝ. * ܘܩܪܐ ܠܓܚܙܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܪܝ ܠܫܘܢܡܝܬܐ 36
ܗܕܐ. ܘܩܪܗ̇. ܘܥܠܬ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. ܫܩܘܠܝ ܒܪܟܝ. * ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܪ̈ܓܠܘܗܝ 37
ܘܣܓܕܬ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܫܩܠܬ ܒܪܗ̇. ܘܢܦܩܬ. * ܘܐܠܝܫܥ ܗܦܟ ܠܓܠܓܠܐ. ܘܟܦܢܐ 38
ܗܘܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܒܢܝ̈ ܢܒܝܐ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܥܠܝܡܗ. ܐܫܦܐ ܩܕܪܐ ܪܒܬܐ.
ܘܒܫܠ ܒܘܫܠܐ ܠܒܢܝ̈ ܢܒܝܐ. * ܘܢܦܩ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܚܩܠܐ. ܠܡܠܩܛܘ ܚܠܡܐ. ܘܐܫܟܚ ܓܦܬܐ 39
ܕܚܩܠܐ. ܘܠܩܛ ܡܢܗ̇ ܦܩܘ̈ܥܐ ܕܒܪܐ. ܡܠܐ ܠܒܫܗ. ܘܐܬܐ ܐܪܡܝ ܒܩܕܪܐ
ܕܒܘܫܠܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥ. * ܘܢܣܟܘ ܠܗܘܢ ܠܓܒܪ̈ܐ ܠܡܐܟܠ. ܘܟܕ ܐܟܠܘ 40
ܡܢ ܒܘܫܠܐ. ܐܡܪܝܢ. ܡܘܬܐ ܐܝܬ ܒܩܕܪܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ
ܠܡܐܟܠ.

* Cùm autem perveniſſet ad prophetam Dei 27
in montem, apprehendit pedes ejus: acceſſit-
que Gahzi ut eam arceret: ſed dixit ad eum
propheta Dei, Permitte illi, quoniam amarus
eſt anim' ejus, quod celavit me Dñs, nec in-
dicavit mihi. At illa dixit, Poſtulavíne filiũ 28
à domino meo: nónne dixeram tibi ne poſtu-
lares mihi? Dixit ille ad Gahzi, Accinge 29
lumbos tuos, & tolle baculũ meum manu tuâ,
& vade: ſi quenquam reperias, ne benedicas
ei; & ſi quis benedixerit tibi, ne reſpondeas
ei: & pone baculum meum ſuper faciem pu-
eri. Dixit autem mater pueri, Vivat Dñs, & 30
vivat anima tua, non te deſeram: quapropter
ſurgens ſecutus eſt eam. Porrò Gahzi præceſ- 31
ſerat eos, & poſuerat baculum ſuper faciem
pueri; ſed nec vox erat, nec qui auſcultaret:
quamobrem reverſus eſt obviàm illi, & indi-
cavit illi, dixitque, Non evigilavit puer.
Veniens ergò Eliſæus domum, aſpexit, & 32
ecce puerum mortuum, & poſitum in lecto.
Tum ingreſſus clauſit oſtium poſt ſe ambos, 33
et cùm orâſſet coram Domino, Aſcendens 34
proſtravit ſe ſuper ipſum puerum, poſuitque
os ſuum ſuper os ejus, et oculos ſuos ſuper
oculos ejus, et manus ſuas ſuper manus ejus:
ſic incumbendo ei, incaluit caro pueri. De- 35
inde rediens ambulavit in domo, ſemel huc,
& ſemel illuc; tum aſcendens incubuit ei:
oſcitavitque puer ſeptem vicibus, & aperuit
puer oculos ſuos. Deinde accerſito Gahzi 36
dixit, Voca Silumitidem iſtam; vocavitque
eam: & cùm ingreſſa eſſet ad eum, ait illi,
Tolle filium tuum. Procidit illa ad pedes 37
ejus, humi procumbens, tollenſque filium
ſuum egreſſa eſt: Eliſæus autem reverſus eſt 38
in Galgala. Cæterùm fames erat in terra, &
filii prophetarum verſabantur apud eum:
quapropter dixit diſcipulo ſuo, Apta foco
cacabum magnum, & coque pulmentum pro
filiis prophetarum. Et egreſſus quidam in 39
agrum ut colligeret malvas, invenit vitim
agreſtem, collegitque ex ea *quaſi* groſſos
agreſtes plenâ ſuâ veſte: & veniens injecit in
cacabum pulmenti, non enim noverat. De- 40
inde infudit viris illis ut comederent: cúm-
que comediſſent ex pulmento, dixerunt, Mors
eſt in cacabo O propheta Dei: nec potuerunt
comedere.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ثم تقدمت الى حضن نبي الله الى الجبل * ومسكت رجليه * فتقدم جاحزي ليدفعها عنه * 27
فقال له رسول الله * اصبر لها * فاني ارى نفسها قد تمررت * وقد استتر ذلك عني اذ كان الله لم
يكشفه لي * فقالت سالت سيدي ولدا وقلت لك * ان اعطيت ابنا فلا تقطع منه امل امتك * 28
* فقال لجاحزي * شد وسطك * وخذ قضيبي في يدك وامض * ان لقيت انسانا فلا تسلم عليه 29
وان سلم عليك احد فلا تجبه * واجعل عصاي مقابل وجه الصبي * فقالت ام الصبي * وحي 30
الله وحيوة نفسك ان خلفتك * فقام وتبعها * وتقدم جاحزي امامهما * وجعل القضيب تحادي 31
وجه الصبي * فلم يتكلم ولا نبذ * فرجع واستقبله وقال له * لم يستيقظ الصبي * ووافى اليسع 32
البيت * فوجد الصبي ميتا مضطجعا على سريره * فاغلق الباب دونهما * وصلى بين يدي 33
الله * ثم طلع واضطجع على الصبي * وجعل فاه على فيه * وعينيه على عينيه * وكفه على 34
كفه * ولهث عليه وسخن لحم الصبي * ثم رجع ومشي في البيت من ثانية * وطلع ولهث 35
عليه * فسر الصبي بعينيه * ثم فعل كذلك سبع مرات ففتح عينيه * ثم قال لجاحزي خادمه 36
ادعوا هذه السونمية * فدعاها * فلما جاءت خرت امام رجليه وسجدت على الارض * واخذت 37
ابنها ومضت * ورجع اليسع الى الجلجال * وكان الجوع يومئذ في الارض * وتلاميذ الانبياء 38
جلوس بين يديه * فقال لغلامه القي القدر العظماء * واطبخ طبيخا لتلاميذ الانبياء * وخرج 39
واحد الى الحقل ليلتقط خبيزا * فوجد جفنة في الصحراء * فلقط منها حنظلا ملا ثوبه
فجاء به وطرحه في قدر الطعام * لانه لم يكن يعلم * ثم عرفوا للرجال لياكلوا * فلما 40
اكلوا من الطبيخ صاحوا وقالوا * الموت في الطبيخ يا نبي الله * ولم يطيقوا ان ياكلوا *

Deinde accedens ad præſentiã prophetæ 27
Dei in montem, apprehendit pedes ejus: ac-
cedenti autem Gahzi ad eam ab ipſo de-
pellendã, dixit miſſus Dei, Patere eam,
quoniam video animum ejus amaritu-
dine affectum: & quidem ignotum id
erat mihi, quia Deus haud retexerat
mihi. Dixit illa, Poſtulaveram à do- 28
mino meo prolem, & dixeram tibi, Si
concedatur mihi proles, ne fraudes ab ea
votum ancillæ tuæ. Dixit ille ad Gahzi, 29
ſtringe lumbos tuos, & ſumptâ virgâ
meâ in manũ tuã abi: ſi quem offenderis,
ne ſalutato eũ; & ſiquis te ſalutaverit,
ne reſpondeto ei: & ponito virgã meam
contra faciem pueri. Dixit autem mater 30
pueri, Per Deũ, & per vitã animæ tuæ,
nequaquã derelinquã te: quare ſurgens
ſequutus eſt eã. Interim Gahzi præceſſerat 31
eos, & virgam poſuerat contra faciem
pueri, nec loquutus fuerat, nec moverat
ſeſe: quapropter revertens obvius factus
eſt ei, dixitq; ad eũ, Non evigilavit puer.
Cùm ergò domũ perveniſſet Eliſæus, & 32
inveniſſet puerũ mortuũ, ſuper lecto ſuo
decumbentem; Clauſit januã poſt utrum- 33
que, & deprecatus eſt Deum. Tum aſcen- 34
dens incubuit puero, poſuitque os ſuum
ſuper os ejus, & oculos ſuos ſuper oculos
ej9, & volã ſuã ſuper volã ej9, et ſpirans
in eũ calefecit carnẽ pueri. Tum reverſus 35
bis ambulavit per domum, & rurſus con-
ſcendens inſpiravit in eũ; quare contorſit
puer oculos ſuos: & cùm idem præſtitiſſet
ſeptẽ vicib9, tandem aperuit oculos ſuos.
Tum dixit ad Gahzi miniſtrũ ſuũ, Ad- 36
voca Sunamitidẽ iſtã, & advocavit eã.
Cúmq; veniſſet, corruit ad pedes ejus, & 37
adoravit ſuper terrã, tulitq; filiũ ſuũ &
abiit: Eliſæus autẽ reverſus eſt in Gal- 38
gal. Porrò fames erat iis diebus in terra, et
diſcipuli prophetarũ ſedebant corã eo: di-
xit ergò puero ſuo, Pone ollã maximam,
et coque pulmentũ pro diſcipulis prophe-
tarũ. Interim egreſſus quidã in agrũ ad 39
colligendũ malvã, reperit vitim in cam-
po, collegitque ex ea colocynthides plenã
veſtem ſuã, & attulit, injecitque in ollã
cibi: eò quòd ignoraret. Deinde exhau- 40
ſerunt viris ut ederent: & cùm ediſſent
ex pulmento, clamaverunt, dicentes, Mors
eſt in pulmento O propheta Dei: nec po-
tuerunt comedere.

:populo Funde :dixit & ,ollam in projecit Et .farinã tollite Et :dixit Et
41 וַיֹּאמֶר וּקְחוּ־קֶמַח וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַסִּיר וַיֹּאמֶר צַק לָעָם
Bahal de venit vir Et .olla in *malum verbum* fuit non & *: comedent* &
42 וְיֹאכֵלוּ וְלֹא הָיָה דָּבָר רָע בַּסִּיר׃ וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל
panes viginti primitiarum *panem* Dei virum ad detulit & ,Saliſah
שָׁלִשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים עֶשְׂרִים־לֶחֶם
, populo Da : dixit & ;*ſua tunica in viridem ſpicam plenam* & ,hordeaceos
שְׂעֹרִים וְכַרְמֶל בְּצִקְלֹנוֹ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם
? *virorum centum facies ad* hoc dabo *Quid* :ejꝰ miniſter dixit Et .comedent &
43 וַיֹּאכֵלוּ׃ וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ
,*Comedere* ;Dominus dixit ſic quoniam :comedent & ,populo Da :dixit &
וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָכֹל
fecerunt reliquum & ,comederunt Et .*eorum facies ad* dedit Et .*ſupereſſe &*
44 וְהוֹתֵר׃ וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִרוּ
.Domini verbum juxta
כִּדְבַר יְהוָה׃

CAP. V. ה

facies ad magnus vir erat Aram regis militiæ princeps Nahaman Et
1 וְנַעֲמָן שַׂר־צְבָא מֶלֶךְ־אֲרָם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי
.Aram ſalutem Dominus dedit *illo in* quia ;*faciebus acceptus &* ,*ſui domini*
אֲדֹנָיו וּנְשֻׂא פָנִים כִּי־בוֹ נָתַן־יְהוָה תְּשׁוּעָה לַאֲרָם
agmina fuerant egreſſa Aram Et .leproſus robore potens erat vir Et
2 וְהָאִישׁ הָיָה גִּבּוֹר חַיִל מְצֹרָע׃ וַאֲרָם יָצְאוּ גְדוּדִים
uxoris facies ad erat & ;parvam puellam Iſrael terra è duxerãt captivã &
וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קְטַנָּה וַתְּהִי לִפְנֵי אֵשֶׁת
, *prophetæ facies ad* meus dñs Utinam : ſuam *heram* ad Dixitque .Nahaman
3 נַעֲמָן׃ וַתֹּאמֶר אֶל־גְּבִרְתָּהּ אַחֲלֵי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנָּבִיא
nunciavit & ,venit Et .ſua lepra à eum *collegiſſet* tunc ,Someron in qui
4 אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אָז יֶאֱסֹף אֹתוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃ וַיָּבֹא וַיַּגֵּד
terra è quæ , puella eſt locuta *hoc ſicut & hoc Sicut* :dicendo ,ſuo dño
לַאדֹנָיו לֵאמֹר כָּזֹאת וְכָזֹאת דִּבְּרָה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ
libellum mittam & ,ingredere ,Vade : Aram rex Dixitque .Iſrael
5 יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אֲרָם לֶךְ־בֹּא וְאֶשְׁלְחָה סֵפֶר
,argenti talenta decem ſua manu in tulit & ,abiit & : Iſrael regem ad
אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֶשֶׂר כִּכְּרֵי־כֶסֶף
epiſtolam detulit Et .veſtimenta mutatoria decẽ &,aureos millia ſex &
6 וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים זָהָב וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים׃ וַיָּבֵא הַסֵּפֶר
, te ad *hunc libellum venire ſecundùm* nunc Et :dicendo ,Iſrael regem ad
אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבוֹא הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלֶיךָ
.ſua lepra à eũ *recolliges* &,meũ ſervũ Nahaman te ad miſi ecce
הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ אֶת־נַעֲמָן עַבְדִּי וַאֲסַפְתּוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃
,ſua veſtimenta ſcidit & ,epiſtolam Iſrael *regem legere ſecundùm* ,fuit Et
7 וַיְהִי כִּקְרֹא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַסֵּפֶר וַיִּקְרַע בְּגָדָיו
iſte quia *:vivificandum ad & ,mortificandum ad* ,*ego* Deus Num : ait &
וַיֹּאמֶר הַאֱלֹהִים אָנִי לְהָמִית וּלְהַחֲיוֹת כִּי־זֶה
,nunc ſcitote enimverò ? ſua lepra à virum *recolligendum ad* ,me ad *mittens*
שֹׁלֵחַ אֵלַי לֶאֱסֹף אִישׁ מִצָּרַעְתּוֹ כִּי אַךְ־דְּעוּ־נָא
Eliſaah audire ſecundùm ,fuit Et .*mihi iſte* occaſionem *quærens* quòd videte &
8 וּרְאוּ כִּי־מִתְאַנֶּה הוּא לִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֱלִישָׁע
miſit & ;ſua veſtimenta Iſrael rex ſcidiſſet quòd , Dei *virum*
אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח
,me ad nunc veniat ?tua veſtimenta ſcidiſti quid Ut :dicendo ,regem ad
אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יָבֹא־נָא אֵלַי
,*ſuis equis* in Nahaman Venitque .Iſrael in propheta eſt quòd ſciat &
9 וְיֵדַע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא נַעֲמָן בְּסוּסָו
eum ad Miſitque .Eliſaah domus oſtium ſtetit & ,ſuo curru &
10 וּבְרִכְבּוֹ וַיַּעֲמֹד פֶּתַח־הַבַּיִת לֶאֱלִישָׁע׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו
vicibus ſeptem te *lavabis* & ,Vade : dicendo ,nuncium Eliſaah
אֱלִישָׁע מַלְאָךְ לֵאמֹר הָלוֹךְ וְרָחַצְתָּ שֶׁבַע־פְּעָמִים
.mundabitur & ,tibi tua caro revertetur & ,Jarden in
בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וּטְהָר׃

Verſio VUL. LAT.

41 At ille, Afferte, inquit, farinã.
Cúmq; tuliſſent, miſit in ollã,
& ait; Infũde turbæ, ut come-
dãt. Et non fuit ampliùs quid-
42 quã amaritudinis in olla. Vir
autẽ quidã venit de Baalſaliſa
deferens viro Dei panes pri-
mitiarum, viginti panes hor-
deaceos, & frumentũ novum
in pera ſua. At ille dixit; Da
43 populo, ut comedat. Reſpon-
dítque ei miniſter ejꝰ; Quan-
tum eſt hoc, ut apponã centũ
viris? Rurſum ille ait; Da po-
pulo, ut comedat: hæc enim
dicit Dñs, Comedent & ſu-
44 pererit. Poſuit itaq; corã eis:
qui comederunt; & ſuperfuit
juxta verbum Domini.

CAP. V.

1 NAaman princeps militiæ
regis Syriæ, erat vir magnus
apud dominũ ſuũ, & honora-
tus: per illũ enim dedit Dñs
ſalutem Syriæ: erat autẽ vir
fortis & dives, ſed leproſus.
2 Porrò de Syria egreſſi fuerant
latrunculi, & captivã duxerãt
de terra Iſrael puellã parvulã,
quæ erat in obſequio uxoris
3 Naaman, Quæ ait ad dominã
ſuam, Utinam fuiſſet dominus
meus ad prophetam, qui eſt in
Samaria; profectò curâſſet
4 eum à lepra, quam habet. In-
greſſus eſt itaque Naaman ad
dñm ſuũ, & nuntiavit ei, di-
cens; Sic & ſic locuta eſt pu-
5 ella de terra Iſrael. Dixítque
ei rex Syriæ; Vade, & mittam
literas ad regem Iſrael. Qui
cùm profectꝰ eſſet, & tuliſſet
ſecũ decẽ talenta argenti, &
ſex millia aureos, & decẽ mu-
6 tatoria veſtimentorũ, Detulit
literas ad regẽ Iſrael, in hæc
verba; Cùm acceperis epiſto-
lam hanc, ſcito ꝙ miſerim ad
te Naaman ſervum meum, ut
7 cures eũ à lepra ſua. Cúmque
legiſſet rex Iſrael literas, ſci-
dit veſtimenta ſua, & ait;
Numquid Deꝰ ego ſum, ut oc-
cidere poſſim, & vivificare,
quia iſte miſit ad me, ut curem
hominẽ à lepra ſua? animad-
vertite, & videte quòd occa-
ſiones quærat adverſùm me.
8 Quod cũ audîſſet Eliſeus vir
Dei, ſcidiſſe, videlicet, regem
Iſrael veſtimenta ſua, miſit ad
eũ, dicens; Quarè ſcidiſti ve-
ſtimenta tua? veniat ad me, et
ſciat eſſe prophetam in Iſrael.
9 Venit ergò Naaman cũ equis
& curribus, & ſtetit ad oſtiũ
10 domûs Eliſei: Miſitque ad eum
Eliſeus nuntium, dicens; Vade,
& lavare ſepties in Jordane,
et recipiet ſanitatem caro tua,
atque mundaberis.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

41 Καὶ εἶπε, (υ) Λάβετε ἄλευρον, καὶ (φ) ἐμ-
βάλετε εἰς τὸν λέβητα. καὶ εἶπεν (χ) Ἐλισαιὲ
πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον, Ἔγχει τῷ λαῷ
καὶ ἐσθιέτωσαν. καὶ οὐκ ἐγενήθη (ψ) ἐκεῖ ἔτι ῥῆμα
42 πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι. Καὶ ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ
(ω) Βαιθαρισὰ, καὶ ἤνεγκε πρὸς τὸν ἄνθρω-
πον τοῦ (α) θεοῦ πρωτογεννημάτων εἴκοσι ἄρ-
τους κριθίνους καὶ παλάθας· καὶ εἶπε, Δότε
43 τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. Καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς
αὐτοῦ, (β) Τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀν-
δρῶν; καὶ εἶπε, (γ) Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέ-
τωσαν, ὅτι τάδε λέγει κύριος, Φάγονται καὶ (δ)
44 καταλείψουσι. Καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον, κατὰ
τὸ ῥῆμα κυρίου.

Et dixit; Sumite farinam, & in- 41
jicite in lebetem. Et dixit Eliſæe
ad Giezi puerum; Effunde popu-
lo, & comedent. Et non fuit il-
lic ultrà verbum malum in lebe-
te. Et vir tranſivit de Betharíſa, 42
et attulit ad hominem Dei de pri-
mitiis (ſ) viginti panes hordeace-
os, & (t) palathas. Et dixit; Da-
te populo & comedant. Et dixit 43
miniſter ejus, Quid dem hoc co-
ram centum viris? Et dixit; Da
populo, & comedant: Quoniam
hæc dicit Dominus; Comedent,
& relinquent. Et comederunt, & 44
reliquerunt juxta verbum Do-
mini.

MS.A. (υ) Λάβε (φ) ἐμβάλλετε (χ) Ἐλισαιὲ (ψ) ἐκεῖ ῥῆμα (ω) Βαθσα····,
(α) θεοῦ ἄρτους πρωτογεννημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας βακ-
λέθ· καὶ (β) *Τίνι δῶ ταῦτα (γ) Δότε τῷ (δ) καταλείψουσιν. *Καὶ ἔφαγον. καὶ
ἔδωκεν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ ἔφαγον καὶ κατέλειπον, κατὰ

ΚΕΦ. ε'.

1 ΚΑὶ Ναιμὰν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως (α) Συ-
ρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ,
καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, ὅτι ἐν αὐ-
τῷ (β) ἔδωκε κύριος σωτηρίαν (γ) Συρίᾳ·
καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύϊ λελεπρωμένος.
2 Καὶ Συρία (δ) ἐξῆλθον μονόζωνοι, καὶ ᾐχ-
μαλώτευσαν ἐκ γῆς Ἰσραὴλ νεάνιδα μικρὰν,
3 καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναιμάν. Ἡ δὲ
εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς, Ὄφελον ὁ κύριός μου
ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Σαμα-
ρείᾳ, τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας
4 αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ
ἑαυτῆς, καὶ εἶπεν, Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν
5 ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε (ε) βα-
σιλεὺς Συρίας πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο, εἴσελ-
θε καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ἰσ-
ραήλ. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐ-
τοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἑξακισχιλίους
6 χρυσοῦς, καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς. Καὶ
ἤνεγκε τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσρα-
ὴλ, λέγων, Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον
τοῦτο πρὸς σὲ, ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναι-
μὰν τὸν δοῦλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν (ζ)
7 ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀν-
έγνω (η) βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸ βιβλίον, διέῤ-
ῥηξε τὰ ἱμάτια (θ) αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ὁ θεὸς
ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος
ἀποστέλλει πρὸς μὲ ἀποσυνάξαι ἄνδρα (ι) ἀ-
πὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; ὅτι πλὴν γνῶτε δὴ καὶ ἴ-
8 δετε, ὅτι προφασίζεται οὗτος (κ) μοι. Καὶ ἐγέ-
νετο ὡς ἤκουσεν (λ) Ἐλισαιὲ, ὅτι διέῤῥηξεν ὁ
βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰ ἱμάτια (μ) αὐτοῦ, καὶ
ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων,
Ἱνατί διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου; ἐλθέτω δὴ
πρὸς μὲ Ναιμὰν, καὶ γνώτω ὅτι ἐστὶ προφήτης
9 ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθε Ναιμὰν ἐν ἵππῳ καὶ
ἅρματι, καὶ ἔστη (ν) ἐπὶ θύρας οἴκου Ἐλισαιέ.
10 Καὶ ἀπέστειλεν (ξ) Ἐλισαιὲ ἄγγελον πρὸς
αὐτὸν, λέγων, Πορευθεὶς λοῦσαι ἑπτάκις ἐν
τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου σοὶ καὶ
(ο) καθαρισθήσῃ.

CAP. V.

ET Næman (a) princeps vir- 1
tutis Syriæ erat vir magnus in
conſpectu domini ſui, & (b) ac-
ceptus facie, quia in eo dederat
Dominus ſalutem Syriæ: & vir
erat potens fortitudine, lepro-
ſus. Et (c) Syria exiverunt ac- 2
cincti, & captivam duxerunt de
terra Iſrael adoleſcentulam par-
vam: & erat in conſpectu uxoris
Næman. Hæc verò dixit dominæ 3
ſuæ; utinam dominus meus in
conſpectu prophetæ Dei, qui in
(d) Samaria. Tunc (e) curabit e-
um à lepra ejus. Et intravit, & 4
annuntiavit domino ſuo, & di-
xit; Sic & ſic locuta eſt adole-
ſcentula, quæ de terra Iſrael. Et 5
dixit rex Syriæ ad Næman; Veni,
intra: & mittam librum ad re-
gem Iſrael. Et ivit, & ſumpſit in
manu ſua decem talenta argenti,
& ſex mille aureos, & decem
mutatorias ſtolas. Et attulit li- 6
brum ad regem Iſrael, dicens;
Et nunc, cùm venerit liber hic ad
te, ecce miſi ad te Næman ſervum
meum: & curabis eum à lepra e-
jus. Et factum eſt, ut agnovit rex 7
Iſrael librum; diſcidit veſtimen-
ta ſua, & dixit; (f) Deus ego ad
mortificandum, et vivificandum:
quoniam hic mittit ad me curare
virum à lepra ejus? Veruntamen
cognoſcite, quæſo, & videte; quia
occaſionem quærit iſte (g) mihi.
Et factum eſt, ut audivit (h) E- 8
liſæe, quia diſcidit rex Iſrael ve-
ſtimenta ſua; & miſit ad regem
Iſrael, dicens; ut quid diſcidiſti
veſtimenta tua? Veniat nunc ad
me Næman, & cognoſcat, quia eſt
propheta in Iſrael. Et venit Næ- 9
man in equo & curru: & ſtetit
ſuper oſtium domûs Eliſæe. Et mi- 10
ſit Eliſæe nuntium ad eum, di-
cens; Vadens lava ſepties in Jor-
dane: & revertet caro tua tibi,
& mundaberis.

MS.A. (α) τῆς Συρίας (β) ἔθηκεν κύριος (γ) Συρίας· (δ) ἐξῆλθεν (ε) ὁ βασι-
λεὺς Συρίας, *Πορεύου πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο, (ζ) ἐκ τῆς (η) ὁ βασιλεὺς (θ) ἑαυτοῦ,
(ι) ἐκ τῆς (κ) με. Καὶ (λ) Ἐλισαιὲ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὅτι (μ) ἑαυτοῦ, (ν) ἐπὶ τῆς θύ-
ρας τοῦ οἴκου Ἐλισαιέ. (ξ) πρὸς αὐτὸν Ἐλισαιὲ ἄγγελον, λέγων, (ο) καθαρισθήσῃ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

41 וַאֲמַר אַיְתוֹ קִמְחָא וּרְמוֹ לְדוּדָא וַאֲמַר אֲרִיק לְעַמָּא וְיֵיכְלוּן וְלָא הֲוָה מִדַּעַם בִּישׁ בְּדוּדָא׃
42 וְגַבְרָא אֲתָא מֵאֲרַע דָּרוֹמָא וְאַיְתִי לִנְבִיָּא דַיָי לְחֵם בִּכּוּרִין עַסְרִין טוּלְמִין דִּלְחֵם סְעוֹרִין
43 וּפֵירוּכָן בִּלְבוּשֵׁיהּ וַאֲמַר הַב לְעַמָּא וְיֵיכְלוּן׃ וַאֲמַר מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ מָא אֶתֵּן דֵּין קֳדָם מְאָה
44 גַּבְרָא וַאֲמַר הַב לְעַמָּא וְיֵיכְלוּן אֲרֵי כִדְנַן אֲמַר יְיָ יֵיכְלוּן וְיוֹתְרוּן׃ וִיהַב קֳדָמֵיהוֹן וַאֲכַלוּ
וְאוֹתִירוּ כְּפִתְגָמָא דַיָי׃

ה

1 וְנַעֲמָן רַב חֵילָא דְמַלְכָּא דַאֲרָם הֲוָה גְּבַר רַב קֳדָם רִבּוֹנֵיהּ וּנְסִיב אַפִּין אֲרֵי עַל יְדֵיהּ עֲבַד יְיָ
2 נִצְחָנָא לֶאֱנָשׁ אֲרָם וְגַבְרָא הֲוָה גְּבַר חֵילָא וְהוּא לְקֵי בִּסְגִירוּתָא׃ וֶאֱנָשׁ אֲרָם נְפָקוּ
בְּמַשִּׁרְיָן וּשְׁבוֹ מֵאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל עוּלֵימְתָּא זְעֵירְתָא וַהֲוָת מְשַׁמְּשָׁא קֳדָם אִתַּת נַעֲמָן׃
3 וַאֲמַרַת לְמָרְתַהּ טוּבֵי רִבּוֹנִי אִם יֵזִיל לִקְדָם נְבִיָּא דִי בְּשֹׁמְרוֹן בְּכֵן יַסֵּי יָתֵיהּ מִסְּגִירוּתֵיהּ׃
4 5 וַאֲתָא וְחַוִּי לְרִבּוֹנֵיהּ לְמֵימַר כְּדֵין וּכְדֵין מַלֵּלַת עוּלֵימְתָּא דִי מֵאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר
מַלְכָּא דַאֲרָם אֱתָא אֵיזִיל וַאֲשַׁדַּר אִגַּרְתָּא לְוָת מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲזַל וּנְסִיב בִּידֵיהּ עֲסַר
6 כַּכְּרִין דִּכְסַף וְשִׁתָּא אַלְפִין דִּינְרִין דִּדְהַב וַעֲסְרָא אִצְטְלָוָן דִּלְבוּשָׁא׃ וְאַיְתִי אִגַּרְתָּא לְמַלְכָּא
דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר וְכֵן כְּתִיב בַּהּ וּכְעַן כְּמֵיתֵי אִגַּרְתָּא הָדָא לְוָתָךְ הָא שַׁדְּרִית לָךְ יָת נַעֲמָן
7 עַבְדִּי וּתְאַסְּנֵיהּ מִסְּגִירוּתֵיהּ׃ וַהֲוָה כַּד קְרָא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל יָת אִגַּרְתָּא וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי
וַאֲמַר הַצְּרוֹךְ אִית בִּי מִן קֳדָם יְיָ לְמִקְטַל וּלְאַחָאָה אֲרֵי דֵין שָׁלַח לִי לְאַסָּאָה גַּבְרָא
8 מִסְּגִירוּתֵיהּ אֲרֵי בְּרַם דְּעוּ כְעַן וַחֲזוֹ אֲרֵי תוֹסְקְפָא דֵין בָּעֵי לְאִתְגְּרָאָה בִי׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע
אֱלִישָׁע נְבִיָּא דַיָי אֲרֵי בְזַע מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל יָת לְבוּשׁוֹהִי וּשְׁלַח לְוָת מַלְכָּא לְמֵימַר לְמָא
9 בְזַעְתָּא לְבוּשָׁךְ יֵיתֵי כְעַן לְוָתִי וְיִדַּע דְּאִית נְבִיָּא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲתָא נַעֲמָן בְּסוּסָוָהִי וּבִרְתִּכּוֹהִי
10 וְקָם בִּתְרַע בֵּיתָא דֶאֱלִישָׁע׃ וּשְׁלַח לְוָתֵיהּ אֱלִישָׁע אִזְגַּדָּא לְמֵימַר אֵיזִיל וּטְבוֹל שְׁבַע זִמְנִין
בְּיַרְדְּנָא וִיתוּב בִּסְרָךְ לָךְ וְאִתַּסֵּי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit: Afferte farinam & conjicite in ollam : & dixit; Effunde populo, 41
ut comedant: & non fuit quicquam mali in olla. Et vir quidam venit de 42
terra Auſtrali, & attulit prophetæ Domini panem primitiarum, viginti
placentas panis ordeacei, & manipulos in veſtimento ſuo: & dixit; Da po-
pulo ut comedant. Et dixit miniſter ejus; Quid dabo hoc ante centum vi- 43
ros? & dixit; Da populo ut comedant: quia ſic dixit Dominus: Comedent
& relinquent. Et dedit ante illos; & comederunt & reliquerunt juxta 44
verbum Dñi.

CAP. V.

ET Naghaman magiſter exercitus regis Aram erat vir magnus ante 1
dominũ ſuum, & facie acceptus; quia per manum ejus fecerat Dñs victo-
riam hominibus Aram : & vir erat robuſtus virtute, ſed erat percuſſus le-
pra. Et homines Aram exierant in turmis, & captivã duxerant de terra 2
Iſrael puellam parvã, quæ miniſtrabat uxori Naghaman. Et dixit dominæ 3
ſuæ: Beatus dominus meus, ſi iverit ad prophetam qui eſt in Somron: tunc
ſanabit eum à lepra ejus. Et venit & nunciavit domino ſuo dicendo: 4
Sic & ſic locuta eſt puella quæ eſt ex terra Iſrael. Et dixit rex Aram: Veni 5
vade, et mittam epiſtolam ad regem Iſrael: & abiit, & accepit in manu ſua
decem talenta argenti, & ſex millia denariorum auri, & decem mutatori-
as veſtes. Et attulit epiſtolam ad regem Iſrael, dicendo; & ſic ſcriptum 6
erat in ea: Et nunc cùm venerit epiſtola hæc ad te, ecce miſi tibi Nagha-
man ſervũ meum, ut ſanes eum à lepra ſua. Et fuit cùm legiſſet rex Iſrael 7
epiſtolam, ſcidit veſtimenta ſua, & dixit: An commoditas eſt in me à Dño
ad occidendũ & vivificandũ, quòd miſerit iſte ad me, ut ſanẽ virũ à lepra
ejus? enimvero cognoſcite, obſecro, & videte, quòd occaſionẽ hanc quærat,
ut contendat contra me. Et fuit cùm audîſſet Eliſagh propheta Dñi quòd 8
ſcidiſſet rex Iſrael veſtimenta ſua, miſit ad regẽ, dicendo: Ut quid ſcidiſti
veſtimenta tua? veniat nunc ad me, & cognoſcat ꝙ ſit propheta in Iſrael. Et 9
venit Naghaman in equis ſuis & in curribꝰ ſuis, & ſtetit in porta domꝰ Eli-
ſagh. Et miſit ad illum Eliſagh nuncium dicendo: Vade & intinge te 10
ſeptem vicibus in Jardena, & redibit caro tua tibi, & ſanabitur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

41 * ܘܐܡܪ: ܣܒܘ ܩܡܚܐ. ܘܪܡܘ ܠܩܕܪܐ. ܘܐܡܪ: ܫܕܘ ܠܥܡܐ ܘܢܐܟܠܘܢ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܕܡ ܒܝܫ
42 ܒܩܕܪܐ. * ܘܓܒܪܐ ܐܬܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܝܬܝ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܠܚܡܐ ܕܒܘܟܪܐ.
ܥܣܪܝܢ ܓܪܝܨܢ ܕܣܥܪܐ. ܘܦܪܝܟܬܐ ܒܡܫܘܢܐ. ܘܐܡܪ: ܗܒ ܠܥܡܐ ܘܢܐܟܠܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ 43
ܡܫܡܫܢܗ. ܡܢܐ ܐܬܠ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܗܒ ܠܥܡܐ
ܘܢܐܟܠܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܕܢܐܟܠܘܢ ܘܢܘܬܪܘܢ. * ܘܣܡ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܐܟܠܘ 44
ܘܐܘܬܪܘ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * * ܘܢܥܡܢ ܪܒ ܚܝܠܐ ܕܡܠܟܐ 1
ܕܐܕܘܡ. ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܪܒܐ ܘܡܝܩܪܐ ܩܕܡ ܡܪܗ. ܘܢܣܝܒ ܒܐܦܐ. ܡܛܠ ܕܒܗ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ
ܠܐܕܘܡ. ܘܓܒܪܐ ܗܢܐ. ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܗܘܐ. ܡܓܪܒ. * ܘܐܕܘܡܝܐ ܢܦܩܘ ܒܓܝܣܐ. ܘܫܒܘ 2
ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܛܠܝܬܐ ܙܥܘܪܬܐ. ܘܗܘܬ ܩܕܡ ܐܢܬܬܗ ܕܢܥܡܢ. * ܘܐܡܪܬ ܠܡܪܬܗ. 3
ܛܘܒܘܗܝ ܠܡܪܝ. ܐܢ ܢܐܙܠ ܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܒܫܡܪܝܢ. ܡܢ ܚܕܐ ܗܘ ܡܐܣܐ ܠܗ ܡܢ ܓܪܒܗ.
* ܘܥܠܘ ܘܚܘܝܘ ܠܡܪܗܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܐ ܛܠܝܬܐ ܕܡܢ ܐܪܥܐ 4
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܙܠ ܐܙܠ. ܘܐܢܐ ܐܫܕܪ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 5
ܘܐܙܠ. ܘܢܣܒ ܒܐܝܕܗ ܥܣܪ ܟܟܪܝܢ ܕܣܐܡܐ. ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܥܣܪܐ ܐܨܛܠܝܢ
ܕܢܚܬܐ. * ܘܐܝܬܝ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܟܢܐ ܟܬܝܒ ܒܗ. ܕܡܐ ܕܡܛܝܐ 6
ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܠܘܬܟ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܘܬܟ ܠܢܥܡܢ ܥܒܕܝ. ܘܐܣܝܘܗܝ ܡܢ ܓܪܒܗ. * ܘܟܕ ܩܪܐ ܡܠܟܐ 7
ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܓܪܬܐ. ܨܪܝ ܢܚܬܘܗܝ ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܐܢܐ ܕܡܡܝܬ ܘܡܚܐ. ܕܫܕܪ ܠܝ
ܗܢܐ. ܕܐܣܐ ܠܓܒܪܐ ܡܢ ܓܪܒܗ. ܡܛܠ ܕܝܕܥܘ ܘܚܙܘ. ܕܡܥܠܠܘ ܥܠܬܐ ܥܠܝ.
8 * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܕܨܪܐ ܡܠܟܐ ܢܚܬܘܗܝ. ܫܕܪ ܠܡܠܟܐ
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ ܨܪܝܬ ܢܚܬܝܟ. ܢܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܢܕܥ ܕܐܝܬ ܢܒܝܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܐ 9
ܢܥܡܢ ܒܪܟܫܗ ܘܒܡܪܟܒܬܗ. ܘܩܡ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ. * ܘܫܕܪ ܠܗ 10
ܐܠܝܫܥ ܒܝܕ ܐܝܙܓܕܐ. ܙܠ ܘܣܚܝ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ ܒܝܘܪܕܢܢ. ܘܬܬܦܢܐ ܒܣܪܟ ܠܘܬܟ ܘܬܕܟܐ.

At ille dixit, Sumite farinam, & injicite in cacabum. Tum dixit, Infunde populo ut comedant: tum nihil mali fuit in cacabo. 41 Poſt hæc venit quidam è civitate gigantum, attulítque prophetæ Dei panem primitiarum, *nempè* viginti panes hordeaceos, & triticum fricatum in mantili. Dixítq; *Eliſæus*, Offer turbæ ut comedant. 42 Reſpondit illi miniſter ejus, Quid apponerem hoc centum viris? 43 Dixit ad eum Eliſæus, Offer populo ut comedant; nam ſic ait Dominus, Comedent & relinquent. Appoſuit itaque eis, & comederunt, ac reliquum fecerunt, juxta ſermonem Domini. 44

CAP. V.

Verùm Naaman princeps militiæ regis Adum, vir erat inſignis & ſpectatiſſimus apud dominum ſuum, quia per eum præſtiterat Dñs ſalutem Adumæis; et *quidem* vir iſte Naaman ſtrenuiſſimus erat, ſed leproſus. 1 Adumæi autem turmatim egreſſi fuerant, et captivam duxerant à terra Iſraelis adoleſcentulã quandam parvam, quæ facta fuerat *miniſtra* coram uxore Naamanis. 2 Dixit hæc heræ ſuæ, Beatus eſſet dñs meus ſi ſe conferret ad prophetam qui eſt in Samaria; nam illico ſanaret eum à lepra ipſius. 3 Itaque ingreſſi indicârunt hero ipſius, et dixerunt ei, Hæc et talia loquuta eſt adoleſcentula illa quæ eſt è terra Iſraelis. 4 Tum dixit ei rex Adum, Age, abi, ego mittam epiſtolam ad regem Iſraelis. 5 Abiens igitur ille accepit in manu ſua decem talenta argenti, et ſex millia aureorum, ac decem paria veſtium; Attulítque epiſtolam ad regem Iſraelis, 6 in qua ſic ſcriptum erat, Quâ horâ pervenerit epiſtola hæc ad te, ecce mitto ad te Naamanem ſervum meum, ſana eum à lepra ejus. Perlectâ rex Iſraelis epiſtolâ, 7 ſcidit veſtimenta ſua, et ait, Egóne Deus ſum mortificans et vivificans, ut is ad me miſerit, Sana virum ab ejus lepra? advertite jam, et conſiderate quomodo penitùs me provocet. Cùm verò 8 Eliſæus propheta Dei audîſſet quòd rex veſtimenta ſua ſcidiſſet, miſit ad regem, et ait illi; Quare ſcidiſti veſtimenta tua? veniat ad me, et experietur prophetam eſſe in Iſraele. Venit 9 ergò Naaman cum equis et curribus ſuis, et conſtitit ad oſtium domûs Eliſæi prophetæ. Sed miſit ad eum Eliſæus per nuntium, Vade, 10 et lava te ſepties in Jordane, et reſtituetur tibi caro tua, et mundabitur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

41 * فقال * ايتوني بدقيق واطرحوه في القدر * وامر ان يغرف للجماعة * واكلوا فلم يجدوا بعد ذلك
42 في جميع ما في قدر الطعام مكروها * وان رجلا وافي نبي الله من ارض الداروم بعشرين رغيفا
43 من الشعير البكير وسنبل بلباسه * فقال النبي قدم للقوم لياكلوا * فقال له خادمه * كيف
اجعل هذا بين يدي ماية رجل * فقال * بل قدمه بين يدي القوم وياكلوا * فقد قال الله * انهم
44 ياكلوا شبعهم ويفضل * فقدمه بين ايديهم * فاكلوا وفضلوا مما قدمه بعد شبعهم * كما قال
الله * * الفصل الخامس * * وان نعمان رييس جيش ملك ارام * فكان رجلا عظيما 1
بحضرة سيده واحبها عنده * لاجل فرج اجراه الله علي يده لقوم ارام * وكان هذا الرجل جبارا قويا *
2 الا انه كان ابرصا * وكان قوم ارام قد خرجوا في غزاة * وسبوا من ارض اسراييل صبية صغيرة
3 فصارت بين يدي زوجة نعمان تخدمها * فقالت لزوجته يوما * طوبي لسيدي لو حضر بين
4 يدي نبي شومرون * فانه كان يبريه من برصه * فوافي وحكي لسيده وقال * كذا وكذا قالت
5 الصبية التي من ارض آل اسراييل * فقال له ملك ارام * انطلق وتعال غدا الي * حتي اكتب
كتابا الي ملك آل اسراييل * فانطلق واخذ معه عشر قناطير فضة * وستة الف مثقال ذهبا *
6 وعشر خلع من اللباس * ووافي بالكتاب الي ملك آل اسراييل مكتوبا يقول فيه * عند ورود
7 كتابي هذا اليك موجها مع نعمان عبدي * وساعة يصل اليك تبريه من مرضه * فلما قرا
ملك آل اسراييل الكتاب شق ثيابه * وقال * الي قدرة من عندي اميت بها واحيي * حتي اشفي
8 رجلا من برصه * الا انه ينبغي ان تعلموا ان هذا تعنتا ليتعرض بي * فلما سمع اليسع نبي الله
بان الملك شق ثيابه * بعث الي الملك قايلا * لماذا مزقت ثيابك * تسيره الي ليعلم ان في بني
9 اسراييل نبيا * فوافي نعمان بخيله وركبه * وقام بحضرة اليسع * فانبعث اليه اليسع رسولا يقول له * 10
امض واغتسل في الاردن سبع مرات * ويعود لحمك حيا كما كان لك * وتبرا *

Qui dixit, Afferte mihi farinam, & injicite eam in ollã. Deinde præcepit ut hauriretur turbæ: & comederunt, & nihil deinceps pernicioſi repererunt in toto eo quod erat in olla cibi. 41 *Interea venit quidam ad prophetam Dei è regione Darum cum viginti panibus hordei primotici, et ariſtis in veſte ſua. Dixítque propheta, Offer turbæ ut comedant,* 42 *Ait illi miniſter ejus, Quomodo ponerẽ hoc ante centum viros? dixit ille, Imò verò appone turbæ ut comedant; ait enim Deus, Comedent ad ſatietatem ſuam, & ſupererit.* 43 *Obtulit ergò eis, comederunt, & reliquerunt ex iis quæ obtulerat eis, poſtquam ſaturati eſſent, quemadmodum dixerat Deus.* 44

CAP. V.

Naaman autẽ princeps exercitûs regis Aram erat vir maximus inter aulicos domini ſui, et dilectiſſim⁹ eorum apud ipſum propter aſſertam à Domino per manum ejus libertatem genti Arameæ: erátque vir iſte gigas et robuſtus, verùm erat leproſus. 1 *Gens autem Aramæa egreſſa jam fuerat cum bellatoribus, & captivam duxerat è terra Iſraelitica puellam parvam, quæ deinde fuit in conſpectu uxoris Naamanis miniſtrans ei.* 2 *Hæc dixit aliquando uxori illius, O fœlicem herũ meũ ſi ſe ſiſteret apud prophetam Samariæ, is enim proculdubiò curaret eum à lepra ipſius.* 3 *Igitur accedens quidam narravit domino ſuo, & ait, Talia ac talia dixit puella quæ eſt de terra Iſraelitica.* 4 *Quapropter dixit ad eum rex Aram, Abi, & cras ad me revertere ut ſcribam epiſtolam ad regem Iſraelitarum. Abiit ille, ſumptiſque ſecum decẽ argenti quintalibus, & ſex millibus auri ſiclis, decémque pretioſis indumentorũ veſtibus;* 5 *Detulit epiſtolam ad regem Iſraelitarũ hujuſcemodi tenore conſcriptã, Statim atq; pervenerit ad te hæc epiſtola mea miſſa per Naamanem ſervum meũ, ſtatim inquam atque pervenerit ad te, cura eum à morbo ſuo.* 6 *Cùm ergò legiſſet rex Iſraelitarum epiſtolam, ſcidit veſtes ſuas, & ait; Num ineſt mihi à me ipſo potentia quâ morte vel vitâ afficiam, ut hominẽ à lepra ſua curem? verum enimverò ſciatis oportet hoc eſſe prætextum adverſandi mihi.* 7 *Cùm autem audîſſet Eliſæus propheta Dei ſcidiſſe regem veſtes ſuas, miſit ad regem dicens, Cur ſcidiſti veſtes tuas? remittas eũ ad me, ut ſciat eſſe inter Iſraelitas prophetam.* 8 *Igitur Naaman cum equis et equitibus ſuis venit ut præſentem ſe ſiſteret apud Eliſæum.* 9 *At Eliſæus miſit ad eum nuntiũ ut diceret ei, Vade, lavare in Jordane ſeptẽ vicibus, & redintegrabitur caro tua viva ut antehac habebas, & ſanitatem conſequẽris.* 10

מלכים ב : ה

;me *apud* dixi Ecce :dicebat & ,abibat & ,Nahaman *ira efferbuit* Et
11 ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי
,ſui Dei Domini *nomine in* invocabit &,ſtabit &,egrediendo Egredietur
יצא יצוא ועמד וקרא בשם־יהוה אלהיו
Nonne .leproſum *recolliget* & ,locum ad ſuam manum *agitabit* &
12 והניף ידו אל־המקום ואסף המצורע: הלא
?Iſrael aquis omnibus *præ* Dammeſec fluvii Parpar & ,Abanah *bonum*
טוב אבנה ופרפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל
.ira *in* ibat &,ſe vertit & ?me mundabo &,eis in me lavabo non an
הלא־ארחץ בהם וטהרתי ויפן וילך בחמה:
,mi Pater :dixerunt & ,eum ad ſunt locuti & ,ejus ſervi acceſſerunt Et
13 ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי
etiam & ?feciſſes nonne ,te ad fuiſſet locutus vates *magnum verbum*
דבר גדול הנביא דבר אליך הלוא תעשה ואף
ſe *immerſit* & ,deſcendit Et *?eſto* mundus & ,te Lava ,te ad dixerit *quia*
14 כי־אמר אליך רחץ וטהר: וירד ויטבל
eſt reverſa & :Dei viri verbum juxta,vicibus ſeptem Jarden in
בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים וישב
ad eſt reverſus Et.eſt mundatus & ,parvi pueri caro ſicut ejus caro
15 בשרו כבשר נער קטן ויטהר: וישב אל־
,*ejus facies ad* ſtetitq; ,venit & ,ejus turma omnis & ipſe ,Dei virum
איש האלהים הוא וכל־מחנהו ויבא ויעמד לפניו
,terra omni in Deus non quòd ,novi nunc Ecce :dixit &
ויאמר הנה־נא ידעתי כי אין אלהים בכל־הארץ
.ſuo ſervo à benedictionem *nunc* tolle nunc & :Iſrael in niſi
כי אם־בישראל ועתה קח־נא ברכה מאת עבדך:
:accepero ſi ,*ejus facies ad* ſteti cujus ,Dominus Vivit :dixit Et
16 ויאמר חי־יהוה אשר־עמדתי לפניו אם־אקח
non Et :Nahaman Dixitque .renuit & ,*capiendum ad eum in inſtabat* &
17 ויפצר־בו לקחת וימאן: ויאמר נעמן ולא
non quia *?terræ* mulorum paris onus tuo ſervo nunc dabitur
יתן־נא לעבדך משא צמד־פרדים אדמה כי לוא־
,alienis diis ſacrificium & ,*aſcenſionem* tuus ſervus ultrà faciet
יעשה עוד עבדך עלה וזבח לאלהים אחרים
,tuo ſervo Dominus parcat *hoc verbo* In .Domino niſi
18 כי אם־ליהוה: לדבר הזה יסלח יהוה לעבדך
ipſe & ,ibi *ſe incurvandum ad* Rimmon domum *meũ dominũ intrando in*
בבוא אדני בית־רמון להשתחות שמה והוא
Rimmon domo *me incurvavero* & ,meam manum ſuper fuerit innixus
נשען על־ידי והשתחויתי בית רמן
Dominus *quæſo* ignoſcat ,Rimmon domo ,mea *incurvatione* in
בהשתחויתי בית רמן יסלח־נא־יהוה
abiit & :pace in Vade ,ei Dixitque .*hoc verbo* in tuo ſervo
19 לעבדך בדבר הזה: ויאמר לו לך לשלום וילך
viri Eliſaah puer Ghechazi dixit Et .terræ milliare quaſi eo ab
20 מאתו כברת ארץ: ויאמר גיחזי נער אלישע איש־
,hunc Aramæum Nahaman meus dominus prohibuit Ecce :Dei
האלהים הנה חשך אדני את־נעמן הארמי הזה
cucurrero *quin* ,Dominus vivit :attulit quæ ejus manu de *accipiendo ab*
מקחת מידו את אשר־הביא חי־יהוה כי־אם־רצתי
poſt Ghechazi eſt ſecutus Et .aliquid eo ab accepero &,eum poſt
21 אחריו ולקחתי מאתו מאומה: וירדף גיחזי אחרי
deſuper cecidit & ,ſe poſt currentem Nahaman viditque ;Nahaman
נעמן ויראה נעמן רץ אחריו ויפל מעל
:Pax ,dixit Et ?pax Nunquid :dixit & ,ejus occurſum in curru
22 המרכבה לקראתו ויאמר השלום: ויאמר שלום
duo me ad venerunt hoc *nunc* Ecce :dicendo,me miſit meus dominꝰ
אדני שלחני לאמר הנה עתה זה באו אלי שני־
eis *nunc* da :prophetarum filiis de Ephraim monte de pueri
נערים מהר אפרים מבני הנביאים תנה־נא להם
.veſtimenta mutatoria duo &,argenti talentum
ככר־כסף ושתי חלפות בגדים:

Verſio VULG. LAT.

11 Iratus Naaman recedebat, di-
cens; Putabam quòd egredere-
tur ad me, & ſtans invocaret
nomen Dñi Dei ſui, & tange-
ret manu ſuâ locũ lepræ, et cu-
12 raret me. Numquid non meli-
ores ſunt Abana & Pharphar,
fluvii Damaſci, omnibus aquis
Iſrael, ut laver in eis, & mun-
der? Cùm ergò vertiſſet ſe, et
13 abiret indignans; Acceſſerunt
ad eum ſervi ſui, & locuti ſunt
ei; Pater, & ſi rem grandem
dixiſſet tibi propheta, certè fa-
cere debueras: quantò magis
quia nunc dixit tibi; Lavare, &
14 mundaberis? Deſcendit, &
lavit in Jordane ſepties juxta
ſermonem viri Dei, & reſtitu-
ta eſt caro ejus, ſicut caro pue-
15 ri parvuli, et mundatus eſt. Re-
verſúſque ad virum Dei cum
univerſo comitatu ſuo, venit,
et ſtetit coram eo, et ait; Verè
ſcio quòd non ſit alius Deꝰ in
univerſa terra, niſi tantùm in
Iſrael. Obſecro itaque ut ac-
cipias benedictionem à ſervo
16 tuo. At ille reſpondit; Vivit
Dominus, ante quem ſto, quia
non accipiam. Cúmque vim
faceret, penitùs non acquievit.
17 Dixítque Naaman, Ut vis: ſed,
obſecro, concede mihi ſervo
tuo, ut tollam onus duorum
burdonum de terra: non enim
faciet ultrà ſervus tuus holo-
cauſtum aut victimam diis ali-
18 enis, niſi Domino. Hoc autem
ſolum eſt, de quo depreceris
Dominũ pro ſervo tuo, quan-
do ingredietur dominus meus
templum Remmon, ut adoret,
& illo innitente ſuper manum
meam, ſi adoravero in templo
Remmon, adorante eo in eodẽ
loco, ut ignoſcat mihi Domi-
19 nus ſervo tuo pro hac re. Qui
dixit ei, Vade in pace. Abiit
ergò ab eo electo terræ tempo-
20 re. Dixítque Giezi puer viri
Dei; Pepercit dominus meus
Naaman Syro iſti, ut non acci-
peret ab eo quæ attulit: vivit
Dominus, quia curram poſt
eum, & accipiã ab eo aliquid.
21 Et ſecutus eſt Giezi poſt ter-
gum Naaman: quem cùm vi-
diſſet ille currentem ad ſe, de-
ſiliit de curru in occurſum ejꝰ,
& ait; Recténe ſunt omnia?
22 Et ille ait, Recté: dominus me-
us miſit me ad te, dicens; Mo-
dò venerunt ad me duo adole-
ſcentes de monte Ephraim, ex
filiis prophetarum: da eis ta-
lentum argenti, & veſtes mu-
tatorias duplices.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐθυμώθη Ναιμὰν ϗ ἀπῆλθε, ϗ (π) εἶ-
πεν, Ἰδοὺ εἶπον, Πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύσεται
ϗ στήσεται, ϗ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι (ρ) θεοῦ
αὐτοῦ, ϗ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον,
12 ϗ (σ) ἀποσυνάξει τὸ λεπρόν. Οὐχὶ (τ) ἀγα-
θὸς Ἀβανὰ ϗ Φαρφὰρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ,
ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραήλ; (υ) οὐχὶ πο-
ρευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς, ϗ καθαρισθή-
13 σομαι; ϗ ἐξέκλινε ϗ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ. Καὶ
ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ, ϗ ἐλάλησαν πρὸς (φ)
αὐτὸν, Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφή-
της πρὸς σέ· οὐχὶ (χ) ποιήσεις; ϗ ὅτι εἶπε
14 πρὸς σὲ, Λοῦσαι ϗ καθαρίσθητι. Καὶ κατέβη
Ναιμὰν ϗ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτά-
κις κατὰ τὸ ῥῆμα (ψ) Ἐλισαιέ. ϗ ἐπέστρεψεν
ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, ϗ
15 ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς (ω) Ἐλι-
σαιὲ αὐτὸς ϗ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ϗ
ἦλθε ϗ ἔστη (α) ἐνώπιον αὐτοῦ, ϗ εἶπεν, Ἰδοὺ
ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ὅ-
τι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραήλ. ϗ νῦν λάβε τὴν (β)
16 εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου. Καὶ εἶπεν (γ)
Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος ᾧ παρέστην ἐνώπιον
αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. ϗ (δ) παρεβιάσατο αὐ-
17 τὸν λαβεῖν, ϗ ἠπείθησε. Καὶ εἶπε Ναιμὰν,
Καὶ εἰ μὴ, δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου (ε) γόμος,
ζεῦγος ἡμιόνων, ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός
σου ὁλοκαύτωμα ϗ (ζ) θυσίασμα θεοῖς ἑτέ-
18 ροις ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ τῷ ῥήματι τούτῳ. Καὶ
ἱλάσεται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπο-
ρεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον (η) Ῥεμμὰν
προσκυνῆσαι ἐκεῖ· ϗ αὐτὸς ἐπαναπαύσεται
ἐπὶ τῆς χειρός μου, ϗ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ (θ)
Ῥεμμὰν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ
Ῥεμμάν· ϗ ἱλάσεται δὴ κύριος τῷ δούλῳ
19 σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Καὶ εἶπεν (ι) Ἐλι-
σαιὲ πρὸς Ναιμὰν, Δεῦρο εἰς εἰρήνην. ϗ
ἀπῆλθεν ἀπ' (κ) αὐτοῦ εἰς δεβραθὰ τῆς γῆς.
20 Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον (λ) Ἐλισαιὲ,
Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ Ναιμὰν τοῦ Σύ-
ρου τούτου, τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ (μ)
ἃ ἐνήνοχε· ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι
ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήψομαι (ν) ἀπ' αὐ-
21 τοῦ τι. Καὶ ἐδίωξε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναι-
μάν. καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναιμὰν (ξ) τρέχοντα
ὀπίσω αὐτοῦ, ϗ ἐπέστρεψεν (ο) ἀπὸ τοῦ ἅρμα-
22 τος εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Εἰρήνη·
ὁ κύριός μου (π) ἀπέστειλέ με, λέγων, Ἰδοὺ
νῦν ἦλθον πρὸς μὲ δύο παιδάρια ἐξ ὄρους
Ἐφραὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν·
δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου, ϗ δύο
ἀλλασσομένας στολάς.

Et indignatꝰ eſt Næman, et abiit: 11
& dixit, Ecce dixi; Ad me o-
mnino egredietur, & ſtabit, &
invocabit in nomine Dei ſui, &
imponet manum ſuam ſuper lo-
cum, & curabit lepram. Nónne 12
bonus Abana, & Pharphar flu-
vii Damaſci, (i) ſuper omnes a-
quas Iſrael? Nónne vadens la-
vabor in eis, & mundabor? Et
declinavit, & abiit in furore. Et 13
acceſſerunt pueri ejus, & locuti
ſunt ad eum; (k) Magnum ver-
bum locutus eſt propheta ad te:
nónne facies? Etiam quia dixit
ad te; Lavare, & mundabere? Et 14
deſcendit Næman: & merſit ſe in
Jordane ſepties juxta verbum (l)
Eliſæe. Et revertit caro ejus, ſicut
caro pueri parvi: & mundatꝰ eſt.
Et revertit ad Eliſæe, ipſe, & 15
univerſa caſtra ejus: & venit, &
ſtetit coram eo, & dixit; Ecce
novi, quia non eſt Deus in omni
terra, niſi in Iſrael. Et nunc ac-
cipe benedictionem à ſervo tuo.
Et dixit Eliſæe; Vivit Dominus, 16
cui aſtiti coram eo, ſi accipiam.
Et urgebat eum accipere: & re-
cuſavit. Et dixit Næman, Et ſi 17
non; detur, quæſo, ſervo tuo onus,
(m) par mulorum, quoniam non
faciet ultrà ſervus tuus holocau-
ſtoma, & ſacrificium diis aliis,
ſed (n) Domino verbo hoc. Et pro- 18
pitiabitur Dominus ſervo tuo,
in ingrediendo dominum meum
in domum Rhemman ad adoran-
dum ibi, & ipſe requieſcet ſuper
manum meam, & adorabo in do-
mo Rhemman, dum ipſe adorat
in domo Rhemman: Et propitia-
bitur nunc Dominus ſervo tuo in
verbo hoc. Et dixit Eliſæe ad 19
Næman; Vade in pace. Et abiit
ab eo (o) in Debratha terræ. Et 20
dixit Giezi puer Eliſæe; Ecce pe-
percit Dominus meus ipſi Næman
Syro huic, non accipiendo de ma-
nu ejus, quæ attulit. Vivit Do-
minus, niſi curram poſt eum, &
accipiam ab eo aliquid. Et perſe- 21
quutus eſt Giezi poſt Næman. Et
vidit eum Næman, currentem poſt
ſe: & converſus eſt de curru
in occurſum ejus. Et dixit, (p) 22
Pax: dominus meus miſit me, di-
cens; Ecce nunc venerunt ad
me duo pueri è monte Ephræm
de filiis prophetarum. Da, quæ-
ſo, eis talentum argenti, & duas
mutatorias ſtolas.

MS. A. (π) εἶπεν, * Πρὸς μὲ (ρ) κυρίου αὐτοῦ, (σ) συνάξει (τ) ἀ-
γαθοὶ Ναεβανὰ ϗ (υ) οὐ (φ) αὐτὸν, Πάτερ, μέγαν (χ) ποίησεις; ὅτι
(ψ) Ἐλισαιέ. (ω) Ἐλισσαιὲ (α) εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, * Ἰδοὺ δὴ ἔγνω-
κα (β) εὐλογίαν τοῦ (γ) Ἐλισσαιὲ, (δ) παρεβιάσατο λαβεῖν, (ε) γόμος
ζεύγους ἡμιόνων ἀπὸ τῆς γῆς, ὅτι (ζ) θυσίαν (η) Ῥεμμὰθ προσκυνῆσαι αὐ-
τόν· καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπὶ (θ) Ῥεμμάν· καὶ ἱλασθήσεται δὴ (ι) Ἐ-
λισσαιὲ (κ) αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γῆς Ἰσραήλ. Καὶ (λ) Ἐλισσαιὲ, (μ) ὧν (ν) παρ'
αὐτοῦ (ξ) ὀπίσω τρέχοντα αὐτοῦ, (ο) εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἅρμα-
τος. Καὶ (π) ἀπέστειλεν πρὸς σὲ, λέγων, Νῦν τοῦτο ἦλθον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ורגיז נעמן ואזל ואמר הא הויתי אמר דלותי יפוק מפק ויקום ויצלי בשמא דיי אלהיה
12 וירים ידיה על אתר בית מחתא ותתסי סגירותא: הלא טבין אמנה ופרפר נהרי דמשק
13 מכל מי ארעא דישראל הלא אטבול בהון ואתסי ואתפני ואזל ברגז: וקריבו עבדוהי
ומלילו עמיה ואמרו מרי אלו פתגמא רבא נביא מליל עמך הלא תעביד ואף אלהין
14 דאמר לך טבול ואתסי: ונחת וטבל בירדנא שבע זמנין כפתגמא נביא דיי ותב בסריה
15 כבסר יניק זעיר ואתסי: ותב לות נביא דיי הוא וכל משריתיה ואתא וקם קדמוהי ואמר
הא כען ידעית ארי לית אלהא קים בכל ארעא אלהין בישראל וכען קביל כען
16 תקרובתא מן עבדך: ואמר קים הוא יי די משמשנא קדמוהי אם אקבל ואתקיף ביה
17 לקבלא ולא אבא: ואמר נעמן ולא יתיהב כען לעבדך טעון זוג כודנין מעפר אדמתא
18 ארי לא יעביד עוד עבדך עלתא ודבח לטעות עממיא אלהין לשמא דיי: לפתגמא
הדין ישבוק יי לעבדך במעל רבוני לבית רמון למסגד תמן והוא סמיך על ידי ואסגוד
19 בית רמון במסגדי בית רמון ישבוק יי לעבדך בפתגמא הדין: ואמר ליה איזיל לשלם
20 ואזל מלותיה כרוב ארעא: ואמר גחזי תלמידא דאלישע נביא דיי הא מנע רבוני ית
נעמן ארמאה הדין מלקבלא מניה ית דאיתי קים הוא יי אלהין ארהוט בתרוהי
21 ואסב מניה מדעם: ורדף גחזי בתר נעמן וחזא נעמן גברא רהיט בתרוהי ואתרכין
22 מן רתיכא לקדמותיה ואמר השלם: ואמר שלם רבוני שלחני למימר הא כען דין אתו
לותי תרין עולימין מטורא דבית אפרים מתלמידי נבייא הב כען להון ככרא דכספא
ותרין אצטלון דלבושא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et indignatus eſt Naghaman, & abiit, dixitque: Ecce dicebam quòd ad 11
me exiret exeundo, & ſtaret & oraret in nomine Dñi Dei ſui; & levaret
manum ſuam ſuper locum plagæ meæ, & ſanaretur lepra. Nónne meliores 12
ſunt Amanah & Parpar fluvii Dammeſeq omnibus aquis terræ Iſrael?
nunquid ſi intinxero me in illis, ſanabor? & converſus abiit cum indi-
gnatione. Et acceſſerunt ſervi ejus, & locuti ſunt cum illo & dixerunt: 13
Domine mi, ſi fortè rem magnam propheta locutus fuiſſet tecum, nónne
feciſſes? quanto magis quod dixit tibi: Intinge te, & ſanaberis? Et de- 14
ſcendit & intinxit ſe in Jardena ſeptem vicibus, juxta verbum prophetæ
Dñi; & rediit caro ejus ſicut caro pueruli parvi, & ſanatus eſt. Et rediit 15
ad prophetam Dñi ipſe & omnis exercitꝰ ejus, & venit & ſtetit ante illum
& dixit: Ecce nunc cognovi quòd non eſt Deꝰ manens in omni terra, niſi in
Iſrael: & nunc ſuſcipe quæſo oblationem à ſervo tuo. Et dixit: Permanet 16
ipſe Dñs ante quem miniſtro, ſi accepero: & urgebat eum ut caperet; ſed
noluit. Et dixit Naghaman: Et nónne dabitur quæſo ſervo tuo onus paris 17
mulorum de pulvere terræ? quia non faciet ultra ſervus tuus holocauſtum
& ſacrificium Erroribus gentium, ſed nomini Dñi. In re hac ignoſcat Dñs 18
ſervo tuo, cùm intrabit dominus meus in domum Rimon ut adoret ibi, &
ipſe innixus fuerit ſuper manum meam; & incurvavero me domo Ri-
mon, incurvãte me domo Rimon ignoſcat Dñs ſervo tuo in re iſta. Et dixit 19
illi; Vade in pace: & abiit ab eo milliare terræ. Et dixit Gehhazi diſcipulus 20
Eliſagh prophetæ Dñi: Ecce abſtinuit dominus meus à Naghaman Ara-
mæo iſto accipere quæ attulerat; permanet ipſe Dñs, niſi cucurrero poſt il-
lum, ut accipiam ab illo aliquid. Et ſecutus eſt Gehhazi poſt Naghaman, 21
& vidit Naghaman virum currentem poſt ſe, & dejecit ſe de curru in oc-
curſum ejus: & dixit, Num pax eſt? Et dixit; Pax: dñs meus miſit me di- 22
cendo: Ecce tempore hoc venerunt ad me duo adoleſcentes de monte domꝰ
Ephraim è diſcipulis prophetarum; da quæſo illis talentum argenti & duas
mutatorias veſtes.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

11 *ܘܪܓܙ ܢܥܡܢ. ܘܐܙܠ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܡܪܬ. ܕܡܦܩ ܢܦܩ ܠܘܬܝ. ܘܩܐܡ ܘܩܪܐ ܒܫܡܐ
ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ .· ܘܡܢܝܦ ܐܝܕܗ ܥܠ ܕܘܟܬܐ ܘܐܬܐܣܐ ܡܢ ܓܪܒܐ. * ܠܐ ܗܘܐ ܛܒ ܐܡܢܐ
12 ܘܦܪܦܪ ܢܗܪܘܬܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ .· ܐܙܠ ܐܣܚܐ ܒܗܘܢ .· ܘܐܬܕ
ܟܐ .· ܘܐܬܗܦܟ ܘܐܙܠ ܒܚܡܬܐ. * ܘܩܪܒܘ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܡܪܢ .· ܐܠܘ ܦܬܓܡܐ
13 ܪܒܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܟ ܢܒܝܐ .· ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܟ ܠܡܥܒܕ. ܐܠܐ ܗܐ ܦܬܓܡܐ ܩܠܝܠܐ ܐܡܪ ܠܟ. ܐܙܠ
ܣܚܝ ܘܐܬܕܟܐ. * ܘܐܙܠ ܣܚܐ ܒܝܘܪܕܢܢ ܫܒܥ ܙܒܢܝܢ .· ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ .·
14 ܘܗܦܟ ܒܣܪܗ. ܐܝܟ ܒܣܪܐ ܕܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ. ܘܐܬܕܟܝ. * ܘܗܦܟ ܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܘ
15 ܘܟܠܗ ܡܫܪܝܬܗ. ܘܐܬܐ ܘܩܡ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܠܝܬ ܐܠܗܐ ܒܟܠܗ
16 ܐܪܥܐ .· ܐܠܐ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܫܐ ܣܒ ܒܘܪܟܬܐ ܗܕܐ ܡܢ ܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܚܝ ܗܘ
17 ܡܪܝܐ ܕܩܡܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܕܠܐ ܐܣܒ. ܘܐܠܨܗ ܕܢܣܒ. ܘܠܐ ܨܒܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܥܡܢ.
ܡܛܠ ܕܠܐ .· ܢܬܝܗܒ ܠܥܒܕܟ ܡܥܢܐ ܕܙܘܓ ܟܘܕܢܘܬܐ. ܡܢ ܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܒܕ ܥܒܕܟ
18 ܥܠܘܬܐ ܘܕܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ .· ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܢܫܒܘܩ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕܟ.
ܡܐ ܕܥܐܠ ܡܪܝ ܠܒܝܬ ܪܡܘܢ ܠܡܣܓܕ ܬܡܢ. ܘܗܘ. ܡܣܬܡܟ ܥܠ ܐܝܕܝ. ܘܐܣܓܘܕ
19 ܒܒܝܬ ܪܡܘܢ. ܘܡܐ ܕܣܓܕܬ ܒܒܝܬ ܪܡܘܢ .· ܢܫܒܘܩ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܡܪ
20 ܠܗ. ܙܠ ܒܫܠܡܐ. ܘܐܙܠ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܐܝܟ ܦܣܥܬܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܓܝܚܙܝ ܬܠܡܝܕܗ ܕܐܠܝܫܥ
ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܗܐ ܚܣܟ ܡܪܝ ܠܢܥܡܢ ܐܪܡܝܐ .· ܕܠܐ ܢܣܒ ܡܢܗ ܡܕܡ ܕܐܝܬܝ. ܚܝ ܗܘ
21 ܡܪܝܐ .· ܕܐܪܗܛ ܒܬܪܗ. ܘܐܣܒ ܡܢܗ ܡܕܡ. * ܘܪܗܛ ܓܝܚܙܝ ܒܬܪ ܢܥܡܢ. ܘܚܙܐ ܢܥܡܢ
22 ܕܪܗܛ ܒܬܪܗ .· ܘܢܚܬ ܡܢ ܡܪܟܒܬܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܠܡ ܐܬܝܬ .· * ܘܐܡܪ
ܫܠܡ. ܡܪܝ ܫܕܪܢܝ. ܘܐܡܪ. ܗܫܐ ܐܬܘ ܠܘܬܝ .· ܬܪܝܢ ܥܠܝܡܝܢ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܡܢ
ܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܗܒ ܠܗܘܢ ܟܟܪܐ ܕܣܐܡܐ .· ܘܬܪܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܢܚܬܐ.

*Iratus eſt Naaman, & abiens dicebat, Ego 11
dicebam, Proculdubiò egredietur ad me, &
ſtans invocabit nomen Domini Dei ſui, motabítque
manum ſuam ſuper locum, & ſanabor
à lepra. Annon præſtant Amnan & Pharphar 12
fluvii Damaſci omnibus aquis Iſraelis?
ibo me lavatum in eis, & mundabor: verſus
itaque abibat indignabundus. Accedentes autem 13
ſervi ejus, dixerunt ei, Domine noſter, ſi
rem arduam dixiſſet tibi propheta, exequi
eam oporteret: verùm ecce rem levem tibi
dixit, Vade, lava te, & mundare. Abiit ergò, 14
lavítque ſe in Jordane ſepties, juxta ſermonem
prophetæ Dei; & reſtituta eſt caro ejus
ut caro pueri parvi, & mundatus eſt. Tum 15
reverſus ad prophetam Dei ipſe cum omnibus
copiis ſuis, venit, ſtetítque ante eum,
& ait; Nunc ſanè cognovi quòd non ſit Deus
in tota terra, niſi in Iſraele. Jam verò accipe
benedictionem iſtam à ſervo tuo. Dixit 16
Eliſæus, Vivat Dominus ante quem ſto, non
ſum accepturus: & efflagitavit ab eo ut acciperet,
ſed noluit. Dixit ad eum Naaman, 17
Quandoquidem non *vis*, detur ſervo tuo de
terra iſta onus duorum mulorum: quoniam
non eſt impoſterum facturus ſervus tuus holocauſta
& ſacrificia alii deo, præterquam
Domino. Hac in re condonabítne Dominus 18
ſervo tuo? quum ingreſſus fuerit dominus meus
phanum Remmonis ut illic adoret, (is enim
innititur manibus meis) & in phano Remmonis
adoravero? cùm adoravero in phano
Remmonis, condonabítne Dñs ſervo tuo hac
in re? Ait illi, Vade in pace. Cúmq; profectꝰ 19
eſſet ab eo circiter ſtadium terræ, Dixit Gahzi 20
diſcipulus Eliſæi prophetæ Dei, Ecce pepercit
dominꝰ meus Naamani Adumæo, quò minùs
acciperet ab eo quod attulerat: vivat
Dominus, curram poſt eum, & accipiam aliquid
ab eo. Cucurrit itaque Gahzi poſt Naamanem: 21
quem videns Naaman poſt ſe currentem,
deſcendit è curru obviàm illi, & dixit
ei, Pacificéne venis? Ait ille, Pacificé: dominus 22
meus mittit me, dicítque; Modò venerunt
ad me duo viri de monte Aphrem ex filiis
prophetarum: da eis talentum argenti,
& duo paria veſtium.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * فغضب نعمان ومضى وهو يقول* اما قدر ان يخرج الي خارجا* ويقوم ويصلي باسم الله الاهه*
12 ويشير بيده الي موضع الدآء* ويشفي البرص* الا ان بردا وثوري انهار دمشق خيرا من جميع
13 مياه ارض آل اسراييل* فانا اغتسل فيهن وابرا* وولي ماضيا بسخط* فتقدم اليه عبيده*
وخاطبوه وقالوا له يا سيدنا هل خاطبك النبي بخطب عظيم فيتعاظمك امتثاله* واما قال لك
14 استحم وتبرا* فمضى واستحم في الاردن سبع مرات* كما قال نبي الله* فعاد لحمه كلحم صبي صغير
15 وبري* فرجع الي حضرة نبي الله في جميع جيشه* ووقف بين يديه قايما* وقال* اليوم علمت
16 ان ليس في الارض الها قادرا الا الله اله اسراييل* والان فاقبل برا من يد عبدك* فقال وحق
17 الله القيوم لا اخذ شيا* فلج عليه ان ياخذ* فلم يجبه* فقال له نعمان سايلا* اتامر لعبدك
الان ما يحمل بغلان من تراب هذه الارض* فانه لا يصنع من الان عبدك حريقا ولا ذبحا قربانا
18 لطواغيت الشعوب* بل لله وحده* فهل ما ذكرته من القول يغفر الله لعبدك* الا اني عند
طلوع سيدي الي بيت رمون للسجود هناك* وهو مستند علي يدي* ثم اسجد انا في بيت رمون
19 مسجدي* هل يغفر الله لعبدك معما ذكرته* فقال له* امض بسلام* فانصرف من حضرته*
20 فلما بعد في مسيره في الارض* قال جاحزي تلميذ اليسع نبي الله متعجبا* كيف امتنع
سيدي من قبول ما جاء به نعمان الارامي* وحق الله القيوم لاحضر وراه حتي اخذ منه شيا*
21 * وجري جاحزي وري نعمان* فراي نعمان رجلا يحضر وراه* فالقي نفسه عن مركبه* وقال له*
22 اهو الاخير او سلامة* فقال خيرا* ابعثني اليك سيدي* قايلا* ان وافاني الان غلامان من جبل
افرايم من تلامذة الانبيآء* فادفع اليهما من الفضة قنطارا* ومن الثياب خلعتين* فقال نعمان*
اسالك ان تقبل وتاخذ قنطارين* ولح عليه* وشد القنطارين في تليسين* وخلعتين من الثياب*

Indignatus Naaman diſceſſit, ac dicebat; 11
Annon poterat foras ad me prodire, &
ſtans deprecari per nomen Dei, Dei ſui,
ſuâque manu morbi locum indicare, et lepram
curare? Annon Barda & Thaura 12
flumina Damaſci meliora ſunt omnibus aquis
regionis Iſraeliticæ? equidem in iis
lavabor, & curabor: ſic converſus abibat
iratus. Sed accedentes ad eum ſervi ejus, 13
alloquuti ſunt eum, et dixerunt ei; O domine
noſter, num rem difficilem tibi dixit
propheta, cujus executio ardua ſit apud te?
at verò tibi dixit, Lavare, & curaberis.
Abiit itaque, lavitque ſe in Jordane ſeptem 14
vicibus, quemadmodum dixerat propheta
Dei; & redintegrata eſt caro ejus
ut caro parvi pueri, et ſanatus eſt. Quarè 15
ad præſentiam prophetæ Dei reverſus unà
cum univerſo comitatu ſuo, ſtetit erectus
coram eo, et ait; Hodiè cognovi nullum
eſſe in terra Deum potentem, præter Deum,
Deum Iſraelis. Nunc ergò accipe munus
expiatorium de manu ſervi tui. Dixit 16
ille, Per Deum ſempiternum nihil accipiam:
& quamvis inſtitiſſet apud eum ut
acciperet, non tamen acquievit ei. Dixit 17
ad eum Naaman interrogans, Permittéſne
modò ſervo tuo aſportare *ex hujus terræ*
pulvere quantum ferre poſſunt *duo muli?*
non enim facturus eſt poſthac ſervus tuus
holocauſtum neque victimam in ſacrificium
idolis gentium, ſed ſoli Deo. Num 18
rem quam propoſui, condonaturus eſt Deus
ſervo tuo? Num ſi ego, quum aſcenderit
dominus meus in ædem Remmonis ad adorandum
ibi, innixus manui meæ, ego inquam *deinde adoravero in æde Remmonis*
in ſacello meo; num condonabit Deꝰ ſervo
tuo quod propoſui? Ait illi, Vade in 19
pace: et diſceſſit à conſpectu illius. Cúmq;
in itinere ſuo per illam regionem proceſſiſſet,
Miratus Gahzi diſcipulus Eliſæi 20
prophetæ Dei, dixit; Quomodò continuit
ſe dominus meus ab accipiendo quod attulit
Naaman Aramæus? per Deum ſempiternum
curram poſt eum, ut aliquid accipiam
ab eo. Cucurrit ergò Gahzi poſt 21
Naamanem: vidénſq; Naaman hominem
poſt ſe currentem, exiliit è curru ſuo, et ait
illi, Abóne conſilio quàm bono et ſalubri?
Bono, inquit: miſit me dominus meus ad 22
te, dicens; Pervenerunt ad me modò duo
juvenes è monte Ephraim ex diſcipulis
prophetarum, Da quæſo eis ex argento
quintale, et ex veſtibus duas ſtolas. Dixit
Naaman, Rogo te ut grata habeas & accipias
duo quintalia, inſtititque apud eum:
et ligavit duo quintalia in ſportis duabus, necnon ſtolas duas è veſtibus.

מלכים ב : ו

ligavit & :eum in rupit & :duo talenta accipe ,Velis ,Nahaman Dixitque
23 וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כִּכָּרָיִם וַיִּפְרָץ־בּוֹ וַיָּצַר
,veſtimenta mutatoria duo & ,marſupiis duobus in argenti talenta duo
כִּכְּרַיִם כֶּסֶף בִּשְׁנֵי חֲרִטִים וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים
ad venit Et .ejus facies ad portaverunt &,ſuos pueros duos ad dedit &
24 וַיִּתֵּן אֶל־שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ לְפָנָיו׃ וַיָּבֹא אֶל־
dimiſit & :domo in commendavit &,eorum manu de tulit &,editum locum
הָעֹפֶל וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּפְקֹד בַּבָּיִת וַיְשַׁלַּח אֶת־
:ſuum dominum ad ſtetit & ,eſt ingreſſus ipſe Et .abierunt & ,viros
25 הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ׃ וְהוּא־בָא וַיַּעֲמֹד אֶל־אֲדֹנָיו
tuus ſervus ivit Non :dixit & ?Ghechazi Unde :Eliſaah eum ad dixitque
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע מֵאַן גֵּחֲזִי וַיֹּאמֶר לֹא־הָלַךְ עַבְדְּךָ
ſe vertit cùm ,abiit meum cor Non :eum ad Dixitque .illuc & ,huc
26 אָנֶה וָאָנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא־לִבִּי הָלַךְ כַּאֲשֶׁר הָפַךְ־
,pecuniam accipiendum ad tempus an?tui occurſum in ſuo curru deſuper vir
אִישׁ מֵעַל מֶרְכַּבְתּוֹ לִקְרָאתֶךָ הַעֵת לָקַחַת אֶת־הַכֶּסֶף
,ſervos & ,bovem & ,pecus & ,vineas & ,oliveta & ?veſtes accipiendum ad &
וְלָקַחַת בְּגָדִים וְזֵיתִים וּכְרָמִים וְצֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים
tuo ſemine in & ,te in adhærebit Nahaman lepra Et ? ancillas &
27 וּשְׁפָחוֹת׃ וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק־בְּךָ וּבְזַרְעֲךָ
.nix ſicut leproſus ejus faciebus à eſt egreſſus & :ſeculum in
לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע כַּשָּׁלֶג׃

CAP. VI. ו

locus nunc Ecce :Eliſaah ad prophetarum filii dixerunt Et
1 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶל־אֱלִישָׁע הִנֵּה־נָא הַמָּקוֹם
Ibimus .nobis à anguſtus tuas facies ad ibi habitantes nos quo
2 אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צַר מִמֶּנּוּ׃ נֵלְכָה־
faciemus & ,unum tignum vir inde capiemus &,Jarden ad uſq; nunc
נָּא עַד־הַיַּרְדֵּן וְנִקְחָה מִשָּׁם אִישׁ קוֹרָה אֶחָת וְנַעֲשֶׂה־
Dixitque .Ite ;dixit & :ibi habitandum ad locum ibi nobis
3 לָּנוּ שָׁם מָקוֹם לָשֶׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר לֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר
abiit Et.veniam Ego ;dixit & :tuis ſervis cum ito & ,nunc Velis :unus
4 הָאֶחָד הוֹאֶל נָא וְלֵךְ אֶת־עֲבָדֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵלֵךְ׃ וַיֵּלֶךְ
uno ,fuit Et .ligna cædebant & ,Jarden ad venerunt & :eis cum
5 אִתָּם וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּנָה וַיִּגְזְרוּ הָעֵצִים׃ וַיְהִי הָאֶחָד
,clamavit & :aquas in cecidit ferrum & ,trabem faciente cadere
מַפִּיל הַקּוֹרָה וְאֶת־הַבַּרְזֶל נָפַל אֶל־הַמָּיִם וַיִּצְעַק
vir Dixitque .petitum ipſum & ,mi domine Ahah :dixit &
6 וַיֹּאמֶר אֲהָהּ אֲדֹנִי וְהוּא שָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ־
,lignum præciditque :locum ei oſtendit & ?cecidit Ubi :Dei
הָאֱלֹהִים אָנָה נָפָל וַיַּרְאֵהוּ אֶת־הַמָּקוֹם וַיִּקְצָב־עֵץ
:tibi Leva ,dixit Et .ferrum fecit ſupernatare & ,illuc projecit &
7 וַיַּשְׁלֶךְ־שָׁמָּה וַיָּצֶף הַבַּרְזֶל׃ וַיֹּאמֶר הָרֶם לָךְ
pugnans erat Aram rex Et .illud tulit &,ſuam manum extendit &
8 וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֵהוּ׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם הָיָה נִלְחָם
abſcondito loco In :dicendo ,ſuos ſervos ad eſt conſiliatus &:Iſrael cum
בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּוָּעַץ אֶל־עֲבָדָיו לֵאמֹר אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי
regem ad Dei vir miſit Et .mea caſtrametatio incelebri
9 אַלְמֹנִי תַּחֲנֹתִי׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־מֶלֶךְ
illuc quia :illum locum ad tranſeundo à te Obſerva :dicendo ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִשָּׁמֶר מֵעֲבֹר הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־שָׁם
quem locum ad Iſrael rex miſit Et .deſcendentes Aram
10 אֲרָם נְחִתִּים׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
,ſemel non,ibi ſe obſervavit &,eã monuerat & ,Dei vir ei dixerat
אָמַר־לוֹ אִישׁ־הָאֱלֹהִים וְהִזְהִירֹה וְנִשְׁמַר שָׁם לֹא אַחַת
verbo ſuper Aram regis cor eſt conturbatum Et .ſecundò neque
11 וְלֹא שְׁתָּיִם׃ וַיִּסָּעֵר לֵב מֶלֶךְ־אֲרָם עַל־הַדָּבָר
indicabitis Nonne :eos ad ait & ,ſuos ſervos ad clamavit & ,hoc
הַזֶּה וַיִּקְרָא אֶל־עֲבָדָיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הֲלוֹא תַּגִּידוּ
? Iſrael regem ad nobis qui ex quis mihi
לִי מִי מִשֶּׁלָּנוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

23 Dixítque Naaman, Melius eſt
ut accipias duo talenta. Et coëgit eum, ligavítq; duo talenta
argenti in duobus ſaccis, &
duplicia veſtimenta, & impoſuit duobus pueris ſuis, qui &
24 portaverunt coram eo. Cúmque veniſſet jam veſperi, tulit
de manu eorum, & repoſuit
in domo, dimiſítque viros, &
25 abierunt. Ipſe autem ingreſſ⁹,
ſtetit corã domino ſuo. Et dixit Eliſeus, Unde venis Giezi?
Qui reſpondit, Non ivit ſerv⁹
26 tuus quoquã. At ille ait; Nónne cor meum in præſenti erat,
quando reverſus eſt homo de
curru ſuo in occurſum tuî?
Nunc igitur accepiſti argentũ, & accepiſti veſtes, ut emas
oliveta, & vineas, & oves, &
boves, & ſervos, & ancillas.
27 Sed & lepra Naaman adhærebit tibi, & ſemini tuo, uſque
in ſempiternum. Et egreſſus
eſt ab eo leproſus quaſi nix.

CAP. VI.

1 DIxerunt autẽ filii prophetarum ad Eliſeum; Ecce locus,
in quo habitamus coram te,
2 anguſtus eſt nobis. Eamus uſque ad Jordanem, & tollant
ſinguli de ſylva materias ſingulas, ut ædificemus nobis ibi
locum ad habitandum. Qui di-
3 xit, Ite. Et ait unus ex illis,
Veni ergò & tu cum ſervis
4 tuis. Reſpondit, Ego veniã. Et
abiit cum eis. Cúmq; veniſſent
ad Jordanem, cædebant ligna.
5 Accidit autẽ, ut cùm unus materiam ſuccidiſſet, caderet ferrum ſecuris in aquam: exclamavítque ille, & ait; Heu heu
heu, domine mi, & hoc ipſum
6 mutuò acceperam. Dixit autẽ
homo Dei, Ubi cecidit? At ille
monſtravit ei locum. Præcîdit
ergò lignum, & miſit illuc: na-
7 tavítque ferrum. Et ait, Tolle. Qui extendit manum, & tu-
8 lit illud. Rex autem Syriæ pugnabat contra Iſrael, conſiliúmq; iniit cum ſervis ſuis, dicens; In loco illo et illo pona-
9 mus inſidias. Miſit itaq; vir Deî
ad regem Iſrael, dicens; Cave
ne tranſeas in locũ illum: quia
10 ibi Syri in inſidiis ſunt. Miſit
itaque rex Iſrael ad locum quẽ
dixerat ei vir Dei, & præoccupavit eum, & obſervavit ſe ibi
11 non ſemel neque bis. Conturbatúmque eſt cor regis Syriæ pro hac re: & convocatis
ſervis ſuis, ait; Quarè non indicatis mihi quis proditor meî
ſit apud regem Iſrael?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

23 Καὶ (ρ) εἶπε, Λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. καὶ
ἔλαβε δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυσὶ θυλάκοις,
καὶ δύο ἀλλασσομένας στολὰς, καὶ ἔδωκεν
ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ἦραν ἔμπροσθεν
24 αὐτοῦ. Καὶ (σ) ἦλθεν εἰς τὸ σκοτεινὸν, καὶ ἔλαβεν
ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ,
25 καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς (τ) ἄνδρας. Καὶ αὐτὸς
εἰσῆλθε, καὶ παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον
αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν (υ) Ἐλισαιὲ, Πόθεν
Γιεζί; καὶ εἶπε Γιεζὶ, Οὐ πεπόρευται ὁ
26 δοῦλός σου ἔνθα καὶ ἔνθα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν
†Ἐλισαιὲ, Οὐχὶ ἡ καρδία μου (φ) ἐπορεύθη
μετὰ σοῦ ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἅρματος
(χ) εἰς συναντήν σοι; καὶ νῦν ἔλαβες
τὸ ἀργύριον, καὶ νῦν ἔλαβες (ψ) τὰ ἱμάτια,
καὶ (ω) ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα
27 καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας. Καὶ ἡ
λέπρα Ναιμὰν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ
σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ (α)
προσώπου αὐτοῦ λελεπρωμένος ὡσεὶ χιών.

Et dixit, Accipe duplex talentum 23
argenti. Et accepit duo talenta
argenti in duobus marſupiis,
& duas mutatorias ſtolas, &
dedit ſuper duos pueros ſuos: et
tulerunt ante eum. Et venit in 24
tenebroſum, & ſumpſit de manu
eorum, et depoſuit in domo, &
dimiſit viros. Et ipſe intravit, et 25
aſtitit apud dominum ſuum. Et
dixit ad eum Eliſæe, Unde Giezi?
Et dixit Giezi; Non ivit ſervus
tuus huc, & huc. Et dixit ad eum 26
Eliſæe; Nónne cor meum ivit
tecum, quando (q) converſus eſt
vir de curru in obviam tibi? Et
nunc accepiſti argentum, & nunc
accepiſti (r) veſtimenta, & oliveta,
& vineta, & oves, & boves,
& pueros, & ancillas: Et lepra 27
Næman adhærebit in te, & in ſemine
tuo in ſeculum. Et egreſſus
eſt à facie ejus leproſus tanquam
nix.

MS.A. (ρ) εἶπεν Ναιμὰν, Οὐκοῦν, λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. καὶ ἐβιάσατο αὐτόν. καὶ ἔλαβεν διτάλαντον ἀργυρίου (σ) ἦλθαν (τ) ἄνδρας, καὶ ἐπορεύθησαν. Καὶ αὐτὸς (υ) Ἐλισαιὲ †Ἐλισαιὲ, (φ) ἐπορεύθη ὅτε (χ) εἰς συνάντησίν σου; καὶ (ψ) καὶ τὰ (ω) ἐλαιῶνα καὶ ἀμπελῶνα (α) τοῦ προσώπου

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ εἶπον (α) υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς (β)
Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν
2 ἐνώπιόν σου στενὸς ἀφ' ἡμῶν. Πορευθῶμεν
δὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν
(γ) ἀνὴρ εἷς δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς
3 ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπε, Δεῦτε. Καὶ
εἶπεν ὁ (δ) εἷς ἐπιεικῶς, Δεῦρο μετὰ τῶν δούλων
4 σου. (ε) καὶ εἶπεν, Ἐγὼ πορεύσομαι. Καὶ ἐπορεύθη
μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰορδάνην,
5 καὶ ἔτεμνον τὰ ξύλα. Καὶ ἰδοὺ ὁ εἷς (ζ) καταβάλλων
τὴν δοκὸν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν
εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ (η) ἐβόησεν, Ὦ κύριε, καὶ αὐτὸ
6 τὸ κεκρυμμένον. Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ
θεοῦ, Ποῦ ἔπεσε; καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον.
καὶ †ἀπέκνισε ξύλον καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασε
7 τὸ (θ) σιδήριον. Καὶ εἴρηκεν, Ὕψωσον
σεαυτῷ. καὶ ἐξέτεινε τὴν (¨) χεῖρα, καὶ ἔλαβεν
8 αὐτό. (ι) Καὶ ὁ βασιλεὺς Συρίας ἦν
πολεμῶν (κ) ἐν Ἰσραήλ. καὶ ἐβουλεύσατο
πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, λέγων, Εἰς τὸν τόπον
9 τόνδε τινὰ ἐλμωνὶ παρεμβαλῶ. Καὶ
ἀπέστειλεν (λ) Ἐλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ,
λέγων, Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ
τόπῳ τούτῳ, (μ) ὅτι ἐκεῖ Συρία κέκρυπται.
10 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον
ὃν εἶπεν αὐτῷ (ν) Ἐλισαιὲ, καὶ ἐφυλάξατο
11 ἐκεῖθεν οὐ μίαν (ξ) οὐδὲ δύο. Καὶ ἐξεκινήθη
ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου
τούτου· καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς
προδίδωσί με βασιλεῖ Ἰσραήλ;

CAP. VI.

ET dixerunt filii prophetarũ 1
ad Eliſæe; Ecce nunc locus, in
quo nos habitamus coram te, anguſtus
à nobis. Eamus nunc uſq; 2
ad Jordanem, & capiamus indè,
vir unus trabem unam, & faciamus
nobis ipſis (a) ibi ad habitandum
ibi. Et dixit, Vadite. Et dixit 3
unus (b) leniter, Veni cum ſervis
tuis. Et dixit, Ego ibo. Et ivit 4
cum eis: & venerunt ad Jordanem,
& cædebant ligna. Et ecce 5
unus dejiciens trabem: & ferrum
(c) cecidit in aquam. Et clamavit,
Heu, domine: & hoc (d)
abſconditum. Et dixit homo Dei, 6
Ubi cecidit? Et oſtendit ei locum.
& amputavit lignum, & projecit
illuc: & enatavit ferrum. Et 7
dixit, (e) Eleva tibi. Et extendit
manum, & cepit illud. Et rex 8
Syriæ erat bellans in Iſrael: &
conſultabat apud pueros ſuos, dicens;
In loco iſto quodam (f) Elmoni
caſtrametabor. Et miſit Eliſæe 9
ad regem Iſrael, dicens; Obſerva
non tranſire in locũ iſtum:
quoniam ibi Syria abſcondita eſt.
Et miſit rex Iſrael ad locum, 10
quem dixerat ei Eliſæe: & obſervavit
ſe inde non ſemel, neq; bis.
Et emota eſt anima regis Syriæ de 11
verbo hoc. Et vocavit pueros
ſuos, & dixit ad eos; Non annuntiabitis
mihi, quis prodit me
regi Iſrael?

MS.A. (α) οἱ υἱοὶ (β) Ἐλισαιὲ, (γ) ἀνὴρ δοκὸν (δ) εἷς, * Δεῦρο ἐπιεικῶς, δεῦρο μετὰ (ε) ὁ δὲ εἶπεν, (ζ) καταβάλλων (η) ἐβόησεν, καὶ εἶπεν, Ὦ κύριε, †ἀπέκνιζεν (θ) σίδηρον. Καὶ εἶπεν, Ὕψωσον (¨) χεῖρα αὐτοῦ, καὶ (ι) Καὶ βασιλεὺς (κ) ἐν *Ἱερουσαλήμ. (λ) Ἐλισαιὲ (μ) ὅτι Συρία ἐκεῖ κέκρυπται. (ν) Ἐλισαιὲ, καὶ διεστείλατο αὐτῷ, καὶ ἐφυλάξατο (ξ) οὐ δύο.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

23 וַאֲמַר נַעֲמָן שְׁרִי סַב תַּרְתֵּין כִּכְּרִין וְאַתְקֵיף בֵּיהּ וְצַר תַּרְתֵּין כִּכְּרִין דִּכְסַף בְּתַרְתֵּין פִּלְדְּסִין
24 וְתַרְתֵּין אִצְטְלָוָן דִּלְבוּשִׁין וִיהַב לְתַרְתֵּין עוּלֵימוֹהִי וּנְסִיבוּ קֳדָמוֹהִי׃ וְעַל לַאֲתַר כַּסִּי וּנְסִיב
25 מִידְהוֹן וּפַקֵּד בְּבֵיתָא וְשַׁלַּח יָת גֻּבְרַיָּא וַאֲזַלוּ׃ וְהוּא אֲתָא וְקָם קֳדָם רִבּוֹנֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ
26 אֱלִישָׁע מְנָן אַתְּ אָתֵי גֵּחֲזִי וַאֲמַר לָא אֲזַל עַבְדָּךְ לְכָא וּלְכָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ בְּרוּחַ נְבוּאָה
אִתְחֲזָא לִי כַּד אִתְהֲפִיךְ גַּבְרָא מֵעַל רְתִיכֵיהּ לִקְדָמוּתָךְ הֲשַׁעְתָּא הִיא לָךְ דְּנַסֵּבְתָּא כַסְפָּא
וְנַסֵּבְתָּא לְבוּשַׁיָּא וַחֲשִׁיבְתָּא בְּלִבָּךְ לְמִקְנֵי זֵיתִין וּכְרְמִין וְעָאן וְתוֹרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן׃
27 וּסְגִירוּת נַעֲמָן תִּדְבַּק בָּךְ וּבִבְנָךְ לְעָלַם וּנְפַק מִן קֳדָמוֹהִי חִוָּר כְּתַלְגָּא׃

ו

1 וַאֲמַרוּ תַּלְמִידֵי נְבִיַּיָּא לֶאֱלִישָׁע הָא כְעַן אַתְרָא דִּי אֲנַחְנָא יָתְבִין תַּמָּן קֳדָמָךְ עָק לָנָא׃ נֵיזֵיל 2
כְּעַן עַד יַרְדְּנָא וְנִסַּב מִתַּמָּן גְּבַר כְּשׁוּרָא חֲדָא וְנַעְבֵּיד לָנָא תַּמָּן אַתְרָא לְמִתַּב תַּמָּן וַאֲמַר
3 4 אִיזִילוּ׃ וַאֲמַר חַד שְׁרִי כְעַן וְאִיזִיל עִם עַבְדָּךְ וַאֲמַר אֲנָא אֵיזִיל׃ וַאֲזַל עִמְּהוֹן וַאֲתוֹ לְיַרְדְּנָא
5 וּקְצוֹ אָעַיָּא׃ וַהֲוָה חַד מָחֵי בְּשָׁרִיתָא וְאִשְׁתְּלֵיף בַּרְזְלָא וּנְפַל לְמַיָּא וּצְוַח וַאֲמַר בְּבָעוּ
6 רִבּוֹנִי וְהוּא מִשְׁאַל שְׁאֵלְתֵּיהּ׃ וַאֲמַר נְבִיָּא דַּייָ אָן נְפַל וְאַחְזְיֵהּ יָת אַתְרָא וּקְץ אָעָא
7 8 וּרְמָא לְתַמָּן וּקְפָא בַּרְזְלָא׃ וַאֲמַר טוֹל לָךְ וְאוֹשֵׁיט יְדֵיהּ וּנְסֵבֵיהּ׃ וּמַלְכָּא דַאֲרָם הֲוָה
מַגִּיחַ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאִתְמְלִיךְ בְּעַבְדּוֹהִי לְמֵימַר לַאֲתַר כַּסִּי וּטְמִיר יְהֵי בֵּית מַשְׁרִי׃
9 וּשְׁלַח נְבִיָּא דַּייָ לְוָת מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אִסְתַּמַּר מִלְּמֶעְבַּר אַתְרָא הָדֵין אֲרֵי תַמָּן
10 אֱנָשׁ אֲרָם כְּסַן׃ וּשְׁלַח מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל לְאַתְרָא דִּי אֲמַר לֵיהּ נְבִיָּא דַּייָ וְאַזְהֲרֵיהּ וְאִסְתַּמַּר
11 תַּמָּן לָא חֲדָא זִמְנָא וְלָא תַרְתֵּין זִמְנִין׃ וְאִסְתְּעַר לִבָּא דְמַלְכָּא דַאֲרָם עַל פִּתְגָּמָא הָדֵין
וּקְרָא לְעַבְדּוֹהִי וַאֲמַר לְהוֹן הֲלָא תְחַוּוֹן לִי מַן מִדִּילָנָא גָּלֵי רָזֵי לְמַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Naghaman: Age, ſume duo talenta: & coegit eum, & ligavit 23
duo talenta argenti in duobus marſupiis, & duas mutatorias veſtes, & dedit
duobus adoleſcentib⁹ ſuis, & tollebant ante eum. Et intravit in locum 24
celatum, & accepit de manib⁹ eorum, & depoſuit in domo; & dimiſit viros,
& profecti ſunt. Et ipſe venit & ſtetit ante dñm ſuum: & dixit illi 25
Eliſagh: Unde tu venis Gehhazi? & dixit, Non ivit ſervus tuus huc aut
illuc. Et dixit illi: In ſpiritu prophetico indicatum eſt mihi, quando con- 26
vertit ſe vir de curru ſuo in occurſum tuum: an hora [*fuit*] tibi ut acciperes
argentum, & caperes veſtes; & cogitares in corde tuo emere oliveta, &
vineas, & pecudes, & boves, & ſervos & ancillas? Lepra ergo Naghaman 27
adhærebit tibi & filiis tuis in ſeculum: & exiit à facie ejus albus ſicut nix.

CAP. VI.

ET dixerunt diſcipuli prophetarum ad Eliſagh: Ecce quæſo locus, in 1
quo nos ſedemus ante te, anguſt⁹ eſt nobis: Eamus quæſo uſq; ad Jardena, 2
& accipiamus indè quiſq; tignum unum, & faciamus nobis ibi locum in
quo habitemus: & dixit, Ite. Et dixit unus: Acquieſce obſecro & veni 3
cum ſervis tuis: & dixit, Ego ibo. Et ivit cum illis: et venerunt ad Jar- 4
dena, et ſciderunt ligna. Et fuit quodam percutiente tignum, exiliens fer- 5
rum, decidit in aquam: et clamavit et dixit, Obſecro dñe mi, & ipſum
poſtulando commodato acceperam. Et dixit propheta Dñi: Quò decidit? 6
et oſtendit ei locum: et abſcidit lignum et projecit illuc, et enatavit ferrum. 7
Et dixit, Tolle tibi: et extendit manum ſuam et accepit illud. Et rex Aram 8
iniit bellum in Iſrael, et conſilium iniit cum ſervis ſuis dicendo: Loco
celato et abſcondito erit ſtatio caſtrorum *meorum*. Et miſit propheta Do- 9
mini ad regem Iſrael, dicendo: Cave ne tranſeas locum illum, quia ibi
homines Aram ſunt abſconditi. Et miſit rex Iſrael ad locum quem dixerat 10
illi propheta Domini, atq; monuerat illum: et cavit ſibi illinc non una
vice nec duabus. Et turbatum eſt cor regis Aram propter rem iſtam, et 11
vocavit ſervos ſuos, et dixit illis: Nónne annunciabitis mihi quis ex nobis
revelat arcana mea regi Iſrael?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 ܘܐܡܪ ܢܥܡܢ. ܫܩܘܠ ܐܢܐ ܡܢܟ ܬܪܬܝܢ ܟܟܪܝܢ. ܘܐܠܨܗ. ܘܨܪ ܬܪܬܝܢ ܟܟܪܝܢ ܒܬܪܝܢ ܣܘܕܪܝܢ *
24 ܘܬܪܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܢܚܬܐ. ܘܝܗܒ ܠܬܪܝܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܫܩܠܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܟܕ ܐܬܘ ܠܥܘܫܢܐ
25 ܕܛܘܪܐ. ܘܢܣܒ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܣܝܡ ܒܒܝܬܐ. ܘܫܪܐ ܠܓܒܪܐ ܘܐܙܠܘ. * ܘܗܘ ܐܬܐ ܘܩܡ
ܩܕܡ ܡܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܓܝܚܙܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܐܙܠ ܥܒܕܟ ܠܐ ܠܗܪܟܐ ܘܠܐ
26 ܠܬܡܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܒܝ ܚܘܝܢܝ ܟܕ ܢܚܬ ܓܒܪܐ ܡܢ ܡܪܟܒܬܗ ܠܐܘܪܥܟ. ܗܘ ܙܒܢܐ
ܕܬܩܢܐ ܠܟ ܟܣܦܐ. ܘܬܩܢܐ ܠܟ ܢܚܬܐ ܘܙܝܬܐ ܘܟܪܡܐ: ܘܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܘܥܒܕܐ ܘܐܡܗܬܐ.
27 * ܓܪܒܗ ܕܢܥܡܢ ܢܕܒܩ ܒܟ ܘܒܙܪܥܟ ܠܥܠܡ. ܘܢܦܩ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܟܕ ܓܪܝܒ ܐܝܟ ܬܠܓܐ.
1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܘ * * ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܢܒܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܗܐ ܐܬܪܐ ܕܝܬܒܝܢ ܚܢܢ ܬܡܢ
2 ܩܕܡܝܟ. ܐܥܝܩ ܠܢ. * ܢܐܙܠ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܢܦܣܘܩ ܡܢ ܬܡܢ ܟܠ ܚܕ ܩܝܣܐ ܚܕ. ܘܢܥܒܕ
3 ܠܢ ܐܬܪܐ ܠܡܬܒ ܬܡܢ. ܘܐܡܪ. ܐܙܠܘ. * ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ. ܐܙܠ
4 ܥܡܗܘܢ ܥܡ ܥܒܕܝܟ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܙܠ. * ܘܐܙܠ ܥܡܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܦܣܩܘ
5 ܩܝܣܐ. * ܘܚܕ ܡܢܗܘܢ ܟܕ ܦܣܩ ܩܝܣܐ. ܢܦܠ ܦܪܙܠܗ ܒܡܝܐ. ܘܩܥܐ. ܘܐܡܪ.
6 ܒܥܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܡܪܝ. ܫܐܝܠܐ ܗܘܬ ܠܥܒܕܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܝܟܐ ܢܦܠ.
7 ܘܚܘܝܗ ܐܬܪܐ. ܘܦܣܩ ܩܝܣܐ ܘܐܪܡܝ ܬܡܢ. ܘܛܦ ܦܪܙܠܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܪܝܡ ܕܝܠܟ. ܘܐܘܫܛ
8 ܐܝܕܗ. ܘܢܣܒܗ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܡܬܟܬܫ ܗܘܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܡܠܟ ܥܡ
9 ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܒܐܬܪܐ ܦܠܢ ܟܡܢܘ ܘܐܬܛܫܘ. * ܘܫܕܪ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܙܕܗܪ ܠܐ ܬܥܒܪ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܐܕܘܡܝܐ ܟܡܝܢܝܢ.
10 * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐܬܪܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܘܙܗܪܗ ܕܢܙܕܗܪ ܡܢ ܬܡܢ. ܠܐ ܚܕܐ
11 ܘܠܐ ܬܪܬܝܢ. * ܘܐܬܕܠܚ ܠܒܗ ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܥܠ ܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. ܘܩܪܐ ܠܥܒܕܘܗܝ
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܡܚܘܝܬܘܢ ܠܝ ܡܢ ܡܢ ܕܝܠܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.

Dixit Naaman, Obſecro te, accipe duo talen- 23
ta: & cùm urſiſſet eum, ligavit duo talenta
duobus linteis, & duo paria veſtium, dedítq;
duobus ſervis ſuis, ut ferrent ante ipſum. Et 24
cùm veniſſent ad latibulū montis, accepit ab
eis, & repoſuit in domo *quadam*: deinde re-
miſit viros illos, & abierunt. Ipſe verò veni- 25
ens ſtetit coram domino ſuo: dixítque ad
eum Eliſæus, Unde Gahzi? Ait illi, Non ivit
ſervus tuus, nec huc nec illuc. Dixit ad eum, 26
Cor meum indicavit mihi cùm deſcendit vir
è curru ſuo obviàm tibi: eſtne tempus hoc
acquirendi tibi argentum, & acquirendi tibi
veſtes, oliveta, vineas, oves ac boves, ſervos
& ancillas? Lepra Naamanis adhæreat tibi & 27
ſemini tuo in perpetuum: ſic egreſſus eſt à
conſpectu ejus leproſus ſicut nix.

CAP. VI.

DIxerunt autem aſſeclæ prophetarum Eli- 1
ſæo, Locus iſte in quo coram te habitamus,
anguſtus eſt nobis. Ibimus ad Jordanem, & 2
præcidemus inde ſinguli trabem unam, & fa-
ciemus nobis locum ad habitandum illic:
qui dixit, Ite. Reſpondens autem unus ex 3
eis dixit; ſi lubeat, vade cum ſervis tuis. Re-
ſpondit, Ego abibo. Abiítque cum eis; & 4
venientes ad Jordanem præciderunt ligna.
Cúmque unus ex eis trabem dejiceret, cecidit 5
ferrum ejus in aquam: quapropter ejulans
dixit, Obſecro te domine mi: mutuò datum
fuerat ſervo tuo. Ait illi propheta Dei, Quò 6
cecidit? qui cùm oſtendiſſet ei locum, præci-
dit ille lignum, & projecit illuc: & natavit
ferrum. Tum dixit, Tolle tuum: & ille ex- 7
tenſâ manu ſuâ accepit illud. Porrò rex Adum 8
bellum gerebat cum Iſraele, & conſilio cum
ſervis ſuis inito, dixit, In loco tali ponite in-
ſidias & abſcondimini. Miſit ergò propheta 9
Dei ad regem Iſraelis, & dixit illi, Cave ne
tranſeas locum iſtum, quoniam illic Adumæi
inſidiantur. Tum miſit rex Iſraelis ad locum 10
de quo dixerat ei propheta Dei, & monuerat
eum ut ſibi caveret ab eo loco, non ſemel, ne-
que bis. Turbatus eſt igitur animus regis 11
Adum hujus rei gratiâ: vocatíſque ſervis ſuis
dixit, Annon indicabitis mihi quis ex no-
ſtris ſit apud regem Iſraelis?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

23 24 * ودفع ذلك الى غلامين من غلمانه حملاها بين يديه * وجاء بهما الى موضع خفي * واخذ
25 منهما واخباه هناك * وصرف الرجال * فوليا منصرفين الى صاحبهما * ثم جاء وقام بين يدي سيده *
26 فقال له اليسع * من اين جيت الآن يا جاحزي * فقال ما مضى عبدك هكذا ولا هكذا * فقال له
اليسع * ان قلبي لم يستد بك * علمت بروح النبوة وقت سقوط الرجل عن مركبه امامك *
وبعد ذلك اخذت الفضة * واخذت لباسا * واعتقدت في قلبك ان تقتني زيتونا وكروما * وغنما
27 وبقرا * وعبيدا واماء * وبرص نعمان يحل بك * وبنسلك الى الابد * فخرج من بين يديه
1 ابيض كالثلج * * الفصل السادس * * وقالوا تلاميذ الانبياء لاليسع * ان هذا
2 الموضع الذي نحن الآن مقيمون فيه بحضرتك قد ضاق بنا * أتأذن لنا ان نمضي الى الاردن *
3 وياخذ كل رجل منا سارية من هناك * ونصنع لنا هناك موضعا لمقامنا * فقال لهم * امضوا * فقال
4 احدهم * ان رايت ان تجي مع عبيدك * فقال انا اجي معكم * فمضى معهم * ووافوا الاردن وقطعوا
5 الخشب * وفيما احدهم يقطع سارية * فانخلع الفاس ووقع في الماء * فصاح وقال اجرني يا سيدي *
6 انما هو عارية استعرته * فقال له رسول الله * اين سقط * فاراه الموضع * فقطع عودا ورماه هناك *
7 8 فطفا الحديد * وقال له * قد ارتفع اليك * فمد يدك واخذ * وان ملك ارام كان متاهبا للملاحمة
لآل اسرائيل * فوامر قومه قائلا لهم * ان من الراي ان نصير الى موضع نختفي فيه ونستتر
9 مكمنين * فوجه نبي الله الى ملك اسرائيل * يتحفظ ان يجتاز بذلك الموضع * فان قوم ارام هناك
10 مكمنين * فيوجه ملك الاسرائيليين الى اهل ذلك الموضع فينذرهم * ويتحفظوا من الاجتياز
11 هناك * لا مرة ولا اثنين * فرجف قلب ملك ارام من هذا الحال * ودعا عبيده وقال لهم
من فينا يكشف سرا لملك آل اسرائيل *

* *Deditque ea duobus juvenibus è juveni-* 23
bus ſuis, ut ea portarent ante ipſum. Qui- 24
bus ad locum quendam ſecretum perdu-
ctis, accepit ea ab ipſis, ibíque celavit; de-
inde remiſit viros illos, qui reverſi abie-
runt ad dominum ſuum: Tum veniens ſte- 25
tit coram domino ſuo. Dixit autem ad eū
Eliſæus, Unde veniſti modò O Gahzi? re-
ſpondit, Non ivit ſerv⁹ tuus huc nec illuc.
Ait ad eum Eliſæus, Nequaquam fidit tibi 26
cor meū: novi per ſpiritū prophetiæ tempus
quo exiliit vir ille è curru ſuo obviàm
tibi: prætereà accepiſti argentum, & ac-
cepiſti veſtes, et animo tuo ratus es te poſ-
ſeſſurum oliveta, vineas, oves, & boves,
ſervos, & ancillas. Quapropter lepra 27
Naamanis te invadat, & lepram contra-
bas tu ac ſemen tuum in æternum: egreſ-
ſúſque eſt è conſpectu ejus candidus ſic-
ut nix.

CAP. VI.

DIxerunt autem diſcipuli propheta- 1
rum ad Eliſæum, Locus iſte in quo nunc
degimus in præſentia tua, eſt nobis angu-
ſtus. Annon permittis nobis ut eamus ad 2
Jordanem, et accipiat inde quiſque noſtrū
trabem, faciamúſque nobis ibi locum ad
habitandum? Ait illis, Abite. Dixit qui- 3
dam ex eis, Si videatur, veni cum ſervis
tuis. Ait, Ego veniam vobiſcum. Abiit 4
itaque cum eis: & pervenientes ad Jor-
danem, ſecabant ligna. Dum autem qui- 5
dam illorum lignum ſecaret, effluxit ſe-
curis & incidit in aquam: proinde clama-
vit ac dixit, Opitulare mihi O domine mi,
eſt enim mutuum mihi commodatum. Ait 6
illi miſſus Dei, Quò cecidit? & cùm o-
ſtendiſſet ei locum, ſecuit lignum, & in-
jecit illuc: natavítque ferrum. Deinde 7
dixit illi, Emerſit jam ad te: & ille ma-
num extendens, arripuit illud. Præterea 8
rex Aram inſtructus ad bellum inferen-
dum Iſraelitis, conſilium inivit cum ſuis,
dicens eis; Ad rem videtur ut pergamus
ad locum quendam in quo abſcondamur
& latitemus in inſidiis. Miſit ergò pro- 9
pheta Dei ad regem Iſraelis, dicens; Ca-
veat ſibi ne tranſeat per locum illum, quo-
niam gens Aramæa illic inſidiatur. Mit- 10
tátque rex Iſraelitarum ad incolas ejus
loci, moneátque eos ut caveant ne tranſ-
eant illac, non ſemel neque bis. Perterrito 11
igitur corde regis Aram hanc ob rem, vo-
cavit ſervos ſuos, & ait illis; Quis eſt
inter nos qui ſecretum noſtrum revelet re-
gi Iſraelitarum?

Elisa:h ſed ,rex mi domine Non : ejus ſervis è unus Dixitque

12 וַיֹּאמֶר אַחַד מֵעֲבָדָיו לוֹא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־אֱלִישָׁע 12

verba Iſrael regi indicat ,Iſrael in qui ,propheta

הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּיִשְׂרָאֵל יַגִּיד לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־הַדְּבָרִים

ubi videte & ,Ite : Dixitque .tui cubiculi penetrali in loqueris quæ

13 אֲשֶׁר תְּדַבֵּר בַּחֲדַר מִשְׁכָּבֶךָ׃ וַיֹּאמֶר לְכוּ וּרְאוּ אֵיכֹה

.Dothan in Ecce : dicendo ,ei eſt Nunciatũq; .eũ tollã & ,mittam & ; *ipſe*

הוּא וְאֶשְׁלַח וְאֶקָּחֵהוּ וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה בְדֹתָן׃

venerunt & : gravem exercitum & ,*currum* & , equos illuc Miſitque

14 וַיִּשְׁלַח־שָׁמָּה סוּסִים וְרֶכֶב וְחַיִל כָּבֵד וַיָּבֹאוּ

viri miniſter *manicavit* Et .civitatem *ſuper* circundederunt & , nocte

15 לַיְלָה וַיַּקִּפוּ עַל־הָעִיר׃ וַיַּשְׁכֵּם מְשָׁרֵת אִישׁ

,civitatem circundans exercit⁹ ecce & :eſt egreſſus &,*ſurgendum ad* Dei

הָאֱלֹהִים לָקוּם וַיֵּצֵא וְהִנֵּה־חַיִל סוֹבֵב אֶת־הָעִיר

quomodo ,mi domine Ahah ;eum ad ejus puer dixitque :currus & ,*equus* &

וְסוּס וָרָכֶב וַיֹּאמֶר נַעֲרוֹ אֵלָיו אֲהָהּ אֲדֹנִי אֵיכָה

qui quàm ,nobiſcum qui *multi* quia ,timeas Ne : dixit Et ? faciemus

16 נַעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּירָא כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אִתָּנוּ מֵאֲשֶׁר

,ejus oculos *nunc* aperi Domine : ait & ,Eliſaah oravit Et .eis cum

17 אוֹתָם׃ וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע וַיֹּאמַר יְהוָה פְּקַח־נָא אֶת־עֵינָיו

mons ecce & ,vidit & ,pueri oculos Dominus aperuit & : videat &

וְיִרְאֶה וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת־עֵינֵי הַנַּעַר וַיַּרְא וְהִנֵּה הָהָר

deſcenderunt Et .Eliſaah *circuitus ignis* currus & ,equis plenus

18 מָלֵא סוּסִים וְרֶכֶב אֵשׁ סְבִיבֹת אֱלִישָׁע׃ וַיֵּרְדוּ

nunc Percute : ait & ,Dominum ad Eliſaah oravitque :eum ad

אֵלָיו וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר הַךְ־נָא אֶת־

verbum juxta cæcitatibus in eos percuſſit & : cæcitatibus in iſtam gentem

הַגּוֹי־הַזֶּה בַּסַּנְוֵרִים וַיַּכֵּם בַּסַּנְוֵרִים כִּדְבַר

hæc nec , via hæc Non : Eliſaah eos ad Dixitque .Eliſaah

19 אֱלִישָׁע׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלִישָׁע לֹא־זֶה הַדֶּרֶךְ וְלֹא־זֹה

: quæritis quem virum ad vos deducam &,me poſt venite:civitas

הָעִיר לְכוּ אַחֲרַי וְאוֹלִיכָה אֶתְכֶם אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר תְּבַקֵּשׁוּן

dixit & ,Someron *eos intrare ſecundũ* ,fuit Et .Someron in eos duxit &

20 וַיֹּלֶךְ אוֹתָם שֹׁמְרוֹנָה׃ וַיְהִי כְּבֹאָם שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר

Domin⁹ aperuit &:videant *&* ,iſtorũ oculos aperi Domine : Eliſaah

אֱלִישָׁע יְהוָה פְּקַח אֶת־עֵינֵי־אֵלֶּה וְיִרְאוּ וַיִּפְקַח יְהוָה

rex Dixitque .Someron medio in ecce & ,viderunt &,eorum oculos

21 אֶת־עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה בְּתוֹךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־

percutiã percutiendo Num :eos *ipſum videre ſecundùm* Eliſaah ad Iſrael

יִשְׂרָאֵל אֶל־אֱלִישָׁע כִּרְאֹתוֹ אוֹתָם הַאַכֶּה אַכֶּה

,tuo gladio *in captivâſti* quos num : percuties Non , ait Et ? mi pater

22 אָבִי׃ וַיֹּאמֶר לֹא תַכֶּה הַאֲשֶׁר שָׁבִיתָ בְּחַרְבְּךָ

,*eorum facies ad* aquam & ,panem pone *? percutiens* tu ,tuo arcu in &

וּבְקַשְׁתְּךָ אַתָּה מַכֶּה שִׂים לֶחֶם וָמַיִם לִפְנֵיהֶם

eis præparavit Et .*ſuos dominos* ad vadant & ,bibant & ,comedant &

23 וְיֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ וְיֵלְכוּ אֶל־אֲדֹנֵיהֶם׃ וַיִּכְרֶה לָהֶם

abierunt & ; eos dimiſit & : biberunt & ,comederunt & ,magnum apparatũ

כֵּרָה גְדוֹלָה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ

, Aram *agmina* ultrà addiderunt non & : ſuum dominum ad

אֶל־אֲדֹנֵיהֶם וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד גְּדוּדֵי אֲרָם

congregavit & , hæc poſt fuit Et .Iſrael terram in *veniendum ad*

24 לָבוֹא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיִּקְבֹּץ

,aſcendit & : ſua caſtra omnia Aram rex Benhadad

בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם אֶת־כָּל־מַחֲנֵהוּ וַיַּעַל

: Someron in magna fames Fuitque .Someron *ſuper coarctavit* &

25 וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן׃ וַיְהִי רָעָב גָּדוֹל בְּשֹׁמְרוֹן

aſini caput *eſſe ad uſque* ,eam *ſuper coarctantes* ecce &

וְהִנֵּה צָרִים עָלֶיהָ עַד הֱיוֹת רֹאשׁ־חֲמוֹר

quinque *in* columbarum ſtercoris cabi quartum & ,argenteis octoginta *in*

בִּשְׁמֹנִים כֶּסֶף וְרֹבַע הַקַּב חִרְיוֹנִים בַּחֲמִשָּׁה

.argenteis

כָסֶף׃

Verſio VULG. LAT.

12 Dixítque unus ſervorum ejus; Nequaquã, domine mi rex, ſed Eliſeus propheta, qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſrael omnia verba quæcunque locutus fueris in conclavi tuo. 13 Dixítque eis; Ite, et videte ubi ſit: ut mittam, & capiam eum. Annuntiaverúntq; ei, dicentes; Ecce in Dothan. 14 Miſit ergò illuc equos & currus, & robur exercitûs: qui cùm veniſſent nocte, circumdederunt civitatem. 15 Conſurgens autem diluculò miniſter viri Dei, egreſſus, vidit exercitum in circuitu civitatis, et equos & currus: nuntiavítque ei, dicens; Heu heu heu, domine mi, quid faciemus? 16 At ille reſpondit, Noli timere: plures enim nobiſcũ ſunt, quàm cum illis. 17 Cúmque oráſſet Eliſeus, ait; Domine, aperi oculos hujus, ut videat. Et aperuit Dñs oculos pueri, & vidit: & ecce mons plenus equorum, & curruum igneorum, in circuitu Eliſei. 18 Hoſtes verò deſcenderunt ad eum: porrò Eliſeus oravit ad Dñm, dicens; Percute, obſecro, genté hanc cæcitate. Percuſſitque eos Dominus, ne viderent, juxta verbum Eliſei. 19 Dixit autem ad eos Eliſeus; Non eſt hæc via, neque iſta eſt civitas: ſequimini me, & oſtendam vobis virũ qué quæritis. Duxit ergò eos in Samariam: 20 Cúmque ingreſſi fuiſſent in Samariã, dixit Eliſeus; Domine, aperi oculos iſtorum, ut videant. Aperuítque Dñs oculos eorum, & viderũt ſe eſſe in medio Samariæ. 21 Dixítque rex Iſrael ad Eliſeum, cùm vidiſſet eos; Numquid percutiam eos, pater mi? 22 At ille ait, Non percuties: neque enim cepiſti eos gladio & arcu tuo, ut percutias: ſed pone panem & aquam coram eis, ut comedant & bibant, & vadant ad dominũ ſuum. 23 Appoſitáque eſt eis ciborum magna præparatio, & comederunt & biberunt, & dimiſit eos, abierúntque ad dominum ſuum, & ultrà non venerunt latrones Syriæ in terram Iſrael. 24 Factũ eſt autem poſt hæc, congregavit Benadad rex Syriæ, univerſũ exercitum ſuum, et aſcendit, et obſidebat Samariam. 25 Factáq; eſt fames magna in Samaria: & tam diu obſeſſa eſt, donec venundaretur caput aſini octoginta argenteis, & quarta pars cabi ſtercoris columbarũ quinque argenteis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ εἶπεν εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ, Οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι (ο) Ἑλισαιὲ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ (π) ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ (ρ) ταμιείῳ τοῦ κοιτῶνός σου. 13 Καὶ εἶπε, Δεῦτε ἴδετε ποῦ (σ) οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. καὶ (τ) ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἰδοὺ 14 ἐν Δωθαΐμ. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἅρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ (υ) ἦλθον νυκτὸς 15 καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν. Καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς (φ) Ἑλισαιὲ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν, καὶ (χ) ἵππος καὶ ἅρμα. καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς (ψ) αὐτόν, Ὦ κύριε, πῶς ποιήσωμεν; 16 Καὶ εἶπεν (ω) Ἑλισαιὲ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους 17 οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν. Καὶ προσηύξατο (α) Ἑλισαιὲ, καὶ εἶπε, Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ ἰδέτω. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα 18 πυρὸς περικύκλῳ (β) Ἑλισαιέ. Καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν· καὶ προσηύξατο (γ) πρὸς κύριον, καὶ εἶπε, Πάταξον (δ) δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο ἀορασίᾳ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ, 19 κατὰ τὸ ῥῆμα (ε) Ἑλισαιέ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς (ζ) Ἑλισαιὲ, Οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός. δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ (η) ἄξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε. καὶ ἀπήγαγεν αὐ- 20 τοὺς (θ) πρὸς Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο ὡς (ι) εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν (κ) Ἑλισαιὲ, Ἄνοιξον δὴ κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἰδέτωσαν. καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ (λ) εἶδον· καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ 21 Σαμαρείας. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς (μ) Ἑλισαιὲ, ὡς εἶδεν αὐτοὺς, Εἰ πα- 22 τάξας πατάξω, πάτερ; Καὶ εἶπεν, Οὐ πατάξεις, εἰ μὴ οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου † σὺ τύπτεις. παράθες ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν, καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐ- 23 τῶν. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τοῦ ἐλ- 24 θεῖν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἤθροισεν υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ πε- 25 ριεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ περιεκάθηντο (ν) ἐπ' αὐτὴν ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πεντήκοντα ἀργυρίου, (ξ) καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν πέντε ἀργυρίου.

Et dixit unus puerorum ejus; Nequaquàm, domine mi rex: quoniam Eliſæe propheta, qui in Iſrael, annuntiat regi Iſrael omnia verba, quæcunq; locutus fueris in thalamo cubiculi tui. 12 *Et dixit; Vadite, videte, ubi iſte: & mittens capiam eum. Et annuntiaverunt ei, dicentes; Ecce in Dothaim.* 13 *Et miſit illuc equum, & currum, & virtutem gravem: & venerunt nocte, & circundederunt civitatem.* 14 *Et evigilavit miniſter Eliſæe ad ſurgendum, & egreſſus eſt: & ecce virtus circundans civitatem, & equus, & currus. Et dixit puer ad eum; Heu, Domine, quomodò faciemus?* 15 *Et dixit Eliſæe, Ne timeas: quoniam plures, qui nobiſcum, ſuper eos, qui cum illis.* 16 *Et deprecatus eſt Eliſæe, & dixit; Domine, aperi, quæſo, oculos pueri, & videat. Et aperuit Dominus oculos ejus, & vidit: & ecce mons plenus equorum, & currus ignis circa Eliſæe.* 17 *Et deſcenderunt ad eum. Et deprecatus eſt ad Dominum, & dixit; Percute nunc gentem hanc cæcitate. Et percuſſit eos cæcitate juxta verbum Eliſæe.* 18 *Et dixit ad eos Eliſæe; Nónne hæc civitas, & hæc via? Venite poſt me, & ducam vos ad virum quem quæritis. Et abduxit eos ad Samariam.* 19 *Et factum eſt, ut intrârunt in Samariam: & dixit Eliſæe; Aperi, quæſo, Domine, oculos eorum, & videant. Et aperuit Dominus oculos eorum, & viderunt: & ecce erant in medio Samariæ.* 10 *Et dixit rex Iſrael ad Eliſæe, ut vidit eos; Si percutiens percutiam, pater?* 21 *Et dixit, Non percuties: (g) Nunquid quos captivâſti in gladio tuo, et arcu tuo, (h) tu percutis? Appone panes, & aquam coram eis, & comedant, & bibant, & abeant ad dominum ſuum.* 22 *Et appoſuit eis appoſitionem magnam: & comederunt, et biberunt. Et miſit eos; et abierunt ad dominum ſuum. Et non adjecerunt ultrà accincti Syriæ venire in terram Iſrael.* 23 *Et factum eſt poſt hæc, et congregavit filius Ader rex Syriæ omnia caſtra ſua, et aſcendit, et obſedit ſuper Samariam.* 24 *Et facta eſt fames magna in Samaria: et ecce obſederunt ſuper eam: donec factum eſt caput aſini (i) quinquaginta argenti, et quarta pars cabi ſtercoris columbarum quinque argenti.* 25

MS.A. (ο) Ἐλισσαιὲ προφήτης ἐν (π) ἀναγγέλλει (ρ) ταμιείῳ (σ) αὐτός, (τ) ἀνήγγειλαν (υ) ἦλθαν (φ) Ἐλισσαιὲ (χ) ἵπποι (ψ) αὐτὸν, Κύριε, πῶς ποιήσωμεν; (ω) Ἐλισσαιὲ, (α) Ἐλισσαιὲ, (β) Ἐλισσαιέ. (γ) Ἐλισσαιὲ πρὸς (δ) δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἀορασίᾳ. (ε) Ἐλισσαιέ. (ζ) Ἐλισσαιὲ, Οὐκ αὕτη ἡ ὁδὸς, καὶ οὐκ αὕτη ἡ πόλις. δεῦτε (η) ἀπάξω (θ) εἰς (ι) εἰσῆλθεν (κ) * Ἐλισσαι, (λ) εἶδαν· (μ) Ἐλισσαιὲ, † τύπτεις. (ν) περὶ αὐτὴν ἕως ἐγενήθη (ξ) καὶ τέσσαρες κάβοι κόπρου περιστερῶν * πεντήκοντα πέντε ἀργυρίου.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 ואמר חד מעבדוהי לא רבוני מלכא ארי אלישע נביא די בישראל יחוי למלכא

13 דישראל ית פתגמיא די תמליל באדרון בית משכבך : ואמר אזילו וחזו היכא הוא

14 ואשלח ואדברניה ואתחוא ליה למימר הא בדותן : ושלח תמן סוסון ורתיכין ומשרין

15 סגיאין ואתו בליליא ואקיפו על קרתא : ואקדים משומשניה דנביא דיי למקם ונפק והא

משרין אקיפא ית קרתא סוסון ורתיכין ואמר עולמיה ליה בבעו רבוני איכדין נעביד :

16 17 ואמר לא תדחל ארי סגיאין דעמנא מדעמהון : וצלי אלישע ואמר יי גלי כען ית עינוהי

ויחזי וגלא יי ית עיני רביא וחזא והא טורא מלי סוסון ורתיכין דאשתא סחרנות אלישע :

1 ונחתו לותיה וצלי אלישע קדם יי ואמר מחי כען ית עמא הדין בשבריריא ומחנון

19 בשבריריא כפתגמא דאלישע : ואמר להון אלישע לא דין ארחא ולא דא קרתא אתו

20 בתרי ואוביל יתכון לות גבר די אתון בען ואוביל יתהון לשמרון : והוה כמעלהון

לשמרון ואמר אלישע יי גלי ית עיני אלין ויחזון וגלא יי ית עיניהון וחזו והא בגו שמרון :

21 22 ואמר מלכא דישראל לאלישע כד חזא יתהון המקטול אקטול רבי : ואמר לא תקטול

הא דשביתא בחרבך ובקשתך את קטיל שוי לחמא ומיא קדמיהון ויכלון וישתון ויזלון

23 לרבוניהון : ואתקין להון שירו רבא ואכלו ושתיאו ושלחנון ואזלו לות רבוניהון ולא

24 אוסיפו עוד משרית ארם למעל בתחום ארעא דישראל : והוה בתר כן וכנש בר הדד

25 מלכא דארם ית כל משריתיה וסליק וצר על שמרון : והוה כפנא רבא בשמרון והא

צירין עלה עד דהוה רישא דחמרא מזדבן בתמנן כסף ורבעת קבא דזבל מפקרת יוניא

בחמשא סלעין דכסף :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit unus è ſervis ejus : Minimè, domine mi rex: ſed Eliſagh propheta 12 qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſrael verba quæ loqueris in penetrali domûs cubiculi tui. Et dixit : Ite videte ubinam ſit, ut mittam & tollam 13 eum : & indicatum eſt ei, dicendo : Ecce eſt in Dothan. Et miſit illuc 14 equos & currus, & turmas magnas : & venerunt nocte & circundederunt urbem. Et maturavit miniſter prophetæ Domini exſurgere, & exiit, & 15 ecce exercitus circundabant urbem, equi & currus : & dixit miniſter ejus illi : Obſecro, domine mi, quomodo faciemus ? Et dixit : Ne timeas, 16 nam plures ſunt qui nobiſcum ſunt, quàm qui cum illis. Et oravit Eliſagh 17 & dixit : Domine, aperi, quæſo, oculos ejus ut videat : & aperuit Dominus oculos pueri, & vidit, & ecce mons plenus equis & curribus & igni circum Eliſagh. Et deſcenderunt ad eum: & oravit Eliſagh ad Dominum, 18 & dixit : Percute obſecro populum hunc cæcitatibus : & percuſſit illos cæcitatibus juxta verbum Eliſagh. Et dixit illis Eliſagh: Non hæc eſt via, 19 nec eſt hæc urbs : venite poſt me, & deducam vos ad virum quem quæritis : & deduxit illos in Somron. Et fuit cùm ingreſſi eſſent in Somron, 20 dixit Eliſagh : Domine, aperi quæſo oculos iſtorum, ut videant : & aperuit Dominus oculos eorum, & viderunt : & ecce erant in *medio* Somron. Et dixit rex Iſrael ad Eliſagh cùm vidiſſet illos : Num occidendo occi- 21 dam, magiſter mi ? Et dixit , Non occides : ecce quos captivos duxiſti 22 gladio tuo & arcu tuo occides : pone panem & aquam ante eos, ut comedant & bibant, abeantq; ad dominum ſuum. Et apparavit illis convivi- 23 um magnum, & comederunt & biberunt, & dimiſit illos : & abierunt ad dñm ſuum, & non addiderunt amplius exercit⁹ Aram intrare terminum terræ Iſrael. Et fuit poſt hæc, congregavit Bar-Hadad rex Aram omnem 24 exercitũ ſuũ, & aſcendit & obſedit Somron. Et fuit fames magna in Som- 25 ron, & ecce obſederunt eam, quouſq; fuit caput aſini venditũ octoginta argenteis, & quarta pars cabi fimi ſtercoris columbarũ quinq; ſiclis argenti.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܚܕ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ. ܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܕܝܠܢ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܬܡܢ ܀ ܐܠܐ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ 12
ܕܒܐܝܣܪܐܝܠ. ܡܚܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܡܠܠ ܐܢܬ ܒܬܘܢܐ ܕܡܫܟܒܟ.
* ܘܐܡܪ ܙܠܘ ܚܙܘ ܐܝܟܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܐܫܕܪ ܘܐܕܒܪܝܘܗܝ. ܘܚܘܝܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܐ ܒܕܘܬܝܢ. * ܘܫܕܪ 13 14
ܠܬܡܢ ܪܟܫܐ ܘܪܟܒܐ. ܘܚܝܠܐ ܥܫܝܢܐ. ܘܐܬܘ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܚܕܪܘܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. * ܘܩܡ 15
ܡܫܡܫܢܐ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܒܨܦܪܐ. ܘܢܦܩ ܘܚܙܐ ܚܝܠܐ ܕܚܕܝܪ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܪܟܫܐ
ܘܪܟܒܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܫܡܫܢܗ. ܐܘܗ ܡܪܝ ܐܝܟܢܐ ܢܥܒܕ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܕܚܠ. ܡܛܠ 16
ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܘܢ ܕܥܡܢ. ܡܢ ܕܥܡܗܘܢ. * ܘܨܠܝ ܐܠܝܫܥ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܦܬܚ 17
ܥܝܢܘܗܝ ܘܢܚܙܐ. ܘܦܬܚ ܡܪܝܐ ܥܝܢܘܗܝ ܕܛܠܝܐ. ܘܚܙܐ. ܘܗܐ ܛܘܪܐ ܡܠܐ ܪܟܫܐ ܘܪܟܒܐ
ܕܢܘܪܐ. ܚܕܪܘܗܝ ܠܐܠܝܫܥ. * ܘܢܚܬܘ ܠܘܬܗ. ܘܨܠܝ ܐܠܝܫܥ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ 18
ܡܚܝܘܗܝ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܒܫܢܘܪܝܐ. ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܒܫܢܘܪܝܐ. ܐܝܟ
ܦܬܓܡܗ ܕܐܠܝܫܥ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܠܝܫܥ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܕܐ ܐܘܪܚܐ. ܘܠܐ ܗܕܐ ܗܝ ܡܕܝܢܬܐ. 19
ܬܘ ܒܬܪܝ. ܘܐܘܒܠܟܘܢ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܕܒܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܫܡܪܝܢ. * ܘܟܕ ܥܠܘ 20
ܠܫܡܪܝܢ. ܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܡܪܝܐ ܦܬܚ ܥܝܢܝܗܘܢ ܕܗܠܝܢ. ܘܢܚܙܘܢ. ܘܦܬܚ ܡܪܝܐ
ܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܚܙܘ ܕܗܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܠܐܠܝܫܥ. ܟܕ ܚܙܐ 21
ܐܢܘܢ. ܡܡܚܐ ܐܡܚܐ ܐܢܘܢ ܐܒܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܡܚܐ ܐܢܘܢ. ܕܫܒܝܬ ܒܣܝܦܟ 22
ܘܒܩܫܬܟ. ܩܛܘܠ ܐܢܘܢ. ܣܝܡ ܩܕܡܝܗܘܢ ܠܚܡܐ ܘܡܝܐ. ܢܐܟܠܘܢ. ܘܢܫܬܘܢ. ܘܢܐܙܠܘܢ
ܠܘܬ ܡܪܗܘܢ. * ܘܐܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܫܬܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܟܠܘ. ܘܐܫܬܝܘ. ܘܫܪܐ ܐܢܘܢ. ܘܐܙܠܘ 23
ܠܘܬ ܡܪܗܘܢ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܐܘܣܦܘ ܓܝܣܐ ܕܐܕܘܡ ܠܡܐܬܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ 24
ܗܠܝܢ ܟܢܫ ܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܟܠܗ ܡܫܪܝܬܗ. ܘܣܠܩ ܘܫܪܐ ܥܠ ܫܡܪܝܢ.
ܘܐܠܨܗ ܠܗ. * ܘܗܘܐ ܟܦܢܐ ܪܒܐ ܒܫܡܪܝܢ. ܟܕ ܗܢܘܢ ܨܝܪܝܢ ܠܗ. ܥܕܡܐ ܕܐܙܕܒܢ 25
ܪܫܐ ܕܚܡܪܐ ܒܬܡܢܝܢ ܕܝܢܪܝܢ. ܘܪܘܒܥܐ ܕܩܒܐ ܕܙܒܠܐ ܕܝܘܢܐ. ܒܚܡܫܐ ܕܝܢܪܝܢ.

* Reſpondit unus ex ſervis ejus, Nemo quidem 12
ex noſtris domine mi rex, eſt ibi: ſed Eliſæus
propheta qui eſt in Iſraele, indicat regi Iſraelis
quicquid agis in penetrali cubilis tui.
Dixit, Ite, videte ubi ſit, ut mittam & addu- 13
cam eum. Cúmq; indicâſſent ei & dixiſſent,
Ecce in Dothan; Miſit illuc equos & equites, 14
& exercitum validum, qui noctu venientes
circundederunt civitatem. Conſurgens autem 15
miniſter prophetæ Dei ut exiret, egreſſus vi-
dit exercitum ambientē civitatem cum equis
& equitibus: quare dixit ad eum juvenis ejus,
Heu Domine mi, quomodo faciemus? Ait illi, 16
Ne timeas, quoniā plures ſunt qui nobiſcum
ſunt, quàm qui cum eis. Oravítque Eliſæus 17
coram Domino, & ait, Domine aperi oculos
ejus ut videat: aperuítque Dominus oculos
pueri, & vidit, & ecce montem plenum
equis & equitibus igneis circum Eliſæum.
Cúmque deſcendiſſent ad eos, oravit Eliſæus 18
Dominum et ait, Percute populum hunc uni-
verſum caligine oculorum: percuſsítque eos
caligine juxta ſermonem Eliſæi. Dixit autem 19
ad eos Eliſæus, Non eſt hæc via, neque hæc
eſt civitas: venite mecum, & perducam vos
ad virum quem quæritis: duxit autem eos in
Samariam. Cúmque veniſſent in Samari- 20
am, dixit Eliſæus, Domine, aperi oculos iſto-
rum ut videant: aperuítq; Dn̄s oculos eorum,
& viderunt ecce ſe eſſe in Samaria. Dixit rex 21
Iſraelis ad Eliſæum, cùm vidiſſet eos, Percu-
tiendóne percutiam eos pater mi? Ait illi, 22
Ne percutias eos: quos gladio & arcu tuo
captivos abduxeris, hos trucidabis: appone
eis panem et aquam, ut edant ac bibant, ab-
eántque ad dominum ſuum. Apparavit igitur 23
eis convivium ſplendidum, et comederunt ac
biberunt: tum remiſit eos, et abierunt ad
dominum ſuum: nec perrexerunt deinceps
turmæ Adumæorum venire ad limitem Iſra-
elis. Poſt hæc congregavit filius Hadad rex 24
Adum univerſas copias ſuas, et aſcendens ca-
ſtra poſuit contra Samariam, et oppugnavit
eam. Orta eſt autem fames magna in Sa- 25
maria dum illi obſiderent eam: adeo ut caput
aſini venditum fuerit octoginta argenteis, et
quarta pars cabi ſtercoris columbini, quin-
que argenteis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاجابه احد عبيدك وقال * لا يا سيدي ايها الملك * الا ان اليسع نبي بني اسرائيل هو يخبر 12
ملك آل اسرائيل بما تتكلم به داخل خدر مضجعك * فقال * امضوا وانظروا في اي المواضع 13
هو حتى ابعث واخذه فقيل له هو الآن بدوثان * فوجه الي ثم فرسانا وركبا وجيشا عظيما * 14
* فبكر خادم رسول الله للقيام * فلما خرج فاذا الجيش قد احاط بالقرية وفرسانا وركبانا * فقال 15
له خادمه اسالك يا سيدي ماذا نصنع * فقال له * لا تخاف * فان الذين معنا اكثر من الذين 16
معهم * ودعى اليسع وقال * اللهم اكشف الآن عن عينيه لينظر * فكشف الله عن عيني 17
الغلام * فراي الجبل مملوا خيلا وركبانها نارا حول اليسع * فنزل الاراميون اليه * وعند ذلك 18
دعى اليسع الي الله * قايلا * اللهم اضرب هولاء القوم بالسبكرة * فضربوا بالسبكرة * كما قال اليسع *
* ثم قال لهم اليسع * ليس هذه الطريق * ولا هذه القرية * انطلقوا ورائي حتى اجيبكم الي الرجل 19
الذي انتم طالبوه فجاء بهم الي سومرون * وقال * رب اكشف عن عيون هولاء لينظروا * فكشف 20
عن اعينهم * فراي انفسهم داخل سومرون * فقال ملك اسرائيل لاليسع حين راهم * أاقتل 21
قتلا يا سيدي * فقال له * لا تقتل * هل انت سبيتهم بسيفك وبقوسك * فتكون لهم قاتلا * 22
قدم الآن قدامهم طعاما وماء * ليأكلوا ويشربوا وينصرفوا الي سيدهم * فاصلح لهم طعاما 23
كثيرا * فاكلوا وشربوا * واطلقهم ومضوا الي سيدهم * ولم يعاودوا غزاة ارام بعد ذلك المجي
الي نحو آل اسرائيل * ولما كان بعد ذلك جمع بن هداد ملك ارام جميع عسكره * وطلع 24
وحاصر سومرون * وكان بسومرون جوعا عظيما بسبب حصارهم لها * الي ان صار راس الحمار 25
يباع بثمانين درهما * وربع قب من زبل الحمام بخمسة دراهم *

Reſpondit ei quidam ſervorum ejus, & ait; Nequaquam O domine mi, O rex: ſed Eliſæus propheta filiorum Iſrael, ipſe indicat regi Iſraelitarum quæ loqueris intra conclave cubilis tui. Dixit, Ite & videte quonam ſit in loco, ut mittens capiam eum. Cúmque dictum fuiſſet ei, Eſt nunc in Dothan, Miſit illuc equites & equitatū, & exercitum magnum. Porrò miniſter nuntii Dei manè ſurrexit; & cùm egreſſus eſſet, ecce exercitus ille jam obſederat civitatem cum equitibus et equitatu: quapropter dixit illi miniſter ej⁹, Obſecro te O mi domine, quid agemus? Ait illi, Ne metuas; nam qui nobiſcum ſunt, plures ſunt eis qui ſunt cum illis. Et orans Eliſæus dixit, Retege nunc O Deus oculos ejus ut videat: retexítque Deus oculos juvenis, et vidit montem plenum equis quorum equites ignis erant, circum Eliſæum. Deſcendentibus autem Aramæis ad ipſum, deprecatus eſt tunc Deum Eliſæus dicens, Percute O Deus gentē iſtam caligine: percuſſique fuerúntque caligine, prout dixerat Eliſæus. Tum dixit Eliſæus, Non eſt hæc via, neque hæc eſt civitas: ſequimini me, ut ducam vos ad virum quem quæritis: & duxit eos ad Samariam. Tum dixit, Domine mi, retege horum oculos ut videant: retexítque oculos eorum, & viderunt ſeſe intra Samariam. Dixit autem rex Iſraelis ad Eliſæum cùm vidiſſet eos, Cædéne perimam eos O domine mi? Ait illi, Ne perimas: num tu cepiſti eos gladio tuo & arcu tuo, ut inferas eis necem? propone jam cibum illis & aquam, ut edant ac bibant, ſeſéque recipiant ad dominum ſuum. Paravit igitur illis cibum copioſum; & cùm ediſſent ac bibiſſent, dimiſit eos, reverſique ſunt ad dominū ſuum: neque perrexerunt bellatores Aram impoſterum venire versùs Iſraelitas. Sed fuit poſtea, ut collecto filius Haddad rex Aram univerſo exercitu ſuo, aſcenderet obſiderétque Samariam: Et oriretur in Samaria fames magna propter obſidionem ejus; in tantum ut caput aſini emeretur octoginta drachmis, & quarta pars cabi fimi columbarum quinque drachmis:

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

מלכים ב : ז

clamavit mulier & ,murum super transeunte Israel rege ,fuit Et
26 וַיְהִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה
te faciat salvā Non:dixit Et .rex mi domine me salvā Fac:dicendo,eum ad
27 אֵלָיו לֵאמֹר הוֹשִׁיעָה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַל־יוֹשִׁעֵךְ
? torculari de vel ,area de num ?te faciam salvam unde ,Dominus
יְהוָה מֵאַיִן אוֹשִׁיעֵךְ הֲמִן־הַגֹּרֶן אוֹ מִן־הַיָּקֶב׃
dixit hæc Mulier :ait & ?tibi Quid :rex ei dixit Et
28 וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַזֹּאת אָמְרָה
meum filium & ,hodie eum comedamus & ,tuum filium Da :me ad
אֵלַי תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ הַיּוֹם וְאֶת־בְּנִי
dixiq; :eum comedimus & ,meum filium coximus Et .cras comedemus
29 נֹאכַל מָחָר׃ וַנְּבַשֵּׁל אֶת־בְּנִי וַנֹּאכְלֵהוּ וָאֹמַר
abscondit &:eum comedemus & ,tuum filium Da :altera die in eam ad
אֵלֶיהָ בַּיּוֹם הָאַחֵר תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ וַתַּחְבִּא
scidit & ,mulieris verba *regem audire secundùm*,fuit Et .suum filium
30 אֶת־בְּנָהּ׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־דִּבְרֵי הָאִשָּׁה וַיִּקְרַע
,populus vidit & ,murum super transeunte eo & :sua vestimenta
אֶת־בְּגָדָיו וְהוּא עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וַיַּרְא הָעָם
faciat Sic :ait Et .intrinsecus ejus carnem super saccus ecce &
31 וְהִנֵּה הַשַּׂק עַל־בְּשָׂרוֹ מִבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר כֹּה־יַעֲשֶׂה־
Saphat filii Elisaah caput steterit si ,addat sic & ,Deus mihi
לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִף אִם־יַעֲמֹד רֹאשׁ אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט
sedentes seniores & ,sua domo in *sedens* Elisaah Et .hodie eum super
32 עָלָיו הַיּוֹם׃ וֶאֱלִישָׁע יֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ וְהַזְּקֵנִים יֹשְׁבִים
,eum ad nuncius veniret antequam ,*suis faciebus* à virum misitque :secum
אִתּוֹ וַיִּשְׁלַח אִישׁ מִלְּפָנָיו בְּטֶרֶם יָבֹא הַמַּלְאָךְ אֵלָיו
homicidæ filius miserit quòd vidistis Num :seniores ad dixit ipse &
וְהוּא אָמַר אֶל־הַזְּקֵנִים הַרְּאִיתֶם כִּי־שָׁלַח בֶּן־הַמְרַצֵּחַ
claudite ,*nuncium intrare secundùm* ,videte ?meum caput *auferendum ad* ,hujus
הַזֶּה לְהָסִיר אֶת־רֹאשִׁי רְאוּ כְּבֹא הַמַּלְאָךְ סִגְרוּ
ej⁹ domini pedum *vox* nonne :ostio in eum *opprimetis* & ,ostium
הַדֶּלֶת וּלְחַצְתֶּם אֹתוֹ בַּדֶּלֶת הֲלוֹא קוֹל רַגְלֵי אֲדֹנָיו
descendens nuncius ecce & ,eis cum loquente eo Adhuc .eum post
33 אַחֲרָיו׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה הַמַּלְאָךְ יֹרֵד
expectabo quid :Domino à malum hoc Ecce :ait & ,eum ad
אֵלָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה־זֹאת הָרָעָה מֵאֵת יְהוָה מָה־אוֹחִיל
? ampliùs Dominum
לַיהוָה עוֹד׃

CAP. VII. ז

:Dominus dixit sic ;Domini verbum Audite :Elisaah dixit Et
1 וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כֹּה אָמַר יְהוָה
hordeorum sata duo & ,seclo *in* similæ satum cras tempus Juxta
כָּעֵת מָחָר סְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים
rex cujus ,*triarius* respondit Et .Someron porta in seclo *in*
2 בְּשֶׁקֶל בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־לַמֶּלֶךְ
Dominus *Ecce* :ait & ,Dei virum ad ,*ejus* manū sup innitebatur
נִשְׁעָן עַל־יָדוֹ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמַר הִנֵּה יְהוָה
tu Ecce :dixit & ?hoc *verbum* erit nunquid ,cœlis in *cataractas* *faciens*
עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִנְּכָה
erant viri quatuor Et .comedes non inde *&*,tuis oculis in *videns*
3 רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃ וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ
nos Quid :suum *socium* ad *vir* dixeruntque ;portæ ostium leprosi
מְצֹרָעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ
,civitatem Ingrediamur :dixerimus Si ?moriamur donec hic *manentes*
4 יֹשְׁבִים פֹּה עַד־מָתְנוּ׃ אִם־אָמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר
,hic manserimus si & ;ibi moriemur & ,civitate in fames &
וְהָרָעָב בָּעִיר וָמַתְנוּ שָׁם וְאִם־יָשַׁבְנוּ פֹה
si :Aram *castrametationem ad incidamus &* ,*ite* nunc & :moriemur &
וָמָתְנוּ וְעַתָּה לְכוּ וְנִפְּלָה אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם אִם־
.moriemur & ,nos mortificaverint si & ;vivemus ,nos vivificaverint
יְחַיֻּנוּ נִחְיֶה וְאִם־יְמִיתֻנוּ וָמָתְנוּ׃

Versio VULG. LAT.

26 Cúmque rex Israel transiret per murum, mulier quædam exclamavit ad eum, dicens; 27 Salva me, domine mi rex. Qui ait, Non te salvat Dominus: unde te possum salvare? de area, vel de torculari? Dixítque ad eam rex, Quid tibi vis? 28 Quæ respondit, Mulier ista dixit mihi; Da filium tuum, ut comedamus eum hodiè, & filium meum comedemus cras. 29 Coximus ergò filium meum, et comedimus. Dixíque ei die alterâ; Da filium tuū, ut comedamus eum. Quæ abscondit filium suum. 30 Quod cùm audîsset rex, scidit vestimenta sua, et transibat per murum. Vidítq; omnis populus cilicium, quo vestitus erat ad carnē intrinsecùs. 31 Et ait rex; Hæc mihi faciat Deus, & hæc addat, si steterit caput Elisei filii Saphat 32 super istum hodié. Eliseus autem sedebat in domo sua, & senes sedebant cum eo. Præmisit itaque virum: & antequàm veniret nuntius ille, dixit ad senes; Numquid scitis quòd miserit filius homicîdæ hic, ut præcidatur caput meū? videte ergò, cùm venerit nuntius, claudite ostium, & non sinatis eum introire: ecce enim sonit⁹ pedum domini ejus post 33 eum est. Adhuc illo loquente eis, apparuit nuntius, qui veniebat ad eum. Et ait, Ecce, tantum malum à Domino est: quid ampliùs expectabo à Domino?

CAP. VII.

1 DIxit autem Eliseus, Audite verbum Domini: Hæc dicit Dn̄s; In tempore hoc cras modius similæ uno statêre erit, & duo modii hordei statêre uno, 2 in porta Samariæ. Respondens unus de ducibus, super cujus manum rex incumbebat, homini Dei, ait; Si Dominus fecerit etiā cataractas in cœlo, numquid poterit esse quod loqueris? Qui ait; Videbis oculis tuis, & indè non comedes. 3 Quatuor ergò viri erāt leprosi juxta introitum portæ: qui dixerunt ad invicèm, Quid hîc esse volum⁹ donec moriamur? 4 Sive ingredi voluerimus civitatem, fame moriemur; sive manserim⁹ hîc, moriendū nobis est: venite ergò, & transfugiamus ad castra Syriæ: si pepercerint nobis, vivemus; si autem occidere voluerint, nihilominùs moriemur.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους. καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐτὸν, 27 λέγουσα, Σῶσον κύριε βασιλεῦ. Καὶ (ο) εἶπεν αὐτῇ, Μή σε σώσαι κύριος· πόθεν σώσω σε, μὴ ἀπὸ (π) ἅλωνος ἢ ἀπὸ ληνοῦ; καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Τί ἐστί σοι; 28 καὶ εἶπεν, Ἡ γυνὴ αὕτη εἶπεν πρὸς μὲ, Δὸς τὸν υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν 29 υἱόν μου (ρ) φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον. Καὶ ἡψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτὸν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, Δὸς τὸν υἱόν σου καὶ †φάγωμεν αὐτόν· καὶ ἔκρυψεν τὸν 30 υἱὸν αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ 31 τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν. Καὶ εἶπεν, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ (σ) Ἐλισαιὲ ἐπ᾽ αὐτῷ σήμερον. 32 Καὶ (τ) Ἐλισαιὲ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸ προσώπου αὐτοῦ. πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, (υ) Εἰ οἴδετε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ τούτου ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ παραθλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· οὐχὶ φωνὴ τῶν 33 ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ; Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ κυρίου· (φ) τί ὑπομείνω τῷ κυρίῳ ἔτι;

Et fuit rex Israel obambulans super murum. Et mulier clamavit ad eum, dicens; Salva, domine rex. Et dixit ei; Non te salvet Dominus, unde salvabo te, nunquid ab area, aut à torculari? Et dixit ei rex, Quid est tibi? (l) Et dixit, Mulier hæc dixit ad me; Da filium tuum, & comedem⁹ eū hodié: et filiū meū comedemus eum cras. Et coximus filium meum, & manducavimus eum. Et dixi ad eam die secundâ; Da filium tuum, & comedamus eum. Et occultavit filium suum. Et factum est, ut audivit rex Israel verba mulieris; conscidit vestimenta sua, & ipse obambulabat super murum: & vidit populus saccum super carnem ejus ab intùs. Et dixit; Hæc faciat mihi Deus, & hæc adjiciat; si stabit caput Elisæe super ipsum hodié. Et Elisæe sedebat in domo sua: & seniores sedebant cum eo. Et misit virum (m) ante faciem suam. Antequā veniret nuntius ad se, & ipse dixit ad seniores, Si (n) vidistis quia misit filius homicîdæ hic auferre caput meum? Videte cùm venerit nuntius, claudite ostium, & opprimite eum in ostio. Nónne vox pedum domini ejus post eum? Adhus ipso loquente cum eis, & ecce nuntius descendit ad eum: & dixit, Ecce hoc malum à Domino. Quid expectabo (o) Domino ultrà? 26 27 28 29 30 31 32 33

MS.A. (ο) εἶπεν, Μή σε σώσῃ κύριος· (π) τῆς ἅλωνος ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ; (ρ) φαγόμεθα αὔριον. †φάγομεν (σ) Ἐλισσαιὲ υἱοῦ Σαφὰτ ἐπ᾽ (τ) Ἐλισσαιὲ (υ) Μὴ οἴδατε (φ) τί ὑπομένω ἔτι;

ΚΕΦ. ζʹ.

1 ΚΑὶ εἶπεν (α) Ἐλισαιὲ, Ἄκουσον λόγον κυρίου· τάδε λέγει κύριος, Ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας. 2 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ᾽ ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ (β) τῷ Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταῤῥάκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ (γ) Ἐλισαιὲ εἶπεν, (δ) Ἰδοὺ σὺ ὄψει τοῖς 3 ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ. (ε) Καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως ἀποθάνω-4 μεν; Ἐὰν εἴπωμεν, Εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα. καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζησόμεθα· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα.

CAP. VII.

ET dixit Elisæe, Audi verbum Domini: Hæc dicit Dominus; (a) Sicut hora hæc, cras mensura similaginis siclo, & duæ mensuræ hordeorum siclo in portis Samariæ. Et respondit tristata super quem rex innitebatur super manum ejus, ad Elisæe, & dixit; (b) Ecce faciet Dominus cataractas in cœlo, nunquid erit verbum hoc? Et Elisæe dixit, Ecce tu videbis oculis tuis: et indè non comedes. Et quatuor viri erant leprosi apud ostium civitatis: & dixit vir ad proximum suum; Quid nos sedemus hic, donec moriamur? Si dixerimus, ingrediamur in civitatem; & fames in civitate: & moriemur ibi. Et, si sederimus hîc; & moriemur. Et nunc venite, & (c) incidamus in castra Syriæ: si vivificaverint nos; & vivemus: & si mortificaverint nos; & moriemur. 1 2 3 4

MS.A. (α) Ἐλισσαιὲ, (β) πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ, (γ) Ἐλισσαιὲ (δ) Ἰδοὺ ὄψῃ (ε) Καὶ ἰδοὺ τέσσαρες

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 וַהֲוָה מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל עָבַר עַל שׁוּרָא וְאִתְּתָא קְבִילָא קֳדָמוֹהִי לְמֵימַר פְּרֵיק רִבּוֹנִי מַלְכָּא׃
27 וַאֲמַר לָא יִפְרְקִנָּךְ יְיָ מְנַן אֶפְרְקִנָּךְ הֲמִן אִדְּרָא אוֹ מִן מַעְצַרְתָּא׃ 28 וַאֲמַר לַהּ מַלְכָּא מָה לִיךְ׃
וַאֲמַרַת אִתְּתָא הָדָא אֲמַרַת לִי הָבִי יָת בְּרִיךְ וְנֵיכְלִנֵּיהּ יוֹמָא דֵין וְיָת בְּרִי נֵיכוֹל מְחַר׃
29 וּבַשֵּׁלְנָא יָת בְּרִי וַאֲכַלְנוּהִי וַאֲמָרִית לַהּ בְּיוֹמָא אוֹחֲרָנָא הָבִי יָת בְּרִיךְ וְנֵיכְלִנֵּיהּ וְאַטְמַרַת
30 יָת בְּרַהּ׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע מַלְכָּא יָת פִּתְגָמֵי אִתְּתָא וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי וְהוּא עָבַר עַל שׁוּרָא
31 וַחֲזָא עַמָּא וְהָא סַקָּא אֲסִיר עַל בִּסְרֵיהּ מִלְּגָיו׃ וַאֲמַר כְּדֵין יַעְבֵּיד לִי יְיָ וּכְדֵין יוֹסִיף אִם
32 יִתְקַיַּם רֵישָׁא דֶאֱלִישָׁע בַּר שָׁפָט עֲלוֹהִי יוֹמָא דֵין׃ וֶאֱלִישָׁע יָתִיב בְּבֵיתֵיהּ וְסָבַיָּא יָתְבִין
עִמֵּיהּ וּשְׁלַח גַּבְרָא קֳדָמוֹהִי עַד לָא יֵיתֵי אִזְגַּדָּא לְוָתֵיהּ וְהוּא אֲמַר לְסָבַיָּא הַחֲזֵיתוּן אֲרֵי
שְׁלַח בַּר קְטוֹלָא הָדֵין לְאַעְדָּאָה יָת רֵישִׁי חֲזוֹ כְּמֵיתֵי אִזְגַּדָּא אֲחוּדוּ דַשָּׁא וְתִדְחֲקוּן יָתֵיהּ
33 בְּדַשָּׁא הֲלָא קָל רִגְלֵי רִבּוֹנֵיהּ בַּתְרוֹהִי׃ עַד דְּהוּא מְמַלֵּל עִמְּהוֹן וְהָא אִזְגַּדָּא נָחֵית לְוָתֵיהּ
וַאֲמַר הָא דָא בִּישְׁתָּא מִן קֳדָם יְיָ מָה אֲצַלֵּי קֳדָם יְיָ עוֹד׃

ז

1 וַאֲמַר אֱלִישָׁע קַבִּילוּ פִּתְגָמָא דַייָ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ כְּעִדָּנָא הָדֵין מְחַר סְאָה סוּלְתָּא בְּסִלְעָא
2 וּסְאתָן סְעוֹרִין בְּסִלְעָא בִּתְרַע דְשׁוֹמְרוֹן׃ וַאֲתֵיב גַּבְרָא דְמַלְכָּא דְסָמִיךְ עַל יְדוֹהִי יָת נְבִיָּא
דַייָ וַאֲמַר אִילוּ יְיָ פָּתַח כַּוִּין וּמַחֵית טוּבָא מִן שְׁמַיָּא הֲיֶהֱוֵי פִּתְגָמָא הָדֵין וַאֲמַר הָא אַתְּ חָזֵי
3 בְּעֵינָךְ וּמִתַּמָּן לָא תֵיכוֹל׃ וְאַרְבְּעָה גֻבְרִין הֲווֹ סְגִירִין יָתְבִין בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא וַאֲמַרוּ
4 גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מָה אֲנַחְנָא יָתְבִין כָּא עַד דִּנְמוּת׃ אִם נֵימַר נֵיעוֹל לְקַרְתָּא וְכַפְנָא בְּקַרְתָּא
וּנְמוּת תַּמָּן וְאִם נֵתִיב הָכָא וּנְמוּת אַתּוּ וּכְעַן נֵיעוֹל וְנִשְׁתְּמַע לְמַשְׁרִית אֲרָם אִם יְחַיְּנָנָא וְנֵחֵי
וְאִם יִקְטְלוּנָנָא וְנִתְקְטֵיל׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et fuit rege Israel transeunte super murum, mulier clamavit ad eum, dicendo: Salva domine mi rex. Et dixit: Ni salvet te Dominus: unde salvabo te, num ex area an ex torculari? Et dixit illi rex: Quid est tibi? & dixit: Mulier hæc dixit mihi; Da filium tuum ut comedamus eum hodie, & filium meum comedemus cras. Et coximus filium meum, & comedimus eum, & dixi illi die altero, Da filium tuum ut comedamus eum: & abscondit filium suum. Et fuit cùm audîsset rex verba mulieris, scidit vestimenta sua; & ipsum transeuntem super murum vidit populus, & ecce saccus alligatus erat super carnem ejus interiús. Et dixit, Sic faciat mihi Dominus, & sic addat si remanserit caput Elisagh filii Saphat super eum hodie. Et Elisagh sedebat in domo sua, & senes sedebant cum illo; & misit [*quendam*] virum à facie sua: nondum venerat nuncius ad eum, & ipse dixit ad senes, Num vidistis quòd miserit filius occisoris hic, ut auferat caput meum? videte cùm venerit nuncius, claudite portam & opprimatis eum in porta; nónne sonitus pedum domini ejus post eum est? Adhuc cùm ipse loqueretur cum illis, ecce nuncius descendebat ad eum, & dixit, Ecce hoc malum est à Domino; quid orabo ad Dominum ampliús? 26 27 28 29 30 31 32 33

CAP. VII.

ET dixit Elisagh, Excipite verbum Domini, sic dixit Dominus, Circa tempus hoc cras satum similæ siclo, & duo sata ordei siclo in porta Someron [*ementur*.] Et respondit *vir*, super cujus manum rex innitebatur, prophetæ Domini, & dixit, Siquidem Dominus aperiat cataractas, & demittat bona de cœlis; nunquid erit verbum istud? & dixit, Ecce tu videbis oculis tuis, at ex eis non comedes. Et quatuor viri erant leprosi, sedentes in introitu portæ, & dixerunt quisque socio suo, Quare sedemus hic quousque moriamur? Si dixerimus, Intremus urbem, fames est in urbe, & moriemur ibi: & si commorati fuerimus hic, moriemur quoque: & nunc venite, & confugiemus in castra Aram, si vivere nos permiserint, & vivemus; aut si occiderint nos, & occidemur. 1 2 3 4

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܥܒܪ ܗܘܐ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܡܩܥܝܐ ܗܘܬ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪܐ 26
ܦܪܘܩܝܢܝ ܡܪܝ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܢܦܪܩܝܟܝ ܡܪܝܐ. ܐܢܐ ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܦܪܩܝܟܝ. ܡܢ 27
ܐܕܪܐ. ܐܘ ܡܢ ܡܥܨܪܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܐ ܠܟܝ. ܐܡܪܐ ܠܗ. ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ ܐܡܪܬ 28
ܠܝ. ܗܒܝ ܒܪܟܝ ܢܐܟܠܝܘܗܝ ܝܘܡܢܐ. ܘܒܪܝ ܢܐܟܘܠ ܡܚܪ. * ܘܒܫܠܢ ܒܪܝ ܘܐܟܠܢܝܗܝ. 29
ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܒܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܗܒܝ ܒܪܟܝ ܢܐܟܠܝܘܗܝ. ܘܐܛܫܬܗ ܠܒܪܗ. * ܘܟܕ ܫܡܥ 30
ܡܠܟܐ ܡܠܝܗ ܕܐܢܬܬܐ ܟܕ ܡܗܠܟ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܨܪ ܡܐܢܘܗܝ. ܘܚܙܐ ܥܡܐ. ܕܣܩܐ ܥܠ ܒܣܪܗ
ܡܢ ܠܓܘ. * ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܠܝ ܐܠܗܐ ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ ܠܝ. ܐܢ ܬܩܘܡ 31
ܪܫܗ ܕܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ ܥܠܘܗܝ ܝܘܡܢܐ. * ܘܐܠܝܫܥ ܝܬܒ ܒܒܝܬܗ. ܘܣܒܐ ܝܬܒܝܢ 32
ܗܘܘ ܥܡܗ. ܘܫܕܪ ܓܒܪܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܥܕ ܠܐ ܐܬܐ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬܗ. ܐܡܪ ܗܘ ܠܣܒܐ.
ܚܙܝܬܘܢ ܕܫܕܪ ܒܪܗ ܕܩܛܘܠܐ ܗܢܐ ܠܡܦܣܩ ܪܫܝ. ܚܙܘ ܡܐ ܕܐܬܐ ܐܝܙܓܕܐ. ܐܚܘܕܘ ܬܪܥܐ
ܘܐܣܟܪܘܗܝ ܒܬܪܥܐ. ܗܐ ܩܠܐ ܕܪܓܠܘܗܝ ܕܡܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ. ܐܬܐ 33
ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ. ܗܐ ܗܕܐ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܢܐ ܐܣܟܐ ܬܘܒ ܠܡܪܝܐ.
* ܦܣܘܩܐ * ܙ * * ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ. ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. 1
ܠܡܚܪ ܒܥܕܢܐ ܗܢܐ. ܣܐܬܐ ܕܣܡܝܕܐ ܒܣܠܥ. ܘܬܪܬܝܢ ܣܐܝܢ ܕܣܥܪܐ ܒܣܠܥ ܒܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ.
* ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܡܣܬܡܟ ܗܘܐ ܥܠ ܐܝܕܗ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܢܥܒܕ ܟܘܐ 2
ܒܫܡܝܐ. ܢܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܥܝܢܝܟ. ܘܡܢܗ ܠܐ ܬܐܟܘܠ.
* ܘܐܪܒܥܐ ܓܒܪܝܢ ܓܪܒܝܢ. ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ. ܐܡܪ ܚܕ ܠܚܒܪܗ. ܡܢܐ 3
ܝܬܒܝܢܢ ܗܪܟܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܡܘܬ. * ܐܢ ܐܡܪܝܢܢ ܕܢܥܘܠ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܟܦܢܐ 4
ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܝܬܝܢܢ ܬܡܢ. ܘܐܢ ܝܬܒܝܢܢ ܗܪܟܐ. ܡܝܬܝܢܢ. ܗܫܐ ܬܘ
ܢܦܠ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܐܢ ܢܚܝܘܢܢ ܢܚܐ. ܘܐܢ ܢܩܛܠܘܢܢ ܢܡܘܬ.

Rege quoque Iſraelis ſuper murum tranſeunte, 25
mulier quædam clamitabat ante eum, &
dicebat, Serva me domine mi rex. Qui dixit 27
ad eam, Servet te Dominus: ego unde ſervarem
te? ex area, an ex torculari? Rurſus dixit 28
ad eam rex, Quid habes? ait illi, Mulier iſta
dixerat mihi, Da filium tuum ut comedamus
eum hodiè, filium autem meum cras comedemus.
Coximus igitur filium meum, & comedimus 29
illum: poſtero verò die dixi ad eam,
Da filium tuum ut comedamus eum, illa verò
abſcondit filium ſuum. Cùm ergò rex ſuper 30
murum ambulans audîſſet verba mulieris, ſcidit
veſtimenta ſua, (viditque populus eum
eſſe cilicio indutum ſuper carnem ſuam intrinſecus)
Et ait, Sic faciat mihi Deus, & ſic 31
addat mihi, ſi manſerit hodiè caput Eliſæi
filii Saphati ſuper eum. Igitur Eliſæo domi 32
ſuæ ſedente, & circunſedentibus ei ſenibus,
præmiſit virum: & antequam perveniret ad
eum nuntius, dixit ille ſenibus, Vidiſtíſne
quòd miſerit filius hic homicîdæ ad tollendum
caput meum? Obſervate cùm venerit
nuntius, obſerate januam, eúmque foras repellite;
quoniam ſtrepitus pedum heri ſui ſequitur
eum. Adhuc eo cum illis loquente, venit 33
ad eum nuntius, & ait *Eliſæus*, Quandoquidem
malum hoc eſt à Domino, quorſum
ulteriùs deprecarer Dominum?

CAP. VII.

Rurſum dixit Eliſæus, Audite ſermonem 1
Domini: ſic dicit Domin⁹, Cras tempore conſimili
ſatum farris ſtatere, & ſata hordei *plura*
obolo *vendentur* in porta Samariæ. Reſpondens 2
vir ille cujus manibus rex innitebatur,
dixit, Si Dominus fecerit feneſtras in
cœlis, erit ſermo iſte. Dixit ad eum, Ecce
viſurus es oculis tuis, ſed ex eo non comedes.
Interea viri quatuor leproſi ſedebant 3
extra januam, & dixit alter ad alterum, Quid
iſtic ſedemus donec moriamur? Si ſtatuerimus 4
urbem ingredi, fames valida eſt in urbe,
ac proinde ibi moriemur: ſi verò hìc ſedeamus,
moriemur: agite igitur, eamus ad caſtra
Adum: ſi nos vitâ donabunt, vivemus:
ſin autem morte nos afficient, moriemur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبينما ملك اسرائيل يوما من ذاك عابر على السور* فاذا بامراة قد استقبلته تقول اغثني ايها 26
الملك * فقال لها* اذ لا يغيثك الله من اين اغيثك* امن الاندر او من المعصر * ثم قال لها 27 28
الملك* ما لك* فقالت* ان هذه الامراة قالت لي* هاتي ابنك حتى ناكله اليوم* وناكل ابني
في غد* فطبخناه فاكلناه* فقلت لها في اليوم الاخر* هاتي ابنك لناكله* فاخبت ابنها* 29
* فلما سمع الملك كلام الامراة* مزق ثيابه وهو عابر على السور* فراى الشعب وقد انكشف 30
عن مسح على بدنه من تحت ثيابه* ثم قال* كذاك يصنع الله لي* وكذاك يزيد* ان عاش 31
اليسع بن سافاط في هذا يومه* وكان اليسع في ذلك الوقت جالسا في بيته* والمشايخ جلوس 32
معه* وقد وجه الملك رجلا من قبله* فقبل ان يصل الرسول اليه وهو قد قال* ارايتم كيف
بعث ابن القتال هذا في اخذ راسي* فانظروا كما يجي الرسول اغلقوا الباب واضغطوه* فهوذا صوت
رجلي سيده بعده* فبينما هو يتكلم بهذا الكلام* اذ وافا الرسول منحدرا اليه* فقال* هذا 33
بلاء من عند الله* فما اصلي بين يدي الله ايضا*

* الفصل السابع *

* ثم قال اليسع* اسمعوا كلام الله* كذا قال الله* انه في مثل هذا الوقت من غد يباع 1
جريب دواري باستار من الفضة* وجريبين شعيرا باستار واحد* بباب شومرون* فاجاب جبار الملك 2
الذي يستند على يد نبي الله* الو فتح الله كوي من السماء وافرغ منها الخيرات* هل يكون
هذا* فاجابه النبي* انك سترى ذلك بعينك* ولا تعيش تاكل منه* وان اربعة رجال برص 3
محجورين كانوا مقيمين خارج الباب* فقال احدهم لصاحبه* ما جلوسنا هاهنا الى ان نموت*
* ان قلنا ندخل البلد فمعا فيه من الجوع متنا* وان اقمنا هاهنا متنا ايضا* والان تعالوا 4
نمضي الى معسكر ارام* فاما ان يستبقونا فنعيش* واما ان يقتلونا* فهوذا نحن نهلك*

Dúmque rex Iſraelis quodam die tranſiret 26
ſuper murum, ecce mulier quædam occurrens
ei dicebat, Fer mihi opem O rex.
Dixit ad eam, Quandoquidem non fert o- 27
pem tibi Deus, unde ferrem tibi opem? num
ex area, an ex torculari? Tum dixit ei rex, 28
Quid tibi eſt? Quæ dixit, Mulier hæc di-
xerat mihi, Affer filium tuum ut comeda-
mus eum hodiè, filium verò meum cras
comedemus. Itaque coxim⁹ eum, et come- 29
dimus eum: ſed cùm dicerem ad eam po-
ſtero die, Affer filium tuum ut comedam⁹
eum, abſcondit illa filium ſuū. Cùm ergò 30
audîſſet rex verba mulieris, laceravit ve-
ſtes ſuas dum tranſiret ſuper murum (vi-
ditque populus detectū cilicium quod erat
ſuper corpus ej⁹ ſubter veſtes ipſius.) Tum 31
dixit, Sic faciat mihi Deus, et ſic addat, ſi
vivus manſerit Eliſæus Saphati fili⁹ hod-
ernâ die. Itaque Eliſæo tunc temporis ſe- 32
dente domi ſuæ, & ſedentibus cum eo ſe-
nibus, miſit rex hominem quendam nomine
ſuo: ſed antequā perveniret ad eum nun-
tius ille, jam dixerat; Videtiſne quomo-
do miſerit filius hic homicîdæ ad tollen-
dum caput meum? videte cum venerit
nuntius, occludite januam, & comprimite
eum; nam ecce ſtrepitus pedum domini e-
jus ſequitur eum. Dum ipſe talia verba 33
loqueretur, advenit nuntius deſcendens
ad eum: dixitque, Calamitas hæc à Deo
eſt, quid ergò Deum ampliùs orarem?

CAP. VII.

Tum dixit Eliſæus, Audite verba Dei: 1
ſic dicit Deus, Hoc eodem tempore die cra-
ſtino vendetur gjarib (pondus 255. librarum)
ſimilaginis ſtatere argenteo, & duo
gjaribi hordei ſtatere uno, in porta Sama-
riæ. Reſpondit gigas ille cujus manui rex 2
innitebatur, prophetæ Dei, Num etiamſi
aperiret Deus è cœlo feneſtras, indéque
bona profunderet, num inquam id fieret?
Reſpondit illi propheta, Id quidem vide-
bis oculo tuo, at non vives ut comedas ex
eo. Porrò quatuor viri leproſi ſecluſi de- 3
gebant extra portam, dixitque alter alte-
ri; Quorſum moramur iſtic ad mortem
uſque? Si dixerimus, Ingrediamur ur- 4
bem, fame quæ exiſtit in ea, moriemur:
ſive maneamus iſtic, itidem moriemur:
agite nunc eamus ad caſtra Aramæorum:
nam vel ſervabunt nos, ac vivemus; vel
certè ſi interficiant nos, ecce nos perituri
ſumus.

:Aram *caſtrametationem ad* *veniendum ad* ,crepuſculo in ſurrexerunt Et
5 וַיָּקֻמוּ בַנֶּשֶׁף לָבוֹא אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם
.*vir* ibi non ecce & ,Aram *caſtrametationis* extremũ ad uſq; veneruntq;
וַיָּבֹאוּ עַד־קְצֵה מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ׃
vocem & ,*currus* ſonitum Aram *caſtrametationem* fecerat *audire* Dominus Et
6 וַאדֹנָי הִשְׁמִיעַ אֶת־מַחֲנֵה אֲרָם קוֹל רֶכֶב וְקוֹל
; ſuum fratrem ad *vir* dixeruntque :magni exercitus ſonitum ,*equi*
סוּס קוֹל חַיִל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו
,Chittæorum reges Iſrael rex nos *ſuper* conduxit mercede Ecce
הִנֵּה שָׂכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחִתִּים
fugerunt &,ſurrexerunt Et nos *ſuper veniendum ad*,Ægyptiorum reges &
7 וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ׃ וַיָּקוּמוּ וַיָּנוּסוּ
& ,ſuos equos & ,ſua tentoria reliquerunt &,crepuſculo in
בַנֶּשֶׁף וַיַּעַזְבוּ אֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם וְאֶת־
.*ſuam animam ad* fugerunt & ,*ipſa* quod ſecundùm ,*caſtrametatio* ,ſuos aſinos
חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר הִוא וַיָּנֻסוּ אֶל־נַפְשָׁם׃
venerũt &,*caſtrametationis* extremũ ad uſq; ii leproſi venerunt Et
8 וַיָּבֹאוּ הַמְצֹרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קְצֵה הַמַּחֲנֶה וַיָּבֹאוּ
,argentum inde tuleruntque,biberunt &,comederũt &,unũ tentorium ad
אֶל־אֹהֶל אֶחָד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף
ad venerunt &,ſunt reverſi &:abſconderũt &,abierũt &,veſtes &,aurum &
וְזָהָב וּבְגָדִים וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־
Dixeruntq; .abſconderũt &,abierũt & ,inde tulerunt & ,aliud tentorium
9 אֹהֶל אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיֵּלְכוּ וַיַּטְמִנוּ׃ וַיֹּאמְרוּ
dies hæc dies :*facientes nos* rectè Non ;ſuum *ſocium* ad *vir*
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־
,matutinam lucem ad uſq; *differemus &*,*reticentes* nos & ,*ipſa* boni nuncii
בְּשֹׂרָה הוּא וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים וְחִכִּינוּ עַד־אוֹר הַבֹּקֶר
.regis domo nunciem⁹&,*ingrediamur &*,*itote* nũc &:*pravitas* nos inveniet &
וּמְצָאָנוּ עָווֹן וְעַתָּה לְכוּ וְנָבֹאָה וְנַגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
,eis nunciaverunt &,civitatis portarium ad clamaverunt &,venerunt Et
10 וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל־שֹׁעֵר הָעִיר וַיַּגִּידוּ לָהֶם
vox *&* ,*vir* ibi non ecce & ,Aram *caſtrametationem* ad Venimus :dicendo
לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ וְקוֹל
tentoria & ,*ligatus aſinus &* ,*ligatus equus* niſi ,hominis
אָדָם כִּי אִם־הַסּוּס אָסוּר וְהַחֲמוֹר אָסוּר וְאֹהָלִים
regis domo nunciaverunt & ,*portarios vocavit* Et .*ipſa* quòd ſecundùm
11 כַּאֲשֶׁר הֵמָּה׃ וַיִּקְרָא הַשֹּׁעֲרִים וַיַּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ
Indicabo :ſuos ſervos ad dixit & ,nocte rex Surrexitque .intrinſecus
12 פְּנִימָה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו אַגִּידָה־
famelici quòd ſciverunt ;*Aram* nobis fecerunt quod vobis nunc
נָּא לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי־רְעֵבִים
Cùm :dicendo ,agro in *latitandum ad caſtrametatione* è ſunt egreſſi & ,*nos*
אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן־הַמַּחֲנֶה לְהֵחָבֵה בַהַשָּׂדֶה לֵאמֹר כִּי־
.ingrediemur urbem in &,vivos eos *apprehendemus* &,civitate è fuerint egreſſi
יֵצְאוּ מִן־הָעִיר וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא׃
ex quinque nunc *capiant* Et :dixit & ,ejus ſervis è unus reſpondit Et
13 וַיַּעַן אֶחָד מֵעֲבָדָיו וַיֹּאמֶר וְיִקְחוּ־נָא חֲמִשָּׁה מִן־
omnẽ ſecundùm ipſi ecce :ea in remanſerunt qui ,reſiduis equis
הַסּוּסִים הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־
multitudinem omnẽ ſecundũ ipſi ecce;ea in remanſerũt qui ,Iſrael *multitudinem*
הֶהָמוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־הֲמוֹן
duos tulerunt Et.videamus &,mittamus & :erant conſumpti qui ,Iſrael
14 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־תָּמּוּ וְנִשְׁלְחָה וְנִרְאֶה׃ וַיִּקְחוּ שְׁנֵי
:dicendo,Aram *caſtrametationem* poſt rex miſit & ,equorum currus
רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֵה־אֲרָם לֵאמֹר
via omnis ecce & ,Jarden ad uſque eos poſt abierunt Et .videte &,Ite
15 לְכוּ וּרְאוּ׃ וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד־הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל־הַדֶּרֶךְ
:*ipſos feſtinando in Aram* projecerunt quæ vaſis & ,veſtibus erat plena
מְלֵאָה בְגָדִים וְכֵלִים אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֲרָם בְּהֵחָפְזָם
.regi indicaverunt et ,nuncii ſunt reverſi &
וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

5 Surrexerunt ergò veſperì, ut venirent ad caſtra Syriæ. Cúmque veniſſent ad principium caſtrorum Syriæ, nullum ibidẽ 6 repererunt. Siquidem Dominus ſonitum audiri fecerat in caſtris Syriæ, curruũ, & equorum, & exercitûs plurimi: dixerúntque ad invicem; Ecce mercede conduxit adverſũ nos rex Iſrael reges Hethæorum & Ægyptiorũ, & venerunt ſuper 7 nos. Surrexerunt ergò, & fugerũt in tenebris, et dereliquerũt tentoria ſua, & equos & aſinos, in caſtris, fugerúntque; animas tantùm ſuas ſalvare cu- 8 pientes. Igitur cùm veniſſent leproſi illi ad principiũ caſtrorum, ingreſſi ſunt unũ tabernaculum, & comederunt, & biberunt: tulerúntque indè argentum, & aurum, & veſtes, et abierunt, et abſconderunt: et rurſũ reverſi ſunt ad aliud tabernaculum, & indè ſimiliter 9 auferentes abſconderunt. Dixerúntque ad invicẽ, Non rectè facimus: hæc enim dies boni nuntii eſt. Si tacuerimus, & noluerim⁹ nuntiare uſque manè, ſceleris arguemur: venite, eamus, & nuntiemus in aula 10 regis. Cúmque veniſſent ad portam civitatis, narraverunt eis, dicentes; Ivimus ad caſtra Syriæ, & nullum ibidem reperimus hominem, niſi equos et aſinos alligatos, & fixa tento- 11 ria. Ierunt ergò portarii, & nuntiaverunt in palatio regis 12 intrinſecús. Qui ſurrexit nocte, & ait ad ſervos ſuos; Dico vobis quid fecerint nobis Syri: Sciunt quia fame laboramus, & idcircò egreſſi ſunt de caſtris, & latitant in agris, dicentes; Cúm egreſſi fuerint de civitate, capiemus eos vivos, & tunc civitatem ingredi po- 13 terimus. Reſpondit autem unus ſervorum ejus; Tollamus quinq; equos, qui remanſerunt in urbe, (quia ipſi tantùm ſunt in univerſa multitudine Iſrael, alii enim conſumpti ſunt,) & mittentes, explorare poteri- 14 mus. Adduxerunt ergò duos equos, miſítque rex in caſtra Syrorum, dicens; Ite, & vide- 15 te. Qui abierunt poſt eos uſque ad Jordanem: ecce autem omnis via plena erat veſtibus & vaſis, quæ projecerant Syri cùm turbarentur: reverſíque nuntii indicaverunt regi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· καὶ ἦλθον (ζ) εἰς μέρος παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐκεῖ. 6 Καὶ κύριος (η) ἀκουστὴν ἐποίησε παρεμβολὴν τῆς Συρίας φωνὴν (†) ἅρματος καὶ φωνὴν ἵππου, φωνὴν δυνάμεως μεγάλης. καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' (θ) ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς βασιλέας τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας Αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς. 7 Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει, καὶ ἐγκατέλιπον τὰς σκηνὰς (ι) αὐτῶν, καὶ τοὺς ἵππους (κ) αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους (λ) αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἔστι, καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν. 8 Καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον, καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπορεύθησαν, (μ) καὶ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ κατέκρυψαν. 9 Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν. ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστί, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν, καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωΐ, καὶ εὑρήσομεν ἀνομίαν· καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰσέλθωμεν καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. 10 Καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες, Εἰσήλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ καὶ φωνὴ ἀνθρώπου, ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ (ν) ὄνος, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσί. 11 Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροί, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἔσω. 12 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς, καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν Συρία. ἔγνωσαν ὅτι πεινῶμεν (ξ) ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγοντες, Ὅτι ἐξελεύσονται (ο) ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν (π) εἰσελευσόμεθα. 13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Λαβέτωσαν (ρ) δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν ὑπολελειμμένων οἳ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδού εἰσι πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ἰσραὴλ τὸ ἐκλεῖπον, 14 καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὀψόμεθα. Καὶ ἔλαβον δύο ἐπιβάτας ἵππων· καὶ ἀπέστειλεν ὁ (σ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως Συρίας, 15 λέγων, Δεῦτε, καὶ ἴδετε. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν ἔρριψε Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς. καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ.

Et ſurrexerunt in tenebris ad intrandum in caſtra Syriæ: & venerunt in partem caſtrorum Syriæ: & ecce non eſt vir ibi. 5 *Et Dominus (d) audientia fecerat caſtra Syriæ vocem currûs, & vocem equi, vocem virtutis magnæ. Et dixit vir ad fratrem ſuum; Nunc mercede conduxit ſuper nos rex Iſrael reges Chettæorum, & reges Ægypti ad veniendum ſuper nos.* 6 *Et ſurrexerunt, & aufugerunt in tenebris, & reliquerunt tabernacula ſua, & equos ſuos, & aſinos ſuos in caſtris, ſicut (c) ſunt: & fugerunt (f) ad animam ſuam.* 7 *Et intraverunt leproſi hi uſq; ad partem caſtrorũ, & intraverunt in tabernaculum unum, & comederunt, & biberunt, & tulerunt indè argentum, & aurum, & veſtem. Et (g) iverunt, & converterunt ſe indè, & intraverunt in tabernaculum aliud, & ſumpſerunt indè, & iverunt, & abſconderunt.* 8 *Et dixit vir ad proximum ſuum, (b) Non ſic nos facimus. Dies hæc, dies boni nuntii eſt: & nos tacemus, & manemus uſq; ad lucem matutinam, & inveniemus iniquitatem. Et nunc agite, & intremus, & annuntiemus in domum regis.* 9 *Et intrârunt, & clamaverunt ad portam civitatis, & annuntiaverunt eis, dicentes; Intravimus in caſtra Syriæ: & ecce non eſt ibi vir, & vox hominis: quoniam niſi equus ligatus, & aſinus, & tabernacula eorum, ſicut ſunt.* 10 *Et clamaverunt janitores, & annuntiaverunt in domum regis intús.* 11 *Et ſurrexit rex nocte, & dixit ad pueros ſuos; Annuntiabo nunc vobis, quæ fecit nobis Syria. Noverunt, quia eſurimus nos: & exierunt de caſtris, & abſconderunt ſe in agro, dicentes; Quoniam egredientur de civitate, & comprehendemus eos viventes, & in civitatem intrabimus.* 12 *Et reſpondit unus puerorum ejus, & dixit; Sumant nunc quinq; de equis reſiduis, qui (i) remanſerunt hîc, (ecce ſunt ad omnem multitudinem Iſrael, quod defecit,) & mittemus illuc, et videbimus.* 13 *Et ſumpſerunt duos aſcenſores equorum: Et miſit rex Iſrael poſt (k) regem Syriæ, dicens; Ite, et videte.* 14 *Et iverunt poſt eos uſq; ad Jordanem. Et ecce omnis via plena veſtimentorum, et vaſorum, quæ projecerat Syria, dum ipſi paverent. Et reverterunt nuntii, et annuntiaverunt regi.* 15

MS.A. (ζ) εἰς μέσον (η) ἐποίησεν ἀκουστὴν παρεμβολὴν Συρίας (†) ἅρματος καὶ φωνὴν δυνάμεως (θ) ἡμᾶς βασιλεὺς (ι) ἑαυτῶν, (κ) ἑαυτῶν, (λ) ἑαυτῶν (μ) καὶ ἔκρυψαν, καὶ ἐπέστρεψαν, καὶ εἰσῆλθον (ν) ὄνος δεδεμένος, καὶ αἱ (ξ) καὶ ἡμεῖς, (ο) ἐκ τῆς * γῆς, καὶ (π) εἰσελευσόμεθα καὶ ἐξελευσόμεθα. Καὶ (ρ) δὴ * πάντες ἀπὸ τῶν (σ) βασιλεὺς ὀπίσω

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וקמו בקבלא למעל למשרית ארם ואתו עד סיפי משרית ארם והא לית תמן אנש׃
6 ומן קדם יי אשתמע למשרית ארם קל רתיכין וקל סוסון קל משרין סגיאן ואמרו גבר
לחבריה הא אגר עלנא מלכא דישראל ית מלכי חתאי וית מלכי מצראי למיתי עלנא׃
7 וקמו וערקו בקבלא ושבקו ית משכניהון וית סוסותהון וית חמריהון במשריתא כמא
8 דהיא וערקו לשיזבא נפשיהון׃ ואתו סגיריא האלין עד סיפי משריתא ועלו למשכנא
חד ואכלו ושתיאו ונסיבו מתמן כספא ודהבא ולבושין ואזלו ואטמרו ותבו ועלו
9 למשכנא אוחרנא ונסיבו מתמן ואזלו ואטמרו׃ ואמרו גבר לחבריה לא כשר מה
דאנחנא עבדין יומא הדין יום בסורא הוא ואלו אנחנא שתקין ומורכין עד נהור צפרא
10 ויערעננא חובא וכען אתו ונתמטי ונחוי בית מלכא׃ ואתו וקרו לנטרי תרע קרתא
וחויאו להון למימר אתינא למשרית ארם והא לית תמן גבר וקל אנש אלהן סוסון
11 אסירין וחמרין אסירין ומשכנין כמא דאנון׃ וקרא נטרי תרעא וחויאו בית מלכא לגיו׃
12 וקם מלכא בליליא ואמר לעבדוהי אחוי כען לכון ית דעבדו לנא אנש ארם ידעין ארי
כפנין אנחנא ונפקו מן משריתא לאטמרא בחקלא למימר אם יפקון מן קרתא
13 וניחודונון כד חיין ולקרתא נעול׃ ואתיב חד מעבדוהי ואמר וידברון כען חמשא מן
סוסותא מן שארא דאשתארו בה הא אנון ככל המונא דישראל דאשתארו בה אם
14 יבדון הא אנון ככל המונא דישראל דספו ונשלח ונחזי׃ ודברו תרין רכבי סוסין ושלח
15 מלכא בתר משרית ארם למימר אזילו וחזו׃ ואזלו בתריהון עד ירדנא והא כל אורחא
מליא לבושין ומנין דרמו אנש ארם באתבעותהון למערק ותבו אזגדיא וחויאו למלכא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſurrexerunt in tenebris ut intrarent caſtra Aram: & venerunt uſq; ad 5 extrema caſtrorum Aram, & ecce non erat ibi aliquis. Et à Dño audita eſt 6 in caſtris Aram vox curruum, & vox equorum, vox caſtrorum multorum; & dixerunt quiſq; ad ſocium ſuum, Ecce conduxit contra nos rex Iſrael reges Hhithæorum, & reges *Ægyptiorum* ut veniant contra nos. Et ſur- 7 rexerunt & fugerunt in tenebris, & deſeruerunt tabernacula ſua, & equos ſuos, & aſinos ſuos, caſtris ſicut fuerunt [*exiſtentibus*;] & fugerunt ut ſervarent animas ſuas. Et venerunt leproſi illi uſq; ad extrema caſtrorum, & 8 introierunt in tabernaculũ cujuſdam; & comederunt & biberunt; & acceperunt inde argentũ et aurum, et veſtes, & abierunt et abſconderunt, & redierunt, & ingreſſi ſunt in tentoriũ aliud, & acceperunt inde, & abierunt & abſconderunt. Et dixerunt unuſquiſq; ad ſociũ ſuum, Non rectum eſt id 9 quod nos facim⁹: dies hæc, dies boni nuncii eſt; & ſiquidem nos tacuerim⁹ & diſtulerim⁹ quouſq; luceat aurora, occurret nobis culpa: & nunc venite, & pertingamus, & indicemus domui regis. Et venerunt & clamaverunt 10 ad cuſtodes portæ urbis, & nunciaverunt eis, dicendo: Venimus ad caſtra Aram, & ecce non erat ibi aliquis, nec vox hominis, ſed equi ligati, & aſini ligati, & tentoria ſicuti fuerant. Et clamaverunt cuſtodes portæ, 11 & renunciaverunt domui regis interiùs. Et ſurrexit rex nocte, & dixit 12 ſervis ſuis, Indicabo nunc vobis quid fecerunt nobis homines Aram: cognoverunt quòd famelici ſumus, & exierunt ex caſtris ut abſconderent ſe in agro, dicendo: Quoniam exibunt ex urbe, & comprehendemus illos vivos, & in urbem intrabimus. Et reſpondit unus de ſervis ſuis, & dixit, 13 Accipiant, quæſo, quinque ex equis relictis, qui relicti ſunt in ea; ecce illi ſunt ſicut omnis multitudo Iſrael qui relicti ſunt in ea: ſi perierint, ecce illi ſunt ſicut omnis multitudo Iſrael qui finierunt, & mittamus & videamus. Et acceperunt duos currus equorum, & miſit rex poſt caſtra Aram, dicen- 14 do, Ite & videte. Et iverunt poſt illos uſq; ad Jardena, & ecce omnis via 15 plena veſtibus & vaſis quæ projecerant homines Aram, dum feſtinarent fugere; & redierunt nuncii & indicaverunt regi.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

* ܘܩܡܘ ܒܢܫܦܐ ܠܡܐܙܠ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܘ ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܐ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ 5
ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܐܢܫ. * ܘܡܪܝܐ ܐܫܡܥ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܩܠܐ ܕܪܟܒܐ. ܘܩܠܐ ܣܘܣܝܐ 6
ܪܒܐ. ܘܐܡܪܘ ܚܕ ܠܚܕ. ܗܐ ܐܓܪ ܥܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܠܟܐ ܕܚܬܝܐ ܘܠܡܠܟܐ
ܕܡܨܪܝܐ. ܕܢܐܬܘܢ ܥܠܝܢ. * ܘܩܡܘ ܥܪܩܘ ܒܢܫܦܐ. ܘܫܒܩܘ ܡܫܟܢܝܗܘܢ
ܘܣܘܣܘܬܗܘܢ ܘܚܡܪܝܗܘܢ. ܘܡܫܪܝܬܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗ. ܘܥܪܩܘ ܒܢܦܫܗܘܢ. * ܘܐܬܘ ܓܪܒܐ 7
ܗܢܘܢ ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܐ ܕܡܫܪܝܬܐ. ܘܥܠܘ ܠܡܫܟܢܐ ܚܕ. ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ. ܘܫܩܠܘ ܡܢ 8
ܬܡܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܠܒܘܫܐ. ܘܐܙܠܘ ܘܛܫܘ. ܘܗܦܟܘ. ܘܥܠܘ ܠܡܫܟܢܐ ܐܚܪܢܐ.
ܘܫܩܠܘ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܙܠܘ ܘܛܫܘ. * ܘܐܡܪܘ ܚܕ ܠܚܕ. ܠܐ ܫܦܝܪܐܝܬ ܥܒܕܝܢܢ ܚܢܢ. 9
ܝܘܡܢܐ ܝܘܡܐ ܕܣܒܪܬܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܐܡܬܝ ܫܬܝܩܝܢܢ. ܘܡܣܟܝܢܢ ܥܕܡܐ ܕܢܢܗܪ
ܨܦܪܐ. ܘܢܕܪܟܢ ܚܛܗܐ. ܗܫܐ ܬܘ ܢܐܙܠ ܢܚܘܐ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܘ ܘܩܪܘ ܠܢܛܘܪܐ 10
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܚܘܝܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪܘ. ܐܙܠܢ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ ܐܢܫ. ܘܠܐ ܩܠܐ
ܐܠܐ ܐܢ ܣܘܣܘܬܐ ܕܐܣܝܪܢ. ܘܚܡܪܐ ܕܐܣܝܪܝܢ. ܘܡܫܟܢܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ. * ܘܩܪܘ ܢܛܘܪܐ. ܘܚܘܝܘ 11
ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ. ܐܚܘܝܟܘܢ ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܠܢ 12
ܐܕܘܡܝܐ. ܝܕܥܘ ܕܟܦܢܝܢܢ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܠܡܛܫܝܘ ܒܚܘܪܒܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܐ
ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܩܪܝܬܐ. ܢܐܚܕ ܐܢܘܢ ܟܕ ܚܝܝܢ. ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܢܥܘܠ. * ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ 13
ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܢܣܒܘܢ ܚܡܫܐ ܡܢ ܪܟܒܐ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܐܢ ܐܬܐܚܕܘ. ܢܬܚܫܒܘܢ ܐܝܟ ܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܐܒܕܘ. ܘܢܫܕܪ ܘܢܚܙܐ. * ܘܪܟܒܘ ܬܪܝܢ ܙܘܓܝܢ ܕܪܟܒܐ. ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܒܬܪ 14
ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܡܪ. ܙܠܘ ܚܙܘ. * ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܪܕܢܢ. ܘܚܙܘ 15
ܟܠܗ ܐܘܪܚܐ ܡܠܝܐ ܡܐܢܐ ܘܙܝܢܐ ܕܫܕܘ ܐܕܘܡܝܐ ܒܣܪܗܒܘܬܗܘܢ. ܘܗܦܟܘ ܐܝܙܓܕܐ
ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ.

* Quare ſurgentes in crepuſculo ad eundum in 5
caſtra Adum,& pervenientes uſque ad terminum
caſtrorum Adum,nemo illic erat. (Nam 6
Dominus audire fecerat in caſtris Adum ſtrepitum
equitum, & ſonitum equorum, & ſonitum
exercitûs magni : ideóque dixerant
alter ad alterum, Ecce rex Iſraelis conduxit
adversùm nos regem Hethæorum & regem
Ægyptiorum, ut veniant contra nos. Et ſurgentes 7
fugerant in crepuſculo, & reliquerant
tentoria ſua, equos & aſinos ſuos, &
caſtra ſua ut erant compoſita,& fugerant ipſi
nudi.) Venientes inquam, leproſi illi uſque 8
ad terminum caſtrorum, ingreſſi ſunt tentorium
unum, cōmederunt ac biberunt : & auferentes
inde argentum,aurum,& veſtes, abierunt
& *humi* abſconderunt:tum reverſi,& in
aliud tentorium ingreſſi, abſtulerunt inde, &
euntes abdiderunt. Dixerunt autem alter ad 9
alterum, Non rectè facimus: hódie dies eſt
fauſti nuntii : quouſque tandem ſilebimus,
& expectabimus donec illuceſcat matutinum,
ut deprehendat nos peccatum ? agite igitur,
eamus indicatum in domo regia. Itaque venientes 10
vocaverunt janitores civitatis, & indicârunt
eis, ac dixerunt, Ivimus ad caſtra
Adum,nec ullus erat ibi homo,neque vox humana,
ſed tantummodo equi ligati,& aſini ligati,
& caſtra ut erant. Accedentes ergò janitores, 11
rem indicârunt domui regis. Quapropter 12
rex noctu conſurgens dixit ſervis ſuis,
Indicabo vobis quid fecerint nobis Adumæi:
ſcientes nos fame laborare,egreſſi ſunt è
caſtris ad abdendū ſe in deſerto,dicētes,Cùm
exierint è civitate,capiemus eos vivos, & ingrediemur
civitatem. Reſpondens quidem è 13
ſervis ejus dixit,Adducantur quinque ex equitibus
qui reliqui ſunt : ſi capti fuerint, cenſebuntur
cum univerſo populo Iſraelis qui
perierunt : & mittamus exploratum. Cùm 14
ergò equos conſcendiſſent duo paria equitū,
miſit *eos* rex poſt caſtra Adum, & ait, Ite, explorate.
Qui ſectantes eos ad Jordanē uſque, 15
& videntes totam viam plenā armis et veſtibus
quæ reliquerant Adumæi in feſtinatione
ſua; reverſi ſunt nuntii, et indicârunt regi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فقاموا وقت مسي للمضي الي عسكر ارام* وبلغوا الي اقصي معسكرهم* فاذا ليس هناك انسان* 5
* وان الله كان اسمع معسكر ارام من عنده صوت ركب* وصوت خيل* وصوت عسكر عظيم* 6
فقال الرجل منهم لصاحبه* ما هذا الا ملك بني اسراييل* اكتري علينا ملوك الحثيين
وملوك مصر ليجيوا الينا* فقاموا وهربوا ممسيا* وتركوا جميع خيمهم* وخيلهم وحميرهم* والعسكر 7
كما هو بجملته* وهربوا ناجيين بحشاشاتهم* وجاوا هولاء المحجورين الي طرف العسكر* فدخلوا الي 8
احدي الخيم* فاكلوا وشربوا* واخذوا من ثم فضة وذهبا ولباسا* ومضوا وطمروه* وعادوا ودخلوا
مضربا اخر* واخذوا من هناك* ومضوا وطمروا ايضا* ثم قال احدهم* ليس جيد ما نصنع* ان
يومنا هذا يوم بشارة* وان نحن سكتنا وانتظرنا نور الصبح لزمنا علي ذلك اثما* والان تعالوا 9
ندخل ونحكي ذلك في دار الملك* فجاوا وعرفوا حفاظ ابواب القرية* وحكوا لهم قايلين انا 10
وافينا معسكر ارام* واذ ليس ثم انسان* ولا صوت انسان* الا ان الخيل مربوطة* والحمير مربوطة*
والخيم قايمة كما هي* فاعلن ذلك حراس ابواب القرية في القرية* وعرفوا ذلك لمن دخل دار 11
الملك* وقام الملك في الليل* وقال لعبيده* انا اقول لكم ما صنعوه ادوم* قد علموا انا جياعا* 12
خرجوا من المعسكر وكمنوا في الصحراء* يقولوا كيما يخرجوا من القرية فنقبض عليهم احياء
وندخل القرية* فاجاب احد عبيد الملك وقال* نبعث الان خمسة من الفرسان الباقية التي 13
تبقت هناك* فان سلموا كانوا معدودين فيما تبقي من الاسراييليين* وان هلكوا فنعدهم
كالجماعة من ال اسراييل الذين هلكوا* فنوجه وننظر* فاخذوا فارسين* ووجه بهما الملك الي 14
ما خلف معسكر ارام* وقال لهما* امضيا وانظرا* فمضوا في اثارهم الي الاردن* فوجدوا جميع 15
الارض مملية من الثياب والالة* كما رموها قوم ارام عند خوفهم وهربهم* ورجعا*

* *Surgentes itaq; tempore veſpertino ut pergerent* 5
ad exercitum Aramæorum, pervenerunt
ad extrema eorum caſtra, & ecce
nemo illîc aderat. Nam Deus audiendum 6
prodiderat à ſe in caſtris Aram ſonitum
equitum,et ſonitum equorum,& ſtrepitum
ingentis exercitûs; adeò ut diceret quilibet
ex eis ſocio ſuo, Nil aliud eſt hoc niſi
rex filiorum Iſrael,qui mercede conduxit
adverſùm nos reges Hethæorum & reges
Ægypti, ut venirent contra nos. Et ſurgentes 7
fugerunt ſub nocte,et relictis omnibus
tentoriis ſuis, equis & aſinis ſuis, totiſque
ut erant caſtris, fugerunt, ſupremū
ſpiritum ſuum eripientes. Venientes inquam, 8
illi ſecluſi ad extrema caſtra, ingreſſi
tentorium quoddam ederunt ac biberunt,
& acceperunt inde argentum &
aurum, atque veſtes,et euntes abdiderunt
ea: tum redeuntes,& aliud tentorium ingreſſi
rapuerunt inde,et euntes abdiderunt
etiam. Tum dixit unus eorum, Iniquum 9
eſt quod agimus; dies enim hodierna fauſti
dies eſt nuntii : quòd ſi ſiluerimus, &
expectaverimus lucem matutinam, in crimen
ob id incurremus : agite ergò, ingrediamur,
ídque in æde regia narremus.
Itaque venientes nuntiaverunt cuſtodibus 10
portarum civitatis,& narraverunt eis,dicentes;
Permeavimus uſque ad caſtra Aramæorum,
& ecce nullus erat ibi homo,
neque vox humana; at verò equi ſunt ibi
ligati, & aſini ligati, & tentoria integra
manentia. Promulgârunt id cuſtodes januarum 11
civitatis in urbe, notúmque fecerunt
eis qui aulam regiam ingrediebantur.
At rex noctu conſurgens dixit ſervis ſuis, 12
Ego dicam vobis quid fecerint Adumæi:
nôrunt nos eſſe famelicos, ideò è caſtris
egreſſi inſidias tetenderunt in deſerto,dicentes;
ubi egredientur è civitate,capiemus
eos vivos,et urbem ingrediemur. Reſpondens 13
autem quidam ſervorum regis,
ait; Mittamus jam quinque ex equitibus
reſiduis qui remanent, illuc : ſi evaſerint,
computabuntur inter eos qui reliqui ſunt
ex Iſraelitis; ſin autem perierint, cenſebimus
eos perinde ac reliquos Iſraelitas qui
perierunt : mittamus igitur,& videamus.
Tulerunt ergò duos equites,quos miſit rex 14
poſt caſtra Aramæorum,dicens eis; Ite,&
videte. Sequentes igitur eorum veſtigia, 15
ad Jordanem uſque,repererunt univerſam
terram plenam veſtimentis et armis, prout
jecerant ea Aramæi dum trepidi fugerent:
tum reverſi ſunt.

ſatum fuit &:Aram *caſtrametationenem diripuerunt* & ,populus eſt egreſſus Et
16 וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבֹזּוּ אֵת מַחֲנֵה אֲרָם וַיְהִי סְאָה־
.Domini verbum juxta ſeclo in *hordeorum* ſata duo & ,ſeclo in ſimilæ
סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשָׁקֶל כִּדְבַר יְהוָה׃
ſuper *ejus* manũ ſuper innitebatur cujus *triſtatam* conſtituit rex Et
17 וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת־הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־נִשְׁעָן עַל־יָדוֹ עַל־
fuerat locut⁹ſicut,eſt mortu⁹&,porta in popul⁹ eum *conculcaverũt* &,portam
הַשַּׁעַר וַיִּרְמְסֻהוּ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
,fuit Et.eum ad *regem deſcendendo in* eſt locutus qui ,Dei vir
18 אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרֶדֶת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו׃ וַיְהִי
hordeorum ſata Duo :dicendo ,regem ad Dei *virum loqui* ſecundùm
כְּדַבֵּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם שְׂעֹרִים
porta in cras tempus ſecundùm erit ſeclo *in* ſimilæ ſatum & ,ſeclo in
בְּשֶׁקֶל וּסְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר בְּשַׁעַר
ecce Et :ait & ,Dei virum ad *triſtata* reſpondit Et .Someron
19 שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמַר וְהִנֵּה
? hoc *verbum ſecundùm* erit nunquid ,cœlis in *cataractas faciens Dominus*
יְהוָה עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה
ei fuit Et .comedes non inde & ,tuis oculis in *videns* tu Ecce:dixit &
20 וַיֹּאמֶר הִנְּךָ רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃ וַיְהִי־לוֹ
.eſt mortuus & ,porta in populus eum conculcaverunt & :ſic
כֵּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת׃

CAP. VIII. ח

fecerat vivere cujus ,mulierem ad eſt locutus Eliſaah Et
1 וֶאֱלִישָׁע דִּבֶּר אֶל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־
peregrinare & ,tua *domus* & tu vade & ,Surge :dicendo ,*ejus* filium
בְּנָהּ לֵאמֹר קוּמִי וּלְכִי אַתְּ וּבֵיתֵךְ וְגוּרִי
ad venit etiam & ,famem *ad* Dominus vocavit nam *:peregrinaberis quo in*
בַּאֲשֶׁר תָּגוּרִי כִּי־קָרָא יְהוָה לָרָעָב וְגַם־בָּא אֶל־
verbum juxta fecit & ,mulier Surrexitque .annis ſeptem terram
2 הָאָרֶץ שֶׁבַע שָׁנִים׃ וַתָּקָם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כִּדְבַר
terra in eſt peregrinata &,ej⁹ *domus* & ,ipſa abiit & : Dei viri
אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתָּגָר בְּאֶרֶץ
, annorum ſeptem fine *à* ,fuit Et .annis ſeptem Peliſtim
3 פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים׃ וַיְהִי מִקְצֵה שֶׁבַע שָׁנִים
ad *clamandum ad* eſt egreſſa & ,Peliſtim terra è mulier eſt reverſa &
וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לִצְעֹק אֶל־
Ghechazi ad *loquens* rex Et *.ſuum agrum ad & ,ſuam domum ad* regem
4 הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתָהּ וְאֶל־שָׂדָהּ׃ וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל־גֵּחֲזִי
magnalia omnia mihi *nunc* Narra :dicendo ,Dei viri puerum
נַעַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר סַפְּרָה־נָּא לִי אֵת כָּל־הַגְּדֹלוֹת
regi narrante eo ,fuit Et .Eliſaah fecit quæ
5 אֲשֶׁר־עָשָׂה אֱלִישָׁע׃ וַיְהִי הוּא־מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת־
vivificaverat cujus mulier ecce & ,mortuum fecerat vivere quòd
אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־הַמֵּת וְהִנֵּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה
:ſuo agro *ſuper* & ,ſua domo *ſuper* regem ad *clamans* ,*ejus* filium
אֶת־בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל־הַמֶּלֶךְ עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדָהּ
,ejus filius hic & ,mulier hæc ,rex mi Domine;Ghechazi dixitque
וַיֹּאמֶר גֵּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה־בְּנָהּ
,mulierem rex interrogavit Et .Eliſaah vivificavit quem
6 אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֱלִישָׁע׃ וַיִּשְׁאַל הַמֶּלֶךְ לָאִשָּׁה
Reſtitue :dicendo unum eunuchum rex ei deditque :ei narravit &
וַתְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּתֶּן־לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הָשֵׁיב
reliquit die à agri *proventus* omnes & ,ei quæ omnia
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת כָּל־תְּבוּאֹת הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עָזְבָה
Ben-hadad & ,Dammeſec Eliſaah venit Et *.nunc* ad uſque &,terram
7 אֶת־הָאָרֶץ וְעַד־עָתָּה׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבֶן־הֲדַד
vir Venit :dicendo ,ei eſt nunciatumq; *:ægrotans* Aram rex
מֶלֶךְ־אֲרָם חֹלֶה וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר בָּא אִישׁ
.huc uſque Dei
הָאֱלֹהִים עַד־הֵנָּה׃

Verſio VULG. LAT.

16 Et egreſſus popul⁹ diripuit caſtra Syriæ: factúſque eſt modius ſimilæ ſtatêre uno, & duo modii hordei ſtatêre uno, juxta verbum Domini. 17 Porrò rex ducem illum, in cujus manu incumbebat, conſtituit ad portam: quem conculcavit turba in introitu portæ, & mortuus eſt, juxta quod locutus fuerat vir Dei, quando deſcenderat rex ad eum. 18 Factúmque eſt ſecundùm ſermonem viri Dei, quem dixerat regi, quando ait; Duo modii hordei ſtatêre uno erunt, & modius ſimilæ ſtatêre uno, hoc eodem tempore cras in porta Samariæ: 19 Quando reſponderat dux ille viro Dei, & dixerat; Etiamſi Dominus fecerit cataractas in cœlo, numquid poterit fieri quod loqueris? Et dixit ei; Videbis oculis tuis, & indè non comedes. 20 Evênit ergò ei ſicut prædictũ fuerat, & conculcavit eum populus in porta, & mortuus eſt.

CAP. VIII.

1 ELiſeus autem locutus eſt ad mulierem, cujus vivere fecerat filium, dicens; Surge, vade tu & domus tua, & peregrinare ubicunque repereris? vocavit enim Dominus famem, & veniet ſuper terram ſeptem annis. 2 Quæ ſurrexit, & fecit juxta verbum hominis Dei: & vadens cum domo ſua, peregrinata eſt in terra Philiſthiim 3 diebus multis. Cúmque finiti eſſent anni ſepté, reverſa eſt mulier de terra Philiſthiim: & egreſſa eſt ut interpellaret regẽ pro domo ſua, & pro agris 4 ſuis. Rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei, dicens; Narra mihi omnia ma- 5 gnalia quæ fecit Eliſeus. Cúmque ille narraret regi quo modo mortuum ſuſcitâſſet, apparuit mulier, cujus vivificaverat filium, clamans ad regem pro domo ſua, et pro agris ſuis. Dixítque Giezi; Domine mi rex, hæc eſt mulier, & hic eſt filius ejus, quem ſuſcitavit Eliſeus. 6 Et interrogavit rex mulierem: quæ narravit ei. Dedítq; ei rex eunuchum unum, dicens; Reſtitue ei omnia quæ ſua ſunt, & univerſos reditus agrorum, à die quâ reliquit terram uſque 7 ad præſens. Venit quoque Eliſeus Damaſcum, & Benadad rex Syriæ ægrotabat: nuntiaverúntque ei, dicentes; Venit vir Dei huc.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασε τὴν παρεμβολὴν Συρίας. καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως (τ) σίκλου, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ δίμετρον 17 κριθῶν σίκλου. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο (υ) τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πύλης. καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς (φ) ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε (χ) καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν. 18 Καὶ ἐγένετο (ψ) καθὰ ἐλάλησεν (ω) Ἐλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου· καὶ ἔσται ὡς (α) ἡ ὥρα αὔριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας. 19 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ (β) Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ κύριος ποιεῖ καταῤῥάκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ εἶπεν (γ) Ἐλισαιὲ, Ἰδοὺ (δ) ὄψει τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν (ε) οὐ μὴ φάγῃ. 20 Καὶ ἐγένετο (ζ) οὕτως· καὶ (η) συνεπάτησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε.

Et exivit populus: & diripuerunt caſtra Syriæ. Et facta eſt menſura ſimilaginis ſiclo juxta verbum Domini, & duæ menſuræ hordeorum ſiclo. 17 Et rex ſtatuit triſtatam, ſuper quem rex innitebatur (l) manu ſuâ, ſuper portam. Et conculcavit eum populus in porta: & mortuus eſt; ſicut locu⁹ eſt homo Dei, qui locu⁹ eſt in aſcendendo nuntium ad eum. 18 Et factum eſt, ſicut locut⁹ eſt Eliſæe ad regem, dicens; Duæ menſuræ hordei ſiclo, & menſura ſimilaginis ſiclo: & erit, ſicut hora, cras in porta Samariæ: 19 Et reſpondit triſtata ad Eliſæe, & dixit; Ecce Dominus facit cataractas in cœlo; nunquid erit verbum hoc? Et dixit Eliſæe, Ecce videbis oculis tuis, & indè non comedes. 20 Et factum eſt ita. Et conculcaverunt eum populus in porta: & mortuus eſt.

MS.A. (τ) σίκλου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. Καὶ (υ) ἐπὶ τῇ (φ) ἐπὶ τῆς πύλης, (χ) καθὼς (ψ) καθὼς (ω) Ἐλισαιὲ (α) ἡ* ἡμέρα αὕτη αὔριον (β) Ἐλισαιὲ, (γ) Ἐλισαιὲ, (δ) ὄψῃ (ε) οὐ φάγῃ. (ζ) αὐτῷ οὕτως· (η) συνεπάτησεν

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ † Ἐλισαιὲ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα, ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἐὰν (α) παροικήσῃς, ὅτι κέκληκε κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καί γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ 2 ἔτη. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα (β) Ἐλισαιὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ παρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη. 3 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ (γ) ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἦλθε βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου (δ) ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν 4 (ε) αὐτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον (ζ) Ἐλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, λέγων, Διήγησαι (η) δὴ ἐμοὶ πάν- 5 τα τὰ (θ) μεγάλα ἃ ἐποίησεν Ἐλισαιέ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ, ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν αὐτῆς (ι) Ἐλισαιὲ, βοῶσα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς. καὶ εἶπε Γιεζὶ, Κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνὴ, καὶ (κ) οὗτος ὁ υἱὸς 6 αὐτῆς ὃν ἐζωπύρησεν (λ) Ἐλισαιέ. Καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα· καὶ διηγήσατο αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, λέγων, Ἐπίστρεψον (μ) πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς (ν) κατέλιπε τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν. 7 Καὶ ἦλθεν (ξ) Ἐλισαιὲ εἰς Δαμασκόν. καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας (ο) ἠῤῥώστησε. καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἥκει ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἕως ὧδε.

CAP. VIII.

1 ET Eliſæe locutus eſt ad mulierem, cujus vivificaverat filium, dicens; Surge, & vade tu, & domus tua, & incole, ubicunq; incolueris: quoniam vocavit Dominus famem ad terram: (a) & etiam venit ad terram ſeptem annis. 2 Et ſurrexit mulier, & fecit juxta verbum Eliſæe, & ipſa, et domus ejus: & incoluit in terra alienigenarum ſeptem annos. 3 Et factum eſt poſt finem ſeptem annorum; & revertit mulier de terra alienigenarum in civitatem: & venit clamare ad regem de domo ſua, & de agris ſuis. 4 Et rex loquebatur ad Giezi puerum Eliſæe hominis Dei, dicens; Narra nũc mihi omnia magna, quæ fecit Eliſæe. 5 Et factum eſt eo narrante regi, quomodò ſuſcitavit filium mortuum; & ecce mulier, cujus ſuſcitaverat filium ejus Eliſæe, clamans ad regem de domo ſua, & de agris ſuis. Et dixit Giezi; Domine rex, hæc eſt mulier, & hic filius ejus, quem ſuſcitavit Eliſæe. 6 Et interrogavit rex mulierem. Et narravit ei. Et dedit ei rex Eunuchum unum, dicens; Fac redire omnia, quæ ipſius, & omnia genimina agri à die, quâ reliquit terram, uſq; nunc. 7 Et venit Eliſæe in Damaſcum. Et filius Ader rex Syriæ ægrotavit. Et annuntiaverunt ei, dicentes; Venit homo Dei uſq; huc.

MS.A. † Ἐλισαιὲ (α) παροικήσεις, (β) Ἐλισαιὲ, καὶ ἐπορεύθη γυνὴ καὶ ὁ (γ) ἐκ τῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἦλθεν (δ) αὐτῆς (ε) ἑαυτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλησεν (ζ) Ἐλισαιὲ (η) δή μοι (θ) μεγάλα * ἐποίησεν Ἐλισαιέ. (ι) Ἐλισαιὲ, (κ) οὗτος υἱὸς (λ) Ἐλισαιέ. (μ) πάντα αὐτῆς, (ν) ἐγκατέλειπεν (ξ) Ἐλισαιὲ (ο) ἠῤῥώστει.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וּנְפַק עַמָּא וּבְזוֹ יָת מַשְׁרִית אֲרָם וַהֲוָה סָאָה סוּלְתָא בְּסִלְעָא וְסָאתַן סְעוֹרִין בְּסִלְעָא
17 כְּפִתְגָמָא דַיְיָ׃ וּמַלְכָּא מַנִּי יָת גַּבְרָא דִּסְמִיךְ עַל יְדוֹהִי עַל תַּרְעָא וְדָשׁוּהִי עַמָּא בְּתַרְעָא
18 וּמִית כְּמָא דְּמַלִּיל נְבִיָּא דַיְיָ דְּמַלֵּיל כַּד נְחַת מַלְכָּא לְוָתֵיהּ׃ וַהֲוָה כַּד מַלֵּיל נְבִיָּא דַיְיָ עִם
מַלְכָּא לְמֵימַר סָאתַן סְעוֹרִין בְּסִלְעָא וְסָאָה סוּלְתָא בְּסִלְעָא יְהֵי כְּעִדָּנָא הָדֵין מְחַר
19 בְּתַרְעָא דְשֹׁמְרוֹן׃ וַאֲתֵיב גַּבְרָא יָת נְבִיָּא דַיְיָ וַאֲמַר וְאִלּוּ יְיָ פָּתַח כַּוִּין וּמַחֵית טוּבָא מִן
20 שְׁמַיָּא הֲיִהֵי כְּפִתְגָמָא הָדֵין וַאֲמַר הָא אַתְּ חָזֵי בְּעֵינָךְ וּמִתַּמָּן לָא תֵיכוּל׃ וַהֲוָה לֵיהּ כֵּן
וְדָשׁוּ יָתֵיהּ עַמָּא בְּתַרְעָא וּמִית׃

ח

1 וֶאֱלִישָׁע מַלֵּיל עִם אִתְּתָא דְּאַחְיֵי יָת בְּרַהּ לְמֵימַר קוּמִי וְאִיזִילִי אַתְּ וֶאֱנָשׁ בֵּיתִיךְ וְדוּרִי
2 בַּאֲתַר דְּכָשַׁר לְמֵדַר אֲרֵי זַמִּין יְיָ כַּפְנָא וְאַף עָתִיד לְמֵיתֵי עַל אַרְעָא שְׁבַע שְׁנִין׃ וְקָמַת
אִתְּתָא וַעֲבַדַת כְּפִתְגָמָא דִּנְבִיָּא דַיְיָ וַאֲזַלַת הִיא וֶאֱנָשׁ בֵּיתַהּ וְאִתּוֹתְבַת בְּאַרְעָא פְלִשְׁתָּאֵי
3 שְׁבַע שְׁנִין׃ וַהֲוָה מִסּוֹף שְׁבַע שְׁנִין וְתָבַת אִתְּתָא מֵאַרְעָא פְלִשְׁתָּאֵי וּנְפַקַת לְמִקְבַּל קֳדָם
4 מַלְכָּא עַל בֵּיתַהּ וְעַל חַקְלַהּ׃ וּמַלְכָּא מַלֵּיל עִם גֵּחֲזִי תַּלְמִידָא דִּנְבִיָּא דַיְיָ לְמֵימַר אִשְׁתָּעֵי
5 כְּעַן לִי יָת כָּל רַבְרְבָתָא דַּעֲבַד אֱלִישָׁע׃ וַהֲוָה הוּא מִשְׁתָּעֵי לְמַלְכָּא יָת דְּאַחְיֵי יָת מִיתָא
וְהָא אִתְּתָא דְּאַחְיֵי יָת בְּרַהּ קָבְלָא קֳדָם מַלְכָּא עַל בֵּיתַהּ וְעַל חַקְלַהּ וַאֲמַר גֵּחֲזִי רִבּוֹנִי
6 מַלְכָּא דָא אִתְּתָא וְדֵין בְּרַהּ דְּאַחְיֵי אֱלִישָׁע׃ וּשְׁאֵל מַלְכָּא לְאִתְּתָא וְאִשְׁתָּעִיאַת לֵיהּ וּמַנִּי
לַהּ מַלְכָּא גַּוְזָא חַד לְמֵימַר אֲתֵיב יָת כָּל דִּילַהּ וְיָת כָּל עֲלַלַת חַקְלַהּ מִיּוֹמָא דִּשְׁבַקַת יָת
7 אַרְעָא וְעַד כְּעַן׃ וַאֲתָא אֱלִישָׁע דְמֶשֶׂק וּבַר הֲדַד מַלְכָּא דַאֲרָם מְרַע וְאִתְחַוָּא לֵיהּ לְמֵימַר
אֲתָא נְבִיָּא דַיְיָ עַד הָלְכָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

16 Et exiit populus & diripuerunt caſtra Aram, & fuit ſatum ſimilæ pro ſiclo, & duo ſata ordei pro ſiclo, juxta verbum Dñi. 17 Et rex præpoſuit virum ſuper cujus manum innitebatur ſuper portam, & conculcavit illum popul⁹ in porta, & mortuus eſt ſicut locut⁹ fuerat propheta Dñi qui locut⁹ fuerat, cùm deſcendiſſet rex ad eum. 18 Et fuerat cùm loqueretur propheta Domini cum rege, dicendo: Duo ſata ordei pro ſiclo, & ſatum ſimilæ pro ſiclo erit ſecundùm tempus hoc cras in porta Somron. 19 Et reſponderat vir prophetæ Dñi, & dixerat, Siquidem Dñs aperiat cataractas, & demittat bona de cœlo, nunquid erit res iſta? & dixerat, Ecce tu videbis oculis tuis, ſed de eis non comedes. 20 Et fuit illi ſic; & conculcaverunt eum populus in porta, & mortuus eſt.

CAP. VIII.

1 ET Eliſagh locutus eſt cum muliere, cujus filium vivificârat, dicendo: Surge, & abi tu, & homines domus tuæ, & habita in loco qui rectus fuerit ut habitetur; quia vocavit Dñs famem etiam futuram ut veniat ſuper terram ſeptem annis. 2 Et ſurrexit mulier & fecit juxta verbũ prophetæ Dñi, & abiit ipſa & homines domus ejus, & habitavit in terra Peliſtæorum ſeptem annis. 3 Et fuit in fine ſeptem annorum, rediit mulier de terra Peliſtæorum, & exiit ut clamaret ante regem pro domo ſua & pro agro ſuo. 4 Et rex loquebatur cum Gehhazi diſcipulo prophetæ Dñi, dicendo: Narra quæſo mihi omnia magnalia quæ fecit Eliſagh. 5 Et fuit illo narrante regi, quomodo vivificâſſet mortuum, ecce mulier cujus vivificârat filium, clamabat ad regem pro domo ſua, & pro agro ſuo: & dixit Gehhazi, Domine mi rex, *hæc* mulier, & hic eſt filius ejus quem vivificavit Eliſagh. 6 Et interrogavit rex mulierẽ, & narravit ei, & delegavit illi rex eunuchum unũ, dicendo: Reſtitue illi omnia quæ erant ei, & omnem proventum agri *ſui* à die quo reliquit terram ad uſque nunc. 7 Et venit Eliſagh in Dammeſeq, & Bar-hadad rex Aram ægrotabat, & indicatum eſt ei, dicendo: *Advenit* propheta Domini hucuſque.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

16 * ܘܢܦܩܘ ܥܡܐ ܘܒܙܘ ܡܫܪܝܬܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܗܘܐ ܣܐܬܐ ܕܣܡܝܕܐ ܒܣܠܥܐ. ܘܣܐܬܝܢ ܣܥܪ̈ܝܢ
17 ܒܡܥܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܘܡܠܟܐ ܐܩܝܡ ܠܓܒܪܐ ܕܡܣܬܡܟ ܗܘܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ
ܥܠ ܬܪܥܐ. ܘܕܫܘܗܝ ܥܡܐ ܒܬܪܥܐ ܘܡܝܬ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܟܕ ܢܚܬ
18 ܐܙܓܕܐ ܠܘܬܗ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܕܐܡܪ ܠܡܠܟܐ. ܕܣܐܬܐ ܕܣܡܝܕܐ
ܒܣܠܥܐ. ܘܣܐܬܐܝܢ ܣܥܪ̈ܝܢ ܒܡܥܐ ܢܙܕܒܢܢ ܡܚܪ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ ܒܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ.
19 * ܘܥܢܐ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܐܢ ܡܪܝܐ ܥܒܕ ܟܘܐ ܒܫܡܝܐ. ܗܘܐ
20 ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܗܘܐ ܠܗ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܥܝܢܝܟ. ܘܡܢܗ ܠܐ ܬܐܟܘܠ. * ܘܗܘܐ ܠܗ
1 ܗܟܢܐ. ܘܕܫܘܗܝ ܥܡܐ ܒܬܪܥܐ ܘܡܝܬ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܚ * ܘܐܠܝܫܥ ܐܡܪ
ܠܐܢܬܬܐ ܕܐܚܝ ܒܪܗ. ܩܘܡܝ ܙܠܝ ܐܢܬܝ ܘܒܝܬܟܝ. ܘܬܘܬܒܝ ܐܝܟܐ ܕܡܫܟܚܐ ܐܢܬܝ. ܡܛܠ
2 ܕܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܟܦܢܐ. ܘܐܦ ܐܬܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. * ܘܩܡܬ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕܬ ܐܝܟ
ܦܬܓܡܗ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܙܠܬ ܗܝ ܘܒܝܬܗ. ܘܬܘܬܒܬ ܒܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܫܒܥ
3 ܫܢܝܢ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܗܦܟܬ ܐܬܬ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܙܠܬ ܠܡܩܒܠܘ
4 ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܥܠ ܒܝܬܗ ܘܥܠ ܚܩܠܗ. * ܘܡܠܟܐ ܐܡܪ ܠܓܝܚܙܝ ܥܠܝܡܗ ܕܢܒܝܗ
5 ܕܐܠܗܐ. ܐܫܬܥܐ ܠܝ ܟܠܗܝܢ ܪ̈ܘܪܒܬܐ ܕܥܒܕ ܐܠܝܫܥ. * ܘܟܕ ܡܫܬܥܐ ܠܡܠܟܐ
ܕܐܝܟ ܡܝܬܐ ܐܚܝ. ܚܙܐ ܐܢܬܬܐ ܕܐܚܝ ܒܪܗ. ܕܡܩܒܠܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܘܥܠ ܚܩܠܗ.
6 ܘܐܡܪ ܓܝܚܙܝ. ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ. ܘܗܢܘ ܒܪܗ ܕܐܚܝ ܐܠܝܫܥ. * ܘܫܐܠܗ ܡܠܟܐ
ܠܐܢܬܬܐ. ܘܐܫܬܥܝܬ ܠܗ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܗܝܡܢܐ ܚܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܦܢܐ
ܠܗ ܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܘܟܠܗ ܥܠܠܬܐ ܕܚܩܠܗ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܫܒܩܬܗ ܠܐܪܥܐ
7 ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ. * ܘܐܬܐ ܐܠܝܫܥ ܠܕܪܡܣܘܩ. ܘܒܪ ܗܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܟܪܝܗ ܗܘܐ. ܘܚܘܝܘ
ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܬܐ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ.

Et egreſſus popul⁹ diripuerunt caſtra Adum: tum *venditum* fuit ſatum farris ſtatere, & ſata hordei obolo, quemadmodum dixerat Dominus. 16 Porrò rex virum illum cujus innitebatur manibus, præfecit portæ, conculcavítque eum populus in porta, & mortuus eſt; quemadmodum dixerat propheta Dei, quando deſcendit ad eum nuntius. 17 Evenit inquam ſermo prophetæ Dei: nam eo regi dicente, Satum farris ſtatere, et ſata hordei obolo cras conſimili tempore vendentur in porta Samariæ; 18 Reſponderat vir ille, et dixerat prophetæ Dei, Si Dominus fecerit feneſtras in cœlis, erit ſermo iſte: dixerátque ad eum, Ecce oculis tuis viſurus es, non tamen ex eo comeſturus. 19 Sic itaque evénit ei; nam conculcârunt eum populus in porta, et mortuus eſt. 20

CAP. VIII.

Eliſæus autem dixit mulieri illi cujus filium vitæ reſtituerat, Surge, abi tu & domus tua, & hoſpitare ubicunque hoſpitari poteris; quoniam vocavit Dominus famem, & quidem ventura eſt ſuper terram ſeptem annos. 1 Surrexit mulier illa, fecítq; juxta ſermonem prophetæ Dei; & abiens tam ipſa quàm domus ejus, hoſpitata eſt in terra Paleſtinorũ ſeptem annos. 2 Poſt annos ſeptẽ reverſa venit è terra Paleſtinorum, abiítq; ut conquereretur apud regem ob domum ſuam & ob agrum ſuum. 3 Rex autem dixerat ad Gahzi juvenem prophetæ Dei, Narra mihi omnes res magnas quas fecit Eliſæus. 4 Dum ergò narraret ille regi quomodo mortuum vitæ reſtituiſſet, videns mulierem illam cujus filium vitæ reſtituerat conquerentem apud regem ob domum ſuam & ob agrum ſuum; dixit Gahzi, Hæc eſt mulier illa, & hic eſt filius ejus quem Eliſæus vitæ reſtituit. 5 Cúmq; rex mulierẽ interrogâſſet, narravit illa ei; deinde dedit ei rex eunuchum quendam, cui dixit, Reſtitue ei quicquid pertinet ad eam, totúmq; agri ſui proventum, à die quo terram dereliquit ad hoc uſque tempus. 6 Poſtea venit Eliſæus Damaſcum: Bar-Hadad autem rex Adum ægrotabat; & indicaverunt ei, dixerúntque, Venit propheta Dei. 7

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

16 * وخرج القوم وغنموا عسكر ارام * وصار جريب حواري باستار فضة * وجريبين من الشعير باستار
17 من الفضة * كما قال الله * وان الملك ولي ذلك الجبار الذي يستند عليه الباب * فداسه الناس
18 في الباب ومات * كما قال نبي الله حين نزل الملك اليه * فكان كما عرف نبي الله للملك قايلا *
جريب من الحواري باستار فضة * وجريبين من الشعير باستار فضة في مثل هذا الوقت من غد
19 على الباب الذي بسومرون * فاجاب الجبار لنبي الله وقال * الو جعل الله كوي في السماء يفرغ
منها الخيرات * هل يكون مثل هذا القول * فقال له * بل ترى ذلك بعينيك * ومنه لا تاكل *
20 * فكان له ذاك * بان داسه الجماعة من الشعب بالباب ومات * * الفصل الثامن *
1 * وان اليسع ناشد المراة التي احيا ابنها * قايلا * قومي فامضي انتي واهل بيتك من ههنا *
واسكني في موضع يستقيم لك سكناه * فقد حكم الله بالجوع * وهو انه يقيم في الارض
2 سبع سنين * فقامت المراة * فصنعت كما امرها النبي * واقامت بارض فلسطين سبع سنين *
3 * فلما كان بعد سبع سنين وافت المراة من ارض فلسطين * وصرخت تستغيث بالملك بسبب
4 منزلها وحقلها * والملك في ذلك الوقت يخاطب جاحزي تلميذ رسول الله * وقال له * اشرح لي الان
5 جميع العظايم اللاتي صنعها اليسع * فبينما هو يحدث الملك * وقد بلغ من حديثه الى احياه
الميت حي * وافت المراة التي احيا ابنها مستجيرة بالملك بسبب منزلها وحقلها * فقال جاحزي *
6 سيدي الملك هوذا المراة * وهذا ابنها الذي احياه اليسع * فسال الملك المراة عن ذاك *
فشرحت له * فبعث معها الملك خادما واحدا * وتقدم اليه بارتجاع كل مالها * وارتجاع غلة حقلها *
7 مذ خرجت من تلك الارض الى وقت موافاتها * ووافى اليسع دمشق * وابن هداد ملك ارام
عليل في ذلك الوقت * فقيل له * قد وافى نبي الله الى ههنا *

Quare egreſſus populus, deprædati ſunt caſtra Aramæorum: fuitque gjarib ſimilaginis venditus *ſtatere argenteo, et duo gjaribi hordei ſtatere argenteo, uti dixerat Deus.* 16 *Rex autem præfecerat gigantem illum cui innitebatur, januæ; ſed conculcaverunt eum homines in janua, & mortuus eſt, quemadmodum prædixerat propheta Dei quando deſcenderet ad eum rex.* 17 *Et factum eſt quemadmodum indicaverat Dei propheta regi, dicens; Gjarib ſimilaginis ſtatere argenteo, & duo gjaribi hordei ſtatere argenteo* vendentur *conſimili tempore die craſtino ad portam quæ eſt in Samaria:* 18 *Ille verò gigas reſpondens prophetæ Dei dixerat, Num licèt faciat Deus feneſtras in cœlo, per quas bona profundat, num* inquam *continget juxta verbum hoc? cui dixerat ille, Imò verò oculis tuis id videbis, at ex eo minimè comedes.* 19 *Id inquam contigit ei: nam conculcavit eum turba popularis in janua, & mortuus eſt.* 20

CAP. VIII.

Monuerat autem Eliſæus mulierem illam cujus filium vitæ reſtituerat, dicens; Surge, & abſcede hinc tu & domeſtici tui, et commorare aliquo in loco cujus habitatio ſit tibi commoda; deſtinavit enim Deus famem, eaque ſanè duratura eſt in terra ſeptem annos. 1 *Surrexit ergò mulier illa, & fecit quemadmodum præcepit illi propheta Dei, & commorata eſt in regione Paleſtinæ ſeptem annos.* 2 *Exactis autem ſeptem annis reverſa eſt mulier è regione Paleſtinæ, clamavitque regem appellans pro domo ſua & agro ſuo.* 3 *Rex autem tunc temporis alloquebatur Gahzi diſcipulum Apoſtoli Dei, & dicebat ei; Narra mihi modò omnia præclarè facta quæ geſſit Eliſæus:* 4 *Dúmq; hic regi narraret, et in ſua narratione perveniſſet ad reſtitutum vitæ mortuum; ecce advenit mulier illa cujus filium vitæ reſtituerat, opem regis imploratura pro domo ſua & agro ſuo: dixitque Gahzi, Domine mi rex, ecce mulierem, & en filium ejus quem Eliſæus vitæ reſtituit.* 5 *Cùm ergò rex mulierem ea de re interrogâſſet, illáque ei narrâſſet; miſit cum ea rex miniſtrum quendam cui demandavit reſtitutionem omnium bonorum ejus, et reſtitutionem proventûs agri ejus, ab eo tempore quo egreſſa fuerat ex ea regione uſque ad tempus reditûs ipſius.* 6 *Deinde venit Eliſæus Damaſcum: Ben-haddad autem rex Aram æger erat tunc temporis, dictúmque fuit ei; Jam venit huc propheta Dei.* 7

vade & ,munus tua manu in Tolle :Chazael ad rex ait Et
8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חֲזָהאֵל קַח בְּיָדְךָ מִנְחָה וְלֵךְ
:dicendo ,eo ab Dominum requires & :Dei viri occurſum in
לִקְרַאת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדָרַשְׁתָּ אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר
,ejus occurſum in Chazael abiit Et ? hac infirmitate de vivam Nunquid
הַאֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה׃ וַיֵּלֶךְ חֲזָאֵל לִקְרָאתוֹ 9
quadraginta onus ,Dammeſec bonum omne & ,ſua manu in munus tulit &
וַיִּקַּח מִנְחָה בְיָדוֹ וְכָל־טוּב דַּמֶּשֶׂק מַשָּׂא אַרְבָּעִים
Ben-hadad tuus Filius :ait & ,*ejus facies ad* ſtetitque ,venit & :camelorum
גָּמָל וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר בִּנְךָ בֶן־הֲדַד
?hac infirmitate de vivam Nunquid:dicendo ,te ad me miſit Aram rex
מֶלֶךְ־אֲרָם שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הַאֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה׃
:vives Vivendo ;ei dic ,Vade :Eliſaah eum ad Dixitque
10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע לֵךְ אֱמָר־לֹא חָיֹה תִחְיֶה
fecit ſtare Et .morietur moriendo quòd ,Dominus mihi oſtendit &
11 וְהִרְאַנִי יְהוָה כִּי־מוֹת יָמוּת׃ וַיַּעֲמֵד אֶת־
dixit Et .Dei vir flevitque *:pudefieri ad uſq;* poſuit &,*ſuas facies*
12 פָּנָיו וַיָּשֶׂם עַד־בֹּשׁ וַיֵּבְךְּ אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר
quòd novi Quia :ait & *?flens* meus dominus Quare :Chazael
חֲזָאֵל מַדּוּעַ אֲדֹנִי בֹכֶה וַיֹּאמֶר כִּי־יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־
,ignem in mittes eorum munitiones :malum Iſrael filiis es facturus
תַּעֲשֶׂה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל רָעָה מִבְצְרֵיהֶם תְּשַׁלַּח בָּאֵשׁ
,allides eorum parvulos & ,occides gladio in eorum juvenes &
וּבַחֻרֵיהֶם בַּחֶרֶב תַּהֲרֹג וְעֹלְלֵיהֶם תְּרַטֵּשׁ
tu9 ſerv9 quid Quoniã :Chazael Dixitque .*dirumpes* eorũ prægnantes &
13 וְהָרֹתֵיהֶם תְּבַקֵּעַ׃ וַיֹּאמֶר חֲזָהאֵל כִּי מָה עַבְדְּךָ
mihi Oſtẽdit:Eliſaah dixitque *?hoc magnum verbum* faciat ut ,canis
הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע הִרְאַנִי
venit &,Eliſaah ab *abiit* Et .Aram ſuper regem te Dominus
14 יְהוָה אֹתְךָ מֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃ וַיֵּלֶךְ מֵאֵת אֱלִישָׁע וַיָּבֹא
:ait & ?Eliſaah tibi dixit Quid :ei dixitque ,ſuum dominum ad
אֶל־אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־אָמַר לְךָ אֱלִישָׁע וַיֹּאמֶר
,*ſtragulam* tulit & ,craſtino *à* fuit Et .vives Vivendo ,mihi Dixit
15 אָמַר לִי חָיֹה תִחְיֶה׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיִּקַּח הַמַּכְבֵּר
regnavit & :eſt mortuus &,ej9 faciem ſuper expandit & ,*aquas* in intinxit &
וַיִּטְבֹּל בַּמַּיִם וַיִּפְרֹשׂ עַל־פָּנָיו וַיָּמֹת וַיִּמְלֹךְ
regis Achab filii Joram quinto anno in Et .eo pro Chazael
16 חֲזָהאֵל תַּחְתָּיו׃ וּבִשְׁנַת חָמֵשׁ לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ
Jehoſaphat filius,Jehoram regnavit ,Jehudah regis Jehoſaphat & ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹרָם בֶּן־יְהוֹשָׁפָט
,*ipſum regnãdo in* erat annorum duorum & triginta Filius .Jehudah *regis*
17 מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ
,Iſrael regum *via in* ambulavit Et.Jeruſalaim in regnavit annis octo &
18 וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
ei erat Achab filia etenim :Achab domus fecerunt quemadmodum
כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ בֵּית אַחְאָב כִּי בַּת־אַחְאָב הָיְתָה־לּוֹ
Dominus noluit *Et* .Domini oculis in malum fecitque *:uxorem in*
19 לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְלֹא־אָבָה יְהוָה
;ſuum ſervum David propter Jehudah *corrumpere*
לְהַשְׁחִית אֶת־יְהוּדָה לְמַעַן דָּוִד עַבְדּוֹ
ejus filiis ,lucernam ei *dandum ad* ,ei dixerat quemadmodum
כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ לָתֵת לוֹ נִיר לְבָנָיו
manu ſub à Edom *eſt prævaricatus* ejus diebus In .diebus cunctis
20 כָּל־הַיָּמִים׃ בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־
Joram tranſivit Et .regem ſe ſuper fecerunt regnare & ,Jehudah
21 יְהוּדָה וַיַּמְלִכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ וַיַּעֲבֹר יוֹרָם
,nocte ſurrexit ipſe ,fuit & :eo cum currus *omnis* & ,Sehir in
צָעִירָה וְכָל־הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי־הוּא קָם לַיְלָה
fugitque *:currus* principes & ,eum *ad circundantem* Edom percuſſit &
וַיַּכֶּה אֶת־אֱדוֹם הַסֹּבֵב אֵלָיו וְאֵת שָׂרֵי הָרֶכֶב וַיָּנָס
.ſua *tentoria* in populus
הָעָם לְאֹהָלָיו׃

Verſio VULG. LAT.

8 Et ait rex ad Hazael; Tolle tecum
munera, & vade in occurſum
viri Dei, & conſule
Dominum per eum, dicens; Si
evadere potero de infirmitate
9 mea hac? Ivit igitur Hazael
in occurſum ej9, habens ſecum
munera, & omnia bona Damaſci,
onera quadraginta camelorum. Cúmq; ſtetiſſet coram
eo, ait; Filius tuus Benadad
rex Syriæ miſit me ad te,
dicens; Si ſanari potero de
10 infirmitate mea hac? Dixítque
ei Eliſeus; Vade, dic ei;
Sanaberis: porrò oſtendit mihi
Dominus quia morte morietur.
11 Stetítq; cum eo, & conturbatus
eſt uſque ad ſuffuſionem
vultûs: flevítque vir Dei.
12 Cui Hazael ait, Quarè dominus
meus flet? At ille dixit,
Quia ſcio quæ facturus ſis filiis
Iſrael mala. Civitates eorum
munitas igne ſuccendes, & juvenes
eorũ interficies gladio,
& parvulos eorum elides, &
13 prægnantes divides. Dixítque
Hazael; Quid enim ſum ſervus
tuus canis, ut faciam rem iſtam
magnam? Et ait Eliſeus, Oſtendit
mihi Dominus te regẽ Syriæ
14 fore. Qui cùm receſſiſſet
ab Eliſeo, venit ad dominum
ſuũ. Qui ait ei, Quid dixit tibi
Eliſeus? At ille reſpondit, Dixit
mihi; Recipies ſanitatem.
15 Cúmque veniſſet dies altera,
tulit ſtragulum, & infudit aquam,
& expandit ſuper faciem
ejus: quo mortuo, regnavit
16 Hazael pro eo. Anno quinto
Joram filii Achab regis Iſrael,
& Joſaphat regis Juda, regnavit
Joram filius Joſaphat rex
17 Juda. Triginta duorum annorum
erat cùm regnare cœpiſſet,
& octo annis regnavit in
18 Jeruſalem. Ambulavítque in
viis regum Iſrael, ſicut ambulaverat
domus Achab: filia enim
Achab erat uxor ejus: &
fecit quod malum eſt in con-
19 ſpectu Domini. Noluit autem
Dominus diſperdere Judam,
propter David ſervum ſuum,
ſicut promiſerat ei, ut daret
illi lucernam, et filiis ejus cunctis
20 diebus. In diebus ejus receſſit
Edom, ne eſſet ſub Juda,
21 & conſtituit ſibi regem. Venítque
Joram Seira, & omnes
currus cum eo: & ſurrexit nocte,
percuſſítque Idumæos, qui
eum circumdederant, & principes
curruum, populus autem
fûgit in tabernacula ſua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀζαὴλ, Λάβε
ἐν τῇ χειρί σου μαναὰ, καὶ δεῦρο εἰς (π) ἀπάντησιν
τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπιζήτησον
τὸν κύριον παρ᾽ αὐτοῦ, λέγων, Εἰ ζήσομαι ἐκ
9 τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης; Καὶ ἐπορεύθη Ἀζαὴλ
εἰς (ρ) ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε μαναὰ
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμασκοῦ,
ἄρσιν (σ) τεσσαράκοντα καμήλων,
καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς
(τ) Ἑλισαιὲ, Υἱός σου υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς
Συρίας ἀπέστειλέ με (υ) πρὸς σὲ ἐπερωτῆσαι,
λέγων, Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου
10 ταύτης; Καὶ (φ) εἶπεν Ἑλισαιὲ, Δεῦρο,
(χ) εἶπον, Ζωῇ ζήσῃ, καὶ ἔδειξέ μοι κύριος
11 ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. Καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ
αὐτοῦ, καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης. καὶ ἔκλαυσεν
12 ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶπεν (ψ)
Ἀζαὴλ, Τί ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; καὶ (ω)
εἶπεν, Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς (α)
Ἰσραὴλ κακά· τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς
ἐν πυρὶ, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν
ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις,
καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀναρρήξεις.
13 Καὶ εἶπεν Ἀζαὴλ, Τίς ἐστιν ὁ
δοῦλός (β) σου, ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς, ὅτι ποιήσει
τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ εἶπεν (γ) Ἑλισαιὲ,
Ἔδειξέ μοι κύριος σὲ βασιλεύοντα
14 ἐπὶ Συρίαν· Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ (δ) Ἑλισαιὲ,
καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ
εἶπεν (ε) αὐτῷ, Τί εἶπέ σοι Ἑλισαιέ;
15 καὶ εἶπεν, Εἶπέ μοι, Ζωῇ ζήσῃ. Καὶ ἐγένετο
τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε (ζ) τὸ μαχβὰρ
καὶ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι, καὶ περιέβαλεν
ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. καὶ
16 ἐβασίλευσεν Ἀζαὴλ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Ἐν ἔτει
πέμπτῳ (η) τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ
Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφὰτ (θ) βασιλεῖ Ἰούδα,
ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς Ἰωσαφὰτ (ι) βασιλεὺς
17 Ἰούδα. Υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν
ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, (κ) καὶ ὀκτὼ ἔτη
18 ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπορεύθη
ἐν ὁδῷ (λ) βασιλέων Ἰσραὴλ καθὼς
ἐποίησεν οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ
ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν
19 ἐνώπιον κυρίου. Καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος
διαφθεῖραι τὸν Ἰούδαν διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλον
αὐτοῦ, καθὼς (μ) εἶπε δοῦναι αὐτῷ λύχνον
20 καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν
(ν) χειρὸς Ἰούδα, καὶ (ξ) ἐβασίλευσαν ἐφ᾽ ἑαυτὸν
21 βασιλέα. Καὶ ἀνέβη (ο) Ἰωρὰμ εἰς Σιὼρ, καὶ
πάντα τὰ ἅρματα τὰ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο
αὐτοῦ (π) ἀναστάντος, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν
κυκλώσαντα ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων,
καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

MS.A. (π) ἀπάντησιν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ (ρ) ἀπάντησιν (σ) τεσσεράκοντα (τ) Ἑλισαιὲ, Ὁ υἱός (υ) πρὸς σὲ, λέγων, (φ) εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἑλισαιὲ, (χ) εἶπον αὐτῷ, Ζωῇ (ψ) Ἀζαὴλ, *ὅτι κύριός (ω) εἶπεν, Οἶδα (α) Ἰσραήλ· καὶ τὰ (β) σου ὦ κύριε, ὅτι ποιήσεις (γ) Ἑλισαιὲ, (δ) Ἑλισαιὲ, (ε) αὐτῷ, Ὅ,τι εἶπεν Ἑλισαιέ; καὶ εἶπεν, Εἶπέν (ζ) τὸ *Ναβρὰ καὶ ἔβαψεν τῷ (η) τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ *βασιλεῖ (θ) *βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν (ι) βασιλέως (κ) καὶ* τεσσεράκοντα ἔτη (λ) βασιλέως (μ) εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ (ν) τῆς χειρὸς (ξ) ἐβασίλευσεν ἐφ᾽ ἑαυτοῦ (ο) Ἰωρὰμ, καὶ πάντα ἅρματα μετ᾽ (π) ἀναστάντος νυκτὸς, καὶ ἐπάταξεν Ἐδὼμ

Et dixit rex ad Aſael; Sume in 8
manu tua (b) Manaa, & vade in
occurſum hominis Dei, & inquire
Dominum ab eo, dicens; Si vivam
ex infirmitate mea hac? Et 9
ivit Azael in occurſum ejus, &
ſumpſit Manaa in manu ſua, &
omnia bona Damaſci, onus quadraginta
camelorũ: & venit, &
ſtetit coram eo, & dixit ad Eliſæe;
Filius tuus filius Ader rex
Syriæ miſit me ad te interrogare,
dicens; Si vivam ex infirmitate
mea hac. Et dixit Eliſæe; Vade, 10
dic, Vitâ vives: (c) Et oſtendit
mihi Dominus, quia morte morietur.
Et (d) ſtetit facie ſuâ, & 11
poſuit uſque ad confuſionem. Et
ploravit homo Dei. Et dixit Azael; 12
Quid, quòd dominus meus
plorat? Et dixit; Quoniam
novi, quæcunque facies filiis Iſrael
mala: munitiones eorum mittes
in ignem, & electos eorum in gladio
occîdes, & infantes eorum
(e) concuties; & prægnantes eorum
diſcerpes. Et dixit Azael; 13
Quis eſt ſervus tuus, canis mortuus;
quia faciet verbum hoc? Et
dixit Eliſæe, Oſtendit mihi Dominus
te regnantem ſuper Syriam.
Et abiit ab Eliſæe, & intravit ad
dominum ſuum. Et dixit ei, Quid 14
dixit tibi Eliſæe? Et dixit; Dixit
mihi, Vitâ vivet. Et factum eſt 15
craſtinâ, & ſumpſit (f) Machbar,
& tinxit in aqua, & circumjecit
ſuper faciem ejus: & mortuus eſt.
Et regnavit Azael pro eo. In anno 16
quinto Joram filio Achaab
(g) regi Iſrael, & Joſaphat regi
Juda, regnavit Joram filius
Joſaphat rex Juda. Filius triginta 17
& duorum annorum erat
in regnando ipſum: & octo annos
regnavit in Hieruſalem. Et ambulavit 18
in via regum Iſrael, ſicut
fecerat domus Achaab: quoniam
filia Achaab erat ei in uxorem.
Et fecit malum in conſpectu Domini.
Et noluit Dominus corrumpere 19
Judam propter David ſervum
ſuum; ſicut dixit dare ei lucernam,
& filiis ejus, omnibus diebus.
In diebus ejus rebellavit 20
Edom de ſub manu Juda. Et regnare
fecerunt ſuper ſe regem.
Et aſcendit Joram in Sior, & 21
omnes currus, qui cum eo. Et
factum eſt, cùm ipſe (h) ſurrexiſſet;
& percuſſit Edom, qui circumierat
ſuper eum, & principes
curruum. Et fûgit populus ad tabernacula
ſua.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

8 ואמר מלכא לחזאל סב בידך תקרובתא ואזיל לקדמות נביא דיי ותתבע ית פתגמא דיי
9 מניה למימר האחי ממרע דין: ואזל חזאל לקדמותיה ונסיב תקרובתא בידיה וכל טוב
דמשק טעון ארבעין גמלין ואתא וקם קדמוהי ואמר ברך בר הדד מלכא דארם שלחני
10 לותך למימר האחי ממרעי דין: ואמר ליה אלישע איזיל אמר ליה מחא תחי ואחזיני
11 12 יי ארי ממת ימות: ואסחר ית אפוהי ואוריך עד סגי ובכא נביא דיי: ואמר חזאל מא
דין רבוני בכי ואמר ארי ידענא ית דתעביד לבני ישראל בישא כרכיהון תוקיד בנורא
13 ועולמיהון בחרבא תקטל ועולמהון תטרף ומעדיתיהון תבזע: ואמר חזאל ארי מה
עבדך כלבא ארי יעביד פתגמא רבא הדין ואמר אלישע אחזיני יי יתך מלכא על ארם:
14 ואזל מלות אלישע ואתא לות רבוניה ואמר ליה מה אמר לך אלישע ואמר אמר לי
15 מחא תחי: והוה ביומא דבתרוהי ונסיב גונכא וטבל במיא ופרס על אפוהי ומית ומלך
16 חזאל תחותוהי: ובשנת חמש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט מלך שבטא
17 דבית יהודה מלך יהורם בר יהושפט מלך יהודה: בר תלתין ותרתין שנין הוה כד מלך
18 ותמני שנין מלך בירושלם: ואזל באורח מלכי ישראל כמא דעבדו בית אחאב ארי
19 בת אחאב הות ליה לאתו ועבד דביש קדם יי: ולא הוה רעוא קדם יי לחבלא ית דבית
20 יהודה בדיל דוד עבדיה כמא דאמר ליה למתן ליה מלכו ולבנוהי כל יומיא: ביומוהי
21 מרדו אדומאי מתחות יד אנש יהודה ואמליכו עליהון מלכא: ועבר יורם לצעיר וכל
רתיכיא עמיה והוה הוא קם בליליא ומחא ית אנש אדום דמקפין ליה וית רבני רתיכיא
ואפך עמא לקרווהי:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit rex ad Hhazahel, Accipe in manu tua munus, & vade in occurſum 8
prophetæ Domini, & quæres verbum Dñi ab eo, dicendo: Num vivam
ex morbo meo hoc? Et ivit Hhazahel in occurſum ejus, & accepit munus 9
in manu ſua, & omne bonum Dammeſeq, onus quadraginta camelorum: &
venit & ſtetit ante illum, & dixit, Filius tuus Bar-hadad rex Aram miſit
me ad te, dicendo: Num vivam ex morbo meo hoc? Et dixit ei Eliſagh, 10
Vade, dic ei, Vivendo vives: tamen oſtendit mihi Dominus quòd moriendo
morietur. Et vertit faciem ſuam, & morat9 eſt uſq; multum, & flevit 11
propheta Domini. Et dixit Hhazahel, Quamobrem dominus meus flet? 12
& dixit, Quia cognovi quòd facies filiis Iſrael malum; arces eorum combures
igni, & adoleſcentes eorum gladio occides, infantes illorum illides,
& prægnantes eorũ diſſecabis. Et dixit Hhazahel, Nam quid eſt ſerv9 tuus 13
canis, ut faciat rem magnam iſtam? & dixit Eliſagh, Oſtendit mihi Dñs
te regem ſuper Aram. Et abiit ab Eliſagh, & venit ad dominum ſuum, & 14
dixit, Quid dixit tibi Eliſagh? & ait, Dixit mihi, Vivendo vives. Et fuit 15
die poſtero, accepit operimentum villoſum, & intinxit in aquam, & extendit
ſuper faciem ejus & mortuus eſt: regnavitq; Hhazahel pro eo. Anno 16
autẽ quinto Joram filii Ahhab regis Iſrael, & Jehoſaphat regis trib9 domus
Jehudah; regnavit Joram filius Jehoſaphat regis Jehudah. Filius triginta & 17
duorum annorum erat cùm regnaret, & octo annis regnavit in Jeruſalem. 18
Et ambulavit in via regum Iſrael, ſicut fecerant viri domus Ahhab, quia
filia Ahhab fuit illi in uxorem, & fecit quod malũ erat ante Dñm. Sed non 19
fuit voluntas Domino diſperdere [*populum*] *domus* Jehudah propter David
ſervum ſuum, ſicut dixerat ei, quòd *daret* illi regnum, & filiis ejus
omnib9 diebus. In diebus ejus defecerunt Edomæi ab imperio virorum Jehudah, 20
& regnare fecerunt ſuper ſe regem. Et tranſivit Joram in Szeghir & 21
omnes currus cum illo: & fuit, ut ille ſurrexit nocte, percuſſit viros Edom,
qui circumdabant illum, & magiſtros curruum, & vertit terga populus ad
habitacula ſua.

Verſio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

8 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܚܙܐܝܠ. ܣܒ ܒܐܝܕܝܟ ܩܘܪܒܢܐ. ܘܙܠ ܠܐܘܪܥܗ ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܫܐܠ
9 ܡܢܗ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܡܬܚܠܡ ܐܢܐ ܡܢ ܗܢܐ ܟܘܪܗܢܝ. * ܘܐܙܠ ܚܙܐܝܠ
ܠܐܘܪܥܗ. ܘܫܩܠ ܩܘܪܒܢܐ ܒܐܝܕܗ. ܡܢ ܟܠ ܛܒܬܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. ܡܥܢ ܐܪܒܥܝܢ ܓܡܠܝܢ.
ܘܐܬܐ ܘܩܡ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܒܪܟ ܒܪ ܗܕܕ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܫܕܪܢܝ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪ. ܐܢ ܚܐܐ ܐܢܐ
10 ܡܢ ܗܢܐ ܟܘܪܗܢܝ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܙܠ ܐܡܪ ܠܗ. ܚܝܐ ܬܚܐ. ܘܚܘܝܢܝ ܡܪܝܐ
11 ܕܡܡܬ ܬܡܘܬ. * ܘܒܟܐ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. * ܘܐܡܪ ܚܙܐܝܠ. ܠܡܢܐ ܡܪܝ ܒܟܐ. ܘܐܡܪ
12 ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܪܟܝܗܘܢ. ܡܘܩܕ ܐܢܬ
ܒܢܘܪܐ. ܘܥܠܝܡܝܗܘܢ. ܒܣܝܦܐ ܡܩܛܠ ܐܢܬ. ܘܥܘܠܠܝܗܘܢ. ܡܪܛܫ ܐܢܬ. ܘܒܛܢܬܗܘܢ
13 ܡܦܪܐ ܐܢܬ. * ܘܐܡܪ ܚܙܐܝܠ. ܡܢܐ ܥܒܕܟ ܟܠܒܐ. ܕܢܥܒܕ ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܪܒܐ.
14 ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܚܘܝܢܝ ܡܪܝܐ ܕܐܢܬ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܕܘܡ. * ܘܐܙܠ ܚܙܐܝܠ ܡܢ ܠܘܬ ܐܠܝܫܥ
ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ. ܡܢܐ ܐܡܪ ܠܟ ܐܠܝܫܥ. ܘܐܡܪ. ܐܡܪ ܠܝ ܕܡܚܝܐ ܚܐܐ.
15 * ܘܡܢ ܠܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ ܢܣܒ ܡܟܒܪܐ. ܘܨܒܥ ܒܡܝܐ. ܘܦܪܣ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܡܝܬ. ܘܡܠܟ
16 ܚܙܐܝܠ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܒܫܢܬ ܚܡܫ ܠܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪ
17 ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܡܠܟ. ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ
18 ܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܬ ܐܚܐܒ.
19 ܡܛܠ ܕܚܬܗ ܕܐܚܐܒ. ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ
ܠܡܚܒܠܗ ܠܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܗ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ. ܕܢܬܠ ܠܗ ܫܪܓܐ
20 ܠܒܢܘܗܝ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܒܝܘܡܘܗܝ ܡܪܕܘ ܐܕܘܡ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܠܟܘ
21 ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܥܒܪ ܝܘܪܡ ܠܨܥܝܪ. ܘܥܡܗ ܦܪܫܐ ܟܠܗܘܢ. ܘܟܕ ܩܡ ܒܠܠܝܐ
ܘܡܚܐ ܠܐܕܘܡܝܐ ܕܚܕܪܝܢ ܠܗ. ܘܠܪܒܝ ܦܪܫܐ. ܘܥܪܩ ܥܡܐ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ.

Quapropter dixit rex ad Hezael, Accipe munus 8
in manu tua, et vade obviàm prophetæ
Dei, poſtula ab eo verbum Domini, et dic
illi num ſanitatem ſim recuperaturus ab hoc
morbo meo. Abiit ergò Hezael obviàm illi 9
accepto ſecum munere ex præſtantiſſimis quibuſque
rebus Damaſci, onere quadraginta
camelorum; et veniens ſtitit ſe coram eo,
dixitque, Filius tuus Bar-Hadad rex Adum
miſit me ad te, et ait, Num revicturus ſum ab
hoc morbo meo? Dixit ad eum Eliſæus, Vade, 10
et dic ei, Certiſſimè reviviſces: verùm
oſtendit mihi Dominus te certiſſimè moriturum.
Poſt hæc flevit propheta Dei. Dixitque 11 12
Hezael, Qua de cauſa flet dominus meus?
cui dixit Eliſæus, Novi malum quod facturus
es filiis Iſrael: urbes eorum igni ſuccenſurus
es, juvenes eorum gladio interfecturus,
infantes eorum alliſurus, & prægnantes eorum
exenteraturus. Dixit Hezael, Cujus æſtimationis 13
eſt ſervus tuus canis, ut faciat rem
tantam? dixit ei Eliſæus, Oſtendit mihi Dominus
te regem fore ſuper Adum. Diſceſſit 14
ergò Hezael ab Eliſæo, & rediit ad dominum
ſuum: dixitque ad eum dominus ejus,
Quid dixit tibi Eliſæus? Ait, Dixit mihi te
certiſſimè victurum. Sed poſtero die accepit 15
aulæum, & aquâ intinctum expandit ſuper faciem
ſuam, & mortuus eſt; regnavitq; poſt
eum Hezael. Anno quinto Joram filii Ahabi 16
regis Iſrael, regnavit Joram Joſaphati filius
rex Juda. Triginta duos natus erat annos cùm 17
regnavit, & annis octo regnavit in Jeruſalem.
Ambulavit in viis regum Iſraelis, quemadmodum 18
ſcilicet fecerunt qui fuerunt de domo
Ahab: nam Ahabi ſoror fuit ejus uxor.
Et quanvis malum feciſſet coram Domino,
Noluit tamen Dñs Judam extinguere, propter 19
Davidem ſervum ſuum, quemadmodum dixerat
ei daturum ſe illi filios ejus in lucernam
cunctis diebus. In diebus ejus defecerunt Adumæi 20
ab imperio Judæ, & creârunt ſuper ſe
regem. Quapropter tranſivit Joram in Seira, 21
omnéſque cum eo equites: & cùm noctu
ſurrexiſſet ad trucidandos Adumæos ſibi circunjacentes,
& equites duces eorum; aufugit
populus in territoria ſua.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * فقال الملك لحزائل* خذ معك هدية والقي بها نبي الله* وتلمس كلام الله من عنده هل ابري
9 من مرضي هذا* فمضى حزائل في استقباله* واخذ معه هدية من جميع طيبات دمشق ما حمل
اربعون جملا* فلما وافاه وقف بين يديه فقال له* ان ابنك ابن هداد ملك ارام* وجهني اليك
10 قائلا* هل ابري من مرضي هذا* فقال له اليسع* امضي فقل له* انك ستبري وتعيش وقد
11 12 اعلمني الله انك ستموت في عاقبة موتا* ثم ادار وجهه واطرق طويلا* ثم بكا نبي الله* فقال له
حزائل* ما بال سيدي باكي* فقال* لاني علمت ماذا تصنعه ببني اسرائيل من السوء* لانك
13 ستحرق حصونهم بالنار وتقتل شبانهم بالسيف* وصبيانهم تذبح* وحواملهم تشق* فقال
حزائل* ما مقدار عبدك الكلب* حتى يفعل هذه الافعال العظيمة* فقال له اليسع* لان الله اعلمني
14 انك ستملك على قوم ارام* ثم انصرف من حضرة اليسع الى سيده* فقال له* ماذا قال لك
15 اليسع* فقال* قال لي انك ستبرا وتعيش* فلما كان في غد ذلك اليوم* اخذ قطيفة وعصرها
16 بالماء وبسطها على وجهه ومات* وملك حزائل مكانه* وفي السنة الخامسة ليورام بن احاب ملك
17 آل اسرائيل* ملك يهورام بن يهوشافاط ملك آل يهودا* وكان ابن اثنين وثلاثين سنة في
18 ابتداء ملكه* وثمانية سنين ملك في دار السلم* وسلك في المعاصي سلوك ملوك بني
اسرائيل* حسب ما صنعوا قوم احاب* وذلك لان ابنة احاب كانت له زوجة* وصنع القبيح بين
19 يدي الله* وكانت رحمة من عند الله* فلم يهلك سبط يهودا* من اجل داوود عبده* كما
20 قال له في تثبيت الملك في اهل بيته في كل الايام* وفي ايامه غدر اهل ادوم* وخرجوا من تحت
21 طاعة آل يهودا* وملكوا عليهم ملكا* ثم ان يورام مضى ساعير* ومعه جميع ركبه* واسرى
اليهم ليلا* فاوقع برجال ادوم المتصمين كانوا اليه* واوقع ايضا بركبهم* وانقلب الشعب الى
مواطنهم*

Dixit ergò rex Hazaeli, Sume tecum munus, 8
& cum eo obviàm ito prophetæ Dei,
& ſciſcitare ab eo oraculum divinum, utrùm
convaliturus ſim ab hoc morbo meo.
Ivit Hazael obviàm illi ſumpto ſecū munere 9
ex optimis quibuſque rebus Damaſci,
quantum ferre poterant quadraginta cameli;
cúmque perveniſſet ad eum, ſtetit coram
eo, & ait illi, Filius tuus Ben-haddad
rex Aram mittit me ad te, dicens; Num
convaleſcam ab hoc morbo meo? Dixit 10
ad eum Eliſæus, Vade et dic ei; Convaleſces
quidem ac vives: indicavit tamen
mihi Deus te morte proculdubiò moriturū.
Tum averſâ facie ſuâ, vultúque diu demiſſo, 11
tandem flevit propheta Dei. Ait 12
illi Hazael Cur flet dominus meus? Dixit,
Quia novi quantum mali illaturus es filiis
Iſrael: nam arces eorum igni ſuccendes,
juvenes eorum enſe trucidabis, puerulos
eorum quaſſabis, & prægnantes eorum
dilaniabis. Ait Hazael, Quantus eſt 13
ſervus tuus canis, ut tantas actiones committat?
Dixit ad eum Eliſæus, Quoniam
Deus indicavit mihi te regnaturum ſuper
gentem Aramæam. Tum diſceſſit à conſpectu 14
Eliſæi ad dominum ſuum: qui dixit
illi, Quid ait tibi Eliſæus? Dixit, Ait
mihi te ſanandum & victurum. Verùm 15
poſtero die accipiens tapetum, & in aquam
comprimens, expandit illud ſuper vultum
ejus, & mortuus eſt: regnavitque Hazael
loco ipſius. Anno quinto Jorami filii Achabi 16
regis Iſraelitarum, regnavit Jehoram
filius Jehoſaphati regis Judæorum.
Natus erat annos triginta duos cùm regnare 17
cœpiſſet, & annis octo regnavit in
urbe pacis. Ambulavit protervè per veſtigia 18
regum filiorum Iſrael, prorſus ut
fecerat gens Achabi: atque id quidem,
quia Achabi filia erat ipſius uxor: turpiter
itaque ſe geſſit coram Deo. Nihilominùs 19
miſericordiâ uſus eſt Deus, nec
perdidit tribum Juda, propter Davidem
ſervum ſuum, quemadmodum pollicitus ei
fuerat conſervationem regni in familia
ipſius cunctis diebus. In diebus ejus rebellârunt 20
Adumæi, & ſubtraxerunt ſe ab
obſequio gentis Judaicæ, & conſtituerunt
ſibi regem. Quapropter Joram abiit in Seir, 21
omnéſque cum eo equites ejus
(perrexit autem ad eos noctu) & Adumæos
ſibi vicinos invaſit, & in equites
etiam eorum irruit: at terga dederunt populus
ad patrias ſuas:

מלכים ב : ט

defecit tunc:hanc diem ad usque Jehudah *manu sub de* Edom defecit Et
22 וַיִּפְשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אָז תִּפְשַׁע
quæ omnia &,Joram verborum residuum Et .illo tempore in Libnah
23 לִבְנָה בָּעֵת הַהִיא׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹרָם וְכָל־אֲשֶׁר
regum dierum verborum libro *super* scripta ipsa nónne ,fecit
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
suis patrib⁹cum est sepult⁹&,suis patrib⁹ cum Joram *Jacuitque* ? Jehudah
24 יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹרָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו
anno In .eo pro ejus filius Achaziahu regnavit & :David civitate in
25 בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
regnavit ,Israel regis Achab filii Joram *anno* duodecimo
שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
duorum & viginti Filius .Jehudah regis Jehoram filius Achaziahu
26 אֲחַזְיָהוּ בֶן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
:Jerusalaim in regnavit uno anno & *,ipsum regnando in* Achaziahu annorum
שָׁנָה אֲחַזְיָהוּ בְמָלְכוֹ וְשָׁנָה אַחַת מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם
ambulavit Et .Israel regis Homri filia ,Hathaliahu ejus matris nomẽ &
27 וְשֵׁם אִמּוֹ עֲתַלְיָהוּ בַּת־עָמְרִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּלֶךְ
domus sicut Domini oculis in malum fecitque ;Achab domus *via in*
בְּדֶרֶךְ בֵּית אַחְאָב וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּבֵית
filio Joram cum abiit Et *.ille* Achab domus gener quia :Achab
28 אַחְאָב כִּי חֲתַן בֵּית־אַחְאָב הוּא׃ וַיֵּלֶךְ אֶת־יוֹרָם בֶּן־
:Ghilhad Ramoth in Aram *rege* Chasael *cum* prælium in Achab
אַחְאָב לַמִּלְחָמָה עִם־חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם בְּרָמֹת גִּלְעָד
,rex Joram est reversus Et .Joram Aramæi percusserunt &
29 וַיַּכּוּ אֲרַמִּים אֶת־יוֹרָם׃ וַיָּשָׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ
Aramæi eum percusserant quibus plagis à Izrehel in se *curandum ad*
לְהִתְרַפֵּא בְיִזְרְעֶאל מִן־הַמַּכִּים אֲשֶׁר יַכֻּהוּ אֲרַמִּים
filius Achaziahu & :Aram *rege* Chazael *cum ipsum pugnando in*,Ramah in
בָּרָמָה בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת־חֲזָהאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַאֲחַזְיָהוּ בֶן־
Achab filium Joram *videndum ad* descendit Jehudah rex Jehoram
יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לִרְאוֹת אֶת־יוֹרָם בֶּן־אַחְאָב
.ipse ægrotans quia ,Izrehel in
בְּיִזְרְעֶאל כִּי־חֹלֶה הוּא׃

CAP. IX. ט

:ei dixitque ,prophetarum filiis è unum *ad* vocavit propheta Elisaah Et
1 וֶאֱלִישָׁע הַנָּבִיא קָרָא לְאַחַד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים וַיֹּאמֶר לוֹ
vade &,tua manu in hujus olei lenticulam tolle &,tuos lumbos Accinge
חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח פַּךְ הַשֶּׁמֶן הַזֶּה בְּיָדֶךָ וְלֵךְ
filium Jehu ibi vide & ,illuc venies Et .Ghilhad Ramoth in
2 רָמֹת גִּלְעָד׃ וּבָאתָ שָׁמָּה וּרְאֵה־שָׁם יֵהוּא בֶן־
,suorũ fratrum medio de eum statues &,venies & ,Nimsi filii Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט בֶּן־נִמְשִׁי וּבָאתָ וַהֲקֵמֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶחָיו
,olei lenticulam tolles Et .cubiculum *in* cubiculum eum introduces &
3 וְהֵבֵאתָ אֹתוֹ חֶדֶר בְּחָדֶר׃ וְלָקַחְתָּ פַךְ־הַשֶּׁמֶן
te Unxi :Dominus dixit Sic :dices & ,ejus caput super fundes &
וְיָצַקְתָּ עַל־רֹאשׁוֹ וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר יְהוָה מְשַׁחְתִּיךָ
.expectabis non &,fugies & ,ostium aperies & :Israel *in* regem in
לְמֶלֶךְ אֶל־יִשְׂרָאֵל וּפָתַחְתָּ הַדֶּלֶת וְנַסְתָּה וְלֹא תְחַכֶּה׃
ecce & ,venit Et .Ghilhad Ramoth prophetæ puer ,puer abiit Et
4 וַיֵּלֶךְ הַנַּעַר הַנָּבִיא רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיָּבֹא וְהִנֵּה 5
:princeps ô te ad mihi Verbum :dixit & *,sedentes* exercitus principes
שָׂרֵי הַחַיִל יֹשְׁבִים וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי אֵלֶיךָ הַשָּׂר
.princeps ô te Ad :dixit & ?nobis omnibus ex quem Ad ,Jehu dixitque
וַיֹּאמֶר יֵהוּא אֶל־מִי מִכֻּלָּנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ הַשָּׂר׃
,ejus caput *ad* oleum fudit & ,domum in est ingressus & ,Surrexitque
6 וַיָּקָם וַיָּבֹא הַבַּיְתָה וַיִּצֹק הַשֶּׁמֶן אֶל־רֹאשׁוֹ
regem in te Unxi :Israel Deus Dominus dixit Sic :ei dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ
.Israel *in* Domini populum super
אֶל־עַם יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

22 Receſſit ergò Edom ne eſſet ſub Juda, uſque ad diem hanc. Tunc receſſit et Lobna in tempore illo. 23 Reliqua autem ſermonũ Joram, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum Juda? 24 Et dormivit Joram cum patribus ſuis, ſepultúſque eſt cum eis in civitate David, & regnavit Ochozias filius ejus pro eo. 25 Anno duodecimo Joram filii Achab regis Iſrael, regnavit Ochozias filius Jorã 26 regis Judæ. Viginti duorum annorum erat Ochozias cùm regnare cœpiſſet, & uno anno regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Athalia filia 27 Amri regis Iſrael. Et ambulavit in viis domûs Achab: & fecit quod malum eſt coram Domino, ſicut domus Achab: gener enim dom⁹ Achab fuit. 28 Abiit quoque cum Joram filio Achab, ad præliandum contra Hazael regem Syriæ in Ramoth Galaad, & vulneraverunt Syri Joram: 29 Qui reverſus eſt ut curaretur, in Jezrahel: quia vulneraverãt eum Syri in Ramoth, præliantem contra Hazael regem Syriæ. Porrò Ochozias filius Joram rex Juda, deſcendit inviſere Joram filium Achab in Jezrahel, quia ægrotabat ibi.

CAP. IX.

1 ELiſe⁹ autem prophetes vocavit unum de filiis prophetarum, & ait illi; Accinge lumbos tuos, et tolle lenticulã olei hanc in manu tua, & vade in 2 Ramoth Galaad. Cúmque veneris illuc, videbis Jehu filium Joſaphat filii Namſi: et ingreſſus ſuſcitabis eum de medio fratrum ſuorum, & introduces 3 in interius cubiculum. Tenénſque lenticulã olei, fundes ſup caput ejus, & dices; Hæc dicit Dominus, Unxi te regẽ ſup Iſrael. Aperiéſque oſtium, & 4 fugies, & non ibi ſubſiſtes. Abiit ergò adoleſcens puer prophetæ in Ramoth Galaad, 5 Et ingreſſus eſt illuc: ecce autem principes exercitûs ſedebant, & ait; Verbum mihi ad te, ô princeps. Dixítque Jehu, Ad quem ex omnibus nobis? At ille dixit; Ad te, ô princeps. 6 Et ſurrexit & ingreſſus eſt cubiculum: at ille fudit oleum ſuper caput ejus, & ait; Hæc dicit Dominus Deus Iſrael, Unxi te regem ſuper populum Domini Iſrael,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ἠθέτησεν Ἐδὼμ (ρ) ὑποκάτω τῆς χειρὸς Ἰούδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τότε ἠθέτησεν 23 (σ) Λοβνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωρὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (τ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται (υ) ἐπὶ βιβλίῳ 24 λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωρὰμ μετὰ τῶν πατέρων (φ) αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας 25 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ (χ) τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς (ψ) Ἰωράμ. 26 Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ὀχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν (ω) ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρὶ βασιλέως 27 Ἰσραήλ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καθὼς 28 ὁ οἶκος (α) Ἀχαάβ. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ εἰς πόλεμον μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως ἀλλοφύλων ἐν (β) Ῥεμμὼθ Γαλαάδ, 29 καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ (γ) τοῦ ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζραὴλ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν (δ) ἐν Ῥεμμὼθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. καὶ Ὀχοζίας υἱὸς (ε) Ἰωρὰμ κατέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ (ζ) ἐν Ἰεζραὴλ, ὅτι ἠῤῥώστει αὐτός.

MS.A. (ρ) ὑποκάτωθεν χειρὸς (σ) Λομνὰ (τ) οὐχ ἰδοὺ (υ) ἐν βιβλίῳ (φ) αὐτοῦ, * ἐν πόλει (χ) * τοῦ Ἰωρὰμ υἱῷ (ψ) Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. Εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἦν Ὀχοζίας (ω) ἐν * Ἰσραὴλ, καὶ (α) Ἀχαάβ· γαμβρὸς γὰρ οἴκου Ἀχαάβ ἐστιν. Καὶ ἐπορεύθη (β) Ῥαμὼθ (γ) πρὸ τοῦ (δ) οἱ Σύροι ἐν Ῥαμὼθ, (ε) Ἰωρὰμ, βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη (ζ) εἰς

Et rebellavit Edom (i) ſub manu Juda uſq; in diem hanc. Tunc rebellavit Lebna in tempore illo. 22 *Et reliqua verborum Joram, & omnia, quæcunq; fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborũ dierum regibus Juda?* 23 *Et dormivit Joram cum patribus ſuis: & ſepultus eſt cum patribus ſuis in civitate David patris ſui. Et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.* 24 *In anno duodecimo Joram filio Achaab regi Iſrael, regnavit Ochozias filius (k) Joram.* 25 *Filius viginti & duorum annorum Ochozias in regnando ipſum: & annum unum regnavit in Hieruſalem: & nomen matris ejus Gotholia filia Ambri regis Iſrael.* 26 *Et ambulavit in via domûs Achaab: & fecit malum in conſpectu Domini, ſicut domus (l) Achaab.* 27 *Et ivit cum Joram filio Achaab ad bellum cum Azael rege (m) alienigenarum in Rhemmoth Galaad. Et percuſſerunt Syri ipſum Joram.* 28 *Et revertit rex Joram, ut curaretur in Jezrael à plagis, quibus percuſſerant eum in Rhemmoth, in bellando ipſum cum Aſael rege Syriæ. Et Ochozias filius Joram deſcendit ad videndum Joram filium Achaab in Jezrael; quia ægrotabat ille.* 29

ΚΕΦ. Θ'.

1 ΚΑΙ (α) Ἐλισαιὲ ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἕνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου (β) τούτου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο εἰς 2 Ῥεμμὼθ Γαλαάδ. Καὶ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ, καὶ (γ) ὄψει ἐκεῖ (δ) Ἰοὺ υἱὸν Ἰωσαφὰτ (ε) υἱοῦ Ναμεσσὶ, καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς 3 τὸ ταμεῖον (ζ) ἐν ταμείῳ. Καὶ λήψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἰπὸν, Τάδε λέγει κύριος, Κέχρικά (η) σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀνοίξεις 4 τὴν θύραν, καὶ φεύξῃ καὶ οὐ μενεῖς. Καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς (θ) Ῥεμ-5 μὼθ Γαλαάδ, Καὶ εἰσῆλθε· καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε, Λόγος μοι πρὸς σὲ ὁ ἄρχων. καὶ εἶπεν (ι) Ἰοὺ, Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπε, Πρὸς 6 σὲ ὁ ἄρχων. Καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Κέχρικά σε εἰς βασιλέα (κ) ἐπὶ λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

MS.A. (α) Ἐλισσαιὲ (β) τούτου, καὶ δεῦρο (γ) ὄψῃ (δ) Ἰηοῦ (ε) υἱὸν Ἀμεσσεὶ, (ζ) ἐν τῷ ταμιείῳ. (η) σε βασιλέα (θ) Ῥεμὰθ (ι) Ἰηοῦ, (κ) ἐπὶ τὸν λαὸν

CAP. IX.

ET Eliſæe propheta vocavit unum ex filiis prophetarum, & dixit ei; Accinge lumbum tuum, & ſume lentem olei hujus in manu tua: & vade in Rhemmoth Galaad. 1 *Et ingredieris illuc, et videbis ibi Ihu filium Joſaphat filii Nameſſi: & ingrediêris, & ſuſcitabis eum de medio fratrum ejus, & introduces eum in cubiculum in (a) cubiculo:* 2 *Et ſumes lentem olei, & effundes ſuper caput ejus, & dic; Hæc dicit Dominus, Unxi te in regem ſuper Iſrael. Et aperies oſtium, & fugies, & non manebis.* 3 *Et ivit puer propheta in Rhemmoth Galaad,* 4 *Et intravit: & ecce principes virtutis ſedebant. Et dixit; Verbum mihi ad te, ô princeps. Et dixit Ihu, Ad quem ex omnibus nobis? Et dixit; Ad te, ô princeps.* 5 *Et ſurrexit, & intravit in domum. Et effudit oleum ſuper caput ejus, & dixit ei; Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; Unxi te in regem ſuper populum Domini, ſuper Iſrael.* 6

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 ומרדו אדומאי מתחות יד אנש יהודה עד יומא הדין בכן מרדו יתבי לבנה בעדנא
23 ההיא : ושאר פתגמי יורם וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספרא פתגמי יומיא למלכי
24 דבית יהודה : ושכיב יורם עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדויד ומלך
25 אחזיהו בריה תחותוהי : בשנת תרתא עסרי שנין ליורם בר אחאב מלכא דישראל מלך
26 אחזיהו בר יהורם מלך שבטא דבית יהודה : בר עשרין ותרתין שנין אחזיה כד מלך
27 ושתא חדא מלך בירושלם ושום אמיה עתליה בת עמרי מלכא דישראל : ואזל באורח
28 בית אחאב ועבד דביש קדם יי כבית אחאב ארי חתנא דבית אחאב הוא : ואזל עם
יורם בר אחאב לאגחא קרבא עם חזאל מלכא דארם ברמות גלעד ומחו אנש ארם ית
29 יורם : ותב יורם מלכא לאתסאה ביזרעאל מן מחתא דמחוהי אנש ארם ברמתא כד
אגיח קרבא עם חזאל מלכא דארם ואחזיה בר יהורם מלך שבטא דבית יהודה נחת
למסעד ית יורם בר אחאב ביזרעאל ארי מרע הוא : ט
1 ואלישע נביא קרא לחד מתלמידי נבייא ואמר ליה זרז חרצך ונסיב מנא דמשחא הדין
2 בידך ואיזיל לרמות גלעד : ותהך לתמן וחזי תמן ית יהוא בר יהושפט בר נמשי ותהך
3 ותקימניה מגו אחוהי ותעיל יתיה תון בגו תון : ותסב מנא דמשחא ותריק על רישיה
ותימר כדנן אמר יי משחתך למהוי מלכא על ישראל ותפתח דשא ותערוק ולא תסכי :
4 5 ואזל עולמא תלמידא דנביא לרמות גלעד : ואתא והא רבני חילא יתבין ואמר פתגם
6 אית לי למללא עמך רבא ואמר יהוא מן מכולנא ואמר עמך רבא : וקם ועל לביתא
ואריק משחא על רישיה ואמר ליה כדנן אמר יי אלהא דישראל משחתך למהוי מלכא
על עמא דיי על ישראל :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et defecerunt Edomæi à manu virorum Jehudah uſq; ad diem hanc: tunc rebellârunt habitatores Libna eo tempore. 22 Et reliquum verborum Joram, & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? 23 Et dormivit Joram cum patribus ſuis, & ſepult⁹ eſt cum patribus ſuis in civitate David; & regnavit Ahhaziahu filius ejus pro eo. 24 Anno duodecimo annorum Joram filii Ahhab regis Iſrael regnavit Ahhaziahu filius Joram regis tribus dom⁹ Jehudah. 25 Filius viginti & duorum annorum Ahhaziah cùm regnavit, & anno uno regnavit in Jeruſalem: & nomen matris ejus erat Gathaliah filia Ghamri regis Iſrael. 26 Et ambulavit in via domus Ahhab, & fecit quod malum erat ante Dominum, ſicut domus Ahhab: quia gener domus Ahhab erat. 27 Et ivit cum Joram filio Ahhab ut inirent prælium cum Hhazael rege Aram in Ramoth Gilghad, & percuſſerunt homines Aram, Joram. 28 Et rediit Joram rex ut curaret ſe in Jizreghel à plagis quibus percuſſerant illum homines Aram in Ramatha cùm prælium committeret cum Hhazael rege Aram: & Ahhaziahu filius Joram rex tribus domus Jehuda, deſcendit ut viſitaret Joram filium Ahhab, in Jizreghel, quia ægrotabat ipſe. 29

CAP. IX.

ET Eliſagh propheta vocavit unum è diſcipulis prophetarum, & dixit ei, Accinge lumbos tuos, & accipe vas olei hujus in manu tua, & ito in Ramoth Gilgad. 1 Et ibis illuc, & vide ibi Jehu filium Jehoſaphat filii Nimſi: & ibis [*inquam*] & ſurgere facies eum de medio fratrum ſuorum, & introduces illum [*in*] thalamum intra [*alium*] thalamum. 2 Et accipies vas olei & effundes ſuper caput illius, & dices, Sic dixit Dñs, Unxi te ut ſis rex ſuper Iſrael, & aperies portam & fugies, nec reſpicies. 3 Et abiit adoleſcens diſcipulus prophetarum in Ramoth Gilgad. 4 Et venit; & ecce magiſtri exercitus ſedebant; & dixit, Verbum eſt mihi ad loquendum tecum princeps: & dixit Jehu, Cum quo noſtrûm omnium? & dixit, Tecum ô princeps. 5 Et ſurrexit & intravit in domû, & effudit oleû ſup caput ej⁹; & dixit illi, Sic dixit Dñs De⁹ Iſrael, Unxi te ut ſis rex ſup populû Dñi, ſuper Iſrael. 6

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܪܕ ܐܕܘܡ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܝܕܝܢ ܡܪܕܬ ܠܒܢܐ ܒܙܒܢܐ 22
ܗܘ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܪܡ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ 23
ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܝܘܪܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ 24
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܠܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܡܠܟܐ 25
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܚܙܝܐ 26
ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܢܬܐ ܚܕܐ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܥܬܠܝܐ ܒܪܬ ܥܡܪܝ ܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܐܚܐܒ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܬ 27
ܐܚܐܒ. ܡܛܠ ܕܚܬܢܐ ܗܘܐ ܕܒܝܬ ܐܚܐܒ. * ܘܐܙܠ ܥܡ ܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܠܩܪܒܐ. ܠܘܬ ܚܙܐܝܠ 28
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܡܚܐܘܗܝ ܐܕܘܡܝܐ ܠܝܘܪܡ. * ܘܗܦܟ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ 29
ܠܡܬܐܣܝܘ ܒܝܙܪܥܝܠ ܡܢ ܡܚܘܬܐ ܕܡܚܝܘܗܝ ܐܕܘܡܝܐ ܒܪܡܬܐ. ܟܕ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܚܙܐܝܠ
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܚܙܝܐ ܒܪ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܢܚܬ ܠܡܣܥܪܗ ܠܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ
ܒܝܙܪܥܝܠ. ܕܟܪܝܗ ܗܘܐ. *ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *
* ܘܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ. ܩܪܐ ܠܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܣܘܪ ܚܨܝܟ. ܘܣܒ ܩܪܢܐ 1
ܕܡܫܚܐ ܒܐܝܕܟ. ܘܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܥܘܠ ܠܬܡܢ. ܘܚܙܝ ܬܡܢ ܠܝܗܘ ܒܪ 2
ܢܡܫܝ. ܘܥܘܠ ܐܩܝܡܝܗܝ ܡܢ ܒܝܬ ܐܚܘܗܝ. ܘܐܥܠܝܗܝ ܠܬܘܢܐ ܓܘ ܡܢ ܬܘܢܐ. * ܘܣܒ ܩܪܢܐ 3
ܕܡܫܚܐ. ܘܐܫܘܕ ܥܠ ܪܝܫܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܫܚܬܟ ܕܬܗܘܐ ܡܠܟܐ
ܥܠ ܥܡܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܬܚ ܬܪܥܐ ܘܥܪܘܩ. ܘܠܐ ܬܟܠܐ. * ܘܐܙܠ ܥܠܝܡܐ ܢܒܝܐ 4
ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܥܠ. ܘܚܙܐ ܪܒܝ ܚܝܠܐ ܟܕ ܝܬܒܝܢ. ܘܐܡܪ. ܦܬܓܡܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܡܪ ܠܟ 5
ܪܒܐ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܠܡܢ ܡܢ ܟܠܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܟ ܪܒܐ. * ܘܩܡ ܥܠ ܠܒܝܬܐ. ܘܐܫܘܕ 6
ܡܫܚܐ ܥܠ ܪܝܫܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܫܚܬܟ ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ
ܥܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ.

* Sic defecit Adum ab imperio Judæ ad hunc 22
uſque diem : eodem quoque tempore rebel-
lavit Lebna. Reliqua geſta Jorami, & quic- 23
quid fecit, ecce ſcripta in libro annalium re-
gum Juda. Joramo Joſaphati filio cum pa- 24
tribus ſuis occumbente, & cum ſuis parenti-
bus ſepulto in civitate David ; regnavit poſt
eum Ehazja filius ejus. Anno undecimo Jo- 25
rami filii Ahabi regis Iſrael, regnavit Ehaz-
ja fili⁹ Jorami regis Juda. Viginti duos natus 26
erat annos Ehazja cùm regnavit, & unico re-
gnavit anno in Jeruſalem: nomen matris ejus
erat Athalia filia Amri regis Iſrael. Ambu- 27
lavit autem in via domûs Ahabi, fecítque
malum coram Domino, quemadmodum fe-
cerant qui fuerant de domo Ahabi: erat enim
affinitate conjunct⁹ cum domo Ahabi. Abiit 28
is cum Joramo Ahabi filio in prælium adver-
sùs Hezaelé regem Adum, in Ramath gelaad:
percuſſerunt autem Adumæi Joramum, Re- 29
verſúſque eſt rex Joram ad curandum ſe in
Jezraele à vulnere quod inflixerat ei quidam
Adumæus in Ramatha, cum bellum gereret
cum Hezaele rege Adum. Ehazja verò Jora-
mi filius rex Juda, deſcendit ad inviſendum
Joramum Ahabi filium in Jezraele, eò quòd
ægrotaret.

CAP. IX.

ELiſæus propheta, vocato quodam ex filiis 1
prophetarum, ait illi, Præcinge lumbos
tuos, & accipe cornu olei in manum tuam,
& vade ad Ramath-gelaad : Ingredere il- 2
luc, ibique diſcerne Jehu filium Jamſi : in-
greſſus, jube illum ſurgere è medio fratrum
ſuorum, & introduc eum è penetrali in pe-
netrale. Deinde accipe cornu olei, & effun- 3
de ſuper caput ejus, & dic illi; Sic ait Domi-
nus, Unxi te ut ſis rex ſuper populum meum
Iſraelem : tum aperi januam, & fuge, neque
moréris. Abiit ergò juvenis ille propheta 4
in Ramath-gelaad: Et ingreſſus vidit prin- 5
cipes exercituum ſedentes, dixítque ; Sermo-
nem habeo tibi dicendum O princeps. Dixit
Jehu, Cuinam ex omnibus nobis ? Ait illi,
Tibi O princeps. Cúmque ſurgens ingreſ- 6
ſus eſſet in penetrale, effudit oleum ſuper ca-
put ejus, & dixit illi; Sic dicit Dominus Deus
Iſraelis, Unxi te ut regnes ſuper populum Do-
mini, ſuper Iſraelem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وخرجوا عن طاعتهم الي هذا اليوم * وفي ذلك الوقت عصوهم ايضا اهل لبنا * وباقي اخبار 22 23
يورام * وكل ما صنع * قد كتب في سفر اخبار ايام ملوك آل يهودا * واضطجع يورام مع آبايه 24
وقبر في قرية داوود * وملك احزياهو ابنه مكانه * وكان ابتدي ملك احزياهو ملك يهودا * في 25
سنة اثني عشر ليورام بن احاب ملك اسراييل * وكان في وقت ملك * ابن اثني وعشرين سنة * 26
وملك في دار السلام سنة واحدة * واسم امه عثليا ابنة سلخي * وسلك في طرقات احاب 27
وصنع القبيح بين يدي الله كاهل بيت احاب * لانه كان مصاهرا لابنة احاب * وخرج مع يورام 28
بن احاب لملاحمة حزايل ملك ارام في راموت جلعاد * وضرب الاراميون ليورام * فمضي يورام الملك 29
ليتعالج في يزرعال من الضربات التي ضربه الاراميون في راما * عند ملاحمته لحزايل ملك ارام *
واحزياهو بن يورام ملك سبط يهودا مضي عايدا ليورام بن احاب * اذ كان عليلا من تلك
الضربات *

* الفصل التاسع *

* ثم ان اليسع النبي دعي احد تلامذة الانبياء وقال له * شد متنيك * وخذ اناء الدهن في 1
يدك * وامض الي راموت جلعاد * فاذا صرت الي ثم * فانظر ياهو بن نمسي * وامض اليه وقمه 2
من بين اخوته * وادخله خدرا داخل خدر * ثم خذ اناء الدهن فصبه علي راسه وقل * كذا 3
قال الله * اني مسحتك ملكا علي آل اسراييل * وافتح الباب واخرج ولا تقف * فمضي الغلام 4
تلميذ نبي الله الي راموت جلعاد * فلما وافاها وجد روساء الجيش جميعا جلوسا * فقال * ان لي 5
اليك ايها الرييس كلاما * فقال ياهو * الي من من جماعتنا * فقال اليك ايها الرييس * فقام ودخل 6
معه الي البيت * وصب الدهن علي راسه * وقال له * هكذا قال الله * اني مسحتك ملكا علي
آل اسراييل *

* *Et ſubtraxerunt ſe ab eorum obſequio ad* 22
hunc uſq; diē. Eodē quoq; tempore rebel-
lârunt in eos incolæ Libnæ. Reliquæ hiſto- 23
riæ Jorami, & quicquid fecit, jam ſcripta
ſunt in libro hiſtoriarũ dierum regũ gen-
tis Judaicæ. Cúmque occubuiſſet Joram 24
cum patribus ſuis, & ſepultus eſſet in ci-
vitate David, regnavit Ahazjahu filius
ejus loco ipſius. Fuit autem principium 25
regni Ahazjahu regis Juda, anno duode-
cimo Jorami filii Achabi regis Iſrael. Et 26
erat quo tempore regnavit, annos nat⁹ vi-
ginti duos, et unico anno regnavit in urbe
pacis: nomen matris ejus erat Athalia filia
Salchi. Ambulavit in viis Achabi, & tur- 27
pia commiſit coram Deo, æquè ac gens do-
mûs Achabi; matrimonium enim contra-
xerat cũ filia Achabi. Prodiit etiam cum 28
Joramo Achabi filio ad oppugnandum
Hazaelem regem Aram in Ramoth-ga-
laad: ubi cùm percuſſiſſent Aramæi Jo-
ramum, Abiit Joram rex ut mederetur 29
in Jezraele vulneribus quibus affecerant
eum Aramæi in Rama inter pugnandum
cum Hazaele rege Aram. Ahazjahu ve-
rò Jorami filius rex tribûs Juda, ivit
inviſum Joramum Achabi filium, cùm
morbo laboraret ob ea vulnera.

CAP. IX.

* *Poſt hæc Eliſæus propheta vocavit u-* 1
num è diſcipulis prophetarum, & ait illi,
Accinge lumbos tuos, accipe vaſculum o-
lei in manum tuam, & vade in Ramoth-
galaad: Cúmque eo deveneris, conſidera 2
Jehu filium Jamſi, accede ad eum, jube
ut ſurgat è medio fratrum ſuorum, & in-
troduc eum è conclavi in conclave: De- 3
inde ſume vaſculum olei, effunde ſuper
caput ejus, & dic; Ita dicit Deus, Unxi
te regem ſuper Iſraelitas: apertoque oſtio
egredere, & ne morêris. Abiit itaque ju- 4
venis ille diſcipulus prophetæ Dei, in Ra-
moth-galaad: Cúmque eò perveniſſet, in- 5
venit principes militiæ ſimul ſedentes, &
ait, Equidem habeo ad te O princeps, ali-
quot verba: dixit Jehu, Ad quem è cœtu
noſtro? Ad te, inquit, O princeps. Sur- 6
rexit is, & ingreſſus eſt cum eo domum:
ille verò fudit oleum ſuper caput ejus, &
ait illi, Sic dicit De⁹, Unxi te regem ſuper
populũ meũ, nempe gentem Iſraeliticam.

ſanguines ulciſcar & , tui domini Achab domum percuties Et
7 והכיתה את־בית אחאב אדניך ונקמתי דמי 7
DOMINI ſervorum omnium ſanguines & ,prophetarum meorum ſervorum
עבדי הנביאים ודמי כל־עבדי יהוה
ſuccidam & , Achab domus omnis peribit Et .Izebel manu de
מיד איזבל׃ ואבד כל־בית אחאב והכרתי 8
.Iſrael in derelictum & ,clauſum & ,parietem ad mingentē Achab *ipſi*
לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב בישראל׃
domū ſicut &,Nebat filii Jarobham domū ſicut ,Achab domū dabo Et
ונתתי את־בית אחאב כבית ירבעם בן־נבט וכבית 9
canes comedent Izebel Et .Achijah filii Bahaſa
בעשא בן־אחיה׃ ואת־איזבל יאכלו הכלבים 10
.fugit & , oſtium aperuit & : ſepeliens non & , Izrehel *parte* in
בחלק יזרעאל ואין קבר ויפתח הדלת וינס׃
? pax *Nunquid* : ei dixitque ,ſui domini ſervos ad eſt egreſſus Jehu Et
ויהוא יצא אל־עבדי אדניו ויאמר לו השלום 11
nôſtis Vos : eos ad dixitque ? te ad ille inſanus venit cur
מדוע בא־המשגע הזה אליך ויאמר אליהם אתם ידעתם
nunc indica ;Falſum : dixerunt Et .ejus eloquium & , virum
את־האיש ואת־שיחו׃ ויאמרו שקר הגד־נא 12
dixit Sic : dicendo ,me ad dixit *hoc ſicut & hoc Sicut* ; dixit & : nobis
לנו ויאמר כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר
,feſtinaverunt Et .Iſrael *in* regem in te Unxi : DOMINUS
יהוה משחתיך למלך אל־ישראל׃ וימהרו 13
os ad eum ſubter poſuerunt & ,ſuum veſtimentum *vir* tulerunt &
ויקחו איש בגדו וישימו תחתיו אל־גרם
.Jehu Regnavit : dixerunt atque , tuba in clanxerunt & ,graduum
המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך יהוא׃
Joram & : Joram *in* Nimſi filii Jehoſaphat filius Jehu conjuravit Et
ויתקשר יהוא בן־יהושפט בן־נמשי אל־יורם ויורם 14
faciebus à Iſrael omnis & , ipſe ,Ghilhad Ramoth *in obſervans fuerat*
היה שמר ברמת גלעד הוא וכל־ישראל מפני
ſe *curandum ad* rex Jehoram fuerat reverſus Et .Aram regis Chazael
חזאל מלך־ארם׃ וישב יהורם המלך להתרפא 15
, Aramæi eum vulneraverant quibus , vulneribus à Izrehel in
ביזרעאל מן־המכים אשר יכהו ארמים
eſt Si ;Jehu dixitque : Aram *rege* Chazael *cum ipſum pugnando in*
בהלחמו את־חזאל מלך ארם ויאמר יהוא אם־יש
.Izrehel in *nunciatū eundū ad*,civitate è evaſor egrediatur ne,*veſter animus*
נפשכם אל־יצא פליט מן־העיר ללכת לגיד ביזרעאל׃
: ibi *cubans* Joram quia , Izrehel in abiit & , Jehu equitavit Et
וירכב יהוא וילך יזרעאלה כי יורם שכב שמה 16
.Joram videndum ad deſcenderat Jehudah rex Achaziah &
ואחזיה מלך יהודה ירד לראות את־יורם׃
copiam vidit & , Izrehel in turrem ſuper *ſtans* ſpeculator Et
והצפה עמד על־המגדל ביזרעאל וירא את־שפעת 17
; Jehoram dixitque : *videns ego Copiam* : dixit & ,*ipſum veniendo in* , Jehu
יהוא בבאו ויאמר שפעת אני ראה ויאמר יהורם
? pax *Num* : dicat & ,eorū occurſum in mitte & ,equitantem Tolle
קח רכב ושלח לקראתם ויאמר השלום׃
dixit Sic : dixit & ,ejus occurſum in equum equitans abiit Et
וילך רכב הסוס לקראתו ויאמר כה־אמר 18
ad gyra ? paci & tibi Quid : Jehu dixitque ? pax *Num* : rex
המלך השלום ויאמר יהוא מה־לך ולשלום סב אל־
ad uſque nuncius Venit : dicendo,ſpeculator nunciavit & : *mea poſteriora*
אחרי ויגד הצפה לאמר בא־המלאך עד־
venit & ,ſecundum equum equitantem Miſitque .revertitur non & ,eos
הם ולא־שב׃ וישלח רכב סוס שני ויבא 19
tibi Quid : Jehu dixit & ? Pax : rex dixit Sic : ait & , eos ad
אלהם ויאמר כה־אמר המלך שלום ויאמר יהוא מה־לך
.*mea poſteriora ad* gyra ? paci &
ולשלום סב אל־אחרי׃

Verſio VULG. LAT.

7 Et percuties domum Achab domini tui, & ulciſcar ſanguinem ſervorum meorum prophetarum, & ſanguinē omniū ſervorū Dñi, de manu Jezabel. 8 Perdámque omnem domum Achab: & interficiā de Achab mingentem ad parietem, & clauſum & noviſſimum in Iſrael. 9 Et dabo domum Achab, ſicut domum Jeroboam filii Nabat, & ſicut domum Baaſa 10 filii Ahia. Jezabel quoque comedent canes in agro Jezrahel, nec erit qui ſepeliat eā. Aperuítque oſtium, & fûgit. 11 Jehu autem egreſſus eſt ad ſervos domini ſui : qui dixerunt ei, Recténe ſunt omnia? quid venit inſanus iſte ad te? Qui ait eis; Nôſtis hominem, & 12 quid locut° ſit. At illi reſponderunt, Falſum eſt: ſed magis narra nobis. Qui ait eis; Hæc & hæc locutus eſt mihi, & ait; Hæc dicit Dñs, Unxi te regem 13 ſuper Iſrael. Feſtinaverunt itaque, & unuſquiſque tollens pallium ſuum poſuerunt ſub pedibus ejus, in ſimilitudinē tribunalis, & cecinerunt tubâ, atque dixerunt; Regnavit Je-14 hu. Conjuravit ergò Jehu fili° Joſaphat filii Namſi contra Joram : porrò Joram obſederat Ramoth Galaad, ipſe & omnis Iſrael, contra Hazael 15 regem Syriæ. Et reverſus fuerat ut curaretur in Jezrahel propter vulnera, quia percuſſerant eum Syri, præliantem contra Hazael regem Syriæ. Dixítque Jehu; Si placet vobis, nemo egrediatur profug° de civitate, ne vadat, & nun-16 tiet in Jezrahel. Et aſcendit, & profectus eſt in Jezrahel : Joram enim ægrotabat ibi, & Ochozias rex Juda deſcende-17 rat ad viſitandū Joram. Igitur ſpeculator qui ſtabat ſuper turrim Jezrahel, vidit globum Jehu venientis, et ait; Video ego globum. Dixítque Joram; Tolle currum, et mitte in occurſum eorum, et dicat vadens, 18 Recténe ſunt omnia? Abiit ergò, qui aſcenderat currum, in occurſum ejus, et ait; Hæc dicit rex, Pacatáne ſunt omnia? Dixítque Jehu, Quid tibi et paci? tranſi, et ſequere me. Nuntiavit quoq; ſpeculator, dicens; Venit nuntius ad 19 eos, et non revertitur. Miſit etiam currū equorū ſecundū : venítque ad eos, et ait; Hæc dicit rex; Numquid pax eſt? Et ait Iehu, Quid tibi et paci? tranſi, et ſequere me.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐξολοθρεύσεις τὸν οἶκον Ἀχαὰβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου (λ) μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς Ἰεζάβελ, 8 Καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου Ἀχαάβ, καὶ ἐξολοθρεύσεις (μ) τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον 9 ἐν Ἰσραήλ. (ν) Καὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχαὰβ ὡς τὸν οἶκον (ξ) Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ, καὶ ὡς τὸν οἶ-10 κον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιά. Καὶ τὴν Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι (ο) Ἰεζράελ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων. καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἔφυ-11 γεν. Καὶ (π) Ἰοὺ ἐξῆλθε πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ (ρ) εἶπαν αὐτῷ, Εἰρήνη; τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίληπτος οὗτος πρὸς σέ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολε-12 σχίαν αὐτοῦ. Καὶ εἶπον, Ἄδικον, ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. καὶ εἶπεν (σ) Ἰοὺ πρὸς αὐτούς, (τ) Οὕτω καὶ οὕτω ἐλάλησε πρὸς μέ, (υ) λέγων, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Κέχρικά (φ) σε εἰς βασι-13 λέα ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, καὶ (χ) ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω (ψ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν· καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ, καὶ (ω) εἶπαν, 14 Ἐβασίλευσεν (α) Ἰού. Καὶ συνεστράφη (β) Ἰοὺ υἱὸς Ἰωσαφὰτ υἱοῦ (γ) Ναμεσσὶ πρὸς Ἰωράμ. (δ) καὶ Ἰωρὰμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν (ε) Ῥεμμὼθ Γαλαάδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἀζα-15 ὴλ βασιλέως Συρίας. Καὶ ἀπέστρεψεν (ζ) Ἰωρὰμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν τῷ πολεμεῖν (η) αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. καὶ εἶπεν (θ) Ἰού, Εἰ ἔστι ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ ἐξελθέτω (ι) ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς τοῦ πορευθῆναι καὶ (κ) ἀπαγγεῖλαι ἐν Ἰεζ-16 ράελ. (λ) Καὶ ἵππευσε καὶ ἐπορεύθη Ἰού, καὶ κατέβη εἰς Ἰεζράελ, ὅτι Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐθεραπεύετο (μ) ἐν τῷ Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων, ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν (ν) οἱ Ἀραμὶν ἐν τῇ Ῥαμμὰθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ (ξ) δυνάμεως. καὶ Ὀχοζίας 17 βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ἰωράμ. Καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον (ο) Ἰεζράελ, καὶ εἶδε τὸν κονιορτὸν (π) Ἰοὺ ἐν τῷ (ρ) παραγίνεσθαι αὐτόν, καὶ εἶπε, Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. καὶ εἶπεν Ἰωράμ, Λάβε ἐπιβάτην, καὶ ἀπόστειλον ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰπάτω, (σ) Ἡ εἰρήνη; 18 Καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς (τ) ἀπαντὴν αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, (υ) Ἡ εἰρήνη; καὶ εἶπεν (φ) Ἰού, Τί σοι καὶ εἰρήνῃ; ἐπίστρεφε (χ) εἰς τὰ ὀπίσω μου. καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, Ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐτῶν, καὶ 19 οὐκ ἀνέστρεψεν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον, καὶ ἦλθε (ψ) πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, (ω) Ἡ εἰρήνη; καὶ εἶπεν (α) Ἰού, Τί σοι καὶ (β) εἰρήνῃ; ἐπίστρεφε εἰς τὰ ὀπίσω μου.

7 Et exterminabis domum Achaab domini tui à facie mea: & vindicabis ſanguines ſervorū meorum prophetarū, & ſanguines omniū ſervorū Domini de manu Jezabel, 8 Et de manu totius dom° Achaab : & exterminabis domui Achaab mingentē ad parietē, & clauſum, & derelictū in Iſrael. 9 Et dabo domū Achaab, ſicut domū Hieroboā filii Nabat, & ſicut domum Baaſa filii Achia. 10 Et Jezabel comedent canes in portione Jezrael: & non eſt ſepeliens. Et aperuit oſtium, & fûgit. 11 Et Ibu egreſſus eſt ad pueros domini ſui. Et dixerūt ei, (b) Pax? quid, quòd intravit arreptitius iſte ad te? Et dixit eis, Vos nôſtis virū, et garrulitatem ej°. 12 Et dixerunt, (c) Injuſtum : annuntia nunc nobis. Et dixit Ibu ad eos; Sic & ſic locutus eſt ad me, dicens; & dixit, Hæc dicit Dominus; Unxi te in regē ſuper Iſrael. 13 Et audientes feſtinaverunt: & ſumpſit unuſquiſque veſtimentum ſuum: & poſuerunt ſub eo ſuper (d) Garem graduum. Et clanxerunt in cornea, & dixerunt; Regnavit Ibu. 14 Et convertit ſe Ibu filius Joſaphat filii Nameſſi ad Jorā. Et Jorā (e) ipſe cuſtodiebat in Rhemmoth Galaad, & omnis Iſrael à facie Aſael regis Syriæ. 15 Et reverterat Joram rex ad curandū ſe in Jezrael à plagis, quib° percuſſerant eum Syri in bellando ipſum cū Azael rege Syriæ. Et dixit Ibu; Si eſt anima veſtra mecum, non exeat de civitate profug° ad eundū, & annuntiandū in Jezrael. 16 Et equitavit, & ivit Ibu, & deſcendit in Jezrael, quoniā Jorā rex Iſrael curabatur in Jezrael (f) à vulnerib° ſagittarū, quib° ſagittaverūt eū ipſi Aramin in Rhammath in prælio cum Azael rege Syriæ: quoniā ipſe potens, & vir virtutis. Et Ochozias rex Juda deſcenderat videre Jorā. 17 Et ſpeculator aſcendit ſuper turrim Jezrael: & vidit (g) pulverē Ibu in adveniendo illum: & dixit, Pulverē ego video. Et dixit Joram; Sume aſcenſorē, & mitte ante eos, & dicat; Si pax? 18 Et ivit aſcenſor equi in occurſū eorū, & dixit; Hæc dicit rex, (h) Pax? Et dixit Ibu: Quid tibi, & paci? Convertere ad poſteriora mea. Et annuntiavit ſpeculator, dicens; Venit nunti° uſque ad eos, & non revertit. 19 Et miſit aſcenſorē equi ſecundū. Et venit ad eū, & dixit; Hæc dicit rex, Pax? Et dixit Ibu; Quid tibi, & paci? Convertere ad poſteriora mea.

MS. A. (λ) σου, καὶ (μ) τοῦ οἴκου (ν) Καὶ ἐπιδοῦναι τὸν οἶκον τοῦ Ἀχαὰβ (ξ) τοῦ Ἱεροβοὰμ (ο) τοῦ * Ἰσραήλ, (π) Ἰηοὺ (ρ) εἶπον (σ) Ἰηοὺ (τ) Οὕτως καὶ οὕτως (υ) λέγων, Τάδε (φ) σε βασιλέα (χ) ἔλαβον (ψ) αὐτοῦ. ἐπὶ γὰρ ἕνα τῶν ἀναβαθμῶν ἐκάθητο, καὶ ἐσάλπισαν (ω) εἶπον, (α) Ἰηού. (β) Ἰηοὺ (γ) Ναμεσσὰ (δ) καὶ αὐτὸς Ἰωρὰμ ἐφύλασσεν (ε) Ῥαμὼθ Γαλαάδ, αὐτὸς καὶ πᾶς (ζ) ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ (η) αὐτοὺς (θ) Ἰηού, (ι) διαπεφευγὼς ἐκ τῆς πόλεως τοῦ (κ) ἀπαγγελῆναι (λ) Καὶ ἔσπευσεν Ἰηού, καὶ ἐπορεύθη καὶ κατέβη (μ) ἐν Ἰεζράελ (ν) οἱ Ῥαμμαθὶ ἐν τῇ Ῥεμμὰθ (ξ) δυνάμεως ἐκοιμήθη ἐκεῖ. καὶ Ὀχοζίας (ο) ἐν Ἰεζράελ, (π) Ἰηοὺ (ρ) αὐτὸν παραγίνεσθαι, καὶ (σ) Εἰρήνη; Καὶ (τ) ἀπάντησιν αὐτῷ, (υ) Εἰρήνη; (φ) Ἰηού, (χ) πρὸς τὸ (ψ) μετ' αὐτὸν (ω) Εἰρήνη; (α) Ἰηού, (β) εἰρήνη; Καὶ ἀπήγγειλεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ותמחי ית בית אחאב רבונך ואתפרע פורענות דם עבדי נביא ודמי כל עבדיא דיי מידא
8 דאיזבל׃ ויבד כל בית אחאב ואשיצי לאחאב ידע מדע ואחיד ושביק בישראל׃ ואתן 9
10 ית בית אחאב כבית ירבעם בר נבט וכבית בעשא בר אחיה׃ וית איזבל ייכלון כלביא
11 באחסנת יזרעאל ולית דקביר ופתח דשא וערק׃ ויהוא נפק לות עבדי רבוניה ואמר ליה
השלם מה דין אתא שטיא הדין לותך ואמר להון אתון ידעתון ית גברא וית שועיתיה׃
12 ואמרו שקרא את אמר חוי כען לנא ואמר כדין וכדין אמר לי למימר כדנן אמר יי
13 משחתך למהוי מלכא על ישראל׃ ואוחיאו ונסיבו גבר לבושיה ושויאו תחותוהי לדרג
14 שעיא ותקעו בשופר ואמרו מלך יהוא׃ ומריד יהוא בר יהושפט בר נמשי על יורם
15 ויורם הוה נטיר ברמות גלעד הוא וכל ישראל מן קדם חזאל מלכא דארם׃ ותב יהורם
מלכא לאתסאה ביזרעאל מן מחתא דמחהי אנש ארם כד אגיח קרבא עם חזאל מלכא
דארם ואמר יהוא אם רעות נפשכון לא יפוק משיזבא מן קרתא למיזל לחואה ביזרעאל׃
16 ורכב יהוא ואזל ליזרעאל ארי יורם שכיב תמן ואחזיה מלכא שבטא דבית יהודה נחת
17 למסעד ית יורם׃ וסכואה קאם על מגדלא ביזרעאל וחזא ית משרית יהוא במיתוהי
18 ואמר משרית אנא חזי ואמר יהורם דבר רכבא ושלח לקדמותהון ויימר השלם׃ ואזל
רכב סוסיא לקדמותיה ואמר כדנן אמר מלכא השלם ואמר יהוא מה לך ולשלם
19 אסתחר לאחורי וחוי סכואה למימר אתא אזגדא עד לותהון ולא תב׃ ושלח רכיב
סוסיא תנינא ואתא לותהון ואמר כדנן אמר מלכא השלם ואמר יהוא מה לך ולשלם
אסתחר לאחורי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

7 Et percuties domum Ahhab domini tui, et ulciſcar ultionem ſanguinis ſervorū meorū prophetarū, et ſanguinum omniū ſervorum Dñi de manu Jizebel. 8 Et peribit omnis domus Ahhab, et delebo de Ahhab cognoſcentem cognitionem, et clauſum et derelictum in Iſrael. 9 Et dabo domum Ahhab ſicut domū Jarabgham filii Nebat, et ſicut domū Baghaſſa filii Ahhiah. 10 Et Jizebel comedent canes in hæreditate Jizreghel, et non erit qui ſepeliat: tunc aperuit portam et fugit. 11 Et Jehu exiit ad ſervos domini ſui, et dixit ei, Num eſt pax? ad quid venit ſtultus hic ad te? et dixit eis, Vos noviſtis virum, et narrationē ejus. 12 Et dixerunt, Falſum tu dicis; indica nunc nobis: & dixit, Sic et ſic dixit mihi, dicendo: Sic dixit Dñs, Unxi te ut ſis rex ſup Iſrael. 13 Et feſtinaverunt, et acceperunt quiſq; veſtimentum ſuum, et poſuerunt ſubter eum *ad gradum* horarū, et clanxerunt buccina, et dixerunt, Regnat Jehu. 14 Et rebellavit Jehu fili° Jehoſaphat, filii Nimſi, in Joram: et Joram cuſtodierat Ramoth Gilghad, ipſe et oīs Iſrael à facie Hhazahel regis Aram. 15 Et redierat Jehoram rex ut curaretur in Jizreghel à plagis quib° percuſſerant eum homines Aram, cùm iniret bellū cum Hhazael rege Aram: et dixit Jehu, Si voluntas eſt animæ veſtræ, non exibit evadens ex urbe qui exeat ut indicet in Jizreghel. 16 Et equitavit Jehu et venit in Jizreghel, quia Joram cubabat ibi, et Ahhaziah rex trib° dom° Jehudah deſcenderat ad viſitandū Joram. 17 Et ſpeculator ſtabat ſup turrem in Jizreghel, et vidit turmam Jehu cùm veniret ille: et dixit, Turmam ego video: et dixit Joram, Accipe *equitem*, et mitte in occurſum eorum, et dicat, Num pax eſt? 18 Et ivit eques in occurſum ejus, et dixit: Sic dixit rex, Num eſt pax? et dixit Jehu, Quid tibi et paci? revertere poſt me: & indicavit ſpeculator, dicendo: Venit nuntius uſque ad eos, ſed non redit. 19 Et miſit equitem ſecundum et venit ad illos, et dixit, Sic dixit rex, Num eſt pax? et dixit Jehu, Quid tibi et paci? revertere poſt me.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 ܘܬܡܚܐ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ ܡܪܟ. ܘܐܬܒܥ ܕܡܐ ܕܥܒܕܝ ܢܒܝܐ. ܘܕܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ *
8 ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܝܙܒܠ. *ܘܐܘܒܕ ܟܠܗ ܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ. ܘܐܘܒܕ ܠܐܚܐܒ ܕܡܫܬܝܢ ܒܣܘܪܐ. ܘܐܣܝܪ
9 ܘܫܒܝܩ ܒܐܝܣܪܝܠ. *ܘܐܬܠ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ.
10 ܘܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܒܥܫܐ ܒܪ ܐܚܝܐ. *ܘܠܐܝܙܒܠ ܢܐܟܠܘܢ ܟܠܒܐ ܒܚܩܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ. ܘܠܝܬ
11 ܕܩܒܪ. ܘܦܬܚ ܬܪܥܐ ܘܥܪܩ. *ܘܢܦܩ ܝܗܘ ܠܘܬ ܥܒܕܐ ܕܡܪܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܫܠܡ.
12 ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܬܐ ܫܢܝܐ ܗܢܐ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܓܒܪܐ ܘܠܫܘܥܝܬܗ. *ܘܐܡܪܝܢ
ܠܗ. ܫܩܪܐ ܗܘ. ܚܘܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܠܝ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܡܫܚܬܟ
13 ܕܬܡܠܘܟ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܐܣܬܪܗܒܘ ܘܢܣܒܘ ܓܒܪ ܠܒܘܫܗ. ܘܣܡܘ ܬܚܘܬܘܗܝ
14 ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܕܪܓܐ. ܘܩܥܘ ܒܫܝܦܘܪܐ ܘܐܡܪܘ. ܐܡܠܟ ܝܗܘ. *ܘܐܬܚܝܒ ܝܗܘ ܒܪ ܢܡܫܝ ܥܠ
ܝܘܪܡ. ܘܝܘܪܡ ܢܛܪ ܗܘܐ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܡܢ ܩܕܡ
15 ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. *ܘܗܦܟ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܠܡܬܐܣܝܘ ܒܝܙܪܥܝܠ. ܡܢ ܡܚܘܬܐ
ܕܡܚܝܘܗܝ ܐܕܘܡܝܐ. ܟܕ ܡܬܟܬܫ ܥܡ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܐܢ ܨܒܝܢ
16 ܢܦܫܟܘܢ. ܠܐ ܢܦܘܩ ܕܡܫܬܘܙܒ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ: ܕܢܐܙܠ ܘܢܚܘܐ ܒܝܙܪܥܝܠ. *ܘܪܟܒ
ܝܗܘ. ܘܐܙܠ ܠܝܙܪܥܝܠ. ܡܛܠ ܕܝܘܪܡ ܪܡܐ ܗܘܐ ܬܡܢ. ܘܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܢܚܬ
17 ܠܡܣܥܪܗ ܠܝܘܪܡ. *ܘܕܘܩܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܥܠ ܡܓܕܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ. ܘܚܙܐ ܠܟܢܫܐ ܕܝܗܘ ܟܕ ܐܬܐ.
ܘܐܡܪ ܕܘܩܐ. ܟܢܫܐ ܚܙܐ ܐܢܐ. ܘܐܡܪ ܝܘܪܡ. ܕܒܪ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܫܕܪ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܢܐܡܪ
18 ܫܠܡܐ. *ܘܐܙܠ ܪܟܒ ܣܘܣܝܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ
ܫܠܡܐ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܡܢܐ ܠܟ ܘܠܫܠܡܐ. ܗܦܘܟ ܠܒܣܬܪܝ. ܘܚܘܝ ܕܘܩܐ. ܘܐܡܪ.
19 ܡܛܐ ܐܝܙܓܕܐ ܥܕܡܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܗܦܟ. *ܘܫܕܪ ܦܪܫܐ ܐܚܪܢܐ ܠܘܬܗܘܢ.
ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܫܠܡܐ. ܘܐܡܪ ܝܗܘ. ܡܢܐ ܠܟ ܘܠܫܠܡܐ. ܗܦܘܟ
ܠܒܣܬܪܝ.

* Percute familiam Ahabi domini tui, & ul- 7
ciſcere ſanguinem ſervorum meorum pro-
phetarum, & ſanguinem omnium ſervo-
rum Domini de manu Izabelis. Et per- 8
dam totam domum Ahabi, perdámque A-
habo mingentem ad parietem, & ligan-
tem atque ſolventem in Iſraele. Reddám- 9
que domum Ahabi ſicut domum Jerobaami
filii Nabati, & ſicut domum Baaſæ filii A-
hiæ. Izabelem verò devorabunt canes in 10
prædio Jezraelis, nec erit qui ſepeliat: a-
pertóque oſtio fugit. Jehu ad ſervos domi- 11
ni ſui egreſſo, dixerunt ei; Recténe res ha-
bet? quam ob cauſam venit ad te ſtolidus
ille? Qui dixit, Vos nôſtis hominem & ſto-
liditatem ejus. Dicunt ei, Mentiris, indica 12
nobis. Ait illis, Ita mihi dixit; Sic dicit Do-
minus, Unxi te ut regnes ſuper Iſraelem.
Illi ergò ſtatim accipientes unuſquiſque ve- 13
ſtem ſuam, poſuerunt ſubter eum ſuper
thronum graduum, & clangentes buccinâ
dixerunt; Regnavit Jehu. Deinde conſpi- 14
ravit Jehu Jamſi filius contra Joram, (dum
Joram defenderet Ramath-gelaad ipſe unà
cum toto Iſraele ab Hezaele rege Adum: Et 15
reverſus eſſet rex Joram ad curandum ſe in
Jezraele à vulnere quod inflixerat ei quidam
Adumæus, cùm bellum gereret contra He-
zaelem regem Adum.) dixítque Jehu, Si cu-
piant animi veſtri, nemo egredietur qui è ci-
vitate evadat, ut nuntiatum eat in Jezraele.
Tum conſcenſo Jehu equo abiit illuc, quo- 16
niam Joram jacebat illic, & Ehazja rex Ju-
da deſcenderat inviſum Joramum. Porrò 17
ſpeculator qui ſtabat ſupra turrim Jezraelis,
vidit equitatum Jehu venientem, dixítque
ſpeculator, Equites video. Dixit Joram, Ad-
duc currum, & mitte obviàm illis, dicátque;
Ad pacémne? Abiit ergò eques obvi- 18
àm illi, & dixit ei; Sic ait rex, Ad pa-
cémne? Dixit Jehu, Quid tibi cum pa-
ce? retrocede poſt me: ſpeculator autem
nuntiavit dicens, Pervenit nuntius ad il-
los uſque, at non reverſus eſt. Miſit er- 19
gò alium equitem ad eos, dixítque; Sic
ait rex, Pacificéne? Dixit Jehu, Quid tibi
cum pace? retrocede poſt me.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * ويوقع بآل بيت آحاب سيدك * وانتقم بذلك منهم جزاء لما راقوا من دماء عبيدي وانبيائي *
8 ودماء عباد الله من يد ايزابيل * فاني حكمت بابادة اهل بيت آحاب اجمعين * ولا ابقي منهم
9 بائلا على حائط * ولا فريدا * ولا شريدا في آل اسرائيل * واجعل اهل بيت آحاب كبيت يربعام
10 بن نابط * وكاهل بيت بعشا بن اخيا * واما ايزابيل فتاكلها الكلاب في حصة يزرعال * وليس لها من
11 قابر * وفتح الباب ومضى * ثم خرج ياهو الى عبيد سيده * فقالوا له * أخير صار هذا المجنون
12 اليك * فقال لهم * انتم العارفون بهذا الرجل وخبره * فقالوا * كذب ما جاءك به * فاحكه لنا *
فقال لهم * عرفني كذا وكذا * فقال كذاك قال الله * اني قد مسحتك ملكا على آل اسرائيل
13 * فاسرعوا واخذ كل رجل ثوبه * وجعلوه تحته على درج المطلع * وضربوا بالشافور وقالوا * قد
14 ملك ياهو * وعصى ياهو بن يهوشافاط بن نمشي ليورام * ويورام يومئذ محتفظ في راموث جلعاد *
15 ومعه جماعة بني اسرائيل * للقاء حزائيل ملك ارام * وكان في مقامه بيزرعال ليتعالج من الجراح
التي نكأه الاراميون عند ملاحمة حزائيل ملك ارام * وقال ياهو * ان احببت انفسكم فلا يخرج
16 منكم منفلتا من القرية للمضي الى يزرعال * ويورام اذ ذاك انضجع هناك * وقد انحدر اليه
17 احزياهو ملك سبط يهودا عائدا اليه * فبينما الديدبان قائم على البرج في يزرعال * اذ راى
جيش ياهو مقبلا * فقال * هوذا ارى جيشا واقفا قد وافى * فقال يورام * خذ فارسا وابعث للقائهم *
18 واستعلم به هل ذلك لسلامة * فمضى راكب الفرس واستقبلهم * وقال * هكذا قال الملك *
للسلامة * فقال له ياهو ما شانك والسلامة * در الى ورائي * فحكى الديدبان وقال * انضم الرسول
19 اليهم ولم يرجع * ثم وجه فارسا ثانيا * فقال لهم * هكذا قال الملك * للسلامة * فقال ياهو ما لك
والسلامة * در الى ورائي *

* *Inferes autem manus in gentem domûs* 7
Achabi domini tui, atque ita vindictam
ſumes ab eis, eò quòd effuderint ſanguines
ſervorum meorum, & prophetarum meo-
rum, & ſanguines cultorum Dei, de ma-
nu Izabelis. Nam decrevi perdere totam 8
Achabi familiam, nec relinquere ex eis
mingentem ad parietem, neque ſolitariũ,
neque profugam inter Iſraelitas. Et red- 9
dam Achabi familiam ut familiam Jero-
baami filii Nabati, & ut familiam Baaſæ
filii Achiæ. Izabelem verò devorabunt 10
canes in portione Jezraelis, nec habebit ſe-
pelientem: apertoque oſtio diſceſſit. Tum 11
egreſſo Jehu ad ſervos domini ſui, dixe-
runt ei, Num fœlix ob nuntium venit ad
te væſanus iſte? Ait illis, Vos noviſtis hunc
hominem ejuſque conditionem. Dixerunt, 12
Falſum eſt; quam ob cauſam venit ad te?
narra nobis. Dixit eis, Hæc & talia indi-
cavit mihi, ac dixit, Sic ait Deus, Unxi te
regem ſuper Iſraelitas. Tunc illi feſtinan- 13
tes acceperunt unuſquiſq; veſtem ſuam,
& poſuerunt eam ſubter eum, ſuper gra-
dus feneſtræ: & clangentes buccinâ di-
xerunt, Regnavit Jehu. Rebellavitque Jehu 14
filius Jehoſaphati filii Jamſi contra Jora-
mum (Joram autem iis diebus tuebatur
Ramoth-galaad, aſſiſtentibus ei omnibus
Iſraelitis, contra Hazaelem regem Aram:
Sed morabatur in Jezraele, ut mederetur 15
vulneribꝰ quæ inflixerant illi Aramæi in-
ter pugnandum cum Hazaele rege Aram)
dixitque Jehu, Si libeat vobis, nemo ve-
ſtrûm egrediatur aut ſe proripiat è civi-
tate ut eat in Jezraelem. Joramo illic in- 16
terim decumbente, deſcenderat ad eum
Ahazjahu rex tribûs Juda, inviſurus
eum. Dum itaque ſpeculator ſtaret ſuper 17
turrim in Jezraele, vidit agmen Jehu
veniens, & ait, Ecce video agmen
ſtans jam adveniſſe. Dixit Joram, Ac-
cipe equitem, & mitte eum illis ob-
viàm, certiorque fias per eum num hoc
ſit ad pacem. Abiit igitur eques, & 18
obvius illis factus ait, Sic dixit rex,
Ad pacémne? Ait illi Jehu, Quid pa-
cem quæris? retro me cedito. Nun-
tiavit autem ſpeculator, & ait, Ad-
junxit ſe illis nuntius, nec revertitur.
Rurſus miſit equitem ſecundum, quo 19
dicente, Sic ait rex, Ad pacémne?
reſpondit Jehu, Quid tibi cum pace?
recipe te cum his qui me ſequuntur.

מלכים ב: ט

: revertitur non &,eos ad uſque Venit : dicendo, ſpeculator Nunciavitque
20 ויגד הצפה לאמר בא עד־אליהם ולא־שב
.ducit temeritate in quia , Nimſi filii Jehu ductus ſicut ductus &
והמנהג כמנהג יהוא בן־נמשי כי בשגעון ינהג:
Jehoram eſt egreſſus & :ejus currum ligavit & : Liga ; Jehoram Dixitque
21 ויאמר יהורם אסר ויאסר רכבו ויצא יהורם
, ſuo curru in vir Jehudah rex Achaziahu & , Iſrael rex
מלך־ישראל ואחזיהו מלך־יהודה איש ברכבו
Naboth parte in eum invenerunt & : Jehu occurſum in ſunt egreſſi &
ויצאו לקראת יהוא וימצאהו בחלקת נבות
: dixit & , Jehu Jehoram videre ſecundùm , fuit Et .Izrehelitæ
22 היזרעאלי: ויהי כראות יהורם את־יהוא ויאמר
Izebel fornicationes adhuc ? pax Quæ : dixit & ? Jehu pax Num
השלום יהוא ויאמר מה השלום עד־זנוני איזבל
Jehoram convertit Et .multa ejus veneficia & ,tuæ matris
23 אמך וכשפיה הרבים: ויהפך יהורם
.Achaziah Dolus : Achaziahu ad dixitque : fugit & ,ſuas manus
ידיו וינס ויאמר אל־אחזיהו מרמה אחזיה:
inter Jehoram percuſſit & , arcu in ſuam manum implevit Jehu Et
24 ויהוא מלא ידו בקשת ויך את־יהורם בין
.ſuo curru in ſe incurvavit & ,ejꝰ corde è ſagitta eſt egreſſa & ,ejꝰ brachia
זרעיו ויצא החצי מלבו ויכרע ברכבו:
partem in eum projice ,Tolle : ſuum *triſtatam* Bidcar ad dixit Et
25 ויאמר אל־בדקר שלשה שא השלכהו בחלקת
equitantibus tu & ego *memento* quia ; Izrehelitæ Naboth agri
שדה נבות היזרעאלי כי־זכר אני ואתה את רכבים
eum *ſuper* levavit DOMINUS *&*,ejꝰ patrē Achab poſt *copulatis*
צמדים אחרי אחאב אביו ויהוה נשא עליו את־
ſanguines & , Naboth *ſanguines* non Si .*hoc* *onus*
26 המשא הזה: אם־לא את־דמי נבות ואת־דמי
parte in tibi reddam &,DOMINUS dicit ,nocte heri vidi ,ejꝰ filiorū
בניו ראיתי אמש נאם־יהוה ושלמתי לך בחלקה
,*partem* in eum projice , tolle nunc Et .DOMINUS dicit ,*hac*
הזאת נאם־יהוה ועתה שא השלכהו בחלקה
, vidit Jehudah rex Achaziah Et .DOMINI verbum juxta
27 כדבר יהוה: ואחזיה מלך־יהודה ראה
Etiam : ait & , Jehu eum *poſt* eſt perſecutúſque ;horti domus *via* fugit &
וינס דרך בית הגן וירדף אחריו יהוא ויאמר גם־
: Ibleam *cum* quæ Ghur aſcenſu in currum *ad eum* percutite hunc
אתו הכהו אל־המרכבה במעלה־גור אשר את־יבלעם
eum fecerunt equitare Et .ibi eſt mortuus & ,Meghiddo fugit &
28 וינס מגדו וימת שם: וירכבו אתו
cum ſuo ſepulchro in eum ſepelieruntque : Jeruſalaim in ejus ſervi
עבדיו ירושלמה ויקברו אתו בקברתו עם־
anno , undecimo anno in Et .David civitate in ſuis patribus
29 אבתיו בעיר דוד: ובשנת אחת עשרה שנה
Venitque .Jehudah ſuper Achaziah regnavit , Achab filii Joram
30 ליורם בן־אחאב מלך אחזיה על־יהודה: ויבוא
fecit bonū &,ſuos oculos fuco in poſuit & ,audivit Izebel & , Izrehel in Jehu
יהוא יזרעאלה ואיזבל שמעה ותשם בפוך עיניה ותיטב
ingrediebatur Jehu Et .*feneſtram per* reſpexit & ,ſuum caput
31 את־ראשה ותשקף בעד החלון: ויהוא בא
? ſui domini occiſori Zamri pax Num : dixit & , portam per
בשער ותאמר השלום זמרי הרג אדניו:
reſpexerūt & ? quis ,mecum Quis :dixit &,feneſtram ad *ſuas facies* levavit Et
32 וישא פניו אל־החלון ויאמר מי אתי מי וישקפו
; eam *Præcipitate* : dixit Et .eunuchi tres duo eum ad
33 אליו שנים שלשה סריסים: ויאמר שמטוהו
in & , parietem in ejus ſanguine de eſt aſperſus & :eam *præcipitârunt* &
וישמטוה ויז מדמה אל־הקיר ואל־
.eam conculcavit & , equos
הסוסים וירמסנה:

Verſio VULG. LAT.

20 Nuntiavit autē ſpeculator, dicens; Venit uſq; ad eos, & non revertitur: eſt autē inceſſꝰ quaſi inceſſus Jehu filii Namſi, præ- 21 ceps enim graditur. Et ait Joram, Junge currū. Junxerúntq; currū ejus, & egreſſus eſt Jorā rex Iſrael. & Ochozias rex Juda, ſinguli in curribꝰ ſuis, egreſſique ſunt in occurſū Jehu, & invenerunt eū in agro Naboth 22 Jezrahelitæ. Cúmque vidiſſet Joram Jehu, dixit; Pax eſt Jehu? At ille reſpondit, Quæ pax? adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ, & veneficia ejꝰ 23 multa vigent. Convertit autē Joram manum ſuam, & fugiens ait ad Ochoziam; Inſidiæ, 24 Ochozia. Porrò Jehu tetendit arcum manu, & pcuſſit Joram inter ſcapulas: & egreſſa eſt ſagitta per cor ejus, ſtatímque 25 corruit in curru ſuo. Dixítque Jehu ad Badacer ducē; Tolle, projice eum in agro Naboth Jezrahelitæ: memini enim quando ego & tu ſedentes in curru ſequebamur Achab patrē hujꝰ, ꝙ Dn̄s onus hoc leva- 26 verit ſup eum, dicens; Si non pro ſanguine Naboth, & pro ſanguine filiorum ejus, quem vidi heri, ait Dn̄s, reddam tibi in agro iſto, dicit Dn̄s. Nunc ergò tolle, & projice eum in agrum juxta verbum Domini. 27 Ochozias autem rex Juda videns hoc, fûgit per viā domûs horti: perſecutúſque eſt eum Jehu, & ait; Etiam hunc percutite in curru ſuo: & percuſſerūt eum in aſcenſu Gaver, qui eſt juxta Jeblaam: qui fûgit in Mageddo, & mortuus eſt ibi. 28 Et impoſuerunt eum ſervi ejꝰ ſuper currum ſuum, et tulerunt in Jeruſalem: ſepeliérúntque eum in ſepulchro cum patribꝰ 29 ſuis in civitate David. Anno undecimo Joram filii Achab, regnavit Ochozias ſuper Ju- 30 dam. Venítque Jehu in Jezrahel. Porrò Jezabel introitu ejus audito, depinxit oculos ſuos ſtibio, & ornavit caput ſuum, et reſpexit per feneſtram 31 Ingredientem Jehu per portā, et ait; Numquid pax poteſt eſſe Zambri, qui interfecit domi- 32 num ſuum? Levavítque Jehu faciem ſuam ad feneſtram, et ait; Quæ eſt iſta? et inclinaverūt ſe ad eum duo vel tres eu- 33 nuchi. At ille dixit eis, Præcipitate eam deorſum: et præcipitaverunt eam, aſperſúſque eſt ſanguine paries, et equorū ungulæ conculcaverunt eam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, Ἧλθεν ἕως αὐτῶν ϗ οὐκ ἀνέστρεψεν, ϗ ὁ ἄγων ἦγε τὸν (γ) Ἰοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ, ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο. 21 Καὶ εἶπεν Ἰωρὰμ, Ζεῦξον. ϗ (δ) ἔζευξεν ἅρμα. ϗ ἐξῆλθεν Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ϗ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, ϗ ἐξῆλθον εἰς (ε) ἀπαντὴν Ἰοὺ, ϗ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ 22 μερίδι Ναβουθαὶ τοῦ (ζ) Ἰεζραηλίτου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἰωρὰμ τὸν (η) Ἰοὺ, ϗ εἶπεν, Ἡ εἰρήνη Ἰού; ϗ εἶπεν (θ) Ἰοὺ, Τί εἰρήνη; ἔτι αἱ πορνεῖαι Ἰεζάβελ τῆς μητρός σου ϗ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά. 23 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ϗ ἔφυγε· ϗ εἶπε πρὸς (ι) Ὀχοζίαν, Δόλος 24 Ὀχοζία. Καὶ ἔπλησεν (κ) Ἰοὺ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ, ϗ ἐπάταξε τὸν Ἰωρὰμ ἀναμέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, ϗ ἐξῆλθε τὸ βέλος αὐτοῦ διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, ϗ 25 ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς Βαδεκὰρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ, (λ) Ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι (μ) ἀγροῦ Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου, ὅτι μνημονεύω ἐγὼ ϗ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγη ὀπίσω Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ϗ κύριος ἔλαβεν ἐπ᾽ αὐ- 26 τὸν (ν) τὸ λῆμμα τοῦτο· Εἰ μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ ϗ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθὲς, φησὶ κύριος, ϗ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶ κύριος. ϗ νῦν ἄρας δὴ ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα 27 κυρίου. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδε ϗ ἔφυγεν ὁδὸν Βαιθγάν· ϗ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ (ξ) Ἰοὺ, ϗ εἶπε, Καί γε αὐτόν. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν (ο) πρὸς τῷ ἅρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ, ὅ ἐστιν Ἰεβλαάμ. ϗ ἔφυγεν εἰς (π) Μαγεδδὼ, ϗ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 28 Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες (ρ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἅρμα, ϗ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ (σ) αὐ- 29 τοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἐν ἔτει (τ) ἑνδεκάτῳ Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευ- 30 σεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰούδαν. Καὶ ἦλθεν (υ) Ἰοὺ ἐπὶ Ἰεζραέλ. ϗ Ἰεζάβελ ἤκουσε, ϗ (φ) ἐστιμμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ϗ ἠγάθυνε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, ϗ διέκυψε διὰ τῆς θυ- 31 ρίδος. Καὶ (χ) Ἰοὺ εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει, ϗ εἶπεν, Ἡ εἰρήνη Ζαμβρὶ ὁ φονευ- 32 τὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ; Καὶ ἐπῆρεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν (ψ) θυρίδα, ϗ εἶδεν αὐτὴν, ϗ εἶπε, Τίς εἶ σύ; κατάβηθι μετ᾽ ἐμοῦ. ϗ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν (ω) δύο 33 εὐνοῦχοι. Καὶ εἶπε, Κυλίσατε (α) αὐτήν. ϗ ἐκύλισαν αὐτὴν, ϗ ἐῤῥαντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον ϗ πρὸς τοὺς ἵππους, ϗ συνεπάτησαν αὐτήν.

MS. A. (γ) Ἰηοὺ * υἱὸς Ναμεσσιοῦ, (δ) ἔζευξαν (ε) ἀπάντησιν Ἰηοὺ, (ζ) Ἰζραηλίτου. (η) Ἰηοὺ, ϗ εἶπεν, Εἰρήνη Ἰηού; (θ) Ἰηοὺ, (ι) Ὀχοζεί, * Δοῦλος Ὀχοζεί. (κ) Ἰηοὺ (λ) Ῥίψαι (μ) τοῦ ἀγροῦ (ν) τὸ ῥῆμα τοῦτο· (ξ) Ἰηοὺ, (ο) ἐν τῷ ἅρματι πρὸς τῷ ἀναβαίνειν (π) Μακεδδὼ, (ρ) αὐτοῦ * εἰς Ἱερουσαλὴμ, (σ) αὐτοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν (τ) ἑνδεκάτῳ υἱοῦ Ἰωρὰμ (υ) Ἰηοὺ εἰς Ἰεζραέλ. (φ) ἐστιβίσατο (χ) Ἰηοὺ (ψ) θυρίδα, καὶ εἶπεν, (ω) τρεῖς εὐνοῦχοι. (α) αὐτὴν, * καὶ ἠραντίσθη

Et annuntiavit ſpeculator, dicens; Venit uſque ad eos, & non revertit: & (i) agens agit Ihu filium Nameſſi, quia in æqualitate factus eſt. 20 *Et dixit Joram, Junge. Et junxit currum. Et egreſſus eſt Joram rex Iſrael, & Ochozias rex Juda, vir in curru ſuo: & exierunt in obviam Ihu: & invenerunt eum in portione Nabuthæ Jezraelitæ.* 21 *Et factum eſt, ut vidit Joram Ihu: & dixit, Pax Ihu? Et dixit Ihu, Quid pax? Adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ, & veneficia ejus multa.* 22 *Et convertit Joram manus ſuas, & fugit: et dixit ad Ochoziam; Dolus, Ochozia.* 23 *Et implevit Ihu manum ſuam in arcu, & percuſſit Joram inter brachia ejus: & exivit jaculum ſuum per cor ejus. Et procubuit ſuper genua ſua.* 24 *Et dixit ad Badecar triſtatam ſuum, Projice eum in partem agri Nabuthæ Jezraelitæ: quoniam memini ego, & tu, qui aſcenderamus ſuper currus poſt Achaab patrem ejus, & Dominus (k) aſſumpſit ſuper eum aſſumptionem hanc:* 25 *Si non ſanguines Nabuthæ, & ſanguines filiorum ejus vidi heri, dicit Dominus: & retribuam ei in parte hac, dicit Dominus. Et nunc tollens, quæſo, projice eum in portionem juxta verbum Domini.* 26 *Et Ochozias rex Juda vidit, & fugit viam Bethgan. Et perſequutus eſt poſt eum Ihu, & dixit; Etiam (l) ipſum. Et percuſſit eum ad currum in aſcendendo Gai, quæ eſt Jeblaam. Et fugit in Mageddo: & mortuus eſt ibi.* 27 *Et aſcendere fecerunt eum pueri ejus ſuper currum: & adduxerunt eum in Hieruſalem: & ſepelierunt eum (m) in ſepulchro ejus in civitate David.* 28 *Et in anno undecimo Joram regis Iſrael regnavit Ochozias ſuper Judam.* 29 *Et venit Ihu in Jezrael. Et Jezabel audivit, & ſtibio depinxit oculos ſuos, & (n) bonū fecit caput ſuum, & proſpexit per feneſtrā.* 30 *Et Ihu ingrediebatur in civitatem. Et dixit, Pax Zambri homicida domini ſui?* 31 *Et elevavit faciem ſuam ad feneſtram, & vidit eam, & dixit; Quæ es tu? Deſcende mecum. Et reſpexerunt ad eum duo eunuchi.* 32 *Et dixit, Præcipitate eam. Et præcipitaverunt eam. Et aſperſum eſt de ſanguine ejus ad parietē, & ad equos: & conculcaverunt eam.* 33

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

20 וחוי סכואה למימר אתא עד לותהון ולא תב ודברא כדברא דיהוא בר נמשי ארי בניח
21 מדבר : ואמר יהורם אזדרזו וטקיס רתיכיה ונפק יהורם מלכא דישראל ואחזיה מלך
שבטא דבית יהודה גבר ברתיכיה ונפקו לקדמות יהוא ואשכחוהי באחסנת חקל נבות
22 יזרעאלה : והוה כד חזא יהורם ית יהוא ואמר השלם יהוא ואמר מה השלם עד טעות
23 איזבל אמך וחרשהא סגיאין : ואתחזר יהורם לאחורוהי ואפך ואמר לאחזיה נכלא
24 אחזיה : ויהוא מלא ידיה בקשתא ומחא ית יהורם בין דרעוהי ונפק גירא מלביה וכרע
25 ברתיכיה: ואמר לבדקר גבריה סב רמיהי באחסנת חקל נבות יזרעאלא ארי דכיר אנא
ואת כד הוינא רכיבין זוגא חד אזלין בתר אחאב אבוהי ומן קדם יי אתנטל עלוהי ית
26 מטל נבואתא הדין: אם לא ית דמי נבות וית דמי בנוהי גלן קדמי בקריב אמר יי ואשלם
27 לך באחסנתא הדא אמר יי וכען סב רמיהי באחסנתא כפתגמא דיי: ואחזיה מלך שבטא
דבית יהודה חזא ואפך באורח בית גניא ורדף בתרוהי יהוא ואמר אף יתיה מחוהי
28 ברתיכא במסקנא דגור דעם יבלעם ואפיך למגדו ומית תמן : ואחיתו יתיה עברוהי
29 לירושלם וקברו יתיה בקבורתיה עם אבהתוהי בקרתא דדוד : ובשנת חדא עשרי שנין
30 ליורם בר אחאב מלך אחזיה על דבית יהודה : ואתא יהוא ליזרעאל ואיזבל שמעת
31 וכחלת בצדידא עינהא ותקנת ית רישה ואסתכיאת מן חרכא: ויהוא על בתרעא ואמרת
32 השלם זמרי קטיל רבוניה: וזקף אפוהי לחרכא ואמר מן הכא מן ואסתכיאו לותיה תרין
33 תלתא גוזין : ואמר מגרוהא ומגרוהא ונדא מדמה על כותלא ועל סוסותא ודשוהא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et indicavit ſpeculator, dicendo, Venit ad illos, ſed non redit: et ducatus 20 eſt ſicut ducatus Jehu filii Nimſi, quia in quiete ducit. Et dixit Joram, Ex- 21 pedi: et paravit currū ejus, et exivit Joram rex Iſrael, et Ahhaziahu rex tribus domus Jehudah, quiſq; in curru ſuo, et exierunt in occurſum Jehu, et invenerunt illum in hæreditate *agri* Naboth Jizreghelæi. Et fuit cùm vidiſ- 22 ſet Joram Jehu, dixit, Num eſt pax Jehu? et dixit, Quæ pax? adhuc fornicationes Jizebel matris tuæ, et maleficia ejus multa. Et reverſus eſt Joram re- 23 tro ſe, et [*terga*] vertit, et dixit ad Ahhaziah, Dolus Ahhaziah. Et Jehu im- 24 plevit manū ſuam arcu, et percuſſit Joram inter brachia ejus, et exiit ſagitta ex corde ejus, et curvatꝰ eſt in curru ſuo. Et dixit ad Bedkar fortē ſuum, 25 Accipe, projice illum in hæreditatē agri Naboth Jizreghelæi; nam memini, ego et tu, cùm equitaremꝰ in jugo uno ambulantes poſt Ahhab patrē ejus, à Dn̄o latum eſſe ſup eum onus prophetiæ hujus. Niſi ſanguis Naboth, et ſan- 26 guis filiorū ejus reveletur ante me in proximo, dixit Dn̄s, et rependā tibi in hæreditate hac, dixit Dn̄s. Et nunc accipe, projice illum in hæreditatem juxta verbum Dn̄i. Et Ahhaziah rex tribus domus Jehudah, vidit et vertit 27 [*terga*] per viam domꝰ horti, et perſequutꝰ eſt poſt eum Jehu: et dixit, Etiam eum percutite in curru in aſcenſu Gur, quæ eſt juxta Jiblagham; et vertit [*terga*] in Megiddo, et mortuꝰ eſt ibi. Et detulerunt illū ſervi ejus in Je- 28 ruſalem, et ſepelierunt eum in ſepulchro ſuo cum patribus ſuis in civitate David. Et anno undecimo annorum Joram filii Ahhab regnavit Ahhaziah 29 ſuper [*populum*] domus Jehudah. Et venit Jehu in Jizreghel, et Jizebel au- 30 divit, et fucavit ſtibio oculos ſuos, et compoſuit caput ſuum, et proſpexit de feneſtra. Et Jehu intravit portā: et dixit [*illa*,] Num eſt pax Zimri, occiſor 31 domini ſui? Et ſuſtulit faciem ſuam ad feneſtram, et dixit, Quis eſt hìc? quis? 32 et proſpexerunt ad eum duo [*aut*] tres eunuchi. Et dixit, Dejicite eam: 33 et dejecerunt illam, et aſperſum eſt ex ſanguine ejus ſuper parietem et ſuper equos, et conculcaverunt eam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 * ܘܚܘܝ ܕܘܩܐ ܘܐܡܪ. ܡܛܐ ܐܝܙܓܕܐ ܥܕܡܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܗܦܟ. ܘܕܒܪܐ ܐܝܟ ܕܒܪܐ ܕܝܗܘܐ
ܒܪ ܢܡܫܝ. ܡܛܠ ܕܒܫܪܗܒܝܘܬܐ ܕܒܪ ܗܘܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܪܡ ܦܓܘܪܘ. ܘܦܓܪܘ ܠܡܪܟܒܬܐ. 21
ܘܢܦܩ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܓܒܪ ܒܡܪܟܒܬܗ. ܘܢܦܩܘ
22 ܠܐܘܪܥܗ ܕܝܗܘ. ܘܐܫܟܚܘܗܝ ܒܝܪܬܘܬܗ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܝܘܪܡ ܠܝܗܘ ܐܡܪ
ܠܗ. ܫܠܡܐ ܝܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܘܗܝ ܫܠܡܐ ܕܙܢܝܘܬܐ ܕܐܝܙܒܠ ܐܡܟ. ܐܘ ܕܚܪܫܝܗ
23 ܣܓܝܐܐ. * ܘܗܦܟ ܝܘܪܡ ܘܥܪܩ. ܘܐܡܪ ܠܐܚܙܝܐ. ܢܟܠܐ ܐܚܙܝܐ. * ܘܝܗܘ ܡܠܐ ܐܝܕܗ
24 ܒܩܫܬܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܝܘܪܡ ܒܝܬ ܕܪܥܘܗܝ. ܘܢܦܩ ܓܐܪܐ ܡܢ ܠܒܗ. ܘܢܦܠ ܒܡܪܟܒܬܗ.
25 * ܘܐܡܪ ܝܗܘ ܠܒܪ ܕܩܪ ܓܢܒܪܗ. ܫܩܘܠ ܫܕܝܗܝ ܒܚܩܠܗ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܝܠܝܐ. ܡܛܠ
ܕܕܟܝܪ ܐܢܐ ܘܐܢܬ ܟܕ ܪܟܝܒܝܢ ܗܘܝܢ. ܘܪܕܝܢ ܒܬܪ ܐܚܐܒ ܐܒܘܗܝ. ܘܡܪܝܐ ܐܪܝܡ
26 ܥܠܘܗܝ ܡܫܩܠܐ ܗܢܐ. * ܐܠܐ ܕܡܗ ܕܢܒܘܬ ܘܕܡܐ ܕܒܢܘܗܝ. ܚܙܝܬ ܒܪܡܫܐ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ.
ܘܐܦܪܥܟ ܒܚܩܠܐ ܗܢܐ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܘܗܫܐ ܫܩܘܠ ܫܕܝܗܝ ܒܚܩܠܐ ܗܢܐ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ
27 ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܚܙܐ. ܘܥܪܩ ܒܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬ ܓܢܐ. ܘܪܕܦ ܒܬܪܗ ܝܗܘ.
ܘܐܡܪ. ܐܦ ܠܗ ܡܚܘܗܝ. ܘܡܚܘܗܝ ܒܡܪܟܒܬܗ ܒܡܣܩܢܐ ܕܓܘܪ ܕܠܘܬ
28 ܝܒܠܥܡ. ܘܥܪܩ ܠܡܓܕܘ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ.
29 ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܠܝܘܪܡ ܒܪ
30 ܐܚܒ. ܐܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܐ ܝܗܘ ܠܐܝܙܪܥܝܠ. ܘܐܝܙܒܠ ܫܡܥܬ. ܘܟܚܠܬ
31 ܒܟܘܚܠܐ ܥܝܢܝܗ. ܘܨܒܬܬ ܪܫܗ. ܘܐܕܝܩܬ ܡܢ ܟܘܬܐ. * ܘܝܗܘ ܥܐܠ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܡܪܬ.
32 ܫܠܡ ܙܡܪܝ ܩܛܘܠ ܡܪܗ. * ܘܐܪܝܡ ܒܟܘܬܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܡܢ ܥܡܝ. ܘܐܬܚܙܝܘ
33 ܠܗ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ ܡܗܝܡܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܦܫܚܘܗ. ܘܦܫܚܘܗ. ܘܙܠܦ ܡܢ ܕܡܗ. ܥܠ
ܐܣܬܐ. ܘܥܠ ܪܟܫܐ ܘܕܫܘܗ.

Rurſus nuntiavit ſpeculator, & ait ; Pervenit 20
nuntius ad illos uſque, at non reverſus eſt: ductus
autẽ iſte eſt ut ductꝰ Jehu filii Jamſi; præcipitanter
enim ducebat. Dixit Jorã, Aptate 21
habenas: aptarúntq; habenas curribus, egreſſúſque
eſt Joram rex Iſraelis, & Ehazja rex
Juda, quiſque in ſuo curru; egreſſi ſunt inquã
in occurſum Jehu, & invenerunt eum in hæreditate
Nabothi Jezraelitæ. Cúmque Joram 22
vidiſſet Jehu, dixit ad eum ; Ad pacémne O
Jehu? qui reſpondit, Quænam eſt pax ſcortationis
Izabelis matris tuæ, aut veneficiorũ ejus
plurimorũ? Tum converſꝰ Joram aufugit, & 23
ſimul ad Ehazjã dixit; Proditio eſt O Ehazja.
Jehu verò præhenſo manu ſuâ arcu, percuſſit 24
Joramum inter brachia, ita ut exiliret ſagitta
ex ejus corde, corruerétq; in curru ſuo. Tum 25
dixit Jehu ad Bar-decar gigantem ſuum, Tolle,
dejice eum in prædium Nabothi Jezraelitæ:
memini enim ego & tu quòd equitantibꝰ
nobis, & Ahabum patrem ejus ſequentibus,
Dominꝰ protulerit adversùs eum onus iſtud;
Equidẽ ſanguinẽ Nabothi et ſanguinẽ filiorum 26
ejus vidi herì veſperi, ait Dñs; & rependam
tibi in iſto prædio, ait Dñs. Nunc ergò
tolle dejice eum in prædiũ iſtud, juxta ſermonem
Domini. Quæ cùm vidiſſet Ehazja rex 27
Juda, fugit per viam quæ erat inter hortos; ſed
inſequutus eſt eum Jehu, & dixit; Etiam hunc
interficite: & interfecerunt eum in curru ſuo,
in clivo God, juxta Neblaam: qui fugiens in
Magedo, mortuus eſt ibi. Vexerunt autẽ eum 28
ſervi ejus, & aſportârunt in Jeruſalẽ, & ſepelierunt
eum in ſepulchro cum patribꝰ ejus in
civitate Davidis. Anno undecimo Jorami fi- 29
lii Ahabi, regnaverat Ehazja ſuper Judam.
Deinde venit Jehu in Jezraelem : quod cùm 30
audîſſet Izabel, ornavit ſtibio oculos ſuos, &
præcinxit caput ſuum, & proſpectabat è feneſtra.
Et ingrediente Jehu portam, dixit 31
illa, Salve Zamri homicîda domini ſui. Ille 32
verò ſubiatis oculis ad feneſtram, dixit; Quis
mecum eſt ? & obtulerunt ſe illi duo vel tres
eunuchi. Quibus dixit, Diſcerpite eam: & 33
diſcerpſerunt eam ; aſperſúſque eſt paries
ſanguine ipſius, & prætereuntes equi conculcaverunt
eam.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 * فحكي الديدبان قايلا * قد صار الفارس ايضا اليهم ولم يرجع * والمسير يشبه مسير ياهو بن
21 عمسي * لانه سائر على رسله * فقال يورام الجموا وشدوا المراكب * وخرج يورام ملك آل اسرائيل
واحزياهو ملك سبط يهودا * كل واحد منهما في مركبه * فاستقبلا عند خروجهما ياهو في حصة
22 نابوت اليزرعالي * فلما راى يهورام لياهو قال له * السلامة * فقال ياهو اي سلامة مع طواغيت
23 ازبال امك وسحرها العظيم * فرجع يهورام الى ورائه منهزما * وقال لاحزيا * هذه هي مكيدة
24 احزيا * ثم ان ياهو مد القوس ما امتدت يده * ورمى ملك اسرائيل سهما بين ذراعيه * فنفذ
25 السهم من قلبه * وسقط في مركبه * فقال لبدقار جبار * خذه والقه في حوز نابوت اليزرعالي *
فاني ذاكر وانا وانت راكبين * وكنا اخذين مزدوجين خلف احاب ابيه * وقد وردت النبوة
26 بهذا سوى * اذ قال الله * انه لظاهر لدي دم نابوت ودم بنيه منذ قريب * ولذلك ما قلت الان
27 شيله * والقه في حصة نابوت اليزرعالي * كما قال الله * فلما راى ذلك احزياهو ملك آل يهودا *
انهزم في طريق بيت جنا * وركض ياهو وراه وقال * ايضا ارموه في مركبه * فرموه كذلك * وقد
28 صار من الطريق في مطلع جور التي عند نبلعام * وانهزم الى مجدو ومات هناك * وحملوه
29 عبيده الى دار السلم * وقبروه في قرية داود * وكان اول ملك احزياهو في سنة احدى عشر
30 لملك يورام بن احاب * ثم وافا ياهو بعد ذاك يزرعال * فلما سمعت ايزابل بموافاته كحلت
31 بالاثمد عينيها * ومشطت راسها * واشرفت من المطلع * فلما دنا الى الباب قالت * سلم
32 زمري قاتل سيده * فرفع وجهه الى المشكاة * وقال من هاهنا * فاشرف اثنان او ثلاثة
33 من الخدم * فقال اطرحوها * فطرحوها * وسال من دمها على الحائط وعلى الخيل
وداسها *

Et nuntiavit ſpeculator dicens, Pervenit 20
is etiam eques ad eos, nec revertitur : &
inceſſus iſte ſimilis eſt inceſſui Jehu filii
Jamſi, quoniã lentè incedit. Dixit Joram, 21
Surgite, & jungite currus: & egreſſi Joram
rex Iſraelitarum & Abazjahu rex
tribûs Juda, quiſque in curru ſuo; obviũ,
quum egrederentur, habuerunt Jehu in
portione Nabothi Jezraelitæ. Et cùm vi- 22
diſſet Jehoram Jehu, dixit ei, An non ad
pacem? Reſpondit Jehu, Quæ pax cũ idolis
Jezabelis matris tuæ, et veneficiis ejus
magnis? Retroceſſit ergò Jehoram fugiens, 23
dixitque ad Abazjam, Dolus eſt hic O
Abazja. Tum Jehu tenſo arcu quantum 24
tendi poterat manu ſuâ, regem Iſraelis
jaculo feriit inter utrunque brachium ; adeoque
ejus corde tranſverberato, corruit
ille in curru ſuo. Deinde dixit ad Bedcar 25
heroem ſuum, Tolle eum, et projice in poſſeſſionem
Nabothi Jezraelitæ : nam memini
me et te equitantibus, et ſimul abeuntibus
poſt Achabũ patrẽ ejus, prolatam fuiſſe
prophetiam de hac prorſus eadem re,
dicente Deo; Nuperrimè quidem conſpe- 26
ctus eſt apud me ſanguis Nabothi et ſanguis
filiorum ejus: hunc ob finem eſt quod
modò tibi dixi, Tolle eum, & projice in
portionem Nabothi Jezraelitæ, quemadmodum
dixit Deus. Hæc cùm vidiſſet 27
Abazjahu rex gentis Judaicæ, fugit per
viam domûs Gannæ: ſed cucurrit poſt eum
Jehu, & dixit, Hunc etiam in curru ſuo
jaculamini : & jaculati ſunt eum ſimiliter,
quum jam progreſſus eſſet uſque ad
aſcenſum Guris quæ eſt prope Neblaam ;
unde fugit ad Mageddo, & mortuus eſt
ibi. Poſtea tulerunt eum ſervi ejus in ur- 28
bem pacis, & ſepelierunt eum in civitate
Davidis. Fuit autem principium regni 29
Abaziahu, anno undecimo regni Jorami
filii Achabi. Tum venit poſtea Jehu 30
Jezraelem : & cùm audîſſet Jezabel
adventum ejus, pinxit collyrio oculos
ſuos, pexuit caput ſuum, & proſpexit
è feneſtra. Cúmque is ad portam ac- 31
ceſſiſſet, dixit illa, Ave Zamri interfector
domini ſui. Ille vultu ad fe- 32
neſtram erecto dixit, Quis adeſt? &
comparentibus duobus vel tribus aulicis,
Ait, Præcipitate eam, qui præci- 33
pitârunt eam: fluxitque ex ejus ſanguine
ſuper parietem & ſuper equos,
qui conculcaverunt eam.

מלכים ב: י

malediċtam nunc Viſitate : dixit & ,bibit & ,comedit & ,venit Et
34 ויבא ויאכל וישת ויאמר פקדו־נא את־הארורה
: eã *ſepeliendum ad* abierunt Et .*ipſa* regis filia quia ,eã ſepelite & , illam
הזאת וקברוה כי בת־מלך היא׃ וילכו לקברה 35
volas & , pedes & , calvariam niſi ea in invenerunt non &
ולא־מצאו בה כי אם־הגלגלת והרגלים וכפות
Domini Verbum ; dixit & : ei nunciaverunt &,ſunt reverſi Et .manuum
הידים׃ וישבו ויגידו לו ויאמר דבר־יהוה 36
: dicendo , Tisbitæ Elijahu ſui ſervi *manu in* eſt locutus quod *ipſum*
הוא אשר דבר ביד־עבדו אליהו התשבי לאמר
.Izebel carnem canes comedent Izrehel *parte* In
בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים את־בשר איזבל׃
parte in agri *facies* ſuper ſtercus ſicut ,Izebel cadaver erit Et
37 והית נבלת איזבל כדמן על־פני השדה בחלק
.Izebel Hæc *: dicant non* ut , Izrehel
יזרעאל אשר לא־יאמרו זאת איזבל׃

CAP. X. י

Jehu ſcripſitque : Someron in filii ſeptuaginta Achab Et
ולאחאב שבעים בנים בשמרון ויכתב יהוא 1
ad & , ſeniores Izrehel principes ad Someron miſit & , literas
ספרים וישלח שמרון אל־שרי יזרעאל הזקנים ואל־
epiſtolam venire ſecundum nunc Et : dicendo , Achab nutricios
האמנים אחאב לאמר׃ ועתה כבא הספר 2
, currus vobiſcum & ,veſtri domini filii vobiſcum &) , vos ad *hanc*
הזה אליכם ואתכם בני אדניכם ואתכם הרכב
rectum & bonum videbitis Et (.*armatura* &, munita civitas & ,equi &
והסוסים ועיר מבצר והנשק׃ וראיתם הטוב והישר 3
pugnate & ,ſui patris ſolium ſuper *ponetis* & ,veſtri domini filiis de
מבני אדניכם ושמתם על־כסא אביו והלחמו
: dixerunt & , *valde valde* Timueruntque .veſtri domini domo *ſuper*
על־בית אדניכם׃ ויראו מאד מאד ויאמרו 4
quomodo & ,*ejus facies ad* ſteterunt non reges duo Ecce
הנה שני המלכים לא עמדו לפניו ואיך
,civitatẽ ſuper qui & ,domum ſuper qui *miſit* Et ? nos ſtabimus
נעמד אנחנו׃ וישלח אשר־על־הבית ואשר על־העיר 5
; *nos* tui Servi : dicendo , Jehu ad nutricii & , ſeniores &
והזקנים והאמנים אל־יהוא לאמר עבדיך אנחנו
regem conſtituemus non : faciemus ,nos ad dixeris quæ omnia &
וכל אשר־תאמר אלינו נעשה לא־נמליך
epiſtolam eos ad ſcripſit Et .fac tuis oculis in bonum *: virum*
איש הטוב בעיניך עשה׃ ויכתב אליהם ספר 6
, *audientes vos meam vocem & , vos mihi* Si : dicendo , ſecundam
שנית לאמר אם־לי אתם ולקלי אתם שמעים
me ad venite & ,veſtri domini filiorum virorum capita tollite
קחו את־ראשי אנשי בני־אדניכם ובאו אלי
cum viri ſeptuaginta regis filii & : Izrehel in cras *tempus ſecundum*
כעת מחר יזרעאלה ובני המלך שבעים איש את־
epiſtolam venire ſecundum ,fuit Et .eos *grandes reddentibus* civitatis *magnatibus*
גדלי העיר מגדלים אותם׃ ויהי כבא הספר 7
,viros ſeptuaginta *mactârunt* & , regis filios tulerunt & , eos ad
אליהם ויקחו את־בני המלך וישחטו שבעים איש
.Izrehel in eum ad miſerunt & ,*ahenis* in eorum capita poſuerunt &
וישימו את־ראשיהם בדודים וישלחו אליו יזרעאלה׃
filiorum capita Attulerunt : dicendo ,ei indicavit & ,nuncius venit Et
ויבא המלאך ויגד־לו לאמר הביאו ראשי בני־ 8
portæ oſtium *acervos duos* ea Ponite ; dixit & : regis
המלך ויאמר שימו אתם שני צברים פתח השער
.mane ad uſque
עד־הבקר׃

Verſio VULG. LAT.

34 Cúmque introgreſſus eſſet, ut comederet, biberétque, ait; Ite,& videte malediċtam illã, & ſepelite eam: quia filia regis eſt. 35 Cúmque iſſent ut ſepelirent eam, non invenerunt niſi calvariã, & pedes, & ſummas manus. 36 Reverſique nuntiaverunt ei. Et ait Jehu; Sermo Domini eſt, quem locutus eſt per ſervum ſuum Eliam Theſbiten, dicens; In agro Jezrahel comedent canes carnes Jezabel. 37 Et erunt carnes Jezabel ſicut ſtercus ſuper faciem terræ in agro Jezrahel: ita ut prætereuntes dicant, Hæccine eſt illa Jezabel?

CAP. X.

1 ERant autem Achab ſeptuaginta filii in Samaria: ſcripſit ergò Jehu literas, & miſit in Samariam, ad optimates civitatis, & ad majores natu, & ad 2 nutritios Achab, dicens; Statim ut acceperitis literas has, qui habetis filios domini veſtri, & currus, & equos, & ci- 3 vitates firmas, & arma, Eligite meliorem, & eum qui vobis placuerit de filiis dñi veſtri, et eum ponite ſuper ſoliũ patris ſui, & pugnate pro domo do- 4 mini veſtri. Timuerunt illi vehementer, & dixerunt; Ecce duo reges non potuerunt ſtare corã eo, & quo modo nos va- 5 lebimus reſiſtere? Miſerunt ergò præpoſiti domûs, & præfecti civitatis, & majores natu, nutritii, ad Jehu, dicentes; Servi tui ſumus, quæcunque juſſeris faciemus, nec conſtituem⁹ nobis regem: quæcunque tibi 6 placent, fac. Reſcripſit autem eis literas ſecundò, dicens; Si mei eſtis, & obeditis mihi, tollite capita filiorũ domini veſtri, et venite ad me hâc eâdem horâ cras in Jezrahel. Porrò filii regis, ſeptuaginta viri, apud optimates civitatis nutrie- 7 bantur. Cúmq; veniſſent literæ ad eos, tulerunt filios regis, & occiderunt ſeptuaginta viros, & poſuerunt capita eorum in cophinis, & miſerunt ad eum 8 in Jezrahel. Venit autẽ nuntius, et indicavit ei, dicens; Attulerunt capita filiorum regis. Qui reſpondit; Ponite ea ad duos acervos juxta introitum portæ uſque mané.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

34 Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ εἶπεν, Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην, καὶ θάψατε αὐτὴν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστί. 35 Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτὴν, καὶ οὐχ εὗρον ἐν αὐτῇ ἄλλό τι ἢ τὸ κρανίον 36 καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ. καὶ εἶπε, Λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλιοὺ τοῦ Θεσβίτου, λέγων, Ἐν τῇ μερίδι Ἰεζραὲλ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ἰε- 37 ζάβελ. Καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ἰεζραὲλ, ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτοὺς, Ἰεζάβελ.

Et intravit, & comêdit, & 34 bibit, & dixit; Viſitate, quæſo, malediċtam iſtam, & ſepelite eam: quoniam filia regis eſt. Et iverunt ſepelire eam: 35 & non invenerunt in ea aliud quid, quàm cranium, & pedes, & veſtigia manuum. Et 36 reverterunt, & annuntiaverunt ei. Et dixit; Verbum Domini, quod locutus eſt in manu Eliu Thesbitæ, dicens; In parte Jezrael canes comedent carnes Jezabel. Et erit 37 morticinum Jezabel tanquàm ſtercus ſuper faciem agri in parte Jezrael, ut non (o) dicant ipſi, Jezabel.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΚΑὶ τῷ Ἀχαὰβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἔγραψεν (α) Ἰοὺ βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας (β) Σαμαρείας, καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, (γ) 2 καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς Ἀχαὰβ, λέγων, Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς (δ) ὑμᾶς, καὶ μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ (ε) πό- 3 λεις ὀχυραὶ καὶ τὰ ὅπλα. Καὶ ὄψεσθε τὸν ἀγαθὸν (ζ) καὶ τὸν εὐθῆ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου (η) ὑμῶν, καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν. 4 Καὶ ἐφοβήθησαν (θ) σφόδρα, καὶ εἶπον, Ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς στησόμεθα (ι) ἡμεῖς; 5 Καὶ ἀπέστειλαν οἱ (κ) ἐπὶ τοῦ οἴκου (λ) καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς (μ) Ἰοὺ, λέγοντες, Παῖδές σου (ν) καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν. οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα, τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς 6 σου ποιήσομεν. Καὶ ἔγραψε πρὸς (ξ) αὐτοὺς Ἰοὺ βιβλίον δεύτερον, λέγων, Εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς, καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε, λάβετε τὴν κεφαλὴν (ο) ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐνέγκατε πρὸς μὲ, ὡς ἡ ὥρα αὔριον (π) ἐν Ἰεζραέλ. καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἑβδομήκοντα ἄνδρες, οὗτοι ἁδροὶ τῆς πό- 7 λεως ἐξέτρεφον αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθε τὸ βιβλίον πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ (ρ) ἔσφαξαν αὐτοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας· καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν (σ) εἰς Ἰεζραέλ. 8 Καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπέγγειλε, λέγων, Ἤνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπε, Θέτε αὐτὰς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν θύραν (†) τῆς πύλης εἰς πρωΐ.

CAP. X.

ET ipſi Achaab ſeptuaginta 1 filii in Samaria. Et ſcripſit Ihu librum, & miſit in Samariam ad principes (a) Samariæ, & ad ſeniores, & ad nutritios (b) Achaab, dicens; Et nunc, 2 cùm venerit liber hic ad vos, & vobiſcum filii domini veſtri, & vobiſcum currus, & equi, & civitates munitæ, & arma: Et videbitis eum, qui 3 bonus, & rectus in filiis domini veſtri: & conſtituetis eum ſuper thronum patris ejus: & bellabitis pro domo domini veſtri. Et timuerunt val- 4 dè, & dixerunt; Ecce duo reges non ſteterunt ad faciem ejus: & quomodò ſtabimus nos? Et miſerunt ii, qui ſu- 5 per domum, & qui ſuper civitatem, & ſeniores, & nutritii ad Ihu, dicentes; Pueri tui et nos: & quæcunque dixeris ad nos, faciemus: non faciemus regnare virum: quod bonum in oculis tuis, faciemus. Et ſcripſit ad eos Ihu librum 6 ſecundum, dicens; Si mei vos, & vocem meam vos exauditis; tollite caput virorum filiorum domini veſtri, & afferte ad me, ſicut hora, cras in Jezrael. Et filii regis erant ſeptuaginta viri: hi magnates civitatis enutriebant eos. Et factum eſt, ut 7 venit liber ad eos; & ceperunt filios regis, & jugulaverunt eos ſeptuaginta viros: & poſuerunt capita eorum in cartallis: & miſerunt ea ad il- 8 lum in Jezrael. Et venit nuntius, & annuntiavit, dicens; Attulerunt capita filiorum regis. Et dixit, Ponite ea acervos duos apud oſtium portæ in (c) mané.

MS. A. (α) Ἰηοὺ (β) Σαμαρείας, πρὸς (γ) καὶ τοὺς (δ) ὑμᾶς, μεθ' (ε) αἱ πόλεις (ζ) καὶ * εὐθῆν (η) ὑμῶν, καταστήσατε (θ) σφόδρα σφόδρα, καὶ (ι) ἡμεῖς αὐτοί; Καὶ (κ) ἀπὸ τοῦ (λ) καὶ ἀπὸ τῆς (μ) Ἰηοὺ, (ν) ἡμεῖς αὐτοὶ, (ξ) αὐτοὺς βιβλίον (ο) ἀνδρῶν τοῦ κυρίου (π) εἰς (ρ) ἔσφαξαν ἑβδομήκοντα (σ) ἐν (†) τῆς πόλεως εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 ועל ואכל ושתי ואמר סערו כען ית ארורתא הדא וקברוהא ארי בת מלכא היא׃ ואזלו
35 למקברה ולא אשכחו בה אלהין גולגלתא ורגליא ופסת ידהא׃ ותבו וחויאו ליה ואמר 36
פתגמא דיי הוא דמליל ביד עבדיה אליה דמן תושב למימר באחסנת יזרעאל יכלון
37 כלביא ית בסרא דאיזבל׃ ותהי נבילתא דאיזבל כזבל מבדר על אפי חקלא באחסנת
יזרעאל דלא יימרון דא איזבל׃

י

1 ולאחאב שבעין בנין בשמרון וכתב יהוא אגרן ושדר לשמרון לרברבי יזרעאל סביא
2 ולתורבניא דאחאב למימר׃ וכען כמיתי אגרתא הדין לותכון ועמכון בני רבוניכון
3 ועמכון רתיכין וסוסון וקרוין כריכן ומאני זינא׃ ותחזון דתקין ודכשר מבני רבונכון
4 ותשוון על כורסי מלכותא דאבוהי ותגיחון קרב על בית רבונכון׃ ודחילו לחדא לחדא
5 ואמרו הא תרין מלכיא לא יכילו למקם קדמוהי ואיכדין נקום אנחנא׃ ושלח דממנא
על ביתא ודממנא על קרתא וסביא ותורבניא לות יהוא למימר עבדך אנחנא וכל
6 דתימר לנא נעביד לא נמליך גבר דתקין בעינך עביד׃ וכתב להון אגרתא תנינות למימר
אם דילי אתון ומני אתון מקבלין סבו ית רישי גברי בני רבונכון ואיתו לותי כעדנא
7 הדין מחר ליזרעאל ובני מלכא שבעין גברא עם רברבי קרתא מרבן יתהון׃ והוה כמיתי
אגרתא לותהון ודברו ית בני מלכא ונכיסו שבעין גברא ושויאו ית רישיהון בסלין
8 ושדרו יתהון לותיה ליזרעאל׃ ואתא אזגדא וחוי ליה למימר איתיאו רישי בני מלכא ואמר
שוו יתהון תרין דגורין במעלנא תרעא עד צפרא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ingreſſus comedit & bibit: & dixit, Viſitate nunc malediċtã iſtã; & ſe- 34 pelite eam, quia filia regis illa eſt. Et iverunt ut ſepelirent illã, & non re- 35 pererunt in illa niſi calvariã & pedes, & extremitates manuũ *ejus*. Et re- 36 dierunt & indicaverunt illi, & dixit, Verbũ Dñi eſt, quod locut⁹ eſt in eo ſervus ejus Eliah, qui erat ex Thoſab, dicendo: In hæreditate Jizreghel comedent canes carnẽ Jizebel. Et erit cadaver Jizebel ſicut ſtercus 37 diſperſum ſuper faciem agri in hæreditate Jizreghel, ita ut non dicant, Hæc eſt Jizebel.

CAP. X.

ET Ahhab erant ſeptuaginta filii in Somron: & ſcripſit Jehu epiſtolas, 1 & miſit in Somron ad magnates Jizreghel, ad ſenes, & ad nutricios Ahhab, dicendo: Et nunc cùm venerit epiſtola hæc ad vos; & vobiſcum 2 ſunt filii domini veſtri, & vobiſcum currus & equi, & urbes munitæ, & vaſa armorum. Et videatis quis aptior, & quis gratior ſit de filiis dñi veſtri, 3 & ponatis [*eum*] ſup ſolium regni patris ejus: et inite bellum pro domo dñi veſtri. Et timuerunt vehementiſſimè, et dixerunt, Ecce duo reges 4 non potuerunt ſtare ante eum, et quomodo ſtabimus nos? Et miſit qui 5 præpoſitus erat ſuper domum, & qui præpoſitus erat ſuper civitatem, et ſenes & nutricii ad Jehu, dicendo: Servi tui ſumus, & omnia quæ dixeris nobis faciemus: non regem ſtatuemus quemquam: quod rectum eſt in oculis tuis, fac. Et ſcripſit illis epiſtolam ſecundò, dicendo: Si mei vos 6 eſtis, & mihi obeditis, accipite capita virorum filiorum domini veſtri, & afferte ad me juxta tempus hoc cras in Jizreghel; & filii regis erant ſeptuaginta viri cum magiſtris civitatis nutrientibus eos. Et fuit ut venit 7 epiſtola ad illos, acceperunt filios regis, & jugulaverunt ſeptuaginta viros, & poſuerunt capita eorum in caniſtris: & miſerunt illa ad illum in Jizreghel. Et venit nuncius & indicavit ei, dicendo, Attulerunt capita 8 filiorum regis: & dixit, Ponite illos in duos acervos in introitu portæ uſque ad auroram.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 * ܘܥܠ ܐܟܠ ܘܐܫܬܝ. ܘܐܡܪ. ܣܥܘܪܘܗ̇ ܠܠܝܛܬܐ ܗܝ ܘܩܒܘܪܘܗ̇. ܡܛܠ ܕܒܪܬ ܡܠܟܐ
35 ܗܝ. * ܘܐܙܠܘ ܠܡܩܒܪܘܗ̇. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܒܗ̇. ܐܠܐ ܪܫܗ̇ ܘܪ̈ܓܠܝܗ̇. ܘܦܣ̈ܬ ܐܝ̈ܕܝܗ̇.
36 * ܘܗܦܟܘ ܘܚܘܝܘܗܝ. ܘܐܡܪ. ܦܬܓܡܗ ܗܘ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܐܠܝܐ
37 ܕܡܢ ܬܫܒܝ. ܕܒܚܩܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ ܢܐܟܠܘܢ ܟܠ̈ܒܐ ܒܣܪܗ̇ ܕܐܝܙܒܠ. * ܘܬܗܘܐ ܫܠܕܗ̇
ܕܐܝܙܒܠ ܐܝܟ ܙܒܠܐ ܥܠ ܐܦܝ ܐܪܥܐ ܒܚܩܠܐ ܕܝܙܪܥܝܠ. ܘܠܝܬ ܕܩܒܪ. ܕܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܗܕܐ ܗ̣ܝ
ܐܝܙܒܠ.

* ܫܘܠܡܗ * ܛ *

1 * ܘܠܐܚܐܒ. ܫܒܥܝܢ ܒ̈ܢܝܢ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܟܬܒ ܝܗܘ ܐܓܪܬܐ. ܘܫܕܪ ܠܫܡܪܝܢ ܠܪ̈ܘܪܒܢܐ
2 ܕܝܙܪܥܝܠ. ܘܠܩܫܝ̈ܫܐ. ܘܠܡܪ̈ܒܝܢܐ ܕܐܚܐܒ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܟܕ ܡܛܝܐ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ
ܠܘܬܟܘܢ. ܘܥܡܟܘܢ ܒ̈ܢܝ ܡܪܟܘܢ. ܘܥܡܟܘܢ ܡܪ̈ܟܒܬܐ ܘܣܘ̈ܣܘܬܐ ܘܩܘܪ̈ܝܐ ܚܣܝ̈ܢܬܐ
3 ܘܙܝܢܐ. * ܘܚܙܘ ܕܛܒ ܐܝܬܘܗܝ ܘܬܩܝܦ ܡܢ ܒ̈ܢܝ ܡܪܟܘܢ. ܘܐܘܬܒܘܗܝ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ
4 ܕܐܒܘܗܝ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܥܠ ܒܝܬ ܡܪܟܘܢ. * ܘܕܚܠܘ ܛܒ. ܘܐܡܪܘ. ܗܐ ܬܪܝܢ ܡܠܟܝܢ ܠܐ
5 ܩܡܘ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܝܟܢܐ ܢܩܘܡ ܚܢܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܫܕܪܘ ܕܒܝܬܐ ܘܫܠܝܛܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܩܫܝ̈ܫܐ ܘܡܪ̈ܒܝܢܐ ܠܘܬ ܝܗܘ. ܘܐܡܪܘ. ܥܒ̈ܕܝܟ ܚܢܢ. ܘܟܠ ܕܐܡܪܬ ܠܢ ܢܥܒܕ.
6 ܘܠܐܢܫ ܠܐ ܢܡܠܟ ܚܢܢ ܥܠܝܢ. ܘܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝ̈ܢܝܟ. ܥܒܕ. * ܘܟܬܒ ܠܗܘܢ
ܐܓܪܬܐ ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܟܕ ܐܡܪ. ܐܢ ܕܝܠܝ ܐܢܬܘܢ. ܘܠܩܠܝ ܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܣܒܘ ܪ̈ܫܐ
ܕܒ̈ܢܝ ܡܪܟܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܘܬܝ ܡܚܪ ܐܝܟ ܥܕܢܐ ܗܢܐ ܠܝܙܪܥܝܠ. ܘܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ. ܗܘܘ ܗܘܘ
7 ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܪܒܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. * ܘܟܕ ܡܛܬ ܐܓܪܬܐ. ܕܒܪܘ
ܠܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ ܘܢܟܣܘ ܐܢܘܢ. ܫܒܥܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܣܡܘ ܪ̈ܫܝܗܘܢ ܒܣܠ̈ܐ. ܘܫܕܪܘ
8 ܠܗ ܠܝܙܪܥܝܠ. * ܘܐܬܐ ܐܝܙܓܕܐ ܘܚܘܝܗ. ܘܐܡܪ. ܐܝܬܝܘ ܪ̈ܫܐ ܕܒ̈ܢܝ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܣܝܡܘ
ܐܢܘܢ ܬܪܝܢ ܟܢܫ̈ܝܢ ܒܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ. ܥܕܡܐ ܠܨܦܪܐ.

Ingreſſus verò comêdit ac bibit, tum dixit, 34
Viſitate maledictam illam, & ſepelite eam,
quia filia regis eſt. Abeuntes itaque ut ſe- 35
pelirent eam, nihil invenerunt ex ea, præter
caput, pedes, & volas manuum ejus: Et re- 36
verſi indicaverunt ei. Qui dixit, Sermo Dñi
eſt, quem locutus fuerat per manum ſervi ſui
Eliæ qui de Thesbi, quòd *ſcilicet* in prædio
Jezraelis devorabunt canes carnem Izabelis:
Et erit cadaver Izabelis quaſi ſtercus ſuper 37
faciem terræ in prædio Jezraelis, nemine ſe-
peliente; ita ut non dicatur, Hæc eſt Izabel.

CAP. X.

HAbebat autem Ahab ſeptuaginta filios in 1
Samaria: quapropter ſcripſit Jehu epiſtolam,
miſitque in Samariam ad magnates Jezraelis,
& ad ſeniores, & præceptores *filiorum* A-
habi, dicens; Ubi pervenerit hæc epiſtola 2
ad vos, quandoquidem apud vos ſunt filii
domini veſtri, & penes vos habetis currus,
equos, urbes munitas, & arma; Quem optimũ 3
ac præſtantiſſimum videritis inter filios do-
mini veſtri, collocate ſuper ſolium patris
ſui, & pugnate pro domo domini veſtri. Illi 4
verò vehementer timentes dixerunt, Ecce
duo reges non reſtiterunt ei, quomodo reſi-
ſteremus nos? Quare mittentes œconomus, 5
præfecti civitatis, ſeniores, atque pædagogi
ad Jehu, dixerunt; Servi tui ſumus, & quic-
quid dixeris nobis, exequemur: neminem
ſuper nos regem creabimus: quod bonum
tibi viſum fuerit, facito. Tum ſcripſit ad eos 6
epiſtolam ſecundò hiſce verbis, Si mei eſtis,
& voci meæ auſcultatis, tollite capita filio-
rum domini veſtri, & cras hoc eodem tem-
pore afferte in Jezraelem: filii autem regis
erant ſeptuaginta viri & magnates urbis
educabant eos. Cùm ergò perveniſſet 7
epiſtola, duxerunt filios regis, & jugu-
laverunt eos, *nempe* ſeptuaginta viros,
poſuerunt eorum capita in ſportis, & miſe-
runt ei in Jezraelem. Tum venit nuntius, 8
& indicavit ei dicens, Attulerunt capita fi-
liorum regis. Qui reſpondit, Congerite illa
duos in acervos in veſtibulo januæ uſq; mané.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 * ثم انحدر واكل وشرب * ثم قال * افتقدوا هذه الملعونة واقبروها * فانها بنت الملك * فمضوا 35
36 ليقبروها فلم يجدوا منها الا جمجمتها ورجليها وكفيها * وعادوا فاخبروه بذلك * فقال
هذا كلام الله الذي قاله على يد ايليا التسبيتي * قايلا * في حصة يزرعال تاكل الكلاب
37 لحم ايزابيل * وتكون نبيلة ايزابيل كالزبل المبذور على وجه الحقل في حصة يزرعال * حتى
لا يقال ان هذه ايزابيل * .

* الفصل العاشر *

1 * ولاحاب يوميذ في سومرون سبعين ابنا * فكتب ياهو كتبا الي من بسومرون من روساء
2 يزرعال * المشايخ ونقباء احاب * قايلا * الان كما يرد اليكم كتابي هذا * وعندكم بنو سيدكم *
3 وعندكم مراكب وخيل * وقرية ذات حصن * وسلاح * فاختاروا الافضل من بني سيدكم * واجلسوه
4 على كرسي مملكة ابيه * وحاربوا عن بيت سيدكم * فخافوا جدا جدا وقالوا * اذا كان ملكين
5 لم يطيقاه ولا وقفا بين يديه * فكيف نقاومه نحن * فاجابه المروس على الدار والمولى على القرية *
والمشايخ والامناء قايلين * نحن عبيدك وننتهي الي امرك * ليس نملك احدا * وانت اعلى علينا
6 بما تحب * فلما سمع هذا من جوابهم * كتب اليهم كتابا ثانيا يقول فيه * ان كنتم لي والي
امري تنتهوا * خذوا روس ابناء سيدكم * وتوجهوا بها الي حضرتي مثل هذا الوقت من غد الي
7 يزرعال * وبنو الملك يوميذ سبعون رجلا عند عظماء القرية يعظمونهم ويجلونهم * فلما
ورد الكتاب اليهم * اخذوا ابناء الملك وهم سبعون رجلا * فذبحوهم وجعلوا روسهم في سلال *
8 ووجهوها الي حضرته في يزرعال * ووافاه الرسول فاخبره قايلا * قد وجهوا روس بني الملك *
فقال * اجعلوها صفين الي الغداة بازاء الباب *

Tum deſcendens comêdit ac bibit; dein- 34
de dixit, Reviſite jam maledictam illam,
& ſepelite eam, nam filia regis eſt.
Cúmque abiiſſent ad ſepeliendum eam, 35
nihilque ex ea reperiſſent, præter calvari-
am ejus, & pedes, ac volas; Redeuntes 36
nuntiârunt id illi: qui dixit, Hæc ſunt
verba Dei, quæ protulerat per Eliam
Thesbitem, dicens, In portione Jezrae-
lis comedent canes carnem Izabelis:
Eritque cadaver Izabelis quaſi fimus di- 37
ſperſus ſuper ſolum agri in prædio Jez-
raelis; ut non dicatur, Hæc eſt Izabel.

CAP. X.

INterim habebat Achab in Samaria 1
ſeptuaginta filios: quapropter ſcripſit
Jehu literas ad præcipuos Jezraelis, ſe-
niores, & doctores Achabi, qui erant in
Samaria, dicens; Mox quum venerint 2
ad vos hæ literæ meæ, habentes apud
vos filios domini veſtri, habentes etiam
currus, equos, & urbem arce munitam,
atque arma; Eligite è filiis domini ve- 3
ſtri digniorem, eumque collocate ſuper
ſolium regni patris ſui, & pugnate pro
domo domini veſtri. Qui vehementiſſimè 4
timentes, dixerunt, Quandoquidem duo
reges non potuerunt ſubſiſtere coram eo,
quomodo nos ei reſiſteremus? Quapro- 5
pter reſponderunt ei præpoſitus domui, &
præfectus urbis, ſeniores, atque cura-
tores, dicentes; Servi tui ſumus, &
imperio tuo obtemperabimus, nullum con-
ſtituemus regem, eminentiam (i. auctori-
tatem) *ſuper nos exerce in quibus libue-*
rit. Hæc cùm intellexiſſet ab eorum re- 6
ſponſo, ſecundam ſcripſit ad eos epiſto-
lam hujuſmodi tenoris: Si mei eſtis, &
imperio meo obtemperatis, truncate ca-
pita filiorum domini veſtri, & cras con-
ſimili tempore afferte ea mihi Jezrae-
lem. Porrò filii regis tunc erant ſe-
ptuaginta viri apud magnates urbis ma-
gno in honore & reverentiâ. Itaque cùm 7
perveniſſent ad eos literæ, acceperunt
filios regis qui erant ſeptuaginta viri, ju-
gulârunt eos, & impoſuerunt capita
eorum in caniſtris, & miſerunt ea ipſi
Jezraelem. Tum accedens ad eum le- 8
gatus, monuit eum dicens, Jam miſe-
runt capita filiorum regis. Qui dixit,
Diſponite illa duplici ſerie in craſtinum
uſque contra januam.

מלכים ב : י

: populum omnem ad ait & , ſtetit & ,eſt egreſſus & , manè *in* fuit Et
9 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־הָעָם
,eū interfeci &,meū dominū *ſuper* conjuravi ego ecce : vos Juſti
צַדִּקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי קָשַׁרְתִּי עַל־אֲדֹנִי וָאֶהֶרְגֵהוּ
non quod , nunc Scitote ? hos omnes percuſſit quis &
10 וּמִי הִכָּה אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ דְּעוּ אֵפוֹא כִּי לֹא
DOMINUS eſt locutus quem ,terram in DOMINI ſermone de *cadet*
יִפֹּל מִדְּבַר יְהוָה אַרְצָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה
eſt locutus quod fecit DOMINUS & : Achab domum *ſuper*
עַל־בֵּית אַחְאָב וַיהוָה עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר
reſiduos omnes Jehu Percuſſitque .Elijahu ſui ſervi *manu in*
11 בְּיַד עַבְדּוֹ אֵלִיָּהוּ׃ וַיַּךְ יֵהוּא אֵת כָּל־הַנִּשְׁאָרִים
, ejus *notos* & , ejus *magnates* omnes & , Izrehel in Achab domo
לְבֵית־אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל וְכָל־גְּדֹלָיו וּמְיֻדָּעָיו
,ſurrexit Et .ſuperſtitē ei reliquit non donec ,ejus ſacerdotes &
12 וְכֹהֲנָיו עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃ וַיָּקָם
.via in paſtorum *ligationis* domum ipſe ,Someron abiit & ,venit &
וַיָּבֹא וַיֵּלֶךְ שֹׁמְרוֹן הוּא בֵּית־עֵקֶד הָרֹעִים בַּדָּרֶךְ׃
Qui : dixit & , Jehudah regis Achaziahu fratres invenit Jehu Et
13 וְיֵהוּא מָצָא אֶת־אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי
filiorum pacem ad deſcendimus & ,*nos* Achaziahu Fratres:dixerunt & ?*vos*
אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ אֲנַחְנוּ וַנֵּרֶד לִשְׁלוֹם בְּנֵי־
:vivos eos Comprehendite ,Dixitque .*principis filiorum &* , *regis*
14 הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי הַגְּבִירָה׃ וַיֹּאמֶר תִּפְשׂוּם חַיִּים
, *ligationis* domus ciſterna in eos *mactaverunt* & ,vivos eos cōprehenderunt &
וַיִּתְפְּשׂוּם חַיִּים וַיִּשְׁחָטוּם אֶל־בּוֹר בֵּית־עֵקֶד
abiit Et .eis ex *virum* reliquit non & , viros duos & quadraginta
15 אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אִישׁ וְלֹא־הִשְׁאִיר אִישׁ מֵהֶם׃ וַיֵּלֶךְ
,*ei benedixit* &,ſibi occurſum in Rechab filiū Jehonadab invenit & ,inde
מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת־יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב לִקְרָאתוֹ וַיְבָרְכֵהוּ
meū cor quemadmodum ,rectum tuum cor eſt Nunquid : eum ad ait &
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲיֵשׁ אֶת־לְבָבְךָ יָשָׁר כַּאֲשֶׁר לְבָבִי
: tuā manum da : eſt & ,Eſt : Jehonadab dixitque ? tuo corde cum
עִם־לְבָבֶךָ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָב יֵשׁ וָיֵשׁ תְּנָה אֶת־יָדֶךָ
: dixit Et .currum in ſe ad eū fecit aſcendere &,ſuā manū dedit &
16 וַיִּתֵּן יָדוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֵלָיו אֶל־הַמֶּרְכָּבָה׃ וַיֹּאמֶר
.ſuo curru in eū fecit equitare & :DOMINO *meo zelo in* vide & ,mecū *Ito*
לְכָה אִתִּי וּרְאֵה בְּקִנְאָתִי לַיהוָה וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ בְּרִכְבּוֹ׃
,Someron in Achab *ipſi reſiduos* omnes percuſſit & ,Someron venit Et
17 וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן וַיַּךְ אֶת־כָּל־הַנִּשְׁאָרִים לְאַחְאָב בְּשֹׁמְרוֹן
fuerat locutus quod ,DOMINI verbum juxta , ipſum diſperdidit donec
עַד־הִשְׁמִדוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
dixitque ,populum omnem Jehu congregavit Et .Elijahu ad
18 אֶל־אֵלִיָּהוּ׃ וַיִּקְבֹּץ יֵהוּא אֶת־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר
.multùm ei *ſerviet* Jehu , parum Bahal *ſervivit* Achab : eos ad
אֲלֵהֶם אַחְאָב עָבַד אֶת־הַבַּעַל מְעָט יֵהוּא יַעַבְדֶנּוּ הַרְבֵּה׃
omnes & , ejus ſervos omnes , Bahal prophetas omnes nunc Et
19 וְעַתָּה כָל־נְבִיאֵי הַבַּעַל כָּל־עֹבְדָיו וְכָל־
grande ſacrificium quia : deficiat ne *vir* : me ad vocate ejꝰ ſacerdotes
כֹּהֲנָיו קִרְאוּ אֵלַי אִישׁ אַל־יִפָּקֵד כִּי זֶבַח גָּדוֹל
faciebat Jehu & : vivet non , defecerit qui omnis : Bahal *ipſi* mihi
לִי לַבַּעַל כֹּל אֲשֶׁר־יִפָּקֵד לֹא יִחְיֶה וְיֵהוּא עָשָׂה
: Jehu Dixitque .Bahal *ſervientes* perderet ut , *aſtutia in*
20 בְעָקְבָּה לְמַעַן הַאֲבִיד אֶת־עֹבְדֵי הַבָּעַל׃ וַיֹּאמֶר יֵהוּא
Jehu Miſitque .vocaverunt & .Bahal *retentionem* Sanctificate
21 קַדְּשׁוּ עֲצָרָה לַבַּעַל וַיִּקְרָאוּ׃ וַיִּשְׁלַח יֵהוּא
remanſit non & , Bahal *ſervientes* omnes venerunt & , Iſrael omnem in
בְּכָל־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ כָּל־עֹבְדֵי הַבַּעַל וְלֹא נִשְׁאַר
eſt repleta & , Bahal domum ſunt ingreſſi & : venerit non qui , *vir*
אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־בָא וַיָּבֹאוּ בֵּית הַבַּעַל וַיִּמָּלֵא
.*os ad ore* Bahal domus
בֵית־הַבַּעַל פֶּה לָפֶה׃

Verſio VULG. LAT.

9 Cúmque diluxiſſet, egreſſꝰ eſt, & ſtans dixit ad omnē populum; Juſti eſtis: ſi ego conjuravi contra dominum meum, & interfeci eum, quis percuſ- 10 ſit omnes hos? Videte ergò nunc quoniam non cecidit de ſermonibus Domini in terrā, quos locutus eſt Dominus ſup domum Achab, & Dominꝰ fecit quod locutus eſt in manu 11 ſervi ſui Eliæ. Percuſſit igitur Jehu, omnes qui reliqui erant de domo Achab in Jezrahel, et univerſos optimates ejus, & notos, & ſacerdotes, donec non remanerēt ex eo reliquiæ. 12 Et ſurrexit, & venit in Samariā: cúmq; veniſſet ad Camerā 13 paſtorum in via, Invenit fratres Ochoziæ regis Juda, dixítque ad eos; Quinā eſtis vos? Qui reſponderunt; Fratres Ochoziæ ſumus, & deſcendimus ad ſalutandos filios regis, & 14 filios reginæ. Qui ait, Comprehendite eos vivos. Quos cùm comprehendiſſent vivos, jugulaverunt eos in ciſterna juxta Cameram, quadraginta duos viros, & non reliquit ex 15 eis quenquam. Cúmque abiiſſet inde, invenit Jonadab filium Rechab in occurſum ſibi, & benedixit ei. Et ait ad eum; Numquid eſt cor tuum rectū, ſicut cor meū cum corde tuo? Et ait Jonadab, Eſt. Si eſt, inquit, da manū tuam. Qui dedit ei manum ſuam. At ille levavit 16 eum ad ſe in currum: Dixítq; ad eum; Veni mecū, & vide zelum meū pro Domino. Et im- 17 poſitum in curru ſuo, Duxit in Samariam. Et percuſſit omnes qui reliqui fuerant de Achab in Samaria uſque ad unū, juxta verbum Domini, quod locutus 18 eſt per Eliā. Congregavit ergò Jehu omnem populum, & dixit ad eos; Achab coluit Baal parū, ego autem colam eum 19 ampliùs. Nunc igitur omnes prophetas Baal, & univerſos ſervos ejꝰ, & cunctos ſacerdotes ipſius, vocate ad me: nullus ſit qui non veniat, ſacrificium enim grande eſt mihi Baal: quicunq; defuerit, non vivet. Porrò Jehu faciebat hoc inſidioſè, ut diſperderet cultores 20 Baal. Et dixit, Sanctificate diē ſolennem Baal. Vocavítque, 21 Et miſit in univerſos terminos Iſrael, & venerunt cuncti ſervi Baal: non fuit reſiduus ne unus quidem qui non veniret. Et ingreſſi ſunt templum Baal: & repleta eſt domus Baal, á ſummo uſque ad ſummum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐγένετο (τ) πρωΐ· καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν, Δίκαιοι ὑμεῖς· ἰδοὺ ἐγώ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου, καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν· καὶ τίς ἐπάταξε πάντας 10 τούτους; Ἴδετε ἀφφώ, ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ῥήματος κυρίου εἰς τὴν γῆν, οὗ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἀχαάβ. καὶ κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐ- 11 λάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιού. Καὶ ἐπάταξεν (υ) Ἰοὺ πάντας (φ) τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζράελ, καὶ πάντας τοὺς ἁδροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς (χ) γνωστοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατά- 12 λειμμα. Καὶ (ψ) ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαμάρειαν, αὐτὸς ἐν (ω) Βαιθακὰθ τῶν ποιμένων 13 ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ (α) Ἰοὺ εὗρε τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε, Τίνες ὑμεῖς; καὶ εἶπον, (β) Ἀδελφοὶ Ὀχοζίου ἡμεῖς, καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως, καὶ 14 τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης. Καὶ εἶπε, Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας. (γ) καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς εἰς (δ) Βαιθακὰθ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας· 15 οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν καὶ εὗρε τὸν Ἰωναδὰβ υἱὸν Ῥηχὰβ εἰς (ε) ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν (ζ) Ἰού, Εἰ ἔστι καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα καθὼς ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου; καὶ εἶπεν Ἰωναδάβ, Ἔστιν. καὶ εἶπεν (η) Ἰού, Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν χεῖρά σου. καὶ ἔδωκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ (θ) ἀνεβίβασεν 16 αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα, Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Δεῦρο μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἴδε ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ κυρίῳ. καὶ (ι) ἀπεκάθισεν αὐ- 17 τὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Σαμάρειαν. καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Ἀχαὰβ ἐν Σαμαρείᾳ ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλη- 18 σεν πρὸς Ἠλιού. (κ) Καὶ συνήθροισεν Ἰοὺ πάντα τὸν λαόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀχαὰβ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ ὀλίγα, (λ) Ἰοὺ δουλεύσει αὐ- 19 τῷ πολλά. Καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ, πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρός με, ἀνὴρ μὴ ἐπισκεπήτω, ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ (μ) Βάαλ· πᾶς ὃς ἐὰν ἐπισκεπῇ, οὐ ζήσεται. καὶ (ν) Ἰοὺ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, (ξ) ἵν᾽ ἀπολέσῃ τοὺς δούλους τοῦ Βά- 20 αλ. Καὶ εἶπεν (ο) Ἰού, Ἁγιάσατε ἱερείαν τῷ Βά- 21 αλ. καὶ ἐκήρυξαν. Καὶ ἀπέστειλεν (π) Ἰοὺ ἐν παντὶ (ρ) Ἰσραήλ, λέγων, Καὶ νῦν πάντες οἱ δοῦλοι, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς ἀπολιπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ· ὃς ἂν ἀπολειφθῇ, οὐ ζήσεται. καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ (σ) Βάαλ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ· οὐ κατελείφθη ἀνὴρ ὃς οὐ παρεγένετο. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ. καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βάαλ στόμα εἰς στόμα.

9 Et factum eſt mané. Et (d) egreſſus eſt, & ſtetit, & dixit ad omnē populum; Juſti vos. Ecce ego quidem converti me ſuper dominum meum, & occidi illum. Et quis percuſſit omnes iſtos? 10 Videte (e) Appho: quia non cadet de verbo Domini in terram, quod locutus eſt Dominus ſuper domū Achaab. Et Dominus fecit quæcunq; locutꝰ eſt in manu ſervi ſui Eliu. 11 Et percuſſit Ihu omnes, qui remanſerant in domo Achaab in Jezrael, & omnes magnates ejus, & (f) notos ejus, & ſacerdotes ejus: ita ut non relinqueret de eo reliquias. 12 Et ſurrexit, & ivit in Samariam: ipſe in (g) Bæthacath paſtoriū in via. 13 Et Ihu invenit fratres Ochoziæ regis Juda, & dixit; Quinam vos? Et dixerunt; Fratres Ochoziæ nos, & deſcendimꝰ ad pacē filiorū regis, & filiorū dominatricis. 14 Et dixit, Comprehendite eos vivos. Et jugulaverunt eos in Bæthacath quadraginta & duos viros: non reliquit virū ex eis. 15 Et ivit indè, & invenit Jonadab filiū Rhecab in obviā ſibi, & benedixit eū. Et dixit ad eū Ihu; Si eſt cor tuum cū corde meo rectum, ſicut cor meū cū corde tuo? Et dixit Jonadab, Eſt. Et dixit Ihu; Et, ſi eſt, da manum tuā. Et dedit manum ſuam. Et aſcendere fecit eum ad ſe in currū, 16 Et dixit ad eū; Veni mecum, & vide in zelando me (h) Domino. Et ſedere fecit eū in curru ſuo: 17 Et intravit in Samariam. Et percuſſit omnes reſiduos ipſius Achaab in Samaria uſq; ad delendū eum juxta verbum Domini, quod locutus eſt ad Eliu. 18 Et congregavit Ihu omnē populum, & dixit ad eos; Achaab ſervivit Baal pauca: Ihu ſerviet ei multa. 19 Et nunc omnes prophetæ Baal, omnes ſervos ejus, & ſacerdotes ejus vocate ad me: vir non (i) viſitetur: quoniam ſacrificium mihi magnum ipſi Baal. Omnis, quicunque viſitatus fuerit, non vivet. Et Ihu fecit in ſupplantatione; ut diſperderet omnes ſervos Baal. 20 Et dixit Ihu, (k) Sanctificate ſolennitatem ipſi Baal. Et præcones pronuntiaverunt. 21 Et miſit Ihu in omnē Iſrael, (l) dicens; Et nunc omnes ſervi, & omnes ſacerdotes ejꝰ, & omnes prophetæ ejꝰ, nemo relinquatur: quoniā ſacrificium magnum facio. Quicunque defuerit; non vivet. Et venerunt omnes ſervi Baal, & omnes ſacerdotes ejus, & omnes prophetæ ejꝰ, non remanſit vir, qui non advenerit. Et intraverunt in domū Baal: & impleta eſt domus Baal, os ad os.

MS.A. (τ) ἐν πρωΐᾳ· (υ) Ἰηοῦ (φ) τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ καταλειφθέντας ἐν τῷ Ἰεζράελ, (χ) γνωστοὺς αὐτοῦ, (ψ) ἀνέστη καὶ ἦλθεν καὶ ἐπορεύθη (ω) Βαιθακὰδ (α) Ἰηοῦ (β) Οἱ ἀδελφοὶ (γ) καὶ συνελάβοντο αὐτοὺς ζῶντας, καὶ ἔσφαξαν (δ) Βαιθακὰδ τεσσεράκοντα δύο (ε) ἀπάντησιν (ζ) Ἰηοῦ, Εἰ ἔστιν μετὰ * σοῦ καρδία σου εὐθεῖα (η) Ἰηοῦ, Εἰ (θ) ἀνεβίβασεν πρὸς (ι) ἐπεκάθισεν (κ) Καὶ * ἐζήλωσεν Ἰηοῦ (λ) Ἰηοῦ (μ) Βάαλ· ὃς ἂν (ν) Ἰηοῦ (ξ) ἵνα (ο) Ἰηοῦ, (π) Ἰηοῦ (ρ) Ἰσραήλ, καὶ ἦλθον πάντες (σ) Βάαλ· οὐ κατελείφθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 וַהֲוָה בְצַפְרָא וּנְפַק וְקָם וַאֲמַר לְכָל עַמָּא זַכָּאִין אַתּוּן הָא אֲנָא מְרָדִית עַל רִבּוֹנִי וְקַטַלְתֵּיהּ
10 וּמַן קְטַל יָת כָּל אִלֵּין ׃ דְּעוּ כְעַן אֲרֵי לָא יִבְטַל מִפִּתְגָמָא דַייָ דְּמַלֵּיל יְיָ עַל בֵּית אַחְאָב וַיְיָ
11 קַיֵּים יָת דְּמַלֵּיל בְּיַד עַבְדֵּיהּ אֵלִיָּהוּ ׃ וּמְחָא יֵהוּא יָת כָּל דְּאִשְׁתְּאָרוּ לְבֵית אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל
12 וְכָל רַבְרְבוֹהִי וְקָרִיבוֹהִי וְחַבְרוֹהִי עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מְשֵׁיזֵיב ׃ וְקָם וַאֲתָא וַאֲזַל לְשֹׁמְרוֹן
13 הוּא בֵּית כְּנִישַׁת רָעַיָּא בְּאוֹרְחָא ׃ וְיֵהוּא אַשְׁכַּח יָת אֲחֵי אֲחַזְיָא מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה
וַאֲמַר מַן אַתּוּן וַאֲמַרוּ אֲחֵי אֲחַזְיָה אֲנַחְנָא וּנְחַתְנָא לְמִסְעַד שְׁלָם בְּנֵי מַלְכָּא וּבְנֵי מַלְכְּתָא ׃
14 וַאֲמַר אֲחוּדְנוּן כַּד חַיִּין וַאֲחַדוּנוּן כַּד חַיִּין וְנַכִּיסוּנוּן לְגוֹ בֵּית כְּנִשְׁתָּא אַרְבְּעִין וּתְרֵין גַּבְרָא
15 וְלָא אִשְׁתְּאַר אֱנָשׁ מִנְּהוֹן ׃ וַאֲזַל מִתַּמָּן וְאַשְׁכַּח יָת יְהוֹנָדָב בַּר רֵכָב לִקְדָמוּתֵיהּ וּבָרְכֵיהּ
וּשְׁאַל בִּשְׁלָמֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הַאִית לִבָּךְ כָּשַׁר כְּמָא דְּלִבִּי עִם לִבָּךְ וַאֲמַר יְהוֹנָדָב אִית וְאִית
16 הַב יָת יְדָךְ וִיהַב יְדֵיהּ וְאַסְקֵיהּ לְוָתֵיהּ לִרְתִיכָא ׃ וַאֲמַר אֲתָא עִמִּי וַחֲזֵי בְּקִנְאָתִי דַּאֲנָא מְקַנֵּי
17 קֳדָם יְיָ וְאַחִיתוּ יָתֵיהּ בִּרְתִיכֵיהּ ׃ וַאֲתָא לְשֹׁמְרוֹן וּמְחָא יָת כָּל דְּאִשְׁתְּאָרוּ לְאַחְאָב בְּשֹׁמְרוֹן
18 עַד דְּשֵׁיצְיֵיהּ כְּפִתְגָמָא דַייָ דְּמַלֵּיל עִם אֵלִיָּהוּ ׃ וּכְנַשׁ יֵהוּא יָת כָּל עַמָּא וַאֲמַר לְהוֹן אַחְאָב
19 פְּלַח יָת בַּעְלָא זְעֵיר יֵהוּא יִפְלְחִנֵּיהּ סַגִּי ׃ וּכְעַן כָּל נְבִיֵּי בַעְלָא וְכָל פָּלְחוֹהִי וְכָל כּוּמְרוֹהִי
20 זַמִּינוּ לִי אֱנָשׁ לָא יִשְׁנֵי אֲרֵי דִּבְחָא רַבָּא לִי לְבַעְלָא כָּל דְּיִשְׁנֵי לָא יִתְקַיַּם וְיֵהוּא עֲבַד בְּחוּכְמָא
21 בְּדִיל לְאַבָּדָא יָת פָּלְחֵי בַעְלָא ׃ וַאֲמַר יֵהוּא זַמִּינוּ כְּנִשְׁתָּא לְבַעְלָא וְזַמִּינוּ ׃ וּשְׁלַח יֵהוּא
בְּכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲתוֹ כָּל פָּלְחֵי בַעְלָא וְלָא אִשְׁתְּאַר אֱנָשׁ דְּלָא אֲתָא וְעָלוּ לְבֵית בַּעְלָא
וְאִתְמְלֵי בֵּית בַּעְלָא סְפָא בִסְפָא ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

9 Et fuit in aurora, exiit & ſtetit, dixítq; omni populo, Innoxii eſtis: ecce ego rebellavi in dominū meū & occidi eum, & quis occîdit omnes hos? 10 Cognoſcite nunc quòd non otioſum fuit de verbo Dñi, quòd locutus eſt Dñs contra domū Ahhab; & Dñs firmavit id quod locutus fuerat per manū ſervi ſui Eliah. 11 Et percuſſit Jehu omnes qui relicti fuerant domui Ahhab in Jizreghel, & omnes magnates ejus, & propinquos ejus, & ſocios ejꝰ, quoad non relictꝰ eſt illi qui evaderet. 12 Et ſurrexit & venit, ivítque in Somron, ipſe [*juxta*] domū congregationis paſtorū in via. 13 Et Jehu invenit fratres Ahhaziah regis tribꝰ domꝰ Jehudah: & dixit, Quinā eſtis? & dixerunt, Fratres Ahhaziah ſumus, & deſcendimꝰ ad viſitandū in pace filios regis et filios reginæ. 14 Et dixit, Comprehendite illos vivos: et comprehenderunt illos vivos, et jugulaverunt illos ad ciſternā domꝰ congregationis quadraginta et duos viros; et non relictꝰ eſt ullus ex eis. 15 Et abiit inde et invenit Jehonadab filium Recab in occurſum ſuū, et optavit ei pacē: et dixit illi, Num eſt cor tuū rectū ſicut cor meū cū corde tuo? et dixit Jehonadab, Eſt. Si eſt; da manū tuam: et dedit manum ſuam; et aſcendere fecit illum ad ſe in currum. 16 Et dixit, Veni mecum, et vide zelum meum quem ego zelo ante Dñm: et impoſuerunt illum in currum ejus. 17 Et venit in Somron, et percuſſit omnes qui relicti fuerant de Ahhab in Somron quoad exterminavit illum juxta verbum Domini quod locutus fuerat cum Eliah. 18 Et congregavit Jehu omnem populum: et dixit illis, Ahhab coluit Baghla parùm, Jehu colet eum multùm. 19 Et nunc omnes prophetas Baghla, et omnes famulos ejus, et omnes ſacerdotes ejus vocate mihi; nemo deficiat, quia ſacrificium eſt magnum mihi ad Baghla: et omnis qui deficiet, non ſuperſtes erit: et Jehu fecit callidè, ut perderet cultores Baghla. 20 Et dixit Jehu, Convocate congregationem ipſi Baghla: et convocaverunt. 21 Et miſit Jehu in omnem Iſrael, et venerunt omnes famuli Baghla; non relictus eſt homo qui non venerit: et introierunt in ædem Baghla, et repleta eſt ædes Baghla ex angulo in angulum,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܦܩ ܒܨܦܪܐ. ܘܩܡ ܘܐܡܪ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܙܕܝܩܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܪܕܬ ܥܠ ܡܪܝ 9
ܘܩܛܠܬܗ. ܡܢ ܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ. * ܕܥܘ ܡܟܝܠ ܕܠܐ ܢܦܠ ܡܢ ܦܬܓܡܗ 10
ܕܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ. ܘܡܪܝܐ. ܥܒܕ ܡܕܡ ܕܡܠܠ
ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܐܠܝܐ. * ܘܩܛܠ ܝܗܘ ܠܟܠ ܕܐܫܬܚܪܘ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ ܒܝܙܪܥܝܠ. 11
ܘܠܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܠܩܪܝܒܘܗܝ. ܘܠܟܘܡܪܘܗܝ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܫܪܝܕܐ. * ܘܩܡ ܐܙܠ ܘܥܠ 12
ܠܫܡܪܝܢ. ܘܗܘ ܟܕ ܗܦܟ ܗܘܐ ܥܠܬܐ ܕܒܐܘܪܚܐ. * ܘܗܘ ܐܫܟܚ ܠܐܚܘܗܝ ܕܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ 13
ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܐܚܘܗܝ ܚܢܢ ܕܐܚܙܝܐ. ܘܢܚܬܢ
ܠܡܫܐܠ ܒܫܠܡܐ ܕܒܢܝ ܡܠܟܐ ܘܕܒܢܝ ܡܠܟܬܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܚܘܕܘ ܐܢܘܢ ܟܕ ܚܝܝܢ. ܘܐܚܕܘ ܐܢܘܢ. 14
ܘܢܟܣܘ ܐܢܘܢ ܥܠ ܓܘܒܐ ܕܒܝܬ ܥܩܪ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܢܗܘܢ ܐܢܫ.
* ܘܐܙܠ ܡܢ ܬܡܢ. ܘܐܫܟܚ ܠܝܘܢܕܒ ܒܪ ܪܟܒ ܕܐܬܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܘܒܪܟܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. 15
ܐܝܬ ܒܠܒܟ ܬܪܝܨܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܠܒܝ ܥܡ ܠܒܟ. ܘܐܡܪ ܝܘܢܕܒ. ܐܝܬ ܘܐܝܬ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
ܗܒ ܐܝܕܟ. ܘܝܗܒ ܐܝܕܗ. ܘܐܣܩܗ ܠܘܬܗ ܠܡܪܟܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܥܡܝ. ܘܚܙܝ 16
ܛܢܢܝ ܕܐܝܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܪܟܒܗ ܥܡܗ ܒܡܪܟܒܬܐ. * ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܩܛܠ ܠܟܠ 17
ܕܐܫܬܚܪ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ ܒܫܡܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ
ܠܐܠܝܐ. * ܘܟܢܫ ܝܗܘ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܚܐܒ ܦܠܚ ܠܒܥܠܐ ܩܠܝܠ. ܝܗܘ 18
ܢܦܠܚܝܘܗܝ ܣܓܝ. * ܘܗܫܐ ܩܪܘ ܠܝ ܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘܗܝ. ܘܠܟܠܗܘܢ 19
ܟܘܡܪܘܗܝ. ܢܬܟܢܫܘܢ ܠܝ. ܘܐܢܫ ܠܐ ܢܬܚܙܐ. ܡܛܠ ܕܕܒܚܬܐ ܪܒܬܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܠܒܥܠܐ.
ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܬܚܙܐ. ܠܐ ܢܚܐ. ܘܝܗܘ ܒܢܟܠܐ ܥܒܕ ܗܘܐ. ܕܢܘܒܕ ܠܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. * ܘܐܡܪ 20
ܝܗܘ. ܩܕܫܘ ܟܢܘܫܬܐ ܠܒܥܠܐ. ܘܩܪܘܗ. * ܘܫܕܪ ܝܗܘ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ 21
ܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠܐ. ܘܠܐ ܐܫܬܚܪ ܐܢܫ ܕܠܐ ܐܬܐ. ܘܥܠܘ ܠܒܝܬ ܒܥܠܐ. ܘܐܬܡܠܝ
ܒܝܬ ܒܥܠܐ ܦܘܡܐ ܠܦܘܡܐ.

Manè egreſſus eſt, & ſtans dixit univerſo 9
populo, Vóſne eſſetis juſti ? Si ego rebellavi
contra dominum meum, & occîdi eum, hos omnes
quis interfecit ? Diſcite nunc nihil ſer- 10
monis Domini, quoad ea quæ locutus eſt de
domo Ahabi, caſurum in terram : & Dominum
feciſſe quod locutus fuerat per ſervum
ſuum Eliam. Præterea occîdit Jehu quot- 11
quot deprehenſi ſunt *pertinere* ad domum Ahabi
in Jezraele, tam magnates ejus, quàm
conſanguineos ejus, & ſacrificulos ejus, nullo
relicto ſuperſtite. Deinde ſurgens diſceſ- 12
ſit, & ingreſſus eſt Samariam : & dum everteret
aras quæ erant in via, Invenit Jehu 13
fratres Ehazjæ regis Juda : quibus dixit, Qui
eſtis vos ? Reſponderunt ei, Fratres Ehazjæ
ſumus, & deſcendimus ſalutatum filios regis,
& filios reginæ. Dixit, Capite eos vi- 14
vos, jugulate eos, & proijcite eos in puteum
Beth-ecar : quadraginta duo viri erant, &
neminem ex eis reliquit. Inde profectus in- 15
venit Jonadabum Rechabi filiũ obviàm ſibi
venientem, benedixit ei, & ait illi, Eſtné ſinceritas
in corde tuo, qualis eſt cordis mei
erga cor tuum ? Reſpondit Jonadab, Eſt quidem,
eſt. Ait illi, Præbe manum tuam : quo
manum præbente, juſſit eum ad ſe in currum
aſcendere : Tum dixit ei ; Veni mecum, & 16
vide quomodo zelem pro Domino. Illo itaque
in currum ſecum advecto, Ingreſſus eſt 17
Samariam, & peremit omnes qui remanſerant
è domo Ahabi in Samaria, donec penitùs
deleret eos, juxta verbum Domini, quod
pronuntiaverat Elia. Deinde congregavit 18
Jehu totum populum, & dixit eis ; Ahab parum
coluit Baalem, Jehu multùm culturus eſt
eum. Quarè omnes prophetas Baalis, omnes 19
cultores ejus, omnéſque ſacrificulos ejus convocate
mihi : nemo autem deſit, quoniam
ſacrificium maximum mihi peragendum eſt
Baali : quicunque defuerit, haud vivito. Jehu
autem aſtu id faciebat, ut perderet cultores
Baalis. Dixit ergò Jehu, Convocate cœ- 20
tum univerſum ad Baalem ; & convocârunt.
Miſit etiam Jehu ad omnem Iſraelem ; & 21
venerunt omnes cultores Baalis, nemine remanente
qui non veniret : & ingreſſi ſunt
phanum Baalis, & repletum eſt phanum Baalis
ab extremo ad extremum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فلما كان بالغداة قال لكل القوم الذين معه. ان قلتم اني انا غدرت بسيدي وقتلته فقد 9
صدقتم. فمن قتل هولاء اجمعين * اعلموا الآن انه لا يسقط من كلام الله حرفا. وهذا مما قاله 10
الله في بيت احاب. وقد تمم الله ما تكلم به على يد عبده ايليا * واهلك ياهو جميع الباقين 11
من بيت احاب في يزرعال. وجماعة اكابره واقاربه واصحابه. فلم يبق له شريد * ثم انطلق 12
ماضيا نحو سومرون. فلما صار من طريقه الي بيت مجمع الرعاة * فلقي في طريقه هناك اخوة 13
احزياهو ملك سبط يهودا. فقال لهم. من انتم. فقالوا نحن اخوة احزيا انحدرنا نلتمس معرفة
سلامة بني الملك وبني الملكة * فقال. اقبضوا عليهم احياء. فقبض عليهم كذلك. وذبحوهم 14
على جب بيت الرعاة. وهم اثنان واربعون رجلا لم يبق منهم احد * ومضى من ثم فلقي 15
يهوناداب بن راحاب مستقبله. فسأله عن سلامته وقال له. هل قلبك لي مستقيما حسب ما قلبي
لقلبك. فقال يهوناداب. نعم وزيادة. فهات يدك. فاخذ يده واصعده معه علي مركبه * وقال 16
له. تعال معي وانظر غيرتي التي غرتها لله. واركبه في مركبه * ووافى سومرون. فاهلك جميع 17
من بقي لاحاب بها حتى استاصلهم ككلام الله الذي كلم به ايليا * ثم جمع ياهو جميع 18
الشعب وقال لهم. ان كان احاب عبد الطاغوت قليلا فان ياهو يعبده كثيرا * والآن فادعوا 19
الي جميع انبياء البعل وعابديه. وجميع كمرته. ولا يتخلف منهم احد. فان عزمي ان
اذبح للبعل ذبايح كثيرة. وكل من تخلف لا يستبقى حيا. وياهو صنع بمكيدة. كيما يفني
عبدة الطاغوت * ثم قال ياهو. ارسموا بيعة للبعل. فرسموا * وبعث ياهو في كل اسرائيل. فوافى 20 21
جميع عباد البعل ولم يبق منهم احد لم يوافي. ودخلوا بيت البعل وامتلأ منهم من
الطرف الي الطرف *

Sequenti die dixit univerſæ turbæ quæ 9
ſecum erat, Si dicatis dolum me ſtruxiſſe
contra dominum meum, & eum occidiſſe,
verum ſanè dicitis ; at quis interfecit hos
omnes ? Scitote nunc ne literam quidem 10
elabi è ſermonibus Dei, & id eſſe partem
eorum quæ Deus dixit de domo Achabi,
& perfeciſſe jam Deum quæ locutus fuerat
per ſervum ſuum Eliam. Sic extinxit 11
Jehu quotquot reliqui fuerant de domo
Achabi in Jezraele, & omnes magnates
ejus, parentes, & amicos ejus, ut nullus
relictus ſit illi ſuperſtes. Tum profectus 12
abiit Samariam verſus: cúmque in itinere
ſuo proceſſiſſet uſq; ad domum cœtûs paſtorum,
Invenit illic in via ſua fratres 13
Ahazjæ ibu regis tribûs Juda, dixitque ad
eos; Qui eſtis? Reſponderunt, Ahazjæ fratres
ſumus, & deſcendimus ad inquirendum
& addiſcendum incolumitatem filiorum
regis & filiorum reginæ. Dixit, 14
Prehendite eos vivos: & hoc modo comprehenſi,
jugulati fuerunt ſecus puteum
domûs paſtorum. Erant autem quadraginta
duo viri, nec ullus eorum reliquus fuit.
Inde profectus invenit Jehonadabum 15
Rechabi filium ſibi occurrentem, cùi de ſua
valetudine interrogato dixit, Eſtné animus
tuus erga me rectus, quemadmodum
eſt animus meus erga animum tuum ?
Reſpondit Jehonadab, Imò verò, & majorem
in modum. Cedo inquit manum tuam:
& ubi cepiſſet manum ejus, advexit eum
ſecũ in currum ſuum; Et ait illi, Veni me- 16
cum, & vide zelũ meum quo ſum affectus
erga Dominum. Cùm itaq; impoſuiſſet
eum in curru ſuo, Et Samariam perveniſ- 17
ſet, extinxit omnes qui reliqui in ea fuerant
Achabo, ita ut extirpâſſet eos, juxta
ſermonem Domini, quem locutus fuerat ad
Eliã. Tum congregans Jehu totũ populũ, 18
dixit ad eos, Si anguſtũ Achabus cultũ
exhibuit idolo, Jehu quidẽ amplũ exhibebit:
Quare convocate ad me omnes pro- 19
phetas Baalis & cultores ej⁹, omneſq; ſacrificulos
ej⁹; & nequis ex eis deſideretur,
quia multas victimas Baali mactare contendo
: quiſquis deſideratur, non ſervabitur
vivus. Jehu autem fraudulenter hoc
fecit, ut exterminaret cultores idoli. Tum 20
dixit Jehu, Indicite cœtum pro Baale : quo
indicto, Miſit Jehu per totum Iſraelẽ, & 21
adduxit omnes cultores Baalis, nec remanſit
ex eis quiſquam qui non venerit. Iis
Baalis ædem tantâ frequentiâ ingreſſis, ut
plena eſſet ab ora ad oram.

ſervientibꝰ omnibꝰ veſtimentum Profer *: veſtiario* ſuper qui ei Dixitque
22 וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־הַמֶּלְתָּחָה הוֹצֵא לְבוּשׁ לְכֹל עֹבְדֵי
Jehonadab & , Jehu eſt ingreſſus Et *.veſtem* eis protulit & : Bahal
23 הַבָּעַל וַיֹּצֵא לָהֶם הַמַּלְבּוּשׁ׃ וַיָּבֹא יֵהוּא וִיהוֹנָדָב
,Scrutamini : Bahal *ſervientibus* dixitque ,Bahal domum Rechab filius
בֶּן־רֵכָב בֵּית הַבָּעַל וַיֹּאמֶר לְעֹבְדֵי הַבַּעַל חַפְּשׂוּ
ſervientes niſi , DOMINI ſervis de vobiſcum hîc ſit fortè ne videte &
וּרְאוּ פֶּן־יֶשׁ־פֹּה עִמָּכֶם מֵעַבְדֵי יְהוָה כִּי אִם־עֹבְדֵי
: aſcenſiones & ,ſacrificia *faciendum ad* ſunt ingreſſi Et .ſoli Bahal
24 הַבַּעַל לְבַדָּם׃ וַיָּבֹאוּ לַעֲשׂוֹת זְבָחִים וְעֹלוֹת
qui Vir : ait & , viros octoginta foris ſibi poſuit Jehu &
וְיֵהוּא שָׂם־לוֹ בַחוּץ שְׁמֹנִים אִישׁ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֲשֶׁר־
ejꝰ anima ,veſtras manus *ſuper adducens* ego quos hominibus de evaſerit
יִמָּלֵט מִן־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עַל־יְדֵיכֶם נַפְשׁוֹ
aſcenſionem facere *ipſum complere ſecundùm* fuit Et .illius anima pro
25 תַּחַת נַפְשׁוֹ׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לַעֲשׂוֹת הָעֹלָה
vir , eos percutite ,Ingredimini *: triariis* & ,curſoribus Jehu dixit &
וַיֹּאמֶר יֵהוּא לָרָצִים וְלַשָּׁלִשִׁים בֹּאוּ הַכּוּם אִישׁ
, curſores projecerunt & ; gladii *os ad* eos percuſſerunt & : egrediatur ne
אַל־יֵצֵא וַיַּכּוּם לְפִי־חָרֶב וַיַּשְׁלִכוּ הָרָצִים
.Bahal domus civitatem ad uſque iverunt & *: triarii* &
וְהַשָּׁלִשִׁים וַיֵּלְכוּ עַד־עִיר בֵּית־הַבָּעַל׃
.eam combuſſerunt & , Bahal domus ſtatuas eduxerunt Et
26 וַיֹּצִאוּ אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית־הַבַּעַל וַיִּשְׂרְפוּהָ׃
, Bahal domum diruerunt & , Bahal ſtatuam diruerunt Et
27 וַיִּתְּצוּ אֵת מַצְּבַת הַבָּעַל וַיִּתְּצוּ אֶת־בֵּית הַבַּעַל
Bahal Jehu delevit Et .hodie uſque *latrinas in* eā poſuerunt &
28 וַיְשִׂמֻהוּ לְמַחֲרָאוֹת עַד־הַיּוֹם׃ וַיַּשְׁמֵד יֵהוּא אֶת־הַבַּעַל
qui , Nebat filii Jarobham peccatis Veruntamen .Iſrael de
29 מִיִּשְׂרָאֵל׃ רַק חֲטָאֵי יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר
vitulis , *ea poſt à* Jehu declinavit non , Iſrael fecit peccare
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר יֵהוּא מֵאַחֲרֵיהֶם עֶגְלֵי
ad DOMINUS dixit Et .Dan in qui & , Bethel qui aureis
30 הַזָּהָב אֲשֶׁר בֵּית־אֵל וַאֲשֶׁר בְּדָן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
,meis oculis in rectum *faciendum ad* benefeciſti quòd eo Pro : Jehu
יֵהוּא יַעַן אֲשֶׁר־הֱטִיבֹתָ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
quartorum filii , Achab domui feciſti ,meo corde in quæ omnia juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר בִּלְבָבִי עָשִׂיתָ לְבֵית אַחְאָב בְּנֵי רְבִעִים
eundum ad cuſtodivit non Jehu Et .Iſrael ſolium ſuper tibi ſedebunt
31 יֵשְׁבוּ לְךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְיֵהוּא לֹא שָׁמַר לָלֶכֶת
declinavit non : ſuo corde toto in Iſrael Dei DOMINI lege in
בְּתוֹרַת־יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־לְבָבוֹ לֹא סָר
diebus In .Iſrael fecit peccare qui , Jarobham peccatis *deſuper*
32 מֵעַל חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ בַּיָּמִים
Chazael eos percuſſit & : Iſrael in excidere DOMINUS cœpit illis
הָהֵם הֵחֵל יְהוָה לְקַצּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם חֲזָאֵל
Solis ortum Jarden A .Iſrael termino omni in
33 בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ מִן־הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ אֵת
; Menaſſiten & , Reubeniten & , Ghaditen , Ghilhad terram omnem
כָּל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד הַגָּדִי וְהָראוּבֵנִי וְהַמְנַשִּׁי
.Baſan & ,Ghilhad & , Arnon torrentem *ſuper* quæ , Haroher ab
מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־נַחַל אַרְנֹן וְהַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן׃
,ejus fortitudo omnis & , fecit quæ omnia & , Jehu verborū reſiduū Et
34 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֵהוּא וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְכָל־גְּבוּרָתוֹ
? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne
הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
: Someron in eum ſepelierunt & , ſuis patribus cum Jehu *Jacuitque*
35 וַיִּשְׁכַּב יֵהוּא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּשֹׁמְרוֹן
regnavit quibus dies Et .eo pro ejus filius Jehoachaz regnavit &
36 וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ
.Someron in anni octo & viginti , Iſrael ſuper Jehu
יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

22 Dixítq; his qui erant ſup veſtes; Proferte veſtimenta univerſis ſervis Baal. Et protulerunt eis veſtes. 23 Ingreſſúſque Jehu, & Jonadab filius Rechab, templum Baal, ait cultoribus Baal; Perquirite, & videte, ne quis fortè vobiſcū ſit de ſervis Dñi, ſed ut ſint ſervi Baal ſoli. 24 Ingreſſi ſunt igitur ut facerent victimas & holocauſta: Jehu autē præparaverat ſibi forìs octoginta viros, & dixerat eis; Quicunque fugerit de hominibus his, quos ego adduxero in manꝰ veſtras, anima ejꝰ erit pro anima illiꝰ. 25 Factū eſt autē, cùm completū eſſet holocauſtū, præcepit Jehu militibus & ducibus ſuis; Ingredimini, & percutite eos, nullus evadat. Percuſſerúntq; eos in ore gladii, & projecerunt milites & duces: & ierunt in civitatē templi Baal, 26 Et protulerunt ſtatuam de fano Baal, & combuſſerunt, 27 Et comminuerunt eam. Deſtruxerunt quoq; ædē Baal, & fecerunt pro ea latrinas uſque in 28 diem hanc. Delevit itaq; Jehu 29 Baal de Iſrael: Veruntamen à peccatis Jeroboā filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, non receſſit, nec dereliquit vitulos aureos, qui erant in Bethel, & 30 in Dan. Dixit autē Dominus ad Jehu; Quia ſtudioſè egiſti quod rectum erat, & placebat in oculis meis, & omnia quæ erant in corde meo feciſti cōtra domum Achab: filii tui uſq; ad quartā generationem ſedebunt ſup thronum Iſrael. 31 Porrò Jehu non cuſtodivit ut ambularet in lege Domini Dei Iſrael in toto corde ſuo: non enim receſſit à peccatis Jeroboam, qui peccare fecerat Iſrael. 32 In diebus illis cœpit Dominꝰ tædere ſup Iſrael: percuſſítq; eos Hazael in univerſis finibus Iſrael, 33 A Jordane contra Orientalem plagam, omnem terrā Galaad, & Gad, & Ruben, & Manaſſe, ab Aroer, quæ eſt ſup torrentem Arnon, & Galaad, & Baſan. 34 Reliqua autē verborum Jehu, & univerſa quæ fecit, & fortitudo ejus, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborū dierū regū Iſrael? 35 Et dormivit Jehu cū patribus ſuis, ſepelierúntq; eū in Samaria: & regnavit Joachaz filius ejus pro eo. 36 Dies autem, quos regnavit Jehu ſuper Iſrael, viginti & octo anni ſunt, in Samaria.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ (τ) εἶπεν τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθάαλ, Ἐξάγαγε ἔνδυμα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ. καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής. 23 Καὶ εἰσῆλθεν (υ) Ἰοῦ καὶ Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ εἰς οἶκον τοῦ (φ) Βάαλ, καὶ εἶπε τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ, Ἐρευνήσατε καὶ ἴδετε, εἰ (χ) ἔστι μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ μονώτατοι. 24 Καὶ εἰσῆλθε τοῦ ποιῆσαι τὰ θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ (ψ) Ἰοῦ ἔταξεν ἑαυτῷ (ω) ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας, καὶ εἶπεν, Ἀνὴρ (α) ὃς ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ (β) ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. 25 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε ποιῶν τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν (γ) Ἰοῦ τοῖς παρατρέχουσι καὶ τοῖς τριστάταις, Εἰσελθόντες πατάξατε (δ) αὐτούς, μὴ ἐξελθάτω ἐξ αὐτῶν ἀνήρ. καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔρριψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται, καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πόλεως οἴκου (ε) τοῦ Βάαλ. 26 Καὶ ἐξήνεγκαν (ζ) τὴν στήλην τοῦ Βάαλ, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν. 27 Καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ (η) Βάαλ, καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς (θ) λυτρῶνα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 28 Καὶ ἠφάνισεν (ι) Ἰοῦ τὸν Βάαλ ἐξ Ἰσραήλ. 29 Πλὴν (κ) ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, οὐκ ἀπέστη (λ) Ἰοῦ ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν· αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ (μ) ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐν Δάν. 30 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς (ν) Ἰοῦ, Ἀνθ' ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ. 31 Καὶ (ξ) Ἰοῦ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη (ο) ἀπάνωθεν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ 32 ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν (π) ἐν τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀζαὴλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ, 33 Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ (ρ) τοῦ Γαδδὶ, καὶ τοῦ Ῥουβὴν, καὶ τοῦ Μανασσῆ, ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους (σ) χειμάρρου 34 Ἀρνὼν, καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Βασάν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (τ) Ἰοῦ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ τὰς συνάψεις ἃς συνῆψεν, (υ) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 35 Καὶ ἐκοιμήθη (φ) Ἰοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς αὐτοῦ 36 ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν (χ) Ἰοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ, εἰκοσιοκτὼ ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

Et dixit ei, qui ſuper domum (m) Meſthaal, Profer indumentum omnibus ſervis Baal. Et protulit eis præpoſitus ſtolarum. 22 *Et intravit Ihu, & Jonadab filius Rhechab in domum Baal: & dixit ſervis Baal; Scrutamini, & videte ſi eſt vobiſcum de ſervis (n) Domini: quoniam tantùm ſervi Baal ſoli.* 23 *Et (o) intravit ad faciendum ſacrificia et holocauſta. Et Ihu poſuit ſibi foris octoginta viros, & dixit; Vir, quicunque ſalvus evaſerit de viris, quos ego adduco in manum veſtram; anima ipſius pro anima ejus.* 24 *Et factum eſt, ut (p) conſummavit faciens holocauſtoſim, & dixit Ihu curſoribus, & triſtatis; Intrantes percutite eos: non exeat ex eis vir. Et percuſſerunt eos in ore gladii, & projecerunt curſores, & triſtatæ: & iverunt (q) uſque ad civitatem domûs Baal:* 25 *Et extulerunt ſtatuam Baal, & incenderunt eam.* 26 *Et diruerunt titulos (r) Baal: & poſuerunt eum in latrinam uſque in diem hanc.* 27 *Et delevit Ihu Baal de Iſrael.* 28 *Veruntamen de peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, non receſſit Ihu à poſt ea.* 29 *(ſ) Vitulæ aureæ in Bæthel, & in Dan. Et dixit Dominus ad Ihu; Pro iis, quæcunque bene feciſti, faciendo rectum in oculis meis (t) juxta omnia, quæcunque in corde meo, feciſti domui Achaab; filii quarti ſedebunt tibi ſuper thronum Iſrael.* 30 *Et Ihu nō obſervavit ire in lege Domini Dei Iſrael in toto corde ſuo: non receſſit deſuper peccatis Hieroboam, qui peccare fecit Iſrael.* 31 *In diebus illis cepit Deus excîdere in Iſrael. Et percuſſit eos Azael in omni termino Iſrael,* 32 *A Jordane ad Ortum Solis omnem terram Galaad ipſius Gaddi, & Ruben, & Manaſſe, ab Aroer, quæ eſt ſuper labium torrentis Arnon, & Galaad, & Baſan.* 33 *Et reliqua verborum Ihu, & omnia, quæcunque fecit, & omnis potentatus ejus, & conjurationes quas conjuravit, nónne hæc ſcripta ſuper libro Verborum dierum regibus Iſrael?* 34 *Et dormivit Ihu cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in Samaria. Et regnavit Joachaz filius ejus pro eo.* 35 *Et dies, quibus regnavit Ihu ſuper Iſrael, viginti octo anni in Samaria.* 36

MS. A. (τ) εἶπεν Ἰηοῦ τοῖς ἐπὶ τοῦ μισθάαλ, Ἐξαγάγετε * ἐνδύματα (υ) Ἰηοῦ (φ) Βάαλ, * Ἐρευνήσατε (χ) ἔστιν ὧδε μεθ' † θυμιάματα (ψ) Ἰηοῦ (ω) ἔξω * ὀκτὼ ἄνδρας, (α) ὃς ἂν (β) ἀνάγω * [σωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω] ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν, (γ) Ἰηοῦ (δ) αὐτοὺς, ἀνὴρ μὴ ἐξελθέτω ἐξ αὐτῶν. καὶ ἐπάταξεν (ε) τοῦ * βασιλέως. Καὶ ἐξήνεγκαν (ζ) τὴν * στολὴν οἴκου τοῦ (η) Βάαλ, καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ· καὶ ἔταξαν (θ) λυτρῶνας (ι) Ἰηοῦ (κ) τῶν ἁμαρτιῶν (λ) Ἰοῦ ὄπισθεν (μ) αἱ ἐν (ν) Ἰηοῦ, (ξ) Ἰηοῦ (ο) ἐπάνωθεν (π) ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν (ρ) τοῦ Γαλααδδεὶ, (σ) τοῦ χειμάρρου (τ) Ἰηοῦ (υ) οὐχ ἰδοὺ ταῦτα (φ) Ἰηοῦ (χ) Ἰηοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 ואמר לדממנא על קמטריא אפיק לבושא לכל פלחי בעלא ואפיק להון לבושא׃ ואתא
23 יהוא ויהונדב בר רכב לבית בעלא ואמר לפלחי בעלא בלושו וחזו דלמא אית כא
24 עמכון מעבדיא דיי אלהן פלחי בעלא בלחודיהון׃ ואתו למעבד נכסת קודשין ועלון
ויהוא מני ליה בברא תמנין גברא ואמר גברא דישתיזיב מן גבריא דאנא מעל על ידיכון
25 נפשיה חלף נפשיה׃ והוה כד שיצי למעבד עלתא ואמר יהוא לרהטיא ולגבריא עולו
מחונון אנש לא יפוק ומחונון לפתגם דחרב ורמו רהטיא וגבריא קטילין ואזלו עד קרית
26 בית בעלא׃ ואפיקו ית קמת בית בעלא ואוקידוהא׃ ותרעו ית קמת בעלא ותרעו ית
27 בית בעלא ושויוהא לבית מפקת אנשא עד יומא דין׃ ושיצי יהוא ית בעלא מישראל׃
28 לחוד בחובי ירבעם בר נבט דחייב ית ישראל לא סטא יהוא מבתריהון אשתעביד לעגלי
29 דדהבא די בביתאל ודי בדן׃ ואמר יי ליהוא חלף דאתקנתא למעבד דכשר קדמי כבל
30 דברעותי עבדתא לבית אחאב בנין רביעין יתבון לך על כורסי מלכותא דישראל׃ ויהוא
31 לא נטר למהך באוריתא דיי אלהא דישראל בכל לביה לא סטא מעל חובי ירבעם דחייב
32 ית ישראל׃ ביומיא האנון שרי רוגזא דיי למתקף בישראל ומחנון חזאל בכל תחום
33 ארעא דישראל׃ מן ירדנא מדנח שמשא ית כל ארעא גלעד שבטא גד ושבטא ראובן
34 ושבטא דמנשה מערוער דעל כיף נחלא דארנון וארעא גלעד ומתנן׃ ושאר פתגמי יהוא
35 וכל דעבד וגבורתיה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃ ושכיב
36 יהוא עם אבהתוהי וקברו יתיה בשמרון ומלך יהואחז בריה תחותוהי׃ ויומיא דמלך
יהוא על ישראל עסרין ותמני שנין בשמרון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit ei qui præpoſitus erat ſuper thecas, Profer veſtes omnibus famulis Baghla: & protulit illis veſtes. 22 Et venit Jehu & Jehonadab filius Recab in ædem Baghla, & dixit famulis Baghla, Scrutamini & videte, ne fortè ſit hîc vobiſcum de ſervis Dñi, niſi famuli Baghla ſoli. 23 Et intraverunt ut facerent ſacrificium ſanctitatum, & holocauſta: & Jehu conſtituerat ſibi foris octoginta viros, & dixerat, Vir qui liberabitur de viris quos ſubducam manibus veſtris; anima ejus [*erit*] pro anima illius. 24 Et fuit cùm finiſſet facere holocauſtum, dixit Jehu curſoribus & fortibus, Intrate, percutite illos, homo non exeat: & percuſſerunt illos acie gladii, et projecerunt curſores et robuſti occiſos, et ambulaverunt uſque ad urbem ædis Baghla. 25 Et produxerunt ſtatuam ædis Baghla, et combuſſerunt illam. 26 Et deſtruxerunt ſtatuā Baghla, et diruerunt ædem Baghla, et poſuerunt illam pro latrinis hominū uſq; ad diem hanc. 27 Et delevit Jehu Baghla ex Iſrael. 28 Veruntamen à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael, non declinavit Jehu; [*ſed*] ſervivit vitulis auri, qui erant in Bethel et in Dan. 29 Et dixit Dñs ad Jehu, Eò quòd direxiſti facere quod rectum erat ante me, 30 juxta omnia quæ [*erant*] in voluntate meâ feciſti domui Ahhab, filii quarti ſedebunt tibi ſup ſolium regni Iſrael. Et Jehu non cuſtodivit ut ambularet 31 in lege Dñi Dei Iſrael in toto corde ſuo: non declinavit ab omnibus peccatis Jarabgham, qui peccare fecit Iſrael. In diebꝰ illis cœpit indignatio Dñi invaleſcere in Iſrael: 32 & percuſſit illos Hhazael in omni termino terræ Iſrael. A Jardena ad ortum Solis omnem terram Gilghad, terram 33 tribus Gad, et tribus Reuben, et tribus Menaſſeh à Gharogher quæ eſt ſup ripam fluvii Arnon, et terram Gilghad et Mathnan. Et reliquum verborum 34 Jehu, et omnia quæ fecit, et fortitudo ejus; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum Iſrael? Et cubuit Jehu cum patribus ſuis, et ſe- 35 pelierunt illum in Somron, et regnavit Jehoahhaz filius ejus pro eo. Et 36 dies, quibꝰ regnavit Jehu ſup Iſrael, fuerunt viginti octo anni in Somron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܐܡܪ ܠܪܒ ܐܘܨܪܐ. ܐܦܩ ܠܒܘܫܐ ܠܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠ. ܘܐܦܩ ܠܗܘܢ ܠܒܘܫܐ: 22
*ܘܥܠ ܝܗܘ ܘܝܘܢܕܒ ܒܪ ܪܟܒ ܠܒܝܬ ܒܥܠ. ܘܐܡܪ ܠܦܠܚܘܗܝ ܕܒܥܠ. ܒܨܘ ܘܚܙܘ 23
ܕܠܡܐ ܐܝܬ ܥܡܟܘܢ ܗܪܟܐ ܡܢ ܦܠܚܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܦܠܚܝ ܒܥܠ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ.
*ܘܥܠܘ ܠܡܥܒܕ ܕܒܚܐ ܘܥܠܘܬܐ. ܘܝܗܘ ܐܩܝܡ ܡܢ ܠܒܪ: ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܓܒܪܝܢ. 24
ܘܐܡܪ: ܓܒܪܐ ܕܢܫܬܘܙܒ ܡܢ ܐܢܫܐ ܕܡܫܠܡ ܐܢܐ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܢܦܫܗ ܚܠܦ ܢܦܫܗ. *ܘܟܕ
ܫܠܡܘ ܠܡܥܒܕ ܥܠܘܬܐ. ܐܡܪ ܝܗܘ ܠܪܗܛܐ ܘܠܓܢܒܪܐ. ܥܘܠܘ ܩܛܘܠܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܫ 25
ܠܐ ܢܦܘܩ. ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܒܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܫܕܘ ܐܢܘܢ ܪܗܛܐ ܘܓܢܒܪܐ. ܘܐܙܠܘ ܥܕܡܐ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܒܥܠ. *ܘܐܦܩܘ ܨܠܡܐ ܕܒܝܬ ܒܥܠ. ܘܐܘܩܕܘܗܝ ܒܢܘܪܐ. *ܘܬܒܪܘ 26
ܨܠܡܐ ܕܒܥܠ. ܘܣܚܦܘܗܝ ܠܒܝܬ ܒܥܠ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܡܚܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 27
*ܘܐܘܒܕ ܝܗܘ ܠܒܥܠ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. *ܒܪܡ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ 28
ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܦܪܩ ܝܗܘ ܡܢ ܒܬܪܗܘܢ. ܥܓܠܐ ܕܕܗܒܐ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ ܘܒܕܢ. 29
*ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܗܘ. ܚܠܦ ܕܥܒܕܬ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡܝ. ܘܟܠ ܕܒܠܒܝ ܥܒܕܬ ܠܒܝܬ 30
ܐܚܐܒ. ܒܢܝܐ ܪܒܝܥܝܐ ܢܬܒܘܢ ܠܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܝܗܘ ܠܐ ܢܛܪ ܠܡܗܠܟܘ 31
ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܠܐ ܦܪܩ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ
ܕܝܪܒܥܡ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. *ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܫܪܝ ܡܪܝܐ ܠܡܟܒܫܘ ܒܐܝܣܪܝܠ. 32
ܘܡܚܐ ܐܢܘܢ ܚܙܐܝܠ ܒܟܠܗ ܬܚܘܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܠܡܕܢܚ ܫܡܫܐ. ܘܟܠܗ 33
ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܘܓܕ. ܘܪܘܒܝܠ ܘܡܢܫܐ. ܡܢ ܥܪܘܥܝܪ ܕܥܠ ܢܚܠܐ ܕܐܪܢܘܢ. ܘܓܠܥܕ
ܘܡܬܢܝܢ. *ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘ. ܘܟܠ ܡܐ ܕܥܒܕ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܗܐ 34
ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. *ܘܫܟܒ ܝܗܘ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ 35
ܒܫܡܪܝܢ ܘܡܠܟ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. *ܘܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟ ܝܗܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. 36
ܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ. ܒܫܡܪܝܢ.

Tum dixit ad præfectum theſauri *veſtium*, 22
Profer veſtes omnibus cultoribus Baalis; &
protulit eis veſtes. Et ingreſſus Jehu cum 23
Jonadabo Rechabi filio phanum Baalis, dixit
cultoribus Baalis; Inquirite, & videte num
adſit vobiſcum hîc *quiſquam* è cultoribus
Domini, qui non ſint cultores Baalis. His 24
itaque ad ſacrificia & holocauſta peragenda
ingreſſis, collocavit Jehu foris trecentos octoginta
viros, quibus dixit; Anima viri illius
à quo evaſerit quiſpiam ex his hominibus
quos vobis committo, erit pro anima ejus.
Cùm verò abſolviſſent ſacrificium holocauſtorum, 25
dixit Jehu curſoribus & heroibus,
Ingredimini, trucidate eos, nequis exeat: &
trucidârunt eos acie gladii, & projecerunt
eos curſores & heroes. Tum euntes uſque ad
civitatem phani Baalis, Eduxerunt ſtatuam 26
phani Baalis, & combuſſerunt eam igni. Everſâ 27
ſtatuâ Baalis, everterunt etiam phanum
ipſum Baalis, & fecerunt illud latrinam ad
hodiernam uſque diem. Sic delevit Jehu 28
Baalem ex Iſraele. Verùm à ſequendis peccatis 29
Jerobaami filii Nabati, quibus peccare
fecerat Iſraelem, non receſſit Jehu, *nempe*
à vitulis aureis qui erant in Beth-il & in
Dan. Dixit ergò Dominus ad Jehu, Quia 30
feciſti quod gratum mihi erat; & quicquid
cordi mihi erat, feciſti domui Ahabi; filii
quartani ſedebunt tibi ſuper ſolium Iſraelis.
Non obſervavit inquam, Jehu ut ambularet 31
in lege Domini Dei Iſraelis ex toto corde
ſuo, nec receſſit à peccatis Jerobaami qui
peccare fecit Iſraelem. Iis diebus cœpit 32
Dominus Iſraelem vexare: nam percuſſit eos
Hezael in toto termino Iſraelis: A Jordane 33
in plaga Orientali, totâque regione Gelaad,
Gad, Rubil, & Manaſſe: ab Adoir quæ
eſt ſecus torrentem Arnon, & Gelaad, &
Mathnin. Reliquæ res geſtæ Jehu, quicquid 34
fecit, & omnia præclara facta ipſius; ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis.
Demum occubuit Jehu cum patribus ſuis, 35
& ſepelierunt eum in Samaria: & regnavit
Jehuahaz filius ejus poſt ipſum. Porrò 36
dies quibus regnavit Jehu ſuper Iſraelem in
Samaria, fuerunt viginti octo anni.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقال لصاحب الكسوة * اخرج خلعا من الثياب لجميع عبدة البعل * فاخرج لهم ذلك * وجاء 22 23
ياهو ويوناداب بن راحاب الى بيت البعل وقالا لهم * فتشوا وانظروا الا يكون معكم من عابدي
الله احدا * الا عابدي البعل فقط * ثم تقدموا ليصنعوا ذبائح قدسا وحرائقا * وياهو قد رتب 24
برا ثمانين رجلا وقال لهم * ان سلم رجلا من القوم الذين انفذهم على يد مكمن * فنفس احدكم
بدل نفسه * فلما فرغ من التقريب قال ياهو للرجالة والقواد * تعالوا اهلكوهم * واحذروا ان 25
يخلص منهم احدا من حد السيف * ورموهم الرجالة والقواد قتلى * ومضوا الى قرية بيت البعل
* اخرجوا مناصب البعل واحرقوها * ونقضوا مناصب البعل وبيته * وجعلوها مواطيا الى اليوم 26 27
* فاباد ياهو البعل من آل اسرائيل * سوى آثام يوربعام بن ناباط الذي آثم بها آل اسرائيل * 28 29
لم يزل ياهو عن اتباعها * وهما العجلان الذهب الذي احدهما في بيت ايل والآخر في بانياس
* واوحى الله الى ياهو * ان جزاك اذ احسنت في اعمال الاستقامة امامي * وفعلت في قوم احاب حسبما 30
ارادتي * ان اجعل من بنيك اربعا على كرسي مملكة آل اسرائيل * ولم يحافظ مع ذلك ياهو 31
على السلوك في توراة الله اله اسرائيل بكل قلبه * ولم يزل عن آثام يوربعام بن ناباط اللاتي آثم
بها آل اسرائيل * وفي تلك الايام ابتدى غضب الله مشتدا على آل اسرائيل * واوقع بهم حزايل 32
في جميع تخوم آل اسرائيل * من الاردن مشرق الشمس * وتلك جميع ارض جلعاد * سبط جاد * 33
وسبط روبيل * ونصف سبط منسا * من عروعار على وادي ارنون * وارض جلعاد وبيسان * وباقي 34
اخبار ياهو * وما صنع وجميع جبروته * قد كتب في سفر ايام ملوك آل اسرائيل * وانضجع 35
ياهو مع آبائه * وملك يهواحاز ابنه مكانه * وكان جملة ايام ياهو التي ملكها على آل 36
اسرائيل في سومرون * ثمان وعشرون سنة *

Dixit cuſtodi veſtium, Prome ſtolas veſtiarias 22
omnibus cultoribus Baalis: prompſitque
eas ipſis. Tum venientes Jehu, & Jonadab 23
Rechabi filius ad ædē Baalis, dixerunt
eis; Perveſtigate, & videte ne ſit vobiſcum
è cultoribus Dei alius *quiſpiam*
præter ſolos cultores Baalis. Poſtea acceſſerunt 24
ad faciendas victimas, ſacra, &
holocauſta. Jehu verò jam diſpoſuerat
foris octoginta viros, et dixerat eis, Si quis
horum hominum evaſerit quos ego mittam
ad aliquē veſtrûm *in inſidiis latentē,*
anima unius veſtrûm erit pro anima illius.
Abſolutis ſacrificiis, dixit Jehu peditibus 25
ac ducibus, Venite, perdite eos, & cavete
ne quis eorum effugiat aciem gladii: Sic
pedites ac duces proſtraverunt eos confoſſos.
Tum euntes in civitatem Beth-baal,
Eduxerunt ſtatuas Baalis, & combuſſerunt 26
eas: Everterunt ſtatuas Baalis, & 27
ædem ejus, & ſcamna fecerunt illas in
hunc uſque diem. Abolevit ergò Jehu Baalem 28
ex Iſraelitis. Attamen à ſceleribus 29
Jerobaami filii Nabati ſequendis, quibus
ad peccatum induxerat gentem Iſraeliticam,
non abſtinuit Jehu: hoc eſt à duobus
vitulis aureis, quorum unus erat in
Beth-il, alter in Banias. Revelavit etiam 30
hæc Deus Jehu, Remuneratio tua quòd
bonis actionibus te dedideris coram me,
teque geſſeris contra gentē Achabi ſecundùm
voluntatem meam; eſt, ut collocem
quatuor è filiis tuis ſuper ſolium regni
Iſraelitici. Nihilominus Jehu nullam adhibuit 31
curam incedendi in lege Dei, Dei
Iſraelis toto animo ſuo, nec abſtinuit à ſceleribus
Jerobaami filii Nabati, quibus ad
peccandum induxerat Iſraelitas. Iiſdemque 32
diebus cœpit ira Dei crudeſcere in
Iſraelitas, & irruere fecit in eos Hazaelem
in omnibus limitibus Iſraelitarum, A 33
Jordane Orientem ſolem verſus, hoc
eſt, univerſâ terrâ Galaadis, tribu
Gadis, tribu Rubilis, & dimidiâ tribu
Manaſſis; ab Aroere quæ eſt *ſecus torrentem*
Arnon, terrâ Galaadis, & Baiſan. Reliquæ 34
hiſtoriæ Jehu, quæ geſſit, & omnis
fortitudo ejus, jam ſcripta ſunt in libro
dierum regum Iſraelitarum. Occumbente 35
Jehu cum patribus ſuis, regnavit Jehuahaz
filius ejus loco ipſius. Summa verò 36
dierum Jehu, quibus regnavit ſuper gentem
Iſraeliticam in Samaria, fuit viginti
octo annorum.

מלכים ב : יא

CAP. XI. יא

,suus filius esset mortuus quòd vidit Achaziahu mater Hathaliah Et
1 ועתליה אם אחזיהו וראתה כי מת בנה
Jehosebah tulit Et .*regni* semen omne perdidit & ,surrexit &
2 ותקם ותאבד את כל־זרע הממלכה: ותקח יהושבע
, Achaziah filium Joas Achaziahu soror , Joram regis filia
בת־המלך־יורם אחות אחזיהו את־יואש בן־אחזיה
& , ipsum , *interfectorum* regis filiorum medio è eum est furata &
ותגנב אתו מתוך בני־המלך הממותים אתו ואת־
faciebus à eum occultaverunt & : lectorum cubiculo in ej⁹ *lactatricem*
מנקתו בחדר המטות ויסתרו אתו מפני
DOMINI domo secum Fuitque .est interfectus non & ,Hathaliahu
3 עתליהו ולא הומת: ויהי אתה בית יהוה
.terram super *regnans* Hathaliah & : annis sex absconditus
מתחבא שש שנים ועתליה מלכת על־הארץ:
,*centuriarum principes* tulit &,Jehojadah misit septimo anno in Et
4 ובשנה השביעית שלח יהוידע ויקח את־שרי המאיות
,DOMINI domum se ad eos introduxit &, cursores & , duces
לכרי ולרצים ויבא אתם אליו בית יהוה
,DOMINI domo in eos fecit jurare & , fœdus eis *excidit* &
ויכרת להם ברית וישבע אתם בבית יהוה
verbum Hoc : dicendo,eis Præcepitque .regis filium eis ostendit &
5 וירא אתם את־בן־המלך: ויצום לאמר זה הדבר
custodientes & ,sabbathum intrantes vobis ex pars Tertia ; facietis quod
אשר תעשון השלישית מכם באי השבת ושמרי
, Sur porta in pars tertia Et .*regis* domus custodiam
6 משמרת בית המלך: והשלישית בשער סור
custodiam custodietis & : cursores post porta in pars tertia &
והשלישית בשער אחר הרצים ושמרתם את־משמרת
egredientes omnes , vobis in *manus* duæ Et .*sepositionis* domus
7 הבית מסח: ושתי הידות בכם כל יצאי
.regem *ad* DOMINI domus custodiam custodiant &,sabbatho
השבת ושמרו את־משמרת בית־יהוה אל־המלך:
: ejus manu in ejus *vasa &* , *vir circum* regem *super* circundabitis Et
8 והקפתם על־המלך סביב איש וכליו בידו
,*ipsum egrediendo in* , rege cum estote & : interficiatur *ordines* ad *veniens* &
והבא אל־השדרות יומת והיו את־המלך בצאתו
omnia juxta *centuriarum principes* fecerunt Et .*ipsum introeundo in &*
9 ובבאו: ויעשו שרי המאיות ככל
suos viros *vir* tulerunt & ; sacerdos Jehojadah præceperat quæ
אשר־צוה יהוידע הכהן ויקחו איש את־אנשיו
ad venerunt & : sabbatho egredientibus cum , sabbatho ingredientes
באי השבת עם יצאי השבת ויבאו אל־
centuriarum principibus sacerdos Deditque .sacerdotem Jehojadah
10 יהוידע הכהן: ויתן הכהן לשרי המאיות את־
domo in quæ , David regis quæ , clypeos & *lanceam*
החנית ואת־השלטים אשר למלך דוד אשר בבית
humero ab,ejus manu in ejus *vasa* & , *vir* cursores steterunt Et .DOMINI
11 יהוה: ויעמדו הרצים איש וכליו בידו מכתף
,domû &,altare ad sinistrum domus *humerum* ad usque dextero domus
הבית הימנית עד־כתף הבית השמאלית למזבח ולבית
dedit & , regis filium eduxit Et .*circùm* regem *super*
12 על־המלך סביב: ויוצא את־בן־המלך ויתן
: eum constituerunt regem & , *testimonium* & ,diadema eum super
עליו את־הנזר ואת־העדות וימלכו אתו
.rex Vivat : dixerántque , *volam percusserunt* & ,eum unxeruntque
וימשחהו ויכו־כף ויאמרו יחי המלך:
ad est ingressa & : *populi* currentium sonitum Hattaliah audivit Et
13 ותשמע עתליה את־קול הרצין העם ותבא אל־
.DOMINI domum in populum
העם בית יהוה:

Versio VULG. LAT.

CAP. XI.

1 ATHALIA verò mater Ochoziæ, videns mortuum filium suum, surrexit, & interfecit 2 omne semen regium. Tollens autem Josaba filia regis Joram, soror Ochoziæ, Joas filium Ochoziæ, furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur, & nutricem ejus, de triclinio: & abscondit eum à facie Athaliæ, ut non interficere3tur. Erátque cum ea sex annis clàm in domo Domini: porrò Athalia regnavit super 4 terram. Anno autem septimo misit Joiada, & assumens centuriones & milites, introduxit ad se in templum Domini, pepigítque cum eis fœdus: & adjurans eos in domo Domini, ostendit eis 5 filium regis: Et præcepit illis, dicens; Iste est sermo, 6 quem facere debetis: Tertia pars vestrûm introeat sabbato, & observet excubias domûs regis. Tertia autem pars sit ad portam Sur: & tertia pars sit ad portam, quæ est post habitaculum scutariorum: & custodietis excu7bias domûs Messa. Duæ verò partes è vobis, omnes egredientes sabbato, custodiant excubias domûs Domini 8 circa regem. Et vallabitis eum, habentes arma in manibus vestris: si quis autem ingressus fuerit septum templi, interficiatur: eritísque cum rege introeunte & e9grediente. Et fecerunt centuriones, juxta omnia quæ præceperat eis Joiada sacerdos: & assumentes singuli viros suos, qui ingrediebantur sabbatum, cum his qui egrediebantur sabbato, venerunt 10 ad Joiadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas, & arma regis David, quæ erant in domo 11 Domini. Et steterunt singuli habentes arma in manu sua, à parte templi dextera, usque ad partem sinistram altaris & æ12dis, circum regem. Produxítq; filium regis, & posuit super eum diadema, & testimoniũ: fecerúntq; eum regem, & unxerunt: & plaudentes manu, 13 dixerunt; Vivat rex. Audivit autem Athalia vocem populi currentis; & ingressa ad turbas in templum Domini,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ια´.

1 ΚΑὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι (α) ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, ϗ ἀπώλεσε 2 πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβεὲ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως (β) Ἰωρὰμ ἀδελφὴ Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς υἱὸν ἀδελφοῦ αὐτῆς, ϗ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐτὸν ϗ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ (γ) ταμείῳ τῶν κλινῶν, ϗ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου 3 Γοθολίας, ϗ οὐκ ἐθανατώθη. Καὶ ἦν μετ' αὐτῆς (δ) κρυβόμενος ἐν οἴκῳ κυρίου ἓξ ἔτη. ϗ Γοθολία βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ † ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν (ε) Ἰωδαὲ, ϗ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους (ζ) τῶν Χορρὶ ϗ τῶν Ῥασὶμ, ϗ ἀπήγαγεν (η) αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον κυρίου, ϗ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην κυρίου, (θ) ϗ ὥρκωσε· ϗ ἔδειξεν αὐτοῖς (ι) Ἰωδαὲ τὸν 5 υἱὸν τοῦ βασιλέως, Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Οὗτος ὁ λόγος ὃν (κ) ποιήσετε· 6 Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον, ϗ φυλάξατε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πυλῶνι, καὶ τὸ τρίτον (λ) ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὁδῶν, ϗ τὸ τρίτον τῆς πύλης ὀπίσω τῶν (μ) παρατρεχόντων, ϗ φυ7λάξατε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου. Καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν, πᾶς ὁ (ν) ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, ϗ φυλάξουσι τὴν φυλακὴν 8 οἴκου κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ ϗ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ϗ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰς σαδηρὼθ, ἀποθανεῖται. (ξ) ϗ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι 9 αὐτὸν ϗ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο (ο) Ἰωδαὲ ὁ συνετός· ϗ ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ϗ τοὺς εἰσπορευομένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον, ϗ (π) εἰσῆλθον πρὸς Ἰω10δαὲ τὸν ἱερέα. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοὺς σειρομάστας ϗ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοὺς ἐν οἴκῳ κυ11ρίου. Καὶ (ρ) ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες ἀνὴρ ϗ τὸ σκεῦος αὐτοῦ (σ) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ θυσιαστηρίου 12 ϗ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ. Καὶ ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ϗ ἔδωκεν ἐπ' (τ) αὐτὸν νεζὲρ ϗ τὸ μαρτύριον, ϗ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ϗ ἔχρισεν αὐτόν. ϗ (υ) ἐκρότησαν τῇ χειρὶ, ϗ εἶπαν, Ζήτω ὁ βα13σιλεύς. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τοῦ λαοῦ, ϗ εἰσῆλθε πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον κυρίου,

MS. A. (α) ἀπέθαναν οἱ υἱοὶ αὐτ', (β) Ἰωρὰμ * υἱὸν Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς υἱὸν Ἀζία, ϗ ἔκλεψεν (γ) ταμείῳ (δ) ἐν οἴκῳ κυρίου κρυβόμενος ἓξ † ἐν ἔτ. (ε) Ἰωιαδαὲ, (ζ) τὸν Χορρεὶ ϗ τὸν Ῥασεὶμ, (η) αὐτοὺς εἰς (θ) ϗ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐν τῇ * διαθήκῃ κυρίου· ϗ ἔδειξεν (ι) Ἰωιαδαὲ (κ) ἐποιήσετε· (λ) ἐν πύλῃ (μ) παρατρεχόντων, φυλάξατε (ν) ἐκπορευόμενος *, ϗ φυλάξουσιν (ξ) ϗ * ἐγένετο μετὰ (ο) Ἰωαδαὲ (π) ἐπῆλθεν πρὸς Ἰωαδαὲ (ρ) ἀνέστησαν (σ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου * τῆς εὐωνύμου (τ) αὐτ' τὸ ἱζὲρ ϗ τὸ (υ) * ἐκρότησεν τῇ χειρὶ, ϗ εἶπεν,

CAP. XI.

*1 ET Gotholia mater Ochoziæ vidit, quia mortuus est filius suus: (a) & disperdidit omne semen regni. 2 Et tulit Josabee filia regis Joram, soror Ochoziæ ipsum Joas (b) filium fratris sui, et furat⁹ est eum de medio filiorum regis, qui interficiebantur, ipsum, & nutricem ejus (c) in cubiculo lectorum: & abscondit eum à facie Gotholiæ: & non est occisus. 3 Et fuit cum ea absconditus in domo Domini sex annos. Et Gotholia regnans super terram. 4 Et in anno septimo misit Jodae, & sumpsit (d) centuriones ipsorum Chorri, & ipsorum Rasim, & adduxit eos ad se in domum (e) Domini, & disposuit eis testamentum Domini, & (f) fecit jurare: & ostendit eis ipsum Jodae filium regis, 5 Et mandavit eis, dicens; Hoc est verbum quod facietis: 6 Tertia pars ex vobis (g) introeat sabbato: & custodite custodiam domûs regis in porta. Et tertia pars in porta viarũ. Et tertia, (h) portæ post cursores. Et custodite custodiam (i) domûs. 7 Et duæ manus in (k) vobis, omnis egrediens sabbatum; & custodient custodiam domûs Domini apud regem. 8 Et (l) circuite super regem in circuitu vir: & vas suum in manu sua. Et ingrediens in ipsas (m) Saderoth, morietur. Et erunt cum rege in egrediendo eum, & in ingrediendo eum. 9 Et fecerunt centuriones omnia quæcunque mandavit Jodae * intelligens: Et assumpsit vir viros suos, & ingredientes sabbato, cum egredientibus sabbato: & intraverunt ad Jodae sacerdotem. 10 Et dedit sacerdos centurionibus (n) syromastas, & trissos regis David, qui in domo Domini. 11 Et steterunt cursores, vir, & vas suum in manu sua ab humero domûs dextro usque ad humerum domûs sinistrum altaris, & domûs super regem in circuitu. 12 Et emisit filium regis, & dedit super eum (o) Nezer, & testimonium, & regem fecit eum, & unxit eum. Et plauserunt manu, & dixerunt; Vivat rex. 13 Et audivit Gotholia vocem currentium de populo: & intravit ad populum in domum Domini,*

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יא

1 ועתליה אמיה דאחזיה חזת ארי מית ברה וקמת ואבדת ית כל זרעא דמלכותא: ונסיבת
2 יהושבע בת מלכא יורם אחתיה דאחזיה ית יואש בר אחזיה וגנבת יתיה מגו בני מלכא
דמתקטלין ואטמרת יתיה וית מנקתיה באדרון בית ערסתא ואטמרו יתיה מן קדם
3 עתליה ולא אתקטיל: והוה עמה בבית מקדשא דיי מטמר שית שנין ועתליה מלכת על
4 ארעא: ובשתא שביעתא שלח יהוידע ודבר ית רבני מאותא לגבריא ולרהטיא ואעל
יתהון לותיה לבית מקדשא דיי וגזר להון קים ואומי יתהון בבית מקדשא דיי ואחזי
5 יתהון ית בר מלכא: ופקדנון למימר דין פתגמא דתעבדון תלתא מנכון עלי שבא ונטרי
6 מטרת בית מלכא: ותלתא בתרע גבריא ותלתא בתרעא דבתרוהי תרע רהטיא ותטרון
7 ית מטרת ביתא מדאשתלי: ותרין חולקין בכון כל נפקי שבא ותטרון ית מטרת בית
8 מקדשא דיי על מלכא: ותקפון על מלכא סחור סחור גבר וזיניה בידי ודיעול לגו מן
9 סדרא יתקטיל והוו עם מלכא במפקיה ובמעליה: ועבדו רבני מאותא ככל דפקיד
יהוידע כהנא ודברו גבר ית גברוהי עלי שבתא עם נפקי שבתא ואתו לות יהוידע כהנא:
10 ויהב יהוידע כהנא לרבני מאותא ית מורניתא וית שלטיא די למלכא דוד די בבית
11 מקדשא דיי: וקמו רהטיא גבר וזיניה בידיה מעבר ביתא מימינא עד עבר ביתא מסמלא
12 למדבחא ולבית כפורי על מלכא סחור סחור: ואפיק ית בר מלכא ויהב עלוהי ית
13 כלילא וית סהדותא ואמליכו יתיה ומשחוהי וטפחו יד ואמרו יצלח מלכא: ושמעת
עתליה ית קל דרקדנין עמא ואתת לות עמא לבית מקדשא דיי:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XI.

ET Gathaliah mater Ahhaziah vidit quòd mortuus esset filius suus: & 1 surrexit, et perdidit omne semen regni. Et accepit Jehosebagh filia regis 2 Jehoram, soror ipsi⁹ Ahhaziah, Joas filium Ahhaziah, et furata est illum de medio filiorũ regis, qui occidebantur, et abscondit illum et nutricem illius in conclavi cubiculi, et absconderunt illũ à faciẽ Gathaliah, et non occisus est. Et fuit cum illa in domo sanctuarii Dñi abscondit⁹ sex annis; et Gatha3liah regnabat sup terram. Et anno septimo misit Jehojadah et accepit cen4turiones, tum barones, tum et cursores, et introduxit eos ad se in sanctuarium Dñi, et pepigit cum illis fœdus, et adjuravit eos in domo sanctuarii Dñi, et ostendit illis filiũ regis. Et præcepit illis, dicendo: Hæc est res quam 5 facietis, Tertia pars vestrûm [*erit*] eorũ qui intrabunt sabathum, et qui custodient custodiam domus regis. Et tertia pars [*erit*] in porta baronum, et 6 tertia in porta, post quam est porta cursorum; et custodietis custodiam domus *nequid per oblivionem peccetur*. Et duæ partes de vobis, [*erunt*] omnes 7 exeuntes sabathum; et custodietis custodiam domus sanctuarii Dñi circa regem. Et circundabitis circa regem in circuitu, quisq; arma sua in manu sua 8 [*tenens*:] et qui intraverit intra *ordinem*, occidatur: et estote cum rege, cùm exierit ipse, et cùm intraverit. Et fecerunt magistri centenorũ juxta omnia 9 quæ præceperat Jehojadagh sacerdos, et acceperunt quisq; viros suos, introeuntes in sabatho cum exeuntibus à sabatho, et venerunt ad Jehojadagh sacerdotẽ. Et dedit sacerdos magistris centenorũ hastas et scuta quæ [*fuerant*] regis David, quæ [*erant*] in domo sanctuarii Dñi. Et steterũt cursores, 10 11 quisque arma sua in manu sua [*tenens*,] à latere dom⁹ dextro usque ad latus domus sinistrũ ad altare, et ad domũ propiciatorii juxta regem per circuitum. Et eduxit filium regis, et dedit super illum coronam et testimoni12um, et regem creaverunt illum, et unxerunt eum, et comploserunt manu, et dixerunt, Prosperet rex. Et audivit Ghathaliah vocem *plaudentium* populi; 13 et intravit ad populum in domum sanctuarii Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

1 * ܘܥܬܠܝܐ ܐܡܗ ܕܐܚܙܝܐ . ܚܙܬ ܕܡܝܬ ܒܪܗ. ܘܩܡܬ ܘܐܘܒܕܬ ܟܠܗ ܙܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
2 * ܘܕܒܪܬ ܝܗܘܫܒܥ ܒܪܬ ܡܠܟܐ ܝܘܪܡ. ܚܬܗ ܕܐܚܙܝܐ ܠܝܘܐܫ ܒܪ ܐܚܙܝܐ . ܘܓܢܒܬܗ ܡܢ
ܒܝܬ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܡܬܩܛܠܝܢ. ܘܛܫܬܗ ܠܗ ܘܠܡܪܒܝܢܝܬܗ. ܒܬܘܢܐ
3 ܕܡܫܟܒܐ. ܘܛܫܬܗ ܡܢ ܩܕܡ ܥܬܠܝܐ. ܘܠܐ ܡܝܬ. * ܘܗܘܐ ܥܡܗ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ
4 ܡܛܫܐ ܫܬ ܫܢܝܢ. ܘܥܬܠܝܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܪܥܐ. * ܘܒܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ . ܫܕܪ
ܝܘܝܕܥ ܘܕܒܪ ܪܒܝ ܡܐܘܬܐ ܘܩܠܝܪܐ ܘܪܗܛܐ . ܘܐܥܠ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
5 ܘܓܙܪ ܥܡܗܘܢ ܩܝܡܐ. ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܡܘܡܬܐ. ܘܚܘܝ ܐܢܘܢ ܠܒܪܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܦܩܕ
ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܬܥܒܕܘܢ. ܬܠܬܐ ܡܢܟܘܢ. ܢܗܘܘܢ ܢܛܪܝܢ ܡܛܪܬܐ
6 ܥܠܬܐ ܒܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܬܘܠܬܐ ܒܬܪܥܐ ܕܩܪܒܐ. ܘܬܘܠܬܐ ܒܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܪܗܛܐ.
7 ܘܛܪܘ ܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬܐ ܡܢ ܚܘܣܪܢܐ. * ܘܬܪܬܝܢ ܡܢܘܢ ܡܢܟܘܢ. ܟܠ ܢܦܩܝ ܫܒܬܐ.
8 ܢܛܪܘܢ ܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ ܥܡ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܚܕܪܘ ܠܡܠܟܐ. ܓܒܪ ܘܙܝܢܗ ܒܐܝܕܗ.
9 ܘܡܢ ܕܥܐܠ ܠܣܕܪܐ. ܢܬܩܛܠ. ܘܗܘܘ ܥܡ ܡܠܟܐ ܒܡܦܩܗ ܘܒܡܥܠܗ. * ܘܥܒܕܘ ܪܒܝ
ܡܐܘܬܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܕܒܪ ܓܒܪܐ ܓܒܪܘܗܝ ܕܥܐܠܝܢ ܫܒܬܐ ܥܡ
10 ܡܦܩܝ ܫܒܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. * ܘܝܗܒ ܟܗܢܐ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ. ܡܘܪܢܝܬܐ
11 ܘܫܠܛܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܪܗܛܐ. ܓܒܪ ܘܙܝܢܗ ܒܐܝܕܗ. ܡܢ
ܣܛܪܐ ܕܒܝܬܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܣܛܪܐ ܕܒܝܬܐ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܐܚܕܪܘ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܠ
12 ܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܦܩܘ ܠܒܪܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܣܡܘ ܥܠ ܪܫܗ ܟܠܝܠܐ ܕܣܗܕܘܬܐ.
13 ܘܐܡܠܟܘܗܝ. ܘܡܫܚܘܗܝ. ܘܢܩܫܘ ܒܟܦܐ. ܘܐܡܪܘ. ܢܚܐ ܡܠܟܐ. * ܘܫܡܥܬ
ܥܬܠܝܐ ܩܠܐ ܙܘܥܐ ܕܥܡܐ. ܘܥܡܐ ܟܕ ܚܕܐ. ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܥܡܐ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ.

CAP. XI.

Verùm Athalia mater Ehazjæ videns mortuum 1
eſſe filium ſuum, ſurrexit, perdidítque
totũ ſemen regium. Sed Joſebaa filia regis 2
Joraim ſoror Ehazjæ, tollens Joaſum Ehazjæ
filium, furata eſt eum è medio filiorum regis
qui occidebantur, & abſcondit eum ac nutricem
ejus in conclavi cubilis ſui; abſcondit inquam
illum ab Athalia, nec mortuus eſt: Fuítque 3
apud eam in domo Domini abſconditus
ſex annis, interim Athaliâ regnante ſuper
terram. Anno verò ſeptimo, mittens Jojada 4
tulit centuriones, & curſores, atque tabellarios;
& introduxit eos ad ſe in domum Dñi:
cúmque fœd⁹ cum eis pepigiſſet, & jusjurandum
cum eiſdem juràſſet, oſtendit eis filium
regis: Deinde hortatus eſt eos, & dixit illis, 5
Hoc eſt quod facere *debetis*: Tertia pars veſtrûm
excubias agant, ingrediente ſabbatho,
in cuſtodia domûs regiæ: Tertia pars in porta 6
præliari: & tertia pars in porta domûs curſorum:
& cuſtodite cuſtodiam ædis à damno.
Duæ verò partes ex vobis, quoties expiraverit 7
ſabbathum, cuſtodiant cuſtodiam domûs
Domini, ſimúlque domûs regiæ: Et cingite 8
regem, arma quiſque ſua, manu tenens:
& quicunque ordines perruperit, moriatur:
& eſtote cum rege tam egrediente quàm ingrediente.
Fecerũt ergò centuriones quemadmodum 9
præceperat eis Jojada ſacerdos; adduxit
enim quilibet milites ſuos tam ingrediente
ſabbatho quàm expirante ſabbatho, &
adierunt Jojadam ſacerdotem: Dedítque 10
ſacerdos centurionibus haſtas & pharetras
regis Davidis, quæ erant in domo Domini.
Steterunt ergò curſores, arma quiſque ſua, 11
manu tenens, à latere domûs dextro uſque ad
latus domûs ſiniſtrum; & altare domúmque
regiam cinxerunt: Tum educentes filium 12
regis, impoſuerunt capiti ejus coronam teſtimonii,
regem conſtituerunt eum, & unxerunt
illum; & plaudentes manibus dixerunt,
Vivat rex. Audiens autem Athalia vocem 13
tumultûs populi, & populum geſtientem, venit
ad populum in domum Domini:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الحادي عشر *

1 2 * وان اعثليا ام احزياهو لما رات وفاة ابنها * قامت فابادت جميع ابناء المملكة * وعند ذلك
اخذت يهوسابع ابنة الملك يورام * وهي اخت احزياهو ليواش بن احزياهو * وانها سرقته من وسط
بني الملك القتلاء * واخفته ودايته في خدر بيت الاسرة * وكان سترها له من عثليا * وسلم ولم
3 4 يقتل * واقام مستترا في بيت قدس الله ست سنين * وعثليا ملكة على الارض * ولما كان في السنة
السابعة بعث يهوياداع * واخذ روساء المائين * الجبابرة والاجناد * وادخلهم اليه الى بيت الله *
واقامهم فيه * وعاهدهم عهدا * وحلف لهم وحلفوا له * فلما توثق منهم اظهر لهم ابن الملك
5 * وامرهم وقال * اصنعوا بما امرتكم * الثلث منكم يحفظون موضع حرس الملك مدخل السبت
6 * وثلث يكونون في باب الحرب * والثلث في الباب الذي يكون فيه الجبابرة * واحرسوا الباب
7 واحفظوا الا يكون فيه خرم * ويكون ثلاثون منكم في مخرج السبت ليلة الاحد يحفظون حرس
8 بيت الله وموضع حرس الملك * واحتفظوا بالملك كل رجل منكم متسلحا بالسلاح الشاك * ومن
9 يتجرى ويدخل بين الصفين يقتل * والحقوا الملك * وكونوا معه في دخوله وخروجه * وعمل
روساء المائين كما امرهم يهوياداع الامام * وساق كل رجل منهم اصحابه * وصيرهم حيث امر ليلة
10 السبت وليلة الاحد * واتوا يهوياداع * فدفع الى روساء المائين الارماح والجعاب الذي جعل
11 داود الملك في بيت الله * وقام الاجناد كل رجل بيده سلاحه * من جانب البيت الايمن الى جانب
12 البيت الايسر * واحاطوا ببيت الله وبيت الملك * واخرجوا ابن الملك * ووضعوا تاج الملك على
13 راسه ومسحوه * وصفقوا وطربوا * وقالوا يعيش الملك * فسمعت عثليا ضجة الشعب وفرحهم *
فجاءت الى الشعب الى بيت الله *

CAP. XI.

Verùm Athalia mater Abazjahu cùm 1
vidiſſet obitum filii ſui, ſurgens peremit
omnem ſobolem regiam. Tunc Jehuſabaa 2
filia regis Jorami, eademque ſoror Abazjahu,
accepit Joaſum filium Abazjahu:
illum enim de medio filiorum regis interfectorum
clàm ſurreptum, abdidit unà
cum ipſius nutrice in conclave cubilium:
abdidit autem illum ab Athalia, & ſervatus
eſt incolumis, nec interfectus. Manſitque 3
latens in æde ſacra Dei ſex annos,
dum Athalia eſſet regina ſuper terram.
Anno autem ſeptimo mittens Jehujada tulit 4
centuriones, & heroes, atque milites,
& ingredi juſſit illos ad ſe in ædem Dei;
ubi conſtitutis pactum inivit cum eis, juravit
illis, & ipſi viciſſim juraverunt ei:
cùmque ſecurus jam eſſet de animis illorum,
patefecit eis filium regis: Tum præcepit 5
eis, ac dixit, Facite quod juſſurus
ſum: Tertia pars veſtrûm cuſtodient locum
excubiarum regis, ſubeunte ſabbatho:
Tertia pars erit in porta belli: & 6
tertia pars in porta in qua eſſe ſolent *heroes:*
& cuſtodite portam, & cavete ne
fiat in ea irruptio. Triginta quoque veſtrûm 7
elapſo ſabbatho (ſub noctem ſcilicet
primæ diei) cuſtodient excubias domûs
Dei, & locum excubiarum regis: Et cuſtodite 8
regem ſinguli inſtructi armis mucronatis:
& quiſquis auſus fuerit penetrare
duplicem aciem veſtram, *occidatur:*
comitamini regem, & eſtote cum eo quoties
introierit & quoties exierit. Itaque 9
fecerunt centuriones prout juſſerat eis Jehujada
ſacerdos, & adductis quilibet
militibus *ſuis, ſtatuit eos ubi juſſerat, tam*
nocte ſabbathi quàm nocte primæ diei:
tum adierunt Jehujadam, Qui dedit centurionibus 10
lanceas & pharetras quas poſuerat
David rex in domo Dei. Cúmque 11
ſtetiſſent milites unuſquiſq; manu tenens
arma ſua, à latere ædis dextero uſque
ad latus ædis ſiniſtrum, & Dei ædem
ac ædem regiam cinxiſſent; Eduxerunt 12
filium regis, impoſuerunt diadema
regium capiti ejus, & unxerunt
eum; & plaudentes atque geſtientes,
dixerunt, Vivat rex. Audiens autem 13
Athalia clamorem populi, & lætitiam
eorum, venit ad populum in ædem
Dei.

,principes &,judiciũ ſecundũ columnã *ſuper ſtans* rex ecce & ,vidit Et
14 ותרא והנה המלך עמד על־העמוד כמשפט והשרים
clangens & , lætus terræ populus omnis & ,regem *ad* tubæ &
והחצצרות אל־המלך וכל־עם הארץ שמח ותקע
.*ligatio* ,Ligatio ;clamavit&,ſua veſtiméta Hattaliah ſcidit & : tubis in
בחצצרות ותקרע עתליה את בגדיה ותקרא קשר קשר׃
,exercitus præpoſitis *centuriarum principibus* ſacerdos Jehojadah præcepit Et
15 ויצו יהוידע הכהן את־שרי המאות פקדי החיל
venientem & ,*ordines extra ad* eam Educite : eos ad dixitque
ויאמר אליהם הוציאו אתה אל־מבית לשדרת והבא
moriatur Ne ;ſacerdos dixerat nam :gladio *in interfice* ,eam *poſt*
אחריה המת בחרב כי אמר הכהן אל־תומת
introitus *via* venit & ,*manus ei poſuerunt* Et .DOMINI domo in
16 בית יהוה׃ וישמו לה ידים ותבוא דרך־מבוא
excidit Et .ibi eſt interfecta & , *regis* domus equorum
17 הסוסים בית המלך ותומת שם׃ ויכרת
,populum inter &,regem inter &,DOMINUM inter fœdus Jehojadah
יהוידע את־הברית בין יהוה ובין המלך ובין העם
.populum inter & ,regem inter & ,DOMINI *populum in exiſtendum ad*
להיות לעם ליהוה ובין המלך ובין העם׃
; iſtam diruerunt & ,Bahal domum terræ populus omnis ſunt ingreſſi Et
18 ויבאו כל־עם הארץ בית־הבעל ויתצהו
ſacerdotẽ Mattan & ,bene confregerunt ej⁹ imagines & ,ejus aras
את־מזבחתו ואת־צלמיו שברו היטב ואת מתן כהן
ſuper *præfecturas* ſacerdos poſuit & *: altarium facies ad* occiderunt Bahal
הבעל הרגו לפני המזבחות וישם הכהן פקדת על־
,curſores & ,duces & *,centuriarum principes* tulit Et .Domini domũ
19 בית יהוה׃ ויקח את־שרי המאות ואת־הכרי ואת־הרצים
,DOMINI domo è regem fecerunt deſcendere & ,terræ populũ omnẽ &
ואת כל־עם הארץ וירידו את־המלך מבית יהוה
thronũ ſuper ſedit & : regiam domum curſorum portæ *via* venerunt &
ויבואו דרך־שער הרצים בית המלך וישב על־כסא
: requievit civitas & ,terræ populus omnis eſt lætatus Et .regum
20 המלכים׃ וישמח כל־עם הארץ והעיר שקטה
ſeptem Filius .*regis* domo gladio *in* occiderunt Hathaliahu &
21 ואת־עתליהו המיתו בחרב בית מלך׃ בן־שבע
.*ipſum regnando in* , Jehoas annorum
שנים יהואש במלכו׃

CAP. XII. יב

regnavit annis quadraginta & ,Jehoas regnavit Jehu ſeptimo anno *In*
1 בשנת־שבע ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך
Jehoas Fecitque .ſebah-Beer de Sibiah ej⁹ matris nomen & :Jeruſalaim in
2 בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע׃ ויעש יהואש
Jehojadah eũ docuit quibus,ſuis dieb⁹ omnib⁹ DOMINI oculis in rectum
הישר בעיני יהוה כל־ימיו אשר הורהו יהוידע
,*immolantes* populus Adhuc *: receſſerunt* non excelſa Veruntamen : ſacerdos
3 הכהן׃ רק הבמות לא־סרו עוד העם מזבחים
Omnem ;ſacerdotes ad Jehoas Dixitque .excelſis in *ſuffientes &*
4 ומקטרים בבמות׃ ויאמר יהואש אל־הכהנים כל
tranſeuntis pecuniã,DOMINI domũ introducetur quæ ſanctitatũ pecuniã
כסף הקדשים אשר יובא בית־יהוה כסף עובר
ſuper aſcenderit quæ pecuniã omnẽ,ej⁹ *ordinationis* animarũ pecuniã , viri
איש כסף נפשות ערכו כל־כסף אשר יעלה על־
, ſacerdotes ſibi Tollent : DOMINI domum *inducendum ad* viri cor
5 לב־איש להביא בית יהוה׃ יקחו להם הכהנים
quæ *omnem ad* domus *rupturam* fortificabunt ipſi &,ſuo noto à *vir*
איש מאת מכרו והם יחזקו את־בדק הבית לכל אשר־
anno tertio & , vigeſimo anno *in* ,fuit Et .*rupturam* ,ibi *invenietur*
6 ימצא שם בדק׃ ויהי בשנת עשרים ושלש שנה
.*domus fiſſuram* ſacerdotes fortificaverunt non , Jehoas regis
למלך יהואש לא־חזקו הכהנים את־בדק הבית׃

Verſio VULG. LAT.

14 Vidit regem ſtantem ſuper tribunal juxta morẽ, et cantores & tubas prope eum, omnémque populũ terræ lætantem, & canentẽ tubis: & ſcidit veſtimenta ſua, clamavítque; Conjuratio, conjuratio. 15 Præcepit autẽ Joiada centurionibus, qui erant ſuper exercitũ, & ait eis; Educite eam extra ſepta templi, & quicunque eam ſecutus fuerit, feriatur gladio. Dixerat enim ſacerdos, Non occidatur in templo Domini. 16 Impoſuerúntque ei manus, & impegerunt eam per viam introitûs equorũ, juxta palatiũ, et interfecta eſt ibi. 17 Pepigit ergò Joiada fœdus inter Dominũ, & inter regem, & inter populum, ut eſſet populus Domini, et inter regem & populũ. 18 Ingreſſúſque eſt omnis populus terræ templum Baal, & deſtruxerũt aras ejus, & imagines contriverunt validé: Mathan quoque ſacerdotem Baal occiderunt coram altari. Et poſuit ſacerdos cuſtodias in domo Domini. 19 Tulítque centuriones, & Cerethi & Phelethi legiones, et omnem populum terræ, deduxerúntque regem de domo Domini: & venerunt per viam portæ ſcutariorum in palatium, & ſedit ſuper thronum regum. 20 Lætatúſque eſt omnis populus terræ, & civitas conquievit: Athalia autem occiſa 21 eſt gladio in domo regis. Septémque annorum erat Joas, cùm regnare cœpiſſet.

CAP. XII.

1 ANno ſeptimo Jehu, regnavit Joas: & quadraginta annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus Sebia de Berſabee. 2 Fecitque Joas rectum corã Domino cunctis diebus, quib⁹ docuit eum Joiada ſacerdos. 3 Veruntamen excelſa non abſtulit: adhuc enim popul⁹ immolabat, & adolebat in excelſis incenſum. 4 Dixitq; Joas ad ſacerdotes; Omnem pecuniam ſanctorum, quæ illata fuerit in templũ Domini à prætereuntibus, quæ offertur pro pretio animæ, & quam ſponte & arbitrio cordis ſui inferunt in templum Domini: 5 Accipiant illam ſacerdotes juxta ordinem ſuum, & inſtaurent ſartatecta domûs, ſi quid neceſſariũ viderint inſtauratione. 6 Igitur uſque ad vigeſimũ tertiũ annũ regis Joas, non inſtauraverunt ſacerdotes ſartatecta templi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ κρίμα· καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγξι. καὶ διέῤῥηξε Γοθολία τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς, καὶ ἐβόησε, 15 Σύνδεσμος, σύνδεσμος. Καὶ ἐνετείλατο (φ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν (χ) τῶν σαδηρὼθ, ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω (ψ) αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ· ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς, (ω) Καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου. 16 Καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ (α) εἰσῆλθον ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 17 Καὶ διέθετο (β) Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον κυρίου καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ, τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ· καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως 18 καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ καὶ κατέσπασαν αὐτόν, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς· καὶ τὸν (γ) Ματθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βάαλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων. καὶ ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς 19 ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, καὶ τὸν (δ) Χοῤῥὶ, καὶ τὸν Ῥασὶμ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου· καὶ (ε) εἰσῆλθον ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ (ζ) ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων. 20 Καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε. καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως. 21 Υἱὸς ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ (η) βασιλεύειν αὐτόν.

14 Et vidit, & ecce rex ſtabat ſuper columnam ſecundùm (p) judicium: & cantores, & tubæ apud regem: & omnis populus terræ lætans, & clangens in tubis. Et conſcidit Gotholia veſtimenta ſua, & clamavit; (q) 15 Colligatio, Colligatio. Et mandavit Jodae ſacerdos centurionibus viſitatoribus virtutis, & dixit ad eos; Educite eam (r) ab intra Saderoth: Omnis ingrediens poſt eam morte mortificabitur in gladio. Quoniam dixit ſacerdos, Et non moriatur in domo Domini. 16 Et injecerunt ei manus, & intraverunt viam introitûs equorum domûs regis: & mortua eſt ibi. 17 Et diſpoſuit Jodae (ſ) teſtamentum inter Dominum, & inter regem, & inter populum; ut ſit in populum Domino: & inter regem, & inter populum. 18 Et intravit omnis populus terræ in domum Baal, & diruerunt eam, & altaria ejus, & imagines ejus contriverunt (t) benè: & Mathan ſacerdotem Baal occiderunt ad faciem altarium. Et poſuit ſacerdos viſitatores in domum Domini. 19 Et ſumpſit centuriones & (u) Chorri, & Rhaſim, & omnem populum terræ: & deduxerunt regem è domo Domini. Et intraverunt viam portæ curſorum domûs regis: & ſedere fecerunt eum ſuper thronum regum. 20 Et gaviſus eſt omnis populus terræ: & civitas quievit. Et Gotholiam interfecerunt in gladio in domo regis. 21 Filius ſeptem annorũ Joas in regnando ipſum.

MS. A. (φ) Ἰωαδαὲ (χ) τῶν σαδηρὼθ, καὶ ὁ (ψ) αὐτῆς θανατωθήσεται ῥομφαίᾳ· (ω) Καὶ εἰ μὴ (α) εἰσῆλθαν (β) Ἰωαδαὲ (γ) Μαχὰν (δ) Χορεὶ, καὶ τὸν Ῥαπεὶμ, (ε) εἰσῆλθεν (ζ) ἐκάθισεν (η) βασιλεύειν. Ἐν ἔτει

ΚΕΦ. ιβʹ.

1 ἘΝ ἔτει ἑβδόμῳ (α) τῷ Ἰοὺ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς, καὶ (β) τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (γ) 2 Σαβιὰ ἐκ τῆς Βηρσαβεέ. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐφώτισεν αὐτὸν (δ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς. 3 Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθησαν, καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. 4 Καὶ εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἱερεῖς, Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰσοδιαζόμενον (ε) ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου (ζ) ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς 5 ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου, Λαβέτωσαν (η) ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ (θ) τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ (ι) κρατήσουσι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου 6 εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ βεδέκ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου.

CAP. XII.

1 IN anno ſeptimo Ihu regnavit Joas: & quadraginta annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matris ejus Sabia de Berſabee. 2 Et fecit Joas rectum in conſpectu Domini omnibus diebus, quibus illuminavit eum Jodae ſacerdos. 3 Veruntamen ab excelſis non ſe removerunt: & ibi adhuc populus ſacrificabat, & adolebant in excelſis. 4 Et dixit Joas ad ſacerdotes; Omne argentum ſanctorum, quod illatum fuerit in domo Domini argentum æſtimationis, vir (a) argentum accipiens æſtimationis, omne argentum, quodcunque aſcenderit in cor viri offerre in domo Domini, 5 Accipiant ſibi ſacerdotes, vir à (b) venditione ſua: & ipſi (c) ſtabilient Bedec domûs in omnibus, ubicunq; inventum fuerit ibi Bedec. 6 Et factum eſt in vigeſimo et tertio anno regis Joas non firmaverant ſacerdotes Bedec domûs.

MS. A. (α) τοῦ Ἰηοὺ (β) τεσσεράκοντα (γ) Ἀβιὰ (δ) Ἰωαδαὲ (ε) ἐν οἴκῳ (ζ) ἀργύριον παρερχόμενον ἀνὴρ ψήφῳ ψυχῶν συντιμήσεως ἀνὴρ πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν (η) αὐτοῖς (θ) τῆς* πράξεως αὐτῶν, (ι) κρατήσωσιν τὸ βεδὲκ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וחזת והא מלכא קאם על אסטונא כהלכתא ורברביא עמיה וחצוצרתא קדם מלכא וכל
עמא דארעא חדן ותקעין בחצוצרתא ובזעת עתליה ית לבושהא וקרת מרדא מרדא׃
15 ופקד יהוידע כהנא ית רבני מאותא דממנן על חילא ואמר להון אפיקו יתה לגיו מן
סדרא ודיעול בתרהא יתקטל בחרבא ארי אמר כהנא לא תתקטל בבית מקדשא דיי׃
16 ושויאו לה אתרא ועלת באורח מעלנא דסוסיא לבית מלכא ואתקטלת תמן׃ 17 וגזר
יהוידע ית קימא בין מימרא דיי ובין מלכא ובין עמא למהוי לעם משמש קדם יי בין
18 מלכא ובין עמא׃ ועלו כל עמא דארעא לבית בעלא וסתרוהי וית אגורוהי וית צלמוהי
תברו יאות וית מתן כומריא דבעלא קטלו קדם אגורא ומני כהנא מטרן על בית
19 מקדשא דיי׃ ודבר ית רבני מאותא וית גבריא וית רהטיא וית כל עמא דארעא ואחיתו
ית מלכא מבית מקדשא דיי ועלו באורח תרע רהטיא דבית מלכא ויתב על כורסי
20 מלכיא׃ וחדי כל עמא דארעא וקרתא שדוכת וית עתליה קטלו בחרבא בית מלכא׃
21 בר שבע שנין יהואש כד מלך׃

יב

1 בשנת שבע ליהוא מלך יהואש וארבעין שנין מלך בירושלם ושום אמיה צביה מבאר
2 שבע׃ ועבד יהואש דכשר קדם יי כל יומוהי דאלפיה יהוידע כהנא׃ לחוד במתא
3 לא עטרא עד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין על במתא׃ ואמר יהואש לכהניא כל
4 כסף קודשיא דמתעל לבית מקדשא דיי כסף תקלא דעבר על מנין גבריא כסף פורקן
נפשתא דמתחן גבר פורקן נפשיה אף כל כסף דמתנדב גבר בלביה לאיתאה לבית
5 מקדשא דיי׃ יסבון להון כהניא גבר מן מכריה ואנון יתקפון ית בדקא דביתא לכל אתר
6 די ישתכח תמן בדקא׃ והוה בשנת עשרין ותלת שנין למלכא יהואש לא תקפו כהניא
ית בדקא דביתא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et vidit, et ecce rex ſtabat juxta columnã ſecundùm conſuetudiné, et magnates [*erant*] cum illo, et tubæ ante regé: et omnis popul⁹ terræ lætabantur, et clangebant tubis; et ſcidit Ghathaliah veſtimenta ſua, et clamavit, Conjuratio, conjuratio. 15 Et præcepit Jehojadagh ſacerdos magiſtris centenorũ, qui præpoſiti erant ſup exercitũ; et dixit eis, Educite illã p medium extra *ordinem*, et qui iverit poſt eam, occidatur gladio, quia dixerat ſacerdos, Ne occidatur in domo ſanctuarii Dñi. 16 Et poſuerunt illi locũ, et ingreſſa eſt per viã aſcenſus equorum in domũ regis, et occiſa eſt ibi. 17 Et percuſſit Jehojadagh fœd⁹ inter verbũ Dñi, et inter regé et populũ, ut eſſet in populum miniſtranté Dño, et inter regé et populũ. 18 Et intraverunt omnis populus terræ in ædem Baghla, et deſtruxerunt eã, & aras ej⁹, et ſimulachra ejus fregerunt pulchrè, & Mathan ſacerdoté Baghla occiderunt ante aram: & præfecit ſacerdos cuſtodes ſup domũ ſanctuarii Dñi. 19 Et accepit magiſtros centenorũ, & barones, et curſores, et omné populum terræ, et deduxerunt regé de domo ſanctuarii Dñi, et intraverunt per viã *portæ* curſorũ *domus* regis, et ſedit ſuper ſoliũ regũ. 20 Et lætat⁹ eſt omnis popul⁹ terræ, et urbs quievit, et Ghathaliah occiderunt gladio in domo regis. 21 Filius ſeptem annorum erat Jehoas quando regnavit.

CAP. XII.

1 ANno ſeptimo Jehu regnavit Jehoas: et quadraginta annis regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ej⁹ Szibiah de Beerſabagh. 2 Et fecit Jehoas quod rectũ erat ante Dñm omnib⁹ dieb⁹ ſuis, *quatenus* docuit illũ Jehojadagh ſacerdos. 3 Tantũmodo excelſa non receſſerant, haſten⁹ populo ſacrificante, et adolente aromata ſuper excelſa. 4 Et dixit Joas ſacerdotib⁹, Omne argentũ ſanctorũ quod inducitur in domũ ſanctuarii Dñi, argentũ offenſionum, quod tranſit ſuper computũ *virorum*, argentũ redemptionis animarũ, quod redimit vir animã ſuã, etiã omne argentũ quod ſponte propoſuerit vir in corde ſuo afferre in domũ ſanctuarii Dñi, 5 Accipiant ſibi ſacerdotes, quiſq; a noto ſuo, et ipſi fortificabunt ſciſſurã dom⁹ in omni loco, in quo inventa fuerit ruptura. 6 Et fuit anno viceſimo tertio annorum regis Joas, non fortificaverant ſacerdotes ſciſſuram domus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

14 * ܘܚܙܬ ܠܡܠܟܐ ܕܩܐܡ ܥܠ ܥܡܘܕܐ܂ ܐܝܟ ܥܝܕܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܪܘܪܒܢܐ ܘܩܪܘܝ ܩܪܢܬܐ
ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ܂ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܚܕܝܢ܂ ܘܩܪܝܢ ܒܩܪܢܬܐ܂ ܘܨܪܬ ܥܬܠܝܐ
15 ܠܢܚܬܝܗ܂ ܘܩܥܬ ܡܪܕܐ ܡܪܕܐ܂ * ܘܦܩܕ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ ܦܩܝܕܝ ܚܝܠܐ
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ܂ ܐܦܩܘܗ ܠܒܪ ܡܢ ܣܕܪܐ܂ ܘܟܠ ܡܢ ܕܥܐܠ ܒܬܪܗ܂ ܢܬܩܛܠ ܒܣܝܦܐ܂
16 ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܟܗܢܐ܂ ܠܐ ܬܬܩܛܠ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܐܣܝܡܘ ܠܗ ܐܘܪܚܐ܂ ܘܥܠܬ
17 ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܥܠܢܐ ܕܪܟܫܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܡܝܬܬ ܬܡܢ܂ * ܘܐܩܝܡ ܝܘܝܕܥ ܩܝܡܐ ܒܝܢ ܡܪܝܐ
18 ܠܡܠܟܐ ܘܠܥܡܐ܂ ܕܢܗܘܘܢ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ܂ ܘܒܝܢ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ܂ * ܘܥܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ
ܕܐܪܥܐ ܠܒܝܬ ܒܥܠ܂ ܘܣܚܦܘ ܡܕܒܚܘܗܝ܂ ܘܨܠܡܘܗܝ ܬܒܪܘ܂ ܘܠܡܬܢ ܟܘܡܪܐ ܕܒܥܠ
19 ܩܛܠܘ ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ܂ ܘܐܩܝܡ ܟܗܢܐ ܦܩܘܕܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܘܕܒܪ ܠܪܒܝ ܡܐܘܬܐ
ܘܠܪܗܛܐ ܘܠܫܠܝܚܐ܂ ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ܂ ܘܐܚܬܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂
20 ܘܥܠܘ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܪܥܐ ܕܪܗܛܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ܂ ܘܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܐ܂ * ܘܚܕܝ ܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ܂ ܘܫܠܝܬ ܩܪܝܬܐ܂ ܘܠܥܬܠܝܐ ܩܛܠܘܗ ܒܣܝܦܐ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ܂ ܒܪ ܫܒܥ ܗܘܐ
ܫܢܝܢ ܝܘܐܫ ܟܕ ܐܡܠܟ܂

*ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

1 ܒܫܢܬ ܫܒܥ ܠܝܗܘ܂ ܐܡܠܟ ܝܘܐܫ܂ ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ܂ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ܂ ܘܫܡܗ
2 ܕܐܡܗ܂ ܨܒܝܐ ܡܢ ܒܝܪ ܫܒܥ܂ * ܘܥܒܕ ܝܘܐܫ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܟܠ ܝܘܡܬܗ ܕܐܠܦܗ
3 ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ܂ * ܒܪܡ ܒܝܬ ܦܘܠܚܢܐ ܠܐ ܥܒܪ܂ ܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ ܗܘܘ ܘܡܣܩܝܢ
4 ܥܠ ܡܕܒܚܐ܂ * ܘܐܡܪ ܝܘܐܫ ܠܟܗܢܐ܂ ܟܠ ܟܣܦܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܡܬܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂
ܟܣܦܐ ܕܝܗܒ ܓܒܪܐ ܦܘܪܩܢܐ ܕܢܦܫܗ܂ ܟܠ ܟܣܦܐ ܕܡܬܬܪܝܡ ܒܠܒܐ ܕܓܒܪܐ ܠܡܥܠ
5 ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ * ܢܣܒܘܢ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ܂ ܓܒܪܐ ܡܢ ܡܢ ܕܡܬܬܪܝܡ܂ ܘܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ
6 ܡܬܩܢܝܢ ܥܠ ܬܩܘܢܐ ܕܒܝܬܐ܂ ܐܝܟܐ ܕܡܫܬܟܚ ܒܗ ܬܩܘܢܐ܂ * ܘܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ
ܫܢܝܢ ܠܡܠܟܐ ܝܘܐܫ܂ ܠܐ ܬܩܢܘ ܟܗܢܐ ܬܩܘܢܗ ܕܒܝܬܐ܂

14 * Ubi cùm vidiſſet regē ſtantem ſuper columnam ſecundùm conſuetudinem regū, & magnates atque tubicines ſtantes corā rege, totúmque terræ populum lætantem bucciniſque canentem; ſcidit Athalia veſtimenta ſua, & clamavit, Rebellio, rebellio. 15 Præcepit autem Jojada ſacerdos centurionibus præfectis militiæ, & ait illis; Educite eam extra ordines: & quicunque ingredietur poſt eam, trucidetur gladio: dixit enim ſacerdos, Ne trucidetur in domo Domini. 16 Parârunt ergò ei locum, ad quem ingreſſa per viam aditûs equorum regis ibi morte affecta eſt. 17 Pepigit autem Jojada fœdus inter Dñm & regem ac populum, ut *ſcilicet* eſſent populus Domini, & inter regem & populum. 18 Ac tum ingreſſus omnis terræ populus phanum Baalis, evulſerunt aras ejus, & ſtatuas ejus confregerunt, & Mathanem ſacerdotem Baalis occiderunt ante aram. Deinde conſtituit ſacerdos inſpectores ſuper domum Domini. 19 Tum aſſumptis centurionibus, curſoribus, tabellariis, & univerſo terræ populo; deduxerunt regem è domo Domini: & cùm ingreſſi eſſent p̱ viam portæ curſorū domûs regis, ſedit iſte ſuper ſoliū regum: 20 Et lætatus eſt univerſus terræ popul⁹, & conquievit civitas. Cæterùm Athaliam enſe trucidârunt in domo regia. Septē nat⁹ erat annos Joas quando regnavit.

CAP. XII.

1 ANno ſeptimo Jehu, regnavit Joas: & quadraginta annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus, Soba, ex Bir-ſebaa. 2 Fecítque Joas quod rectum erat coram Domino, cunctis diebus ſuis quibus docebat eum Jojada ſacerdos. 3 Veruntamen altaria non abſtulit; nam adhuc populus ſacrificabant et adolebant ſuper altaria. 4 Dixit autem Joas ad ſacerdotes, Omnem pecuniam conſecratam quæ infertur in ædem Dñi, pecuniam quam offert aliquis in redemptionem animæ ſuæ, omnem pecuniam quam decernit aliquis apud ſemetipſum inferre in ædem Domini; 5 Accipient ſibi ſacerdotes, quilibet ab eo qui *talia* decreverit: ipſiq; impendant pro reparatione ædis, ubi deprehenſum fuerit aliquid in ea reparandum. 6 Anno autem vigeſimo tertio regis Joas, cùm non reparâſſent ſacerdotes quæ reparanda erant in æde;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

14 * فرأت الملك قائما على منصته كسنة الملوك* وبين يديه الذين ينفخون بالقرون* وجميع
شعب الارض يفرحون وينفخون بالقرون * فمزقت عتليا ثيابها وهتفت وقالت لا طاعة* لا
15 طاعة * فامر يهوياداع الامام القواد واصحاب الاجناد* وقال اخرجوها من بين الصفين وكل من
16 يتبعها يقتل معها* وذلك لان الامام قال* لا يقتل في بيت الله * وهيئوا لها موضعا* وادخلت في
17 مدخل الباب الذي يدخل فيه الخيل* وقتلت هناك * وعاهد يهوياداع عهدا بين الملك
18 والشعب* ليكون الشعب في طاعة الله وطاعة الملك * ودخل جميع الشعب الى بيت باعل
الصنم* وهدموا مذبحه* وكسروا تمثاله* وقتلوا متان كمر الباعل بين يدي مذبحه* واقام
19 الامام قوما يتعاهدون ببيت الله * واخذ رؤساء المائين* الاجناد والجبابرة* وكل شعب الارض*
20 وانزلوا الملك من بيت الله* ودخل في طريق جبابرة الملك* وجلس على منبر الملوك * وفرح
جميع شعب الارض فرحا عظيما* وسكنت المدينة* فاما عتليا فقتلوها بالسيف* وكان يواس
يوم ملك ابن سبع سنين *

* الفصل الثاني عشر *

1 * في السنة السابعة من ملك ياهو ملك يواس* وكان عدد السنين التي ملكها يواس اربعون
2 سنة* وكان اسم امه صيبا من بير سبع * واحسن يواس سيرته امام الرب كل الايام التي كان
3 يهوياداع يعلمه * ولكن المذابح وقرابينها لم يبطلها* والشعب يذبحون ويبخرون على
4 المذابح * فقال يواس للائمة* كل حريمة تدخل بيت الله من الفضة التي يعطي الرجل
5 عن نفسه لخلاصها* وكل فضة ينوي الرجل ان يحرمها لبيت الله * تتخذ الائمة رجلا امينا*
6 وينفقون على مرمة البيت* حسب ما احتاج الى المرمة * ومضى ليواس الملك ثلث وعشرون
سنة* لم ترم الائمة بيت الله *

14 * *Videnſque regem ſtantem ſuper* thronum humeros *ambientem, more regum, & coram eo tibicines, omnemque populum terræ geſtientem & tubis canentem, laceravit Athalia veſtes ſuas, & exclamavit dicens, Obſequii deſertio, obſequii deſertio.* 15 *Tum præcipiens Jebujada ſacerdos ducibus & præfectis militum, dixit, Educite eam è medio duplicis aciei, & quicunque ſequutus fuerit eam, occidatur unà cum ipſa: dixerat enim ſacerdos ne committeretur cædes in domo Dei.* 16 *Quare parârunt ei locum, & ingredi juſſa per aditum portæ, per quem ingredi* ſolebant *equi, interfecta fuit illic.* 17 *Tunc pepigit Jebujada pactum inter regem ac populum, ut ſubditus eſſet populus obſequio Dei & obſequio regis.* 18 *Deinde ingreſſus eſt totus populus ædem Baalis idoli, & demoliti ſunt aram ejus, & perfregerunt effigiem ejus, & Mathanem ſacrificum Baalis peremerunt coram altari ipſius. Et conſtituit ſacerdos homines qui domum Dei curam haberent.* 19 *Tum accepit centuriones, milites, heroes, totum denique terræ populum, & deduxerunt regem è domo Dei; qui cùm ingreſſus eſſet per viam heroum regis, ſedit ſuper ſolium regium:* 20 *Et gaviſus eſt univerſus terræ populus gaudio magno, & urbs conquievit. Athaliam verò gladio interfecerunt. Erat autem Joas quo die regnavit, annos natus ſeptem.*

CAP. XII.

1 A*Nno ſeptimo regni Jehu, regnavit Joas: fuitque numerus annorum quibus regnavit Joas, quadraginta anni: nomen autem matris ejus erat Siba, de Birſabaa.* 2 *Bonam autem inſtituit Joas vitæ rationem coram Domino cunctis diebus quibus Jebujada inſtruebat eum.* 3 *At verò altaria eorumque ſacrificia non abolevit, ſed populus ſacrificabant & adolebant ſuper altaria.* 4 *Dixit autem Joas ſacerdotibus, Pro quacunque pecunia quæ devovetur & infertur in domum Dei, quam quis offert pro animæ ſuæ ſalute, & omni pecuniâ quam ſtatuit quis devovere domo Dei;* 5 *Adhibebunt ſacerdotes virum fidum, & expendent* eam *pro reſtauratione domûs, prout reſtaurationis egebit.* 6 *Exactis autem Joaſo regi viginti tribus annis, necdum reſtaurantibus ſacerdotibus domum Dei;*

מְלָכִים ב׃ יב

dixitque :sacerdotes & ,sacerdotem Jehojadah Jehoas rex vocavit Et
וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר 7

ne nunc Et ? *domus fissuram fortificantes vos* non Cur ;eos ad
אֲלֵהֶם מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת וְעַתָּה אַל־

.eam tradite domus *fissuram* ad sed ,vestris notis à pecuniam accipiatis
תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מַכָּרֵיכֶם כִּי־לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנֻהוּ׃

,populo à pecuniam *accipere* non *pro* sacerdotes *consenserunt* Et
וַיֵּאֹתוּ הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי קְחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם 8

sacerdos Jehojadah tulit Et .domus *rupturam fortificare non pro* &
וּלְבִלְתִּי חַזֵּק אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן 9

apud eam *dedit* & : ejus ostio in foramen perforavit &,unius arcam
אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקֹּב חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ אֵצֶל

dederunt & :Domini domum *virum ingrediendo in* ,dextera in altare
הַמִּזְבֵּחַ בַּיָּמִין בְּבוֹא־אִישׁ בֵּית יְהוָה וְנָתְנוּ־

introductam pecuniam omnem ,liminis custodes ,sacerdotes ibi
שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי הַסַּף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא

pecunia multa quòd *eos videre secundum* ,erat Et .Domini domum
בֵית־יְהוָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם כִּי־רַב הַכֶּסֶף 10

,ligabant & ,magnus sacerdos & ,regis scriba ascendebat & ,arca in
בָּאָרוֹן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיָּצֻרוּ

tradebant Et .Domini domo *inventam* pecuniam numerabant &
וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵית־יְהוָה׃ וְנָתְנוּ אֶת־ 11

præpositorum opificium facientium manus *super* paratam pecuniam
הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְּקָדִים

ædificatores ad &,lignarios fabros ad eam educebant & :Domini domo
בֵּית יְהוָה וַיּוֹצִיאֻהוּ לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים

,*lapidis* cæsores ad & cæmentarios ad Et .Domini domo *facientes*
הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה׃ וְלַגֹּדְרִים וּלְחֹצְבֵי הָאֶבֶן 12

rupturam fortificandum ad ,*excisionis* lapides & ligna *emendum ad* &
וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־בֶּדֶק

domum super egrediebatur quod omne ad & ,Domini domus
בֵּית־יְהוָה וּלְכֹל אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת

,*argenti scyphi* Domini domo *fiebat* non Veruntamen .*fortificandum* ad
לְחָזְקָה׃ אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית יְהוָה סִפּוֹת כֶּסֶף 13

vasa & ,aurea vasa omnia ,tubæ ,pelves ,psalteria
מְזַמְּרוֹת מִזְרָקוֹת חֲצֹצְרוֹת כָּל־כְּלִי זָהָב וּכְלִי־

Etenim .Domini domum *introducta* pecunia ex ,argentea
כֶסֶף מִן־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־יְהוָה׃ כִּי־ 14

domum ea *in* fortificabant & ,eam dabant *opificium* facientibus
לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֻהוּ וְחִזְּקוּ־בוֹ אֶת־בֵּית

quorum homines rationem reddere faciebant non Et .Domini
יְהוָה׃ וְלֹא יְחַשְּׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר 15

,opus facientibus *dandum ad ,eorum manus super pecuniam dabant*
יִתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יָדָם לָתֵת לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה

peccatorum pecunia & ,*delicti* Pecunia .*facientes ipsi* fide in sed
כִּי בֶאֱמֻנָה הֵם עֹשִׂים׃ כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת 16

ascendit Tunc .*erant* sacerdotum : Domini domum inferebatur non
לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ׃ אָז יַעֲלֶה 17

posuit & : eam cepitque ,Ghath *super* pugnavit & ,Aram rex Chazael
חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּלָּחֶם עַל־גַּת וַיִּלְכְּדָהּ וַיָּשֶׂם

Jehoas tulit Et .Jerusalaim *super ascendendum ad ,suas facies* Chazael
חֲזָאֵל פָּנָיו לַעֲלוֹת עַל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ 18

sanctificaverant quas sanctificationes omnes Jehudah rex
מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֵת כָּל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר־הִקְדִּישׁוּ

& ,Jehudah reges ejus patres Achaziahu & ,Jehoram & ,Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט וִיהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבֹתָיו מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־

domus thesauris in inventum aurum omne & ,suas sanctificationes
קֳדָשָׁיו וְאֵת כָּל־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בְּאֹצְרוֹת בֵּית־

ascendit & ,Aram regem Chazael ad misit & : regis domus & ,Domini
יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לַחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיַּעַל

.Jerusalaim *desuper*
מֵעַל יְרוּשָׁלִָם׃

Versio VULG. LAT.

7 Vocavítq; rex Joas Joiadã pontificẽ & sacerdotes, dicens eis; Quarè sartatecta non instauratis templi? nolite ergò ampliùs accipere pecuniam juxta ordinem vestrũ, sed ad instaurationem templi reddite eam. 8 Prohibitíque sunt sacerdotes ultrà accipere pecuniã à populo, & instaurare sartatecta domûs. 9 Et tulit Joiada pontifex gazophylacium unum, aperuítque foramen desuper, & posuit illud juxta altare ad dexteram ingredientium domũ Domini, mittebántq; in eo sacerdotes, qui custodiebant ostia, omnem pecuniam, quæ deferebatur ad templum Dñi. 10 Cúmque viderent nimiam pecuniã esse in gazophylacio, ascendebat scriba regis, & pontifex, effundebántque & numerabãt pecuniã, quæ inveniebatur in domo Domini: 11 Et dabant eam juxta numerum atque mensuram, in manu eorum qui præerant cæmentariis domûs Domini: qui impendebant eam in fabris lignorum, & in cæmentariis iis, qui operabantur in domo Domini, 12 Et sartatecta faciebant: & in iis, qui cædebãt saxa, et ut emerent ligna, & lapides, qui excidebantur, ita ut impleretur instauratio domûs Dñi, in universis quæ indigebant expensã ad muniendã domum. 13 Veruntamen non fiebant ex eadẽ pecunia hydriæ templi Domini, & fuscinulæ, & thuribula, & tubæ, & omne vas aureum & argenteum, de pecunia quæ inferebatur in templũ Domini. 14 Iis enim qui faciebant opus, dabatur ut instauraretur templum Domini: 15 Et non fiebat ratio iis hominibus, qui accipiebant pecuniã ut distribuerent eam artificibus, sed in fide tractabãt eam. 16 Pecuniam verò pro delicto, et pecuniam pro peccatis, non inferebant in templum Domini, quia sacerdotum erat. 17 Tunc ascendit Hazael rex Syriæ, & pugnabat contra Geth, cepítque eam: & direxit faciem suã ut ascenderet in Jerusalem. 18 Quam ob rem tulit Joas rex Juda omnia sanctificata, quæ consecraverãt Josaphat & Joram & Ochozias, patres ejus reges Juda, & quæ ipse obtulerat: et universum argentum, quod inveniri potuit in thesauris templi Dñi, et in palatio regis: misitque Hazaeli regi Syriæ, et recessit ab Jerusalem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἐκάλεσεν (κ) Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα ϗ τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί ὅτι οὐκ ἐκραταιοῦτε τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου; ϗ νῦν μὴ (λ) λάβητε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό. 8 Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ, ϗ τοῦ μὴ ἐνισχῦσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου. 9 Καὶ ἔλαβεν (μ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν, ϗ ἔτρησε (ν) τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς, ϗ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ (ξ) ἀμμαζειβὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου· ϗ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ (ο) κυρίου. 10 Καὶ ἐγένετο ὡς (π) εἶδον ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, ϗ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως ϗ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ϗ ἔσφιγξαν ϗ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου. 11 Καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας (ϱ) ποιούντων τὰ ἔργα (σ) τῶν ἐπισκόπων οἴκου κυρίου, ϗ ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσι τῶν ξύλων, ϗ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν ἐν οἴκῳ κυρίου, 12 Καὶ τοῖς (τ) τειχισταῖς, ϗ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τοῦ κτήσασθαι ξύλα ϗ λίθους λατομητοὺς τοῦ κατασχεῖν (υ) τὸ βεδὲκ οἴκου κυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιῶσαι. 13 Πλὴν οὐ (φ) ποιηθήσονται οἴκῳ κυρίου θύραι ἀργυραῖ, ἧλοι, φιάλαι, ϗ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν ϗ σκεῦος ἀργυροῦν, ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσενεχθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου, 14 Ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό. ϗ ἐκραταίωσαν (χ) ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου. 15 Καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἷς (ψ) ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ποιοῦσιν. 16 Ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας, (ω) ϗ ἀργύριον περὶ πλημμελείας, (α) ὅ,τι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ κυρίου, τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο. 17 Τότε ἀνέβη Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, ϗ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γὲθ, καὶ προκατελάβετο αὐτήν· ϗ ἔταξεν Ἀζαὴλ τὸ πρόσωπον (β) αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. 18 Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα πάντα τὰ ἅγια ὅσα ἡγίασεν Ἰωσαφὰτ ϗ Ἰωρὰμ ϗ Ὀχοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ ϗ βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ, ϗ πᾶν (γ) τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου ϗ οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ ἀπέστειλε τῷ Ἀζαὴλ βασιλεῖ Συρίας, ϗ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

7 *Et vocavit Joas rex Jodae sacerdotem, & sacerdotes, & dixit ad eos; Quid, quòd non firmâstis Bedec domus? Et nunc non accipiatis argentum de venditionibus vestris: quoniam in Bedec domûs dabitis illud.* 8 *Et consenserunt sacerdotes non accipere argentum à populo, & non stabilire Bedec domûs.* 9 *Et sumpsit Jodae sacerdos arcam unam: & perforavit foramen in ostio ejus, & dedit eam apud (d) Ammazibi in domo viri domûs Domini. Et dederunt sacerdotes custodientes limen, omne argentum inventum in domo Domini.* 10 *Et factum est ut viderunt, quia multum argentum in arca; & ascendit scriba regis, & sacerdos magnus, & ligaverunt, & numeraverunt argentum inventũ in domo Domini.* 11 *Et dederunt argentum paratum in manus facientium opera visitatorum domûs Domini. Et prompserunt fabris lignorum, & ædificatoribus facientibus in domo Domini,* 12 *Et cæmentariis, & cæsoribus lapidum, ad emenda ligna, & lapides excisos, ad continendum Bedec domûs Domini, in omnia quæcunque expendebantur in domum ad fulciendum.* 13 *Veruntamen non fient domui Domini portæ argenteæ, clavi, phialæ, et tubæ, omne vas aureũ, & vas argenteum, ex argento illato in domum Domini:* 14 *Quoniam facientibus opera dabunt illud. Et fulciverunt in eo domum Domini.* 15 *Et non exigebant rationem à viris, quibus dabant argentum in manus eorum ad dandum facientibus opera: quoniam in fide (e) ipsorum faciunt.* 16 *Argentum pro peccato, & argentum pro delicto quicquid illatum fuerit in domo Domini, sacerdotibus fuit.* 17 *Tunc ascendit Azael rex Syriæ: & bellavit super Geth, & cepit eam. Et posuit Azael faciem suam ad ascendendum super Hierusalem.* 18 *Et sumpsit Joas rex Juda omnia sancta, quæcunque sanctificaverat Josaphat, & Joram, & Ochozias patres ejus, & reges Juda, & sancta sua, & omne aurum inventum in thesauris domûs Domini, & domûs regis, & misit [Azael regi Syriæ: & ascendit de Hierusalem.*

MS.A. (κ) ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς Ἰωιαδαὲ (λ) λάβετε (μ) Ἰωαδαὲ (ν) τρώγλην ἐν τῇ * τρώγλῃ αὐτῆς (ξ) Ἀμμασβὴ ἐν τῷ (ο) κυρίου κυρίῳ. Καὶ (π) ἴδεν αὐτὸν ὅτι (ϱ) τῶν ποιούντων (σ) τῶν ἐπὶ σκηνῶν οἴκου (τ) τειχισταῖς καὶ τοῖς τεχνίταις καὶ τοῖς λατόμοις (υ) τὸν βεδὲκ (φ) ποιηθήσεται οἴκου (χ) αὐτῷ τὸν (ψ) ἐδίδου ἀργύριον (ω) ϗ περὶ (α) ὅτι οὐκ εἰσηνέχθη (β) αὐτοῦ πορευθῆναι ἐπὶ (γ) τὸ * ἀργιον τὸ

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

וּקְרָא מַלְכָּא יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע כָּהֲנָא וּלְכָהֲנַיָּא וַאֲמַר לְהוֹן מָא דֵין לֵיתְכוֹן מְתַקְּפִין יָת 7
בִּדְקָא דְבֵיתָא וּכְעַן לָא תִסְּבוּן כַּסְפָּא מִן מַכָּרֵיכוֹן אֲרֵי לְבִדְקָא דְבֵיתָא תִּתְּנוּנֵיהּ׃ וְאִטְפַּסוּ 8
כָּהֲנַיָּא בְּדִיל דְּלָא לְמִסַּב כַּסְפָּא מִן עַמָּא וּבְדִיל דְּלָא לְתַקָּפָא יָת בִּדְקָא דְבֵיתָא׃ וּנְסֵיב 9
יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא אֲרוֹנָא חַד וּנְקַב חוֹרָא בְּדָשֵׁיהּ וִיהַב יָתֵיהּ בִּסְטַר מַדְבְּחָא מִיַּמִּינָא בְּמֵעַל
גַּבְרָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ וִיהֲבוּן תַּמָּן כָּהֲנַיָּא אֲמַרְכְּלַיָּא יָת כָּל כַּסְפָּא דְּמִתָּעַל לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וַהֲוָה כַּד חֲזוֹ אֲרֵי סַגִּי כַסְפָּא בַּאֲרוֹנָא וּסְלִיק סָפְרָא דְמַלְכָּא וְכָהֲנָא רַבָּא וְצָרוּ 10
וּמְנוֹ יָת כַּסְפָּא דְּאִשְׁתְּכַח בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וְיָהֲבִין יָת כַּסְפָּא דִּמְתַקַּם עַל יְדֵי עָבְדֵי עֲבִידְתָּא 11
דִּי מְמַנַּן עַל בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וּמַפְּקִין לְנַגָּרֵי אָעַיָּא וּלְאַרְדִּכְלַיָּא דְּעָבְדִין בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃
וּלְאַרְגּוּבְלַיָּא וּלְפַסָּלֵי אַבְנַיָּא וּלְמִזְבַּן אָעִין וְאַבְנִין פְּסִילָן לְתַקָּפָא יָת בִּדְקָא בֵּית מַקְדְּשָׁא 12
דַייָ וּלְכֹל דְּיִפּוֹק עַל בֵּיתָא לְתַקָּפוּתֵיהּ׃ בְּרַם לָא מִתְעֲבֵיד בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ קוּלִין דִּכְסַף 13
מְזַמְּרַיָּא וּמָנֵי מִזְרְקַיָּא חֲצוֹצְרָתָא כָּל מָאנֵי דַהֲבָא וּמָאנֵי כַסְפָּא מִן כַּסְפָּא דְּמִתָּעַל לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ אֲרֵי לְעָבְדֵי עֲבִידְתָּא יָהֲבִין לֵיהּ וּמְתַקְּפִין בֵּיהּ יָת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ׃ וְלָא 14 15
מְחַשְּׁבִין עִם גַּבְרַיָּא דִּי יָהֲבִין יָת כַּסְפָּא עַל יְדֵיהוֹן לְמִתַּן לְעָבְדֵי עֲבִידְתָּא אֲרֵי בְּהֵימְנוּתָא
אִנּוּן עָבְדִין׃ כְּסַף אֲשָׁמָא וּכְסַף חַטְוָתָא לָא מִתָּעַל לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַייָ לְכָהֲנַיָּא יָהֲבִין 16
לֵיהּ׃ בְּכֵין סְלִיק חֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם וַאֲגִיחַ קְרָבָא עַל גַּת וּכְבַשַׁהּ וְשַׁוִּי חֲזָאֵל אַפּוֹהִי 17
לְמִסַּק לִירוּשְׁלֶם׃ וּנְסֵיב יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה יָת כָּל קוּדְשַׁיָּא דִּי אַקְדִּישׁוּ 18
יְהוֹשָׁפָט וִיהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבָהָתוֹהִי מַלְכַיָּא דְבֵית יְהוּדָה וְיָת קוּדְשׁוֹהִי וְיָת כָּל דַּהֲבָא
דְּאִשְׁתְּכַח בְּאוֹצְרֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וּבֵית גִּנְזֵי מַלְכָּא וּשְׁדַר לַחֲזָאֵל מַלְכָּא דַאֲרָם
וְאִסְתַּלַּק מֵעַל יְרוּשְׁלֶם׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

7 Et vocavit rex Joas Jehojadah sacerdotem, et sacerdotes, et dixit illis, Ut quid non fortificatis rimas dom⁹? et nunc non accipiatis argentũ à notis vestris, *quia* ad rupturas dom⁹ dabitis illud. 8 Et contentati sunt sacerdotes, ut non acciperent argentũ à populo, et ne fortificarent ruinã dom⁹. 9 Et accepit Jehojadah sacerdos arcã unã, et perforavit foramen in porta ejus, et dedit illã in latere altaris *à* dextra, quũ ingreditur quis in domũ sanctuarii Dñi: et dederunt ibi sacerdotes *thesaurarii* omne argentum, ꝙ introducebatur in domũ sanctuarii Dñi. 10 Et fuit quando videbant quòd multũ argentũ [*erat*] in arca, ascendebat scriba regis et sacerdos magn⁹, et colligebant et numerabant argentũ quòd inveniebatur in domo sanctuarii Dñi. 11 Et dabant argentũ quòd æstimatũ erat in manus facientium opus qui præpositi erant in domo sanctuarii Dñi, et impendebant in fabros lignarios et architectos, qui faciebant domũ sanctuarii Dñi. 12 Et in lapicidas et cæsores lapidum, et ad emenda ligna, et lapides dolatos, ut fortificarent ruinam *domus* sanctuarii Dñi, et oĩa quæ insumebantur domui fortificandæ. 13 Verũ non fiebant in domo sanctuarii Dñi calices argenti, psalteria, *et vasa pelviũ*, tubæ, *omnia vasa* auri, et *vasa* argenti ex argento quòd inducebatur in domum sanctuarii Dñi. 14 Quia factoribus operis dabant illud et fortificabant ex eo domũ sanctuarii Dñi. 15 Et non ponebant rationẽ cum viris, ꝑ quorũ manus dabant argentũ, ut darent factorib⁹ operis, quia in fide illi faciebant. 16 Argentum delicti et argentum peccati non inducebatur in domũ sanctuarii Domini, sacerdotibus dabant illud. 17 Tunc ascendit Hhazael rex Aram, & iniivit bellum contra Gath et subegit eam; et posuit Hhazael faciem suam ut ascenderet contra Jerusalem. 18 Et accepit Jehoas rex tribus domus Jehudah omnes sanctitates, quas sanctificaverant Jehosaphat, et Jehoram, et Ahhaziah patres ejus reges domus Jehudah, et sanctitates suas, et omne aurum quod inventum est in thesauris domus sanctuarii Domini, & in gazis regis, et misit [*ea*] ad Hhazael regem Aram, et ascendit à Jerusalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܝܘܐܫ ܠܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܘܠܟܗܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܠܐ ܡܚܙܩܝܢ ܐܢܬܘܢ 7
ܒܕܩܐ ܕܒܝܬܐ. ܗܫܐ ܠܐ ܬܣܒܘܢ ܟܣܦܐ ܡܢ ܐܢܫ ܕܡܩܪܒܝܢ ܠܟܘܢ. ܠܒܕܩܐ ܕܒܝܬܐ
ܗܒܘܗܝ. * ܘܐܬܛܦܝܣܘ ܟܗܢܐ ܕܠܐ ܢܣܒܘܢ ܟܣܦܐ ܡܢ ܥܡܐ. ܘܠܐ ܢܚܙܩܘܢ ܒܕܩܐ ܕܒܝܬܐ. 8
* ܘܢܣܒ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܐܪܘܢܐ ܚܕ. ܘܢܩܒ ܢܩܒܐ ܒܬܪܥܗ. ܘܣܡܗ ܠܘܬ ܓܒ ܡܕܒܚܐ 9
ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܐܝܟܐ ܕܥܐܠ ܓܒܪܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܪܡܝܢ ܬܡܢ ܟܗܢܐ ܢܛܪܝ ܬܪܥܐ
ܟܠܗ ܟܣܦܐ ܕܥܐܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܕܣܓܝ ܟܣܦܐ ܒܐܪܘܢܐ. ܣܠܩ ܟܗܢܐ 10
ܪܒܐ ܘܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܣܠܩܝܢ ܘܡܢܝܢ. ܘܨܪܪܝܢ ܟܣܦܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܝܗܒܝܢ ܟܣܦܐ ܟܕ ܨܪܝܪ. ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܡܦܩܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܝܗܒܝܢ 11
ܠܢܓܪܐ ܘܠܐܪܕܝܟܠܐ ܕܥܒܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐܘܡܢܐ. ܘܠܦܣܠܝ ܟܐܦܐ. ܘܠܡܙܒܢܘ 12
ܩܝܣܐ. ܘܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ. ܠܡܥܒܕ ܒܕܩܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܟܠܡܕܡ ܕܢܦܩ
ܠܚܘܕܬܗ. * ܘܠܐ ܡܬܥܒܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܦܝܠܐ ܕܣܐܡܐ. ܘܠܐ 13
ܡܙܪܩܐ. ܘܠܐ ܩܪܢܬܐ. ܘܠܐ ܟܠ ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ ܕܟܣܦܐ. ܡܢ ܟܣܦܐ ܕܥܐܠ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. * ܐܠܐ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܝܗܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܚܕܬܝܢ ܒܗ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܚܫܒܝܢ 14
ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܒܝܢ ܠܗܘܢ ܟܣܦܐ ܕܢܬܠܘܢ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ. ܡܛܠ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ 15
ܝܗܒܝܢ ܟܣܦܐ ܕܬܘܩܢܐ. * ܘܟܣܦܐ ܕܩܘܪܒܢܐ. ܘܟܣܦܐ ܕܚܛܗܐ. ܠܐ ܥܐܠ 16
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܠܟܗܢܐ ܗܘܐ. * ܗܝܕܝܢ ܣܠܩ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܟܬܫ 17
ܥܡ ܓܬ. ܘܟܒܫܗ. ܘܣܡ ܚܙܐܝܠ ܐܦܘܗܝ ܠܡܣܩ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܢܣܒ ܝܘܐܫ 18
ܡܠܟܐ. ܟܠܗܘܢ ܩܘܕܫܐ ܕܩܕܫܘ ܝܗܘܫܦܛ ܘܝܘܪܡ ܘܐܚܙܝܐ ܐܒܗܘܗܝ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܩܘܕܫܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܕܗܒܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܕܒܝܬ ܡܠܟܐ.
ܘܫܕܪ ܠܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܬܦܢܝ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.

7 * Advocavit rex Joas Jojadam ſacerdotem & *reliquos* ſacerdotes, & dixit eis, Qua de cauſa non reparatis quæ reparanda ſunt in æde? igitur ne accipiatis pecuniam ab his qui offerunt vobis: in reſtaurationem ædis date eam. 8 Acquieverunt ergò ſacerdotes ſe non accepturos pecuniam à populo, nec ædis reſtaurationem curaturos. 9 Sed Jojada ſacerdos acceptâ quâdam arcâ foramen perforavit in ejus operculo, & poſuit eam ad latus altaris dexterum, quò quis ingreditur ædem Domini: ibique projiciebant ſacerdotes portarum cuſtodes omnem pecuniam quæ inferebatur in ædem Domini. 10 Et quotieſcunque videbant multum pecuniæ eſſe in arca, aſcendebat ſummus ſacerdos, & ſcriba regis; aſcendebant inquam, & numerabant, ligabántque pecuniam quæ reperiebatur in æde Domini: 11 Dabántque pecuniam colligatam curatoribus operis, qui præpoſiti erant in æde Domini: & hi tradebant eam fabris lignariis atque murariis operantibus in æde Domini, 12 Architectis, atque lapicidis; & ad emendum ligna & lapides ſectos, ad curandam refectionem domûs Domini, ad omnia denique quæ expendebantur in ædis inſtaurationem. 13 Et non fiebant in æde Domini neque pelves argenteæ, neque aſperſoria, neque acerræ, neque tubæ, neque ullum vas aureum, aut vaſa argentea; ex ea pecunia quæ inferebatur in ædem Domini: 14 Sed inſtantib⁹ operi dabatur, ut eâ reparationem domûs Domini curarent. 15 Neq; rationem exigebant ab iis quibus dabant pecuniã tradendam facientib⁹ opus, quia bonâ fide diſtribuebant pecuniam reparationis. 16 Pecunia verò ſacrificii, & pecunia quæ pro peccatis, non ingrediebatur ædem Dñi; ſed ſacerdotibus cedebat. 17 Tunc aſcendens Hezael rex Adum, oppugnavit Gath, & ſubegit eam. Deinde propoſuit Hezael apud ſe aſcendere contra Jeruſalem. 18 Sed accipiens Ioas rex omnia ſacra quæ conſecraverant Ioſaphat, Ioram, & Ehazja patres ſui, reges Iuda, necnon ſacra ſua, totúmque aurum quod repertum fuit in theſauro domûs Domini, & in domo regis; miſit ad Hezaelem regem Adum, & receſſit à Ieruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فدعي يواش الملك يهوياداع الامام والايمه * وقال لهم * لماذا لا ترمون بيت الله * لا تاخذوا الان 7
الفضة من الذين يعطون لبيت الله بل صيروها لمرمة البيت * وقبل الايمه قوله * وامتنعوا 8
من ان ياخذوا الفضة من الشعب * لكن صيروها لمرمة بيت الله * واخذ يهوياداع صندوقا وثقب 9
فيه ثقبا * وصيره عن يمين المذبح حيث يدخل الرجل الي بيت الله * وكانوا الايمه الذين يحفظون
الابواب تطرح جميع الفضة في ذلك الثقب * فلما راي الفضة قد كثرت في الصندوق 10
صعد كاتب الملك والامام العظيم * واخرجوا الفضة من الصندوق * واحصوها وصيروها صررا *
* ودفعوا الفضة مصرورة الي الذين كانوا علي مرمة البيت * وصيروها اوليك للنجارين والذين 11
ينقلون الحجارة الي بيت الله * والي البنايين والذين ينقرون الحجارة ليبنوا بها * وليشتروا 12
الخشب والحجارة المسواة ليرموا بيت الله * وكل شي يحتاج البيت لاصلاحه * ولم يعمل من 13
الفضة في بيت الله لا جامات * ولا مصافي من فضة * ولا مجامر * ولا طاسات * ولا صنوج * ولا كل انيه
من الذهب * او انية الفضة * من الفضة التي تدخل بيت الله * الا الصناع للعمل اعطوا * 14
وجددوا بيت الله * ولا يحاسبون الرجال الذين يعطوهم الفضة ليعطوا صناع العمل * من 15
اجل انهم كانوا بالامانة يعطون فضة التجديد * وفضة القربان * والفضة التي بدل الخطايا * 16
لا تدخل بيت الله * الا للكهنة تكون * عند ذلك صعد حزايل ملك ادوم فقاتل جات 17
واخربها * ووجه حزايل وجهه ليصعد الي اورشليم * فاخذ يواش ملك يهودا القدس الذي 18
قدسه يوشافاط ويورام * اباوه وملوك يهودا احاريا وقدسه * وكل الذهب الذي وجد في خزاين
بيت الرب وبيت الملك * فبعث به الي حزايل ملك ادوم * حتي رحل عن اورشليم *

7 *Vocavit Joas rex Jehujadaum ſacerdotem, & reliquos ſacerdotes, & ait illis; Quarè non reſtauratis domum Dei? ne accipiatis impoſterum pecuniam ab his qui offerunt domui Dei; ſed deſtinate eam reſtaurationi domûs.* 8 *Itaque ſacerdotes dicto ipſius acquieſcentes, abſtinuerunt ab accipienda pecunia à populo: imò deſtinârunt eam reſtaurationi domûs Dei.* 9 *Quapropter acceptam Jehujada capſam, foramine terebravit, poſuitque ad dexteram altaris quum quis ingreditur domum Dei: & ſacerdotes qui limina cuſtodiebant, injiciebant totam pecuniam in illud foramen.* 10 *Et quoties videbat multam jam eſſe pecuniam in capſa, aſcendebat ſcriba regis & ſummus ſacerdos; & extrahentes pecuniam è capſa, numerabant eam, et componebant in faſciculos:* 11 *Dabántq; pecuniam illam colligatam his qui præerant inſtaurationi domûs: & illi inſumebant eam in fabros lignarios, & eos qui lapides vehebant ad domum Dei,* 12 *In cæmentarios, & eos qui lapides pro ædificio dolabant; et ut emerent ligna lapidéſque dolatos ad redintegrandam domum Dei, & res omnes quibus domus egebat pro ſui redintegratione.* 13 *Cæterùm ex ea pecunia non fiebant in domo Dei neque crateres, neque urceoli argentei, neque thuribula, neque pateræ, neque ſiſtra, neque ullum vas aureum, aut ullum vas argenteum; ex ea* inquam *pecunia quæ inferebatur in domum Dei:* 14 *Sed opus facientibus dabatur, ut renovarent domum Dei.* 15 *Neque rationes exigebant ab his quibus dabant pecuniam ut diſtribuerent iis qui operi vacabant, quoniam fideliter impendebant pecuniam renovationis.* 16 *Verùm pecunia oblationis, & pecunia quæ pro peccatis, non ingrediebatur domum Dei; ſed erat ſacerdotũ.* 17 *Tunc aſcendens Hazael rex Edom, expugnavit Gath, et demolit⁹ eſt eã: tum vertit Hazael faciem ſuam ut aſcenderet in Jeruſalem.* 18 *At accipiens Joas rex Juda ſacrum quod conſecraverant Joſaphat, Joram, & Ahazia majores ſui, reges Juda, et ſacrũ ſuũ, totúmque aurum quod invenit in ærario domûs Domini et domûs regiæ, miſit ea ad Hazaelem regem Edom, ut diſcederet ab Jeruſalem.*

מלכים ב: יג

ſcripta ipſa nónne , fecit quæ omnia & ,Joas *verborum reſiduum* Et
19 ויתר דברי יואש וכל־אשר עשה הלוא־הם כתובים
,ejus ſervi ſurrexerunt Et ? Jehudah regum dierum verborum libro *ſuper*
20 על־ספר דברי הימים למלכי יהודה: ויקמו עבדיו
Millo domo Joas percuſſerunt & :conjurationem conjuraverunt &
ויקשרו־קשר ויכו את־יואש בית מלא
Somer filius Jehozabad & ,Simhath filius Jozachar Et .Silla *deſcendente*
21 הירד סלא: ויוזכר בן־שמעת ויהוזבד בן־שמר
cum eum ſepelierunt & ,eſt mortuus & ,eum percuſſerunt ejus ſervi
עבדיו הכהו וימת ויקברו אתו עם־
.eo pro ejus filius Amaſiah regnavit & :David civitate in ſuis patribus
אבתיו בעיר דוד וימלך אמציה בנו תחתיו:

CAP. XIII. יג

regis Achaziahu filii Joas anno tertio & vigeſimo anno In
1 בשנת עשרים ושלש שנה ליואש בן־אחזיהו מלך
Someron in Iſrael ſuper Jehu filius Jehoachaz regnavit ,Jehudah
יהודה מלך יהואחז בן־יהוא על־ישראל בשמרון
ambulavit & ,Domini oculis in malum fecit Et .annis ſeptendecim
2 שבע עשרה שנה: ויעש הרע בעיני יהוה וילך
, Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccata poſt
אחר חטאת ירבעם בן־נבט אשר־החטיא את־ישראל
:Iſrael *in* Domini *naſus* eſt iratus Et .*ea* ab declinavit non
3 לא־סר ממנה: ויחר־אף יהוה בישראל
Ben-hadad manu in & , Aram regis Chazael manu in eos tradidit &
ויתנם ביד חזאל מלך־ארם וביד בן־הדד
facies Jehoachaz eſt deprecatus Et .diebus omnibus Chazael filii
4 בן־חזאל כל־הימים: ויחל יהואחז את־פני
oppreſſionem vidit quia , Dominus eum *ad* exaudivit & , Domini
יהוה וישמע אליו יהוה כי ראה את־לחץ
Dominus dedit Et .Aram rex eos oppreſſit quia ,Iſrael
5 ישראל כי־לחץ אתם מלך ארם: ויתן יהוה
filii habitaverūtq; ,Aram *manu ſub* de ſunt egreſſi &,ſervatorem Iſraeli
לישראל מושיע ויצאו מתחת יד־ארם וישבו בני־
receſſerūt non Veruntamē .nudiuſtertius heri ſicut ſuis *tentoriis* in Iſrael
6 ישראל באהליהם כתמול שלשום: אך לא־סרו
ea in , Iſrael fecit peccare qui ,Jarobham domus peccatis à
מחטאת בית־ירבעם אשר־החטי את־ישראל בה
non Quoniam .Someron in ſtetit lucus etiam & ,ambulavit
7 הלך וגם האשרה עמדה בשמרון: כי לא
, equites quinquaginta niſi *populum* Jehoachaz ipſi dimiſit
השאיר ליהואחז עם כי אם־חמשים פרשים
rex eos diſperdiderat quia:peditum millia decem & ,currus decem &
ועשרה רכב ועשרת אלפים רגלי כי אבדם מלך
verborum reſiduum Et .triturandū ad pulverem veluti eos poſuerat & ,Aram
8 ארם וישמם כעפר לדש: ויתר דברי
ſcripta ipſa nonne ,ejus fortitudo & ,fecit quæ omnia & ,Jehoachaz
יהואחז וכל־אשר עשה וגבורתו הלוא־הם כתובים
Jehoachaz *Jacuitque* ? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper*
9 על־ספר דברי הימים למלכי ישראל: וישכב יהואחז
ejus filius Joas regnavitq; :Someron in eū ſepelieruntq; ,ſuis patribus cum
עם־אבתיו ויקברהו בשמרון וימלך יואש בנו
, Jehudah regis Joas anno ſeptimo & ,trigeſimo anno In .eo pro
10 תחתיו: בשנת שלשים ושבע שנה ליואש מלך יהודה
ſedecim Someron in Iſrael ſuper Jehoachaz filius Jehoas regnavit
מלך יהואש בן־יהואחז על־ישראל בשמרון שש עשרה
omnibus ab declinavit non : Domini oculis in malum fecit Et .annis
11 שנה: ויעשה הרע בעיני יהוה לא סר מכל־
, Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham *peccatis*
חטאות ירבעם בן־נבט אשר־החטיא את־ישראל
.ambulavit eo in
בה הלך:

Verſio VULG. LAT.

19 Reliqua autem ſermonū Joas, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierū regum Juda? 20 Surrexerunt autem ſervi ejus, & conjuraverunt inter ſe, percuſſerúntque Joas in domo Mello in deſcenſu Sella. 21 Joſachar namque filius Semaath, & Jozabad filius Somer, ſervi ejus, percuſſerunt eum, & mortuus eſt: & ſepelierunt eum cum patribus ſuis in civitate David, regnavítque Amaſias fili⁹ ejus pro eo.

CAP. XIII.

1 ANno vigeſimo tertio Joas filii Ochoziæ regis Juda, regnávit Joachaz filius Jehu ſuper Iſrael in Samaria decem et ſeptem annis. 2 Et fecit malum coram Domino, ſecutúſque eſt peccata Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, et non declinavit ab eis. 3 Iratúſque eſt furor Domini contra Iſrael, & tradidit eos in manu Hazael regis Syriæ, et in manu Benadad filii Hazael, cunctis diebus. 4 Deprecatus eſt autē Ioachaz faciem Domini, & audivit eum Dominus: vidit enim anguſtiam Iſrael, quia attriverat eos rex Syriæ: 5 Et dedit Dominus ſalvatorē Iſraeli, & liberatus eſt de manu regis Syriæ: habitaverúntq; filii Iſrael in tabernaculis ſuis ſicut herì & nudiuſtertiús: 6 Veruntamen non receſſerunt à peccatis domûs Jeroboam, qui peccare fecit Iſrael, ſed in ipſis ambulaverunt: ſiquidem & lucus permanſit in Samaria. 7 Et non ſunt derelicti Joachaz de populo niſi quinquaginta equites, & decem currus, & decem millia peditū: interfecerat enim eos rex Syriæ, & redegerat quaſi pulverem in tritura areæ. 8 Reliqua autem ſermonū Joachaz, & univerſa quæ fecit, & fortitudo ejus, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierū regū Iſrael? 9 Dormivítque Joachaz cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in Samaria: regnavítque Joas filius ejus pro eo. 10 Anno trigeſimo ſeptimo Joas regis Juda, regnavit Joas filius Joachaz ſuper Iſrael in Samaria ſedecem annis. 11 Et fecit quod malum eſt in conſpectu Domini: non declinavit ab omnib⁹ peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, ſed in ipſis ambulavit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ϗ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (δ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (ε) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 20 Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ϗ ἔδησαν πάντα σύνδεσμον, ϗ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ (ζ) Μαλλὼ τῷ ἐν Σηλά. 21 Καὶ Ἰεζιρχὰρ υἱὸς Ἰεμουάθ, ϗ Ἰεζεβοὺθ (η) ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σωμὴρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ϗ ἀπέθανε, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. ϗ ἐβασίλευσεν (θ) Ἀμεσσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

19 Et reliqua verborum Joas, & omnia, quæcunq; fecit, nonne ecce hæc ſcripta in libro Verborū dierū regibus Juda? 20 Et ſurrexerunt ſervi ejus, & (g) ligaverunt omnem colligationem, & percuſſerunt Joas in domo Mello, (h) quæ in Sela. 21 Et Jezirchar filius Jemuath, & Jezebuth filius (i) ipſius Somer ſervi ejus percuſſerunt eum: & mortuus eſt. Et ſepelierunt eum cum patrib⁹ ejus in civitate David. Et regnavit Ameſſias filius ejus pro eo.

MS.A. (δ) οὐχ ἰδοὺ (ε) ἐπὶ βιβλίου (ζ) Μααλὼ τῶν καταμένοντα Γααλάδ. Καὶ Ἰωζαχὰρ (η) υἱὸς αὐτοῦ Ὠσωμὴρ οἱ (θ) Ἀμεσίας

ΚΕΦ. ιγʹ.

1 ἘΝ ἔτει εἰκοστῷ ϗ (α) τρίτῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς υἱῷ Ὀχοζίου (β) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς (γ) Ἰοὺ ἐν Σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, ϗ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, 3 οὐκ ἀπέστη (δ) ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσραήλ, ϗ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, ϗ ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ πάσας τὰς ἡμέρας. 4 Καὶ ἐδεήθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου κυρίου, ϗ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλῖψιν Ἰσραήλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας. 5 Καὶ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραήλ, ϗ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· ϗ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς ϗ τρίτης. 6 Πλὴν οὐκ ἀπέστησαν (ε) ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ἱεροβοὰμ (ζ) ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, (η) ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη· καί γε τὸ ἄλσος ἐστάθη ἐν Σαμαρείᾳ. 7 Ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ Ἰωάχαζ λαὸς, ἀλλ' ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς ϗ δέκα ἅρματα ϗ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, ϗ ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν. 8 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάχαζ ϗ πάντα ὅσα ἐποίησε ϗ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, (θ) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (ι) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 9 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν (κ) αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ. ϗ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 10 Ἐν ἔτει τριακοστῷ ϗ (λ) ἑβδόμῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς (μ) Ἰωάχαζ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑκκαίδεκα ἔτη. 11 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ (ν) πάσης Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ἁμαρτίας, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, (ξ) ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη.

CAP. XIII.

1 IN anno vigeſimo & tertio (a) anno Joas filii Ochoziæ regis Juda regnavit Joachaz filius Ihu in Samaria ſeptem & decem annos. 2 Et fecit malum in oculis Domini, & ambulavit poſt peccata Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael: non receſſit ab (b) eo. 3 Et iratus eſt indignatione Dominus in Iſrael: & dedit eos in manu Azael regis Syriæ, & in manu filii (c) Ader filii Azael omnibus diebus. 4 Et oravit Joachaz faciem Domini: & exaudivit eum Dominus: quoniam vidit tribulationem Iſrael: quoniam tribulavit eos rex Syriæ. 5 Et dedit Dominus ſalutem Iſrael: & exivit de ſub manu Syriæ. Et ſederunt filii Iſrael in tabernaculis ſuis, ſicut herì & nudiuſtertius. 6 Veruntamen non receſſerunt à peccatis domûs Hieroboam, qui peccare fecit Iſrael: in ipſo ambulavit. Etiam lucus ſtetit in Samaria. 7 Quoniam non remanſit ipſi Joachaz populus, niſi quinquaginta equites, & decem currus, & decem millia peditum: quia diſperdidit eos rex Syriæ: & poſuerunt eos tanquàm pulverem in conculcationem. 8 Et reliqua verborum Joachaz, & omnia quæcunq; fecit, & potentatus ejus; nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regib⁹ Iſrael? 9 Et dormivit Joachaz cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in Samaria. Et regnavit Joas filius ejus pro eo. 10 In anno trigeſimo & ſeptimo anno Joas regis Juda regnavit Joas filius Joachaz ſuper Iſrael in Samaria ſex & decem annos. 11 Et fecit malum in oculis Domini: non receſſit ab omni peccato Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael: in eo ambulavit.

MS.A. (α) τρίτῳ Ἰωὰς (β) βασιλέως (γ) Ἰηοὺ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν (δ) ἀπ' αὐτῶν. (ε) ἀπὸ ἁμαρτίας (ζ) υἱοῦ Ναβὰτ ὃς (η) ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν· καί γε τὸ ἄλσος ὃ ἐνεστάθη (θ) οὐχ ἰδοὺ ταῦτα (ι) ἐπὶ βιβλίου (κ) αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν (λ) ἑβδόμῳ τῷ Ἰωὰς (μ) Ἰωάχας ἐν Σαμαρίᾳ (ν) πάσης ἁμαρτίας Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς (ξ) ἐν αὐταῖς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ושאר פתגמי יואש וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי דבית
20 יהודה: וקמו עבדוהי ומרדו מרדא ומחו ית יואש בית מלו דנחית לסלא: 21 ויוזכר בר
שמעת ויהוזבד בר שמר עבדוהי מחוהי וקטלוהי וקברו יתיה עם אבהתוהי בקרתא
דדוד ומלך אמציה בריה תחותוהי:

יג

1 בשנת עסרין ותלת שנין ליואש בר אחזיה מלך שבטא דבית יהודה מלך יהואחז בר
2 יהוא על ישראל בשמרון שבע עסרי שנין: ועבד דביש קדם יי ואזל בתר חובי ירבעם
3 בר נבט דחיב ית ישראל לא סטא מנהון: ותקיף רוגזא דיי בישראל ומסרנון ביד חזאל
4 מלכא דארם וביד בר הדד בר חזאל כל יומיא: וצלי יהואחז קדם יי וקביל צלותיה יי
5 ארי גלי קדמוהי דוחקא דישראל ארי דחק יתהון מלכא דארם: ויהב יי לישראל פריק
6 ונפקו מתחות יד אנש ארם ויתיבו בני ישראל בקרויהון כמאתמלי ומדקמוהי: ברם
7 לא סטו מחובי ירבעם דחיב ית ישראל בהון אזלו ואף אשירתא קמת בשמרון: ארי
לא אשאר ליהואחז עם אלהן חמשין פרשין ועסר רתיכין ועסרא אלפין גבר רגלין ארי
8 אבדנון מלכא דארם ושוינון כעפרא לדיש: ושאר פתגמי יהואחז וכל דעבד וגבורתיה
9 הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכא ישראל: ושכיב יהואחז עם אבהתוהי
10 וקברוהי בשמרון ומלך יואש בריה תחותוהי: בשנת תלתין ושבע שנין ליואש מלך
שבטא דבית יהודה מלך יהואש בר יהואחז על ישראל בשמרון שית עסרי
11 שנין: ועבד דביש קדם יי לא סטא מכל חובי ירבעם בר נבט דחיב ית ישראל
בהון אזל:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et reliquum verborum Joas & omnia quæ fecit; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? 20 Et ſurrexerunt ſervi ejus, & conjuraverunt conjurationem, & percuſſerunt Joas in domo Millo, quæ deſcendit in Szilla. 21 Et Jozachar filius Singhath & Jehozabad filius Somer ſervi ejus percuſſerunt illum, & occiderunt eum, & ſepelierunt eum cum patrib⁹ ejus in civitate David, & regnavit Amaziah filius ejus pro eo.

CAP. XIII.

1 ANno viceſimo tertio annorum Joaz filii Ahhaziah regis tribus domus Jehudah regnavit Jehoahhaz filius Jehu ſuper Iſrael in Somron ſeptendecim annis. 2 Et fecit quod malum erat ante Dominum, & ivit poſt peccata Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael: non declinavit ab eis. 3 Et invaluit indignatio Domini in Iſrael, & tradidit illos in manu Hhazael regis Aram, & in manu Bar-hadad filii Hhazael omnibus diebus. 4 Et oravit Jehoahhaz Dominum, & ſuſcepit orationem ejus Dominus, quia apparebat ante ipſum afflictio Iſrael, quia afflixerat illos rex Aram. 5 Et dedit Dominus Iſraeli ſalvatorem, & exierunt de manu hominum Aram, & ſederunt filii Iſrael in habitaculis ſuis, ſicut heri & nudius tertius. 6 Verùm non declinaverunt à peccatis Jarabgham, qui peccare fecit Iſrael; in illis ambulaverunt: & etiam lucus ſtabat in Somron. 7 Namq; non reliquerat ipſi Jehoahhaz de populo, niſi quinquaginta equites & decem curr⁹, & decem millia virorū peditum, quia perdiderat eos rex Aram, & poſuerat eos ſicut pulverem ad conculcandū. 8 Et reliquum verborū Jehoahhaz, & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum *regis* Iſrael? 9 Et cubuit Jehoahhaz cum patribus ſuis, & ſepelierunt illum in Somron: & regnavit Joas filius ejus pro eo. 10 Anno triceſimo ſeptimo annorum Joas regis tribus domus Jehudah regnavit Joas filius Jehoahhaz ſuper Iſrael in Somron ſedecim annis. 11 Et fecit quod malum erat ante Dominum: non declinavit ab omnibus peccatis Jarabgham filii Nebat qui peccare fecit Iſrael, in illis ambulavit.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܐܫ܂ ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ܂ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ
20 ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܡܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܝܘܐܫ. ܘܡܪܕܘ ܡܪܕܐ܂ ܘܩܛܠܘܗܝ ܒܒܝܬ ܡܠܘ
21 ܟܕ ܢܚܬ ܠܣܠܐ. * ܝܘܙܟܪ ܒܪ ܫܡܥܬ܂ ܘܝܘܙܒܕ ܒܪ ܫܘܡܝܪ ܥܒܕܘܗܝ܂ ܡܚܝܘܗܝ
ܘܡܝܬ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.
* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ * * ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܠܝܘܐܫ ܒܪ ܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ
1 ܕܝܗܘܕܐ܂ ܐܡܠܟ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܗܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܫܒܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ
2 ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܬܪ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܠܐ
3 ܣܛܐ ܡܢܗܘܢ. * ܘܐܬܚܡܬ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܚܙܐܝܠ
4 ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ : ܘܒܐܝܕܐ ܕܒܪ ܗܕܕ ܒܪ ܚܙܐܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܨܠܝ ܝܗܘܐܚܙ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ܂ ܘܫܡܥܗ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܐܘܠܨܢܗ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܕܐܠܨ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ.
5 * ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܦܪܘܩܐ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܝܬܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ
6 ܒܡܫܟܢܝܗܘܢ܂ ܐܝܟ ܕܐܬܡܠܝ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ ܬܡܠܝ. * ܒܪܡ ܕܝܢ ܠܐ ܥܒܪ ܡܢ
ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܒܗܘܢ ܗܠܟ. ܐܦ ܕܚܠܬܐ ܩܡܬ
7 ܗܘܬ ܒܫܡܪܝܢ. * ܘܠܐ ܐܫܬܒܩ ܗܘܐ ܠܗ ܠܝܗܘܐܚܙ ܥܡܐ. ܐܠܐ ܚܡܫܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܥܣܪ
ܡܪܟܒܢ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܐܝܟ
8 ܥܦܪܐ ܠܕܝܫܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܚܙ : ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ: ܘܓܢܒܪܘܬܗ܂ ܗܐ
9 ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܐܚܙ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ܂
10 ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܝܢ܂ ܘܐܡܠܟ ܝܘܐܫ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܫܢܝܢ ܠܝܘܐܫ
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܐܡܠܟ ܝܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܬܠܬܥܣܪܐ
11 ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܪܒܥܡ
ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ ܐܠܐ ܒܗܘܢ ܗܠܟ.

Reliquæ res geſtæ Joas, & quicquid fecit, ecce 19
ſcripta ſunt in libro annalium regum Iuda.
Inſurrexerunt autem ſervi Ioas, & conjurati- 20
one factâ trucidârunt eum in Beth-mallo,
quum deſcenderet in Selaa. Iozachar filius 21
Semaath, & Iozabar filius Somir ſervi ipſius
percutierunt eum, & mortuus eſt; & ſepelierunt
eũ cum patribus ej⁹ in civitate Davidis:
regnavítque Amoſia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XIII.

ANnò vigeſimo tertio Ioaſi filii Ehazjæ 1
regis Iuda, regnavit Iehuahaz filius Iehu ſuper
Iſraelem in Samaria, ſeptemdecim annis.
Fecítq; quod malum erat coram Domino, & 2
ambulavit poſt peccata Ierobaami filii Nabati
qui peccare fecerat Iſraelem, nec receſſit
ab eis. Quapropter exardeſcens ira Dñi ad- 3
versùs Iſraelitas, tradidit eos in manum Hezaelis
regis Adum, & in manum Bar-hadadi
filii Hezaelis, cunctis diebus. (Sed Iehu- 4
ahazo Dñm orante, exaudivit eum Dñs, quoniam
viderat calamitatem Iſraelitarum, quâ
preſſerat eos rex Adum. Dedit enim Dñs Iſ- 5
raeli ſervatorem, excuſsítq; jugum Adumæi,
atque adeò reſederunt filii Iſrael pacificè
in habitaculis ſuis, ut herì & ut nudiuſtertiús.
Nihilominus haud receſſit à peccatis Je- 6
robaami filii Nabati qui peccare fecerat Iſraelem,
ſed in iis ambulavit; quin etiam *falſus*
cultus perſeverabat in Samaria.) Nec reman- 7
ſerat Jehuahazo popul⁹, præter quinquaginta
equites, & decem currus, & decem millia peditum:
extinxerat enim eos rex Adum, & redegerat
eos veluti pulverem conculcandum.
Reliquæ res geſtæ Jehuahazi, & quicquid 8
fecit, & fortitudo ejus; ecce ſcripta ſunt in
libro annalium regum Iſraelis. Iehuahazo 9
cum ſuis patribus occumbente, & in Samaria
ſepulto, regnavit Jehuas filius ejus poſt
ipſum. Anno trigeſimo ſeptimo Joaſi regis 10
Iuda, regnavit Iehuas filius Jehuahazi filii Iehu
ſuper Iſraelem in Samaria, tredecim annis.
Fecítque quod malum erat coram Do- 11
mino, neque receſſit ab omnibus peccatis Ierobaami
filii Nabati qui peccare fecerat Iſraelem,
ſed in iiſdem ambulavit.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وسائر امور يواس وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر بنيامين الذي لملوك يهودا *
20 * وعبيد يواس وثبوا وتمردوا * فقتلوه بين ملو حين هبط وبين سلع * واسماء الذين قتلوه
21 يوزخار بن سمعيث * ويوزباد بن شامير عبيده * ضربوه فمات وقبر مع اباىه في قرية داود * وملك
بعده اموصيا ابنه *

* الفصل الثالث عشر *

1 * وفي سنة ثلاثة وعشرين من ملك يواس بن احزيا ملك يهودا * ملك ياهوحاز بن ياهو على
2 اسرائيل بشمرين سبعة عشر سنة * وصنع السوء قدام الله * وسلك في خطايا يوربعام بن ناباط
3 التي خطي باسرائيل * ولم يعدل عنها * واحمي غضب الرب على اسرائيل * فاسلمهم في يد حزايل
4 ملك ادوم * وفي يد بن هدد بن حزايل جميع الايام * وصلي ياهوحاز قدام الله فسمعه الرب *
5 لانه ابصر ضر اسرائيل الذي اضرهم ملك ادوم * ووهب الرب خلاصا لاسرائيل * فخرجوا
6 من تحت يد ادوم * وقعد بنو اسرائيل مطمئنين في مساكنهم مثل امس وما قبله * الا انه
7 لم يبتعد من خطايا يوربعام بن ناباط التي اخطي اسرائيل * ولم يبق لياهوحاز جند * سوي
خمسين فارسا * وعشرين مركبا * وعشرة الف رجل * لانه ابادهم ملك ادوم * وجعلهم مثل
8 التراب الذي يداس * وسائر امور ياهوحاز وكل شي صنع وجبروته * فانه مكتوب في سفر
9 بنيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع ياهوحاز مع اباىه * وقبر في شمرين * وملك بعده
10 ياهواس ابنه * في سنة سبع وثلثين من ملك يواس ملك يهودا * ملك ياهواس بن ياهوحاز
11 على اسرائيل بشمرين * ثلثة عشر سنة * فعمل سوءا قدام الله * ولم يعدل من جميع خطايا
يوربعام بن ناباط الذي خطي باسرائيل * وسلك فيما سلك *

Reliquæ res Joaſi, et quicquid geſſit, ſcri- 19
pta ſunt in libro Dibre-jamin regum Juda.
Tandem ſervi Joas proſilientes rebel- 20
lârunt & occiderunt eum inter Mello, quum deſcenderet, & inter Selaa.
Nomina verò eorum qui occiderunt 21
eum, ſunt Jozachar filius Sameth, et Jozabab filius Samir, ſervi ipſius, à quibus vulneratus interiit, & ſepultus fuit cum majoribus ſuis in civitate Davidis: regnavitque poſt eum Amuſia filius ejus.

CAP. XIII.

ANno vigeſimo tertio regni Joaſi filii 1
Ahazjæ regis Juda, regnavit Jehuhaz filius Jehu ſuper Iſraelem in Samaria ſeptemdecim annis.
Fecitque malum coram 2
Domino, & ambulavit in peccatis Jerobaami filii Nabati, quæ commiſerat in Iſraele, neque deflexit ab eis.
Quarè in- 3
cenſus furore Dominus in Iſraelitas, tradidit eos in manũ Hazaelis regis Edom, & in manum Ben-hadadi filii Hazaelis, cunctis diebus.
(Oravit autem Deum Je- 4
huhaz, & exaudivit eum Dominus, eò quòd vidiſſet miſeriam Iſraelitarum, in quâ redegerat eos rex Edom.
Et quanvis 5
dederit Dominus ſalutem Iſraelitis, ita ut emergerent è poteſtate Edomæi, ſederéntque Iſraelitæ ſecuri in domiciliis ſuis, ut herì & antea:
Non tamen receſſit à pec- 6
catis Jerobaami filii Nabati, quibus peccare fecerat Iſraelem.)
Adeoque non re- 7
manſerunt Jehuhazo milites, niſi quinquaginta equites, viginti currus, & decem millia virorum: quia perdiderat eos rex Edom, & reddiderat eos ut pulverem qui calcatur.
Reliqua geſta Jehuhazi, quic- 8
quid fecit, & præclara ejus facinora; ſcripta ſunt in libro Dibre jamin regum Iſraelis.
Quum occubuiſſet Jehuhaz 9
cum majoribus ſuis, & ſepultus eſſet in Samaria, regnavit poſt eum Jehuas filius ejus.
Anno trigeſimoſeptimo regni Joas 10
regis Juda, regnavit Jehuas filius Jehuhazi ſuper Iſraelem in Samaria, tredecim annos.
Is malum perpetravit coram 11
Domino, & non deflexit ab omnibus peccatis Jerobaami filii Nabati, quæ commiſerat in Iſraele, ſed per eandem ac ille viam inceſſit.

qua ,ejus fortitudo & ,fecit quæ omnia & ,Joas *verborum reſiduum Et*
12 ויתר דברי יואש וכל־אשר עשה וגבורתו אשר
libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,Jehudah rege Amaſiah cum pugnavit
נלחם עם אמציה מלך־יהודה הלא־הם כתבים על־ספר
,ſuis patribꝰ cum Joas *Jacuitque* ? Iſrael regum dierum verborum
13 דברי הימים למלכי ישראל׃ וישכב יואש עם־אבתיו
cum Someron in Joas eſt ſepultuſq; :ejꝰ ſolium ſuper ſedit Jarobham &
וירבעם ישב על־כסאו ויקבר יואש בשמרון עם
qua ,ſua ægrotatione ægrotavit Eliſaah Et .Iſrael regibus
14 מלכי ישראל׃ ואלישע חלה את־חליו אשר
ſuper flevit & ,Iſrael rex Joas eum ad deſcendit & :*ea in* eſt mortuus
ימות בו וירד אליו יואש מלך־ישראל ויבך על־
.ejus equites & ,Iſrael currus ,mi pater ,mi Pater :dixit &,ejus *facies*
פניו ויאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו׃
,arcum *ſe ad* accepit & :ſagittas & ,arcum Tolle :Eliſaah ei Dixitque
15 ויאמר לו אלישע קח קשת וחצים ויקח אליו קשת
ſuper tuam manum fac Equitare :Iſrael regem ad Dixitque .ſagittas &
16 וחצים׃ ויאמר למלך ישראל הרכב ידך על־
ſuper ſuas manus Eliſaah poſuit & *:ſuam manum fecit equitare* & ;arcum
הקשת וירכב ידו וישם אלישע ידיו על־
:aperuit & ;orientem ad feneſtram Aperi :dixit Et .regis manus
17 ידי המלך׃ ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח
Domini ſalutis Sagitta ,ait & :jecit & ;Jace ,Eliſaah dixitque
ויאמר אלישע ירה ויור ויאמר חץ־תשועה ליהוה
ad uſque,Aphec in Aram percutieſque :Aram *in* ſalutis ſagitta &
וחץ־תשועה בארם והכית את־ארם באפק עד־
regem ad dixitque :tulit & ;ſagittas Tolle , ait Et .*conſumere*
18 כלה׃ ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך
.ſtetit & ,vicibus tribus percuſſit & :terram *in* Percute ,Iſrael
ישראל הך־ארצה ויך שלש־פעמים ויעמד׃
quinque Percutiendum :ait & ,Dei vir eum *ſuper* eſt iratus Et
19 ויקצף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש
nunc & *:conſumere uſque* ,Aram percuſſiſſes tunc ,vicibus ſex vel
או־שש פעמים אז הכית את־ארם עד־כלה ועתה
,Eliſaah eſt mortuus Et .Aram percuties vicibus tribus
20 שלש פעמים תכה את־ארם׃ וימת אלישע
.anno *veniente* terram in venerunt Moab *agmina* & :eum ſepelierunt &
ויקברהו וגדודי מואב יבאו בארץ בא שנה׃
,*agmen* viderunt ecce & ,virum ſepelientibus *ipſis* ,fuit Et
21 ויהי הם קברים איש והנה ראו את־הגדוד
vir tetigit &,abiit & :Eliſaah ſepulchrum in virum projecerunt &
וישליכו את־האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש
Chazael Et .ſuos pedes ſuper ſurrexit & ,vixit & ,Eliſaah oſſa *in*
22 בעצמות אלישע ויחי ויקם על־רגליו׃ וחזאל
.Jehoachaz diebus omnibus Iſrael oppreſſit Aram rex
מלך ארם לחץ את־ישראל כל ימי יהואחז׃
eſt converſus & ,eorum eſt miſertus & ,eis Dominus eſt miſeratus Et
23 ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן
: Jahacob ,& Iſchac ,Abraham cum ſuum pactum propter eos ad
אליהם למען בריתו את־אברהם יצחק ויעקב
ad uſque,ſuis faciebus deſuper eos projecit nec ;eos diſperdere noluit &
ולא אבה השחיתם ולא־השליכם מעל־פניו עד־
Ben-hadad regnavit & ,Aram rex Chazael eſt mortuus Et .*nunc*
24 עתה׃ וימת חזאל מלך־ארם וימלך בן־הדד
tulit & ,Jehoachaz filius Jehoas eſt reverſus Et .eo pro ejus filius
25 בנו תחתיו׃ וישב יהואש בן־יהואחז ויקח את־
manu de tulerat quas ,Chazael filii Ben--hadad manu de civitates
הערים מיד בן־הדד בן־חזאל אשר לקח מיד
,Joas eum percuſſit vicibus tribus :prælio in ſui patris Jehoachaz
יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הכהו יואש
.Iſrael civitates reddidit &
וישב את־ערי ישראל׃

Verſio VULG. LAT.

12 Reliqua autem ſermonũ Joas, & univerſa quæ fecit, & fortitudo ejus, quomodò pugnaverit contra Amaſiam regem Juda, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonũ dierum regum Iſrael? 13 Et dormivit Joas cum patribus ſuis: Jeroboam autẽ ſedit ſuper ſolium ejus. Porrò Joas ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael. 14 Eliſeus autem ægrotabat infirmitate, quâ & mortuus eſt: deſcendítque ad eum Joas rex Iſrael, & flebat coram eo, dicebátque; Pater mi, pater mi, currꝰ Iſrael, & auriga ejus. 15 Et ait illi Eliſeus; Affer arcum, & ſagittas. Cúmque attuliſſet ad eum arcũ, et ſagittas, 16 Dixit ad regem Iſrael; Pone manum tuam ſuper arcum. Et cùm poſuiſſet ille manum ſuam, ſuperpoſuit Eliſeus manus ſuas manibus regis, 17 Et ait; Aperi feneſtrã Orientalẽ. Cúmque aperuiſſet, dixit Eliſeus; Iace ſagittam. Et jecit. Et ait Eliſeus; Sagitta ſalutis Domini, & ſagitta ſalutis contra Syriã: percutiéſque Syriam in Aphec, donec conſumas eam. 18 Et ait, Tolle ſagittas. Qui cùm tuliſſet, rurſum dixit ei; Percute jaculo terram. Et cùm percuſſiſſet tribus vicibꝰ, & ſtetiſſet, 19 Iratꝰ eſt vir Dei contra eũ, & ait; Si pcuſſiſſes quinquies, aut ſexies, ſive ſepties, percuſſiſſes Syriã uſque ad conſumptionem: nunc autem tribꝰ vicibus percuties eam. 20 Mortuus eſt ergò Eliſeus, & ſepelierunt eum. Latrunculi autem de Moab venerunt in terram in ipſo anno. 21 Quidam autem ſepelientes hominẽ, viderũt latrunculos, & projecerunt cadaver in ſepulchro Eliſei. Quod cùm tetigiſſet oſſa Eliſei, revixit homo, & ſtetit ſuper pedes ſuos. 22 Igitur Hazael rex Syriæ afflixit Iſrael cunctis diebus Joachaz: 23 Et miſertus eſt Dñs eorum, & reverſꝰ eſt ad eos propter pactum ſuum, quod habebat cum Abraham, & Iſaac, & Jacob: & noluit diſperdere eos, neque projicere penitùs, 24 uſque in præſens tempus. Mortuus eſt autem Hazael rex Syriæ, & regnavit Benadad filiꝰ 25 ejus pro eo. Porrò Joas filius Joachaz tulit urbes de manu Benadad filii Hazael, quas tulerat de manu Joachaz patris ſui jure prælii: tribus vicibus percuſſit eum Joas, & reddidit civitates Iſrael.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε μετὰ (ο) Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (π) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 13 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ (ρ) ἐτάφη ἐν 14 Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ (σ) Ἐλισαιὲ ἐῤῥώστησε τὴν ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ, δι' ἣν ἀπέθανε· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Πάτερ πάτερ, ἅρμα 15 Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ (τ) Ἐλισαιὲ, Λάβε τόξον καὶ βέλη. Καὶ ἔ-16 λαβε (υ) πρὸς ἑαυτὸν τόξον καὶ βέλη. Καὶ εἶπε τῷ (φ) βασιλεῖ, Ἐπιβίβασον τὴν χεῖρά σου (χ) ἐπὶ τὸ τόξον. καὶ ἐπεβίβασεν Ἰωὰς τὴν χεῖρα (ψ) αὐτοῦ· καὶ ἐπέθηκεν (ω) Ἐλισαιὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασι-17 λέως, Καὶ εἶπεν, Ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολάς. καὶ ἤνοιξε. καὶ εἶπεν (α) Ἐλισαιὲ, Τόξευσον. καὶ ἐτόξευσε. καὶ εἶπε, Βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφὲκ ἕως 18 συντελείας. Καὶ εἶπεν αὐτῷ † Ἐλισαιὲ, Λάβε τόξα. καὶ ἔλαβε. καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Πάταξον εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάταξεν 19 ὁ βασιλεὺς τρὶς, καὶ ἔστη. Καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως συντελείας, καὶ νῦν 20 τρὶς πατάξεις τὴν Συρίαν. Καὶ ἀπέθανεν (β) Ἐλισαιὲ, καὶ ἔθαψαν αὐτόν. καὶ μονόζωνοι Μωὰβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ, ἐλθόντος τοῦ 21 ἐνιαυτοῦ. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον, καὶ ἔῤῥιψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ (γ) Ἐλισαιέ· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν ὀστέων (δ) Ἐλισαιὲ, καὶ ἔζησε καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας 22 αὐτοῦ. Καὶ (ε) Ἀζαὴλ ἐξέθλιψε τὸν Ἰσραὴλ 23 πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ. Καὶ ἠλέησε κύριος αὐτοὺς καὶ (ζ) ᾠκτείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψεν (η) ἐπ' αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπέῤῥιψεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐ-24 τοῦ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς (θ) Ἄδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' 25 αὐτοῦ. Καὶ (ι) ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ (κ) Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ, ἃς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραήλ.

12 Et reliqua verborum Joas, & omnia quæcunq; fecit, & potentatus ejus, quos fecit cum Ameſſia rege Juda, nónne hæc ſcripta in libro Verborũ dierum regibus Iſrael? 13 Et dormivit Joas cum patribus ſuis: & Hieroboam ſedit ſuper thronum ejus: & (d) ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael. 14 Et Eliſæe infirmatus eſt infirmitatem ſuam, per quam mortuus eſt. Et deſcendit ad eum Joas rex Iſrael, & ploravit ſuper faciem ejus, & dixit; Pater, pater, currus Iſrael, & eques ejus. 15 Et dixit ei Eliſæe; Cape arcum, & ſagittas. Et cepit ad ſe arcum, & ſagittas. 16 Et dixit regi, Impone manum tuam ſuper arcum. Et impoſuit Joas manum ſuam. Et impoſuit Eliſæe manus ſuas ſuper manus regis, 17 Et dixit; Aperi feneſtram ad Orientem. Et aperuit. Et dixit Eliſæe, Jaculare. Et jaculatus eſt. Et dixit; Sagitta ſalutis Domino: & ſagitta ſalutis in (e) Syria: & percuties Syriam in Aphec uſq; ad conſummationem. 18 Et dixit ei Eliſæe, Cape ſagittas. Et cepit. Et dixit regi Iſrael, Percute in terram. Et percuſſit rex ter: & ſtetit. 19 Et contriſtatus eſt ſuper eo homo Dei, & dixit; Si percuſſiſſes quinquies, vel ſexies; tunc percuſſiſſes Syriam uſq; ad conſummationem. Et nunc ter percuties Syriam. 20 Et mortuus eſt Eliſæe: et ſepelierunt eum. Et accincti Moab venerunt in terram, veniente anno. 21 Et factum eſt, (f) ipſis ſepelientibus virum, et ecce viderunt accinctum, et projecerunt virum in ſepulchrum Eliſæe: et ivit, et tetigit oſſa Eliſæe: et vixit, et ſurrexit ſuper pedes ſuos. 22 Et Azael afflixit Iſrael omnibus diebus Joachaz. 23 Et miſertus eſt Dominus eorum, et miſeratus eſt eos, et reſpexit ſuper eos propter teſtamentũ ſuum, quod cum Abraam, et Iſaac, et Jacob. Et noluit Dominus corrumpere eos, et non ejecit eos à facie (g) ſua. 24 Et mortuus eſt Aſael rex Syriæ, et regnavit filius Ader filius ejus pro eo. 25 Et revertit Joas filius Joachaz, et cepit civitates de manu filii Ader filii Azael, quas ceperat de manu Joachaz patris ejus in bello. Ter percuſſit eum Joas: et reddidit civitates Iſrael.

MS.A. (ο) Ἀμεσίου (π) ἐπὶ βιβλίου (ρ) ἐτάφη Ἰωὰς ἐν (σ) Ἐλισσαιὲ (τ) Ἐλισσαιὲ, (υ) πρὸς αὐτὸν (φ) βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Ἐπιβίβασον (χ) ἐπὶ τόξον. (ψ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον· καὶ (ω) Ἐλισσαιὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ (α) Ἐλισσαιὲ, Ῥοίζησον. καὶ ἐροίζησεν. καὶ εἶπεν, † Ἐλισσαιὲ, (β) Ἐλισσαιὲ, (γ) Ἐλισσαιέ (δ) Ἐλισσαιὲ, (ε) Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας ἐξέθλιψεν (ζ) οἰκτείρησεν (η) πρὸς αὐτοὺς (θ) Ἄζερ (ι) ἀπέστρεψεν (κ) Ἀδάδ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 ושאר פתגמי יואש וכל דעבד וגבורתיה דאגיח עם אמציה מלך שבטא דבית יהודה
13 הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃ ושכיב יואש עם אבהתוהי
14 וירבעם יתיב על כורסיה ואתקבר יואש בשמרון עם מלכי ישראל׃ ואלישע מרע ית
מרעיה דימות ביה ונחת לותיה יואש מלכא דישראל ובכא על אפוהי ואמר רבי רבי
15 דטב ליה לישראל בצלותיה מרתיכין ומפרשין׃ ואמר ליה אלישע סב קשתא וגרריא
16 ונסיב לותיה קשתא וגרריא׃ ואמר למלכא דישראל אחית ידך על קשתא ואחית ידיה
17 ושוי אלישע ידוהי על ידי מלכא׃ ואמר פתח כוין למדנחא ופתח ואמר אלישע שדי
ושדא ואמר הדין גירא יתעביד לנא פורקנא מן קדם יי והדין גירא יתעביד לנא נצחנא
18 באנש ארם ותמחי ית אנש ארם באפק עד דישתיצון׃ ואמר סב גרריא ונסיב ואמר
19 למלכא דישראל מחי לארעא ומחא תלת זמנין ופסק׃ ורגיז עלוהי נביא דיי ואמר הוה
חזי לך למחי חמש או שית זמנין בכן פון מחיתא ית אנש ארם עד שציותא וכען תלת
20 זמנין תמחי ית אנש ארם׃ ומית אלישע וקברוהי ומשרית מואב עלת בארעא במעל
21 שתא׃ והוה עד דאנון קברין גברא והא חזו ית משריתא ורמו ית גברא בקברא דאלישע
22 ואזל וקריב גברא בגרמי דאלישע וחיא וקם על רגלוהי׃ וחזאל מלכא דארם דחק ית
23 ישראל כל יומי יהואחז׃ וחס יי עליהון ורחם עליהון ואתפני במימריה לאוטבא להון בדיל
קימיה דעם אברהם יצחק ויעקב ולא אבה לחבלותהון ולא אגלנון מארע בית שכנתיה
24 עד כען׃ ומית חזאל מלכא דארם ומלך בר הדד בריה תחותוהי׃ ותב יהואש בר
25 יהואחז ונסיב ית קרויא מיד בר הדד בר חזאל דינסיב מן יהואחז אבוהי בקרבא תלת
זמנין מחהי יואש ואתיב ית קרוי ישראל׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 Et reliquum verborum Joas & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus qua congreſſus eſt cum Amaſziah rege tribus domus Jehudah; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum Iſrael? 13 Et cubuit Joas cum patribus ſuis, & Jarabgham ſedit ſuper ſolium ejus, & ſepultus eſt Joas in Somron cum regibus Iſrael. 14 Et Eliſagh ægrotavit morbo ſuo quo mortuꝰ eſt, & deſcendit ad illũ Joas rex Iſrael, & flevit ſuper faciem ejꝰ: & dixit, Magiſter mi, magiſter mi: melior [*erat*] ipſi Iſrael in oratione ſua curribus & equitibꝰ. 15 Et dixit illi Eliſagh, Accipe arcũ & jacula: & accepit arcum & jacula. 16 Et dixit regi Iſrael, Appone manũ tuam ſuper arcũ: & appoſuit manũ ſuam; & poſuit Eliſagh manꝰ ſuas ſup manꝰ regis. 17 Et dixit, Aperi feneſtras ad orientem; & aperuit: & dixit Eliſagh, Jaculare; & jaculatus eſt: & dixit, Hoc jaculum fiet *nobis* liberatio ante Dominum, & hoc jaculum fiet nobis victoria contra homines Aram, & percuties homines Aram in Apheq, quouſq; *conſumantur*. 18 Et dixit, Accipe jacula; & accepit: & dixit regi Iſrael, Percute in terram: & percuſſit tribus vicibus, & deſtitit. 19 Et indignatus eſt in illum propheta Domini: & dixit, Oportuiſſet te percutere quinq; aut ſex vicibus, tunc ſtatim percuſſiſſes homines Aram quouſq; extermināſſes eos; ſed nunc tribus vicibus percuties Aram. 20 Et mortuus eſt Eliſagh, & ſepelierunt illum; & exercitus *Moab* intrârunt in terram in introitu anni. 21 Et fuit interim dum illi ſepelirent virum, & ecce viderunt exercitum, & projecerunt virum in ſepulchrum Eliſagh, & deſcendit, & acceſſit vir ad oſſa Eliſagh, & vixit et ſtetit ſuper pedes ſuos. 22 Et Hhazael rex Aram afflixit Iſrael omnibus diebus Jehoahhaz. 23 Et pepercit Dominus eis, et miſertꝰ eſt illorum, et reſpexit in dicto ſuo, ut benefaceret illis propter fœdus ſuum cum Abraham, Jiſzhhaq, et Jaghakob, et noluit diſperdere eos, et non migrare fecit eos de terra domus majeſtatis ſuæ uſq; nunc. 24 Et mortuus eſt Hhazael rex Aram, et regnavit Bar-hadad filius ejus pro eo. 25 Et rediit Jehoas filius Jehoahhaz, et accepit urbes de manu Bar-hadad filii Hhazael, quas acceperat de [*manu*] Jehoahhaz patris ſui in bello, tribus vicibus percuſſit illum Joas, et reſtituit urbes Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܫ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܡܘܨܝܐ
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܫܩ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܗܘܐܫ 13
ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܒܪܗ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܐܬܩܒܪ ܝܗܘܐܫ ܒܫܡܪܝܢ ܥܡ
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܠܝܫܥ ܐܬܟܪܗ ܟܘܪܗܢܐ ܕܡܝܬ ܒܗ. ܘܢܚܬ ܠܘܬܗ ܝܗܘܐܫ ܡܠܟܐ 14
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܟܐ ܥܠ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܡܪ: ܐܒܝ ܐܒܝ. ܡܪܟܒܬܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܦܪܫܘܗܝ.
* ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܣܒ ܩܫܬܐ ܘܓܐܪܐ. ܘܢܣܒ ܩܫܬܐ ܘܓܐܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 15 16
ܐܪܟܒ ܐܝܕܟ ܥܠ ܩܫܬܐ. ܘܐܪܟܒ ܐܝܕܗ. ܘܣܡ ܐܠܝܫܥ ܐܝܕܘܗܝ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ.
* ܘܐܡܪ: ܦܬܚ ܟܘܬܐ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܦܬܚ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ. ܫܕܝ. ܘܫܕܐ ܓܐܪܐ. ܘܐܡܪ. 17
ܓܐܪܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܓܐܪܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܒܐܕܘܡ. ܘܬܡܚܐ ܠܐܕܘܡܝܐ ܒܐܦܝܩ. ܥܕܡܐ
ܕܬܫܠܡ ܐܢܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ: ܣܒ ܓܐܪܐ. ܘܢܣܒ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܚܝ ܒܐܪܥܐ. ܘܡܚܐ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ 18
ܘܩܡ. * ܘܪܓܙ ܥܠܘܗܝ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܘܐܡܪ: ܠܡܡܚܝܘ ܗܘܐ ܚܡܫ ܐܘ ܫܬ ܙܒܢܝܢ. ܘܗܝܕܝܢ 19
ܡܡܚܐ ܗܘܝܬ ܠܐܕܘܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡܐ. ܘܗܫܐ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܬܡܚܐ ܠܐܕܘܡ. * ܘܡܝܬ 20
ܐܠܝܫܥ ܘܩܒܪܘܗܝ. ܘܓܝܣܐ ܕܡܘܐܒ. ܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܒܗ ܒܫܢܬܐ. * ܘܟܕ ܩܒܪܝܢ 21
ܗܘܘ ܓܒܪܐ. ܚܙܘ ܓܝܣܐ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܠܓܒܪܐ ܒܩܒܪܗ ܕܐܠܝܫܥ. ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ ܘܩܪܒ
ܠܓܪܡܘܗܝ ܕܐܠܝܫܥ. ܘܚܝܐ ܘܩܡ ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ. ** ܫܠܡ ܐܠܝܫܥ ** * ܘܚܙܐܝܠ 22
ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܐܠܨ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܗ ܕܝܗܘܐܚܙ. * ܘܚܣ ܡܪܝܐ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܪܚܡ 23
ܐܢܘܢ. ܘܐܬܦܢܝ ܠܘܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܩܝܡܗ ܕܥܡ ܐܒܪܗܡ. ܥܡ ܐܝܣܚܩ. ܘܥܡ
ܝܥܩܘܒ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܕܢܚܒܠ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܕܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ.
* ܘܡܝܬ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܡܠܟ ܒܪ ܗܕܕ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܗܦܟ ܝܗܘܐܫ ܒܪ 24 25
ܝܗܘܐܚܙ. ܘܢܣܒ ܩܘܪܝܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܕܒܪ ܗܕܕ ܒܪ ܚܙܐܝܠ. ܕܢܣܒ ܡܢ ܝܗܘܐܚܙ ܐܒܘܗܝ ܒܩܪܒܐ.
ܠܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܡܚܝܗܝ ܝܗܘܐܫ. ܘܐܗܦܟ ܩܘܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ.

* Reliquæ res geſtæ Jehuaſi, quicquid fecit, ejuſ- 12
que fortitudo, & quomodo pugnaverit cum
Amoſia rege Iuda; ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Occubuit itaque 13
Iehuas cum patribus ſuis & Ierobaam filius
ejus ſedit ſuper ſolium ipſius; & ſepultus fuit
Iehuas in Samaria cum regib⁹ Iſraelis. Porrò 14
cum Eliſæus morbo laboraret quo moriturus
erat, deſcendit ad eum Iehuas rex Iſraelis, &
flens ſuper vultum ejus dicebat, Pater mi, pa-
ter mi, currus Iſraelis, & equites ejus. Tum 15
dixit ad eum Eliſæus, Accipe arcum & ſagit-
tas, & accepit arcum & ſagittas. Rurſus dixit 16
ad regem Iſraelis, Superpone manũ tuam ar-
cui, & ſuperpoſuit manũ ſuam: impoſuítq;
Eliſæus manus ſuas manibus regis. (Dixerat 17
autem, Aperi feneſtram Ortum verſùs, &
aperuerat eam,) dixítq; ad eum Eliſæus, Eja-
culare: quo ſagittam ejaculante, dixit, Sagit-
ta ſalutis Domini, & ſagitta ſalutis con-
tra Adum: percuties enim Adumæos in
Aphec, donec abſumas eos. Rurſus ait illi, 18
Accipe ſagittam: quâ acceptâ, dixit, Confodi-
to terram; cúmque trib⁹ vicibus confodiſſet,
deſtitit. Quamobrem indignatus illi prophe- 19
ta Dei, dixit, Percutiendum fuiſſet quinque
aut ſex vicibus, & tunc percuſſiſſes Adumæos
uſque ad conſumptionem: proinde tribus vi-
cibus percuties Adum. Mortuo Eliſæo, ac ſe- 20
pulto, turmæ Moab invaſerunt terram illam
eodem anno. Dum autem iſti hominem ſe- 21
pelirent, viſis turmis, projecerunt hominem
illum in ſepulchrũ Eliſæi: & iniens homo ille,
tetigit oſſa Eliſæi, et revixit, ſurrexítq; in pe-
des ſuos. *Finis* hiſtoriæ *Eliſæi.*
Itaque Hezael rex Adum vexabat Iſraelem 22
cunctis dieb⁹ Iehuahazi. Sed clementiâ et mi- 23
ſericordiâ commotus erga eos Dñs, reſpexit
eos, propter pactum ſuum cum Abrahamo,
Ishaco, et Iacobo; neque voluit Dominus
delere eos, nec abjecit eos à conſpectu ſuo
uſque ad id temporis. Unde mortuo Hezaele 24
rege Adum, et regnante Bar-hadad filio ejus
poſt ipſum; Recuperavit Iehuas Iehuahazi fi- 25
lius è *manu* Bar-hadad filii Hezaelis, civita-
tes illas quas ille ceperat ab Iehuahazo patre
ſuo in bello: tribus annis percuſſit eum Ie-
huas, ac demum reduxit civitates Iſraeli.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * وسائر امور ياهواش * وكل الذي صنع * وجبروته * وقتاله لاموصيا ملك يهودا * فانه مكتوب
13 في سفر بنيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع ياهواش مع ابائه * وجلس يوربعام ابنه
14 بعده على كرسيه * ودفن ياهواش في سمرين مع ملوك اسرائيل * واليسع النبي فانه مرض المرض
الذي مات فيه * فانحدر اليه ياهواش ملك اسرائيل * فبكى على وجهه وقال * يا ابي * يا ابي *
15 16 مراكب اسرائيل وفرسانه * فقال له اليسع * خذ قوسا وسهاما * فاخذ قوسا وسهاما * فقال لملك
17 اسرائيل * اجعل يدك على القوس * فجعل يده * وجعل اليسع يده على يد الملك * وقال * افتح
طاقة الى الشرق * ففتح * فقال له اليسع * ارمي * فرمى سهما * فقال * سهم الخلاص للرب * وسهم
18 الخلاص في ادوم * وتضرب الادوميين في اقصى ارضهم حتى تبيدهم * وقال * خذ سهما * فاخذ *
19 فقال * اضرب في الارض * فضرب ثلثة مرات وقام * فغضب عليه نبي الله * وقال * لتضرب خمس
مرات او ست * وعند ذلك تضرب الادوميين حتى تبيدهم * من الآن ثلثة مرات تضرب ادوم *
20 21 * ومات اليسع ودفنوه * وجيوش مواب جاءت على الارض في تلك السنة * فبينما هم يقبرون
رجلا ابصروا الجيوش * فالقوا الرجل الميت في قبر اليسع * فعندما لمست اعضاء الرجل
22 الميت عظام جسد اليسع النبي * قام على رجليه * فاما حزائيل ملك ادوم * فانه اضر باسرائيل
23 جميع ايام ياهوحاز * فرثى لهم الرب * ورحمهم وعطف عليهم * من اجل ميثاقه الذي مع
ابراهيم * ومع اسحق * ومع يعقوب * ولم يحب الرب ان يفسدهم * ولم يطرحهم من قدامه *
24 25 * ومات حزائيل ملك ادوم * وملك بن هداد ابنه بعده * ورجع ياهواش فاخذ القرى من ابن
هداد بن حزائيل * التي كان اخذها من ياهوحاز ابيه * في ثلاثة سنين ضربه ياهواش * ورد
القرى الى اسرائيل *

* *Reliquæ res geſtæ Jehuaſi, et quicquid fe-* 12
cit, præclara ejus facinora, ejúſque pugna
cum Amoſia rege Juda, ſcripta ſunt in li-
bro chronicorum regum Iſraelis. Poſteà 13
occubuit Jehuas cum majoribus ſuis, ſe-
ditque Jerobaam filius ejus poſt ipſum ſu-
per ſolium ipſius: ſepultus autē fuit Jehuas
in Samaria cum regibus Iſraelis. Verùm 14
Eliſæo prophetâ laborante eo morbo quo
mortuus eſt, deſcenderat ad eum Jehuas
rex Iſraelis, & flens ſuper faciem ejus di-
xerat, O pater mi, O pater mi, currus Iſ-
raelis & equites ejus. Eliſæus autem di- 15
xit ei, Sume arcum & ſagittas; ſumptiſ-
que arcu & ſagittis, Dixit ad regem Iſ- 16
raelis, Impone manũ tuam arcui; et cùm
impoſuiſſet manum ſuam, impoſuit E-
liſæus manum ſuam manui regis: (Di- 17
xerat autem, Aperi feneſtram Orientem
verſùs, & aperuerat: tum dixit ad eum
Eliſæus, Jaculare; & cùm ſagittam ja-
culatus eſſet, ait, Sagitta ſalutis Domino,
& ſagitta ſalutis in Edom: & percuties
Edomæos in penitima terra eorum, ita ut
perdas eos. Rurſum dixit, Sume ſagittam, 18
quam cùm ſumpſiſſet, ait; Incute in ter-
ram: & cùm ter incuſſiſſet, deſtitit.
Quarè irâ percitus in eum propheta Dei, 19
dixit; Incutere oportebat quinquies aut
ſexies, ac tunc percuſſiſſes Edomæos uſq;
ad internecionem: nunc autem ter per-
cuties Edom. Cùm mortuus eſſet Eliſæus, 20
& ſepeliſſent eum, turmæ Moab invaſe-
runt terram illam eodem anno. Dúmque 21
ſepelirent hominem quendam, viſis turmis,
projecerunt mortuum illum in ſepulchrum
Eliſæi: & ſimul atque tetigerunt mem-
bra hominis illius mortui oſſa corporis E-
liſæi prophetæ, ſurrexit in pedes ſuos. At 22
verò Hazael rex Edom infenſus erat Iſ-
raelitis cunctis diebus Jehuhazi. Domi- 23
nus autem benignitate, miſericordiâ, atq;
clementiâ uſus eſt in eos, propter fœdus
ſuum quod pepigerat cum Abrahamo, Iſ-
haco, & Jacobo, noluitque Dominus ex-
tinguere eos, nec abjecit eos à conſpectu
ſuo. Nam mortuus eſt Hazael rex Edom, 24
regnavítque Ben-haddad filius ejus poſt
ipſũ: Reverſus itaq; Jehuas recepit à Ben- 25
haddad filio Hazaelis civitates illas quas
ceperat ab Jehuhazo patre ſuo: trium an-
norum ſpatio percuſſit eum Jehuas, &
reſtituit civitates Iſraeli.

מלכים ב : יד

CAP. XIV. יד

regnavit ,Iſrael regis Joachaz filii Joas ſecundo anno In
1 בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְיוֹאָשׁ בֶּן־יוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
quinque & viginti Filius .Jehudah regis Joas filius Amaſiahu
2 אֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
regnavit annis novem & viginti & ,*ipſum regnando in* erat annorum
שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ
fecit Et .Jeruſalaim de Jehohaddan ejus matris nomen &:Jeruſalaim in
3 בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדִּין מִן־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ
:ejus pater David ſicut non veruntamen :Domini oculis in rectum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא כְּדָוִד אָבִיו
excelſa Veruntamen .fecit,ejus pater Joas fecit quæ omnia juxta
4 כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יוֹאָשׁ אָבִיו עָשָׂה׃ רַק הַבָּמוֹת
.excelſis in *ſuffientes &* ,*immolantes* populus adhuc :*receſſerunt* non
לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃
percuſſit & ,ejus manu in regnum eſſet roboratum cùm ,fuit Et
5 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ וַיַּךְ
filios Et .ſuum patrem regem *percutientes* ,ſuos ſervos
6 אֶת־עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ אָבִיו׃ וְאֶת־בְּנֵי
quo ,Moſeh legis libro in ſcriptum ſicut ,occîdit non percuſſorum
הַמַּכִּים לֹא הֵמִית כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־
,filiis *ſuper* patres morientur Non :dicendo ,Dominus præcepit
צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר לֹא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים
ſuo peccato *in vir quin* ,patribus *ſuper* morientur non filii &
וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת כִּי אִם־אִישׁ בְּחֶטְאוֹ
,millia decem ſalis valle in Edom percuſſit Ipſe .morietur
7 יָמוּת׃ הוּא־הִכָּה אֶת־אֱדוֹם בְּגֵי־הַמֶּלַח עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
Joctheel ejus nomen vocavit & :bello in Selah cepit &
וְתָפַשׂ אֶת־הַסֶּלַע בַּמִּלְחָמָה וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ יָקְתְאֵל
ad nuncios Amaſiah miſit Tunc .hanc diem ad uſque
8 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אָז שָׁלַח אֲמַצְיָה מַלְאָכִים אֶל־
,*Ito* :dicendo ,Iſrael regis Jehu filii Jehoachaz filium Jehoas
יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְכָה
Iſrael rex Jehoas Miſitque .*faciebus* nos videamus
9 נִתְרָאֶה פָנִים׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
Lebanon in qui Carduus :dicendo ,Jehudah regem Amaſiahu ad
אֶל־אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר הַחוֹחַ אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן
tuam filiam Da :dicendo ,Lebanon in quæ cedrum ad miſit
שָׁלַח אֶל־הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן לֵאמֹר תְּנָה אֶת־בִּתְּךָ
,Lebanon in quæ agri beſtia tranſivit & :uxorem *in* meo filio
לִבְנִי לְאִשָּׁה וַתַּעֲבֹר חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן
,Edom percuſſiſti Percutiendo .carduum conculcavit &
10 וַתִּרְמֹס אֶת־הַחוֹחַ׃ הַכֵּה הִכִּיתָ אֶת־אֱדוֹם
te *immiſcebis* quid ut & ;tua domo in ſede &,gloriare :tuū cor te elevavit &
וּנְשָׂאֲךָ לִבֶּךָ הִכָּבֵד וְשֵׁב בְּבֵיתֶךָ וְלָמָּה תִתְגָּרֶה
audivit non Et ?tecum Jehudah & tu cadas & ,malum in
11 בְּרָעָה וְנָפַלְתָּה אַתָּה וִיהוּדָה עִמָּךְ׃ וְלֹא־שָׁמַע
,*faciebus* ſe viderunt & ;Iſrael rex Jehoas aſcendit & :Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ וַיַּעַל יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְרָאוּ פָנִים
.Jehudah ipſi quæ ,ſemes-Beth in ,Jehudah rex Amaſiahu & ,ipſe
הוּא וַאֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר לִיהוּדָה׃
.ſua *tentoria in vir* fugerunt & ,Iſrael *facies ad* Jehudah eſt cæſus Et
12 וַיִּנָּגֶף יְהוּדָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ לְאֹהָלוֹ׃
,Achaziahu filii Jehoas filium Jehudah regem Amaſiahu Et
13 וְאֵת אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בֶּן־יְהוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ
; Jeruſalaim venit & :ſemes--Beth in Iſrael rex Jehoas cepit
תָּפַשׂ יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלִַם
,anguli portam ad uſque ,Ephraim porta *in* Jeruſalaim *muro in rupit* &
וַיִּפְרֹץ בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלִַם בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם עַד־שַׁעַר הַפִּנָּה
.cubitis quadringentis
אַרְבַּע מֵאוֹת אַמָּה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 In anno ſecundo Joas filii Joachaz regis Iſrael,regnavit Amaſias filius Joas regis Juda. 2 Viginti quinque annorū erat cùm regnare cœpiſſet: viginti autem & novem annis regnavit in Jeruſalem,nomen matris 3 ejus Joadan de Jeruſalem. Et fecit rectum coram Domino, veruntamen non ut David pater ejus. Juxta omnia,quæ fecit 4 Joas pater ſuus,fecit: Niſi hoc tantùm,quòd excelſa non abſtulit:adhuc enim populus immolabat, & adolebat incen- 5 ſum in excelſis. Cúmque obtinuiſſet regnum,percuſſit ſervos ſuos, qui interfecerant re- 6 gem patrem ſuum. Filios autem eorum qui occîderant, non occîdit, juxta quod ſcriptum eſt in libro legis Moyſi, ſicut præcepit Dominus, dicens; Non morientur patres pro filiis,neq; filii morientur pro patribus:ſed unuſquiſque 7 in peccato ſuo morietur. Ipſe percuſſit Edom in valle Salinarum decem millia,& apprehendit petram in prælio, vocavítque nomen ejus Jectehel, uſque in præſentem diem. 8 Tunc miſit Amaſias nuntios ad Joas filium Joachaz, filii Jehu regis Iſrael, dicens; Ve- 9 ni, & videamus nos. Remiſitque Joas rex Iſrael ad Amaſiam regē Juda,dicens;Cardu⁹ Libani miſit ad cedrum quæ eſt in Libano,dicens;Da filiam tuam filio meo uxorē. Tranſierúntque beſtiæ ſaltûs, quæ ſunt in Libano,& conculcave- 10 runt carduum. Percutiens invaluiſti ſuper Edom, et ſublevavit te cor tuum : contentus eſto gloriâ,& ſede in domo tua : quarè provocas malum, ut cadas tu & Judas te- 11 cum? Et non acquievit Amaſias : aſcendítque Joas rex Iſrael, & viderunt ſe, ipſe & Amaſias rex Juda, in Beth- 12 ſames oppido Judæ. Percuſſúſque eſt Juda coram Iſrael, & fugerunt unuſquiſque in ta- 13 bernacula ſua. Amaſiam verò regem Juda, filium Joas filii Ochoziæ, cepit Joas rex Iſrael in Bethſames, & adduxit eum in Jeruſalem : & interrupit murum Jeruſalem, à porta Ephraim uſque ad portam anguli, quadringentis cubitis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

KEΦ. ιδ΄.

1 Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ἰωὰς υἱῷ (α) Ἰωάχαζ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν (β) Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα. 2 Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (γ) εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα (δ) τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰωαδὶμ ἐξ Ἱερουσαλήμ. 3 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν. 4 Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. 5 Καὶ ἐγένετο ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας (ε) τὸν πατέρα αὐτοῦ. 6 Καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν παταξάντων οὐκ ἐθανάτωσε, καθὼς γέγραπται (ζ) ἐν βιβλίῳ νόμων Μωυσῆ, ὡς ἐνετείλατο κύριος, λέγων, Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται. 7 Αὐτὸς ἐπάταξε (η) τὸν Ἐδὼμ ἐν Γεμελὲδ δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς (θ) Ἰεθοὴλ ἕως 8 τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἀπέστειλεν (ι) Ἀμεσσίας ἀγγέλους πρὸς (κ) Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ (λ) Ἰοὺ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων, 9 Δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς (μ) Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Ὁ ἄκαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα. καὶ (ν) διῆλθον τὰ θηρία τοῦ (ξ) ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ συνεπάτησαν 10 τὴν ἄκανα. Τύπτων ἐπάταξας τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέ σε (ο) καρδία σου, ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ (π) σου, καὶ ἱνατί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου; καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ. 11 Καὶ οὐκ ἤκουσεν (ρ) Ἀμεσσίας. καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν προσώποις αὐτὸς καὶ (σ) Ἀμεσσίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν 12 (τ) Βαιθσαμὺς τῇ τοῦ Ἰούδα. Καὶ ἔπταισεν Ἰούδας ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἀ- 13 νὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ τὸν (υ) Ἀμεσσίαν υἱὸν Ἰωὰς υἱοῦ (φ) Ὀχοζίου συνέλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν (χ) Βαιθσαμύς· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, (ψ) καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ πύλῃ Ἐφραὶμ ἕως (ω) πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις.

cum Tranſlatione LATINA.

CAP. XIV.

1 In anno ſecundo Joas filii Joachaz regis Iſrael, & regnavit Ameſſias filius Joas rex Juda. 2 Filius viginti & quinq; annorum erat in regnando ipſum: & viginti & novem annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matris ejus Joadim de Hieruſalem. 3 Et fecit rectum in oculis Domini: veruntamen non ſicut David pater ejus: juxta omnia, quæcunq; fecerat Joas pater ejus, fecit. 4 Veruntamen excelſa non ſuſtulit. Adhuc populus ſacrificabat, & adolebant in excelſis. 5 E factum eſt, quando confortatum fuit regnum in manu ipſius, & percuſſit ſervos ſuos, qui percuſſerant patrem ipſius. 6 Et filios eorum, qui percuſſerant, non interfecit; ſicut ſcriptum eſt in libro legum Moyſi, quomodò mandavit Dominus, dicens; Non morientur patres pro filiis: & filii non morientur pro patribus: quia tantùm unuſquiſq; in peccatis ſuis morietur. 7 Ipſe percuſſit Edom in (a) Gemeled decem millia: & cepit petram in bello, & vocavit nomen ejus Jethoel uſq; in diem hanc. 8 Tunc miſit Ameſſias nuntios ad Joas filium Joachaz filii Ihu regis Iſrael, dicens; Veni, 9 Conſpiciamus nos (b) faciebus. Et miſit Joas rex Iſrael ad Ameſſiā regem Juda, dicens; Carduus, qui in Libano, miſit ad cedrum, quæ in Libano, dicens; Da filiam tuam filio meo in uxorem. Et tranſierunt beſtiæ agri, quæ in Libano: & conculcaverunt carduū. 10 Percutiens percuſſiſti Idumæam: & elevavit te cor (c) tuum. Gloriare ſedens in domo tua. Et ut quid contendis in malum tuum? et cades tu, & Judas tecum. 11 Et non audivit Ameſſias. Et aſcendit Joas rex Iſrael: & conſpexerunt ſe faciebus, ipſe & Ameſſias rex Juda in Bethſamys, quæ ipſius Juda. 12 Et cecidit Judas à facie Iſrael: & fugit vir in tabernaculum ſuum. 13 Et Ameſſiam filium Joas filii Ochoziæ cepit Joas rex Iſrael in Bethſamys. Et (d) venit in Hieruſalem: & diruit in muro Hieruſalem, in porta Ephræm uſq; ad portam anguli, quadringentos cubitos.

MS.A. (α) Ἄχαζ (β) Ἀμασίας (γ) εἰκοσιεννέα (δ) τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδεὶν (ε) τὸν βασιλέα τὸν πατέρα (ζ) ἐν βίβλῳ νόμῳ Μωσῆ, ὡς ἐνετείλατο (η) τὸν Ἐδὼμ ἐν γαιμελὰ δέκα (θ) Ἰεκθοὴλ (ι) Ἀμασίας (κ) * Ἰὰς (λ) Ἰηοῦ (μ) Ἀμασίαν (ν) διῆλθεν (ξ) ἀγροῦ ἐν (ο) ἡ καρδία (π) σου, ἱνατί (ρ) Ἀμεσίας. (σ) Ἀμασίας (τ) Βηθσαμὺς τῆς Ἰουδαίας. (υ) Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα υἱὸν (φ) Ἀαζία ἔλαβεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ βασιλεὺς (χ) Βεθσαμύς· (ψ) καὶ διέκοψεν ἐν τείχει (ω) τῆς πύλης τῶν γωνιῶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יד

1 בִּשְׁנַת תַּרְתֵּין לְיוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ אֲמַצְיָה בַּר יוֹאָשׁ מֶלֶךְ שִׁבְטָא
2 דְבֵית יְהוּדָה׃ בַּר עַסְרִין וְחַמֵשׁ שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְעַסְרִין וּתְשַׁע שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם
3 וְשׁוּם אִמֵּיהּ יְהוֹעַדָּן מִן יְרוּשְׁלֶם׃ וַעֲבַד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ לְחוֹד לָא כְּדָוִד אֲבוּהִי כְּכֹל דַּעֲבַד
4 יוֹאָשׁ אֲבוּהִי עֲבַד׃ לְחוֹד בָּמָתָא לָא עֲטָרָא עַד כְּעַן עַמָּא מְדַבְּחִין וּמַסְקִין בּוּסְמִין עַל
5 בָּמָתָא׃ וַהֲוָה כַּד תְּקֵפַת מַלְכוּתָא בִּידֵיהּ וּקְטַל יָת עַבְדוֹהִי דִּי קְטַלוּ יָת מַלְכָּא אֲבוּהִי׃
6 וְיָת בְּנֵי קָטְלַיָּא לָא קְטַל כְּמָא דִכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֵימַר לָא יוּמְתוּן
7 אֲבָהָן עַל פּוּם בְּנִין וּבְנִין לָא יוּמְתוּן עַל פֻּם אֲבָהָן אֱלָהֵין אֱנָשׁ בְּחוֹבֵיהּ יְמוּת׃ הוּא מְחָא יָת
אֱנָשׁ אֱדוֹם בְּגֵי מְלַח עַסְרָא אַלְפִין וּכְבַשׁ יָת כְּרַכָּא בִּקְרָבָא וּקְרָא יָת שְׁמַהּ יָקְתְאֵל עַד
8 יוֹמָא הָדֵין׃ בְּכֵן שְׁלַח אֲמַצְיָה אִזְגַּדִּין לְוָת יְהוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז בַּר יֵהוּא מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל
9 לְמֵימַר אֱתָא נְקַבֵּל אַפִּין בִּקְרָבָא׃ וּשְׁלַח יְהוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְוָת אֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא
דְבֵית יְהוּדָה לְמֵימַר חוּחָא דִּי בְּלִבְנָן שְׁלַח לְאַרְזָא דִּי בְּלִבְנָן לְמֵימַר הַב יָת בְּרַתָּךְ לִבְרִי
10 לְאִתּוּ וַעֲבַרַת חֵיוַת בָּרָא דִּי בְּלִבְנָן וְדָשַׁת יָת חוּחָא׃ מִמְחָא מְחֵיתָא יָת אֱנָשׁ אֱדוֹם וְרָאֵם
עֲלָךְ לִבָּךְ אִתְיַקַּר וְתֵיב בְּבֵיתָךְ וּלְמָא אַתְּ מִתְגָּרֵי בְּבִישְׁתָא וְתִתְקְטֵל אַתְּ וּדְבֵית יְהוּדָה
11 עִמָּךְ׃ וְלָא קַבֵּל אֲמַצְיָהוּ וּסְלֵק יְהוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וְאַקְבִּילוּ אַפֵּיהוֹן בִּקְרָבָא הוּא
12 וַאֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ דִּי לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה׃ וְאִתְּבַרוּ אֱנָשׁ יְהוּדָה
13 קֳדָם יִשְׂרָאֵל וַאֲפְכוּ גְּבַר לְקִרְווֹהִי׃ וְיָת אֲמַצְיָה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה בַּר יְהוֹאָשׁ בַּר
אֲחַזְיָה אֲחַד יְהוֹאָשׁ מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וַאֲתוֹ לִירוּשְׁלֶם וּפְרַץ בְּשׁוּרָא דִירוּשְׁלֶם
בִּתְרַע שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם עַד תְּרַע זָוִיתָא אַרְבַּע מְאָה אַמִּין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XIV.

1 Anno ſecundo Joas filii Jehoahhaz regis Iſrael regnavit Amaſziah filius Joas regis tribus domus Jehudah. 2 Filius viginti & quinq; annorum erat quando regnavit, & viginti & novem annos regnavit in Jeruſalem : & nomen matris ejus erat Jehoghadan de Jeruſalem. 3 Et fecit quod rectum erat ante Dominum;veruntamen non ſicut David pater ejus : juxta omnia quæ fecerat Joas pater ejus,fecit. 4 Veruntamen excelſa non receſſerant : adhuc uſq; populus ſacrificabat & adolebat aromata ſuper excelſa. 5 Et fuit firmato regno in manu ejus, occîdit ſervos ſuos qui occiderant regem patrem ejus. 6 Sed filios occiſorum non occîdit, ſicut ſcriptum eſt in libro legis Moſeh, quo præcepit Dominus, dicendo : Non morientur patres pro filiis, & filii non morientur pro patribus:quiſq; in peccato ſuo morietur. 7 Ipſe percuſſit homines Edom in valle Salis decem mille, & ſubegit arcem bello, & vocavit nomen ejus Jaqthel uſq; ad diem hanc. 8 Tunc miſit Amaſziah nuncios ad Joas filium Jehoahhaz filii Jehu regis Iſrael, dicendo : Veni excipiamus [*ad invicem*] facies in bello. 9 Et miſit Joas rex Iſrael ad Amaſziah regem tribus domus Jehudah,dicendo:Carduus qui eſt in Libnan, miſit ad Cedrum quæ eſt in Libnan, dicendo : Da filiam tuam filio meo in uxorem : & tranſivit fera agri quæ eſt in Libnan, & conculcavit carduum. 10 Percutiendo percuſſiſti homines Edom, & elatum eſt ſuper te cor tuum; gloriare & ſede in domo tua : quare immiſcebis te in malum, ut *occidaris* tu & [*populus*] domus Jehudah tecum? 11 Et non paruit Amaſziah; & aſcendit Joas rex Iſrael : & oppoſuerunt [*invicem*] facies ſuas in bello ipſe & Amaſziah rex tribus domus Jehudah in Beth-ſemes quæ eſt tribus Jehudah. 12 Et fracti ſunt homines Jehudah ante Iſrael, & verterunt terga ſinguli ad tabernacula ſua. 13 Et Amaſziah regem tribus domus Jehudah,filium Jehoas filii Ahhaziah, apprehendit Joas rex Iſrael in Beth-Sames, & *venerunt* in Jeruſalem, & diſrupit de muro Ieruſalem *in* porta tribus Ephraim, uſq; ad portam anguli, quadringentos cubitos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ *

ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܠܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 1
ܐܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܐܡܠܟ. 2
ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܝܗܘܥܕܢ. ܕܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܝܟ ܕܥܒܕ ܝܘܐܫ ܐܒܘܗܝ ܥܒܕ. 3
* ܒܪܡ ܐܓܘܪܐ. ܠܐ ܐܥܒܪ. ܡܛܠ ܕܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܣܩܝܢ ܒܣܡܐ ܥܠ ܐܓܘܪܐ. 4
* ܘܟܕ ܐܫܬܪܪܬ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܩܛܠ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܩܛܠܘ ܠܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܐܒܘܗܝ. 5
* ܘܠܒܢܝ ܩܛܘܠܐ ܠܐ ܩܛܠ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܘܫܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ. 6
ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܐܒܗܐ. ܚܠܦ ܒܢܝܐ. ܘܒܢܝܐ. ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܚܠܦ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܢܫ
ܒܚܛܗܘܗܝ ܢܡܘܬ. * ܗܘ ܩܛܠ ܠܐܕܘܡ ܒܓܡܠܚ. ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܐܚܪܒ 7
ܠܣܠܥ ܒܩܪܒܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܢܩܬܐܝܠ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܫܕܪ ܐܡܘܨܝܐ 8
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܗܘ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ.
ܬܐ ܢܚܙܐ ܐܦܐ ܚܕ ܒܚܕ. * ܘܫܕܪ ܝܗܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ 9
ܘܐܡܪ: ܚܘܚܐ ܕܒܠܒܢܢ. ܫܕܪ ܠܐܪܙܐ ܕܒܠܒܢܢ. ܘܐܡܪ ܗܒ ܒܪܬܟ ܠܒܪܝ ܠܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܪܬ
ܚܝܘܬܐ ܕܒܠܒܢܢ. ܘܕܫܬܗ ܠܚܘܚܐ. * ܡܚܐ ܡܚܝܬ ܠܐܕܘܡ ܘܐܪܝܡܟ ܠܒܟ. ܐܫܬܒܗܪ 10
ܘܬܒ ܒܒܝܬܟ. ܘܠܐ ܬܬܓܪܐ ܒܒܝܫܬܐ. ܘܬܦܠ ܐܢܬ ܘܝܗܘܕܐ ܥܡܟ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܠܗ 11
ܐܡܘܨܝܐ. ܘܣܠܩ ܝܗܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܬܚܙܝܘ ܐܦܐ
ܒܐܦܐ ܒܒܝܬ ܫܡܫ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܘ ܘܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܐܬܬܒܪ ܝܗܘܕܐ ܩܕܡ 12
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܐܢܫ ܠܡܫܟܢܗ. * ܘܠܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܚܕܗ ܝܗܘܐܫ 13
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܒܝܬ ܫܡܫ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܦܪܨ ܒܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܬܪܥܐ
ܕܐܦܪܝܡ. ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܙܘܝܬܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܡܝܢ.

CAP. XIV.

1 ANno ſecundo Jehuaſi filii Jehuahazi regis Iſrael, regnavit Amoſia filius Joaſi regis Juda. 2 Natus erat annos vigintiquinque quando regnavit, & vigintinovem annis regnavit in Jeruſalem; nomen autem matris ejus erat Jehuadan, de Jeruſalem. 3 Fecit quod rectum erat coram Domino, non tamen ut David pater ſuus: ſed prout fecerat Ioas pater ſuus, fecit. 4 Veruntamen altaria non abſtulit, nam populus adhuc ſacrificabant & adolebant ſuper altaria. 5 Quum confirmatum eſſet regnum in manu ejus, trucidavit ſervos ſuos qui occiderant regem Ioaſum patrem ſuum. 6 Sed homicidarum filios non trucidavit, quemadmodum ſcriptum eſt in libro legis Moſis, quam Dominus præcepit dicens, Non morientur patres pro filiis, & filii non morientur pro patribus ſuis; ſed quiſque ob peccata ſua morietur. 7 Is trucidavit in Gamlah viginti millia Adumæorum, & Selaam bello vaſtavit, vocavitque nomen ejus Nectael in hunc uſque diem. 8 Tunc miſit Amoſia rex Iuda legatos ad Iehuas filium Iehuahazi filii Iehu, regem Iſraelis, dicens; Age, alter alterius faciei occurramus. 9 Remiſit Iehuas rex Iſraelis ad Amoſiam regem Judæ, dicens; Prunus quæ eſt in Libano, miſit ad cedrum quæ eſt in Libano, Da filiam tuam filio meo uxorē: interea præteriens beſtia quæ erat in Libano, conculcavit prunum. 10 Clade vaſtâſti Adumæos, ideò extulit te animus tuus: gloriare, & domi tuæ te contine; & ne præceps feraris in malū *tuum*, ne cadas tu et Juda tecum: 11 At non obtemperavit ei Amoſia. Quare aſcendens Iehuas rex Iſraelis, & Amoſia rex Iudæ: occurrerunt ſibi mutuò apud Beth-ſemes *urbem* Iudæ, ipſe & Amoſia rex Iudæ: 12 Et contritus Juda coram Iſraele, fugerunt quiſque in habitaculum ſuum: 13 Et Amoſia rex Iudæ captus eſt ab Iehuas rege Iſraelis in Beth-ſemes. Deinde ingreſſus eſt Ieruſalem, perruptis in muro Ieruſalem à porta Aphremi uſque ad portam anguli quadringentis cubitis:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع عشر *

* وفي سنتين من ملك يهواس بن يهوحاز ملك بني اسرايل * ملك اموصيا بن يواس ملك 1
يهودا * وكان يوم ملك ابن خمس وعشرين سنة واقام ملك على يهودا باورشليم سبعا وعشرين 2
سنة * واسم امه ياهوعدان من اورشليم * وصنع حسنا قدام الله * ولكن ليس مثل داود ابيه 3
ولكن مثل صنيع يواس ابيه صنع * وايضا الصواعد فانه لم يبعدها * والشعب بعد كانوا 4
يذبحون ويبخرون على الصواعد * فلما استقرت المملكة بيده * قتل عبيده الذين قتلوا يواس 5
الملك اباه * ولم يقتل بنيهم * كما هو مكتوب في ناموس موسى الذي اوصى الله * وقال * لا تموت 6
الاباء على جرم الابناء * ولا تموت الابناء على جرم الاباء * بل كل احد يقتل بخطاه * وقتل 7
اموصيا الملك من ادوم بجملح * عشرين الف نفس * واخرب سلع في الحرب * ودعي اسمها يقتايل
الى اليوم * وعند ذلك بعث اموصيا ملك يهودا رسلا الى ياهواس بن ياهوحاز بن ياهو ملك 8
اسرايل * فقال تعال للحرب واحد مع واحد * فبعث ياهواس ملك اسرايل الى اموصيا ملك يهودا 9
فقال له * مثل ان الخوخ الذي في لبنان ارسل الى ارز لبنان وقال له * ازوج ابنتك لابني * فجاز
بعد قليل وحوش لبنان على الخوخ فداسه * كذاك انت لما ان حاربت الادوميين فغلبتهم 10
ارتفع قلبك * توقر واقعد في بيتك * ولا تتعرض الى البلوى فتسقط انت ويهودا معك * فلم يسمع 11
منه اموصيا * وصعد ياهواس ملك اسرايل واموصيا ملك يهودا * والتقيا مواجهة بعض لبعض
في بيت شمس التي ليهودا * هو واموصيا ملك يهودا * فانكسر يهودا من قدام اسرايل * وهرب 12
كل احد الى بلده * واموصيا ملك يهودا * فاخذ ياهواس ملك اسرايل في بيت شمس * ودخل 13
اورشليم وفتح في سور اورشليم من باب افرام الى باب الزاوية اربع مائة ذراع *

CAP. XIV.

1 *ANno ſecundo regni Jehuaſi filii Jehuhazi regis Iſraelitarum, regnavit Amoſia filius Joaſi regis Juda.* 2 *Erat is quo die regnavit, annos natus vigintiquinque, manſitque rex ſuper Judam in Jeruſalem viginti ſeptē annis: nomen matris ejus, Jehuadan è Jeruſalē.* 3 *Rectè ſe geſſit corā Deo, non tamen ut David pater ejus; ſed ſecundùm opera Joaſi patris ſui fecit.* 4 *Excelſa non amovit, et populus adhuc ſacrificabant & adolebant ſuper excelſa.* 5 *Is regno in manu ſua firmato, peremit ſervos ſuos qui interfecerant regem Joaſum patrem ſuum.* 6 *Filios autem eorum non peremit, quemadmodum ſcriptum eſt in lege Moſis, quam Deus præcepit dicens; Non morientur parentes pro crimine filiorum, neque morientur filii pro crimine parentum; ſed quiſque morte afficietur pro peccato ſuo.* 7 *Peremit etiam rex Amoſia ex Edomæis in Gamlah, viginti millia hominum: & Salaam bello vaſtavit, vocavítque nomen ejus Jectaelem ad hodiernam uſque diem.* 8 *Tunc miſſis Amoſia rex Juda nuntiis ad Jehuaſum filium Jehuhazi filii Jehu, regem Iſraelis, dixit; Veni dimicatum alter cum altero.* 9 *Miſit autem Jehuas rex Iſraelis ad Amoſiam regem Juda, dixitque ad eum Quemadmodum prunus quæ eſt in Libano, miſit ad cedrum Libani, dicens ei; Junge matrimonio filiam tuam cum filio meo, mox autem prætereuntia Libani animantia ſuper prunum, conculcaverunt eam;* 10 *Sic tu ob debellatos victóſque Edomæos animâ efferris, gloriare* quantum libuerit, *& conſide domi tuæ, néve te objectes periculo, ne corruas tu & Juda tecum.* 11 *Sed non acquieſcente ei Amoſiâ, aſcendit Jehuas rex Iſraelis, & Amoſia rex Judæ; incideruntque adverſis frontibus alter in alterum in Beth-ſemes quæ pertinet ad Judam, ipſe & Amoſia rex Judæ:* 12 *Et profligatus eſt Juda ab Iſraele, et fugit unuſquiſque in patriam ſuam:* 13 *Præterea Amoſiam regem Judæ cepit Jehuas rex Iſraelis in Beth-ſemes, & ingreſſus eſt Jeruſalem perruptis in muro Jeruſalem à porta Aphremi ad portam anguli quadringentis cubitis;*

מלכים ב: יד

vaſa omnia & ,argentum & ,aurum omne Tulitque
ולקח את־כל־הזהב והכסף ואת כל־הכלים 14
& ,regis domus theſauris in & ,Domini domo in inventa
הנמצאים בית־יהוה ובאוצרות בית המלך ואת
verborum reſiduum Et .Someron in eſt reverſus & :arrhabonum filios
בני התערבות וישב שמרונה: ויתר דברי 15
cum pugnavit quomodo & ,ejus fortitudo & ,fecit quæ ,Jehoas
יהואש אשר עשה וגבורתו ואשר נלחם עם
libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,Jehudah rege Amaſiahu
אמציהו מלך־יהודה הלא־הם כתובים על־ספר
cum Jehoas *Jacuitque* ?Iſrael regum dierum verborum
דברי הימים למלכי ישראל: וישכב יהואש עם־ 16
:Iſrael regibus cum Someron in eſt ſepultúſque ,ſuis patribus
אבתיו ויקבר בשמרון עם מלכי ישראל
filius Amaſiahu vixit Et .eo pro ejus filius Jarobham regnavitque
וימלך ירבעם בנו תחתיו: ויחי אמציהו בן־ 17
Jehoachaz *filii* Jehoas *mortem poſt* Jehudah rex Joas
יואש מלך יהודה אחרי מות יהואש בן־יהואחז
verborum reſiduum Et .annis quindecim ,Iſrael regis
מלך ישראל חמש עשרה שנה: ויתר דברי 18
verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,Amaſiahu
אמציהו הלא־הם כתבים על־ספר דברי
ligationem eum *ſuper ligaverunt* Et ?Jehudah regum dierum
הימים למלכי יהודה: ויקשרו עליו קשר 19
,Lachis in eum poſt miſerunt & :Lachis in fugit & , Jeruſalaim in
בירושלם וינס לכישה וישלחו אחריו לכישה
: equis *ſuper* eum tulerunt Et .ibi eum occiderunt &
וימתהו שם: וישאו אתו על־הסוסים 20
.David civitate in ſuis patribus cum Jeruſalaim in eſt ſepultus &
ויקבר בירושלם עם־אבתיו בעיר דוד:
filius *ipſe* & ,Hazariah Jehudah populus univerſus tulerunt Et
ויקחו כל־עם יהודה את־עזריה והוא בן־ 21
ſuo patre pro eum conſtituerunt regem & :annorum ſedecim
שש עשרה שנה וימלכו אתו תחת אביו
eam reſtituit & , Elath ædificavit Ipſe .Amaſiahu
אמציהו: הוא בנה את־אילת וישבה 22
anno In .ſuis patribus cum rex *jacuit* poſtquam ; Jehudah ipſi
ליהודה אחרי שכב־המלך עם־אבתיו: בשנת 23
, Jehudah regis Joas filii Amaſiahu anno ,decimoquinto
חמש־עשרה שנה לאמציהו בן־יואש מלך יהודה
Someron in Iſrael regis Joas filius Jarobham regnavit
מלך ירבעם בן־יואש מלך־ישראל בשמרון
:Domini oculis in malum fecit Et .annis uno & quadraginta
ארבעים ואחת שנה: ויעש הרע בעיני יהוה 24
qui ,Nebat filii Jarobham peccatis omnibus ab declinavit non
לא סר מכל־חטאות ירבעם בן־נבט אשר
,Iſrael terminum reſtituit Ipſe .Iſrael fecit peccare
החטיא את־ישראל: הוא השיב את־גבול ישראל 25
Domini verbum juxta ,*planitiei* mare ad uſque Chamath introitu ab
מלבוא חמת עד־ים הערבה כדבר יהוה
filii Jonah ſui ſervi *manu in* fuerat locutus quod ,Iſrael Dei
אלהי ישראל אשר דבר ביד־עבדו יונה בן־
Dominus vidit Quoniam .hachepher-Gath de qui ,prophetæ Amithai
אמתי הנביא אשר מגת החפר: כי־ראה יהוה 26
non & ,clauſus non & :valde mutabilem Iſrael afflictionem
את־עני ישראל מרה מאד ואפס עצור ואפס
Dominus eſt locutus non Et .Iſraeli auxilians neque ,derelictus
עזוב ואין עזר לישראל: ולא־דבר יהוה 27
manu in eos ſervavit & :cœlis ſub *à* Iſrael nomen *delendum ad*
למחות את־שם ישראל מתחת השמים ויושיעם ביד
.Joas filii Jarobham
ירבעם בן־יואש:

Verſio VULG. LAT.

14 Tulítque omne aurum, & argentum, & univerſa vaſa, quæ inventa ſunt in domo Domini, & in theſauris regis, & obſides, & reverſus eſt in Samariam. 15 Reliqua autem verborum Joas quæ fecit, & fortitudo ejus quâ pugnavit contra Amaſiam regẽ Juda, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regum Iſrael? 16 Dormivítque Joas cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael: & regnavit Jeroboam filius ejus pro eo. 17 Vixit autem Amaſias, filius Joas, rex Juda, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Joachaz regis Iſrael, quindecim annis. 18 Reliqua autẽ ſermonũ Amaſiæ, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regum Juda? 19 Factáque eſt contra eum conjuratio in Jeruſalem: at ille fúgit in Lachis. Miſerúntque poſt eum in Lachis, & interfecerunt eum ibi. 20 Et aſportaverunt in equis, ſepultúſque eſt in Jeruſalem cum patribus ſuis in civitate David. 21 Tulit autem univerſus populus Judæ Azariam annos natum ſedecim, & conſtituerunt eum regem pro patre ejus Amaſia. 22 Ipſe ædificavit Ælath, & reſtituit eam Judæ, poſtquàm dormivit rex cum patribus ſuis. 23 Anno quintodecimo Amaſiæ filii Joas regis Juda, regnavit Jeroboam filius Joas regis Iſrael in Samaria, quadraginta & uno anno: 24 Et fecit quod malum eſt coram Domino. Non receſſit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael. 25 Ipſe reſtituit terminos Iſrael, ab introitu Emath, uſque ad mare ſolitudinis, juxta ſermonem Domini Dei Iſrael, quem locutus eſt per ſervum ſuum Jonam filium Amathi prophetam, qui erat de Geth, quæ 26 eſt in Opher. Vidit enim Dominus afflictionem Iſrael amaram nimis, & quòd conſumpti eſſent uſque ad clauſos carcere, & extremos, & non eſſet qui auxiliaretur Iſraeli. 27 Nec locutus eſt Dominus ut deleret nomen Iſrael de ſub cœlo, ſed ſalvavit eos in manu Jeroboam filii Ioas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν. 15 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησε μετὰ Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, (α) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (β) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων 16 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' 17 αὐτοῦ. Καὶ ἔζησεν (γ) Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραήλ, πεντεκαίδεκα ἔτη. 18 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμεσσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν 19 τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' (δ) αὐτὸν σύστρεμμα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχίς· καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ 20 εἰς Λαχίς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἦραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 21 Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς (ε) ἑκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ (ζ) ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμεσσίου. 22 Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν (η) Αἰλὼθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 23 Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Ἀμεσσίου (θ) υἱῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς (ι) Ἰωὰς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ (κ) τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος. 24 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ 25 ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Αὐτὸς ἀπέστησε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἰμὰθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἀραβά, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ (λ) ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνᾶ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ (μ) 26 Γεθχοφέρ. Ὅτι εἶδε κύριος τὴν ταπείνωσιν Ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, καὶ (ν) ὀλιγοστοὺς συνεχομένους, καὶ ἐσπανισμένους, καὶ ἐγκαταλελειμμένοις, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ Ἰσραήλ. 27 Καὶ οὐκ ἐλάλησε κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς (ξ) διὰ χειρὸς Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ἰοάς.

14 Et cepit aurum, & argentum, & omnia vaſa inventa in domo Domini, & in theſauris domûs regis, & (e) filios commiſtionum: & revertit in Samariam. 15 Et reliqua verborum Joas, quæcunq; fecit in potentatu ſuo, quæ bellavit cum Ameſſia rege Juda, nónne hæc ſcripta in libro verborum dierum regibus Iſrael? 16 Et dormivit Joas cum patribus ſuis: & ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael: & regnavit Hieroboam filius ejus pro eo. 17 Et vixit Ameſſias filius Joas rex Juda, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Joachaz rex Iſrael, quinq; & decem annos. 18 Et reliqua verborum Ameſſiæ, et omnia quæcunq; fecit, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierũ regib⁹ Juda? 19 Et conjuraverunt ſuper eum conjurationem in Hieruſalem: & fugit in Lachis: & miſerunt poſt eum in Lachis: & occiderunt eum ibi. 20 Et tulerunt cum ſuper equos: & ſepultus eſt in Hieruſalem cum patribus ſuis in civitate David. 21 Et aſſumpſit omnis populus Juda Azariam (& ipſe filius ſex & decem annorum) & regnare fecerunt eum pro patre ejus Ameſſia. 22 Hic ædificavit Æloth, & reſtituit eam ipſi Juda, poſtquàm dormivit rex cum patribus ſuis. 23 In anno quinto & decimo Ameſſiæ filii Joas regis Juda regnavit Hieroboam filius Joas ſuper Iſrael in Samaria quadraginta & unum annos. 24 Et fecit malum in conſpectu Domini: non receſſit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael. 25 Ipſe (f) amovit terminum Iſrael ab introitu Æmath uſque ad mare ipſius Araba, juxta verbum Domini Dei Iſrael, quod locutus eſt in manu ſervi ſui Jonæ filii Amathi prophetæ, qui de Gethchopher. 26 Quoniam vidit Dominus humiliationem Iſrael amaram valdè, & paucos, clauſos, (g) & rarefactos, & derelictos: & non erat qui auxiliaretur Iſrael. 27 Et non locutus eſt Dominus delere ſemen Iſrael de ſub cœlo. Et ſalvavit eos per manum Hieroboam filii Joas.

MS.A. (α) οὐχ ἰδοὺ ταῦτα (β) ἐν βιβλίῳ (γ) Ἀμεσίας (δ) αὐτὸν συστράτευμα ἐν (ε) ἓξ καὶ δέκα (ζ) ἐβασίλευσεν αὐτὸς ἀντὶ (η) Ἐλώθ, καὶ ἀπέστρεψεν (θ) υἱοῦ Ἰωὰς βασιλέως (ι) Ἰωὰς βασιλέως Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰσραὴλ (κ) τεσσεράκοντα (λ) ὃς ἐλάλησεν (μ) Γεθαχοβέρ. (ν) ὀλιγοστοὺς συγκεχυμένους, καὶ ἐσπανισμένους, (ξ) ἐν χειρὸς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ונסיב ית כל דהבא וכספא וית כל מניא דאשתכחו בית מקדשא דיי ובגנזי בית מלכא וית 14
בני רברביא ותב לשמרון: ושאר פתגמי יהואש די עבד וגבורתיה ודאגיח עם אמציה 15
מלך שבטא דבית יהודה הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל:
ושכיב יהואש עם אבהתוהי ואתקבר בשמרון עם מלכי ישראל ומלך ירבעם בריה 16
תחותוהי: וחיא אמציהו בר יואש מלך שבטא דבית יהודה בתר דמית יהואש בר 17
יהואחז מלכא דישראל חמש עסרי שנין: ושאר פתגמי אמציה הלא אנון כתיבין 18
על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה: ומרדו עלוהי מרדא בירושלם ואפך 19
ללכיש ושלחו בתרוהי ללכיש וקטלוהי תמן: ונטלו יתיה על סוסותא ואתקבר 20
בירושלם עם אבהתוהי בקרתא דדוד: ודברו כל עמא דיהודה ית עזריה והוא בר 21
שית עסרי שנין ואמליכו יתיה תחות אבוהי אמציהו: הוא בנה ית אילת ואתיבה 22
לבית יהודה בתר דשכיב מלכא עם אבהתוהי: בשנת חמש עסרי שנין לאמציה 23
בר יואש מלך שבטא דבית יהודה מלך ירבעם בר יואש מלכא דישראל בשמרון
ארבעין וחדא שנין: ועבד דביש קדם יי לא סטא מכל חובי ירבעם בר נבט 24
דחיב ית ישראל: הוא אתיב ית תחום ישראל ממעלנא דחמת עד ימא דמישרא 25
כמא דמלל יי אלהא דישראל די מלל ביד עבדיה יונה בר אמתי נביא די מגת חפר:
ארי גלי קדם יי שעבודא דישראל תקיף לחדא ואנון מטלטלין ושביקין ולית 26
דסעיד לישראל: ולא הוה רעוא קדם יי לממחי ית שמא דישראל מתחות שמיא 27
ופרקנון על ידי ירבעם בר יואש:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

14 Et accepit omne aurum & argentum, & omnia vaſa quæ inventa ſunt in domo ſanctuarii Domini, & in theſauris domus regis, & filios magnatum; & rediit in Somron. 15 Et reliquum verborum Joas quæ fecit, & fortitudo ejus, & quomodo congreſſus eſt cum Amaſziah rege trib⁹ domus Jehudah, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum Iſrael? 16 Et cubuit Joas cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Somron cum regibus Iſrael: & regnavit Jarabgham filius ejus pro eo. 17 Et vixit Amaſziah filius Joas rex tribus domus Jehudah, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Jehoahhaz regis Iſrael, quindecim annis. 18 Et reliquum verborum Amaſziah, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum domus Jehudah? 19 Et conjuraverunt in eum conjurationem in Jeruſalem, & vertit terga ad Lachis, & miſerunt ad eum in Lachis, & occiderunt illum ibi. 20 Et portaverunt illum ſuper equos, & ſepultus eſt in Jeruſalem cum patribus ſuis in urbe David. 21 Et acceperunt omnis populus *Jehudah* Ghazariah, & ipſe filius erat ſexdecim annorum, & regem crearunt illum pro patre ſuo Amaſziah. 22 Ipſe ædificavit Eilath, & reſtituit illam domui Jehudah, poſtquàm cubuit rex cum patribus ſuis. 23 Anno decimo quinto annorum Amaſziah filii Joas regis tribus domus Jehudah regnavit Jarabgham filius Joas regis Iſrael in Somron quadraginta & uno annis. 24 Et fecit quod malum erat ante Dñm, non declinavit ab omnib⁹ peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecerat Iſrael. 25 Ipſe reſtituit terminum Iſrael ab introitu Hhamath uſque ad mare planitiei, ſicut locutus fuerat Dñs Deus Iſrael, *qui locutus eſt per manum ſervi ſui* Jonah *filii* Amithai *prophetæ* qui erat de Gath-Hhepher. 26 Quia revelata fuerat ante Dominum ſervitus Iſrael dura valdè, & erant diſperſi & deſerti, neque erat qui auxiliaretur Iſrael. 27 Et non fuit voluntas Domino delere nomen Iſrael ne [*eſſet*] ſub cœlis, & liberavit illos per *manus* Jarabgham filii Joas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܢܣܒ ܟܠܗ ܕܗܒܐ ܘܣܐܡܐ܂ ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܘܒܒܝܬ * 14
ܓܙܐ ܕܡܠܟܐ܂ ܘܒܢܝ ܥܪܒܝܐ܂ ܘܗܦܟ ܠܫܡܪܝܢ܂ * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܗܘܐܫ 15
ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ܂ ܘܓܢܒܪܘܬܗ܂ ܘܐܝܟܢܐ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܢܝܗ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܫܟܒ ܝܗܘܐܫ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ܂ ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܝܢ 16
ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܡܠܟ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ܂ * ܘܚܝܐ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ 17
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܚܡܫܬܥܣܪܐ
ܫܢܝܢ܂ * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܡܘܨܝܐ܂ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܢܝܗ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ܂ 18
* ܘܡܪܕܘ ܒܗ ܡܪܕܐ ܒܐܘܪܫܠܡ܂ ܘܥܪܩ ܠܗ ܠܠܟܝܫ܂ ܘܫܕܪܘ ܒܬܪܗ ܠܠܟܝܫ 19
ܘܩܛܠܘܗܝ ܬܡܢ܂ * ܘܫܩܠܘܗܝ ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܥܠ ܣܘܣܝܐ܂ ܘܐܬܩܒܪ ܒܐܘܪܫܠܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ 20
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ܂ * ܘܕܒܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܥܘܙܝܐ܂ ܘܗܘ ܒܪ ܫܬܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ܂ 21
ܘܐܡܠܟܘܗܝ ܚܠܦ ܐܡܘܨܝܐ ܐܒܘܗܝ܂ * ܗܘ ܒܢܐ ܠܐܝܠܬ܂ ܘܐܗܦܟܗ ܠܝܗܘܕܐ܂ ܒܬܪ 22
ܕܫܟܒ ܡܠܟܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ܂ * ܒܫܢܬ ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܠܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ 23
ܕܝܗܘܕܐ܂ ܡܠܟ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܒܫܡܪܝܢ
ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ܂ * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ܂ ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ 24
ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܒܗܘܢ ܗܠܟ܂ * ܗܘ ܐܗܦܟ ܬܚܘܡܐ ܠܐܝܣܪܝܠ 25
ܡܢ ܡܥܠܢܐ ܕܚܡܬ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܝܡܐ ܕܥܪܒܐ܂ ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܗ ܝܘܢܢ ܒܪ ܡܬܝ ܢܒܝܐ ܕܡܢ ܓܬ ܚܦܪ܂ * ܡܛܠ 26
ܕܚܙܐ ܡܪܝܐ ܫܘܥܒܕܗ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܕܡܪܝܪ ܗܘ ܛܒ܂ ܘܠܝܬ ܐܚܝܕ ܘܫܒܝܩ܂ ܘܠܝܬ ܕܡܥܕܪ
ܠܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܠܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܡܥܛܝܘ ܫܡܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܬܚܝܬ ܫܡܝܐ܂ ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ 27
ܒܐܝܕܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܝܗܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ܂

* Ábſtulit totum aurum & argentum, omni- 14
áque vaſa quæ reperta fuerunt in domo Do-
mini & in theſauro regis, gentémque pro-
miſcuam, & reverſus eſt in Samariam. Re- 15
liquæ res geſtæ Jehuaſi, quicquid fecit, for-
titudo ejus, utque pugnavit contra Amo-
ſiam regem Juda; ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Iſraelis. Demum obiit Ie- 16
huas cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in
Samaria cum regibus Iſraelis: regnavítque
Ierobaam filius ejus poſt eum. Vixit autem 17
Amoſia filius Ioaſi rex Iuda, poſt obitum
Iehuaſi filii Iehuahazi regis Iſrael, quinde-
cim annis. Reliqua geſta Amoſiæ, ecce ſcripta 18
ſunt in libro annalium regum Iudæ. Sediti- 19
one contra eum concitatâ in Ieruſalem, fu-
git in Lachis: at mittentes poſt eum in La-
chis, ibi trucidârunt illum; Et aſportantes 20
eum redierunt ſuper equos. Et cùm ſepultus
fuiſſet in Ieruſalem cum patribus ſuis in
civitate David, Adduxerunt univerſus po- 21
pulus Iudæ Oziam natum ſexdecim annos,
& regem creârunt eum pro Amoſia patre
ſuo. Is ædificavit Ilath, & frequentem *(vel* 22
tutum) reddidit Iudam poſtquam occubuit
rex cum patribus ſuis. Anno decimoquinto 23
Amoſiæ filii Ioaſi regis Iuda, regnavit Iero-
baam filius Iehuaſi filii Iehuahazi regis Iſ-
rael in Samaria, quadraginta & uno annis.
Is fecit quod malum erat coram Domino 24
neque deflexit ab omnibus peccatis Iero-
baami filii Nabati, qui peccare fecit Iſra-
elem; ſed in iiſdem ambulavit. Is etiam ter- 25
minum Iſraeli reſtituit ab ingreſſu Hemath
uſque ad mare Arabæ, juxta ſermonem Do-
mini Dei Iſraelis, quem locutus fuerat per
ſervum ſuum Jonan filium Mathai prophe-
tam, qui erat è Gad-hephar. Siquidem vi- 26
derat Dominus depreſſionem Iſraelis eſſe ni-
mis acerbam, nec ullum adeſſe qui ligaret
neque ſolveret, nec qui opem ferret Iſra-
eli. Et *quia* nondum decreverat Domi- 27
nus delere nomen Iſraelis ſub cœlo, libe-
ravit eos per manum Ierobaami filii Iehuaſi
filii Iehuahazi.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخذ جميع الذهب والفضة * وجميع الانية التي وجدت في بيت الرب وفي خزانة الملك * 14
وبني عروبا * ورجع الى سمرين * وساير امور ياهواس * وكل شي صنع * وجبروته وقتاله اموصيا 15
ملك يهودا * فانه مكتوب في سفر بيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع ياهواس 16
مع ابايه * ودفن في سمرين مع ملوك بني اسرائيل * وملك بعده يوربعام ابنه * وعاش 17
اموصيا بن يواس ملك يهودا من بعد ان مات ياهواس بن ياهوحاز ملك اسرائيل * خمس
عشر سنة * وساير امور اموصيا * فانه مكتوب في سفر بيامين الذي لملوك يهودا * 18
* وتمردوا عليه تمردا باورسليم * فهرب الى لخيس * فارسلوا وراه الى لخيس وقتلوه هناك * 19
* وحملوه وجاوا به على الخيل * فدفنوه في اورسليم مع ابايه في قرية داود * واخذ جميع 20 21
الشعب الذي ليهودا عوزيا * وهو ابن ستة عشر سنة * فملكوه مكان اموصيا ابيه * وهو 22
الذي بنا ايلة * وابنها لليهود من بعد ان اضطجع الملك مع ابايه * وفي سنة خمس 23
عشر من ملك اموصيا بن يواس ملك يهودا * ملك يربعام بن ياهواس بن ياهوحاز ملك
اسرائيل بسمرين * احدى واربعين سنة * وصنع السو قدام الله * ولم يعدل عن جميع 24
خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي باسرائيل * وبها سلك * وهو رد تخوم اسرائيل من 25
مدخل حماه الى بحر عارابا * مثل قول الرب اله اسرائيل الذي تكلم به على لسان عبده
يونان بن متي النبي الذي من جاد جلعاد * من اجل انه ابصر الرب استعباد اسرائيل 26
شديدا جدا * وليس لهم من ينقذ ولا من يخلص * ولا احد يعينهم ممن تحت السماء *
* فخلصهم بيد يوربعام بن ياهواس بن ياهوحاز * 27

* *Raptiſque toto auro & argento, cunctis* 14
vaſis quæ inventa fuerunt in æde Domi-
ni & in theſauro regio, necnon filiis
Arubæ, reverſus eſt Samariam. Re- 15
liqua geſta Jehuaſi, quicquid fecit,
fortitudo, & bellum ejus contra A-
moſiam regem Judæ; ſcripta ſunt in
libro chronicorum regum Iſraelis. Oc- 16
cumbente Jehuaſo cum majoribus ſuis,
& in Samaria cum regibus Iſraelitis
ſepulto, regnavit poſt ipſum Jerobaam
filius ejus. Vixit autem Amoſia Joaſi 17
filius rex Judæ poſtquam mortuus eſt
Jehuas Jehuhazi filius rex Iſraelis,
quindecim annos. Reliqua geſta Amo- 18
ſiæ ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Juda. Conjurationem contra 19
hunc fecerant in Jeruſalem, quarè fu-
gæ ſe dedit Lachis: mittentes poſt eum
in Lachis, illic interfecerunt eum; Tum 20
equis vectum & aſportatum ſepelierunt
in Jeruſalem cum patribus ejus in ci-
vitate David. Deinde accipiens totus 21
Judæ populus Oziam ſexdecim annos
natum, regem conſtituerunt eum loco
Amoſiæ patris ejus. Is Ailam extru- 22
xit & Judæis legavit poſtquam occu-
buiſſet rex cum majoribus ſuis. An- 23
no decimoquinto regni Amoſiæ filii Jo-
aſi regis Juda, regnavit Jerobaam fi-
lius Jehuaſi filii Jehuhazi regis Iſrael
in Samaria, annos quadraginta unum.
Perperàm ſe geſſit coram Deo, nec abſ- 24
tinuit ab omnibus peccatis Jerobaami
filii Nabati qui peccaverat in Iſraele,
ſed in iis inceſſit. Idem quoq; reſtituit 25
limites Iſraelis ab ingreſſu Hamath uſ-
que ad mare Arabæ, ſecundùm ſer-
monem Domini Dei Iſraelis, quem lo-
cutus fuerat per linguam ſervi ſui Jo-
nan filii Mathai prophetæ, qui erat è
Gad Galaadis. Videns enim Dominus 26
atrociſſimam Iſraelitarum ſervitutem, &
neminem eis eſſe vindicem aut ſerva-
torem, neminémque ex his qui ſub
cœlo ſunt, opem illis ferre; Serva- 27
vit eos per manum Jerobaami filii Je-
huaſi filii Jehuhazi.

,ejus fortitudo &,fecit quæ omnia & ,Jarobham *verborum reſidnum Et*
28 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
Jehudah ipſi Chamath & Dammeſec reſtituit qua & ,pugnavit qua
אֲשֶׁר־נִלְחָם וַאֲשֶׁר הֵשִׁיב אֶת־דַּמֶּשֶׂק וְאֶת־חֲמָת לִיהוּדָה
dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,Iſrael in
בְּיִשְׂרָאֵל הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
cum ,ſuis patribus cum Jarobham *Jacuitque* ? Iſrael regum
29 לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו עִם
.eo pro ejus filius Zechariah regnavitque :Iſrael regibus
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XV. טו

regnavit ,Iſrael regis Jarobham anno ,ſeptimo & vigeſimo anno In
1 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
annorum ſedecim Filius .Jehudah regis Amaſiah filius Hazariah
2 עֲזַרְיָה בֶן־אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
regnavit annis duobus & quinquaginta & *,ipſum regnando in* erat
הָיָה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ
fecit Et .Jeruſalaim de Jecholiahu ejus matris nomen & : Jeruſalaim in
3 בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכָלְיָהוּ מִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ
.ejus pater Amaſiahu fecerat quæ omnia Juxta ,Domini oculis in rectum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃
,immolantes populus adhuc *:receſſerunt* non excelſa Veruntamen
4 רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים
fuit & ,regem Dominus percuſſit Et .excelſis in *ſuffientes &*
5 וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי
; libera domo in habitavit & *,ſuæ mortis* diem ad uſque leproſus
מְצֹרָע עַד־יוֹם מֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחָפְשִׁית
.terræ populum judicans domum ſuper regis filius Jotham &
וְיוֹתָם בֶּן־הַמֶּלֶךְ עַל־הַבַּיִת שֹׁפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃
ipſa nónne ,fecit quæ omnia & ,Hazariahu *verborum reſiduum* Et
6 וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם
Jacuitque ? Jehudah regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta
7 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב
ſuis patribus cum eum ſepelierunt & :ſuis patribus cum Hazariah
עֲזַרְיָה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו
anno In .eo pro ejus filius Jotham regnavitque : David civitate in
8 בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
regnavit ,Jehudah regis Hazariahu anno ,octavo & trigeſimo
שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לַעֲזַרְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
.menſibus ſex Someron in Iſrael ſuper Jarobham fili⁹ Zechariahu
זְכַרְיָהוּ בֶן־יָרָבְעָם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃
:ejus patres fecerunt quemadmodum ,Domini oculis in malum Fecitque
9 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccatis à declinavit non
לֹא סָר מֵחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
,Jabes filius Sallum eum adverſus conjuravit Et .Iſrael
10 אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו שַׁלֻּם בֶּן־יָבֵשׁ
.eo pro regnavit & :eum occidit & *,populi oppoſito ex* eum percuſſit &
וַיַּכֵּהוּ קָבָל־עָם וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce ,Zechariahu *verborum reſiduum* Et
11 וְיֶתֶר דִּבְרֵי זְכַרְיָה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
Domini verbum Hoc .Iſrael regum dierum verborum
12 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ הוּא דְבַר־יְהוָה
tibi ſedebunt *quartorum* Filii :dicendo ,Jehu ad fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־יֵהוּא לֵאמֹר בְּנֵי רְבִיעִים יֵשְׁבוּ לְךָ
regnavit Jabes filius Sallum ita fuitque :Iſrael thronum ſuper
13 עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל וַיְהִי־כֵן׃ שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ מָלַךְ
regnavit & ,Jehudah regis Huzijah anno ,none & trigeſimo anno in
בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה לְעֻזִּיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
.Someron in dierum *menſe*
יֶרַח־יָמִים בְּשֹׁמְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

28 Reliqua autem ſermonum Jeroboam, & univerſa quæ fecit, & fortitudo ejus quâ præliatus eſt, & quomodò reſtituit Damaſcum & Emath Judæ in Iſrael, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regũ 29 Iſrael? Dormivítque Jeroboam cum patribus ſuis regibus Iſrael, & regnavit Zacharias filius ejus pro eo.

CAP. XV.

1 ANno vigeſimoſeptimo Jeroboam regis Iſrael, regnavit Azarias fili⁹ Amaſiæ regis Ju- 2 da. Sedecim annorũ erat cùm regnare cœpiſſet, & quinquaginta duobus annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris 3 ejus Jechelia de Jeruſalem. Fecítque quod erat placitum coram Domino, juxta omnia quæ 4 fecit Amaſias pater ejus. Veruntamen excelſa non eſt demolitus: adhuc populus ſacrificabat, & adolebat incenſum 5 in excelſis. Percuſſit autem Dominus regem, & fuit leproſus uſque in diem mortis ſuæ, & habitabat in domo libera ſeorſúm: Joatham verò filius regis gubernabat palatium, & 6 judicabat populum terræ. Reliqua autem ſermonũ Azariæ, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Ver- 7 borum dierum regum Juda? Et dormivit Azarias cum patribus ſuis: ſepeliérúntque eum cum majoribus ſuis in civitate David, & regnavit Joathan fi- 8 lius ejus pro eo. Anno trigeſimo octavo Azariæ regis Juda, regnavit Zacharias filius Jeroboam ſuper Iſrael in Sa- 9 maria ſex menſibus. Et fecit quod malum eſt coram Domino, ſicut fecerant patres ejus: non receſſit à peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fe- 10 cit Iſrael. Conjuravit autem contra eum Sellum fili⁹ Jabes: percuſſítque eum palàm, et interfecit, regnavítque pro eo. 11 Reliqua autem verborum Zachariæ, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum re- 12 gum Iſrael? Iſte eſt ſermo Domini, quem locut⁹ eſt ad Jehu, dicens; Filii tui uſque ad quartam generationem ſedebunt ſuper thronum Iſrael. Factúm- 13 que eſt ita. Sellum filius Jabes regnavit trigeſimo nono anno Azariæ regis Juda: regnavit autem uno menſe in Samaria.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησε, καὶ ὅσα ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἰμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων 29 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ, (ο) καὶ ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

MS.A. (ο) καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ιε΄.

1 ἘΝ ἔτει εἰκοστῷ καὶ (α) ἑβδόμῳ τῷ Ἱεροβοὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἀζα- 2 ρίας υἱὸς Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (β) πεντηκονταδύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα (γ) τῇ μητρὶ αὐτοῦ 3 Ἱεχελία ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε (δ) τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα 4 ἐποίησεν Ἀμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν, (ε) ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε 5 καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Καὶ ἥψατο κύριος (ζ) τὸν βασιλέα, καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας (η) θανάτου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀφφουσώθ· καὶ (θ) Ἰωάθαμ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ (ι) κρίνων τὸν λαὸν 6 τῆς γῆς. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (κ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμε- 7 ρῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων (λ) αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς 8 αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (μ) ὀγδόῳ τῷ Ἀζαρίου βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν (ν) Ζαχαρίας υἱὸς Ἱεροβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σα- 9 μαρείᾳ ἑξάμηνον. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη (ξ) ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν 10 Ἰσραήλ. Καὶ συνεστράφησαν ἐπ᾽ αὐτὸν Σελλοὺμ υἱὸς (ο) Ἰαβὶς καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν Κεβλαὰμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἐβασί- 11 λευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (π) Ζαχαρίου, ἰδού εἰσι γεγραμμένα (ρ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν 12 Ἰσραήλ. Ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς (σ) Ἰοὺ, λέγων, Υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί 13 σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ· καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ Σελλοὺμ υἱὸς (τ) Ἰαβὶς ἐβασίλευσεν. καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (υ) ἐννάτῳ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε (φ) Σελλοὺμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

MS.A. (α) ἑβδόμῳ ἔτει τῷ (β) πεντήκοντα καὶ δύο (γ) μητρὶ αὐτοῦ (δ) τὸ ἀγαθὸν ἐν (ε) ὅτι (ζ) τοῦ βασιλέως, (η) θανάτου· καὶ (θ) Ἰωάθαν (ι) κρίνων (κ) ἐν βιβλίῳ (λ) αὐτοῦ, * ἐν πόλει Δαυίδ, (μ) ὀγδόῳ ἔτει τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως (ν) Ἀζαρίας (ξ) ἀπὸ ἁμαρτιῶν (ο) Ἀβεὶς, καὶ Κεβλαάμ· καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν κατέναντι τοῦ λαοῦ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ Σελλοὺμ ἐβασίλευσεν (π) Ἀζαρίου, ἰδοὺ ἐστιν (ρ) ἐπὶ βιβλίου (σ) Ἰηοῦ, (τ) Ἰαβεὶς ἐβασίλευσεν. ἐν ἔτει (υ) ἐνάτῳ τοῦ * Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα (φ) Σελλοὺμ ὀκτὼ ἡμέρας ἐν

Et reliqua verborum Hieroboam, & omnia quæcunq; fecit, & potentatus ejus, quæcunq; bellavit, et quæcunq; reſtituit, Damaſcum, & Æmath ipſi Juda in Iſrael, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Iſrael? Et dormivit Hieroboam cum patribus ſuis cum regibus Iſrael: & regnavit Zacharias filius ejus pro eo. 28 29

CAP. XV.

IN anno vigeſimo, & ſeptimo Hieroboam regis Iſrael, regnavit (a) Azarias filius Ameſſiæ regis Juda. Filius ſex & decem annorum erat in regnando ipſum: et quinquaginta duos annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Hiechelia de Hieruſalem. Et fecit rectum in oculis Domini, juxta omnia quæ fecerat Ameſſias pater ejus. Veruntamen excelſa non ſuſtulit: adhuc populus ſacrificabat, & adolebant in excelſis. Et tetigit Dominus regem, & fuit leproſus uſq; ad diem mortis ſuæ: & regnavit in domo (b) Apphuſoth. Et Joatham filius regis ſuper domum judicans populum terræ. Et reliqua verborum Azariæ, & omnia quæcunq; fecit, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda? Et dormivit Azaria cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David: & regnavit Joatham filius ejus pro eo. In anno trigeſimo & octavo Azariæ regis Juda regnavit Zacharias filius Hieroboam ſuper Iſrael in Samaria ſex menſes. Et fecit malum in oculis Domini, ſicut fecerant patres ejus: non receſſit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael. Et (c) conjuraverunt ſuper eum Sellum filius Jabis. Et percuſſerunt eum Ceblaam, & occiderunt eum. Et regnavit pro eo. Et reliqua verborum Zachariæ, ecce ſunt ſcripta in libro Verborum dierum regibus Iſrael. (d) Verbum Domini, quod locutus eſt ad Ihu, dicens; Filii quarti ſedebunt tibi ſuper thronum Iſrael: & factum eſt ſic. Et Sellum filius Jabis (e) regnavit. Et in anno trigeſimo & nono Azariæ regis Juda regnavit Sellum menſem dierum in Samaria. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 ושאר פתגמי ירבעם וכל דעבד וגבורתיה דאגיח ודאתיב ית דמשק וית חמת לדבית
29 יהודה בישראל הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל : ושכיב ירבעם
עם אבהתוהי עם מלכי ישראל ומלך זכריה בריה תחותוהי :

טו

1 בשנת עשרין ושבע שנין לירבעם מלכא דישראל מלך עזריה בר אמציה מלך שבטא
2 דבית יהודה : בר שית עסרי שנין הוה כד מלך וחמשין ותרתין שנין מלך בירושלם
3 4 ושום אמיה יכליה מירושלם : ועבד דכשר קדם יי ככל דעבד אמציה אבוהי : לחוד
5 במתא לא עטרא עוד כען מדבחין ומסקין בוסמא על במתא : ואיתי יי מכתש על מלכא
והוה סגיר עד יום מותיה ויתב בר מן ירושלם ויותם בר מלכא ממנא על ביתא דאן ית
6 עמא דארעא : ושאר פתגמי עזריהו וכל די עבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא
7 למלכי דבית יהודה : ושכיב עזריה עם אבהתוהי וקברו יתיה עם אבהתוהי בקרתא
8 דדוד ומלך יותם בריה תחותוהי : בשנת תלתין ותמני שנין לעזריה מלך שבטא דבית
9 יהודה מלך זכריה בר ירבעם על ישראל בשמרון שתא ירחין : ועבד דביש קדם יי כמא
10 דעבדו אבהתוהי לא סטא מחובי ירבעם בר נבט דחיב ית ישראל : ומרד עלוהי שלום
11 בר יבש ומחהי קדם עמא וקטליה ומלך תחותוהי : ושאר פתגמי זכריה הא אנון כתיבין
12 על ספרא פתגמי יומיא למלכי ישראל : הוא פתגמא דיי די מלל עם יהוא למימר
13 בנין רביעאין יתבון לך על כורסי מלכותא דישראל והוה כן : שלום בר יבש
מלך בשנת תלתין ותשע שנין לעזריה מלך שבטא דבית יהודה ומלך ירח
יומין בשמרון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reliquum verborum Jarabgham, & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus 28 qua congreſſus fuerit, & reſtituerit Dammeſeq & Hhamath, viris domus Jehudah in Iſrael; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum Iſrael? Et cubuit Jarabgham cum patribus ſuis cum regibus 29 Iſrael: & regnavit Zechariah filius ejus pro eo.

CAP. XV.

ANno vicesimo ſeptimo annorum Jarabgham regis Iſrael regnavit 1 Ghazariah filius Amaſziah rex tribus domus Jehudah. Filius ſedecim an- 2 norum erat quando regnavit, & quinquaginta & duobus annis regnavit in Jeruſalem: & nomen matris ejus Jechaliah de Jeruſalem. Et fecit quod 3 rectum erat ante Dñm, juxta omnia quæ fecit Amaſziah pater ejus. Ve- 4 runtamen excelſa non receſſerunt: adhuc uſq; [*populus*] ſacrificabat & adolebat aromata ſuper excelſa. Et adduxit Dñs plagam ſuper regem, & 5 fuit leproſus uſq; ad diem mortis ſuæ, & ſedit extra Jeruſalem: & Jotham filius regis præpoſitus erat ſuper domum, judicans populum terræ. Et re- 6 liquum verborum Ghazariah, & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et cubuit Ghazariah 7 cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum cum patrib⁹ ejus in civitate David: & regnavit Jotham filius ejus pro eo. Anno triceſimo & octavo anno- 8 rum Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Zachariah filius Jarabgham ſuper Iſrael in Somron ſex menſibus. Et fecit quod malum erat 9 ante Dominum, ſicut fecerant patres ejus: non declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael. Et conjuravit in illũ Sallum 10 filius Jabes: & percuſſit illum coram populo, & occîdit illum, & regnavit pro eo. Et reliquum verborum Zachariah, ecce illa ſcripta ſunt in li- 11 bro verborum dierum regum Iſrael. Hoc eſt verbum Domini quod locu- 12 tus fuerat cum Jehu, dicendo: Filii quarti ſedebunt tibi ſuper ſolium regni Iſrael: & fuit ſic. Sallum filius Jabes regnavit anno triceſimo & nono 13 annorum Ghazariah regis tribus domus Jehudah, & regnavit menſem dierum in Somron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܐܝܟ ܕܐܬܟܬܫ ܘܐܗܦܟ 28
ܠܕܪܡܣܘܩ ܘܠܚܡܬ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܫܟܒ ܝܘܪܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 29
ܘܡܠܟ ܙܟܪܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܦܣܘܩܐ * ܣܗ *

* ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܫܢܝܢ ܠܝܘܪܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܠܟ ܥܘܙܝܐ ܒܪ 1
ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܫܬܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ. ܟܕ ܡܠܟ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܬܝܢ 2
ܫܢܝܢ. ܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܝܟܠܝܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ 3
ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܐܡܘܨܝܐ ܐܒܘܗܝ. * ܒܪ ܡܢ ܕܒܚܐ ܠܐ ܐܥܒܪ. ܘܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܡܕܒܚܝܢ 4
ܗܘܘ. ܘܡܣܝܡܝܢ ܒܣܡܐ ܥܠ ܥܠܘܬܐ. * ܘܡܚܝܗܝ ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܗܘܐ ܓܪܒܐ ܥܕܡܐ 5
ܠܝܘܡܐ ܕܡܝܬ. ܘܝܬܒ ܒܒܝܬܐ ܡܛܫܝܐ. ܘܝܘܬܡ ܒܪ ܡܠܟܐ ܪܒ ܒܝܬܐ. ܕܝܢ ܗܘܐ
ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܥܘܙܝܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ 6
ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܥܘܙܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ 7
ܐܒܗܘܗܝ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܠܟ ܝܘܬܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܡܢܐ 8
ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܠܟ ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܝܘܪܒܥܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ.
ܫܬܐ ܝܪܚܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ 9
ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫ ܥܠܘܗܝ ܫܠܘܡ 10
ܒܪ ܝܒܝܫ. ܘܩܛܠܗ ܒܩܘܒܠ ܥܡܐ. ܘܡܝܬܗ. ܘܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ 11
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܙܟܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܠܡܬ 12
ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ ܠܝܗܘ. ܕܒܢܝܐ ܕܪܒܝܥܝܐ ܢܬܒܘܢ ܠܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܘܗܘܐ ܗܟܢܐ. * ܘܫܠܘܡ ܒܪ ܝܒܝܫ. ܐܡܠܟ ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ 13
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܟ ܝܪܚ ܝܘܡܝܢ. ܒܫܡܪܝܢ.

28 Reliqua geſtorum Jerobaami, quicquid fecit fortitudo ejus, utque pugnavit, & reſtituit Damaſcum & Hemath Iſraeli; ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 29 Poſtea occubuit Jerobaam cum patribus ſuis, & ſepultus eſt cum patribus ſuis, cum regibus Iſraelis: regnavítque Zacharia filius ejus poſt ipſum,

CAP. XV.

1 ANno vigeſimoſeptimo Jerobaami regis Iſrael, regnavit Ozia filius Amoſiæ regis Juda. 2 Natus erat ſexdecim annos quando regnavit, & quinquaginta duos annos regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Jechania è Jeruſalem. 3 Fecítque quod rectum erat coram Domino, ut Amoſia pater ejus. 4 Veruntamen altaria non abſtulit, quin populus adhuc ſacrificabant & thura ponebant ſuper altaria. 5 Hunc regem percuſſit Dominus, fuítque leproſus uſque ad diem obitûs, ideóque latenter habitabat: Jotham verò filius regis, œconomus, jus dicebat populo terræ. 6 Reliquæ res geſtæ Oziæ, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Juda. 7 Occubuit autem Ozia cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum cum patribus ejus in civitate Davidis: regnavítque Iotham filius ejus poſt ipſum. 8 Anno trigeſimooctavo Oziæ regis Iuda, regnavit Zacharia filius Ierobaami ſuper Iſraelem in Samaria, ſex menſibus. 9 Et mala perpetravit coram Domino, prout fecerat pater ejus; neque declinavit ab omnibus peccatis Ierobaami filii Nabati qui peccare fecerat Iſraelem. 10 Conſpiravit autem in eum Salum Iabiſi filius, & percutiens eum ſpectante populo, interfecit illum, & regnavit poſt ipſum. 11 Reliquæ res geſtæ Zachariæ, ecce ſcriptæ ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 12 Sic expletum fuit verbum Domini, quod dixerat ad Iehu, filios ſcilicet quartanos tibi ſeſſuros ſuper ſolium Iſraelis: & ita evenit. 13 Itaque Salum Iabiſi filius regnavit anno trigeſimonono Oziæ regis Iuda: cúmq; menſem dierum regnâſſet in Samaria,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وساير امور يوربعام * وكل الذي صنع * وجبروته وقتاله * ورده دمشق وحماة الى اسرائيل * 28
فانها مكتوبة في سفر بنيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع يوربعام مع ابايه * ودفن 29
معهم مع ملوك بني اسرائيل * وملك زخريا ابنه بعده *

* الفصل الخامس عشر *

* وفي السنة السابعة والعشرين من ملك يوربعام ملك اسرائيل * ملك عوزيا بن اموصيا ملك 1
يهودا * وهو ابن ستة عشر سنة يوم ملك * واقام ملكا باورشليم اثنين وخمسين سنة * واسم امه 2
يكليا من اورشليم * وصنع حسنا قدام الرب مثل اموصيا ابيه * لكن الصواعد لم يبعدها * 3 4
والشعب بعد كانوا يذبحون ويضعون البخور على الصواعد * فضرب الله الملك * فكان ابرص 5
الى يوم مات * فقعد في البيت مخفيا * ويوتام بن الملك رييس البيت كان يدبر الشعب * وساير 6
امور عوزيا وكلما صنع * فمكتوب في سفر اخبار ملوك يهودا * واضطجع عوزيا مع ابايه * 7
ودفن معهم في قرية داود * وملك يوتام ابنه بعده * وفي سنة ثمان وثلثين من ملك عوزيا 8
ملك يهودا * ملك زخريا بن يوربعام على آل اسرائيل بشمرين * واقام ملكا ست سنين * وصنع 9
السوء قدام الله * كمثل ما صنع ابوه * ولم يعدل من جميع خطايا يوربعام بن ناباط التي خطي
باسرائيل * ومرد عليه شالوم بن يابيس * وضربه بين يدي الشعب فقتله وملك بعده * وساير 10 11
امور زخريا فانه مكتوب في سفر اخبار ملوك اسرائيل * وتم قول الرب لياهو * انه يملك من 12
ولدك اربعة على بني اسرائيل * وكان الامر على ما قال الرب * واما شالوم بن يابيس * فملك 13
في سنة تسع وثلثين لملك عوزيا ملك يهودا * وملك شهرا بشمرين *

28 *Reliqua geſta Jerobaami, quicquid fecit, fortitudo ejus, ac bella ipſius, & qualiter Damaſcum & Hamath reſtituerit Iſraelitis; ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Iſraelis.* 29 *Occumbente verò Jerobaamo cum majoribus ſuis, & cum iis, nempe cum Regibus Iſraelitarum ſepulto, regnavit Zacharia filius ejus poſt ipſum.*

CAP. XV.

1 *ANno vigeſimoſeptimo regni Jerobaami regis Iſraelis, regnavit Ozia filius Amoſiæ regis Judæ,* 2 *Quum decimumſextum annum ageret eo die quo regnum occupavit: manſit autem rex in Jeruſalem quinquaginta duobus annis: & nomen matris ejus, Jechania ex Jeruſalem.* 3 *Is rectè ſe geſſit coram Domino ſicut Amoſia pater ſuus.* 4 *Verùm excelſa non amovit, & populus adhuc ſacrificabant & ponebant incenſum ſuper excelſa.* 5 *Percuſſit autem Dominus hunc regem, fuítque leproſus uſque ad diem obitûs, ſedebátque domi occultus: & Jotham filius regis præfectus domûs populum regebat.* 6 *Reliquæ res geſtæ Oziæ, & quicquid fecit, ſcripta ſunt in libro hiſtoriarũ regum Juda.* 7 *Occumbente Oziâ cum majoribus ſuis, & cum iis in civitate Davidis ſepulto, regnavit Jotham filius ejus poſt ipſum.* 8 *Anno trigeſimooctavo regni Oziæ regis Juda, regnavit Zacharia filius Jerobaami ſuper Iſraelitas in Samaria, manſítque rex ſex annis.* 9 *Hic ſceleratè ſe geſſit coram Deo, utì ſe geſſerat pater ejus: non enim deflexit ab omnibus peccatis Jerobaami filii Nabati, quæ commiſerat in Iſraelem.* 10 *Contra hunc rebellavit Salum Jabiſi filius, & percutiens eum in præſentia populi, occîdit eum, & regnavit poſt ipſum.* 11 *Reliquæ res geſtæ Zachariæ, ſcriptæ ſunt in libro hiſtoriarum regum Iſraelis.* 12 *Et completus eſt ſermo Domini ad Jehu, quòd ſcilicet regnaturi ſunt è filiis tuis quatuor ſuper filios Iſrael: cum enim res habuit exitum, quem Dominus prædixerat.* 13 *At verò Salum Jabiſi filius regnum occupavit anno trigeſimonono regni Oziæ regis Juda: cúmque menſem regnâſſet in Samaria,*

מלכים ב : טו

,Someron venitque :Tirſah de Ghadi filius Menachem aſcendit Et
14 וַיַּעַל מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי מִתִּרְצָה וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן
,eum interemit & :Someron in Jabes filium Sallum percuſſit &
וַיַּךְ אֶת־שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ בְּשֹׁמְרוֹן וַיְמִיתֵהוּ
qua ,ejus ligatio & ,Sallum *verborum reſiduum Et* .eo pro regnavitque
15 וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי שַׁלּוּם וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר
regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce ,conjuravit
קָשָׁר הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
qui omnes & ,Tipſach Menachem percuſſit Tunc .Iſrael
16 יִשְׂרָאֵל׃ אָז יַכֶּה־מְנַחֵם אֶת־תִּפְסַח וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־
:percuſſit & ,aperuerat non quia ,Tirſah à ejus terminos & ,ea in
בָּהּ וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ מִתִּרְצָה כִּי לֹא פָתַח וַיַּךְ אֵת
anno ,nono & trigeſimo anno In .ſcidit ejus prægnantes omnes
17 כָּל־הֶהָרוֹתֶיהָ בִּקֵּעַ׃ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה
Iſrael ſuper Ghadi filius Menachem regnavit ,Jehudah regis Hazariah
לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי עַל־יִשְׂרָאֵל
non :Domini oculis in malum Fecitque .Someron in annis decem
18 עֶשֶׂר שָׁנִים בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא־
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccatis *deſuper* receſſit
סָר מֵעַל חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא
ſuper Aſſur rex Pul Venit.ſuis diebus omnibus Iſrael
19 אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּל־יָמָיו׃ בָּא פוּל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־
exiſtendum ad ,argenti talenta mille Pul ipſi Menachem dedit & ,terram
הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מְנַחֵם לְפוּל אֶלֶף כִּכַּר־כָּסֶף לִהְיוֹת
.ejus manu in regnum roborandum ad ,ſecum ejus *manus*
יָדָיו אִתּוֹ לְהַחֲזִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ׃
pollentes omnes ſuper ,Iſrael ſuper argentum Menachem *fecit exire* Et
20 וַיֹּצֵא מְנַחֵם אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כָּל־גִּבּוֹרֵי
viro ,argenteos ſeclos quinquaginta Aſſur regi *dandum ad* ,*potentia*
הַחַיִל לָתֵת לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים כֶּסֶף לְאִישׁ
.terra in ibi ſtetit non & ,Aſſur rex eſt reverſus & :*uni*
אֶחָד וַיָּשָׁב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא־עָמַד שָׁם בָּאָרֶץ׃
ipſa nónne ,fecit quæ omnia & ,Menachem *verborum reſiduum Et*
21 וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַחֵם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם
Jacuitque ? Iſrael regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta
22 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב
ejus filius Pechachiah regnavit & : ſuis patribus cum Menachem
מְנַחֵם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ פְּקַחְיָה בְנוֹ
,Jehudah regis Hazariah anno quinquageſimo anno In .eo pro
23 תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת חֲמִשִּׁים שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה
Someron in Iſrael ſuper Menachem filius Pechachiah regnavit
מָלַךְ פְּקַחְיָה בֶן־מְנַחֵם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
receſſit non :Domini oculis in malum Fecitque .annis duobus
24 שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר
.Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobham peccatis *à*
מֵחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
eum percuſſit & ,ejus *triſtata* Remaliahu filius Pechach eum *ſuper ligavit* Et
25 וַיִּקְשֹׁר עָלָיו פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ שָׁלִישׁוֹ וַיַּכֵּהוּ
;Arjeh cum & ,Arghob cum *regis* domus palatio in Someron in
בְשֹׁמְרוֹן בְּאַרְמוֹן בֵּית־מֶלֶךְ אֶת־אַרְגֹּב וְאֶת־הָאַרְיֵה
,eum interfecit & :Ghilhaditarum filiis de viri quinquaginta eo cum &
וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי גִלְעָדִים וַיְמִתֵהוּ
omnia & ,Pechachiah *verborum reſiduum Et* .eo pro regnavitque
26 וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי פְקַחְיָה וְכָל־
regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce ,fecit quæ
אֲשֶׁר עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
Hazariah anno ,ſecundo & quinquageſimo anno In .Iſrael
27 יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה לַעֲזַרְיָה
Iſrael ſuper Remaliahu filius Pechach regnavit ,Jehudah regis
מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ עַל־יִשְׂרָאֵל
.annis viginti Someron in
בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים שָׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

14 Et aſcendit Manahē fili⁹ Gadi de Therſa: venítque in Samariam, & percuſſit Sellum filiū Jabes in Samaria, & interfecit 15 eum, regnavítque pro eo. Reliqua autē verborum Sellū, & conjuratio ejus, per quā tetendit inſidias, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierū 16 regum Iſrael? Tunc percuſſit Manahem Thapſam, & omnes qui erant in ea, & terminos ejus de Therſa: noluerant enim aperire ei: & interfecit omnes prægnantes ejus, & ſcidit eas. 17 Anno trigeſimo nono Azariæ regis Juda, regnavit Manahem filius Gadi ſuper Iſrael decem 18 annis in Samaria. Fecítque quod erat malum coram Domino: non receſſit à peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael cunctis dieb⁹ 19 ejus. Veniebat Phul rex Aſſyriorum in terram, et dabat Manahē Phul mille talenta argenti, ut eſſet ei in auxilium, & fir-20 maret regnum ejus. Indixítq; Manahem argentum ſup Iſrael cunctis potentibus et divitib⁹, ut daret regi Aſſyriorū, quinquaginta ſiclos argenti p ſingulos: reverſúſque eſt rex Aſſyriorum, & non eſt moratus 21 in terra. Reliqua autem ſermonum Manahē, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum dierum regū 22 Iſrael? Et dormivit Manahem cum patribus ſuis: regnavítque Phaceia filius ejus pro eo. 23 Anno quinquageſimo Azariæ regis Juda, regnavit Phaceia filius Manahem ſuper Iſrael in 24 Samaria biennio. Et fecit quod erat malum coram Domino: non receſſit à peccatis Jeroboam filii Nabat, qui pec-25 care fecit Iſrael. Conjuravit autem adverſùs eum Phacee filius Romeliæ, dux ejus, & pcuſſit eum in Samaria in turre domûs regiæ, juxta Argob, & juxta Arie, & cum eo quinquaginta viros de filiis Galaaditarum, & interfecit eum, re-26 gnavítque pro eo. Reliqua autem ſermonum Phaceia, & univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum 27 dierum regum Iſrael? Anno quinquageſimo ſecundo Azariæ regis Juda, regnavit Phacee filius Romeliæ ſuper Iſrael in Samaria viginti annis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ ἀνέβη Μαναὴμ υἱὸς (χ) Γαδδὶ ἐκ Θαρσιλὰ, ϗ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, ϗ ἐπάταξε τὸν Σελλοὺμ υἱὸν (ψ) Ἰαβὶς ἐν Σαμαρείᾳ, ϗ 15 ἐθανάτωσεν (ω) αὐτόν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλοὺμ, ϗ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ (α) ἣ συνεστράφη, ἰδού εἰσι γεγραμμένα (β) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσ-16 ραήλ. Τότε ἐπάταξε (γ) Μαναὴμ ϗ τὴν Θερσὰ ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, ϗ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ Θερσὰ, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὴν, ϗ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας 17 ἀνέῤῥηξε. Ἐν ἔτει τριακοστῷ ϗ (δ) ἐννάτῳ τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ (ε) ἐν 18 Σαμαρείᾳ δέκα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξή-19 μαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φουὰ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν, ϗ (ζ) Μαναὴμ ἔδωκε τῷ Φουὰ χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ (η) μετ' 20 αὐτοῦ. Καὶ ἐξήνεγκε Μαναὴμ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ πᾶν δυνατὸν (θ) ἰσχύϊ, δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πεντήκοντα (ι) σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνί. ϗ ἀπέστρεψε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, ϗ οὐκ ἔστη ἐκεῖ 21 ἐν τῇ γῇ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (κ) Μαναὴμ ϗ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (λ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (μ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; 22 Καὶ ἐκοιμήθη (ν) Μαναὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἐβασίλευσε (ξ) Φακεσίας υἱὸς 23 αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ Ἀζαρίου (ο) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε (π) Φακεσίας υἱὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν 24 Σαμαρείᾳ (ρ) δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρ-25 τε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ὁ τριστάτης αὐτοῦ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Ἀργὸβ ϗ μετὰ τοῦ (σ) Ἀρία, ϗ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα (τ) ἄνδρες ἀπὸ τῶν τετρακοσίων, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, 26 ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (†) Φακεσίου ϗ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδού εἰσι γεγραμμένα (υ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ. 27 Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ ϗ δευτέρῳ τοῦ Ἀζαρίου (φ) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσιν ἔτη.

Et aſcendit Manaem filius Gaddi de(ſ) Tharſila, & venit in Samariam, & percuſſit Sellum filium Jabis in Samaria, & occidit (g) eum. 14 *Et reliqua verborum Sellum, & conjuratio ejus, quam conjuravit, ecce ſunt ſcripta in libro Verborum dierum regibus Iſrael.* 15 *Tunc percuſſit (h) Manaem & ipſam Therſa, & omnia quæ in ea, & terminos ejus de Therſa; quoniam non (i) aperuerant ei: & percuſſit eam, & prægnantes diſcidit.* 16 *In anno trigeſimo & nono Azariæ regis Juda regnavit Manaem filius Gaddi ſuper Iſrael in Samaria decem annos.* 17 *Et fecit malum in oculis Domini: non receſſit ab omnibus peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael.* 18 *In diebus ejus aſcendit Phua rex Aſſyriorum ſuper terram. Et Manaem dedit ipſi Phua mille talenta argenti, ut eſſet manus ejus (k) ſecum.* 19 *Et extraxit Manaem argentum ſuper Iſrael, ſuper omnem potentem facultate, ad dandum regi Aſſyriorum, quinquaginta ſiclos viro uni. Et revertit rex Aſſyriorum, & non ſtetit ibi in terra.* 20 *Et reliqua verborum Manaem, & omnia quæcunq; fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Iſrael?* 21 *Et dormivit Manaem cum patribus ſuis: & regnavit Phaceſias filius ejus pro eo.* 22 *In anno quinquageſimo Azariæ regis Juda regnavit Phaceſias filius Manaem ſuper Iſrael in Samaria duos annos.* 23 *Et fecit malum in oculis Domini: non receſſit à peccatis Hieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael.* 24 *Et conjuravit ſuper eum Phacee filius Rhomeliæ triſtata ejus: & percuſſit eum in Samaria ante domum regis cum Arbog, & cum Aria, & ſecum quinquaginta viri de (l) quadringentis, & interfecit eum: & regnavit pro eo.* 25 *Et reliqua verborum Phaceſiæ, & omnia quæcunq; fecit, ecce ſunt ſcripta in libro Verborum dierum regibus Iſrael.* 26 *In anno quinquageſimo & ſecundo Azariæ regis Juda regnavit Phacee filius Rhomeliæ ſuper Iſrael in Samaria viginti annos.* 27

MS.A. (χ) Γεδδεὶ ἐκ Θερσιλὰ, (ψ) Ἰαβεὶς (ω) αὐτὸν, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ (α) ἣν συνεστράφη, (β) ἐπὶ βιβλίου (γ) Μαναὴν τὴν Θαιρὰ (δ) ἐνάτῳ Ἀζαρία βασιλέως Ἰούδα ϗ ἐβασίλευσεν Μαναὴν (ε) δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ (ζ) Μαναὴν (η) σὺν αὐτῷ, τοῦ ἐνισχῦσαι τὸ βασίλειον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐξήνεγκεν (θ) ἐν ἰσχύει, (ι) σίκλους ἀργυρίου τῷ (κ) Μαναὴν (λ) οὐχὶ ταῦτα (μ) ἐπὶ βιβλίου (ν) Μαναὴν (ξ) Φακείας υἱὸς Μαναὴν ἀντ' αὐτοῦ. (ο) βασιλέως (π) Φακείας υἱὸς Μαναὴν (ρ) * δέκα ἔτη. (σ) Ἀριὲ, (τ) ἄνδρας (†) Φακείου (υ) ἐπὶ βιβλίου (φ) βασιλέως

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וסליק מנחם בר גדי מתרצה ואתא לשמרון ומחא ית שלום בר יביש בשמרון
15 וקטליה ומלך תחותוהי : ושאר פתגמי שלום ומרדיה די מרד הא אנון כתיבין על ספרי
16 פתגמי יומיא למלכי ישראל : בכין מחא מנחם ית תפסח וית כל די בה וית תחומהא
17 מתרצה ארי לא פתחת תרעהא לאשלמא ומחה וית כל מעדיתהא בזע : בשנת
תלתין ותשע שנין לעזריה מלך שבטא דבית יהודה מלך מנחם בר גדי על ישראל עסר
18 שנין בשמרון : ועבד דביש קדם יי לא סטא מעל חובי ירבעם בר נבט דחיב ית ישראל
19 כל יומוהי : אתא פול מלכא דאתור על ארעא ויהב מנחם לפול אלף ככרין דכסף
20 לאשלמא ידוהי עמיה לאתקפא מלכותא בידיה : ורמא מנחם ית כספא על ישראל ועל
כל גברי חילא למתן למלכא דאתור חמשין סלעין דכסף לגברא חד ותב מלכא דאתור
21 ולא אנזיק תמן בארעא : ושאר פתגמי מנחם וכל די עבד הלא אנון כתיבין על ספר
22 פתגמי יומיא למלכי ישראל : ושכיב מנחם עם אבהתוהי ומלך פקחיה בריה תחותוהי :
23 בשנת חמשין שנין לעזריה מלך שבטא דבית יהודה מלך פקחיה בר מנחם על
24 ישראל בשמרון תרתין שנין : ועבד דביש קדם יי לא סטא מחובי ירבעם בר נבט דחיב
25 ית ישראל : ומרד עלוהי פקח בר רמליהו גבריה ומחהי בשמרון באדרון בית מלכא
26 ית ארגוב וית אריא ועמיה חמשין גברא מבני גלעדאי וקטליה ומלך תחותוהי : ושאר
פתגמי פקחיה וכל די עבד הא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל :
27 בשנת חמשין ותרתין שנין לעזריה מלך שבטא דבית יהודה מלך פקח בר רמליהו על
ישראל בשמרון עסרין שנין :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et aſcendit Menahhem fili⁹ Gadi de Thirſzah, & venit in Somron, & percuſſit Sallum filium Jabes in Somron, & occîdit illum, & regnavit pro eo. 14 Et reliquum verborum Sallum, & conjuratio ej⁹ quam conjuravit, ecce illa ſcripta ſunt in *libris* verborum dierum regum Iſrael. 15 Tunc percuſſit Menahhem Thiphzah & omnes qui erant in ea, & omnes termines ejus à Thirſzah, quia non aperuerat portam ad pacem ineundam, & percuſſit illam, & omnes prægnantes ejus diffidit. 16 Anno tricefimo nono annorum Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Menahhem filius Gadi ſup Iſrael decē annis in Somron. 17 Et fecit quod malū erat ante Dn̄m: non declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael omnib⁹ dieb⁹ ſuis. 18 Venit Pul rex Athur contra terram, & dedit Menahhem Pulo mille talenta argenti ad pacificandas manus ipſius ſecum, ut firmaret regnum in manu ſua. 19 Et impoſuit Menahhem argentum Iſraeli & omnib⁹ potentib⁹ ſubſtantiâ ad dandum regi Athur, quinquaginta ſiclos argenti viro cuique, & rediit rex Athur, & non nocuit ibi in terra. 20 Et reliquum verborum Menahhem, & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum Iſrael? 21 Et cubuit Menahhem cum patribus ſuis, & regnavit Pekahhiah filius ejus pro eo. 22 Anno quinquageſimo annorum Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Pekahhiah filius Menahhem ſuper Iſrael in Somron duobus annis. 23 Et fecit quod malum erat ante Dominum: non declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael. 24 Et conjuravit contra eum Pekahh filius Remaliahu baro ejus, & percuſſit illum in Somron in conclavi domus regis cum Argob & Arjeh, & cum eo quinquaginta viri de filiis *Gilghadæorum*, & occidit illum, & regnavit pro eo. 25 Et reliquum verborum Pekahhiah, & omnia quæ fecit, ecce illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum Regum Iſrael. 26 Anno quinquageſimo & ſecundo annorum Ghazariah regis tribus domus Jehudah, regnavit Pekahh fili⁹ Remaliah ſuper Iſrael in Somron viginti annis. 27

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܣܠܩ ܡܢܚܝܡ ܒܪ ܓܕܝ ܡܢ ܬܪܨܐ. ܘܥܠ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܫܠܘܡ ܒܪ ܝܒܝܫ
15 ܒܫܡܪܝܢ. ܘܩܛܠܗ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܠܘܡ. ܘܩܛܪܐ ܕܩܛܪ. ܗܐ
16 ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܗܝܕܝܢ ܡܚܐ ܡܢܚܝܡ ܠܬܦܣܚ
17 ܘܠܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ̇. ܘܠܬܚܘܡܝܗ̇ ܡܢ ܬܪܨܐ. ܥܠ ܕܠܐ ܦܬܚܘ ܠܗ ܬܪܥܐ. ܘܚܪܒܗ̇.
ܘܠܟܠܗܝܢ ܒܛܢܬܗ̇ ܨܪܐ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
18 ܐܡܠܟ ܡܢܚܝܡ ܒܪ ܓܕܝ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ. ܥܣܪ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܟܠܗܘܢ
19 ܝܘܡܘܗܝ. * ܘܐܬܐ ܦܘܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܝܗܒ ܡܢܚܝܡ ܠܦܘܠ. ܐܠܦ
20 ܟܟܪܝܢ ܕܟܣܦܐ. ܕܢܗܘܐ ܐܝܕܗ ܥܡܗ. ܘܢܚܝܕ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܐܦܩ ܡܢܚܝܡ ܥܠ
ܐܝܣܪܝܠ ܟܣܦܐ. ܥܠ ܟܠ ܥܬܝܪܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܢܬܠ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܚܡܫܝܢ ܡܬܩܠܝܢ
21 ܕܟܣܦܐ ܥܠ ܓܒܪܐ ܚܕ. ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܠܐ ܩܡ ܬܡܢ ܒܐܪܥܐ. * ܘܫܪܟܐ
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܢܚܝܡ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ
22 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܡܢܚܝܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܦܩܚܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܫܢܬ
23 ܚܡܫܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܦܩܚܝܐ ܒܪ ܡܢܚܝܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܒܫܡܪܝܢ.
24 ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ
25 ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܢܫ ܥܠܘܗܝ ܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܓܢܒܪܗ. ܘܡܚܝܗܝ ܒܫܡܪܝܢ
ܒܐܦܕܢܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܕܒܪ ܠܐܪܓܘܒ ܘܠܐܪܝܐ. ܘܥܡܗ ܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܒܢܝ
26 ܓܠܥܕ. ܘܩܛܠܗ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܦܩܚܝܐ. ܘܟܠ ܡܕܡ
27 ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡܝ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܫܢܬ ܚܡܫܝܢ
ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܠܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ
ܒܫܡܪܝܢ. ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ.

14 Aſcendens Mahanim filius Gadi è Terſa, & Samariam ingreſſus, percuſſit Salum Jabiſi filium in Samaria, eoque interfecto regnavit poſt ipſum. 15 Reliqua geſtorum Salum, & conſpiratio quam fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 16 Tunc percuſſit Mahanim Taphſahum & quotquot erant in ea, necnon confinia ejus à Terſa; eò quòd non aperuiſſent ei portam: vaſtavit eam, & omnes gravidas ejus exenteravit. 17 Anno trigeſimonono Oziæ regis Juda regnavit Mahanim filius Gadi ſuper Iſraelem in Samaria, decem annos. 18 Fecítque quod malum erat coram Domino, nec deflexit à peccatis Ierobaami filii Nabati qui peccare fecerat Iſraelem, cunctis diebus ſuis. 19 Invadente autem Phule rege Athur terram *illam*, dedit Mahanim ipſi Phuli mille argenti talenta, ut opem ſibi ferret, regnúmque per eum obtineret. 20 (Quam pecuniam ut daret regi Athur, indixit Mahanim Iſraeli, *nempè* ditioribus terræ, quinquagenos argenti ſiclos in virũ unumquemque) reverſúſque eſt rex Athur, nec ſubſtitit ibi in *ea* regione. 21 Reliqua geſtorum Mahanimi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 22 Poſthæc occubuit Mahanim cum patribus ſuis, & regnavit Phecahia filius ejus poſt ipſum. 23 Anno quinquageſimo Oziæ regis Iuda, regnavit Phecahia filius Mahanimi ſuper Iſraelem in Samaria, duobus annis. 24 Fecítque quod malum erat coram Domino, neque declinavit à peccatis Ierobaami filii Nabati qui peccare fecerat Iſraelem. 25 Conſpirans autem in eum Phecah filius Romeliæ heros ejus, interfecit eum in Samaria, in palatio regio: ductis enim ſecum Regaob & Ani cum quaquaginta viris è filiis Gelaad, interfecit eum, & regnavit poſt ipſum. 26 Reliqua geſtorum Phecahiæ, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Iſraelis. 27 Anno quinquageſimo ſecundo Oziæ regis Juda, regnavit Phecah Romeliæ filius ſuper Iſraelem in Samaria, viginti annos.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * وصعد محنين بن جادي من ترصا * فدخل سمرين * وضرب سالوم بن يابيس * وقتله
15 وملك بعده * وساير امور سالوم * وتمرده الذي تمرد عليه * فانه مكتوب في سفر بيامين
16 الذي لملوك اسراييل * عند ذلك ضرب محنين تفساح وكل الذي فيها * وتخومها من
17 ترصا * لما لم يفتحوا له الباب * فاخربها وبعج جميع النساء الحوامل * وفي سنة تسع وثلثين
من ملك عوزيا ملك يهودا * ملك محنين بن جدي على اسراييل بسمرين * واقام ملكا عشر
18 سنين * وصنع السوء قدام الله * ولم يعدل عن خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي
19 باسراييل جميع ايامه * فاتي فول ملك الموصل على الارض * فاعطي محنين فول الف قنطار
20 فضة * لتكون يده معه حتي ياخذ المملكة بيده * والقي محنين على اسراييل فضة * على
جميع اغنياء الشعب في كل الارض * خمسين مثقالا فضة على كل رجل * ليعطي فول الملك *
21 ورجع ملك الموصل * ولم يقيم علي البلاد * وساير امور محنين * وكل الذي صنع * فانه
22 مكتوب في سفر بيامين الذي لملوك اسراييل * واضطجع محنين مع ابايه * وملك بعده
23 ابنه فقحيا * وفي السنة الخمسين من ملك عوزيا ملك يهودا * ملك فقحيا بن محنين على
24 اسراييل بسمرين * واقام ملكا سنتين اثنتين * وصنع السوء قدام الله * ولم يعدل عن
25 خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي باسراييل * وتمرد عليه فقاح بن رومليا جبار * وقتله
بسمرين في قصر الملك * وساق لروعاب واني ومعهما خمسين رجلا من بني جلعاد * فقتله
26 وملك مكانه * وساير امور فقحيا * وجميع الذي صنع * فمكتوب في سفر اخبار ملوك
27 اسرايل * في اثني وخمسين سنة لعوزيا ملك يهودا * ملك فقاح بن رومليا علي اسرايل بسمرين
عشرين سنة *

14 *Aſcendit Mahanin Gadi filius è Therſa, & Samariam ingreſſus percuſſit Salumem Jabiſi filium, eoque perempto regnavit poſt ipſum.* 15 *Reliquæ res geſtæ Salumis, & conjuratio quâ rebellavit in illum, ſcriptæ ſunt in libro chronicorum regum Iſraelis.* 16 *Tunc percuſſit Mahanin Taphſahum & quicquid erat in ea, & limites ejus à Terſa, quia non aperuerant ei portam; vaſtavit eam, & mulieres omnes prægnantes diffidit.* 17 *Anno trigeſimonono regni Oziæ regis Judæ, regnavit Mahanin filius Gadi ſuper Iſraelem in Samaria, manſitque rex annis decem.* 18 *Sceleratè ſe geſſit coram Deo, nec receſſit à peccatis Jerobaami filii Nabati qui peccavit in Iſraelem, cunctis diebus ſuis.* 19 *Aggrediente autem Phule rege Mauſel regionem illam, dedit Mahanin Phuli mille quintalia argenti, quatenus eſſet ſibi adjumento ut regnum manu ſuâ occuparet.* 20 *Impoſuit verò Mahanin Iſraelitis opulentioribus quibuſque populi,* quî erant *in tota ea regione pecuniã,* nimirum *quinquagenos argenti ſiclos cuilibet viro, quam daret Phuli regi: reverſúſque eſt rex Mauſel, nec manſit in ea regione.* 21 *Reliquæ res geſtæ Mahanini, & omnia quæ fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum, regum Iſraelis.* 22 *Mahanino cum majoribus ſuis occumbente, regnavit poſt eum filius ejus Phecahia.* 23 *Anno quinquageſimo regni Oziæ regis Juda, regnavit Phecahia filius Mahanini ſuper Iſraelem in Samaria, manſitque rex annis duobus.* 24 *Sceleratè ſe geſſit coram Deo, neque divertit à criminibus Jerobaami filii Nabati qui peccavit in Iſraelem.* 25 *Contra hunc conjurans Phecah filius Romeliæ heros ipſius, interfecit eum in Samaria in palatio regio: ductis enim Rogab & Ani, & cum his quinquaginta viris è filiis Galaad, interfecit eum, & regnum occupavit loco ipſius.* 26 *Reliquæ res geſtæ Phecahiæ, & omnia quæ fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Iſraelis.* 27 *Anno quinquageſimo ſecundo Oziæ regis Juda, regnavit Phecah filius Romeliæ ſuper Iſraelem in Samaria, annis viginti.*

Jarobham peccatis à receſſit non:Domini oculis in malum Fecitque
28 ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מן־חטאות ירבעם
regis Pechach diebus In .Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filii
29 בן־נבט אשר החטיא את־ישראל׃ בימי פקח מלך
& ,Hijon tulit & ,Aſſur rex pileſer--Tiglath venit Iſrael
ישראל בא תגלת פלאסר מלך אשור ויקח את־עיון ואת־
& ,Chaſor & ,Chedes & ,Janoach & ,mahachah Beth Abel
אבל בית־מעכה ואת־ינוח ואת־קדש ואת־חצור ואת־
eos tranſtulit &:Naphthali terram omnem ,Galilah & ,Ghilhad
הגלעד ואת־הגלילה כל ארץ נפתלי ויגלם
filium Pecach *ſuper* Elah filius Hoſeah *ligatione ligavit* Et .Aſſur in
30 אשורה׃ ויקשר־קשר הושע בן־אלה על־פקח בן־
anno in ,eo pro regnavitque ,eum occidit &,eum percuſſit &,Remaliahu
רמליהו ויכהו וימיתהו וימלך תחתיו בשנת
omnia & ,Pecach *verborum reſiduum Et* .Huzzijah filii Jotham vigeſimo
31 עשרים ליותם בן־עזיה׃ ויתר דברי פקח וכל־
regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa ecce ,fecit quæ
אשר עשה הנם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי
,Iſrael regis Remaliahu filii Pecach ſecundo anno In .Iſrael
32 ישראל׃ בשנת שתים לפקח בן־רמליהו מלך ישראל
quinque & viginti Filius .Jehudah regis Huzziahu filius Jotham regnavit
33 מלך יותם בן־עזיהו מלך יהודה׃ בן־עשרים וחמש
:Jeruſalaim in regnavit annis ſedecim & ,*ipſum regnando in* erat annorum
שנה היה במלכו ושש עשרה שנה מלך בירושלם
oculis in rectum fecit Et .Sadoc filia Jeruſah ejus matris nomen &
34 ושם אמו ירושא בת־צדוק׃ ויעש הישר בעיני
Veruntamen .fecit ,ejus pater Huzzijahu fecit quæ omnia juxta:Domini
35 יהוה ככל אשר־עשה עזיהו אביו עשה׃ רק
:excelſis in *ſuffientes &* ,*immolantes* populus adhuc ;*receſſerunt* non excelſa
הבמות לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות
verborum reſiduum Et.ſuperiorem Domini domus portam ædificavit ipſe
36 הוא בנה את־שער בית־יהוה העליון׃ ויתר דברי
verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne ,fecit quæ omnia &,Jotham
יותם וכל־אשר עשה הלוא־הם כתובים על־ספר דברי
mittere Dominus cœpit ipſis diebus In ?Jehudah regum dierum
37 הימים למלכי יהודה׃ בימים ההם החל יהוה להשליח
Jacuitque .Remaliahu filium Pecach & ,Aram regem Reſin Jehudah in
38 ביהודה רצין מלך ארם ואת פקח בן־רמליהו׃ וישכב
David civitate in ſuis patrib⁹ cum eſt ſepultus & ,ſuis patrib⁹ cum Jotham
יותם עם־אבתיו ויקבר עם־אבתיו בעיר דוד
.eo pro ejus filius Achaz regnavitque :ſui patris
אביו וימלך אחז בנו תחתיו׃

CAP. XVI. יו

regnavit ,Remaliahu filii Pecach annno decimoſeptimo anno In
1 בשנת שבע־עשרה שנה לפקח בן־רמליהו מלך
Achaz annorum viginti Filius .Jehudah regis Jotham filius Achaz
2 אחז בן־יותם מלך יהודה׃ בן־עשרים שנה אחז
non & :Jeruſalaim in regnavit annis ſedecim & ,*ipſum regnando in*
במלכו ושש־עשרה שנה מלך בירושלם ולא־
David ſicut ſui Dei DOMINI oculis in rectum fecit
עשה הישר בעיני יהוה אלהיו כדוד
ſuum filium etiam & :Iſrael regum via in abiit Et .ejus pater
3 אביו׃ וילך בדרך מלכי ישראל וגם את־בנו
quas ,gentium abominationes ſecundùm ignem per fecit tranſire
העביר באש כתעבות הגוים אשר
immolavit Et .Iſrael filiorum *faciebus* à *eas* DOMINUS expulit
4 הוריש יהוה אתם מפני בני ישראל׃ ויזבח
lignum omne ſubter & ,collibus *ſuper* & ,excelſis in ſuffivit &
ויקטר בבמות ועל־הגבעות ותחת כל־עץ
.*frondoſum*
רענן׃

Verſio VULG. LAT.

28 Et fecit quod erat malum coram
Domino : non receſſit à
peccatis Jeroboam filii Nabat,
29 qui peccare fecit Iſrael. In diebus
Phacee regis Iſrael venit
Theglath-phalaſar rex Aſſur,
& cepit Aion, & Abel Domũ,
Maacha & Janoc , & Cedes,
& Aſor, & Galaad, & Galilæam,
& univerſam terram
Nephthali: & tranſtulit eos in
30 Aſſyrios. Conjuravit autẽ, &
tetendit inſidias Oſee fili⁹ Ela
contra Phacee filiũ Romeliæ,
& percuſſit eum, & interfecit:
regnavítque pro eo vigeſimo
31 anno Joatham filii Oziæ. Reliqua
autem ſermonũ Phacee,
& univerſa quæ fecit, nónne
hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum
dierum regum Iſrael ?
32 Anno ſecundo Phacee, filii
Romeliæ regis Iſrael, regnavit
Joathã filius Oziæ regis Juda.
33 Viginti quinque annorum erat
cùm regnare cœpiſſet, & ſedecim
annis regnavit in Jeruſalem
: nomen matris ejus Jeruſa,
34 filia Sadoc. Fecítque ꝙ
erat placitum coram Domino:
juxta omnia quæ fecerat Ozias
35 pater ſuus, operatus eſt. Veruntamen
excelſa non abſtulit,
adhuc populus immolabat, &
adolebat incenſum in excelſis:
ipſe ædificavit portam domûs
36 Domini ſublimiſſimam. Reliqua
autem ſermonũ Joatham,
& univerſa quæ fecit, nónne
hæc ſcripta ſunt in libro Verborum
37 dierum regum Juda? In
diebus illis cœpit Domin⁹ mittere
in Judam, Raſin regem Syriæ,
& Phacee filiũ Romeliæ.
38 Et dormivit Joatham cum patrib⁹
ſuis, ſepultúſque eſt cum
eis in civitate David patris ſui,
& regnavit Achaz filius ejus
pro eo.

CAP. XVI.

1 ANno decimo ſeptimo Phacee
filii Romeliæ, regnavit Achaz
filius Joatham regis Juda.
2 Viginti annorum erat Achaz
cùm regnare cœpiſſet, et ſedecim
annis regnavit in Jeruſalem
: non fecit quod erat placitũ
in conſpectu Dñi Dei ſui,
3 ſicut David pater ejus. Sed ambulavit
in via regum Iſrael :
inſuper & filium ſuum conſecravit,
transferens per ignem
ſecundùm idola gentium: quæ
diſſipavit Dominus coram filiis
4 Iſrael. Immolabat quoq;
victimas, & adolebat incenſũ
in excelſis, et in collibus, et ſub
omni ligno frondoſo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

28 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου,
οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ
29 υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. Ἐν ταῖς
ἡμέραις Φακεὲ βασιλέως Ἰσραὴλ ἦλθε
Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ
ἔλαβε τὴν Αἰν καὶ (χ) τὴν Ἀβὲλ καὶ τὴν Θαμαα-
χὰ καὶ τὴν Ἀνιὼχ καὶ τὴν Κενὲζ καὶ τὴν Ἀσὼρ καὶ
τὴν (ψ) Γαλαὰν καὶ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσαν γῆν
(ω) Νεφθαλὶ, καὶ ἀπῴκισεν αὐτοὺς εἰς Ἀσσυρίους.
30 Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Ὡσηὲ
υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν
αὐτὸν, καὶ (α) ἐθανάτωσεν, καὶ ἐβασίλευσεν
ἀντ' (β) αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ (γ)
31 Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἀζαρίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Φακεὲ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (δ)
ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
32 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ. Ἐν
ἔτει δευτέρῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου (ε) βασιλεῖ
Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν (ζ) Ἰωάθαμ υἱὸς Ἀζαρίου
33 βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι καὶ
πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ
(η) ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (θ) Ἱερουσὰ
34 θυγάτηρ Σαδώκ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς
ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ἅσα ἐποίησεν
35 Ἀζαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ
οὐκ ἐξῆρεν, (ι) ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ
ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. αὐτὸς ᾠκοδόμησε
36 τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ἐπάνω. Καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων Ἰωάθαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν,
οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (κ) ἐπὶ βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;
37 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος
(λ) ἐξαποστέλλειν ἐν Ἰούδα τὸν Ῥαασσὼν βασιλέα
38 Συρίας, καὶ τὸν Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου. Καὶ
ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων (μ) αὐτοῦ,
καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ
υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et fecit malum in oculis Domini: 28
non receſſit ab omnibus peccatis
Hieroboam filii Nabat, qui peccare
fecit Iſrael. In diebus Phacee 29
regis Iſrael venit Thalgath
Phellaſar rex Aſſyriorum, & cepit
Ain, & Abel, & Thamaacha,
& Anioch, & Cenez, &
Aſor, & (m)Galaan, & Galilæam,
omnem terram Nephthali:
& emigravit eos in Aſſyrios. Et 30
conjuravit conjurationem Oſee filius
Ela ſuper Phacee filium Romeliæ,
& percuſſit eum, & interfecit:
& regnavit pro eo in
anno vigeſimo Joatham filii Azariæ.
Et reliqua verborum Phacee, 31
& omnia, quæcunq; fecit, ecce
hæc ſcripta in libro Verborum
dierum regibus Iſrael. In anno 32
ſecundo Phacee filii Romeliæ regis
Iſrael regnavit Joatham filius
Azariæ regis Juda. Filius 33
viginti & quinq; annorum erat
in regnando ipſum: & ſex &
decem annos regnavit in Hieruſalem:
& nomen matris ejus Hieruſa
filia Sadoc. Et fecit rectum 34
in oculis Domini ſecundũ omnia,
quæcunq; fecerat Azarias pater
ejus. Veruntamen excelſa non 35
abſtulit: adhuc populus ſacrificabat,
& adolebat in excelſis. Hic
ædificavit portã domûs Domini,
(n) quæ ſuprà. Et reliqua verborum 36
Joatham, & omnia quæcunque
fecit, nónne hæc ſcripta in
libro Verborum dierum regibus
Juda? In diebus illis cœpit Dominus 37
emittere in Judam Raaſſon
regem Syriæ, & Phacee filium
Romeliæ. Et dormivit Joatham 38
cum patribus ſuis: & ſepultus
eſt cum patribus ſuis in
civitate David patris ſui. Et
regnavit Achaz filius ejus pro eo.

MS.A. (χ) τὴν Καβὲλ βερμααχὰ καὶ τὴν Ἰανὼχ καὶ (ψ) Γαλαὰδ (ω) Νεφθαλεὶμ, (α) ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ (β) αὐτοῦ καὶ ἐν (γ) *Ἰωνάθαν (δ) ἰδοὺ ἐστὶν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου (ε) βασιλέως (ζ) Ἰωάθαν (η) ἓξ καὶ δέκα (θ) Ἱεροὺς (ι) ὅτι ὁ (κ) ἐπὶ βιβλίου (λ) ἐξαποστέλλειν τὸν (μ) αὐτοῦ, * ἐν πόλει

ΚΕΦ. ιϛʹ.

1 ἘΝ ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου
ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς Ἰωάθαμ βασιλέως
2 Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν (α)
Ἄχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα
ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ
ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου (β)
θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
3 Καὶ ἐπορεύθη ἐν (γ) ὁδῷ βασιλέων Ἰσραήλ,
καί γε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διήγαγεν ἐν πυρὶ, κατὰ
τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος
4 ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυσίαζε
καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν
βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

CAP. XVI.

IN anno ſeptimo et decimo Phacee 1
filii Romeliæ regnavit Achaz
filius Joatham regis Juda. Filius 2
viginti annorum erat Achaz in
regnando ipſum, & ſex & decem
annos regnavit in Hieruſalem.
Et non fecit rectum in oculis
Domini Dei ſui fideliter, ſicut
David pater ejus. Et ambulavit 3
in via regum Iſrael : etiam (a)
filium ſuum traduxit in igne ſecundùm
abominationem gentium,
quas ſuſtulerat Dominus à facie
filiorum Iſrael. Et ſacrificabat , 4
& adolebat in excelſis, & ſuper
colles, et ſub omni ligno frondoſo.

MS.A. (α) Ἀχαὰζ (β) θεοῦ πιστῶς, (γ) ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ βασιλέως Ἰσραήλ,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

28 ועבד דביש קדם יי לא סטא מן חובי ירבעם בר נבט דחיב ית ישראל׃ ביומי פקח
29 מלכא דישראל אתא תגלת פלאסר מלכא דאתור ושבא ית עיון וית אבל בית מעכה
וית ינוח וית קדש וית חצור וית גלעדה וית גלילא כל ארעא שבט נפתלי ואגלינון
30 לאתור׃ ומריד מרדא הושע בר אלה על פקח בר רמליהו ומחהי וקטליה ומלך
31 תחותוהי בשנת עסרין ליותם בר עזיה׃ ושאר פתגמי פקח וכל די עבד הא אנון כתיבין
32 על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃ בשנת תרתין לפקח בר רמליהו מלכא דישראל
33 מלך יותם בר עזיה מלך שבטא דבית יהודה׃ בר עשרין וחמש שנין הוה כד מלך ושית
34 עשרי שנין מלך בירושלם ושום אמיה ירושא בת צדוק׃ ועבד דכשר קדם יי ככל דעבד
35 עזיה אבוהי עבד׃ לחוד במתא לא עטרא עוד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמיא על
36 במתא הוא בנא ית תרע בית מקדשא דיי עלאה׃ ושאר פתגמי יותם וכל די עבד הלא
37 אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי דבית יהודה׃ ביומיא האנון שרי יי לגראה
38 בדבית יהודה רצין מלכא דארם וית פקח בר רמליה׃ ושכיב יותם עם אבהתוהי
ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד אבוהי ומלך אחז בריה תחותוהי׃

יו

1 בשנת שבע עסרי שנין לפקח בר רמליה מלך אחז בר יותם מלך דבית יהודה׃ בר
2 עשרין שנין אחז כד מלך ושית עסרי שנין מלך בירושלם ולא עבד דכשר קדם יי אלהיה
3 כדוד אבוהי׃ ואזל באורח מלכי ישראל ואף ית בריה אעבר בנורא כתועבת עממיא
4 דתריך יי יתהון מן קדם בני ישראל׃ ודבח ואסיק בוסמין על במתא ועל רמתא
ותחות כל אילן עבוף׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fecit quod malum erat ante Dñm: non declinavit à peccatis Jarabgham 28
filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael. In diebus Pekahh regis Iſrael venit 29
Thiglath Pilezzer rex Athur, & captivavit Ghion, & Abel-Beth-Maghachah,
& Janoahh, & Kedes, & Hhaſzor, & Gilghad, & Galil, omnem
terram Naphthali, & migrare fecit eos in Athur. Et conjuravit conjurationem 30
Hoſeagh filius Elah contra Pekahh filium Remaliah, & percuſſit
eum & occidit eum, & regnavit pro eo anno viceſimo Jotham filii Ghuziah.
Et reliquum verborum Pekahh, & omnia quæ fecit, ecce illa ſcripta 31
ſunt in libro verborum dierum regum Iſrael. Anno ſecundo Pekahh 32
filii Remaliahu regis Iſrael, regnavit Jotham filius Ghuziah regis tribus
domus Jehudah. Filius viginti & quinq; annorum erat quando regnavit, 33
& ſedecim annis regnavit in Jeruſalem : & nomen matris eis Jeruſa filia
Szadoq. Et fecit quod rectum erat ante Dñm : juxta omnia quæ fecerat 34
Ghuziah pater ejus, fecit. Veruntamen excelſa non receſſerant ; adhuc 35
uſque populus ſacrificabat & adolebat aromata ſuper excelſa : ipſe ædificavit
portam domus ſanctuarii Dñi ſuperiorem. Et reliquum verborum 36
Jotham, & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum
dierum regum domus Jehudah ? In diebus ipſis cœpit Dñs immittere in 37
populum domus Jehudah Reſzin regem Aram, & Pekahh filium Remaliah.
Et cubuit Jotham cum patribus ſuis, & ſepultus eſt cum patribus 38
ſuis in civitate David patris ſui : & regnavit Ahhaz filius ejus pro eo.

CAP. XVI.

ANno ſeptimodecimo annorũ Pekahh filii Remaliah regnavit Ahhaz 1
filius Jotham regis domus Jehudah. Filius viginti annorum erat Ahhaz 2
cùm regnavit, & ſedecim annos regnavit in Jeruſalem : & non fecit quod
rectum erat ante Dñm Deum ſuum, ſicut David pater ſuus. Sed ambulavit 3
in via regum Iſrael : & etiam filium ſuum tranſire fecit per ignem, ſecundùm
abominationes gentium quas expulerat Dominus à facie filiorum 4
Iſrael. Et ſacrificavit & adolevit aromata ſuper excelſa, & ſuper colles,
& ſub omni arbore frondoſa.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

28 * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܦܢܝ ܡܢ ܚܛܗܘܗܝ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ
29 ܠܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܝܘܡܘܗܝ ܕܦܩܚ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܐ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ.
ܘܕܒܪ ܠܥܝܘܢ. ܘܠܐܒܠ ܡܚܘܠܐ ܘܠܟܠܗ ܒܝܬ ܡܥܟܐ. ܘܠܢܝܚܘܡ. ܘܠܩܕܫ. ܘܠܚܨܘܪ.
30 ܘܠܓܠܥܕ. ܘܠܓܠܝܠܐ. ܘܠܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܫܒܐ ܐܢܘܢ ܠܐܬܘܪ. * ܘܡܪܕ ܗܘܫܥ ܒܪ ܐܠܐ
ܥܠ ܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ. ܘܡܚܝܗܝ. ܘܩܛܠܗ. ܘܐܡܠܟ ܚܠܦܘܗܝ. ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ
31 ܠܝܘܬܡ ܒܪ ܥܘܙܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܦܩܚ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
32 ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܢܩܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܕܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܡܠܟܐ
33 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܝܘܬܡ ܒܪ ܥܘܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ
ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܝܪܘܫܐ ܒܪܬ ܨܕܘܩ.
34 * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܥܘܙܝܐ ܐܒܘܗܝ. * ܒܪܡ. ܒܥܠܬܐ ܠܐ ܐܥܒܪ.
35 ܘܥܡܐ ܥܕܟܝܠ ܡܕܒܚ ܗܘܐ. ܘܡܣܩ ܗܘܐ ܒܣܡܐ ܥܠ ܒܥܠܬܐ. ܘܗܘ ܒܢܐ ܠܬܪܥܐ
36 ܥܠܝܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܬܡ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ
37 ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܢܩܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܫܪܝ ܡܪܝܐ ܠܡܓܪܝܘ ܒܝܗܘܕܐ.
38 ܠܪܨܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ. ܘܠܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܝܘܬܡ ܥܡ
ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܙ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܣܘ * ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܠܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܡܠܟܐ
2 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܐܚܙ ܒܪ ܝܘܬܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܐܚܙ ܟܕ
ܐܡܠܟ. ܘܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ
3 ܐܝܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܐܙܠ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܦ ܒܪܗ. ܐܥܒܪ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ
4 ܢܡܘܣܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܕܒܚ ܘܐܣܩ ܥܠ ܒܥܠܬܐ.
ܘܥܠ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢ ܕܥܒܝ.

Et fecit quod malum erat coram Domino, 28
neque divertit à peccatis Jerobaami filii Na-
bati qui peccare fecerat Iſraelem. In diebus 29
Phecahi regis Iſrael venit Teglath-pala-
ſar rex Athur, & abduxit Jionem, & Abel-
meholam, totámq; Beth-maacham, Niahum,
Cades, Haſur, Gelaad, Galilæam, totámque
terram Nephtali; & captivos duxit eos in
Athur. Fecit autem conſpirationem Hoſea 30
filius Elæ contra Phecahum filium Romeliæ,
& percuſſit ac interfecit eum, regnavítq;
poſt ipſum anno ſecundo Jothami filii Oziæ.
Reliqua geſtorum Phecahi, & quicquid fecit, 31
ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum
Iſraelis. Anno ſecundo Phecahi filii Rome- 32
liæ regis Iſrael, regnavit Jotham filius Oziæ
regis Juda. Vigintiquinque natus erat annos 33
quando regnavit, & ſexdecim annos regna-
vit in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Je-
ruſa filia Sadoc. Fecit quod rectum erat co- 34
ram Domino, quemadmodum fecerat Ozia
pater ejus. Verùm excelsa non abolevit; 35
quin adhuc populus ſacrificabant, & thura
ponebant ſuper altaria. Is ædificavit por-
tam domûs Domini ſuperiorem. Reliqua 36
geſtorum Jothami, & quicquid fecit, ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Judæ.
In diebus illis cœpit Dominus ſtimulare con- 37
tra Judam, Raſanem regem Aram, & Phe-
cahum filium Romeliæ regem Iſraelis. Oc- 38
cumbente verò Jothamo cum patribus ſuis, &
ſepulto cum patribus ſuis in civitate Davi-
dis, regnavit Ahas filius ejus poſt ipſum.

CAP. XVI.

ANno decimooctavo Phecahi filii Rome- 1
liæ, regis Iſrael, regnavit Ahaz filius Jo-
thami regis Juda. Natus erat annos viginti 2
Ahaz quando regnavit, & ſexdecim annis
regnavit in Jeruſalem. Non fecit quod rectum
erat coram Domino Deo ſuo, ſicut David
pater ſuus: Sed ambulavit in via regum Iſ- 3
raelis, quin filium ſuum traduxit per ignem
juxta conſuetudinem gentium quas deleverat
Dominus à conſpectu filiorum Iſrael. Præ- 4
terea ſacrificavit & adolevit ſuper altaria &
ſuper colles, & ſub quacunque arbore con-
denſa.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

28 * وصنع السوء قدام الله * ولم يعدل من خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطي باسرائيل * وفي ايام
29 فقاح جاء تغلتفلسار ملك الموصل * وساق عيون وابل محولا * ولكل بيت معكا * ونياح وقدس *
وحاصور وجلعاد * والجليل * وجميع ارض نفتالي * فاجلاهم الي الموصل * وعرد هوساع بن الا علي
30 فقاح بن روملياء فضربه وقتله وملك بعده في سنة اثنتين من ملك يوثام بن عوزيا * وساير
31 امور فقاح وكل شي صنع * فانها مكتوبة في سفر بنياميين الذي لملوك اسرايل * وفي سنتين
32 من ملك فقاح بن روملياء ملك اسرايل * ملك يوثام بن عوزيا ملك يهودا * وهو ابن خمس
33 وعشرين سنة * واقام ملكا باورشليم ستة عشر سنة * واسم امه ياروسا ابنة صادوق * وصنع حسنا
34 قدام الله * كما صنع عوزيا ابوه * ولكن الصواعد لم يبعدها * وكان الشعب بعد يذبحون ويصعدون
35 بخورات على الصواعد * وهو بني الباب العلوي الذي في بيت الرب * وساير امور يوثام وكل شي
36 صنع * فانه مكتوب في سفر بنياميين الذي لملوك يهودا * وفي تلك الايام ابتدي الرب ان
37 يغري بيهودا راصان ملك الارمن * وفقاح بن روملياء ملك اسرايل * واضطجع يوثام مع ابايه *
38 ودفن معهم في قرية داود * وملك بعده ابنه احاز *

* الفصل السادس عشر *

1 * في السنة الثامنة عشر من ملك فقاح بن روملياء ملك اسرايل * ملك احاز بن يوثام ملك
2 يهودا * وهو ابن عشرين سنة * واقام ملكا باورشليم ستة عشر سنة * ولم يصنع احاز حسنا قدام
3 الله الهه مثل داود ابيه * وسلك ما سلكوا به ملوك اسرايل * وذلك انه القي ابنه في النار
4 مثل سنة الامم التي اباد الله من قدام بني اسرايل * فانه ذبح وبخر على الصواعد وعلي
الروابي * وتحت كل شجر كثيف الاغصان *

His etiam ſceleratè ſe geſſit coram Deo, 28
neque receſſit à peccatis Jerobaami filii
Nabati qui peccaverat in Iſraelem. In 29
diebus Phecahi venit Teglatphalſar rex
Mauſel, abduxitque Jionem, Abel-meho-
lam, totam Beth-maacham, Niahum, Ca-
des, Haſor, Galaad, Galilæam, totámque
terram Nephtali, & captivos duxit eos
ad Mauſel. Porrò Hoſea filius Elæ, con- 30
ſpiratione factâ contra Phecahum Rome-
liæ filium, percuſſit eum, cóque interfecto
regnavit poſt ipſum anno ſecundo regni
Jothami filii Oziæ. Reliquæ res geſtæ 31
Phecahi, & omnia quæ fecit, ſcripta ſunt
in libro chronicorum regum Iſraelis, An- 32
no ſecundo regni Phecahi filii Romeliæ
regis Iſraelis, regnavit Jotham filius O-
ziæ regis Judæ, Quum vigeſimum quin- 33
tum annum ageret: manſitque rex in Je-
ruſalem ſexdecim annis: nomen matris e-
jus, Jaruſa filia Sadoci. Is rectè ſe geſ- 34
ſit coram Deo, utì ſe geſſerat Ozia pater
ejus. Veruntamen excelſa non amovit, 35
ſed populus adhuc ſacrificabant, et thura
ponebant ſuper excelſa. Idem extruxit
portam ſupremam quæ eſt in domo Do-
mini. Reliquæ res geſtæ Jothami, & 36
omnia quæ fecit, ſcripta ſunt in libro chro-
nicorum regum Judæ. Iis diebus cepit 37
Dominus concitare in Judam, Raſanem
regem Armeniæ, & Phecahum filium
Romeliæ regem Iſraelis. Demum occum- 38
bente Jothamo cum patribus ſuis, & unà
cum eis ſepulto in civitate Davidis, re-
gnavit poſt ipſum filius ejus Ahaz.

CAP. XVI.

ANno decimooctavo regni Phecahi 1
filii Romeliæ, regis Iſraelis, regnavit A-
haz filius Jothami regis Judæ, Cùm 2
vigeſimum annum ageret: manſitque rex
in Jeruſalem ſexdecim annos. Non rectè
ſe geſſit Ahaz coram Deo, Deo ſuo, ut
David pater ejus; Sed ambulavit quem- 3
admodum ambulaverunt reges Iſraelis.
Nam filium ſuum in ignem injecit pro
more gentium quas Deus extinxerat à
conſpectu filiorum Iſrael. Et is quidem 4
ſacrificabat & adolebat ſuper excelſa et
ſuper colles, & ſubter omnem arborem
ramis abundantem.

rex Remaliahu filius Pecach & ,Aram rex Reſin aſcendit Tunc
אָז יַעֲלֶה רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וּפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ־ 5
non & ,Achaz ſuper coarctaverunt & ;prælium in Jeruſalaim Iſrael
יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַםִ לַמִּלְחָמָה וַיָּצֻרוּ עַל־אָחָז וְלֹא
Aram rex Reſin reſtituit illo tempore In .expugnare potuerunt
יָכְלוּ לְהִלָּחֵם׃ בָּעֵת הַהִיא הֵשִׁיב רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם 6
Aromim & :Eloth de Jehudæos exſtirpavit &;Aram ipſi Elath
אֶת־אֵילַת לַאֲרָם וַיְנַשֵּׁל אֶת־הַיְּהוּדִים מֵאֵילוֹת וַאֲרוֹמִים
miſit Et .hanc diem ad uſque ibi habitaverunt & ,Elath in venerunt
בָּאוּ אֵילַת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח 7
:dicendo ,Aſſur regem peleſer-Tiglath ad nuncios Achaz
אָחָז מַלְאָכִים אֶל־תְּגְלַת פְּלֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר לֵאמֹר
,Aram regis vola de me ſerva & ,aſcende ego tuus filius &,tuus Servus
עַבְדְּךָ וּבִנְךָ אָנִי עֲלֵה וְהוֹשִׁעֵנִי מִכַּף מֶלֶךְ־אֲרָם
,argentum Achaz tulit Et.me ſuper inſurgentium ,Iſrael regis vola de &
וּמִכַּף מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַקּוֹמִים עָלָי׃ וַיִּקַּח אָחָז אֶת־הַכֶּסֶף 8
domus theſauris in & ,Domini domo inventum aurum &
וְאֶת־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה וּבְאֹצְרוֹת בֵּית
eum ad exaudivit Et .munus Aſſur regi miſit & :regis
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ־אַשּׁוּר שֹׁחַד׃ וַיִּשְׁמַע אֵלָיו 9
,eam cepit & ,Dammeſec in Aſſur rex aſcendit &,Aſſur rex
מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶל־דַּמֶּשֶׂק וַיִּתְפְּשֶׂהָ
perrexit Et .interemit Reſin & ;Chir in eam fecit tranſmigrare &
וַיַּגְלֶהָ קִירָה וְאֶת־רְצִין הֵמִית׃ וַיֵּלֶךְ 10
:Dammeſec Aſſur regis peleſer-Tiglath occurſum in Achaz rex
הַמֶּלֶךְ אָחָז לִקְרַאת תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר דּוּמֶּשֶׂק
Achaz rex miſit & :Dammeſec in quod altare viditque
וַיַּרְא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּדַמָּשֶׂק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז
omne ad ejus exemplar & ,altaris ſimilitudinem ſacerdotem Urijah ad
אֶל־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת־דְּמוּת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־תַּבְנִיתוֹ לְכָל־
omnia juxta :altare ſacerdos Urijah Exſtruxitque .ejus opus
מַעֲשֵׂהוּ׃ וַיִּבֶן אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ כְּכֹל 11
Urijah fecit ſic ,Dammeſec è Achaz rex miſit quæ
אֲשֶׁר־שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחָז מִדַּמֶּשֶׂק כֵּן עָשָׂה אוּרִיָּה
rex venit Et .Dammeſec è Achaz regem venire ad uſque ,ſacerdos
הַכֹּהֵן עַד־בּוֹא הַמֶּלֶךְ־אָחָז מִדַּמָּשֶׂק׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ 12
rex acceſſit & :altare rex vidit & ,Dammeſec è
מִדַּמֶּשֶׂק וַיַּרְא הַמֶּלֶךְ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ
,ſuum holocauſtum ſuffivit Et .illud ſuper fecit aſcendere & ,altare ſuper
עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעַל עָלָיו׃ וַיַּקְטֵר אֶת־עֹלָתוֹ 13
ſanguinem ſparſit & ;ſuum libamen libavit & ,ſuum munus &
וְאֶת־מִנְחָתוֹ וַיַּסֵּךְ אֶת־נִסְכּוֹ וַיִּזְרֹק אֶת־דַּם־
,æreum altare Et .altare ſuper ei qui ,pacificorum
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֵת הַמִּזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת 14
domus faciebus à fecit appropinquare & ,Domini facies ad quod
אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה וַיַּקְרֵב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת
ſuper illud dedit & :Domini domum inter ab & ,altare inter ab
מִבֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּמִבֵּין בֵּית יְהוָה וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־
Urijah Achaz rex Præcepitque .aquilonem ad altaris femur
יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפוֹנָה׃ וַיְצַוֵּהוּ הַמֶּלֶךְ אָחָז אֶת־אוּרִיָּה 15
holocauſtum ſuffi majus altare Super :dicendo ,ſacerdoti
הַכֹּהֵן לֵאמֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ הַגָּדוֹל הַקְטֵר אֶת־עֹלַת־
,ejus munus & ,regis holocauſtum &,veſpertinum munus & ,matutinum
הַבֹּקֶר וְאֶת־מִנְחַת הָעֶרֶב וְאֶת־עֹלַת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־מִנְחָתוֹ
,eorũ libamina & ,eorũ munus & ,terræ populi univerſi holocauſtum &
וְאֵת עֹלַת כָּל־עַם הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
victimæ ſanguinem univerſum & ,holocauſti ſanguinem omnem &
וְכָל־דַּם עֹלָה וְכָל־דַּם זֶבַח
fecit Et.quærendum ad mihi erit æreum altare & :ſparges illud ſuper
עָלָיו תִּזְרֹק וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת יִהְיֶה־לִּי לְבַקֵּר׃ וַיַּעַשׂ 16
.Achaz rex præcepit quæ omnia juxta ,ſacerdos Urijah
אוּרִיָּה הַכֹּהֵן כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ אָחָז׃

Verſio VULG. LAT.

5 Tunc aſcendit Raſin rex Syriæ, & Phacee filius Romeliæ rex Iſrael, in Jeruſalem ad præliandum: cúmque obſiderent Achaz, non valuerunt ſuperare eum. 6 In tempore illo reſtituit Raſin rex Syriæ, Ailam Syriæ, & ejecit Judæos de Aila: & Idumæi venerunt in Ailam, & habitaverunt ibi uſque in 7 diem hanc. Miſit autem Achaz nuntios ad Theglathphalaſar regem Aſſyriorũ, dicens; Servus tuus, & filius tuus ego ſum: aſcende, & ſalvum me fac de manu regis Syriæ, & de manu regis Iſrael, qui con- 8 ſurrexerunt adverſùm me. Et cùm collegiſſet argentum & aurum, quod inveniri potuit in domo Domini, & in theſauris regis, miſit regi Aſſyrio- 9 rum munera. Qui & acquievit voluntati ejus: aſcendit enim rex Aſſyriorum in Damaſcum, & vaſtavit eam: et tranſtulit habitatores ejꝰ Cyrenen, 10 Raſin autem interfecit. Perrexítque rex Achaz in occurſum Theglathphalaſar regi Aſſyriorum in Damaſcum: cùmq, vidiſſet altare Damaſci, miſit rex Achaz ad Uriam ſacerdotem exemplar ejus, & ſimilitudinem juxta omne opus ejus. 11 Extruxítque Urias ſacerdos altare: juxta omnia quæ præceperat rex Achaz de Damaſco, ita fecit ſacerdos Urias, donec veniret rex Achaz de Dama- 12 ſco. Cúmque veniſſet rex de Damaſco, vidit altare, & veneratus eſt illud: aſcendítque & immolavit holocauſta, et ſacri- 13 ficium ſuum, Et libavit libamina, & fudit ſanguinẽ pacificorum, quæ obtulerat ſuper 14 altare. Porrò altare æreum, ꝙ erat coram Domino, tranſtulit de facie templi, & de loco altaris, & de loco templi Dñi: poſuítq; illud ex latere altaris 15 ad Aquilonem. Præcepit quoque rex Achaz Uriæ ſacerdoti, dicens; Super altare majus offer holocauſtum matutinum, et ſacrificium veſpertinũ, & holocauſtum regis, & ſacrificium ejus, & holocauſtum univerſi populi terræ, & ſacrificia eorum, & libamina eorum: & omnem ſanguinẽ holocauſti, & univerſum ſanguinem victimæ ſuper illud effundes: altare verò æreum erit paratum 16 ad voluntatẽ meã. Fecit igitur Urias ſacerdos juxta omnia quæ præceperat rex Achaz.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Τότε ἀνέβη Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκουν ἐπὶ 6 Ἄχαζ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πολεμεῖν. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (δ) ἐπέστρεψε Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας τὴν (ε) Αἰλὰθ τῇ Συρίᾳ, καὶ ἐξέβαλε τοὺς Ἰουδαίους ἐξ (ζ) Αἰλὰθ, καὶ Ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς (η) Αἰλὰθ, καὶ κατῴκησαν 7 ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἀπέστειλεν Ἄχαζ ἀγγέλους (θ) πρὸς Θαλγαθφελλασὰρ βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων, Δοῦλός σου καὶ υἱός σου ἐγώ, ἀνάβηθι, (ι) σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἰσραὴλ, τῶν ἐπανισταμένων 8 ἐπ᾽ ἐμέ. Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ (κ) ἀργύριον καὶ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ (λ) οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε 9 τῷ βασιλεῖ (μ) δῶρα. Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκὸν, καὶ συνέλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπῴκισεν (ν) αὐτὴν, καὶ τὸν Ῥαασὼν 10 βασιλέα ἐθανάτωσε. Καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς (ξ) Ἄχαζ εἰς Δαμασκὸν εἰς ἀπαντὴν Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν. καὶ εἶδε τὸ θυσιαστήριον (ο) ἐν Δαμασκῷ· καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἱερέα τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν (π) ῥυθμὸν αὐ- 11 τοῦ καὶ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον, κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐκ (ρ) Δα- 12 μασκοῦ. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον, (σ) καὶ ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτὸ, καὶ ἐθυμίασε τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυσίαν (τ) αὐτοῦ, 13 Καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προσέχεε τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 14 τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου. Καὶ προσήγαγε τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου (υ) κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ οἴκου κυρίου· καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ 15 θυσιαστηρίου κατὰ Βοῤῥᾶν. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων, Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν ὁλοκαύτωσιν τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινὴν, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν (φ) παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν (χ) καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως, καὶ πᾶν αἷμα θυσίας (ψ) ἐπ᾽ αὐτῷ ἐκχεεῖς. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλ- 16 κοῦν ἔσται μοι (ω) εἰς τὸ πρωΐ. Καὶ ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ.

Tunc aſcẽdit Rhaaſſon rex Syriæ, 5 *& Phacee filius Romeliæ rex Iſrael in Hieruſalem ad bellum: & obſidebant ſuper Achaz: & non potuerunt expugnare. In tempore illo* 6 *reſtituit Rhaaſſon rex Syriæ ipſam Ælath ipſi Syriæ: & ejecit Judæos de Ælath, & Idumæi venerunt in Ælath, & habitaverunt ibi uſq; in diẽ hanc. Et miſit Achaz nuntios ad Thalgath Phellaſar regem Aſſyriorum,* 7 *dicens; Servus tuus, & filius tuus ego: Aſcende, ſalva me de manu regis Syriæ, & de manu regis Iſrael inſurgentium ſuper me. Et ſumpſit Achaz argentum,* 8 *& aurum inventum in theſauris domûs domini, & domûs regis: & miſit regi dona. Et audivit eum rex Aſſyriorum.* 9 *Et aſcendit rex Aſſyriorum in Damaſcum: et cepit eam, & tranſtulit eam, & Rhaaſſon regem interfecit. Et ivit* 10 *rex Achaz in Damaſcum in obviã Thalgath Phellaſar regi Aſſyriorum in Damaſcum. Et vidit altare in Damaſco: & miſit rex Achaz ad Uriam ſacerdotem ſimilitudinem altaris, & rythmum ejus, (b) & omnem facturam ejus. Et ædificavit Urias ſacerdos* 11 *altare juxta omnia, quæcunq; miſerat rex Achaz è (c) Damaſco. et vidit rex altare, & (d) aſcendit* 12 *ſuper illud: & adolevit holocauſtoſim ſuam, & ſacrificium ſuum, Et libationem (e) ſuam:* 13 *et effudit ſanguinem pacificorum ſuorum ſuper (f) altare æneum, quod ante Dominum. Et adduxit* 14 *faciem domûs Domini, ab eo quod inter altare, & ab eo quod inter domum Domini. Et oſtendit illud ſuper femur altaris ad Aquilonẽ. Et mandavit rex Achaz Uriæ ſacerdoti,* 15 *dicens; Super altare magnum offer holocauſtoſim matutinam, & ſacrificium veſpertinum, & holocauſtoſim regis, & ſacrificium ejus, & holocauſtoſim univerſi populi, & ſacrificium eorum & libationem eorum: & omnem ſanguinem holocauſti, & omnem ſanguinem ſacrificii ſuper illud effundes. Et altare æneum erit mihi in (g) mane. Et fecit Urias ſacerdos juxta* 16 *omnia quæcunq; mandavit ei rex Achaz.*

MS.A.(δ) * ἀπέστρεψεν (ε) Αἰλὰμ (ζ) Αἰλὰμ, (η) Αἰλὰμ, (θ) πρὸς βασιλέα (ι) καὶ σῶσόν (κ) τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον (λ) οἴκου βασιλέως, (μ) Ἀσσυρίων δῶρα. (ν) αὐτὴν Κυρήνην, * καὶ τὸν Ῥαασὼν ἐθανάτωσεν. (ξ) Ἄχαζ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἀγλαθφελλασὰρ βασιλεῖ (ο) τὸ ἐν (π) ῥυθμὸν εἰς πᾶσαν (ρ) Δαμασκοῦ, οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως ἔρχεσθαι τὸν βασιλέα Ἄχαζ ἀπὸ Δαμασκοῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμασκοῦ, καὶ εἶδεν (σ) καὶ προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέβη (τ) αὐτοῦ. Καὶ ἔσπεισεν τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προσέχεεν (υ) κυρίου καὶ ἀπὸ τοῦ (φ) τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καὶ τὴν (χ) καὶ * σπονδὴν (ψ) ἐπ᾽ αὐτὸ προσχεεῖς. (ω) εἰς πρωΐ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

בכן סליק רצין מלכא דארם ופקח בר רמליה מלכא דישראל לירושלם לאגחא קרבא 5
וצרו על אחז ולא יכילו לאגחא : בעדנא ההיא אתיב רצין מלכא דארם ית אילת 6
לארם ותריך ית יהודאי מאילת וארמאי אתו לאילת ויתיבו תמן עד יומא הדין : ושלח 7
אחז אזגדין לות תגלת פלסר מלכא דאתור למימר עבדך וברך אנא סק ופרוקני מיד
מלכא דארם ומיד מלכא דישראל דקמו עלי : ונסיב אחז ית כספא וית דהבא דאשתכח 8
בבית מקדשא דיי ובאוצרי בית מלכא ושדר למלכא דאתור שוחדא : וקביל מניה 9
מלכא דאתור וסליק מלכא דאתור על דמשק ואחדה ואגלי עמא די בה לקרינא וית
רצין קטל : ואזל מלכא אחז לקדמות תגלת פלאסר מלכא דאתור לדומשק וחזא 10
ית מדבחא די בדמשק ושדר מלכא אחז לות אוריה כהנא ית דמות מדבחא וית
טקוסיה לכל עובדוהי : ובנא אוריה כהנא ית מדבחא ככל דשלח מלכא אחז מדמשק 11
כן עבד אוריה כהנא עד דאתא מלכא אחז מדמשק : ואתא מלכא מדמשק וחזא 12
מלכא ית מדבחא וקריב מלכא על מדבחא ואסיק עלוהי : ואסיק ית עלתיה וית 13
מנחתיה ונסיך ית נסכיה וזרק ית דם נכסת קודשיא די ליה על מדבחא : וית מדבחא 14
דנחשא די קדם יי וקריב מן קדם ביתא מבין מדבחא ומבין בית מקדשא דיי ויהב יתיה
על שדא דמדבחא צפונא : ופקיד מלכא אחז ית אוריה כהנא למימר על מדבחא רבא 15
אסיק ית עלת צפרא וית מנחת רמשא וית עלת מלכא וית מנחתיה וית עלת
כל עמא דארעא ומנחתהון ונסכיהון וכל דם עלתא וכל דם נכסת קודשיא
עלוהי תזרוק ומדבחא דנחשא יהי לי לבקרא : ועבד אוריה כהנא ככל דפקיד 16
מלכא אחז :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Tunc aſcendit Reſzin rex Aram, & Pekahh filius Remaliah rex Iſrael in 5 Jeruſalem ad ineundum bellum, & obſederunt Ahhaz, nec potuerunt expugnare. In tempore illo reſtituit Reſzin rex Aram Eilath ipſi Aram, & 6 expulit Jehudæos ex Eilath; & *Aramæi* venerunt in Eilath, & ſederunt ibi uſq, ad diem hanc. Et miſit Ahhaz nuncios ad Theglath Pelezzer re- 7 gem Athur dicendo: Servus tuus, & filius tuus ego ſum; aſcende & libera me de manu regis Aram, & de manu regis Iſrael, qui ſurrexerunt contra me. Et accepit Ahhaz argentum & aurum quod inventum eſt in 8 domo ſanctuarii Domini & in theſauris domus regis, & miſit regi Athur munus. Et paruit ei rex Athur, & aſcendit rex Athur contra Dammeſeq, 9 & cepit eam, & migrare fecit populum, qui erat in ea, in *Kirjana*, & Reſzin occîdit. Et ivit rex Ahhaz in occurſum Theglath Pelezzer regis Athur in 10 Dummeſeq, & vidit altare quod erat in Dammeſeq: & miſit rex Ahhaz ad Uriah ſacerdotem ſimilitudinem altaris & exemplar ejus in omni factura ejus. Et ædificavit Uriah ſacerdos altare: juxta omnia quæ miſerat 11 rex Ahhaz ex Dammeſeq; ſic fecit Uriah ſacerdos, quouſq; venit rex Ahhaz de Dammeſeq. Et venit rex ex Dammeſeq, & vidit rex altare, & acceſſit 12 rex ad altare, & obtulit ſuper illud: Et obtulit holocauſtum ſuum, & mu- 13 nus ſuum, & libavit libationem ſuam; & ſparſit *ſanguinem victimæ ſanctitatum* quæ erat illi, ſuper altare. Altare, inquam, æneum quod erat ante 14 Dominum, applicuit à facie domus inter altare & inter domum ſanctuarii Domini, & dedit illud ad latus altaris Septentrionem verſus. Et præcepit 15 rex Ahhaz Uriah ſacerdoti, dicendo: Super altare magnum incende holocauſtum auroræ & munus veſperæ, & holocauſtum regis & munus ejus, & holocauſtum omnis populi terræ, & munera eorum, & libationes eorum, & omnem ſanguinem holocauſti, & omnem ſanguinem victimæ ſanctitatum ſuper illud ſparges, & altare æneum erit mihi ad requirendum. 16 Et fecit Uriah ſacerdos juxta omnia quæ præceperat rex Ahhaz.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܗܝܕܝܢ ܣܠܩ ܪܨܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ܂ ܘܦܩܚ ܒܪ ܪܘܡܠܝܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐܘܪܫܠܡ 5
ܠܡܩܪܒܘ ܥܠܝܗ̇ ܩܪܒܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܕܢܟܒܫܘܢܗ̇ ܠܟܝܠܗ̇. *ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܗܦܟ ܪܨܝܢ 6
ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܠܐܝܠܬ ܠܐܪܡ. ܘܐܦܩ ܠܝܗܘܕܝܐ ܡܢ ܐܝܠܬ. ܘܐܪܡܝܐ ܐܬܘ ܠܐܝܠܬ. ܘܝܬܒܘ
ܬܡܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. *ܘܫܕܪ ܐܚܐܙ ܐܝܓܪ̈ܐ ܠܘܬ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܡܪ 7
ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܘܒܪܟ. ܣܩ ܘܦܪܘܩܝܢܝ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܪܡ. ܘܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܩܡܘ ܥܠܝ. *ܘܢܣܒ ܐܚܐܙ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 8
ܘܒܓܙܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܫܕܪ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܩܘܪܒܢܐ. *ܘܫܡܥ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. 9
ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܕܪܡܣܘܩ. ܘܟܒܫܗ̇. ܘܐܓܠܝܗ̇ ܠܩܝܪ. ܘܠܪܨܝܢ ܩܛܠ. *ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ 10
ܐܚܐܙ ܠܐܘܪܥܗ ܕܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܕܪܡܣܘܩ. ܘܚܙܐ ܡܕܒܚܐ ܕܒܕܪܡܣܘܩ. ܘܫܕܪ
ܡܠܟܐ ܐܚܐܙ ܠܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ. ܕܡܘܬܐ ܕܡܕܒܚܐ ܘܒܢܝܢܗ ܘܟܠܗ ܥܒܕܗ. *ܘܒܢܐ ܐܘܪܝܐ 11
ܟܗܢܐ ܡܕܒܚܐ. ܐܝܟ ܕܫܕܪ ܡܠܟܐ ܐܚܐܙ ܡܢ ܕܪܡܣܘܩ. ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ. ܥܕ ܠܐ
ܢܐܬܐ ܐܚܐܙ ܡܠܟܐ ܡܢ ܕܪܡܣܘܩ. *ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܡܢ ܕܪܡܣܘܩ. ܘܚܙܐ ܐܚܐܙ ܡܠܟܐ ܡܕܒܚܐ. 12
ܘܩܪܒ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܡܕܒܚܐ. ܘܣܠܩ ܠܥܠܝܗ. *ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠ̈ܘܬܗ ܘܩܘܪܒܢ̈ܐ. ܘܢܣܟ 13
ܢܣܟܐ. ܘܪܣ ܕܡܐ ܕܢܟܣ̈ܬܐ ܕܫܠܡܘܗܝ ܥܠ ܡܕܒܚܐ. *ܘܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܩܪܒܗ 14
ܡܢ ܩܕܡ ܐܦܝ ܒܝܬܐ. ܡܢ ܒܝܬ ܡܕܒܚܐ ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܪܝܐ. ܘܣܡܗ ܥܠ ܓܒܗ ܕܡܕܒܚܐ
ܡܢ ܓܪܒܝܐ. *ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܐܚܐܙ ܠܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܪܒܐ. ܐܣܩ 15
ܥܠܬܐ ܕܨܦܪܐ. ܘܩܘܪܒܢܐ ܕܪܡܫܐ. ܘܥܠܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܩܘܪܒܢܗ. ܘܥܠܬܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ
ܕܐܪܥܐ. ܘܩܘܪܒܢܝܗܘܢ ܘܢܣܟܝܗܘܢ. ܘܟܠܗ ܕܡܐ ܕܥܠܬܐ. ܘܟܠܗ ܕܡܐ ܕܕܒܚܐ.
ܥܠܘܗܝ ܪܘܣ. ܘܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܢܗܘܐ ܠܝ ܠܒܥܘܬܐ. *ܘܥܒܕ ܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ. ܐܝܟ 16
ܕܦܩܕܗ ܡܠܟܐ ܐܚܐܙ.

Tunc aſcendit Raſan rex Aram, & Phecah 5
filius Romeljæ rex Iſraelis in Jeruſalem, ut
bellum gererent cum ea : at non potuerunt
expugnare eam. Eodem tempore Raſan 6
rex Aram recuperavit Ilath Aramæis, & expulſo
Juda ex Ilath, venerunt Aramæi in
Ilath, ibíque ſederunt ad hunc uſque diem.
Ahaz verò miſſis legatis ad Teglath- 7
palaſar regem Athur, dixit ; Servus tuus
ſum & filius tuus, aſcende & aſſere me de
manibus regis Aram, & è manibus regis Iſraelis,
qui adverſantur mihi. Tollénſque 8
Ahaz argentum & aurum quod inventum
fuit in domo Domini & in theſauro regio,
miſit regi Athur munus. Auſcultavit ei rex 9
Athur, & aſcendit rex Athur contra Damaſcum,
cepit eam, tranſtulítque eam in Kir,
Raſane interfecto. Abiit autem rex Ahaz 10
obviàm Teglah-palaſari regi Athur in Damaſcum,
& videns altare in Damaſco, miſit
Ahaz rex Uriæ ſacerdoti ſimilitudinem altaris
illius, & ſtructuram ejus, totúmque artificium
ejus. Et extruxit Uria ſacerdos alta- 11
re : quale miſerat rex Ahaz è Damaſco, tale
fecit Uria ſacerdos antequam veniret Ahaz
rex è Damaſco. Cùm itaque veniſſet rex è 12
Damaſco, vidit rex Ahaz altare, & accedens
rex ad altare, conſcendit illud ; Obtulít- 13
que ſuper illud holocauſta & oblationes, libavit
libamina, ſparſítque ſanguinem pacificorum
ſuorum ſuper altare. Altare verò 14
æneum quod erat ante Dominum, longiùs
amovit ab anteriore parte domûs, ab *ea videlicet
parte quæ eſt* inter altare & inter Dominum ;
& collocavit illud à latere altaris,
Aquilonem verſús. Præcepítque rex Ahaz 15
Uriæ ſacerdoti, & ait illi ; Super altare magnum
offer holocauſtum matutinum, & oblationem
veſpertinam, holocauſtum regis &
oblationem ejus, holocauſtum totius populi
terræ & oblationem ac libamen eorum ; omnem
quoque ſanguinem holocauſti, & omnem
ſanguinem ſacrificiorum, ſuper illud
ſpargito : altare verò æneum erit mihi ad
precandum. Fecítque Uria ſacerdos prout 16
mandaverat ei rex Ahaz.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* عند ذلك صعد راصان ملك الارمن * وفقاح بن روملیا ملك اسرايل الي اوروسليم ليقاتلوها * 5
فلم يطيقوا اقتالها في ذلك الزمان * ودار راصان ملك الارمن ايلة الي الارمن * واخرج يهودا من 6
ايلة * والارمن اتوا الي ايلة واقاموا فيها الي اليوم * وبعث احاز ملك يهودا الي تغلتفلسار 7
ملك الموصل * فقال * اني عبدك وابنك * اصعد خلصني من يد ملك الارمن * ومن يد ملك
اسرايل الذين قد قاموا علي * واخذ احاز الفضة والذهب الذي وجد في بيت الله * وفي 8
خزانة الملك * فبعثه الي ملك الموصل هدية * فسمع منه ملك الموصل * وصعد ملك الموصل 9
على دمشق * فاخذها واجلاها الي قير * وقتل راصان ملك الارمن * وانطلق الملك احاز 10
ليستقبل تغلتفلسار ملك الموصل بدمشق * وابصر المذبح الذي بدمشق * فبعث الملك
احاز الي اوريا الكاهن ان يصنع له صورة المذبح وبناءه وجميع عمله * فصنع اوريا الكاهن 11
مذبحا * كما امر به الملك احاز من دمشق * كذلك صنعه اوريا الكاهن من قبل ان ياتي
احاز الملك من دمشق * وابصر احاز المذبح * فاقترب الي المذبح * وصعد فوقه * واصعد 12 13
عليه صواعد وقرابين وخمرا صافيا * ونضح دماء الكوامل التي له على المذبح * والمذبح 14
النحاس الذي قدام الرب قربه من قدام وجه البيت ما بين المذبح وبيت الرب * فوضعه
على جانب المذبح من الجربي * وامر احاز الملك اوريا الكاهن * فقال له * على المذبح 15
الكبير تكون تصعد صاعدة الصباح وقربان العشي * وصاعدة الملك وقربانه *
وصاعدة جميع شعب الارض وقربانهم وخمرهم * وجميع دم الصاعدة وجميع دماء الذبائح
تنضح عليه * والمذبح النحاس يكون للطلبة * وصنع اوريا الكاهن كما امر 16
الملك احاز *

Tunc aſcenderunt Raſan rex Armeniæ, 5
& Phecah Romeliæ filius rex Iſraelis ad
Jeruſalem ut oppugnarent eam : ſed non
potuerunt expugnare eam tunc temporis.
At Raſan rex Armeniæ traduxit Ailam 6
ad Armenos, expulſiſque Judæis ex Aila,
venerunt Armeni in Ailam, moratique
ſunt in ea ad hodiernum uſque diem.
Miſit autem Ahaz rex Judæ ad Teglat- 7
phalſarem regem Mauſel, & dixit; Equidem
ſervus ac filius tuus ſum : aſcende,
& ſerva me de manu regis Armenorum,
& de manu regis Iſraelis, qui me obſederunt. 8
Et accipiens Ahaz argentum &
aurum quod invenit in domo Dei & in
theſauro regis, miſit illud regi Mauſel
munus. Quamobrem obtemperans ei rex 9
Mauſel, aſcendit rex Mauſel contra Damaſcum,
cepit eam tranſtulitque ad Kir,
& occidit Raſanem regem Armenorum.
Profectus autem rex Ahaz ut obviàm 10
iret Teglatphalſari regi Mauſel in Damaſcum,
quum vidiſſet aram quæ erat
in Damaſco, miſit rex Ahaz ad Uriam
ſacerdotem ut faceret ſibi formam &
ſtructuram illius aræ cum omni ejus opificio. 11
Fabrefecitque Uria ſacerdos aram :
prout mandaverat ei rex Ahaz è
Damaſco, ſic fabrefecit eam Uria ſacerdos
antequam veniret rex Ahaz è Damaſco.
Ahaz viſâ arâ, acceſſit ad aram, & con- 12
ſcendit illam ; Obtulit ſuper eam holo- 13
cauſta, & munera, & vinum purum ;
ſparſitque ſanguines ſacrificiorum perfectorum
ſuorum ſuper aram. Et aram ænе- 14
am quæ erat coram Domino, removens
ab anteriore domûs parte quæ erat inter
aram & domum Domini, collocavit
eam ad aræ latus Aquilonare. Et præcepit 15
Ahaz rex Uriæ ſacerdoti, dixitque ad
eum ; Super aram magnam offeres holocauſtum
matutinum, & oblationem
veſpertinam ; holocauſtum regis &
oblationem ipſius ; holocauſtum totius
populi terræ & oblationem ac vinum
eorum ; omnem denique ſanguinem
holocauſti, omneſque ſacrificiorum
ſanguines ſparges ſuper illam : ara
autem ænea erit pro precibus. Et fecit 16
Uria ſacerdos quemadmodum præcepit ei
rex Ahaz.

מלכים ב: יז

removit & , fulcimentorum clausuras Achaz rex abscidit Et
17 ויקצץ המלך אחז את־המסגרות המכנות ויסר
bobus desuper fecit descendere mare & , concham eis desuper
מעליהם ואת־הכיר ואת־הים הורד מעל הבקר
.lapideum pavimentum super ipsum dedit & : eo sub qui , æreis
הנחשת אשר תחתיה ויתן אתו על מרצפת אבנים:
ingressum & , domo in ædificaverant quod sabbathi operimentum Et
18 ואת־מיסך השבת אשר־בנו בבית ואת־מבוא
.Assur regis faciebus à ,DOMINI domum fecit circuire extrinsecum regis
המלך החיצונה הסב בית יהוה מפני מלך אשור:
scripta ipsa nónne ,fecit quæ Achaz verborum residuum Et
19 ויתר דברי אחז אשר עשה הלוא־הם כתובים
Achaz Jacuitque ? Jehudah regum dierum verborum libro super
20 על־ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב אחז
: David civitate in suis patribus cum est sepultus & ,suis patribus cum
עם־אבתיו ויקבר עם־אבתיו בעיר דוד
.eo pro ejus filius Chizchijahu regnavit &
וימלך חזקיהו בנו תחתיו:

CAP. XVII. יז

filius Hoseah regnavit ,Jehudah regis Achaz duodecimo anno In
1 בשנת שתים עשרה לאחז מלך יהודה מלך הושע בן־
oculis in malum Fecitque .annis novem Israel super Someron in Elah
2 אלה בשמרון על־ישראל תשע שנים: ויעש הרע בעיני
.ej⁹ facies aa fuerunt qui Israel reges sicut non veruntamen :DOMINI
יהוה רק לא כמלכי ישראל אשר היו לפניו:
Hoseah ei fuit & ,Assur rex Salmaneser ascendit eum Adversus
3 עליו עלה שלמנאסר מלך אשור ויהי־לו הושע
Hoseah in Assur rex invenit Et .munus ei reddebatque : servus
4 עבד וישב לו מנחה: וימצא מלך־אשור בהושע
non & ,Ægypti regem So ad nuncios misit quòd , conjurationē
קשר אשר שלח מלאכים אל־סוא מלך־מצרים ולא־
eum clausit & : anno in annum secundùm Assur regi munus fecit ascendere
העלה מנחה למלך אשור כשנה בשנה ויעצרהו
Assur rex ascendit Et .carceris domo in eum vinxit & , Assur rex
5 מלך אשור ויאסרהו בית כלא: ויעל מלך־אשור
.annis tribus eam super coarctavit & ,Someron ascendit & :terrā omnē in
בכל־הארץ ויעל שמרון ויצר עליה שלש שנים:
, Someron Assur rex cepit Hoseah nono anno In
6 בשנת התשיעית להושע לכד מלך־אשור את־שמרון
,Chelach in eos fecit habitare & ; Assur in Israel transtulit &
ויגל את־ישראל אשורה וישב אתם בחלח
cùm ,fuit Et .Medorum civitatibus & ,Gozan flumine Chabor in &
7 ובחבור נהר גוזן וערי מדי: ויהי כי־
eos ascendere facienti , suo Deo DOMINO Israel filii peccâssent
חטאו בני־ישראל ליהוה אלהיהם המעלה אתם
timuerunt & , Ægypti regis Parhoh manu sub à , Ægypti terra è
מארץ מצרים מתחת יד פרעה מלך־מצרים וייראו
ejecerat quas , gentium decretis in ambulaverunt Et .alios deos
8 אלהים אחרים: וילכו בחקות הגוים אשר הוריש
.fecerunt quæ , Israel regum & , Israel filiorū faciebus à DOMINUS
יהוה מפני בני ישראל ומלכי ישראל אשר עשו:
DOMINO super rectum non quod , verba Israel filii occultaverunt Et
9 ויחפאו בני־ישראל דברים אשר לא־כן על־יהוה
turre à ,suis urbibus cunctis in excelsa sibi ædificaverunt &;suo Deo
אלהיהם ויבנו להם במות בכל־עריהם ממגדל
, statuas sibi statuerunt Et .munitionis civitatem ad usque custodum
10 נוצרים עד־עיר מבצר: ויצבו להם מצבות
lignum omne subter & , elevatum collem omnem super ,lucos &
ואשרים על כל־גבעה גבהה ותחת כל־עץ
.frondosum
רענן:

Versio VULG. LAT.

17 Tulit autē rex Achaz cælatas bases, & luterē, qui erat desupér: & mare deposuit de bobus æreis, qui sustentabant illud, & posuit super pavimentum stratum lapide. 18 Musach quoque sabbati, quod ædificaverat in templo, & ingressum regis exteriùs, convertit in templum Domini, propter regem Assyriorum. 19 Reliqua autē verborum Achaz, quæ fecit, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Juda? 20 Dormivítque Achaz cum patribus suis, & sepultus est cum eis in civitate David, & regnavit Ezechias filius ejus pro eo.

CAP. XVII.

1 ANno duodecimo Achaz regis Juda, regnavit Osee fili⁹ Ela in Samaria super Israel novem 2 annis. Fecítque malum coram Domino: sed non sicut reges Israel, qui ante eum fuerant. 3 Contra hunc ascendit Salmanasar rex Assyriorū, & factus est ei Osee servus, reddebátq; 4 illi tributa. Cúmque deprehendisset rex Assyriorum Osee, quòd rebellare nitens misisset nuntios ad Sua regem Ægypti, ne præstaret tributa regi Assyriorum, sicut singulis annis solitus erat, obsedit eum, & vinctum misit in car- 5 cerem. Pervagatúsque est omnem terram: & ascendens Samariam, obsedit eam tribus 6 annis. Anno autem nono Osee, cepit rex Assyriorum Samariam, & transtulit Israel in Assyrios: posuítque eos in Hala, & in Habor, juxta fluviū Gozan, in civitatibus Me- 7 dorum. Factum est enim, cùm peccâssent filii Israel Domino Deo suo, qui eduxerat eos de terra Ægypti, de manu Pharaonis regis Ægypti, co- 8 luerunt deos alienos. Et ambulaverunt juxta ritum gentium, quas consumpserat Dominus in conspectu filiorum Israel, & regum Israel: quia 9 similiter fecerant. Et offenderunt filii Israel verbis non rectis Dominum Deum suum: & ædificaverunt sibi excelsa in cunctis urbibus suis, à turre custodū usq; ad Civitatem 10 munitam. Fecerúntque sibi statuas, & lucos, in omni colle sublimi, & subter omne lignum nemorosum:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνὼθ, καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν (χ) τῶν ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν 18 λιθίνην. Καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ προσώπου (ψ) βασιλέως Ἀσσυ- 19 ρίων. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἄχαζ ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰ- 20 ούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ (ω) ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS. A. (χ) τῶν δέκα ὑποκάτω (ψ) τοῦ βασιλέως (ω) ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει

17 Et concidit rex Achaz clausuras ipsarum Mechonoth, & transtulit ab eis luterem: & mare dejecit à bobus æneis, qui sub eo: & dedit illud super basim lapideam. Et fundamen- 18 tum (h) cathedræ ædificavit in domo Domini: & introitum regis (i) exteriorem convertit in domum Domini à facie regis Assyriorum. Et reliqua verbo- 19 rum Achaz quæcunque fecit, nónne hæc scripta in libro Verborum dierum regibus Juda? Et dormivit Achaz, cum 20 patribus suis: & sepultus est in civitate David. Et regnavit Ezecias filius ejus pro eo.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ἘΝ ἔτει (α) δωδεκάτῳ τοῦ Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ὠσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐν 2 Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐννέα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν ἔμπρο- 3 σθεν αὐτοῦ. Ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη (β) Σαλαμανασσὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων. καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ὠσηὲ δοῦλος, καὶ ἐπέστρεψεν 4 αὐτῷ μαναά. Καὶ εὗρε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν τῷ Ὠσηὲ ἀδικίαν, ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους (γ) πρὸς Σηγὼρ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἀνήνεγκεν μαναὰ τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς. 5 Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπο- 6 λιόρκησεν (δ) ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη. Ἐν ἔτει (ε) ἐννάτῳ Ὠσηὲ συνέλαβε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν, καὶ ἀπῴκισεν (ζ) Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίους, καὶ κατῴκησεν αὐτοὺς ἐν (η) Ἀλαὲ καὶ ἐν Ἀβὼρ 7 ποταμοῖς Γωζὰν, καὶ ὄρη Μήδων. Καὶ ἐγένετο (θ) ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐφοβήθη- 8 σαν θεοὺς ἑτέρους, Καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασι τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος (ι) ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ 9 βασιλεῖς Ἰσραὴλ ὅσοι ἐποίησαν, Καὶ ὅσοι (κ) ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λόγοις, οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν· (λ) καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς (μ) ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυ- 10 λασσόντων ἕως πόλεως ὀχυρᾶς, Καὶ ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους·

MS. A. δωδεκάτῳ Ἄχαζ βασιλεῖ (β) Σαλαμανασσὰρ (γ) πρὸς Σωὰ (δ) ἐν αὐτῇ (ε) ἐνάτῳ (ζ) τὸν Ἰσραὴλ (η) Ἀλλαὲ (θ) ὅτε (ι) ἀπὸ (κ) ἠμφιάσαντο (λ) καὶ ὧν ᾠκοδόμησαν (μ) ὑψηλῶν ἐν

CAP. XVII.

IN anno duodecimo Achaz regis Juda regnavit Osee filius 1 Ela in Samaria super Israel novem annos. Et fecit malum in 2 oculis Domini: veruntamen non sicut reges Israel, qui fuerant ante eum. Super ipsum 3 ascendit Salamanassar rex Assyriorum. Et factus est ei Osee servus, & reddidit ei (a) Manaa. Et invenit rex Assyriorum 4 in Osee (b) injustitiam; quoniam miserat nuntios ad Segor regem Ægypti: & non attulerat Manaa regi Assyriorum in (c) anno illo. Et oppugnavit eum rex Assyriorum, & ligavit eum in domo custodiæ. Et 5 ascendit rex Assyriorum in omnem terram, & ascendit in Samariam, & oppugnavit super eam tribus annis. In anno 6 nono Osee cepit rex Assyriorum Samariam: & transtulit Israel in Assyrios: & collocavit eos in Alae, & in Abor fluviis Gozan, & (d) ore Medorum. Et factum est, (e) quia pecca- 7 verunt filii Israel Domino Deo suo, qui eduxerat eos de terra Ægypti de sub manu Pharaonis regis Ægypti, & timuerunt deos alios, Et ambula- 8 verunt justificationibus gentium, quas sustulerat Dominus à facie filiorum Israel, & reges Israel, (f) quicunque fecerunt, Et quicunque indu- 9 ti sunt filii Israel verba, non sic contra Dominum Deum suum: & ædificaverunt sibi excelsa in omnibus civitatibus suis à Turre custodum usque ad Civitatem munitam: Et 10 statuerunt sibi titulos, & lucos in omni colle excelso, & sub omni ligno frondoso:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 וקצץ מלכא אחז ית גדנפי בסיסיא ואעדי מנהון ית כיורא וית ימא אחית מעל תוריא
18 דנחשא דתחותוהי ויהב יתיה על רצפת אבניא : וית טקוס שבתא די בנו בביתא וית
19 מעלנא דמלכא בראה אסחר לבית מקדשא דיי מן קדם מלכא דאתור : ושאר פתגמי
20 אחז דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכיא דבית יהודה : ושכיב אחז
עם אבהתוהי ואתקבר עם אבהתוהי בקרתא דדוד ומלך חזקיה בריה תחותוהי :

יז

1 בשנת תרתי עסרי לאחז מלך שבטא דבית יהודה מלך הושע בר אלה בשמרון על
2 ישראל תשע שנין : ועבד דביש קדם יי לחוד לא כמלכי ישראל דהוו קדמוהי : עלוהי
3 סליק שלמנאסר מלכא דאתור והוה ליה הושע עבדא ואתיב ליה תקרובתא : ואשכח
4 מלכא דאתור בהושע מרדא די שלח אזגדין לות סוא מלכא דמצרים ולא אסיק
תקרובתא למלכא דאתור כשנא בשנא ואחדיה מלכא דאתור ואסריה בבית אסירי :
5 6 וסליק מלכא דאתור בכל ארעא וסליק לשמרון וצר עלה תלת שנין : בשתא תשיעתא
להושע כבש מלכא דאתור ית שמרון ואגלי ית ישראל לאתור ואותיב יתהון בחלח
7 ובחבור נהר גוזן וקרוי מדי : והוה כד חבו בני ישראל קדם יי אלההון דאסיק יתהון
8 מארעא דמצרים מתחות יד פרעה מלכא דמצרים ודחילו טעות עממיא : ואזלו בגזרת
9 עממיא דתריך יי מן קדם בני ישראל ומלכי ישראל דעבדו : ואמרו בני ישראל מלין
דלא כשרין קדם יי אלההון ובנו להון במן בכל קרויהון ממגדל תקיף עד קרוין כריכן :
10 ואקימו להון קמן ואשירין על כל רמא מנטלא ותחות כל אילן עבוף :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

17 Et confregit rex Ahhaz peripherias basium, et amovit ab eis pelves, et mare deposuit de bobus æneis, qui erant sub illo, et dedit illud sup pavimen- 18 tum lapidum. Et exemplar Sabtha, quod construxerant in domo, et introitum regis exteriùs avertit in domum sanctuarii Dñi propter regem Athur. 19 Et reliquum verborum Ahhaz et quæ fecit, ecce illa scripta sunt in libro 20 verborum dierum regum domus Jehudah. Et cubuit Ahhaz cum patribus suis, et sepultus est cum patribus suis in civitate David: et regnavit Hhizkiahu filius ejus pro eo.

CAP. XVII.

1 ANno duodecimo Ahhaz regis tribus domus Jehudah, regnavit Hoseagh 2 filius Elah in Somron super Israel novem annis: Et fecit quod malum erat 3 ante Dñm: tantummodo non sicut reges Israel qui fuerunt ante illum. Contra eum ascendit Salmanezzer rex Athur, et fuit illi Hoseagh servus, et red- 4 didit illi munus. Et invenit rex Athur in Hoseagh conjurationem, quòd miserat nuncios ad Zzo regem Miszraim, et non afferret munus regi Athur 5 annuatim: et clausit illum rex Athur, et vinxit illum in domo vinctorum. Et ascendit rex Athur in omnem terram, et ascendit in Somron, et obsedit il- 6 lam tribus annis. Anno nono Hoseagh subegit rex Athur Somron, et migrare fecit Israel in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhabor 7 fluvio Gozan et urbibus Madai. Et fuit quando peccaverunt filii Israel ante Dñm Deum suum, qui eduxerat illos de terra Miszraim, ne essent sub ma- 8 nu Pargho regis Miszraim, et venerati sunt idola gentium. Et ambulaverunt in decretis gentium, quas expulerat Dñs à facie filiorum Israel, et regum Is- 9 rael quæ faciebant. Et dixerunt filii Israel locutiones quæ non rectæ erant ante Dñm Deum suum, et ædificaverunt sibi excelsa in omnibus urbibus 10 suis, à turri forti usq; ad urbes munitas. Et statuerunt sibi statuas, et lucos super omnem collem elatum, et sub omni arbore frondosa.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 * ܘܦܣܩ ܡܠܟܐ ܐܚܙ ܠܣܢ̈ܩܐ ܕܡܟܘܢܬܐ. ܘܐܥܒܪ ܡܢܗܘܢ ܟܦ̈ܝܐ. ܘܣܦܠܐ ܐܚܬ ܡܢ
18 ܬܘܪ̈ܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܣܡܗ ܥܠ ܪܨܝܦܐ ܕܟܐ̈ܦܐ. * ܘܒܝܬ ܫܒܬܐ ܕܒܢܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
19 ܘܡܥܠܢܐ ܕܬܪܥܐ ܒܪܝܐ. ܐܚܕܪ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܘܫܪܟܐ
ܕܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܐܚܙ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܬܓܡ̈ܐ ܕܝܘܡ̈ܬܐ ܕܡ̈ܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
20 * ܘܫܟܒ ܐܚܙ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ
ܚܙܩܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܙ *

1 * ܒܫܢܬ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܠܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟ ܗܘܫܥ ܒܪ ܐܝܠܐ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ
2 ܒܫܡܪܝܢ. ܬܫܥ ܫܢܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ. ܠܐ ܐܝܟ ܡ̈ܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܕܗܘܘ
3 ܩܕܡܘܗܝ. * ܥܠܘܗܝ ܣܠܩ ܫܠܡܢܐܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܗܘܫܥ ܥܒܕܐ.
4 ܘܡܝܬܐ ܗܘܐ ܠܗ ܩܘܪ̈ܒܢܐ. * ܘܐܫܟܚ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܒܗܘܫܥ ܡܪܕܐ: ܕܫܕܪ ܐܝܙܓ̈ܕܐ ܠܘܬ
ܣܘܐ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܠܐ ܐܣܩ ܩܘܪ̈ܒܢܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܐܝܟ ܕܫܢܐ ܒܫܢܐ. ܘܐܚܕܗ
5 ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܣܪܗ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܣܠܩ
6 ܥܠ ܫܡܪܝܢ. ܘܐܬܒ ܥܠܝܗ̇ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. * ܘܒܫܢܬܐ ܬܫܝܥܝܬܐ ܠܗܘܫܥ. ܟܒܫ ܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܐܓܠܝ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܐܬܘܪ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܚܠܚ ܘܒܚܒܘܪ ܢܗܪܐ
7 ܕܓܘܙܢ ܒܩܘܪ̈ܝܐ ܕܡܕܝ. * ܘܗܘܐ ܕܚܛܘ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܕܐܣܩ
ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܕܚܠܘ ܠܐܠܗ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ.
8 * ܘܗܠܟܘ ܒܢܡܘ̈ܣܐ ܕܥܡ̈ܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܦܩܘ ܒܢ̈ܝ
9 ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܠܐ ܕܠܐ ܫܦܝܪ̈ܢ ܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܗܢܘܢ ܘܡܠܟܝܗܘܢ. ܘܒܢܘ ܠܗܘܢ
ܒܝ̈ܬ ܥܠܘܬܐ ܒܟܠܗܘܢ ܩܘܪ̈ܝܗܘܢ. ܡܢ ܡܓܕܠܐ ܕܢܛܘܪ̈ܐ ܘܥܕܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܥܫܝܢܬܐ. * ܘܐܩܝܡܘ
10 ܠܗܘܢ ܩܝܡ̈ܬܐ ܘܐܫܝܪ̈ܬܐ ܥܠ ܟܠ ܪܡܬܐ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢ ܥܒܘܝ.

* Secuit etiam rex Ahaz antes baſis, & ſe- 17
junxit ab eis labra : lacum depoſuit à bobus
æneis, & collocavit illum ſuper podiolum lapideum.
Prætereà domum ſabbathi, quæ 18
extructa erat in æde Domini, & ingreſſum
portæ extimæ, ſepto conjunxit cum domo Domini
à conſpectu regis Athur. Reliqua geſta 19
Ahazi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in
libro annalium regum Judææ. Demum occubuit 20
Ahaz cum patribus ſuis, & ſepultus eſt
cum patribus ſuis in civitate David : regnavítque
Hezecia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XVII.

ANno duodecimo Ahazi regis Juda, regnavit 1
Hoſea filius Elæ ſuper Iſraelem in
Samaria, novem annis. Fecit quod malum 2
erat coram Domino, ſed non ut reges Iſraelis,
qui præceſſerant eum. Contra hunc aſcendit 3
Salmanaſar rex Athur, factúſque eſt
ei Hoſea ſervus, & afferebat ei munera. Deprehenſâ 4
autem rex Athur in Hoſea rebellione
(miſerat enim legatos ad Sau regem Ægypti,
nec offerebat munera regi Athur ut quotannis)
concluſit eum rex Athur, & vinxit in
carcere. Nam pervaſit rex totam *ejus* regionem, 5
& aſcendens contra Samariam, obſedit
eam tribus annis. Tum demum anno nono 6
Hoſeæ ſubegit rex Athur Samariam, ductíſq;
filiis Iſrael captivis in Athur, collocavit eos
in Helah & in Hobar-fluvii Gozan civitatibus
Mediæ. Factúmque eſt ut cùm peccâſſent 7
Iſraelitæ contra Dominum Deum ſuum
qui eduxerat eos è terra Ægypti, de ſub manu
Pharaonis regis Ægypti, & coluiſſent deos
alios: Ambulâſſent in ritibus gentium quas 8
deleverat Dominus à conſpectu filiorum Iſraelis;
Et protuliſſent filii Iſraelis verba 9
indecentia in Dominum Deum ſuum, tam ipſi
quàm reges eorum : ſtruxiſſent ſibi aras in
omnibus civitatibus ſuis, à Turre cuſtodum
uſque ad urbem munitam : Erexiſſent ſibi 10
ſtatuas & numina ſuper omnem collem excelſum,
& ſubter omnem arborem opacam :

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وقطع الملك احاز الجوانح القايمة وابعدها من السقول * واحدر البحر عن الثيران * ووضعه على
18 رصيف الحجارة * وبيت السبت الذي بناه في بيت الرب * ومدخل باب البراني اطافه بيت الرب
19 من قدام ملك الموصل * وساير امور احاز * وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر
20 سيامين الذي لملوك يهودا * واضطجع احاز مع ابايه * ودفن معهم في قرية داود * وملك
بعده حزقيا ابنه *

* الفصل السابع عشر *

1 * وفي السنة الثانية عشر من ملك احاز ملك يهودا ملك هوساع بن الاعلي اسراييل بسمرين
2 سبع سنين * وعمل السو قدام الله * ولكن ليس مثل ملوك اسراييل الذين كانوا قبله * وصعد
3 عليه سلمانعسار ملك الموصل وكان له هوساع عبدا وقرب اليه هدايا * فوجد سلمانعسار في
4 هوساع غدرا * من اجل انه بعث الرسل بالهدايا الي ساوو ملك مصر * ولم يصعد هدايا لملك
5 الموصل مثل كل سنة * فاخذ ملك الموصل * واسره في الحبس * وصعد ملك الموصل على جميع
6 الارض * وصعد على سمرين * فنزل عليها ثلاثة سنين * وفي السنة التاسعة من ملك هوساع
اخرب ملك الموصل سمرين * واجلي بني اسراييل الي الموصل * واسكنهم بحلاح وبخابار نهر
7 غوزان قري ماداي * ولما اخطوا بنو اسراييل للرب الاههم الذي اخرجهم من ارض مصر من
8 تحت يد فرعون ملك مصر * وعبدوا الهة اخر * وسلكوا بسنن الامم التي اهلكها الرب من
9 قدام بني اسراييل * وقال بنو اسراييل قولا ليس حسنا على الرب الاههم * هم وملوكهم * وبنوا
10 صوامع للاصنام في جميع قراهم * من رابية المحارس الي القرية العظيمة * واقاموا لهم انصاب
واصنام على كل رابية عالية * وتحت كل شجرة ظليلة *

* *Deinde truncavit rex Ahaz alas erectas* 17
ſemovitque è baſibus : depoſuit mare à
bobus, & collocavit illud ſuper podiolum
lapideum. Domum quoque ſabbathi, quam 18
ædificavit in domo Domini, & introitum
portæ exterioris, effecit ut cingerent domum
Domini à facie regis Mauſel. Reliquæ 19
res geſtæ Ahazi, & omnia quæ fecit,
ſcripta ſunt in libro chronicorum regum
Juda. Occumbente Ahazo cum majoribus 20
ſuis, & cum iiſdem ſepulto in civitate
Davidis, regnavit poſt eum Hezecia
filius ejus.

CAP. XVII.

ANno duodecimo regni Ahazi regis 1
Juda, regnavit Hoſea filius Elæ ſuper Iſraelem
in Samaria, ſeptem annis. Sceleratè 2
ſe geſſit coram Deo, ſed non ut reges
Iſraelis, qui præceſſerant eum. Contra 3
hunc aſcendit Salmanaſar rex Mauſel,
factuſque eſt ei Hoſea ſervus, & pendebat
ei tributum. Poſtea deprehendens Salmanaſar 4
dolum in Hoſea, eò quòd miſiſſet
nuntios cum muneribus ad Saum regem
Ægypti, neque penderet tributum
regi Mauſel, uti conſueverat ſingulis annis;
apprehendit eum rex Mauſel, & vinctum
conjecit in carcerem. Pervadens e- 5
nim rex Mauſel regionem ejus *univerſam,*
& contra Samariam aſcendens, eâque
tribus annis obſeſſâ; Anno tandem nono 6
regni Hoſeæ vaſtavit rex Mauſel Samariã,
& filios Iſraelis abduxit in Mauſel,
& habitare fecit eos in Helah & in
Hebar-fluminis Gozan civitatibus Mediæ.
Cùm enim peccâſſent filii Iſraelis in Do- 7
minum Deum ſuum qui eduxerat eos de
terra Ægypti, è ditione Pharaonis regis
Ægypti, & ſerviviſſent diis alienis:
Ambulâſſent in ritibus gentium 8
quas Dominus perdiderat à conſpectu
filiorum Iſraelis : Et locuti eſſent Iſraelitæ 9
ſermonem minimè honeſtum de
Domino Deo ſuo, tam ipſi quàm reges
eorum : ædificâſſent altaria idolis in
omnibus civitatibus ſuis, à colle excubiarum
uſque ad urbem maximam : Erexiſſent 10
ſibi ſtatuas & idola ſuper omnem
collem editum, & ſubter omnem arborem
umbroſam;

transtulerat quas gentes ſicut excelſis omnibus in ibi ſuffiverunt Et
11 וַיְקַטְּרוּ־שָׁם בְּכָל־בָּמוֹת כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־הֶגְלָה
irritandum ad *mala verba* fecerunt & : eorum *faciebus* à DOMINUS
יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ דְּבָרִים רָעִים לְהַכְעִיס
: *eis* DOMINUS dixit quibus , idolis ſervierunt Et .DOMINUM
אֶת־יְהוָה׃ 12 וַיַּעַבְדוּ הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לָהֶם
, Iſrael in DOMINUS fecit teſtificari Et .hoc *verbum* facietis Non
לֹא תַעֲשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיָּעַד יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל 13
: dicendo , *videntis omnis* ,prophetarum omnium *manu in* Jehudah in &
וּבִיהוּדָה בְּיַד כָּל־נְבִיאֵו כָל־חֹזֶה לֵאמֹר
,mea decreta,mea præcepta cuſtodite & , malis veſtris viis à Revertimini
שֻׁבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְשִׁמְרוּ מִצְוֺתַי חֻקּוֹתַי
miſi quam & ,veſtris patribꝰ præcepi quam legem omnẽ juxta
כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבֹתֵיכֶם וַאֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי
: audierunt non Et .prophetarum meorũ ſervorum *manu in* vos ad
14 אֲלֵיכֶם בְּיַד עֲבָדַי הַנְּבִיאִים׃ וְלֹא שָׁמֵעוּ
non qui , ſuorũ patrum cervicẽ juxta ſuam cervicem induraverũt &
וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם כְּעֹרֶף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר לֹא
,ejꝰ decreta contempſerunt Et .ſuo Deo DOMINO *in* crediderunt
15 הֶאֱמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיִּמְאֲסוּ אֶת־חֻקָּיו
ejꝰ teſtificationes & ,eorum patribꝰ cum *excidit* quod ejꝰ pactum &
וְאֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבוֹתָם וְאֵת עֵדְוֺתָיו
,ſunt facti vani &,vanitatẽ poſt ambulaverũt & :eis *in* eſt teſtificatꝰ quibus
אֲשֶׁר הֵעִיד בָּם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ
, *eis* DOMINUS præcepit quibus,eorũ *circuitus* quæ gentes poſt &
וְאַחֲרֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתָם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם
DOMINI præcepta omnia dereliquerunt Et .illæ ſicut *faciendum* non ad
16 לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת כָּהֶם׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהוָה
, lucum fecerunt & :vitulos duos ,conflatile ſibi fecerunt & ,ſui Dei
אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה שְׁנֵים עֲגָלִים וַיַּעֲשׂוּ אֲשֵׁירָה
.Bahal ſervierunt & ,cœlorum militiæ univerſæ ſe incurvaverunt &
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבָּעַל׃
divinaverunt &,ignem per ſuas filias & ,ſuos filios fecerũt tranſire Et
17 וַיַּעֲבִירוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ וַיִּקְסְמוּ
oculis in malum *faciendum ad ſe vendiderunt* & :augurabantur &,divinationes
קְסָמִים וַיְנַחֵשׁוּ וַיִּתְמַכְּרוּ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
, Iſrael *in* valde Dominus eſt iratus Et .eum *irritandum ad* ,DOMINI
18 יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ וַיִּתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל
.ſola Jehudah tribus niſi remanſit non:*ſuis faciebus deſuper* eos removit &
וַיְסִרֵם מֵעַל פָּנָיו לֹא נִשְׁאַר רַק שֵׁבֶט יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃
: ſui Dei DOMINI præcepta cuſtodivit non Jehudah Etiam
19 גַּם־יְהוּדָה לֹא שָׁמַר אֶת־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
reprobavit Et .fecerunt quæ Iſrael decretis in ambulaverunt &
20 וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיִּמְאַס
manu in eos tradidit & ; eos afflixit & , Iſrael ſemen omne *in* Dominus
יְהוָה בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל וַיְעַנֵּם וַיִּתְּנֵם בְּיַד
ſe ſcidit Quoniam .*ſuis faciebus* à eos projiceret donec : diripientium
21 שֹׁסִים עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָם מִפָּנָיו׃ כִּי־קָרַע
: Nebat filiũ Jarobham cõſtituerunt regẽ & ,David domo *deſuper* Iſrael
יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד וַיַּמְלִיכוּ אֶת־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט
eos fecit peccare &,Dominum poſt *à* , Iſrael Jarobham *fugavit* &
וַיִּדָּא יָרָבְעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְהֶחֱטִיאָם
peccatis univerſis in Iſrael filii ambulaverunt Et .grande peccatum
22 חֲטָאָה גְדוֹלָה׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־חַטֹּאות
removit Donec .*eo* ab receſſerunt non : fecit quæ Jarobham
23 יָרָבְעָם אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא־סָרוּ מִמֶּנָּה׃ עַד אֲשֶׁר־הֵסִיר
omniũ *manu in* fuerat locutꝰ ſicut ,*ſuis faciebus deſuper* Iſrael Dominus
יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד כָּל־
ſua terra *deſuper* Iſrael *eſt tranſlatus* & : prophetarũ ſuorũ ſervorũ
עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים וַיִּגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַדְמָתוֹ
.hanc diem ad uſque Aſſur in
אַשּׁוּרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

11 Et adolebant ibi incenſũ ſup
aras in morẽ gentium, quas
tranſtulerat Dñs à facie eorum
: fecerúntque verba peſſima
12 irritantes Dñm. Et coluerunt
immunditias,de quibꝰ
præcepit eis Dñs ne facerent
13 verbũ hoc. Et teſtificatus eſt
Dñs in Iſrael & in Juda, per
manũ omniũ prophetarũ &
Videntiũ, dicens ; Revertimini
à viis veſtris peſſimis, &
cuſtodite præcepta mea, & ceremonias
, juxta omnẽ legem
quã præcepi patribus veſtris:
& ſicut miſi ad vos in manu
ſervorũ meorũ prophetarum.
14 Qui non audierunt, ſed induraverunt
cervicem ſuã juxta
cervicẽ patrũ ſuorũ, qui noluerunt
obedire Dño Deo ſuo.
15 Et abjecerunt legitima ejꝰ, &
pactũ, quod pepigit cũ patribus
eorum, & teſtificationes,
quibus conteſtatus eſt eos :
ſecutiq; ſunt vanitates,et vanè
egerunt : & ſecuti ſunt gentes,
quæ erant per circuitum
eorũ, ſup quibus præceperat
Dñs eis, ut non facerent ſicut
16 & illæ faciebant. Et dereliquerunt
omnia præcepta Domini
Dei ſui : fecerúntq; ſibi
conflatiles duos vitulos, & lucos
, & adoraverunt univerſam
militiam cœli : ſervie-
17 rúntque Baal, Et conſecraverunt
filios ſuos, & filias ſuas
, per ignem : & divinationibus
inſerviebant &
auguriis : & tradiderunt ſe ut
facerent malũ corã Domino,
18 ut irritarent eũ. Iratúſq; eſt
Dominus vehementer Iſraeli,
& abſtulit eos à conſpectu ſuo,
& non remanſit niſi tribus
19 Iuda tantummodò. Sed nec
ipſe Iuda cuſtodivit mandata
Domini Dei ſui ; verùm ambulavit
in erroribus Iſrael,
20 quos operatus fuerat. Projecitq;
Dñs omne ſemen Iſrael,
& afflixit eos,& tradidit eos in
manu diripientiũ , donec pro-
21 jiceret eos à facie ſua : Ex eo
jã tẽpore, quo ſciſſꝰ eſt Iſrael
à domo David , et conſtituerunt
ſibi regẽ Jeroboam filiũ
Nabat : ſeparavit enim Jeroboam
Iſrael à Dño, & peccare
eos fecit peccatũ magnum.
22 Et ambulaverunt filii Iſrael
in univerſis peccatis Jeroboam
quæ fecerat: et non receſſerũt
23 ab eis , Uſquequò Dñs auferret
Iſrael à facie ſua,ſicut locutus
fuerat in manu omniũ ſervorũ
ſuorũ prophetarũ: tranſlatúſq;
eſt Iſrael de terra ſua
in Aſſyrios, uſq; in diem hanc.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς,
καθὼς τὰ ἔθνη (ν) ἃ ἀπῴκησε κύριος
ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν (ξ) κοινωνοὺς,
καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον.
12 Καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε κύριος
αὐτοῖς, Οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα (ο) τοῦτο
13 τῷ κυρίῳ. Καὶ διεμαρτύρατο κύριος ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ (π) ἐν τῷ Ἰούδᾳ καὶ ἐν χειρὶ πάντων
τῶν προφητῶν αὐτοῦ παντὸς ὁρῶντος,
λέγων, Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
πονηρῶν, καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ
τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν
ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπέστειλα
(ρ) αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου
14 τῶν προφητῶν. Καὶ οὐκ (σ) ἤκουσαν, καὶ ἐσκλήρυναν
τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον
15 τῶν πατέρων (τ) αὐτῶν. Καὶ τὰ μαρτύρια
αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς οὐκ ἐφύλαξαν,
καὶ ἐπορεύθησαν (υ) ὀπίσω τῶν ματαίων,
καὶ ἐματαιώθησαν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν
περικύκλῳ αὐτῶν, ὧν ἐνετείλατο κύριος
16 αὐτοῖς (φ) μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. Ἐγκατέλιπον
τὰς ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ
ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα δύο (χ) δαμάλεις,
καὶ ἐποίησαν ἄλση, καὶ προσεκύνησαν
πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐλάτρευσαν
17 τῷ Βάαλ. Καὶ διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς
θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, καὶ (ψ) ἐμαντεύοντο
μαντείας, καὶ οἰωνίζοντο· καὶ ἐπράθησαν
τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
18 κυρίου παροργίσαι αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη
κύριος σφόδρα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστησεν
αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ οὐχ
19 ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ἰούδα μονωτάτη. Καί
γε Ἰούδας οὐκ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς (ω) κυρίου
τοῦ θεοῦ αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς
δικαιώμασιν Ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν, (α) καὶ
20 ἀπεώσαντο τὸν κύριον. Καὶ ἐθυμώθη κύριος
παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλευσεν
αὐτοὺς, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων
αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀ-
21 πὸ προσώπου αὐτοῦ. Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν
οἴκου (β) Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἱεροβοὰμ
υἱὸν Ναβάτ· καὶ ἐξέωσεν Ἱεροβοὰμ
τὸν Ἰσραὴλ (γ) ἐξόπισθε κυρίου, καὶ ἐξή-
22 μαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην. Καὶ ἐπορεύθησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ
Ἱεροβοὰμ (δ) ἧς ἐποίησεν, οὐκ ἀπέστησαν ἀπ'
23 αὐτῆς Ἕως οὗ μετέστησε κύριος τὸν Ἰσραὴλ
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησε κύριος
ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ
τῶν προφητῶν. καὶ ἀπῳκίσθη Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν
τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης.

Et adolebãt ibi in omnibus excelſis, 11
ſicut gentes,quas tranſtulit Dominus à facie eorum: &
fecerunt (g) participes, & (h)
ſculpſerunt ad irritandum Dominum.
Et ſervierunt idolis, de 12
quibus dixit Dominus eis; Non
facietis verbum hoc (i) Domino.
Et teſtificatus eſt Dominus 13
in Iſrael, & in Juda, & in
manu omnium prophetarũ ſuorum,
omnis Videntis, dicens;
Revertimini à viis veſtris malis,
& cuſtodite mandata mea,
& juſtificationes meas, & omnem
legem quam mandavi
patribus veſtris, quæcunq; miſi
eis in manu ſervorum meorum
prophetarum. Et non audierunt, 14
& induraverunt dorſum ſuum
ſuper dorſum patrum (k) ſuorũ.
Et teſtimonia ejus, quæcunque 15
conteſtatus eſt eis,non cuſtodierunt,
& ambulaverunt poſt vana,
& evanuerunt, & poſt gentes,
quæ in circuitu ipſorum, de
quibus mandaverat Dominꝰ eis
non facere ſecundùm iſtas. Dereliquerunt 16
mandata Domini
Dei ſui: & fecerunt ſibi fuſile,
duas vitulas:& fecerunt (l) lucos,
& adoraverunt omnem
virtutem cæli, & ſervierunt
Baal. Et traduxerunt filios ſuos, 17
& filias ſuas in igne,& vaticinati
ſunt vaticinia, & (m)
augurati ſunt. Et venditi ſunt
ad faciendum malum in oculis
Domini ad irritandum eum. Et 18
indignatus eſt Dominus valdè in
Iſrael, & amovit eos à facie
ſua: & non remanſit niſi tribus
Juda ſolitaria. Etiam Judas 19
non cuſtodivit mandata
Domini Dei ſui: & ambulaverunt
in juſtificationibꝰ Iſrael,
quas fecerant,& abjecerunt (n)
Dominum. Et indignatꝰ eſt Dominus 20
omni ſemini Iſrael, &
commovit eos, & dedit eos in
manu diripientium eos, quoaduſq;
ejecit eos à facie ſua: (o)
Quia maximè Iſrael deſuper 21
domo David,& regem fecerũt
Hieroboam filium Nabat. Et
expulit Hieroboam ipſum Iſrael
à poſt Dominum, & peccare
fecit eos peccatum magnum. Et 22
ambulaverunt filii Iſrael in omni
peccato Hieroboam, quod
fecit:non receſſerunt ab eo, Donec 23
removit Dominus ipſum Iſrael
à facie ſua;ſicut locutus eſt
Dominus in manu omnium ſervorum
ſuorum prophetarum. Et
tranſlatꝰ eſt Iſrael deſuper terra
ſua in Aſſyrios uſq; in diẽ hãc.

MS. A. (ν) ἃ ἀπῴκισεν κύριος ἀπὸ προσώπου (ξ) κοινωνοὺς, ἐχάραξαν (ο) τοῦτο κυρίῳ. (π) ἐν Ἰούδᾳ (ρ) αὐτοὺς πρὸς ὑμᾶς ἐν (σ) ἤκουσαν αὐτῶν, καὶ (τ) αὐτῶν, οἳ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἀπέρριψαν τοὺς ἀκριβασμοὺς * αὐτῶν, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ ἣν ἔκοψεν σὺν πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια (υ) ὀπίσω * ἐθνῶν τῶν περικυκλωσάντων αὐτοὺς, ὧν (φ) τοῦ μὴ (χ) δαμάλεις, καὶ προσεκύνησαν (ψ) ἐμαντεύοντο· καὶ ἐπράθησαν (ω) τοῦ κυρίου θεοῦ (α) καὶ ἀπωκείσαντο τὸν κύριον ἐν παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, (β) Δαυὶδ, ἐβασίλευσαν (γ) ἐξόπισθεν (δ) ἣ ἐποίησεν,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואסיקו בוסמין תמן על כל במתא כעממיא דאגלי יי מן קדמיהון ועבדו קדמוהי פתגמין
12 בישין לארגזא קדם יי : ופלחו ית בעליא די אמר יי להון לא תעבדון ית פתגמא הדין :
13 ואסהיד יי בישראל וביהודה ביד כל ספר כל מילף למימר תובו מאורחתכון בישתא
וטרו פקודי וקימי ככל אוריתא דפקדית ית אבהתכון ודשלחית לותכון ביד עבדי
14 נבייא : ולא קבילו ואקשיאו ית קדלהון כקדלא דאבהתהון דלא הימינו במימרא דיי
15 אלההון : וקצו בקימוהי ובגזרתיה די גזר עם אבהתהון ובסהדותיה דאסהיד בהון וטעו
בתר טעותא והוו ללמא ובתר עממיא די בסחרניהון די פקיד יי יתהון בדיל דלא למעבד
16 כותהון : ושבקו ית כל פקודיא דיי אלההון ועבדו להון מתכא תרין עגלין ועבדו
17 אשירתא וסגידו לכל חילי שמיא ופלחו ית בעלא : ואעברו ית בניהון וית בנתיהון בנורא
18 וקסמו קסמין ונחישו וחשיבו למעבד דביש קדם יי לארגזא קדמוהי : והוה רגז מן קדם
יי לחדא בישראל ואגלנון מארעא בית שכנתיה לא אשתאר לחוד שבטא דבית יהודה
19 בלחודוהי : אף דבית יהודה לא נטרו ית פקודיא דיי אלההון ואזלו בגזירת ישראל
20 דעבדו : וקץ יי בכל זרעא דישראל ועננון ומסרנון ביד בוזזין עד דאגלנון מאתר בית
21 שכנתיה : ארי אתפליגו בית ישראל על דבית יהודה ואמליכו ית ירבעם בר נבט ואטעי
22 ירבעם ית ישראל מבתר פולחנא דיי וחיבנון חובא רבא : ואזלו בני ישראל בכל חובי
23 ירבעם דעבד לא סטו מנה : עד דאגלי יי ית ישראל מארעא בית שכנתיה כמא דמליל
ביד כל עבדוהי נבייא וגלו ישראל מעל ארעהון לאתור עד יומא הדין :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et adoleverunt aromata ibi in omnibus excelſis, ſicut gentes quas migrare 11
fecerat Dñs à facie eorum, et fecerunt *coram eo* res malas ad irritandum
Dñm. Et ſervierunt *Beghalaja* de quibus Dñs dixerat illis : Non faciatis 12
rem iſtam. Et obteſtatꝰ eſt Dñs in Iſrael et in Jehudah per manum omnis 13
ſcribæ [&] omnis doctoris,dicendo:Redite à viis veſtris malis,et ſervate
præcepta mea et decreta mea,juxta omnem legem quam præcepi patribus
veſtris,et quam miſi ad vos per manũ ſervorũ meorũ Prophetarũ. Et non 14
audierunt,ſed induraverunt cervicem ſuam juxta cervices patrũ ſuorũ, *qui*
non crediderunt in dictum Dñi Dei ſui. Et ſpreverunt decreta illius,et pacta 15
ejus quæ pepigerat cum patribus eorum, et obteſtationes ejus quibus
obteſtatus fuerat in eos,et erraverunt poſt errores,et fuerunt in nihilum,
et [*iverunt*]poſt gentes quæ erant in circuitu eorum, de quibus præceperat
Dñs eis,ne facerent ſicut illæ. Et dereliquerũt omnia præcepta Dñi Dei 16
ſui,et fecerunt ſibi conflatile,duos vitulos;et fecerunt lucũ,et adoraverunt
omnem exercitum cœlorum,et coluerunt Baghla: Et tranſire fecerunt filios 17
ſuos et filias ſuas per ignem,et hariolati ſunt hariolationes, et augurati
ſunt,et excogitaverunt facere quod malum erat ante Dñm, ut irritarent
illum. Et fuit indignatio à Dño valdè in Iſrael,et migrare fecit eos de terra 18
domus majeſtatis ſuæ,nec relicta eſt niſi tribus *domus* Jehudah ſola. Etiam 19
homines domus Jehudah non cuſtodierunt præcepta Dñi Dei ſui, ſed
ambulaverunt in decretis Iſrael quæ fecerant. Et abominatus eſt Dñs omne 20
ſemen Iſrael,et afflixit eos,et tradidit illos in manum diripientiũ, quouſq;
migrare fecit illos de loco domus majeſtatis ſuæ. Quia litigaverunt [*viri*] 21
domus Iſrael adverſum [*populum*] domus Jehudah, et regem creârunt Jarabgham
filium Nebat;et peccare fecit Jarabgham Iſrael,ne [*iret*]poſt cultum
Dñi,et peccare fecit illos peccatum magnum. Et ambulaverunt filii Iſrael 22
in omnibus peccatis Jarabgham quæ fecerat;non declinaverunt ab eis:
Quouſq; migrare fecit Dñs Iſrael de terra domus majeſtatis ſuæ, ſicut locutus 23
fuerat p manum omnium ſervorum ſuorum Prophetarum:et migrârunt Iſrael de terra ſua in Athur uſque ad diem hanc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܣܡܘ ܬܡܢ ܒܣܡܐ ܥܠ ܐܓܘܪܐ .· ܐܝܟ ܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܥܒܕܘ
12 ܨܒܘܬܐ ܕܒܝܫܢ ܠܡܪܓܙܘܗܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܦܠܚܘ ܠܦܬܟܪܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܪܝܐ. ܠܐ
13 ܬܥܒܕܘܢ ܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. * ܘܐܣܗܕ ܡܪܝܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܘܒܝܗܘܕܐ ܒܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ
ܢܒܝܐ .· ܘܟܠ ܚܙܝܐ ܘܐܡܪ. ܗܦܘܟܘ ܡܢ ܐܘܪܚܬܟܘܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܛܪܘ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ .· ܐܝܟ
14 ܢܡܘܣܐ ܕܦܩܕܬ ܠܐܒܗܝܟܘܢ .· ܘܐܝܟ ܕܫܠܚܬ ܠܘܬܟܘܢ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܝ ܢܒܝܐ. * ܘܠܐ ܫܡܥܘ.
15 ܘܩܫܝܘ ܩܕܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܠ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܗܝܡܢܘ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. * ܘܐܣܠܝܘ
ܢܡܘܣܘܗܝ ܘܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܦܩܕ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܣܗܕܘܬܗ ܕܐܣܗܕ ܒܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܠܐ ܡܕܡ.
ܘܣܪܝܩܐ ܠܐ ܢܦܩܘ. ܐܠܐ ܐܙܠܘ ܒܬܪ ܥܡܡܐ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ. ܕܠܐ ܢܥܒܕܘܢ ܐܝܟܘܬܗܘܢ.
16 * ܘܫܒܩܘ ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܢܤܟܐ ܬܪܝܢ ܥܓܠܝܢ.
17 ܘܥܒܕܘ ܕܒܚܐ ܠܦܬܟܪܐ. ܘܣܓܕܘ ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠ. * ܘܐܥܒܪܘ
ܒܢܝܗܘܢ ܘܒܢܬܗܘܢ ܒܢܘܪܐ. ܘܩܨܡܘ ܩܨܡܐ. ܘܢܚܫܘ. ܘܐܫܬܥܒܕܘ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ
18 ܡܪܝܐ ܠܡܪܓܙܘܗܝ. * ܘܪܓܙ ܡܪܝܐ ܛܒ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܥܒܪ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܠܐ
19 ܐܫܬܚܪ. ܐܠܐ ܐܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܐܦ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܠܐ ܢܛܪܘ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ
ܐܠܗܗܘܢ. ܘܗܠܟܘ ܒܢܡܘܣܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܕܘ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܪܓܙܘܗܝ
20 ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܐܣܠܝ ܡܪܝܐ ܠܟܠܗ ܙܪܥܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܟܟ ܐܢܘܢ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ
21 ܒܐܝܕܐ ܕܒܙܘܙܐ .· ܥܕܡܐ ܕܫܕܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܡܛܠ ܕܦܪܩܘ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ
ܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ ܠܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܘܐܛܥܝ ܝܘܪܒܥܡ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ
22 ܒܬܪ ܡܪܝܐ. ܘܐܚܛܝ ܐܢܘܢ ܚܛܝܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܗܠܟܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܟܠܗܘܢ ܚܛܗܘܗܝ
23 ܕܝܘܪܒܥܡ ܕܥܒܕ. ܘܠܐ ܣܛܘ ܡܢܗܘܢ. * ܥܕܡܐ ܕܐܥܒܪ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ. ܘܓܠܝ ܐܢܘܢ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܗܘܢ
ܠܐܬܘܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ .·

Et poſuiſſent iſti thura ſuper aras, more gentium 11
quas Dominus extinxerat à conſpectu
eorum: denique res peſſimas feciſſent ad iram
Domini provocandam: Et coluiſſent numina 12
de quibus dixerat eis Dominus, Ne faciatis
rem iſtam. Cúmque conteſtatus eſſet Dominus 13
in Iſraelē & in Judam per omnes ſervos
ſuos prophetas, omnéſque Videntes, ac
dixiſſet; Revertimini à viis veſtris malis, &
ſervate præcepta & ſtatuta mea ſecundùm leges
quas præſcripſi majorib⁹ veſtris, & quemadmodum
miſi ad eos ꝑ ſervos meos prophetas:
Et non obtemperâſſent, imò cervicem 14
ſuam indurâſſent præ cervice majorū ſuorū,
& non crediđiſſent in Dominū Deum ſuum:
Statuta & præcepta mea ſpreviſſēt quæ mandaveram 15
majoribus eorum, & conteſtationes
quas conteſtat⁹ fueram in eos: nihilū ſectati,
nihil profeciſſent: ſed ſectati eſſent gentes de
quibus præceperat eis Dñs ne facerent ſicut ipſæ:
Et derelictis omnibus mandatis Dñi 16
Dei ſui, feciſſent ſibi fuſilia, *nempe* duos vitulos,
& feciſſent ſacrificia idolis: adorâſſent omnes
cœlorū exercitus, et coluiſſent Baalem:
Traduxiſſent filios filiáſque ſuas per ignem: 17
divinationibus & veneficiis uſi eſſent: deniq;
ſcelera corā Domino perpetrare deſignâſſent
ut eum ad iram provocarent. Propterea Dñs 18
vehementer in Iſraelem iratus, amovit eos
à conſpectu ſuo, ut nonniſi ſola trib⁹ Juda remanſerit.
At neque filii Judæ ſervaverunt 19
præcepta Dñi Dei ſui, ſed ambulantes juxta
mores Iſraelitarum, ꝑpetrârunt mala coram
Domino, & ad iram concitârunt eum cunctis
diebus. Aſpernatus ergò Dominus totum ſemen 20
Iſraelis, infames reddidit eos, & tradidit
eos in manum prædonum, adeóque projecit
eos à conſpectu ſuo: Eò quòd receſſerint Iſraelitæ 21
ab obſequio Davidis, & regem ſuper
ſe conſtituerint Jerobaamum Nabati filium.
Jerobaamus enim ſeduxit Iſraelitas à Domino,
& induxit eos ad peccata graviſſima; Et 22
inceſſerunt Iſraelitæ in omnibus peccatis à
Jerobaamo commiſſis, neque deflexerunt ab
eis. Adeo ut ejecerit Dominus Iſraelem è 23
conſpectu ſuo, quemadmodum prædixerat
Dominus per omnes prophetas, et tranſtulerit
filios Iſraelis è terra ipſorum in Athur ad
hunc uſque diem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 ووضعوا هناك البخورات على الصواعد * مثل الامم الذين ابادهم الرب من قدامهم * وفعلوا
12 افعالا سيئة ليغضبوا قدام الرب * وعبدوا الاصنام الذين قال لهم الرب * لا تفعلوا هذا الفعل
13 واشهد الرب على اسرايل ويهودا * على يد جميع عبيد الانبياء وجميع المعلمين * وقال توبوا
من طرايقكم السيئة * واحفظوا وصاياي وعهودي * مثل الشرايع التي اوصيت اباكم * كالذي
14 ارسلت اليهم على لسان عبيدي الانبياء * فلم يسمعوا ولووا رقابهم مثل رقاب اباهم * ولم
15 يومنوا بالرب الههم * واحقوا عهودي ووصاياي التي اوصيت اباهم * والشهادات التي اشهدت
وذهبوا في اثر لا شي وشي لم ينفعهم * لانهم ذهبوا في اثر الامم التي امر الرب ان لا يفعلوا
16 مثلهم * وتركوا وصايا الله الههم * وصنعوا لهم الهة مسبوكة عجلين اثنين * وصنعوا ذبايح
17 للاصنام * وسجدوا لجميع نجوم السماء * وعبدوا باعل الصنم * وطردوا بنيهم وبناتهم في النار
18 وترصدوا الخروص * وتنجسوا * وفكروا ان يصنعوا السوء قدام الله ليغضبوه * وغضب
19 الرب جدا على اسرايل * وابعدهم من قدامه * ولم يبق الا سبط يهودا فقط * وايضا فان بني
يهودا لم يحفظوا وصايا الرب الاههم * وسلكوا طريق اسرايل ليعملوا السوء قدام الله *
20 واغضبوه جميع الايام * ورفض الرب جميع زرع اسرايل * واسلمهم بيد النهابين * واهانهم حتي
21 طردهم من قدامه * لانه افترق يوربعام باسرايل من بيت داود * وملكوا عليهم يوربعام
22 بن ناباط * فاضل اسرايل يوربعام عن طريق الرب * واخطا بهم خطايا عظيمة * وسلك بنو
23 اسرايل في جميع خطايا يوربعام التي صنع * ولم يعدلوا عنها * حتي ابعد الرب اسرايل
من بين يديه * كما قال الرب على السنة جميع الانبياء * واجلا بني اسرايل من ارضهم
الي الموصل الي اليوم *

Impoſuiſſent ibi thura altaribus illis pro 11
more gentium quas perdiderat Dominus
à conſpectu eorum : actiones denique nefarias
commiſiſſent quibus iram Domini
concitarent. Adorantes idola de quibus 12
dixerat eis Dominus, Ne perpetretis hujuſcemodi
facinora. Cúmque teſtatus eſſet 13
Dominus adverſùs Iſraelem & Judam
per omnes ſervos ſuos prophetas, omneſq;
doctores, ac dixiſſet, Revertimini à viis
veſtris ſceleratis, & cuſtodite præcepta
& fœdera mea ſecundùm leges quas præcepi
majoribus veſtris, juxta illa quæ ad
eos miſi per linguam ſervorum meorum
prophetarum: Nec tamen auſcultâſſent, imò 14
torva reddidiſſent colla ſua ut colla majorum
ſuorum, neq; crediđiſſent in Dominum
Deum ſuum : Parvipendiſſent ſtatuta 15
& præcepta mea quæ mandaveram
patribus eorum, & teſtimonia quibus conteſtatus
ſum ; & abiiſſent poſt nihil, rem
ſcilicet quæ non proderat eis: quandoquidem
abierant per veſtigia gentium quas
Dominus imitari vetuerat : Dereliquerant 16
præcepta Dei, Dei ſui, & fabricârant ſibi
deos fuſiles, geminos vitulos : ſacrificia fecerant
idolis, omnia cœli ſydera coluerant,
& Baalem idolum adoraverant : Filios 17
& filias ſuas in ignem injecerant, tempora
obſervaverant, & præſtigiis uſi fuerant,
animoq; decreverant ſceleratè ſe
gerere coram Deo, quatenus eum ad iram
provocarent. Idcirco Dominus vehementi 18
furore percitus in Iſraelitas, ejecit eos à
conſpectu ſuo, nec remanſit niſi ſola tribus
Juda. Imò etiam nè filii quidem Juda 19
ſervaverunt præcepta Domini Dei ſui, ſed
inceſſerunt viam Iſraelis, ut ſcelera coram
Deo committerent ; & irritaverunt
eum cunctis diebus. Sic reſpuit Dominus 20
univerſum ſemen Iſraelis, & tradidit eos
in manum diripientium ; & eatenus
aſpernatus eſt eos, ut abjecerit eos à conſpectu
ſuo. Nam ſeparante Jerobaamo Iſraelitas 21
à domo Davidis, creârunt hi regē
ſuper ſe Jerobaamum Nabati filium :
Jerobaamus verò Iſraelitas avocavit à
via Domini, & commiſit in eos peccata
graviſſima : Tum inceſſerunt Iſraelitæ in 22
omnibus Jerobaami peccatis quæ commiſerat,
nec receſſerunt ab eis. Ita ut ejiceret 23
Dominus Iſraelitas à ſe, quemadmodum
prædixerat Dominus per linguas omnium
prophetarum; et transferret Iſraelitas
è terra ipſorum ad Mauſel in hunc
uſque diem.

מלכים ב: יז

,Chamath è & ,Havva è & ,Cutha è & , Babel è Aſſur rex Adduxitque
24 ויבא מלך־אשור מבבל ומכותה ומעוא ומחמת
: Iſrael filiis pro Someron civitatib⁹ in fecit habitare &:Sepharvaim &
וספרוים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל
,fuit Et .ejus urbibus in habitaverunt & ,Someron poſſederunt &
25 ויירשו את־שמרון וישבו בעריה: ויהי
miſit & : DOMINUM timuerunt non ,ibi *eorum ſeſſionis* principio in
בתחלת שבתם שם לא יראו את־יהוה וישלח
Dixerúntque .eis *in occidentes erant* & , leones eos in DOMINUS
26 יהוה בהם את־האריות ויהיו הרגים בהם: ויאמרו
feciſti habitare &,feciſti trãſmigrare quas Gentes :dicendo , Aſſur regi
למלך אשור לאמר הגוים אשר הגלית ותושב
: terræ Dei judicium *cognoverunt non* , Someron civitatib⁹ in
בערי שמרון לא ידעו את־משפט אלהי הארץ
quòd eo , eos *interimentes ipſi* ecce & , leones eos in miſit &
וישלח־בם את־האריות והנם ממיתים אותם כאשר
rex præcepit Et .terræ Dei judicium *ſcientes ipſi non*
27 אינם ידעים את־משפט אלהי הארץ: ויצו מלך
quos ſacerdotibus de unum illuc facite *Ire* : dicendo , Aſſur
אשור לאמר הליכו שמה אחד מהכהנים אשר
eos doceat & : illuc *ſedeant &* , *eant* & : inde feciſtis tranſmigrare
הגליתם משם וילכו וישבו שם וירם את־
quos ſacerdotibus è unus venit Et .terræ Dei judicium
28 משפט אלהי הארץ: ויבא אחד מהכהנים אשר
docens fuit & , Bethel in habitavit & ,Someron de fecerãt tranſmigrare
הגלו משמרון וישב בבית־אל ויהי מורה
gens facientes fuerunt Et .DOMINUM timerent quomodo eos
29 אתם איך ייראו את־יהוה: ויהיו עשים גוי
fecerant quæ , excelſorum domo in poſuerunt & ,ſuos deos *gens*
גוי אלהיו ויניחו בבית הבמות אשר עשו
.ibi *habitantes ipſi quibus* , ſuis urbibus in *gens gens* , Someronitæ
השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם ישבים שם:
fecerunt Chuth viri & : Benoth Succoth fecerunt Babel viri Et
30 ואנשי בבל עשו את־סכות בנות ואנשי־כות עשו
fecerunt Havvæi Et .Aſima fecerunt Chamath viri & ,Nerghal
31 את־נרגל ואנשי חמת עשו את־אשימא: והעוים עשו
igni *in* ſuos filios *comburentes* Sepharvæi & : Tartach & , Nibchaz
נבחז ואת־תרתק והספרוים שרפים את־בניהם באש
timentes fuerunt Et .Sepharvæorum diis Hanamelech &,Adramelech
32 לאדרמלך וענמלך אלה ספרים: ויהיו יראים
,excelſorum ſacerdotes eorum *partes* ſibi fecerunt & : DOMINUM
את־יהוה ויעשו להם מקצותם כהני במות
DOMINUM .excelſorum domo in eis *facientes fuerunt* &
33 ויהיו עשים להם בבית הבמות: את־יהוה
judicium juxta *ſervientes erant* ſuis diis & , *timentes fuerunt*
היו יראים ואת־אלהיהם היו עבדים כמשפט
hanc diem ad Uſque .inde *eas* fecerant tranſmigrare quas , gentium
34 הגוים אשר־הגלו אתם משם: עד היום הזה
,DOMINUM *timentes ipſi* non : *prima judicia* juxta *facientes ipſi*
הם עשים כמשפטים הראשנים אינם יראים את־יהוה
,eorum judicium juxta & , eorum decreta juxta *facientes* ipſi neque
ואינם עשים כחקתם וכמשפטם
filiis DOMINUS præcepit quæ , præceptũ juxta & ,legẽ juxta &
וכתורה וכמצוה אשר צוה יהוה את־בני
exciderat Et .Iſrael *ejus* nomen impoſuit cui Jahacob
35 יעקב אשר־שם שמו ישראל: ויכרת
timebitis Non : dicendo ,eis præceperat & , pactum eis cum DOMINUS
יהוה אתם ברית ויצום לאמר לא תיראו
,eis ſervietis nec , eis vos incurvabitis nec , alienos deos
אלהים אחרים ולא־תשתחוו להם ולא תעבדום
.eis immolabitis nec
ולא תזבחו להם:

Verſio VULG. LAT.

24 Adduxit autẽ rex Aſſyriorũ de Babylone, & de Cutha, & de Auab, & de Emath, & de Sepharuaim : & collocavit eos in civitatibus Samariæ pro filiis Iſrael : qui poſſederunt Samariam, & habitaverunt in urbibus ejus. 25 Cúmque ibi habitare cœpiſſent, non timebãt Dominum : & immiſit in eos Dominus leones, qui interficiebant eos. 26 Nuntiatúmque eſt regi Aſſyriorum, & dictum ; Gentes, quas tranſtuliſti, & habitare feciſti in civitatibus Samariæ, ignorant legitima Dei terræ : & immiſit in eos Dñs leones, et ecce interficiunt eos, eò quòd ignorent ritum Dei terræ. 27 Præcepit autem rex Aſſyriorum, dicens; Ducite illuc unum de ſacerdotib⁹, quos indè captivos adduxiſtis, et vadat, & habitet cum eis: & doceat eos legitima Dei terræ. 28 Igitur cùm veniſſet unus de ſacerdotibus his, qui captivi ducti fuerant de Samaria, habitavit in Bethel, & docebat eos quomodò colerent Dominum. 29 Et unaquæque gens fabricata eſt deum ſuum : poſuerúntque eos in fanis excelſis, quæ fecerant Samaritæ, gens & gens in urbibus ſuis, in quibus habitabat. 30 Viri enim Babylonii fecerunt Sochothbenoth : viri autem Chutæi fecerũt Nergel: & viri de Emath fecerunt Aſima. 31 Porrò Heuæi fecerunt Nebahaz & Tharthac. Hi autem qui erant de Sepharuaim, comburebant filios ſuos igni, Adramelech et Anamelech diis Sepharuaim, 32 Et nihilominùs colebant Dominum. Fecerunt autem ſibi de noviſſimis ſacerdotes excelſorũ, et ponebant eos in fanis ſublimibus. 33 Et cùm Dñm colerẽt, diis quoque ſuis ſerviebant juxta conſuetudinem gentium, de quibus tranſlati fuerant Samariã: 34 Uſque in præſentem diem morem ſequuntur antiquum: non timent Dominum, neque cuſtodiunt ceremonias ejus, judicia, & legem, & mandatum, quod præceperat Dominus filiis Jacob, quem cognominavit Iſrael: 35 Et percuſſerat cum eis pactum, et mandaverat eis, dicens; Nolite timere deos alienos, & non adoretis eos, neque colatis eos, & non immoletis eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

24 Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος τὸν ἐκ (ε) Χουθὰ, ἀπὸ Ἀϊὰ, καὶ ἀπὸ Αἰμὰθ, καὶ (ζ) Σεπφαρουαὶμ, καὶ κατῴκισαν ἐν πόλεσι Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ (η) κατῴκησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. 25 Καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας (θ) αὐτῶν οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκτέννοντες ἐν αὐτοῖς. 26 Καὶ (ι) εἶπαν πρὸς βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες, Τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ (κ) ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι Σαμαρείας οὐκ ἔγνωσαν (λ) τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν (μ) εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδού εἰσι θανατοῦντες αὐτοὺς, καθότι οὐκ οἴδασι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. 27 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, λέγων, (ν) Ἀπαγάγετε ἐκεῖθεν, καὶ πορευέσθωσαν, καὶ (ξ) κατοικήτωσαν ἐκεῖ, καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. 28 Καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων (ο) ὧν ἀπῴκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς (π) πῶς φοβηθῶσι τὸν κύριον. 29 Καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν· καὶ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ (ρ) Σαμαρεῖται, ἔθνη ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς (σ) κατῴκουν. 30 Καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν (τ) Σωχχὼθ Βενὶθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χοὺθ ἐποίησαν τὴν Ἐργὲλ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμὰθ ἐποίησαν τὴν Ἀσιμὰθ, 31 Καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίησαν τὴν (υ) Ἐβλαζὲρ καὶ τὴν Θαρθὰκ, καὶ ὁ Σεπφαρουαὶμ ἡνίκα κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ (φ) Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀνημελὲχ θεοῖς Σεπφαρουαὶμ. 32 Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ κατῴκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν, ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ᾗ κατῴκουν ἐν αὐτῇ. καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν (χ) ὑψηλῶν. 33 Καὶ τὸν κύριον ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν, ὅθεν (ψ) ἀπῴκισαν αὐτοὺς ἐκεῖθεν. 34 Ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. αὐτοὶ φοβοῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν νόμον, καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν, ἣν ἐνετείλατο (ω) κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰακὼβ οὗ ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ. 35 Καὶ διέθετο (α) κύριος μετ᾽ αὐτῶν διαθήκην, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ (β) θυσιάσετε αὐτοῖς·

24 *Et adduxit rex Aſſyriorũ è Babylone, (p) qui de Chutha, ab Aia, & ab Æmath, & Seppharuaim : & habitaverunt in civitatibus Samariæ pro filiis Iſrael, & hæreditârunt Samariam, & habitaverunt in civitatibus ej⁹.* 25 *Et factum eſt in principio (q) ſeſſionis eorum, non timuerunt Dominum : & miſit Dominus in eis leones, & erant interficientes in eis.* 26 *Et dixerunt regi Aſſyriorum, dicentes; Gentes, quas tranſtuliſti, & pro aliis ſedere feciſti in civitatibus Samariæ, non cognoverunt judicium Dei terræ : & miſit in eos leones: & ecce ſunt occidentes eos, ſicut non noverunt judicium Dei terræ.* 27 *Et mandavit rex Aſſyriorum, dicens; Abducite (r) hinc, & eant, & habitent ibi: & illuminabunt eos judicium Dei terræ.* 28 *Et adduxerunt unum ſacerdotum, quos tranſtulerunt de Samaria : & ſedit in Bæthel: & fuit illuminans eos, quomodò timeant Dominum.* 29 *Et fuerunt facientes gentes gentes deos ſuos : & poſuerunt in domo excelſorum, quæ fecerant Samaritæ, gentes gentes in civitatibus ſuis, in quibus habitabant.* 30 *Et viri Babylonis fecerunt ipſam Socchoth Benith: & viri Chuth fecerunt Ergel : & viri Æmath fecerunt Aſimath,* 31 *Et Euæi fecerunt Eblazer, & Tharthac : & Sepphauraim (ſ) tunc comburebant filios ſuos in igne, ipſi (t) Adramelech, & Anemelech diis Sepphauraim.* 32 *Et (u) erant timentes Dominũ. Et collocârunt abominationes ſuas in domibus excelſorũ, quæ fecerãt in Samaria, gens gens in civitate, in qua habitabant in ea. Et erant timẽtes Dominũ. Et fecerunt (x) ſibi ſacerdotes excelſorum : & fecerunt (y) eis in domo excelſorum.* 33 *Et Dominum timebant : & diis ſuis ſerviebant juxta judicium gentium, undè tranſtulerãt eos indé.* 34 *uſque in diem hanc (z) ipſi faciebant juxta judicium earum. (aa) Ipſi timent, & ipſi faciunt ſecundùm juſtificationes earũ, & ſecundùm judicium earum, & ſecundùm legem, & ſecundùm mandatum, quod mandavit Dominus filiis Jacob, cujus poſuit nomen ejus Iſrael.* 35 *Et diſpoſuit Dominus cum eis teſtamentum, & mandavit eis, dicens; Non timebitis deos alios, & non adorabitis eos : & non ſervietis eis, & non ſacrificabitis eis:*

MS.A. (ε) Χουὰ, καὶ ἀπὸ (ζ) Σεφφαρουαὶμ, (η) κατῴκησεν (θ) αὐτῶν ἐκεῖ οὐκ (ι) εἶπον (κ) ἀντεκάθισαν (λ) τὰ κρίματα (μ) κύριος εἰς (ν) Ἀπάρατε ἐκεῖθεν, (ξ) κατοικείτωσαν (ο) ὧν ἤγαγον ἀπὸ (π) ὅπως (ρ) Σαμαρεῖται, ἔθνη ἐν (σ) αὐτοὶ κατῴκουν ἐν αὐτῇ. Καὶ (τ) Σοκχὼθ βενιθεὶ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἱμὰθ (υ) Ἀβλαζὲρ καὶ τὴν Ναιβὰς καὶ τὴν Θαφθὰκ, καὶ τὴν Σεφφαρουαὶμ (φ) Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀμημελὲχ θεοῖς Ἐφφαρουαὶμ. (χ) ὑψηλῶν. Τὸν κύριον (ψ) ἀπῴκισεν (ω) κύριος υἱοῖς (α) κύριος διαθήκην (β) θυμιάσεται

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 ואיתי מלכא דאתור מבבל ומכותה ומעוה ומחמת ומספרוים ואותיב בקרוי שמרון
25 חלף בני ישראל ויריתו ית שמרון ויתיבו בקרוהא : והוה בשריות למיתבהון תמן לא
26 הוו דחלין מן קדם יי וגרי יי בהון ית אריותא והוו קטלין בהון : ואמרו למלכא דאתור
למימר עממיא דאגליתא ואותיבתא בקרוי שמרון לא הוו ידעין ית דין אלהא דארעא
וגרי בהון ית אריותא והא אנון מקטלין יתהון בדלית אנון ידעין ית דין אלהא דארעא :
27 ופקיד מלכא דאתור למימר אובילו לתמן חד מכהניא דאגליתנון מתמן ויזלון ויתבון
28 תמן ויולפון ית דין אלהא דארעא: ואתא חד מכהניא דאתגליאו משמרון ויתיב בביתאל
29 והוה מליף יתהון אכדין ידחלון מן קדם יי : והוו עבדין עמא עמא טעותיהון ואחיתו
30 במתא דעבדו שמרונאי עמא עמא בקרויהון דאנון יתבין תמן : ואנשי בבל עבדו ית
31 סכות בנות ואנשי כות עבדו ית נרגל ואנשי חמת עבדו ית אשימא : ועואי עבדו
נבחז וית תרתק ואנש ספרוים מוקדין ית בניהון בנורא לאדרמלך וענמלך טעות
32 ספרוים : והוו דחלין מן קדם יי ועבדו להון מקצתהון כומרי במתא והוו עבדין להון
33 בבית במתא : מן קדם יי הוו דחלין וית טעותהון הוו פלחין כנימוסי עממיא דאגליאו
34 יתהון מתמן: עד יומא הדין אנון עבדין בנמוסי קדמאי ליתנון דחלין מן קדם יי וליתנון
עבדין בגזירתהון וכדחזי להון וכאוריתא וכתפקידתא דפקיד יי ית בני יעקב דשוי שמיה
35 ישראל : וגזר יי עמהון קים ופקדנון למימר לא תדחלון לטעות עממיא ולא תסגדון
להון ולא תפלחונון ולא תדבחון להון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

24 Et adduxit rex Athur [*homines*] ex Babel, et ex *Chutha*, et ex Ghavah, et ex Hhamath, et ex Szepharvaim, et collocavit in urbib⁹ Somron pro filiis Iſrael, et hæreditaverunt Somron, et ſederunt in urbib⁹ ej⁹. 25 Et fuit cùm inciperent habitare illi ibi, non timuerunt Dñm; et incitavit Dñs in eos leones, et occidebant de illis. 26 Et dixerunt regi Athur dicendo: Gentes quas migrare feciſti et collocâſti in urbib⁹ Somron, non cognoverunt judiciũ Dei terræ: et incitavit in illos leones, et ecce illi occidũt eos, eo ꝙ illi non cognoſcunt judiciũ Dei terræ. 27 Et præcepit rex Athur, dicendo: Deducite illuc quendã de ſacerdotib⁹ quos migrare feci indè, et eant et ſedeant ibi, et doceant illos judiciũ Dei terræ. 28 Et venit un⁹ de ſacerdotibus quos tranſtulerant ex Somron, et ſedit in Beth-el, et docuit illos quomodo timerent à facie Dñi. 29 Et fecerunt gentes ſingulæ idola ſua, et repoſuerunt [*in*] *excelſis quæ* fecerant Somronæi, gentes ſingulæ in urbib⁹ ſuis, in quibus ipſæ ſedebant. 30 Et homines Babel fecerunt Szuchoth-Benoth, et homines Chuth fecerunt Nergal, et homines Hhamath fecerunt Aſimah. 31 Et *Ghavæi* fecerunt Nibhhaz et Tharthaq : et hominis Szepharvaim comburebant filios ſuos igni, ipſi Adramelech, et Ghanamelech idolis Szepharvaim. 32 Et timuerunt à facie Dñi, et fecerunt ſibi ex parte eorum ſacerdotes excelſorum, et ſacrificaverunt illis in æde excelſorum. 33 A facie Dñi timebant, et tamen idolis ſuis ſerviebant, juxta ritus gentium, unde migrare fecerant eos. 34 Uſq; ad diem hanc ipſi faciunt juxta ritus antiquos, neque ipſi timent à facie Dñi, neq; faciunt juxta ſtatuta eorũ: et cùm videbatur illis nec juxta legẽ, nec juxta præcepta quæ præcepit Dñs filiis Jaghakob cui impoſuit nomen Iſrael. 35 Et pepigerat Dominus cum illis fœdus, et præceperat eis, dicendo : Non timebitis idola gentium, et non adorabitis ea, et non coletis ea, neque ſacrificabitis eis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܡܢ ܒܒܠ. ܘܡܢ ܟܘܬ. ܘܡܢ ܥܘܐ. ܘܡܢ ܚܡܬ. ܘܡܢ
ܣܦܪܘܝܡ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܢ ܚܠܦ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܪܬܘ ܠܫܡܪܝܢ.
ܘܝܬܒܘ ܒܩܘܪܝܗ̇. * ܘܗܘܐ ܒܫܘܪܝܐ ܟܕ ܝܬܒܘ ܬܡܢ. ܠܐ ܕܚܠܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ
ܒܗܘܢ ܐܪܝܘܬܐ. ܘܗܘܘ ܡܩܛܠܝܢ ܒܗܘܢ. * ܘܚܘܝܘ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ.
ܥܡܡܐ ܕܓܠܝܬ ܘܐܘܬܒܬ ܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܢ. ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܗ ܕܐܪܥܐ. ܘܫܕܪ
ܒܗܘܢ ܐܪܝܘܬܐ. ܘܗܐ ܡܩܛܠܝܢ ܒܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܗ ܕܐܪܥܐ.
* ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܡܪ. ܐܘܒܠܘ ܠܬܡܢ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ ܕܐܓܠܝܬܘܢ ܡܢ ܬܡܢ.
ܘܢܐܙܠ ܘܢܬܒ ܬܡܢ. ܘܢܠܦ ܐܢܘܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܗ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ
ܕܐܓܠܝܘ ܡܢ ܫܡܪܝܢ. ܘܝܬܒ ܒܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܕܐܝܟܢܐ ܢܕܚܠܘܢ
ܠܡܪܝܐ. * ܘܗܘܘ ܦܠܚܝܢ ܥܡ ܥܡ ܠܐܠܗܗ. ܘܫܒܩܘ ܒܬܐ ܕܒܥܠܬܐ
ܕܥܒܕܘ ܒܫܡܪܝܢ. ܥܡ ܥܡ ܒܩܘܪܝܗܘܢ ܕܒܗܘܢ ܝܬܒܝܢ. * ܘܐܢܫܐ ܕܒܒܠ
ܦܠܚܝܢ ܠܣܟܘܬ ܒܢܘܬ. ܘܐܢܫܐ ܕܟܘܬ ܦܠܚܝܢ ܠܢܪܓܠ. ܘܐܢܫܐ ܕܚܡܬ ܦܠܚܝܢ
ܠܐܫܝܡܐ. * ܘܥܘܝܐ ܦܠܚܝܢ ܠܢܒܚܙ. ܘܠܬܪܬܩ. ܘܣܦܪܘܝܐ ܡܘܩܕܝܢ ܒܢܝܗܘܢ
ܒܢܘܪܐ. ܠܐܕܪܡܠܟ ܘܠܥܢܡܠܟ ܐܠܗܐ ܕܣܦܪܘܝܡ. * ܘܗܘܘ ܕܚܠܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܥܒܕܘ
ܠܗܘܢ ܡܢܗܘܢ ܟܘܡܪܐ ܕܒܥܠܬܐ. ܘܗܘܘ ܦܠܚܝܢ ܠܗܘܢ ܒܒܝܬ ܒܥܠܬܐ. * ܠܡܪܝܐ
ܕܚܠܝܢ ܗܘܘ. ܘܠܐܠܗܝܗܘܢ ܦܠܚܝܢ ܗܘܘ. ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܓܠܘ
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܗܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܡܛܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܘܠܐ ܕܚܠܘ
ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܘ ܐܝܟ ܩܝܡܐ ܘܐܝܟ ܕܝܢܐ ܘܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܘܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ
ܠܒܢܝ ܝܥܩܘܒ. ܕܣܡ ܫܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܩܝܡ ܡܪܝܐ ܩܝܡܐ ܥܡܗܘܢ. ܘܦܩܕ
ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܐ ܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܦܠܚܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ
ܬܕܒܚܘܢ ܠܗܘܢ.

Deinde adductis rex Athur è Babel, & è 24
Cuath, ex Ava, ex Hemath, & è Sepharvim
colonis; habitare fecit eos in civitatibus Samariæ
pro filiis Iſrael, & poſſederunt Samariam,
& habitaverunt in civitatibus ejus.
Principio autem cùm illic habitâſſent, non 25
colebant Dominum: quapropter immiſit in
eos Dominus leones qui trucidabant eos.
Quod cùm indicâſſent regi Athur, & dixiſſent 26
ei, Gentes illæ quas tranſtuliſti & habitare
feciſti in civitatibus Samariæ, neſciunt
ritum Dei terræ; quarè is mittit in eos leones,
& ecce trucidant eos, quia neſciunt ritum
Dei terræ illius: Præcepit rex Athur 27
dicens, Perducite eò unum è ſacerdotibus
quos inde tranſtuliſtis, ut abeat, & ibi reſideat,
doceátque eos ritum Dei terræ illius.
Veniens itaque unus ex iis ſacerdotibus quos 28
tranſtulerat à Samaria, conſedit in Beth-il,
& docebat eos quomodo Deum colerent.
Attamen quæque gens deum ſuum colebant, 29
& reſervârunt domus excelſorum, quas fecerant
in Samaria, quælibet gens in civitatibus
ſuis ubi degebant. Et quidem incolæ 30
Babelis colebant Sochoth-benoth: incolæ
Cuth colebant Nergel: incolæ Hemath
colebant Aſima: Avæi colebant Jebzah & 31
Tartac: Sepharvitæ filios ſuos igne comburebant
Ardamelecho & Amaleco diis Sepharvim.
Et quanvis Dominum colerent, tamen 32
creabant ſibi ex ſeipſis ſacerdotes excelſorũ,
& colebant ea in phanis excelſorum.
Dominum reverebantur, & deos ſuos colebant 33
juxta ritum gentium. Itaque migraverunt
Iſraelitæ de terra ſua ad hunc uſque
diem, Eò quòd Dominum dereliquerint, 34
& non coluerint Dominum, neque fecerint
ſecundùm pactum, judicium, legem, atque
præceptum quod præſcripſerat Dominus filiis
Jacob, cui impoſuerat nomen Iſraelis:
Et quibuſcum pepigerat Dominus fœdus, 35
& præceperat eis, ac dixerat; Ne colatis deos
alios, nec adoretis eos, nec ſerviatis eis, neque
ſacrificetis eis:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وجاب ملك الموصل من اهل بابل * ومن اهل كوث * ومن اهل عاوا * ومن اهل حماة * ومن
اهل سفرويم * فاقعدهم واسكنهم في قرى سمرين مكان بني اسرايل * وورثوا سمرين * وقعدوا في
قراها * ومن اول ما سكنوا الارض لم يكونوا يعرفوا الرب ولا يخافوه * فبعث الرب عليهم الاسود
وكانت تقتل منهم * لانهم لم يكونوا يعرفوا شريعة الله * واحكام الرب اله الارض * فامر الملك
ملك الموصل * وقال * ابعثوا لهم واحدا من الكهنة الذين اجليتهم من ثم * فيذهب ويقعد
عندهم * ويكون بينهم * ويعلمهم شريعة واحكام اله الارض * فارسل اليهم واحدا من الكهنة
الذين اجلاهم من سمرين * فسكن في بيت ايل * وكان هناك يعلمهم كيف يعبدون الله
* وكانوا يعبدون شعب شعب الهه * وتركوا بيوت الصواعد التي صنعوها في سمرين * شعبا
شعب في قراهم حيث هم سكان * واهل بابل يعبدون سكوث بنوث * واهل كوث يعبدون
نرغال * واهل حماة يعبدون اسيما * والعوائيون يعبدون نبحاز وترتاق * والسفرويون يحرقون
بنيهم بالنار لادرملخ والعمالقة الهة سفرويم * فكانوا ينسكون للرب * وصنعوا لهم منهم
سدنة الصواعد * وكانوا يعبدونها في بيوت الصواعد * للرب كانوا ينسكون * ولالهتهم
كانوا يعبدون مثل سنة الامم * واجلوا بنو اسرايل من ارضهم الى اليوم * حين
تركوا الرب وعملوا مثل سنة الامم * ولم يخافوا الرب * ولم يصنعوا مثل العهد ومثل
الاحكام * ومثل الناموس * ومثل الوصية الذي امر الرب بني يعقوب الذي سماه اسرايل
* واقام الرب ميثاقا معهم * واوصاهم وقال * لا تنسكوا لالهة اخر * ولا تسجدوا لها * ولا
تعبدوها * ولا تذبحوا لها *

Præterea adduxit rex Mauſel è civibus 24
Babelis, & è civibus Kevath, è civibus
Ava, è civibus Hamath, & è civibus
Sepharvim, & ſedere atque habitare
fecit eos in civitatibus Samariæ
loco Iſraelitarũ, et poſſiderunt Samariã,
& habitaverunt in civitatibus ejus. Hi 25
cùm primùm terram illam inhabitarent,
nec Dominum noverant, nec timebant
eum: quare miſit in eos Dominus leones
qui multos ex eis interficiebant. Eò quòd 26
ignorarent legem Dei & ritus Domini
Dei terræ. Præcepit itaque rex, nempe 27
rex Mauſel, & ait, Mittite ad eos
unum è ſacerdotibus quos inde tranſtuli,
ut eat, habitetque apud eos, inter
eos maneat, doceatque eos legem
& ritus Dei terræ illius. Et miſit ad 28
eos unum è ſacerdotibus quos tranſtulerat
è Samaria; atque is in Beth-il
commoratus, ibi docebat eos qualiter
Deum ſervirent. Nihilominus gens 29
quælibet deo ſuo ſerviebat, reſervantes
phana excelſorum quæ fecerant in Samaria,
quælibet gens in civitatibus
ſuis ubi degebant. Cives Babelis ſer- 30
viebant Sachoth-benoth, cives Cuth
ſerviebant Nergali, cives Hamath ſerviebant
Aſimæ, Avæi adorabant Jeb- 31
zahum & Tartacum, Sepharvitæ filios
ſuos igne comburebant Ardamelecho
& Amaleco diis Sepharvim.
Igitur Dominum colebant, ac ſimul 32
creatis ſibi ex ſeipſis excelſorum miniſtris,
adorabant ea in phanis excelſorum.
Dominum colebant, & deos 33
ſuos adorabant ex more gentium. Porrò
filii Iſraelis demigrârunt de terra ſua in
hunc uſque diem, Quia deſerentes Do- 34
minum faciebant juxta morem gentium,
neque Dominum timebant, neque ſe gerebant
ſecundùm pactum, nec ſecundùm
judicia, nec ſecundùm legem, nec ſecundùm
præceptum quod mandaverat
Dominus filiis Jacobi quem vocaverat
Iſraelem. Et quanvis pepigiſſet cum eis 35
Dominus pactum, & præcepiſſet eis, ac
dixiſſet, Ne colatis deos alienos, nec
adoretis eos, nec ſerviatis illis, nec
ſacrificetis eis:

מלכים ב : יח

Ægypti terra è vos fecit aſcendere qui ,DOMINUM Sed
36 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
ei & , timebitis eum ,extento brachio in & , magna fortitudine in
בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה אֹתוֹ תִירָאוּ וְלוֹ
, judicia & , ſtatuta Et .ſacrificabitis ei & ,flectetis genu
37 תִשְׁתַּחֲווּ וְלוֹ תִזְבָּחוּ׃ וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים
cunctis *faciendū ad* ,cuſtodietis ,vobis ſcripſit quæ ,præceptum & ,legem &
וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת כָּל־
quod pacti Et .*alios* deos timebitis non & : diebus
38 הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וְהַבְּרִית אֲשֶׁר־
.*alios* deos timebitis non & : obliviſcamini ne vobiſcum *excidi*
כָּרַתִּי אִתְּכֶם לֹא תִשְׁכָּחוּ וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
vos liberabit ipſe &,timebitis veſtrum Deum DOMINUM Sed
39 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא יַצִּיל אֶתְכֶם
quimmò ,audierunt non Et .veſtrorū inimicorū omniū manu è
40 מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמֵעוּ כִּי אִם־
gentes Fuerúntque .*facientes ipſi primum ſuum judicium* juxta
41 כְּמִשְׁפָּטָם הָרִאשׁוֹן הֵם עֹשִׂים׃ וַיִּהְיוּ הַגּוֹיִם
etiam ,*ſervientes fuerunt* ſuis ſculptilibus & ,DOMINUM timentes iſtæ
הָאֵלֶּה יְרֵאִים אֶת־יְהוָה וְאֶת־פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים גַּם־
ipſi ,eorū patres fecerunt quod ſecundū : eorū filiorum filii & ,eorū filii
בְּנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם הֵם
.hanc diem ad uſque *facientes*
עֹשִׂים עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. XVIII. יח

regnavit , Iſrael regis Elah filii Hoſeah tertio anno in fuit Et
1 וַיְהִי בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
quinque & viginti Filius .Jehudah regis Achaz filius Chizchijahu
2 חִזְקִיָּה בֶן־אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
regnavit annis novem & viginti & , *ipſum regnando in* erat annorum
שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ
Fecítque .Zechariah filia Abi ejꝰ matris nomen & : Jeruſalaim in
3 בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִי בַּת־זְכַרְיָה׃ וַיַּעַשׂ
.ejus pater David fecit quæ omnia juxta,DOMINI oculis in rectum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה דָּוִד אָבִיו׃
ſuccidit & , ſtatuas contrivit & ,excelſa removit Ipſe
4 הוּא הֵסִיר אֶת־הַבָּמוֹת וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבֹת וְכָרַת אֶת־
quia ; Moſeh fecerat quem , *æris* ſerpentem confregit & , lucum
הָאֲשֵׁרָה וְכִתַּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹשֶׁה כִּי
vocavit & : ei *ſuffientes* Iſrael filii *erant* illos dies ad uſque
עַד־הַיָּמִים הָהֵמָּה הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מְקַטְּרִים לוֹ וַיִּקְרָא־
non eum poſt & : ſperavit Iſrael Deo DOMINO In .Nechuſtan eum
5 לוֹ נְחֻשְׁתָּן׃ בַּיהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בָּטָח וְאַחֲרָיו לֹא־
.*ejus facies ad* fuerunt qui & ,Jehudah reges cunctos inter *ille ſicut* fuit
הָיָה כָמֹהוּ בְּכֹל מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃
,ejꝰ præcepta cuſtodivitque : eo *poſt à* declinavit non,Domino *in* adhæſit Et
6 וַיִּדְבַּק בַּיהוָה לֹא־סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר מִצְוֹתָיו
: eo cū Dominus fuit Et .Moſeh Dominus præcepit quæ
7 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְהָיָה יְהוָה עִמּוֹ
,Aſſur regem *in* rebellavitque : agebat *prudenter* ,egrediebatur quem omni in
בְּכֹל אֲשֶׁר־יֵצֵא יַשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ־אַשּׁוּר
,Hazzah ad uſque Peliſtæos percuſſit Ipſe .ipſi ſervivit non &
8 וְלֹא עֲבָדוֹ׃ הוּא־הִכָּה אֶת־פְּלִשְׁתִּים עַד־עַזָּה
fuit Et .*munitionis* civitatē ad uſque cuſtodum turri à ,ejꝰ terminos &
9 וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים עַד־עִיר מִבְצָר׃ וַיְהִי
ſeptimus annus ipſe) , Chizchijahu regis quarto anno in
בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ הִיא הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית
Aſſur rex Salmaneſer aſcendit (,Iſrael regis Elah filii Hoſeah
לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר
.eam *ſuper coarctavit* & ,Someron *ſuper*
עַל־שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ׃

Verſio VULG. LAT.

36 Sed Dominum Deum veſtrum,
qui eduxit vos de terra Ægy-
pti in fortitudine magna, & in
brachio extento, ipſum timete,
& illum adorate, et ipſi immo-
37 late. Ceremonias quoque, &
judicia, & legem, & mandatū,
quod ſcripſit vobis, cuſtodite
ut faciatis cunctis diebus: &
38 non timeatis deos alienos. Et
pactum, quod percuſſit vobiſ-
cum, nolite obliviſci: nec co-
39 latis deos alienos. Sed Domi-
num Deum veſtrum timete, &
ipſe eruet vos de manu omniū
40 inimicorum veſtrorum. Illi
verò non audierunt, ſed juxta
conſuetudinem ſuam priſtinā
41 perpetrabant. Fuerunt igitur
gentes iſtæ timentes quidem
Dominum, ſed nihilominùs &
idolis ſuis ſervientes: nam &
filii eorum, & nepotes, ſicut fe-
cerunt patres ſui, ita faciunt
uſque in præſentem diem.

CAP. XVIII.

1 ANno tertio Oſee filii Ela
regis Iſrael, regnavit Ezechias
2 filius Achaz regis Juda. Vigin-
tiquinque annorum erat, cùm
regnare cœpiſſet: & viginti-
novem annis regnavit in Jeru-
ſalem: nomen matris ejus Abi
3 filia Zachariæ. Fecítque quod
erat bonum coram Domino,
juxta omnia quæ fecerat Da-
4 vid pater ejus. Ipſe diſſipavit
excelſa, & contrivit ſtatuas, et
ſuccîdit lucos, confregítque
ſerpentem æneum, quem fe-
cerat Moyſes: ſiquidem uſque
ad illud tempꝰ filii Iſrael ado-
lebant ei incenſum: vocavítq;
5 nomen ejus, Noheſtan. In Do-
mino Deo Iſrael ſperavit: ita-
que poſt eum non fuit ſimilis
ei de cunctis regibus Juda, ſed
neque in his qui ante eum fue-
6 runt: Et adhæſit Domino, &
non receſſit à veſtigiis ejus, fe-
cítque mandata ejus, quæ præ-
7 ceperat Dominus Moyſi. Un-
de & erat Dominus cum eo, et
in cunctis, ad quæ procedebat,
ſapienter ſe agebat. Rebella-
vit quoque contra regem Aſ-
ſyriorum, & non ſervivit ei.
8 Ipſe percuſſit Philiſthæos uſ-
que ad Gazam, & omnes ter-
minos eorum, à Turre cuſto-
dum uſque ad Civitatem mu-
9 nitam. Anno quarto regis
Ezechiæ, qui erat annus ſepti-
mus Oſee filii Ela regis Iſrael,
aſcendit Salmanaſar rex Aſſy-
riorum in Samariam, & op-
pugnavit eam,

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

36 Ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν
βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε, (γ)
καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε.
37 Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον
καὶ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψεν (δ) ὑμῖν ποι-
εῖν, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ
38 φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους. Καὶ τὴν διαθή-
κην ἣν διέθετο μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε.
39 καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους· (ε) Ἀλλ' ἢ
τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐ-
τὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν
40 ὑμῶν. Καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι
41 αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποιοῦσι. Καὶ ἦσαν τὰ
ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ
τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες·
καί γε (ζ) οἱ υἱοὶ καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐ-
τῶν, καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν,
ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Quia tantùm Domino, qui edu- 36
xit vos de terra Ægypti in for-
titudine magna, & in brachio
excelſo: Ipſum timebitis, &
ipſum adorabitis, ei ſacri-
ficabitis. Juſtificationes, & ju- 37
dicia, & legem, & mandata,
quæ ſcripſit vobis. facere ſerva-
bitis omnibus diebus: & non
timebitis deos alios. Et teſta- 38
menti, quod diſpoſuit vobiſcum,
non obliviſcemini: & non ti-
mebitis deos alios. Sed Domi- 39
num Deum veſtrum timebitis,
& ipſe eruet vos de omnibꝰ in-
imicis veſtris. (bb) Et non au- 40
dietis in judicio eorum, quod i-
pſi faciunt. Et fuerunt gentes hæ 41
timentes Dominum: & ſculpti-
libus ſuis erant ſervientes. Eti-
am filii, & filii filiorum eo-
rum, ſicut fecerant patres eo-
rum, faciunt uſque in diem
hanc.

MS. A. (γ) καὶ προσκυνήσεται αὐτῷ, καὶ αὐτῷ θυμιάσεται.
Καὶ τὰ δικαιώματα (δ) ὑμῖν, φυλάσσεσθαι ποιεῖν πάσας (ε) Ὅτι
ἀλλ' ἢ. (ζ) οἱ υἱοὶ * τῶν υἱῶν

ΚΕΦ. ιη.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν ἔτει (α) τρίτῳ τῷ Ὠσηὲ
υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἐ-
2 ζεκίας υἱὸς Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα. Υἱὸς
εἴκοσι καὶ πέντε (β) ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύ-
ειν αὐτὸν, καὶ (γ) εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐ-
βασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα
τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἄβου θυγάτηρ (δ) Ζαχα-
3 ρίου. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλ-
μοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε
4 Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Αὐτὸς ἐξῆρε τὰ
ὑψηλὰ, καὶ συνέτριψε (ε) τὰς στήλας, καὶ
(ζ) ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, καὶ τὸν ὄφιν τὸν
χαλκοῦν ὃν ἐποίησε (η) Μωυσῆς, ὅτι
ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ
Ἰσραὴλ θυμιῶντες αὐτῷ· καὶ ἐκάλεσεν
5 (θ) αὐτὸν Νεεσθάν. Ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσ-
ραὴλ ἤλπισε, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενή-
θη ὅμοιος αὐτῷ (ι) ἐν βασιλεῦσιν Ἰού-
δα, (κ) καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν
6 αὐτοῦ. Καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ, οὐκ ἀπ-
έστη ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐφύλαξε τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο (λ) Μωυ-
7 σῇ. Καὶ ἦν κύριος μετ' (μ) αὐτοῦ, καὶ ἐν
πᾶσιν οἷς ἐποίει, συνῆκε. καὶ ἠθέτησεν
ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἐδούλευ-
8 σεν αὐτῷ. Αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύ-
λους ἕως Γάζης, καὶ ἕως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ
πύργου φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὀχυ-
9 ρᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τε-
τάρτῳ βασιλεῖ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς (ν) ἐνι-
αυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ Ὠσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βα-
σιλεῖ Ἰσραὴλ, ἀνέβη Σαλμανασσὰρ βα-
σιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπο-
λιόρκει ἐπ' αὐτήν,

CAP. XVIII.

ET factum eſt in anno tertio 1
Oſeæ filii Ela regis Iſrael regna-
vit Ezechias filius Achaz re-
gis Juda. Filius viginti & 2
quinque annorum in regnando
ipſum: & viginti & novem
annos regnavit in Hieruſalem:
& nomen matri ejus Abu filia
Zachariæ. Et fecit rectum in 3
oculis Domini ſecundùm omnia,
quæcunque fecerat David pa-
ter ejus. Ipſe ſuſtulit excelſa, 4
& contrivit ſtatuas, & exter-
minavit lucos, & ſerpentem æ-
neum, quem fecerat Moyſes:
quoniam uſque ad dies illos e-
rant filii Iſrael adolentes ei:
& (a) vocabat eum Neeſthan.
In Domino Deo Iſrael ſpera- 5
vit: & poſt eum non fuit ſi-
milis ei in regibus Juda, & in
iis qui fuerunt ante eum: Et 6
adhæſit Domino: non receſſit à
poſt eum: & cuſtodivit man-
data ejus, quæcunque manda-
vit Moyſi. Et fuit Dominus 7
cum eo: & in omnibus quæ fa-
ciebat, intellexit. Et rebellavit
in rege Aſſyriorum, & non ſer-
vivit ei. Ipſe percuſſit alieni- 8
genas uſque Gazam, & uſ-
que ad terminum ejus à Tur-
re cuſtodum, & uſque ad Ci-
vitatem munitam. Et factum 9
eſt in anno quarto regis Eze-
ciæ (ipſe annus ſeptimus O-
ſeæ filio Ela regi Iſrael) a-
ſcendit Salamanaſſar rex Aſſy-
riorum ſuper Samariam: & ob-
ſidebat ſuper eam;

MS. A. (α) τρίτῳ Ὠσηὲ (β) ἐτῶν ἦν ἐν τῷ (γ) εἰκοσιεννέα
(δ) Ζαχχαίου. (ε) πάσας τὰς (ζ) ἐξωλέθρευσεν (η) Μωσῆς, (θ)
αὐτοῦ Νεεσθάν. (ι) ἐν πᾶσιν βασιλεῦσιν (κ) καὶ τοῖς (λ) Μωσῆς. (μ)
αὐτοῦ, ἐν (ν) ὁ ἐνιαυτὸς ἕβδομος Ὠσηὲ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

36 אלהין קדם יי דאסיק יתכון מארעא דמצרים בחיל רב ובדרע מרמם יתיה תדחלון
37 וקדמוהי תסגדון ועל מדבחיה תדבחון: וית קימיא וית דיניא ואוריתא ותפקידתא דכתב
38 לכון תטרון למעבד כל יומיא ולא תדחלון לטעות עממיא: וקימא דגזרית עמכון לא
39 תתנשון ולא תדחלון לטעות עממיא: אלהין מן קדם יי אלהכון תדחלון והוא ישזיב
40 יתכון מיד כל בעלי דבביכון: ולא קבילו אלהין כנמוסיהון קדמאי אנון עבדין: והוו
41 עממיא האלין דחלין מן קדם יי וית צלמניהון הוו פלחין אף בניהון ובני בניהון כמא
דעבדו אבהתהון אנון עבדין עד יומא הדין:

יח

1 והוה בשנת תלת להושע בר אלה מלכא דישראל מלך חזקיה בר אחז מלך שבטא דבית
2 יהודה: בר עסרין וחמש שנין הוה כד מלך ועסרין ותשע שנין מלך בירושלם ושום
3 אמיה אבי בת זכריה: ועבד דכשר קדם יי ככל דעבד דוד אבוהי: הוא אעדי ית במתא
4 ותבר ית קמתא וקץ ית אשירתא ופסיק ית חויא דנחשא דעבד משה ארי עד יומיא
5 האנון הוו בני ישראל מסקין בוסמין ליה והוו קרן ליה נחושתן: במימרא דיי אלהא
דישראל אתרחיץ ובתרוהי לא הוה כותיה בכל מלכיא דבית יהודה ודהוו קדמוהי:
6 ואדבק בדחלתא דיי לא סטא מבתר פולחניה ונטר פקודוהי דפקיד יי ית משה: והוה
7 מימרא דיי בסעדיה בכל אתר דנפק מצלח ומריד במלכא דאתור ולא פלחיה: הוא קטל
8 ית פלשתאי עד עזה וית תחומהא ממגדל תקוף עד קרוין כריכן: והוה בשתא רביעיתא
9 למלכא חזקיה היא שתא שביעיתא להושע בר אלה מלכא דישראל סליק שלמנאסר
מלכא דאתור על שמרון וצר עלה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Sed dominum qui eduxit vos de terra Ægypti in virtute magna et in bra- 36
chio excelſo, ipſum timebitis, et ante eum adorabitis, et ſup altare ejus ſa-
crificabitis. Et ſtatuta, et judicia, et legem, et præceptum quæ ſcripſit vobis, 37
cuſtodietis, faciendo omnibus diebus: et non timebitis idola populorum.
Et pactum quod pepigi vobiſcum non obliviſcemini, nec timebitis Erro- 38
res gentium. Sed Dñm Deum veſtrum timebitis, et ipſe liberabit vos de ma- 39
nu omnium auctorum inimicitiarum veſtrarum. Et non obſequuti ſunt, ſed 40
juxta ritus ſuos antiquos illi faciebant. Et gentes iſtæ timuerunt à facie Do- 41
mini, & tamen ſimulacris ſuis ſervierunt, et etiam filii eorum et filii filio-
rum eorum, ſicut fecerant patres eorum, ſic illi faciunt uſque ad diem hanc.

CAP. XVIII.

ET fuit anno tertio Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael, regnavit Hhizkiah 1
filius Ahhaz regis tribus domus Jehudah. Filius viginti et quinque anno- 2
rum erat quando regnavit, et viginti et novem annis regnavit in Jeruſalem:
et nomen matris ejus Abi filia Zechariah. Et fecit quod rectum erat ante 3
Dñm, ſecundùm omnia quæ fecit David pater ejus. Ipſe abſtulit excelſa, & 4
fregit ſtatuas, et ſuccîdit lucos, et rupit ſerpentē æreum quem fecerat Mo-
ſeh; quia uſq; ad dies illos filii Iſrael adolebant aromata ei: et vocabant
illum, Nehhuſtan. In dicto Dñi Dei Iſrael confiſus eſt: et poſt eum non fuit 5
ſicut ille in omnibus regibus domus Jehudah, et in eis qui fuerunt ante
eum. Et adhæſit timori Dñi: non declinavit à cultu ejus, ſed cuſtodivit præ- 6
cepta ejus quæ præceperat Dñs Moſi. Et fuit dictum Domini in auxilium 7
ejus, in omni loco quo exibat, proſperabat: et rebellavit in regem Athur,
et non ſervivit illi. Ipſe occidit Peliſthæos uſque ad Ghaza et terminos 8
ejus, à turri valida uſque ad urbes munitas. Et fuit anno quarto regis 9
Hhizkiah (ipſe eſt annus ſeptimus Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael)
aſcendit Salmaneſzer rex Athur contra Somron, et obſedit eam.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

36 * ܐܠܐ ܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ ܕܐܣܩܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܒܚܝܠܐ ܪܒܐ. ܘܒܕܪܥܐ ܪܡܐ. ܠܗ ܦܠܘܚܘ
37 ܘܠܗ ܣܓܘܕܘ. ܘܠܗ ܕܒܘܚܘ. * ܘܩܝܡܐ ܘܕܝܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܕܟܬܒ ܠܟܘܢ
38 ܛܪܘ ܘܥܒܕܘ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܐ ܬܛܥܘܢ ܩܝܡܐ ܕܐܩܝܡܬ
39 ܥܡܟܘܢ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ. * ܐܠܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܕܚܠܘ. ܘܗܘ ܡܦܪܩ ܠܟܘܢ
40 ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟܘܢ. * ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܗܘܢ ܩܕܡܝܐ ܥܒܕܝܢ
41 ܗܘܘ. * ܘܗܘܘ ܐܦ ܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܫܡܪܝܢ. ܕܚܠܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܦܬܟܪܝܗܘܢ
ܦܠܚܝܢ ܗܘܘ. ܐܦ ܒܢܝܗܘܢ. ܐܦ ܒܢܝ ܒܢܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܥܒܕܝܢ
ܗܘܘ ܐܦ ܗܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܦܬܓܡܐ * ܡܐ *

1 * ܒܫܢܬܐ ܬܠܬ ܠܗܘܫܥ ܒܪ ܐܝܠܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܠܟ ܚܙܩܝܐ ܒܪ ܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ
2 * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ.
3 ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܐܒܝ ܒܪܬ ܙܟܪܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ.
4 * ܘܗܘ ܐܥܒܪ ܒܝܬ ܓܒܘܬܐ. ܘܬܒܪ ܩܡܘܬܐ. ܘܦܣܩ ܐܫܝܪܬܐ. ܘܦܫܚ ܚܘܝܐ ܕܢܚܫܐ ܕܥܒܕ ܡܘܫܐ.
ܡܛܠ ܕܛܥܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪܗ. ܘܡܣܩܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܒܣܡܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܬܐ
5 ܗܢܘܢ. ܘܩܪܐܘܗܝ ܢܚܫܬܢ. * ܘܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܣܒܪ. ܘܒܬܪܗ ܠܐ ܗܘܐ ܐܟܘܬܗ
6 ܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܦܠܐ ܒܗܢܘܢ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܐܬܢܩܦ ܠܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢ
7 ܒܬܪܗ. ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ. * ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܗ. ܘܠܟܠ
8 ܐܬܪ ܕܐܙܠ ܗܘܐ ܡܨܠܚ ܗܘܐ. ܘܡܪܕ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܠܐ ܦܠܚܗ. * ܘܗܘ ܡܚܐ ܠܦܠܫܬܝܐ
ܥܕܡܐ ܠܥܙܐ ܘܠܬܚܘܡܝܗ. ܡܢ ܡܓܕܠ ܢܛܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܚܣܝܢܬܐ.
9 * ܘܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܗܝ ܗܘܬ ܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ ܠܡܠܟܐ ܠܗܘܫܥ ܒܪ ܐܝܠܐ ܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܣܠܩ ܫܠܡܢܐܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܫܡܪܝܢ. ܘܨܪ ܥܠܝܗ.

Sed colite Dominum qui extraxit vos è terra Ægypti magno cum robore & brachio excelſo : ipſum colite, ipſum adorate, ipſi ſacrificate : 36
Et ſtatuta, judicia, leges, atque præcepta quæ præſcripſit vobis, ſervate & facite cunctis diebus. 37
Ne revereamini deos alios, & ne obliviſcamini fœderum quæ pepigi vobiſcum. Ne revereamini deos gentium ; 38
Sed Dominum Deum veſtrum reveremini, & ipſe liberabit vos de manu omnium inimicorum veſtrorum. 39
At non obtemperârunt, imò juxta priſtinam conſuetudinem ſuam faciebant. 40
Gentes igitur illæ quæ habitabant in Samaria, Dominum reverebantur, & ſculptilia ſua colebant : & tam filii eorum, quàm nepotes eorum, quemadmodum fecerant patres eorum, *ita* faciebant ipſi quoque ad hunc uſque diem. 41

CAP. XVIII.

Anno tertio Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, regnavit Hezecia filius Ahazi regis Juda. 1
Vigintiquinque natus erat annos quando regnavit, & viginti novem annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus, Achi filia Zachariæ. 2
Fecit quod rectum erat coram Domino, ut fecerat David pater ejus. 3
Hic enim abſtulit altaria, ſtatuas confregit, ſcidit cultus, & concidit ſerpentem æneum quem fecerat Moſes: nam aberrârat poſt eum Iſraelitæ; & thura ponebant ei ad illos uſque dies, vocabántque eum Neheſtan. 4
In Domino Deo Iſraelis ſperavit, & poſt ipſū nullus fuit ejus ſimilis inter omnes reges Judæ, neque inter eos qui præceſſerant eum. 5
Adhæſitque Domino, nec receſſit ab eo, cuſtodiens præcepta ejus prout mandaverat Dñs Moſi. 6
Quapropter aderat ei Dominus, & quocunque pergebat, vincebat. Is rebellavit contra regem Athur, & non præſtitit illi obſequium. 7
Is etiam percuſſit Paleſtinos uſque ad Aza & limites ejus, à Turre cuſtodū uſque ad Urbem magnam. 8
Anno quarto regis Hezeciæ, qui erat annus ſeptim⁹ Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, aſcendit Salmanaſar rex Athur contra Samariam, & obſedit eam, 9

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بل اعبدوا الرب الذي اصعدكم من ارض مصر بالعز الكبير والذراع العال * اياه فاعبدوا
له فاسجدوا * له اذبحوا * والعهود والشرايع والوصايا التي كتبوها لكم * احفظوها واعملوا بها
جميع الايام * ولا تنسكوا لالهة اخر * والعهود التي عاهدتكم لا تنسوها * ولا تنسكوا لالهة الامم
* بل الرب الاهكم اخشوا * فهو ينجيكم من يد جميع اعدايكم * فلم يسمعوا * لكن مثل
سنيهم الاولي كانوا يفعلون * وكانوا ايضا هاولاء الامم الذين سكنوا بشمرين يخافون
الله * ولاصنامهم كانوا يعبدون * وايضا بنوهم وبنو بنيهم كما صنع اباوهم كانوا يصنعون
هم ايضا الي اليوم *

Sed ſervite Domino qui extraxit vos è terra Ægypti multa cum majeſtate & brachio ſublimi : ipſi ſervite, ipſum adorate, ipſi ſacrificate : 36
Et fœdera, leges, atque præcepta vobis præſcripta ſervate & facite cunctis diebus. 37
Deos alios ne colatis ; fœdera quæ pepigi vobiſcum, ne obliviſcamini ; & ne colatis deos gentium : 38
Sed Dominum Deum veſtrum timete, ipſéque vos ſervabit è manu omnium inimicorum veſtrorum. 39
Attamen non auſcultârunt, ſed juxta priſcos ſuos mores agebant. 40
Et hæ quoque gentes quæ habitârunt in Samaria, Deum timebant, & idola ſua colebant : & filii ac nepotes etiam eorum, uti fecerant patres eorum, ita *faciebant ipſi quoque in hunc uſque diem.* 41

* الفصل الثامن عشر *

* وفي السنة الثالثة من ملك هوشاع بن الا ملك اسرايل * ملك حزقيا بن احاز ملك يهودا * وهو
ابن خمس وعشرين سنة * واقام ملك باورشليم خمسا وعشرين سنة * واسم امه اكي ابنة
زخريا * وصنع حسنا قدام الله * كما صنع داود ابوه * وهو ابعد الصواعد * وكسر الانصاب * وقطع
الانساك * وقطع الحية النحاس التي كان موسي صنعها في البرية * لان بني اسرايل ضلوا بها
وعبدوها * واسموها نحشتان * وبالرب اله اسرايل اعتصم * وبعده لم يكن مثله في جميع ملوك
يهودا * ولا ايضا في الذين كانوا من قبله * ولزم الرب * ولم يعدل من وراه * وحفظ وصاياه كما ا
الرب موسي * وكان الرب معه * وحيث كان يذهب فانه كان يغلب * وعصي علي ملك الموصل فلم
يخدمه * وهو ضرب الفلسطينيين الي غزة وتخومها * من صرح الحارس الي القرية العظيمة * وفي السن
الرابعة من ملك حزقيا ملك يهودا التي هي السنة السابعة من ملك هوشاع بن الا ملك
اسرايل صعد سلمانصار ملك الموصل علي شمرين * فنزل عليها وقلعها *

CAP. XVIII.

Anno tertio regni Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, regnavit Hezecia filius Ahazi regis Juda, 1
Cùm vigeſimum quintum annum ageret ; manſitque rex in Jeruſalem annis vigintiquinq; : nomen matris ejus, Achi filia Zachariæ. 2
Rectè ſe geſſit coram Deo, uti ſe geſſerat David pater ejus. 3
Is enim amovit aras, ſtatuas confregit, idola concîdit, denique ſerpentem ſecuit æneum quem Moſes fabricaverat in deſerto, eò quòd Iſraelitæ per eum aberrâſſent, et adorâſſent eum, vocantes eum Nehuſtan. 4
Et in Domino Deo Iſraelis fiduciam collocavit, nec fuit ei ſimilis inter omnes reges Juda qui *poſt ipſum, nec etiam inter eos qui ante ipſum fuerunt.* 5
Adhæſit Domino, nec receſſit ab eo, ſervans mandata ejus quemadmodum præceperat Dominus Moſi. 6
Et aderat ei Dominus, & quocunque pergebat, vincebat. Rebellavit contra regem Mauſel, & non ſervivit ei. 7
Is etiam percuſſit Philiſtæos ad Gazam uſque & limites ejus, ab Arce excubiarum ad Urbem uſque maximam. 8
Anno quarto regni Hezeciæ regis Juda, qui ſeptimus eſt annus regni Hoſeæ filii Elæ regis Iſraelis, invaſit Salmanaſar rex Mauſel Samariam, obſedit eam, & ſubvertit illam. 9

,Chizchijah ſexto anno in ,annorum trium fine à eam ceperunt Et
וילכדה מקצה שלש שנים בשנת־שש לחזקיה 10
.Someron eſt capta (,Iſrael regis Hoſeah nonus annus ipſe)
היא שנת־תשע להושע מלך ישראל נלכדה שמרון׃
eos *collocavit*&,Aſſur in Iſrael Aſſur rex fecit tranſmigrare Et
ויגל מלך־אשור את־ישראל אשורה וינחם 11
quòd Eò .Madai civitates &,Ghozan flumen Chabor in &,Chalach in
בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי׃ על אשר 12
ſunt tranſgreſſi & ,ſui Dei DOMINI *voce in* audierunt non
לא־שמעו בקול יהוה אלהיהם ויעברו
;DOMINI ſervus Moſeh præcepit quæ omnia ,ejus pactum
את־בריתו את כל־אשר צוה משה עבד יהוה
regis anno decimoquarto in Et .fecerunt nec ,audierunt non &
ולא שמעו ולא עשו׃ ובארבע עשרה שנה למלך 13
civitates omnes *ſuper* Aſſur rex Sancherib aſcendit Chizchijahu
חזקיהו עלה סנחריב מלך־אשור על כל־ערי
Jehudah rex Chizchijah Miſitque .eas cepit & ,munitas Jehudah
יהודה הבצרות ויתפשם׃ וישלח חזקיה מלך־יהודה 14
: me *deſuper* recede ,Peccavi : dicendo ,Lachis in Aſſur regem ad
אל־מלך־אשור לכישה לאמר חטאתי שוב מעלי את
Chizchijah *ſuper* Aſſur rex impoſuit & : feram ,*me ſuper dederis* quòd
אשר־תתן עלי אשא וישם מלך־אשור על־חזקיה
.auri talenta triginta &,argenti talenta trecenta Jehudah *regem*
מלך־יהודה שלש מאות ככר־כסף ושלשים ככר זהב׃
,DOMINI domo repertum argentum omne Chizchijah Deditque
ויתן חזקיה את־כל־הכסף הנמצא בית־יהוה 15
Chizchijah abſcidit illo tempore In .regiæ domus theſauris in &
ובאוצרות בית המלך׃ בעת ההיא קצץ חזקיה את־ 16
Chizchijahu obtexerat *quæ firmamenta* & ,DOMINI templi valvas
דלתות היכל יהוה ואת־האמנות אשר צפה חזקיה
Aſſur rex miſit Et .Aſſur regi *ea* dedit & ,Jehudah rex
מלך יהודה ויתנם למלך אשור׃ וישלח מלך־אשור 17
ad Lachis de Rab-ſacheh & ,Rab-ſaris & , Tarthan
את־תרתן ואת־רב־סריס ואת־רב־שקה מן־לכיש אל־
, aſcenderunt & : Jeruſalaim in gravi *virtute in* Chizchijahu regem
המלך חזקיהו בחיל כבד ירושלם ויעלו
ſteterunt & , venerunt & aſcenderunt & : Jeruſalaim in venerunt &
ויבאו ירושלם ויעלו ויבאו ויעמדו
.fullonis agri *ſtrata* in quæ , ſuperioris piſcinæ aquæductu in
בתעלת הברכה העליונה אשר במסלת שדה כובס׃
filius Eljachim eos ad eſt egreſſus& ,regem *ad* vocaverunt Et
ויקראו אל־המלך ויצא אלהם אליקים בן־ 18
filius Joach & , ſcriba Sebnah & , domum ſuper qui Chilchijahu
חלקיהו אשר על־הבית ושבנה הספר ויואח בן־
nunc Dicite : Rabſacheh eos ad Dixitque .*commemorans* Aſaph
אסף המזכיר׃ ויאמר אלהם רבשקה אמרו־נא 19
Quæ : Aſſur rex magnus rex dicit Sic : Chizchijahu ad
אל־חזקיהו כה־אמר המלך הגדול מלך אשור מה
,labiorum verbum tantùm Dixiſti ? es fiſus cui , hæc fiducia
הבטחון הזה אשר בטחת׃ אמרת אך־דבר שפתים 20
quia , es fiſus *quo ſuper* nunc : prælium ad fortitudo & , conſilium
עצה וגבורה למלחמה עתה על־מי בטחת כי
fulcro ſuper tibi ſperâſti ecce Nunc ? me in fuiſti rebellis
מרדת בי׃ עתה הנה בטחת לך על־משענת 21
vir innitatur cui : Ægypto *ſuper* iſto *colliſo* *cannæ*
הקנה הרצוץ הזה על־מצרים אשר יסמך איש
Parhoh ſic : eam perforabit & ,ejus *volam* in ingredietur & ,*eum ſuper*
עליו ובא בכפו ונקבה כן פרעה
.eo *ſuper* confidentibus omnibus Ægypti rex
מלך־מצרים לכל־הבטחים עליו׃

Verſio VULG. LAT.

10 Et cepit. Nam poſt annos tres, anno ſexto Ezechiæ, id eſt, nono anno Oſee regis Iſrael, capta eſt Samaria. 11 Et tranſtulit rex Aſſyriorũ Iſrael in Aſſyrios, collocavítque eos in Hala & in Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum : 12 Quia non audierunt vocem Domini Dei ſui, ſed prætergreſſi ſunt pactũ ejus : omnia, quæ præceperat Moyſes ſerv' Domini, non audierunt, neque fecerunt. 13 Anno quartodecimo regis Ezechiæ, adſcendit Sennacherib rex Aſſyriorum ad univerſas civitates Juda munitas : & cepit 14 eas. Tunc miſit Ezechias rex Juda nuntios ad regem Aſſyriorum in Lachis, dicens; Peccavi, recede à me : & omne, quod impoſueris mihi, feram. Indixit itaque rex Aſſyriorum Ezechiæ regi Judæ trecenta talenta argenti, 15 & triginta talenta auri. Deditque Ezechias omne argentum quod repertum fuerat in domo Domini, & in theſauris 16 regis. In tempore illo confregit Ezechias valvas templi Domini, & laminas auri, quas ipſe affixerat, & dedit eas re- 17 gi Aſſyriorum. Miſit autem rex Aſſyriorum Tharthan, & Rabſaris, & Rabſacen, de Lachis ad regem Ezechiam, cum manu valida, Ieruſalem : qui cùm aſcendiſſent, venerunt Ieruſalem, & ſteterunt juxta aquæductum piſcinæ ſuperioris, quæ eſt in via agri fullo- 18 nis. Vocaverúntque regem : egreſſus eſt autem ad eos Eliacim filius Helciæ, præpoſitus domûs, & Sobna ſcriba, & Ioahe filius Aſaph à commen- 19 tariis. Dixitque ad eos Rabſaces, Loquimini Ezechiæ; Hæc dicit rex magnus, rex Aſſyriorum ; Quæ eſt iſta fi- 20 ducia, quâ niteris ? Forſitan iniſti conſilium, ut præpares te ad prælium. In quo confidis, ut audeas rebellare ? 21 An ſperas in baculo arundineo atque confracto Ægypto, ſuper quem ſi incubuerit homo, comminutus ingredietur manum ejus, & perforabit eam ? ſic eſt Pharao rex Ægypti, omnibus qui confidunt in ſe.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ κατελάβετο αὐτὴν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ Ἐζεκίᾳ, (ξ) αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔννατος τῷ Ὠσηὲ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ϗ συνελήφθη Σαμάρεια. 11 Καὶ ἀπῴκισεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, ϗ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ ϗ ἐν Ἀβὼρ ποταμῷ Γωζὰν ϗ ὄρη (ο) Μήδων, 12 Ἀνθ᾽ ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, ϗ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐνετείλατο (π) Μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου, ϗ οὐκ ἤκουσαν ϗ οὐκ ἐποίησαν. 13 Καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου ἀνέβη (ρ) Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀχυρὰς, ϗ συνέλαβεν αὐτάς. 14 Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχὶς, λέγων, Ἡμάρτηκα, ἀποστράφηθι ἀπ᾽ (σ) ἐμοῦ· ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ᾽ ἐμὲ, βαστάσω. ϗ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου, ϗ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου. 15 Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἐν θησαυροῖς οἴκου 16 τοῦ βασιλέως. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Ἐζεκίας τὰς θύρας (τ) ναοῦ, ϗ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχρύσωσεν Ἐζεκίας (υ) ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, ϗ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ (φ) 17 Ἀσσυρίων. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθὰν ϗ τὸν Ῥαφὶς ϗ τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχὶς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ϗ ἀνέβησαν ϗ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γνα- 18 φέως. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Ἐζεκίαν. ϗ ἦλθον πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὶμ (χ) υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, ϗ (ψ) Σωμνὰς ὁ γραμματεὺς (ω) ϗ Ἰωὰς ὁ υἱὸς Σαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων. 19 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, Εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσσυρίων, † Τί ἡ πεποί- 20 θησις αὕτη ἣν πέποιθας; Εἶπας, πλὴν λόγοι χειλέων, Βουλὴ ϗ δύναμις εἰς πόλεμον. (α) νῦν οὖν τίνι πεποιθὼς ἠθέλησας ἐν 21 ἐμοί; Νῦν ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ᾽ Αἴγυπτον; ὃς ἂν στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ᾽ αὐτὴν, ϗ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ϗ τρήσει αὐτήν. οὕτως Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ᾽ αὐτόν.

Et cepit eam (b) à fine trium annorum in anno ſexto Ezeciæ : ipſe annus nonus Oſeæ regi Iſrael : & capta eſt Samaria. Et tranſtulit rex Aſſyriorum Samariam in Aſſyrios, & poſuit eos in Alae, & in Abor fluvio Gozan, & Ore Medorum : Pro eo quòd non audierunt vocem Domini Dei ſui, & tranſgreſſi ſunt teſtamentum ejus, omnia quæcunque mandavit Moyſes ſervus Domini : & non audierunt, & non fecerunt. Et quarto & decimo anno regis Ezeciæ aſcendit Sennacherim rex Aſſyriorum ſuper civitates Juda munitas, & cepit eas. Et miſit Ezecias rex Juda nuntios ad regem Aſſyriorum in Lachis, dicens; Peccavi, recede à me : quodcunque impoſueris ſuper me, portabo. Et impoſuit rex Aſſyriorum ſuper Ezeciam regem Juda trecenta talenta argenti, & triginta talenta auri. Et dedit Ezecias omne argentum inventum in domo Domini, & in theſauris domûs regis. In tempore illo concidit Ezecias januas templi; & (c) firmata, quæ deauraverat Ezecias rex Juda : & dedit ea regi Aſſyriorum. Et miſit rex Aſſyriorum ipſum Tharthan, & Raphis, & Rhapſacem è Lachis ad regē Ezeciam in virtute gravi ſuper Hieruſalem. Et aſcenderunt, & venerunt in Hieruſalem : & ſteterunt in aquæ-ductu piſcinæ ſuperioris, quæ eſt in via agri fullonis. Et clamaverunt ad Ezeciam. Et venerunt ad eum Eliacim filius Chelciæ œconomus, & Somnas ſcriba, & Joas filius Saphat, commonefaciens. Et dixit ad eos Rhapſaces, Dicite nunc ad Ezeciam; Hæc dicit rex magnus, rex Aſſyriorum; Quid fiducia hæc quâ fidiſti? Dixiſti, (d) tantùm verba labiorum, Conſilium, & virtus ad prælium. Nunc igitur quo fretus rebellâſti in me? Nunc ecce fidiſti tibi ſuper virgam arundineam fractam iſtam, ſuper Ægyptum? Quicunque innixus fuerit vir ſuper eam; & intrabit in manum ejus, & perforabit eam. Sic Pharao rex Ægypti omnibus confidentibus ſuper (e) eum. 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

MS. A. (ξ) ἐστὶ ἐνιαυτὸς ἔνατος (ο) Μήδων, Ὅτι (π) Μωσῆς δοῦλος (ρ) Σεναχηρεὶμ (σ) ἐμοῦ· ἐὰν (τ) ναοῦ κυρίου, καὶ τὰ (υ) βασιλεὺς (φ) Ἀσσυρίων. * τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαβσαρεὶς ϗ τὸν Ῥαψάκην (χ) ὁ υἱὸς Χαλκίου (ψ) Σομνὰς (ω) ϗ * Ἰωσαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων. † Τίς ἡ (α) καὶ νῦν τίνι

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וכבשוה מסוף תלת שנין בשנת שית לחזקיה היא שנת תשע להושע מלכא דישראל 10
אתכבישת שמרון׃ ואגלי מלכא דאתור ית ישראל לאתור ואשרנון בחלח ובחבור נהר 11
גוזן וקרוי מדי׃ על דלא קבילו למימר דיי אלההון ועברו ית קימיה ית כל דפקיד משה 12
עבדא דיי ולא קבילו למימריה ולא עבדו רעותיה׃ ובארבע עשרי שנין למלכא חזקיה 13
סליק סנחריב מלכא דאתור על כל קרויא דבית יהודה כריכתא ואחדנון׃ ושלח חזקיה 14
מלך שבטא דבית יהודה לות מלכא דאתור ללכיש למימר חבית אסתלק מני ית
דתרמי עלי אקבל ורמא מלכא דאתור על חזקיה מלך שבטא דבית יהודה תלת מאה
ככרין דכסף ותלתין ככרין דדהבא׃ ויהב חזקיה ית כל כספא דאשתכח בית מקדשא 15
דיי ובגנזי בית מלכא׃ בעדנא ההיא קליף חזקיה ית דשי היכלא דיי וית סקופיא דחפי 16
חזקיה מלך שבטא דבית יהודה ויהבנון למלכא דאתור׃ ושלח מלכא דאתור ית תרתן 17
וית רב סריס וית רב שקה מן לכיש לות מלכא חזקיה במשרין סגיאן לירושלם וסליקו
ואתו לירושלם וסליקו ואתו וקמו במזיקת בריכתא עליתא די בכיבש חקל משטח
קצריא׃ וקרו למלכא ונפק לותהון אליקים בר חלקיה דממנא על ביתא ושבנה ספרא 18
ויואח בר אסף דממנא על דכרניא׃ ואמר להון רב שקה אמרו כען לחזקיה כדנן אמר 19
מלכא רבא מלכא דאתור מה רחצנא הדין דאתרחצתא׃ אמרת ברם במלל ספון 20
במילך וגבורא אעבד קרבא כען על מן אתרחצתא ארי מרדתא בי׃ כען הא אתרחצתא 21
לך על סמך קניא רעיעא הדין על מצרים דאם יסתמיך גברא עלוהי ויעול בידיה
ויבזעניה כן פרעה מלכא דמצרים לכל דמתרחצין עלוהי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

10 Et ſubegerunt illam in fine trium annorum: anno ſexto Hhizkiah (ipſe eſt annus nonus Hhoſeagh regis Iſrael) ſubacta eſt Somron. 11 Et migrare fecit rex Athur Iſrael in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhabor fluvio Gozan et urbib' Madai. 12 Eò quod non audierunt dicto Dñi Dei ſui, ſed tranſgreſſi ſunt pactũ ejus, omnia quæ præceperat Moſeh famulus Dñi, & non audierunt dicto ejus, nec fecerunt voluntatẽ ejus. 13 Et quartodecimo anno regis Hhizkiah aſcendit Szanherib rex Athur contra omnes urbes domus Jehudah munitas, et cepit eas. 14 Et miſit Hhizkiah rex tribus domus Jehudah ad regem Athur in Lachis, dicendo : Peccavi, aſcende à me; quod impoſueris mihi, ſuſcipiam : et impoſuit rex Athur Hhizkiah regi tribus domus Jehudah trecenta talenta argenti, et triginta talenta auri. 15 Et dedit Hhizkiah omne argentum quod inventum eſt in domo ſanctuarii Domini et in theſauris domus regis. 16 In tempore illo abraſit Hhizkiah portas templi Domini, et limina quæ obduxerat Hhizkiah rex tribus domus Jehudah, et dedit illa regi Athur. 17 Et miſit rex Athur Thartan et Rab-zzarizz, et Rabſakeh ex Lachis ad regem Hhizkiah cum copiis multis in Jeruſalem: et aſcenderunt et venerunt in Jeruſalem: aſcenderunt, inquam, et venerunt et ſteterunt in aquæductu piſcinæ ſuperioris, quæ eſt in via agri extenſionis fullonũ. 18 Et vocaverunt regem: et exivit ad eos Eljakim filius Hhilkiah, qui præpoſitus erat ſup domum, et Sebna ſcriba, et Joahh filius Azzaph qui præpoſitus erat ſup monimenta. 19 Et dixit illis Rabſakeh: Dicite nunc Hhizkiah: Sic dixit rex magnus rex Athur: Quæ eſt fiducia hæc qua confidis? 20 Dixiſti, verùm in loquela labiorum in conſilio et fortitudine faciã bellum: nunc in quo confiſus es, quòd rebellâſti in me? 21 Nunc eia confiſus es ſuper ſuſtentaculo arundinis conquaſſatæ hujus ſuper Ægypto ; cui ſi innitatur quiſpiam, intrabit in manum ejus, & transfiget eam ; ſic eſt Pargho rex Miſzraim omnibus qui confidunt in eo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܟܒܫܘܗ̇ ܡܢ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܒܫܢܬ ܫܬ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܗܝ ܕܗܝ ܫܢܬ
ܬܫܥ ܠܗܘܫܥ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܬܟܒܫܬ ܫܡܪܝܢ. * ܘܐܓܠܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܐܝܣܪܝܠ
11 ܠܐܬܘܪ. ܘܐܫܪܝ ܐܢܘܢ ܒܚܠܚ ܘܒܚܒܘܪ ܢܗܪܐ ܕܓܘܙܢ. ܘܒܩܘܪܝܐ ܕܡܕܝ. * ܥܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܒܩܠܗ
12 ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܥܒܪܘ ܥܠ ܩܝܡܗ. ܟܠ ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ
ܫܡܥܘ ܘܠܐ ܥܒܕܘ. * ܘܒܫܢܬ ܐܪܒܥܣܪܐ ܠܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ. ܣܠܩ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ
13 ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ ܚܣܝܢܬܐ. ܘܚܪܒ ܐܢܝܢ. * ܘܫܕܪ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ
14 ܕܝܗܘܕܐ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܠܟܝܫ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܛܝܬ. ܗܦܘܟ ܡܢܝ. ܘܡܕܡ ܕܬܪܡܐ
ܥܠܝ ܐܫܩܘܠ. ܘܐܪܡܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܥܠ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܬܠܬ ܡܐܐ
15 ܟܟܪܝܢ ܕܟܣܦܐ. ܘܬܠܬܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. * ܘܝܗܒ ܚܙܩܝܐ ܟܠܗ ܟܣܦܐ ܕܐܫܬܟܚ
16 ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬ ܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܒܗܿܘ ܙܒܢܐ ܩܠܦ ܚܙܩܝܐ ܬܪ̈ܥܐ
ܕܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܣܩܘܦܐ ܕܚܦܐ ܐܢܘܢ ܗܘ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܠܡܠܟܐ
17 ܕܐܬܘܪ. * ܘܗܦܟ ܫܕܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܠܬܪܬܢ ܘܠܪܒܣܪܝܣ ܘܠܪܒܫܩܐ. ܡܢ ܠܟܝܫ ܠܘܬ
ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܒܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܣܠܩܘ ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܩܡܘ
18 ܒܡܣܩܢܐ ܕܡܥܝܢܐ ܥܠܝܐ. ܕܒܫܒܝܠܐ ܕܚܩܠܐ ܕܩܨܪܐ. * ܘܩܪܘ ܠܡܠܟܐ. ܘܢܦܩ ܠܘܬܗܘܢ
19 ܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܚܠܩܝܐ ܪܒ ܒܝܬܐ. ܘܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܝܘܐܚ ܒܪ ܐܣܦ ܡܥܗܕܢܐ. * ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ ܪܒܫܩܐ. ܐܡܪܘ ܠܚܙܩܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ ܪܒܐ. ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܡܢܘ ܗܢܐ
20 ܬܘܟܠܢܐ ܕܐܬܬܟܠܬ. * ܘܐܡܪܬ ܕܐܝܬ ܠܟ ܡܡܠܠ ܣܦܘ̈ܬܐ. ܘܬܪܥܝܬܐ ܘܚܝܠܐ ܠܩܪܒܐ.
21 ܠܡܢ ܗܫܐ ܬܟܝܠ ܐܢܬ ܕܡܪܕܬ ܒܝ. * ܗܐ ܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܫܒܛܐ ܕܩܢܝܐ
ܪܥܝܥܐ. ܥܠ ܡܨܪܝܐ. ܕܐܢ ܐܢܫ ܢܣܬܡܟ ܥܠܘܗܝ. ܥܐܠ ܒܐܝܕܗ. ܘܢܩܒ ܠܗ.
ܗܟܢܐ ܗܘ ܦܪܥܘܢ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܠܟܠ ܕܡܬܬܟܠܝܢ ܥܠܘܗܝ.

* Et poſt annos tres ſubjugavit eam. Anno 10
ſexto Hezeciæ regis Juda, qui erat annus
nonus Hoſeæ regis Iſrael, ſubjugata fuit
Samaria. Tranſtulitque rex Athur Iſrae- 11
lem in Athur, & collocavit eos in He-
lah & in Hobar-fluvii Gozan, civitati-
bus Mediæ: Eò quòd non auſcultârint 12
vocem Domini Dei ſui, ſed tranſgreſſi
fuerint fœdus ejus; quicquid præceperat
eis Moſes ſervus Domini, nec audierint,
nec fecerint. Anno decimoquarto regis 13
Hezeciæ aſcendit Sanherib rex Athur con-
tra omnes civitates Judæ munitas, & va-
ſtavit eas. Quarè mittens Hezecia ad 14
regem Athur in Lachis, dixit; Peccavi,
revertere à me; & quæcunque impoſueris
mihi, feram. Cúmque impoſuiſſet rex A-
thur Hezeciæ regi Juda trecenta argenti
talenta, & auri talenta triginta; Dedit 15
Hezecia totam pecuniam quæ inventa eſt
in æde Domini & in theſauro ædis regiæ.
Eodem tempore decorticavit Hezecia fo- 16
res templi Domini, & limina, quæ ob-
duxerat ipſemet Hezecia rex Juda, &
dedit ea regi Athur. Sed rurſus miſit 17
rex Athur Tarthanem, & Rabſiſacem, at-
que Rabſacem de Lachis ad regem Heze-
ciam magno cum exercitu in Jeruſalem.
Qui aſcendentes & ad Jeruſalem uſque
ingreſſi, ſteterunt in clivo laci ſuperioris
qui eſt in via agri fullonis; Et regem 18
vocârunt. Cúmque egreſſus eſſet ad eos
Eliacim filius Helciæ præfectus domûs, &
Sebna ſcriba, & Joah filius Aſaphi, à
commentariis; Dixit ad eos Rabſace, Di- 19
cite ad Hezeciam, Sic dicit rex magnus,
rex Athur, Quænam eſt hæc fiducia quâ
confidis, Et ais ineſſe tibi ſermonem la- 20
biorum, & animum, ac vires ad bellum?
Cui jam confiſus es quòd contra me re-
bellâſti? Ecce confiſus es fulcro arundi- 21
neo quaſſato, *nempe* Ægyptio, quo cùm
quis innititur, manum ejus penetrat ac
perfodit, talis eſt Pharaon rex Ægypti o-
mnibus ipſi confidentibus.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * من بعد ثلاثة سنين * وهي السنة السادسة من ملك حرقيا ملك يهودا * التي هي التاسعة
11 لهوشاع ملك اسرائيل انقلعت سمرين * واجلا ملك الموصل اسرائيل الي الموصل وانزلهم بحلاح
12 وبخبر نهر عوزان قري ماداي * حين لم يسمعوا قول الرب الههم وتعدوا ميثاقه * وكل الذي
13 اوصاهم موسي عبد الرب لم يسمعوا ولم يعملوه * وفي السنة الرابعة عشر من ملك حرقيا ملك يهودا
14 صعد سنحاريب ملك الموصل الي جميع قري يهودا الكبار فاخذها * وبعث حرقيا ملك يهودا
الي سنحاريب ملك الموصل * وهو نازل علي لخيش * وقال له * اني قد اخطات اليك * فاقطع ما
تطلبه مني * فادفعه اليك وارحل عني * فقطع ملك الموصل علي حرقيا ثلاثماية قنطار فضة *
15 وثلاثين قنطار ذهبا * فاعطاه حرقيا جميع الفضة التي وجدها في بيت الرب * وفي بيت خزانة الملك *
16 * وفي ذلك الزمان قشر حرقيا فضة وذهب ابواب بيت الرب والاسكفات * التي لبسها ملوك يهودا
17 فاعطاها لملك الموصل * وعاد ملك الموصل فارسل كبير الحراس وكبير الشرط من ارض
لخيش التي هو نازل عليها * الي حرقيا الملك * ومعهم جيش عظيم الي اروشليم * فصعدوا الي
18 اروشليم واقاموا في مصعد البحيرة العلوية التي في حقل القصار * ونادوا الملك * فخرج اليهم
19 الياقيم بن حلقيا الخازن * وسبنا كاتب الملك * ويواح بن اساف الوزير * فقال لهم كبير
الشرط * قولوا لحرقيا * هكذا يقول لك الملك الكبير ملك الموصل * ما هذا التوكل الذي
20 توكلت * وقلت ان فيك كلام المنطق * وفكر * وجبروه للحرب * والان علي من الذي
21 توكلت حين تمردت علي وتوكلت علي المصري * فانك انما اتكلت علي عماد القصبة المطرية *
اذا ما اتكا الرجل عليها دخلت في يده * وهكذا فرعون ملك مصر وجميع الذين
يتوكلون عليه *

* *Poſt annos tres, videlicet anno ſexto* 10
regni Hezeciæ regis Juda, qui nonus erat
Hoſeæ regis Iſraelis, ſubverſa fuit Sa-
maria: Tranſtulitque rex Mauſel Iſrae- 11
lem in Mauſel, & habitare fecit eos in
Helah & in Hobar-fluminis Gozan, ci-
vitatibus Mediæ: Eò quòd non obtem- 12
perâſſent dicto Domini Dei ſui; ſed
tranſgreſſi fœdus ejus, nihil eorum quæ
præceperat eis Moſes ſervus Domini,
audîſſent, vel feciſſent. Anno quar- 13
todecimo regni Hezeciæ regis Juda,
invaſit Sanherib rex Mauſel maximas
quaſque civitates Judæ, & cepit eas.
Quapropter mittens Hezecia rex Ju- 14
da ad Sanherib regem Mauſel dum
obſideret Lachis, dixit ad eum, Equi-
dem in te peccavi; indicito quid à
me petas, daboque tibi, ut diſcedas
à me. Et cùm indixiſſet rex Mau-
ſel Hezeciæ trecenta argenti quinta-
lia, auri verò quintalia triginta; De- 15
dit illi Hezecia totam pecuniam quam
reperit in domo Domini & in ærario re-
gio. Eo tempore decorticavit Heze- 16
cia argentum & aurum januarum &
liminum domûs Domini, quibus texerant
ea reges Juda, & dedit ea regi Mau-
ſel. At denuò rex Mauſel miſit prin- 17
cipem cuſtodum & principem militum
è regione Lachis quam obſidebat, ad re-
gem Hezeciam, ſtipatos ingenti exer-
citu, Jeroſolymam: qui aſcendentes Je-
roſolymam, ſteterunt in aſcenſu laci ſu-
perioris qui eſt in agro fullonis. Cùm- 18
que regem inclamâſſent, prodierunt ad
eos Eliacim filius Helciæ theſaurarius,
& Sebna ſcriba regis, & Joah filius
Aſaphi, prorex. Quibus dixit princeps 19
militiæ, Dicite Hezeciæ; Sic tibi dicit
rex maximus, rex Mauſel; Quænam eſt
hæc fiducia quâ fretus es? Ais te ha- 20
bere ſermonem rationis, conſiderationem,
& robur ad bellum. At cuinam con- 21
fiſus es quando contra me rebellâſti, &
in Ægyptio ſpem collocâſti? Sanè con-
fiſus es fulcro arundinis agitatæ, cui
cùm quis innititur, manum ipſius perfo-
rat: talis eſt Pharaon rex Ægypti &
omnes qui fidunt ipſi.

מלכים ב: יח

nonne : confidimus noſtro Deo DOMINO In : me ad dixeritis ſi Et
22 וכי־תאמרון אלי אל־יהוה אלהינו בטחנו הלוא־
dixitque ? *ejus* altaria & ,*ejus* excelſa Chizchijahu removit cujus hic
הוא אשר הסיר חזקיהו את־במתיו ואת־מזבחתיו ויאמר
vos incurvabitis *hujus altaris facies Ad* : Jeruſalaim ad & ,Jehudah ad
ליהודה ולירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו
regi meo domino *nunc* fidejube nunc Et ? Jeruſalaim in
23 בירושלם: ועתה התערב נא את־אדני את־מלך
tibi dare potueris ſi ,equos millia duo tibi dabo & , Aſſur
אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם־תוכל לתת לך
unius ducis *facies* facies vertere quomodo Et .eos ſuper equitantes
24 רכבים עליהם: ואיך תשיב את פני פחת אחד
Ægypto *ſuper tibi* confidas & , minimorum mei domini ſervorum
עבדי אדני הקטנים ותבטח לך על־מצרים
ſuper aſcendi DOMINO abſque num Nunc ? equites *in* & ,*currum in*
25 לרכב ולפרשים: עתה המבלעדי יהוה עליתי על־
Aſcende : me ad dixit DOMINUS ? illū *diſperdendum ad* ,iſtum locum
המקום הזה להשחתו יהוה אמר אלי עלה
,Chilchijahu filius Eljachim Dixitque .eam *corrumpas* &,hanc terram *ſuper*
26 על־הארץ הזאת והשחיתה: ויאמר אליקים בן־חלקיהו
tuos ſervos ad *nunc* Loquere : Rabſacheh ad Joach & ,Sebnah &
ושבנה ויואח אל־רבשקה דבר־נא אל־עבדיך
,Jehudaicè nobiſcū loquaris ne & (, *nos audientes* ſiquidem) , Arameicè
ארמית כי שמעים אנחנו ואל־תדבר עמנו יהודית
: Rabſacheh eos ad Dixitque .murum ſuper qui populi auribus in
27 באזני העם אשר על־החמה: ויאמר אליהם רבשקה
loquendum ad ,meꝰ dominus me miſit te ad & ,tuū dominū ad Num
העל אדניך ואליך שלחני אדני לדבר את־
, murum ſuper *ſedentes* viros *ſuper* nonne ? iſta verba
הדברים האלה הלא על־האנשים הישבים על־החמה
? vobiſcum ſuæ urinæ aquam *bibendum ad* & , ſuum ſtercus *edendum ad*
לאכל את־חריהם ולשתות את־שיניהם עמכם:
, Jehudaicè magna voce *in* exclamavit & , Rabſacheh Stetitque
28 ויעמד רבשקה ויקרא בקול־גדול יהודית
.Aſſur regis magni regis verbum Audite : dixit & ,eſt locutus &
וידבר ויאמר שמעו דבר־המלך הגדול מלך אשור:
poterit non quia , Chizchijahu *vobis imponat* Ne : rex dixit Sic
29 כה אמר המלך אל־ישיא לכם חזקיהו כי־לא יוכל
vos faciat ſperare ne Et .ejus manu è vos eruere
30 להציל אתכם מידו: ואל־יבטח אתכם
; DOMINUS nos eruet Eruendo : dicendo ,DOMINO in Chizchijahu
חזקיהו אל־יהוה לאמר הצל יצילנו יהוה
Ne .Aſſur regis manu in hæc civitas tradetur non &
31 ולא תנתן את־העיר הזאת ביד מלך אשור: אל־
mecum Facite ; Aſſur rex dixit ſic quia : Chizchijahu *ad* audiatis
תשמעו אל־חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו־אתי
,*ſuam vitem vir* comedite & , me ad egredimini & , benedictionem
ברכה וצאו אלי ואכלו איש־גפנו
Uſque .ſuæ ciſternæ aquas *vir* bibite & : *ſuam ficum vir &*
32 ואיש תאנתו ושתו איש מי־ברו: עד־
terram , veſtram terram ſicut ,terram ad vos tollam & ,*me venire*
באי ולקחתי אתכם אל־ארץ כארצכם ארץ
olivæ terram , vinearum & , panis terram , *muſti* & , frumenti
דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ זית
ad audiatis ne & : moriemini non & ,vivite & ;mellis &,*recentis* olei
יצהר ודבש וחיו ולא תמתו ואל־תשמעו אל־
.nos eruet DOMINUS : dicendo , *vos incitaverit* cùm Chizchijahu
חזקיהו כי־יסית אתכם לאמר יהוה יצילנו:
manu è ,ſuam terram *vir* gentium Dii eruerunt eruendo Num
33 ההצל הצילו אלהי הגוים איש את־ארצו מיד
? Aſſur regis
מלך אשור:

Verſio VULG. LAT.

22 Quòd ſi dixeritis mihi, In Domino Deo noſtro habemus fiduciam : nónne iſte eſt, cujus abſtulit Ezechias excelſa & altaria : & præcepit Iudæ & Ieruſalem, Ante altare hoc 23 adorabitis in Ieruſalem? Nunc igitur tranſite ad dominū meum regem Aſſyriorum, & dabo vobis duo millia equorū, & videte an habere valeatis 24 aſcenſores eorum. Et quo modo poteſtis reſiſtere ante unum ſatrapam de ſervis domini mei minimis? An fiduciam habes in Ægypto pro-25 pter currus & equites? Numquid ſine Domini voluntate aſcendi ad locum iſtum, ut demolirer eum? Dominus dixit mihi; Aſcende ad terram 26 hanc, & demolire eam. Dixerunt autem, Eliacim filius Helciæ, & Sobna, & Ioahe, Rabſaci; Precamur ut loquaris nobis ſervis tuis Syriacé : ſiquidem intelligimus hanc linguam : & non loquaris nobis Iudaicè, audiente populo, qui 27 eſt ſup murum. Reſponditque eis Rabſaces, dicens; Numquid ad dominum tuum, & ad te miſit me dominus meus, ut loquerer ſermones hos, & non potiùs ad viros, qui ſedent ſuper murum, ut comedant ſtercora ſua, & bibant uri-28 nam ſuam vobiſcum? Stetit itaque Rabſaces, & exclamavit voce magnâ Iudaicè, & ait; Audite verba regis magni, 29 regis Aſſyriorum. Hæc dicit rex, Non vos ſeducat Ezechias : non enim poterit 30 eruere vos de manu mea. Neque fiduciam vobis tribuat ſuper Dñm, dicens; Eruens liberabit nos Dominus, & non tradetur civitas hæc in manu 31 regis Aſſyriorum. Nolite audire Ezechiam. Hæc enim dicit rex Aſſyriorum; Facite mecum quod vobis eſt utile, & egredimini ad me: & comedet unuſquiſque de vinea ſua, & de ficu ſua, & bibetis aquas de ciſternis veſtris : 32 Donec veniam, & transferam vos in terram, quæ ſimilis eſt terræ veſtræ, in terram fructiferam, & fertilem vini, terram panis & vinearum, terrā olivarū, & olei ac mellis, & vivetis, & non moriemini. Nolite audire Ezechiam, qui vos decipit, dicens; Dominus 33 liberabit nos. Numquid liberaverunt dii gentium terram ſuam de manu regis Aſſyriorum?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ὅτι εἶπας πρός με, Ἐπὶ κύριον θεὸν πεποίθαμεν· οὐχὶ αὐτὸς (β) οὗτος ἀπέστησεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ, Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου (γ) προσκυνήσετε ἐν Ἱερουσαλήμ; 23 Καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου (δ) βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι (ε) σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς. 24 Καὶ πῶς ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων; καὶ ἤλπισας σεαυτῷ (ζ) ἐπ' Αἴγυπτον εἰς ἅρματα καὶ ἱππεῖς. 25 (η) Καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; κύριος εἶπε πρός με, Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν. 26 Καὶ εἶπεν Ἐλιακὶμ υἱὸς Χελκίου καὶ (θ) Σωμνὰς καὶ Ἰωὰς πρὸς Ῥαψάκην, Λάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστὶ, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ οὐ λαλήσεις (ι) μεθ' ἡμῶν Ἰουδαϊστὶ, καὶ ἱνατί λαλεῖς ἐν τοῖς ὠσὶ τοῦ λαοῦ (κ) τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους; 27 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, (λ) Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν, καὶ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ' (μ) ὑμῶν ἅμα; 28 Καὶ ἔστη Ῥαψάκης καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ, καὶ ἐλάλησε καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε τοὺς λόγους (ν) τοῦ μεγάλου 29 βασιλέως Ἀσσυρίων. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, Μὴ ἐπαιρέτω ὑμᾶς (ξ) Ἐζεκίας λόγοις, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ 30 (ο) χειρὸς αὐτοῦ. Καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων, (π) Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. 31 Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου· ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, καὶ ἐξέλθατε πρός με, καὶ πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ φάγεται, καὶ πίεται ὕδωρ τοῦ λάκ-32 κου αὐτοῦ, Ἕως ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς (ρ) γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ (σ) οἴνου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώνων, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. καὶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς, λέγων, Κύριος ῥύσεται ὑ-33 μᾶς. Μὴ ῥυόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;

Et quoniam dixiſti ad me, Super Dominum Deum confidimus; nónne hic ipſe amovit Ezecias excelſa ejus, & altaria ejus: & dixit ad Judam, & Hieruſalem, Coram altare hoc adorabitis in Hieruſalem? 22 *Et nunc (f) miſcete vos, quæſo, domino meo regi Aſſyriorum: & dabo tibi bis mille equos; ſi poteris dare tibi aſcenſores ſuper eos.* 23 *Et quomodò avertes faciem toparchæ unius ex ſervis domini mei minimis? Et ſperaſti tibi ſuper Ægyptum in curribus, & equitibus.* 24 *Et nunc nunquid ſine Domino aſcendimus ſuper locum hunc ad corrumpendum eum? Dominus dixit ad me; Aſcende ſuper terram iſtam, & corrumpe eam.* 25 *Et dixit Eliacim filius Chelchiæ, & Somnas, & Joas, ad Rhapſacem; Loquere, quæſo, ad ſervos tuos Syriacè, quoniam audimus nos: & non loquêris nobiſcum Judaicé. Et ut quid loqueris in auribus populi, qui ſuper murum?* 26 *Et dixit ad eos Rhapſaces; Nunquid ad dominum tuum, & ad te miſit me dominus meus loqui verba hæc? Nónne ad viros ſedentes ſuper murum, ad comedendum ſtercus ſuum, & bibendum urinam ſuam vobiſcum ſimul?* 27 *Et ſtetit Rhapſaces, & clamavit voce magnâ Judaicè, & locutus eſt, & dixit; Audite verba magni regis Aſſyriorum:* 28 *Hæc dicit rex, Nè elevet vos Ezecias verbis: quoniam non poterit vos eruere de manu ejus:* 29 *Et non faciat vos ſperare Ezecias in Dominum, dicens; Eruens, eruet Dominus: non tradetur civitas hæc in manu regis Aſſyriorum.* 30 *Nolite audire Ezeciam: quoniā hæc dicit rex Aſſyriorum, Facite mecum benedictionem: & exite ad me: & (g) bibet vir vitem ſuam; & vir ficum ſuam comedet: & bibet aquam ciſternæ ſuæ;* 31 *Quoadúſque veniam, & accipiam vos in terram, ſicut terra veſtra, terra frumenti, & vini, & panis, & vinearum, terra (h) olivæ olei, & mellis; & vivetis, & non moriemini. Et nolite audire Ezeciam: quoniam decipiet vos, dicens; Dominus eruet vos.* 32 *Nunquid eruentes eruerunt dii gentium, unuſquiſque ſuam regionem de manu regis Aſſyriorum?* 33

MS. A. (β) οὗτος οὗ ἀπέστησεν (γ) προσκυνήσατε (δ) τῷ βασιλεῖ (ε) σεαυτῷ (ζ) εἰς Αἴγυπτον (η) Νῦν οὖν μὴ (θ) Σομνὰς καὶ Ἰωσαφὰτ (ι) πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαϊστὶ ἐν τοῖς (κ) τούτου ἐπὶ (λ) Μὴ πρὸς τὸν (μ) ὑμῶν; Καὶ (ν) τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων. (ξ) Ἐζεκίας, ὅτι (ο) χειρός μου. Καὶ (π) Ἐξελούμενος ἐξελεῖται ἡμᾶς κύριος, (ρ) ἡ γῆ (σ) οἴνου καὶ ἀμπελώνων καὶ ἄρτων, γῆ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

22 וארי תימרון לי על מימרא דיי אלהנא אתרחצנא הלא הוא דאעדי חזקיה ית במתוהי
וית מדבחוהי ואמר לאנש יהודה וליתבי ירושלם קדם מדבחא הדין תסגדון בירושלם:
23 וכען אתערב כען עם רבוני עם מלכא דאתור ואתן לך תרין אלפין סוסון אם תכול
24 למנאה לך רכיבין עליהון: ואיכדין את מדמי לאתבא ית אפי חד משלטוני עבדי רבוני
25 זעריא ואתרחצת לך על מצראי לרתיכין ולפרשין: כען הבר ממימרא דיי סלקית על
26 אתרא הדין לחבלותה יי אמר לי סק לאתרא הדין וחבלנה: ואמר אליקים בר חלקיה
ושבנה ויואח לרבשקה מלל כען עם עבדך ארמית ארי שמעין אנחנא ולא תמלל
27 עמנא יהודית קדם עמא דעל שורא: ואמר להון רבשקה העל רבונך ועלך שלחני רבוני
למללא ית כל פתגמיא האלין הלא על גבריא דיתבין על שורא למיכל ית מפקתהון
28 ולמשתי ית מימי רגליהון בצירא עמכון: וקם רבשקה וקרא בקל רב יהודית ומליל
29 ואמר שמעו פתגמא דמלכא דרבתנא מלכא דאתור: כדנן אמר מלכא לא יטעי יתכון
30 חזקיה ארי לא יכול לשובא יתכון מן ידיה: ולא ירחיץ יתכון חזקיה על מימרא דיי
31 למימר שובא ישיזבננא יי ולא תתמסר קרתא הדא ביד מלכא דאתור: לא תקבלון מן
חזקיה ארי כדנן אמר מלכא דאתור עבידו עמי שלמא ופוקו לותי ואכלו גבר פרי גופניה
32 וגבר פרי תינוהי ושתו גבר מי גוביה: עד מיתי ואדבר יתכון לארעא טבא כארעכון
ארעא עבור וחמר ארעא חקלין וכרמין ארעא דזיתהא עבדין משחא והיא עבדא דבש
33 וחיון ולא תמותון ולא תקבלון מן חזקיה ארי יטעי יתכון למימר יי ישיזבננא: השובא
שיזבא דחלת עממיא גבר ית ארעיה מיד מלכא דאתור:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

22 Quod ſi dixeritis mihi: In dicto Dñi Dei noſtri confidimus, nonne ipſe eſt cujus abſtulit Hhizkiah excelſa et altaria? et dixit hominibus Jehudah atq; habitatoribus Jeruſalem: Ante altare hoc adorabitis in Jeruſalem. 23 Et nunc fidejube nunc domino meo regi Athur, et dabo tibi duo millia equorum, ſi poteris numerare tibi equitantes ſuper eos. 24 Et quomodo cogitas convertere faciem unius è principibus ſervis domini mei parvulis, ut confidas in *Ægyptiis* propter currus et equites? 25 Nunc autem num præter dictum Dñi aſcendi in locum hunc ad perdendū eum? Dñs dixit mihi: Aſcende *in* locū hunc, et diſſipa eum. 26 Et dixit Eljakim filius Hhilkiah et Sebna et Joahh ad Rabſakeh: Loquere quæſo cum ſervis tuis Syriacè, ſiquidem intelligimus: et ne loquaris nobiſcū Judaicè coram populo qui eſt ſup murum. 27 Et dixit illis Rabſakeh : Nunquid ad dñm tuum et ad te miſit me dñs meus ut loquerer *omnia* verba hæc? nónne ad viros qui ſedent ſup murum, ut comedant egeſtionem ſuam, et bibant aquas pedum ſuorum in obſidione vobiſcum? 28 Et ſtetit Rabſakeh, et clamavit voce magna Judaicè, et locutus eſt ac dixit: Audite verba regis magni noſtri regis Athur. 29 Sic dixit rex: Ne decipiat vos Hhizkiah, quia non poterit eripere vos de manu *ejus*. 30 Et ne confidere faciat vos Hhizkiah in dicto Dñi dicendo : Liberando liberabit nos Dñs, & non tradetur urbs hæc in manum regis Athur. 31 Ne obtemperetis Hhizkiah: nam ſic dixit rex Athur: Facite mecum pacem, et exite ad me, & comedite unuſquiſq; fructus vineæ ſuæ, & quiſq; fructꝰ ficus ſuæ, et bibite unuſquiſque aquam ciſternæ ſuæ: 32 Quouſq; veniam et tollam vos in terram bonam, ut terram veſtram, terram frumenti et vini, terram agrorum et vinearum, terram in qua olivæ faciunt oleum, et ipſa facit mel; et vivite et non moriamini: neq; acquieſcatis Hhizkiah, quia ſeducet vos dicendo: Dominus liberabit nos. 33 Num liberando liberaverunt *Timores* gentium unuſquiſque terram ſuam de manu regis Athur?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܢ ܬܐܡܪܘܢ ܠܝ. ܕܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܬܟܝܠܝܢܢ. ܠܐ ܗܘܐ ܗܘ ܕܐܥܒܪ ܚܙܩܝܐ ܒܝܬ ܕܒܚܘܗܝ 22
ܘܡܕܒܚܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܐܘܪܫܠܡ. ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ ܚܕ ܣܓܘܕܘ ܒܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܗܫܐ ܐܬܚܠܛܘ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܐܬܘܪܝܐ. ܘܐܬܠ ܠܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܪܟܫܐ. ܐܢ ܐܝܬ 23
ܠܟ ܦܪܫܐ ܕܬܪܟܒ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܐܝܟܢܐ ܡܗܦܟܬ ܐܦܐ ܕܚܕ ܡܢ ܚܐܪܐ ܕܥܒܕܘܗܝ 24
ܕܡܪܝ ܙܥܘܪܐ. ܘܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܡܨܪܝܐ. ܥܠ ܡܪܟܒܬܐ ܘܥܠ ܦܪܫܐ. * ܘܗܫܐ ܕܠܡܐ ܕܠܐ 25
ܡܢ ܡܪܝܐ ܣܠܩܬ ܥܠ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܠܡܚܪܒܘܬܗ. ܡܪܝܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ. ܣܩ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ
ܘܐܚܪܒܝܗ. * ܘܐܡܪ ܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܘܫܒܢܐ ܘܝܘܐܚ. ܠܪܒܫܩܐ. ܡܠܠ ܥܡ 26
ܥܒܕܝܟ ܐܪܡܐܝܬ. ܡܛܠ ܕܫܡܥܝܢ ܚܢܢ. ܘܠܐ ܬܡܠܠ ܥܡܢ ܝܗܘܕܐܝܬ ܩܕܡ ܥܡܐ ܕܥܠ
ܫܘܪܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܪܒܫܩܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܘܬܟܘܢ ܘܠܘܬ ܡܪܟܘܢ. ܫܕܪܢܝ ܡܪܝ ܠܡܡܠܠܘ 27
ܥܡܟܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܐܠܐ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܕܝܬܒܝܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܕܠܐ ܢܐܟܠܘܢ ܙܒܠܗܘܢ. ܘܠܐ
ܢܫܬܘܢ ܡܝܐ ܕܪܓܠܝܗܘܢ ܥܡܟܘܢ. * ܘܩܡ ܪܒ ܫܩܐ. ܘܩܪܐ ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܝܗܘܕܐܝܬ. ܘܡܠܠ 28
ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܪܒܐ ܕܐܬܘܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܛܥܝܟܘܢ ܚܙܩܝܐ. 29
ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܦܨܝܘܬܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܠܐ ܢܬܟܠܟܘܢ ܚܙܩܝܐ ܥܠ ܡܪܝܐ: ܘܢܐܡܪ 30
ܕܡܦܨܘ ܡܦܨܐ ܠܢ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܬܫܬܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܠܐ ܬܫܡܥܘܢ 31
ܠܚܙܩܝܐ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܥܒܕܘ ܥܡܝ ܫܠܡܐ. ܘܦܘܩܘ ܠܘܬܝ.
ܘܐܟܘܠܘ ܐܢܫ ܓܦܬܗ. ܘܐܢܫ ܬܐܬܗ. ܘܐܫܬܘ ܐܢܫ ܡܝܐ ܕܓܘܒܗ. * ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ 32
ܘܐܕܒܪܟܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܟܘ ܐܪܥܟܘܢ. ܐܪܥܐ ܕܥܠܠܬܐ ܘܕܦܐܪܐ. ܐܪܥܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܟܪܡܐ. ܐܪܥܐ ܕܙܝܬܐ
ܘܕܡܫܚܐ ܘܕܕܒܫܐ. ܘܚܝܘ. ܘܠܐ ܬܡܘܬܘܢ. ܘܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܠܚܙܩܝܐ. ܘܠܐ ܢܛܥܝܟܘܢ ܚܙܩܝܐ
ܘܢܐܡܪ ܠܟܘܢ. ܕܡܪܝܐ ܡܦܨܐ ܠܢ. * ܕܠܡܐ ܦܨܝܘ ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܥܡܡܐ. ܠܡܦܨܝܘ 33
ܐܪܥܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ܀

Quòd ſi mihi dicas, Domino Deo noſtro 22
confidimus, annon is eſt cujus excelſa & aras
abſtulit Hezecia, dixítque ad Judam & Je-
ruſalem, Coram uno altari adorabitis in Je-
ruſalem? jam verò habete commercium 23
cum domino meo rege Athuræo, dabóque
tibi duo millia equorũ, *& experiemur* num
ſuppetant tibi equites iis imponendi. Quo- 24
modo ergò propulſares faciem uni⁹ ex incly-
tis inter minimos dñi mei ſubditos, & confi-
deres Ægyptio, & curribus, & equitibus?
Adhæc, num citra *juſſum* Domini ad hanc 25
terram vaſtandam aſcendi? Dominus ipſe mi-
hi dixit, Aſcende ad terram iſtam, & vaſta
eam. Dixit verò Eliacim Helciæ filius, & 26
Sebna, & Joah ad Rabſacem, Alloquere ſer-
vos tuos Aramicè, nam intelligimus; & ne
alloquaris nos Judaicè coram populo ſuper
murum aſtante. Reſpondit eis Rabſace, 27
Nequaquam ad vos & ad dominum veſtrum
miſit me dominus meus, ut hujuſmodi ſer-
mones vobiſcum haberem; ſed ad viros qui
muris aſſident, quò minùs edant ſtercus ſuũ,
& bibant urinas ſuas vobiſcum. Stans ita- 28
que Rabſace clamavit altâ voce, & Judaicè
locutus dixit, Audite ſermonem magni regis
Athur. Ita dicit rex, Ne imponat vobis He- 29
zecia, quoniam non poteſt vos liberare de
manibus meis. Neque adducat vos Heze- 30
cia ut Domino fidatis, dicátque; Procul du-
bio liberabit nos Dominus, neque tradetur
urbs iſta in manus regis Athur. Ne audiatis 31
Hezeciam, quoniam ſic dicit rex Athur; Ini-
te mecum pacem, & prodite ad me, & come-
dite quiſque vites ſuas, & quiſque ficus ſuas,
& bibite quiſque aquas putei ſui; Donec 32
veniam & ducam vos ad terram quæ veſtræ
terræ ſimilis eſt, terram frugiferam & fructi-
feram, terram frumenti & vinearum, terram
olivarum, olei, ac mellis; & vivite, nec mo-
riamini: & ne audiatis Hezeciam, néve ſe-
ducat vos Hezecia, dicátque vobis; Domi-
nus liberabit nos. Num liberare potue- 33
runt dii gentium, quiſque terram ſuam de
manibus regis Athur?

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وان قلت لي * انما على الرب الهنا توكلنا * فليس هو هذا ابعد حزقيا الصواعد والذبائح * وقال 22
ليهودا ولاروسليم * ان قدام مذبح واحد تسجدون باروسليم * والان فادخلوا في طاعة سيدي 23
الملك ملك الموصل * فاعطيك الفي فرس من الخيل * ان كان فرسان فتركبهم علينا * وكيف 24
ترد وجه واحد من احرار عبيد سيدي الصغار * وتوكلت على المصري ليعطيك مراكب وخيلا
* والان فتحسب اني معزل من الرب * او بغير ارادته صعدت على هذه الارض لاخربها * قال الياقيم 25 26
بن حلقيا * وسبنا الكاتب * ويواح الوزير لكبير الشرط * تكلم مع عبيدك باللغة الارامانية فانا
نعرف بها * ونسمع * ولا تكلم عبيدك بالعبرانية قدام الشعب القيام على السور * فقال لهم 27
كبير الشرط * ليس اليكم ولا لسيدكم بعثني الملك سيدي لاقول هذا القول * بل للقوم
الذين جلوس على السور اقول ذلك * لئلا ياكلوا رجيعهم ويشربوا ابوالهم معكم في الحصار
* وقام كبير الشرط * فنادى بصوت عال بالعبرانية وقال * اسمعوا قول الملك الاكبر ملك 28
الموصل * هكذا يقول الملك * لا يطغيكم حزقيا ملككم * لانه لا يقدر ان ينجيكم من يدي * 29
* ولا يقول حزقيا * توكلوا على الرب * فانه ينجيكم ولا يسلم هذه المدينة في يد ملك الموصل 30
* فلا تسمعوا من حزقيا * من اجل اني هكذا يقول ملك الموصل * اصنعوا معي خيرا وانا اصنع 31
معكم اكثر مما تصنعوا * واخرجوا الي فياكل كل احد كرومه وتينه وزيتونه * ويشرب كل
احد ماء جبه * حتى اتي واسوقكم الى ارض مثل ارضكم * ارض الفاكهة والثمار * ارض البركة 32
والبر والكروم * ارض الزيتون والسمن والعسل * وعيشوا ولا تموتوا * ولا تسمعوا من حزقيا * ولا
يطغيكم ويقول ان الرب ينجيني * فلعل ان استطاع اله من الهة الامم ان ينجي ارضه 33
من يدي ملك الموصل *

Quòd ſi mihi dixeris, Domino quidem 22
Deo noſtro fidimus; annon ecce removit
Hezecia aras & ſacrificia, dixitque ad
Judam & Jeruſalem, Ante unam ean-
demque aram adorabitis in Jeruſalem?
Nunc autem redite in obſequium domini 23
mei regis, regis Mauſel, dabo tibi bis mil-
le equos præſtantes, & videamus *num ad-*
ſint equites quos contra nos equitare ju-
beas. Quomodo ergò repellis faciem uni- 24
us è minimis nobilibus inter ſubditos do-
mini mei, & fidis Ægyptio ut ſuppeditet
tibi currus & equos? Jam verò, num 25
arbitraris me rejectum à Domino, aut
abſque ejus voluntate invaſiſſe me regi-
onem iſtam ad evertendum eam? Dixe- 26
runt Eliachim Helciæ filius, & Sebna
ſcriba, & Joab prorex, ad principem mili-
tiæ; Alloquere ſervos tuos idiomate Ara-
mæo, quoniam callemus illud, & audie-
mus: & ne alloquaris ſervos tuos Hebra-
icè coram populo ſuper murum præſente.
Ait illis princeps militiæ, Non ad vos, ne- 27
que ad dominum veſtrum miſit me rex
dominus meus, ut loquerer hæc verba; ſed
turbæ ſuper murum ſedenti hæc dico, ne
ſtercora ſua comedant, & urinas ſuas vo-
biſcum bibant in obſidione. Et ſurgens 28
princeps militiæ altâ voce exclamavit
Hebraicè, ac dixit, Audite verba regis
maximi, regis Mauſel. Sic ait rex, Ne 29
ſeducat vos Hezecia rex veſter; non enim
poterit eruere vos è manibus meis. Et 30
ne dicat Hezecia, Domino confidite,
ipſeque ſervabit vos, nec tradet urbem
iſtam in manum regis Mauſel. Ne 31
aures inquam, præbeatis Hezeciæ;
nam ſic dicit rex Mauſel, Beneficium
in me conferte, & ego majora quàm
quæ conferetis, in vos conferam: &
egredimini ad me, ut edat unuſquiſ-
que vineas, ficus, & oleas ſuas, &
bibat unuſquiſque aquam putei ſui:
Quoad veniam, ducamque vos ad 32
terram ſimilem terræ veſtræ, terram
pomiferam & fructiferam; terram be-
nedictionis, frumenti, & vinearum;
terram olearum, butyri, & mellis; &
vivite, & ne moriamini, & ne au-
diatis Hezeciam, neque ſeducat vos,
ac dicat, Dominus quidem liberabit
me. Num enim potuit ullus deus è diis 33
gentium ſalvare terram ſuam è manibus
regis Mauſel?

,Henah , Sepharvaim deus ubi ? Arphad &,Chamath deus Ubi
34 אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה אֱלֹהֵי סְפַרְוַיִם הֵנַע
omnes inter Quis ? mea manu è Someron eruerunt *quòd* ,Hivvah &
35 וְעִוָּה כִּי־הִצִּילוּ אֶת־שֹׁמְרוֹן מִיָּדִי׃ מִי בְּכָל־
eruet *quòd* ?mea manu è ſuam terram eruerint qui ,terrarum deos
אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־הִצִּילוּ אֶת־אַרְצָם מִיָּדִי כִּי־יַצִּיל
non & ,populus tacuerunt Et ? mea manu è Jeruſalaim Dominus
36 יְהוָה אֶת־יְרוּשָׁלִַם מִיָּדִי׃ וְהֶחֱרִישׁוּ הָעָם וְלֹא־
Non : dicendo ,*ipſum* regis præceptum quia : verbum ei reſponderunt
עָנוּ אֹתוֹ דָּבָר כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הִיא לֵאמֹר לֹא
,domum ſuper qui ,Chilchijahu filius Eljachim *Venitque* .ei reſpondeatis
37 תַעֲנֻהוּ׃ וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּה אֲשֶׁר־עַל־הַבָּיִת
Chizchijahu ad *commonefaciens* Aſaph filius Joach & ,ſcriba Sebna &
וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר אֶל־חִזְקִיָּהוּ
.Rabſacheh verba ei nunciaverunt & ,veſtibus ſciſſis
קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ אֵת דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה׃

CAP. XIX. יט

ſe operuit &,ſua veſtimenta ſcidit&,Chizchijahu *regem audire ſecundũ*,fuit Et
1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּתְכַּס
qui ,Eljachim miſit Et .Domini domum eſt ingreſſuſque ,ſacco *in*
2 בַּשָּׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶלְיָקִים אֲשֶׁר־
opertos ſacerdotum ſeniores & , ſcribam Sebnam & ,domum ſuper
עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְאֵת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מִתְכַּסִּים
:eum ad dixerunt Et .Amos filium prophetam Jeſahjahu ad ; ſaccis *in*
3 בַּשַּׂקִּים אֶל־יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן־אָמוֹץ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
dies *blaſphemiæ* & ,increpationis & ,anguſtiæ Dies :Chizchijahu dixit Sic
כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם־צָרָה וְתוֹכֵחָה וּנְאָצָה הַיּוֹם
.pariendi non *vis* & ,*uteri rupturam* ad uſque filii venerunt quia : hæc
הַזֶּה כִּי בָאוּ בָנִים עַד־מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אַיִן לְלֵדָה׃
, Rabſacheh verba omnia tuus Deus Dominus audiat fortè Si
4 אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵת כָּל־דִּבְרֵי רַב־שָׁקֵה
Deum probris *afficiendum ad* ,ſuus dominus Aſſur rex *eum* miſit quem
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים
levabis & : tuus Deus Dominus audivit quæ verbis *in* argueret & ,viventẽ
חַי וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ
regis ſervi Veneruntque .*invento* reſiduo pro orationem
5 תְפִלָּה בְּעַד הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצָאָה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
dicetis Sic : Jeſahjahu illis Dixitque .Jeſahjahu ad Chizchijahu
6 חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְשַׁעְיָהוּ כֹּה תֹאמְרוּן
faciebus à timeas Ne : Dominus dixit Sic : veſtrum dominum ad
אֶל־אֲדֹנֵיכֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־תִּירָא מִפְּנֵי
Aſſur regis pueri affecerunt probris quibus ,audîſti quæ verborum
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ־אַשּׁוּר
revertetur & ,auditum audiet & ,ſpiritum eo in *dans* ego Ecce .me
7 אֹתִי׃ הִנְנִי נֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוּעָה וְשָׁב
eſt reverſus Et .ſua terra in gladio *in* eũ cadere faciam & ;ſuam terram in
8 לְאַרְצוֹ וְהִפַּלְתִּיו בַּחֶרֶב בְּאַרְצוֹ׃ וַיָּשָׁב
; Libnah *ſuper* pugnantem Aſſur regem invenit & , Rabſacheh
רַב־שָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת־מֶלֶךְ אַשּׁוּר נִלְחָם עַל־לִבְנָה
Tirhacah de Audivitque .Lachis de erat profectus quòd audierat nam
9 כִּי שָׁמַע כִּי נָסַע מִלָּכִישׁ׃ וַיִּשְׁמַע אֶל־תִּרְהָקָה
,eſt reverſus & :tecum *pugnandum ad* eſt egreſſus Ecce :dicendo ,Chus rege
מֶלֶךְ־כּוּשׁ לֵאמֹר הִנֵּה יָצָא לְהִלָּחֵם אִתָּךְ וַיָּשָׁב
ad dicetis Sic :dicendo ,Chizchijahu ad nuncios miſit &
10 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־
quo tuus deus te decipiat Ne : dicendo ,Jehudah regem Chizchijahu
חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר אַל־יַשִּׁאֲךָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
regis manu in Jeruſalaim tradetur Non : dicendo ,*eo in confidens* tu
אַתָּה בֹּטֵחַ בּוֹ לֵאמֹר לֹא תִנָּתֵן יְרוּשָׁלִַם בְּיַד מֶלֶךְ
Aſſur reges fecerunt quæ audîſti tu Ecce .Aſſur
11 אַשּׁוּר׃ הִנֵּה אַתָּה שָׁמַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר
? liberaberis tu & ,eas perdendo , terris univerſis
לְכָל־הָאֲרָצוֹת לְהַחֲרִימָם וְאַתָּה תִּנָּצֵל׃

Verſio VULG. LAT.

34 Ubi eſt deꝰ Emath,& Arphad?
ubi eſt deus Sepharuaim, Ana,
& Aua?numquid liberaverũt
35 Samariam de manu mea? Qui-
nam illi ſunt in univerſis diis
terrarũ, qui eruerunt regionẽ
ſuã de manu mea,ut poſſit eru-
ere Dominꝰ Jeruſalem de ma-
36 nu mea? Tacuit itaque popu-
lus, & non reſpondit ei quid-
quam:ſiquidem præceptum re-
gis acceperant,ut non reſpon-
37 derent ei. Venitque Eliacim
filius Helciæ,præpoſitꝰ domûs,
& Sobna ſcriba,& Joahe filiꝰ
Aſaph à commentariis, ad E-
zechiã, ſciſſis veſtibus,& nun-
tiaverunt ei verba Rabſacis.

CAP. XIX.

1 QUæ cùm audîſſet Ezechias
rex,ſcidit veſtimenta ſua,& o-
pertus eſt ſacco,ingreſſúſq; eſt
2 domum Domini. Et miſit Eli-
acim præpoſitum domûs, &
Sobnam ſcribam, & ſenes de
ſacerdotibus,opertos ſaccis,ad
Iſaiam prophetã filium Amos.
3 Qui dixerunt, Hæc dicit Eze-
chias ; Dies tribulationis, &
increpationis, & blaſphemiæ,
dies iſte : venerunt filii uſque
ad partum, & vires non habet
4 parturiens. Si fortè audiat Do-
minus Deus tuus univerſa ver-
ba Rabſacis, quẽ miſit rex Aſ-
ſyriorum dominus ſuus,ut ex-
probraret Deum viventem, &
argueret verbis, quæ audivit
Dominus Deus tuus: & fac o-
rationem pro reliquiis,quæ re-
5 pertæ ſunt. Venerunt ergò ſer-
6 vi regis Ezechiæ ad Iſaiã. Di-
xítque eis Iſaias, Hæc dicetis
domino veſtro ;Hæc dicit Do-
minus;Noli timere à facie ſer-
monum, quos audîſti, quibus
blaſphemaverunt pueri regis
7 Aſſyriorum me. Ecce,ego im-
mittam ei ſpiritum, & audiet
nuntium, & revertetur in ter-
ram ſuam, & dejiciam eum
8 gladio in terra ſua. Reverſꝰ eſt
ergò Rabſaces, & invenit re-
gem Aſſyriorum expugnantem
Lobnam: Audierat enim quòd
9 receſſiſſet de Lachis. Cúmque
audîſſet de Tharaca rege Æthi-
opiæ, dicentes;Ecce, egreſſus
eſt ut pugnet adverſùm te : &
iret contra eum, miſit nuntios
10 ad Ezechiã,dicens;Hæc dicite
Ezechiæ regi Juda ; Non te ſe-
ducat Deus tuus, in quo habes
fiduciam:neq; dicas, Non tra-
detur Jeruſalem in manꝰ regis
11 Aſſyriorũ. Tu enim ipſe audî-
ſti quæ fecerunt reges Aſſyrio-
rum univerſis terris, quo mo-
do vaſtaverũt eas : num ergò
ſolus poteris liberari ?

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

34 Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Αἰμὰθ, καὶ (τ) Ἀρφάδ; ποῦ
ἐστιν ὁ θεὸς (υ) Σεπφαρουαΐμ, Ἀνὰ, καὶ (φ)
Ἀβὰ, ὅτι ἐξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρός
35 μου; Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, οἳ
ἐξείλαντο τὰς (χ) γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρός μου,
ὅτι ἐξελεῖται κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χει-
36 ρός μου; Καὶ ἐκώφευσαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως, λέγων,
37 Οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐ-
λιακὶμ (ψ) υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σω-
μνὰς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωὰς υἱὸς (ω) Σα-
φὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων πρὸς (α) Ἐζεκίαν,
διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια, καὶ ἀνήγγειλαν αὐ-
τῷ τοὺς λόγους Ῥαψάκου.

Ubi eſt deus Æmath, & Ar- 34
phad? ubi eſt deus Sepphauraim,
Ana, & Aba; quia eruerunt Sa-
mariam de manu mea? Quis in 35
omnibus diis terrarum, qui eru-
erint terras ſuas de manu mea;
quoniam eruet Dominus Hieru-
ſalem de manu mea? Et muti- 36
verunt, & non reſponderunt ei
verbum : quoniam mandatum
erat regis, dicens; Non reſpon- 37
debitis ei. Et intravit Eliacim fi-
lius Chelchiæ œconomus, & So-
mnas ſcriba, & Joas filius Sa-
phat commonefaciens, ad Eze-
ciam, diſciſſi veſtimenta, & an-
nuntiaverunt ei verba Rham-
pſacis.

MS. A. (τ) Ἀρφάτ; (υ) Σεφφαρουαΐμ, (φ) Αὐὰ, μὴ ἐξείλαντο (χ) γαίας (ψ) ὁ τοῦ Χελκείου ὁ οἰκονόμος * ὁ υἱὸς Χελκίου, καὶ Σομνὰς (ω) Ἀσὰφ (α) τὸν Ἐζεκίαν,

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἐ-
ζεκίας, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια (α) αὐτοῦ, καὶ
περιεβάλετο σάκκον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον
2 κυρίου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐλιακὶμ τὸν οἰκονό-
μον, καὶ (β) Σωμνὰν τὸν γραμματέα, καὶ τοὺς
πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκ-
κοις, πρὸς Ἡσαΐαν τὸν προφήτην υἱὸν (γ) Ἀ-
3 μώς. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει Ἐ-
ζεκίας, Ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ παρ-
οργισμοῦ (δ) ἡ ἡμέρα αὕτη· ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕ-
4 ως ὠδίνων, καὶ ἰσχὺς οὐκ ἔστι τῇ τικτούσῃ. Εἴ
πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεός (ε) σου πάντας
τοὺς λόγους Ῥαψάκου, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν
βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδί-
ζειν θεὸν ζῶντα, καὶ βλασφημεῖν (ζ) ἐν λό-
γοις οἷς ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ λήψῃ
προσευχὴν περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκο-
5 μένου. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως
6 Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Ἡσαΐας, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν,
Τάδε λέγει κύριος, (η) Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ
τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ
7 παιδάρια βασιλέως (θ) Ἀσσυρίων. Ἰδοὺ ἐ-
γὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται (ι)
ἀγγελίαν, καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ·
καὶ †καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐ-
8 τοῦ. Καὶ (κ) ἐπέστρεψε Ῥαψάκης, καὶ εὗρε τὸν
βασιλέα Ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ Λοβνὰ,
9 ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν (λ) ἐκ Λαχίς. Καὶ
ἤκουσε περὶ Θαρακὰ βασιλέως Αἰθιόπων,
λέγων, Ἰδοὺ (μ) ἐξῆλθε πολεμεῖν μετὰ σοῦ·
καὶ (ν) ἐπέστρεψε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς
10 Ἐζεκίαν, (ξ) λέγων, Μὴ ἐπαιρέτω σε ὁ
θεός σου ἐφ᾽ ᾧ σὺ πέποιθας (ο) ἐν αὐτῷ,
λέγων, Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ εἰς
11 χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων. Ἰδοὺ σὺ ἤκου-
σας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων
πάσαις ταῖς (π) γαίαις τοῦ ἀναθεμαθίσαι αὐ-
τάς· καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;

CAP. XIX.

ET factum eſt, ut audivit rex 1
Ezecias; & diſcidit veſtimenta
ſua, & indutus eſt ſaccum, &
intravit in domum Domini. Et 2
miſit Eliacim œconomum, &
Somnam ſcribã, & ſeniores ſa-
cerdotũ indutos ſaccis, ad Eſaiã
prophetã filiũ Amos. Et dixerũt 3
ad eum; Hæc dicit Ezecias,
Dies tribulationis, & argutio-
nis, & irritationis, dies hæc:
quoniam venerunt filii uſque ad
dolores partûs: & fortitudo non
eſt parienti. Si quo modo exau- 4
diet Dominus Deus tuus omnia
verba Rhapſacis; quem miſit e-
um rex Aſſyriorũ dominus ejus
ad exprobrandum Deum vivum,
& (a) blaſphemandum in ver-
bis, quæ audivit Dominus Deus
tuus: & aſſumes deprecationem
pro reſiduo, quod invenitur. Et 5
venerunt pueri regis Ezeciæ ad
Eſaiam. Et dixit eis Eſaias; 6
Hæc dicetis ad dominũ veſtrũ,
Hæc dicit Dominus; Nè time-
as à verbis quæ audîſti, quæ
blaſphemaverunt pueri regis Aſ-
ſyriorum. Ecce ego do in eo ſpi- 7
ritum: & audiet nuntium, &
revertetur in terram ſuam. Et
proſternã eum in gladio in ter-
ra ejus. Et revertit Rhapſaces: 8
& invenit regem Aſſyriorum
bellantem ſuper Lobna: quoni-
am audivit, quia promoverat è
Lachis. Et audivit de Tharaca 9
rege Æthiopum, dicens; Ecce
exivit bellare tecum. Et rever-
tit, & miſit nuntios ad Ezeci-
am, (b) dicens; Nè extollat te 10
Deus tuus, in quo tu confidiſti
in eo, dicens; Non tradetur Hie-
ruſalem in manus regis Aſſyri-
orum. Ecce tu audîſti omnia, 11
quæcunque fecerunt reges Aſſy-
riorum omnibus terris anathe-
mando eas: & tu eripieris?

MS.A. (α) ἑαυτοῦ, (β) Σομνὰν (γ) Ἀμμώς. (δ) ἡμέρα (ε) σου τοὺς (ζ) λόγους οὓς ἤκουσεν (η) Μὴ φοβοῦ ἀπὸ προσώπου τῶν λόγων (θ) Ἀσσυρίων ἐμέ, Ἰδοὺ (ι) ἀγγελίας, †καταβάλλω (κ) ἀπέστρεψεν (λ) ἀπὸ Λαχείς. (μ) ἐξῆλθον (ν) ἀπέστρεψεν, (ξ) λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τοῦ λέγειν, Μὴ * ἐπαρώτη σε (ο) ἐπ᾽ αὐτῷ, (π) * χώραις τοῦ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

34 אָן דַּחֲלַת חֲמָת וְאַרְפָּד וְאָן דַּחֲלַת סְפַרְוָיִם הֲלָא טַלְטִילוּנוּן וְאַגְלְאוּנוּן אֲרֵי שֵׁיזִבוּ יָת
35 שֹׁמְרוֹן מִן יְדִי׃ מַן בְּכָל דַּחֲלַת מְדִינָתָא דְּשֵׁיזִיבוּ יָת אַרְעֲהוֹן מִן יְדִי אֲרֵי יְשֵׁיזֵיב יְיָ יָת
36 יְרוּשְׁלֶם מִן יְדִי׃ וּשְׁתִיקוּ עַמָּא וְלָא אֲתִיבוּ יָתֵיהּ פִּתְגָּמָא אֲרֵי תַפְקֵידַת מַלְכָּא הִיא לְמֵימַר
37 לָא תְתִיבוּנֵיהּ׃ וַאֲתָא אֶלְיָקִים בַּר חִלְקִיָּהוּ דִּמְמַנָּא עַל בֵּיתָא וְשֶׁבְנָא סָפְרָא וְיוֹאָח בַּר אָסָף
דִּמְמַנָּא עַל דָּכְרָנַיָּא לְוָת חִזְקִיָּהוּ מְבַזְּעִין לְבוּשֵׁיהוֹן וְחַוִּיאוּ לֵיהּ יָת פִּתְגָּמֵי רַבְשָׁקֵה׃

יט

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע מַלְכָּא חִזְקִיָּה וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי וְאִתְכַּסִּי בְּסַקָּא וְעַל לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃
2 וּשְׁלַח יָת אֶלְיָקִים דִּי מְמַנָּא עַל בֵּיתָא וְשֶׁבְנָא סָפְרָא וְסָבֵי כַהֲנַיָּא כַּד מְכַסַּן סַקַּיָּא לְוָת
3 יְשַׁעְיָה נְבִיָּא בַּר אָמוֹץ׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם עָקָא וְחִסּוּדִין וְנִיאוּצָא יוֹמָא
4 הָדֵין אֲרֵי אַקֵּיפְתָנָא עָקָא כְּאִתְּתָא דְּיָתְבָא עַל מַתְבְּרָא וְחֵיל לֵית לַהּ לְמֵילַד׃ מָאִים שְׁמִיעַ
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ יָת כָּל פִּתְגָּמֵי רַבְשָׁקֵה דִּשְׁלָחֵיהּ מַלְכָּא דְאַתּוּר רִבּוֹנֵיהּ לְחַסָּדָא עַמָּא דַיְיָ
קַיָּמָא וַיַעְבֵּיד פּוּרְעָנוּתָא עַל כָּל פִּתְגָּמַיָּא דִּשְׁמִיעִין קֳדָמוֹהִי יְיָ אֱלָהָךְ וְתִתְחַנַּן בִּצְלוֹ עַל
5 שְׁאָרָא הָדֵין דְּאִשְׁתְּאַר׃ וַאֲתוֹ עַבְדֵי מַלְכָּא חִזְקִיָּה לְוָת יְשַׁעְיָה׃ וַאֲמַר לְהוֹן יְשַׁעְיָה כִּדְנַן
6 תֵּימְרוּן לְרִבּוֹנְכוֹן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ לָא תִדְחַל מִן קֳדָם פִּתְגָּמַיָּא דִּשְׁמַעְתָּ דְּחַסִּידוּ עוּלֵימֵי מַלְכָּא
7 דְאַתּוּר קֳדָמַי׃ הָא אֲנָא יָהֵיב בֵּיהּ רוּחָא וְיִשְׁמַע בְּסוֹרָא וִיתוּב לְאַרְעֵיהּ וְאַעְלְנֵיהּ בְּחַרְבָּא
8 בְּאַרְעֵיהּ׃ וְתָב רַב שָׁקֵה וְאַשְׁכַּח יָת מַלְכָּא דְאַתּוּר מְגִיחַ קְרָבָא עַל לִבְנָה אֲרֵי שְׁמַע אֲרֵי
9 נְטַל מִלָּכִישׁ׃ וּשְׁמַע עַל תִּרְהָקָא מַלְכָּא דְכוּשׁ לְמֵימַר הָא נְפַק לְאַגָּחָא קְרָבָא עִמָּךְ וְתָב
10 וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין לְוָת חִזְקִיָּה לְמֵימַר׃ כִּדְנַן תֵּימְרוּן לְחִזְקִיָּה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה לְמֵימַר
11 לָא יַטְעֲנָךְ אֱלָהָךְ דְּאַתְּ רְחִיץ בֵּיהּ לְמֵימַר לָא תִתְמְסַר יְרוּשְׁלֶם בְּיַד מַלְכָּא דְאַתּוּר׃ הָא
אַתְּ שְׁמַעְתָּא יָת דַּעֲבַדוּ מַלְכָּא דְאַתּוּר לְכָל מְדִינָתָא לְגַמָּרוּתְהוֹן וְאַתְּ מְדַמֵּי לְאִשְׁתֵּיזָבָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ubi eſt deus Hhamath et Arpad? et ubi deus Zzeparvaim?nónne *tulerunt* 34
eos et migrare *fecerunt* illos? nimirũ liberaverunt Somron de manu mea. 35
Quis eſt in omnibꝰ diis provinciarũ qui liberaverit terrã ſuã de manu mea,
quòd liberet Dñs Jeruſalem de manu mea?Et tacuerunt populꝰ,et non re- 36
ſponderũt illi verbũ,quia mandatũ regis erat,dicendo:Ne reſpondeatis ei.
Et venit Eljakim filius Hhilkiah,qui præpoſitus erat ſup domum,& Sebna 37
ſcriba,et Joahh filiꝰ Azzaph,qui præpoſitꝰ erat ſup monimenta,ad Hhizki-
ah,[*cùm*]diſcidiſſent veſtimenta ſua, et indicaverunt illi verba Rabſakeh.

CAP. XIX.

ET fuit cùm audîſſet rex Hhizkiah, ſcidit veſtimenta ſua, et operuit ſe 1
ſacco ,et ingreſſus eſt in domũ ſanctuarii Dñi.Et miſit Eljakim,qui præpo- 2
ſitus erat ſup domũ,et Sebna ſcribam ,et ſeniores ſacerdotũ , opertos ſac-
cis, ad Jeſaghjah prophetã filiũ Amoſz.Et dixerunt illi: Sic dixit Hhizki- 3
ah:Dies anguſtiæ,et opprobriorũ,et blaſphemiæ eſt dies hæc;quia circui-
vit nos anguſtia,ſicut mulierẽ quæ ſedet ſup ſellam parturientis, et virtus
non eſt illi pariendi. Utinam audita ſint à Dño Deo *omnia* verba Rabſakeh, 4
quem miſit rex Athur dñs ejus,ut exprobraret populo Dei permanentis,ut
faciat ultionẽ ſup *omnibus* verbis quæ audita ſunt à Dño Deo tuo : et de-
precare oratione pro reliquo hoc quod relictũ eſt.Venerunt ergo ſervi re- 5
gis Hhizkiah ad Jeſaghjah. Et dixit illis Jeſaghjah:Sic dicetis domino ve- 6
ſtro:Sic dixit Dñs:Ne *timeas* propter verba quæ audîſtis, quibꝰ exprobra-
verunt juvenes regis Athur mihi.Ecce ego pono in illo ſpiritũ, et audiet 7
nuncium,et redibit in terrã ſuã;et proſternã eum gladio in terra ſua.Et re- 8
diit Rabſakeh,et invenit regẽ Athur ineuntẽ bellũ contra Libna,quia au-
diverat quòd profectus eſſet de Lachis. Et audivit de Thirhacah rege 9
Chus,dicendo:Ecce exivit ad ineundum bellum tecum:et rediit, et miſit 10
nuncios ad Hhizkiah,dicendo : Sic dicetis ad Hhizkiah regem tribus do-
mus Jehudah,dicendo: Ne decipiat te Deus tuus in quo confidis,dicendo: 11
Non tradetur Jeruſalem in manu regis Athur.Ecce tu audîſti quæ fecerunt
reges Athur omnibus provinciis devaſtando eas, et tu exiſtimas liberari?

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܐܠܗܐ ܕܚܡܬ ܘܕܪܦܕ. ܘܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܐܠܗܐ ܕܣܦܪܘܝܡ. ܘܕܢܥ ܘܕܥܘܐ. ܕܠܡܐ
ܦܪܩܘ ܠܫܡܪܝܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܡܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܠܗܐ ܕܐܪܥܬܐ ܗܠܝܢ ܦܪܩ ܐܪܥܗ ܡܢ ܐܝܕܝ.
ܕܢܦܪܘܩ ܡܪܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܫܬܩܘ ܥܡܐ. ܘܠܐ ܦܢܝܘ ܠܗ ܦܬܓܡܐ. ܡܛܠ
ܕܡܠܟܐ ܦܩܕ ܘܐܡܪ. ܠܐ ܬܦܢܘܢ ܠܗ ܦܬܓܡܐ. * ܘܐܬܐ ܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܚܠܩܝܐ ܕܥܠ ܒܝܬܐ
ܘܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܝܘܐܚ ܒܪ ܐܣܦ ܡܥܗܕܢܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ ܟܕ ܡܨܪܝܢ ܠܒܘܫܝܗܘܢ.
ܘܚܘܝܘܗܝ ܡܠܘܗܝ ܕܪܒ ܫܩܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

* ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ. ܨܪܐ ܠܒܘܫܘܗܝ. ܘܐܬܟܣܝ ܣܩܐ. ܘܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܘܫܕܪ ܠܐܠܝܩܝܡ ܕܥܠ ܒܝܬܐ. ܘܠܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܠܩܫܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܟܕ ܡܟܣܝܢ ܣܩܐ.
ܠܘܬ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܕܐܘܠܨܢܐ
ܘܕܡܟܣܢܘܬܐ ܘܕܪܘܓܙܐ ܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܡܛܝܘ ܚܒܠܐ ܕܒܢܝܐ ܘܚܝܠܐ ܠܝܬ ܠܡܝܠܕܘ. * ܟܒܪ
ܢܫܡܥ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܡܠܘܗܝ ܕܪܒܫܩܐ. ܕܫܕܪܗ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܡܪܗ ܠܡܚܣܕܘ ܠܐܠܗܐ
ܚܝܐ. ܘܢܟܣܝܘܗܝ ܒܡܠܐ ܕܫܡܥ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܬܨܠܐ ܘܬܒܥܐ ܥܠ ܫܪܟܐ ܕܐܫܬܟܚܘ.
* ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ ܠܘܬ ܐܫܥܝܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܫܥܝܐ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ
ܠܡܪܟܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܐ ܕܫܡܥܬ. ܕܓܕܦܘ ܥܠܝ ܥܠܝܡܘܗܝ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ. * ܗܐ ܝܗܒ ܐܢܐ ܒܗ ܪܘܚܐ. ܘܫܡܥ ܫܘܥܝܐ. ܘܗܦܟ ܠܐܪܥܗ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ
ܒܚܪܒܐ ܒܐܪܥܗ. * ܘܗܦܟ ܪܒܫܩܐ. ܘܐܫܟܚ ܠܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܟܕ ܡܬܟܬܫ ܥܠ ܠܒܢܐ.
ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܕܫܩܠ ܡܢ ܠܟܝܫ. * ܘܫܡܥ ܕܬܪܗܩ ܡܠܟܐ ܕܟܘܫ. ܕܢܦܩ
ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗ. ܘܗܦܟ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ. ܘܐܡܪ. * ܗܟܢܐ
ܬܐܡܪܘܢ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܐ ܢܛܥܝܟ ܐܠܗܟ ܕܐܢܬ ܬܟܝܠ ܒܗ ܠܡܐܡܪ. ܕܠܐ
ܬܫܬܠܡ ܐܘܪܫܠܡ ܒܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. * ܗܐ ܐܢܬ ܫܡܥܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ ܠܟܠܗܝܢ ܐܪܥܬܐ. ܕܐܚܪܒ ܐܢܝܢ. ܘܐܢܬ ܡܬܦܨܐ ܐܢܬ.

* Ubinam ſunt dii Hemath & Rephad? ubi ſunt dii Sepharvim, & Naa, & Ava? num liberârunt Samariam de manibus meis? 34
Quis ex omnibus regionum iſtarum diis liberavit regionem ſuam de manibus meis, ut liberet Dominus Jeroſolymam de manibus meis? 35
Tacuerunt autem populus, nec reddiderunt ei reſponſum; quoniam rex præceperat ac dixerat, Ne reddatis ei reſponſum. 36
Venit itaque Eliacim Helciæ filius præfectus domûs, & Sebna ſcriba, & Joah filius Aſaphi à commentariis, ad Hezeciam ſciſſis veſtibus, & indicârunt ei verba Rab-ſace. 37

CAP. XIX.

Quæ cùm audîſſet rex Hezecia, ſcidit veſtimenta ſua, operuit ſe ſacco, & ingreſſus eſt domum Domini. 1
Miſitque Eliacim domûs præfectum, & Sebnam ſcribam, atque ſeniores ſacerdotum ſaccis indutos ad Eſaiam prophetam filium Amos: 2
Qui dixerunt ei, Sic dicit Hezecia; Dies anguſtiæ, correptionis, & iræ eſt dies iſte; quoniam inſtant dolores fœtûs, & non adſunt vires in parturiente. 3
Fortaſſis audiet Dn̄s Deus tuus verba Rab-ſace quem miſit rex Athur dominus ejus ad afficiendum probris Deum viventem, & arguet eum pro verbis quæ audivit Dominus Deus tuus: precaberis itaque & orabis pro reliquis qui reſidui ſunt. 4
Venientibus ergò ſervis Hezeciæ regis ad Eſaiam, 5
Dixit illis Eſaia; Sic dicetis domino veſtro, Sic dicit Dominus, Ne metuas verba quæ audîſti, quibus blaſphemârunt legati regis Athur coram me. 6
Ecce indam ei ſpiritum, & auditâ famâ revertetur in terram ſuam, & gladio dejiciam eum in terra ipſius. 7
Rabſace verò reverſus convênit regem Athur oppugnantem Lebnam: audierat enim profectum eſſe eum de Lachis. 8
Audiens autem de Tarhace rege Cus quòd prodiiſſet ad pugnandum contra eum, denuò miſit rex Athur legatos ad Hezeciam, dicens; 9
Sic dicetis Hezeciæ regi Judæ, Ne te ſeducat Deꝰ tuus cui confidis ac dicis, Nequaquam tradetur Jeruſalem in manus regis Athur. 10
Ecce tu met audîſti quid fecerit rex Athur cunctis regionibꝰ, quomodo *ſcilicet* vaſtârit eas: & tu evaderes? 11

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فاين اله حماه ورفاد* واين اله سفروييم وناع وعاوا* العلهم نجوا سمرين من يدي* ومن من
جميع الهة هذه الارض نجا ارضه من يدي* حتى ينجي الرب اورشليم من يدي* وسكت
الشعب* ولم يرد عليه جوابا* لان الملك حزقيا تقدم وقال* لا تردوا عليه قولا* واتى الياقيم
بن حلقيا* وسبنا الكاتب* ويواح بن اساف الوزير الى حزقيا مشقوقة ثيابهم* فاخبروه قول
كبير الشرط*

* الفصل التاسع عشر *

* فلما سمع الملك حزقيا شق ثيابه* ولبس مسحا* ودخل بيت الله* وبعث الياقيم الخازن* وسبنا
الكاتب* وشيوخ الكهنة لابسين المسوح الى اشعيا النبي بن اموص* يقولون له* هكذا يقول حزقيا
اليوم يوم الضيق* والنقمة والزجر اليوم* لانه قد بلغ المخاض للولادة وليس قوة في الوالد
* فلعل يسمع الرب الهك قول كبير الاشراط الذي ارسله سيده الملك الموصلي يعير الله
الحي* ويجازيه بالقول الذي سمع الرب الهك* فتطلب وتصلي على البقية التي بقيت* واتى
عبيد حزقيا الملك الى اشعيا النبي* فقال لهم اشعيا النبي* هكذا تقولون لسيدكم* هكذا يقول
الله* لا تخف من القول الذي سمعت* حين افترى قدامي رسول ملك الموصل* فاني اضع فيه
روحا* ويسمع خبرا* فيرجع الى ارضه* واطرحه للقتل في ارضه* ورجع كبير الشرط فوجد ملك
الموصل يقاتل على لبنا* لانه سمع انه قد رحل من لخيش* من اجل انه سمع ان ترهاقا ملك
الحبشة وكوش قد خرج ليقاتله* فرجع وبعث رسلا الى حزقيا ملك يهودا يقول له* لا يطغيك
الهك الذي تتوكل عليه* وتقول انه لا يسلم اورشليم بيد ملك الموصل* هوذا قد سمعت كل
شي صنع ملوك الموصل بجميع الارض التي اخربوها* وانت تسلم وتنجو*

* *ubinam eſt deus Hamath, et Rephad? ubinam eſt deus Sepharvim, Naa, et Ava? num ſalvârunt Samariam de manibus meis?* 34
Et quis ex omnibus diis hujus terræ liberavit terram ſuam de manibus meis, ut liberet Dominus Jeroſolymam de manibus meis? 35
Obticuit autem populus, nullumque dedit illi reſponſum; quoniam rex Hezecia prædixerat, Nullum reddatis ei ſermonem. 36
Venerunt itaque Eliacim filius Helciæ, et Sebna ſcriba, ac Joah filius Aſaphi prorex, ad Hezeciam laceris veſtibus, et retulerunt ei ſermonem principis militiæ. 37

CAP. XIX.

Audiens autem hæc rex Hezecia, laceravit veſtes ſuas, induit ſe cilicio, & ingreſſus eſt domum Dei. 1
Interim miſit Eliacimum theſaurarium, & Sebnam ſcribam, atque ſeniores ſacerdotum ciliciis indutos, ad Eſaiam prophetam filium Amos, 2
ut dicerent ei; Sic dicit Hezecia, Dies hæc dies eſt calamitatis, & ultio ac furor imminet hodie: nam inſtante partûs dolore, deſunt vires in parturiente. 3
Forſitan audiet Dominus Deus tuus verba principis militiæ, quem miſit dominus ejus rex Mauſelicus ut probra jaceret in Deum viventem, & rependet ei pro verbis quæ audivit Dominus Deus tuus: ideo precaberis & orabis pro reſiduo quod ſupereſt. 4
Cùm ergò veniſſent ſervi Hezeciæ regis ad Eſaiam prophetam, 5
Ait illis Eſaia propheta; Sic ait Deus, Ne timeto ſermonem quem audîſti cùm blaſphemaret coram me nuntius regis Mauſel: 6
Ego enim poſiturus ſum in eo ſpiritum, audietque famam, & redibit in terram ſuam, & proſtituam eum cædi in terra ſua. 7
Poſthæc reverſus princeps militiæ offendit regem Mauſel pugnantem adverſùs Lebnam: audierat enim quòd is jam diſceſſiſſit è Lachis; 8
Eò quòd audîſſet Terhacem regem Æthiopiæ et Chus, jam egreſſum eſſe ad bellum cum eo gerendum. Miſitque rurſus nuntios ad Hezeciam, 9
regem Judæ, hiſce mandatis; Ne te ſeducat Deus tuus in quo confidis, et dicas eum minimè traditurum Jeroſolymam in manum regis Mauſel. 10
Ecce jam audîſti omnia quæ fecerunt reges Mauſel in tota terra quam everterunt: et tu exemptus ac liber eſſes? 11

,mei patres deleverūt quos ,gentium dii eas liberaverunt Num
12 הַהִצִּילוּ אֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ אֲבוֹתַי אֶת־
rex *ipſe* Ubi ?Telaſar in qui ,Heden filios &,Reſeph &,Haran &,Ghozan
13 גּוֹזָן וְאֶת־חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי־עֶדֶן אֲשֶׁר בִּתְלַאשָּׂר׃ אַיּוֹ מֶלֶךְ־
? Hivvah &,Henah,Sepharvaim civitatis rex & ,Arphad rex & ,Chamath
חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ לָעִיר סְפַרְוָיִם הֵנַע וְעִוָּה׃
;eas legit & ,nunciorum manu de literas Chizchijahu tulit Et
14 וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת־הַסְּפָרִים מִיַּד הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵם
.*Domini facies ad* Chizchijahu eas expandit &,DOMINI domum aſcendit &
וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּפְרְשֵׂהוּ חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃
Deus DOMINE : dixit & , *Domini faciem ad* Chizchijahu oravit Et
15 וַיִּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
omnium *tu* ſolus Deus *ipſe* tu ,Cherubim *habitans* , Iſrael
יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל
.terram & , *cœlos* feciſti tu : terræ regnorum
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃
,tuos oculos DOMINE aperi : audi & ,tuam aurem DOMINE Inclina
16 הַטֵּה יְהוָה אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ
exprobrandum ad ipſum miſit *qui* , Sancherib verba audi & : vide &
וּרְאֵה וּשְׁמַע אֵת דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ לְחָרֵף
Aſſur reges vaſtaverunt,DOMINE Verè .*viventi* *Deo*
17 אֱלֹהִים חָי׃ אָמְנָם יְהוָה הֶחֱרִיבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר
eorum deos *dederunt* Et .eorum terram & , gentes
18 אֶת־הַגּוֹיִם וְאֶת־אַרְצָם׃ וְנָתְנוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם
,hominis manuum opus *quimmo* , *ipſi* dii non quia : ignem in
בָּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם־מַעֲשֵׂה יְדֵי־אָדָם
,noſter Deus DOMINE nunc Et .eos perdiderunt & ,lapis & lignum
19 עֵץ וָאֶבֶן וַיְאַבְּדוּם׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
, terræ regna omnia ſcient & : ej⁹ manu de obſecro nos fac ſalvos
הוֹשִׁיעֵנוּ נָא מִיָּדוֹ וְיֵדְעוּ כָּל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ
filius Jeſahjahu miſit Et .*tu* ſolus Deus DOMINUS tu quòd
20 כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃ וַיִּשְׁלַח יְשַׁעְיָהוּ בֶן־
: Iſrael Deus DOMINUS dixit Sic : dicendo ,Chizchijahu ad Amos
אָמוֹץ אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
.audivi , Aſſur regem Sancherib *ad* me *ad* orâſti quibus
אֲשֶׁר הִתְפַּלַּלְתָּ אֵלַי אֶל־סַנְחֵרִב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר שָׁמָעְתִּי׃
,te Contempſit : eum ſuper DOMINUS eſt locutus quod , verbum Hoc
21 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לְךָ
filia movit caput te poſt , Sijon filia virgo te ſubſannavit
לָעֲגָה לְךָ בְּתוּלַת בַּת־צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשׁ הֵנִיעָה בַּת
quem ſuper &,es convitiatus & , affeciſti probris Quem .Jeruſalaim
22 יְרוּשָׁלִָם׃ אֶת־מִי חֵרַפְתָּ וְגִדַּפְתָּ וְעַל־מִי
ſanctum *Super* ? tuos oculos excelſum levâſti & , vocem exaltâſti
הֲרִימוֹתָ קּוֹל וַתִּשָּׂא מָרוֹם עֵינֶיךָ עַל־קְדוֹשׁ
,*meum* dominū probris affeciſti tuorum nunciorum *manu In* .Iſrael
23 יִשְׂרָאֵל׃ בְּיַד מַלְאָכֶיךָ חֵרַפְתָּ אֲדֹנָי
altitudinem aſcendi ego meorum curruum multitudine In : dixiſti &
וַתֹּאמֶר בְּרֹב רִכְבִּי אֲנִי עָלִיתִי מְרוֹם
, ejus cedrorum *ſtaturam* ſuccidam & , Lebanon latera , montium
הָרִים יַרְכְּתֵי לְבָנוֹן וְאֶכְרֹת קוֹמַת אֲרָזָיו
ſaltum , ejus finis *diverſorium* ingrediar & , ejus *abietum* *electionem*
מִבְחוֹר בְּרֹשָׁיו וְאָבוֹאָה מְלוֹן קִצֹּה יַעַר
; alienas aquas bibi & , fodi Ego .ejus Charmeli
24 כַּרְמִלּוֹ׃ אֲנִי קַרְתִּי וְשָׁתִיתִי מַיִם זָרִים
.*munitionis* rivos omnes meorum pedum planta *in* ſiccavi &
וְאַחְרִב בְּכַף־פְּעָמַי כֹּל יְאֹרֵי מָצוֹר׃
,*quondam* *diebus à* feci *illud* , longè à audiſti non Nunquid
25 הֲלֹא־שָׁמַעְתָּ לְמֵרָחוֹק אֹתָהּ עָשִׂיתִי לְמִימֵי קֶדֶם
acervos , deſolandum ad erit & ,illud adduxi nunc ? illud plaſmavi &
וִיצַרְתִּיהָ עַתָּה הֲבֵיאתִיהָ וּתְהִי לַהְשׁוֹת גַּלִּים
.munitas civitates *deſtructos*
נִצִּים עָרִים בְּצֻרוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

12 Numquid liberaverūt dii gentiū
ſingulos, quos vaſtaverunt
patres mei, Gozan videlicèt,
& Haran, & Reſeph, & filios
Eden, qui erant in Thelaſſar ?
13 Ubi eſt rex Emath, & rex Arphad,
& rex civitatis Sepharvaim,
14 Ana, & Aua ? Itaque
cùm accepiſſet Ezechias literas
de manu nuntiorum,& legiſſet
eas, aſcendit in domum
Domini, & expandit eas corā
15 Domino. Et oravit in conſpectu
ejus, dicens;Domine Deus
Iſrael, qui ſedes ſuper Cherubim
, tu es Deus ſolus regum
omnium terræ : tu feciſti cœlum
16 & terram. Inclina aurem
tuam, & audi :aperi, Domine,
oculos tuos, & vide : audi omnia
verba Sennacherib, qui
miſit ut exprobraret nobis Deum
17 viventem. Verè,Domine,
diſſipaverunt reges Aſſyriorū
18 gentes, & terras omnium. Et
miſerunt deos eorum in ignē:
non enim erant dii, ſed opera
manuum hominum ex ligno et
lapide , & perdiderunt eos.
19 Nunc igitur,Domine Deus noſter,
ſalvos nos fac de manu ejus,
ut ſciant omnia regna terræ,
quia tu es Dominus Deus
20 ſolus. Miſit autem Iſaias filius
Amos ad Ezechiā,dicens;Hæc
dicit Dominus Deus Iſrael;
Quæ deprecatus es me ſuper
Sennacherib rege Aſſyriorū,
21 audivi. Iſte eſt ſermo, quem
locutus eſt Dominus de eo ;
Sprevit te, & ſubſannavit te,
virgo filia Sion : poſt tergum
tuum caput movit,filia Jeruſalem.
22 Cui exprobrâſti, & quē
blaſphemâſti?contra quem exaltâſti
vocem tuam,& elevâſti
in excelſum oculos tuos ? contra
23 ſanctum Iſrael. Per manum
ſervorum tuorum exprobrâſti
Domino, & dixiſti ; In
multitudine curruum meorum
aſcendi excelſa montium in
ſummitate Libani, & ſuccîdi
ſublimes cedros ejus,et electas
abietes illius. Et ingreſſus ſum
uſque ad terminos ejus, & ſaltum
24 Carmeli ejus Ego ſuccîdi.
Et bibi aquas alienas, &
ſiccavi veſtigiis pedum meorū
25 omnes aquas clauſas.Numquid
non audîſti quid ab initio
fecerim ? Ex diebus antiquis
plaſmavi illud, & nunc
adduxi : erúntque in ruinam
collium pugnantium civitates
munitæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

12 (ρ) Μὴ ἐξαιρούμενοι ἐξείλαντο αὐτοὺς οἱ
θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες
μου, τήν τε Γωζὰν, καὶ τὴν Χαῤῥὰν,
καὶ τὴν (σ) Ῥαφὶς, καὶ υἱοὺς (τ) Ἐδὲμ
13 τοὺς ἐν Θαεσθέν; Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς
(υ) Αἱμὰθ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφάδ; (φ)
καὶ ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως (χ)
14 Σεπφαρουαΐν, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; Καὶ ἔλαβεν
Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς (ψ)
τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτά. καὶ ἀνέβη
εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν (ω) αὐτὰ
15 Ἐζεκίας ἐναντίον (α) κυρίου. Καὶ εἶπεν,
Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν
χερουβὶμ, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις
ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας
16 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Κλῖνον κύριε
τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον, ἄνοιξον κύριε τοὺς
ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς
λόγους Σενναχειρὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν
17 θεὸν ζῶντα. Ὅτι ἀληθείᾳ κύριε ἠρήμωσαν
18 βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ (β) ἔθνη, Καὶ
ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ,
(γ) ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν
19 αὐτούς. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον
ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται
πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι (δ) σὺ
20 κύριος ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας
υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων,
Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων
θεὸς Ἰσραὴλ, Ἃ προσηύξω πρὸς μὲ περὶ
Σενναχειρὶμ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἤκουσα.
21 Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος (ε)
ἐπ' αὐτὸν, Ἐξουδένωσέ σε καὶ ἐμυκτήρισέ
σε παρθένος θυγάτηρ Σιὼν, (ζ) ἐπὶ
σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ.
22 Τίνα ὠνείδισας (η) καὶ τίνα
ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν,
καὶ (θ) ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς
23 σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν
χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον, καὶ
εἶπας, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου
ἐγὼ (ι) ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων (κ)
μηροὺς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος
τῆς κέδρου αὐτοῦ, τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσων
αὐτοῦ, καὶ (λ) ἦλθον εἰς μέσον
24 δρυμοῦ καὶ Καρμήλου. Ἐγὼ ἔψυξα καὶ ἔπιον
ὕδατα ἀλλότρια, καὶ ἐξερήμωσα τῷ
ἴχνει τοῦ ποδός μου πάντας (μ) ποταμοὺς
25 περιοχῆς. Ἔπλασα αὐτὴν, συνήγαγον
αὐτήν. καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσιῶν
μαχίμων πόλεις ὀχυράς.

Nunquid eruentes eruerunt eos 12
dii gentium, quos corruperunt
patres mei, Gozam, & Charram,
& Raphis, & filios Edem,
qui Thaeſthen? Ubi eſt 13
rex Æmath , & rex Arphad ?
& ubi eſt rex civitatis Seppharuaim,
Ana, & Aba? Et ſumpſit 14
Ezecias libros de manu
nuntiorum, & legit eos. Et aſcendit
in domum Domini; &
expandit eos Ezecias ante
Dominum. (c) Et dixit; Domine 15
Deus Iſrael, qui ſedes ſuper
Cherubim, tu es Deus ſolus
in omnibus regnis terræ : tu feciſti
cœlum, & terram. Inclina, 16
Domine, aurem tuam, & audi :
aperi, Domine, oculos tuos,
& vide : & audi verba Sennacherim,
quæ miſit ad exprobrandum
Deum vivum. Quoniam 17
(d) veritate, Domine, deſolaverunt
reges Aſſyriorum
gentes : Et dederunt deos earum 18
in ignem (quoniam non dii
ſunt, ſed opera manuum hominum,
ligna, & lapis,) &
diſperdiderunt eos. Et nunc, 19
Domine Deus noſter, ſalva nos
de manu ejus : & cognoſcent
omnia regna terræ, quia tu Dominus
Deus ſolus. Et miſit Eſaias 20
filius Amos ad Ezeciam,
dicens ; Hæc dicit Dominus
Deus virtutum Deus Iſrael ;
Quæ deprecatus es ad me de
Sennacherim rege Aſſyriorum,
audivi. Hoc eſt verbum, quod 21
locutus eſt Dominus ſuper eum ;
Sprevit te, & ſubſannavit te
virgo filia Sion: ſuper te caput
ſuum movit filia Hieruſalem.
Quem exprobrâſti, & 22
quem blaſphemâſti ? Et ſuper
quem exaltâſti vocem, & elevâſti
in ſublime oculos tuos?
in ſanctum Iſrael. In manu 23
nuntiorum tuorum exprobrâſti
Dominum, & dixiſti ; In multitudine
curruum meorum ego
(e) aſcendam in altitudinem
montium, (f) femora Libani :
& concîdi magnitudinem cedri
ejus, & electa cupreſſorum ejus,
& veni (g) in medium ſylvæ,
& Carmeli : Ego (h) ſiccavi, 24
& bibi aquas alienas, & deſolavi
veſtigio pedis mei omnes
fluvios (i) clauſuræ, (k) Finxi 25
eam, duxi eam. Et fuit
in tumulos demigrationum oppugnantium
civitates (l) munitas.

MS. A. (ρ) Μὴ ἐξείλαντο αὐτοὺς (σ) Ῥαφὲθ, (τ) Ἐδὼμ τοὺς ἐν Θαλασσάρ; (υ) Αἰθὰμ, (φ) καὶ βασιλεὺς (χ) Σεφφαρουαΐμ, Αἰνὰ, καὶ Αὐά; (ψ) ἀγγέλων (ω) αὐτὸ (α) κυρίου. Καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας εἰς πρόσωπον κυρίου, καὶ εἶπεν, (β) ἔθνη καὶ τὴν γῆν αὐτῶν, Καὶ ἔδωκαν (γ) ὅτι οἱ θεοί (δ) σὺ εἶ κύριος (ε) πρὸς αὐτὸν, (ζ) ἐπὶ σὲ κεφαλὴν ἐκίνησεν (η) καὶ ἐβλασφήμησας; (θ) ἦρες (ι) ἀνέβην εἰς (κ) μου μηροὺς (λ) εἰσῆλθον εἰς μέρος τέλους αὐτοῦ, δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. Ἐγὼ ἐφύλαξα καὶ ἔπιον (μ) τοὺς ποταμοὺς περιοχῆς. Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα αὐτὴν, καὶ ἤγαγον αὐτήν. καὶ ἐγενήθη

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

12 הֲשֵׁיזִבוּ יָתְהוֹן דַּחֲלַת עַמְמַיָא דְּחַבִּילוּ אֲבָהָתַי יַת גּוֹזָן וְיַת חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי עֶדֶן דְּבִתְלַסָּר׃
13 אָן מַלְכָּא דַּחֲמָת וּמַלְכָּא דְּאַרְפָּד וּמַלְכָּא דְּלִקְרְתָא סְפַרְוָיִם הָא טַלְטִילוּנוּן וְאַגְלִיאוּנוּן׃
14 וּנְסֵיב חִזְקִיָּה יַת אִגְּרָתָא מִיַּד אִזְגַּדַּיָא וּקְרָנוּן וּסְלִיק לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ וּפַרְסִינוּן חִזְקִיָּה קֳדָם
15 יְיָ׃ וְצַלִּי חִזְקִיָּהוּ קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא עֵיל מִן כְּרוּבַיָּא אַתְּ הוּא
16 יְיָ וְלֵית בַּר מִנָּךְ לְכָל מַלְכְוָת אַרְעָא אַתְּ עֲבַדְתָּא יַת שְׁמַיָּא וְיַת אַרְעָא׃ גְּלֵי קֳדָמָךְ יְיָ וְדִין
וּשְׁמִיעַ קֳדָמָךְ יְיָ וְאִתְפְּרַע וַעֲבֵיד פּוּרְעָנוּתָא עַל כָּל פִּתְגָמֵי דְּסַנְחֵרִיב דְּשַׁלְחֵיהּ לְחַסָּדָא
17 18 עַמָּא דַּייָ קַיָּמָא׃ בְּקוּשְׁטָא יְיָ אַחֲרִיבוּ מַלְכֵי אַתּוּר יַת עַמְמַיָּא וְיַת אַרְעֲהוֹן׃ וּמוֹקְדִין יַת
טַעֲוָתְהוֹן בְּנוּרָא אֲרֵי לָא טַעֲוָן דְּאִית בְּהוֹן צְרוֹךְ אִנּוּן אֱלָהִין עוֹבַד יְדֵי אֱנָשָׁא אָעָא וְאַבְנָא
19 וְאַבְדוּנוּן׃ וּכְעַן יְיָ אֱלָהַנָא פְּרוּקְנָא כְעַן מִן יְדֵיהּ וְיֵדְעוּן כָּל מַלְכְוָת אַרְעָא אֲרֵי אַתְּ יְיָ אֱלֹהִים
20 לֵית בַּר מִנָּךְ׃ וּשְׁלַח יְשַׁעְיָה בַּר אָמוֹץ לְוָת חִזְקִיָּה לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל
21 דִּבְעִיתָא מִן קֳדָמַי עַל סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְּאַתּוּר שְׁמִיעַ קֳדָמַי׃ דֵּין פִּתְגָמָא דִּי גְזַר יְיָ עֲלוֹהִי
22 מְבַסְרָא לָךְ מְמִיקָא עֲלָךְ מַלְכוּת כְּנִשְׁתָּא דְּצִיּוֹן בַּתְרָךְ רֵישֵׁיהוֹן מְנִידִין עַמָּא דִּירוּשְׁלֶם׃ יַת
מַן חַסֵּדְתָּא וְעַל מַן אִתְרַבְרַבְתָּא וּקְדָם מַן אֲרֵמְתָּא קָלָא וּזְקַפְתָּא לְרוּמָא עֵינָךְ אֲמַרְתָּ מִלִּין
23 דְּלָא כַשְׁרִין קֳדָם קַדִּישָׁא דְּיִשְׂרָאֵל׃ בְּיַד אִזְגַּדָּךְ חַסֵּדְתָּא עַמָּא דַּייָ וַאֲמַרְתְּ בִּסְגִיאוּת רְתִיכַי
אֲנָא סְלֵקִית לְתֻקוֹף כְּרַכֵּיהוֹן אַף אֵיחוֹד בֵּית מַקְדְּשֵׁיהוֹן וְאֶקְטוֹל שְׁפַר גִּבָּרֵיהוֹן מִבְחַר
24 שִׁלְטוֹנֵיהוֹן וְאֶכְבּוֹשׁ קִרְיַת תּוּקְפֵיהוֹן וְאֵשֵׁיצֵי סַגֵּי מַשִּׁרְיָתְהוֹן׃ אֲנָא הֲוֵיתִי חָפֵיר גּוּבִין
25 וְשָׁתִי מַיִן נוּכְרָאִין וְטַפְּחֵית בְּפַרְסַת רַגְלֵי עַמָּא דְּעִמִּי כָּל מֵי נַהֲרִין עֲמִיקִין׃ הֲלָא שְׁמַעְתָּא
מִלְּקַדְמִין מָה דַּעֲבָדִית לְפַרְעֹה מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם הֲלָא עַל דִּשְׁלִיט בְּהוֹן וְאַף עֲלָךְ אִתְנַבִּיאוּ
נְבִיֵּי יִשְׂרָאֵל וְלָא תַבְתָּא וְדָא חֲזִיתָא קֳדָמַי מִיּוֹמֵי קֶדֶם לְמֶעְבַּד לָךְ אַף אַתְקֵנְתָּא כְעַן
אַיְתִיתַהּ וְדָא הֲוָת לָךְ לְתַקְלָא עַל דַּהֲוָאָה קֳדָמָךְ כְּאִתְרְגוֹשַׁת גַּלִּין דִּשְׁחוֹ קִרְוִין כְּרִיכָן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Num liberaverunt eos dii gentium quas perdiderunt patres mei, Gozan, 12
et Hharan, et Reſzeph, et filios Gheden qui erant in Thalaſſar? Ubi eſt rex 13
Hhamath, et rex Arphad, et rex qui erat in urbe Zzepharvaim, nónne ſuſtulerunt
illos et migrare fecerunt eos? Et accepit Hhizkiah epiſtolas de manu 14
nunciorum, et legit eas: et aſcendit in domū ſanctuarii Dñi, et expandit eas
Hhizkiah ante Dominum. Et oravit Hhizkiahu ad Dominum, et dixit : 15
Domine Deus Iſrael, cujus majeſtas manet *ſupra* Cherubaja, tu es Dominus,
præter quem non eſt alius, omnium regnorum terræ; tu feciſti cœlum
et terram. Appareat ante te, Domine, judicium; et audiatur Domine 16
ante te, et ulciſcere, et fac ultionem ſup omnibus verbis Zzanhherib, qui
miſit ut exprobraret populo Dei permanentis. In veritate, Dñe, deſtruxerunt 17
reges Athur gentes et terram earum. Et incenderunt ſimulachra earum 18
igne, quia non erant dii in quibus eſſet uſus, ſed opera manuum hominum,
lignum et lapis, et perdiderunt eos. Et nunc Dñe Deus noſter, libera 19
nos quæſo de manu illius, ut cognoſcant omnia regna terræ quòd tu es Dñs
Deus, nec præter te alius. Et miſit Jiſaghjah filius Amoſz ad Hhizkiah dicendo: 20
Sic dixit Dñs Deus Iſrael: Quod deprecatus es ad me ſuper Zzanhherib
rege Athur, auditum eſt à me. Hoc eſt verbum quod decrevit Dñs 21
in illum: deſpexit te, *deriſit* te regnum congregationis Szion, poſt te capita
ſua moverunt populi Jeruſalem. Cui exprobrâſti? et ſup quem magnificâſti 22
te? et ad quem extuliſti vocem tuam? et elevâſti in altum oculos tuos,
dixiſti loquelas quæ non erant rectæ ante ſanctum Iſrael? Per manum 23
nunciorum tuorum exprobrâſti populo Domini, et dixiſti: In multitudine
curruum meorū ego aſcendi in fortitudinem arcium eorum: etiam capiam
domum ſanctuarii eorum, et occidam pulchritudinem robuſtorum illorum, &
electionem principum ipſorum, et ſubjiciam urbem fortitudinis eorum, et
perdam multitudinem exercituū ipſorum. Ego fodi ciſternas, et bibi aquas 24
alienas, et calcavi plantâ pedum populi qui mecum erat omnes aquas fluminū
profundorū. Nónne audiſti ab antiquis quid fecerim Parghoh regi 25
Miſzraim, *nonne* eò quòd poteſtaté exercuiſſet in eos? et etiam ſup te vaticinati
ſunt prophetæ Iſrael, et non converſus es, et hoc proſpectum eſt à
me à dieb⁹ antiquis fieri tibi : etiā paravi, nunc evenire feci illud: et hoc
fuit tibi in offendiculum, eò quod fuerit ante te ſicut tumultus fluctuum qui deſtruxerunt urbes munitas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܕܠܡܐ ܦܨܝܘ ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܥܡܡܐ ܕܚܒܠܘ ܐܒܗܝ. ܠܓܘܙܢ. ܘܠܚܪܢ. ܘܠܪܨܦ. ܘܠܒܢܝ
ܥܕܢ ܕܒܬܠܐܣܪ. * ܐܝܟܘ ܡܠܟܐ ܕܚܡܬ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܪܦܕ. ܘܡܠܟܐ ܕܩܪܝܬܐ ܕܣܦܪܘܝܡ.
ܕܢܥ. ܘܕܥܘܐ. * ܘܢܣܒ ܚܙܩܝܐ ܐܓܪܬܐ ܡܢ ܐܝܕܝ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܩܪܐ ܐܢܝܢ. ܘܣܠܩ ܠܒܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ. ܘܦܪܣ ܐܢܝܢ ܚܙܩܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܨܠܝ ܚܙܩܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ
ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ. ܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܝܟ. ܥܠ ܟܠܗܘܢ
ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ. ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ. * ܐܪܟܢ ܡܪܝܐ ܐܕܢܟ. ܘܫܡܥ. ܦܬܚ ܡܪܝܐ
ܥܝܢܝܟ ܘܚܙܝ. ܘܫܡܥ ܟܠܗܘܢ ܡܠܘܗܝ ܕܣܢܚܪܝܒ. ܕܫܕܪ ܠܡܚܣܕܘ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ.
* ܫܪܝܪܐܝܬ ܡܪܝܐ. ܚܪܒܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܥܡܡܐ ܘܠܐܪܥܬܗܘܢ. * ܘܐܘܩܕܘ ܐܠܗܝܗܘܢ ܒܢܘܪܐ.
ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܘ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܥܒܕ ܐܝܕܝ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܕܩܝܣܐ ܘܕܟܐܦܐ. ܘܐܘܒܕܘ ܐܢܘܢ.
* ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܦܪܘܩܝܢ ܡܢ ܐܝܕܝܗܘܢ. ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܐܢܬ ܗܘ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܝܟ. * ܘܫܕܪ ܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ. ܘܐܡܪ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܕܡ ܕܨܠܝܬ ܩܕܡܝ ܥܠ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܫܡܥܬ.
* ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܠ ܥܠܘܗܝ ܡܪܝܐ. ܫܛܬܟ ܘܡܝܩܬܟ ܒܬܘܠܬܐ ܒܪܬ ܨܗܝܘܢ.
ܘܒܬܪܟ ܡܢܝܕܐ ܪܫܗ ܒܪܬ ܐܘܪܫܠܡ. * ܠܡܢ ܚܣܕܬ. ܘܩܕܡ ܡܢ ܓܕܦܬ. ܘܥܠ ܡܢ
ܐܪܝܡܬ ܩܠܟ. ܐܪܝܡܬ ܠܪܘܡܐ ܥܝܢܝܟ ܥܠ ܩܕܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܝܕ ܐܝܙܓܕܝܟ
ܚܣܕܬ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܬ. ܒܣܘܓܐܐ ܕܡܪܟܒܬܝ. ܐܢܐ ܐܣܩ ܠܪܘܡܐ ܕܛܘܪܐ. ܘܠܫܦܘܠܘܗܝ
ܕܠܒܢܢ. ܘܐܦܣܘܩ ܩܘܡܬܐ ܕܐܪܙܘܗܝ. ܘܓܒܝܐ ܕܒܪܘܬܘܗܝ. ܘܐܥܘܠ ܠܪܘܡܐ ܕܥܒܐ
ܕܟܪܡܠܐ. * ܐܢܐ ܐܚܦܘܪ. ܘܐܫܬܐ ܡܝܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܘܐܘܒܫ ܒܦܪܣܬܐ ܕܪܟܫܝ. ܟܠܗܘܢ
ܢܗܪܘܬܐ ܥܡܝܩܬܐ. * ܠܐ ܫܡܥܬ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܥܒܕܬܗ ܠܗ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܢ ܝܘܡܬܐ ܩܕܡܝܐ ܬܩܢܬܗ
ܠܗ. ܘܗܫܐ ܐܝܬܝܬܗ ܕܬܗܘܐ ܠܚܘܪܒܐ ܘܠܚܪܒܐ. ܐܝܟ ܡܕܝܢܬܐ ܪܒܪܒܬܐ.

* Num liberârunt dii gentium quas interfece- 12
runt patres mei, Gozan, & Haran, & Ra-
ſaph, & incolas Eden quæ eſt Dalaſar? Ubi 13
eſt rex Hemath, & rex Rephad, & rex urbis
Sepharvim, & Naa, & Ava. Accepit ergò 14
Hezecia literas de manu legatorum; et cùm
legiſſet eas, aſcendit in domum Domini, et
expandit eas Hezecia coram Domino: Ora- 15
vítque Hezecia coram Domino, dicens; Do-
mine potentiſſimè, Deus Iſraelis, qui ſedes ſu-
per Cherubim, tu ſolus es Deus ſuper omnia
orbis regna, tu feciſti cœlum ac terram. In- 16
clina Domine aurem tuam et audi, aperi mi
Domine oculos tuos et vide: audi omnia ver-
ba Sanherib qui miſit ad afficiendum probris
Deum viventem. Reverà Domine, vaſtave- 17
runt reges Athur gentes et regiones earum,
Et deos earum igni ſuccenderunt: quia non 18
erant dii, ſed opus manuum hominum, è
ligno et ex lapide; ideóque perdiderunt eos.
Itaque nunc Domine Deus noſter, ſerva nos 19
de manibus eorum, ut ſciant omnia orbis
regna te ſolum eſſe Dominum Deum. Miſit 20
autem Eſaia filius Amos ad Hezeciam, di-
cens; Sic ait Dominus Deus Iſraelis, Quæ
precat⁹ es me contra Sanherib regem Athur,
exaudivi. Hoc eſt reſponſum quod pronun- 21
tiavit in eum Dominus, Contemnit ac ſub-
ſannat te virgo filia Sionis, et poſt te movet
caput ſuum filia Jeruſalem. Quemnam pro- 22
bris affeciſti? coram quo blaſphemâſti? et
contra quem extuliſti vocem tuam? Extu-
liſti oculos tuos in altum contra Sanctum Iſ-
raelis, Et per legatos tuos probris affeciſti 23
Dominum, ac dixiſti, Copiâ curruum meo-
rum ego aſcendam in juga montium, et ad
radices Libani, præcidámque ſtaturas cedro-
rorum ejus, et electiſſimas abietes ejus, et pe-
netrabo uſque ad apicem extremitatis ſaltûs
Charmeli. Ego fodiam, bibámque aquas pe- 24
regrinas, et ungulis equorum meorum ex-
ſiccabo profundos quoſque fluvios. Annon 25
audîſti quòd jampridem fecerim eam, et à
priſcis diebus condiderim illam? (*i. urbem
Jeruſalem*) et nunc adducerem eam ut ſit in
deſertum et ſolitudinem velut urbes illæ
magnæ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ألعل سلم ونجا الهة الشعوب لواحد منهم ارضه التي اخربوها آبائي * غوزان وحران وراصاف
وابناء عدان الذين في دالاسر * اين ملك حماة * وملك رفاد * وملك القرية سفرويم * وناع وعاوا *
* فاخذ حزقيا الكتاب من يد الرسول فقراه * وصعد الي بيت الله * ونشر حزقيا الكتاب قدام
الرب * وصلي حزقيا قدام الله وقال * يا رب العزيز اله اسرائيل * الجالس علي الكاروبيم * وانت هو الله
وحدك علي جميع مملكات الارض * انت صنعت السموات والارض * انصت يا رب بسمعك
واسمع * افتح يا رب عينيك وانظر واسمع جميع قول سنحاريب الذي بعث يعير الله الحي *
* احقا يا رب ان ملوك الموصل اخربوا شعوب الارض * وارضهم والهتهم اوقدوها بالنار من اجل
انها ليست الهة * ولكنها صنعة ايدي الناس من الخشب والحجارة * واحرقوها * والآن يا ربنا
والاهنا خلصنا من يديه * لتعلم جميع مملكات الارض انك انت الرب الاله وحدك * وبعث
اشعيا النبي بن اموصيا الي حزقيا وقال * هكذا يقول الرب اله اسرائيل * كمثل ما صليت بين يدي
بسبب ملك الموصل * فقد سمعت صلاتك * وكل القول الذي قلته عليه * وقال اشعيا نبوة
علي ملك الموصل * قال الرب * انك تحقرك وتستهزي بك البكر ابنة صهيون * وتنود براسها
وراك بنات اوريشليم * لمن عيرت * وقدام من افتريت * وعلي من رفعت صوتك * رفعت عينيك
الي العلو علي قدوس اسرائيل * وبيد رسلك عيرت الرب * وقلت * ان بكثرة مراكبي انا
اصعد الي علو الجبال واسافل لبنان * وقيام ارزه فاقطع وخيار سربينه * وادخل الي علو غابة
غاب الكرمل * انا احفر واشرب الماء * وانشف بحوافر خيلي جميع الانهار العظيمة * اما سمعت
اني صنعتها من قديم الدهر * واعددتها من الايام الاولي * والآن جيتها لتصيرها خرابا صلدا
مثل المداين العظيمة *

Num vel unus è diis gentiũ exemit aut 12
liberavit terrã ſuam quã everterunt ma-
jores mei, Gozanem, Harranem, Raſaphũ,
& Adanenſes qui erant in Dalaſar? Ubi 13
ſunt rex Hamathæ, rex Rephadis, & rex
civitatis Sepharvim, et Naæ, et Avæ? Ac- 14
cepit autem Hezecia epiſtolam de manu
nuntii, eâq; lectâ aſcendit in domũ Dei, et
explicavit Hezecia epiſtolã corã Domino:
Tum oravit Hezecia Deũ, & ait; O Do- 15
mine fortiſſime, De⁹ Iſraelis, qui ſedes ſu-
per Cherubinos, quiq; ſolus es Deus ſuper
omnia regna terræ, tu feciſti cœlos ac ter-
ram: Præbe O Domine auditũ tuũ & au- 16
di; aperi O Domine oculos tuos & vide:
audi inquã totũ ſermonem Senharibi, qui
miſit ad convitiandũ Deo viventi. Verum 17
quidem eſt O Domine, quòd reges Mauſel
deſtruxerunt populos terræ, Et tam terrã 18
quàm deos corũ igni combuſſerunt: quo-
niam hi non erant dii, ſed opus manuum
humanarum ex lignis & lapidibus, ideo
combuſſerunt eos. Nunc autem O Do- 19
mine & Deus noſter, libera nos de mani-
bus ejus, ut diſcant omnia regna terræ te
ſolũ eſſe Dominũ Deum. Tum miſit Eſaja 20
propheta filius Amoſiæ ad Hezeciam, &
ait, Sic dicit Domin⁹ De⁹ Iſraelis, Quem-
admodũ orâſti corã me causâ regis Mau-
ſel, exaudivi orationem tuam totumq; ſer-
monem quem de ipſo locutus es. Protulit- 21
que Eſaja prophetiã iſtam de rege Mauſel;
Ait Dominus, Te quidem contemnet, teque
irridebit virgo filia Sionis, & agitabunt
caput ſuum poſt te filiæ Jeruſalem. Cuinã 22
convitiatus es? corã quo blaſphemâſti? &
contra quem edidiſti vocẽ tuã? Oculos tu-
os in ſublime extuliſti contra Sanctũ Iſra-
elis. Et per nuntios tuos convitiatus es Do- 23
mino, & dixiſti, Equidẽ cum multitudine
curruũ meorũ conſcendã ſummitatẽ mon-
tium & ima Libani, & erectas cedros e-
jus lectiſſimaſq; cupreſſos ej⁹ truncabo, &
ad extremũ uſque verticem ſylvæ Char-
meli penetrabo. Ego fodiam, & bibam 24
aquam, & ungulis equorum meorum flu-
vios omnes vel maximos exſiccabo. An- 25
non audîſti quòd ego fecerim eã à priſcis
temporibus, & ab anteactis diebus condi-
derim eam? tu verò jam venires ut redi-
gas eam in ruinam ſolitariam, ut reliquas
civitates magnas,

מלכים ב : כ

herba erunt ,pudefacti &,sunt contriti,manu abbreviati earũ habitatores Et
26 וְיֹשְׁבֵיהֶן קִצְרֵי־יָד חַתּוּ וַיֵּבֹשׁוּ הָיוּ עֵשֶׂב
.segetis facies ad- vento percussa & ,tectorum herba ,germinis olus &,agri
שָׂדֶה וִירַק דֶּשֶׁא חֲצִיר גַּגּוֹת וּשְׁדֵפָה לִפְנֵי קָמָה׃
tuum irasci & : novi tuum ingredi &,tuum egredi &,tuum sedere Et
27 וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבֹאֲךָ יָדָעְתִּי וְאֵת הִתְרַגֶּזְךָ
ponã &,meas aures in ascendit tu⁹ tumult⁹ &,me ad te irasci Pro .me ad
28 אֵלָי׃ יַעַן הִתְרַגֶּזְךָ אֵלַי וְשַׁאֲנַנְךָ עָלָה בְאָזְנָי וְשַׂמְתִּי
te faciã redire &,tuis labiis in meum camum &,tuis naribus in meũ hamum
חַחִי בְּאַפֶּךָ וּמִתְגִּי בִּשְׂפָתֶיךָ וַהֲשִׁבֹתִיךָ
anno isto Comede :signum tibi hoc Et .ea in venisti qua ,via in
29 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־בָּאתָ בָּהּ׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אָכוֹל הַשָּׁנָה
tertio anno in & :sponte germinatum secundo anno in & ,serotinum
סָפִיחַ וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית סָחִישׁ וּבַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית
addet Et.earum fructũ comedite &,vineas plantate &,metite &,seminate
30 זִרְעוּ וְקִצְרוּ וְנִטְעוּ כְרָמִים וְאִכְלוּ פִרְיָם׃ וְיָסְפָה
fructum faciet & ,deorsum radicem ,residua ,Jehudah domus evasio
פְּלֵיטַת בֵּית־יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה שֹׁרֶשׁ לְמָטָּה וְעָשָׂה פְרִי
monte de evasio & ,residuum egredietur Jerusalaim de Quia .sursum
31 לְמָעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר
ad Dominus dixit sic Quamobrem .hoc faciet Domini Zelus .Sijon
32 צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־
;sagittã illuc jaciet non & ,hanc urbem ad ingredietur Non :Assur regem
מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יוֹרֶה שָׁם חֵץ
.aggerem eam super effundet non & ,clypeo eam præoccupabit non &
וְלֹא־יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃
,ingredietur non hanc civitatẽ ad &;revertetur eam per ,venit qua via In
33 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבֹא
,me propter,eã servandum ad hanc civitatem ad protegam Et.Domin⁹ dicit
34 נְאֻם־יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי
angelus est egressus & ,illa nocte in fuit Et.meũ servum David ,ppter &
35 וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ
.millia quinque & octoginta centum Assur castrametatione in percussit &,Dñi
יְהוָה וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אָלֶף
.mortuorum cadavera ipsi omnes ecce & ,mane in manicaverunt Et
וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃
habitavit &,Assur rex Sancherib est reversus & :abiit &,est profectus Et
36 וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב
,sui dei Nisroch domo se incurvante ipso ,fuit Et ,Nineveh in
37 בְּנִינְוֵה׃ וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית ׀ נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו
ipsi Et .gladio in eum percusserunt ejus filii Sareser & , Adramelech &
וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר הִכֻּהוּ בַחֶרֶב וְהֵמָּה
ejus filius Esarchadon regnavit & : Ararat terram evaserunt
נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר־חַדֹּן בְּנוֹ
.eo pro
תַּחְתָּיו׃

CAP. XX. כ

venit Et .moriendum ad Chizchijahu ægrotavit illis diebus In
1 בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבֹא
dixit Sic ,eum ad dixitque ,propheta Amos filius Jesahjahu eum ad
אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר
.vives non & ,tu moriens quia ,tuæ domui Præcipe :Dominus
יְהוָה צַו לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תִחְיֶה׃
: dicendo ,Dominum ad oravit & ,parietem ad suas facies vertit Et
2 וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃
tuas facies ad ambulaverim quòd quæso memento ;Domine Obsecro
3 אָנָּה יְהוָה זְכָר־נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ
.fecerim tuis oculis in bonum & ,perfecto corde in & ,veritate in
בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי
.magno fletu Chizchijahu flevit Et
וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָדוֹל׃

Versio VUL. LAT.

26 Et qui sedent in eis, humiles
manu, contremuerunt & con-
fusi sunt,facti sunt velut fœnũ
agri, & virens herba tectorũ,
quæ arefacta est antequàm ve-
27 niret ad maturitatem. Habi-
taculũ tuum, & egressum tuũ,
& introitum tuum, & viam
tuam ego præscivi,& furorem
28 tuum contra me. Insanîsti in
me,& superbia tua ascendit in
aures meas:ponam itaque cir-
culum in naribus tuis,& camũ
in labiis tuis, & reducam te in
29 viam, per quam venisti. Tibi
autem,Ezechia,hoc erit signũ:
Comede hoc anno quæ repere-
ris:in secundo autẽ anno, quæ
spontè nascũtur:porrò in ter-
tio anno seminate & metite :
plantate vineas, & comedite
30 fructum earum. Et quodcun-
que reliquum fuerit de domo
Juda,mittet radicem deorsùm,
31 & faciet fructum sursúm. De
Jerusalem quippe egredientur
reliquiæ, & quod salvetur de
monte Sion:zelus Domini ex-
32 ercituum faciet hoc. Quam
ob rem hæc dicit Dominus de
rege Assyriorum ; Non ingre-
dietur urbem hanc, nec mittet
in eam sagittam, nec occupa-
bit eam clype⁹, nec circumda-
33 bit eam munitio. Per viam,
quâ venit,revertetur : & civi-
tatem hanc non ingredietur,
34 dicit Dominus. Protegámque
urbem hanc, & salvabo eam
propter me, & propter David
35 servum meum. Factum est igi-
tur in nocte illa,venit Angelus
Domini, & percussit in castris
Assyriorum centum octoginta
quinque millia. Cúmque dilu-
culò surrexisset, vidit omnia
corpora mortuorum: & rece-
36 dens abiit, Et reversus est Sen-
nacherib rex Assyriorum, &
37 mansit in Ninive. Cúmq; ado-
raret in templo Nesroch deũ
suum, Adramelech & Sarasar
filii ejus percusserunt eum gla-
dio, fugerúntque in terrã Ar-
meniorum, et regnavit Asar-
haddon filius ejus pro eo.

CAP. XX.

1 IN dieb⁹ illis ægrotavit Eze-
chias usque ad mortem: & ve-
nit ad eum Isaias filius Amos
propheta, dixítque ei; Hæc di-
cit Dominus Deus, Præcipe
domui tuæ:morières enim tu,
2 & non vives. Qui convertit
faciem suam ad parietẽ,et ora-
3 vit Dominũ,dicens ;Obsecro,
Dñe, memento , quæso, quo-
modò ambulaverim coram te
in veritate, & in corde perfe-
fecto, et quod placitum est co-
ram te, fecerim. Flevit itaque
Ezechias fletu magno.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χει-
ρί, ἔπτηξαν ϗ κατῃσχύνθησαν· ἐγένοντο χόρ-
τος ἀγροῦ, ἢ χλωρὰ βοτάνη, (ν) χλόη δω-
μάτων, ϗ (ξ) πάτημα ἀπέναντι ἑστηκότος.
27 Καὶ τὴν καθέδραν σου ϗ τὴν ἔξοδόν (ο) σου ἔ-
28 γνων, ϗ τὸν θυμόν (π) σου ἐπ' ἐμέ, Διὰ τὸ
ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμέ, ϗ τὸ στρῆνός σου ἀνέ-
βη ἐν τοῖς ὠσί μου. ϗ θήσω τὰ ἄγκιστρά μου
ἐν τοῖς μυκτῆρσί σου, ϗ (ρ) χαλινὸν ἐν τοῖς
χείλεσί σου, ϗ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ
29 ἦλθες ἐν αὐτῇ. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον·
(†) φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα, ϗ τῷ ἔ-
τει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα, (σ) ϗ ἔτει
τρίτῳ σπορὰ ϗ ἄμητος ϗ φυτεία ἀμπελώ-
30 νων, ϗ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. Καὶ προ-
σθήσει (τ) τὸ διασεσωσμένον οἴκου Ἰούδα τὸ
ὑπολειφθὲν ῥίζαν (υ) κάτω, ϗ ποιήσει καρ-
31 πὸν ἄνω. Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται κατά-
λειμμα, ϗ ἀνασωζόμενος ἐξ ὄρους Σιών. ὁ
ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο.
32 Οὐχ οὕτως; Τάδε λέγει κύριος πρὸς βασι-
λέα Ἀσυρίων, Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πό-
λιν ταύτην, ϗ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος, ϗ οὐ (φ)
προφθάσει ἐπ' αὐτὴν θυρεὸς, ϗ οὐ μὴ ἐκχέῃ
33 πρὸς αὐτὴν πρόσχωμα. Τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, ἐν
αὐτῇ ἀποστραφήσεται, ϗ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
34 οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει κύριος. Καὶ ὑπερα-
σπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως (χ) ταύτης δι' ἐμὲ ϗ
35 διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου. Καὶ ἐγένετο (ψ)
νυκτὸς, ϗ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου ϗ ἐπά-
ταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσυρίων ἑκατὸν
ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ϗ ὤρθρισαν
τοπρωΐ, ϗ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρά. καὶ
36 ἀπῆρε ϗ ἐπορεύθη Καὶ ἀπέστρεψε Σενναχη-
ρεὶμ βασιλεὺς Ἀσυρίων, ϗ ᾤκησεν ἐν Νι-
37 νευῇ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν
οἴκῳ (ω) Μεσερὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ϗ (α) Ἀ-
δραμέλεχ ϗ Σαρασὰρ (β) οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐ-
πάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ· ϗ αὐτοὶ (γ)
ἐσώθησαν εἰς γῆν (δ) Ἀραράθ. ϗ ἐβασί-
λευσεν Ἀσορδὰν (ε) ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (ν) ἡ χλόη (ξ) πατήματα (ο) σου ϗ τὴν εἴσοδόν σου ἔγνων, (π)
σου, Διὰ τὸ (ρ) χαλινὸν τοῖς (†) φαγῇ (σ) ϗ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ (τ) τὸ διασεσω-
σμένον (υ) κάτω, ποιήσει (φ) προφθάσει αὐτὴν (χ) ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν
δι' ἐμὲ (ψ) ἕως νυκτὸς, (ω) Ἐσορὰχ (α) Ἀδρεμέλεχ (β) υἱοὶ (γ) διε-
σώθησαν (δ) Ἀραδάδ. (ε) υἱὸς

ΚΕΦ. κ'.

1 ἘΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζε-
κίας εἰς θάνατον. ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἡ-
σαΐας υἱὸς (α) Ἀμὼς ὁ προφήτης, ϗ εἶπε
πρὸς αὐτόν, Τάδε λέγει κύριος, Ἔντειλαι
τῷ οἴκῳ σου, (β) ἀποθνήσκεις σὺ ϗ οὐ ζήσῃ.
2 Καὶ (β) ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖ-
3 χον, ϗ ηὔξατο πρὸς κύριον, (δ) λέγων, Κύ-
ριε, μνήσθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου
ἐν ἀληθείᾳ ϗ (ε) καρδίᾳ πλήρει, ϗ τὸ ἀγα-
θὸν (ζ) ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα. ϗ ἔκλαυ-
σεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

MS.A. (α) Ἀμμὼς (β) ὅτι ἀποθνήσκεις (γ) ἐπέστρεψεν (δ) λέγων,
Ὦ δὴ κύριε, (ε) ἐν καρδίᾳ (ζ) ἐνώπιόν σου

Et inhabitantes in eis infirmati 26
sunt manu: contremuerunt, &
confusi sunt. Fuerunt fœnum a-
gri, vel virens herba, herba te-
ctorum , & conculcatio coram
stante. Et sessionem tuam, & ex- 27
itum tuum novi, & furorem tu-
um super me, Eò quòd iratus sis 28
super me. Et strepitus tuus ascen-
dit in aures meas. Et ponam ha-
mos meos in naribus tuis,& fræ-
num in labiis tuis: & redire fa-
ciam te viâ,quâ venisti in ea. Et 29
hoc tibi signum: Comede hoc anno
(m) spontè nata, & anno secun-
do germinantia : & anno tertio
satio, & messis, & plantatio vi-
nearum : & comedetis fructum
earum. Et adjiciet quod salvatũ 30
est de domo Juda, ipsum residu-
um radicem deorsùm, & faciet
fructum sursúm. Quoniam de 31
Hierusalem egredietur residuum,
& is qui salvus evadit, de mon-
te Sion. Zelus Domini virtutum
faciet hoc. (n) Nónne sic? Hæc 32
dicit Dominus ad regem Assyrio-
rum; Non ingredietur in civita-
tem hanc, & non jaculabitur il-
luc jaculum : & non præveniet
super eam clypeus, & non effun-
det ad eam aggerem. Viâ quâ ve- 33
nit , in ea revertetur, & in civi-
tatem hanc non ingredietur, dicit
Dominus. Et protegam super ci- 34
vitatem hanc propter me, & pro-
pter David servum meum.Et fa- 35
ctum est nocte , & exivit ange-
lus Domini, & percussit in castris
Assyriorum centum octuaginta
quinq; millia. Et surrexerunt
mané:& ecce omnes corpora mor-
tua.Et promovit, & ivit, Et re- 36
vertit Sennacherim rex Assyrio-
rum, & habitavit in Nineve. Et 37
factum est, ipso adorante in domo
Meserach dei sui,& Adramelech
& Sarasar filii ejus percusserunt
eum in gladio. Et ipsi evaserunt
in terram (o) Ararath: & regna-
vit Asordan filius ejus pro eo.

CAP. XX.

IN diebus illis ægrotavit Eze- 1
cias (a) ad mortem. Et intravit
ad eum Esaias filius Amos pro-
pheta,et dixit ad eum; Hæc dicit
Dominus; Præcipe (b) domui tuæ:
(c) morièris tu, et non vives. Et 2
(d) convertit Ezecias ad murũ,
et precatus est ad Dominum, di-
cens; Domine,memento nunc, (e) 3
quæcunq; ambulavi coram te in
veritate, et corde (f) pleno : et
bonum in oculis tuis feci. Et plo-
ravit Ezecias ploratu magno.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

26 וְיָתְבֵיהוֹן אִתְקְצַר חֵילֵיהוֹן אִתְּבָרוּ וּבְהִיתוּ הֲווֹ כְּעֶשֶׂב חַקְלַיָּא וְכִירוֹק דִּתְאָה כְּעֶשֶׂב
27 אִגָּרַיָּא דִּישְׁלוֹק עַד דְּלָא מְטָא לְמֶהֱוֵי שׁוּבְלִין : וּמוֹתְבָךְ בְּעֵיצָא וּמַפְּקָךְ לְאַגָּחָא קְרָבָא
28 וּמֵיתָךְ לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל גְּלֵי קֳדָמַי וְיָת דְּאַרְגֵּזְתָּא קֳדָמַי גְּלֵי : חֲלַף דְּאַרְגֵּזְתָּא עַל מֵימְרִי
וְאִתְרַגְּשׁוּתָךְ סְלֵקַת לִקְדָמַי וַאֲשַׁוֵּי שִׁירִין בְּלִיסָתָךְ וּזְמָם בְּסִפְוָתָךְ וַאֲתִיבִנָּךְ בְּאָרְחָא
29 דַּאֲתֵיתָא בַהּ : וְדֵין לָךְ אָתָא אֱכוֹל בְּשַׁתָּא חֲדָא כְּתִין וּבְשַׁתָּא תִנְיֵיתָא כְּתַכְתִּין וּבְשַׁתָּא
30 תְלִיתָאָה זְרוֹעוּ וַחֲצוֹדוּ וְצוּבוּ כַרְמִין וְאֱכוּלוּ אִבֵּהוֹן : וְיוֹסְפוּן מְשֵׁזְבַיָּא דְבֵית יְהוּדָה
31 דְּאִשְׁתְּאָרוּן כְּאִילָן דִּי מְשַׁלַּח שׁוֹרְשׁוֹהִי לְרַע וּמָרֵים נוֹפֵיהּ לְעֵלָּא : אֲרֵי מִירוּשְׁלֶם יִפְּקוּן
שְׁאָר צַדִּיקַיָּא וְשֵׁיזָבַת מְקַיְּמֵי אוֹרָיְתָא מִטּוּרָא דְצִיּוֹן בְּמֵימְרָא דַיְיָ צְבָאוֹת תִּתְעֲבֵיד דָּא :
32 בְּכֵן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ לְמַלְכָּא דְאַתּוּר לָא יֵעוּל לְקַרְתָּא הָדָא וְלָא יִקְשׁוֹת תַּמָּן גִּיר וְלָא יְקַדְּמִנַּהּ
33 בִּתְרִיסִין וְלָא יִצְבַּר עֲלַהּ מְלִיתָא : בְּאוֹרְחָא דַּאֲתָא בַהּ יְתוּב וּלְקַרְתָּא הָדָא לָא יֵעוּל אֲמַר
34 יְיָ : וְאַגֵּן עַל קַרְתָּא הָדָא לְמִפְרְקַהּ בְּדִיל מֵימְרִי וּבְדִיל דָּוִד עַבְדִּי : וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא
35 וּנְפַק מַלְאֲכָא דַיְיָ וְקָטַל בְּמַשְׁרִית אַתּוּרָאָה מְאָה וְתַמְנַן וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְאַקְדִּימוּ בְצַפְרָא
36 וְהָא כּוּלְּהוֹן פַּגְרִין מֵתִין : וּנְטַל וַאֲזַל וְתָב סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר וִיתֵיב בְּנִינְוֵה : וַהֲוָה
37 הוּא סָגִיד בֵּית נִסְרוֹךְ טַעֲוָתֵיהּ וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר בְּנוֹהִי קְטָלוּהִי בְחַרְבָּא וְאִנּוּן אִשְׁתֵּיזִבוּ
לַאֲרַע קַרְדּוּ וּמְלַךְ אֵסַרְחַדּוֹן בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי :

כ

1 בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן מְרַע חִזְקִיָּהוּ לִמְמָת וַאֲתָא לְוָתֵיהּ יְשַׁעְיָה בַר אָמוֹץ נְבִיָּא וַאֲמַר לֵיהּ כִּדְנַן
2 אֲמַר יְיָ פַּקֵּיד עַל אֱנָשׁ בֵּיתָךְ אֲרֵי מָאֵת אַתְּ וְלָא תֵחֵי מִמַּרְעָךְ : וְאַסְחַר יָת אַפּוֹהִי לְכוֹתַל
3 בֵּית מַקְדְּשָׁא וְצַלִּי קֳדָם יְיָ לְמֵימַר : קַבֵּל בָּעוּתִי יְיָ אִדְכַּר כְּעַן יָת דִּפְלַחִית קֳדָמָךְ בְּקוּשְׁט
וּבְלִבָּא שְׁלִים וּדְתַקִּין קֳדָמָךְ עֲבָדִית וּבְכָא חִזְקִיָּה בִּכְיָא סַגִּיאָה :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et habitatorum earum abbreviata est virtus,fracti sunt & confusi sunt;fue- 26
runt sicut herba agrorum, & sicut olus virens, sicut herba tectorum quæ
aduritur antequam eo usq; perveniat ut sint ei spicæ. Et sessio tua in con- 27
silio,& exitus tuus ad ineundum bellum , & advent⁹ tuus in terram Israel
manifesta sunt ante me,& id quo irritâsti me manifestum. Eò quòd irri- 28
tâsti dictum meũ, & tumult⁹ tuus ascendit ante me, ponam hamos in ma-
xilla tua,& capistrũ in labiis tuis, & redire faciam te per viã qua venisti.
Et hoc tibi signũ: Comede anno *uno* spõte nascẽtia,& anno secundo spõte 29
cadentia, & anno tertio seminate & metite, & plantate vineas, & com-
edite proventus earum. Et crescent liberati domus Jehudah qui relicti 30
sunt,sicut arbor quæ emittit radices suas deorsum, & tollit ramos suos sur-
sum. Quia de Jerusalem exibunt reliquiæ justorum, & salvatio stabilien- 31
tium legem ex monte Szion in dicto Dñi Szebaoth fiet hoc. Ideò sic dixit 32
Dñs de rege Athur : Non intrabit in urbem hanc, nec conjiciet in eam ja-
culum, neq; præoccupabit eam clypeis,neq; acervabit juxta eam aggerem.
Per viam qua venit redibit, & ad urbem hanc non intrabit, dixit Dñs. 33
Et protegam urbem hanc, ut liberem eam propter *verbum meum*,& pro- 34
pter David servum meum. Et fuit nocte illa, exiit angelus Dñi, & occîdit 35
in exercitu Athuræo centum & octoginta quinq; millia:& anticipaverunt
auroram,& ecce omnes illi cadavera mortuorum. Et profectus est & abiit, 36
& rediit Zzanhherib rex Athur,& sedit in Nineveh.Et fuit cùm adoraret 37
in æde Nizzroch idoli sui, Adramelech & Sareszer filii ejus occiderunt il-
lum gladio; & ipsi evaserunt in terram Kardu:& regnavit Azzarhhadon
filius ejus pro eo.

CAP. XX.

IN diebus illis ægrotavit Hhizkiah usq; ad mortem : & venit ad eum Je- 1
saghjah fili⁹ Amosz propheta,& dixit illi : Sic dixit Dñs : Præcipe homi-
nib⁹ dom⁹ tuæ,quia morieris tu,& non vives ex morbo tuo. Et vertit faciẽ 2
suã ad parietem dom⁹ sanctuarii:& oravit ante Dñm dicendo: Suscipe de- 3
precationẽ meã Dñe,memento quæso ꝙ servierim tibi in veritate & corde
perfecto, & ꝙ rectũ est ante te fecerim : & flevit Hhizkiah fletu magno.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܕܥܡܡܝܗܝܢ ܐܬܡܚܝ ܚܝܠܗܘܢ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܘܒܗܬܘ. ܘܗܘܘ ܐܝܟ ܥܣܒܐ ܕܕܒܪܐ. ܘܐܝܟ ܝܘܪܩܐ
27 ܕܝܪܩܐ. ܘܐܝܟ ܚܨܝܪܐ ܕܐܓܪܐ. ܘܐܝܟ ܛܘܪܦܐ ܕܚܛܐ ܡܢ ܩܕܡ ܫܒܠܬܐ. * ܡܘܬܒܟ ܘܡܥܠܟ ܘܡܦܩܟ
28 ܝܕܥܬ. ܘܕܐܬܡܪܚܬ ܩܕܡܝ. * ܡܛܠ ܕܐܬܡܪܚܬ ܘܐܬܪܘܪܒܬ ܥܠܝ: ܘܓܘܕܦܟ ܣܠܩ
ܠܐܕܢܝ ܀ ܐܪܡܐ ܚܟܐ ܒܢܚܝܪܟ. ܘܦܓܘܕܐ ܒܣܦܘܬܟ. ܘܐܗܦܟܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܝܬ ܒܗ.
29 * ܘܗܢܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܐܬܐ. ܐܟܘܠ ܫܢܬܐ ܗܕܐ. ܥܠܠܬܐ ܕܐܬܝܠܕܬ. ܒܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ. ܥܠܠܬܐ
30 ܕܐܬܝܠܕܬ ܡܢ ܥܩܪܗ. ܘܒܫܢܬܐ ܕܬܠܬ. ܙܪܘܥܘ ܘܚܨܘܕܘ. ܘܢܨܒܘ ܟܪܡܐ. ܘܐܟܘܠܘ ܦܐܪܝܗܘܢ. * ܘܢܘܣܦܘܢ ܫܪܟܐ
31 ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܥܩܪܐ ܠܬܚܬ. ܘܢܥܒܕܘܢ ܦܐܪܐ ܠܥܠ. * ܡܛܠ ܕܡܢ
ܐܘܪܫܠܡ. ܢܦܩ ܫܪܟܐ. ܘܦܠܝܛܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܨܗܝܘܢ. ܛܢܢܗ ܕܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܢܥܒܕ
32 ܗܕܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܠܐ ܢܥܘܠ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܢܫܕܐ
33 ܠܬܡܢ ܓܐܪܐ. ܘܠܐ ܢܩܕܡܝܗ ܒܬܪܣܐ. ܘܠܐ ܢܫܕܐ ܥܠܝܗ ܟܡܝܢܐ. * ܐܠܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܬܐ ܒܗ.
34 ܢܗܦܘܟ. ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܠܐ ܢܥܘܠ. * ܘܐܓܢ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܦܪܘܩܝܗ ܡܛܠܬܝ ܘܡܛܠ
35 ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ. * ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ ܀ ܢܦܩ ܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ ܀ ܘܩܛܠ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܐܬܘܪܝܐ
ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ ܘܚܙܘ ܀ ܘܗܐ ܐܢܘܢ ܟܠܗܘܢ ܦܓܪܐ ܡܝܬܐ.
36 * ܘܫܩܠܘ ܘܐܙܠܘ. ܘܗܦܟ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܝܬܒ ܒܢܝܢܘܐ. * ܘܟܕ ܣܓܕ ܗܘܐ
37 ܒܒܝܬ ܢܣܪܘܟ ܐܠܗܗ ܀ ܐܕܪܡܠܟ ܘܫܪܐܨܪ ܒܢܘܗܝ. ܩܛܠܘܗܝ ܒܣܝܦܐ. ܘܗܢܘܢ ܐܬܦܠܛܘ
ܠܐܪܥܐ ܕܐܪܪܛ. ܘܐܡܠܟ ܣܪܚܕܘܡ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟ * * ܒܝܘܡܬܐ
1 ܗܢܘܢ ܀ ܐܬܟܪܗ ܚܙܩܝܐ ܠܡܡܬ. ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
2 ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܦܩܘܕ ܥܠ ܒܝܬܟ. ܡܛܠ ܕܡܐܬ ܐܢܬ. ܘܠܐ ܚܝܐ ܐܢܬ. * ܘܐܗܦܟ ܚܙܩܝܐ
3 ܐܦܘܗܝ ܠܫܘܪܐ. ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. * ܐܘ ܡܪܝܐ ܀ ܐܬܕܟܪ ܕܗܠܟܬ ܩܕܡܝܟ
ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܘܕܫܦܝܪ ܩܕܡܝܟ ܥܒܕܬ. ܘܒܟܐ ܚܙܩܝܐ ܒܟܝܐ ܪܒܐ.

Quarum cives defecerunt viribus, confracti 26
ſunt,& pudore ſuffuſi; factíq; ſunt quaſi herba
deſerti,velut olus viride,ſicut fœnũ tecti,
& ut folia tritici antequam in culmum aſſurgat?
Seſſionem tuam,&ingreſſum egreſſúmq; 27
tuum ego novi& quòd audacter egeris coram
me. Quoniam arroganter egiſti, teque contra 28
me extuliſti,& blaſphemia tua aſcendit in aures
meas; injiciam hamum in nares tuas,& fiſcellam
in labia tua,reducámq; te per viã per
quam veniſti. Illud autem eſto ſignum quod 29
tibi eveniet;Comedes anno præſenti frumentum
ſponte naſcens, anno ſecundo ſponte renaſcens,
anno verò tertio ſeretis ac metetis,
plantabitis vineas,& comedetis fructus earũ.
Et reliquiæ domûs Judæ,quæ ſuperſunt, jacient 30
denuò radicem deorſum,& ſurſum fructus
reddent: Quoniam è Jeruſalem prodibunt reliquiæ, 31
& effugium de monte Sion,æmulatio
Dñi potentiſſimi id efficiet.Propterea ſic dicit 32
Dñs de rege Athur, Nequaquam ingredietur
urbem iſtam, nec jaculabitur illuc ſagittam,
nec præveniet eam clypeo, nec ponet contra
eam inſidias: Sed viâ quâ venit,eâdem revertetur, 33
& urbem iſtam minimè ingredietur:
Nam protegam urbem iſtam,& liberabo eam 34
propter me,& propter Davidem ſervum meum.
Factum eſt igitur eâdem nocte, ut egreſ- 35
ſus Angelus Dñi,trucidârit in caſtris Athuræi
centũ octogintaquinque millia: cúmq; manè
prætervertiſſent & aſpexiſſent, ecce erant
omnia corpora mortua: Quare profecti abierunt, 36
& reverſus eſt Sanherib rex Athur, et
manſit in Ninve: Dúmq; adoraret in æde Neſ- 37
roch dei ſui, Edramelech et Seraſar filii ejus
gladio trucidârunt eum; ipſi verò proripuerunt
ſe in terram Ardat: regnavítque Serahdom
filius ejus poſt ipſum.

CAP. XX.

ILlis diebus cùm ægrotâſſet Hezecia ad mor- 1
tem,venit ad eum Eſaia propheta filiꝰ Amos,
et dixit ei, Sic dicit Dñs; Præcipe de domo
tua, quia moriturus es, et non vives. Qua- 2
propter Hezecia vultu ad parietem verſo precatus
eſt Dominum, et ait; Eja Domine re- 3
cordare quòd vero perfectóque animo coram
te ambulârim, et quod rectum erat corã
te geſſerim: flevítq; Hezecia fletu magno.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * الذين سكانها ضعفت قوتهم * وانكسروا وخزوا * وكانوا مثل عشب الارض * ومثل خضر النبات *
27 ومثل حشيش الحقل * ومثل الظل قدام القائمة * مقعدك ومدخلك ومخرجك فاني اعرفه * فلماذا
28 تكبرت * من اجل انك تجبرت وتعظمت علي * وافتراك صعد الي فاني القي الخزام في منخريك * واللجام
29 في شفتيك * واردك الي الطريق التي جيت فيها * وقال اشعيا النبي لحزقيا * وهذه تكون اية
تاكل هذه السنة خصبا * والسنة الثانية خصب الخصب * والسنة الثالثة فازرعوا واحصدوا *
30 وانصبوا كروما وكلوا ثمارها * ويزدادون بقية بني يهودا الذين بقوا يبدون عروقا اسفل * فتصنع
31 ثمارا فوق * لان من اوراشليم يخرج الباقي * والانفلات من صيون * لحمية الرب العزيز يفعل هكذا *
32 * من اجل ان هكذا يقول الرب علي ملك الموصل انه لا يدخل هذه المدينة * ولا يرمي فيها
33 سهما * ولا يدور عليها * ولا يحوطها بالسلاح ولا يكمن عليها كمينا * لكن في الطريق التي جاء
34 فيها يرجع * والي هذه المدينة لا يدخل يقول الرب * واحل علي هذه المدينة * واخلصها من
35 اجلي ومن اجل داود عبدي * ولما كان في تلك الليلة نزل ملاك الرب * فقتل في عسكر
الموصل مية الف وخمسة وثمانين الف نفس * فلما اصبحوا وراوا فنظروا * واذا جميع الاجساد ميتة *
36 * فرحلوا وانطلقوا * ورجع سنحاريب ملك الموصل * وجلس في نينوي * وفيما هو يسجد في بيت
37 نصراخ الهه ادرمليخ وساراصار * فقتلاه بنوه بالسيف * وانفلتوا الي ارض اراراط * وملك بعده ابنه
سرحدوم *

* الفصل العشرون *

1 * وفي تلك الايام مرض حزقيا ليموت * فاتي اشعيا
بن اموص النبي * فقال له * هكذا يقول لك الرب * اوصي علي بيتك من اجل انك ميت وليس
2 تحيا * فحول حزقيا وجهه الي الحايط * وصلي قدام الرب وقال * اوه يا رب اذكر اني سلكت 3
قدامك بالخير وبسلامة القلب * وان حسنا قدامك صنعت * وبكي حزقيا بكاء عظيما *

Quarum incolæ defecerunt viribus, con- 26
fracti,& pudore ſuffuſi ſunt,et evaſerunt
velut gramen terræ,& ut olus viride, ceu
fœnum agri, & velut umbra ante columnam?
Seſſionis tuæ, & introitûs exi- 27
tûſque tui locum planè cognoſco: quorſum
ergò ſuperbis? Cùm audacter et ar- 28
roganter contra me te geſſeris,& blaſphemia
tua ad me aſcenderit,hamum injiciam
in nares tuos,& frænum in labia tua,teque
retroagam per viam quâ veniſti. In- 29
ſuper dixit Eſaia propheta Hezeciæ, Hoc
autem erit in hujus rei *argumentum,Comedes*
hoc anno ubertatem, anno ſequenti ubertatem
ubertatis, anno verò tertio ſeretis
ac metetis, plantabitis vineas & comedetis
fructus earum. Et reſiduum filio- 30
rum Judæ, qui ſuperſunt, ampliores extruent
radices deorſum,& fructus ſupernè
producent: Quoniam de Jeruſalem 31
egredietur reſiduum, & evaſio de Sione;
ob ardorem Domini potentiſſimi ſic fiet.
Nam ita dicit Dominus de rege Mauſel, 32
Profectò non ingredietur hanc urbem, nec
ſagittam jaculabitur in eam, nec circuibit
eam, nec armis cinget illãm, nec inſidias
tendet adverſùs eam: Sed eâdem viâ 33
quâ venit,redibit; & urbem iſtam nequaquam
ingredietur,ait Dominus. Et urbem 34
hanc protegam,& ſervabo eam propter me
& propter Davidem ſervum meum. Ita- 35
que contigit eâdem nocte ut deſcendens
Angelus Domini perimeret in exercitu
Mauſelæo centum millia & octogintaquinque
millia hominum, cúmque manè
ſurrexiſſent,& aſpicientes vidiſſent quòd
ecce milites omnes mortui jacerent; *Pro-* 36
fecti abierunt: & Sanherib rex Mauſel
reverſus manſit in Ninive. Ubi dum ad- 37
oraret in æde Neſrach deæ Adromelechi
& Saraſaris, occiderunt eum filii ſui gladio,
& fugerunt in terram Ararat: regnavitq; poſt eum filius ejus Serhaddom.

CAP. XX.

IIs diebus Hezeciâ ad mortem ægrotan- 1
te, venit Eſaia filius Amoſi propheta, &
dixit illi, Sic tibi dicit Dominus,Conſule
domui tuæ,quia moriturus es & nequaquam
vives. Quapropter Hezecia con- 2
verſâ ad parietem facie, oravit coram
Domino, & ait; Obſecro mi Domine, me- 3
mento me ambulâſſe coram te bonis operibus
integróque animo, & rectè me geſſiſſe
coram te: flevítque Hezecia fletu
magno.

מלכים ב : כ

verbum & ,mediam urbem fuerat egressus non Jesahjahu ,fuit Et
4 וַיְהִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא יָצָא הָעִיר הַתִּיכֹנָה וּדְבַר־
Chizchijahu ad dic & ,Revertere : dicendo ,eum ad fuit Domini
5 יְהוָה הָיָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ שׁוּב וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ
Audivi :tui patris David Deus Dominus dixit Sic:mei populi ducem
נְגִיד עַמִּי כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי
die in ;te *sanans* ego ecce :tuam lachrymam vidi ;tuam orationem
אֶת־תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת־דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם
tuis diebus *super* addam Et .Domini domum aſcendes tertia
6 הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵּית יְהוָה׃ וְהֹסַפְתִּי עַל־יָמֶיךָ
civitatem & ,te eruam Aſſur regis *vola* de & ,annos quindecim
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִכַּף מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֵת הָעִיר
David propter & ,me propter ,iſtam civitatem *ſuper* protegam & ;iſtam
הַזֹּאת וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד
,tulerunt Et .ficuum maſſam Tollite:Jeſahjahu Dixitque.meum ſervum
7 עַבְדִּי׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ קְחוּ דְּבֶלֶת תְּאֵנִים וַיִּקְחוּ
:Jeſajahu ad Chizchijahu Dixitque .*vixit* & ,ulcus ſuper poſuerunt &
8 וַיָּשִׂימוּ עַל־הַשְּׁחִין וַיֶּחִי׃ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ
die in ſim aſcenſurus & ,me Dominus ſit ſanaturus quòd ,ſignum Quod
מָה אוֹת כִּי־יִרְפָּא יְהוָה לִי וְעָלִיתִי בַּיּוֹם
à ſignum tibi Hoc :Jeſajahu Dixitque ?Domini domum tertio
9 הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה־לְּךָ הָאוֹת מֵאֵת
Ivit :eſt locutus quod ,verbum Dominus ſit facturus quòd,Domino
יְהוָה כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֵּר הָלַךְ
Dixitque ?gradibus decem revertatur *ſi* gradibus decem umbra
10 הַצֵּל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת אִם־יָשׁוּב עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיֹּאמֶר
ſed *:Non* .gradibus decem declinare umbræ eſt Leve :Chizchijahu
יְחִזְקִיָּהוּ נָקֵל לַצֵּל לִנְטוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִּי
Jeſajahu clamavit Et .gradibus decem retrorſum umbra revertatur
11 יָשׁוּב הַצֵּל אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיִּקְרָא יְשַׁעְיָהוּ
quos ,*gradibus in* umbram reduxit & :Dominum ad propheta
הַנָּבִיא אֶל־יְהוָה וַיָּשֶׁב אֶת־הַצֵּל בַּמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר
tempore In .gradibus decem retrorſum Achaz *gradibus in* deſcenderat
12 יָרְדָה בְּמַעֲלוֹת אָחָז אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ בָּעֵת
,literas Babel rex Baladan filius Baladan Berodach miſit illo
הַהִיא שָׁלַח בְּרֹאדַךְ בַּלְאֲדָן בֶּן־בַּלְאֲדָן מֶלֶךְ־בָּבֶל סְפָרִים
.Chizchijahu ægrotâſſet quòd,audierat quoniam:Chizchijahu ad *munus* &
וּמִנְחָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ׃
domum omnem eis oſtendit &,Chizchijahu eos *ſuper* audivit Et
13 וַיִּשְׁמַע עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם אֶת־כָּל־בֵּית
& ,aromata & ,aurum & ,argentum,ſuam deſiderabilem
נְכֹתֹה אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֵת
quod omne & ,ſuorum vaſorum domum & , optimum *oleum*
שֶׁמֶן הַטּוֹב וְאֵת בֵּית כֵּלָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
non quod ,*verbum* fuit Non .ſuis theſauris in eſt inventum
נִמְצָא בְּאוֹצְרֹתָיו לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא־
.ſua poteſtate omni in & , ſua domo in Chizchijahu eis oſtenderit
הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ׃
dixitque ,Chizchijahu regem ad propheta Jeſahjahu venit Et
14 וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיֹּאמֶר
? te ad venerunt unde & ,iſti viri dixerunt Quid :eum ad
אֵלָיו מָה־אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאַיִן יָבֹאוּ אֵלֶיךָ
.Babel de ,venerunt longinqua terra De :Chizchijahu Dixitque
וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל׃
:Chizchijahu Dixitque ? tua domo in viderunt Quid :ait Et
15 וַיֹּאמֶר מָה רָאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ
quod ,*verbum* fuit non :viderunt ,mea domo in quæ Omnia
אֵת כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר
:Chizchijahu ad Jeſahjahu dixit Et .meis theſauris in eis oſtenderim non
16 לֹא־הֶרְאִיתִם בְּאֹצְרֹתָי׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ
: Domini verbum Audi
שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

4 Et antequàm egrederetur Iſaias mediam partem atrii, factꝰ eſt ſermo Domini ad eum, 5 dicens; Revertere, & dic Ezechiæ duci populi mei; Hæc dicit Dominus Deꝰ David patris tui; Audivi orationem tuā, & vidi lachrymas tuas: et ecce ſanavi te, die tertio aſcendes templum Domini. 6 Et addam diebꝰ tuis quindecim annos: ſed et de manu regis Aſſyriorum liberabo te, & civitatem hanc, & protegam urbem iſtam propter me & propter David ſervum meum. 7 Dixitq; Iſaias, Afferte maſſam ficorū. Quam cùm attuliſſent, & poſuiſſent ſuper ulcus ejus, curatus eſt. 8 Dixerat autem Ezechias ad Iſaiam; Quod erit ſignū, quia Dominus me ſanabit, & quia aſcenſurus ſum die tertiâ templum Domini? 9 Cui ait Iſaias; Hoc erit ſignum à Domino, quòd facturus ſit Dominus ſermonem, quem locutus eſt: Vis ut aſcendat umbra decem lineis, an ut revertatur totidem gradibus? 10 Et ait Ezechias; Facile eſt, umbram creſcere decē lineis: nec hoc volo ut fiat, ſed ut revertatur retrorſùm decem gradibus. 11 Invocavit itaque Iſaias propheta Dominum, & reduxit umbram ꝑ lineas, quibus jam deſcenderat in horologio Achaz, retrorſùm decem gradibus. 12 In tempore illo miſit Berodach Baladan, filius Baladan, rex Babyloniorum, literas & munera ad Ezechiam: audierat enim quòd ægrotâſſet Ezechias. 13 Lætatus eſt autem in adventu eorum Ezechias, & oſtendit eis domum aromatum, & aurum & argentum, & pigmenta varia, unguenta quoque, & domum vaſorum ſuorum, & omnia quæ habere poterat in theſauris ſuis. Non fuit quod non monſtraret eis Ezechias in domo ſua, & in omni poteſtate ſua. 14 Venit autem Iſaias propheta ad regem Ezechiam, dixitque ei; Quid dixerunt viri iſti? aut undè venerunt ad te? Cui ait Ezechias; De terra longinqua venerunt ad me, 15 de Babylone. At ille reſpondit, Quid viderunt in domo tua? Ait Ezechias; Omnia quæcunque ſunt in domo mea, viderunt: nihil eſt ꝙ non monſtraverim eis in theſauris meis. 16 Dixit itaque Iſaias Ezechiæ, Audi ſermonem Domini;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ῥῆ-
5 μα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ἐπί-
στρεψον, καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκίαν τὸν ἡγούμενον
τοῦ (η) λαοῦ μου, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Δαυὶδ τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς προσευ-
χῆς σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰά-
σομαί σε· (θ) τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ (ι) ἀνα-
6 βήσῃ εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ προσθήσω ἐπὶ
τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη· καὶ ἐκ χει-
ρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν
πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
ταύτης (κ) δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν
7 μου. Καὶ (λ) εἶπε, Λαβέτωσαν παλάθην σύ-
κων, (μ) καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος, καὶ ὑ-
8 γιάσει. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν,
Τί τὸ σημεῖον ὅτι (ν) ἰάσεταί με κύριος,
καὶ ἀναβήσομαι εἰς (ξ) οἶκον κυρίου τῇ ἡμέ-
9 ρᾳ τῇ τρίτῃ; Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας, Τοῦτο
τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου, ὅτι ποιήσει κύριος
τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε· πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα
(ο) βαθμοὺς, ἐὰν ἐπιστρέψῃ δέκα βαθμούς;
10 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι
δέκα (π) βαθμούς· οὐχί, (ρ) ἀλλ' ἐπιστραφή-
τω ἡ (σ) σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς δέκα
11 βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἐβόησεν Ἡ-
σαΐας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρε-
ψεν ἡ σκιὰ ἐν τοῖς (τ) ἀναβαθμοῖς εἰς
12 τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς. Ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἀπέστειλε (†) Μαρωδὰχ Βαλαδὰν υἱὸς
Βαλαδὰν βασιλεὺς Βαβυλῶνος βιβλία καὶ
μαναὰ πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἤκουσεν ὅτι
13 ἠρρώστησεν Ἐζεκίας. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς
Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ
νεχωθὰ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, (υ) τὰ
ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸν οἶ-
κον τῶν σκευῶν, καὶ ὅσα ηὑρέθη ἐν τοῖς θη-
σαυροῖς αὐτοῦ, οὐκ (φ) ἦν λόγος ὃν οὐκ ἔ-
δειξεν αὐτοῖς Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
14 καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ εἰσῆλθεν
Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζε-
κίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί ἐλάλησαν οἱ
ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ; καὶ
εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασι
15 πρὸς μὲ, ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπε, Τί
εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ (χ) εἶπε, Πάντα
ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἶδον· οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ
μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, ἀλλὰ (ψ) καὶ τὰ
16 ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας
πρὸς Ἐζεκίαν, Ἄκουσον (ω) λόγον κυ-
ρίου,

4 *Et erat Eſaias in atrio medio. Et verbum Domini factum eſt ad eum, dicens;* 5 *Revertere, & dices ad Ezeciam ducem populi mei; Hæc dicit Dominus Deus David patris tui; Audivi deprecationem tuam, vidi lachrymas tuas. Ecce ego ſanabo te: die tertiâ aſcendes in domum Domini.* 6 *Et adjiciam ad dies tuos quinque & decem annos: & de manu regis Aſſyriorum ſalvabo te, & civitatem hanc: & protegam ſuper civitatē hanc propter me, & propter David ſervum meum.* 7 *Et (g) dixit; Capiant palatham ficorum, & ponant ſuper ulcus: & ſanabitur.* 8 *Et dixit Ezecias ad Eſaiam; Quodnam ſignum, quia ſanabit me Dominus, & aſcendam in domum Domini die tertiâ?* 9 *Et dixit Eſaias; Hoc ſignum à Domino, quia faciet Dominus verbum, quod locutus eſt: Ibit umbra decem gradus, (h) ſi revertet decem gradus?* 10 *Et dixit Ezecias; Leve umbram declinare decem gradus. Nequaquàm: ſed revertatur umbra in (i) aſcenſionibus decem gradus retrorſùm.* 11 *Et clamavit Eſaias propheta ad Dominum: & revertit umbra in (k) aſcenſionibus in poſteriora decem gradus.* 12 *In tempore illo miſit Marodach (l) Baladan filius Baladan rex Babylonis libros, & (m) Manaa ad Ezeciam: quoniam audiverat, quia ægrotavit Ezecias.* 13 *Et gaviſus eſt ſuper iis Ezecias: & oſtendit eis totam domū ipſius (n) Nechotha, argentum, & aurum, aromata, & oleum bonum, & domum vaſorum, & quæcunque inventa ſunt in theſauris ſuis. Non fuit verbum, quod non oſtenderit eis Ezecias in domo ſua, & in omni (o) poteſtate ſua.* 14 *Et intravit Eſaias propheta ad regem Ezeciam, & dixit ad eum; Quid locuti ſunt viri iſti? & undè venerunt ad te? Et dixit Ezecias; De terra longinqua venerunt ad me, de Babylone.* 15 *Et dixit; Quid viderunt in domo tua? Et dixit; Omnia quæcunque in domo mea, viderunt: non fuit in domo mea, quod non oſtenderim eis, ſed & quæ in theſauris meis.* 16 *Et dixit Eſaias ad Ezeciam, Audi verbum Domini;*

MS.A. (η) λαοῦ, Τάδε (θ) ἐν τῇ (ι) * ἀναβήσεται εἰς τὸν οἶκον (κ) διὰ μὲ (λ) εἶπεν Ἡσαΐας, Λαβέτωσαν (μ) * καὶ ἐλήμφθη καὶ ἐπιθέτωσαν (ν) ἰάσεταί κύριός με, καὶ (ξ) τὸν οἶκον (ο) ἀναβαθμοὺς, * Καὶ εἶπεν (π) ἀναβαθμούς· (ρ) ἀλλὰ (σ) σκιὰ δέκα ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω. (τ) ἀναβαθμοῖς * κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἄχαζ εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς. (†) Μερωδὰχ (υ) καὶ τὰ (φ) ἦν τόπος ὃν (χ) εἶπεν Ἐζεκίας, Πάντα (ψ) καὶ ἐν (ω) τὸν λόγον

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַהֲוָה יְשַׁעְיָה לָא נְפַק לְדַרְתָּא מְצִיעָאָה וּפִתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ הֲוָה עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃
5 תּוּב וְתֵימַר לְחִזְקִיָּה מַלְכָּא דְעַמִּי כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּדָוִד אֲבוּךְ שְׁמִיעַ קֳדָמַי צְלוֹתָךְ
גְּלֵי קֳדָמַי דִּמְעָתָךְ הָא אֲנָא מַסֵּי לָךְ בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה תִּסַּק לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ 6 וְאוֹסִיף
עַל יוֹמָךְ חֲמֵשׁ עַסְרֵי שְׁנִין וּמִיַּד מַלְכָּא דְאַתּוּר אֲשֵׁיזְבִנָּךְ וְיָת קַרְתָּא הָדָא וְאָגֵין עַל קַרְתָּא
הָדָא בְּדִיל מֵימְרִי וּבְדִיל דָּוִד עַבְדִּי׃ 7 וַאֲמַר יְשַׁעְיָהוּ סַבוּ דְּבֵילַת תְּאֵנִין וּנְסִיבוּ וְשַׁוִּיאוּ עַל
שִׁיחְנָא וְאִתְּסִי׃ 8 וַאֲמַר חִזְקִיָּה לִישַׁעְיָהוּ מָא אָתָא אֲרֵי יַסֵּי יְיָ לִי וְאֶסַּק בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ 9 וַאֲמַר יְשַׁעְיָה דֵּין לָךְ אָתָא מִן קֳדָם יְיָ אֲרֵי יַעְבֵּיד יְיָ יָת פִּתְגָמָא דְמַלֵּיל הֲיִהָךְ
טוּלָא עֲסַר שָׁעִין אִם יְתוּב עֲסַר שָׁעִין׃ 10 וַאֲמַר חִזְקִיָּה קַלִּיל לְדִיהָךְ טוּלָא עֲסַר שָׁעִין
בְּרַם נְסָא יְתוּב טוּלָא לַאֲחוֹרוֹהִי עֲסַר שָׁעִין׃ 11 וְצַלִּי יְשַׁעְיָה נְבִיָּא קֳדָם יְיָ וְאָתֵיב יָת טוּלָא
בְּצוּרַת אֶבֶן שָׁעַיָּא דִּנְחָתַת בְּמַסְקְנָא דְאָחָז שִׁמְשָׁא לַאֲחוֹרוֹהִי עֲסַר שָׁעִין׃ 12 בְּעִדָּנָא הַהוּא
שְׁלַח בְּרוֹדַךְ בַּלְאֲדָן בַּר בַּלְאֲדָן מַלְכָּא דְבָבֶל אִגְּרָן וְקֻרְבָּנִין לְוָת חִזְקִיָּה אֲרֵי שְׁמַע אֲרֵי
אִתְמְרַע חִזְקִיָּה׃ 13 וְקַבֵּיל מִנְּהוֹן חִזְקִיָּה וְאַחְזְנוּן יָת כָּל בֵּית גִּנְזוֹהִי יָת כַּסְפָּא וְיָת דַּהֲבָא וְיָת
בּוּסְמַיָּא וְיָת מִשְׁחָא טָבָא וְיָת בֵּית מָנוֹהִי וְיָת כָּל דְּאִשְׁתְּכַח בְּגִנְזוֹהִי לָא הֲוָה
מִדַּעַם דְּלָא אַחְזְנוּן חִזְקִיָּה בְּבֵיתֵיהּ וּבְכָל שׁוּלְטָנֵיהּ׃ 14 וַאֲתָא יְשַׁעְיָה נְבִיָּא לְוָת
מַלְכָּא חִזְקִיָּה וַאֲמַר לֵיהּ מָה אֲמַרוּ לָךְ גֻּבְרַיָּא הָאִלֵּין וּמְנָן אֲתוֹ לְוָתָךְ וַאֲמַר חִזְקִיָּה
מֵאַרְעָא רְחִיקָא אֲתוֹ לְוָתִי מִבָּבֶל׃ 15 וַאֲמַר מָה חֲזוֹ בְּבֵיתָךְ וַאֲמַר חִזְקִיָּה יָת כָּל
דִּי בְּבֵיתִי חֲזוֹ לָא הֲוָה מִדַּעַם דִּי לָא אַחְזֵיתִינוּן בְּגִנְזַי׃ 16 וַאֲמַר יְשַׁעְיָה לְחִזְקִיָּה קַבֵּיל
פִּתְגָמָא דַיְיָ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

4 Et factum eſt, Jeſaghjah nondum exierat in atrium medium, & verbum prophetiæ à Domino fuit cum eo, dicendo: 5 Redi, & dicito Hhizkiah regi populi mei: Sic dixit Dñs Deus David patris tui: Audita eſt à me oratio tua, apparuerunt ante me lachrymæ tuæ: ecce ego ſano te, die tertio aſcendes in domum ſanctuarii Domini. 6 Et addam ſuper dies tuos quindecim annos: & de manu regis Athur liberabo te & urbem hanc, & protegam urbem iſtam propter *verbum meum*, & propter David ſervum meum. 7 Et dixit Jeſaghjahu: *Accipiant* maſſam ficuum: & acceperunt & poſuerunt ſuper ulcus, & ſanatum eſt. 8 Et dixerat Hhizkiah ad Jeſaghjah: Quod ſignum erit quòd ſanabit Dñs me, & aſcendam die tertio in domum ſanctuarii Domini? 9 Et dixit Jeſaghjah: Hoc tibi erit ſignum à Dño quòd faciet Dominus verbum quod locutꝰ eſt, an procedet umbra decem horis, an recedet decem horis? 10 Et dixit Hhizkiah: Facile eſt hoc quòd procedat umbra decem horis: ſed hoc ſit ſignum, redeat umbra retrorſum decem horis. 11 Et oravit Jeſaghjah propheta Dominum, & reduxit umbram per figuram lapidis horarum quibus deſcenderat in aſcenſu Ahhaz Sol retrorſum decem horis. 12 Tempeſtate illa miſit Berodach Baladan filius Baladan rex Babel epiſtolas & munera ad Hhizkiah, quia audierat quòd ægrotâſſet Hhizkiah. 13 Et accepit eos Hhizkiah, & oſtendit illis *omnem domum theſaurorum ſuorum*, argentum & aurum, & aromata, & unguentū bonum, & domum vaſorū ſuorū, & omne quod inventū eſt in theſauris ſuis: non fuit quicquam quod non oſtenderit illis Hhizkiah in domo ſua, & in omni imperio ſuo. 14 Et venit Jeſaghjah propheta ad regem Hhizkiah, & dixit ei: Quid dixerunt *tibi* viri hi, & undè venerunt ad te? & dixit Hhizkiah: De terra longinqua venerunt *ad me*, de Babel. 15 Et dixit, Quid viderunt in domo tua? & dixit Hhizkiah: Omnia quæ ſunt in domo mea viderunt, nec fuit quicquam quod non oſtenderim illis in theſauris meis. 16 Et dixit Jeſaghjah ad Hhizkiah: Audi verbum Domini:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 ܘܐܫܥܝܐ ܠܐ ܢܦܩ ܗܘܐ ܡܢ ܕܪܬܐ ܡܨܥܝܬܐ. ܘܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܟܕ ܐܡܪ *
5 ܗܦܘܟ ܐܡܪ ܠܚܙܩܝܐ ܡܕܒܪܢܗ ܕܥܡܝ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. ܫܡܥܬ *
ܨܠܘܬܟ ܘܚܙܝܬ ܕܡܥܬܟ. ܗܐ ܐܢܐ ܡܐܣܐ ܐܢܐ ܠܟ. ܘܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܣܠܩ ܐܢܬ ܠܒܝܬܗ
6 ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܘܣܦ ܥܠ ܝܘܡܝܟ ܚܡܫܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܘܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܐܦܨܝܟ
ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܓܢ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܦܪܩܝܗ ܡܛܠܬܝ. ܘܡܛܠ ܕܘܝܕ ܥܒܕܝ.
7 * ܘܐܡܪ ܐܫܥܝܐ. ܢܣܒܘܢ ܕܒܠܬܐ ܕܬܐܢܐ. ܘܢܣܝܡܘܢ ܥܠ ܫܘܚܢܐ. ܘܢܚܐ ܢܚܐ. * ܘܐܡܪ 8
ܚܙܩܝܐ ܠܐܫܥܝܐ. ܡܢܐ ܗܝ ܐܬܐ ܕܡܐܣܐ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܘܣܠܩ ܐܢܐ ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܠܒܝܬܗ
9 ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ ܐܫܥܝܐ. ܗܕܐ ܗܝ ܠܟ ܐܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܐ ܕܐܡܪ.
ܢܗܠܟ ܛܠܠܐ ܥܣܪ ܕܪܓܝܢ. ܐܘ ܢܗܦܘܟ ܥܣܪ ܕܪܓܝܢ. * ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. ܩܠܝܠܐ ܗܝ 10
ܕܢܗܠܟ ܛܠܠܐ ܥܣܪ ܕܪܓܝܢ. ܠܐ ܗܟܢܐ. ܐܠܐ ܢܗܦܘܟ ܛܠܠܐ ܠܒܣܬܪܗ ܥܣܪ ܕܪܓܝܢ.
11 * ܘܩܪܐ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܗܦܟ ܛܠܠܐ ܒܕܪܓܐ ܕܢܚܬ ܒܕܪܓܐ ܕܐܚܙ. ܥܣܪ
ܠܒܣܬܪܗ. ܥܣܪ ܕܪܓܝܢ. * ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܫܕܪ ܡܪܘܕܟ ܒܠܕܢ ܒܪ ܒܠܕܢ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. 12
ܐܓܪܬܐ ܘܩܘܪܒܢܐ ܠܚܙܩܝܐ. ܟܕ ܫܡܥ ܕܐܬܟܪܗ ܚܙܩܝܐ ܘܚܝܐ. * ܘܚܕܝ ܒܗܘܢ ܚܙܩܝܐ. 13
ܘܚܘܝ ܐܢܘܢ ܒܝܬ ܓܙܘܗܝ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܒܣܡܐ ܘܡܫܚܐ ܛܒܐ. ܘܟܠܗ ܒܝܬ
ܡܐܢܘܗܝ. ܘܟܠ ܕܐܫܬܟܚ ܒܓܙܘܗܝ. ܘܠܐ ܫܒܩ ܡܕܡ ܚܙܩܝܐ. ܕܠܐ ܚܘܝ ܐܢܘܢ
ܒܒܝܬܗ. ܘܒܟܠܗ ܒܝܬ ܫܘܠܛܢܗ. * ܘܐܬܐ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ 14
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܐܡܪܘ ܠܟ ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ. ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܘ ܠܘܬܟ. ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ.
ܡܢ ܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ. ܡܢ ܒܒܠ ܐܬܘ ܠܘܬܝ. * ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܚܙܘ ܒܒܝܬܟ. ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. 15
ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܝ ܚܙܘ. ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܡܕܡ ܒܒܝܬܝ. ܕܠܐ ܚܘܝܬ ܐܢܘܢ ܒܓܙܝ. * ܘܐܡܪ 16
ܐܫܥܝܐ ܠܚܙܩܝܐ. ܫܡܥ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ.

Eſaiâ ex atrio mediano nondum egreſſo, 4
factus eſt ſuper eum ſermo Domini, dicendo;
Revertere, dic Hezeciæ rectori populi mei; 5
Sic dicit Dominus Deus Davidis patris tui,
Audivi precationem tuam, & lachrymam
tuam vidi: ecce ſanitatem tibi reſtituam, &
die tertio aſcendes in domum Domini: Su- 6
peraddam diebus tuis quindecim annos, &
de manibus regis Athur liberabo te & civi-
tatem iſtam: & hanc civitatem protegam, &
ſervabo eam propter me, & propter Davi-
dem ſervum meum. Et ait Eſaia, Accipiant 7
palatham ficuum, imponant ulceri, & ſani-
tatem recuperabit. Dixit autem Hezecia ad 8
Eſaiam, Quodnam erit ſignum quòd Do-
min⁹ ſit me ſanaturus, & tertio die ſim aſcen-
ſurus in ædem Domini? Reſpondit Eſaia, 9
Hoc eſto tibi ſignum à Domino quòd factu-
rus ſit Dominus ſermonem quem dixit: Pro-
gredietur umbra decem gradibus, aut retro-
gredietur decem gradibus. Ait Hezecia, Le- 10
ve hoc eſſet progredi umbram decem gradi-
bus: non ita, ſed retrogrediatur umbra de-
cem gradibus. Invocavit igitur Eſaia pro- 11
pheta Dominum, & retrogreſſa eſt umbra per
eoſdem gradus per quos ſol deſcenderat in
gradibus Ahazi, decem gradibus. Eodem 12
tempore miſit Merodach-beldan filius Belda-
nis rex Babelis literas cum muneribus ad
Hezeciam, cùm audîſſet ægrotâſſe Hezeciam,
& revixiſſe. Et lætat⁹ eſt eis (i. *nuntiis*) He- 13
zecia, & oſtendit eis cellam gazæ ſuæ, argen-
tum & aurum, aromata & unguenta optima,
totam ſuæ ſupellectilis cellam, & quicquid
reperiebatur in theſauris ſuis; nihil denique
reliquit Hezecia quod non oſtenderet eis,
cùm domi ſuæ, tum in omni domo ditionis
ſuæ. Venit autem Eſaia propheta ad Hezeci- 14
am regem, & ait illi, Quid dixêre tibi viri
illi? & unde venerunt ad te? Reſpondit He-
zecia; E terra longinqua, è Babel venerunt
ad me. Dixit *ille*, Quid viderunt domi tuæ, 15
Reſpondit Hezecia, Quicquid eſt domi meæ,
viderunt; nihilque obmiſi domi meæ quod
non oſtenderim eis in theſauro meo. Dixit 16
Eſaia ad Hezeciam, Audi ſermonem Domini:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * واسعيا لم يكن خرج الي وسط الدار * فاوحي الرب الي اسعيا * ان ارجع الي حزقيا مدبر الشعب *
5 وقل له * هكذا يقول الله اله داود ابيك * اني قد سمعت صلاتك وابصرت دموعك * وانا اسعدك * وفي
6 اليوم الثالث تصعد الي بيت الله * وازيدك على عمرك خمسة عشر سنة * واخلصك من يد ملك
7 الموصل انت وهذه المدينة * واخلصها من اجلي ومن اجل داود عبدي * وقال اسعيا لحزقيا
8 خذ من ورق التين واجعله على الجرح فتبرا وتحيا * فقال حزقيا لاسعيا * ما هي العلامة التي
9 قال الرب انه يشفيني حتى اصعد في يوم الثالث الي بيت الله * فقال له اسعيا * هذه اية لك من
عند الله ليصنع الرب القول الذي قال * يسير الظل عشر درجات * او يرجع عشر درجات *
10 * قال حزقيا * هذا امر يسير ان يسير الظل عشر درجات * ولكن ليس هكذا * بل يرجع الظل
11 الي وراه عشر درجات * فدعي اسعيا للرب * فرجع الظل في الدرج * ونزل في درج احاز الشمس
12 الي ورايه عشر درجات * وفي ذلك الزمان بعث مردوخ بلدان بن بلدان ملك بابل كتبا
13 وهدايا الي حزقيا * حين سمع ان حزقيا مرض وعاش * ففرح بهم حزقيا وجعلهم في بيت
خزانته * فضة وذهبا وافاوي وادهانا طيبة * واخذ حزقيا رسل الملك واراهم دخاير
وجميع بيوت ابنيته * وكل شي في خزانته * لم يترك حزقيا شي الا اراهم * في بيته وفي
14 جميع بيت سلطانه * فاتي اسعيا النبي الي حزقيا الملك * فقال له * ما الذي قالوا هولاء
القوم * ومن اي مكان اتوك * فقال حزقيا * من الارض البعيدة التي هي بابل اتوني *
15 * فقال * ما الذي ابصروا في بيتك * فقال حزقيا * كل شي في بيتي قد ابصروه * وما
16 تركت شي في بيتي الا وقد اريتهم اياه * وكذلك في خزايني * فقال اسعيا لحزقيا * اسمع
قول الله *

Cùm Eſaia nondum egreſſus eſſet ad me- 4
dium uſque atrium, revelavit Dominus
Eſaiæ, dixitque, *Revertere ad Hezeciam* 5
rectorem populi, & dic illi; Sic ait Deus,
Deus Davidis patris tui; Equidem audivi
orationem tuam, & vidi lachrymas tuas:
& ego ſanabo te, & die tertio aſcendes
ad domum Dei: Et adjiciam tibi ad æta- 6
tatem tuam, quindecim annos, & eripiam
te de manu regis Mauſel, te inquam, *&*
urbem iſtam, et aſſeram eam propter me et
propter Davidem ſervum meum. Tum di- 7
xit Eſaia Hezeciæ, Sume de foliis ficuum,
& adapta vulneri, & ſanaberis ac vives.
Dixit autem Hezecia Eſaiæ, Quod eſt in- 8
dicium quod dixit Dominus me ita ſanan-
dum ut aſcendam die tertio ad domum
Dei? Ait illi Eſaia, Hoc eſto tibi indi- 9
cium à Domino quòd facturus ſit Domi-
nus rem quam dixit; Procedet umbra
decem gradibus, aut retrocedet decem
gradibus. Ait Hezecia, Facile nego- 10
tium eſt procedere umbram decem gradi-
bus: verùm non ita, ſed retrocedat umbra
decem gradibus. Tunc rogante Eſaiâ Do- 11
minum, retroceſſit umbra per gradus, de-
ſcenditque ſol in gradibus Ahazi re-
trorſum, decem gradibus. Eodem quo- 12
que tempore miſit Mardoc-boldan filius
Boldanis, rex Babelis, epiſtolas cum
muneribus ad Hezeciam, cùm audîſſet
Hezeciam ægrotâſſe & revixiſſe. Et 13
lætatus eſt eis Hezecia, repoſuitque ea
in cella ſua: argentum, aurum, præ-
ſtantiſſimos odores, & unguenta ſua-
viſſima: deinde duxit Hezecia lega-
tos regis, & oſtendit eis theſauros
ſuos, omnia armamentaria ſua, &
quicquid erat in ærario ſuo: nihil re-
liquit Hezecia, quod non oſtenderit
eis, tam in domo ſua, quàm in tota
æde dominii ſui. Venit autem Eſaia 14
propheta ad Hezeciam regem, & ait
illi; Quid tibi *dixerunt homines illi?*
& quo de loco venerunt ad te? Re-
ſpondit Hezecia, E regione illa remo-
ta, nempe Babele, ad me venerunt.
Iterum dicenti, Quid viderunt in do- 15
mo tua? reſpondit Hezecia, Quic-
quid eſt domi meæ, inſpexerunt; ni-
hilque reliqui domi meæ, quod non
oſtenderim eis, eodémque modo in æra-
rio meo. Tum dixit Eſaia Hezeciæ, 16
Audias dictum Dei:

quæ & ,tua domo in quod omne deferetur & ,*venientes* dies Ecce
17 הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר
remanebit Non .Babel in ,hanc diem ad uſque ,tui patres *theſaurizârunt*
אָצְרוּ אֲבֹתֶיךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא־יִוָּתֵר
quos ,te de egredientur qui ,tuis filiis de Et .Dominus dixit ,*verbum*
18 דָּבָר אָמַר יְהוָה׃ וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּךָ אֲשֶׁר
Dixitque .Babel regis palatio in eunuchi erunt & :tollent ,generabis
19 תּוֹלִיד יִקָּח וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר
.es locutus quod ,Domini verbum eſt Bonum :Jeſahjahu ad Chizchijahu
חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
? meis diebus in ſit futura veritas & pax *ſi* Nónne : dixit Et
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם־שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בְיָמָי׃
fecit quod & ,ejus fortitudo omnis & ,Chizchijahu *verborum reſiduum* Et
20 וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה
,civitatem in aquas introduxit & ,aquæductum & , piſcinam
אֶת־הַבְּרֵכָה וְאֶת־הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת־הַמַּיִם הָעִירָה
regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne
הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
Menaſſeh regnavit & ,ſuis patribus cum Chizchijahu *Jacuitque* ? Jehudah
21 יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה
.eo pro eius filius
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXI. כא

quinquaginta & ,*ipſum regnando in* Menaſſeh annorum duodecim Filius
1 בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים
.Chephſibah ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis quinque &
וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֶפְצִי־בָהּ׃
, gentium abominationes juxta , Domini oculis in malum Fecitque
2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם
,eſt Converſuſque .Iſrael filiorum *faciebus* à Dominus expulit quas
3 אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב
erexit & :eius pater Chizchijahu perdiderat quæ ,excelſa ædificavit &
וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר אִבַּד חִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם
rex Achab fecerat ſicut ,Lucum fecit & ,Bahal ipſi altaria
מִזְבְּחֹת לַבַּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחְאָב מֶלֶךְ
.eis ſervivit & ,cœlorum militiæ omni ſe incurvavit & ,Iſrael
יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃
,Dominus dixit qua , Domini domo in altaria extruxit Et
4 וּבָנָה מִזְבְּחֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
univerſæ aras extruxit Et .meum nomen ponam Jeruſalaim In
5 בִּירוּשָׁלִַם אָשִׂים אֶת־שְׁמִי׃ וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־
fecit tranſire Et .Domini domus atriis duobus in ,cœlorum militiæ
6 צְבָא הַשָּׁמַיִם בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה׃ וְהֶעֱבִיר
fecit & ,eſt auguratus & ,tempora obſervavit & ,ignem per ſuum filium
אֶת־בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ וְעָשָׂה
Domini oculis in malum *faciendum ad* multiplicavit *ſciolos* & ,pythonem
אוֹב וְיִדְּעֹנִים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
,domo in ,fecerat quod , Luci ſculptile poſuit Et .irritandum ad
7 לְהַכְעִיס׃ וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה בַּבַּיִת
; eius filium Selomoh ad & ,David ad Dominus dixerat qua
אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל־דָּוִד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְנוֹ
tribubus cunctis de elegi quam ,Jeruſalaim in & , hac domo In
בַּבַּיִת הַזֶּה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל שִׁבְטֵי
addam non Et .ſempiternum in meum nomen ponam , Iſrael
8 יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת־שְׁמִי לְעוֹלָם׃ וְלֹא אֹסִיף
,eorũ patribus dedi quam ,terra è Iſrael pedem *faciendũ moveri ad*
לְהָנִיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם
,eis præcepi quæ ,omnia juxta *faciendum ad* cuſtodierint *ſi tantum*
רַק אִם־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
.Moſeh meus ſervus eis præcepit quam , legem omnem juxta &
וּלְכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה׃

Verſio VULG. LAT.

17 Ecce dies venient, & auferentur
omnia, quæ ſunt in domo
tua, & quæ condiderunt patres
tui uſque in diẽ hanc, in
Babylonem : non remanebit
18 quidquam, ait Dominus. Sed & de
filiis tuis qui egredientur ex
te, quos generabis, tollentur, et
erunt eunuchi in palatio regis
19 Babylonis. Dixit Ezechias ad
Iſaiam ; Bonus ſermo Domini,
quem locutus es: ſit pax &
20 veritas in diebus meis. Reliqua
autem ſermonum Ezechiæ, &
omnis fortitudo ejus, &
quomodò fecerit piſcinam, &
aquæductum, & introduxerit
aquas in civitatem, nónne hæc
ſcripta ſunt in libro Sermonũ
21 dierum regum Juda? Dormivítque
Ezechias cum patribus
ſuis, & regnavit Manaſſes filiꝰ
ejus pro eo.

CAP. XXI.

1 Duodecim annorũ erat Manaſſes
cùm regnare cœpiſſet,
& quinquaginta quinque
annis regnavit in Jeruſalem:
2 nomen matris ejus, Haphſiba.
Fecítque malum in conſpectu
Domini, juxta idola gentium,
quas delevit Dominus à facie
3 filiorum Iſrael. Converſúſq;
eſt, & ædificavit excelſa, quæ
diſſipaverat Ezechias pater
ejus : & erexit aras Baal, &
fecit lucos ſicut fecerat Achab
rex Iſrael, & adoravit omnem
militiam cœli, & coluit eam.
4 Extruxítque aras in domo
Domini, de qua dixit Dominus ;
In Jeruſalem ponam nomen
5 meum. Et extruxit altaria
univerſæ militiæ cœli in duobus
6 atriis templi Domini. Et
traduxit filium ſuum per ignem :
& ariolatus eſt, & obſervavit
auguria, & fecit pythones, &
aruſpices multiplicavit, ut
faceret malum coram Domino,
7 & irritaret eum. Poſuit
quoque idolum luci, quem
fecerat, in templo Domini : ſuper
quod locutus eſt Dominus ad
David, & ad Salomonẽ filium
ejus ; In templo hoc, & in
Jeruſalem, quam elegi de cunctis
tribubus Iſrael, ponam nomen
8 meum in ſempiternum. Et
ultrà non faciam commoveri
pedem Iſrael de terra, quam
dedi patribus eorum: ſi tamen
cuſtodierint opere omnia quæ
præcepi eis, & univerſam
legem quam mandavit eis ſervus
meus Moyſes.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
cum Tranſlatione LATINA.

17 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, ϗ ληφθήσεται πάντα
τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, ϗ ὅσα ἐθησαύρισαν
οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς
Βαβυλῶνα· ϗ οὐχ (†) ὑπολειφθήσεται ῥῆμα ὃ εἶπε
18 (α) κύριος. Καὶ οἱ υἱοί σου οἳ ἐξελεύσονται
ἐκ σοῦ οὓς γεννήσεις, λήψεται, ϗ ἔσονται
εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως
19 Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν,
Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν (β)
20 ἐλάλησεν, ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου. Καὶ
τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου ϗ πᾶσα ἡ
δυναστεία αὐτοῦ, ϗ ὅσα ἐποίησε, τὴν κρήνην ϗ
τὸν ὑδραγωγὸν, ϗ (γ) εἰσήγαγε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν
πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ (δ)
βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
21 Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, ϗ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ᾽ αὐτοῦ.

MS.A. (†) ὑπολημφθήσεται (α) ὁ κύριος. (β) ἐλάλησεν· ϗ εἶπεν, Μὴ οὐ ϗ ἂν εἰρήνη ϗ ἀλήθεια ἔσται ἐν ἡμέραις μου; (γ) ϗ εἰσήνεγκεν τὸ ὕδωρ (δ) βιβλίῳ * τῶν ἡμερῶν

Ecce dies veniunt : & tollentur 17
omnia quæ in domo tua, &
quæcunq; theſaurizaverunt patres
tui uſq; in diem hanc, in
Babylonem : & non remanebit verbum
(p) quod dixit Dominus. Et filii 18
tui, qui egredientur ex te, quos
generabis, (q) capientur, & erunt
(r) eunuchi in domo regis
Babylonis. Et dixit Ezecias ad Eſaiã; 19
Bonum eſt verbum Domini, quod
locutus eſt: ſit (ſ) pax in diebus
meis. Et reliqua verborum 20
Eceziæ, & omnis potentatus ejus, &
quæcunque fecit, fontem, &
aquæductum, & introduxit aquã
in civitatem, nónne hæc ſcripta
in libro Verborum dierum regibus
Juda? Et dormivit Ezecias cum 21
patribus (t) ſuis. Et regnavit
Manaſſes filius ejus pro eo.

ΚΕΦ. κα'.

1 Υἱὸς δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ
βασιλεύειν αὐτὸν, ϗ πεντήκοντα, ϗ πέντε ἔτη
ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῇ
2 μητρὶ αὐτοῦ (α) Ἀψιβά. Καὶ ἐποίησε τὸ
πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ τὰ
βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε κύριος ἀπὸ
3 προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ (β)
ἐπέστρεψε ϗ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ (γ)
κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ϗ (δ)
ἀνέστησε θυσιαστήριον τῇ Βάαλ, ϗ ἐποίησε (ε)
τὰ ἄλση καθὼς ἐποίησεν Ἀχαὰβ
βασιλεὺς Ἰσραήλ, ϗ προσεκύνησε πάσῃ τῇ
δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, ϗ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.
4 Καὶ ᾠκοδόμησε (ζ) θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ
κυρίου, ὡς εἶπε, Ἐν Ἱερουσαλὴμ θήσω (η)
5 τὸ ὄνομά μου. Καὶ ᾠκοδόμησε (θ)
θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ (ι) ἐν ταῖς
6 δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. Καὶ διῆγε τοὺς
υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ, ϗ ἐκληδονίζετο ϗ
οἰωνίζετο, ϗ ἐποίησε (κ) τεμένη, ϗ γνώστας
ἐπλήθυνε τοῦ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
7 κυρίου παροργίσαι αὐτόν. Καὶ ἔθηκε (λ)
τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ εἶπε
κύριος πρὸς Δαυὶδ ϗ πρὸς Σαλωμὼν τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ (μ) ϗ ἐν
Ἱερουσαλὴμ ἣ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν (ν)
τοῦ Ἰσραήλ, ϗ θήσω τὸ ὄνομά μου (ξ)
8 εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλεῦσαι
τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵτινες φυλάξουσι
(ο) πάντα ὅσα (π) ἐνετειλάμην, κατὰ
πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ
δοῦλός μου (ρ) Μωϋσῆς.

MS.A. (α) Ὀφειβά. (β) ἀπέστρεψεν (γ) κατέσκαψεν (δ) * ἀπέστρεψεν τὸ θυσιαστήριον (ε) ἄλση (ζ) τὸ θυσιαστήριον (η) τὸν θρόνον μου. Καὶ (θ) τὸ θυσιαστήριον (ι) ἐν πάσαις αὐλαῖς (κ) θελητὴν, ϗ γνώστας (λ) τὸ * χρυπτὸν τοῦ οἴκου ἐν τῷ * ἄλσει ὡς ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ, ὡς εἶπεν (μ) ϗ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην (ν) Ἰσραήλ, (ξ) ἐκεῖ εἰς τὸν (ο) τοῦ ποιεῖν πάντα (π) ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πᾶσαν ἐντολὴν (ρ) Μωσῆς.

CAP. XXI.

FILIUS duodecim annorũ 1
erat Manaſſes in regnando ipſum:
& quinquaginta & quinque
annos regnavit in Hieruſalem : &
nomen matri ejus, Apſiba. Et fecit 2
malum in oculis Domini, juxta
abominationes gentium, quas
ſuſtulit Dominus à facie filiorum
Iſrael. Et revertit, & ædificavit 3
excelſa, quæ diruerat Ezecias
pater ejus, & erexit altare Baal :
& fecit lucos, ſicut fecerat
Achaab rex Iſrael : & adoravit
omnem (a) virtutem cœli: &
ſervivit eis. Et ædificavit altare in 4
domo Domini, (b) quomodò dixit,
In Hieruſalem ponam nomen
meum. Et ædificavit (c) altare 5
omni virtuti cœli in duobus atriis
domûs Domini: Et traduxit filios 6
ſuos in igni, & (d) ariolabatur,
& augurabatur, & fecit (e)
delubra, & (f) Gnoſtas
multiplicavit faciendo malum in oculis
Domini ad irritandum eum. Et 7
poſuit ſculptile luci in domo, quâ
dixit Dominus ad David, & ad
Salomon filium ejus ; In domo
hac, & in Hieruſalem, quam
elegi de omnibus tribubus Iſrael,
(g) & ponam nomen meum in
ſeculum. Et non adjiciam 8
commovere pedem Iſrael de terra,
quã dedi patribus eorum: (h) qui
modò cuſtodient omnia,
quæcunque mandavi juxta omne
mandatum, quod mandavit eis
ſervus meus Moyſes.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

17 הא יומיא אתן ויתנטל כל די בביתך דגנזו אבהתך עד יומא הדין ויתוב לבבל לא
18 ישתאר מדעם אמר יי׃ ומבנך די יפקון מנך דתוליד ידבר ויהון רברבין בהיכלא דמלכא
19 דבבל׃ ואמר חזקיה לישעיה תקין פתגמא דיי דמללתא ואמר הלא אם שלם וקשוט יהי
20 ביומי׃ ושאר פתגמי חזקיה וכל גבורתיה ודעבד ית ברכתא וית מזיקתא ואיתי ית
21 מיא לקרתא הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי דבית יהודה׃ ושכיב
חזקיהו עם אבהתוהי ומלך מנשה בריה תחותוהי׃

כא

1 בר תרתא עסרי שנין מנשה כד מלך וחמשין וחמש שנין מלך בירושלם ושום אמיה
2 3 חפצי בה׃ ועבד דביש קדם יי כתועבת עממיא דתריך יי מן קדם בני ישראל׃ ותב
ובנא ית במתא דאביד חזקיה אבוהי ואקים אגורין לבעלא ועבד אשירתא כמא דעבד
4 אחאב מלכא דישראל וסגיד לכל חילי שמיא ופלח יתהון׃ ובנא אגורין בבית מקדשא
5 דיי דאמר יי בירושלם אשרי ית שכנתי׃ ובנא אגורין לכל חילי שמיא בתרתין דרתא
6 דבית מקדשא דיי׃ ואעבר ית בריה בנורא ועני ונחיש ועבד בדין וזכורו אסגי למעבד
7 דביש קדם יי לארגזא קדמוהי׃ ושוי ית צלם אשרתא דעבד בביתא דאמר יי לדוד
ולשלמה בריה בביתא הדין ובירושלם דאתרעיתי מכל שבטיא דישראל אשרי
8 ית שכנתי לעלם׃ ולא אוסיף לטלטלא ית ישראל מן ארעא דיהבית לאבהתהון
לחוד אם יטרון למעבד ככל תפקידתא דפקדתינון ולכל אוריתא דפקיד יתהון
עבדי משה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ecce dies veniunt, & tolletur omne quod eſt in domo tua, quod theſaurizârunt 17
patres tui uſq; ad diem hanc; & *revertetur* ad Babel : non relinquetur
quicquam, dixit Dñs. Et de filiis tuis qui exibunt de te quos gignes, 18
accipiet : & erunt magnates in palatio regis Babel. Et dixit Hhizkiah ad 19
Jeſaghjah, Rectum eſt verbum Domini quod locutus es : & dixit, Nónne
ſi pax & veritas erit in diebus meis ? Et reliquum verborum Hhizkiah & 20
omnis fortitudo ejus, & quomodo fecerit piſcinam & aquæductum & induxerit
aquas in urbem ; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum
regum domus Jehudah ? Et cubuit Hhizkiah cum patribus ſuis, & 21
regnavit Menaſſeh filius ejus pro eo.

CAP. XXI.

Filius duodecim annorum erat Menaſſeh quando regnavit : & quinquaginta 1
quinq; annis regnavit in Jeruſalem, & nomen matris ejus Hhephſzibah.
Et fecit quod malum erat ante Dominum juxta abominationes 2
gentium, quas expulerat Dñs à facie filiorum Iſrael. Et converſus reædificavit 3
excelſa, quæ diſſipârat Hhizkiah pater ejus : & ſtatuit aras Baghala,
& fecit lucum ſicut fecerat Ahhab rex Iſrael, & adoravit omnes virtutes
cœlorum, & coluit eas. Et ædificavit aras in domo ſanctuarii Dñi de quo 4
dixerat Dñs, In Jeruſalem collocabo majeſtatem meam. Et ædificavit aras 5
omnibus virtutibus cœlorum in duobus atriis domus ſanctuarii Dñi. Et 6
tranſire fecit filium ſuum per ignem, & ariolatꝰ eſt atq; auguratus, & fecit
pythones & divinatores : multiplicavit facere quod malum erat ante Dñm
ut irritaret eum. Et poſuit ſimulachrum luci quem fecerat in domo, de qua 7
dixerat Dñs David & Selomoh filio ejus, In domo hac & in Jeruſalem, in
qua mihi complacui præ omnibꝰ tribubꝰ Iſrael, ponam majeſtatem meam
in ſeculum. Nec addam transferre Iſraelem de terra quam dedi patribus 8
eorum : tantummodo ſi cuſtodierint facere juxta *omne præceptum quod*
præcepi eis, & ſecundùm omnẽ legem quam præcepit eis ſervꝰ meꝰ Moſeh.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܐ ܝܘܡܬܐ ܐܬܝܢ. ܘܡܫܬܩܠ ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬܟ. ܘܣܝܡܐ ܕܐܨܢܥܘ ܐܒܗܝܟ ܥܕܡܐ 17
ܠܝܘܡܢܐ. ܢܐܙܠ ܠܒܒܠ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܟ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝܟ ܕܢܦܩܘܢ 18
ܡܢܟ. ܕܡܘܠܕ ܐܢܬ. ܢܕܒܪܘܢ ܘܢܗܘܘܢ ܡܗܝܡܢܐ ܒܗܝܟܠܗ ܕܡܠܟܐ ܕܒܒܠ.
* ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ ܠܐܫܥܝܐ. ܛܒ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪܬ. ܘܐܡܪ. ܐܠܘ ܢܗܘܐ ܫܝܢܐ ܘܩܘܫܬܐ 19
ܒܝܘܡܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ. ܘܟܠܗ ܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܕܥܒܕ ܢܩܥܬܐ 20
ܘܡܪܙܒܐ. ܘܐܥܠ ܡܝܐ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܦܘܢܩܝ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ 21
ܚܙܩܝܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ. ܡܢܫܐ ܒܪܗ ܬܚܘܬܘܗܝ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ *

* ܒܪ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܡܢܫܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ 1
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܚܦܨܝܒܐ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܛܢܦܘܬܐ 2
ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܦܟ. ܘܒܢܐ ܒܝܬ ܥܠܘܬܐ ܘܡܕܒܚܐ 3
ܕܥܩܪ ܚܙܩܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܩܝܡ ܡܕܒܚܐ ܠܒܥܠܐ. ܘܥܒܕ ܨܠܡܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܚܐܒ
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܓܕ ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܦܠܚ ܐܢܘܢ. * ܘܒܢܐ ܡܕܒܚܐ 4
ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܡܪ ܒܗ ܡܪܝܐ. ܒܐܘܪܫܠܡ ܐܣܝܡ ܫܡܝ. * ܘܒܢܐ ܡܕܒܚܐ 5
ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. ܒܬܪܬܝܢ ܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܥܒܪ ܒܪܗ ܒܢܘܪܐ. ܘܩܨܡ 6
ܘܢܚܫ. ܘܥܒܕ ܐܒܘܬܐ ܘܝܕܘܥܐ. ܘܐܣܓܝ ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܪܓܙܘ.
* ܘܣܡ ܨܠܡܐ ܘܦܬܟܪܐ ܕܥܒܕ. ܒܒܝܬܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. 7
ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܘܒܐܘܪܫܠܡ ܕܓܒܝܬ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܣܝܡ ܫܡܝ
ܠܥܠܡ. * ܘܠܐ ܐܘܣܦ ܠܡܢܕܘ ܪܓܠܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ 8
ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܒܠܚܘܕ ܐܢ ܢܛܪܘܢ ܘܢܥܒܕܘܢ ܟܠ ܡܐ ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ. ܘܟܠܗ ܢܡܘܣܐ
ܕܦܩܕ ܐܢܘܢ ܥܒܕܝ ܡܘܫܐ.

* Ecce dies venient quibus auferetur quicquid 17
eſt domi tuæ; & theſaurus quem majores tui
ad hunc uſque diem recondiderunt, ibit in
Babelem, nullâ re tibi relictâ, dicit Dominus.
Et de filiis tuis qui ex te prodibunt quos 18
generabis, abducentur, & erunt eunuchi in
palatio regis Babelis. Reſpondit Hezecia 19
* Eſaiæ, Bonus eſt ſermo Domini quem protuliſti:
Tum dixit, O utinam pax & veritas
ſit in diebus meis. Reliqua geſta Hezeciæ, & 20
tota fortitudo ejus, utque fecerit piſcinam &
aquæductum, & introduxerit aquas in civitatem;
ecce ſcripta ſunt in libro annalium
regum Juda. Deinde occubuit Hezecia cum 21
patribus ſuis, regnavítque Manaſſe filius ejus
poſt ipſum.

CAP. XXI.

* NAtus erat annos duodecim Manaſſe 1
quando regnavit, & annis quinquagintaquinque
regnavit in Jeruſalem: nomen matris
ejus, Hebſibah. Fecit quod malum erat 2
coram Domino, ſecundùm abominationes
gentium quas perdiderat Dominus à conſpectu
filiorum Iſraelis. Nam reædificavit excelſa 3
& altaria quæ extirpârat Hezecia pater
ejus: aras erexit Baali: fecit idola quemadmodum
fecerat Ahab rex Iſraelis; & adoravit
cunctas cœli militias, & coluit eas. Item 4
extruxit aras in domo Domini, de qua dixerat
Dominus, In Jeruſalem ponam nomen
meum: Et ædificavit altaria cunctis cœli militiis 5
in utroque atrio domûs Domini: Filium 6
ſuum traduxit per ignem: divinationibus
& præſtigiis uſus eſt: inſtituit hariolos & pythones:
* multáq; ſcelera commiſit coram Domino,
ut irritaret eum. Præterea ſimulacra 7
& idola quæ fecit, collocavit in ea domo de
qua dixerat Dominus Davidi & Salomoni filio
ejus, In hac domo et in Jeruſalem, quas
elegi ex omnibus tribubus Iſraelis, ibi collocabo
nomen meum in æternum: Nec deinceps 8
movebo pedem Iſraelis è terra quam dedi
patribus eorum, dummodo ſervent ac faciant
quicquid præcepi eis, totámque legem
quam mandavit eis ſervus meus Moſes.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* هذه أيام تأتي ويحمل كل شي في خزائنك وفي بيتك * والخزائن التي حفظها آباؤك إلى اليوم 17
إلى بابل تذهب * ولا يترك لك شي يقول الله * ومن بنيك الذين يخرجون منك ويلدهم 18
يوجدون ويكونوا خدامًا في هيكل ملك بابل * فقال حزقيا لاشعيا * حسنًا القول الذي 19
قلت * أحب أن يكون خيرًا وبرًا في أيامي * وساير أمور حزقيا وجميع جبروته * وصنعه 20
البحيرة والساقية * وإدخال الماء إلى المدينة * فإنه مكتوب في سفر بيامين الذي لملوك
يهوذا * واضطجع حزقيا مع آبائه * 21

* الفصل الحادي والعشرون *

* وملك بعده ابنه منسا * وهو ابن اثني عشر سنة * وأقام ملكًا بأورشليم خمسة وخمسين 1
سنة * واسم أمه حفصيبة * وصنع السوء قدام الله مثل نجاسات الأمم الذين أبادهم الله من 2
قدام بني إسرائيل * ورجع وبنى الصوامع التي كان أبوه حزقيا قلعها * وأقام مذبحًا للبعل 3
وصنع أيضًا حجًا كما صنع أحاب ملك إسرائيل * وسجد لجميع نجوم السماء وعبدها * وبنى 4
مذابح في بيت الله في الموضع الذي قال الله * إني بأورشليم أحل نوري * وبنى مذابح 5
لجميع جنود السماء في داري بيت الله * وأحرق ابنه بالنار * وخرص وتكهن * وصنع العيافين 6
والعرافين * وأكثر من صنيع الشر قدام الله ليغضبه * وجعل صنم معبوده في بيت الله 7
في البيت الذي قال الله لداود ولسليمان ابنه * في هذا البيت وبأورشليم التي اخترت من
جميع أسباط إسرائيل * أضع اسمي فيها إلى الدهر * ولا أعود أيضًا أن أنقل رجل إسرائيل 8
من الأرض التي وهبت لآبائهم * إن حفظوا وصنعوا كل الذي أوصيتهم فقط * وجميع الشرايع
التي أوصاهم عبدي موسى *

* *Ecce dies venturi ſunt, quibus deportabitur* 17
quicquid eſt in ærario tuo & in domo
tua; & theſauri quos repoſuerunt
patres tui ad hunc uſque diem, in Babelem
ibunt, & nihil tibi relinquetur, dicit
Deus. De filiis etiam tuis, qui ex te prodibunt, 18
quos geniturus es, capientur, &
erunt miniſtri in aula regis Babelis. Dixit 19
Hezecia ad Eſaiam, Optimus eſt ſermo
quem dixiſti, optarem ut res proſperè
ſanctéque ſuccederent diebus meis. Reliquæ 20
res geſtæ Hezeciæ, & præclara
quæque facta ipſius, quòd lacum & aquæductum
fecerit, & aquam in urbem
induxerit; ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Juda. Tandem occubuit Hezecia 21
cum patribus ſuis.

CAP. XXI.

* *POſt hunc regnavit Manaſſe filius ejus,* 1
cùm duodecimum annum ageret: manſitque
rex in Jeruſalem quinquaginta
quinque annis: nomen matris ejus erat
Hebſibah. Scelera commiſit coram Deo, 2
juxta turpitudines gentium quas perdiderat
Deus à conſpectu filiorum Iſraelis.
Nam rurſus ædificavit excelſa quæ 3
pater ipſius Hezecia demolitus fuerat, &
aram erexit Baali. Præterea feſtum inſtituit,
quemadmodum fecerat Achab rex
Iſraelis: genuflexit omnibus cœli ſyderibus,
& adoravit ea: Ædificavit altaria 4
in domo Dei, in loco illo de quo dixerat
Dominus; In Jeruſalem habitare
faciam lumen meum. Item ædificavit altaria 5
cunctis exercitibus cœli in utroque
atrio domûs Dei: Filium ſuum igne 6
combuſſit: tempora conjectavit, uſus eſt
veneficiis, auſpices & pythones inſtituit,
multáque coram Deo ſcelera commiſit, ut
ad iram provocaret eum. Idolum quod 7
ipſe adorabat, collocavit in domo Dei, in
domo de qua dixerat Deus Davidi &
Salomoni filio ejus; In domo iſta & in
Jeruſalem quam elegi ex omnibus tribubus
Iſraelis, in ea ponam nomen meum in
perpetuum: Neque movebo deinceps pedem 8
Iſraelis de terra quam dedi patribus
eorum, ſi modò ſervaverint & fecerint
omnia quæ mandavi eis, & omnes leges
quas præcepit eis ſervus meus Moſes.

מְלָכִים ב : כא

præ malum faciendum ad ,Menasseh eos fecit errare &:audierunt non Et
9 וְלֹא שָׁמֵעוּ וַיַּתְעֵם מְנַשֶּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת־הָרָע מִן־
est Locutusque .Israel filiorum faciebus à Dn̄s delevit quas ,gentibus
10 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר
fecit quod eo Pro :dicendo ,prophetarum suorū servorū manu in Dn̄s
11 יְהוָה בְּיַד־עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשָׂה
,omnib⁹ præ pej⁹ faciendo ,istas abominationes Jehudah rex Menasseh
מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֵרַע מִכֹּל
Jehudah etiam fecit peccare &:ej⁹ facies ad qui ,Emorræi fecerunt quæ
אֲשֶׁר־עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר לְפָנָיו וַיַּחֲטִא גַם־אֶת־יְהוּדָה
inducens ego Ecce :Israel Deus Dominus dixit sic Idcirco.suis idolis in
12 בְּגִלּוּלָיו׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא
tinniant ,illud *audientium omnium quòd*,Jehudah &,Jerusalaim super malum
רָעָה עַל־יְרוּשָׁלַםִ וִיהוּדָה אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעָיו תִּצַּלְנָה
& ,Someron lineam Jerusalaim super extendam Et.*ejus* aures ambæ
13 שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ וְנָטִיתִי עַל־יְרוּשָׁלַםִ אֵת קַו שֹׁמְרוֹן וְאֶת־
abstergit quemadmodū ,Jerusalaim *delebo* & ,Achab domus pondus
מִשְׁקֹלֶת בֵּית אַחְאָב וּמָחִיתִי אֶת־יְרוּשָׁלַםִ כַּאֲשֶׁר־יִמְחֶה
derelinquam Et .suam faciem super vertit *& abstersit* scutellam
14 אֶת־הַצַּלַּחַת מָחָה וְהָפַךְ עַל־פָּנֶיהָ׃ וְנָטַשְׁתִּי אֵת
eruntq; :eorū inimicorum manu in eos tradam & ,meæ hæreditatis residuos
שְׁאֵרִית נַחֲלָתִי וּנְתַתִּים בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וְהָיוּ
fecerunt quòd Eò .suis inimicis omnibus direptionem in &,rapinam in
15 לְבַז וְלִמְשִׁסָּה לְכָל־אֹיְבֵיהֶם׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ
qua die à ,me *irritantes fuerunt* & ,meis oculis in malum
אֶת־הָרַע בְּעֵינַי וַיִּהְיוּ מַכְעִסִים אֹתִי מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
etiam Et .hanc diem ad usque & Ægypto ex eorum patres sunt egressi
16 יָצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְגַם
impleret donec ,valde multum Menasseh effudit innoxiū sanguinē
דָּם נָקִי שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה הַרְבֵּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר־מִלֵּא
fecit peccare quo ,suum peccatum præter ,*os ad ore* Jerusalaim
אֶת־יְרוּשָׁלַםִ פֶּה לָפֶה לְבַד מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־
verborum residuum Et .Domini oculis in malum *faciendum ad* Jehudah
17 יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
ipsa nónne,peccavit quod ej⁹ peccatum &,fecit quæ universa &,Menasseh
מְנַשֶּׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא הֲלוֹא־הֵם
Jacuitque ? Jehudah regum dierum verborum libro *super* scripta
18 כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב
horto in suæ domus horto in est sepultus &,suis patribus cum Menasseh
מְנַשֶּׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּגַן־בֵּיתוֹ בְּגַן־
duorum & viginti Filius .eo pro ejus filius Amon regnavitque :Huzza
19 עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
:Jerusalaim in regnavit annis duobus & ,*ipsum regnando in* Amon annorum
שָׁנָה אָמוֹן בְּמָלְכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָםִ
Fecitque .Jotbah de Charus filia Mesullemeth ejus matris nomen &
20 וְשֵׁם אִמּוֹ מְשֻׁלֶּמֶת בַּת־חָרוּץ מִן־יָטְבָה׃ וַיַּעַשׂ
.suus pater Menasseh fecerat sicut ,Domini oculis in malum
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו׃
servivitque :suus pater ambulavit *qua* via omni in ambulavit E
21 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ אָבִיו וַיַּעֲבֹד
.eis se incurvavit & ,suus pater servierat quibus ,idolis
אֶת־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָבַד אָבִיו וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם׃
ambulavit non & ,suorum patrum Deum Dominum dereliquit Et
22 וַיַּעֲזֹב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וְלֹא הָלַךְ
interfecerunt &,eū *super* Amon servi conjuraverunt Et .Domini via in
23 בְּדֶרֶךְ יְהוָה׃ וַיִּקְשְׁרוּ עַבְדֵי־אָמוֹן עָלָיו וַיָּמִיתוּ
omnes terræ populus percussit Et .sua domo in regem
24 אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ׃ וַיַּךְ עַם־הָאָרֶץ אֵת כָּל־
terræ populus constituit regem & :Amon regem *super conjurantes*
הַקֹּשְׁרִים עַל־הַמֶּלֶךְ אָמוֹן וַיַּמְלִיכוּ עַם־הָאָרֶץ
.eo pro ejus filium Josijahu
אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

Versio VUL. LAT.

9 Illi verò non audierūt: sed seducti sunt à Manasse, ut facerent malum, super gentes quas contrivit Dominus à facie filiorum Israel. 10 Locutúsque est Dominus in manu servorum suorum Prophetarum, dicens; 11 Quia fecit Manasses rex Juda abominationes istas pessimas, super omnia quæ fecerunt Amorrhæi ante eum, & peccare fecit etiam Judam in immunditiis suis: 12 Propterea hæc dicit Dominus Deus Israel, Ecce ego inducam mala super Jerusalem et Judam: ut quicunque audierit, tinniant ambæ aures ejus. 13 Et extendam super Jerusalem funiculum Samariæ, et pondus dom⁹ Achab: et delebo Jerusalem, sicut deleri solent tabulæ: et delens vertam, et ducam crebriùs stylum sup faciem ejus. 14 Dimittam verò reliquias hæreditatis meæ, et tradam eas in manus inimicorum ejus: erúntque in vastitatem, et in rapinam cunctis adversariis suis: 15 Eò quòd fecerint malum coram me, et perseveraverint irritantes me; ex die quâ egressi sunt patres eorum ex Ægypto, usque ad hanc 16 diem. Insuper & sanguinem innoxium fudit Manasses multum nimis, donec impleret Jerusalem usque ad os: absque peccatis suis, quibus peccare fecit Judam, ut faceret malum 17 coram Domino. Reliqua autem sermonum Manasse, & universa quæ fecit, & peccatum ejus quod peccavit, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonū 18 dierum regum Juda? Dormivítque Manasses cum patribus suis, & sepultus est in horto domûs suæ, in horto Oza: & regnavit Amon filius ejus pro 19 eo. Viginti duorum annorum erat Amon cùm regnare cœpisset: duobus quoq; annis regnavit in Jerusalé: Nomen matris ejus Messalemeth, filia Ha-20 rus de Jeteba. Fecítque malū in conspectu Domini, sicut fe-21 cerat Manasses pater ejus. Et ambulavit in omni via, per quam ambulaverat pater ejus: servivítque immunditiis, quibus servierat pater ejus, & ad-22 oravit eas. Et dereliquit Dominum Deum patrum suorū, & non ambulavit in via Do-23 mini. Tetenderúntque ei insidias servi sui, et interfecerunt 24 regem in domo sua. Percussit autem populus terræ omnes, qui conjuraverant contra regem Amon: & constituerunt sibi regem Josiam filium ejus pro eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ ἠφάνισε κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. 10 Καὶ ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέγων, 11 Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ἰούδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος (σ) ὁ ἔμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτε (τ) καί γε τὸν Ἰούδαν ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, 12 Οὐχ οὕτως· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Ἰδοὺ ἐγὼ (υ) φέρω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδαν, ὥστε παντὸς ἀκούοντος ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ. 13 Καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ (φ) τὸ στάθμιον οἴκου Ἀχαάβ· καὶ ἀπαλείψω τὴν Ἱερουσαλήμ, καθὼς ἀπαλείφεται (χ) ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. 14 Καὶ ἀπώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, 15 (ψ) Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς (ω) ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 16 Καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε Μανασσῆς πολὺ σφόδρα ἕως οὗ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ στόμα εἰς στόμα, πλὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτε τὸν Ἰούδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. 17 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἣν ἥμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 18 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη (α) ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπῳ Ὀζά. καὶ ἐβασίλευσεν (β) Ἀμὼς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. 19 Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν (γ) Ἀμὼς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, (δ) καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (ε) Μεσολλὰμ θυγάτηρ Ἀροῦς ἐξ (ζ) 20 Ἰετέβα. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὼς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ 21 πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐλάτρευσε τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, 22 καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς. Καὶ ἐγκατέλιπε τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη 23 ἐν ὁδῷ κυρίου. Καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες (η) Ἀμὼς πρὸς αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 24 Καὶ ἐπάταξεν (θ) ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα (ι) Ἀμώς, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

9 *Et non audierunt, & decepit eos Manasses ad faciendum malum in oculis Domini super gentes, quas deleverat Dominus à facie filiorum Israel.* 10 *Et locutus est Dominus in manu servorum suorum prophetarum, dicens;* 11 *Pro iis quæ fecit Manasses rex Juda, abominationes istas malas, ex omnibus quæ fecerat Amorrhæus, (i) qui antè, & peccare fecit etiam Judā in idolis suis;* 12 *(k) Non sic: Hæc dicit Dominus Deus Israel; Ecce ego porto mala super Hierusalem, & Judam; ita ut omnis audientis personaturæ sint ambæ aures ejus.* 13 *Et extendam super Hierusalem mensuram Samariæ, et pond⁹ domûs Achaab. Et extergam Hierusalem; sicut extergitur (l) Alabastrum, quod abstergitur, & convertitur super faciem suam.* 14 *Et expellam residuum hæreditatis meæ: & tradam eos in manus inimicorum suorum, & erunt in direptionem & in prædam omnib⁹ inimicis suis;* 15 *Pro eo, quòd fecerunt malum in oculis meis, & fuerunt irritantes me à die, quâ eduxi patres eorum ex Ægypto, & usq; in diem hanc.* 16 *Etiam sanguinem innocentem effudit Manasses multum valdè; quoadusq; implevit Hierusalem, os ad os, (m) præter peccata sua, quibus peccare fecit Judam ad faciendum malum in oculis Domini.* 17 *Et reliqua verborum Manasse, & omnia quæcunq; fecit, & peccatum ejus, quod peccavit, nónne hæc scripta in libro Verborum dierum regib⁹ Juda?* 18 *Et dormivit Manasses cum patrib⁹ suis: et sepultus est in horto dom⁹ suæ, in horto Oza. Et regnavit Amos filius ejus pro eo.* 19 *Filius viginti & duorum annorum Amos in regnando ipsum: & duos annos regnavit in Hierusalem: & nomen matri ejus Mesollam, filia Arus de Jeteba.* 20 *Et fecit malum in oculis Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus.* 21 *Et ambulavit in omni via quâ ambulaverat pater ejus: & servivit idolis, quib⁹ servierat pater ejus, & adoravit ea.* 22 *Et dereliquit Dominum Deum patrum suorum: et non ambulavit in via Domini.* 23 *Et conjurârunt pueri Amos adversùs eum: & interfecerunt regem in domo ejus.* 24 *Et percussit populus terræ omnes, qui conjuraverant super regem Amos: & regem fecit populus terræ Josiam filium ejus pro eo.*

MS.A. (σ) ἔμπροσθεν, (τ) καί γε Ἰούδας ἐν (υ) φέρω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ κακὰ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν, (φ) τὸ *σταθμὸν (χ) τὸ ἀλάβαστρον ἀπαλειφόμενος (ψ) Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησαν (ω) ἡμέρας * ταύτης. Καί γε αἷμα (α) ἐν κήπῳ (β) Ἀμμὼν (γ) Ἀμμὼν (δ) καὶ * δώδεκα ἔτη (ε) Μασαλαμεὶθ (ζ) Ἰσταχάλ. (η) Ἀμμὼν (θ) πᾶς ὁ λαὸς (ι) Ἀμμών,

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

9 וְלָא קַבִּילוּ וְאַטְעֵינוּן מְנַשֶּׁה לְמֶעְבַּד יָת דְּבִישׁ מִן עַמְמַיָּא דְּשֵׁיצֵי יְיָ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
10 11 וּמַלֵּיל יְיָ בְּיַד עַבְדוֹהִי נְבִיַּיָּא לְמֵימַר׃ חֲלַף דַּעֲבַד מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה יָת
תּוֹעֲבָתָא הָאִלֵּין אַבְאֵישׁ מִכֹּל דַּעֲבַדוּ אֱמוֹרָאֵי דִּקְדָמוֹהִי וְחַיֵּיב אַף יָת דְּבֵית יְהוּדָה בְּפוּלְחַן
12 טַעֲוָתֵיהּ׃ בְּכֵין כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל הָא אֲנָא מֵיתֵי בִישְׁתָּא עַל יְרוּשְׁלֶם וִיהוּדָה דְּכָל
13 דְּיִשְׁמְעִנַּהּ יִצִּלָּן תַּרְתֵּין אוּדְנוֹהִי׃ וְאַגֵּיד עַל יְרוּשְׁלֶם יָת חוּט חוּרְבַּן שׁוֹמְרוֹן וְיָת מַתְקוֹלֶת
צְדוּת בֵּית אַחְאָב וְאֶמְחֵי יָת יְרוּשְׁלֶם כְּמָא דְמִתְמַחְיָא צְלוֹחִיתָא מִתְמַחְיָא וּמִתְהַפְּכָא
14 עַל אַפַּהָא׃ וְאַרְטוֹשׁ יָת שְׁאָרָא דְאַחְסַנְתִּי וְאֶמְסְרִנּוּן בְּיַד בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן וִיהוֹן לְבַז וְלִתְבַר
15 לְכָל סַנְאֵיהוֹן׃ חֲלַף דַּעֲבַדוּ יָת דְּבִישׁ קֳדָמַי וַהֲווֹ מַרְגְּזִין קֳדָמַי מִן יוֹמָא דִנְפַקוּ אֲבָהָתְהוֹן
16 מִמִּצְרַיִם וְעַד יוֹמָא הָדֵין׃ וְאַף דַּם זַכַּי דַּאֲשַׁד מְנַשֶּׁה סַגִּי לַחֲדָא עַד דִּי מַלֵּא יָת יְרוּשְׁלֶם
17 סֵיפָא בְּסֵיפָא בַּר מֵחוֹבוֹהִי דְּחַיֵּיב יָת דְּבֵית יְהוּדָה לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ׃ וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי
מְנַשֶּׁה וְכָל דַּעֲבַד וְחוֹבוֹהִי דְּחָב הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכָּא דְבֵית
18 יְהוּדָה׃ וּשְׁכֵיב מְנַשֶּׁה עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר בְּגִנַּת בֵּיתֵיהּ בְּגִנַּת עֻזָּא וּמְלַךְ אָמוֹן בְּרֵיהּ
19 תְּחוֹתוֹהִי׃ בַּר עַסְרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין אָמוֹן כַּד מְלַךְ וְתַרְתֵּין שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם
20 21 אִמֵּיהּ מְשׁוּלֶמֶת בַּת חָרוּץ מִן יָטְבָה׃ וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּמָא דַעֲבַד מְנַשֶּׁה אֲבוּהִי׃ וַאֲזַל
22 בְּכָל אָרְחָא דַּהֲלַךְ אֲבוּהִי וּפְלַח יָת טַעֲוָתָא דִּפְלַח אֲבוּהִי וּסְגִיד לְהוֹן׃ וּשְׁבַק יָת פּוּלְחָנָא
23 דַיְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתוֹהִי וְלָא הֲלַךְ בְּאוֹרְחָא דְתַקְנָא קֳדָם יְיָ׃ וּמְרַדוּ עַבְדֵי אָמוֹן עֲלוֹהִי
24 וְקַטְלוּ יָת מַלְכָּא בְּבֵיתֵיהּ׃ וּקְטַל עַמָּא דְאַרְעָא יָת כָּל דִּמְרַדוּ עַל מַלְכָּא אָמוֹן וְאַמְלִיכוּ
עַמָּא דְאַרְעָא יָת יֹאשִׁיָּה בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

9 Et non attenderunt, sed errare fecit illos Menasseh, ita ut facerent pejus quàm gentes, quas perdiderat Dn̄s à facie filiorum Israel. 10 Et locutus est Dn̄s per manum servorū suorum prophetarum, dicendo: 11 Propterea quòd fecit Menasseh rex tribus domus Jehudah abominationes has, fecit pejus omnibus quæ fecerunt Emorræi, qui [*fuerunt*] ante ipsum: & peccare fecit etiam homines domus Jehudah in cultu idolorum suorum. 12 Ideo sic dixit Dn̄s Deus Israel, Ecce ego adducam malum super Jerusalem & Jehudah, [*adeò*] ut omnis qui audierit illud, tinniant ambæ aures ejus. 13 Et extendā sup Jerusalem filū desolationis Somron, & pond⁹ *excidii* dom⁹ Ahhab; & abstergam Jerusalem sicut abstergitur lecythus, abstergitur & vertitur super faciem suam. 14 Et derelinquam residuum hæreditatis meæ, & tradam illos in manum auctorum inimicitiarum suarum, & erunt in direptionem & confractionem omnibus odientibus se. 15 Eò quòd fecerunt quod malum erat ante me, & irritaverunt me à die qua exierunt patres eorum ex Miszraim usq; ad diem hanc. 16 Etiam sanguis innocens quem effudit Menasseh, [*fuit*] multus valdè, adeò ut impleret Jerusalem ab extremo ad extremum, præter peccata ejus quibus peccare fecit [*populum*] domus Jehudah, faciendo quod malum erat ante Dn̄m. 17 Et reliquum verborum Menasseh & omnia quæ fecit, & peccata ejus quæ peccavit; nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum *regis* domus Jehudah? 18 Et jacuit Menasseh cum patrib⁹ suis, & sepult⁹ est in horto domus suæ in horto Ghuza, & regnavit Amon fili⁹ ejus pro eo. 19 Fili⁹ viginti & duorū annorum erat Amon quando regnavit, & duob⁹ annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris ej⁹ Mesulemet filia Hharusz de Jatbah. 20 Et fecit quod malum erat ante Dn̄m, sicut fecerat Menasseh pater ej⁹. 21 Et ambulavit in omni via qua ambulaverat pater ejus, & coluit idola quæ coluerat pater ejus, & adoravit ea. 22 Et dereliquit cultum Dn̄i Dei patrum suorum, nec ambulavit in *via* quæ *recta erat* ante Dn̄m. 23 Et conjuraverunt servi Amon in eum, & occiderunt regem in domo sua. 24 Et occidit popul⁹ terræ omnes qui conjuraverant adversum regem Amon, & regem constituit populus terræ Josiah filium ejus pro eo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 * ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܘܐܛܥܝ ܐܢܘܢ ܡܢܫܐ. ܘܥܒܕܘ ܕܒܝܫ ܝܬܝܪ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ
10 ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܝܕ ܥܒܕ̈ܘܗܝ ܢܒܝ̈ܐ. * ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ
11 ܥܒܕ̈ܐ ܕܣܢܝܐ ܗܠܝܢ ܘܐܒܐܫ ܡܢ ܟܠ ܕܥܒܕܘ ܐܡܘܪ̈ܝܐ ܕܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܚܛܝ
ܠܝܗܘܕܐ ܒܦܬܟܪ̈ܘܗܝ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ
12 ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܕܟܠ ܕܫܡܥ ܬܨܠܝܢ ܬܪܬܝܗܝܢ ܐܕܢ̈ܘܗܝ. * ܘܐܪܡܐ
13 ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܚܒܠܐ ܕܫܡܪܝܢ. ܘܡܬܩܠܬܐ ܕܒܝܬ ܐܚܒ. ܘܐܡܚܝܘܗ̇ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܘܒܕܝܗ̇
ܡܛܠ ܟܠܗ̇ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܒܝܗܘܕܐ. * ܘܐܫܒܘܩ ܫܪܟܐ ܕܝܪܬܘܬܝ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ
14 ܒܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ. ܘܢܗܘܘܢ ܠܒܙܬܐ ܘܠܡܫܓܪܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ. * ܡܛܠ
15 ܕܥܒܕܘ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡܝ. ܘܗܘܘ ܡܪܓܙܝܢ ܠܝ. ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܢܦܩܘ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ.
16 ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܐܦ ܕܡܐ ܙܟܝܐ ܐܫܕ ܡܢܫܐ. ܣܓܝܐ ܛܒ. ܥܕܡܐ ܕܡܠܐ ܠܐܘܪܫܠܡ
ܦܘܡܐ ܠܦܘܡܐ. ܣܛܪ ܡܢ ܚܛܗ̈ܘܗܝ ܕܐܚܛܝ ܠܝܗܘܕܐ. ܕܢܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܫܪܟܐ
17 ܕܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܡܢܫܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ: ܘܚܛܗ̈ܘܗܝ ܕܚܛܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ
18 ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܝܘܡ̈ܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܡܢܫܐ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܓܢܬܐ ܕܒܝܬܗ
19 ܒܓܢܬܐ ܕܓܙܐ. ܘܐܡܠܟ ܐܡܘܢ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܗܘܐ ܐܡܘܢ
ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ̇ ܕܐܡܗ ܡܫܠܡܬ ܒܪܬ ܚܪܘܨ
20 ܡܢ ܝܛܒܬ. * ܘܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܐܒܘܗܝ. * ܘܐܙܠ
21 ܒܟܠܗ̇ ܐܘܪܚܐ ܕܐܙܠ ܐܒܘܗܝ. ܘܦܠܚ ܠܦܬܟܪ̈ܐ ܕܦܠܚ ܐܒܘܗܝ. ܘܣܓܕ ܠܗܘܢ.
22 * ܘܫܒܩ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܠܐ ܐܙܠ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܒܕ̈ܘܗܝ
23 ܕܐܡܘܢ ܥܠܘܗܝ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܒܒܝܬܗ. * ܘܩܛܠ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܟܠ ܕܐܬܟܢܫܘ
24 ܥܠ ܡܠܟܐ ܐܡܘܢ. ܘܐܡܠܟܘ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* Sed cùm non obtéperâſſent, & ſeduxiſſet eos 9
Manaſſe, pejùs agens quàm gentes quas perdiderat
Dominus à conſpectu filiorum Iſrael;
Dixit Dn̄s per ſervos ſuos prophetas, Quia fecit 10
Manaſſe filius Hezeciæ rex Judæ actiones 11
hujuſmodi, & pejùs egit quàm omnes Amoræi
qui præceſſerunt eum, & peccare fecit Iudam
per ſimulacra ſua: Propterea ſic dicit 12
Dominus Deus Iſraelis, Ecce *talem* adducturus
ſum calamitatem ſuper Iudam & ſuper
Ieruſalem, ut quiſquis audierit eam, tinniant
ambæ aures ejus. Iacturus enim ſum ſuper 13
Ieruſalem filum Samariæ & libram familiæ
Ahabi, & percuſſurus Ieruſalem ac perditurus
eam, propter univerſum malum quod Manaſſe
perpetravit in Iuda. Quod reſtat ex hæreditate 14
mea, deſeram; & tradam eos in manum
inimicorum eorum, & erunt in direptionem
& conculcationem cunctis hoſtibus ſuis:
Eò quòd ſcelera perpetrârint coram me, & irritaverint 15
me ab ea die quâ egreſſi ſunt patres
eorum ex Ægypto ad hunc uſque diem. Adhæc 16
ſanguinem innoxiū fudit Manaſſe quamplurimū,
ita ut impleret Ieruſalem undequaque;
præter ſua ipſius peccata quibus peccare
fecit Iudam, & *ipſe* malum perpetravit coram
Domino. Cætera geſta Manaſſe, & quicquid 17
fecit, & peccata quæ commiſit; ecce ſcripta
ſunt in libro annalium regum Iuda. Occubuit 18
autem Manaſſe cum patribus ſuis, & ſepultus
eſt in viridario domûs ſuæ, *nempè* in
viridario ærarii, regnavítq; Amon filius ejus
poſt ipſum. Vigintiduos natus erat annos 19
Amon quando regnavit, & duobus annis regnavit
in Ieruſalem: nomen matris ejus, Maſelmath
filia Harus, de Ietbath. Hic etiam fecit 20
quod malum erat coram Domino, quemadmodum
fecerat Manaſſe pater ejus: Et ambulavit 21
in omnib⁹ viis in quib⁹ ambulaverat
pater ejus: Coluit enim ſimulacra quæ coluerat
pater ejus, & adoravit ea: Deſeruit Dn̄m 22
Deum patrū ſuorum, et non ambulavit in via
Dn̄i. Conſpirantes autem ſervi Amonis contra 23
eum, interfecerunt eum domi ſuæ. Populus 24
verò terræ interfecerunt omnes qui conſpiraverant
in Amonem regem, et regem creârunt
populus terræ Ioſiam filium ejus poſt ipſum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * فلم يسمعوا * فاطغاهم منسا * وعملوا السوء مثل الامم الذين اباذهم الرب من قدام بني
10 اسرائيل * وقال الرب على السنة عبيده الانبياء * حين صنع منسا بن حزقيا ملك يهودا هذه
11 الافعال * واخطا في كل شي صنع مثل الاموريين الذين كانوا قبله * وخطي ليهودا
12 باصنامه * من اجل هذا هكذا يقول الله اله اسرائيل * اني سآتي البلوي على يهودا وعلى
13 اوروشليم * حتى كل من سمع به ينصت كلتا اذنيه * والقي على اوروشليم حبل سمرين وميزان
بيت احاب * واضرب اوروشليم واهلكها من اجل جميع النجاسة التي صنع منسا في يهودا *
14 * واترك بقيه وراثي * واسلمهم في يد اعدائهم * ويكونوا نهبا * ويدوسهم جميع اعدائهم
15 * حين صنعوا الخطايا قدامي * وكانوا يغضبوني من يوم خرج اباوهم من ارض مصر الى
16 اليوم * ومنسا اهرق دما زكيا كثيرا جدا * حتى ملأ اوروشليم جانبا فجانبا * سوى خطاياه
17 التي خطي بيهودا * وصنع السوء قدام الرب * وساير امور منسا * وكل شي صنع * والخطايا
18 التي اخطا بها * فانها مكتوبه في سفر بنيامين الذي لملوك يهودا * واضطجع منسا مع
19 ابايه * وقبر في جنان بيته في جنان الخزانة * وملك بعده امون ابنه * وهو ابن اثني وعشرين
سنه * واقام ملك باوروشليم سنتين * واسم امه سلمات ابنه حدوص الذي من يطبات *
20 * وصنع السوء قدام الله * كما صنع منسا ابوه * وسلك كل الطريق التي سلك ابوه * وعبد
21 الاصنام التي عبدها ابوه وسجد لها * وترك الرب اله ابايه * ولم يسلك في طريق الرب *
22 23 24 * فتمردوا عبيد امون عليه * فقتلوه في بيته * وقتلوا شعب الارض جميع الذين تمردوا على
الملك امون * وملكوا شعب الارض يوشيا ابنه بعده *

At non auſcultârunt; ſeduxit enim illos 9
Manaſſe, & ſceleratè ſe geſſerunt more
gentium quas Dominus perdiderat à conſpectu
filiorum Iſraelis. Quapropter dixit 10
Dominus per linguas ſervorum ſuorum
prophetarum, Quandoquidem perpetravit 11
Manaſſe filius Hezeciæ talia facinora,
& in omnibus quæ fecit, peccavit ut Amoræi
qui præceſſerunt eum, & ſuis idolis
peccavit in Judam: Hac de re ſic dicit 12
Deus, Deus Iſraelis, Equidem adducam
tantam *calamitatem ſuper Judam & ſuper*
Jeruſalem, ut quiſquis audierit eam,
præbeat utranque aurem. Jaciam enim 13
ſuper Jeruſalem funiculum Samariæ, &
ſtateram domûs Achabi, & percutiam
Jeruſalem, perdámque eam propter omnē
ſpurcitiam quam fecit Manaſſe in Juda:
Reſiduum hæreditatis meæ deſtituam, & 14
tradam eos in manum hoſtium ſuorum; direptioni
patebunt, & conculcabunt eos omnes
hoſtes eorum, Eò quòd peccata commiſerint 15
coram me, & me ad iram concitârint
ab eo die quo patres eorum egreſſi
ſunt è terra Ægypti ad hodiernum uſque.
Præterea Manaſſe fudit ſanguinis innoxii 16
quamplurimum, adeo ut impleret Jeruſalem
ab extremo ad extremum, ultra peccata
ſua quæ commiſit in Judam, ſceleratè
ſe gerens coram Domino. Reliquæ 17
res geſtæ Manaſſis, & quicquid fecit, &
peccata quæ commiſit; ſcripta ſunt in libro
chronicorum regum Judæ. Tandem 18
occumbens Manaſſe cum patribus ſuis, ſepultus
fuit in viridario domûs ſuæ, in viridario
ærarii, regnavítque poſt eum Amon
filius ejus. Dum annum ageret vigeſimum 19
ſecundum, manſitque rex in Jeruſalem
annis duobus, nomen matris ejus
erat Salmath filia Hadus qui erat ex Jetbath.
Is nephariè ſe geſſit coram Deo, 20
uti ſe geſſerat Manaſſe pater ejus: Et omnem 21
prorſùs viam inceſſit, quam inceſſerat
pater ejus: adoravit enim idola quæ
adoraverat pater ipſius, & genuflexit eis:
Et derelicto Domino Deo majorum ſuorum, 22
non ambulavit in via Domini. Unde 23
rebellantes ſervi Amonis in ipſum, peremerunt
eum domi ſuæ. At populus terræ 24
trucidatis omnibus iis qui rebellârant in
regem Amonem, regem conſtituerunt populus
terræ Joſiam filium ejus poſt
ipſum.

libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,fecit quæ Amon *verborum reſiduū* Et
25 ויתר דברי אמון אשר עשה הלוא־הם כתובים על־ספר
ſuo ſepulchro in eum ſepelivit Et ?Jehudah regum dierum verborum
26 דברי הימים למלכי יהודה: ויקבר אתו בקברתו
.eo pro ejus filius Joſijahu regnavitque :Huzza horto in
בגן־עזא וימלך יאשיהו בנו תחתיו:

CAP. XXII. כב

uno & triginta & ,*ipſum regnando in* Joſijahu annorum octo Filius
1 בן־שמנה שנה יאשיהו במלכו ושלשים ואחת
filia Jedidah ejus matris nomen & :Jeruſalaim in regnavit anno
שנה מלך בירושלם ושם אמו ידידה בת־
ambulavit & :Domini oculis in rectum Fecitque .Boſcath de Hadajah
2 עדיה מבצקת: ויעש הישר בעיני יהוה וילך
.ſiniſtram & ,dexteram declinavit non &,ſui patris David via omni in
בכל־דרך דוד אביו ולא־סר ימין ושמאול:
rex miſit ,Joſijahu regis anno decimooctavo *in* fuit Et
3 ויהי בשמנה עשרה שנה למלך יאשיהו שלח המלך
,Domini domum ſcribam Meſullam filii Aſaliahu filium Saphan
את־שפן בן־אצליהו בן־משלם הספר בית יהוה
,magnum ſacerdotem Chilchijahu ad Aſcende :dicendo
4 לאמר: עלה אל־חלקיהו הכהן הגדול
collegerunt *quod* ,Domini domum *illatum argentum conſummet* &
ויתם את־הכסף המובא בית יהוה אשר אספו
facientium manui eam tradant Et .populo à *abaci* cuſtodes
5 שמרי הסף מאת העם: ויתנה על־יד עשי
eam tradant & :Domini domo in præfectis ,opus
המלאכה המפקדים בבית יהוה ויתנו אתו
roborandum ad Domini domo in quod opus facientibus
לעשי המלאכה אשר בבית יהוה לחזק את־
,cæmentariis & ,ædificatoribus & ,Fabris .domus *ſciſſuram*
6 בדק הבית: לחרשים ולבנים ולגדרים
roborandum ad ,*exciſionis* lapides & ,ligna emendum ad &
ולקנות עצים ואבני מחצב לחזק את־
datur quod ,argentum eis *cum* ſupputetur non Tantùm .domum
7 הבית: אך לא־יחשב אתם הכסף הנתן
Dixitque .*facientes ipſi* fide in ſed ,eorum manum ad
8 על־ידם כי באמונה הם עשים: ויאמר
legis Librum :ſcribam Saphan ad magnus ſacerdos Chilchijahu
חלקיהו הכהן הגדול על־שפן הספר ספר התורה
ad librum Chilchijah dedit & :Domini domo in inveni
מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיה את־הספר אל־
, regem ad ſcriba Saphan venit Et .illum legitque ,Saphan
9 שפן ויקראהו: ויבא שפן הספר אל־המלך
tui ſervi Conflaverunt :dixit & ,rem regi retulit &
וישב את־המלך דבר ויאמר התיכו עבדיך
manum ad illud dederunt & ,domo in eſt inventum quod ,argentum
את־הכסף הנמצא בבית ויתנהו על־יד
Nunciavitque .Domini domo in præfectis ,opus facientium
10 עשי המלאכה המפקדים בית יהוה: ויגד
:ſacerdos Chilchijahu mihi dedit Librum :dicendo ,regi ſcriba Saphan
שפן הספר למלך לאמר ספר נתן לי חלקיה הכהן
regem audire ſecundùm ,fuit Et .*regis facies ad* Saphan illum legitq;
11 ויקראהו שפן לפני המלך: ויהי כשמע המלך
præcepit Et .ſua veſtimenta ſcidit & ,legis libri verba
12 את־דברי ספר התורה ויקרע את־בגדיו: ויצו
& ,Saphan filio Achicham & ,ſacerdoti Chilchijah rex
המלך את־חלקיה הכהן ואת־אחיקם בן־שפן ואת־
ſervo Haſajah & ,ſcribæ Saphan & ,Michajah filio Hachbor
עכבור בן־מיכיה ואת שפן הספר ואת עשיה עבד־
: dicendo ,regis
המלך לאמר:

Verſio VULG. LAT.

25 Reliqua autem ſermonum Amon quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Sermonum 26 dierum regum Juda? Sepeliéruntque eum in ſepulchro ſuo, in horto Oza: & regnavit Joſias filius ejus pro eo.

CAP. XXII.

1 OCto annorum erat Joſias cùm regnare cœpiſſet, triginta & uno anno regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Idida, filia Hadaia de Beſecath. 2 Fecítque quod placitum erat coram Domino, & ambulavit ꝑ omnes vias David patris ſui: non declinavit ad dexteram, ſive ad ſiniſtram. 3 Anno autem octavodecimo regis Joſiæ, miſit rex Saphan filium Aſlia, filii Meſſulam, ſcribam 4 templi Domini, dicens ei; Vade ad Helciam ſacerdotē magnum, ut conflētur pecunia, quæ illata eſt in templum Domini, quam collegerunt jani- 5 tores templi à populo, Detúrque fabris per præpoſitos domûs Dñi: qui & diſtribuant eā his qui operantur in templo Dñi, ad inſtauranda ſartatecta 6 templi: Tignariis videlicèt & cæmentariis, & iis qui interrupta componūnt: & ut emantur ligna, & lapides de lapicidinis ad inſtaurandum templū 7 Domini. Veruntamen non ſupputetur eis argentum quod accipiunt, ſed in poteſtate ha- 8 beant, & in fide. Dixit autem Helcias pontifex ad Saphan ſcribam; Librum Legis reperi in domo Domini: dedítque Helcias volumen Saphan, qui 9 & legit illud. Venit quoque Saphan ſcriba ad regem, & renuntiavit ei quod præceperat, & ait; Conflaverunt ſervi tui pecuniam, quæ reperta eſt in domo Domini: & dederunt ut diſtribueretur fabris à præfectis operum templi Domini. 10 Narravit quoque Saphan ſcriba regi, dicens; Librum dedit mihi Helcias ſacerdos. Quem cùm legiſſet Saphan coram re- 11 ge, Et audîſſet rex verba libri Legis Domini, ſcidit veſti- 12 menta ſua: Et præcepit Helciæ ſacerdoti, & Ahicam filio Saphan, & Achobor filio Micha, & Saphan ſcribæ, & Aſaiæ ſervo regis, dicens;

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (κ) Ἀμὼς ὅσα ἐποίησεν, (λ) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (μ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; 26 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ (ν) τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Ὀζὰ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Et reliqua verborum Amos, quæcunque fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda? Et ſepelierunt eum in ſepulchro ejus in horto Oza: & regnavit Joſias filius ejus pro eo. 25 26

MS.A. (κ) Ἀμμὼν (λ) οὐχ ἰδοὺ (μ) ἐπὶ βιβλίου (ν) τάφῳ ἐν κήπῳ

ΚΕΦ. κβ'.

1 ΥΙὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (α) Ἰεδία θυγάτηρ Ἐδεϊὰ ἐκ Βασουρώθ. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς 3 αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ (β) καὶ ἀριστερά. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ, ἐν τῷ μηνὶ (γ) τῷ ὀγδόῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν (δ) Σαπφὰν υἱὸν Ἐζελίου υἱοῦ Μεσολλὰμ τὸν γραμματέα οἴκου 4 κυρίου, λέγων, Ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν (ε) ἐν οἴκῳ κυρίου, ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ. 5 Καὶ δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ (ζ) ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχῦσαι τὸ βεδὲκ τοῦ 6 οἴκου, Τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς, καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς, τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδὲκ τοῦ 7 οἴκου. Πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει 8 (η) αὐτοὶ ποιοῦσι. Καὶ εἶπε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς (θ) Σαπφὰν τὸν γραμματέα, Βιβλίον τοῦ νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκε Χελκίας (ι) τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφὰν, καὶ 9 ἀνέγνω αὐτό. Καὶ εἰσῆλθεν (κ) ἐν οἴκῳ κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ (λ) ἀπέστρεψε τῷ βασιλεῖ ῥῆμα, καὶ εἶπεν, Ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν (μ) ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα (ν) καθεσταμένων ἐν οἴκῳ 10 κυρίου. Καὶ εἶπε (ξ) Σαπφὰν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Βιβλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς. καὶ ἀνέγνω αὐτὸ (ο) 11 Σαπφὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους (π) βιβλίου τοῦ νόμου, καὶ (ρ) διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια 12 ἑαυτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ (σ) Σαπφὰν, καὶ τῷ Ἀχοβὼρ υἱῷ Μιχαίου, καὶ τῷ (τ) Σαπφὰν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ (υ) Ἀσαΐᾳ δούλῳ τοῦ βασιλέως, λέγων,

CAP. XXII.

1 *FILIUS octo annorum Joſias in regnando ipſum: & triginta & unum annum regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Jedia, filia Edeia de Baſuroth.* 2 *Et fecit rectum in oculis Domini, & ambulavit in omni via* David *patris ſui: non receſſit ad dexteram, & ſiniſtram.* 3 *Et factum eſt in octavo & decimo anno regis Joſiæ in menſe octavo miſit rex Sapphan filium Ezeliæ filii Meſollam ſcribam domûs Domini, dicens;* 4 *Aſcende ad Chelciam ſacerdotem magnum: & (a) ſigna argentum illatum in domo Domini, quod collegerunt cuſtodes liminis* à *populo:* 5 *Et dent illud ſuper manum facientium opera, qui præpoſiti ſunt in domo Domini. Et dedit illud facientibus opera, qui in domo Domini, ad fulciendum* Bedec *domû,* 6 *Fabris, & ædificatoribus, & cæmentariis, & ad emendum ligna, & lapides exciſos ad confirmandum* Bedec *domûs.* 7 *Veruntamen non ſupputabant eis argentum, quod dabatur eis: quoniam in fide ipſi faciunt.* 8 *Et dixit Chelcias ſacerdos magnus ad Sapphan ſcribam, Librum legis inveni in domo Domini. Et dedit Chelcias librum ad Sapphan: & legit illum.* 9 *Et (b) intravit in domo Domini ad regem: & retulit regi verbum, & dixit; Conflaverunt ſervi tui argentum inventum in domo Domini: et dederunt illud ad manum facientium opera præfectorum in domo Domini.* 10 *Et dixit Sapphan ſcriba ad regem, dicens; Librum dedit mihi Chelcias ſacerdos. Et legit illum Sapphan coram rege.* 11 *Et factum eſt, ut audivit rex verba libri legis; & diſcidit veſtimenta ſua.* 12 *Et mandavit rex Chelciæ ſacerdoti, & Achicam filio Sapphan, & Achobor filio Michææ, et Sapphā ſcribæ, & Aſaiæ ſervo regis, dicens;*

MS.A. (α) Ἐδιδὰ θυγάτηρ Ἰεδιδὰ (β) ἢ ἀριστερά. (γ) τῷ ἑβδόμῳ ἐξαπέστειλεν (δ) Σαφφὰν υἱὸν Ἐσελίου υἱὸν Μεσσαλὴμ τὸν γραμματέα τοῦ οἴκου, λέγων, (ε) εἰς οἶκον (ζ) ἔργα ἐν (η) αὐτὸ (θ) Σαφφὰν (ι) πρὸς Σαφφὰν, καὶ ἀνέγνω (κ) εἰς οἶκον (λ) ἐπέστρεψεν (μ) ἐν τῷ οἴκῳ (ν) τῶν καθεσταμένων (ξ) Σαφφὰν (ο) Σαφφὰν (π) τοῦ βιβλίου (ρ) ἔῤῥηξεν (σ) Σαφφὰν, (τ) Σαφφὰν τῷ (υ) Ἰασαὶ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 ושאר פתגמי אמון וכל דעבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי דבית
26 יהודה: וקבר יתיה בקבורתיה בגנת עזא ומלך יאשיה בריה תחותוהי:

כב

1 בר תמני שנין יאשיה כד מלך ותלתין וחדא שנין מלך בירושלם ושום אמיה ידידה בת
2 עדיה מבצקת: ועבד דכשר קדם יי ואזל בכל אורח דויד אבוהי ולא סטא לימינא
3 ולסמלא: והוה בתמני עסרי שנין למלכא יאשיהו שלח מלכא ית שפן בר אצליה
4 בר משולם ספרא לבית מקדשא דיי למימר: סק לות חלקיה כהנא רבא ויטקיס ית
5 כספא דאתעל בבית מקדשא דיי די כנשו אמרכליא מן עמא: ויתנוניה על ידי עבדי
עבידתא דממנן בית מקדשא דיי ויתנון יתיה לעבדי עבידתא דבבית מקדשא דיי
6 לתקפא ית בדקא דביתא: לנגריא ולארדכליא ולארגובליא ולמזבן אעין ואבנין פסילן
7 לתקפא ית ביתא: ברם לא מתחשב עמהון כספא דמתיהב על ידיהון ארי בהימנותא
8 אנון עבדין: ואמר חלקיה כהנא רבא לשפן ספרא ספרא דאוריתא אשכחית בבית
9 מקדשא דיי ויהב חלקיה ית ספרא לשפן וקרהי: ואתא שפן ספרא למלכא ואתיב ית
מלכא פתגמא ואמר טקיסו עבדך ית כספא דאשתכח בביתא ויהבוהי על ידי עבדי
10 עבידתא דממנן בבית מקדשא דיי: וחוי שפן ספרא למלכא למימר ספרא יהיב לי
11 חלקיה כהנא וקרהי שפן קדם מלכא: והוה כד שמע מלכא ית פתגמי ספרא דאוריתא
12 ובזע ית לבושוהי: ופקיד מלכא ית חלקיה כהנא וית אחיקם בר שפן וית עכבור בר
מיכיה וית שפן ספרא וית עשיה עבדא דמלכא למימר:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

25 Et reliquum verborum Amon & *omnia* quæ fecit; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? 26 Et *ſepelivit* illum in ſepulchro ſuo in horto Ghuza, & regnavit Joſiah filius ejus pro eo.

CAP. XXII.

1 FIlius octo annorum erat Joſias quando regnavit: & triginta & uno annis regnavit in Jeruſalem: & nomen matris ejus Jedidah, filia Ghadiah ex Baſzkath. 2 Et fecit quod rectum erat ante Dominum, & ambulavit in omni via David patris ſui: nec declinavit ad dexteram aut ad ſiniſtram. 3 Et fuit octavodecimo anno regis Joſiahu, miſit rex Saphan filium Aſzaliah filii Meſulam ſcribam in domum ſanctuarii Domini, dicendo: 4 Aſcende ad Hhilkiah ſacerdotem magnum, ut conflet argentum quod inductum eſt in domum ſanctuarii Domini, quod congregaverunt præfecti theſaurorum ex populo. 5 Et dent illud in *manus* facientium opus qui præfecti ſunt in domo ſanctuarii Domini: dent, inquam, illud facientibus opus quod eſt in domo ſanctuarii Domini, ad reficiendum ruinas domus. 6 Fabris & architectis, & lapicidis, & ad emendum ligna & lapides dolatos ad reficiendam domum. 7 Verùm non computatum eſt cum eis argentum, quod datum fuit in manibus eorum, quia in fide illi faciebant. 8 Et dixit Hhilkiah ſacerdos magnus ad Szaphan ſcribam: Librum legis inveni in domo ſanctuarii Domini: & dedit Hhilkiah librum ipſi Szaphan, & legit illum. 9 Et venit Szaphan ſcriba ad regem, & retulit regi verbum: & dixit, Conflârunt ſervi tui argentum quod inventum eſt in domo, & dederunt illud in *manus* facientium opus qui præpoſiti ſunt in domo ſanctuarii Domini. 10 Et nunciavit Szaphan ſcriba regi, dicendo: Librum dedit mihi Hhilkiah ſacerdos: & legit illum Szaphan ante regem. 11 Et fuit cùm audiſſet rex verba libri legis, ſcidit veſtimenta ſua. 12 Et præcepit rex Hhilkiah ſacerdoti, & Ahhikam filio Saphan, & Ghachbor filio Michajah, & Saphan ſcribæ, & Ghaſſajah ſervo regis, dicendo:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܡܘܢ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܕܒܪܝܡܝܢ
26 ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܗ. ܒܓܢܬܐ ܕܓܙܐ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ *

1 * ܒܪ ܬܡܢܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܝܘܫܝܐ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ.
ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ. ܝܕܝܕܐ ܒܪܬ ܥܕܝܐ ܡܢ ܒܨܩܬ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܟܠܗ 2
ܐܘܪܚܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܠܝܡܝܢܐ ܘܠܣܡܠܐ. * ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ 3
ܕܝܘܫܝܐ. ܫܕܪ ܡܠܟܐ ܠܫܦܢ ܒܪ ܐܨܠܝܐ ܒܪ ܡܫܠܡ ܣܦܪܐ. ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܟܕ ܐܡܪ. * ܣܩ 4
ܠܘܬ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܘܢܫܠܡ ܟܣܦܐ ܕܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܟܢܫܘ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ ܡܢ
ܥܡܐ. * ܘܢܫܠܡܘܢܗ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܡܦܩܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܫܠܡܘܢܗ ܠܥܒܕܝ 5
ܥܒܕܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܬܩܢܘ ܬܘܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܠܢܓܪܐ ܘܠܐܪܕܟܠܐ. ܘܠܓܒܠܐ 6
ܘܠܡܙܒܢ ܩܝܣܐ ܘܟܐܦܐ ܦܣܝܠܬܐ ܠܬܘܪܥܬܗ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܒܪܡ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܚܫܒ 7
ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ ܟܣܦܐ ܕܡܬܝܗܒ ܗܘܐ ܠܐܝܕܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ.
* ܘܐܡܪ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܐܫܟܚܬ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 8
ܘܝܗܒܗ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܠܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܘܩܪܝܗܝ. * ܘܐܬܐ ܫܦܢ ܣܦܪܐ 9
ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܕܢܦܢܐ ܠܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ. ܐܫܠܡܘ ܥܒܕܝܟ ܟܣܦܐ ܕܐܫܬܟܚ
ܒܒܝܬܐ. ܘܐܫܠܡܘܗܝ ܠܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܡܦܩܕܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܘܝ ܫܦܢ 10
ܣܦܪܐ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ. ܣܦܪܐ ܝܗܒ ܠܝ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܩܪܝܗܝ ܫܦܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.
* ܘܟܕ ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܨܪܐ ܠܡܐܢܘܗܝ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ 11
ܠܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܠܐܚܝܩܡ ܒܪ ܫܦܢ. ܘܠܥܟܒܘܪ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܘܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܘܠܥܣܝܐ 12
ܥܒܕܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ.

* Reliqua geſta Amonis, & quicquid fecit; 25
ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum
Juda. Sepelierunt autem eum in ſepulchro 26
ipſius, in viridario ærarii: & regnavit Joſia
filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXII.

* ANnos octo nat' erat Joſia quando regnavit, 1
et annis triginta uno regnavit in Jeruſalem;
nomen matris ejus fuit Iedida filia Azariæ,
de Bezcath. Fecit quod rectum erat coram 2
Domino, ambulans omnino in via Davidis
patris ſui, neque deflectens ad dexteram
aut ad ſiniſtram. Anno decimo octavo regis 3
Joſiæ, miſit rex Saphanem filium Elſiæ filii
Maſlam ſcribam, in domum Domini, dicendo;
Aſcende ad Helciam ſacerdotem magnum, 4
reddátque pecuniam illatam in domum Domini,
quam januæ cuſtodes collegerunt à populo:
Et tradant eam curatoribus operis, 5
quibus cura demandata eſt in domo Domini;
ut dent eam facientibus opus quod *requiritur*
in domo Domini, ad reſtaurandum quæ reſtauranda
ſunt in domo Domini: Fabris lignariis, 6
lapicidis, & architectis; & ad emendum
ligna lapidéſque cæduos pro redintegratione
domûs Domini. Veruntamen non 7
ſubducebatur cum eis ratio pecuniæ quæ tradebatur
in manus eorum, quia bonâ fide agebant.
Tum dixit Helcia ſummus ſacerdos ad 8
Saphanem ſcribam, Librum legis inveni in
domo Domini: cúmque dediſſet Helcia ſacerdos
librum legis Saphani ſcribæ, legit eum.
Veniens autem Saphan ſcriba ad regem, ut 9
reſponſum regi redderet, ait; Reddiderunt
ſervi tui pecuniam quæ inventa eſt in domo,
& tradiderunt eam curatorib' operis, quibus
demandata eſt cura domûs Domini. Indicavit 10
quoque Saphan ſcriba regi, dicens, Librum
quendam dedit mihi Helcia ſacerdos;
legítque eum Saphan coram rege. Et cùm 11
audîſſet rex ſermones libri legis, ſcidit veſtimenta
ſua; Juſsítque rex Helciæ ſacerdoti, & 12
Ahicamo filio Saphanis, Abachori filio Michæ,
Saphani ſcribæ, & Aſaiæ ſervo regis,
& ait;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 * وسائر امور امون * وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر بنيامين الذي لملوك يهودا
26 * وقبروه في قبره في جنان الخزاين *

* الفصل الثاني والعشرون *

1 * وملك بعده ابنه يوسيا وهو ابن ثمان سنين * واقام ملكا باورشليم احدى وثلاثين
2 سنة * واسم امه يديدا ابنة عوريا التي من برقث * وصنع حسنا قدام الله * وسلك في
3 جميع الطريق التي سلكها داود ابوه * ولم يعدل عنها يمينا ولا شمالا * وفي سنة ثمانية
عشر من ملك يوسيا * بعث الملك سافان بن الصيا بن مسلم الكاتب الى بيت الله يقول *
4 * اصعد الى حلقيا الكاهن الكبير * فيسلم الفضة التي دخلت بيت الله * الذي جمع ذلك
5 حفظة الابواب من الشعب * ويسلموها الى النجارين وصناع العمل في بيت الله * ليجددوا
6 تجديدا في بيت الله * ويسلموها الى النجارين والنقاشين والبنائين * ليشتروا خشبا وحجارة
7 منحوتة لعمران بيت الله * ولم يكن يحاسبهم على الفضة التي تجري على ايديهم * لانهم
8 بالامانة كانوا يعملون * فقال حلقيا الكاهن الكبير لسافان الكاتب * اني وجدت سفرا من
9 الناموس في بيت الله * فاعطاه حلقيا الكاهن سفر الناموس للكاتب فقراه * واتى سافان الكاتب
ليعلم الملك * فقال سلموا عبيدك الفضة التي وجدت في بيت الله * الى صناع العمل
10 والقومة الذين في بيت الله * واخبر سافان الملك وقال * سفرا من الناموس اعطاني حلقيا
11 12 الكاهن * فقراه سافان قدام الملك * فلما سمع الملك قول سفر الناموس شق ثيابه * وامر
الملك حلقيا واحيعام بن سافان * وعبكور بن ميخا * وسافان الكاتب * وعسايا عبد الملك وقال *

* *Reliquæ res geſtæ Amonis, & quicquid* 25
fecit, ſcripta ſunt in libro chronicorum
regum Judæ. Hoc itaque ſepulto in 26
* *proprio ſepulchro, in viridario gazarum;*

CAP. XXII.

* *REgnavit poſt eum Joſia filius ejus,* 1
dum annum ageret octavum; manſitque
rex in Jeruſalem triginta & uno annis:
nomen matris ejus erat Jedida filia Azariæ,
quæ erat è Bezcath. Hic rectè ſe 2
geſſit coram Deo, & ambulavit omnino
in via in qua ambulavit David pater ejus,
& non aberravit ab ea dextrorſum neque
ſiniſtrorſum. Anno decimooctavo regni 3
Joſiæ, miſit rex Saphanem filium Elſiæ
filii Moſellamis ſcribam, in domum Dei,
dicens; Aſcende ad Helciam ſummum 4
ſacerdotem, ut det pecuniam quæ illata
eſt in domum Dei, quam cuſtodes liminum
collegerunt à populo. Eámque tradetis 5
fabris lignariis, & opificibus domûs
Dei, quatenus reficiant quod reparandum
occurrit in domo Dei. Eam inquam 6
tradetis fabris lignariis, & ſculptoribus,
atque murariis, ut emant ligna
& lapides dolatos in reſtaurationem domûs
Dei. Nemo autem exigebat ab eis 7
rationem pecuniæ quæ expendebatur per
manus eorum, quia bonâ fide agebant.
Tum dixit Helcia ſummus ſacerdos ad 8
Saphanem ſcribam, Equidem inveni librum
unum legis in domo Dei; dedítque
Helcia ſacerdos librũ legis illi Scribæ, qui
legit eum. Deinde veniens Saphan ſcriba 9
ut referret regi, dixit, Dederunt ſervi tui
pecuniam quæ reperta eſt in domo Dei,
opificibus, & præfectis qui ſunt in domo
Dei. Tum narravit Saphan regi, & ait; 10
Librum unum legis dedit mihi Helcia ſacerdos;
& legit eum Saphan coram rege.
Cùm autem audiſſet rex verba libri 11
legis, laceravit veſtimenta ſua: Simúlque 12
præcepit rex Helciæ, & Abiamo
filio Saphanis, & Abchori filio Michæ,
Saphani ſcribæ, & Aſaiæ miniſtro
regis, & ait;

מְלָכִים ב : כג

omni pro & ,populo pro & ,me pro Dominum inquirite .Ite
13 לְכוּ דִרְשׁוּ אֶת־יְהוָה בַּעֲדִי וּבְעַד־הָעָם וּבְעַד כָּל־
ira magna quia ,hujus *inventi* libri verba ſuper Jehudah
יְהוּדָה עַל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר הַנִּמְצָא הַזֶּה כִּי־גְדוֹלָה חֲמַת
audierunt non quòd eò ,nos *in* :eſt ſuccenſa *ipſa* quæ ,Domini
יְהוָה אֲשֶׁר־הִיא נִצְּתָה בָנוּ עַל אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
ſcriptum omne juxta *faciendum ad* ,hujus libri verba *ſuper* noſtri patres
אֲבֹתֵינוּ עַל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכָּתוּב
,Saphan&,Hachbor &,Achicham &,ſacerdos Chilchijahu abiit Et .nobis *ſuper*
14 עָלֵינוּ׃ וַיֵּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן וַאֲחִיקָם וְעַכְבּוֹר וְשָׁפָן
Ticvah filii Sallum uxorem ,prophetiſſam Chuldah ad Haſajah &
וַעֲשָׂיָה אֶל־חֻלְדָּה הַנְּבִיאָה אֵשֶׁת ׀ שַׁלֻּם בֶּן־תִּקְוָה
Jeruſalaim in *habitans* ipſa & ,veſtium cuſtodis Charchas filii
בֶּן־חַרְחַס שֹׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלִַם
Dñs dixit Sic ,eos ad Dixitque .eam ad ſunt locuti &:*Secunda* in
15 בַּמִּשְׁנֶה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ׃ וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה
Sic .me ad vos miſit qui viro Dicite :Iſrael Deus
16 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִמְרוּ לָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם אֵלָי׃ כֹּה
ſuper & ,iſtum locum *ad* malum *adducens* ego Ecce:Dominus dixit
אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־
.Jehudah rex legit quem ,libri verba omnia ,ejus habitatores
יֹשְׁבָיו אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר קָרָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
pro ,alienis diis ſuffierunt &,me dereliquerunt quod eo Pro
17 תַּחַת ׀ אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן
meus furor eſt ſuccenſus & :ſuarum manuum opere omni in me *irritare*
הַכְעִיסֵנִי בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וְנִצְּתָה חֲמָתִי
,Jehudah regem ad Et .extinguetur non & ,iſto loco in
18 בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְלֹא תִכְבֶּה׃ וְאֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה
:*eum ad* dicetis ſic ,Dominum requirendum ad vos *mittentem*
הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה כֹּה תֹאמְרוּ אֵלָיו
,audiſti quæ verba :Iſrael Deus Dominus dixit Sic
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמָעְתָּ׃
,*Domini faciebus* à es humiliatus & ,tuum cor eſt emollitum Propterea
19 יַעַן רַךְ־לְבָבְךָ וַתִּכָּנַע ׀ מִפְּנֵי יְהוָה
ſuper & ,iſtum locum ſuper ſum locutus quæ *te audiendo in*
בְּשָׁמְעֲךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־
;maledictionem in & ,deſolationem in *exiſtendum ad* ,ejus habitatores
יֹשְׁבָיו לִהְיוֹת לְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה
,audivi ego etiam &:*meas facies ad* fleviſti & ,tua veſtimenta ſcidiſti &
וַתִּקְרַע אֶת־בְּגָדֶיךָ וַתִּבְכֶּה לְפָנָי וְגַם אָנֹכִי שָׁמַעְתִּי
,tuos patres ad te colligam ego ecce Idcirco .Dominus dixit
20 נְאֻם־יְהוָה׃ לָכֵן הִנְנִי אֹסִפְךָ עַל־אֲבֹתֶיךָ
tui oculi videbunt non & ;pace in ,tua ſepulchra ad colligêris &
וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־קִבְרֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תִרְאֶינָה עֵינֶיךָ
retulerũt Et .hunc locum ſuper *inducens* ego quod ,malum omne *in*
בְּכֹל הָרָעָה אֲשֶׁר־אֲנִי מֵבִיא עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיָּשִׁבוּ
.verbum regi
אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר׃

CAP. XXIII. כג

, Jehudah ſeniores omnes eum ad ſe congregaverunt & :rex miſit Et
1 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיַּאַסְפוּ אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה
vir omnis & ,Domini domum rex Aſcenditque .Jeruſalaim &
2 וִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־יְהוָה וְכָל־אִישׁ
, ſacerdotes & ,eo cum Jeruſalaim habitatores omnes & , Jehudah
יְהוּדָה וְכָל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִתּוֹ וְהַכֹּהֲנִים
.magnum ad uſque & ,parvo à populus omnis & , prophetæ &
וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל
inventi ,fœderis libri verba omnia eorũ auribus in Legitque
וַיִּקְרָא בְאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא
.DOMINI domo in
בְּבֵית יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

13 Ite & conſulite Dominum ſuper
me, & ſuper populo, &
ſuper omni Juda, de verbis
voluminis iſtius, quod inventum
eſt : magna enim ira Domini
ſuccenſa eſt contra nos :
quia non audierunt patres noſtri
verba libri hujus, ut facerent
omne quod ſcriptum eſt
14 nobis. Ierunt itaque, Helcias
ſacerdos, & Ahicam, & Achobor,
& Saphan, & Aſaia, ad
Holdam prophetidem, uxorem
Sellum, filii Thecuæ, filii
Araas cuſtodis veſtium, quæ
habitabat in Jeruſalem in Secunda:
locutíque ſunt ad eam.
15 Et illa reſpondit eis, Hæc dicit
Dominus Deus Iſrael ; Dicite
viro, qui miſit vos ad me;
16 Hæc dicit Dominus ; Ecce,
ego adducam mala ſuper locum
iſtum, & ſuper habitatores
ejus, omnia verba Legis
17 quæ legit rex Judæ : Quia dereliquerunt
me, & ſacrificaverunt
diis alienis, irritantes
me in cunctis operibus manuum
ſuarum : & ſuccendetur
indignatio mea in loco hoc,
18 & non extinguetur. Regi autem
Juda, qui miſit vos ut conſuleretis
Dominum, ſic dicetis
; Hæc dicit Dominus Deus
Iſrael ; Pro eo quòd audîſti
19 verba voluminis, Et perterritum
eſt cor tuum, & humiliatus
es coram Domino, auditis
ſermonibus contra locum iſtũ,
& habitatores ejus, quòd videlicèt
fierent in ſtuporem &
in maledictum : & ſcidiſti
veſtimenta tua, & fleviſti coram
me, & ego audivi, ait Dominus:
20 Idcircò colligam te ad
patres tuos, & colligêris ad
ſepulchrum tuum in pace, ut
non videant oculi tui omnia
mala quæ inducturus ſum ſuper
locum iſtum.

CAP. XXIII.

1 ET renuntiaverũt regi quod
dixerat. Qui miſit : & congregati
ſunt ad eum omnes ſenes
2 Juda & Jeruſalem. Aſcendítque
rex templum Domini, &
omnes viri Juda, univerſíque
qui habitabant in Jeruſalem
cum eo ſacerdotes & prophetæ,
et omnis populus à parvo
uſque ad magnum : legítque
cunctis audientibus omnia
verba libri fœderis, qui inventus
eſt in domo Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

13 Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ, καὶ
περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ περὶ παντὸς τοῦ (φ)
Ἰούδα, καὶ περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος
τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου
(χ) ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν, ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν
οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου
τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ'
14 ἡμῶν. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἱερεὺς,
καὶ Ἀχικὰμ, καὶ Ἀχοβὼρ, καὶ (ψ) Σαπφὰν,
καὶ Ἀσαΐας πρὸς Ὄλδαν τὴν προφῆτιν
(ω) μητέρα Σελλὴμ υἱοῦ (α) Θεκουὰν
υἱοῦ Ἀρὰς τοῦ ἱματοφύλακος· καὶ
αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Μασενᾷ·
15 καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν. Καὶ εἶπεν
(β) αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ἰσραὴλ, Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι
16 ὑμᾶς πρὸς μὲ, Τάδε λέγει κύριος,
(γ) Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν
τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν,
πάντας τοὺς λόγους (δ) τοῦ βιβλίου οὓς
17 ἀνέγνω βασιλεὺς Ἰούδα, Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν
με, καὶ ἐθυμίων θεοῖς ἑτέροις,
ὅπως παροργίσωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται (ε) θυμός
μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.
18 Καὶ πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν
ἀποστείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητῆσαι τὸν κύριον,
τάδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος
ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας,
19 Ἀνθ' ὧν ὅτι ἡπαλύνθη ἡ καρδία
σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ (ζ) προσώπου, ὡς
ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον
καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, τοῦ εἶναι
εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς κατάραν, καὶ διέρρηξας
τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιόν μου,
20 (η) καί γε ἐγὼ ἤκουσα, λέγει κύριος. Οὐχ
(θ) οὕτως· ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς
πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς (ι) τὸν τάφον
σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς
σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγώ εἰμι
ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον.

Ite, exquirite Dominum pro me, 13
& pro omni populo, & pro univerſo
Juda, & de verbis libri
inventi hujus : quoniam magna
eſt ira Domini accenſa in nobis,
pro eo, quòd non audiverunt patres
noſtri verba libri hujus ad
faciendum juxta omnia quæ ſcripta
ſunt (c) ſuper nos. Et ivit 14
Chelcias ſacerdos & Achicam,
& Achobor, & Saphan, & Aſaias
ad Oldam prophetiſſam, (d)
matrem Sellem filii Thecuan filii
Aras cuſtodis veſtium. Et ipſa
habitabat in Hieruſalem in Maſena.
Et locuti ſunt ad eam. Et 15
dixit eis, Hæc dicit Dominus
Deus Iſrael ; Dicite viro, qui miſit
vos ad me; Hæc dicit Dominus, 16
Ecce ego adduco mala ſuper
locum hunc, & ſuper inhabitantes
eum, omnia verba libri,
que legit rex Juda, Pro eo quòd 17
dereliquerunt me, & adolebant
diis aliis: ut irritarent me in operib⁹
manuum ſuarum: & ſuccendetur
indignatio mea in loco iſto,
& non extinguetur. Et ad regem 18
Juda, qui miſit vos inquirere
Dominum, hæc dicetis ad eum;
Hæc dicit Dominus Deus Iſrael;
(e) Verba, quæ audîſti,
Propterea quòd perterritum eſt 19
cor tuum, & confuſus es à facie,
(f) ut audîſti quæcunq; locutus
ſum ſuper locum iſtum, & ſuper
inhabitantes eum, ut ſint in perditionem,
& in maledictionem,
& diſcidiſti veſtimenta tua, &
plorâſti coram me; etiam ego audivi,
dicit Dominus: (g) Non ſic: 20
Ecce ego adjicio te ad patres tuos;
& colligêris in ſepulchrum tuum
in pace: & (h) non aſpicietur
in oculis tuis, in omnibus
malis quæ ego ipſe adduco
ſuper locum hunc.

MS.A. (φ) Ἰούδα, περὶ (χ) ἡ ἐκκεκαυμένη (ψ) Σαφὰν, (ω) γυναῖκα Σελλοὺμ (α) Θεκκουὲ (β) πρὸς αὐτοὺς, Τάδε (γ) Ἰδοὺ ἐπάγω (δ) τῆς βίβλου (ε) ὁ θυμός (ζ) προσώπου κυρίου, ὡς (η) καὶ ἐγὼ (θ) οὕτως· ἐγὼ προστίθημι (ι) τὸν τόπον σου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ

ΚΕΦ. κγ'.

1 ΚΑὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνή-
2 γαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους
Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς
εἰς οἶκον κυρίου, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα
καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ μετ'
αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς
ὁ (α) λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ
ἀνέγνω (β) ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους
τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος
ἐν οἴκῳ κυρίου.

CAP. XXIII.

ET retulerunt regi verbum. 1
Et miſit rex, & congregavit ad
ſe omnes ſeniores Juda, & Hieruſalem.
Et aſcendit rex in domum 2
Domini, & omnis vir Juda,
& omnes habitantes in Hieruſalem
cum eo, & ſacerdotes,
& prophetæ, & omnis populus à
parvo & uſq; ad magnum. Et
legit in auribus eorum omnia verba
libri teſtamenti inventi in domo
Domini.

MS.A. (α) λαὸς μετ' αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως (β) ἐν τοῖς ὠσὶν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 אזילו תבעו מן קדם יי עלי ועל עמא ועל כל דבית יהודה על פתגמי ספרא דאשתכח
הדין ארי סגיאה חימתא דיי דהיא דליקת בנא על דלא קבילו אבהתנא לפתגמי ספרא
14 הדין למעבד ככל דכתיב עלנא׃ ואזל חלקיה כהנא ואחיקם ועכבור ושפן ועשיה לות
חולדא נביתא אתת שלום בר תקוה בר חרחס נטר לבושיא והיא יתבא בירושלם בבית
15 אולפנא ומלילו עמיה׃ ואמרת להון כדנן אמר יי אלהא דישראל אמרו לגברא דשלח
16 יתכון לותי׃ כדנן אמר יי הא אנא מיתי בישתא על אתרא הדין ועל יתבוהי ית כל
17 פתגמי ספרא דקרא מלך שבטא דבית יהודה׃ חלף דשבקו פולחני ואסיקו בוסמין
לטעות עממיא בדיל לארגזא קדמי בכל עובדי ידיהון וידלק רוגזי באתרא הדין ולא
18 יטפי׃ ולמלך שבטא דבית יהודה דשלח יתכון למתבע אולפן מן קדם יי כדנן תימרון
19 ליה כדנן אמר יי אלהא דישראל פתגמא די שמעתא׃ חלף דזע לבך ואתכנעתא מן
קדם יי במשמעך דגזרית על אתרא הדין ועל יתבוהי למהוי לצדו וללוטא ובזעתא ית
20 לבושך ובכיתא קדמי ואף קדמי שמיע אמר יי׃ בכן הא אנא כניש לך לות אבהתך
ותתכניש לקברך בשלם ולא יחזין עינך בכל בישתא די אנא מיתי על אתרא הדין
ואתיבו ית מלכא פתגמא׃

כג

1 ושלח מלכא וכנשו לותיה כל סבי יהודה וירושלם׃ וסליק מלכא לבית מקדשא דיי
2 וכל אנש יהודה ויתבי ירושלם עמיה וכהניא וספריא וכל עמא למזעירא ועד רבא וקרא
קדמיהון ית כל פתגמי ספרא דקימא דאשתכח בבית מקדשא דיי׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Ambulate, quærite à Domino ſuper me, et ſuper populo, et ſuper *omni [homine] domus* Jehudah, propter verba libri qui inventus eſt, hujus, quoniam 13
magna eſt ira Dñi, ea quæ incenſa eſt in nos, eò quòd non attenderunt patres
noſtri verbis libri hujus, ut facerent ſecundùm omne quod ſcriptum
eſt nobis. Et abiit Hhilkiah ſacerdos, et Ahhikam, et Ghachbor, et Saphan, 14
& Ghaſſajah ad Hhuldah prophetiſſam, uxorem Salum filii Thikvah filii
Hharhhazz cuſtodis veſtimentorum : et ipſa ſedebat in Jeruſalem in domo
doctrinæ: et locuti ſunt cum illa. Et dixit illis, Sic dixit Dominus Deus Iſrael, 15
Dicite viro qui miſit vos ad me. Sic dixit Dñs, Ecce ego induco malum 16
ſuper locum hunc, et ſuper habitatores ejus, nimirum omnia verba libri
quem legit rex tribus domus Jehudah. Eò quòd dereliquerunt cultum meum 17
& adoleverunt aromata idolis gentium, ut irritarent me in omnibus
operibus manuum ſuarum; ardebit indignatio mea in locum iſtum, nec extinguetur.
Et regi tribus domus Jehudah qui miſit vos ad quærendum oraculum 18
à Domino, ſic dicetis ei, Sic dixit Dominus Deus Iſrael, *verbum quod*
audîſti. Quia timuit cor tuum et humiliatus es à facie Domini, cùm audîſſes 19
quæ decrevi ſuper locum hunc, et ſuper habitatores ejus futuros in vaſtationem
et maledictionem, et ſcidiſti veſtimenta tua, et plorâſti ante me,
et etiam ante me auditum eſt, dixit Dominus: Propterea ecce ego congregabo 20
te ad patres tuos, et congregaberis in ſepulchrum tuum in pace : et non
videbunt oculi tui omne malum quod ego inducam ſuper locum hunc. Et
reſponderunt regi verbum.

CAP. XXIII.

ET miſit rex : et congregaverunt ad eum omnes ſeniores Jehudah et Jeruſalem. 1
Et aſcendit rex in domum ſanctuarii Domini, et omnes homines 2
Jehudah, et habitatores Jeruſalem cum eo, et ſacerdotes et *ſcribæ*, et omnis
populus à parvo uſq; ad magnum: et *legit* illis omnia verba libri fœderis,
qui inventus fuerat in domo ſanctuarii Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܙܠܘ ܫܐܠܘ ܡܢ ܡܪܝܐ ܥܠܝ ܘܥܠ ܥܡܐ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܝܗܘܕܐ. ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪܐ 13
ܗܢܐ ܕܐܫܬܟܚ. ܡܛܠ ܕܪܒܐ ܗܘ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܬܚܡܝ ܒܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܐܒܗܝܢ
ܠܡܠܘܗܝ ܕܣܦܪܐ ܗܢܐ. ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܥܠܝܢ. * ܘܐܙܠ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܐܚܝܩܡ 14
ܘܥܟܒܘܪ. ܘܫܦܢ. ܘܥܣܝܐ. ܠܘܬ ܚܘܠܕܐ ܢܒܝܬܐ. ܐܢܬܬܗ ܕܫܠܘܡ ܒܪ ܬܩܘܐ ܒܪ ܚܕܚܣ
ܡܛܪܢܐ. ܘܗܝ ܝܬܒܐ ܗܘܬ ܒܐܘܪܫܠܡ ܒܡܫܢܝܬܐ. ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ 15
ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܪܘ ܠܓܒܪܐ ܕܫܕܪܟܘܢ ܠܘܬܝ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 16
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܘܗܝ. ܟܠܗܘܢ
ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܣܦܪܐ ܕܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܡܛܠ ܕܫܒܩܘܢܝ. ܘܣܡܘ ܒܣܡܐ ܠܐܠܗܐ 17
ܐܚܪܢܐ. ܘܐܪܓܙܘܢܝ ܒܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ. ܢܬܚܡܐ ܪܘܓܙܝ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܘܐܘܒܕܟܘܢ. * ܘܠܡܠܟܐ 18
ܕܝܗܘܕܐ ܕܫܕܪܟܘܢ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܐܡܪܘ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬ. ܢܚܠ ܠܒܟ: ܘܐܬܟܢܥܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: 19
ܟܕ ܫܡܥܬ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ: ܕܢܗܘܐ ܠܬܡܗܐ ܘܠܠܘܛܬܐ:
ܘܨܪܝܬ ܢܚܬܝܟ: ܘܒܟܝܬ ܩܕܡܝ. ܐܦ ܐܢܐ ܫܡܥܬ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܐ 20
ܟܢܫ ܐܢܐ ܠܟ ܠܘܬ ܐܒܗܝܟ. ܘܬܬܟܢܫ ܠܒܝܬ ܩܒܘܪܟ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܢܚܙܝܢ ܥܝܢܝܟ ܒܒܝܫܬܐ
ܟܠܗ. ܕܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܗܦܟܘ ܠܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *

* ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ 1 2
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ ܥܡܗ.
ܘܟܗܢܐ ܘܢܒܝܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܩܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܟܠܗܘܢ
ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪܐ ܕܩܝܡܐ. ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

* Ite, conſulite Dominum pro me, pro popu- 13
lo, & pro toto Juda de ſermonibus libri hu-
jus qui inventus eſt : nam magnus eſt furor
Domini quo in nos exarſit, eò quòd non au-
ſcultaverint majores noſtri verba hujus libri,
ut facerent prout præſcribitur nobis. Abiit 14
itaque Helcia ſacerdos, & Ahicam, & Aba-
chor, & Saphan, & Aſaia ad Holdi prophe-
tiſſam uxorem Salomis filii Tecuæ filii
Hadhas cuſtodis veſtium (habitabat autem
hæc in Jeruſalem, in repetitione (i. *collegio*)
& allocuti ſunt eam. Quæ dixit ad eos, Ita 15
dicit Dominus Deus Iſraelis, Dicite viro illi
qui vos ad me miſit, Ita dicit Dominus Deus 16
Iſraelis; Ecce adducturus ſum calamitatem
ſuper locũ iſtum, & ſuper omnes habitatores
ejus, omnes *ſcilicet* ſermones libri quos legit
rex Judæ. Quia dereliquerunt me, & thura 17
poſuerunt diis aliis, & irritaverunt me opere
manuum ſuarum; accendetur furor meus con-
tra locum iſtum, & perdam vos. Regi verò 18
Iudæ, qui miſit vos ad conſulendum Domi-
num, ſic dicite; Sic ait Dominus Deus Iſ-
raelis, Quia propter ſermones quos audîſti, 19
elanguit cor tuum, & extimuiſti Dominum
audiens quæ dixi de loco iſto, & habitatorib⁹
ejus, futurum *ſcilicet* admirationi & execra-
tioni; & ſcidiſti veſtimenta tua, & fleviſti
coram me; Ego quoque audivi, dicit Domi-
nus. Propterea ecce collecturus ſum te apud 20
patres tuos, & colligêris ad ſepulchrum tu-
um in pace, et non videbunt oculi tui totam
miſeriam quam adducturus ſum ſuper locum
iſtum. Et retulerunt regi reſponſum.

CAP. XXIII.

* Tunc miſit rex, et congregati ſunt ad eum 1
omnes ſeniores Iudæ et Ieruſalem: Aſcen- 2
dénſque rex in domum Domini unà cum
omnibus Judæis, cunctíſque habitatoribus
Ieruſalem, ſacerdotibus, prophetis, et uni-
verſo populo, à minimo ad maximum; legit
coram eos cunctos ſermones libri fœderis,
qui repertus fuerat in Domo Domini:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * اذهبوا فاسالوا من الرب على * وعلى جميع الشعب * وعلى جميع يهودا * وعلى قول هذا السفر
الذي وجد * لانه كبير هو الغضب الذي غضب الرب علينا * حين لم يسمع اباونا قول
الرب في هذا السفر * ليفعل الذي هو مكتوب فيه * فذهب حلقيا الكاهن * واحيعام 14
وعبكور * وسافان الكاتب * وعسايا الي حلدي النبية امراة سالوم بن تقوا بن حدحاس
حافظ الاداة * وهي كانت ساكنة باورسليم جالسة بالخشوع * فكلموها وقالوا لها * فقالت 15
هكذا يقول الرب اله اسرايل * قولوا للرجل الذي ارسلكم الي * هكذا يقول الرب * هوذا اني 16
مبلوي على هذا المكان وعلى سكانه * جميع اقاويل هذا السفر الذي قراه ملك يهودا
17 * حين تركوني ووضعوا البخورات لالهة اخر * واغضبوني بافعال ايديهم * سيغلي غضبي في هذا
المكان يقول الرب فابيدكم * ولملك يهودا الذي بعثكم لتسالوا من الرب هكذا تقولون 18
هكذا يقول الرب اله اسرايل * القول الذي سمعت على انه مرض قلبك * وفزعت من 19
قدام الرب لما سمعت الذي قلت على هذا المكان وعلى سكانه * انه يكون للخزي واللعنة *
وشققت ثيابك وبكيت قدامي * فانا ايضا قد سمعت يقول الرب * من اجل هذا فاني اضمك 20
الي ابايك * فتنضم الي قبرك سالما * ولا تنظر عيناك شي من البلوي الذي اتي بها على هذا
المكان * فردوا على الملك الجواب *

* الفصل الثالث والعشرون *

1 * فبعث الملك فجمع اليه جميع شيوخ بني يهودا واورسليم * وصعد الملك الي بيت الرب 2
وجميع بيت يهودا * وجميع سكان اورسليم معه * والكهنة والانبيا * وجميع الشعب من الصغير
الي الكبير * فقرا قدامهم جميع اقاويل سفر الميثاق الذي وجد في بيت الله *

Ite & ſciſcitamini à Domino de me, de 13
toto populo, de univerſo Juda, déque
verbis hujus libri qui repertus eſt: nam
ingens eſt ira quâ percitus eſt Dominus
contra nos, quum non obtemperaverint
majores noſtri dictis Domini hoc in libro
contentis, *ut agerent quod ſcriptum eſt in*
eo. Abiit ergò Helcia ſacerdos, Abia- 14
mus, Abchor, & Saphan ſcriba, at-
que Aſaia ad Holdam prophetiſſam u-
xorem Salomis filii Tecuæ filii Hadha-
ſi cuſtodis ſupellectilium, (habitabat
autem illa in Jeruſalem, ſedens in humi-
litate) & allocuti ſunt eam, & dixe-
runt ei. Quibus illa reſpondit, Sic 15
ait Dominus Deus Iſraelis, Dicite vi-
ro qui ad me miſit; Sic ait Domi- 16
nus, Ecce illaturus ſum miſeriam in
hunc locum & in habitatores ejus, o-
mnia videlicet *verba ejus libri quem*
legit rex Juda. Quia dereliquerunt 17
me, & thura poſuerunt diis alienis,
meque manuum ſuarum actionibus ad
iram provocaverunt; efferbuit furor me-
us in locum iſtum, ait Dominus; &
perdam vos. Regi verò Judæ, qui 18
vos miſit ut Dominum ſciſcitaremini,
ſic dicetis; Ita dicit Dominus Deus Iſrae-
lis, Quandoquidem ob ſermonem quem 19
audîſti, ægrotavit cor tuum, & ex-
timuiſti Dominum auditis his quæ dixi
de loco iſto deque habitatoribus ejus,
fore ſcilicet *illum in infamiam et exe-*
crationem, laceratiſq; veſtimentis tuis fle-
viſti coram me; Ego quoq; jam audivi, di-
cit Dominus. Hanc ob rem aggregaturus 20
ſum te ad patres tuos, & aggregabe-
ris ad ſepulchrum tuum pacificus; &
non videbunt oculi tui quicquam mi-
ſeriæ quam illaturus ſum in hunc lo-
cum. Et retulerunt regi reſponſum.

CAP. XXIII.

Quamobrem mittens rex convocavit 1
ad ſe omnes ſeniores filiorum Judæ &
Jeruſalem: Et aſcendens rex in do- 2
mum Domini, totáque domus Judæ,
cunctique cives Jeruſalem cum eo, nec-
non ſacerdotes, & prophetæ, univer-
ſus denique populus à minimo ad ma-
ximum; recitavit coram eis verba libri
teſtamenti, qui inventus fuerat in
domo Dei.

מלכים ב : כג

Domini facies ad fœdus *excidit* & ,columnam ſuper rex ſtetit Et
3 וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד וַיִּכְרֹת אֶת־הַבְּרִית לִפְנֵי יְהוָה
,ejus teſtimonia & ,ejus præcepta *cuſtodiendum ad* &,Dñm poſt *eundum ad*
לָלֶכֶת אַחַר יְהוָה וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְאֶת־עֵדְוֹתָיו
verba *ſtabiliendum ad* ,anima tota *in* & ,corde toto *in* ejus decreta &
וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵב וּבְכָל־נֶפֶשׁ לְהָקִים אֶת־דִּבְרֵי
omnis ſtetit & :hoc libro *ſuper* ſcripta quæ , hujus fœderis
הַבְּרִית הַזֹּאת הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר הַזֶּה וַיַּעֲמֹד כָּל־
,magno ſacerdoti Chilchijahu rex præcepit Et.fœdere in populus
4 הָעָם בַּבְּרִית׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
templo de *educendum ad abaci* cuſtodibus & ,*ſecundi* ſacerdotibus &
וְאֶת־כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנֶה וְאֶת־שֹׁמְרֵי הַסַּף לְהוֹצִיא מֵהֵיכַל
,Luco & ,Bahal ipſi facta vaſa omnia ,Domini
יְהוָה אֵת כָּל־הַכֵּלִים הָעֲשׂוּיִם לַבַּעַל וְלָאֲשֵׁרָה
Jeruſalaim extra ea combuſſit & :cœlorum militiæ univerſæ &
וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם וַיִּשְׂרְפֵם מִחוּץ לִירוּשָׁלַםִ
.el---Beth eorum pulverem tulit & ;Chidron *campeſtribus* in
בְּשַׁדְמוֹת קִדְרוֹן וְנָשָׂא אֶת־עֲפָרָם בֵּית־אֵל׃
ſuffivit & ,Jehudah reges *dederant* quos ,*ſacrificulos* fecit ceſſare Et
5 וְהִשְׁבִּית אֶת־הַכְּמָרִים אֲשֶׁר נָתְנוּ מַלְכֵי יְהוּדָה וַיְקַטֵּר
& : Jeruſalaim circuitibus & , Jehudah urbibus in excelſis in
בַּבָּמוֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה וּמְסִבֵּי יְרוּשָׁלָםִ וְאֶת־
militiæ omni & ,*influentiis* & ,Lunæ & ,Soli ,Bahal ſuffientes
הַמְקַטְּרִים לַבַּעַל לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלַמַּזָּלוֹת וּלְכֹל צְבָא
extra Domini domo è Lucum fecit educere Et .*cœlorum*
6 הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּצֵא אֶת־הָאֲשֵׁרָה מִבֵּית יְהוָה מִחוּץ
;Chidron valle in eum combuſſit & ,Chidron *torrentem* in Jeruſalaim
לִירוּשָׁלַםִ אֶל־נַחַל קִדְרוֹן וַיִּשְׂרֹף אֹתָהּ בְּנַחַל קִדְרוֹן
ſepulchrum ſuper ejus pulverem projecit & :pulverem in comminuit et
וַיָּדֶק לְעָפָר וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־עֲפָרָהּ עַל־קֶבֶר
domo in qui ,*proſtitutorum* domos *diruit* Et .populi filiorum
7 בְּנֵי הָעָם׃ וַיִּתֹּץ אֶת־בָּתֵּי הַקְּדֵשִׁים אֲשֶׁר בְּבֵית
.Luco *domos ibi texentes* mulieres quibus ;Domini
יְהוָה אֲשֶׁר הַנָּשִׁים אֹרְגוֹת שָׁם בָּתִּים לָאֲשֵׁרָה׃
excelſa *contaminavit* &,Jehudah urbib⁹ de ſacerdotes omnes eduxit Et
8 וַיָּבֵא אֶת־כָּל־הַכֹּהֲנִים מֵעָרֵי יְהוּדָה וַיְטַמֵּא אֶת־הַבָּמוֹת
deſtruxit &:ſebah-Beer ad uſq; Ghebah à ſacerdotes *illic* ſuffiebant quibus
אֲשֶׁר קִטְּרוּ־שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים מִגֶּבַע עַד־בְּאֵר שָׁבַע וְנָתַץ
,civitatis principis Jehoſuah portæ oſtium quæ ,portarum excelſa
אֶת־בָּמוֹת הַשְּׁעָרִים אֲשֶׁר־פֶּתַח שַׁעַר יְהוֹשֻׁעַ שַׂר־הָעִיר
aſcendebant non Veruntamen.civitatis porta in viri ſiniſtram ad quæ
9 אֲשֶׁר־עַל־שְׂמֹאול אִישׁ בְּשַׁעַר הָעִיר׃ אַךְ לֹא יַעֲלוּ
comedebant *quinimo*,Jeruſalaim in Dñi altare ad excelſorum ſacerdotes
כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֶל־מִזְבַּח יְהוָה בִּירוּשָׁלָםִ כִּי אִם־אָכְלוּ
valle in quod,Topheth *polluit* Et.ſuorum fratrum medio in infermẽtata
10 מַצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם׃ וְטִמֵּא אֶת־הַתֹּפֶת אֲשֶׁר בְּגֵי
ſuam filiam & ,ſuum filium *virum traducere non pro* Hinnom filii
בְנֵי־הִנֹּם לְבִלְתִּי לְהַעֲבִיר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בִּתּוֹ
dederant quos ,equos fecit ceſſare Et .Molech ipſi ignem per
11 בָּאֵשׁ לַמֹּלֶךְ׃ וַיַּשְׁבֵּת אֶת־הַסּוּסִים אֲשֶׁר נָתְנוּ
cubiculum ad Domini domus introitu ab Soli Jehudah reges
מַלְכֵי יְהוּדָה לַשֶּׁמֶשׁ מִבֹּא בֵית־יְהוָה אֶל־לִשְׁכַּת
Solis currus & ;ſuburbanis in quod eunuchi melech-Nethan
נְתַן־מֶלֶךְ הַסָּרִיס אֲשֶׁר בַּפַּרְוָרִים וְאֶת־מַרְכְּבוֹת הַשֶּׁמֶשׁ
,Achaz cœnaculi tectũ ſuper quæ aras Et .igni in combuſſit
12 שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עַל־הַגָּג עֲלִיַּת אָחָז
Menaſſeh fecerat quæ altaria & ,Jehudah reges fecerant quas
אֲשֶׁר־עָשׂוּ מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה מְנַשֶּׁה
,inde *cucurrit* & ,rex deſtruxit,Domini domus atriis duobus in
בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה נִתַּץ הַמֶּלֶךְ וַיָּרָץ מִשָּׁם
.Chidron torrentem in eorum pulverem fecit projicere &
וְהִשְׁלִיךְ אֶת־עֲפָרָם אֶל־נַחַל קִדְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

3 Stetítque rex ſuper gradum: & fœdus percuſſit coram Domino, ut ambularent poſt Dominum, & cuſtodirent præcepta ejus, & teſtimonia,& ceremonias,in omni corde,& in tota anima,& ſuſcitarent verba fœderis hujus, quæ ſcripta erant in libro illo:acquievítq; popul⁹ pacto. 4 Et præcepit rex Helciæ pontifici,& ſacerdotibus ſecundi ordinis,& janitoribus, uc projicerent de templo Domini omnia vaſa, quæ facta fuerant Baal,et in luco,et univerſæ militiæ cœli:et combuſſit ea foris Jeruſalẽ in convalle Cedron, & tulit pulverẽ 5 eorum in Bethel. Et delevit aruſpices, quos poſuerant reges Juda ad ſacrificandum in excelſis ꝑ civitates Juda, & in circuitu Jeruſalem: & eos,qui adolebant incenſum Baal, & Soli,& Lunæ,& duodecim ſi- 6 gnis,& omni militiæ cœli. Et efferri fecit lucũ de domo Domini foras Jeruſalem in convalle Cedron,& combuſſit eũ ibi, & redegit in pulverem,et projecit ſuꝑ ſepulchra vulgi. 7 Deſtruxit quoque ædiculas effœminatorum, quæ erant in domo Domini , pro quibus mulieres texebant quaſi do- 8 munculas luci. Congregavítque omnes ſacerdotes de civitatibus Juda : & contaminavit excelſa, ubi ſacrificabant ſacerdotes, de Gabaa uſque Berſabee : & deſtruxit aras portarum in introitu oſtii Joſue principis civitatis, quod erat ad ſiniſtram portæ civita- 9 tis. Veruntamen non aſcendebant ſacerdotes excelſorum ad altare Domini in Jeruſalem : ſed tantùm comedebãt azyma 10 in medio fratrũ ſuorum. Contaminavit quoque Topheth, quod eſt in convalle filii Ennom : ut nemo conſecraret filium ſuum aut filiam per ignẽ, 11 Moloch. Abſtulit quoq; equos, quos dederant reges Juda,Soli, in introitu templi Domini juxta exedram Nathanmelech eunuchi,qui erat in Pharurim: currus autem Solis combuſſit 12 igni. Altaria quoque, quæ erant ſuper tecta cœnaculi Achaz,quæ fecerant reges Juda, et altaria quæ fecerat Manaſſes in duobus atriis templi Domini,deſtruxit rex:et cucurrit indè,& diſperſit cinerem eorum in torrentem Cedron.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στύλον, καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου, τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου, (γ) τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ, τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο. καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ.
4 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσι τῆς δευτερώσεως καὶ τοῖς (δ) φυλάσσουσι τὸν σταθμὸν, τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ Βάαλ καὶ τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ· καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἐν σαδημὼθ Κέδρων, καὶ ἔλαβε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθήλ.
5 Καὶ κατέκαυσε τοὺς χωμαρεὶμ οὓς (ε) ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα (ζ) καὶ τοῖς περικύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς θυμιῶντας (η) τῷ Βάαλ, καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ τοῖς μαζουρὼθ, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ.
6 Καὶ ἐξήνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν χειμάῤῥουν (θ) Κέδρων, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Κέδρων, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν· καὶ ἔῤῥιψε τὸν χοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ.
7 Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν (ι) καδησὶμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ χεττιὶμ τῷ ἄλσει.
8 Καὶ ἀνήγαγεν πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ (†) πόλεων Ἰούδα, (κ) καὶ ἐμίανε τὰ ὑψηλὰ οὗ ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ (λ) Γαιβὰλ καὶ ἕως Βηρσαβεέ. καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν πυλῶν (μ) τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης Ἰησοῦ ἄρχοντος (ν) τῆς πόλεως, τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως.
9 Πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
10 Καὶ ἐμίανε (ξ) τὸν Ταφὲθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ (ο) Ἐννὸμ, τοῦ (π) διαγαγεῖν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μολὸχ ἐν πυρί.
11 Καὶ (ρ) κατέκαυσε τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα τῷ ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον Νάθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου (σ) ἐν φαρουρίμ. καὶ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσεν πυρί,
12 Καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου Ἄχαζ, ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰούδα. καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησε Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου (τ) καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέσπασεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔῤῥιψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων.

Et ſtetit rex ad columnam: & diſpoſuit teſtamentum coram Domino, eundi poſt Dominum, & cuſtodiendi mandata ejus, & teſtimonia ejus, & juſtificationes ejus in omni corde, & in omni anima, erigendi verba teſtamenti hujus ſcripta ſuper librum hunc. Et ſtetit omnis populus in teſtamento. 3
*Et mandavit rex Chelciæ ſacerdoti magno, & ſacerdotibus * ſecundi ordinis, & cuſtodibus liminis, educere è templo Domini omnia vaſa facta Baal, & (a) luci, & omni virtuti cœli: & combuſſit ea extra Hieruſalem in (b) Sademoth Cedron: & ejecit pulverem eorum in Bæthel.* 4
Et combuſſit (c) Chomarim, (quos dederant reges Juda, & adolebant in excelſis, & in civitatibus Juda,& quæ circa Hieruſalem,) & eos qui adolebant Baal, & Soli, & Lunæ, & ipſis (d) Mazuroth, & univerſæ virtuti cœli. 5
Et extraxit lucum è domo Domini extra Hieruſalem in torrentem Cedron: & combuſſit eum in torrente Cedron, & comminuit in pulverem: & projecit pulverem ejus in ſepulchrum filiorum populi. 6
Et diruit domum ipſorum (e) Cadeſim, qui in domo Domini, ubi mulieres texebant illic Chettiim lucui. 7
Et eduxit omnes ſacerdotes è civitatibus Juda: et contaminavit excelſa, ubi adolebant ibi ſacerdotes, à Gæbal, & uſq; Berſabee. Et diruit domum portarum, quæ juxta oſtium portæ Jeſu principis (g) civitatis, ex iis quæ à ſiniſtris viri in (h) porta civitatis. 8
Veruntamen non aſcendebant ſacerdotes excelſorum ad altare Domini in Hieruſalem: (i) quoniã tantùm comedebant azyma in medio fratrum ſuorum. 9
Et contaminavit ipſum (k) Taphet, qui in valle filii Ennom, ad (l) traducendũ virum filium ſuum, et virum filiam ſuam ipſi Moloch in igni. 10
Et combuſſit equos, quos dederant reges Juda Soli in introitu domûs Domini, in gazophylacium Nathan (m) regis Eunuchi in (n) Pharurin. Et currum Solis combuſſit igni, 11
Et altaria, quæ ſuper ſolarium cœnaculi Achaz, quæ fecerant reges Juda. Et altaria, quæ fecerat Manaſſes in duobus atriis domûs Domini, diruit rex, et demolitus eſt indè: et projecit pulverem eorum in torrentem Cedron. 12

MS.A. (γ) καὶ τοῦ (δ) φυλάσσουσιν, ἐξαγαγεῖν (ε) ἔδωκεν βασιλεὺς (ζ) καὶ ἐν τοῖς (η) τῇ Βάαλ, (θ) Κέδρων, * καὶ ἐλέπτυνεν (ι) καδησὶν (†) πόλεως (κ) καὶ ἐμίαναν (λ) Γαβαὰ (μ) τὸν παρὰ (ν) τῆς πύλης, τὸν (ξ) τὸν Θοφθὰ (ο) Ἐννομὸμ, (π) διάγειν (ρ) κατέκαυσαν τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκεν βασιλεὺς (σ) ὃς ἐν (τ) καὶ καθεῖλεν

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וְקָם מַלְכָּא עַל אִסְטְוָנָא וּגְזַר יָת קְיָמָא קֳדָם יְיָ לִמְהָךְ בָּתַר פּוּלְחָנָא דַיְיָ וּלְמִטַּר פִּקּוּדוֹהִי
וְיָת סָהֲדְוָתוֹהִי וְיָת קְיָמוֹהִי בְּכָל לִבָּא וּבְכָל נְפַשׁ לְקַיָּמָא יָת פִּתְגָּמֵי קְיָמָא הָדֵין דִּכְתִיבִין
4 עַל סִפְרָא הָדֵין וְקַבִּילוּ כָּל עַמָּא עֲלֵיהוֹן קְיָמָא : וּפַקִּיד מַלְכָּא יָת חִלְקִיָּהוּ כַּהֲנָא רַבָּא וְיָת
סְגַן כַּהֲנַיָּא וְיָת אֲמַרְכָּלַיָּא לְאַפָּקָא מֵהֵיכְלָא דַיְיָ יָת כָּל מָנַיָּא דַּעֲבִידִין לְבַעְלָא וְלַאֲשֵׁירְתָא
וּלְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא וְאוֹקְדִנּוּן מִבְּרָא לִירוּשְׁלֶם בְּמֵישַׁר קִדְרוֹן וְאוֹבֵיל יָת עַפְרְהוֹן לְבֵיתְאֵל :
5 וּבַטֵּיל יָת כּוּמְרַיָּא דִּי הֲבוּ מַלְכַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה וְאַסִּיקוּ בּוּסְמִין עַל בָּמָתָא בְּקִרְוַיָּא דְּבֵית
יְהוּדָה וּבְסַחְרָנֵי יְרוּשְׁלֶם וְיָת דְּאַסִּיקוּ בּוּסְמִין לְבַעְלָא וּלְשִׁמְשָׁא וּלְסִהֲרָא וּלְמַזָּלָתָא
6 וּלְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא : וְאַפֵּיק יָת אֲשֵׁירְתָא מִבֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ מִבְּרָא לִירוּשְׁלֶם לְמֵישַׁר קִדְרוֹן
7 וְאוֹקֵיד יָתַהּ בְּנַחְלָא דְקִדְרוֹן וְאַדְּקַהּ לְעַפְרָא וּרְמָא יָת עַפְרַהּ לְקִבְרֵי בְּנֵי גַלְיָא : וּתְרַע יָת
8 בָּתֵּי הֶקְדֵּשׁ טַעֲוָתָא דִּי בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ דִּי נְשַׁיָּא מָחֲיָן תַּמָּן מְכוּלִין לַאֲשֵׁירְתָא : וְאַיְתֵי יָת
כָּל כּוּמְרַיָּא מִקִּרְוַיָּא דְּבֵית יְהוּדָה וְסָאֵב יָת בָּמָתָא דְּאַסִּיקוּ בּוּסְמִין תַּמָּן כּוּמְרַיָּא מִגֶּבַע
עַד בְּאֵר שָׁבַע וּתְרַע יָת בָּמַת תַּרְעַיָּא דִּי קֳדָם תְּרַע יְהוֹשֻׁעַ רַב קַרְתָּא דִּי עַל שְׂמָאלָא גַבְרָא
9 בְּמֵעֲלֵיהּ תְּרַע קַרְתָּא : בְּרַם לָא סָלְקִין כַּהֲנַיָּא כּוּמְרֵי בָמָתָא לְדַבָּחָא עַל מַדְבְּחָא דַיְיָ
10 בִּירוּשְׁלֶם אֱלָהֵן אֲכַלוּ פַּטִּיר בְּגוֹ אֲחֵיהוֹן : וְסָאֵב יָת תּוֹפֶת דִּי בְּחֵילַת בַּר הִנּוֹם בְּדִיל דְּלָא
11 לְאַעְבָּרָא גְבַר יָת בְּרֵיהּ וְיָת בְּרַתֵּיהּ בְּנוּרָא לְמוֹלֶךְ : וּבַטֵּל יָת סוּסְוָתָא דִּיהַבוּ מַלְכַיָּא
דְּבֵית יְהוּדָה לְשִׁמְשָׁא מִמַּעֲלָנָא דְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ לְלִשְׁכַּת נָתָן מֶלֶךְ גַּוְזָאָה דִּבְפַרְוָרַיָּא
12 וְיָת רְתִיכֵי שִׁמְשָׁא אוֹקֵיד בְּנוּרָא : וְיָת אֱגוֹרַיָּא דִּי עַל אִגַּר עֲלִית אָחָז דַּעֲבַדוּ מַלְכַיָּא דְּבֵית
יְהוּדָה וְיָת אֱגוֹרַיָּא דַּעֲבַד מְנַשֶּׁה בְּתַרְתֵּין דָּרַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ תְּרַע מַלְכָּא וְאַרְחֵיק
מִתַּמָּן וּרְמָא יָת עַפְרְהוֹן לְנַחְלָא דְקִדְרוֹן :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ſtetit rex ſuper gradum, & iniit fœdus ante Dominum, ut ambularent 3 poſt cultum Domini,& ut cuſtodirent præcepta ejus, & teſtimonia ejus,& decreta ejus in omni corde, & in omni anima,ad ſtabiliendum verba fœderis hujus, quæ ſcripta ſunt in libro hoc : & ſuſceperunt omnis populus ſuper ſe fœdus. Et præcepit rex Hhilkiahu ſacerdoti magno, & vicario 4 ſacerdotum, & præfectis theſaurorum, ut proferrent de templo Domini omnia vaſa quæ facta fuerant ipſi Baghla, & luco, & omnibus virtutibus cœlorum : & incendi fecit ea extra Jeruſalem in *valle* Kidron, & detulit pulverem eorum in Bethel. Et abſtulit ſacrificulos quos dederant reges 5 domus Jehudah ut adolerent aromata ſuper excelſa in urbib⁹ domus Jehudah , & in circuitibus Jeruſalem , & etiam eos qui ſuffiebant aromata Baghla, & Soli, & Lunæ,& ſiderib⁹, & omnibus virtutibus cœlorum. Et 6 ejecit lucum de domo ſanctuarii Dñi extra Jeruſalem in *vallem* Kidron, & combuſſit eum in torrentem Kidron, & comminuit eum in pulverem, & projecit pulverem ejus in ſepulchra filiorum Galia. Et diruit domunculas 7 *rerum conſecratarum* idolis,quæ erant in domo ſanctuarii Dñi,in qua mulieres texebant menſuras luco. Et venire fecit omnes ſacrificulos de urbi- 8 bus dom⁹ Jehudah,& prophanavit excelſa ubi adolebant aromata ſacrificuli à Ghebagh, uſq; ad *Beer-ſebagh*; & diruit excelſa janitorum quæ erant ante portam Jehoſuagh magiſtri civitatis , quæ erant ad ſiniſtram viri *cùm ingreditur portam* urbis. Verùm non aſcendebant *ſacerdotes* ſa- 9 crificuli excelſorum ut ſacrificarent ſuper altare Domini in Jeruſalem, ſed comedebant azymum in medio fratrum ſuorum. Et prophanavit Thopheth 10 quod erat in valle filii Hinom, ne tranſire faceret quiſquam filium ſuum, & filiã ſuam per ignem ipſi Molech. Et abſtulit equos,quos dederant reges 11 dom⁹ Jehudah Soli,*ab* introitu domus ſanctuarii Dñi ad cubiculũ Nathan-Melech eunuchi,quod erat in ſuburbanis : & currus Solis combuſſit igni. Et aras quæ erant juxta tectũ excelſum Ahhaz,quas fecerant reges domus 12 Jehudah,& aras quas fecerat Manaſſeh in duob⁹ atriis dom⁹ ſanctuarii Dñi, diruit rex & procul indè fecit:& projecit pulverẽ earũ in torrentẽ Kidron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܘܕܐ. ܘܐܩܝܡ ܩܝܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܡܐܙܠ ܒܬܪܗ ܕܡܪܝܐ؛
ܘܠܡܛܪ؛ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܣܗܕܘܬܗ ܘܢܡܘܣܘܗܝ. ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗ
ܕܢܩܝܡܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܩܝܡܐ ܗܢܐ. ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܟܬܒܐ ܗܢܐ. ܘܩܡ ܟܠܗ ܥܡܐ ܒܩܝܡ
* ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܘܠܟܗܢܐ ܕܬܪܝܢܘܬܐ. ܘܠܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ. ܕܢܦܩܘ
ܡܢ ܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܐܢܐ ܟܠܗܘܢ ܕܥܒܝܕܝܢ ܠܒܥܠܐ. ܘܠܦܬܟܪܐ. ܘܠܟܠܗ ܚܝܠ
ܕܫܡܝܐ. ܘܐܘܩܕ ܐܢܘܢ ܠܒܪ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. ܘܐܫܩܠܗ ܠܥܦܪܗܘܢ ܠܒܝ
ܐܝܠ. * ܘܩܛܠܘ ܠܟܘܡܪܐ ܐܝܠܝܢ ܕܐܩܝܡܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܣܡ ܒܣܡܐ ܥܠ ܡܕܒܚ
ܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܒܚܕܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܡܣܩܝܢ ܗܘܘ ܒܣܡܐ ܠܒܥܠܐ: ܘܠܫܡܫ
ܘܠܣܗܪܐ ܘܠܡܠܘܫܐ: ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ. * ܘܐܦܩ ܠܦܬܟܪܐ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝ
ܠܒܪ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. ܘܐܘܩܕܗ ܘܐܕܩܗ. ܘܥܒܕܗ ܐܝܟ ܥܦܪܐ. ܘܫܕܐ ܠܥܦܪܗ ܥ
ܩܒܪܐ ܕܒܢܝ ܥܡܐ. * ܘܣܚܦ ܒܬܐ ܕܙܢܝܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܕܢܫܐ ܕܙܩܪܢ ܗܘܝ ܡܐܢ
ܠܦܬܟܪܐ ܕܬܡܢ. * ܘܐܝܬܝ ܠܟܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܛܢܦ ܠܡܕܒܚܐ ܕܡܣ
ܒܗܘܢ ܟܗܢܐ ܒܣܡܐ. ܡܢ ܕܢ ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܪ ܫܒܥ. ܘܣܚܦ ܠܡܕܒܚܐ ܕܬܪܥܐ ܕܒܬܪ
ܕܝܫܘܥ ܪܝܫ ܡܕܝܢܬܐ. ܕܠܣܡܠܐ ܕܓܒܪܐ ܒܬܪܥ ܡܕܝܢܬܐ. * ܒܪܡ ܠܐ ܣܠܩܝ
ܗܘܘ ܟܗܢܐ ܕܒܝܬ ܦܘܠܚܢܐ ܠܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܠܐ ܐܢ ܐܟܠܘ ܦܛܝܪܐ ܥܡ ܐܚܝܗܘ
* ܘܣܚܦ ܡܕܒܚܐ ܕܒܬܘܦܬ ܕܒܢܚܠܐ ܕܒܪܗܢܘܡ. ܕܒܢܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܥܒܪ
ܓܒܪ ܒܪܗ ܘܒܪܬܗ ܒܢܘܪܐ ܠܡܠܟܘܡ. * ܘܩܛܠ ܪܟܫܐ ܕܝܗܒܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܫܡܫ
ܕܒܡܥܠܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܐܘܣܦܢܝܐ ܕܢܬܢ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܕܒܦܪܘܕܐ. ܘܡܪܟܒ
ܕܫܡܫܐ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. * ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܠ ܐܓܪܐ ܕܥܠܝܬܐ ܕܐܚܙ: ܕܥܒܕܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕ
ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܒܬܪܬܝܢ ܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܣܚܦ ܡܠܟܐ. ܘܐܪܗܛ ܡܢ ܬܡ
ܘܫܕܐ ܠܥܦܪܗܘܢ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ.

Deinde ſtetit rex ſuper columnam, & pactum 3
pepigit coram Domino ſecuturos ſe Domi-
num, ejuſque præcepta, teſtimonia, atque
ſtatuta toto corde totóque animo ſervaturos,
exequendo ejus fœderis ſermones in eo libro
conſcriptos: & conſenſit univerſus populus
pacto. Tunc præcepit rex Helciæ ſacerdoti 4
magno, & ſacerdotibus poſterioris ordinis,
atque cuſtodibus januarum, ut efferrent è
domo Domini cuncta vaſa quæ facta fuerant
Baali & idolis, ac toti militiæ cœli; & com-
buſſerunt ea extra Jeruſalem in valle Cedron,
& aſportari juſſit pulverem eorum in Beth-il.
Trucidârunt etiam ſacrificos illos quos inſti- 5
tuerant reges Judæ ad imponendum altaribus
thura in civitatibus Judæ & *locis* Jeroſolymæ
finitimis, quíque thus adolebant Baali, ſoli,
lunæ, planetis, toti denique militiæ cœleſti.
Ejecit quoque idolum è domo Domini extra 6
Ieruſalem ad vallem Cedron, ibíque com-
buſtũ redegit in pulverem, & projecit pulve-
rem ejᵒ ſuper ſepulchra filiorũ populi. Ever- 7
tit domos ſcortatorum quæ erant in domo
Domini, & mulierum quæ texebant veſtes
idolis quæ illic erant. Adduxerunt omnes ſa- 8
cerdotes è civitatibus Iudæ, & polluerunt
altaria in quibus adoleverant ſacerdotes thu-
ra, à Dan uſque ad Birſebaa. Diruit altaria
portarum, quæ erant ad oſtiũ portæ Ieſu præ-
fecti urbis quæ erant ſitæ ad ſiniſtram viri in
porta urbis. Cæterùm non aſcendebant ſa- 9
cerdotes excelſorum ad altare Domini in Ie-
ruſalem, niſi priùs comederent azymum cum
fratribus ſuis. Evertit aras quæ erant in Ta- 10
phath quæ eſt in valle Bar-honum, quas ad
hoc extruxerant reges Iudæ, ut traduceret quis
filium ſuum & filiam ſuam per ignem Amele-
cho. Interfecit equos quos dederant reges Iu- 11
dæ Soli qui erat in oſtio domûs Domini, in
hoſpitio Nathanis eunuchi regis, quod erat
in Peruda; currus verò Solis igni combuſ-
ſit. Altare quod erat ſuper tectum cœna- 12
culi Ahazi, quod fecerant reges Iuda, & al-
taria quæ fecerat Manaſſe in utroque atrio
domûs Domini; demolitus eſt rex, & inde
illico aſportavit, projecítque pulverem eo-
rum in torrentem Cedron.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وقام الملك على المنبر * واقام ميثاقا قدام الرب ليسلكوا وري الرب * وليحفظوا وصايا
وشهاداته وعهوده بكل قلوبهم وبكل نفوسهم * ليتمموا اقاويل هذا الميثاق المكتوب في هذا
السفر * وقام جميع الشعب بهذا الميثاق * وامر الملك حلقيا الكاهن الكبير * والكهنة الذين ورا
وحفظة الابواب * ان يخرجوا من بيت الله جميع الادوات التي كانت عملت لبعل الصنم *
والاوثان ولجميع جنود السماء * فاحرقوا خارجا من اورشليم في وادي قدرون * وطرح ترابها الى
بيت ايل * وقتل السدنة الذين اقاموهم ملوك يهودا ليضعوا البخورات على الصواعد في قرى
يهودا وحوالي اورشليم * الذين كانوا يبخرون لبعل الصنم * وللشمس * والقمر * والكواكب وجميع
جنود السماء * واخرج السبكة من بيت الله خارجا من اورشليم الى وادي قدرون * فاحرقها
بالنار * وجعلها مثل التراب * وطرح ترابها على قبور بني الشعب * وقلع بيوت الزناة الذين في
بيت الرب * والنسوان اللاتي كن ينسجن الثياب للاوثان هناك * واتى بجميع الكهنة من
قرى يهودا * وقلع الصواعد التي جعلوا الكهنة فيها البخورات * من دان الى بير سبع * وقلع
الصاعدة التي في مدخل باب الخلاص * التي في المدينة * التي على شمال الرجل * ولم تكن
تصعد كهنة الصواعد الى مذبح الرب باورشليم * اذا ما اكلوا الفطير مع اخوتهم * وقلع
الصواعد التي صنع ملوك يهودا في تفات الذي في وادي جهنم * ليلقي الرجل ابنه وابنته
في النار لاملخ * وقتل الخيل التي اعطى ملوك يهودا للشمس * في مدخل البيت في خزانة
ناثان امين الملك الذي في فرودا * ومركبة الشمس احرقها بالنار * والمذبح الذي ذبح عليه
احاز ملك يهودا الذي صنع العجلين * والمذابح الذي صنع منسا في كلي داري بيت
الله * قلعها الملك * وذهب من هناك والقى ترابها في وادي قدرون *

Tum ſtans rex ſuper ſuggeſtum, fœdus 3
inivit coram Domino ſe Dominum ſecu-
turos, ejúſque præcepta, teſtimonia, &
fœdera totis cordibus totiſque animis ſuis
ſervaturos, exequendo dicta hujus teſta-
menti in eo libro conſcripta: approbavít-
que totus populus ejuſmodi fœdus. De- 4
inde præcepit rex Helciæ ſummo ſacer-
doti, & ſacerdotibus qui poſt eum erant,
atque portarum cuſtodibus, ut extrahe-
rent è domo Domini cuncta inſtrumenta
quæ fabricata fuerant pro Baale ſimu-
lacro, idolis, & omnibus cœli exerci-
tibus: & combuſta fuerunt extra Jeru-
ſalem in valle Cedron, & pulvis eo-
rum projectus in Beth-il. Tum inter- 5
fecit miniſtros quos creaverant reges
Juda ut thura ſuperponerent aris in
civitatibus Juda & circum Jeruſalem,
qui adolebant Baali idolo, & ſoli, lu-
næ, ſyderibus, cunctíſque cœli exer-
citibus. Et extrahens idolum è domo 6
Dei extra Jeruſalem in vallem Ce-
dron, combuſſit illud igni, redegit in
pulverem, projecitque pulverem ejus
ſuper ſepulchra filiorum populi. Præ- 7
tereà extirpavit lupanaria quæ erant in
domo Dei, et mulieres quæ veſtes pro
idolis ibi texebant: Et adduxit omnes 8
ſacerdotes è civitatibus Juda. Aras
evulſit quibus imponebant thura ſacer-
dotes, à Dan uſque ad Bir-ſabaa. E-
vulſit etiam aram illam quæ erat in
ingreſſu portæ ſalutis, quæ erat in ur-
be ad lævam hominis introeuntis.
Porrò non aſcendebant ſacerdotes ex- 9
celſorum ad altare Domini in Jeruſa-
lem, antequam comederent azymum
cum fratribus ſuis. Item evertit ex- 10
celſa quæ ad hoc fecerant reges Judæ
in Taphath quæ eſt in valle Gehen-
nam, ut in ignem projiceret quis fili-
um ſuum aut filiam ſuam Amalecho.
Interfecit equos quos obtulerant reges 11
Juda Soli, in ingreſſu domûs, in cella
Nathanis regii in Pheruda curatoris:
& currum Solis igni combuſſit. A- 12
ram ſuper quam ſacrificaverat Ahaz
rex Judæ, qui fabricaverat duos vi-
tulos, & aras quas extruxerat Ma-
naſſe in utroque atrio domûs Dei;
evertit rex, indéque profectus projecit
pulverem earum in vallem Cedron.

מְלָכִים ב׃ כג

dextra à quæ Jeruſalaim *facies ad* quæ excelſa Et
13 וְאֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר מִימִין
Iſrael rex Selomoh ædificaverat quæ *deſtructionis* montis
לְהַר־הַמַּשְׁחִית אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
,Moab abominationi Chemos & ,Sidoniorum abominationi Haſtoreth
לְעַשְׁתֹּרֶת ׀ שִׁקֻּץ צִידֹנִים וְלִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב
cenſuit eſſe immunda ,Hammon filiorum abominationi Milchom &
וּלְמִלְכֹּם תּוֹעֲבַת בְּנֵי־עַמּוֹן טִמֵּא
,Lucos ſuccidit & ,ſtatuas contrivit Et .rex
14 הַמֶּלֶךְ׃ וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וַיִּכְרֹת אֶת־הָאֲשֵׁרִים
etiam Et .hominum oſſibus eorum locum replevitque
15 וַיְמַלֵּא אֶת־מְקוֹמָם עַצְמוֹת אָדָם׃ וְגַם אֶת־
Jarobham fecerat quod excelſum ,el--Beth in quod altare
הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל הַבָּמָה אֲשֶׁר עָשָׂה יָרָבְעָם
altare etiam ,Iſrael fecit peccare qui ,Nebat filius
בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל גַּם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ
contrivit ,excelſum combuſſitque : deſtruxit excelſum & ,ipſum
הַהוּא וְאֶת־הַבָּמָה נָתָץ וַיִּשְׂרֹף אֶת־הַבָּמָה הֵדַק
vidit & ,Joſijahu ſe vertit Et .Lucum combuſſit & ,pulverem in
16 לְעָפָר וְשָׂרַף אֲשֵׁרָה׃ וַיִּפֶן יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּרְא אֶת־
oſſa tulit & ,miſit & : monte in ibi quæ ſepulchra
הַקְּבָרִים אֲשֶׁר־שָׁם בָּהָר וַיִּשְׁלַח וַיִּקַּח אֶת־הָעֲצָמוֹת
verbũ juxta ,illud *contaminavit* & ,altare ſuper combuſſit & ,ſepulchris è
מִן־הַקְּבָרִים וַיִּשְׂרֹף עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיְטַמְּאֵהוּ כִּדְבַר
prædicavit qui ,Dei vir prædicaverat quod ,Domini
יְהוָה אֲשֶׁר קָרָא אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא אֶת־
ego quod hoc indicium Quid : ait Et .hæc *verba*
17 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר מָה הַצִּיּוּן הַלָּז אֲשֶׁר אֲנִי
viri Sepulchrum : civitatis viri eum ad dixerunt Et ? *videns*
רֹאֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַנְשֵׁי הָעִיר הַקֶּבֶר אִישׁ־
verba prædicavit & ,Jehudah de venit qui ,Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה וַיִּקְרָא אֶת־הַדְּבָרִים
: Dixitque .el--Beth altare ſuper feciſti quæ ,hæc
18 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל הַמִּזְבַּח בֵּית־אֵל׃ וַיֹּאמֶר
liberaverunt & : ejus oſſa moveat ne *Vir* .illum Dimittite
הַנִּיחוּ לוֹ אִישׁ אַל־יָנַע עַצְמֹתָיו וַיְמַלְּטוּ
.Someron de venerat qui ,prophetæ oſſa ,ejus oſſa
עַצְמֹתָיו אֵת עַצְמוֹת הַנָּבִיא אֲשֶׁר־בָּא מִשֹּׁמְרוֹן׃
civitatibus in quæ ,excelſorum domos omnes etiam Et
19 וְגַם אֶת־כָּל־בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר ׀ בְּעָרֵי
fecit removere,irritandum ad Iſrael reges fecerant quas Someron
שֹׁמְרוֹן אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס הֵסִיר
fecerat quæ opera omnia juxta eis Fecitque .Joſijahu
יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה
qui ,excelſorum ſacerdotes omnes *mactavit* Et .el-Beth in
20 בְּבֵית־אֵל׃ וַיִּזְבַּח אֶת־כָּל־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר־
: ea ſuper hominum oſſa combuſſit & ,altaria ſuper ibi
שָׁם עַל־הַמִּזְבְּחוֹת וַיִּשְׂרֹף אֶת־עַצְמוֹת אָדָם עֲלֵיהֶם
: dicendo,populo omni rex præcepit Et .Jeruſalaim eſt reverſus &
21 וַיָּשָׁב יְרוּשָׁלִָם׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר
libro *ſuper* ſcriptum ſicut ,veſtro Deo Domino Peſach Facite
עֲשׂוּ פֶסַח לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר
,hoc Peſach ſicut eſt factum non Quoniam .hujus fœderis
22 הַבְּרִית הַזֶּה׃ כִּי לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה
omnibus & ;Iſrael judicaverunt qui ,Judicum diebus à
מִימֵי הַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְכֹל
octavo *in Quinimo* .Jehudah regum & ,Iſrael regum diebus
23 יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יְהוּדָה׃ כִּי אִם־בִּשְׁמֹנֶה
Domino hoc Peſach eſt factum ,Joſijahu regis anno decimo
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה לַיהוָה
.Jeruſalaim in
בִּירוּשָׁלִָם׃

Verſio VULG. LAT.

13 Excelſa quoque, quæ erant in Jeruſalem ad dexteram partem montis Offenſionis, quæ ædificaverat Salomon rex Iſrael Aſtaroth idolo Sidoniorum, & Chamos offenſioni Moab, & Melchom abominationi filiorum Ammon, polluit rex. 14 Et contrivit ſtatuas, & ſuccîdit lucos: replevítque loca eorum oſſibus mortuorum. 15 Inſuper & altare, quod erat in Bethel, & excelſum, quod fecerat Jeroboam filius Nabat, qui peccare fecit Iſrael: & altare illud, & excelſum deſtruxit, atque combuſſit, & comminuit in pulverem, ſuccendítque etiam lucum. 16 Et converſus Joſias, vidit ibi ſepulchra, quæ erant in monte: miſítque & tulit oſſa de ſepulchris, & combuſſit ea ſuper altare, & polluit illud juxta verbum Domini, quod locutus eſt vir Dei, qui prædixerat verba hæc. 17 Et ait; Quis eſt titulus ille, quem video? Reſponderúntque ei cives urbis illius; Sepulchrum eſt hominis Dei, qui venit de Juda, & prædixit verba hæc, quæ feciſti ſuper altare Bethel. 18 Et ait; Dimittite eum, nemo commoveat oſſa ejus. Et intacta manſerunt oſſa illius, cum oſſibus prophetæ qui venerat de Samaria. 19 Inſuper & omnia fana excelſorum quæ erant in civitatibus Samariæ, quæ fecerant reges Iſrael ad irritandum Dominũ, abſtulit Joſias: & fecit eis, ſecundùm omnia opera quæ fecerat in Bethel. 20 Et occîdit univerſos ſacerdotes excelſorum, qui erant ibi ſuper altaria: & combuſſit oſſa humana ſuper ea: reverſúſque eſt Jeruſalem. 21 Et præcepit omni populo, dicens; Facite Phaſe Domino Deo veſtro, ſecundùm quod ſcriptum eſt in libro fœderis hujus. 22 Nec enim factum eſt Phaſe tale à diebus Judicum, qui judicaverunt Iſrael, & omnium dierum regum Iſrael, & regum Juda, 23 Sicut in octavo decimo anno regis Joſiæ factum eſt Phaſe iſtud Domino in Jeruſalem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ τὸν (υ) οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ (φ) τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ (χ) Μοσθὰθ, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραὴλ τῇ Ἀστάρτῃ προσοχθίσματι Σιδωνίων, καὶ τῷ (ψ) Χαμὼς προσοχθίσματι Μωὰβ, καὶ τῷ (ω) Μολὸχ βδελύγματι 14 υἱῶν Ἀμμὼν, ἐμίανεν ὁ βασιλεύς. Καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ (α) ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων. 15 Καί γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ τὸ ὑψηλὸν ὃ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καί γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο (β) τὸ ὑψηλὸν κατέσπασε, καὶ συνέτριψε τοὺς λίθους αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν, καὶ 16 κατέκαυσε τὸ ἄλσος. Καὶ ἐξένευσεν Ἰωσίας καὶ εἶδε τοὺς τάφους (γ) τοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων, καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐμίανεν αὐτὸ, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἑστάναι Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐπιστρέψας ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος 17 τοὺς λόγους τούτους. Καὶ εἶπεν, Τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; καὶ (δ) εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, Ὁ ἄνθρωπος τοῦ (ε) θεοῦ ὁ ἐξεληλυθὼς (ζ) ἐξ Ἰούδα, καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθήλ. 18 Καὶ εἶπεν, Ἄφετε αὐτὸν, ἀνὴρ μὴ (η) κινησάτωσαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. καὶ (θ) ἐρρύσθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας. 19 Καί γε (ι) πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰσραὴλ παροργίζειν κύριον, ἀπέστησεν (κ) Ἰωσίας, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα ἃ (λ) ἐποίησεν ἐν 20 Βαιθήλ. Καὶ ἐθυσίασε πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσε τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων ἐπ᾽ αὐτὰ, καὶ ἐπεστράφη εἰς Ἱερουσαλήμ. 21 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων, Ποιήσατε πάσχα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται (μ) ἐπὶ 22 βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης. Ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πάσχα τοῦτο ἀφ᾽ ἡμερῶν τῶν κριτῶν οἳ (ν) ἔκρινον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ (ξ) πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ βασιλέων Ἰούδα: 23 Ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωσίου ἐγενήθη τὸ πάσχα (ο) τῷ κυρίῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.

13 Et domum, quæ ad faciem Hieruſalem, quæ à dextris montis Moſthath, quam ædificaverat Salomon rex Iſrael Aſtartæ offendiculo Sidoniorum, & Chamos offendiculo Moab, & Moloch abominationi filiorum Ammon, contaminavit rex. 14 Et contrivit ſtatuas: & exterminavit lucos, & implevit loca eorum oſſibus hominum. 15 Etiam altare, quod in Bæthel, excelſum, quod fecerat Hieroboam filius Nabat, qui peccare fecit Iſrael, etiam altare illud excelſum demolitus eſt, & contrivit lapides ejus, & comminuit in pulverem, & combuſſit lucum. 16 Et vertit ſe Joſias, & vidit ſepulchra, quæ ibi in (o) civitate, & miſit, & tulit oſſa è ſepulchris, & combuſſit ſuper altare, et contaminavit illud juxta verbum Domini, quod locutus eſt homo Dei in ſtando Hieroboam in feſtivitate ad altare. Et converſus levavit oculos ſuos ad ſepulchrum hominis Dei, qui locutus fuerat verba hæc. 17 Et dixit; Quid (p) ſcopulus ille, quem ego video? Et dixerunt ei viri civitatis; Homo Dei, qui venit è Juda, & invocavit verba hæc, quæ invocavit ſuper altare Bæthel. 18 Et dixit, Sinite eum. Vir non moveant oſſa ejus. Et ſalvata ſunt oſſa ejus, cum oſſibus prophetæ, qui venerat è Samaria. 19 Etiam omnes domos excelſorum, quæ in civitatibus Samariæ, quas fecerant reges Iſrael, ad irritandum Dominum, amovit Joſias: & fecit in eis omnia opera, quæ fecerat in Bæthel. 20 Et immolavit omnes ſacerdotes excelſorum, qui erant ibi, ſuper altaria: & combuſſit oſſa hominum ſuper ea. Et reverſus eſt in Hieruſalem. 21 Et mandavit rex omni populo, dicens; Facite Paſcha Domino Deo noſtro: ſicut ſcriptum eſt ſuper librum teſtamenti hujus. 22 Quoniã non fuit factũ (q) Paſcha hoc à diebus Judicum, qui judicabant Iſrael, & omnibus diebus regum Iſrael, & regum Juda. 23 Sed tantùm octavo & decimo anno regis Joſiæ factum eſt Paſcha Domino in Hieruſalem.

MS.A. (υ) οἶκον ἐπὶ (φ) ἐκ δεξιῶν (χ) Μοσθὸ, (ψ) * Μαχὼς (ω) Ἀμελχὼμ (α) ἐξωλέθρευσεν (β) καὶ τὸ (γ) οἱ ἐκεῖ (δ) εἶπαν (ε) θεοῦ ἐστιν ὁ (ζ) ἐκ τοῦ Ἰούδα, (η) κινησάτω τὰ (θ) * εὑρέθησαν (ι) εἰς πάντας (κ) Ἰωσίας βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ * ἀπέστησεν ἐν αὐτοῖς (λ) ἐποίησε (μ) ἐπὶ βιβλίῳ (ν) ἔκριναν (ξ) πασῶν ἡμερῶν (ο) τοῦτο τῷ

תַּרְגּוּם יוֹנָתָן Targum JONATHAN.

13 וְיַת בָּמְתָא דִּי עַל אַפֵּי יְרוּשְׁלֶם דְּמִדָּרוֹם לְטוּר זֵיתַיָּא דִּי בְנָא שְׁלֹמֹה מַלְכָּא
דְיִשְׂרָאֵל לְעַשְׁתּוֹרֶת שִׁקּוּץ צִידוֹנָאֵי וְלִכְמוֹשׁ שִׁקּוּץ מוֹאֲבָאֵי וּלְמִלְכּוֹם רִחוּק בְּנֵי
14 עַמּוֹן סָאֵב מַלְכָּא׃ וְתַבַּר יַת קָמָתָא וְקַץ יַת אֲשֵׁרָתָא וּמַלֵּא יַת אַתְרֵיהוֹן גַּרְמֵי
15 אֱנָשָׁא׃ וְאַף יַת אֱגוֹרָא דִּי בְּבֵיתְאֵל בָּמְתָא דַּעֲבַד יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּיב יַת
יִשְׂרָאֵל אַף יַת אֱגוֹרָא הַהִיא וְיַת בָּמְתָא תְּרַע וְאוֹקִיד יַת בָּמְתָא אַדְּקַהּ לְעַפְרָא
16 וְאוֹקִיד אֲשֵׁרְתָא׃ וְאִתְפְּנִי יֹאשִׁיָּהוּ וַחֲזָא יַת קִבְרַיָּא דְּתַמָּן בְּטוּרָא וּשְׁלַח וּנְסֵיב
יַת גַּרְמַיָּא מִן קִבְרַיָּא וְאוֹקִיד עַל אֱגוֹרַיָּא וְסָאֲבֵיהּ כְּפִתְגָמָא דַיְיָ דְּמַלֵּל נְבִיָּא
17 דַיְיָ דְּאִתְנַבֵּי יַת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין׃ וַאֲמַר מָה צִיּוּנָא הָדֵין דִּי אֲנָא חָזֵי וַאֲמַרוּ לֵיהּ
אֱנָשֵׁי קַרְתָּא קִבְרָא דִּנְבִיָּא דַיְיָ דַּאֲתָא מִשִּׁבְטָא דִּיהוּדָה וְאִתְנַבֵּי יַת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין
18 דַּעֲבַדְתָּא עַל אֱגוֹרַיָּא בְּבֵיתְאֵל׃ וַאֲמַר שְׁבוֹקוּ מִנֵּיהּ אֱנָשׁ לָא יְנִיד גַּרְמוֹהִי
19 וְשֵׁיזִיבוּ גַּרְמוֹהִי עִם גַּרְמֵי נְבִיא שִׁקְרָא דַּאֲתָא מִשֹּׁמְרוֹן׃ וְאַף יַת כָּל בָּתֵּי בָמְתָא
דִּי בְקִרְוֵי שֹׁמְרוֹן דִּי עֲבַדוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְאַרְגָּזָא פַּלֵּי יֹאשִׁיָּהוּ וַעֲבַד לְהוֹן כְּכָל עֲבִידָא
20 דַּעֲבַד בְּבֵיתְאֵל׃ וּנְכַס יַת כָּל כּוּמְרֵי בָמְתָא דִּי תַמָּן עַל אֱגוֹרַיָּא וְאוֹקִיד יַת גַּרְמֵי
21 אֱנָשָׁא עֲלֵיהוֹן וְתָב לִירוּשְׁלֶם׃ וּפַקֵּיד מַלְכָּא יַת כָּל עַמָּא לְמֵימַר עֲבִידוּ פִּסְחָא
22 קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן כְּמָא דִכְתִיב עַל סִפְרָא דִקְיָמָא הָדֵין׃ אֲרֵי לָא אִתְעֲבִיד כְּפִסְחָא
הָדֵין מִיּוֹמֵי נְגִידַיָּא דְּדָנוּ יַת יִשְׂרָאֵל וְכָל יוֹמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכַיָּא דְבֵית
23 יְהוּדָה׃ אֱלָהֵן בִּתְמָנֵי עַסְרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא יֹאשִׁיָּהוּ אִתְעֲבַד פִּסְחָא הָדֵין קֳדָם יְיָ
בִּירוּשְׁלֶם׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

13 Et excelſa quæ erant coram Jeruſalem, ab Auſtro montis olivarum, quæ ædificaverat Selomoh rex Iſrael Ghaſtoreth abominationi Tſidonæorum, & Chamos abominationi Moabæorum, & Milchom immunditiæ filiorum Ghamon, prophanavit rex. 14 Et fregit ſtatuas & ſuccîdit lucos, & implevit loca eorum oſſibus hominum. 15 Et etiam aram quæ erat in Bethel, excelſum quod fecerat Jarabgham filius Nebat qui peccare fecit Iſrael, etiam aram illam & excelſum avertit, & incendit excelſum, *comminuendo* in pulverem, & incendit lucum. 16 Et reſpexit Joſiahu, & vidit ſepulchra quæ ibi erant in monte; & miſit & accepit oſſa de ſepulchris, & incendit ſuper aram, & prophanavit eam juxta verbum Domini, quod *locutus fuerat* propheta Domini qui prophetârat res iſtas. 17 Et dixit, Quid titulus hic quem ego video? et dixerunt ei homines civitatis, Sepulchrum prophetæ Domini eſt, qui venerat de tribu Jehudah, et prophetaverat res iſtas quas feciſti contra *aras* in Bethel. 18 Et dixit, Sinite illum; homo non moveat oſſa ejus: et liberaverunt oſſa ejus cum oſſibus prophetæ mendacii, qui venerat de Somron. 19 Et etiam omnes domos excelſorum quæ erant in urbibus Somron, quas fecerant reges Iſrael ad irritandum Dñm extirpavit Joſiahu, et fecit illis juxta omnia opera quæ fecerat in Bethel. 20 Et jugulavit ſacrificulos excelſorum qui erant ibi ſuper aras, et combuſſit oſſa hominum ſuper eas, et rediit in Jeruſalem. 21 Et præcepit rex omni populo, dicendo: Facite PIZZHHA ante Dominum Deum veſtrum, ſicut ſcriptum eſt in libro fœderis hujus. 22 Quia non factum eſt PIZZHHA tale à diebus ducum qui judicaverunt Iſrael, et omnibus diebus regum Iſrael, et regum domus Jehudah. 23 Sed octavo decimo anno regis Joſiahu factum eſt PIZZHHA hoc ante Dominum in Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܕܒܚ̈ܐ ܕܩܕܡ ܐܘܪܫܠܡ . ܕܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܛܘܪܐ ܡܚܒܠܢܐ : ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ 13
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܥܣܬܪܘܬ ܕܚܠܬܐ ܕܨܝܕܢܝ̈ܐ : ܘܠܟܡܘܫ ܕܚܠܬܐ ܕܡܘܐܒ̈ܝܐ :
ܘܠܡܠܟܘܡ ܕܚܠܬܐ ܕܒܢ̈ܝ ܥܡܘܢ . ܛܡܐ ܡܠܟܐ . * ܘܬܒܪ ܨܠܡ̈ܐ . ܘܦܣܩ ܕܚܠ̈ܬܐ . 14
ܘܡܠܐ ܐܬܪ̈ܘܬܗܘܢ . ܓܪ̈ܡܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܢܫܐ . * ܘܐܦ ܡܕܒܚܐ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ . ܘܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ 15
ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝ ܠܐܝܣܪܝܠ . ܐܦ ܠܗ ܠܡܕܒܚܐ ܗܘ ܣܚܦ . ܘܡܕܒܚܐ .
ܘܐܘܩܕܗ ܠܡܕܒܚܐ . ܘܕܩܗ ܐܝܟ ܥܦܪܐ . ܘܐܘܩܕ ܕܚܠ̈ܬܐ . * ܘܐܬܦܢܝ ܝܘܫܝܐ . ܘܚܙܐ 16
ܬܡܢ ܩܒܪ̈ܐ ܒܛܘܪܐ . ܘܫܕܪ ܘܢܣܒ ܓܪ̈ܡܐ ܡܢ ܩܒܪ̈ܐ . ܘܐܘܩܕ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܛܡܐܗ .
ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܡܪ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ . ܕܐܡܪ ܗܘܐ ܦܬܓܡ̈ܐ ܗܠܝܢ . * ܘܐܡܪ 17
ܡܠܟܐ . ܡܢܘ ܢܝܫܐ ܗܢܐ ܕܚܙܐ ܐܢܐ . ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܢܫ̈ܐ ܕܡܕܝܢܬܐ . ܩܒܪܐ ܗܘ
ܕܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܝܗܘܕ . ܘܐܡܪ ܦܬܓܡ̈ܐ ܗܠܝܢ ܕܥܒܕܬ . ܥܠ ܡܕܒܚܐ
ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ . * ܘܐܡܪ ܫܒܘܩܘܗܝ . ܠܐ ܐܢܫ ܢܙܝܥ ܓܪ̈ܡܘܗܝ . ܘܦܨܘ ܓܪ̈ܡܘܗܝ . 18
ܠܓܪ̈ܡܘܗܝ ܕܢܒܝܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܫܡܪܝܢ . * ܘܐܦ ܠܟܠܗܘܢ ܒ̈ܬܐ ܕܐܓܘܪ̈ܐ . ܕܒܩܘܪ̈ܝܐ ܕܫܡܪܝܢ . 19
ܕܥܒܕܘ ܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܡܪܓܙܘ ܠܡܪܝܐ . ܐܥܒܪ ܝܘܫܝܐ . ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܝܟ
ܥܒܕ̈ܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܝܠ . * ܘܢܟܣ ܠܟܠܗܘܢ ܟܘܡܪ̈ܐ ܕܐܓܘܪ̈ܐ ܕܣܡܘ ܒܣܡ̈ܐ 20
ܥܠ ܡܕܒܚ̈ܐ . ܘܐܘܩܕ ܓܪ̈ܡܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܢܫܐ ܥܠܝܗܘܢ . ܘܗܦܟ ܠܐܘܪܫܠܡ . * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ 21
ܠܟܠܗ ܥܡܐ . ܘܐܡܪ ܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ . ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ
ܕܩܝܡܐ ܗܢܐ . * ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܬܥܒܕ ܐܝܟ ܦܨܚܐ ܗܢܐ . ܡܢ ܝܘܡܬܐ ܕܕܝܢ̈ܐ 22
ܠܐܝܣܪܝܠ . ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ . * ܐܠܐ 23
ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܕܝܘܫܝܐ ܡܠܟܐ . ܐܬܥܒܕ ܦܨܚܐ ܗܢܐ ܠܡܪܝܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ .

* Item altaria quæ erant ante Jeruſalem ad 13
dexteram montis corrumpentis, quæ ſtruxerat
Solomon rex Iſraelis, Eſtherothi deæ
Sidoniorum, Chamoſo deo Moabitarum,
& Malchomo deo filiorum Ammon; evertit
rex: Statuas confregit, deos concîdit, 14
& locum eorum oſſibus humanis implevit.
Altare quoque quod erat in Beth-il, 15
& excelſa quæ fecerat Jerobaam Nabati
filius qui peccare fecerat Iſraelem,
illud etiam diruit unà cum excelſo; ſed
excelſum combuſſit, & pulveris inſtar
comminuit: deos etiam combuſſit. Tum 16
converſus Joſias vidit ibi ſepulchra quædam
in monte, mitténſque tulit oſſa de ſepulchris,
& combuſſit ſuper altare, &
prophanavit illud, juxta ſermonem Domini,
quem recitaverat propheta Dei, qui
recitaverat hujuſmodi ſermones. Deinde 17
dixit rex, Quid eſt ſignum iſtud quod
video? Dicunt ei cives urbis illius, Sepulchrum
eſt prophetæ Dei, qui venerat
ex Juda, & res iſtas quas feciſti, recitaverat
de altari quod eſt in Beth-il. Qui 18
dixit, Sinite eum, nemo turbet ejus oſſa:
ſic ſervaverunt ejus oſſa, *nempe* oſſa
prophetæ qui venerat è Samaria. Omnes 19
denique ædes excelſorum, quæ erant in civitate
Samariæ, quas fecerant reges Iſraelis
ad irritandum Dominum; abſtulit Joſia,
& fecit eis juxta factum quod fecerat
in Beth-il. Nam mactatis omnibus 20
excelſorum ſacrificulis qui thura poſuerant
ſuper altaria, oſſa humana ſuper his combuſſit.
Tum Jeroſolymam reverſus, Præcepit 21
rex univerſo populo, dicens; Celebrate
paſcha Domino Deo veſtro ſicut
ſcriptum eſt in hoc fœderis libro. Nunquam 22
enim celebratum fuerat paſcha huic
ſimile à tempore judicum qui judicaverant
Iſraelem, cunctis diebus regum Iſraelis
& regum Judæ. Sed anno decimo-23
octavo ipſius regis Joſiæ, celebratum fuit
hoc paſcha Domino in Jeruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* والصواعد التي قدام اورسليم من يمين الجبل المفسد الذي بناه * سليمان ملك اسرائيل 13
لعستروث الهة الصيدانيين * ولكاموس نسيكة الموابيين * وللمكوم نسيكة بني عمون
قلعها الملك يوشيا * وكسر الانصاب * وقطع الانساك * وملا اماكنها عظام الناس
* وايضا المذبح الذي في بيت ايل * والصواعد الذي صنع يوربعام بن ناباط * التي خطي
باسرائيل * وايضا لذلك المذبح وتلك الصاعات قلعها * واحرق الصاعات ودقها مثل التراب *
واحرق الانساك * والتفت يوشيا فابصر قبور انساك في الجبل * فبعث واخذ العظام من
القبور * فاحرقها علي المذبح ونجسه * مثل قول الرب الذي قال نبي الله سمعيا الذي نادي
بهذا القول * فقال الملك * ما هذا المثال الذي اراه * فقالوا له اهل القرية بيت ايل * هذا
سمعيا نبي الله الذي جاء من يهودا * وقص جميع هذا القول الذي فعلته انت * ونادي
به علي مذبح بيت ايل * فقال اتركوه * لا يقترب احد الي قبره * ولا يحرك احد عظامه
فبقي قبره سالما * وجسده فيه باقيا * وايضا جميع بيوت الصواعد التي في قري سمرين
الذي صنعت ملوك اسرائيل ليغضبوا الرب * ابعدها يوشيا * وصنع بها مثل ما صنع
في بيت ايل * وذبح جميع سدنة الصواعد الذين كانوا يصعدون البخورات علي
المذبح * واحرق عظام الناس عليها * ورجع الي اورسليم * وامر الملك جميع الشعب
وقال * اعملوا فصحا للرب الهكم * كما هو مكتوب في سفر هذا الميثاق * من
اجل انه لم يعمل مثل هذا الفصح من يوم القضاة الذين قضوا في اسرائيل * ولا في
جميع ملوك اسرائيل وملوك يهودا * الا في سنة ثمانية عشر للملك يوشيا عمل هذا
الفصح باورسليم للرب *

Excelſa quæ erant ante Jeruſalem ad 13
dexteram montis exitialis quem ædificaverat
Salomon rex Iſraelis Aſtarothi
deæ Sidoniorum, & Chamoſo idolo
Moabitarum, & Malchomo idolo filiorum
Ammon; evertit rex Joſia, Con- 14
fractis ſtatuis, & conciſis idolis: &
eorum loca humanis oſſibus impleri juſſit.
Aram etiam quæ erat in Beth-il, & 15
excelſa quæ fecerat Jerobaam Nabathi
filius, quibus peccaverat in Iſraelem;
eam inquam aram, & illud excelſum
evertit; excelſum autem igne cumbuſſit
& pulveris inſtar comminuit: idola
quoque ſuccendit. Deinde converſus 16
Joſia vidit in monte ſepulchra deorum:
quare mittens tulit oſſa è ſepulchris,
& combuſſit ea ſuper aram, & contaminavit
illam, juxta Domini ſententiam
quam dixerat propheta Dei Semeia
qui hanc ſententiam prædicaverat. Poſtea 17
dixit rex, Quod eſt hoc ſimulachrum
quod video? Reſponderunt ei cives urbis
Beth-il, Hic eſt Semeia propheta Dei,
qui veniens ex Juda narravit has res
omnes quas tu feciſti, & prædicavit eas
adverſùs aram Beth-il. Dixit, Sinite 18
eum, nemo ad ſepulchrum ejus accedat,
nemoque ipſius oſſa loco moveat: quare
ſepulchrum ejus intactum remanſit, &
corpus ejus extat in illo. Omnes item 19
ædes excelſorum quæ erant in civitatibus
Samariæ, quas extruxerant reges
Iſraelis ut Dominum ad iram concitarent;
ſummovit Joſia, fecitque eis quemadmodum
fecerat in Beth-il. Omnes 20
denique excelſorum miniſtros qui thus
offerebant ſuper altare, jugulavit; &
oſſa humana ſuper illa combuſſit: deinde
reverſus eſt in Jeruſalem. Tum præ- 21
cepit rex toti populo, & ait, Celebrate
paſcha Domino Deo veſtro, quemadmodum
ſcriptum eſt in libro fœderis hujus.
Non enim celebratum fuerat aliud *huic* 22
paſchati ſimile à die Judicum qui judicaverant
in Iſraele, neque ſub ullo
regum Iſraelis et regum Judæ. Sed 23
anno decimo octavo Regis Joſiæ celebratum
fuit illud paſcha Domino in Jeruſalem.

, Teraphim & , ſcioles & , pythones etiam Et
24 וְגַם אֶת־הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת־הַתְּרָפִים
conſpiciebantur quæ , abominationes omnes & , idola &
וְאֶת־הַגִּלֻּלִים וְאֵת כָּל־הַשִּׁקֻּצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ
ſtatueret ut : Joſijahu *expurgavit* Jeruſalaim in & , Jehudah terra in
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בִּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן הָקִים
invenit quem libro *ſuper* ſcripta legis verba
אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מָצָא
fuit non ipſe ſicut Et .DOMINI domo ſacerdos Chilchijahu
25 חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה׃ וְכָמֹהוּ לֹא־הָיָה
,ſuo corde toto in DOMINUM ad ſit reverſus qui rex *ejus facies ad*
לְפָנָיו מֶלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־לְבָבוֹ
legem omnem juxta ſua validitate tota in & , ſua anima tota in &
וּבְכָל־נַפְשׁוֹ וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל תּוֹרַת
Veruntamen .ipſe ſicut ſurrexit non eum poſt & : Moſeh
26 מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו לֹא־קָם כָּמֹהוּ׃ אַךְ
eſt iratus quo magni ſui *naſi* ira ab DOMINUS eſt reverſus non
לֹא־שָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ הַגָּדוֹל אֲשֶׁר־חָרָה
eum irritavit quibus , irritationes omnes *ſuper* , Jehudah *in* ej⁹ *naſus*
אַפּוֹ בִּיהוּדָה עַל כָּל־הַכְּעָסִים אֲשֶׁר הִכְעִיסוֹ
deſuper removebo Jehudah Etiam : DOMINUS dixit Et .Menaſſeh
27 מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה גַּם אֶת־יְהוּדָה אָסִיר מֵעַל
civitatem reprobabo & : Iſrael removi ſicut , *meis faciebus*
פָּנַי כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל וּמָאַסְתִּי אֶת־הָעִיר
, dixi qua domum & , Jeruſalaim elegi quam , hanc
הַזֹּאת אֲשֶׁר־בָּחַרְתִּי אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
quæ omnia & ,Joſijahu *verborum reſiduum Et* .ibi meum nomen Erit
28 יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל־אֲשֶׁר
dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne ,fecit
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
rex Nechoh Parhoh aſcendit ej⁹ diebus In ? Jehudah regum
29 לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ בְּיָמָיו עָלָה פַרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ־
rex abiit & : Perath flumen *ſuper* Aſſur regem *ſuper* Ægypti
מִצְרַיִם עַל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־נְהַר פְּרָת וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
Meghiddo in eum occidit & , ejus occurſum in Joſijahu
יֹאשִׁיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיְמִיתֵהוּ בִּמְגִדּוֹ
mortuum ſui ſervi eum fecerunt equitare Et .eum *ipſum videre ſecundùm*
30 כִּרְאֹתוֹ אֹתוֹ׃ וַיַּרְכִּבֻהוּ עֲבָדָיו מֵת
eum ſepelierunt & , Jeruſalaim eum adduxerunt & , Meghiddo è
מִמְּגִדּוֹ וַיְבִאֻהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיִּקְבְּרֻהוּ
,Joſijahu filium Jehoachaz terræ populus Tulitque .ſuo ſepulchro in
בִּקְבֻרָתוֹ וַיִּקַּח עַם־הָאָרֶץ אֶת־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ
.ſuo patre pro eum conſtituerunt regem & , eum unxerunt &
וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו׃
e *ipſum regnando in* Jehoachaz annorum trium & viginti Filius
31 בֶּן־עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה יְהוֹאָחָז בְּמָלְכוֹ
ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit menſibus tribus &
וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ
,DOMINI oculis in malum Fecitque .Libnah de Irmejahu filia Chamutal
32 חֲמוּטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
Parhoh eum ligavit Et .ſui patres fecerunt quæ omnia juxta
33 כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃ וַיַּאַסְרֵהוּ פַרְעֹה
dedit & : Jeruſalaim in *regnando in* , Chamath terra in Riblah in Nechoh
נְכֹה בְרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת בִּמְלֹךְ בִּירוּשָׁלִָם וַיִּתֶּן־
.auri talentum & ,argenti talenta centum terram ſuper mulctam
עֹנֶשׁ עַל־הָאָרֶץ מֵאָה כִכַּר־כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב׃
pro Joſijahu filium Eljachim Nechoh Parhoh conſtituit regem Et
34 וַיַּמְלֵךְ פַּרְעֹה נְכֹה אֶת־אֶלְיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת
Jehoachaz & : Jehojachim ej⁹ nomen vertit & ,ſuo patre Joſijahu
יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת־יְהוֹאָחָז
.ibi eſt mortuus & ,Ægyptum venit & ,tulit
לָקָח וַיָּבֹא מִצְרַיִם וַיָּמָת שָׁם׃

Verſio VULG. LAT.

24 Sed & pythones, & ariolos, & figuras idolorum, & immunditias, & abominationes, quæ fuerant in terra Juda & Jeruſalem, abſtulit Joſias: ut ſtatueret verba legis, quæ ſcripta ſunt in libro, quem invenit Helcias ſacerdos in templo
25 Domini. Similis illi non fuit ante eũ rex, qui reverteretur ad Dominum in omni corde ſuo, & in tota anima ſua, & in univerſa virtute ſua, juxta omnem legem Moyſi: neque
26 poſt eũ ſurrexit ſimilis illi. Veruntamen non eſt averſus Dominus ab ira furoris ſui magni, quo iratus eſt furor ejus contra Judam: propter irritationes, quibus provocave-
27 rat eum Manaſſes. Dixit itaq; Dominus; Etiam Judam auferam à facie mea, ſicut abſtuli Iſrael: & projiciam civitatem hanc, quam elegi, Jeruſalem, & domum, de qua dixi; Erit nomen meum ibi.
28 Reliqua autẽ ſermonũ Joſiæ, et univerſa quæ fecit, nónne hæc ſcripta ſunt in libro Verborum dierum regum Juda?
29 In diebus ej⁹ aſcendit Pharao Nechao rex Ægypti, contra regem Aſſyriorum, ad flumen Euphraten: & abiit Joſias rex in occurſum ejus: & occiſus eſt in Mageddo, cùm vidiſſet
30 eum. Et portaverunt eum ſervi ſui mortuum de Mageddo: & pertulerunt in Jeruſalem, & ſepelierunt eum in ſepulchro ſuo. Tulítque populus terræ Joachaz filium Joſiæ: & unxerunt eum, & conſtituerunt eum regem pro patre
31 ſuo. Viginti trium annorum erat Joachaz cùm regnare cœpiſſet, & tribus menſibus regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Amital, filia Iere-
32 miæ, de Lobna. Et fecit malum coram Domino, juxta omnia quæ fecerant patres
33 ejus. Vinxítque eum Pharao Nechao in Rebla, quæ eſt in terra Emath, ne regnaret in Jeruſalẽ: & impoſuit mulctã terræ, centũ talentis argenti,
34 & talento auri. Regémque conſtituit Pharao Nechao Eliacim filium Ioſiæ pro Joſia patre ejus: vertítque nomen ejus Ioakim: porrò Ioachaz tulit, & duxit in Ægyptum, & mortuus eſt ibi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

24 Καί γε τοὺς θελητὰς, (π) καὶ τοὺς γνωριστὰς, καὶ τὰ θεραφὶν, καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆρεν Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου (ϱ) τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου, οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ
25 κυρίου. Ὅμοιος αὐτῷ οὐκ (σ) ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεὺς, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον (τ) Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος
26 αὐτῷ. Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τῆς μεγάλης οὗ ἐθυμώθη (υ) ὀργῇ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ τοὺς παροργισ-
27 μοὺς, οὓς παρώργισεν αὐτὸν Μανασσῆς. Καὶ εἶπε κύριος, Καί γε (φ) τὸν Ἰούδαν ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ (χ) ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον οὗ εἶπον,
28 Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων (ψ) ἡ-
29 μερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην· καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας εἰς (ω) ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν (α) αὐτὸν Νεχαὼ
30 ἐν Μαγεδδὼ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν. Καὶ ἐπεβίβασαν (β) αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδὼ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν, καὶ (γ) ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ
31 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (δ) τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ
32 (ε) Λοβνά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέ-
33 ρες αὐτοῦ. Καὶ μετέστησεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν (ζ) Ῥαβλαὰμ ἐν γῇ Ἐμὰθ τοῦ μὴ βασιλεύειν (η) ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑ-
34 κατὸν τάλαντα χρυσίου. Καὶ ἐβασίλευσε Φαραὼ Νεχαὼ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν (θ) Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. καὶ τὸν (ι) Ἰωάχαζ ἔλαβε καὶ εἰσήνεγκεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

Etiam (r) Theletas, & cognitores, & Theraphin, & idola, & omnia offendicula, quæ fuerunt in terra Juda, & in Hieruſalem, ſuſtulit Joſias, ut firmaret verba legis ſcripta ſuper librum, quem invenit Chelcias ſacerdos in domo Domini. 24
Similis ei non fuit ante eum rex: qui revertit ad Dominum in toto corde ſuo, & in tota anima ſua, & in tota fortitudine ſua ſecundùm omnem legem Moyſi: Et poſt eum non ſurrexit ſimilis ei. 25
Veruntamen non eſt averſus Dominus à furore iræ ſuæ magnæ, quo indignatus eſt irâ ſuâ in Juda ſuper irritationes, quibus irritavit eum Manaſſes. 26
Et dixit Dominus; Etiam Judam removebo à facie mea, ſicut removi Iſrael: & abjiciam civitatem hanc, quam elegeram, ipſam Hieruſalem, & domum (ſ) quâ dixi, Erit nomen meum ibi. 27
Et reliqua verborum Joſiæ, & omnia quæ fecit, nónne hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda? 28
In diebus autem ejus aſcendit Pharao Nechao rex Ægypti ſuper regem Aſſyriorum ſuper flumen Euphratem. Et ivit Joſias in occurſum ejus. Et interfecit eum Nechao in Mageddo, in videndo eum. 29
Et reportârunt eum pueri ejus mortuum de Mageddo, & adduxerunt eum in Hieruſalem, & ſepelierunt eum in ſepulchro (t) ejus. Et ſumpſit populus terræ Joachaz filium Joſiæ, & unxerunt eum, & regem fecerunt eum pro patre ejus. 30
Filius viginti & trium annorum erat Joachaz in regnando ipſum, & tres menſes regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Amital, filia Heremiæ de Lobna. 31
Et fecit malum in oculis Domini, ſecundùm omnia, quæcunque fecerant patres ejus. 32
Et tranſtulit eum Pharao Nechao in Rablaam in terra Emath, ut non regnaret in Hieruſalem: & dedit mulctam ſuper terrã centum talenta argenti, & (u) centum talenta auri. 33
Et regem fecit Pharao Nechao ſuper eos Eliacim filium Joſiæ regis Juda, pro Joſia patre ejus: & convertit nomen ejus Joacim. Et ipſũ Joachaz cepit, & adduxit in Ægyptum & mortuus eſt ibi. 34

MS. A. (π) καὶ γνωριστὰς, καὶ θεραφεὶν, (ϱ) τοῦ γεγραμμένου ἐπὶ τῷ βιβλίῳ, ᾧ εὗρεν (σ) ἐγενήθη (τ) Μωυσέως, (υ) ἐν τῇ ὀργῇ (φ) τὸν Ἰούδαν (χ) ἀπώσομαι (ψ) τῶν ἡμερῶν (ω) ἀπάντησιν αὐτῷ, (α) αὐτὸν ἐν Μαγεδδὼ (β) αὐτὸν νεκρὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐκ Μαγεδδὼ, (γ) ἐβασίλευσεν (δ) τρεῖς μῆνας (ε) Λοβενά. (ζ) Δεβλαὰ ἐν γῇ Αἱμὰθ (η) αὐτὸν ἐν (θ) Ἰωσίας (ι) Ἰωάχας.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

24 וְאַף יָת בִּדִין וְיָת זְכוּרוּ וְיָת צַלְמַנַיָּא וְיָת טַעֲוָתָא וְיָת כָּל שִׁקּוּצַיָּא דְאִתַחֲזִיאוּ בְּאַרְעָא דְבֵית
יְהוּדָה וּבִירוּשְׁלֶם פַּלֵּי יֹאשִׁיָּה בְּדִיל לְקַיָּמָא יָת פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא דִכְתִיבִין עַל סִפְרָא
25 דְאַשְׁכַּח חִלְקִיָּה כַהֲנָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃ וּכְוָתֵיהּ לָא הֲוָה קֳדָמוֹהִי מַלְכָּא דְתָב לְפוּלְחָנָא
דַיְיָ בְּכָל לִבֵּיהּ וּבְכָל נַפְשֵׁיהּ וּבְכָל נִכְסוֹהִי כְּכָל אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה וּבָתְרוֹהִי לָא קָם כְּוָתֵיהּ׃
26 בְּרַם לָא תָב יְיָ מִתְּקוֹף רוּגְזֵיהּ רַבָּא דִתְקֵיף רוּגְזֵיהּ בִּדְבֵית יְהוּדָה עַל כָּל אַרְגָּזוּתָא דִי
27 אַרְגֵּיז קֳדָמוֹהִי מְנַשֶּׁה׃ וַאֲמַר יְיָ אַף יָת דְבֵית יְהוּדָה אַגְלֵי מֵאֲרַע בֵּית שְׁכִנְתִּי כְּמָא דְאַגְלֵיתִי
יָת יִשְׂרָאֵל וְאַרְחֵיק יָת קַרְתָּא הָדָא דְאִתְרְעֵיתִי בִּירוּשְׁלֶם וּבְבֵיתָא דַאֲמָרִית יְהֵי שְׁמִי
28 תַּמָּן׃ וּשְׁאָר פִּתְגָּמֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל דִי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכַיָּא
29 דְבֵית יְהוּדָה׃ בְּיוֹמוֹהִי סְלֵיק פַּרְעֹה חֲגִירָא מַלְכָּא דְמִצְרַיִם עַל מַלְכָּא דְאָתוּר עַל נְהַר
30 פְּרָת וַאֲזַל מַלְכָּא יֹאשִׁיָּהוּ לְקַדָּמוּתֵיהּ וְקַטְלֵיהּ בִּמְגִדּוֹ כַּד חֲזָא יָתֵיהּ׃ וְאַחֲתוּהִי עַבְדוֹהִי
כַּד מִית מִמְּגִדּוֹ וְאַיְתִיאוּהִי לִירוּשְׁלֶם וְקַבְרוּהִי בְּקִבּוּרְתֵּיהּ וּדְבַר עַמָּא דְאַרְעָא יָת יְהוֹאָחָז
31 בַּר יֹאשִׁיָּהוּ וּמְשַׁחוּ יָתֵיהּ וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ תְּחוֹת אֲבוּהִי׃ בַּר עַשְׂרִין וּתְלָת שְׁנִין יְהוֹאָחָז כַּד
32 מְלַךְ וּתְלָתָא יַרְחִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וְשׁוּם אִמֵּיהּ חֲמוּטַל בַּת יִרְמְיָה מִן לִבְנָה׃ וַעֲבַד
33 דְבִישׁ קֳדָם יְיָ כְּכָל דַעֲבַדוּ אֲבָהָתוֹהִי׃ וְאַסְרֵיהּ פַּרְעֹה חֲגִירָא בְרִבְלָה בְּאַרְעָא דַחֲמָת
מִלְמִמְלַךְ בִּירוּשְׁלֶם וּרְמָא מַגְבִּיתָא עַל עַמָּא דְאַרְעָא מְאָה כִכְּרֵי כַסְפָּא וְכִכְּרָא דְדַהֲבָא׃
34 וְאַמְלִיךְ פַּרְעֹה חֲגִירָא יָת אֶלְיָקִים בַּר יֹאשִׁיָּהוּ חֲלַף יֹאשִׁיָּהוּ אֲבוּהִי וְשַׁוִּי יָת שְׁמֵיהּ
יְהוֹיָקִים וְיָת יְהוֹאָחָז דְבַר וַאֲתָא לְמִצְרַיִם וּמִית תַּמָּן׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Etiam Pythones & divinatores, et ſimulachra, et idola, et cunctas abomi- 24
nationes quæ videbantur in terra dom⁹ Jehudah, et in Jeruſalem delevit
Joſiah, ut firmaret verba legis quæ ſcripta erant in libro quem invene-
rat Hhilkiah ſacerdos in domo ſanctuarii Dñi. Et ſicut ille non fuit ante 25
eum rex qui rediret ad cultum Dñi in toto corde ſuo, et tota anima ſua,
et omnibus facultatibus ſuis, juxta omnem legem Moſeh; et poſt illum non
ſurrexit ſicut ille. Verùm non eſt reverſus Dñs à furore indignationis ſuæ 26
magnæ, quo invaluerat indignatio ejus contra [*populum*] *domus* Jehudah
propter omnem irritationem qua irritaverat eum Menaſſeh. Et dixerat 27
Dñs, Etiam homines domus Jehudah migrare faciam de terra domus ma-
jeſtatis meæ, ſicut migrare feci Iſrael, et reprobabo civitatem hanc, in qua
mihi complacueram, *in* Jeruſalem, et *in domo* de qua dixeram, Erit nomen
meum ibi. Et reliquum verborum Joſiahu, et omnia quæ fecit; nónne ea 28
ſcripta ſunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? In diebus 29
illius aſcendit Parghoh claudus rex Miſzraim contra regẽ Athur ad fluvi-
um Perath, et ivit rex Joſiah in occurſum illius, et occidit eum in Megido
quum vidiſſet eum. Et depoſuerunt eum ſervi ſui mortuum ex Megido, et 30
attulerũt illũ in Jeruſalem, et ſepelierunt eũ in ſepulchro ſuo, et accepit po-
pul⁹ terræ Jehoahhaz filiũ Joſiahu, et unxerunt eũ, et regem conſtituerunt eũ
pro patre ſuo. Fili⁹ viginti et triũ annorũ erat Jehoahhaz quando regnavit, 31
et trib⁹ menſibus regnavit in Jeruſalem; et nomen matris ejus Hhamutal
filia Jermiah de Libnah. Et fecit quod malum erat ante Dñm, juxta omnia 32
quæ fecerant patres ejus. Et vinxit illum Parghoh claud⁹ in Riblah in ter- 33
ra Hhamath ne regnaret ſuper Jeruſalem, et impoſuit mulctã ſuper popu-
lum terræ centũ talenta argenti, et talentũ auri. Et regem conſtituit Par- 34
ghoh claudus Eljakim filium Joſiah pro Joſiah patre ejus, et poſuit no-
men ejus Jehojakim et ipſum Jehoahhaz accepit, et venit in Miſzraim, et
mortuus eſt ibi.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܦ ܐܣܘ̈ܬܐ ܘܚܪ̈ܫܐ : ܘܦܬܟܪ̈ܐ ܘܕܚܠ̈ܬܐ : ܘܟܠܗ̇ ܛܢܦܘܬܐ ܕܐܬܚܙܝܬ ܒܐܪܥܐ
ܘܒܫܘ̈ܩܝܗ̇ ܕܐܘܪܫܠܡ . ܒܥܪ ܝܘܫܝܐ . ܡܛܠ ܕܢܩܝܡ ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܢܡܘܣܐ
ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܐܫܟܚ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . * ܘܐܟܘܬܗ ܠܐ ܗܘܐ
ܩܕܡܘܗܝ . ܕܐܬܦܢܝ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܠܒܗ . ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗ . ܘܒܟܠܗ
ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܐܘܪܝܬܐ ܕܡܘܫܐ . ܘܒܬܪܗ ܠܐ ܩܡ ܕܐܟܘܬܗ . * ܒܪܡ ܠܐ ܐܬܦܢܝ
ܕܡܪܝܐ ܪܒܐ ܕܪܓܙ ܥܠ ܝܗܘܕܐ . ܥܠ ܪܘܓܙܐ ܕܐܪܓܙܗ ܡܢܫܐ . * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ . ܐܦ
ܡܥܒܪ ܐܢܐ ܡܢ ܩܕܡܝ . ܐܝܟ ܕܐܥܒܪܬ ܠܐܝܣܪܝܠ . ܘܐܣܠܝܘܗܝ ܠܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ
ܠܐܘܪܫܠܡ . ܘܠܒܝܬܐ ܕܐܡܪܬ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ . * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܫܝܐ .
ܡܕܡ ܕܥܒܕ . ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܦܬܓܡ̈ܐ ܕܝܘܡ̈ܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ . * ܒܝܘܡܘܗܝ
ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ . ܥܠ ܡܒܘܓ ܕܥܠ ܢܗܪܐ ܦܪܬ . ܘܐܙܠ ܡܠܟܐ
ܠܐܘܪܥܗ . ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܗ . ܘܐܡܪ ܠܗ ܦܪܥܘܢ . ܠܐ ܗܘܐ ܥܠܝܟ ܐܬܝܬ ܐܢܐ . ܗܦܘܟ
ܘܠܐ ܫܡܥܗ ܠܦܪܥܘܢ . ܘܡܚܝܗܝ ܦܪܥܘܢ . ܘܩܛܠܗ ܒܡܓܕܘ . ܟܕ ܚܙܝܗܝ ܬܡܢ
* ܘܫܩܠܘܗܝ ܥܒܕ̈ܘܗܝ ܟܕ ܡܝܬ ܡܢ ܡܓܕܘ . ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ .
ܬܡܢ ܒܩܒܪܗ . ܘܕܒܪܘ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܘܫܝܐ . ܘܡܫܚܘܗܝ
ܚܠܦ ܐܒܘܗܝ . * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܝܗܘܐܚܙ . ܟܕ ܐܡܠܟ . ܘܬܠܬܐ ܝܪ̈ܚܝܢ
ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܚܡܛܠ ܒܪܬ ܐܪܡܝܐ ܡܢ ܠܒܢܐ . * ܘܥܒܕ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ . ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܘܗܝ . * ܘܐܣܪܗ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ
ܒܐܪܥܐ ܕܚܡܬ . ܟܕ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܘܐܪܡܝ ܡܕܐܬܐ ܥܠ ܐܪܥܐ . ܡܐܐ ܟܟܪ̈ܝܢ
ܘܕܗܒܐ ܕܝܢ ܥܣܪܐ ܟܟܪ̈ܝܢ . * ܘܐܡܠܟ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܠܐܠܝܩܝܡ ܒܪ ܝܘܫܝܐ
ܝܘܫܝܐ ܐܒܘܗܝ . ܘܫܡܗ ܫܡܗ ܝܘܝܩܝܡ . ܘܠܝܗܘܐܚܙ ܕܝܢ ܕܒܪܗ . ܘܥܠ ܠܡܨܪܝܢ
ܘܡܝܬ ܬܡܢ .

24 Hariolos etiam, & pythones, & idola, atque deos, omnémque obſcœnitatem quæ viſa eſt in terra Judæ, & in vicis Jeruſalem; penitùs extirpavit Joſia, ut aſſereret ſermones libri legis ſcriptos in libro quẽ invenit Helcia ſacerdos in domo Domini. 25 Demum par illi non fuit rex ante ipſum, qui ſe converterit ad Dominum toto corde, toto animo, totíſque viribus ſuis, ut ſcriptum eſt in lege Moſis; nec poſt eum exortus eſt par ipſi. 26 Attamen haud averſus eſt furor Domini magnus quo concitatus fuerat contra Judam, propter iram ad quam provocaverat eum Manaſſe: 27 Adeo ut diceret Dominus Etiam Judam auferam à conſpectu meo, quemadmodum abſtuli Iſraelem: & deteſtabor hanc urbem quam elegeram, *nempe* Jeruſalem, & domum de qua dixeram fore ibi nomen meum. 28 Reliqua geſta Joſiæ, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Juda. 29 In diebus ejus aſcendit Pharaon claud⁹ rex Ægypti contra Mabog quæ eſt ſecus fluvium Euphratem, ivítque rex Joſia obviàm illi ut oppugnaret eum. Dixit autem illi Pharaon, Nequaquam adverſùs te veni, declina à me: ſed eo Pharaoni minimè acquieſcente, pcuſſit eum Pharaon, & occîdit eum in Mageddo cùm vidiſſet eum illic. 30 Tulerúntque eum ſervi ipſius mortuum è Mageddo, & vexerunt eum in Jeruſalem, ibíque ſepelierunt eum in ſepulchro ipſius. Quarè populus terræ tulerunt Jehuahazem Joſiæ filiũ, & unxerunt eum, regémq; conſtituerunt eum loco patris ejus. 31 Viginti tres annos nat⁹ erat Jehuahaz quando regnavit, & trib⁹ menſib⁹ regnavit in Jeruſalẽ: nomen matris ejus erat Hamtol filia Jeremiæ, de Lebna. 32 Fecit quod malum erat corã Domino, quemadmodum fecerant majores ejus. 33 Hunc vinxit Pharaon claudus rex Ægypti in Deblath in regione Hemath, mox ut regnaverat in Jeruſalem; & impoſuit mulctam regioni *ejus*, centum talenta argenti, auri verò decem talenta. 34 Et regem conſtituit Pharaon claudus Eliacimum Joſiæ filium loco Joſiæ patris ejus: & vocavit nomen ejus Iojacimum. Iehuahazem verò abduxit & ingreſſus eſt Ægyptum, ubi ille mortuus eſt.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وايضا السحرة والكراصين والعرافين * والاصنام والانساك * وجميع النجاسة التي ظهرت في
يهودا * وفي اسواق اورسليم * اباذها يوسيا * لكي يقيم اقاويل الرب في سفر التورية المكتوبة في
الذي وجده حلقيا الكاهن في بيت الله * ومثل يوسيا لم يكن قبله * لانه اقبل الي الله
قلبه وبجميع قوته * كما هو مكتوب في توراة موسي * وبعده لم يقم مثله * ولكن لم يرجع
الرب العظيم الذي غضب علي يهودا * الغضب الذي اغضبه منسا * وقال الرب * وايضا
فاني ابعده من قدامي كما ابعدت اسرائيل * وارفض هذه المدينة التي احببت اورسليم *
الذي قلت ان يكون فيه اسمي * وساير امور يوسيا وكلما صنع * فانه مكتوب في
بنيامين الذي لملوك يهودا * وفي ايامه صعد فرعون الاعرج ملك مصر الي منبج الذي
نهر الفرات * فذهب الملك يوسيا نحوه ليقاتله * فقال له فرعون اذهب ليس اليك جيت *
عني واحذر هذا الاله العظيم الذي معي * فلم يسمع منه يوسيا * فضربه فرعون بسهم
الذروة * فقتله في مجدوا حين ابصره هناك * فاخذوه عبيده لما مات في مجدوا * وحملوه
اورسليم * وقبروه هناك في قبره * فاخذ شعب الارض ياهوحاز بن يوسيا * فمسحوه وملكوه
مكان ابيه * وهو ابن ثلاثة وعشرين سنة * واقام ملك باورسليم ثلاثة اشهر * واسم
حمطول ابنة ارميا من لبنا * فصنع السوء قدام الله * كما صنع منسا * فاسر
الاعرج ملك مصر في دبلات من ارض حماة لما ملك باورسليم * وطرح وظيفه
الارض مائة قنطار فضة وعشر قناطير ذهبا * وملك فرعون الاعرج الياقيم بن
مكان يوسيا ابيه * وسمي اسمه يوياقيم * واما ياهوحاز فاخذه فرعون معه اسيرا * ودخل به
مصر * ومات هناك *

24 * *Atque etiam magos, obſervatores tempeſtatum, atque divinos, idola, & deos, omnem denique turpitudinem quæ conſpiciebatur in terra Juda & in vicis Jeruſalem; abolevit Joſia, ut exequeretur dicta à Domino in libro legis ſcriptæ in eo codice quem repererat Helcia ſacerdos in domo Dei.* 25 *Similis Joſiæ nemo rex præceſſit (nam toto corde ſuo, totiſque viribus ſuis ad Deum acceſſit, uti ſcriptum eſt in lege Moſis) nemoque ſimilis poſt illum ſucceſſit.* 26 *Nihilominus haud receſſit ingens furor Domini quo commotus fuerat contra Judam, furor ad quem cierat eum Manaſſe,* 27 *Et* propter quem *dixerat* Dominus, *Quin etiam Judam à me rejiciam quemadmodum rejeci Iſraelem, & reſpuam hanc urbem quam dilexeram Jeroſolymam, & ædem in qua dixeram futurum nomen meum.* 28 *Reliquæ res geſtæ Joſiæ, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro chronicorum regum Juda.* 29 *In diebus autem ejus aſcendente Pharaone claudo rege Ægypti in Manbag quæ eſt ſecus fluviũ Euphratem, proceſſit ad eum Joſias rex ut oppugnaret eum: & cùm dixiſſet ei Pharaon, Ito, non veni contra te, recede à me, & cave hunc deum maximum qui mecum eſt; Joſia tamen non obtemperâſſet ei: Pharaon ſagittâ percuſſit eum in gutture, & occîdit eum in Mageddo, quum illic vidiſſet eum.* 30 *Et accipientes eum ſervi ſui cùm mortuus eſſet in Mageddo, devexerunt eum ad Jeruſalem, ibique ſepelierunt eum in ſepulchro ipſius.* *Et populus terræ tulit Jehuhazem Joſiæ filium, unxerunt eum, regemq; ſuper ſe creârunt loco patris ejus,* 31 *Dum vigeſimum tertium annum ageret: manſitque rex in Jeruſalem tribus menſibus: nomen matris ejus erat Hamtol filia Jeremiæ, de Lebna.* 32 *Hic ſceleratè ſe geſſit corã Deo, quemadmodum ſe geſſerat Manaſſe.* 33 *Et mancipavit illum ſibi Pharaon claudus rex Ægypti in Deblath* quæ eſt *de regione Hamath, ubi regnâſſet in Jeruſalem: & impoſuit mulctam regioni illi centum argenti quintalia, & auri quintalia decem.* 34 *Regemque creavit Pharaon claudus Eliacimum Joſiæ filium loco Joſiæ patris ejus, & vocavit nomen ejus Jojacimum: Jehuhazem verò vinctũ duxit ſecũ Pharaon, intulitq; in Ægyptum, ibiq; mortuus eſt.*

מלכים ב : כד

fecit æſtimare Verũtamen .Parhoh ipſi Jehojachim dedit aurũ & argentũ Et
35 וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נָתַן יְהוֹיָקִים לְפַרְעֹה אַךְ הֶעֱרִיךְ
viro : Parhoh *os ſuper* argentum *dandum ad* terram
אֶת־הָאָרֶץ לָתֵת אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי פַרְעֹה אִישׁ
populo aurum & ,argentum exigebat ſuã æſtimationẽ ſecundũ
כְּעֶרְכּוֹ נָגַשׂ אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב אֶת־עַם
annorum quinque & viginti Filius .Nechoh Parhoh *dandum ad* ,terræ
36 הָאָרֶץ לָתֵת לְפַרְעֹה נְכֹה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
:Jeruſalaim in regnavit annis undecim & ,*ipſum regnando in* Jehojachim
יְהוֹיָקִים בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
Fecitque .Rumah de Pedaiah filia Zebudah ejus matris nomen &
37 וְשֵׁם אִמּוֹ זְבִידָה בַת־פְּדָיָה מִן־רוּמָה׃ וַיַּעַשׂ
.ejus patres fecerunt quæ omnia juxta ,DOMINI oculis in malum
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃

CAP. XXIV. כד

Jehojachim ei fuit & : Babel rex Nebuchadneſar aſcendit ejꝰ diebus In
1 בְּיָמָיו עָלָה נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְהִי־לוֹ יְהוֹיָקִים
DOMINUS miſit Et .eum *in* rebellavit &,eſt reverſus &,annis tribus ſervus
2 עֶבֶד שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיָּשָׁב וַיִּמְרָד־בּוֹ׃ וַיְשַׁלַּח יְהוָה ׀
, Moab *agmina* & , Aram *agmina* & , Chaſdim *agmina* eum *in*
בּוֹ אֶת־גְּדוּדֵי כַשְׂדִּים וְאֶת־גְּדוּדֵי אֲרָם וְאֵת ׀ גְּדוּדֵי מוֹאָב
eũ *diſperdendum ad* ,Jehudah in eos miſit & ,Hammõ filiorum *agmina* &
וְאֵת גְּדוּדֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיְשַׁלְּחֵם בִּיהוּדָה לְהַאֲבִידוֹ
.prophetarũ ſuorũ ſervorũ *manu in* fuerat locutꝰ quod,Domini verbũ juxta
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃
deſuper removendum ad , Jehudah *in* fuit DOMINI os *ſuper* Veruntamen
3 אַךְ ׀ עַל־פִּי יְהוָה הָיְתָה בִּיהוּדָה לְהָסִיר מֵעַל
etiam Et .fecit quæ omnia ſecundũ,Menaſſeh *peccatis in* ,*ſuis faciebus*
4 פָּנָיו בְּחַטֹּאת מְנַשֶּׁה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וְגַם
ſanguine Jeruſalaim replevit & ; effudit quem ,innocentem ſanguinem
דַּם־הַנָּקִי אֲשֶׁר שָׁפָךְ וַיְמַלֵּא אֶת־יְרוּשָׁלִַם דָּם
,Jehojachim *verborum reſiduum* Et .parcere DOMINUS noluit & : *innoxio*
5 נָקִי וְלֹא־אָבָה יְהוָה לִסְלֹחַ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים
dierum verborũ libro *ſuper* ſcripta ipſa nónne , fecit quæ omnia &
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
regnavitque : ſuis patribus cum Jehojachim *Jacuitque* ? Jehudah regum
6 לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב יְהוֹיָקִים עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ
, Ægypti rex ultra addidit non Et .eo pro ejus filius Jehojachin
7 יְהוֹיָכִין בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְלֹא־הֹסִיף עוֹד מֶלֶךְ מִצְרַיִם
Ægypti flumine à Babel rex tulerat quia : ſua terra de *exeundum ad*
לָצֵאת מֵאַרְצוֹ כִּי־לָקַח מֶלֶךְ בָּבֶל מִנַּחַל מִצְרַיִם
Filius .Ægypti regis erat quicquid , Perath flumen ad uſque
8 עַד־נְהַר פְּרָת כֹּל אֲשֶׁר הָיְתָה לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃ בֶּן־
menſibus tribus & ; *ipſum regnando in* Jehojachin annorum decem octo
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים
Elnathan filia Nechuſta ejus matris nomen & : Jeruſalaim in regnavit
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בַת־אֶלְנָתָן
omnia juxta ,DOMINI oculis in malum Fecitque .Jeruſalaim de
9 מִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל
ſervi aſcenderunt illo tempore In .ejus pater fecerat quæ
10 אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו׃ בָּעֵת הַהִיא עָלָה עַבְדֵי
.obſidionem in civitas venit & ,Jeruſalaim Babel regis Nebuchadneſar
נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִָם וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר׃
coarctantes ejꝰ ſervi & : civitatẽ *ſuper* Babel rex Nebuchadneſar Venitque
11 וַיָּבֹא נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַל־הָעִיר וַעֲבָדָיו צָרִים
,Babel regem ad Jehudah rex Jehojachin eſt egreſſus Et .eam *ſuper*
12 עָלֶיהָ׃ וַיֵּצֵא יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל
.ejus eunuchi & ,ejus principes & ,ejus ſervi & ,ejus mater & ipſe
הוּא וְאִמּוֹ וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו
.*eum regnandi* octavo anno in , Babel rex eum ſuſcepit Et
וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה לְמָלְכוֹ׃

Verſio VUL. LAT.

35 Argentum autem & aurũ de-
dit Joakim Pharaoni, cùm in-
dixiſſet terræ per ſingulos, ut
conferretur juxta præceptum
Pharaonis : & unumquemque
juxta vires ſuas exegit, tam ar-
gentum quàm aurum de po-
pulo terræ, ut daret Pharaoni
36 Nechao. Viginti quinque an-
norum erat Joakim cùm re-
gnare cœpiſſet : & undecim
annis regnavit in Jeruſalem :
nomen matris ejus Zebida fi-
37 lia Phadaia de Ruma. Et fecit
malum coram Domino, juxta
omnia quæ fecerant patres ejꝰ.

CAP. XXIV.

1 IN diebus ejus aſcendit Na-
buchonodoſor rex Babylonis,
& factꝰ eſt ei Joakim ſervꝰ tribꝰ
annis: & rurſũ rebellavit cõtra
2 eũ. Immiſitq; ei Dñs latruncu-
los Chaldæorũ, & latrunculos
Syriæ, & latrunculos Moab, &
latrunculos filiorum Ammon:
& immiſit eos in Judam, ut
diſperderent eum, juxta ver-
bum Domini, quod locutus
fuerat per ſervos ſuos pro-
3 phetas. Factum eſt autem hoc
per verbum Domini contra
Judam, ut auferret eum co-
ram ſe, propter peccata Ma-
4 naſſe univerſa quæ fecit, Et
propter ſanguinem innoxium,
quem effudit, & implevit Je-
ruſalem cruore innocentium :
& ob hanc rem noluit Do-
5 minus propitiari. Reliqua au-
tem ſermonum Joakim, &
univerſa quæ fecit, nónne
hæc ſcripta ſunt in libro Ser-
monum dierum regum Juda?
Et dormivit Joakim cum pa-
6 tribus ſuis : Et regnavit Joa-
7 chin filius ejus pro eo. Et
ultrà non addidit rex Ægypti,
ut egrederetur de terra ſua :
tulerat enim rex Babylonis, à
rivo Ægypti uſque ad fluvi-
um Euphraten, omnia quæ
8 fuerant regis Ægypti. Decem
& octo annorum erat Joachin
cùm regnare cœpiſſet, & tri-
bus menſibus regnavit in Je-
ruſalem : nomen matris ejus
Noheſta filia Elnathan de Je-
9 ruſalem. Et fecit malum corã
Domino, juxta omnia quæ fe-
10 cerat pater ejꝰ. In tempore illo
aſcenderunt ſervi Nabucho-
donoſor regis Babylonis in
Jeruſalẽ, et circũdata eſt urbs
11 munitionibus. Venítq; Nabu-
chodonoſor rex Babylonis ad
civitatem cum ſervis ſuis, ut
12 oppugnarẽt eã. Egreſſúſq; eſt
Joachin rex Juda ad regẽ Ba-
bylonis, ipſe, et mater ejꝰ, et ſer-
vi ejꝰ, et principes ejꝰ, et eunu-
chi ejꝰ : et ſuſcepit eũ rex Ba-
bylonis anno octavo regni ſui.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

35 Καὶ τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰω-
ακὶμ τῷ (κ) Φαραῶ, πλὴν ἐτιμογράφησε
τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος
Φαραώ· ἀνὴρ κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ ἔδω-
καν τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς
36 γῆς (λ) τοῦ δοῦναι τῷ Φαραῶ Νεχαώ. Υἱὸς
εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύ-
ειν αὐτὸν, ϗ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰ-
ερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰελδὰφ
37 θυγάτηρ (μ) Φαδαῒλ ἐκ Ῥουμά. Καὶ ἐποίη-
σε τὸ πονηρὸν (ν) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ
πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

MS. A. (κ) Φαραῶ Νεχαὼ, πλὴν ἐτιμογράφησε (λ) δοῦναι (μ) Εἰεδδιλὰ
ἐκ Ῥυμά. (ν) ἐνώπιον κυρίου,

ΚΕΦ. κδʹ.

1 ἘΝ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονό-
σορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ϗ ἐγενήθη αὐτῷ
Ἰωακὶμ δοῦλος τρία ἔτη· ϗ ἐπέστρεψε ϗ
2 ἠθέτησεν (α) ἐν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλε κύριος
αὐτῷ τοὺς (β) μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, ϗ τοὺς
μονοζώνους Συρίας, ϗ τοὺς μονοζώνους
Μωὰβ, ϗ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ
ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς (γ) ἐν τῇ γῇ Ἰούδα τοῦ
κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐλάλησεν
3 ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Πλὴν
ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα, (δ) ἀπο-
στῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἁμαρ-
4 τίαις Μανασσῆ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε. Καί
γε (ε) τὸ αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε, ϗ ἔπλησε τὴν
Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, ϗ οὐκ ἠθέλησε
5 κύριος ἱλασθῆναι. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Ἰωακὶμ ϗ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (ζ) οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡ-
6 μερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμή-
θη (η) Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἐβα-
σίλευσεν (θ) Ἰωαχὶμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
7 Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι (ι) βασιλεὺς Αἰγύπτου
ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔλαβε βασιλεὺς
Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου ἕως
τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βα-
8 σιλέως Αἰγύπτου. Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν (κ)
Ἰωαχὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, ϗ τρίμη-
νον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα
τῇ μητρὶ αὐτοῦ (λ) Νέσθα θυγάτηρ Ἐλλανα-
9 θὰμ ἐξ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονη-
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐ-
10 ποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
(μ) ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν
11 περιοχῇ. Καὶ (ν) εἰσῆλθεν Ναβουχοδονόσορ
βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς (ξ) πόλιν, ϗ οἱ
12 παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν (ο) ἐπ' αὐτήν. Καὶ
ἐξῆλθεν (π) Ἰωαχὶμ βασιλεὺς Ἰούδα ἐπὶ βα-
σιλέα Βαβυλῶνος, αὐτὸς ϗ οἱ παῖδες αὐτοῦ,
ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ϗ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, (ρ) ϗ οἱ
εὐνοῦχοι αὐτοῦ, ϗ ἔλαβεν (σ) αὐτὸν βασιλεὺς
Βαβυλῶνος (τ) ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ.

MS. A. (α) αὐτῷ. Καὶ (β) μονοζώνους *Συρίας, (γ) ἐν γῇ (δ) ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ
προσώπου (ε) αἷμα (ζ) οὐχ (η) Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν πατέρων, ϗ (θ) Ἰωακεὶμ (ι) βασι-
λεὺς *ἐξελθεῖν ἐκ γῆς (κ) Ἰωακεὶμ (λ) Ναισθὰ θυγάτηρ Ἐλλαμαθὰμ (μ) ἀνέβη
βασιλεὺς (ν) εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς (ξ) τὴν πόλιν, (ο) τὴν ἐπ' αὐτήν. (π) Ἰωα-
κεὶμ (ρ) ϗ εὐνοῦχοι (σ) αὐτοὺς (τ) ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῷ

Et argentum, & aurum dedit 35
Joacim Pharaoni. Veruntamen
æſtimari fecit terram ad dandũ
argentum (x) ſuper os Pharaonis.
Vir ſecundùm æſtimationem ſuã
dabant argentum & aurum cum
populo terræ, ad dandum Phara-
oni Nechao. Filius viginti & 36
quinque annorum Joacim in re-
gnando ipſum: & undecim an-
nos regnavit in Hieruſalem: &
nomen matri ejus Jeldaph filia
Phadail de Rhuma. Et fecit ma- 37
lũ in oculis Domini, juxta omnia
quæcunq; fecerant patres ejus.

CAP. XXIV.

IN diebus ejus aſcendit Nabu- 1
chodonoſor rex Babylonis. Et fa-
ctus eſt ei Joacim ſervus tribus
annis. Et revertit, & rebellavit in
eo. Et miſit Dominus ei accinctos 2
Chaldæorum, & accinctos Sy-
riæ, & accinctos Moab, & ac-
cinctos filiorum Ammon: & e-
miſit eos in terram Juda (a) ad
prævalendum juxta verbum Do-
mini, quod locutus eſt in manu
ſervorum ſuorum prophetarum.
Verùm (b) ſuper indignatio- 3
nem Domini fuit in Juda, ad re-
movendum eũ à facie ſua, in (c)
peccatis Manaſſe, juxta omnia
quæcunq; fecerat: (d) Etiam ſan- 4
guinem innocentem effuderat:
& impleverat Hieruſalẽ ſangui-
ne innoxio. Et noluit Dominus
propitiari. Et reliqua verborum 5
Joacim, & omnia quæcunque fe-
cit, nónne ecce hæc ſcripta in li-
bro Verborum dierũ regibꝰ Ju-
da? Et dormivit Joacim cum 6
patribus ſuis. Et regnavit Joa-
chim filius ejus pro eo. Et non ad- 7
jecit ultrà rex Ægypti exire de
terra ſua; quoniam cepit rex
Babylonis à torrente Ægypti uſq;
ad flumen Euphratẽ, omnia quæ-
cunq; erant regis Ægypti. Filius 8
octo & decem annorum Joachim
in regnando ipſum: & tres men-
ſes regnavit in Hieruſalem, &
nomen matri ejus Neſtha filia El-
lanaſtham de Hieruſalem. Et fe- 9
cit malum in oculis Domini, jux-
ta omnia quæcunq; fecerat pa-
ter ejus. In tempore illo aſcendit 10
Nabuchodonoſor rex Babylonis in
Hieruſalem: & venit civitas in
clauſulam. (e) Et intravit Nabu- 11
chodonoſor rex Babylonis ad ci-
vitatem, & pueri ejus obſidebant
ſuper eam. Et egreſſus eſt Joa- 12
chim rex Juda ſuper regem Ba-
bylonis, ipſe, & pueri ejus, & ma-
ter ejus, & principes ejus, &
eunuchi ejus: Et cepit eum rex
Babylonis in octavo anno regni
ſui.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וכספא ודהבא יהב יהויקים לפרעה ברם רמא מגביתא על עמא דארעא למתן ית כספא
על מימרא דפרעה גבר כד חזי טקיס ית כספא וית דהבא מן עמא דארעא למתן לפרעה
36 חגירא׃ בר עסרין וחמש שנין יהויקים כד מלך וחדא עסרי שנין מלך בירושלם ושום
37 אמיה זבודה בת פדיה מן רומה׃ ועבד דביש קדם יי ככל דעבדו אבהתוהי׃

כד

1 ביומוהי סליק נבוכדנאצר מלכא דבבל והוה ליה יהויקים עבדא תלת שנין ותב ומריד
2 ביה׃ וגרי יי ביה ית משרית כסדאי וית משרית ארם וית משרית מואב וית משרית בני
3 עמון וגרנון בדבית יהודה לאובדיהון כפתגמא דיי די מלל ביד עבדוהי נביייא׃ ברם על
דארגיזו קדם יי הות דא בדבית יהודה לאגלאותהון מארעא בית שכינתיה בחובי מנשה
4 ככל דעבד׃ ואף דם זכי דאשד ומלא ית ירושלם חובת דם זכי הות רעוא קדם יי דלא
5 למשבק׃ ושאר פתגמי יהויקים וכל די עבד הלא אנון כתיבין על ספר פתגמי יומיא למלכי
6 דבית יהודה׃ ושכיב יהויקים עם אבהתוהי ומלך יהויכין בריה תחותוהי׃ ולא אוסיף
7 עוד מלכא דמצרים למפק מארעיה ארי נסיב מלכא דבבל מנחל מצרים עד נהר פרת
8 כל דהוה למלכא דמצרים׃ בר תמני עסרי שנין יהויכין כד מלך ותלתא ירחין מלך
9 בירושלם ושום אמיה נחשתא בת אלנתן מירושלם׃ ועבד דביש קדם יי ככל דעבד
10 אבוהי׃ בעדנא ההיא סליקו עבדי נבוכדנאצר מלכא דבבל לירושלם ועלת קרתא
11 בציירא׃ ואתא נבוכדנאצר מלכא דבבל על קרתא ועבדוהי צירין עלה׃ ונפק יהויכין
12 מלכא דשבטא דבית יהודה על מלכא דבבל הוא ואמיה ועבדוהי ורברבוהי וגברוהי ודבר
יתיה מלכא דבבל בשנת תמני למלכותיה׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et argentum et aurum dedit Jehojakim ipſi Parghoh: verùm impoſuit tri- 35
butum ſuper populum terræ, ut daret argentum juxta dictum Parghoh, uni-
cuiq; prout viſum eſt, ordinavit argentum et aurum ex populo terræ ut da-
ret Parghoh claudo. Filius viginti et quinq; annorũ erat Jehojakim quan- 36
do regnavit, et undecim annis regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ejus
Zebudah filia Pedajah ex Rumah. Et fecit quod malum erat ante Domi- 37
num juxta omnia quæ fecerant patres ejus.

CAP. XXIV.

IN diebus ejus aſcendit Nebucadneſzar rex Babel, et fuit illi Jehojakim 1
ſervus tribus annis, ſed rediit et rebellavit in eum. Et immiſit Dominus in 2
eum exercitus Chazzdæorum et exercitus Aram, et exercitus *Moab*, et ex-
ercitus filiorũ Ghamon; miſit eos, inquam, in homines domus Jehudah, ut
perderent eos, juxta verbum Dñi, ꝗ locutus fuerat per manũ ſervorũ ſuo-
rum prophetarum. Certè quod irritaſſent Dñm, fuit hoc in [*populo*] *domus* 3
Jehudah, ut migrare faceret eos de terra domꝰ majeſtatis ſuæ, propter pec-
cata Menaſſeh juxta omnia quæ fecerat. Et etiam propter ſanguinem inno- 4
centẽ quem effuderat et impleverat Jeruſalem *reatu ſanguinis innocentis*,
fuit voluntas Dñi non parcere. Et reliquũ verborum Jehojakim, et omnia 5
quæ fecit; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborũ dierum regum domus
Jehudah? Et cubuit Jehojakim cum patribus ſuis, et regnavit Jehojachin 6
filius ejus pro eo. Et non addidit ampliùs rex Miſzraim exire de terra ſua, 7
quia ceperat rex Babel à fluvio Miſzraim uſq; ad fluvium Perath, omnia
quæ fuerant regis Miſzraim. Filiꝰ octodecim annorũ erat Jehojachin quan- 8
do regnavit, et tribus menſibꝰ regnavit in Jeruſalem, et nomen matris ejus
Nehhuſta filia Elnathan de Jeruſalem. Et fecit ꝗ malum erat ante Dñm, 9
juxta omnia quæ fecerat pater ejus. In tempore illo aſcenderunt ſervi Ne- 10
buchadneſzar regis Babel contra Jeruſalem, et venit civitas in obſeſſio-
nem. Et venit Nebuchadneſzar rex Babel contra urbem, et ſervi ejus obſi- 11
debant eam. Et exivit Jehojachin rex tribus domus Jehudah ad regem Ba- 12
bel, ipſe et mater ejus, et ſervi ejus, et magnates ejus, et barones ejꝰ: et ce-
pit illũ rex Babel anno octavo regni ejus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܝܗܒ ܝܘܝܩܝܡ ܠܦܪܥܘܢ. ܒܪܡ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܐܪܡܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. 35
ܥܠ ܡܠܬܗ ܕܦܘܡܗ ܕܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܘܝܩܝܡ ܟܕ 36
ܐܡܠܟ. ܘܚܕܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܙܒܝܕܐ ܒܪܬ ܦܪܝܐ ܡܢ ܪܡܬܐ.
* ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ. *ܩܦܠܐܘܢ* ܟܓ* 37

* ܒܝܘܡܘܗܝ ܣܠܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܝܘܝܩܝܡ ܥܒܕܐ 1
ܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܘܗܦܟ ܘܡܪܕ ܒܗ. * ܘܓܪܝ ܒܗ ܡܪܝܐ ܓܝܣܐ ܕܟܠܕܝܐ: ܘܓܝܣܐ 2
ܕܐܕܘܡ: ܘܓܝܣܐ ܕܡܘܐܒ: ܘܓܝܣܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܓܪܝ ܐܢܘܢ ܒܝܗܘܕܐ. ܕܢܘܒܕܘܢ ܐܢܘܢ.
ܐܝܟ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܢܒܝܐ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܗܘܐ ܪܘܓܙܐ 3
ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܕܢܥܒܪ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܡܛܠ ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܡܢܫܐ: ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ:
* ܐܦ ܕܡܐ ܙܟܝܐ ܕܐܫܕ. ܘܡܠܝܗ ܠܐܘܪܫܠܡ ܕܡܐ ܙܟܝܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܫܒܩ. * ܘܫܪܟܐ 4 5
ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܝܘܝܩܝܡ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܥܒܕ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ ܕܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܝܘܝܩܝܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܡܠܟ ܝܘܝܟܝܢ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܘܠܐ 6 7
ܐܘܣܦ ܬܘܒ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ ܠܡܦܩ ܡܢ ܐܪܥܗ. ܡܛܠ ܕܢܣܒ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܡܢ
ܢܗܪܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܥܕܡܐ ܠܢܗܪܐ ܦܪܬ. ܟܠ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܒܪ ܬܡܢܬܥܣܪ 8
ܗܘܐ ܫܢܝܢ ܝܘܝܟܝܢ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ
ܢܚܫܬܐ ܒܪܬ ܐܠܢܬܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ. 9
* ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܣܠܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܬܬܚܕܬ ܡܕܝܢܬܐ 10
ܒܨܘܪܐ. * ܘܐܬܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܨܪܝܢ ܥܠܝܗ. * ܘܢܦܩ 11
ܝܘܝܟܝܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܗܘ. ܘܐܡܗ ܘܥܒܕܘܗܝ. ܘܐܦ ܪܘܪܒܢܘܗܝ 12
ܘܡܗܝܡܢܘܗܝ. ܘܕܒܪܗ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܒܫܢܬ ܬܡܢܐ ܕܡܠܟܘܬܗ.

* Argentum & aurum illud pendit Jojacimus Pharaoni, ſed idem argentum & aurum impoſuit regioni juxta verbum oris Pharaonis claudi. 35 Vigintiquinque natus erat annos Jojacim quando regnavit, & undecim annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus fuit Zebida filia Perajæ, de Rama. 36 Is malum fecit coram Domino, quemadmodum fecerat Manaſſe. 37

CAP. XXIV.

* IN diebus ejus aſcendit Nebuchadnaſar rex Babelis contra Jeruſalem, factúſque eſt ei Jojacim ſervus annis tribus; ſed verſus defecit ab eo. 1 Concitavit autem in eum Dominus turmas Chaldæorum, turmas Adum, turmas Moab, & turmas filiorum Ammon: hos inquam concitavit in Judam ut perderent eum, ſecundùm ſermonem Domini quem locutus fuerat per ſervos ſuos prophetas ex ore Domini. 2 Contigit autem hæc ira contra Judam ut amoveret eos à ſe, propter peccata Manaſſis & omnia quæ perpetraverat, 3 Et ſanguinem innoxium quem effuderat: implevit enim Jeroſolymam ſanguine innoxio, ideo noluit Dominus parcere. 4 Cætera geſtorum Jojacimi, & quicquid fecit, ecce ſcripta ſunt in libro annalium regum Judæ. 5 Poſtquam occubuit Jojacim cum patribus ſuis, regnavit Jojachin filius ejus poſt ipſū. 6 Porrò rex Ægypti non eſt deinceps egreſſus è terra ſua, quia rex Babelis occupaverat à fluvio Ægypti uſque ad flumen Euphratem quicquid pertinebat ad regem Ægypti. 7 Annos octodecim natus erat Jojachin quando regnavit, & tribus menſibus regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus fuit Neheſta filia Elithanis, de Jeruſalem. 8 Fecitque malum coram Domino, quemadmodum fecerat pater ejus. 9 Eo tempore aſcendit Nebuchadnaſar rex Babelis contra Jeruſalem, fuítque civitas arctè concluſa. 10 Et veniente Nebuchadnaſare rege Babelis contra civitatem, dum ſervi ipſius obſiderent eam; 11 Egreſſus eſt Jojachin rex Judæ ad regem Babelis, ipſe & mater ipſius, ſervi, magnates, & eunuchi ipſius: abduxítque eum ſecum rex Babelis anno regni ſui octavo. 12

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

35 * والفضه والذهب اعطاها يوياقيم لفرعون * لانها اخذت من شعب الارض علي اسم فرعون من
كل واحد من الشعب * بقدر ما يحمل كذلك كانوا يعطون فضه وذهبا علي اسم فرعون الاعرج
36 * وكان يوياقيم يوم ملكه فرعون ابن خمسة وعشرين سنه * واقام احدي عشر سنه ملكا
باروسليم * واسم امه زبيدا ابنه فرايا من الرامه * وصنع يوياقيم السو قدام الله كما عمل اباوه * 37

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * وفي ايامه صعد بختنصر ملك بابل علي اروسليم * فصار له يوياقيم عبدا ثلاثه سنين * ورجع
2 يوياقيم وعصي عليه * واغري به الرب جيوش الكلدانيين * وجيوش ادوم * وجيوش مواب * وجيوش
بني عمون * وسلطهم علي يهودا ليهلكوهم كما قال الرب * وكالذي تكلم به علي السن عبيده
3 الانبياء من فم الرب * وكان غضب كبير علي يهودا ليبعدهم من قدامه * من اجل خطايا منسا
4 وكل شي صنع * والدم الزكي الذي اهرق وملاء اروسليم دما زكيا * ولم يحب الرب ان يترك
5 انتقام الدماء التي اهرقها منسا * وساير امور يوياقيم وكل شي صنع * فانه مكتوب في سفر
6 7 ايامين الذي لملوك يهودا * واضطجع يوياقيم مع ابايه * وملك يوياخين بعده * ولم يعد ايضا
ملك مصر ان يخرج الي الشام * لان ملك بابل اخذ من نهر مصر الي نهر الفرات جميع الذي
8 كان لملك مصر * وكان يوياخين يوم ملك ابن ثمانيه عشر سنه * واقام ملكا باروسليم ثلاثه
9 10 شهور * واسم امه نحشتا ابنه الياثان من اروسليم * فصنع السوء قدام الله كما صنع اباوه * وفي
11 ايامه ايضا صعد بختنصر ملك بابل الي اروسليم فحاصرها * واقام بختنصر ملك بابل علي الارض
12 وعبيده نزول علي اروسليم * فخرج يوياخين ملك يهودا الي ملك بابل هو وامه وعبيده وكبراوه
واصدقاوه * فساقه ملك بابل معه وسباه *

* *Argentum & aurum illud pendit Jojacim Pharaoni, quoniam exacta fuerunt à populo terræ nomine Pharaonis, ab unoquoq; ſcilicet populi: prout ferre quiſque poterat, eâdem ratione pendebant argentum et aurum nomine Pharaonis claudi.* 35 * *Erat autem Jojacim quâ die regem creavit eum Pharaon, natus annos vigintiquinq;: manſitque annis undecim rex in Jeruſalem: nomen matris ejus fuit Zebida filia Pherajæ, ex Rama.* 36 *Sceleratè autem ſe geſſit Jojacim coram Deo, quemadmodum ſe geſſerant majores ejus.* 37

CAP. XXIV.

* *HUjuſce temporibus aſcendit Bochtonaſſar rex Babelis contra Jeruſalem, factuſque eſt illi Jojacim ſervus tribus annis; ſed adverſùs Jojacim rebellavit in eum.* 1 *Laceſſivit autem in eum Dominus turmas Chaldæorum, & turmas Edom, turmas Moab, & turmas filiorum Ammon; & immiſit eos contra Judam ut perderent eum, prout dixerat Dominus, & ut locutus fuerat per linguas ſervorum ſuorum prophetarum ex ore Domini.* 2 *Erat enim ira maxima contra Judam, ut removeret eos à ſe, propter ſcelera Manaßis, & omnia quæ fecerat,* 3 *Et ſanguinem inſontem quem profuderat, implens Jeroſolymam ſanguine innoxio: nec volebat Dominus prætermittere ultionem ſanguinum quos effuderat Manaſſe.* 4 *Reliquæ res geſtæ Jojacimi, & quicquid fecit, ſcriptum eſt in libro chronicorū regū Juda.* 5 *Demum occumbente Jojacimo cum patribus ſuis, regnavit poſt eū Jojachin.* 6 *Nec perrexit ampliùs rex Ægypti procedere in Syriam, quia rex Babelis ceperat à flumine Ægypti uſque ad flumen Euphratem quicquid erat regis Ægypti.* 7 *Erat autem Jojachin quâ die regnavit, annos natus decem & octo; manſitq; rex in Jeruſalem tribus menſibus; nomen matris ejus erat Neheſta filia Eliathanis, de Jeruſalem.* 8 *Is ſceleratè ſe geßit coram Deo, uti ſe geſſerant patres ejus.* 9 *Hujus etiam diebus aſcendens Bochtonaſſar rex Babelis in Jeruſalem, obſedit eam;* 10 *Cúmque verſaretur Bochtonaſſar rex Babelis in ea regione dum ſervi ipſius obſiderent Jeroſolymam,* 11 *Prodivit Jojachin rex Judæ ad regem Babelis unà cum matre ſua, ſervis ſuis, principibus, & fidentioribus ſuis: abduxitque eum ſecum rex Babelis, & in captivitatem adegit.* 12

מלכים ב: כה

thesauros & , DOMINI domus thesauros omnes inde eduxit Et
13 ויוצא משם את־כל־אוצרות בית יהוה ואוצרות
Selomoh fecerat quæ aurea vasa universa concîdit & : regis domus
בית המלך ויקצץ את־כל־כלי הזהב אשר עשה שלמה
.DOMINUS est locutus sicut ,DOMINI templo in Israel rex
מלך־ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה׃
& , principes universos & , Jerusalaim omnem transtulit &
14 והגלה את־כל־ירושלם ואת־כל־השרים ואת
,artificem omnem & : *captivorum* millia decem *virtute* fortes omnes
כל־גבורי החיל עשרת אלפים גולה וכל־החרש
transtulit Et .terræ populi *tenuitatem* præter remansit non : inclusorem &
15 והמסגר לא נשאר זולת דלת עם־הארץ׃ ויגל
, regis uxores & , regis matrem & : Babel in Jehojachin
את־יהויכין בבלה ואת־אם המלך ואת־נשי המלך
captivitatem fecit ire terræ *arietes* & , ejus eunuchos &
ואת־סריסיו ואת אולי הארץ הוליך גולה
septem *virtutis* viros omnes Et .Babel in Jerusalaim de
16 מירושלם בבלה׃ ואת כל־אנשי החיל שבעת
facientes fortes omnes ,mille *inclusorem &* , *artificem* & , millia
אלפים והחרש והמסגר אלף הכל גבורים עשי
.Babel in captivitatem Babel rex eos adduxitque : bellum
מלחמה ויביאם מלך־בבל גולה בבלה׃
: eo pro ejus patruum Matthaniah Babel rex constituit regem Et
17 וימלך מלך־בבל את־מתניה דדו תחתיו
unius & viginti Filius .Sidchijahu ejus nomen vertit &
18 ויסב את־שמו צדקיהו׃ בן־עשרים ואחת
regnavit annis undecim & : *ipsum regnando in* Sidchijahu anni
שנה צדקיהו במלכו ואחת עשרה שנה מלך
.Libnah de Irmejahu filia Chamutal ejꝰ matris nomen Et .Jerusalaim in
בירושלם ושם אמו חמיטל בת־ירמיהו מלבנה׃
fecerat quæ omnia juxta , DOMINI oculis in malum fecit Et
19 ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר־עשה
,Jerusalaim *in* erat DOMINI *naso super* Quia .Jehojachim
20 יהויקים׃ כי על־אף יהוה היתה בירושלם
rebellavit & : *suis faciebus desuper* eos *ipsum projicere* donec,Jehudah in &
וביהודה עד־השלכו אתם מעל פניו וימרד
.Babel regem *in* Sidchijahu
צדקיהו במלך בבל׃

CAP. XXV. כה

, decimo mense in , ejus *regnandi* nono anno *in* fuit Et
1 ויהי בשנת התשיעית למלכו בחדש העשירי
omnis & ipse , Babel rex Nebuchadnesar venit ,mensis decima *in*
בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך־בבל הוא וכל־
exstruxerunt & : eam *super* est castrametatus &,Jerusalaim *super* ejꝰ *potentia*
חילו על־ירושלם ויחן עליה ויבנו
, obsidionē in civitas venit Et .*undiquaque vallum* eam *super*
2 עליה דיק סביב׃ ותבא העיר במצור
.Sidchijahu regis annum undecimum ad usque
עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו׃
panis erat non & : civitate in fames prævaluit & , mensis nona *In*
3 בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא־היה לחם
belli viri omnes & ,civitas est erupta Et .terræ populo
4 לעם הארץ׃ ותבקע העיר וכל־אנשי המלחמה
: regium hortũ juxta qui , muros duos inter portæ *via* nocte
הלילה דרך שער בין החמתים אשר על־גן המלך
.*solitudinis via abiit* & : *circumquaque* civitatem *super* Chasdim &
וכשדים על־העיר סביב וילך דרך הערבה׃
comprehenderunt & , regem post Chasdim exercitus sunt persecuti Et
5 וירדפו חיל־כשדים אחר המלך וישגו
.eo *desuper sunt dispersi* ejꝰ exercitus omnis & : Jericho campestribus in eum
אתו בערבות ירחו וכל־חילו נפצו מעליו׃

Verſio VULG. LAT.

13 Et protulit indè omnes theſauros
domûs Domini, & theſauros
domûs regiæ : & concîdit
univerſa vaſa aurea, quæ fecerat
Salomon rex Iſrael in templo
Domini juxta verbum Domini.
14 Et tranſtulit omnem Jeruſalem,
& univerſos principes,
& omnes fortes exercitûs,
decem millia, in captivitatem;
& omnem artificem & cluſorem:
nihílque relictum eſt, exceptis
pauperibus populi terræ.
15 Tranſtulit quoque Joachin
in Babylonem, & matrem regis,
& uxores regis, & eunuchos
ejus: & judices terræ duxit
in captivitatem de Jeruſalem
16 in Babylonem. Et omnes
viros robuſtos, ſeptem millia,
& artifices, & cluſores mille,
omnes viros fortes & bellatores
: duxítque eos rex Babylonis
17 captivos in Babylonē. Et
conſtituit Matthaniam patruũ
ejus pro eo : impoſuítque nomen
18 ei, Sedeciam. Vigeſimum
& primum annum ætatis habebat
Sedecias cùm regnare
cœpiſſet, & undecim annis regnavit
in Jeruſalem : nomen
matris ejus erat Amital, filia
19 Jeremiæ, de Lobna. Et fecit
malum coram Domino, juxta
omnia quæ fecerat Joakim.
20 Iraſcebatur enim Dominꝰ contra
Jeruſalem & contra Judã,
donec projiceret eos à facie
ſua : receſſítque Sedecias à rege
Babylonis.

CAP. XXV.

1 FActum eſt autē anno nono
regni ejus, menſe decimo,
decimâ die menſis, venit Nabuchodonoſor
rex Babylonis, ipſe
& omnis exercitus ejus, in
Jeruſalem, & circumdederunt
eam: & extruxerunt in circuitu
2 ejus munitiones. Et clauſa
eſt civitas atque vallata uſque
ad undecimum annũ regis Sedeciæ,
3 Nonâ die menſis: prævaluítq;
fames in civitate, nec
4 erat panis populo terræ. Et interrupta
eſt civitas : & omnes
viri bellatores nocte fugerũt,
per viam portæ, quæ eſt inter
duplicem murum ad hortum
regis, (porrò Chaldæi obſidebant
in circuitu civitatē:) fugit
itaque Sedecias ꝑ viā quæ
ducit ad campeſtria ſolitudinis.
5 Et perſecutus eſt exercitus
Chaldæorum regem, comprehendítque
eum in planitie
Jericho: & omnes bellatores,
qui erant cum eo, diſperſi ſunt,
& reliquerunt eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ (υ) ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ συνέκοψε πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησε Σαλωμὼν (φ) ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. 14 Καὶ ἀπῴκισε (χ) τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύϊ αἰχμαλωσίας δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας, καὶ πᾶν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς. 15 Καὶ ἀπῴκισε τὸν (ψ) Ἰωαχὶμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς (ω) ἀπήγαγεν εἰς ἀποικεσίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα· 16 Καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους, καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα χιλίους, πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον· καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα. 17 Καὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν (α) Βατθανίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ (β) ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, (γ) Σεδεκία. 18 Υἱὸς (δ) εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (ε) Ἀμιτὰλ θυγάτηρ (ζ) Ἱερεμίου. 19 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν (η) ἐνώπιον κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωακίμ. 20 Ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ Ἰούδᾳ, (θ) ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ἠθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

Et exportavit indè omnes theſauros domûs Domini, & theſauros domûs regis: & concîdit omnia vaſa aurea, quæ fecerat Salomon rex Iſrael in templo Domini, juxta verbum Domini. 13 *Et tranſtulit ipſam Hieruſalem, & omnes principes, & potentes fortitudine, (f) captivitatis decem millia captivans, & omnem fabrum & incluſorem: & non remanſit, niſi mendici terræ.* 14 *Et tranſtulit ipſum Joachim in Babylonem, & matrem regis, & uxores regis, & eunuchos ejus: & fortes terræ abduxit in demigrationem è Hieruſalem in Babylonem:* 15 *Et omnes viros virtutis, ſeptem mille, & fabrum, & incluſorem, mille: omnes potentes facientes bellum. Et duxit eos rex Babylonis tranſmigrationem in Babylonem.* 16 *Et regem fecit rex Babylonis ipſum (g) Batthaniam filium ejus pro eo, & impoſuit nomen ejus, Sedecia.* 17 *Filius viginti & unius annorum Sedecias in regnando ipſum: & undecim annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Amital, filia Hieremiæ.* 18 *Et fecit malum in conſpectu Domini, juxta omnia quæ fecerat Joacim.* 19 *Quoniam ſuper indignationem Domini erat in Hieruſalem, & in Juda; quoadusque abjecit eos à facie ſua. Et rebellavit Sedecias in rege Babylonis.* 20

MS. A. (υ) ἐξήνεγκεν πάντας (φ) βασιλεὺς (χ) πᾶσαν τὴν (ψ) Ἰωακεὶμ (ω) ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν (α) Μεθθανίαν (β) ἔθηκεν (γ) Σεδεκίαν. (δ) εἴκοσι ἐτῶν Σεδεκίας (ε) Ἀμιτὰθ (ζ) Ἱηρεμίου ἀπὸ Λομνά. Καὶ (η) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, (θ) ὡς

ΚΕΦ. κέ.

1 ΚΑὶ (α) ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ (β) ἐννάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ (γ) δεκάτῳ, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ (δ) ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ παρενέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὴν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ᾽ αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ. 2 Καὶ ἦλθεν (ε) ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ βασιλέως Σεδεκίου (ζ) 3 Ἐννάτῃ τοῦ μηνός. καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. 4 Καὶ ἐρράγη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης (η) τῆς ἀναμέσον τῶν τειχῶν, αὕτη (θ) ἐπὶ τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν Ἀραβά· 5 Καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν (ι) Ἀραβὼθ Ἱεριχὼ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

CAP. XXV.

ET factum eſt in anno nono regni ejus in menſe (a) decimo, venit Nabuchodonoſor rex Babylonis, & omnis virtus ejus ſuper Hieruſalem. Et caſtrametatus eſt ſuper eam, & ædificavit ſuper eam circummurale in circuitu. 1 *Et venit civitas in clauſuram uſq; ad undecimum annum regis Sedeciæ Nonâ menſis.* 2 3 *Et invaluit fames in civitate: & non erant panes populo terræ. Et ſciſſa eſt civitas:* 4 *& omnes viri belli exierunt nocte viam portæ, quæ inter muros, (hæc eſt horti regis:) & Chaldæi ſuper civitatem in circuitu. Et ivit viam (b) Araba: Et perſecuta eſt virtus Chaldæorum poſt regem: & cepit eum in Araboth Hiericho: & omnis virtus ejus diſperſa eſt deſuper eo.* 5

MS. A. (α) ἐγένετο (β) ἐνάτῳ (γ) * δευτέρῳ, τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ἦλθεν (δ) βασιλεὺς (ε) * εἰς πόλιν περιοχῆς (ζ) Ἐνάτῃ (η) τῆς ἀναμέσον (θ) ἥ ἐστιν (ι) Ῥαβὼθ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ואפיק מתמן ית כל אוצרי בית מקדשא דיי וית אוצרי בית מלכא וקציץ ית כל מני
14 דדהבא דעבד שלמה מלכא דישראל בהיכלא דיי כמא די מליל יי: ואגלי ית כל ירושלם
וית כל רברביא וית כל גברי חילא עסרא אלפין בגלותא וכל אומניא ותרעיא לא
15 אשתאר אלהן חשיכי עמא דארעא: ואגלי ית יהויכין לבבל וית אמא דמלכא וית נשי
16 דמלכא וית רברבנוהי וית רברבי ארעא אוביל בגלותא מירושלם לבבל: וית כל גברי
חילא שבעא אלפין אומניא ותרעיא אלפין כולהון גברין עבדי קרבא ואיתנון
17 מלכא דבבל בגלותא לבבל: ואמליך מלכא דבבל ית מתניה אח אבוהי תחותוהי
18 ושוי ית שמיה צדקיה: בר עסרין וחדא שנין צדקיהו כד מלך וחדא עסרי שנין מלך
19 בירושלם ושום אמיה חמוטל בת ירמיהו מן לבנה: ועבד דביש קדם יי ככל דעבד
20 יהויקים: ארי על דארגיזו קדם יי הות בירושלם וביהודה עד דאגלי יתהון מארעא בית
שכנתיה ומריד צדקיהו במלכא דבבל:

כה

1 והוה בשתא תשיעיתא למלכיה בירחא עשיראה בעשרא לירחא אתא נבוכד נצר
מלכא דבבל הוא וכל משריתיה על ירושלם ושרא עלה ובנו עלה כרקום סחור סחור:
2 ועלת קרתא בצירא עד חדא עשרי שנין למלכא צדקיהו: בתשעא לירחא ותקיף כפנא
3
4 בקרתא ולא הוה מיכל לעמא דארעא: ואתרעת קרתא וכל גברי עבדי קרבא בליליא
באורח תרעא בין שוריא די על גנתא דמלכא וכסדאי שרן על קרתא סחור סחור ואזל
5 באורח מישרא: ורדפו משרית כסדאי בתר מלכא וארביקו יתיה במישרי יריחו וכל
משריתיה אתבדרת מניה:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et abſtulit inde omnes theſauros domus ſanctuarii Dñi , et theſauros domus 13
regis; et confregit omnia vaſa auri, quæ fecerat Selomoh rex Iſrael in
templo Dñi, ſicut fuerat locutus Dñs. Et migrare fecit omnem Jeruſalem, 14
et omnes magnates, et omnes robuſtos robore decem millia in migrationem,
et omnes artifices et janitores; non relicti ſunt niſi pauperes populi
terræ. Et migrare fecit Jehojachin in Babel et matrem ipſius regis, et uxores 15
regis, et principes ejus, et magnates terræ adduxit in captivitatem à Jeruſalem
in Babel. Et omnes robuſtos exercitus ſeptem millia, artifices, & 16
janitores, mille; omnes iſtos viros robuſtos facientes bellũ, adduxit, inquam,
eos rex Babel in captivitatem in Babel. Et regem conſtituit rex Babel 17
Matthaniah patruum illius pro illo, et poſuit nomen ejus Szidkiah.
Filius viginti et unius annorum Szidkiah quando regnavit, et undecim annis 18
regnavit in Jeruſalē: et nomen matris ejus Hhamutal filia Jirmiahu ex
Libnah. Et fecit ꝙ malum erat ante Dñm, juxta omnia quæ fecerat Jehojakim. 19
Nam propterea ꝙ provocaverunt ad indignationem Dñm, fuit hoc in 20
Jeruſalem, et Jehudah, quouſque migrare fecit eos de terra domus majeſtatis
ſuæ: et rebellavit Szidkiah in regem Babel.

CAP. XXV.

ET fuit anno nono regni ejus menſe decimo, decima menſis venit Nebuchadneſzar 1
rex Babel, ipſe et omnes exercitꝰ ejꝰ contra Jeruſalē, et caſtrametatus
eſt adverſus eam, et ædificavit contra eam vallum in circuitu. Et 2
venit urbs in obſidionem uſq; ad undecimũ annum regis Szidkiahu. Nona 3
menſis invaluit fames in civitate, nec fuit victus populo terræ. Et diruta eſt 4
civitas, et omnes viri bellatores fugerunt nocte per viam portæ, inter muros
juxta hortum regis : et Chazzdæi caſtrametabantur contra urbem undique,
et *abiit* per viam planitiei. Et ſecuti ſunt exercitus Chazzdæorum 5
poſt regem, et apprehenderunt eum in planitiebus Jerihho: & omnis exercitus
ejus diſperſus eſt ab eo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܦܩ ܡܢ ܬܡܢ ܟܠܗ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܩܨܨ ܟܠܗܘܢ 13
ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ.
* ܘܐܓܠܝ ܠܟܠܗ ܐܘܪܫܠܡ. ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܘܠܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ 14
ܒܫܒܝܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܝܫܝܐ ܘܪܗܛܐ. ܘܠܐ ܫܒܩ. ܐܠܐ ܡܣܟܢܐ ܕܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܓܠܝ 15
ܠܝܘܝܟܝܢ ܠܒܒܠ. ܘܠܐܡܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܢܫܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܡܗܝܡܢܘܗܝ. ܘܠܪܘܪܒܢܝ
ܐܪܥܐ. ܐܘܒܠ ܒܫܒܝܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܠܒܒܠ. * ܘܠܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ 16
ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܕܝܫܝܐ ܘܪܗܛܐ ܐܠܦ. ܘܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܐܝܬܝ ܐܢܘܢ
ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܒܫܒܝܐ ܠܒܒܠ. * ܘܐܡܠܟ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܡܬܢܝܐ ܕܕܗ ܚܠܦܘܗܝ. 17
ܘܫܢܝ ܫܡܗ ܨܕܩܝܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܨܕܩܝܐ ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܚܕܥܣܪܐ ܫܢܝܢ 18
ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܚܡܘܛܠ ܒܪܬ ܐܪܡܝܐ ܡܢ ܠܒܢܐ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ 19
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܝܗܘܝܩܝܡ. * ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. 20
ܥܕܡܐ ܕܫܕܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܡܪܕ ܨܕܩܝܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܗ *

* ܘܒܫܢܬܐ ܬܫܥܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. ܒܝܪܚܐ ܥܣܝܪܝܐ ܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ. ܐܬܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ 1
ܕܒܒܠ. ܗܘ ܘܟܠܗ ܚܝܠܗ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܪܐ ܥܠܝܗ. ܘܒܢܐ ܥܠܝܗ ܩܠܩܘܡܐ
ܡܢ ܚܕܪܝܗ. * ܘܐܬܐܠܝܨܬ ܡܕܝܢܬܐ ܒܐܘܚܕܢܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܕܩܝܐ. 2
* ܘܒܫܢܬ ܚܕܥܣܪܐ ܕܨܕܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܒܝܪܚܐ ܚܡܝܫܝܐ. ܒܬܫܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܟܕ ܬܩܦ 3
ܟܦܢܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܚܡܐ ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܬܒܙܥܬ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܟܠܗܘܢ 4
ܓܒܪܐ ܡܩܪܒܢܐ. ܥܪܩܘ ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܒܠܠܝܐ: ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܪܥܐ ܕܒܝܬ ܫܘܪܐ ܕܠܘܬ
ܓܢܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܠܕܝܐ ܚܕܝܪܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܙܠܘ ܒܐܘܪܚܐ ܕܦܩܥܬܐ. * ܘܪܕܦܘ ܚܝܠܐ ܕܟܠܕܝܐ 5
ܒܬܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܕܪܟܘܗܝ ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܟܠܗ ܚܝܠܗ ܐܬܒܕܪ ܡܢܗ.

* Et extulit illinc totum theſaurum domûs Domini & theſaurum domûs regis, & concîdit omnia vaſa aurea quæ fecerat Salomon rex Iſraelis in templo Domini, juxta id quod prædixerat Dominus. 13 Tranſtulit etiam totam * Jeroſolymam, cunctos magnates, omnéſque pollentes viribus, *nempe* decẽ millia, in captivitatẽ; omnéſq; ſatellites et curſores, nec reliquit niſi pauperes populi terræ. 14 Tranſtulit quoque Jojachinũ in Babelẽ: & matrẽ regis, & uxores regis, eunuchos ejus, & magnates terræ; captivos perduxit è Jeruſalem in Babelem. 15 Omnes etiam viros potentes, *nempe* ſeptem millia, & ſatellites atque curſores mille, omnes denique viros bellatores abduxit rex Babelis captivos in Babelem. 16 Regẽ autem conſtituit rex Babelis Methaniam patruũ ejus pro eo, & vocavit nomen ejus Sedeciam. 17 Annos vigintiunũ natᵒ erat Sedecias quando regnavit, & undecim annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Hamtol filia Jeremiæ, ex Lebna. 18 Fecítque quod malum erat coram Domino, quemadmodum fecerat Jojacim. 19 Quarè perſeveravit ira Domini contra Judam & contra Jeruſalem, donec projiceret eos à conſpectu ſuo. 20 Sed rebellante Sedeciâ contra regem Babelis,

CAP. XXV.

* ANno regni ſui nono, decimâ *die* menſis decimi; venit Nebuchadnaſar rex Babelis, ipſe cum omnibus copiis ſuis contra Jeruſalem, & caſtrametatus eſt circum eam, extructis undique adverſùs eam propugnaculis: 1 Adeóque arctè fuit obſeſſa civitas uſque ad annum undecimũ regis Sedeciæ. 2 Anno autẽ * undecimo regis Sedeciæ, menſe quinto, nono *die* ejuſdem menſis; cùm invaluiſſet fames in civitate, nec eſſet panis populo terræ, 3 Et perrupta eſſet civitas; omnes viri bellatores fugerunt, & noctu ab urbe exeuntes per viam portæ murorum, quæ erat ſecus viridarium regis (Chaldæis interim civitatem obſidentibus) perrexerunt per viam planitiei. 4 Sed exercitus Chaldæorum regem perſequentes, apprehenderunt regem in planitie Jericho, totâ ſuâ militiâ ab eo diſperſâ. 5

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وفي السنة الثامنة من ملك بختنصر * اخرج من ثم جميع ما في كنز بيت الرب * وما في كنز 13
بيت الملك * وقطع جميع آنية الذهب الذي كان سليمان ملك اسرائيل عملها لبيت الله * كما
قال الله * واجلا جميع اورشليم * وجميع الروساء * وجميع جباري القوة عشرة الف رجل جلاهم 14
بختنصر * وجميع الاسراط * وجميع الرجال * ولم يترك الا مساكين الشعب وضعفاء الارض * واخذ
يوياخين الملك واجلاه الى بابل * وام الملك ونسوان الملك * وامنائه وكل كبراء الارض * ساقهم في 15
السبي من اورشليم الى بابل * وجميع رجال القوة سبعة الف * والحرس والاسراط الف * وجميع 16
الرجال المقاتلة * اتى بهم ملك بابل في السبي الى بابل * واخذ ملك بابل متنيا عم يوياخين 17
فجعله ملكا مكانه على اورشليم * وسما اسمه صدقيا * وكان صدقيا يوم ملك بن احدى وعشرين 18
سنة * واقام ملك على اورشليم احدى عشرة سنة * واسم امه حمطول ابنة ارميا من لبنا * فصنع 19
سوءً قدام الله * كما صنع يوياقيم * وكان غضب الرب على يهودا وعلى اورشليم * حتى طردهم من 20
قدامه * وتمرد صدقيا على بختنصر ملك بابل * * الفصل الخامس والعشرون *

* وفي السنة التاسعة من مملكة صدقيا * في عشرة ايام من الشهر العاشر منها * صعد بختنصر 1
ملك بابل هو وكل جيوشه * فنزل على اورشليم وبنى عليها ابراجا من حولها * وحاصرها وضيق
عليها * واقام يحاصرها الى السنة الحادية عشرة من ملك صدقيا الملك * وفي تسعة ايام من 2 3
الشهر الرابع منها * اشتد الجوع في اورشليم * ولم يقدر شعب الارض على طعام * فصوت جميع 4
الرجال المقاتلة * وهربوا وخرجوا من المدينة في الليل من الابواب التي الى جانب بستان الملك *
وخرج صدقيا الملك معهم * وكانوا رجال الكلدانيين محيطين بالمدينة * فانطلق الملك صدقيا
والرجال الذين معه في طريق السهل * وطرد جيش الكلدانيين خلف الملك * فادركوه في 5
عبر اريحا وحده * وجميع جيشه قد افترق عنه *

* *Itaque anno regni ſui octavo depromſit indè Bochtonaſſar quicquid erat in theſauro dom⁹ Domini, et quicquid erat in theſauro domûs regiæ, conciditque omnia vaſa aurea quæ Salomon rex Iſraelis fabricaverat pro domo Dei, quemadmodum prædixerat Deus:* 13 *Et deportavit totã Jeroſolymam; & omnes principes, omnéſq; robore valentes,* nempe *decem millia virorum deportavit Bochtonaſſar cum omnib⁹ ſtipatoribus omnibúſque peditibus; nec niſi pauperrimam plebem, & imbecillimos regionis reliquit.* 14 *Cepit etiam Jojachinum regem, & deportavit eum in Babelem: matrem quoque regis, & uxores regis, confidentiores ejus, omnéſque regionis principes, captivos abduxit e Jeruſalem in Babelem.* 15 *Item viros omnes robuſtos,* nempe *ſeptem millia, & cuſtodes ac ſtipatores mille, omnes denique viros belligeros abduxit rex Babelis captivos in Babelem.* 16 *Deinde tulit rex Babelis Mathniam Jojachini patruum, & creavit eum loco ipſius regem ſuper Jeruſalem, imponens illi nomen Sedeciæ.* 17 *Erat autem Sedecia quo die regnavit, annos natus viginti unum; manſitque rex ſuper Jeruſalem annis undecim: nomen matris ejus erat Hamtol filia Jeremiæ, de Lebna.* 18 *Hic nepharìè ſe geſſit coram Deo, quemadmodum ſe geſſerat Jojacim.* 19 *Quamobrem erat ira Domini contra Judam et contra Jeruſalem, ut abjiceret à ſe. Rebellavit autem Sedecia contra Bochtonaſſarem regem Babelis.* 20

CAP. XXV.

Quamobrem anno regni Sedeciæ nono, decimâ die menſis decimi ejuſdem anni *aſcendens Bochtonaſſar rex Babelis unà cum omnibus turmis ſuis, caſtra poſuit circum Jeruſalem, & ædificatis circum eam turribus, obſedit ac preſſit eam;* 1 *Manſitque in ejus obſidione uſque ad undecimum annum regni Sedeciæ regis.* 2 *Die verò nonâ quarti menſis ejuſdem* anni, *fame* ita *crudeſcente in Jeruſalem ut populus terræ cibum habere non poſſent,* 3 *Obſtrepuerunt omnes viri bellatores, & fugientes exierunt ab urbe noctu per portas quæ erant ad latus horti regii, exivitq; Sedecia rex unà cum ipſis, dum milites Chaldæorum urbem obſiderent.* 4 *Abeunte itaq; rege Sedeciâ, & viris qui erant cum ipſo per viam planitiei, Perſecutus eſt Chaldæorum exercitus regem, & aſſecuti ſunt eum in planitie Jerichuntina ſolum, quòd univerſa turma ipſius jam eſſet ab eo diſſipata.* 5

מלכים ב: כה

regem ad eum fecerunt ascendere & ,regem comprehenderunt Et
6 ויתפשו את־המלך ויעלו אתו אל־מלך
filios Et .judicium eo cum sunt locuti & : Riblah in Babel
7 בבל רבלתה וידברו אתו משפט : ואת־בני
,cæcavit Sidchijahu oculos & : eius oculis in jugulaverunt Sidchijahu
צדקיהו שחטו לעיניו ואת־עיני צדקיהו עור
mense *in* Et .Babel eum adduxerunt & ,compedibus in eum vinxit &
8 ויאסרהו בנחשתים ויבאהו בבל : ובחדש
decimus nonus annus ipse ; mensis septima *in* quinto
החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע־עשרה
Nebuzaradan venit ; Babel regis Nebuchadnesar regis annus
שנה למלך נבכדנאצר מלך־בבל בא נבוזראדן
combussit Et .Jerusalaim Babel regis servus laniorum magister
9 רב־טבחים עבד מלך־בבל ירושלם : וישרף
domos omnes & : regiam domum & , Domini domum
את־בית יהוה ואת־בית המלך ואת כל־בתי
Et .igni *in* combussit magnam domum omnem & , Jerusalaim
10 ירושלם ואת־כל־בית גדול שרף באש : ואת־
Chasdim exercitus omnis *destruxerunt circumquaque* Jerusalaim muros
חומת ירושלם סביב נתצו כל־חיל כשדים
remanentium populi residuum Et .laniorum magistro qui
11 אשר רב־טבחים : ואת יתר העם הנשארים
, Babel regem ad *fuerant delapsi* qui *cadentium* & ,civitate in
בעיר ואת־הנפלים אשר נפלו על־המלך בבל
.laniorum magister adan-Nebuzar transtulit ,multitudinis residuum &
ואת יתר ההמון הגלה נבוזר־אדן רב־טבחים :
vinitores *in* laniorum magister reliquit terræ *tenuitate* de Et
12 ומדלת הארץ השאיר רב־טבחים לכרמים
, Domini domo quæ æreas columnas Et .agricolas *in* &
13 וליגבים : ואת־עמודי הנחשת אשר בית־יהוה
domo in quod , æreum mare & , bases &
ואת־המכנות ואת־ים הנחשת אשר־בבית
.Babel in eorum æs tulerunt & ,Chasdim confregerunt ,Domini
יהוה שברו כשדים וישאו את־נחשתם בבלה :
& , psalteria & , scopas & , ollas Et
14 ואת־הסירות ואת־היעים ואת־המזמרות ואת־
,*eis in* ministrabant quibus , ærea vasa omnia & ,cochlearia
הכפות ואת כל־כלי הנחשת אשר־ישרתו בם
: *aurum ,auru m quod* : pelves & , acerras Et .tulerunt
15 לקחו : ואת־המחתות ואר־המזרקות אשר זהב זהב
Columnas .laniorum magister tulit : *argentum ,argentum quod* &
16 ואשר־כסף כסף לקח רב־טבחים : העמודים
Selomoh fecerat quas , bases & , unum mare , duas
שנים הים האחד והמכנות אשר־עשה שלמה
vasorum omnium æris pondus erat non : Domini *domui*
לבית יהוה לא־היה משקל לנחשת כל־הכלים
, unius columnæ altitudo cubitorum decem Octo .istorum
17 האלה : שמנה עשרה אמה קומת העמוד האחד
trium *coronamenti* altitudo & , æreum eam super *coronamentum* &
וכתרת עליו נחשת וקומת הכתרת שלש
coronamentum super malogranata & , retiaculum & ; cubitorum
אמה ושבכה ורמנים על־הכתרת
super secundæ columnæ ista sicut & , ærea Omnia ; *circumquaque*
סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני על־
sacerdotem Serajah , laniorum magister tulit Et .retiaculum
18 השבכה : ויקח רב־טבחים את־שריה כהן
tres & ,secundum sacerdotem Sephaniahu & , primum
הראש ואת־צפניהו כהן משנה ואת־שלשת
.*abaci* custodes
שמרי הסף :

Versio VULG. LAT.

6 Apprehensum ergò regem duxerunt ad regem Babylonis in Reblatha: qui locutus est cum eo judicium. 7 Filios autem Sedeciæ occîdit coram eo, & oculos ejus effôdit, vinxítque eum catenis, & adduxit in Babylonem. 8 Mense quinto, septimâ die mensis, ipse est annus nonus decimus regis Babylonis: venit Nabuzardan princeps exercitûs, servus regis Babylonis, in Jerusalem. 9 Et succendit domum Domini, & domum regis: & domos Jerusalem, omnémque domum combussit igni. 10 Et muros Jerusalem in circuitu destruxit omnis exercitus Chaldæorum, qui erat cum principe militum. 11 Reliquam autem populi partem, quæ remanserat in civitate, & perfugas qui transfugerant ad regem Babylonis, & reliquum vulgus, transtulit Nabuzardan princeps militiæ. 12 Et de pauperibus terræ reliquit vinitores & agricolas. 13 Columnas autem æreas, quæ erant in templo Domini, & bases, & mare æreum, quod erat in domo Domini, confregerunt Chaldæi, & transtulerunt æs omne in Babylonem. 14 Ollas quoque æreas, & trullas, & tridentes, & scyphos, & mortariola, & omnia vasa ærea, in quibus ministrabant, tulerunt. 15 Necnon & thuribula, & phialas, quæ aurea, aurea; & quæ argentea, argentea; tulit princeps militiæ: 16 Id est, columnas duas, mare unum, & bases quas fecerat Salomon in templo Domini: non erat pondus æris omnium vasorum. 17 Decem & octo cubitos altitudinis habebat columna una: & capitellum æreum super se altitudinis trium cubitorum: & retiaculum, & malogranata super capitellum columnæ, omnia ærea: similem & columna secunda habebat ornatum. 18 Tulit quoque princeps militiæ Saraiam sacerdotem primum, & Sophoniam sacerdotem secundum, & tres janitores.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς (κ) βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς (λ) Ῥεβλαθά· καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ κρίσιν. 7 Καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. 8 Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνός, (μ) αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, (ν) ἦλθε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἑστὼς ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ. 9 Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ἱερουσαλήμ, καὶ (ξ) πᾶν οἶκον ἐνέπρησεν ὁ ἀρχιμάγειρος. 10 Καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ (ο) κυκλόθεν κατέσπασεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων. 11 Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἳ (π) ἐνέπεσον πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρε (ρ) Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος. 12 Καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς (σ) γαβίν. 13 Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ (τ) τὰς μεχωνὼθ, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἦραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα. 14 Καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰ ἰαμὶν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβε· 15 Καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς φιάλας (υ) τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος, 16 Στύλους δύο, καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ (φ) τὰς μεχωνὼθ ἃς ἐποίησε Σαλωμὼν τῷ οἴκῳ κυρίου. οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν. 17 Ὀκτωκαίδεκα (χ) πήχεων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ χωθὰρ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν· καὶ τὸ ὕψος τοῦ χωθὰρ τριῶν (ψ) πήχεων· σαβαχὰ, καὶ ῥοαὶ ἐπὶ (ω) τῷ χωθὰρ κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ, καὶ (†) κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβαχά. 18 Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος (α) τὸν Σαραίαν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν Σοφονίαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως, καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν.

Et ceperunt regem, & duxerunt eum ad regem Babylonis in (c) Rheblatha: Et locutus est cum eo judicium. 7 *Et filios Sedeciæ jugulavit ante oculos ejus: & oculos Sedeciæ excæcavit: & ligavit eum in compedibus, & duxit in Babylonem.* 8 *Et in mense quinto, septimâ mensis (ipse annus nonus & decimus Nabuchodonosor regi Babylonis) venit Nabuzardan (d) princeps coquorum stans coram rege Babylonis, in Hierusalem.* 9 *Et incendit domum Domini, & domum regis, & omnes domos Hierusalem, & omnem (e) domum incendit princeps coquorum.* 10 *Et murum Hierusalem in circuitu diruit virtus Chaldæorum.* 11 *Et residuum populi quod remanserat in civitate, & (f) eos, qui procubuerant, qui delapsi erant ad regem Babylonis, & reliquum (g) firmamenti transtulit Nabuzardan princeps coquorum.* 12 *Et de mendicis terræ reliquit princeps coquorum in vinitores, & in (h) Gabin.* 13 *Et columnas æneas, quæ in domo Domini, & ipsas (i) Mechonoth, & mare æneum, quod in domo Domini, contriverunt Chaldæi: & tulerunt æs eorum in Babylonem.* 14 *Et lebetes, & (k) Jamin, & phialas, & mortariola, & omnia vasa ænea, in quibus ministrant in eis, cepit:* 15 *Et thuribula, & phialas aureas, & argenteas cepit princeps coquorum,* 16 *Columnas duas, & mare unum, & Mechonoth, quas fecerat Salomon domui Domini. Non erat pondus æris omnium vasorum.* 17 *Octo & decem cubitorum altitudo columnæ unius, & (l) Chothar super eam æneum: & altitudo ipsius Chothar trium cubitorum; (m) Sabacha, & mala punica super Chothar in circuitu, omnia ænea: & juxta hæc columnæ secundæ super Sabacha.* 18 *Et tulit princeps coquorum Saræam sacerdotem primum, & Sophoniam (n) filium secundi ordinis, & tres qui custodiebant limen.*

MS. A. (κ) τὸν βασιλέα (λ) Δεβλαθά· (μ) αὐτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ (ν) καὶ ἦλθεν (ξ) πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ἐν πυρί. Καὶ τὸ (ο) κύκλῳ κατέλυσαν πᾶσα εὐπορεία Χαλδαίων *ὁ ἀρχιμάγειρος. Καὶ τὸ περισσὸν (π) ἐνέπεσαν πρὸς βασιλέα (ρ) ὁ Ναβουζαρδὰν (σ) γηβείν. (τ) τοὺς μεχανὼθ, (υ) τὰς ἀργυρᾶς καὶ τὰς χρυσᾶς ἔλαβεν (φ) τὰ μεχωνὼθ ἃ ἐποίησεν (χ) πηχῶν (ψ) πηχῶν· Σαβὰχ, (ω) τοῦ (†) κατὰ τὰ αὐτὰ (α) τὸν Σαραία

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 ואחדו ית מלכא ואסיקו יתיה לות מלכא דבבל לרבלת ומלילו עמיה פתגמי דינין :
7 וית בנוהי דצדקיהו נכיסו לעינוהי וית עיני צדקיהו עור ואסריה בשלשלן דנחש
8 ואוביליה לבבל : ובירחא חמשאה בשבעא לירחא היא שנת תשע עסרי שנין למלכא
נבוכד נצר מלכא דבבל אתא נבוזר אדן רב קטוליא עבדא דמלכא דבבל לירושלם :
9 ואוקיד ית מקדשא דיי וית בית מלכא וית כל בתי ירושלם וית כל בתי רברביא אוקיד
10 בנורא : וית שורי ירושלם סחור סחור תרעו כל משרית כסדאי דעם רב קטוליא : וית
11 שאר עמא דאשתארו בקרתא וית שמיעיא דאשתמעו על מלכא דבבל וית שאר
12 המונא אגלי נבוזר אדן רב קטוליא : ומחשיכי עמא דארעא אשאר רב קטוליא למהוי
13 מפלחין בחקלין ובכרמין : וית עמודי נחשא דבבית מקדשא דיי וית בסיסיא וית ימא
14 דנחשא די בבית מקדשא דיי תברו כסדאי ואובילו ית נחשיהון לבבל : וית דודיא וית
15 מגרופיתא וית מזמריא וית בזיכיא וית כל מני נחשא דהוו משמשין בהון נסיבו : וית
16 מחתיתא וית מזרקיא די דהבא דהבא ודי כספא כספא נסיב רב קטוליא : עמודיא תרין
ימא חד ובססיא דעבד שלמה לבית מקדשא דיי לא הוה מתקל לנחשתהון דכל מניא
17 האלין : תמני עסרי אמין רומיה דעמודא חד וקרונתהון עלוהי דנחשא ורומא
דקרונתהון תלת אמין וסריגתא ורמוניא על קרונתהון סחור סחור כולא נחשא וכאלין
18 לעמודא תניינא על סריגתא : ודבר רב קטוליא ית שריה כהנא רבא וית צפניה סגן
כהניא וית תלתא אמרכליא :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

6 Comprehenderunt itaque regem, et adduxerunt illum ad regem Babel in Riblath: et locutus est cum illo verba judiciorum. 7 Et filios Szidkiahu jugulaverunt in oculis ejus, et oculos Szidkiahu excæcavit, et vinxit eum catenis æreis, et deduxit eum ad Babel. 8 Et mense quinto, septima mensis, ipse est annus nonusdecimus annorum Nebuchadneszar regis Babel, venit Nebuzaradan magister homicidarum, servus regis Babel in Jerusalem. 9 Et incendit *sanctuarium* Domini, et domum regis, et omnes domos Jerusalem, et omnes domos magnatum incendit igni. 10 Et muros Jerusalem undique diruit omnis exercitus Chazzdæorum qui erat cum magistro homicidarum. 11 Et reliquum populi qui relicti fuerant in urbe, et transfugas qui sese dediderant regi Babel, et reliquum turbæ migrare fecit Nebuzaradan magister homicidarum. 12 Et de pauperibus populi terræ reliquit magister homicidarum, ut colerent agros et vineas. 13 Et columnas æreas in domo sanctuarii Domini, et bases, & mare æreum, quod erat in domo sanctuarii Domini ruperunt Chazzdæi, et detulerunt æs eorum in Babel. 14 Et ollas, et scopas, et psalteria, & cochlearia, & omnia vasa ærea in quibus ministrabant sacerdotes, abstulerunt. 15 Et thuribula, & pelves, quæ ex auro aurea, & quæ ex argento argentea; tulit magister homicidarum. 16 Columnas duas, mare unum, et bases quas fecerat Selomoh domui sanctuarii Domini, non erat pondus æri ipsorum omnium vasorum illorum. 17 Octodecim cubitorum erat altitudo columnæ unius, et corona ejus super eam ærea; et altitudo coronarum singularum, erat trium cubitorum, et retiaculum, et malogranata super coronas per circuitum, omnia ærea erant: & similia his erant columnæ alteri super retiaculum. 18 Et cepit magister homicidarum Sarajah sacerdotem magnum, et Szephania vicarium sacerdotum, & tres custodes thesauri

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 * ܘܐܚܕܘܗܝ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܣܩܘܗܝ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܕܒܠܬ. ܘܡܠܠ
ܥܡܗ ܕܝܢܐ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܨܕܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܢܟܣ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܥܝܢܘܗܝ. 7
ܘܥܝܢܘܗܝ ܕܨܕܩܝܐ ܥܘܪ. ܘܐܣܪܗ ܒܫܫܠܬܐ. ܘܐܘܒܠܗ ܠܒܒܠ. * ܒܝܪܚܐ ܚܡܝܫܝܐ 8
ܒܬܫܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܗܝ ܫܢܬ ܬܫܥܣܪܐ ܠܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܐܬܐ
ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܬܘܡܐ ܥܒܕܗ ܕܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܘܩܕ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 9
ܘܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܬܐ ܕܪܘܪܒܢܐ. ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ.
ܘܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܣܚܦ ܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܟܠܕܝܐ ܕܥܡ ܪܒ ܢܚܬܘܡܐ. * ܘܫܪܟܐ 10 11
ܕܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܢܦܠܐ ܕܢܦܠܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ: ܘܫܪܟܐ ܕܚܝܠܐ.
ܐܓܠܝ ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܬܘܡܐ. ܘܐܘܒܠܐ ܐܢܘܢ ܠܒܒܠ. * ܘܡܢ ܡܣܟܢܐ ܕܥܡܐ ܕܐܪܥܐ 12
ܫܒܩ ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܬܘܡܐ ܠܟܪܡܐ ܘܠܦܠܚܐ. * ܘܥܡܘܕܐ ܕܢܚܫܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 13
ܘܡܟܘܢܬܐ: ܘܝܡܐ ܕܢܚܫܐ ܕܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܬܒܪܘ ܟܠܕܝܐ. ܘܢܣܒܘ ܢܚܫܗܘܢ.
ܘܐܘܒܠܘܗܝ ܠܒܒܠ. * ܘܩܕܪܐ ܘܐܣܐ. ܘܡܙܠܓܐ ܘܟܦܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ ܢܚܫܐ 14
ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܗܘܢ ܢܣܒܘ. * ܘܡܚܬܝܬܐ ܘܩܒܥܬܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ. ܘܟܣܐ. ܢܣܒ 15
ܪܒ ܢܚܬܘܡܐ. * ܘܢܣܒ ܥܡܘܕܐ ܬܪܝܢ. ܘܝܡܐ ܚܕ. ܘܡܟܘܢܬܐ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ 16
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܬܬܩܠ ܢܚܫܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܗܠܝܢ.
* ܬܡܢܥܣܪܐ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ ܕܥܡܘܕܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܓܢܐ ܕܥܠܘܗܝ ܕܢܚܫܐ. 17
ܘܪܘܡܗ ܕܐܓܢܐ ܬܠܬ ܐܡܝܢ. ܘܡܨܒܬܐ ܘܪܡܢܐ ܥܠ ܐܓܢܐ ܚܕܪ ܚܕܪ. ܘܟܠܗ ܕܢܚܫܐ.
ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܥܠ ܥܡܘܕܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܟܠܗ ܕܢܚܫܐ. * ܘܕܒܪ ܪܒ ܢܚܬܘܡܐ ܠܣܪܝܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ 18
ܘܠܨܦܢܝܐ ܟܗܢܐ ܕܒܬܪܗ. ܘܠܬܠܬܐ ܢܛܪܝ ܬܪܥܐ.

6 Et cùm apprehendiſſent regem, adduxerunt eum ad regem Babelis in Deblath: ubi rationibus cum eo ſubductis, 7 Filios quidem Sedeciæ regis jugulavit rex Babelis in præſentia ipſius; Sedeciæ verò excæcatis oculis, vinxit eum catenis, & perduxit in Babelem. 8 Menſe quinto, nono ejuſdem menſis *die* (is eſt annus decimus nonus Nebuchadnaſaris regis Babelis) venit Nebuzardan dux ſatellitum, ſervus regis Babelis Jeroſolymam, 9 Et ſuccendit domum Domini, & domum regis; & omnes domos Jeroſolymæ, cunctaſque domos magnatum igni ſuccendit. 10 Murum autem Jeroſolymæ per circuitum everterunt omnes Chaldæorum copiæ quæ erant cum duce ſatellitum. 11 Reliquum verò populum qui remanſerant in civitate, & defectores qui defecerant ad regem Babelis, necnon reliquum militiæ, tranſtulit Nebuzardan dux ſatellitum, perduxitque in Babelem. 12 Ex pauperibus autem populi terræ reliquit Nebuzardan dux ſatellitum, in vinitores & agricultores. 13 Porrò columnas æneas quæ erant in domo Domini, & labra, & mare æneum quæ erant in domo Domini, comminuerunt Chaldæi, & æs eorum acceperunt ac detulerunt in Babelem. 14 Item cacabos, lebetes, ahena, radulas, & omnia vaſa ænea quibus miniſtrabatur, acceperunt. 15 Thuribula verò, & acerras aureas & argenteas, atque crateres, tulit dux ſatellitum. 16 Tulit etiam columnas duas, & mare unum, ac labra, quæ fecerat rex Salomon pro domo Domini: non erat autem pondus æri omnium vaſorum iſtorum. 17 Octodecim cubitorum erat altitudo unius ex his columnis, eique *impoſita* erat lagena ænea: altitudo verò lagenæ trium erat cubitorum, & lagena quælibet cincta erat encarpis & malogranatis, totaque ænea: eodemque modo ſuper alteram columnam *extabat lagena* tota ænea. 18 Abduxit etiam dux ſatellitum Sariam ſummum ſacerdotem, & Sephaniam ſacerdotem ſecundum ab eo, & tres liminum cuſtodes.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * فاخذوا الملك واصعدوه الي بختنصر ملك بابل الي دبلت فكلمه بحجته * فاخذ بختنصر ملك 7
بابل اولاد صدقيا فذبحهم قدامه * ثم قلع عيني صدقيا واعماه * وربطه بالسلاسل الحديد
وحمله الي بابل * وجعله في منزل المطالبات الي يوم موته * وفي تسعة ايام من الشهر الخامس 8
من السنة التاسعة عشر من ملك بختنصر ملك بابل * جاء نبوزردان كبير الاشراط
عبد ملك بابل الي اورشليم * فاخذ واحرق بيت الله * وبيت الملك * وجميع بيوت اورشليم 9
وكل منزل جليل * وجميع بيوت الكبراء احرقها بالنار * وقلع سور اورشليم مستديرا 10
ونقضوه جميع جيش الكلدانيين الذين مع كبير الشرط * واخذ كبير الشرط ساير الشعب 11
الذين بقوا في المدينة * والاساري الذين وقعوا لملك بابل * وساير الجيش الذي كان باورشليم
اجلاهم نبوزردان كبير الشرط الذي لملك بابل * وسباهم وساقهم الي بابل * وجعل 12
نبوزردان من مساكين الارض وضعفايها كراميين وفلاحين * والاعمدة النحاس الذي في 13
بيت الله * والسعول وبحر النحاس الذي في بيت الله كسر الكلدانيون * واخذوا جميع
النحاس * فحملوه وودوه الي بابل * والاقداس والمراجل * والقدور * والسكارج * وجميع ادوات 14
النحاس التي كانوا يستخدمون بها في بيت الله اخذوها * والمجامر * والادراج الذهب والفضة * 15
والكووس * واخذ كبير الشرط الاعمدة النحاس الاثنين * والبحر النحاس الواحد * والسعول التي 16
صنعهم سليمان الملك لبيت الله * ولم يكن وزنا يحصي لنحاس هذه الاواني * وهذه العمد كان 17
طول كل عمود ثمانية عشر ذراعا للواحد منها * وعليه اجانة من نحاس طولها ثلاثة
ادرع * ونخل ورمان علي الاجانة حولها * وكلها نحاس * واخذ ايضا كبير الشرط 18
عبد بختنصر * ساريا كبير الكهنة * وصفنيا الكاهن الذي يصير من بعده * وثلاثة
حفظة الابواب *

6 *Captum regem adduxerunt ad Bochtonaſſarem regem Babelis in Deblath: ubi cauſâ ipſius examinatâ,* 7 *Accepit Bochtonaſſar rex Babelis filios Sedeciæ, & jugulavit eos in præſentia ipſius: tum effoſſis Sedeciæ oculis obcæcavit eum, ferreiſque catenis vinctum devexit captivum in Babelem, conjecitque in domum examinationum uſq; ad diem obitûs ejus.* 8 *Die nonâ menſis quinti anni decimi noni regni Bochtonaſſaris regis Babelis, Nebuzardan ſtipatorum præfectus apud regem Babelis venit in Jeruſalem,* 9 *Et accepit combuſſitque domum Dei, & domum regiam; omnes etiam domos Jeroſolymorum, cunctas ædes magnificas, omneſque domos magnatum igni combuſſit:* 10 *Muros Jeruſalem evulſerunt circumquaque & everterunt omnes Chaldæorum turmæ quæ erant cum præfecto ſtipatorum.* 11 *Deinde accipiens præfectus ſtipatorum reſiduum vulgus quod ſupererat in urbe, & mancipia quæ contigerant regi Babelis, & reliquas turmas quæ erant in Jeruſalem; deportavit eos Nebuzardan qui ſtipatorum præfectus erat apud regem Babelis, & captivos abduxit in Babelem.* 12 *Reliquit autem Nebuzardan ex pauperrimis ac tenuiſſimis terræ, vinitores & agricolas.* 13 *Præterea columnas æneas quæ erant in domo Dei, & baſes ac mare æneum quæ erant in domo Dei, fregerunt Chaldæi; & totum æs accipientes, vexerunt illud, ac miſerunt in Babelem.* 14 *Item lebetes, & ahena, ollas, & crateres, omniaque vaſa ænea quibus utebantur in domo Dei, abſtulerunt:* 15 *Nec non thuribula, & acerras aureas atque argenteas, caliceſque.* 16 *Accepit etiam præfectus ſtipatorum columnas æneas duas, & mare æneum unum, ac baſes, quæ fecerat Salomon rex pro domo Dei: erat autem innumerabile pondus æris horum vaſorum.* 17 *Earum enim columnarum quælibet columna erat longitudinis decem & octo cubitorum, & cuique ſuperpoſita erat lagena ænea longitudinis trium cubitorum, et unaquæque lagena ſepta erat palmis et malis punicis; atque hæc omnia erant ænea.* 18 *Item cepit ſtipatorum præfectus, ſervus Bochtonaſſaris, Sariam ſacerdotem maximum, et Sephaniam ſacerdotem ſecundum ab ipſo, et tres liminum cuſtodes.*

מלכים ב : כה

ſuper præfectus *ipſe* qui ,unum eunuchum tulit civitate de Et
19 וּמִן־הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הוּא־פָקִיד ׀ עַל־
, regis *facies videntibus* ex viros quinque & , *belli* viros
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַחֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ
exercentem , militiæ principem ſcribam & ,civitate in ſunt inventi qui
אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בָעִיר וְאֵת הַסֹּפֵר שַׂר הַצָּבָא הַמַּצְבִּא
inventos , terræ populo de viros ſexaginta & ; terræ populum
אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים
fecit ire & ,laniorum magiſter Nebuzaradan eos tulit Et .civitate in
20 בָּעִיר׃ וַיִּקַּח אֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ
, Babel rex eos percuſſit Et .Riblah in Babel regem *ſuper* eos
21 אֹתָם עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ וַיַּךְ אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל
Jehudah eſt tranſlatus & ; Chamath terra in Riblah in eos interfecit &
וַיְמִיתֵם בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיִּגֶל יְהוּדָה
quem , Jehudah terra in *relicto* populo Et .ſua terra *deſuper*
22 מֵעַל אַדְמָתוֹ׃ וְהָעָם הַנִּשְׁאָר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר
eis *ſuper* præfecit & ,Babel rex Nebuchadneſar fecerat remanere
הִשְׁאִיר נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת
principes omnes audierunt Et .Saphan filii Achicham filium Ghedaliahu
23 גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן׃ וַיִּשְׁמְעוּ כָל־שָׂרֵי
Babel rex præfeciſſet quòd , viri & ipſi , *virtutum*
הַחֲיָלִים הֵמָּה וְהָאֲנָשִׁים כִּי־הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־
filius Iſmahel & ; Miſpah in Ghedaliahu ad venerunt & ,Ghedaliahu
גְּדַלְיָהוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־
Tanchumeth filius Serajah & ,Careah filius Jochanan & ,Nethaniah
נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בֶן־תַּנְחֻמֶת
.eorum viri & ipſi ,Mahachathi filius Jaazaniahu & ,Netophathites
הַנְּטֹפָתִי וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶּן־הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃
Ne : eis dixitque , eorum viris & ,Ghedaliahu eis juravit Et
24 וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ וּלְאַנְשֵׁיהֶם וַיֹּאמֶר לָהֶם אַל־
regi ſervite & ,terra in Manete .Chaſdim *ſervis à* timeatis
תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ
Iſmahel venit ſeptimo menſe in ,fuit Et .vobis erit bene & ,Babel
25 בָּבֶל וְיִטַב לָכֶם׃ וַיְהִי ׀ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל
viri decem & ,regni ſemine de Eliſamah filii Nethaniah filius
בֶּן־נְתַנְיָה בֶּן־אֱלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים
, Jehudæos & ; eſt mortuus & ,Ghedaliahu percuſſeruntque ,eo cum
אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־גְּדַלְיָהוּ וַיָּמֹת וְאֶת־הַיְּהוּדִים
omnis *ſurrexerunt* Et .Miſpah in eo cum erant qui , Chaſdim &
26 וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ בַּמִּצְפָּה׃ וַיָּקֻמוּ כָל־
venerunt & , *virtutum* principes & ,magnum ad uſque *&* parvo à populus
הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וְשָׂרֵי הַחֲיָלִים וַיָּבֹאוּ
trigeſimo in ,fuit Et .Chaſdim *faciebus* à timuerunt quia : Ægyptum
27 מִצְרָיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים׃ וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים
, Jehudah regis Jehojachin tranſmigrationis anno ſeptimo &
וָשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה
-Evil levavit , menſis ſeptima & vigeſima in ,menſe duodecimo *in*
בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל
regis Jehojachin caput ,*ejus regnandi* anno *in* Babel rex merodach
מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מָלְכוֹ אֶת־רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־
dedit & : bona eo cum eſt locutus Et .carceris domo de Jehudah
28 יְהוּדָה מִבֵּית כֶּלֶא׃ וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־
.Babel in ſecum qui , regum thronum *deſuper* ejus thronum
כִּסְאוֹ מֵעַל כִּסֵּא הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃
ejus *facies ad* ſemper panem comedebat & ,ejus *carceris* veſtes mutavit Et
29 וְשִׁנָּא אֵת בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לְפָנָיו
dabatur *jugis* portio ejus *ſolita* portio Et .ſuæ vitæ diebus omnibus
30 כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וַאֲרֻחָתוֹ אֲרֻחַת תָּמִיד נִתְּנָה־
.ejus vitæ diebus omnibus ,*ſuo die in* *diei* *res* rege à ei
לּוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו׃

Verſio VULG. LAT.

19 Et de civitate eunuchum unũ, qui erat præfectus ſuper bellatores viros : & quinque viros de his qui ſteterant coram rege, quos reperit in civitate : & Sopher principem exercitûs, qui probabat tyrones de populo terræ : & ſexaginta viros è vulgo, qui inventi 20 fuerant in civitate. Quos tollens Nabuzardan princeps militum, duxit ad regem Ba- 21 bylonis in Reblatha. Percuſſitq; eos rex Babylonis, & interfecit eos in Reblatha in terra Emath : & tranſlatus eſt 22 Juda de terra ſua. Populo autem qui relictus erat in terra Juda, quem dimiſerat Nabuchodonoſor rex Babylonis, præfecit Godoliam filium A- 23 hicam filii Saphan. Quod cùm audiſſent omnes duces militũ, ipſi & viri qui erant cũ eis, videlicèt, quòd conſtituiſſet rex Babylonis Godoliam : venerunt ad Godoliam in Maſpha, Iſmahel filius Nathaniæ, & Johanan filius Caree, & Saraia filius Thanehumeth Netophathites, & Jezonias filius Maachathi, ipſi 24 & ſocii eorum. Juravítque Godolias ipſis & ſociis eorum, dicens; Nolite timere ſervire Chaldæis : manete in terra, & ſervite regi Babylonis, & 25 benè erit vobis. Factum eſt autem in menſe ſeptimo, venit Iſmahel filius Nathaniæ, filii Eliſama de ſemine regio, & decem viri cum eo : percuſſerúntque Godoliam, qui & mortuus eſt : ſed & Judæos & Chaldæos, qui erant cum 26 eo in Maſpha. Conſurgénſque omnis populus à parvo uſque ad magnum, & principes militum, venerunt in Ægyptum, 27 timentes Chaldæos. Factum eſt verò in anno trigeſimo ſeptimo tranſmigrationis Joachin regis Juda, menſe duodecimo, vigeſimâ ſeptimâ die menſis : ſublevavit Evilmerodach rex Babylonis, anno quo regnare cœperat, caput Joachin regis Juda de carcere. 28 Et locutus eſt ei benignè : & poſuit thronum ejus ſuper thronũ regũ, qui erant cum eo 29 in Babylone. Et mutavit veſtes ejus, quas habuerat in carcere, & comedebat panem ſemper in conſpectu ejus cun- 30 ctis diebus vitæ. Annonam quoque conſtituit ei ſine intermiſſione, quæ & dabatur ei à rege per ſingulos dies, omnibus diebus vitæ ſuæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἐκ τῆς πόλεως (β) ἔλαβον εὐνοῦχον ἕνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης (γ) τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, (δ) καὶ ἑξήκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς 20 εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ (ε) ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς 21 (ζ) Ῥεβλαθά. Καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς (η) ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς (θ) εἰς Ῥεβλαθὰ ἐν γῇ Αἱμάθ. καὶ ἀπῳκίσθη Ἰού- 22 δας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ. Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς (ι) ἐν τῇ γῇ Ἰούδα οὓς κατέλειπε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ κατέστησεν (κ) ἐπ᾽ αὐτῶν τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀ- 23 χικὰμ (λ) υἱὸν Σαφάν. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως (μ) αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν, καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς (ν) Μασσηφὰθ, καὶ Ἰσμαὴλ υἱὸς (ξ) Ναθανίου, καὶ (ο) Ἰωνὰ υἱὸς Καρὴθ, καὶ Σαραίας υἱὸς (π) Θαναμὰθ ὁ Νετωφαθίτης, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ (ρ) Μαχαθὶ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες 24 αὐτῶν. Καὶ ὤμοσε (σ) Γοδολίας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε πάροδον (τ) τῶν Χαλδαίων, καθίσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ 25 καλῶς ἔσται ὑμῖν. Καὶ ἐγενήθη (υ) ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ Ἐλισαμὰ ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων, καὶ δέκα ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ (φ) ἐπάταξε τὸν Γοδολίαν καὶ ἀπέθανε, καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους, οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν Μασση- 26 φά. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ (χ) ἕως μεγάλου καὶ οἱ ἄρχοντες (ψ) τῶν δυνάμεων, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ 27 προσώπου τῶν Χαλδαίων. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει (ω) τῆς ἀποικίας τοῦ Ἰωακὶμ βασιλέως Ἰούδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ὕψωσεν (α) Εὐϊλμαρωδὲκ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν (β) Ἰωακὶμ τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν 28 ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησε μετ᾽ αὐτοῦ ἀγαθὰ, καὶ ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν Βα- 29 βυλῶνι. Καὶ (γ) ἠλλοίωσε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ· καὶ ἤσθιεν ἄρτον διαπαντὸς ἐνώπιον 30 αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἡ ἑστιατορία αὐτοῦ ἑστιατορία (δ) διαπαντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

MS. A. (β) ἔλαβεν (γ) ἐπὶ τῶν (δ) καὶ * ἑπτὰ ἄνδρας (ε) ἀπήγαγεν (ζ) Δεβλαθά. (η) βασιλεὺς (θ) ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Αἰθάμ. (ι) ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οὓς (κ) ἐπ᾽ αὐτῷ (λ) υἱοῦ (μ) αὐτοῦ (ν) Μασσηφά, (ξ) Μαθθανίου, (ο) Ἰωανὰ (π) Θανεμὰν ὁ Νεσωφαθείτης, (ρ) Μαχαθθεὶ, (σ) αὐτοῖς Γοδολίας καὶ (τ) Χαλδαίων, (υ) τῷ ἑβδόμῳ (φ) ἐπάταξαν (χ) καὶ ἕως (ψ) τῆς δυνάμεως, (ω) τῆς μετοικεσίας τοῦ Ἰωακεὶμ (α) Εὐϊαμαρωδὰχ (β) Ἰωακεὶμ βασιλέως (γ) ἠλλοίωσαν (δ) θεράποντος

Βασιλειῶν δ΄.

Et de civitate tulerunt eunuchũ 19 unum, qui erat præfectus virorum bellatorum, & quinque viros ex iis qui videbant faciem regis, inventos in civitate, & ſcribam principis virtutis, qui ordinabat populum terræ, & ſexaginta viros de populo terræ inventos in civitate. 20 Et cepit eos Nabuzardan princeps coquorum: & duxit eos ad regem Babylonis in Rheblatha. 21 Et percuſſit eos rex Babylonis, & interfecit eos in Rheblatha in terra Æmath. Et tranſlatus eſt Judas deſuper terra ſua. 22 Et (o) populus relictus in terra Juda quos reliquit Nabuchodonoſor rex Babylonis; & conſtituit ſuper eos Godoliam filium Achicham (p) filium Saphan. 23 Et audierunt omnes principes virtutis: ipſi, & viri eorum, quia conſtituit rex Babylonis Godoliam: & venerunt ad Godoliã in Maſſephath, & Iſmael filius Nathaniæ, & Jona filius Careth, & Saræas filius Thanamath Netophathites, & Jezonias filius Machathi, ipſi & viri eorum. 24 Et juravit Godolias eis, & viris eorum: & dixit eis, Nè timeatis (q) tranſitum Chaldæorum: Sedete in terra, & ſervite regi Babylonis: & benè erit vobis. 25 Et factum eſt, in ſeptimo menſe venit Iſmael filius Nathaniæ filii Eliſama de ſemine regum, & decem viri cum eo, & percuſſit Godoliam, (& mortuus eſt,) & Judæos, & Chaldæos, qui erant cum eo in Maſſepha. 26 Et ſurrexit omnis populus à parvo uſq; ad magnum, & principes virtutum, & intrârunt in Ægyptum; quoniam timuerunt à facie Chaldæorũ. 27 Et factum eſt in trigeſimo & ſeptimo anno tranſmigrationis Joachim regis Juda in duodecimo menſe, ſeptimâ & vigeſimâ menſis, exaltavit Euialmarodec rex Babylonis in anno regni ſui caput Joachim regis Juda: & eduxit eum è domo cuſtodiæ ejus. 28 Et locutus eſt cum eo bona: & dedit thronum ejus ſuper thronos regum, qui cum ipſo in Babylone. 29 Et mutavit veſtimenta cuſtodiæ ejus: & comedebat panem ſemper in conſpectu ejus omnibus diebus vitæ ſuæ. 30 Et demenſum ejus, demenſum perpetuò dabatur ei è domo regis, (r) verbum diei in die ſuo, omnibus diebus vitæ ejus.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ומן קרתא דבר גוזא חד דהוא ממנא על גברי עבדי קרבא וחמשין גברין דחזן אפי
מלכא דאשתכחו בקרתא וית ספרא רב חילא דכניש ית עמא דארעא ושתין גברא מעמא
20 דארעא דאשתכחו בקרתא : ודבר יתהון נבוזר אדן רב קטוליא ואוביל יתהון לות
21 מלכא דבבל לרבלת : ומחא יתהון מלכא דבבל וקטלנון ברבלה בארעא דחמת וגלו
22 דבית יהודה מעל ארעהון : ועמא דאשתאר בארעא דבית יהודה דאשאר נבוכדנאצר
23 מלכא דבבל ומני עליהון ית גדליה בר אחיקם בר שפן : ושמעו כל רבני חילותא אנון
וגבריהון ארי מני עליהון מלכא דבבל ית גדליה ואתו לות גדליה למצפיא וישמעאל
בר נתניה ויוחנן בר קרח ושריה בר תנחומת דמנטופא ויאוניה בר מעכת אנון
24 וגבריהון : וקים להון גדליה ולגבריהון ואמר להון לא תדחלון מעבדי כסדאי תבו
25 בארעא ופלחו ית מלכא דבבל וייטב לכון : והוה בירחא שביעאה אתא ישמעאל בר
נתניה בר אלישמע מזרעא דמלכותא ועסרא גברין עמיה ומחו ית גדליה ומית וית
26 יהודאי וית כסדאי דהוו עמיה במצפיא : וקמו כל עמא מזעירא ועד רבא ורבני חילותא
27 ואתו למצרים ארי דחילו מן קדם כסדאי : והוה בתלתין ושבע שנין לגלות יהויכין
מלך שבטא דבית יהודה בתרי עשר ירחין בעשרין ושבעא לירחא רבי אויל מרודך
מלכא דבבל בשנת ממלכיה ית ריש יהויכין מלך שבטא דבית יהודה מבית אסירי :
28 ומליל עמיה פתגמין תקנין ויהב ית כורסיה עיל מן כורסי מלכיא די עמיה בבבל :
29 ושני ית לבושי אסוריה ואכיל לחמא תדירא קדמוהי כל יומי חיוהי : ושירותיה
30 שירות תדירא מתיהבא ליה מן קדם מלכא פתגם יום ביומיה כל יומי חיוהי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ex civitate accepit eunuchum unum qui erat præpoſitus ſuper viros 19 bellatores, & *quinquaginta* viros qui videbant faciem regis, qui inventi ſunt in civitate; & ſcribam magiſtrum exercitus, qui congregabat populũ terræ; & ſexaginta viros de populo terræ, qui inventi fuere in civitate. Et 20 accepit illos Nebuzaradan magiſter homicidarũ, & adduxit illos ad regem Babel in Riblath. Et percuſſit illos rex Babel, & occîdit illos in Riblah 21 in terra Hhamath, migravit igitur [*populus*] domus Jehudah de terra ſua. Et populo qui relictus fuerat in terra domus Jehudah, quem reliquerat 22 Nebuchadneſzar rex Babel, præfecit eis Gedaliah filiũ Ahhikã filii Saphan. Et audierunt omnes magſtri exercituũ ipſi & viri *eorum*, quòd præfeciſſet 23 *eis* rex Babel Gedaliah, & venerunt ad Gedaliah in Miſzpeia, & Jiſmaghel filius Nethaniah, & Johhanan filius Kareahh, & Serajah filius Thanhhumeth, qui erat ex Netopha, & Jaazaniah filius *Maghachath*, ipſi & viri eorum. Et juravit illis Gedaliah & viris eorum, & dixit illis, Ne metuatis 24 à ſervis Chazzdæorum : ſedete in terra, & ſervite regi Babel, & bene erit vobis. Et fuit menſe ſeptimo, venit Jiſmaghel filius Nethaniah filii 25 Eliſamagh ex ſemine regni, & decem viri cum eo, & percuſſerunt Gedaliah, & mortuus eſt, & Jehudæos & Chazzdæos, qui erant cum illo in Miſzpeia. Et ſurrexerunt omnis populus à parvo uſque ad magnum, & 26 magiſtri exercituum, & venerunt in Miſzraim, quia timuerunt à Chazzdæis. Et fuit tricеſimo & ſeptimo anno tranſmigrationis Jehojachin re- 27 gis tribus domus Jehudah, duodecimo menſe, viceſima & ſeptima menſis magnificavit Evil-Merodach rex Babel anno regni ſui caput Jehojachin regis tribus domus Jehudah de domo vinctorum. Et locutus eſt cum 28 eo verba recta, & poſuit ſedẽ ejus ſuper ſedes regum qui ſecum erant in Babel. Et mutavit veſtimenta carceris illius, & comedit panem jugiter 29 coram illo omnibus diebus vitæ ſuæ. Et victus ejus, victus perpetuus da- 30 batur ei à rege portio per ſingulos dies omnibus diebus vitæ ſuæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܪ ܡܗܝܡܢܐ ܚܕ : ܕܦܩܝܕ ܗܘܐ ܥܠ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ : ܘܚܡܫܐ ܓܒܪܝܢ 19
ܕܚܙܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܣܦܪܐ. ܘܠܪܒܝ ܚܝܠܐ ܕܡܚܝܠܝܢ
ܗܘܘ ܠܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܫܬܝܢ ܓܒܪܝܢ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܕܐܫܬܟܚܘ. ܕܐܫܬܚܪܘ ܒܡܕܝܢܬܐ.
* ܘܕܒܪ ܐܢܘܢ ܢܒܘܙܪܕܢ ܪܒ ܢܚܘܬܐ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܕܒܠܬ. * ܘܡܚܐ 20
ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ ܒܕܒܠܬ ܒܐܪܥܐ ܕܚܡܬ. ܘܓܠܐ ܝܗܘܕܐ ܡܢ ܐܪܥܗ. 21
* ܘܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܕܫܒܩ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. 22
ܐܩܝܡ ܥܠܝܗܘܢ ܠܓܕܠܝܐ ܒܪ ܐܚܝܩܡ ܒܪ ܫܦܢ. * ܘܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܪܒܝ ܚܝܠܐ ܗܢܘܢ 23
ܘܓܒܪܝܗܘܢ. ܕܐܫܠܛܗ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܠܓܕܠܝܐ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܓܕܠܝܐ ܠܡܨܦܝܐ. ܐܫܡܥܝܠ
ܒܪ ܢܬܢܝܐ. ܘܝܘܚܢܢ ܒܪ ܩܘܪܚ ܘܣܪܝܐ ܒܪ ܬܢܚܘܡܬ ܛܘܒܝܐ. ܘܝܙܢܝܐ ܒܪ ܡܥܟܬܐ. ܗܢܘܢ
ܘܓܒܪܝܗܘܢ. * ܘܝܡܐ ܠܗܘܢ ܓܕܠܝܐ ܘܠܐܢܫܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܟܠܕܝܐ. 24
ܬܒܘ ܒܐܪܥܐ. ܘܦܠܘܚܘ ܠܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܘܢܛܐܒ ܠܟܘܢ. * ܘܒܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ 25
ܐܬܐ ܐܫܡܥܝܠ ܒܪ ܢܬܢܝܐ ܒܪ ܐܫܡܥܝܠ ܡܢ ܙܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܣܪܐ ܓܒܪܝܢ ܥܡܗ.
ܘܡܚܝܘܗܝ ܠܓܕܠܝܐ. ܘܡܝܬ. ܘܐܦ ܠܝܗܘܕܝܐ ܘܠܟܠܕܝܐ ܕܗܘܘ ܥܡܗ ܒܡܨܦܝܐ.
* ܘܩܡܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܪܒܝ ܚܝܠܐ. ܘܥܠܘ 26
ܠܡܨܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܕܚܠܘ ܡܢ ܟܠܕܝܐ. * ܘܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܫܢܝܢ ܠܓܠܘܬܐ 27
ܕܝܘܝܟܝܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܒܝܪܚܐ ܕܐܕܪ. ܒܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܐܪܝܡ ܐܘܠ
ܡܪܘܕܟ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܒܫܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܡܠܟܗ. ܠܪܫܗ ܕܝܘܝܟܝܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܐܦܩܗ ܡܢ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. * ܘܡܠܠ ܥܡܗ ܛܒܬܐ. ܘܐܪܝܡ ܟܘܪܣܝܗ ܥܠ ܡܢ 28
ܟܘܪܣܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܬ ܥܡܗ ܒܒܒܠ. * ܘܫܚܠܦ ܠܒܘܫܝ ܐܣܘܪܘܗܝ. ܘܐܟܠ
ܠܚܡܐ ܩܕܡܘܗܝ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ. * ܘܦܪܢܣܬܗ ܐܡܝܢܬܐ ܐܡܝܢܐܝܬ 29
ܡܬܝܗܒܐ ܗܘܬ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܒܟܠܝܘܡ. ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ.

ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܣܦܪ ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ.

Et ex urbe abduxit eunuchum unum qui 19
præfectus erat viris bellatoribus, & quinque
viros qui apparebant coram rege, qui inventi fuerunt in urbe; & ſcribam, & duces exercituum qui animos addebant populo terræ, & ſexaginta viros ex populo terræ, qui
inventi ſunt, qui remanſerant in urbe. Hos 20
cùm abduxiſſet Nebuzardan dux ſatellitum,
& perduxiſſet ad regem Babelis in Deblath;
Percuſſit rex Babelis, & interfecit eos in 21
Deblath in terra Hemath. Itaque Juda è
propria terra tranſlato, Populo qui reman- 22
ſerat in terra Judæ, quos reliquerat Nebuchadnaſar rex Babelis, præfecit Gedaljam filium Ahicem filii Saphan. Audientes autem 23
cuncti duces exercituum tam ipſi quàm milites eorum, quòd præfeciſſet rex Babelis Gedaljam, venerunt ad Gedaljam in Maſphjam
Iſmael filius Nethanjæ, & Johannes filius
Corah, Saria filius Tenahmath Tobia, & Jezanja filius Maathath, ipſi ac milites eorum.
Juravitque Gedalja tam ipſis quàm militibus 24
eorum, & dixit eis, Ne metuatis Chaldæos,
habitate in terra, & ſervite regi Babelis,
& benè erit vobis. Menſe autem ſeptimo 25
venit Iſmael filius Nethanjæ filii Iſmaelis de
ſemine regio unà cum viris decem, & percuſſerunt Gedaljam & mortuus eſt: tam
Judæos quàm Chaldæos qui cum eo erant, *occiderunt* in Maſphja. Tum ſurgentes totus 26
terræ populus à minimo ad maximum, omneſque duces exercituum, ingreſſi ſunt Ægyptum; eò quòd Chaldæos metuiſſent.
Anno trigeſimo ſeptimo à tranſmigratione 27
Jojachini regis Juda, menſe duodecimo, vigeſimo ſeptimo ejuſdem menſis *die*; elevavit Evel-merodach rex Babelis anno regni
ſui primo, caput Jojachini regis Iuda. Eduxit enim illum è carcere, Humaniter allocu- 28
tus eſt eum, prætulitque ſolium ejus ſoliis
regum qui ſecum erant in Babele: Et im- 29
mutatis veſtibus vinculorum ejus, panem
coram eo ſemper comedebat cunctis diebus
vitæ ſuæ: Et dum ille veſceretur, ſemper 30
cibus huic dabatur à conſpectu regis Babelis,
quotidie, cunctis diebus vitæ ipſius.

Librorum voluminis regnorum filiorum
Iſraelis & Judæ
FINIS.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ومن المدينة خادما واحدا الذي كان وكيل على ذوي الحرب * وسبعة رجال من 19
ناظري وجه الملك الذين وجدوا في القرية * وكاتب رئيس الجيش لجيش شعب الارض * وتسعة
رجال من الرعية الموجودين في وسط المدينة * واخذهم نبوزردان كبير الشرط * وسار بهم الى 20
ملك بابل * فاماتهم في دبلات في ارض حماة * واجلا اليهود عن ارضهم * 21

Ex urbe verò miniſtrum unum præpoſitum his qui rem bellicam profitebantur; 19
ſeptem viros ex iis qui vultum regis aſpiciebant, qui inventi fuerunt in urbe; ſcribam principis exercitûs, exercitûs inquam populi terræ; & novem è plebe viros qui reperti ſunt intra urbem.
Hos captos deduxit Nebuzardan præ- 20
fectus ſtipatorum, ad regem Babelis:
Qui morte affecit eos in Deblath in 21
terra Hamath. Sic migrârunt Judæi è terra ſua.

* هذه الجملة *

Hæc eſt ſumma.

القوم الذي اجلا بختنصر في السنة السابعة من يهودا * ثلاثة الف وثلاثة وعشرون * وفي
سنة ثمانية عشر لبختنصر جلا من اورشليم ثمان مية واثنان وثلاثون * وفي سنة ثلاثة وعشرين
من ملك بختنصر اجلا نبوزردان كبير الشرط سبع ماية وخمسة واربعين * فذلك الجملة
اربعة الف وست ماية * ولما كان في سنة سبع وثلاثين لجلوة يوياخين ملك يهودا * في 27
الشهر الثاني في خمسة وعشرين منه * رفع اويل مروداخ ملك بابل في اول سنة ملكه يوياخين
ملك يهودا * واخرجه من الحبس * وخاطبه بخطاب حسن * وجعل كرسيه اعلا من كراسي 28
الملوك الذين معه في بابل * وغير ثياب حبسه * واكل طعام بختنصر دايما طول ايام حياته * 29
* ووظيفته وظيفة دايمة معطاه من عند الملك * رسم يوم بيومه طول ايام حياته * 30

Populus quem anno ſeptimo tranſtulit Bochtonaſſar è Juda, fuerunt ter mille & vigintitres. Anno decimo octavo Bochtonaſſaris migrârunt è Jeruſalem octingenti trigintaduo. Anno demum vigeſimotertio regni Bochtonaſſaris traduxit Nebuzardan ſtipatorum præfectus ſeptingentos quadragintaquinq;. Horum ſumma eſt, quater mille ſexcenti. Anno au- 27
tem trigeſimoſeptimo à tranſmigratione Jojachini regis Juda, menſe ſecundo, vigeſimaquintâ ejuſdem, exaltavit Avil-merodach rex Babelis primo regni ſui anno Jojachinum regem Judæ. Nam edu-
xit illum è carcere, Blandis excepit eum 28
verbis, & reddidit thronum ejus ſubli-
miorem thronis regum qui cum eo erant
in Babele: Et immutatis carceris ſui 29
veſtibus, comedebat cibum Bochtonaſſaris
ſemper cunctis diebus vitæ ſuæ. Et de- 30
menſum ejus erat demenſum perpetuum à rege conceſſum ſtatis quibuſque diebus quandiu vixit.

* كمل كتاب اسفار الملوك *

* ولله الشكر * والسبح * والمجد * والقدس * والعظمة الى الابد *

Voluminis librorum Regum
FINIS.

Deo autem gratiarum actio, laus,
gloria, poteſtas, atque majeſtas
in perpetuum.

דברי הימים א: א

CAP. I. א

2 1 .Jepheth & ,Cham ,Sem ,Noach .Lemech ,Methuſelach ,Chanoch .Jared ,Mahalalel ,Chenan .Enos ,Seth ,Adam
4 3 אדם שת אנוש׃ קינן מהללאל ירד׃ חנוך מתושלח למך׃ נח שם חם ויפת׃
,Aſchenaz ,Ghomer filii Et .Tiras & ,Meſech & ,Tubal & ,Javan & ,Madai & ,Maghog & ,Ghomer ,Jepheth Filii
6 5 בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותובל ומשך ותירס׃ ובני גמר אשכנז
,Miſraim & ,Chus ;Cham Filii .Dodanim & ,Chitthim ,Tarſis & ,Eliſah ,Javan filii Atque .Togharmah & ,Riphath &
8 7 ודיפת ותוגרמה׃ ובני יון אלישה ותרשישה כתים ודודנים׃ בני חם כוש ומצרים
.Dedan & ,Seba ,Rahamah filii & :Sabthecha & ,Rahama & ,Sabtha & ,Chavilah & ,Seba ,Chus filii Et .Chenahan & ,Put
9 פוט וכנען׃ ובני כוש סבא וחוילה וסבתא ורעמא וסבתכא ובני רעמא שבא ודדן׃
,Ludim genuit Miſraim Et .terra in potens eſſe cœpit Ipſe .Nimrod genuit Chus Et
11 10 וכוש ילד את־נמרוד הוא החל להיות גבור בארץ׃ ומצרים ילד את־לודיים
inde ſunt egreſſi quibus Chaſluchim & ,Patruſim Et .Naphtuchim & ,Lehabim & ,Hanamim &
12 ואת־ענמים ואת־להבים ואת־נפתחים׃ ואת־פתרסים ואת־כסלחים אשר יצאו משם
,Jebuſæum Et .Cheth & ,ſuum primogenitum Sidon genuit Chenahan Et .Caphtorim & ,Peliſtim
14 13 פלשתים ואת־כפתרים׃ וכנען ילד את־צידון בכרו ואת־חת׃ ואת־היבוסי
& ,Arvadæum Et .Sinæum & ,Harchæum & ,Chivvæum Et .Ghirgaſæum & ,Emoræum &
16 15 ואת־האמרי ואת הגרגשי׃ ואת־החוי ואת־הערקי ואת־הסיני׃ ואת־הארודי ואת־
,Chul & ,Hus & ,Aram & ,Lud & ,Arpachſad & ,Aſſur & ,Heilam ;Sem Filii .Chamathæum & ,Semaræum
17 הצמרי ואת־החמתי׃ בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם ועוץ וחול
:filii duo ſunt nati Heber ipſi Et .Heber genuit Selach & :Selach genuit Arpachſad Et .Meſech & ,Ghether &
19 18 וגתר ומשך׃ וארפכשד ילד את־שלח ושלח ילד את־עבר׃ ולעבר ילד שני בנים
,Almodad genuit Joctan Et .Joctan ,ejus fratris nomen Et .terra eſt diviſa ejus diebus in quia ,Pelegh unius nomen
20 שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן׃ ויקטן ילד את־אלמודד
Et .Diclah & ,Uſal & ,Adoram Et .Jerach & ,Chaſarmaveth & ,Seleph &
22 21 ואת־שלף ואת־חצרמות ואת־ירח׃ ואת־הדורם ואת־אוזל ואת־דקלה׃ ואת־
filii iſti Omnes .Jobab & ,Chavilah & ,Ophir Et .Seba & ,Abimael & ,Hebal
23 עיבל ואת־אבימאל ואת־שבא׃ ואת־אופיר ואת־חוילה ואת־יובב כל־אלה בני
ipſe ,Abram .Terach ,Nachor ,Serugh .Rehu ,Pelegh ,Heber .Selach ,Arpachſad ,Sem .Joctan
25 24 יקטן׃ שם ׀ ארפכשד שלח׃ עבר פלג רעו׃ שרוג נחור תרח׃ אברם הוא
27 26 ,Chedar & ,Nebajoth ,Iſmael Primogenitus .eorum generationes Hæ .Iſmael & ,Iſchac ,Abraham Filii .Abraham
29 28 אברהם׃ בני אברהם יצחק וישמעאל׃ אלה תלדותם בכור ישמעאל נביות וקדר
ipſi Iſti .Chedmah & ,Naphis ,Jethur .Tema & ,Chadad ,Maſſa ,Dumah & ,Miſmah .Mibſam & ,Adbeel &
31 30 ואדבאל ומבשם׃ משמע ודומה משא חדד ותימא׃ יטור נפיש וקדמה אלה הם
.Iſmael filii
בני ישמעאל׃

Verſio VULG. LAT.

LIBER PRIMUS
PARALIPOMENON,
HEBRAICE
DIBREH AIAMIM.

CAP. I.

ADam, Seth, Enos, Cainan, Malaleel, Jared, 1 2
Henoch, Mathuſale, Lamech, Noe, Sem, 3 4
Cham, & Japheth. Filii Japheth; Gomer, & Magog, 5
& Madai, & Javan, Thubal, Moſoch, Thiras.
Porrò filii Gomer; Aſcenez, & Riphath, & Thogorma. 6
Filii autem Javan; Eliſa & Tharſis, Cethim 7
& Dodanim. Filii Cham; Chus, & Meſraim, 8
& Phut, & Chanaan. Filii autem Chus; Saba, & 9
Hevila, Sabatha, & Regma, & Sabathacha. Porrò
filii Regma; Saba, & Dadan. Chus autem genuit 10
Nemrod: iſte cœpit eſſe potens in terra. Meſraim 11
verò genuit Ludim, & Anamim, & Laabim, et
Nephthuim, Phetruſim quoque et Caſluim: de 12
quibus egreſſi ſunt Philiſthiim, et Caphtorim.
Chanaan verò genuit Sidonem primogenitum 13
ſuum, Hethæum quoque, Et Jebuſæum, et Amorrhæum, 14
et Gergeſæum, Heuæumque et Aracæum, 15
et Cinæum; Aradium quoque, et Samaræum, 16
et Hamathæum. Filii Sem; Ælam, et Aſſur, et Arphaxad, 17
et Lud, et Aram, et Hus, et Hul, et Gether,
et Moſoch. Arphaxad autem genuit Sale, 18
qui et ipſe genuit Heber. Porrò Heber nati ſunt 19
duo filii, nomen uni Phaleg, quia in diebus ejus
diviſa eſt terra; et nomen fratris ejus Jectan.
Jectan autem genuit Elmodad, et Saleph, et Aſarmoth, 20
et Jare; Adoram quoque, et Huzal, et Decla, 21
Hebal etiam, et Abimael, et Saba, necnon Et 22 23
Ophir, et Hevila, et Jobab. Omnes iſti filii Jectan.
Sem, Arphaxad, Sale, Heber, Phaleg, Ragau, 24 25
Serug, Nachor, Thare, Abram, iſte eſt Abraham. 26 27
Filii autem Abraham, Iſaac et Iſmahel. Et hæ generationes 28 29
eorũ. Primogenitus Iſmahelis, Nabajoth,
et Cedar, et Adbeel, et Mabſam, Et Maſma, 30
et Duma, Maſſa, Hadad, et Thema, Jetur, Naphis, 31
Cedma. Hi ſunt filii Iſmaelis.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

ܬܘܒ ܣܦܪ ܕܘܒܪ̈ ܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܕܡܬܩܪܐ ܣܦܪ ܕܒܪܝ ܝܡܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

1 2 * ܐܕܡ: ܫܝܬ. ܐܢܘܫ. * ܩܝܢܢ: ܡܗܠܠܐܝܠ. ܝܪܕ. * ܚܢܘܟ. ܡܬܘܫܠܚ. ܠܡܟ.
3 4 * ܢܘܚ. ܫܡ. ܚܡ. ܘܝܦܬ. * ܒܢܝ̈ ܝܦܬ. ܓܡܪ. ܘܡܓܘܓ. ܘܡܕܝ. ܘܝܘܢ. ܘܬܘܒܠ.
5 6 ܘܡܫܟ. ܘܬܝܪܣ. * ܒܢܝ̈ ܓܡܪ. ܐܫܟܢܙ. ܘܕܝܦܪ. ܘܬܘܓܪܡܐ. * ܘܒܢܝ̈ ܝܘܢ. ܐܠܝܫܐ.
7 8 ܘܬܪܫܝܫ. ܘܟܬܝܡ. ܘܕܘܕܢܝܡ. * ܘܒܢܝ̈ ܚܡ. ܟܘܫ. ܘܡܨܪܝܢ. ܘܦܘܛ. ܘܟܢܥܢ.
9 * ܘܒܢܝ̈ ܟܘܫ. ܣܒܐ. ܘܚܘܝܠܐ. ܘܣܒܬܐ. ܘܪܥܡܐ. ܘܣܒܬܟܐ. ܘܒܢܝ̈ ܪܥܡܐ. ܫܒܐ.
10 11 ܘܕܪܢ. * ܘܟܘܫ ܐܘܠܕ ܠܢܡܪܘܕ. ܗܘ ܫܪܝ ܠܡܗܘܐ ܓܢܒܪܐ ܒܐܪܥܐ. * ܘܡܨܪܝܢ ܐܘܠܕ
12 ܠܠܘܕܝܡ. ܘܠܥܢܡܝܡ. ܘܠܠܗܒܝܡ. ܘܠܢܦܬܘܚܝܡ. * ܘܠܦܬܪܘܣܝܡ. ܘܠܟܣܠܘܚܝܡ.
13 ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܬܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܩܦܕܘܩܝܐ. * ܘܟܢܥܢ ܐܘܠܕ ܠܨܝܕܘܢ ܒܘܟܪܗ. ܘܠܚܬܝܐ.
14 15 * ܘܠܝܒܘܣܝܐ. ܘܠܐܡܘܪܝܐ. ܘܠܓܪܓܫܝܐ. * ܘܠܚܘܝܐ. ܘܠܥܪܩܝܐ. ܘܠܣܝܢܝܐ.
16 17 * ܘܠܐܪܘܕܝܐ. ܘܠܨܡܪܝܐ. ܘܠܚܡܬܝܐ. * ܒܢܝ̈ ܫܡ. ܥܝܠܡ. ܘܐܣܘܕ. ܘܐܪܦܟܫܪ.
18 ܘܠܘܕ. ܘܐܪܡ. ܘܥܘܨ. ܘܚܘܠ. ܘܓܬܪ. ܘܡܫ. * ܘܐܪܦܟܫܪ. ܐܘܠܕ ܠܫܠܚ ܘܫܠܚ
19 ܐܘܠܕ ܠܥܒܪ. * ܘܠܥܒܪ ܐܬܝܠܕܘ ܬܪܝܢ ܒܢܝܢ. ܫܡܗ ܕܚܕ ܦܠܓ. ܡܛܠ ܕܒܝܘܡܬܗ
20 ܐܬܦܠܓܬ ܐܪܥܐ. ܘܫܡܐ ܕܐܚܘܗܝ ܝܩܛܢ. * ܘܝܩܛܢ ܐܘܠܕ ܠܐܠܡܘܕܕ. ܘܠܫܠܦ.
21 22 ܘܠܚܨܪܡܘܬ. ܘܠܝܪܚ. * ܘܠܗܕܘܪܡ. ܘܠܐܘܙܠ. ܘܠܕܩܠܐ. * ܘܠܥܘܒܠ. ܘܠܐܒܝܡܐܠ.
23 24 ܘܠܫܒܐ. * ܘܠܐܘܦܝܪ. ܘܠܚܘܝܠܐ. ܘܠܝܘܒܒ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܩܛܢ. * ܫܡ.
25 26 ܐܪܦܟܫܪ. ܫܠܚ. * ܥܒܪ. ܦܠܓ. ܐܪܥܘ. * ܣܪܘܓ. ܢܚܘܪ. ܬܪܚ. * ܐܒܪܡ ܕܗܘ
27 28 ܐܒܪܗܡ. * ܒܢܝ̈ ܐܒܪܗܡ. ܐܝܣܚܩ ܘܐܝܫܡܥܝܠ. * ܗܠܝܢ ܬܘܠܕܬܗܘܢ. ܒܘܟܪܗ
29 ܕܐܝܫܡܥܝܠ. ܢܒܝܘܬ. ܘܩܕܪ. ܘܐܪܒܠ. ܘܡܒܫܡ. * ܘܡܫܡܥ. ܘܪܘܡܐ. ܘܡܫܐ.
30 31 ܘܗܕܪ. ܘܬܝܡܢܐ. * ܘܢܛܘܪ. ܘܢܦܫ. ܘܩܕܡܐ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܫܡܥܝܠ.

SEQUITUR
LIBER RERUM ACTARUM
TEMPORIBUS REGUM JUDÆ,
Qui vocatur

DIBRE-JAMIN.

CAPUT PRIMUM.

ADam, Seth, Enos, Cainan, Mahlalael, 1 2
Jared, Henoch, Mathuſalah, 3
Lamech, Noe, Sem, Ham, Japhet. 4
Filii Japheth, Gomer, & Magog, & 5
Madai, & Javan, et Thubel, &
Moſoch, & Thiras. Filii Gomer, 6
Aſchenez, Diphar, & Thogorma.
Filii verò Javan, Eliſa, Tharſis, Chetim, 7
& Dodanim. Filii Ham, Chus, Meſraim, 8
Phut, & Chanaan. Filii Chus, Seda, Hevila, 9
Sebtha, Raama, Sabechta. Filii
Raama, Seba, & Daran. Chus genuit etiam 10
Nemrod qui cœpit eſſe potens in
terra. Meſraim autem genuit Ludim, 11
Iaabim, Lahabim, Iaphtuhim, Phatruſim 12
& Chaſluhim, unde egreſſi ſunt Philiſthæi, & Cappadoces. Porrò Chanaan 13
genuit Saidon primogenitum ſuum, &
Hethæos, Iebuſæos, Amoræos, Gergeſæos, 14
Hevæos, Aracæos, Sinæos, Aradæos, 15 16
Semaræos, & Hamathæos. Filii Sem, 17
Ilam, Aſud, Arphachſar, Lud, Aram, Us,
Hul, Gether, & Mas. Arphachſar genuit 18
Saleh: Saleh autem genuit Aber.
Abero nati ſunt duo filii: nomen unius 19
Phalegh, quia temporibus ejus diviſa
fuit terra: nomen autem fratris ejus,
Iectan. Iectan verò genuit Elmodad, 20
Saleph, Haſarmoth, Iareh, Hadoram, 21
Uzel, Decla, Obal, Abimel, Seba, 22
Ophir, Hevila, Iobab: omnes iſti ſunt 23
filii Iectan. Sem, Arphachſar, Saleh, 24
Aber, Phalegh, Aru, Serugh, Nahor, 25 26
Tareh, Abram qui eſt Abraham. Filii 27 28
Abraham, Iſhac, et Iſmael; Quorum hæ 29
ſunt genealogiæ. Primogenitus Iſmaelis, Nabajoth, Cedar, Arbel, Mabſam,
Maſmaa, Reuma, Maſa, Hadad, Themna, 30
Netur, Nephes, et Acdama: hi ſunt 31
filii Iſmaelis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕ´ΝΩΝ Α΄.

ΚΕΦ. α΄.

1 Ἀδὰμ, Σὴθ, (α) Ἐνὼς, Καὶ Καϊνὰν, Μαλελεὴλ, Ἰάρεδ, Ἐνὼχ, Μαθουσάλα, Λάμεχ, Νῶε.
4 5 Υἱοὶ Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ. Υἱοὶ Ἰάφεθ, Γαμὲρ, (β) Μαγὼγ, Μαδαΐμ, Ἰωϋὰν, Ἐλισὰ, Θοβὲλ, Μοσὸχ,
7 καὶ Θίρας. (γ) Καὶ οἱ υἱοὶ Γαμὲρ, (δ) Ἀσχανὰζ, καὶ Ῥιφὰθ, καὶ (ε) Θοργαμά. (ζ) Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωϋὰν, Ἐλισὰ,
9 καὶ Θαρσὶς, Κίτιοι, καὶ Ῥόδιοι. Καὶ υἱοὶ Χὰμ, Χοὺς, καὶ (η) Μεσραὶμ, Φοὺδ, καὶ Χαναάν. Καὶ υἱοὶ
0 Χοὺς, Σαβὰ, καὶ Εὐιλὰ, καὶ Σαβαθὰ, καὶ Ῥεγμὰ, καὶ Σεβεθαχά. καὶ υἱοὶ Ῥεγμὰ, Σαβὰ, καὶ Δαδάν. Καὶ
7 Χοὺς ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο (θ) εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς (ι) γῆς. Υἱοὶ Σὴμ,
8 Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, Σάλα, Ἔβερ, Φαλὲγ, Ῥαγὰν, Σερούχ, Ναχὼρ, Θάῤῥα,
9 Ἀβραάμ. Υἱοὶ δὲ Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσμαήλ. Αὗται δὲ αἱ (κ) γενέσεις αὐτῶν· πρωτότοκος
0 Ἰσμαὴλ, Ναβαιὼθ, καὶ Κηδὰρ, (λ) Ναβδεὴλ, Μασσὰμ, Μασμὰ, (μ) Ἰδουμὰ, Μασσῆ, (ν) Χονδὰν,
1 Θαιμὰν, (ξ) Ἰεττοὺρ, Ναφὲς, (ο) Κεδμά· οὗτοι υἱοὶ Ἰσμαήλ.

PARALIPOMENON I.

CAP. I.

Adam, Seth, Enos, Et Cainan, Maleleel, Jared, Enoch, Mathuſala, 1 2
Lamech, Noe. (a) Filii Noe, Sem, Cham, Japheth. Filii Japheth; 3 5
Gamer, Magog, Madaim, Joyan, (b) Eliſa, Thobel, Moſoch, & Thiras. 4
Et filii Gamer, Aſchanaz, & Riphath, & Thorgama. Et filii 6 7
Joyan, (c) Eliſa, & Tharſis, Citii, & (d) Rhodii. Et filii Cham; 8
Chus, & Meſraim, Phud, & Chanaan. Et filii Chus; Saba, & Euila, 9
& Sabatha, & Regma, & Sebethacha. Et filii Regma; Saba, & Dadan.
Et Chus genuit Nebrod. Hic cœpit eſſe gigas, (e) venator ſuper terrã. 10
(f) Filii Sem, Ælam, & Aſſur, & Arphaxad, Sala, Eber, Phaleg, 17
Ragan, Seruch, Nachor, Tharra, (g) Abraham. Filii autem Abraham, 27 28
Iſaac, & Iſmael. Hæ autem generationes eorum: Primogenitus
Iſmael, Nabæoth, & Cedar, Nabdeel, Maſſam, Maſma, Iduma, Maſſe, 29
Chondam, Thæman, Jettur, Naphes, Cedma. Hi filii Iſmael. 30
31

MS. A.

Παραλειπομένων βασιλέων Ἰούδα α΄. (α) Ἐνὼς, Καϊνὰν, (β) Μαγωγὰ, Μαδαΐ, (γ) Καὶ υἱοὶ (δ) Ἀσχενὲζ, (ε) Θοῤῥάμ. (ζ) Καὶ υἱοὶ (η) Μεσραιὰμ,
Φοὺτ, (θ) τοῦ εἶναι (ι) γῆς. Καὶ Μεσραὶμ ἐγέννησεν τοὺς Λωδιεὶμ, καὶ τοὺς Ἀναμιεὶμ, καὶ τοὺς Λαβεὶν, καὶ τοὺς * Νεφθαλὶμ, Καὶ τοὺς Πατροσωνιεὶμ καὶ τοὺς Χασλωνιεὶμ,
ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Χαφοριεὶμ. Καὶ Χαναὰν ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον, καὶ τὸν Χετταῖον, Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον,
καὶ τὸν Γεργεσαῖον, Καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον, Καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί. Υἱοὶ Σὴμ, Αἰλὰμ,
καὶ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λοὺδ, καὶ Ἀράμ. καὶ υἱοὶ Ἀρὰμ, Ὢς καὶ Οὒλ, καὶ Γαθὲρ, καὶ Μοσόχ. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησεν τὸν Καϊνὰν, καὶ Καϊνὰν ἐγέννησεν
τὸν Σαλὰ, καὶ Σαλὰ ἐγέννησεν τὸν Ἔβερ. Καὶ τῷ Ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλὲκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν. Καὶ Ἰεκτὰν ἐγέννησεν τὸν Ἐλμωδὰδ, καὶ τὸν Σαλὲφ, καὶ τὸν Ἀραμὼθ, Καὶ τὸν Κεδουρὰμ, καὶ τὸν Αἰζὴλ, καὶ τὸν Δεκλὰμ,
Καὶ τὸν Γεμὰν, καὶ τὸν Ἀβιμεὴλ, καὶ τὸν Σαβὰν, Καὶ τὸν Οὐφεὶρ, καὶ τὸν Εὐὶ, καὶ τὸν Ὠρὰμ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. Υἱοὶ Σὴμ, Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ,
καὶ Ἀρφαξὰδ, Σάλα, Ἔβερ, Φαλὲκ, Ῥαγαὺ, Σερούχ, Ναχὼρ, Θάρα, Ἀβρὰμ, αὐτὸς Ἀβραάμ. Υἱοὶ δὲ Ἀβραὰμ, (κ) γενέσις πρωτοτόκου Ἰσμαὴλ,
(λ) καὶ Ναβδεὴλ, Μαβσὰν, (μ) καὶ Ἰδουμὰ, (ν) Χοδδὰδ, (ξ) καὶ Ἰεττοὺρ, (ο) καὶ Κεδάμ. οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

* السفر الاول من كتاب اخبار الايام الذي يسمى

بالعبرانية دبرا هياميم *

* آدم * شيث * انوش * قينان * مهلاليل * يرد * اخنوخ * متوشلخ * لامخ * نوح * سام حام *
يافث * بنو يافث * الترك * وياجوج * وماهات * واليونانيه * والصين * وخراسان * وفارس *
* وبنو الترك * الصقالبه * وافرنجه * والبرجان * وبنو اليونانية * المصيصه * وطرسوس * وقبرس *
وادنه * وبنو حام * الحبشه * ومصر * وقبط * وكنعان * وبنو كوش * سبا * وزويلة * وزغاوه *
والقافوا * والدمس * وبنو القافوا * السند * والهند * وكوش اولد نمرود * وهو بدا ان يكون
جبارا في الارض * ومصرايم اولد الصعيديين * والبهنساويين * والتنيسيين * والفرمانيين *
* واليمنيين * والاسكندرانيين * الذين خرجوا من ثم الفلسطينيون * والدمياطيون * وكنعان
اولد صيدون بكره * وحاث * واليبوسيين * والاموريين * والجرجسانيين * والحويين *
والعرقيين * والاطرابلسيين * والارواديين * والصماريين * والحماويين * وبنو سام * خوزستان *
وارمن * وبنو ارمن * الغوطة والحولة * والجرامقة * وماس * والموصل * وارفخشد اولد سالح *
وسالح اولد عابر * واولد عابر ابنين * احدهما قاسم * من اجل ان في ايامه تقسمت اهل الارض *
واسم اخيه قحطان * واولد قحطان * المذاذ * وسالف * وحضرموت * ويارح * وهدورم * وازيل *
ودقلا * واوبال * وابيمايل * وسبا * واوفير * وزويلة ويوبب * فهاولاء كلهم ولد قحطان * وهذا
توالد لسام * ارفخشد اولد سالح * سالح اولد عابر * عابر اولد فالغ * فالغ اولد ارعوا * ارعو
اولد ساروغ * ساروغ اولد ناحور * ناحور اولد تارح * تارح اولد ابرم وهو ابراهيم * وبنو ابراهيم
اسحق * واسمعيل * وبنو اسمعيل * نبيوت بكره * وقيدار * وادبل * ومبسم * ومسمع * ودوما
ومسا * وحدد * وتيما * ويطور * ونفيس * وقدما * هاولاء بنو اسماعيل بن ابراهيم *

In nomine Dei Miſericordis Clementiſſimi.

LIBRI ANNALIUM,

qui Hebraicè vocatur

DIBRE-HAJAMIM,

Volumen Primum.

CAP. I.

ADAM, Seth, Enos, Cainan, 1
Mahalalael, Jared, Enoch, Ma- 2
thuſalah, Lamech, Noe, Sam, Ham, 3
Japheth. Filii Japheth, Turchæ, 4
Jagog, Mahat, Græcia. Sin, Chora- 5
ſan, & Perſia. Filii Turcharum, 6
Slavonia, Francia, & Jargjan. Filii 7
Græciæ, Maſiſa, Tharſus, Cyprus,
& Adena. Filii Ham, Æthiopia, 8
Ægyptus, Coptitæ, & Chanaan.
Filii Chus, Saba, Zevila, Zoghava, 9
Alphacu, & Aldams. Filii Alpha-
cu, Sindia, & Hindia. Præterea 10
Chus genuit Nemrodem: & is cepit
eſſe potens in terra. Meſraim genuit 11
Saydæos, Bahanſæos, Tenniſæos, Ca-
ramanæos, Alyamanæos, & Ale- 12
xandrinos, è quibus prodiêre Paleſtini,
& Demiatæi. Chanaan genuit Saidon 13
primogenitum ſuum, & Heth, Et 14
Jebuſæos, Amoræos, Gergoſæos, He- 15
væos, Aracæos, Tripolitanos, Aru- 16
dæos, Semaritas, & Hamathenſes.
Filii Sem, Choraſtan, & Armenia. 17
Filii Armeniæ, Alghuta, Alhula,
Gharameca, Mas, & Mauſel. Ar- 18
phachſad genuit Saleh: Saleh genuit
Eber: Eber etiam genuit duos filios, 19
quorum alter eſt Caſem, quòd tempo-
ribus ejus diviſi fuerint incolæ ter-
ræ: nomen autem fratris ejus, Cahtan.
Genuitque Cahtan Elmodadum, Sa- 20
leph, Haſarmoth, Jareh, Haduram, 21
Ozil, Decla, Obal, Abimael, Saba, 22
Ophir, Zevila, Jobab: omnes iſti ſunt 23
filii Cahtan. Hi verò ſunt qui proge- 24
niti fuerunt Samo: Arphachſad genuit
Saleh, Saleh genuit Eber, Eber genuit 25
Phalegh, Phalegh genuit Aru, Aru ge- 26
nuit Sarugh, Sarugh genuit Nahorem,
Nahor genuit Tareh, Tareh genuit 27
Abram, is eſt Abraham. Filii Abra- 28
hami, Iſhac, & Iſmael. Filii Iſmaelis, 29
Nabajoth primogenitus ejus, Cedar, Ad-
bal, Mabſam, Maſmaa, Duma, Ma- 30
ſa, Hadad, Tema, Netur, Nephis, 31
& Cadma: hi ſunt filii Iſmaelis filii
Abrahami.

filii Et .Suah & ,Isbach & ,Midian & ,Medan & ,Jochſan & ,Zimran peperit ; Abraham concubinæ Cheturah filii Et
32 ובני קטורה פילגש אברהם ילדה את־זמרן ויקשן ומדן ומדין וישבק ושוח ובני
filii iſti Omnes .Eldahah & ,Habidah & ,Chanoch & ,Hepher & ,Ephah ,Midian filii Et .Dedan & , Seba ,Jochſan
33 יקשן שבא ודדן: ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל־אלה בני
,Jehus & ,Rehuel ,Eliphaz ,Heſau Filii .Iſrael & ,Heſau ,Iſchac Filii .Iſchac Abraham genuit Et .Cheturah
35 34 קטורה: ויולד אברהם את־יצחק בני יצחק עשו וישראל: בני עשו אליפז רעואל ויעוש
Filii .Hamalech & ,Timnah & ,Chenaz ,Ghahetham & ,Sephi ,Omar & ,Teman ,Eliphaz Filii .Corach & ,Jahalam &
37 36 ויעלם וקרח: בני אליפז תימן ואומר צפי וגעתם קנז ותמנע ועמלק: בני
,Eſer & ,Diſon & ,Hanah & ,Sibhon & ,Sobal & ,Lotan ,Sehir filii Et .Mizzah & ,Sammah ,Zerach ,Nachath , Rehuel
38 רעואל נחת זרח שמה ומזה: ובני שעיר לוטן ושובל וצבעון וענה ודישן ואצר
,Hebal & ,Manachath & ,Haljan ,Sobal Filii .Timnah ,Lotan ſoror & :Homam & ,Chori ,Lotan filii Et .Diſan &
40 39 ודישן: ובני לוטן חורי והומם ואחות לוטן תמנע: בני שובל עלין ומנחת ועיבל
,Ithran & ,Esban & ,Chamran ,Diſon filii & : Diſon ,Hanah Filii .Hanah & ,Ajah ,Sibhon filii & : Onam & ,Sephi
41 שפי ואונם ובני צבעון איה וענה: בני ענה דישון ובני דישון חמרן ואשבן ויתרן
qui reges iſti Et .Aran & ,Hus ,Diſan Filii .Jahachan ,Zahavan & ,Bilhan , Eſer Filii .Cheran &
43 42 וכרן: בני־אצר בלהן וזעון יעקן בני דישן עוץ וארן: ואלה המלכים אשר
ejus civitatis nomen & ,Behor filius Belah : Iſrael filios *in regem regnare ante* , Edom terra in regnaverunt
מלכו בארץ אדום לפני מלך־מלך לבני ישראל בלע בן־בעור ושם עירו
regnavit & ,Jobab eſt mortuus Et .Boſrah de Zerach filius Jobab eo pro regnavit & ,Belah eſt mortuus Et .Dinhabah
45 44 דנהבה: וימת בלע וימלך תחתיו יובב בן־זרח מבצרה: וימת יובב וימלך
Midian *percutiens* ,Bedad filius Hadad eo pro regnavit & ,Chuſam eſt mortuus Et .Temani terra de Chuſam eo pro
46 תחתיו חושם מארץ התימני: וימת חושם וימלך תחתיו הדד בן־בדד המכה את־מדין
.Maſrechah de Samlah eo pro regnavit & ,Hadad eſt mortuus Et .Havith ejus civitatis nomen Et .Moab agro in
47 בשדה מואב ושם עירו עוית: וימת הדד וימלך תחתיו שמלה ממשרקה:
Bahalchanan eo pro regnavit & ,Saul eſt mortuus Et .flumine Rechoboth de Saul eo pro regnavit & ,Samlah eſt mortuus Et
49 48 וימת שמלה וימלך תחתיו שאול מרחבות הנהר: וימת שאול וימלך תחתיו בעל חנן
,ejus uxoris nomen & : Pahi ejus urbis nomen & ,Hadad eo pro regnavit & ,Bahalchanan eſt mortuus Et .Hachbor filius
50 בן־עכבור: וימת בעל חנן וימלך תחתיו הדד ושם עירו פעי ושם אשתו
dux ,Timnah *millenarius* ,Edom *millenarii* fuerunt Et .Hadad eſt mortuus Et .Mezahab filiæ Matred filia ,Mehetabel
51 מהיטבאל בת־מטרד בת מי זהב: וימת הדד ויהיו אלופי אדום אלוף תמנע אלוף
.Mibſar dux ,Teman dux ,Chenaz Dux .Pinon dux ,Elah dux ,Aholibamah Dux .Jetheth dux , Haljah
53 52 עליה אלוף יתת: אלוף אהליבמה אלוף אלה אלוף פינן: אלוף קנז אלוף תימן אלוף מבצר:
.Edom duces Iſti .Hiram dux ,Magdiel Dux
54 אלוף מגדיאל אלוף עירם אלה אלופי אדום:

CAP. II. ב

.Zebulun & , Iſſachar ; Jehudah & , Levi , Simhon , Reuben : Iſrael filii Iſti
1 אלה בני ישראל ראובן שמעון לוי ויהודה יששכר וזבלון:

Verſio VULG. LAT.

Filii autem Ceturæ concubinæ Abraham, quos genuit; Zamran, Jecſan, Madan, Madian, Jesboc, & Sue. Porrò filii Jecſan; Saba, & Dadan. Filii autem Dadan; Aſſurim, & Latuſſim, & Laomim. 32
Filii autem Madian; Epha, & Epher, & Henoch, & Abida, & Eldaa: omnes hi, filii Ceturæ. 33
Genuit autem Abraham Iſaac: cujus fuerunt filii, Eſau & Iſrael. 34
Filii Eſau; Eliphaz, Rahuel, Jehus, Ihelom, & Core. 35
Filii Eliphaz; Theman, Omar, Sephi, Gathan, Cenez, Thamna, Amalec. 36
Filii Rahuel; Nahath, Zara, Samma, Meza. 37
Filii Seir; Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Diſon, Eſer, Diſan. 38
Filii Lotan; Hori, Homam. Soror autem Lotan fuit Thamna. 39
Filii Sobal, Alian, & Manahath, & Ebal, Sephi, & Onam. Filii Sebeon; Aia & Ana. Filii Ana; Diſon. 40
Filii Diſon; Hamram, & Eſeban, & Jethran, & Charan. 41
Filii Eſer; Balaan, & Zauan, & Jacan. Filii Diſan; Hus & Aran. 42
Iſti ſunt reges, qui imperaverunt in terra Edom, antequàm eſſet rex ſuper filios Iſrael, Bale filius Beor: & nomen civitatis ejus, Denaba. 43
Mortuus eſt autem Bale, & regnavit pro eo Iobab filius Zare de Boſra. 44
Cúmque & Iobab fuiſſet mortuus, regnavit pro eo Huſam de terra Themanorum. 45
Obiit quoque & Huſam, & regnavit pro eo Adad filius Badad, qui percuſſit Madian in terra Moab: & nomen civitatis ejus, Auith. 46
Cúmque & Adad fuiſſet mortuus, regnavit pro eo Semla de Maſreca. 47
Sed & Semla mortuus eſt, & regnavit pro eo Saul de Rohoboth, quæ juxta amnem ſita eſt. 48
Mortuo quoque Saul, regnavit pro eo Balanan filius Achobor. 49
Sed & hic mortuus eſt, & regnavit pro eo Adad: cujus urbis nomen fuit Phau, & appellata eſt uxor ejus Meetabel filia Matred filiæ Mezaab. 50
Adad autem mortuo, duces pro regibus in Edom eſſe cœperunt; dux Thamna, dux Alua, dux Ietheth, 51
Dux Oolibama, dux Ela, dux Phinon, 52
Dux Cenez, dux Theman, dux Mabſar, 53
Dux Magdiel, dux Hiram. Hi duces Edom. 54

CAP. II.

Filii autem Iſrael; Ruben, Simeon, Levi, Iuda, Iſſachar, & Zabulon, 1

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 * ܘܒܢܝ̈ ܩܛܘܪܐ ܦܠܓܬܗ ܕܐܒܪܗܡ .· ܙܡܪܢ. ܘܝܩܫܢ. ܘܡܕܢ. ܘܡܕܝܢ. ܘܣܒܩ.
33 ܘܣܘܚ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܩܫܢ. ܫܒܐ. ܘܕܪܢ. * ܘܒܢܝ̈ ܡܕܝܢ. ܥܝܦܐ. ܘܥܦܪ. ܘܚܢܘܟ.
34 ܘܐܒܝܕܢ. ܘܐܠܕܥܐ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܐ ܕܩܛܘܪܐ. * ܘܐܘܠܕ ܐܒܪܗܡ ܠܐܝܣܚܩ.
35 ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܝܣܚܩ. ܥܣܘ ܘܐܝܣܪܐܝܠ. * ܒܢܘܗܝ ܕܥܣܘ. ܐܠܝܦܙ. ܘܪܥܘܐܝܠ.
36 ܘܝܥܘܫ. ܘܥܝܠܡ. ܘܩܘܪܚ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܠܝܦܙ .· ܬܝܡܢ. ܘܐܘܡܪ. ܘܨܘܦ. ܘܓܥܬܡ.
37 38 ܘܩܢܙ. ܘܬܡܢܥ. ܘܥܡܠܩ. * ܒܢܘܗܝ ܕܪܥܘܐܝܠ. ܢܚܬ. ܘܙܪܚ. ܘܫܡܐ. ܘܡܙܐ. * ܒܢܘܗܝ
39 ܕܣܥܝܪ .· ܠܘܛܢ. ܘܫܘܒܠ. ܘܨܒܥܘܢ. ܘܥܢܐ. ܘܕܘܫܢ. ܘܐܣܪ. ܘܕܝܫܢ. * ܒܢܘܗܝ ܕܠܘܛܢ.
40 ܚܘܪܪ. ܘܗܘܡܡ. ܘܚܬܗ ܕܠܘܛܢ ܬܡܢܥ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܘܒܠ .· ܥܢܘܢ. ܘܡܢܚܬ.
41 ܘܥܘܒܠ. ܘܨܦܪ. ܘܐܘܢܡ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܨܒܥܘܢ .· ܐܢܐ. ܘܥܢܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܥܢܐ .· ܕܝܫܢ.
42 ܘܒܢܘܗܝ ܕܕܝܫܢ. ܚܡܪܢ. ܘܐܫܟܢ. ܘܝܬܪܢ. ܘܟܪܢ. * ܒܢܘܗܝ ܕܐܣܪ .· ܟܠܚܢ.
43 ܘܙܥܘܢ. ܘܝܥܩܢ. ܒܢܘܗܝ ܕܕܝܫܢ .· ܥܘܨ. ܘܐܪܡ. * ܗܠܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܡܠܟܘ ܒܐܪܥܐ
ܕܐܕܘܡ. ܥܕܠܐ ܢܡܠܟ ܡܠܟܐ ܒܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܡܠܟ ܒܐܕܘܡ .· ܒܠܥ ܒܪ ܒܥܘܪ.
44 ܘܫܡܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܕܝܗܒ. * ܘܡܝܬ ܒܠܥ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܝܘܒܒ .· ܒܪ ܙܪܚ ܡܢ ܒܨܪ.
45 46 * ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܚܫܘܡ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܬܝܡܢܐ. * ܘܡܝܬ ܚܫܘܡ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܗܕܕ ܒܪ
47 ܒܕܕ: ܕܩܛܠ ܠܐܕܘܡܝܐ .· ܒܚܩܠܬܐ ܕܡܘܐܒܝܐ. ܘܫܡܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܓܘܝܬ. * ܘܡܝܬ ܗܕܕ.
48 ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܫܡܠܐ ܡܢ ܡܣܪܩܐ. * ܘܡܝܬ ܫܡܠܐ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܫܐܘܠ ܡܢ ܪܚܒܘܬ
49 50 ܢܗܪܐ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܒܥܠܚܢܢ ܒܪ ܥܟܒܘܪ. * ܘܐܡܠܟ ܒܬܪܗ ܗܕܕ.
ܘܫܡܐ ܕܡܕܝܢܬܗ .· ܦܥܘ. ܘܫܡܐ ܕܐܢܬܬܗ ܡܗܝܛܒܐܝܠ. ܒܪܬ ܡܛܪܝܕ. ܒܪ ܡܝܙܗܒ.
51 52 ܘܡܝܬ ܗܕܕ. * ܘܗܘܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܐܕܘܡ. ܪܒܐ ܬܡܢܥ. ܪܒܐ ܥܢܘܐ. ܪܒܐ ܐܝܬܝܬ. * ܪܒܐ
53 54 ܐܗܠܝܒܡܐ. ܪܒܐ ܐܝܠܐ. ܪܒܐ ܦܝܢܘܢ. * ܪܒܐ ܩܢܙ. ܪܒܐ ܬܝܡܢ. ܪܒܐ ܡܒܨܪ. * ܪܒܐ
ܡܓܕܝܐܝܠ. ܪܒܐ ܓܝܪܡ. ܗܠܝܢ ܪܘܪܒܢܐ ܕܐܕܘܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܪܘܒܝܠ. ܫܡܥܘܢ. ܠܘܝ. ܝܗܘܕܐ. ܐܝܣܟܪ. ܙܒܘܠܘܢ.

Filii Centuræ concubinæ Abrahami, ſunt Zamran, Jacſan, Madan, Medjan, Sebac, & Sevah. Filii Jacſan, Seba, & Daran. 32
Filii Medjan, Epha, & Apher, Henoch, Abidan, & Eldaa: hi omnes ſunt filii Centuræ. 33
Genuit ergò Abraham Iſhacum: filii verò Iſhaci ſunt, Eſau, & Iſrael. 34
Filii Eſau, Eliphaz, Ravel, Jeus, Ilam, & Corah. 35
Filii Eliphaz, Theman, Omar, Suph, Gaatham, Cenaz, Themnaa, & Amalec. 36
Filii Ravelis, Nahath, Zerah, Sama, & Maza. 37
Filii Seir, Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Doſan, Aſar, & Daiſan. 38
Filii Lotanis, Horar, & Homam; ſoror autem Lotanis, Themna. 39
Filii Sobal, Anuan, Manhath, Obal, Sophar, & Ojam. Filii Sebeon, Ana, & Aana. 40
Filii Aanæ, Diſon. Filii Diſonis, Hamran, Aſcan, Jethran, & Charan. 41
Filii Aſar, Chalhan, Zamon, & Jaacan. Filii Diſon, Us, & Aram. 42
Hi ſunt reges qui regnârunt in terra Adum: antequam regnaret rex ullus inter Iſraelitas, regnavit in Adum Balaa filius Beor: & nomen civitatis ejus, Daihab. 43
Mortuo Balao, regnavit poſt eum Jobab filius Zarch de Boſar. 44
Poſt hunc regnavit Heſom de terra Auſtrali. 45
Mortuo Heſom, regnavit poſt eum Hadad filius Badad, qui interfecit Adumæos in campis Moabitarum: nomen civitatis ejus, Gavith. 46
Mortuo Hadade, regnavit poſt eum Samla de Maſerca. 47
Mortuo Samla, regnavit poſt eum Saul de Rahboth fluminis. 48
Mortuo Saule, regnavit poſt eum Beelhanan filius Abchor. 49
Poſt hunc regnavit Hadad: & nomen civitatis ejus Phau: nomen autem uxoris ejus, Mahetuael filia Matrid filii Mizahab: deinde mortuus eſt Hadad. 50
Principes autem Adum fuerunt, princeps Tamna, princeps Anua, princeps Ithith, 51
Princeps Ahlibama, princeps Ila, princeps Phinon, 52
Princeps Cenaz, princeps Theman, princeps Mabſar, 53
Princeps Magdiel, princeps Ghiram: iſti ſunt principes Adum. 54

CAP. II.

Hi ſunt filii Iſraelis: Rubil, Simeon, Levi, Juda, Iſachar, Zebolon, 1

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

32 Καὶ υἱοὶ Χεττούρας παλλακῆς Ἀβραάμ· ϗ ἔτεκεν (π) αὐτῷ τὸν Ζεμβρὰμ, Ἰεξὰν, Μαδιὰμ, Μαδὰμ, Σοβὰκ, Σωέ. ϗ υἱοὶ
33 (ρ) Ἰεξὰν, Δαιδὰν ϗ Σαβαΐ. Καὶ υἱοὶ Μαδιὰμ, Γεφὰρ, ϗ Ὀφὲρ, ϗ Ἐνὼχ, ϗ Ἀβιδὰ, ϗ (σ) Ἐλδαδά. πάντες οὗτοι
34 35 υἱοὶ Χεττούρας. Καὶ ἐγέννησεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ. ϗ υἱοὶ Ἰσαὰκ, (τ) Ἰακὼβ, ϗ Ἡσαῦ. Υἱοὶ Ἡσαῦ, Ἐλιφὰζ, ϗ Ῥα-
36 γουὴλ, ϗ Ἰεοὺλ, ϗ Ἰεγλὸμ, ϗ Κορέ. Υἱοὶ Ἐλιφὰζ, Θαιμὰν, ϗ Ὠμὰρ, Σωφὰρ, ϗ (υ) Γοωθὰμ, ϗ (φ) Κενὲζ, ϗ
37 38 Θαμνὰ, ϗ Ἀμαλήκ. Καὶ υἱοὶ Ῥαγουὴλ, Ναχὲς, Ζαρὲ, (χ) Σομὲ, ϗ Μοζέ. Υἱοὶ Σηὶρ, Λωτὰν, Σωβὰλ,
39 Σεβεγὼν, Ἀνὰ, Δησὼν, (ψ) Ὠσὰρ, ϗ Δισάν. Καὶ υἱοὶ Λωτὰν, Χορρὶ, ϗ Αἱμὰν, ἀδελφὴ δὲ Λωτὰν Θαμνά.
40 41 Υἱοὶ Σωβὰλ, (ω) Ἀλὼν, Μαχανὰθ, Ταιβὴλ, Σωφὶ, ϗ Ὠνάν. υἱοὶ δὲ Σεβεγὼν, (α) Αἰὰθ, ϗ Σωνάν.
42 υἱοὶ Σωνὰν, Δαισών. Υἱοὶ δὲ Δαισὼν, Ἐμβρὼν, ϗ Ἀσεβὼν, ϗ Ἰεθρὰμ, ϗ Χαῤῥάν. Καὶ υἱοὶ (β) Ὠσὰρ,
43 Βαλαὰμ, ϗ Ζουκὰμ, ϗ Ἀκάν. υἱοὶ Δισὰν, Ὢς, ϗ Ἀράν. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς (γ) αὐτῶν· Βαλὰκ
44 υἱὸς Βεὼρ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δενναβά. Καὶ ἀπέθανε Βαλὰκ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἰωβὰβ
45 υἱὸς Ζαρὰ ἐκ Βοσόῤῥας. Καὶ ἀπέθανεν Ἰωβὰβ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἀσὸμ (δ) ἐκ γῆς Θαι-
46 μανών. Καὶ ἀπέθανεν Ἀσὸμ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, ὁ πατάξας Μαδιὰμ ἐν
47 τῷ πεδίῳ Μωὰβ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ (ε) Γεθαίμ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (ζ)
48 Σεβλὰ ἐκ Μασεκκάς. (η) Καὶ ἀπέθανε Σεβλὰ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ (θ) Ῥωβὼθ τῆς
49 50 παρὰ ποταμόν. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (ι) Βαλαεννὼρ υἱὸς Ἀχωβώρ. Καὶ ἀπ-
έθανε (κ) Βαλαεννὼρ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ (λ) Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, ϗ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, (μ)
51 52 Φογώρ. Ἡγεμόνες Ἐδώμ· ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλαδὰ, ἡγεμὼν (ν) Ἰεθὲρ, Ἡγεμὼν Ἐλιβαμὰς,
53 54 ἡγεμὼν Ἠλὰς, ἡγεμὼν Φινὼν, Ἡγεμὼν Κενὲζ, ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν (ξ) Βαβσὰρ, Ἡγεμὼν
Μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν (ο) Ζαφωὶν· οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδώμ.

Et filii Chetturæ concubinæ Abraham. Et genuit ei Zembram, *Jexan,* 32
Madiam, Madam, Sobac, Soe. Et filii Jexan, (h) Dædan, & Sabai. Et 33
filii Madiam, Gephar, & Opher, & Enoch, & Abida, & Eldada.
Omnes hi filii Chetturæ. Et genuit Abraham, Iſaac. Filii Iſaac, Ja- 34
cob, & Eſau. Filii Eſau, Eliphaz, & Riguel, & Jeul, & Jeglom, 35
& Core. Filii Eliphaz, Thæman, & Omar, Sephar, & Goothum, & 36
Cenez, & Thamna, & Amalec. Et filii Raguel, Naches, Zare, Some, 37
& Moze. Filii Seir, Lotan, Sobal, Sebegon, Ana, Deſon, Oſar, & 38
Diſan. Et filii Lotan, Chorri, & Æman : Soror autem Lotan Thamna. 39
Filii Sobal, Alon, Machanath, Tebel, Sophi, & Onan. Filii autem Sebegon, 40
Æth, et Sonan. Filii Sonan, Dæſon. *Filii autem Dæſan, Emeron, & Aſebon,* 41
& Jethram, & Charran. Et filii Oſar, Balaam, & Zucam, & Acan. Filii 42
Diſan, Os, & Aran. Et hi (i) reges eorum. Balac filius Beor : & no- 43
men civitati ejus, Dennaba. Et mortuus est Balac : & regnavit pro eo 44
Jobab filius Zara de Boſorra. Et mortuus eſt Jobab: & regnavit pro eo 45
Aſom de terra Thæmanon. Et mortuus eſt Aſom, & regnavit pro eo 46
Adad filius Barad, qui percuſſit Madiam in campo Moab : & nomen
civitati ejus, Gethæm. Et mortuus eſt Adad : & regnavit pro eo 47
Sebla de Maſecca. *Et mortuus eſt Sebla : & regnavit pro eo Saul* 48
de Rooboth, qui trans flumen. Et mortuus eſt Saul : & regnavit pro 49
eo Balaennor filius Achobor. Et mortuus eſt Balaennor : et regnavit pro 50
eo (k) Adad filius Barad : et nomen civitati ejus, (l) Phogor. Duces Edom, 51
Dux Thamna, Dux Golada, Dux Jether : Dux Elibamas, Dux Elas, 52
Dux Phinon : Dux Cenez, Dux Thæman, Dux Babſar : Dux Mage- 53 54
diel, Dux (m) Zaphoin. Hi duces Edom.

MS.A. (π) υἱὸν αὐτῷ τὸν Ζεμρὰν, ϗ Ἰεκσὰν, ϗ Μαδὰν, ϗ Μαδιὰν, Ἰεσβὸκ, Σωυέ. (ρ) Ἰεκσὰν, Σαβὰ ϗ Δαιδάν. καὶ υἱοὶ Δαιδὰν, Ῥαγουὴλ, ϗ Ναβδαιὴλ, ϗ Ἀσσουριεὶμ, ϗ Λατουσιεὶμ, ϗ Λοωμείν. Καὶ υἱοὶ Μαδιὰμ, Γαιφὰρ, (σ) Ἐλδαά· (τ) ϗ Ἡσαῦ ϗ Ἰακώβ. (υ) Γοθὰμ, (φ) Κεζέζ. Θαμνὰ δὲ ἡ παλλακὴ Ἐλιφὰζ ἔτεκεν * αὐτῇ τὸν Ἀμαλήκ. Καὶ υἱοὶ Ῥαγουὴλ, Ναχὲθ, (χ) Σομμὲ, ϗ Μοχέ. Καὶ υἱοὶ (ψ) ϗ Ἀσὰρ, ϗ Ῥισών. (ω) Ἰωλὰμ, ϗ Μαναχὰθ, ϗ Γαοβὴλ, ϗ Σωφὰρ, (α) Αἰὰ, ϗ Ὠνάμ. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνὰ, Δαισών. ϗ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀνά. Καὶ υἱοὶ Δαισὼν, Ἀμαδὰ, ϗ Ἰεσεβὰν, ϗ Ἰεθρὰν, (β) Ἀσὰρ, Βαλαὰν, ϗ Ἀζουκὰν, ϗ Ἰωακὰν, ϗ Οὐκάμ. υἱοὶ δὲ Δαισὼν, Ὢς, ϗ Ἀῤῥάν. (γ) αὐτῶν, οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδώμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Βαλὰκ (δ) ἐκ τῆς γῆς (ε) Γεθθάμ. (ζ) Σαμαὰ ἐκ (η) Ἀπέθανεν δὲ Σαμαὰ, ϗ (θ) Ῥοωβὼθ (ι) Βαλαεννὼν υἱὸς Ἀχοβώρ. (κ) Βαλαεννὼν υἱὸς Ἀχοβὼρ, ϗ (λ) Ἀδὰδ, ϗ ὄνομα (μ) Φογὼρ, ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ θυγάτηρ Μαβάδ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, ϗ ἦσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ· * Ἡγεμόνες Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλὰ, (ν) Ἰεθὲθ, (ξ) Μαβσὰρ, (ο) Ἠράμ· οὗτοι

ΚΕΦ. β'.

1 (α) Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, (β) Ἰούδα, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλὼν,

MS.A. (α) Καὶ ταῦτα (β) Ἰούδας,

CAP. II.

Hæc (a) nomina filiorum Iſrael : Ruben, Symeon, Levi, Juda, Iſſachar, Zabulon,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وبنو قطورا من ابراهيم * زمران * ويقسان * ومدان * ومدين * ويسبق * وسوح * وبنو
يقسان * سبا * وددان * وبنو ددان * اسوريم * ولطسيم * واميم * وبنو مدين * عفا * وعافر *
واخنوخ * وابيداع * والدعا * هولاء بنو قطورا امراة ابراهيم * واولد ابراهيم اسحاق * وبنو
اسحاق * عيص * ويعقوب وهو اسرائيل * وبنو عيص * اليفاز رعوائيل * يعوش * ويعلم * وقورح *
* وبنو اليفاز * تيمن * واومر * وصفوا * غعتم * وقنز * وتمنع كانت سرية لاليفاز بن العيص
فولدت له عماليق * وبنو رعوائيل * نحت * وزرح * وسما * ومزا * وبنو ساعير * لوطن * وسوبل *
وصبعون * واعنا * وديسون * اصر * ديسن * وبنو لوطن * حوري * وهومم * واخت لوطن
تمناع * وبنو سوبل * علوان * ومنحت * وعوبال وسفو * واونام * وبنو صبعون * آيا * واعنا * وهو
الذي استخرج البغال حين كان يرعى حمير ابيه صبعون في البرية * وبنو عانا * ديسون *
واهليبما * وبنو ديسون * حمدان * واسبان * ويثرن * وكرن * وبنو اصر بلهان وزعون * وعقن *
وبنو ديسن * عوص * واران *

Filii verò Centuræ ex Abrahamo geniti, 32
Zamran, Jecſan, Maddan, Medjan,
Jesbac, & Suah. Filii Jecſan, Saba,
& Dedan. Filii Dedanis, Aſurim,
Lotſim, & Ommim. Filii Med- 33
janis, Epha, Apher, Enoch, Abidan, &
Eldaa : hi ſunt filii Centuræ uxoris
Abrahami. Genuit ergò Abrahamus Iſha- 34
cum : filii Iſhaci ſunt Eſau, & Jacob,
is eſt Iſrael. Filii Eſau, Eliphaz, Ra- 35
vael, Jeus, Jaalam, & Corah. Filii 36
Eliphaz, Teman, Omar, Saphu, Gaa-
tam, & Cenaz : Temnaa etiam quæ
erat concubina Eliphazi filii Eſau, pe-
perit ei Amalecum. Filii Ravaelis, 37
Nahath, Zerah, Samma, & Maza.
Filii Seir, Lotan, Sobal, Sebeon, Aena, 38
Diſon, Aſar, Daiſan. Filii Lotanis 39
Huri, Homam, & ſoror Lotanis Tem-
na. Filii Sobal, Alvan, Manhath, 40
Obal, Saphu, & Onam. Filii Sebeo-
nis, Ana, & Aena; is produxit mulos
cùm paſceret aſinos patris ſui Sebeonis
in deſerto. Filii Aenæ, Diſon, & 41
Ahlibama. Filii Diſonis, Hamdan,
Asban, Jethran, & Charan. Filii Aſa- 42
ris, Belhan, Zaavan, & Acan. Filii
Daiſanis, Us, & Aran.

Hi ſunt reges qui re- 43
gno potiti ſunt in terra Edom, antequam regnâſſet rex ullus inter filios Iſraelis.

* وهاولاء الملوك الذين ملكوا في ارض ادوم * قبل ان يملك ملكا لبني اسرائيل *

اول من ملك في ادوم * بالع بن باعور * واسم قريته دنهبه * * ومات بالع * وملك
بعده يوبب بن زرح من البصرة * ومات يوبب * وملك بعده حاشوم من ارض اليمن * ومات
حاشوم * وملك بعده هدد بن بدد الذي قتل المدينيين في ضياع مواب * واسم قريته عويت
* ومات هدد * وملك بعده سملا من المسرقة * ومات سملا * وملك بعده ساوول من رحبة
النهر * ومات ساوول * وملك بعده بعلحنان بن عكبور * ومات وملك بعده هدر * واسم
قريته فاعو * واسم امراته مهيطبئيل ابنة مطراد ابن ماء الذهب * ومات هدر * وهذه
اسماء صناديد ادوم * تمناع * علوان * يتيت * اهليبما * ايلا * فينون * قنز تيمن * مبصر
* مغديال * عيرم *

Primus qui regnavit in Edom, fuit Balaa
filius Beoris : & nomen civitatis ejus
Denhaba. Mortuus eſt autem Balaa, 44
regnavitque poſt eum Jobab filius Zerah
è Baſra. Cúmque mortuus eſſet Jobab, 45
regnavit poſt eum Haſom è regione Al-
yaman. Mortuus eſt autem Haſom, regna- 46
vitque poſt eum Hadad filius Badadis,
qui Medjanitas peremit in pagis Moab:
& nomen civitatis ejus, Avith. Mor- 47
tuo Hadade, regnavit poſt eum Samla
è Maſrec. Mortuus eſt autem Samla, 48
regnavitque poſt eum Saul è Rahabath
fluvii. Cúmque mortuus eſſet Saul, re- 49
gnavit poſt eum Baalhanan filius Ach-
boris. Hoc mortuo regnavit poſt ipſum 50
Hadar : & nomen civitatis ejus, Phau:
nomen verò uxoris illius, Mahtael filia
Matrad filii Aquæ-aureæ. Deinde
mortuus eſt Hadar. Hæc autem ſunt 51
nomina nobilium Edom : Tamna, Alvan,
Jethuh, Ahlibama, Ila, Phinon, 52
Cenaz, Teman, Mabſar, Maghdiel, 53
Iram.

* الفصل الثاني *

* وهولاء بنو يعقوب اسرائيل * روبال * شمعون * لاوي * يهودا * ايساخر * زبلون *

CAP. II.

Hi ſunt filii Jacobi Iſraelis : Ru- 1
bel, Simeon, Levi, Jehuda, Iſachar,
Zebulon,

דברי הימים א: ב

.Bath de ei ſunt nati tres ,Selah & ,Onan & ,Her ;Jehudah Filii .Aſer & ,Ghad ,Naphtali ,Binjamin & ,Joſeph ,Dan
3 2 דן יוסף ובנימן נפתלי גד ואשר׃ בני יהודה ער ואונן ושלה שלושה נולד לו מבת
peperit ejus nurus Thamar Et .eum occidit & ,Domini oculis in malus Jehudah primogenitus Her fuit Et .Chenahanitide Suah
4 שוע הכנענית ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יהוה וימיתהו׃ ותמר כלתו ילדה
,Zimri ,Zerah filii Et .Chamul & ,Cheſron ,Peres Filii .quinque ,Jehudah filii Omnes .Zerah & ,Peres ei
6 5 לו את־פרץ ואת־זרח כל־בני יהודה חמשה׃ בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני זרח זמרי
eſt prævaricatus qui ,Iſrael turbator Hachar ,Charmi filii Et .quinque ii omnes :Darah & ,Chalchol & ,Heman & ,Ethan &
7 ואיתן והימן וכלכל ודרע כלם חמשה׃ ובני כרמי עכר עוכר ישראל אשר מעל
.Chelubai & ,Ram & ,Jerachmeel ,ei ſunt nati qui Cheſron filii Et .Hazariah ,Ethan filii Et .anathemate in
9 8 בחרם׃ ובני איתן עזריה׃ ובני חצרון אשר נולד־לו את־ירחמאל ואת־רם ואת־כלובי׃
genuit Nachſon Et .Jehudah filiorum principem Nachſon genuit Haminadab & : Haminadab genuit Ram Et
11 10 ורם הוליד את־עמינדב ועמינדב הוליד את־נחשון נשיא בני יהודה׃ ונחשון הוליד
Iſai Et .Iſai genuit Hobed & ,Hobed genuit Bohaz Et .Bohaz genuit Salma & , Salma
13 12 את־שלמא ושלמא הוליד את־בעז׃ ובעז הוליד את־עובד ועובד הוליד את־ישי׃ ואישי
.quintum Raddai ; quartum Nethanel .tertium Simha & ; ſecundum Abinadab & ; Eliab ſuum primogenitum genuit
14 הוליד את־בכרו את־אליאב ואבינדב השני ושמעא השלישי׃ נתנאל הרביעי רדי החמישי׃
.tres Haſahel & ,Joab & ,Abiſai ,Serujah filii Et .Abighail & Serujah ,eorũ ſorores Et .ſeptimum David ,ſextum Oſem
16 15 אצם הששי דויד השבעי׃ ואחיתיהם צרויה ואביגיל ובני צרויה אבשי ויואב ועשה־אל שלשה׃
Hazubah genuit Cheſron filius Chaleb Et .Iſmahelita Jether Hamaſa pater Et .Hamaſa genuit Abighail Et
18 17 ואביגיל ילדה את־עמשא ואבי עמשא יתר הישמעאלי׃ וכלב בן־חצרון הוליד את־עזובה
,Ephrath Chaleb ſibi accepit & :Hazubah eſt mortua Et .Ardon & ,Sobab & ,Jeſer ,ejus filii iſti Et .Jerioth & ,mulierem
19 אשה ואת־יריעות ואלה בניה ישר ושובב וארדון׃ ותמת עזובה ויקח־לו כלב את־אפרת
ad Cheſron eſt ingreſſus poſtea Et .Beſalel genuit Uri & : Uri genuit Chur Et .Chur ei peperit &
21 20 ותלד לו את־חור׃ וחור הוליד את־אורי ואורי הוליד את־בצלאל׃ ואחר בא חצרון אל־
genuit Segub Et .Segub ei peperit & ,annorum ſexaginta filius *ipſe* & ,eam accepit ipſe & ,Ghilhad patris Machir filiam
22 בת־מכיר אבי גלעד והוא לקחה והוא בן־ששים שנה ותלד לו את־שגוב׃ ושגוב הוליד
: eis ab Jair *villas* ,Aram & ,Gheſur accepit Et .Ghilhad terra in civitates tres & viginti ei fuerunt & ; Jair
23 את־יאיר ויהי־לו עשרים ושלוש ערים בארץ הגלעד׃ ויקח גשור־וארם את־חות יאיר מאתם
Chaleb in Cheſron *mori poſt* Et .Ghilhad patris Machir filii iſti Omnes .civitates ſexaginta ejus *filias* & ,Chenath
24 את־קנת ואת־בנתיה ששים עיר כל־אלה בני מכיר אבי־גלעד׃ ואחר מות־חצרון בכלב
primogeniti Jerachmeel filii fuerunt Et .Tecoah patrem Aſchur ei peperit & ,Abiah Cheſron uxor & , Ephrata
25 אפרתה ואשת חצרון אביה ותלד לו את־אשחור אבי תקוע׃ ויהיו בני־ירחמאל בכור
; Hatarah ejus nomen & ,Jerachmeel ipſi altera uxor fuit Et .Achijah ,Oſem & ,Oren & ,Bunah & ,Ram primogenitus ,Cheſron
26 חצרון הבכור רם ובונה וארן ואצם אחיה׃ ותהי אשה אחרת לירחמאל ושמה עטרה
,Sammai Onam filii fuerunt Et .Hecher & Jamin & Mahas ,Jerachmeel primogeniti Ram filii fuerunt Et .Onam mater ipſa
28 27 היא אם אונם׃ ויהיו בני־רם בכור ירחמאל מעץ וימין ועקר׃ ויהיו בני־אונם שמי
.Molid & Achban ei peperit & : Abihail Abiſur uxoris nomen Et .Abiſur & ,Nadab ,Sammai filii & :Jadah &
29 וידע ובני שמי נדב ואבישור׃ ושם אשת אבישור אביהיל ותלד לו את־אחבן ואת־מוליד׃

Verſio VULG. LAT.

Dan, Joſeph, Benjamin, Nephthali, Gad, et Aſer. Filii 2
Juda; Her, Onan, & Sela: hi tres nati ſunt ei de filia
Sue Chananitide. Fuit auté Her primogenitus Juda,
malꝰ corã Dño, & occîdit eum. Thamar auté nurꝰ
ejꝰ peperit ei Phares & Zara. Omnes ergò filii Juda, 4
quinque. Filii auté Phares; Heſron & Hamul. Filii 5
quoq; Zaræ; Zamri, et Ethan, et Eman, Chalchal quoque, & Dara, ſimul quinq;. Filii Charmi; Achar, qui 7
turbavit Iſrael, & peccavit in furto anathematis.
Filii Ethan; Azarias. Filii autem Heſron qui nati ſunt ei; Jerameel, & Ram, & Calubi. Porrò 10
Ram genuit Aminadab. Aminadab autem genuit
Nahaſſon, principem filiorum Juda. Nahaſſon 11
quoque genuit Salma, de quo ortus eſt Booz. Booz 12
verò genuit Obed, qui & ipſe genuit Iſai. Iſai autem genuit primogenitũ Eliab, ſecundum Abinadab, tertium Simmaa, Quartum Nathanael, quintum Raddai, Sextum Aſom, ſeptimũ David. Quorum ſorores fuerunt, Saruia, & Abigail. Filii 15
Saruiæ; Abiſai, Joab, & Aſael, tres. Abigail auté genuit Amaſa, cujus pater fuit Jether Iſmahelites.
Caleb verò filius Heſron accepit uxorem nomine 18
Azuba, de qua genuit Jerioth: fuerúntque filii ejus,
Jaſer, & Sobab, & Ardon. Cúmq; mortua fuiſſet 19
Azuba, accepit uxorem Caleb, Ephrata: quæ peperit ei Hur. Porrò Hur genuit Uri: & Uri genuit Bezeleel. Poſt hæc ingreſſus eſt Heſron ad filiam Machir patris Galaad, & accepit eam cùm eſſet
annorum ſexaginta: quæ peperit ei Segub. Sed & 22
Segub genuit Jair, & poſſedit viginti tres civitates
in terra Galaad. Cepítque Geſſur, & Aram, oppida Jair, & Canath, & viculos ejus ſexaginta civitatũ: omnes iſti, filii Machir patris Galaad. Cùm 24
autem mortuus eſſet Heſron, ingreſſus eſt Caleb ad
Ephrata. Habuit quoque Heſron uxorem Abia, quæ
peperit ei Aſhur patrem Thecuæ. Nati ſunt autem 25
filii Jerameel primogeniti Heſron; Ram primogenitus ejus, & Buna, & Aram, & Aſom, & Achia. Duxit 26
quoque uxorem alterã Jerameel, nomine Atara, quæ
fuit mater Onam. Sed & filii Ram primogeniti 27
Jerameel, fuerunt Moos, Jamin, & Achar. Onam au- 28
tem habuit filios; Semei, & Jada. Filii auté Semei;
Nadab, & Abiſur. Nomen verò uxoris Abiſur, 29
Abihail, quæ peperit ei Ahobban, & Molib,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 * ܕܢ. ܘܝܘܣܦ. ܘܒܢܝܡܝܢ. ܢܦܬܠܝ. ܓܕ. ܐܫܝܪ. * ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ. ܥܝܪ. ܐܘܢܢ.
3 ܘܫܝܠܐ. ܗܠܝܢ ܬܠܬܐ ܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܡܢ ܒܬܫܘܥ ܟܢܥܢܝܬܐ. ܘܗܘܐ ܥܝܪ ܒܘܟܪܗ ܕܝܗܘܕܐ.
4 ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ. * ܘܬܡܪ ܟܠܬܗ ܝܠܕܬ ܠܗ ܠܦܪܨ. ܘܠܙܪܚ. ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈
5 6 ܝܗܘܕܐ ܚܡܫܐ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܦܪܨ. ܚܨܪܘܢ. ܘܚܡܘܐܝܠ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܙܪܚ. ܙܡܪܝ. ܐܝܬܢ. ܘܗܝܡܢ.
7 ܘܟܠܟܘܠ. ܘܕܪܕܥ. ܟܠܗܘܢ ܚܡܫܐ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܟܪܡܝ. ܥܟܪ ܥܟܘܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ.
8 9 ܕܐܟܠ ܒܚܪܡܐ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܝܬܢ. ܥܙܪܝܐ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܚܨܪܘܢ ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ. ܪܚܡܐܝܠ.
10 ܘܪܡ. ܘܣܠܟܝ. * ܪܡ ܐܘܠܕ ܠܥܡܝܢܕܒ. ܘܥܡܝܢܕܒ ܐܘܠܕ ܠܢܚܫܘܢ ܪܫܐ ܕܒܢܝ̈
11 12 ܝܗܘܕܐ. * ܢܚܫܘܢ ܐܘܠܕ ܠܫܠܡܐ. ܫܠܡܐ ܐܘܠܕ ܠܒܥܙ. * ܒܥܙ ܐܘܠܕ ܠܥܘܒܪ. ܘܥܘܒܪ
13 ܐܘܠܕ ܠܐܝܫܝ. * ܘܐܝܫܝ ܐܘܠܕ ܠܒܘܟܪܗ. ܠܐܠܝܐܒ. ܘܠܐܒܝܢܕܒ ܬܢܝܢܐ. ܘܫܡܥܐ ܬܠܝܬܝܐ.
14 15 * ܘܢܬܢܐܝܠ ܪܒܝܥܝܐ. ܘܕܪܝ ܚܡܝܫܝܐ. * ܘܐܘܨܡ ܫܬܝܬܝܐ. ܘܐܠܝܗܘ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܕܘܝܕ
16 ܬܡܝܢܝܐ. * ܘܐܚܘܬܗܘܢ. ܨܪܘܝܐ. ܘܐܒܝܓܝܠ. ܘܒܢܝ̈ܗ ܕܨܪܘܝܐ ܐܒܝܫܝ. ܘܝܘܐܒ.
17 18 ܘܥܣܐܝܠ ܬܠܬܐ. * ܘܐܒܝܓܝܠ ܝܠܕܬ ܠܥܡܫܐ. ܘܐܒܘܗܝ ܕܥܡܫܐ ܝܬܪ. * ܘܟܠܒ
ܒܪ ܚܨܪܘܢ. ܐܘܠܕ ܡܢ ܥܪܘܒܐ ܐܢܬܬܗ. ܠܝܕܝܥܘܬ. ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗ. ܕܟܪ. ܐܫܝܪ. ܘܝܘܒܒ.
19 20 ܘܐܕܘܢ. * ܘܡܝܬܬ ܥܪܘܒܐ. ܘܢܣܒ ܠܗ ܟܠܒ ܠܐܦܪܬ. ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܠܚܘܪ. * ܘܚܘܪ ܐܘܠܕ
21 ܠܐܘܪܝ. ܘܐܘܪܝ ܐܘܠܕ ܠܒܨܠܐܝܠ. * ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܥܠ ܚܨܪܘܢ ܥܠ ܒܪܬ ܡܟܝܪ ܐܒܘܗܝ
ܕܓܠܥܕ. ܘܢܣܒܗ ܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܪ ܫܬܝܢ ܫܢܝ̈ܢ. ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܠܣܓܘܒ.
22 * ܘܣܓܘܒ ܐܘܠܕ ܠܝܐܝܪ. ܘܗܘܝ ܠܗ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܩܘܪܝܐ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ.
24 * ܘܡܝܬ ܒܬܪ ܗܢܐ ܚܨܪܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܟܠܒ ܒܐܦܪܬ. ܘܝܠܕܬ ܗܘܬ ܠܗ
25 ܒܢܝ̈ܐ. ܐܫܚܘܪ ܐܒܘܗܝ ܕܬܩܘܥ. * ܘܗܘܘ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܝܪܚܡܐܝܠ ܒܘܟܪܗ ܕܚܨܪܘܢ.
26 ܐܪܡ. ܘܒܥܢܐ. ܘܐܪܢ. ܘܐܘܨܡ ܚܬܗܘܢ. * ܘܗܘܬ ܐܢܬܬܐ ܐܚܪܬܐ ܠܝܪܚܡܐܝܠ. ܘܫܡܗ
27 ܥܛܪܐ. ܗܝ ܗܘܬ ܐܡܗ ܕܐܘܢܝܡ. * ܘܗܘܘ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܪܡ ܒܘܟܪܗ ܕܝܪܚܡܐܝܠ.
28 ܡܥܨ. ܘܝܡܝܢ. ܘܥܬܪ. * ܘܗܘܘ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܘܢܝܡ. ܫܒܝ. ܘܝܘܕܥ. ܘܒܢܝ̈ܗ
29 ܕܫܒܝ. ܢܕܒ. ܘܐܒܝܫܘܪ. * ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ ܕܐܒܝܫܘܪ. ܐܒܝܚܝܠ. ܘܝܠܕܬ ܠܗ
ܠܐܚܒܢ ܘܠܡܘܠܝܕ.

Dan, Joſeph, Benjamin, Nephtali, Gad, 2
Aſer. Filii Judæ, Ir, Onan, & Sila: 3
hi tres nati ſunt ei ex Bath-ſua Chananæa: fuit autem Ir primogenitus Judæ nepharius coram Domino, quapropter occîdit illum. Thamar autem nu- 4
rus illius peperit illi Phares, & Zarah:
omnes *itaque* filii Judæ fuerunt quinque. Filii Phares, Heſron, & Hemuel. 5
Filii Zarahi, Zamri, Ethan, Heman, 6
Chalchol, & Dardaa: hi omnes, quinque. Filii Charmi, Achar perturba- 7
tor Iſraelis, qui crimen commiſit in
anathemate. Filii Ethan, Azaria. Filii 8 9
Heſron, qui nati ſunt ei, Rahmael,
Ram, & Salchi. Ram genuit Amina- 10
dab: Aminadab autem genuit Nahſon
principem filiorum Iudæ. Nahſon ge- 11
nuit Salma: Salma genuit Booz.
Booz genuit Obar: Obar genuit Iſai. 12
Iſai genuit primogenitum ſuum Eli- 13
ab, Abinadab ſecundum, Sama tertium, Nathanael quartum, Dari quin- 14
tum, Oſom ſextum, Elihu ſeptimum, 15
David octavum: Duas præterea ſoro- 16
res eorum, *nempe* Suriam, & Abigalem. Filii Suriæ, Abiſai, Ioab, & Aſael,
tres. Abigal genuit Amaſam: pater 17
autem Amaſæ fuit Iether. Chaleb fi- 18
lius Heſronis genuit ex Aruba uxore
ſua Iediutham: & hi ſunt filii iſtius,
Dechar, Aſer, Iobab, & Adon. Mor- 19
tuâ verò Arubâ ſumpſit ſibi Chaleb
Ephratham quæ peperit illi Hurem. Hur genuit Uri: Uri verò ge- 20
nuit Baſlielem. Poſthac congreſſus 21
eſt Heſron cum filia Machiris patris
Gelaad: accepit autem eam dum annum ageret ſexageſimum, & pepererat ei Segub. Segub genuit Iair, & 22
is habuit viginti tres civitates in terra
Gelaad. Poſthæc mortuus eſt Heſron 24
in terra Chaleb in Ephrath: pepererat ei quoque filios, Eſthoërem patrem Thecoa. Filii Irahmelis primo- 25
geniti Heſronis, fuerunt Aram, Baana,
Aran, & Oſem ſoror eorum. Aliam 26
quoque uxorem habuit Irahmel, nomine Atra, eaque fuit mater Onim. Por- 27
rò filii Arami primogeniti Irahmelis,
fuerunt Maas, Nabin, & Otar. Filii 28
Onim fuerunt Sabi, & Ioda filii Sabi, 29
Nadab, & Abiſur. Nomen verò uxoris Abiſuris, Abihel, quæ peperit ei
Ahban, & Molid.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Δὰν, Ἰωσὴφ, (γ) Βενιαμὶν, Νεφθαλὶ, Γὰδ, Ἀσήρ. Υἱοὶ Ἰούδα, Ἢρ, Αὐνὰν, Σηλώμ· τρεῖς ἐγεννή-
θησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς Σαυὰς τῆς (δ) Χαναανίτιδος. καὶ (ε) ἦν Ἢρ ὁ πρωτότοκος Ἰούδα πο-
νηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ Θάμαρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φαρὲς, καὶ
τὸν Ζαρά. πάντες υἱοὶ Ἰούδα πέντε. Υἱοὶ Φαρὲς, Ἐσρὼμ, καὶ Ἰεμουήλ. Καὶ υἱοὶ Ζαρὰ, Ζαμβρὶ, καὶ
(ζ) Αἰθὰμ, καὶ Αἱμουὰν, καὶ Καλχὰλ, καὶ (η) Δαραὰδ, πάντες πέντε. Καὶ υἱοὶ Χαρμὶ, Ἀχὰρ ὁ ἐμποδο-
στὴς Ἰσραὴλ, ὃς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα. Καὶ υἱοὶ (θ) Αἰθὰμ, Ἀζαρίας. Καὶ υἱοὶ Ἐσρὼμ οἳ ἐτέχθη-
σαν αὐτῷ, ὁ (ι) Ἱεραμεὴλ, καὶ ὁ (κ) Ἀρὰμ, καὶ ὁ (λ) Χαλέβ. Καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ
Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσὼν ἄρχοντα (μ) οἴκου Ἰούδα, Καὶ Ναασσὼν ἐγέννησε τὸν (ν) Σαλμὼν,
καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βοὸζ, Καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν (ξ) Ὠβὴδ, καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσ-
σαί, Καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ τὸν Ἐλιὰβ, Ἀμιναδὰβ ὁ δεύτερος, (ο) Σαμαὰ ὁ
τρίτος, Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος, (π) Ζαβδαὶ ὁ πέμπτος, (ρ) Ἀσὰμ ὁ ἕκτος, Δαυὶδ ὁ ἕβδομος.
(σ) Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρουΐα, καὶ Ἀβιγαία. καὶ υἱοὶ (τ) Σαρουΐα, Ἀβισὰ, καὶ (υ) Ἰωὰβ, καὶ Ἀσα-
ὴλ, τρεῖς. Καὶ Ἀβιγαία ἐγέννησε τὸν (φ) Ἀμεσσάβ. καὶ πατὴρ (χ) Ἀμεσσὰβ Ἰοθὸρ ὁ Ἰσμαηλίτης.
Καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἐσρὼμ ἔλαβε τὴν (ψ) Γαζουβὰ γυναῖκα, καὶ τὴν Ἰεριώθ· καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς,
(ω) Ἰασὰρ, καὶ Σουβὰβ, καὶ Ἀρδών. Καὶ ἀπέθανε Γαζουβὰ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χαλὲβ τὴν (α)
Ἐφραθ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ὤρ· Καὶ Ὢρ ἐγέννησε τὸν Οὐρί· καὶ Οὐρὶ ἐγέννησε τὸν Βεσελεήλ.
Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν (β) Ἐσρὼν πρὸς τὴν θυγατέρα Μαχὶρ πατρὸς Γαλαὰδ, καὶ (γ) αὐτὸς ἔ-
λαβεν αὐτὴν, καὶ αὐτὸς (δ) ἑξηκονταπέντε ἐτῶν ἦν· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (ε) Σεροὺχ. Καὶ Σεροὺχ
ἐγέννησε τὸν (ζ) Ἰαΐρ· καὶ ἦσαν αὐτῷ (η) εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν τῇ Γαλαάδ. Καὶ ἔλαβε (θ)
Γεδσοὺρ καὶ Ἀρὰμ τὰς κώμας (ι) Ἰαῒρ ἐξ αὐτῶν, τὴν Καναθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἑξήκοντα πό-
λεις. πᾶσαι αὗται υἱῶν Μαχὶρ πατρὸς Γαλαάδ. Καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν (κ) Ἐσρὼν, ἦλθε Χαλὲβ
εἰς Ἐφραθά. καὶ ἡ γυνὴ (λ) Ἐσρὼν Ἀβιά· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (μ) Ἀχὼ πατέρα Θεκωέ. Καὶ
ἦσαν (ν) οἱ υἱοὶ Ἱεραμεὴλ πρωτοτόκου Ἐσρὼν, ὁ πρωτότοκος Ῥὰμ, καὶ (ξ) Βαναὰ, καὶ Ἀρὰμ, καὶ
Ἀσὰν ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ (ο) Ἱεραμεὴλ, καὶ ὄνομα αὐτῇ (π) Ἀτάρα· αὕτη ἐστὶ
μήτηρ (ρ) Ὀζόμ. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ῥὰμ πρωτοτόκου (σ) Ἱεραμεὴλ, Μαὰς, καὶ (τ) Ἰαμὶν, καὶ Ἀκόρ. Καὶ ἦ-
σαν υἱοὶ (υ) Ὀζὸμ, Σαμαῒ, καὶ Ἰαδαέ. καὶ υἱοὶ (φ) Σαμαῒ, Ναδὰβ καὶ Ἀβισούρ. Καὶ ὄνομα τῆς γυναι-
κὸς Ἀβισοὺρ, (χ) Ἀβιχαία· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (ψ) Ἀχαβὰρ, καὶ τὸν (ω) Μωήλ.

Dan, Joſeph, Benjamin, Nephthali, Gad, Aſer. Filii, Juda Er, Aynan, Selom: 2 3
tres nati ſunt ei ex filia Sauæ Chananitide. Et fuit Er primogenitus Juda
malus ante Dominum: & occîdit eum. Et Thamar nurus ejus peperit 4
ei Phares, & Zara. Omnes filii Juda, quinque. Filii Phares; Eſrom, & 5
Jemuel. Et filii Zara; Zambri, & Æthan, & Æmuam, & Calchal, & 6
Darad, omnes quinque. Filii Charmi, Achar (b) impeditor Iſrael, qui præ- 7
varicatus eſt in anathema. Et filii Æthan, Azarias. Et filii Eſrom, qui 8 9
nati ſunt ei; Hieramael, & (c) Aram, & Chaleb. Et Aram genuit Amina- 10
dab; & Aminadab genuit Naaſſon, principem domûs Juda. Et Naaſſon 11
genuit Salmon. Et Salmon genuit Booz. Et Booz genuit Obed. Et Obed 12
genuit Jeſſæ. Et Jeſſæ genuit primogenitum ſuum Eliab: Aminadab, ſe- 13
cundus: Samaa, tertius: Nathanael, quartus: (d) Zabdai, quintus: Aſam, 14 15
ſextus: David, ſeptimus. Et ſoror eorum Saruia, & Abigæa. Et filii Sa- 16
ruiæ Abiſa, & Joab, et Aſael, tres. Et Abigæa genuit Ameſſalo, et pater 17
Ameſſalo Jothor Iſmaelita. Et Chaleb filius Eſron accepit Gazuba uxo- 18
rem, et Jerioth. Et hi filii ejus; Jaſar, et Subab, et Ardon. Et mortua eſt 19
Gazuba: et accepit ſibi Chaleb ipſam Ephrath: et peperit ei Or. Et Or ge- 20
nuit Uri. Et Uri genuit Beſeleel. Et poſt hæc intravit Eſron ad filiam 21
Machir patris Galaad: et ipſe accepit eam: et ipſe ſexaginta (e) quinque
annorum erat. Et peperit ei Seruch. Et Seruch genuit Jair. Et fuerunt ei 22
viginti et tres civitates in Galaad. Et accepit Gedſur et Aram (f) pa- 23
gos Jair ab eis, ipſum Chanath, et (g) pagos ejus, ſexaginta civitates. Omnes
hæ filiorum Machir patris Galaad. Et poſtquàm mortuus eſt Eſron, ve- 24
nit Chaleb in Ephratha. Et uxor Eſron Abia: et peperit ei Aſcho patrem
Thecoe. Et fuerunt filii Hierameel primogeniti Eſron; primogenitus 25
Rham, et Banaa, et Aram, (h) et Aſan frater ejus. Et fuit uxor alia ipſi 26
Hierameel: et nomen ei, Atara. Hæc eſt mater Ozom. Et fuerunt filii Rham 27
primogeniti Hierameel; Maas, et Jamin, et Acor. Et fuerunt filii Ozom; 28
Samai, et Jadae. Et filii Samai; Nadab, et Abiſur. Et nomen uxoris Abiſur, 29
Abichæa: et peperit ei Achabar, et Moel.

MS. A. (γ) Βενιαμεὶν, Νεφθαλεὶμ, (δ) Χαναανίτιδος. (ε) ἦν * ἀνὴρ ὁ (ζ) Αἰθὰν, καὶ Αἱμὰν, (η) Δαρὰ, (θ) Αἰθὰν, (ι) Ἱεραμεὴλ, (κ) Ὀρὰμ, (λ) Χαλὲβ,
καὶ Ἀράμ. Καὶ Ἀρὰμ (μ) τοῦ οἴκου (ν) Σαλμὰν, καὶ Σαλμὰν (ξ) Ἰωβὴδ, καὶ Ἰωβὴδ (ο) Σαμαὰ (π) Ῥαδδαὶ (ρ) Ἀσὸμ (σ) Καὶ ἀδελφὴ (τ) Σαρουΐας, Ἀβισὰ,
(υ) Ἰωβὰβ, (φ) Ἀμεσσά. (χ) Ἀμεσσὰ Ἰεθὲρ (ψ) Ἀζουβὰ (ω) Ἰωασὰρ, καὶ Σωβὰβ, καὶ Ὀρνά. (α) Φραθ, (β) Ἐσρὼμ (γ) ἔλαβε (δ) ἦν ἑξήκοντα ἐτῶν· καὶ (ε) Σεγούβ.
Καὶ Σεγοὺβ (ζ) Ἀείρ· (η) εἴκοσι τρεῖς (θ) Γεσσοὺρ (ι) Ἰααρεὶρ (κ) Ἐσρὼμ, (λ) Ἐσρὼμ (μ) Ἀσδὼδ (ν) υἱοὶ Ἱερεμεὴλ * πρωτότοκος (ξ) Βαανὰ, καὶ Ἀρὰν, καὶ
Ἀσὸμ (ο) Ἱερεμιὴλ, (π) Ἐτέρα· (ρ) Ὀωνομά. (σ) Ἱερεμεὴλ, (τ) Ἰαβεὶν, (υ) Ὀωνομὰ, Σαμμαῒ, (φ) Σαμμαῒ, (χ) Ἀβιγαία· (ψ) Ὀζὰ, (ω) Μωδάδ· Υἱοὶ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* يوسف * بنيامين * نفتالي * جاد * دان * اسير * وبنو يهودا * عير * اونان * شيلا * هاولاء الثلاثة
بنو يهودا من باثوسع الكنعانية * وعير بكر يهودا كان رديا قدام الله * فاماته * وثامار
كنة يهودا ولدت له فارص * وزارح * فكل بني يهودا خمسة * وبنو فارص * حصرون
وحمول * وبنو زارح * زمري * واثان * وهامان وكالكلاك * ودارداع * هاولاء خمسة * وبنو
كرمي * عاخر معكر اسرايل * الذي مكر بالحرم * وبنو اثان * عازريا * وبنو حصرون
رحمايل * ورام * وسكلبي * ورام اولد عميناداب * وعميناداب * اولد نحسون الكبير في اولاد
يهودا * ونحسون اولد سالاما * وسالاما اولد العازار * والعازار اولد عوفار * وعوفار اولد
ايساء * وايسي اولد اليف بكره * ابيناداب الثاني * سما الثالث * نثنايل الرابع * اداري
الخامس * اصوم السادس * اليهو السابع * داود الثامن * واختاهم صوريا * وابيغال * وبنو
صوريا * ابيساي اول * يواب الثاني * عسوايل الثالث * وابيغال ولدت عمسا * وابو عمسا
يائور * وكالاب بن حصرون اولد من عزوبا امراته ليديعوث * وهاولاء بنو داخار * اسير
ويوباب * وادون * وماتت عزوبا * فتزوج كالاب افرث * فولدت له الحور * والحور اولد
اوري * واوري اولد بصلئيل * وبعد ذلك حصرون تزوج بنت ماخير ابي جلعاد
واتخذها له وكان ابن ستين سنة * فولدت له ساغب * وساغب اولد ليائير * وصارت له
ثلاثة وعشرون ضيعة في ارض جلعاد * واتخذ جاسور وارام ضياع يائير * كلها ستون
ضيعة * كل هاولاء اولاد جلعاد * ومن بعد ذلك مات حصرون في ارض كالاب افرث * وكان
له اولاد اسدويار ابو تقع * وكان بنو رحمايل بكر حصرون * ارام * وبعنا * واران
واصوم اختهم * وصار لارحامئيل امراة اخرى * واسمها عطري * وهي ام اونام * وكان
بنو ارام بكر ارحامئيل * معاص * ويميان * وعاقطا * هاولاء بنو اونام * ساقي * ويوداع * وبنو
ساقي * ناداب * وابيسور * واسم امراة ابيسور ابيحايل * فولدت له الحابان * والمولد *

Joſeph, Benjamin, Nephtali, Gad, Dan, 2
Aſer. Filii Jehudæ, Ir, Onan, Sila: 3
iſti tres fuerunt filii Jehudæ ex Ba-
thuſaa Chananæa: cùmque Ir primo-
genitus Jehudæ flagitioſus eſſet coram
Deo, morte affecit eum. Thamar quoque 4
nurus Jehudæ peperit ei Phares, &
Zarahum: omnes igitur filii Jehudæ
fuerunt quinque. Filii Phares, Heſron, 5
& Hemul. Filii Zarahi, Zamri, E- 6
than, Heman, Chalichal, & Daridaa;
iſti quinque. Filii Charmi, Achar, 7
turbator Iſraelis, qui fraudem commi-
ſit in anathemate. Filii Ethanis, 8
Azaria. Filii Heſronis, Rahmael, Ram, 9
& Sachli. Ram genuit Aminada- 10
bum: Aminadab genuit Nahſonem ma-
ximum inter natos Jehudæ. Nahſon 11
genuit Salmam: Salma genuit Elia- 12
zarum: Eliazar genuit Obar: Obar
genuit Iſai. Iſai genuit Eliabum pri- 13
mogenitum ſuum: Abinadab fuit ſe-
cundus, Samma tertius, Nathanael 14
quartus, Adari quintus, Oſom ſextus, 15
Elihu ſeptimus, David octavus.
Item duæ ſorores eorum fuêre Suria, 16
& Abigal: filii Suriæ, Abiſai pri-
mus, Joab ſecundus, Aſuiel ter-
tius. Abigal verò genuit Amaſam: 17
pater autem Amaſæ, Jetur. Porrò Cha- 18
leb filius Heſronis genuit ex Araba u-
xore ſuâ Jediathem. Et hi ſunt filii De-
charis, Aſer, Jobab, & Adon. Mortuâ 19
Arabâ uxorem duxit Chaleb Ephratham
quæ peperit ei Hurem. Hur genuit 20
Uri: Uri genuit Baſlielem. Deinde 21
Heſron uxorem duxit filiam Machiris
patris Galaad: duxit autem illam cùm
natus eſſet annos ſexaginta, peperitque
ei Segbebum. Segbeb genuit Jairem, 22
cui fuerunt vigintitres civitates in terra
Galaadis. Accepit etiam Geſſurem, 23
& Aranem civitates Jairis: fuerunt
autem omnes ſexaginta civitates:
Omnes iſti fuerunt filii Galaadis. Poſt 24
hæc mortuus eſt Heſron in terra Cha-
leb in Ephratha, fueruntque ei filii Eſ-
tuer pater Tecoa. Filii Rahmaelis pri- 25
mogeniti Heſronis, fuerunt Aram, Baana,
Aran, & Eſom ſoror eorum. Habuit 26
etiam Rahmael uxorem alteram, nomine
Atra, quæ fuit mater Onami. Filii A- 27
rami primogeniti Rahmaelis fuerunt
Maas, Nabian, & Aata. Hi ſunt filii 28
Onami, Sabi, & Joda. Filii Sabi, Na-
dab, & Abiſur. Nomen autem uxo- 29
ris Abiſuris, Abihel quæ peperit ei Ha-
banem & Amolidum.

דברי הימים א: ג

.Sefan Ifchi filii Et .Ifchi Appaim filii Et .filiis abfque Seled eft mortuus & : Appaim & ,Seled ,Nadab filii Et
31 30 ובני נדב סלד ואפים וימת סלד לא בנים: ובני אפים ישעי ובני ישעי ששן
filii Et .filiis abfque Jether eft mortuus Et .Jonathan & ,Jether ,Sammai fratris Jadah filii Et .Achlai ,Sefan filii Et
33 32 ובני ששן אחלי: ובני ידע אחי שמי יתר ויונתן וימת יתר לא בנים: ובני
Sefan ipfi & : filiæ *quinimo* ,filii Sefan ipfi fuerunt non Et .Jerachmeel filii fuerunt Ifti .Zaza & ,Peleth ,Jonathan
34 יונתן פלת וזזא אלה היו בני ירחמאל: ולא היה לששן בנים כי אם בנות ולששן
.Hathai ei peperit & ; uxorem in fuo fervo Jarchah fuam filiam Sefan dedit Et .Jarchah ejus nomen & ,Mifrita fervus
35 עבד מצרי ושמו ירחע: ויתן ששן את בתו לירחע עבדו לאשה ותלד לו את עתי:
.Hobed genuit Ephlal & ,Ephlal genuit Zabad Et .Zabad genuit Nathan & ,Nathan genuit Hathai Et
37 36 ועתי הליד את נתן ונתן הוליד את זבד: וזבד הוליד את אפלל ואפלל הוליד את עובד:
.Elhafah genuit Cheles & ,Cheles genuit Hazariah Et .Hazariah genuit Jehu & ,Jehu genuit Hobed Et
39 38 ועובד הליד את יהוא ויהוא הליד את עזריה: ועזריה הליד את חלץ וחלץ הליד את אלעשה:
genuit Jechamiah & ,Jechamiah genuit Sallum Et .Sallum genuit Sifmai & ,Sifmai genuit Elhafah Et
41 40 ואלעשה הליד את סממי וססמי הליד את שלום: ושלום הוליד את יקמיה ויקמיה הליד את
.Chebron patris Marefah filii & : Ziph pater ipfe ; ejus primogenitus Mefah ,Jerachmeel fratris Chaleb filii Et .Elifamah
42 אלישמע: ובני כלב אחי ירחמאל מישע בכרו הוא אבי זיף ובני מרשה אבי חברון:
genuit Rechem & : Jorcheham patrem Racham genuit Semah Et .Semah & ,Rechem &,Tappuach &,Chorach,Chebron filii Et
44 43 ובני חברון קרח ותפח ורקם ושמע: ושמע הליד את רחם אבי ירקעם ורקם הוליד
& ,Charan peperit Chaleb concubina Hephah Et .Bethfur pater Mahon & ; Mahon ,Sammai filius Et .Sammai
46 45 את שמי: ובן שמי מעון ומעון אבי בית צור: ועיפה פילגש כלב ילדה את חרן ואת
.Sahaph & ,Hephah & ,Pelet & ,Ghefan & ,Jotham & ,Reghem ,Jahdai filii Et .Ghazez genuit Charan & : Ghazez & ,Mofa
47 מוצא ואת גזז וחרן הליד את גזז: ובני יהדי רגם ויותם וגישן ופלט ועיפה ושעף:
,Machbenah patrem Seva ,Madmannah patrem Sahaph peperit Et .Tirchanah & ,Seber peperit ,Mahachah Chaleb Concubina
49 48 פלגש כלב מעכה ילד שבר ואת תרחנה: ותלד שעף אבי מדמנה את שוא אבי מכבנה
.Chiriathjeharim pater Sobal ;Ephratha primogeniti Chur filii Chaleb filii fuerunt Ifti .Hachfah ,Chaleb filia & : Ghibha patrē &
50 ואבי גבעא ובת כלב עכסא: אלה היו בני כלב בן חור בכור אפרתה שובל אבי קרית יערים:
.requietionū dimidiū *videnti* ,Chiriathjeharim patri Sobal filii fuerunt Et .Bethghader pater Chareph : Bethlechem pater Salma
52 51 שלמא אבי בית לחם חרף אבי בית גדר: ויהיו בנים לשובל אבי קרית יערים הראה חצי המנחות:
.Efthaulithæus &,Sorhathæus funt egreffi iftis Ab .Mifraathæus &,Sumathæus &,Puthæus & ,Ithræus ,Chiriathjeharim familiæ Et
53 ומשפחות קרית יערים היתרי והפותי והשמתי והמשרעי מאלה יצאו הצרעתי והאשתאלי:
fcribarum familiæ Et .Sorhi *Manachti* dimidium & ,Joab domus coronæ Nethophathi & , Bethlechem , Salma Filii
55 54 בני שלמא בית לחם ונטופתי עטרות בית יואב וחצי המנחתי הצרעי: ומשפחות סופרים
.Rechab domus patris Chamath de *venientes* Chinim Ifti .Suchathim ,Simhathim ,Tirhathim ,Jahabes inhabitantium
ישבו יעבץ תרעתים שמעתים שוכתים המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב:

CAP. III. ג

, Daniel fecundus : *Izrehelitidi* Achinoham ,Amnon Primogenitus .Chebron in ei *eft natus* qui ,David filii fuerunt ifti Et
1 ואלה היו בני דויד אשר נולד לו בחברון הבכור אמנן לאחינעם היזרעאלית שני דניאל
.Chaghith filius Adoniah ,Quartus .Ghefur regis Talmai filiæ,Mahachah filius Abfalom Tertius .*Carmelitidi* Abigail *ipfi*
2 לאביגיל הכרמלית: השלשי לאבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור הרביעי אדניה בן חגית:
ibi regnavit Et .Chebron in ei funt nati Sex .fua uxore Heglah de ,Ithream Sextus .Abital *ipfi* ,Sephatiah Quintus
4 3 החמישי שפטיה לאביטל הששי יתרעם לעגלה אשתו: ששה נולד לו בחברון וימלך שם
.Jerufalaim in regnavit annis tribus & , triginta & : menfibus fex & , annis feptem
שבע שנים וששה חדשים ושלשים ושלוש שנה מלך בירושלם:

Verſio VULG. LAT.

Filii autem Nadab fuerunt; Saled, & Apphaim. Mortuus 30
eſt autem Saled abſque liberis. Filius verò Apphaim, 31
Jeſi: qui Jeſi genuit Seſan. Porrò Seſan genuit Oholai.
Filii autem Jada fratris Semei; Jether, & Jonathan. Sed et 32
Jether mortu⁹ eſt abſque liberis. Porrò Jonathan genuit 33
Phaleth, & Ziza. Iſti fuerunt filii Jerameel. Seſan autem 34
non habuit filios, ſed filias; & ſervum Ægyptium nomine
Jeraa. Dedítque ei filiam ſuam uxorem: quæ peperit ei 35
Ethei. Ethei autem genuit Nathan, et Nathan genuit Za- 36
bad. Zabad quoque genuit Ophlal, & Ophlal genuit O- 37
bed, Obed genuit Jehu, Jehu genuit Azariam, Azarias 38
genuit Helles, & Helles genuit Elaſa, Elaſa genuit Siſa- 39
moi, Siſamoi genuit Sellum, Sellum genuit Icamiam, 40
Icamia autem genuit Eliſama. Filii autem Caleb fratris 41
Jerameel; Meſa primogenitus ejus, ipſe eſt pater Ziph: & 42
filii Mareſa patris Hebron. Porrò filii Hebron; Core, & 43
Taphua, & Recem, & Samma. Samma autem genuit Ra- 44
ham, patrem Jercaam, & Recem genuit Sammai. Filius 45
Sammai, Maon: & Maon pater Bethſur. Epha autē con- 46
cubina Caleb peperit Haran, & Moſa, & Gezez. Porrò
Haran genuit Gezez. Filii autem Jahaddai; Regom, & 47
Joathan, & Geſan, & Phalet, & Epha, & Saaph. Con- 48
cubina Caleb Maacha peperit Saber, & Tharana. Ge- 49
nuit autem Saaph pater Madmena, Sue patrem Machbe-
na, & patrem Gabaa. Filia verò Caleb, fuit Achſa. Hi 50
erant Caleb, filii Hur, primogeniti Ephrata, Sobal pater
Cariathiarim, Salma pater Bethlehem, Hariph pater 51
Bethgader. Fuerunt autem filii Sobal patris Cariathia- 52
rim, Qui videbat dimidium requietionum. Et de cog- 53
natione Cariathiarim; Jethrei, & Aphuthei, & Semathei,
& Maſerei. Ex his egreſſi ſunt Saraitæ, & Eſthaolitæ.
Filii Salma; Bethlehem, & Netophathi, Coronæ domûs 54
Ioab, & Dimidiū requietionis Sarai. Cognationes quo- 55
que ſcribarum habitantium in Jabes, Canentes, atque Re-
ſonantes, & In tabernaculis commorantes. Hi ſunt
Cinæi, qui venerunt de Calore patris domûs Rechab.

CAP. III.

DAvid vero hos habuit filios, qui ei nati ſunt in He- 1
bron; primogenitum Amnon ex Achinoam Iezraheliti-
de, ſecundum Daniel de Abigail Carmelitide, Tertium 2
Abſalom filium Maacha filiæ Tholmai regis Geſſur,
quartum Adoniam filium Aggith, Quintum Saphatiam 3
ex Abital, ſextum Jethraham de Egla uxore ſua. Sex er- 4
gò nati ſunt ei in Hebron, ubi regnavit ſeptem annis, &
ſex menſibus. Triginta autem & tribus annis regnavit
in Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 * ܘܒܢܘܗܝ ܕܢܕܒ. ܣܠܕ. ܘܦܠܪܝܡ. ܘܡܝܬ ܣܠܕ ܕܠܐ ܒܢܝܢ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܦܠܪܝܡ. ܐܫܥܝܐ.
31
32 ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܫܥܝܐ ܫܘܫܢ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܘܫܢ ܐܚܠܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܝܕܥ ܐܚܘܗܝ ܕܫܒܝ.
33 ܝܬܪ. ܘܝܘܢܬܢ. ܘܡܝܬ ܝܬܪ ܕܠܐ ܒܢܝܢ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܢܬܢ. ܠܦܬ. ܘܥܙܐ. ܗܠܝܢ ܗܘܘ
34 ܒܢܘܗܝ ܕܝܪܚܡܐܝܠ. * ܘܠܐ ܗܘܘ ܠܫܘܫܢ ܒܢܝܐ ܕܟܪܐ. ܐܠܐ ܒܢܬܐ ܢܩܒܬܐ. ܘܚܬܢܗ ܗܘܐ
35 ܠܗ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܘܫܡܗ ܝܪܕܚܘ. * ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܘܫܢ ܒܪܬܗ ܠܐܢܬܘ.
36 ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܠܥܬܝ. * ܘܥܬܝ ܐܘܠܕ ܠܢܬܢ. ܘܢܬܢ ܐܘܠܕ ܠܕܒܝܪ. * ܘܕܒܝܪ ܐܘܠܕ ܠܐܦܝܠ.
37
38 ܘܐܦܝܠ ܐܘܠܕ ܠܝܘܒܒ. * ܘܝܘܒܒ ܐܘܠܕ ܠܝܗܘ. ܘܝܗܘ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. * ܘܥܙܪܝܐ ܐܘܠܕ
39
40 ܠܚܠܨ. ܘܚܠܨ ܐܘܠܕ ܠܐܠܥܣܐ. * ܘܐܠܥܣܐ ܐܘܠܕ ܠܫܡܫܝ. ܘܫܡܫܝ ܐܘܠܕ ܠܫܠܘܡ.
41 * ܘܫܠܘܡ ܐܘܠܕ ܠܐܠܩܡܝܐ. ܘܐܠܩܡܝܐ ܐܘܠܕ ܠܐܠܝܫܡܥ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܟܠܒ ܐܚܘܗܝ
42
43 ܕܝܪܚܡܐܝܠ. ܐܠܝܫܡܥ ܒܘܟܪܗ. ܗܘ ܗܘ ܐܒܘܗܝ ܕܙܝܦ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܪܫܐ ܐܒܘܗܝ ܕܚܒܪܘܢ.
44 ܩܘܪܚ ܘܬܦܘܚ. ܘܪܩܡ ܘܫܡܥ. * ܘܫܡܥ ܐܘܠܕ ܠܪܚܡ ܐܒܘܗܝ ܕܝܪܩܥܡ. ܘܝܪܩܥܡ
46 ܐܘܠܕ ܠܫܡܝ. ** * ܘܥܦܢܐ ܕܪܘܟܬܗ ܕܟܠܒ. ܝܠܕܬ ܠܚܘܪܢ.
ܘܚܘܪܢ ܐܘܠܕ ܠܓܘܙܢ. **

50 * ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܟܠܒ ܒܪ ܚܘܪ ܒܘܟܪܗ ܕܐܦܪܬܐ. ܫܘܒܠ ܐܬܝܠܕ ܒܩܘܪܝܬܐ ܕܢܥܪܝܢ.
51 * ܫܠܡܐ ܐܬܝܠܕ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. ܐܒܝ ܐܬܝܠܕ ܒܓܕܪ. * ܘܗܘܘ ܒܢܝܐ ܠܫܘܒܠ ܒܩܘܪܝܬܐ
52 ܕܢܥܪܝܢ. ܥܛܪܘܬ. ܝܘܒܠ. ܚܨܪܝ. ܣܦܪܝܡ. ܢܛܘܦܬ. ܫܠܡܐ. ܫܡܥܘܬܝܡ. ܣܟܒ. ܚܡܐ.
ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝܐ ܗܘܘ ܠܫܘܒܠ ܒܩܘܪܝܬܐ ܕܢܥܪܝܢ. *ܦܣܠܘܢ* *

1 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܗܘܘ ܠܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. ܫܡܐ ܕܒܪܗ ܒܘܟܪܐ. ܚܡܢܘܢ ܡܢ ܐܚܝܢܥܡ
ܝܙܪܥܝܠܝܬܐ. ܕܬܪܝܢ. ܟܠܒ. ܡܢ ܐܒܝܓܝܠ ܐܢܬܬܗ ܕܢܒܠ ܕܡܢ ܛܘܪ ܟܪܡܠܐ. * ܕܬܠܬܐ.
2 ܐܒܫܠܘܡ. ܒܪ ܡܥܟܐ ܒܪܬ ܬܠܡܝ ܡܠܟܐ ܕܓܫܘܪ. ܕܐܪܒܥܐ. ܐܕܘܢܝܐ ܒܪ ܚܓܝܬ.
3 * ܕܚܡܫܐ. ܫܦܛܝܐ ܒܪ ܐܒܝܛܠ. ܕܫܬܐ. ܐܝܬܪܥܡ. ܕܡܢ ܥܓܠܐ ܐܢܬܬܗ ܕܕܘܝܕ.
4 * ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܫܬܐ. ܐܬܝܠܕܘ ܠܕܘܝܕ ܒܚܒܪܘܢ. ܘܐܡܠܟ ܬܡܢ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܫܬܐ
ܝܪ̈ܚܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ.

Filii Nadab, Saled, & Phelarim: mortu- 30
us eſt autem Saled ſine liberis. Filii 31
Phelarim, Eſaia: filii Eſaiæ, Suſan:
filii Suſanis, Ahli. Filii Jojadæ fratris 32
Sabi, Jether, & Jonathan: & Jether qui-
dem mortuus eſt ſine liberis: Filii verò 33
Jonathanis, Lapheth, & Uza: hi fuerunt
filii Irahmelis. Cæterùm Suſan non ha- 34
buit filios maſculos, ſed filias fœminas.
Fuitque Suſani gener vir quidam è
Meſra, Jardahus nomine. Huic enim 35
dedit Suſan filiam ſuam uxorem, quæ
peperit illi Athi. Athi genuit Natha- 36
nem: Nathan genuit Dabir: Dabir 37
genuit Aphil: Aphil genuit Iobab:
Iobab genuit Iehu: Iehu genuit Azariam; 38
Azaria genuit Hales: Hales genuit Elea- 39
ſam: Eleaſa genuit Samſi: Samſi ge- 40
nuit Salum: Salum genuit Elcamjam: 41
Elcamja denique genuit Eliſemaum.
Verùm filii Chaleb fratris Irahmelis, fue- 42
runt Eliſemai primogenitus ejus, is eſt
pater Ziph. Filii Mareſæ patris Hebro- 43
nis, Corah, Taphuh, Recem, & Sema.
Sema genuit Rahamum patrem Ieracaam: 44
Ieracaam genuit Sami.

Præterea Ophna concubina Chalebi ge- 46
nuit Horanem: Horan autem genuit
Gozan.

Iſti fuerunt filii Chalebi filii Hur primo- 50
geniti Ephrathæ: Sobal natus eſt in ci-
vitate Naarin. Samla natus eſt in Beth- 51
lehem. Abi natus eſt in Gader. Sobal 52
autem *hos* habuit filios in civitate Naarin,
Atroth, Jobal, Haſri, Sepherjam, Netu-
phath, Samla, Semuethim, Sechab, Hama:
hos omnes liberos habuit Sobal in civita-
te Naarin.

CAP. III.

HOs autem habuit filios David in He- 1
bron: nomen filii ejus primogeniti,
Hamnon ex Ahineem Iezraelitide: ſe-
cundi, Chaleb ex Abigale uxore Naba-
lis qui erat ex monte Charmelo: Tertii 2
Abiſalom filius Maachæ filiæ Tholmai
regis Geſſur: quarti, Adonia filius Ha-
gith: Quinti, Sephatja filius Aphitelis: 3
ſexti, Ithuream qui *natus eſt* ex Eghla
uxore Davidis. Hi ſex liberi nati ſunt 4
Davidi in Hebron, ubi regnavit ſeptem
annos & ſex menſes: triginta tres autem
annos regnavit in Jeruſalem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ υἱοὶ Ναδὰβ, Σαλὰδ, ϗ (α) Ἀπφαίν. ϗ ἀπέθανε Σαλὰδ οὐκ ἔχων τέκνα. Καὶ υἱοὶ (β) Ἀπφαὶν, Ἰσε-
31 μιήλ. ϗ υἱοὶ (γ) Ἰσεμιὴλ, Σωσάν. ϗ υἱοὶ Σωσὰν, (δ) Δαδαΐ. Καὶ υἱοὶ (ε) Δαδαΐ, Ἀχισαμὰς, Ἰεθὲρ, Ἰ-
33 ωνάθαν. ϗ ἀπέθανεν Ἰεθὲρ οὐκ ἔχων τέκνα. Καὶ υἱοὶ Ἰωνάθαν, Φαλὲθ, ϗ (ζ) Ὀζάμ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ (η)
34 Ἱεραμεήλ. Καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σωσὰν υἱοὶ, ἀλλ᾽ ἢ θυγατέρες· ϗ τῷ Σωσὰν παῖς Αἰγύπτιος, ϗ ὄνομα αὐτῷ Ἰ-
35 ωχήλ. Καὶ ἔδωκε Σωσὰν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ (θ) τῷ Ἰωχὴλ παιδὶ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, ϗ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν (ι) Ἐ-
36 θί, Καὶ Ἐθὶ ἐγέννησε τὸν Ναθὰν, ϗ Ναθὰν ἐγέννησε τὸν Ζαβὲδ, Καὶ Ζαβὲδ ἐγέννησε τὸν (κ) Ἀφαμὴλ, ϗ
37 Ἀφαμὴλ ἐγέννησε τὸν (λ) Ὠβὴδ, Καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰηοῦ, ϗ Ἰηοῦ ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, Καὶ Ἀ-
39 ζαρίας ἐγέννησε τὸν Χελλὴς, ϗ Χελλὴς ἐγέννησε τὸν Ἐλεασὰ, Καὶ Ἐλεασὰ ἐγέννησε τὸν Σοσομαΐ, ϗ Σοσομαΐ
40 ἐγέννησε τὸν (μ) Σαλοὺμ, Καὶ Σαλοὺμ ἐγέννησε τὸν (ν) Ἰεχεμίαν, ϗ Ἰεχεμίας ἐγέννησε τὸν (ξ) Ἐλισαμὰ, ϗ
41 Ἐλισαμὰ ἐγέννησε τὸν Ἰσμαήλ. Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ ἀδελφοῦ (ο) Ἱεραμεὴλ, Μαρισὰ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ· οὗτος πα-
42 τὴρ Ζίφ· ϗ υἱοὶ Μαρισὰ πατρὸς Χεβρών. Καὶ υἱοὶ Χεβρὼν, Κορὲ, ϗ (π) Θαπφοὺς, ϗ Ῥεκὸμ, ϗ Σαμαά. Καὶ
44 Σαμαὰ ἐγέννησε τὸν Ῥαὲμ πατέρα (ρ) Ἰεκλὰν, ϗ Ἰεκλὰν ἐγέννησε (σ) τὸν Σαμαΐ. Καὶ υἱὸς αὐτοῦ Μαών· ϗ
45 Μαὼν πατὴρ (τ) Βαιθσούρ. Καὶ Γαιφὰ ἡ παλλακὴ Χαλὲβ ἐγέννησε τὸν (υ) Ἀρὰμ, ϗ τὸν Μοσὰ, ϗ τὸν (φ) Γεζουέ.
46 Καὶ υἱοὶ Ἀδδαΐ, Ῥαγὲμ, ϗ Ἰωάθαμ, (χ) ϗ Σωγὰρ, ϗ Φαλὲκ, ϗ Γαιφὰ, ϗ (ψ) Σαγαέ. Καὶ ἡ παλλακὴ Χα-
48 λὲβ Μωχὰ ἐγέννησε τὸν (ω) Σαβὲρ, ϗ τὸν Θαράμ. Καὶ ἐγέννησε (α) Σαγαὲ πατέρα Μαδμηνὰ, ϗ τὸν
49 (β) Σαοὺ πατέρα (γ) Μαχαβηνὰ, ϗ πατέρα (δ) Γαιβάλ. ϗ θυγάτηρ Χαλὲβ, (ε) Ἀχά. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ
50 Χαλέβ. υἱοὶ Ὢρ πρωτοτόκου Ἐφραθά· Σωβὰλ πατὴρ Καριαθιαρεὶμ, Σαλωμὼν πατὴρ (ζ) Βαιθὰ, Λαμ-
51 μὼν πατὴρ Βαιθαλαὲμ, ϗ Ἀρὶμ πατὴρ Βεθγεδώρ. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Σωβὰλ πατρὶ Καριαθιαρεὶμ, (η) Ἀ-
52 ραὰ, ϗ Αἰσὶ, ϗ Ἀμμανὶθ, Καὶ Οὐμασφαὲ, πόλεις Ἰαὶρ, Αἰθαλὶμ, ϗ Μιφιθὶμ, ϗ Ἡσαμαθὶμ, ϗ Ἡ-
53 μασαραίμ· ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν οἱ Σαραθαῖοι, (θ) ϗ υἱοὶ Ἐσθαάμ. Υἱοὶ Σαλωμὼν, (ι) Βαιθαλαὲμ ὁ
54 Νετωφατὶ, Ἀταρὼθ οἴκου (κ) Ἰωὰβ, ϗ ἥμισυ τῆς (λ) Μαλαθὶ, Ἡσαεὶ, Πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦν-
55 τες ἐν (μ) Ἰάβις Θαργαθιὶμ, ϗ Σαμαθιὶμ, ϗ Σωχαθίμ. οὗτοι οἱ Κιναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Αἱμὰθ πα-
τρὸς οἴκου Ῥηχάβ.

MS. A. (α) Ἀφφαίμ. (β) Ἀφφαὶμ, Ἰεσεί. (γ) Ἰεσεὶ, (δ) Ἀαδαΐ. (ε) Ἰεδδαΐ, Ἀχισαμμὰ, καὶ Ἰεθὲρ, ϗ Ἰωνάθαν. (ζ) Ὀζαζά. (η) Ἱερεμεήλ. (θ) Ἰωχὴλ (ι) Ἰεθθὶ, Καὶ Ἰεθθεὶ (κ) Ὀφλὰδ, ϗ Ὀφλὰδ (λ) Ἰωβὴδ, Καὶ Ἰωβὴδ (μ) Σελλοὺμ, Καὶ Σελλοὺμ (ν) Ἰεκομίαν, ϗ Ἰεκομίας (ξ) Ἐλισαμά. Καὶ υἱοὶ Χαλὲμ (ο) Ἱερεμεὴλ, Μαρισὰς πρωτότοκος (π) Θαφφοὺ, ϗ Ῥοκὸμ, ϗ Σεμαά. *ἐγέννησεν (ρ) Ἰερκαὰν, ϗ Ἰερκαὰν (σ) Σαμμαΐ. (τ) Βηθσούρ. (υ) Ἀῤῥὰν, ϗ τὸν Ἰωσὰ, (φ) Γεζουέ. ϗ Ἀῤῥὰν ἐγέννησεν τὸν Γεζουέ. Καὶ υἱοὶ Ἰαδαΐ, Ῥεγὲμ, (χ) ϗ Γηρεὼμ, ϗ Φαλὲτ, (ψ) Σαγάφ. (ω) Σεβὲρ, ϗ τὸν Θαρχνά. (α) Σαγὰφ (β) Σαοὺλ (γ) Μαχαμηνὰ, (δ) Γαιβαά. (ε) Ἀχσά. (ζ) Βαιθλαμμὼν πατὴρ Βεθλεέμ. Ἀρεὶ (η) Ἀραὰ, Ἐσεὶ, Ἀμμανὶθ, Οὐμασφὰς, Καριαθιαρεὶρ, Αἰθαλεὶμ, ϗ Ἠφιθεὶν, ϗ Ἡσαμαθεὶν, ϗ Ἡμασαραεὶν· (θ) ϗ οἱ Ἐσθαωλαῖοι. (ι) Βαιθλεὲμ ϗ Νετωφαθὶ, (κ) Ἰωβὰβ, (λ) Μανὰθ, Ἡσαραεὶ, (μ) Γάβης, Ἀργαθιεὶμ, ϗ Σαμαθιεὶμ, Σωκαθιείμ.

ΚΕΦ. γ'.

1 Καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν Χεβρών· ὁ πρωτότοκος Ἀμνὼν τῇ Ἀχιναὰμ τῇ (α) Ἰ-
2 εζραηλίτιδι· ὁ δεύτερος (β) Δαμνιὴλ τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ· Ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ, υἱὸς Μωχὰ
3 θυγατρὸς (γ) Θολμαΐ βασιλέως (δ) Γεδσούρ· ὁ τέταρτος Ἀδωνία υἱὸς Ἀγγίθ· Ὁ πέμπτος (ε) Σα-
4 φατία τῆς Ἀβιτάλ· ὁ ἕκτος (ζ) Ἰεθραὰμ τῇ Ἀγλᾷ γυναικὶ αὐτοῦ. Ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν Χεβρών.
ϗ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη, ϗ ἑξάμηνον· ϗ τριάκοντα ϗ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

MS. A. (α) Ἰσραηλίτιδι· (β) Δαλουία (γ) Θολμεΐ (δ) Γεσούρ· (ε) Σαφατίας (ζ) Ἰεθραάμ

Et filii Nadab; Salad, & Apphaim. Et mortuus eſt Salad non habens filios. 30
Et filii Apphaim, (i) Iſemiel. Et filii Iſemiel, Soſan. Et filii Soſan, Dada. 1
Et filii Dadæ; Achiſamas, Jether, Jonathan. Et mortuus eſt Jether non 32
habens filios. Et filii Jonathan; Phaleth, & Ozam. Hi fuerunt filii Hie 33
rameel. Et non fuerunt Soſan filii, ſed filiæ. Et ipſi Soſan erat puer 34
Ægyptius: & nomen ei, (k) Jochel. Et Soſan dedit filiam ſuam Jocheli 35
puero ſuo in uxorem: & peperit ei Ethi. Et Ethi genuit Nathan. Et Na- 36
than genuit Zabed. Et Zabed genuit (l) Aphamel. Et Aphamel genuit 37
Obed. Et Obed genuit Jeu. Et Jeu genuit Azariam. Et Azarias genuit 38 39
Chelles. Et Chelles genuit Eleaſa. Et Eleaſa genuit Soſomai. Et Soſomai 40
genuit Salum. Et Salum genuit Jechemiam. Et Jechemias genuit Eliſa 41
ma. Et Eliſama genuit Iſmael. Et filii Chaleb fratris Hierameel, (m) 42
Meriſa primogenitus ejus. Hic pater Ziph. Et filii Meriſa patris Chebron.
Et filii Chebron, Core, & Thapphus, & Recom, & Samaa. Et Samaa ge- 43 44
nuit Raem patrem Jeclan. Et Jeclan genuit Samai. Et filius ejus Maon. 45
Et Maon pater Bethſur. Et Gæpha concubina Chaleb genuit Aram, 46
& Moſa, & Gezue. Et filii Addai, Rhagem, & Joatham, 47
& Sagar, & Phalech, & Gæpha, & (n) Sagae. Et 48
concubina Chaleb Mocha genuit Saber, & Tharam. Et genuit Sagae pa- 49
trem Madmena, & Sau patrem Machabena, & patrem Gæbal. Et filia
Chaleb, Aſcha. Hi fuerunt filii Chaleb. Filii Or primogeniti Ephrata; So- 50
bal pater Cariathiarim, Salomon pater Bætha, Lammon pater Bethalaem, 51
& Arim pater Bethgedor. Et fuerunt filii Sobal patri Cariathiarim; (o) 52
Araa, & Æſi, & Ammanith, Et (p) Umaſphae, civitates Jair, Æthalim, 53
& Mephithim, & Samathim, & Maſaraim. Ex his exierunt Sarathei,
& (q) filii Eſthaam. Filii Salomon; Bæthalaem, (r) Netophathi, Ataroth 54
domûs Joab, (s) & dimidium Malathi, Eſari. (t) Cognationes ſcribarum 55
habitantes in Jabis, (u) Thargathiim, et Samathiim, & Sochathim. Hi ſunt
Cinæi, qui venerunt ex Hæmath patre domûs Rhecab.

CAP. III.

Et hi fuerunt filii David, qui nati ſunt ei in Chebron; Primogenitus 1
Amnon, Achinaam Jezraelitidi: ſecundus Damniel, Abigææ Carmeliæ:
Tertius Abeſſalom, filius Mocha filiæ Tholmai regis Gedſur: quartus 2
Adonia, filius Angith: Quintus Saphatia, ipſius Abital: ſextus Jethraam, 3
ex Agla uxore ejus. Sex nati ſunt ei in Chebron: & regnavit ibi ſeptem 4
annos, & ſex menſes. Et triginta & tres annos regnavit in Hieruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبنو ناداب * سالد * وافلريم * ومات سالد بغير بنين * وبنو افلريم * اسعيا * وبنو 30 31
اسعيا * سوسان * وبنو سوسان * احلي * وبنو ياداع * احي * ساقي * ياثار ويوناثان * ومات 32
ياثار بلا بنين * وبنو يوناثان * لفث * واورا * هاولاء كلهم بنو يرحاميل * ولم يكن 33 34
لسوسان اولاد ذكوره بل بنات * وصار لسوسان صهر من المصريين * واسمه ياراداع * اعطاه 35
سوسان ابنته * فولدت له العاثي * والعاثي اولد ناثان * وناثان اولد ادفير * وادفير اولد 36 37
افيال * وافيال اولد ليوباف * واليوباف اولد ياهو * وياهو اولد عزريا * وعزريا اولد حالاص 38 39
وحالاص اولد عسما * وعسما اولد سمسي * وسمسي اولد سالوم * وسالوم اولد القميا * والقميا 40 41
اولد اليسمع * وبنو كاليب اخي يرحاميل * السمي بكره وهو ابو يزاف * وبنو مرسا ابي 42 43
حبرون * قرح * وتافوح * ورافام * واسمع * واسمع اولد راحام ابا ياريقعم * ويريقعم اولد 44
سامي * *

Filii Nadabi, Saled, & Ephlarim: ſed 30
mortuus eſt Saled abſque liberis. Filii 31
Ephlarimi, Eſaja: filii Eſajæ, Suſan:
filii Suſanis, Ahli. Filii Jadai, Achi, 32
Sabi, Jether, & Jonathan: mortuus eſt
autem Jether abſque liberis. Filii 33
Jonathanis, Lapheth, & Uza: hi omnes
ſunt filii Jerhamelis. Suſan non ha- 34
buit filios maſculos, ſed filias. Habuit-
que Suſan generum ex Ægyptiis nomi-
ne Jaredaum. Cui cùm dediſſet Su- 35
ſan filiam ſuam, peperit hæc illi Ati.
Ati genuit Nathanem: Nathan genuit 36
Adbir. Adbir genuit Aphielem: A- 37
phiel genuit Jobabum. Jobab genuit 38
Jehu: Jehu genuit Azariam. Azaria 39
genuit Haleſum: Hales genuit Aſmam.
Aſma genuit Samſam: Samſa genuit 40
Salumum. Salum genuit Elcimiam: 41
Elcimia genuit Eliſemaum. Porrò 42
filii Chalebi fratris Jerhamelis, El-
ſamma primogenitus ejus, atque is eſt
pater Jezephi. Filii Mareſæ patris 43
Hebronis, Corah, Taphuh, Racam, &
Aſmaa. Aſmaa genuit Rahamum pa- 44
trem Jericaami: Jericaam genuit
Sami.

* وعوفينا جارية كالاب ولدت حوران * وحوران اولد غوران * * 45

** Ophina quoque ancilla Chalebi peperit* 46
Horanem, Horan genuit Ghozanem.

* هاولاء بنو كالاب بن حور بكر افرث * سافل ولد في ضيعة نعران * وساملا ولد في 50 51
بيت لحم * ابي ولدوه في غادار * وصار بنون لسفال في ضيعة نعران * عطروث * ويوافيل 52
وحصري * سافيريم ساحيم * حاما * هاولاء بنو سوفيل في ضيعة نعرين *

** Hi ſunt filii Chalebi filii Huris primo-* 50
geniti Ephrathæ: Sabel natus eſt in ci-
vitate Naaran. Samla natus eſt in 51
Beth lehem: Abi genuerunt in Ga-
dar. Sabel autem hos habuit liberos 52
in civitate Naaran, Athrothem, Joabe-
lem, Haſri, Sapheriamum, Sachabum,
Hamam: hi fuerunt filii Sobelis in civi-
tate Naarin.

* الفصل الثالث *

* وبنو داود بحبرون * واسم ابنه بكره حمنون * من احينعام التي هي من ايزرعيل * 1
والثاني كالاب من ابيغال امراة نابال من جبل كرملا * والثالث ابيسالوم من معكا ابنة 2
ثولماي ملك غاشور * والرابع ادونيا من حاغيث * والخامس شافطيا من ابيطال * والسادس 3
ابرعام الذي من حاجل امراة داود * هاولاء البنون الستة الذين ولدوا له في حبرون * وملك 4
هناك سبعة سنين وستة اشهر * وثلاثة وثلاثين سنة ملك باورسليم *

CAP. III.

Filii Davidis in Hebrone nati: nomen
** filii ejus primogeniti, Hamnon ex Abi-* 1
noame quæ erat ex Jezraele: ſecundus
fuit Chaleb ex Abigale uxore Nabilis de
monte Charmelo. Tertius Abſalom è
Maacha filia Tholmai regis Gaſſur: 2
quartus Adonia è Gaithe. Quintus Se-
phatia ex Abitale: ſextus Ethraam qui 3
natus eſt ex Hagla uxore Davidis. Hi
ſunt ſex filii qui nati ſunt ei in Hebrone: 4
Regnavit enim illic ſeptem annis, & ſex
menſibus: annis verò triginta tribus re-
gnavit in Jeruſalem.

,Ibchar Et .Hammiel *filiæ* Bathſuah *ipſi* quatuor Selomoh & ,Nathan & ,Sobab & Simha : Jeruſalaim in ei ſunt nati iſti Et
6 5 ואלה נולדו־לו בירושלים שמעא ושובב ונתן ושלמה ארבעה לבת־שוע בת־עמיאל׃ ויבחר
filii Omnes .novem ,Eliphelet & ,Eljadah & ,Eliſamah Et .Japhiah & ,Nephegh & ,Noghah Et .Eliphelet & ,Eliſamah &
9 7 8 ואלישמע ואליפלט׃ ונגה ונפג ויפיע׃ ואלישמע ואלידע ואליפלט תשעה׃ כל בני
,ejus filius Aſa ,ejus filius Abijah ,Rechabham ,Selomoh filius Et .eorũ ſororem Thamar & ,concubinarum filios præter David
10 דויד מלבד בני־פילגשים ותמר אחותם׃ ובן־שלמה רחבעם אביה בנו אסא בנו
Jotham ,ejus filius Hazariah ; ejus filius Amaſiahu .ejus filius Joas ,ejus filius Achaziahu,ejus filius Joram .ejus filius Jehoſaphat
12 11 יהושפט בנו׃ יורם בנו אחזיהו בנו יואש בנו׃ אמציהו בנו עזריה בנו יותם
,Joſijahu filii Et .ejus filius Joſijahu ,ejus filius Amon .ejus filius Menaſſeh ,eius filius Chizchiiahu ,ejus filius Achaz .eius filius
15 13 14 בנו׃ אחז בנו חזקיהו בנו מנשה בנו׃ אמון בנו יאשיהו בנו׃ ובני יאשיהו
,eius filius Jechoniah ,Jehojachim filii Et .Sallum quartus ,Sidchijahu tertius ,Jehoiachim ſecundus ,Jochanan primogenitus
16 הבכור יוחנן השני יהויקים השלישי צדקיהו הרביעי שלום׃ ובני יהויקים יכניה בנו
,Hoſamah ,Jechamiah ,Senazar & ,Pedaiah & ,Malchiram Et .eius filius Sealthiel ,Aſſir ,Jechoniah filii Et .eius filius Sidchijah
18 17 צדקיה בנו׃ ובני יכניה אסר שאלתיאל בנו׃ ומלכירם ופדיה ושנאצר יקמיה הושמע
.eorum ſoror Selomith & ,Chananiah & ,Meſullam Zerubbabel filius & : Simhi & ,Zerubbabel ,Pedaiah filii Et .Nedabiah &
19 ונדביה׃ ובני פדיה זרבבל ושמעי ובן־זרבבל משלם וחנניה ושלמית אחותם׃
,Rephaiah filii : Jeſahaja & ,Pelatiah ,Chananiah filius Et .quinque cheſed-Juſab,Chaſadiah &,Berechiah & ,Ohel &,Chaſubah Et
21 20 וחשבה ואהל וברכיה וחסדיה יושב חסד חמש׃ ובן־חנניה פלטיה וישעיה בני רפיה
,Bariah & ,Ighal & ,Chattus ,Semahajah filii Et .Semahajah ,Secheniah filii Et .Secheniah filii ,Obadiah filii , Arnan filii
22 בני ארנן בני עבדיה בני שכניה׃ ובני שכניה שמעיה ובני שמעיה חטוש ויגאל ובריח
; Hodaieuahu Eliohenai filii Et .tres Hazricam & ,Chizchijah & ,Eliohenai ,Neariah filius Et .ſex ,Saphat & ,Nehariah &
24 23 ונעריה ושפט ששה׃ ובן־נעריה אליועיני וחזקיה ועזריקם שלשה׃ ובני אליועיני הודיוהו
.ſeptem Hanani & ,Delaiah & ,Jochanan & ,Haccub & ,Pelaiah & , Eljaſib &
ואלישיב ופליה ועקוב ויוחנן ודליה וענני שבעה׃

CAP. IV. ד

Jachath & : Jachath genuit ,Subal filius Reaiah Et .Sobal & ,Chur & ,Charmi & Cheſron ,Peres ; Jehudah Filii
2 1 בני יהודה פרץ חצרון וכרמי וחור ושובל׃ וראיה בן־שובל הוליד את־יחת ויחת
,Idbas & ,Iſma & ,Iſrehel ,Hetam *patris* hæc Et .Sorhathi familiæ Iſtæ .Lahad & ,Achumai genuit
3 הוליד את־אחומי ואת־להד אלה משפחות הצרעתי׃ ואלה אבי עיטם יזרעאל וישמא וידבש
Ephratha primogeniti Chur filii Iſti .Chuſah pater Hezer & ,Ghedor pater Penuel Et .Selelphoni eorum ſororis nomen &
4 ושם אחותם הצללפוני׃ ופנואל אבי גדר ועזר אבי חושה אלה בני־חור בכור אפרתה
,Naharah ei peperit Et .Naharah & ,Chelah ,uxores duæ fuerunt Tecoah patri Aſchur Et .Bethlechem patris
6 5 אבי בית לחם׃ ולאשחור אבי תקוע היו שתי נשים חלאה ונערה׃ ותלד לו נערה את־
,Jeſohar ,Sereth ,Chelah filii Et .Naharah filii Iſti .Haachaſtari & , Temni & ,Chepher & ,Achuzam
7 אחזם ואת־חפר ואת־תימני ואת־האחשתרי אלה בני נערה׃ ובני חלאה צרת יצחר
honorabilis Jahabes fuit Et .Harum filii Acharchel familias & ; Haſobebah & ,Hanub genuit Chos Et .Ethnan &
9 8 ואתנן׃ וקוץ הוליד את־ענוב ואת־הצבבה ומשפחות אחרחל בן־הרום׃ ויהי יעבץ נכבד
.dolore cum peperi Quia : dicendo ,Jahabes eius nomen vocavit eius mater Et .ſuis fratribus *præ*
מאחיו ואמו קראה שמו יעבץ לאמר כי ילדתי בעצב׃

Verſio VULG. LAT.

Porrò in Jeruſalem nati ſunt ei filii; Simmaa, & Sobab, & Nathan, & Salomon, quatuor de Bethſabee filiâ Ammiel. 5 Jebaar quoque, & Eliſama, 6 Et Eliphaleth, & Noge, & Nepheg, & Japhia; 7 Necnon Eliſama, & Eliada, & Elipheleth, novẽ: 8 Omnes hi, filii David, abſq; filiis concubinarũ: habuerúntque ſororẽ Thamar. 9 Filius autem Salomonis, Roboam: cujus Abia fili⁹ genuit Aſa. De hoc quoque natus eſt Joſaphat, 10 Pater Joram: qui Joram genuit Ochoziã, ex quo ortus eſt Ioas: 11 Et huj⁹ Amaſias filius genuit Azariam. 12 Porrò Azariæ filius Ioathan Procreavit Achaz patrẽ Ezechiæ, 13 de quo nat⁹ eſt Manaſſes. Sed & Manaſſes genuit Amon patrẽ Ioſiæ. 14 Filii autem Ioſiæ fuerunt, primogenit⁹ Iohanan, ſecund⁹ Ioakim, terti⁹ Sedecias, quart⁹ Sellum. 15 De Ioakim nat⁹ eſt Iechonias, & Sedecias. 16 Filii Iechoniæ fuerunt; Aſir, Salathiel, 17 Melchiram, Phadaia, Senneſer, & Iecemia, Sama, & Nadabia. 18 De Phadaia orti ſunt Zorobabel & Semei. 19 Zorobabel genuit Moſollam, Hananiam, & Salomith ſororẽ eorũ: Haſaban quoque, & Ohol, & Barachian, et Haſadian, Ioſabheſed, quinque. 20 Fili⁹ autẽ Hananiæ; Phaltias pater Ieſeiæ, cuj⁹ filius, Raphaia. 21 Huj⁹ quoque filius, Arnan, de quo natu⁹ eſt Obdia, cuj⁹ fili⁹ fuit Sechenias. Filius Secheniæ, Semeia: 22 cujus filii, Hattus, & Iegaal, & Baria, & Naaria, & Saphat, ſex numero. Filius Naariæ; Elioenai, 23 & Ezechias, & Ezricam, tres. Filii Elioenai; 24 Oduia, & Eliaſub, & Pheleia, & Accub, & Iohanan, & Dalaia, & Anani, ſeptem.

CAP. IV.

Filii Iuda; Phares, Heſron, & Charmi, & Hur, & Sobal. 1 Raia verò fili⁹ Sobal genuit Iahath, de quo nati ſunt Ahumai & Laad. 2 Hæ cognationes Sarathi. Iſta quoq; ſtirps Etam; Iezrahel, et Ieſema, & Iedebos. 3 Nomen quoque ſororis eorum, Aſalelphuni. Phanuel autem pater Gedor, & Ezer pater Hoſa. Iſti ſunt filii Hur primogeniti Ephrata patris Bethlehem. 4 Aſſur verò patri Thecuæ erant duæ uxores, Halaa, et Naara. 5 Peperit autẽ ei Naara, Oozam, et Hepher, & 6 Themani, & Ahaſthari. Iſti ſũt filii Naara. Porrò filii 7 Halaa; Sereth, Iſaar, et Ethnan. Cos autẽ genuit Anon, 8 & Soboba, & cognationẽ Aharehel filii Arum. Fuit 9 autẽ Iabes inclytus præ fratribus ſuis, et mater ejus vocavit nomen illius Iabes, dicens; Quia peperi eum in dolore.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܒܢܝܐ ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܫܡܘܥ. ܘܫܘܒܒ. ܘܢܬܢ.
6 ܘܫܠܝܡܘܢ. ܘܝܒܚܪ. * ܘܐܠܝܫܡܥ. ܘܐܠܝܕܥ. ܘܐܠܝܦܠܛ. ܘܢܘܓܗ. ܘܢܦܓ.
7
8 * ܘܢܦܝܓ. ܘܐܠܝܫܥ. * ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܘܬܡܪ ܚܬܗܘܢ.
9
10 * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ. ܐܒܝܐ ܒܪܗ. ܐܣܐ ܒܪܗ. ܝܗܘܫܦܛ ܒܪܗ.
11
12 * ܝܘܪܡ ܒܪܗ. ܐܚܙܝܐ ܒܪܗ. ܝܘܐܫ ܒܪܗ. * ܐܡܘܨܝܐ ܒܪܗ. ܥܘܙܝܐ ܒܪܗ. ܝܘܬܡ ܒܪܗ.
13
14 * ܐܚܙ ܒܪܗ. ܚܙܩܝܐ ܒܪܗ. ܡܢܫܐ ܒܪܗ. * ܐܡܘܢ ܒܪܗ. ܝܘܫܝܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ
15 ܕܝܘܫܝܐ. ܒܘܟܪܗ. ܝܘܚܢܢ. ܬܪܝܢܐ. ܝܘܝܩܝܡ. ܬܠܝܬܝܐ. ܨܕܩܝܐ. ܪܒܝܥܝܐ. ܫܠܘܡ.
16
17 * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܝܩܝܡ. ܝܘܟܢܝܐ ܒܪܗ. ܨܕܩܝܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܝܘܟܢܝܐ.
18 ܐܣܪܬܐܝܠ ܒܪܗ. * ܘܡܠܟܘܡ ܒܪܗ. ܘܦܕܪܝܐ ܒܪܗ. ܫܐܨܪ ܒܪܗ. ܘܢܩܡܝܐ ܒܪܗ.
19 ܫܡܥܘܢ ܒܪܗ. ܘܢܕܒܝܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܢܕܒܝܐ. ܙܘܪܒܒܠ ܘܫܡܥܝ. ܘܒܢܝ
20 ܙܘܪܒܒܠ. ܡܫܠܡ ܘܚܢܢܝܐ. ܘܫܠܟܬ ܚܬܗܘܢ. * ܘܚܫܝܒܐ. ܘܝܗܘܐܝܠ.
21 ܘܒܪܝܥܐ ܘܚܣܕܝܐ. * ܒܢܝ ܚܢܢܝܐ. ܦܠܛܝܐ. ܘܐܘܫܥܝܐ. ܐܪܦܝܐ ܒܪܗ. ܐܪܢܘܢ ܒܪܗ.
22 ܥܘܒܝܐ ܒܪܗ ܕܐܘܫܥܝܐ. * ܘܒܪܗ ܕܫܟܢܝܐ. ܫܡܥܝܐ. ܘܒܪܗ ܕܫܡܥܝܐ. ܚܛܘܫ.
23 ܘܢܓܐܝܠ. ܘܥܙܪܝܐ. ܘܚܙܩܝܐ. * ܘܗܘܕܝܐ. ܘܠܫܝܒ. ܘܦܠܝܐ. ܘܝܥܩܘܒ. ܘܝܘܚܢܢ.
ܘܕܠܝܐ. ܘܥܢܢ.

Atque hæc ſunt nomina liberorum qui nati ſunt ei in Jeruſalem: Semu, 5 Sechob, Nathan, Salomon, Jebhar, 6 Eliſemaa, Elidaa, Eliphelet, 7 Nogah, Nepheg, Nephig, & Eliſaa. 8 Hi omnes fuerunt filii Davidis; et Thamar ſoror eorum. 9 Filii Salomonis, 10 Rehabaam fuit filius ejus, Abia filius ejus, Aſa filius ejus, Joſaphat filius ejus, Joram filius ejus, Ehazia filius ejus, 11 Joas, filius ejus, 12 Amoſia filius ejus, Ozia filius ejus, Jotham filius ejus, Ahaz filius ejus, 13 Hezecia filius ejus, Manaſſe filius ejus, Amon filius ejus, Joſia filius ejus. 14 Filii Ioſiæ, primogenitus ejus Iohanan, 15 ſecundus Iojacim, tertius Sedecia, quartus Salum. 16 Filii Iojacimi, Iochania filius ejus, Sedecia filius ejus. 17 Filii Iochaniæ, Aſraſtel filius ejus, 18 Malchom filius ejus, Pheraja filius ejus, Saaſar filius ejus, Necamia filius ejus, Semu filius ejus, Nedabia filius ejus. 19 filii Nedabiæ, Zorobabel, & Semei: Filii Zorobabelis, Maſlam, Hanania, & Selcath ſoror eorum: 20 Item Heſiba, Iehuel, Beriaa, & Heſedia. 21 Filii Hananiæ, Phelatia, Uſaja, Arphaja filius ejus, Arnon filius ejus, Ubia filius Uſaiæ. 22 Filius Sechaniæ, Semaja; filius Semajæ, Hatus, & Negael, Azaria, Hezecia, Hodia, Leſib, Phelaja, Iacob, 23 Iohanan, Delaja, & Anan.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܕܐ. ܦܪܨ. ܘܚܨܪܘܢ. ܘܟܪܡܝ. ܘܚܢܘܪ. ܘܫܘܒܠ. * ܘܠܝܐ ܒܪ
2 ܫܘܒܠ. ܐܘܠܕ ܠܢܚܬ. ܘܢܚܬ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܡܝ. ܘܠܝܕ. ܗܠܝܢ ܫܪܒܬܐ ܕܪܚܒܥܡ.
3
4 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܡܝܢܕܒ. ܐܚܝܙܪܥܐܝܠ. ܘܢܫܡܐ. ܘܕܝܒܫ. * ܘܦܢܘܐܝܠ. ܘܚܘܫܝܐ.
5 ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܚܘܪ ܒܘܟܪܗ ܕܐܦܪܬܐ ܕܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܠܐܚܝܫܘܪ
6 ܐܒܘܗܝ ܕܬܩܘܥ ܗܘܝ ܠܗ ܬܪܬܝܢ ܢܫܝܢ. * ܘܝܠܕܬ ܚܕܐ ܡܢܗܝܢ. ܠܐܚܝܪܡ. ܘܠܛܦܪ.
ܘܠܬܝܡܢ. ܘܠܚܪܫܬܪ. ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝܗ ܕܚܕܐ ܡܢܗܝܢ.
9 * ܘܗܘܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܚܒܝܒ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ. ܥܝܢܝ.

CAP. IV.

Iſti verò ſunt filii Iudæ: Phares, 1 Heſron, Charmi, Ianor, & Sobal. 2 Leja filius Sobalis genuit Nahath; Nahath genuit Ahimi, et Ied: hæ ſunt genealogiæ Rehabaami. 3 Atque hi ſunt filii Aminadabi; Ahizareel, Neſma, & Dibas, 4 Pheguel, & Huſia: hi ſunt filii Huris primogeniti Ephrathæ, qui fuit pater ipſius, ex Beth-lehem. 5 Ahiſur pater Tecue duas habuit vxores; 6 Quarum una peperit Ahiram, Tepher, Theman, & Hareſtar: hi ſunt filii unius illarum.

9 Fuit autem unus ex iis charus patri matrique ſuæ, & vocavit nomen ejus, Oculi mei,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· Σαμαὰ, Σωβὰβ, Νάθαν, (η) ϗ Σαλωμών· τέσσαρες τῇ Βηρσαβεὲ θυ-
6 7 γατρὶ Ἀμιήλ· Καὶ (θ) Ἐβαὰρ, ϗ Ἐλισὰ, Καὶ Ἐλιφαλὴθ, ϗ Νογαὶ, ϗ (ι) Ναφὲκ, ϗ Ἰαφιὲ, Καὶ Ἐλι-
8 σαμὰ, ϗ (κ) Ἐλιαδὰ, ϗ Ἐλιφαλὴ, ἐννέα. Πάντες υἱοὶ Δαυὶδ, πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν, ϗ Θήμαρ (λ)
9 ἀδελφὴ αὐτῶν. Υἱοὶ Σαλωμὼν, Ῥοβοὰμ, Ἀβιὰ (μ) υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωρὰμ
10 11 υἱὸς αὐτοῦ, (ν) Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἀζαρίας υἱὸς αὐτοῦ, (ξ) Ἰωάθαν υἱὸς
12 αὐτοῦ, Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ, (ο) Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ, (π) Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ.
13 14 15 Καὶ υἱοὶ Ἰωσία, πρωτότοκος Ἰωανὰν, ὁ δεύτερος Ἰωακὶμ, ὁ τρίτος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος (ρ) Σαλούμ.
16 17 Καὶ υἱοὶ Ἰωακὶμ, Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ (σ) Ἰεχονία, Ἀσὶρ, Σαλαθιὴλ υἱὸς αὐτοῦ,
18 19 Μελχιρὰμ, ϗ Φαδαΐας, ϗ Σανεσὰρ, ϗ (τ) Ἰεκιμία, ϗ Ὡσαμὰθ, ϗ Ναβαδίας. Καὶ υἱοὶ Φαδαΐας, Ζορο-
20 βάβελ, ϗ Σεμεΐ. ϗ υἱοὶ Ζοροβάβελ, (υ) Μοσολλὰμ, ϗ Ἀνανία, ϗ Σαλωμιθὶ ἀδελφὴ αὐτῶν, Καὶ (φ) Ἀσουβὲ,
21 ϗ Ὀὰλ, ϗ Βαραχία, ϗ Ἀσαδία, ϗ (χ) Ἀσοβὲδ, πέντε. Καὶ υἱοὶ Ἀνανία, (ψ) Φαλεττία, ϗ Ἰεσίας υἱὸς αὐ-
22 τοῦ, (ω) Ῥαφὰλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀρνὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβδία υἱὸς αὐτοῦ, Σεχενίας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱὸς Σεχενία, Σα-
23 μαΐα· ϗ (†) υἱοὶ Σαμαΐα, (α) Χαττοὺς, ϗ Ἰωὴλ, (β) ϗ Βερρὶ, ϗ Νωαδία, ϗ (γ) Σαφὰθ, ἕξ. Καὶ υἱοὶ Νωαδία,
24 (δ) Ἐλιθενὰν, ϗ Ἐζεκία, ϗ (¨) Ἐζρικὰμ, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ (ε) Ἐλιθενὰν, Ὀδολία, ϗ Ἐλιασεβὼν, ϗ Φα-
δαΐα, ϗ (ζ) Ἀκοὺβ, ϗ Ἰωανὰν, ϗ Δαλαάια, ϗ Ἀνὰν, ἑπτά.

Et hi nati ſunt ei in Hieruſalem; Samaa, Sobab, Nathan, & Salomon: 5
quatuor ipſi Berſabee filiæ Amiel. Et Ebaar, & Eliſa, Et Eliphaleth, 6 7
& Nagai, & Naphec, & Japhie, Et Eliſama, & Eliada, & Eliphala, 8
novem. Omnes filii David, præter filios concubinarum: et Themar 9
ſoror eorum. Filii Salomon; (a) Roboam, Abia filius ejus, Aſa filius 10
ejus, Joſaphat filius ejus, Joram filius ejus, Ochozias filius ejus, Joas 11
filius ejus, Amaſias filius ejus, Azarias filius ejus, Joathan filius ejus, 12
Achaz filius ejus, Ezecias filius ejus, Manaſſes filius ejus, Amon filius 13 14
ejus, Joſia filius ejus. Et filii Joſia; primogenitus Joanan, ſecundus Joa- 15
cim, tertius Sedecias quartus Salum. Et filii Joacim; Jechonias filius 16
ejus, Sedecias filius ejus. Et filii Jechoniæ; Aſir, Salathiel filius ejus, 17
Melchiram, & Phadaias, & Saneſar, & Jecimia, & Oſamath, & Na- 18
badias. Et filii Phadaias; Zorobabel, & Semei. Et filii Zorobabel; Mo- 19
ſollam, & Anania, & Salomethi ſoror eorum, Et Aſube, & Ool, et Bara- 20
chia, et Aſadia, et Aſobed, quinque. Et filii Anania; Phalettia, et Je- 21
ſias filius ejus, Raphal filius ejus, Orna filius ejus, Abdia filius ejus,
Sechenias filius ejus. Et filius Sechenia, Samaia. Et filii Sa- 22
maia; Chattus, et Joel, et Berri, et Noadia, et (b) Saphath, ſex.
Et filii Noadia; (c) Elithenan, et Ezecia, et Ezricam, tres. Et filii Elithenan; Odolia, et Eliaſebon, et Phadaia, et Acub, et Joanan, et Dalaaia, et Anan, ſeptem. 23 24

MS.A. (η) Σαλωμών· (θ) Ἰεβαὰρ, ϗ Ἐλισαμὰ, Καὶ Ἐλιφαλὲτ, (ι) Ναφὲγ, (κ) Ἐλιεδὰ, ϗ Ἐλιφαλὲτ, (λ) ἡ ἀδελφὴ (μ) ὁ υἱὸς (ν) Ὀζίας (ξ) Ἰωνάθαν (ο) Ἀμώς (π) Ἰωσίας (ρ) Σαλούμ. (σ) Ἰεχονίου, (τ) Ἰεκενία, ϗ Ὡσαμὼ, ϗ Ναβαδίας. Καὶ υἱοὶ Σαλαθιὴλ, Ζοροβάβελ, ϗ Σεμεΐ. (υ) Μοσολλαμὸς, (φ) Ἀσεβὰ, (χ) Ἀσοβαὲσδ. (ψ) Φαλετία, ϗ Ἰεσεία (ω) Ῥαφαία (†) υἱὸς (α) Χεττοὺς, (β) Βερία, (γ) Σαφὰτ, (δ) Ἐλιωηναὶ, (¨) Ἐσρικὰμ, (ε) Ἐλιωνναὶ, Ὠδουΐα, ϗ Ἐλιασειβ, (ζ) Ἀκκοὺβ, ϗ Ἰωανὰμ, ϗ Δαλαΐα, ϗ Ἀνανὶ, ἑπτά.

ΚΕΦ. δʹ.

1 2 (α) ΚΑὶ υἱοὶ Ἰούδα, Φαρὲς, Ἐσρὼμ, ϗ Χαρμὶ, ϗ Ὢρ, (†) Σουβὰλ, Καὶ (β) Ῥάδα υἱὸς αὐτοῦ. ϗ Σουβὰλ ἐγέν-
3 νησε τὸν Ἰέθ. ϗ Ἰὲθ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμαΐ, ϗ τὸν (γ) Λαάδ· αὗται αἱ γενέσεις τοῦ (δ) Ἀραθί. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Αἰ-
4 τάμ, (ε) Ἰεζραὴλ, ϗ Ἰεσμὰν, ϗ Ἰεβδάς· ϗ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν (ζ) Ἐσηλεββών. Καὶ Φανουὴλ πατὴρ
5 Γεδὼρ, ϗ (η) Ἰαζὴρ πατὴρ Ὡσάν· οὗτοι υἱοὶ Ὢρ (θ) τοῦ πρωτοτόκου Ἐφραθὰ πατρὸς (ι) Βαιθλαέν. Καὶ τῷ
6 (κ) Ἀσοὺρ πατρὶ (λ) Θεκωὲ ἦσαν δύο γυναῖκες, (μ) Ἀωδὰ, ϗ Θοαδά. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ (ν) Ἀωδὰ τὸν Ὠ-
7 χαΐα, ϗ τὸν Ἠφὰλ, ϗ τὸν Θαιμὰν, ϗ τὸν (ξ) Ἀασθήρ· πάντες οὗτοι υἱοὶ (ο) Ἀωδᾶς. Καὶ υἱοὶ (π) Θοαδᾶς, Σερὲθ,
8 ϗ Σαὰρ, ϗ (ρ) Ἐσθανάμ. Καὶ Κωὲ ἐγέννησε τὸν (σ) Ἐνὼβ, ϗ τὸν (τ) Σαβαθά. ϗ γενέσεις ἀδελφοῦ Ῥηχὰβ,
9 υἱοῦ (υ) Ἰαρίν. Καὶ ἦν Ἰγαβὴς ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ϗ ἡ μήτηρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (φ)
Ἰγαβὴς, λέγουσα, Ἔτεκον ὡς γαβής.

MS.A. (α) Υἱοὶ Ἰούδα, (†) ϗ Σουβὰλ, (β) Ῥεϊὰ υἱὸς (γ) Λαάδ· (δ) Σαραθί. (ε) Ἰεζριὴλ, ϗ Ἰεσμὰ, ϗ Ἰγαβής· (ζ) Ἐσηλληφών. (η) Ἐζὲρ (θ) πρωτοτόκου (ι) Βαιθλαέμ. (κ) Ἀχοὺρ (λ) Θεκωὴ (μ) Ἀλαὰ ϗ Νοορά. (ν) ἡ Νοορὰ τὸν Ὠχαζὰμ, (ξ) Ἀθηρά· (ο) Νοορά. (π) Ἀλαὰ, Σαρὲθ, (ρ) Ἐθνάδι. (σ) Ἐγνὼβ, (τ) Σωβηβά. (υ) Ἰαρείμ. (φ) Ἰαγβὴς,

CAP. IV.

ET filii Juda; Phares, Eſrom, et Charmi, et Or, Subal, Et (a) Rada filius 1 2
ejus: Et Subal genuit Jeth. Et Jeth genuit Achimai, et Laad. Hæ ſunt
(b) generationes ipſius Arathi. Et hi (c) filii Æthам; Jezrael, et Jeſman, 3
et Jebdas: et nomen ſororis eorum, (d) Eſelebbon. Et Phanuel pater Ge- 4
dor: et Jaſer pater Oſan. Hi filii Or primogeniti Ephratha patris Bætha-
laen. Et ipſi Aſur patri Thecoe fuerunt duæ uxores, (e) Aoda, & Tho- 5
ada. Et Aoda peperit ei Ochæa, & Ephal, & Thæman, et Aaſther. 6
Omnes hi filii Aodæ. Et filii Thoadæ; Sereth, et Saar, et Eſthanam. Et 7 8
Coe genuit Enob, et Sabatha, et (f) generationes fratris Rechab filii Ja-
rin. Et fuit (g) Igabes glorioſus ſuper fratres ſuos: & mater vocabat 9
nomen ejus, Igabes, dicens; Peperi, (h) ſicut Gabes.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

5 * وهذه اسماء الاولاد الذين ولدوا له باورشليم * سماع * واسكوب * وناثان * وسليمان *
6 7 هاولاء اربعة بنين من برسبا ابنة عاميل * ويوحابار * واليسمع * واليدع * واليفلاط *
8 9 وحاي * ونغاه * ونافغ * ويفياع * واليساع * هاولاء ايضا تسعة بنين لداود * وتامار
10 اختهم * وكل هاولاء تسعة عشر * وتامار * سوى بنات جواريه * وبنو سليمان * ارحبعام
11 ابيا بن ارحبعام اسا بن ابيا * يوسافاط بن اسا * يورام بن يوسافاط * احزيا بن يورام * يواس
12 13 بن احزيا * امصيا بن يواس * عوزيا بن امصيا * يوثام بن عوزيا * احاز بن يوثام *
14 15 حزقيا بن احاز * منسا بن حزقيا * امون بن منسا * يوسيا بن امون * وبنو يوسيا باركهم
ابوهم وقال * الله يخلصكم من الشر ولا يتسلط عليكم * ويعطيكم الله ما تسالوه *
16 بكره يوحنا * والثاني يوياقيم * والثالث صدقيا * والرابع شالوم * بنو يوياقيم * يوخنيا *
17 18 وصدقيا * وابن يوخنيا * اسبسول * وملكم * وفاريا * واسعاصار * ونقميا * واسموع *
19 ونادبيا * وبنو نادبيا * زربابل * وشمعي * وبنو زربابل ماسلام * وحانيا * وطلعت اختهم *
20 21 وهي من المكتوبين * ويهبيل * وبريعا * وحسدا * وبنو حننيا * فالطيا * واسعيا *
22 وارفيا بنوه * ارنون ابنه * عوبديوا ابن اسعيا * وبنو سكنيا * شمعيا * وابن شمعيا *
23 حطوس * ونغايل * وعازريا * وحزقيا * ويهودا * واليساف * وافليوا * ويعقوب *
ويوحانان * ودليو * وعنان *

Atque hæc ſunt nomina filiorum qui 5
nati ſunt ei in Jeruſalem: Semaa, Eſ-
chob, Nathan, Salomon: hos quatuor
liberos habuit ex Berſabee filia A-
mielis: Item Jochabar, Eliſemaa, E- 6
lidaa, Eliphelet, Hai, Neghah, 7
Nephegh, Japhiaa, & Eliſaa. 8
Hi quoque ſunt novem filii Davidis; & 9
Thamar ſoror eorum: omnes iſti ſunt
novemdecim, & Thamar; præter fili-
as ancillarum ejus. Filii Salomo- 10
nis, Arhabaam, Abia filius Arhaba-
ami, Aſa filius Abiæ, Joſaphat fi-
lius Aſæ, Joram filius Joſaphati, 11
Abazia filius Jorami, Joas filius
Abaziæ, Amaſia filius Joaſi, Ozia 12
filius Amoſiæ, Jotham filius Oziæ,
Abaz filius Jothami, Hezecia filius 13
Abazi, Manaſſe filius Hezeciæ, Amon 14
filius Manaſſis, Joſia filius Amonis.
Filiis Joſiæ benedixit pater eorum di- 15
cens; Servet vos Deus à malo, ne
dominetur in vos, detque vobis Deus
quicquid petieritis ab eo: fuit autem
primogenitus ejus Johannes, ſecundus
Joacim, tertius Sedecia, quartus Sa-
lum. Filii Joacimi, Jochania, & Se- 16
decia. Filius Jochaniæ, Eſbeſol, 17
Malchom, Pharia, Eſaaſar, Necamia, 18
Aſmoa, & Nedabia. Filii Nedabiæ, 19
Zerobabel: & Semei: filii Zerobabe-
lis, Maſlam, Hanania, & Taleat
ſoror eorum, quæ eſt ex inſcriptis:
Adhæc Jehael, Beriaa, & Heſda. 20
Filii Hananiæ, Phaltia, Aſejæ; Arphiæ 21
verò filii, Arnon filius ejus: Obadia fi-
lius Aſejæ. Filii Sechaniæ, Semaja: 22
filius Semajæ, Hattus, Negael, Azaria,
Hezecia, Jehuda, Eliſab, Aphlio, 23
Jacob, Johanan, Delio, & Anan.

* الفصل الرابع *

1 2 * هاولاء بنو يهودا * فارص * وحصرون * وكرمي * ويانوار * وسوابيل * واليا بن
3 سوابيل اولد ناحاث * ناحاث اولد حامي * ولياد اولد ارحبعام * وهاولاء بنو عميناداب
4 احيزعايال * نسما * ديبوس * رعوايل * حوسيا * هاولاء بنو حور بنو افرات * الذين
5 6 كان ابوهم من بيت لحم * واسحور ابو تقوع صار له امراتان * فولدت الواحدة
9 حيرام * وتافار * وتيمان * وحشتحار * وصار محبوبا من امه وابيه *
فسموا اسمه عيني *

CAP. IV.

HI ſunt filii Jehudæ, Phares, Heſ- 1
ron, Charmi, Jenuar, & Suabel.
Porrò Elaja filius Suabelis genuit Na- 2
hathum; Nahath genuit Hami; &
Lejad genuit Arhabaamum. Hi ſunt 3
filii Aminadabi, Abizariel, Neſma,
Dibus, Raguel, & Huſia: hi ſunt filii 4
Huris filii Ephrathæ, quorum pater erat
ex Beth-lehem. Aſhuri verò patri 5
Tecue fuerunt uxores duæ. Harum 6
una peperit Hiramum, Tapharem, Te-
manem, & Haſtaharem.
Fuit iſte dilectus à matre patreque ſuo, 9
ideoque vocaverunt nomen ejus, Oculi
mei:

,meum terminum multiplicaveris & ,mihi benedixeris benedicendo Si : dicendo ,Iſrael Deum Jahabes invocavit Et
10 ויקרא יעבץ לאלהי ישראל לאמר אם־ברך תברכני והרבית את־גבולי
Chelub Et .petiit quod Deus attulit Et .*me dolere non pro* , malo à feceris & ,mecum tua manus fuerit &
11 והיתה ידך עמי ועשית מרעה לבלתי עצבי ויבא אלהים את אשר־שאל: וכלוב
& , Bethrapha genuit Eſthon Et .Eſthon pater Ipſe .Mechir genuit ,Suchah frater
12 אחי־שוחה הוליד את־מחיר הוא אבי אשתון: ואשתון הוליד את־בית רפא ואת־
filii & : Seraiah & ,Hothniel ,Chenaz filii Et .Rechah viri Iſti .Nachas urbis patrem Techinnah & Paſeach
13 פסח ואת־תחנה אבי עיר־נחש אלה אנשי רכה: ובני קנז עתניאל ושריה ובני
quia , artificum vallis patrem Joab genuit Seraiah Et .Hophrah genuit Mehonothai Et .Chethath , Hothniel
14 עתניאל חתת: ומעונתי הוליד את־עפרה ושריה הוליד את־יואב אבי גיא חרשים כי
: Jehalelel filii Et .Chenaz & , Elah filii & : Naham & Elah , Hiru ,Jephunneh filii Chaleb filii Et .fuerunt artifices
16 15 חרשים היו: ובני כלב בן־יפנה עירו אלה ונעם ובני אלה וקנז: ובני יהללאל
, Miriam genuit & : Jalon & ,Hepher & ,Mered & ,Jether ,Hezrah filius Et .Aſarel & , Tiriah ; Ziphah & ,Ziph
17 זיף וזיפה תיריא ואשראל: ובן־עזרה יתר ומרד ועפר וילון ותהר את־מרים
Cheber & ,Ghedor patrem Jered peperit Jehudiah eius uxor Et .Eſthemoah patrem Iſbach & ,Sammai &
18 ואת־שמי ואת־ישבח אבי אשתמע: ואשתו היהדיה ילדה את־ירד אבי גדור ואת־חבר
filii Et .Mered accepit quam , Parhoh filiæ Bithiah filii iſti Et .Zanoach patrem Jechutiel & , Socho patrem
19 אבי שוכו ואת־יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה בת־פרעה אשר לקח מרד: ובני
Rinnah &,Amnon ,Simon filii Et .Hamahachathi Eſthemoah & ,Hagharmi ,Chehilah patris Nacham ſororis Hodijah uxoris
20 אשת הודיה אחות נחם אבי קעילה הגרמי ואשתמע המעכתי: ובני שימון אמנון ורנה
,Lechah pater Her , Jehudah filii Selah Filii .Zocheth-Ben & ,Zocheth , Ishi filii Et .Tilon & ,Chanan filius
21 בן־חנן ותולון ובני ישעי זוחת ובן־זוחת: בני שלה בן־יהודה ער אבי לכה
, Joas & ,Chozeba viri & , Jochim Et .Asbeah domo in byſſini operis domus familiæ & : Mareſah pater Lahadah &
22 ולעדה אבי מרשה ומשפחות בית־עבדת הבץ לבית אשבע: ויוקים ואנשי כזבא ויואש
habitatores & , figuli Iſti .antiqua verba & : Lechem *Jaſubi* & , Moab in ſunt dominati qui , Saraph &
23 ושרף אשר־בעלו למואב וישבי לחם והדברים עתיקים: המה היוצרים וישבי
,Zerah ,Jarib ,Jamin & , Nemuel ,Simhon Filii .ibi habitaverunt ſuo opere in rege cum ; maceriæ & ,plantationum
24 נטעים וגדרה עם־המלך במלאכתו ישבו שם: בני שמעון נמואל וימין יריב זרח
,eius filius Zacchur,ejus filius Chamuel ,Miſmah filii Et .ejus filius Miſmah ,eius filius Mibſam ,eius filius Sallum .Saul
26 25 שאול: שלם בנו מבשם בנו משמע בנו: ובני משמע חמואל בנו זכור בנו
omnem & : multi filii non eius fratribus Et .ſex filiæ & , ſexdecim filii Simhi ipſi Et .eius filius Simhi
27 שמעי בנו: ולשמעי בנים ששה עשר ובנות שש ולאחיו אין בנים רבים וכל
.Chaſarſuhal & , Moladah & , Beerſebah in habitaverunt Et .Jehudah filios ad uſque multiplicaverunt non ſuam familiam
28 משפחתם לא הרבו עד־בני יהודה: וישבו בבאר־שבע ומולדה וחצר שועל:
29 ,Chaſarſuſim in & ,Bethmarchaboth in Et .Sichlagh in & ,Chormah in & ,Bethuel in Et .Tolad in & ,Heſem in & ,Bilhah in Et
31 30 ובבלהה ובעצם ובתולד: ובבתואל ובחרמה ובצקלג: ובבית מרכבות ובחצר סוסים
,Rimmon ,Hain & ,Hetam eorum villæ Et .David *regnare uſque* ,eorum civitates Hæ .Saharaim in & , Bethbiri in &
32 ובבית בראי ובשערים אלה עריהם עד־מלך דויד: וחצריהם עיטם ועין רמון
Hæc .Bahal ad uſque iſtarum civitatum circuitibus qui earum viculi omnes Et .quinque civitates ,Haſan & ,Tochen &
33 ותכן ועשן ערים חמש: וכל־חצריהם אשר סביבות הערים האלה עד־בעל זאת
Joſibiah filius Jehu & ,Joel Et .Amaſiah filius Joſah & ,Jamlech & ,Meſobab Et .ipſis eorum genealogia & ,eorum habitatio
35 34 מושבתם והתיחשם להם: ומשובב וימלך ויושה בן־אמציה: ויואל ויהוא בן־יושביה
Ziza Et .Benaiah & ,Jeſimiel & ,Hadiel & ,Haſaiah & ,Jeſochaiah & ,Jahacobah & ,Eliohenai Et .Haſiel filii Seraiah filii
37 36 בן־שריה בן־עשיאל: ואליועיני ויעקבה וישוחיה ועשיה ועדיאל וישימאל ובניה: וזיזא
.Semahaiah filii Simri filii Jedaiah filii , Allon filii Siphhi filius
בן־שפעי בן־אלון בן־ידיה בן־שמרי בן־שמעיה:

Verſio VULG. LAT.

Invocavit verò Jabes Deum Iſrael,dicens, Si benedicens 10
benedixeris mihi,& dilataveris terminos meos,& fuerit
manus tua mecum,& feceris me à malitia non opprimi.
Et præſtitit Deus quæ precatus eſt. Caleb autem frater 11
Sua genuit Mahir, qui fuit pater Eſthon. Porrò Eſthon 12
genuit Bethrapha, & Pheſſe, & Tehinna patrem urbis
Naas:hi ſunt viri Recha. Filii autem Cenez;Othoniel, 13
& Saraia. Porrò filii Othoniel, Hatath, & Maonathi.
Maonathi genuit Ophra, Sarai autem genuit Joab patrē 14
Vallis artificum : ibi quippe artifices erant. Filii verò 15
Caleb filii Jephone, Hir, & Ela,& Naham.Filii quoque
Ela;Cenez. Filii quoque Jaleleel;Siph,& Zipha,Thiria, 16
& Aſrael. Et filii Ezra; Jether, & Mered, & Epher, & 17
Jalon, genuítq; Mariam,& Sammai,& Jesba patrem Eſthamo.
Uxor quoq; ejus Judaia, peperit Jared patrē Gedor,& 18
Heber patrem Socho, & Icuthiel patrem Zanoe.
Hi autem filii Bethiæ filiæ Pharaonis, quam accepit Mered.
Et filii uxoris Odaiæ ſororis Naham patris Ceila; 19
Garmi,& Eſthamo , qui fuit de Machati. Filii quoq; Simon; 20
Amnon,& Rinna filius Hanan,& Thilon. Et filii
Jeſi;Zoheth,& Benzoheth. Filii Sela,filii Juda;Her pa- 21
ter Lecha, & Laada pater Mareſa,& cognationes domûs
operantium byſſum in domo juramenti. Et qui ſtare fe- 22
cit Solem,virique Mendacii,& Securus,& Incendens,qui
principes fuerunt in Moab,& qui reverſi ſunt in Lahem.
Hæc autem verba vetera. Hi ſunt figuli habitantes in 23
Plantationibus, & in Sepibus, apud regem in operibus
ejus, commoratíque ſunt ibi. Filii Simeon; Namuel & 24
Jamin, Jarib, Zara, Saul. Sellum filius ejus, Mapſam 25
filius ejus, Maſma filius ejus. Filii Maſma ; Hamuel 26
filius ejus, Zachur filius ejus , Semei filius ejus. Filii 27
Semei ſedecim, & filiæ ſex : fratres autem ejus non ha-
buerunt filios multos, & univerſa cognatio non potuit
adæquare ſummam filiorum Juda. Habitaverunt au- 28
tem in Berſabee,& Molada,& Haſarſuhal, Et in Bala, 29
& in Aſom,& in Tholad, Et in Bathuel,& in Horma, 30
& in Siceleg, Et in Bethmarchaboth , & in Haſarſu- 31
ſim, & in Bethberai, & in Saarim. Hæ civitates eorum
uſque ad regem David. Villæ quoque eorum;Etam, & 32
Aen, Remmon, & Thochen, et Aſan, civitates quinque.
Et univerſi viculi eorum per circuitum civitatum iſta- 33
rum uſque ad Baal. Hæc eſt habitatio eorum, et ſedium
diſtributio. Moſobab quoque, et Jemlech , et Joſa 34
filius Amaſiæ, Et Joel, et Jehu filius Joſabiæ filii Sa- 35
raiæ filii Aſiel, Et Elioenai, & Iacoba , & Iſuhaia, 36
et Aſaia, et Adiel, et Iſmiel, et Banaia, Ziza quoque 37
filius Sephei filii Allon filii Idaia filii Semri filii Samaja.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܒܪܟܘ ܢܒܪܟܟ ܡܪܝܐ. ܘܢܣܓܐ ܬܚܘܡܟ. ܘܬܗܘܐ ܐܝܕܗ ܥܡܟ.
11 ܘܢܦܪܩܟ ܡܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܠܐ ܢܫܬܠܛ ܒܟ. ܘܢܬܠ ܠܟ ܡܐ ܕܫܐܠܬ ܐܢܬ ܠܗ. * ܘܟܠܒ
12 ܐܚܘܗܝ ܕܐܚܝܐ. ܐܘܠܕ ܠܡܚܝܪ. ܗܘ ܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܕܐܫܬܘܢ. * ܘܐܫܬܘܢ ܐܘܠܕ
ܠܪܘܦܐ. ܘܪܘܦܐ ܐܘܠܕ ܠܦܫܚܝ. ܘܦܫܚܝ ܐܘܠܕ ܠܬܚܝܐ. ܘܬܚܝܐ ܐܘܠܕ ܠܝܥܙܝܪ.**
15 * ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝܐ ܕܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ. ܘܒܘܟܪܘܗܝ ܕܟܠܒ: ܫܡܗ ܥܝܠܐ
ܘܫܡܗ ܕܬܪܝܢܐ. ܢܥܡ. ܘܫܡܗ ܕܬܠܝܬܝܐ. ܩܢܙ. ܘܫܡܗ ܕܪܒܝܥܝܐ
ܐܣܝܦ. ܘܫܡܗ ܕܚܡܝܫܝܐ. ܝܡܘܐܝܠ. ܘܫܡܗ ܕܫܬܝܬܝܐ. ܝܗܪܘܒ. ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ
ܗܘܘ ܕܟܠܒ ܒܪ ܝܘܦܢܐ.**
19 * ܘܒܢܝ ܐܢܬܬ ܐܘܪܝܐ: ܚܬܗ ܕܢܚܘܡ ܐܒܘܗܝ ܕܩܥܝܠܐ. ܙܡܪܝ. ܘܐܫܬܡܥܘ.
20 ܘܡܟܝܬ. ܘܐܫܬܡܥ. ܘܐܫܝܡܘܢ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܫܝܡܘܢ. ܐܡܘܢ. ܘܕܘܡܝܐ.
ܘܙܪܚ ܘܫܠܐ.**
24 * ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܗܘܕܐ. ܝܡܘܐܝܠ. ܘܝܡܝܢ. ܘܐܗܪ. ܘܝܟܝܢ. ܘܨܚܪ. ܘܪܝܒ. ܘܙܪܚ.
25 ܘܫܐܘܠ. * ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܕܫܝܠܐ ܒܪܗ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܡܥܘܢ. ܡܒܫܡ ܒܪܗ.
26
27 ܡܫܡܥ ܒܪܗ. ܫܡܥܬܝ ܒܪܗ. ܚܡܝܠ ܒܪܗ. ܫܡܥܝ ܒܪܗ. * ܘܗܘܘ ܠܫܡܥܝ ܒܢܝܐ
ܫܬܬܥܣܪ. ܘܒܢܬܐ ܫܬ. ܘܠܐܚܘܗܝ ܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܫܪܒܬܗܘܢ ܠܐ
28 ܣܓܝ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܘ ܠܘܬܗܘܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܝܬܒܘ ܥܡܗܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܒܐܪ
29 ܫܒܥ. ܒܡܘܠܕܐ ܒܕܘܪܬ ܣܘܐ. * ܒܒܠܗܐ. ܘܒܥܨܡ. ܘܒܐܠܬܘܠܕ. * ܘܒܢܣܠ.
30
31 ܘܒܚܪܡܐ. ܘܒܚܨܪܓܕܐ. ܘܒܚܫܡܘܢ. ܘܒܚܬܦܠܛ. ܘܒܨܢܓܠܓ. * ܘܒܡܪܡܪܢܐ. ܘܒܫܡܫܠܐ.
32 ܗܠܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܥܕܡܐ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܥܡ ܩܘܪܝܗܘܢ. * ܘܥܝܟܡ. ܘܥܝܢ. ܘܪܡܘܢ. ܘܐܬܟܢ.
33 ܘܥܫܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܚܡܫ. * ܘܟܠܗܘܢ ܩܘܪܝܐ ܕܚܕܪܝܗܘܢ ܕܗܠܝܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܗܠܝܢ ܗܘܝ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܡܘܬܒܗܘܢ. ܘܗܘܘ ܠܗܘܢ ܫܡܐ ܪܒܐ. ܘܡܘܬܒܐ ܒܣܝܡܐ. ܘܫܠܝܐ ܘܫܝܢܐ ܡܢ ܚܕܪܝܗܘܢ.
***

Et ait illi, Benedicendo benedicat tibi Dominus, & terminum tuum amplificet : ſit manus ejus tecum, ſervetque te à malo, ne dominetur tui : concedatque tibi quicquid rogaveris eum. 10 Verùm Chaleb frater Ahiæ 11 genuit Mehir qui fuit pater Eſtonis. Eſton genuit Rupham, Rupha genuit Phaſhi, Phaſhi genuit Tehiam, Tehia genuit Jaazir, 12

Hi fuerunt filii Chaleb filii Jophnæ : primogeniti filiorum Chaleb nomen erat Ela, nomen ſecundi Naam, nomen tertii Cenaz , nomen quarti Aſiph, nomen quinti Jemuel, nomen ſexti Jaharob : hi fuerunt filii Chaleb filii Jophnæ. 15

Filii uxoris Uriæ , ſororis Nahum patris Ceilæ, fuerunt Zamri, Eſtemu, Machith , Eſtemaa , & Aſimon. 19 Filii Aſimon,Amon,Dumia, Zarah, & Sela. 20

Hi ſunt filii Judæ ; Iemuel , Iamin, Ahar, Iachin, Sohar, Rib, Zarah, & Saul. 24 Hi ſunt filii Seiæ filii Iudæ. 25 Filii Simeonis , Mebſam filius ejus, 26 Maſmaa filius ejus , Semaati filius ejus, Hemel filius ejus , Semei filius ejus. Habuit autem Semei filios ſexdecim, 27 & ſex filias : at frater ejus haud multos habuit liberos : quapropter omnes familiæ eorum non fuerunt multæ quoad veniſſent ad eos filii Judæ, Et habitâſſent cum eis in 28 civitatibus Bir-ſebaa , in Molada in Dorath-ſue, Belha, Eſem, Elothlad, 29 Neſel, Herma, Haſar-geda, Haſmon, 30 Hethphelet , Seneglag, Marmarana, 31 & Samſala:has civitates *coluerunt* uſque ad regem Davidem, cum pagis earum. Item Ecim, & Ecin, Re- 32 mon, Atchen, & Aaſen civitates quinque : Præterea pagos omnes circun- 33 jacentes civitatibus illis Aracæorum. Iſtæ fuerunt civitates habitationis eorum, erantque celeberrimi nominis, jucundiſſimæ habitationis, tranquillitate ac pace undique fruentes.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐπεκαλέσατο (χ) Ἰγαβὴς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐὰν εὐλογῶν εὐλογήσῃς με, καὶ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου,
καὶ (ψ) ᾖ ἡ χείρ σου μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ (ω) ποιήσῃς γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με. καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ᾐτήσατο.
11 12 Καὶ Χαλὲβ πατὴρ (α) Ἀχὰ ἐγέννησε τὸν Μαχίρ· οὗτος πατὴρ Ἀσσαθών· (β) Ἐγέννησε τὸν Βαθραίαν, καὶ τὸν
13 Βεσσηὲ, καὶ τὸν Θαιμὰν πατέρα πόλεως Ναὰς ἀδελφοῦ Ἐσελὼμ τοῦ Κενεζί· οὗτοι ἄνδρες (γ) Ῥηχάβ. Καὶ υἱοὶ
14 Κενὲζ, Γοθονιὴλ, καὶ Σαραΐα. καὶ υἱοὶ Γοθονιὴλ, Ἀθάθ. Καὶ Μαναθὶ ἐγέννησε τὸν (δ) Γοφερά. καὶ (ε) Σαραΐα ἐγέννησε
15 τὸν (ζ) Ἰωβὰβ, πατέρα Ἀγεαδδαὶρ, ὅτι τέκτονες ἦσαν. Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ υἱοῦ Ἰεφοννῆ, (η) Ἢρ, Ἀδὰ,
16 17 καὶ Νοόμ. καὶ υἱοὶ (θ) Ἀδὰ, Κενέζ. (ι) Καὶ υἱοὶ Ἀλεὴλ, Ζὶβ, καὶ Ζεφὰ, καὶ Θιριὰ, καὶ Ἐσερήλ. Καὶ υἱοὶ Ἐσρὶ,
Ἰεθὲρ, Μωρὰδ, καὶ (κ) Ἀφὲρ, καὶ Ἰαμών· καὶ ἐγέννησεν Ἰεθὲρ τὸν (λ) Μαρὼν, καὶ τὸν Σεμεῒ, καὶ τὸν Ἰεσβὰ πατέρα
18 Ἐθαμών. Καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ αὕτη (μ) Ἀδία ἔτεκε τὸν Ἰάρεδ πατέρα Γεδὼρ, καὶ τὸν Ἀβὲρ πατέρα Σωχὼν, καὶ
19 τὸν (ν) Χετιὴλ πατέρα Ζαμών. καὶ οὗτοι υἱοὶ (ξ) Βετθία θυγατρὸς Φαραὼ, ἣν ἔλαβε Μωρήδ. Καὶ υἱοὶ γυναικὸς
20 τῆς (ο) Ἰδουΐας ἀδελφῆς Ναχαὶμ πατρὸς Κεϊλὰ, Γαρμὶ, καὶ Ἐθαιμὼν, Νωχαθί. Καὶ υἱοὶ (π) Σεμὼν, Ἀμνὼν,
21 καὶ (ρ) Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, καὶ Ἰνών. καὶ υἱοὶ Σεῒ, Ζωὰν, καὶ υἱοὶ Ζωάβ, Υἱοὶ Σηλὼμ υἱοῦ Ἰούδα, Ἢρ πατὴρ (σ)
22 Ληχὰβ, καὶ Λααδὰ πατὴρ (τ) Μαρισά. καὶ γενέσεις οἰκείων (υ) Ἐφραθαβὰκ τῷ οἴκῳ Ἐσοβὰ, Καὶ Ἰωακὶμ, καὶ ἄνδρες
Χωζηβὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Σαράφ, οἳ κατῴκησαν ἐν Μωάβ· καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς (χ) Ἀβεδηρὶν, ἀθουκιίμ.
23 Οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀταὶμ καὶ (ψ) Γαδιρὰ μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν,
24 25 καὶ (ω) κατῴκησαν ἐκεῖ. Υἱοὶ (α) Σεμεὼν, Ναμουὴλ, καὶ Ἰαμὶν, Ἰαρὶβ, (β) Ζαρὲς, Σαοὺλ, Σελὲμ υἱὸς αὐτοῦ,
26 (γ) Μαβασὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Σαβοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεῒ
27 υἱὸς αὐτοῦ. (δ) Τῷ Σεμεῒ υἱοὶ ἑκκαίδεκα, καὶ (ε) θυγατέρες ἕξ. καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί.
28 καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ἰούδα. Καὶ κατῴκησαν ἐν Βηρσαβεὲ, (ζ) καὶ Μωλαδὰ,
29 30 καὶ ἐν Ἐσρσουὰλ, Καὶ ἐν Βαλαὰ, (η) καὶ ἐν Αἰσὲμ, καὶ ἐν Θωλὰδ, Καὶ ἐν Βαθουὴλ, καὶ ἐν Ἑρμὰ, καὶ ἐν Σικελὰγ,
31 Καὶ ἐν (θ) Βαιθμαειμὼθ, καὶ Ἡμισουσεωσὶν, καὶ οἴκου Βαρουσεωρίμ· αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν
32 ἕως βασιλέως Δαυίδ. Καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Αἰτὰν, καὶ Ἢν, (ι) Ῥεμνὼν, καὶ Θοκκὰ, καὶ Αἰσὰρ, πόλεις
33 πέντε. Καὶ πᾶσαι (κ) ἐπαύλεις αὐτῶν (λ) κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως Βάαλ· αὕτη (μ) κατάσχεσις αὐτῶν,
34 35 καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. Καὶ Μοσωβὰβ, καὶ (ν) Ἰεμολὸχ, καὶ Ἰωσία υἱὸς Ἀμασία, Καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰηοῦ
36 υἱὸς (ξ) Ἀσαβία, υἱὸς Σαραῒ, υἱὸς Ἀσιὴλ, Καὶ (ο) Ἐλιωναῒ, καὶ Ἰωκαβὰ, καὶ Ἰασουΐα, καὶ Ἀσαΐα, καὶ (π) Ἰεδιὴλ,
37 καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ (ρ) Βαναίας, Καὶ Ζουζὰ υἱὸς (σ) Σαφαῒ, υἱοῦ Ἀλὼν, υἱοῦ Ἰεδιὰ, υἱοῦ Σεμρὶ, υἱοῦ Σαμαίου.

Et invocavit Igabes Deum Iſrael, dicens; Si benedicens benedixeris me, 10
& multiplicaveris fines meos, & fuerit manus tua mecũ, & feceris cognitionem
ad non humiliandum me. Et adduxit Deus omnia, quæcunque
petiit. Et Chaleb pater Aſcha genuit Mchir. Hic pater Aſſathon: (i) Genuit 11 12
Bathræam, & Beſſec, & Thæman patrem civitatis Naas fratris Eſelom
Cenezi. Hi viri Rhecab. Et filii Cenez; Gothoniel, & Saraia. Et filii 13
Gothoniel, (k) Athath. Et Manathi genuit Gophera. Et Saraia genuit (l) 14
Jobab patrem Ageaddair: quoniam fabri erant. Et filii Chaleb filii Jephonne; 15
Er, Ada, & Noom. Et filii Ada, Cenez. Et filii Aleel; Zib, & 16
Zepha, & Thiria, & Eſerel. Et filii Eſri; Jether, Morad, & Apher, & 17
Jamon. Et Jether genuit Maron, & Semei, et Jesba patrem Eſthæmon:
Et uxor ejus hæc Adia peperit Jared patrem Gedor, & Aber patrem Sochon, 18
& (m) Chetiel patrem Zamon. Et hi filii Betthia filiæ Pharao, quã
accepit Mored. Et filii uxoris Iduiæ ſororis Nachaim patris Ceila; Garmi, 19
& Eſthæmon Nochathi. Et filii Semon; Amnon, & Ana filius Phana, 20
& Inon. Et filii Sei, Zoan. Et filii Zoab, Filii Selom filii Juda; Er 21
pater Lechab, et Laada pater Mariſa. Et (n) generationes domeſticorum
Ephrathabac domui Eſoba, Et Joacim, et viri Chozeba, et Joas, et Saraph, 22
qui habitabant in Moab. Et reduxit eos (o) Abederim, Athuciim.
Hi figuli habitantes in Atain, et Gadira cum rege: in (p) regno ejus 23
invaluerunt, et habitârunt ibi. Filii Semeon, Namuel, et Jamin, Jarib, 24
Zares, Saul, Salem filius ejus, Mabaſam filius ejus, Maſma filius ejus, 25
Amuel filius ejus, Sabud filius ejus, Zacchur filius ejus, Semei filius ejus. 26
Ipſi Semei filii ſex et decem, et filiæ ſex. Et fratribus earum non fuerunt 27
filii multi. Et omnes patriæ eorum non abundârunt, ut filii Juda. Et habitaverunt 28
in Berſabee, et Molada, et in Eſerſual, Et in Balaa, et in Æſem, 29
et in Tholad, Et in Bathuel, et in Herma, et in Sicelag, Et in Bæthmarimoth,
et Hemiſuſcoſim, et domus Baruſeorim. Hæc civitates eorum uſque 30 31
ad regem David. Et villæ eorum, Ætan, et En, Remmon, et Thocca, et 32
Æſar, civitates quinque: Et omnes villæ earum in circuitu civitatum 33
harũ uſque Baal. Hæc poſſeſſio eorum, et diſtributio eorum. Et Meſobab, 34
et Jemoloch, et Jaſia filius Amaſia, Et Joel, et Jeu filius Aſabia, filius Saray, 35
filius Aſiel, Et Elionai, et Jocaba, et Jaſuia, et Aſaia, et Jediel, et Iſmael, et Banæas,
Et Zuza filius Saphai, filii Alom, filii Jedia, filii Semri, filii Samææ. 36 37

MS.A. (χ) Γαβὴς (ψ) ἦν ἡ (ω) ποιήσεις (α) Ἀχὰς (β) Καὶ Ἀσσαθὼν ἐγέννησεν τὸν Βαθρεφὰ, καὶ τὸν Φεσσὴ, καὶ τὸν Θανὰ πατέρα (γ) Ῥηφά. (δ) Γοφορά. (ε) Σαρία (ζ) Ἰωὰβ, πατέρα Γησρασείμ, ὅτι (η) Ἠρὰ, Ἀλὰ, καὶ Νaάμ. (θ) Ἀλὰ, (ι) Καὶ υἱὸς Ἰαλελὴλ, Ζιφαὶ, καὶ Ζαιφὰ, καὶ Θηριὰ, καὶ Ἐσεραήλ. (κ) Γαφὲρ, καὶ Ἰαλών· (λ) Μαιὼν, καὶ τὸν Σεμμαΐ, καὶ τὸν Ἰεσαβὰ (μ) Ἰδία (ν) Ἰεκθιὴλ (ξ) Βεθθία (ο) Ἰουδαίας ἀδελφῆς Ναχὲμ, καὶ Δανὰ πατὴρ Κεϊλὰ, καὶ Σωμειὼν πατὴρ Ἰωμάμ. καὶ υἱοὶ Ναὴμ πατρὸς Κεεϊλὰ, Ὀταρμὶ, καὶ Ἰεσθημωὴ Μαχαθά. Καὶ (π) Σεμεών, (ρ) Ῥαννὼν υἱὸς Ἀνὰν, καὶ Θιλών. καὶ υἱοὶ Ἐσζωχὰθ, καὶ υἱοὶ Ζωχάθ. Υἱοὶ Σηλὼμ * υἱοὶ (σ) Ληχὰδ, (τ) Μαρησά. (υ) Ἐβδαθαββοὺς (χ) Ἀβεδδηρὶν, (ψ) Γαδηρὰ (ω) κατῴκησαν (α) Συμεὼν (β) Ζαραὲ, (γ) Μαβασὰν (δ) Καὶ τῷ (ε) θυγατέρες τρεῖς. καὶ (ζ) καὶ Σαμαὰ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ Ἐσερσουὰλ, (η) καὶ Βοασὸμ, καὶ Θωλὰδ, Καὶ Βαθοὺλ, καὶ Ἑρμὰ, (θ) Βαιθμαρχαβὼθ, καὶ Ἡμισουσωσὶμ, καὶ οἶκον Βαρουμσεωρείμ· αὗται πόλεις (ι) Ῥεμμὼν, καὶ Θοκκὰν, καὶ Αἰσὰν, (κ) αἱ ἐπαύλεις (λ) τῶν κύκλῳ (μ) ἡ κατάσχεσις (ν) Ἀμασήκ, καὶ Ἰωσίας (ξ) Ἰσαβία, υἱὸς Σαραία, (ο) Ἐλιωνηὶ, καὶ Ἰακαβὰ, (π) Ἐδιὴλ, (ρ) Βαναία, (σ) Σεφεὶν, υἱοῦ Ἀλλὼν, υἱοῦ Ἐδιὰ, υἱοῦ Σαμαρὶου, υἱοῦ Σαμαίου.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * وقالوا له يباركك الرب * ويكثر قومك * ويكون يده معك * لانك ولدت في بيت
لحم * وكالاب اخو احيا اولد ماحير * وهو ابو اسدون * واسدون اولد رافا * ورافا اولد فيساح 11 12
وفيساح اولد تحيا * وتحيا اولد ياعازار * *

Et dixerunt ei, Benedicat tibi Dominus, gentem tuam multiplicet, & adſit tibi manus ejus, eò quòd natus ſis in Bethlehem. 10 *Chaleb autem frater Abiæ genuit Mahirem qui fuit pater Eſtonis.* 11 *Eſton genuit Rapham, Rapha genuit Phiſahum, Phiſah genuit Tebiam, Tebia genuit Jaazerem.* 12

15 * هولاء بنو كالاب * بكره الا * والثاني نعم * والثالث قنز * والرابع اسيف * والخامس
يامييال * والسادس يهروف * هاولاء بنو كالاب بن يوفنا * *

Hi ſunt filii Chalebi; primogenitus ejus Ela, ſecundus Naam, tertius Cenez, quartus Aſiph, quintus Jamiel, ſextus Jaharob; iſti ſunt filii Chalebi filii Jophennæ. 15

19 * وبنو امراة اوريا اخت ناحوم ابي قعيلا * زمري * واسمع وماكيث * واسميع * واسمون *
20 21 * وبنو اسمون * امون * واديموا * وزاراح * وسالا * هولاء بنو يهودا اخي ناحوم * ابود
وفعلو * *

Filii uxoris Uriæ, ſororis Nahumi patris Ceilæ; Zimri, Eſtemaus, Machith, Aſmius & Aſimon. 19 *Filii Aſimonis, Amon, Adimus, Zarah, & Sela.* 20 *Hi ſunt filii Judæ fratris Nahumi; Abod, Phaalus.* 21

24 * وبنو سيلا بن يهودا * ياموييل * ويامين * وهار * وياحين * وصاحار * واراف * وزاراح
25 26 وسافال * هولاء بنوا سيلا بن يهودا * وبنو سمعون * باسوم * ومسمع * وسمعث * وحامل
27 وزكي * وسمعي * وكان لسمعي اولاد ستة عشر وستة بنات * وما كان لاخيه اولاد كثير
28 ولا كانوا قومهم كثيرا * حتى جاوا اليهم بنو يهودا * وقعدوا معهم في قرى بير سبع
29 30 وفي مولدا * وفي دار سوع * وفي بلها * وفي عاصم * وبالتلاد * وانسال * والحرما * وبحاصر
31 عاد * وبحمسن * والحفلط * سقالع * وبمارمنا * واسوماسلا * هولاء الضياع حتى الى
32 ملك داود وسلاهم * وعاقون * وعيقان * ورامون * وادكون * وعاسون * خمس ضياع *
33 * وكل المدن التي حوالي الضياع التي للعقروبيين * هاولاء الضياع واراباطهم * وصار لهم
اسما كبيرا ومجالس حسنة * وهدو وسلام حولهم * *

Filii Selæ filii Jehudæ, Jemuel, Jamin, Har, Jachin, Sahar, Ariab, Zarah, & Sebel. 24 *Iſti ſunt filii Sellæ filii Judæ.* 25 *Filii Simeonis, Baſum, Meſmaa, Semeath, Hemel, Zichai, & Semei.* 26 *Fuerunt autem Semei filii ſexdecim, & ſex filiæ: ſed ejus fratri non fuerunt multi filii, nec erat gens illorum copioſa, donec venirent ad eos filii Juda,* 27 *Et cum iis commorarentur in civitatibus Bir-ſebaa, & in Molada, in Darath ſue,* 28 *In Belha, Eſem, Eltolad,* 29 *Anſal, Horma, Haſar-geda, Hamſan,* 30 *Hetphelet, Seceleg, Maremaua, & Aſumaſela: hæ ſunt civitates, & ſuburbana eorum uſque ad regnum Davidis.* 31 *Præterea Acon, Ican, Ramon, Adchon, & Aaſon, quinque civitates;* 32 *Cum ſuburbiis omnibus quæ erant circum civitates Acronæorum: hæ ſunt civitates & regiones eorum. Cæterùm habebant iſti nomen celebre, habitacula pulchra, & tranquillitatem ac pacem undequaque.* 33

introitum ad abierunt Et .multitudinem in *eruperunt* ſuorum patrum domo &,ſuis familiis in *prælati nominibus in venientes* Iſti

39 38 אלה הבאים בשמות נשיאים במשפחותם ובית אבותיהם פרצו לרוב׃ וילכו למבוא

latam terram &,bonum &,pingue paſcuum invenerunt Et .*ſuo pecori paſcuum quærendum ad* ,vallis orientem ad uſque Ghedor

40 גדר עד למזרח הגיא לבקש מרעה לצאנם׃ וימצאו מרעה שמן וטוב והארץ רחבת

diebus in nomina per ſcripti iſti venerunt Et .antè ibi habitantes Cham de quia : *tranquillam* &,quietam &,*manibus*

41 ידים ושקטת ושלוה כי מן־חם הישבים שם לפנים׃ ויבאו אלה הכתובים בשמות בימי

eos interfecerunt &, ibi ſunt inventa quæ habitacula &,eorum *tentoria* percuſſerunt &, Jehudah regis Jechizchijahu

יחזקיהו מלך־יהודה ויכו את־אהליהם ואת־המעינים אשר נמצאו שמה ויחרימם

montē in abierunt Simhon filiis de eis ex Et .ibi *eorum pecori* paſcuum quoniam : eis pro habitaverunt &,hanc diem ad uſque

42 עד־היום הזה וישבו תחתיהם כי־מרעה לצאנם שם׃ ומהם מן־בני שמעון הלכו להר

percuſſerunt Et .eorum capite in Iſhi filii Huzziel &,Rephaiah &,Nehariah &,Pelatiah & : quingenti viri , Sehir

43 שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועזיאל בני ישעי בראשם׃ ויכו

.hanc diem ad uſque ibi habitaverunt & :Hamalec *ipſi evaſionis* reſiduum

את־שארית הפלטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה׃

CAP. V. ה

filiis ejus primogenitura eſt data ,ſui patris *ſtrata ipſum violando in* &,primogenit⁹ ipſe quia : Iſrael primogeniti Reuben filii Et

1 ובני ראובן בכור־ישראל כי־הוא הבכור ובחללו יצועי אביו נתנה בכרתו לבני

primogenitura &,eo ex *ducē in* &,*ſuis fratrib⁹ in* fuit fortis Jehudah Quia.primogenitura in *genealogizandū ad* non & :Iſrael filii Joſeph

2 יוסף בן־ישראל ולא להתיחש לבכרה׃ כי יהודה גבר באחיו ולנגיד ממנו והבכרה

Gogh ; ejus filius Semahajah ,Joel Filii .Charmi &,Cheſron,Pallu & Chanoch , Iſrael primogeniti Reuben Filii .Joſeph ipſi

4 3 ליוסף׃ בני ראובן בכור ישראל חנוך ופלוא חצרון וכרמי׃ בני יואל שמעיה בנו גוג

Tilgath *tranſtulit* quem : ejus filius Beerah .ejus filius Bahal ; ejus filius Reaiah ; ejus filius Michah .ejus filius Simhi ; ejus filius

6 5 בנו שמעי בנו׃ מיכה בנו ראיה בנו בעל בנו׃ בארה בנו אשר הגלה תלגת

,ſuas generationes per *genealogizando in* ,ſuas familias per ejus fratres Et .Reubenitæ ipſi *prælatus* ipſe : Aſſur rex Pilneeſer

7 פלנאסר מלך אשור הוא נשיא לראובני׃ ואחיו למשפחתיו בהתיחש לתלדותם

.Behalmeon &,Nebo ad uſq; &,Haroher in *ſedens* ipſe : Joel filii Semah filii Hazaz filius Belah Et .Zechariahu & ,Jehiel caput

8 הראש יעיאל וזכריהו׃ ובלע בן־עזז בן־שמע בן־יואל הוא יושב בערער ועד־נבו ובעל מעון׃

.Ghilhad terra in fuerant *multiplicatæ* eorū *acquiſitiones* quia : Perath flumine à deſerti ingreſſum ad uſque habitavit orientē ad Et

9 ולמזרח ישב עד־לבוא מדברה למן־הנהר פרת כי מקניהם רבו בארץ גלעד׃

omnibus ſuper ,eorum *tentoriis* in habitaverunt & ; eorū manum per *ceciderunt* &,Hageriim cum bellum fecerunt Saul diebus in Et

10 ובימי שאול עשו מלחמה עם־ההגראים ויפלו בידם וישבו באהליהם על־כל־

Sapham & , *caput* Joel .Salchah uſque Baſan terra in habitaverunt eorū regione è Ghad filii Et .Ghilhad ad orientis *faciebus*

12 11 פני מזרח לגלעד׃ ובני־גד לנגדם ישבו בארץ הבשן עד־סלכה׃ יואל הראש ושפם

,Sebah &,Meſullam &,Michael ,ſuorum patrum domum ſecundùm eorum fratres Et .Baſan in Saphat &,Jahanai & : ſecundus

13 המשנה ויעני ושפט בבשן׃ ואחיהם לבית אבותיהם מיכאל ומשלם ושבע

filii,Michael filii ,Ghilhad filii ,Jaroach filii ,Churi filii ,Abichail filii Iſti .ſeptem ,Heber & Ziah &,Jahachan ,Jorai &

14 ויורי ויעכן וזיע ועבר שבעה׃ אלה בני אביחיל בן־חורי בן־ירוח בן־גלעד בן־מיכאל בן־

.ſuorum patrum domum per *caput* Guni filii Habdiel filius Achi .Buz filii ,Jachdo filii , Jeſiſai

15 ישישי בן־יחדו בן־בוז׃ אחי בן־עבדיאל בן־גוני ראש לבית אבותם׃

Verſio VULG. LAT.

Iſti ſūt nominati principes in cognationib⁹ ſuis,& in domo affinitatū ſuarū multiplicati ſūt vehementer. 38 Et profecti ſūt ut ingrederentur in Gador uſq; ad Orientē vallis, 39 et ut quærerent paſcua gregib⁹ ſuis. Inveneruntq; paſcuas uberes,& valdè bonas,& terrā latiſſimā et quietā et fertilē,in qua antè habitaverant de ſtirpe Cham. 40 Hi ergò venerūt,quos ſuprà deſcripſim⁹ nominatim,in diebus Ezechiæ regis Juda: & percuſſerūt tabernacula eorū,& habitatores qui inventi fuerant ibi, & deleverunt eos uſq; in præſentē diem : habitaveruntq; pro eis, quoniam uberimas paſcuas ibidem repererunt. 41 De filiis quoque Simeon abierunt in montem Seir viri quingenti,habentes principes Phalthiam & Naariam & Raphaiam & Oziel filios Jeſi : 42 Et percuſſerunt reliquias, quæ evadere potuerant,Amalecitarum,& habitaverunt ibi pro eis uſque ad diem hanc. 43

CAP. V.

Filii quoque Ruben primogeniti Iſrael; (ipſe quippè fuit primogenit⁹ ejus:ſed cùm violâſſet thorū patris ſui,data ſunt primogenita ejus filiis Joſeph,filii Iſrael,& non eſt ille reputatus in primogenitum. 1 Porrò Judas, qui erat fortiſſimus inter fratres ſuos,de ſtirpe ejus principes germinati ſunt : primogenita autem reputata ſunt Joſeph.) 2 Filii ergò Ruben primogeniti Iſrael ; Enoch, & Phallu,Eſron,& Carmi. 3 Filii Joel;Samia filius ejus, Gog filius ejus,Semei filius ejus, 4 Micha filius ejus,Reia filius ejus, Baal filius ejus, 5 Beera filius ejus,quem captivum duxit Thelgathphalnaſar rex Aſſyriorum,& fuit princeps in tribu Ruben. 6 Fratres autem ejus, & univerſa cognatio ejus, quando numerabantur per familias ſuas,habuerunt principes,Jehiel et Zachariam. 7 Porrò Bala filius Azaz, filii Samma, filii Joel, ipſe habitavit in Aroer uſque ad Nebo et Beelmeon. 8 Contra Orientalem quoque plagam habitavit uſque ad introitum eremi, et flumen Euphraten.Multum quippe jumentorū numerum poſſidebant in terra Galaad. 9 In diebus autē Saul præliati ſunt contra Agareos, et interfecerunt illos,habitaveruntque pro eis in tabernaculis eorū,in omni plaga,quæ reſpicit ad Orientē Galaad. 10 Filii verò Gad è regione eorum habitaverunt in terra Baſan uſque Selcha : 11 Joel in capite,et Saphan ſecund⁹:Janai autē,et Saphat,in Baſan. 12 Fratres verò eorū ſecundū domos cognationū ſuarū;Michael,et Moſollā,et Sebe,et Jotai,et Jachan,et Zie,et Heber,ſeptē. 13 Hi filii Abihail,filii Huri,filii Jara,filii Galaad, filii Michael,filii Jeſeſi,filii Jeddo,filii Buz. 14 Fratres quoq; filii Abdiel,filii Guni,princeps domûs in familiis ſuis. 15

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

38 * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܪܘܪܒܢܐ ܕܗܘܘ ܬܡܢ. ܒܫܪܒܬܗܘܢ ܘܒܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. *ܘܐܙܠܘ
39
40 ܠܡܥܠܢܐ ܕܓܕܪ. ܥܕܡܐ ܠܡܕܢܚܗ ܕܢܚܠܐ. ܠܡܒܥܐ ܪܥܝܐ ܠܥܢܗܘܢ. *ܘܐܫܟܚܘ
ܪܥܝܐ ܛܒܐ ܘܫܡܝܢܐ. ܘܐܪܥܐ ܪܘܝܚܬܐ ܘܛܒܬܐ. ܕܫܝܢܐ ܘܫܠܝܐ ܗܘܐ ܬܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܗܢܘܢ
41 ܗܘܘ ܒܗ ܡܢ ܩܕܝܡ. *ܘܐܝܬܝܘ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܕܟܬܝܒܝܢ ܗܘܘ. ܒܝܘܡܬܐ ܕܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ
ܕܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܚܪܒܘ ܠܗ ܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܘܟܠ ܡܒܘܥܐ ܕܡܝܐ ܕܐܝܬ ܬܡܢ. ܣܟܪܘ
ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܪܥܝܐ ܕܥܢܗܘܢ ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܬܡܢ.
42 * ܘܡܢܗܘܢ ܘܡܢ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܐܙܠܘ ܠܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܓܒܪܐ ܚܡܫܡܐܐ. ܘܗܠܝܢ
ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܐܙܠܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܦܠܛܝܐ. ܘܡܬܝܬܐ. ܘܪܦܝܐ. ܘܥܘܙܐܝܠ. ܘܗܠܝܢ ܐܪܒܥܐ
43 ܓܒܪܝܢ ܒܢܝ ܐܝܫܝ. ܐܙܠܘ ܩܕܡܝܗܘܢ. *ܘܚܪܒܘ ܟܠ ܫܪܟܐ ܕܐܫܬܚܪ ܠܥܡܠܩܝܐ.
ܘܝܬܒܘ ܒܕܘܟܬܗܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

1 *ܘܒܢܘܗܝ ܕܪܘܒܝܠ ܒܘܟܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܡܛܠ ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܘܟܪܗ ܕܐܒܘܗܝ. ܘܟܕ ܛܢܦ
ܥܪܣܗ ܕܐܒܘܗܝ. ܐܬܝܗܒܬ ܒܘܟܪܘܬܗ ܠܝܘܣܦ ܐܚܘܗܝ ܒܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܗܠܝܢ
2 ܬܪܝܗܘܢ ܐܬܝ ܒܘܪܟܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܡܢ ܝܗܘܕܐ ܢܦܘܩ ܡܠܟܐ
3 ܡܫܝܚܐ. ܘܒܘܟܪܘܬܐ ܬܬܠ ܠܝܘܣܦ. *ܒܢܘܗܝ ܕܪܘܒܝܠ ܒܘܟܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܚܢܘܟ.
4 ܘܦܠܘ. ܘܚܨܪܘܢ. ܘܟܪܡܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܟܪܡܝ. ܫܡܥܝܐ ܒܪܗ. ܘܕܘܐܓ ܒܪܗ. ܫܡܥܝܐ
5
6 ܒܪܗ. * ܡܝܟܐ ܒܪܗ. ܐܘܪܝܐ ܒܪܗ. ܒܠܥ ܒܪܗ. *ܥܒܕܝܐ ܒܪܗ. ܕܫܒܝܗ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ
7 ܕܐܬܘܪ. ܗܘ ܗܘܐ ܪܫܐ ܕܫܒܛܐ ܕܪܘܒܝܠ. * ܘܐܚܘܗܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܟܕ ܐܬܝܠܕܘ
8 ܠܬܘܠܕܬܗܘܢ. ܘܪܝܫܗܘܢ ܥܙܪܐܝܠ. ܬܢܝܢܐ ܙܟܪܝܐ. *ܘܒܠܥ ܒܪ ܥܘܙܝ. ܒܪ ܫܡܥܝ. ܒܪ
9 ܝܘܐܝܠ. ܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܥܕܘܝܪ. ܥܕܡܐ ܠܢܒܘ. ܘܥܠ ܦܩܥܬܐ ܕܡܥܘܢ. *ܘܥܕܡܐ
ܠܡܕܢܚܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܬܚܡ ܒܢܗܪܐ ܦܪܬ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܘ ܗܢܘܢ
10 ܘܩܢܝܢܗܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ. * ܘܒܝܘܡܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܥܒܕܘ ܩܪܒܐ ܥܡ ܥܪܒܝܐ ܕܒܣܟܐ.
ܘܐܫܬܠܡܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܘܝܬܒܘ ܒܡܫܟܢܝܗܘܢ. ܥܠ ܟܠ ܐܦܝ ܡܕܢܚܐ
11 ܕܓܠܥܕ. *ܘܒܢܘܗܝ ܕܓܕ. ܝܬܒܘ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܡܬܢܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܣܒܐ
12
14 ܘܕܣܠܟܐ. *ܘܝܘܐܝܠ ܢܦܩ ܗܘܐ ܒܪܝܫܗܘܢ. ܘܕܐܢ ܠܗܘܢ. ܘܡܠܦ ܠܗܘܢ ܟܬܒܐ ܫܦܝܪ.** *ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ
15 ܕܐܒܝܚܝܠ. ܒܪ ܚܘܪܝ. ܒܪ ܙܪܚ. ܒܪ ܓܠܥܕ. ܒܪ ܡܟܝܪ. * ܒܪ ܥܒܕܐܝܠ. ܒܪ ܥܠܝ. ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ.

Atque hæc ſunt nomina magnatum qui erant ibi,juxta familias & domos eorum paternas. 38 Perrexerunt autem uſque ad aditum Gedar, uſque ad Orientalem partem vallis,ut quærerent paſcua ovibus ſuis. 39 Et cùm reperiſſent paſcua optima et pinguia , et regionem amplam et optimam,ubi pax cum tranquillitate vigebat (nam ipſimet fuerant olim in ea commorati) 40 Adduxerunt viros illos qui recenſiti fuerant temporibus Hezeciæ regis familiæ Judaicæ,et deſtructis habitationibus eorum, et cunctis aquæ ſcatebris quæ illic erant,ad hodiernum uſque diem obturatis, habitârunt loco eorum, eò quòd paſcua gregis illorum optima eſſent ibi. 41 Deinde tam ex illis, quàm è filiis Simeonis abierunt ad montem Gebel, viri quingenti (atque hæc ſunt nomina virorum qui præibant illis ; Phelatia, Mathitha, Rephaia, & Uziel : hi quatuor viri, filii Iſei præibant illis) 42 Et peremerunt ſuperſtites omnes qui remanſerant Amalecitis,et habitârunt loco illorum ad hunc uſque diem. 43

CAP. V.

Filii Rubil primogeniti Iſraelis(is enim erat primogenitus patris ſui, ſed cùm prophanâſſet torum patris ſui,data fuerunt ejus primogenita Joſepho fratri ipſius, filio Iſraelis. Et ſuper hos duos ex omnibus tribubus Iſraelis, veniūt benedictiones. 1 Ex Juda egredietur rex Chriſtus,& primogenita tradentur Joſepho) 2 Filii *inquam* Rubil primogeniti Iſraelis, Henoch,Phalu,Heſron,et Charmi. 3 Filii Charmi, Semaja filius ejus, Doeg filius ejus , Semaja filius ejus, 4 Micha filius ejus,Uria filius ejus,Balaa filius ejus, 5 Abdia filius ejus, quem captivum duxit Teglathpalſar rex Athur ; is erat princeps tribûs Rubelitarum. 6 Fratrū autem ejus per generationes ſuas, quum propagati eſſent per proſapias ſuas , princeps fuit Azrael,ſecundus Zacharia, 7 Et Balaa filius Uzi, filii Semei, filii Joelis : is habitabat in Aduir uſq; ad Nobu;& ſuper planitie Meonis. 8 Uſq; ad Orientales partes ipſius,uſque ad limitem fluvio Euphrate definitum. Nam multiplicati fuerant tam ipſi quàm poſſeſſiones eorum in terra Gelaad ; 9 Et temporibus Saulis bellum geſſêre cum Arabibus habitantibus in Sacca, traditique fuerunt in manus eorum ; adeoq; morati ſunt in tentoriis eorum ſuper totam ſuperficiem Orientalem terræ Gelaad. 10 Filii Gad habitaverunt ex adverſo illorū in terra Mathnin uſq; ad terminū Sibæ & Salchæ. 11 Et Joel prodibat in fronte eorū, jus dicebat eis, et libros apprimè docebat eos. 12 Iſti ſunt filii Abihel filii Huri, filii Zarah, filii Gelaad, filii Machir, Filii Abdiel, filii Ili, primarii patrū ſuorū. 14 15

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύν-
3 θησαν εἰς πλῆθος, Καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἐλθεῖν Γέραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαὶ, τοῦ ζητῆσαι νομὰς
4 τοῖς κτήνεσιν (τ) αὐτῶν. Καὶ εὗρον νομὰς πλείονας καὶ ἀγαθάς· καὶ ἡ γῆ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν, καὶ εἰρήνη
4 καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χὰμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν. Καὶ ἦλθοσαν οὗτοι (υ) οἱ γεγραμμένοι ἐπ'
ὀνόματος ἐν ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐπάταξαν (φ) τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς Μιναίους οὓς εὗρο-
σαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ᾤκησαν ἀντ' αὐτῶν, ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν
2 αὐτῶν ἐκεῖ. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Συμεὼν ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος Σηὶρ ἄνδρες πεντακόσιοι, καὶ (χ) Φα-
3 λαεττία, καὶ Νωαδία, καὶ Ῥαφαΐα, καὶ Ὀζιὴλ υἱοὶ Ἰεσὶ ἄρχοντες αὐτῶν· Καὶ ἐπάταξαν τοὺς καταλοίπους τοὺς
καταλειφθέντας τοῦ (ψ) Ἀμαλὴκ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Hi ſunt qui tranſierunt in nominibus principum in generationibus ſuis: & 38
in domibus patriarum ſuarum multiplicati ſunt in multitudine: Et ive- 39
runt uſque ad veniendum Gerara uſque ad Orientem Gai, ad quærendum
paſcua pecoribus ſuis. Et invenerunt paſcua plura, & bona: & terra 40
lata coram eis: & pax, & quies; quoniam ex filiis Cham habitantium ibi
anteá. Et venerunt hi ſcripti ſuper nomen in diebus Ezeciæ regis Juda: & 41
percuſſerunt domos eorum, & Minæos, quos invenerunt ibi, & anathe-
mârunt eos uſque in diem hanc: & habitaverunt pro eis: quoniam pa-
ſcua pecoribus ſuis ibi. (q) Et ex eis de filiis Symeon iverunt in montē Seir 42
viri quingenti, & Phalaettia, & Noadia, & Rhaphaia, et Oziel filii
Jeſi principes eorum. Et percuſſerunt reſiduos, qui remanſerant de Amalec 43
(r) uſque in diem hanc.

MS. A. (τ) ἑαυτῶν. (υ) γεγραμμένοι (φ) τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν (χ) Φαλεττία, (ψ) Ἀμαλὴκ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τ

ΚΕΦ. ε'.

1 Καὶ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· ὅτι οὗτος ὁ (α) πρωτότοκος, καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε (β) τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ (γ) Ἰωσὴφ υἱῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς
2 πρωτοτόκια, Ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἰσχύϊ καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἡ εὐλογία τοῦ
Ἰωσήφ· (δ) Υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ, Ἐνὼχ, καὶ Φαλλοὺς, (ε) Ἀσρὼμ, καὶ Χαρμί. Υἱοὶ Ἰωὴλ,
4 (ζ) Σεμεῒ, καὶ Βαναία υἱὸς αὐτοῦ. καὶ υἱοὶ Γοὺγ υἱοῦ (η) Σεμεῒ, Υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ, υἱὸς αὐτοῦ Ῥηχὰ, υἱὸς (θ) αὐτοῦ
5 Ἰωὴλ, Υἱὸς αὐτοῦ Βεὴλ, ὃν μετῴκισε Θαγλαφαλνασὰρ βασιλεὺς Ἀσσούρ· οὗτος ἄρχων τῶν Ῥουβήν. Καὶ
7 (ι) ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ (κ) πατριᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἄρχων Ἰωὴλ,
8 καὶ Ζαχαρία, Καὶ (λ) Βαλὲκ υἱὸς (μ) Ἀζοὺζ, υἱὸς Σαμὰ, υἱὸς Ἰωήλ· οὗτος κατῴκησεν ἐν Ἀροὴρ, καὶ ἐπὶ
9 Ναβαῦ, καὶ (ν) Βεελμασσών. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμου, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐ-
10 φράτου, ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῇ Γαλαάδ. Καὶ ἐν ἡμέραις Σαοὺλ (ξ) ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς
παροίκους, καὶ ἔπεσον ἐν χερσὶν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς αὐτῶν πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς Γα-
11 λαάδ. Υἱοὶ Γὰδ κατέναντι αὐτῶν κατῴκησαν ἐν γῇ Βασὰν ἕως (ο) Σελά. Ἰωὴλ (π) πρωτότοκος,
12 13 καὶ Σαφὰμ ὁ δεύτερος, καὶ (ρ) Ἰανὶν ὁ γραμματεὺς ἐν Βασάν. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πα-
τριῶν αὐτῶν, Μιχαὴλ, (σ) Μοσολλὰμ, καὶ Σεβεὲ, καὶ Ἰωρεὲ, καὶ (τ) Ἰωαχὰν, καὶ Ζουὲ, καὶ (†) Ὠβὴδ, ἑπτά.
14 Οὗτοι υἱοὶ Ἀβιχαία υἱοῦ Οὐρὶ, υἱοῦ (υ) Ἰδαῒ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ (φ) Ἰεσαῒ, υἱοῦ Ἰεδδαῒ, υἱοῦ (χ) Βοὺζ
15 Ἀδελφοῦ υἱοῦ Ἀβδιὴλ, υἱοῦ Γουνὶ, ἄρχων οἴκου πατριῶν.

CAP. V.

Et filii Ruben primogeniti Iſrael. Quoniam hic primogenitus: et in 1
aſcendendo ſuper cubile patris ſui, dedit benedictionem ejus filio (a) ſuo
Joſeph filio Iſrael: et non eſt in genealogia computatus in primogenitu-
ram: Quoniam Judas potens fortitudine, et in fratribus ſuis, et in du- 2
cem ex ipſo, et benedictio ipſius Joſeph. Filii Ruben primogeniti Iſrael; 3
Enoch, et Phallus, Aſrom, et Charmi. Filii Joel; (b) Semei, et Banæa filius 4
ejus. Et filii Gug filii Semei, Filius ejus Micha, filius ejus Recha, filius 5
ejus Joel, Filius ejus Beel; quem tranſtulit Thaglaphallaſar rex Aſſur. 6
Hic princeps eorum, qui ipſius Ruben. Et fratres ejus patriâ ſuâ in gene- 7
alogiis ſuis ſecundùm generationes ſuas; princeps Joel, et Zacharia, Et 8
Balec filius Azuz, filius Sama, filius Joel. Hic habitavit in Aroer, et ſu-
per Nabay, et Beelmaſſon: Et ad Orientem habitavit uſque ad contigua 9
deſerti, à flumine Euphrate, quoniam pecora eorum multa in terra Galaad.
Et in diebus Saul fecerunt bellum adverſus (c) incolas, et ceciderunt in 10
manus eorum ii, qui habitabant in tabernaculis ſuis, omnes ad Orientem
ipſius Galaad. Filii Gad è regione eorum habitârunt in terra Baſan uſq; 11
Sela. Joel primogenitus, et Saphan ſecundus: et Janin ſcriba in Baſan: Et 12 13
fratres eorum ſecundùm domos patriarum ſuarum; Michael, Moſollam,
et Sebee, et Joree, et Joachan, et Zue, et Obed, ſeptem. Hi filii Abichæa filii 14
Uri, filii Idai, filii Galaad, filii Michael, filii Jeſai, filii Jeddai, filii Buz, 15
Fratris filii Abdiel, filii Guni, princeps domûs patriarum,

MS. A. (α) πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ἐν (β) εὐλογίαν (γ) τῷ Ἰωσὴφ (δ) Καὶ υἱοὶ (ε) Ἐσρὼν, (ζ) Σεμεΐν, (η) Σεμεεὶ, (θ) αὐτοῦ Βαάλ, Υἱὸς αὐτοῦ Βεηρὰ, ὃν μετῴκισεν Θαγλαθφελνασὰρ (ι) οἱ ἀδελφοὶ (κ) πατριᾷ αὐτοῦ (λ) Βαλὲ (μ) Ὀζοὺζ, (ν) Βεελμαών. (ξ) ἐποιήσαντο (ο) Σελχά. (π) ὁ πρωτότοκος, (ρ) Ἰαναὶ (σ) καὶ Μοσολλὰμ, καὶ Σοβαθὲ, (τ) Ἰαχὰν, (†) Ἰωβὴδ, (υ) Ἀδαῒ, (φ) Ἰεσσαῒ, (χ) Ἀχιβοὺζ, Υἱοῦ Ἀβδιὴλ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وهذه اسماء الكبراء الذين اثبتت اسماوهم *
* وجاوا الي دخول غادار حتي شرقي التخوم * وطلبوا رعي غنمهم * ووجدوا رعيا جيدا سمينا
في ارض كبيرة جيدة * وهدو وسلام كانوا هناك * لانهم كانوا جلسوا فيها قديما * فجاوا
هولاء الرجال الذين هم مكتوبون في زمان حزقيا ملك يهوذا * وخربوا فساطيطهم * وسدوا
مجاري الماء التي كانت ثم الي هذا اليوم * وقعدوا في مواضعهم لاجل رعي غنمهم *
لانه كان خصبا خصيبا * ومنهم من بني شمعون مضوا الي جبل اغلف خمس ماية رجل *
* وهذه اسماء الرجال مقدميهم *
فالطيا * وماثيثا * ورافيا * وعوزايل * هاولاء اربعة من بني ايشع مضوا في تقدمتهم * وخربوا
كلما وجدوه للعمالقة * وقعدوا في مواضعهم الي هذا اليوم *

* الفصل الخامس *

* وبنو روبيل بكر اسرايل * لانه كان بكر ابيه ونجس فراش ابيه * لاجل ذلك نقل البكورية
عنه ليوسف بن اسرايل * وعلي هذين الاثنين تجي البكورية من ساير اسباط بني اسرايل
* ومن يهوذا يخرج الملك ماسيا * والبكورية اعطيت ليوسف * بنو روبيل بكر اسرايل
احنوخ * وافولو * وحصرون * وكرمي * بنو كرمي * شمعيا * دواغ * ميخا * اوريا * بالاع * اوبدا
الذي جلاه تيغلات فلاسر ملك الموصل * هو صار رييس اسباط بني روبال * واخوته
جموعهم حيث انتشروا باجمعهم * ورييسهم عزراييل * والثاني زخريا * وبالاع بن عوزي * بن
شمعي * بن يوال * هو الذي ملك في عدوعير الي تخوم نابو * ودخل في برية دماعون * الي
شرقيها حتي الي تخوم البرية من نهر الفرات * لانهم كثروا جدا ومواشيهم في ارض جلعاد
* وبنو شاوول نصبوا الحرب مع سكان سقا * واعطوا بايديهم * وسكنوا في مواطنهم وساير
ارض المشرق التي في جلعاد * وبنو دان سكنوا تجاههم في ارض مثنين * حتي الي تخوم
سافيا وسلاخا * وتوبيل خرج من نسلهم * وصار يحكم عليهم ويعلمهم تعاليم حسنة **
* هاولاء بنو جاد * ابيحال بن حوري * بن زارح * بن جلعاد * بن مكير * بن عافاديل * بن
عالي * وهم رؤساء رهطهم *

Hæc ſunt nomina principum quo- 38
rum deprehenſa ſunt nomina.
Et venerunt ad ingreſſum Gheder, uſque 39
ad Orientalem termini plagam, quærentes
paſcua pro ovibus ſuis. Invenerunt autem 40
paſcua optima & pinguia in regione ſpa-
tioſa & optima, ubi tranquillitas &
pax regnabant; quoniam ipſi quondam
illic habitaverant. Venerunt inquam, 41
viri iſti qui conſcripti fuerant tempore
Hezeciæ regis Judæ, & habitacula eo-
rum deſtruentes, & aquæ fluenta quæ
illic extabant, obſtruentes ad hunc uſque
diem; occupârunt loca eorum propter
paſcua ovium ſuarum: erant enim optima
& fertiliſſima. Præterea ex iis, nempè 42
è filiis Simeonis, perrexerunt ad montem
Aglaph quingenti viri,
(Atque hæc ſunt nomina viro-
rum, ducum eorum:
Phelatia, Mathutha, Raphia, & Uzael:
hi quatuor è filiis Iſeæ prodierunt in fron-
te illorum) Et deſtruxerunt quicquid ad 43
Amalecitas pertinere deprehenderunt, et
habitaverunt in regionibus eorum ad hunc
uſque diem.

CAP. V.

Filii Rubilis primogeniti Iſraelis (nam 1
is erat quidem primogenitus patris ſui,
ſed quia polluit lectum patris ſui, hac de
cauſa tranſtulit ab eo primogenita ad
Joſephum Iſraelis filium: et his duobus
ex univerſis tribubus Iſraelitarum con-
tingunt primogenita. Nam ex Juda e- 2
greſſurus eſt rex Meſsia, et primogenita
data fuerunt Joſepho) Filii inquam Ru- 3
bilis primogeniti Iſraelis, fuerunt Eh-
noch, Apollo, Heſron, et Charmi, Filii 4
Charmi, Semaia, Doeg, Micha, Uria, 5
Balaus, Et Abedia quem captivum 6
abduxit Tiglath-palaſar rex Mauſelis:
idem fuit princeps familiarum Rubeli-
tarum, Omniumque fratrum ſuorum 7
quando ſeſe dilataverunt omnes: quo-
rum primus erat Azrail, ſecundus Za-
charia. Porrò Balaus filius Uzi, filii 8
Semei, filii Joelis, ipſe eſt qui regnavit
in Aduer uſque ad limites Nebu, et pene-
travit in ſolitudinem Maonis, Ad O- 9
rientalem ipſius plagam, uſque ad termi-
nos ſolitudinis à flumine Euphrate:
admodum enim creverant ipſi et
armenta eorum in terra Galaad.
Filii verò Saulis bellum commiſêre cum 10
incolis Saccæ; cúmque traditi fuiſſent in
manus eorum, occupaverunt patriam il-
lorum, totamque terram Orientalem quæ
eſt in Galaad. Et filii Dan habitaverunt 11
è regione ipſorum in terra Mathnin uſq;
ad limites Sabiæ et Selachæ. Ex ho- 12
rum ſtirpe ortus eſt Tobil, imperabat
eis, et optimis documentis erudiebat
illos. Hi ſunt filii Gad, 14
Abihel filius Huri, filii Zareh, filii Ga-
laadis, filii Machiris, Filii Abdielis 15
filii Eli. Hi erant primores familiarum
ſuarum,

דברי הימים א: ו

ſunt genealogizati hi Omnes .eorum exitus ſuper Saron ſuburbanis univerſis in & ,ejus filiis in & ,Baſan in ,Ghilhad in habitaverũt Et
17 16 וישבו בגלעד בבשן ובבנתיה ובכל־מגרשי שרון על־תוצאותם׃ כלם התיחשו
Menaſſeh tribus dimidiæ & ,Ghaditæ & Reuben Filii .Iſrael regis Jarobham diebus in & ,Jehudah regis Jotham diebus in
18 בימי יותם מלך־יהודה ובימי ירבעם מלך־ישראל׃ בני־ראובן וגדי וחצי שבט־מנשה
,millia quatuor & quadraginta , bellum doctis & ,arcum tendentib⁹ & ,gladiũ & ,ſcutum portantibus viris ,virtutis filiis de
מן־בני־חיל אנשים נשאי מגן וחרב ודרכי קשת ולמודי מלחמה ארבעים וארבעה אלף
ſunt adjuti Et .Nodab & ,Naphis & ,Jetur & ,Hageriim cum bellum fecerunt Et .pugnam egredientes ſexaginta & ,ſeptingenti &
20 19 ושבע־מאות וששים יצאי צבא׃ ויעשו מלחמה עם־ההגריאים ויטור ונפיש ונודב׃ ויעזרו
fuit exorabilis & ,bello in clamaverunt Deum ad quia ;eis cum qui univerſi & ,Hageriim eorũ manu in ſunt traditique ,eis ſuper
עליהם וינתנו בידם ההגריאים וכל שעמהם כי לאלהים זעקו במלחמה ונעתור
,millia quinquaginta & ducentas pecudes & ,millia quinque eorũ camelos,eorũ poſſeſſiones captivaverunt Et .eo in ſperaverũt quia , eis
21 להם כי־בטחו בו׃ וישבו מקניהם גמליהם חמשים אלף וצאן מאתים וחמשים אלף
: bellum Deo à quia ;corruerunt multi vulnerati Quia .millia centum hominis animam & ,millia duo aſinos &
22 וחמורים אלפים ונפש אדם מאה אלף׃ כי־חללים רבים נפלו כי מהאלהים המלחמה
,Chermon Bahal ad uſq; Baſan à,terra in habitaverũt Menaſſeh tribus dimidiæ filii Et.tranſmigrationẽ ad uſq; eis pro habitaverũt &
23 וישבו תחתיהם עד־הגלה׃ ובני חצי שבט מנשה ישבו בארץ מבשן עד־בעל חרמון
, Hazriel & , Eliel & ,Iſhi & ,Hepher & ,eorũ patrum domus capita iſti Et .fuerãt multiplicati ipſi : Chermon montẽ & ,Senir &
24 ושניר והר־חרמון המה רבו׃ ואלה ראשי בית־אבותם ועפר וישעי ואליאל ועזריאל
ſunt prævaricati Et .ſuorũ patrum domui capita ,nominum viri ,robore fortes viri Jachdiel & ,Hodaviah & ,Irmeiah &
25 וירמיה והודויה ויחדיאל אנשים גבורי חיל אנשי שמות ראשים לבית אבותם׃ וימעלו
ſuſcitavit Et .eorũ faciebus à Deus fecit diſperdere quos , terræ populorum deos poſt ſunt fornicati & ,ſuorũ patrum Deum in
26 באלהי אבתיהם ויזנו אחרי אלהי עמי־הארץ אשר־השמיד אלהים מפניהם׃ ויער
,Reubeniten ,eos tranſtulit & : Aſſur regis Pilneſer Tilgath ſpiritum & ,Aſſur regis Pul ſpiritum Iſraelis Deus
אלהי ישראל את־רוח פול מלך־אשור ואת־רוח תלגת פלנסר מלך אשור ויגלם לראובני
.hanc diem ad uſque ,Ghozan fluvium & ,Harah & Chabor & ,Chalach in eos adduxit Et .Menaſſeh tribum dimidiã & ,Ghaditẽ &
ולגדי ולחצי שבט מנשה ויביאם לחלח וחבור והרא ונהר גוזן עד היום הזה׃

CAP. VI. ו

,Aharon ,Hamram filii Et .Huzziel & ,Chebron & ,Iſhar ,Hamram ,Chehath filii Et .Merari & ,Chehath ,Gherſon ;Levi Filii
3 2 1 בני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני קהת עמרם יצהר וחברון ועזיאל׃ ובני עמרם אהרן
genuit Pinechas : Pinechas genuit Elhazar .Ithamar & ,Elhazar ,Abihu & Nadab,Aharon filii Et .Miriam & ,Moſeh &
4 ומשה ומרים ובני אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר׃ אלעזר הוליד את־פינחס פינחס הליד
Zerachiah & ,Zerachiah genuit Huzzi Et .Huzzi genuit Bucchi & :Bucchi genuit Abiſuah Et .Abiſuah
6 5 את־אבישוע׃ ואבישוע הוליד את־בקי ובקי הוליד את־עזי׃ ועזי הוליד את־זרחיה וזרחיה
genuit Achitub Et .Achitub genuit Amariah & ,Amariah genuit Meraioth Meraioth genuit
8 7 הוליד את־מריות׃ מריות הוליד את־אמריה ואמריה הוליד את־אחיטוב׃ ואחיטוב הוליד
Jochanan Et.Jochanan genuit Hazariah & : Hazariah genuit Achimahas Et .Achimahas genuit Sadoch & ; Sadoch
10 9 את־צדוק וצדוק הוליד את־אחימעץ׃ ואחימעץ הוליד את־עזריה ועזריה הוליד את־יוחנן׃ ויוחנן
Hazariah genuit Et .Jeruſalaim in Selomoh ædificavit quam ,domo in eſt functus ſacerdotio qui ipſe ; Hazariah genuit
11 הוליד את־עזריה הוא אשר כהן בבית אשר־בנה שלמה בירושלם׃ ויולד עזריה
.Achitub genuit Amariah & : Amariah
את־אמריה ואמריה הוליד את־אחיטוב׃

Verſio VULG. LAT.

Et habitaverunt in Galaad, & in Baſan, & in viculis 16
ejus, & in cunctis ſuburbanis Saron, uſque ad terminos.
Omnes hi numerati ſunt in diebus Joathan regis Juda, 17
& in diebus Jeroboam regis Iſrael. Filii Ruben, & 18
Gad, & dimidiæ tribûs Manaſſe, viri bellatores, ſcuta
portantes & gladios, & tendentes arcum, eruditíque ad
prælia, quadraginta quatuor millia et ſeptingenti ſexaginta,
procedentes ad pugnã. Dimicaverunt contra Agareos: 19
Ituræi verò, & Naphis, & Nodab, Præbuerũt eis auxiliũ. 20
Traditíq; ſunt in manus eorum Agarei, et univerſi qui fuerant
cum eis, quia Deum invocaverunt cùm præliarentur:
& exaudivit eos, eò quòd credidiſſent in eum.
Ceperúntque omnia quæ poſſederant, camelorum quinquaginta 21
millia, & ovium ducenta quinquaginta millia,
& aſinos duo millia, & animas hominum centum
millia. Vulnerati autem multi corruerunt: fuit enim 22
bellum Domini. Habitaverúntque pro eis uſque ad
tranſmigrationem. Filii quoque dimidiæ tribûs Manaſſe, 23
poſſederunt terram à finibus Baſan uſq; Baal, Hermon,
& Sanir, et montem Hermon: ingens quippe
numerus erat. Et hi fuerunt principes dom⁹ cognationis 24
eorum; Epher, et Jeſi, et Eliel, et Ezriel, et Jeremia,
et Odoia, et Jediel, viri fortiſſimi et potentes, et nominati
duces in familiis ſuis. Reliquerunt autem Deum 25
patrum ſuorum, et fornicati ſunt poſt deos populorũ terræ,
quos abſtulit De⁹ coram eis. Et ſuſcitavit Deus Iſrael 26
ſpiritum Phul regis Aſſyriorum, et ſpiritum Thelgathphalnaſar
regis Aſſur: et tranſtulit Ruben, et Gad, et dimidiam
tribum Manaſſe, et adduxit eos in Lahela, et in
Habor, et Ara, et fluvium Gozan, uſque ad diem hanc.

CAP. VI.

Filii Levi; Gerſon, Caath, et Merari. Filii Caath; 1
Amram, Iſaar, Hebron, et Oziel. Filii Amram; Aaron, 2
Moyſes, & Maria. Filii Aaron; Nadab et Abiu, 3
Eleazar et Ithamar. Eleazar genuit Phinees, et Phinees 4
genuit Abiſue, Abiſue verò genuit Bocci, et Bocci genuit 5
Ozi. Ozi genuit Zaraiam, et Zaraias genuit Meraioth. 6
Porrò Meraioth genuit Amariam, et Amarias 7
genuit Achitob, Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit 8
Achimaas, Achimaas genuit Azariam, Azarias genuit 9
Johanan, Johanan genuit Azariam: ipſe eſt qui 10
ſacerdotio functus eſt, in domo quam ædificavit Salomon
in Jeruſalem. Genuit autem Azarias Amariam, et 11
Amarias genuit Achitob,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 17 *ܘܝܬܒܘ ܒܡܬܢܝܢ. ܘܒܟܦܪܢܝܗ. * ܟܠܗܘܢ ܐܬܝܠܕܘ ܒܝܘܡܬܗ ܕܝܘܬܡ ܡܠܟܐ ܕܒܝܬ
18 ܝܗܘܕܐ. ܘܒܝܘܡܬܗ ܕܝܪܒܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܒܢܝܗܘܢ ܕܪܘܒܝܠ. ܘܓܕ. ܘܦܠܓܗ
ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܐܢܫܐ ܕܫܩܠܝܢ ܣܝܦܐ ܘܬܪܣܐ. ܘܫܕܝܢ ܒܩܫܬܐ. ܘܝܕܥܝܢ ܩܪܒܐ. ܐܪܒܥܝܢ
19 ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܢܦܩܘ ܠܩܪܒܐ. ܘܥܒܕܘ
20 ܩܪܒܐ ܥܡ ܥܡܪܝ ܣܟܐ. * ܘܐܫܬܠܡܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܡܪܝܐ ܨܠܝܘ ܒܩܪܒܐ.
21 ܘܫܡܥ ܩܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܟܠܘ ܥܠܘܗܝ. * ܘܫܒܘ ܢܟܣܐ ܣܓܝܐܐ ܘܩܢܝܢܐ. ܓܡܠܐ.
ܚܡܫܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܥܢܐ. ܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܡܪܐ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܢܦܫܬܐ
22 ܕܒܢܝܢܫܐ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. * ܡܛܠ ܕܩܛܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܢܦܠܘ ܡܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ ܒܩܪܒܐ. ܘܝܬܒܘ
23 ܒܕܘܟܬܗܘܢ ܥܠ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. * ܘܒܢܝ ܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܝܬܒܘ ܒܐܪܥܐ
24 ܕܡܬܢܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܦܩܥܬܐ ܕܛܘܪܐ ܕܚܪܡܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܗܪ. ܘܬܡܢ ܣܓܝܘ ܘܐܬܪܒܝܘ. * ܘܗܠܝܢ
ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܥܦܐ. ܘܫܘܒ ܘܐܠܕܥܐ. ܘܥܙܪܝܐܝܠ. ܘܐܕܘܡܝܐ. ܘܐܘܪܝܐ. ܘܚܙܐܝܠ.
25 ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܓܒܪܐ ܕܫܡܗܐ. ܕܗܘܘ ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܟܦܪܘ ܒܐܠܗܐ
26 ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܛܥܘ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܥܝܪ ܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܒܗܘܢ. ܪܘܚܗ ܕܬܓܠܬ ܦܠܣܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܐܫܒܝ ܠܫܒܛܐ ܕܒܝܬ
ܪܘܒܝܠ. ܘܠܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܓܕ. ܘܠܦܠܓܗ ܕܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܚܠܚ
ܘܠܚܒܘܪ ܢܗܪܐ ܕܓܘܙܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܕܝ. ܘܬܡܢ ܝܬܒܝܢ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

1 2 *ܩܦܠܐܘܢ * ܘ * ܒܢܝܗܘܢ ܕܠܘܝ. ܓܪܫܘܢ. ܘܩܗܬ. ܘܡܪܪܝ. * ܘܒܢܝܗܘܢ ܕܩܗܬ.
3 ܥܡܪܡ. ܘܐܝܣܗܪ. ܘܚܒܪܘܢ. ܘܥܘܙܐܝܠ. * ܘܒܢܝܗܘܢ ܕܥܡܪܡ. ܡܘܫܐ. ܘܐܗܪܘܢ. ܘܡܪܝܡ.
4 ܘܒܢܝܗܘܢ ܕܐܗܪܘܢ. ܢܕܒ. ܘܐܒܝܗܘ. ܘܐܠܥܙܪ. ܘܐܝܬܡܪ. * ܘܐܠܥܙܪ ܐܘܠܕ ܠܦܝܢܚܣ.
5 6 ܘܦܝܢܚܣ ܐܘܠܕ ܠܐܒܝܫܘܥ. * ܘܐܒܝܫܘܥ ܐܘܠܕ ܠܐܒܝܟܪ. ܘܐܒܝܟܪ ܐܘܠܕ ܠܥܙܝ. * ܥܙܝ ܐܘܠܕ
7 8 ܠܙܪܚܝܐ. ܘܙܪܚܝܐ ܐܘܠܕ ܠܡܪܘ. * ܘܡܪܘ ܐܘܠܕ ܠܐܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܛܘܒ. * ܘܐܚܝܛܘܒ
9 ܐܘܠܕ ܠܨܕܘܩ. ܘܨܕܘܩ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܡܥܨ. * ܘܐܚܝܡܥܨ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܝܘܚܢܢ.
10 * ܘܝܘܚܢܢ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܗܘ ܫܡܫ ܒܒܝܬܐ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ.
11 * ܘܐܘܠܕ ܥܙܪܝܐ ܠܐܡܪܝܐ. ܘܐܡܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܐܚܝܛܘܒ.

Habitabant autẽ in Mathnin, & in pagis 16
ejus. Omnes iſti propagârunt ſeſe tempo- 17
rib⁹ Jothami regis familiæ Judaicæ, et temporibus 18
Jerobaami regis Iſraelis. Et filii
Rubil, & Gad, & dimidiæ tribûs Manaſſis,
homines ferentes enſes & clypeos, jaculantes
arcu, gnari bellorum, quadraginta
quatuor millia, ſexcenti ſexaginta ſex: Omnes 19
iſti prodierunt ad bellum, & præliũ
geſſerunt contra habitatores Sacæ: Traditique 20
fuerunt in man⁹ eorũ, eò quòd Dominum
in bello deprecati ſunt, et audivit
clamorẽ eorũ, quia fiduciam collocârant
in eo. Prædatique ſunt opes multas et armenta: 21
camelorum ſcilicet quinquaginta
millia, ovium ducenta quinquaginta millia:
aſinorum duo millia, animarum deniq;
humanarum centũ millia: Nam interfecti 22
multi corruerant è tentoriis eorum in prælio:
ita habitaverunt loco illorũ, ſuper tentoriis
illorũ. Porrò filii dimidiatæ tribûs 23
Manaſſis habitaverunt in terra Mathnin
uſque ad planitiem montis Hermon,
uſq; ad Har; ibiq; creverunt et multiplicati
ſunt. Hi ſunt primarii domorum paternarum 24
eorum; Apha, Sob, Eldaa, Azriel,
Adumia, Uria, et Hezael, viri valentes
robore, viri celebres, qui erant primores
familiæ patrum ſuorum. Sed cùm 25
negâſſent Deum patrum ſuorum, et errâſſent
poſt deos gentium terræ, quas
conſumpſerat Dominus à conſpectu eorum;
Excitavit Dominus Deus Iſraelis in 26
eos ſpiritum Teglath-palſaris regis Athur,
qui captivam duxit tribum Rubelitarum,
et tribum Gaditarum, ac dimidiam tribum
Manaſſis, et aſportavit eos ad Helah,
et ad Hobar fluminis Gozan civitates Mediæ,
ubi commorantur ad hunc uſq; diem.

CAP. VI.

Filii Levi, Gerſon, Cahath, et Merari. 1
Filii Cahath, Amram, Ieſhar, Habron, 2
et Uziel. Filii Amram, Moſe, Aharon, 3
et Mariam. Filii Aharonis, Nadab, Abihu,
Elazar, et Ithamar. Elazar genuit Phinehes, 4
Phinehes genuit Abiſuem, Abiſu 5
genuit Abicarem, Abicar genuit Azi, 6
Azi genuit Zerahiam, Zerahia genuit
Maru, Maru genuit Amariam, Amaria 7
genuit Ahitob, Ahitob genuit Sadoc, 8
Sadôc genuit Ahimees, Ahimees genuit 9
Azariam, Azaria genuit Johanan, Johanan 10
genuit Azariam, et Azarias iſte
miniſtravit in domo quam ædificavit Salomon
in Jeruſalem. Genuit autem 11
Azaria Amariam, Amaria genuit Ahitob.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

16 Κατῴκουν ἐν Γαλαὰδ, ἐν Βασὰν, ϗ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ϗ πάντα τὰ περίχωρα Σαρὼν ἕως ἐξ-
17 όδου. Πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις (ω) Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα, ϗ ἐν ἡμέραις Ἱερο-
18 βοὰμ βασιλέως Ἰσραήλ. Υἱοὶ Ῥουβὴν (α) ϗ Γὰδ ϗ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐξ υἱῶν δυνάμεως, ἄν-
δρες αἴροντες ἀσπίδας ϗ μάχαιραν, ϗ (β) τείνοντες τόξον, ϗ δεδιδαγμένοι πόλεμον, (γ) τεσσα-
19 ράκοντα ϗ τέσσαρες χιλιάδες ϗ ἑπτακόσιοι (δ) ϗ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν. Καὶ ἐποί-
20 ουν πόλεμον μετὰ τῶν (ε) Ἀγαρηνῶν, ϗ Ἰτουραίων, ϗ Ναφισαίων, ϗ Ναδαβαίων, Καὶ κατίσχυ-
σαν ἐπ᾽ αὐτῶν· ϗ ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν (ζ) Ἀγαραῖοι, ϗ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν, ὅτι
πρὸς τὸν θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ, ϗ ἐπήκουσεν αὐτοῖς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐτόν. Καὶ ᾐχμα-
21 λώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καμήλους πεντακισχιλίας, ϗ προβάτων διακοσίας πεντήκοντα χιλι-
22 άδας, ὄνους δισχιλίους, ϗ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας. Ὅτι τραυματίαι πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ
23 τοῦ θεοῦ ὁ πόλεμος. ϗ κατῴκησαν ἀντ᾽ αὐτῶν ἕως (η) μετοικεσίας. Καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασ-
σῆ κατῴκησαν (θ) ἀπὸ Βασὰν ἕως Βαὰλ, Ἑρμὼν, ϗ Σανὶρ, ϗ ὄρος Ἀερμών· ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ αὐτοὶ ἐ-
24 πλεονάσθησαν. Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν· Ὀφὲρ, ϗ (ι) Σεῒ, ϗ Ἐλιὴλ, (κ) ϗ Ἱε-
ρεμία, ϗ Ὠδουΐα, ϗ Ἰεδιὴλ· ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοὶ, ἄρχοντες τῶν οἴκων πατρι-
25 ῶν αὐτῶν. Καὶ ἠθέτησαν ἐν θεῷ πατέρων αὐτῶν, ϗ ἐπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς,
26 οὓς ἐξῆρεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ἐπήγειρεν ὁ θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα (λ) Φαλὼχ βα-
σιλέως Ἀσσοὺρ, ϗ τὸ πνεῦμα (μ) Θαγλαφελλασὰρ βασιλέως Ἀσσοὺρ, ϗ μετῴκισεν τὸν Ῥουβὴν,
ϗ τὸν Γαδδὶ, ϗ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ϗ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς (ν) Χαλὰχ, ϗ Χαβὼρ, ϗ ἐπὶ πο-
ταμὸν Γωζὰν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Habitabant in Galaad, in Baſan, & in pagis earum, (d) Et omnia adjacen- 16
tia Saron uſq; ad exitum. (e) Omnium computatio in diebus Joatham 17
regis Juda, & in diebus Hieroboam regis Iſrael. Filii Ruben, & Gad, 18
& dimidium tribûs Manaſſe ex filiis virtutis, viri levantes clypeos, &
gladiũ, & tendentes arcũ, & docti bellũ, quadraginta & quatuor mille,
& ſeptingenti et ſexaginta egredientes in aciẽ. Et faciebãt bellũ cum A- 19
garenis, & Ituræis, & Naphiſæis, et Nadabæis, Et invaluerunt ſuper eos. 20
Et dati ſunt in manus eorũ Agaræi, et omnia tabernacula eorũ: quoniã ad
Deũ clamaverunt in prælio: & exaudivit eos: quoniã ſperaverũt in eum:
Et captivârunt (f) apparatum eorum, camelos quinquies mille, & ovium 21
ducenta quinquaginta millia, aſinos bis mille, & animas virorum (g) cen-
tum millia: Quia cæſi multi ceciderunt, quoniam à Deo bellum. (h) Et 22
habitârunt pro eis uſque ad tranſmigrationem. Et dimidii tribûs Ma- 23
naſſe, habitârunt à Baſan uſque Baal, Ermon, & Sanir, & montem Aer-
mon. (i) Et in Libano ipſi abundârunt. Et hi principes domûs patriarum 24
eorum; Opher, & Sei, & Eliel, & Hieremia, & Oduia, & Jediel, viri
fortes virtute, viri nominati, principes domorum patriarum ſuarum. Et 25
prævaricati ſunt in Deum patrum ſuorum, & fornicati ſunt poſt deos po-
pulorum terræ, quos ſuſtulerat Deus à facie eorum. Et ſuſcitavit Deus 26
Iſrael ſpiritum Phaloch regis Aſſur & ſpiritum Thaglaphallaſar regis
Aſſur: & tranſtulit Ruben, & Gaddi, & dimidium tribûs Manaſſe:
& duxit eos in Chaach, & Chabor, & ſuper flumen Gozan uſque in
diem hanc.

MS. A. (ω) Ἰωθὰν (α) ϗ Γαδδὶ (β) ἐντείνοντες (γ) τέσσαρες ϗ τεσσεράκοντα χιλιάδες (δ) ἑξήκοντα (ε) Ἀγαραίων, (ζ) οἱ Ἀγαρῖοι, (η) τῆς μετοικεσίας. (θ) ἐν γῇ ἀπὸ (ι) Ἰεσεῒ, (κ) ϗ Ἰεζειὴλ, ϗ Ἱερεμία, (λ) Φαλὼς (μ) Θαγλαδφελνασὰρ (ν) Χελὰ,

ΚΕΦ. ϛʹ.

2 Υἱοὶ Λευὶ, Γεδσὼν, Καὰθ, ϗ Μεραρεί. Καὶ υἱοὶ Καὰθ, (α) Ἀμβρὰμ, ϗ Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, ϗ Ὀ-
3 ζιήλ. Καὶ υἱοὶ (β) Ἄμβραμ, Ἀαρὼν, ϗ Μωυσῆς, ϗ Μαριάμ. ϗ υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδὰβ, ϗ Ἀβιοὺδ,
5 Ἐλεάζαρ, ϗ Ἰθάμαρ. Ἐλεάζαρ ἐγέννησε τὸν Φινεὲς, Φινεὲς ἐγέννησε τὸν Ἀβισοὺ, Ἀβισοὺ ἐγέν-
6 νησε τὸν (γ) Βοκκὶ, ϗ Βοκκὶ ἐγέννησε τὸν Ὀζὶ, Ὀζὶ ἐγέννησε τὸν (δ) Ζαραΐα, Ζαραΐα ἐγέννησε
8 τὸν (ε) Μαριὴλ, Καὶ Μαριὴλ ἐγέννησε τὸν (ζ) Ἀμαρία, ϗ Ἀμαρία ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ, Καὶ
9 Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, ϗ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμάας, Καὶ Ἀχιμάας ἐγέννησε τὸν Ἀ-
10 ζαρίαν, ϗ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Ἰωανὰν, Καὶ Ἰωανὰν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, οὗτος ἱεράτευσεν ἐν
11 τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ, Καὶ ἐγέννησε Ἀζαρίας τὸν (η) Ἀμαρία, ϗ Ἀμαρία
ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ,

CAP. VI.

Filii Levi; Gedſon, Caath, & Merari. Et filii Caath; Ambram, 1 2
& Iſſaar, Chebron, & Oziel. Et filii Ambram; Aaron, & Moyſes, & 3
Maria. Et filii Aaron; Nadab, & Abiud, Eleazar, & Ithamar. Eleazar 4
genuit Phinees: Phinees genuit Abiſu: Abiſu genuit Bocci: & Bocci 5
genuit Ozi. Ozi genuit Zaræa: Zaræa genuit (a) Mariel: Et Mariel 6 7
genuit Amaria: & Amaria genuit Achitob: Et Achitob genuit Sadoc: 8
& Sadoc genuit Achimaas: Et Achimaas genuit Azariam: & Aza- 9
rias genuit Joanan: Et Joanan genuit Azariam. Hic ſacerdotio fun- 10
ctus eſt in domo, quam ædificavit Salomon in Hieruſalem. Et Azarias 11
genuit Amaria: & Amaria genuit Achitob:

MS. A. (α) Ἄμερμ, (β) Ἄμερμ, (γ) Βωκαὶ, καὶ Βωκαὶ (δ) Ζαραίαν, Ζαρίας (ε) Μαραιὼθ, Καὶ Μαραιὼθ, (ζ) Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας (η) Ἀμαρίαν, ϗ Ἀμαρίας

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 17 * فقعدوا بمثنان وبناها * كل هولاء توالدوا في ايام يوثام ملك يهودا * وايام يوربعام ملك
18 اسرايل * وبنو روبال * وبنو جاد * ونصف سبط منسا * قوم يحاربون بالسيوف والسلاح عارفون
19 بالحرب * وعددهم اربعة وثمانون الفا وسبع ماية وستون * هولاء كلهم صنعوا الحرب مع
20 سكان ساقا * واسلموا بايديهم وسبوهم جميعهم * لانهم كانوا طايعين لله * وكان يسمع
21 صلاتهم لاتكالهم عليه * وغنموا اموالا كثيرة * جمالا خمسين الفا * غنما مايتي الف *
22 وخمسين الفا حميرا * اناسا مية الف * لان سقط قتلى كثير بالسيف * وقعدوا في مواطنهم
23 الي اليوم * لان الحرب كان من عند الله * ونصف سبط منسا قعدوا في ارض مثنان *
حتي الي البرية برية جبل حورين * ثم حتي الي زغر الجبل الكبير الذي بحرمون * حتي
24 الي هور * وكثروا وعظموا * وهولاء روساء بيت اباهم * عفي * باسو * الدعا * عزراييل *
25 اودوميا * اوريا * حازاييل * رجال جبابرة رجال مسمون * وهم روساء بيت اباهم * فكفروا
26 بالله اله اباهم * وعبدوا الهة شعوب الارض الذين اهلكهم الله من بين ايديهم * فاثار الله
عليهم روح بالق ملك السريان * فاهلك سبط روبال * وسبط جاد ونصف سبط منسا *
وسباهم الي ارضه * واتي بهم الي حلح والي حافار خلف نهر كوزن * وضياع مادي *
وسكنوا فيها الي اليوم *

Et habitabant in Mathnan & ſuburbiis 16
ejus. Omnes iſti propagati ſunt diebus 17
Jothami regis Judæ, & diebus Jero-
baami regis Iſraelis. Filii Rubilis, & filii 18
Gadis, & dimidia tribus Manaſſis, gens
belligerans enſibus & armis, belli perita,
octoginta quatuor millia, ſeptingenti ac
ſexaginta numero; Hi omnes bello cum 19
incolis Saccæ commiſſo, Potiti ſunt 20
eorum, & prædati ſunt eos omnes: cùm
enim Deo obtemperarent, exaudiebat
preces eorum, ob eorum in ipſo fiduciam:
Et opima ceperunt ſpolia, nempe ca- 21
melorum quinquaginta millia, ovium
ducenta millia, quinquaginta millia aſino-
rum, hominum centum millia: Multi 22
quippe gladio confoſſi corruerant: &
occupaverunt patriam eorum ad hodier-
num uſque diem: à Deo namque erat
hoc prælium. Et verò dimidia tribus 23
Manaſſis habitârunt in terra Mathnan
uſque ad ſolitudinem, nempè ſolitudi-
nem montis Horin, & uſque ad Zogar
montem magnum qui eſt in Hermon,
uſque ad Hor; & ingenii numero cre-
verunt. Hi ſunt autem principes fami- 24
liarum patrum eorum: Epha, Baſu,
Eldaa, Ezrael, Odomi, Uria, & Hazael,
viri robuſtiſſimi, viri nominati, utpote
principes familiarum patrum ſuorum.
Verùm cùm negâſſent Deum, Deum pa- 25
trum ſuorum, & coluiſſent deos genti-
um terræ, quas Deus perdiderat à
conſpectu ipſorum; Suſcitavit Deus 26
adverſùs eos ſpiritum Balac regis Syro-
rum, qui perdidit tribum Rubelis, tri-
bum Gadis, & dimidiam tribum Ma-
naſſis, & captivos abduxit eos in terram
ſuam, tranſtulitque eos ad Helah & ad
Haphar, cis flumen Chozan, aliáſque ci-
vitates Mediæ, in quibus habuârunt
ad hunc uſque diem.

* الفصل السادس *

1 2 * وبنو لاوي * جرسون * وقاهث * ومريري * وبنو قاهث عمرم * ويصهر * وحبرون * وعزاييل *
3 * وبنو عمرم * هرون * موسي * ومريم * وبنو هرون * ناداب * وابيهو * والیعازار * وايثمار *
4 5 6 * والیعازار اولد فنحاس * فنحاس اولد افيسوع * افيسوع اولد افيقار * افيقار اولد عوزا *
7 8 * عوزا اولد زرحيا * وزرحيا اولد ماروا * وماروا اولد امريا * وامريا اولد احيطوب * احيطوب
9 10 اولد صادوق * صادوق اولد احيمعص * احيمعص اولد عازريا * عازريا اولد يوحنا * يوحنا
11 اولد عازريا * عازريا كان يخدم بيت الله الذي بناه سليمان بن داود * واولد عازريا امري *
امري اولد احيطوب *

CAP. VI.

Filii Levi, Gerſon, Cahath, Meriri. 1
Filii Cahath, Amram, Jeſhar, Hebron, 2
& Azael. Filii Amrami, Haron, 3
Moſes, & Mariam. Filii Harouis,
Nadab, Abihu, Eliazar, & Ithamar.
Eliazar genuit Phenhaſum, Phenhas ge- 4
nuit Abiſuem, Abiſu genuit Abicarem, 5
Abicar genuit Ozim, Oza genuit Za- 6
rahiam, Zarahia genuit Maru, Maru, 7
genuit Amariam, Amaria genuit Achi-
tobum, Achitob genuit Sadocum, Sadoc 8
genuit Achimeeſum, Achimees genuit A- 9
zariã, Azaria genuit Johannem, Johannes 10
genuit Azariam; Azarias hic miniſtra-
bat domui Dei, quam ædificaverat Sa-
lomon filius Davidis. Genuit ergò 11
Azarias Amiram, Amira genuit Achi-
tobum,

דברי הימים א: ו

genuit Chilchijah & :Chilchijah genuit Sallum Et .Sallum genuit Sadoc & : Sadoc genuit Achitub Et
13 12 ואחיטוב הוליד את־צדוק וצדוק הוליד את־שלום: ושלום הוליד את־חלקיה וחלקיה הוליד את־
Dominus *transportando in* abiit Jehoſadac Et .Jehoſadac genuit Seraiah & : Seraiah genuit Hazariah Et .Hazariah
15 14 עזריה: ועזריה הוליד את־שריה ושריה הוליד את־יהוצדק: ויהוצדק הלך בהגלות יהוה
filiorũ nomina hæc Et .Merari & ,Chehath ,Gherſom : Levi Filii .Neſar-Nebuchad manũ per ,Jeruſalaim & ,Jehudah
17 16 את־יהודה וירושלם ביד נבכד־נאצר: בני לוי גרשם קהת ומררי: ואלה שמות בני־
: Muſi & ,Machali ,Merari Filii .Huzziel & ,Chebron & ,Iſhar & ,Hamram ; Chehath filii Et .Simhi & ,Libni ; Gherſom
19 18 גרשום לבני ושמעי: ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל: בני מררי מחלי ומשי
Hiddo,ejus filius Joach .ej⁹ filius Zimmah,ej⁹ filius Jachath,ej⁹ filius Libni,Gherſom Ipſi *ſuos patres ad* Levi familiæ iſtæ &
21 20 ואלה משפחות הלוי לאבתיהם: לגרשום לבני בנו יחת בנו זמה בנו: יואח בנו עדו
Elchanah .ejus filius Aſſir ; ejus filius Corach,ejus filius Hamminadab,Cheath Filii .ejus filius Jeathrai :ej⁹ filius Zerach :ejus filius
23 22 בנו זרח בנו יאתרי בנו: בני קהת עמינדב בנו קרח בנו אסיר בנו: אלקנה
.ejus filius Saul & ,ejus filius Huzziah ,ejus filius Uriel ,ejus filius Tachath .ejus filius Aſſir & ;ejus filius Ebjaſaph &,ejus filius
24 בנו ואביסף בנו ואסיר בנו: תחת בנו אוריאל בנו עזיה בנו ושאול בנו:
,ejus filius Eliab .ejus filius Nachath & ,ejus filius Sophai ,Elchanah filii : Elchanah .Achimoth & ,Hamaſai ,Elchanah filii Et
27 26 25 ובני אלקנה עמשי ואחימות: אלקנה בנו אלקנה צופי בנו ונחת בנו: אליאב בנו
,ejus filius Libni ,Machali ,Merari Filii .Abijah & ,Vaſni primogenitus ,Semuel filii Et .ejus filius Elchanah ,ejus filius Jerocham
29 28 ירחם בנו אלקנה בנו: ובני שמואל הבכר ושני ואביה: בני מררי מחלי לבני בנו
ſtatuit quos iſti Et .ejus filius Haſaiah ,ejus filius Chachijah ,ejus filius Simha .ejus filius Huzzah ,ejus filius Simhi
31 30 שמעי בנו עזה בנו: שמעא בנו חגיה בנו עשיה בנו: ואלה אשר העמיד
conventus tentorii tabernaculi facies ad miniſtrantes fuerunt Et .arcæ requie à ,Domini domus cantici *manus ſuper* David
32 דויד על־ידי־שיר בית יהוה ממנוח הארון: ויהיו משרתים לפני משכן אהל־מועד
.ſuo *ſervitio ſuper* ſuum *judicium* juxta ſteterunt & : Jeruſalaim in Domini domum Selomoh *ædificare uſque* ,cantico in
בשיר עד־בנות שלמה את־בית יהוה בירושלם ויעמדו כמשפטם על־עבודתם:
,Elchanah Filii .Semuel filii Joel filius cantor Heman ,Cheathitarum filiis de ; eorum filii & ,*ſtantes* iſti Et
34 33 ואלה העמדים ובניהם מבני הקהתי הימן המשורר בן־יואל בן־שמואל: בן־אלקנה
Filii .Hamaſai filii ,Machath filii , Elchanah filii ,Suph Filii .Toach filii , Eliel filii , Jerocham filii
36 35 בן־ירחם בן־אליאל בן־תוח: בן־ציף בן־אלקנה בן־מחת בן־עמשי: בן־
,Iſhar Filii .Corach filii ,Ebjaſaph filii , Aſſir filii ,Tachath Filii .Sephaniah filii ,Hazariah filii ,Joel filii , Elchanah
38 37 אלקנה בן־יואל בן־עזריה בן־צפניה: בן־תחת בן־אסיר בן־אביסף בן־קרח: בן־יצהר
.Simha filii Berechiahu filius Aſaph : ejus dexteram *ſuper ſtans* Aſaph ejus frater Et .Iſrael filii ,Levi filii ,Chehath filii
39 בן־קהת בן־לוי בן־ישראל: ואחיו אסף העמד על־ימינו אסף בן־ברכיהו בן־שמעא:
,Zimmah filii ,Ethan Filii .Hadaiah filii ,Zerach filii ,Ethni Filii .Malcijah filii ,Bahaſeiah fiiii ,Michael Filii
42 41 40 בן־מיכאל בן־בעשיה בן־מלכיה: בן־אתני בן־זרח בן־עדיה: בן־איתן בן־זמה
, Chiſi filius Ethan : ſiniſtram ad eorum fratres Merari filii Et .Levi filii ,Gherſom filii ,Jachath Filii .Simhi filii
44 43 בן־שמעי: בן־יחת בן־גרשם בן־לוי: ובני מררי אחיהם על־השמאול איתן בן־קישי
.Chilchijah filii , Amaſiah filii , Chaſabiah Filii .Malluch filii , Abdi filii
45 בן־עבדי בן־מלוך: בן־חשביה בן־אמציה בן־חלקיה:

Verſio VULG. LAT.

Achitob genuit Sadoc, & Sadoc genuit Sellum, 12
Sellum genuit Helciam, & Helcias genuit Azariam, 13
Azarias genuit Saraiam, & Saraias genuit Joſedec. 14
Porrò Joſedec egreſſus eſt, quando tranſtulit Dominus 15
Judam & Jeruſalem per manus Nabuchodonoſor.
Filii ergò Levi; Gerſon, Caath, & Merari. Et hæc 16
nomina filiorum Gerſon; Lobni, & Semei. Filii Caath; 17
Amram, & Iſaar, & Hebron, & Oziel. Filii Merari; 18
Moholi & Muſi. Hæ autem cognationes Levi ſecundùm
familias eorum. Gerſom, Lobni filius ejus, Jahath 19
filius ejus, Zamma filius ejus, Joah filius ejus, Addo 20
filius ejus, Zara filius ejus, Jethrai filius ejus. Filii Caath; 21
Aminadab filius ejus, Core filius ejus, Aſir filius ejus, 22
Elcana filius ejus, Abiaſaph filius ejus, Aſir filius ejus,
Thahath filius ejus, Uriel filius ejus, Ozias filius 23
ejus, Saul filius ejus. Filii Elcana; Amaſai & Achi- 24
moth, Et Elcana. Filii Elcana; Sophai filius ejus, 25
Nahath filius ejus, Eliab filius ejus, Jeroham filius 26
ejus, Elcana filius ejus. Filii Samuel; primogenitus 27
Vaſſeni, & Abia. Filii autem Merari, Moholi: Lobni 28
filius ejus, Semei filius ejus, Oza filius ejus, Sam- 29
maa filius ejus, Haggia filius ejus, Aſaia filius ejus. 30
Iſti ſunt, quos conſtituit David ſuper cantores domûs 31
Domini, ex quo collocata eſt arca: Et miniſtrabant 32
coram tabernaculo teſtimonii, canentes donec ædificaret Salomon domum Domini in Jeruſalem: ſtabant
autem juxta ordinem ſuum in miniſterio. Hi verò 33
ſunt qui aſſiſtebant cum filiis ſuis: de filiis Caath; Heman cantor filius Johel, filii Samuel, Filii Elcana, filii 34
Jeroham, filii Eliel, filii Thohu, Filii Suph, filii El- 35
cana, filii Mahath, filii Amaſai, Filii Elcana, filii 36
Johel, filii Azariæ, filii Sophoniæ, Filii Thahath, 37
filii Aſir, filii Abiaſaph, filii Core, Filii Iſaar, 38
filii Caath, filii Levi, filii Iſrael. Et frater ejus A- 39
ſaph, qui ſtabat à dextris ejus: Aſaph filius Barachiæ,
filii Samaa, Filii Michael, filii Baſaiæ, filii Mel- 40
chiæ, Filii Athanai, filii Zara, filii Adaia, Filii 41
Ethan, filii Zamma, filii Semei, Filii Jeth, filii Ger- 42
ſom, filii Levi. Filii autem Merari fratres eorum, 43
ad ſiniſtram; Ethan filius Cuſi, filii Abdi, filii Ma- 44
loch, Filii Haſabiæ, filii Amaſiæ, filii Hel- 45
ciæ,

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 *ܘܐܚܝܛܘܒ ܐܘܠܕ ܠܨܕܘܩ. ܘܨܕܘܩ ܐܘܠܕ ܠܫܠܘܡ. * ܘܫܠܘܡ ܐܘܠܕ ܠܚܠܩܝܐ.
13 14 ܘܚܠܩܝܐ ܐܘܠܕ ܠܥܙܪܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܣܪܝܐ. * ܘܣܪܝܐ ܐܘܠܕ ܠܨܕܘܩ. * ܘܨܕܘܩ
15 ܐܫܬܒܝ ܟܕ ܐܓܠܝ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ̈ܢܫܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܒܒܠ ܠܘܬ ܢܒܘܟܕܢܨܪ.
16 17 * ܒܢܘܗܝ ܕܠܘܝ. ܓܪܫܘܢ. ܩܗܬ. ܘܡܪܪܝ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܒܢܝ̈ ܓܪܫܘܢ. ܠܒܢܝ
18 ܘܫܡܥܝ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ. ܥܡܪܡ. ܘܝܫܗܪ. ܘܚܒܪܘܢ. ܘܥܘܙܝܐܝܠ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ
19 20 ܡܚܠܝ. ܘܡܘܫܝ. ܗܠܝܢ ܐܢܝܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝ̈ܐ ܠܒܝܬ ܐܒܗܝ̈ܗܘܢ. * ܓܪܫܘܢ ܒܪܗ. ܢܚܬ ܒܪܗ.
21 22 ܙܡܐ ܒܪܗ. * ܝܘܐܚ ܒܪܗ. ܥܕܘ ܒܪܗ. ܝܬܘܪ ܒܪܗ. * ܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ. ܥܡܝܢܕܒ ܒܪܗ.
23 24 ܩܘܪܚ ܒܪܗ. ܐܣܝܪ ܒܪܗ. * ܘܐܠܩܢܐ ܒܪܗ. ܐܚܝܣܦ ܒܪܗ. * ܬܚܘܬ ܒܪܗ. ܐܘܪܝܐܝܠ ܒܪܗ.
25 ܥܘܙܝܐ ܒܪܗ. ܫܐܘܠ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܠܩܢܐ. ܥܡܣܝ. ܘܐܚܝܡܘܬ. * ܘܐܠܩܢܐ ܒܪܗ.
26 27 ܨܘܦ ܒܪܗ. ܢܚܬ ܒܪܗ. ܙܪܚ ܒܪܗ. ܫܡܥܐܠ ܒܪܗ. ܡܪܝ ܒܪܗ. * ܐܠܝܒ ܒܪܗ. ܓܕܝܐܝܠ
28 ܒܪܗ. ܘܐܠܩܢܐ ܒܪܗ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ. ܒܪܗ ܒܘܟܪܗ ܝܘܐܝܠ. ܘܫܡܐ ܕܒܪܗ ܬܢܝܢܐ.
29 ܐܒܝܐ. * ܘܒܢܝ̈ ܡܪܪܝ. ܡܚܠܝ ܒܪܗ. ܠܒܢܝ ܒܪܗ. * ܫܡܥܝ ܒܪܗ. ܥܙܐ ܒܪܗ. ܫܡܥܝܐ
30 31 ܒܪܗ. ܥܣܝܐ ܒܪܗ. * ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܐܩܝܡ ܕܘܝܕ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬܗ
32 ܕܡܪܝܐ: ܒܕܘܟܬܐ ܕܣܝܡܐ ܗܘܬ ܬܡܢ ܩܒܘܬܐ. * ܘܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܡܫܟܢ ܙܒܢܐ.
ܒܬܫܒܚܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܥܕܡܐ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܩܝܡ
33 ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܕܪܘܫܡܗܘܢ. ܥܠ ܚܫܚܬܗܘܢ. * ܘܗܠܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܗܢܘܢ ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ. ܡܢ
34 ܒܢܝ̈ ܩܗܬ. ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝ̈ܐ. ܗܝܡܢ. ܘܝܘܐܝܠ ܒܪ ܫܡܘܐܝܠ. * ܒܪ ܐܠܩܢܐ. ܒܪ
35 ܝܪܚܘܡ. ܒܪ ܐܠܝܐܝܠ. ܒܪ ܬܘܚܘ. * ܒܪ ܨܘܦ. ܒܪ ܐܠܩܢܐ. ܒܪ ܚܡܬ. ܒܪ ܡܘܫܝ. ܒܪ ܐܠܩܢܐ.
36 37 ܒܪ ܝܘܐܝܠ. ܒܪ ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܨܦܢܝܐ. * ܒܪ ܬܚܬ. ܒܪ ܐܣܝܪ. ܒܪ ܐܟܫܝܦ. ܒܪ ܩܘܪܚ. * ܒܪ
38 39 ܝܫܗܪ. ܒܪ ܩܗܬ. ܒܪ ܠܘܝ. ܒܪ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܚܘܗܝ ܐܣܦ ܕܩܐܡ ܠܘܬ ܝܡܝܢܗ ܕܐܣܦ ܒܪ
40 41 ܒܪܟܝܐ. ܒܪ ܫܡܥܝܐ. * ܒܪ ܡܝܟܐܝܠ. ܒܪ ܡܥܣܝܐ. ܒܪ ܡܠܟܝܐ. * ܒܪ ܐܬܢܝ. ܒܪ ܙܪܚ.
42 43 ܒܪ ܐܪܝܐ. * ܒܪ ܐܝܬܢ. ܒܪ ܙܡܐ. ܒܪ ܫܡܥܝ. * ܒܪ ܝܘܚܐ. ܒܪ ܓܪܫܘܢ. ܒܪ ܠܘܝ.
44 * ܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ ܐܚܘܗܘܢ. ܕܐܩܝܡ ܠܣܡܠܐ. ܐܝܬܢ ܒܪ ܩܝܫ. ܒܪ ܥܡܪ. ܒܪ ܡܠܘܟ.
45 ܒܪ ܚܫܒܝܐ. * ܒܪ ܥܡܘܨܝܐ. ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܒܪ ܢܛܘܪ.**

Ahitob genuit Sadoc, Sadoc genuit Sa- 12
lum, Salum genuit Helciam, Helcia ge- 13
nuit Azariam, Azaria genuit Seraiam, 14
Seraia genuit Sadoc. Captus autem fu- 15
it Sadoc quando tranſtulit Dominus homines Judæ, & Jeroſolymam, in Babe- 16
lem ad Nebuchadnaſarem. Filii Levi,
Gerſon, Cahath, & Merari. Atque hæc 17
ſunt nomina filiorum Gerſonis, Lebni,
& Semei. Filii verò Cahath, Amram, 18
Jeſhar, Hebron, & Uziel. Denique 19
filii Merari, Mahli, & Muſi. Hæ ſunt genealogiæ Levitarum per patres ſuos:
Gerſon filius ejus, Nahath filius ejus, Ze- 20
ma filius ejus, Joah filius ejus, Adu filius 21
ejus, Jathur filius ejus. Filii Cahath, A- 22
minadab filius ejus, Corah filius ejus, Aſir
filius ejus, Helcana filius ejus, Achen- 23
ſaph filius ejus, Tahoth filius ejus, Uriel 24
filius ejus, Uzia filius ejus, Saul filius
ejus. Filii Helcanæ, Amſi, & Ahimoth; 25
Hujus filius Helcana, Soph filius ejus, Na- 26
hath filius ejus, Zarah filius ejus, Semala
filius ejus, Mari filius ejus, Eliab filius 27
ejus, Gadhiel filius ejus, Helcana filius
ejus. Filii Samuelis: filius ejus primo- 28
genitus, Joel: & nomen filii ejus ſecundi,
Abia. Filii verò Merari: Mahli filius 29
ejus, Lebni filius ejus, Semei filius ejus, 30
Aza filius ejus, Semaia filius ejus, Aſaia
filius ejus. Hi ſunt autem omnes quos 31
conſtituit David ut eſſent miniſtrantes in
domo Domini, in loco ubi poſita erat arca, Et miniſtrarent coram Domino in 32
tentorio temporis, magnis canticis, donec
ædificâſſet Salomon ædem Domini quæ
erat in Jeruſalem, & conſtituiſſet eos pro
dignitatibus ſuis in officiis ſuis. Hi ſunt 33
inquam miniſtri, tam ipſi quàm filii eorũ:
E filiis Cahath, è ſtirpe Levitarum, Heman, & Joel filius Samuelis, Filii Helcanæ, 34
filii Jarhum, filii Eliel, filii Tohu, Filii 35
Soph, filii Helcanæ, filii Hamath, filii Mu-
ſi, Filii Helcanæ, filii Joel, filii Azariæ, 36
filii Sephaniæ; Filii Tahath, filii Aſir, 37
filii Achſiph, filii Corah, Filii Jeſhar, filii 38
Cahath, filii Levi, filii Iſraelis. Deinde 39
frater ejus Aſaph qui ſtabat ad dexteram
Aſaphi filii Barachiæ, filii Semaiæ, Filii 40
Michaelis, filii Maaſiæ, filii Malachiæ,
Filii Ethni, filii Zarah, filii Ariæ, 41
Filii Ethan, filii Zema, filii Semei, 42
Filii Johæ, filii Gerſonis, filii Levi. 43
Filii Merari fratris eorũ, quos ſtatuerat à ſi- 44
iſtra, Ethan fili⁹ Kiſi, filii Amar, filii Malich,
Filii Haſabiæ, filii Amuſiæ, filii Helaciæ, 45
filii Natur,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 13 Καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, ϗ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν (θ) Σαλωμ, Καὶ Σαλωμ ἐγέννησε τὸν Χελκίαν,
14 ϗ Χελκίας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, Καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν (ι) Σαραία, ϗ Σαραίας ἐγέννησε τὸν (κ) Ἰωσαδάκ.
15 16 Καὶ Ἰωσαδὰκ ἐπορεύθη ἐν τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ἰούδα (λ) ϗ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ. Υἱοὶ
17 Λευί, (μ) Γεδσὼν, Καὰθ, ϗ Μεραρί. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν (ν) Γεδσὼν, Λοβενὶ, ϗ Σεμεΐ.
18 19 Υἱοὶ Καὰθ, (ξ) Ἄμβραμ, ϗ Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, ϗ Ὀζιήλ. Υἱοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ, ϗ ὁ Μουσί. ϗ αὗται
20 αἱ πατριαὶ τοῦ Λευὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν. (ο) Τῷ Γεδσὼν, τῷ Λοβενὶ υἱῷ αὐτοῦ, Ἰὲθ υἱὸς αὐτοῦ, (π) Ζαμμὰθ
21 22 υἱὸς αὐτοῦ, (ρ) Ἰωὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀδδὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθρὶ υἱὸς αὐτοῦ. Υἱοὶ (σ)
23 Καὰθ, Ἀμιναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορὲ υἱὸς αὐτοῦ, (τ) Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, (υ) Ἀβιασὰφ
24 υἱὸς αὐτοῦ, (φ) Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ, Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, (χ) Ὀζία υἱὸς αὐτοῦ, Σαοὺλ υἱὸς αὐτοῦ.
25 26 Καὶ υἱοὶ Ἐλκανὰ, (ψ) Ἀμεσσὶ, ϗ Ἀχιμώθ, Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σουφὶ υἱὸς αὐτοῦ, (ω) Καιναὰθ
27 28 υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ. Υἱοὶ Σαμουὴλ, ὁ πρωτότοκος
29 30 Σανὶ, ϗ Ἀβιά. Υἱοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ, Λοβενὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ, (α) Ὀζὰ υἱὸς αὐτοῦ, (β) Σαμαὰ
31 υἱὸς αὐτοῦ, Ἀγγία υἱὸς αὐτοῦ, (γ) Ἀσαΐας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι οὓς κατέστησε Δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ᾀδόντων
32 ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ. Καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς (δ) τοῦ μαρτυρίου
ἐν ὀργάνοις, ἕως οὗ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ· ϗ ἔστησαν (ε) κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν
33 ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. Καὶ οὗτοι οἱ ἑστηκότες, ϗ (ζ) υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Καὰθ, Αἱμὰν
34 35 ὁ ψαλτῳδὸς υἱὸς Ἰωὴλ, υἱοῦ Σαμουὴλ, Υἱοῦ Ἐλκανὰ, υἱοῦ (η) Ἱεροβοὰμ, υἱοῦ Ἐλιὴλ, υἱοῦ (θ) Θοοὺ, Υἱοῦ
36 Σοὺφ, υἱοῦ Ἐλκανὰ, υἱοῦ Μαὰθ, υἱοῦ (ι) Ἀμαθὶ, Υἱοῦ Ἐλκανὰ, υἱοῦ Ἰωὴλ, υἱοῦ (κ) Ἀζαρία, υἱοῦ (λ) Σαφανία,
37 38 Υἱοῦ Θαὰθ, υἱοῦ (μ) Ἀσὴρ, υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορὲ, Υἱοῦ (ν) Ἰσαὰρ, υἱοῦ Καὰθ, υἱοῦ Λευὶ, υἱοῦ
39 40 Ἰσραήλ. (ξ) Καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀσὰφ ὁ ἑστηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ· Ἀσὰφ υἱὸς Βαραχία, υἱοῦ Σαμαὰ, Υἱοῦ
41 42 Μιχαὴλ, υἱοῦ Βαασία, υἱοῦ Μελχία, Υἱοῦ Ἀθανὶ, υἱοῦ (ο) Ζααραῒ, υἱοῦ (π) Ἀδαῒ, Υἱοῦ (ρ) Αἰθὰμ,
43 44 υἱοῦ (σ) Ζαμμὰμ, υἱοῦ Σεμεῒ, Υἱοῦ Ἰεὲθ, υἱοῦ (τ) Γεδσὼν, υἱοῦ Λευί. Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ (υ) οἱ
45 ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν· (φ) Αἰθὰμ υἱὸς (χ) Κισὰ, υἱοῦ (ψ) Ἀβαῒ, υἱοῦ Μαλώχ, Υἱοῦ Ἀσεβὶ,

Et Achitob genuit Sadoc : & Sadoc genuit Salom : Et Salom genuit 12 13
Chelciam : & Chelcias genuit Azariam : Et Azarias genuit Sarea : 14
& Sareas genuit Joſadac. Et (b) Joſadac ivit in tranſmigratione 15
cum Juda, & Hieruſalem in manum Nabuchodonoſor. Filii Levi ; Gedſon, 16
Caath, & Merari. Et hæc nomina filiorum Gedſon ; Lobeni, & 17
Semei. Filii Caath ; Ambram, & Iſſaar, Chebron, & Oziel. Filii Merari ; 18 19
Mooli, & Muſi. Et hæ (c) patriæ Levi ſecundùm patrias eorum.
Ipſi Gedſon, (d) ipſi Lobeni filio ejus, Jeth filius ejus, Zammath filius 20
ejus, Joab filius ejus, Addi filius ejus, Zara filius ejus, Jethri filius ejus. 21
Filii Caath ; (e) Aminadab filius ejus, Core filius ejus, Aſer filius ejus, 22
Elcana filius ejus, Abiſaph filius ejus, Aſer filius ejus, Thaath filius ejus, 23 24
Uriel filiꝰ ejus, Ozia filiꝰ ejꝰ, Saul filiꝰ ejus. Et filii Elcana ; Ameſſi, & (f) 25
Achimoth, Helcana filius ejus, Suphi filius ejus, Cænaath filius ejus, 26
Eliab filius ejus, Hieroboam filius ejus, Elcana filius ejus. (g) Filii 27 28
Samuel ; primogenitus Sani, & Abia. Filii Merari ; Mooli, Lobeni filius 29
ejus, Semei filius ejus, Oza filius ejus. Samaa filius ejus, Angia filius 30
ejus, Aſaias filius ejus. Et iſti, quos conſtituit David ſuper manus canentium 31
in domo Domini in requietione arcæ. Et fuerunt miniſtrantes 32
coram tabernaculo teſtimonii in organis ; quoaduſque ædificavit Salomon
domum Domini in Hieruſalem. Et ſteterunt juxta judicium ſuum
ſuper miniſteria ſua. Et hi aſſiſtentes, & filii eorum de filiis Caath ; 33
Æman cantor pſalmorum filius Joel, filii Samuel, Filii Elcana, filii Hieroboam, 34
filii Eliel, filii Thou, Filii Suph, filii Elcana, filii Maath, filii 35
Amathi, Filii Elcana, filii Joel, filii Azaria, filii Saphania, Filii Thaath, 36 37
filii Aſer, filii Abiaſaph, filii Core, Filii Iſaar, filii Caath, filii Levi, filii 38
Iſrael. Et frater ejus Aſaph ſtans in dextera ejus : Aſaph filius Barachia, 39
filii Samaa, Filii Michael, filii Baaſia, filii Melchia, Filii Athani, filii 40 41
Zaarai, filii Adai, Filii Æthan, filii Zammam, filii Semei, Filii Jeeth, filii 42 43
Gedſon, filii Levi. Et filii Merari fratres eorum
à ſiniſtris : Æthan filius Ciſa, filii Abai, filii Maloch, Filii Aſebi, 44 45

MS.A. (θ) Σελλοὺμ, Καὶ Σελλοὺμ (ι) Σαραίαν, (κ) Ἰωσεδέκ. Καὶ Ἰωσεδὲκ (λ) ϗ * Ἰσραὴλ ἐν χερσὶν (μ) Γηρσὼν, (ν) Γηρσὼν, (ξ) Ἄμραμ, (ο) Τῷ Γηρσὼν, (π) Ζαμμὰ (ρ) Ἰωὰχ (σ) Καὰθ, Ἰσαὰρ υἱὸς αὐτοῦ, Κορὲ (τ) Ἀσεὶρ (υ) ϗ Ἀβισὰφ (φ) Ἀσεὶρ (χ) Ὀζίας (ψ) Ἀμασὶ, (ω) Κναὰθ * αὐτοῦ, (α) Ἀζὰ (β) Σαμὰ (γ) Ἀσαία (δ) οἴκου μαρτυρίου (ε) κατὰ τὴν * κρᾶσιν αὐτῶν (ζ) οἱ υἱοὶ (η) Ἱερεὰμ, (θ) Θουὲ, (ι) Ἀμὰς, (κ) Ἀζαρίου, (λ) Σαφανίου, (μ) Ἀσεὶρ, (ν) Ἰσαὰρ, (ξ) Καὶ ἀδελφὸς (ο) Ἀζαρίου, (π) Ἀδαία, (ρ) Οὐρὶ, (σ) Ζαμμὰ, (τ) Γηρσὼν, (υ) ἀδελφοῦ αὐτῶν (φ) Αἰθὰν (χ) Κεισὰν, (ψ) Ἀβδὶ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* أخيطوب اولد صادوق * صادوق اولد شالوم * شالوم اولد خلقيا * وخلقيا اولد 12 13
عزريا * عزريا اولد سرايا * سرايا اولد صادوق * صادوق سبي حيث سبي بختنصر بني 14 15
يهودا بامر الله الي بابل * وبنو لاوي * جرسون * وقاهت * ومريري * وهذه اسماء بني 16 17
جرسون * لافني * وسمعي * وبنو قاهت * عمرم ويصهر * وحبرون * وعازوييل * وبنو 18 19
مريري * ماحالي * وموشي * هاولآء نسل اللاويين لبيت ابايهم * جرسون * ونحت * وزاما * 20
* ويوح * ادوا * زارح * ياثور * وبنو قاهت * عميناداب * قورح * واسير * وهلقانا * واكناسف * 21 22 23
* وتاحت * زارح * سمويل * ماري ** 24

Achitob genuit Sadocum, Sadoc genuit 12
Salomum, Salom genuit Chelеciam. 13
Chelecia genuit Azariam,
Azaria genuit Seraiam, Seraia genuit 14
Sadocum, Sadoc abductus eſt in captivitatem 15
quando Bochtonaſſar permiſſu
divino familiam Judæ captivam
duxit in Babelem. Filii Levi ; 16
Gerſon, Cahath, & Meriri. Atque hæc 17
ſunt nomina filiorum Gerſonis ; Lebni,
& Semei. Filii Cahathi ; Amram, 18
Jeſhar, Hebron, & Azoel. Filii 19
Meriri ; Mahali, & Muſi. Hi ſunt
ſoboles Levitica per familias eorum
paternas : Gerſon, Nahath, Zema, 20
Joah, Addo, Zarah, & Jathur. 21
Filii Cahathi, Aminadab, Corah, 22
Aſir, Helcana, Achneſeph, 23
Tahath, Zarah, Samuel, Mari, 24

* اليب * قدحاييل * وبنو سمويل * ابنه بكر يوال * والثاني ابيا * وبنو مريري * محلي * 27 28
لافني * سمعي * عازا * سمعيا * حاجيا * عاسيا * هاولآء كلهم اقامهم داود الملك بين 29 30
يدي المسبحين في بيت الله في موضع وقار صندوق العهد * يخدمون قدام الله في 31 32
مسكن خباء المحضر بتسبيحات عظيمة * حتي بني سليمان البيت في اورسليم * فاقامهم
علي نواميسهم * وعلي صنايعهم * وهولآء الخدام هم وبنوهم من بني قاهت من نسل 33
اللاويين * هامان * واويال بني سمويل * بن هلقانا * بن يرحوم * بن اليال * بن ناحور * بن 34 35
اصاف * بن هلقانا * بن حامت * بن موسي * بن هلقانا * بن يوال * بن عزريا * بن صفنيا * 36
* بن تاحات * بن اسير * بن اكسيف * بن قورح * بن يصهر * بن قاهت * بن لاوي * بن 37 38
اسرايل * واخوهم اصاف * والذين يقومون علي اليمين * اصاف بن براخيا * بن سمعيا * 39
* بن ميخاييل * بن عمسا * بن ملخيا * بن ادي * بن زارح * بن عزيا * بن اتان * بن 40 41
رما * بن سمعي * بن يوحا * بن جرسون * بن لاوي * وبنو مريري اخوتهم الذين يقومون 42 43
علي الشمال * اتان بن قيس * بن عمري * بن مالوح * بن حاسفيا * بن اموصيا * بن 44 45
حلقايا * بن ناطور **

Eliab, Cadhael. Filii Samuelis : filius 27
ejus primogenitus Joel, ſecundus 28
Abia. Filii Meriri ; Mahali, Lebni, 29
Semei, Aza, Semaia, Hagia, Aſia. 30
Hos omnes conſtituit David rex coram 31
canentibus in domo Dei, in loco reverentiæ
arcæ fœderis ; ut miniſtrarent 32
coram Deo in habitaculo tentorii conventûs,
magnis concentibus, donec ædificaret
Salomon ædem in Jeruſalem, &
ſtatueret eos juxta normas & functiones
eorum. Hi inquam ſunt miniſtri, 33
tam ipſi quàm filii eorum : E filiis Cahathi
de ſtirpe Levitarum, Haman,
& Ojel, uterque filius Samuelis, Filii 34
Helcanæ, filii Jarhumi, filii Elielis,
filii Nahoris, Filii Aſaphi, filii Helcanæ, 35
filii Hamathi, filii Muſi, Filii 36
Helcanæ, filii Joelis, filii Azariæ,
filii Sephaniæ, Filii Tahathi, filii 37
Aſiris, filii Achſiphi, filii Corahi,
Filii Jeſharis, filii Cahathi, filii Levi, 38
filii Iſraelis. Item frater eorum Aſaph, 39
& ii qui ſtabant ad dexteram ; Aſaph
filius Barachiæ, filii Semaiæ, Filii 40
Michaelis, filii Amaſæ, filii Malachiæ,
Filii Athnæ, filii Zarahi, filii 41
Ariæ, Filii Ethanis, filii Zemmæ, filii 42
Semei, Filii Jochæ, filii Gerſonis, filii 43
Levi. Filii verò Meriri fratris eorum, 44
qui ſtabant ad lævam, Ethan filius
Cis, filii Amri, filii Maluchi, Filii 45
Haſabiæ, filii Amoſiæ, filii Helciæ, filii
Natoris,

דברי הימים א: ו

46 eorum fratres Et .Levi filii ,Merari filii ,Musi filii ,Machali Filii .Semer filii ,Bani filii ,Amsi Filii
48 47 בן־אמצי בן־בני בן־שמר: בן־מחלי בן־מושי בן־מררי בן־לוי: ואחיהם
,holocausti altare super *sufficientes* ejus filii & ,Aharon Et .Dei domus *tabernaculi* ministerium omne ad dati ,Levitæ
49 הלוים נתונים לכל־עבודת משכן בית האלהים: ואהרן ובניו מקטירים על־מזבח העולה
præceperat quæ omnia secundùm Israel *super* expiandum ad & ,sanctorum *sanctitatis* opus omne ad suffimenti altare super &
ועל־מזבח הקטרת לכל מלאכת קדש הקדשים ולכפר על־ישראל ככל אשר־צוה
Huzzi ,ej⁹ filius Bucchi.ejus filius Abisuah,ejus filius Pinechas ,ejus filius Elhazar ,Aharon filii isti Et .Dei servus Moseh
51 50 משה עבד האלהים: ואלה בני אהרן אלעזר בנו פינחס בנו אבישוע בנו: בקי בנו עזי
Achimahas ,ejus filius Sadoc .ejus filius Achitub ,ejus filius Amariah ,ejus filius Meraioth .ejus filius Zerachiah ,ejus filius
53 52 בנו זרחיה בנו: מריות בנו אמריה בנו אחיטוב בנו: צדוק בנו אחימעץ
erat ipsis quia ,Chehathi familiam per Aharon filiis ,eorum termino in ,eorum palatia per eorum habitacula ista Et .ejus filius
54 בנו: ואלה מושבותם לטירותם בגבולם לבני אהרן למשפחת הקהתי כי להם היה
,urbis *agrum* Et .ejus circuitibus in ejus suburbana & ,Jehudah terra in Chebron eis dederunt Et .sors
56 55 הגורל: ויתנו להם את־חברון בארץ יהודה ואת־מגרשיה סביבתיה: ואת־שדה העיר
,Chebron ,*retractus* Jehudah urbes dederunt Aharon filiis Et .Jephunneh filio Chaleb dederunt ,eorum villas &
57 ואת־חצריה נתנו לכלב בן־יפנה: ולבני אהרן נתנו את־ערי יהודה המקלט את־חברון
:ejus suburbana & ,Chilen Et .ejus suburbana & ,Esthemoah & ,Jatthir & ;ejus suburbana & ,Libnah &
58 ואת־לבנה ואת־מגרשיה ואת־יתר ואת־אשתמע ואת־מגרשיה: ואת־חילן ואת־מגרשיה
tribu de Et .ejus suburbana & ,Bethsemes & :ejus suburbana & ,Hasan Et .ejus suburbana & ,Debir
60 59 את־דביר ואת־מגרשיה: ואת־עשן ואת־מגרשיה ואת־בית שמש ואת־מגרשיה: וממטה
Omnes .ejus suburbana & ,Hanathoth & :ejus suburbana & ,Hallemeth & :ejus suburbana & ,Ghebah Binjamin
בנימן את־גבע ואת־מגרשיה ואת־עלמת ואת־מגרשיה ואת־ענתות ואת־מגרשיה כל־
tribu dimidia de ,tribus familia de residuis Chehath filiis Et .eorum *familiis in* urbes tredecim ,eorum urbes
61 עריהם שלש־עשרה עיר במשפחותיהם: ולבני קהת הנותרים ממשפחת המטה ממחצית מטה
,Aser tribu de & ,Issaschar tribu de ,suas familias per Ghersom filiis Et .decem urbes ,sorte in Menasseh dimidii
62 חצי מנשה בגורל ערים עשר: ולבני גרשום למשפחותם ממטה יששכר וממטה אשר
tribu de suas familias per Merari Filiis .tredecim civitates ,Basan in Menasseh tribu de & ,Naphtali tribu de &
63 וממטה נפתלי וממטה מנשה בבשן ערים שלש עשרה: לבני מררי למשפחותם ממטה
Levitis Israel filii dederunt Et .duodecim civitates ,sortem in Zebulun tribu de & ,Ghad tribu de & ,Reuben
64 ראובן וממטה־גד וממטה זבולן בגורל ערים שתים עשרה: ויתנו בני־ישראל ללוים
tribu ex & ,Simhon filiorum tribu ex & ,Jehudah filiorum tribu ex *sorte in* dederunt Et .earum suburbana & ,civitates
65 את־הערים ואת־מגרשיהם: ויתנו בגורל ממטה בני־יהודה וממטה בני־שמעון וממטה
fuerunt & :Chehath filiorum familiis de Et .nomina per *eas* vocabant quas ,has urbes ,Binjamin filiorum
66 בני בנימן את הערים האלה אשר־יקראו אתהם בשמות: וממשפחות בני קהת ויהי
,Ephraim monte in ejus suburbana & ,Sechem *retractus* urbes eis dederunt Et .Ephraim tribu de sui termini urbes
67 ערי גבולם ממטה אפרים: ויתנו להם את־ערי המקלט את־שכם ואת־מגרשיה בהר אפרים
.ejus suburbana & ,Ghazer &
ואת־גזר ואת־מגרשיה:

Verſio VULG. LAT.

Filii Amaſai, filii Boni, filii Somer, Filii Moholi, 46
filii Muſi, filii Merari, filii Levi. Fratres quoque eorum 47
Levitæ, qui ordinati ſunt in cunctum miniſterium 48
tabernaculi domûs Dñi. Aaron verò, et filii ej⁹ adolebant
incenſũ ſup altare holocauſti, et ſup altare thymiamatis, 49
in omne opus Sancti ſanctorum: & ut precarentur pro
Iſrael, juxta omnia quæ præceperat Moyſes ſervus Dei. Hi 50
ſunt autem filii Aaron; Eleazar filius ejus, Phinees
filius ejus, Abiſue filius ejus, Bocci filius ejus, 51
Ozi filius ejus, Zarahia filius ejus, Meraioth 52
filius ejus, Amarias filius ejus, Achitob filius
ejus, Sadoc filius ejus, Achimaas filius ejus. Et 53
hæc habitacula eorum per vicos atque confinia, 54
filiorum ſcilicet Aaron, juxta cognationes Caathitarum:
ipſis enim ſorte contigerant. Dederunt igitur 55
eis Hebron in terra Juda, & ſuburbana ejus per circuitum:
Agros autem civitatis, & villas, Caleb filio 56
Jephone. Porrò filiis Aaron dederunt civitates ad 57
confugiendum; Hebron, & Lobna & ſuburbana ejus,
Jether quoque & Eſthemo cum ſuburbanis ſuis, Sed & 58
Helon & Dabir cum ſuburbanis ſuis, Aſan quoque 59
& Bethſemes & ſuburbana earum. De tribu autem 60
Benjamin; Gabee & ſuburbana ejus, & Almath cum
ſuburbanis ſuis, Anathoth quoque cum ſuburbanis ſuis:
omnes civitates, tredecim, per cognationes ſuas.
Filiis autem Caath reſiduis de cognatione ſua, dederunt 61
ex dimidia tribu Manaſſe in poſſeſſionem urbes
decem. Porrò filiis Gerſom per cognationes ſuas, de 62
tribu Iſſachar, & de tribu Aſer, & de tribu Nephthali,
& de tribu Manaſſe in Baſan, urbes tredecim.
Filiis autem Merari per cognationes ſuas, de tribu Ruben, 63
& de tribu Gad, & de tribu Zabulon, dederunt
ſorte civitates duodecim. Dederunt quoque filii Iſrael 64
Levitis civitates, & ſuburbana earum: Dederúntque 65
per ſortem, ex tribu filiorum Juda, & ex tribu
filiorum Simeon, & ex tribu filiorum Benjamin, urbes
has quas vocaverunt nominibus ſuis, Et his qui 66
erant de cognatione filiorum Caath, fuerúntque civitates
in terminis eorum de tribu Ephraim. Dederunt 67
ergò eis urbes ad confugiendum; Sichem cum
ſuburbanis ſuis in monte Ephraim, & Gazer cum ſuburbanis
ſuis,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

47 48 *ܒܪ ܡܚܠܝ. ܒܪ ܡܘܫܝ. ܒܪ ܡܪܪܝ. ܒܪ ܠܘܝ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܫܪܟܐ ܕܠܘܝܐ ܡܩܪܒܝܢ
49 ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܡܫܟܢܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. * ܘܐܗܪܘܢ ܘܒܢܘܗܝ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܥܠܬܐ.
ܘܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܦܝܠܘܬܐ ܕܒܣܡܐ .· ܟܠܗ ܡܐܢܐ ܕܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܠܡܚܣܝܘ ܥܠ
50 ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܐܠܝܥܙܪ
51 52 ܒܪܗ. ܐܒܝܫܘܥ ܒܪܗ. * ܒܩܝ ܒܪܗ. ܥܙܝ ܒܪܗ. ܙܪܚܝܐ ܒܪܗ. * ܡܪܘ ܒܪܗ. ܐܡܪܝܐ ܒܪܗ.
53 54 ܐܚܝܛܘܒ ܒܪܗ. * ܨܕܘܩ ܒܪܗ. ܐܚܝܡܥܨ ܒܪܗ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܡܛܝܢ ܥܡ
ܬܚܘܡܝܗܝܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܠܒܢܝܗܘܢ ܕܐܗܪܘܢ. ܠܫܪܒܬܐ ܕܩܗܬ. ܡܛܠ ܕܠܗܘܢ ܡܛܐ
55 ܦܣܐ ܩܕܡܝܬܐ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܚܒܪܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܟܦܪܘܗܝ ܕܚܕܪܝܗ̇
56 ܕܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܚܩܠܬܐ ܕܩܪܝܬܐ ܘܕܚܕܪܝܗ̇ .· ܝܗܒܘ ܠܟܠܒ ܒܪ
57 ܝܘܦܢܐ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܝܗܒܘ ܠܟܠܗܘܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܥܪܘܩܝܬܐ. ܝܗܒܘ ܠܟܗܢܐ
ܚܒܪܘܢ ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܠܠܒܢܐ ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܝܬܪ ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܠܚܡ
58 59 ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܐܫܬܡܘ ܘܟܦܪܘܗܝ. * ܘܕܒܝܪ ܘܟܦܪܘܗܝ. * ܘܥܫܢ
60 ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܥܬܪܐ ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܒܝܬ ܫܡܫ ܘܟܦܪܘܗܝ. * ܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܒܢܝܡܝܢ .· ܝܗܒܘ ܓܒܥ ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܥܠܡܬ ܘܟܦܪܘܗܝ. ܘܥܢܬܘܬ ܘܟܦܪܘܗܝ.
61 ܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ ܕܝܪܬܘ ܡܢ ܫܒܛܐ
62 ܕܫܪܒܬܐ ܕܡܢܫܐ .· ܒܡܢܝܢܐ ܩܘܪܝܐ ܥܣܪ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܓܪܫܘܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܡܢ
ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܫܝܪ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ
63 ܢܦܬܠܝ. ܒܡܬܢܝܢ ܩܘܪܝܐ ܬܠܬܥܣܪܐ. * ܠܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܒܝܬ ܪܘܒܝܠ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܕܢ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ .· ܒܡܢܝܢܐ ܩܘܪܝܐ
64 65 ܬܪܬܥܣܪܐ. * ܘܝܗܒܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܠܘܝܐ .· ܩܘܪܝܐ ܗܠܝܢ ܘܟܦܪܝܗܝܢ. * ܘܝܗܒܘ
ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ .· ܩܘܪܝܐ
66 ܗܠܝܢ ܕܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗܝܢ. ܒܫܡ ܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܩܗܬ. * ܘܗܘܝ ܩܘܪܝܐ ܥܡ ܬܚܘܡܝܗܝܢ ܡܢ
67 ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. * ܘܝܗܒܘ ܠܗܘܢ ܩܘܪܝܐ ܕܡܥܪܘܩܝܬܐ. ܠܫܟܝܡ ܘܟܦܪܘܗܝ
ܒܛܘܪܐ ܕܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܘܠܝܥܙܝܪ ܘܟܦܪܘܗܝ.

Filii Mahli, fili Muſi, filii Merari, filii Levi. 47
Fratres autem eorum *reliqui* Levitæ offerebant 48
omnia utenſilia tabernaculi dom⁹
Dei. Aharon verò & filii ejus, ſuper altare 49
offerebant holocauſta; & ſuper altare
acetabulorum thuris, utenſilia quæque
ſancti ſanctorum, ad expiandum Iſraelem,
prout mandaverat Moſes ſervus Domini.
Hi verò ſunt filii Aharonis, Eliazar 50
filius ejus, Abiſu filius ejus, Baci filius 51
ejus, Azi filius ejus, Zerahia filius ejus;
Maru filius ejus, Amaria filius ejus, Ahitob 52
filius ejus, Sadoc filius ejus, Ahimees 53
filius ejus. Hæc autem ſunt nomina civitatum 54
quæ cum terminis ſuis contigerunt
familiis filiorum Aharonis. Familiæ
Cahathi (his enim contigit ſors prima)
Dederunt Hebronem in terra Judæ cum 55
pagis omnibus illi circunjacentibus qui
erant in terra Judæ. Omnes autem agros 56
ejuſdem civitatis, & quotquot adjacebant
ei, dederunt Chalebo Jophnæ filio.
Itaque filiis Aharonis dederunt 57
omnes civitates effugii. Sacerdotibus dederunt
Hebronem & pagos ejus, Lebnam
& pagos ejus, Jathar & pagos ejus,
Lehem & pagos ejus, Eſtemu &
pagos ejus, Debir & pagos ejus, 58
Aſan & pagos ejus, Etra & pagos ejus, 59
Bethſemes & pagos ejus. De tribu Benjaminis 60
dederunt Gebaa & pagos ejus,
Almoth et pagos ejus, Anathoth et pagos
ejus: omnes civitates tredecim per familias
eorum. Filiis autem Cahath, qui 61
hæreditatem conſecuti ſunt à tribu familiæ
Manaſſis, civitates numero decem.
Filii Gerſonis per familias ſuas, à tribu 62
Iſachar, à tribu Aſeritarum, à tribu Manaſſis,
et à tribu Nephtalitarum *obtinuerunt*
in Mathnin civitates tredecim. Filiis 63
Merari per familias ſuas, à tribu Rubelitarum,
à tribu Danitarum, et à tribu Zebolonitarum
datæ fuerunt duodecim numero
civitates. Has civitates cum pagis 64
earum dederunt Iſraelitæ Levitis. Dederunt 65
autem è tribu domûs Judæ, è tribu
filiorum Simeon, et è tribu Benjamin,
civitates illas quas nuncupabant nomine
familiarum Cahathitarum. Præterea 66
iſtæ fuêre civitates cum limitibus ſuis è
tribu Aphremitarum: Dederunt enim 67
eis in urbes effugii, Sechim et pagos ejus
in monte tribûs Aphremitarum, et Jaazir
cum pagis ejus,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

46 47 Υἱοῦ (ω) Ἀμεσσία, υἱοῦ Βανὶ, υἱοῦ (α) Σεμὴρ, Υἱοῦ Μοολὶ, υἱοῦ (β) Μουσὶ, υἱοῦ Μεραρὶ, υἱοῦ Λευί. (γ) Καὶ οἱ
48 ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, οἱ Λευῖται (δ) οἱ δεδομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας
49 σκηνῆς οἴκου τοῦ Θεοῦ. Καὶ Ἀαρὼν ϗ (ε) υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων,
ϗ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶσαν ἐργασίαν (ζ) ἅγια τῶν ἁγίων, ϗ ἐξιλάσκεσθαι περὶ Ἰσραὴλ,
50 κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς παῖς τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεὲς υἱὸς
51 52 αὐτοῦ, Ἀβισοὺ υἱὸς αὐτοῦ, (η) Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζὶ υἱὸς αὐτοῦ, (θ) Σαραΐα υἱὸς αὐτοῦ, (ι) Μαρι-
53 54 ὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμαρία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιτὼβ υἱὸς αὐτοῦ, Σαδὼκ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιμάας υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ
αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῇ (κ)
55 πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Κααθὶ, ὅτι αὐτοῖς ἐγένετο ὁ κλῆρος. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρὼν ἐν γῇ
56 Ἰούδα, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς. Καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς
57 ἔδωκαν τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννή. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν
58 Χεβρὼν, ϗ τὴν Λοβνὰ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν (λ) Σελνὰ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ
τὴν Ἐσθαμὼ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν (μ) Ἰεθὰρ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δα-
59 βὶρ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν Ἀσὰν ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τὴν Βαιθσαμὺς ϗ τὰ
60 περισπόρια (ν) αὐτῆς· Καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν τὴν Γαβαὶ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, (ξ) ϗ τὴν Γα-
λεμὰθ ϗ τὰ περισπόρια (ο) αὐτῆς, ϗ τὴν Ἀναθὼθ ϗ τὰ περισπόρια (π) αὐτῆς. πᾶσαι αἱ πό-
61 λεις αὐτῶν τρισκαίδεκα πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν. Καὶ τοῖς υἱοῖς Κααθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν
62 πατριῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, κλήρῳ πόλεις δέκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς (ρ) Γεδ-
σὼν κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, (σ) ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλὶ, ἐκ φυλῆς
63 Μανασσῆ ἐν τῇ Βασὰν, πόλεις (τ) τρισκαίδεκα. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυ-
64 λῆς Ῥουβὴν, ἐκ φυλῆς Γὰδ, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, κλήρῳ πόλεις δεκαδύο. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσ-
65 ραὴλ τοῖς Λευΐταις τὰς πόλεις ϗ τὰ περισπόρια αὐτῶν. Καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱῶν Ἰούδα,
ϗ ἐκ φυλῆς υἱῶν (υ) Συμεὼν, ϗ ἐκ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν τὰς πόλεις ταύτας ἃς ἐκάλεσαν αὐτὰς ἐπ᾽
66 ὀνόματος. Καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν Κααθ, καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἐφραίμ.
67 Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Συχὲμ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει
Ἐφραὶμ, ϗ τὴν Γαζὲρ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

Filii Ameſſia, filii Bani, filii Semer, Filii Mooli, filii Muſi, filii Merari, filii 46 47
Levi. Et fratres eorum ſecundùm domos patriarum ſuarum, Levitæ dati 48
in (h) omnem operationem miniſterii tabernaculi domûs Dei. Et Aa- 49
ron, & filii ejus adolentes ſuper altare holocauſtomatum, & ſuper altare
thymiamatum in omnem operationem, (i) ſancta ſanctorum, & ad pro-
pitiandum pro Iſrael juxta omnia, quæcunque mandavit Moyſes puer
Dei. Et hi filii Aaron; Eleazar filius ejus, Phinees filius ejus, Abiſu fi- 50
lius ejus, Bocci filius ejus, Ozi filius ejus, Saraia filius ejus, Mariel filius 51 52
ejus, Amaria filius ejus, Achitob filius ejus, Sadoc filius ejus, Achimaas 53
filius ejus. Et hæ habitationes eorum in pagis eorum, in terminis eorum, 54
filiis Aaron, patriæ eorum, ipſis Caathi: quoniam ipſis facta eſt ſors. Et 55
dederunt eis Chebron in terra Juda, & (k) adjacentia ejus in circuitu
ejus. Et campos civitatis, & pagos ejus dederunt Chaleb filio Jephonne. 56
Et filiis Aaron dederunt civitates refugiorum; Chebron, & Lobna, & 57
adjacentia ejus, Et (l) Selna, & adjacentia ejus, & Eſthamo, & adjacen- 58
tia ejus, & Jethar, & adjacentia ejus, & Dabir, & adjacentia ejus, Et 59
Aſan, & adjacentia ejus, & Bæthſamys, & adjacentia ejus. Et de tribu 60
Benjamin Gabai, & adjacentia ejus, & Galemath, & adjacentia ejus, et
Anathoth, et adjacentia ejus. Omnes civitates eorum, tres & decem ci-
vitates ſecundùm patrias eorum. Et filiis Caath reliquis, (m) ex pa- 61
triis, ex tribu, ex dimidio tribûs Manaſſe, ſorte civitates decem. Et filiis 62
Gedſon ſecundùm patrias eorum de tribu Iſſachar, de tribu Aſer, de tribu
Nephthali, de tribu Manaſſe in Baſan civitates tres et decem. Et filiis 63
Merari ſecundùm patrias eorum de tribu Ruben, de tribu Gad, de tribu
Zabulon, ſorte civitates duodecim. Et dederunt filii Iſrael Levitis 64
civitates, et adjacentia earum. Et dederunt in ſorte de tribu filiorum 65
Juda, et de tribu filiorum Symeon, et de tribu filiorum Benjamin civi-
tates has: quas vocaverunt eas in nomine. Et de familiis filiorum 66
Caath, et fuerunt civitates finium eorum de tribu Ephræm. Et dede- 67
runt eis civitates refugiorum, Sychem, et adjacentia ejus in mon-
te Ephræm, et Gazer, et adjacentia ejus,

MS.A. (ω) Μαασία, υἱοῦ Χελκίου, υἱοῦ Ἀμασαὶ, υἱοῦ Βααvὶ, (α) Σεμμὴρ, (β) Ὀμουσὶ, (γ) Καὶ ἀδελφοὶ (δ) δεδομένοι (ε) οἱ υἱοὶ (ζ) ἁγίων (η) Βωκαὶ (θ) Ζαραΐα (ι) Μεραὼθ (κ) πατριᾷ τοῦ Κααθὶ, (λ) Νηλὼν (μ) Ἰεθὲρ (ν) αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθθὴρ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Βενιαμεὶν τὴν Γαβεὲ (ξ) ϗ Γελμὲθ (ο) αὐτῆς, ϗ τὴν Λαβεὲ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τὴν Ἀναθὼθ (π) αὐτῆς, ϗ τὴν Ἀγχὼς ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς. πᾶσαι (ρ) Γηρσὼν (σ) ἐκ (τ) δεκατρεῖς. (υ) Συμεὼν τὰς πόλεις ταύτας

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

47 48 * بن ماحلي * بن موسي * بن مريري بن لاوي * واخوتهما اللاويون الذين يعطوهم
49 الصنايع في خباء المحضر التي في بيت الله * وهرون وبنوه يقربون الذبايح على المذبح *
وعلى مذبح الادراج البخور * وكل صنايع قدس القدس * للغفران على اسرايل * كما امر
50 51 موسي عبد الرب * وهاولاء بنو هرون * اليعازار ابنه * فنحاس * ابيسوع * فاقي * امريا *
52 53 54 احيطوب * عازي * زارحيا * صادوق * احيصمع * وهذه اسماء الضياع التي قسمت على
55 اسباطهم وتخومها * لبني هرون لامة قاهث * وهم الذين اعطوا الجزء الاول * اعطوا حبرون
56 بارض يهودا * وساير المدن الذي حولها الذي في ارض يهودا * وساير الحقول التي حول
57 ضياعهم اعطوا لكالاب بن يوفنا * ولاولاد هرون اعطوا الضياع السفلية * واعطوا الايمة
حبرون ومداها * هذه الضياع الخمسة * وهي سمويل ومداها * والياثار ومداها * والاستمع
ومداها **

Filii Mahalis, filii Muſi, filii Meriri, 47
filii Levi. Horum duorum fratres Le- 48
vitæ, erant qui dabant eis opera in
tentorio conventûs, quod erat in domo
Dei. Haron & filii ejus offerebant 49
ſacrificia ſuper altare; & ſuper altare
acerrarum, thus, & omnia opera ſancti
ſanctorum ad indulgentiam petendam
pro Iſraele, quemadmodum præceperat
Moſes ſervus Domini. Hi ſunt filii Haronis, 50
Eliazar filius ejus, Phinhas, Abiſu, Baci, 51
Amaria, Achitob, Azi, Zerahia, 52
Sadoc, Achiſema. Hæc ſunt nomina 53
civitatum quæ cum ſuis limitibus diſ- 54
tributæ fuerunt inter gentem illorum.
Filiis Haronis, genti Cahathi (nam his
data fuit pars prima) Dederunt He- 55
bronem in terra Jehudæ cum ſuburbiis
omnibus quæ adjacebant illi, quæ erant
in terra Jehudæ. Omnia autem præ- 56
dia quæ circumjacebant civitatibus eo-
rum, dederunt Chalebo filio Jophen-
næ. Filiis ergò Haronis dederunt ci- 57
vitates inferiores: & dedêre ſacerdoti-
bus Hebronem cum ſuburbiis ejus; hæ
etiam quinque civitates, nempe Samue-
lem cum ſuburbiis ejus, Jatharum cum
ſuburbiis ejus, Eſtemaum cum ſuburbiis
ejus,

59 60 * ولعسان ومداها * والايلام ومداها * والعطرا ومداها * وبيت شمس ومداها * ومن سبط
بنيامين اعطوا عافر ومداها * وعلموت ومداها * وعناتوت ومداها * ساير الضياع ثلاثة
61 عشر ضيعة لثلاثة عشر امة * ولبني قاهث الذين ورثوا من سبط منسا * عدد الضياع
62 عشرة * ولبني جرسون لامهم من سبط ايساخر * وسبط اشير * ومن سبط منسا * ومن
63 سبط نفتالي * ثلاثة عشر ضيعة * ولبني مراري لامهم من سبط روبال * ومن سبط
64 بني زبولون * اثنا عشر ضيعة * واعطوا بنو اسرايل اللاويين هذه الضياع ومداها *
65 * واعطوا لسبط بني يهودا * وسبط بني سمعون * وسبط بني بنيامين * الضياع التي كانوا
66 67 يسموها باسم بني قاهث * فكان الضياع وتخومها من سبط افرام * الضياع المكينة *
ولساكنيم ومداها في جبل سبط افرام * وليعازار ومداها *

Aſanem cum ſuburbanis ejus, Elihamum 59
cum ſuburbanis ejus: item Atram cum
ſuburbanis ejus, Beth-ſemes cum ſub-
urbanis ejus. Ex tribu Benjaminis 60
dederunt Aberum & ſuburbia ejus,
Almoth & ſuburbia ejus, Anathoth
& ſuburbia ejus: omnes civitates tre-
decim pro tredecim familiis. Filiis Ca- 61
hathi, qui hæreditatem acceperunt à
tribu Manaſsis, datæ fuerunt civitates
numero decem. Filiis Gerſonis in familias 62
ſuas, à tribu Iſacharis, à tribu Aſiris, tribu
Manaſsis, & tribu Nephtali; tredecim
civitates. Filiis Merari per familias 63
ſuas, à tribu Rubelis, & à tribu filiorum
Zabulonis; duodecim civitates. Dede- 64
runt ergò Iſraelitæ Levitis has civitates
cum ſuburbiis earum. Dederunt autem 65
à tribu filiorum Judæ, tribu filiorum
Simeonis, & tribu filiorum Benjaminis,
civitates quas nuncupabant nomine Ca-
hathitarum. Fuerunt ergò civitates 66
cum terminis ſuis à tribu Aphremi,
Civitates nimirum vindices, Sechem, e- 67
juſque ſuburbia in monte tribûs Aphremi,
Jaazer ejuſque ſuburbia,

,Ghatbrimmon & ; ejus ſuburbana & ,Ajalon Et .ejus ſuburbana & ,Bethchoron & ;ejus ſuburbana & ,Jochmeham Et
69 68 וְאֶת־יָקְמְעָם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־בֵּית חוֹרֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת־אַיָלוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־גַּת־רִמּוֹן
familiæ ; ejus ſuburbana & ,Bilham & ; ejus ſuburbana & ,Haner ,Menaſſeh tribu dimidia ex Et .ejus ſuburbana &
70 וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־עָנֵר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־בִּלְעָם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ לְמִשְׁפַּחַת
& : ejus ſuburbana & ,Baſan in Gholan ,Menaſſeh tribus dimidiæ familia de Gherſom Filiis *.reſiduorum* Chehath filiorum
71 לִבְנֵי־קְהָת הַנּוֹתָרִים׃ לִבְנֵי גֵּרְשׁוֹם מִמִּשְׁפַּחַת חֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־
.ejus ſuburbana & ,Dobrath : ejus ſuburbana & ,Chedes Iſſaſchar tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Haſtaroth
72 עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר אֶת־קֶדֶשׁ וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ אֶת־דָּבְרַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃
& ; ejus ſuburbana & ,Maſal ,Aſer tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Hanem & ;ejus ſuburbana & ,Ramoth Et
74 73 וְאֶת־רָאמוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־עָנֵם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת־מָשָׁל וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־
Naphthali tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Rechob & ; ejus ſuburbana & ,Chuchoch Et .ejus ſuburbana & ,Abdon
76 75 עַבְדּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת־חוּקֹק וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־רְחֹב וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי אֶת־
Filiis .ejus ſuburbana & ,Chiriathaim & : ejus ſuburbana & ,Chammon & ; ejus ſuburbana & ,Galil in Chedes
77 קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־חַמּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־קִרְיָתַיִם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ לִבְנֵי
Jarden trans de Et .ejus ſuburbana & ,Thabor ;ejus ſuburbana & ,Rimmono ,Zebulun tribu de reſiduis Merari
78 מְרָרִי הַנּוֹתָרִים מִמַּטֵּה זְבוּלֻן אֶת־רִמּוֹנוֹ וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ אֶת־תָּבוֹר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן
.ejus ſuburbana & ,Jahaſah & ; ejus ſuburbana & ,deſerto in Beſer ,Reuben tribu de ,Jarden orientem ad Jerecho
יְרֵחוֹ לְמִזְרַח הַיַּרְדֵּן מִמַּטֵּה רְאוּבֵן אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־יַהְצָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃
& ,Ghilhad in Ramoth Ghad tribu de Et .ejus ſuburbana & ,Mephahath & ;ejus ſuburbana & ,Chedemoth Et
80 79 וְאֶת־קְדֵמוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־מֵיפַעַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וּמִמַּטֵּה־גָד אֶת־רָאמוֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת־
.ejus ſuburbana & ,Jahazer & ,ejus ſuburbana & ,Chesbon Et .ejus ſuburbana & ,Machanaim & ;ejus ſuburbana
81 מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־מַחֲנַיִם וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃ וְאֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ וְאֶת־יַעְזֵיר וְאֶת־מִגְרָשֶׁיהָ׃

CAP. VII.

,Jachamai & , Jeriel & ,Rephaiah & ,Huzzi ,Tolah filii Et .quatuor ,Simron & ,Jaſub ,Puah & ,Tolah , Iſſachar filiis Et
2 1 וְלִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפוּאָה יָשִׁיב וְשִׁמְרוֹן אַרְבָּעָה׃ וּבְנֵי תוֹלָע עֻזִּי וּרְפָיָה וִירִיאֵל וְיַחְמַי
diebus in eorum Numerus .ſuas generationes per robore fortes Tolah *Ipſi* .ſuorũ patrum domũ per *capita* Semuel & ,Ibſam &
וְיִבְשָׂם וּשְׁמוּאֵל רָאשִׁים לְבֵית־אֲבוֹתָם לְתוֹלָע גִּבּוֹרֵי חַיִל לְתֹלְדוֹתָם מִסְפָּרָם בִּימֵי
,Hobadiah & ,Michael ,Izrachiah filii Et .Izrachiah Huzzi filii Et .ſexcenti & ,millia duo & viginti David
3 דָוִיד עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וּבְנֵי עֻזִּי יִזְרַחְיָה וּבְנֵי יִזְרַחְיָה מִיכָאֵל וְעֹבַדְיָה
exercitus *turmæ* ſuorum patrum domum per ſuas generationes per eis *ſuper* Et .ipſi omnes *capita* quinque : Iſſiah ,Joel &
4 וְיוֹאֵל יִשִּׁיָּה חֲמִשָּׁה רָאשִׁים כֻּלָּם׃ וַעֲלֵיהֶם לְתֹלְדוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם גְּדוּדֵי צְבָא
fortes Iſſachar familias omnes per eorum fratres Et .filios & ,uxores multiplicaverũt quia : millia ſex & ,triginta ,belli
5 מִלְחָמָה שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה אָלֶף כִּי־הִרְבּוּ נָשִׁים וּבָנִים׃ וַאֲחֵיהֶם לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשָּׂשכָר גִּבּוֹרֵי
,Belah filii Et .tres Jedihael &,Becher &,Belah,Binjamin .omnes per *eos genealogizando* millia ſeptem & octoginta ,viribus
7 6 חֲיָלִים שְׁמוֹנִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף הִתְיַחְשָׂם לַכֹּל׃ בִּנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וִידִיעֲאֵל שְׁלֹשָׁה׃ וּבְנֵי בֶלַע
eos genealogizando & ; viribus potentes *patrum* domus *capita* quinque ,Hiri & ,Jeremoth &,Huzziel & ,Huzzi & ,Esbon
אֶצְבּוֹן וְעֻזִּי וְעֻזִּיאֵל וִירִימוֹת וְעִירִי חֲמִשָּׁה רָאשֵׁי בֵּית אָבוֹת גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים וְהִתְיַחְשָׂם
.quatuor & ,triginta & ,millia duo & viginti
עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה׃

Verſio VULG. LAT.

Jecmaam quoque cum ſuburbanis ſuis, & Bethoron ſimiliter, 68
Necnon & Helon cum ſuburbanis ſuis, & Gethremmon in eundem modum. 69
Porrò ex dimidia tribu Manaſſe; Aner & ſuburbana ejus, Baalam & ſuburbana ejus: his videlicèt, qui de cognatione filiorum Caath reliqui erant. 70
Filiis autem Gerſom, de cognatione dimidiæ tribûs Manaſſe, Gaulon in Baſan & ſuburbana ejus, & Aſtharoth cum ſuburbanis ſuis. 71
De tribu Iſſachar, Cedes & ſuburbana ejus, & Dabereth cum ſuburbanis ſuis, 72
Ramoth quoq; & ſuburbana ejus, & Anem cum ſuburbanis ſuis. 73
De tribu verò Aſer; Maſal cum ſuburbanis ſuis, & Abdon ſimiliter, 74
Hucac quoque & ſuburbana ejus, et Rohob cum ſuburbanis ſuis. 75
Porrò de tribu Nephthali; Cedes in Galilæa et ſuburbana ejus, Hamon cum ſuburbanis ſuis, et Cariathaim et ſuburbana ejus. 76
Filiis autem Merari reſiduis: de tribu Zabulon; Remmono et ſuburbana ejus, et Thabor cum ſuburbanis ſuis: 77
Trans Jordanem quoque ex adverſo Jericho contra Orientem Jordanis, de tribu Ruben; Boſor in ſolitudine cum ſuburbanis ſuis, et Jaſſa cum ſuburbanis ſuis, 78
Cademoth quoque et ſuburbana ejus, et Mephaat cum ſuburbanis ſuis. 79
Necnon et de tribu Gad; Ramoth in Galaad et ſuburbana ejus, et Manaim cum ſuburbanis ſuis, 80
Sed et Heſebon cum ſuburbanis ſuis, et Jezer cum ſuburbanis ſuis. 81

CAP. VII.

Porrò filii Iſſachar; Thola, et Phua, Jaſub, et Simeron, quatuor. 1
Filii Thola; Ozi, et Raphaia, et Jeriel, et Jemai, et Jebſem, et Samuel, principes per domos cognationum ſuarum. De ſtirpe Thola viri fortiſſimi numerati ſunt in diebus David, viginti duo millia ſexcenti. 2
Filii Ozi; Izrahia, de quo nati ſunt Michael, et Obadia, et Johel, et Jeſia, quinque omnes principes. 3
Cúmque eis per familias et populos ſuos, accincti ad prælium, viri fortiſſimi, triginta ſex millia: multas enim habuerunt uxores, et filios. 4
Fratres quoque eorum per omnem cognationem Iſſachar, robuſtiſſimi ad pugnandum, octoginta ſeptem millia numerati ſunt. 5
Filii Benjamin; Bela, et Bechor, et Jadiel, tres. 6
Filii Bela; Esbon, et Ozi, et Oziel, er Jerimoth, et Urai, quinque principes familiarum, et ad pugnandum robuſtiſſimi: numerus autem eorum, viginti duo millia et triginta quatuor. 7

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

68 * ܘܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܘܐܝܠܘܢ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܘܓܬܪܡܘܢ
69
70 ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܘܡܢ ܦܠܓܘܬ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܀ ܝܗܒܘ ܥܢܬ ܘܩܘܪܝܗ̇.
71 ܘܝܒܠܥܡ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܘܡܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܩܗܬ ܕܝܪܬܘ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܓܪܫܘܢ ܡܢ
ܦܠܓܘܬ ܫܒܛܐ ܕܡܢܫܐ ܀ ܠܥܘܠܡ ܕܒܡܬܢܝܢ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܘܥܫܬܘܪ ܘܩܘܪܝܗ̇.
72 * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܟܪ. ܪܩܡ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܕܒܪܬ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܥܝܠܡ ܘܩܘܪܝܗ̇.
73
74 * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܐܫܝܪ. ܡܫܠ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܥܒܪܘܢ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܚܩܝܩ
75
76 ܘܩܘܪܝܗ̇. ܕܗܒ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܢܦܬܠܝ. ܪܩܡ ܕܒܓܠܝܠܐ
77 ܘܩܘܪܝܗ̇. ܘܚܡܘܢ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܩܘܪܝܬܝܡ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܡܪܪܝ.
78 ܕܝܪܬܘ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܙܒܘܠܘܢ. ܐܪܡܘܢܝ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܛܒܘܪ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܘܡܥܒܪܐ
ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܐܝܪܝܚܘ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܀ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܪܘܒܝܠ. ܒܨܪ ܕܒܡܕܒܪܐ
79 ܘܩܘܪܝܗ̇. ܡܦܦܬ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܝܗܨ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܩܕܡܘܬ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܡܘܐܦܬ
80 ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܪܡܬ ܘܩܘܪܝܗ̇. ܡܚܠܡ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܝܥܙܝܪ ܘܩܘܪܝܗ̇.
81
ܚܫܒܘܢ ܘܩܘܪܝܗ̇. * ܦܨܠܐ * ܙ * ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܣܟܪ ܀ ܬܘܠܥ. 1
2 ܘܦܘܐ. ܘܫܘܒ. ܘܫܡܪܘܢ. ܗܠܝܢ ܐܪܒܥܐ ܒܢܘܗܝ. * ܒܢܝ ܬܘܠܥ. ܥܙܝ. ܐܪܦܝܐ. ܝܘܐܝܠ.
ܠܚܡܝ. ܘܝܒܫܡ. ܘܫܡܘܐܝܠ ܪ̈ܝܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܘܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܬܘܠܥ.
ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܠܡܫܪ̈ܒܬܗܘܢ ܠܬܘܠܕܬܗܘܢ. ܒܡܢܝܢܗܘܢ. ܘܗܘܘ ܒܝܘܡܝ ܕܘܝܕ. ܥܣܪܝܢ
3 ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܥܘܙ. ܐܝܙܪܚܘܢ: ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܝܙܪܚܘܢ. ܡܠܟܐܝܠ.
4 ܥܘܒܕܝܐ. ܘܝܘܐܝܠ. ܘܐܝܫܘܥ. * ܐܪܒܥܐ ܪ̈ܝܫܐ ܕܟܠܗܘܢ ܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܒܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ.
ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܘܥܒܕ̈ܝ ܩܪܒܐ. ܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܣܓܝܘ ܗܢܘܢ ܘܢܫܝ̈ܗܘܢ.
5 ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܘܐܚܝ̈ܗܘܢ. * ܟܠ ܫܪ̈ܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܝܣܟܪ. ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܬܡܢܝܢ ܘܫܒܥܐ
6 ܐܠܦܝܢ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗ̈ܐ ܕܒܢܝ̈ ܒܢܝܡܝܢ ܒܠܥ. ܘܐܟܒܪ. ܘܐܫܒܠ. ܘܓܪܐ. ܘܢܥܡܢ.
7 ܐܚܝ. ܘܐܪܘܫ. ܘܡܦܝ. ܘܚܬܝܡ. ܘܐܕܪ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܒܠܥ. ܐܫܒܘܢ. ܥܙܝ. ܘܙܐܝܠ.
ܝܪܡܘܬ. ܘܥܙܪܝ. ܚܡܫܐ ܪ̈ܝܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ ܥܣܪܝܢ
ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܐܪܒܥܐ.

Beth-horon & pagos ejus, Ailon & pagos ejus, 68
Gethremon & pagos ejus. 69
Ex dimidia tribu Manaſſis dederunt Anath cum pagis ejus, & Jablin ac pagos ejus. Familiæ filiorum Cahath, qui hæreditatem conſecuti ſunt, 70
Et filiis Gerſonis, ex dimidia tribu Manaſſis *dederunt* Olanem quæ eſt in Mathnin, & pagos ejus, Aſtor & pagos ejus. 71
Ex tribu Iſachar, Recem & pagos ejus, Debroth & pagos ejus, 72
Ilam & pagos ejus. 73
Ex tribu Aſeritarum, Maſal & pagos ejus, Ebron et pagos ejus, 74
Akic et pagos ejus, Dahab et pagos ejus. 75
A tribu Nephtalitarum, Recem quæ eſt in Galilæa, et pagos ejus, Hamon et pagos ejus, Curiathim et pagos ejus. 76
A tribu Meraritarum qui hæreditatem obtinuerunt à tribu Zebolonitarum, Armoni, et pagos ejus, Tabor et pagos ejus. 77
Trans Jordanem autem Jericho, ab Orientali ripa Jordanis, à tribu Rubelitarum, Boſar quæ eſt in deſerto, et pagos ejus, Mephophath et pagos ejus, Jahas et pagos ejus, 78
Kedmoth et pagos ejus, Moaphath et pagos ejus, 79
Ramoth et pagos ejus, Mahalam et pagos ejus, 80
Jaazir et pagos ejus, Heſbon et pagos ejus. 81

CAP. VII.

Filii Iſachar, Tola, Phua, Sub, et Semron: hi quatuor filii ejus. 1
Filii Tolai, Azi, Arphia, Joel, Lehmi, Jebſam, et Samuel, primores domorum paternarum ſuarum: atque hi ſunt filii Tolai, valentes robore, per familias et genealogias eorum, juxta numerum eorum: erant autem in diebus Davidis viginti duo millia, ſexcenti. 2
Filii Uz, Izarhon: filii Izarhonis, Melchael, Obadia, Joel, et Iſua; 3
Quatuor primores omnium familiarum ſuarum per domos patrum ſuorum, valentium robore, ac belligerorum, triginta ſex millium: multiplicati ſunt enim ipſi et uxores eorum, filii ac fratres eorum. 4
Omnes familiæ domûs Iſachar, valentes robore, octoginta ſeptem millia. 5
Hæc ſunt nomina filiorum Benjamin, Balaa, Achbar, Aſchol, Gera, Naaman, Ahi, Arus, Maphi, Hithim, et Adar. 6
Filii Balai, Esbeon, Azi, Zael, Jarmoch, et Azri; quinque principes domorum paternarum, valentes robore: fuitque numerus eorum viginti duorum millium, triginta quatuor. 7

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

68 69 Καὶ τὴν Ἰεκμαὰν ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, ϗ τὴν Βαιθωρὼν ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, Καὶ τὴν (φ) Αἰλὼν
70 ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τ͂ Γεθρεμμὼν καὶ τὰ περισπόρεια αὐτ͂· Καὶ ἀπὸ τ͂ ἡμίσοις φυλῆς Μανασσῆ
τὴν (χ) Ἀνὰρ ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, ϗ τὴν (ψ) Ἰεμβλαὰν ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, κατὰ (ω) πατρι-
71 ὰν τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις. Τοῖς υἱοῖς (α) Γεδσὼν ἀπὸ πατριῶν ἡμίσοις φυλῆς (β) Μανασσῆ
τὴν (γ) Γωλὰν ἐκ τῆς Βασὰν ϗ τὰ (δ) περισπόλια αὐτῆς, ϗ τὴν (ε) Ἀσηρὼθ ϗ τὰ περισπόλια αὐτῆς·
72 Καὶ ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ τὴν Κέδες ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, ϗ τὴν (ζ) Δεβρεὶ ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς,
73 καὶ τὴν (η) Δαβὼρ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, (θ) Καὶ τὴν Ῥαμὼθ, ϗ τὴν Αἰνὰν καὶ τὰ περισπόρεια
74 αὐτῆς· Καὶ ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ τὴν (ι) Μαασὰλ ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, ϗ τὴν Ἀβδὼν ϗ τὰ περισπόρεια αὐ-
76 τῆς, Καὶ τὴν (κ) Ἀκὰκ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥοὼβ καὶ τὰ περισπόρεια αὐτῆς· Καὶ ἀπὸ
φυλῆς (λ) Νεφθαλὶ τὴν Κέδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ϗ τὰ περισπόρεια αὐτῆς, ϗ τὴν (μ) Χαμὼθ ϗ τὰ πε-
77 ρισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Καριαθαῒμ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ τοῖς καταλοίποις
ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν (ν) τὴν Ῥεμμὼν ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τὴν Θαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐ-
78 τῆς. (ξ) Ἐκ τ͂ πέραν τ͂ Ἰορδάνου τὴν Ἱεριχὼ κατὰ δυσμὰς τ͂ Ἰορδάνου· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν τὴν
79 Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τὴν Ἰασὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ τὴν (ο) Καδ-
80 μὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν (π) Μαεφλὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· (ρ) Ἐκ φυλῆς Γὰδ τὴν
81 (σ) Ῥαμμὼθ Γαλαὰδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Μααναῒμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, Καὶ
τὴν Ἐσεβὼν ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τ͂ Ἰαζὴρ ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

Et Jecmaan, & adjacentia ejus, & Bæthoron, & adjacentia ejus, Et 68 69
Ælon, & adjacentia ejus, & Gethremmon, & adjacentia ejus: Et 70
de dimidio tribûs Manaſſe; Anar, & adjacentia ejus, & Jemblaan, &
adjacentia ejus, ſecundùm patriam filiis Caath reliquis. Filiis Gedſon 71
de ſamiliis dimidiæ tribûs Manaſſe; Golan è Baſan, & ſuburbana e-
jus, & Aſeroth, & ſuburbana ejus: Et de tribu Iſſachar; Cedes, 72
& adjacentia ejus, & Deberi, & adjacentia ejus, & Dabor, &
adjacentia ejus, Et Ramoth, & Ænan, & adjacentia ejus: Et de tri- 73 74
bu Aſer; Maſaal, & adjacentia ejus, & Abdon, & adjacentia ejus,
Et Acac, & adjacentia ejus, & Roob, & adjacentia ejus: Et de 75 76
tribu Nephthali; Cedes in Galilæa, & adjacentia ejus, & Chamoth, &
adjacentia ejus, & Cariathaim, & adjacentia ejus. Filiis Merari re- 77
liquis de tribu Zabulon; Rhemmon, & adjacentia ejus, & Thabor, &
adjacentia ejus. De trans Jordanem Hiericho (n) ad Occidentem Jor- 78
danis: de tribu Ruben; Boſor in deſerto, & adjacentia ejus, & Jaſa,
& adjacentia ejus, Et Cadmoth, & adjacentia ejus, & Maephla, & 79
adjacentia ejus: De tribu Gad; Rhammoth Galaad, & adjacentia e- 80
jus, & Manaim, & adjacentia eius, Et Eſebon & adjacentia eius, & 81
Jazer, & adjacentia ejus.

MS. A. (φ) Ἠλὼν (χ) Ἐνὴρ (ψ) Ἰβλάαμ (ω) πατριὰς (α) Γηρσὼν * ἡμίσους (β) Μαννασσῆ (γ) Γαυλὼν (δ) περισπόρια (ε) Ῥαμὼθ ϗ τὰ περισπόρια (ζ) Γαδὲρ (η) Ἀ-
μὼς (θ Καὶ τ͂ Ἀνὰμ (ι) Μασὰλ (κ) Ἰακὰκ (λ) Νεφθαλεὶμ (μ) Χαμὼν (ν) τὴν Ἰεκομὰν ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τ͂ Κάδης ϗ τὰ περισπόρια αὐτ͂, ϗ τὴν Ῥεμμὼθ
ϗ τὰ (ξ) Ἐν τῷ πέραν (ο) Καμηδὼθ (π) Φααθ (ρ) Καὶ ἐκ (σ) Ῥαμὼθ

ΚΕΦ. ζʹ.

1 (α) Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ, Θωλὰ, ϗ Φουὰ, καὶ Ἰασοὺβ, καὶ (β) Σεμβρὼν, τέσσαρες. Καὶ υἱοὶ Θω-
2 λὰ, Ὀζὶ, (γ) Ῥαφαΐα, καὶ Ἰριὴλ, καὶ (δ) Ἰαμαῒ, καὶ (ε) Ἰεμασὰν, καὶ Σαμουὴλ, ἄρχοντες (ζ)
οἴκων πατριῶν αὐτῶν τῷ Θωλὰ, ἰσχυροὶ δυνάμει κτ͂ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ,
3 εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. Καὶ υἱοὶ Ὀζὶ, (η) Ἰεζραΐα. καὶ υἱοὶ (θ) Ἰεζραΐα, Μιχαὴλ, (ι)
4 Ἀβδιοὺ, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰεσία, πέντε, ἄρχοντες πάντες. (κ) Καὶ ἐπ' αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν,
κατ' οἴκους (λ) πατριῶν αὐτῶν, ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον, τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι
5 ἐπλήθυναν γυναῖκας καὶ υἱούς. Καὶ (μ) ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας πατριὰς Ἰσσάχαρ, (ν) καὶ ἰσχυροὶ
6 δυνάμει, ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τῶν πάντων. (ξ) Υἱοὶ Βενιαμὶν, καὶ Βα-
7 λὲ, καὶ Βαχὶρ, καὶ Ἰεδιὴλ, τρεῖς. Καὶ υἱοὶ Βαλὲ, (ο) Ἐσεβὼν, καὶ Ὀζὶ, ϗ Ὀζιὴλ, ϗ Ἰριμοὺθ, ϗ
Οὐρὶ, πέντε, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, ϗ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἴκοσι ϗ δύο χιλιάδες ϗ τρι-
άκοντα τέσσαρες.

CAP. VII.

Et filiis Iſſachar; Thola, & Phua, & Jaſub, & Semeron, quatuor. 1
Et filii Thola; Ozi, Raphaia, & Jeriel, & Jamai, & Jemaſan, & 2
Samuel, principes domorum patriarum ſuarum (a) ipſi Thola, fortes
virtute ſecundùm generationes ſuas: numerus eorum in diebus David,
viginti & duo millia, & ſexcenti. Et filii Ozi, Jezraia. Et filii Jezraia; 3
Michael, Abdiu, & Joel, & Jeſia, quinq; principes omnes. Et ſuper eos, 4
ſecundùm generationes ſuas, ſecundùm domos patriarum ſuarum,
fortes ad pugnandum in prælio, triginta & ſex millia: quoniam mul-
tiplicaverunt uxores, & filios. Et fratres eorum in omnes (b) patri- 5
as Iſſachar, & fortes virtute, octuaginta et ſeptem millia, (c) nu-
merus eorum omnium. Filii Benjamin; et Bale, et Bachir, et Jediel, 6
tres. Et filii Bale; Eſebon, et Ozi, et Oziel, et Jeremuth, et uri, quin- 7
que: principes domorum patriarum, fortes virtute: et numerus eorum,
viginti et duo millia, et triginta quatuor.

MS. A. (α) Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἰσσάχαρ, (β) Σαμεράμ, (γ) ϗ Ῥαφαΐα, (δ) Ἰεμοὺ, (ε) Ἰεβασὰμ, (ζ) κατ' οἶκον (η) Ἰεζριά. (θ) Ἰεζριὰ, (ι) ϗ Ὀβδιὰ, (κ) Καὶ μετ' αὐ-
τῶν, (λ) πατρικοὺς αὐτ͂, (μ) οἱ ἀδελφοὶ (ν) ἰσχυροὶ δυνάμει, (ξ)* Βενιαμεὶν, ϗ Βοχὸρ, ϗ Ἰαδιὴλ, τρεῖς. (ο) Ἀσεβὼν,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وبيت حوريب ومناها * ولايلون * ولعاسرمون ومناهما * ولنصف سبط منسا * عنات 68 69
ويافيلين * ومناهما * ولامة بني قاهت الذين اورثوا * لبني جرسون من نصف منسا 70 71
عولان التي في متنان * وعاستور * ومناهما * ومن سبط ايساخر * رقيم * ودبروث 72
ومناهما **

Beth-boreb ejuſque ſuburbia, Ailon, & 68
Gathremon cum utriuſque ſuburbiis. 69
A dimidia tribu Manaſſis, Anath, & 70
Jabilin cum utriuſque ſuburbanis. Fa-
miliæ filiorum Cahathi qui hæreditatem
reliquerunt Filiis Gerſonis, à dimidia 71
tribu Manaſſis, Olan quæ eſt in Math-
nan, & Aſtor, earumque ſuburbia.
A tribu Iſacharis, Recem, & Debroth 72
cum ſuburbiis earum.

* ومن سبط اشير * ماشل * وعبرون * وعاقق * وداهب * ومناها * ومن سبط نفتالي * رقيم 74 75
الذي في الجليل * وهامون * وقرياثيم * ومناها * ومن سبط مراري الذين ورثوا من 76 77
سبط زبولون * ارمني * وثابور * ومناهما * وفي قرب اردن اريحوا ومن شرقي الاردن * من 78
سبط روبيل * بصري التي في البرية * ومافوث * وياهص * وقرموث * ومعفث * ورموث 79 80
ومحلب * ويعازير * وحسبون * ومناها * 81

A tribu Aſiris, Maſel, Ebron, 74
Acac, Dabab, earumque ſuburbia. 75
A tribu Nephtali, Recem quæ eſt in Ga- 76
lilæa, Hamon, & Cariathim cum ſub-
urbiis earum. A tribu Merari qui hæ- 77
reditatem aſſecuti ſunt à tribu Zabu-
lonis, Armoni, & Thabor, earumque
ſuburbia. Et ſecus Jordanem Jericho, 78
ab Orientali parte Jordanis; à tribu
Rubilis, Boſra quæ eſt in ſolitudine, & 79
Maphoth, & Jahas, Kermoth, Moa- 80
pheth, Remmoth, Mahalab, Jaazir, & 81
Hesbon, earumque ſuburbia.

* ألفصل السابع *

* وبنو ايساخر * تولع * وفوا * وياسب * وشمرين * وهاولاء الاربعة بنوه * بنو تولع * 1 2
عازي * ارفيا * يوئيل * لاحمي * ويوسام * وسمويل * روساء بيت اباهم * هاولاء بنو
تولع شديدوا القوة * وعددهم في ايام الملك داود اثنان وعشرون الفا وستماية * وبنو 3
عوزي * يزرحان * وبنو ازرحان * ميخاييل * وعوبديا * يوال * ايوشوا * اربعة روساء 4
لكل اسباط بيت اباهم * شديدوا القوة * وصناع في القتال * وعددهم ستة وثلاثون
الفا * لانهم كثيرون هم ونساهم وبنوهم واخوتهم * وكل امم بني ايساخر جبابرة 5
في القوة * سبعة وثمانون الفا * وهذه اسماء بني بنيامين * بالع * اداخور * واشبل * 6
غارا * نعمن * احي * رواس * مافي * حافيم * ادار * بنو بالع * اسواعون * وعازي * 7
وايزاييل * ويرموث * وعازاري * خمسة روساء بيت اباهم * شديدوا القوة * وعددهم *
اثنان وعشرون الفا واربعة وثلاثون *

CAP. VII.

Filii Iſacharis, Tola, Phua, Jaſeb 1
& Semrin: hi quatuor ſunt filii ejus.
Filii Tolai, Azi, Arphia, Joel, Le- 2
hemi, Joſam, & Samuel, principes
familiarum patrum ſuorum: hi ſunt
filii Tolai, ſtrenui ac robuſti; quorum
numerus in diebus Davidis erat vi-
ginti duorum millium, ſexcento-
rum. Filii uzi, Jezrahan; filii 3
Ezrahan, Michael, Obadia, Joel,
Ajoſua, Quatuor principes omnium 4
familiarum domorum patrum ſuorum,
fortiſſimorum robore, & bellicæ artis
peritiſſimorum, triginta ſex millium
numero: plurimi enim erant ipſi &
mulieres, filii ac fratres eorum.
Omnes autem gentes filiorum Iſa- 5
charis erant valentes robore, octoginta
ſeptem millia. Hæc ſunt nomina fili- 6
orum Benjaminis, Balee, Adachor,
Aſchel, Ghera, Naaman, Ahi, Ruas,
Maphi, Haphim, Adar. Filii Balee, 7
Eſuaon, Azi, Izael, Jarmoth, &
Azari, quinque principes domûs pa-
ternæ, robore potentes: quorum nu-
merus erat viginti duorum millium, tri-
ginta quatuor.

דברי הימים א: ז

isti omnes : Halameth & ,Hanathoth & ,Abijah &,Jeremoth & ,Homri & ,Eliohenai & ,Elihezer &,Johas &,Zemirah ,Becher filii Et
8 ובני בכר זמירה ויועש ואליעזר ואליועיני ועמרי וירימות ואביה וענתות ועלמת כל־אלה
filii Et .ducenta & ,millia viginti ,robore fortes *suorum patrum* domus *capita* suas generationes p *eos genealogizando Et* .Becher filii
10 9 בני בכר: והתיחשם לתלדותם ראשי בית אבותם גבורי חיל עשרים אלף ומאתים: ובני
filii isti Omnes .Achisachar & Tharsis &,Zethan &,Chenahanah & ,Ehud & ,Binjamin & ,Jehus ,Bilhan filii & : Bilhan ,Jedihael
11 ידיעאל בלהן ובני בלהן יעיש ובנימן ואהוד וכנענה וזיתן ותרשיש ואחישחר: כל־אלה בני
,Suphim Et .bellum ad militiam egredientes ,ducenti & ,millia septendecim , viribus fortes *patrum* principes Jedihael
12 ידיעאל לראשי האבות גבורי חילים שבעה עשר אלף ומאתים יצאי צבא למלחמה: ושפם
Filii .Bilhah filii Sallum & ,Jeser & ,Ghuni & ,Jachasiel , Naphthali Filii .Acher filii Chusim Hir filii Chuppim &
14 13 וחפם בני עיר חשם בני אחר: בני נפתלי יחציאל וגוני ויצר ושלום בני בלהה: בני
uxorem accepit Machir Et .Ghilhad patrem Machir peperit Aramijah ejꝰ concubina : peperit quem Hasriel ,Menasseh
15 מנשה אשריאל אשר ילדה פילגשו הארמיה ילדה את־מכיר אבי גלעד: ומכיר לקח אשה
.filiæ Selophchad ipsi Fuerúntque .Selophchad secundi nomen Et .Mahachah ejꝰ sororis nomen & ,Suphim & ,Chuppim ipsi
לחפים ולשפים ושם אחתו מעכה ושם השני צלפחד ותהינה לצלפחד בנות:
.Rechem & ,Ulam ejꝰ filii & ; Seres ejꝰ fratris nomen & , Peres ejꝰ nomen vocavit &,filium Machir uxor Mahachah peperit Et
16 ותלד מעכה אשת־מכיר בן ותקרא שמו פרש ושם אחיו שרש ובניו אולם ורקם:
peperit , Molecheth ejus soror Et .Menasseh filii ,Machir filii , Ghilhad filii Isti .Bedan Ulam filii Et
18 17 ובני אולם בדן אלה בני גלעד בן־מכיר בן־מנשה: ואחתו המלכת ילדה את־
Ephraim filii Et .Aniham & ,Licchi & ,Sechem & , Achian ,Semidah filii fuerunt Et .Machalah & ,Abihezer & , Ishod
20 19 אישהוד ואת־אביעזר ואת־מחלה: ויהיו בני שמידע אחין ושכם ולקחי ואניעם: ובני אפרים
Suthelach & ,ejꝰ filius Zabad Et .ejꝰ filius Tachath & ,ejꝰ filius Elhadah & ,ejꝰ filius Tachath & ,ejꝰ filius Bered & ; Suthelach
21 שותלח וברד בנו ותחת בנו ואלעדה בנו ותחת בנו: וזבד בנו ושותלח
.eorũ *acquisitiones capiendum ad* descenderant quia : terra in nati Ghath viri eos occiderũt Et .Elhad &,Hezer &,ejꝰ filius
בנו ועזר ואלעד והרגום אנשי־גת הנולדים בארץ כי ירדו לקחת את־מקניהם:
,suam uxorem ad est ingressus Et .eum consolandũ ad ejus fratres venerunt & ,multis diebus eorum pater Ephraim luxit Et
23 22 ויתאבל אפרים אביהם ימים רבים ויבאו אחיו לנחמו: ויבא אל־אשתו
ædificavit Et .Seerah ejus filia Et .ejus domo in fuit *malo in quia* ,Berihah ejus nomen vocavit & :filiũ peperit & ,concepit &
24 ותהר ותלד בן ויקרא את־שמו בריעה כי ברעה היתה בביתו: ובתו שארה ותבן
Tachã & ,ejus filius Telach & ,Reseph & ,ejꝰ filiꝰ Rephach Et .Seerah Uzen & ; superiorem & ,inferiorem Bethchoron
25 את־בית־חורון התחתון ואת־העליון ואת אזן שארה: ורפח בנו ורשף ותלח בנו ותחן
,eorũ possessio Et .ejus filius Jehosuah ,ejus filius Non .ejus filiꝰ Elisamah ,ejus filius Hammihud ,ejus filius Lahadan .ejus filius
27 26 28 בנו: לעדן בנו עמיהוד בנו אלישמע בנו: נון בנו יהושע בנו: ואחזתם
,Hazah ad usq; ejꝰ *filiæ* &,Sechem & ,ejꝰ *filiæ* &,Ghezer occidentẽ ad & ,Naharã orientẽ ad & ;ejꝰ *filiæ* & ,Beth-el eorũ habitationes &
ומשבתם בית־אל ובנתיה ולמזרח נערן ולמערב גזר ובנתיה ושכם ובנתיה עד־עיה
,Dor .ejus *filias* & ,Meghiddo .ejus *filias* & ,Tahanach .ejus *filias* & ,Beth-sean Menasseh filiorum *manus super* Et .ejus *filias* &
29 ובנתיה: ועל־ידי בני־מנשה בית־שאן ובנתיה תענך ובנתיה מגדו ובנותיה דור
.Israel filii , Joseph filii habitaverunt his In .ejus *filias* &
ובנותיה באלה ישבו בני יוסף בן־ישראל:

Versio VULG. LAT.

Porrò filii Bechor; Zamira, & Joas, & Eliezer, & Elioenai, 8
& Amri, & Jerimoth, & Abia, & Anathoth, & Almath:
omnes hi, filii Bechor. Numerati sunt autem per familias 9
suas principes cognationum suarum, ad bella fortissimi,
viginti millia & ducenti. Porrò filii Jadihel, Balan. 10
Filii autem Balan; Jehus, & Benjamin, & Aod, & Chanana,
& Zethan, & Tharsis, & Ahisahar. Omnes hi 11
filii Jadihel, principes cognationum suarum, viri fortissimi,
decem & septem millia & ducenti, ad prælium
procedentes. Sepham quoque, & Hapham filii Hir: & 12
Hasim filii Aher. Filii autem Nephthali; Jasiel, & Guni, 13
& Jeser, & Sellum, filii Bala. Porrò filius Manasse, 14
Esriel: concubináque ejus Syra peperit Machir patrem
Galaad. Machir autem accepit uxores filiis suis Happhim 15
& Saphan: & habuit sororem nomine Maacha:
nomen autem secundi, Salphaad, natæque sunt Salphaad
filiæ. Et peperit Maacha uxor Machir filium, vocavítque 16
nomen ejus, Phares: porrò nomen fratris ejus,
Sares: & filii ejus; Ulam, & Recen. Filius autem Ulam, 17
Badan. Hi sunt filii Galaad, filii Machir, filii Manasse.
Soror autem ejus Regina peperit Virumdecorum, & 18
Abiezer, & Mohola. Erant autem filii Semida; Ahin, 19
& Sechem, & Leci, & Aniam. Filii autem Ephraim; 20
Suthala, Bared filius ejus, Thahath filius ejus,
Elada filius ejus, Thahath filius ejus, hujus filius
Zabad, Et hujus filius Suthala, & hujus filius 21
Ezer & Elad: occiderunt autem eos viri Geth indigenæ,
quia descenderant ut invaderent possessiones
eorum. Luxit igitur Ephraim pater eorum multis die- 22
bus, & venerunt fratres ejus ut consolarentur eum. In- 23
gressúsque est ad uxorem suam: quæ concepit, & peperit
filium, & vocavit nomen ejus Beria, eò quòd in malis
domûs ejus ortus esset: Filia autem ejus fuit Sa- 24
ra, quæ ædificavit Bethoron inferiorem & superiorem,
& Ozensara. Porrò filius ejus Rapha, & Reseph, & 25
Thale, de quo natus est Thaan, Qui genuit Laadan: Hu- 26
jus quoque filius Ammiud, qui genuit Elizama, De 27
quo ortus est Nun, qui habuit filium Josue. Possessio 28
autem eorum & habitatio, Bethel cum filiabus suis, &
contra Orientem Noran, ac Occidentalem plagam Gazer
& filiæ ejus, Sichem quoque cum filiabus suis, usque
ad Aza cum filiabus ejus. Juxta filios quoque Manasse, 29
Bethsan & filias ejus, Thanach & filias ejus, Mageddo
et filias ejus, Dor et filias ejus: in his habitaverunt filii
Joseph, filii Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 *ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܟܒܪ :· ܙܡܘܪܐ. ܘܝܘܥܫ. ܘܐܠܝܥܙܪ: ܘܐܠܝܢܝ. ܘܥܡܪܝ. ܘܝܪܡܘܬ. ܘܐܒܝܐ.
9 ܘܥܢܬܘܬ. ܘܥܠܡܬ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܟܒܪ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ
ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܒܪ̈ܝܫܝ ܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܠܬܘܠܕ̈ܬܗܘܢ: ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ
10 ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܝܢ. * ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܫܟܘܠ. ܒܠܗܢ. ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܒܠܗܢ :· ܝܥܘܫ.
11 ܘܒܢܝܡܝܢ. ܘܐܝܗܘܪ. ܘܟܢܢܝܐ. ܘܙܝܬܢ. ܘܬܪܫܝܫ. ܘܐܚܫܪܚ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ
ܕܐܫܟܘܠ. ܒܪ̈ܝܫܝ ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܠܬܘܠܕ̈ܬܗܘܢ: ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܐ. ܫܒܥܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܝܢ:
12 ܢܦܩܝܢ ܒܚܝܠܐ ܠܩܪܒܐ. * ܫܦܦܡ ܘܚܦܝܫ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܘܕ. ܒܢܝ̈ ܚܘܫܐ. * ܒܢܝ̈ ܢܦܬܠܝ
13
14 ܝܫܐܝܠ. ܘܓܘܢܝ. ܘܝܨܪ. ܘܫܠܘܡ. ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗ ܕܒܠܗܐ. * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܢܫܐ ܕܝܠܕܬ ܠܗ
15 ܦܠܩܬܗ ܐܝܣܪܟܝܠ ܘܐܕܘܢܝܐ :· ܘܝܠܕܬ ܠܡܟܝܪ ܐܒܘܗܝ ܕܓܠܥܕ. * ܘܡܟܝܪ ܢܣܒ ܐܢܬܬܐ
ܚܕܐ ܒܪܬ ܪ̈ܘܪܒܢܐ. ܘܫܡܐ ܕܚܬܗ ܡܥܟܐ. ܘܫܡܐ ܕܐܚܘܗܝ ܩܫܝܫܐ. ܨܠܦܚܕ ܘܨܠܦܚܕ ܠܐ
16 ܗܘܐ ܠܗ ܒܢܝ̈ܐ :· ܐܠܐ ܒܢ̈ܬܐ. * ܘܐܦ ܡܥܟܐ ܐܡܗ ܕܡܟܝܪ :· ܝܠܕܬ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ ܦܪܫ.
17 ܘܫܡܐ ܕܐܚܘܗܝ ܫܪܫ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܠܘܡ. ܪܩܡ. ܘܒܢܝ̈ ܪܩܡ. ܒܪܢ. ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ
18 ܕܓܠܥܕ ܒܪ ܡܟܝܪ ܒܪ ܡܢܫܐ. * ܘܚܬܗ ܡܥܟܐ ܝܠܕܬ ܠܐܫܗܘܕ. ܘܠܐܒܝܥܙܪ. * ܘܫܡܝܕܥ.
19
20 ܘܐܠܝܢܘܢ. ܘܫܝܡ. ܘܐܝܬܝܡ. * ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܦܪܝܡ :· ܫܘܬܠܚ. ܘܒܟܪ ܒܪܗ. ܬܚܬ
21 ܒܪܗ. ܘܐܠܥܕ ܒܪܗ. ܘܐܚܬ ܒܪܗ. * ܘܙܒܘܪ ܒܪܗ. ܘܫܘܬܠܚ ܒܪܗ. ܘܠܥܙܪ ܒܪܗ. ܐܢܫܐ ܒܢܝ̈
22 ܓܬ ܕܐܬܝܠܕܘ ܒܐܪܥܐ :· ܢܚܬܘ ܗܘܘ ܠܡܚܛܦ ܩܢܝܢܗܘܢ. * ܘܡܛܠ ܕܐܬܟܪܝ ܗܘܐ ܐܦܪܝܡ
23 ܐܒܘܗܘܢ. ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܐܬܘ ܐܚܘܗܝ ܠܡܒܝܐܘܬܗ. ܘܠܡܫܟܟܘ ܟܐܒܗ. * ܘܐܬܐ
ܠܘܬ ܐܢܬܬܗ. ܘܒܛܢܬ ܘܝܠܕܬ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܩܪܬ ܫܡܗ ܒܪܝܥܐ. ܡܛܠ ܕܒܝܫ ܗܘܐ ܠܗ
24 ܒܒܝܬܗ. * ܘܒܪܬܗ ܕܐܫܬܚܪܬ ܥܠ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ ܘܥܠܝܬܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܝܢ
25 ܫܪ̈ܟܢܐ. ܐܣܝܐ ܗܘܬ. * ܡܛܠ ܕܐܣܝܬܐ ܗܘܬ. ܘܡܬܐܣܝܐ ܡܕܝ̈ܢܬܗܘܢ. * ܘܐܣܝܬ ܠܥܕܢ
26
28 ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ. ܡܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܢܘܢ ܐܒܘܗܝ ܕܗܘܫܥ. ** ܘܩܢܝܢܗܘܢ ܘܡܘܬܒܗܘܢ:·
29 ܒܝܬ ܐܝܠ ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. ܘܫܟܝܡ ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. ܘܥܢܬ ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. * ܥܠ ܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ̈
ܡܢܫܐ. ܒܝܬ ܫܟܝܡ ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. ܬܥܢܟ ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. ܘܡܓܕܘ ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. ܕܘܪ
ܘܟܦܪ̈ܘܢܝܗ. ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܡܕܝ̈ܢܬܐ ܥܒܕܘ ܒܢܝ̈ ܝܘܣܦ ܒܪ ܐܝܣܪܝܠ.

Filii Achbaris, Zemora, Jaüs, Eliazar, 8
Elani, Amri, Jarmoth, Abia, Anathoth,
& Almoth: omnes isti filii Achbaris:
Quorum census per familias suas, per 9
primores paternæ familiæ suæ, per generationes
suas, valentium robore, fuit
viginti duorum millium, ducentorum. Hi 10
sunt filii Ascholis, Belhan: filii Belhanis,
Jaüs, Benjamin, Ihur, Chanania,
Zeton, Tarsis, & Ahasrah. Omnes isti 11
sunt filii Ascholis per primores familiarum
suarum paternarum, per generationes
suas, valentes robore, septendecim
millia ducenti, procedentes in exercitum
ad pugnam. Saphan, & Hephis, filii 12
Udis, filii Husæ. Filii Nephtali, Jeshael, 13
Guni, Jasar, & Salum: isti sunt filii
Belhæ. Filii Manassis quos peperit ei 14
concubina sua, Isarchel, & Adonia: peperit
etiam Machir patrem Gelaad. Ma- 15
chir autem accepit uxorem unam filiam
magnatum, cujus sororis nomen erat Maacha;
nomen autem fratris sui majoris erat
Salefhad, qui Salefhad non habuit filios,
sed filias. Præterea Maacha mater Ma- 16
chiris peperit filium, vocavítque nomen
ejus Pheres, & nomen fratris ejus Seres.
Filii Alum, Recem: Filii Recem, Beran: 17
hi sunt filii Gelaadis filii Machiris filii
Manassis. Soror autem ejus Maacha pe- 18
perit Asher, Abiazar, Semira, Alinon, 19
Sim, et Itheam. Filii Aphremi, Suthe- 20
lah, et Bachar filius ejus, Tahath filius
ejus, Eldaa filius ejus, Ahath filius ejus,
Zabor filius ejus, Suthelah filius ejus, Laa- 21
zar filius ejus. Homines quidam incolæ Gath,
qui nati fuerant in terra illa, descenderunt ut
raperent facultates eorũ: Quapropter cùm 22
tristatus esset Aphrem pater eorum diebus
multis, venerunt fratres ejus ad consolandum
illum, et animum ejus dolore mitigandum.
Tum accessit ad uxorem suam, quæ 23
concipiens peperit ei filium, et vocavit nomen
ejus Beria, eò quòd improbus esset erga
illam in domo illius. Ejus autem filia quæ 24
remansit, Beth-horoni inferiori ac superiori
et reliquis omnibus *civitatibus* medebatur
eadem ejus filia; Quia medica erat, et mede- 25
batur civitatibus earum. Ipsáque curavit 26
Adanem filium Amihudi de filiis Anon patris
Hoseæ. Horum autẽ possessio & cu- 28
bilia erant Beth-il & oppida ejus, Sechim &
ejꝰ oppida, Anoth ejúsq; oppida, Secꝰ termi- 29
num filiorũ Manassis: Beth-sechim & oppida
ejꝰ, Taanach et oppida ejꝰ, Magedo et oppida
ejꝰ, Dor & oppida ejus: hujusmodi civitates
cultas reddidêre filii Josephi filii Israelis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ υἱοὶ (π) Βαχὶρ, Ζεμιρὰ, ϗ Ἰωὰς, ϗ Ἐλιέζερ, ϗ (ρ) Ἐλιθενὰν, ϗ Ἀμβρία, ϗ (σ) Ἰεριμοὺθ, ϗ Ἀβιοὺδ,
9 ϗ Ἀναθὼθ, ϗ (τ) Ἐλημέθ· πάντες οὗτοι υἱοὶ (υ) Βαχίρ. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις
10 αὐτῶν, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, εἴκοσι χιλιάδες ϗ διακόσιοι. Καὶ υἱοὶ (φ) Ἰεδιὴλ,
Βαλαάν. ϗ υἱοὶ Βαλαὰν, (χ) Ἰαοὺς, ϗ Βενιαμὶν, ϗ (ψ) Ἀὼθ, ϗ Χαναναὰ, ϗ Ζαιθὰν, ϗ Θαρσὶ, ϗ Ἀχι-
11 σαάρ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ (ω) Ἰεδιὴλ, ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, ἑπτακαίδεκα χιλιάδες ϗ δι-
12 ακόσιοι, ἐκπορευόμενοι δυνάμει (α) πολεμεῖν. Καὶ (β) Σαπφὶν, ϗ Ἀπφὶν, ϗ υἱοὶ Ὢρ, (γ) Ἀσὼμ,
13 υἱὸς αὐτοῦ Ἀόρ. Υἱοὶ Νεφθαλὶ, Ἰασιὴλ, (δ) Γωνὶ, ϗ Ἀσὴρ, ϗ Σελλοὺμ, (ε) υἱοὶ αὐτοῦ, Βαλαὰμ υἱὸς αὐτοῦ.
14 Υἱοὶ Μανασσῆ, Ἐσριὴλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα, (ζ) ἔτεκε δὲ αὐτῷ καὶ Μαχὶρ πατέρα Γαλα-
15 ἀδ. Καὶ Μαχὶρ ἔλαβε γυναῖκα τῷ (η) Ἀπφὶν καὶ Σαπφίν· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτοῦ (θ) Μωχὰ, ϗ ὄ-
16 νομα τῷ δευτέρῳ (ι) Σαπφαάδ. ἐγενήθησαν δὲ τῷ Σαπφαὰδ θυγατέρες. Καὶ ἔτεκε (κ) Μωχὰ γυνὴ
Μαχὶρ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρές· καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτοῦ (λ) Σοὺρος· υἱοὶ αὐτοῦ, Οὐλὰμ,
17 18 καὶ Ῥοκόμ. Καὶ υἱοὶ Οὐλὰμ, Βαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχὶρ, υἱοῦ Μανασσῆ. Καὶ ἡ ἀδελ-
19 φὴ αὐτοῦ ἡ Μαλεχὲθ ἔτεκε τὸν (μ) Ἰσοὺδ, καὶ τὸν Ἀβιέζερ, καὶ τὸν (ν) Μαελά. Καὶ ἦσαν υἱοὶ
20 Σεμιρὰ, (ξ) Ἀΐμ, καὶ Συχὲμ, καὶ (ο) Λακὶμ, καὶ Ἀνιάν. Καὶ υἱοὶ Ἐφραΐμ, (π) Σωθαλὰθ, καὶ Βα-
ρὰδ (ρ) υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, (σ) Ἐλαδὰ υἱὸς αὐτοῦ, (τ) Σαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, (υ) καὶ Ζαβὰδ
21 υἱὸς αὐτοῦ, Σωθελὲ υἱὸς αὐτοῦ, (φ) καὶ Ἀζὲρ, καὶ Ἐλεάδ. καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς (χ) οἱ ἄνδρες Γὲθ οἱ
22 τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβησαν (ψ) τοῦ λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ ἐπένθησεν Ἐφραΐμ (ω) ὁ πα-
23 τὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλάς· ϗ ἦλθον (α) ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ, ϗ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (β) Βεριὰ, ὅτι ἐν
24 κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ μου. Καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ (γ) Σαραά· καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις.
25 καὶ ᾠκοδόμησε (δ) τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω. καὶ υἱοὶ † Ὀζὰν Σεηρὰ, Καὶ Ῥαφὴ υἱὸς
26 αὐτοῦ, (ε) Σαρὰφ καὶ Θαλεὲς υἱοὶ αὐτοῦ, Θαὲν υἱὸς αὐτοῦ. Τῷ Λααδὰν υἱῷ αὐτοῦ, υἱὸς Ἀμιοὺδ, υἱὸς Ἐ-
27 28 λισαμαὶ, Υἱὸς Νοὺν, υἱὸς Ἰεσουὲ, υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ κατάσχεσις αὐτῶν ϗ κατοικία αὐτῶν Βαιθὴλ καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῆς, (ζ) κατ' ἀνατολὰς (η) Νοαρὰν, πρὸς δυσμαῖς Γάζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ Συχὲμ
29 καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἕως Γάζης, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Καὶ ἕως ὁρίων υἱῶν Μανασσῆ, (θ) Βαιθσα-
ὰν ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, (ι) Θανὰχ καὶ αἱ κῶμαι (κ) αὐτῆς, Μαγεδδὼ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Δὼρ
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. (λ) ἐν ταύτῃ κατῴκησαν υἱοὶ Ἰωσὴφ υἱοῦ Ἰσραήλ.

Et filii Bachir; Zemira, & Joas, et Eliezer, & Elithenan, & Amaria, 8
& Jerimuth, & Abiud, & Anathoth, & Eleemeth : omnes hi filii Ba-
chir. Et numerus eorum ſecundùm generationes eorum, principes domo- 9
rum patriarum eorum, fortes virtute, viginti millia, et ducenti. Et filii 10
Jediel, Bilaan. Et filii Bilaan; Jaus, & Benjamin, & Aoth, et Chana-
na, et Zeithan, & Tharſi, et Achiſaar. Omnes hi filii Jediel, principes 11
patriarum, fortes virtute, ſeptem & decem millia, & ducenti, egredien-
tes virtute ad bellandum. Et Sapphin, & Apphin, & filii Or, (d) Aſom 12
filius ipſius Aor. Filii Nephthali; Jaſiel, Goni, & Aſer, & Sellum, fi- 13
lii (e) ejus, Balam filius ejus. Filii Manaſſe; Eſriel, quem peperit con- 14
cubina ejus Syra : (f) peperit autem ei & Machir patrem Galaad. Et 15
Machir accepit uxorem ipſi Apphin, & Sapphin : & nomen ſororis
(g) ejus, Moocha : & nomen ſecundo, Sapphaad. Natæ autem
ſunt ipſi Sapphaad, filiæ. Et peperit Moocha uxor Machir fili- 16
um : & vocavit nomen ejus, Phares : & nomen fratris ejus, Su-
ros. Filii ejus, Ulam, & Rocom. Et filii Ulam, Badam. Hi filii Ga- 17
laad, filii Machir, filii Manaſſe. Et ſoror ejus Malecheth peperit Iſud, & 18
Abiezer, & Maela. Et fuerunt filii Semira; Aim, & Sychem, & La- 19
cim, & Anian. Et filii Ephraim, Sothalath, & Barad filius ejus, & 20
Thaath filius ejus, Elada filius ejus, Saath filius ejus, & Zabad filius
ejus, Sothele filius ejus, & Azer, & Elead. Et occiderunt eos viri 21
Geth, qui nati erant in terra : quoniam deſcenderant ad capiendum pe-
cora eorum. Et luxit Ephræm pater eorum dies multos : & venerunt 22
fratres ejus ad conſolandum eum. Et intravit ad uxorem ſuam : & 23
concepit in utero, & peperit filium : & vocavit nomen ejus, Beria;
quoniam in malis factus eſt in domo (h) mea. Et filia ejus Saraa & in 24
illis reſiduis. Et ædificavit Bethoron inferiorem, & ſuperiorem. (i) Et
filii Ozan; Scera, Et Raphe filius ejus, Saraph, & Thalees filii ejus, 25
Thaen filius ejus. Ipſi Laadan filio ejus, filius Amiud, filius Eliſa- 26
mai, Filius Noun, filius Jeſue; filii ejus. Et poſſeſſio eorum, & habi- 27 28
tatio eorum, Bethel & pagi ejus, ad Orientem Noaran : ad Occidentem,
Gazer & pagi ejus, & Sychem & pagi ejus, (k) uſque Gazan, Et 29
pagi ejus, Et uſque ad fines filiorum Manaſſe, Bæthſaan & pagi
ejus, Thanach et pagi ejus, Mageddo et pagi ejus, Dor et pagi ejus.
In (l) hac habitârunt filii Joſeph filii Iſrael.

MS. A. (π) Βοχὸρ, Ζαμιρίας, (ρ) Ἐλιωηναὶ, (σ) Ἰεριμὼθ, καὶ Ἀβιὰ, (τ) Ἐλμεθέμ· (υ) Βοχόρ. (φ) Ἀδιὴλ, (χ) Ἰεὼς, (ψ) Ἀμεὶδ, ϗ Χανανὰν, ϗ Ἠθὰν, ϗ Θαρσὶς, (ω) Ἀδιὴρ, (α) τοῦ πολεμεῖν. (β) Σαφεὶμ, ϗ Ἀφεὶμ, (γ) Ἀασὸβ, (δ) ϗ Γωυνὶ, ϗ Σαὰρ, (ε) υἱοὶ Βαλαά. Υἱοὶ Μανασσῆ, (ζ) ἔτεκεν τὸν Μαχεὶρ (η) Ἀφφεὶμ καὶ Σεφφείμ· (θ) Μοοχὰ, (ι) Σαλπαάδ. καὶ ἐγενήθησαν τῷ Σαλπαὰδ (κ) Μοοχὰ (λ) Σορές· υἱὸς αὐτοῦ, Οὐλάμ. Καὶ υἱοὶ Οὐλὰμ, Βαδάν· (μ) Σοὺδ, (ν) Μοολά. (ξ) Ἀείν, (ο) Λακειὰ, ϗ Ἀνιάμ. (π) Σωθαλὰ, (ρ) υἱοὶ (σ) Ἐλεαδὰ (τ) Νομεὲ (υ) Ζαβὲδ (φ) Ἐζὲρ υἱὸς αὐτοῦ, ϗ Ἐλεάδ. (χ) ἄνδρες Γαὶθ (ψ) λαβεῖν (ω) πατὴρ (α) οἱ ἀδελφοὶ (β) Βαριὰ, (γ) Σααρά· (δ) Βαιθωρὼν † Ὀζὰν (ε) ϗ Ῥασὲφ, ϗ Θαλὲ υἱοὶ αὐτοῦ. Τῷ Γαλααδὰ υἱῷ αὐτοῦ, Καθαὰν υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτοῦ, Νοὺμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰησοῦ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ κατάσχεσις (ζ) κατὰ (η) Νααρὰν, (θ) Βαιθσὰν (ι) Θααναὰχ (κ) αὐτῆς, ϗ Βαλαὰδ ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Μαγεδδὼ (λ) ἐν ταύταις κατῴκησαν οἱ υἱοὶ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * وبنو الكافر * زامور * ويوعاس * واليعازار * والعزيث * وعمريث * ويريموت * وابيا * وعاناثوث
9 وعاليموث * كل هاولاء بنو الكافر * وعددهم بجملتهم وهم روساء بيت اباءهم ومواليدهم *
10 جبابرة القوة * اثنان وعشرون الفا ومايتان * وهاولاء بنو اشكيل * بلهان * وبنو بلهان *
11 ياعوس * وبنيامين * واهور * واكنعنيا * وزاتون * وترساس * وحسراس * هاولاء بنو اشكيل
12 شديدوا القوة * سبعة وعشرون الفا ومايتان * يخرجون الي الحرب * وسافان * وحافاس * بنو عواد *
13 14 بنو حوسا * بنو نفتالي * ايهاصال * وعوني * وايصر * وسالوم * هاولاء بنو بلها * بنو منسا
15 الذين ولدت له جاريته * اسراحيل * وادونيا * وولدت ماخير ابا جلعاد * وماخير اخذ امراة
واحدة ابنة قوم كبار * واسم اختها معكا * واسم اخيه الكبير صالفحاد * ولم يكن له
16 بنون الا بنات * ومعكا ايضا امه التي تزوجت * ولدت ابنا وسمت اسمه فارس * واسم اخيه
17 18 سرس * وبنو اوليم * ارقم * وبنو ارقم * برون * وهاولاء بنو جلعاد بن ماخير * بن منسا * واخته
19 20 معكا ولدت اشحور * وابيعازار * وسمريا * واعيلون * وسام * وانيعم * وبنو افرام * سوتالح *
21 وباحار ابنه * وتاحث ابنه * والدعا * واحاث * وزافور * وسوتاح * واليعازار * وانسا بنو عاث
22 الذين ولدوا في الارض * وقتلهم اهل عاث * واستعجلوا ونزلوا ياخذون اموالهم * وحزن ابوهم
23 افرايم اياما كثيرة * وعزوه اخوته وسلوا قلبه * ودخل علي زوجته * فحبلت وولدت ابنا *
24 واسمه بارياعا * لانه نهب بيته * وابنته وجدوها في بيت حورين السفلانية * وهاولاء الذين
25 26 وجدوا * اسيث ابنته * لانها كانت حكيمة تطبب اعلالهم * وطببت العادان بن عميهادان
من بني امون * واسم ابيه هوسع * *

Filii Chaberis, Zamor, Juas, Eliazar, 8
Elazi, Amri, Jarmoth, Abia, Anathoth,
& Alimoth : omnes iſti filii Chaberis.
Numerus horum omnium qui principes 9
erant domorum ſuarum paternarum, eo-
rumque poſterorum ſtrenuorum ac forti-
um, erat viginti duorum millium, ac du-
centorum. Hi ſunt filii Aſchelis, Belhan: 10
filii Belhanis, Jaus, Benjamin, Ihur, Ach-
nania, Zaton, Tarſes, & Haſras : Iſti 11
ſunt filii Aſchelis, fortes ac robuſti, vi-
ginti ſeptem millia ducenti, exeuntes ad
prælium. Saphan, & Haphas, filii Ova- 12
dis, filii Huſæ. Filii Nephtali, Ihaſel, Gu- 13
ni, Aiſar, & Salum : iſti ſunt filii Belhæ.
Filii Manaſſis, quos peperit ei ancilla ſua, 14
fuerunt Eſrachel, & Adonia : eadem pe-
perit Machirem patrem Galaadis. Porrò 15
Machir duxit uxorem quandam filiam
hominum magnatum; hujus ſororis no-
men erat Maacha, illius autem fratris
natu majoris nomen Saleſhad, qui non
habuit filios, ſed filias. Item Maacha ma- 16
ter ejus, quæ matrimonio conjuncta fuit,
peperit filium, & vocavit nomen ejus
Phereſum; nomen autem fratris ejus Se-
reſum. Filii Ulim, Arcam : filii Arca- 17
mi, Beron; atque hi ſunt filii Galaadis, fi-
lii Machiris, filii Manaſſis. Ejus autem 18
ſoror Maacha genuit Aſhorem, Abiaza-
rem, Samariam, Ailonem, Samum, & 19
Aniamum. Filii Aphremi, Sutalah, & 20
Bachar filius ejus, Tabath filius ejus, El-
daa, Ahath, Zabor, Sutah, Eliazar, & 21
Anſa, incolæ Gath, qui nati fuerant in
terra illa. Hos occiderunt incolæ Gath, &
illico deſcenderunt ad rapiendas opes eo-
rum : Quare contriſtatum patrem eorum 22
Ephraimum diebus multis, conſolati ſunt
fratres ejus, & demulſerunt cor ejus. De- 23
inde cum uxore ſua congreſſus eſt, quæ
concepit peperitque filium, vocavitq; no-
men ejus Bariaa, quia furatus eſt domum
ejus; Et filiam ejus invenerunt in Beth- 24
horin inferiore : hi verò ſunt qui inventi
fuerunt, Oſiath ejus filia, quoniam erat 25
medica, & medebatur morbis eorum;
Eademque medicata eſt Eladani filio Am- 26
mihadanis de filiis Amon, cujus patris
nomen erat Hoſaa.

28 29 * ميراثهم ومواطنهم * بابيتيل * ونابلس * وعاناث * ومدنها * وعلي تخوم منسا بيت نابلس * وتعنخ *
ومجدو * ودوار * ومدنها * هذه الضياع التي سكن بنو يوسف بن اسرايل فيها *

Horum hæreditas & regiones erant 28
Bethel, Neapolis, & Anath, cum ſubur-
biis earum; Et ſecus terminos Manaſſis, 29
Beth-neapolis, Taanach, Magheddo, Do-
var, earumque ſuburbia : hæ ſunt civita-
tes in quibus habitaverant filii Joſeph fi-
lii Iſraelis.

דברי הימים א: ח

Ipſe .Malchiel & ,Cheber : Beriah filii Et .eorum ſoror , Serach & , Berihah & , Iſvi & ,Iſvah & ,Imnah ,Aſer Filii
31 30 בני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם: ובני בריעה חבר ומלכיאל הוא
,Paſech Japhlet filii Et .eorum ſororē Suha & ,Chotham & , Somer & ,Japhlet genuit Cheber Et .Birzavith pater
33 32 אבי ברזות: וחבר הוליד את־יפלט ואת־שומר ואת־חותם ואת שועא אחותם: ובני יפלט פסך
,ejus fratris Helem filius Et .Aram & ,Jechubbah, Rouhgah & , Achi ,Semer filii Et .Japhlet filii Iſti .Haſvath & ,Bimhal &
35 34 ובמהל ועשות אלה בני יפלט: ובני שמר אחי ורוהגה יחבה וארם: ובן־הלם אחיו
, Hod & ,Beſer .Imrah & ,Beri & ,Suhal & ,Charnepher & ,Suach ,Sophach Filii .Hamal & ,Seles & ,Imnah & ,Sophach
37 36 צופח וימנע ושלש ועמל: בני צופח סוח והרנפר ושועל וברי וימרה: בצר והוד
,Channiel & ,Arach ,Hulla filii Et .Ara & ,Piſphah & ,Jephunneh , Jether filii Et .Beera & ,Ithran & ,Silſah & ,Sammah &
39 38 ושמא ושלשה ויתרן ובארא: ובני יתר יפנה ופספה וארא: ובני עלא ארח וחניאל
eos genealogizando & , *prælatorum* capita ,viribus fortes ,electi familiarum domus *capita* Aſer filii iſti Omnes .Riſia &
40 ורציא: כל־אלה בני־אשר ראשי בית־האבות ברורים גבורי חילים ראשי הנשיאים והתיחשם
.millia ſex & , viginti viri eorum numerus : bello in militiam ad
בצבא במלחמה מספרם אנשים עשרים וששה אלף:

CAP. VIII. ח

Raphah & , quartum Nochah .tertium Achrach & ,ſecundum Aſbel , ſuum primogenitum Belah genuit Binjamin Et
2 1 ובנימן הוליד את־בלע בכרו אשבל השני ואחרח השלישי: נוחה הרביעי ורפא
, Ghera Et .Achoach & ,Nahaman & , Abiſuah Et .Abiud & , Ghera & , Addar , Belah ipſi filii fuerunt Et .quintum
4 3 החמישי: ויהיו בנים לבלע אדר וגרא ואביהוד: ואבישוע ונעמן ואחוח: וגרא
5 in eos tranſtulit & ,Ghebah habitantium familiarum *capita ipſi* iſti : Echud filii iſti Et .Churam & , Sephuphan &
6 ושפופן וחורם: ואלה בני אחוד אלה הם ראשי אבות ליושבי גבע ויגלום אל
genuit Sacharaim Et .Achichud &,Huzzah genuit & ; eos tranſtulit ipſe : Gherah & ,Achijah &,Nahaman Et .Manachath
8 7 מנחת: ונעמן ואחיה וגרא הוא הגלם והוליד את־עזא ואת־אחיחד: ושחרים הוליד
, Sibiah & ,Jobab ,ſua uxore Chodes de genuit Et .ſuas uxores Baharah & , Chuſim ipſas *eum mittendo à* ,Moab agro in
9 בשדה מואב מן־שלחו אתם חושים ואת־בערא נשיו: ויולד מן־חדש אשתו את־יובב ואת־צביא
genuit Chuſim de Et .*patrum capita* ejus filii iſti : Mirmah & , Sachiah & , Jebus Et .Malcham & ,Meſa &
11 10 ואת־מישא ואת־מלכם: ואת־יעוץ ואת־שכיה ואת־מרמה אלה בניו ראשי אבות: ומחשים הוליד
.ejus *filias* & ,Lod & ,Ono ædificavit Ipſe .Samed & ,Miſham & ,Heber ,Elphahal filii Et .Elphahal & ,Abitub
12 את־אביטוב ואת־אלפעל: ובני אלפעל עבר ומשעם ושמד הוא בנה את־אונו ואת־לד ובנתיה:
,Achio Et .Ghath habitatores fugaverunt Ipſi .Ajalon habitantiū familiarum *capita* ipſi : Semah & ,Berihah Et
14 13 ובריעה ושמע המה ראשי האבות ליושבי אילון המה הבריחו את־יושבי גת: ואחיו
,Zebadiah Et .Berihah filii Jocha & ,Iiphah & ,Michael Et .Hader & ,Harad & ,Zebadiah Et .Jeremoth & , Saſac
16 15 ששק וירמות: וזבדיה וערד ועדר: ומיכאל וישפה ויוחא בני בריעה: וזבדיה
17 , Elihenai Et .Zabdi &,Zichri &,Jachim Et .Elphahal filii Jobab & , Izliah & ,Iſmerai Et .Cheber & ,Chizchi & ,Meſullam &
19 18 ומשלם וחזקי וחבר: וישמרי ויזליאה ויובב בני אלפעל: ויקים וזכרי וזבדי: ואליעיני
20 ,Habdon Et .Eliel & , Heber & , Iſphan Et .Simhi filii Simrath & ,Beraiah & ,Hadaiah Et .Eliel & , Sillethai &
22 21 וצלתי ואליאל: ועדיה ובראיה ושמרת בני שמעי: וישפן ועבר ואליאל: ועבדון
23 ,Samſerai Et .Saſac filii Peniel & ,Iphdeiah Et ,Hanthothijah & , Helam & , Chananiah Et .Chanan & , Zichri &
25 24 וזכרי וחנן: וחנניה ועילם וענתתיה: ויפדיה ופניאל בני ששק: ושמשרי
26 .ſuas generationes *ad patrum capita Iſta* .Jerocham filii Zichri & ,Elijah & , Jahareſiah Et .Hathaliah & ,Sechariah &
28 27 ושחריה ועתליה: ויערשיה ואליה וזכרי בני ירחם: אלה ראשי אבות לתלדותם
.Mahachah ejus uxoris nomen & : ghibhon-Abi habitaverunt Ghibhon in Et .Jeruſalaim in habitaverunt *iſta Capita*
29 ראשים אלה ישבו בירושלם: ובגבעון ישבו אבי גבעון ושם אשתו מעכה:

Verſio VULG. LAT.

Filii Aſer ; Jemna, & Jeſua, & Jeſſui, & Baria, & Sara 30
ſoror eorum. Filii autem Baria ; Heber, & Melchiel : 31
ipſe eſt pater Barſaith. Heber autem genuit Jephlat, 32
& Somer, & Hotham, & Suaa ſororem eorum. Filii 33
Jephlat ; Phoſech, & Chamaal, & Aſoth : hi filii
Jephlat. Porrò filii Somer ; Ahi, & Roaga, & Haba, 34
& Aram. Filii autē Helem fratris ejus ; Supha, & Jemna, 35
& Selles, & Amal. Filii Supha ; Sue, Harnapher, 36
& Sual, & Beri, & Jamra. Boſor, & Hod, & 37
Samma, & Saluſa, & Jethran, & Bera. Filii Jether ; 38
Jephone, & Phaſpha, & Ara. Filii autem 39
Olla ; Aree, & Haniel, & Reſia. Omnes hi filii 40
Aſer, principes cognationum, electi atque fortiſſimi
duces ducum : numerus autem eorum ætatis quæ
apta eſſet ad bellum, viginti ſex millia.

CAP. VIII.

BEnjamin autem genuit Bale primogenitum ſuum, 1
Aſbel ſecundum, Aharà tertium, Nohaa quartum, 2
& Rapha quintum. Fuerúntque filii Bale ; Addar, 3
& Gera, & Abiud, Abiſue quoque & Naaman, & 4
Ahoe, Sed & Gera, & Sephuphan, & Huram. Hi 5 6
ſunt filii Ahod, principes cognationum habitantium
in Gabaa, qui tranſlati ſunt in Manahath. Naman 7
autem, & Achia, & Gera, ipſe tranſtulit eos, & genuit
Oza, & Ahiud. Porrò Saharaim genuit in regione 8
Moab, poſtquàm dimiſit Huſim & Bara uxores ſuas.
Genuit autem de Hodes uxore ſua Jobab, & Sebia, 9
& Moſa, & Molchom, Jehus quoque, & Sechia, & 10
Marma. Hi ſunt filii ejus, principes in familiis ſuis.
Mehuſim verò genuit Abitob, & Elphaal. Porrò filii 11 12
Elphaal ; Heber, & Miſaam, & Samad : hic ædificavit
Ono, & Lod, et filias ejus. Baria autē et Sama, 13
principes cognationum habitantium in Aialon : hi
fugaverunt habitatores Geth. Et Ahio, & Seſac, et Jerimoth, 14
Et Zabadia, et Arod, et Heder, Michael 15 16
quoque, et Jeſpha, et Joha, filii Baria. Et Zabadia, 17
et Moſollam, et Hezeci, et Heber, Et Jeſamari, et 18
Jezlia, et Jobab filii Elphaal, Et Jacim, et Zechri, 19
et Zabdi, Et Elioenai, et Selethai, et Eliel, Et Adaia, 20 21
et Baraia, et Samarath, filii Semei. Et Jeſphan, 22
et Heber, et Eliel, Et Abdon, et Zechri, et Hanan, 23
Et Hanania, et Ælam, et Anathothia, Et Jephdaia, 24 25
et Phanuel, filii Seſac. Et Samſari, et Sohoria, et 26
Otholia, Et Jerſia, et Elia, et Zechri, filii Jeroham. 27
Hi patriarchæ, et cognationum principes, qui habitaverunt 28
in Jeruſalem. In Gabaon autem habitaverunt 29
Abigabaon, et nomen uxoris ejus, Maacha :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 * ܒܢܘܗܝ ܕܐܫܝܪ ܝܡܢܐ. ܫܘܐ. ܫܘܝ. ܘܒܪܝܥܐ. ܘܣܪܚ ܚܬܗܘܢ. * ܘܒܢܘܗܝ
31 32 ܕܒܪܝܥܐ. ܚܒܪ. ܘܡܠܟܝܐܝܠ. ܗܘ ܐܒܘܗܝ ܕܒܪ ܙܝܬ. * ܘܚܦܪ ܐܘܠܕ ܠܦܠܛ. ܘܠܫܡܝܪ.
33 ܘܠܚܘܬܡ. ܘܠܫܘܥ ܚܬܗܘܢ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܦܠܛ. ܦܣܟ. ܘܒܡܗܠ. ܘܥܫܘܬ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ
ܒܢܘܗܝ ܕܦܠܛ.**

39 40 * ܐܪܚ. ܚܢܢܐܝܠ. * ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܫܝܪ. ܪܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ. ܒܕܪܝܗܘܢ ܓܢܒܪܝ
ܚܝܠܐ. ܪܫܐ ܕܪܘܪܒܢܐ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܗܘܢ ܒܚܝܠܐ ܕܩܪܒܐ ܒܡܢܝܢܗܘܢ. ܥܣܪܝܢ
ܘܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

1 2 * ܘܒܢܝܡܝܢ ܐܘܠܕ ܠܒܠܥ ܒܘܟܪܗ. ܘܠܟܒܪ ܠܬܪܝܢܐ. ܘܠܣܟܘܠ ܠܬܠܝܬܝܐ. * ܘܠܓܪܐ
ܪܒܝܥܝܐ. ܘܠܢܥܡܢ ܚܡܝܫܝܐ. ܘܠܐܚܝ ܫܬܝܬܝܐ. ܘܠܐܪܘܣ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܠܡܘܬܝܡ ܬܡܝܢܝܐ.
3 ܘܠܚܘܫܝܡ ܬܫܝܥܝܐ. ܘܠܐܕܪ ܥܣܝܪܝܐ. * ܘܗܘܘ ܒܢܝܐ ܠܒܠܥ. ܥܒܕܘ. ܓܪܐ. ܘܐܒܝܗܘܪ.
4 5 * ܘܐܒܝܫܘܥ. ܘܢܥܡܢ. ܘܐܚܝܐ. * ܘܫܘܦܝܡ. ܘܚܘܦܡ. ܘܐܚܝܪܡ. * ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ
6 ܕܐܒܝܗܘܪ. ܘܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܗܘܢ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܥܠܘ ܠܡܕܒܪܐ ܕܢܥܡܢ.**

11 * ܘܐܘܠܕ ܡܢ ܚܪܫ ܐܢܬܬܗ. ܠܝܘܒܒ. ܘܠܨܒܝܐ. ܘܠܡܠܟܘܡ. * ܘܠܡܢܫܐ. ܘܠܫܪܝܐ. ܘܠܝܪܡܘܢܐ.
12 ܘܠܨܒܫܘܡ. ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ. ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ. * ܘܡܚܫܝܡ ܐܘܠܕ ܠܐܝܗܘܒܛ
13 14 ܘܠܐܠܝܦܠܓ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܠܝܦܠܓ. ܥܒܝܪ. ܘܡܫܠܡ. ܘܫܡܝܪ. ܗܘܐ
15 16 ܒܢܐ ܠܐܝܘ ܘܠܠܘܕ ܘܠܟܦܪܢܝܗ. * ܘܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܐܒܗܬܐ. ܥܠ ܝܬܒܝ ܓܬ. * ܫܝܫܩ.
ܘܝܪܡܘܬ. * ܘܙܒܕܝܐ. ܘܥܙܘܪ. ܘܥܕܝ. * ܘܡܢܟܐܠ. ܘܐܢܫܝܦܝ. ܘܚܒܪܘܢ. ܘܙܒܕܝ.**

24 25 ܘܚܢܢܝ. ܘܚܢܢܝܐ. ܘܥܘܠܡ. ܘܥܢܬܘܬ. * ܘܦܪܥܝܐ ܘܦܢܐܝܠ. ܘܒܢܝ ܫܝܫܩ ܘܫܡܫܪܝ.**

28 29 * ܗܠܝܢ ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܠܘܩܕܡ ܒܐܘܪܫܠܡ.
* ܘܒܓܒܥܘܢ ܝܬܒ ܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܕܓܒܥܘܢ. ܘܫܡܗ ܕܐܢܬܬܗ. ܡܥܟܐ.

Filii Aſir, Jemna, Seva, Sevi, Beria, & Sarah 30
ſoror eorum. Filii Beriæ, Habar, & 31
Malchiel qui eſt pater Bar-zith. Haphar 32
genuit Phelet, Somir, Hothom, & Sue ſororē 33
eorum. Filii Pheleti, Phaſach, Bemhal, &
Aſuth ; hi ſunt filii Pheleti.

Arah, Hananael. Hi ſunt filii Aſir, primores 39
familiarum patrum ſuorum, ſuis ſeculis 40
valentiſſimi robore, principes magnatum :
quorum cenſus in militia bellica ſecundùm
numerum eorum, fuit viginti ſex millium virorum.

CAP. VIII.

BEnjamin autem genuit Balaa primogenitum 1
ſuum, Chebar ſecundum, Sechol tertium,
Gera quartum, Naaman quintum, 2
Ahi ſextum, Arus ſeptimum, Mothim octavum,
Hoſim nonum, & Adar decimum. Fuerunt 3
autem filii Balai, Abdo, Gera, Abihur, 4
Abiſu, Naaman, Ahia, Sophim, 5
Hopham, & Ahiram. Hi ſunt filii Abi- 6
huris, & hi ſunt primores patrum ſuorum
per familias ſuas : hi migrárunt in deſertum
Naaman.

Genuit inquam ex Haras uxore ſuâ, Jobabum, 9
Sebiam, Malchumum, Manaſſem, 10
Sariam, Jermonam, & Sebaſum : hi ſunt
filii ejus, primores *familiarum* paternarum.
Mahſim genuit Ihubat, & Eliphelegh. 11
Filii Elipheleghi, Obir, Maſſam, 12
& Somir : & is ædificavit Jo, Lud ac pagos 13
ejus, Fuítque princeps patrum ſuper 14
habitatores Gath. Siſac, Jermoth, Zebadia, 15
Azur, Adi, Manchel, Anſiphi, Ebron, 16
Zabdi,

Hanani, Hanania, Ulam, Anathoth, Pheraja, 24
& Phael, & filii Siſac, & Semiræ. 25

Hi ſunt primores patrum per generationes 28
ſuas : hi ſunt qui antea habitabant in Jeruſalem. 29
In Gebaon autem habitabat pater Gebaonis,
cujus uxoris nomen erat Maacha.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Υἱοὶ Ἀσὴρ, Ἰεμνὰ, ϗ (μ) Σουιὰ, ϗ Ἰσουὶ, ϗ Βεριὰ, ϗ Σορὲ ἀδελφὴ αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ (ν) Βεριὰ, Χάβερ,
31 ϗ Μελχιήλ· (ξ) οὗτος πατὴρ Βερζαΐθ. Καὶ Χάβερ ἐγέννησε τὸν (ο) Ἰαφλὴτ, ϗ τὸν (π) Σαμὴρ, ϗ τὸν Χωθὰν,
32 33 ϗ τὴν Σωλὰ ἀδελφὴν αὐτῶν. Καὶ υἱοὶ (ρ) Ἰαφλὴτ, Φασὲκ, ϗ Βαμαὴλ, ϗ Ἀσίθ· οὗτοι υἱοὶ (σ) Ἰαφλήτ. Καὶ
34 35 υἱοὶ (τ) Σεμμὴρ, Ἀχὶ, ϗ Ῥοογὰ, ϗ Ἰαβὰ, ϗ Ἀρὰμ, Καὶ Βανὴ Ἐλὰμ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, (υ) Σωφὰ, ϗ Ἰμανὰ, καὶ
36 37 Σελλὴς, ϗ Ἀμάλ. Υἱοὶ (φ) Σωφὰς, Σουὲ, ϗ Ἀρναφὰρ, ϗ (χ) Σουδὰ, ϗ Βαρὶν, ϗ Ἰμερὰν, Καὶ Βασὰν, ϗ
38 Ὠλὰ, ϗ (ψ) Σαμὰ, ϗ Σαλισὰ, ϗ (ω) Ἰεθρὰ, ϗ Βεηρά. Καὶ υἱοὶ (α) Ἰεθὴρ, Ἰεφινὰ, ϗ Φασφὰ, ϗ Ἀρά. Καὶ
39 υἱοὶ (β) Ὀλὰ, Ὀρὲχ, (γ) Ἀνιὴλ, ϗ Ῥασιά. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀσὴρ, πάντες ἄρχοντες πατριῶν, ἐκλεκτοὶ
40 ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄρχοντες ἡγούμενοι. (δ) ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ (ε) πολεμεῖν, ἀριθμὸς αὐτῶν
ἄνδρες εἰκοσιὲξ χιλιάδες.

Filii Aſer, Jemna, & Suia, & Iſui, & Beria, & Sare ſoror earum. 30
Et filii Beria; Chaber, & Melchiel. Hic pater Berthaith. Et Chaber genuit 31 32
Japhlet, & Samer, & Chothan, & Sola ſororem eorum. Et filii 33
Japhlet; Phaſec, & Bamael, & Aſith. Hi filii Japhlet. Et filii Sommer; 34
Achi, et Rooga, & Jaba, & Aram, Et (m) Banie Elam fratris ejus; 35
Sopha, & Imana, & Selles, & Amal. Filii Sophas, Sue, & Arnaphar, 36
& Suda, & Barin, & Imran, Et Baſan, & Oa, & Sama, & Saliſa, 37
& Jethra, & Beera. Et filii Jether, Jephina, et Phaſpha, et Ara. Et 38 39
filii Ola; Orech, Aniel, & Raſia. Omnes hi filii Aſer, omnes principes 40
patriarum, electi, fortes virtute, (n) principes duces. Numerus eorum in
aciem ad pugnandum, numerus eorum viri viginti ſex millia.

MS. A. (μ) Ἰεσουὰ, ϗ Ἰεσουὶ, ϗ Βαριὰ, ϗ Σαρὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν. (ν) Βαριὰ, (ξ) αὐτὸς πατὴρ Βερζαΐθ. (ο) Ἰαφαλὴτ, (π) Σωμὴρ, (ρ) Ἰαφαλὴτ, Φεσηχὲ, Βαμαὴλ,
(σ) Ἰαφαλήτ. (τ) Σωμὴρ, Ἀχιοὺ, Ῥαογὰ, ϗ Ὀβὰ, ϗ Ἀρὰμ, Καὶ υἱὸς Ἐλὰμ ἀδελφοῦ (υ) Σωφὰρ, (φ) Σωφὰ, Σουὲ, Ἀρναφὰρ, (χ) Σουὰλ, ϗ Βαρὶ, ϗ Ἰεμερὰ, Καὶ Βασὰρ, (ψ)
Σαμμὰ, (ω) Ἰεθὴρ, (α) Ἰεθὲρ, (β) Ὠλὰ, (γ) ϗ Ἀνιὴλ, (δ) ἀριθμὸς (ε) πολεμεῖν, ἄνδρες

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ Βενιαμὶν ἐγέννησε (α) Βαλὲ πρωτότοκον αὐτοῦ, ϗ Ἀσβὴλ τὸν δεύτερον, (β) Ἀαρὰ τὸν τρίτον,
2 3 (γ) Νωὰ τὸν τέταρτον, ϗ (δ) Ῥαφὰ τὸν πέμπτον. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Βαλὲ, (ε) Ἀδὶρ, ϗ Γηρὰ, ϗ Ἀβιοὺδ,
4 5 6 Καὶ (ζ) Ἀβεσσουὲ, ϗ (η) Νοαμὰ, ϗ Ἀχιὰ, Καὶ Γηρὰ, ϗ Σεφουφὰμ, ϗ Οὐράμ. Οὗτοι υἱοὶ (θ) Ἀώδ, οὗτοί
7 εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν τοῖς κατοικοῦσι Γαβεέ· ϗ μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς (ι) Μαχαναθὶ, Καὶ Νοομὰ, καὶ
8 Ἀχιὰ, ϗ Γηρά· οὗτος (κ) Ἰεγλαὰμ, ϗ ἐγέννησε τὸν Ἀζὰ, ϗ τὸν (λ) Ἰαχιχώ. Καὶ (μ) Σααρὶν ἐγέννησεν
9 ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν (ν) Ὠσὶν ϗ τὴν Βααδὰ γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ ἐγέννησεν
10 ἐκ τῆς Ἀδὰ γυναικὸς αὐτοῦ τὸν (ξ) Ἰωλὰβ, ϗ τὸν Σεβιὰ, ϗ τὸν (ο) Μισὰ, ϗ τὸν (π) Μελχὰς, Καὶ
11 τὸν (ρ) Ἰεβοὺς, ϗ τὸν (σ) Ζαβιὰ, ϗ τὸν Μαρμά· οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν. Καὶ ἐκ τῆς (τ) Ὠσὶν ἐγέννησε
12 τὸν (υ) Ἀβιτὼλ, ϗ τὸν Ἀλφαάλ. Καὶ υἱοὶ (φ) Ἀλφαὰλ, Ὠβὴδ, (χ) Μισαὰλ, Σεμμήρ· οὗτος ᾠκοδόμησε
13 τὴν (ψ) Ὠνὰν, ϗ τὴν (ω) Λὼδ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς· Καὶ (α) Βεριὰ, ϗ Σαμά· οὗτοι ἄρχοντες τῶν
14 πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν (β) Αἰλάμ, ϗ οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας Γέθ. Καὶ (γ) ἀδελφὸς αὐτοῦ
15 16 Σωσὴκ, ϗ (δ) Ἀριμὼθ, Καὶ Ζαβαδία, ϗ Ὠρὴδ, ϗ Ἔδερ, Καὶ Μιχαὴλ, ϗ (ε) Ἰεσφὰ, ϗ Ἰωδὰ, υἱοὶ
17 18 Βεριά. Καὶ Ζαβαδία, ϗ Μοσολλὰμ, ϗ Ἀζακὶ, ϗ Ἀβὰρ, Καὶ (ζ) Ἰσαμβρὶ, ϗ Ἰεζλίας, ϗ Ἰωβὰβ, υἱοὶ
19 20 Ἐλφαάλ. Καὶ Ἰακὶμ, ϗ (η) Ζαχρὶ, ϗ Ζαβδὶ, Καὶ (θ) Ἐλιωναὶ, ϗ Σαλαθὶ, ϗ Ἐλιηλὶ, Καὶ Ἀδαΐα,
21 22 ϗ (ι) Βαραΐα, ϗ Σαμβραθ, υἱοὶ (κ) Σαμαΐθ· Καὶ Ἰεσφὰν, ϗ Ὠβὴδ, ϗ Ἐλεὴλ, Καὶ Ἀβδὼν, ϗ (λ)
23 24 Ζεχρὶ, ϗ Ἀνὰν, Καὶ Ἀνανία, ϗ Ἀμβρὶ, ϗ (μ) Αἰλὰμ, ϗ Ἀναθὼθ, Καὶ Ἰαθὶν, ϗ Ἰεφαδίας, ϗ Φανουὴλ,
25 26 27 υἱοὶ Σωσήκ. Καὶ (ν) Σαμσαρὶ, ϗ Σααρίας, ϗ Γοθολία, Καὶ Ἰαρασία, ϗ (ξ) Ἐριὰ, ϗ Ζεχρὶ (ο)
28 υἱὸς Ἰεράμ. Οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν· (π) ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ.
29 Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαών· ϗ ὄνομα (ρ) γυναικὶ αὐτοῦ (σ) Μααχά.

CAP. VIII.

ET Benjamin genuit Bale primogenitum ſuum, & Asbel ſecundum, 1
Aara tertium, Noa quartum, & Rapha quintum. Et fuerunt filii Bale; 2 3
Adir, & Gera, & Abiud. Et Abeſſue, & Noama, (a) & Achia: Et Gera, 4 5
& Sephuphan, & Uram. Hi filii Aod: hi ſunt principes patriarum 6
habitantibus Gabee. Et tranſtulerunt eos in Machanathi. Et Nooma, & 7
Achia, & Gera: hic (b) Ieglaam: & genuit Aza, & Iachicho. Et Saarin 8
genuit in campo Moab, poſtquàm ipſe dimiſit Oſin, et Baada (c) uxorem
ſuam. Et genuit ex Ada uxore ſua Jolab, & Sebia, & Miſa, & 9
Melchas, Et Jebus, & Zabia, & Marma. Hi principes patriarum. Et 10 11
(d) de Oſin genuit Abitol, & Alphaal. Et filii Alphaal, Obed, Miſaal, 12
Semmer. Hic ædificavit Onan, & Lod, & pagos ejus. Et Beria, & Sama: 13
hi principes patriarum, habitantibus Ælam: & hi perſequuti ſunt
eos, qui habitabant Geth. Et (e) frater ejus Soſec, & Arimoth, Et Zabadia, 14 15
& Ored, & Eder, Et Michael, & Jeſpha, & Joda, filii Beria. 16
Et Zabadia, & Moſollam, & Azaci, & Abar, Et Iſamari, & Jexlias, et 17 18
Jobab, filii Eliphaal. Et Jacim, & Zachri, & Zabdi, Et Elionai, et Salathi, 19 20
et Elieli, Et Adaia, et Baraia, et Samarath, filii Samaith. Et Jeſphan, 21 22
et Obed, et Eleel, Et Abdon, et Zechri, et Anan, Et Anania, et Ambri, 23 24
et Ælam, et Anathoth, Et Jathin, et Jephadias, et Phanuel, filii 25
Soſec. Et Samſari, et Saarias, et Gotholia, Et Jaraſia, et Eria, et Zechri 26 27
(f) filius Iroam. Hi principes patriarum ſecundum generationes 28
ſuas: principes hi habitârunt in Hieruſalem. Et in Gabaon habitavit (g) pater 29
Gabaon: et nomen uxori ejus, Moacha.

MS. A. (α) τὸν Βαλὲ (β) ϗ Ἀαρὰ (γ) Καὶ Νωὰ (δ) Ῥαφὴ (ε) Ἀρὲδ, (ζ) Ἀβισουὲ, (η) Μααμὰν, Καὶ Γηρὰ, ϗ Σωφὰν, ϗ Ἀχρὰμ, ϗ Ἰωΐμ. Οὗτοι (θ) Ὠδ, (ι) Μαναχαθὶ,
(κ) Ἰγλαὰμ, (λ) Ἰαχιχάδ. (μ) Σααρὴμ (ν) Ὠσὶμ ϗ τὴν Βααρὰ (ξ) Ἰωβὰβ, (ο) Μωσὰ, (π) Μελχὰμ, (ρ) Ἰεοὺς, (σ) Σεβιὰ, (τ) Ὠσὶμ (υ) Ἀβιτὼβ, (φ) Ἀλφαὰ, (χ)
ϗ Μισαὰλ, (ψ) Ὠνὼ, (ω) Λὼδ, (α) Βαριγὰ, (β) Ἀλὰμ, (γ) οἱ ἀδελφοὶ (δ) Ἰαριμοὺθ, Καὶ Ἀζαβαδία, ϗ Ἀρὼδ, ϗ Ὠδὴρ, (ε) Ἐσφὰκ, ϗ Ἰωαχὰ, ϗ Ἰεζιὰ, υἱοὶ Βαριγά.
(ζ) Ἰεσαμβρὶ, ϗ Ἰεζλία, (η) Ζεχρὶ, (θ) Ἐλιωηναὶ, ϗ Σαλθεὶ, Ἐλιηλὶ, (ι) Βεριγὰ, ϗ Βαραΐα, (κ) Σαμαΐ. Καὶ Ἐσφὰν, (λ) Ζοχρὶ, (μ) Ἀηλὰμ, ϗ Ἀναθωθιὰ, Καὶ Ἀθεὶν, καὶ
(ω) Ἰεφαδία, (ν) Σαμσαρία, ϗ Σααρία, ϗ Γοθολίας, (ξ) Ἠλιὰ, (ο) υἱοὶ Ἰεροάμ. (π) ἀρχηγοὶ (ρ) τῇ γυναικὶ (σ) Μααχά. Καὶ υἱὸς αὐτῆς πρωτότοκος

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * وبنو اسير * يمنا * واسوا * واسوي * وبرياعا * وسراح اختهم * وبنو برياعا * خابار * وميكاييل
31 32 هو ابو برزيات * وأحبر اولد بالط * وسامير * وحوثام * وايسوع اختهم * وبنو بالط * اراح
33 حانانييل * *

Filii Aſiris, Jemna, Aſua, Aſui, Barjaa, 30
& Serah ſoror eorum. Filii Barjaa, 31
Habar, & Michael qui fuit pater Barziathæ. Abbar genuit Baletum, Semſirum, 32
Hothamum, & Jeſuam ſororem eorum. Filii Baleti, Arah, Hananael. 33

40 * هاولاء كلهم بنو اسير روساء بيت ابايهم * وعددهم سته وعشرون الفا *

Omnes iſti ſunt filii Aſiris, principes familiarum ſuarum paternarum: quorum numerus erat viginti ſex millium. 40

* الفصل الثامن *

1 * وبنيامين اولد بالع بكره * واحافر * واشحول * والغار * والنعمن * واخي * وارس *
2 وامتيم * واحسيم * وادار * وصار لبالع بنين * وهم افواد * واغرا * وافيهود * وافسع *
3 4 5 ونعمن * واحيا * وسافيم * وحوفيم * واحيرام * وهاولاء بنو افيهود الروساء على جميعهم
6 ودخلوا الي برية نعمن * *

CAP. VIII.

BEnjamin autem genuit Balaum primogenitum ſuum, & Ababerem, Eſcholem, Gharem, Naamanem, Achium, 1 2
Aruſum, Amtimum, Abiſimum, & Adarem. Balaus habuit filios, & ſunt 3
Aphuad, Agra, Abihud, Abiſaa, 4
Naaman, Abia, Saphim, Hophim, & 5
Abiram. Hi ſunt autem filii Abihudis 6
principes omnium, & hi ingreſſi ſunt deſertum Naamanem.

9 * واولد افيهود من حرس امراته ليوباب * لصافيا * ولملكوم * ايوب * ولمناسا * ولساريا *
10 وليرمانا * وليا صبعس * هاولاء بنو رييس الاباء * حسيم اولد خاطوف * ولالبفاع * وبنو
11 12 البفاع * عوبير * ومسلم * وسامير * وهو الذي بنى لابوب * ولاليود * وضياعها * وصاروا روساء
13 14 امة ابايهم * لانهم جلسوا في عزه * وسيساف * ويرموث * وزبديا * وعازور * وعادي
15 16 * ومناحيل * ونسفي * وعبرون * وزبري * *

Genuit inquam Abihud ex Haraſe uxore ſua, Jobabum, Sebiam, Malchumum, 9
Jobum, Manaſſem, Sariam, Jermanam, & Jaſibaſum: hi ſunt filii principis patrum. 10
Mahſim genuit Chatobum, et Elithaghum. Filii Eliphaghi, 11 12
Obir, Maſlam, et Samir (atque is eſt qui ædificavit Abubem, et Eliudem, earumque ſuburbia,) Factique ſunt principes 13
gentis patrum ſuorum; habitaverunt enim in Gaza. Siſac autem, et 14
Jermoth, Zebadia, Azur, Adi, 15
Menachel, Neſiphi, Ebron, Zabri. 16

24 * وحاناني * وحانينيا * وعولام * وعاناثوث * وفريا * وفنانييل * بنو سيساف * وسمريا * *

Hanani, Hanania, Ælam, Anathoth, 24
Pharia, et Phinael, filii Siſac, et Samariæ: 25

28 هم روساء بيت ابايهم ونسلهم * وهم قعدوا باوروشليم ابتداء * وفي جبعون قعد ابو جبعون
29 واسم امراته معكا *

Iſti primores familiæ ſuæ paternæ, ſtirpiſque ſuæ, commorati ſunt initio in Jeruſalem. 28
In Gabaone verò habitavit pater Gabaonis: et nomen uxoris ejus, Maacha. 29

genuit Michloth Et .Zecher & ,Achio & ,Ghedor Et .Nadab & ,Bahal & ,Chis & ,Sur & ; Habdon primogenitus ejus filius Et

31 30 ובנו הבכור עבדון וצור וקיש ובעל ונדב: וגדור ואחיו וזכר: ומקלות הוליד

32 genuit Ner Et .suis fratribus cum Jerusalaim in habitaverunt suorum fratrum regione è isti etiam Et .Simeah

33 את־שמאה ואף־המה נגד אחיהם ישבו בירושלם עם־אחיהם: ונר הוליד

.Esbahal & ,Abinadab & , Malchisuah & ,Jehonathan genuit Saul & : Saul genuit Chis & : Chis

את־קיש וקיש הוליד את־שאול ושאול הוליד את־יהונתן ואת־מלכי־שוע ואת־אבינדב ואת־אשבעל:

.Achaz & ,Taareah & ,Melech & ,Pithon : Michah filii Et .Michah genuit Meribbahal & : Meribbahal, Jehonathan filius Et

35 34 ובן־יהונתן מריב בעל ומריב בעל הוליד את־מיכה: ובני מיכה פיתון ומלך ותארע ואחז:

.Mosa genuit Zimri Et .Zimri & ,Hazmaveth &,Halemeth genuit Jehohaddah & :Jehohaddah genuit Achaz Et

36 ואחז הוליד את־יהועדה ויהועדה הוליד את־עלמת ואת־עזמות ואת־זמרי וזמרי הוליד את־מוצא:

ista & ; filii sex Asel ipsi Et .ejus filius Asel , ejus filius Elhasah , ejus filius Raphah : Binha genuit Mosa Et

38 37 ומוצא הוליד את־בנעא רפה בנו אלעשה בנו אצל בנו: ולאצל ששה בנים ואלה

.Asel filii isti omnes .Chanan & ,Hobadiah & ,Sehariah & , Ismahel & ; ejus primogenitus Hazricham : eorum nomina

שמותם עזריקם ׳ בכרו וישמעאל ושעריה ועבדיה וחנן כל־אלה בני אצל:

viri Ulam filii fuerunt Et .tertius Eliphelet & ,secundus Jehus ,ejus primogenitus Ulam : ejus fratris Hesech filii Et

40 39 ובני עשק אחיו אולם בכורו יעוש השני ואליפלט השלישי: ויהיו בני־אולם אנשים

.Binjamin filiis de isti Omnes .quinquaginta & ,centum ,filiorum filios & ,filios multiplicantes &,arcum tendentes robore fortes

גבורי־חיל דרכי קשת ומרבים בנים ובני בנים מאה וחמשים כל־אלה מבני בנימן:

CAP. IX. ט

Babel in sunt translati ,Jehudah & : Israel regum libro *super* scripti ipsi ecce & ; *sunt genealogizati* Israel omnis Et

1 וכל־ישראל התיחשו והנם כתובים על־ספר מלכי ישראל ויהודה הגלו לבבל

.Nethinim & ,Levitæ , sacerdotes , Israel ,suis urbibus in sua possessione in qui primi *habitantes* Et .*sua prævaricatione in*

2 במעלם: והיושבים הראשנים אשר באחזתם בעריהם ישראל הכהנים הלוים והנתינים:

,Hammihud filius Huthai .Menasseh & ,Ephraim filiis de & ; Binjamin filiis de & ,Jehudah filiis de habitaverunt Jerusalaim in Et

4 3 ובירושלם ישבו מן־בני יהודה ומן־בני בנימן ומן־בני אפרים ומנשה: עותי בן־עמיהוד

filiis de Et .ejus filii & ,primogenitus Hasaiah Siloni de Et .Jehudah filii Peres filiis de , Bani filii ,Imri filii ,Homri filii

6 5 בן־עמרי בן־אמרי בן־בנימן בני־פרץ בן־יהודה: ומן־השילוני עשיה הבכור ובניו: ומן־בני־

.Hasenuah filii , Hodaviah filii ,Mesullam filius Sallu ,Binjamin filiis de Et .nonaginta & ,sexcenti eorũ fratres &,Jehuel ,Zerach

7 זרח יעואל ואחיהם שש־מאות ותשעים: ומן־בני בנימן סלוא בן־משלם בן־הודויה בן־הסנאה:

eorũ fratres Et .Ibnijah filii , Rehuel filii ,Sephathiah filiꝰ Mesullam & ;Michri filii Huzzi filiꝰ Elah & :Jerocham filiꝰ Ibneiah Et

9 8 ויבניה בן־ירחם ואלה בן־עזי בן־מכרי ומשלם בן־שפטיה בן־רעואל בן־יבניה: ואחיהם

.suorũ patrũ domũ *ad patrum capita* viri isti Omnes .sex & , quinquaginta & , nongenti ,suas generationes per

לתלדותם תשע מאות וחמשים וששה כל־אלה אנשים ראשי אבות לבית אבתיהם:

filii ,Meraioth filii,Sadoc filii,Mesullam filii,Chilchijah filiꝰ Hazariah Et .Jachin & ,Jehojarib & ,Jedahiah sacerdotibus de Et

11 10 ומן־הכהנים ידעיה ויהויריב ויכין: ועזריה בן־חלקיה בן־משלם בן־צדוק בן־מריות בן־

filii , Hadiel filius Mahasai & : Malchijah filii ,Paschur filii ,Jerocham filius Adaiah Et .Dei domus ducis Achitub

12 אחיטוב נגד בית האלהים: ועדיה בן־ירחם בן־פשחור בן־מלכיה ומעשי בן־עדיאל בן־

.Immer filii ,Mesillemith filii ,Mesullam filii ,Jachzerah

יחזרה בן־משלם בן־משלמית בן־אמר:

Verſio VULG. LAT.

Filiúſque ejus primogenitus Abdon, & Sur, & Cis, & 30
Baal, & Nadab. Gedor quoque, & Ahio, & Zacher, & 31
Macelloth. Et Macelloth genuit Samaa: habitaverúnt- 32
que ex adverſo fratrũ ſuorum in Jeruſalẽ cum fratribus
ſuis. Ner autẽ genuit Cis, & Cis genuit Saul. Porrò Saul 33
genuit Jonathan, & Melchiſua, & Abinadab, & Eſbaal.
Filius autem Jonathan, Meribbaal: & Meribbaal genuit 34
Micha. Filii Micha; Phithon, & Melech, & Tharaa, & A- 35
haz. Et Ahaz genuit Joada: & Joada genuit Alamath, et 36
Azmoth, & Zamri: porrò Zamri genuit Moſa, Et Moſa 37
genuit Baana, cujus filiꝰ fuit Rapha, de quo ortus eſt Ela-
ſa, qui genuit Aſel. Porrò Aſel ſex filii fuerunt his nomi- 38
nibus, Ezricam, Bocru, Iſmael, Saria, Obdia, & Hanan:
omnes hi filii Aſel. Filii autẽ Eſec fratris ejus; Ulam pri- 39
mogenitus, & Jehus ſecundus, & Eliphalet tertius. Fue- 40
rúntq; filii Ulam viri robuſtiſſimi, et magno robore ten-
dentes arcum: et multos habentes filios ac nepotes, uſque
ad centum quinquaginta. Omnes hi, filii Benjamin.

CAP. IX.

Univerſus ergò Iſrael dinumeratus eſt: & ſumma eo- 1
rum ſcripta eſt in libro Regum Iſrael, & Juda: tranſla-
tíque ſunt in Babylonem propter delictum ſuum. Qui 2
autem habitaverunt primi in poſſeſſionibus, & in urbi-
bus ſuis; Iſrael, & Sacerdotes, & Levitæ, & Nathinæi.
Commorati ſunt in Jeruſalem de filiis Juda, & de filiis 3
Benjamin, de filiis quoque Ephraim, & Manaſſe. Othei 4
filius Ammiud, filii Amri, filii Omrai, filii Bonni, de fi-
liis Phares filii Juda. Et de Siloni; Aſaia primogenitus, 5
& filii ejus. De filiis autem Zara; Jehuel, et fratres eo- 6
rum, ſexcenti nonaginta. Porrò de filiis Benjamin; Salo 7
filius Moſollam, filii Oduia, filii Aſana: Et Jobania fi- 8
lius Jeroham: et Ela filius Ozi, filii Mochori: et Moſol-
lam filius Saphatiæ, filii Rahuel, filii Jebaniæ, Et fra- 9
tres eorum per familias ſuas, nongenti quinquagintaſex.
Omnes hi, principes cognationum per domos patrum
ſuorum. De ſacerdotibus autem; Jedaia, Joiarib, et 10
Jachin: Azarias quoque filius Helciæ, filii Moſollam, 11
filii Sadoc, filii Maraioth, filii Achitob, pontifex domûs
Dei. Porrò Adaias filius Jeroham, filii Phaſſur, filii 12
Melchiæ: et Maaſai filius Adiel, filii Jezra, filii Moſol-
lam, filii Moſollamith, filii Emmer.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 * ܘܒܪܗ ܒܘܟܪܗ ܥܒܪܘܢ. ܘܩܝܫ. ܘܒܥܠܐ. ܘܢܕܒ. * ܘܓܘܕ ܘܐܚܝܒ. ܘܐܝܙܒܪ. ܘܡܩܠܘܬ.
31
32 * ܘܡܩܠܘܬ ܐܘܠܕ ܡܐܐ. ܘܐܦ ܗܢܘܢ ܠܘܩܒܠ ܐܚܝܗܘܢ ܗܘܘ ܥܡܪܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܝܪ
33
ܐܘܠܕ ܠܩܝܫ. ܘܩܝܫ ܐܘܠܕ ܠܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ ܐܘܠܕ ܠܝܘܢܬܢ، ܘܠܡܠܟܝܫܘܥ. ܘܠܝܫܘܝ.
ܘܠܐܫܒܫܠܘܡ. * ܘܒܪܗ ܕܝܘܢܬܢ، ܡܚܝܓ ܒܪܓܠܘܗܝ. ܘܠܝܫܘܝ ܗܘܐ ܒܪܐ. ܡܪܝܒܥܠ. 34
ܘܡܪܝܒܥܠ ܐܘܠܕ ܠܡܝܟܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܝܟܐ. ܦܬܝܘܢ، ܘܡܠܟ. ܘܬܪܥ. ܘܐܚܘܪ. ܘܐܪܢ. 35
* ܘܡܪܝܒܥܠ ܐܘܠܕ ܠܝܗܘܝܕܥ. ܘܝܗܘܝܕܥ ܐܘܠܕ ܠܥܠܡܘܬ. ܘܠܥܙܡܘܬ. ܘܠܙܡܪܝ. ܘܙܡܪܝ 36
ܐܘܠܕ ܠܡܘܣܝܐ. * ܘܡܘܣܝܐ ܐܘܠܕ ܠܟܢܢܝܐ. ܘܟܢܢܝܐ ܐܘܠܕ ܠܨܘܦܐ. ܘܐܠܥܣܐ ܒܪܗ. 37
ܐܣܐܠ ܒܪܗ. * ܘܠܐܣܐܠ ܗܘܘ ܫܬܐ ܒܢܝܢ. ܥܙܪܝ ܒܘܟܪܗ. ܩܝܡ ܬܢܝܢܗ. ܐܝܫܡܥܐܝܠ ܬܠܝܬܝܐ. 38
ܘܣܥܕܝܐ. ܘܥܘܒܕܝܐ. ܘܚܢܢ ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܣܐܠ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܫܝܩ ܐܚܘܗܝ. 39
ܐܘܠܡ ܒܘܟܪܗ. ܝܥܘܫ ܬܢܝܢܐ. ܐܠܝܦܠܛ ܬܠܝܬܝܐ. * ܘܗܘܘ ܒܢܝܐ ܕܐܘܠܡ. ܓܢܒܪܐ 40
ܢܨܝܚܝ ܚܝܠܐ. ܘܐܚܝܕܝ ܩܫܬܐ. ܘܡܠܦܝܢ ܗܘܘ ܒܢܝܗܘܢ ܘܒܢܝ ܒܢܝܗܘܢ. ܡܐܐ
ܘܚܡܫܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. *ܫܠܡ * ܛ *
1 * ܘܐܬܚܫܒܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܥܘܠܐ. ܗܢܘܢ ܕܓܠܘ ܠܒܒܠ
ܡܛܠ ܥܘܠܗܘܢ. * ܘܐܝܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܝܬ ܒܝܪܬܘܬܗܘܢ. ܘܒܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܐܝܣܪܝܠ ܘܟܗܢܐ 2
ܘܠܘܝܐ ܘܬܘܬܒܐ. * ܒܐܘܪܫܠܡ ܓܝܪ ܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ: ܘܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢ 3
ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܡܢܫܐ. * ܥܘܬܝ ܒܪ ܥܡܝܗܘܕ. ܒܪ ܥܡܪܝ. ܒܪ ܐܡܪܝ. ܒܪ 4
ܒܢܝܡܝܢ. ܒܢܝ ܦܪܨ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܡܢ ܐܬܪܐ ܕܫܝܠܘܢܝܐ. ܥܣܝܐ ܒܘܟܪܗ. ܘܒܣܝܐ 5
ܐܚܘܗܝ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܙܪܚ. ܝܥܘܐܝܠ. ܘܐܚܝܗܘܢ ܫܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ. * ܘܡܢ ܒܢܝ 6
7
ܒܢܝܡܝܢ. ܣܠܘ ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ ܗܕܝܐ. ܒܪ ܝܗܒܢܝܐ. * ܘܝܘܚܢܝܐ ܒܪ ܝܪܚܘܡ. ܗܠܝܢ ܒܢܝ 8
ܥܙܝ ܒܪ ܡܟܝܪ. ܘܡܫܠܡ ܒܪ ܐܪܘܒܐܝܠ. ܒܪ ܐܝܟܢܝܐ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܠܫܪܒܬܗܘܢ. ܬܫܥܡܐܐ 9
ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ ܢܨܝܚܝ ܚܝܠܐ. ܪܒܝ ܡܐܘܬܐ. ܠܫܪܒܬܗܘܢ.
10 * ܘܡܢ ܟܗܢܐ. ܝܘܢܕܒ. ܝܘܕܥ. ܙܟܝܡ. * ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ ܨܕܘܩ. ܒܪ
11
12 ܡܙܘ. ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܕܒܝܬܗ ܗܘܐ ܠܘܩܒܠ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܥܙܪܝܐ ܒܪ ܝܪܚܘܡ.
ܒܪ ܦܫܚܘܪ. ܒܪ ܡܠܟܝܐ. ܘܡܢܣܝ ܒܪ ܥܘܕܝܐܝܠ. ܒܪ ܝܘܚܢܢ. ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ ܡܫܕܐܘܬ. ܒܪ ܐܡܪ.

Filius ejus primogenitus, Ebron, tum Cis, 30
Balaa, Nadab, Gud, Ahib, Izabar, & 31
Macloth. Macloth genuit centum; & hi 32
quoque habitabant è regione fratrum ſuo-
rum in Jeruſalem. Præterea Mir genuit 33
Cis, Cis genuit Saulem, Saul genuit Jonatha-
nem, Malchiſuem, Jaſui, & Eſboſulem.
Filius autem Jonathanis claudus erat pe- 34
dibus. Jaſui filium habuit Merabeelem, &
Merabeel genuit Micham. Filii Michæ, Pe- 35
thion, Melech, Taraa, Ahor, & Aran. Me- 36
rabeel quoque genuit Jehujadaum, Jehuja-
daa genuit Almoth, & Azmoth, & Zamri:
Zamri verò genuit Moſiam: Moſia genuit 37
Chenaniam, Chenania genuit Zopham; hujus
filius Elaſa, hujus filius Aſal. Aſal ſex habuit 38
liberos; Azri primogenitus ejus, Cim ſecun-
dus, Iſmael tertius, tum Seadia, Obadia, &
Hanan: hi ſunt omnes filii Aſalis. Filii verò 39
Eſiki fratris ejus, Ulam primogenitus ejus,
Jëus ſecundus, Eliphelet tertius. Filii Ula- 40
mi erant viri robuſtiſſimi, tenentes arcum: et
ipſi docebant filios ac nepotes ſuos centum
quinquaginta: omnes iſti ex tribu filiorum
Benjamin.

CAP. IX.

Machinati ſunt autem omnes filii Iſraelis 1
& filii Juda iniquitatem, ii qui migraverunt
in Babelem propter iniquitatem ſuam: Qui 2
priùs ſedebant in hæreditate & in civitati-
bus ſuis, Iſrael, ſacerdotes, Levitæ, & ad-
venæ. In Jeruſalem enim habitabant ex 3
Judæis, Benjaminitis, Aphremitis, & Ma-
naſſitis; Zeüri filius Amihud, filii Aamri, 4
filii Emri, filii Benjamin, filiorum Phares,
filiorum Judæ. Item è regione Silonæa, 5
Aſaia primogenitꝰ ejꝰ, & Baſia frater ipſius.
Et è filiis Zarahi, Javael, & fratres eorum 6
ſexcenti nonaginta. E filiis verò Benjaminis, 7
Salu filius Maſlami, filii Hadiæ, filii Jah-
banæ; Et Jochania filius Jarhumi: hi ſunt 8
filii Azi filii Machir. Præterea Maſlam filius
Arubelis filii Ichaniæ, Et fratres eorum per 9
generationes ſuas, nongenti nonaginta no-
vem: omnes iſti viri valentes robore, cen-
turiones, per familias ſuas. Item è ſacer- 10
dotibus, Jonadab, Jodaa, Zachim, Azaria 11
filiꝰ Helciæ, filii Maſlam, filii Sadoc, filii Mazu,
filii Ahitob cujus domus ſita erat ex adverſo
domûs Domini. Et Azaria filius Jarhum, filii 12
Phashur, filii Malachiæ: & Manſi filius O-
diaelis, filii Johanan, filii Maſlam, filii Maſ-
daoth, filii Amar:

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, ϗ (τ) Σοὺρ, ϗ Κὶς, ϗ Βαὰλ, (υ) καὶ Ναδὰβ, ϗ Νὴρ,
31 32 Καὶ Γεδοὺρ, ϗ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ϗ Ζακχοὺρ, ϗ Μακελώθ. Καὶ Μακελὼθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά. καὶ
33 γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ Νὴρ
ἐγέννησε τὸν Κὶς, ϗ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, ϗ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, ϗ τὸν Μελχισουὲ, ϗ
34 τὸν Ἀμιναδὰβ, ϗ τὸν (φ) Ἀσαβάλ. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν (χ) Μεριβαάλ. ϗ (ψ) Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν
35 36 Μιχά. Καὶ υἱοὶ Μιχὰ, Φιθὼν, ϗ (ω) Μελὰχ, ϗ Θαρὰχ, ϗ Ἀχάζ. Καὶ Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν (α)
Ἰαδά. ϗ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν (β) Σαλαιμὰθ, ϗ τὸν Ἀσμὼθ, ϗ τὸν (γ) Ζαμβρί. ϗ Ζαμβρὶ ἐγέν-
37 νησε τὸν Μαισά. Καὶ Μαισὰ ἐγέννησε τὸν Βαανά· Ῥαφαία υἱὸς αὐτοῦ, (δ) Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ
38 υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ υἱοί· ϗ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ (ε) πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ
Ἰσμαὴλ, καὶ Σαραΐα, ϗ Ἀβδία, ϗ (ζ) Ἀνὰν, ϗ Ἀσά. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἐσήλ. Καὶ υἱοὶ (η) Ἀσὴλ
39 ἀδελφοῦ αὐτοῦ, (θ) Αἰλὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ (ι) Ἰὰς ὁ δεύτερος, ϗ Ἐλιφαλὲτ ὁ τρίτος. Καὶ ἦσαν
40 υἱοὶ (κ) Αἰλὰμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει, τείνοντες τόξον, ϗ πληθύνοντες υἱοὺς ϗ υἱοὺς τῶν υἱῶν, (λ) ἑκατὸν
πεντήκοντα. πάντες οὗτοι ἐξ υἱῶν Βενιαμίν.

Et filius ejus primogenitus Abdon, & Sur, & Cis, & Baal, & Nadab, 30
& Ner, Et Gedur, & (b) frater ejus, & Zachur, & Maceloth. Et 31 32
Maceloth genuit Samaa: & quidem hi è regione fratrum ſuorum habi-
tárunt in Hieruſalem cum fratribus ſuis. Et Ner genuit Cis: & Cis 33
genuit Saul: & Saul genuit Jonathan, & Melchiſue, & Aminadab, &
Aſabal. Et filius Jonathan Meribaal: & Meribaal genuit Micha. 34
Et filii Micha; Phithon, et Melach, & Tharach, et Achaz. Et Achaz 35 36
genuit Jada. Et Jada genuit Salaimath, & Aſmoth, et Zambri. Et Zam-
bri genuit Meſa. Et Mæſa genuit Baana: Raphæa filius ejus, Elaſa fi- 37
lius ejus, Eſel filius ejus. Et Eſel ſex filii: & hæc nomina eorum; 38
Ezricam primogenitus ejus, & Iſmael, & Saraia, & Abdia, & Anan,
& Aſa: omnes hi filii Eſel. Et filii Aſel fratris ejus; Ælam primo- 39
genitus ejus, & Jas ſecundus, & Eliphalet tertius. Et fuerunt filii
Ælam viri fortes potentiâ, tendentes arcum, & multiplicantes filios, & 40
filios filiorum, centum quinquaginta. Omnes hi ex filiis Benjamin.

MS. A. (τ) Ἰσούρ, (υ) καὶ Νὴρ, ϗ Ναδὰβ, Καὶ Γεδούρ, ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Ζακχοὺρ, ϗ Μακηλώθ. * ἐγέννησεν τὸν Σαμεά. ϗ οὗτοι (φ) Ἰεβαάλ. (χ) Με-
φειβαάλ. (ψ) Μεφειβαὰλ (ω) Μηλὼθ, καὶ Θαρεὲ, ϗ Χαάζ. Καὶ Χαὰζ (α) Ἰωιαδά. ϗ Ἰωιαδὰ (β) Γημεμὰθ, (γ) Ζαμεί. ϗ Ζαμεὶ (δ) Ἐλεασὰ (ε) ὁ πρωτότοκος
(ζ) Ἀνάν. πάντες (η) Ἐσελὲκ τοῦ ἀδελφοῦ (θ) Οὐλὰμ ὁ πρωτότοκος (ι) Ἰδιὰς (κ) Οὐλὰμ (λ) ἑκατὸν ἐνενήκοντα.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν· ϗ οὗτοι καταγεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ
2 ϗ Ἰούδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων εἰς Βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, Καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον
3 ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, ϗ οἱ δεδομένοι. Καὶ ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ κατῴκησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰούδα, ϗ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, ϗ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ
4 (α) Μανασσῆ. Καὶ Γνωθὶ, ϗ υἱὸς Σαμιοὺδ, υἱοῦ (β) Ἀμεὶ, υἱοῦ Ἀμβραὶμ, υἱοῦ Βουνὶ, υἱοῦ υἱῶν Φαρὲς,
5 6 υἱοῦ Ἰούδα. Καὶ (γ) ἐκ τῶν Σηλωνὶ, Ἀσαΐα πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ (δ) οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. Ἐκ τῶν υἱῶν Ζα-
7 ρὰ, Ἰεϊὴλ, ϗ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἑξακόσιοι ϗ (ε) ἐννενήκοντα. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν (ζ) Σαλὼμ υἱὸς
8 Μοσολλὰμ, υἱοῦ Ὠδουΐα, υἱοῦ (η) Ἀσινοῦ, Καὶ (θ) Ἰεμναὰ υἱὸς Ἱεροβοὰμ, καὶ Ἠλώ· οὗτοι υἱοὶ Ὀζὶ υἱ-
9 οῦ Μαχίρ· ϗ Μοσολλὰμ υἱὸς Σαφατία, υἱοῦ Ῥαγουήλ, υἱοῦ (ι) Ἰεμναΐ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ
γενέσεις αὐτῶν ἐννακόσιοι πεντηκονταέξ, πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐ-
10 11 τῶν. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, Ἰωδαὲ, ϗ (κ) Ἰωαρεὶμ, ϗ Ἰαχὶν, Καὶ (λ) Ἀζαρία υἱὸς Χελκία, υἱοῦ Μοσολ-
12 λὰμ, υἱοῦ Σαδὼκ, υἱοῦ (μ) Μαραϊὼθ, υἱοῦ Ἀχιτὼβ (ν) ἡγουμένου οἴκου τοῦ θεοῦ, Καὶ (ξ) Ἀδαΐα υἱὸς Ἰ-
ραὰμ, υἱοῦ Φασχώρ, υἱοῦ (ο) Μελχία, ϗ Μαασαΐα υἱὸς Ἀδιήλ, υἱοῦ (π) Ἐζιρὰ, υἱοῦ Μοσολλὰμ, υἱοῦ (ρ) Μα-
σελμώθ, υἱοῦ Ἐμμήρ,

CAP. IX.

ET omnis Iſrael (a) computatio eorum: & hi deſcripti in libro regum 1
Iſrael, & Juda, cum iis qui tranſlati ſunt in Babylonem in ſuis iniqui-
tatibus, Et qui habitabant anteà in poſſeſſionibus eorum (b) in civi- 2
tatibus Iſrael, ſacerdotes, Levitæ, et dediti. Et in Hieruſa- 3
lem habitaverunt de filiis Juda, et de filiis Benjamin, et de filiis
Ephraim, et Manaſſe. (c) Et Gnothi, et filius Samiud, filii Amri, filii 4
Ambraim, filii Bani, (d) filii filiorum Phares, filii Juda. Et de iis qui 5
Seloni; Aſaia primogenitus ejus, et filii ejus. De filiis Zara; Jeel, et 6
fratres (e) eorum ſexcenti et nonaginta. Et de filiis Benjamin; Salom 7
filius Moſollam, filii Oduia, filii Aſinu. Et Jemnaa filius Hieroboam, 8
et Elo. Hi filii Ozi, filii Machir. Et Moſollam filius Saphatia filii Ra-
guel, filii Jemnai, Et fratres eorum ſecundùm generationes ſuas, nongen- 9
ti quinquaginta ſex: omnes (f) viri principes patriarum ſecundùm domos
patriarum ſuarum. Et de ſacerdotibus; Jodae, et Joarim, et Jachin, Et 10 11
Azaria filius Chelciæ, filii Moſollam, filii Sadoc, filii Maraioth, filii Achi-
tob (g) ducis domûs Dei. Et Adaia filius Iraam, filii Phaſchor, filii Mel- 12
chiæ: et Maaſæa filius Adiel, filii Ezira, filii Moſollam, filii Maſelmoth,
filii Emmer:

MS. A. (α) Μανασσῆ. Γωθὶ υἱὸς Ἀμιούδ, (β) Ἀμρὶ υἱοῦ υἱῶν Φαρὲς, (γ) ἀπὸ τοῦ Σηλωνὶ, Ἀσὰ ὁ πρωτότοκος (δ) υἱοὶ αὐτοῦ. (ε) ἐνενήκοντα. (ζ) Σηλὼ (η) Ἀσανουὰ,
(θ) Ἰεβναὰ υἱὸς Ἱεραάμ, ϗ Ἠλὰ υἱὸς Ὀζὶ, υἱοῦ Μοχορέ· ϗ Μασσηλὰμ (ι) Ἰεβαναΐ, (κ) Ἰωαρείβ, (λ) Ἀζαρίας υἱὸς Χελκίου, (μ) Μαειὼθ, (ν) ἡγούμενος (ξ) Σα-
δίας υἱὸς Ἰεραάμ, (ο) Μηχίου, ϗ Μασαὶ (π) Ἰεζρίου, (ρ) Μοσολλαμώθ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وابنه بكره عبرون * وقيس * وبالاع * وناداف * وعاواد * واحياف * وارفاد * ومقلاووث 30
* ومقلاووث اولد سماية * وهم ايضا كانوا يسكنون تحادي اخوتهم في يروسليم * ونير اولد 31
قيس * وقيس اولد ساوول * ساوول اولد يوناثان * ولملكيسوع * ولياشوي * ولاسوبال * وابن 33
يوناثان مفيبشت كان اعرج برجليه * ولياشوي كان له ابنا اسمه مرباعل * ومرباعل اولد ميخا 34
* وبنو ميخا * فيثون * واملخ * وترع * واحور * واران * ومرباعيل اولد ياهوداع * وياهوداع اولد 35 36
لعلموث * ولعزموث * ولزمري * وزمري اولد اموصيا * اموصيا اولد احنعيا * احنعيا اولد ارفا 37
والعسا ابنه واصل * واصل ابنه صار له سته بنين * عزري * قيم * اسمعيل * سعديا * عوبديا * 38
حنان * هاولاء كلهم بنو اصل * وبنو اعساق اخيه اولام * يوعس * واليفلط * وكان بنو اولام رجالا 39
جبابر يرمون بالقسي * وكانوا يعلمون بنيهم وبني بنيهم مايه وخمسين * هاولاء من سبط
بنيامين *

Hujus filius primogenitus fuit Ebron, & 30
Cis, Balaa, Nadab, Gavad, Abiab, Ezbad, 31
& Maclaoth. Maclaoth autem genuit Se- 32
majam: & hi quoque habitabant ex ad-
verſo fratrum ſuorum in Jeruſalem. Ner 33
genuit Ciſum, Cis genuit Saulem, Saul ge-
nuit Jonathanem, Melechſuam, Jaſui, et
Aſubalem. Mephibbeſeth verò filius Jo- 34
nathanis claudus erat pedibus ſuis. Jeſui
etiam filium habuit nomine Merobbaalem,
Merobbaal genuit Micham. Filii Michæ, 35
Pethion, Amlech, Taraa, Abor, & Aran.
Merobbael etiam genuit Jehudaum, Je- 36
hudaa genuit Almothem, Azmothem, &
Zamri: Zamri genuit Amoſiam, Amoſia 37
genuit Achnaijam, Achnaija genuit At-
pham, cujus filius Elaaſa, & Aſal: Hu-
jus filius Aſal ſex habuit filios, nempe 38
Azri, Cimum, Iſmaelem, Saadiam, Oba-
diam, Hananem: hi omnes filii Aſalis.
Filii Aſacis fratris ejus, Ulam, Jubas, & 39
Eliphelet. Fuerunt autem filii Ulami, viri 40
fortiſſimi, jaculantes arcubus: docebantq;
filios ac nepotes ſuos centum quinqua-
ginta: iſti erant ex tribu Benjamin.

* الفصل التاسع *

* وفكر عليهم بنو اسرايل الشر * وهولاء هم الذين دخلوا الي بابل في نفاقهم * وكانوا يسكنون 1 2
اولا في ميراثهم وفي ضياعهم * اسرايل وايمه ولاويون ومجاورون * في يروسليم كانوا يعملون * 3
من بني يهودا * ومن بني بنيامين * ومن بني افرام * ومن بني منسا * وراعورا بن عميهود بن 4
عمري * بن ماري * بن بنيامين * وبني فارص * بني يهودا * من بلد سلونيا جبابر ابكار 5
وبصيا اخوه * ومن بني زارح * ياعويل * واخوتهم ستماية وتسعون * ومن بني بنيامين * سالوا 6 7
بن مسلم * بن يهودا * بن يهنيا * ويوحنيا بن اروحم * هاولاء بنو عازي * بن ميخار * ومسلم بن 8
ارعوفال * بن يوحنيا * واخوتهم وجماعهم تسع مايه وتسع وتسعون * كلهم رجال اقويا رؤسا 9
مبيين لامهم * ومن الايمه يوناداب * ويوداع * وياكم * وعازيا بن حلقيا * بن مسلم * بن 10 11
صادوق * بن مروا * بن حاطب الذي كان مسكنه تحادي مسكن بيت المقدس
* وعازيا بن ياروحام * بن فاسهور * بن ملكيا * ومنازي بن عوديال * بن يوحنا * بن مسلم 12
بن ماسوراث * بن عامر *

CAP. IX.

COmmenti ſunt autem in ſeipſos filii 1
Iſraelis malum: atque hi ſunt qui Babe-
lem ſunt ingreſſi propter ſcelus ſuum, Qui 2
priùs habitabant in poſſeſſione ſua & in
civitatibus ſuis. Iſrael, ſacerdotes, Levi-
tæ, & accolæ In Jeruſalem reſidebant, è 3
Judæis, è Benjaminitis, ex Aphremitis, &
ex Manaſſitis: Et Zaura filius Ammihu- 4
dis, filii Amri, filii Mari, filii Benjamin,
filiorum Phares, filiorũ Judæ E regione 5
Seloniæ, robuſtiſſimorum inter primogeni-
tos ejus: tum Baſia frater ejus. Item 6
è filiis Zarahi, Javel, & fratres eorum
ſexcenti nonaginta. Et è filiis Benja- 7
min, Salu filius Maſlami, filii Judæ, fi-
lii Jabbaniæ: Et Jochania filius Aru- 8
hami: hi ſunt filii Azi filii Michar.
Item Maſlam filius Arubelis filii Jocha-
niæ: Et fratres eorum, quorum ſumma 9
erat nongentorum nonaginta novem: omnes
viri fortiſſimi, duces centum militũ per
gentes ſuas. E ſacerdotibus autem, Jo- 10
nadab, Jodaa, Jachim, Et Azaria 11
filius Heleciæ, filii Maſlami, filii Sado-
ci, filii Maru, filii Chatebis, cujus ha-
bitaculum erat è regione domûs Sanctu-
arii. Deinde Azaria filius Jeroha- 12
mi, filii Phaſchuris, filii Malachiæ, &
Manazi filius Odielis, filii Johannis fi-
lii Maſlami, filii Maſuraihe, filii A-
meris:

ſervitii opere robore fortes ;ſexaginta & ,ſeptingenti & ,mille *ſuorum patrum* domum per *capita* eorum fratres Et
13 ואחיהם ראשים לבית אבותם אלף ושבע מאות ושׁשים גבורי חיל מלאכת עבודת
Bachbacchar Et .Merari filiis de Chaſabiah filii ,Hazricham filii ,Chaſub filius Semahajah ; Levitis de Et .Dei domus
14 15 בית־האלהים: ומן־הלוים שמעיה בן־חשוב בן־עזריקם בן־חשביה מן־בני מררי: ובקבקר
:Jeduthun filii ,Ghalal filii ,Semahajah filius Hobadiah Et .Aſaph filii ,Zichri filii ,Michah filius Matthaniah & ,Ghalal & *,artifex*
16 חרש וגלל ומתניה בן־מיכא בן־זכרי בן־אסף: ועבדיה בן־שמעיה בן־גלל בן־ידותון
,Talmon & ,Haccub & ,Sallum ,janitores Et .Netophathi villis in *habitantis* ,Elchanah filii , Aſa filius , Berechiah &
17 וברכיה בן־אסא בן־אלקנה היושב בחצרי נטופתי: והשערים שלום ועקוב וטלמון
filiorum turmas per janitores ipſi ,orientem ad regis porta in huc uſque Et *.caput* Sallum eorũ fratres & ;Achiman &
18 ואחימן ואחיהם שלום הראש: ועד־הנה בשער המלך מזרחה המה השערים למחנות בני
,ſervitii opus ſuper Corchitæ , ſui patris domũ per ejᵘˢ fratres & ,Corach filii ,Ebiaſaph filii , Choræ filius Sallum Et .Levi
19 לוי: ושלום בן־קורא בן־אביסף בן־קרח ואחיו לבית־אביו הקרחים על מלאכת העבדה
Elhazar filius Pinechas Et .introitus cuſtodes DOMINI *turmam ſuper* eorum *patres* & : tabernaculi liminum cuſtodes
20 שמרי הספים לאהל ואבתיהם על־מחנה יהוה שמרי המבוא: ופינחס בן־אלעזר
.conventus tentorio oſtii janitor Meſſelemiah filius Zechariah .eo cum DOMINI *facies ad* eos ſuper erat dux
21 נגיד היה עליהם לפנים יהוה עמו: זכריה בן משלמיה שער פתח לאהל מועד:
fundavit Ipſos *.eos genealogizando* ſuis villis cum Ipſi .duodecim & , ducenti liminibus in janitores *in* electi ii Omnes
22 כלם הברורים לשערים בספים מאתים ושנים עשר המה בחצריהם התיחשם המה יסד
tentorii domo in DOMINI domus portis *ſuper* eorum filii & , ipſi Et .ſua fide in Videns Semuel & , David
23 דויד ושמואל הראה באמונתם: והם ובניהם על־השערים לבית־יהוה לבית־האהל
ſuis villis in eorum fratres Et .meridiem & ,aquilonem *,mare* ,orientẽ ad , janitores erant *ventos* quatuor Ad *.cuſtodias ad*
24 25 למשמרות: לארבע רוחות יהיו השערים מזרח ימה צפונה ונגבה: ואחיהם בחצריהם
ipſi janitorum *potentes* quatuor *iſti* fide in Nam .eis cum tempus ad tempore de *dierum* ſeptimo in veniendo
26 לבוא לשבעת הימים מעת אל־עת עם־אלה: כי באמונה המה ארבעת גברי השערים הם
quia *; pernoctabant* Dei domus *circuitus* Et .Dei domus theſauros ſuper & , cubicula ſuper erant Et .Levitæ
27 הלוים והיו על־הלשכות ועל־האצרות בית האלהים: וסביבות בית־האלהים ילינו כי־
,ea inferebant numero in Quia *.ſervitii* vaſa ſuper ipſis ex Et *.mane ad mane ad & clave* ſuper ipſi Et .cuſtodia eos ſuper
28 עליהם משמרת והם על־המפתח ולבקר לבקר: ומהם על־כלי העבודה כי במספר יביאום
,vinũ & ,ſimilam ſuper & *,ſanctitatis* vaſa omnia ſuper & ,vaſa ſuper erãt conſtituti ipſis ex Et .ea educebant numero in &
29 ובמספר יוציאום: ומהם ממנים על־הכלים ועל כל־כלי הקדש ועל־הסלת והיין
Levitis de Mathitthiah Et .aromatici unguenti unguentarii ſacerdotum filiis de Et .aromata & , thus & , oleum &
30 31 והשמן והלבונה והבשמים: ומן־בני הכהנים רקחי המרקחת לבשמים: ומתתיה מן־הלוים
ſuper ,eorũ fratribus de Chehathitarum filiis de Et .ſartaginum opus ſuper fide in , Corchitæ Sallum primogenitus ipſe
32 הוא הבכור לשלם הקרחי באמונה על מעשה החבתים: ומן־בני הקהתי מן־אחיהם על־
.ſabbatho ſabbatho parandum ad ,diſpoſitionis panem
לחם המערכת להכין שבת שבת:

Verſio VULG. LAT.

Fratres quoque eorum principes per familias ſuas, mille 13 ſeptingenti ſexaginta, fortiſſimi robore ad faciendũ opus miniſterii in domo Dei. De Levitis autem; Semeia filius 14 Haſſub, filii Ezricam, filii Haſebia, de filiis Merari. Bacbacar 15 quoque carpentarius, & Galal, & Mathania filius Micha, filii Zechri, filii Aſaph: Et Obdia filius Semeiæ, 16 filii Galal, filii Idithun: & Barachia filius Aſa, filii Elcana, qui habitavit in atriis Netophati. Janitores autem; 17 Sellum, & Accub, & Telmon, et Ahimam, & frater eorum Sellum princeps, Uſque ad illud tempᵘˢ, in porta regis ad 18 Orientem, obſervabant per vices ſuas de filiis Levi. Sellum 19 verò filius Core, filii Abiaſaph, filii Core, cum fratribus ſuis, & domo patris ſui, hi ſunt Coritæ ſuper opera miniſterii, cuſtodes veſtibulorum tabernaculi: & familiæ eorum per vices caſtrorum Domini cuſtodientes introitũ. Phinees autẽ filius Eleazari, erat dux eorum coram Dño. 20 Porrò Zacharias filius Moſollamia, janitor portæ taber- 21 naculi teſtimonii. Omnes hi electi in oſtiarios per portas, 22 ducenti duodecim: & deſcripti in villis propriis: quos conſtituerunt David, & Samuel Videns, in fide ſua, Tam ipſos, quàm filios eorum, in oſtiis domûs Domini, 23 & in tabernaculo, vicibus ſuis. Per quatuor ventos erant 24 oſtiarii: id eſt, ad Orientem, & ad Occidentem, & ad Aquilonem, & ad Auſtrum. Fratres autem eorum 25 in viculis morabantur, & veniebant in ſabbatis ſuis de tempore uſque ad tempus. His quatuor Levitis creditus 26 erat omnis numerus janitorum, & erant ſuper exedras, & theſauros domûs Domini. Per gyrum quoque 27 templi Domini morabantur in cuſtodiis ſuis: ut cùm tempus fuiſſet, ipſi manè aperirent fores. De horum genere 28 erant & ſuper vaſa miniſterii: ad numerum enim & inferebantur vaſa, & efferebantur. De ipſis, & qui credita 29 habebant utenſilia ſanctuarii, præerant ſimilæ, & vino, & oleo, & thuri, & aromatibus. Filii autem ſacerdotum 30 unguenta ex aromatibus conficiebant. Et 31 Mathathias Levites primogenitus Sellum Coritæ, præfectus erat eorum quæ in ſartagine frigebantur. Porrò 32 de filiis Caath fratribus eorum, ſuper panes erant propoſitionis, ut ſemper novos per ſingula ſabbata præpararent.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 *ܘܐܚܝ̈ܗܘܢ ܪ̈ܫܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܐܠܦ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܐ. ܥܒ̈ܕܝ
14 15 ܒܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. *ܘܡܢ ܠܘܝ̈ܐ. ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܚܫܘܡ. ܒܪ ܥܙܪܩܝܡ ܒܪ ܚܫܒܝܐ. *ܘܡܢ
16 ܒܢܝ̈ ܡܪܪܝ. ܝܪܚܘܡ ܒܪ ܚܕܘܣ. ܒܪ ܐܠܠ. ܡܬܢܝܐ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܒܪ ܙܒܕܝ. ܒܪ ܐܣܦ. *ܘܥܘܒܕܝܐ
ܒܪ ܫܡܥܝܐ. ܒܪ ܟܠܠ. ܒܪ ܝܪܝܬܘܢ. ܘܒܪܟܝܐ ܒܪ ܐܣܦ. ܒܪ ܚܠܩܢܐ ܕܥܡܪ ܗܘܐ ܒܪܡܬܐ.
17 18 *ܫܠܘܡ. ܘܝܥܩܘܒ. ܘܛܠܢ. ܘܚܡܢܘܢ. ܘܐܚܝܗܘܡ. ܘܫܠܘܡ. *ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܡܕܢܚܝܐ
19 ܕܡܠܟܐ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܬܪ̈ܥܐ ܕܩܝܡܝܢ ܒܗܘܢ ܡܛܪ̈ܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܠܘܝ. *ܫܠܘܡ ܒܪ
ܩܘܪܐ. ܒܪ ܐܟܫܝܦ. ܒܪ ܩܘܪܚ. ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܢܝ̈ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ.
ܘܢܛܪܝܢ ܬܪܥܗ ܕܡܫܟܢܐ. ܘܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܡܫܪ̈ܝܬܐ. ܘܗܢܘܢ ܗܘܘ ܢܛܪܝܢ ܡܥܠܢܐ
ܘܡܦܩܢܐ. *ܘܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ ܗܘܐ ܪܫܐ ܠܩܕܡܝܢ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܡܪܝܐ ܥܡܗ. 20
21 22 *ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܡܫܠܡ. ܢܛܪ ܬܪܥܐ ܕܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. *ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܬܪ̈ܥܐ. ܒܡܢܝܢܐ
ܡܐܬܝܢ ܘܬܪܥܣܪ. ܗܠܝܢ ܐܬܝܚܣܘ ܒܕܪܗܘܢ. ܗܠܝܢ ܕܐܩܝܡܘ ܕܘܝܕ ܘܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ.
23 ܒܗܝܡܢܘܬܗܘܢ. *ܘܗܢܘܢ ܐܩܝܡܘ ܠܗܠܝܢ. ܠܗܘܢ ܘܠܒܢܝ̈ܗܘܢ. ܕܢܛܪܘܢ
24 ܬܪ̈ܥܐ: ܗܠܝܢ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܒܝܬܗ ܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܘܡܛܪ̈ܬܐ. *ܠܐܪܒܥ ܪ̈ܘܚܝܢ ܦܬܝܚܝܢ
25 ܗܘܘ ܗܠܝܢ ܬܪ̈ܥܐ. ܠܡܕܢܚܐ ܘܠܡܥܪܒܐ. ܘܠܓܪܒܝܐ ܘܠܬܝܡܢܐ. *ܘܐܚܝ̈ܗܘܢ ܗܠܝܢ
ܢܛܪܝܢ ܗܘܘ ܒܕܘܪܗܘܢ. ܘܠܐ ܥܐܠܝܢ ܗܘܘ. ܐܠܐ ܚܕܐ ܒܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܡܢ ܙܒܢ ܠܙܒܢ.
26 *ܡܛܠ ܕܥܠ ܐܪܒܥ ܪ̈ܘܚܝܢ ܕܬܪ̈ܥܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܗܘܘ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܗܠܝܢ.
ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܠܘܝ̈ܐ. ܘܢܛܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܗܢܘܢ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܨܒܘ̈ܬܐ. ܘܥܠ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ
27 ܕܡܪܝܐ. *ܘܚܕܪܝܢ ܗܘܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܝܢ. ܡܛܠ ܕܗܕܐ ܗܘܬ ܡܛܪܬܗܘܢ ܥܠ
28 ܬܪ̈ܥܐ. *ܘܒܟܠ ܨܦܪ ܘܨܦܪ ܣܥܪܝܢ ܗܘܘ ܠܟܠܗܘܢ ܡܐܢ̈ܐ ܕܬܫܡܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܒܡܢܝܢܐ
29 ܡܥܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܘܒܡܢܝܢܐ ܡܦܩܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. *ܘܡܢܗܘܢ ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ.
ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܡܐܢ̈ܐ. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܥܠ ܡܐܢ̈ܐ.
30 ܥܠ ܚܡܪܐ ܘܥܠ ܡܫܚܐ. ܘܥܠ ܠܒܘܢܬܐ ܘܥܠ ܒܣ̈ܡܐ ܕܟܝ̈ܐ. *ܘܡܢ ܒܢܝ̈ ܟܗܢ̈ܐ
31 ܡܬܩܢܝܢ ܒܣ̈ܡܐ ܠܡܩܛܪ̈ܢܐ. ܘܡܘܗܒܬܐ ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ ܡܬܩܪܒܐ ܗܘܬ. *ܘܡܬܝܬܐ
32 ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ. ܗܘ ܗܘܐ ܒܘܟܪܗ ܕܫܠܘܡ. ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܡܫܠܛ ܗܘܐ ܥܠ ܥܒ̈ܕܐ ܟܣ̈ܝܐ. *ܘܐܦ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܩܗܬ
ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܚܝ̈ܗܘܢ. ܘܥܠ ܠܚܡܐ ܕܣܕܪ̈ܐ. ܠܡܛܝܒܘ ܡܐܟܘܠܬܐ ܫܒܬܐ ܒܫܒܬܐ.

Et fratres eorum primores paternæ familiæ 13 ſuæ, mille ſeptingenti ſexaginta, valentes robore, incumbentes operibus domûs Domini. Item è Levitis, Semaia filius Heſom, filii E- 14 zarkim, filii Heſabiæ. E filiis Merari, Jar- 15 hum filius Hedos, filii Elal: Mathania filius Michæ, filii Zabdi, filii Aſaph: Et Obadia 16 filius Semaiæ, filii Chelal, filii Irithun: Barachia filius Aſaph, filii Helcanæ qui habitabat in Rama: Salum, Jacob, Talan, 17 Hamnon, Ahihom, & Salum. Hucuſque 18 Orientalis janua regis: hæ ſunt januæ in quibus ſtabant excubiæ filiorum Levi. Salum 19 verò filius Coræ, filii Achſiph, filii Corah, & fratres ejus, & filii familiâs ejus paternæ, præerant operibus, & obſervabant januam tabernaculi: patres eorum præerant caſtris: ipſi verò obſervabant ingreſſum & egreſſum: Et Phinhes filius Eliazar erat olim dux eorũ, 20 & Dominus aderat illi. Zacharia Maſlami 21 filius obſervabat oſtium tabernaculi temporis. Omnes iſti aſtabant januis, ducenti duo- 22 decim numero: hi recenſiti fuerant ſuo ſeculo: hi ſunt quos David ac Samuel propheta ſuâ fide ſtatuerant. Ipſi enim ſtatuerant 23 iſtos & filios eorum, ut cuſtodirent limina domûs Domini, domum tabernaculi temporis, & excubias. Quatuor ventis patebant 24 ea limina; Orientali, Occidentali, Aquilonari, & Auſtrali: Et fratres eorum prædicti 25 cuſtodiam agebant vice ſuâ, nec niſi ſemel ſeptimo quoque die ſucceſſivis temporibus ingrediebantur. Nam fideliter iſti iidem ſe 26 gerebant; quoniam ad quatuor ventos eorum liminum ſtabant Levitæ, & cuſtodiam agebant: iidémque præerant rebus agendis, & ærario domûs Domini: Circunvalla- 27 bant domum Domini, & pernoctabant: huiuſmodi enim erat cuſtodia eorum ad limina. Et ſingulis quibúſque matutinis inviſe- 28 bant omnia vaſa miniſterii, quia numerata inferebant ea, & numerata depromebant: Et quidam è Levitis curam habebant vaſo- 29 rum, & omnium operum Sanctuarii, altaris, et inſtrumentorum *ejus*, vini & olei, thuris et aromatum puriſſimorum. E filiis porrò 30 ſacerdotum quidam parabant aromata pro acerris: munus autem à Levitis offerebatur. Mathitha è Levitis (is erat primogenitus 31 Salumi) fideliter præerat operibus ſecretis. Quidam etiam è filiis Cahath præerant fra- 32 tribus ſuis, et pani ordinum, ad præparandum eſcam per ſingula ſabbatha.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ (σ) ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων (τ) πατριῶν αὐτῶν, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα, ἰσχυροὶ
14 δυνάμει εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς Ἀσὼβ, υἱοῦ Ἐζρι-
15 κὰμ, υἱοῦ (υ) Ἀσαβία ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί. Καὶ Βακβακὰρ, καὶ (φ) Ἀρὴς, καὶ Γαλαὰλ, καὶ Ματθανίας
16 υἱὸς Μιχὰ, υἱοῦ Ζεχρὶ, υἱοῦ Ἀσάφ· Καὶ (χ) Ἀβδία υἱὸς Σαμία, υἱοῦ Γαλαὰλ, υἱοῦ Ἰδιθοὺν, καὶ Βαρα-
χία υἱὸς Ὀσσὰ, υἱοῦ Ἐλκανὰ, ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις (ψ) Νωτεφατί. Οἱ πυλωροὶ, (ω) Σα-
17 λὼμ, Ἀκοὺμ, Τελμὼν, καὶ Διμὰν, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν· Σαλὼμ ὁ ἄρχων, Καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύ-
18 λῃ τοῦ βασιλέως (†) κατ' ἀνατολάς. (α) αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευί. Καὶ (β) Σελλοὺμ υἱ-
19 ὸς Κορὲ, υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορέ· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ, οἱ Κορεῖται ἐπὶ τῶν
ἔργων τῆς λειτουργίας φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβο-
λῆς κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν
20 κυρίου, καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ. Ζαχαρίας υἱὸς (γ) Μοσολλαμὶ πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
21 τυρίου. Πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ (δ) ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις (ε) διακόσιοι καὶ δεκαδύο· οὗτοι ἐν
22 ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. τούτους ἔστησε Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ ὁ βλέπων τῇ πί-
στει αὐτῶν. Καὶ οὗτοι καὶ (ζ) οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ (η) κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τῆς
23 σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν. Κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι, κατὰ ἀνατολὰς, θάλασσαν, Βοῤῥᾶν,
24 Νότον. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ
25 εἰς καιρὸν, μετὰ τούτων· Ὅτι ἐν πίστει εἰσὶ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν. (θ) καὶ οἱ Λευῖται ἦ-
26 σαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ θεοῦ (ι) παρεμβάλλουσιν, Ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ
27 φυλακή· καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τοπρωῒ πρωῒ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἐ-
28 πὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ (κ) εἰσοίσουσι, καὶ ἐν ἀριθμῷ (λ) ἐξοίσουσι. Καὶ ἐξ αὐ-
29 τῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα (μ) σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως, τοῦ οἴ-
νου, τοῦ ἐλαίου, τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν ἀρωμάτων. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ
30 μύρου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα. Καὶ (ν) Ματταθίας ἐκ τῶν Λευιτῶν, οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σα-
31 λὼμ τῷ Κορίτῃ, ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως. Καὶ Βα-
32 ναίας ὁ Κααθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως, τοῦ ἑτοιμάσαι σάββατον
κατὰ σάββατον.

Et fratres eorum principes domorum patriarum ſuarum, mille & ſeptingenti & ſexaginta, fortes virtute ad operationem miniſterii domûs 13
Dei. Et de Levitis; Samæa filius Aſob, filii Ezricam, filii Aſabia, de fi- 14
liis Merari. Et Bacbacar, & Ares, & Galaal, & Mathanias fi- 15
lius Micha, filii Zechri, filii Aſaph. Et Abdia filius Samia, filii Gala- 16
al, filii Idithun: Et Barachia filius Oſſa, filii Elcana, habitans in (h)
pagis Notephati. Janitores; Salom, Acum, Telmon, & Diman, & 17
fratres eorum: Salom princeps, Et uſque huc in porta regis ad Orien- 18
tem. (i) Hæ portæ caſtrorum filiorum Levi. Et Sellum filius Core, 19
filii Abiaſaph, filii Core: & fratres ejus ad (k) domum patris ejus, (l)
Coritæ ſuper opera miniſterii, cuſtodientes (m) cuſtodias tabernaculi.
Et (n) patres eorum ſuper caſtra Domini, cuſtodientes introitum. Et 20
Phinees filius Eleazari dux fuit ſuper eos ante Dominum. Et hi cum
eo: Zacharias filius Moſollami janitor portæ tabernaculi teſtimonii. 21
Omnes electi (o) ſuper portam in portis, ducenti & duodecim: hi in 22
villis ſuis: (p) computatio eorum. Hos ſtatuit David, & Samu-
el Videns, fide ipſorum. Et hi, & filii eorum ſuper portas in domo 23
Domini, & in domo tabernaculi ad (q) cuſtodiendum. Ad quatuor 24
ventos erant portæ, ad Orientem, Mare, Aquilonem, Auſtrum. Et 25
fratres eorum in villis ſuis ad ingrediendum ſecundùm ſeptem dies
à tempore in tempus cum his: Quoniam in fide ſunt quatuor po- 26
tentes (r) portarum. Et Levitæ erant ſuper paſtophoria, & ſuper
theſauros domûs Dei (ſ) caſtrametantur, Quoniam ſuper eos cuſtodia: 27
& hi ſuper claves, manè manè ad aperiendum portas templi. Et ex eis 28
ſuper vaſa miniſterii: quoniam in numero inferent, & in numero ef-
ferent. Et ex eis præfecti ſuper vaſa, & ſuper omnia vaſa ſancta, & 29
ſuper ſimilam, vinum, oleum, thus, & aromata. Et de filiis ſacer- 30
dotum erant unguentarii unguenti, & in (t) aromata. Et Matthā- 31
thias ex Levitis (hic primogenitus Salom Coritæ) in fide ſuper opera
ſacrificii ſartaginis (u) magni ſacerdotis. Et Banaias Caathita ex 32
fratribus eorum ſuper panes propoſitionis, ad præparandum, ſabbatum
per ſabbatum.

MS. A. (σ) οἱ ἀδελφαὶ (τ) πατριῶν, χίλιοι ἑπτακόσιαι ἐνενήκοντα, (υ) Ἀσαβίου υἱοῦ υἱῶν Μεραρί. (φ) Ἀρὲς, καὶ Γωλὴλ, (χ) Ὀβδία υἱὸς Σαμίου, υἱοῦ Γωλὴλ, υἱοῦ Ἰδουθὼν, καὶ Βαραχίας υἱὸς Ἀσὰ, (ψ) Νετωφαθί. Καὶ οἱ (ω) Σελλὼμ, καὶ Ἀκοὺβ, καὶ Τελμὰν, (†) κατὰ (α) αὗται πύλαι (β) Σελλὼμ υἱὸς Χωρὴ, (γ) Μοσολλὰμ (δ) ταῖς πύλαις ἐν ταῖς (ε) διακόσιοι δεκαδύο· (ζ) υἱοὶ αὐτῶν (η) κυρίου, ἐν (θ) οἱ Λευῖται (ι) παρεμβάλλουσιν, (κ) εἰσοίσουσιν αὐτὰ, καὶ (λ) ἐξοίσουσιν αὐτά. Καὶ (μ) τὰ σκεύη (ν) Ματταθίας

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* واخوتهم روساء بيت اباىهم الف وسبع مايه وستون * رجال اقوياء * ويصنعون الصنايع في بيت 13
الله * ومن اللاويين * سمعيا بن حوسام * بن عزراقيم * بن حاسقيا * ومن بني مراري * ياروحاب بن 14 15
حادوس * بن عالل * ماثنين بن ماثيقا * بن زابدي * بن اصاف * وعوديا بن سمعيا * بن كالل بن 16
ياروثون * وابرخيا بن اصاف * بن هلقانا الذي كان يسكن في رمثا * سالوم * ويعقوب * وطالين * 17
وحامون * واخوتهم * وسالوم * وملاسكين باب الملك الشرقي * هاولاء البوابين الذين كانوا يقومون 18
علي ساعات بني لاوي * وسالوم بن قورا * بن اكوسيف * بن قرح * واخوتهم روساء بيت اباىهم 19
الذين كانوا يقومون علي الصنايع * ويحفظون ابواب قبة الزمان * واباوهم علي الامة * وهم الذين
يحرسون المداخل والمخارج علي الصناع * وفنحاس بن العازار كان مقدما عليهم من قديم 20
والله معه * وزخريا بن مسلم معه يحرس قبة الزمان * هاولاء الذين يقومون بوابين * وعددهم 21 22
ميتان واثنا عشر * وهولاء الذين احصيوا في زمانهم للخدمة * هاولاء الذين صنع داود
وسمويل النبي بامانتهم * وهم الذين قاموا اولادهم من بعدهم يحفظون ابواب بيت المقدس 23
والمسكن والساعات * وكانت الابواب مفتوحة للشرق * والغرب * والبحري * والقبلة * واخوتهم 24 25
الذين كانوا يحرسون بعدهم * ما كانوا يتركوهم ان يحرسوا الا يوما واحدا في كل اسبوع
* لانهم بالامانة كانوا يحرسون * لان علي الاربعة ابواب كانوا اللاويون يقومون يحرسون 26
وهاولاء كانوا مسوليين علي الصنايع * وعلي بيت مال الله * وكانوا يدورون علي بيت الله 27
ويرقدون فيه * لان هذا حفظهم علي الابواب * وفي كل بكرة سحر يفتقدون جميع الثياب 28
التي تعمل * لانها كانت تدخل بعدد * وتخرج بعدد * وهم اللاويين المتحكمين علي 29
الصنايع * وعلي الثياب * وعلي المذبح * وعلي ثيابه * وعلي الخمر * وعلي الزيت * وعلي اللبان * وعلي
المعجونات الذكية * ومن بني الكهنة الذين كانوا يصنعون المعجونات التي هي بخور 30
المجامر * والتفرقة من كل شي كانت تفرق علي ايدي اللاويين * وابكار سالوم هم الذين 31
كانوا علي الصنايع المستورة * وايضا اولاد قاهث المسلطون علي اخوتهم * وعلي الخبز الذي 32
كان من سبت الي سبت *

Et fratres eorum principes familiæ ſuæ paternæ, mille ſeptingenti ſexaginta, viri fortiſſimi, incumbentes operibus in domo Dei. 13
Præterea ex Levitis, Semeia, filius Huſami, filii Azracimi, filii Haſabiæ. 14
Et è filiis Merari, Jerobab filius Hadoſi, filii Alelis: Mathnin filius Mathicæ, filii Zabedi, filii Aſaphi: 15
Obadia filius Semeiæ, filii Chalelis, filii Jeruthunis: Abrachia filius Aſaphi, filii Helcanæ qui habitabat in Ramatha: 16
Salum, Jacob, Talen, Hamon: & fratres eorum, ac Salum, 17
Qui occupabant oſtium regis Orientale: hi erant janitores qui præerant ſtatutis horis Levitarum. 18
Salum autem filius Coræ, filii Achuſiphi, filii Corahi, & fratres eorum primores paternæ domûs ſuæ, erant qui præerant operibus, & cuſtodiebant limina teſtudinis temporis: patres eorum præerant plebi, ipſi verò obſervabant aditus per quos operarii ingrediebantur & egrediebantur: 19
Et Phinhas Eliazaris filius fuerat olim anteſignanus eorum, cui Deus aderat. 20
Et Zacharia Maſlami filius unà cum illo cuſtodiebat teſtudinem temporis. 21
Hi ſunt qui erant janitores, & numerus eorum, ducenti duodecim: & hi ſunt qui ſuo tempore numerati fuerant ad miniſterium: hi ſunt quos David ac Samuel propheta conſtituerant in demandatis ſibi officiis. 22
Hi denique ſunt quorum poſteri ſucceſſerunt eis in cuſtodia liminum Sanctuarii, ædis, & horarum. 23
Porrò limina aperta erant verſùs Orientem, Occidentem, Meridiem, & Aquilonem. 24
Et horum fratres qui cuſtodiā poſt eos obibant, non ſtatuebantur in cuſtodia, niſi unico die ſingulis hebdomadis. 25
Fideliter enim excubias obibant, quia ad prædicta quatuor limina ſtabant Levitæ in excubiis, & iidem præerant operibus, et ærario Dei: 26
Circumdabant domum Dei, & cubabant in ea; talis enim erat eorum cuſtodia ad portas. 27
Et ſingulis diebus matutinis recenſebant omnia vaſa quæ fiebant: per numerum enim inferebantur, & per numerum aſportabantur. 28
Ipſique Levitæ curam gerebant operum, ac vaſorum, & altaris atque inſtrumentorum ejus, vini, olei, thuris, & maſſarum odoris puriſſimi. 29
E filiis verò ſacerdotum erant ii qui conficiebant maſſas odorum, nempe thus pro acerris. Diſtributio autem rerum omnium fiebat per manus Levitarum. 30
Primogeniti Salumi erant qui præerant operibus ſecretis. 31
Filii denique Cahathi præerant fratribus ſuis, & pani qui erat à ſabbatho ad ſabbathum. 32

דברי הימים א : י

capita Iſti .opere in eos ſuper nocte & die quia ; *ſoluti* cubiculis in Levitarum *patrum* *capita* cantores iſti Et
33 וְאֵלֶּה הַמְשֹׁרְרִים רָאשֵׁי אָבוֹת לַלְוִיִּם בַּלְּשָׁכֹת פְּטוּרִים כִּי־יוֹמָם וָלַיְלָה עֲלֵיהֶם בַּמְּלָאכָה׃ אֵלֶּה רָאשֵׁי
34 ,Ghibhon-Abi habitaverunt Ghibhon in Et .Jeruſalaim in habitaverunt Iſti .capita ſuas generationes per Levitis *patrum*
35 הָאָבוֹת לַלְוִיִּם לְתֹלְדוֹתָם רָאשִׁים אֵלֶּה יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלָםִ׃ וּבְגִבְעוֹן יָשְׁבוּ אֲבִי־גִבְעוֹן
,Ghedor Et .Nadab &,Ner &,Bahal &,Chis &,Sur & ;Habdon primogenitus ej⁹ filius Et .Mahachah ej⁹ ſororis nomen & ; Jehiel
36 יְעוּאֵל וְשֵׁם אֲחֹתוֹ מַעֲכָה׃ וּבְנוֹ הַבְּכוֹר עַבְדּוֹן וְצוּר וְקִישׁ וּבַעַל וְנֵר וְנָדָב׃ וּגְדוֹר
37 Jeruſalaim in habitaverunt ſuos fratres contra ipſi etiam Et .Simam genuit Michloth Et .Michloth &,Zechariah &,Achio &
38 וְאַחְיוֹ וּזְכַרְיָה וּמִקְלוֹת׃ וּמִקְלוֹת הוֹלִיד אֶת־שִׁמְאָם וְאַף־הֵם נֶגֶד אֲחֵיהֶם יָשְׁבוּ בִירוּשָׁלַםִ
& , Malchiſuah &,Jehonathan genuit Saul & : Saul genuit Chis & , Chis genuit Ner Et .ſuis fratrib⁹ cū
39 עִם־אֲחֵיהֶם׃ וְנֵר הוֹלִיד אֶת־קִישׁ וְקִישׁ הוֹלִיד אֶת־שָׁאוּל וְשָׁאוּל הוֹלִיד אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־מַלְכִּי־שׁוּעַ וְאֶת־
, Pithon , Michah filii Et .Michah genuit Meribbahal & : Meribbabal Jehonathan filius Et .Eſbahal & , Abinadab
40 אֲבִינָדָב וְאֶת־אֶשְׁבָּעַל׃ וּבֶן־יְהוֹנָתָן מְרִיב בָּעַל וּמְרִי־בַעַל הוֹלִיד אֶת־מִיכָה׃ וּבְנֵי מִיכָה פִּיתוֹן
41 Zimri Et .Zimri & , Hazmaveth & ,Halemeth genuit Jaharah & :Jaharah genuit Achaz Et .Tachreah & ,Melech &
42 וָמֶלֶךְ וְתַחְרֵעַ׃ וְאָחָז הוֹלִיד אֶת־יַעְרָה וְיַעְרָה הוֹלִיד אֶת־עָלֶמֶת וְאֶת־עַזְמָוֶת וְאֶת־זִמְרִי וְזִמְרִי
ſex Aſel ipſi Et .ej⁹ filius Aſel ,ejus filius Elhaſah ,ej⁹ filius Rephaiah & : Binha genuit Moſa Et .Moſa genuit
43 הוֹלִיד אֶת־מוֹצָא׃ וּמוֹצָא הוֹלִיד אֶת־בִּנְעָא וּרְפָיָה בְנוֹ אֶלְעָשָׂה בְנוֹ אָצֵל בְּנוֹ׃ וּלְאָצֵל שִׁשָּׁה
44 .Aſel filii Iſti .Chanan & ,Hobadiah & , Sahariah & , Iſmahel & , *Bochru* Hazricham : eorum nomina iſta & ; filii
בָנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם עַזְרִיקָם בֹּכְרוּ וְיִשְׁמָעֵאל וּשְׁעַרְיָה וְעֹבַדְיָה וְחָנָן אֵלֶּה בְּנֵי אָצַל׃

CAP. X. יוד

.Ghilboah monte in vulnerati ceciderunt & ,Peliſtim *faciebus* à Iſrael vir fugit Et .Iſrael cum pugnaverunt Peliſtim Et
1 וּפְלִשְׁתִּים נִלְחֲמוּ בְיִשְׂרָאֵל וַיָּנָס אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר גִּלְבֹּעַ׃
Malchiſuah & ,Abinadab & ,Jonathan Peliſtim percuſſerūt & :ej⁹ filios *poſt* & ,Saul *poſt* Peliſtim ſunt perſecuti Et
2 וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחֲרֵי בָנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־יוֹנָתָן וְאֶת־אֲבִינָדָב וְאֶת־מַלְכִּי־שׁוּעַ
.jaculatoribus à eſt vulneratus & ,arcu in jacientes eum invenerunt & ,Saul contra bellum eſt aggravatum Et .Saul filios
3 בְּנֵי שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה עַל־שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ הַמּוֹרִים בַּקֶּשֶׁת וַיָּחֶל מִן־הַיּוֹרִים׃
,*me in* illudant & ,iſti incircunciſi veniant fortè ne ,eo in me perfode & ,tuū gladiū Evagina : *ſua vaſa ferentem* ad Saul Dixitque
4 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו שְׁלֹף חַרְבְּךָ וְדָקְרֵנִי בָהּ פֶּן־יָבֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וְהִתְעַלְּלוּ־בִי
,*ejus vaſa ferens* vidit Et .eum ſuper *cecidit* & ,gladium Saul accepit Et .valde timebat quia : *ejus vaſa ferens* noluit Et
5 וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת־הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא־כֵלָיו
omnis & ,ejus filii tres & ,Saul eſt mortuus Et .eſt mortuus & ,gladium ſuper ipſe etiam *cecidit* & ,Saul eſſet mortuus quòd
6 כִּי־מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־הוּא עַל־הַחֶרֶב וַיָּמֹת׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְכָל־
,Saul eſſent mortui quòd & ,fugiſſent quòd valle in qui Iſrael viri omnes viderunt Et .ſunt mortui pariter ejus domus
7 בֵּיתוֹ יַחְדָּו מֵתוּ׃ וַיִּרְאוּ כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּעֵמֶק כִּי נָסוּ וְכִי־מֵתוּ שָׁאוּל
venerunt & ,craſtino *à* fuit Et .eis in habitaverunt & ,Peliſtim venerunt Et .fugerunt atq; ,ſuas urbes dereliquerunt & :ejus filii &
8 וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ עָרֵיהֶם וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָהֶם׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ
.Ghilboah monte in jacentes ejus filios & ,Saul ,invenerunt & ;cæſos expoliandum ad Peliſtim
פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט אֶת־הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר גִּלְבֹּעַ׃

Verſio VULG. LAT.

Hi ſunt principes cantorū per familias Levitarum,qui in 33
exedris morabantur, ut die ac nocte jugiter ſuo miniſterio
deſervirent.Capita Levitarum,per familias ſuas principes, 34
mànſerunt in Jeruſalem. In Gabaon autem commorati 35
ſunt, pater Gabaon Jehiel, & nomen uxoris ej⁹,
Maacha. Filius primogenitus ejus Abdon,& Sur,& Cis, 36
& Baal,& Ner,& Nadab, Gedor quoque, & Ahio, & 37
Zacharias, & Macelloth. Porrò Macelloth genuit Samaan 38
: iſti habitaverunt è regione fratrum ſuorum in
Jeruſalem,cum fratribus ſuis. Ner autem genuit Cis : & 39
Cis genuit Saul:& Saul genuit Jonathan,& Melchiſua,&
Abinadab,& Eſbaal. Filius autem Jonathan, Meribbaal: 40
& Meribbaal genuit Micha. Porrò filii Micha; Phithon, 41
& Melech,& Tharaa,& Ahaz. Ahaz autē genuit Jara,& 42
Jara genuit Alamath,& Azmoth, & Zamri.Zamri autem
genuit Moſa. Moſa verò genuit Banaa : cujus filius Raphaia, 43
genuit Elaſa : de quo ortus eſt Aſel. Porrò Aſel 44
ſex filios habuit his nominibus; Ezricam, Bocru, Iſmahel,
Saria, Obdia, Hanan. Hi ſunt filii Aſel.

CAP. X.

PHiliſthiim autem pugnabant contra Iſrael , fugerúntque 1
viri Iſrael Palæſthinos , & ceciderunt vulnerati
in monte Gelboe. Cúmque appropinquáſſent Philiſthæi 2
perſequentes Saul , & filios ejus, percuſſerunt
Jonathan,& Abinadab, & Melchiſua, filios Saul. Et aggravatum 3
eſt prælium contra Saul, invenerúntq; eum ſagittarii
, & vulneraverunt jaculis. Et dixit Saul ad armigerum 4
ſuum ; Evagina gladium tuum, & interfice me :
ne fortè veniant incircumciſi iſti, & illudant mihi. Noluit
autem armiger ejus hoc facere, timore perterritus :
arripuit ergò Saul enſem, & irruit in eum. Quod cùm 5
vidiſſet armiger ejus, videlicèt,mortuum eſſe Saul,irruit
etiam ipſe in gladium ſuum, & mortuus eſt. Interiit 6
ergò Saul, & tres filii ejus, & omnis domus illius pariter
concidit. Quod cùm vidiſſent viri Iſrael, qui habitabant 7
in campeſtribus , fugerunt : & Saul ac filiis ejus
mortuis, dereliquerunt urbes ſuas, & huc illúcque diſperſi
ſunt : venerúntque Philiſthiim,& habitaverunt in
eis. Die igitur altero detrahentes Philiſthiim ſpolia 8
cæſorum , invenerunt Saul , & filios ejus jacentes in
monte Gelboe.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

33 * ܗܠܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܪܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܠܘܝܐ. ܢܛܪܝܢ ܗܘܘ ܒܐܣܛܘܐ ܕܚܕܪܝܗ ܕܒܝܬܐ.
34 ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܥܒܕܐ. ܒܐܝܡܡܐ ܘܒܠܠܝܐ. * ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܪܫܝ
35 ܐܒܗܬܐ ܕܠܘܝܐ ܒܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܗܠܝܢ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܒܓܒܥܘܢ ܝܬܒ
36 ܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܕܓܒܥܘܢ. ܘܫܡܐ ܕܒܪܗ ܒܘܟܪܗ ܝܘܐܝܠ. ܘܫܡܐ ܕܐܢܬܬܗ ܡܥܟܐ. * ܘܒܪܗ
37 ܬܢܝܢܐ ܥܒܪܘܢ. ܘܨܘܪ. ܘܩܝܫܘܢ. ܘܒܠܥ. ܘܢܝܪ: ܘܢܕܒ. ܘܓܕܘܕ. * ܘܐܚܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ. ܘܡܩܠܘܬ.
38 * ܘܡܩܠܘܬ ܐܘܠܕ ܠܫܡܫܘ. ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܘܩܒܠ ܐܚܝܗܘܢ ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܥܡ ܐܚܝܗܘܢ
39 ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܢܝܪ ܐܘܠܕ ܠܩܝܫ. ܘܩܝܫ ܐܘܠܕ ܠܫܐܘܠ. ܘܫܐܘܠ ܐܘܠܕ ܠܝܘܢܬܢ
40 ܘܠܡܠܟܝܫܘܥ. ܘܠܝܫܘܝ. ܘܠܐܫܒܘܫܠ. * ܘܝܫܘܝ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܐ. ܘܫܡܗ ܡܪܒܝܒܠ. ܘܡܪܒܝܒܠ
41 42 ܐܘܠܕ ܠܡܝܟܐ. * ܘܒܢܘܗܝ ܕܡܝܟܐ. ܦܝܬܘܢ. ܘܐܡܠܟ. ܘܐܚܙ. * ܘܐܚܙ ܐܘܠܕ ܠܝܥܙܢܝܐ.
43 ܘܝܥܙܢܝܐ ܐܘܠܕ ܠܥܠܡܘܬ. ܘܥܠܡܘܬ ܐܘܠܕ ܠܙܡܪܝ. ܘܙܡܪܝ ܐܘܠܕ ܠܡܘܫܐ. * ܘܡܘܫܐ
44 ܐܘܠܕ ܠܟܢܥܢܝܐ. ܐܪܦܝܐ ܒܪܗ. ܐܣܠ ܒܪܗ. ܐܠܥܫܐ ܒܪܗ. * ܘܠܐܣܠ ܗܘܘ ܫܬܐ ܒܢܝܢ.
ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܥܙܝ ܒܘܟܪܗ. ܟܝܡ ܬܢܝܢܐ. ܐܫܡܥܐ ܒܪܗ. ܫܥܕܝܐ ܒܪܗ. ܥܒܕܝܐ
ܒܪܗ. ܚܢܢ ܒܪܗ. ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܕܐܣܠ.
1 * ܦܨܠܐ ܝ * * ܦܠܫܬܝܐ ܡܬܟܬܫܝܢ ܗܘܘ
ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܪܩܘ ܓܒܪܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܦܠܘ ܩܛܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܒܛܘܪܐ
2 ܕܓܠܒܘܥ. * ܘܐܕܪܟܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ ܘܠܒܢܘܗܝ. ܘܩܛܠܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܝܘܢܬܢ
3 ܘܠܝܫܘܝ. ܘܠܡܠܟܝܫܘܥ ܒܢܘܗܝ ܕܫܐܘܠ. * ܘܐܬܩܦ ܩܪܒܐ ܥܠ ܫܐܘܠ. ܘܐܫܟܚܘܗܝ
ܓܒܪܐ ܩܫܬܐ ܕܪܡܝܢ ܒܩܫܬܐ ܕܝܕܥܝܢ ܩܪܒܐ. ܘܟܕ ܚܙܐ ܫܐܘܠ. ܕܚܠ ܡܢܗܘܢ ܛܒ.
4 * ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܫܠܘܦ ܣܝܦܟ. ܘܕܘܩܪܝܢܝ ܒܗ. ܕܠܐ ܢܐܬܘܢ ܥܪܠܐ
ܗܠܝܢ. ܘܢܩܛܠܘܢܢܝ ܘܢܫܬܥܒܕܘܢ ܒܝ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܛܒ.
5 ܘܫܩܠ ܫܐܘܠ ܣܝܦܐ. ܘܢܦܠ ܥܠܘܗܝ. * ܘܚܙܐ ܢܘܫܐ ܡܐܢܘܗܝ ܕܡܝܬ ܠܗ ܫܐܘܠ.
6 ܘܢܦܠ ܐܦ ܗܘ ܥܠ ܣܝܦܗ ܘܡܝܬ ܥܡܗ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ: ܘܬܠܬܐ ܒܢܘܗܝ: ܘܫܩܠ
7 ܡܐܢܘܗܝ. ܘܟܠ ܓܢܒܪܘܗܝ ܟܚܕܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܐܟܚܕܐ. * ܘܚܙܘ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܕܒܥܒܪܐ ܕܥܘܡܩܐ. ܘܕܒܥܒܪܐ ܕܝܘܪܕܢܢ. ܕܥܪܩ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
8 ܘܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܒܢܘܗܝ. ܘܫܒܩܘ ܩܘܪܝܗܘܢ. ܘܥܪܩܘ. ܘܐܬܘ ܦܠܫܬܝܐ ܘܝܬܒܘ ܒܗܝܢ.
* ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܝܘܡܐ. ܘܐܬܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܫܠܚܘ ܩܛܝܠܐ. ܘܐܫܟܚܘ ܠܫܐܘܠ
ܘܠܬܠܬܐ ܒܢܘܗܝ ܩܛܝܠܝܢ. ܘܪܡܝܢ ܒܛܘܪܐ ܕܓܠܒܘܥ.

Iſti miniſtri, præcipui patres Levitarum, excubias 33
obibant in diverſoriis quæ erant circum
ædem:quoniā ipſi præerant operib⁹ diu
noctúque. Iidémque erant præcipui patres 34
Levitarum p̄ genealogias ſuas:atque hi degebant
in Jeruſalem. In Gebeon autē degebat 35
pater Gebeonis:& nomen filii ejus primogeniti,
Joel : nomen verò uxoris ejus, Maacha:
Filius ejus ſecundus, Ebron, tum Sur,Ciſon, 36
Balaa,Ner,Nadab, Gedod,Ahia,Zacharia,et 37
Macloth: Macloth genuit Samaſū.Et hi quoque 38
ex adverſo fratrū ſuorū habitabant cum
fratribus ſuis in Jeruſalē. Ner autem genuit 39
Cis,Cis genuit Saulem,Saul genuit Jonathanem,
Malchiſuem,Jaſui, & Eſboſulem. Jaſui 40
verò filium habuit nomine Merabeelem, &
Merabeel genuit Micham. Filii Michæ, Pithon, 41
Imelech, & Ahaz. Ahaz genuit Jazaniā, 42
Jazania genuit Almoth, Almoth genuit
Zamri, Zamri genuit Moſam, Moſa genuit 43
Chanaaniam, cujus fili⁹ Arphaia,hujus filius
Aſal,hujus filius Elaaſa. Aſal ſex habuit filios, 44
quorum hæc ſunt nomina;Azi primogenitus
ejus, Cim ſecundus, Aſmaa filius ejus,
Seadia filius ejus, Obadia filius ejus, Hanan,
filius ejus : hi ſunt filii Aſalis.

CAP. X.

PHiliſthæis pugnantib⁹ adverſùs Iſraelitas, 1
fugerūt viri Iſraelitæ à Philiſthæis,& corruerunt
interfecti multi in monte Gelboe. Tum 2
aſſecuti Philiſthæi Saulem ac filios ejus, trucidârunt
Philiſthæi Jonathanem, & Jeſui, &
Malchiſuem filios Saulis. Invaluit autem 3
prælium contra Saulem , et invenerunt eum
homines ſagittarii, arcu jaculandi artis peritiſſimi
; quos cùm vidiſſet Saul, & vehementer
extimuiſſet eos, Ait Saul armigero ſuo, 4
Diſtringe gladium tuum, eóque me tranſverberato,
antequam veniant præputiati iſti,me
trucident & excrucient:renuente verò armigero
ejus, quòd ſummo pavore correptus eſſet,
exemit Saul gladium tuum, corruitque
ſuper eum. Videns autem armiger ejus 5
mortuum eſſe Saulem, corruit ipſe quoque
ſuper enſem ſuum, & mortuus eſt cum illo.
Sic mortuus eſt Saul cum tribus filiis ſuis, 6
& armigero ſuo ; & ſtrenuiſſimi quique *milites*
ejus eâdem die ſimul occubuerunt. Videntes 7
igitur omnes Iſraelitæ qui erant in altera
convallis parte, quique erant trans Jordanem,
terga dediſſe populum Iſraeliticum,
& Saulem ac filios ejus interfectos; derelictis
civitatibus fugerunt: venerúntque Philiſthæi,
& inhabitârunt eas. Accidit autem ut poſtero 8
die venientes Philiſthæi ad ſpoliandū interfectos,
invenirent Saulem & tres filios ejus
cæſos ac proſtratos in monte Gelboe.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν διατεταγμέναι ἐφημερίαι, ὅτι ἡμέρα ϗ νὺξ
34 ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχον-
35 τες οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαὼν (ξ) Ἰεήλ· ϗ ὄνο-
36 μα γυναικὸς αὐτοῦ Μοωχά. Καὶ (ο) υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, ϗ (π) Σοὺρ, ϗ Κὶς, ϗ Βα-
37 38 αλ, ϗ Νὴρ, ϗ Ναδὰβ, Καὶ Γεδοὺρ, ϗ (ρ) ἀδελφὸς, ϗ Ζακχοὺρ, ϗ Μακελώθ. Καὶ Μακελὼθ ἐ-
γέννησε τὸν (σ) Σαμαά. ϗ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ (τ) ἐν
39 μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Καὶ Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κὶς, ϗ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, ϗ Σαοὺλ ἐ-
40 γέννησε τὸν Ἰωνάθαν, ϗ τὸν Μελχισουὲ, ϗ τὸν Ἀμιναδὰβ, ϗ τὸν (υ) Ἀσαβάλ. Καὶ υἱὸς Ἰωνά-
41 θαν (φ) Μεριβαάλ. ϗ Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν Μιχά. Καὶ υἱοὶ Μιχὰ Φιθὼν, ϗ (χ) Μαλὰχ, ϗ
42 Θαράχ. Καὶ (ψ) Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδά. ϗ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν Γαλεμὲθ, ϗ τὸν (ω) Γαζμὼθ, ϗ τὸν
43 Ζαμβρί. ϗ Ζαμβρὶ ἐγέννησε τὸν (α) Μασά. Καὶ Μασὰ ἐγέννησε τὸν (β) Βαανὰ, ϗ Ῥαφαΐα
44 υἱὸς αὐτοῦ, (γ) Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ υἱοί· ϗ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐ-
τῶν· Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, ϗ Ἰσμαὴλ, ϗ (δ) Σαραΐα, ϗ Ἀβδία, ϗ (ε) Ἀνὰν καὶ Ἀσά.
οὗτοι υἱοὶ Ἐσήλ.

Et hi cantores principes patriarum Levitarum (x) ordinatæ vices, quoniam dies ac nox ſuper eos in operibus. 33
Hi principes patriarum Levitarum ſecundùm generationes ſuas, principes hi habitârunt in Hieruſalem. 34
Et in Gabaon habitavit pater Gabaon Jeel: & nomen uxoris ejus, Moocha. 35
Et filius ejus primogenitus Abdon, & Sur, & Cis, & Baal, & Ner, & Nadab, 36
Et Gedur, & (y) frater, & Zacchur, & Maceloth. 37
Et Maceloth genuit Samaa. Et hi in medio fratrum ſuorum habitârunt in Hieruſalem (z) in medio fratrum ſuorum. 38
Et Ner genuit Cis: & Cis genuit Saul: & Saul genuit Jonathan, & Melchiſue, & Aminadab, & Aſabal. 39
Et filius Jonathan, Meribaal. Et Meribaal genuit Micha: 40
Et filii Micha; Phithon, & Malach, & Tharach. 41
(aa) Et Achaz genuit Jada: & Jada genuit Galemeth, & Gaſmoth, & Zambri. 42
Et Zambri genuit Maſſa: Et Maſſa genuit Baana, & Raphæa filius ejus, Elaſa filius ejus, Eſel filius ejus. 43
Et Eſel ſex filii: & hæc nomina eorum; Ezricam primogenitus ejus, & Iſmael, & Saraia, & Abdia, & Aaan, & Aſa: hi filii Eſel. 44

MS. A. (ξ) Ἰειήλ· (ο) ὁ υἱὸς (π) Ἰσεὶρ, (ρ) ἀδελφοὶ Ζαχχοὺρ, (σ) Σαμά. (τ) μετὰ τῶν ἀδελφῶν (υ) Βαάλ. (φ) Μεχριβαάλ. καὶ Μεχριβαὰλ (χ) Μαλώχ, ϗ Θαρέ. (ψ) Χαὰζ (ω) Ἀζμώθ, (α) Μασί. Καὶ Μασὶ (β) Βανά, Ῥαφαΐα (γ) Ἐλεασὰ (δ) Σαρία (ε) Ἀμάν. οὗτοι

ΚΕΦ. ί.

1 ΚΑὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν (α) πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, ϗ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων, ϗ ἔπεσον
2 τραυματίαι ἐν ὄρει Γελβουέ. Καὶ κατεδίωξαν (β) οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαοὺλ ϗ ὀπίσω (γ) τῶν υἱ-
ῶν αὐτοῦ· ϗ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν ϗ τὸν Ἀμιναδὰβ ϗ τὸν Μελχισουὲ υἱοὺς Σαούλ.
3 Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαούλ· ϗ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξόται (δ) ἐν τόξοις ϗ πόνοις, ϗ ἐπό-
4 νεσαν ἀπὸ τῶν τόξων. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ, Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου,
ϗ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι ϗ ἐμπαίξωσί μοι. ϗ οὐκ ἐβούλετο
ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. ϗ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν (ε), ϗ ἐπέπεσεν ἐπ᾽
5 αὐτήν. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ ἔπεσε (ζ) ϗ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομ-
6 φαίαν (η) αὐτοῦ. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, ϗ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· ϗ πᾶς ὁ οἶκος
7 αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανε. Καὶ εἶδε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὁ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν Ἰσραὴλ, ϗ
ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν ϗ ἔφυγον· ϗ ἦλθον (θ) οἱ ἀλλόφυ-
8 λοι, ϗ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ, ϗ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ (ι) σκυλεύειν τοὺς
τραυματίας, ϗ εὗρον τὸν Σαοὺλ ϗ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει Γηλβουέ.

CAP. X.

ET alienigenæ pugnaverunt adverſùs Iſrael. Et (a) fugerunt à facie alienigenarum: & ceciderunt vulnerati in monte Gelbue. 1
Et perſequuti ſunt alienigenæ poſt Saul, & poſt filios ejus: & percuſſerunt alienigenæ Jonathan, & Aminadab, & Melchiſue filios Saul. 2
Et ingravatum eſt prælium ſuper Saul: & invenerunt eum ſagittarii in arcubus et laboribus; & (b) laboraverunt ab arcubus. 3
Et dixit Saul ei, qui portabat vaſa ejus; Educ gladium tuum, & interfice me in eo; ne veniant incircumciſi iſti, et illudant mihi. Et non voluit portans vaſa ejus, quoniam timebat valdè. Et cepit Saul gladium, & incubuit ſuper eum. 4
Et vidit portans vaſa ejus, quia mortuus eſt Saul: & cecidit etiam ipſe ſuper gladium ſuum. 5
Et mortuus eſt Saul: & tres filii ejus in die illa: & univerſa domus ejus in idipſum mortua eſt. 6
Et vidit omnis vir Iſrael, qui in valle, quia fûgit Iſrael, & quia mortuus eſt Saul, & filii ejus: & dereliquerunt civitates ſuas, & fugerunt. Et venerunt alienigenæ, & habitaverunt in eis. 7
Et factum eſt ſequenti die, & venerunt alienigenæ ad ſpoliandum cæſos: & invenerunt Saul, & filios ejus jacentes in monte Gelbue. 8

MS. A. (α) πρὸς Ἰσραὴλ, (β) ἀλλόφυλοι (γ) υἱῶν (δ) ἐν τοῖς τόξοις ϗ πόνοις, ϗ ἐπόνεσεν (ε) αὐτοῦ, ϗ ἔπεσεν (ζ) καί γε αὐτὸς (η) αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανεν. Καὶ ἀπέθανεν (θ) ἀλλόφυλοι, (ι) σκυλεῦσαι

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

33 * وهاولاء خدام روساء اللاويين الذين يحرسون حوالي البيت * لانهم كانوا متكمين علي
34 صنايع النهار والليل * وهاولاء كانوا روساء اباء اللاويين في مواليدهم * وهم كانوا يسكنون
35 في اروسليم * وفي فعون كان يسكن ابو فعاعون * واسم بكره يوال * وامراته معكا
36 37 * وابنه الثاني عبرون * وصور * وقيسون * وبالع * ونير * وناداب * وقادود * واحيا * واسكريا * ومقالوث
38 39 * ومقالوث اولد لساماص * وهاولاء كانوا يسكنون مع اخوتهم في اروسليم * ونير اولد قيس *
40 وقيس اولد ساوول * وساوول اولد يوناتان * وملكيسع * وليوسوي * ولاسبوسالوا * ويوسوي
41 42 اولد ابنا وسماه مرباعيل * ومرباعيل اولد ميخا * وبنو ميخا * فاتون * واملخ * واحاز * واحاز
43 اولد عازنيا * وعازنيا اولد لعلامث * اولد زمري * اولد امصيا * اولد كانيعنيا * وارفيا ابنه *
44 اعطادا اولد ابنه اصيل * واولد عمسا ابنه * وصار لاصيل ستة بنين * وهذه اسماوهم * عوزي *
قيم * اسمع * سعديا * عوبديا * حانان * هاولاء بنو اصيل *

Hi ergò erant miniſtri principum Levitarum, qui excubias agebant circa domum, quoniam ipſi præerant operibus diurnis nocturniſque. 33
Et iſti erant præcipui patres Levitarum in genealogiis ſuis, iidemque habitabant in Jeruſalem. 34
In Gabaone verò habitabat pater Gabaonis: & nomen primogeniti ejus, Joel; uxoris autem ejus, Maacha: 35
Filii ejus ſecundi, Ebron, & Sur, Ciſon, Balee, Ner, Nadab, 36
Cadod, Abia, Zacharia, & Macalath: 37
Macaloth genuit Samaſum. 38
Hi quoque habitabant cum fratribus ſuis in Jeruſalem.
Ner genuit Cis, Cis genuit Saulem, Saul genuit Jonathanem, Melechiaſaem, Juſui, & Esboſelum. 39
Juſui genuit filium, & vocavit eum Merbaelem. Merbael genuit Micham: 40
Filii Michæ, Pheton, Amlach, & Abaz: 41
Abaz genuit Azaniam, Azania genuit Alamethum, qui genuit Zamri, qui genuit Amaſiam: 42
Is genuit Chaneaniam, & hujus filius fuit Arphia: Ettada genuit filium ſuum Aſilem, genuitque Amaſam filium ſuum. 43
Aſil ſex habuit filios, quorum hæc ſunt nomina; Uzi, Cim, Aſmaa, Saadia, Obadia, Hanan: hi ſunt filii Aſilis. 44

* الفصل العاشر *

1 * وكان الفلسطينيون يحاربون اسرائيل * فهرب رجال اسرائيل من الفلسطينيين * ووقع منهم
2 قتلاء كثير في جبل جلبوع * ولحق الفلسطينيون ساوول وبنيه فقتلوهم * وهم يوناتان
3 وامينداب * وملكيشوع بنو ساوول * لان الحرب اشتد علي ساوول * واصابته الرماة بسهامهم
4 فجرحوه * فلما جرح ساوول * قال لحامل سلاحه * جرد سيفك واقتلني به * لئلا يجيوا الغلف
فيهزاوا بي * ولم يريد حامل سلاحه ان يمد يدك اليه * لانه كان يخوف جدا * فجرد ساوول سيفه
5 واتكاء عليه فمات * فلما راي حامل سلاحه ان ساوول قد مات * القي هو ايضا نفسه علي
6 7 سيفه فمات معه * وفي ذلك اليوم قتل ساوول وبنوه الثلاثة * وحامل سلاحه معا * ولما
راوا بنو اسرائيل ومن في مخاض الاردن * ان قد هرب رجال اسرائيل * وقد مات ساوول
8 وبنوه * تركوا الضياع وهربوا * فجاوا الفلسطينيون وسكنوا فيها * ومن بعد ذلك
بيوم واحد جاوا الفلسطينيون ليسلبوا القتلاء * فوجدوا ساوول واولاده الثلاثة مقتولين
مطروحين في جلبوع *

CAP. X.

PRælantibus autem Paleſtinis adverſùs Iſraelem, terga verterunt viri Iſraelitæ Paleſtinis, & occubuerunt ex eis cæſi multi in monte Gelboe. 1
Et aſſecuti Paleſtini Saulem & filios ejus; peremerunt eos; nempe Jonathanem, Aminadabum, et Malchiſuem filios Saulis. 2
Nam bello contra Saulem ingraveſcente, offenderunt eum ſagittarii, & vulnerârunt eum: cúmque vulneratus eſſet Saul, 3
Dixit ad armigerum ſuum, Exime gladium tuum, eoque me interfice, ne veniant incircuncifi, & illudant mihi. Sed cùm nollet armiger ejus manum ſuam extendere in eum, eò quòd vehementer exterritus eſſet; exemit Saul proprium enſem, eique innixus interiit. 4
Cùm autem vidiſſet armiger ejus Saulem jam interiiſſe, projecit ipſe quoque ſeipſum ſuper gladium ſuum, & mortuus eſt cum eo. 5
Eodem itaque die ſimul occubuerunt Saul, tres ejus filii, atque armiger ejus. 6
Cùm autem vidiſſent Iſraelitæ & qui erant in tractu vallis Jordanis, fugiſſe viros Iſraelitas, & mortuum eſſe Saulem ac filios ejus; derelictis civitatibus aufugerunt: venientes verò Paleſtini, habitârunt in eis. 7
Poſt exactum diem unum redeuntes Paleſtini ad ſpoliandos cæſos, repererunt Saulem treſque filios ejus occiſos projectos in monte Gelboe: 8

nunciandum ad ,*undiquaque* Peliſtim terram in miſerunt & ; *ejus vaſa* & , ejus caput tulerunt & ,eum ſpoliaverunt Et
ויפשיטהו וישאו את־ראשו ואת־כליו וישלחו בארץ־פלשתים סביב לבשר 9
.Daghon domo *affixerunt ejus calvariam* & ,ſui Dei domo ejus arma poſuerunt Et .populo atque , ſuis *doloribus*
את־עצביהם ואת־העם: וישימו את־כליו בית אלהיהם ואת־גלגלתו תקעו בית דגון: 10
tulerunt & ,*virtutis vir omnis* ſurrexerunt Et .Saul ipſi Peliſtim fecerunt quæ omnia Ghilhad Jabes *omnis* audierunt Et
וישמעו כל יביש גלעד את כל־אשר־עשו פלשתים לשאול: ויקומו כל־איש חיל וישאו 12 11
;Jabes in quercum ſubter eorum *oſſa* ſepelierunt & ,Jabes in ea attuleruntque :ej⁹ filiorū corpora & , Saul corpus
את־גופת שאול ואת גופת בניו ויביאום יבישה ויקברו את־עצמותיהם תחת האלה ביבש
verbum *ſuper*,Dominum *in* eſt prævaricatus qua *ſua prævaricatione in* Saul eſt mortuus Et .diebus ſeptem jejunaverunt &
ויצומו שבעת ימים: וימת שאול במעלו אשר־מעל ביהוה על־דבר 13
,eū interfecit & : *DOMINO in* quæſivit non Et .quærendum ad *pythone in interrogandum ad* etiam & : cuſtodivit non quod DOMINI
יהוה אשר לא־שמר וגם־לשאול באוב לדרוש: ולא־דרש ביהוה וימיתהו 14
.Iſai filium David ad regnum convertit &
ויסב את־המלוכה לדויד בן־ישי:

CAP. XI. יא

etiam ,heri Etiam *.nos* tua caro & ,tuum os Ecce : dicendo ,Chebron in David ad Iſrael omnis ſunt congregati Et
ויקבצו כל־ישראל אל־דויד חברונה לאמר הנה עצמך ובשרך אנחנו: גם־תמול גם־ 2 1
Tu : tibi tuus Deus DOMINUS Dixitque .Iſrael *introducens & educens* tu ,*regem* Saul *exiſtendo in* etiā,nudiuſterti⁹
שלשום גם בהיות שאול מלך אתה המוציא והמביא את־ישראל ויאמר יהוה אלהיך לך אתה
ad Iſrael ſeniores omnes Veneruntque .Iſrael meū populū ſuper dux eris tu & , Iſrael meū populū paſces
תרעה את־עמי את־ישראל ואתה תהיה נגיד על עמי ישראל: ויבאו כל־זקני ישראל אל־ 3
regem in David Unxeruntque .DOMINI *facies ad* Chebron in fœdus David eis *excidit* & , Chebron in regem
המלך חברונה ויכרת להם דויד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את־דויד למלך
ipſa ; Jeruſalaim in Iſrael omnis & , David ivit Et .Semuel manum per DOMINI verbum juxta , Iſrael ſuper
על־ישראל כדבר יהוה ביד־שמואל: וילך דויד וכל־ישראל ירושלם היא 4
cepit Et .huc ingredieris Non : David ad Jebus habitatores Dixeruntque .terræ habitatores Jebuſæi ibi & : Jebus
יבוס ושם היבוסי ישבי הארץ: ויאמרו ישבי יבוס לדויד לא תבוא הנה וילכד 5
erit ,*primo* in Jebuſæum *percutiens* Omnis : David Dixitque .David civitas ipſa .Sion *munitionem* David
דויד את־מצדת ציון היא עיר דויד: ויאמר דויד כל־מכה יבוסי בראשונה יהיה 6
vocaverunt Idcirco.*munitione* in David habitavit Et .*caput in* fuit & .Seruiah filius Joab *primo* in aſcendit Et.*principē in & caput in*
לראש ולשר ויעל בראשונה יואב בן־צרויה ויהי לראש: וישב דויד במצד על־כן קראו־ 7
.urbis reſiduum *vivificavit* Joab Et .gyrum ad uſq; & *Millo à circuitu à* urbem Ædificavitq; .David Civitatem eam
לו עיר דויד: ויבן העיר מסביב מן־המלוא ועד־הסביב ויואב יחיה את־שאר העיר: 8
eo cum *ſe roborantes* ,David qui ,fortium *capita* iſti Et .eo cum exercituū Dominus& :creſcendo & ,eundo David abiit Et
וילך דויד הלוך וגדול ויהוה צבאות עמו: ואלה ראשי הגבורים אשר לדויד המתחזקים עמו 10 9
qui fortium numerus iſte Et .Iſrael ſuper Domini verbū juxta ,eum *regnare faciendū ad*,Iſrael omni cum ejus regno in
במלכותו עם־כל־ישראל להמליכו כדבר יהוה על־ישראל: ואלה מספר הגבורים אשר 11
.una vice in *occiſos* trecentos contra ſuā haſtā ſuſcitavit Ipſe .*triariorum caput* Chachmoni filius Jaſobham:David ipſi
לדויד ישבעם בן־חכמוני ראש השלושים הוא־עורר את־חניתו על־שלש־מאות חלל בפעם אחת:

Verſio VULG. LAT.

Cúmq; ſpoliâſſent eum, & amputâſſent caput,armíſque nudâſſent, miſerunt in terrā ſuā, ut cirumferretur,& oſtenderunt idolorum templis, & populis : Arma autem ejus conſecraverunt in fano dei ſui,& caput affixerunt in templo Dagon. Hoc cùm audîſſent viri Jabes Galaad, omnia ſcilicèt quæ Philiſthiim fecerant ſup Saul, Conſurrexerunt ſinguli virorū fortiū, & tulerunt cadavera Saul & filiorū ej⁹ : attulerúntq; ea in Jabes, & ſepelierunt oſſa eorū ſubter quercū, quæ erat in Jabes, & jejunaverunt ſeptem diebus. Mortuus eſt ergò Saul propter iniquitates ſuas, eò quòd prævaricatus ſit mandatū Dñi ꝙ præceperat, & non cuſtodierit illud : ſed inſuper etiā pythoniſſam conſuluerit, Nec ſperaverit in Dño:propter ꝙ interfecit eū,& trāſtulit regnū ej⁹ ad David filiū Iſai. 9 10 11 12 13 14

CAP. XI.

CONgregatus eſt igitur omnis Iſrael ad David in Hebron, dicens ; Os tuū ſumus,& caro tua. Herì quoq; & nudiuſtertiùs, cùm adhuc regnaret Saul, tu eras qui educebas,& introducebas Iſrael : tibi enim dixit Dñs Deus tuus ; Tu paſces populū meū Iſrael, & tu eris princeps ſup eū. Venerunt ergò omnes majores natu Iſrael ad regem in Hebron,& iniit David cū eis fœdus corā Dño : unxerúntq; eum regē ſuper Iſrael , juxta ſermonē Dñi, quem locutus eſt in manu Samuel. Abiit quoq; David,& omnis Iſrael, in Jeruſalem : hæc eſt Jebus, ubi erant Jebuſæi habitatores terræ. Dixerúntq; qui habitabant in Jebus ad David , Non ingrediêris huc. Porrò David cepit arcem Sion, quæ eſt Civitas David, Dixítque; Omnis qui percuſſerit Jebuſæū in primis, erit princeps & dux. Aſcendit igitur primus Joab filius Saruiæ, & factus eſt princeps. Habitavit autē David in arce, & idcircò appellata eſt, Civitas David. Ædificavítq; urbem in circuitu à Mello uſq; ad gyrū,Joab autē reliqua urbis extruxit. Proficiebátq; David vadens & creſcens, & Dñs exercituum erat cum eo. Hi principes virorum fortium David, qui adjuverunt eum ut rex fieret ſuper omnem Iſrael , juxta verbum Dñi, ꝙ locutus eſt ad Iſrael. Et iſte numerus robuſtorū David ; Jesbaam filius Hachamoni princeps inter triginta : iſte levavit haſtam ſuam ſuper trecentos vulneratos unâ vice. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܦܣܩܘ ܪܫܝܗܘܢ ܘܫܠܚܘ ܡܐܢܝܗܘܢ. ܘܫܕܪܘ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܠܩܘܪܝܐ 9
ܘܠܟܦܪܝܐ. ܠܡܣܒܪܘ ܒܝܬ ܦܬܟܪܝܗܘܢ ܘܠܥܡܗܘܢ. * ܘܡܐܢܝܗܘܢ ܘܙܝܢܝܗܘܢ 10
ܣܡܘ ܒܒܝܬ ܦܬܟܪܝܗܘܢ. ܘܦܓܪܝܗܘܢ ܩܒܥܘ ܒܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܝܫܢ. * ܘܫܡܥܘ ܥܡܡܐ ܕܝܒܝܫ 11
ܓܠܥܕ. ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ. * ܘܩܡܘ ܟܠ ܓܒܪܝܢ ܡܪܝ ܚܝܠܐ. ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ 12
ܠܠܝܐ. ܘܫܩܠܘ ܦܓܪܗ ܕܫܐܘܠ ܘܦܓܪܐ ܕܒܢܘܗܝ ܡܢ ܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܝܫܢ. ܘܐܝܬܝܘ
ܠܝܒܝܫ. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܬܡܢ. ܘܢܣܒܘ ܓܪܡܝܗܘܢ. ܩܒܪܘ ܬܚܝܬ ܒܛܡܬܐ ܕܒܝܒܝܫ.
ܘܨܡܘ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܡܝܬ ܫܐܘܠ. ܡܛܠ ܕܥܘܠܐ ܥܒܕ ܥܡ ܡܪܝܐ. ܘܡܠܬܗ ܕܦܩܕܗ. ܠܐ ܢܛܪܗ. 13
* ܘܐܦ ܫܐܠ ܒܐܚܕܐ. ܘܠܡܪܝܐ ܠܐ ܫܐܠܗ. ܘܐܥܒܪܗ ܠܡܠܟܘܬܗ ܠܕܘܝܕ ܒܪ ܐܝܫܝ. 14
* ܫܠܡ * ܝܐ * * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ 1
ܠܗ. ܕܡܟ ܚܢܢ ܘܒܣܪܟ. * ܘܐܦ ܐܬܡܠܝ ܘܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܟܕ ܫܐܘܠ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠܝܢ. 2
ܐܢܬ ܢܦܩ ܗܘܝܬ ܘܥܐܠ. ܒܪܝܫܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܟ ܡܪܝܐ. ܐܙܠ ܐܢܬ ܪܥܝܬ ܠܥܡܝ
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܬ ܬܗܘܐ ܡܕܒܪܢܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܣܒܐ 3
ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܠܚܒܪܘܢ. ܘܩܝܡ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܩܝܡܐ ܒܚܒܪܘܢ.
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܡܫܚܘ ܠܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܩܝܡܘ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ
ܢܒܝܐ: ܕܡܠܠ ܗܘܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. 4
ܗܝ ܕܡܬܩܪܝܐ ܗܘܬ ܝܒܘܣ. ܘܬܡܢ ܗܘܘ ܝܒܘܣܝܐ ܥܡܘܡܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪܝܢ 5
ܐܢܫܐ ܝܬܒܝ ܝܒܘܣ ܠܕܘܝܕ. ܠܐ ܬܥܘܠ ܠܗܪܟܐ. ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܒܫ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܨܗܝܘܢ. ܗܢܝܢ ܕܐܬܩܪܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܟܠ ܕܩܛܠ ܝܒܘܣܝܐ 6
ܒܩܕܡܝܬܐ. ܗܘ ܢܗܘܐ ܪܝܫܐ ܘܪܒ ܚܝܠܐ. ܘܣܠܩ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܒܩܕܡܝܬܐ.
ܘܐܩܝܡܗ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܪܝܫܐ ܘܪܒ ܚܝܠܐ. * ܘܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܨܗܝܘܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܝܢ 7
ܗܘܘ ܠܗܝܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. * ܘܒܢܐ ܕܘܝܕ ܚܕܪܝܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܚܦܝܪܬܐ ܕܠܒܪ. ܘܝܗܒ ܕܘܝܕ 8
ܝܡܝܢܐ ܠܫܪܟܐ ܕܒܢܝܢܫܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ. * ܘܪܘܝܚ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܘܐܙܠ. ܘܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ 9
ܥܡܗ. * ܘܗܠܝܢ ܪܝܫܝ ܓܢܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܕܡܬܚܝܠܝܢ ܗܘܘ ܥܡܗ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܠܡܡܠܟܘܬܗ 10
ܡܠܟܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܝܢ ܡܢܝܢܐ 11
ܕܓܢܒܪܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܝܬܒ ܒܡܘܬܒܐ ܩܕܡܝܐ. ܪܝܫܐ ܕܬܠܬܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܗܘܐ ܓܕܝܗܘ ܓܢܒܪܐ.
ܗܘ ܫܡܛ ܣܝܦܗ. ܘܩܛܠ ܬܠܬܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܒܫܥܬܐ ܚܕܐ.

Quarè capitibus eorum truncatis, veſtibúſq; detractis,miſerunt in terram Philiſthæorū,civitates,urbes,ac pagos,nuntiatū in phanis ſuis & populo ſuo. Et veſtes quidē atque arma illorum poſuerunt in phanis ſuis,corpora verò eorū affixerunt muro Beth-jaſanis. Audientes autē incolæ Jabes-gelaadis quod fecerant Philiſthæi Sauli, Surrexerunt omnes viri fortitudine præditi, totâq; nocte pergentes abſtulerunt corpus Saulis & corpora filiorū ejus à muro Beth-jaſanis,attulerunt in Jabes,ibique cremârunt:deinde ſumentes oſſa eorum, ſepelierunt ſub terebintho quæ erat in Jabes, & jejunaverunt ſeptem diebus. Mortuus eſt itaque Saul(eò quòd perfidè cum Dño ſe geſſiſſet, et ꝙ præceperat ei,minimè cuſtodiſſet: Præterea conſuluiſſet pythones, Dñm verò Deum ſuum non conſuluiſſet) tranſlatúmque fuit regnum ejus ad Davidem filium Iſai. 9 10 11 12 13 14

CAP. XI.

ITaq; congregati ſunt omnes Iſraelitæ apud Davidē in Hebron,et dixerunt ei;Sanguis tu⁹ ſum⁹ & caro tua. Tam herì quā nudiuſtertius, quum Saul eſſet rex ſup nos, tu egrediebaris & ingrediebaris in fronte Iſraelis:tibiq; dixit Dñs, Vade,tu paſces populū meum Iſraelem,tuque rector eris ſup omnes tribus Iſraelis. Quapropter accedentib⁹ cunctis Iſraelitarū ſenioribus ad regē in Hebron,ſacramento ſe obligavit eis rex David in Hebron corā Dño, ac tum conſtituerunt Davidem ut eſſet rex ſuper Iſraelē:ſic eventu comprobata ſunt verba Samuelis prophetæ, quæ locutus fuerat nomine Dñi. Deinde cùm profectus eſſet David cum omnib⁹ Iſraelitis in Jeruſalē,quæ Jebus antea vocabatur,ubi erant Jebuſæi indigenæ regionis illius; Dixerūt homines degentes in Jebus ad Davidē,Nequaquā ingredieris hûc. Attamen coacto David univerſo populo,expugnavit civitates Sionis : eæ ſunt quæ vocatæ fuerunt civitates Davidis. Tunc edixit David, Quicunq; primus occiderit virū Jebuſæū,is caput erit et dux militiæ:quare cùm prim⁹ aſcendiſſet Joab Suriæ filius,conſtituit eum rex David caput ac ducē militiæ. Habitavítque David in civitatibus Sionis,ac proinde vocabāt eas,Civitates Davidis. Cinxitque David ædificio civitatē à foſſis exterioribus:præbuítq; David dexterā cæteris hominib⁹ qui erant in iis civitatibus.Sic David proficiebat indies, ac diteſcebat, & Dñs potentiſſim⁹ aderat illi. Hi autē ſunt præcipui inter viros Davidis, qui cum eo promovebāt regnū ipſius,ut regem conſtituerent eum ſup univerſum Iſraelem, juxta verbum Domini quod pronuntiaverat de Iſraele. Hi ſunt *inquam* numeri virorum Davidis:Primā ſedem obtinens,caput triginta *virorum*, erat Gedehu ſtrenuiſſimus:is gladium exemit, trecentóſque viros unâ horâ interfecit. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν, ϗ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων
10 κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, ϗ τῷ λαῷ. Καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτῶν ἐν
11 οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν· ϗ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαγών. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
12 Γαλαὰδ (κ) ἅπαντα ἃ ἐποίησαν (λ) οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ ϗ τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἠγέρθησαν ἐκ
Γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς, ϗ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ ϗ (μ) τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ϗ ἤνεγκαν
αὐτὰ εἰς Ἰαβὶς, ϗ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν Ἰαβίς· ϗ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας.
13 Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ, αἷς ἠνόμησεν (ν) τῷ θεῷ κατὰ τὸν λόγον κυρίου, διότι
οὐκ ἐφύλαξεν, ὅτι ἐπηρώτησεν Σαοὺλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητῆσαι, ϗ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης,
14 Καὶ οὐκ (ξ) ἐζήτησε κύριον. ϗ ἀπέκτεινεν (ο) αὐτὸν, ϗ ἐπέστρεψε τὴν βασιλείαν τῷ Δαυὶδ
υἱῷ Ἰεσσαί.

Et exuerunt eum: & tulerunt caput ejus, & vaſa ejus: & miſe- 9
runt in terram alienigenarum in circuitu ad evangelizandum (c) idolis ſuis, & populo. Et poſuerunt vaſa eorum in domo dei ſui: 10
& caput ejus poſuerunt in domo Dagon. Et audierunt omnes ha- 11
bitantes (d) Galaad omnia, quæ fecerant alienigenæ ipſi Saul, &
Iſrael. Et ſuſcitati ſunt in Galaad omnis vir potens, & tulerunt 12
corpus Saul, & corpus filiorum ejus: & attulerunt ea in Jabis:
& ſepelierunt oſſa eorum ſub quercu in Jabis: & jejunârunt
ſeptem dies. Et mortuus eſt Saul in ſuis iniquitatibus, quibus iniquè 13
egit Deo, (e) ſuper verbum Domini: quoniam non obſervavit:
quia interrogavit Saul in ventriloquo ad quærendum, & reſpondit ei
Samuel propheta. Et non quæſivit Dominum: et interfecit eum, & 14
convertit regnum ad David filium Jeſſæ.

MS. A. (κ) πάντα (λ) ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ ἐν τῷ (μ) τὰ σώματα (ν) τῷ κυρίῳ κατὰ (ξ) ἐξεζήτησεν τὸν κύριον Σαούλ. ϗ (ο) αὐτὸν, καθότι οὐκ ἠρώτησεν ἐν κυρίῳ, ϗ ἐπέστρεψεν

ΚΕΦ. ιά.

1 Καὶ ἦλθε πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν, λέγοντες, Ἰδοὺ ὀστᾶ σου ϗ σάρκες σου ἡμεῖς.
2 Καὶ ἐχθὲς ϗ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων ϗ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ· ϗ (α)
εἶπεν Ἰσραὴλ κύριός σοι, Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, ϗ (β) σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ
3 Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα (Γ) εἰς Χεβρών. ϗ διέθετο αὐτοῖς
ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἔναντι κυρίου· ϗ ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ
4 κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουήλ. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς ϗ (γ) ἄνδρες αὐτοῦ εἰς
5 Ἱερουσαλὴμ, αὕτη Ἰεβοὺς, ϗ ἐκεῖ οἱ Ἰεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν (δ) γῆν. Εἶπον τῷ Δαυὶδ, Οὐκ
6 εἰσελεύσῃ ὧδε. ϗ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Πᾶς
τύπτων Ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις, ϗ ἔσται εἰς ἄρχοντα ϗ εἰς στρατηγόν. ϗ ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτὴν ἐν πρώτοις
7 Ἰωὰβ υἱὸς (ε) Σαρουΐα, ϗ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν
8 9 αὐτὴν, πόλιν Δαυίδ. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν (ζ) κύκλῳ. Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος
10 ϗ μεγαλυνόμενος, ϗ κύριος παντοκράτωρ μετ᾽ αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἳ ἦσαν
τῷ Δαυὶδ, οἱ κατισχύοντες μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ἰσραὴλ, τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν
11 κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ Δαυίδ· (η) Ἰεσεβαδὰ
υἱὸς (θ) Ἀχαμὰν πρῶτος τῶν τριάκοντα· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας
ἐν καιρῷ ἑνί.

CAP. XI.

Et venit omnis Iſrael ad David in Chebron, dicentes; 1
Ecce oſſa tua, & carnes tuæ nos. Et herì, & nudiuſterti- 2
ùs, cùm eſſet Saul rex, tu fuiſti educens, & introducens Iſrael.
Et dixit (a) Iſrael Dominus tibi, Tu paſces populum meum Iſra-
el: & tu eris in ducem ſuper Iſrael. Et venerunt omnes ſeniores 3
Iſrael ad regem in Chebron. Et diſpoſuit eis rex David teſtamen-
tum in Chebron ante Dominum: Et unxerunt David in regem ſuper
Iſrael juxta verbum Domini per manum Samuel. Et ivit rex, & 4
(b) viri ejus in Hieruſalem, (hæc Jebus:) & ibi Jebuſæi habi-
tantes terram (c) Dixerunt David, Non ingredièris huc. Et ce- 5
pit arcem Sion: hæc eſt civitas David. Et dixit David; Omnis 6
percutiens Jebuſæum in primis, & erit in principem, & in du-
cem. Et aſcendit ſuper eam in primis Joab filius Saruiæ: & fa-
ctus eſt in principem. Et ſedit David in arce. Propter hoc vo- 7
cavit eam, Civitatem David. Et ædificavit civitatem in (d) cir- 8
cuitu. Et procedebat David procedens, & creſcens: & Dominus omni- 9
potens cum eo. Et hi principes potentium, qui fuerunt ipſi David, 10
qui invaleſcebant cum eo in regno ejus cum omni Iſrael, ad facien-
dum regnare eum juxta verbum Domini ſuper Iſrael. Et hic nu- 11
merus potentium David; (e) Jeſebada filius Achaman primus ipſo-
rum triginta. Hic eduxit gladium ſuum (f) ſemel ſuper trecentos
vulneratos in tempore uno.

MS. A. (α) εἶπεν κύριος ὁ θεός σου σοὶ, (β) σὺ εἰς (Γ) ἐν (γ) ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, (δ) γῆν. Εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ, (ε) Σαρουΐας, (ζ) κύκλῳ. ϗ ἐπολέμησεν, ϗ ἔλαβεν τὴν πόλιν. Καὶ ἐπορεύετο (η) Ἰεβαὰμ (θ) Ἀχαμανὶ * πρωτότοκος τῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 * فسلبوه ثيابه * واخذوا راسه وسلاحه * فارسلوها الي ارض فلسطين * والي الصياع والمدن والمني *
10 ليبشروا بيوت اصنامهم وامتهم * وجعلوا ثيابه وسلاحه في بيت اوثانهم * وجعلوا راسه في بيت
11 12 باسان * فسمع اهل جلعاد ما صنع الفلسطينيون بشاوول وباسرائيل * فقام كل رجل قوي من
جلعاد * ومضوا واخذوا جسد شاوول واجساد اولاده * وجاوا بهم الي نابلس ودفنوهم هناك تحت
13 اللوز * وصاموا سبعة ايام * ومات شاوول بخطاياه التي اخطاء قدام الله * كقول الرب * لانه لم يحفظ
14 ما وصاه به * ومضي وسال المنجمة * ولم يسل الله * ولم يسلك طريقه * كما قال له شموال النبي
فقتله * ورد الملك الي داود بن يسي *

* الفصل الحادي عشر *

1 2 * واجتمع كل رجال اسرائيل الي داود في حبرون * وقالوا نحن دمك ولحمك * من امس ومن اول
امس * وحين كان شاوول ملكا علينا * انت الذي كنت تدخل وتخرج امام بني اسرائيل *
3 وقال الله لك انك الذي تمسك اسرائيل شعبي * وتكون مقدما ومدبرا لاسرائيل * وجاوا الشيوخ
كلهم الي الملك الي حبرون * فعاهدهم داود بين يدي الرب * ومسحوا داود ملكا علي اسرائيل *
4 كقول الرب من فم شموال النبي * ومضي داود وجميع رجاله الي يروشليم * وهي الذي كانت
5 قديما تسمي يابوس * لان فيها كانوا يسكنون اليابوسيون في تلك الارض * وقال اناس من
سكان اوروشليم لداود * لا تدخل لنا الي ههنا * فجمع داود الامة كلها * وكبس صيعة صيون
6 التي سميت صيعة داود * وقال داود ايضا * كل من يحارب يابوس ويطلع وياخذها اولا * يكون
رئيسا مقدما علي جيش اسرائيل * فطلع يواب بن صوريا اولا فاخذها * فاقامه داود الملك
7 8 رئيسا علي الجيش * وقعد داود في صيون * ولاجل ذلك سميت صيعة داود * وبني داود حوالي
9 الصيعة الي برا * واعطي داود امانا لساير الناس الذي في الصياع * وارتفع داود وعظم *
10 وكان الله معه ضابط الكل * وهولاء روساء رجال داود الذين ملكوا مملكه * واقامهم
11 الملك علي ساير اسرائيل * مثل كلمة الله التي تكلم علي اسرائيل * وهذا عدد رجال داود *
يجلس في المجلس لاول رئيس ثلاثين * وهو جدبوا الجبار الذي سل سيفه * وقتل ثلاثماية
رجل في ساعة واحدة *

Et exuentes veſtes ejus, tollenteſq; caput 9
& arma ipſius, miſerunt ea in terram
Paleſtinæ, & in civitates, urbes, & ſub-
urbia; ut annuntiarent ædibus idolorum
ſuorum & genti ſuæ. Veſtes & arma 10
ipſius collocârunt in æde ſimulachrorum
ſuorum, caput autem ipſius poſuerunt in
Beth-jaſan. Sed cùm audîſſent incolæ 11
Galaadis quod fecerant Paleſtini Sauli
& Iſraelitis, Surrexerunt viri quique 12
robuſtiſſimi Galaaditæ, & abeuntes tu-
lerunt corpus Saulis, & corpora filiorum
ejus; & aſportantes ea Neapolim, ibidem
ſepelierunt ea ſubter amygdalum, & je-
junaverunt ſeptem diebus. Sic mortuus 13
eſt Saul propter peccata ſua quæ perpe-
traverat coram Deo; ſecundùm ſermo-
nem Domini, quia non ſervaverat quæ
mandaverat ei; Et abiens conſuluerat 14
aſtrologam potiùs quàm Deum conſule-
ret; nec ambulaverat in via ejus, quem-
admodum dixerat ei Samuel propheta:
propterea interfecit eum, revolvitque re-
gnum ad Davidem filium Jeſſe.

CAP. XI.

Conveniente enim cuncti viri Iſraelis 1
apud Davidem in Hebron, dixerunt, Nos
ſanguis tuus & caro tua ſumus. Ab 2
herì & nudiuſtertius, dumque regna-
ret Saul ſuper nos, tu eras qui ingredie-
baris & egrediebaris ante filios Iſraelis:
Deus etiam tibi dixit te tenturum Iſrae-
lem populum meum, teque fore ducem ac
rectorem Iſraelis. Tum venientibus cun- 3
ctis ſenioribus ad regem in Hebron, fœdus
inivit cum eis David coram Domino, &
unxerunt Davidem in regem ſuper Iſrae-
lem, juxta ſermonem Domini ore Samue-
lis prophetæ prolatum. Poſt hæc abiit Da- 4
vid cum univerſis copiis ſuis in Jeruſa-
lem quæ olim vocabatur Jebus, quòd in
ea degerent Jebuſæi, in regione illa: Et 5
dixerunt quidam è civibus Jeruſalem
ad Davidem, Nequaquam ingredieris hùc
ad nos. Sed collectâ David univerſâ ple-
be, ſubegit civitatem Sion, quæ nuncupa-
ta fuit, Civitas Davidis. Dixit præterea 6
David, Quicunque oppugnaverit Jebus,
& prior aſcendens ceperit eam, erit præ-
poſitus militiæ Iſraelis. Joab ergò Suriæ
filius aſcendit prior & cepit eam: ac pro-
inde creavit illum David rex imperato-
rem exercitûs. Habitavitque David in 7
Sion, quæ fuit ob id vocata, Civitas Da-
vidis. Struxitque David ædificium circa 8
civitatem extrinſecùs, deditque David
liberum commeatum cunctis hominibus
qui erant in oppidis. Et exaltatus eſt Da- 9
vid, ac magnificatus, & Deus omnite-
nens aderat ei. Hi ſunt capita heroum Da- 10
vidis, qui imperium obtinebant in regno
ipſius, quos conſtituerat rex ſuper univer-
ſum Iſraelem, juxta verbum Dei quod
locutus fuerat de Iſraele. Hic inquam 11
eſt numerus heroum Davidis: Primum
locum occupans, dux triginta, erat Gede-
bu gigas, qui diſtricto gladio ſuo trecen-
tos eâdem horâ viros interfecit.

דברי הימים א׳ : יא

; dammim--Paſ in David cum fuit Iſte .potentes tres inter Ipſe .Achochitæ *Dodo* filius Elhazar eum poſt Et
13 12 וְאַחֲרָיו אֶלְעָזָר בֶּן־דּוֹדוֹ הָאֲחוֹחִי הוּא בִּשְׁלוֹשָׁה הַגִּבֹּרִים׃ הוּא־הָיָה עִם־דָּוִיד בַּפַּס דַּמִּים
faciebus à *fugerant* populus & ,*hordeis* plena agri pars erat Et .prælium ad ibi erant congregati Peliſtim &
וְהַפְּלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ־שָׁם לַמִּלְחָמָה וַתְּהִי חֶלְקַת הַשָּׂדֶה מְלֵאָה שְׂעוֹרִים וְהָעָם נָסוּ מִפְּנֵי
.magna ſalute Dominus ſervavit & : Peliſtim percuſſerūt & ,eā liberaverūt & ,*partis* medio in ſteterunt Et : Peliſtim
14 פְלִשְׁתִּים׃ וַיִּתְיַצְּבוּ בְתוֹךְ־הַחֶלְקָה וַיַּצִּילוּהָ וַיַּכּוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיּוֹשַׁע יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה׃
Peliſtim *caſtrametatio* & : Hadullam ſpeluncam ad David ad ,petram ad *capitibus* triginta è tres deſcenderunt Et
15 וַיֵּרְדוּ שְׁלוֹשָׁה מִן־הַשְּׁלוֹשִׁים רֹאשׁ עַל־הַצֻּר אֶל־דָּוִיד אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם וּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
,David deſideravit Et .Beth-lechem in tunc Peliſtim *præfectus* Et .arce in tunc David Et .Rephaim valle in *caſtrametans*
17 16 חֹנָה בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ וְדָוִיד אָז בַּמְּצוּדָה וּנְצִיב פְּלִשְׁתִּים אָז בְּבֵית לָחֶם׃ וַיִּתְאָו דָּוִיד
caſtrametationem in tres irruperunt Et .porta in quæ , Beth-lechem ciſterna de aquas mihi *propinabit Quis* : dixit &
18 וַיֹּאמַר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבּוֹר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׁעַר׃ וַיִּבְקְעוּ הַשְּׁלֹשָׁה בְּמַחֲנֵה
noluit Et .David ad attulerunt &,acceperunt & ; porta in quæ ,lechem-Beth ciſterna è aquas hauſerunt & , Peliſtim
פְלִשְׁתִּים וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם מִבּוֹר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר וַיִּשְׂאוּ וַיָּבִאוּ אֶל־דָּוִיד וְלֹא־אָבָה
virorum ſanguinē Nunquid .hoc *faciendo à* ,meo Deo à mihi Abſit : dixit Et .Domino eas libavit ſed , eas bibere David
19 דָוִיד לִשְׁתּוֹתָם וַיְנַסֵּךְ אֹתָם לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵאֱלֹהַי מֵעֲשׂוֹת זֹאת הֲדַם הָאֲנָשִׁים
tres fecerunt Hæc .eas bibere voluit non & ,eas attulerunt *ſuis animabus in* Quia ? eorum *animabus in* bibam iſtorum
הָאֵלֶּה אֶשְׁתֶּה בְנַפְשׁוֹתָם כִּי בְנַפְשׁוֹתָם הֱבִיאוּם וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת
trecentos contra ſuam lanceam ſuſcitavit ipſe & : trium *caput* erat ipſe Joab frater Abſai Et .potentes
20 הַגִּבּוֹרִים׃ וְאַבְשַׁי אֲחִי־יוֹאָב הוּא הָיָה רֹאשׁ הַשְּׁלוֹשָׁה וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל־שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
tres ad uſque *&* ,*principem in* eis fuit & ,glorioſus duos inter tribus Ex .tres inter nomen *non* & , *occiſos*
21 חָלָל וְלֹא־שֵׁם בַּשְּׁלוֹשָׁה׃ מִן־הַשְּׁלוֹשָׁה בַשְּׁנַיִם נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלוֹשָׁה
duos percuſſit ipſe : Cabſeel de operibus *multi* ,*virtutis* viri filii Jehojadah filius Benaiah .pervenit non
22 לֹא־בָא׃ בְּנָיָה בֶן־יְהוֹיָדָע בֶּן־אִישׁ־חַיִל רַב־פְּעָלִים מִן־קַבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֵת שְׁנֵי
virum percuſſit ipſe Et .nivis die in ciſternæ medio in leonem percuſſit & ,deſcendit ipſe Et .Moab *leones*
23 אֲרִיאֵל מוֹאָב וְהוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאֲרִי בְּתוֹךְ הַבּוֹר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃ וְהוּא־הִכָּה אֶת־הָאִישׁ
eum ad deſcendit Et .texentium liciatorium ſicut lancea Ægyptii manu in Et *.cubito in* quinque menſuræ virum Ægyptium
הַמִּצְרִי אִישׁ מִדָּה ׀ חָמֵשׁ בָּאַמָּה וּבְיַד הַמִּצְרִי חֲנִית כִּמְנוֹר אֹרְגִים וַיֵּרֶד אֵלָיו
.Jehojadah filius Benaiahu fecit Hæc .ejus lancea in eum occidit & ,Ægyptii manu è lanceam rapuit & ,virga cum
24 בַּשָּׁבֶט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ׃ אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע
.pervenit non tres ad Et .*ipſe glorioſus* ipſe ecce triginta Ex .potentes tres inter nomen ei Et
25 וְלוֹ־שֵׁם בִּשְׁלוֹשָׁה הַגִּבֹּרִים׃ מִן־הַשְּׁלוֹשִׁים הִנּוֹ נִכְבָּד הוּא וְאֶל־הַשְּׁלוֹשָׁה לֹא־בָא
.Beth-lechem de *Dodo* filius Elchanan , Joab frater Haſahel *virtutum* potentes Et .ſuā auditum ad David eum poſuit Et
26 וַיְשִׂימֵהוּ דָוִיד עַל־מִשְׁמַעְתּוֹ׃ וְגִבּוֹרֵי הַחֲיָלִים עֲשָׂהאֵל אֲחִי יוֹאָב אֶלְחָנָן בֶּן־דּוֹדוֹ מִבֵּית לָחֶם׃
Hilai ,Chuſathites Sibbechai .Hantothites Abihezer , Techohites Hicches filius Hira .Pelonites Cheles ,Harodites Sammoth
29 27 28 שַׁמּוֹת הַהֲרוֹרִי חֶלֶץ הַפְּלוֹנִי׃ עִירָא בֶן־עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתוֹתִי׃ סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי עִילַי
.Netophathites Bahanah filius Cheled ,Netophathites Maharai .Achochites
30 הָאֲחוֹחִי׃ מַהְרַי הַנְּטֹפָתִי חֵלֶד בֶּן־בַּעֲנָה הַנְּטוֹפָתִי׃

Verſio VULG. LAT.

Et poſt eum Eleazar filius patrui ejus Ahohites, qui 12
erat inter tres potentes. Iſte fuit cum David in Pheſdomim, 13
quando Philiſthiim congregati ſunt ad locum
illum in prælium : & erat ager regionis illius plenus
hordeo, fugerátque populus à facie Philiſthinorum.
Hi ſteterunt in medio agri, et defenderunt eum: cúmq; 14
percuſſiſſent Philiſthæos, dedit Dominus ſalutem magnam
populo ſuo. Deſcenderunt autem tres de triginta 15
principibus ad petram, in qua erat David, ad
ſpeluncam Odollam, quando Philiſthiim fuerant caſtrametati
in valle Raphaim. Porrò David erat in præſidio, 16
et ſtatio Philiſthinorum in Bethlehem. Deſideravit 17
igitur David, et dixit; O ſi quis daret mihi aquã
de ciſterna Bethlehem, quæ eſt in porta. Tres ergò iſti 18
per media caſtra Philiſthinorum perrexerunt, & hauſerunt
aquam de ciſterna Bethlehem, quæ erat in porta,
& attulerunt ad David ut biberet : qui noluit, ſed
magis libavit illam Domino, Dicens; Abſit ut in conſpectu 19
Dei mei hoc faciam, & ſanguinem iſtorum virorum
bibam : quia in periculo animarum ſuarum attulerunt
mihi aquam. Et ob hanc cauſam noluit bibere.
Hæc fecerunt tres robuſtiſſimi. Abiſai quoque 20
frater Joab ipſe erat princeps trium, & ipſe levavit
haſtam ſuam contra trecentos vulneratos, & ipſe erat
inter tres nominatiſſimus, Et inter tres ſecundos inclytus, 21
& princeps eorum : veruntamen uſq; ad tres primos
non pervenerat. Banaias filius Joiadæ viri robuſtiſſimi, 22
qui multa opera perpetrârat, de Cabſeel: ipſe
percuſſit duos ariel Moab: & ipſe deſcendit, & interfecit
leonem in media ciſterna tempore nivis. Et ipſe 23
percuſſit virum Ægyptium, cujus ſtatura erat quinque
cubitorum, & habebat lanceam ut liciatorium texentium
: deſcendit igitur ad eum cum virga, & rapuit
haſtam, quam tenebat manu: & interfecit eum haſtâ
ſuâ. Hæc fecit Banaias filius Joiadæ, qui erat inter 24
tres robuſtos nominatiſſimus, Inter triginta primus, 25
veruntamen ad tres uſque non pervenerat : poſuit autem
eum David ad auriculam ſuam. Porrò fortiſſimi 26
viri in exercitu, Aſahel frater Joab, & Elchanan filius
patrui ejus de Bethlehem, Sammoth Arorites, 27
Helles Phalonites, Ira filius Acces Thecuites, Abiezer 28
Anathothites, Sobbochai Huſathites, Ilai Ahohites, 29
Maharai Netophathites, Heled filius Baana 30
Netophathites.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܒܬܪܗ ܗܘܐ ܐܠܝܥܙܪ ܒܪ ܕܕܗ ܕܡܢ ܕܗܘܚ ܡܕܝܢܬܐ. ܗܘ ܗܘܐ ܥܠ ܬܠܬ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. * ܟܕ
13 ܗܘܐ ܥܡ ܕܘܝܕ ܒܦܣܝ ܡܝܐ. ܘܦܠܫܬܝܐ ܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܬܡܢ ܩܪܒܐ. ܘܗܘܬ ܬܡܢ ܚܩܠܐ
ܕܙܪܝܥ ܣܥܪܐ. ܘܥܡܐ ܐܬܒܕܪ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܩܡܘ ܒܓܘ ܚܩܠܐ ܘܦܪܩܘܗ. ܘܩܛܠܘ 14
ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܦܘܪܩܢܐ ܪܒܐ. * ܘܢܚܬܘ ܬܠܬܐ ܡܢ ܓܢܒܪܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܡܥܪܬܐ 15
ܕܐܪܠܡ. ܘܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܫܪܝܐ ܗܘܬ ܒܡܫܪܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܕܘܝܕ ܫܪܐ ܗܘܐ 16
ܒܡܫܟܢܐ. ܘܓܒܪܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܒܒܝܬ ܠܚܡ. * ܘܐܬܪܓܪܓ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ. ܡܢ ܢܫܩܝܢܝ 17
ܡܝܐ ܕܐܫܬܝܬ ܡܢ ܓܘܒܐ ܪܒܐ ܕܒܝܬ ܠܚܡ. ܕܐܝܬ ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܬܠܬܐ 18
ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܦܪܨܘ ܘܥܠܘ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܙܠܘ ܘܡܠܘ ܡܝܐ ܡܢ ܓܘܒܐ
ܪܒܐ ܕܒܝܬ ܠܚܡ. ܕܐܝܬ ܒܬܪܥܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܫܩܠܘ ܘܐܝܬܝܘ ܘܩܪܒܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܨܒܐ
ܠܡܫܬܝܗ. ܘܐܫܕ ܐܢܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܐܡܪ. ܚܣ ܠܝ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܥܒܕ ܗܕܐ ܩܕܡ 19
ܐܠܗܝ. ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܢܦܩܘ ܘܐܙܠܘ ܥܠ ܢܦܫܐ ܕܨܘܪܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܫܬܝܗ ܐܢܘܢ. ܗܠܝܢ
ܥܒܕܘ ܬܠܬܐ ܓܢܒܪܐ. * ܘܐܒܫܝ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܗܘ ܗܘܐ ܪܝܫܐ ܕܬܠܬܝܢ: ܘܗܘ ܫܡܛ 20
ܣܝܦܗ ܥܠ ܬܠܬ ܡܐܐ ܩܛܝܠܝܢ. ܗܘ ܗܘܐ ܝܩܝܪ ܛܒ. * ܥܠ ܬܠܬܝܢ ܝܩܝܪ ܗܘܐ ܕܪܝܫܐ ܗܘܐ. ܘܗܘܐ 21
ܩܪܒܗ ܕܝܢ. ܘܩܪܒܐ ܐܝܟ ܬܠܬܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ. * ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. 22
ܕܡܝܬܪܝܢ ܗܘܘ ܥܒܕܘܗܝ. ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܕܩܒܨܐܝܠ. ܗܘ ܩܛܠ ܬܪܝܢ ܓܢܒܪܝܢ ܡܘܐܒܝܐ.
ܘܗܘ ܢܚܬ ܘܩܛܠ ܐܪܝܐ ܒܓܘ ܥܒܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܓܐ. * ܘܗܘ ܩܛܠ ܠܓܒܪܐ ܡܨܪܝܐ. 23
ܓܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܕܐܪܝܟ ܗܘܐ ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܘܒܐܝܕܗ ܕܡܨܪܝܐ ܪܘܡܚܐ ܗܘܬ ܕܗܘܐ ܒܐܝܕܗ
ܕܫܢܢܗ. ܐܝܟ ܢܘܠܐ ܕܓܪܕܝܐ. ܘܢܚܬ ܠܘܬܗ ܒܚܘܛܪܐ. ܘܐܚܕܗ ܠܪܘܡܚܐ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ
ܕܡܨܪܝܐ. ܘܩܛܠܗ ܒܗ ܒܪܘܡܚܗ. * ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܘܫܡܗ ܝܬܝܪ 24
ܗܘܐ ܡܢ ܬܠܬܐ ܓܢܒܪܝܢ. * ܘܡܢ ܬܠܬܝܢ ܝܬܝܪ ܡܝܩܪ ܗܘܐ. ܘܩܪܒܐ ܐܝܟ 25
ܬܠܬܐ ܥܒܕ ܗܘܐ. ܘܐܩܝܡܗ ܕܘܝܕ ܕܢܗܘܐ ܢܛܘܪ ܠܪܘܡܚܗ. ܘܥܠ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ.
26 27 * ܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ. ܐܠܚܢܢ ܒܪ ܕܕܗ ܡܢ ܒܝܬ ܠܚܡ. * ܫܡܘܬ ܡܢ ܛܘܪ ܡܠܟܐ.
28 29 ܚܠܨ ܕܡܢ ܦܠܛܘܢ. * ܥܝܪܐ ܒܪ ܥܩܫ ܕܡܢ ܬܩܘܥ. ܘܐܒܝܥܙܪ ܕܡܢ ܥܢܬܘܬ. * ܣܒܝ ܕܡܢ
30 ܚܫܘܒܬ. ܥܠܝ ܕܡܢ ܚܘܚ. * ܡܗܪܝ ܕܡܢ ܢܛܘܦܬ. ܚܠܕ ܒܪ ܒܥܢܐ ܕܡܢ ܢܛܘܦܬ.

Poſt hunc erat Eliazar filius patrui ejus, de 12
civitate Dahoh : is erat præfectus trecentorum
virorum. Quum eſſet cum Davide in 13
Phaſi aquarum, ubi Philiſthæi bellum gerebant,
eſſétque ibi ager conſitus hordeo, &
populus diſſipatus eſſet à conſpectu Philiſthæorum;
Stiterunt ſe in medio agro, & 14
vendicârunt eum, cæſis Philiſthæis : præſtitítque
Dominus victoriam magnam. Præterea 15
deſcendentibus tribus ex heroibus ad
Davidem in ſpeluncam Arlam, dum caſtra
Philiſthæorum poſita eſſent in planitie gigantum,
David autem habitaret in tentorio, 16
& viri Philiſthæorum in Beth-lehem;
Deſiderio motus David ait, Utinam præberet 17
aliquis mihi ex aqua quam bibi è ciſterna
illa magna Bethlehemitica quæ eſt in porta
civitatis! Statim atque id audiêre tres 18
illi viri, perruperunt ac penetrârunt acies
Philiſthæorum, & pergentes hauſerunt aquã
ex eadem ciſterna magna quæ erat in Bethlehem
in porta civitatis, acceptámque & allatam
obtulerunt Davidi : qui tamen noluit
eam bibere, ſed effudit eam coram Domino,
Dicens, Avertat à me Dominus ut id committam 19
coram Deo meo: homines iſti egreſſi
abierunt periculo ſanguinis propriæ cervicis
: noluítque eam bibere. Hæc præſtiterunt 20
tres illi heroes. Præterea Abiſai frater
Joabi : is erat dux triginta, idémque gladium
exemit adverſùs trecentos quos occidit
: is erat honoratiſſimus. Majore habebatur 21
in honore quàm illi triginta quorum
dux erat, & bellum æquè ac triginta gerebat.
Benaja Jojadai filius, vir ſtrenuus ac 22
fortis, cujus præſtantiſſima erant facinora,
ex oppido Cabſiele : is interfecit duos gigantes
Moabitas : idémque deſcendit & occîdit
leonem in ſylva tempore nivis. Idem 23
etiam occîdit virum Ægyptium, virum robuſtiſſimum,
procerum quinque cubitorum :
cùm enim Ægyptius haſtam manu teneret,
cujus cuſpidis craſſities erat veluti jugi textorum;
deſcendit ad eum cum baculo, areptâque
ex Ægyptii manibus haſtâ, confodit
eum propriâ ipſius haſtâ. Hæc omnia 24
præſtitit Benaja Jojadai filius, & nomen ejus
celebrius erat quàm illorum trium virorum:
Tribus quidem illis honoratior erat, & prælium 25
ut tres faciebat. Hunc conſtituit David
ut eſſet cuſtos lanceæ ſuæ, & heroum fortiſſimorum.
Aſael frater Joabi, Elhanan fili⁹ patrui 26
ejus, à Beth-lehem: Semoth è monte regio, 27
Halas è Palton: Ira filius Ecis è Tecoa, 28
& Abiazar ex Anathoth: Sabi ex Heſubath, 29
Ali ex Hoh: Mahri ex Netophath, 30
Halad filius Baanæ è Notphath :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 13 Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δωδαὶ ὁ Ἀχωχί· οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶ (ι) δυνατοῖς. Οὗτος ἦν
μετὰ Δαυὶδ ἐν (κ) Φασοδαμὶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀ-
14 γροῦ πλήρης κριθῶν, καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. Καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ
15 ἔσωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην. Καὶ κατέβησαν
(λ) τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλὰμ, καὶ (μ)
16 παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ (ν) τὸ
17 σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε (ξ) ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε, Τίς ποτιεῖ με ὕ-
18 δωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; Καὶ διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύ-
λων· καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς
19 Δαυίδ. καὶ οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ, καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ, Καὶ εἶπεν, Ἵλεώς μοι ὁ
θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· εἰ αἷμα ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν; ὅτι ἐν ψυχαῖς
20 αὐτῶν (ο) ἤνεγκαν· καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί. Καὶ (π) Ἀ-
βισὰ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, οὗτος ἦν ἄρχων (ρ) τῶν τριῶν· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ (σ) τρια-
21 κοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ (τ) ἑνὶ, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν. Ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς
22 δύο ἔνδοξος, καὶ ἦν (υ) αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο. Καὶ (φ) Βαναία υἱὸς Ἰ-
ωδαὲ υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ Καβασαήλ· οὗτος ἐπάταξε τοὺς δύο ἀριὴλ Μωὰβ,
23 καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος. Καὶ οὗτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα
τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατὸν πεντάπηχυν, καὶ (χ) ἐν χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων, καὶ
κατέβη ἐπ' αὐτὸν (ψ) Βαναία ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου τὸ δόρυ, καὶ ἀπ-
24 έκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. Ταῦτα ἐποίησε (ω) Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν
25 τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς. Ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἦν ἔνδοξος οὗτος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρ-
26 χετο· καὶ κατέστησεν αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ. Καὶ (α) δυνατοὶ τῶν δυνάμεων, Ἀσαὴλ
27 ἀδελφὸς Ἰωὰβ, Ἐλεανὰν υἱὸς (β) Δωδωὲ ἐκ Βηθλεὲμ, (γ) Σαμαὼθ ὁ Ἀρωεὶ, Χέλλης ὁ (δ) Φελω-
28 29 νὶ, Ὠρὰ υἱὸς Ἐκκὶς ὁ Θεκωὶ, Ἀβιέζερ ὁ Ἀναθωθὶ, (ε) Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ, Ἠλὶ ὁ (ζ) Ἀχωνὶ,
30 Μαραὶ ὁ Νετωφαθὶ, (η) Χθαὸδ υἱὸς Νοοζὰ ὁ Νετωφαθὶ,

Et poſt eum Eleazar filius (g) Dodai, Achochi. Hic fuit in tribus potentibus. 12
Hic fuit cum David in Phaſodamin: & alienigenæ congregati 13
ſunt ibi ad prælium: & erat pars agri plena hordeorum: & populus
fugit à facie alienigenarum. Et ſtetit in medio partis, & ſalvavit eam, 14
& percuſſit alienigenas: & fecit Dominus ſalutem magnam. Et de- 15
ſcenderunt tres de triginta principibus in petram ad David in ſpeluncam
Odollam: & caſtra alienigenarum in valle gigantum. Et David 16
tunc in munitione: & ſtatio alienigenarum tunc in Bethleem. Et con- 17
cupivit David, & dixit; Quis potabit me aqua de ciſterna Bethleem,
quæ in porta? Et perruperunt illi tres caſtra alienigenarum, & aquati 18
ſunt aquam de ciſterna, quæ in Bethleem, quæ erat in porta. Et tulerunt,
& venerunt ad David. Et noluit David bibere illam, & libavit illam
Domino, Et dixit; Propitius mihi Deus à faciendo verbum hoc. Si 19
ſanguinem virorum horum bibam in animabus eorum? quoniam in ani-
mabus ſuis attulerunt. Et noluit bibere illam. Hæc fecerunt tres poten-
tes. Et Abiſa frater Joab hic fuit princeps trium: hic eduxit gladium 20
ſuum ſuper trecentos vulneratos in tempore uno: & hic fuit nominatus
in tribus: De tribus ſuper duos glorioſus, & fuit eis in principem: 21
& uſque ad tres non pervênit. Et Banæa filius Jodae filius viri po- 22
tentis: multa opera ejus de Cabaſael. Hic percuſſit duos Ariel Moab:
& hic deſcendit, & percuſſit leonem in ciſterna in die nivis. Et hic 23
percuſſit virum Ægyptium hominem (h) conſpicuum quinque cubito-
rum: & in manu Ægyptii lancea tanquam liciatorium texentium, &
deſcendit ſuper eũ Banæa in virga: & abſtulit de manu Ægyptii lanceã,
& interfecit eum in lancea ejus. Hæc fecit Banæa filius Jodae, & huic 24
nomen in tribus potentibus: Super triginta fuit honoratus hic: & ad 25
tres non pervênit. Et conſtituit eum David ſuper patriam ſuam. Et 26
potentes virtutum; Aſael frater Joab, Eleanan filius Dodoe de Beth-
leem, Samaoth Arori, Chelles Pheloni, Ora filius Eccis Thecoi, Abi- 27 28
ezer Anathothi, Sobochæ Uſathi, Eli Achoni, Marai Netophathi, 29 30
Cibaod filius Nooza Netophathi,

MS. A. (ι) δυνατός. (κ) Φασοδομὶν, (λ) οἱ τρεῖς (μ) ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων παρεμβεβλήκει ἐκ τῇ (ν) τὸ ὑπόστεμα τῶν (ξ) ἐν τῇ Βηθλεέμ. (ο) ἤνεγκαν * αὐτόν· καὶ οὐκ (π) Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς (ρ) τῶν * πατριῶν· οὗτος (σ) ἑξακοσίοις (τ) ἑνὶ, οὗτος (υ) αὐτὸς εἰς (φ) Βαναίας (χ) ἐν τῇ χειρὶ (ψ) Βαναίας (ω) Βαναίας (α) οἱ δυνατοὶ (β) Δωδωαὶ (γ) Σαμὼθ Θαδὶ, (δ) Φαλλωνὶ, Ὠρὰ υἱὸς Ἐκκὴς (ε) καὶ Σοββαχαὶ ὁ Ἀσωθὶ, (ζ) Ἀχὼς, Μοοραὶ (η) Ἐλαὰδ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθὶ, Ἠθοὺ υἱὸς Ῥηβαὶ ἐκ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 * وبعده صار اليعازار بن داود من دحوح * وهو صار رييسا علي ثلاثماية رجل * وهو كان مع
13 داود بن ايسي * وهو الذي اتي اليه بالماء من جب بيت لحم * والفلسطينيون يحاربون داود كان
14 هناك حقل واحد مزروعة شعيرا * فلما تبدد الامة من قدام الفلسطينيين * قام هذا الرجل
15 في الحقل * وخلص داود * واهلك الفلسطينيين * وصنع الله به خلاصا عظيما * ونزل ثلاثة من
الثلاثين رييسا من عند داود من الصخر الي مغارة عرلام * وعسكر الفلسطينيين قعود في برية
16 الجبابرة * وداود نازل في المسكن * والرجال الفلسطينيون في بيت لحم * فاشتهي داود وقال * من
17 يعطيني من الجب الكبير الذي في بيت لحم في باب الصيغة ماء اشربه * فسمعه من ساعته
18 الثلاثة الرجال الابطال * فنزلوا من عنده * وشقوا عسكر الفلسطينيين * ومضوا وملوا الماء من
الجب الكبير الذي في باب بيت لحم * واخذوه وجاوا به * واعطوه لداود * فلم يشا داود ان
19 يشربه * وسكبه قدام الله * وقال حاش لي ان افعل هذا الفعل قدام الاهي * لان هذا دم هولاء
20 الرجال الذين اتوه بانفسهم * ولم يشربه * هذا صنع الثلاثة رجال الابطال * وهذه اسماوهم
ابيساي اخو يواب بن صوريا * وهو رييس في الثلاثة * وهو جرد سيفه علي ثلاثماية رجل * فقتلهم
21 في ساعة واحدة * وله اسم في الثلاثة روساء * وهو اعظم من الاثنين * ورييس عليهما * ولم
22 يات الي الثلاثة * وبنايا بن يوياداع بن ايساي * جبار قوي ويحسن في صناعته اكثر من
قافصيال * وهو الذي قتل الجبارين * وهما مواب وارسل * وهو الذي نزل الي الجب * وقتل
23 السبع في يوم الثلج * وقتل الرجل المصري الذي كان طويلا * وطوله خمسة اذرع * وفي
يد المصري رمح غلظ سنانه مثل نول الحياك * فاتي اليه بنايا بن يوياداع بعصاه * فاخذ الرمح
24 من يده وقتله برمحه * هذا صنيع بنايا * وله كان اسم اكبر من ثلاثة رجال * وما كان
25 26 يحصر الي الثلاثة * واقامه داود علي كل ماله * وهاولاء علي الاقوياء * عسايل اخو يواب
27 والحنين بن عمه * وداود من بيت لحم * واسموث من جبل الملك * وحالص الذي من
28 29 فلطون * وعيرا بن عاقيس الذي من تقوع * وافيعزار الذي من عناثوث * وسابي
30 الذي من حسبون * وعالي الذي من حوح * ومهري الذي من نوطافث * وخلد بن
بعني الذي من نوطافث *

Poſt hunc erat Eliazar filius Davidis è 12
Dabeb, qui erat dux trecentorũ virorum:
Is erat cum Davide filio Iſai, atq; is eſt 13
qui attulit ei aquam è ciſterna Bethlehe-
mitica. Præterea Paleſtinis bellum cum
Davide gerentibus, erat illic ager qui-
dam hordeo conſitus; cúmque diſperſus
populus à conſpectu Paleſtinorum, Stitit 14
ſe vir iſte in agro illo, Davidem eri-
puit, ac perdidit Paleſtinos: fecitque
per eum Deus ſalutem magnam.
Item cùm ex illis triginta ducibus tres 15
deſcendiſſent à Davide, è petra ad ſpe-
luncam Arlam, copiis Paleſtinorum ſe-
dentibus in deſerto gigantum, Davide 16
autem habitante in domicilio, & viris
Paleſtinis in Beth-lehem; Deſiderio mo- 17
tus David ait, Quis det mihi è ciſterna
magna quæ eſt in Beth-lehem in porta
civitatis, aquam bibendam? Hoc itaque 18
ſtatim audito à tribus illis ſtrenuiſſimis
viris, deſcenderunt ab eo, & perruptis co-
piis Paleſtinorum abierunt, hauſerunt a-
quam è ciſterna magna quæ erat in por-
ta Beth-lehem, & ſumentes eam attule-
runt dederuntque Davidi: noluit autem
David eam bibere, ſed effudit eam coram
Deo, Et ait, Abſit à me ut tantum faci- 19
nus perpetrem coram Deo meo: hæc enim
ſanguis eſt horum virorum qui vitæ ſuæ
periculo attulerunt eam: quare non bi-
bit illam. Hoc fecerunt tres illi ſtrenuiſſi-
mi viri. Hæc autem ſunt nomina eorum; 20
Abiſai frater Joabi, filius Suriæ, idemque
præcipuus erat inter hos tres. Idem quo-
que ſtrinxit gladium ſuum adverſùs tre-
centos viros, & unicâ horâ trucidavit
illos: quare inter tres hos duces celeber-
rimum conſecutus eſt nomen, Et præſtan- 21
tior erat reliquis duobus, ac princeps
amborum: attamen ad tres illos non per-
venit. Deinde Benaja filius Jojadai fi- 22
lii Iſai, gigas fortiſſimus, & in arte ſua
præſtantiùs ſe gerens quàm Cabſiel: is
etiam trucidavit duos gigantes, nempe
Moabum, & Arſalem: idemque deſcen-
dit in foveam, & occîdit leonem in
diebus nivis. Præterea occîdit virum 23
Ægyptium qui procerus erat, longitudo
enim ejus erat quinque cubitorum: &
quidem licèt Ægyptius lanceam manu
geſtaret, cujus craſſitudo mucronis erat
inſtar jugi textoris, aggreſſus tamen eſt
eum Benaja Jojadai filius baculo, ra-
puit lanceam ex ejus manu, eumque pro-
priâ lanceâ confodit. Hoc fuit præ- 24
clarum Benajæ facinus: adeoque cele-
brius obtinuit nomen præ tribus hiſce
viris, tametſi ad tres illos non pervene-
rit: Quamobrem præpoſuit eum David 25
cunctis opibus ſuis. Hi quoque præpo- 26
ſiti erant robuſtiſſimis: Aſael frater Joabi,
Elhanin filius patrui ipſius, & David
Bethlehemita: Aſmoth è monte regio, 27
& Halas Phaltonenſis: Ira Abiſi fi- 28
lius Tecuita, Abiazar qui ex Ana-
thoth: Sabi ex Haſbon, & Ali ex Hob: 29
Mahri è Notapheth, & Holed filius Baa- 30
ni Notaphites:

דברי הימים א: יב

.Harbathites Abiel ,Ghahas torrentibus de Churai .Pirhatonites Benaiah ,Binjamin filiorum Ghibhath de Ribai filius Ithai
31 32 איתי בן־ריבי מגבעת בני בנימן בניה הפרעתני: חורי מנחלי געש אביאל הערבתי:
Achiam .Hararites Saghe filius ,Jonathan ,Ghizonites Hasem Filii .Sahalbonites Eliachba ,Bacharumites Hazmaveth
33 34 עזמות הבחרומי אליחבא השעלבני: בני השם הגזוני יונתן בן־שגא ההררי: אחיאם
35 Naharai ,Charmelites Chesro .Pelonites Achijah ,Mecherathites Chepher .Ur filius Eliphal ,Hararites Sachar filius
36 בן־שכר ההררי אליפל בן־אור: חפר המכרתי אחיה הפלני: חצרו הכרמלי נערי
37 Joab *vasa ferens* Berothites Nacharai ,Hammonites Selech .Geri filius Mibchar ,Nathan frater Joel .Ezbai filius
38 בן־אזבי: יואל אחי נתן מבחר בן־הגרי: צלק העמוני נחרי הברתי נשא כלי יואב
39 ,Reubenites Siza filius Hadina .Achlai filius Zabad ,Chittæus Urijah .Ithræus Ghareb ,Ithræus Hirah .Serujah filii
40 41 בן־צרויה: עירא היתרי גרב היתרי: אוריה החתי זבד בן־אחלי: עדינא בן־שיזא הראובני
42 ,Samah : Hasterathites Huzziah .Mithnites Josaphath &,Mahachah filius Chanan .triginta eo *super* & ,Reubenitæ ipsi *caput*
43 ראש לראובני ועליו שלשים: חנן בן־מעכה ויושפט המתני: עזיא העשתרתי שמע
44 ,Jeribai & ,Machavites Eliel .Tisites ejus frater Jocha & ,Simri filius Jedihael .Haroherites Chotham filii Jehiel &
45 ויעואל בני חותם הערערי: ידיעאל בן־שמרי ויחא אחיו התיצי: אליאל המחוים וירבי
46 .Mesobaiah Jahasiel & ,Hobed & ,Eliel .Moabites Ithmah & ,Elnaham filii Jehosaviah &
47 ויושויה בני אלנעם ויתמה המואבי: אליאל ועובד ויעשיאל המצביה:

CAP. XII. יב

.belli auxiliatores potentes inter ipsi Et .Chis filii Saul *faciebus* à clausum adhuc Siclagh in David ad *venientes* hi Et
1 ואלה הבאים אל־דויד לציקלג עוד עצור מפני שאול בן־קיש והמה בגבורים עזרי המלחמה:
,Achihezer *Caput* .Binjamin de Saul fratribus de ,arcu *in sagittis in &* ,*lapidibus in* ,*sinistrantes &* ,*dextrantes* arcu Armati
2 נשקי קשת מימינים ומשמאלים באבנים ובחצים בקשת מאחי שאול מבנימן: הראש אחיעזר
3 Ismahaiah Et .Hantothites Jehu & ,Berachah & ; Hazmaveth filii Phelet & ,Jeziel & ,Ghibhathites Semahah filii Joas &
4 ויואש בני השמעה הגבעתי ויזואל ופלט בני עזמות וברכה ויהוא הענתתי: וישמעיה
,Elhuzai .Ghederathites Jozabad & ,Jochanan & ,Jachaziel & ,Irmeiah & : triginta super & ,triginta inter fortis Ghibhonites
5 הגבעוני גבור בשלשים ועל־השלשים וירמיה ויחזיאל ויוחנן ויוזבד הגדרתי: אלעוזי
Chorchites Jasobham &,Johezer &,Hazarel &,Iisjahu &,Elchanah .Charuphites Sephathiahu &,Semariahu & ,Behaliah &,Jerimoth &
6 וירימות ובעליה ושמריהו ושפטיהו החרופי: אלקנה וישיהו ועזראל ויועזר וישבעם הקרחים:
fortes ,deserto in munitione ad David ad sunt divisi Ghadi de Et .Ghedor de Jerocham filii Zebadiah & ,Johelah Et
7 ויועאלה וזבדיה בני ירחם מן־הגדור: ומן־הגדי נבדלו אל־דויד למצד מדברה גברי
8 montes super capræ sicut & : eorum facies leonis facies & ,*clypeum &* ,*scutum disponentes* ,bellum ad militiæ viri ,*virtute*
החיל אנשי צבא למלחמה ערכי צנה ומגן ופני אריה פניהם וכצבאים על־ההרים
.tertius Eliab ,secundus Hobadiah *:caput* Hezer .festinandum ad
9 למהר: עזר הראש עבדיה השני אליאב השלישי:

Verſio VULG. LAT.

Ethai filius Ribai de Gabaath filiorum Benjamin, Banaia Pharatonites, 31 Hurai de torrente Gaas, 32 Abiel Arbathites, Azmoth Bauramites, 33 Eliaba Salabonites. Filii Aſſem Gezonites, Jonathan filius Sage Ararites, 34 Ahiam filius Sachar Ararites, 35 Eliphal filius Ur, Hepher Mecherathites, 36 Ahia Phelonites, Heſro Carmelites, 37 Narai filius Aſbai, 38 Joël frater Nathan, Mibahar filius Agarai, 39 Selec Ammonites, Naarai Berothites armiger Joab filii Saruiæ. 40 Ira Jethræus, Gareb Jethræus, 41 Urias Hethæus, Zabad filius Oholi, 42 Adina filius Siza Rubenites princeps Rubenitarum, & cum eo triginta: 43 Hanan filius Maacha, & Joſaphat Mathanites, 44 Ozia Aſtarothites, Samma & Jehiel filii Hotham Arorites, 45 Jedihel filius Samri, & Joha frater ej⁹ Thoſaites, 46 Eliel Mahumites, & Jeribai & Joſaia filii Elnaem, & Jethma Moabites, 47 Eliel, & Obed, & Jaſiel de Maſobia.

CAP. XII.

1 HI quoque venerunt ad David in Siceleg, cùm adhuc fugeret Saul filium Cis, qui erant fortiſſimi & egregii pugnatores, 2 Tendentes arcum, & utrâque manu fundis ſaxa jacientes, & dirigentes ſagittas: de fratribus Saul ex Benjamin 3 Princeps Ahiezer, & Joas, filii Samaa, Gabaathites, & Jaziel & Phallet filii Azmoth, & Baracha, & Jehu Anathotites. 4 Samaias quoq; Gabaonites fortiſſimus inter triginta & ſup triginta. Jeremias, Jeheziel, & Johanan, & Jeſabad Gaderothites. 5 Et Eluzai, & Jerimuth, & Baalia, & Samaria, & Saphatia Haruphites. 6 Elcana, & Jeſia, & Azareel, & Joëzer, & Jeſbaam de Carehim: 7 Joëla quoque, & Zabadia, filii Jeroham de Gedor. 8 Sed & de Gaddi transfugerunt ad David, cùm lateret in deſerto, viri robuſtiſſimi, & pugnatores optimi, tenentes clypeũ & haſtam: facies eorum quaſi facies leonis, & veloces quaſi capreæ in montibus; 9 Ezer princeps, Obdias ſecundus, Eliab tertius,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

31 [illegible]
32 [illegible]
33 [illegible]
34 [illegible]
35 [illegible]
36 [illegible]
37 [illegible]
38 [illegible]
39 [illegible]
40 [illegible]
41 [illegible]
42 [illegible]
43 [illegible]
44 [illegible]
45 [illegible]
46 [illegible]
47 [illegible]

[illegible]

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
7 8 [illegible]
9 [illegible]

31 * Athi filius Rabai ex Gebaath Benjaminitarum, 32 Benaia filius Peraaton: Hadi è Nehelghis, Abiel filius Arabton: 33 Uzban è Merham, Elipha è Salbam: 34 Filii Sem è Azon, Jonathan Sagæ filius è monte Charmelo: 35 Ahiram Sachami filius è monte Baita, Eliphon Uri filius è Begarton: 36 Haphar è Mechartim, Ahia ex Haſar: 37 Heſri à Charmelo, Laazar ex Ubai: 38 Joel frater Jonathanis, Mechad è Gad: 39 Salac Ammonites, Mahzi Berothites portitor inſtrumentorum bellicorum Joabi filii Suriæ: 40 Ira de Jathir, Arab ex Jather: 41 Uria, Hethæus, 42 Adinu filius Sara è tribu Rubelitarum, & iſte præpoſitus erat triginta viris: 43 Hanan filius Maachæ, Azi ex Anathoth: Joſaphat ex Aſtaroth, 44 Sama & Amael filii Hotham ex Arharoth: 45 Jedael filius Samri, & Joha frater ejus: 46 Amuzoth, & Anael, Moham, Moſiel, Ribai, & Aſua filius ejus, Ahmael, & Jethma Moabitæ. 47 Eliel, & Jethma, & Obir, Laſael, & Aſchir.

CAP. XII.

1 OMnes iſti Davidis heroes aderant cum eo in bello, & iſti ingreſſi ſunt cum Davide civitatem Senaclag, cùm fugeret à conſpectu Saulis filii Cis: hi inquam cum fortitudine aderant omnes Davidi; qui, ſi voluiſſet, occidiſſent Saulem filium Cis, quippe qui gigantes eſſent & viri bello aſſueti: at noluit David permittere eis ut occiderent Saulem. 2 Arcus enim lævâ, gladios dexterâ ſuâ tenebant, & arcus eorum inſtructi erant ſagittis: noluit autem David occidere Saulem, eò quòd eſſet caput ac princeps tribûs Benjaminitarum. 3 Atque hæc ſunt nomina heroum Davidis qui erant cum ipſo; Ahiazar, & Joas filius ejus, Joël qui erat è Machſa, Semeia qui è Gebeath, Pelet & Barachia filii Arbothis, Jehu qui ex Anathoth, 4 Semeia qui è Gebeone: is erat præfectus triginta, & bellum æquè ac omnes gerebat: Eremia, Nahzael, Zabor, Azar: 5 Gadi, Jarmuth, Bealia, Azri, Semaria, Sephatia, Heber: 6 Elcana, Jeſua, Azrael, Sebna, Aſaph: 7 Joah, Zacharia, filii Jarhum qui erat è Gedar. 8 E tribu quoque Gaditarum ſelecti fuerunt à Davide ut ſecum procederent ad Maſroth quæ eſt in ſolitudine, viri valentiſſimi robore, & ingentis ſtaturæ; viri in bello ſtrenuiſſimi, enſes clypeóſque ferentes, quorum ſpecies ſpeciem leoninam referebat; qui, ſi contra montem certâſſent, eradicâſſent eum. 9 Ezra caput horum gigantum, Obadia ſecundus, Eliab tertius,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

31 32 Αἰρὶ υἱὸς Ῥεβιὲ ἐκ βουνοῦ Βενιαμὶν, Βαναίας ὁ Φαραθωνὶ, Οὐρὶ ἐκ (θ) Ναχαλὶ Γάας, Ἀβιὴλ ὁ (ι)
33 Γαραβαιθὶ, Ἀζβὼν ὁ Βαρωμὶ, Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνὶ, (κ) Υἱὸς Ἀσὰμ τοῦ Γιζωνίτου, Ἰωνάθαν υἱὸς
34 (λ) Σωλὰ ὁ Ἀραρὶ, (μ) Ἀχὶμ υἱὸς Ἀχὰρ ὁ Ἀραρὶ, (ν) Ἐλφὰτ υἱὸς Θυρφὰρ Ὁ Μεχωραθρὶ,
35 36 Ἀχία ὁ Φελωνὶ, (ξ) Ἡσερὲ ὁ Χαρμαδαΐ, Νααραὶ υἱὸς Ἀζοβαὶ, Ἰωὴλ (ο) υἱὸς Νάθαν, (π) Με-
37 38 βαὰλ υἱὸς Ἀγαρὶ, Σελὴ ὁ Ἀμμωνὶ, (ρ) Ναχὼρ ὁ Βηρωθὶ, αἴρων σκεύη (σ) υἱῷ Σαρουία, Ἰρὰ ὁ Ἰε-
39 40 θρὶ, Γαρὴβ ὁ Ἰεθρὶ, Οὐρία ὁ Χεττὶ, Ζαβὲτ υἱὸς Ἀχαϊὰ, Ἀδινὰ υἱὸς (τ) Σαιζὰ τοῦ Ῥουβὴν ἄρχων,
41 42 καὶ (†) ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα, Ἀνὰν υἱὸς (υ) Μωχὰ, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ (φ) Ματθανὶ, Ὀζία ὁ Ἀσταρωθὶ, (χ)
43 44 Σαμαθὰ καὶ Ἰεϊὴλ υἱοὶ Χωθὰμ τοῦ Ἀραρὶ, Ἰεδιὴλ υἱὸς (ψ) Σαμερὶ, καὶ Ἰωζαὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Θωσαΐ,
45 46 (ω) Ἐλιὴλ ὁ Μαωὶ, καὶ Ἰαριβὶ, καὶ Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ, (α) Ἐλλαὰμ, καὶ Ἰεθαμὰ ὁ Μωαβίτης, (β) Δαλιὴλ,
καὶ Ὠβὴθ, καὶ Ἰεσσιὴλ ὁ Μεσωβία.

Æri filius Rebic de (i) colle Benjamin, Banæas Pharathoni, Uri de 31 32
Nachali Gaas, Abiel Garabæthi, Azbon Baromi, Eliaba Salaboni, Filius 33
Asam Gizonitæ, Jonathan filius Sola Arari, Achim filius Achar Arari, 34
Elphat filius Thyrophar Mechorathri, Achia Phelloni, Esere Charmadai, 35 36
Naaræ filius Azobæ, Joel filius Nathan, Mebaal filius Agari, Sele Am- 37 38
moni, Nachor Berothi, portans vasa (k) filio Saruiæ, Ira Jethri, Gaber Je- 39 40
thri. Uria Chetti, Zabet filius Achaia, Adina filius Saza (l) ipsius 41 42
Ruben princeps, & super eum triginta, Anan filius Moocha, & Josa- 43
phat Matthani, Ozia Astarothi, Samatha, & Jeiel filii Chotham A- 44
rari, Jediel filius Semeri, & Jozae frater ejus Thosai, Eliel Maoi, 45 46
& Jaribi, & Josia filius ejus, Ellaam, & Jethama Moabites, Daliel,
& Obeth, & Jessiel Mesobia.

MS.A. (θ) Ναχαλὴ (ι) Σαραβεθθεὶ, Ἀζμὼθ ὁ Βαρσαμὶ, (κ) Υἱοὶ Ἀσὰμ ὁ Γωϋνὶ, (λ) Σαγὴ (μ) Ἀχιὰμ υἱὸς Σαχὰρ (ν) Ἐλιφαλὴλ υἱὸς Ὠραφὲρ Ὁ Μεχουραθὶ, Ἀχία (ξ) Ἀσαραὶ ὁ Καρμηδὶ, Νοορὰ υἱὸς Ἀζβὶ, (ο) ἀδελφὸς (π) Μαβὰρ υἱὸς Ἀταραὶ, Σελλὴκ ὁ (ρ) Νααραὶ ὁ Βηρὼθ, (σ) Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουίας, Ἰρὰς ὁ Ἰεθερὶ, Γαρὴβ ὁ Ἰεθερὶ, Οὐρίας Χετθὶ, Σαβὰτ υἱὸς Ὀλὶ, (τ) Σεχὰ (†) ἐπὶ (υ) Μαχὰ, (φ) Μαθθανὶ, (χ) Σαμμὰ (ψ) Σαμαρὶ, καὶ Ἰωαζαὲ (ω) Ἰελιὴλ ὁ Μαωεὶν, καὶ Ἰαειβαὶ, (α) Ἐλναὰμ, καὶ Ἰεθεμὰ (β) Ἀλιὴλ, καὶ Ἰωβὴδ, καὶ Ἐασιὴλ ὁ

ΚΕΦ. ιβʹ.

1 Καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ, ἔτι συνεχομένου ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ υἱοῦ Κίς·
2 καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ, Καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται
3 ἐν λίθοις καὶ τόξοις. ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ ἐκ Βενιαμὶν (α) Ὁ ἄρχων Ἀχιέζερ, καὶ (β) Ἰωὰς υἱὸς
(γ) Ἀσμὰ τοῦ Γαβαθίτου, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰωφαλὴτ υἱοὶ Ἀσμὼθ, καὶ (δ) Βερχία, καὶ Ἰηοὺλ ὁ Ἀναθωθὶ,
4 Καὶ Σαμαΐας ὁ Γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα (ε) Ἱερεμία, καὶ Ἰεζιὴλ,
5 καὶ Ἰωανὰν, καὶ (ζ) Ἰωαζαβὰθ ὁ Γαδαραθιΐμ, Ἀζαΐ, καὶ Ἀριμοὺθ, καὶ Βααλιὰ, καὶ (η) Σαμαραΐα, καὶ
6 Σαφατίας ὁ Χαραιφιὴλ, Ἐλκανὰ, καὶ Ἰησουνὶ, καὶ Ὀζριὴλ, καὶ Ἰωζαρὰ, καὶ Σοβοκὰμ, καὶ οἱ Κορῖται,
8 Καὶ Ἰηλία, καὶ Ζαβαδία υἱοὶ (θ) Ἰροὰμ, καὶ οἱ τοῦ Γεδώρ. Καὶ ἀπὸ τοῦ Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ
7 (ι) ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἰσχυροὶ δυνατοὶ ἄνδρες παρατάξεως πολέμου, αἴροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ πρόσω-
9 πον λέοντος τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων (κ) τῷ τάχει· Ἀζὰ ὁ
ἄρχων, Ἀβδία ὁ δεύτερος, Ἐλιὰβ ὁ τρίτος,

CAP. XII.

ET hi, qui venerunt ad David in Sicelag: cùm adhuc comprimere- 1
tur à facie Saul filii Cis. Et hi in potentibus, adjuvantes in bello, (a) Et 2
arcu à dextris, & à sinistris, & funditores in lapidibus, & arcubus:
De fratribus Saul de Benjamin Princeps Achiezer, & Joas filius As- 3
ma Gabathitæ, & Joel, & Jothalet filii Asmoth, & Berchia, &
Jeul Anathothi, Et Samaias Gabaonites potens in triginta, & super 4
triginta, Hieremia, & Jeziel, & Joanan, & Joazabath Gadarathiim,
Azai, & Arimuth, & Baalia, & Samaraia, & Saphatias, Charæphiel, 5
Elcana, & Jesuni, & Ozriel, & Jozara, & Sobocam, & (b) Cori- 6
tæ, Et Jelia, & Zabadia filii Iroam, (c) & qui ipsius Gedor. Et 7 8
de Gaddi discesserunt ad David à (d) deserto fortes, potentes, viri aciei
belli, levantes clypeos, & lanceas, & facies leonis facies eorum, & leves,
sicut capreæ super montes, velocitate; Aza princeps, Abdia secundus, 9
Eliab tertius,

MS.A. (α) Ἄρχων (β) Ἰωρὰς (γ) Σαμαὰ τοῦ Γαβαθίτου, καὶ Ἀζιὴλ, καὶ Φαλὴτ (δ) Βαραχία, (ε) καὶ Ἱερεμίας, (ζ) Ἰωζαβὰδ ὁ Γαδηρωθὶ, Ἐλιωζὶ, καὶ Ἰαριμοὺθ, (η) Σαμαρία, καὶ Σαφατία ὁ Ἀρουφὶ, Ἡλκανὰ, καὶ Ἰεσσιὰ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ Ἰωζαὰρ, καὶ Ἰεσβαὰμ, οἱ Κορῖται, Καὶ Ἰωηλὰ, (θ) Ἰεροὰμ, υἱοὶ τοῦ Γεδώρ. (ι) ἐπὶ τῆς (κ) ἐν τάχει· Ἀζὲρ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ابي بن رابي الذي من فععي من بني بنيامين وبنيا بن فرعون * وحادي الذي من 31
نحلطوس * وافيال بن عرفاتون * وعويفان الذي من ارحم * والافيا الذي من سالافم * وبني 32 33
سيم الذي من عارون * ويونان بن ساعا الذي من طور كرملا * واحاريم بن سكن الذي من 34 35
جبل بيتا * واليفون بن اور الذي من بعربون * وحافار الذي من مكرتيم * واحيا الذي من 36
حاصار * وحصري الذي من كرملا * ولاعارار الذي من اوبي * ويوال احو ناثان * ومكحد الذي 37 38
من عدو * وصالع الذي من اميدا * ونحاري الذي من بريتا حامل سلاح يواب بن صوريا * 39
* وعير الذي من ياتير * وعارب الذي من ياتار * واوريا الحاثاني * وعاديدوا بن سارا من سبط 40 41
روبال * هاولاء كانوا روساء علي ثلثين ثلثين * حانان بن معكا * عازي الذي من عناثوث * 42 43
* يوسافاط الذي من عستروث * سامع * وعامابيل ابنا حوثام الذي من عرعروث * يادوعيل 44 45
بن سمري * ويوحيا اخوه * عامروث * وعانيال * وماواحيم * وماصوييل * ريابي * ويسوا ابنه * احمابيل * 46
ويما * ومافيا * واليل * ويموا * وعوفير * وعسابيل * واسكار * 47

* الفصل الثاني عشر *

* هاولاء كلهم جبابرة داود الذين كانوا يقومون معه في الحرب * وهم الذين دخلوا مع داود 1
الي صقلاغ الضيعة * حيث كان هاربا من قدام شاوول بن قيس * وهم في جبروتهم كانوا
يقومون بين يدي داود * ولو اراد داود لقتلوا شاوول بن قيس * لانهم كانوا جبابرة صناعا في
الحرب * لكن لم يدعهم داود يقتلوا شاوول * وكانوا يرمون بالقسي بشمالهم * والسيوف 2
بيمينهم * وقسيهم مملوة سهاما * ولم يرد داود ان يقتل شاوول * هاولاء روساء على سبط بني
بنيامين * وهذه اسماء رجال داود الذين كانوا معه * احيعزار * يواش ابنه * يوال الذي من 3
مكسا * سمعيا الذي من جباعات * بالاط وابرخيا بنو عاروث * ياهو الذي من عاناثوث * سمعيا 4
الذي من فععون * هاولاء روساء على ثلاثين * وصناع الحرب مثل الجماعة * ارميا * حازابيل *
رافود * عادر * عادي * يرموث * باعليا * عازري * سمريا * سافطيا * حافار * القانا * يسوا * عزرابيل * سعنا * 5 6
اسف * نوح * اسخريا * بنو يرحوم الذي من غادار * ومن سبط جاد تبع داود وخرج معه الي 7 8
مصروث التي في البرية * رجال اقوياء شديدوا الباس * طوال القامة * اصحاب حرب ومجاهدات
حاملين الدرق والسيوف * مثل الاسود في مناظرهم * سريعين مثل الغزلان على الجبال في
سرعتهم * عزريا رييسهم * عوبديا * الياب * 9

Athi filius Rabi Gabaathites de filiis 31
Benjamin, & Bania filius Pharatonis:
Hadi Nabaltosites, & Abiel filius Ar- 32
batonis. Uziban ex Arham, & Ela- 33
phia è Salabame: Filii Sem qui erat 34
ex Azone, & Jonathan Saghæ filius
è monte Charmelo: Aharim Sachanis 35
filius è monte Baita, & Eliphon Uri fi-
lius è Bagartone: Haphar è Machar- 36
tim, & Ahia ex Hasare: Hasri è 37
Charmelo, & Laazar ex Ubai: Joel 38
frater Nathanis, & Machad è Ghaddo:
Salaa ex Amina, & Mahazi è Barthia, 39
armiger Joabi filii Suriæ: Ir ex Ja- 40
thire, & Areb ex Jathare: Uria Ge- 41
thæus: Et Adinu Saræ filius è tribu 42
Rubelis. Hi erant præpositi tricenis vi-
ris; Hanan Maachæ filius, Azi qui 43
ex Anathoth: Josaphat qui ex Asta- 44
roth, Sameus, & Amael filii Hotha-
mis, ex Arbaroth: Jaduel Samri fili- 45
us, & Jobia frater ejus: Amezoth, 46
Aniel, Mauahim, Masuiel, Rejaba, &
Jesua filius ejus, Ahmael, Jethma, &
Mabia: Eliel, Jethmu, Obir, Asa- 47
el, & Eschar.

CAP. XII.

OMnes isti sunt gigantes Davidis, 1
qui assistebant ei in bello, iidemque in-
gressi sunt cum Davide civitatem Si-
celeg, ubi profugus erat à conspectu
Saulis filii Cis: iidem quoque astabant
cum fortitudine sua Davidi, & si an-
nuisset David, occidissent quidem Sau-
lem filium Cis; quoniam gigantes erant,
& bellicæ artis peritissimi: at non per-
misit illis David necem Saulis. Arcu- 2
bus lævâ jaculabantur, & gladios dex-
terâ suâ tenebant, ac eorum quidem ar-
cus pleni erant sagittis: verùm noluit
David interficere Saulem. Hi sunt præ-
fecti tribûs Benjaminitarum. Et hæc 3
sunt nomina virorum Davidis, qui comi-
tabantur eum; Abiazar; Joas filius
ejus, Joel qui è Machsa, Semeia qui
è Gabaath, Balat, & Abrachia filii
Areboth, Jehu qui ex Anathoth, Se- 4
meia qui è Gabaone: hi erant præfe-
cti super triginta, & bellicosi ut reli-
qui omnes, Eremia, Hazael, Zabod,
Adar: Adi, Jarmuth, Baalia, Az- 5
ri, Samaria, Sephatia, Heber: Elcana, 6
Jesua, Azrael, Sebna, Asaph: Noh, 7
Ischaria, filii Jarhum qui erat è Gedar.
Ex tribu Gad secuti sunt Davidem, 8
& exierunt cum eo ad Masroth quæ est
in deserto, viri fortissimi atque gene-
rosissimi, proceri staturâ, belli ac cer-
taminis arte præditi, scutis ensibusque
instructi, leonibus aspectu similes, ce-
leritate veloces sicut cervi super mon-
tes. Horum caput Azria: Obadia, Eliab, 9

דברי הימים א: יב

.nonus Elzabad ,octavus Jochanan .ſeptimus Eliel ,ſextus Hatthai .quintus Irmejah ,quartus Miſmannah

10 11 12 מִשְׁמַנָּה הָרְבִיעִי יִרְמְיָה הַחֲמִשִׁי׃ עַתַּי הַשִּׁשִּׁי אֱלִיאֵל הַשְּׁבִעִי׃ יוֹחָנָן הַשְּׁמִינִי אֶלְזָבָד הַתְּשִׁיעִי׃

major & ,minor centum *ad* unus ;exercitus *capita*,Ghad filiis de Iſti .undecimus Machbanai ,decimus Irmejahu

13 14 יִרְמְיָהוּ הָעֲשִׂירִי מַכְבַּנַּי עַשְׁתֵּי עָשָׂר׃ אֵלֶּה מִבְּנֵי־גָד רָאשֵׁי הַצָּבָא אֶחָד לְמֵאָה הַקָּטָן וְהַגָּדוֹל

fugaverunt & ,ſuas ripas omnes ſuper *replens* ipſe & , primo menſe in Jarden tranſierunt qui *ipſi* Iſti .mille *ad*

15 לְאָלֶף׃ אֵלֶּה הֵם אֲשֶׁר עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וְהוּא מְמַלֵּא עַל־כָּל־גְּדִיֹתָיו וַיַּבְרִיחוּ

.David ad *munitionem* ad Jehudah & ,Binjamin filiis de venerunt Et.occidentem ad & ,orientem ad *valles* omnes

16 אֶת־כָּל־הָעֲמָקִים לַמִּזְרָח וְלַמַּעֲרָב׃ וַיָּבֹאוּ מִן־בְּנֵי בִנְיָמִן וִיהוּדָה עַד־לַמְצָד לְדָוִיד׃

vos ſuper mihi ſit ,*me juvandam ad* me ad veniſtis *pacem ad* Si :eis dixit & ,reſpondit &,*eorũ facies ad* David eſt egreſſus Et

17 וַיֵּצֵא דָוִיד לִפְנֵיהֶם וַיַּעַן וַיֹּאמֶר לָהֶם אִם־לְשָׁלוֹם בָּאתֶם אֵלַי לְעָזְרֵנִי יִהְיֶה־לִּי עֲלֵיכֶם

.increpet & ,noſtrorum patrum Deus videat,meis *volis* in iniquitate abſq; *meis anguſtiatoribus* me decipiendũ ad ſi Sed .pariter cor

לֵבָב לְיָחַד וְאִם־לְרַמּוֹתֵנִי לְצָרַי בְּלֹא חָמָס בְּכַפַּי יֵרֶא אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְיוֹכַח׃

quia,*tuo adjutori* pax & ,tibi pax pax ,Iſai fili tecum &,David Tui .*triariorum caput* Hamaſai induit ſpiritus Et

18 וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת־עֲמָשַׂי רֹאשׁ הַשָּׁלוֹשִׁים לְךָ דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן־יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ כִּי

eum *eum veniendo in* ,David *ſuper ſunt delapſi* Menaſſeh de Et .*agminis capita in* eos dedit &,David eos ſuſcepit &:tuus Deus te juvat

19 עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ וַיְקַבְּלֵם דָּוִיד וַיִּתְּנֵם בְּרָאשֵׁי הַגְּדוּד׃ וּמִמְּנַשֶּׁה נָפְלוּ עַל־דָּוִיד בְּבֹאוֹ עִם

noſtris capitib⁹ *In*:dicendo ,Peliſtim *ſatrapæ* eũ dimiſerunt conſilio in quia;eos *juverũt* non & :prælium in Saul contra Peliſtim

פְּלִשְׁתִּים עַל־שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְלֹא עֲזָרֻם כִּי בְעֵצָה שִׁלְּחֻהוּ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר בְּרָאשֵׁינוּ

,Michael &,Jedihael &,Jozabad &,Hadnah,Menaſſeh de eum ad *ſunt delapſi* Siclagh ad *ipſum eundo In* .Saul ſuum dñm ad *cadet*

20 יִפּוֹל אֶל־אֲדֹנָיו שָׁאוּל׃ בְּלֶכְתּוֹ אֶל־צִיקְלַג נָפְלוּ עָלָיו מִמְּנַשֶּׁה עַדְנָה וְיוֹזָבָד וִידִיעֲאֵל וּמִיכָאֵל

quia ,turmam contra *David cum* ſunt auxiliati hi Et .Menaſſeh in qui millium *capita* ,Sillethai & ,Elihu &,Jozabad &

21 וְיוֹזָבָד וֶאֱלִיהוּא וְצִלְּתָי רָאשֵׁי הָאֲלָפִים אֲשֶׁר לִמְנַשֶּׁה׃ וְהֵמָּה עָזְרוּ עִם־דָּוִיד עַל־הַגְּדוּד כִּי־

ad uſq; ,ei *auxiliandũ ad* David ad veniebant diem in *diei* tempus ad Quia .exercitu in principes fuerunt & :*hi omnes virtute* fortes

22 גִבּוֹרֵי חַיִל כֻּלָּם וַיִּהְיוּ שָׂרִים בַּצָּבָא׃ כִּי לְעֶת־יוֹם בְּיוֹם יָבֹאוּ עַל־דָּוִיד לְעָזְרוֹ עַד־

,Chebron in David ad venerunt ,*militiam* ad *expediti capitum* numeri iſti Et .Dei *caſtrametationem* quaſi *magnam caſtrametationē*

23 לְמַחֲנֶה גָדוֹל כְּמַחֲנֵה אֱלֹהִים׃ וְאֵלֶּה מִסְפְּרֵי רָאשֵׁי הֶחָלוּץ לַצָּבָא בָּאוּ עַל־דָּוִיד חֶבְרוֹנָה

.octin & millia ſex ,haſtam &,clypeũ portantes Jehudah Filii .Domini os juxta eum ad Saul regnum *convertendum ad*

24 לְהָסֵב מַלְכוּת שָׁאוּל אֵלָיו כְּפִי יְהוָה׃ בְּנֵי יְהוּדָה נֹשְׂאֵי צִנָּה וָרֹמַח שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁמֹנֶה

,Levi filiis De .centum & ,millia ſeptem ,pugnam ad *virtute* fortes Simhon filiis De .*exercitus* expediti genti

25 26 מֵאוֹת חֲלוּצֵי צָבָא׃ מִן־בְּנֵי שִׁמְעוֹן גִּבּוֹרֵי חַיִל לַצָּבָא שִׁבְעַת אֲלָפִים וּמֵאָה׃ מִן־בְּנֵי הַלֵּוִי

.ſeptingenti & ,millia tria eo cum & ,Aharon *ipſi* dux Jehojadah Et .ſexcenti & ,millia quatuor

27 אַרְבַּעַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וִיהוֹיָדָע הַנָּגִיד לְאַהֲרֹן וְעִמּוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁבַע מֵאוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

Maſmana quartus,Jeremias quintus, Ethi ſextus,Eliel 10
ſeptimus, Johanan octav⁹,Elzebad nonus, Jeremias 11
decim⁹,Machbanai undecimus. Hi de filiis Gad principes 12
exercit⁹:noviſſimus centũ militibus præerat,&maxim⁹, 13
mille. Iſti ſunt qui tranſierunt Jordané menſe primo, 14
quando inundare conſuevit ſup ripas ſuas: & omnes 15
fugaverũt qui morabantur in vallibus ad Orientalē plagam,
& Occidentalē. Venerunt autē & de Benjamin, & 16
de Juda,ad præſidiũ in quo morabatur David. Egreſſúſque 17
eſt David obviàm eis,& ait;Si pacificè veniſtis ad me
ut auxiliemini mihi,cor meũ jungatur vobis:ſi autē inſidiamini
mihi pro adverſariis meis,cùm ego iniquitatē in
manibus non habeã,videat Deus patrum noſtrorũ, & judicet.
Spirit⁹ verò induit Amaſai principē inter triginta, 18
& ait;Tui ſum⁹, ô David,& tecũ,fili Iſai:pax,pax tibi,et
pax adjutorib⁹ tuis:te enim adjuvat De⁹ tu⁹.Suſcepit ergò
eos David,& cõſtituit principes turmæ.Porrò de Manaſſe 19
transfugerũt ad David,quando veniebat cum Philiſthiim
adverſ⁹ Saul, ut pugnaret:& non dimicavit cum eis;quia
inito conſilio remiſerunt eum principes Philiſthinorum,
dicentes;Periculo capitis noſtri revertetur ad dominũ ſuũ
Saul. Quando igitur reverſ⁹ eſt in Siceleg, transfugerũt 20
ad eum de Manaſſe,Ednas,& Jozabad,& Jedihel, & Michael,
& Ednas,& Jozabad,& Eliu,& Salathi, principes
milliũ in Manaſſe. Hi præbuerunt auxiliũ David adverſ⁹ 21
latrunculos:omnes enim erant viri fortiſſimi,& facti ſunt
principes in exercitu. Sed & ꝑ ſingulos dies veniebãt ad 22
David ad auxiliandũ ei,uſque dum fieret grandis numer⁹,
quaſi exercit⁹ Dei. Iſte quoq; eſt numerus principũ exercitûs, 23
qui venerũt ad David,cùm eſſet in Hebron,ut transferrent
regnũ Saul ad eum, juxta verbũ Dñi. Filii Juda 24
portantes clypeũ & haſtã,ſex millia octingenti expediti
ad præliũ. De filiis Simeon, virorũ fortiſſimorũ ad pugnandũ, 25
ſeptē millia centũ. De filiis Levi,quatuor millia 26
ſexcenti. Joiada quoque princeps de ſtirpe Aaron, & cũ 27
eo tria millia ſeptingenti.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 11 * ܐܫܘܪ ܪܒܝܥܝܐ. ܐܪܡܝܐ ܚܡܝܫܝܐ. * ܥܬܪ ܫܬܝܬܝܐ. ܐܠܝܐܝܠ ܫܒܝܥܝܐ. * ܝܘܚܢܢ
12 13 ܬܡܝܢܝܐ. ܐܠܝܙܒܪ ܬܫܝܥܝܐ. * ܐܪܡܝܐ ܥܣܝܪܝܐ. ܫܦܛܝܐ ܚܕܥܣܪ. * ܗܠܝܢ ܡܢ ܒܢܝ ܓܕ ܗܘܘ
14 ܪܫܐ ܕܚܝܠܐ. ܡܢܗܘܢ ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܡܐܐ ܘܐܚܪ̈ܢܐ ܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܠܦ.
15 * ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܕܥܒܪܘ ܠܝܘܪܕܢܢ ܒܝܪܚ ܢܝܣܢ. ܟܕ ܡܠܐ ܥܠ ܣܦܘܬܗ. ܘܟܠܗ
ܡܫܪܝܬܐ ܕܫܪܝܐ ܗܘܬ ܒܡܕܒܪܐ. ܠܡܕܢܚܐ ܘܠܡܥܪܒܐ ܐܥܪܩܘ. ܘܗܠܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܪ̈ܫܝ ܚܝܠܐ.
ܕܐܬܘ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܠܚܒܪܘܢ. ܠܡܫܠܡܘ ܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܫܐܘܠ. ܕܬܬܡܠܐ ܡܠܬܗ
16 ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܕܡܠܠ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܘ ܐܦ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢ ܒܢܝ
17 ܝܗܘܕܐ. ܟܕ ܐܬܘ ܠܡܫܪܝܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. * ܘܢܦܩ ܕܘܝܕ ܠܐܘܪܥܗܘܢ. ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. ܐܢ ܗܘ ܕܠܫܠܡܐ ܘܠܡܥܕܪܢܝ ܐܬܝܬܘܢ. ܢܦܪܘܥ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܚܕ ܬܪܝܢ ܒܡܕܡ
ܕܐܝܬ ܒܠܒܟܘܢ. ܘܐܢ ܗܘ ܕܠܡܢܟܠܘܬܝ ܐܬܝܬܘܢ. ܠܡܫܠܡܘܬܢܝ ܠܒܥܠܕܒܒܝ. ܟܕ ܠܐ ܚܛܝܬ ܠܟܘܢ
ܡܕܡ. ܘܠܐ ܥܘܠܐ ܐܝܬ ܒܐܝܕܝ. ܝܕܥ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܝ. ܗܘ ܢܟܣ
18 ܒܝܢܬܢ: ܠܗܘ ܕܡܥܘܠ ܠܚܒܪܗ. * ܘܠܒܫܬܗ ܪܘܚܐ ܕܓܢܒܪܘܬܐ ܠܥܡܫܐ ܒܪ ܝܬܪ ܪܫܐ
ܕܬܠܬܝܢ. ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. ܬܐ ܕܘܝܕ. ܬܐ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܐܢܐ ܥܡܟ. ܫܠܡܐ ܠܟ.
ܠܐ ܬܕܚܠ. ܘܫܠܡܐ ܐܦ ܝܗܝܒ ܠܟ ܡܢ ܡܥܕܪܢܟ. ܡܛܠ ܕܡܥܕܪܢܟ ܓܝܪ ܒܟܠ ܥܕܢ.
19 ܐܠܗܟ ܗܘ. ܘܩܒܠ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ. ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܒܪܫܐ ܕܚܝܠܐ. * ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝ
ܡܢܫܐ ܐܬܘ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܟܕ ܢܦܩ ܗܘܐ ܠܡܩܪܒܘ ܩܪܒܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܠܐ ܨܒܘ
ܗܘܘ ܠܡܦܩ ܠܩܪܒܐ ܥܡ ܫܐܘܠ ܠܡܥܕܪܘ ܠܫܐܘܠ. ܡܛܠ ܕܣܢܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܗܢܘܢ ܓܝܪ
ܐܬܡܠܟܘ ܥܡ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܚܢܢ ܩܕܡܝܐ ܐܙܠܝܢܢ. ܘܢܫܪܐ ܥܠ ܫܐܘܠ
20 ܡܪܢ. ܟܕ ܐܙܠ ܠܨܢܩܠܓ. ܘܢܫܠܡܝܘܗܝ. ܘܢܐܚܕܝܘܗܝ ܟܕ ܚܝ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ.
21 ܥܕܐ. ܙܒܘܪ. ܝܕܝܐܝܠ. ܡܢܟܝܐܝܠ. ܐܠܝܗܘ. ܘܝܘܙܒܪ. ܪ̈ܫܝ ܐܠܦܐ ܕܒܝܬ ܡܢܫܐ. * ܘܗܢܘܢ
ܐܙܠܘ ܗܘܘ ܘܥܕܪܘܗܝ ܠܕܘܝܕ. ܟܕ ܢܦܩ ܗܘܐ ܥܠ ܓܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܗܘܘ
ܟܠܗܘܢ. ܘܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܟܠܗ ܚܝܠܐ. ܘܐܝܟ ܕܨܒܝܢ ܗܘܘ. ܡܬܕܒܪܝܢ ܒܗ.
22 * ܘܟܠܝܘܡ ܝܘܡ: ܥܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܠܡܐܟܠ ܠܚܡܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܡܛܠ
24 ܕܪܚܡ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܛܒ ** * ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܢܣܒܝ ܣܝܦܐ ܘܐܚܝܕܝ ܪܘܡܚܐ. ܫܬܐ
25 ܐܠܦܝܢ ܘܬܡܢܡܐܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܫܡܥܘܢ. ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ ܠܩܪܒܐ. ܬܡܢܝܐ
26 27 ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ. ܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. * ܘܝܘܝܕܥ ܪܝܫܐ
ܗܘܐ ܕܒܝܬ ܐܗܪܘܢ. ܘܕܥܡܗ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ.

Aſur quartus, Eremia quintus, Athar ſextus, 10
Eliel ſeptimus, Johanan octavus, E- 11
lizabar nonus, Eremia decimus, Sephatia 12
undecimus. Iſti de filiis Gad erant duces 13
militiæ;quorum quidam imperabant centum, 14
alii vero imperabant mille *viris*. Hi ſunt 15
qui trajecerunt Jordanem menſe Niſan quum
ad labra uſque plenus eſſet: & totum exercitum
qui caſtrametabatur in deſerto,
Orientem & Occidentem verſus fugârunt.
Hi ergò ſunt numeri ducum exercitûs, qui
venientes contulerant ſeſe ad Davidem in
Hebron, ut traderent ei regnum Saulis:
quatenus impleretur verbum Samuelis prophetæ,
quod locutus fuerat ex ore Domini.
Venerunt etiam quidam ex filiis Benjamin, 16
& ex filiis Juda: quibus, cùm ad
caſtra perveniſſent apud Davidem, Obviàm 17
egreſſus David, benedixit eis, & ait
illis, Si pacis animo & ad auxilium nobis
ferendum veniſtis, duplum rependat vobis
Dominus, pro re quam habetis in animo.
Verùm ſi ad decipiendum me veniſtis, ut
me tradatis hoſtibus meis (quum nullam
in vos culpam commiſerim, nihílque inhoneſtum
ſit in manibus meis: novit hoc
enim Deus patrum meorum) ipſe corripiat
è nobis eum qui ſocio ſuo injurius
eſt. Tum ſpiritus fortitudinis induit Amaſam 18
filium Jetheris ducem triginta, & reſpondens
dixit Davidi, Veni David, veni
fili Iſai; ego ſum tecum, pax tibi, ne timeto:
pax etiam tibi data eſt ab adjutore
tuo: nam adjutor quidem tuus omni momento,
Deus tuus eſt. Suſcepit ergò eos
David, & ſtatuit eos David in fronte exercitûs.
Ex tribu verò filiorum Manaſſe ad 19
Davidem confluxerunt *ii qui*, cùm proceſſiſſet
ad bellum gerendum cum Philiſthæis,
noluerant ad bellum procedere cum Saule
ad auxiliandum Sauli, quia odio perſequebantur
eum: hi enim conſpiraverant cum
principibus Philiſthæorum, & dixerant eis,
Nos primi ibimus, & irruemus in Saulem
dominum noſtrum euntem in Senaclag, obfidebimus
eum, vivúmque capiemus. Et hæc 20
ſunt nomina eorum; Ada, Zabor, Jadiel,
Manchiel, Elihu, & Jozabar, tribuni Manaſſitarum.
Iidem iſti abierant opémque tu- 21
lerant Davidi,quando proceſſit adverſùs turmam:
omnes enim erant valentiſſimi robore,
imperabant toti exercitui, eóque pro
ut volebant, utebantur: Et ſingulis diebus 22
ingrediebantur apud Davidem, ut pane coram
eo veſcerentur; quia ſummo eos proſequebatur
amore.
Filii Judæ gladios ferentes, & lanceas geſtantes, 24
erant ſexies mille octingenti robore
validiſſimi. E filiis Simeon, ſtrenuiſſimi bel- 25
latores,octies mille ſeptingenti. E filiis Levi, 26
quater mille ſexcenti. Jehojada princeps 27
erat familiæ Aharonis: & qui comitabantur
eum, erant ter mille ſeptingenti.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 11 (λ) Μασμανὰ ὁ τέταρτος, (μ) Ἱερεμίας ὁ πέμπτος, (ν) Ἰεθὶ ὁ ἕκτος, (ξ) Ἐλιὰβ ὁ ἕβδο-
12 13 μος, (ο) Ἰωανὰν ὁ ὄγδοος, (π) Ἐλιαζὲρ ὁ ἔνατος, Ἱερεμία ὁ δέκατος, (ρ) Μελχαβαναὶ
14 ὁ ἑνδέκατος. Οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, εἷς τοῖς ἑκατὸν μικρὸς, καὶ μέγας τοῖς
15 χιλίοις. Οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ· καὶ οὗτος πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶ-
σαν κρηπῖδα αὐτοῦ· καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν.
16 17 Καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν καὶ Ἰούδα εἰς βοήθειαν τοῦ Δαυίδ. Καὶ Δαυὶδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπ-
άντησιν (σ) αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρός με, (τ) εἴη μοι καρδία
καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρὸς, ἴδοι ὁ θεὸς
18 τῶν πατέρων (υ) ὑμῶν καὶ ἐλέγξαιτο. Καὶ πνεῦμα (φ) ἐνέδυσε τὸν Ἀμασαὶ ἄρχοντα τῶν τριά-
κοντα, καὶ εἶπεν, (χ) Πορεύου καὶ ὁ λαός σου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, εἰρήνη εἰρήνη σοι, καὶ εἰρήνη
τοῖς βοηθοῖς σου, ὅτι ἐβοήθησέ σοι ὁ θεός σου. καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ κατέστησεν
19 αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων. Καὶ ἀπὸ Μανασσῆ προσεχώρησαν πρὸς Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς
ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαοὺλ εἰς πόλεμον· καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς, ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρα-
τηγῶν τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων, Ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύ-
20 ριον αὐτοῦ Σαούλ. Ἐν τῷ (ψ) πορευθῆναι τὸν Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μα-
νασσῆ, Ἐδνὰ, καὶ (ω) Ἰωζαβὰθ, καὶ Ῥωδιὴλ, καὶ Μιχαὴλ, καὶ (α) Ἰωσαβαὶθ, καὶ
21 Ἐλιμοὺθ, καὶ Σεμαθὶ, ἀρχηγοὶ χιλιάδων εἰσὶ τοῦ Μανασσῆ. Καὶ (†) αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ Δαυ-
ὶδ ἐπὶ τὸν γεδδοὺρ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες· καὶ ἦσαν ἡγούμενοι (β) ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ
22 δυνάμει, Ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς (γ) δύναμις τοῦ
23 θεοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς, οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν τοῦ
24 (δ) ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν Σαοὺλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου. Υἱοὶ Ἰούδα (ε) θυρεοφό-
25 ροι καὶ δορατοφόροι, ἓξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως. Τῶν υἱῶν Συμεὼν, δυνα-
26 τοὶ ἰσχύος εἰς παράταξιν, ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκατόν. (ζ) Τῶν υἱῶν Λευὶ, τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι.
27 Καὶ (η) Ἰωαδὰς ὁ ἡγούμενος (θ) τῷ Ἀαρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

Maſmana quartus, Hieremias quintus; Jethi ſextus, Eliab ſeptimus; 10 11
Joanan octavus, Eliazer nonus; Hieremia decimus, Melchabanai un- 12 13
decimus. Hi ex filiis Gad principes militiæ, unus ipſis centum par- 14
vus, & magnus ipſis mille. Hi, qui tranſierunt Jordanem in menſe 15
primo, (& hic repletus ſuper omnem crepidinem ſuam,) & perſequuti
ſunt omnes habitantes vallium ab Oriente uſque ad Occidentem. Et ve- 16
nerunt de filiis Benjamin, & Juda, in auxilium David. Et Da- 17
vid exivit in obviam eorum, & dixit eis; Si ad pacem veniſtis
ad me; (e) ſit mihi cor per ſe ſuper vos: & ſi ad tradendum me
inimicis meis non in veritate manûs; videat Deus patrum (f) ve-
ſtrorum, & arguat. Et ſpiritus induit ipſum Amaſæ principem 18
triginta, & dixit; Vade, (g) & populus tuus David filius Jeſſæ,
pax, pax tibi, & pax auxiliatoribus tuis: quoniam auxilia-
tus eſt tibi Deus tuus. Et ſuſcepit eos David, & conſtituit
eos principes virtutum. Et de Manaſſe acceſſerunt ad David, 19
(h) in veniendo alienigenas ſuper Saul ad bellum. Et non ad-
juvit eos: quoniam in conſilio (i) factum eſt à ducibus alieni-
genarum dicentium; In capitibus virorum iſtorum revertet ad
dominum ſuum (k) Saul. In eundo David in Sicelag, acceſſerunt 20
ei de Manaſſe, Edna, & Jozabath, & Rodiel, & Michael, &
Joſabæth, & Elimuth & Semathi, principes millium ſunt ipſius
Manaſſe. Et ipſi pugnârunt unà cum David ſuper (l) Geddur: 21
quoniam potentes fortitudinis omnes. Et fuerunt duces (m) in ex-
ercitu, in virtute: Quoniam (n) diem ex die veniebant ad David, 22
ad virtutem magnam, ſicut virtus Dei. Et hæc nomina princi- 23
pum militiæ, qui venerunt ad David in Chebron ad converten-
dum regnum Saul ad eum, juxta verbum Domini. Filii Juda ſcu- 24
tiferi, & haſtiferi, ſex mille, & octingenti, potentes aciei. De 25
filiis Symeon potentes fortitudinis in aciem, ſeptem millia, & centum.
De filiis Levi, quatuor mille, & ſexcenti. Et Joadas dux ipſi Aaron, 26 27
& cum eo tria millia, & ſeptingenti.

MS.A. (λ) Μασμὰν (μ) Ἱερεμία (ν) Ἐθθεὶ (ξ) Ἐλιὴλ (ο) Ἰωνὰν (π) Ἐλεζαβὰδ ὁ ἔνατος, Ἱερεμίας (ρ) Μαχαβαναὶ (σ) αὐτοῖς, (τ) εἰ ἐμοὶ (υ) ἡμῶν καὶ ἐλέγξαι. (φ) ἐνεδυνάμωσεν τὸν Ἀμασαὶ τὸν ἄρχοντα (χ) Πορεύου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ὁ λαός σου, εἰρήνη εἰρήνη σοι, εἰρήνη (ψ) πορευθῆναι αὐτὸν εἰς (ω) Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἰεδιὴλ, (α) Ἰωζαβὲδ, καὶ Ἐλιοὺδ, καὶ Γαλαθὶ, (†) οὗτοι (β) ἐπὶ τῇ στρατιᾷ, Ὅτι (γ) δύναμις θεοῦ. (δ) ἐπιστρέψαι (ε) θυρεοφόροι, ἓξ (ζ) Καὶ υἱῶν (η) Ἰωδαὲ (θ) τῶν Ἀαρὼν,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 11 * امانا * مانا * ارميا * الي * الالاث * يونا * العازر * ارميا * ملخيا * احد عشرهم هاولاء
12 13 من بني جاد * روساء الحرب * كل واحد على الف * وهم الذين عبروا الاردن في شهر
14 15 نيسان * اذ هو ممتلي الي شفتيه * وهزموا ساير العساكر الذين كانوا في البرية * في
الشرق والغرب * وهاولاء روساء الجند الذين اجتمعوا عند داود في قرية حبرون * ليجعلوه
16 ملكا بعد موت ساوول * ليتم كلمة صموييل النبي التي تكلم بها من فم الرب * فجاوا
17 بنو بنيامين وبنو يهودا حتى بلغوا عسكر داود * فخرج داود اليهم يحاربهم * فبارك عليهم
وقال لهم * ان كان جيتم للسلم ولمعونتنا * فان الرب يعطيكم اثنين بواحد على كل ما
في قلوبكم * وان كنتم جيتم لتنصروا بنا وتسلمونا الى اعدايينا * فاني لم اخطي اليكم
ولا عملت شيا قبيحا * الله اله اباي يعلم ذلك * وهو يحكم بيننا * ومن يخطي على صاحبه *
18 * وروح الجبرية البسه الله لعمسا بن ناثان رييس ثلاثين * فالتفت وقال لداود * تعال يا داود
تعال يا ابن ايشي * وانا معك * السلم لك * لا تخف * والسلم اعطي لك من معينك * لان معينك
19 في كل وقت الاهك * فقبلهم داود واقامهم روساء على الجيش * ومن سبط منسا خرج مع
داود حين خرج الى حرب الفلسطينيين * ولم يخرجوا مع ساوول * ومضوا عقدوا مع كبراء
الفلسطينيين وقالوا لهم * نحن نمضي قبلكم * ونقع على ساوول حين يمضي الى صقلاغ
20 ونهجم ونقبض عليه وهو حي * وهذه اسماوهم * عدا * وزافور * وايداعيل * ومانكال * واليهو
21 ويوزافار روساء الوف بيت منسا * هاولاء مضوا الى داود * واعانوه حين مضى الى الحرب * لان
جميعهم كانوا جبابرة جدا * وهم صاروا متحكمين على الجيش * ويصنعون ما يريدون *
22 23 24 * وكانوا كل يوم ياكلون على مايدة داود * لانه كان يحبهم جدا * * * * وبنو
25 يهودا كانوا حاملين رماحا وسيوفا * ستون الفا وثمان مائة جبابرة اقوياء * ومن بني سمعون
26 27 جبابرة في القوة * ثمانية الف وسبع مائة * ومن بني لاوي * اربعة الف وست مائة * ويوياداع
الكبير الذي كان من قسمة هرون * كان معه ثلاثة الاف وتسع مائة *

Amana, Mana, Eremia, Ali, Ela- 10
lath, Jona, Elazar, Eremia, Ma- 11
lachia: Hi undecim erant è filiis Gad, 12
belli præfecti, quorum *quilibet imperabat* 13
mille viris. *Hi ſunt qui trajicientes* 14
Jordanem menſe Niſan dum plenus 15
erat uſque ad labra, acies omnes quæ
erant in deſerto, fugaverunt ad Ori-
entem & Occidentem. Hi ſunt duces
militum qui confluxerant ad Davidem
in civitatem Hebron, ut regem crea-
rent eum poſt mortem Saulis: ut ex-
pleretur verbum Samuelis prophetæ,
quod prædixerat ex ore Domini. Ve- 16
nientibus ergò filiis Benjamin & filiis
Judæ, adeóque ad caſtra Davidis per-
venientibus, Egreſſus David ut op- 17
pugnaret eos, benedixit eis, & ait
illis; Si pacis cauſâ & in auxilium
noſtrum venitis, duplam Dominus red-
dat vobis mercedem pro quacunque re
quam animo verſatis: ſin autem ve-
nitis animo lædendi nos, & tradendi
nos inimicis noſtris, quum nullam vobis
injuriam intulerim, nec quicquam turpe
egerim (novit hoc Deus, Deus patrum
meorum) ipſemet judicet inter nos, &
puniat *eum qui peccat in ſodalem ſu-*
um. Tunc ſpiritu fortitudinis induit 18
Deus Amaſam filium Nathanis du-
cem triginta, & converſus dixit Da-
vidi, Venias O David, venias O fili
Iſai: ego quoque ſum à partibus tuis;
pax tibi, ne metuas: & pax tibi da-
ta eſt ab adjutore tuo: tuus enim per-
petuus adjutor, Deus tuus eſt. Qua-
re excepit eos David, & conſtituit e-
os principes exercitûs. Ex tribu Ma- 19
naſſe illi prodiêre cum Davide quan-
do proceſſit ad oppugnandos Paleſtinos,
(non enim prodierunt cum Saule, ſed
euntes conſpirârunt cum Paleſtinorum
ducibus, & dixerunt eis, Nos antece-
demus vos, & aggrediemur Saulem
euntem in Siceleg, & irruentes vi-
vum capiemus) Quorum hæc ſunt 20
nomina; Ada, Zabor, Idael, Manchel,
Elihu, & Jozabar, tribuni Manaſſi-
tarum. Hi contulerunt ſeſe ad Davi- 21
dem, opemque tulerunt ei quando pro-
ceſſit ad bellum: omnes enim erant
valentiſſimi, ipſique imperabant mili-
tiæ, & agebant quicquid libebat: Et 22
ſingulis diebus comedebant ſuper menſa
Davidis, quia ſummoperè diligebat eos.
Filii Judæ lanceas gladióſque geſtan- 24
tes, erant ſexaginta millia octingenti
ſtrenuiſſimi & fortiſſimi. E filiis Si- 25
meonis, valentiſſimorum robore octo
millia ſeptingenti. E filiis Levi, qua- 26
tuor millia ſexcenti. Cum Jojadaë 27
magno, qui erat ex ſorte Haronis, e-
rant tria millia nongenti.

דברי הימים א׳ : יב

Saul fratribus Binjamin filiis de Et .duo & , viginti principes ejus patris domus & ;robore fortis adoleſcens Sadoc Et
29 28 וְצָדוֹק נַעַר גִּבּוֹר חָיִל וּבֵית־אָבִיו שָׂרִים עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ וּמִן־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲחֵי שָׁאוּל
,millia viginti ,Ephraim filiis de Et .Saul domus cuſtodiam *cuſtodientes* eorum multitudo adhuc uſque Et .millia tria
30 שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעַד־הֵנָּה מַרְבִּיתָם שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת בֵּית שָׁאוּל׃ וּמִן־בְּנֵי אֶפְרַיִם עֶשְׂרִים אֶלֶף
,millia decem octo Menaſſeh tribu dimidia ex Et .*ſuorum patrum* domo in *nominum* viri ,robore fortes ,octingenti &
31 וּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת גִּבּוֹרֵי חַיִל אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת לְבֵית אֲבוֹתָם׃ וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף
temporib⁹ in intelligentiā ſcientes Iſſaſchar filiis de Et .David *faciendum regnare ad veniendum ad* ,nomina per ſunt *nuncupati* qui
32 אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת לָבוֹא לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד׃ וּמִבְּנֵי יִשָּׂשכָר יוֹדְעֵי בִינָה לָעִתִּים
exercitus egredientes Zebulun De .eorum *os ſuper* eorū fratres omnes Et .*ducenta* eorum *capita* ,Iſrael faceret quid *ſciendum ad*
33 לָדַעַת מַה־יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁיהֶם מָאתַיִם וְכָל־אֲחֵיהֶם עַל־פִּיהֶם׃ מִזְּבוּלֻן יוֹצְאֵי צָבָא
Naphthali de Et.corde & corde non in *aciē ſtruendā* ad &,millia quinquaginta bellicis inſtrumentis omnib⁹ cum bellum *diſponentes*
34 עֹרְכֵי מִלְחָמָה בְּכָל־כְּלֵי מִלְחָמָה חֲמִשִּׁים אָלֶף וְלַעֲדֹר בְּלֹא־לֵב וָלֵב׃ וּמִנַּפְתָּלִי
octo & viginti ,prælium *ordinantes* Danitis de Et .millia ſeptem & triginta ,*lancea* & clypeo cum eis cum & ,mille principes
35 שָׂרִים אָלֶף וְעִמָּהֶם בְּצִנָּה וַחֲנִית שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה אָלֶף׃ וּמִן־הַדָּנִי עֹרְכֵי מִלְחָמָה עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה
de ,Jarden trans *de* Et .millia quadraginta ,bellum diſponendum ad *exercitus* egredientes Aſer de Et .ſexcenti & ,millia
37 36 אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וּמֵאָשֵׁר יוֹצְאֵי צָבָא לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה אַרְבָּעִים אָלֶף׃ וּמֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִן־
viri iſti Omnes .millia viginti & ,centum *belli militiæ vaſis* omnib⁹ *in* Menaſſeh tribu dimidia &,Ghaditis &,Reubenitis
38 הָרֻאוּבֵנִי וְהַגָּדִי וַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בְּכֹל כְּלֵי צְבָא מִלְחָמָה מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי
etiam & ,Iſrael univerſum ſup David regē conſtituendū ad,Chebron in venerūt perfecto corde in aciei inſtructores *belli*
מִלְחָמָה עֹדְרֵי מַעֲרָכָה בְּלֵבָב שָׁלֵם בָּאוּ חֶבְרוֹנָה לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְגַם
,comedentes tribus diebus David cum ibi fuerunt Et .David *regnare faciendum ad* ,uno corde Iſrael reſiduum omne
39 כָּל־שֵׁרִית יִשְׂרָאֵל לֵב אֶחָד לְהַמְלִיךְ אֶת־דָּוִיד׃ וַיִּהְיוּ־שָׁם עִם־דָּוִיד יָמִים שְׁלוֹשָׁה אֹכְלִים
adferentes Naphthali & ,Zebulun &,Iſſaſchar ad uſque eis propinqui etiam Et .eorum fratres eis præparaverāt quia:bibentes &
40 וְשׁוֹתִים כִּי־הֵכִינוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם׃ וְגַם הַקְּרוֹבִים־אֲלֵיהֶם עַד־יִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן וְנַפְתָּלִי מְבִיאִים
pecus &,boves &,oleū &,vinū &,paſſas uvas & ,palathas ,*farinæ* eſcam ,bobus *in* & ,mulis *in* & ,camelis *in* & ,aſinis *in* panem
לֶחֶם בַּחֲמוֹרִים וּבַגְּמַלִּים וּבַפְּרָדִים ׀ וּבַבָּקָר מַאֲכָל קֶמַח דְּבֵלִים וְצִמּוּקִים וְיַיִן וְשֶׁמֶן וּבָקָר וְצֹאן
.Iſrael in lætitia quia :multitudine in
לָרֹב כִּי שִׂמְחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃

CAP. XIII. יג

:Iſrael *concionem* omnem ad David ait Et .*ducem omnem ad centenorum & millium principibus* cum David conſilium iniit Et
2 1 וַיִּוָּעַץ דָּוִיד עִם־שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת לְכָל־נָגִיד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְכֹל ׀ קְהַל יִשְׂרָאֵל
.Iſrael terras omnes in *reſiduos* noſtros fratres ad mittamus ,*dividemus* ,noſtro Deo Domino à & ,bonum vobis *ſuper* Si
אִם־עֲלֵיכֶם טוֹב וּמִן־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִפְרְצָה נִשְׁלְחָה עַל־אַחֵינוּ הַנִּשְׁאָרִים בְּכֹל ׀ אַרְצוֹת יִשְׂרָאֵל
.nos ad congregentur & ,ſuorum ſuburbanorum urbibus in Levitas & ,ſacerdotes eis cum Et
וְעִמָּהֶם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם בְּעָרֵי מִגְרְשֵׁיהֶם וְיִקָּבְצוּ אֵלֵינוּ׃

Verſio VULG. LAT.

28 Sadoc etiam puer egregiæ indolis, & domus patris ejus, principes viginti duo. 29 De filiis autem Benjamin fratribus Saul, tria millia: magna enim pars eorum adhuc ſequebatur domū Saul. 30 Porrò de filiis Ephraim, viginti millia octingenti, fortiſſimi robore, viri nominati in cognationibus ſuis. 31 Et ex dimidia tribu Manaſſe, decem & octo millia, ſinguli per nomina ſua venerunt ut conſtituerent regem David. 32 De filiis quoque Iſſachar viri eruditi, qui noverant ſingula tempora ad præcipiendū quid facere deberet Iſrael, principes ducenti: omnis autem reliqua tribus, eorum conſilium ſequebatur. 33 Porrò de Zabulon qui egrediebantur ad prælium, & ſtabant in acie inſtructi armis bellicis, quinquaginta millia venerunt in auxiliū, non in corde duplici. 34 Et de Nephthali, principes mille: & cum eis inſtructi clypeo & haſtâ, triginta & ſeptem millia. 35 De Dan etiam præparati ad prælium, viginti octo millia ſexcenti. 36 Et de Aſer egredientes ad pugnā, & in acie provocantes, quadraginta millia. 37 Trans Jordanem autem de filiis Ruben, & de Gad, & dimidia parte tribûs Manaſſe, inſtructi armis bellicis, centum viginti millia. 38 Omnes iſti viri bellatores expediti ad pugnandum, corde perfecto venerunt in Hebron, ut conſtituerent regem David ſuper univerſum Iſrael: ſed & omnes reliqui ex Iſrael, uno corde erant, ut rex fieret David. 39 Fuerúntque ibi apud David tribus diebus comedentes & bibentes, præparaverant enim eis fratres ſui. 40 Sed & qui juxta eos erant uſque ad Iſſachar, & Zabulon, & Nephthali, afferebant panes in aſinis, & camelis, & mulis, & bobus, ad veſcendum: farinam, palathas, uvam paſſam, vinum, oleum, boves, arietes, ad omnem copiam: gaudium quippe erat in Iſrael.

CAP. XIII.

1 INiit autem conſilium David cum tribunis, & centurionibus, & univerſis principibus, 2 Et ait ad omnem cœtum Iſrael; Si placet vobis, & à Domino Deo noſtro egreditur ſermo, quem loquor: mittamus ad fratres noſtros reliquos in univerſas regiones Iſrael, & ad Sacerdotes, & Levitas, qui habitant in ſuburbanis urbium, ut congregentur ad nos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 Et Sadoc juvenis generoſiſſimus, & domus ejus paterna ac fratres ejus, viginti duo principes. 29 E Benjaminitis fratribus Saulis, tria millia: & hi uſque ad diem quo occiſus fuit Saul, obſervabant cuſtodiam domûs Saulis. 30 E filiis Aphrem, viginti millia octingenti viri valentiſſimi robore, viri celeberrimi, per familias ac domos paternas eorum. 31 Ex dimidia tribu Manaſſe, decem & octo millia virorum, qui celebri nomine pollebant: atque hi primi venerunt ad Davidem in regno ſtatuendum. 32 E filiis Iſſachar, ducenti principes ſapientiâ peritiſſimi in ævo ſuo, & optima rectáque opera facientes coram Domino: quorum fratres omnes illud agebant, quod ii præcipiebant. 33 Ex tribu Zebolonitarum egreſſa ſunt virorum valentiſſimorum robore, bellum toto animo atque inſtrumentis ſuis bellicis gerentium, quinquaginta millia, ad inferendum bellum iis qui in dubium revocabant regnum Davidis. 34 E filiis Nephtali, principes mille, ducentes ſecum viros clypeis & gladiis inſtructos triginta ſeptem millia. 35 E Danitis egreſſa ſunt virorum belligerorum viginti octo millia ſexcenti. 36 Ex Aſiritis prodière virorum bello gerendo ſtrenuiſſimorum quadraginta millia. 37 Ex transjordaninis autem, de tribu Rubelitarum, è Gaditis, & ex dimidia tribu Manaſſe, bellicis armis inſtructorum centum viginti millia. 38 Omnes iſti viri robore valentiſſimi corde integro deſcenderunt ab bellum, & venerunt in Hebron ad initiandum regno Davidem ſuper univerſum Iſraelem: quin & omnes principes Iſraelis candidâ mente venerunt ad conſtituendum Davidem regem ſuper Iſraelem: 39 Et manſerunt ibi apud Davidem tribus diebus edentes & bibentes: nam fratres eorum præbebant eis annonam. 40 Atque hæc ſunt nomina tribuum quæ afferebant eis *annonam*, quippe quæ vicinæ eis eſſent; tribus Iſacharitarum, Zebolonis, & Nephtalitarum, aſinis, camelis, ac mulis advehebant eis panem, farinam, palathas, cartallos uvarum, vinum, oleum, oves, ac boves, ſummâ copiâ: maxima enim lætitia erat apud Iſraelem.

CAP. XIII.

1 DEinde conſilium iniit David cum tribunis & centurionibus, cunctíſque magnatibus & præfectis Iſraelis: 2 Dixítque David cunctis cœtibus Iſraelis, Si vobis conſentaneum videtur, rogemus Dominum Deum noſtrum, & reſtauremus nobis labes fratrum noſtrorum exiſtentium in cunctis civitatibus Iſraelis, & collocemus cum eis ſacerdotes & Levitas in civitatibus & oppidis eorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

28 29 Καὶ Σαδὼκ νέος δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες (ι) εἰκοσιδύο. Καὶ τῶν υἱῶν Βενια-
μὶν τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ, τρεῖς χιλιάδες· καὶ ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν (†) φυλακὴν οἴκου Σαούλ.
30 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐφραὶμ, εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύϊ ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πα-
31 τριῶν αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, δεκαοκτὼ (κ) χιλιάδες, καὶ οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνό-
32 ματι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιροὺς,
33 γινώσκοντες τί ποιῆσαι (λ) Ἰσραὴλ, διακόσιοι, καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ Ζαβου-
λὼν ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ
34 Δαυὶδ οὐ χεροκένως. Καὶ ἀπὸ (μ) Νεφθαλὶ ἄρχοντες χίλιοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασι,
35 τριακονταεπτὰ χιλιάδες. Καὶ ἀπὸ τῶν Δανιτῶν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον, (ν) εἰκοσιοκτὼ χιλιάδες
36 καὶ ὀκτακόσιοι. Καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσὴρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον, (ξ) τεσσαράκοντα χιλιάδες.
37 Καὶ ἐκ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Ῥουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν πᾶσι
38 σκεύεσι πολεμικοῖς, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες. Πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι παρά-
ταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ· καὶ ἦλθον εἰς Χεβρὼν τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. καὶ ὁ
39 κατάλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ (ο) μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθί-
40 οντες καὶ πίνοντες, ὅτι (π) ἡτοίμασαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. Καὶ οἱ ὁμοροῦντες αὐτοῖς ἕως Ἰσσάχαρ
καὶ Ζαβουλὼν καὶ (ρ) Νεφθαλὶ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ τῶν ἡμιόνων
καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, ἄλευρα, παλάθας, σταφίδας, οἶνον, καὶ ἔλαιον, μόσχους καὶ πρόβατα
εἰς πλῆθος, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰσραήλ.

Et Sadoc juvenis potens fortitudine, & de paterna domo ejus principes 28
viginti duo. Et de filiis Benjamin fratribus Saul, tria millia: & adhuc 29
(o) plurima pars eorum intendebat in cuſtodiam domûs Saul. Et de filiis 30
Ephræm, viginti millia, & octingenti, potentes fortitudine, viri nomi-
nati per domos patriarum ſuarum. Et de dimidio tribûs Manaſſe, de- 31
cem octo millia, et qui nominati fuerunt in nomine ad faciendum regnare
ipſum David. Et de filiis Iſſachar, cognoſcentes intelligentiam in (p) 32
tempora, cognoſcentes, quid faciat Iſrael, (q) ducenti, & omnes fratres
eorum cum eis. Et de Zabulon procedentes in aciem belli in omnibus va- 33
ſis bellicis, quinquaginta millia ad auxiliandum David (r) non manibus
vacuis. Et de Nephthali, principes mille, & cum eis in ſcutis & lanceis 34
triginta ſeptem millia. Et de Danitis inſtructi ad bellum, viginti octo 35
millia, & octingenti. Et de Aſer ingredientes auxiliari in bello, qua- 36
draginta millia. Et de trans Jordanem de Ruben, & Gaddi, & de di- 37
midio tribûs Manaſſe in omnibus vaſis bellicis, centum viginti millia.
Omnes hi viri bellatores inſtruentes aciem in animo pacifico. Et venerunt 38
in Chebron ad faciendum regnare David ſuper omnem Iſrael. Et reſi-
duus Iſrael anima una ad faciendum regnare David. Et fuerunt ibi die- 39
bus tribus comedentes, & bibentes: quoniam preparârant fratres eo-
rum. Et confines eis uſque ad Iſſachar, & Zabulon, & Nephthali af- 40
ferebant eis ſuper camelos, & aſinos, & mulos, & ſuper vitulos ciba-
ria, farinas, palathas, uvas paſſas, vinum, & oleum, vitulos, & oves
in multitudine: quoniam lætitia in Iſrael.

MS.A. (ι) εἴκοσι καὶ δύο. Καὶ ἐκ τῶν (†) φυλακὴν (κ) χιλιάδες, οἱ (λ) Ἰσραὴλ εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, διακόσιοι, (μ) Νεφθαλεὶμ (ν) εἴκοσι καὶ ὀκτὼ (ξ) τεσσεράκοντα (ο) μία. Καὶ ἦσαν (π) ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ (ρ) Νεφθαλείμ,

ΚΕΦ. ιγ.

1 2 Καὶ ἐβουλεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων, παντὶ ἡγουμένῳ. Καὶ εἶπε
Δαυὶδ (α) πάσῃ ἐκκλησίᾳ Ἰσραὴλ, Εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ κυρίου (β) τοῦ θεοῦ ἡμῶν εὐο-
δωθῇ, ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ μετ' αὐτῶν
οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῗται ἐν πόλεσι κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς,

CAP. XIII.

ET conſultavit David cum chiliarchis, & centurionibus, omni duce. 1
Et dixit David univerſæ Eccleſiæ Iſrael; Si ſuper vos bonum, & à 2
Domino Deo noſtro proſperabitur; mittamus ad fratres noſtros reliquos
in omni terra Iſrael: & cum eis ſacerdotes Levitæ in civitatibus
poſſeſſionis ſuæ: & congregabuntur ad nos.

MS.A. (α) τῇ πάσῃ (β) θεοῦ ὑμῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 * وصادوق الشاب جبار في الجيوش * وبيت ابيه واخوته روساء * اثنان وعشرون رييسا من
29 بيت ابيه * ومن بني بنيامين اخوة شاوول * ثلاثة الف * وهم كانوا الي يوم قتل شاوول
30 31 يحرسون بيته * ومن بني افريم * عشرون الفا وثمان مائة رجالا جبابرة رجالا معروفين * ومن
نصف سبط منسا * ثمانية عشر الاف * رجال صاروا معروفين * لانهم الذين اتوا ليجعلوا
32 داود ملكا * ومن بني ايساخر * روساء عارفون بالحكمة في زمانهم * وصناع صنايع حسنة
33 مستوية قدام الله * مايتان * وساير اخوتهم كانوا يصنعون كلما يامروهم به * ومن سبط
زابلون * منهم جبابرة في القوة * وصناع في الحرب بكل سلاح * خمسون الفا * ليقيموا الحرب
34 على كل من يخالف في ملك داود * ومن بني نفتالي الروساء الف رييس * ومعهم رجال
36 متسلحين بالدرق والرماح * سبعة وثلاثون الفا * ومن سبط اشير الذين خرجوا ليعينوا
35 داود في الحرب * رجال جبابرة اربعون الفا * ومن سبط دان خرج رجال صانعي الحروب *
37 ثمانية وعشرون الفا وتسع مائة * ومن عدوة الاردن * من بني روبيل وبني جاد ونصف
38 سبط منسا * مزينين بكل سلاح مائة وعشرون الفا * هاولاء الذين خرجوا للحرب رجال اقوياء
بقلوب ذكية * جاوا الي حبرون * واقاموا لداود الملك على ساير بني اسرايل * وعلى كبراء
39 اسرايل * وكان جميعهم بقلوب ذكية * ليقيموا داود ملكا على اسرايل * واقاموا عند داود
40 ثلاثة ايام ياكلون ويشربون * لان اخوتهم اعطوهم الطعام * وهذه اسماء الاسباط الذين كانوا
يجيبون اليهم ويقدمون اليهم * سبط ايساخر * زابلون * نفتالي * هاولاء كانوا ياتونهم بالخبز
على حمير * وجمال * وبغال * ودقيقا * ووواسير عنب * وخمرا * وزيتا * وغنما * وبقرا كثيرا * لان
فرحا كثيرا كان في اسرايل *

Et Sadoc juvenis inter bellatores fortiſſimus, & familia patris ejus, ac fratres ejus principes, viginti duo ſcilicet *principes ex ejus paterna domo.* 28 *Ex Benjaminitis fratribus Saulis, tria millia; qui uſque ad diem quo interfectus fuit Saul cuſtodiebant domum ejus.* 29 *Ex Ephraimitis, viginti millia octingenti, viri fortiſſimi, viri celeberrimi.* 30 *E dimidia tribu Manaſſis, octodecim millia virorum, qui celebres inde facti ſunt, quòd venerint ad creandum Davidem regem.* 31 *Ex filiis Iſacharis, principes ſuis temporibus ſapientiſſimi, & bonis coram Deo rectiſque actionibus inſtantes, ducenti: quorum reliqui fratres exequebantur quicquid ii præcipiebant.* 32 *Ex tribu Zabolonis prodierunt valentium robore, & bellum quovis armorum* genere *gerentium, quinquaginta millia; ut bellum inferrent iis omnibus qui adverſarentur regno Davidis.* 33 *Principes è Nephtalitis erant mille principes, quos comitabantur triginta ſeptem millia virorum ſcutis & lanceis inſtructorum.* 34 *Ex tribu Aſir, qui egreſſi ſunt ad opem Davidi ferendum in bello, fuerunt viri robuſtiſſimi quadragies mille.* 36 *Ex tribu Dan prodiêre virorum bellicoſorum viginti octo millia nongenti.* 35 *Ex* his *autem* qui erant *trans Jordanem, è Rubelitis, Gaditis, & dimidiâ tribu Manaſſis, centum viginti millia omni armorum* genere *inſtructa.* 37 *Hi ſunt qui ſinceris cordibus exierunt ad bellum, viri fortiſſimi; & venientes in Hebron confirmârunt Davidi regnum ſuper omnes Iſraelitas, & ſuper omnes magnates Iſraelis: venerunt inquam ſinceris cordibus ut crearent Davidem regem ſuper Iſraelem.* 38 *Et triduo manſerunt apud Davidem edentes & bibentes; quoniam fratres eorum ſuppeditabant eis cibum.* 39 *Atque hæc ſunt nomina tribuum quæ advehebant & offerebant eis; tribus Iſacharis, Zabolonis, Nephtali: hæ aſinis, camelis, ac mulis advehebant illis panem, farinam, uvarum caniſtra, vinum, oleum, oves, ac boves plurimos: maximum enim gaudium erat in Iſraele.* 40

* الفصل الثالث عشر *

1 * فملك داود على كبراء الوف ومئين * وساير الكبراء والمدبرين * والحكماء في اسرايل * فقال
2 داود لساير بني اسرايل * ان كان حسن في اعينكم * ان نجمع ونبعث الينا صندوق عهد الله *
ونطلب منه ان يزيد لنا في وصايف اخوتنا الذين يسكنون في ضياع اسرايل * وياتي
يوياداع الكاهن معهم * وكهنة ولاويون * بقراهم وساير مدنهم *

CAP. XIII.

Cum ergò regnâſſet David ſuper tribunos, & centuriones, omnéſque principes, rectores, ac judices in Iſraele; 1 *Dixit David cunctis Iſraelitis, Si congruum vobis videtur, colligamus & adducamus ad nos arcam fœderis Dei, & obſecremus eum ut augeat agmina fratrum noſtrorum habitantium in oppidis Iſraelis veniátque cum eis Jojadac ſacerdos, & ſacerdotes ac Levitæ unà cum civitatibus & cunctis oppidis eorum.* 2

דברי הימים א: יד

:sic *faciendum ad* ,*concio omnis* dixerunt Et .Saul diebus in eam requisivimus non quia :nos ad nostri Dei *arcam reducemus* Et
4 3 ונסבה את־ארון אלהינו אלינו כי־לא דרשנהו בימי שאול: ויאמרו כל־הקהל לעשות כן
introitum ad usq; & Ægypti *Sichor* à Israel omnem David congregavit Et .populi omnis oculis in verbũ fuit rectũ quia
5 כי־ישר הדבר בעיני כל־העם: ויקהל דויד את־כל־ישראל מן־שיחור מצרים ועד־לבוא
-Chiriath in Bahalathah Israel omnis &,David ascendit Et.Chiriathjeharim è Dei arcam *adducendum ad*,Chamath
6 חמת להביא את־ארון האלהים מקרית יערים: ויעל דויד וכל־ישראל בעלתה אל־קרית
.nomẽ est invocatũ quam ,Cherubim sedentis Domini Dei arcam indè *faciendũ ascẽdere ad*,Jehudah in quæ ,jeharim
יערים אשר ליהודה להעלות משם את ארון האלהים יהוה יושב הכרבים אשר־נקרא שם:
.*plaustro in ducentes* ejus frater &,Huzzah & :Abinadab domo è novum plaustrum super Dei arcam *equitare* fecerunt Et
7 וירכיבו את־ארון האלהים על־עגלה חדשה מבית אבינדב ועזא ואחיו נהגים בעגלה:
,psalteriis in & ,citharis in & ,canticis in & ,fortitudine omni *in Dei facies ad ludentes* Israel omnis & ,David Et
8 ודויד וכל־ישראל משחקים לפני האלהים בכל־עז ובשירים ובכנרות ובנבלים
continendum ad ,suam manum Huzzah misit &,Chidon aream ad usq; venerunt Et .tubis in & ,cymbalis in & ,tympanis in &
9 ובתפים ובמצלתים ובחצצרות: ויבאו עד־גרן כידן וישלח עזא את־ידו לאחז
:arcam ad suam manum misit quòd eò eum percussit &,Huzzah in Dñi *nasus* est iratus Et .boves *labascebant* quia ,arcam
10 את־הארון כי שמטו הבקר: ויחר־אף יהוה בעזא ויכהו על אשר־שלח ידו על־הארון
Peres ipsum locum vocavit & :Huzzah in divisionẽ Dominus divisit quia ,David fuit ira Et .*Dei facies ad* ibi est mortuꝰ &
11 וימת שם לפני אלהים: ויחר לדויד כי־פרץ יהוה פרץ בעזא ויקרא למקום ההוא פרץ
arcam me ad introducam Quomodo :dicendo ,illa die in Deum David timuit Et .hanc diem ad usq;Huzzah
12 עזא עד היום הזה: ויירא דויד את־האלהים ביום ההוא לאמר היך אביא אלי את ארון
edom-Hobed domum ad eã fecit declinare sed:David civitatem ad se ad arcam David fecit declinare non Et ? Dei
13 האלהים: ולא־הסיר דויד את־הארון אליו אל־עיר דויד ויטהו אל־בית־עבד אדם
Dominus benedixit Et .mensibus tribus ejus domo in ,edom-Hobed domo *cum* Dei arca mansit Et .Ghittæi
14 הגתי: וישב ארון האלהים עם־בית עבד־אדם בביתו שלשה חדשים ויברך יהוה את־
.ei quæ omnibus & ,edom-Hobed domui
בית עבד־אדם ואת־כל־אשר־לו:

CAP. XIV.

ei ædificandum ad,lignorum artifices &,parietis artifices & ,cedrina ligna & ,David ad nuncios Sor rex Chiram misit Et
1 וישלח חירם מלך־צר מלאכים אל־דויד ועצי ארזים וחרשי קיר וחרשי עצים לבנות לו
propter ejus regnum desuper esset elevatum quòd ,Israel super regem Dñs eum confirmâsset quòd,David Cognovitque.domum
2 בית: וידע דויד כי־הכינו יהוה למלך על־ישראל כי־נשאת למעלה מלכותו בעבור
nomina ista Et .filias &,filios adhuc David genuit Et.Jerusalaim in uxores adhuc David accepit Et .Israel suum populum
4 3 עמו ישראל: ויקח דויד עוד נשים בירושלם ויולד דויד עוד בנים ובנות: ואלה שמות
.Elphelet & ,Elisuah & ,Ibchar Et .Selomoh & ,Nathan :Sobab & ,Sammuah ;Jerusalaim in ei *fuerunt qui natorum*
5 הילודים אשר היו־לו בירושלם שמוע ושובב נתן ושלמה: ויבחר ואלישוע ואלפלט:
David esset unctus quòd Pelistim audierunt Et .Eliphelet & ,Beheljadah & ,Elisamah Et .Japhiah & ,Nephegh & ,Noghah Et
8 6 ונגה ונפג ויפיע: ואלישמע ובעלידע ואליפלט: וישמעו פלשתים כי־נמשח דויד
7 .*eorũ facies ad* est egressus &,David audivit Et.David quærendum ad Pelistim omnes ascenderunt Et .Israel omnem super *regem in*
למלך על־כל־ישראל ויעלו כל־פלשתים לבקש את־דויד וישמע דויד ויצא לפניהם:

Versio VULG. LAT.

Et reducamus arcam Dei nostri ad nos, non enim requisivimus eam in diebus Saul. 3 Et respondit universa multitudo ut ita fieret: placuerat enim sermo omni populo. 4 Congregavit ergò David cunctum Israel, à Sihor Ægypti, usque dum ingrediaris Emath, ut adduceret arcam Dei de Cariathiarim. 5 Et ascendit David, & omnis vir Israel, ad collem Cariathiarim, qui est in Juda, ut afferret indè arcam Domini Dei sedentis super Cherubim, ubi invocatum est nomen ejus. 6 Imposuerúntque arcam Dei super plaustrum novum, de domo Abinadab: Oza autem, & frater ejus, minabant plaustrum. 7 Porrò David, & universus Israel, ludebant coram Deo omni virtute in canticis, & in citharis, & psalteriis, & tympanis, & cymbalis, & tubis. 8 Cùm autem pervenissent ad Aream Chidon, tetendit Oza manum suam, ut sustentaret arcam: bos quippe lasciviens paululùm inclinaverat eam. 9 Iratus est itaque Dominus contra Ozam, & percussit eum, eò quòd tetigisset arcam: & mortuus est ibi coram Domino. 10 Contristatúsque est David, eò quòd divisisset Dominus Ozam: vocavítque locum illum; Divisio Ozæ, usque in præsentem diem. 11 Et timuit Deum tunc temporis, dicens; Quomodò possum ad me introducere arcam Dei? 12 Et ob hanc causam non adduxit eam ad se, hoc est, in civitatem David, sed avertit in domum Obededom Gethæi. 13 Mansit ergò arca Dei in domo Obededom tribus mensibus: & benedixit Dominus domui ejus, & omnibus quæ habebat. 14

CAP. XIV.

Misit quoque Hiram rex Tyri nuntios ad David, & ligna cedrina, & artifices parietum, lignorúmque: ut ædificarent ei domum. 1 Cognovítque David quòd confirmâsset eum Dominus in regem super Israel, & sublevatum esset regnum suum super populum ejus Israel. 2 Accepit quoque David alias uxores in Jerusalem: genuitque filios, & filias. 3 Et hæc nomina eorum, qui nati sunt ei in Jerusalem; 4 Samua, & Sobad, Nathan, & Salomon, Jebahar, & Elisua, & Eliphalet, 5 Noga quoque, & Napheg, & Japhia, 6 Elisama, & Baaliada, & Eliphalet. 7 Audientes autem Philisthiim eò quòd 8 unctus esset David in regem super universum Israel, ascenderunt omnes ut quærerent eum: quod cùm audisset David, egressus est obviàm eis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܘܢܐܬܘܢ ܠܘܬܢ. ܘܢܒܥܘܢ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܢܬܟܫܦ ܩܕܡܘܗܝ ܥܠ ܚܛܗܝܢ. *
4 ܟܕ ܠܐ ܨܠܝܢ ܗܘܝܢ ܩܕܡܘܗܝ ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܐܘܠ. * ܘܐܡܪܝܢ ܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܠܡܥܒܕ
5 ܗܟܢܐ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܢܗܪܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܥܠܢܐ
6 ܕܐܢܛܝܘܟܝ. ܠܡܝܬܝܘ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܩܘܪܝܬܐ ܕܢܥܪܝܢ. * ܘܣܠܩ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ ܠܩܘܪܝܬܐ ܕܢܥܪܝܢ ܕܐܝܬܝܗ ܒܬܚܘܡ ܐܪܥܐ ܕܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܡܫܩܠܘ ܡܢ ܬܡܢ
7 ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܪܘܒܐ ܪܡܐ. ܕܐܬܩܪܝ ܫܡܗ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܫܩܠܘ
ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܥܓܠܬܐ ܚܕܬܐ ܘܐܫܩܠܘܗ. ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܝܢܕܒ. ܘܥܙܐ ܘܐܚܘܗܝ
8 ܕܒܪܝܢ ܗܘܘ ܠܥܓܠܬܐ. * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܬܫܒܚܬܐ
9 ܘܒܟܢܪܐ. ܘܒܢܒܠܐ. ܘܒܨܠܨܠܐ. ܘܒܛܒܠܐ. * ܘܐܬܘ ܠܐܕܪܐ ܕܪܡܝܢ. ܘܐܘܫܛ ܥܙܐ
10 ܐܝܕܗ. ܠܡܣܡܟܗ ܠܩܒܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܪܗܛܘ ܗܘܘ ܬܘܪܐ ܠܘܬ ܐܕܪܐ. * ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ
ܥܠ ܥܙܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܬܡܢ ܡܛܠ ܕܐܘܫܛ ܗܘܐ ܐܝܕܗ ܥܠ ܩܒܘܬܐ. ܘܡܝܬ ܗܘܐ ܬܡܢ
11 ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ. * ܘܒܐܫ ܠܗ ܠܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܬܪܥ ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܠܥܙܐ. ܘܩܪܐ ܠܐܬܪܐ ܬܪܥܬܗ
12 ܕܥܙܐ ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܕܚܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܒܝܘܡܐ ܗܘ.
13 ܘܐܡܪ. ܐܝܟܢܐ ܐܥܠ ܠܘܬܝ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܗܘܐ ܕܬܥܘܠ ܠܘܬܗ ܩܒܘܬܐ ܠܡܕܝܢܬܐ
14 ܕܕܘܝܕ. ܐܠܐ ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܕܢܫܩܠܘܢܗ ܠܒܝܬ ܥܘܒܕܐܕܘܡ ܓܬܝܐ. * ܘܝܬܒܬ
ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܒܝܬܗ ܕܥܘܒܕܐܕܘܡ ܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ. ܘܒܪܟ ܡܪܝܐ ܠܒܝܬܗ ܕܥܘܒܕܐܕܘܡ
1 ܓܬܝܐ. ܘܠܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ * ܩܦܠܐܘܢ * ܝܕ * ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ
ܐܝܙܓܕܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܗ ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܢܓܪܐ ܕܫܘܪܐ. ܘܢܓܪܐ ܕܩܝܣܐ. ܠܡܒܢܐ ܠܗ
2 ܒܝܬܐ. * ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܕܓܒܝܗܝ ܡܪܝܐ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܪܝܡܬ ܠܥܠ
3 ܡܠܟܘܬܗ ܛܒ. ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܢܫܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ.
4 ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܡܢ ܚܒܪܘܢ. ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܘܒܢܬܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܒܢܝܐ
5 ܕܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܫܡܘܥܐ. ܘܣܘܟܘܒ. ܢܬܢ. ܘܫܠܝܡܘܢ. * ܘܝܒܚܪ. ܘܐܠܝܫܥ.
6 7 ܘܐܠܝܦܠܛ. * ܘܢܝܚ. ܘܢܦܓ. ܘܢܦܝܥ. * ܘܐܠܝܫܡܥ. ܘܐܠܝܕܥ. ܘܐܠܝܦܠܛ. * ܘܫܡܥܘ
8 ܦܠܫܬܝܐ. ܕܐܬܡܫܚ ܕܘܝܕ ܕܢܡܠܟ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܠܩܘ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ
ܦܠܫܬܝܐ ܠܡܒܥܝܗ ܠܕܘܝܕ. ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. ܘܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗܘܢ.

Congregentur etiam & confluant ad nos, rogentque Dominum Deum nostrum, & deprecemur eum pro peccatis nostris; cùm non oraverimus eum diebus Saulis. 3 Dicentibus autem cunctis cœtibus ita faciendum esse, 4 Congregavit David omnes Israelitas à fluvio Ægypti usque ad ingressum Antiochiæ, ut adducerent arcam Domini de civitate Naarin. 5 Ascendit igitur David cum universo Israele in civitatem Naarin quæ est in termino terræ tribûs Judæ, ut asportarent inde arcam Domini Dei sedentis super Cherubinos excelsos, super quos invocatum fuerat nomen ejus. 6 Et arcâ Domini plaustro novo impositâ & sublatâ, exierunt è domo Abinadab. 7 Et Aza quidem ac fratres ejus plaustrum ducebant; David autem & omnes Israelitæ magnificè canebant coram Domino cantica, adhibitis citharis, nablis, cymbalis, ac sistris. 8 Cúmque pervenissent ad aream Remin, extendit Aza manum suam ad fulciendam arcam, eò quòd cucurrissent boves ad aream. 9 Quare percitus irâ Dominus in Azam, percussit eum ibi, quòd manum suam extendisset super arcam, & mortuus est ibidem coram arca. 10 Displicuit autem Davidi, quòd ruinâ labefactâsset Dominus Azam: quapropter vocatus fuit locus ille, Ruina Azæ, in hunc usque diem. 11 Timuitque David Dominum die illo, & ait, Quomodo introducerem ad me arcam Domini? 12 Nec voluit ut intraret ad se arca, in civitatem Davidis: sed dixit David ut asportarent eam in domum Obar-edom Gethæi. 13 Considente autem arcâ Domini in domo Obar-edom Gethæi tribus mensibus, benedixit Dominus domum Obar-edom Gethæi, & cuncta quæ possidebat. 14

CAP. XIV.

Misit autem Hiram rex Sur legatos ad Davidem, misitque ad eum ligna cedrina, fabros murarios, & fabros lignarios, ut ædificarent ei domum. 1 Tunc sentiens David electum se à Domino ut esset rex super Israelem, regnumque suum sublimè elatum, adeo ut esset rex super populum ejus Israelem; 2 Duxit David uxores de Jerusalem post adventum suum ex Hebron, natique sunt ei filii ac filiæ. 3 Atque hæc sunt nomina filiorum qui nati sunt ei in Jerusalem, Somua, Sochub, Nathan, Salomon, 4 Jebhar, Elisaa, Eliphelet, 5 Nih, Nepheg, Nephia, Elisemaa, Elidaa, & 6 Eliphelet. 7 Audientes autem Philisthæi unctum fuisse Davidem ut regnaret super universum Israelem, 8 ascenderunt omnes Philisthæi quæsitum Davidem. Quo audito David, processit obviàm illis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ (†) ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν Σαούλ.
4 Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι (γ) εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ
5 λαοῦ. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὁρίων Αἰγύπτου καὶ (δ) ἕως εἰσόδου Ἡμὰθ
6 τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ πόλεως Ἰαρίμ. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυίδ· καὶ πᾶς Ἰσ-
ραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυίδ, ἣ ἦν τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κυρίου
7 καθημένου ἐπὶ (ε) χερουβὶμ, οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ (ζ) ἐπ'
8 ἅμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδάβ· καὶ Ὀζὰ ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν. Καὶ Δαυὶδ
ϗ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐν ψαλτῳδοῖς, ϗ ἐν κινύραις,
9 ϗ ἐν νάβλαις, (η) ἐν τυμπάνοις, ϗ ἐν κυμβάλοις, ϗ ἐν σάλπιγξι. Καὶ ἤλθοσαν ἕως τῆς (θ)
ἅλωνος· ϗ ἐξέτεινεν Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μό-
10 σχος. Καὶ ἐθυμώθη κύριος ὀργῇ ἐπὶ Ὀζὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα
11 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ, ὅτι διέκοψε
κύριος διακοπὴν ἐν Ὀζὰ, καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον, Διακοπὴ Ὀζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
12 Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Πῶς εἰσοίσω (ι) τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ
13 πρὸς ἐμαυτόν; Καὶ οὐκ ἀπέστρεψε Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν (κ) εἰς πόλιν Δαυὶδ, καὶ
14 ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ (λ) Γεθαίου. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν οἴκῳ Ἀβεδδαρὰ
(μ) τρεῖς μῆνας. ϗ εὐλόγησεν ὁ θεὸς (ν) Ἀβεδδαρὰ, ϗ πάντα τὰ αὐτοῦ.

Et transferamus arcam Dei noſtri ad nos; quoniam non (a) quæſierunt 3
eam à diebus Saul. Et dixit univerſa Eccleſia facere ſic; quoniam re- 4
ctum fuit verbum in oculis univerſi populi. Et convocavit David omnem 5
Iſrael à finibus Ægypti, & uſque ad introitum Hemath ad inferendum
arcam Dei è civitate Jarin. Et (b) adduxit eam David: & omnis Iſ- 6
rael aſcendit in civitatem David, quæ erat ipſius Juda, ad educendum
indè arcam Dei Domini ſedentis ſuper Cherubim, ubi invocatum eſt no-
men ejus. Et impoſuerunt arcam Dei ſuper plauſtrum novum è domo 7
Aminadab. Et Oza, & fratres ejus ducebant plauſtrum. Et David, & 8
omnis Iſrael ludentes ante Deum in omni virtute, & in (c) cantoribus,
& in citharis, & in nablis, in tympanis, & in cymbalis, & in tubis.
Et venerunt uſque ad (d) aream: & extendit Oza manum ſuam ad 9
ſuſtentandam arcam, quoniam inclinaverat eam vitulus. Et indignatus 10
eſt Dominus irâ ſuper Oza, & percuſſit eum ibi, propterea quòd exten-
diſſet manum ſuam ſuper arcam: & mortuus eſt ibi ante Deum. Et tri- 11
ſtatus eſt David, quia diſcidit Dominus ſciſſuram in Oza, & vocavit
locum illum, Sciſſura Oza, uſque in diem hanc. Et timuit David Deum 12
in die illa, dicens; Quomodò introducam arcam Dei ad me? Et non 13
fecit divertere David arcam ad ſe in civitatem David, & fecit eam de-
clinare in domum (e) Abeddara Gethæi. Et ſedit arca Dei in domo 14
Abeddara tres menſes. Et benedixit Deus Abeddara, & omnia ejus.

MS.A. (†) ἐξεζήτησαν (γ) εὐθὴς (δ) ἕως Ἡμὰθ (ε) Χρουβεὶν, (ζ) ἐπὶ (η) ϗ ἐν (θ) ἅλωνος Χειδών· καὶ (ι) πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ; Καὶ οὐκ (κ) εἰς τὴν πόλιν (λ) Χετταίου. (μ) τρεῖς * ἡμέρας. (ν) τὸν Ἀβεδδαρὰ,

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ (α) οἰκοδό-
2 μους, καὶ τέκτονας ξύλων, τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν (β)
κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσ-
3 ραήλ. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἔτι γυναῖκας ἐν Ἰερουσαλήμ· ϗ (γ) ἐτέχθησαν Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ ϗ θυγατέ-
4 ρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων, οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ἰερουσαλήμ· (δ) Σαμαὰ,
5 6 Σωβὰβ, Νάθαν, ϗ Σαλωμών, Καὶ (ε) Βαὰρ, ϗ Ἐλισὰ, ϗ Ἐλιφαλὴθ, Καὶ Ναγὲθ, ϗ (ζ)
7 8 Ναφὰθ, ϗ Ἰαφιὲ, Καὶ (η) Ἐλισαμαὲ, ϗ Ἐλιαδὲ, ϗ Ἐλιφαλά. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐ-
χρίσθη Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ· ϗ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν (θ)
Δαυίδ. ϗ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς.

CAP. XIV.

Et miſit Chiram rex Tyri nuntios ad David, & ligna cedrina, & ædi- 1
ficatores, & fabros lignorum ad ædificandam ei domum. Et novit 2
David, quia paravit eum Dominus in regem ſuper Iſrael: quoniam au-
ctum eſt in altitudinem regnum ſuum propter populum ejus Iſrael. Et 3
accepit David adhuc uxores in Hieruſalem, & nati ſunt David adhuc
filii, & filiæ. Et hæc nomina eorum, qui nati ſunt, (a) qui fuerunt ei in 4
Hieruſalem; Samaa, Sobab, Nathan, & Salomon, Et Baar, & Eliſa, & 5
Eliphaleth, Et Nageth, & Naphath, & Japhie, Et Eliſamae, & 6 7
Eliade, & Eliphala. Et audierunt alienigenæ, quia unctus eſt David 8
rex ſuper omnem Iſrael. Et aſcenderunt omnes alienigenæ ad quæren-
dum David. Et audivit David, & egreſſus eſt in occurſum eis.

MS.A. (α) οἰκοδόμους τοίχων, ϗ (β) κύριος ἐπὶ Ἰσραὴλ, (γ) ἐτέχθησαν αὐτῷ ἔτι (δ) Σαμμαοῦ, ϗ Σωβὰβ, (ε) Ἰεβαὰρ, ϗ Ἐλισαοὺ, ϗ Ἐλιφαλὲτ, (ζ) Ναφὰγ, (η) Ἐλισαμὰ, ϗ Βαλλιαδὰ, ϗ Ἐλιφαλέτ. (θ) Δαυίδ. Καὶ ἐξῆλθεν Δαυὶδ ὡς ἤκουσεν εἰς ὑπάντησιν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

3 * ويأتون إلينا يصلون قدام الله * ونطلب منه من أجل ذنوبنا * لأنهم لم يطلبوا الصندوق *
4 ولم يطلبوا قدامه في أيام شاوول * فقال سائر الأسباط * نفعل هكذا * لأن هذا الكلام مستقيم
5 في إسرائيل جميعه * فخرج داود وسائر بني إسرائيل من بحر مصر حتى أتوا تخوم أنطاكية *
6 ليجيئوا صندوق عهد الله من ضيعة نعريم * وطلعوا إلى ضيعة نعرين التي في بيت لحم
وسبط يهوذا * ليطلعوا من هناك صندوق عهد الله الإله والرب الجالس على الكروبين التي
7 عليها سمي اسمه * ووضعوا صندوق عهد الله على عجلة جديدة * وأخرجوه من بيت
8 أميناداب * وكان عازا وإخوته يدبرون العجلة * وكان داود وجميع بني إسرائيل يسبحون
9 قدام الرب بكل قوة * بتسبيحات * وبعيدان * وصنوج * وصلاصل * ومزاهر * فلما جاؤا إلى أندر
10 رامين جرت الثيران إلى الأندر * فمد عازا يده ليسند الصندوق * فغضب الله على عازا * فضربه
11 هناك فقتله * لأنه بسط يده على الصندوق * ومات هناك قدام صندوق عهد الله * وحزن داود
12 أن الله فتح ثلمة بموت عازا فسمي ذلك المكان ثلمة عازا * وفزع داود من الله في ذلك اليوم
13 وقال * كيف يدخل صندوق الله إلي * وما أحب داود أن يدخل إليه صندوق الله * ولا إلى
14 ضيعة داود * وقال داود * امضوا به إلى بيت عافور الأدومي القبلي * فمضوا به إليه * ومكث
فيه ثلاثة شهور * وبارك الله في بيت عافور وكل من كان فيه *

Veniant inquam ad nos, orèntque coram 3
Deo, & rogemus eum pro peccatis noſtris:
quoniam non requiſiverunt arcam, nec
oraverunt coram ea in diebus Saulis.
Dixerunt omnes tribus, Ita faciemus: 4
nam hujuſcemodi verba conſentanea fue-
runt apud univerſam Iſraelem. Egreſſi 5
ſunt ergò David & omnes Iſraelitæ, à
mari Ægyptiaco donec pervenerunt ad li-
mites Antiochiæ, ut afferrent arcam fœde-
ris Dei ex oppido Naarim. Et aſcendentes 6
ad oppidũ Naarin quod ſitum eſt in Beth-
lehem & tribu Juda, ut inde transferrent
arcam fœderis Dei, Dei inquam ac Domini
inſidentis Cherubinis à quibus nomen ſuũ
accepit; Impoſuerunt arcam fœderis Dei 7
plauſtro novo, & eduxerunt eam è domo
Aminadabi. Et Aza ac fratres ejus rege-
bant plauſtrum; David autem & omnes 8
Iſraelitæ totis viribus canebant coram Do-
mino laudes, adhibitis fidibus, cymbalis,
tintinnabulis, & citharis. Cùm autem per- 9
veniſſent ad aream Ramin, cucurrerunt
boves ad aream: quapropter extendit Aza
manum ſuã ut ſuſtentaret arcam. At ira- 10
tus in Azam Deus, percuſſit eum illic, &
morte affecit, eò quòd manum ſuam exten-
diſſet ad arcam; et mortuus eſt ibi coram
arca fœderis Dei. Et contriſtatus eſt Da- 11
vid, quòd ruptionem aperuiſſet Deus morte
Azæ: vocatúſque fuit locus ille, Ruptio
Azæ. Extimuitque David Deum eo die, 12
& ait; Quomodo ingrederetur ad me arca
Dei? Ideóque noluit David ut ingredere- 13
tur arca Dei ad ſe, neque in civitatem Da-
vidis; ſed dixit David, Ducite eam in
domum Aboris Edomæi Auſtralis: & du-
xerunt eam illuc. Ubi cùm manſiſſet tri- 14
bus menſibus, benedixit Deus domui Abo-
ris, & omnibus qui degebant in ea.

* الفصل الرابع عشر *

1 * فبعث حيرام ملك صور
2 رسلا إلى داود * وخشب الأرز وصناعا نقاشين * ونجارين الخشب ليبنوا له بيتا * ولذلك عرف داود
3 أن الله معه * واختاره أن يكون ملكا على إسرائيل * ورفع مملكته * واتخذ داود نساء من أورشليم
4 بعد ما أتى من حوريب * وأولد له بنين وبنات * وهذه أسماء بنيه المولودين له بأورشليم *
5 6 سامووع * وسوبب * وناثان * وسليمان * ويافيحار * واليسع * والفليط * وانيح * ونافغ * ونافاع * والسمع *
7 8 والبداع * والبلفاط * وسمع الفلسطينيون أن داود قد مسح ليملك على إسرائيل * فطلع
جميعهم ليحاربوه * وسمع داود وخرج يحاربهم *

CAP. XIV.

Miſit autem Hiram rex Tyri nuntios 1
ad Davidem, et ligna cedrina, & artifices
ſculptores, fabróſque lignarios, ut ædifi-
carent ei domum. Quapropter cognoſcens 2
David quòd adeſſet ſibi Deus, & elegiſſet
eum ut eſſet rex ſuper Iſraelem, & exal-
taſſet regnum ejus; Duxit ſibi David u- 3
xores de Jeruſalem poſt reditum ſuum ex
Horeb, genuitque ſibi filios & filias. At- 4
que hæc ſunt nomina filiorũ qui nati ſunt
ei in Jeruſalem, Samua, Sobab, Nathan, et
Salomon: Jebihar, Eliſaa, Elphalit, Anih, 5
Naphegh, Naphaa, Eliſemaa, Eldaa, & 6
Elilaphat. Audientes autem Paleſtini 7
quòd David unctus jam eſſet ut regnaret 8
ſuper Iſraelem, aſcenderunt omnes ut op-
pugnarent eum: quod audiens David, e-
greſſus eſt ad eos oppugnandos.

דברי הימים א: טו

,Pelistim ad ascendam Num :dicendo ,*Deo in* David *interrogavit* Et.Rephaim valle in sunt diffusi &,venerunt Pelistim Et
10 9 ופלשתים באו ויפשטו בעמק רפאים: וישאל דויד באלהים לאמר האעלה על־פלשתים
ibi eos percussit Et.perasim-Bahal in ascenderūt Et.tua manu in eos tradam &,Ascende:Domin⁹ ei dixit Et?mea manu in eos trades &
11 ונתתם בידי ויאמר לו יהוה עלה ונתתים בידך: ויעלו בבעל־פרצים ויכם שם
loci nomen vocaverunt Idcirco .aquæ divisionem secundùm meā manū per meos inimicos Deus *Rupit* :David dixit & :David
דויד ויאמר דויד פרץ האלהים את־אויבי בידי כפרץ מים על־כן קראו שם־המקום
,Pelistim adhuc addiderūt Et.igne in *sunt combusti* &,David dixit Et .suos deos ibi Dereliqueruntq; .Perasim Bahal ipsius
13 12 ההוא בעל פרצים: ויעזבו־שם את־אלהיהם ויאמר דויד וישרפו באש: ויסיפו עוד פלשתים
,eos *desuper* circunda :eos post ascendes Non ;Deus ei dixit Et *:Deo in* David adhuc *interrogavit Et* .valle in sunt diffusi &
14 ויפשטו בעמק: וישאל עוד דויד באלהים ויאמר לו האלהים לא תעלה אחריהם הסב מעליהם
:prælium in egredieris tunc ,*mororum* capitibus in gressus sonitum *te audire circa*,erit Et .*mororum* adverso ex eos ad venies &
15 ובאת להם ממול הבכאים: ויהי כשמעך את־קול הצעדה בראשי הבכאים אז תצא במלחמה
,Deus ei præcepit queādmodū David fecit Et .Pelistim *castrametationem* *percutiendum ad tuas facies ad* Deus est egressus quia
16 כי־יצא האלהים לפניך להכות את־מחנה פלשתים: ויעש דויד כאשר צוהו האלהים
.terras universas in David nomen est egressum Et.Ghazerah ad usque & Ghibhon à Pelistim *castrametationem* percusserunt &
17 ויכו את־מחנה פלשתים מגבעון ועד־גזרה: ויצא שם־דויד בכל־הארצות
.gentes omnes super ejus pavorem dedit Dominus Et
ויהוה נתן את־פחדו על־כל־הגוים:

CAX. XV. טו

portandū ad Non:David dixit Tunc .tentorium ei tetendit & ,Dei *arcæ* locum paravit &,David civitate in domos sibi fecit Et
2 1 ויעש־לו בתים בעיר דויד ויכן מקום לארון האלהים ויט־לו אהל: אז אמר דויד לא לשאת
in usq; ei ministrandum ad & ,Dei arcam portandum ad Dn̄s elegit *eis in quia*:Levitæ nisi Dei arcam
את־ארון האלהים כי אם־הלוים כי־בם בחר יהוה לשאת את־ארון האלהים ולשרתו עד־
quem suum locum in Domini arcam *faciendum ascendere ad* ,Jerusalaim in Israel omnem David Congregavitq; .seculum
3 עולם: ויקהל דויד את־כל־ישראל אל־ירושלם להעלות את־ארון יהוה אל־מקומו אשר־
.viginti & centum ejus fratres &,princeps Uriel ,Chehath filiis .Levitas & ,Aharon filios David *collegit* Et .ei paraverat
5 4 הכין לו: ויאסף דויד את־בני אהרן ואת־הלוים: לבני קהת אוריאל השר ואחיו מאה ועשרים:
.triginta & centum ejus fratres &,princeps Joel,Ghersom filiis .viginti & ducenti ej⁹ fratres &,princeps Hasaiah,Merari filiis
7 6 לבני מררי עשיה השר ואחיו מאתים ועשרים: לבני גרשם יואל השר ואחיו מאה ושלשים:
filiis .octoginta ejus fratres &,princeps Eliel ,Chebron filiis .ducenti ejus fratres &,princeps Semahaiah,Elisaphan filiis
10 8 לבני אליצפן שמעיה השר ואחיו מאתים: לבני חברון אליאל השר ואחיו שמונים: לבני
9 ,Levitas & ;sacerdotes Ebjathar & ,Sadoc David Vocavitque .duodecim & centū ej⁹ fratres &,princeps Hamminadab,Huzziel
11 עזיאל עמינדב השר ואחיו מאה ושנים עשר: ויקרא דויד לצדוק ולאביתר הכהנים וללוים
.*Levitis* *patrum* capita Vos :eis dixit Et .Hamminadab & ,Eliel & ,Semahaiah ,Joel Et ,Hasaiah ,Uriel
12 לאוריאל עשיה ויואל שמעיה ואליאל ועמינדב: ויאמר להם אתם ראשי האבות ללוים
Quia .ei præparavi ad Israel Dei Domini arcam facietis ascendere & ,vestri fratres & ,vos Sanctificamini
13 התקדשו אתם ואחיכם והעליתם את ארון יהוה אלהי ישראל אל־הכינותי לו: כי
.*judicium* secundùm eum quæsivimus non quia ,nobis in noster Deus Dominus *rupit* vos non principio à
למבראשונה לא אתם פרץ יהוה אלהינו בנו כי־לא דרשנהו כמשפט:

Versio VULG. LAT.

Porrò Philisthiim venientes, diffusi sunt in valle Rapha- 9
im. Consuluítque David Dominum, dicens; Si ascendam 10
ad Philisthæos, & si trades eos in manu mea? Et dixit ei
Dominus; Ascende, & tradam eos in manu tua. Cúmque 11
illi ascendissent in Baalpharasim, percussit eos ibi David,
& dixit; Divisit Deus inimicos meos per manum meam,
sicut dividuntur aquæ: & idcircò vocatum est nomen il-
lius loci, Baalpharasim. Dereliquerúntque ibi deos suos, 12
quos David jussit exuri. Aliâ etiam vice Philisthiim 13
irruerunt, & diffusi sunt in valle. Consuluítque rur- 14
sum David Deum, & dixit ei Deus; Non ascendas post
eos, recede ab eis, & venies contra illos ex adverso
pyrorum. Cúmque audieris sonitum gradientis in ca- 15
cumine pyrorum, tunc egrediêris ad bellum. Egressus
est enim Deus ante te, ut percutiat castra Philisthiim.
Fecit ergò David sicut præceperat ei Deus, & percussit 16
castra Philisthinorum, de Gabaon usque Gazera. Divul- 17
gatúmque est nomen David in universis regionibus, &
Dominus dedit pavorem ejus super omnes gentes.

CAP. XV.

Fecit quoque sibi domos in civitate David: & ædifi- 1
cavit locum arcæ Dei, tetendítque ei tabernaculum.
Tunc dixit David; Illicitum est ut à quocunque porte- 2
tur arca Dei nisi à Levitis, quos elegit Dominus ad por-
tandum eam, & ad ministrandum sibi usque in æternum.
Congregavítque universum Israel in Jerusalem, ut affer- 3
retur arca Dei in locum suum, quem præparaverat ei.
Necnon & filios Aaron, & Levitas. De filiis Caath, 4
Uriel princeps fuit; & fratres ejus centum viginti. 5
De filiis Merari, Asaia princeps; & fratres ejus ducenti 6
viginti. De filiis Gersom, Joël princeps; & fratres ejus 7
centum triginta. De filiis Elisaphan, Semeias princeps; 8
& fratres ejus ducenti. De filiis Hebron, Eliel prin- 9
ceps; & fratres ejus octoginta. De filiis Oziel, Ami- 10
nadab princeps; & fratres ejus centum duodecim. Vo- 11
cavítque David Sadoc & Abiathar sacerdotes, & Levi-
tas, Uriel, Asaiam, Joël, Semeiam, Eliel, & Aminadab:
Et dixit ad eos; Vos qui estis principes familiarum Le- 12
viticarum, sanctificamini cum fratribus vestris, & afferte
arcam Domini Dei Israel, ad locum qui ei præparatus
est: Ne ut à principio, quia non eratis præsentes, per- 13
cussit nos Dominus; sic & nunc fiat, illicitum quid nobis
agentibus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 10 * ܘܦܠܫܬܝܐ ܐܬܘ. ܘܫܪܘ ܒܥܘܡܩܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܣܩ
11 ܥܠ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܬܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܣܠܩ
ܠܦܩܥܬܐ ܕܬܘܒܪܐ. ܘܚܪܒ ܐܢܘܢ ܬܡܢ ܕܘܝܕ. ܘܐܡܪ. ܬܒܪ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠܕܒܒܝ ܩܕܡܝ. ܐܝܟ
12 ܬܘܒܪܐ ܕܡܝܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܩܪܘ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ. ܦܩܥܬܐ ܕܬܘܒܪܐ. * ܘܫܒܩܘ ܬܡܢ
ܦܬܟܪܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܢܒܪܘܗܝ. ܐܘܩܕܘ ܐܢܘܢ ܒܢܘܪܐ. ܘܕܪܘ ܠܥܦܪܗܘܢ ܒܪܘܚܐ.
13 14 * ܘܬܘܒ ܣܠܩܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܥܘܡܩܐ. ܘܫܪܘ ܗܘܘ ܒܦܩܥܬܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܫܐܠ ܬܘܒ
ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܐ ܬܣܩ. ܐܬܦܢܐ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܙܠ ܩܒܠ ܐܢܘܢ ܡܢ
15 ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܡܐ ܕܫܡܥܬ ܩܠܐ ܕܝܠܠܬܐ ܒܪܫܗ ܕܛܘܪܐ. ܗܝܕܝܢ ܬܦܘܩ ܠܩܪܒܐ. ܡܛܠ
16 ܕܗܝܕܝܢ ܗܘ ܢܦܩ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܠܡܚܪܒܘ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ
ܗܟܢܐ ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕܗ ܡܪܝܐ. ܘܚܪܒ ܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܡܢ ܓܒܥܘܢ. ܘܥܕܡܐ
17 ܠܓܕܪ. * ܘܢܦܩ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܪܝܐ ܝܗܒ ܕܚܠܬܗ ܥܠ ܟܠܗܘܢ
ܥܡܡܐ. * ܩܦܠܐܘ * ܣܗ * * ܘܒܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܦܕܢܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܢܐ ܗܘܐ 1
2 ܐܬܪܐ ܠܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܡܐܢܝ ܡܫܟܢܐ. * ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܠܘܝܐ ܠܡܫܩܠ
ܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܡܐܢܝ ܡܫܟܢܐ. ܡܛܠ ܕܒܗܘܢ ܓܒܐ ܡܪܝܐ. ܠܡܫܡܫܘ
3 ܘܠܡܫܩܠ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܠܡܫܡܫܘܬܗ ܠܥܠܡ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ
4 ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܥܒܪܗ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ ܠܐܬܪܐ ܕܒܢܐ ܠܗ. * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܒܢܘܗܝ
5 ܕܐܗܪܘܢ. ܘܠܠܘܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܩܗܬ. ܠܐܘܪܝܐܝܠ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܐ
6 ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܡܪܪܝ. ܠܥܣܐܝܠ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ. * ܠܒܢܘܗܝ
7 8 ܕܓܪܫܘܢ. ܠܝܘܐܝܠ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ. * ܘܠܒܢܘܗܝ ܕܐܠܝܨܦܢ. ܠܫܡܥܝܐ
9 ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܬܝܢ. * ܠܒܢܘܗܝ ܕܚܒܪܘܢ. ܠܐܠܝܐܒ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܬܡܢܝܢ.
10 11 * ܠܒܢܘܗܝ ܕܥܘܙܝܐܝܠ. ܠܥܡܝܢܕܒ ܩܫܝܫܐ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. * ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܨܕܘܩ
ܟܗܢܐ. ܘܠܐܒܝܬܪ ܘܠܠܘܝܐ. ܘܠܐܘܪܝܐܝܠ ܘܠܥܡܣܐ. ܘܠܝܘܐܝܠ ܘܠܥܣܝܐ. ܘܠܫܡܥܝܐ ܘܠܐܘܪܝܐܝܠ.
12 ܘܠܥܡܝܢܕܒ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܕܠܘܝܐ. ܐܬܩܕܫܘ ܐܢܬܘܢ ܘܐܚܝܟܘܢ.
ܘܐܣܩܘ ܠܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܐܬܪܐ ܕܡܛܝܒ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܩܕܝܡ.
13 * ܕܠܐ ܢܬܪܘܥ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܒܥܝܢܝܗܝ ܐܝܟ ܕܘܠܐ.

Venientibus ergò Philisthæis, & castra figen- 9
tibus in convalle gigantum, Consuluit David 10
Dominum; & ait, Ascendámne contra Phi-
listhæos, & trades eos in manus meas? Respon-
dit ei, Ascende tradámque eos in manus tuas.
Ascendit ergò ad Planitiem ruptionis, ibique 11
profligavit eos David; ac dixit, Perrupit Do-
minus hostes meos coram me quasi ruptionem
aquarum. Propterea vocaverunt nomen loci
illius, Planitiem ruptionis. Reliquerunt au- 12
tem illic idola sua; dixítque David heroibus
suis, Comburite illa igni, & pulverem eorum
per ventum spargite. Iterùm quoque Phi- 13
listhæis ascendentibus, & castra in convalle
gigantum figentibus, Denuo consuluit David 14
Dominum: qui dixit illi, Ne ascendas; re-
flecte ab eis, & vade, occurre illis à fronte:
Cúmq; audieris rumorem ululatûs in vertice 15
montis, tunc prodibis ad certamen; tunc enim
egredietur Dominus ante te, ad profligandas
acies Philisthæorum. Fecítque David eo mo- 16
do quo præceperat ei Dominus, profligavítq;
acies Philisthæorū à Gebeon ad Gedar usque.
Deinde egressus est David ad omnes urbes, in- 17
didítque Dn̄s pavorem ejus cunctis gentibus.

CAP. XV.

Cumque ædificâsset sibi palatia in civitati- 1
bus Davidis, struxissétq; locum pro arca Do-
mini & vasis tabernaculi; Tunc dixit David 2
Levitis ut ferrent arcam Domini & vasa ta-
bernaculi; Levitas enim Dominus elegerat
ad ministrandum, & portandum arcam Do-
mini, eique perpetuò ministrandum. Et con- 3
vocavit David universum Israelem in Jerusa-
lem, ut transferrent arcam Domini ad locum
quem ædificaverat ei. Convocavit quoq; Da- 4
vid filios Aharonis & Levitas, dixítque eis,
Ac filiis Cahath, Urieli seniori, & fratribus 5
ejus centum viginti: Et filiis Merari, Asae- 6
li seniori, & fratribus ejus ducentis viginti:
Filiis Gerson, Joeli seniori, & fratribus ejus 7
centum triginta: Filiis Elisaphan, Semeiæ 8
seniori, & fratribus ejus ducentis: Filiis 9
Hebron, Eliabo seniori, & fratribus ejus octo-
ginta: Filiis Uziel, Aminadabo seniori, & 10
fratribus ejus centum duodecim. Convoca- 11
vit etiam David Sadoc sacerdotem, & Abi-
tharem, ac Levitas, Urielem, & Amasam, Jo-
elem, Asaiam, Semeiam, Urielem, & Amina-
dabum: Et dixit eis, Vos præcipui patres Le- 12
vitarū sanctificate vosipsos & fratres vestros,
ut transferatis arcam Domini Dei Israelis
in locum qui jamdudum extructus est ei: 13
Ne ruptionem faciat Dominus Deus no-
ster, eò quòd non quæsiverimus eum pro
debito.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 10 Καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον, καὶ (ι) συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ θεοῦ,
λέγων, Εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπεν (κ) αὐτῷ κύριος,
11 Ἀνάβηθι, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἀνέβη εἰς Βαὰλ Φαρασὶν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ
Δαυίδ. καὶ εἶπε Δαυὶδ, Διέκοψεν ὁ θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου, ὡς διακοπὴν ὕδατος· διὰ τοῦτο
12 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Διακοπὴ Φαρασίν. Καὶ (λ) ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν οἱ
13 ἀλλόφυλοι· καὶ εἶπε Δαυὶδ κατακαῦσαι (†) ἐν πυρί. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι, καὶ συνέπεσαν (μ) ἔτι ἐν
14 τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ ἔτι ἐν θεῷ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω
15 αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν
φωνὴν τοῦ (ν) συσσεισμοῦ αὐτῶν ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε (ξ) εἰσελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἐξῆλθεν ὁ
16 θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐποίησε καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ
17 ὁ θεός. καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαβαὼν ἕως Γαζηρά. Καὶ ἐγένετο (ο) ὄνομα
Δαυὶδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

Et alienigenæ venerunt, & (b) conſederunt in valle Gigantum. Et interrogavit 9 10
David per Deum, dicens; Si aſcendero ſuper alienigenas,
& dabis eos in manus meas? Et dixit ei Dominus; Aſcende, & dabo eos
in manus tuas. Et aſcendit in Baal Pharaſin: & percuſſit eos ibi David. 11
Et dixit David; Conſcidit Deus inimicos meos in manu mea, tanquam
ſciſſuram aquæ. Propterea vocavit nomen loci illius, Sciſſura Pharaſin.
Et dereliquerunt ibi deos ſuos alienigenæ. Et dixit David comburere 12
in igne. Et adjecerunt adhuc alienigenæ, & conſederunt adhuc 13
in valle Gigantum. Et interrogavit David adhuc in Deo. Et dixit 14
ei Deus; Non ibis poſt eos: avertere ab eis, & aderis eis prope pyros.
Et erit in audiendo te vocem concuſſionis ipſarum ſummitatum pyrorum, 15
tunc ingredieris in prælium: quoniam egreſſus eſt Deus ante te ad percutiendũ
caſtra alienigenarũ. Et fecit, ſicut mandavit ei Deus: & percuſſit 16
caſtra alienigenarum à Gabaon uſq; Gazera. Et factum eſt nomen David 17
in univerſa terra: & Dominus dedit timorem ejus ſuper omnes gentes.

MS.A. (ι) Συνέπεσε (κ) αὐτῷ, Ἀνάβηθι, (λ) ἐγκατέλειπεν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπεν (†) αὐτοὺς ἐν (μ) ἐκεῖ ἐν (ν) συνσεισμοῦ τοῦ ἄκρου τοῦ (ξ) ἐξελεύσῃ (ο) τὸ ὄνομα

ΚΕΦ. ιε'.

1 Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἡτοίμασε τὸν τόπον (α) τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐποίησεν
2 αὐτῇ σκηνήν. Τότε εἶπε Δαυὶδ, Οὐκ ἔστιν ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἢ τοὺς Λευίτας, ὅτι αὐτοὺς
3 ἐξελέξατο κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν κυρίου, καὶ λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος. (β) Καὶ ἐξεκκλησίασε
Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ (γ) ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ (δ) ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν (ε) κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν
4 5 ἡτοίμασεν αὐτῇ. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν (ζ) τοὺς Λευίτας. Τῶν υἱῶν Καὰθ Οὐριὴλ ὁ
6 ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν εἴκοσι. Τῶν υἱῶν Μεραρὶ (η) Ἀσαΐα ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (θ)
7 8 διακόσιοι εἴκοσι. Τῶν υἱῶν (ι) Γεδσὼν Ἰωὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν (κ) τριάκοντα. Τῶν
9 υἱῶν (λ) Ἐλισαφὰτ Σεμεῒ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι. Τῶν υἱῶν (μ) Χεβρὼμ Ἐλιὴλ ὁ ἄρχων
10 11 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὀγδοήκοντα. Τῶν υἱῶν Ὀζιὴλ Ἀμιναδὰβ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν δεκαδύο. Καὶ
ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, καὶ τοὺς Λευίτας, τὸν Οὐριὴλ, Ἀσαΐαν, καὶ Ἰωὴλ, καὶ
12 (ν) Σεμαΐαν, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ Ἀμιναδὰβ, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν Λευιτῶν, ἁγνίσθητε
13 ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ. Ὅτι οὐκ
ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι, διέκοψεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ (ξ) ἐξεζητήσαμεν ἐν κρίματι.

CAP. XV.

Et fecit ſibi domos in civitate David; & paravit locum arcæ Dei: 1
& fecit ei tabernaculum. Tunc dixit David; Non eſt tollere arcam Dei, 2
niſi Levitas: quoniam eos elegit Dominus tollere arcam Domini, & miniſtrare
ſibi uſque in ſeculum. Et convocavit David omnem Iſrael in 3
Hieruſalem ad adducendum arcam Domini in locum, quem paraverat
ei. Et congregavit David filios Aaron (a) Levitas: De filiis Caath, 4 5
Uriel princeps, & fratres ejus, centum viginti. De filiis Merari, Aſaia 6
princeps, & fratres ejus, ducenti (b) viginti: De filiis Gedſon, 7
Joel princeps, & fratres ejus, centum triginta. *De filiis Eliſaphat,* 8
Semei princeps, & fratres ejus, ducenti. De filiis Chebron, Eliel princeps, 9
& fratres ejus, octuaginta. De filiis Oziel, Aminadab princeps, & fratres 10
ejus, centum duodecim. Et vocavit David Sadoc, & Abiathar ſacerdotes, 11
& Levitas, Uriel, Aſaiam, & Joel, & Semæam, & Eliel, &
Aminadab: Et dixit eis; Vos principes patriarum Levitarum: Purificamini 12
vos & fratres veſtri, & efferetis arcam Dei Iſrael, ubi paravi ei:
Quoniam eò quòd anteà vos non (c) fuiſtis, diſcidit Deus noſter in nobis: 13
quoniam non exquiſivimus in judicio.

MS.A. (α) τῆς κιβωτοῦ (β) Καὶ συνήγαγεν Δαυὶδ (γ) εἰς (δ) ἀνενεγκεῖν (ε) τοῦ θεοῦ εἰς (ζ) καὶ τοὺς (η) Ἀσαΐας (θ) διακόσιοι καὶ πεντήκοντα. Τῶν (ι) * Βηρσὼν (κ) καὶ τριάκοντα. (λ) Ἐλισαφὰν Σεμαΐα (μ) Χεβρὼν (ν) Σεμεΐαν, (ξ) ἐξητήσαμεν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 10 * وجاوا الفلسطينيون الي برية الجبابرة * فسال داود الله وقال * اطلع الي الفلسطينيين
11 تسلمهم في يدي * فقال له الرب * انا فاعل ذلك * فطلع داود الي برية تعرف بثلمة * وقتلهم
هناك وقال * قد اثلم الله اعداءنا قدامنا كمثل ثرعة الماء * ومن اجل ذلك سمي الموضع
12 برية الثرعة * وخلوا اوثانهم هناك * فقال داود لرجاله * احرقوهم بالنار واذروا ترابهم في الريح *
13 14 * ثم عاد الفلسطينيون * وطلعوا وجلسوا في برية الجبابرة * فسال داود الرب * فقال لا تطلع
15 اليهم * بل ارجع عنهم واسبقهم من قدامهم * وحين تسمع صوت الجلبة في الغيضة اخرج
16 للحرب * فاني قدامك لاهلك جماعة الفلسطينيين * فعمل داود كما امر الله * واهلك جماعة
17 الفلسطينيين من جبعون الي غادار * وخرج اسم داود على جميع الارض * وملك داود ساير
المدن * وجعل الله خوفه وهيبته في قلوب الامم *

Cùm itaque veniſſent Paleſtini ad deſertum 9
gigantum, Conſuluit David 10
Deum, ac dixit, Si aſcendero ad Paleſtinos,
tradéſne illos in manus meas?
Ait illi Dominus, Hoc ſum præſtiturus.
Quare David aſcendit in deſertum quod 11
vocatur Ruptionis, ibique trucidavit eos,
& ait; Perrupit jam Deus inimicos
noſtros ante nos, ut perrumpitur aqua:
& hac de cauſa vocatus eſt locus ille,
Deſertum ruptionis. Reliquerant autem 12
ibi ſimulachra ſua, dixitque David copiis
ſuis, Succendite ea igni, & pulverem
eorum per ventum ſpargite. Denuo aſcendentes 13
Paleſtini, caſtrametati ſunt in deſerto
gigantum. Quare David Dominum 14
conſuluit: qui dixit, Ne aſcendas ad eos,
ſed diverte ab eis, & à fronte præveni
eos: utque audieris vocem clamoris in 15
ſylva, egredere ad bellum; nam te præcedam
ut perdam cœtum Paleſtinorum. Fecit 16
ergò David quemadmodum præcepit
ei Deus, perdiditque cœtum Paleſtinorum,
à Gabaone ad Gadarem uſque. Et 17
divulgatum eſt nomen Davidis per univerſam
terram: & potitus eſt David omnium
urbium: imbuitque Deus timore
ac terrore ejus animos gentium.

* الفصل الخامس عشر *

1 * وبني داود له بيوتا في ضيعته * واعد مواضع لصندوق عهد الرب * ولثياب قبة الزمان *
2 * وقال داود * ليس من ياخذ صندوق الله الا اللاويين * لانهم الذين اختارهم للخدمة
3 قدامه الي الابد * فجمع داود جميع اسرائيل الي اورشليم * ليطلعوا صندوق عهد الله الي
4 5 الموضع الذي بناه له * وجمع داود بني هرون واللاويين * وبني قاهث * وقال لهم * ولاوريال
6 الكبير واخوته * وهم مائة وعشرون * ولبني مراري * عسايل الكبير واخوته * وهم ميتان وعشرون *
7 8 * ولبني جرسون * يوال الكبير واخوته * وهم مية وثلاثون * ولبني اليصفن * شمعيا الكبير واخوته *
9 10 وهم ميتان * ولبني حبرون * اليب الكبير واخوته * وهم ثمانون * ولبني عوزاييل * عميناداب
11 واخوته * وهم مائة واثنا عشر * ودعي داود صادوق وابيثار الكاهنين * واللاويين * اوريال *
12 وعمسا * ويوال * وعسيا * وشمعيا * الياب * وعميناداب * وقال لهم * انتم روساء اباء اللاويين *
فتطهروا انتم واخوتكم * واطلعوا بصندوق عهد الله اله اسرائيل الي المكان الذي اعد له *
13 * ولا يثلمنا الرب الاهنا * لانه لم يدينا مثل ذنوبنا *

CAP. XV.

Adhæc ædificavit ſibi David ædes in 1
civitate ſua, locáque paravit pro arca
fœderis Domini, & pro inſtrumentis teſtudinis
temporis. Tum dixit David, Nemo 2
præter Levitas portabit arcam Dei;
quoniam ipſos elegit ad miniſtrandum coram
ſe in æternum. Congregavit ergò 3
David omnes Iſraelitas in Jeruſalem, ut
adducerent arcam fœderis Dei ad locum
quem extruxerat illi. Et collegit David 4
filios Haronis, ac Levitas, Et filios Cahath; 5
dixitque ad eos, & ad Urielem primatem,
ac fratres ejus qui erant centum
viginti: Et ad filios Meriri, Iſaelem 6
primatem, & fratres ejus qui erant ducenti
viginti: Ad filios Gerſonis, Joelem 7
primatem, & fratres ejus qui erant
centum triginta: Ad filios Eliſaphanis, 8
Semeiam primatem, & fratres ejus qui erant
ducenti: Ad filios Hebronis, Eliabum 9
primatem, ac fratres ejus qui erant
octoginta. Ad filios denique Uzaelis, 10
Amminadabum, & fratres ejus qui erant
centum duodecim. Prætereà convocavit 11
David Sadocum & Abitharem ſacerdotes,
necnon Levitas Urielem, Amaſam,
Joelem, Aſiam, Semeiam, Eliabum, &
Amminadabum; Dixitque ad eos, Vos 12
præcipui patres Levitarum, ſanctificate
vos & fratres veſtros, ut adducatis arcam
fœderis Dei, Dei Iſraelis ad locum
illi paratum: Ne labefactet nos Dominus 13
Deus noſter, néve judicet nos ſecundùm
delicta noſtra.

דברי הימים א: טו

Levi filii tulerunt Et .Iſrael Dei Domini arcam *faciēdū aſcendere ad* ,Levitæ & ,ſacerdotes ſunt ſanctificati Et
15 14 וַיִּתְקַדְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־הַלְוִיִּם אֵת
David Dixitque .ſe ſuper *perticis* in ſuo humero in ,Domini verbū juxta Moſeh præcepit quemadmodum ,Dei arcam
16 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה כִּדְבַר יְהוָה בִּכְתֵפָם בַּמֹּטוֹת עֲלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד
,facientes audire ,cymbalis & ,citharis & ,pſalteriis ,*cantici vaſis in* cantores ſuos fratres *ſtatuendum ad* ,Levitarum principibᵒ
לְשָׂרֵי הַלְוִיִּם לְהַעֲמִיד אֶת־אֲחֵיהֶם הַמְשֹׁרְרִים בִּכְלֵי־שִׁיר נְבָלִים וְכִנֹּרוֹת וּמְצִלְתָּיִם מַשְׁמִיעִים
filiis de & ,Berechiahu filiū Aſaph ejᵒ fratribᵒ de & ,Joel filium Heman Levitæ ſtatuerunt Et .lætitia in *voce in* exaltando
17 לְהָרִים־בְּקוֹל לְשִׂמְחָה׃ וַיַּעֲמִידוּ הַלְוִיִּם אֵת הֵימָן בֶּן־יוֹאֵל וּמִן־אֶחָיו אָסָף בֶּן־בֶּרֶכְיָהוּ וּמִן־בְּנֵי
, Semiramoth & ,Jahaziel & ,Ben ,Zechariahu ſecundi eorum fratres eis cum Et .Chuſaiahu filium Ethan eorum fratribus Merari
18 מְרָרִי אֲחֵיהֶם אֵיתָן בֶּן־קוּשָׁיָהוּ׃ וְעִמָּהֶם אֲחֵיהֶם הַמִּשְׁנִים זְכַרְיָהוּ בֵּן וְיַעֲזִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת
Jehiel & ,Hobededom & ,Michneiahu & ,Eliphelehu & ,Mattithiahu & ,Mahaſeiahu & ,Benaiahu & ,Eliab ,Hunni & ,Jechiel &
וִיחִיאֵל וְעֻנִּי אֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל
,Semiramoth & ,Haziel & ,Zechariah Et .*faciendū audire ad* ,æneis cymbalis in Ethā & ,Aſaph ,Heman cantores Et .janitores
20 19 הַשֹּׁעֲרִים׃ וְהַמְשֹׁרְרִים הֵימָן אָסָף וְאֵיתָן בִּמְצִלְתַּיִם נְחֹשֶׁת לְהַשְׁמִיעַ׃ וּזְכַרְיָה וַעֲזִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת
,Michneiahu & ,Eliphelehu & ,Mathithiahu Et .Halamoth ſuper *nablis* in ,Benaiahu & ,Mahaſeiahu & ,Eliab & ,Hunni & ,Jechiel &
21 וִיחִיאֵל וְעֻנִּי וֶאֱלִיאָב וּמַעֲשֵׂיָהוּ וּבְנָיָהוּ בִּנְבָלִים עַל־עֲלָמוֹת׃ וּמַתִּתְיָהוּ וֶאֱלִיפְלֵהוּ וּמִקְנֵיָהוּ
,*exaltatione* in Levitarum princeps Chenaniahu Et .Lenaſeah Haſeminith ſuper citharis in ,Hazaziahu & ,Jehiel & ,edom-Hobed &
22 וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל וַעֲזַזְיָהוּ בְּכִנֹּרוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית לְנַצֵּחַ׃ וּכְנַנְיָהוּ שַׂר־הַלְוִיִּם בְּמַשָּׂא
,Jehoſaphat & ,Sebaniahu Et .arcæ janitores Elchanah & ,Berechiah Et .*ipſe* intelligens quia ,*exaltatione in præerat*
24 23 יָסֹר בַּמַּשָּׂא כִּי מֵבִין הוּא׃ וּבֶרֶכְיָה וְאֶלְקָנָה שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן׃ וּשְׁבַנְיָהוּ וְיוֹשָׁפָט
: Dei *arcæ facies ad* tubis *in* *tubicinantes* ſacerdotes Elihezer & ,Benaiahu & ,Zechariahu & ,Hamaſai & ,Nethanel &
וּנְתַנְאֵל וַעֲמָשַׂי וּזְכַרְיָהוּ וּבְנָיָהוּ וֶאֱלִיעֶזֶר הַכֹּהֲנִים מַחְצְצְרִים בַּחֲצֹצְרוֹת לִפְנֵי אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
faciendum aſcendere ad *euntes* ,*millium principes* & ,Iſrael ſeniores & ,David fuit Et .arcæ janitores Jechijah & ,edom-Hobed &
25 וְעֹבֵד אֱדֹם וִיחִיָּה שֹׁעֲרִים לָאָרוֹן׃ וַיְהִי דָוִיד וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים הַהֹלְכִים לְהַעֲלוֹת
portantes Levitas *Deum adjuvando in* ,fuit Et .lætitia in edom-Hobed domo è Domini fœderis arcam
26 אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מִן־בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם בְּשִׂמְחָה׃ וַיְהִי בֶּעְזֹר הָאֱלֹהִים אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי
Levitæ omnes & ,byſſino pallio *in* amictus David Et .arietes ſeptem & ,*juvencos* ſeptem immolabant & ,Domini fœderis arcam
27 אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ שִׁבְעָה־פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃ וְדָוִיד מְכֻרְבָּל בִּמְעִיל בּוּץ וְכָל־הַלְוִיִּם
omnis Et .lineum Ephod David ſuper & : cantores ,*elevationis* princeps Chenaniah & ,cantores & ,arcam portantes
28 הַנֹּשְׂאִים אֶת־הָאָרוֹן וְהַמְשֹׁרְרִים וּכְנַנְיָה הַשַּׂר הַמַּשָּׂא הַמְשֹׁרְרִים וְעַל־דָּוִיד אֵפוֹד בָּד׃ וְכָל־
facientibᵒ audire cymbalis in & ,tubis in & ,buccinæ ſonitu in & ,jubilo in Domini fœderis arcam *facientes* aſcendere Iſrael
יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר וּבַחֲצֹצְרוֹת וּבִמְצִלְתָּיִם מַשְׁמִעִים
Saul filia Michal & ,David civitatem ad uſq; veniente Domini fœderis arca ,fuit Et .citharis & ,*nablis* in
29 בִּנְבָלִים וְכִנֹּרוֹת׃ וַיְהִי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בָּא עַד־עִיר דָּוִיד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל
.ſuo corde in eum deſpexit & ;ludentem & ſaltantem David regem vidit & ,feneſtram per *ſe præbebat conſpicuam*
נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּוִיד מְרַקֵּד וּמְשַׂחֵק וַתִּבֶז לוֹ בְּלִבָּהּ׃

Verſio VULG. LAT.

Sanctificati ſunt ergò Sacerdotes, & Levitæ, ut portarent arcam Domini Dei Iſrael. 14 Et tulerunt filii Levi arcam Dei, ſicut præceperat Moyſes juxta verbum Domini, 15 humeris ſuis, in vectibus. Dixítque David principibus 16 Levitarum, ut conſtituerent de fratribus ſuis cantores in organis muſicorum, nablis videlicèt, & lyris, & cymbalis, ut reſonaret in excelſis ſonitus lætitiæ. Conſtituerúntque Levitas; 17 Heman filium Joel, & de fratribus ejus, Aſaph filium Barachiæ: de filiis verò Merari, fratribus eorum, Ethan filium Caſaiæ. Et cum eis fratres 18 eorum: in ſecundo ordine, Zachariam, & Ben, & Jaziel, & Semiramoth, & Jahiel, & Ani, Eliab, & Banaiam, & Maaſiam, & Mathathiam, & Eliphalu, & Maceniam, & Obededom, & Jehiel, janitores. Porrò cantores; 19 Heman, Aſaph, & Ethan, in cymbalis æneis concrepantes. Zacharias autem, & Oziel, & Semiramoth, & 20 Jahiel, & Ani, & Eliab, & Maaſias, & Banaias, in nablis arcana cantabant. Porrò Mathathias, & Eliphalu, 21 & Macenias, & Obededom, & Jehiel, & Ozaziu, in citharis pro octava canebant epinicion. Chonenias 22 autem princeps Levitarum, prophetiæ præerat, ad præcinendam melodiam: erat quippe valdè ſapiens. Et 23 Barachias, & Elcana, janitores arcæ. Porrò Sebenias, 24 & Joſaphat, & Nathanael, & Amaſai, & Zacharias, & Banaias, & Eliezer, ſacerdotes, clangebant tubis coram arca Dei: & Obededom, et Jehias, erant janitores arcæ. Igitur David, et omnes majores natu Iſrael, et tribuni, 25 ierunt ad deportandam arcam fœderis Domini de domo Obededom, cum lætitia. Cúmque adjuviſſet Deus Le- 26 vitas, qui portabant arcam fœderis Domini, immolabantur ſeptem tauri, et ſeptem arietes. Porrò David 27 erat indutus ſtolâ byſſinâ, et univerſi Levitæ qui portabant arcam, cantoréſque, et Chonenias princeps prophetiæ inter cantores: David autem etiam indutus erat ephod lineo. Univerſúſque Iſrael deducebant arcam 28 fœderis Domini in jubilo, et ſonitu buccinæ, et tubis, et cymbalis, et nablis, et citharis concrepantes. Cúm- 29 que perveniſſet arca fœderis Domini uſque ad civitatem David, Michol filia Saul proſpiciens per feneſtram, vidit regem David ſaltantem atque ludentem, et deſpexit eum in corde ſuo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 * ܘܐܬܩܕܫܘ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܠܡܥܒܪܘ ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܩܠܘ ܠܘܝܐ
15 ܐܪܘܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܒܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܫܩܠܘ ܗܢܘܢ ܒܟܬܦܬܗܘܢ.
16 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܪܫܢܐ ܕܠܘܝܐ. ܠܡܩܡܘ ܠܐܚܝܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܚܝܝܢ. ܘܡܫܒܚܝܢ ܒܡܐܢܝ
ܙܡܪܐ. ܒܢܒܠܐ ܘܒܟܢܪܐ ܘܒܨܠܨܠܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܥܝܢ ܒܪܡܐ ܩܠܗܘܢ ܒܚܕܘܬܐ.
17 * ܘܐܩܝܡܘ ܠܘܝܐ ܠܗܝܡܢ ܒܪ ܝܘܐܝܠ. ܘܡܢ ܐܚܘܗܝ ܠܐܣܦ ܒܪ ܒܪܟܝܐ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܡܪܪܝ:
18 ܐܚܝܗܘܢ. ܠܐܝܬܢ ܒܪ ܩܘܫܝܐ. * ܘܥܡܗܘܢ ܐܚܝܗܘܢ ܕܬܪܝܢ. ܠܙܟܪܝܐ ܒܪ ܢܥܐܝܠ. ܘܠܝܘܚܐܝܠ
ܘܠܐܠܝܐܒ. ܘܠܒܢܝܐ ܘܠܐܣܡ ܘܠܡܬܝܬܐ. ܘܠܐܠܝܦܠܗܘ ܘܠܡܩܝܗܘ. ܘܠܥܒܪ ܐܕܘܡ ܘܠܝܘܐܝܠ.
19 * ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܡܫܠܛܝܢ ܥܠ ܬܪܥܐ ܘܡܫܒܚܝܢ. ܗܝܡܢ. ܘܐܣܦ ܘܐܝܬܢ. * ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ
20 ܡܫܒܚܝܢ ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܡܐܢܝ ܢܚܫܐ ܠܬܫܡܫܬܐ. ܥܙܪܝܐ ܥܙܝܐܝܠ ܘܝܘܚܐܝܠ. ܘܝܥܢܝ
21 ܘܐܠܝܐܒ. ܘܡܥܣܝܐ ܘܒܢܝܐ. * ܘܕܡܫܒܚܝܢ ܒܬܫܒܚܬܐ. ܡܬܝܬܐ ܘܡܩܝܗܘ. ܘܥܒܪ
ܐܕܘܡ ܘܥܘܙܝܐܝܠ. ܘܥܘܙܢܝܐ. ܗܠܝܢ ܡܫܒܚܝܢ ܒܟܢܪܐ. ܟܠ ܝܘܡ ܝܘܡ. ܒܫܥܝܢ ܬܠܬ
22 ܘܫܬ ܘܬܫܥ. * ܘܒܢܝܐ ܪܫܐ ܕܠܘܝܐ ܫܩܠ ܗܘܐ ܟܠ ܝܘܡ ܡܘܒܠܐ. ܡܛܠ ܕܡܛܝܒܐ ܕܘܟܬܐ
23 ܗܘܬ ܠܗ. * ܘܒܪܟܝܐ ܘܐܠܩܢܐ. ܡܛܝܒܝܢ ܗܘܘ ܠܐܪܘܢܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ. * ܘܫܒܢܐ
24 ܘܝܘܫܦܛ. ܘܢܬܢܐܝܠ ܘܥܡܣܝ. ܘܙܟܪܝܐ ܘܒܢܝܐ. ܘܐܠܝܥܙܪ. ܗܠܝܢ ܟܗܢܐ ܕܩܪܝܢ ܗܘܘ
25 ܒܩܪܢܬܐ ܩܕܡ ܐܪܘܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܒܪ ܐܕܘܡ ܘܐܚܝܐ. ܣܥܘܪܝܢ ܗܘܘ ܠܐܪܘܢܐ. * ܘܗܘܐ
ܕܘܝܕ ܘܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪܒܘܬܐ ܕܐܠܦܐ. ܐܙܠܝܢ ܠܡܝܬܝܘ ܐܪܘܢܐ ܕܕܝܬܩܐ
26 ܕܡܪܝܐ: ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܥܒܪ ܐܕܘܡ ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܥܕܪ ܡܪܝܐ
ܠܠܘܝܐ. ܕܫܩܠܝܢ ܐܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܕܒܚܘ ܫܒܥܐ ܬܘܪܝܢ. ܘܫܒܥܐ
27 ܕܟܪܝܢ. * ܘܕܘܝܕ ܠܒܝܫ ܗܘܐ ܢܚܬܐ ܕܒܘܨܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܫܩܠܝܢ ܐܪܘܢܐ. ܠܒܝܫܝܢ ܐܦ
ܗܢܘܢ ܢܚܬܐ ܕܒܘܨܐ. ܘܥܠ ܡܐܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ. ܠܒܝܫ ܗܘܐ ܐܦܘܕܐ ܕܒܘܨܐ.
28 * ܘܕܘܝܕ ܘܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܝܬܝܢ ܠܐܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ.
ܒܬܫܒܚܬܐ. ܘܒܩܠܐ ܕܫܝܦܘܪܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܡܥܩܡܬܐ. ܘܡܪܝܡܝܢ ܩܠܗܘܢ ܥܕܡܐ
29 ܠܫܡܝܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܩܪܒܬ ܐܪܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠܬ ܘܡܛܬ
ܠܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܠܟܠ ܒܪܬ ܫܐܘܠ ܕܝܩܐ ܗܘܬ ܒܟܘܬܐ. ܘܚܙܬܗ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ
ܕܡܫܬܥܐ. ܘܫܛܬܗ ܠܗ ܒܠܒܗ.

Itaque ſanctificârunt ſe ſacerdotes & Levitæ, ut transferrent arcam Domini Dei Iſraelis: 14 Et portârunt Levitæ arcā Dñi, quemadmodum præceperat Moſes ex edicto Domini, 15 ipſi inquam portârunt humeris ſuis. Præcepit inſuper David principibus Levitarum, 16 ut conſtituerent fratres ſuos qui vivi erant & canebant inſtrumentis muſicis, nablis *ſcilicet*, citharis, ac cymbalis, ad reſonandum ſublatis cum lætitia vocibus. Conſtituerunt 17 autem Levitæ Hemanem filium Joelis, & è fratribus ejus Aſaphum filium Barachiæ; & è filiis Merari fratribus ſuis, Ethanem filium Caſiahu: Et cum iis fratrem ſuum ſecundum 18 Zachariam filium Neaelis, & Johielem, & Eliabum, Benaiam, Aſam, Mathitham, Elipheléhum, Mekiahum, Obar-edom, & Joaelem. Omnes iſti præerant januis, & cane- 19 bant; Heman, Aſaph, & Ethan. Omnes iſti 20 canebant pſalteriis inſtrumentorum æneorū in miniſterium, Azaria, Aziael, Johiel, Jaani, Eliab, Maaſia, & Benaia. Qui autem inſtru- 21 mentis muſicis canebant, Mathitha, Mekiahu, Obar-edom, Uziael, & Uzania: omnes iſti fidibus canebant ſingulis quibúſque diebus, horâ tertiâ, ſextâ, & nonâ. Benaia verò 22 princeps Levitarum onus quotidie portabat, quia locus erat ei paratus. Barachia, & Hel- 23 cana providebant arcæ quicquid illi neceſſarium erat. Sebna autem, & Joſaphat, Na- 24 thaniel, Amſi, Zacharia, Benaia, & Eliazar, hi ſacerdotes erant tubis canentes ante arcā Domini. Obar-edom, & Ahia erant inſpectores arcæ. David autem, & ſeniores Iſ- 25 raelis, atque tribuni, procedebant ad adducendam arcam fœderis Domini de domo Obar-edom ad civitatē Davidis, magna cum lætitia. Cúmque opem tuliſſet Dominus Le- 26 vitis portantibus arcam in qua erat fœdus Domini, immolaverunt ſeptem boves & ſeptem arietes. Porrò David indutus erat ve- 27 ſtibus lineis, & omnes Levitæ qui portabant arcam, induti quoque erant veſtibus lineis: & ſuper veſtimenta ſua David linea indutus erat ephod lineo. Itaque David & omnes 28 Iſraelitæ deducebant arcam in qua erat fœdᵒ Domini, cum canticis, & ſonitu buccinarum rectarum et inflexarum, vocem attollentes in cœlum uſque. Accidit autem ut cùm ar- 29 ca in qua erat fœdus Domini, propiùs acceſſiſſet, & ingreſſa eſſet ac perveniſſet in civitatem Davidis; Malchel filia Saulis proſpiceret per feneſtram, videretque Davidem regem ludentem, ac proinde deſpiceret eum in corde ſuo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14 15 Καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται, τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν (ο) Θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβον
οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο Μωυσῆς ἐν λόγῳ Θεοῦ κατὰ τὴν γραφὴν,
16 ἐν ἀναφορεῦσιν (π) ἐπ᾽ αὐτούς. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἄρχουσι τῶν Λευιτῶν, Στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτῶν τοὺς ψαλτῳδοὺς ἐν (ρ) ὀργάνοις, νάβλαις, κινύραις, ϗ κυμβάλοις τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος
17 ἐν φωνῇ εὐφροσύνης. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται τὸν Αἱμὰν υἱὸν Ἰωήλ· ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Ἀσὰφ
18 υἱὸς Βαραχία· ϗ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ Αἰθὰν υἱὸς Κισαίου· Καὶ μετ᾽ αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ
αὐτῶν οἱ δεύτεροι, Ζαχαρίας, ϗ (σ) Ὀζιὴλ, ϗ Σεμιραμὼθ, ϗ Ἰειὴλ, ϗ (τ) Ἐλιωὴλ,
ϗ Ἐλιὰβ, ϗ Βαναία, ϗ (υ) Μαασαία, ϗ Ματταθία, ϗ Ἐλιφενὰ, ϗ Μακελλία, ϗ Ἀβδεδὸμ,
19 ϗ Ἰειὴλ, ϗ Ὀζίας, οἱ πυλωροί. Καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ, Αἱμὰν, Ἀσὰφ, ϗ Αἰθὰν ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς
20 τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι. Ζαχαρίας, ϗ Ὀζιὴλ, Σεμιραμὼθ, Ἰειὴλ, (φ) Ὠνὶ, Ἐλιὰβ, Μαασαίας,
21 Βαναίας ἐν νάβλαις ἐπὶ (χ) ἀλαιμώθ. Καὶ Ματταθίας, ϗ (ψ) Ἐλιφαλοὺ, ϗ Μακενία, ϗ Ἀβδεδὸμ,
22 ϗ Ἰειὴλ, ϗ Ὀζίας ἐν κινύραις ἀμασενὶθ τοῦ ἐνισχῦσαι. Καὶ Χωνενία ἄρχων τῶν Λευιτῶν ἄρχων
23 24 τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς ἦν. Καὶ Βαραχία ϗ (ω) Ἐλκανὰ πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ. Καὶ (α)
Σομνία, ϗ Ἰωσαφὰτ, ϗ Ναθαναὴλ, ϗ Ἀμασαΐ, ϗ (β) Ζαχαρία, ϗ Βαναΐα, ϗ Ἐλιέζερ
οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. καὶ Ἀβδεδὸμ, ϗ (γ) Ἰεΐα
25 πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἦν Δαυὶδ ϗ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ ϗ οἱ χιλίαρχοι (δ) οἱ πορευόμενοι
26 τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης (ε) ἐξ οἴκου Ἀβδεδὸμ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ κατισχῦσαι τὸν Θεὸν τοὺς Λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ (ζ)
27 ἔθυσαν ἀν᾽ ἑπτὰ μόσχους, (η) ϗ ἀν᾽ ἑπτὰ κριούς. Καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος (θ) ἐν στολῇ βυσσίνῃ,
ϗ πάντες οἱ Λευῖται αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου, ϗ οἱ ψαλτῳδοὶ, ϗ (ι) Χωνενίας ὁ
28 ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν ᾀδόντων, ϗ ἐπὶ Δαυὶδ στολὴ βυσσίνη. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν
διαθήκης κυρίου ἐν σημασίᾳ, καὶ ἐν φωνῇ σωφὲρ, καὶ ἐν σάλπιγξι, ϗ ἐν κυμβάλοις,
29 (κ) ἀναφωνοῦντες ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις. Καὶ ἐγένετο (λ) ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου, καὶ
ἦλθεν ἕως πόλεως Δαυίδ. καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν
βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον ϗ παίζοντα, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

Et purificati ſunt ſacerdotes & Levitæ ad efferendam arcam Dei Iſrael. 14
Et tulerunt filii Levitarum, arcam Dei, ſicut mandaverat Moyſes in 15
verbo Dei ſecundùm ſcripturam, in ſupportatoriis (d) ſuper ſe. Et 16
dixit David principibus Levitarum; Conſtituite fratres veſtros cantores
in organis, nablis, citharis, & cymbalis ad reſonandum in ſublime
in voce lætitiæ. Et conſtituerunt Levitæ Æman (e) filium Joel: 17
de fratribus ejus Aſaph filius Barachia: & de filiis Merari fratribus
ejus Æthan filius Ciſæi: Et cum eis fratres eorum, (f) ſecundi, 18
Zacharias, & Oziel, & Semiramoth, & Jeiel, & Elioel, & Eliab,
& Banæa, & Maaſaia, & Matthathia, & Eliphena, &
Macellia, & Abdedom, & Jeiel, & Ozias, janitores. Et pſalmorum 19
cantores, Æman, Aſaph, & Æthan in cymbalis æneis ad
faciendum audiri: Zacharias, & Oziel, & Semiramoth, Jeiel, 20
Oni, Eliab, Maaſæas, Banæas in nablis ſuper (g) Alæmoth. Et 21
Mattathias, & Eliphalu, & Macenia, & Abdedom, & Jëiel,
& Ozias in citharis (h) Amaſenith ad vincendum. Et Chonenia 22
princeps Levitarum (i) princeps cantorum; quoniam intelligens erat.
Et Barachia, & Elcana janitores arcæ. Et Somnia, & Joſaphat, 23 24
& Nathanael, & Amaſai, & Zacharia, & Banaia, & Eliezer
ſacerdotes clangentes tubis ante arcam Dei. Et Abdedom, & Ibia
janitores arcæ Dei. Et erat David, & ſeniores Iſrael, & Chiliarchi 25
procedentes ad educendam arcam teſtamenti è domo Abdedom
in lætitia. Et factum eſt in confortando Deum Levitas levantes 26
arcam teſtamenti Domini, & immolaverunt ſeptem vitulos, &
ſeptem arietes. Et David indutus in ſtola byſſina, & omnes Levitæ 27
levantes arcam teſtamenti Domini, & pſalmorum cantores, & Chonenias
princeps cantorum canentium. Et ſuper David (k) ſtola byſſina.
Et omnis Iſrael educentes arcam teſtamenti Domini in ſignificatione, 28
& in voce (l) Sopher, & in tubis, et in cymbalis, reſonantes in nablis,
et in citharis. (m) Et factum eſt, arca teſtamenti Domini, et 29
venit uſque ad civitatem David. Et Melchol filia Saul proſpexit per
feneſtram, et vidit regem David ſaltantem, et ludentem: et ſprevit eum in anima ſua.

MS.A. (ο) τοῦ κυρίου Θεοῦ (π) ἐφ᾽ ἑαυτούς. (ρ) ὀργάνοις ᾠδῶν, νάβλαις, καὶ κινύραις, (σ) Ἰηοὺλ, καὶ Σιμιραμὼθ, (τ) Ἀνὶ, (υ) Μαασία, καὶ Ματταθίας, καὶ Ἐλιφαλὰ, καὶ Μακενία, (φ) καὶ Ἀωνὶ, καὶ Ἐλιὰβ, καὶ Μαασίας, καὶ Βαναίας (χ) ἀλημώθ. (ψ) Ἐλιφαλαίας, καὶ Μακενίας, (ω) Ἠλκανὰ (α) Σωβενία, (β) Ζαχαρίας, ϗ Βαναὶ, (γ) Ἰεαία (δ) πορευόμενοι (ε) κυρίου ἐξ (ζ) ἔθυσαν ἑπτὰ (η) ϗ ἑπτὰ (θ) στολῇ (ι) Χενενίας (κ) ἀναφωνοῦνταις νάβλαις (λ) κιβωτὸς τῆς διαθήκης

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 15 * فتطهروا الكهنة ليطلعوا بصندوق عهد الله * وأخذ أولاد اللاويين صندوق الله * كما
أمر موسي بكلمة الله * كما هو مكتوب * ليحملوه بتسابيح * فقال داود لرؤساء الكهنة 16
اللاويين * أقيموا إخوتكم مسبحين بأواني التسبيح * ويكونوا يعلوا أصواتهم بالفرح *
17 * فأقام اللاويون لهامان بن يوال من إخوتهم * وأصاف بن برخيا * ومن بني مريري أثان
18 بن كيسا * وإخوتهم معهم * وزخريا بن ناعاييل * ويوحاييل * واليال * وبانيا * وأسا * ومابثيا
19 والبقليهو * ومافيهو * وعافور * وأدوم * ويوعاييل * هؤلاء كلهم الذين يقومون على الأبواب
20 ويسبحون * وهامان * وأصاف * وأثان * هاؤلاء كلهم يسبحون بتسبيحات آنية النحاس *
والخدمة * عازريا * وعزاييل * ويوحاييل * وعافار * والياب * ومعسيا * وبانيا * يسبحون الله *
21 * ومابثيا * ومافيهو * وعافور * وأدوم * وعزاييل * وعوزيا * هاؤلاء يسبحون بالبوقات كل يوم في
22 ثلاثة ساعات * وستة ساعات * وتسعة ساعات * وكبراء اللاويين كانوا يأخذون نوبا في
23 كل يوم * لأن لهم مواضع مصلحة * ويوحنا وهلقانا يتفقدون التابوت في كل ما يصلح
24 له * وسابينا * ويوساطف * ونانانييل * وعمسيا * وزخريا * وبنيا * والبعازار * هاؤلاء الكهنة الذين
كانوا يضربون بالقرون قدام صندوق الله * وعافور * وأدوم * وأخيا * كانوا يتفقدون
25 التابوت * وداود والكهنة وكبراء الآلاف طلعوا بالتابوت من بيت عافور الأدومي إلي
26 ضيعة داود بفرح عظيم * وحين أعان الله اللاويين الذين أطلعوا صندوق العهد *
27 ذبحوا سبع ثيران ذكور * وكان داود لابس ثيابا فاخرة * واللاويون والمسبحون نحو مائتين
28 كانوا لابسين ثيابا فاخرة * وكان فوق ثياب داود ميرة فاخرة * وأطلع داود وجميع
بني إسرائيل صندوق عهد الرب بتسبيحات وأصوات القرون مبسوطات وملويات * وكانوا
29 يرفعون أصواتهم إلي العلو * وحين دخل صندوق الله إلي ضيعة داود * تطلعت ملكال ابنة
ساوول امرأته * فأبصرت داود يطرب قدامه * فاستهزت به في نفسها *

Sanctificârunt ergò ſe ſacerdotes, ut adducerent 14
arcam fœderis Dei. Et tule- 15
runt filii Levitarum arcam Dei, ut præceperat
Moſes ex edicto Dei, quemadmodum
ſcriptum eſt; ut geſtarent eam cum
canticis. Tum dixit David ad principes ſa- 16
cerdotũ Levitas, Inſtituite fratres veſtros
ut canant inſtrumentis muſicis, attollántque
voces ſuas cum gaudio. Inſtituerunt 17
ergò Levitæ Hemanem filium Joelis è fra-
tribus ſuis, & Aſaphum filium Barachiæ:
& è filiis Meriri, Ethanem filium Chiſæ;
fratréſque eorum cum ipſis: Zachariam 18
filium Naaelis, & Johaelem, Elielem,
Banaiam, Aſam, Mathitham, Eliphelibum,
Makibum, Aborem, Edomum, &
Joaelem: Omnes iſti præerant januis, 19
& canebant. Heman, Aſaph, & Ethan,
Hi omnes canebant muſicam inſtrumentorum 20
æneorum, & ad miniſterium a-
ptorum. Azaria, Aziel, Johael, Aphar,
Eliab, Maaſia, & Banaia Deum celebrabant.
Mathitha, Makibu, Abor, E- 21
dom, Azael, & Vzania; hi buccinis
canebant ſingulis diebus horâ tertiâ,
horâ ſextâ, & horâ nonâ. Prin- 22
cipes Levitarum alternis utebantur ſingu-
lis diebus, quoniam loca erant eis parata.
Johannes, & Helcana proſpiciebant 23
arcæ in omnibus illi requiſitis. Sabina, 24
Joſataph, Nathanael, Amaſia, Zacharia,
Bania, & Eliazar; hi erant ſacerdotes
buccinis clangentes coram arca
Dei. Abor, Edom, & Achia proſpi-
ciebant arcæ. Denique David, ſacer- 25
dotes, atque tribuni educebant arcam
è domo Aboris Edomæi ad civitatem
Davidis ingenti cum lætitia. Et ubi 26
adjuvit Deus Levitas qui eduxerant ar-
cam fœderis, mactaverunt ſeptem bo-
ves maſculos. Cæterùm David indu- 27
tus erat veſtibus præſtantiſſimis; & Le-
vitæ atque cantores ducenti circiter, erant
induti veſtibus præſtantiſſimis: & ſuper
veſtes Davidis erat pallium præſtantiſſimum.
Sic deducebat David omneſ- 28
que Iſraelitæ arcam fœderis Domini
cum canticis & vocibus tubarum pla-
narum & inflexarum, & attollebant
voces ſuas ad excelſum uſque. Cùm- 29
que ingreſſa eſſet arca Dei civitatem
Davidis, proſpiciens Michal filia Saulis,
uxor ipſius, vidit Davidem ge-
ſtientem coram illa, & deriſit eum a-
pud ſemetipſam.

דברי הימים א: יו

CAP. XVI. יו

,ascensiones appropinquare fecerũt &:David ei tetenderat quod ,tentorii medium in eam constituerunt & ,Dei arcam attulerunt Et

1 וַיָּבִיאוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה־לוֹ דָּוִיד וַיַּקְרִיבוּ עֹלוֹת

.Domini nomine in populo benedixit & :pacifica & ,ascensionẽ faciẽdo ascendere ab David cõplevit Et .Dei facies ad pacifica &

2 וּשְׁלָמִים לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃ וַיְכַל דָּוִיד מֵהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיְבָרֶךְ אֶת־הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה׃

.lagenam &,pulchrum carnis frustũ & ,panis placentam unicuique ,mulierem ad usq; & viro à ,Israel viro omni divisit Et

3 וַיְחַלֵּק לְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ כִּכַּר־לֶחֶם וְאֶשְׁפָּר וַאֲשִׁישָׁה׃

Deum Dominum laudandum ad & ,confitendum ad & ,recordandum ad & ,ministros Levitis de Domini *arcæ facies ad dedit* Et

4 וַיִּתֵּן לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה מִן־הַלְוִיִּם מְשָׁרְתִים וּלְהַזְכִּיר וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי

,Benajahu & ,Eliab & ,Mathithiah & ,Jechiel & ,Semiramoth & ,Jehiel ;Zechariah ejus secundus & ,*caput* Asaph .Israel

5 יִשְׂרָאֵל׃ אָסָף הָרֹאשׁ וּמִשְׁנֵהוּ זְכַרְיָה יְעִיאֵל וּשְׁמִירָמוֹת וִיחִיאֵל וּמַתִּתְיָה וֶאֱלִיאָב וּבְנָיָהוּ

Jachaziel & Benajahu Et .faciens audire cymbalis in Asaph & ,citharis in & ,*nablorum vasis in* Jehiel & , Edom-Hobed &

6 וְעֹבֵד אֱדֹם וִיעִיאֵל בִּכְלֵי נְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת וְאָסָף בַּמְצִלְתַּיִם מַשְׁמִיעַ׃ וּבְנָיָהוּ וְיַחֲזִיאֵל

Domino confitendũ ad ,*caput in* David *dedit* tunc ipsa die In .Dei fœderis *arcæ facies ad* jugiter tubis in ,sacerdotes

7 הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת תָּמִיד לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית־הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַהוּא אָז נָתַן דָּוִיד בָּרֹאשׁ לְהֹדוֹת לַיהוָה

,ei Cantate .ejus *adinventiones* populis in notificate ,ejus *nomine in* invocate ,Domino Confitemini .ejus fratrum &,Asaph manum per

9 8 בְּיַד־אָסָף וְאֶחָיו׃ הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו׃ שִׁירוּ לוֹ

Quærite .Dominum quærentium cor Lætetur .ejus *sanctitatis* nomine in Laudamini .ejus mirabilibꝰ omnibꝰ *in meditamini* :ei psallite

11 10 זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃ דִּרְשׁוּ

.ejus oris judiciorum &,ejus prodigiorũ;fecit quæ ejꝰ mirabiliũ Recordamini .semper ejus *facies* quærite:ejus fortitudinẽ & ,Dñm

12 יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃ זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ׃

Recordamini .ejus judicia terra universa in ,noster Deus Dominus Ipse .ejus electi Jahacob filii,ejus servi Israel Semen

15 13 14 זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו׃ זִכְרוּ

illud statuit Et .Ischac ad sui juramenti &,Abraham cum *excidit* Quod .generationibus mille præcepit *verbum*,ejus pacti seculum in

17 16 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק׃ וַיַּעֲמִידֶהָ

.vestræ hæreditatis *funiculum* Chenahan terram dabo Tibi :Dicendo ,*seculi* pactum Israeli ,præceptum in Jahacob ipsi

18 לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃ לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם׃

populum ad regno de & ,gentem ad gente de ambulaverunt Et .ea in peregrinantes & ,*parum* quasi ,*numeri viros vos existendo In*

20 19 בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ׃ וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם

ne meis prophetis in &,meos *unctos in* tangatis Ne .reges eis *super* corripuit &,*eos opprimendũ ad* homini permisit Non .alterum

22 21 אַחֵר׃ לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים׃ אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־

,ejus gloriam gentibus in Narrate .ejus *salutem* diem in die de *evangelizate* :terra omnis Domino Cantate .malignemini

24 23 תָּרֵעוּ׃ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־אֶל־יוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃ סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ

.deos omnes super ipse terribilis & ,valde laudabilis & ,Dominus magnus Quia .ejus mirabilia populis omnibus in

25 בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו׃ כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃

.fecit cœlos Dominus Et .*vana populorum* dii omnes Nam

26 כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XVI.

ATtulerunt igitur arcam Dei, & constituerunt eam in 1
medio tabernaculi, quod tetenderat ei David: & obtulerunt holocausta, & pacifica coram Deo. Cúmque com- 2
plêsset David offerens holocausta, & pacifica, benedixit populo in nomine Domini. Et divisit universis per sin- 3
gulos, à viro usque ad mulierem, tortam panis, & partem assæ carnis bubalæ, & frixam oleo similam. Consti- 4
tuítque coram arca Domini de Levitis, qui ministrarent, & recordarentur operum ejus, & glorificarent atque laudarent Dominum Deum Israel; Asaph principem, & 5
secundum ejus Zachariam : Porrò Jahiel, & Semiramoth, & Jehiel, & Mathathiam, & Eliab, & Banaiam, & Obededom : Jehiel super organa psalterii, & lyras : Asaph autem ut cymbalis personaret: Banaiam verò & Jaziel 6
sacerdotes, canere tubâ jugiter coram arca fœderis Domini. In illo die fecit David principem ad confitendum 7
Domino, Asaph, & fratres ejus. Confitemini Domino, 8
& invocate nomen ejus: notas facite in populis adinventiones ejus. Cantate ei, & psallite ei: & narrate omnia 9
mirabilia ejus. Laudate nomen sanctum ejus : lætetur 10
cor quærentium Dominum. Quærite Dominum, & vir- 11
tutem ejus : quærite faciem ejus semper. Recordamini 12
mirabilium ejus, quæ fecit: signorum illius, & judiciorum oris ejus. Semen Israel servi ejus: filii Jacob electi ejus. 13
Ipse Dominus Deus noster: in universa terra judicia ejus. 14
Recordamini in sempiternum pacti ejus: sermonis, quem 15
præcepit in mille generationes. Quem pepigit cum A- 16
braham : & juramenti illius cum Isaac. Et constituit il- 17
lud Jacob in præceptum : & Israel in pactum sempiternum, Dicens ; Tibi dabo terram Chanaan: funiculum 18
hæreditatis vestræ. Cùm essent pauci numero : parvi 19
& coloni ejus. Et transierunt de gente in gentem : & 20
de regno ad populum alterum. Non dimisit quemquam 21
calumniari eos: sed increpavit pro eis reges. Nolite tan- 22
gere christos meos: et in prophetis meis nolite malignari. Cantate Dño omnis terra : annuntiate ex die in diẽ salu- 23
tare ejus. Narrate in gentibus gloriã ejus: in cunctis po- 24
pulis mirabilia ejus. Quia magnus Dñs, & laudabilis 25
nimis : & horribilis super omnes deos. Omnes enim 26
dii populorum, idola : Dominus autem cœlos fecit.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

[illegible]

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
[illegible]
[illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
[illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
[illegible]
8 [illegible]
9
10 [illegible]
11 [illegible]
12
13 [illegible]
14
15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18
19 [illegible]
20 [illegible]
21 [illegible]
22
23 [illegible]
24
25 [illegible]
26 [illegible]
[illegible]

CAP. XVI.

ITaque adduxerunt arcam Domini, & posuerunt eam in loco suo, intra tabernaculum quod fixerat ei David : ac tum obtulit holocausta & pacifica. 1
Cúmque finem fecisset David offerendi holocausta & pacifica, benedixit populo Israelitico in nomine Domini potentissimi. 2
Tum distribuit universo populo, cunctis Israelitis, tam viris quàm mulieribus, tam adolescentibus quàm ubera sugentibus, cuique placentam panis unam, partem unam, & laganum unum : tum abierunt totus populus, quisque domum suam. 3
Deinde instituit ante arcam Domini Levitas ministrantes coram Domino, prædicantes, & gratias ac laudem Domino Deo Israelis agentes. 4
Horum præcipuus erat Asaph, secundus Zacharia, tum Joijel, Nuhiel, Mathitha, Eliab, Benaia, Asaph, Aminadab, Asaph, Nehzael, & Asaph. 5
Omnes isti erant sacerdotes qui buccinis clangebant jugiter coram arca Domini. 6
Tunc aperuit os suum David eo die, ipse ac principes omnes sacerdotum & Levitarum, ad laudandum Dominũ pro tutela Asaphi & fratrũ ejus: atq; hæc sunt *præcipua* capita laudationum quas eo die protulit David coram arca Domini. 7
Gratias agite Domino, & invocate nomen ejus: vulgate inter populos opera ejus. 8
Celebrate eum, & gratias agite illi: narrate universa portenta ipsius. 9
Gloriamini in nomine sanctitatis ejus: lætetur cor omnium expetentium Dominum & amplitudinem ejus. 10
Precamini eum assiduè. 11
Memoriâ repetite prodigia quæ fecit, portenta ejus, & judicia oris ejus. 12
O semen Abrahæ servi ejus, & filii Jacob, electi quos elegit: 13
Ipse Dominus Deus noster, cujus leges in universa terra. 14
Memores semper estote fœderis ejus, verbi quod præcepit in mille sæcula, 15
Quod jurejurando asseruit Abrahæ: & fœderis quod dedit filiis Isahac, & excidit cum Jacobo in sempiternum. 16
Israelitis dedit fœdus in seculum seculorum. 17
Et ait illis, Vobis daturus sum terram Chanaan sortem hæreditatis vestræ. 18
Cùm essetis *exigui* numeri homines, pauci, & advenæ in illa; 19
Et captivi abduceremini à populo ad populum, & à regno ad regnum aliud : 20
Non permisit principibus lædere vos; imò reges propter vos castigavit, & dixit eis : 21
Ne accedatis ad unctos meos, & prophetis meis ne officiatis. 22
Canite Domino omnis terra, evangelizate singulis diebus salutem ejus. 23
Narrate inter populos gloriam ejus : 24
Quoniam magnus est Dominus, & summè laudandus, & tremendus præ cunctis regibus. 25
Omnia enim idola gentium sunt simulachra, Dominus autem cœlum condidit. 26

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 Καὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ,
2 καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον (α) τοῦ θεοῦ. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρων ὁλοκαυτώ-
3 ματα καὶ σωτηρίου, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου. Καὶ διεμέρισε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς
4 καὶ ἕως γυναικὸς, τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικὸν, καὶ ἀμορίτην. Καὶ ἔταξε κατὰ πρόσωπον τῆς κιβω-
τοῦ διαθήκης κυρίου ἐκ τῶν Λευιτῶν λειτουργοῦντας ἀναφωνοῦντας, καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν (β) κύ-
5 ριον τὸν θεὸν Ἰσραήλ· Ἀσὰφ ὁ ἡγούμενος, καὶ (γ) δευτερεύων αὐτῷ Ζαχαρίας, (δ) Ἰεϊὴλ, Σεμι-
ραμὼθ, (ε) καὶ Ἰεϊὴλ, Ματταθίας, Ἐλιὰβ, καὶ Βαναίας, καὶ Ἀβδεδὸμ· καὶ Ἰεϊὴλ ἐν ὀργάνοις,
6 (ζ) νάβλαις, κινύραις, καὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν· Καὶ Βαναίας, καὶ Ὀζιὴλ οἱ ἱερεῖς ἐν
7 ταῖς σάλπιγξι διαπαντὸς ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τότε
8 ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐν χειρὶ Ἀσὰφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. ΩΔΗ'. Ἐξομολογεῖ-
9 σθε τῷ κυρίῳ, ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Ἄσατε
10 αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ, διηγήσασθε πᾶσι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε κύριος. Αἰνεῖτε ἐν ὀνό-
11 ματι ἁγίῳ αὐτοῦ, εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ. Ζητήσατε τὸν κύριον καὶ ἰσχύ-
12 σατε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός. (η) Μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε,
13 τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ. Σπέρμα Ἰσραὴλ παῖδες αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
14 15 Αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ. (θ) Μνημονεύωμεν εἰς αἰῶνα διαθή-
16 κης αὐτοῦ, λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεὰς, Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τὸν ὅρκον αὐ-
17 18 τοῦ τῷ Ἰσαάκ. Ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα, τῷ Ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον, Λέγων,
19 Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν. Ἐν τῷ (ι) γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθ-
20 μῷ, (κ) ὡς ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρῴκησαν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἀπὸ
21 βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον. Οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἤλεγξε (λ) περὶ αὐτῶν
22 23 βασιλεῖς. Μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε. Ἄσατε τῷ κυ-
24 ρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν (μ) σωτηρίαν αὐτοῦ. Ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνε-
25 σι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. Ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφό-
26 δρα, φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς. Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν
(ν) οὐρανοὺς ἐποίησε.

CAP. XVI.

ET attulerunt arcam Dei, & conſtituerunt eam in medio tabernaculi, 1
quod fixerat ei David: & obtulerunt holocauſtomata, & (a) ſalutaris
ante Deum. Et conſummavit David offerens holocauſtomata, & (b) ſalu- 2
taris: & benedixit populum in nomine Domini. Et diſtribuit omni viro 3
Iſrael à viro, & uſque ad mulierem, viro (c) panem unum piſtum, &
(d) amoritem. Et conſtituit ad faciem arcæ teſtamenti Domini de Le- 4
vitis miniſtrantes, reſonantes, & ad confitendum, & laudandum
Dominum Deum Iſrael: Aſaph dux, & ſecundus ei Zacharias, Jei- 5
el, Semiramoth, & Jeiel, Mattathias, Eliab, & Banæas, & Ab-
dedom: & Jeiel in organis, nablis, citharis: & Aſaph in cymbalis re-
ſonans. Et Banæas, & Oziel ſacerdotes in tubis perpetuò ante arcam 6
teſtamenti Dei. In die illa tunc conſtituit David in principio ad lau- 7
dandum Dominum in manu Aſaph, & fratrum ejus. CANTI-
CUM. Confitemini Domino: invocate eum in nomine ejus: notas fa- 8
cite in populis adinventiones ejus. Cantate ei, & hymnum dicite ei: nar- 9
rate omnibus mirabilia ejus, quæ fecit Dominus. Laudate in nomine ſan- 10
cto ejus: lætabitur cor quærens beneplacitum ejus. Quærite Domi- 11
num, & confortamini: quærite faciem ejus ſemper. Mementote mi- 12
rabilium ejus, quæ fecit: prodigiorum, & judiciorum oris ejus. Semen 13
Iſrael, pueri ejus: filii Jacob, electi ejus. Ipſe Dominus Deus noſter: 14
in univerſa terra judicia ejus. (e) Memores ſimus in ſeculum teſta- 15
menti ejus: verbi ejus, quod mandavit in mille generationes: Quod 16
diſpoſuit ad Abraham: & juramentum ſuum Iſaac. Statuit illud Ja- 17
cob in præceptum: Iſrael (f) teſtamentum æternum, Dicens; Tibi da- 18
bo terram Chanaan, funiculum hæreditatis veſtræ. Cùm eſſent ipſi pau- 19
ci numero, (g) quaſi parvi facti ſunt, & incoluerunt in ea: Et 20
iverunt de gente in gentem: & de regno ad populum alterum. Non per- 21
miſit virum opprimere eos: & corripuit pro eis reges. Nolite tange- 22
re Chriſtos meos: & in prophetis meis nolite malignari. Cantate Do- 23
mino omnis terra: annuntiate de die in diem (h) ſalutem ejus. Nar- 24
rate in gentibus gloriam ejus: in omnibus populis mirabilia ejus. Quo- 25
niam magnus Dominus, & laudabilis valdè: terribilis eſt ſuper omnes
deos. Quoniam omnes dii gentium idola: & Deus noſter cœlos fecit. 26

MS.A. (α) τοῦ κυρίου. Καὶ (β) τὸν κύριον θεὸν (γ) δεύτερος ὢν αὐτῷ (δ) ὁ Ἰεϊὴλ, (ε) Ἰαθιὴλ, (ζ) ἐν νάβλες, καὶ κινύραις, (η) Μνημονεύσατε (θ) Μνημονεύ-
ων εἰς (ι) λέγεσθαι αὐτοὺς (κ) ἕως (λ) ὑπὲρ αὐτῶν (μ) τὸ σωτήριον αὐτοῦ. * Ὅτι μέγας κύριος (ν) οὐρανὸν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* الفصل السادس عشر *

1 * وجاوا بالصندوق ووضعوه في وسط القبة في الموضع الذي اسسه له داود * وقدموا ذبائح
2 3 محرقات قدام صندوق الله * فلما فرغ داود تقدمة الذبائح بارك الشعب * وقسم لهم
لجميعهم رغيفا واحدا لكل نفس وجزءا من اللحم * ومضى كل واحد منهم الى بيته *
4 5 * وولي اللاويون الخدمة قدام تابوت عهد الله * وسبحوا الرب اله اسرائيل * واصاف رئيسهم
وزكريا * ويواعيل * ويواحيل * ومابيثا * واليعب * وبنيا * واصاف * وعميناداب * وسيف * ونحزيال *
6 7 واسيف * هاولاء كلهم الكهنة الذين يضربون بالقرون قدام صندوق عهد الرب * وبعد
ذلك فتح داود فاه هو وكل رؤساء الكهنة واللاويين * وسبحوا الرب على حفظ اصاف واخوته *
8 وهم رؤساء التسبيحات التي قالها داود قدام صندوق الله في ذلك اليوم * وقال اشكروا
9 الرب وابتدوا على اسمه * عرفوا بين الامم صنايعه * سبحوا له ومجدوه * وحدثوا بساير جبروته *
10 11 * سبحوا لاسم قدسه * يفرح قلب كل من يريد الرب * اطلبوا قوة الرب * صلوا قدامه دايما *
12 13 * اذكروا جبروته الذي صنع * واحكام فمه * ذرية ابراهيم عبيدك * بنو يعقوب الذي اختار
14 15 * هو الرب الهنا * ونواميسه في ساير الارض * اذكروا الى الابد عهده * كلمته التي امر بها الى
16 17 الف جيل * الذي عاهد ابراهيم عليها * واقسم لاسحق * وجعله ليعقوب الى الابد * ولاسرائيل
18 19 اعطاهم عهدا الى ابد الابدين * قال * لكم اعطي ارض كنعان نحلة ميراث * لكم اذ
20 كنتم اناس قليلي العدد * وسكانا فيها * وكنتم من امة الى امة * ومن ملك الى
21 ملك * ولم اعطي المسلطين عليكم ان يوذوكم * ولاجلكم اهبطت الملوك * وقلت
22 23 لهم * لا تتقدموا الى مسحاي * ولا تصنعوا سوءا بانبيائي * سبحوا الرب كل الارض *
24 25 بشروا كل يوم بيوم خلاصه * حدثوا في الامم كرمه * لان الله عظيم وممجد جدا *
26 وهو مخوف اكثر من ساير الملوك * لان جميع الهة الامم اشباح * والله صنع
السماء *

CAP. XVI.

ALlatâ itaque arcâ, & in medio 1
teſtudinis, in loco quem fundaverat ei
David, collocatâ; obtulerunt ſacrificia
cremata coram arca Dei. Et cùm ab- 2
ſolviſſet David oblationem ſacrificio-
rum, benedixit populo: Et eorum o- 3
mnium unicuique diſtribuit panem unum,
& fruſtum carnis; & abierunt ſingu-
li domum ſuam. Tunc aggreſſi ſunt 4
Levitæ miniſterium coram arca fœde-
ris Dei, & laudaverunt Dominum De-
um Iſraelis. Aſaph erat princeps eo- 5
rum, tum Zacharia, Joael, Joabel,
Mathitha, Eliab, Bania, Aſaph, Am-
minadab, Siph, Nahziel, & Aſiph:
Hi omnes erant ſacerdotes illi, qui tu- 6
bis canebant coram arca fœderis Do-
mini. Poſthæc aperuit David os ſuum, 7
ipſe & omnes principes ſacerdotum &
Levitarum, & laudaverunt Dominum
ob conſervationem Aſaphi & fratrum
ejus, qui erant præfecti canticorum
quæ protulit David coram arca Dei eo
die. Dixit autem, Gratias agite Do- 8
mino, & celebrate nomen ejus: præ-
dicate inter gentes præclara facta ipſi-
us, Laudate eum, & glorificate eum, 9
& narrate omnem potentiam ejus. Lau- 10
date ſanctum nomen ejus: lætetur cor
omnium amantium Dominum, petite ro-
bur Domini. Aſſiduas coram eo fun- 11
dite preces. Mementote fortitudinis quam 12
præſtitit, & judiciorum oris ejus.
Progenies Abrahæ, ſervi ejus; filii 13
Jacob quem elegit: Ipſe eſt Dominus 14
Deus noſter, cujus leges in tota terra.
Memores in perpetuum eſtote fœderis ejus, 15
verbi ejus quod præcepit mille æva:
De quo pactum inivit cum Abraha- 16
mo, & juravit Iſhaco; quódque ſta-
tuit Jacobo in ſempiternum. Cum Iſ- 17
raelitis etiam pepigit fœdus æternò du-
raturum, Dicens, Vobis dabo terram 18
Chanaan poſſeſſionem hæreditariam:
Vobis inquam cùm eſſetis homines pau- 19
ci numero, & inquilini in ea: Et 20
itaretis à gente ad gentem, & à re-
gno ad regnum. Nec permiſi his qui 21
vobis imperabant, nocere vobis: &
cauſâ veſtri deturbavi reges, & di-
xi eis; Ne accedatis ad unctos me- 22
os, neque injuriam inferatis prophe-
tis meis. Laudate Dominum univerſa 23
terra, prædicate ſingulis diebus ſa-
lutem ejus. Narrate inter gentes ma- 24
jeſtatem ejus: Quoniam Deus maxi- 25
mus eſt & glorioſiſſimus, & ipſe ter-
ribilis eſt præ omnibus regibus. Omnes 26
enim dii gentium, idola; Deus autem
cœlum fecit.

דברי הימים א: יז

,gloriam Domino *tribuite* : populorum familiæ Domino *Tribuite* .ejus loco in lætitia & ,fortitudo ;eo coram *elegantia &* ,*Decor*
28 27 הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ׃ הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד
.ſanctitatis decore in Domino vos incurvate :ej⁹ *facies ad* venite & ,*munus* levate :ej⁹ nominis gloriã Domino *Tribuite* .*fortitudinem* &
29 וָעֹז׃ הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ׃
,gentibus in dicant & : terra exultet & ,cœli Lætentur .*nutet* ne ,*orbis firmabitur* etiam : *terra omnis ejus faciebus* à Pavete
31 30 חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט׃ יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם
faciebus à ſylvæ ligna *perſonabunt* Tunc .eo in quod omne & ,ager exultet :ejus plenitudo & ,mare Tonet .regnavit Dominus
33 32 יְהוָה מָלָךְ׃ יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ׃ אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי
,dicite Et .ejus miſericordia ſeculum in quoniam ,bonus quoniã Domino Confitemini .terram judicare venit quia ,*Domini*
35 34 יְהוָה כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ׃ הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְאִמְרוּ
gloriandum ad ,*tuæ ſanctitatis* nomini *gratias agendum ad* ,gentibus de nos erue & ,nos congrega & ,noſtra ſalus Deus nos Serva
הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ
: Amen ,populus omnis dicant Et .ſeculum in uſque & ,ſeculo à Iſrael Deus Dominus Benedictus .tua laude in
✱ בִּתְהִלָּתֶךָ׃ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן
jugiter arca coram *miniſtrandum ad* ,ej⁹ fratres & ,Aſaph Domini fœderis *arcæ facies ad* ibi dereliquit Et .Dominum *lauda* &
37 וְהַלֵּל לַיהוָה׃ וַיַּעֲזָב־שָׁם לִפְנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לְאָסָף וּלְאֶחָיו לְשָׁרֵת לִפְנֵי הָאָרוֹן תָּמִיד
.janitores ,Choſah &,Jedithun fili⁹ ,edom-Hobed & :octo & ſexaginta eorũ fratres & ,edom-Hobed Et .*ſuo die in diei rem in*
38 לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְעֹבֵד אֱדֹם וַאֲחֵיהֶם שִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה וְעֹבֵד אֱדֹם בֶּן־יְדִיתוּן וְחֹסָה לְשֹׁעֲרִים׃
aſcenſiones faciendum aſcendere Ad. Ghibhon in quod excelſo in Domini *tabernaculi facies ad* ſacerdotes ejus fratres &,ſacerdotẽ Sadoc Et
40 39 וְאֵת צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה בַּבָּמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת
.Iſrael *ſuper* præcepit quam Domini lege in ſcriptum omne juxta & :*veſpera in* & ,mane in jugiter *aſcenſionis* altare ſuper Domini
לַיהוָה עַל־מִזְבַּח הָעֹלָה תָּמִיד לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב וּלְכָל־הַכָּתוּב בְּתוֹרַת יְהוָה אֲשֶׁר צִוָּה עַל־יִשְׂרָאֵל׃
ſeculum in Quoniam :Domino confitendum ad ,nomina per ſunt *nuncupati* qui ,*purorum* reſiduum & ,Jeduthũ & ,Heman eis cum Et
41 וְעִמָּהֶם הֵימָן וִידוּתוּן וּשְׁאָר הַבְּרוּרִים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת לְהֹדוֹת לַיהוָה כִּי לְעוֹלָם
filii Et .Dei cantici inſtrumentis & ,*facientes audire* ,cymbalis & ,tubis Jeduthun & Heman eis cum Et .ejus miſericordia
✱ חַסְדּוֹ׃ וְעִמָּהֶם הֵימָן וִידוּתוּן חֲצֹצְרוֹת וּמְצִלְתַּיִם לְמַשְׁמִיעִים וּכְלֵי שִׁיר הָאֱלֹהִים וּבְנֵי
.ſuæ domui benedicendum ad David *circuivit* & :ſuam domum in unuſquiſque populus omnis abierunt Et .portam ad Jeduthun
43 יְדוּתוּן לַשָּׁעַר׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ וַיִּסֹּב דָּוִיד לְבָרֵךְ אֶת־בֵּיתוֹ׃

CAP. XVII. יז

,cedrina domo in *habitans* ego Ecce : prophetam Nathan ad David dixit & ,ſua domo in David habitaret cùm ,fuit Et
1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִיד בְּבֵיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל־נָתָן הַנָּבִיא הִנֵּה אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית הָאֲרָזִים
.tecum Deus quia : fac tuo corde in quod Omne : David ad Nathan dixit Et .cortinis ſub Domini fœderis arca &
2 וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה תַּחַת יְרִיעוֹת׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִיד כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ עֲשֵׂה כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃

Verſio VULG. LAT.

Confeſſio & magnificentia coram eo : fortitudo & gaudium in loco ejus. 27 Afferte Domino familiæ populorum: 28 afferte Domino gloriam & imperium. Date Domino 29 gloriam, nomini ejus, levate ſacrificium, & venite in conſpectu ejus : & adorate Dominũ in decore ſancto. Commoveatur à facie ejus omnis terra : ipſe enim fundavit orbem immobilem. 30 Lætentur cœli, & exultet terra : & dicant in nationibus, Dominus regnavit. 31 Tonet mare, 32 & plenitudo ejus : exultent agri, & omnia quæ in eis ſunt. Tunc laudabunt ligna ſaltûs coram Domino : quia venit judicare terram. 33 Confitemini Domino, quoniam bonus : quoniam in æternum miſericordia ejus. 34 Et dicite, Salva nos Deus ſalvator noſter : & congrega nos, & erue de gentibus, ut confiteamur nomini ſancto tuo, & exultemus in carminibus tuis. 35 Benedictus Dominus Deus Iſrael ab æterno uſque in æternum : & dicat omnis populus ; Amen, & hymnum Domino. 36 Reliquit itaque ibi coram arca fœderis Domini, Aſaph & fratres ejus, ut miniſtrarent in conſpectu arcæ jugiter, per ſingulos dies, & vices ſuas. 37 Porrò Obededom, & fratres ejus ſexaginta octo ; & Obededom filium Idithun, & Hoſa, conſtituit janitores. 38 Sadoc autem ſacerdotem, & fratres ejus ſacerdotes, coram tabernaculo Domini in excelſo, quod erat in Gabaon, 39 Ut offerrent holocauſta Domino ſuper altare holocautomatis jugiter, manè & veſperè, juxta omnia quæ ſcripta ſunt in lege Domini, quam præcepit Iſraeli. 40 Et poſt eum Heman, & Idithun, & reliquos electos, unumquemque vocabulo ſuo ad confitendum Domino : Quoniam in æternum miſericordia ejus. 41 Heman quoque & Idithun canentes tubâ, & quatientes cymbala, & omnia muſicorum organa, ad canendum Deo ; filios autem Idithun fecit eſſe portarios. 42 Reverſúſque eſt omnis populus in domum ſuam : & David, ut benediceret etiam domui ſuæ. 43

CAP. XVII.

Cum autem habitaret David in domo ſua, dixit ad Nathan prophetam ; Ecce ego habito in domo cedrina : arca autem fœderis Domini ſub pellibus eſt. 1 Et ait Nathan ad David ; Omnia, quæ in corde tuo ſunt, fac : Deus enim tecum eſt. 2

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 28 * ܠܫܘܒܚܐ ܘܫܘܦܪܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܥܘܫܢܐ ܘܪܒܘܬܐ ܒܡܩܕܫܗ. * ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܫܪܒܬܐ
29 ܕܥܡܡܐ. ܐܘܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܐܝܩܪܗ ܘܠܥܘܫܢܗ. * ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܠܐܝܩܪܐ ܕܫܡܗ. ܩܪܒܘ
ܩܘܪܒܢܐ. ܘܐܘܕܘ ܩܕܡܘܗܝ ܒܡܠܬܐ ܕܦܘܡܟܘܢ. ܘܣܓܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܩܘܕܫܐ.
30 31 * ܢܙܘܥ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܬܬܩܢ ܬܐܒܝܠ ܕܠܐ ܬܙܘܥ * ܢܚܕܘܢ ܫܡܝܐ ܘܬܫܒܚ ܐܪܥܐ.
32 ܘܢܐܡܪܘܢ ܒܝܬ ܥܡܡܐ ܡܪܝܐ ܐܡܠܟ. * ܢܫܒܚ ܝܡܐ ܒܡܠܝܘܬܗ. ܘܢܚܕܘܢ ܚܩܠܬܐ ܘܟܠ
33 ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ. * ܗܝܕܝܢ ܢܫܒܚܘܢ ܐܝܠܢܐ ܕܥܒܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܐܬܐ ܠܡܕܢܗ ܠܐܪܥܐ. ܢܕܘܢ
34 ܬܐܒܝܠ ܒܬܪܝܨܘܬܐ. ܘܢܟܣ ܠܥܡܡܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. * ܘܐܡܪ: ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ ܗܘ. ܘܠܥܠܡ
35 ܛܝܒܘܬܗ. * ܦܪܘܩܝܢ ܡܪܝܐ ܦܪܘܩܝܢ. ܘܟܢܘܫܝܢ ܘܐܟܪܝܢ ܡܢ ܓܘ ܥܡܡܐ. ܠܡܘܕܝܘ
36 ܠܫܡܟ ܩܕܝܫܐ. ܘܢܫܒܚ ܬܫܒܚܬܟ. * ܒܪܝܟ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܥܠܡܐ
ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡܐ. ܘܢܐܡܪ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܡܝܢ. ܒܦܘܡܐ ܒܣܝܡܐ ܘܕܟܝܐ ܢܫܒܚܘܢ
37 ܠܐܠܗܗܘܢ. * ܘܫܒܩ ܬܡܢ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܠܐܣܦ ܘܠܐܚܘܗܝ. ܠܡܫܡܫܘ
38 ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܐܢܫ ܐܢܫ ܒܝܘܡܗ. * ܘܥܒܕ ܐܕܘܡ ܘܐܚܘܗܝ. ܫܬܝܢ ܘܬܡܢܝܐ.
39 ܘܥܒܕ ܐܕܘܡ ܙܥܘܪܐ. ܒܪܗ ܕܝܘܬܡ. ܘܚܣܘ. ܘܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܢܛܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܒܪܝܐ. * ܘܨܕܘܩ
ܟܗܢܐ. ܘܐܚܘܗܝ ܟܗܢܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ.
40 ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܒܩܘܪܝܬܐ ܕܓܒܥܘܢ. * ܟܕ ܡܩܪܒܝܢ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܬܐ.
ܐܡܝܢܐܝܬ ܒܨܦܪܐ ܘܒܪܡܫܐ. ܘܥܒܕܝܢ ܟܠ ܡܐ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ: ܕܝܗܒ ܒܝܕ
41 ܡܘܫܐ ܕܢܠܦܘܢ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܩܝܡܝܢ
ܒܬܫܒܘܚܬܐ. ܗܝܡܢ ܘܐܪܝܬܘܢ. ܘܫܪܟܐ ܕܐܢܫܐ ܟܐܢܐ ܕܠܐ ܝܕܝܥܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ.
42 ܠܡܘܕܝܘ ܠܡܪܝܐ ܕܠܥܠܡ ܛܝܒܘܬܗ. * ܘܗܢܘܢ ܗܠܝܢ ܐܢܫܐ ܟܐܢܐ. ܠܐ ܒܡܐܢܝ
ܙܡܪܐ ܗܘܘ. ܘܠܐ ܒܛܒܠܐ. ܘܠܐ ܒܨܠܨܠܐ. ܘܠܐ ܒܩܪܢܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܟܦܝܦܬܐ. ܘܠܐ
ܒܨܠܨܠܐ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ. ܐܠܐ ܒܦܘܡܐ ܒܣܝܡܐ. ܘܒܨܠܘܬܐ ܕܟܝܬܐ ܘܓܡܝܪܬܐ. ܒܬܡܝܡܘܬܐ
ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ. ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܡܪܗ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܪܐ
43 ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. * ܘܫܪܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ. ܘܐܙܠܘ ܥܡܐ ܐܢܫ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ. ܠܡܒܪܟܘ
ܠܫܪܒܬܗ. * ܦܣܩܐ * ܝܙ *
1 ܘܗܘܐ * ܕܟܕ ܝܬܒ ܕܘܝܕ ܒܒܝܬܗ.
ܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܢܬܢ ܢܒܝܐ. ܚܙܝ ܕܐܢܐ ܝܬܒ ܒܒܝܬܐ ܕܡܛܠܠ ܒܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ. ܘܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ
2 ܝܬܒܐ ܓܘ ܡܫܟܢܐ ܕܣܥܪܐ. * ܘܐܡܪ ܢܬܢ ܠܕܘܝܕ. ܟܠ ܡܐ ܕܒܠܒܟ. ܙܠ ܥܒܕ.

Laus & decentia corã ipſo, fortitudo & magnificentia in ſanctuario ejus. 27 Gratias agite 28 Domino nationes gentium, fatemini coram Domino honorem & fortitudinem ejus. 29 Fatemini Domino laudem nominis ejus. Ferte oblationes, & gratias agite coram eo oratione oris veſtri : adorate Dominum laudibus ſanctis. Tremat à conſpectu ejus univerſa 30 terra, & firmetur orbis ne nutet. 31 Lætentur cœli, & laudem dicat terra : dicántque inter gentes, Dn̄s regnavit. 32 Laudem canat mare cum plenitudine ſua, & lætentur agri, & quicquid eſt in eis. 33 Tunc laudem dicent arbores ſylvæ coram Domino qui venturus eſt ad judicandũ terram. Judicabit orbem cum æquitate, & arguet populos cum fide. 34 Dixit etiam, Gratias agite Domino, quia bonus eſt, & in perpetuum bonitas ejus. 35 Serva nos Domine, ſerva nos : & congrega nos, & coge nos de medio gentium, ut gratias agamus nomini tuo ſancto, & canamus laudes tuas. 36 Benedictus ſit Dominus dominorum Iſraelis à ſeculis uſque ad ſecula : & dicat univerſus populus, Amen. Ore jucundo & puro celebrent Deum ſuum. 37 Reliquit autem ibi coram arca fœderis Domini Aſaphum & fratres ejus, ut aſſiduè miniſtrarent coram Domino, ſuo quiſque die : 38 Et Obar-edom ac fratres ejus ſexaginta octo : & Obar-edom *natu* minorem, Jothami filium, & Haſu : omnes iſti erant cuſtodes januarum exteriorum. 39 Sadoc autẽ ſacerdos, & fratres ejus ſacerdotes, omnes iſti erant ſacerdotes qui miniſtrabant coram tabernaculo Dn̄i ſumma cum jucunditate, in civitate Gebeon ; 40 Aſſiduè offerentes holocauſta Domino ſuper altare holocauſti, manè ac veſperè ; & agentes quicquid ſcriptum eſt in lege Domini, quam dederat per manum Moſis, ut docerent filios Iſraelis. 41 Atq; hæc ſunt nomina virorum qui inſtabant laudibus, Heman, & Erithun, aliique probi homines quorum ignota ſunt nomina ; ut gratias agerent Dn̄o, quòd in æternum ſit bonitas ejus. 42 Iidẽ autem iſti probi homines, nequaquam inſtrumentis muſicis, neque tympanis, neque ſiſtris, neque tubis rectis aut inflexis, neque cymbalis canebant : ſed ore jucundo, & oratione purâ atque perfectâ, cum innocentia & integritate canebãt Dn̄o Deo fortiſſimo, Domino Iſraelis, omnium ſervorũ Domino 43 Deniq; dimiſit David populũ, & abierunt popul⁹, quiſque domum ſuam, ad benedicendum familiæ ſuæ.

CAP. XVII.

Contigit autẽ ut cùm reſediſſet David domi ſuæ, diceret David Nathani prophetæ, 1 Vide quomodo ego habitem in domo trabibus cedrinis laqueata ; arca verò Dn̄i habitet intra tabernaculũ villoſum. 2 Dixit Nathan Davidi, Quicquid eſt in corde tuo, vade, fac.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 28 Δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν (ξ) τόπῳ αὐτοῦ. Δότε τῷ κυρίῳ αἱ πα-
29 τριαὶ τῶν ἐθνῶν, δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν. Δότε τῷ κυρίῳ δόξαν (ο) ὀνόματι αὐτοῦ· λάβετε
30 δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε (π) κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ. Φοβηθήτω
31 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ, κατορθωθήτω ἡ γῆ, καὶ μὴ σαλευθήτω. Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς,
32 καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι, Κύριος (ρ) βασιλεύων. Βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν
33 τῷ πληρώματι, καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. Τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ
34 προσώπου κυρίου, ὅτι ἦλθε κρῖναι τὴν γῆν. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
35 ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ εἴπατε, Σῶσον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας (σ) ἡμῶν, καὶ ἄθροισον ἡμᾶς,
καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου.
36 Εὐλογημένος κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, Ἀ-
37 μήν. καὶ ᾔνεσαν τῷ κυρίῳ. Καὶ (τ) κατέλιπον ἐκεῖ ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν Ἀσὰφ καὶ τοὺς
38 ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διαπαντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Καὶ (υ) Ἀβ-
δεδὸμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑξήκοντα καὶ ὀκτώ· καὶ (φ) Ἀβδεδὸμ υἱὸς (χ) Ἰδιθοὺν, καὶ Ὀσὰ, εἰς τοὺς
39 πυλωρούς. Καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς ἐναντίον (ψ) τῆς σκηνῆς κυ-
40 ρίου ἐν Βαμὰ τῇ ἐν Γαβαὼν, Τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλο-
καυτωμάτων διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ τοεσπέρας, καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου ὅσα ἐνε-
41 τείλατο (ω) ἐφ' υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ Μωυσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ. Καὶ μετ' αὐτοῦ Αἱμὰν καὶ (α) Ἰδι-
θοὺν, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
42 Καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ ὄργανα τῶν ᾠδῶν τοῦ θεοῦ, (β) οἱ δὲ υἱοὶ
43 Ἰδιθοὺν εἰς τὴν πύλην. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ
τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

MS.A. (ξ) τῷ τόπῳ (ο) ὀνόματος (π) τῷ κυρίῳ (ρ) ἐβασίλευσεν. Βοήσει θάλασσα (σ) ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ (τ) κατέλειπεν ἐκεῖ ἐναντίον (υ) Ἀβδοδὸμ (φ) Ἀβδεδὸμ (χ) Ἰδιθὼμ, καὶ Ὡσηὲ, εἰς πυλωρούς. (ψ) σκηνῆς (ω) ἐφ' υἱοὺς (α) Ἰδιθὼμ, (β) καὶ οἱ υἱοὶ

Gloria, & laus ad faciem ejus: fortitudo, & gloriatio in (i) loco ejus. Date 27 28
Domino patriæ gentium: date Domino gloriam, & fortitudinem. Date 29
Domino gloriam nomini ejus: (k) Sumite dona, & afferte ad faciem
ejus: & adorate Dominum in (l) atriis ſanctis ejus. Timeat à facie 30
ejus omnis terra: (m) dirigatur terra, & non commoveatur. Læte- 31
tur cœlum, & exultet terra: & dicant in gentibus, Dominus regnans.
Tonabit mare (n) cum plenitudine: & lignum agri, & omnia quæ in eo. 32
Tunc lætabuntur ligna ſylvæ à facie Domini: quoniam venit judicare 33
terram. Confitemini Domino, quoniã bonũ: quoniam in ſeculum miſeri- 34
cordia ejus. Et dicite, Salva nos Deus ſalutis noſtræ, & collige nos, & 35
erue nos de gentibus: ad laudandum nomen ſanctum tuum, & gloriandum
in laudationibus tuis. Benedictus Dominus Deus Iſrael à ſeculo, & 36
uſque in ſeculum: & dicet omnis populus, Amen. Et laudem de-
derunt Domino. Et (o) reliquerunt ibi ante arcam teſtamenti Domi- 37
ni Aſaph, & fratres ejus ad miniſtrandum ante arcam ſemper, quod
diei in diem. (Et Abdedom & fratres ejus, ſexaginta & octo. 38
Et Abdedom filius Idithun, & Oſa, in janitores.) Et Sadoc ſacerdo-
tem, & fratres ejus ſacerdotes ante tabernaculum Domini in Bama, 39
quæ in Gabaon, Ad offerendum holocauſtomata Domino ſuper altare 40
holocauſtomatum ſemper manè, & veſperì, & ſecundùm omnia ſcri-
pta in lege Domini, quæcunque mandavit ſuper filios Iſrael in manu
Moyſi ſervi Dei. Et cum eo Æman, & Idithun, & reliqui electi in 41
nomine ad laudandum Dominum; quoniam in ſeculum miſericordia
ejus. Et cum eis tubæ, & cymbala ad reſonandum, & organa canto- 42
rum Dei. Filii autem Idithun ad portam. Et ivit omnis populus, unuſ- 43
quiſque ad domũ ſuam. Et revertit David ad benedicendũ domum ſuam.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησε Δαυὶδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰ-
2 δοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ὑποκάτω δέρρεων. Καὶ εἶπε
Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει, ὅτι (α) θεὸς μετὰ σοῦ.

MS.A. (α) ὁ θεὸς

CAP. XVII.

ET factum eſt, ut habitavit David in domo ſua, & dixit David ad 1
Nathan prophetam; Ecce ego habito in domo cedrina: & arca teſta-
menti Domini ſub pellibus. Et dixit Nathan ad David; Omne quod in 2
anima tua, fac: quoniam Deus tecum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 28 * المجد قدامه * العظمة والكبرياء في قدسه * اشكروا الرب جميع الامم * اشكروا قدام الرب بكرمه
29 وقوته * اشكروا الرب بكريم اسمه * خذوا القرابين واشكروا قدامه بصلوات افواهكم * اسجدوا
30 31 للرب بتسبيحات القدس * تفزع من قدامه كل الارض * خلق الدنيا بلا خوف * تفرح
32 السماء * وتبتهج الارض * وتقول الامم الرب قد ملك * يسبح البحر بما فيه * وتفرح الحقول وكل ما
33 عليها * ويسبح ايضا الشجر الذي في الغياض قدام الرب الذي ياتي ليدين الارض * ويدين
34 الدنيا بالحق * ويوبخ الامم على الامانة * الليلويا * ثم قال * اشكروا الرب بالحسنى * والى الابد رافته *
35 * وقال نجنا يا الله خلاصنا * وخلصنا من الامم * لنشكر اسمك القدوس * ونسبح تسابيحك *
36 * باركوا الله اله اسرائيل من الان وكل اوان * والى ابد الابدين * يقول الشعب امين * بفم طيب
37 ذكي سبحوا الاهكم * فلما اتموا الصلاة تركوا اصاف واخوته بين يدي صندوق عهد
38 الله * ليخدموا قدام الله دايما كل انسان في يومه * وعابور الادومي * واخوته ثمانية وستون * وابنه
39 الصغير يوثم * وحاسو * هولاء يحفظون الابواب البرانية * وصادوق الكاهن واخوته يخدمون بين
40 يدي صندوق عهد الله * في فسحة كبيرة في ضيعة جبعون * يقدمون الذبائح لله على مذبح
القدس دايما باكرا ومساء * ويكملون كل ما هو مكتوب في شريعة الله * الذي امر به موسى
41 بني اسرائيل عن امر الله * وهذه اسماء الرجال الذين كانوا يقدمون التسابيح * هامان * واريثون *
42 وجماعة اناس صالحين قد سترت اسماوهم * وكانوا يشكرون الله لان الى الابد رافته * وهولاء
الناس الصالحون كانوا يسبحون * ليس بالية التسبيحات * لا بالمزاهر ولا بالطبول * ولا بالقرون
الملتويات ولا بالمبسوطات * بل كانوا يسبحون بالفم الطيب * بالصلوات المقبولة والاتضاع
43 يمجدون الله * واطلق داود الشعب * ومضى كل انسان الى بيته * ورجع داود الى بيته ليباركهم *

Gloria coram ipſo eſt, majeſtas & fa- 27
ſtus in ſanctuario ejus. Gratias agite 28
Domino gentes univerſæ, gratias agite
coram Domino ob honorem & fortitudi-
nem ejus. Gratias agite Domino ob ho- 29
norem nominis ejus: tollite oblationes,
eique gratias agite precibus oris veſtri:
adorate Dominum canticis ſanctis. Ti- 30
meat eum tota terra: condidit orbem ſi-
ne timore. Lætetur cœlum, concinat ter- 31
ra: dicántque populi, Regnavit jam Do-
minus. Laudem dicat mare cum his 32
quæ continentur in eo: geſtiant campi &
quicquid ſuper iis exiſtit. Laudem quo- 33
que dicant arbores quæ ſunt in ſylvis,
coram Domino qui venturus eſt ad judi-
candam terram. Terram veritate judica-
bit, & gentes arguet de fide. Alleluja.
Præterea dixit, Gratias agite Domino 34
pro benignitate, & clementiâ ejus in per-
petuum duraturâ. Dixit etiam, Libera 35
nos O Deus ſalus noſtra, & eripe nos à
gentibus, ut gratias agamus nomini tuo
ſanctiſſimo, laudéſque tuas canamus.
Benedicite Deo, Deo Iſraelis, è nunc, & 36
omni momento, & in ſempiterna ſecula:
dicat populus, Amen; ore jucundo & pu-
ro canite Deo veſtro. Abſolutâ oratio- 37
ne, dimiſerunt Aſaphum & fratres ejus
ante arcam fœderis Dei, ut jugiter coram
Deo miniſtrarent, quilibet ſuo die. A- 38
bor autem Edomæus, et fratres ejus ſexa-
ginta octo, & Jotham filius ejus natu
minimus, & Haſu; iſti cuſtodiebant ja-
nuas exteriores. Sadoc ſacerdos & fra- 39
tres ejus miniſtrabant coram arca fœderis
Dei in ampliſſima platea, in oppido Ga-
baone: Sacrificia Deo aſſiduè offeren- 40
tes ſuper altare ſanctuarii, manè ac ve-
ſperè: & peragentes quicquid ſcriptum
eſt in lege Dei, quicquid præceperat Mo-
ſes Iſraelitis ex edicto Dei. Porrò hæc 41
ſunt nomina virorum qui laudes offere-
bant, Heman, & Erithun, & copia pro-
borum virorum, quorum ſuppreſſa ſunt no-
mina: gratias autem Deo agebant, quòd
in æternum benignitas ejus. Homines ve- 42
rò iſti probi canebant, non inſtrumentis
muſicis, non fidibus, neque tympanis, neque
cornibus rectis aut inflexis; ſed canebant
ore jucundo, precibus acceptabilibus &
humilitate Deum glorificabant. Tum di- 43
miſit David populum, & diſceſſit quili-
bet domum ſuam: & David reverſus eſt
domum ſuam, ut benediceret eis.

* الفصل السابع عشر *

1 * ولما وصل الى بيته * قال لناثان النبي * الا ترى اني ساكن في بيت مظلل مصنوع
بالارز * وصندوق عهد الله ساكن في قبة الزمان الشعر * وكانت قبة الزمان ثلاثة طبقات
بعضها فوق بعض * الواحدة منسوجة بالذهب والديباج * والثانية ادم وكيمخت * والثالثة
2 شعر * فقال ناثان النبي * كل ما في نفسك اصنعه * فان الله معك *

CAP. XVII.

Cumque perveniſſet domum ſuam, di- 1
xit ad Nathanem prophetam; Annon a-
nimadvertis quomodo ego habitem in æde
tecta, cedris elaboratâ; arca verò fœde-
ris Dei habitet in pilea teſtitudine tem-
poris? (Conſtabat enim teſtudo temporis
tribus contignationibus ſibi invicem im-
minentibus, quarum una erat auro & ſe-
rico raſo contexta, ſecunda ex pelle &
ſacrino, tertia ex pilis. Reſpondit Nathan 2
propheta, Quicquid habes in animo fac,
quia Deus tecum eſt.

Sic : meum ſervum David ad *dices* & ,Vade : dicendo ,Nathan ad Dei verbum fuit & ,ipſa nocte in fuit Et
וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי דְּבַר אֱלֹהִים אֶל־נָתָן לֵאמֹר׃ לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־דָּוִיד עַבְדִּי כֹּה 3 4
qua die à domo in habitavi non Quia .habitandum ad domum mihi ædificabis tu Non : Dominus dixit
אָמַר יְהוָה לֹא אַתָּה תִּבְנֶה־לִּי הַבַּיִת לָשָׁבֶת׃ כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר 5
ambulavi quibus omnibus In *.tabernaculo de & ,tenterium in tentorio de* fui & : hanc diem ad uſque Iſrael feci aſcendere
הֶעֱלֵיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה מֵאֹהֶל אֶל־אֹהֶל וּמִמִּשְׁכָּן׃ בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי 6
: dicendo ,meũ populum *paſcendum ad* præcepi quibus Iſrael *judicum* uni ſum locutus verbũ nunquid : Iſrael omni cum
בְּכָל־יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי אֶת־אַחַד שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי לֵאמֹר
: exercituum Dominus dixit Sic : David meo ſervo dices ſic nunc Et ? cedrinam domum mihi ædificâſtis non quid Ut
לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים׃ וְעַתָּה כֹּה תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִיד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת 7
omnibus in tecum fui Et .Iſrael meũ populum ſuper *ducem exiſtendum ad ,pecore poſt de caula* è te tuli Ego
אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מִן־אַחֲרֵי הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל 8
.terra in qui magnorum nomen juxta nomen tibi feci & *:tuis faciebus* à tuos inimicos omnes ſuccidi & *;iviſti* quæ
אֲשֶׁר הָלַכְתָּ וָאַכְרִית אֶת־כָּל־אוֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂיתִי לְךָ שֵׁם כְּשֵׁם הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃
filii addent non & :ultrà commovebitur non & *,ſe ſub* habitabit & ,eum plantavi & ,Iſrael meo populo locum poſui Et
וְשַׂמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיהוּ וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יוֹסִיפוּ בְנֵי־ 9
,Iſrael meum populum ſuper judicibus præcepi quibus diebus à Et .principio in quemadmodum ,eum *atterere* ,iniquitatis
עַוְלָה לְבַלֹּתוֹ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ וּלְמִיָּמִים אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל 10
,tui dies fuerint completi cum ,erit Et .Dominus tibi ædificabit domum & :tibi annunciavi & ,tuos inimicos omnes humiliavi &
וְהִכְנַעְתִּי אֶת־כָּל־אוֹיְבֶיךָ וָאַגִּד לָךְ וּבַיִת יִבְנֶה־לְּךָ יְהוָה׃ וְהָיָה כִּי־מָלְאוּ יָמֶיךָ 11
.ejus regnum ſtabiliam & ;tuis filiis de erit quod ,te poſt tuum ſemen ſuſcitabo & ,tuis patribus cum *eundum ad*
לָלֶכֶת עִם־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימוֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה מִבָּנֶיךָ וַהֲכִינוֹתִי אֶת־מַלְכוּתוֹ׃
:filium in mihi erit ipſe & ,patrem in ei ero Ego .ſeculum in uſque ejus ſolium firmabo & ,domum mihi ædificabit Ipſe
הוּא יִבְנֶה־לִּי בָּיִת וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסְאוֹ עַד־עוֹלָם׃ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן 12 13
meo regno in & ,mea domo in eum ſtatuam Et .te ante fuit qui eo ab removi ſicut,eo *cum à* removebo non meã miſericordiã &
וְחַסְדִּי לֹא־אָסִיר מֵעִמּוֹ כַּאֲשֶׁר הֲסִירוֹתִי מֵאֲשֶׁר הָיָה לְפָנֶיךָ׃ וְהַעֲמַדְתִּיהוּ בְּבֵיתִי וּבְמַלְכוּתִי 14
ſic ,hanc viſionem univerſam juxta & ,hæc verba omnia Juxta .ſeculum in uſq; firmus erit ejus thronus & : ſeculum in uſque
עַד־הָעוֹלָם וְכִסְאוֹ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הֶחָזוֹן הַזֶּה כֵּן 15
quæ & ,Deus Domine ego Quis : dixit & ,*Domini facies ad* ſedit & ,David rex venit Et .David ad Nathan eſt locutus
דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִיד׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִיד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי־אֲנִי יְהוָה אֱלֹהִים וּמִי 16
,lõginquũ ad tui ſervi domum ſuper es locutus & ,Deus tuis oculis in hoc fuit parum Et ?hucuſq; me venire feciſti quia,mea dom⁹
בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם׃ וַתִּקְטַן זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר עַל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק 17
glorificandum ad ,te *ad* David ultrà addet Quid .Deus Domine *excellentiæ* hominis diſpoſitionem ſecundùm me vidiſti &
וּרְאִיתַנִי כְּתוֹר הָאָדָם הַמַּעֲלָה יְהוָה אֱלֹהִים׃ מַה־יּוֹסִיף עוֹד דָּוִיד אֵלֶיךָ לְכָבוֹד 18
omnem feciſti tuum cor ſecundùm & ,tuum ſervum propter Domine .nôſti tuum ſervum tu Et ?tuum ſervum
אֶת־עַבְדֶּךָ וְאַתָּה אֶת־עַבְדְּךָ יָדָעְתָּ׃ יְהוָה בַּעֲבוּר עַבְדְּךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֵת כָּל־ 19
.magnificentias omnia *notificandum ad* ,hanc magnitudinem
הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת לְהֹדִיעַ אֶת־כָּל־הַגְּדֻלּוֹת׃

Verſio VULG. LAT.

Igitur nocte illâ factus eſt ſermo Dei ad Nathan, dicens; 3
Vade, & loquere David ſervo meo, Hæc dicit Dominus; 4
Non ædificabis tu mihi domum ad habitandum. Neque 5
enim manſi in domo, ex eo tempore quo eduxi Iſrael,
uſque ad diem hanc : ſed fui ſemper mutans loca tabernaculi, & in tentorio Manens cum omni Iſrael. Num- 6
quid locutus ſum ſaltem uni Judicum Iſrael, quibus præceperã ut paſcerent populum meũ, & dixi; Quarè non ædificâſtis mihi domum cedrinam? Nunc itaque ſic lo- 7
quêris ad ſervum meum David, Hæc dicit Dominus
exercituum; Ego tuli te, cùm in paſcuis ſequereris gregem, ut eſſes dux populi mei Iſrael. Et fui tecum quo- 8
cunque perrexiſti : & interfeci omnes inimicos tuos coram te, fecíque tibi nomen quaſi unius magnorum, qui
celebrantur in terra. Et dedi locum populo meo Iſrael: 9
plantabitur, & habitabit in eo, & ultrà non commovebitur : nec filii iniquitatis atterent eos, ſicut à principio,
Ex diebus quibus dedi Judices populo meo Iſrael, & hu- 10
miliavi univerſos inimicos tuos. Annuntio ergò tibi, ꝙ
ædificaturus ſit tibi Dñs domũ. Cúmq; impleveris dies 11
tuos, ut vadas ad patres tuos, ſuſcitabo ſemen tuũ poſt te,
quod erit de filiis tuis : & ſtabiliam regnum ejus. Ipſe 12
ædificabit mihi domum, & firmabo ſolium ejus uſque
in æternum. Ego ero ei in patrem, & ipſe erit mihi in 13
filium: & miſericordiam meam non auferam ab eo, ſicut abſtuli ab eo qui ante te fuit. Et ſtatuam eum in 14
domo mea, & in regno meo uſque in ſempiternum : &
thronus ejus erit firmiſſimus in perpetuum. Juxta omnia 15
verba hæc, & juxta univerſam viſionem iſtam, ſic locutus
eſt Nathan ad David. Cúmque veniſſet rex David, & 16
ſediſſet coram Domino, dixit; Quis ego ſum, Domine
Deus, & quæ domus mea, ut præſtares mihi talia? Sed 17
& hoc parum viſum eſt in conſpectu tuo, ideóque locutus es ſuper domum ſervi tui etiam in futurum : & feciſti me ſpectabilem ſuper omnes homines, Domine Deus.
Quid ultrà addere poteſt David, cùm ita glorificaveris 18
ſervum tuum, & cognoveris eum? Domine, propter 19
famulum tuum juxta cor tuum feciſti omnem magnificentiam hanc, & nota eſſe voluiſti univerſa magnalia.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘܬ ܥܠ ܢܬܢ ܢܒܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܙܠ ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ 3
ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ. ܐܢܬ ܠܐ ܬܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܡܪܬ ܒܒܝܬܐ. ܡܢ 4 5
ܝܘܡܐ ܕܐܣܩܬ ܠܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܘܗܘܝܬ ܡܗܠܟ ܡܢ ܡܫܟܢܐ
ܠܡܫܟܢܐ. * ܗܐ ܟܡܐ ܕܡܗܠܟ ܗܘܝܬ ܒܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܡܐ ܡܠܬܐ ܐܡܪܬ 6
ܠܚܕ ܡܢ ܕܝܢܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܦܩܕܬ ܠܗܘܢ ܠܡܕܢ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ.
ܕܠܡܢܐ ܠܐ ܒܢܝܬܘܢ ܠܝ ܒܝܬܐ ܕܡܛܠܠ ܒܐܪܙܐ. * ܐܦ ܗܫܐ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܕܘܝܕ. 7
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ. ܐܢܐ ܕܒܪܬܟ ܡܢ ܕܝܪܐ. ܡܢ ܒܬܪ ܥܢܐ: ܠܡܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ
ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܝܬ ܥܡܟ ܒܟܠ ܐܬܪ ܕܐܙܠܬ. ܘܐܘܒܕܬ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ 8
ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܥܒܕܬ ܠܟ ܫܡܐ ܪܒܐ ܐܝܟ ܫܡܐ ܕܪܘܪܒܢܐ ܕܐܝܬ ܒܐܪܥܐ. * ܘܐܣܝܡ ܕܘܟܬܐ 9
ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܢܨܒܝܘܗܝ. ܘܢܫܪܐ ܒܕܘܟܬܗ. ܘܠܐ ܢܙܘܥ ܬܘܒ. ܘܠܐ ܢܘܣܦܘܢ ܒܢܝ
ܥܘܠܐ ܠܡܫܥܒܕܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ. * ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܩܝܡܬܟ ܕܝܢܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ. 10
ܘܢܝܚܬܟ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܚܘܝܟ ܡܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܩܝܡܐ ܠܟ ܠܥܠܡ.
* ܘܡܐ ܕܢܫܠܡܘܢ ܝܘܡܝ ܚܝܝܟ. ܘܬܐܙܠ ܘܬܬܟܢܫ ܠܘܬ ܐܒܗܝܟ. ܘܐܩܝܡ ܙܪܥܟ ܡܢ ܒܬܪܟ. 11
ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ. ܘܐܬܩܢ ܡܠܟܘܬܗ. * ܗܘ ܢܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܘܐܬܩܢ 12
ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ. * ܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ ܐܒܐ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܠܝ ܐܝܟ ܒܪܐ. ܘܛܝܒܘܬܝ 13
ܠܐ ܢܥܒܪܢ ܡܢ ܠܘܬܗ. ܐܝܟ ܕܐܥܒܪܬ ܡܢ ܫܐܘܠ ܕܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. * ܘܐܫܠܛܝܘܗܝ 14
ܒܒܝܬܝ ܘܒܡܠܟܘܬܝ. ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܘܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܠܗ
ܠܥܠܡ. * ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܝܟ ܟܠܗ ܚܙܘܐ ܗܢܐ. ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܢܬܢ 15
ܢܒܝܐ ܥܡ ܕܘܝܕ. * ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܝܬܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܡܢܐ ܫܘܐ ܐܢܐ ܩܕܡܝܟ 16
ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. ܘܡܢܘ ܒܝܬܝ. ܕܐܝܬܪܬܢܝ ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ. * ܘܙܥܘܪܐ ܗܝ ܗܕܐ ܒܥܝܢܝܟ 17
ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. ܕܡܠܠܬ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ ܡܢ ܠܩܘܕܡܝܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢܫܐ ܕܦܠܚܝܢ
ܦܘܠܚܢܟ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܡܦܩ ܐܢܬ ܡܢ ܚܫܘܟܐ ܠܢܘܗܪܐ. ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. * ܘܡܢܐ 18
ܢܫܬܒܗܪ ܬܘܒ ܕܘܝܕ ܠܡܡܠܠܘ ܩܕܡܝܟ. ܝܕܝܥܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܥܒܕܟ. ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ.
* ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܬ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܒܠܒܗ ܕܥܒܕܟ. ܥܒܕܬ ܠܗ ܟܠܗܝܢ ܪܘܪܒܬܐ 19
ܗܠܝܢ. ܠܡܪܘܪܒܘ ܠܥܒܕܟ.

Sed eâdem nocte factum eſt verbum Domini 3
ad Nathanem prophetam, & dixit ad eum;
Vadas, ac talia dicas ſervo meo Davidi; Tu 4
non extrues mihi ædem ad habitandũ in ea:
Non enim habitavi domum ab eo die quo e- 5
duxi Iſraelem ex Ægypto ad hunc uſque
diem, ſed itabam à tentorio in tentorium.
Ecce quandiu ambulavi inter omnes Iſraeli- 6
tas, nunquid ullum verbum feci ulli ex judicibus Iſraelitarum, quos præfeci ad judicandum populum meum Iſraelem, & dixi eis;
Quarè non extruitis mihi ædẽ cedro laqueatam? Igitur ſic dices ſervo meo Davidi, Sic 7
dicit Dominus potentiſſimus, Ego te duxi è
tugurio à ſequendis ovibus, ut eſſes rex ſuper
populum meum Iſraelem: Et fui tecum quo- 8
cunque perrexiſti, perdidi omnes hoſtes tuos
à conſpectu tuo, fecíque tibi nomen celebre,
par nomini maximorũ qui ſunt in terra. Et 9
locum figam populo meo Iſraeli, & habitare
faciam eum, ſedebítque in loco ſuo, nec movebitur ampliùs, nec ultrà captivum abducent eum ſcelerati ut antea. Ab eo die quo 10
te judicem conſtitui ſuper populum meum Iſraelem, pacatum etiam te reddidi ab omnib⁹
inimicis tuis, & indicavit tibi Dñs regnum
perpetuò tibi duraturum. Et cùm exacti fue- 11
rint dies vitæ tuæ, ieris, teque receperis ad patres tuos; erigam poſt te ſemen tuum quod
prodibit è dorſo tuo, ſtabiliámq; regnũ tuũ.
Is ædificabit mihi ædem nomini meo, & fir- 12
mabo ſolium regni ejus in æternum. Ego 13
ero illi ceu pater, & ipſe erit mihi ceu filius,
& beneficia mea non recedent ab eo, quemadmodum amovi à Saúle qui te præceſſit:
Sed præficiã eum domui meæ & regno meo, 14
in ſeculum ſeculorum; & ſolium regni ejus
erit illi ſtabile in perpetuum. Juxta omnes 15
ſermones iſtos, & ſecundùm totam hanc viſionem, ita locutus eſt Nathan propheta cum
Davide. Quamobrem veniens rex David, 16
ſedit coram Domino, & ait; Cujus momenti
ſum ego apud te Domine dominorum, &
quid eſt domus mea, ut tantopere me promoveris? Parúmne tibi videtur dominorum 17
Domine, quod jamdudum locutus es de domo ſervi tui? An verò omnes homines qui
cultum tuum toto animo exercent, è tenebris
in lucem profers O Domine dominorum?
Quid verò glorietur ulteriùs David loqui 18
coram te? nota ſunt opera ſervi tui Domine
dominorum. Quia nôſti quid inſit animo 19
ſervi tui, has omnes illi magnificentias comparâſti, ad extollendum ſervum tuum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς (β) Νάθαν· Πορεύου καὶ εἶ-
πον πρὸς Δαυὶδ (γ) τὸν δοῦλόν μου, Οὕτως εἶπε κύριος, Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ
5 κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ. Ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως
6 τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐν σκηνῇ καὶ ἐν (δ) καλύμματι Ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ
Ἰσραήλ· εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν (ε) φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ οἷς ἐνετειλάμην τοῦ ποιμαίνειν τὸν
7 λαόν μου, λέγων, Ὅτι οὐκ (ζ) ᾠκοδομήσατέ μοι οἶκον κέδρινον; Καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ
μου Δαυὶδ, Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ, (η) Ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν
8 ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ· Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπο-
ρεύθης, καὶ (θ) ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνο-
9 μα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ, καὶ
καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατασκηνώσει καθ᾽ ἑαυτὸν, καὶ οὐ μεριμνήσει ἔτι, καὶ οὐ (ι) προσθήσει υἱ-
10 ὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς (κ) ἀρχῆς, Καὶ ἀφ᾽ ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν
λαόν μου Ἰσραήλ· καὶ ἐταπείνωσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε, (λ) καὶ οἶκον οἰ-
11 κοδομήσει σοι κύριος. Καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν (μ) ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πα-
τέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν
12 13 βασιλείαν αὐτοῦ. Αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Ἐγὼ
ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ᾽ αὐτοῦ,
14 ὡς ἀπέστησα ἀπὸ (ν) τῶν ὄντων ἔμπροσθέν σου. Καὶ πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασι-
15 λείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται (ξ) ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος. Κατὰ πάντας τοὺς
16 λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ
ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι κυρίου, καὶ εἶπε, Τίς εἰμι ἐγὼ κύριε ὁ θεός; καὶ
17 τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος; Καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ θεὸς, καὶ
ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν, καὶ ἐπεῖδές με ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ὕ-
18 ψωσάς με κύριε ὁ θεός. Τί προσθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι; καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶ-
19 δας, Καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην.

Et factum eſt in nocte illa, & factum eſt verbum Domini ad Nathan; 3
Vade, & dic ad David ſervum meum; Sic dixit Dominus, Non tu 4
ædificabis mihi domum, ad habitandum me in ea. Quoniam non habitavi 5
in domo, à die quâ eduxi Iſrael, uſque in diem hanc, & fui in (a) taber-
naculo, & in tegmine, In omnibus quæ tranſivi in omni Iſrael: Si loquens 6
locutus ſum ad unam tribum Iſrael, quibus mandaverā paſcere populum
meum, dicens; Quia non ædificâſtis mihi domum cedrinam? Et nunc 7
ita dices ſervo meo David, Hæc dicit Dominus omnipotens; Ego aſ-
ſumpſi te de mandra de poſt greges, ut eſſes in ducem ſuper populum
meum Iſrael: Et fui tecum in omnibus, quibus iviſti: & exterminavi 8
omnes inimicos tuos à facie tua: & feci tibi nomen juxta nomen ma-
gnorum, qui ſuper terram. Et ponam locum populo meo Iſrael; & plan- 9
tabo eum, & habitabit apud ſe: & non (b) ſolicitabitur ultrà: & non
adjiciet filius iniquitatis humiliare eum, ſicut (c) principio, Et à die- 10
bus, quibus conſtitui Judices ſuper populum meum Iſrael. Et humiliavi
omnes inimicos tuos: & augebo te: & domum ædificabit tibi Dominus.
Et erit, quando impleti fuerint dies tui, & dormieris cum patribus tuis; 11
& ſuſcitabo ſemen tuum poſt te, qui erit de ventre tuo: & parabo
regnum ejus. Ipſe ædificabit mihi domum: & erigam thronum ejus 12
uſque in ſeculum. Ego ero ei in patrem, & ipſe erit mihi in filium. Et 13
miſericordiam meam non removebo ab eo, ſicut removi ab iis qui erant
ante eum. (d) Et fideliter ſtatuam eum in domo mea, & in regno ſuo uſq; 14
in ſeculum: & thronus ejus erit erectus uſque in ſeculum. Secundùm 15
omnia verba hæc, & ſecundùm omnem viſionem hanc, ſic locutus eſt
Nathan ad David. Et venit rex David, & ſedit è regione Domini, & 16
dixit; Quis ſum ego, Domine Deus? & quæ domus mea, quia dilexiſti
me uſque in ſeculum? Et facta ſunt parva hæc coram te, Deus: & locu- 17
tus es ſuper domum pueri tui (e) à longinquis, & inſpexiſti me, tanquam
viſio hominis: Et exaltâſti me, Domine Deus. Quid adjiciet ultrà David 18
ad te, ad (f) glorificandum? Et tu ſervum tuum nôſti: Et (g) juxta 19
cor tuum feciſti omnem magnificentiam.

MS.A. (β) Νάθαν, λέγων, Πορεύου (γ) τὸν παῖδά μου, (δ) καταλύματι (ε) φυλὴν Ἰσραὴλ, ἑνὶ τῶν κριτῶν Ἰσραὴλ οἷς (ζ) ᾠκοδομήκατέ (η) Ἔλαβόν σε (θ) ἐξωλέθρευσα (ι) προσθήσει ἀδικία τοῦ (κ) ἀπ᾽ ἀρχῆς, (λ) καὶ * οἰκοδομήσει (μ) αἱ ἡμέραι σου κοιμηθήσῃ (ν) τῶν ἔμπροσθέν (ξ) ἀνορθώμενος

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 4 * فلما كان في تلك الليلة حلت كلمة الله على ناثان النبي وقال له * قل لداود عبدي *
5 هكذا امر الله * انك لا تبني بيتا اسكن فيه * لاني ما سكنت بيتا منذ اطلعت
6 اسرايل من مصر * بل كنت ساكنا في موضع راحة * وكنت امشي فيها في ساير
بني اسرايل * فهل قلت كلمة لواحد من حكماء بني اسرايل امرته ان يدين بني اسرايل *
7 او قلت لهم * لم لا تبنوا لي بيتا مظللا بخشب الصنوبر * والان هكذا قل لعبدي
8 داود * انا اخذتك من خلف الغنم لتكون ملكا على بني اسرايل شعبي * وكنت معك
في كل بلد تمر به * واهلكت ساير اعدايك من قدامك * وصنعت لك اسما كبيرا كاسم
9 الكبراء التي في الارض * فاغرس موضعا لبني اسرايل واحلهم يسكنون فيه * ولا تخاف
10 قلوبهم * ولا يصنعون نفاقا مثل الزمان الاول * ومن يوم جعلتك حاكما على بني اسرايل *
11 ونجيتك من ساير اعدايك * والرب يعرفك انك لا تبني له بيتا * بل اذا تمت ايامك
لتضطجع مع اباءك * انا اقيم من نسلك بعدك الذي يكون من صلبك * واثبت
12 13 ملكه * وهو يبني لي بيتا * واثبت كرسيه الي الابد * وانا اكون له ابا * وهو يكون لي
14 ابنا * وخيراتي لا ازيلها عنه كما ازلتها عن غيره * واسلطه في بيتي وملكي الي ابد
15 الابدين * وكرسي ملكه يكون دايما الي الابد * بساير هذا الكلام كلم ناثان النبي
16 داود * فجاء داود * وجلس بين يدي الله وقال * من هو انا يا رب * ومن هو بيتي * حتى
17 احببتني الي الابد * انا صغير قدامك يا رب يا الله * ان تتكلم على بيت عبدك من
قديم * ونظرت علي مثل رويا انسان * واعليتني يا رب الارباب * لانك انت الذي تخرج
18 من الظلام الي النور * فماذا يفتخر داود قدامك * وماذا يصنع من التسابيح والمجد لك *
19 * انت الذي تعرف ما في قلب عبدك * وصنعت له جميع العظايم *

Eâdem verò nocte advenit verbum Dei 3
Nathani prophetæ, dixitque ad eum;
Dicito Davidi ſervo meo, Ita præcepit 4
Dominus, Tu ne ædifices domum in
qua habitem: Quia nullam inhabitavi 5
domum è quo Iſraelem eduxi ex Æ-
gypto; ſed habitabam in loco quietis,
Et in ea ambulabam inter omnes filios 6
Iſraelis. Num ullum verbum dixi cui-
quam ex Judicibus Iſraelitarum, quos
præfeceram ad jus dicendum Iſraelitis?
aut dixi eis, Quare non ædificatis
mihi domum lignis tectam abiegnis?
Nunc ergò, ſic dicito ſervo meo Da- 7
vidi, Ego te aſſumpſi à ſequendis ovi-
bus, ut eſſes rex ſuper filios Iſraelis
populum meum: Et adfui tibi in omni 8
regione ad quam perrexiſti, & exter-
minavi omnes hoſtes tuos à conſpectu
tuo, & comparavi tibi nomen maxi-
mum, par nomini magnatum qui ſunt
in terra. Et locum deſigam Iſraelitis, 9
& collocabo eos ut habitent in eo, nec
trepident corda eorum, nec impiè ſe
gerant ut priſtino tempore. Et ab eo 10
die quo ſtatui te judicem ſuper Iſrae-
litas, ſimul te liberavi ab omnibus ini-
micis tuis. Itaque notum facit tibi
Dominus te non ædificaturum ſibi do-
mum; Sed cùm finierint dies tui, ut 11
occumbas cum patribus tuis, ego poſt te
ſuſcitabo è ſtirpe tua eum qui futu-
rus eſt è dorſo tuo, ejuſque regnum
firmabo, Et ipſe ædificabit mihi do- 12
mum, ſtabiliamque thronum ejus in
æternum. Et ego ero illi pater, & ipſe 13
erit mihi filius, & beneficia mea non
amovebo ab eo, quemadmodum amovi
ab aliis: Domui meæ & regno meo præ- 14
ficiam eum in ſecula ſempiterna, &
thronus regni ejus erit in æternum pe-
rennis. Omnia verba iſta cùm retuliſſet 15
Nathan propheta Davidi, Venit David, 16
ſedit coram Deo, & ait, Quis ego ſum
O Domine mi, & quæ domus mea,
ut in ſeculum uſque me dilexeris?
Minimus (i. indignus) ego ſum coram 17
te O Domine Deus, ut multò antè loquaris
de domo ſervi tui, & humano intuitu
me reſpexeris, meque evexeris O Domine
dominorum. Tu enim es qui è tenebris
ad lucem producis: Qua ergò de re 18
gloriabitur ante te David? & quaſnam
tibi laudes atque glorias componat?
Tu nôſti quid lateat in corde ſervi tui. 19
Omnigenis autem magnificentiis cumu-
lâſti eum,

דברי הימים א: יח

,Israel tuus populus sicut quis Et.nostris aurib⁹ in audivimus quos omnes juxta ,te præter Deus nec ,*tu sicut* non Domine
21 10 יְהוָה אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
,terribilia & ,magnitudines ,nomen tibi *ponendum ad* ,populum sibi *redimendum ad* ,Deus perrexit quam terra in una gens
גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלַךְ הָאֱלֹהִים לִפְדּוֹת לוֹ עָם לָשׂוּם לְךָ שֵׁם גְּדֻלּוֹת וְנוֹרָאוֹת
populum in tibi Israel tuum populum *dedisti* Et .gentes ,Ægypto ex redemisti quem tui populi *faciebus à expellendum ad*
22 לְגָרֵשׁ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר־פָּדִיתָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם׃ וַתִּתֵּן אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם
,tuo servo super es locutus quod verbum ,Domine nunc Et .Deum in eis fuisti Domine tu Et .seculum in usque
23 עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה יְהוָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ
,seculum in usque tuū nomen magnificetur & ,permaneat Et .es locutus sicut fac Et .seculū in usq; confirmetur ej⁹ domo super &
24 וְעַל־בֵּיתוֹ יֵאָמֵן עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיֵאָמֵן וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם
tu Etenim .*tuas facies ad* firma tui servi David domus & : Israeli Deus ,Israel Deus exercituum Dominus ,*dicendo*
25 לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל וּבֵית־דָּוִיד עַבְדְּךָ נָכוֹן לְפָנֶיךָ׃ כִּי אַתָּה
Domine nunc Et .*tuas facies ad orandum ad* ,tuus servus invenit Ideo .domum ei *ædificandū ad* ,tui servi aurem *revelâsti* me⁹ De⁹
26 אֱלֹהַי גָּלִיתָ אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לִבְנוֹת לוֹ בָּיִת עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ׃ וְעַתָּה יְהוָה
,tui servi domui benedicere cœpisti nunc Et .hoc bonum tuo servo super es locutus & : Deus ipse tu
27 אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים וַתְּדַבֵּר עַל־עַבְדְּךָ הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה הוֹאַלְתָּ לְבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדְּךָ
.seculum in benedicta & ,benedixisti Domine tu Quia .*tuas facies ad* seculum in *existendum ad*
לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה יְהוָה בֵּרַכְתָּ וּמְבֹרָךְ לְעוֹלָם׃

CAP. XVIII. יח

percussit Et .Pelistim manu de ejus *filias* & ,Ghath tulit Et .eos humiliavit & ,Pelistim David percussit & ,*sic* post fuit Et
2 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִיד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח אֶת־גַּת וּבְנֹתֶיהָ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּךְ אֶת־
ipsum eundo in,Chamath in Sobah regem Hadarhezer David percussit Et .munus deferentes ,David servi Moabitæ fuerūt &,Moab
3 מוֹאָב וַיִּהְיוּ מוֹאָב עֲבָדִים לְדָוִיד נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ וַיַּךְ דָּוִיד אֶת־הֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה חֲמָתָה בְּלֶכְתּוֹ
millia viginti & ,equites millia septem & ,currus mille eo ab David accepit Et .Perath flumine in suā *manum* statuendū ad
4 לְהַצִּיב יָדוֹ בִּנְהַר־פְּרָת׃ וַיִּלְכֹּד דָּוִיד מִמֶּנּוּ אֶלֶף רֶכֶב וְשִׁבְעַת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
juvandum ad ,Darmesec Aram venit Et .currus centum eo ex reservavit & ,currum omnem David subnervavit & :peditū virorū
5 אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר דָּוִיד אֶת־כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רָכֶב׃ וַיָּבֹא אֲרַם דַּרְמֶשֶׂק לַעְזוֹר
fuit & ,Darmesec Aram in David posuit Et .virorum millia duo & viginti Aram *in* David percussit & ,Sobah *regem* Hadarheser
6 לַהֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ דָּוִיד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃ וַיָּשֶׂם דָּוִיד בַּאֲרַם דַּרְמֶשֶׂק וַיְהִי
clypeos David tulit Et .perrexit *quō* omnibus in David Dominus servavit Et .munus deferentes ,servi Davidi *Aram*
7 אֲרָם לְדָוִיד עֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיּוֹשַׁע יְהוָה לְדָוִיד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּקַּח דָּוִיד אֶת שִׁלְטֵי
Hadarhezer urbibus Chun de & Tibchath de Et .Jerusalaim eos adduxit & : Hadarhezer servis super erant qui , aureos
8 הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ עַל עַבְדֵי הֲדַרְעָזֶר וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלָם׃ וּמִטִּבְחַת וּמִכּוּן עָרֵי הֲדַרְעֶזֶר
.ænea vasa & ,columnas & ,æneum mare Selomoh fecit *eo in* : valde multum æs David tulit
לָקַח דָּוִיד נְחֹשֶׁת רַבָּה מְאֹד בָּהּ עָשָׂה שְׁלֹמֹה אֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־הָעַמּוּדִים וְאֵת כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת׃

Verſio VULG. LAT.

Domine, non eſt ſimilis tuî : & non eſt alius Deus abſque te, ex omnibus, quos audivimus auribus noſtris. 20
Quis enim eſt alius, ut populus tuus Iſrael, gens una in terra, ad quam perrexit Deus, ut liberaret, & faceret populum ſibi, & magnitudine ſuâ atque terroribus ejiceret nationes à facie ejus, quem de Ægypto liberârat? 21
Et poſuiſti populum tuum Iſrael tibi in populum uſque in æternum, & tu, Domine, factus es Deus ejus. 22
Nunc igitur, Domine, ſermo, quem locutus es famulo tuo, & ſuper domum ejus, confirmetur in perpetuum, & fac ſicut locutus es. 23
Permaneátque & magnificetur nomen tuum uſque in ſempiternum : & dicatur ; Dominus exercituum, Deus Iſrael, & domus David ſervi ejus permanens coram eo. 24
Tu enim, Domine Deus meus, revelâſti auriculam ſervi tui, ut ædificares ei domum : & idcircò invenit ſervus tuus fiduciam, ut oret coram te. 25
Nunc ergò, Domine, tu es Deus : & locutus es ad ſervum tuum tanta beneficia. 26
Et cœpiſti benedicere domui ſervi tui, ut ſit ſemper coram te : te enim, Domine, benedicente, benedicta erit in perpetuum. 27

CAP. XVIII.

FActum eſt autem poſt hæc, ut percuteret David Philiſthiim, & humiliaret eos, et tolleret Geth, et filias ejus, de manu Philiſthiim, 1
Percuterétque Moab, et fierent Moabitæ ſervi David, offerentes ei munera. 2
Eo tempore percuſſit David etiam Adarezer regem Soba regionis Hemath, quando perrexit ut dilataret imperium ſuum uſque ad flumen Euphraten. 3
Cepit ergò David mille quadrigas ej⁹, et ſeptē millia equitū, ac viginti millia virorū peditū, ſubnervavítq; omnes equos curruū, exceptis centū quadrigis, quas reſervavit ſibi. 4
Supervenit autem et Syrus Damaſcen⁹, ut auxiliū præberet Adarezer regi Soba : ſed et hujus percuſſit David viginti duo millia virorum. 5
Et poſuit milites in Damaſco, ut Syria quoque ſerviret ſibi, et offerret munera. Adjuvítque eum Dominus in cunctis, ad quæ perrexerat. 6
Tulit quoque David pharetras aureas, quas habuerant ſervi Adarezer, et attulit eas in Jeruſalem. 7
Necnon de Thebath et Chun, urbibus Adarezer, æris plurimum, de quo fecit Salomon mare æneum, et columnas, et vaſa ænea. 8

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܡܪܝܐ ܗܢܐ ܝܕܥܬ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ܆ ܡܪܝܐ ܕܠܝܬ ܕܕܡܐ ܠܟ. ܘܠܝܬ ܐܠܗܐ ܐܠܐ ܐܢܬ. .20
ܐܝܟ ܟܠ ܡܐ ܕܫܡܥܢ ܒܐܕܢܝܢ. * ܘܡܢܘ ܥܡܐ ܒܟ ܐܝܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܐܝܠ܆ ܥܡܐ ܚܕ ܒܐܪܥܐ. 21
ܕܬܦܪܘܩ ܐܢܘܢ ܐܬܓܠܝܬ ܡܢ ܫܡܝܐ܆ ܘܡܛܠܬܗܘܢ ܥܒܕܬ ܒܝܫܬܐ ܪܘܪܒܬܐ ܘܕܚܝܠܬܐ:
ܘܡܚܘܬܐ ܪܘܪܒܬܐ ܠܘܬ ܡܨܪܝܐ܆ ܥܕܡܐ ܠܐܦܩܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܒܝܢܬܗܘܢ. * ܘܐܬܩܢܬ ܠܟ 22
ܠܥܡܟ ܐܝܣܪܐܝܠ܆ ܠܡܗܘܐ ܠܟ ܥܡܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ ܗܘܝܬ ܠܗܘܢ
ܠܐܠܗܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ܆ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪܬ ܥܠ ܥܒܕܟ ܘܥܠ ܒܢܝ ܒܝܬܗ. ܐܩܝܡ ܠܥܠܡ. 23
ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. * ܘܢܫܬܪܪܘܢ ܥܒܕܝܟ ܠܥܠܡ. ܘܢܫܬܒܚ ܫܡܟ ܠܥܠܡ ܒܥܠܡܐ 24
ܒܥܠܡܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܐܡܪܝܢ. ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ܆ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܒܝܬܗ
ܕܕܘܝܕ ܥܒܕܟ܆ ܢܗܘܐ ܡܬܩܢ ܩܕܡܝܟ ܠܥܠܡ. * ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ܆ ܓܠܝܬ ܐܪܙܐ 25
ܠܥܒܕܟ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܒܢܐ ܠܟ ܒܝܬܐ܆ ܡܛܠ ܗܢܐ ܣܡ ܥܒܕܟ ܒܠܒܗ܆ ܠܡܨܠܝܘ
ܩܕܡܝܟ ܨܠܘܬܐ ܗܕܐ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ܆ ܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܝ. ܘܟܠ ܡܠܝܟ ܬܪܝܨܢ܆ ܕܡܠܠܬ 26
ܥܠ ܥܒܕܟ܆ ܛܒܬܐ ܐܢܝܢ. * ܘܗܫܐ ܐܫܪܝ ܠܡܒܪܟܘ ܠܒܝܬܗ ܕܥܒܕܟ܆ ܕܢܗܘܐ 27
ܩܕܡܝܟ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܡܪܝܐ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܡܠܠܬ. ܘܡܢ ܒܘܪܟܬܟ
ܡܬܒܪܟܝܢ ܒܢܝ ܒܝܬܗܘܢ ܕܙܕܝܩܐ ܠܥܠܡ. * ܫܠܡ * ܦܬܓܡܐ * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ 1
ܗܠܝܢ܆ ܘܡܚܐ ܕܘܝܕ ܠܦܠܫܬܝܐ. ܘܐܬܒܪ ܐܢܘܢ. ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܚܒܠܐ ܕܡܫܘܚܬܐ܆ ܡܢ
ܐܝܕܐ ܕܦܠܫܬܝܐ. ܘܢܣܒ ܐܦ ܠܓܬ ܘܠܟܦܪܢܝܗ ܗܠܝܢ ܕܩܪܝܒܢ ܠܗ. ܡܢ
2 ܦܠܫܬܝܐ. * ܘܡܚܐ ܠܡܘܐܒܝܐ. ܘܗܘܘ ܡܘܐܒܝܐ ܥܒܕܐ ܡܫܩܠܝ ܡܕܐܬܐ. * ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ 3
ܠܗܕܪܥܙܪ ܡܠܟܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. ܟܕ ܐܙܠ ܫܡ ܬܚܘܡܐ ܒܢܗܪܐ ܦܪܬ. * ܘܫܒܐ ܕܘܝܕ ܡܢܗ 4
ܐܠܦ ܪܟܒܝܢ. ܘܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܥܩܪ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗܘܢ ܪܟܒܐ. ܘܫܒܩ ܡܢܗܘܢ
ܡܐܐ ܪܟܒܝܢ. * ܘܐܬܘ ܐܢܫܐ ܕܐܕܘܡ ܘܕܕܪܡܣܘܩ. ܠܡܥܕܪܗ ܠܗܕܪܥܙܪ ܡܠܟܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. 5
ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܕܘܡ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܫܠܝܛܢܐ 6
ܒܕܪܡܣܘܩ. ܘܗܘܘ ܕܪܡܣܘܩܝܐ ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ܆ ܡܫܩܠܝ ܡܕܐܬܐ. ܘܦܪܩܗ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ܆
ܒܟܠ ܕܘܟܐ ܕܐܙܠ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܫܒܝܛܐ ܕܕܗܒܐ ܕܗܘܘ ܬܠܝܢ ܥܠ ܪܟܫܐ ܕܥܒܕܘܗܝ 7
ܕܗܕܪܥܙܪ. ܘܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܢ ܛܒܚ ܘܡܢ ܒܪܘܬܝ ܩܘܪܝܐ ܕܗܕܪܥܙܪ܆ ܢܣܒ 8
ܕܘܝܕ ܢܚܫܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܥܒܕ ܡܢܗ ܕܘܝܕ܆ ܝܡܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܥܡܘܕܐ ܕܢܚܫܐ. ܘܬܘܪܐ
ܕܢܚܫܐ. ܘܡܐܢܐ ܣܓܝܐܐ ܕܢܚܫܐ.

Indè *autem* nôſti dominorū Domine, quia non eſt ſimilis tui, neq; eſt Deus niſi tu, juxta omnia quæ audivimus auribus noſtris. 20
Et quis unquā in terra populus apud te eſt ſicut popul⁹ tuus Iſrael? quos ut ſalvares, apparuiſti de cœlo: quorū gratiâ calamitates maximas et horrendas, et flagella graviſſima fabricâſti contra Ægyptios, quoad educeres eos è medio eorū : 21
Et populū tuū Iſraelē tibi diſpoſuiſti ut eſſet tibi populus in æva ſempiterna : & tu Domine, Deum eorum te reddidiſti. 22
Itaque Domine, verbum quod protuliſti de ſervo tuo deq; filiis dom⁹ ejus, aſſere in ſempiternum uſque, et fac ut locutus es. 23
Et vera comprobentur opera tua in perpetuū, nomenq; tuum ſemper glorificetur in orbe : ſintq; dicentes, Dn̄s potentiſſimus, dominorum Dominus, Deus Iſraelis eſt : & domus Davidis ſervi tui firma ſit coram te in ſempiternum. 24
Quandoquidem tu Deus meus, ſecretum revelâſti ſervo tuo, & dixiſti ei; Extrue tibi domum; propterea ſervus tuus animo deſtinavit orationem iſtam coram te fundere. 25
Denique Domine, tu Deus meus es; & omnia verba tua recta quæ dixiſti ſervo tuo, ſunt optima. 26
Exhibe te igitur ad benedicendum domui ſervi tui, ut permaneat coram te in ſeculum ſeculorum : quandoquidem tu Domine, dominorum Domine, locutus es; et ex benedictione tua benedicuntur dom⁹ juſtorum in perpetuum. 27

CAP. XVIII.

COntigit his geſtis, ut vaſtaret David Philiſthæos, et peſſumdaret eos, caperetque David lineam dimenſionis è manu Philiſthæorum : caperet etiam Gath et oppida ejus parva ipſi adjacentia, à Philiſthæis. 1
Vaſtavit quoque Moabitas, factique ſunt Moabitæ ſervi tributarii. 2
Præterea interfecit David Hadarezerem regem Niſibin, quum abiit, et in fluvio Euphrate limitem præſcripſit. 3
Cepitque David ab eo mille currus, et ſeptem millia equitum: et extirpatis David omnibus curribus, reliquit ex eis centum currus. 4
Cúmque veniſſent cives Adum et Damaſci ad opem ferendam Hadarezeri regi Niſibin, trucidavit David ex Adumæis viginti duo millia virorum. 5
Et conſtituit David præfectos in Damaſco, factiq; ſunt Damaſceni ſervi Davidis ferentes vectigal: & ſervavit Dn̄s Davidem in omni loco ad quem perrexit. 6
Accepit autem David umbulos aureos qui appenſi erant equis ſervorū Hadarezeris, et attulit eos in Jeruſalem. 7
Et ex Tebah, et Beruthi civitatibus Hadarezeris accepit David æris quamplurimum, ex quo confecit David mare æneum, columnas æneas, boves æneos, plurimaque vaſa ænea. 8

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 21 Κύριε οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ (ο) ἔστι θεὸς πλὴν σοῦ, κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν ἐν ὠσὶν ἡμῶν. Καὶ
οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ (π) ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι
(ρ) λαὸν ἑαυτῷ, τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς, τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ
22 σου (σ) οὓς ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη. Καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως
23 αἰῶνος, καὶ σὺ (τ) κύριος ἐγενήθης αὐτοῖς εἰς θεόν. Καὶ νῦν κύριε ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας
πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως (υ) αἰῶνος· καὶ ποίησον καθὼς ἐλάλησας,
24 Καὶ πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λεγόντων, Κύριε κύριε παντοκράτωρ
25 (φ) θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ παιδός σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σου. Ὅτι (χ) σὺ
κύριος ὁ θεός μου ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου (ψ) τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον, διὰ τοῦτο εὗρεν
26 ὁ παῖς σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου. Καὶ νῦν κύριε σὺ εἶ αὐτὸς (ω) θεὸς, καὶ ἐλάλησας
27 ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. Καὶ νῦν (α) ἤρξαι τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός
σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου· ὅτι σὺ κύριε εὐλόγησας, καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν
αἰῶνα.

Domine, non eſt ſimilis tibi: & non eſt Deus præter te, juxta omnia quæcunque 20
audivimus in auribus noſtris: Et non eſt, ſicut populus tuus 21
Iſrael, gens ultrà ſuper terram, quomodò (h) deduxit ſe Deus ad redimendum
populum ſibi, ad ponendum ſibi nomen magnum, & illuſtre, ad
ejiciendum à facie populi tui quos redemiſti ex Ægypto, gentes. Et dediſti 22
populum tuum Iſrael tibi ipſi populum uſque in ſeculum: & tu Dominus
factus es eis in Deum. Et nunc, Domine, verbum tuum, quod locutus 23
es ad puerum tuum, & ſuper domum ejus, fidele ſit uſque in ſeculum.
Et fac, ſicut locutus es: Et fidele ſit, & magnificetur nomen tuum 24
uſque in ſeculum, dicentibus; Domine, Domine omnipotens Deus Iſrael;
& domus David pueri tui erecta coram te. Quoniam tu Dominus Deus 25
meus (i) aperuiſti aurem pueri tui ad ædificandum ei domum; propter
hoc invenit puer tuus deprecari ad faciem tuam. Et nunc, Domine, tu es 26
ipſe Deus: & locutus es ſuper ſervum tuum bona hæc. Et nunc incipe 27
benedicere domum pueri tui, ut ſit in ſeculum coram te. Quoniam tu,
Domine, benedixiſti; (k) & benedic in ſeculum.

MS. A. (ο) ἔστιν πλὴν (π) ἔθνος ἐπὶ (ρ) ἑαυτῷ λαὸν, τοῦ (σ) οὗ (τ) κύριε αὐτοῖς (υ) αἰῶνος. * λεγόντων, (φ) ὁ θεὸς (χ) σὺ κύριε ἤνοιξας (ψ) οἰκοδομῆσαι
(ω) ὁ θεὸς, (α) ἤρξω

ΚΕΦ. ιη΄.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὴν Γὲθ
2 καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ ἐπάταξε τὴν Μωὰβ, καὶ ἦσαν (α) Μωὰβ παῖδες τῷ
3 Δαυὶδ φέροντες δῶρα. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν (β) Ἀδρααζὰρ βασιλέα Σουβὰ Ἠμὰθ, πορευομένου
4 αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ (γ) αὐτῶν χίλια
ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ
5 ἅρματα, καὶ ὑπελείπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. Καὶ ἦλθε Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ βοηθῆσαι (δ) Ἀδρααζὰρ
6 βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἔθετο
Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα. καὶ
7 (ε) ἔσωσε κύριος Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ
8 ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας (ζ) Ἀδρααζὰρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκ τῆς (η) Ματαβὲθ
καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν (θ) Ἀδρααζὰρ ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐξ
αὐτοῦ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.

CAP. XVIII.

Et factum eſt poſt hæc, & percuſſit David alienigenas, & fugavit eos, 1
& cepit Geth, & pagos ejus de manu alienigenarum. Et percuſſit Moab, 2
& fuerunt (a) Moab pueri David, ferentes munera. Et percuſſit David 3
Adraazar regem Suba (b) Emath, eunte illo ſtatuere manum ſuam ſuper
flumen Euphratem. Et cepit David de eis mille currus, & ſeptem 4
millia equorum, et viginti millia virorum peditum. Et diſſolvit David
omnes currus: & reliquit ex eis centum currus. Et venit Syrus è Damaſco 5
ad auxiliandum Adraazar regi Suba. Et percuſſit David in
Syro viginti & duo millia virorum. Et poſuit David præſidium in 6
Syria, quæ ad Damaſcum: & fuerunt David in pueros ferentes munera.
Et ſalvavit Dominus David in omnibus ad quæ ivit. Et cepit David 7
torques aureos, qui fuerant ſuper pueros Adraazar, & attulit eos in Hieruſalem.
Et de Matabeth, & de electis civitatibus, quæ Adraazar, 8
cepit David æs multum valdè. Ex eo fecit Salomon mare æneum, &
columnas, et vaſa ænea.

MS. A. (α) Μωαβῖται (β) Ἀδραζὰρ (γ) αὐτῷ (δ) Ἀδραζὰρ (ε) ἔσωζεν κύριος τὸν Δαυὶδ (ζ) Ἀδραζὰρ, (η) Ματεβὲθ (θ) Ἀδραζὰρ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 21 * لأني عرفت أن ليس مثلك يا رب الأرباب * ولا إله إلا أنت كما سمعنا بآذاننا * وأي شعب مثل
شعبك إسرائيل على الأرض * أنت تجليت من السماء وخلصتهم * ومن أجلهم صنعت بالمصريين
22 ضربات كثيرة * حتى نجيتهم من بينهم * وأعددت لك شعب إسرائيل * ليكون لك شعبا إلى
23 الأبد * وأنت يا رب صرت لهم إلها * والآن الكلمة التي قلت يا رب على عبدك وعلى بيته
24 تكون حي إلى الأبد * ويكون كما قلت * وتحقق أمورك إلى أبد الآبدين * ويتمجد اسمك
إلى الأبد في الدنيا يا رب يا ضابط الكل * ويقولون الرب القوي رب الأرباب إله إسرائيل *
25 وبيت داود عبدك يكون مستقيما قدامك إلى الأبد * لأنك الإله الذي كشفت السر
لعبدك * لتبني له بيتا * من أجل هذا طهر عبدك قلبه ليصلي هذه الصلوة قدامك *
26 27 * لأنك أنت الرب * وجميع قولك حق * الذي وعدت عبدك بالخيرات * وأنا أسألك يا رب أن
تبارك بيت عبدك * وليكن قدامك إلى أبد الآبدين * لأنك أنت رب الأرباب الذي
باركت * وقلت أن من بركاتك تبارك بيوت الصالحين إلى أبدا *

* الفصل الثامن عشر *

1 2 * ومن بعد ذلك أهلك داود الفلسطينيين * وأخذ منهم غز ومدنها * وأباد مواب * وصاروا
3 عبيدا لداود يعطوه الخراج * وقتل داود هدد بن عزر ملك نصيبين * حين لم يدع
4 من يجوز نهر الفرات * وأخذ داود منه ألف مركب * وسبعة ألف فارس * وعشرين ألف رجل *
5 وحل داود المراكب * واختار منها مئة مركب * وجاء سيرس ملك دمشق ليعين هدد بن
عزر ملك نصيبين * فقتل داود من رجال سيرس * وهم السريان * اثنين وعشرين ألف رجل *
6 * وأقام داود العمال والحارس في دار دمشق * وصاروا عبيدا لداود يعطوه الخراج * وكان
7 الرب ينجي داود من كل موضع يتوجه إليه * وأخذ داود صفائح ذهب كانت معلقة
8 على خيل عبيد هدد بن عزر * وأحضرها إلى أورشليم * وأخذ من حمص وبعلبك ضياع
هدد بن عزر نحاسا كثيرا * ومنه صنع داود البحر نحاس * وآنية نحاس كثيرة جدا *

Quia novi neminem eſſe tui ſimilem O 20
Domine dominorum, nec eſſe Deum præter
te, quemadmodum percepimus auribus
noſtris. At quis populus comparetur 21
populo tuo Iſraeli ſuper terram? Tu de
cœlo apparuiſti, & liberâſti eos: &
propter illos exercuiſti in Ægyptios multa
flagella, donec eripueris eos è medio
illorum. Et parâſti tibi populum Iſraeliticum, 22
ut eſſet tibi populus in ſempiternum
uſque, & tu O Domine factus es
ipſis Deus. Nunc itaque, verbum quod 23
dixiſti O Domine, de ſervo tuo & de
domo ipſius, perſiſtat in æternum uſque,
& ſit ut dixiſti. Pateat veritas actionum 24
tuarum in ſeculum ſeculorum: &
in æternum glorificetur in orbe nomen
tuum O Domine omnia tenens: & dicant,
Dominus fortis, Dominus dominorum,
eſt Deus Iſraelis. Domus autem
Davidis ſervi tui, recta ſemper exiſtat
coram te: Quandoquidem tu es Deus 25
qui ſecretum revelâſti ſervo tuo de ædificanda
ei domo. Hanc ob cauſam mundavit
ſervus tuus cor ſuum, ut hujuſmodi
oratione te deprecaretur. Quia 26
tu Dominus es, & omnia verba tua
vera, qui ſervo tuo bona pollicitus es;
Rogo te mi Domine, ut benedicas domum 27
ſervi tui, & perſiſtat coram te in
æterna ſecula: quoniam tu es, Domine
dominorum, qui benedixiſti, & aſſeruiſti
tuis benedictionibus jugiter eſſe benedicendas
proborum domos.

CAP. XVIII.

Poſthæc deſtruxit David Paleſtinos, 1
& cepit ab eis Gazam cum ſuburbiis
ejus. Conſumpſit etiam Moabitas, factique 2
ſunt ſervi Davidi, pendentes ei
vectigal. Item occidit David Hadadum 3
filium Ezeris, regem Niſibin, quando
nemini permittebat trajicere fluvium
Euphratem. Cepitque David ab eo mille 4
currus, ſeptem millia equitum, & viginti
millia peditum: Et diſſolutis
David reliquis curribus, reſervavit ex
eis centum currus. Veniente autem Cyro 5
rege Damaſci ut præſidio eſſet Hadado
filio Ezeris regi Niſibin, interfecit
David è militibus Cyri, nempe Syris, vigintiduo
millia virorum. Tum conſtituit 6
David actores & cuſtodes in urbe
Damaſcena, factique ſunt ſervi Davidis
pendentes ei vectigal: & Dominus
eripiebat Davidem ex omni loco ad
quem pergebat. Abſtulit autem David 7
laminas aureas quæ appenſæ erant equis
ſervorum Hadadi filii Ezeris, & aſportavit
eas in Jeruſalem. Abſtulit etiam 8
ex Hemes & Baalbec oppidis Hadadi
filii Ezeris, copiam æris, ex quo confecit
David maria ænea, & alia permulta vaſa
ænea.

דִּבְרֵי הַיָּמִים א: יט

miſit Et .Sobah regis Hadarhezer exercitum omnem David percuſſiſſet quòd ,Chamath rex Tohu audivit Et
9 10 וַיִּשְׁמַע תֹּעוּ מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִיד אֶת־כָּל־חֵיל הֲדַרְעֶזֶר מֶלֶךְ־צוֹבָה׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־
,Hadarhezer cum pugnavit quòd eò ,ei benedicendũ ad & , pacem *ad ei optandum ad* ,David regem ad ſuũ filium Adoram
הֲדוֹרָם־בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ־דָּוִיד לִשְׁאוֹל־לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַרְעֶזֶר
ipſa Etiam .ænea & ,argentea & aurea vaſa omnia & : Hadarhezer erat Tohu bellorum vir quia ; eũ percuſſit &
11 וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת תֹּעוּ הָיָה הֲדַרְעָזֶר וְכֹל כְּלֵי זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ גַּם־אֹתָם
filiis de & ,Moab de & ,Edom de ; gentibus univerſis ex tulerat quod ,auro & argento cum Domino David rex fecit ſanctificare
הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר נָשָׂא מִכָּל־הַגּוֹיִם מֵאֱדוֹם וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי
decim--octo , ſalis Valle in Edom percuſſit Serujah filius Abſai Et .Hamalec de & ,Peliſtin de & ,Hammon
12 עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק׃ וְאַבְשַׁי בֶּן־צְרוּיָה הִכָּה אֶת־אֱדוֹם בְּגֵיא הַמֶּלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר
omnibus in David Dominus ſervavit & : David ſervi Edomæi omnes fuerunt & ; *præſides* Edom in poſuit Et .millia
13 אָלֶף׃ וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִיבִים וַיִּהְיוּ כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִיד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִיד בְּכֹל
Joab Et .ſuo populo omni juſtitiam & ,judicium *faciens erat* & ; Iſrael univerſum ſuper David Regnavitque .perrexit quæ
14 15 אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּמְלֹךְ דָּוִיד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃ וְיוֹאָב
Ebjathar filius Abimelech & , Achitub filius Sadoc Et .*commemorans* Achilud filius Jehoſaphat & ,exercitum ſuper Serujah filius
16 בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד מַזְכִּיר׃ וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר
.regis manũ ad primi David filii Et.Pelethi &,Cherethi ſuper Jehojadah filius Benaiahu Et .ſcriba Sauſah & ; ſacerdotes
17 כֹּהֲנִים וְשַׁוְשָׁא סֹפֵר׃ וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי־דָוִיד הָרִאשֹׁנִים לְיַד הַמֶּלֶךְ׃

CAP. XIX. יט

Faciam : David Dixitque .eo pro ejus filius regnavit & ,Hammon filiorum rex Nachas eſt mortuus & , hæc poſt fuit Et
1 2 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶעֱשֶׂה־
eũ conſolandũ ad nuncios David Miſitque .miſericordiã mecum ejus pater fecit etenim : Nachas filio Chanun cum miſericordiã
חֶסֶד עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כִּי־עָשָׂה אָבִיו עִמִּי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִיד מַלְאָכִים לְנַחֲמוֹ
principes dixerunt Et .eum *conſolandum ad* ,Chanun ad Hammon filiorum terram in David ſervi venerunt Et .ſuo patre ſuper
3 עַל־אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִיד אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן לְנַחֲמוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי
propterea Nonne ? conſolantes te ad miſit quia ,tuis oculis in tuum patrem David *honorans* Nũquid : Chanun ad Hammon filiorũ
בְנֵי־עַמּוֹן לְחָנוּן הַמְכַבֵּד דָּוִיד אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי־שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלֹא בַּעֲבוּר
,eos raſit &,David ſervos Chanun tulit Et ? te ad ejus ſervi venerunt,terram *pedib⁹ luſtrandũ ad & ſubvertendũ ad & inquirendũ ad*
4 לַחְקֹר וְלַהֲפֹךְ וּלְרַגֵּל הָאָרֶץ בָּאוּ עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִיד וַיְגַלְּחֵם
.viros *ſuper* David ipſi nunciaverũt & ,abierunt Et .eos dimiſit & : *podicem* ad uſque mediũ per eorum tunicas præſcidit &
5 וַיִּכְרֹת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֵצִי עַד־הַמִּפְשָׂעָה וַיְשַׁלְּחֵם׃ וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּידוּ לְדָוִיד עַל־הָאֲנָשִׁים
germinet donec ,Jericho in Manete : rex dixit Et (.valde affecti ignominia viri erant quia) :eorũ occurſũ in miſit Et
וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד אֲשֶׁר־יְצַמַּח
mille Hammon filii & ,Chanun miſit & : David cum fœtuiſſent quòd Hammon filii viderunt Et .revertemini & ,veſtra barba
6 זְקַנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי הִתְבָּאֲשׁוּ עִם־דָּוִיד וַיִּשְׁלַח חָנוּן וּבְנֵי עַמּוֹן אֶלֶף
.equites & *currum* ,Sobah de &,Mahachah Aram de & ,*Naharaim* Aram de ſibi mercede *conducendum ad* ,argenti talenta
כִּכַּר־כֶּסֶף לִשְׂכֹּר לָהֶם מִן־אֲרַם נַהֲרַיִם וּמִן־אֲרַם מַעֲכָה וּמִצּוֹבָה רֶכֶב וּפָרָשִׁים׃

Verſio VULG. LAT.

Quod cùm audiſſet Thou Rex Hemath,percuſſiſſe videli- 9
cèt David omnem exercitum Adarezer regis Soba, Miſit 10
Adoram filium ſuum ad regem David , ut poſtularet
ab eo pacem , & congratularetur ei, quòd percuſſiſſet
& expugnâſſet Adarezer : adverſarius quippè erat Thou
Adarezer. Sed & omnia vaſa aurea,& argentea, & æ- 11
nea, conſecravit David rex Domino, cum argento &
auro,quod tulerat ex univerſis gentibus,tam de Idumæa,
& Moab,& filiis Ammon,quàm de Philiſthiim & Ama-
lec. Abiſai verò filius Saruiæ percuſſit Edom in valle 12
Salinarum,decem & octo millia : Et conſtituit in Edom 13
præſidium, ut ſerviret Idumæa David : ſalvavítque Do-
minus David in cunctis, ad quæ perrexerat. Regnavit 14
ergò David ſuper univerſum Iſrael , & faciebat judi-
cium atque juſtitiam cuncto populo ſuo. Porrò Joab 15
filius Saruiæ erat ſuper exercitum , & Joſaphat filius
Ahilud à commentariis. Sadoc autem filius Achitob, 16
& Ahimelec filius Abiathar , ſacerdotes : & Suſa,
ſcriba. Banaias quoque filius Joiadæ ſuper legiones 17
Cerethi,& Phelethi : porrò filii David,primi ad manum
regis.

CAP. XIX.

ACcidit autem ut moreretur Naas rex filiorum Am- 1
mon, & regnaret filius ejus pro eo. Dixítque David, 2
Faciam miſericordiam cum Hanon filio Naas : præſtitit
enim mihi pater ejus gratiam. Miſitque David nun-
tios ad conſolandum eum ſuper morte patris ſui. Qui
cùm perveniſſent in terram filiorum Ammon,ut conſo-
larentur Hanon ; Dixerunt principes filiorum Ammon
ad Hanon ; Tu forſitan putas, quòd David honoris cau- 3
ſâ in patrem tuum miſerit qui conſolentur te : nec ani-
madvertis,quòd ut explorent, & inveſtigent,& ſcruten-
tur terram tuam,venerint ad te ſervi ejus. Igitur Hanon 4
pueros David decalvavit , & raſit, & præcîdit tuni-
cas eorum à natibus uſque ad pedes,& dimiſit eos. Qui 5
cùm abiiſſent, & hoc mandâſſent David, miſit in oc-
curſum eorum, (grandem enim contumeliam ſuſtinue-
rant,) & præcepit ut manerent in Jericho, donec creſce-
ret barba eorum, & tunc reverterentur. Videntes au- 6
tem filii Ammon, quòd injuriam feciſſent David, tam
Hanon, quàm reliquus populus, miſerunt mille talenta
argenti,ut conducerent ſibi de Meſopotamia,& de Syria
Maacha, & de Soba,currus & equites.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܡܥ ܦܘܠ ܡܠܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ . ܕܚܪܒ ܕܘܝܕ ܚܝܠܘܬܐ ܕܗܕܪܥܙܪ ܡܠܟܐ ܕܢܨܝܒܝܢ : 9
* ܘܫܕܪ ܠܝܘܪܡ ܒܪܗ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ . ܠܡܫܐܠ ܒܫܠܡܗ . ܘܠܡܒܪܟܘܬܗ . ܥܠ 10
ܕܐܬܟܬܫ ܥܡ ܗܕܪܥܙܪ . ܘܡܚܝܗܝ . ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܗܘܐ ܡܩܪܒܢܐ ܗܕܪܥܙܪ . ܘܕܒܪ ܒܐܝܕܗ
ܝܘܪܡ ܗܘܐ . ܡܐܢܝ ܕܣܐܡܐ . ܘܡܐܢܝ ܕܕܗܒܐ ܘܡܐܢܝ ܢܚܫܐ . * ܘܐܦ ܡܢܗܘܢ ܩܕܫ ܡܠܟܐ 11
ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ . ܥܡ ܣܐܡܐ ܘܕܗܒܐ ܕܢܣܒ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܟܒܫ . ܡܢ ܐܕܘܡܝܐ .
ܘܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ . ܘܡܢ ܡܘܐܒܝܐ . ܘܡܢ ܦܠܫܬܝܐ . ܘܡܢ ܥܡܠܩܝܐ . * ܘܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ . 12
ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ . ܗܘ ܩܛܠ ܠܐܕܘܡܝܐ ܒܢܚܠܐ ܕܡܠܚܐ . ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ .
* ܘܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܥܠ ܐܕܘܡܝܐ ܫܠܝܛܢܐ . ܘܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܐܕܘܡܝܐ ܥܒܕܐ ܠܕܘܝܕ . ܘܦܪܩ 13
ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܒܟܠ ܕܐܙܠ ܗܘܐ . * ܘܡܠܟ ܕܘܝܕ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ . ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ 14
ܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ ܠܟܠܗ ܥܡܐ . * ܘܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ . ܫܠܝܛ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܚܝܠܘܬܐ . 15
ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪ ܐܚܝܠܘܕ . ܡܕܒܪܢܐ . * ܘܨܕܘܩ ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ . ܘܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܒܝܬܪ . 16
ܟܗܢܐ . ܘܣܪܝܐ ܣܦܪܐ . * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ . ܥܠ ܩܫܬܐ ܘܥܠ ܩܠܥܐ . ܘܒܢܘܗܝ ܕܕܘܝܕ . 17
ܪܘܪܒܢܐ ܗܘܘ .

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ . ܘܡܝܬ ܢܚܫ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ . ܘܐܡܠܟ ܚܢܘܢ ܒܪܗ 1
ܚܠܦܘܗܝ . * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ . ܡܥܒܕ ܐܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܚܢܘܢ ܒܪ ܢܚܫ . ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܐܒܘܗܝ 2
ܥܡܝ ܛܝܒܘܬܐ . ܘܫܕܪ ܕܘܝܕ ܐܝܙܓܕܐ ܠܡܒܝܐܘܬܗ . ܥܠ ܐܒܘܗܝ . ܘܐܬܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ
ܠܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ . ܠܘܬ ܚܢܘܢ . ܠܡܒܝܐܘܬܗ . * ܘܐܡܪܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ 3
ܠܚܢܘܢ ܡܪܗܘܢ . ܡܝܩܪܘ ܡܝܩܪ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܐܒܘܟ ܒܚܝܘܗܝ . ܡܛܠ ܕܗܐ ܫܕܪ ܠܟ
ܡܒܝܐܢܐ . ܡܛܠ ܕܢܥܩܒ ܡܕܝܢܬܐ : ܘܡܦܩܢܐ ܘܡܥܠܢܐ : ܫܕܪ ܕܘܝܕ ܥܒܕܘܗܝ
ܠܘܬܢ . * ܘܕܒܪ ܚܢܘܢ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ . ܘܓܪܥ ܦܠܓܗܘܢ ܕܕܩܢܗܘܢ ܘܦܠܓܗ ܕܪܫܗܘܢ : 4
ܘܓܙ ܟܘܬܝܢܝܗܘܢ ܥܕܡܐ ܠܥܘܫܒܗܘܢ : ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ . * ܘܚܘܝܘ ܠܕܘܝܕ . ܘܫܕܪ 5
ܠܐܘܪܥܗܘܢ ܕܓܒܪܐ . ܡܛܠ ܕܒܗܬܝܢ ܗܘܘ . ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ . ܬܒܘ ܒܐܝܪܝܚܘ ܥܕܡܐ
ܠܐܡܬܝ ܕܢܪܒܝܢ ܕܩܢܝܟܘܢ . ܘܗܝܕܝܢ ܬܗܦܟܘܢ . * ܘܚܙܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܕܐܣܟܠܘ ܒܥܒܕܘܗܝ 6
ܕܕܘܝܕ . ܘܫܕܪ ܚܢܘܢ ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܡܐܓܪ ܠܗܘܢ ܐܠܦ ܟܟܪܝܢ ܕܣܐܡܐ . ܡܢ ܐܪܡ
ܢܗܪܝܢ . ܘܡܢ ܚܪܢ . ܘܡܢ ܢܨܝܒܝܢ . ܘܡܢ ܐܕܘܡ . ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ .

Audiens autem Phul rex Antiochenorum, 9
quòd cæde vaſtâſſet David copias Hada-
rezeris regis Niſibin ; Miſit Joram filium 10
ſuum ad regem Davidem, ut precaretur ei
ſalutem,& benediceret ei, quòd cum Ha-
darezere decertâſſet, & percuſſiſſet eum :
erat enim Hadarezer vir bellicoſiſſimus.
Tulerat autem Joram manu ſuâ , vaſa ar-
gentea , vaſa aurea,& vaſa ænea : E qui- 11
bus etiam *quædam* rex David Domino con-
ſecravit unà cum argento & auro ꝙ abſtu-
lerat ab omnib⁹ gentib⁹ quas ſubjugârat ;
ab Adumæis, ab Ammonitis, à Moabitis,à
Philiſthæis,& ab Amalecitis. Et verò Abi- 12
ſai filius Suriæ,frater Joabi, trucidavit *ex*
Adumæis in valle Salis decem & octo mil-
lia virorum. Adeoque præfectos conſti- 13
tuit David ſuper Adumæos, factique ſunt
omnes Adumæi ſervi Davidi : ſervabat
autem Dominus Davidem quocunque
proficiſcebatur. Itaque regnavit David 14
ſuper totum Iſraelem , et exercebat David
judicium & juſtitiam in totum populum.
Porrò Joab Suriæ filius imperabat univer- 15
ſis copiis : Jehoſaphat Ahiludis filius erat
gubernator : Sadoc filius Ahitobi, & 16
Ahimelech filius Abitharis erant ſacerdo-
tes : Saria,ſcriba : Benaia Jojadai filius 17
præerat ſagittariis et fundibulariis : filii
verò Davidis erant principes.

CAP. XIX.

COntigit poſthæc ut moreretur Nahas 1
rex Ammonitarum, regnaretque poſt eum
Hanon filius ejus. Quare dixit David, 2
Sanè beneficio proſequar Hanonem filium
Nahaſi, quemadmodum beneficio proſe-
quutus eſt me pater ejus : miſitque David
conſolatum eum de patre ipſius.Cùm ergò
perveniſſent ſervi Davidis in terram Am-
monitarum ad Hanonem,ut conſolarentur
eum ; Dixerunt magnates Ammonitarum 3
ad Hanonem dominum ſuum, Summo qui-
dem proſequebatur honore David patrem
tuum dum viveret, ut jam mittat tibi con-
ſolatores : animo explorandi urbem, et
exitûs aditûſque recognoſcendi, miſit Da-
vid ſervos ſuos ad nos. Tollens igitur 4
Hanon ſervos Davidis, raſit dimidias bar-
bas et dimidia capita eorum , et tunicas
eorum totondit ad imos uſque umbilicos
eorum,tum dimiſit illos. Quod cùm in- 5
dicâſſent Davidi,miſit obviàm viris(erant
enim rubore ſuffuſi)et ait illis rex,Manete
in Jericho donec repullulent barbæ ve-
ſtræ, tum revertemini. Videntes autem 6
Ammonitæ ſe deliquiſſe in ſervos Davidis,
miſerunt Hanon et Ammonitæ ad condu-
cendum ſibi mille talentis argenteis ex
Aram interamni, ex Haran, è Niſibin, et
ex Adum,currus et equites :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἤκουσε (ι) Θωὰ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύναμιν (κ) Ἀδρααζὰρ βασι-
10 λέως Σουβά· Καὶ ἀπέστειλε τὸν (λ) Ἀδουρὰμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ τοῦ ἐρωτῆσαι
αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν (μ) Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν,
11 ὅτι ἀνὴρ πολέμιος (ν) Θωὰ ἦν τῷ (ξ) Ἀδρααζάρ. Καὶ πάντα τὰ σκεύη (ο) τὰ χρυσᾶ, καὶ τὰ
ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χαλκᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ
χρυσίου οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐξ Ἰδουμαίας, καὶ Μωὰβ, καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐκ τῶν
12 ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλήκ. Καὶ (π) Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουΐας ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν
13 ἁλῶν, ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουρὰς, καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι παῖ-
14 δες Δαυίδ. καὶ ἔσωζε κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάν-
15 τα Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ποιῶν (†) κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐας ἐπὶ
16 τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ὁ ὑπομνηματογράφος, Καὶ Σαδὼκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέ-
17 λεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ (ρ) οἱ ἱερεῖς, καὶ Σουσὰ γραμματεὺς, Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ (σ) Χερεθὶ
καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί· καὶ υἱοὶ Δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως.

Et audivit Thoa rex Emath, quia percuſſit David omnem virtutem 9
Adraazar regis Suba: Et miſit Aduram filium ſuum ad regem Da- 10
*vid ad interrogandum eum, quæ ad pacem, & ad benedicendum eum
pro eo quòd impugnavit Adraazar, & percuſſit eum: quoniam vir (c)
hoſtilis Thoa erat ipſi Adraazar. Et omnia vaſa aurea, & argentea, &* 11
*ænea, & hæc ſanctificavit rex David Domino cum argento, & auro, quod
ceperat ex omnibus gentibus, ex Idumæa, & Moab, & ex filiis Ammon,
& ex alienigenis, & ex Amalec. Et Abeſa filius Saruiæ percuſſit* 12
Idumæam in valle Salinarum, octo & decem millia. Et poſuit in valle 13
*præſidia: & fuerunt omnes Idumæi pueri David. Et ſalvavit Domi-
nus David in omnibus ad quæ ibat. Et regnavit David ſuper omnem* 14
Iſrael: & erat faciens judicium & juſtitiam omni populo ſuo. Et Joab 15
*filius Saruiæ ſuper militiam: & Joſaphat filius Achilud à commenta-
riis: Et Sadoc filius Achitob, & Achimelech filius Abiathar, ſacerdotes:* 16
& Suſa ſcriba: Et Banæas filius Jodae ſuper Cherethi, & ſuper Phe- 17
lethi. Et filii David primi (d) vicarii regis.

MS.A. (ι) Θωοῦ (κ) Ἀδραζὰρ (λ) Δουρὰμ (μ) Ἀδραζὰρ, (ν) Θωοῦ (ξ) Ἀδραζάρ. (ο) χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν Δαυὶδ τῷ (π) Ἀβισαὶ (†) κρίματα (ρ) ἱερεῖς, (σ) Χερηθὶ, καὶ τοῦ Φαλεθθί·

ΚΕΦ. ιθ'.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανε Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὰν υἱὸς αὐ-
2 τοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὰν υἱοῦ Ναὰς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
μετ' ἐμοῦ ἔλεος. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦλ-
3 θον παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν (α) Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. Καὶ εἶπον (β) ἄρ-
χοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν, Μὴ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου, ἀπέστειλέ σοι
παρακαλοῦντας; (γ) οὐχὶ, ὅπως ἐξερευνήσωσι τὴν (δ) πόλιν, καὶ τοῦ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον παῖδες
4 αὐτοῦ πρὸς σέ; Καὶ ἔλαβεν Ἀνὰν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρησεν αὐτοὺς, καὶ ἀφεῖλε τῶν μαν-
δυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς. Καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ περὶ
5 τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα. καὶ εἶπεν ὁ βασι-
6 λεὺς, Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἀνακάμψατε. Καὶ εἶδον (ε) οἱ
υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι ᾐσχύνθη λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν Ἀνὰν καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν χίλια τάλαντα ἀργυρίου
τοῦ μισθώσασθαι (ζ) ἑαυτοῖς ἐκ Συρίας Μεσοποταμίας καὶ ἐκ Συρίας (η) Μααχὰ καὶ παρὰ Σωβὰλ ἅρμα-
τα καὶ ἱππεῖς.

CAP. XIX.

ET factum eſt poſt hæc, mortuus eſt Naas rex filiorum Ammon: et 1
regnavit Anan filius ejus pro eo. Et dixit David, Faciam miſericor- 2
*diam cum Anan filio Naas: ſicut fecit pater ejus mecum miſericordiam.
Et miſit nuntios David ad conſolandum eum de patre ejus. Et venerunt* 3
*pueri David in terram filiorum Ammon ad Anan ad conſolandum eum.
Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Anan; Nunquid glorificans
David patrem tuũ corã te miſit tibi, qui conſolentur? Nónne, ut explorent
civitatem, et ad ſpeculandam terram venerunt pueri ejus ad te? Et cepit* 4
*Anan pueros David, et raſit eos, et abſtulit de mantellis eorum dimidium
uſque ad (a) tunicam: et dimiſit eos. Et venerunt annuntiare David de* 5
*viris: et miſit in obviàm eis; quia erant inhonorati valdè: et dixit rex;
Sedete in Hiericho, donec exoriantur barbæ veſtræ: et revertite. Et vi-* 6
*derunt filii Ammon, quia confuſus eſt populus David: & miſit Anan, et
filii Ammon, mille talenta argenti, ad conducendum mercede ſibi è
Syria Meſopotamiæ, & è Syria Maacha, et à Sobal, currus et
equites.*

MS. A. (α) Ἀμμὼν τοῦ (β) οἱ ἄρχοντες Ἀμμὼν (γ) οὐχ ὅπως ἐρευνήσουσιν (δ) πόλιν, τοῦ (ε) υἱοὶ (ζ) αὐτοὺς ἐκ (η) Μαχὰ καὶ ἐκ Σουβὰ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

9 * وسمع فاويل ملك انطاكية ان داود اهلك جميع جنود هدد بن عزر ملك نصيبين *
10 * فبعث ابنه يورام الي عند داود الملك يسأله الصلح والسلامة وان يبارك عليه * من
اجل انه حارب هدد بن عزر وقتله * لانه كان يناصب هدد بن عزر * فانفذ مع يورام
11 ابنه الذهب * والفضة * والثياب المذهبات * وانية النحاس * وهم قدس الملك داود
الرب مع المال والفضة التي اخذ من جميع الامم الذين ملكهم * من الادوميين *
12 ومن الموابيين * وبني عمون * والفلسطينيين * والعماليقيين * وابيساي اخو يواب
13 قتل الادوميين بعسكر صغير * ثمانية عشر الف رجل * واقام داود على الادوميين
14 مسلطين وعمالا * وصاروا عبيدا له * ونجاه الله في كل موضع يسير اليه * وملك
15 على اسرايل * وكان يعمل بالحق والصدق في جميع شعبه * وكان يواب بن صوريا
16 مسلطا علي الجيوش كلها * ويوساقاط بن احيلود مدبرا * وصادوق بن احيطوب
17 واحيملك بن ابيثار كاهنين * وساريا المعلم * وبنو يوياداع على الرماة بالقوس والمقلاع
وبنو داود كانوا كبراوهم *

Cúmque audiſſet Phauil rex Antiochiæ 9
*interemptos à Davide omnes milites
Hadadi filii Ezeris regis Niſibin, Miſit* 10
*filium ſuũ Joramum ad Davidem regem,
fœdera pacemque ab eo poſtulatum, eique
gratulatum, quòd Hadadum filium
Ezeris oppugnâſſet & occidiſſet (erat
enim infenſus Hadado filio Ezeris) &
cum Joramo filio ſuo miſit aurum, ar-
gentum, veſtes auratas, & vaſa ænea.
Et tam his David rex Dominum ſancti-* 11
*ficavit, quàm opibus & argento quod
abſtulerat ab omnibus gentibus quarum
potitus fuerat, nempe ab Edomæis, à
Moabitis, Ammonitis, Paleſtinis, &
Amalecitis. Porrò Abiſai frater Jo-* 12
*abi exiguo exercitu interfecit Edo-
mæos, nempe decem & octo millia
virorum. Et conſtituit David ſuper* 13
*Edomæos, præfectos & actores, factique
ſunt ei ſervi: ſalvabat enim illum Deus
in quocunque loco ad quem pergebat.
Demum regnavit ſuper Iſraelem, & jus* 14
*ac veritatem decernebat univerſo populo
ſuo. Joab autem Suriæ filius præerat* 15
*omnibus copiis: Joſaphat Achiludis
filius erat gubernator: Sadoc filius A-* 16
*chitobi, et Achimelech filius Abitharis,
ambo ſacerdotes: Saria, doctor. De-* 17
*nique filii Joiadai præerant jaculantibus
arcu et fundâ: filii verò Davidis erant
eorum principes.*

* الفصل التاسع عشر *

1 * وبعد هذا مات ناحاش ملك بني عمون * وملك عمون ابنه * فقال داود * ساصنع 2
جميلا مع عمون بن ناحاش * كما صنع ابوه معي معروفا * فارسل داود عبيدا ليعزوه
في ابيه * فمضوا اليه * فقالوا كبراء بني عمون لعمون * اترى كان داود يكرم 3
اباك في حياته * حتى ينفذ اليك معزيين * ليس الامر كذلك * وانما بعث ليجس
المدينة * ويعرف مدخلها ومخرجها * فاخذ عمون عبيد داود * حلق لحاهم * وخرق 4
ثيابهم وارسلهم * فعرفوا داود بذلك * فبعث داود لهم رسلا قالوا لهم * الملك يقول 5
لكم * اقعدوا في اريحا حتى تنبت لحاكم * وتدخلون المدينة * ثم راي بنو عمون انهم 6
قد اخطوا الي عبيد داود * فبعث عمون الف بدرة الي ارام نهريم * والي ملك حران * والي
نصيبين وادوم *

CAP. XIX.

POſt hæc mortuo Nahaſo rege Ammoni- 1
*tarum, et Ammone filio ejus regnum oc-
cupante, Dixit David, Beneficio utar* 2
*erga Ammonem filium Nahaſi, quemad-
modum uſus eſt pater ejus erga me be-
neficio. Quapropter miſit David ſervos
ſuos ut conſolarentur eum de patre
ipſius; qui cùm adiiſſent illum, Dixerunt* 3
*magnates Ammonitarum ad Ammonem,
Putáſne Davidem adeò honorâſſe pa-
trem tuum dum viveret, ut mitteret ad
te conſolatores? non ita ſe res habet;
imò verò miſit exploratum urbem, et
cognitum ingreſſum et egreſſum ejus.
Quare accipiens Ammon ſervos Davidis,* 4
*raſit barbas eorum, et laceravit veſtes
eorum, et amandavit illos. Quod* 5
*cùm ſignificâſſent Davidi, miſit ad eos
David legatos qui dixerunt eis, Regis
mandatum eſt ut maneatis in Jericho
donec renaſcantur barbæ veſtræ, tum
urbem ingrediamini. Deinde animad-* 6
*vertentibus Ammonitis injuriam ſe intu-
liſſe ſervis Davidis, miſit Ammon cen-
tum talenta ad Aram-naharaim, ad
regem Harran, ad Niſibin, et E-
dom;*

ſunt caſtrametati & venerunt Et ,ejus populum & ,Mahachah regem & ,curruum millia triginta & duo ſibi mercede conduxerunt Et
וַיִּשְׂכְּרוּ לָהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף רֶכֶב וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה וְאֶת־עַמּוֹ וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ 7
& ,Joab miſit &,David audivit Et .bellum ad venerunt &,ſuis urbibus de ſunt congregati Hammon filii Et .Medba *facies ad*
לִפְנֵי מֵידְבָא וּבְנֵי עַמּוֹן נֶאֶסְפוּ מֵעָרֵיהֶם וַיָּבֹאוּ לַמִּלְחָמָה׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִיד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֵת 8
ſeorſum venerunt qui reges & : urbis *oſtio* prælium diſpoſuerunt & ,Hammon filii ſunt egreſſi Et. fortium exercitum omnem
כָּל־צָבָא הַגִּבּוֹרִים׃ וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הָעִיר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבַדָּם 9
aciem direxit &,Iſrael in *electo omni* ex elegit & ; retro & *facies ſe ad* prælii facies eſſet quòd ,Joab vidit Et .agro in
בַּשָּׂדֶה׃ וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה פְנֵי־הַמִּלְחָמָה אֵלָיו פָּנִים וְאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ 10
.Hammon filiorum occurſum in aciem direxerunt & ,ſui fratris Abſai manu in dedit populi reſiduum Et .Aram occurſum in
לִקְרַאת אֲרָם׃ וְאֵת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי אָחִיו וַיַּעַרְכוּ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ 11
.te ſervabo & ,te *præ* fuerint *fortes* Hammon filii ſi Et .ſalutem in mihi eris & , Aram me *præ* fuerit *fortis* Si :Dixitque
וַיֹּאמֶר אִם־תֶּחֱזַק מִמֶּנִּי אֲרָם וְהָיִיתָ לִּי לִתְשׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ מִמְּךָ וְהוֹשַׁעְתִּיךָ׃ 12
.faciat ſuis oculis in bonum Dominus Et .noſtri Dei urbibus pro & ,noſtro populo pro confortemur & ,Confortare
חֲזַק וְנִתְחַזְּקָה בְּעַד־עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃ 13
quòd viderũt Hammon filii Et .ejus *faciebus* à fugerũt & :prælium in Aram *facies ad* ,eo cum qui populus & ,Joab appropinquavit Et
וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לִפְנֵי אֲרָם לַמִּלְחָמָה וַיָּנוּסוּ מִפָּנָיו׃ וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־ 14 15
vidit Et .Jeruſalaim Joab eſt ingreſſus Et .civitatẽ ſunt ingreſſi &,ejus fratris Abſai *faciebus* à ipſi etiam fugerunt & ,Aram fugiſſet
נָס אֲרָם וַיָּנוּסוּ גַם־הֵם מִפְּנֵי אַבְשַׁי אָחִיו וַיָּבֹאוּ הָעִירָה וַיָּבֹא יוֹאָב יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּרְא 16
Sophach & : flumen trans qui *Aram* eduxerunt & ,nuncios miſerunt & , Iſrael *facies ad* eſſent cæſi quòd , *Aram*
אֲרָם כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְשׁוֹפַךְ
, Jarden tranſivit & , Iſrael omnem congregavit & ,Davidi eſt nunciatum Et .eos ante Hadarhezer exercitus princeps
שַׂר־צְבָא הֲדַרְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם׃ וַיֻּגַּד לְדָוִיד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר הַיַּרְדֵּן 17
fugit Et .eo cum pugnaverũt & ,prælium in Aram occurſum in David aciem direxit Et .eos contra aciem direxit & ,eos ad venit &
וַיָּבֹא אֲלֵהֶם וַיַּעֲרֹךְ אֲלֵהֶם וַיַּעֲרֹךְ דָּוִיד לִקְרַאת אֲרָם מִלְחָמָה וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ וַיָּנָס 18
& ; peditum virorũ millia quadraginta & ,curruum millia ſeptem Aram de David occidit Et .Iſrael *faciebus* à Aram
אֲרָם מִלִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִיד מֵאֲרָם שִׁבְעַת אֲלָפִים רֶכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וְאֵת
cum fecerunt pacem & , Iſrael *facies ad* eſſent cæſi quod ,Hadarhezer ſervi viderunt Et .interemit exercitus principem Sophach
שׁוֹפַךְ שַׂר־הַצָּבָא הֵמִית׃ וַיִּרְאוּ עַבְדֵי הֲדַרְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִימוּ עִם־ 19
.ultrà Hammon filios ſervare Aram noluit Et .ei ſervierunt &,David
דָּוִיד וַיַּעַבְדֻהוּ וְלֹא־אָבָה אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ אֶת־בְּנֵי־עַמּוֹן עוֹד׃

CAP. XX. כ

terram *corrupit* & ,militiæ robur Joab duxit & , reges *egrediendi* tempore , anni reverſionis tempore fuit Et
וַיְהִי לְעֵת תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת הַמְּלָכִים וַיִּנְהַג יוֹאָב אֶת־חֵיל הַצָּבָא וַיַּשְׁחֵת אֶת־אֶרֶץ 1
.eam deſtruxit & ,Rabbah Joab percuſſit Et .Jeruſalaim in *manens* David & :Rabbah obſedit & ,venit & ; Hammon filiorũ
בְּנֵי־עַמּוֹן וַיָּבֹא וַיָּצַר אֶת־רַבָּה וְדָוִיד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם וַיַּךְ יוֹאָב אֶת־רַבָּה וַיֶּהֶרְסֶהָ׃
: precioſum lapidem ea in & ,auri talenti pondus *eam* invenit & : ejus capite *deſuper* eorum regis coronam David tulit Et
וַיִּקַּח דָּוִיד אֶת־עֲטֶרֶת־מַלְכָּם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיִּמְצָאָהּ מִשְׁקַל כִּכַּר־זָהָב וּבָהּ אֶבֶן יְקָרָה 2
.valde *multum* eduxit urbis *ſpolium* & : David caput ſupra fuit &
וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִיד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃

Verſio VULG. LAT.

Conduxerúntque triginta duo millia curruum, & regem Maacha cum populo ejus. Qui cùm veniſſent, caſtrametati ſunt è regione Medaba. Filii quoque Ammon congregati de urbibus ſuis, venerunt ad bellum. 7 Quod cùm audiſſet David, miſit Joab, & omnem exercitum virorum fortium: 8 Egreſſíque filii Ammon, direxerunt aciem juxta portam civitatis: reges autem, qui ad auxilium ejus venerant, ſeparatim in agro ſteterunt. 9 Igitur Joab, intelligens bellum ex adverſo & poſt tergum contra ſe fieri, elegit viros fortiſſimos de univerſo Iſrael, & perrexit contra Syrum. 10 Reliquam autem partem populi dedit ſub manu Abiſai fratris ſui: & perrexerunt contra filios Ammon. 11 Dixítque; Si vicerit me Syrus, auxilio eris mihi: ſi autem ſuperaverint te filii Ammon, ero tibi in præſidium. 12 Confortare: et agamus viriliter pro populo noſtro, & pro urbibus Dei noſtri: Dominus autem, quod in conſpectu ſuo bonum eſt, faciet. 13 Perrexit ergò Joab, & populus qui cum eo erat, contra Syrum ad prælium: & fugavit eos. 14 Porrò filii Ammon videntes quòd fugiſſet Syrus, ipſi quoque fugerunt Abiſai fratrem ejus, & ingreſſi ſunt civitatem, reverſúſque eſt etiam Joab in Jeruſalem. 15 Videns autem Syrus quòd cecidiſſet coram Iſrael, miſit nuntios, & adduxit Syrum, qui erat trans fluvium: Sophach autem princeps militiæ Adarezer, erat dux eorum. 16 Quod cùm nuntiatum eſſet David, congregavit univerſum Iſrael, & tranſivit Jordanem, irruítque in eos, & direxit ex adverſo aciem, illis contrà pugnantibus. 17 Fûgit autem Syrus Iſrael: & interfecit David de Syris ſeptem millia curruum, & quadraginta millia peditum, et Sophach exercitûs principem. 18 Videntes autem ſervi Adarezer ſe ab Iſrael eſſe ſuperatos; transfugerunt ad David, & ſervierunt ei: noluítque ultrà Syria auxilium præbere filiis Ammon. 19

CAP. XX.

FActum eſt autem poſt anni circulum, eo tempore, quo ſolent reges ad bella procedere, congregavit Joab exercitum, et robur militiæ, et vaſtavit terram filiorum Ammon; perrexítque et obſedit Rabba: porrò David manebat in Jeruſalem, quando Joab percuſsit Rabba, et deſtruxit eam. 1 Tulit autem David coronam Melchom de capite ejus, et invenit in ea auri pondo talentum, et pretioſiſsimas gemmas, fecítque ſibi indè diadema: manubias quoque urbis plurimas tulit: 2

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܓܪܘ ܠܗܘܢ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܝܢ. ܘܡܠܟܐ ܕܚܪܢ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. 7
ܘܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܢܗܪܝܢ. ܘܡܠܟܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. ܥܡ ܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܘܫܪܘ ܩܕܡ ܡܕܒܐ.
ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ ܐܬܟܢܫܘ ܡܢ ܩܘܪܝܗܘܢ. ܘܐܬܘ ܠܩܪܒܐ. * ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ. ܘܫܕܪ ܠܝܘܐܒ 8
ܘܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܓܢܒܪܐ. * ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܣܕܪܘ ܩܪܒܐ ܩܕܡ ܬܪܥܐ. ܗܢܘܢ 9
ܡܠܟܐ ܗܢܘܢ ܘܡܫܪܝܬܗܘܢ. ܫܪܝܢ ܗܘܘ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܒܚܩܠܐ. * ܘܚܙܐ ܝܘܐܒ ܕܬܩܝܦ 10
ܥܠܘܗܝ ܩܪܒܐ. ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܘܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܓܒܐ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܣܕܪ ܩܪܒܐ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ ܐܫܠܡ ܠܐܒܝܫܝ 11
ܐܚܘܗܝ. ܘܣܕܪ ܠܘܩܒܠ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. * ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܢܚܣܢܘܢ ܡܢܝ 12
ܐܕܘܡܝܐ. ܬܐܬܐ ܠܦܪܩܢܝ. ܘܐܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܢܚܣܢܘܢ ܡܢܟ. ܐܬܐ ܘܐܦܪܩܟ ܡܢܗܘܢ.
* ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܩܦ ܥܠܝܗܘܢ. ܥܠ ܐܦܝ ܥܡܢ. ܘܥܠ ܐܦܝ ܩܘܪܝܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܡܪܝܐ 13
ܢܥܒܕ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܘܗܝ. * ܘܩܪܒ ܝܘܐܒ ܘܥܡܐ ܕܥܡܗ ܠܡܩܪܒܘ. ܠܘܩܒܠ 14
ܐܕܘܡܝܐ. ܘܥܪܩܘ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ. * ܘܒܢܝ ܥܡܘܢ ܟܕ ܚܙܘ ܕܥܪܩܘ ܐܕܘܡܝܐ. ܘܥܪܩܘ ܐܦ ܗܢܘܢ 15
ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ. ܘܥܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ. ܘܗܦܟ ܝܘܐܒ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܚܙܘ ܐܕܘܡܝܐ ܕܐܬܬܒܪܘ 16
ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܕܪܘ ܐܝܙܓܕܐ. ܘܐܦܩܘ ܠܐܕܘܡܝܐ : ܕܐܝܬ ܡܢ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܬܘ
ܠܚܝܠܡ. ܘܫܘܒܟ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܗܕܪܥܙܪ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܬܚܘܝ ܠܕܘܝܕ. ܘܟܢܫ ܠܟܠܗ 17
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܣܕܪ ܕܘܝܕ ܠܘܩܒܠ ܐܕܘܡܝܐ ܩܪܒܐ. ܘܐܬܟܬܫ ܥܡܗܘܢ.
* ܘܥܪܩܘ ܐܕܘܡܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܕܘܡܝܐ. ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܪܟܫܐ. 18
ܘܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܪܓܠܝܐ. ܘܫܘܒܟ ܪܒ ܚܝܠܗ ܕܗܕܪܥܙܪ. ܐܬܩܛܠ ܬܡܢ. * ܘܚܙܘ 19
ܥܒܕܘܗܝ ܕܗܕܪܥܙܪ ܕܐܬܬܒܪܘ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܫܠܡܘ ܠܕܘܝܕ. ܘܦܠܚܘܗܝ. ܘܠܐ
ܨܒܘ ܐܕܘܡܝܐ ܠܡܥܕܪܘ ܬܘܒ ܠܒܢܝ ܥܡܘܢ.

* ܦܨܠܐ * ܟ *

* ܘܗܘܐ ܒܫܢܬܐ ܐܚܪܬܐ. ܒܙܒܢܐ ܕܡܦܩܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܟܢܫ ܝܘܐܒ ܚܝܠܬܐ. ܘܐܬܐ ܘܫܪܐ 1
ܠܘܬ ܐܪܥܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܐܚܕ ܠܗ. ܘܫܪܐ ܥܠ ܪܒܬ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܪܒܬܐ. ܘܕܘܝܕ ܝܬܒ ܗܘܐ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܚܕ ܝܘܐܒ ܠܪܒܬ ܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܘܚܪܒܗ. * ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܟܠܝܠܐ ܕܡܠܟܗܘܢ 2
ܡܢ ܪܝܫܗ. ܘܬܩܠܗ. ܘܐܫܟܚ ܒܗ ܡܬܩܠܐ ܕܟܟܪܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ ܟܐܦܐ ܝܩܝܪܬܐ.
ܘܣܡܗ ܕܘܝܕ ܒܪܝܫܗ. ܘܫܒܝܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܦܩ ܣܓܝܐܐ ܛܒ.

Et conduxerunt ſibi triginta duo millia equitum, & regem Haran, regem Adum, regem Aram interamnis, et regem Niſibin, cum exercitibus eorum: qui venientes caſtrametati ſunt ante Madabam: Ammonitæ quoq; congregati ſunt de civitatibus ſuis, & venerunt ad prælium. 7 David his auditis, miſit Joabum & omnes copias ſtrenuiſſimorum. 8 Et Ammonitæ quidem aciem inſtruxerunt ante portam: illi verò reges, tam ipſi quàm exercitus eorũ, caſtra habebant ſeorſim in campis. 9 Animadvertens autem Joab validum eſſe contra ſe præliũ à fronte & à tergo, ſelegit ſibi ex omnibus robuſtiſſimis Iſraelis, & bellũ inſtruxit adverſùs Adumæos: 10 Reliquum verò populum commiſit Abiſaio fratri ſuo, qui *aciem* inſtruxit adverſùs Ammonitas. 11 Et ait illi, Si validiores me fuerint Adumæi, venies ut eripias me: ſin Ammonitæ validiores te fuerint, veniam, & eripiam te ab eis: 12 Forti ſis animo, et prævalebis eis: pro populo noſtro, et pro civitatibꝰ Dei *res agitur*: cæterùm Dñs faciat ꝙ bonum ſibi videbitur. 13 Itaq; accedente Joabo & populo quem ſecum habebat, ut dimicaret adverſùs Adumæos, fugerunt à conſpectu illius. 14 Et Ammonitæ videntes quòd terga dediſſent Adumæi, fugerunt ipſi quoq; à conſpectu Abiſai fratris illius, & receperunt ſe in urbem: Joab autem reverſus eſt Jeroſolymam. 15 Sed videntes Adumæi fractos ſe eſſe corã Iſraelitis, miſerunt nuntios, & eduxerunt Adumæos qui erant trans flumen, & venerunt in Hilam, Seboch Hadarezeris militiæ duce eos præcedente. 16 Hoc cùm nuntiatũ eſſet Davidi, congregavit univerſum Iſraelẽ, & venit ad eos, & inſtructâ David contra Adumæos acie, prælioque cum eis commiſſo; 17 Fugerunt Adumæi à conſpectu Iſraelitarum: interfecitq; David ex Adumæis ſeptem millia curruum, et quatuor millia virorum peditum: et Seboch dux militiæ Hadarezeris fuit ibidem occiſus. 18 Quare videntes ſervi Hadarezeris fractos ſe eſſe corã Iſraelitis, manꝰ dedêre Davidi, et obſequium præſtiterunt ei: nec voluerunt Adumæi auxilio eſſe ampliùs Ammonitis. 19

CAP. XX.

COntigit autẽ anno ſequenti, ſub id tempꝰ quo ſolent reges egredi, et coactis Joab copiis veniret & caſtrametaretur adverſùs terram Ammonitarũ, & concluderet illã. Tũ obſedit Rabath urbẽ illorũ maximam (Davide interim Jeroſolymis ſedente) tandem cepit Joab Rabath urbẽ illorum, eamq; funditùs evertit. 1 Porrò David accepit coronam regis eorũ de capite ejꝰ, eâq; ponderatâ, invenit in ea pondus talenti aurei; erant etiam in ea gemmæ optimæ: & impoſuit eam David capiti ſuo: prædã quoq; urbis quamplurimã aſportavit. 2

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων, ϗ τὸν βασιλέα (ϑ) Μααχὰ ϗ τὸν
λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἦλθον ϗ παρενέβαλον κατέναντι (ι) Μηδαβά. ϗ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πό-
8 λεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, ϗ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν
9 στρατιὰν τῶν δυνατῶν. Καὶ ἐξῆλθον (κ) οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν
10 πυλῶνα τῆς πόλεως. ϗ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. Καὶ εἶδεν Ἰω-
ὰβ ὅτι (λ) γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον ϗ ἐξόπισθεν, ϗ ἐξελέξατο
11 ἐκ παντὸς (μ) νεανίου ἐξ Ἰσραὴλ, ϗ παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ Σύρου. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ
12 ἔδωκεν ἐν χειρὶ (ν) Ἀβεσαὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ (ξ) παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών. Καὶ εἶπεν,
Ἐὰν (†) κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος, ϗ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· ϗ ἐὰν (ο) οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κρατήσωσιν
13 ὑπὲρ σὲ, ϗ σώσω σε. Ἀνδρίζου, ϗ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν ϗ περὶ τῶν πόλεων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
14 ϗ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει. Καὶ παρετάξατο Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ
15 κατέναντι Σύρων εἰς πόλεμον, ϗ ἔφυγον (π) ἀπ' αὐτῶν. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγον (ρ) οἱ
Σύροι, ϗ ἔφυγον ϗ αὐτοὶ ἀπὸ (σ) προσώπου Ἀβεσαὶ, ϗ ἀπὸ προσώπου Ἰωὰβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ (τ) ἦλθον εἰς τὴν
16 πόλιν. ϗ ἦλθεν Ἰωὰβ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶδεν (υ) ὁ Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους· ϗ ἐξήγαγον τὸν Σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ (φ) Σωφὰθ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως
17 (χ) Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, ϗ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, ϗ
διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παρετάξατο (ψ) ἐπ' αὐτούς· καὶ παρατάσσεται
18 Δαυὶδ ἐξεναντίας τοῦ (ω) Σύρου εἰς πόλεμον, ϗ ἐπολέμησαν αὐτόν. Καὶ ἔφυγε Σύρος ἀπὸ (α)
προσώπου Ἰσραήλ. καὶ ἀπέκτεινε Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ Σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων, ϗ (β) τεσσαρά-
19 κοντα χιλιάδας πεζῶν, ϗ τὸν (γ) Σωφὰθ ἀρχιστράτηγον δυνάμεως (δ) ἀπέκτεινε. Καὶ εἶδον
παῖδες (ε) Ἀδρααζὰρ ὅτι ἐπταίκασιν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, ϗ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ, ϗ ἐδούλευσαν
αὐτῷ· ϗ οὐκ ἠθέλησε Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν ἔτι.

Et mercede conduxerunt ſibi duo & triginta millia curruum, & regem 7
Maacha, & populum ejus. Et venerunt, & caſtrametati ſunt è regione
Medaba. Et filii Ammon congregati ſunt ex civitatibus ſuis: & venerunt
ad bellandum. Et audivit David, & miſit Joab, & omnem militiam 8
potentium. Et exierunt filii Ammon: & aciem inſtruunt in prælium 9
apud portã civitatis. Et reges, qui venerant, caſtrametati ſũt per ſe in cam-
po. Et vidit Joab, quia facti ſũt adverſis faciebus ad præliandũ adverſùs 10
ſe ad faciẽ, et à tergo: et elegit ex omni juvene ex Iſrael: et (b) aciem ſtru-
xerũt adverſùs Syrũ: Et reſiduũ populi dedit in manu Abeſai fratris ſui: et 11
(c) ſtruxerunt aciem ex adverſo filiorũ Ammon. Et dixit; Si invaluerit ſu- 12
per me Syrus; & eris mihi in ſalutem: &, ſi filii Ammon invaluerint ſuper
te; & ſalvabo te. Viriliter age: & confortemur pro populo noſtro, & 13
pro civitatibus Dei noſtri: & Dominus, quod bonum in oculis ſuis, faciet.
Et aciem ſtruxit Joab, & populus, qui cum eo, contra Syros in prælium: 14
& fugerunt ab eis. Et filii Ammon viderunt, quia fugerunt Syri: et fu- 15
gerunt etiam ipſi à facie Abeſai, (d) et à facie Joab fratris ejus: et ve-
nerunt in civitatem. Et venit Joab in Hieruſalem. Et vidit Syrus quia fu- 16
gavit eum Iſrael: & miſit nuntios, et eduxerunt Syrum de trans flumine:
et Sophath princeps militiæ virtutis Adraazar ante eos. Et annuntia- 17
tum eſt David: et congregavit omnem Iſrael: et tranſivit Jordanem,
et venit ſuper eos: et inſtruxit aciem ſuper eos. Et ſtruit aciem David
ex adverſo Syri in prælium: (e) et impugnaverunt eum. Et 18
fugit Syrus à facie Iſrael: & occîdit David de Syro ſeptem millia cur-
ruum, & quadraginta millia peditum: & Sophath principem militiæ vir-
tutis interfecit. Et viderunt pueri Adraazar, quia ceciderunt à facie 19
Iſrael: & diſpoſuerunt cum David, et ſervierunt ei. Et noluit Syrus
auxiliari filiis Ammon ultrà.

MS.A. (ϑ) Μωχὰ (ι) τοῦ Μηδαβά. ϗ υἱοὶ (κ) υἱοὶ (λ) γέγοναν (μ) νεανίου Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξατο (ν) Ἀβεσσὰ (ξ) παρετάξατο (†) κρατήσει (ο) υἱοὶ (π) ἀπ' αὐτοῦ. (ρ) Σύροι, (σ) προσώπου Ἰωὰβ, ϗ ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ (τ) εἰσῆλθον (υ) Σύρος (φ) Σωφὰχ (χ) Ἀδρααζὰρ (ψ) πρὸς αὐτούς· (ω) Σύρου, καὶ ἐπολέμησεν (α) προσώπου Δαυίδ. ϗ (β) τεσσεράκοντα (γ) Σωβὰχ τὸν ἀρχιστράτηγον (δ) ἀπέκτειναν. (ε) Ἀδραζὰρ

ΚΕΦ. κ'.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων, ϗ ἤγαγεν Ἰωὰβ πᾶσαν τὴν δύναμιν
τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔφθειραν τὴν χώραν υἱῶν Ἀμμών. καὶ (α) ἦλθε καὶ περιεκάθισε τὴν (β) Ῥαββά· ϗ Δαυὶδ (γ)
2 ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ· ϗ ἐπάταξεν Ἰωὰβ τὴν (δ) Ῥαββά, ϗ κατέσκαψεν αὐτήν. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν στέφανον
Μολχὸμ (ε) τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ϗ εὑρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, ϗ ἐν αὐτῷ
λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Δαυίδ· ϗ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα.

MS.A. (α) ἦλθαν ϗ περιεκάθισε (β) Ῥαββάθ· (γ) ἐκάθητο (δ) Ῥαββάθ, (ε) βασιλέως

CAP. XX.

Et factum eſt in ſequenti anno in exitu regum, et duxit Joab omnem 1
virtutem militiæ, et corruperunt regionem filiorum Ammon. Et ve-
nit, et obſedit Rabba. Et David ſedit in Hieruſalem. Et percuſſit Joab Rab-
ba, et diruit eam. Et cepit David coronam (a) Molchom regis eorum de 2
capite ejus: et inventum eſt pondus ejus talentum auri: et in ea lapis
pretioſus: et fuit ſuper caput David. Et ſpolia civitatis extulit multa
valdé:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * يكتروا لهم مراكب وفرسانا اثنين وثلاثين الفا * واجتمعوا جميعهم الي بني عمون * وجاوا
8 الي الحرب * وسمع داود بذلك * فارسل يواب بن صوريا * وساير الاجناد الجبابرة * وخرج بنو 9
عمون وصفوا الحرب قدام باب المدينة * وساير الملوك واجنادهم كانوا جلوسا معهم وحدهم في
10 الحقل * فنظر يواب ان الحرب قد اشتد عليه * فانتخب له من كل رجال اسرايل * وصف
11 الحرب حذاء ادوم * ودفع بقية العسكر لابيشاي اخيه * ونصب الحرب مع بني عمون * وقال
12 لاخيه ابيشاي * ان اشتد الحرب علي تجي وتعينني * وان اشتد عليك جيت اليك * وتشدد
13 وتحارب لاجل قومنا وضياع الهنا * والله يصنع ما يعلم انه الصلاح * وتقدم يواب والشعب 14
15 الذين معه لمحاربة الادوميين * وهربوا من قدامه * ولما راوا بنو عمون انه قد هرب
الادوميون * هربوا هم ايضا من قدام ابيشاي اخيه وعادوا الي الضيعة * ورجع يواب الي
16 يروسليم * فلما راوا الادوميون انهم قد تبددوا قدام بني اسرايل * بعثوا الرسل واخرجوا
الادوميين الذين في عدوة النهر * وجاوا الي حيلام * وشبح ريس عسكر هدد بن عزر
17 قدامهم * وعرفوا داود بذلك * فجمع ساير اسرايل وعدا الاردن وجاء عليهم * واجتمع
18 العسكريون بين يدي الادوميين وحاربهم * فهربوا من بين يديه * وقتل منهم سبعة
19 الف مركب * واربعين الف رجل * وقتل شبح ريس عسكر هدد بن عزر * فلما نظروا
عبيد ذلك تعبدوا لداود * ولم ترجع الادوميون لمعونة بني عمون *

ut conducerent ſibi curruum et equitum 7
triginta duo millia: qui omnes Ammo-
nitis adſtipati venerunt ad bellum. His 8
à Davide auditis, expedivit Joabum
filium Suriæ cum robuſtiſſimis quibuſque
militibus. Prodeuntes igitur Ammonitæ 9
diſpoſuêre bellum ante portam urbis, re-
liqui autem reges cum ſuis copiis caſtra-
metati ſunt non procul ab eis ſeorſim in
campo. Videns autem Joab urgeri ſe 10
bello, delegit ſibi quoſdam ex omnibus vi-
ris Iſraelitis, aciemque compoſuit è regi-
one Edomæorum: Reliquum verò exer- 11
citum tradidit Abiſaio fratri ſuo, qui
pugnam conſeruit cum Ammonitis.
Dixerat autem fratri ſuo Abiſaio, Si 12
bello premar, adeſto in ſubſidium meum:
ſin tu premaris, adero tibi. Cæterùm 13
forti animo ſimus, & pugnemus pro gente
noſtra, & civitatibus Dei noſtri: faciat-
que Deus quod expedire noverit. Tum 14
accedente Joabo & populo qui erat cum
ipſo, ad certamen cum Edomæis com-
mittendum, eo conſpecto fugerunt. Iti- 15
demque videntes Ammonitæ terga ver-
tiſſe Edomæos, fugerunt ipſi quoque à
conſpectu Abiſai fratris ejus, reverſique
ſunt in urbem: Joab autem reverſus eſt
Jeroſolymam. Videntes Edomæi ſe 16
diſperſos ante Iſraelitas, miſſis nuntiis
evocârunt Edomæos qui erant citra flu-
vium, tum venerunt ad Hilam, Sebcho
duce militiæ Hadadi filii Ezeris eos præ-
cedente. Quod cùm ſignificatum eſſet 17
Davidi, collegit omnes Iſraelitas, &
trajecto Jordane proceſſit adverſùs eos:
& compoſitis militibus ex adverſo
Edomæorum, manuque cum eis conſertâ,
Fugerunt à conſpectu ejus: peremitque 18
ex eis ſeptem millia curruum, & qua-
draginta millia peditum; & occîdit
Sebchum ducem exercitûs Hadadi filii
Ezeris. Hujus ſervi cùm id vidiſſent, 19
ſubdidêre ſe Davidi; nullamque impo-
ſterum Edomæi opem tulerunt Am-
monitis.

* الفصل العشرون *

1 * وفي ثاني سنة في زمان خروج الملوك * جمع يواب العساكر كلها * واهلك ارض عمون *
وجلس علي مدينتهم الكبيرة * وداود جالس في يروسليم * فملك يواب مدينتهم واخربها
2 * واخذ داود تاج ملكم الههم من علي راسه * وكان وزنه قنطار ذهب * وكان فيه جواهر
فاخرة لا تعرف قيمتها * فتركه داود علي راسه والسبي الذي اخذه من المدينة
كان عظيما *

CAP. XX.

Anno ſecundo, tempore egreſſûs re- 1
gum, congregavit Joab omnes exercitus,
& deſtruxit terram Ammonitarum, ob-
ſeditque urbem illorum maximam, Da-
vide Jeroſolymis interim ſedente: Cùmq;
potitus eſſet Joab urbis eorum, & ever-
tiſſet eam; Tollens David diadema 2
Melchi dei ipſorum ex ejus capite (erat
autem centum librarum auri pondo, præ-
ſtantiſſimis & ignoti pretii conſertũ gem-
mis) impoſuit David capiti ſuo. Spolia
quæ diripuit ex urbe, fuerunt opima:

urbibus universis David fecit sic Et .serris in & ,ferreis *tribulis* in & ,serra in serravit & ,eduxit ,ea in qui populum Et
3 ואת־העם אשר־בה הוציא וישר במגרה ובחריצי הברזל ובמגרות וכן יעשה דויד לכל ערי
cum Ghezer in bellum stetit & ,postea fuit Et .Jerusalaim populus omnis & ,David est reversus & : Hammon filiorum
4 בני־עמון וישב דויד וכל־העם ירושלם׃ ויהי אחרי־כן ותעמד מלחמה בגזר עם־
cum bellum adhuc fuit Et .sunt humiliati & ,*gigantis* natis de Sippai Chusathites Sibbechai percussit Tunc .Pelistim
5 פלשתים אז הכה סבכי החשתי את־ספי מילדי הרפא ויכנעו׃ ותהי־עוד מלחמה את־
liciatorium velut ejus hastæ lignum & :Ghittæum Gholiath fratrem Lachmi Jahir filius Elchanan percussit & ,Pelistim
פלשתים ויך אלחנן בן־יעור את־לחמי אחי גלית הגתי ועץ חניתו כמנור
ipse etiam Et .quatuor & viginti ,sex & sex ejus digiti & ,mensuræ vir erat & ,Ghath in bellum adhuc fuit Et .texentiũ
6 ארגים׃ ותהי־עוד מלחמה בגת ויהי איש מדה ואצבעתיו שש־ושש עשרים וארבע וגם־הוא
sunt nati Isti .David fratris Simha filius Jehonathan eum percussit & : Israel probris afficiebat Et .Rapha ipsi erat natus
7 8 נולד להרפא׃ ויחרף את־ישראל ויכהו יהונתן בן־שמעא אחי דויד׃ אל נולדו
.ejus servorum manum per & ,David manum per ceciderunt Et .Ghath in Rapha ipsi
להרפא בגת ויפלו ביד־דויד וביד־עבדיו׃

CAP. XXI. כא

principes ad & ,Joab ad David Dixitque .Israel *numerandum ad* David incitavit & ; Israel contra *satan* stetit Et
1 2 ויעמד שטן על־ישראל ויסת את־דויד למנות את־ישראל׃ ויאמר דויד אל־יואב ואל־שרי
: Joab Dixitque .eorũ numerum sciam ut ,me ad afferte & :Dan ad usq; & Sebah--Beer à Israel numerate ,Ite :populi
3 העם לכו ספרו את־ישראל מבאר שבע ועד־דן והביאו אלי ואדעה את־מספרם׃ ויאמר יואב
quid ut ? *servos in* meo domino ipsi omnes rex mi dñe non Nunquid .vicibus centum *ipsi* sicut suo populo *super* Dominus Addat
יוסף יהוה על־עמו ׀ כהם מאה פעמים הלא אדני המלך כלם לאדני לעבדים למה
,Joab est egressus Et .Joab *super* prævaluit regis verbum Et ? Israeli delictum ad erit quid ut ? meus dñs hoc *quæret*
4 יבקש זאת אדני למה יהיה לאשמה לישראל׃ ודבר־המלך חזק על־יואב ויצא יואב
omnis fuit Et .David *ad* populi *census* numerum Joab Deditque .Jerusalaim venit & ,Israel universum per ambulavit &
5 ויתהלך בכל־ישראל ויבא ירושלם׃ ויתן יואב את־מספר מפקד־העם אל־דויד ויהי כל־
educentiũ virorũ millia septuaginta & quadringenta Jehudah Et .gladiũ *educentis viri* millia centum & ,millia mille Israel
ישראל אלף אלפים ומאה אלף איש שלף חרב ויהודה ארבע מאות ושבעים אלף איש שלף
oculis in *fuit malum* Et .Joab ipsi regis verbum fuit abominabile quia :eorũ medio in *recensuit* non Binjamin & Levi Et .gladiũ
6 7 חרב׃ ולוי ובנימן לא פקד בתוכם כי־נתעב דבר־המלך את־יואב׃ וירע בעיני
feci quia ,valde Peccavi : Deum ad David Dixitque .Israel percussit & : hoc verbum *super* Dei
8 האלהים על־הדבר הזה ויך את־ישראל׃ ויאמר דויד אל־האלהים חטאתי מאד אשר עשיתי את־
Ghad ad Dominus est locutus Et .valde egi insipienter quia ,tui servi iniquitatem obsecro fac transire nunc & : hanc rem
9 הדבר הזה ועתה העבר־נא את־עון עבדך כי נסכלתי מאד׃ וידבר יהוה אל־גד
tibi elige :te super *extendens* ego Tria : Dominus dixit Sic :dicendo ,David ad *loquêris* & ,Vade : dicendo David videntem
10 חזה דויד לאמר׃ לך ודברת אל־דויד לאמר כה אמר יהוה שלוש אני נטה עליך בחר־לך
.tibi Recipe ,Dominus dixit Sic : ei dixitque ,David ad Ghad venit Et .tibi faciam & ,his ex unum
11 אחת מהנה ואעשה־לך׃ ויבא גד אל־דויד ויאמר לו כה־אמר יהוה קבל־לך׃

Verſio VULG. LAT.

Populum autem, qui erat in ea, eduxit: & fecit ſuper eos tribulas, & trahas, & ferrata carpenta tranſire, ita ut diſſecarentur, & contererentur: ſic fecit David cunctis urbibus filiorum Ammon: & reverſus eſt cum omni populo ſuo in Jeruſalem. 3 Poſt hæc initum eſt bellum in Gazer adverſùm Philiſthæos: in quo percuſſit Sobochai Huſathites, Saphai de genere Raphaim, & humiliavit eos. 4 Aliud quoque bellum geſtum eſt adverſùs Philiſthæos, in quo percuſſit Adeodat' filius Saltus Bethlehemites fratrem Goliath Gethæi, cujus haſtæ lignum erat quaſi liciatoriũ texentium. 5 Sed & aliud bellum accidit in Geth, in quo fuit homo longiſſim', ſenos habens digitos, id eſt, ſimul viginti quatuor: qui & ipſe de Rapha fuerat ſtirpe generat'. 6 Hic blaſphemavit Iſrael: & percuſſit eum Jonathan filius Samaa fratris David. 7 Hi ſunt filii Rapha in Geth, qui ceciderunt in manu David & ſervorum ejus.

CAP. XXI.

Conſurrexit autem Satan contra Iſrael: & concitavit David ut numeraret Iſrael. 1 Dixítq; David ad Joab, & ad principes populi; Ite, & numerate Iſrael à Berſabee uſque Dan: & afferte mihi numerum ut ſciam. 2 Reſpondítque Joab; Augeat Dominus populum ſuum centuplùm, quàm ſunt: nónne, domine mi rex, omnes ſervi tui ſunt? quarè hoc quærit dominus meus, quod in peccatum reputetur Iſraeli? 3 Sed ſermo regis magis prævaluit: egreſſúſque eſt Joab, & circuivit univerſum Iſrael; & reverſus eſt Jeruſalem: 4 Dedítque Davidi numerum eorũ, quos circuierat: & inventus eſt omnis numerus Iſrael, mille millia & centum millia virorũ educentium gladiũ: de Juda autem quadringenta ſeptuaginta millia bellatorum. 5 Nam Levi, & Benjamin non numeravit: eò quòd Joab invitus exequeretur regis imperiũ. 6 Diſplicuit autem Deo quod juſſum erat: & percuſſit Iſrael. 7 Dixítque David ad Deum, Peccavi nimis ut hoc facerem: obſecro, auſer iniquitatem ſervi tui, quia inſipienter egi. 8 Et locutus eſt Dñs ad Gad Videntem Davidis, dicens; 9 Vade, & loquere ad David, & dic ei; Hæc dicit Dominus, Trium tibi optionem do: unum, quod volueris, elige, & faciam tibi. 10 Cúmque veniſſet Gad ad David, dixit ei; Hæc dicit Dominus, Elige quod volueris: 11

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

3 * ܘܥܡܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ. ܐܦܩ ܐܢܘܢ. ܘܐܣܪ ܐܢܘܢ ܒܫܫܠܬܐ ܘܒܟܒܠܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܒܩܘܦܠܐ
ܘܒܣܓܘܪܬܐ. ܘܐܣܪ ܐܢܘܢ ܠܟܠܗܘܢ. ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝܢܫܐ ܕܐܫܬܟܚܘ
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܠܐ ܩܛܠ ܡܢܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܙܠ ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܩܘܪܝܐ ܕܐܪܥܐ
4 ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܦܟ ܕܘܝܕ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ
ܒܥܙܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܗܝܕܝܢ ܩܛܠ ܣܒܟܝ ܕܡܢ ܚܡܣܬ ܠܣܦܝ ܕܡܢ ܒܢܝ ܓܢܒܪܐ.
5 * ܘܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ. ܘܩܛܠ ܐܠܚܢܢ ܒܪ ܝܥܪ ܠܠܚܡܝ ܕܡܢ ܒܢܝ ܓܕܦܐ
ܡܨܥܪܢܝܬܐ ܕܗܘܐ ܐܚܘܗܝ ܕܓܘܠܝܕ ܓܢܒܪܐ ܕܡܢ ܓܬ. ܘܩܢܝܐ ܕܪܘܡܚܗ ܥܒܝܐ ܗܘܐ ܐܝܟ
6 ܢܘܠܐ ܕܓܪܕܝܐ. * ܘܗܘܐ ܬܘܒ ܩܪܒܐ ܒܓܬ. ܘܗܘܐ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܓܢܒܪܐ ܚܕ ܕܡܫܘܚܬܐ.
ܪܒܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܨܒܥܬܐ ܒܐܝܕܘܗܝ ܘܒܪܓܠܘܗܝ. ܫܬ ܫܬ. ܟܠܗܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ. ܘܐܦ ܗܘ
7 ܐܬܝܠܕ ܠܡܨܥܪܢܝܬܐ. * ܘܡܨܥܪ ܗܘܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܩܛܠܗ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܫܡܥܐ ܐܚܘܗܝ ܕܕܘܝܕ.
8 * ܐܪܒܥܐ ܗܠܝܢ ܐܬܝܠܕܘ ܠܡܨܥܪܢܝܬܐ ܒܓܬ. ܘܐܬܬܒܪܘ ܒܐܝܕܐ ܕܕܘܝܕ ܘܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕܘܗܝ.
1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ * * ܘܩܡ ܣܛܢܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܫܕܪܗ ܠܕܘܝܕ ܠܡܡܢܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ.
2 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܘܠܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܥܡܐ. ܙܠܘ ܡܢܘ ܠܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܡܢ
3 ܒܐܪܫܒܥ ܘܥܕܡܐ ܠܕܢ. ܘܬܘ ܠܘܬܝ. ܘܐܕܥ ܡܢܝܢܗ ܕܥܡܐ. * ܘܐܡܪ ܝܘܐܒ ܠܕܘܝܕ ܡܠܟܐ.
ܢܘܣܦ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܥܠ ܥܡܟ. ܐܟܘܬܗܘܢ ܘܐܟܘܬܗܘܢ. ܡܐܐ ܙܒܢܝܢ. ܘܥܝܢܘܗܝ ܕܡܪܝ
ܡܠܟܐ ܚܙܝܢ. ܘܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܐܢܘܢ. ܘܡܪܢ ܡܠܟܐ. ܠܡܢܐ ܗܘ ܨܒܐ ܠܗ
4 ܣܘܥܪܢܐ ܗܢܐ. * ܘܡܠܬܗ ܕܡܠܟܐ ܚܣܝܢܐ ܗܘܬ ܥܠ ܝܘܐܒ. ܘܢܦܩ ܝܘܐܒ ܘܗܠܟ ܒܟܠܗ
5 ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܦܟ ܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܝܗܒ ܝܘܐܒ ܡܢܝܢܐ ܘܡܫܟܢܐ ܕܥܡܐ ܠܕܘܝܕ. ܘܗܘܐ
ܡܢܝܢܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܠܦ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܪܓܠܝܐ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ.
ܘܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܗܘܘ ܡܢܝܢܐ. ܐܪܒܥ ܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܝܦܝ
6 ܣܝܦܐ. * ܠܘܝܐ ܘܟܗܢܐ. ܘܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ. ܠܐ ܐܬܡܢܝܘ ܥܡܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܣܠܝ
7 ܝܘܐܒ ܡܠܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܝܘܐܒ ܠܡܡܢܐ ܐܢܘܢ. * ܘܐܬܒܐܫ ܦܬܓܡܐ ܩܕܡ
8 ܡܪܝܐ ܕܡܢܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܣܓܝ ܚܛܝܬ ܒܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܒܨܒܘܬܐ ܗܕܐ.
9 ܘܗܫܐ ܐܥܒܪ ܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕܟ. ܡܛܠ ܕܣܓܝ ܐܣܟܠܬ. * ܘܟܕ ܩܡ ܕܘܝܕ ܒܨܦܪܐ. ܗܘܐ ܦܬܓܡܗ
10 ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܓܕ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܙܠ ܐܡܪ ܠܕܘܝܕ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܬܠܬ ܒܝܫܢ
ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠܝܟ. ܓܒܝ ܠܟ ܚܕܐ ܡܢܗܝܢ. ܘܐܥܒܕ ܠܟ. * ܘܐܬܐ ܓܕ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܩܒܠ ܠܟ.

Populum verò qui erat in ea, eduxit, et vinxit eos catenis & vinculis ferreis, ferisatq; carceribus; adeoque conſtrinxit omnes: eodemque modo fecit omnib' hominibus qui inventi ſunt in civitatibus Ammonitarum: & neminé ex iis interfecit, ſed abiens habitare fecit eos in pagis terræ Iſraelis. Deinde reverſus eſt David & omnes qui erant cum illo, in Jeruſalé. 3 Poſthæc iterũ commiſſum fuit præliũ in Aza cum Philiſthæis, ac tunc Sabchi qui erat ex Hamſath, interfecit Suphi qui erat è filiis gigantũ. 4 Inito rurſum bello cũ Philiſthæis, Elhanan Jairi filius interfecit Lahmi qui erat è filiis Gedphæ Contumelioſæ, fratré Goliadis gigantis Gethæi, cuj' lanceæ cuſpis craſſa erat ceu jugũ textorum. 5 Rurſus factum eſt bellũ in Gath, & erat ibi vir quidam gigas *monſtruoſæ* molis, qui ſenos habebat digitos in manib' pedibuſque, *videlicet* vigintiquatuor numero: Et hic nat' erat Contumelioſæ. 6 Hunc, quòd contumeliis affeciſſet Iſraelé, occìdit Jonathan filius Samæ fratris Davidis. 7 Quatuor iſti nati erant Contumelioſæ in Gath, fractique ſunt per manum Davidis & manũ ſervorum ejus. 8

CAP. XXI.

Surrexit auté Satan Iſraeli, & præcipitem tulit Davidé ad numerandũ Iſraelé. 1 Dixit enim David Joabo Suriæ filio & primorib' populi, Ite numerate populũ Iſraeliticum è Bir-ſebaa uſque ad Dan, & redite ad me, ut ſciã numerũ populi. 2 Dixit Joab Davidi regi, Augeat Dñs De' tu' populũ ſuũ tantundem centũ vicib', oculis dñi mei regis cernentibus: at quandoquidem ſervi tui ſunt omnes, ad quid dñs noſter rex vellet hoc negotiũ? 3 Sed cùm regis imperiũ prævaluiſſet Joabo, egreſſus Joab obivit totũ Iſraelem, tum rediit Jeroſolymã: 4 Deditq; Joab Davidi numerũ & cenſum populi. 5 Fuit autem ſumma Iſraelitarũ, millies mille, & centum millia virorũ peditũ ſtringentiũ gladium: et tribus familiæ Judæ fuerunt numero quadringenta ſeptuaginta millia virorũ ſtringentium gladiũ. Levitæ verò et ſacerdotes, 6 necnon trib' Benjaminitarum non fuerunt numerati cum eis: quia ſprevit Joab juſſum regis, nec voluit Joab numerare eos. Inviſa 7 fuit ea res Dño, quòd numeràſſet David Iſraelem. Quapropter dixit David Dño, 8 Graviter peccavi in re quam feci hoc in negotio: ſed nunc aufer delicta ſervi tui, quoniã graviter offendi. Cúmq; manè prætervertiſſet David, factum eſt verbum Dñi ad 9 Gad prophetã, et ait illi; Vade dictũ Davidi, Sic ait Dñs; Tria tibi mala ſum illatur', 10 elige tibi unum ex iis quod tibi faciam. Veniens itaque Gad propheta, dixit illi, 11 Sic ait Dominus; Accipe tibi,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

3 Καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ (ζ) ἐξήγαγε, ϗ διέπρισε πρίοσι, ϗ ἐν σκεπάρνοις (η) σιδηροῖς, ϗ ἐν δια-
χίζοισι· ϗ οὕτως ἐποίησε Δαυὶδ (θ) τοῖς πᾶσιν υἱοῖς Ἀμμών. ϗ ἀνέστρεψε Δαυὶδ ϗ πᾶς ὁ λαὸς
4 αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, ϗ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γαζὲρ μετὰ τῶν ἀλλοφύ-
λων· τότε ἐπάταξε (ι) Σοβοχαὶ Σωσαθὶ τὸν Σαφοὺτ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων, ϗ ἐταπείνωσεν
5 αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, ϗ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς (κ) Ἰαὶρ τὸν
6 Λαχμὶ ἀδελφὸν Γολιὰθ τοῦ (λ) Γετθαίου, ϗ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. Καὶ ἐγέ-
νετο ἔτι πόλεμος ἐν Γὲθ, ϗ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, ϗ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ ϗ ἕξ, εἰκοσιτέσσαρες, καὶ
7 οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων· Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραήλ, ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς (μ) Σαμαὰ
ἀδελφοῦ Δαυίδ. οὗτοι (ν) ἐγένοντο τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲθ, πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, ϗ (ξ) ἔπεσον
ἐν χειρὶ Δαυίδ, ϗ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ.

Et populum, qui in ea, eduxit, & diſſecuit ſerris, & in aſciis ferreis, & 3
in (b) tribulis. Et ſic fecit David omnibus filiis Ammon. Et revertit
David, & omnis populus ejus in Hieruſalem. Et factum eſt poſt hæc, & 4
factum eſt adhuc bellum in Gazer cum alienigenis. Tunc percuſſit So-
bochai Soſathi ipſum Saphut de filiis gigantibus: & humiliavit eum.
Et factum eſt adhuc prælium cum alienigenis: & percuſſit Eleanan fili- 5
us Jair ipſum Lachmi fratrem Goliath Getthæi: & lignum lanceæ ejus,
tanquam liciatorium texentium. Et factum eſt adhuc prælium in Geth: 6
& fuit vir ſupra modum magnus, & digiti ejus, ſex, & ſex, viginti
quatuor: & hic erat prognatus ex gigantibus: Et exprobravit Iſrael. 7
Et percuſſit eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi fuerunt ipſi
Rapha in Geth: omnes erant quatuor gigantes: & ceciderunt in ma-
nu David, & in manu puerorum ejus.

MS. A. (ζ) ἐξενήνοχεν, (η) σιδηροῖς· ϗ οὕτως (θ) πᾶσιν ταῖς πόλεσιν υἱῶν (ι) Σοββοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τὸν Σεφφὶ (κ) Ἀδεὶρ τὸν Λεεμεὶ (λ) Γεθθαίου, ϗ τὸ ξύ-
λον τοῦ δόρατος (μ) Σαμαὰς υἱὸς ἀδελφοῦ (ν) ἐγένοντο Ῥαφὰ (ξ) ἔπεσαν

ΚΕΦ. κα'.

1 2 Καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ἰσραήλ, ϗ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν Ἰσραήλ. Καὶ (α) εἶπεν
ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ ϗ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως, Πορεύθητε, ἀριθμήσατε τὸν
3 Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ ϗ ἕως Δὰν, ϗ ἐνέγκατε πρὸς μὲ, ϗ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ εἶ-
πεν Ἰωὰβ, Προσθείη κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡς αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως, ϗ οἱ (β) ὀφθαλμοὶ τοῦ
κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες· πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες. ἱνατί ζητεῖ (γ) κύριός
4 μου τοῦτο; ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρτίαν (δ) τῷ Ἰσραήλ. Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ (ε) βασιλέως ἴσχυσεν ἐπὶ
5 Ἰωὰβ, ϗ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ, ϗ διῆλθεν ἐν (ζ) παντὶ Ἰσραήλ, ϗ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκεν Ἰ-
ωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυίδ. ϗ ἦν πᾶς Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες ϗ ἑκα-
τὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν· (η) ϗ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιαι (θ) ϗ ἑβδομήκοντα χιλιά-
6 δες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν. Καὶ τὸν Λευὶ ϗ τὸν Βενιαμὶν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν,
7 (ι) ὅτι κατίσχυσε λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωάβ. Καὶ πονηρὸν (κ) ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ πράγμα-
8 τος τούτου, ϗ ἐπάταξε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεὸν, Ἡμάρτηκα σφόδρα, ὅτι
9 ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ϗ νῦν περίελε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα. Καὶ
10 ἐλάλησε κύριος πρὸς (λ) Γὰδ τὸν ὁρῶντα, λέγων, Πορεύου ϗ λάλησον πρὸς Δαυίδ, λέγων, (μ) Οὕ-
11 τω λέγει κύριος, Τρία αἴρω ἐγὼ ἐπὶ σὲ, (ν) ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, ϗ ποιήσω σοι. Καὶ ἦλ-
θε Γὰδ πρὸς Δαυίδ, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Οὕτως λέγει κύριος, Ἔκλεξαι σεαυτῷ

CAP. XXI.

Et (a) ſtetit diabolus in Iſrael: & incitavit David ad numerandum 1
Iſrael. Et dixit rex David ad Joab, & ad principes virtutis; Ite, 2
numerate Iſrael à Berſabee, & uſque Dan: & afferte ad me: &
cognoſcam numerum eorum. Et dixit Joab; Adjiciat Dominus ad 3
populum ſuum, ſicut ipſi, centupliciter: & oculi domini mei regis viden-
tes: (b) omnes domino meo pueri. Ut quid quærit dominus meus hoc?
ut non fiat in peccatum ipſi Iſrael. Verbum autem regis valuit ſuper 4
Joab. Et exivit Joab, & tranſiit in omni Iſrael, & venit in Hieruſa-
lem. Et dedit Joab numerum viſitationis populi ipſi David. Et fuit o- 5
mnis Iſrael mille millia, & centum millia virorum educentium gladium.
Et filii Juda, quadringenta & ſeptuaginta millia virorum educentium
gladium. Et ipſum Levi, & Benjamin non numeravit in medio eorum: 6
quia (c) oppreſſerat verbum regis ipſum Joab. Et malum (d) coram 7
Deo de re hac: & percuſſit Iſrael. Et dixit David ad Deum; Pecca- 8
vi valdè, quia feci rem hanc: & nunc aufer, quæſo, malum pueri tui;
quoniam deſipui valdè. Et locutus eſt Dominus ad Gad videntem, di- 9
cens; Vade, & loquere ad David, dicens; Sic dicit Dominus, Tria 10
feram ego ſuper te: elige tibi unum ex eis, & faciam tibi. Et venit 11
Gad ad David, & dixit ei; Sic dicit Dominus, Elige tibi

MS. A. (α) εἶπεν Δαυίδ (β) ὀφθαλμοὶ * κυρίου (γ) ὁ κύριός (δ) τῷ λαῷ Ἰσραήλ. (ε) βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῷ Ἰωὰβ, (ζ) παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ, (η) ϗ
Ἰούδας (θ) ϗ ὀγδοήκοντα χιλιάδες (ι) ὅτι προσώχθισεν ὁ λόγος (κ) ἐφάνη ἐναντίον (λ) Γὰδ ὁρῶντα Δαυίδ, λέγων, (μ) Οὕτως (ν) ϗ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν αὐτῶν,

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 * والشعب الذي كان فيها اخرجهم وشدهم بالسلاسل جميعهم * وكذلك صنع بسائر بني
4 عمون * ولم يقتل انسانا منهم * ورجع داود وكل من معه الي يروسليم * وبعد ذلك كان الحرب
5 بغزة مع الفلسطينيين * وقتل سبكي الذي من حمسث من اولاد الجبابرة * وكان ايضا
الحرب معهم * وقتل قلياد بن يايير اخو قلياد الفلسطيني الجلعادي الذي من غزة * فكان
6 سنان رمحه غليظا مثل نول النساج * وصار ايضا حرب في غزة * وكان هناك رجل جبار عدد
7 اصابعه ستة ستة * وكان من بني الجبابرة * عدد اصابع يديه ورجليه اربعة وعشرون * وهو
8 ايضا عير اسرائيل * فقتله يوناداب بن شاما اخي داود * والذين افتروا بغزة * هلكوا
بيد داود وعبيده *

Populum verò qui erat in ipſa, eduxit, 3
& catenis ligavit omnes: idemque fecit
omnibus Ammonitis, neminem ex eis in-
terficiens. Deinde reverſus eſt David &
omnes qui erant cum eo, Jeroſolymam.
Poſthæc factum eſt bellum in Gaza con- 4
tra Paleſtinos, & occiſus fuit Sabchi qui
erat ex Hamſath, de filiis gigantum.
Rurſus bello cum iiſdem commiſſo, inter- 5
fectus fuit Goliad filius Jairi, frater Go-
liadis Paleſtini Galaaditis qui erat è Ga-
za, cujus lanceæ mucro erat craſſus velut
jugum textoris. Fuit etiam prælium in 6
Gaza, eratque ibi vir quidam gigas, qui
digitos habebat numero ſenos, eratque de
filiis gigantum, adeoque numerus digito-
rum manuum ac pedum ejus erat vigin-
tiquatuor. Hunc etiam quòd probris af- 7
feciſſet Iſraelem, interfecit Jonadab fili-
us Sammæ fratris Davidis. Sic omnes 8
qui blaſphemaverant in Gaza, perierunt
per manum Davidis & ſervorum ejus.

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * وقام شيطان لاسرائيل * وحرك قلب داود ليحصي اسرائيل كله * فقال داود الملك ليواب
2 بن صوريا رئيس القوة * امضوا واحصوا بني اسرائيل من دان الي بير سبع * وائتوني باحصائهم
3 لاعرف عددهم * فقال يواب لداود * الرب الاهك يضاعف امته مثلهم ومثلهم مية مرة
وعينا سيدي ترى الكل * لان جميعهم عبيدك * فلماذا امر سيدي بهذا العدد * واخاف
4 ان يكون هذا خطية في اسرائيل * وشدت كلمة الملك على يواب * فخرج هو والقوم
5 الذين معه كما امر الملك * واحصوا جميع اسرائيل * ورجع يواب الي يروسليم * واعطي
داود حساب عدد امة بيت اسرائيل خاصة * فكان عددهم ثمانية مية الف يتقلدون
6 السيوف * وسبط يهودا خمس مية الف رجل متقلدين بالسيوف * واللاويين والكهنة وسبط
7 بنيامين لم يعدهم * لان يواب خالف كلام الملك ولم يرد ان يعدهم * فغضب الرب وضرب
8 الشعب * لاجل ان داود عد اسرائيل * فقال داود اخطات جدا بما فعلت من ذلك * اغفر الان
9 10 لعبدك ذنوبه * وكلم الله جاد النبي وقال * امض الي داود وقل له * هكذا قال الله * ثلاثة
11 ضربات احل بك * فاختر منها واحدة * فجاء جاد النبي ودخل الي داود وقال له * هكذا وكذا
يقول الله * اختر لك واحدة منها *

CAP. XXI.

Exurgens autem Satan contra Iſrae- 1
lem, movit animum Davidis ad recenſen-
dos omnes Iſraelitas. Dixitque David 2
rex ad Joabum filium Suriæ principem
militiæ, Ite, recenſete Iſraelitas à Dan
uſque ad Bir-ſebaa, & afferte mihi ſum-
mam eorum, ut ſciam numerum eorum.
Dixit Joab Davidi, Dominus Deus tuus 3
centuplicatam reddat plebem ſuam, &
oculi domini mei videant omnes: quan-
doquidem omnes ſunt ſervi ejus, quor-
ſum præcepit dominus meus enumeratio-
nem iſtam? timeo enim ne id peccato
vertatur in Iſraele. At dureſcente ſer- 4
mone regis in Joabum, egreſſus eſt ipſe &
turba quæ erat cum eo, quemadmodum
præcepit rex; numeratiſque omnibus Iſ-
raelitis, reverſus eſt Joab in Jeruſalem,
Deditque Davidi ſummam numeri plebis 5
præſertim Iſraeliticæ: fuit autem nume-
rus eorum, octingenta millia præcincto-
rum gladiis: tribus verò Juda, quin-
genta millia virorum præcinctorum gla-
diis. Levitas autem & ſacerdotes, atque 6
tribum Beniamin, nequaquam numera-
vit; quia Joab neglexit juſſum regis, nec
voluit recenſere eos. Quamobrem ira- 7
tus Dominus percuſſit populum, eò quòd
David numeràſſet Iſraelem. Et dixit 8
David, Graviter peccavi id agendo: con-
dona jam ſervo tuo culpas ſuas. Deus 9
autem Gadem prophetam allocutus ait,
Vade ad Davidem, & dic illi, Sic dicit 10
Deus, E tribus flagellis quæ ſum immiſ-
ſurus in te, unum elige. Venit igitur 11
Gad propheta, & ingreſſus ad Davidem
ait illi, Talia ac talia dicit Deus; opta
tibi unum ex his:

.apprehendentē in tuorū inimicorū gladiū & ,tuorū hostiū faciebus à esse deficiens mensibus tribus si Et : famem annis tribus Si
12 אם־שלוש שנים רעב ואם־שלשה חדשים נספה מפני־צריך וחרב אויביך׀ למשגת
.Israel termino omni in corrumpentem DOMINI angelum & ,terra in pestem & ,DOMINI gladium diebus tribus si Et
ואם־שלשת ימים חרב יהוה ודבר בארץ ומלאך יהוה משחית בכל־גבול ישראל
quæso Incidam .valde mihi Angustia : Ghad ad David dixit Et .verbum me mittenti respondebo quid vide nunc Et
13 ועתה ראה מה־אשיב את־שלחי דבר׃ ויאמר דויד אל־גד צר־לי מאד אפלה־נא
pestilentiam DOMINUS dedit Et .incidam ne hominis manū in & , valde ejº miserationes multæ quia ,DOMINI manum in
14 ביד־יהוה כי־רבים רחמיו מאד וביד־אדם אל־אפל׃ ויתן יהוה דבר
:eam corrumpendum ad,Jerusalaim in angelum Deus misit Et .virorum millia septuaginta Israel de cecidit & : Israel in
15 בישראל ויפל מישראל שבעים אלף איש׃ וישלח האלהים מלאך׀ לירושלם להשחיתה
.tuā manū remitte nunc : Multum : corrumpenti angelo dixit Et .malo super est ductº pœnitudine & ,DOMINUS vidit ,corrumpere secundū &
וכהשחית ראה יהוה וינחם על־הרעה ויאמר למלאך המשחית רב עתה הרף ידך
Domini angelum vidit &,suos oculos David levavit Et .Jebusæi Ornan aream juxta stans DOMINI angelus Et
16 ומלאך יהוה עמד עם־גרן ארנן היבוסי׃ וישא דויד את־עיניו וירא את־מלאך יהוה
,David cecidit Et .Jerusalaim contra extentum,ejus manu in evaginatum ejº gladium & ; cœlos inter & , terram inter stantem
עמד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו נטויה על־ירושלם ויפל דויד
? populo in numerandum ad , dixi ego Nonne : Deum ad David dixit Et .suas facies super , saccis in operti seniores &
17 והזקנים מכסים בשקים על־פניהם׃ ויאמר דויד אל־האלהים הלא אני אמרתי למנות בעם
quæso sit ,meus Deus Domine ?fecerunt quid oves istæ Et .malefeci malefaciendo & : peccavi qui ipse ego Et
ואני־הוא אשר־חטאתי והרע הרעותי ואלה הצאן מה עשו יהוה אלהי תהי נא
,David ad dicendū ad,Ghad ad dixit Domini angelus Et .plagam in non tuū populū in & ,mei patris domū in & ,me in tua manus
18 ידך בי ובבית אבי ובעמך לא למגפה׃ ומלאך יהוה אמר אל־גד לאמר לדויד
est locutus quod ,Ghad verbo in David ascendit Et .Jebusæi Ornan area in Domino altare erigendum ad David ascenderet quòd
19 כי יעלה דויד להקים מזבח ליהוה בגרן ארנן היבסי׃ ויעל דויד בדבר־גד אשר דבר
triturabat Ornan Et .se absconde ntes eo cum ejº filii quatuor & , angelum vidit & ,Ornan est conversus Et .Domini nomine in
20 בשם יהוה׃ וישב ארנן וירא את־המלאך וארבעת בניו עמו מתחבאים וארנן דש
David ipsi se incurvavit & , area de est egressus Et .David vidit & , Ornan aspexit & ,Ornan ad David venit Et .tritica
21 חטים׃ ויבא דויד עד־ארנן ויבט ארנן וירא את־דויד ויצא מן־הגרן וישתחו לדויד
pleno argento In .Domino altare eo in ædificabo & , areæ locum mihi Da : Ornan ad David Dixitque .terram in facies
22 אפים ארצה׃ ויאמר דויד אל־ארנן תנה־לי מקום הגרן ואבנה־בו מזבח ליהוה בכסף מלא
bonum rex meus dominº faciat & ,tibi Tolle : David ad Ornan dixit Et .populo desuper plaga restinguetur &,mihi eum da
23 תנהו לי ותעצר המגפה מעל העם׃ ויאמר ארנן אל־דויד קח־לך ויעש אדני המלך הטוב
Dixitque .dedi omnia : munus in tritica & , ligna in tribulas & , ascensiones ad bovem dedi , Vide .suis oculis in
24 בעיניו ראה נתתי הבקר לעלות והמורגים לעצים והחטים למנחה הכל נתתי׃ ויאמר
ascendere faciendo & ,Domino ,tibi quod tollam non quia : pleno argento in emam emendo sed,Nequaquam :Ornan ad David rex
המלך דויד לארנן לא כי־קנה אקנה בכסף מלא כי לא־אשא אשר־לך ליהוה והעלות
.sexcentorum pondere aureos seclos , loco in Ornan ipsi David dedit Et .gratis ascensionem
25 עולה חנם׃ ויתן דויד לארנן במקום שקלי זהב משקל שש מאות׃

Verſio VULG. LAT.

Aut tribus annis famem : aut tribus menſibus te fugere 12
hoſtes tuos, & gladium eorum non poſſe evadere : aut
tribus diebus gladium Domini, & peſtilentiam verſari in terra, & angelum Domini interficere in univerſis
finibus Iſrael : nunc igitur vide quid reſpondeam ei, qui
miſit me. Et dixit David ad Gad; Ex omni parte me an- 13
guſtiæ premunt : ſed melius mihi eſt, ut incidam in
manus Domini, quia multæ ſunt miſerationes ejus, quàm
in manus hominum. Miſit ergò Dominus peſtilentiam 14
in Iſrael : & ceciderunt de Iſrael ſeptuaginta millia virorum. Miſit quoque angelum in Jeruſalem, ut percu- 15
teret eam : cúmque percuteretur, vidit Dominus, & miſertus eſt ſuper magnitudine mali : & imperavit angelo, qui percutiebat; Sufficit, jam ceſſet manus tua. Porrò angelus Domini ſtabat juxta aream Ornan Jebuſæi.
Levánſque David oculos ſuos, vidit angelum Domini 16
ſtantem inter cœlum & terram, & evaginatum gladium
in manu ejus, & verſum contra Jeruſalem : & ceciderunt, tam ipſe quàm majores natu veſtiti ciliciis, proni
in terram. Dixitque David ad Deum; Nonne ego ſum, 17
qui juſſi ut numeraretur populus? Ego, qui peccavi : ego
qui malum feci : iſte grex quid commeruit? Domine Deus meus, vertatur, obſecro, manus tua in me, & in domum
patris mei : populus autem tuus non percutiatur. Ange- 18
lus autem Domini præcepit Gad, ut diceret Davidi ut
aſcenderet, extruerétque altare Domino Deo in area Ornan Jebuſæi. Aſcendit ergò David juxta ſermonem Gad, 19
quem locutus ei fuerat ex nomine Domini. Porrò Or- 20
nan cùm ſuſpexiſſet, & vidiſſet angelum, quatuórque filii ejus cum eo, abſconderunt ſe : nam eo tempore terebat in area triticum. Igitur cùm veniret David ad Ornan, conſpexit eum Ornan, & proceſſit ei obviàm de
area, & adoravit eum pronus in terram. Dixítque ei David; Da mihi locum areæ tuæ, ut ædificem in ea altare 22
Domino : ita ut quantum valet argenti accipias, & ceſſet plaga à populo. Dixit autem Ornan ad David; Tol- 23
le, & faciat dominus meus rex quodcunq; ei placet : ſed
& boves do in holocauſtum, & tribulas in ligna, & triticum in ſacrificium : Omnia libens præbebo. Dixítque 24
ei rex David; Nequaquàm ita fiet, ſed argentum dabo
quantum valet : neque enim tibi auferre debeo, & ſic
offerre Domino holocauſta gratuita. Dedit ergò David 25
Ornan pro loco ſiclos auri juſtiſſimi ponderis ſexcentos.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Aut tres annos cum fame ſuper terram; aut 12
tribus menſibus miſerum eſſe coram inimico
tuo, ita ut perſequatur te & potiatur tui; vel
tribus diebus gladium Domini in Iſraele :
perpende jam & diſpice quod reſponſū redditurus ſis ei qui me miſit ad te. Dixit Da- 13
vid ad Gad, Vehementer angor : tradamur in
manus Domini, quoniam multæ ſunt miſerationes ejus valdè; in manum autem hominum
non tradamur. Poſuit ergò Dominus mor- 14
talitatem in Iſrael, & ceciderunt ex Iſraele ſeptuaginta millia virorum. Miſit etiam Do- 15
minus angelum in Jeruſalem ad vaſtandam
eam : cúmque vaſtaret eam, vidit eum Dominus, & ſatisfactus de malo *commiſſo* dixit angelo vaſtanti; Satis vaſtâſti, corripe jam manum tuam. Angelus autem Domini conſtiterat prope aream Aran Jebuſæi : Quare ſub- 16
latis David oculis, viſóque angelo Domini
inter cœlum ac terram conſiſtente, & gladium ſuum diſtrictum manu tenente, & Jeroſolymis imminente; procidit David & ſeniores qui erant cum ipſo, tecti ciliciis prociderunt in facies ſuas. Dixítque David ad Do- 17
minum, Ego quidem peccavi, & graviſſima
eſt ſtultitia quam commiſi; oves verò iſtæ
ſimplices quid fecerunt Domine Deus meus?
ſit manº tua contra me & contra domum patris mei, à populo verò ceſſet mortalitas.
Tunc angelus Dñi dixit Gadi; Aſcende, dic 18
Davidi ut aſcendat extruátque aram Domino in area Aran Jebuſæi. Aſcendit ergò Da- 19
vid juxta ſermonem Gadis, quem retulerat
nomine Domini; Vidítque David angelum 20
qui vaſtabat in populo, jam corripuiſſe manum ſuam, nec ampliùs vaſtare. Cúmque 21
veniſſet David ad Aran, & converſus Aran
vidiſſet Davidem, adoravit Davidem vultu
ad terram uſque *demiſſo*, & egreſſus eſt Aran
ex area ſua. Tum dixit David Arani, Da 22
mihi locum hujus areæ, ut extruam in eo arā
Domino : pecuniâ & bono pretio da mihi
eum, ut ceſſet mortalitas à populo. Dixit 23
Aran Davidi, Accipe tibi Domine mi rex, faciátque dominus meus rex quicquid ſibi placuerit. Ego boves do in holocauſtum, plauſtrum in ligna, & frumentum in oblationem;
quicquid tandem requiritur, ego dabo. Ait 24
autem rex David Arani, Abſit, omnino à te
emam pecuniâ & pretio æquipollenti : non
enim accipiam quod tuum eſt, offerámque
Domino holocauſtum gratis *acquiſitum*. E- 25
mit ergò David ab Arane illum areæ locum
quinquaginta ſtateribus :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Ἡ τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου, ϗ (ξ) μάχαιρα ἐχθρῶν σου
τοῦ (ο) ἐξολοθρεῦσαι, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν κυρίου ϗ θάνατον ἐν τῇ γῇ, ϗ ἄγγελος κυρίου
(π) ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραήλ. ϗ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ (ρ) ἀποστείλαντι λό-
13 γον. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γάδ, Στενά μοι ϗ τὰ (σ) τρία σφόδρα· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖ-
14 ρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, ϗ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω. Καὶ ἔ-
15 δωκε κύριος θάνατον ἐν Ἰσραήλ, ϗ (τ) ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. Καὶ ἀπ-
έστειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ (υ) ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν. ϗ ὡς (φ) ἐξωλόθρευεν, εἶδε
κύριος, ϗ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ· ϗ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ (χ) ἐξολοθρεύοντι, Ἱκανούσθω σοι,
16 ἄνες τὴν χεῖρά σου. ϗ ὁ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐν τῷ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἐπῆρε Δαυ-
ὶδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ εἶδε τὸν ἄγγελον κυρίου ἑστῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς (ψ) ϗ τοῦ οὐρανοῦ,
ϗ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ϗ ἔπεσε Δαυὶδ ϗ
17 οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν θεόν,
Οὐκ ἐγὼ εἶπα τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; ϗ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτών, κακοποιῶν ἐκακοποίησα, ϗ ταῦ-
τα τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; κύριε ὁ θεός, γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοί, ϗ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα-
18 τρός μου, ϗ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν, κύριε. Καὶ ἄγγελος (ω) κυρίου εἶπε τῷ Γὰδ τοῦ
19 εἰπεῖν πρὸς Δαυίδ, ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον (α) κυρίῳ ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ
20 ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γάδ, ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι κυρίου. Καὶ ἐπέστρεψεν Ὀρνά, καὶ
εἶδε τὸν βασιλέα, (β) ϗ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μεθ' ἀχαβίν. ϗ Ὀρνὰ ἦν ἀλοῶν πυρούς.
21 Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά, ϗ Ὀρνὰ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἅλω ϗ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ τῷ προσ-
22 ώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά, Δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἅλω, ϗ οἰκοδομήσω
ἐπ' αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτόν, ϗ παύσεται ἡ (γ) πληγὴ ἐκ
23 τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυίδ, Λάβε σεαυτῷ, ϗ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ
ἀγαθὸν ἐναντίον (δ) ἑαυτοῦ· ἴδε, δέδωκα τοὺς μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν, ϗ τὸ (ε) ἄροτρον εἰς ξύλα, ϗ τὸν
24 σῖτον εἰς θυσίαν, τὰ πάντα (ζ) δέδωκα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὀρνά, Οὐχί, ὅτι ἀγο-
ράζων (η) ἀγοράσω ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ, ὅτι οὐ μὴ λάβω ἃ ἐστί σοι κυρίῳ, τοῦ ἀνενέγκαι (θ) ὁλοκαύ-
25 τωσιν δωρεὰν κυρίῳ. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ (ι) ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξ-
ακοσίους.

Vel tres annos famis, vel tres menſes fugere te à facie inimico- 12
rum tuorum, (& (e) gladius inimicorum tuorum ad exterminan-
dum,) vel tres dies gladium Domini, & mortem in terra: &
angelus Domini exterminans in omni hæreditate Iſrael. Et nunc
vide, quod reſpondeam ei, qui me miſit, verbum. Et dixit David 13
ad Gad; Anguſta mihi (f) etiam tria iſta valdè. Incidam
nunc in manus Domini, quoniam multæ miſerationes ejus valdè: &
in manus hominum non incidam. Et dedit Dominus mortem in 14
Iſrael: & ceciderunt ex Iſrael ſeptuaginta millia virorum. Et miſit 15
Deus angelum in Hieruſalem ad exterminandam eam: & ut ex-
terminabat; vidit Dominus, & pœnituit ſuper malo: & dixit an-
gelo exterminanti, Sufficiat tibi; remitte manum tuam. Et ange-
lus Domini ſtans in area Orna Jebuſæi. Et elevavit David ocu- 16
los ſuos, & vidit angelum Domini ſtantem inter terram & cœ-
lum: & gladius ejus eductus in manu ejus, extentus ſuper Hieru-
ſalem. Et cecidit David, & ſeniores induti in ſaccis, ſuper faci-
em ſuam. Et dixit David ad Deum; Nónne ego dixi ad nume- 17
randum in populo? Et ego ſum qui peccavi: malefaciens male-
feci: & hæ oves quid fecerunt? Domine Deus, fiat manus tua in
me, & in domo patris mei, & non in populo tuo ad perditionem, (g)
Domine. Et angelus Domini dixit ipſi Gad, ut diceret ad David, 18
ut aſcenderet ad ſtatuendum altare Domino in area Orna Jebuſæi.
Et aſcendit David juxta verbum Gad, quod locutus eſt in nomi 19
ne Domini. Et convertit ſe Orna, & vidit regem, & quatuor fi- 20
lios ejus cum eo (h) cum Hachabin: & Orna erat triturans frumen-
ta. Et venit David ad Orna: & (i) Orna exiit ex area, & adora- 21
vit David facie ſuper terram. Et dixit David ad Orna, Da mihi lo- 22
cum tuum areæ: & ædificabo ſuper illum altare Domino: in argen-
to digno da mihi illum: & ceſſabit plaga de populo. Et dixit Orna 23
ad David, Accipe tibi: & faciat dominus meus rex, quod bonum
coram ſe. Vide, dedi juvencos in holocauſtoſim, & (k) aratrum in
ligna, & frumentum in ſacrificium: omnia dedi. Et dixit rex David 24
ad Orna, Nequaquàm: quoniam emens emam in argento digno: quo-
niam non ſumam, quæ ſunt tibi, Domino, ad offerendum holocauſtoſim
gratis Domino. Et dedit David Orna (l) in loco ejus ſiclos auri ponderis ſexcentos. 25

MS.A. (ξ) μάχαιραν (ο) ἐξολεθρεῦσαι, (π) ἐξολεθρεύων πάσῃ (ρ) ἀποστείλαντί με λόγον. (σ) τρία ταῦτα σφόδρα· (τ) ἔπεσαν (υ) ἐξολεθρεῦσαι (φ) ἐξωλέθρευσεν, (χ) ἐξολεθρεύοντι, (ψ) ϗ ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ, (ω) κυρίου τῷ Γὰδ εἶπεν τῷ εἰπεῖν (α) τῷ κυρίῳ (β) ϗ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ κρυβόμενοι. καὶ Ὀρνὰ (γ) πληγὴ τοῦ (δ) αὐτοῦ· ἰδού, (ε) ἄροτρον ϗ τὰς ἁμάξας εἰς ξύλα, (ζ) ἔδωκα. (η) ἀγοράζω (θ) εἰς ὁλοκαύτωσιν (ι) περὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* اما ثلاثة سنين جوع في ارضك * واما ثلاثة شهور تكون مطرودا قدام اعدائك * واما 12
ثلاثة ايام يكون موت بارضك * وسيف الله بيد ملاكه يقتل في بني اسرائيل * فانظر الآن
ماذا تجيب الذي ارسلني اليك * فقال داود * ان الثلاثة لشديدة علي جدا من كل وجه * 13
ولاكن اقع بيد الله * ولا اقع بيد الناس * لان رحمته كثيرة جدا * فبعث الله موتا في 14
اسرائيل * فمات منهم سبعون الف رجل * وبعث الله ملاكا الي يروشليم ليهلكها * فلما 15
اهلك فيها نظر الله واسف علي الشر * فقال الله للملاك الذي يهلك اكفف يدك عن
القتل * وكان ملاك الله قايما عند اندر اران اليابوسي * فرفع داود عينيه * فراي 16
ملاك الله قايما بين السماء والارض * وبيده سيف مجرد وهو يشير به الي اوروشليم * فوقع
داود والكهنة لابسين المسوح الي الارض * وقال داود للرب * انا فعلت هذا واخطات 17
وصنعت الشر * فهولاء الخراف ما الذي صنعوا يا رب * تكون يدك في وفي بيت ابي *
ولا تهلك شعبك * فقال ملاك الله لجاد النبي * قل لداود اطلع وابن مذبحا لله في 18
اندر اران اليابوسي * فطلع داود كما امر جاد النبي * الذي تكلم بامر الله 19
* ونظر داود الملاك الذي كان يهلك الامة * قد كف يده وما اهلك شي اخر * فجا 20 21
داود الي عند اران * فالتفت اران * فراي الملك داود واربعة من اولاده معه * فسجد
له علي الارض * وخرج اليه من الاندر * وكان حنطة * فقال له * اعطني مكان هذا 22
الاندر ابنيه مذبحا لله * لينقطع الموت من الشعب * فقال له * خذ يا سيدي * واصنع 23
كلما حسن عندك * وخذ هذه الثيران للذبيحة * والمحاريث للحطب * والحنطة للقربان *
وكل شي انا دافعه لك * فقال له * لست افعل هذا * لكن اشتريها منك بالثمن الذي 24
ترضاه * لاني لا اخذ لك شي باطلا فاصعده قربانا لله * ودفع له الثمن مايتي استير 25
من ذهب *

Vel triennium famis in terra tua; vel 12
tribus menſibus expelli coram hoſtibus tu-
is; vel triduo graſſari peſtem in terra tua,
& gladium Dei per manum Angeli ſui
ſtragem in Iſraelitis edere: vide jam
quid reſpondeas ei qui me miſit ad te.
Dixit David, Equidem tria mihi ſunt 13
undique graviſſima: verùm incidam in
manum Dei, & non incidam in manum
hominum, quia plurima eſt miſericordia
ipſius. Immiſit ergò Deus peſtilentiam in 14
Iſraelem, mortuique ſunt ex eis ſeptua-
ginta millia virorũ. Miſitq; Deus angelũ 15
in Jeroſolymã ut perderet eã: ſed cũ per-
didiſſet aliquot *in ea, reſpexit Deus, &*
diſplicuit ei tantum *malum; quare di-*
xit Deus ad angelum qui perdebat, Co-
hibe manum tuam à clade: ſtabat au-
tem angelus Dei prope aream Aranis
Jebuſæi. Sublatis itaque David ocu- 16
lis ſuis, vidit angelum Dei ſtantem in-
ter cœlum ac terram, enſem diſtrictum
manu tenentem, eoque Jeroſolymam ver-
sùs innuentem: quapropter David ac
ſacerdotes ciliciis induti in terram ce-
cidêre. Dixitque David ad Dominum, 17
Ego id feci, peccavi, & culpam com-
miſi: iſti verò agnelli quid fecerunt
O Domine? vertatur manus tua in me
& in domum patris mei, populum ve-
rò tuum ne perdas. Tum dixit ange- 18
lus Dei Gadi prophetæ; Dic Davidi,
Aſcende, & extrue altare Dei in area
Aranis Jebuſæi. Aſcendens itaque 19
David prout mandaverat illi Gad pro-
pheta, qui locutus fuerat ex præcepto
divino; Vidit David angelum illum 20
qui populum perdebat, jam cohibuiſſe
manum ſuam, & nihil ampliùs perdi-
didiſſe. Cùm demum perveniſſet Da- 21
vid ad Aranem, converſus Aran, vi-
denſque regem Davidem & quatuor
è filiis ejus cum ipſo, adoravit eum in
terram uſque, tum egreſſus eſt ex area
ſua quæ erat triticea. Dixit autem 22
ad eum, Da mihi hunc areæ locum ut
ædificem illud altare Deo, quatenus
ceſſet peſtis à populo. Qui reſpondit 23
ei, Accipe illum O domine mi, &
fac quicquid libuerit: accipe etiam hos
boves pro victima, aratra pro lignis, &
triticum pro oblatione; omnia enim do
tibi. Ait illi, Non faciam hoc, ſed 24
quo libuerit pretio à te emam illa: ni-
hil enim à te gratìs accipiam, ut offe-
ram inde ſacrificium Deo. Quare ſo- 25
luto illi pretio nempe ducentis auri
ſtateribus,

דברי הימים א : כב

ei respondit & ,DOMINUM ad clamavit & : pacifica & , *ascensiones* obtulit & , DOMINO altare David ibi ædificavit Et

26 וַיִּבֶן שָׁם דָּוִיד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וּשְׁלָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיַּעֲנֵהוּ

.suâ vaginam in suum gladium convertit & , angelo DOMINUS Dixitque *.ascensionis* altare super cœlis è igne in

27 בָאֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לַמַּלְאָךְ וַיָּשֶׁב חַרְבּוֹ אֶל־נְדָנָהּ׃

.ibi immolavit & , Jebusæi Ornan area in DOMINUS eum exaudivit quod , David *videndo in* , illo tempore In

28 בָּעֵת הַהִיא בִּרְאוֹת דָּוִיד כִּי־עָנָהוּ יְהוָה בְּגֹרֶן אָרְנָן הַיְבוּסִי וַיִּזְבַּח שָׁם׃

.Ghibhon in Bamah in , illo tempore in holocausti altare & ,deserto in Mosch fecit quod DOMINI tabernaculum Et

29 וּמִשְׁכַּן יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹשֶׁה בַמִּדְבָּר וּמִזְבַּח הָעוֹלָה בָּעֵת הַהִיא בַּבָּמָה בְּגִבְעוֹן׃

.DOMINI angeli *gladii faciebus à* erat territus quia : Deum *quærendum ad* , illud ante ire David potuit non Et

30 וְלֹא־יָכֹל דָּוִיד לָלֶכֶת לְפָנָיו לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים כִּי נִבְעַת מִפְּנֵי חֶרֶב מַלְאַךְ יְהוָה׃

CAP. XXII. כב

congregandum ad,David dixit Et .*Israeli* *ascensionem* in altare hoc & , Dei DOMINI domus *ipsa* Hæc : David Dixitque

1 2 וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים וְזֶה־מִּזְבֵּחַ לְעֹלָה לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִכְנוֹס

.Dei domum *ædificandum ad* ,Ghasith lapides cædendū ad latomos statuit Et .Israel terra in qui peregrinos

אֶת־הַגֵּרִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲמֵד חֹצְבִים לַחְצוֹב אַבְנֵי גָזִית לִבְנוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים׃

.*pondus non* multitudine in æs & : David præparavit *juncturas* ad & , portarum *fores* ad clavos ad multitudine in ferrum Et

3 וּבַרְזֶל ׀ לָרֹב לַמִּסְמְרִים לְדַלְתוֹת הַשְּׁעָרִים וְלַמְחַבְּרוֹת הֵכִין דָּוִיד וּנְחֹשֶׁת לָרֹב אֵין מִשְׁקָל׃

dixit Et .David ad multitudine in cedrina ligna *Sorim* & , Sidonim attulerunt quia , numero absque cedrina ligna Et

4 5 וַעֲצֵי אֲרָזִים לְאֵין מִסְפָּר כִּי־הֵבִיאוּ הַצִּידֹנִים וְהַצֹּרִים עֲצֵי אֲרָזִים לָרֹב לְדָוִיד׃ וַיֹּאמֶר

nomen ad ,excellentiam ad;*magnificandum* ad , DOMINO *ædificandum ad* domus & : tenellus & ,puer meus filius Selomoh : David

דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנִי נַעַר וָרָךְ וְהַבַּיִת לִבְנוֹת לַיהוָה לְהַגְדִּיל ׀ לְמַעְלָה לְשֵׁם

Selomoh vocavit Et .suam mortē ante multitudine in David paravit Et .ei nunc parabo : terris omnibus in , gloriam *ad* &

6 וּלְתִפְאֶרֶת לְכָל־הָאֲרָצוֹת אָכִינָה נָּא לוֹ וַיָּכֶן דָּוִיד לָרֹב לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיִּקְרָא לִשְׁלֹמֹה

,Ego ;suum filium Selomoh ad David Dixitque .Israel Deo DOMINO domum *ædificandū ad* ei præcepit & , suum filium

7 בְּנוֹ וַיְצַוֵּהוּ לִבְנוֹת בַּיִת לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְּנוֹ אֲנִי

multitudine in Sanguinē:dicendo,DOMINI verbū me *super* fuit Et .mei Dei DOMINI nomini domum *ædificare* ,meo corde *cum* fuit

8 הָיָה עִם־לְבָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיְהִי עָלַי דְּבַר־יְהוָה לֵאמֹר דָּם לָרֹב

.*meas facies ad* terram in effudisti *multos sanguines* quia , meo nomini domū ædificabis non : fecisti magna bella & , effudisti

שָׁפַכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא־תִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי כִּי דָּמִים רַבִּים שָׁפַכְתָּ אַרְצָה לְפָנָי׃

erit Selomoh quia : circuitu à suis inimicis omn bᵒ ab *ei requiem dabo* & , *quietis* vir erit ipse ,tibi natus filius Ecce

9 הִנֵּה־בֵן נוֹלָד לָךְ הוּא יִהְיֶה אִישׁ מְנוּחָה וַהֲנִיחוֹתִי לוֹ מִכָּל־אוֹיְבָיו מִסָּבִיב כִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה

,filium in mihi erit ipse & ,meo nomini domum ædificabit Ipse .ejᵒ diebᵒ in Israel super dabo quietem & ,pacem & ,ejᵒ nomen

10 שְׁמוֹ וְשָׁלוֹם וָשֶׁקֶט אֶתֵּן עַל־יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו׃ הוּא־יִבְנֶה בַיִת לִשְׁמִי וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן

,tecum DOMINUS erit mi fili Nunc .seculum in usque Israel super ejus regni solium firmabo & : patrem in ei ego &

11 וַאֲנִי־לוֹ לְאָב וַהֲכִינוֹתִי אֶת־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ עַתָּה בְנִי יְהִי יְהוָה עִמָּךְ

.te super est locutus quemadmodum ,tui Dei DOMINI domum ædificabis & ,prosperabis &

וְהִצְלַחְתָּ וּבָנִיתָ בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר עָלֶיךָ׃

Versio VULG. LAT.

Et ædificavit ibi altare Domino : obtulítque holocausta, 26
& pacifica, & invocavit Dominum, & exaudivit eum in
igne de cœlo super altare holocausti. Præcepítque Do- 27
minus angelo : & convertit gladium suum in vaginam.
Protinus ergò David, videns quòd exaudisset eum Do- 28
minus in area Ornan Jebusæi, immolavit ibi victimas.
Tabernaculum autem Domini, quod fecerat Moyses in 29
deserto, & altare holocaustorum, eâ tempestate erat in
excelso Gabaon. Et non prævaluit David ire ad alta- 30
re, ut ibi obsecraret Deum : nimio enim fuerat in ti-
more perterritus, videns gladium angeli Domini.

CAP. XXII.

DIxítque David ; Hæc est domus Dei, & hoc altare in 1
holocaustum Israel. Et præcepit ut congregarentur 2
omnes proselyti de terra Israel, & constituit ex eis la-
tomos ad cædendos lapides & poliendos, ut ædificaretur
domus Dei. Ferrum quoque plurimum ad clavos janua- 3
rum, & ad commissuras atque juncturas præparavit Da-
vid : & æris pondus innumerabile. Ligna quoque ce- 4
drina non poterant æstimari, quæ Sidonii & Tyrii deporta-
taverant ad David. Et dixit David ; Salomon filius 5
meus puer parvulus est & delicatus : domus autem,
quam ædificari volo Domino, talis esse debet ut in cun-
ctis regionibus nominetur : præparabo ergò ei neces-
saria. Et ob hanc causam ante mortem suam omnes
præparavit impensas. Vocavítque Salomonem filium su- 6
um : & præcepit ei ut ædificaret domum Domino Deo
Israel. Dixítque David ad Salomonem; Fili mi, volun- 7
tatis meæ fuit ut ædificarem domum nomini Domini
Dei mei : Sed factus est sermo Domini ad me, dicens ; 8
Multum sanguinem effudisti, & plurima bella bellâsti :
non poteris ædificare domum nomini meo, tanto effuso
sanguine coram me : Filius, qui nascetur tibi, erit vir 9
quietissimus : faciam enim eum requiescere ab omnibus
inimicis suis per circuitum : & ob hanc causam Paci-
ficus vocabitur : & pacem & otium dabo in Israel cun-
ctis diebus ejus. Ipse ædificabit domum nomini meo, 10
& ipse erit mihi in filium , & ego ero illi in patrem :
firmabóque solium regni ejus super Israel in æternum.
Nunc ergò, fili mi, sit Dominus tecum, & prosperare, & 11
ædifica domum Domino Deo tuo, sicut locutus est
de te.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

26 * ܘܒܢܐ ܬܡܢ ܕܘܝܕ ܡܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܩܪܒ ܥܠܘܬܐ ܘܢܟܣܬܐ ܘܐܡܪܐ. ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
27 ܘܥܢܝܗ. ܘܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܟܠܬ ܥܠܘܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܝ ܥܠ ܡܕܒܚܐ. * ܘܐܡܪ
28 ܡܪܝܐ ܠܡܠܐܟܐ ܟܕ ܚܙܐ. ܐܗܦܟ ܣܦܣܪܟ ܠܬܝܩܗ. * ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܟܕ ܚܙܐ ܕܘܝܕ ܕܥܢܝܗܝ
29 ܡܪܝܐ. ܘܕܒܚ ܬܡܢ ܕܒܚܐ ܪܘܪܒܐ. * ܘܨܠܝ ܬܡܢ ܩܕܡ ܡܫܟܢܐ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܡܘܫܐ
30 ܒܡܕܒܪܐ. ܒܡܦܩܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. * ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܘܕܚܠ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܛܒ.
ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܡܐܙܠ ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܕܚܠ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܣܦܣܪܐ
ܕܡܠܐܟܗ ܕܡܪܝܐ.

* ܩܦܠܐܘ * ܟܒ *

1 2 * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܗܢܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܗܢܘ ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ
ܕܘܝܕ ܠܡܟܢܫܘ ܠܟܠܗܘܢ ܓܝܘܪܐ ܕܐܝܬ ܗܘܘ ܒܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܩܝܡܘܢ ܡܢܗܘܢ
3 ܦܣܠܐ. ܘܢܦܣܠܘܢ ܟܐܦܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܩܝܡܘ ܡܢܗܘܢ ܢܦܚܐ ܕܟܒܝܢ
ܦܪܙܠܐ. ܠܡܥܒܕ ܦܪܘܟܐ. ܘܐܙܡܝܠܐ ܘܡܩܒܠܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܐܦ ܕܘܝܕ. ܘܢܚܫܐ ܣܓܝܐܐ ܕܠܝܬ
4 ܠܗ ܡܬܩܠܐ. * ܘܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܢܝܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܝܬܝܘ ܨܘܪܝܐ ܘܨܝܕܢܝܐ.
5 ܩܝܣܐ ܕܐܪܙܐ ܣܓܝܐܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܥܕܟܝܠ ܛܠܝܐ ܗܘ
ܙܥܘܪܐ. ܘܥܠܘܗܝ ܐܡܝܪ ܒܟܬܒܐ. ܕܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܕܢܬܪܘܡܡܝܘܗܝ ܠܟܠ.
ܠܫܡܐ ܘܪܒܘܬܐ ܘܫܘܒܚܐ ܕܥܠ ܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܐܛܝܒ ܠܗ ܗܝܕܝܢ ܟܠ ܡܕܡ
6 ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ ܠܒܝܬܐ. ܘܕܠܐ ܢܚܣܪ. * ܘܩܪܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܐܢܬ
7 8 ܥܬܝܕ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܡܛܠ ܕܫܕܪ ܠܘܬܝ ܒܝܕ ܢܒܝܐ.
ܘܐܡܪ ܠܝ. ܕܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܫܕܬ. ܘܩܪܒܐ ܪܘܪܒܐ ܥܒܕܬ. ܐܢܬ ܠܐ ܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ.
9 ܡܛܠ ܕܕܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܫܕܬ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡܝ. * ܒܪܐ ܕܝܢ ܕܡܬܝܠܕ ܠܟ. ܗܘ ܢܗܘܐ ܓܒܪܐ
ܢܝܚܐ. ܘܐܢܝܚ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܚܕܪܝܢ ܠܗ. ܫܠܝܡܘܢ ܢܗܘܐ
10 ܫܡܗ. ܫܠܡܐ ܘܫܝܢܐ ܢܗܘܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܝܘܡܬܗ. * ܘܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ
ܠܫܡܝ. ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܠܝ ܐܝܟ ܒܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ ܐܒܐ. ܘܐܬܩܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ
11 ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. * ܘܗܫܐ ܒܪܝ. ܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟ. ܘܬܨܠܚ ܘܬܒܢܐ
ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܝ.

Et extruxit ibi David aram Domino, obtulit- 26
que holocausta & pacifica, agnos : & oravit
Dominum, et exaudivit eum; & descendens i-
gnis de cœlo, devoravit holocausta quæ erát
super altari. Dixítque Dominus ad Angelū, 27
cùm *hæc* vidisset, Repone gladiū tuum in va-
ginam suam. Eodem tempore, cùm vidisset 28
David quòd exaudîsset eum Dominus, macta-
vit ibi victimas magnas : Et oravit illic ante 29
tabernaculum quod fecerat Moses in deserto,
in exitu filiorum Israel ex Ægypto. Eodem 30
tempore vehementer expavit David, nec po-
terat ire oratum coram Domino ; eò quòd
extimuisset gladium angeli Domini.

CAP. XXII.

DIxítque David, Hæc est domus Domini 1
Dei, & hæc ara holocaustorū Israelis. Tum 2
edixit David ut convocarent omnes advenas
qui erant in terra Israelitica, & ex iis con-
stituerent latomos qui cæderent lapides pro
domo Domini: Alios constituerent fabros 3
ferrarios, ad conflandum bipennes, scalpra,
vectésque ferreos. Paravit quoque David æs
plurimum cui non erat pondus, Et ligna 4
cedrina quibus non erat numerus : nam Ty-
rii & Sidonii quamplurima ligna cedrina ad-
duxerant ad Davidem. Dicebat enim Da- 5
vid, Salomon filius meus adhuc puer est par-
vulus, de ipso autem dicitur in libro quòd
sit ædificaturus ædem Dño, quódque sit eum
sublimè exaltaturus ad nomen , majestatem,
atque gloriam super universas urbes: parabo
ergò ei quicquid requiritur pro domo, ut nil
desit. Deinde vocavit Salomonem filium 6
suum, & ait illi ; Tu ædificaturus es ædem 7
Domino Deo, Domino dominorum Israelis.
Misit enim ad me per prophetam , & dixit 8
mihi ; Multum sanguinem fudisti, & certami-
na magna gessisti : tu non ædificabis ædem
nomini meo, quia sanguinem multum fudisti
super terram coram me. Verùm filius qui 9
naturus est tibi, ipse erit vir pacificus ; paci-
ficum enim reddam eum ab omnibus inimi-
cis qui circundant eum: Salomon erit nomen
ejus, & pax atque tranquillitas erit super to-
tum Israelem in diebus ejus. Et ipse ædifi- 10
cabit ædem nomini meo, ipséque erit mihi
ceu filius, & ego ero illi ceu pater: & firma-
bo soliū regni ejus super Israelē in seculū se- 11
culorum, Nunc ergò fili mi, sit Dominus
tecum, prosperè agas, & ædifices ædem Do-
mino Deo tuo, quemadmodum dixit mihi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ᾠκοδόμησεν (κ) ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου. καὶ
ἐβόησε πρὸς κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως,
27 καὶ (λ) κατηνάλωσε τὴν ὁλοκαύτωσιν. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ (μ) κατέθηκε
28 τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν (ν) κολεὸν αὐτῆς. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ ὅτι (ξ) ἐπήκουσεν
29 αὐτῷ κύριος ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ. Καὶ σκηνὴ κυρίου ἣν ἐποίησε
Μωυσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν βαμὰ (ο) ἐν Γαβαών.
30 Καὶ οὐκ (†) ἐδύνατο Δαυὶδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν (π) αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν θεόν, (ρ) ὅτι οὐ
κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας ἀγγέλου κυρίου.

Et ædificavit ibi David altare Domino: & obtulit holocauſtomata, &
ſalutaris. Et clamavit ad Dominum: & exaudivit eum in igne de cælo 26
ſuper altare holocauſtoſis: (m) & conſumpſit holocauſtoſim. Et dixit
Dominus ad angelum: & depoſuit gladium in vaginam ejus. In 27
tempore illo in videndo David, quia exaudivit eum Dominus in area 28
Orna Jebuſæi, & immolavit ibi. Et tabernaculum Domini quod feceſ
rat Moyſes in deſerto, & altare holocauſtomatum in tempore illo in Bama 29
in Gabaon. Et non potuit David ire ante illud ad exquirendum
Deum; quoniam (n) non feſtinâſſet à facie gladii angeli Domini. 30

MS. A. (κ) Δαυὶδ ἐκεῖ (λ) κατανάλωσεν (μ) καθῆκεν (ν) κολεόν. Ἐν τῷ (ξ) εἰσήκουσεν (ο) τῇ ἐν Γαβαωνί. (†) ἠδύνατο (π) αὐτοῦ ζητῆσαι (ρ) ὅτι κατέσπευσεν

ΚΕΦ. κβʹ.

1 Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Οὗτός ἐστιν ὁ (α) οἶκος κυρίου τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν
2 τῷ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς (β) προσηλύτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραήλ, καὶ
3 κατέστησε λατόμους λατομῆσαι λίθους ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ. Καὶ σίδηρον πολὺν εἰς
τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν, καὶ τοὺς στροφεῖς ἡτοίμασε Δαυὶδ καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος,
4 οὐκ ἦν σταθμός· Καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός· ὅτι ἐφέροσαν οἱ Σιδώνιοι καὶ οἱ Τύριοι ξύλα
5 κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυίδ, Σαλωμὼν ὁ υἱός μου παιδάριον ἁπαλόν, καὶ
ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἄνω, εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν·
6 ἑτοιμάσω αὐτῷ. καὶ ἡτοίμασε Δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσε Σαλωμὼν
7 τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον (γ) τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν
Δαυὶδ Σαλωμών, Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ.
8 Καὶ (δ) ἐγένετό μοι λόγος κυρίου, λέγων, Αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας,
οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας (ε) ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον
9 ἐμοῦ. Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ὅτι Σαλωμὼν ὄνομα αὐτῷ, καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς
10 ἡμέραις αὐτοῦ. Οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱόν, κἀγὼ (ζ) αὐτῷ εἰς
11 πατέρα, καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν υἱέ μου ἔσται μετὰ
σοῦ κύριος, καὶ εὐοδώσει, καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ.

CAP. XXII.

Et dixit David, Hæc eſt domus Domini Dei: & hoc altare in holocauſtoſim 1
ipſi Iſrael. Et dixit David congregare omnes proſelytos, qui
in terra Iſrael: & conſtituit lapicidas ad cædendum lapides politos 2
ad ædificandam domum Deo. Et ferrum multum ad clavos oſtiorum, 3
& portarum, & (a) juncturas paravit David: & æs in multitudine,
non erat pondus: Et ligna cedrina, non erat numerus: quoniam 4
afferebant Sidonii & Tyrii ligna cedrina in multitudine ipſi David.
Et dixit David; Salomon filius meus, puerulus tener eſt: & domus 5
ædificanda Domino ad magnificentiam ſurſum, ad nomen, & ad
gloriam in omnem terram: parabo ei. Et paravit David in multitudine
ante finem ſuum. Et vocavit Salomon filium ſuum: & mandavit 6
ei ædificare domum Domino Deo Iſrael. Et dixit David ad Salomon; 7
Fili, mihi fuit in animo ædificare domum nomini Domini Dei. Et factum 8
eſt mihi verbum Domini, dicens; Sanguinem in multitudine effudiſti,
& bella magna feciſti: non ædificabis domum nomini meo: quoniam
ſanguines multos effudiſti ſuper terram coram me. Ecce filius naſcitur 9
tibi: hic erit vir quietis: & quieſcere eum faciam ab omnibus
inimicis ſuis in circuitu: quoniam Salomon nomen ei, & pacem &
quietem dabo ſuper Iſrael in diebus ejus. Hic ædificabit domum nomini 10
meo: & hic erit mihi in filium: & ego ei in patrem: & erigam
thronum regni ejus in Iſrael uſque in ſeculum. Et nunc, fili mi, (b) erit 11
tecum Dominus, & (c) proſperabit: & ædificabis domum Domino Deo tuo; quomodò locutus eſt de te.

MS. A. (α) οἶκος τοῦ θεοῦ, (β) προσηλύτοις ἐν (γ) τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. (δ) ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ λόγος (ε) ἐπὶ τῆς γῆς (ζ) αὐτῷ ἔσομαι εἰς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * وبناه مذبحا للرب * واصعد عليه الذبايح المحرقة * خرفانا بالسلامة والخلاص * وصلي قدام
27 الله * فاستجاب له * ونزلت نار واكلت الذبايح * وقال الله للملاك * ارجع ورد سيفك * وفي
28 ذلك الزمان لما راي داود ان الله استجاب له في اندر اران اليابوسي * ذبح هناك ذبايح كثيرة
29 * وصلي قدام الله في قبة الزمان التي صنعها موسي في البرية عند خروج بني اسرايل من
30 مصر * ومذبح القرابين كان بكاباون في ذلك الزمان * وخاف داود ولم يمض هناك * لانه كان يخاف
من سيف ملك الرب *

Ædificavit locum illum in altare Domino, 26
obtulitque ſuper illud victimas crematas,
nempe agnos, pro incolumitate
& ſalute: oravitque Deum, & exaudivit
illum: deſcenditque ignis, & victimas
devoravit. Dixitque Deus angelo, 27
Recede, & repone gladium tuum.
Eodem tempore cùm vidiſſet David ſe à 28
Deo exauditum in area Aranis Jebuſæi,
permultas mactavit ibi victimas;
Preceſque fudit coram Deo in teſtudine 29
temporis, quam fecerat Moſes in deſerto
cùm egreſſi eſſent Iſraelitæ ex Ægypto.
Altare verò oblationum erat tunc
temporis in Gabaone; Timuitque David 30
eò ſe conferre, quippe qui timeret
gladium angeli Domini.

* الفصل الثاني والعشرون *

1 * فقال * هذا يكون بيت الله الاهي * وهذا المذبح لذبايح اسرايل * وجمع داود ساير الغرباء
2 الذين كانوا في اسرايل * وامر ان يميز منهم قطاعين للحجر ليقطعوا الحجارة لبناء
3 بيت الله * وان يميز منهم حدادين * ليصنعوا معاول لقطع الحجارة * واحسيد ونحلي *
4 وهيأ داود نحاسا كثيرا ما لا وزن له * ومن خشب الارز ما لا عدد له * وكذلك من
5 الصنوبر * لان الصوريين والصيدانيين اتوا الي داود بخشب الارز * وقال داود * ابني
سليمان الي الان صبي صغير * وفيه قال الكتاب انه يبني بيت الله * وان الله يعظمه
فوق الصفة * ويجله علي ساير المدن * وينبغي ان اعد له كلما يحتاج اليه في حياتي *
6 فاستعد داود كلما يحتاج اليه البيت * حتي لم يعوز شي * ودعي سليمان ابنه * وقال
7 8 له * انت تبني بيتا لله الاله رب الارباب * لانه ارسل الي علي لسان جاد النبي قايلا * ان
دما كثيرا سفكت وحروبا كثيرة صنعت * فانت من اجل ذلك لا تبني لي بيتا لاسمي *
9 لان دما كثيرا دفقت علي الارض قدامي * لكن الابن المولود لك يكون فطنا * واريحه
من ساير اعدايه الذين حواليه * ويكون اسمه سليمان * لان سلامة وراحة تكون لساير
10 اسرايل في ايامه * وهو يبني بيتا لاسمي * ويكون لي كالولد * وانا اكون له مثل اب * واثبت
11 كرسي ملكه الي ابد الابدين * والان يا ابني يكون الله معك * وتبني بيتا للرب
الهك * كما قال لي *

CAP. XXII.

Et ait, Hæc erit domus Dei, Dei 1
mei; & hoc altare pro ſacrificiis Iſraelis.
Collectis igitur David omnibus advenis 2
qui erant in Iſraele, præcepit ut
ex iis deſtinarentur cæſores lapidum, ad
cædendos lapides pro ædificio domûs Dei:
Et ut ex iiſdem deſtinarentur fabri ferrarii 3
ad conficiendum bipennes ad cædendos
lapides, & ſcalpra, vecteſque.
Paravitque David æris quamplurimùm
abſque pondere, Et ligna cedrina innumera, 4
eodémque modo abietes: quoniam
Tyrii & Sidonii attulerunt Davidi
ligna cedrina. Dicebat enim David, 5
Filius meus Salomon eſt adhuc puer
parvulus, déque ipſo affirmat ſcriptura
quòd is ædificaturus eſt ædem
Dei, quódque Deus magnificaturus eſt
eum ſuprà quàm quod narrari queat, &
glorioſum redditurus ſuper omnes urbes:
oportet itaque præparem illi, dum vivo,
quicquid neceſſarium eſt: paravitque David
quicquid neceſſarium erat ædi, ita
ut nihil ei deſideraretur. Tum advocato 6
Salomone filio ſuo, dixit ei; Tu 7
ædificaturus es ædem Deo, Deo inquam
dominorum Domino. Nam ipſe miſit 8
ad me per linguam Gadis prophetæ, dicens,
Quia multum ſanguinem fudiſti,
& multa bella geſſiſti; tu propterea non
extrues mihi ædem nomini meo: quia
multum ſanguinis profudiſti ſuper terram
in conſpectu meo. Sed filius tibi 9
genitus prudens erit, eumque tranquillum
reddam à cunctis hoſtibus ejus qui
circunjacent illi: Salomon erit nomen
ejus, quia pax & tranquillitas erit toti
Iſraeli in diebus ejus; Et is ædificabit 10
domum nomini meo. Erit mihi ceu
filius, & ego ero illi ceu pater: & firmabo
ſolium regni ejus in ſempiterna ſecula.
Quare fili mi, adſit tibi Deus 11
ut extruas domum Domino Deo tuo,
quemadmodum dixit mihi:

דברי הימים א׃ כג

.tui Dei DOMINI legem custodiendū ad & ,Israel super tibi præcipiat &,intelligētiā &,intellectū Dominus tibi det Veruntamē

12 אַךְ יִתֶּן־לְּךָ יְהוָה שֶׂכֶל וּבִינָה וִיצַוְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמוֹר אֶת־תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

.Israel super Moseh DOMINUS præcepit quæ judicia & ,*statuta* *faciendū ad* custodieris si,prosperabis Tunc

13 אָז תַּצְלִיחַ אִם־תִּשְׁמוֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־יִשְׂרָאֵל

centum talenta auri DOMINI *domui* præparavi *mea afflictione in* ecce Et .paveas ne & ,timeas ne ; roborare &,Confortare

14 חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת׃ וְהִנֵּה בְעָנְיִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית־יְהוָה זָהָב כִּכָּרִים מֵאָה־

,præparavi lapides & ,ligna Et .fuit multitudine in quia , *pondus* *non* *ferro* & ,*æri* *Et* .talenta millia mille argēti & ,millia

אֶלֶף וְכֶסֶף אֶלֶף אֲלָפִים כִּכָּרִים וְלַנְּחֹשֶׁת וְלַבַּרְזֶל אֵין מִשְׁקָל כִּי לָרֹב הָיָה וְעֵצִים וַאֲבָנִים הֲכִינוֹתִי

omni in sapiens omnis & ; ligni & ,lapidis *scalptores* & , *cæsores* , *opificium* facientes multitudine in tecum Et .addes eis *super* &

15 וַעֲלֵיהֶם תּוֹסִיף׃ וְעִמְּךָ לָרֹב עֹשֵׂי מְלָאכָה חֹצְבִים וְחָרָשֵׁי אֶבֶן וָעֵץ וְכָל־חָכָם בְּכָל־

Præcepitque .tecum DOMINUS erit & ,fac & , Surge .numerus non *ferro* & , *æri* & , *argento* , *Auro* .*opificio*

16 17 מְלָאכָה׃ לַזָּהָב לַכֶּסֶף וְלַנְּחֹשֶׁת וְלַבַּרְזֶל אֵין מִסְפָּר קוּם וַעֲשֵׂה וִיהִי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְצַו

requiem dabit Et ? vobiscum vester Deus DOMINUS Nonne .suo filio Selomoh *juvandum ad* , Israel principibus cunctis David

18 דָּוִיד לְכָל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל לַעְזֹר לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ הֲלֹא יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עִמָּכֶם וְהֵנִיחַ

Nunc .ejus *populi facies ad* & ,DOMINI *facies ad* terra est subjecta & ,terræ habitatores mea manu in dedit quia ,*circuitu à vobis*

19 לָכֶם מִסָּבִיב כִּי נָתַן בְּיָדִי אֵת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְלִפְנֵי עַמּוֹ׃ עַתָּה

DOMINI sanctuarium ædificate & ,surgite Et .vestrum Deum DOMINUM quærendū ad vestrā animā &,vestrū cor præbete

תְּנוּ לְבַבְכֶם וְנַפְשְׁכֶם לִדְרוֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְקוּמוּ וּבְנוּ אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה

.DOMINI nomini *ædificatæ* , *domui* Dei *sanctitatis* vasa & ,DOMINI fœderis arcam introducendū ad , Dei

הָאֱלֹהִים לְהָבִיא אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה וּכְלֵי קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים לַבַּיִת הַנִּבְנֶה לְשֵׁם־יְהוָה׃

CAP. XXIII. כג

, Israel principes omnes cōgregavit Et .Israel super suū filium Selomoh cōstituit regem & ;dierum satur⁹ &,senex David Et

1 2 וְדָוִיד זָקֵן וְשָׂבַע יָמִים וַיַּמְלֵךְ אֶת־שְׁלֹמֹה בְנוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־שָׂרֵי יִשְׂרָאֵל

,sua capita per eorū numerus fuit Et .supra & ,annorum triginta filio à Levitæ sunt numerati Et .Levitas & , sacerdotes &

3 וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וַיִּסָּפְרוּ הַלְוִיִּם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמָעְלָה וַיְהִי מִסְפָּרָם לְגֻלְגְּלֹתָם

,præfecti &;millia quatuor & viginti ,DOMINI domus opus super *urgendū* ad ipsis Ex .millia octo & triginta ,viros per

4 לִגְבָרִים שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה אָלֶף׃ מֵאֵלֶּה לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וְשֹׁטְרִים

quæ *vasis in* DOMINUM laudantes millia quatuor & , janitores millia quatuor Et .millia sex , judices &

5 וְשֹׁפְטִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים׃ וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים שֹׁעֲרִים וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים מְהַלְלִים לַיהוָה בַּכֵּלִים אֲשֶׁר

.Simhi & ,Lahadan ,Ghersuni Ipsi .Merari & ,Chehath ,Gherson ipsi Levi filiis *partitiones* *David eos est partitus* Et .laudandū ad feci

6 עָשִׂיתִי לְהַלֵּל׃ וַיֶּחָלְקֵם דָּוִיד מַחְלְקוֹת לִבְנֵי לֵוִי לְגֵרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ לַגֵּרְשֻׁנִּי לַעְדָּן וְשִׁמְעִי׃

capita Isti .tres Haran &,Chaziel &,Selomith , Simhi Filii .tres Joel & ,Zetham & ,Jechiel *caput* Lahadan Filii

7 8 9 בְּנֵי לַעְדָּן הָרֹאשׁ יְחִיאֵל וְזֵתָם וְיוֹאֵל שְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי שִׁמְעִי שְׁלֹמוֹת וַחֲזִיאֵל וְהָרָן שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה רָאשֵׁי

.Lahadan ipsi *patrum*

הָאָבוֹת לְלַעְדָּן׃

Versio VULG. LAT.

Det quoque tibi Dominus prudentiam & sensum, ut regere possis Israel, & custodire legem Dñi Dei tui. 12 Tunc 13 enim proficere poteris, si custodieris mandata & judicia, quæ præcepit Dominus Moysi ut doceret Israel: confortare & viriliter age, ne timeas, neque paveas. Ecce ego 14 in paupertate mea præparavi impensas domûs Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum : æris verò & ferri non est pondus, vincitur enim numer⁹ magnitudine: ligna & lapides præparavi ad universa impendia. Habes quoque plurimos artifices, latomos, 15 & cæmentarios, artificésque lignorum, & omnium artium ad faciendum opus prudentissimos, In auro & 16 argento & ære & ferro, cujus non est numerus. Surge igitur, & fac, & erit Dominus tecum. Præcepit quoque 17 David cunctis principibus Israel, ut adjuvarent Salomonem filium suum. Cernitis, inquiens, quòd Dominus 18 Deus vester vobiscum sit, & dederit vobis requiem per circuitum, & tradiderit omnes inimicos vestros in manus vestras, & subjecta sit terra coram Domino, & coram populo ejus. Præbete igitur corda vestra & animas ve- 19 stras, ut quæratis Dominum Deum vestrum : & consurgite, & ædificate sanctuarium Domino Deo, ut introducatur arca fœderis Domini, & vasa Domino consecrata, in domum, quæ ædificatur nomini Domini.

CAP. XXIII.

IGitur David senex & plenus dierum, regem constituit 1 Salomonem filium suum super Israel. Et congregavit 2 omnes principes Israel, & Sacerdotes atque Levitas. Numeratíque sunt Levitæ, à triginta annis, & suprá : & 3 inventa sunt triginta octo millia virorum. Ex his electi 4 sunt, & distributi in ministerium domûs Domini, viginti quatuor millia : præpositorum autem & judicum sex millia. Porrò quatuor millia janitores : & totidem 5 psaltæ canentes Domino in organis, quæ fecerat ad canendum. Et distribuit eos David per vices filiorum Le- 6 vi ; Gerson videlicèt, & Caath, et Merari. Filii Gerson ; 7 Leedan, et Semei. Filii Leedan; princeps Jahiel, et Ze- 8 than, et Joel, tres. Filii Semei ; Salomith, et Hosiel, et 9 Aran, tres : isti principes familiarum Leedan.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 8 [illegible]

9 [illegible]

Et ipse tibi largiatur sapientiam & prophetiam, 12 præficiátque te Israeli, & custodias leges Domini Dei tui, quemadmodum præcepit tibi: tunc enim prosperè tibi cedet. Nam si cu- 13 stodieris & feceris hæc mandata, & leges, atque judicia, quemadmodum præcepit Domin⁹ Mosi ut doceret Israelem; tunc forti atque virili sis animo, ne timeas, neque formides. Cæ- 14 terùm, ecce omnia paravi tibi, quicquid *videlicet* requiritur ad structuram domûs Domini. Paravi tibi talentorū auri centum millia: paravi tibi argenti millies mille talenta: æris autē ac ferri paravi tibi quod non habet numerum: nullus enim hominum qui gradiuntur super terrā, nôsset supputare summam librarum ejus, eò quòd plurima sit. Ligna quoque & lapides paravi tibi, quibus adjicies. Auge etiam *numerum* operariorum, lapicida- 15 rum, murariorum, & fabrorum lignariorum, Opificum auri, & opificum argenti, artificum 16 æris, & artificum ferri, quibus non est numerus: forti sis animo, & fac, eritque Dñs in auxilium tuum. Monuit præterea David omnes 17 seniores Israelis, et ait illis; Opē ferte Salomoni filio meo, Quoniam ecce Dñs Deus vester 18 adest vobis, et auxiliatur vobis, protegitque vos undequaque; & ecce tradidit corā vobis omnes habitatores terræ, & subigetur terra coram Dño et coram populo ejus. Quapro- 19 pter parate cor vestrū et animam vestram ad preces coram Dño Deo vestro fundendas: & surgentes ædificate Sanctuariū Dño Deo, eóque inferte arcā in qua repositū est fœd⁹ Dñi Dei nostri, & vasa sanctuarii Domini Dei nostri; et ædem extruite pro augustissimo nomine ipsius, quod invocatum est super nos.

CAP. XXIII.

DAvid senio confectus et satur dierū, Sa- 1 lomonem filium suum initiavit regno sup Israelem. Tum convocavit omnes sacerdotū 2 ac Levitarum seniores : Et cùm numerati 3 fuissēt Levitæ à nato triginta annos et supra, fuit numerus virorum per singula capita, triginta octo millia. Ex his constituit David præ- 4 fectos operibus domûs Domini, viginti quatuor viros super singulis quibusque millenis; & senos judices atq; scribas singulis quibusque centenis: Ut curā haberent ædificii, et 5 instarent ac satagerent auxilii eorum, possessionum, agriculturæ, supputationū, et opum eorum: necnon eleemosynarū, ut prospicerent pauperibus: creavit enim David sup pauperes et inopes, œconomos et præfectos, ut alerent, prospicerentque pauperibus, unum sup denos quósque, et nihil eis deesse paterentur. Et statuit eos David omnes in munerib⁹ eo- 6 rum: è filiis Levi, Gersonē, Cahathum, et Me- 7 rari. E Gersonitis, Laadanē, et Semei. Filii 8 Laadanis, primogenit⁹ ej⁹ Nahlael, Jotham, et 9 Joel, tres. Filii Semajæ, Selmoth, Hezael, et Aran, tres : hi erant præcipui patres Semei.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Ἀλλ' ἢ δῴη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν κύριος καὶ κατισχῦσαι σε ἐπὶ Ἰσραὴλ, ϗ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ
13 τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. Τότε (η) εὐοδώσει ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα
ϗ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ
14 πτοηθῇς. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς οἶκον κυρίου χρυσίου ταλάντων
ἑκατὸν χιλιάδας, ϗ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, ϗ χαλκὸν καὶ σίδηρον, οὗ οὐκ ἔστι σταθμὸς,
15 ὅτι εἰς πλῆθός ἐστι· καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες. Καὶ μετὰ σοῦ πρόσθες
εἰς πλῆθος ποιούντων ἔργα, τεχνῖται καὶ οἰκοδόμοι λίθων, καὶ τέκτονες ξύλων, καὶ πᾶς σο-
16 φὸς ἐν παντὶ ἔργῳ, Ἐν χρυσίῳ (θ) καὶ ἀργυρίῳ, χαλκῷ ϗ ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ἀνά-
17 στηθι καὶ ποίει, ϗ κύριος μετὰ σοῦ. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ (ι) τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν Ἰσραὴλ ἀντι-
18 λαβέσθαι τῷ Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ. Οὐχὶ κύριος μεθ' ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι ἔ-
δωκεν (κ) ἐν χερσὶν ὑμῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου καὶ
19 ἐναντίον (†) λαοῦ αὐτοῦ. Νῦν δότε καρδίας ὑμῶν ϗ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ζητῆσαι τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν
καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα (λ) τῷ θεῷ ὑμῶν, τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης
κυρίου, καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι κυρίου.

Sed det tibi ſapientiam, & intellectum Dominus, & confortet te ſuper 12
Iſrael, & ad cuſtodiendum, & faciendum legem Domini Dei tui.
Tunc (d) proſperabit, ſi obſervaveris facere præcepta, & judicia quæ man- 13
davit Dominus Moyſi ſuper Iſrael. Viriliter age, & confortare: ne ti-
meas, neque paveas. Et ecce ego ſecundùm inopiam meam paravi in 14
domum Domini, auri talentorum centum millia, & argenti talentorum
mille millia, & æs, & ferrum, cujus non eſt pondus, quoniam in multi-
tudine eſt: & ligna, & lapides paravi, (e) & ad hæc adde. Et te- 15
cum adde, in multitudine de facientibus opera, artifices, & ædificato-
res lapidum, & fabri lignorum, & omnis ſapiens in omni opere, In au- 16
ro, & argento, ære, & in ferro, (f) non eſt numerus: Surge, & fac: &
Dominus tecum. Et mandavit David omnibus principibus Iſrael ad- 17
juvare Salomon filium (g) ſuum: Nonne Dominus vobiſcum? & re- 18
quieſcere fecit vos in circuitu: quia dedit in manus (h) veſtras ha-
bitantes terram: & ſubjecta eſt terra ante Dominum, & ante populum
ejus. Nunc date corda veſtra, & animas veſtras ad quærendum Do- 19
mino Deo veſtro: & ſuſcitamini, & ædificate ſanctificationem Deo
veſtro, ad inferendum arcam teſtamenti Domini, & vaſa ſancta Dei in
domum ædificatam nomini Domini.

MS. A. (η) εὐοδωθήσει (θ) ἐν ἀργυρίῳ, ἐν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ, (ι) τοῖς παισὶν ἄρχουσιν (κ) ἐν χερσὶ ὑμῶν (†) τοῦ λαοῦ (λ) κυρίῳ τῷ θεῷ

ΚΕΦ. κγ'.

1 Καὶ Δαυὶδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ (α) ἀνθ'
2 αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ συνήγαγε (β) τοὺς πάντας ἄρχοντας Ἰσραὴλ ϗ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευί-
3 τας. Καὶ ἠριθμήθησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω, ϗ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ
4 κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριάκοντα ϗ ὀκτὼ χιλιάδας. (γ) Ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα (δ) οἴκου
5 κυρίου εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι. Καὶ τέσσαρες χιλιάδες
πυλωροὶ, καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες τῷ κυρίῳ (ε) ἐν ὀργάνοις οἷς ἐποίησεν τοῦ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ.
6 7 Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευὶ, τῷ (ζ) Γεδσὼν, Καὰθ, ϗ Μεραρί. Καὶ τῷ (η)
8 9 Γεδσὼν, Ἐδὰν, καὶ Σεμεΐ. Υἱοὶ τῷ Ἐδὰν, ἄρχων Ἰεϊὴλ, ϗ (θ) Ζηθὰν, ϗ Ἰωὴλ, τρεῖς. (ι) Υἱοὶ
Σεμεΐ, Σαλωμὶθ, (κ) Ἰειὴλ, ϗ Δὰν, τρεῖς. οὗτοι ἄρχοντες (λ) πατριῶν τῶν Ἐδάν.

CAP. XXIII.

Et David ſenex, & plenus dierum: & regnare fecit Salomon fili- 1
um ſuum pro ſe ſuper Iſrael. Et congregavit omnes principes Iſrael, 2
& ſacerdotes & Levitas. Et (a) numeraverunt Levitæ à trigeſi- 3
mo anno, & ſuprá: & factus eſt numerus eorum per caput
eorum in viros triginta, & octo mille. De (b) iis qui urgerent opera, 4
ſuper opera domûs Domini, viginti quatuor mille: & ſcribæ, & judices,
ſex mille: Et quatuor mille janitores: & quatuor mille laudantes Do- 5
minum in organis, quæ fecerat ad laudem dicendam Domino. Et diſ- 6
tribuit eos David, diurnas (c) vices filiis Levi, Gedſon, Caath, & Me-
rari. Ipſi Gedſon, Edan, & Semei. Filii Edan; princeps Jiel, & Ze- 7 8
than, & Joel, tres. Filii Semei; Salomith, Jiel, & Dan, tres. Hi 9
principes patriarum Edan.

MS. A. (α) ἀντ' αὐτοῦ (β) πάντας τοὺς (γ) Ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται ἐπὶ (δ) οἴκου εἰκοσιτέσσαρες (ε) ἐν τοῖς ὀργάνοις οἷς ἐποίησαν (ζ) Γηρσὼν, Καὰθ, Μεραρί. (η) Γηρσὼν, τῷ Λεαδὰν, ϗ τῷ Σεμεΐ Υἱῷ Λεαδὰν, ὁ ἄρχων (θ) Ζαιθὸμ, (ι) Καὶ υἱοὶ (κ) ϗ Ἀζιὴλ, ϗ Ἀρὰν, (λ) τῶν πατριῶν τῷ Λεαδάν.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * وهو يعطيك الحكمة والنبوة * وتملك على اسرائيل * وتحفظ شرائع الله الهك مثل ما امرت
13 * بعد ذلك تصلح انت ان حفظت الوصايا والشرائع والاحكام * كما امر الرب لموسي ان يعلم
14 اسرائيل * تتعظم وتتجبر * ولا تخاف ولا ترعب * وهوذا كل شي قد اعددته لك كما يراد لبناء
البيت * بدرات ذهب الف بدرة * وفضة الف بدرة * ونحاسا وحديدا لا عدد له * وساير
الناس الذين على الارض لا يعرفون يحسبون وزن ارطالها لكثرتها * وخشبا وحجارة * فتضيف
15 اليها مثلها من عندك * واكثر صناع الصنائع * قطاعين الحجر * والبنائين * ونجارين
16 الخشب * وصناع الذهب * والفضة * والنحاس * والحديد * حتي لا يكون لهم عدد *
17 18 وانبت واعمل * والله معك * وقال داود لساير بني اسرائيل * اعينوا سليمان ابني * فان
الرب معكم * ويحفظكم من يد اعدائكم الذين حولكم * وهوذا قد ملككم
19 ساير سكان الارض * والان فصلوا واصلحوا قلوبكم قدام الله * وقوموا وابنوا مقدسا
لاسمه * وضعوا تابوت عهد الله الهنا * وآنية القدس للرب الهنا * وابنوا بيتا علي اسمه
العظيم الذي سمي علينا *

Ipſéque tibi det ſapientiam atque prophe- 12
tiam, regnes ſuper Iſraelem, & obſer-
ves leges Dei, Dei tui, ut tibi jubetur.
Poſthæc tu proſper eris, ſi obſerves man- 13
data, leges, ac judicia, quemadmodum
præcepit Dominus Moſi ut doceret Iſrae-
lem; magnificentiam & vires acquires,
& non metues neque formidabis. En 14
autem omnia tibi paravi, prout requiri-
tur ad extruendam domum, auri talenta
mille, & argenti mille talenta: æs au-
tem ac ferrum innumerabile, adeo ut
omnes homines qui ſunt ſuper terram,
nequeant ſupputare pondus librarum eo-
rum, præ multitudine: ligna præterea,
ac lapides. His totidem à te ipſo adji-
cies; Et multiplica artifices, nempe la- 15
picidas, fabros murarios, & lignarios,
Et auri, argenti, æris, ac ferri opifices, ita 16
ut numerum excedant. Firmo itaque
ſis animo, & fac: & Deus tecum ſit.
Tum dixit David omnibus Iſraelitis, 17
Adjuvate Salomonem filium meum: Do- 18
minus enim aderit vobis, & ſervabit
vos è manu hoſtium veſtrorum qui cir-
ca vos ſunt: & ecce jam poſſediſtis o-
mnes habitatores terræ. Nunc ergò orate, 19
& componite corda veſtra coram Deo:
& ſurgentes ædificate Sanctuarium no-
mini ejus: & arcam fœderis Dei, Dei
noſtri, & vaſa Sanctuarii, collocate Do-
mino Deo noſtro: & ædificate domum
ſub nomine ipſius maximo quod invoca-
tum eſt ſuper nos.

* الفصل الثالث والعشرون *

1 2 * وشاخ داود وشبع من ايامه * واقام سليمان ابنه ملكا علي اسرائيل * وجمع ساير كهنة
3 الرب واللاويين * وعدهم الرجال من ابن اثنين وثلاثين سنة الي فوق ذلك * فكان عدد
4 الروساء ثمانية وثلثين الفا * واقام داود فيهم روساء علي صنائع بيت الله اربعة وعشرين الفا *
5 وديانين ومعلمين ستة الف * يكونون يشرفون علي البناء * ويسعون بقوتهم واموالهم
وصدقاتهم للمساكين * وافكارهم واقوالهم * واقام داود علي المساكين والفقراء مدبرين
6 وقومة * يكونون مدبرين وحافظين * لكل عشرة واحدا * حتي لا يعوزهم شي * اقامهم
7 8 من ساير مقدمي بني لاوي * جرسون * وقاهث * ومراري * وجرسون * والعادان * وشمعي * ومن
9 بني عادان * كبيرهم واحائيل * ويوثام * ويوئيل ثلاثة * ومن بني شمعيا * شمعوث * وحازائيل
واران * هولاء روساء بيت شمعيا *

CAP. XXIII.

Cum ſenuiſſet David, & ſaturatus 1
eſſet diebus ſuis, Salomonem filium ſu-
um conſtituit regem ſuper Iſraelem.
Deinde congregans omnes Domini ſacer- 2
dotes ac Levitas, Numeravit eos, 3
nempe viros à nato triginta duos annos
& deinceps: fuitque numerus præcipuo-
rum, triginta octo millia. Inter quos 4
conſtituit David præpoſitos operibus do-
mûs Dei, viginti quatuor millia; judi-
cum verò atque præceptorum ſex millia:
ut præeſſent ædificio; & viribus, pe- 5
cuniis, eleemoſynis, cogitationibus ac ver-
bis ſuis, curam agerent pauperum. Præ- 6
poſuitque David pauperibus et egenis gu-
bernatores et præfectos, ut regerent ac
tuerentur eos, denis quibuſque unum, ut
nil ipſis deeſſet. Præpoſuit autem eos ex
omnibus præcipuis filiis Levi, Gerſone,
Cabathe, et Merari. Et quidem è Gerſone, 7
Eladanem, et Semei. E filiis Adanis, 8
Vachaelem natu majorem, Jothamum,
et Joelem, tres. E filiis Semaiæ, Semao- 9
them, Hazaelem, et Aranem: hi erant
capita familiæ Semaiæ.

דברי הימים א: כג

,Jehus & ; secundus Zizah & ,*caput* Jachath fuit Et .quatuor Simhi filii Isti .Berihah & ,Jehus & ,Zinah ,Jachath ,Simhi filii Et

10 ובני שמעי יחת זינא ויעוש ובריעה אלה בני־שמעי ארבעה: 11 ויהי־יחת הראש וזיזה השני ויעוש

,Huzziel & ,Chebron ,Ishar ,Hamram ,Chehath Filii .una *visitatione* in patris domui fuerunt Et .filios multiplicaverũt non Berihah &

12 ובריעה לא־הרבו בנים ויהיו לבית אב לפקדה אחת: בני קהת עמרם יצהר חברון ועזיאל

ejus filii & ,ipse sanctitatum sanctitatẽ *ipsum sanctificandum ad* Aharon est separatus Et .Mosch & ,Aharon ,Hamram Filii .quatuor

13 ארבעה: בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים הוא־ובניו

viri Mosch Et .seculum in usque ejus nomine in *benedicendũ ad & ,ipsum ministrandum ad Domini facies ad suffiendum ad* ,seculum in usque

14 עד־עולם להקטיר לפני יהוה לשרתו ולברך בשמו עד־עולם: ומשה איש

.*caput* Sebuel ,Ghersom Filii .Elihezer & ,Ghersom ,Mosch Filii .Levi tribu *super* vocabuntur ejus filii Dei

15 האלהים בניו יקראו על־שבט הלוי: 16 בני משה גרשום ואליעזר: בני גרשום שבואל הראש:

Filii .suprà sũt multiplicati Rechabiah filii & : alii filii Elihezer ipsi *fuit* non Et .*caput* Rechabiah ,Elihezer filii fuerũt Et

17 ויהיו בני־אליעזר רחביה הראש ולא־היה לאליעזר בנים אחרים ובני רחביה רבו למעלה: 18 בני

Filii .quartus Jechamham & ,tertius Jachaziel ,secundus Amariah ,*caput* Jerijahu :Chebron Filii .*caput* Selomith ,Ishar

19 יצהר שלמית הראש: בני חברון יריהו הראש אמריה השני יחזיאל השלישי ויקמעם הרביעי: 20 בני

,Elhazar est mortuus Et .Chis & ,Elhazar ,Machali Filii .Musi & ,Machali ,Merari Filii .secundus Isijah & ,*caput* Michah ,Huzziel

21 עזיאל מיכה הראש וישיה השני: בני מררי מחלי ומושי בני מחלי אלעזר וקיש: 22 וימת אלעזר

,Jeremoth & ,Heder & ,Machali ,Musi Filii .earum fratres Chis filii eas *tulerunt* Et .filiæ *quinimo* ,filii ei fuerunt non &

23 ולא־היו לו בנים כי אם־בנות וישאום בני־קיש אחיהם: בני מושי מחלי ועדר וירמות

,sua capita per nominum *numero in suis visitationibus patrum* capita ,*suorum patrum domui* Levi filii Isti .tres

24 שלושה: אלה בני־לוי לבית אבתיהם ראשי האבות לפקודיהם במספר שמות לגלגלתם

Dominus *requiem Dedit* :David dixit Quoniam .suprà & ,annorum viginti filio à ,Domini domus *servitium ad opificium faciens*

25 עשה המלאכה לעבדת בית יהוה מבן עשרים שנה ומעלה: כי אמר דויד הניח יהוה

& ,tabernaculum portare non Levitis etiam Et .seculum in usque Jerusalaim in habitavit & ,*suo populo* Israel Deus

26 אלהי־ישראל לעמו וישכן בירושלם עד־לעולם: וגם ללוים אין־לשאת את־המשכן ואת־

,annorum viginti filio à ,Levi filiorum numerus *ipsi posterioribus* David *verbis in* Quia .ejus *servitium* ad ejus vasa omnia

27 כל־כליו לעבדתו: כי בדברי דויד האחרונים המה מספר בני־לוי מבן עשרים שנה

in & ,cubiculis in & ,atriis in Domini domus *servitio* in Aharon filiorum manũ ad eorum *statio* Quia .suprà &

28 ולמעלה: כי מעמדם ליד בני־אהרן לעבדת בית יהוה על־החצרות ועל־הלשכות ועל־

laganis in & ,*munere* in ,simila in & ,*dispositionis* pane in Et .Dei domus *servitii* opere & ,sanctitate omni in ,munditia

29 טהרת לכל־קדש ומעשה עבדת בית האלהים: וללחם המערכת ולסלת למנחה ולרקיקי

laudandũ ad & ,confitendũ ad *mane in mane in* standũ ad Et .*mensuratione* & ,mensura omni in & ,*frixo* in & ,sartagine in & ,infermẽtatorũ

30 המצות ולמחבת ולמרבכת ולכל־משורה ומדה: ולעמד בבקר בבקר להדות ולהלל

,*numero in* ,solennitates ad & ,*neomenias* ad ,sabbatha ad ,Domino *ascensiones facere ascendere* omne ad Et .vesperi sic & ,Dominum

31 ליהוה וכן לערב: ולכל העלות עלות ליהוה לשבתות לחדשים ולמעדים במספר

,*sanctitatis* custodiam & ,*conventus tentorii* custodiam custodient Et .*Domini facies ad* jugiter eis super *normam* juxta

32 כמשפט עליהם תמיד לפני יהוה: ושמרו את־משמרת אהל־מועד ואת משמרת הקדש

.Domini domus *servitio* in ,suorum fratrum Aharon filiorum custodiam &

ומשמרת בני אהרן אחיהם לעבדת בית יהוה:

Versio VULG. LAT.

10 Porrò filii Semei; Leheth, & Ziza, & Jaus, & Baria: isti filii Semei, quatuor. 11 Erat autem Leheth prior, Ziza secundus: porrò Jaus et Baria non habuerunt plurimos filios, et idcircò in una familia, unâq; domo, computati sunt. 12 Filii Caath; Amram, & Isaar, Hebron, & Oziel, quatuor. 13 Filii Amram; Aaron, & Moyses. Separatúsque est Aaron ut ministraret in Sancto sanctorum, ipse & filii ejus in sempiternum, & adoleret incensum Dño secundùm ritũ suũ, ac benediceret nomini ejus in perpetuũ. 14 Moysi quoque hominis Dei filii annumerati sunt in tribu Levi. 15 Filii Moysi; Gersom, & Eliezer. 16 Filii Gersom; Subuel primus. 17 Fuerunt autem filii Eliezer; Rohobia primus: & non erant Eliezer filii alii. Porrò filii Rohobia multiplicati sunt nimis. 18 Filii Isaar; Salomith primus. 19 Filii Hebron; Jerian primus, Amarias secundus, Jahaziel tertius, Jecmaam quartus. 20 Filii Oziel; Micha primus, Jesia secundus. 21 Filii Merari; Moholi, & Musi. Filii Moholi; Eleazar, & Cis. 22 Mortuus est autem Eleazar, & non habuit filios, sed filias: acceperúntque eas filii Cis fratres earum. 23 Filii Musi; Moholi, & Eder, & Jerimoth, tres. 24 Hi filii Levi in cognationibus & familiis suis, principes per vices, & numerum capitum singulorum, qui faciebant opera ministerii domûs Dñi, à viginti annis & suprá. 25 Dixit enim David; Requiem dedit Dñs Deus Israel populo suo, & habitationem Jerusalẽ usque in æternum. 26 Nec erit officii Levitarum ut ultrà portent tabernaculum, & omnia vasa ejus ad ministrandum. 27 Juxta præcepta quoque David novissima, supputabitur numerus filiorũ Levi à viginti annis & suprá. 28 Et erunt sub manu filiorum Aaron in cultum domûs Domini, in vestibulis, & in exedris, & in loco purificationis, & in sanctuario, & in universis operibus ministerii templi Domini. 29 Sacerdotes autem, super panes propositionis, et ad similæ sacrificiũ, & ad lagana azyma, & sartaginem, & ad torrendum, & super omne pondus atque mensuram. 30 Levitæ verò, ut stent manè ad confitendum & canendum Domino: similitérque ad vesperã, 31 Tam in oblatione holocaustorũ Dñi, quàm in sabbatis & Calendis & solennitatibus reliquis, juxta numerum, & ceremonias uniuscujusque rei, jugiter coram Domino. 32 Et custodiant observationes tabernaculi fœderis, & ritum sanctuarii, & observationem filiorũ Aaron fratrum suorum, ut ministrent in domo Domini.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܫܡܥܝ. ܢܚܬ. ܙܒܕܐ. ܝܥܘܫ. ܒܪܝܥܐ. ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܫܡܥܝ ܐܪܒܥܐ. * ܘܗܘܐ
11 ܢܚܬ ܪܫܐ. ܘܙܒܕܐ ܬܢܝܢܐ. ܘܝܥܘܫ ܘܒܪܝܥܐ. ܘܒܪܝܥܐ ܠܐ ܐܣܓܝ ܒܢܝ̈ܐ. ܘܗܘܐ
ܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܗܘܢ ܦܪܘܩܐ ܚܕ. * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܩܗܬ. ܥܡܪܡ ܘܝܫܗܪ. ܘܚܒܪܘܢ ܘܥܘܙܝܐܝܠ. 12
ܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܡܪܡ. ܐܗܪܘܢ ܘܡܘܫܐ. ܘܐܬܓܒܝ ܐܗܪܘܢ ܠܡܫܡܫܘ ܒܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. 13
ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. ܠܡܩܪܒܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܩܛܪܐ ܕܒܣܡܐ. ܠܡܫܡܫܘܬܗ
ܘܠܡܒܪܟܘ ܒܫܡܗ ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. *ܘܡܘܫܐ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܬܩܪܝ ܫܒܛܐ ܕܠܘܝ ܠܗ. 14
15 * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܘܫܐ. ܓܪܫܘܡ ܘܐܠܝܥܙܪ. *ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܓܪܫܘܡ. ܫܡܘܐܝܠ ܒܘܟܪܗ. *ܘܗܘܘ 16
17 ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܠܝܥܙܪ. ܐܪܚܝܡܐ ܒܘܟܪܗ. ܘܠܐ ܗܘܘ ܠܐܠܝܥܙܪ ܒܢܝ̈ܐ ܐܚܪܢ̈ܐ. ܘܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܐܪܚܝܡܐ.
18 ܪܒܝ ܒܘܟܪܗ. * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܝܫܗܪ. ܫܠܡܘܬ ܒܘܟܪܗ. *ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܚܒܪܘܢ. ܝܗܘܕܐ ܒܘܟܪܗ. 19
ܐܡܪܝܐ ܬܢܝܢܐ. ܢܚܙܐܝܠ ܬܠܝܬܝܐ. ܢܩܡܐܝܡ ܪܒܝܥܝܐ. * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܥܙܝܐܝܠ. ܡܝܟܐ 20
ܒܘܟܪܗ. ܣܘܚ ܬܢܝܢܐ. *ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܪܪܝ. ܡܚܠܝ ܘܡܘܫܝ. ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܚܠܝ. ܐܠܝܥܙܪ. 21
ܘܩܝܫ. * ܘܡܝܬ ܐܠܝܥܙܪ. ܘܠܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝ̈ܐ. ܐܠܐ ܒܢܬ̈ܐ. ܘܢܣܒܘ ܐܢܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ 22
ܕܩܝܫ. * ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܡܘܫܝ. ܡܚܠܝ. ܘܥܕܪ. ܘܝܪܡܘܢ. ܬܠܬܐ. * ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܠܘܝ 23
24 ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܢ. ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܒܡܢܝܢܗܘܢ. ܒܡܢܝܢܐ ܕܫܡܗܝ̈ܗܘܢ. ܠܓܒܪܐ
ܓܒܪܐ. ܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܘܠܥܠ. * ܡܛܠ ܕܐܡܪ 25
ܕܘܝܕ. ܐܢܝܚ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܥܡܗ. ܘܫܪܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܢ ܗܫܐ ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.
26 * ܘܐܦ ܠܠܘܝ̈ܐ ܠܐ ܢܛܥܢܘܢ ܡܫܟܢܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢ̈ܝ ܬܫܡܫܬܗ. *ܡܛܠ ܕܒܦܘܩܕܢܘܗܝ
27 ܕܕܘܝܕ ܐܚܪܝ̈ܐ. * ܡܛܠ ܕܡܢܝܢܐ ܕܒܢܝ̈ ܠܘܝ. ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝ̈ܢ ܘܠܥܠ. 28
ܩܝܡܝܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܕܒܢܝ̈ ܐܗܪܘܢ. ܠܡܫܡܫܘ ܒܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. ܠܐ ܐܝܟ
ܕܩܝܡܝܢ ܥܠ ܟܠ ܚܨܘܨܪ̈ܬܐ ܘܩܪ̈ܢܬܐ. ܠܐ ܕܡܩܒܠܝܢ ܒܗܘܢ ܡܐܢ̈ܝ ܩܘܕܫܐ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܠܚܡܐ ܕܣܕܪܐ. ܘܠܣܠܬܐ. ܘܠܓܪܝܨܬܐ ܦܛܝܪ̈ܬܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܡܫܒܚܝܢ ܘܡܘܕܝܢ. 29
30 * ܘܢܗܘܘܢ ܡܛܝܒܝܢ ܒܟܠ ܨܦܪ ܘܨܦܪ. ܘܡܘܕܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܗܟܢܐ ܒܟܠ ܪܡܫ ܘܪܡܫ.
31 *ܘܡܣܩܝܢ ܥܠܘ̈ܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܒܫܒ̈ܬܐ ܘܒܪ̈ܝܫܝ ܝܪ̈ܚܐ ܘܒܥܐܕ̈ܐ. ܒܡܢܝܢܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܙܕܩ ܠܗܘܢ.
32 ܐܡܝܢܐܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܢܛܪܘܢ ܡܛܪܬܐ ܕܡܐܢ̈ܝ ܡܫܟܢܐ. ܘܡܐܢ̈ܝ ܩܘܕܫܐ. ܢܛܪܘܢ
ܡܛܪܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܐܗܪܘܢ ܐܚܝ̈ܗܘܢ. ܐܡܬܝ ܕܡܬܒܥܝܢ ܠܡܫܡܫܘܬܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

10 Filii Semei, Nahath, Zebda, Jeus, Beria: hi sunt filii Semei, quatuor: 11 Inter quos Nahath erat natu maximus, Zebda secundus, tum Jeus, & Beria. Beria verò haud plures habuit liberos, unde paternæ domûs eorum unica erat familia. 12 Filii Cahath, Amram, Jeshar, Hebron, & Uziel, quatuor. 13 Filii Amram, Aharon, & Mose: & quidem Aharon electus fuit ad ministrandum in sancto sanctorum, ipse & filii ejus in æternum usque, ad offerendum coram Domino acerras thuris, ad ministrandum ei, et benedicendum nomen ejus in sempiternum usque: 14 Mose verò propheta Domini appellatus est, Tribus Levitarum: 15 Filii Mosis, Gersom, & Eliazar. 16 Filii Gersom, Semuel primogenitus ejus. 17 Fuerunt autem filii Eliazar, Arhima primogenitus ejus, nec alios Eliazar habuit filios. Filii Arhimæ, Ribi primogenitus ejus. 18 Filii Jeshar, Selmoth primogenitus ejus. 19 Filii Hebron, Juda primogenitus ejus, Amaria secundus, Nehzael tertius, Necmaem quartus. 20 Filii Azjaelis, Micha primogenitus ejus, Suah secundus. 21 Filii Merari, Mahli, & Musi. Filii Mahli, Eliazar, & Cis. 22 Mortuus est autem Eliazar, nec habuit filios, sed filias, quas duxerunt filii Cis. 23 Filii Musi, Mahli, Adar, & Jermon, tres. 24 Isti sunt filii Levi per domos suas paternas, præcipui patres juxta numerum suum, secundùm numerum nominum suorum viritìm, præpositi operibus domûs Domini, ab annis viginti & suprá. 25 Dixit enim David, Requiem dedit Dominus dominorum Israeli populo suo, & habitavit in Jerusalem ex nunc in seculum usque. 26 Iisdẽ quoque Levitis portandum erit tabernaculũ & omnia vasa ministeriorum ejus. 27 Nam postremo Davidis imperio absolutus fuerat numerus filiorum Levi, à nato viginti annos & deinceps. 28 Statuit enim illos ad latus filiorũ Aharonis, ut præessent in domo Domini iis qui clangebant tubis rectis & curvis, & cellis in quib⁹ condebant vasa Sanctuarii Domini, 29 Pani ordinum, similæ, placentis azymis: omnibúsque canentibus, & gratias agentibus, 30 Ut essent assidui singulis matutinis, & gratias agerent, laudaréntque Dominum; eodémque modo singulis vesperis: 31 Ut offerrent holocausta Domino sabbathis, Kalendis mensium, ac festis, pro ipsorum numero ac ritu debito, *idque* jugiter coram Domino: 32 Observarent custodiam vasorum tabernaculi, & vasorum Sanctuarii: *denique* observarent custodiam filiorum Aharonis fratrum suorum, quoties res exigebat ut ministrarent in domo Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 11 Καὶ τοῖς υἱοῖς Σεμεῒ, Ἰὲθ, καὶ (μ) Ζιζὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Βεειά· οὗτοι υἱοὶ Σεμεῒ τέσσαρες. Καὶ
ἦν Ἰὲθ ὁ ἄρχων, καὶ Ζιζὰ ὁ δεύτερος. καὶ Ἰωὰς, καὶ (†) Βεειὰ οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς, καὶ ἐγένον-
12 το εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν. Υἱοὶ Καὰθ, (ν) Ἀμβρὰμ, Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, (ξ) Ὀζιὴλ,
13 τέσσαρες. Υἱοὶ (ο) Ἀμβρὰμ, Ἀαρὼν καὶ Μωυσῆς. καὶ διεστάλη Ἀαρὼν τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἁ-
γίων, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τοῦ θυμιᾷν ἐναντίον τοῦ κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύ-
14 χεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Καὶ Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθη-
15 16 σαν εἰς φυλὴν τοῦ Λευί. Υἱοὶ Μωυσῆ, Γηρσὰμ, καὶ Ἐλιέζερ. Υἱοὶ Γηρσὰμ, Σουβαὴλ ὁ ἄρχων.
17 Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ἐλιέζερ, (π) Ῥαβιὰ ὁ ἄρχων. καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέζερ υἱοὶ ἕτεροι· καὶ υἱοὶ
18 19 (ρ) Ῥαβιὰ ηὐξήθησαν εἰς ὕψος. Υἱοὶ (σ) Ἰσαὰρ, Σαλωμὼθ ὁ ἄρχων. Υἱοὶ Χεβρὼν, Ἰεριὰ ὁ
20 ἄρχων, Ἀμαρία ὁ δεύτερος, (τ) Ἰεζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰεκεμίας ὁ τέταρτος. Υἱοὶ Ὀζιὴλ, Μιχὰ
21 ὁ ἄρχων, καὶ (υ) Ἰσιὰ ὁ δεύτερος. Υἱοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ, (φ) καὶ ὁ Μουσί. υἱοὶ Μοολὶ, Ἐ-
22 λεάζαρ, καὶ Κίς. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ· καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ
23 24 ἔλαβον αὐτὰς υἱοὶ Κὶς ἀδελφοὶ αὐτῶν. Υἱοὶ Μουσὶ, Μοολὶ, καὶ Ἐδὲρ, καὶ Ἰαριμὼθ, τρεῖς. Οὗ-
τοι υἱοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐ-
τῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν (χ) ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτουρ-
25 γίας οἴκου κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. Ὅτι εἶπε Δαυὶδ, Κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς (ψ)
26 Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος. Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἴ-
27 ροντες τὴν σκηνὴν (ω) καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργείαν αὐτῆς· Ὅτι ἐν τοῖς λό-
28 γοις Δαυὶδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ (α) ἀριθμὸς υἱῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω· Ὅτι ἔστησεν
αὐτοὺς (β) ἐπὶ χεῖρα Ἀαρὼν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς, καὶ ἐπὶ τὰ παστοφό-
ρια, καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργείας οἴκου τοῦ (γ) θεοῦ,
29 Καὶ εἰς τοὺς ἄρτους τῆς (δ) προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας, καὶ εἰς τὰ λάγανα
30 τὰ ἄζυμα, καὶ εἰς τήγανον, καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην, καὶ εἰς πᾶν μέτρον, Καὶ τοῦ στῆναι πρωῒ τοῦ
31 (ε) αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ (ζ) οὕτω τὸ ἑσπέρας, Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομέ-
νων ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς (η) νουμηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς,
32 κατὰ ἀριθμὸν, κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντὸς τῷ κυρίῳ. Καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς σκη-
νῆς τοῦ (θ) μαρτυρίου, καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν Ἀαρὼν ἀδελφῶν αὐτῶν, τοῦ
λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου.

Et (d) filii Semei; Jeth, & Ziza, & Joas, & Beria: hi filii Semei 10
quatuor. Et fuit Jeth princeps, & Ziza ſecundus. Et Joas, & Be- 11
ria non multiplicaverunt filios: & facti ſunt in domum patriæ in com-
putationem unam. Filii Caath; Ambram, Iſaar, Chebron, Oziel, qua- 12
tuor. Filii Ambram; Aaron, & Moyſes. Et ſeparatus eſt Aaron ad 13
ſanctificandum ſancta ſanctorum, ipſe, & filii ejus uſque in ſeculum,
ad adolendum ante Dominum, miniſtrandum, & deprecandum in no-
mine ejus uſque in ſeculum. Et Moyſes homo Dei: filii ejus vocati 14
ſunt in tribum Levi. Filii Moyſi; Gerſam, & Eliezer. Filii Ger- 15 16
ſam, Subael princeps. Et fuerunt filii Eliezer, Rabia princeps. Et non 17
fuerunt Eliezer filii alii. Et filii Rabia aucti ſunt in ſublime. Filii 18
Iſaaar, Salomoth princeps. Filii Chebron; Hieria princeps, Amaria ſe- 19
cundus, Jeziel tertius, Jecemias quartus. Filii Oziel; Micha prin- 20
ceps, & Iſia ſecundus. Filii Merari; Mooli & Muſi. Filii Mooli; 21
Eleazar, & Cis. Et mortuus eſt Eleazar: & non fuerunt ei filii, ſed 22
filiæ. Et acceperunt eas filii Cis fratres earum. Filii Muſi; Mooli, & 23
Eder, & Jarimoth, tres. Hi filii Levi ſecundùm domos patriarum ſu- 24
arum, principes patriarum ſuarum ſecundùm recognitionem ſuam, jux-
ta numerum nominum ſuorum, juxta caput ipſorum; facientes o-
pera miniſterii domûs Domini, à vigeſimo anno, & ſuprá. Quoniam 25
dixit David; Requiem dedit Dominus Deus Iſrael populo ſuo: &
habitavit in Hieruſalem uſque in ſeculum. Et Levitæ non erant le- 26
vantes tabernaculum, & omnia vaſa ejus ad miniſterium ejus; Quoni- 27
am in ſermonibus David noviſſimis eſt numerus filiorum Levi à vigeſi-
mo anno, & ſuprá: Quoniam ſtatuit eos in manu Aaron ad miniſtran- 28
dum in domo Domini in atriis, & in paſtophoriis, & in purgatione omni-
um ſanctorum, & in operibus miniſterii domûs Dei, Et in panibus pro- 29
poſitionis, & in ſimila ſacrificii, & in laganis azymis, & in ſartagi-
ne, & in conſperſa, (e) & in omni menſura, Et ad ſtandum manè ad 30
laudandum, & confitendum Domino, & ſic veſperè, Et ſuper omnia, 31
quæ offeruntur holocauſta Domino in ſabbathis, & in Neomeniis, & in
feſtivitatibus, juxta numerum, juxta judicium ſuper eis ſemper Domi-
no. Et cuſtodient cuſtodias tabernaculi teſtimonii, & cuſtodiam ſan- 32
cti, & cuſtodias filiorum Aaron fratrum ſuorum, ad miniſtrandum in
domo Domini.

MS. A. (μ) Ζιζὰ, * οὗτοι (†) Βαειὰ (ν) Ἀμρὰμ, καὶ Ἰσσαὰρ, (ξ) καὶ Ὀζιὴλ, (ο) Ἀμρὰμ, (π) Ῥααβιὰ (ρ) Ῥααβιὰ (σ) Ἰσσαὰρ, Σαλουμὼθ (τ) Ἰαζιὴλ (υ) Ἰεσσιὰ (φ) καὶ Μουσί. (χ) ὀνομάτων, κατὰ (ψ) τῷ Ἰσραὴλ λαῷ (ω) καὶ πάντα τὰ σκεύη (α) ἀριθμὸς τῶν * Λευιτῶν Λευὶ (β) ἐπὶ χεῖρα (γ) θεοῦ, Εἰς (δ) προθέσεως, εἰς (ε) αἰνεῖν, ἐξομολογεῖσθαι (ζ) ἕως (η) νεομηνίαις (θ) μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

10 11 * ومن بني سمعوث * ناحث * زبدا * يعوس * برياعا * ولم يكن لبرياعا بنين * وكان لبيت
12 13 ابيهم امة واحدة * وبنو قاهث عمرم * ايصهر * حبرون * عزاييل * اربعة * وبنو عمرم * هرون
وموسي * ومريم اختهم * واختير هرون ان يخدم في قدس القدس هو وبنوه الي ابدا * ويبخروا
14 ويصعدوا الذبايح قدام الله * ويدعوا باسمه * وموسي نبي الله وسموا بنيه باسم سبط لاوي
15 16 * وبنو موسي * فرسوم * والبعازار * وبنو فرسوم * اسمويل * وصار له بنون * وصار ابن
17 لالبعازار * وهو ارحما الجليل * ولم يكن للعازر ولد اخر * وبنو ارحما * رابيغي ابنه
18 19 الجليل * وابن ايصاهر * سلموث * وابن حبرون * يودا * امريا * حازاييل * نعوميم * بنو
20 21 حازاييل * ميخا * سوح * بنو مراري * محالي * وموسي * بنو محالي * البعازار * وقيس * ومات
22 23 البعازار ولم يكن له بنون * الا بنات واخذ بناته لبني قيس * وبنو موسي * محلي *
24 وعادار * واريموث * هولاء بنو لاوي لبيت ابايهم * وروسايهم * فهذه اسماوهم * كل انسان
25 يقوم على خدمته من ابن عشرين سنة الي فوق * لان داود قال * ان الله رب اسرايل
26 يريح * شعبه * ويكون في اوروسليم الي الابد * واللاويون كانوا يرفعون قبة الشهادة والاتها
27 كلها * وان عدد اللاويين كان مكتوبا في الفاظ داود الاخيرة * من ابن عشرين
28 سنة الي فوق ذلك * لانه اقامهم بجانب بني هرون ليخدموا بيت الرب على الابواب * وقوم
منهم يضربون بالقرون * وقوم على الصناديق الذي كان يوضع فيها ثياب قدس الرب
29 30 * وعلي خبز الوجه * وكلما للخدمة * وعلي كل من يسبح الرب * يكونون يقومون في كل
31 بكرة يسبحون الرب * وفي كل عشية * وعلي كل شي ياتون به لذبايح الرب في السبوت ورووس
32 الشهور والاعياد * علي عددهم وكاحكامهم * كما يصلح لهم دايما قدام الله * ويكونوا
يحفظون باب قبة الشهادة * وباب القدس * وثياب بني هرون اخوتهم اذا طلبوهم لخدمة
بيت الرب *

E filiis Semaothis, Nahethum, Zebdam, 10
Jeuſem, & Bariaam. Nullos autem ha- 11
buit Bariaa filios, quapropter unica fuit
gens domûs eorum paternæ. Filii Ca- 12
hathis, Amram, Iſahar, Hebron, Azael,
quatuor. Filii Amrami, Haron, & Mo- 13
ſes, ac Mariam ſoror eorum. Haron elec-
tus eſt ut miniſtraret in ſancto ſancto-
rum, tam ipſe quàm filii ejus in æter-
num, utque thus adolerent, offerrent
ſacrificia coram Deo, & invocarent no-
men ejus. Filios verò Moſis prophetæ 14
Dei, vocaverunt nomine tribûs Levi.
Filii Moſis, Gerſom, & Eliazar. Fi- 15 16
lii Gerſomis, Samuel qui plures habuit
filios. Eliazar filium habuit, nempe 17
Arhimam præclarum, nec alios habuit
Elazar filios. Filii Arhimæ, Raibi fi-
lius ejus præcipuus. Filius Iſaharis, Sel- 18
moth. Filius Hebronis, Juda, Amaria, 19
Haziel, Necomim. Filii Hazaelis, Micha, 20
Suah. Filii Merari, Mahali & Muſi. 21
Filii Mahali, Eliazar, & Cis. Mor- 22
tuus eſt autem Eliazar, nec habuit filios
ſed filias, ductæque fuerunt ejus filiæ
in uxores à filiis Cis. Filii Muſi, Mah- 23
li, Adar, & Arimoth. Hi ſunt filii 24
Levi per domos paternas & capita eo-
rum, & hæc ſunt nomina eorum; quo-
rum quilibet fungebatur officio ſuo, à
nato viginti annos & deinceps. Dixit 25
enim David, Deus Dominus Iſraelis re-
quiem dabit populo ſuo, & erit Jeroſo-
lymis in perpetuum. Levitæ quoque fe- 26
rebant teſtudinem fœderis & omnia va-
ſa illius. Numerus autem Levitarum 27
ſcriptus erat in poſtremis eloquiis Davi-
dis; à nato viginti annos & deinceps.
Statuerat enim eos ad latus filiorum Ha- 28
ronis, ut miniſtrarent domui Domini ad
januas: & quidam ex eis clangebant
buccinis: alii verò præpoſiti erant arcis
in quibus reponebantur vaſa Sanctuarii
Domini, Et panibus propoſitis, & rebus 29
omnibus quæ pertinebant ad miniſterium:
& omnibus iis qui Dominum celebrant,
ut ſurgentes ſingulis matutinis laudarent 30
Dominum, & ſingulis veſperis: O- 31
mnibus deniq; rebus quæ afferebantur pro
ſacrificiis Domini, ſabbathis, initiis
menſium, & feſtis, ſecundùm numerum
ac leges eorum, prout decebat eos, jugiter
coram Deo: Et ut cuſtodirent oſtium 32
teſtudinis fœderis, januam Sanctuarii,
& veſtes filiorum Haronis fratrum ſuo-
rum, ſiquando poſtularent eas pro mini-
ſterio domûs Domini.

דברי הימים א: כד

CAP. XXIV. כד

,*ſui patris facies ad* Abihu & ,Nadab eſt mortu⁹ Et.Ithamar &,Elhazar,Abihu &,Nadab,Aharon filii,eorũ partitiones Aharon filiis Et
1 ולבני אהרן מחלקותם בני אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר: וימת נדב ואביהוא לפני אביהם
2 Achimelech &,Elhazar filiis de Sadoc &,David eos diviſit Et .Ithamar &,Elhazar ſunt functi ſacerdotio & .eis fuerũt non filii &
3 ובנים לא היו להם ויכהנו אלעזר ואיתמר: ויחלקם דויד וצדוק מן בני אלעזר ואחימלך
filiis præ virorum capitibus in plures Elhazar filii ſunt inventi Et .eorum miniſterio in eorum *viſitationem ad*,Ithamar filiis de
4 מן בני איתמר לפקדתם בעבדתם: וימצאו בני אלעזר רבים לראשי הגברים מן בני
.octo *ſuorum patrum domui* Ithamar filiis & :ſedecim *patrum domui capita* Elhazar filiis :eos diviſerunt &;Ithamar
איתמר ויחלקום לבני אלעזר ראשים לבית אבות ששה עשר ולבני איתמר לבית אבותם שמונה:
, Elhazar filiis de ;Dei principes &,ſanctitatis principes fuerunt quia ;iſtis cum iſtos , ſortibus in eos diviſerunt Et
5 ויחלקום בגורלות אלה עם אלה כי היו שרי קדש ושרי האלהים מבני אלעזר
,ſacerdote Sadoc &,principibus & , rege coram Levi de ſcriba Nethanel filius Semahaiah eos deſcripſit Et .Ithamar filiis *in* &
6 ובבני איתמר: ויכתבם שמעיה בן נתנאל הסופר מן הלוי לפני המלך והשרים וצדוק הכהן
juncta juncta & , Elhazar ipſi *adjuncta* una patris domus : Levitarũ & , ſacerdotum *patrum capitibus* &,Abiathar filio Achimelech &
ואחימלך בן אביתר וראשי האבות לכהנים וללוים בית אב אחד אחז לאלעזר ואחז אחז
7 .quarta Sehorim ipſi , tertia Charim Ipſi .ſecunda Jedahaiah ipſi ,Jehojarib ipſi prima ſors exivit Et .Ithamar ipſi
8 לאיתמר: ויצא הגורל הראשון ליהויריב לידעיה השני: לחרם השלישי לשערים הרבעי:
9 .decima Sechaniah , nona Jeſuah .octava Abijah , ſeptima Hacchos Ipſi .ſexta Mijamin , quinta Malchijah Ipſi
10 למלכיה החמישי למימן הששי: להקוץ השבעי לאביה השמיני: לישוע התשעי לשכניהו העשרי:
11 Bilghah .quartadecima Jeſebab , decimatertia Chuppah .duodecima Jachim , undecima Eljaſib
12 13 לאלישיב עשתי עשר ליקים שנים עשר: לחפה שלשה עשר לישבאב ארבעה עשר: לבלגה
14 , decima nona Pethaciah .octavadecima Piſſes , ſeptimadecima Chezir .ſextadecima Immer , quintadecima
15 חמשה עשר לאמר ששה עשר: לחזיר שבעה עשר להפצץ שמנה עשר: לפתחיה תשעה עשר
16 Mahaziahu , vigeſima & tertia Deliahu .vigeſima & ſecunda Ghamul , vigeſima & una Jachin .vigeſima Jechezchel
17 ליחזקאל העשרים: ליכין אחד ועשרים לגמול שנים ועשרים: לדליהו שלשה ועשרים למעזיהו
18 Aharon *manu in eorum normam* ſecundũ Domini domum ad *ingrediendũ ad* ,eorũ *ſervitio* in eorum *reviſio Iſti* .vigeſima & quarta
19 ארבעה ועשרים: אלה פקדתם לעבדתם לבוא לבית יהוה כמשפטם ביד אהרן
.Subael , Hamram filiis ;*reſiduis* Levi *filiis* Et .Iſrael Deus Dominus ei præcepit quemadmodum ,eorum patris
20 אביהם כאשר צוהו יהוה אלהי ישראל: ולבני לוי הנותרים לבני עמרם שובאל
.Jachath , Selomoth filiis .Selomoth ,Ishari *Ipſi* .Jeſiah *caput* , Rechabiahu filiis , Rechabiahu .Jechdeiahu , Subael filiis
21 22 לבני שובאל יחדיהו: לרחביהו לבני רחביהו הראש ישיה: ליצהרי שלמות לבני שלמות יחת:
23 Frater .Samir , Michah filiis .Michah Huzziel filii .quartus Jechamam , tertius Jachaziel ,ſecund⁹ Amariahu ,Jerijahu filii Et
24 ובני יריהו אמריהו השני יחזיאל השלישי יקמעם הרביעי: בני עזיאל מיכה לבני מיכה שמור: אחי
25 ,Beno , Jahaziahu ,Merari Filii .Beno ,Jahaziahu Filii .Muſi & ,Machali ,Merari Filii .Zechariahu ,Jeſijah filiis :Jeſijah ,Michah
26 מיכה ישיה לבני ישיה זכריהו: בני מררי מחלי ומושי בני יעזיהו בנו: בני מררי ליעזיהו בנו
27 .Jerachmeel Chis filii , Chis Ipſi .filii ei *fuit* non &,Elhazar Machali .Hibri &,Zacchur &,Soham &
28 ושהם וזכור ועברי: למחלי אלעזר ולא היה לו בנים: לקיש בני קיש ירחמאל:
29

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXIV.

Porrò filiis Aaron hæ partitiones erãt: Filii Aaron; 1
Nadab, & Abiu, & Eleazar, & Ithamar. Mortui ſunt 2
autem Nadab & Abiu ante patrem ſuum abſque liberis: ſacerdotióque functus eſt Eleazar, & Ithamar.
Et diviſit eos David, id eſt, Sadoc de filiis Eleazari, 3
& Ahimelech de filiis Ithamar, ſecundũ vices ſuas &
miniſteriũ Inventique ſunt multò plures filii Eleazar
in principib⁹ viris, quã filii Ithamar. Diviſit autẽ eis, 4
hoc eſt, filiis Eleazar, principes ꝑ familias ſedecim: et
filiis Ithamar per familias & domos ſuas octo. Porrò 5
diviſit utraſque inter ſe familias ſortib⁹: erant enim
principes ſanctuarii, & principes Dei, tam de filiis Eleazar quã de filiis Ithamar. Deſcripſitq; eos Semeias 6
fili⁹ Nathanael ſcriba Levites, coram rege & principibus, & Sadoc ſacerdote, & Ahimelech filio Abiathar, principib⁹ quoque familiarum ſacerdotalium &
Leviticarum: unam domũ, quæ cæteris præerat, Eleazar: & alteram domum, quæ ſub ſe habebat cæteros, Ithamar. Exivit autem ſors prima Joiarib, ſecunda Je- 7
dei, Tertia Harim, quarta Seorim, Quinta Melchia, ſex- 8 9
ta Maiman, Septima Accos, octava Abia, Nona Jeſua, 10 11
decima Sechenia, Undecima Eliaſib, duodecima Ja- 12
cim, Tertiadecima Hoppha, decimaquarta Isbaab, De- 13 14
cimaquinta Belga, decimaſexta Emmer, Decimaſe- 15
ptima Hezir, decimaoctava Aphſes, Decimanona Phe- 16
teia, vigeſima Hezechiel, Vigeſimaprima Jachin, vi- 17
geſimaſecunda Gamul, Vigeſimatertia Dalaiau, vige- 18
ſimaquarta Maaziau. Hæ vices eorum ſecundùm mi- 19
niſteria ſua, ut ingrediantur domũ Domini, & juxta
ritũ ſuum ſub manu Aaron patris eorum: ſicut præceperat Domin⁹ De⁹ Iſrael. Porrò filiorũ Levi, qui reli- 20
qui fuerant, de filiis Amram erat Subael, & de filiis
Subael, Jehedeia. De filiis quoq; Rohobiæ princeps Je- 21
ſias. Iſaari verò filius Salemoth, filiúſque Salemoth 22
Jahath: Filiúſq; ejus Jeriau primus, Amarias ſecund⁹, 23
Jahaziel tertius, Jecmaan quartus. Filius Oziel, Mi- 24
cha: filius Micha, Samir. Frater Micha, Jeſia: filiúſq; 25
Jeſiæ, Zacharias. Filii Merari; Moholi & Muſi. Filius 26
Oziau, Benno. Filius quoque Merari; Oziau & So- 27
am & Zachur & Hebri. Porrò Moholi filius, Elea- 28
zar, qui non habebat liberos. Filius verò Cis, Jera- 29
meel.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܦܘܠܓܐ * ܟܕ*

1 *ܘܠܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ ܦܠܓܘܬܗܘܢ. ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܢܕܒ ܘܐܒܝܗܘ. ܘܐܠܝܥܙܪ
2 ܘܐܝܬܡܪ.* ܘܡܝܬܘ ܢܕܒ ܘܐܒܝܗܘ ܒܚܝ̈ܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܘܒܢ̈ܝܐ ܠܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ.
3 ܘܫܡܫܘ ܐܠܝܥܙܪ ܘܐܝܬܡܪ.* ܘܦܠܓ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ. ܨܕܘܩ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܠܝܥܙܪ. ܘܐܚܝܡܠܟ
4 ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܬܡܪ. ܠܡܢܝܢܗܘܢ ܘܠܬܫܡܫܬܗܘܢ.* ܘܐܫܬܟܚܘ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܠܝܥܙܪ
ܝܬܝܪ̈ܝܢ ܒܪܫ ܓܒܪܐ. ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܐܝܬܡܪ. ܘܦܠܓ ܐܢܘܢ ܠܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܠܝܥܙܪ ܒܪܫ ܓܒܪܐ
ܠܒܝܬ ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܘܗܘܘ ܫܬܬܥܣܪ ܒܡܢܝܢܐ. ܘܠܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܝܬܡܪ: ܠܒܝܬ
5 ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ. ܒܪܫ ܓܒܪܐ ܬܡܢܝܐ.* ܘܦܠܓ ܐܢܘܢ ܒܦܣ̈ܐ. ܗܠܝܢ ܥܡ ܗܠܝܢ. ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ
6 ܕܐܠܝܥܙܪ. ܘܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܝܬܡܪ.* ܘܟܬܒ ܐܢܘܢ ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܡܬܢܝܐܝܠ ܣܦܪܐ ܡܢ ܠܘܝܐ.
ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ. ܘܩܕܡ ܩܫܝܫ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܐܚܝܡܠܟ ܒܪ ܐܒܝܬܪ. ܘܪ̈ܫܐ
7 ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܠܘܝ̈ܐ. ܒܝܬ ܐܒܐ ܩܕܡܝܐ ܚܕ ܠܐܠܝܥܙܪ. ܘܚܕ ܐܚܪܢܐ ܠܐܝܬܡܪ.* ܘܣܠܩ
8 ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ ܠܝܗܘܝܕܥ. ܬܢܝܢܐ ܠܝܕܥܝܐ.* ܬܠܝܬܝܐ ܠܚܪܡ. ܪܒܝܥܝܐ ܠܣܥܘܪܝܡ.
9
10 *ܚܡܝܫܝܐ ܠܡܠܟܝܐ. ܫܬܝܬܝܐ ܠܡܝܡܝܢ.* ܫܒܝܥܝܐ ܠܐܩܘܣ. ܬܡܝܢܝܐ ܠܐܒܝܐ.
11
12 *ܬܫܝܥܝܐ ܠܐܠܝܫܥ. ܥܣܝܪܝܐ ܠܫܟܢܝܐ.* ܚܕܥܣܪ ܠܐܠܝܫܒ. ܬܪܥܣܪ ܠܐܠܝܩܪܒ.
13
14 *ܬܠܬܥܣܪ ܠܚܘܦܐ. ܐܪܒܥܬܥܣܪ ܠܐܚܙܝܐ.* ܚܡܫܬܥܣܪ ܠܒܓܠܐ. ܫܬܬܥܣܪ ܠܦܬܚܝܐ.
15
16 ܫܒܥܬܥܣܪ ܠܐܚܙܝܐ.* ܬܡܢܬܥܣܪ ܠܦܣܝܢ. ܬܫܥܬܥܣܪ ܠܦܬܚܝܐ. ܥܣܪܝܢ ܠܚܙܩܝܐܝܠ.
17
18 *ܥܣܪܝܢ ܘܚܕ ܠܝܟܝܢ. ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܠܓܡܘܠ.* ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ ܠܕܠܝܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܠܡܥܕܝܐ.
19 ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܡܢܝܢܗܘܢ ܘܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܥܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.* ܐܝܟ ܢܡܘ̈ܣܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܚܝܕܝܢ ܗܘܘ
ܒܡܠܟܗ ܕܐܗܪܘܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ
20 ܡܪܐ ܡܪ̈ܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.* ܘܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܠܘܝ ܕܐܫܬܚܪܘ. ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܡܪܡ. ܫܒܘܐܝܠ.
21 ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܫܒܘܐܝܠ. ܝܚܕܝܐ ܘܐܪܚܒܝܐ.* ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܐܪܚܒܝܐ. ܒܘܟܪܗ ܝܫܘܥ. ܘܙܗܪ.
22
23 ܘܫܠܡܘܬ.* ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܫܠܡܘܬ ܢܚܬ.* ܘܐܪܡܝܐ. ܘܚܙܐܝܠ. ܘܢܫܝܡܝܡ.
24
25 *ܘܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܙܐܝܠ ܡܝܟܐ. ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܡܝܟܐ. ܫܡܪ ܘܝܫܘܥ.* ܡܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܝܫܘܥ.
26 ܙܟܪܝܐ.* ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܡܪܪܝ. ܡܚܠܝ. ܘܡܘܫܝ. *****

CAP. XXIV.

Filiorum verò Aharonis, *hæc fuit* diſtributio: Filii Aharonis, Nadab, & Abihu, Eliazar, & Ithamar. 1
Sed cùm mortui eſſent Nadab & Abihu vivente Aharone patre ſuo, nec habuiſſent filios, miniſterio functi ſunt Eliazar & Ithamar. 2
Itaque diſtribuit eos David; Sadocum *quidem* è filiis Eliazar, Ahimelechum verò de filiis Ithamar, pro numero & officio eorum: 3
Et inventi ſunt filii Eliazar plures, quoad hominum capita, quàm filii Ithamar: nam filii Eliazar per hominum capita, juxta domos paternas eorum diſtributi, fuerunt ſexdecim numero: filii verò Ithamar juxta domos eorum paternas, per hominum capita, octo. 4
Diſtribuit autem illos ſortib⁹ promiſcuè, tam de filiis Eliazar quàm de filiis Ithamar. 5
Cùm enim Semaia filius Mathnielis, ſcriba de *genere* Levitarum, deſcripſiſſet eos coram rege Davide, & coram ſenioribus Iſraelis; Sadoc ſacerdote, & Ahimelech filio Abitharis præcipuis ſacerdotum ac Levitarum patribus, *nempe* domum patriarchæ unam Eliazaris, & unam alteram Ithamaris; 6
Aſcendit ſors prior Jehujadao, 7
ſecunda Jedaiæ, Tertia Haramo, quarta 8
Seorimo, Quinta Melechiæ, ſexta Miamini, 9
Septima Acoſo, octava Abiæ, 10
Nona Eliſao, decima Sechaniæ, Undecima Eliſabo, 11
duodecima Elicarabo. Decima tertia Huphæ, 12
decima quarta Ehaziæ, 13
Decima quinta Beghlæ, decima ſexta Pethihæ, 14
Decima ſeptima Ehaziæ, decima octava Paſino, 15
Decima nona Pethihæ, vigeſima Hezechieli, 16
Vigeſima prima Jachimo, vigeſima ſecunda Ghemuli, 17
Vigeſima tertia Delaiæ, vigeſima quarta Meadiæ. 18
Iſti ſecundùm numerum & officia eorum, ingrediebantur domum Domini, juxta leges eorum prout tenebantur, ex conſilio Aharonis patris eorum: quemadmodum præceperat Dominus dominorum Iſraelis. 19
Quod autem ad filios Levi reſiduos; è filiis quidem Amrami, Sebol: è filiis Sebol, Jahdia, & Arhabia. 20
E filiis Arhabiæ, primogenitus ejus Jeſua, tum Sahar, & Selmoth. 21
E filiis Selmoth, Nahath, Eremia, Hezael, & Neſaimim. 22 23
Filii Azaelis, Micha. E filiis Michæ, Samar, & Jeſua. 24
E filiis Jeſuæ, Zacharia. 25
Filii Merari, Mahli, & Muſi. 26

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κδ'.

1 2 ΚΑὶ (α) τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσει Ναδὰβ, ϗ Ἀβιοὺδ, (β) ϗ Ἐλεάζαρ, ϗ Ἰθάμαρ. Καὶ ἀπέθανε Να-
δὰβ ϗ Ἀβιοὺδ ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ϗ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· ϗ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ ϗ Ἰθάμαρ
3 υἱοὶ Ἀαρών. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ, ϗ Σαδὼκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεάζαρ, ϗ (†) Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν υἱῶν
4 Ἰθάμαρ, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. Καὶ εὑ-
ρέθησαν (γ) οἱ υἱοὶ Ἐλεάζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ἰθάμαρ. ϗ διεῖλεν
αὐτοὺς, τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἑκκαίδεκα, (δ) τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ κατ' οἴ-
5 κους πατριῶν ὀκτώ. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁ-
6 γίων, ϗ ἄρχοντες κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ ϗ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ. Καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς (ε)
Σαμαΐας υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς ἐκ τοῦ Λευὶ κατέναντι τοῦ βασιλέως ϗ τῶν ἀρχόντων, ϗ Σα-
δὼκ (ζ) ὁ ἱερεὺς, ϗ Ἀχιμέλεχ (η) υἱὸς Ἀβιάθαρ, ϗ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευι-
7 τῶν οἴκου πατριᾶς, εἷς εἷς τῷ Ἐλεάζαρ, ϗ εἷς εἷς τῷ Ἰθάμαρ. Καὶ ἐξῆλθεν (¨) ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος
8 9 τῷ (θ) Ἰωαρὶμ, τῷ Ἰεδίᾳ ὁ δεύτερος, Τῷ (ι) Χαρὶβ ὁ τρίτος, (κ) τῷ Σεωρὶμ ὁ τέταρτος, Τῷ
10 11 Μελχίᾳ ὁ πέμπτος, τῷ Μειαμὶν ὁ ἕκτος, (λ) Τῷ Κὼς ὁ ἕβδομος, τῷ Ἀβίᾳ ὁ ὄγδοος, Τῷ Ἰ-
12 ησοῦ ὁ (μ) ἔννατος, τῷ Σεχενίᾳ ὁ δέκατος, Τῷ (ν) Ἐλιαβὶ ὁ ἑνδέκατος, τῷ (ξ) Ἰακὶμ ὁ δω-
13 14 δέκατος, Τῷ (ο) Ὀπφᾷ ὁ τρισκαιδέκατος, τῷ (π) Ἰεσβαὰλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος, Τῷ Βελγᾷ
15 ὁ πεντεκαιδέκατος, τῷ Ἐμμὴρ ὁ ἑκκαιδέκατος, Τῷ (ρ) Χηζὶν ὁ ἑπτακαιδέκατος, τῷ (σ) Ἀφεσὴ
16 17 ὁ ὀκτωκαιδέκατος, Τῷ (τ) Φεταίᾳ ὁ ἐννεακαιδέκατος, τῷ Ἐζεκὴλ ὁ εἰκοστὸς, Τῷ (υ) Ἀχὶμ ὁ εἷς ϗ
18 εἰκοστὸς, τῷ (φ) Γαμοὺλ ὁ δεύτερος ϗ εἰκοστὸς, Τῷ (χ) Ἀδαλαὶ ὁ τρίτος ϗ εἰκοστὸς, τῷ (ψ) Μαασαὶ
19 ὁ τέταρτος ϗ εἰκοστός. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶ-
κον κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἀαρὼν πατρὸς αὐτῶν, ὡς ἐνετείλατο κύριος ὁ θε-
20 ὸς Ἰσραήλ. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς καταλοίποις, τοῖς υἱοῖς (ω) Ἀμβρὰμ, Σωβαήλ. τοῖς υἱοῖς Σω-
21 22 βαὴλ, Ἰεδία, Τῷ Ῥααβίᾳ ὁ ἄρχων. Καὶ τῷ Ἰσσααρὶ, Σαλωμώθ. τοῖς υἱοῖς Σαλωμὼθ, (α) Ἰ-
23 24 άθ. Υἱοὶ Ἐκδιοὺ, Ἀμαδία ὁ δεύτερος, Ἰαζιὴλ ὁ τρίτος, (β) Ἰεκμοὰμ ὁ τέταρτος. (γ) Τοῖς
25 26 υἱοῖς Ὀζιὴλ, Μιχά. υἱοὶ Μιχὰ, Σαμήρ. (δ) Ἀδελφὸς Μιχὰ, Ἰσία. υἱὸς Ἰσία, Ζαχαρία. Υἱοὶ Μερα-
27 ρὶ, Μοολὶ (ε) ϗ ὁ Μουσί. υἱοὶ (ζ) Ὀζία Τοῦ Μεραρὶ τῷ Ὀζία· υἱοὶ αὐτοῦ (η) Ἰσοὰμ, ϗ Σακχοὺρ,
28 29 ϗ Ἀβαΐ. Τῷ Μοολὶ (θ) Ἐλεάζαρ, ϗ Ἰθάμαρ. ϗ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ ϗ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί. Τῷ Κὶς,
υἱοὶ τοῦ Κὶς, Ἰραμεήλ.

CAP. XXIV.

ET filios (a) Aaron diſtributione, Nadab, & Abiud, & Eleazar, & 1
Ithamar. Et mortuus eſt Nadab, & Abiud, ante patrem ſuum: & filii non 2
fuerunt eis. Et ſacerdotio functus eſt Eleazar, & Ithamar, filii Aaron. Et 3
diſtribuit eos David, & Sadoc de filiis Eleazari et Achimelech de filiis
Ithamar, ſecundùm recognitionem eorum, ſecundùm miniſterium eorum,
ſecundùm domos patriarum ſuarum. Et inventi ſunt filii Eleazar plures 4
in principes potentum præ filiis Ithamar. Et diſtribuit eos, filiis Eleazar
principes in domibus patriarum, ſex & decem: filiis Ithamar ſecundùm
domos patriarum, octo. Et diſtribuit eos per ſortes hos ad hos: quoniam 5
fuerunt principes ſanctorum, & principes Domini in filiis Eleazar, &
in filiis Ithamar. Et ſcripſit eos Samaias filius Nathanael ſcriba de Levi 6
coram rege, & principibus: & (b) Sadoc ſacerdos, & Achimelech filius
Abiathar, & principes patriarum ſacerdotum, & Levitarum: de (c)
domo patriæ, una una Eleazaro, & una una Ithamar. Et exiit ſors 7
prima Joarim, Jedia ſecunda, Charib tertia, Seorim quarta, Mel- 8 9
chiæ quinta, Meciamin ſexta, Cos ſeptima, Abiæ octava, Jeſu nona, 10 11
Sechenia decima, Eliabi undecima, Jacim duodecima, Oppha tertiade- 12 13
cima, Jesbaal quartadecima, Belga quintadecima, Emmer ſextadecima, 14
Chezin ſeptimadecima, Apheſe octavadecima, Phetææ decimanona, 15 16
Ezecel vigeſima, Achim una & vigeſima, Gamul ſecunda & vigeſima, 17
Adallai tertia & vigeſima, Maaſæ quarta & vigeſima. Hæc recogni- 18 19
tio eorum juxta miniſterium eorum ad ingrediendum in domum Domini
juxta judicium eorum per manum Aaron patris eorum, ſicut mandavit
Dominus Deus Iſrael. Et filiis Levi reſiduis, filiis Ambram, Sobael: 20
filiis Sobael, Jedia, (d) Ipſi Raabia princeps. Et ipſi Iſaari, Sala- 21 22
moth: filiis Salamoth, Jath, Filii Ecdiu, Amadia ſecundus, Jaziel 23
tertius, Jecmoam quartus. Filiis Oziel, Micha: filii Micha, Samer: 24
Frater Micha, Iſia: filius Iſia, Zacharia. Filii Merari; Mooli, & Muſi. 25 26
(e) Filii Ozia Ipſius Merari ipſi Ozia. Filii ejus; Iſoam, & Sacchur, 27
& Abai. Ipſi Mooli; Eleazar, & Ithamar. Et mortuus eſt Eleazar: & 28
non fuerunt ei filii. Ipſi Cis; filii Cis, Hierameel. 29

MS.A. (α) τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσεις· υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδὰβ, (β) Ἐλεάζαρ (†) Ἀχιμέλεκ (γ) υἱοὶ (δ) ϗ τοῖς (ε) Σαμμαίας (ζ) τοῦ ἱερέως, (η) υἱοῦ (¨) ὁλόκληρος (θ) Ἰαρεὶβ, τῷ Ἰδείᾳ (ι) Χαρὴμ (κ) τῷ Σεωεὶν (λ) Τῷ Ἀκκὼς (μ) ἔνατος, (ν) Ἐλιασεὶβ (ξ) Ἐλιακεὶμ (ο) Ὀφφᾷ (π) Ἰεβαὰλ (ρ) Ἰεζεὶρ (σ) Ἀφεσσὴ (τ) Φεθεΐᾳ (υ) Ἰαχεὶν (φ) Γαμουὴλ (χ) Δηλαίᾳ (ψ) Μοοζὰλ (ω) Ἀμρὰμ, Σουβαὴλ, Ἰαδαία, Ἀραδεία. Τῷ Ῥααβίᾳ ὁ ἄρχων Ἰεσίας. Καὶ τῷ Ἰσσααρὶ, (α) Ἰνάθ. Καὶ υἱοὶ Ἰεδιοῦ, Ἀμαρίας ὁ δεύτερος, (β) Ἰεκεμία (γ) Υἱοὶ Ὀζιὴλ, (δ) Ἀδελφοὶ Μιχὰ, Ἀσία. υἱοὶ Ἰσία, Ζαχαρίας. (ε) ϗ Μουσί. (ζ) Ὀζία, υἱοὶ Βοννὶ, Υἱοὶ Μεραρὶ τῷ Ὀζία· (η) Ἰσοὰμ, ϗ Ζακχοὺρ, ϗ Ὠβδί. (θ) Ἐλεάζαρ. * Τῷ Κεὶς, υἱοὶ τοῦ Κεὶς, Ἰεραμαήλ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع والعشرون *

1 2 *ولبني هرون بقسمهم * وبنو هرون ايضا ناداب * وابيهوا واليعازار * وايثمار * ومات ناداب
وابيهوا قدام هرون ابيهما في حياته * ولم يكن لهما اولاد * وصار اليعازار وايثمار بنو هرون
3 كاهنين * فقسم داود خدمة الكهنوت على صادوق من بني اليعازار * واحيملخ من بني
4 ايثمار * وعددهم والمتكلمين عليهم * كعددهم من بنيهم * وبنو اليعازار اكثر من بني
ايثمار * فقسم بني اليعازار على رياسة بيت آبايهم * وكان بنو اليعازار ستة عشر رييسا * وبنو
5 ايثمار ثمانية * وقسمهم بالقرعة * وصار هاولاء كبراء في القدس * ورؤساء من الله متكلمين على
6 الكهنة بني اليعازار وبني ايثمار * وكتبهم شمعيا بن ناثانيل الكاتب في بني لاوي * قدام
الملك والرؤساء والكهنة * وصادوق الكاهن * واحيملخ بن ابيثار * ورؤساء الكهنة واللاويين من
7 بيت الآباء الاول اليعازار والثاني ايثمار * فطلعت القرعة الاولى ليهوياداع * الثانية لادعيا
8 9 * الثالثة لحارام * الرابعة لسعوريم * الخامسة لملكيا * السادسة لميمين * السابعة لاقوص *
10 11 الثامنة لابيا * التاسعة لاليشع * العاشر لاشخنيا * الحادية عشر لاليسع * الثانية عشر
12 13 14 لاليعرق * الثالثة عشر لحوفا * الرابعة عشر لاحديا * الخامسة عشر لمعلا * السادسة عشر
15 16 لامير * السابعة عشر لاحريا * الثامنة عشر لفاصيص * التاسعة عشر لفتحيا * العشرون
17 18 لحزقيال * الحادية والعشرون لياخيم * الثانية والعشرون لغامل * الثالثة والعشرون
19 لدليا * الرابعة والعشرون لمعديا * هذه عددهم وصنايعهم التي يدخلون فيها الى
20 بيت الرب كقسمهم من يد هرون ابيهم * كما امر الله اله اسرائيل * وبنو لاوي
الذين وجدوا في ذلك الوقت * من بني عمرم * سوبال * ومن بني سوبال * يحديا *
21 22 واحابيا * ومن بني احابيا * كبيرهم يوسيا * يصهار * صلموت * ومن بني صلموت *
23 24 ناحات * ورميا * وحازاييل * وناقوميم * من بني عازاييل * ميخا * ومن بني ميخا *
25 26 سامر * ويوسا * ومن بني يوسا * زخري * ومن بني مريري * محلي * وموسي *
وفارس * وداود *

****

CAP. XXIV.

QUod autem ad filios Haronis, & di- 1
ſtributionem eorum; filii quoq; Haronis fu-
erunt Nadab, Abihu, Eliazar, & Itha-
mar. Quia verò mortui ſunt Nadab 2
& Abihu ante Haronem patrem ſuum,
ipſo vivente, nec habuerunt liberos; fa-
cti ſunt Eliazar & Ithamar filii Haro-
nis, ſacerdotes. Diſtribuit enim David 3
miniſterium ſacerdotii inter Sadocum de
filiis Eliazaris, & Achimelechum de
filiis Ithamaris, & inter numerum ac
præpoſitos eorum, juxta numerum, de
poſteris eorum. At filii Eliazaris plures 4
erant quàm filii Ithamaris: cùm enim
diſtribuiſſet filios Eliazaris ſecundùm
principatum familiarum eorum paterna-
rum, fuerunt filii Eliazaris ſexdecim
principes, filii verò Ithamaris, octo. Diſ- 5
tribuit autem illos ſorte: & facti ſunt
iſti præcipui in Sanctuario, & principes
à Deo, præpoſiti ſacerdotibus filiis Elia-
zaris & filiis Ithamaris. Nam Semaija 6
filius Nathanielis peritiſſimus inter Levi-
tas deſcripſit eos coram rege, principibus,
ſacerdotibus, Sadoco ſacerdote, Achime-
lecho filio Abitharis, & præcipuis inter
domos paternas ſacerdotum & Levita-
rum; Eliazarem priorem, ſecundum
Ithamarem: Aſcenditq; ſors prior Je- 7
hujadao, ſecunda Edaiæ, Tertia Ha- 8
ramo, quarta Souramo, Quinta Mel- 9
chiæ, ſexta Miamini, Septima Acoſo, 10
octava Abiæ, Nona Eliſao, decima 11
Aſchaniæ, Undecima Eliſabo, duode- 12
cima Elicarabo, Decima tertia Huphæ, 13
decima quarta Ahadiæ, Decima quinta 14
Beghlæ, decima ſexta Omairo, Decima 15
ſeptima Abaziæ, decima octava Phaſe-
no, Decima nona Phatahiæ, vigeſima 16
Hezechieli, Vigeſima prima Jachimo, 17
vigeſima ſecunda Ghameli, Vigeſima 18
tertia Daliæ, vigeſima quarta Meadiæ.
Hæc ſunt eorum numerus & officia pro 19
quibus ingrediebantur domum Domini,
prout diſtributi fuerant per manum Haro-
nis patris eorum, quemadmodum præcepe-
rat Deus, Deus Iſraelis. Porrò filii Le- 20
vi, qui tunc temporis aderant; è filiis
Amrami, Sobal: è filiis Sobal, Jahdia,
& Achabia: E filiis Achabiæ, major 21
natu Joſia, Jeshar, Selmoth: E filiis 22
Selmoth, Nahath, Ramia, Hazael, & 23
Nacomim: De filiis Azaelis, Micha: 24
de filiis Michæ, Samer, & Joſa. De 25
filiis Joſæ, Zachri. De filiis Meriri, 26
Mabli, Muſi, Phares, & David.

Iſti .Jeremoth & ,Heder & ,Machali ,Muſi filii Et
ſortes ipſi etiam projecerunt Et .*ſuorum patrum* domum per Levitarum filii
וּבְנֵי מוּשִׁי מַחְלִי וְעֵדֶר וִירִימוֹת אֵלֶּה בְּנֵי הַלְוִיִּם
30 לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיַּפִּילוּ גַם־הֵם גּוֹרָלוֹת
31 patrum ;Levitarum & ſacerdotum patrum capitum & ,Achimelech & ,Sadoc & regis David *facies ad* Aharon filios ſuos fratres contra
לְעֻמַּת אֲחֵיהֶם בְּנֵי־אַהֲרֹן לִפְנֵי דָּוִיד הַמֶּלֶךְ וְצָדוֹק וַאֲחִימֶלֶךְ וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אָבוֹת
.minorem ſuum fratrem contra caput
הָרֹאשׁ לְעֻמַּת אָחִיו הַקָּטָן׃

CAP. XXV. כה

,citharis in *prophetantes* Jeduthũ & ,Hemã & ,Aſaph filios *ſervitium* in exercitus principes & David diviſit Et
.cymbalis in & ,*nablis* in
1 וַיַּבְדֵּל דָּוִיד וְשָׂרֵי הַצָּבָא לַעֲבֹדָה לִבְנֵי אָסָף וְהֵימָן וִידוּתוּן הַנְּבִיאִים בְּכִנֹּרוֹת בִּנְבָלִים וּבִמְצִלְתָּיִם
;Aſaph filii ,Aſarelah & ,Nethaniah & ,Joſeph & ,Zacchur : Aſaph filiis :*ſuum ſervitium* ad operis viri eorum numerus fuit &
2 וַיְהִי מִסְפָּרָם אַנְשֵׁי מְלָאכָה לַעֲבֹדָתָם׃ לִבְנֵי אָסָף זַכּוּר וְיוֹסֵף וּנְתַנְיָה וַאֲשַׂרְאֵלָה בְּנֵי אָסָף
Matthithiahu & ,Chaſabiahu ,Jeſaiahu & ,Seri & ,Ghedaliahu ,Jeduthũ Filii .Jeduthun .regis *manus* ad *prophetantis*,Aſaph *manum* ad
3 עַל יַד־אָסָף הַנִּבָּא עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ לִידוּתוּן בְּנֵי יְדוּתוּן גְּדַלְיָהוּ וּצְרִי וִישַׁעְיָהוּ חֲשַׁבְיָהוּ וּמַתִּתְיָהוּ
,Heman filii :Heman *Ipſi* .Dominum laudandum & confitendum ad *prophetantis* ,cithara in Jeduthun eorum patris *manus* ad ſex
4 שִׁשָּׁה עַל יְדֵי אֲבִיהֶם יְדוּתוּן בַּכִּנּוֹר הַנִּבָּא עַל־הֹדוֹת וְהַלֵּל לַיהוָה׃ לְהֵימָן בְּנֵי הֵימָן
,Mallothi, Josbechaſah,Ezer-Romãthi &,Ghiddalthi,Eliathah,Chanani,Chananiah,Jeremoth et,Sebuel,Huzziel,Mathaniahu,Bucchijahu
בֻּקִּיָּהוּ מַתַּנְיָהוּ עֻזִּיאֵל שְׁבוּאֵל וִירִימוֹת חֲנַנְיָה חֲנָנִי אֱלִיאָתָה גִּדַּלְתִּי וְרֹמַמְתִּי עֶזֶר יָשְׁבְּקָשָׁה מַלּוֹתִי
Deus Deditque .cornu exaltandum ad Dei verbis in regis videntis Heman filii iſti Omnes .Machazioth ,Hothir
5 הוֹתִיר מַחֲזִיאוֹת׃ כָּל־אֵלֶּה בָנִים לְהֵימָן חֹזֵה הַמֶּלֶךְ בְּדִבְרֵי הָאֱלֹהִים לְהָרִים קָרֶן וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים
,*nablis* ,cymbalis in ,Domini domus cantico in,ſui patris *manus* ad iſti Omnes .tres filias & ,quatuordecim filios Heman
6 לְהֵימָן בָּנִים אַרְבָּעָה עָשָׂר וּבָנוֹת שָׁלוֹשׁ׃ כָּל־אֵלֶּה עַל־יְדֵי אֲבִיהֶם בַּשִּׁיר בֵּית יְהוָה בִּמְצִלְתַּיִם נְבָלִים
ſuis fratribus cum eorum numerus fuit Et .Heman & ,Jeduthun & ,Aſaph ,regis *manus* ad ,Dei domus *ſervitium* ad citharis &
7 וְכִנֹּרוֹת לַעֲבֹדַת בֵּית הָאֱלֹהִים עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ אָסָף וִידוּתוּן וְהֵימָן׃ וַיְהִי מִסְפָּרָם עִם־אֲחֵיהֶם
:*regione è* cuſtodiam ,ſortes projecerunt Et .octo & octoginta ducenti intelligentis omnis ,Domini *canticum* doctis
8 מְלֻמְּדֵי־שִׁיר לַיהוָה כָּל־הַמֵּבִין מָאתַיִם שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנָה׃ וַיַּפִּילוּ גּוֹרָלוֹת מִשְׁמֶרֶת לְעֻמַּת
Ghedaliahu ; Joſeph Ipſi .Aſaph ipſi prima ſors eſt egreſſa Et .*diſcipulo* cum faciens intelligere ,magnus ſic parvus ſicut
9 כַּקָּטֹן כַּגָּדוֹל מֵבִין עִם־תַּלְמִיד׃ וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הָרִאשׁוֹן לְאָסָף לְיוֹסֵף גְּדַלְיָהוּ
,ejus filiis ,Iſri ipſi Quarta .duodecim ejus fratres & ,ejus filii ,Zacchur Tertia .duodecim ejus filii & ,ej⁹ fratres & ipſe ;ſecunda
10 11 הַשֵּׁנִי הוּא־וְאֶחָיו וּבָנָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁלִשִׁי זַכּוּר בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הָרְבִיעִי לַיִּצְרִי בָּנָיו
ej⁹ fratrib⁹ & ejus filiis ,Bucchijahu Sexta .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Nethaniahu Quinta .duodecim ejus fratribus &
12 13 וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַחֲמִישִׁי נְתַנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשִּׁשִּׁי בֻּקִּיָּהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו
.duodecim ,ejus fratribus & ejus filiis ,Jeſaiahu Octava .duodecim ejus fratribus & ejus filiis ,Jeſarelah Septima .duodecim
14 15 שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁבִעִי יְשַׂרְאֵלָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁמִנִי יְשַׁעְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ; Simhi Decima .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis , Matthaniahu Nona
16 17 הַתְּשִׁעִי מַתַּנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הָעֲשִׂרִי שִׁמְעִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis,Chaſabiah Duodecima .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Hazarel Undecima
18 19 עַשְׁתֵּי־עָשָׂר עֲזַרְאֵל בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ הַשְּׁנֵים עָשָׂר לַחֲשַׁבְיָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Matthithiahu Quartadecima .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Subael Tertiadecima
20 21 לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוּבָאֵל בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְאַרְבָּעָה עָשָׂר מַתִּתְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Chananiahu Sextadecima .duodecim ejus fratribus &,ejus filiis ,Jeremoth Quintadecima
22 23 לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לִירֵמוֹת בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְשִׁשָּׁה עָשָׂר לַחֲנַנְיָהוּ בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis,Chanani Octavadecima .duodecim ejus fratribus &,ej⁹ filiis ,Josbechaſah Septimadecima
24 25 לְשִׁבְעָה עָשָׂר לְיָשְׁבְּקָשָׁה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לִשְׁמוֹנָה עָשָׂר לַחֲנָנִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Eliathah Vigeſima .duodecim ejus fratribus &,ejus filiis ,Mallothi Nonadecima
26 27 לְתִשְׁעָה עָשָׂר לְמַלּוֹתִי בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃ לְעֶשְׂרִים לֶאֱלִיָּתָה בָּנָיו וְאֶחָיו שְׁנֵים עָשָׂר׃

Verſio VULG. LAT.

30 Filii Muſi; Moholi, Eder, & Jerimoth. Iſti filii Levi ſecundũ domos familiarũ ſuarum. 31 Miſerúntque & ipſi ſortes contra fratres ſuos filios Aaron, corã David rege, & Sadoc, & Ahimelech, & principibus familiarum Sacerdotalium & Leviticarum, tã majores quàm minores: omnes ſors æqualiter dividebat.

CAP. XXV.

1 Igitur David & magiſtratus exercit⁹, ſegregaverunt in miniſterium filios Aſaph, & Heman, & Idithun: qui prophetarent in citharis, & pſalteriis, et cymbalis, ſecundùm numerũ ſuũ dedicato ſibi officio ſervientes. 2 De filiis Aſaph; Zacchur, & Joſeph, & Nathania, & Aſarela, filii Aſaph: ſub manu Aſaph prophetantis juxta regẽ. 3 Porrò Idithun: filii Idithun; Godolias, Sori, Jeſeias, & Haſabias, & Mathathias, ſex, ſub manu patris ſui Idithun, qui in cithara prophetabat ſuper confitentes & laudantes Dñm. 4 Heman quoque: filii Heman; Bocciau, Mathaniau, Oziel, Subuel, & Jerimoth, Hananias, Hanani, Eliatha, Geddelthi, & Romemthiezer, & Jeſbacaſſa, Mellothi, Othir, Mahazioth: 5 Omnes iſti filii Heman Videntis regis in ſermonib⁹ Dei, ut exaltaret cornu: deditq; Deus Heman filios quatuordecim, & filias tres. 6 Univerſi ſub manu patris ſui ad cantandũ in templo Domini diſtributi erant, in cymbalis, & pſalteriis, & citharis, in miniſteria domûs Domini juxta regẽ: Aſaph, videlicèt, & Idithun, & Heman. 7 Fuit autem numer⁹ eorum cum fratribus ſuis, qui erudiebant canticũ Domini, cuncti doctores, ducenti octogintaocto. 8 Miſerúntque ſortes per vices ſuas, ex æquo tam major quàm minor, doctus pariter, & indoctus. 9 Egreſſáq; eſt ſors prima Joſeph, qui erat de Aſaph. Secunda Godoliæ, ipſi & filiis ejus, & fratribus ejus duodecim. 10 Tertia Zachur, filiis & fratrib⁹ ejus duodecim. 11 Quarta Iſari, filiis & fratribus ejus duodecim. 12 Quinta Nathaniæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 13 Sexta Bocciau, filiis & fratribus ejus duodecim. 14 Septima Iſreela, filiis & fratribus ej⁹ duodecim. 15 Octava Jeſaiæ, filiis & fratribus ej⁹ duodecim. 16 Nona Mathaniæ, filiis & fratrib⁹ ej⁹ duodecim. 17 Decima Semeiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 18 Undecima Azareel, filiis & fratribus ejus duodecim. 19 Duodecima Haſabiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 20 Tertiadecima Subael, filiis et fratribus ejus duodecim. 21 Quartadecima Mathathiæ, filiis & fratrib⁹ ej⁹ duodecim. 22 Quintadecima Jerimoth, filiis & fratrib⁹ ejus duodecim. 23 Sextadecima Hananiæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 24 Septimadecima Jeſbacaſſæ, filiis & fratribus ejus duodecim. 25 Octavadecima Hanani, filiis & fratribus ejus duodecim. 26 Nonadecima Mellothi, filiis & fratribus ejus duodecim. 27 Vigeſima Eliatha, filiis & fratribus ejus duodecim.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܗ * ܘܦܪܫ ܕܘܝܕ ܥܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܣܝܥܬܐ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܒܢܝ ܐܣܦ. ܘܗܝܡܢ.
ܘܐܝܪܘܬܢ. ܒܢܘܗܝ ܕܐܙܪܡ ܒܪܗ. ܗܠܝܢ ܐܢܘܢ ܒܢܝ ܠܘܝܐ ܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܐܪܡܝܘ
ܐܦ ܗܢܘܢ ܦܣܐ. ܠܘܩܒܠ ܐܚܝܗܘܢ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ. ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ. ܘܨܕܘܩ ܘܐܚܝܡܠܟ
ܘܪܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܒܡܢܝܢܐ ܘܒܡܢܝܢܐ. ܙܥܘܪܐ ܐܝܟ ܐܚܘܗܝ ܪܒܐ. ܗܟܢܐ
2 ܐܬܡܢܝܘ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܓܒܪܐ ܥܒܕܝ ܥܒܕܐ ܠܦܘܠܚܢܗܘܢ. * ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܣܦ. ܙܟܘܪ.
ܘܝܘܣܦ. ܘܢܬܢܝܐ. ܘܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܕܐܣܦ ܗܠܝܢ ܕܐܫܠܡ ܡܠܟܐ ܠܐܝܪܘܬܢ ܠܡܫܒܚܘ.
3 * ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܐܝܪܘܬܢ. ܥܙܪܝܐ. ܐܫܥܝܐ. ܚܫܒܝܐ. ܘܡܬܝܬܐ. ܘܐܝܪܘܬܢ. ܗܠܝܢ ܫܬܐ ܐܫܬܠܡܘ
4 ܠܐܝܪܘܬܢ ܐܒܘܗܘܢ. ܕܢܙܡܪܘܢ ܒܟܢܪܐ. ܘܡܘܕܝܢ ܠܡܪܝܐ. * ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܗܝܡܢ.
7 ܒܟܝܐ. ܡܬܢܝܐ. ܥܙܐܝܠ. ܫܒܘܐܠ. ܝܪܡܘܬ. ܚܢܢܝܐ.** * ܗܘܘ ܡܬܡܢܝܢ ܥܡ
ܐܚܝܗܘܢ. ܘܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ ܒܬܫܒܚܬܐ. ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܗܠܝܢ ܡܫܒܚܢܐ.
8 9 ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܡܢܐ. * ܙܥܘܪܐ ܐܝܟ ܪܒܐ ܐܬܡܢܝ. ܬܠܡܝܕܐ ܐܝܟ ܡܠܦܢܐ. * ܘܢܦܩ
ܦܣܐ ܩܕܡܝܐ. ܠܐܣܦ. ܠܝܘܣܦ. ܕܬܪܝܢ ܠܓܕܠܝܐ. ܗܘ ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܢܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
10 11 * ܬܠܝܬܝܐ ܠܙܥܘܪ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܪܒܝܥܝܐ ܠܢܨܪܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
12 13 * ܚܡܝܫܝܐ ܠܠܬܢܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܫܬܝܬܝܐ ܠܒܟܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ
14 15 ܬܪܥܣܪ. * ܫܒܝܥܝܐ ܠܣܪܝܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܡܝܢܝܐ ܠܐܫܥܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ
16 17 ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܬܫܝܥܝܐ ܠܡܬܢܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܥܣܝܪܝܐ ܠܫܡܥܝܠ.
18 19 ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܚܕܥܣܪ ܠܥܙܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܬܪܥܣܪ.
20 ܠܚܫܒܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܬܠܬܥܣܪ ܠܫܘܒܐܠ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
21 22 * ܕܐܪܒܥܣܪ ܠܡܬܝܬܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܚܡܫܥܣܪ ܠܝܪܡܘܬ. ܘܒܢܘܗܝ
23 24 ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܫܬܬܥܣܪ ܠܚܢܢܝܐ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܫܒܥܬܥܣܪ.
25 ܠܐܠܝܫܒܥ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܬܡܢܬܥܣܪ ܠܚܢܢܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.
26 27 * ܕܬܫܥܬܥܣܪ ܠܡܠܘܬܝ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܕܥܣܪܝܢ ܠܐܠܝܐܒ. ܘܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ.

CAP. XXV.

1 Segregavit quoque David cum principibus ſuis ſubſidia pro officiis filiorum Aſaphi, Hemanis, & Irithunis, *nempe* filios Azrami filii ejus (hi ſunt filii Levitarũ per domos eorum paternas) Atque hi etiam ſortes jecerunt è regione fratrum ſuorum filiorum Aharonis coram David rege, & Sadoco atque Ahimelecho primis patribus ſacerdotum & Levitarum, cenſu ac numero: minor æquè ac frater ejus major, ita numerati fuêre. Fuítque numerus virorum exercentium miniſterium ſecundùm officia ſua; 2 De filiis Aſaph, Zachuri, Joſeph, Nethania, & Iſrael; necnon filii Aſaph quos tradiderat rex Iruthani ad canendum. 3 De filiis Iruthan, Azaria, Eſaja, Heſabia, Mathitha, & Iruthan: hi ſex traditi fuerant Iruthani patri ſuo, ut canerent fidibus, & gratias agerent Domino. 4 De filiis Heman, Becaia, Methania, Ezael, Sebul, Jermoth, Hanania: 7 Iſti connumerati fuerunt cum fratribus ſuis, & canticis Dominum celebrabant. Fuit inquam numerus horum cantorum, ducenti octoginta octo. 8 Junior æquè ac ſenior numeratus fuit, diſcens æquè ac docens. 9 Et prodiit ſors prima in Aſaphum Joſepho: ſecunda Gedaliæ, qui cum fratribus & filiis ſuis erant duodeni: 10 Tertia Zeuri, & filiis ac fratrib⁹ ejus duodecim: 11 Quarta Naſri, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 12 Quinta Lethaniæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 13 Sexta Becaiæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 14 Septima Sarieli, & filiis ac fratrib⁹ ej⁹ duodecim: 15 Octava Eſaiæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 16 Nona Methaniæ, & filiis ac fratrib⁹ ejus duodecim: 17 Decima Semaeli, & filiis ac fratrib⁹ ejus duodecim: 18 Undecima Azaeli, & filiis ac fratrib⁹ ejus duodecim: 19 Duodecima Heſabiæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 20 Decima tertia Subali, et filiis ac fratrib⁹ ej⁹ duodecim: 21 Decima quarta Mathithæ, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 22 Decima quinta Jermoth, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 23 Decima ſexta Hanania, et filiis ac fratrib⁹ ejus duodecim: 24 Decima ſeptima Eliſabo, & filiis ac fratribus ej⁹ duodecim: 25 Decima octava Hanani, & filiis ac fratrib⁹ ejus duodecim: 26 Decima nona Maluthi, & filiis ac fratribus ejus duodecim: 27 Vigeſima Eliabo, & filiis ac fratribus ejus duodecim:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ υἱοὶ τοῦ Μουσὶ, Μοολὶ, ϗ Ἐδὲρ, ϗ Ἰεριμώθ. οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.
31 Καὶ ἔλαβον ϗ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐναντίον τοῦ βασιλέως, ϗ Σαδὼκ, ϗ
Ἀχιμέλεχ, (ι) ϗ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν (κ) πατριάρχαι Ἀραὰβ, καθὼς οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι.

MS. A. (ι) ϗ ἀρχόντων πατριῶν (κ)* πατριαὶ Ἀρὼς,

ΚΕΦ. κέ.

1 ΚΑὶ ἔστησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ϗ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς Ἀσὰφ, ϗ Αἰμὰν,
ϗ (α) Ἰδιθοὺν, τοὺς ἀποφθεγγομένους ἐν κινύραις, ϗ ἐν νάβλαις, ϗ ἐν κυμβάλοις. ϗ ἐγένετο
2 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· Υἱοὶ Ἀσὰφ, (β)
3 Σακχὺρ, Ἰωσὴφ, ϗ Ναθανίας, ϗ (γ) Ἐραὴλ· υἱοὶ Ἀσὰφ (δ) ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως. Τῷ (ε) Ἰδιθοὺν,
υἱοὶ Ἰδιθοὺν, Γοδολίας, (ζ) ϗ Σουρὶ, ϗ Ἰσέας, ϗ Ἀσαβίας, ϗ Ματταθίας, ἓξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰδιθοὺν,
4 ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν ϗ αἴνεσιν τῷ κυρίῳ. Τῷ Αἰμὰν, υἱοὶ Αἰμὰν, (η) Βουκίας,
ϗ Ματθανίας, ϗ Ὀζιὴλ, ϗ Σουβαὴλ, ϗ (θ) Ἰεριμὼθ, ϗ Ἀνανίας, ϗ (ι) Ἀνὰν, ϗ Ἐλιαθὰ, ϗ
5 (κ) Γοδολλαθὶ, ϗ Ῥωμεμθιέζερ, ϗ Ἰεσβασακὰ, ϗ Μαλλιθὶ, ϗ Ὠθηρὶ, ϗ Μεαζώθ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ
τῷ Αἰμὰν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις θεοῦ, ὑψῶσαι κέρας. ϗ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Αἰμὰν
6 υἱοὺς (λ) τεσσαρεσκαίδεκα, ϗ θυγατέρας τρεῖς. Πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν
(μ) οἴκῳ θεοῦ, ἐν κυμβάλοις, ϗ ἐν νάβλαις, ϗ ἐν (ν) κινύραις εἰς τὴν δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐχόμενα
7 τοῦ βασιλέως, ϗ Ἀσὰφ, ϗ Ἰδιθοὺν, ϗ Αἰμάν. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν (ξ) μετὰ τοὺς ἀδελφοὺς
8 αὐτῶν δεδιδαγμένοι ᾄδειν κυρίῳ πᾶς συνιῶν, διακόσιοι (ο) ὀγδοήκοντα ϗ ὀκτώ. Καὶ ἔβαλον ϗ αὐτοὶ κλήρους
9 ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν ϗ κατὰ τὸν μέγαν τελείων ϗ μανθανόντων. Καὶ ἐξῆλθεν (†) ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος
υἱῶν αὐτοῦ ϗ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῷ Ἀσὰφ τοῦ Ἰωσὴφ, Γοδολίας· ὁ δεύτερος (π) Ἡνεία, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ
10 11 αὐτοῦ δεκαδύο· Ὁ τρίτος Ζακχὺρ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ρ) δεκαδύο· Ὁ τέταρτος (σ) Ἰεσρὶ,
12 υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (τ) δεκαδύο· Ὁ πέμπτος (υ) Νάθαν, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (φ) δεκαδύο·
13 14 Ὁ ἕκτος (χ) Βουκίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ψ) δεκαδύο· Ὁ ἕβδομος (ω) Ἰσεριὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ
15 16 ἀδελφοὶ αὐτοῦ (α) δεκαδύο· Ὁ ὄγδοος (β) Ἰωσία, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (γ) δεκαδύο· Ὁ ἔνατος
17 Ματθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (δ) δεκαδύο· Ὁ δέκατος (ε) Σεμεΐα, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ
18 19 ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ζ) δεκαδύο· Ὁ ἑνδέκατος (η) Ἀσριὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (θ) δεκαδύο· Ὁ δωδέκατος
20 Ἀσαβία, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ι) δεκαδύο· Ὁ τρισκαιδέκατος Σουβαὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ
21 22 αὐτοῦ (κ) δεκαδύο· Ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος (λ) Ματταθίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (μ) δεκαδύο· Ὁ
23 πεντεκαιδέκατος Ἰεριμὼθ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ν) δεκαδύο· Ὁ ἑκκαιδέκατος (ξ) Ἀνανία, υἱοὶ
24 αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ο) δεκαδύο· Ὁ ἑπτακαιδέκατος (π) Ἰεσβασακὰ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ρ) δεκαδύο·
25 26 Ὁ ὀκτωκαιδέκατος (σ) Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (τ) δεκαδύο· Ὁ ἐννεακαιδέκατος
27 (υ) Μαλλιθὶ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (φ) δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς (χ) Ἐλιαθὰ, υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
(ψ) δεκαδύο·

MS. A. (α) Ἰδιθοὺμ, (β) Ζακχοὺρ, ϗ Ἰωσὴφ, (γ) Ἰεσιὴλ· (δ) ἐχόμενα (ε) Ἰδιθοὺμ, υἱοὶ Ἰδιθοὺμ, (ζ) Σουρὶ, ϗ Ἰεσιὰ, ϗ Σεμεῒ, ϗ Ἀσαβίας, ϗ Ματταθίας, ἓξ (η) Βοκκίας, (θ) Ἰεριμοὺθ, (ι) Ἀνανὶ, (κ) Γεδολλαθὶ, ϗ Ῥωμεμθιέζερ, ϗ Σεβακαιτὰν, ϗ Μελλωθὶ, ϗ Ἰωεθιρὶ, ϗ Μααζιώθ. (λ) δεκατέσσαρες, (μ) οἴκῳ κυρίου, (ν) κινύραις,* ἐχόμενα (ξ) μετὰ τῶν ἀδελφῶν (ο) ὀγδοηκονταοκτώ. (†) ὁλόκληρος (π) Ἡνία, ἀδελφοὶ αὐτοῦ ϗ υἱοὶ αὐτοῦ δώδεκα· (ρ) δώδεκα· (σ) Ἰεσδρὶ, (τ) δώδεκα· (υ) Ναθανίας, (φ) δώδεκα· (χ) Κοκκίας, (ψ) δώδεκα· (ω) Ἰσρεηλὰ, (α) δώδεκα· (β) Ἰσίας, (γ) δώδεκα· Ὁ ἔνατος (δ) δώδεκα· (ε) Σεμεῒ, (ζ) δώδεκα· (η) Ἐζειὴλ, (θ) δώδεκα· (ι) δώδεκα· (κ) δώδεκα· (λ) Ματθίας, (μ) δώδεκα· (ν) δώδεκα· (ξ) Ἀνανίας, (ο) δώδεκα· (π) Ἰεσβακατὰν, (ρ) δώδεκα· (σ) Ἀνανὶ, (τ) δώδεκα· (υ) Μελληθὶ, (φ) δώδεκα· (χ) Ἐλιαθὰ, (ψ) δώδεκα·

Et filii Muſi, Mooli, & Eder, & Jerimoth. Hi filii Levitarum 30
ſecundùm domos patriarum ſuarum. Et acceperunt etiam ipſi ſortes 31
ſicut fratres eorum filii Aaron coram rege, & Sadoc, & Achimelech,
& principes patriarum ſacerdotum, & Levitarum, (f) patriarchæ
Araab; ſicut fratres ejus juniores.

CAP. XXV.

ET ſtatuit David rex, & principes virtutis, ad opera filios Aſaph, 1
& Æman, & Idithum (a) prophetantes in citharis, & in nablis, &
in cymbalis. Et fuit numerus eorum juxta caput eorum, qui operabantur
in operibus ſuis: Filii Aſaph; Saccur, Joſeph, & Nathanias, & Erael: 2
filii Aſaph (b) adhærentes regi. Ipſi Idithum: filii Idithum; Godolias, 3
& Suri, & Iſæas, & Aſabias, & Matthathias, ſex (c) poſt patrem
ſuum Idithum, in cithara pulſantes confeſſionem & laudem Domino.
Ipſi Æman: filii Æman; Bucias, & Matthanias, & Oziel, & Subael, 4
& Jerimoth, & Ananias, & Anan, & Heliatha, & Godollathi,
& Romethiezer, & Jesbaſaca, & Mallithi, & Otheri, & Meazoth.
Omnes hi filii Æman (d) pulſanti ad regem in verbis Dei ad 5
exaltandum cornu. Et dedit Deus ipſi Æman filios quatuordecim, &
filias tres. Omnes hi cum patre ſuo cantantes hymnos in domo Dei, in 6
cymbalis, & in nablis, & in citharis, ad ſervitutem domûs Dei, juxta
regem, & Aſaph, & Idithum, & Æman. Et fuit numerus eorum 7
(e) poſt fratres ſuos, docti cantare Domino, omnis intelligens, ducenti
octuaginta & octo. Et jecerunt & ipſi ſortes vicium diurnarum juxta 8
parvum, & juxta magnum, perfectorum, & diſcentium. Et exiit 9
ſors prima filiorum ejus, & fratrum ejus ipſi Aſaph ipſius Joſeph,
Gadolias: ſecundus Henia, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Tertius 10
Zacchur, filii ejus, et fratres ejus duodecim: Quartus Jeſri, filii 11
ejus, & fratres ejus duodecim: Quintus Nathan, filii ejus, & fratres 12
ejus duodecim: Sextus Bucias, filii ejus, & fratres ejus duodecim: 13
Septimus Iſeriel, filii ejus, & fratres ejus, duodecim: Octavus 14 15
Joſia, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Nonus Matthaaias, filii 16
ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus Semeia, filii ejus, et fratres 17
ejus duodecim: Undecimus Aſriel, filii ejus, et fratres ejus duodecim: 18
Duodecimus Aſabia, filii ejus, et fratres ejus duodecim: Tertiuſdecimus 19 20
Subael, filii ejus, et fratres ejus, duodecim: Quartuſdecimus 21
Matthathias, filii ejus, et fratres ejus duodecim: Quintuſdecimus Jerimoth, 22
filii ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus ſextus Anania, filii 23
ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus ſeptimus Jesbaſaca, filii 24
ejus, et fratres ejus duodecim: Decimus octavus Ananias, filii ejus, 25
et fratres ejus duodecim: Decimus nonus Mallithi, filii ejus, et fratres 26
ejus duodecim: Vigeſimus Heliatha, filii ejus, et fratres ejus duodecim: 27

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

30 وكبراء المقدمين في الصنايع بنو أصاف * هامان * ويارونان * وابنه عزرام * هاولاء بنو لاوي *
31 وطرحوا هم ايضا القرعة مثل اخوتهم قدام داود الملك * وصادوق * واحيملخ رييس اباء الكهنة *
روس بيوت اللاويين روساء ابايهم * وكان عدد الكبار مثل الشباب *

* الفصل الخامس والعشرون *

1 وأقام داود وروساء القوة * بني أصاف على صنايع المسبحين بالالات والصلاصل وغيرها *
2 وصار عددهم كروسايهم يصنعون اعمالهم * وبنو أصاف * زكري * ويوسف * ونثنيا *
3 واسراييل * وبنو أصاف قريبين من داود الملك * وبنو اديثون * دوفيا * وسور * ياسا * وسامأي *
4 وساويا * ومطاثيس * وهم سبعة مع ابيهم اديثون * يسبحون بالقيثارات ويشكرون الله * وبنو هامان *
بقعيا * ومثنيا * وعازاريل * وسابول * ولصوري * ويارامات * وحانتيا * واليافات * وجادولات * وكلياس
5 من بني عوث * وتاماسكان * ومبني * وعون * وماروث * هاولاء بنو هامان الذي تحرك الملك من
6 كلام الله ليعلو قرنه * ووهب الله لهامان اربعة عشر بنين وثلاثة بنات * وكانو مع ابيهم
7 8 9 يسبحون الله في بيته بالارغن وغيره عند داود الملك * مع أصاف * وهامان * واديثون * وكان
10 11 عددهم بعدد اخوتهم * وهم كلهم متعلمين يسبحون الله * وكانوا مايتين وثمانية وثمانين
12 13 * وتقارعوا على مراتبهم الصغير والكبير * كاملين ويعرفون بفهم * فطلعت القرعة الاولي
14 15 16 لاصاف وبنيه اثنا عشر * فادليا وبنيه اثنا عشر * ساخور وبنيه اثنا عشر * نصاري وبنيه
17 18 اثنا عشر * ناثان واخوته وبنيه اثنا عشر * بقعيا وبنيه اثنا عشر * يسراييل وبنيه اثنا عشر
19 20 * اشعيا وبنيه واخوته اثنا عشر * متنيا وبنيه اثنا عشر * سامعي وبنيه اثنا عشر * عازاييل
21 22 23 وبنيه اثنا عشر * حشريا وبنيه اثنا عشر * شوبل وبنيه اثنا عشر * متيا وبنيه اثنا عشر
24 25 * يرموث وبنيه اثنا عشر * حننيا وبنيه اثنا عشر * الفس وبنيه اثنا عشر * حناني وبنيه
26 27 اثنا عشر * ماروث وبنيه اثنا عشر * الياف وبنيه اثنا عشر *

* *Præcipui inter præpoſitos officiis erant* 30
filii Aſaph, Heman, & Jeruthan, & filius
ejus Azram: hi ſunt filii Levi. Atque hi 31
etiam ſortem jecerunt ut fratres ſui coram
Davide rege, Sadoco, & Achimelecho
patriarchâ ſacerdotum qui erant principes
familiarum Leviticarum, primarii patrum
ſuorum: fuit autem numerus majorum ut juniorum.

CAP. XXV.

PRæterea David & principes militiæ 1
præfecerunt filios Aſaphi officiis canentium
inſtrumentis, tympanis, aliiſque: fuitque numerus eorum juxta
præfectos eorum, & fungebantur muneribus ſuis. Filii Aſaphi, Zachri, & 2
Joſeph, Nethania, & Iſrael: & filii
Aſaphi propiores erant Davidi regi.
Filii Idithunis, Dophia, Sur, Jaſa, Semei, 3
Seona, & Matathis, qui cum patre ſuo
Idithune ſeptem erant, citharis canebant,
& Deo gratias agebant. Filii Hemanis, 4
Becaia, Methania, Ezeriel, Sebul,
Leſſuri, Jeremath, Hanania, Eliaphath,
Gedulath, Kelias de filiis Aueth, Tameſcan, Mebni, Aven, & Maroth. Hi 5
ſunt filii Hemanis, ad cujus cornu elevandum
motus fuit rex verbis divinis:
dederat enim Deus Hemani quatuordecim filios, & tres filias: Qui cum patre 6
ſuo Deum laudabant in æde ipſius,
organo cæteriſque inſtrumentis, apud Davidem regem, unà cum Aſapho, Hemane,
& Idithune: Et aſcripti erant in numerum 7
fratrum ſuorum, et erant omnes
edocti, Deumque laudabant. Erant autem ducenti octoginta octo: Et ſortiti 8
ſunt dignitates ſuas parvus ac magnus,
perfectè periti ac perſpicaces. Et prima 9
quidem ſors prodiit Aſapho et filiis ejus
duodecim: Gedaliæ et filiis ejus duodecim: Zachuri et filiis ejus duodecim: 10
Naſari et filiis ejus duodecim: 11
Nathani et fratribus ac filiis ejus duodecim: 12
Becaiæ & filiis ejus duodecim: 13
Jeſraeli & filiis ejus duodecim: 14
Eſajæ & filiis ac fratribus ejus duodecim: 15
Methaniæ & filiis ejus duodecim: 16
Semei & filiis ejus duodecim: 17
Azaeli & filiis ejus duodecim: Haſariæ 18
& filiis ejus duodecim: Subali & filiis 19
ejus duodecim: Mathithæ & filiis 20
ejus duodecim: Jermotho & filiis ejus 21
duodecim: Hananiæ & filiis ejus duodecim: 22
Eliphaſo & filiis ejus duodecim: 23
Hanani & filiis ejus duodecim: Marothi 24
& filiis ejus duodecim: Eliabo 25
& filiis ejus duodecim: 26
27

דברי הימים א: כו

ej° fratribus & ,ejus filiis ,Ghiddalti vigesima & Secunda .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Hothir *ipsi* vigesima & Una
28 29 לאחד ועשרים להותיר בניו ואחיו שנים עשר׃ לשנים ועשרים לגדלתי בניו ואחיו
, Romamthiezer vigesima & Quarta .duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis ,Machazioth vigesima & Tertia .duodecim
30 31 שנים עשר׃ לשלשה ועשרים למחזיאות בניו ואחיו שנים עשר׃ לארבעה ועשרים לרוממתי עזר
.duodecim ejus fratribus & ,ejus filiis
בניו ואחיו שנים עשר׃

CAP. XXVI. כו

Zechariahu , filii Meselemiahu *ipsi* Et .Asaph filiis de Core filius Meselemiahu Chorchim janitorum *Partitionibus*
1 2 למחלקות לשערים לקרחים משלמיהו בן־קרא מן־בני אסף׃ ולמשלמיהו בנים זכריהו
Eliohenai , sextus Jehochanan , quintus Helam .quartus Jathniel , tertius Zebadiahu ,secundus Jedihael ,primogenitus
3 הבכור ידיעאל השני זבדיהו השלישי יתניאל הרביעי׃ עילם החמישי יהוחנן הששי אליהועיני
Nethanel & ,quartus Sachar & , tertius Joach ,secūdus Jehosabad ,primogenitus Semahiah , filii Edom-Hobed *ipsi* Et .septimus
4 השביעי׃ ולעבד אדם בנים שמעיה הבכור יהוזבד השני יואח השלישי ושכר הרביעי ונתנאל
ejus filio Semahiah Et .Deus ei benedixit quia ; octavus Pehullethai ,septimus Issaschar , sextus Hammiel .quintus
5 6 החמישי׃ עמיאל הששי יששכר השביעי פעלתי השמיני כי ברכו אלהים׃ ולשמעיה בנו
Elzabad Hobed &,Rephael &,Hothni , Semahiah Filii .*ipsi virtute fortes quia* : sui patris domui dominantes filii sunt nati
7 נולד בנים הממשלים לבית אביהם כי־גבורי חיל המה׃ בני שמעיה עתני ורפאל ועובד אלזבד
vir eorū fratres & ,eorū filii & ipsi : edom-Hobed filiis de isti Omnes .Semachiahu & , Elihu ; *virtutis* filii ,ej° fratres
8 אחיו בני־חיל אליהו וסמכיהו׃ כל־אלה מבני עבד אדם המה ובניהם ואחיהם איש־
.decem octo *virtutis* filii fratres & , filii Meselemiahu Et .edom-Hobed duo & sexaginta,*servitium* ad fortitudine in *virtutis*
9 חיל בכח לעבדה ששים ושנים לעבד אדם׃ ולמשלמיהו בנים ואחים בני־חיל שמונה עשר׃
.*caput in* suus pater eum posuit & , primogenitus fuerat non nam *:caput* Simri filii Merari filiis de Chosah *ipsi* Et
10 ולחסה מן־בני־מררי בנים שמרי הראש כי לא־היה בכור וישימהו אביהו לראש׃
Istis .tredecim Chosah *ipsi* fratres & , filii Omnes .quartus Zechariahu , tertius Tebaliahu ,secundus Chilchijahu
11 12 חלקיהו השני טבליהו השלישי זכריהו הרבעי כל־בנים ואחים לחסה שלשה עשר׃ לאלה
projecerunt Et .Domini domo in ministrandū ad ; suos fratres contra *custodiæ* virorum *capitibus* , janitorum *partitiones*
13 מחלקות השערים לראשי הגברים משמרות לעמת אחיהם לשרת בבית יהוה׃ ויפילו
: Selemiahu ipsi orientē ad sors cecidit Et .*portæ & portæ suorum patrum* domum per magnus sic ,parvus Sicut : sortes
14 גורלות כקטן כגדול לבית אבותם לשער ושער׃ ויפל הגורל מזרחה לשלמיהו
,austrū ad edom-Hobed Ipsi .aquilonem ad ejus sors est egressa & , sortes projecerunt intellectu *in* cōsiliario ej° filio Zechariahu &
15 וזכריהו בנו יועץ בשכל הפילו גורלות ויצא גורלו צפונה׃ לעבד אדם נגבה
contra custodia ,ascensionis *strata in projectionis* porta cum occidentē ad Chosah & ,Suppim Ipsi .*collectionum* domus ej° filiis &
16 ולבניו בית האספים׃ לשפים ולחסה למערב עם שער שלכת במסלה העולה משמר לעמת
.duo *duo collectiones* ad & ,quatuor diem per meridiē ad , quatuor diem per aquilonē ad , sex Levitæ orientē Ad .custodiam
17 משמר׃ למזרח הלוים ששה לצפונה ליום ארבעה לנגבה ליום ארבעה ולאספים שנים שנים׃
filiorum & ,Chorchitarum filiorum janitorū *partitiones* Istæ .*cellulæ* duo , *stratæ* quatuor occidentē ad *cellulam* Ad
18 19 לפרבר למערב ארבעה למסלה שנים לפרבר׃ אלה מחלקות השערים לבני הקרחי ולבני
: Gersunitarum filii Lahadan Filii .sanctitatum thesauros & , Dei domus thesauros super Achiah , Levitæ Et .Merari
20 21 מררי׃ והלוים אחיה על־אוצרות בית האלהים ולאצרות הקדשים׃ בני לעדן בני הגרשני
domus thesauros super ,ejus frater Joel &,Zetham ,Jechieli Filii .Jechieli , *Gersunni* , Lahadan .*patrum capita* Lahadan *Ipsi*
22 ללעדן ראשי האבות ללעדן הגרשני יחיאלי׃ בני יחיאלי זתם ויואל אחיו על־אצרות בית
.thesauros super dux Moseh filii Gersom filius Sebuel Et ; Hozzieli *ipsi* ,Chebroni *ipsi* ,Ishari *ipsi* Hamrami .Domini
23 24 יהוה׃ לעמרמי ליצהרי לחברוני לעזיאלי׃ ושבאל בן־גרשום בן־משה נגיד על־האצרות׃
.ejus filius Selomith &,ejus filius Zichri &,ejus filius Joram &,ejus filius Jesajahu & ,ejus filius Rechabiahu , Eliezer ejus fratres Et
25 ואחיו לאליעזר רחביהו בנו וישעיהו בנו וירם בנו וזכרי בנו ושלמות בנו׃
, *patrum capita* & , rex David fecit sanctificare *quas sanctitatum* thesauros omnes super ej° fratres & Selomith Ipse
26 הוא שלמות ואחיו על כל־אצרות הקדשים אשר הקדיש דויד המלך וראשי האבות
.exercitus principes & , *centuriarum &* , *millium principes ad*
לשרי־האלפים והמאות ושרי הצבא׃

Versio VULG. LAT.

Vigesimaprima Othir, filiis & fratribus ejus duodecim. 28 Vigesimasecunda Geddelthi, filiis & fratribus ejus duodecim. 29 Vigesimatertia Mahazioth, filiis & fratribus ejus duodecim. 30 Vigesimaquarta Romemthiezer, filiis & fratribus ejus duodecim. 31

CAP. XXVI.

Divisiones autem janitorum; de Coritis Meselemia, 1 filius Core, de filiis Asaph. Filii Meselemiæ; Zacharias 2 primogenitus, Jadihel secundus, Zabadias tertius, Jathanael quartus, Ælam quintus, Johanan sextus, Elioenai 3 septimus. Filii autem Obededom; Semeias primogenitus, 4 Jozabad secundus, Joaha tertius, Sachar quartus, Nathanael quintus, Ammiel sextus, Issachar septim⁹, Phollathi 5 octavus: quia benedixit illi Domin⁹. Semeiæ autem 6 filio ejus nati sunt filii, præfecti familiarum suarum: erant enim viri fortissimi. Filii ergò Semeiæ; Othni, & Ra- 7 phael, & Obed, Elzabad, fratres ejus viri fortissimi: Eliu quoque, & Samachias. Omnes hi, de filiis Obededom: 8 ipsi, & filii, & fratres eorum fortissimi ad ministrandum, sexaginta duo de Obededom. Porrò Meselemiæ filii, & 9 fratres eorum robustissimi, decem & octo. De Hosa au- 10 tem, id est, de filiis Merari; Semri princeps, (non enim habuerat primogenitum, & idcircò posuerat eum pater ejus in principem,) Helcias secundus, Tabelias tertius, 11 Zacharias quartus: omnes hi filii, & fratres Hosa, tredecim. Hi divisi sunt in janitores, ut semper principes cu- 12 stodiarum, sicut & fratres eorum, ministrarent in domo Dñi. Missæ sunt ergò sortes ex æquo, & parvis, & ma- 13 gnis, per familias suas, in unamquamque portarum. Ce- 14 cidit ergò sors Orientalis, Selemiæ. Porrò Zachariæ filio ejus, viro prudentissimo, & erudito, sortitò obtigit plaga Septentrionalis. Obededom verò & filiis ejus ad 15 Austrum: in qua parte domûs erat seniorum concilium. Sephim & Hosa ad Occidentem, juxta portam, quæ du- 16 cit ad viam ascensionis: custodia contra custodiam. Ad 17 Orientem verò Levitæ sex: & ad Aquilonem quatuor per diem: atque ad Meridiem similiter in die quatuor: & ubi erat concilium, bini & bini. In cellulis quoque 18 janitorum ad Occidentem quatuor in via, biníque per cellulas. Hæ sunt divisiones janitorum, filiorum Core 19 & Merari. Porrò Achias erat super thesauros domûs Dei, 20 & vasa sanctorum. Filii Ledan, filii Gersonni: de Ledan 21 principes familiarum, Ledan, & Gersonni, Jehieli. Filii 22 Jehieli; Zathan, & Joel fratres ejus, super thesauros domûs Domini, Amramitis, et Isaaritis, et Hebronitis, 23 et Ozihelitis. Subael autem filius Gerson, filii Moysi, 24 præpositus thesauris. Fratres quoque ejus Eliezer, cu- 25 jus filius Rahabia, et hujus filius Isaias, et hujus filius Joram, hujus quoque filius Zechri, et hujus filius Selemith. Ipse Selemith, et fratres ejus, super thesauros sanctorum, 26 quæ sanctificavit David rex, et principes familiarum, et tribuni, et centuriones, et duces exercitûs,

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 * ܕܚܕ ܘܥܣܪܝܢ܂ ܠܝܬܪ܂ ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ܂ * ܕܬܪܝܢ ܘܥܣܪܝܢ܂ ܠܪܒܝ܂
29 ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ܂ * ܕܬܠܬܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܡܚܙܝܘܬܐ܂ ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ܂ 30
31 * ܕܐܪܒܥܐ ܘܥܣܪܝܢ ܠܪܘܡܢܝ܂ ܘܠܒܢܘܗܝ ܘܠܐܚܘܗܝ ܬܪܥܣܪ܂

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܘ *

1 * ܦܠܓܘܬܐ ܕܬܪܥܐ ܕܐܩܝܡ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܢܛܘܪܐ܂ ܡܫܠܡܐ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܘܣܦ܂
2 * ܘܠܡܫܠܡܐ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܕܟܪܐ ܫܒܥܐ܂ ܙܟܪܝܐ ܒܘܟܪܗ܂ ܝܕܝܥܐܝܠ ܬܢܝܢܐ܂ ܙܟܪܝܐ
3 ܬܠܝܬܝܐ܂ ܢܬܢܐܝܠ ܪܒܝܥܝܐ܂ ܥܝܠܡ ܚܡܝܫܝܐ܂ * ܝܘܚܢܢ ܫܬܝܬܝܐ܂ ܝܕܥܝ
4 ܫܒܝܥܝܐ܂ * ܘܠܥܒܪ ܐܕܘܡ ܗܘܘ ܠܗ ܒܢܝܐ܂ ܫܡܥܝܐ ܒܘܟܪܗ܂ ܝܗܘܙܒܢ ܬܢܝܢܐ܂
5 ܝܘܐܚ ܬܠܝܬܝܐ܂ ܣܒܪ ܪܒܝܥܝܐ܂ ܡܬܠܠ ܚܡܝܫܝܐ܂ * ܓܡܝܐܝܠ ܫܬܝܬܝܐ܂ ܐܝܣܟܪ
6 ܫܒܝܥܝܐ܂ ܦܘܐܠܝ ܬܡܝܢܝܐ܂ ܡܛܠ ܕܒܪܟܗ ܡܪܝܐ܂ * ܘܠܫܡܥܝܐ ܒܪܗ ܐܬܝܠܕܘ
7 ܒܢܝܐ ܕܫܠܝܛܝܢ ܗܘܘ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗܘܢ܂ ܡܛܠ ܕܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ ܐܢܘܢ܂ * ܒܢܘܗܝ ܕܫܡܥܝܐ
ܓܬܐܝܠ܂ ܘܚܕܐܝܠ܂ ܘܥܒܕܐܝܠ܂ ܘܙܟܪܝܐ ܓܢܒܪ ܚܝܠܐ܂ ܘܐܠܝܐ܂ ܘܫܡܟܝܐ܂
8 * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܒܪ ܐܕܘܡ܂ ܗܢܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܐܚܝܗܘܢ܂ ܓܢܒܪܝ
9 ܚܝܠܐ܂ ܕܚܝܠܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬ ܩܘܕܫܐ܂ ܫܬܝܢ ܘܬܪܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܥܒܪ ܐܕܘܡ܂ * ܘܠܡܫܠܡܐ
10 ܒܪܗ ܒܘܟܪܐ܂ ܒܢܝܐ ܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ ܠܬܡܢܥܣܪ܂ * ܘܠܚܘܣܐ ܡܢ ܒܢܝ ܡܪܪܝ܂ ܒܢܝܐ
ܓܢܒܪܝ ܚܝܠܐ܂ ܘܒܪܗ ܒܘܟܪܐ ܡܝܬ ܗܘܐ ܠܗ܂ ܘܐܩܝܡ ܐܒܘܗܝ ܠܬܪܝܢܐ ܪܫܐ܂ ܘܠܐ
11 ܩܪܝܗ ܒܫܡ ܒܘܟܪܘܬܐ܂ * ܚܠܩܝܐ ܬܢܝܢܐ܂ ܛܒܠܝܐ ܬܠܝܬܝܐ܂ ܙܟܪܝܐ ܪܒܝܥܝܐ܂ ܟܠ
12 ܒܢܘܗܝ ܘܐܚܘܗܝ ܕܚܘܣܐ ܬܠܬܥܣܪ܂ * ܠܗܠܝܢ ܐܬܦܠܓܘ ܬܪܥܐ܂ ܟܠ ܚܕ ܢܛܘܪܬܐ
ܠܘܩܒܠ ܐܚܝܗܘܢ܂ ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬ ܩܘܕܫܐ܂ *******

Vigesima prima Jathari, & filiis ac fratribus 28 ejus duodecim: Vigesima secunda Rabai, et 29 filiis ac fratribus ejus duodecim: Vigesima 30 tertia Mehaziotho, & filiis ac fratribus ejus duodecim: Vigesima quarta Romani, & 31 filiis ac fratribus ejus duodecim.

CAP. XXVI.

Distributiones janitorum quos constituit 1 rex David custodes: Mesalia de filiis Joseph. Mesalia septem habuit filios masculos, Za- 2 chariam primogenitum suum, Jedielem secundum, Zachariam tertium, Nathanielem quartum, Ilam quintum, Johanan sextum, 3 Jadei septimum. Obar-edom quoque fi- 4 lios habuit, Semaiam primogenitum suum, Jehozaban secundum, Joah tertium, Sabar quartum, Matlal quintum, Gamiel sextum, 5 Isachar septimum, Poali octavum: nam benedixerat illi Dominus. Semaiæ filio ejus 6 nati sunt filii, qui auctoritate pollebant in familia sua paterna, eò quòd essent valentes robore. Filii Semaiæ, Gathael, Chadhael, 7 Obdael, Zacharia strenuissimus heros, Elia, & Semachia. Omnes isti de filiis Obar- 8 edom, tam ipsi quàm filii & fratres eorum fortitudine pollentes, fortitudine inquam ad *obeunda* munera Sanctuarii; erant sexaginta duo filii Obar-edom. Mesaliæ filio ejus na- 9 tu maximo fuerunt filii valentes robore decem & octo. Hosa quoque de filiis Merari, 10 filios habuit valentes robore: & quia filius ejus natu maximus mortuus fuerat, pater ejus natu secundum substituit caput; sed non insignivit eum nomine primogenituræ. Hel- 11 cia secundus, Tebalia tertius, Zacharia quartus: omnes filii & fratres Hosæ, tredecim. In hos distributæ fuerunt januæ, *certa* uni- 12 cuique custodia ex adverso fratrum suorum, ut essent ministrantes in Sanctuario.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

28 29 Ὁ εἰκοστὸς (ω) πρῶτος Ὠθηεὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (α) δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς δεύτερος (β) Γοδολλαθὶ,
30 υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (γ) δεκαδύο· Ὁ εἰκοστὸς τρίτος Μεαζώθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (δ) δεκα-
31 δύο· Ὁ εἰκοστὸς τέταρτος Ῥωμετθιέζερ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ (ε) ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο.

Vigeſimus primus Otheri, *filii ejus, & fratres ejus duodecim: Vigeſimus ſecundus* Godollathi, *filii ejus, & fratres ejus duodecim :* 28 29
Vigeſimus tertius Meazoth, filii ejus, & fratres ejus duodecim: Vigeſimus quartus Rometbiezer, filii ejus, & fratres ejus duodecim. 30 31

MS. A. (ω) καὶ πρῶτος Ἰεθιρὶ, (α) δώδεκα· (β) Γεδδελθὶ, (γ) δώδεκα· Ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς Μααζιὼθ, (δ) δώδεκα· Ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστὸς Ῥωμθμιέζερ, (ε) οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα.

ΚΕΦ. κϛʹ.

1 2 (α) ΚΑὶ εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν, υἱοὶ Κορεῒμ Μοσελλεμία ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ. Καὶ τῷ (β) Μοσελ-
λεμίᾳ υἱὸς Ζαχαρείας ὁ πρωτότοκος, Ἰαδιὴλ ὁ δεύτερος, (γ) Ζαβαδία ὁ τρίτος, (δ) Ἰενουὴλ ὁ
3 τέταρτος, (ε) Ἰωλὰμ ὁ πέμπτος, (ζ) Ἰωνάθαν ὁ ἕκτος, (η) Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος, Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγ-
4 δοος. Καὶ τῷ Ἀβδεδὸμ υἱοὶ, (θ) Σαμαίας ὁ πρωτότοκος, (ι) Ἰωζαβὰθ ὁ δεύτερος, (κ) Ἰωὰθ ὁ τρί-
5 τος, (λ) Σαχὰρ ὁ τέταρτος, Ναθαναὴλ ὁ πέμπτος, Ἀμιὴλ ὁ ἕκτος, Ἰσσάχαρ ὁ ἕβδομος, (μ) Φε-
6 λαθὶ ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ Θεός. Καὶ τῷ (ν) Σαμαίᾳ υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ (ξ) τοῦ πρω-
7 τοτόκου Ῥωσαὶ εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ, ὅτι δυνατοὶ ἦσαν. Υἱοὶ (ο) Σαμαῒ, Ὠθνὶ, καὶ
Ῥαφαὴλ, καὶ (π) Ὠβὴδ, καὶ Ἐλζαβὰθ, καὶ Ἀχιοὺδ, υἱοὶ δυνατοὶ, Ἐλιοὺ, καὶ Σαβαχία, καὶ Ἰσ-
8 βακώμ. Πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀβδεδὸμ, αὐτοὶ (ρ) καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποι-
9 οῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, οἱ πάντες ἑξηκονταδύο τῷ (σ) Ἀβδεδόμ. Καὶ τῷ (τ) Μοσελλε-
10 μίᾳ υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ (υ) δεκαοκτὼ δυνατοί. Καὶ τῷ Ὀσᾷ (φ) τῶν υἱῶν Μεραρὶ υἱοὶ φυλάσσοντες
τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐκ ἦν (χ) πρωτότοκος· καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄρχοντα τῆς διαιρέ-
11 σεως τῆς δευτέρας. Χελκίας ὁ δεύτερος, (ψ) Ταβλαὶ ὁ τρίτος, Ζαχαρείας ὁ τέταρτος. πάντες οὗ-
12 τοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῷ Ὀσᾷ (ω) τρισκαίδεκα. Τούτοις (α) αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν τοῖς ἄρχουσι
13 τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔβαλον κλήρους κα-
14 τὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα. Καὶ ἔπε-
σεν ὁ κλῆρος τῶν (β) πρὸς ἀνατολὰς τῷ Σελεμίᾳ, καὶ Ζαχαρείᾳ. (γ) υἱοὶ Σωὰζ τῷ Μελχίᾳ ἔβα-
15 16 λον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος Βορρᾶ. Τῷ (δ) Ἀβδεδὸμ Νότον κατέναντι οἴκου (ε) Ἐσεφίμ. Εἰς
δεύτερον τῷ Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην (ζ) παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως· φυλακὴ κατέν-
17 αντι φυλακῆς. Πρὸς ἀνατολὰς ἓξ τὴν ἡμέραν· Βορρᾷ τῆς ἡμέρας (η) τέσσαρες· Νότον τῆς ἡμέ-
18 ρας τέσσαρες· καὶ εἰς τὸν Ἐσεφὶμ δύο Εἰς διαδεχομένοις· καὶ τῷ (θ) Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ
τὴν πύλην τοῦ παστοφορίου τρεῖς. φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς τῆς ἀναβάσεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἡ-
μέρας ἓξ, καὶ τῷ Βορρᾷ τέσσαρες, καὶ τῷ Νότῳ τέσσαρες, καὶ Ἐσεφὶμ δύο εἰς διαδεχομένοις, καὶ (ι)
19 πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες, καὶ εἰς τὸν τρίβον δύο διαδεχομένους. Αὗται αἱ διαιρέσεις τῶν πυλωρῶν
20 τοῖς (κ) υἱοῖς τοῦ Κορὲ, καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί. Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν
21 οἴκου κυρίου, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων. Υἱοὶ (λ) Λαδὰν οὗτοι, υἱοὶ τῷ Γηρσωνί·
22 τῷ (μ) Λαδὰν ἄρχοντες πατριῶν τῷ (ν) Λαδὰν, τῷ Γηρσωνὶ Ἰειήλ. (ξ) Υἱοὶ Ἰειὴλ, Ζεθὸμ, καὶ
23 Ἰωὴλ, (ο) οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου. Τῷ (π) Ἀμβρὰμ, καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ
24 25 Ὀζιήλ. Καὶ Σουβαὴλ ὁ τοῦ Γηρσὰμ τοῦ Μωυσῆ (ρ) ἐπὶ τῶν θησαυρῶν. Καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ (σ) Ἐ-
26 λιέζερ Ῥαβίας (τ) υἱὸς, καὶ Ἰωσίας, καὶ Ἰωρὰμ, καὶ Ζεχρὶ, καὶ Σαλωμώθ. Αὐτὸς Σαλωμὼθ καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἡγίασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν,
χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως,

CAP. XXVI.

ET *ad diſtributiones portarum, filii* (a) Coreim *Moſellemia de* 1
filiis Aſaph. Et Moſellemiæ filius Zacharias *primogenitus, Jadiel* 2
ſecundus, Zabadia *tertius, Jenuel quartus, Jolam quintus, Jo-* 3
nathan ſextus, Elionai *ſeptimus, Abdedom octavus. Et ipſi Abde-* 4
dom filii, Samæas primogenitus, Jozabath ſecundus, Joath tertius,
Sachar quartus, Nathanael quintus, Amiel ſextus, Iſſachar ſepti- 5
mus, Phelathi octavus : quoniam benedixit eum Deus. Et Samææ 6
filio ejus nati ſunt filii (b) *ipſius primogeniti Rhoſæ in domum*
paternam ejus : quoniam potentes fuerunt. Filii Samai, Othni, & 7
Raphael, & Obed, & Elzabath, & Achiud, filii potentes, Eliu, &
Sabachiæ, & Isbacom. Omnes de filiis Abdedom, ipſi, & filii eo- 8
rum, & fratres eorum facientes potenter in operatione, omnes ſexa-
ginta duo ipſi Abdedom. Et Moſellemiæ filii, & fratres decem 9
& octo potentes. Et ipſi Oſa de filiis Merari filii cuſtodientes prin- 10
cipatum, quoniam non fuit primogenitus. Et fecit eum pater ejus
(c) principem diſtributionis ſecundæ, Chelchias ſecundus, Tablai 11
tertius, Zacharias quartus. Omnes hi filii, & fratres Oſa, trede-
rim: His diſtributiones portarum principibus potentum (d) diur- 12
næ vices, ſicut fratres eorum ad miniſtrandum in domo Domi-
ni. Et miſerunt ſortes juxta parvum & juxta magnum ſecun- 13
dùm domos patriarum eorum ad portam, & portam. Et cecidit 14
ſors earum, quæ ad Orientem, Selemiæ, (e) & Zachariæ. Filii So-
az ipſi Melchiæ jecerunt ſortes, & exiit ſors ad Aquilonem :
Ipſi Abdedom Auſtrum è regione domûs (f) Eſephim. In ſecun- 15 16
do, ipſi Oſa ad Occidentem (g) poſt portam paſtophorii (h) aſcen-
ſionis, cuſtodia è regione cuſtodiæ : Ad Orientem (i) ſex die, A- 17
quiloni die quatuor, Auſtrum die quatuor : & ad Eſephim (k)
duo In excipientibus: & ipſi Oſa ad Occidentem poſt portam pa- 18
ſtophorii tres : cuſtodia è regione cuſtodiæ aſcenſionis, ad Orientem
die ſex, & Aquiloni quatuor, & Auſtro quatuor, & Eſephim duo
(l) in excipientibus, & ad Occidentem quatuor, & ad ſemitam
duo excipientes. Hæ diſtributiones janitorum filiis Core, & filiis 19
Merari. Et Levitæ fratres eorum ſuper theſauros domûs Domini, 20
& ſuper theſauros ſanctificatorum. Filii Ladan hi : filii ipſi Ger- 21
ſoni, ipſi Ladan principes patriarum Ladan ipſi Gerſoni Jiel. Filii 22
Jiel Zethom, & Joel, fratres ſuper theſauros domûs Domini. Ipſi 23
Ambram ; & Iſſaar, Chebron, & Oziel. Et Subael, qui Gerſam, 24
qui Moyſi ſuper theſauros. Et fratri ejus Eliezer Rabias filius, & 25
Joſias, et Joram, et Zechri, et Salamoth : Ipſe Salamoth, et fra- 26
tres ejus ſuper omnes theſauros ſanctorum, quæ ſanctificavit David rex, & principes patriarum, chiliarchi et centuriones, et duces virtutis :

MS. A. (α) Καὶ διαίρεσις τῶν πυλῶν υἱοῖς Κορὲ, Μοσολλὰμ υἱὸς Κωρηὲ ἐκ τῶν (β) Μασελλαμίᾳ υἱοὶ (γ) Ζαβαδίας (δ) Ναθανὰ (ε) Ἰενουηλωλὰμ (ζ) Ἰωνὰν (η) Ἐλιωηναὶ ὁ ἕβδομος. Καὶ τῷ Ἀβδοδὸμ (θ) Σαμείας (ι) Ἰωζαβὰδ (κ) Ἰωαὰ (λ) Σαχὰρ (μ) Φολλαθὶ (ν) Σαμείᾳ (ξ) τῷ πρωτοτόκῳ (ο) Σεμεία, Γοθνὶ, (π) Ἰωβὴδ, καὶ Ἐλζαβὰδ, καὶ Ἀχιοῦ, υἱοὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ, Ἐλιοῦ, καὶ Σαμαχίας, καὶ Ἰεβακώβ. (ρ) καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ υἱοὶ αὐτῶν ποιοῦντες (σ) Ἀβδοδόμ. (τ) Μεσολλεμίᾳ (υ) δεκαοκτὼ καὶ δυνατοί. (φ) ἀπὸ τῶν (χ) αὐτῷ πρωτότοκος· (ψ) Ταβελίας (ω) δεκατρεῖς. (α) ἡ διαίρεσις (β) κατὰ ἀνατολὰς (γ) υἱῷ Ἰωίας (δ) Ἀβδοδὸμ (ε) Ἀσαφείν. Τῷ Σεφιείμ, τῷ Ὠσᾷ πρὸς δυσμὰς (ζ) τοῦ παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως * φυλακῆς. Κατ' ἀνατολὰς (η) τέσσαρες· * καὶ εἰς τὸ Ἀσαφεὶν δύο δύο (θ) Ἰὰς (ι) πρὸς δυσμὰς (κ) υἱοῖς Κορὲ, (λ) Λεδὰν, υἱοὶ (μ) Λεδὰν (ν) Λααδὰν, (ξ) Καὶ υἱοὶ Ἰεὴλ, Ζοθὸμ, (ο) ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐπὶ (π) Ἀμραμὶ, καὶ Ἰσσααεὶ, (ρ) ἡγούμενος ἐπὶ (σ) τῷ Ἐλιέζερ (τ) υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ὠσαίας,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 29 * أثار وبنيه اثنا عشر * يأروب وبنيه اثنا عشر * محزيوث وبنيه اثنا عشر * روماني وبنيه
30 31 اثنا عشر * وعددهم اربعة وعشرون رئيسا *

Athari & filiis ejus duodecim : 28
Jaarobo & filiis ejus duodecim : 29
Mehazjotho & filiis ejus duodecim : 30
Romani & filiis ejus duodecim : horum numerus, viginti quatuor præfecti. 31

* الفصل السادس والعشرون *

1 * ودخل في قسمة اولاد قورح اجزاء البوابين الذين اقامهم داود الملك حراسا * ماسليا بن
2 يوسف من بني اصاف * وصار لماسليا سبعة بنين * زخريا بكره * يوديعيل * زخريا *
3 4 ناثانيل * عاليم * يوحنا * يوداع السابع * وكذلك عافار ادوم * وكان له ثمانية اولاد * سمعيا
5 بكره * يهوزاباذ * يوآب * ساخر * مطلال * عمائيل * ايساخر * فاعالي الثامن * لان الله
6 7 باركه * سمعيا ابنه ولد له اولاد اقوياء جبابرة * ومتحكمين على بيت ابيهم * وبنو سمعيا *
8 عثانيل * وكداحيل وعوبديل * وزخريا * جبابرة اقوياء * واليا ايضا * وسمكيا * هولاء
كلهم من بني عافار الادومي * وهم واخوتهم اثنان وستون * شديدي القوة * مقدمين
9 على صنايع بيت المقدس * كلهم بنو عافار الادومي * وماسليا بنوه واخوته جبابرة القوة
10 ثمانية عشر * والحاسا من بني مريري له اولاد جبابرة القوة * وابنه الكبير مات * واقام ابوه
11 اخاه الذي بعده رئيسا * وما اسماه باسم الميت * حلقيا الثاني * طوبليا الثالث * زخريا
12 الرابع * كل بنيه واخوته الذين لحاسا ثلاثة عشر * يقومون على الابواب رؤساء * يخدمون
في بيت الله *

******

CAP. XXVI.

PRæterea *ingreſſæ ſunt in portionem filiorum Corahi diſtributiones janitorum quos David rex conſtituerat cuſtodes ; Meſalia filius Joſephi, de filiis Aſaphi.* 1
Fueruntque Meſaliæ ſeptem filii, Zacharia primogenitus ejus, Jodiael, Zacharia, Nathanael, Alim, Johannes, Jodaa ſeptimus. 2 3
Eodemque modo Abar-edom, qui octo filios habebat, nempe Semajam primogenitum ſuum, Jehuzaban, Joah, Saber, Matlal, Gamael, Iſachar, Phaali octavus ; quoniam Deus benedixerat illi. 4 5
Semajæ filio ipſius nati ſunt filii fortes, gigantes, & imperium habentes ſuper domum patris ſui. 6
Filii Semajæ, Gaathiel, Cadahiel, Obediel, & Zacharia, gigantes robuſti ; item Elia, & Semachia. 7
Omnes iſti erant de filiis Abar-Edomæi, & hi cum fratribus ſuis erant ſexaginta duo, ſtrenui ac robuſti, præpoſiti operibus Sanctuarii : omnes inquam filii Abaris Edomæi. 8
Meſaliæ quoque filii ac fratres, erant gigantes fortiſſimi decem & octo. 9
Elhaſa quoque de filiis Meriri, filios habebat gigantes robuſtiſſimos : & hujus filio natu maximo defuncto, primarium ſubſtituit pater ejus fratrem ipſius natu ſecundum : at non vocavit eum nomine defuncti. 10
Helcia erat ſecundus Tubilaia tertius, Zacharia quartus ; omnes filii et fratres quos habebat Haſa, tredecim erant, 11
Præſidentes januis ut præpoſiti, miniſtrantes in domo Dei. 12

דברי הימים א: כז

Semuel ſanctificavit quod omne Et .DOMINI domum roborandum ad, fecerunt ſanctificare *ſpolio* de & , bellis De
27 מִן־הַמִּלְחָמוֹת וּמִן־הַשָּׁלָל הִקְדִּישׁוּ לְחַזֵּק לְבֵית יְהוָה׃ וְכֹל הַהִקְדִּישׁ שְׁמוּאֵל

28 , Selomith *manum ſuper ſanctificans omnis* : Seruiah filius Joab & , Ner filius Abner & , Chis filius Saul & , Videns
הָרֹאֶה וְשָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה כֹּל הַמַּקְדִּישׁ עַל יַד־שְׁלֹמִית

.*judices* & , *præfectos in* Iſrael ſuper *externo operi* ejus filii & , Chenaniahu Ishari *Ipſi* .ejus fratrum &
29 וְאֶחָיו׃ לַיִּצְהָרִי כְּנַנְיָהוּ וּבָנָיו לַמְּלָאכָה הַחִיצוֹנָה עַל־יִשְׂרָאֵל לְשֹׁטְרִים וּלְשֹׁפְטִים׃

: occidentè ad Jarden trans à , Iſrael *præfectura* ſuper ſeptingenti & mille , *virtutis filii* ejꝰ fratres & , Chaſabiahu Chebroni
30 לַחֶבְרוֹנִי חֲשַׁבְיָהוּ וְאֶחָיו בְּנֵי־חַיִל אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת עַל פְּקֻדַּת יִשְׂרָאֵל מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מַעֲרָבָה

ejꝰ generationes *ad* Chebroni ipſi , *caput* Jerijah Chebroni *Ipſi* .*regis ſervitium* ad & , DOMINI opus omne ad
31 לְכֹל מְלֶאכֶת יְהוָה וְלַעֲבֹדַת הַמֶּלֶךְ׃ לַחֶבְרוֹנִי יְרִיָּה הָרֹאשׁ לַחֶבְרוֹנִי לְתֹלְדֹתָיו

.Ghilhad Jahazer in *virtute* fortes eis in ſunt inventi & , ſunt quæſiti David regni quadrageſimo anno In .*patres* per
לְאָבוֹת בִּשְׁנַת הָאַרְבָּעִים לְמַלְכוּת דָּוִיד נִדְרָשׁוּ וַיִּמָּצֵא בָהֶם גִּבּוֹרֵי חַיִל בְּיַעְזֵיר גִּלְעָד׃

, Ghaditas & , Reubenitas ſuper rex David eos conſtituit & : familiarum *capita* ſeptingenti & , mille *virtutis* viri ejus fratres Et
32 וְאֶחָיו בְּנֵי־חַיִל אַלְפַּיִם וּשְׁבַע מֵאוֹת רָאשֵׁי הָאָבוֹת וַיַּפְקִידֵם דָּוִיד הַמֶּלֶךְ עַל־הָראוּבֵנִי וְהַגָּדִי

.regis *verbum* & , Dei *verbum omne* ad Menaſſitarum tribum dimidiam &
וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי לְכָל־דְּבַר הָאֱלֹהִים וּדְבַר הַמֶּלֶךְ׃

CAP. XXVII. כז

eorum præfecti & , *centuriarum* & , *millium principeſque* , *patrum capita* , ſuum numerum ſecundùm Iſrael filii Et
1 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִסְפָּרָם רָאשֵׁי הָאָבוֹת וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וְשֹׁטְרֵיהֶם

.anni menſes omnes per *menſe in menſe egredientis* & , *ingredientis* , diviſionum rem omnem *ad* regi miniſtrantes
הַמְשָׁרְתִים אֶת־הַמֶּלֶךְ לְכֹל דְּבַר הַמַּחְלְקוֹת הַבָּאָה וְהַיֹּצֵאת חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁ לְכֹל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה

filius Jaſobeham primo menſe in prima diviſione Super .millium quatuor & viginti , una Diviſio
2 הַמַּחֲלֹקֶת הָאַחַת עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ עַל הַמַּחֲלֹקֶת הָרִאשׁוֹנָה לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן יָשָׁבְעָם בֶּן־

menſe in exercituum principum cunctorũ *caput* Peres filiis De .millia quatuor & viginti ejꝰ diviſione *ſuper* & , Zabdiel
3 זַבְדִּיאֵל וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ מִן־בְּנֵי־פֶרֶץ הָרֹאשׁ לְכָל־שָׂרֵי הַצְּבָאוֹת לַחֹדֶשׁ

ejꝰ diviſione *ſuper* & : dux Micloth & ; ejꝰ diviſio & , Achochites Dodai ſecundi menſis *partitione* ſuper Et .primo
4 הָרִאשׁוֹן׃ וְעַל מַחֲלֹקֶת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי דּוֹדַי הָאֲחוֹחִי וּמַחֲלֻקְתּוֹ וּמִקְלוֹת הַנָּגִיד וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ

; *caput* ſacerdotis Jehojadah filius Benaiahu , tertio menſe tertii exercitus Princeps .millia quatuor & viginti
5 עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ שַׂר הַצָּבָא הַשְּׁלִישִׁי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן רֹאשׁ

ejus *partitio* & : triginta ſuper & , triginta fortis Benaiahu Ipſe .millia quatuor & , viginti ejus diviſione *ſuper* &
6 וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הוּא בְנָיָהוּ גִּבּוֹר הַשְּׁלֹשִׁים וְעַל־הַשְּׁלֹשִׁים וּמַחֲלֻקְתּוֹ

.eum poſt ejus filius Zebadiah & , Joab frater Hazael quarto menſe in Quarti .ejus filius Hammizabad
7 עַמִּיזָבָד בְּנוֹ׃ הָרְבִיעִי לַחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי עֲשָׂהאֵל אֲחִי יוֹאָב וּזְבַדְיָה בְנוֹ אַחֲרָיו

.Iſrach Samhuth princeps quinto menſe in Quinti .millia quatuor & viginti ejus diviſione in Et
8 וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַחֲמִישִׁי לַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הַשַּׂר שַׁמְהוּת הַיִּזְרָח

in & : Tecohites Hicches filius Hira ſexto menſe Sexti .millia quatuor & viginti ejus diviſione in Et
9 וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַשִּׁשִּׁי לַחֹדֶשׁ הַשִּׁשִּׁי עִירָא בֶן־עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי וְעַל

; Ephraim filiis de Pelonites Cheles , ſeptimo menſe in Septimi .millia quatuor & viginti , ejꝰ diviſione
10 מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַשְּׁבִיעִי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי חֶלֶץ הַפְּלוֹנִי מִן־בְּנֵי אֶפְרָיִם

; Zarchi Chuſathites Sibbechai , octavo menſe in Octavi .millia quatuor & viginti , ejus diviſione in &
11 וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַשְּׁמִינִי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי לַזַּרְחִי

Hannethothites Abihezer , nono menſe in Noni .millia quatuor & viginti , ejus diviſione in &
12 וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַתְּשִׁיעִי לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתֹתִי

Netophathites Maharai , decimo menſe in Decimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; *Benjamitæ*
13 לַבֶּנְיָמִינִי וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הָעֲשִׂירִי לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי מַהְרַי הַנְּטוֹפָתִי

Benaiah , menſe undecimo in Undecimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; Zarchi
14 לַזַּרְחִי וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ עַשְׁתֵּי־עָשָׂר לְעַשְׁתֵּי עָשָׂר הַחֹדֶשׁ בְּנָיָה

duodecimo Duodecimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; Ephraim filiis de Pirhathonites
15 הַפִּרְעָתוֹנִי מִן־בְּנֵי אֶפְרָיִם וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ הַשְּׁנֵים עָשָׂר לִשְׁנֵים עָשָׂר

tribus ſuper Et .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & , Hothniel , Netophathites Cheldai , menſe
16 הַחֹדֶשׁ חֶלְדַּי הַנְּטוֹפָתִי לְעָתְנִיאֵל וְעַל מַחֲלֻקְתּוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף׃ וְעַל שִׁבְטֵי

Chaſabiah Levi .Mahachah filius Sephatiahu , *Simeonitæ* : Zichri filius Elihezer , dux *Reubenitæ* ; Iſrael
17 יִשְׂרָאֵל לָראוּבֵנִי נָגִיד אֱלִיעֶזֶר בֶּן־זִכְרִי לַשִּׁמְעוֹנִי שְׁפַטְיָהוּ בֶּן־מַעֲכָה׃ לְלֵוִי חֲשַׁבְיָה

.Michael filius Homri Iſſaſchar .David fratribus de Elihu Jehudah .Sadoc Aharon .Chemuel filius
18 בֶן־קְמוּאֵל לְאַהֲרֹן צָדוֹק׃ לִיהוּדָה אֱלִיהוּ מֵאֲחֵי דָוִיד לְיִשָּׂשכָר עָמְרִי בֶּן־מִיכָאֵל׃

Hoſeah Ephraim *Filiis* .Hazriel filius Jeremoth Naphthali *Ipſi* : Hobadiahu filius Iſmahajahu Zebulun *Ipſi*
19 לִזְבוּלֻן יִשְׁמַעְיָהוּ בֶּן־עֹבַדְיָהוּ לְנַפְתָּלִי יְרִימוֹת בֶּן־עַזְרִיאֵל׃ לִבְנֵי אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ

20 filius Iddo , Ghilhadah Menaſſeh *Dimidiæ* .Pedaiahu filius Joel Menaſſeh *tribus Dimidiæ* .Hazaziahu filius
21 בֶּן־עֲזַזְיָהוּ לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה יוֹאֵל בֶּן־פְּדָיָהוּ׃ לַחֲצִי הַמְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה יִדּוֹ בֶּן־

.Iſrael tribuum principes Iſti .Jerocham filius Hazarel Dan *Ipſi* .Abner filius Jahaſiel Binjamin .Zechariahu
22 זְכַרְיָהוּ לְבִנְיָמִן יַעֲשִׂיאֵל בֶּן־אַבְנֵר׃ לְדָן עֲזַרְאֵל בֶּן־יְרֹחָם אֵלֶּה שָׂרֵי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

multiplicandum ad DOMINUS dixit quia : infra & annorum viginti filio à eorum numerum David levavit non Et
23 וְלֹא־נָשָׂא דָוִיד מִסְפָּרָם לְמִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָטָּה כִּי אָמַר יְהוָה לְהַרְבּוֹת

fervor hoc *in* fuit & ; complevit non & , numerare cœpit Seruiah filius Joab .cœlorum ſtellas veluti Iſrael
24 אֶת־יִשְׂרָאֵל כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם׃ יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה הֵחֵל לִמְנוֹת וְלֹא כִלָּה וַיְהִי בָזֹאת קֶצֶף

theſauros ſuper Et .David regis dierum verborum numerum in numerus aſcendit non & : Iſrael ſuper
25 עַל־יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָלָה הַמִּסְפָּר בְּמִסְפַּר דִּבְרֵי־הַיָּמִים לַמֶּלֶךְ דָּוִיד׃ וְעַל אֹצְרוֹת

filius Jehonathan turribus in & , villis in & , urbibus in , *agro* in theſauros ſuper & : Hadiel filius Hazmaveth regis
הַמֶּלֶךְ עַזְמָוֶת בֶּן־עֲדִיאֵל וְעַל הָאֹצָרוֹת בַּשָּׂדֶה בֶּעָרִים וּבַכְּפָרִים וּבַמִּגְדָּלוֹת יְהוֹנָתָן בֶּן־

ſuper Et .Chelub filius Heſri , terræ cultura in agri opus facientes ſuper Et .Huzzijahu
26 עֻזִּיָּהוּ׃ וְעַל עֹשֵׂי מְלֶאכֶת הַשָּׂדֶה לַעֲבֹדַת הָאֲדָמָה עֶזְרִי בֶּן־כְּלוּב׃ וְעַל־

27 ſuper Et .Siphmites Zabdi , vini cellaria *in* vineis in quæ ſuper Et .Ramathites Simhi vineas
28 הַכְּרָמִים שִׁמְעִי הָרָמָתִי וְעַל שֶׁבַּכְּרָמִים לְאֹצְרוֹת הַיַּיִן זַבְדִּי הַשִּׁפְמִי׃ וְעַל־

ſuper Et .Johas olei cellaria ſuper & : Ghederites Bahalcanan , *planicie* in quæ ſycomoros & oliveta
29 הַזֵּיתִים וְהַשִּׁקְמִים אֲשֶׁר בַּשְּׁפֵלָה בַּעַל חָנָן הַגְּדֵרִי וְעַל־אֹצְרוֹת הַשֶּׁמֶן יוֹעָשׁ׃ וְעַל־

camelos ſuper Et .Hadlai filius Saphat , vallibus in boves ſuper & : Saronites Sitrai , Saron in *paſcentes* boves
30 הַבָּקָר הָרֹעִים בַּשָּׁרוֹן שִׁטְרַי הַשָּׁרוֹנִי וְעַל־הַבָּקָר בָּעֲמָקִים שָׁפָט בֶּן־עַדְלָי׃ וְעַל־הַגְּמַלִּים

iſti Omnes .Hagherites Jaziz *pecus* ſuper Et .Meronothites Jechdeiahu aſinas ſuper & : Iſmehelites Obil
31 אוֹבִיל הַיִּשְׁמְעֵלִי וְעַל־הָאֲתֹנוֹת יֶחְדְּיָהוּ הַמֵּרֹנֹתִי׃ וְעַל־הַצֹּאן יָזִיז הַהַגְרִי כָּל־אֵלֶּה

: ipſe ſcriba & , intelligens vir conſiliarius David patruus Jehonathan Et .David regi quæ ſubſtantiæ principes
32 שָׂרֵי הָרְכוּשׁ אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִיד׃ וִיהוֹנָתָן דּוֹד־דָּוִיד יוֹעֵץ אִישׁ־מֵבִין וְסוֹפֵר הוּא

.regis *ſocius* Archites Chuſai & , regis conſiliarius Achithophel Et .regis filiis cum Chachmoni filius Jechiel &
33 וִיחִיאֵל בֶּן־חַכְמוֹנִי עִם־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַאֲחִיתֹפֶל יוֹעֵץ לַמֶּלֶךְ וְחוּשַׁי הָאַרְכִּי רֵעַ הַמֶּלֶךְ׃

34 .Joab regis exercitus princeps & , Ebjathar & , Benaiahu filius Jehojadah Achithophel poſt Et
וְאַחֲרֵי אֲחִיתֹפֶל יְהוֹיָדָע בֶּן־בְּנָיָהוּ וְאֶבְיָתָר וְשַׂר־צָבָא לַמֶּלֶךְ יוֹאָב׃

Verſio VULG. LAT.

De bellis, & manubiis præliorum, quæ conſecraverant 27
ad inſtaurationem, & ſupellectilem templi Domini.
Hæc autem univerſa ſanctificavit Samuel Videns, 28
& Saul filius Cis, & Abner filius Ner, & Joab
filius Saruiæ : omnes, qui ſanctificaverant ea per
manum Selemith, & fratrum ejus. Iſaaritis verò 29
præerat Chonenias, & filii ejus, ad opera forinſecùs
ſuper Iſrael, ad docendum & judicandum eos. Porrò
de Hebronitis Haſabias, & fratres ejus viri fortiſſimi, 30
mille ſeptingenti, præerant Iſraeli trans Jordanem
contra Occidentem, in cunctis operibus Domini,
& in miniſterium regis. Hebronitarum autem 31
princeps fuit Jeria, ſecundùm familias & cognationes
eorũ. Quadrageſimo anno regni David recenſiti
ſunt, & inventi ſunt viri fortiſſimi in Jazer Galaad,
Fratréſque ejus robuſtioris ætatis, duo millia ſeptingenti 32
principes familiarum. Præpoſuit autem eos David
rex Rubenitis, & Gadditis, & dimidiæ tribui Manaſſe,
in omne miniſterium Dei, & regis.

CAP. XXVII.

Filii autem Iſrael ſecundùm numerum ſuum, principes 1
familiarum, tribuni, & centuriones, & præfecti,
qui miniſtrabant regi juxta turmas ſuas, ingredientes
& egredientes per ſingulos menſes in anno, viginti
quatuor millibus ſinguli præerant. Primæ turmæ in 2
primo menſe Jesboam præerat filius Zabdiel, & ſub
eo viginti quatuor millia. De filiis Phares, principes 3
cunctorum principum in exercitu menſe primo.
Secundi menſis habebat turmam Dudia Ahohites, & 4
poſt ſe alter nomine Macelloth, qui regebat partem
exercitûs, vigintiquatuor millium. Dux quoque turmæ 5
tertiæ in menſe tertio, erat Banaias filius Joiadæ
ſacerdos : & in diviſione ſua vigintiquatuor millia.
Ipſe eſt Banaias fortiſſimus inter triginta, & ſuper 6
triginta : præerat autem turmæ ipſius Amizabad filius
ejus. Quartus, menſe quarto, Aſahel frater Joab, 7
& Zabadias filius ejus poſt eum : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Quintus, menſe quinto, princeps 8
Samaoth Jezerites : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Sextus, menſe ſexto, Hira filius 9
Acces Thecuites : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Septimus, menſe ſeptimo, Helles Phallonites 10
de filiis Ephraim : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Octavus, menſe octavo, Sobochai Huſathites 11
de ſtirpe Zarahi : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Nonus, menſe nono, Abiezer Anathothites 12
de filiis Jemini : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Decimus, menſe decimo, Marai, 13
& ipſe Netophathites, de ſtirpe Zarai : & in turma
ejus vigintiquatuor millia. Undecimus, menſe undecimo, 14
Banaias Pharathonites de filiis Ephram :
& in turma ejus vigintiquatuor millia. Duodecimus, 15
menſe duodecimo, Holdai Netophathites, de
ſtirpe Gothoniel : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Porrò tribubus præerant Iſrael ; Rubenitis, 16
dux Eliezer filius Zechri : Simeonitis, dux Saphatias
filius Maacha. Levitis, Haſabias filius Camuel : 17
Aaronitis, Sadoc. Juda, Eliu frater David : Iſſachar, 18
Amri filius Michael. Zabulonitis, Jeſmaias 19
filius Abdiæ : Nephthalitibus, Jerimoth filius Ozriel.
Filiis Ephraim, Oſee filius Oraziu : dimidiæ 20
tribui Manaſſe, Joel filius Phadaiæ. Et dimidiæ 21
tribui Manaſſe in Galaad, Jaddo filius Zachariæ :
Benjamin autem, Jaſiel filius Abner. Dan verò, 22
Ezrihel filius Jeroham : hi principes filiorum Iſrael.
Noluit autem David numerare eos à viginti annis inferiùs : 23
quia dixerat Dominus ut multiplicaret Iſrael
quaſi ſtellas cœli. Joab filius Saruiæ cœperat numerare, 24
nec complevit : quia ſuper hoc ira irruerat
in Iſrael : & idcircò numerus eorum qui fuerant
recenſiti, non eſt relatus in faſtos regis David. Super 25
theſauros autem regis fuit Azmoth filius Adiel.
His autem theſauris, qui erant in urbibus, & in vicis,
& in turribus, præſidebat Jonathan filius Oziæ.
Operi autem ruſtico, & agricolis qui exercebant 26
terram, præerat Ezri filius Chelub. Vinearúmque 27
cultoribus, Semeias Romathites : cellis
autem vinariis, Zabdias Aphonites. Nam ſuper 28
oliveta & ficeta, quæ erant in campeſtribus, Balanan
Gederites : ſuper apothecas autem olei, Joas.
Porrò armentis, quæ paſcebantur in Saron, 29
præpoſitus fuit Setrai Saronites : & ſuper boves in
vallibus, Saphat filius Adli : Super camelos verò, 30
Ubil Iſmahelites : & ſuper aſinos, Jadias Meronathites.
Super oves quoque, Jaziz Agareus : 31
omnes hi, principes ſubſtantiæ regis David. Jonathan 32
autem patruus David, conſiliarius, vir prudens
& literatus : Ipſe & Jahiel filius Hachamoni
erant cum filiis regis. Achitophel etiam conſiliarius 33
regis, & Chuſai Arachites amicus regis. Poſt 34
Achitophel fuit Joiada filius Banaiæ, & Abiathar.
Princeps autem exercitûs regis erat Joab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 Ἃ ἔλαβεν (υ) ἐκ πόλεων ϗ ἐκ τῶν λαφύρων, ϗ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν
28 οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν (φ) ἁγίων τοῦ θεοῦ Σαμουὴλ τοῦ προφήτου, καὶ
Σαοὺλ τοῦ Κὶς, ϗ Ἀβεννὴρ τοῦ Νὴρ, ϗ Ἰωὰβ τοῦ (χ) Σαρουΐα, πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σα-
29 λωμὼθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Τῷ (ψ) Ἰσσααρὶ Χωνενία, ϗ υἱοὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ
30 τὸν Ἰσραὴλ τοῦ γραμματεύειν ϗ διακρίνειν. Τῷ Χεβρωνὶ Ἀσαβίας ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνα-
τοὶ χίλιοι ϗ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς, εἰς
31 πᾶσαν λειτουργίαν (ω) κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως. (α) Τοῦ Χεβρωνὶ Οὐρίας ὁ ἄρχων
(β) τῶν Χεβρωνὶ κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς, ἐν τῷ (γ) τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασι-
32 λείας αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν, ϗ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς Γαλααδίτιδος· Καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ (δ) δισχίλιοι ἑπτακόσιοι οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, ϗ κατέστησεν
αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ Ῥουβηνὶ, ϗ Γαδδὶ, ϗ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ (ε) εἰς πᾶν
πρόσταγμα κυρίου ϗ λόγον βασιλέως.

Quæ (m) cepit ex civitatibus, & de ſpoliis, & ſanctificavit de ipſis, 27
ut non deficeret ædificatio domûs Dei: Et ſuper omnia ſancta Dei (n) 28
Samuel prophetæ, & Saul filii Cis, & Abenner filii Ner, & Joab filii
Saruiæ, omne quod ſanctificaverant per manum Salomoth, & fra-
trum (o) ejus. Ipſi Iſſaari Chonenia, & (p) filii operationis, quæ ex- 29
trà, ſuper Iſrael, ad ſcribendum, & dijudicandum. Ipſi Chebroni Aſa- 30
bias, & fratres ejus, filii potentes, mille & ſeptingenti ſuper recognitio-
nem Iſrael, trans Jordanem ad Occidentem, in omne miniſterium Domini,
& operationem regis. Ipſius Chebroni Urias princeps eorum, qui Chebroni 31
ſecundùm generationes eorum ſecundùm patrias, in quadrageſimo anno
regni ejus (q) recogniti ſunt, & inventus eſt vir potens in eis in Jazer
Galaaditidis, Et fratres ejus filii potentes bis mille ſeptingenti, principes 32
patriarum: & conſtituit eos David rex ſuper Rubeni, & Gaddi, & di-
midium tribûs Manaſſe ad omne præceptum Domini, & verbum regis.

MS.A. (υ) ἐκ τῶν πολέμων (φ) ἁγίων Σαμουὴλ (χ) Σαρουΐας, (ψ) Ἰσααρὶ Χωχενίας, ϗ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς (ω) τῷ κυρίῳ ϗ (α) τῷ Χεβρωνὶ Ἰωρίας (β) τῷ Χεβρωνὶ (γ) τεσσαρακοστῷ (δ) χίλιοι ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πατριῶν, (ε) εἰς πάντα λόγον τοῦ θεοῦ, ϗ λόγον

ΚΕΦ. κζ'.

1 ΚΑὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι ϗ ἑκατόνταρχοι, ϗ
γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες (α) τῷ βασιλεῖ ϗ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, (β)
πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου ϗ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ,
2 διαίρεσις μία εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ
πρώτου, (γ) Ἰσβοὰζ ὁ τοῦ Ζαβδιὴλ, (δ) ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλι-
3 άδες· Ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς, ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.
4 Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδία (ε) ὁ ἐκ Χὼκ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως (ζ)
αὐτοῦ, ϗ Μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες
5 ἄρχοντες δυνάμεως. Ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναίας ὁ τοῦ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων,
6 καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (η) εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Αὐτὸς Βαναίας (θ) ὁ δυνα-
τώτερος τῶν τριάκοντα ϗ ἐπὶ τῶν τριάκοντα· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως (ι) αὐτοῦ Ζαβὰδ ὁ υἱὸς
7 αὐτοῦ. Ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαὴλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, καὶ (κ) Ζαβαδίας
8 υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (λ) εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ
πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἡγούμενος Σαμαὼθ (μ) ὁ Ἰεσραὲ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐ-
9 τοῦ εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕκτος (ν) τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ (ξ) Ὀδουΐας ὁ τοῦ Ἐκκῆς
10 ὁ Θεκωΐτης, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ
τῷ ἑβδόμῳ Χελλὴς ὁ ἐκ Φαλλοῦς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ο) εἴκοσι
11 ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ (π) Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τῷ Ζαραῒ, ϗ
12 ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ρ) εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ (σ) ἔννατος τῷ μηνὶ τῷ (τ)
ἐννάτῳ Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ (υ) ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὶν, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσα-
13 ρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ (φ) Μεηρὰ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Ζα-
14 ραῒ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (χ) εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ
τῷ ἑνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν (†) ἐκ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ψ)
15 εἴκοσι ϗ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον (ω) Χολδία ὁ ἐκ
16 Νετωφαθὶ τῷ Γοθονιὴλ, ϗ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (α) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ
ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Ζεχρί. τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ
17 18 τοῦ Μααχά. Τῷ Λευὶ, Ἀσαβίας ὁ τοῦ Καμουήλ. τῷ Ἀαρὼν, Σαδώκ. Τῷ Ἰούδα, Ἐλιὰβ τῶν
19 ἀδελφῶν Δαυίδ. τῷ Ἰσσάχαρ, (β) Ἀμβρὶ ὁ τοῦ Μιχαήλ. Τῷ Ζαβουλὼν, Σαμαΐας ὁ τοῦ Ἀβδίου.
20 τῷ Νεφθαλὶ, (γ) Ἰεριμὼθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ. Τῷ Ἐφραὶμ, Ὡσὴ ὁ τοῦ Ὀζίου. τῷ ἡμίσει φυλῆς
21 Μανασσῆ, Ἰωὴλ (δ) υἱὸς Φαδαΐα. Τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ τῷ (ε) ἐν γῇ Γαλαὰδ,
22 Ἰαδαῒ ὁ τοῦ (ζ) Ζαδαίου. τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, (η) Ἰασιὴλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ. Τῷ Δὰν,
23 (θ) Ἀζαριὴλ ὁ τοῦ (ι) Ἰρωάβ. οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραήλ. Καὶ οὐκ ἔλαβε
Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι (κ) εἶπε κύριος πληθῦναι
24 τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ Ἰωὰβ (λ) ὁ τοῦ Σαρουΐα ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ
λαῷ, καὶ οὐ συνετέλεσε. καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ (μ) ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ
25 ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Δαυίδ. Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως,
Ἀσμὼθ ὁ τοῦ Ὀδιήλ, ϗ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ ϗ ἐν ταῖς κώμαις ϗ ἐν τοῖς ἐποικίοις ϗ
26 ἐν τοῖς πύργοις, Ἰωνάθαν ὁ τοῦ Ὀζίου. (ν) Καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐρ-
27 γαζομένων (ξ) Ἐσδρὶ ὁ τοῦ Χελούβ. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, Σεμεῒ (ο) ὁ ἐκ Ῥαὴλ, καὶ
28 θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ Σεφνί. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων, καὶ
ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, (π) Βαλλανὰν ὁ Γεδωρίτης· ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν
29 τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς. Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Σαρὼν, Σατραῒ ὁ Σαρωνίτης·
30 ϗ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι, Σωφὰτ ὁ τοῦ (ρ) Ἀδλί. Ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων, (σ)
31 Ἀβίας ὁ Ἰσμαηλίτης· ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ (τ) Μεραθών. Καὶ ἐπὶ τῶν προβά-
32 των, (υ) Ἰαζὶζ ὁ Ἀγαρίτης. πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων Δαυὶδ τοῦ βασιλέως. Καὶ Ἰω-
νάθαν ὁ πατράδελφος Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος (φ) συνετός· ϗ Ἰειὴλ ὁ τοῦ (χ) Ἀχα-
33 μὶ μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. (ψ) Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, ϗ Χουσὶ (ω) ὁ πρῶ-
34 τος φίλος τοῦ βασιλέως. Καὶ (α) μετὰ τοῦτον Ἀχιτόφελ ἐχόμενος (β) Ἰωδαὲ ὁ τοῦ Βαναίου, καὶ
Ἀβιάθαρ· καὶ Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.

CAP. XXVII.

ET filii Iſrael juxta numerum ſuum principes patriarum, chiliarchi, & 1
centuriones, & ſcribæ miniſtrantes regi, & ad omne verbum regis ſe-
cundùm diſtributiones, (a) omne verbum, ingredientis, & egredientis,
menſem ex menſe, in omnes menſes anni, diſtributio una viginti & qua-
tuor millia. Et ſuper diſtributionem primam menſis primi, Isboaz filius 2
Zabdiel, ſuper diſtributionem ejus, viginti & quatuor millia: De filiis 3
Phares, princeps omnium principum virtutis, menſis primi. Et ſuper 4
diſtributionem menſis ſecundi Dodia, qui de Choc: & (b) ſuper diſtributi-
onem ejus, & Macelloth præfectus, & ſuper diſtributionem ejus viginti
& quatuor millia, principes virtutis. Tertius menſe tertio Banaias 5
filius Jodae (c) ſacerdos princeps: & ſuper diſtributionem ejus viginti &
quatuor millia. Ipſe Banaias potentior triginta, & ſuper triginta: & 6
ſuper diſtributionem ejus Zabad filius ejus. Quartus in menſem quar- 7
tum Aſael frater Joab, & Zabadias filius ejus, & fratres: & ſuper
diſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Quintus menſi quinto 8
præfectus Samaoth filius Jeſrae: & ſuper diſtributionem ejus viginti
& quatuor millia. Sextus menſi ſexto Oduias filius Ecces Thecoita: 9
& ſuper diſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Septimus men- 10
ſi ſeptimo Chelles, qui de Phallus, de filiis Ephræm: & ſuper diſtribu-
tionem ejus viginti & quatuor millia. Octavus menſi octavo Sobochai 11
Uſathi ipſi Zarai: & ſuper diſtributionem ejus viginti & quatuor
millia. Nonus menſi nono Abiezer, qui ex Anathoth, qui de terra 12
Benjamin: & ſuper diſtributionem ejus quatuor, & viginti millia.
Decimus menſi decimo Meera, qui ex Netophathi, ipſi Zarai, & ſuper di- 13
ſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Undecimus menſi undeci- 14
ma Banaias, qui ex Pharathon, de filiis Ephræm: & ſuper diſtributio-
nem ejus, viginti & quatuor millia. Duodecimus in menſem duodeci- 15
mum, Choldia, qui ex Netophathi, ipſi Gothoniel: & ſuper diſtribu-
tionem ejus viginti & quatuor millia. Et ſuper tribus Iſrael, ipſi 16
Ruben præfectus Eliezer, qui ipſius Zechri: Ipſi Symeon, Saphatias,
qui ipſius Maacha: Ipſi Levi, Aſabias, qui ipſius Chamuel: Ipſi 17
Aaron, Sadoc: Ipſi Juda, Eliab de fratribus David: Ipſi Iſſachar, 18
Ambri, qui ipſius Michael: Ipſi Zabulon, Samaias, qui Abdiæ: Ipſi 19
Nephthali, Jerimoth, qui ipſius Oziel: Ipſi Ephræm, Oſe, qui Oziæ: Dimi- 20
dio tribûs Manaſſe, Joel filius Phadaia: Dimidio tribûs Manaſſe, quod 21
in terra Galaad, Jadai, qui Zadæi: Filiis Benjamin, Jaſiel, qui ipſius
Abenner: Ipſi Dan, Azariel, qui ipſius Iroab. Hi patriarchæ tribuum Iſ- 22
rael. Et non cepit David numerum eorum à viginti annis, & infrà: quo- 23
niam dixerat Dominus multiplicare Iſrael, ſicut aſtra cœli. Et Joab Sa- 24
ruiæ cœpit numerare in populo, & non conſummavit, & facta eſt in
his ira ſuper Iſrael: & non eſt relatus numerus in librum ver-
borum dierum regis David. Et ſuper theſauros regis, Aſmoth, 25
qui ipſius Odiel: & ſuper theſauros, qui in agro, & in pagis,
& in villis, & in turribus, Jonathan, qui Oziæ: Et ſuper 26
agricolas terram operantes, Eſdri, qui ipſius Chelub. Et ſuper 27
(d) cellas, Semei, qui de Rael: & ſuper theſauros, qui in
cellis vini, Zabdi, qui ipſius Sephni. Et ſuper oliveta, & ſu- 28
per ſycomoros, quæ in campeſtri, Ballanan Gedorita: ſuper the-
ſauros autem olei, Joas. Et ſuper boves paſcuales, qui in Sa- 29
ron, Satrai Saronita: & ſuper boves, qui in vallibus, Sophat,
qui ipſius Adli. Super camelos autem, Abias Iſmaelita. Super 30
aſinos autem Jadias, qui de Merathon. Et ſuper oves, Ja- 31
ziz Agarita. Omnes hi præfecti ſubſtantiæ David regis. Et Jo- 32
nathan patruus David conſiliarius, homo intelligens. Et Jeel,
qui ipſius Achami, cum filiis regis. Achitophel conſiliarius regis: 33
& Chuſi (e) primus amicus regis: Et (f) poſt hunc Achito- 34
phel, ſequens Jodae, qui Banææ, & Abiathar, & Joab
princeps militiæ regis.

MS.A. (α) τῷ λαῷ ϗ εἰς πᾶν λόγον (β) εἰς πάντα λόγον (γ) Ἰσβοὰμ (δ) ϗ ἐπὶ (ε) ὁ Ἀωθὶ, ϗ (ζ) αὐτοῦ * εἴκοσι (η) τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. (θ) δυνατώτερος (ι) αὐτῶν Ἀμιραζὰθ υἱὸς (κ) Ζαβδίας ὁ υἱὸς (λ) τέσσαρες ϗ εἴκοσι (μ) ὁ Ἰεζραὲλ, (ν) μηνὶ (ξ) Εἰρὰ υἱὸς Ἐκκῆς (ο) τέσσαρες ϗ εἴκοσι (π) Σοβοχαὶ, καὶ ἐπὶ τῆς (ρ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (σ) ἔνατος (τ) ἐνάτῳ (υ) ἐκ γῆς (φ) Μοοραὶ ὁ ἐκ Νετουφὰτ (χ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (†) τοῦ (ψ) τέσσαρες ϗ εἴκοσι (ω) Χολδαὶ ὁ ἐκ Νετωφατὶ (α) τέσσαρες ϗ εἴκοσι (β) Ἀμαρὶ (γ) Ἰεριμοὺθ (δ) ὁ τοῦ Φαδαΐα. (ε) ἐν Γαλαὰδ, Ἰαδδαῒ (ζ) Ζαβδίου. (η) Ἀσιὴλ (θ) Ἐζριὴλ (ι) Ἰωράμ. (κ) κύριος εἶπεν πληθῦναι (λ) ὁ τῆς Σαρουΐα (μ) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· (ν) Ἐπὶ δὲ τῶν (ξ) Ἐζραὶ (ο) ὁ Ῥαμαθαῖος, ϗ (π) Βαλανὰ ὁ Γεδώρ· (ρ) Ἀδαί. (σ) Οὐβίας (τ) Μαραθών. (υ) Ἰωεζὶζ (φ) Συνετὸς, ϗ γραμματεὺς αὐτός· ϗ Ἱεριὴλ (χ) Ἀχαμανὶ (ψ) Καὶ Ἀχιτόφελ (ω) πρῶτος (α) μετ' αὐτὸν (β) Ἰωαδαὲ

דברי הימים א׃ כז

Semuel ſanctificavit quod omne Et .DOMINI domum roborandum ad,fecerunt ſanctificare *ſpolio* de & , bellis De
27 28 מן־המלחמות ומן־השלל הקדישו לחזק לבית יהוה׃ וכל ההקדיש שמואל
, Selomith *manum ſuper ſanctificans omnis* : Seruiah filius Joab & , Ner filius Abner & , Chis filius Saul & , Videns
הראה ושאול בן־קיש ואבנר בן־נר ויואב בן־צרויה כל המקדיש על יד־שלמית
.*judices* & , *præfectos in* Iſrael ſuper *externo operi* ejus filii & , Chenaniahu Ishari *Ipſi* .ejus fratrum &
29 ואחיו׃ ליצהרי כנניהו ובניו למלאכה החיצונה על־ישראל לשטרים ולשפטים׃
: occidentē ad Jarden trans à , Iſrael *præfectura* ſuper ſeptingenti & mille ,*virtutis filii* ej° fratres & ,Chaſabiahu Chebroni
30 לחברוני חשביהו ואחיו בני־חיל אלף ושבע מאות על פקדת ישראל מעבר לירדן מערבה
ej° generationes *ad* Chebroni ipſi , *caput* Jerijah Chebroni *Ipſi* .*regis ſervitium* ad & , DOMINI opus omne ad
31 לכל מלאכת יהוה ולעבדת המלך׃ לחברוני יריה הראש לחברוני לתלדתיו
.Ghilhad Jahazer in *virtute* fortes eis in ſunt inventi & ,ſunt quæſiti David regni quadrageſimo anno In .*patres* per
לאבות בשנת הארבעים למלכות דויד נדרשו וימצא בהם גבורי חיל ביעזיר גלעד׃
,Ghaditas &,Reubenitas ſuper rex David eos conſtituit & : familiarum *capita* ſeptingenti & , mille *virtutis* viri ejus fratres Et
32 ואחיו בני־חיל אלפים ושבע מאות ראשי האבות ויפקידם דויד המלך על־הראובני והגדי
.regis *verbum* & , Dei *verbum omne* ad Menaſſitarum tribum dimidiam &
וחצי שבט המנשי לכל־דבר האלהים ודבר המלך׃

CAP. XXVII. כז

eorum præfecti & , *centuriarum &* , *millium principeſque* , *patrum capita* , ſuum numerum ſecundùm Iſrael filii Et
1 ובני ישראל למספרם ראשי האבות ושרי האלפים והמאות ושטריהם
.anni menſes omnes per *menſe in menſe egredientis & ,ingredientis* , diviſionum rem omnem *ad* regi miniſtrantes
המשרתים את־המלך לכל דבר המחלקות הבאה והיצאת חדש בחדש לכל חדשי השנה
filius Jaſobeham primo menſe in prima diviſione Super .millium quatuor & viginti , una Diviſio
2 המחלקת האחת עשרים וארבעה אלף׃ על המחלקת הראשונה לחדש הראשון ישבעם בן
menſe in exercituum principum cunctorū *caput* Peres filiis De .millia quatuor & viginti ej° diviſione *ſuper* & , Zabdiel
3 זבדיאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ מן־בני־פרץ הראש לכל־שרי הצבאות לחדש
ej° diviſione *ſuper* & : dux Micloth & ; ej° diviſio & , Achochites Dodai ſecundi menſis *partitione* ſuper Et .primo
4 הראשון׃ ועל מחלקת החדש השני דודי האחוחי ומחלקתו ומקלות הנגיד ועל מחלקתו
; *caput* ſacerdotis Jehojadah filius Benaiahu , tertio menſe tertii exercitus Princeps .millia quatuor & viginti
5 עשרים וארבעה אלף׃ שר הצבא השלישי לחדש השלישי בניהו בן־יהוידע הכהן ראש
ejus *partitio* & : triginta ſuper & , triginta fortis Benaiahu Ipſe .millia quatuor & , viginti ejus diviſione *ſuper* &
6 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ הוא בניהו גבור השלשים ועל־השלשים ומחלקתו
.eum poſt ejus filius Zebadiah & , Joab frater Hazael quarto menſe in Quarti .ejus filius Hammizabad
7 עמיזבד בנו׃ הרביעי לחדש הרביעי עשהאל אחי יואב וזבדיה בנו אחריו
.Iſrach Samhuth princeps quinto menſe in Quinti .millia quatuor & viginti ejus diviſione in Et
8 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ החמישי לחדש החמישי השר שמהות היזרח
in & : Tecohites Hicches filius Hira ſexto menſe Sexti .millia quatuor & viginti ejus diviſione in Et
9 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ הששי לחדש הששי עירא בן־עקש התקועי ועל
; Ephraim filiis de Pelonites Cheles , ſeptimo menſe in Septimi .millia quatuor & viginti ,ej° diviſione
10 מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ השביעי לחדש השביעי חלץ הפלוני מן־בני אפרים
; Zarchi Chuſathites Sibbechai , octavo menſe in Octavi .millia quatuor & viginti , ejus diviſione in &
11 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ השמיני לחדש השמיני סבכי החשתי לזרחי
Hannethotites Abihezer , nono menſe in Noni .millia quatuor & viginti , ejus diviſione in &
12 ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ התשיעי לחדש התשיעי אביעזר הענתתי
Netophathites Maharai , decimo menſe in Decimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; *Benjamitæ*
13 לבנימיני ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ העשירי לחדש העשירי מהרי הנטופתי
Benaiah , menſe undecimo in Undecimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; Zarchi
14 לזרחי ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ עשתי־עשר לעשתי עשר החדש בניה
duodecimo Duodecimi .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & ; Ephraim filiis de Pirhathonites
15 הפרעתוני מן־בני אפרים ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ השנים עשר לשנים עשר
tribus ſuper Et .millia quatuor & viginti ejus diviſione in & , Hothniel , Netophathites Cheldai ,menſe
16 החדש חלדי הנטופתי לעתניאל ועל מחלקתו עשרים וארבעה אלף׃ ועל שבטי
Chaſabiah Levi .Mahachah filius Sephatiahu , *Simeonitæ* : Zichri filius Elihezer , dux *Reubenitæ* ; Iſrael
17 ישראל לראובני נגיד אליעזר בן־זכרי לשמעוני שפטיהו בן־מעכה׃ ללוי חשביה
.Michael filius Homri Iſſaſchar .David fratribus de Elihu Jehudah .Sadoc Aharon .Chemuel filius
18 בן־קמואל לאהרן צדוק׃ ליהודה אליהו מאחי דויד ליששכר עמרי בן־מיכאל׃
Hoſeah Ephraim *Filiis* .Hazriel filius Jeremoth Naphthali *Ipſi* : Hobadiahu filius Iſmahajahu Zebulun *Ipſi*
19 20 לזבולן ישמעיהו בן־עבדיהו לנפתלי ירימות בן־עזריאל׃ לבני אפרים הושע
filius Iddo , Ghilhadah Menaſſeh *Dimidiæ* .Pedaiahu filius Joel Menaſſeh *tribus Dimidiæ* .Hazaziahu filius
21 בן־עזזיהו לחצי שבט מנשה יואל בן־פדיהו׃ לחצי המנשה גלעדה ידו בן־
.Iſrael tribuum principes Iſti .Jerocham filius Hazarel Dan *Ipſi* .Abner filius Jahaſiel Binjamin .Zechariahu
22 זכריהו לבנימן יעשיאל בן־אבנר׃ לדן עזראל בן־ירחם אלה שרי שבטי ישראל׃
multiplicandum ad DOMINUS dixit quia : infra & annorum viginti filio à eorum numerum David levavit non Et
23 ולא־נשא דויד מספרם למבן עשרים שנה ולמטה כי אמר יהוה להרבות
fervor hoc *in* fuit & ; complevit non & , numerare cœpit Seruiah filius Joab .cœlorum ſtellas veluti Iſrael
24 את־ישראל ככוכבי השמים׃ יואב בן־צרויה החל למנות ולא כלה ויהי בזאת קצף
theſauros ſuper Et .David regis dierum verborum numerum in numerus aſcendit non & : Iſrael ſuper
25 על־ישראל ולא עלה המספר במספר דברי הימים למלך דויד׃ ועל אצרות
filius Jehonathan turribus in & , villis in & , urbibus in , *agro* in theſauros ſuper & : Hadiel filius Hazmaveth regis
המלך עזמות בן־עדיאל ועל האצרות בשדה בערים ובכפרים ובמגדלות יהונתן בן־
ſuper Et .Chelub filius Heſri , terræ cultura in agri opus facientes ſuper Et .Huzzijahu
26 27 עזיהו׃ ועל עשי מלאכת השדה לעבדת האדמה עזרי בן־כלוב׃ ועל־
ſuper Et .Siphmites Zabdi , vini cellaria *in* vineis in quæ ſuper Et .Ramathites Simhi vineas
28 הכרמים שמעי הרמתי ועל שבכרמים לאצרות היין זבדי השפמי׃ ועל־
ſuper Et .Johas olei cellaria ſuper & : Ghederites Bahalcanan , *planicie* in quæ ſycomoros & oliveta
29 הזיתים והשקמים אשר בשפלה בעל חנן הגדרי ועל־אצרות השמן יועש׃ ועל־
camelos ſuper Et .Hadlai filius Saphat ,vallibus in boves ſuper & : Saronites Sitrai ,Saron in *paſcentes* boves
30 הבקר הרעים בשרון שטרי השרוני ועל־הבקר בעמקים שפט בן־עדלי׃ ועל־הגמלים
iſti Omnes .Hagherites Jaziz *pecus* ſuper Et .Meronothites Jechdeiahu aſinas ſuper & : Iſmehelites Obil
31 אוביל הישמעלי ועל־האתנות יחדיהו המרנתי׃ ועל־הצאן יזיז ההגרי כל־אלה
: ipſe ſcriba & , intelligens vir conſiliarius David patruus Jehonathan Et .David regi quæ ſubſtantiæ principes
32 שרי הרכוש אשר למלך דויד׃ ויהונתן דוד־דויד יועץ איש־מבין וסופר הוא
.regis *ſocius* Archites Chuſai & , regis conſiliarius Achithophel Et .regis filiis cum Chachmoni filius Jechiel &
33 ויחיאל בן־חכמוני עם־בני המלך׃ ואחיתפל יועץ למלך וחושי הארכי רע המלך׃
.Joab regis exercitus princeps & ,Ebjathar & ,Benaiahu filius Jehojadah Achithophel poſt Et
34 ואחרי אחיתפל יהוידע בן־בניהו ואביתר ושר־צבא למלך יואב׃

Verſio VULG. LAT.

De bellis, & manubiis præliorum, quæ conſecraverant 27
ad inſtaurationem, & ſupellectilem templi Domini.
Hæc autem univerſa ſanctificavit Samuel Videns, 28
& Saul filius Cis, & Abner filius Ner, & Joab
filius Saruiæ : omnes, qui ſanctificaverant ea per
manum Selemith, & fratrum ejus. Iſaaritis verò 29
præerat Chonenias, & filii ejus, ad opera forinſecùs
ſuper Iſrael, ad docendum & judicandum eos. Porrò 30
de Hebronitis Haſabias, & fratres ejus viri fortiſſimi,
mille ſeptingenti, præerant Iſraeli trans Jordanem
contra Occidentem, in cunctis operibus Domini,
& in miniſterium regis. Hebronitarum autem 31
princeps fuit Jeria, ſecundùm familias & cognationes
eorũ. Quadrageſimo anno regni David recenſiti
ſunt, & inventi ſunt viri fortiſſimi in Jazer Galaad,
Fratréſque ejus robuſtioris ætatis, duo millia ſeptingenti 32
principes familiarum. Præpoſuit autem eos David
rex Rubenitis, & Gadditis, & dimidiæ tribui Manaſſe,
in omne miniſterium Dei, & regis.

CAP. XXVII.

Filii autem Iſrael ſecundùm numerum ſuum, principes 1
familiarum, tribuni, & centuriones, & præfecti,
qui miniſtrabant regi juxta turmas ſuas, ingredientes
& egredientes per ſingulos menſes in anno, viginti
quatuor millibus ſinguli præerant. Primæ turmæ in 2
primo menſe Jesboam præerat filius Zabdiel, & ſub
eo viginti quatuor millia. De filiis Phares, princeps 3
cunctorum principum in exercitu menſe primo.
Secundi menſis habebat turmam Dudia Ahohites, & 4
poſt ſe alter nomine Macelloth, qui regebat partem
exercitûs, vigintiquatuor millium. Dux quoque turmæ 5
tertiæ in menſe tertio, erat Banaias filius Joiadæ
ſacerdos : & in diviſione ſua vigintiquatuor millia.
Ipſe eſt Banaias fortiſſimus inter triginta, & ſuper 6
triginta : præerat autem turmæ ipſius Amizabad filius
ejus. Quartus, menſe quarto, Aſahel frater Joab, 7
& Zabadias filius ejus poſt eum : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Quintus, menſe quinto, princeps 8
Samaoth Jezerites : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Sextus, menſe ſexto, Hira filius 9
Acces Thecuites : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Septimus, menſe ſeptimo, Helles Phallonites 10
de filiis Ephraim : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Octavus, menſe octavo, Sobochai Huſathites 11
de ſtirpe Zarahi : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Nonus, menſe nono, Abiezer Anathothites 12
de filiis Jemini : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Decimus, menſe decimo, Marai, 13
& ipſe Netophathites, de ſtirpe Zarai : & in turma
ejus vigintiquatuor millia. Undecimus, menſe undecimo, 14
Banaias Pharathonites de filiis Ephram :
& in turma ejus vigintiquatuor millia. Duodecimus, 15
menſe duodecimo, Holdai Netophathites, de
ſtirpe Gothoniel : & in turma ejus vigintiquatuor
millia. Porrò tribubus præerant Iſrael ; Rubenitis, 16
dux Eliezer filius Zechri : Simeonitis, dux Saphatias
filius Maacha. Levitis, Haſabias filius Camuel : 17
Aaronitis, Sadoc. Juda, Eliu frater David : Iſſachar, 18
Amri filius Michael. Zabulonitis, Jeſmaias 19
filius Abdiæ : Nephthalitibus, Jerimoth filius Ozriel.
Filiis Ephraim, Oſee filius Oraziu : dimidiæ 20
tribui Manaſſe, Joel filius Phadaiæ. Et dimidiæ 21
tribui Manaſſe in Galaad, Jaddo filius Zachariæ :
Benjamin autem, Jaſiel filius Abner. Dan verò, 22
Ezrihel filius Jeroham : hi principes filiorum Iſrael.
Noluit autem David numerare eos à viginti annis inferiùs : 23
quia dixerat Dominus ut multiplicaret Iſrael
quaſi ſtellas cœli. Joab filius Saruiæ cœperat numerare, 24
nec complevit : quia ſuper hoc ira irruerat
in Iſrael : & idcircò numerus eorum qui fuerant
recenſiti, non eſt relatus in faſtos regis David. Super 25
theſauros autem regis fuit Azmoth filius Adiel.
His autem theſauris, qui erant in urbibus, & in vicis,
& in turribus, præſidebat Jonathan filius Oziæ. 26
Operi autem ruſtico, & agricolis qui exercebant 27
terram, præerat Ezri filius Chelub. Vinearúmque
cultoribus, Semeias Romathites : cellis
autem vinariis, Zabdias Aphonites. Nam ſuper 28
oliveta & ficeta, quæ erant in campeſtribus, Balanan
Gederites : ſuper apothecas autem olei, Joas.
Porrò armentis, quæ paſcebantur in Saron, 29
præpoſitus fuit Setrai Saronites : & ſuper boves in
vallibus, Saphat filius Adli : Super camelos verò, 30
Ubil Iſmahelites : & ſuper aſinos, Jadias Meronathites.
Super oves quoque, Jaziz Agareus : 31
omnes hi, principes ſubſtantiæ regis David. Jonathan 32
autem patruus David, conſiliarius, vir prudens
& literatus : Ipſe & Jahiel filius Hachamoni
erant cum filiis regis. Achitophel etiam conſiliarius 33
regis, & Chuſai Arachites amicus regis. Poſt 34
Achitophel fuit Joiada filius Banaiæ, & Abiathar.
Princeps autem exercitûs regis erat Joab.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 Ἃ ἔλαβεν (υ) ἐκ πόλεων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν
28 οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν (φ) ἁγίων τοῦ θεοῦ Σαμουὴλ τοῦ προφήτου, καὶ
Σαοὺλ τοῦ Κὶς, καὶ Ἀβεννὴρ τοῦ Νὴρ, καὶ Ἰωὰβ τοῦ (χ) Σαρουΐα, πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σαλωμὼθ
29 καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Τῷ (ψ) Ἰσσααρὶ Χωνενία, καὶ υἱοὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ
30 τὸν Ἰσραὴλ τοῦ γραμματεύειν καὶ διακρίνειν. Τῷ Χεβρωνὶ Ἀσαβίας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ
χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς, εἰς
31 πᾶσαν λειτουργίαν (ω) κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως. (α) Τοῦ Χεβρωνὶ Οὐρίας ὁ ἄρχων
(β) τῶν Χεβρωνὶ κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς, ἐν τῷ (γ) τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας
32 αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν, καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς Γαλααδίτιδος· Καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ (δ) δισχίλιοι ἑπτακόσιοι οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, καὶ κατέστησεν
αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ Ῥουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ (ε) εἰς πᾶν
πρόσταγμα κυρίου καὶ λόγον βασιλέως.

Quæ (m) cepit ex civitatibus, & de ſpoliis, & ſanctificavit de ipſis, 27
ut non deficeret ædificatio domûs Dei: Et ſuper omnia ſancta Dei (n) 28
Samuel prophetæ, & Saul filii Cis, & Abenner filii Ner, & Joab filii
Saruiæ, omne quod ſanctificaverant per manum Salomoth, & fratrum
(o) ejus. Ipſi Iſſaari Chonenia, & (p) filii operationis, quæ extrà, 29
ſuper Iſrael, ad ſcribendum, & dijudicandum. Ipſi Chebroni Aſabias, 30
& fratres ejus, filii potentes, mille & ſeptingenti ſuper recognitionem
Iſrael, trans Jordanem ad Occidentem, in omne miniſterium Domini,
& operationem regis. Ipſius Chebroni Urias princeps eorum, qui Chebroni 31
ſecundùm generationes eorum ſecundùm patrias, in quadrageſimo anno
regni ejus (q) recogniti ſunt, & inventus eſt vir potens in eis in Jazer
Galaaditidis, Et fratres ejus filii potentes bis mille ſeptingenti, principes 32
patriarum: & conſtituit eos David rex ſuper Rubeni, & Gaddi, & dimidium
tribûs Manaſſe ad omne præceptum Domini, & verbum regis.

MS.A. (υ) ἐκ τῶν πολέμων (φ) ἁγίων Σαμουὴλ (χ) Σαρουΐας, (ψ) Ἰσααρὶ Χωχενίας, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς (ω) τῷ κυρίῳ καὶ (α) τῷ Χεβρωνὶ Ἰωρίας (β) τῷ Χεβρωνὶ (γ) τεσσαρακοστῷ (δ) χίλιοι ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πατριῶν, (ε) εἰς πάντα λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ λόγον

ΚΕΦ. κζ'.

1 ΚΑὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ
γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες (α) τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, (β)
πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ,
2 διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ
πρώτου, (γ) Ἰσβοὰζ ὁ τοῦ Ζαβδιὴλ, (δ) ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες·
3 Ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς, ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.
4 Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδία (ε) ὁ ἐκ Χὼκ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως (ζ)
αὐτοῦ, καὶ Μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες
5 ἄρχοντες δυνάμεως. Ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναίας ὁ τοῦ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων,
6 καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (η) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Αὐτὸς Βαναίας (θ) ὁ δυνατώτερος
τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως (ι) αὐτοῦ Ζαβὰδ ὁ υἱὸς
7 αὐτοῦ. Ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαὴλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, καὶ (κ) Ζαβαδίας
8 υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (λ) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ
πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἡγούμενος Σαμαὼθ (μ) ὁ Ἰεσραὲ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ
9 εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕκτος (ν) τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ (ξ) Ὀδουΐας ὁ τοῦ Ἐκκὴς
10 ὁ Θεκωΐτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ
τῷ ἑβδόμῳ Χελλὴς ὁ ἐκ Φαλλοὺς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ο) εἴκοσι
11 καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ (π) Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τῷ Ζαραῒ, καὶ
12 ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ρ) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ (σ) ἔννατος τῷ μηνὶ τῷ (τ)
ἐννάτῳ Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ (υ) ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες
13 καὶ εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ (φ) Μεηρὰ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Ζαραῒ,
14 καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (χ) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ
τῷ ἑνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν (†) ἐκ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (ψ)
15 εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον (ω) Χολδία ὁ ἐκ
16 Νετωφαθὶ τῷ Γοθονιὴλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ (α) εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ
ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Ζεχρί. τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ
17 18 τοῦ Μααχά. Τῷ Λευὶ, Ἀσαβίας ὁ τοῦ Καμουήλ. τῷ Ἀαρὼν, Σαδώκ. Τῷ Ἰούδα, Ἐλιὰβ τῶν
19 ἀδελφῶν Δαυίδ. τῷ Ἰσσάχαρ, (β) Ἀμβρὶ ὁ τοῦ Μιχαήλ. Τῷ Ζαβουλὼν, Σαμαΐας ὁ τοῦ Ἀβδίου.
20 τῷ Νεφθαλὶ, (γ) Ἰριμὼθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ. Τῷ Ἐφραὶμ, Ὠσηὲ ὁ τοῦ Ὀζίου. τῷ ἡμίσει φυλῆς
21 Μανασσῆ, Ἰωὴλ (δ) υἱὸς Φαδαΐα. Τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ τῷ (ε) ἐν γῇ Γαλαὰδ,
22 Ἰαδαῒ ὁ τοῦ (ζ) Ζαδαίου. τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, (η) Ἰασιὴλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ. Τῷ Δὰν,
23 (θ) Ἀζαριὴλ ὁ τοῦ (ι) Ἰρωάβ. οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραήλ. Καὶ οὐκ ἔλαβε
Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι (κ) εἶπε κύριος πληθῦναι
24 τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ Ἰωὰβ (λ) ὁ τοῦ Σαρουΐα ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ
λαῷ, καὶ οὐ συνετέλεσε. καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ (μ) ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ
25 ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Δαυίδ. Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως,
Ἀσμὼθ ὁ τοῦ Ὀδιήλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίοις καὶ
26 ἐν τοῖς πύργοις, Ἰωνάθαν ὁ τοῦ Ὀζίου. (ν) Καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων
27 (ξ) Ἐσδρὶ ὁ τοῦ Χελούβ. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, Σεμεῒ (ο) ὁ ἐκ Ῥαὴλ, καὶ
28 θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ Σεφνί. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων, καὶ
ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, (π) Βαλλανὰν ὁ Γεδωρίτης· ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν
29 τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς. Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Σαρὼν, Σατραῒ ὁ Σαρωνίτης·
30 καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι, Σωφὰτ ὁ τοῦ (ρ) Ἀδλί. Ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων, (σ)
31 Ἀβίας ὁ Ἰσμαηλίτης· ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ (τ) Μεραθών. Καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων,
32 (υ) Ἰαζὶζ ὁ Ἀγαρίτης. πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων Δαυὶδ τοῦ βασιλέως. Καὶ Ἰωνάθαν
ὁ πατράδελφος Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος (φ) συνετός· καὶ Ἰεὴλ ὁ τοῦ (χ) Ἀχαμὶ
33 μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. (ψ) Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, καὶ Χουσὶ (ω) ὁ πρῶτος
34 φίλος τοῦ βασιλέως. Καὶ (α) μετὰ τοῦτον Ἀχιτόφελ ἐχόμενος (β) Ἰωδαὲ ὁ τοῦ Βαναίου, καὶ
Ἀβιάθαρ· καὶ Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.

CAP. XXVII.

ET filii Iſrael juxta numerum ſuum principes patriarum, chiliarchi, & 1
centuriones, & ſcribæ miniſtrantes regi, & ad omne verbum regis ſecundùm
diſtributiones, (a) omne verbum, ingredientis, & egredientis,
menſem ex menſe, in omnes menſes anni, diſtributio una viginti & quatuor
millia. Et ſuper diſtributionem primam menſis primi, Isboaz filius 2
Zabdiel, ſuper diſtributionem ejus, viginti & quatuor millia: De filiis 3
Phares, princeps omnium principum virtutis, menſis primi. Et ſuper 4
diſtributionem menſis ſecundi Dodia, qui de Choc: & (b) ſuper diſtributionem
ejus, & Macelloth præfectus, & ſuper diſtributionem ejus viginti
& quatuor millia, principes virtutis. Tertius menſe tertio Banaias 5
filius Jodae (c) ſacerdos princeps: & ſuper diſtributionem ejus viginti &
quatuor millia. Ipſe Banaias potentior triginta, & ſuper triginta: & 6
ſuper diſtributionem ejus Zabad filius ejus. Quartus in menſem quartum 7
Aſael frater Joab, & Zabadias filius ejus, & fratres: & ſuper
diſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Quintus menſi quinto 8
præfectus Samaoth filius Jeſrae: & ſuper diſtributionem ejus viginti
& quatuor millia. Sextus menſi ſexto Oduias filius Ecces Thecoita: 9
& ſuper diſtributionem ejus viginti & quatuor millia. Septimus menſi 10
ſeptimo Chelles, qui de Phallus, de filiis Ephræm: & ſuper diſtributionem
ejus viginti & quatuor millia. Octavus menſi octavo Sobochai 11
Uſathi ipſi Zarai: & ſuper diſtributionem ejus viginti & quatuor
millia. Nonus menſi nono Abiezer, qui ex Anathoth, qui de terra 12
Benjamin: & ſuper diſtributionem ejus quatuor, & viginti millia.
Decimus menſi decimo Meera, qui ex Netophathi, ipſi Zarai, & ſuper diſtributionem 13
ejus viginti & quatuor millia. Vndecimus menſi undecima 14
Banaias, qui ex Pharathon, de filiis Ephræm: & ſuper diſtributionem
ejus, viginti & quatuor millia. Duodecimus in menſem duodecimum, 15
Choldia, qui ex Netophathi, ipſi Gothoniel: & ſuper diſtributionem
ejus viginti & quatuor millia. Et ſuper tribus Iſrael, ipſi 16
Ruben præfectus Eliezer, qui ipſius Zechri: Ipſi Symeon, Saphatias,
qui ipſius Maacha: Ipſi Levi, Aſabias, qui ipſius Chamuel: Ipſi 17
Aaron, Sadoc: Ipſi Juda, Eliab de fratribus David: Ipſi Iſſachar, 18
Ambri, qui ipſius Michael: Ipſi Zabulon, Samaias, qui Abdiæ: Ipſi 19
Nephthali, Jerimoth, qui ipſius Oziel: Ipſi Ephræm, Oſe, qui Oziæ: Dimidio 20
tribûs Manaſſe, Joel filius Phadaia: Dimidio tribûs Manaſſe, quod 21
in terra Galaad, Jadai, qui Zadæi: Filiis Benjamin, Jaſiel, qui ipſius
Abenner: Ipſi Dan, Azariel, qui ipſius Iroab. Hi patriarchæ tribuum Iſrael. 22
Et non cepit David numerum eorum à viginti annis, & infrà: quoniam 23
dixerat Dominus multiplicare Iſrael, ſicut aſtra cœli. Et Joab Saruiæ 24
cœpit numerare in populo, & non conſummavit, & facta eſt in
his ira ſuper Iſrael: & non eſt relatus numerus in librum verborum
dierum regis David. Et ſuper theſauros regis, Aſmoth, 25
qui ipſius Odiel: & ſuper theſauros, qui in agro, & in pagis,
& in villis, & in turribus, Jonathan, qui Oziæ: Et ſuper 26
agricolas terram operantes, Eſdri, qui ipſius Chelub. Et ſuper 27
(d) cellas, Semei, qui de Rael: & ſuper theſauros, qui in
cellis vini, Zabdi, qui ipſius Sephni. Et ſuper oliveta, & ſuper 28
ſycomoros, quæ in campeſtri, Ballanan Gedorita: ſuper theſauros
autem olei, Joas. Et ſuper boves paſcuales, qui in Saron, 29
Satrai Saronita: & ſuper boves, qui in vallibus, Sophat,
qui ipſius Adli. Super camelos autem, Abias Iſmaelita. Super 30
aſinos autem Jadias, qui de Merathon. Et ſuper oves, Jaziz 31
Agarita. Omnes hi præfecti ſubſtantiæ David regis. Et Jonathan 32
patruus David conſiliarius, homo intelligens. Et Jeel,
qui ipſius Achami, cum filiis regis. Achitophel conſiliarius regis: 33
& Chuſi (e) primus amicus regis: Et (f) poſt hunc Achitophel, 34
ſequens Jodae, qui Banææ, & Abiathar, & Joab
princeps militiæ regis.

MS.A. (α) τῷ λαῷ καὶ εἰς πᾶν λόγον (β) εἰς πάντα λόγον (γ) Ἰσβοὰμ (δ) καὶ ἐπὶ (ε) ὁ Ἀωθὶ, καὶ (ζ) αὐτοῦ * εἴκοσι (η) τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. (θ) δυνατώτερος (ι) αὐτῶν Ἀμιραζὰθ υἱὸς (κ) Ζαβδίας ὁ υἱὸς (λ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (μ) ὁ Ἰεζραὲλ, (ν) μηνὶ (ξ) Εἰρὰ υἱὸς Ἐκκὴς (ο) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (π) Σοβοχαὶ, καὶ ἐπὶ τῆς (ρ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (σ) ἔνατος (τ) ἐνάτῳ (υ) ἐκ γῆς (φ) Μοοραὶ ὁ ἐκ Νετουφὰτ (χ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (†) τοῦ (ψ) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (ω) Χολδαὶ ὁ ἐκ Νετωφατὶ (α) τέσσαρες καὶ εἴκοσι (β) Ἀμαρὶ (γ) Ἰριμοὺθ (δ) ὁ τοῦ Φαδαΐα. (ε) ἐν Γαλαὰδ, Ἰαδδαὶ (ζ) Ζαβδίου. (η) Ἀσιὴλ (θ) Ἐζριὴλ (ι) Ἰωράμ. (κ) κύριος εἶπεν πληθῦναι (λ) ὁ τῆς Σαρουΐα (μ) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· (ν) Ἐπὶ δὲ τῶν (ξ) Ἐζρὶ (ο) ὁ Ῥαμαθαῖος, καὶ (π) τῷ Βαλανὰ ὁ Γεδώρ· (ρ) Ἀδαί. (σ) Οὐβίας (τ) Μαραθών. (υ) Ἰαζίζ (φ) Συνετὸς, καὶ γραμματεὺς αὐτός· Ἰεριὴλ (χ) Ἀχαχανὶ (ψ) Καὶ Ἀχιτόφελ (ω) πρῶτος (α) μετ' αὐτὸν (β) Ἰωαδαὲ

דברי הימים א: כח

CAP. XXVIII. כח

principes &,regi ministrantium divisionum principes &,tribuum principes ,Israel principes omnes David congregavit Et
1 ויקהל דויד את־כל־שרי ישראל שרי השבטים ושרי המחלקות המשרתים את־המלך ושרי
omnem *ad* & ,potentibus & eunuchis cum ejus filiorũ &,regis possessionis &,substãtiæ omnis principes &,*centuriarũ principes* &,*millium*
האלפים ושרי המאות ושרי כל־רכוש־ומקנה למלך ולבניו עם־הסריסים והגבורים ולכל־
meo corde *cum Ego*:meꝰ populꝰ & mei fratres me Audite:ait &,suos pedes super rex David surrexit Et .Jerusalaim in *virtute* fortem
2 גבור חיל אל־ירושלם: ויקם דויד המלך על־רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אני עם־לבבי
:mihi dixit Deus Et .ædificandum ad præparavi &,nostri Dei pedum scabello &,Domini fœderis arcæ quietis domum *ædificare*
3 לבנות בית מנוחה לארון ברית־יהוה ולהדם רגלי אלהינו והכינותי לבנות: והאלהים אמר לי
omni ex me *in* Israel Deus Dominus elegit Et .effudisti *sanguines* & ,*tu* bellorum vir quia:meo nomini domum ædificabis Non
4 לא־תבנה בית לשמי כי איש מלחמות אתה ודמים שפכת: ויבחר יהוה אלהי ישראל בי מכל־
,mei patris domũ Jehudah domo *in* &,ducem *in* elegit Jehudah *in* nam:seculum in Israel super *regem in existendum ad* ,mei patris domo
בית־אבי להיות למלך על־ישראל לעולם כי ביהודה בחר לנגיד ובבית יהודה בית אבי
(Dñs mihi dedit filios multos nam) meis filiis omnibꝰ ex Et.Israel universum sup *faciendũ regnare ad* voluit me *in* mei patris filiis *in* &
5 ובבני אבי בי רצה להמליך על־כל־ישראל: ומכל־בני כי רבים בנים נתן לי יהוה
ipse,tuus filius Selomoh :mihi Dixitque .Israel super Domini regni thronum super *sedendum ad* ,meũ filium Selomoh *in* elegit &
6 ויבחר בשלמה בני לשבת על־כסא מלכות יהוה על־ישראל: ויאמר לי שלמה בנך הוא־
usque ejus regnum firmabo Et .patrem in illi ero ego &,filiũ in mihi eum *in* elegi quia :mea atria &,meam domũ ædificabit
7 יבנה ביתי וחצרותי כי־בחרתי בו לי לבן ואני אהיה־לו לאב: והכינותי את־מלכותו עד־
cœtus Israel omnis oculis in nunc Et .hanc diem secundùm mea judicia &,mea præcepta facienda ad fuerit robustꝰ si ,seculum in
8 לעולם אם־יחזק לעשות מצותי ומשפטי כיום הזה: ועתה לעיני כל־ישראל קהל־
,bonam terram possideatis ut :vestri Dei Domini mandata cuncta quærite & custodite nostri Dei auribꝰ in &,Domini
יהוה ובאזני אלהינו שמרו ודרשו כל־מצות יהוה אלהיכם למען תירשו את־הארץ הטובה
corde in ei servi &,tui patris Deum scito mi fili Selomoh tu Et .seculum in usque vos post vestros filios faciatis hæreditare &
9 והנחלתם לבניכם אחריכם עד־עולם: ואתה שלמה־בני דע את־אלהי אביך ועבדהו בלב
,eum quæsieris Si .*intelligens* cogitationum *figmentum omne* &,Dominus *inquirens* corda omnia etenim :*voluntaria anima* in & ,perfecto
שלם ובנפש חפצה כי כל־לבבות דורש יהוה וכל־יצר מחשבות מבין אם־תדרשנו
:sanctuario domum *ædificandũ ad* te *in* elegit Dominus quòd nunc Vide .æternum in te *execrabitur*,eum dereliqueris si &;tibi invenietur
10 ימצא לך ואם־תעזבנו יזניחך לעד: ראה עתה כי־יהוה בחר בך לבנות־בית למקדש
,ejus cœnaculorũ &,ejꝰ cellariorũ &,ejus domorum & ,porticus *exemplar* suo filio Selomoh David dedit Et .fac & confortare
11 חזק ועשה: ויתן דויד לשלמה בנו את־תבנית האולם ואת־בתיו וגנזכיו ועליתיו
,Domini domus atriis in eo cum spiritu in fuerat quod omnis *exemplar* Et.propitiatorii domus &,intrinsecorum ejus cubiculorum &
12 וחדריו הפנימים ובית הכפרת: ותבנית כל אשר היה ברוח עמו לחצרות בית־יהוה
sacerdotum divisionibus in Et .sanctitatum thesauris in & ,Dei domus thesauris in,*undiquaque* cubiculis omnibus in &
13 ולכל־הלשכות סביב לאצרות בית האלהים ולאצרות הקדשים: ולמחלקות הכהנים
pondere in ,auro In .Domini domus *servitii* vasis omnibus in &:Domini domus *servitii* opere omni in & ,Levitarum &
14 והלוים ולכל־מלאכת עבדת בית־יהוה ולכל־כלי עבדת בית־יהוה: לזהב במשקל
.*servitii* & *servitii* vasis omnibus in ,pondere in argenteis vasis omnibus in :*servitii* & *servitii* vasis omnibus in ,auri
לזהב לכל־כלי עבודה ועבודה לכל כלי הכסף במשקל לכל־כלי עבודה ועבודה:

Versio VULG. LAT.

CAP. XXVIII.

1 Convocavit igitur David omnes principes Iſrael, duces tribuum, & præpoſitos turmarum, qui miniſtrabant regi: tribunos quoque & centuriones, & qui præerant ſubſtantiæ & poſſeſſionibus regis, filióſque ſuos cum eunuchis, & potentes, & robuſtiſſimos quoſque in exercitu, Jeruſalem. 2 Cúmque ſurrexiſſet rex, & ſtetiſſet, ait; Audite me fratres mei, & populus meus: Cogitavi ut ædificarem domum, in qua requieſceret arca fœderis Domini, & ſcabellum pedum Dei noſtri: & ad ædificandum, omnia præparavi. 3 Deus autem dixit mihi; Non ædificabis domum nomini meo, eò quòd ſis vir bellator, & ſanguinem fuderis. 4 Sed elegit Dominus Deus Iſrael me de univerſa domo patris mei, ut eſſem rex ſuper Iſrael in ſempiternum: de Juda enim elegit principes: porrò de domo Juda, domum patris mei: & de filiis patris mei, placuit ei ut me eligeret regem ſuper cunctum Iſrael. 5 Sed & de filiis meis (filios enim mihi multos dedit Dominus) elegit Salomonem filium meum, ut ſederet in throno regni Dñi ſuper Iſrael. 6 Dixítque mihi; Salomon filius tuus ædificabit domũ meam, & atria mea: ipſum enim elegi mihi in filiũ, & ego ero ei in patrẽ. 7 Et firmabo regnum ejus uſque in æternum, ſi pſeveraverit facere præcepta mea, & judicia, ſicut & hodié. 8 Nunc ergò coram univerſo cœtu Iſrael, audiente Deo noſtro, cuſtodite & perquirite cuncta mandata Domini Dei noſtri: ut poſſideatis terram bonam, & relinquatis eam filiis veſtris poſt vos uſque in ſempiternum. 9 Tu autem, Salomon fili mi, ſcito Deum patris tui, & ſervito ei corde perfecto, & animo voluntario: omnia enim corda ſcrutatur Dominus, & univerſas mentium cogitationes intelligit. Si quæſieris eum, invenies: ſi autem dereliqueris eum, projiciet te in æternum. 10 Nunc ergò quia elegit te Dominus ut ædificares domum Sanctuarii, confortare, & perfice. 11 Dedit autem David Salomoni filio ſuo deſcriptionem porticûs, & templi, et cellariorum, et cœnaculi, et cubiculorum in adytis, & domûs propitiationis, 12 Necnon & omnium quæ cogitaverat atriorum, et exedrarum per circuitum in theſauros domûs Domini, et in theſauros ſanctorum, 13 Diviſionúmque Sacerdotalium et Leviticarum in omnia opera domûs Domini, et in univerſa vaſa miniſterii templi Domini. 14 Aurũ in pondere per ſingula vaſa miniſterii. Argenti quoque pondus pro vaſorum et operum diverſitate.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܚ *

1 * ܘܟܢܫ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ: ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܫܒܛܐ: ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܦܠܚܘܬܐ
ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܡܠܟܐ: ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܠܦܐ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܐܬܐ. ܘܕܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܩܢܝܢܐ
ܘܒܥܝܪܐ ܕܡܠܟܐ: ܘܕܒܢܘܗܝ: ܘܡܗܝܡܢܐ: ܘܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ.
2 * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܡܥܘܢܝ ܐܚܝ ܘܥܡܝ. ܐܢܐ ܐܡܪ ܒܠܒܝ ܗܘܐ ܗܘܐ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ
ܕܢܝܚܐ. ܠܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܐܬܪܐ ܕܡܫܪܝܬܗ ܕܐܠܗܢ. ܘܟܠܡܕܡ ܛܝܒܬ ܗܘܝܬ
3 ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ. * ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܝ. ܠܐ ܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ. ܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ ܩܪܒܬܢܐ.
4 ܘܡܛܠ ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ ܕܕܡܐ ܣܓܝܐܐ ܐܫܕܬ. * ܘܓܒܝܢܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
ܡܢ ܟܠܗ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܕܐܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܠܥܠܡ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ
ܝܗܘܕܐ. ܓܒܐ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܘܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܓܒܐ ܠܗ ܒܝܬ ܐܒܝ. ܘܡܢ ܒܝܬ
5 ܐܒܝ. ܓܒܐ ܠܝ ܕܐܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ. ܕܣܓܝܐܝܢ ܒܢܝܐ
ܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝܐ. ܓܒܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܪܡܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
6 * ܘܐܡܪ ܠܝ. ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܟ. ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܝ ܘܕܪܬܝ. ܡܛܠ ܕܠܗ ܓܒܝܬ ܕܢܗܘܐ ܠܝ
7 ܒܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܒܐ. * ܘܐܬܩܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ. ܘܐܢ ܗܘ ܕܠܐ ܢܨܒܐ ܠܡܥܒܕ
8 ܦܘܩܕܢܝ ܘܕܝܢܝ ܐܝܟ ܝܘܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܩܕܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܛܪܘ ܘܒܥܘ ܦܘܩܕܢܘܗܝ. ܕܬܐܪܬܘܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ.
9 ܘܬܘܪܬܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܘܠܐ ܬܬܚܪܒ. * ܘܐܢܬ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܝܠܦ ܟܠܡܕܡ
ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܦܠܘܚܝܘܗܝ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܘܒܨܒܝܢܐ ܕܢܦܫܐ ܕܠܐ ܩܛܝܪܐ.
ܡܛܠ ܕܟܠ ܕܐܝܬ ܒܠܒܐ. ܝܕܥ ܡܪܝܐ. ܘܟܠ ܕܡܬܪܥܝܢ ܒܢܝܢܫܐ ܡܣܬܟܠ ܒܗܘܢ.
10 ܡܣܬܟܠ. ܐܢ ܬܒܥܝܘܗܝ. ܢܫܟܚ ܠܟ: ܘܐܢ ܬܫܒܩܝܘܗܝ ܢܘܒܕܟ. * ܚܙܝ ܘܐܬܒܝܢ ܕܡܪܝܐ
11 ܓܒܟ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܐ ܩܕܝܫܐ ܕܡܪܝܐ. ܐܬܚܝܠ ܘܐܬܠܒܒ ܘܥܒܕ. * ܘܝܗܒ
ܕܘܝܕ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܕܡܘܬܐ ܕܦܪܣܛܕܐ. ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܕܐܣܛܘ. ܘܕܥܠܝܬܐ.
12 ܘܕܐܣܛܘܐ ܓܘܝܐ. ܘܕܐܣܛܘܐ ܒܪܝܐ. ܘܕܥܠܝܐ ܘܕܬܚܬܝܐ. * ܘܕܒܝܬ ܓܙܐ. ܘܕܒܝܬ ܠܦܐܪܘܬܐ
ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܕܒܝܬ ܛܒܚܐ. ܘܕܒܝܬ ܡܫܩܝܢܐ. ܘܕܒܝܬ ܢܛܪ ܫܪܓܐ.****

CAP. XXVIII.

1 Poſt hæc convocavit David cunctos principes Iſraelis, & primores tribuum, duces turmarum, qui miniſtrabant regi, chiliarchas, centuriones, & eos qui præerant poſſeſſionibus & pecuariæ regis & filiorum ejus, eunuchos, & robore valentes. Qui cùm veniſſent omnes in Jeruſalem, 2 Dixit eis; Audite me fratres mei, & popule mi. Equidem ſtatueram apud meipſum ædificare domum quietis pro arca fœderis Domini, & in locum habitationis Dei noſtri; & omnia paraveram ad extruendam domum. 3 Sed Dominus dixit mihi, Ne ædifices domum nomini meo, quia vir es bellator, & quia vir es qui multum ſanguinem fudiſti. 4 Me quidem elegit Dominus Deus Iſraelis ex toto domo patris mei, ut ſim rex ſuper Iſraelem in æternum: nam ex tribu domûs Judæ elegit ſibi regem, & ex tribu domûs Judæ elegit ſibi domum patris mei, è domo verò patris mei elegit me ut rex eſſem ſuper Iſraelem. 5 Item ex omnibus filiis meis (multos enim filios dedit mihi Dominus) elegit Salomonem filium meum ut ſederet ſuper ſolium excelſi regni Iſraelis: 6 Et dixit mihi, Salomon filius tuus ipſe ædificabit domum meam, & atrium meum, nam ipſum elegi ut ſit mihi filius, & ego ero illi pater: 7 Et ſtabiliam ſolium regni ejus in æternum, etiamſi noluerit exercere præcepta & judicia mea, ut hodie. 8 Nunc igitur præſente univerſo Iſraele populo Domini, & in præſentia Domini Dei noſtri cuſtodite & quærite præcepta ejus; ut vos hæreditariò poſſideatis terram hanc in perpetua ſecula, & poſſidendam tradatis filiis veſtris in ſeculum ſeculorum, & non vaſtetur. 9 Tu quoq; Salomon fili mi, diſce quicquid præcepit mihi Dominus Deus; eúmque cole corde integro, voluntariè, ſine coactu; nam quicquid eſt in corde, novit Dominus; & quicquid mortales animis concipiunt, intelligit. Si quæſieris eum, præſtò erit tibi; quòd ſi dereliqueris eum, perdet te. 10 Scito & conſidera quòd Dominus elegit te ad ædificandum domum nomini ſanctiſſimo Domini; forti ac virili ſis animo, & fac. 11 Tum dedit David Salomoni filio ſuo exemplar paraſtadum, & menſuram domûs, et xyſti, et cœnaculorum, porticum interiorum, et porticum exteriorum, ſuperiorum et inferiorum, 12 Gazophylacii, officinæ domûs Domini, coquinæ, domûs pincernarum, et domûs tuentium lucernas,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κη΄.

1 Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ, ἄρχοντας τῶν κριτῶν, ϗ πάντας τοὺς ἄρ-
χοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, ϗ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων ϗ τῶν ἑκατοντάδων, ϗ τοὺς
γαζοφύλακας, ϗ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων (α) αὐτοῦ, ϗ πάσης τῆς κτήσεως τοῦ βασιλέως, ϗ τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
2 σὺν τοῖς εὐνούχοις, ϗ τοὺς δυνάστας, ϗ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔστη (β) Δαυὶδ ἐν μέσῳ
τῆς ἐκκλησίας, ϗ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου (γ) ἀδελφοί μου, ϗ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶ-
κον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, ϗ στάσιν ποδῶν κυρίου ἡμῶν, ϗ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατα-
3 σκήνωσιν ἐπιτήδεια. Καὶ ὁ θεὸς εἶπεν, Οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐ-
4 τῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σὺ, ϗ (δ) αἷμα ἐξέχεας. Καὶ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ
ἀπὸ παντὸς οἴκου (ε) πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, ϗ ἐν Ἰούδα ᾑρέτικε τὸ βασίλειον,
καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τοῦ
5 γενέσθαι (ζ) με εἰς βασιλέα ἐπὶ παντὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπὸ πάντων (η) τῶν υἱῶν μου, ὅτι πολλοὺς υἱοὺς (θ)
ἔδωκέ μοι κύριος, ἐξελέξατο ἐν Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασιλείας κυρίου
6 (ι) ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπέ μοι ὁ θεὸς, Σαλωμὼν ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου ϗ τὴν αὐλήν
7 μου, ὅτι ᾑρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναί μου υἱὸν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα· Καὶ κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
8 ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου, ϗ τὰ κρίματά μου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κατὰ
πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου, ϗ ἐν ὠσὶ θεοῦ ἡμῶν, (κ) φυλάξασθε ϗ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς
κυρίου (λ) τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ϗ (†) κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ᾽
9 ὑμᾶς ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν Σαλωμὼν (μ) υἱὲ, γνῶθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου, ϗ δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τε-
λείᾳ ϗ ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας (ν) ἐτάζει κύριος, ϗ πᾶν ἐνθύμημα γινώσκει. ἐὰν ζητήσῃς αὐ-
10 τὸν, εὑρεθήσεταί σοι, ϗ ἐὰν (ξ) καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος. Ἴδε νῦν, ὅτι κύριος ᾑρέ-
11 τικέ σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα, ἴσχυε ϗ ποίει. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ
παράδειγμα τοῦ ναοῦ ϗ τῶν οἴκων αὐτοῦ, (ο) ϗ τῶν ζακχῶν αὐτοῦ, ϗ τῶν ὑπερῴων, ϗ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων, ϗ
12 τοῦ οἴκου τοῦ ἐξιλασμοῦ, Καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ, τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου, ϗ πάντων τῶν πα-
13 στοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου, ϗ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων, Καὶ τῶν (π) καταλυμάτων, ϗ τῶν ἐφ-
ημεριῶν τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου, ϗ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησί-
14 μων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου κυρίου. Καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὁλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν ϗ ἀργυρῶν,

CAP. XXVIII.

ET evocavit David omnes principes Iſrael, principes (a) judicum, & 1
omnes principes diurnarum vicium, quæ circa corpus regis, & principes
millium, & centuriarum, & (b) cuſtodes theſauri, & eos, qui ſu-
per ſubſtantiam ipſius, & omnem poſſeſſionem regis, & filio-
rum ejus, cum eunuchis, & potentes, & bellatores militiæ in
Hieruſalem. Et ſtetit David in medio Eccleſiæ, & dixit; 2
Audite me, fratres mei, & populus meus. Mihi factum eſt ſu-
per cor ædificare domum requietis arcæ teſtamenti Domini, & (c) ſtati-
onem pedum Domini noſtri: & paravi quæ ad habitationem apta. Et 3
Deus dixit; Non ædificabis mihi domum, ad cognominandum nomen
meum in ea: quoniam homo bellator es tu, & ſanguinem effudiſti.
Et elegit Dominus Deus Iſrael in me, de omni domo patris mei, eſſe 4
regem ſuper Iſrael in ſeculum: & in Juda elegit (d) regnum, & de domo
Juda domum patris mei. Et in filiis patris mei, in me voluit: ut eſſem
ego in regem ſuper omnem Iſrael. Et de omnibus filiis meis, (quia 5
multos filios dedit mihi Dominus) elegit in Salomon filio meo, ſedere
ipſum ſuper thronum regni Domini ſuper Iſrael. Et dixit mihi Deus; 6
Salomon filius tuus ædificabit domum meam, & atrium meum: quo-
niam elegi in eo, eſſe meum filium, & ego ero ei in patrem: Et dirigam 7
regnum ejus uſque in ſeculum; ſi invaluerit ad cuſtodiendum mandata
mea, & judicia mea, ſicut dies hæc. Et nunc (e) ad faciem univerſæ eccle- 8
ſiæ Domini, & in auribus Dei noſtri, obſervate, et quærite omnia mandata
Domini Dei noſtri, ut hæreditetis terram bonam, & in hæreditatem tra-
datis filiis veſtris poſt vos uſque in ſeculum. Et nunc, Salomon fili, noſce 9
Deum patrum tuorum, & ſervi ei in corde perfecto, & animâ volente:
quoniam omnia corda ſcrutatur Dominus, & omnem (f) cogitationem
cognoſcit. Si quæſiveris eum, invenietur tibi: & ſi deliqueris eum,
derelinquet te in finem. Vide nunc, quia Dominus elegit te ædificare 10
ſibi domum in ſanctificationem. Confortare, & fac. Et dedit David Salo- 11
mon filio ſuo exemplar (g) templi, & domorum ejus, & (h) Zacchon
ejus, & cœnaculorum, & apothecarum interiorum, & domûs (i)
propitiationis: Et exemplar, quod habuit in ſpiritu ſuo, atriorum do- 12
mûs Domini, & omnium paſtophoriorum, quæ in circuitu, quæ ad apothecas domûs Domini, & apothecarum ſanctorum, (k) Et diverſoriorum, & vicium ſacerdotum, & Levitarum, 13
ad omnem operationem miniſterii domûs Domini, et apothecarum miniſterialium vaſorum cultûs domûs Domini: (l) Et menſuram ponderis eorum, et aureorum, et argenteorum: 14

MS.A. (α) αὐτοῦ, * ϗ τοὺς δυνάστας (β) Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐμ μέσῳ (γ) ἀδελφοὶ, ϗ (δ) αἵματα (ε) τοῦ πατρός (ζ) με βασιλέα ἐπὶ τῷ παντὶ (η) υἱῶν (θ) δέδωκεν (ι) ἐπὶ Ἰσραήλ. (κ) φυλάσσεσθαι (λ) θεοῦ (†) κατακληρονομήσεται (μ) υἱέ μου, (ν) ἐξετάζει (ξ) καταλείψεις (ο) ϗ ζακχῶν (π) καταλυμάτων, τῶν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الثامن والعشرون *

1 * وجمع داود سائر رؤساء بني اسرائيل * وكبراء الحكام والاسباط * والالاف * والمئين *
2 والمتحكمين على المواشي * واولاده المؤتمنين * شديدي القوة الذين باورشليم * ووقف داود في
وسط الجماعة وقال لهم * اسمعوا مني يا قومي ويا اخوتي * انا كان في قلبي ان ابني بيتا * موضع
راحة لصندوق عهد الله * موضع مسكن الهنا * واستعددت كل شي لبناء البيت *
3 4 * فقال لي الرب * لا تبني بيتا لاسمي * لانك رجل حربي دفقت دماء كثيرة * والرب اله
اسرائيل اختارني من جميع بيت ابي * لاكون ملكا على اسرائيل الى الابد * لانه من بيت
يهودا اختار له ملكا * ومن امة يهودا اختار له بيتا * وهو بيت ابي * ومن بيت ابي اختارني ملكا
5 على اسرائيل * ومن جميع اولادي الكثيرين الذين وهبهم الله لي * اختار سليمان ابني
6 ليجلس على كرسي الملك العظيم الذي للرب على اسرائيل * وقال الله لي * ان سليمان
ابنك هو الذي يبني لي بيتا ويبني صحنه * لاني اصطفيته ان يكون لي ابنا * وانا اكون
7 8 له ابا * واثبت كرسي ملكه الى الابد * اذا حفظ وصاياي واحكامي كمثل اليوم * وقال
داود * الان قدام سائر اسرائيل جماعة الله تشكرون الله الهنا وتحفظون وصاياه * لكي ترثوا
انتم ايضا هذه الارض الى ابد الابدين * ويرثوها اولادكم بعدكم الى ابد الابدين * اذ
9 هم لم يفسدوا * وانت يا ابني سليمان * تكون تعرف كل ما اوصانا الرب الاله به * فاعبده
بقلب سليم ونفس مستقيمة بغير ضجر * لان الله يفحص كل قلب ويعرف كل فكر * واذا
10 طلبته وجدته * واذا اخليته رفضك الى الابد * انظر الان * الرب قد اختارك لتبني له
11 بيتا وموضع قدس الله * فقوا واعمل * واري داود سليمان ابنه مثال الهيكل كله *
ومقدار الرواقات الفوقانية * والاسطوانات الجوانية * والبيت الذي لغفران الخطايا *
12 * والاسطوانات البرانية * والفوقانية والتحتانية * والبيت الذي يوضع فيه اواني بيت الله *
وبيت الطبخ * وبيت السقائين والمسارج * * *

CAP. XXVIII.

COngregatis itaque David cunctis 1
proceribus filiorum Iſraelis, ſuperiori-
bus rectorum atque tribuum, chiliarchis,
centurionibus, præfectis armentorum, ſu-
is denique filiis arcanorum participibus,
ſtrenuis ac generoſis, qui erant in Jeru-
ſalem; Stetit David in media conci- 2
one, & ait illis, Audite me O popule mi,
& O fratres mei. Erat mihi in animo
ædificare domum, locum quietis pro arca
fœderis Dei, locum habitationis Dei no-
ſtri; & omnia paraveram pro ſtructura
domûs: Verùm dixit mihi Dominus, 3
Nequaquam ædificabis domum nomini
meo, quoniam es vir generoſus, & mul-
tos ſanguines fudiſti. Dominus autem 4
Deus Iſraelis, cùm elegerit me ex tota
domo patris mei, ut ſim rex ſuper Iſ-
raelem in æternum (nam è domo Judæ
eligens ſibi regem, & è gente Judæ eli-
gens ſibi domum, eámque domum pa-
tris mei; ex mea domo paterna me regem
elegit ſuper Iſraelem) Ex omnibus filiis 5
meis, qui plures ſunt, quos conceſſit
mihi Deus, elegit Salomonem filium
meum ut inſideret ſolio auguſtiſſimi im-
perii quod Dominus habet ſuper Iſrae-
lem. Dixitque mihi Deus, Salomon 6
filius tuus ipſe quidem eſt qui ædifica-
turus eſt mihi domum, & ædificaturus
atrium ejus: nam ipſum elegi ut ſit
mihi filius, & ego ero illi pater: Et 7
confirmabo ſolium regni ejus in æternum,
dummodò cuſtodiat præcepta mea & ju-
dicia mea, ſicut hodie. Tum dixit Da- 8
vid, Itaque coram univerſo Iſraele cœ-
tu Dei gratias agetis Deo, Deo noſtro,
ejuſque mandata ſervabitis; ut hæredi-
tario jure poſſideatis etiam vos terram
iſtam in ſeculum ſeculorum, & poſſide-
ant eam filii veſtri poſt vos in ſecula
ſempiterna, modò non depraventur.
Tu quoque O fili mi Salomon, ediſce 9
omnia quæ præcepit nobis Dominus De-
us, eumque corde ſincero & rectâ
mente cole, ſine tædio: nam Deus o-
mnia corda ſcrutatur, & novit omnes
cogitationes: cùm quæſieris eum, inveni-
es illum; cùm verò deſerueris eum, reſpuet
te in æternum. Adverte jam, Dominus 10
elegit te ut ædificares ipſi domum &
locum Sanctuarii Dei: ſume igitur ani-
mos & perfice. Deinde oſtendit David 11
Salomoni filio ſuo typum totius templi,
& menſuram porticuum ſuperio-
rum, & clatbrorum interiorum, &
domûs remiſſionis peccatorum: Item 12
clathrorum exteriorum, tam ſuperiorum
quàm inferiorum, & domûs in qua po-
nebantur vaſa domûs Dei, & coqui-
næ, & domûs pincernarum, & lu-
cernarum.

argenteis candelabris & :ej° lucernarũ & candelabri & candelabri pondere in ,aureis eorũ lucernis & ,aureis candelabris in pond° Et
15 וּמִשְׁקָל לִמְנֹרוֹת הַזָּהָב וְנֵרֹתֵיהֶם זָהָב בְּמִשְׁקַל־מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ וְלִמְנֹרוֹת הַכֶּסֶף
,diſpoſitionis menſis pondus auri Et .candelabri & candelabri ſervitium ſecundùm,ejus lucernis & candelabro pondere in
16 בְּמִשְׁקָל לִמְנוֹרָה וְנֵרֹתֶיהָ כַּעֲבוֹדַת מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה׃ וְאֶת־הַזָּהָב מִשְׁקָל לְשֻׁלְחֲנוֹת הַמַּעֲרֶכֶת
aureis crateribus & ,mundũ aurum mediis calamis & ,ſparſoriis & ,tridentibus Et .argenteis menſis argentum &;menſæ & menſæ
17 לְשֻׁלְחַן וְשֻׁלְחָן וְכֶסֶף לְשֻׁלְחֲנוֹת הַכָּסֶף׃ וְהַמִּזְלָגוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַקְּשָׂוֹת זָהָב טָהוֹר וְלִכְפוֹרֵי הַזָּהָב
purificatum aurum ſuffimenti altari Et .crateri & crateri pondere in argenteis crateribus & ,crateri & crateri ,pondere in
18 בְּמִשְׁקָל לִכְפוֹר וּכְפוֹר וְלִכְפוֹרֵי הַכֶּסֶף בְּמִשְׁקָל לִכְפוֹר וּכְפוֹר׃ וּלְמִזְבַּח הַקְּטֹרֶת זָהָב מְזֻקָּק
Omnia .Domini fœderis arcam ſuper tegentib° & expandentib° aurum Cherubim quadrigæ exemplari & ,pondere in
19 בַּמִּשְׁקָל וּלְתַבְנִית הַמֶּרְכָּבָה הַכְּרוּבִים זָהָב לְפֹרְשִׂים וְסֹכְכִים עַל־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה׃ הַכֹּל
:ſuo filio Selomoh David Dixitque .exemplaris opera omnia ,fecit intelligere me ſuper Domini manu de ſcriptura in
20 בִּכְתָב מִיַּד יְהוָה עָלַי הִשְׂכִּיל כֹּל מַלְאֲכוֹת הַתַּבְנִית׃ וַיֹּאמֶר דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ
te derelinquet non & ,te debilitabit non ,tecum meus Deus Deus Dñs quia :conſterneris ne & ,timeas ne ,fac & roborare & ,Confortare
חֲזַק וֶאֱמַץ וַעֲשֵׂה אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת כִּי יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהַי עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ
ſervitium omne in,Levitarum & ſacerdotum diviſiones ecce Et .Domini domus ſervitii opus omne conficere ad uſque
21 עַד־לִכְלוֹת כָּל־מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בֵּית־יְהוָה׃ וְהִנֵּה מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל־עֲבוֹדַת
omnibus popul° omnis &,principes & ,ſervitio omni ſapientia in ſpontaneo omni opere omni in tecum & ;Dei domus
בֵּית הָאֱלֹהִים וְעִמְּךָ בְכָל־מְלָאכָה לְכָל־נָדִיב בַּחָכְמָה לְכָל־עֲבוֹדָה וְהַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם לְכָל־
.tuis verbis
דְּבָרֶיךָ׃

CAP. XXIX. כט

;grande opificium &:tenellũ &,puerum ,Deus eo in elegit unum meũ filiũ Selomoh :cœtum omnẽ ad rex David dixit Et
1 וַיֹּאמֶר דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְכָל־הַקָּהָל שְׁלֹמֹה בְנִי אֶחָד בָּחַר־בּוֹ אֱלֹהִים נַעַר וָרָךְ וְהַמְּלָאכָה גְדוֹלָה
:aurum ad ,aurum mei Dei domui præparavi mea fortitudine omni in Et .Deo Domino ſed ,ædes homini non quia
2 כִּי לֹא לְאָדָם הַבִּירָה כִּי לַיהוָה אֱלֹהִים׃ וּבְכָל־כֹּחִי הֲכִינוֹתִי לְבֵית־אֱלֹהַי הַזָּהָב לַזָּהָב
,variegationis et,fuci lapides,impletionũ et ,onychis lapides ,ligna ad ,ligna et :ferrum ad ferrum :æs ad æs et :argentum ad argentũ et
וְהַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וְהַנְּחֹשֶׁת לַנְּחֹשֶׁת הַבַּרְזֶל לַבַּרְזֶל וְהָעֵצִים לָעֵצִים אַבְנֵי־שֹׁהַם וּמִלּוּאִים אַבְנֵי־פוּךְ וְרִקְמָה
peculiare mihi eſt,mei Dei domum erga mea voluntate in adhuc Et multitudine in marmoreos lapides & ,pretioſum lapidem omnem &
3 וְכֹל אֶבֶן יְקָרָה וְאַבְנֵי־שַׁיִשׁ לָרֹב׃ וְעוֹד בִּרְצוֹתִי בְּבֵית אֱלֹהַי יֶשׁ־לִי סְגֻלָּה
talenta millia Tria .ſanctuarii domui præparavi omnibus ex ,ſupra mei Dei domui dedi ;argentum & ,aurum
4 זָהָב וָכָסֶף נָתַתִּי לְבֵית־אֱלֹהַי לְמַעְלָה מִכָּל־הֲכִינוֹתִי לְבֵית הַקֹּדֶשׁ׃ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים כִּכְּרֵי
,aurum ad aurum Ad .domorum parietes liniendum ad purgati argenti talenta millia ſeptem & ,Ophir auro de auri
5 זָהָב מִזְּהַב אוֹפִיר וְשִׁבְעַת אֲלָפִים כִּכַּר־כֶּסֶף מְזֻקָּק לָטוּחַ קִירוֹת הַבָּתִּים׃ לַזָּהָב לַזָּהָב
hodie ſuam manum complendum ad,offert ſponte quiſquis et :artificum manum per opus omne ad et ,argentum ad argentum ad &
וְלַכֶּסֶף לַכֶּסֶף וּלְכָל־מְלָאכָה בְּיַד חָרָשִׁים וּמִי מִתְנַדֵּב לְמַלֹּאות יָדוֹ הַיּוֹם
centuriarum et ,millium principes et ,Iſrael tribuum principes et ,familiarum principes obtulerunt ſponte Et .Domino
6 לַיהוָה׃ וַיִּתְנַדְּבוּ שָׂרֵי הָאָבוֹת וְשָׂרֵי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת
.regis operis principes in et
וּלְשָׂרֵי מְלֶאכֶת הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

Sed & in candelabra aurea, & ad lucernas eorum, aurum pro menſura uniuſcujuſque candelabri & lucernarum. 15 Similiter & in candelabra argentea, & in lucernas eorum, pro diverſitate menſuræ, pondus argenti tradidit. 16 Aurũ quoq; dedit in menſas propoſitionis pro diverſitate menſarũ: ſimiliter & argentũ in alias menſas argenteas. 17 Ad fuſcinulas quoque, & phialas, et thuribula ex auro puriſſimo, et leunculos aureos, pro qualitate menſuræ pond° diſtribuit in leunculũ & leunculũ. Similiter & in leones argenteos diverſum argenti pondus ſeparavit. 18 Altari autẽ, in quo adoletur incenſũ, aurum puriſſimũ dedit: ut ex ipſo fieret ſimilitudo quadrigæ cherubim, extendentiũ alas, & velantiũ arcã fœderis Dñi. 19 Omnia, inquit, venerũt ſcripta manu Dñi ad me, ut intelligerẽ univerſa opera exemplaris. 20 Dixit quoque David Salomoni filio ſuo; Viriliter age, & confortare, & fac: ne timeas, & ne paveas: Dñs enim Deus meus tecũ erit, & non dimittet te, nec derelinquet, donec pficias omne op° miniſterii domûs Dñi. 21 Ecce diviſiones Sacerdotũ & Levitarum, in omne miniſteriũ domûs Dñi aſſiſtunt tibi, & parati ſunt, & noverunt tam principes quàm popul° facere omnia præcepta tua.

CAP. XXIX.

1 LOcutúſque eſt David rex ad omnẽ eccleſiã; Salomonem filium meum unum elegit Deus, adhuc puerum, & tenellum: opus namq; grande eſt, neque enim homini præparatur habitatio, ſed Deo. 2 Ego autem totis viribus meis præparavi impenſas domûs Dei mei: aurũ ad vaſa aurea, & argentum in argentea, æs in ænea, ferrum in ferrea, ligna ad lignea: & lapides onychinos, & quaſi ſtibinos, & diverſorum colorum, omnémque pretioſum lapidem, & marmor Parium abundantiſſimé. 3 Et ſuper hæc, quæ obtuli in domum Dei mei de peculio meo aurum & argentũm, do in templum Dei mei, exceptis his, quæ præparavi in ædem ſanctã. 4 Tria millia talenta auri de auro Ophir: & ſeptem millia talentorũ argenti probatiſſimi ad deaurandos parietes templi. 5 Et, ubicunque opus eſt aurum de auro, & ubicunque opus eſt argentum de argento, opera fiant per manus artificum: & ſi quis ſpontè offert, impleat manum ſuam hodiè, & offerat quod voluerit Domino. 6 Polliciti ſunt itaque principes familiarum, & proceres tribuum Iſrael, tribuni quoque, & centuriones, & principes poſſeſſionum regis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܪܐ ܕܣܝܡܝܢ ܒܗ ܡܢܪ̈ܬܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܫܪ̈ܓܝܗܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܥܡ ܦܬܝ̈ܠܬܗܝܢ ܘܨܒ̈ܬܗܝܢ 15
ܘܡܐܢ̈ܝܗܝܢ ܕܡܫܚܐ. ܟܠܗܝܢ ܟܬܒ ܕܘܝܕ. ܘܝܗܒ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. * ܦܬܘܪ̈ܐ ܕܣܐܡܐ. 16
ܘܦܬܘܪ̈ܐ ܕܕܗܒܐ. ܦܝ̈ܠܐ ܕܣܐܡܐ ܘܦܝ̈ܠܐ ܕܕܗܒܐ. * ܪ̈ܕܘܠܐ ܘܡܣܪ̈ܩܬܐ ܘܡܨ̈ܠܝܬܐ ܕܣܐܡܐ. ܠܐ ܗܘܐ 17
ܡܢܝܢܐ ܠܡܬܩܠܗ ܕܕܗܒܗܘܢ ܕܡܐܢ̈ܐ ܗܠܝܢ. ** * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܐܬܚܝܠ 20
ܘܐܬܠܒܒ. ܘܥܒܕ. ܘܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܙܘܥ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܡܪܐ ܡܪ̈ܘܬܐ ܥܡܟ. ܠܐ ܢܫܒܩܟ ܘܠܐ
ܢܫܒܩܟ. ܥܕܡܐ ܠܡܫܠܡܘ ܥܒܕܐ ܕܟܠܗܘܢ ܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܐ 21
ܦܠܓ̈ܘܬܐ ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܠܘ̈ܝܐ. ܐܫܠܛܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܡܟ
ܐܢܘܢ. ܘܗܢܘܢ ܢܥܒܕܘܢ ܒܚܟܡܬܐ ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܬܒܥܝܢ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܟܠ
ܒܬܫܡ̈ܫܬܐ ܕܡܬܒܥܝܢ. ܘܗܐ ܐܫܠܛܬ ܥܠܝܗܘܢ ܪ̈ܫܐ
ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ. ܕܗܢܘܢ ܢܨܦܘܢ ܘܢܥܒܕܘܢ ܟܠ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܬܒܥܝܢ. * ܫܠܡ * ܦܣܘ̈ܩܐ *

* ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠܗܘܢ ܟܢܘ̈ܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܫܠܝܡܘܢ ܗܢܐ ܒܪܝ. ܛܠܝܐ ܗܘ 1
ܙܥܘܪܐ. ܘܠܗ ܓܒܐ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ. ܡܛܠ ܕܛܠܝܐ ܚܟܝܡ ܘܣܟܘܠܬܢ ܗܘ.
ܘܥܒܕܐ ܗܢܐ ܕܐܫܬܠܡ ܠܗ. ܠܐ ܗܘܐ ܙܥܘܪܐ. ܪܒܐ ܗܘ. ܡܛܠ ܕܠܒܪܢܫܐ ܠܐ ܐܫܬܠܡ
ܗܟܢܐ. ܐܬܚܝܠܘ ܘܐܬܠܒܒܘ ܒܗ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܚܙܐ. * ܟܠ ܩܢܝܢܝ ܘܟܠ 2
ܢܟܣܝ ܛܝܒܬ. ܟܠ ܕܡܬܒܥܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܕܗܒܐ ܠܕܗܒܐ. ܘܣܐܡܐ
ܠܣܐܡܐ. ܘܢܚܫܐ ܠܢܚܫܐ. ܘܦܪܙܠܐ ܠܦܪܙܠܐ. ܘܩܝܣܐ ܠܩܝܣܐ. ܘܐܪܙܐ ܠܐܪܙܐ. ܟܐܦܐ
ܛܒܬܐ ܘܡܪ̈ܓܢܝܬܐ. * ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ ܠܗ ܠܒܝܬܐ. ܛܝܒܬ ܘܐܬܩܢܬ ܠܗ 3
ܡܢ ܡܣܟܢܘܬܝ. ܘܟܣܦܐ ܛܝܒܬ ܠܢܦܩܬܗ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܝ. ܡܢ ܡܣܟܢܘܬܝ.
* ܐܠܦ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪ̈ܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܡܢ ܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܬܪ̈ܝܢ ܐܠܦܝܢ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪ̈ܝܢ 4
ܕܣܐܡܐ. ܠܡܚܦܝܘ ܫܘ̈ܪܐ ܕܒܝܬܐ. * ܠܐܝܟܐ ܕܡܬܒܥܐ ܕܗܒܐ. ܢܬܝܗܒ ܕܗܒܐ. ܘܠܐܝܟܐ ܕܡܬܒܥܐ 5
ܣܐܡܐ. ܢܬܝܗܒ ܣܐܡܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ. ܕܢܫܬܠܡ ܥܒܕܐ ܒܝܪܚܗ. ܘܥܒܕܐ
ܠܐ ܢܬܥܘܩ. ܐܠܐ ܢܫܬܠܡ ܐܝܟ ܕܘܝܐ ܠܗ ܒܫܘܒܚܗ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܪ̈ܘܪܒܢܐ 6
ܕܐܒ̈ܗܬܐ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܐܠܦ̈ܐ ܘܕܡܐ̈ܘܬܐ. ܘܕܫܠܝ̈ܛܝܢ
ܕܡܫܠܛܝܢ ܥܠ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܠܟܐ.

15 Et loci in quo poſita erant candelabra aurea, & lucernæ eorum aureæ, cum ellychniis, ornamentis, & vaſis olei eorum. Omnia ſcripſit David, deditque Salomoni filio ſuo. 16 Quoad menſas argenteas, & menſas aureas, pelves argenteas, & pelves aureas, 17 Radulas, fuſcinulas, & cola argentea; innumerum erat pondus auri iſtorum vaſorum.

20 Dixit ergò David Salomoni filio ſuo, Forti ac virili ſis animo, & fac: ne timeas, neque formides: quia Dominus dominorum tecum eſt, non deſeret te, neque derelinquet donec abſolveris fabricam omnium miniſteriorum domûs Dñi. 21 Ecce autem diſtributiones ſacerdotum & Levitarum: eos præfeci omnibus officiis domûs Domini: penes te ſunt: ipſique ſapienter facient omnia opera quæ pertinent ad miniſterium domûs Domini. Et ecce præfeci eiſdem *miniſteriis* præpoſitos ac principes, ut ipſi curam habeant, & agant omnia opera quæ requiruntur.

CAP. XXIX.

1 PRæterea dixit David rex ad omnes cœtus Iſraelis, Salomon hic filius meus, puer parvus eſt; ipſum tamen elegit Domin° ex omnibus filiis meis, quòd puer ſit ſapiens ac prudens. Opus autem hujuſmodi quod commiſſum eſt ei, nequaquam parvi eſt momenti, imò maximi; quandoquidem nulli mortalium tale quid demandatum eſt. Forti igitur atque virili animo eſtote in hoc *opere*, quoniam Dominum Deum noſtrum reſpicit. 2 Omnes facultates meas & opes meas paravi, quicquid *ſcilicet* requiritur pro domo Domini Dei mei; aurum ad aurea, argentum ad argentea, æs ad ærea, ferrum ad ferrea, lignum ad lignea, cedrum ad cedrina; lapides optimos, & margaritas, 3 Et quicquid neceſſarium eſt ipſi domui, jam apparavi & inſtruxi ex paupertate mea: pecuniam denique pro ſumptibus domûs Dei mei, ex paupertate mea præparavi; 4 *Nempe* millies mille talenta auri, auri *inquam* optimi, & bis millies mille talenta argenti ad obducendum parietes domûs. 5 Ubi neceſſarium erit aurum, inſumetur aurum; & ubi neceſſarium erit argentum, inſumetur argentum; & *id* quidem ad quælibet opera: ut abſolvatur opus menſe ſtatuto, nec retardetur opus, ſed perficiatur prout exigit dignitas ejus. 6 Tum congregati primates patrum, & principes tribuum Iſraelis, chiliarchi, centuriones, & *præpoſiti* eorum qui adminiſtrabant negotia regis;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 16 Λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τῶν λύχνων. Ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως,
17 ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς, καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν. Καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν· καὶ τὸν
18 σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν (ρ) ἀργυρῶν, καὶ θυΐσκων κεφουρὲ, ἑκάστου σταθμοῦ. Καὶ (σ) τὸ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσίου δοκίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ, καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν (τ) χερουβὶμ τῶν διαπε-
19 πετασμένων ταῖς πτέρυξι, καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου. Πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς κυρίου ἔδωκε
20 Δαυὶδ Σαλωμὼν, κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος. Καὶ εἶπε Δαυὶδ
Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς, ὅτι κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ, οὐκ
ἀνήσει (υ) σε καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου. καὶ (φ)
ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ζακχῶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑπερῷα καὶ τὰς ἀποθήκας τὰς ἐσωτέρας, καὶ
21 τὸν οἶκον τοῦ ἱλασμοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου κυρίου. Καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς
πᾶσαν λειτουργίαν (χ) οἴκου κυρίου, καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ
πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.

Candelabrorum pondus dedit ei: & lucernarum. Dedit ei ſimiliter pon- 15 16
dus menſarum propoſitionis, cujuſq; menſæ aureæ, & ſimiliter argentea-
rum. Et fuſcinularum, & libatoriorum, & phialarum aurearum: & (m) 17
pondus aureorum, & argenteorum, & thuribulorum Cephure, cujuſq;
ponderis. Et (n) altaris thymiamatum ex auro probato, pondus oſtendit 18
ei; & exemplar currûs ipſorum Cherubim expanſorum alis, & obumbran-
tium ſuper arcam teſtamenti Domini. Omnia in ſcriptura (o) manûs Do- 19
mini dedit David Salomon, ſecundùm aſſiſtentem ſibi intelligentiam (p)
confectionis exemplaris. Et dixit David Salomon filio ſuo; Confortare, et 20
viriliter age, & fac: ne timeas, neq; paveas: quoniam Dominus Deus meus
tecum: non dimittet te, et non derelinquet, quoadusq; tu conſummes omne
operationem miniſterii dom° Domini. (q) Et ecce exemplar templi, et dom°
ej°, et Zaccho ej°, et cœnacula, et apothecas interiores, et domũ propitiatio-
nis, & exemplar domûs Domini. Et ecce vices ſacerdotum, & Levitarum 21
ad omne miniſterium domûs Domini; & tecum in (r) omni tractatione,
& omnis promptus in ſapientia ſecundùm omnem artem, & principes, & omnis populus ad omnia verba tua.

MS.A. (ρ) ἀργυρῶν, κεφφουρὲ, (σ) τὸ τοῦ (τ) χερουβεὶν (υ) σε οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλείπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι (φ) εἶδον (χ) οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ

ΚΕΦ. κθʹ.

1 Καὶ εἶπε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, Σαλωμὼν ὁ υἱός μου εἰς ὃν ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ κύριος,
2 νέος καὶ ἁπαλὸς, καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ (β) ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἢ κυρίῳ θεῷ. Κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοί-
μακα εἰς οἶκον θεοῦ μου χρυσίον, ἀργύρεον, χαλκὸν, σίδηρον, ξύλα, λίθους (γ) Σοὰμ, καὶ πληρώσεως (δ) λίθους
3 πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον, καὶ Πάριον πολύν. Καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ
θεοῦ μου, ἔστι μοι ὃ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύρεον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς
4 ὧν ἡτοίμακα (ε) εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων, Τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ Σουφὶρ, καὶ ἑπτακισχίλια ταλάν-
5 τα ἀργυρίου δοκίμου, (ζ) ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους (η) τοῦ ἱεροῦ, Εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ, καὶ
εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τῶν τεχνιτῶν· καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι
6 τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον κυρίῳ; Καὶ (θ) προεθυμήθησαν ἄρχοντες (ι) πατριῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,
καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι, καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ (κ) οἰκοδόμοι τοῦ βασιλέως.

CAP. XXIX.

Et dixit David rex omni Eccleſiæ; Salomon filius meus, in quem elegit 1
in eo Dominus, juvenis, & tener: & opus magnum: quoniam non (a) homi-
ni, ſed Domino Deo. Juxta omnem potentiam paravi in domum Dei mei, 2
(b) aurum, argentum, æs, ferrum, ligna, lapides (c) Soam, & plenitudinis,
lapides pretioſos, & varios, et omnem lapidem pretioſum, (d) & Parium
multum. Et ultrà in benè ſentiendo me in domo Dei mei, eſt mihi quod re- 3
ſervavi aurum & argentum, & ecce dedi in domum Dei mei in altitudi-
nem, præter ea, quæ paravi in domum ſanctorum, Ter mille talenta 4
auri è Suphir, & ſeptem millia talenta argenti probati, ad liniendum in
eis parietes templi, In aurum auro, & in argentum argento: & in omne 5
opus per manum artificum. Et quis (e) promptus implere manus ſuas hodiè 6
Domino? Et prompti fuerunt principes patriarum, & principes filiorũ Iſ-
rael, et Chiliarchi, et centuriones, et præſides operũ, et (f) ædificatores regis.

MS.A. (β) ἀνθρώπῳ ἡ οἰκοδομὴ, ἀλλ' ἢ (γ) Σοὸμ, (δ) καὶ λίθους (ε) εἰς οἶκον (ζ) ἐξαλιφθῆναι (η) τοῦ ἱεροῦ, *διὰ χειρὸς τεχνιτῶν· (θ) προεθυμώθησαν (ι) τῶν πατριῶν, (κ) οἰκονόμοι τοῦ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وموضع المناير الذهب واغشيتها * واواني الرب * وكل شي كتبه داود واعطاه سليمن ابنه * 15
* وموايد الفضة * وموايد الذهب * وقصع الفضة والذهب * ومغارف * ومناشل * والمصفيات الفضة 16 17
الذي يروق بها * كل ذلك فوق العدد وزن ذهبهم * وكذلك الثياب * وكذلك موايد الخبز * جميعها
ذهب * وكذلك الفضة * والكاسات الذهب والفضة * ووزن فضة وذهب كل واحد منها * وكذلك الذي 18
لمذبح البخور الذي من ذهب خالص * ومثال الدارات التي للكروبين التي اجنحتها مبسوطة
تظلل تابوت عهد الله * المكتوبة كلها من عند الله * واوري داود سليمن ابنه مثال ما يعمل * 19
بالفهم الذي صار فيه * وقال داود لسليمن ابنه تقوي وتثبت واعمل ولا تخف * لان الله الهي 20
معك * لا يخليك ولا يضيعك * حتى تكمل كل شي من بناء بيت الله * والان فقد اوريتك كل
شي * وكل مثالات الهيكل واسطواناته * وما فوقه وداخله * وبيت الصندوق * ومثال بيت الله * والان 21
هذه مراتب الكهنة واللاويين ليخدموا في بيت الله * ومعك يكونون جميع المراتب * كل من
فيه حكمة بكل الصنايع * والروساء والشعب كله يمسكون كل ما تقوله وتامر به *

Et loci candelabrorum aureorum, et oper- 15
culorum eorum, & vaſorũ Domini. Quæ
omnia ſcriptis mandavit David, deditque
Salomoni filio ſuo. Menſas item argen- 16
teas & menſas aureas, pelves argenteas
& aureas, Cochlearia, fuſcinulas, & 17
phialas argenteas quibus libabatur: quæ
omnia auri ſui pondere numerum excede-
bant. Sic etiam reliqua vaſa, eodémque
modo menſas panis totas aureas, ſic etiam
argenteas, tum crateres aureos & argen-
teos, & pondus argenti vel auri ſingulo-
rum ex iis. Sic ea quæ ſpectabant altare 18
ſuffitûs, quod erat ex auro puro; & ex-
emplar atriorum pro Cherubinis quorum
alæ erant extenſæ ut protegerent arcã fœ-
deris Dei: Quæ quidem omnia ſcripta 19
fuerant ex mandato divino. Oſtendit ergò
David Salomoni filio ſuo figuram agen-
dorum, eo ſenſu quo extructa fuerunt:
Tum dixit David Salomoni filio ſuo, For- 20
ti atque conſtanti ſis animo, fac, & ne ti-
meto; quia Deus, Deus meus tecum eſt, &
non deſeret nec perdet te, donec perfeceris
omnia quæ pertinent ad ædificium domûs
Dei. Jam oſtendi tibi omnia, tam figuras
omnes templi & clathrorum ejus, externa
quæque & interna ipſius, quàm domûs ar-
cæ, & figuram domûs Dei. Jam verò 21
hæ ſunt recenſiones ſacerdotum & Levi-
tarum, ut miniſtrent in domo Dei: & pe-
nes te erunt omnes recenſiones omniũ qua-
liſcunque artis ſcientiâ peritorum: deni-
que principes & univerſus populus obtem-
perabunt omnibus dictis & imperatis tuis.

* الفصل التاسع والعشرون *

* وقال داود الملك لجماعة اسرايل * ان سليمان ابني هذا الذي اصطفاه الله من جميع بني 1
صبي صغير * والامر الذي اختاره الله له ليس بصغير بل هو كبير عظيم * وما اعطاه امرها
البنية الا لانه شاب حكيم عارف وهو الذي يقوي ويثبت على عمل هذا * لانها ليست
للناس بل للرب الاله * وكقوتي كلها اعددت ساير ما اقتنيته * وكل مالي الذي جمعته لبيت 2
الله * ذهب على ذهب * وفضة على فضة * ونحاس على نحاس * وحديد على حديد * وخشب على خشب *
وارز على ارز * وحجارة رفيعة * ولولو * وحجارة كبار معتبرة ليس لها قيمة ولا مثل * وكل حجر رفيع *
* وكل ما يحتاج اليه البيت اعددته بضعفي * ومال جمعته بمسكنتي للنفقة في بيت الله المقدس * 3
* الف الف بدرة من الذهب المصفى الصافي * والفي الف بدرة مال لادهان حيطان البيت * 4
* الموضع الذي للذهب بذهب * والفضة تعمل لموضع يصلح لها * وهذه الصنايع تتم صنعتها 5
في شهرها * ولا تتاخر صنعة الا تتم على ما يصلح بحسابها * وجمع داود الكتاب * كبراء 6
الاباء * وروساء اسباط اسرايل * وروس الالوف والمين * وقوما يتولون صنايع الملك *

CAP. XXIX.

Tum dixit David rex cœtui Iſraelis, 1
Salomon filius meus iſte quem Deus elegit
inter omnes filios meos, puer quidẽ parvus
eſt; & negotium ad quod elegit eum Deus,
haud exiguum, ſed magnum eſt & arduum: nec tamen commiſit ei negotium tanti
ædificii, niſi quia adoleſcens eſt ſapiens ac
peritus: ipſéque fortis & conſtans erit in
hoc agendo; quoniam id non homines, ſed
Dominum Deum ſpectat. Ego quidem pro 2
omnibus viribus meis, quicquid poſſide-
bam, et omnes opes meas quas collegeram,
præparavi pro domo Dei. Aurum auro ac-
cumulavi, argentum argento, æs æri, fer-
rum ferro, ligna lignis, cedros cedris: la-
pillos quoque præſtantes & uniones, lapi-
deſque prægrandes ac raros, inæſtimabilis
pretii & incomparabiles, omnémque lapi-
dem præſtantiſſimum; Omnia denique ne- 3
ceſſaria domui, ego pro imbecillitate mea et
opibus quas meâ paupertate collegi, paravi
ut impenderentur in ædem Dei ſacroſan-
ctam: Millies mille talenta auri purga- 4
ti ac puri, & bis mille millia talentorum
argenti, ad inaurandos parietes ædis. Lo- 5
cus inaurandus, aurabitur; argentum ve-
rò adhibebitur in loco ipſi congruente, at-
que horum quidem artificiorum opus debi-
to menſe abſolvatur, nullúmque retardetur opus, ſed debito modo & numero ab-
ſolvatur. Deinde congregavit David 6
ſcribas patriarchas, & primates tribuum
Iſraelis, tribunos, centuriones, & eos qui
curam gerebant operum regis:

decem talenta argenti &,millia decem ſolidos & ,millia quinque talenta auri ,Dei domus *ſervitium* ad dederunt Et
7 ויתנו לעבדת בית־האלהים זהב ככרים חמשת־אלפים ואדרכנים רבו וכסף ככרים עשרת
dederunt,lapides *eo cum invenium* Et .talenta millia centum ferri & ;talenta millia octo & millia decem æris & ,millia
8 אלפים ונחשת רבו ושמונת אלפים ככרים וברזל מאה־אלף ככרים: והנמצא אתו אבנים נתנו
perfecto corde in quia *ipſorũ offerre ſponte ſuper* populus ſunt lætati Et .Gherſunitæ Jechiel manum *ſuper* ,Domini domus theſaurum in
9 לאוצר בית־יהוה על יד־יחיאל הגרשני: וישמחו העם על־התנדבם כי בלב שלם
.*concionis* omnis oculis in Domino David benedixit Et .magna lætitia eſt lætatus rex David etiam & :Domino obtulerunt ſponte
10 התנדבו ליהוה וגם דויד המלך שמח שמחה גדולה: ויברך דויד את־יהוה לעיני כל־הקהל
,potentia & ,magnificentia Dñe Tibi .ſeculum in uſq; & ſeculo à noſtri patris Iſrael Deus Domine tu Benedictus:David ait Et
11 ויאמר דויד ברוך אתה יהוה אלהי ישראל אבינו מעולם ועד־עולם: לך יהוה הגדלה והגבורה
,*opulentia* Et .*caput omne ad exaltatus* & regnum Domine *tibi* ,terra in & ,cœlis in cuncta quia :*decor* & ,victoria & , gloria &
12 והתפארת והנצח וההוד כי־כל בשמים ובארץ לך יהוה הממלכה והמתנשא לכל לראש: והעשר
.omnia confortare &,magnificare tua *manu* in in &:fortitudo & virtus,tua *manu* in Et.*omnes in dominans* tu & ,*tuis faciebus* à gloria &
והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל:
obtineamus quòd ,meꝰ populꝰ quis &,ego quis Etenim .tuæ gloriæ nomen *laudantes* & ,tibi *nos confitentes* noſter Deus nunc Et
13 14 ועתה אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך: וכי מי אני ומי עמי כי־נעצר
,*tuæ facies ad nos* peregrini Nam .tibi dedimus tua manu de &,omnia te à nam ?hoc ſecundùm offerendum ſponte ad potentiã
15 כח להתנדב כזאת כי־ממך הכל ומידך נתנו לך: כי־גרים אנחנו לפניך
,hæc copia omnis noſter Deus Domine.expectatio non & ,terram ſuper noſtri dies umbra ſicut:noſtri patres omnes ſicut advenæ &
16 ותושבים ככל־אבתינו כצל ימינו על־הארץ ואין מקוה: יהוה אלהינו כל ההמון הזה
probans tu quòd,mi Deus novi Et .omnia *tibi* &,*illud* tua manu de,*tuæ ſanctitatis* nomini domum tibi ædificandum ad paravimus quam
17 אשר הכינונו לבנות־לך בית לשם קדשך מידך היא ולך הכל: וידעתי אלהי כי אתה בחן
vidi ,hîc ſunt reperti qui,tuũ populũ nunc & ,hæc univerſa obtuli ſponte mei cordis rectitudine in Ego .voles rectitudines & ,cor
לבב ומישרים תרצה אני בישר לבבי התנדבתי כל־אלה ועתה עמך הנמצאו־פה ראיתי
formationẽ ad ſeculum in hoc cuſtodi,noſtrorũ patrũ Iſrael & ,Iſchac, Abraham Deus Domine.tibi offerendũ ſponte ad gaudio cum
18 בשמחה להתנדב־לך: יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל אבתינו שמרה־זאת לעולם ליצר
,tua præcepta *cuſtodiendum ad*,perfectum cor da meo filio Selomoh Et .te ad eorum cor para & ,tui populi cordis cogitationum
19 מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך: ולשלמה בני תן לבב שלם לשמור מצותיך
:eccleſiæ univerſæ David dixit Et .præparavi quam ædem *ædificandum ad* & ,omnia *faciendum ad* & ,tua ſtatuta & ,tua teſtimonia
20 עדותיך וחקיך ולעשות הכל ולבנות הבירה אשר־הכינותי: ויאמר דויד לכל־הקהל
,ſe inclinaverunt Et .ſuorum patrum Deo Domino eccleſia omnis benedixerũt Et .veſtro Deo Domino quæſo Benedicite
ברכו־נא את־יהוה אלהיכם ויברכו כל־הקהל ליהוה אלהי אבתיהם ויקדו
.regi & ,Domino ſe *incurvaverunt* &
וישתחוו ליהוה ולמלך:

Verſio VULG. LAT.

Dederúntq; in opera domûs Dei auri talenta quinq; millia, 7
& ſolidos decẽ millia: argenti talenta decẽ millia : &
æris talenta decẽ & octo millia: ferri quoque centũ millia
talentorũ. Et apud quemcunq; inventi ſunt lapides, derunt 8
in theſauros domûs Dñi, per manum Jahiel Gerſonitis.
Lætatúſque eſt populus, cùm vota ſpontè promitterent: 9
quia corde toto offerebant ea Dño: ſed & David
rex lætatus eſt gaudio magno. Et benedixit Dño coram 10
univerſa multitudine, & ait; Benedictꝰ es, Dñe Deꝰ
Iſrael patris noſtri, ab æterno in æternum. Tua eſt, Dñe, 11
magnificentia, & potentia, & gloria, atq; victoria: & tibi
laus: cuncta enim quæ in cœlo ſunt, & in terra, tua ſunt:
tuum Dñe regnũ, & tu es ſuꝑ omnes principes. Tuæ divitiæ, 12
& tua eſt gloria : tu dominaris omniũ, in manu tua
virtus & potentia: in manu tua magnitudo, & imperiũ omnium.
Nunc igitur, Deus noſter, confitemur tibi, & laudamꝰ 13
nomen tuum inclytũ. Quis ego, & quis populꝰ meꝰ, 14
ut poſſimus hæc tibi univerſa promittere? tua ſunt omnia:
& quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi. Peregrini 15
enim ſumus coram te, & advenæ, ſicut omnes patres noſtri.
Dies noſtri quaſi umbra ſuꝑ terrã, & nulla eſt mora.
Dñe Deus noſter, omnis hæc copia, quam paravimus ut ædificaretur 16
domus nomini ſancto tuo, de manu tua eſt, &
tua ſunt omnia. Scio, Deus meus, ꝙ probes corda, & ſimplicitatẽ 17
diligas, undè & ego in ſimplicitate cordis mei
lætus obtuli univerſa hæc: & populũ tuum, qui hîc repertus
eſt, vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria. Dñe 18
Deus Abrahã, & Iſaac, & Iſrael, patrum noſtrorũ, cuſtodi
in æternũ hanc voluntatẽ cordis eorũ, & ſemper in venerationẽ
tuî mens iſta ꝑmaneat. Salomoni quoq; filio meo 19
da cor perfectũ, ut cuſtodiat mandata tua, teſtimonia tua,
& ceremonias tuas, & faciat univerſa: & ædificet ædem,
cujus impenſas paravi. Præcepit autẽ David univerſæ eccleſiæ; 20
Benedicite Dño Deo noſtro. Et benedixit omnis
eccleſia Domino Deo patrum ſuorum : & inclinaverunt
ſe, & adoraverunt Deum, & deinde regem.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܩܪܒܘ ܠܥܒܕܝܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܗܒܐ ܟܟܪܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܐܒܪܐ ܛܒܐ ܠܡܫܩܝܢܘܬܐ 7
ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܣܐܡܐ ܟܟܪܐ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܢܚܫܐ ܩܘܪܢܬܝܐ. ܟܟܪܐ ܫܒܥܝܢ
ܐܠܦܝܢ. ܘܦܪܙܠܐ ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪܝܢ. * ܘܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܒܥܐ ܗܘܐ ܠܗ. 8
ܝܗܒܘ ܒܝܬ ܓܙܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܓܪܫܘܢ ܓܙܒܪܐ. * ܘܚܕܝ ܟܠܗ ܥܡܐ 9
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܡܘܗܒܬܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܠܒܐ ܫܠܡܐ ܩܪܒ ܐܢܝܢ ܕܘܝܕ ܩܕܡ ܡܪܝܐ.
* ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܕܘܝܕ * ܘܐܦ ܕܘܝܕ ܚܕܝ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܫܒܚ ܬܫܒܚܬܐ ܪܘܪܒܬܐ
ܠܡܪܝܐ. * ܘܒܪܟ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ. ܒܪܝܟ 10
ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܒܘܢ. ܡܢ ܥܠܡܐ ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡܐ. * ܡܛܠ ܕܕܝܠܟ ܗܝ 11
ܡܪܝܐ ܪܒܘܬܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܘܫܘܒܚܐ. ܘܗܕܪܐ ܘܐܝܩܪܐ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܫܠܝܛ
ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ. ܕܝܠܟ ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܚܟܡܬܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ ܘܝܕܥܬܐ. * ܘܥܘܬܪܐ 12
ܘܐܝܩܪܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܢܬ ܫܠܝܛ ܒܟܠ ܡܕܡ. ܘܕܝܠܟ ܗܘ ܚܝܠܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܐܢܬ
ܡܪܝܡ ܘܡܪܒ ܠܟܠܗܘܢ ܒܪܝܬܐ ܕܐܢܬ ܒܪܝܬ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܡܘܕܝܢܢ 13
ܠܟ. ܘܡܫܒܚܝܢܢ ܠܫܡܐ ܕܪܒܘܬܟ. * ܡܛܠ ܕܡܢܐ ܐܢܐ. ܘܡܢܐ ܥܡܝ. ܡܛܠ ܕܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ 14
ܡܠܦܢܝ ܝܠܦܬ. ܡܛܠ ܕܐܘܪܚܐ ܕܚܝܐ ܕܝܠܟ ܥܕܪܬܢܝ. ܘܐܢܬܘ ܣܒܪܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ.
* ܡܛܠ ܕܚܢܢ ܡܬܕܡܝܢܢ ܠܠܓܝܬܐ ܕܩܕܪܐ. ܘܬܘܬܒܐ ܚܢܢ ܩܕܡܝܟ. ܙܥܘܪܝܢ ܒܥܠܡܐ. 15
ܘܐܢܬ ܫܠܛܬ ܠܐܒܗܝܢ ܡܢ ܩܕܝܡ. ܘܦܩܕܬ ܐܢܘܢ ܕܒܐܝܕܐ ܐܘܪܚܐ ܢܗܠܟܘܢ ܘܢܚܘܢ. * ܘܠܟ 16
ܚܢܢ ܡܫܒܚܝܢܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܕܬܦܪܘܩ ܠܢ ܡܢ ܟܠ ܕܡܐܙܩܝܢ ܠܢ. ܘܡܚܣܕܝܢ ܠܢ
ܥܡܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܢ. ܐܝܟܘ ܐܠܗܟܘܢ ܕܦܠܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗ. * ܝܕܥܬ ܐܢܐ ܐܠܗܝ 17
ܕܐܢܬ ܒܚܪ ܠܒܐ. ܘܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܢܬ ܪܥܐ. ܘܐܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܠܒܝ ܫܒܚܬ ܗܠܝܢ
ܟܠܗܝܢ. ܘܐܦ ܗܫܐ ܥܡܟ ܕܐܫܬܟܚ ܗܪܟܐ. ܚܙܝܬ ܕܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܠܟ.
ܘܐܡܪܝܢ. * ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܐܒܪܗܡ ܘܕܐܝܣܚܩ ܘܕܐܝܣܪܝܠ ܐܒܗܝܢ. ܛܪ ܠܥܠܡ ܟܠܗܘܢ 18
ܕܐܫܬܘܕܝܬ ܠܢ. ܘܐܦܢܐ ܠܒܢ ܠܕܚܠܬܟ. * ܐܢܐ ܕܘܝܕ ܗܟܢܐ ܐܡܪܬ ܘܡܡܠܠ ܐܢܐ. 19
ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܐܦ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܝ. ܗܒ ܠܒܐ ܫܠܡܐ. ܠܡܛܪ ܦܘܩܕܢܝܟ ܘܣܗܕܘܬܟ
ܘܩܝܡܟ. ܘܢܥܒܕ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕܬ. ܘܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܕܐܛܝܒܬ. ܡܛܠ ܕܢܬܩܕܫ
ܫܡܟ ܪܒܐ. ܘܢܫܬܒܚ ܒܥܠܡܐ ܕܒܪܝܬ ܩܕܡ ܕܚܠܝܟ. * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܟܠܗ ܥܡܐ 20
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܘܒܪܟ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ.
ܘܢܦܠܘ ܘܣܓܕܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܒܪܟܘ ܐܦ ܠܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.

Obtulerunt pro operibus domûs Domini, auri 7
talenta quinque millia : ſtanni optimi pro
aquæductibus ducenta millia : argenti talenta
viginta millia : æris Corinthii talenta ſeptuaginta
millia : ferri centies mille talenta.
Argentum denique & aurum, quantum neceſſarium 8
erat ipſi *domui*, intulerunt in theſaurum
domûs Domini per manum Gerſonis
theſaurarii. Et gaviſus eſt univerſus populus 9
Iſraelis muneribus iſtis, quoniam corde perfecto
obtulit ea David coram Domino.

Canticum Davidis.

David etiam gaviſus eſt ingenti gaudio, cecinitque
cantica ſolennia Domino : Et benedixit 10
David Domino coram omnibus cœtibus
Iſraelis, dixítque David; Benedictus ſis
Dominus Deus Iſraelis patris noſtri, à ſeculis
ad ſecula: Tua eſt enim Domine, majeſtas,
& fortitudo, gloria, & decus, faſtus, & honor :
quia tu imperas cœlo ac terræ. Tuum 11
Domine eſt regnum, & ſapientia, robur, &
ſcientia: Divitiæ & honor à te ſunt, tuque 12
rebus omnibus dominaris : tua eſt potentia
& fortitudo, tuque attollis & magnificas
omnes creaturas quas condidiſti. Nunc igitur 13
Domine Deus noſter, gratias agimus tibi, &
laudamus nomen majeſtatis tuæ. Quid enim 14
ſum ego, & quid populus meus? nam pluſquam
omnes docentes me didici quia via vitæ
tua opem tulit mihi, & tu es ſpes noſtra Domine
Deus noſter. Nos enim ſimiles ſumus 15
vapori ollæ, & advenæ ſumus coram te,
exigui in mundo: tu tamen dominatus es
jampridem patribus noſtris, & hortatus es
eos quânam viâ ambulandum erat eis ut ſervarentur.
Teque celebramus Domine Deus 16
noſter, ut liberes nos ab omnibus lædentibus
nos : nam probro nos afficiunt gentes, & dicunt
nobis, Ubi eſt Deus noſter quem colitis?
Novi Domine mi, quòd tu cor ſcrutaris, & 17
fide tu placaris : unde ego in fide cordis mei
hæc omnia cecini. Quin etiam nunc populus
tuus qui iſtic adeſt, vides quod magna
cum lætitia te celebrant ac dicunt; Domine 18
Deus Abrahæ, Iſahac, & Iſraelis patrum
noſtrorum, conſerva in perpetuum ea omnia
quæ pollicitus es nobis, & reflecte cor noſtrum
ad timorem tuum. Ego David talia effatus 19
loquor; Domine mi Deus, etiam Salomoni
filio meo da cor perfectum, ut cuſtodiat
præcepta & teſtimonia tua, pactúmque tuum;
& peragat quicquid præcepiſti, & ædificet
ædem quam præparavi : ut ſanctificetur
nomen tuum magnum, & celebretur in mundo
quem condidiſti ob oculos (*i. ad viſum*)
timentium te. Deinde dixit David toti populo 20
Iſraelitico, Benedicite Dominum Deum
veſtrum : ſic benedixit totus populus Domino
Deo patrum ſuorum, & procedentes
adoraverunt Dominum, & benedixerunt
etiam regi Davidi :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου κυρίου χρυσίου τάλαντα πεντακισχίλια, καὶ χρυσοῦς μυρίους, καὶ ἀργυρίου
ταλάντων δέκα χιλιάδας, καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια, καὶ σιδήρου ταλάντων χιλιάδας ἑκα-
8 τόν. Καὶ οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ
9 (λ) Γεδσωνί· Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθη-
σαν τῷ κυρίῳ. καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη μεγάλως· Καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν κύ-
10 ριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, λέγων, Εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰ-
11 ῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Σοὶ κύριε ἡ μεγαλωσύνη, καὶ ἡ δύναμις, καὶ τὸ καύχημα, καὶ ἡ νίκη, καὶ
ἡ ἰσχὺς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις· ἀπὸ προσώπου σου ταράσσε-
12 ται πᾶς βασιλεὺς, καὶ ἔθνος. Παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἄρχεις κύριε, ὁ ἄρ-
χων πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν χειρί (μ) σου παντοκράτωρ μεγαλῦναι
13 14 καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα. Καὶ νῦν κύριε ἐξομολογούμεθά σοι, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχήσεώς σου. Καὶ
τίς εἰμι ἐγὼ, καὶ τίς ὁ λαός (ν) μου ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι σὰ τὰ
15 πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι. Ὅτι πάροικοι ἐσμὲν ἐναντίον σου, καὶ παροικοῦντες ὡς
16 πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν. ὡς σκιὰ αἱ ἡμέραι ἡμῶν (ξ) ἐπὶ γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή. Κύριε ὁ
θεὸς ἡμῶν, (ο) πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματί τῷ ἁ-
17 γίῳ σου, ἐκ χειρός σου ἐστὶ, καὶ σοὶ τὰ πάντα. Καὶ ἔγνων κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδί-
ας, καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς. ἐν ἁπλότητι καρδίας προεθυμήθην ταῦτα πάντα, καὶ νῦν τὸν
18 λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι. Κύριε ὁ θεὸς Ἀβραὰμ,
καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ, τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου
19 εἰς τὸν (π) αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ. Καὶ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου
δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου, καὶ τὰ προστάγματά σου,
20 καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ,
Εὐλογήσατε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία (ρ) κύριον τὸν θεὸν τῶν πα-
τέρων αὐτῶν· καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν (σ) κυρίῳ, καὶ τῷ βασιλεῖ.

Et dederunt in opera domûs Domini talenta auri quinque mille, & aureos decem mille, & argenti talentorum decem millia, & æris 7
talenta decem & octo mille, & ferri talentorum millia centum :
Et quibus inventus eſt apud eos lapis, dederunt in apothecas do- 8
mûs Domini per manum Jiel Gedſoni. Et lætatus eſt populus 9
pro promptitudine : quoniam in corde pleno prompti fuerunt Domi-
no. Et David rex lætatus eſt magnoperè : Et benedixit rex David 10
Dominum in conſpectu Eccleſiæ, dicens ; Benedictus es, Domine Deus
Iſrael pater noſter, à ſeculo & uſque in ſeculum. Tibi, Domine, 11
magnificentia, & virtus, & gloriatio, & (g) victoria, & fortitudo :
quoniam tu omnium, quæ in cœlo, & quæ ſuper terram, domina-
ris. (h) A facie tua turbatur omnis rex, & gens. A te divitiæ, 12
& (i) gloria : tu omnium principaris, Domine, princeps omnis prin-
cipatûs : & in manu tua, fortitudo, & potentatus : & in manu
tua (k) omnipotens, magnificare, & confortare omnia. Et nunc, 13
Domine, confitemur tibi, & laudamus nomen gloriationis tuæ. Et 14
quis ſum ego, & quis populus meus, quia valuimus prompti eſſe
tibi juxta hæc? Quoniam tua ſunt omnia : & de tuis dedimus
tibi. Quoniam incolæ ſumus ante te, & peregrinantes, ſicut 15
omnes patres noſtri. Tanquam umbra, dies noſtri ſuper terram :
& non eſt dilatio. Domine Deus noſter, (m) ad omnem multi- 16
tudinem hanc, quam paravi ad ædificandum domum *nomini ſancto tuo,*
de manu tua eſt, & tibi omnia. Et novi, Domine, quia tu es ſcru- 17
tans corda, & juſtitiam diligis. In ſimplicitate cordis prom-
ptè obtuli omnia hæc : & nunc populum tuum inventum hîc vidi
in lætitia promptè offerentem tibi. Domine Deus Abraam, & 18
Iſaac, & Iſrael patrum noſtrorum, cuſtodi (n) hæc in cogitatione
cordis populi tui *in ſeculum : & dirige corda eorum ad te. Et* 19
Salomon filio meo da cor bonum ad faciendum mandata tua, &
teſtimonia tua, & præcepta tua, & ad perducendum ad finem
(o) apparatum domûs tuæ. Et dixit David omni Eccleſiæ ; Be- 20
nedicite dominum Deum noſtrum. Et benedixit univerſa Eccleſia Dominum Deum patrum ſuorum. Et flectentes genua adoraverunt Dominum, & regem.

MS. A. (λ) Γηρσωνί· Καὶ ηὐφράνθη (μ) σου ἔλαιος παντοκράτωρ (ν) σου (ξ) ἐπὶ τῆς γῆς, (ο) πρὸς τὸ (π) αἰῶνα, κατεύθυνον (ρ) τὸν κύριον θεὸν τῶν (σ) τῷ κυρίῳ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 * فدفعوا لصناع بيت الله خمسين الف بدرة ذهب * وعشرين الف فضة * وقصطيرا
ورصاصا جيدا للمجاري * من الاندلس من سوس جابوه * ميتي الف بدرة * وكل 8
من وجد عنده حجر رفيع دفعه لبيت الله * والمال والذهب بحيث يصلح له * وجعل
بيت مال الله لقرسون القربري * وفرح جميع شعب الله بهذه العطايا التي اعطاها داود 9
قدام الله * وفرح داود فرحا عظيما * لانه بقلب مستقيم كامل اعطاها * وسبح 10
تسبيحات عظيمة لله قدام جميع الشعب * وقال * تباركت يا رب اله اسرايل ابينا الى
ابد الابدين * لان لك يا رب العظمة * والقوة * والتسبحة * والجلالة * والكرامة * لانك يا 11
رب المسلط على السموات والارض السفلي * ومن وجهك يا رب تقلق الملوك والشعوب *
وبسجدك كل فم * وعندك الغناء والمجد * وانت المسلط على كل شي وعلى 12
الروساء * بيدك القوة والجبروت * ترفع وتضع * وتقوت الكل * والان نشكرك يا الهنا * 13
ونسبح اسم مجدك * فاي شي انا * وما هو هذا الشعب * دفعنا هذه الاشياء لك والكل 14
لك * وانما دفعنا لك من ما لك * لانا غرباء قدامك مثل ابائنا كلهم * الذين كالفي 15
على الارض * لان ليس لنا ثبات * يا ربنا والاهنا * اعددت كثيرا لتبني بيت لاسمك 16
المقدس * والكل من عندك * علمت يا رب انك فاحص كل القلوب وتحب العدل * 17
بسلامة قلبي دفعت هذه الاشياء * والذي وجدت شعبك اليوم دفعوه هاهنا بفرح * الله 18
اللهم اله ابائنا ابراهيم واسحق ويعقوب * احفظ هذه الافكار الحسنة الذي في قلب هذا
الشعب لك * واجعل قلوبهم مستقيمة لك في كل زمان * واجعل لسليمان ابني قلبا 19
صالحا * ليحفظ وصاياك وشرايعك واوامرك * ويبني البيت ليقدس اسمك العظيم *
ويسبح في الدنيا التي خلقت قدام اصفياءك * ثم قال داود * كل جماعة 20
اسرايل سبحوا الله الهنا * فسجدوا كلهم لله الاههم * وسجدوا للرب الاله * وباركوا داود
الملك *

Dederúntq; artificibus domûs Dei quin- 7
quaginta millia talentorum auri, viginti
millia argenti ; ſtanni ac plumbi opti-
mi pro canalibus, quod ex Andalos è
Sus attulerunt, ducenta millia talento-
rum. Et quiſquis habebat lapidem præ- 8
ſtantem, dedit illum domui Dei ; nec-
non argentum & aurum ubicunque re-
quirebatur. Demandatus autem fuit the-
ſaurus Dei Gerſoni Gezbaræo. Cæte- 9
rùm gaviſus eſt univerſus Dei popu-
lus ejuſmodi muneribus quæ David ob-
tulit coram Domino : & gaviſus eſt
David gaudio magno ; recto enim &
perfecto corde obtulerat ea. Quam- 10
obrem ſummis Deum laudibus celebra-
vit coram univerſo populo, & ait ;
Benedictus ſis O Domine Deus Iſraelis
patris noſtri, in ſecula ſeculorum : Tua 11
eſt enim O Domine, magnificentia, ro-
bur, laus, majeſtas, & honor ; quia
tu O Domine, dominaris in cœlum ac
terram hanc *infimam ; & vultum tu-*
um O Domine, formidant reges & po-
puli ; & omne os te celebrat. Penes 12
te ſunt divitiæ & gloria, túque in
res omnes & in principes dominaris :
in manu tua eſt robur & potentia :
attollis, ac deprimis, ac omnia nutris.
Itaque gratias agimus tibi O Deus no- 13
ſter, & nomen gloriæ tuæ laudamus.
Quid ſum ego, & quid eſt hic po- 14
pulus? has quidem res tibi dedimus ;
at cùm omnia tua ſint, tibi ſanè de-
dimus ex eo quod tuum eſt. Nos 15
enim peregrini ſumus coram te ſicut
omnes majores noſtri, ſimiles umbræ
ſuper terram, quia nulla nobis eſt con-
ſiſtentia. O Domine ac Deus noſter, 16
multa quidem paravi ut ædificetur do-
mus nomini tuo ſacroſancto ; ſed o-
mnia à te ſunt. Novi O Domine, te 17
eſſe ſcrutatorem omnium cordium, &
rectitudine oblectari ; in ſinceritate
cordis mei obtuli res iſtas ; & quæ re-
perit hodie populus tuus, hîc tibi cum
hilaritate obtulerunt. Deus, O Deus, 18
Deus patrum noſtrorum Abrahami, Iſ-
haci, & Jacobi, conſerva has bonas
cogitationes, quas in corde ſuo populus
hic habet erga te, et mentes eorum effice
rectas erga te omni tempore. Et inde Sa- 19
lomoni filio meo mentem bonam, ut cu-
ſtodiat præcepta, leges, et mandata tua ;
ædificetque domum, ut ſanctificetur no-
men tuum maximum et glorificetur in
mundo quem creâſti coram electis tuis.
Dixit præterea David, Univerſa con- 20
gregatio Iſraelis, laudate Deum, Deum
noſtrum : et laudaverunt omnes Deum,
Deum ſuum, et adoraverunt Dominum
Deum ; et benedixerunt Davidi regi.

דברי הימים ב׃ א

arietes ,mille *juvencos* illius diei craſtino in Domino *aſcenſiones fecerunt aſcendere* & ,victimas Domino Immolaveruntque
21 ויזבחו ליהוה זבחים ויעלו עלות ליהוה למחרת היום ההוא פרים אלף אילים
die in *Domini facies ad* biberũt & ,comederũt Et .Iſrael omni multitudine in victimas &,eorũ libamina & ,mille agnos ,mille
22 אלף כבשים אלף ונסכיהם וזבחים לרב לכל־ישראל׃ ויאכלו וישתו לפני יהוה ביום
Sadoc & ,ducem *in* Domino unxerunt & ,David filium Selomoh ſecundò regẽ conſtituerunt &,magna lætitia in illa
ההוא בשמחה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן־דויד וימשחו ליהוה לנגיד ולצדוק
omnis *eum ad audierunt* Et.eſt proſperatus &,ſuo patre David pro *regem in* Domini ſolium ſuper Selomoh Seditque .ſacerdotem *in*
23 לכהן׃ וישב שלמה על כסא יהוה למלך תחת־דויד אביו ויצלח וישמעו אליו כל־
.rege Selomoh ſub manum dederunt David regis filii omnes etiam & ,potentes & ,principes univerſi Et .Iſrael
24 ישראל׃ וכל־השרים והגברים וגם כל־בני המלך דויד נתנו יד תחת שלמה המלך׃
fuit non *qui* regni *decorem eum ſuper* dedit Et .Iſrael omnis oculis in *excellentia in* Selomoh Dominus magnificavit Et
25 ויגדל יהוה את־שלמה למעלה לעיני כל־ישראל ויתן עליו הוד מלכות אשר לא־היה
ſuper regnavit quibus dies Et .Iſrael univerſum ſuper regnavit Iſai filius David Et .Iſrael ſuper eum ante *rege omni ſuper*
27 26 על־כל־מלך לפניו על־ישראל׃ ודויד בן־ישי מלך על־כל־ישראל׃ והימים אשר מלך על־
eſt mortuus Et .tribus & triginta regnavit Jeruſalaim in & ,annis ſeptem regnavit Chebron In .anni quadraginta , Iſrael
28 ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך שלשים ושלוש׃ וימת
regis David *verba* Et .eo pro ejus filius Selomoh regnavitque :gloria & ,*opulentia* ,diebus ſaturus ,bona *canitie* in
29 בשיבה טובה שבע ימים עשר וכבוד וימלך שלמה בנו תחתיו׃ ודברי דויד המלך
verbis in & ,prophetæ Nathan *verbis* in & ,videntis Semuel verbis in *ſcripta ipſa* ecce ,*poſtrema & prima*
הראשנים והאחרנים הנם כתובים על־דברי שמואל הראה ועל־דברי נתן הנביא ועל־דברי
ſuper & ,Iſrael ſuper &,eum ſuper tranſierunt quæ temporum & ,ejus fortitudine & ,ejus regno omni Cum .videntis Ghad
30 גד החזה׃ עם כל־מלכותו וגבורתו והעתים אשר עברו עליו ועל־ישראל ועל
.terrarum regna univerſa
כל־ממלכות הארצות׃

Verſio VULG. LAT.

Immolaverúntque victimas Domino : & obtulerunt 21
holocauſta die ſequenti, tauros mille, arietes mille,agnos
mille, cum libaminibus ſuis, & univerſo ritu abundan-
tiſſimè in omnem Iſrael. Et comederunt, & biberunt 22
coram Domino in die illo cum grandi lætitia. Et unxe-
runt ſecundò Salomonem filium David. Uuxerunt autem
eum Domino in principem, & Sadoc in pontificem. Se- 23
dítque Salomon ſuper ſolium Domini in regem pro Da-
vid patre ſuo, & cunctis placuit : & paruit illi omnis
Iſrael. Sed & univerſi principes, & potentes,& cuncti 24
filii regis David dederunt manum, & ſubjecti fuerunt Sa-
lomoni regi. Magnificavit ergò Dominus Salomonem 25
ſnper omnem Iſrael : & dedit illi gloriam regni, qualem
nullus habuit ante eum rex Iſrael. Igitur David filius 26
Iſai regnavit ſuper univerſum Iſrael. Et dies, quibus 27
regnavit ſuper Iſrael, fuerunt quadraginta anni : in He-
bron regnavit ſeptem annis, & in Jeruſalem annis tri-
gintatribus. Et mortuus eſt in ſenectute bona, plenus 28
dierum, & divitiis, & gloriâ : & regnavit Salomon fi-
lius ejus pro eo. Geſta autem David regis priora, & 29
noviſſima, ſcripta ſunt in libro Samuelis Videntis, &
in libro Nathan prophetæ, atque in volumine Gad Vi-
dentis : Univerſique regni ejus, & fortitudinis,& tem- 30
porum, quæ tranſierunt ſub eo, ſive in Iſrael, ſive in cun-
ctis regnis terrarum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܬܪ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܬܘܪܐ ܐܠܦܐ. 21
ܘܕܟܪܐ ܐܠܦܐ. ܘܐܡܪܐ ܐܠܦܐ. ܘܢܘܣܟܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܐܦ ܠܗܘܢ ܕܒܚܘ ܕܒܚܐ ܣܓܝܐܐ ܒܢܝ
ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܟܠܘ ܘܐܫܬܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܡܠܟܘ 22
ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܠܨܕܘܩ ܐܩܝܡܘ ܟܗܢܐ. * ܘܝܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ 23
ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܚܠܦ ܕܘܝܕ. ܘܐܨܠܚ. ܘܐܫܬܡܥ ܠܗ
ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܐܫܠܡܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. * ܘܐܘܪܒܗ 24 25
ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܠܥܠ. ܩܕܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
ܕܐܢܫ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ. ܠܐ ܫܘܝ. * ܘܕܘܝܕ ܒܪܗ ܕܐܝܫܝ. ܐܩܝܡ 26
ܒܡܠܟܘܬܗ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܚܕ ܕܘܝܕ ܡܠܟܘܬܐ 27
ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. ܒܚܒܪܘܢ ܐܚܕ ܡܠܟܘܬܐ ܫܒܥ ܫܢܝܢ. ܘܒܐܘܪܫܠܡ
ܐܚܕ ܡܠܟܘܬܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ. ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ. * ܘܡܝܬ ܕܘܝܕ ܒܪܗ 28
ܕܐܝܫܝ ܒܣܝܒܘܬܐ ܛܒܬܐ. ܣܒ ܘܣܒܥ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ. ܘܥܬܪ ܒܥܘܬܪܐ ܘܒܐܝܩܪܐ ܕܥܠܡܐ. ܘܐܬܪܘܪܒ.
ܘܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. 29
ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܬܫܥܝܬܗ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܘܒܬܫܥܝܬܗ ܕܢܬܢ
ܢܒܝܐ. ܘܒܬܫܥܝܬܗ ܕܓܕ ܢܒܝܐ. * ܥܡ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܘܓܢܒܪܘܬܗ. ܘܙܒܢܐ ܕܥܒܪܘ 30
ܥܠܘܗܝ ܘܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܗ. ܥܒܕ ܓܝܪ ܕܘܝܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ
ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܥܒܪ ܡܢ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܗ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ.

Et mactaverunt victimas coram Domino, & 21
obtulerunt holocauſta coram Dño poſt diem
illum,boves mille, arietes mille, agnos mille,
multáq; libamina : plurima quoque ſibimet-
ipſis immolaverunt ſacrificia filii Iſraelis : Et 22
comederunt ac biberunt eâ die coram Domi-
no magna cum lætitia,& regno inaugurârunt
Salomonem filium Davidis, & Sadocum con-
ſtituerunt ſacerdotem. Sedítque Salomon ſu- 23
per ſolium regni Domini,ut regno ſuccederet
loco Davidis : & proſperè egit; nam obedi-
vit ei totus Iſrael, Omnéſque filii regis Da- 24
vidis manus dedêre Salomoni filio ejus. Et 25
ſublimè evexit Dominus Salomonem coram
univerſo Iſraele, dedítq; ei majeſtatem regni,
quam nemo regum Iſraelitarum qui præceſ-
ſerant eum, adæquârat. Itaque David filius 26
Iſai inſtituit in regno ſuo Salomonem filium
ſuum ſuper univerſum Iſraelem. Dies autem 27
quibus David regnum occupavit ſuper uni-
verſum Iſraelem, fuerunt anni quadraginta :
nam in Hebron regnum exercuit ſeptem an-
nis,& in Jeruſalem regnũ exercuit triginta tri-
bus annis ſup univerſum Iſraelem & Judam :
Deinde mortuus eſt David filius Iſai in ſe- 28
nectutibus bonis: ſenuit, & ſatiatus eſt diebus
vitæ ſuæ, & divitiis atque gloriâ mundi ex-
celluit : ſucceſsítque in regnum Salomon fi-
lius ejus poſt ipſum. Res autem geſtæ Davi- 29
dis regis Iſraelitarum, tam priores quàm po-
ſteriores, ſcriptæ ſunt in hiſtoria Samuelis
prophetæ, in hiſtoria Nathanis prophetæ, &
in hiſtoria Gadis prophetæ; Unà cum toto 30
regno & fortitudine ipſius, & temporum *vi-
ciſſitudinibus* quæ tum ipſi, tum Iſraeli, to-
tique regno terræ ſuæ contigerunt : fecit enim
David quod bonum erat coram Domino, &
cunctis diebus vitæ ſuæ nihil prætergreſſus
eſt ex iis omnibus quæ præcepit ei.

דברי הימים ב׃ א

CAP. I. א

Dixitque .ſublime in eum magnificavit & ,eo cum ejus Deus Dominus & :ſuo regno *ſuper* David filius Selomoh ſe roboravit Et
2 1 ויתחזק שלמה בן־דויד על־מלכותו ויהוה אלהיו עמו ויגדלהו למעלה׃ ויאמר
capitibus Iſrael *omni prælato* omni & ,judicibus & ,*centuriarum & millium principibus* ,Iſrael univerſo Selomoh
שלמה לכל־ישראל לשרי האלפים והמאות ולשפטים ולכל נשיא לכל־ישראל ראשי
; Dei *conventus tentorium* erat ibi nam:Ghibhon in quod,excelſum in eo cum *concio* omnis & ,Selomoh ierunt Et .*patrum*
3 האבות׃ וילכו שלמה וכל־הקהל עמו לבמה אשר בגבעון כי־שם היה אהל מועד האלהים
.deſerto in Domini famulus Moſeh fecit quod
אשר עשה משה עבד־יהוה במדבר׃

Verſio VULG. LAT.

Liber ſecundus PARALIPOMENON, Hebraicè
DIBRE HAIAMIM.

CAP. I.

COnfortatus eſt ergò Salomon filius David in regno ſuo, 1
& Dominus Deus ejus erat cum eo,& magnificavit eum
in excelſum. Præcepítque Salomon univerſo Iſraeli,tri- 2
bunis, & centurionibus, & ducibus, & judicibus omnis
Iſrael,& principibus familiarum: Et abiit cum univerſa 3
multitudine in Excelſum Gabaon,ubi erat tabernaculum
fœderis Dei, quod fecit Moyſes famulus Dei in ſolitudine.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܣܦܪܐ ܬܪܝܢ ܕܒܪܝܡܝܢ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܘܐܬܚܝܠ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ ܕܕܘܝܕ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܥܡܗ. ܘܐܘܪܒܗ ܠܥܠ ܡܢ 1
ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ: ܠܪܘܪܒܢܐ ܕܐܠܦܐ ܘܕܡܐܘܬܐ: 2
ܘܠܕܝܢܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܪܝܫܐ ܕܐܒܗܬܐ. * ܘܐܙܠ ܫܠܝܡܘܢ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܥܡܗ ܠܡܫܬܝܐ 3
ܪܒܐ ܕܗܘܐ ܒܓܒܥܘܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܬܡܢ ܓܝܪ ܗܘܐ ܡܫܟܢܐ ܕܥܐܕܐ ܕܡܪܝܐ.
ܕܥܒܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ ܒܡܕܒܪܐ. ܠܘܩܒܠ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ.

Liber ſecundus

PARALIPOMENON.

CAPUT I.

QUum itaque ſe confirmâſſet Salomon filius 1
Davidis in regno ſuo, & Dñs Deus aſſiſtens ei
magnificâſſet eum præ omnibus regibus terræ;
Dixit Salomon cunctis Iſraelitis,tribunis,cen- 2
turionibus, judicibus, & omnibus principi-
bus primis patribus : Abierúntque Salomon 3
& totus populus qui erat cum eo, ad convivi-
um magnum quod erat in Gebeone civitate :
illic enim erat tabernaculum feſtivitatis Do-
mini, quod fecerat Moſes ſervus Domini in
deſerto, è regione arcæ Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

21 Καὶ ἔθυσε Δαυὶδ τῷ κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους
22 χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν, καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραήλ. Καὶ
ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐναντίον (τ) τοῦ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς. καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμὼν
23 υἱὸν Δαυίδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ κυρίῳ εἰς βασιλέα, καὶ Σαδὼκ εἰς ἱερωσύνην. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνου
24 Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ (υ) εὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς Ἰσραήλ. Οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνάσται, καὶ
25 πάντες υἱοὶ (φ) Δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ. Καὶ ἐμεγάλυνε κύριος τὸν Σαλωμὼν
ἐπάνωθεν (χ) παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν βασιλέως, ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἔμπροσθεν
26 27 αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ Ἔτη (ψ) τεσσαράκοντα, ἐν Χεβρὼν ἔτη ἑπτά,
28 καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔτη τριακοντατρία. Καὶ ἐτελεύτησεν ἐν (ω) γήρει καλῷ, πλήρης ἡμερῶν, πλούτῳ καὶ δόξῃ, καὶ ἐβασίλευσε
29 Σαλωμὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως Δαυὶδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι, γεγραμμένοι
εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμουὴλ τοῦ βλέποντος, καὶ ἐπὶ λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ
30 βλέποντος, Περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰσραήλ, καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας τῆς γῆς.

Et ſacrificavit David Domino ſacrificia, & obtulit holocauſtomata Deo 21
craſtinâ primæ diei vitulos mille, arietes mille, agnos mille, & libamina
eorum, & ſacrificia in multitudine univerſo Iſrael. Et comederunt, 22
& biberunt ante Dominum in illa die cum gaudio: & regem fecerunt
ſecundò Salomon filium David: & unxerunt eum Domino in regem, &
Sadoc in ſacerdotium. (p) Et ſedit Salomon ſuper thronum David patris 23
ſui, & (q) beneplacuit: & obedierunt ei omnis Iſrael. Principes, 24
& potentes, & omnes filii David regis patris ſui ſubjecti fuerunt ei. Et 25
magnificavit Dominus Salomon (r) deſuper omni Iſrael: & dedit ei
gloriam (ſ) regis; quod non fuit ſuper omnem regem ante eum. Et David 26
filius Jeſſæ regnavit ſuper Iſrael Annos quadraginta: in Chebron annos 27
ſeptem, & in Hieruſalem annos triginta tres. Et obiit in ſenectute bona, 28
plenus diebus, divitiis, & gloriâ. Et regnavit Salomon filius ejus
pro eo. Reliqua autem verba regis David priora & poſteriora, ſcripta 29
ſunt in verbis Samuel Videntis, & ſuper verba Nathan prophetæ, & ſuper
verba Gad Videntis De omni regno ejus, & potentatu ejus, & 30
(t) tempora, quæ fuerunt ſuper eum, & ſuper Iſrael, & ſuper omnia regna terræ.

MS.A. (τ) κυρίου ἐν (υ) ηὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσεν (φ) τοῦ βασιλέως Δαυὶδ παιδὸς (χ) ἐναντίον παντὸς (ψ) τεσσεράκοντα, (ω) γήρει

MS.A. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα, α'.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 * وذبح الملك ذبايح لله من بعد ذلك اليوم * وهي الف ثور * والف كبش * والف خروف * وسميذ
كثير * وذبايح كثيرة للشعب * فأكلوا وشربوا قدام الله بفرح كبير عظيم * واقام داود 22
سليمن ابنه بعده ملكا * ومسح سليمن ملكا قدام الله بفرح عظيم * واقام صادوق للكهنوت *
23 * وجلس سليمن على كرسي داود ابيه * وسمع له واطاعه ساير اسرايل والجبابرة ذوي القوة *
24 25 * واطاعوه جميع بني داود اخوته * وكل بني المملكة * وعظم الله سليمن قدام بني اسرايل *
27 واعطاه من بهاء الملك ما لم يعطه احد ملوك بني اسرايل الذين كانوا قبله * وملك داود
ملك اربعين سنة * ملك بحبرون سبع سنين * وباورشليم ثلاثة وثلاثين سنة ملك على ساير
28 اسرايل ويهودا * ومات داود بن ايسي بشيخوخة صالحة * بعد ان شاخ وشبع من ايامه بمجد
29 كبير * وقام في الملك ابنه سليمن بعده * والفاظ داود ملك اسرايل الاولة والاخرة
30 هي مكتوبة في كتاب شموال النبي * وفي الفاظ ناثان النبي * والفاظ جاد النبي * وساير
ملكه وجبروته * والدهور التي عبرت عليه وعلى كل ملوك نسله *

* تم سفر الاول من كتاب برلوميين * الذي يسمي بالعبرانية
دبراهياميم * الذي تفسيرها اخبار الايام *

* ولله واهب العقل السبح * والمجد * والكرامة * الي ابد الابدين *

Poſtero die immolavit rex ſacrificia Deo, 21
nempe mille tauros, mille arietes, mille
agnos, & ſimilaginem plurimam: permultæ
quoque victimæ fuerunt *à populo;*
unde comederunt ac biberunt coram Deo 22
magnâ & ingenti lætitiâ. Conſtituitque
David Salomonem filium ſuum poſt ſe
regem, unxitque Salomonem in regem coram
Deo ſumma cum exultatione, &
Sadocum ad ſacerdotium obeundum *conſtituit.*
Seditque Salomon ſuper thronum 23
Davidis patris ſui, & obſequium
atque obedientiam præſtiterunt ei omnes
Iſraelitæ, & gigantes virtute præditi:
Obtemperaverunt etiam ei omnes filii Davidis, 24
fratres ipſius, omneſque regnicolæ.
Et magnificavit Deus Salomonem 25
coram filiis Iſraelis, talémque largitus
eſt ei regni ſplendorem, qualem non conceſſerat
ulli regum Iſraelitarum qui præceſſerant
eum. Exercuit autem David 27
regnum annis quadraginta: regnavit Hebrone
ſeptem annis, Jeroſolymis verò triginta
tribus annis regnavit ſuper univerſum
Iſraelem & Judam. Mortuo Davide 28
filio Iſai in ſenectute bona, poſtquam
ſenuerat & ſaturatus fuerat diebus
ſuis, magna cum opulentia &
gloriâ; ſucceſſit ei in regno Salomon filius
ejus. Porrò acta Davidis regis Iſraelitarum, 29
tam priora quàm poſteriora, ſcripta
ſunt in libro Samuelis prophetæ, &
in geſtis Nathanis prophetæ, & geſtis Gadis
prophetæ, Cum toto regno & potentiâ 30
ipſius, & temporum varietatibus quæ
contigerunt ipſi & omnibus regibus proſapiæ
ipſius.

Finis libri primi Barjomin, qui vocatur Hebraicè Dibre-hajamim, hoc eſt, Hiſtoriæ dierum.

Deo autem largitori intellectûs, laus, gloria, & honor in ſecula ſeculorum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΈΝΩΝ Β'.

ΚΕΦ. α'.

1 ΚΑὶ ἐνίσχυσε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ
2 ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς πάντα Ἰσραήλ, τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις,
3 καὶ τοῖς κριταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον Ἰσραὴλ τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν. Καὶ ἐπορεύθη
Σαλωμὼν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία (α) εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν Γαβαών, οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου
τοῦ θεοῦ, ἣν ἐποίησε Μωυσῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ.

PARALIPOMENON LIBER II.

CAP. I.

ET confortatus eſt Salomon filius David ſuper regnum ſuum: & Dominus 1
Deus ejus cum eo: & magnificavit eum in altitudinem. Et 2
(a) dixit Salomon ad omnem Iſrael, Chiliarchis, & centurionibus, &
judicibus, & omnibus principibus coram Iſrael, principibus patriarum.
Et ivit Salomon, & univerſa Eccleſia, ad (b) excelſam, quæ in Gabaon, 3
ubi erat ibi tabernaculum teſtamenti Dei, quod fecit Moyſes puer
Domini in deſerto.

MS.A. Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα β'.   (α) μετ' αὐτοῦ εἰς

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* بسم الله الرحمن الرحيم *

السفر الثاني من كتاب اخبار الايام *

* الفصل الاول *

1 * واستحكم سليمان بن داود في ملكه * والرب الهه معه * وعظمه فوق ساير ملوك الارض *
2 * وقال سليمان لساير كبراء الالوف والمئين * والرؤساء * والحكماء * ورؤس الاباء * وكل الامة *
3 * ان يمضوا الي وليمة عظيمة صنعها في جبعون الصنيعة * لان هناك اصلح عيدا للرب *
وكذلك موسي صنع عيدا للرب في البرية قدام تابوت العهد *

IN NOMINE DEI

Piiſſimi Clementiſſimi.

VOLUMEN SECUNDUM

libri Hiſtoriarum dierum.

CAP. I.

AMplificatus Salomon filius Davidis
in regno ſuo (Dominus enim Deus ejus
aderat illi, & magnificaverat eum præ
omnibus regibus terræ) Dixit Salomon 2
ad omnes chiliarchos, & centuriones,
principes ac judices, & capita patrum,
totámque plebem, ut abirent ad convivium 3
ſplendidum quod inſtruxerat in
Gabaone civitate; illic enim paraverat
feſtum Domino (pari modo Moſes feſtum
Domino celebraverat in deſerto coram arca
fœderis,

דברי הימים ב: א

·Jeruſalaim in tabernaculum ei extendit nam:David ei *præparando in*,Chiriathjeharim de David fecerat aſcendere Dei Arcam Sed
4 אֲבָל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הֶעֱלָה דָוִיד מִקִּרְיַת יְעָרִים בַּהֵכִין לוֹ דָּוִיד כִּי נָטָה־לוֹ אֹהֶל בִּירוּשָׁלִָם׃
, Selomoh illud requiſivit & *:Domini tabernaculi facies ad* ibi ,Chur filii Uri filius Beſalel fecit quod æneum altare Et
5 וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר שָׁם לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה וַיִּדְרְשֵׁהוּ שְׁלֹמֹה
illud ſuper obtulit & *:conventus tentorio in* quod ,*Domini facies ad* æneum altare ad illuc Selomoh Aſcenditque .cœtus &
6 וְהַקָּהָל׃ וַיַּעַל שְׁלֹמֹה שָׁם עַל־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר לְאֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו
Selomoh Dixitque .tibi dem quod Poſtula :ei dixitque ;Selomoni Deus *eſt viſus* ipſa nocte In .mille *aſcenſiones*
7 8 עֹלוֹת אָלֶף׃ בַּלַּיְלָה הַהוּא נִרְאָה אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁאַל מָה אֶתֶּן־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה
,Deus Domine Nunc .eo pro me feciſti regnare & ,magnam miſericordiam meo patre David cum feciſti Tu :Deo
9 לֵאלֹהִים אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־דָּוִיד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל וְהִמְלַכְתַּנִי תַּחְתָּיו׃ עַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים
,ſapientiã Nunc .terræ pulverem ſicut, multum populũ ſuper me feciſti regnare tu quia:meo patre David cum tuũ verbum *ſit verum*
10 יֵאָמֵן דְּבָרְךָ עִם דָּוִיד אָבִי כִּי אַתָּה הִמְלַכְתַּנִי עַל־עַם רַב כַּעֲפַר הָאָרֶץ׃ עַתָּה חָכְמָה
?magnum hunc tuum populum judicabit quis quoniam :ingrediar & ,*iſtius populi facies ad* egrediar ut ,mihi da ſcientiam &
וּמַדָּע תֶּן־לִי וְאֵצְאָה לִפְנֵי הָעָם־הַזֶּה וְאָבוֹאָה כִּי־מִי יִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַזֶּה הַגָּדוֹל׃
animam &,gloriam &,ſubſtantias ,*opulentiam* poſtulâſti non &,tuo corde cum hoc fuit quod Pro :Selomoh ad Deus dixit Et
11 וַיֹּאמֶר־אֱלֹהִים לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה זֹאת עִם־לְבָבֶךָ וְלֹא־שָׁאַלְתָּ עֹשֶׁר נְכָסִים וְכָבוֹד וְאֵת נֶפֶשׁ
quem ,meum populum judices *quo* ,ſcientiam &,ſapientiam tibi petîſti & ,poſtulâſti non multos dies etiam &,te habentium odio
שֹׂנְאֶיךָ וְגַם־יָמִים רַבִּים לֹא שָׁאָלְתָּ וַתִּשְׁאַל־לְךָ חָכְמָה וּמַדָּע אֲשֶׁר תִּשְׁפּוֹט אֶת־עַמִּי אֲשֶׁר
regibus ſic fuerit non ut ,tibi dabo gloriã &,ſubſtantias & *opulentiã* &:tibi data ſcientia & ,Sapientia .*illũ ſuper* te feci regnare
12 הִמְלַכְתִּיךָ עָלָיו׃ הַחָכְמָה וְהַמַּדָּע נָתוּן לָךְ וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד אֶתֶּן־לָךְ אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כֵן לַמְּלָכִים
:conventionis tentorii faciebus à Jeruſalaim ,Ghibhon in quod excelſo Selomoh venit Et .ſic erit non te poſt & ,te ante qui
13 אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה־כֵּן׃ וַיָּבֹא שְׁלֹמֹה לַבָּמָה אֲשֶׁר־בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלִַם מִלִּפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
duodecim & ,currus quadringenti & mille ei *fuit* & :equites & ,*currum* Selomoh congregavit Et .Iſrael ſuper regnavit &
14 וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנֵים־עָשָׂר
aurum & argentum rex Præbuitque .Jeruſalaim in rege cum & ,*currus* urbibus in eos collocavit &;equites mille
15 אֶלֶף פָּרָשִׁים וַיַּנִּיחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב
Selomoni qui ,equorum exitũ Et.multitudine in *planitie* in quæ,ſycomoros ſicut dedit cedros & ,lapides ſicut Jeruſalaim in
16 בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצָא הַסּוּסִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה
quadrigam Ægypto ex educebant &,aſcendebant Et.precio in accipiebant *congregationem*,regis *negotiatorum congregationẽ* &:Ægypto ex
17 מִמִּצְרָיִם וּמִקְוֵא סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִקְוֵא יִקְחוּ בִּמְחִיר׃ וַיַּעֲלוּ וַיּוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם מֶרְכָּבָה
.educebãt eorũ manum per ,Aram regibus & Chittim regibus univerſis ſic &:centum & quinquaginta *in* equũ &,argenteis ſexcentis in
בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים וּמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יוֹצִיאוּ׃

CAP. II. ב

.ſuo regno domum & ,DOMINI nomini domum *ædificandum ad* Selomoh dixit &
1 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃

Versio VULG. LAT.

Arcam autem Dei adduxerat David de Cariathiarim, in locum quem præparaverat ei, & ubi fixerat illi tabernaculum, hoc eſt, in Jeruſalem. 4
Altare quoque æneum, quod fabricatus fuerat Beſeleel filius Uri filii Hur, ibi erat coram tabernaculo Domini: quod & requiſivit Salomon, & omnis eccleſia. 5
Aſcendítque Salomon ad altare æneum, coram tabernaculo fœderis Domini, & obtulit in eo mille hoſtias. 6
Ecce autem in ipſa nocte apparuit ei Deus, dicens; Poſtula quod vis, ut dem tibi. 7
Dixítque Salomon Deo; Tu feciſti cum David patre meo miſericordiã magnam: & conſtituiſti me regem pro eo. 8
Nunc ergò, Domine Deus, impleatur ſermo tuus, quem pollicitus es David patri meo: tu enim me feciſti regem ſuper populum tuum multum, qui tam innumerabilis eſt, quàm pulvis terræ. 9
Da mihi ſapientiam & intelligentiam, ut ingrediar & egrediar coram populo tuo: quis enim poteſt hunc populum tuum dignè, qui tam grandis eſt, judicare? 10
Dixit autem Deus ad Salomonem; Quia hoc magis placuit cordi tuo, & non poſtulâſti divitias, & ſubſtantiam, & gloriam, neque animas eorum qui te oderant, ſed nec dies vitæ plurimos: petîſti autem ſapientiam & ſcientiam, ut judicare poſſis populum meum, ſuper quem conſtitui te regem: 11
Sapientia & ſcientia data ſunt tibi: divitias autem & ſubſtantiam & gloriam dabo tibi, ita ut nullus in regibus nec ante te nec poſt te fuerit ſimilis tuî. 12
Venit ergò Salomon ab Excelſo Gabaon in Jeruſalem coram tabernaculo fœderis, & regnavit ſuper Iſrael. 13
Congregavítque ſibi currus & equites, & facti ſunt ei mille quadringenti currus, & duodecim millia equitum: & fecit eos eſſe in urbibus quadrigarum, & cum rege in Jeruſalem. 14
Præbuítque rex argentum & aurum in Jeruſalem quaſi lapides, & cedros quaſi ſycomoros, quæ naſcuntur in campeſtribus multitudine magnâ. 15
Adducebantur autem ei equi de Ægypto, & de Coa, à negotiatoribus regis, qui ibant, & emebant pretio, 16
Quadrigam equorum ſexcentis argenteis, & equum centum quinquaginta: ſimiliter de univerſis regnis Hethæorum, & à regibus Syriæ, emptio celebrabatur. 17

CAP. II.

DEcrevit autem Salomon ædificare domum nomini Domini, & palatium ſibi. 1

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * ܘܐܣܩܗ ܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܘܪܝܬܐ ܕܟܦܪܢܐ. ܠܐܬܪܐ ܕܐܬܩܢ ܗܘܐ ܠܗ ܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܕܢܨܒ
ܗܘܐ ܠܗ ܡܫܟܢܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܥܒܕ ܗܘܐ ܒܣܠܝܐܝܠ ܒܪ ܐܘܪܝ ܒܪ ܚܘܪ. 5
ܣܝܡ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܫܟܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܥܝܗ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܘܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
6 * ܘܐܣܩ ܗܘܐ ܒܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܒܡܫܟܢ ܙܒܢܐ. ܐܣܩ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ. 6
ܘܐܣܩ ܥܠܘܗܝ ܥܠܘܬܐ ܐܠܦ. * ܒܗܘ ܠܠܝܐ ܐܬܚܙܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܚܠܡܐ 7
8 ܕܠܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. ܫܐܠ ܡܕܡ ܘܐܬܠ ܠܟ. * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܪܝܐ. ܐܢܬ 8
9 ܥܒܕܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ ܚܣܕܐ ܪܒܐ. ܘܐܩܝܡܬܢܝ ܒܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܒܬܪܗ. * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ 9
ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ. ܢܫܪܪܘܢ ܡܠܝܟ ܕܡܠܠܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܐܩܝܡܬܢܝ
10 ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ ܕܣܓܝ ܗܘ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܐܪܥܐ. * ܘܗܫܐ ܗܒ ܠܝ ܚܟܡܬܐ ܘܝܕܥܬܐ ܕܐܥܘܠ. 10
ܘܐܦܘܩ ܒܦܪܨܘܦܗ ܕܥܡܐ ܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܡܢܘ ܢܫܟܚ ܢܕܘܢ ܠܥܡܟ ܪܒܐ ܗܢܐ
11 ܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܡܛܠ ܕܗܘܬ ܗܕܐ ܒܪܥܝܢܟ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܥܘܬܪܐ 11
ܘܐܝܩܪܐ. ܘܠܐ ܢܦܫܬܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܘܠܐ ܫܐܠܬ ܠܟ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܕܬܚܐ ܒܗܘܢ.
12 ܫܐܠܬ ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܘܝܕܥܬܐ. ܕܬܕܘܢ ܒܗܘܢ ܠܥܡܝ ܕܐܡܠܟܬܟ ܥܠܘܗܝ. * ܘܐܦ 12
ܡܕܡ ܕܠܐ ܫܐܠܬ. ܝܗܒ ܐܢܐ ܠܟ ܚܟܡܬܐ ܘܝܕܥܬܐ. ܘܥܘܬܪܐ ܘܢܟܣܐ ܘܐܝܩܪܐ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܟܘܬܟ
13 ܒܡܠܟܐ ܕܩܕܡܝܟ. ܘܒܬܪܟ ܠܐ ܢܩܘܡ ܐܟܘܬܟ. * ܘܐܬܐ ܫܠܝܡܘܢ 13
ܠܒܝܬ ܡܫܬܝܐ ܪܒܐ ܕܐܝܬ ܒܓܒܥܘܢ ܡܕܝܢܬܐ: ܕܩܕܡ ܡܕܢܚܐ ܕܐܘܪܫܠܡ: ܩܕܡ ܡܫܟܢ ܙܒܢܐ
14 ܙܒܢܐ. ܘܐܡܠܟ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܟܢܫ ܫܠܝܡܘܢ ܪܟܫܐ ܘܦܪܫܐ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܐܠܦ 14
ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܪܟܫܐ. ܘܬܪܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܦܪܫܐ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܢܗܘܢ
15 ܗܘܘ ܥܡ ܡܠܟܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܟܣܦܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܐܝܟ ܟܐܦܐ. ܘܐܪܙܐ. 15
16 ܝܗܒ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܒܣܦܬ ܝܡܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܣܘܣܘܬܐ ܗܘܘ ܕܫܠܝܡܘܢ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. 16
17 ܘܡܢ ܡܕܝܢܬ ܐܦܠܝܛܐ. ܬܓܪܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܡܢ ܡܕܝܢܬ ܐܦܠܝܛܐ ܙܒܢܝܢ ܗܘܘ ܒܕܡܝܐ. * ܘܣܠܩܝܢ 17
ܘܙܒܢܝܢ ܪܟܫܐ ܡܢ ܡܨܪܝܢ. ܒܫܬܡܐܐ ܕܟܣܦܐ. ܘܣܘܣܝܐ ܒܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. ܘܗܟܢܐ ܠܟܠ
ܡܠܟܐ ܚܬܝܐ. ܘܠܡܠܟܝ ܐܕܘܡ. ܘܒܐܝܕܝܗܘܢ ܡܦܩܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܐ ܠܡܠܟܘܬܗ. 1

Quam David aſportari curaverat è civitate pagorum, *illuc* ubi David locum paraverat ei; fixerat enim illi tentorium in Jeruſalem. 4
Et altare æneum quod fecerat Baſliel filius Uri filii Hur, poſitum erat ante tabernaculum Domini: hoc petiit Salomon totúſque cœtus Iſraelis, 5
Obtulítque Salomon ibi coram Domino ſuper altare æneum quod erat in tabernaculo feſtivitatis, obtulit inquam ſuper illud holocauſta mille. 6
Eâdem nocte apparuit Dominus Salomoni in ſomnio nocturno, dixítq; ad eum Dominus, Pete aliquid ut dem tibi. 7
Reſpondit Salomon Domino, Tu maximâ clementiâ uſus es erga Davidem patrem meum, méque in regno ſubſtituiſti loco ipſius. 8
Itaque Domine Deus meus, veritate jam comprobentur verba tua quæ locutus es cum Davide patre meo. Quandoquidem præpoſuiſti me huic populo qui plurimus eſt ut pulvis terræ, 9
Da mihi quæſo ſapientiam & ſcientiam, ut ingredi & egredi poſſim in fronte hujus populi: alioquin quis poſſit judicare populum tuum hunc magnum? 10
Dixit Dominus Salomoni, Quandoquidem fuit hoc in animo tuo, & non poſtulâſti tibi opes & honorem, nec animas inimicorum tuorum, nec petîſti tibi longos dies quibus vivas, ſed petîſti tibi ſapientiam & ſcientiam ad judicandum populum meum ſuper quem te conſtitui in regno; 11
Etiam quod non petîſti do tibi, ſapientiam, & ſcientiâ, divitias, opes, & honorem; ita ut non fuerit tibi ſimilis inter omnes reges qui te præceſſerunt, nec ſimilis tibi ſit ſucceſſurus. 12
Cùm ergò veniſſet Salomon ad convivium magnũ quod erat in Gebeone civitate ſitâ ad Orientalem plagam Jeroſolymorũ è regione tabernaculi feſtivitatis, regnavit ſuper univerſum Iſraelem. 13
Deinde congregavit Salomon currus & equites, habuítque mille quadringentos currus, & duodecim millia equitum: & currus quidem collocavit in civitatibus, aliquot verò apud regem erant Jeroſolymis. 14
Et reddidit rex argentum in Jeruſalem quaſi lapides, & cedros reddidit quaſi arenam quæ eſt in litore maris, *ſummâ* copiâ. 15
Equos autem Salomoni ex Ægypto & ex urbe Aphelitarum mercatores regis ex Aphelitarum urbe *oriundi*, pretio emebant. 16
Aſcendebant enim, & currum emebant ex Ægypto ſexcentis argenteis, equum verò centũ quinquaginta: idemq; *præſtabant* pro omnibus regibus Hithæis, & regibus Edom, ſuíſque manibus educebant. 17

CAP. II.

CUm autem decreviſſet Salomon ædificare domum nomini Domini, & domum ſuam regiam; 1

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 Ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρεὶμ, ὅτι ἡτοίμασεν (β) αὐτῇ Δαυὶδ, ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν ἐν Ἱερουσαλήμ. 5 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρίου υἱοῦ Ὢρ, ἐκεῖ ἦν ἔναντι τῆς σκηνῆς κυρίου· καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμὼν καὶ ἡ (γ) ἐκκλησία. 6 Καὶ ἤνεγκε Σαλωμὼν ἐκεῖ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον κυρίου τὸ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ (δ) ἤνεγκεν ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν. 7 Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη (ε) θεὸς τῷ Σαλωμὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Αἴτησαι τί σοι δῶ. 8 Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς τὸν θεὸν, Σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ. 9 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς, (ζ) πιστωθήτω δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ (η) τὸν πατέρα μου, ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν, ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς. 10 Νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσομαι ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον; 11 Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Σαλωμὼν, Ἀνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον χρημάτων, οὐδὲ δόξαν, (θ) οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἡμέρας πολλὰς οὐκ ᾐτήσω, καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως κρίνῃς τὸν λαόν μου, ἐφ' ὃν (ι) ἐβασίλευσά σε ἐπ' αὐτὸν, 12 Τὴν σοφίαν, καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι, καὶ πλοῦτον (κ) καὶ χρήματα καὶ δόξαν δώσω σοι, (λ) ὡς οὐκ ἐγενήθη ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἔσται οὕτως. 13 Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν ἐκ βαμὰ τῆς ἐν Γαβαὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ (μ) πρὸ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ. 14 Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες (ν) ἱππέων· καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως (ξ) ἐν Ἱερουσαλήμ. 15 Καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς (ο) τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθοις, καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς συκαμίνους (π) τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. 16 Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων (ρ) Σαλωμὼν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως πορεύεσθαι, (σ) καὶ ἠγόραζον, 17 Καὶ ἀνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα ἓν ἑξακοσίων ἀργυρίου, (τ) καὶ ἵππον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι (υ) τῶν Χετταίων καὶ τοῖς βασιλεῦσι Συρίας ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔφερον.

Sed arcam Dei eduxerat David de civitate Cariathiarim, quoniam paravit ei David: quoniam ſixit ei tabernaculum in Hieruſalem. 4 *Et altare æneum, quod fecit Beſeleel filius Uriæ filii Or, ibi erat ante tabernaculum Domini. Et exquiſivit illud Salomon, & Eccleſia:* 5 *Et obtulit Salomon ibi ſuper altare æneum coram Domino, quod in tabernaculo: & obtulit ſuper illud holocauſtoſim millenariam.* 6 *In nocte illa apparuit Deus Salomoni, & dixit ei; Poſtula, quid tibi dem.* 7 *Et dixit Salomon ad Deum, Tu feciſti cum David patre meo miſericordiam magnam: & regnare feciſti me pro eo.* 8 *Et nunc, Domine Deus, fidele ſit, quæſo, (c) nomen tuum ſuper David patre meo: quoniam tu regnare feciſti me ſuper populum multum, tanquàm pulvis terræ.* 9 *Nunc ſapientiam, & intellectum da mihi: & egrediar coram populo hoc, & ingrediar: quoniam, quis judicabit populum tuum magnum hunc?* 10 *Et dixit Deus ad Salomon; Pro eo, quòd factum eſt hoc in corde tuo, & non poſtulâſti divitias (d) pecuniarum, neq; gloriam, neque animam adverſariorum, & dies multos non poſtulâſti, & poſtulâſti tibi ſapientiam, & intellectum, ut judices populum meum, ſuper quem regnare feci te ſuper eum;* 11 *Sapientiam & intellectum do tibi: & divitias, & pecunias, & gloriam dabo tibi, quomodò non fuit ſimilis tibi in regibus, qui ante te, & poſt te non erit ità.* 12 *Et venit Salomon de Bama, quæ in Gabaon, in Hieruſalem (e) ante faciem tabernaculi teſtimonii: & regnavit ſuper Iſrael.* 13 *Et congregavit Salomon currus, & equites: & fuerunt ei mille, & quadringenti currus, & duodecim millia equitum. Et reliquit ea in civitatibus curruum, & (f) populus cum rege in Hieruſalem.* 14 *Et poſuit rex argentum & aurum in Hieruſalem, tanquàm lapides; & cedros in Judæa, tanquàm ſycomoros, quæ in campeſtri, in multitudine.* 15 *Et exitus equorum Salomon ex Ægypto: & pretium mercatorum regis (g) ad eundum, & emebant,* 16 *Et aſcendebant, & educebant ex Ægypto, currum unum ſexcentis argenti, & equum quinquaginta & centum argenti. Et ſic omnibus regibus Chettæorum, & regibus Syriæ, in manibus ſuis afferebant.* 17

MS.A. (β) αὐτῇ σκηνὴν Δαυὶδ εἰς Ἱερουσαλήμ. (γ) ἐκκλησία ὅλη, Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖ Σαλωμὼν ἐπὶ (δ) ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτοῦ (ε) ὁ θεὸς (ζ) πιστωθήτω τὸ (η) πατέρα μου, (θ) οὐδὲ ψυχὴν (ι) ἐβασίλευσας ἐπ' (κ) καὶ δόξαν, καὶ χρήματα (λ) ὡς σὺ οὐκ (μ) ἀπὸ (ν) ἵππων· (ξ) Ἱερουσαλήμ. (ο) τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν (π) ἐν τῇ (ρ) τῶν Σαλωμὼν (σ) ἠγόραζον, Καὶ (τ) καὶ ἵππων ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ οὕτως (υ) τῶν Γεθθαίων καὶ βασιλεῦσι

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑὶ εἶπε Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

CAP. II.

Et dixit Salomon ædificare domum nomini Domini, & domum regno ſuo. 1

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * واطلعه داود من الصيعة ومن ساير المي * الي الموضع الذي كان اصلح فيه داود
مكانا * وبني له مجلسا في اورسليم * 5 ومذبح نحاس الذي عمله باصلاييل بن اوري بن حور
6 وجعله قدام قبة الرمان * وطلب ساير الشعب * ان يصنع سليمان هناك على مذبح النحاس
قدام الله الذبايح * فقدم عليه في تلك الليلة الف ذبيحة * 7 وتجلي الله على سليمان في الرويا
في تلك الليلة وقال له اطلب * وكل شي تطلبه انا اعطيك * 8 قال سليمان لله * انت اعطيت
داود ابي انعاما كثيرة * واقمتني على الملك * 9 والان يا ربي والهي ثبت ما قلت لداود ابي *
لانك اجلستني ملكا على هذه الامة * وهم كثير قدامك مثل تراب الارض * 10 فاعطني الحكمة
والمعرفة اكون ادخل واخرج في هذه الامة * لانه من يقدر يحكم على هذه الامة العظيمة *
11 * فقال الله له * لاجل انك طلبت هذا * ولم تطلب مالا ولا كبريا * ولا نفوس اعداييك * ولا
طلبت حياة ايام كثيرة * بل طلبت حكمة ومعرفة لتدبير الامة التي اقمتك عليها ملكا *
12 * انا اعطيتك ما لم تطلبه مني * حكمة ومعرفة * ومالا ومواشي * ومملكة لم تكن لساير
الملوك الذين قبلك * وبعدك لا يكون مثلك * 13 واتي سليمان الي الوليمة العظيمة التي
كانت في جبعون الضيعة شرقي يروسليم قدام قبة العيد * وملك سليمان على بني اسرايل *
14 * وجمع رجاله وخيله * فصار له الف واربع ماية زوجا * واثنا عشر خيالة * واقامهم على
الضياع اثنين اثنين * ومنهم من اقام مع الملك في يروسليم * 15 وحمل سليمن الي اورسليم
ذهبا مثل الحجارة * ومن خشب الارز عدد الرمل الذي على شاط البحر * 16 وكانوا يشترون
لسليمان خيلا من مصر ومن مدينة القبليين تجار الملك * ومن المدن القبلية يشتري بمال *
17 * وكانوا يطلعون في الاوقات قوم يشترون الزوج من مصر بستماية مثقال ذهب * ويشترون
الفرس بماية وخمسين مثقالا * وكذلك ملوك الحثيين وملوك ادوم بايديهم كان يشتري
الامتعة *

Quam David eduxerat ex urbe & ex omnibus ſuburbiis, ad locum in quo David ſtationem paraverat: nam domicilium extruxerat ei in Jeruſalem: 4 *Et aram æneam, quam fecerat Baſelael filius Uri filii Hur, & collocârat coram teſtudine temporis) Et cùm poſtulâſſet univerſus populus* 5 *Ut faceret ibi Salomon ſuper illam aram æneam ſacrificia coram Deo; obtulit ſuper eam nocte illâ mille victimas.* 6 *Et apparuit Deus Salomoni in ſomnio eâdem nocte, dixitque ad eum; Pete, & quicquid petieris, dabo tibi.* 7 *Dixit Salomon Deo, Tu largitus es Davidi patri meo beneficia plurima, et me in regno conſtituiſti:* 8 *Nunc igitur O Domine & Deus meus, confirma quæ dixiſti Davidi patri meo. Quandoquidem collocâſti me regem ſuper hanc plebem quæ copioſiſſima eſt coram te, ceu pulvis terræ;* 9 *Da mihi ſapientiam & ſcientiam quâ ingredi & egredi poſſim inter hanc plebem: quis enim regere valeat plebem tam ingentem?* 10 *Ait illi Deus, Quoniam id poſtulâſti, & non poſtulâſti opes, neque magnificentiam, neque animas inimicorum tuorum, neque poſtulâſti vitam multorum dierum, ſed poſtulâſti ſapientiam & ſcientiam ad regendam plebem ſuper quam conſtitui te regem;* 11 *Ego tibi do quod à me non poſtulâſti, ſapientiam, & ſcientiam, opes, & armenta, & regnum quale non fuit ulli regum qui te præceſſerunt, & poſt te nullus erit tibi ſimilis.* 12 *Venit itaque Salomon ad convivium ſplendidum quod fiebat in Gabaone civitate ad Orientalem Jeroſolymorum plagam ſitâ coram teſtudine feſti: regnavitque Salomon ſuper filios Iſraelis;* 13 *Et coactis peditibus & equitibus ſuis, fuerunt ei mille quadringentæ bigæ, & duodecim millia equitum quos civitatibus præfecit binos, nonnullis apud regem manentibus in Jeruſalem.* 14 *Advexitque Salomon ad Jeruſalem aurum quaſi lapides, & è lignis cedrinis ut numerum arenæ quæ adjacet litori maris.* 15 *Emebant quoque Salomoni equos ex Ægypto & ex urbe Auſtralium, mercatores regis: & quidem ex urbibus Auſtralibus emebantur pecuniâ.* 16 *Et aſcendebant interdum nonnulli, & par equorum emebant ex Ægypto ſexcentis auri talentis & equum emebant centum quinquaginta talentis. Similiter per manus regum Hithæorum & regum Edomæorum emebat ſupellectilia.* 17

* الفصل الثاني *

1 * وامر سليمان ببناء بيت لاسم الله * وبيت لملكه *

CAP. II.

Deinde præcepit Salomon ædificium domûs nomini Dei, & domûs ſuæ regiæ. 1

דברי הימים ב: ב

eos ſuper *confortantes* & ,monte in cædentiũ virorũ millia octoginta & ,*bajulationis* virorum millia ſeptuaginta Selomoh numeravit Et
2 וַיִּסְפֹּר שְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ סַבָּל וּשְׁמֹנִים אֶלֶף אִישׁ חֹצֵב בָּהָר וּמְנַצְּחִים עֲלֵיהֶם
David cum feciſti Sicut : dicendo ,*Sor* regem Churam ad Selomoh miſit Et .ſexcentos & millia tria
3 שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־חוּרָם מֶלֶךְ־צֹר לֵאמֹר כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם־דָּוִיד
,mei Dei Domini nomini domum *ædificans* ego Ecce .ea in habitandũ ad domum ſibi *ædificandũ ad* , cedros ei miſiſti & ,meo patre
4 אָבִי וַתִּשְׁלַח־לוֹ אֲרָזִים לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת לָשֶׁבֶת בּוֹ׃ הִנֵּה אֲנִי בוֹנֶה־בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי
, ſabbathis ,veſpere & mane *aſcenſiones* & ,jugem diſpoſitionẽ &,aromaticũ ſuffimentũ *ejus facies ad* ſuffiendũ ad ,eam ſanctificandũ ad
לְהַקְדִּישׁ לוֹ לְהַקְטִיר לְפָנָיו קְטֹרֶת־סַמִּים וּמַעֲרֶכֶת תָּמִיד וְעֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעֶרֶב לַשַּׁבָּתוֹת
quippe : magna ,*ædificans* ego quam domus Et .Iſrael ſuper hoc ſeculum in :noſtri Dei Domini ſolennitatibꝰ & , *menſibus* &
5 וְלֶחֳדָשִׁים וּלְמוֹעֲדֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־אֲנִי בוֹנֶה גָּדוֹל כִּי־
non cœlorum cœli & , cœli *Nam* ? domũ ei ædificandũ ad *poteſtatem* obtinebit quis Et .diis omnibus præ noſter Deꝰ magnus
6 גָדוֹל אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־הָאֱלֹהִים׃ וּמִי יַעֲצָר־כֹּחַ לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת כִּי הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא
ſapientem virum mihi mitte nunc Et .*ejus facies ad* ſuffiendũ ad *quinimo* ? domũ ei ædificem ut , ego quis & : eũ *comprehendent*
7 יְכַלְכְּלֻהוּ וּמִי אֲנִי אֲשֶׁר אֶבְנֶה־לּוֹ בַיִת כִּי אִם־לְהַקְטִיר לְפָנָיו׃ וְעַתָּה שְׁלַח־לִי אִישׁ־חָכָם
cum ,*aperturas aperire* ſcientẽ & ,hyacintho & ,coccino & ,purpura in & ,ferro in & ,ære in & ,argento in & ,auro in faciendũ ad
לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת וּבַבַּרְזֶל וּבָאַרְגְּוָן וְכַרְמִיל וּתְכֵלֶת וְיֹדֵעַ לְפַתֵּחַ פִּתּוּחִים עִם־
, abiegna , cedrina ligna mihi mitte Et .meus pater David præparavit quos ,Jeruſalaim in & ,Jehudah in mecũ qui ſapientibus
8 הַחֲכָמִים אֲשֶׁר עִמִּי בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר הֵכִין דָּוִיד אָבִי׃ וּשְׁלַח־לִי עֲצֵי אֲרָזִים בְּרוֹשִׁים
.tuis ſervis cum mei ſervi ecce Et .Lebanon ligna cædere *ſcientes* tui ſervi quòd novi ego nam :Lebanon de *breſilia* &
וְאַלְגּוּמִּים מֵהַלְּבָנוֹן כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי אֲשֶׁר עֲבָדֶיךָ יוֹדְעִים לִכְרוֹת עֲצֵי לְבָנוֹן וְהִנֵּה עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ׃
ligna ſcindentibus cæſoribus ecce Et .mirabilis & magna ,*ædificans* ego quam domus quia,multitudinẽ in ligna mihi parandũ ad Et
10 9 וּלְהָכִין לִי עֵצִים לָרֹב כִּי הַבַּיִת אֲשֶׁר־אֲנִי בוֹנֶה גָּדוֹל וְהַפְלֵא׃ וְהִנֵּה לַחֹטְבִים לְכֹרְתֵי הָעֵצִים
,millia viginti batos vini & ;millia viginti coros hordeorũ & :millia viginti coros tuis ſervis percuſſorum triticorũ dedi
נָתַתִּי חִטִּים מַכּוֹת לַעֲבָדֶיךָ כֹּרִים עֶשְׂרִים אֶלֶף וּשְׂעֹרִים כֹּרִים עֶשְׂרִים אֶלֶף וְיַיִן בַּתִּים עֶשְׂרִים אֶלֶף
,*ſuo populo cum Domini amore in* : Selomoh ad miſit & ,*ſcriptura in* Sor rex Churam dixit Et .millia viginti batos olei &
11 וְשֶׁמֶן בַּתִּים עֶשְׂרִים אֶלֶף׃ וַיֹּאמֶר חוּרָם מֶלֶךְ־צֹר בִּכְתָב וַיִּשְׁלַח אֶל־שְׁלֹמֹה בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־עַמּוֹ
: terram & , cœlos fecit qui , Iſrael Deus Dominꝰ Benedictus:Churam Dixitque .regem eos ſuper te *dedit*
12 נְתָנְךָ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר חוּרָם בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
.*ſuo regno* domum & ,Domino domum ædificaret ut ,intelligentiã &,intellectũ ſcientẽ ,ſapientẽ filiũ regi David dedit qui
אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִיד הַמֶּלֶךְ בֵּן חָכָם יוֹדֵעַ שֵׂכֶל וּבִינָה אֲשֶׁר יִבְנֶה־בַּיִת לַיהוָה וּבַיִת לְמַלְכוּתוֹ׃
,*Soræus vir* ejus pater & ,Dan filiabus de mulieris Filium ;mei patris Churam intelligentiã ſcientẽ ſapientẽ virum miſi nunc Et
14 13 וְעַתָּה שָׁלַחְתִּי אִישׁ־חָכָם יוֹדֵעַ בִּינָה לְחוּרָם אָבִי׃ בֶּן־אִשָּׁה מִן־בְּנוֹת דָּן וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי
,coccino *in* & ,byſſo *in* & ,hyacintho *in* ,purpura *in* ;lignis *in* &,lapidibus *in* ,ferro *in* ,ære *in* ,argento in & ,auro in facere ſcientem
יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב־וּבַכֶּסֶף בַּנְּחֹשֶׁת בַּבַּרְזֶל בָּאֲבָנִים וּבָעֵצִים בָּאַרְגָּמָן בַּתְּכֵלֶת וּבַבּוּץ וּבַכַּרְמִיל
David mei dñi ſapientibus & tuis ſapientibus cum ei dabitur quæ ,cogitationẽ omnẽ cogitandũ ad & ,*aperturã omnem aperiendũ ad* &
וּלְפַתֵּחַ כָּל־פִּתּוּחַ וְלַחְשֹׁב כָּל־מַחֲשָׁבֶת אֲשֶׁר יִנָּתֶן־לוֹ עִם־חֲכָמֶיךָ וְחַכְמֵי אֲדֹנִי דָּוִיד
.tuis patris
אָבִיךָ׃

Verſio VULG. LAT.

Et numeravit ſeptuaginta millia virorum portantium humeris, 2
& octoginta millia qui cæderent lapides in montibus,
præpoſitóſque eorum tria millia ſexcentos. Miſit 3
quoque ad Hiram regem Tyri, dicens; Sicut egiſti cum
David patre meo, & miſiſti ei ligna cedrina ut ædificaret
ſibi domum, in qua & habitavit: Sic fac mecum, ut ædificem 4
domum nomini Dñi Dei mei, ut conſecrem eam ad
adolendum incenſum coram illo, & fumiganda aromata,
& ad propoſitionem panum ſempiternam, & ad holocautomata
manè, & veſperè, ſabbatis quoque, & neomeniis;
& ſolennitatibus Domini Dei noſtri in ſempiternum,
quæ mandata ſunt Iſraeli. Domus enim, quam 5
ædificare cupio, magna eſt: magnus eſt enim Deus noſter
ſuper omnes deos. Quis ergò poterit prævalere, ut ædificet 6
ei dignam domum? ſi cœlum, & cœli cœlorum
capere eum nequeunt: quantus ego ſum, ut poſſim ædificare
ei domum? ſed ad hoc tantùm, ut adoleatur incenſum
coram illo. Mitte ergò mihi virum eruditum, qui 7
noverit operari in auro, & argento, ære, & ferro, purpurâ,
coccino, & hyacintho, & qui ſciat ſculpere cælaturas,
cum his artificibus, quos mecum habeo in Judæa &
Jeruſalem, quos præparavit David pater meus. Sed & 8
ligna cedrina mitte mihi, & arceuthina, & pinea de Libano:
ſcio enim quòd ſervi tui noverint cædere ligna de
Libano, & erunt ſervi mei cum ſervis tuis, Ut parĕntur 9
mihi ligna plurima. Domus enim, quam cupio ædificare,
magna eſt nimis, & inclyta. Prætereà operariis, 10
qui cæſuri ſunt ligna, ſervis tuis dabo in cibaria tritici
coros viginti millia, & hordei coros totidem, & vini viginti
millia metretas, olei quoque ſata viginti millia.
Dixit autem Hiram rex Tyri per literas quas miſerat Salomoni; 11
Quia dilexit Dominus populum ſuum, idcircò
te regnare fecit ſuper eum. Et addidit, dicens; Benedictus 12
Dominus Deꝰ Iſrael, qui fecit cœlũ & terram, qui
dedit David regi filium ſapientem & eruditum & ſenſatum
atque prudentem, ut ædificaret domum Domino, &
palatium ſibi. Miſi ergò tibi virum prudentem & ſcientiſſimum 13
Hiram, patrem meum, Filium mulieris de filiabus 14
Dan, cujus pater fuit Tyrius, qui novit operari in auro,
& argento, ære, & ferro, & marmore, & lignis, in
purpura quoque, & hyacintho, & byſſo, & coccino: &
qui ſcit cælare omnem ſculpturam, & adinvenire prudenter
quodcunq; in opere neceſſarium eſt, cum artificibus
tuis, & cum artificibus domini mei David patris tui.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܢܐ ܐܢܘܢ ܫܠܝܡܘܢ. ܫܒܥܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܝܢ ܫܩܠܝ ܡܘܛܐ. ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ 2
ܓܒܪܐ ܦܣܘܠܝ ܒܛܘܪܐ. ܘܡܫܠܛܝܢ ܥܠܝܗܘܢ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. * ܘܫܕܪ ܫܠܝܡܘܢ 3
ܠܘܬ ܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܝܟ ܡܐ ܕܥܒܕܬ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ ܛܒܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܫܕܪܬ ܠܗ
ܐܪܙܐ ܠܡܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܠܡܥܡܪ ܒܗ. * ܗܐ ܐܢܐ ܒܢܐ ܐܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ 4
ܐܠܗܝ. ܠܡܩܕܫܘ ܠܗ. ܘܠܡܩܪܒܘ ܩܕܡܘܗܝ ܦܝܪܘܡܐ ܕܒܣܡܐ. ܠܡܢܗܪܘ ܫܪܓܐ
ܐܡܝܢܐܝܬ. ܘܕܒܚܐ ܠܡܩܪܒܘ ܒܨܦܪܐ ܘܒܪܡܫܐ. ܒܫܒܬܐ ܘܒܪܝܫ ܝܪܚܐ. ܘܒܥܐܕܐ ܕܡܪܝܐ
ܐܠܗܢ. ܗܕܐ ܓܝܪ ܦܩܝܕܐ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܒܝܬܐ ܕܐܢܐ ܒܢܐ ܐܢܐ ܪܒ ܢܗܘܐ. ܡܛܠ ܕܪܒ ܗܘ 5
ܓܝܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܡܢܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܚܝܠܐ ܠܡܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ. 6
ܡܛܠ ܕܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ ܠܐ ܡܣܦܩܝܢ ܠܗ. ܘܡܢܘ ܚܫܝܒ ܐܢܐ ܕܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ.
ܐܘ ܕܐܣܩ ܠܗ ܦܝܪܘܡܐ ܕܒܣܡܐ. * ܘܗܟܝܠ ܫܕܪ ܠܝ ܓܒܪܐ ܚܕ ܚܟܝܡܐ. ܕܝܕܥ ܠܡܥܒܕ 7
ܒܕܗܒܐ. ܘܒܣܐܡܐ. ܘܒܢܚܫܐ ܘܒܦܪܙܠܐ. ܘܒܐܪܓܘܢܐ. ܘܒܬܟܠܬܐ ܘܒܙܗܪܝܪܐ. ܘܒܒܘܨܐ. ܘܝܕܥ ܠܡܪܟܒܘ
ܩܠܝܕܐ ܥܡ ܚܟܝܡܐ ܕܐܝܬ ܒܝܗܘܕ ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܕܐܛܝܒ ܕܘܝܕ ܐܒܝ. * ܘܫܕܪ ܠܝ ܩܝܣܐ 8
ܕܐܪܙܐ ܘܕܦܛܘܣܐ ܘܕܫܪܒܝܢܐ. ܡܢ ܠܒܢܢ. ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܥܒܕܝܟ ܝܕܥܝܢ ܠܡܦܣܩ
ܐܪܙܐ ܡܢ ܠܒܢܢ. ܘܗܐ ܥܒܕܝ ܥܡ ܥܒܕܝܟ. * ܢܝܬܘܢ ܠܝ ܩܝܣܐ ܣܓܝܐܐ. ܡܛܠ 9
ܕܒܝܬܐ ܕܐܢܐ ܒܢܐ. ܪܒ ܗܘ ܘܡܬܕܡܪ ܗܘ. * ܘܐܢܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܢܓܪܐ ܕܡܦܣܩܝܢ. ܘܐܢܐ 10
ܝܗܒ ܐܢܐ ܬܪܣܝܬܐ ܠܥܒܕܝܟ. ܟܘܪܐ ܕܚܛܐ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܣܥܪܐ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ.
ܘܚܡܪܐ ܪܒܥܐ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܡܫܚܐ ܪܒܥܐ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܐܡܪ ܚܝܪܡ ܡܠܟܐ 11
ܕܨܘܪ ܒܟܬܒܐ. ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝܐ ܠܥܡܗ. ܐܩܝܡܟ
ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܚܝܪܡ. ܒܪܝܟ ܗܘ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܪܐ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ: 12
ܘܝܗܒ ܠܕܘܝܕ ܒܪܐ ܚܟܝܡܐ. ܡܣܟܠܢܐ ܘܡܬܒܝܢܢܐ. ܘܗܘܐ ܡܢ ܪܥܝܢܗ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ
ܠܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܐ ܠܡܠܟܘܬܗ. * ܘܗܫܐ ܫܕܪܬ ܠܟ ܓܒܪܐ ܚܟܝܡܐ ܚܕ ܡܬܒܝܢܢܐ. 13
ܠܚܝܪܡ. * ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘ ܐܪܡܠܬܐ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܕܢ. ܘܐܒܘܗܝ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܚܟܝܡܐ ܕܝܕܥ 14
ܠܡܥܒܕ ܒܕܗܒܐ. ܘܒܣܐܡܐ. ܘܒܢܚܫܐ. ܘܒܦܪܙܠܐ. ܘܒܟܐܦܐ ܘܒܩܝܣܐ. ܘܒܐܪܓܘܢܐ. ܘܒܙܗܪܝܪܐ
ܘܒܒܘܨܐ. ܘܒܬܟܠܬܐ. ܠܡܪܟܒܘ ܩܠܝܕܐ ܠܬܪܥܐ. ܘܠܡܥܒܕ ܟܠ ܐܘܡܢܘܬܐ.
ܕܐܬܝܗܒܬ ܠܗ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܥܡ ܚܟܝܡܝܟ. ܘܚܟܝܡܘܗܝ ܕܡܪܢ ܐܒܘܟ.

* Numeravit Salomon ſeptuaginta millia virorum 2
bajulantium vectes, & octoginta millia
virorum cædentium lapides in monte, quibus
præerant tria millia ſexcenti. Miſitque 3
Salomon ad Hiram regem Sur, & ait illi;
Quemadmodum exhibuiſti erga Davidem patrem
meum beneficium maximum, & miſiſti
ei cedros ad ædificandum ſibi domum in qua
habitaret; Ita nunc (cùm ego ædificaturus 4
ſim domum nomini Domini Dei mei ad ſanctificandum
eum, & offerendum ei acerras
thuris, ad accendendas jugiter lucernas, &
ad offerendum ſacrificia tum matutino cùm
veſpertino tempore, ſabbathis, initiis menſium,
& feſtis Domini Dei noſtri: hoc *enim*
præſcriptum eſt toti Iſraeli: Et Domûs quam 5
ego ædificaturus ſum, maxima futura ſit; quia
maximus quidem eſt Deus noſter omnium
regum; Et quis obtineat vim ædificandi ei 6
domum, quandoquidem cœlum & cœli cœlorum
non ſufficiunt illi? & quanti ſum ego
ut ædificem ei domum, aut offeram ei acerras
thuris?) Mitte mihi virum aliquem induſtrium 7
qui *ſciat* operari in auro, argento,
ære, ferro, purpurâ, *pannis* ianthini & flavi
coloris, & byſſo; quique ſciat claves componere
unà cum peritis qui ſunt in Juda &
Jeruſalem, quos paravit David pater meus.
Mitte quoque mihi ligna cedrina, pinea, & 8
abiegna è Libano; ſcio enim ſervos tuos
gnaros eſſe cædendi cedros è Libano: &
ecce ſervi mei cum ſervis tuis. Afferent mihi 9
ligna multa, quia domus quam ædificaturus
ſum, maxima futura eſt & admiranda.
Ego verò adducam lignarios peritos, & ego 10
in alimentum ſervorum tuorum dabo tritici
coros vicies mille, hordei vicies mille,
vini quadrantes vicies mille, & olei quadrantes
vicies mille. Reſpondit Hiram rex Sur 11
per ſcriptum, miſítque Salomoni, et ait illi;
Quia dilexit Dominus populum ſuum, conſtituit
te regem ſuper eos. Dicebat etiam 12
Hiram, Benedictus ſit Dominus dominorum
Iſraelis, qui creavit cœlum ac terram, dedítque
Davidi filium ſapientem, ſcientem,
et prudentem, qui ſuopte ingenio
ſtatuit ædificare domum Domino, et domum
pro regno ſuo. Nunc itaque mitto 13
tibi virum ſapientem, ſagacitate præditum,
Hiramum: Is filius eſt mulieris cujuſdam 14
viduæ de familia Dan, pater autem ejus
erat vir induſtrius, ſciens operari in auro,
argento, ære, ferro, lapidibus, lignis, purpurâ,
flavo ſerico, byſſo, ianthino, et rubro
colore; componere claves pro foribus,
et exercere omnem artem à Domino ſibi conceſſam;
eſt autem de peritis tuis et peritis
domini noſtri patris tui.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατό-
μων ἐν τῷ ὄρει, καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ᾽ αὐτῶν τρισχίλιοι ἑξακόσιοι. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ
3 βασιλέα Τύρου, λέγων, Ὡς ἐποίησας (α) μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰ-
κοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ· Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ (β) ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι κυ-
4 ρίου θεοῦ μου, ἁγιάσαι αὐτὸν αὐτῷ, τοῦ θυμιᾶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διαπαντὸς, καὶ
τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ τοδείλης, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς (γ)
5 νουμηνίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς (δ) τοῦ κυρίου θεοῦ ἡμῶν· εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ὁ οἶ-
6 κος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας, ὅτι (ε) μέγας κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς. Καὶ τίς ἰσχύ-
σει (ζ) οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς, καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσι (η) τὴν δόξαν αὐτοῦ·
7 καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τοῦ θυμιᾶν κατέναντι αὐτοῦ. Καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι
ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν τῷ χαλκῷ, καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ,
καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐπιστάμενον (θ) γλύψαι γλυφὴν μετὰ
8 τῶν σοφῶν τῶν μετ᾽ ἐμοῦ ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, (ι) ἃ ἡτοίμασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου. Καὶ ἀπό-
στειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦλοί σου οἴδασι
9 κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μετὰ τῶν παίδων μου Πορεύσονται ἑτοιμάσαι μοι ξύ-
10 λα εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας καὶ ἔνδοξος. Καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς
κόπτουσι ξύλα εἰς βρώματα δέδωκα σῖτον εἰς δόματα τοῖς παισί σου (κ) κόρων πυροῦ εἴκοσι χιλιάδας,
καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου (λ) μέτρων εἴκοσι
11 χιλιάδας. Καὶ εἶπε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς (μ) Σαλωμὼν, λέγων, Ἐν
τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἔδωκέ σε ἐπ᾽ αὐτοὺς (ν) βασιλέα. Καὶ εἶπε Χιρὰμ, Εὐλο-
12 γητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ τῷ βασι-
λεῖ υἱὸν σοφὸν, καὶ ἐπιστάμενον ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ κυρίῳ, καὶ οἶκον τῇ
13 βασιλείᾳ (†) αὐτοῦ. Καὶ νῦν (ξ) ἀπέσταλκά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν, (ο) Χιρὰμ τὸν πατέρα
14 μου, Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων Δὰν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ,
καὶ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν σιδήρῳ, καὶ ἐν λίθοις, καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῇ
ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ γλύψαι γλυφὰς, καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν, ὅσα
ἂν δῷς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου, καὶ σοφῶν Δαυὶδ κυρίου μου (π) πατρός σου.

Et congregavit Salomon ſeptuaginta millia virorum portantium humeris, 2
& octuaginta millia lapicidarum in monte: & præſides ſuper eos ter
mille ſexcenti. Et miſit Salomon ad Chiram regem Tyri, dicens; Sicut 3
feciſti cum David patre meo, & miſiſti ei cedros ad ædificandum ſibi
domum ad habitandum in ea: Et ecce ego filius ejus ædifico domum 4
nomini Domini Dei mei, ad ſanctificandum illam ei, ad adolendum co-
ram eo (a) thymiama, & propoſitionem perpetuò, & ad offerendum
holocauſtomata ſemper, manè, & veſperì, & in ſabbatis, & in Neome-
niis, & in feſtivitatibus Domini Dei noſtri: in ſeculum hoc ſuper Iſra-
el. Et domus, quam ego ædifico, magna: quoniam magnus Dominus 5
Deus noſter ſupra omnes deos. Et quis valebit ædificare ei domum? 6
quoniam cœlum, & cœlum cœli non ferunt gloriam ejus. Et quis ego æ-
dificans ei domum? ſed tantùm ad adolendum coram eo. Et nunc 7
mitte mihi virum ſapientem, & ſcientem facere in auro, & in argento,
& in ære, & in ferro, & in purpura, & in coccino, & in hyacintho,
& ſcientem ſculpere ſculpturam cum ſapientibus, qui mecum in Juda,
& in Hieruſalem, (b) quæ paravit David pater meus. Et mitte mihi ligna 8
cedrina, & arceuthina, et pinea de Libano: quoniam ego novi quia ſervi 9
tui nôrũt cædere ligna de Libano. Et ecce pueri tui cum pueris meis Ibunt
parare mihi ligna in multitudine: quoniã dom⁹ quam ego ædifico, magna,
& glorioſa. Et ecce operantibus, cædentibus ligna, in cibaria dedi frumen- 10
tum, in data pueris tuis, cororum tritici viginti millia, & hordeorum, co-
rorum viginti millia, & vini menſurarum viginti millia, & olei
menſurarum viginti millia. Et dixit Chiram rex Tyri, in ſcri- 11
ptura, & miſit ad Salomon, dicens; In diligendo Dominum popu-
lum ſuum, dedit te ſuper eos regem. Et dixit Chiram; Benedi- 12
ctus Dominus Deus Iſrael, qui fecit cœlum, & terram, qui dedit Da-
vid regi filium (c) ſapientem, & ſcientem ſcientiam, & intellectum,
qui ædificabit domum Domino, & domum regno ſuo. Et nunc 13
miſi tibi virum ſapientem, & ſcientem intellectum, Chiram
(d) patrem meum, (Mater ejus de filiabus Dan; & pater ejus 14
vir Tyrius,) ſcientem facere in auro, & in argento, & in ære, & in fer-
ro, & in lapidibus, & lignis, & texere in purpura & in hyacyntho, &
in byſſo, & in coccino, & ſculpere ſculpturas, & excogitare omnem excogitationem, quæcunque dederis ei cum ſapientibus tuis, et ſapientibus David domini mei patris tui.

MS.A. (α) μετὰ τοῦ πατρός μου Δαυὶδ, καὶ (β) υἱὸς (γ) νεομηνίαις, (δ) κυρίου τοῦ θεοῦ (ε) μέγας ὁ θεὸς (ζ) αὐτῷ οἰκοδομῆσαι οἶκον; (η) αὐτοῦ τὴν δό-
ξαν· καὶ (θ) τοῦ γλύψαι (ι) ὧν (κ) πυροῦ κόρων εἴκοσι (λ) κάδων εἴκοσι (μ) Σαλωμὼν, Ἐν τῷ (ν) εἰς βασιλέα. (†) ἑαυτοῦ. (ξ) ἀπέσταλκα (ο) τὸν Χιρὰμ
τὸν παῖδά μου, (π) τοῦ πατρός

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* فبناهما سليمان * واقام عاملين على البناء سبعين الفا * وقاطعين الحجر في الجبل ثمانين 2
الفا * ورؤساء عليهم ثلاثة الف وستماية * وبعث سليمان الى عند حيرام ملك صور * وقال له 3
كما عملت مع داود ابي معروفا كبيرا * فارسلت اليه خشب الارز حتى بنا له بيتا ليسكنه *
* انا ايضا اريد ان ابني بيتا لاسم الله الهي * يقدس له فيه * ويقرب قدامه ادراج البخور 4
ويسرج سرجا دايما * وذبايح تقرب باكرا ومساء * وفي السبوت * ورؤس الشهور والاعياد * لله الاهنا الى
الابد * هذا الامر على ساير بني اسرايل * والبيت الذي انا ابنيه كبير جدا * لان الاهنا 5
اعظم من ساير الملوك * ومن له قوة ان يبني له بيتا * لان السماء وسماء السماء لا تسعه * ومن 6
انا حتى ابني له بيتا * واطلع ادراج البخور * والان ابعث لي رجلا حكيما يعمل لي الذهب * 7
والفضة * والنحاس * والحديد * والديباج * والسوسنجرد * ونسج الذهب والحرير * ويعرف عمل المثالات
بحكمة * التي في يهودا وفي يروسليم * التي كان عملها ابي * وابعث لي خشب الارز * والصنوبر * 8
والاشكر الذي في لبنان * لاني اعلم ان عبيدك يعرفون يقطعون خشب الارز * وها عبيدي
مع عبيدك * حتى ياتوني بخشب كثير * لان البيت كبير * وهو عجيب * وانا اتي بنجارين 9 10
صناع * واعطي حنطة قوتا لعبيدك عشرين الف كر * وشعيرا عشرين الف كر * وخمرا
عشرين الف كيل * وعشرين الف ربع زيت * فبعث حيرام الملك الى سليمن في كتابه 11
من اجل محبة الله في امته اقامك عليهم ملكا * تبارك رب الارباب اله اسرايل * الذي خلق 11
السموات والارض * الذي اعطى داود ابنا حكيما له معرفة وتبيان * فهو من معرفته بنا
بيتا لله وبيتا لمملكته * والان قد بعثت اليك رجلا حكيما عارفا بالصنايع * لحيرام بن 13 14
امراة ارملة من بيت دان * وابوه كان رجلا صانعا * وكان يعرف يصنع الذهب * والفضة *
والنحاس * والحديد * والحجارة * والخشب * والارجوان * والثياب المطرز * والسوسنجرد * ويصنع
مفاتيح الابواب * ويعمل ساير الصنايع التي قد اعطيها من الله في الحكماء * وهو من حكماء
سيدي داود ابيك *

Et ædificium utriuſque aggreſſus Salo- 2
mon, adhibuit operarios pro ædificio
ſeptuaginta millia, cædentes lapidem in
monte octoginta millia, præfectóſque
ſuper eos ter mille ſexcentos. Tum 3
miſit Salomon ad Hiramum regem Ty-
ri, dixítque ad eum; Quemadmodum
uſus es cum Davide patre meo bene-
ficentiâ magnâ, & miſiſti ei ligna ce-
drina ut extrueret ſibi domum quam
inhabitaret: Ita volenti mihi domum 4
ædificare nomini Dei, Dei mei, in qua
ſacra celebrentur ei, offerantur coram
eo thuris acerræ, lucernæ perpetuò ac-
cendantur, & ſacrificia matutino ve-
ſpertinóque tempore, & ſabbathis, Ka-
lendis menſium, & diebus feſtis Deo,
Deo noſtro in perpetuum offerantur
(huic enim præcepto tenentur omnes Iſ-
raelitæ) Et cùm domus quam ego 5
ædificatura ſum, maxima futura ſit,
eò quòd Deus noſter ſit omnium re-
gum maximus; (Quis autem poſſit 6
ei domum ædificare, quem cœlum &
cœli cœlum non capit? proinde quis
ego ſum ut ædificem illi domum, &
offeram, thuris acerras?) Mitte quæ- 7
ſo mihi virum cordatum, qui faciat
mihi aurum, argentum, æs, ferrum,
ſericum raſum, ſericum pictum, &
textum aureum ſericumque; & nove-
rit prototypa cum ſagacitate formare,
quæ ſunt in Juda & in Jeruſalem,
quæ formari juſſerat pater meus. Mit- 8
te etiam mihi ligna cedrina, abiegna,
& pinea quæ ſunt in Libano; novi
enim ſervos tuos peritos eſſe ſecandi
ligna cedrina. Et ecce ſervi mei comi-
tabuntur ſervos tuos, ut adducant ad me 9
ligna multa, quia domus maxima erit &
admiranda. Cæterùm ego adducam 10
fabros lignarios, dabóque alimentum
ſervis tuis, tritici coros viginti millia,
hordei viginti millia cororum, vini vi-
ginti millia menſurarum, & viginti mil-
lia quadrantium olei. Reſpondit Hiram 11
rex Salomoni per epiſtolam ſuam; Ex
amore Dei erga plebem ſuam regem te
conſtituit ſuper eam. Benedictus ſit Do- 12
minus dominorum Deus Iſraelis, qui cre-
avit cœlos ac terram, qui conceſſit Da-
vidi prolem ſapientem, ſcientiâ & in-
tellectu præditam, quæ ſuâpte ſcientiâ
domum extruxit Deo, & domum pro
regno ſuo. Cæterùm mitto ad te virum 13
cordatum artium peritum, Hiramum fi- 14
lium cujuſdam mulieris viduæ, de fa-
milia Danis: pater ejus homo erat arti-
fex, & ſciebat elaborare aurum, argen-
tum, æs, ferrum, lapides, ligna, purpu-
ram, veſtes acupictas, & ſericum pictum,
claves januarum conflare, demùm exer-
cere omnes artes à Deo ſibi conceſſas in-
ter ſapientes: eſtque de ſapientibus do-
mini mei Davidis patris tui.

ligna cædemus nos Et .ſuis ſervis mittat ,meus dominus dixit quæ ,vinum & oleum ,*hordea* & ,*tritica* nunc Et

15 16 ועתה החטים והשערים השמן והיין אשר אמר אדני ישלח לעבדיו: ואנחנו נכרת עצים

.Jeruſalaim *in* ea facies aſcendere tu & :Japho mare *ſuper ratibus* tibi ea afferemus & ,*tuā neceſſitatē omnē ſecundū* ,Lebanon de

מן הלבנון ככל צרכך ונביאם לך רפסדות על ים יפו ואתה תעלה אתם ירושלם:

David eos dinumeravit qua dinumerationem poſt Iſrael terra in qui peregrinos viros omnes Selomoh numeravit Et

17 ויספר שלמה כל האנשים הגירים אשר בארץ ישראל אחרי הספר אשר ספרם דויד

millia ſeptuaginta eis ex Fecitque .ſexcenti & millia tria & ,millia quinquaginta & ,centum ſunt inventi & :ſuus pater

18 אביו וימצאו מאה וחמשים אלף ושלשת אלפים ושש מאות: ויעש מהם שבעים אלף

.populum operari faciendum ad *confortantes* ſexcenti & millia tria & :monte in cæſores millia octoginta &,*bajulationis*

סבל ושמנים אלף חצב בהר ושלשת אלפים ושש מאות מנצחים להעביד את העם:

CAP. III. ג

quando ,ſuo patri David fuerat *viſus* qui ,Moriah monte in Jeruſalaim in Domini domum ædificare Selomoh cœpit Et

1 ויחל שלמה לבנות את בית יהוה בירושלם בהר המוריה אשר נראה לדויד אביהו אשר

.ſui regni quarto anno *in* ,ſecundo in ,ſecundo menſe in ædificare cœpit Et .Jebuſæi Ornan area in David loco in paravit

2 הכין במקום דויד בגרן ארנן היבוסי: ויחל לבנות בחדש השני בשני בשנת ארבע למלכותו:

;ſexaginta cubitorum ,prima menſura in ,cubitorum longitudo .Dei domum *ædificandum ad* ,Selomoh *eſt fundatus iſtæ* Et

3 ואלה הוסד שלמה לבנות את בית האלהים הארך אמות במדה הראשונה אמות ששים

altitudo & :viginti cubitorum,domꝰ latitudinis *facies ſuper* lōgitudinis *facies ſuper* quæ porticus Et .viginti cubitorum latitudo &

4 ורחב אמות עשרים: והאולם אשר על פני הארך על פני רחב הבית אמות עשרים והגבה

:bono auro eam texit & ,abiegnis lignis texit magnam domum Et .mundo auro intrinſecus eam texit & :viginti & centum

5 מאה ועשרים ויצפהו מפנימה זהב טהור: ואת הבית הגדול חפה עצי ברושים ויחפהו זהב טוב

Texitque .Parvaim aurum aurum & :gloriam ad precioſo lapide domum texit Et .catenas & ,palmas eā ſuper fecit aſcēdere &

6 7 ויעל עליו תמרים ושרשרת: ויצף את הבית אבן יקרה לתפארת והזהב זהב פרוים: ויחף

ſanctitatis domum Fecitque .parietibus in Cherubim *aperuit* & :auro ejus *fores* &,ejus parietes & ,*limina* ,trabes ,domum

8 את הבית הקרות הספים וקירותיו ודלתותיו זהב ופתח כרובים על הקירות: ויעש את בית קדש

bono auro eam texit & :viginti cubitorum ejꝰ latitudo & ,viginti cubitorum ,domus *latitudinis facies ſuper* ejꝰ longitudo : ſanctitatum

הקדשים ארכו על פני רחב הבית אמות עשרים ורחבו אמות עשרים ויחפהו זהב טוב

domo in Fecitque .auro texit cœnacula & ,auri quinquaginta ſeclorum clavorum pondus Et .ſexcentis talentis

9 10 לככרים שש מאות: ומשקל למסמרות לשקלים חמשים זהב והעליות חפה זהב: ויעש בבית

carum longitudo Cherubim alarum Et .auro eos texerunt & :puerorum opere duos Cherubim ſanctitatum ſanctitatis

11 קדש הקדשים כרובים שנים מעשה צעצעים ויצפו אתם זהב: וכנפי הכרובים ארכם

alam *ad attingens* quinq; cubitorum altera ala & :domus parietem *tangens* ,quinque cubitorum una Ala .viginti cubitorum

אמות עשרים כנף האחד לאמות חמש מגעת לקיר הבית והכנף האחרת אמות חמש מגיע לכנף

adhærens quinque cubitorum altera ala & :domꝰ parietē ad *tangens*,quinq; cubitorum unius Cherub ala Et .alterius Cherub

12 הכרוב האחר: וכנף הכרוב האחד אמות חמש מגיע לקיר הבית והכנף האחרת אמות חמש דבקה

eorum facies & ,ſuos pedes ſuper *ſtantes* ipſi & :viginti cubitos expanſæ iſtorum Cherubim Alæ .alterius Cherub alæ

13 לכנף הכרוב האחר: כנפי הכרובים האלה פרשים אמות עשרים והם עמדים על רגליהם ופניהם

.Cherubim *illud ſuper fecit aſcendere* & :byſſo & ,cocco & ,purpura & ,hyacintho velum Fecitque .domum *ad*

14 לבית: ויעש את הפרכת תכלת וארגמן וכרמיל ובוץ ויעל עליו כרובים:

Verſio VULG. LAT.

Triticum ergò,& hordeū,& oleum,& vinum,quæ polli- 15
citus es,domine mi,mitte ſervis tuis. Nos autē cædemꝰ 16
ligna de Libano,quot neceſſaria habueris,& applicabimꝰ
ea ratibꝰ ꝑ mare in Joppe:tuū autē erit transferre ea in
Jeruſalē. Numeravit igitur Salomon omnes viros proſe- 17
lytos, qui erant in terra Iſrael, poſt dinumeratioē, quam
dinumeravit David pater ejꝰ,& inventi ſunt centū quin-
quaginta millia, & tria millia ſexcenti. Fecitque ex eis 18
ſeptuaginta millia,qui humeris onera portarent,& octo-
ginta millia,qui lapides in montibus cæderent:tria autem
millia & ſexcentos præpoſitos operum populi.

CAP. III.

ET cœpit Salomon ædificare domum Dñi in Jeruſalē in 1
monte Moria, qui demonſtratꝰ fuerat David patri ejus,in
loco,quē paraverat David in area Ornan Jebuſæi.Cœpit 2
autē ædificare menſe ſecundo,anno quarto regni ſui. Et 3
hæc ſunt fundamenta,quæ jecit Salomon,ut ædificaret do-
mū Dei,longitudinis cubitos in menſura prima ſexaginta,
latitudinis cubitos viginti.Porticū verò ante frontē, quæ 4
tendebatur in longū juxta menſurā latitudinis domûs, cu-
bitorū viginti : porrò altitudo centū viginti cubitorū e-
rat:& deauravit eam intrinſecꝰ auro mundiſſimo. Domū 5
quoque majorem texit tabulis ligneis abiegnis,& laminas
auri obryzi affixit ꝑ totū:ſculpſitq; in ea palmas,& quaſi
catenulas ſe invicē complectentes. Stravit quoque pavi- 6
mentū templi pretioſiſſimo marmore,decore multo. Por- 7
rò aurū erat probatiſſimū,de cujus laminis texit domū,et
trabes ejus,& poſtes,& parietes,& oſtia:& cælavit Che-
rubim in parietibꝰ. Fecit quoque domū Sancti ſancto- 8
rum:longitudinē juxta latitudinē domûs, cubitorū vigin-
ti:& latitudinē ſimiliter viginti cubitorū:& laminis au-
reis texit eam, quaſi talentis ſexcentis. Sed & clavos fe- 9
cit aureos,ita ut ſinguli clavi ſiclos quinquagenos appen-
derent:cœnacula quoque texit auro. Fecit etiam in domo 10
Sancti ſanctorū Cherubim duos, opere ſtatuario: & texit
eos auro. Alæ Cherubim viginti cubitis extendebantur, 11
ita ut una ala haberet cubitos quinque, & tangeret parie-
tem domûs:& altera quinque cubitos habens, alam tan-
geret alterius Cherub. Similiter Cherub alteriꝰ ala,quin- 12
que habebat cubitos, & tangebat parietem:& ala ejus al-
tera quinq; cubitorū, alam Cherub alterius contingebat.
Igitur alæ utriuſque Cherubim expanſæ erant, & exten- 13
debantur per cubitos viginti : ipſi autem ſtabant erectis
pedibus, & facies eorum erant verſæ ad exteriorem do-
mum. Fecit quoque velum ex hyacintho, purpura, 14
cocco, & byſſo : & intexuit ei Cherubim.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܫܐ ܚܛܐ ܘܣܥܪܐ ܘܚܡܪܐ ܀ ܘܡܫܚܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܠܡܫܕܪܘ ܠܥܒܕܘܗܝ ܢܫܕܪ. 15
* ܘܚܢܢ ܢܦܣܘܩ ܐܪܙܐ ܡܢ ܠܒܢܢ. ܐܝܟ ܨܒܝܢܟ. ܘܐܝܟ ܡܫܘܚܬܟ. ܘܢܝܬܐ ܐܢܘܢ ܠܟ. 16
ܘܢܪܡܐ ܐܢܘܢ ܒܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܘܐܢܬ ܐܣܩ ܐܢܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܟܢܫ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠ ܓܒܪܐ 17
ܬܘܬܒܐ ܕܗܘܘ ܒܐܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ ܒܬܪ ܡܢܝܢܐ ܕܡܢܐ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ ܀ * ܘܐܫܟܚ 18
ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܐܠܦܝܢ ܫܩܠܝ ܩܘܦܐ. ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܦܣܠܝ ܟܐܦܐ ܒܛܘܪܐ. ܘܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ
ܘܫܬܡܐܐ ܩܘܡܝܬܐ. ܕܡܫܥܒܕܝܢ ܠܥܡܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܓ * * ܘܫܪܝ ܫܠܝܡܘܢ 1
ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܒܛܘܪܐ ܕܐܡܘܪܝܐ. ܒܕܘܟܬܐ ܕܐܛܝܒ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ ܒܐܕܪܐ
ܕܙܒܢ ܡܢ ܐܪܢ ܝܒܘܣܝܐ. * ܘܫܪܝ ܠܡܒܢܐ ܒܗ ܒܒܢܝܢܐ ܀ ܒܝܪܚܐ ܬܢܝܢܐ. ܒܫܢܬܐ ܕܐܪܒܥ 2
ܠܡܠܟܘܬܗ. * ܘܗܠܝܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܡܫܚ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܐܘܪܟܗ 3
ܕܒܝܬܐ. ܫܬܝܢ ܐܡܝܢ. ܒܡܫܘܚܬܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܘܪܘܡܗ. ܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ. ܘܦܬܝܗ. ܥܣܪܝܢ
ܐܡܝܢ. * ܘܐܣܛܘܐ ܠܩܕܡ ܐܦܘܗܝ. ܘܐܘܪܟܗ ܥܠ ܐܦܝ ܦܬܝܗ ܕܒܝܬܐ. ܐܡܝܢ ܥܣܪܝܢ. 4
ܘܚܦܝܗ ܡܢ ܠܓܘ ܕܗܒܐ ܕܟܝܐ. * ܘܒܝܬܐ ܪܒܐ ܛܠܠ ܒܩܝܣܐ ܕܒܪܘܬܐ. ܘܚܦܝܗ ܠܫܡܝܐ 5
ܕܒܝܬܐ ܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܨܪ ܥܠܘܗܝ ܕܡܘܬܐ ܕܕܩܠܐ ܘܕܫܘܫܢܐ. * ܘܩܒܥ ܒܗ ܒܒܝܬܐ ܟܐܦܐ 6
ܛܒܬܐ ܠܫܘܒܚܐ. ܘܚܦܝܗ ܠܟܠܗ ܕܗܒܐ ܛܒܐ. * ܘܚܦܝܗ ܠܒܝܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܦܘܗܝ 7
ܐܣܛܘܐ. ܫܘܪܘܗܝ ܘܦܪܣܛܕܘܗܝ. ܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܘܨܪ ܥܠܘܗܝ ܕܡܘܬܐ ܕܕܩܠܐ ܘܕܫܘܫܢܐ.
* ܘܥܒܕ ܒܝܬܐ ܩܕܝܫ ܩܘܕܫܐ. ܐܘܪܟܗ ܥܠ ܐܦܝ ܦܬܝܗ ܕܒܝܬܐ. ܐܡܝܢ ܥܣܪܝܢ. ܘܦܬܝܗ 8
ܐܡܝܢ ܥܣܪܝܢ. ܘܚܦܝܗ ܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܡܢ ܫܬܡܐܐ ܟܟܪܝܢ. ** * ܘܥܒܕ ܒܒܝܬ ܩܘܕܫܐ 10
ܟܪܘܒܐ ܬܪܝܢ. ܥܒܕܐ ܡܚܣܢܐ. ܘܚܦܐ ܐܢܘܢ ܕܗܒܐ. * ܘܐܘܪܟܐ ܕܓܦܝܗܘܢ ܕܟܪܘܒܐ 11
ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ. ܓܦܐ ܚܕܐ ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܡܛܐ ܠܫܘܪܗ ܕܒܝܬܐ. ܘܓܦܐ ܐܚܪܢܐ ܚܡܫ ܐܡܝܢ.
ܡܛܐ ܠܓܦܐ ܕܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. * ܘܓܦܐ ܕܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܡܛܐ ܠܫܘܪܗ 12
ܕܒܝܬܐ. ܘܓܦܐ ܐܚܪܢܐ ܚܡܫ ܐܡܝܢ. ܡܛܐ ܠܓܦܐ ܕܟܪܘܒܐ ܐܚܪܢܐ. * ܓܦܝܗܘܢ 13
ܕܟܪܘܒܐ ܗܠܝܢ. ܦܪܝܣܝܢ ܥܣܪܝܢ ܐܡܝܢ. ܘܗܢܘܢ ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܪܓܠܝܗܘܢ. ܘܐܦܝܗܘܢ
ܠܓܘ. * ܘܥܒܕ ܦܪܘܟܬܐ ܕܬܟܠܬܐ ܘܐܪܓܘܢܐ ܘܙܚܘܪܝܬܐ ܘܒܘܨܐ. ܘܐܪܡܝ ܥܠܝܗ ܟܪܘܒܐ. 14
ܘܣܡ ܒܓܘܗ ܩܒܘܬܐ.

Cæterùm triticum, & hordeum, vinum, & 15
oleum quæ Dominus meus mittere decrevit
ſervis ſuis, mittat : Et nos cædemus cedros è 16
Libano pro voluntate tua & pro menſuris à
te *præſcriptis*, & adducemus tibi : ponemus
enim eas in mare Suph, tu verò devehi cura-
bis in Jeruſalem. Itaque congregavit Salo- 17
mon omnes viros advenas qui erant in regio-
ne Iſraelitica, poſt cenſum quo numeraverat
eos David pater ejus; Et invenit centum quin- 18
quaginta millia bajulantium vectes, & octo-
ginta millia ſecantium lapides in monte, &
tria millia ſexcenta præpoſitorum qui popu-
lum ad opus urgebant.

CAP. III.

COepítque Salomon ædificare domum Do- 1
mini in Jeruſalem, in monte Amoræorum, in
loco quem paraverat David pater ejus in area
quam emerat ab Arane Jebuſæo. Cœpit au- 2
tem ſtructuram ædificii menſe ſecundo, an-
no quarto regni ſui. Hæ verò ſunt menſuræ 3
quas menſus eſt Salomon ad ædificandā do-
mum Domini : longitudo domûs erat ſexa-
ginta cubitorum , menſurâ Sanctuarii: alti-
tudo ejus, triginta cubitorum : latitudo ve-
rò,viginti cubitorum. Deinde porticum fecit 4
à fronte ipſius, cujus longitudo à fronte lati-
tudinis domûs erat viginti cubitorum; & ob-
duxit eam intrinſecùs auro mundo. Domum 5
majorem laqueavit lignis abiegnis,& cœlum
domûs obduxit auro optimo,pinxítque ſuper
illud figuras palmarum & liliorum. In eadem 6
domo inſeruit gemmas optimas ad decorem,
totámque obduxit auro optimo. Deniquetam 7
domum inde à fronte porticûs,quàm parietes
& paraſtades ejus obduxit auro optimo, pin-
xítq; ſuper illud figuras palmarū & liliorum.
Fecit etiam domum ſancti ſanctorum, cujus 8
longitudo reſpondens latitudini domûs erat
viginti cubitorum,& latitudo viginti cubito-
rum,& obduxit eam ſexcentis auri optimi ta-
lentis. Fecit quoq; in Sanctuario duos Cheru- 10
binos opere firmo,& obduxit illos auro.Lon- 11
gitudo alarum Cherubinorum erat viginti cu-
bitorum:ala una quinq; cubitorū pertingebat
parietem domûs,& ala altera quinq; cubitorū
pertingebat alā alterius Cherubini. Sic alte- 12
rius Cherubini ala quinq; cubitorum pertin-
gebat parietem domꝰ, & ala altera quinq; cu-
bitorum pertingebat alam alterius Cherubi-
ni. Horum Cherubinorum alæ pandebant ſe 13
in cubitos viginti:ipſi verò ſtabant pedibus
ſuis, et vultus eorum erant introrſum *verſi*.
Fecit præterea velum ex hyacintho, purpurâ, 14
coccino, ex byſſo, impoſuítque ei Cherubi-
nos, et arcam intra illud collocavit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ νῦν τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ τὸν οἶνον (ρ) ἃ εἶπεν ὁ κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν
16 αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου, καὶ ἄξομεν αὐτὰ σχεδίαις ἐπὶ
17 θάλασσαν Ἰόππης, καὶ (σ) σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς
προσηλύτους (τ) τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ
18 εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι (υ) ἑξακόσιοι. Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα
χιλιάδας νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων, καὶ τρισχιλίους ἑξακοσίους (φ) ἐργοδιώκτας
ἐπὶ τὸν λαόν.

Et nunc frumentum, & hordeum, & oleum, & vinum, quæ dixit dominus 15
meus, mittat pueris ſuis. Et nos cædemus ligna de Libano juxta 16
omnem uſum tuum, & adducemus ea ratibus ad mare Joppes: & tu
adduces ea in Hieruſalem. Et congregavit Salomon omnes viros proſelytos, 17
qui in terra Iſrael poſt numerum, quo numeravit eos David pater
ejus: & inventi ſunt centum quinquaginta millia, & ter mille ſexcenti.
Et fecit ex eis ſeptuaginta millia portantium humeris, & octuaginta
millia lapicidarum, & ter mille ſexcentos exactores operum ſuper 18
populum.

MS.A. (ρ) ὃν εἶπεν (σ) συνάξεις (τ) ἐν γῇ (υ) καὶ ἑξακόσιοι. (φ) τοὺς ἐργοδιώκτας

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ ἤρξατο Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄρει τοῦ (α) Ἀμωρία, οὗ ὤφθη
2 κύριος τῷ Δαυὶδ πατρὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἡτοίμασε Δαυὶδ ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. Καὶ ἤρξατο
3 οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα ἤρξατο
Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· μῆκος πήχεων ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα,
4 καὶ εὖρος πήχεων εἴκοσι. Καὶ αιλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, μῆκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήχεων
εἴκοσι, καὶ ὕψος (β) πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ.
5 Καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατεχρύσωσε χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἔγλυψεν
6 7 ἐπ᾽ αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά. Καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λίθοις τιμίοις εἰς δόξαν· (γ) Καὶ ἐχρύσωσε χρυσίῳ
χρυσίου τοῦ ἐκ Φαρουίμ· καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον, καὶ τοὺς (δ) τοίχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς πυλῶνας, καὶ
8 τὰ ὀροφώματα, καὶ τὰ θυρώματα χρυσίῳ, καὶ ἔγλυψε (ε) χερουβὶμ ἐπὶ τῶν τοίχων. Καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τοῦ
ἁγίου τῶν ἁγίων, μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ (ζ) πρόσωπον πλάτος τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι, καὶ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἐχρύσωσεν
9 αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς (η) χερουβὶμ εἰς τάλαντα ἑξακόσια. Καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων, ὁλκὴ τοῦ
10 ἑνὸς πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου, καὶ τὸ ὑπερῷον ἐχρύσωσε (θ) χρυσίῳ. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ
11 τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων (ι) χερουβὶμ δύο, ἔργον ἐκ ξύλων· καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. Καὶ αἱ πτέρυγες
τῶν χερουβὶμ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου
τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ (κ) χερουβὶμ τοῦ ἑτέρου.
13 (λ) Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβὶμ τούτων διαπεπετασμέναι πήχεων εἴκοσι, καὶ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ
14 τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. Καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα (μ) ὑακίνθου,
καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου, καὶ βύσσου, καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ (ν) χερουβίμ.

CAP. III.

ET cœpit Salomon ædificare domum Domini in Hieruſalem in monte 1
(a) ipſius Amoria, ubi apparuerat Dominus David patri ejus, in loco,
quem paravit David, in area Orna Jebuſæi. Et cœpit ædificare in 2
menſe ſecundo, in anno quarto regni ſui. Et hæc incœpit Salomon ad ædificandam
domum Dei: (b) longitudo cubitorum, menſura prima cubitorum 3
ſexaginta: & latitudo cubitorum viginti. Et Ælam ad faciem 4
domûs: longitudo ſuper faciem latitudinis domûs cubitorum viginti:
& altitudo cubitorum centum viginti: & deauravit eam ab intus auro
mundo. Et domum magnam texit lignis cedrinis, & deauravit auro 5
mundo: & ſculpſit ſuper eam palmas, & (c) catenas dependentes. Et 6
ornavit domum lapidibus pretioſis ad gloriam: Et deauravit auro, de 7
auro, quod de Pharuim. Et deauravit domum, & parietes ejus, & poſtes,
& tecta, & oſtia, auro: & ſculpſit Cherubim ſuper parietes. Et fecit 8
domū ſancti ſanctorū: longitudo ejus ad faciē (d) latitudinem domûs cubitorū
viginti: et longitudo cubitorū viginti: & deauravit eam auro mundo
in Cherubim ad talenta ſexcenta. Et pondus clavorum, pondus unius, 9
quinquaginta ſicli auri: Et (e) cœnaculum deauravit auro. Et fecit in domo, 10
ſancto ſanctorum, Cherubim duo, opus ex lignis: & deauravit ea
auro: Et alæ ipſorum Cherubim, longitudo cubitorum viginti; & ala 11
una cubitorum quinq;, tangens parietem domûs: & ala altera cubitorum
quinq;, tangens alam Cherubim alterius. Et alæ Cherubim horum 13
expanſæ, cubitorum viginti: & ipſa ſtantia ſuper pedes ſuos: &
facies eorum ad domum. Et fecit velum de hyacintho & purpura, & 14
coccino, & byſſo: & texuit in eo Cherubim.

MS.A. (α) Ἀμορία, (β) πήχεων * εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν. Καὶ (γ) Καὶ χρυσίῳ χρυσοῦ τοῦ ἐκ Φαρουάιμ· (δ) τοίχους, καὶ τοὺς (ε) Χερουβεὶν (ζ) πρόσωπον πλάτους πήχεων εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος πήχεων εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ (η) χερουβεὶν (θ) ἐν χρυσίῳ. (ι) χερουβεὶν (κ) χερουβ (λ) Καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. Καὶ πτέρυγες τῶν χερουβεὶν διαπεπετασμέναι (μ) ἐξ ὑακίνθου, (ν) χερουβεὶν.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وأما الحنطة والشعير وما أمر به سيدي فيرسله * ونحن نقطع له خشب الأرز كما يريد 15 16
ومثل تقدير ما يحتاج * ونأتي به إليه * ونرميه في بحر سوف ونطلع أنت به إلى بيت المقدس *
* فجمع سليمان كل الرجال المجاورين في أرض إسرائيل بعد العدد الذي عدهم أبوه * فوجدهم 17 18
مية ألف وثلاثة وخمسين ألفا وستماية * منهم سبعون ألفا عتالين * وثمانون ألفا قطاعين في
الجبل * وثلاثة ألف وستماية رؤساء على البناء *

Quod autem ad triticum, hordeum, & 15
reliqua quæ præcepit dominus meus, mittat
ea: Et nos cædemus ei ligna cedrina 16
prout cupit, & pro ea quam requirit menſura,
& ad eum afferemus; projiciemus
enim ea in mare Suph, tu verò aſportari
curabis ad domum ſacroſanctam. Congregavit 17
igitur Salomon omnes viros qui
coloni erant in terra Iſraelis, poſt numerum
quo numeraverat eos pater ejus; Invenitque 18
eos centum millia, & quinquaginta
tria millia, ſexcenta; è quibus ſeptuaginta
millia erant bajuli, octoginta
millia cæſores in monte, & tria millia
ſexcenta præpoſiti ædificio.

* الفصل الثالث *

* وابتداء سليمان ببناء البيت في جبل الأموريين * في الموضع الذي رسمه داود أبوه 1
في الأندر الذي اشتراه من أران اليابوسي * وابتدى فيه البناء في الشهر الثاني من 2
السنة الرابعة من ملكه * وهذا قياس المكان الذي قاسه سليمان ليبني فيه البيت 3
المقدس للرب * طوله ستون باعا بمساحة القدس * وعلوه ثلاثون باعا * وعرضه عشرون باعا *
* والرواق الذي جعل أمام وجهه * طوله على عرض البيت عشرون باعا * وعلوه عشرون 4
باعا * وأذهبها من داخل ومن خارج * والبيت أسقفه خشب الأرز * وأذهب سماء البيت 5
بذهب جيد * وصور عليه شبه النخل والنيلوفر * وأصلح فيه جواهر رفيعة بذهب 6
جيد * وأذهب البيت من داخل حيطانه وأسكفاته ذهبا جيدا * وصور عليه شبه 7
النخل والنيلوفر * وصنع بيت قدس القدس * طوله على قياس عرض البيت عشرون 8
باعا * وعرضه عشرون باعا * وصفحه بذهب جيد من ستماية بدرة * وصنع فيه كروبين 10
اثنين * صنعة متينة مصفحة بذهب * * طول أجنحتهم عشرون باعا * كل جناح 11 12
خمسة باعات * متصلة بحائط البيت مظللة * وهما قيام على أرجلهما * ووجوههما إلى داخل * 13
* وصنع سترا على المذبح * وفيه صبغ الأرجوان والألوان الحمر وغيرها * والإبريسم معمولا 14
بالذهب * وصور فيه شبه الكروبين * وجعل صندوق العهد من داخله *

CAP. III.

DEinde aggreſſus eſt Salomon ædificium 1
domûs in monte Amoræorum, in loco
quem deſtinârat David pater ejus, in
area quam emerat ab Arane Jebuſæo.
Aggreſſus eſt autem ædificium ejus ſecundo 2
menſe anni quarti regni ſui. Atque 3
hæc eſt dimenſio loci quem menſus eſt
Salomon ut ædificaret in eo domum ſanctam
Domino. Longitudo ejus erat ſexaginta
ulnarum, menſurâ Sanctuarii: altitudo
ejus, triginta ulnarum: & latitudo
ejus, viginti ulnarum. Longitudo 4
verò porticûs quæ ante frontem ejus extructa
fuit, reſpondebat latitudini domûs,
erâtque viginti ulnarum, & altitudo
viginti ulnarū: & inauravit eā intrinſecùs
& extrinſecùs. Domum texit lignis 5
cedrinis, & laqueare domûs auravit auro
optimo, pinxitque ſuper illud figuras
palmarum & nymphææ. Et aptavit in 6
eo gemmas præſtantiſſimas auro optimo
inſertas: Et tam domum intus, quàm 7
parietes ac limina ejus inauravit auro
optimo, pinxitque ſuper illud ſpecies palmarum
& nymphææ. Deinde fecit domum 8
ſancti ſanctorum, cujus longitudo
reſpondebat menſuræ latitudinis domûs,
nempe viginti ulnarum; & latitudo ejus
viginti ulnarum: & obduxit eam laminis
auri optimi, talentis ſcilicet ſexcentis.
Fecitq; in ea Cherubinos duos ſtabilis artificii, 10
aureis laminis opertos: Quorum 11
longitudo alarum erat viginti ulnarum, 12
quælibet ala quinque ulnarum, pertingens
ad parietem domûs, & obumbrans.
Stabat uterque pedibus & facies utriuſque 13
erat introrſum verſa. Fecit quoque 14
velum ſuper altare, fecitque in eo
purpuram, & rubeos alióſque colores,
& ſericum auro contextum, depinxit in
eo formas Cherubinorum, & in illud intulit
arcam fœderis.

דברי הימים ב: ד

cubitorum ,ejus *caput ſuper* quod,*operimentū* &,longitudine quinq; & triginta cubitorum duas columnas domum ante fecit Et
15 ויעש לפני הבית עמודים שנים אמות שלשים וחמש ארך והצפת אשר־על־ראשו אמות
.catenis in *dedit* & ,centum malogranata Fecitque .columnarum caput ſuper *dedit* & ,oraculo in catenas fecit Et .quinque
16 חמש׃ ויעש שרשרות בדביר ויתן על־ראש העמדים ויעש רמונים מאה ויתן בשרשרות׃
nomen &,Jachin dexteræ nomen Vocavitque .ſiniſtra à *unam* & ,dextera à unam ,*palatii facies ſuper* columnas ſtatuit Et
17 ויקם את־העמודים על־פני ההיכל אחד מימין ואחד מהשמאול ויקרא שם־הימיני יכין ושם
.Bohaz ſiniſtræ
השמאלי בעז׃

CAP. IV. ד

.ejus *ſtatura* cubitorum decem & ,ejus latitudo cubitorum viginti & ,ejus longitudo cubitorum viginti :æneum altare fecit Et
1 ויעש מזבח נחשת עשרים אמה ארכו ועשרים אמה רחבו ועשר אמות קומתו׃
,ejus *ſtatura cubito in* quinque & :circuitu rotundum ejus labium ad ejus labio à *cubito in* decem ,fuſile mare Fecitque
2 ויעש את־הים מוצק עשר באמה משפתו אל־שפתו עגול סביב וחמש באמה קומתו
decem illud circundantium *circum circum* illud ſubter boum imago Et .*circùm* illud circundabat *cubito in* triginta linea &
3 וקו שלשים באמה יסב אתו סביב׃ ודמות בקרים תחת לו סביב סביב סובבים אתו עשר
:boves duodecim ſuper *Stans* .illius *fuſura in* fuſorum *bovis* ordines duo :*circùm* mare *ambientes* , *cubito in*
4 באמה מקיפים את־הים סביב שנים טורים הבקר יצוקים במצקתו׃ עומד על־שנים עשר בקר
,orientem ad *reſpicientes* tres & ,meridem ad *reſpicientes* tres & ,*mare ad reſpicientes* tres & ,aquilonem ad *reſpicientes* tres
שלשה פנים צפונה ושלושה פנים ימה ושלשה פנים נגבה ושלשה פנים מזרחה
labii opus ſicut ejus labium & ,palmi ej⁹ denſitas Et .intrinſecus eorū poſteriora omnia & : deſuper eos ſuper mare &
5 והים עליהם מלמעלה וכל־אחריהם ביתה׃ ועביו טפח ושפתו כמעשה שפת־
,dextera à quinque *dedit* & ,decem conchas fecit Et .*complebat* millia tria battos *comprehendens* :lilii floris calicis
6 כוס פרח שושנה מחזיק בתים שלשת אלפים יכיל׃ ויעש כיורים עשרה ויתן חמשה מימין
.eo in *ſacerdotibus ſe lavandum ad* mare & :eas in impellebant *aſcenſionis* opus ,eis in lavandum ad ſiniſtra à quinque &
וחמשה משמאול לרחצה בהם את־מעשה העולה ידיחו בם והים לרחצה לכהנים בו׃
fecit Et .ſiniſtra à quinque & ,dextra à quinque templo in *dedit* & ,eorū normā ſecundùm decem aurea candelabra fecit Et
8 7 ויעש את־מנרות הזהב עשר כמשפטם ויתן בהיכל חמש מימין וחמש משמאול׃ ויעש
atrium fecit Et .centum aureas crateras fecit & :ſiniſtra à quinque & ,dextera à quinque ,templo in repoſuit & ,decem menſas
9 שלחנות עשרה וינח בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאול ויעש מזרקי זהב מאה׃ ויעש חצר
dextero *humero* ab *dedit* mare Et .ære texit eorum *fores* & ,atrio ipſi *fores* & ,magnum *auxilii* atriū &,ſacerdotū
10 הכהנים והעזרה הגדולה ודלתות לעזרה ודלתותיהם צפה נחשת׃ ואת־הים נתן מכתף הימנית
facere Churam complevit & :pelves & ,ſcopas & ,lebetes Churam fecit Et.meridiē *ad regione* è orientē ad
11 קדמה ממול נגבה׃ ויעש חורם את־הסירות ואת־היעים ואת־המזרקות ויכל חירם לעשות את־
caput ſuper coronas & ,*orbes* & ,duas Columnas .Dei domo in Selomoh regi fecit quod *opificium*
12 המלאכה אשר עשה למלך שלמה בבית האלהים׃ עמודים שנים והגלות והכתרות על־ראש
.columnarum caput ſuper *quæ* ,coronarum *orbes duos* operiendum ad duo retiacula & ,duarum columnarum
העמדים שתים והשבכות שתים לכסות את־שתי גלות הכתרות אשר על־ראש העמודים׃
operiendum ad uni retiaculo malogranatorum ordines Duo .retiaculis duobus in quadringenta malogranata Et
13 ואת־הרמונים ארבע מאות לשתי השבכות שנים טורים רמונים לשבכה האחת לכסות
ſuper fecit conchas & ,fecit baſes Et .*columnarum facies ſuper* quæ coronarum *orbes duos*
14 את־שתי גלות הכתרות אשר על־פני העמודים׃ ואת־המכנות עשה ואת־הכירות עשה על־
,tridentes & ,ſcopas & ,lebetes Et .illud ſubter duodecim boves & ,unum Mare .baſes
16 15 המכנות׃ את־הים אחד ואת־הבקר שנים־עשר תחתיו׃ ואת־הסירות ואת־היעים ואת־המזלגות
planitie In .*terſo* ære Domini domo in Selomoh regi ejus pater Churam fecit eorum vaſa omnia &
17 ואת־כל־כליהם עשה חורם אביו למלך שלמה לבית יהוה נחשת מרוק׃ בככר
vaſa omnia Selomoh fecit Et .Seredathah inter & ,Succoth inter ,*terræ denſitatibus* in rex ea fudit Jarden
18 הירדן יצקם המלך בעבי האדמה בין סכות ובין צרדתה׃ ויעש שלמה כל־הכלים
.æris pondus inveſtigabatur non nam :*valde* multudine in hæc
האלה לרב מאד כי לא נחקר משקל הנחשת׃

Verſio VULG. LAT.

Ante fores etiam templi duas columnas, quæ triginta & 15
quinque cubitos habebant altitudinis : porrò capita earum,
quinque cubitorum. Necnon & quaſi catenulas 16
in oraculo, & ſuperpoſuit eas capitibus columnarum :
malogranata etiam centum, quæ catenulis interpoſuit.
Ipſas quoque columnas poſuit in veſtibulo templi, unam 17
à dextris, & alteram à ſiniſtris : eam, quæ à dextris erat,
vocavit Jachin ; & quæ ad lævam, Booz.

CAP. IV.

FEcit quoque altare æneum viginti cubitorum longitudinis, 1
& viginti cubitorum latitudinis, & decem cubitorum
altitudinis. Mare etiam fuſile decem cubitis à 2
labio uſque ad labium, rotundum per circuitum : quinque
cubitos habebat altitudinis, & funiculus triginta
cubitorum ambiebat gyrum ejus. Similitudo quoque 3
boum erat ſubter illud, & decem cubitis quædam extrinſecùs
cælaturæ, quaſi duobus verſibus alvum maris circuibant.
Boves autem erant fuſiles : Et ipſum mare 4
ſuper duodecim boves impoſitum erat, quorum tres reſpiciebant
ad Aquilonem, & alii tres ad Occidentem :
porrò tres alii Meridiem, & tres qui reliqui erant, Orientem,
habentes mare ſuperpoſitum : poſteriora autem
boum erant intrinſecùs ſub mari. Porrò vaſtitas ejus habebat 5
menſuram palmi, & labium illius erat quaſi labium
calicis, vel repandi lilii : capiebátque tria millia metretas.
Fecit quoque conchas decem : & poſuit quinque 6
à dextris, & quinque à ſiniſtris, ut lavarent in eis omnia,
quæ in holocauſtum oblaturi erant : porrò in mari ſacerdotes
lavabantur. Fecit autem & candelabra aurea decem, 7
ſecundùm ſpeciem quâ juſſa erant fieri : & poſuit ea
in templo, quinque à dextris, & quinque à ſiniſtris. Necnon 8
& menſas decem : & poſuit eas in templo, quinque
à dextris, & quinq; à ſiniſtris : phialas quoque aureas centum.
Fecit etiam atrium ſacerdotum, & baſilicam grandem : 9
& oſtia in baſilica, quæ texit ære. Porrò mare poſuit 10
in latere dextro contra Orientem ad Meridiem. Fecit 11
autem Hiram lebetes, & creagras, & phialas : & complevit
omne opus regis in domo Dei : Hoc eſt, columnas 12
duas, & epiſtylia, & capita, & quaſi quædam retiacula,
quæ capita tegerent ſuper epiſtylia. Malogranata quoque 13
quadringenta, & retiacula duo, ita ut bini ordines malogranatorum
ſingulis retiaculis jungerentur, quæ protegerent
epiſtylia, & capita columnarum. Baſes etiam 14
fecit, & conchas, quas ſuperpoſuit baſibus : Mare unum, 15
boves quoque duodecim ſub mari. Et lebetes, & 16
creagras, & phialas. Omnia vaſa fecit Salomoni Hiram
pater ejus in domo Domini ex ære mundiſſimo. In regione 17
Jordanis fudit ea rex in argilloſa terra, inter Sochot
& Saredatha. Erat autem multitudo vaſorum innumerabilis, 18
ita ut ignoraretur pondus æris.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * ܘܥܒܕ ܩܕܡܘܗܝ ܕܒܝܬܐ ܪܒܐ. ܐܣܛܘܢܐ ܬܪܝܢ. ܐܘܪܟܗܘܢ. ܐܡܝܢ ܬܡܢܬܥܣܪ. ܘܪܘܡܐ ܕܟ
16 ܕܥܠ ܪܝܫܝܗܘܢ. ܚܡܫ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܫܫܠܬܐ. ܐܡܝܢ ܚܡܫܝܢ. ܘܣܡ ܐܢܝܢ ܥܠ ܪܝܫ
17 ܐܣܛܘܢܐ. ܘܥܒܕ ܪܡܘܢܐ ܡܐܐ. ܘܐܣܪ ܒܗܘܢ ܒܫܫܠܬܐ. * ܘܐܩܝܡ ܐܣܛܘܢܐ ܬܪܝܢ ܩܕܡ
ܗܝܟܠܐ. ܚܕ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܕܗܘ ܕܐܩܝܡ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܝܟܝܢ.
1 ܘܫܡܗ ܕܗܘ ܕܡܢ ܣܡܠܐ. ܒܥܙ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܕ * * ܘܥܒܕ ܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ.
2 ܥܣܪ ܐܡܝܢ ܐܘܪܟܗ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܦܬܝܗ. ܘܥܣܪ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. * ܘܥܒܕ ܝܡܐ ܕܢܣܟܬܐ.
ܥܣܪ ܐܡܝܢ ܡܢ ܣܦܬܗ ܠܣܦܬܗ. ܡܪܒܥ ܡܢ ܚܕܪ. ܘܚܡܫ ܐܡܝܢ ܪܘܡܗ. ܘܚܘܛܐ
4 ܕܬܠܬܝܢ ܐܡܝܢ ܚܕܪ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܣܛܪܘܗܝ.** * ܘܗܘܐ ܩܐܡ ܥܠ ܬܪܥܣܪ ܬܘܪܝܢ.
ܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܓܪܒܝܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܡܥܪܒܐ. ܘܬܠܬܐ ܦܢܝܢ ܠܬܝܡܢܐ. ܘܬܠܬܐ
ܦܢܝܢ ܠܡܕܢܚܐ. ܘܝܡܐ ܠܥܠ ܡܢܗܘܢ. ܡܢ ܠܥܠ. ܘܟܠܗܘܢ ܐܚܪܝܗܘܢ. ܡܢ ܠܓܘ.
5 * ܘܥܒܝܘܬܗ ܦܫܟ. ܘܣܦܬܗ ܕܝܡܐ. ܐܝܟ ܣܦܬܗ ܕܟܣܐ ܚܘܕܪܢܝܐ. ܘܗܘܐ ܫܦܝܪ ܛܒ.
ܘܥܒܕ ܩܘܦܐ ܥܣܪܐ. ܘܣܡ ܚܡܫܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫܐ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܫܩܠܝܢ ܒܗܘܢ
6 ܡܕܒܚܐ ܕܥܠܬܐ. * ܘܥܒܕ ܟܝܪܐ ܥܣܪ. ܘܣܡ ܚܡܫܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ: ܘܚܡܫܐ ܡܢ
7 ܣܡܠܐ. ܕܢܫܝܓܘܢ ܒܗܘܢ ܟܗܢܐ ܐܝܕܝܗܘܢ ܘܪܓܠܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܡܢܪܬܐ ܕܕܗܒܐ ܥܣܪ.
ܐܝܟ ܕܡܘܬܗܝܢ. ܘܣܡ ܐܢܝܢ ܒܗܝܟܠܐ. ܚܡܫ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫ ܡܢ ܣܡܠܐ.
8 * ܘܥܒܕ ܦܬܘܪܐ ܥܣܪܐ. ܚܡܫܐ ܡܢ ܝܡܝܢܐ. ܘܚܡܫܐ ܡܢ ܣܡܠܐ. ܘܥܒܕ ܡܨܠܐ
9 ܕܕܗܒܐ ܕܟܝܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܥܒܕ ܕܪܬܐ ܚܕܐ ܪܒܬܐ ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. ܘܚܦܐ ܠܬܪܥܝܗ
10 ܢܚܫܐ. * ܘܝܡܐ ܣܡ ܡܢ ܣܛܪܐ ܕܓܪܒܝܐ: ܘܚܐܪ ܠܘܩܒܠ ܪܘܚ ܬܝܡܢܐ.****
18 * ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܗܠܝܢ ܕܣܓܝܐܝܢ ܛܒ. ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܬܡܢܝܢ ܡܬܩܠܗܘܢ
ܕܢܚܫܐ ܕܡܐܢܐ ܗܠܝܢ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ.

Item fecit ante domum majorem duas columnas 15
longitudine cubitorum decem & octo; &
altitudo capitellorum quæ erant ſuper verticem
illarum, erat quinque cubitorum. Fecit 16
etiam catenas cubitorum quinquaginta, quas
impoſuit vertici columnarum : fecitque malogranata
centum, quæ vinxit iiſdem catenis.
Duas autem columnas *iſtas* erexit ante templum, 17
unam à dextera, alteram à ſiniſtra : &
vocavit nomen ejus quam erexit à dextera,
Jachin ; nomen verò ejus quam à ſiniſtra,
Booz.

CAP. IV.

ITem fecit altare æneum, cujus longitudo 1
erat decem cubitorum, latitudo decem cubitorum,
& decem cubitorū altitudo. Fecit quoq; 2
mare fuſum, decem *habens* cubitos à labro ad
labrum, circunquaque quadratum, quinque
cubitorum altitudine, quod linea triginta
cubitorum cingebat ex omnibus lateribus.
Stabat hoc ſuper duodecim boves quorum 4
tres reſpiciebant ad Aquilonem, tres reſpiciebant
ad Occidentem, tres reſpiciebant ad Auſtrum,
& tres reſpiciebant ad Orientem; mare
autem ſuper eos impoſitum erat, & poſteriora
eorum omnia erant introrſus. Craſſities ejus 5
palmaris erat, & labrū maris ut labrum calicis
rotundi, erátque pulcherimum. Fecit prætere
a decem vectes, & poſuit quinq; à dextera, 6
& quinq; à ſiniſtra, quibus portaretur altare
holocauſti. Fecit inſuper labra decem, & poſuit 7
quinq; à dextera, & quinq; à ſiniſtra, ut in
iis lavarent ſacerdotes manus ac pedes ſuos.
Fecit quoq; aurea candelabra decem, debita
formâ, poſuítq; ea in templo, quinque à dextera,
& quinque à ſiniſtra. Præterea fecit menſas 8
decem, quinque à dextera, & quinque à ſiniſtra.
Fecítque cola ex auro puriſſimo centum
viginti. Item fecit atrium unum ingens 9
pro ſacerdotibus & Levitis, & januas ferálque
obduxit ære. Porrò mare collocavit à latere 10
partis Aquilonaris, & reſpiciebat ad ventum
Auſtralem. Fecit ergò Salomon hæc 18
omnia vaſa, quæ plurima erant : nec ſupputari
poterat pondus æris vaſorum iſtorum quæ
fecit Salomon.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο, πήχεων τριακονταπέντε τὸ ὕψος, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πηχέων
16 πέντε. Καὶ ἐποίησε (ξ) σερσρὼθ ἐν τῷ δαβὶρ, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων· καὶ ἐποίησε ῥοΐσκους
17 ἑκατὸν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν, (ο) καὶ τὸν
ἕνα ἐξ εὐωνύμων· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν, Κατόρθωσις, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν, Ἰσχύς.

MS.A. (ξ) Σενσρὼθ ἐν τῷ δαβεὶρ, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ (ο) καὶ ἕνα

Et fecit ante domum columnas duas: cubitorum triginta quinq; altitudo, 15
& capita earum, cubitorum quinque. Et fecit (f) Serſeroth in Dabir: & 16
dedit ſuper capita columnarum. Et fecit malogranata centum: & poſuit
ſuper catenas dependentes. Et ſtatuit columnas ad faciem templi, unam 17
à dextris, & unam à ſiniſtris: & vocavit nomen ejus, quæ à dextris,
Directio; & nomen ejus, quæ à ſiniſtris, Fortitudo.

ΚΕΦ. δ'.

1 Καὶ ἐποίησε (α) θυσιαστήριον χαλκοῦν, εἴκοσι πήχεων (β) τὸ μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος, καὶ δέκα
2 πήχεων τὸ ὕψος. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν χυτὴν, (γ) δέκα πήχεων τὴν διαμέτρησιν, στρογγύλην κυκλόθεν,
3 καὶ πέντε πήχεων τὸ ὕψος, καὶ τὸ κύκλωμα (δ) τριάκοντα πήχεων. Καὶ ὁμοίωμα μόσχων (ε) ὑποκάτω
αὐτῆς κύκλῳ κυκλοῦσιν αὐτήν· δέκα πήχεις (ζ) περιέχουσι τὸν λουτῆρα κυκλόθεν· δύο γένη ἐχώνευσαν
4 τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν. Ἣ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μόσχους, οἱ τρεῖς βλέποντες Βοῤῥᾶν, καὶ οἱ (η)
τρεῖς δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς Νότον, καὶ οἱ τρεῖς κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω, ἦσαν τὰ ὀπίσθια
5 αὐτῶν ἔσω. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου, διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου, (θ)
6 χωροῦσα μετρητὰς τρισχιλίους. καὶ ἐξετέλεσε. Καὶ ἐποίησε λουτῆρας δέκα, καὶ (ι) ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν
καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ
7 θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν,
8 καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν. Καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ ἔθηκεν ἐν
9 τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ εὐωνύμων, καὶ ἐποίησε φιάλας χρυσᾶς ἑκατόν. Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν
10 τῶν ἱερέων, καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, καὶ (†) θύρας τῇ αὐλῇ, καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ. Καὶ
11 τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι. Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τὰς κρεάγρας,
καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ ποιῆσαι
12 πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησε (κ) Σαλωμὼν τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, Στύλους δύο, καὶ ἐπ' αὐτῶν
γωλὰθ τῇ χωθαρὲθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο, καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρὲθ
13 ἅ ἐστιν (λ) ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, Καὶ κώδωνας χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα, καὶ δύο γένη ῥοΐσκων
14 ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλὰθ τῶν χωθαρὲθ ἅ ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων· Καὶ (¨) τοὺς
15 μεχωνὼθ ἐποίησε δέκα, καὶ τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ (μ) τοὺς μεχωνὼθ, Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς
16 μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς, Καὶ τοὺς ποδιστῆρας, καὶ τοὺς (ν) ἀναλημπτῆρας, καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰς
κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησε Χιρὰμ, καὶ ἀνήνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου χαλκοῦ καθαροῦ.
17 Ἐν τῷ περιχώρῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ Σοκχὼθ καὶ ἀναμέσον
18 (ξ) Σαρηδαθά. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐξέλιπεν ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ.

CAP. IV.

Et fecit altare æneum: viginti cubitorum longitudo, & viginti cubi- 1
torum latitudo, & decem cubitorum altitudo. Et fecit mare fuſile, decem 2
cubitorum (a) diametrum, rotundum in circuitu, & quinq; cubitorum al-
titudinem: & ambitus triginta (b) cubitorum. Et ſimilitudo vitulorum 3
ſubter illud in circuitu circundant illud, decem cubiti ambiunt luterem
in circuitu: duo (c) genera fuderunt vitulos in fuſura ipſorum, Quâ fe- 4
cerunt eos duodecim vitulos: tres ſpectantes Aquilonem, & tres Occi-
dentem, & tres Auſtrum, & tres ad Orientem: Et mare ſuper eos ſur-
ſum: erant poſteriora eorum intùs. Et craſſities ejus palmaris, & labium 5
ejus, tanquam labium calicis, (d) ſculpta germinibus lilii, capiens metre-
tas ter mille. Et (e) conſummavit. Et fecit luteres decem: & poſuit 6
quinque à dexteris, & quinque à ſiniſtris, ad lavandum in eis opera
holocauſtomatum, & abſtergendum in eis: & mare ad lavandum ſe
ſacerdotes in eo. Et fecit candelabra aurea decem juxta judicium ſuum, 7
& poſuit in templo, quinq; à dextris, & quinque à ſiniſtris. Et fecit 8
menſas decem, & poſuit in templo, quinque *à dextris, &* quinque *à ſini-*
ſtris. Et fecit phialas aureas centum. Et fecit atrium ſacerdotum, & 9
atrium magnum, & portas atrio, & poſtes earum inæratas ære. Et mare 10
poſuit ab angulo domûs à dextris (f) tanquam ad Orientem è regione. Et 11
fecit Chiram (g) fuſcinulas, & thuribula, & focum altaris, & omnia va-
ſa ejus. Et conſummavit Chiram facere omne opificium, quod fecit Salo-
moni (h) regi in domo Dei, columnas duas, & (i) ſuper eas Golath ipſi 12
Chothareth ſuper capita columnarum duo, & retiacula duo ad cooperi-
endum (k) capita ipſarum Chothareth, quæ ſunt ſuper capita columnarum,
Et (l) tintinnabula aurea quadringenta ad duo retiacula, & duo genera 13
malogranatorum in retiaculo uno ad cooperiendum ambas Golath ipſa-
rum Chothareth, quæ ſunt deſuper columnas. Et fecit Mechonoth de- 14
cem: & luteres fecit ſuper Mechonoth: Et mare unum, & vitulos duo- 15
decim ſubter illud: Et (m) podiſteras, et analempteras, et lebetes, & fuſci- 16
nulas, & omnia vaſa eorum, quæ fecit Chiram, & obtulit regi Salomon
in domo Domini de ære puro. In adjacente Jordanis fudit ea rex in craſ- 17
ſitie terræ in domo Socchoth, et inter Saredatha. Et fecit Salomon omnia vaſa hæc in multitudine valdè: quoniam non (n) defecit pondus æris. 18

MS. A. (α) τὸ θυσιαστήριον (β) μῆκος * καὶ τὸ εὖρος πήχεων δέκα. Καὶ (γ) πήχεων δέκα τὴν (δ) πήχεων τριάκοντα. Καὶ (ε) ὑποκάτωθεν (ζ) περιέχουσαι τοῦ (η) τρεῖς βλέποντες δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες Νότον, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες κατὰ ἀνατολὰς, (θ) χωροῦσα (ι) ἐπέθηκεν (†) τὰς θύρας (κ) ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ (λ) ἐπάνω τῶν, (¨) τὰς (μ) τῶν μεχωνὼθ, (ν) ἀναλήμπτορας, (ξ) Σαδαθά.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * وصنع قدام البيت عمودين طولهما ثمانية عشر ذراعا * وراس العمود خمسة باعات *
16 * وعمل سلاسل خمسين باعا * وعلقها براس الاعمدة * وصنع مائة رمانة في السلاسل *
17 * واقام عمودين اخرين قدام الهيكل * واحدا عن اليمين * والاخر عن الشمال * واسم الذي
عن اليمين يخان * واسم الذي عن الشمال باعاز *

Ante domum fecit duas columnas, quarum longitudo erat octodecim cubitorum; capitellum verò columnæ erat quinque ulnarum. 15 *Fecitque catenas quinquaginta ulnarum, & appendit eas capitello columnarum: & in catenis fecit centum mala punica.* 16 *Erexit etiam duas alias columnas ante templum, unam à dextera, alteram à ſiniſtra: nomen ejus quæ erat à dextera, Jachan; nomen verò illius quæ à ſiniſtra, Booz.* 17

* الفصل الرابع *

CAP. IV.

1 * وصنع مذبح نحاس * طوله عشر باعات * وعرضه عشرة * وارتفاعه عشرة * وصنع بحر 2
الذبيحة مثله * عشر باعات من شفته الى شفته مربعا كما يدور * وسمكه خمسة باعات *
ويحيط بالبحر خيط فيه ثلثون باعا * **

Præterea fecit altare æneum, cujus longitudo erat decem ulnarum, decem latitudo, & decem altitudo. 1 *Et fecit mare ſacrificii illi ſimile, decem ulnarum à labio uno ad labium alterum, circunquaque quadratum: profunditas ejus erat quinque ulnarum, & linea triginta ulnarum hoc mare cingebat:* 2

4 * وهو منصوب على اثني عشر ثورا * من كل جانب ثلاثة * والبحر من فوقهم *
5 واطرافهم كلها من داخل * وشفة البحر مثل شفة الكاس المدور * وهو حسن جدا *
وجعل عشر حمالين * من اليمين خمسة * ومن الشمال خمسة * يحملون المذبح الذي
6 للذبيحة * وصنع عشر قصاري * من اليمين خمسة * ومن الشمال خمسة * تكون
7 مملوة ماء لغسل ايدي الكهنة وارجلهم * وصنع عشر منائر ذهب كناموسهم * ووضعهم
8 في الهيكل يمينا وشمالا * وعمل ايضا عشر موائد * ووضعهم في الهيكل * خمسة عن
9 اليمين وخمسة عن الشمال * وعمل مصفيات ذهب نقي مائة وعشرين * وصنع صحنا
10 كبيرا للكهنة واللاويين * وصفح الابواب والمعالق بالنحاس * ووضع البحر من الجانب
البحري * ينظر الى جانب القبلة *

Erectumque erat ſuper duodecim boves ex omni plaga ternos, & mare impoſitum erat eis; omnium autem poſtremæ partes introrſum verſæ erant: 4 *Labium verò maris erat inſtar labii crateris rotundi, & erat pulcherrimum. Fecit etiam decem bajulos, à dextris quinque, & à ſiniſtris quinque, ut portarent altare ſacrificii.* 5 *Fecit quoque decem labra, à dextera quinque, & à ſiniſtra quinque, ut plena eſſent aquâ pro lotione manuum ac pedum ſacerdotum.* 6 *Item fecit decem candelabra aurea ſecundùm* debitam *ipſis normam, & collocavit ea in templo ad dexteram & ad ſiniſtram.* 7 *Et fecit menſas decem, & poſuit eas in templo, quinque ad dexteram, & quinque ad ſiniſtram.* 8 *Fecitque phialas ex auro mundo centum viginti. Fecit præterea atrium maximum pro ſacerdotibus ac Levitis, & tam januas quàm ſeras æneis laminis contexit.* 9 *Mare illud collocavit ad latus marinum, & reſpiciebat ad plagam Meridionalem.* 10

******

18 * وعمل سليمان جميع هذه الاواني كثيرة جدا * فوق العدد والوزن من النحاس
والثياب الذي صنع في بيت الله *

Itaque fecit Salomon omnia vaſa iſta quamplurima, præter numerum ac pondus æris & vaſorum quæ fecit in domo Dei. 18

דברי הימים ב: ה ו

panem eas ſuper & ,menſas & ,aureum altare & ; Dei domus quæ vaſa omnia Selomoh fecit Et
ויעש שלמה את כל־הכלים אשר בית האלהים ואת מזבח הזהב ואת־השלחנות ועליהם לחם 19
.concluſo auro *oraculi facies ad judicium ſecundùm eas ſuccendendum ad* ,eorum lucernas & ,candelabra Et .facierum
הפנים: ואת־המנרות ונרתיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור: 20
auro acerras & ,cochlearia & ,pelves & ,pſalteria Et *.auri perfectiones hoc* auro forcipes & ,lucernas & ,*florem* Et
והפרח והנרות והמלקחים זהב הוא מכלות זהב: והמזמרות והמזרקות והכפות והמחתות זהב 21 22
.auro templo ipſi domus *fores* & ,ſanctitatum ſanctitati ipſi *interiores* ejus *fores* domus oſtium & :*concluſo*
סגור ופתח הבית דלתותיו הפנימיות לקדש הקדשים ודלתי הבית להיכל זהב:

CAP. V. ה

:ſui patris David ſanctificationes Selomoh intulit & : Domini domo in Selomoh fecit quod opus omne eſt perfectũ Et
ותשלם כל־המלאכה אשר־עשה שלמה לבית יהוה ויבא שלמה את־קדשי דויד אביו 1
Selomoh congregavit Tunc .Dei domus theſauris in *dedit* vaſa omnia & , aurum & ,argentum &
ואת־הכסף ואת־הזהב ואת־כל־הכלים נתן באצרות בית האלהים: אז יקהיל שלמה 2
faciendum aſcendere ad ,Jeruſalaim in Iſrael filiis *patrum prælatos* ,tribuum *capita omnia* & , Iſrael ſeniores
את־זקני ישראל ואת־כל־ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל־ירושלם להעלות את־
,ſolemnitate in Iſrael viri omnes regem ad ſunt congregati Et .Sijon ipſa :David civitate è Domini fœderis arcam
ארון ברית־יהוה מעיר דויד היא ציון: ויקהלו אל־המלך כל־איש ישראל בחג 3
, arcam fecerunt aſcendere Et .arcam Levitæ *ſuſtulerunt* & ,Iſrael ſeniores omnes venerũt Et .ſeptimi menſis *ipſa*
הוא החדש השבעי: ויבאו כל זקני ישראל וישאו הלוים את־הארון: ויעלו את־הארון 4 5
rex Et .Levitæ ſacerdotes ea fecerunt aſcendere *tentorio* in quæ ſanctitatis vaſa omnia & ,*conventus tentorium* &
ואת־אהל מועד ואת־כל־כלי הקדש אשר באהל העלו אתם הכהנים הלוים: והמלך 6
non & ,numerabantur non qui ,*bovem & ,pecus immolantes* ,arcam ante eum ad *condicti* , Iſrael cœtus omnis & ,Selomoh
שלמה וכל־עדת ישראל הנועדים עליו לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא־יספרו ולא
ad ,*domus* oraculum ad ,ſuum locum ad Domini fœderis arcam ſacerdotes adduxerunt Et .*multitudine præ ſupputabantur*
ימנו מרב: ויביאו הכהנים את־ארון ברית־יהוה אל־מקומו אל־דביר הבית אל־ 7
, arcæ locum ſuper alas *expandentes* Cherubim *fuerunt* Et .Cherubim alas ſubter *ad* ,ſanctitatum ſanctitatem
קדש הקדשים אל־תחת כנפי הכרובים: ויהיו הכרובים פרשים כנפים על־מקום הארון 8
de vectium capita videbantur & ,vectes elongaverunt Et .deſuper ejus vectes *ſuper* & ,arcam *ſuper* Cherubim tegebant &
ויכסו הכרובים על־הארון ועל־בדיו מלמעלה: ויאריכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן־ 9
duæ niſi arca in Non .hanc diem ad uſque ibi fuit Et .forinſecus apparebant non & ,*oraculi facies ſuper* arca
הארון על־פני הדביר ולא יראו החוצה ויהי־שם עד היום הזה: אין בארון רק שני 10
fuit Et .Ægypto ex *eos egrediendo in* Iſrael *filiis* cum Dominus excidit quas ,Choreb in Moſeh *dedit* quas , tabulæ
הלחות אשר־נתן משה בחרב אשר כרת יהוה עם־בני ישראל בצאתם ממצרים: ויהי 11
Levitæ Et .*partitiones* obſervare non (:ſe ſanctificaverũt inventi ſacerdotes omnes nam):ſanctitate de ſacerdotes *egrediendo in*
בצאת הכהנים מן־הקדש כי כל־הכהנים הנמצאים התקדשו אין לשמור למחלקות: והלוים 12
, cymbalis in , byſſo induti ,eorum fratribus & ,eorum filiis & ,Idithun *ipſi* ,Heman *ipſi* ,Aſaph *ipſi* ,ipſis omnibus cantores
המשררים לכלם לאסף להימן לידתון ולבניהם ולאחיהם מלבשים בוץ במצלתים
.tubis in *buccinantes* viginti & centum *ad* ſacerdotes eis cum & : altaris orientem ad ſtantes ,citharis & ,pſalteriis in &
ובנבלים וכנרות עמדים מזרח למזבח ועמהם כהנים למאה ועשרים מחצררים בחצצרות:
vocem *elevare circa* & ,Domino confitendo & laudando ,*unam vocem faciendum audire ad* ,cantantibꝰ & ,*buccinantibus* unus veluti *erat* Et
ויהי כאחד למחצצרים ולמשררים להשמיע קול־אחד להלל ולהדות ליהוה וכהרים קול 13
domus & :ejꝰ miſericordia ſeculum in quoniã ,bonus quoniã ,Dominum *laudando in* & ,*cantici vaſis in* & ,cymbalis *in* & , tubis cum
בחצצרות ובמצלתים ובכלי השיר ובהלל ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו והבית
impleverat quippe *: nubis faciebus à* miniſtrandũ ad ſtare ſacerdotes poterant non Et .Domini domus nube eſt impleta
מלא ענן בית יהוה: ולא־יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי־מלא 14
.Dei domum Domini gloria
כבוד־יהוה את־בית האלהים:

CAP. VI. ו

.caligine in *habitandum ad* dixit Dominus : Selomoh ait Tunc
אז אמר שלמה יהוה אמר לשכון בערפל: 1

Verſio VULG. LAT.

Fecítque Salomon omnia vaſa domꝰ Dei,& altare aure- 19
um,& menſas,& ſuper eas panes propoſitionis : Cande- 20
labra quoque cum lucernis ſuis, ut lucerent ante oracu-
lum juxta ritum,ex auro puriſſimo : Et florentia quædã, 21
& lucernas,& forcipes aureos : omnia de auro mundiſ-
ſimo facta ſunt. Thymiateria quoque, & thuribula, & 22
phialas,& mortariola,ex auro puriſſimo. Et oſtia cælavit
templi interioris, id eſt, in Sancta ſanctorum : & oſtia
templi forinſecùs aurea. Sícque completum eſt omne
opus,quod fecit Salomon in domo Domini.

CAP. V.

INtulit igitur Salomon omnia,quæ voverat David pater 1
ſuus: argentũ,& aurũ,& univerſa vaſa poſuit in theſauris
domꝰ Dei. Poſt quæ congregavit majores natu Iſrael,& 2
cunctos principes tribuum, & capita familiarũ de filiis
Iſrael in Jeruſalem,ut adducerent arcam fœderis Domini
de civitate David,quæ eſt Sion. Venerunt itaque ad re- 3
gem omnes viri Iſrael in die ſolenni menſis ſeptimi.
Cúmq; veniſſent cuncti ſeniorũ Iſrael, portaverunt Le- 4
vitæ arcam, Et intulerunt eam,& omnem paraturam ta- 5
bernaculi.Porrò vaſa ſanctuarii,quæ erant in tabernacu-
lo, portaverunt Sacerdotes cum Levitis. Rex autem Sa- 6
lomon, & univerſus cœtus Iſrael, & omnes qui fuerunt
congregati ante arcam,immolabant arietes,& boves abſ-
que ullo numero: tanta enim erat multitudo victimarũ.
Et intulerunt Sacerdotes arcã fœderis Dñi in locũ ſuum, 7
id eſt, ad oraculũ templi, in Sancta ſanctorũ ſubter alas
Cherubim: Ita ut Cherubim expanderent alas ſuas ſuper 8
locũ,in quo poſita erat arca, & ipſam arcã tegerent cum
vectibꝰ ſuis. Vectium autẽ, quibꝰ portabatur arca,quia 9
paululùm longiores erant, capita patebant ante oraculũ:
ſi verò quis paululùm fuiſſet extrinſecùs, eos videre non
poterat. Fuit itaq; arca ibi uſq; in præſentẽ diem. Nihíl- 10
que erat aliud in arca, niſi duæ tabulæ, quas poſuerat
Moyſes in Horeb,quando legẽ dedit Dñs filiis Iſrael egre-
dientibꝰ ex Ægypto. Egreſſis autẽ Sacerdotibꝰ de ſanctu- 11
ario,(omnes enim Sacerdotes,qui ibi potuerant inveniri,
ſanctificati ſunt: nec adhuc in illo tempore vices,& mini-
ſteriorũ ordo inter eos diviſus erat,) Tam Levitæ quàm 12
cantores,id eſt,et qui ſub Aſaph erant, & qui ſub Eman,
et qui ſub Idithun, filii, et fratres eorũ, veſtiti byſſinis,
cymbalis,et pſalteriis,et citharis concrepabant,ſtantes ad
Orientalẽ plagã altaris,et cum eis Sacerdotes centũ vi-
ginti canentes tubis. Igitur cunctis pariter,et tubis,et vo- 13
ce, et cymbalis, et organis, et diverſi generis muſicorum
concinentibꝰ,et vocẽ in ſublime tollentibꝰ; longè ſonitus
audiebatur,ita ut cùm Dñm laudare cœpiſſent et dicere;
Confitemini Dño quoniam bonꝰ,quoniã in æternũ miſe-
ricordia ejꝰ; impleretur domꝰ Dei nube, Nec poſſent Sa- 14
cerdotes ſtare & miniſtrare propter caliginem. Com-
pleverat enim gloria Domini domum Dei.

CAP. VI.

TUnc Salomon ait,Dominus pollicitus eſt ut habitaret 1
in caligine :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

1 * ܘܫܠܡܬ ܟܠܗ ܥܒܝܕܬܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܝܬܝ ܫܠܝܡܘܢ ܩܘܕܫܐ 1
ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ. ܘܐܥܠ ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܒܝܬ ܓܙܐ 2
ܕܡܪܝܐ.* ܗܝܕܝܢ ܟܢܫ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܪܝܫܝ ܫܒܛܐ. ܘܪܘܪܒܢܐ
ܐܒܗܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܣܩܘܢ ܠܩܒܘܬܐ
3 ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܗܝ ܚܒܪܘܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ 3
4 ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܒܝܪܚܐ ܕܐܪܥܐ ܕܡܛܠܠܐ. ܗܘ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. * ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ 4
5 ܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܫܩܠܘ ܟܗܢܐ ܠܩܒܘܬܐ. * ܘܐܣܩܘܗ ܠܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܡܫܟܢܐ 5
6 ܕܥܐܕܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ ܩܘܕܫܐ ܕܗܘܘ ܒܡܫܟܢܐ. ܘܐܣܩܘ ܐܢܘܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. * ܘܡܠܟܐ 6
ܫܠܝܡܘܢ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܐܬܛܝܒܘ. ܩܝܡܝܢ ܩܕܡ ܩܒܘܬܐ. ܘܡܕܒܚܝܢ ܥܢܐ
7 ܘܬܘܪܐ ܕܠܐ ܡܬܡܢܝܢ ܘܠܐ ܡܬܚܫܒܝܢ ܡܢ ܣܘܓܐܗܘܢ. * ܘܐܝܬܝܘ ܟܗܢܐ ܠܩܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ. 7
8 ܘܫܘܝܘܗ ܠܩܒܘܬܐ ܒܕܘܟܬܗ ܒܒܝܬ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܬܚܝܬ ܓܦܝܗܘܢ ܕܟܪܘܒܐ. * ܘܗܘܘ 8
ܟܪܘܒܐ ܦܪܝܣܝܢ ܥܠ ܕܘܟܬܗ ܕܩܒܘܬܐ. ܘܡܛܠܠܝܢ ܗܘܘ ܟܪܘܒܐ ܥܠ ܩܒܘܬܐ ܘܥܠ ܩܘܦܝܗ.
9 ܡܢ ܠܥܠ. * ܘܗܘܘ ܐܪܝܟܝܢ ܩܘܦܐ. ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ. ܘܗܘܘ ܬܡܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. 9
10 * ܠܐ ܐܝܬ ܒܩܒܘܬܐ. ܐܠܐ ܬܪܝܢ ܠܘܚܐ ܕܟܐܦܐ ܕܣܡ ܬܡܢ ܡܘܫܐ. ܕܐܝܬܝ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ. 10
11 ܗܘܝܘ ܩܝܡܐ ܕܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܗܘܐ 11
ܟܕ ܢܦܩܘ ܟܗܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܬܫܡܫܬܐ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܐܫܬܟܚܘ ܬܡܢ. ܥܠܘ
14 ܠܒܝܬ ܬܫܡܫܬܐ.** * ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܟܗܢܐ ܠܡܩܡ ܠܡܫܡܫܘ ܡܢ ܩܕܡ ܥܢܢܐ. ܡܛܠ 14
ܕܐܬܡܠܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܙܝܘܐ ܕܫܟܝܢܬܗ. * ܫܠܡܬ ܦܢܝܩܝܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܕܒܪܝܡܝܢ *

* ܦܢܝܩܝܬܐ ܬܢܝܢܝܬܐ ܕܣܦܪ ܕܒܪܝܡܝܢ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܪܝܐ ܐܢܬ ܐܡܪܬ ܠܡܫܪܐ ܒܥܪܦܠܐ.

CAP. V.

ABſoluto autem toto opere quod fecerat 1
Salomon in domo Domini, attulit Salomon
ſacra Davidis patris ſui, argentum, aurum,
& vaſa ; & congregans ea intulit condidit-
que in ærario Domini. Tunc convocavit 2
Salomon omnes ſeniores Iſraelis , capita
tribuum,& præcipuos patres filiorum Iſra-
elis; & convenerunt regem Salomonem Je-
roſolymis, ut adducerent arcam in qua erat
fœdꝰ Dñi,è civitate Davidis,quæ eſt Hebron.
Congregati ſunt igitur, & venerunt ad re- 3
gem Salomonem in Jeruſalem, menſe fru-
gum feſti tabernaculorum , nempe menſe
ſeptimo. Venerunt inquam,omnes ſeniores 4
Iſraelis , tuleruntque ſacerdotes arcam ;
Et adduxerunt arcam Domini cum taber- 5
naculo feſti,cunctiſque vaſis Sanctuarii quæ
erant in tabernaculo; adduxerunt autem ea
ſacerdotes & Levitæ. Interim rex Salo- 6
mon totuſque populus Iſraelis qui ſe para-
verant,ſtabant coram arca, & ſacrificabant
oves ac boves quæ præ multitudine nec
numerari nec ſupputari *poterant*. Attule- 7
runt autem ſacerdotes arcam Domini , &
collocârunt arcam in loco ſuo , in domo
ſancti ſanctorum ſub alis Cherubinorum.
Erant enim Cherubini expanſi ſuper locum 8
arcæ, tegebantque Cherubini ſupernè tam
arcam quàm vectes ejus. Porrò vectes lon- 9
gi erant, & conſpiciebantur foris : & fu-
erant illic in hodiernum uſque diem. Ni- 10
hil erat in arca præter duas tabulas lapideas
quas ibi collocârat Moſes, quas detulerat
è monte Sinai,videlicet fœdꝰ quod dederat
Dominus filiis Iſrael,quando egreſſi ſunt ex
Ægypto. Factumq; eſt ut cùm exirent ſacer- 11
dotes è domo miniſterii (omnes enim ſacer-
dotes qui aderant ibi , ingreſſi fuerant do-
mum miniſterii) Non potuerint ſacerdotes 14
perſeverare ad miniſtrandum, propter nu-
bem : impleta enim fuerat domus Domini
ſplendore habitationis ejus.

Primæ partis Chronicorum finis.

Secunda pars libri Chronicorum.

CAP. VI.

TUnc ait Salomon, Domine, tu dixiſti te 1
habitare in nebula.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς
20 τραπέζας, καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως, Καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ
21 κρίμα καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσίου καθαροῦ, Καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν,
22 καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τὰ πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ, Καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, (ο) καὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησε Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ κυρίου.

MS. A. (ο) εἰς τὰς

Et fecit Salomon omnia vaſa domûs Domini, & altare aureum, & men- 19
ſas, (& ſuper eas panes propoſitionis,) Et candelabra, & lucernas lu- 20
minis juxta judicium, & ad faciem Dabir, de auro mundo; Et anſulæ 21
earum, & lucernæ eorum: & phialas, & mortariola, & thuribula de
auro mundo: Et oſtium domûs interius in ſancta ſanctorum, & januas 22
domûs templi aureas. Et conſummatum eſt omne opificium quod fecit Salomon in domo Domini.

ΚΕΦ. ε΄.

1 Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, (α) καὶ
2 τὰ σκεύη, καὶ ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου. Τότε ἐξεκκλησίασε (β) Σαλωμὼν πάντας τοὺς
πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους (γ) πατριῶν υἱῶν Ἰσ-
3 ραὴλ εἰς Ἰερουσαλὴμ, τοῦ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, αὕτη Σιών. Καὶ
4 ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα (δ) πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ, οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος. Καὶ ἦλ-
5 θον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ Λευῖται τὴν (ε) κιβωτὸν, Καὶ τὴν
σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱ-
6 ρεῖς καὶ οἱ Λευῖται. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ φοβούμενοι,
καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα, οἳ οὐκ (ζ) ἀριθμηθή-
7 σονται καὶ οἳ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους. Καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱρεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυ-
ρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὑποκάτω τῶν πτερύγων
8 τῶν χερουβίν. Καὶ ἦν τὰ χερουβὶν διαπεπετακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβω-
9 τοῦ, καὶ συνεκάλυπτε τὰ χερουβὶν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν, Καὶ
(η) ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον
10 τοῦ δαβὶρ, οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν
δύο πλάκες ἃς ἔθηκε Μωυσῆς ἐν Χωρὴβ, ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν
11 (θ) αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱρεῖς ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντες οἱ
12 ἱρεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν, οὐκ ἦσαν διατεταγμένοι κατ᾽ ἐφημερίαν. Καὶ οἱ Λευῖται οἱ ψαλ-
τῳδοὶ πάντες τοῖς υἱοῖς (ι) Ἀσὰφ τῷ Αἱμὰν τῷ Ἰδιθοὺν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
(κ) αὐτοῦ τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις, ἑστηκότες
(λ) κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἱρεῖς ἑκατὸν (μ) εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγ-
13 ξι. Καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ
τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ. καὶ ὡς ὕψωσε (†) φωνὴν ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν
ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν, καὶ ἔλεγον, Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ ὁ
14 οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης κυρίου. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱρεῖς τοῦ στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώ-
που τῆς (ν) νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

CAP. V.

ET intulit Salomon ſancta David patris ſui, argentum, & aurum, & 1
vaſa, (a) quæ dederat in theſaurum domûs Domini. Tunc convocavit 2
Salomon omnes ſeniores Iſrael, et omnes principes tribuum, duces patriarum filiorum Iſrael in Hieruſalem ad educendam arcam teſtamenti Do-
mini è civitate David: hæc eſt Sion. Et convenerunt ad regem uni- 3
verſus Iſrael in feſtivitate: hic eſt menſis ſeptimus. Et venerunt omnes 4
ſeniores Iſrael: & tulerunt (b) omnes Levitæ arcam, (c) Et tabernacu- 5
lum teſtimonii, & omnia vaſa ſancta, quæ in tabernaculo: & eduxerunt
eam ſacerdotes, & Levitæ. Et rex Salomon, & omnis ſynagoga Iſrael, 6
& (d) qui timebant, & qui adhæſerant eis, ante arcam immolantes vitulos, & oves, (e) qui non numerabuntur, & qui non computabuntur præ
multitudine. Et introduxerunt ſacerdotes arcam teſtamenti Domini in 7
locum ſuum, in Dabir domûs, in ſancta ſanctorum, ſubter alas Cherubim.
Et erant Cherubim expandentia alas ſuas ſuper locum arcæ: & coope- 8
riebant Cherubim ſuper (f) arcam, & ſuper geſtatoria ejus deſuper: Et 9
eminebant geſtatoria: et aſpiciebantur capita geſtatoriorum è ſanctis in faciem Dabir: non aſpiciebantur extrá: & fuerunt ibi uſque in diem
hanc. Non erat in arca, niſi duæ tabulæ, quas poſuit Moyſes in Choreb, 10
quæ diſpoſuit Dominus cum filiis Iſrael, in exeundo eos de terra Ægypti.
Et factum eſt in exeundo ſacerdotes è ſanctis, (quoniam omnes ſacerdo- 11
tes, qui inventi ſunt, erant ſanctificati, non erant diſpoſiti per vicem,) Et 12
Levitæ pſalmorum cantores omnes (g) filiis Aſaph, ipſi Æman, ipſi Idithum, & filiis ejus, & fratribus ejus, qui induti erant ſtolas byſſinas, in cymbalis, & in nablis, & in citharis, ſtantes è regione altaris, & cum eis ſa-
cerdotes centum viginti clangentes tubis. Et facta eſt una vox in clan- 13
gendo, & in canendo, & in reſonando, voce unâ ad confitendum, & laudandum Dominum. Et dum elevarent vocem in tubis, & in cymbalis, & in organis canticorum; & dicebant; Confitemini Domino, quoniam bonum;
quoniam in ſeculum miſericordia ejus. Et domus impleta eſt nube (h) 14
gloriæ Domini. Et non poterant ſacerdotes ſtare ad miniſtrandum à facie nubis: quoniam impleverat gloria Domini domum Dei.

MS. A. (α) καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν (β) Σαλωμὼν τοὺς (γ) τῶν πατριῶν (δ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ε) κιβωτὸν, Καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ (ζ) ἀριθμήσονται οὐδὲ λογισθήσονται (η) προεῖχον (θ) αὐτοὺς (ι) τῷ Ἀσὰφ (κ) αὐτῶν (λ) κατ᾽ ἀνατολὰς τοῦ (μ) καὶ εἴκοσι σαλπίζοντες σάλπιγξιν. (†) τῆς * φωνῆς (ν) νεφέλης δόξης κυρίου, ὅτι ἐνέπλησεν ἡ δόξα

ΚΕΦ. ϛ΄.

1 Τότε εἶπε Σαλωμὼν, Κύριος εἶπε (α) τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ,

MS. A. (α) τοῦ κατοικῆσαι ἐν

CAP. VI.

TUnc dixit Salomon; Dominus dixit habitare in caligine: 1

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الخامس *

* واتي سليمان بحرمة داود ابيه * بمال وذهب وثياب قد جمعها * وادخلها بيت الله * وبعد
ذلك جمع ساير كهنة بني اسرايل وروساهم * فحضروا اليه باورشليم ليطلعوا صندوق
عهد الرب من ضيعة داود التي هي حبرون * واجتمعوا في الشهر الكبير في عيد المظال * وهو
الشهر السابع لاسرايل * وجاوا اليه * واخذوا الكهنة الصندوق * واطلعوه الي بيت الرب *
وفيه انية القدس بكمالها التي كانت في قبة الزمان * طلع بها اللاويون والكهنة * والملك
سليمان * وامة اسرايل كلهم الذين حضروا قدام الصندوق * وذبحوا غنما وثيرانا لا عدد لها ولا
حساب من كثرتها * واتوا بالصندوق * واطلعوه الي قدس القدس تحت اجنحة الكروبيم *
* لانهم مظللون على موضع الصندوق * وكانوا يغطوه والخشب الذي يحمل به الحمالون
من فوق * وكان خشبه طوالا * وكان روسها تري من تحت الصندوق من داخل البيت * وما
كانوا يروا من برا * وصار ذلك هناك الي هذه الغاية * وما كان في الصندوق الا لوحي
الشهادة الذي جعلهما موسي فيه * اللذين اخذهما من طور سينا * وهذا العهد الذي
اعطاه الله لبني اسرايل حين خرجوا من ارض مصر * ولما خرجوا الكهنة من بيت
الخدمة * * *

* لم تطلق ساير الكهنة الذين دخلوا هناك الي بيت الخدمة ان يقربوا من بهاء الضباب
لانه امتلي بيت الله من بهجته ومن مجده *

CAP. V.

POſthæc attulit Salomon votum Davi- 1
dis patris ſui, monetam, aurum, &
vaſa quæ collegerat, & intulit ea in do-
mum Dei. Deinde congregavit omnes 2
ſacerdotes filiorum Iſraelis, & proceres
eorum: qui convenerunt eum in Jeruſalem, ut deducerent arcam fœderis Domini è civitate Davidis, quæ eſt Hebron.
Congregati ſunt, inquam, menſe maxi- 3
mo, feſto tabernaculorum (is eſt menſis
ſeptimus apud Iſraelitas) Et cùm 4
veniſſent ad eum, acceperunt ſacerdotes
arcam, Et deduxerunt eam in domum 5
Domini, in qua jam erant vaſa Sanctuarii univerſa quæ erant in teſtudine
temporis. Deportârunt ea Levitæ, & ſa-
cerdotes, Rex Salomon, & univerſa 6
plebs Iſraelitarum qui aderant coram arca: & immolaverunt oves ac boves quibus nullus erat numerus aut ſupputatio
præ multitudine. Attulerunt itaque ar- 7
cam, & deduxerunt eam ad ſanctum
ſancti ſub alas Cherubinorum: Obum- 8
brabant enim locum arcæ, & tam eam
quàm ligna quibus geſtabant eam bajuli,
ſupernè tegebant. Hæc verò ligna lon- 9
ga erant, & capita eorum conſpiciebantur ex inferiori parte arcæ ab his qui erant intra domum; non autem conſpiciebantur ab his qui erant foris: & manſerunt hæc ibi ad præſens uſque tempus.
Nihil autem erat in arca, niſi duæ tabulæ 10
fœderis, quas poſuerat in ea Moſes, quaſque acceperat è monte Sinai: atque hoc eſt fœdus quod dederat Deus filiis Iſrael, cùm exiiſſent è terra Ægypti.
Et cum egreſſi eſſent ſacerdotes è domo 11
miniſterii,

Nulli ſacerdotum qui ingreſſi fuerant 14
illuc in domum miniſterii, permiſſum fuit ſacrificare, ob ſplendorem nebulæ: impleta enim fuerat domus Dei majeſtate & gloriâ ipſius.

* الفصل السادس *

* وقال سليمان * رب انت قلت ان اسكن بالزوبعة *

CAP. VI.

TUm dixit Salomon; Domine mi, 1
tu dixiſti, Habitabo in turbine;

דברי הימים ב: ו

benedixit & ,ſuas facies rex convertit Et .ſecula tuæ ſeſſioni locum & ,tibi habitaculum ,domum ædificavi ego Et
3 2 וַאֲנִי בָּנִיתִי בֵית־זְבֻל לָךְ וּמָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ
qui ,Iſrael Deus Dominus Benedictus : ait Et .ſtans Iſrael concio omnis Et .Iſrael eccleſiæ univerſæ
4 אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
eduxi qua die A : dicendo ,complevit ejus manus per & ,meo patri David ſuo ore in eſt locutus
5 דִּבֶּר בְּפִיו אֵת דָּוִיד אָבִי וּבְיָדָיו מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
exiſtendum ad ,domum ædificandum ad Iſrael tribubus cunctis è civitatem in elegi non ,Ægypti terra è meū populum
אֶת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת
exiſtendum ad ,Jeruſalaim in elegi Et .Iſrael meū populum ſuper ducem exiſtendum ad ,virum in elegi non & : ibi meū nomen
6 שְׁמִי שָׁם וְלֹא־בָחַרְתִּי בְאִישׁ לִהְיוֹת נָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶבְחַר בִּירוּשָׁלִַם לִהְיוֹת
,mei patris David corde cum fuit Et .Iſrael meū populum ſuper exiſtendum ad David in elegi & ,ibi meum nomen
7 שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִיד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִיד אָבִי
quod Pro : meum patrem David ad Dominus dixit Et .Iſrael Dei Domini nomini domum ædificandum ad
8 לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִיד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר
ædificabis non tu Sed .tuo corde cum fuit quia ,benefeciſti ,meo nomini domum ædificandum ad ,tuo corde cum fuit
9 הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבוֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה
ſuum verbum Dominus ſtatuit Et .meo nomini domum ædificabit ipſe ,tuis lumbis de egrediens ,tuus filius ſed ,domum
10 הַבָּיִת כִּי בִנְךָ הַיּוֹצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ
ædificavi & ,Dominus eſt locutus ſicut ,Iſrael thronum ſuper ſedi & ,meo patre David pro ſurrexi & ,fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקוּם תַּחַת דָּוִיד אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה
quod ,Domini pactum ibi quia arcam ibi poſui Et .Iſrael Dei Domini nomini domum
11 הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂים שָׁם אֶת־הָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר
.ſuas volas extendit & ,Iſrael concionem omnem contra Domini altaris facies ad ſtetit Et .Iſrael filiis cum exciderat
12 כָּרַת עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו׃
quinque & ,ejus longitudo cubitorum quinque ,auxilii loci medio in illam dedit & ,æris concham Selomoh fecit Quoniam
13 כִּי־עָשָׂה שְׁלֹמֹה כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וַיִּתְּנֵהוּ בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ
omnem contra ſua genua ſuper ſe genuflexit & ,illud ſuper Stetitque .ejus ſtatura trium cubitorum & ,ejus latitudo cubitorum
אַמּוֹת רָחְבּוֹ וְאַמּוֹת שָׁלוֹשׁ קוֹמָתוֹ וַיַּעֲמֹד עָלָיו וַיִּבְרַךְ עַל־בִּרְכָּיו נֶגֶד כָּל־
Deus tu ſicut non ,Iſrael Deus Domine : ait Et .cœlos ad ſuas palmas extendit & ,Iſrael concionem
14 קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיְמָה׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים
cuſtodiſti Qui .ſuo corde toto in tuas facies ad ambulantibus tuis ſervis miſericordiā &,pactum cuſtodiens :terra in & ,cœlis in
15 בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃ אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ
.hanc diem ſecundùm implêſti tua manu in & ,tuo ore in es locutus & ,ei es locutus quod meo patri David tuo ſervo
לְעַבְדְּךָ דָּוִיד אָבִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
Non : dicendo ,ei es locutus quod ,meo patri David tuo ſervo cuſtodi Iſrael Deus DOMINE nunc Et
16 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִיד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לּוֹ לֵאמֹר לֹא־
ſuam viam tui filii cuſtodierint ſi tantùm ,Iſrael thronum ſuper ſedens ,meis faciebus à vir tibi excidetur
יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם
.meis facies ad ambulâſti quemadmodum ,mea lege in ambulandum ad
לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃

Verſio VULG. LAT.

Ego autem ædificavi domum nomini ejus, ut habitaret 2
ibi in perpetuum. Et convertit rex faciem ſuam, 3
& benedixit univerſæ multitudini Iſrael, (nam omnis
turba ſtabat intenta,) & ait; Benedictus Dominus 4
Deus Iſrael, qui quod locutus eſt David patri meo,
opere complevit, dicens; A die, quâ eduxi populum 5
meum de terra Ægypti, non elegi civitatem de cunctis
tribubus Iſrael, ut ædificaretur in ea domus nomini
meo: neque elegi quemquam alium virum, ut eſſet dux
in populo meo Iſrael, Sed elegi Jeruſalem, ut ſit nomen 6
meum in ea, & elegi David, ut conſtituerem eum ſuper
populum meum Iſrael. Cúmque fuiſſet voluntatis 7
David patris mei, ut ædificaret domum nomini Domini
Dei Iſrael, Dixit Dominus ad eum; Quia hæc fuit voluntas 8
tua, ut ædificares domum nomini meo, benè quidem
feciſti hujuſcemodi habere voluntatem: Sed non 9
tu ædificabis domum: verùm filius tuus, qui egredietur
de lumbis tuis, ipſe ædificabit domum nomini meo.
Complevit ergò Dominus ſermonem ſuum, quem locutus 10
fuerat: & ego ſurrexi pro David patre meo, &
ſedi ſuper thronum Iſrael, ſicut locutus eſt Dominus: &
ædificavi domum nomini Domini Dei Iſrael. Et poſui 11
in ea arcam, in qua eſt pactum Domini, quod pepigit
cum filiis Iſrael. Stetit ergò coram altari Domini ex 12
adverſo univerſæ multitudinis Iſrael, & extendit manus
ſuas. Siquidem fecerat Salomon baſim æneam, & 13
poſuerat eam in medio baſilicæ, habentem quinque cubitos
longitudinis, & quinque cubitos latitudinis, &
tres cubitos altitudinis: ſtetítque ſuper eam: & deinceps
flexis genibus contra univerſam multitudinē Iſrael,
& palmis in cœlum levatis, Ait; Domine Deus Iſrael, 14
non eſt ſimilis tuî Deus in cœlo & in terra: qui cuſtodis
pactum & miſericordiam cum ſervis tuis, qui ambulant
coram te in toto corde ſuo: Qui præſtitiſti ſervo 15
tuo David patri meo quæcunque locutus fueras ei:
et quæ ore promiſeras, opere complêſti, ſicut & præſens
tempus probat. Nunc ergò, Domine Deus Iſrael, imple 16
ſervo tuo patri meo David quæcunque locutus es,
dicens; Non deficiet ex te vir coram me, qui ſedeat ſuper
thronum Iſrael: ita tamen ſi cuſtodierint filii tui vias
ſuas, et ambulaverint in lege mea, ſicut & tu ambulâſti
coram me.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 ܘܐܢܐ ܡܒܢܐ ܒܢܝܬ ܒܝܬܐ ܠܟ܂ ܘܕܘܟܬܐ ܠܡܥܡܪܘܬܟ ܠܥܠܡܝܢ܂ * ܘܐܦܢܝ ܡܠܟܐ
3 ܦܪܨܘܦܗ܂ ܘܒܪܟ ܠܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܝܡܝܢ܂
4 * ܘܐܡܪ܂ ܒܪܝܟ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܕܡܠܠ ܒܦܘܡܗ ܥܡ ܕܘܝܕ ܐܒܝ܂ ܘܒܡܠܬܗ
5 ܫܡܠܝ ܕܐܡܪ܂ * ܕܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܦܩܬ ܠܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ܂ ܠܐ ܓܒܝܬ
ܠܝ ܡܕܝܢܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ܂ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ܂
6 * ܐܠܐ ܓܒܝܬ ܠܕܘܝܕ܂ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ ܥܠ ܥܡܝ ܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܗܘܐ ܒܠܒܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܝ܂
7
8 ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܐܡܪ ܠܕܘܝܕ ܐܒܝ܂ ܡܛܠ ܕܗܘܐ
ܒܠܒܟ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ܂ ܫܦܝܪ ܥܒܕܬ ܕܗܘܐ ܒܠܒܟ܂ * ܐܢܬ ܕܝܢ ܠܐ ܬܒܢܐ 9
10 ܒܝܬܐ܂ ܐܠܐ ܒܪܟ ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܨܟ܂ ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ܂ * ܘܐܩܝܡ ܡܪܝܐ ܦܬܓܡܘܗܝ
ܕܐܡܪ܂ ܘܩܡܬ ܡܢ ܒܬܪ ܕܘܝܕ ܐܒܝ܂ ܘܝܬܒܬ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܝ
11 ܡܪܝܐ܂ ܘܒܢܝܬ ܒܝܬܐ ܠܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ * ܘܐܬܩܢܬ ܕܘܟܬܐ ܠܩܒܘܬܐ
12 ܕܬܡܢ ܣܝܡܐ ܕܝܬܝܩܝ ܕܡܪܝܐ܂ ܕܝܗܒ ܠܐܒܗܬܢ܂ ܟܕ ܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ܂ * ܘܩܡ
ܫܠܝܡܘܢ ܩܕܡ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ܂ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܦܪܣ ܐܝܕܘܗܝ
13 ܠܫܡܝܐ܂ * ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܐܣܛܘܢ ܚܕ ܕܢܚܫܐ܂ ܘܐܩܝܡܗ ܗܘܐ ܡܨܥܬ ܕܪܬܐ܂ ܘܪܘܡܗ
ܚܡܫ ܐܡܝܢ܂ ܘܦܬܝܗ ܬܪܬܝܢ ܐܡܝܢ܂ ܘܣܠܩ ܗܘܐ ܩܡ ܒܓܘܗ܂ ܘܒܪܟ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ܂
ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܘܦܪܣ ܐܝܕܘܗܝ ܒܨܠܘܬܐ܂ ܩܕܡ ܥܡܐ
14 ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܫܡܝܐ܂ * ܘܨܠܝ ܘܐܡܪ܂ ܡܪܝܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܠܝܬ ܕܕܡܐ ܠܟ܂ ܐܢܬ ܗܘ
ܡܪܝܐ ܕܨܒܝܢܟ ܒܫܡܝܐ ܡܢ ܠܥܠ܂ ܘܨܒܝܢܝܟ ܡܬܥܒܕܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܢ ܠܬܚܬ܂
ܕܢܛܪ ܐܢܬ ܩܝܡܐ ܘܛܝܒܘܬܐ ܠܥܒܕܝܟ܂ ܕܡܗܠܟܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܬܪܝܨܘܬܐ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ܂
15 * ܕܢܛܪܬ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܟ ܐܒܝ܂ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܗ܂ ܘܡܠܠܬ ܒܦܘܡܟ܂ ܘܒܨܒܝܢܟ ܫܡܠܝܬ܂
16 ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ܂ * ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܡܪܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܛܪ ܠܥܒܕܟ ܕܘܝܕ ܐܒܝ܂ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ
ܠܗ܂ ܕܠܐ ܢܬܓܙܪ ܠܟ ܒܪܐ ܡܢ ܩܕܡܝ܂ ܕܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ܂ ܒܠܚܘܕ ܐܢ ܢܛܪܘܢ
ܒܢܝܟ ܐܘܪܚܬܗܘܢ܂ ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝ ܒܬܪܝܨܘܬܐ܂ ܐܝܟ ܕܗܠܟܬ ܐܢܬ ܩܕܡܝ܂

Et ego ædificans ædificavi domum tibi, lo- 2
cum habitationis tuæ perpetuæ. Deinde con- 3
verſâ rex facie, benedixit omnibus cœtibus
Iſraelis (omnes enim cœtus Iſraelis aderant)
Et ait, Benedictus Dominus Deus Iſraelis, 4
qui Davidem patrem meum ore proprio eſt
allocutus, & verbo ſuo confirmavit quod dixit:
Quòd *ſcilicet* ab eo die quo eduxi populum 5
meum Iſraelem è terra Ægypti, non
elegi mihi civitatem ullam ex omnibus tribubus
Iſraelis ad ædificandum domum ut eſſet
ibi nomen meum; Sed elegi Davidem ut 6
eſſet rex ſuper populum meum Iſraelem.
Cúmq; David pater meus animo concepiſſet 7
ædificare domum nomini Dñi Dei Iſraelis,
Dixit Davidi patri meo, Quandoquidem animo 8
ſtatuiſti ædificare domum nomini meo,
rectè feciſti quòd id animo ſtatueris: Tu 9
tamen non ædificabis domum, ſed filius tuus
qui è dorſo tuo proditurus eſt, ipſe ædificabit
domum nomini meo. Et quidem confirmavit 10
Dominus ſermones ſuos quos dixerat:
nam ſurgens loco Davidis patris mei, & inſidens
ſolio Iſraelis, quemadmodum dixerat
mihi Dominus; ædificavi domum nomini
Domini Dei Iſraelis, Et locum paravi arcæ 11
in qua repoſitum eſt fœdus Domini quod dederat
majoribus noſtris cùm eduxiſſet eos è
terra Ægypti. Deinde ſtetit Salomon ante 12
altare Domini coram univerſis cœtibus Iſraelis,
& expandit manus ſuas cœlum verſùs.
(Fecerat enim Salomon podium quoddam 13
æneum, & erexerat illud in medio atrio,
quinque cubitorum altitudine, & duorum
cubitorum latitudine) Hoc conſcendens ſtetit
ſuper illud; tum flexis genibus, ſpectante eum
toto populo Iſraelis; manibuſque in oratione
coram populo Iſraelitico cœlū verſùs
expanſis, Oravit, ac dixit; Dñe dominorum 14
Iſraelis, non eſt tui ſimilis. Tu es Dominus,
cujus voluntates, dum ſedes in cœlo ſurſum,
fiunt ſuper terram deorſum: qui ſervas fœdus
& clementiam ſervis tuis rectè coram te ambulantibus
toto corde ſuo: Qui Davidi ſer- 15
vo tuo patri meo præſtitiſti quod dixeras ei;
& quæ ore tuo locutus fueras, tuâ voluntate
perfeciſti, ut hodierno die. Nunc ergò Do- 16
mine dominorum Iſraelis, ſerva ſervo tuo
Davidi patri meo quod pollicitus es illi, non
defuturum tibi filium à conſpectu meo, qui
ſedeat ſuper foliū Iſraelis; dummodo obſervent
filii tui vias ſuas, ambulando coram me
legitime, quemadmodum ambulâſti tu coram
me.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι καὶ ἕτοιμον (β) τοῦ κατασκηνῶσαι εἰς τοὺς αἰῶνας.
3 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα
ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ παρειστήκει. καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, (†) ὡς ἐλάλησεν ἐν
4 στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων, Ἀπὸ τῆς ἡμέρας
5 ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ,
τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ (γ) εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον
6 ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ· Καὶ ἐξελεξάμην (δ) τὴν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξ-
7 ελεξάμην ἐν Δαυὶδ (ε) τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πα-
8 τρός μου, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ (ζ) πα-
τέρα μου, Διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι
9 ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου. Πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται
10 ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸν (η) λόγον
τοῦτον, ὃν ἐλάλησε, καὶ ἐγενήθην ἀντὶ Δαυὶδ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον Ἰσραὴλ, καθ-
11 ὼς ἐλάλησε κύριος· καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, Καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν
12 κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου
13 ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας (θ) αὐτοῦ. Ὅτι ἐποίησε Σαλωμὼν βά-
σιν χαλκῆν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, πέντε πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ
πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ τὰ γόνατα (ι) ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρα-
14 νὸν, Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσ-
σων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισί σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ·
15 Ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ (κ) ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί
16 σου, καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ παιδί
σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων, Οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθή-
μενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νό-
μῳ μου, ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.

Et ego ædificavi domum nomini tuo ſanctam tibi, & paratam ad habi- 2
tandum in ſecula. Et convertit rex faciem ſuam, & benedixit omnem 3
Eccleſiam Iſrael, (& omnis Eccleſia Iſrael adſtabat,) & dixit; Bene- 4
dictus Dominus Deus Iſrael, quomodò locutus eſt in ore ſuo ad David
patrem meum, & in manibus ſuis implevit, dicens; A die, quâ eduxi 5
populum meum è terra Ægypti, non elegi in civitate de omnibus tribu-
bus Iſrael, ad ædificandam domum, ut eſſet nomen meum ibi: & non
elegi in viro, ut eſſet in ducem ſuper populum meum Iſrael. Et elegi 6
Hieruſalem, ut fieret nomen meum ibi: & elegi in David, ut eſſet ſuper
populum meum Iſrael. Et factum eſt ſuper cor David patris mei, ædi- 7
ficare domum nomini Domini Dei Iſrael. Et dixit Dominus ad Da- 8
vid patrem meum; Quoniam factum eſt ſuper cor tuum ædificare do-
mum nomini meo, rectè feciſti, quoniam factum eſt ſuper cor tuum.
Veruntamen tu non ædificabis domum: quoniam filius tuus, qui egredi- 9
etur de lumbo tuo, hic ædificabit domum nomini meo. Et ſuſcitavit 10
Dominus verbum hoc, quod locutus eſt. Et factus ſum pro David patre
meo: & ſedi ſuper thronum Iſrael, ſicut locutus eſt Dominus: &
ædificavi domum nomini Domini Dei Iſrael: Et poſui ibi arcam; in 11
qua ibi teſtamentum Domini, quod diſpoſuit ipſi Iſrael. Et ſtetit è re- 12
gione altaris Domini ante omnem Eccleſiam Iſrael, & expandit manus
ſuas. Quoniam fecerat Salomon baſim æneam: & poſuerat eam in 13
medio atrii ipſius templi: quinque cubitorum longitudo ejus, et quinque cu-
bitorum latitudo ejus, & (a) trium cubitorum altitudo ejus: & ſtetit
ſuper eam: & cecidit ſuper genua coram omni Eccleſia Iſrael. Et ex-
pandit manus ſuas ad cœlum, Et dixit; Domine Deus Iſrael, non eſt ſi- 14
milis tibi Deus in cœlo, & ſuper terram, cuſtodiens teſtamentum, & mi-
ſericordiam pueris tuis ambulantibus ante te in toto corde: Quæ cuſto- 15
diſti puero tuo David patri meo, quæ locutus es ei, dicens: Et locutus es
in ore tuo: & in manu tua impleviſti, ſicut dies hæc. Et nunc, Domine 16
Deus Iſrael, cuſtodi puero tuo David patri meo, quæ locutus es ei, dicens;
Non deficiet tibi vir à facie mea ſedens ſuper thronum Iſrael, tantùm
ſi cuſtodierint filii tui viam ſuam, ambulando in lege mea, ſicut ambulâſti coram me.

MS.A. (β) τοῦ κατοικῆσαι εἰς (†) ὃς (γ) εἶναι ὄνομά (δ) ἐν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι * τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά (ε) ὥστε εἶναι ἐπὶ τοῦ λαοῦ (ζ) τὸν πατέρα (η) λόγον αὐτοῦ, ὃν (θ) ἑαυτοῦ. (ι) αὐτοῦ ἔναντι (κ) ἐλάλησας ἐν τῷ στόματι

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

2 * وانا ابني لك مسكنا * واهيي لك موضعا لسكناك الى الابد * والتفت سليمان وبارك 3
على جموع بني اسرائيل * وكان قايما معهم * وقال * تبارك الرب اله اسرائيل * الذي تكلم 4
مع داود ابي * وحقق كل شي وقال * من يوم اخرجت امتي اسرائيل من مصر * 5
ما اخترت لي ضيعة من كل اسباط بني اسرائيل * لابني هناك بيتا لاسمي * واخترت 6
داود ليكون ملكا على امتي * وكان في قلب داود ابي ليبني لاسم الله اله اسرائيل 7
بيتا * فقلت له * اذ كنت قد نويت بقلبك ان تبني بيتا لاسمي * قبلت منك 8
اذ نويت بقلبك * وانت لا تبني لي بيتا لاسمي * لكن ابنك الذي يخرج من 9
صلبك هو يبني بيتا لاسمي * وحققت يا رب قولك الذي قلته لداود ابي * وجلست 10
على كرسي اسرائيل كما امرتني * وبنيت بيتا لاسم الرب * وجددت موضعا لصندوق 11
عهدك الذي اعطيته لابائنا * حين اخرجتهم من ارض مصر * وقام سليمان قدام 12
مذبح الله بحضرة جميع بني اسرائيل * وبسط يديه الى السماء * وكان قد صنع 13
عمودا واحدا * واقامه في وسط الدار * ارتفاعه خمسة باعات * وعرضه باعان *
فطلع فجلس عليه وجثي على ركبتيه * وكانوا جميع بني اسرائيل ينظرون
اليه * وبسط يديه للصلاة * وساير بني اسرائيل ينظرونه * وصلى وقال * رب 14
الارباب اله اسرائيل * ليس مثلك يا رب * الذي مسكنك في علو السماء * وارادتك تصنع
في اسفل الارض * الذي حفظت وصايا عبيدك الذين يمشون بالحق قدامك بكل قلوبهم
* وحفظت لداود عبدك ابي * وتقدمت وقلت له * وكلمته بفيك * وبارادتك اتممت له في هذا 15
اليوم * والان يا رب الارباب اله اسرائيل * تمم لعبدك داود ما قلته له * انه لا يزول لك من 16
قدامي ابن يجلس على كرسي اسرائيل * ان حفظ بنوك عهدي ومشوا بنواميسي * كما
مشيت انت قدامي *

Et ego ædificarem tibi domicilium, & 2
pararem tibi locum pro habitatione tua
ſempiterna? Deinde converſus Salomon 3
benedixit cœtibus filiorum Iſraelis, cum
quibus aſtabat, Et ait; Benedictus ſit 4
Dominus Deus Iſraelis, qui locutus eſt
cum Davide patre meo, & omnia eventu
comprobavit, ac dixit; Ab eo die quo 5
eduxi plebem meam Iſraelem ex Ægy-
pto, non elegi mihi civitatem ullam ex
omnibus tribubus Iſraelitarum, ut ex-
truerem ibi domum nomini meo: Et 6
elegi Davidem ut eſſet rex ſuper plebem
meã. Et cùm eſſet in animo Davidis patris 7
mei ædificare nomini Dei, Dei Iſraelis,
domum; Dixiſti ei, Quandoquidem 8
animo tuo decreviſti ædificare domum
nomini meo, gratum habui cùm id animo
decreviſti: Tu tamen nequaquam ædi- 9
ficabis mihi domum nomini meo; ſed
filius tuus qui egredietur è dorſo tuo, is
ædificabit domum nomini meo. Jam 10
verò exitu comprobâſti O Domine mi,
ſermonem tuum quem dixiſti Davidi pa-
tri meo; & cùm ſediſſem ſuper ſolio
Iſraelis, ut præcepiſti mihi, ædificavi do-
mum nomini Domini, Et renovavi lo- 11
cum arcæ fœderis tui quod dediſti paren-
tibus noſtris cùm eduxiſti eos de terra
Ægypti. Stetitque Salomon ante aram 12
Dei, in præſentia omnium Iſraelitarum,
extenditque manus ſuas cœlum verſùs,
(Fecerat enim columnam quandam, & 13
erexerat eam in medio atrio; cujus al-
titudo erat quinque ulnarum, latitudo
verò duarum ulnarum: hanc conſcen-
dens ſedit ſuper eam, tum in genua pro-
cubuit intuentibus eum omnibus Iſraeli-
tis) extendit inquam manus ſuas ad
orandum, videntibus eum omnibus
Iſraelitis, Et oravit, ac dixit; Domine 14
dominorum, Deus Iſraelis, non eſt tui
ſimilis O Domine mi, cujus habitatione
in ſummo cœlo exiſtente, tua tamen vo-
luntas ſit in ima terra: qui ſervas teſta-
menta ſervorum tuorum qui ſincerè co-
ram te ambulant integris mentibus: Et 15
promiſſa præſtitiſti Davidi ſervo tuo pa-
tri meo; prædixiſti ei, ore proprio allo-
cutus es eum, tuâque voluntate hodie
perſolviſti ei. Itaque O Domine domi- 16
norum, Deus Iſraelis, reipſâ comproba
ſervo tuo Davidi quod pollicitus es ei,
non defuturum tibi à conſpectu meo
filium ſedentem ſuper ſolium Iſraelis;
dummodo cuſtodiant filii tui pactum meũ,
& ambulent in legibus meis quemad-
modum tu ambulâſti coram me.

habitabit verè *nunquid* Nam ,David tuo servo es locutus quod ,tuum verbum *sit verum* , Israel Deus Domine nunc Et
28 17 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֵן דְּבָרְךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְדָוִיד׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב
hæc domus *quia etiam* ,te *sustinebunt* non cœlorum cœli & cœli Ecce ? terram super homine cum Deus
אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עַל־הָאָרֶץ הִנֵּה שָׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה
ad audiendum ad ,meus Deus Domine ejus deprecationem ad & ,tui servi orationem ad respicias Et ? ædificavi quam
19 אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל־
istam domum *ad apertos tuos oculos existendos Ad* .*tuas facies ad* orat tuus servus quam ,orationem *ad* & ,*præconium*
20 הָרִנָּה וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ׃ לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְתֻחוֹת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה
orabit quam orationem *ad audiendum ad* , *ibi* tuum nomen *ponendum ad* dixisti quo locum *ad* ,nocte ac die
יוֹמָם וָלַיְלָה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ לָשׂוּם שִׁמְךָ שָׁם לִשְׁמוֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל
in oraverint quam ,Israel tui populi & tui servi *deprecationes ad* exaudias Et .isto loco in tuus servus
21 עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תַּחֲנוּנֵי עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל־
quispiam peccaverit Si .parces & ,exaudies & , cœlis è tuæ *sessionis* loco è exaudies tu & : isto loco
22 הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִמְּקוֹם שִׁבְתְּךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃ אִם־יֶחֱטָא אִישׁ
tu Et : ista domo in tuo altari coram juramentū venerit & : eū *faciendum jurare ad* ,juramentum eo *in tulerit* & ,suum *socium in*
23 לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא־בוֹ אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה
justificando & ; ejus caput in ejus viam dando ,impio reddendo ,tuos servos judicabis & ,facies & , cœlis de audies
תִּשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ לְהָשִׁיב לְרָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק
,tibi peccaverint cum ,*inimici facies ad* Israel tuus populus fuerit cæsus si Et .ejus justitiam secundùm ei dando ,justum
24 צַדִּיק לָתֶת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ וְאִם־יִנָּגֵף עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ
audies tu Et ; ista domo in *tuas facies ad* fuerint deprecati & ,oraverint & ,tuum nomen fuerint confessi & ,fuerint conversi &
25 וְשָׁבוּ וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ לְפָנֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע
, eis dedisti quam , terram ad eos reduces & , Israel tui populi peccato parces & , cœlis de
מִן־הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַהֲשֵׁיבוֹתָם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לָהֶם
, isto loco in oraverint & ,tibi peccaverint cùm ,pluvia fuerit non & , *cœlos detineri In* .eorum patribus &
26 וְלַאֲבֹתֵיהֶם׃ בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
peccato parces & , cœlis exaudies tu Et : eos affixeris cùm ,fuerint conversi suo peccato à ,tuū nomen fuerint confessi &
27 וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ מֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת
super pluviam dabis & *: ea in* ambulent quam bonam viam *ad* eos docebis nam : Israel tui populi & ,tuorum servorum
עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כִּי תוֹרֵם אֶל־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה מָטָר עַל־
segetum percussio ,fuerit *cùm* pestis ,terra in fuerit *cùm* Fames .hereditatem in tuo populo dedisti quam ,tuam terram
28 אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃ רָעָב כִּי־יִהְיֶה בָאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן
omnisque,plaga omnis ; *suarum portarum* terra in ejus inimicus *ei dederit angustiam cùm* : fuerit cùm bruchus & ,locusta ,rubigo &
וְיֵרָקוֹן אַרְבֶּה וְחָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבָיו בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כָּל־נֶגַע וְכָל־
cognoverint *cùm*,Israel tuo populo omni & ,homini omni fuerit quæ ,deprecationem omnem ,orationem Omnem : infirmitas
29 מַחֲלָה׃ כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְכָל־הָאָדָם וּלְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּ
: istam domum ad suas volas expanderit & ,suum dolorem & ,suam plagam unusquisque
אִישׁ נִגְעוֹ וּמַכְאֹבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃

Versio VULG. LAT.

Et nunc, Domine Deus Iſrael , firmetur ſermo tuus, 17
quem locutus es ſervo tuo David. Ergóne credibile 18
eſt ut habitet Deus cum hominibus ſuper terram ? Si
cœlum & cœli cœlorum non te capiunt, quantò magis
domus iſta , quam ædificavi ? Sed ad hoc tantùm facta 19
eſt,ut reſpicias orationem ſervi tui , & obſecrationem
ejus, Domine Deus meus : & audias preces, quas fun-
dit famulus tuus coram te : Ut aperias oculos tuos ſu- 20
per domum iſtam diebus ac noctibus , ſuper locum,
in quo pollicitus es ut invocaretur nomen tuum, Et 21
exaudires orationem , quam ſervus tuus orat in eo : &
exaudias preces famuli tui, & populi tui Iſrael. Qui-
cunque oraverit in loco iſto, exaudi de habitaculo tuo,
id eſt, de cœlis, & propitiare. Si peccaverit quiſpiam 22
in proximum ſuum, & jurare contra eum paratus vene-
rit, ſéque maledicto conſtrinxerit coram altari in do-
mo iſta : Tu audies de cœlo, & facies judicium ſervo- 23
rum tuorum , ita ut reddas iniquo viam ſuam in caput
proprium, & ulciſcaris juſtum, retribuens ei ſecundùm
juſtitiam ſuam. Si ſuperatus fuerit populus tuus Iſrael 24
ab inimicis, (peccabunt enim tibi,) & converſi egerint
pœnitentiam, & obſecraverint nomen tuum, & fuerint
deprecati in loco iſto, Tu exaudies de cœlo,& propi- 25
tiare peccato populi tui Iſrael, & reduc eos in terram,
quam dediſti eis , & patribus eorum. Si clauſo cœlo, 26
pluvia non fluxerit propter peccata populi,& depreca-
ti te fuerint in loco iſto, et confeſſi nomini tuo, & con-
verſi à peccatis ſuis , cùm eos afflixeris, Exaudi de 27
cœlo,Domine, & dimitte peccata ſervis tuis & popu-
li tui Iſrael, & doce eos viam bonam, per quam ingre-
diantur : et da pluviam terræ , quam dediſti populo tuo
ad poſſidendum. Fames ſi orta fuerit in terra, et pe- 28
ſtilentia, ærugo, et aurugo, et locuſta, et bruchus ; et
hoſtes , vaſtatis regionibus, portas obſederint civita-
tis , omniſque plaga et infirmitas preſſerit : Si quis 29
de populo tuo Iſrael fuerit deprecatus , cognoſcens pla-
gam et infirmitatem ſuam , et expanderit manus ſuas in
domo hac,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 *ܘܗܫܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܢܬܩܝܡܘܢ ܗܫܐ ܦܬܓܡܝܟ. ܕܡܠܠܬ
18 ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܐܒܝ ܥܒܕܟ. *ܡܛܠ ܕܒܫܪܪܐ ܐܫܪܝ ܡܪܝܐ ܫܟܝܢܬܗ ܥܡ ܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ
ܥܠ ܐܪܥܐ. ܗܐ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ ܠܐ ܡܣܝܒܪܝܢ ܠܟ. ܐܦܠܐ ܗܢܐ ܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ.
19 *ܘܬܬܦܢܐ ܠܟ ܠܘܬ ܨܠܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܘܠܘܬ ܒܥܘܬܗ. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܕܬܫܡܥ ܨܠܘܬܐ
20 ܘܒܥܘܬܐ ܕܥܒܕܟ ܡܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܝܘܡܢܐ. *ܗܐ ܒܒܥܘܬܐ ܩܕܡܝܟ. ܕܬܫܡܥ ܩܠܐ
ܕܨܠܘܬܗ ܕܡܢ ܕܐܬܐ ܘܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܒܠܠܝܐ ܘܒܐܝܡܡܐ. ܗܘ ܕܐܡܪܬ ܕܐܫܪܐ
21 ܫܟܝܢܬܟ ܬܡܢ. *ܕܬܫܡܥ ܨܠܘܬܐ ܕܥܒܕܟ ܘܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܨܠܘܢ
ܩܕܡܝܟ ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܕܘܟܬܐ ܕܡܘܬܒܟ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܡܥ ܘܬܫܒܘܩ.
22 *ܐܢܫ ܕܢܣܟܠ ܠܚܒܪܗ. ܘܢܬܦܩܕ ܠܗ ܡܘܡܬܐ ܠܡܘܡܝܘܬܗ. ܘܢܐܬܐ
23 ܘܢܐܡܐ ܩܕܡ ܡܕܒܚܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. *ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗ. ܡܢ ܕܘܟܬܟ ܡܢ
ܫܡܝܐ. ܘܬܕܘܢ ܥܒܕܝܟ. ܠܡܚܝܒܘ ܚܝܒܐ. ܘܡܗܦܟ ܠܐܘܪܚܗ ܒܪܫܗ.
24 ܘܡܙܕܩܘ ܙܕܝܩܐ. ܘܡܦܪܥ ܠܗ ܐܝܟ ܙܕܝܩܘܬܗ. *ܘܐܢ ܢܬܬܒܪ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ.
ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܟܕ ܢܚܛܘܢ ܩܕܡܝܟ: ܘܢܬܘܒܘܢ ܠܘܬܟ: ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ ܪܒܐ:
25 ܘܢܨܠܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. *ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ: ܘܬܫܒܘܩ
ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܬܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ. ܘܠܐܒܗܝܗܘܢ.
26 *ܘܟܕ ܢܬܐܚܕܘܢ ܫܡܝܐ: ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܡܛܪܐ ܟܕ ܚܛܝܢ ܩܕܡܝܟ. ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ
ܒܐܬܪܐ ܗܢܐ: ܘܢܘܕܘܢ ܠܫܡܟ ܪܒܐ. ܘܡܢ ܚܛܗܝܗܘܢ ܢܬܘܒܘܢ: ܡܛܠ ܕܐܬܒܪܝ ܐܢܘܢ.
27 *ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܥܒܕܟ ܘܕܥܡܟ
ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܬܠܦ ܐܢܘܢ ܐܘܪܚܟ ܛܒܬܐ ܕܢܗܠܟܘܢ ܒܗ. ܘܬܬܠ ܡܛܪܐ ܕܒܘܪܟܬܐ
28 ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܒܝܪܘܬܐ ܠܥܡܟ. *ܘܟܦܢܐ ܟܕ ܢܗܘܐ ܒܐܪܥܐ. ܘܡܘܬܢܐ ܟܕ ܢܗܘܐ:
ܘܫܘܚܢܐ ܘܫܘܢܩܐ. ܘܩܡܨܐ ܦܪܚܐ: ܘܙܚܠܐ ܟܕ ܢܗܘܐ: ܘܟܕ ܢܥܝܩܘܢ ܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ
29 ܒܐܪܥܐ ܘܒܡܕܝܢܬܗܘܢ: ܟܠ ܡܚܘܬܐ ܘܟܠ ܟܐܒܐ. *ܟܠ ܨܠܘܬܐ ܘܒܥܘܬܐ ܕܢܗܘܐ
ܠܟܠ ܒܢܝܢܫܐ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܢܕܥܘܢ ܟܠ ܐܢܫ ܟܐܒܐ ܕܠܒܗ. ܘܢܐܬܐ
ܘܢܦܪܘܣ ܐܝܕܘܗܝ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ.

Nunc etiā Dñe Deus Iſraelis, rati nunc ſint 17
ſermones tui quos locut' es ad Davidem
patrem meum ſervum tuum. Quandoquidē 18
verè collocavit Dñs habitationē ſuā cum
populo ſuo Iſraele ſuper terrā (ſanè cœlū et
cœli cœlorū non capiunt te,quantò minùs
hæc domus quam ædificavi ?) Converteris 19
igitur ad orationem ſervi tui, & ad pre-
cationem ejus Domine Deus, ut audias ora-
tionem & obſecrationem quam ſervus tuus
fundit coram te hodie. Fiat quæſo, coram 20
te,ut audias voces orationis ej' qui venerit
& oraverit coram te in domo iſta nocte
dieque , in loco iſto in quo habitationem
tuam te collocaturum dixiſti : Ut audias 21
orationem ſervi ac populi tui Iſraelis,quam
orabit coram te in loco iſto : tu inquam
audias è loco manſionis tuæ,de cœlo ; audi-
as, & parcas. Si quis injuriam ſocio ſuo 22
intulerit, & is præſcripſerit illi juramentū
ut eum jurare faciat ; ille verò venerit ac
juraverit coram altari tuo in domo iſta : Tu 23
exaudies vocem orationis ejus è loco tuo,
de cœlo ; & annuens judicabis ſervos tuos,
condemnans reum, et reflectens viam ejus
in caput ipſius : juſtum verò innocentem
declarans, eique rependens ſecundùm ju-
ſtitiam ejus. Item ſi fractus fuerit populus 24
tuus Iſrael ab hoſtibus tuis , cùm peccave-
rint coram te ; ad te autem converſi confi-
teantur nomini tuo magno, et orent obſe-
crentque te in domo iſta : Tu exaudies è 25
cœlo, et condonabis peccata populi tui
Iſraelis,et reduces eos in terram quam de-
diſti eis et patribus eorum. Cùm præcluſi 26
fuerint cœli , nec fuerit pluvia, ipſis in te
peccantib';oraverint autem coram te in lo-
co iſto, confeſſi fuerint nomini tuo magno,
et à peccatis ſuis ſeſe converterint ut præſtò
ſis eis : Tu quoque exaudies vocem orati- 27
onis eorum de cœlo , et remittes peccata
ſervi et populi tui Iſraelis ; quaten' doceas
eos viam tuam optimam per quam ambu-
lent:et dabis pluviam benedictionis ſuper
terram quam dediſti hæreditariam populo
tuo. Cùm fuerit fames in terra, cùm fuerit 28
mortalitas, ulc' atq; cruciatus;et locuſta vo-
litans aut bruch' cùm acciderit;cùmq; infe-
ſtârint eos hoſtes in terra et civitatib' eorū;
quæcunque demū calamitas, et quicunque
dolores : Omnem orationem et obſecra- 29
tionem quæ erit à quibuſcunq; hominibus,
ab univerſo populo tuo Iſraele,iis *nimirum*
quorum quiſque cordis ſui dolorem patiens
veniet,manuſq; ſuas in domo iſta expanderit:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

17 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά Ϲου ὃ ἐλάλησας τῷ παιδί Ϲου τῷ Δαυίδ.
18 Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει (†) θεὸς μετ' ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς ϗ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ
19 ἀρκέσουσί Ϲοι, ϗ τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα; Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν παιδός Ϲου ϗ
ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς, τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς Ϲου
20 προσεύχεται ἐναντίον Ϲου σήμερον, Τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς Ϲου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας
καὶ νυκτὸς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά Ϲου ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευ-
21 χῆς (λ) ἧς προσεύχεται ὁ παῖς Ϲου εἰς τὸν τόπον τοῦτον· Καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ παιδός Ϲου,
καὶ λαοῦ Ϲου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ Ϲὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς
22 κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ. Ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ
λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ οἴ-
23 κῳ τούτῳ, Καὶ Ϲὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις, καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους Ϲου, τοῦ ἀποδοῦ-
ναι τῷ ἀνόμῳ, καὶ ἀποδοῦναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν (μ) αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, τοῦ ἀ-
24 ποδοῦναι (ν) αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός Ϲου Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ
ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρτωσί Ϲοι, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ (ξ) ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί Ϲου, καὶ (ο)
25 προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον Ϲου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις (π) λαοῦ Ϲου Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας
26 αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρ-
τήσονταί Ϲοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά Ϲου, ϗ ἀπὸ τῶν ἁ-
27 μαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς, Καὶ Ϲὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως
ἔσῃ (ρ) ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παίδων καὶ τοῦ λαοῦ Ϲου Ἰσραὴλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν
τὴν ἀγαθὴν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν Ϲου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ
28 Ϲου εἰς κληρονομίαν. Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν γένηται, ἀνεμοφθορία καὶ
ἴκτερος, ἀκρὶς καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται, (σ) καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν
29 πόλεων αὐτῶν, κατὰ πᾶσαν πληγὴν (τ) καὶ πάντα πόνον, Καὶ πᾶσα προσευχὴ, ϗ πᾶσα δέησις ἣ ἐὰν
γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ Ϲου Ἰσραὴλ, ἐὰν γνῷ ἄνθρωπος τὴν ἁφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μα-
λακίαν αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον,

Et nunc, Domine Deus Iſrael, fidele ſit, quæſo, verbum tuum, quod 17
locutus es puero tuo David. Quoniam ſi verè habitabit Deus cum ho- 18
minibus ſuper terram? Si cœlum, & cœlum cœli non ſufficient tibi;
& quæ domus hæc, quam ædificavi? Et inſpicies ſuper deprecati- 19
onem pueri tui, & ſuper orationem meam, Domine Deus, ad exaudien-
dum orationem, & deprecationem, quam puer tuus deprecatur ante
te hodie; ut ſint oculi tui aperti ſuper domum hanc die ac nocte, ad lo- 20
cum hunc, quem dixiſti invocari nomen tuum ibi, ad audiendum de-
precationem, quam deprecatur puer tuus in loco hoc. Et audies orati- 21
onem pueri tui, & populi tui Iſrael, quæcunque deprecati fuerint in
loco hoc. Et tu exaudies (b) in loco habitationis tuæ è cœlo: & audies,
& propitius eris. Si peccaverit vir proximo ſuo, & ſumpſerit ſuper 22
eum maledictionem ad maledicendum ei, & venerit, & maledixerit
coram altari in domo hac, Et tu exaudies de cœlo, & facies, & ju- 23
dicabis ſervos tuos ad retribuendum iniquo, & retribuendum vias
ejus in caput ejus, & ad juſtificandum juſtum, ad retribuendum ei ſe-
cundùm juſtitiam ejus. Et, ſi percuſſus fuerit populus tuus Iſrael co- 24
ram inimico, (ſi peccaverint tibi,) & reverterint, & confeſſi fuerint
nomini tuo, & deprecati fuerint, & oraverint ante te in domo hac;
Et tu exaudies de cœlo, & propitius eris peccatis populi tui Iſrael: & 25
reduces eos in terram, quam dediſti eis, & patribus eorum. Cùm co- 26
hibitum fuerit cœlum, & non fuerit pluvia, (quoniam peccabunt tibi,) &
deprecabuntur in loco hoc, & laudabunt nomen tuum, & à peccatis
ſuis revertent, quoniam humiliabis eos; Et tu exaudies de cœlo, & 27
propitius eris peccatis (c) puerorum, & populi tui Iſrael: quia mani-
feſtabis eis viam bonam, in qua ibunt in ea: & dabis pluviam ſuper
terram tuam, quam dediſti populo tuo in hæreditatem. Fames ſi facta 28
fuerit ſuper terram, mors ſi facta fuerit, aeris corruptio, et icteritia, locu-
ſta, & bruchus ſi fuerit, & ſi tribulaverit eum inimicus coram civi-
tatibus ipſorum, ſecundùm omnem plagam, & omnem laborem, Et (d) 29
omnis deprecatio, & omnis oratio, quæcunque facta fuerit omni homi-
ni, & omni populo tuo Iſrael, ſi noverit homo tactum ſuum, & lan-
guorem ſuum, & expanderit manus ſuas ad domum hanc;

MS.A. (†) ὁ θεὸς (λ) ἧς ὁ παῖς Ϲου προσεύχεται εἰς (μ) αὐτοῦ, τοῦ (ν) ἑκάστῳ κατὰ (ξ) ἐξομολογήσονται (ο) προσεύξονται (π) τοῦ λαοῦ (ρ) τῶν ἁμαρτιῶν τῶν
παίδων Ϲου καὶ (σ) ἐὰν θλίψῃ (τ) καὶ πᾶν πόνον,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وأيضا يا رب حقق قولك الذي تكلمت به معه * لأن بالأمانة صنع الله مسكنه 17 18
مع شعبه على الأرض * ها السماء وسماء السماء لا تستطيع لعظمتك * لكن هذا البيت
الذي بنيته لك * تلتفت فيه لصلاة عبدك وطلبته * يا ربي والهي اسمع الصلاة 19
التي يصليها امامك في هذا اليوم * وها يكون امامك ان تسمع صلاة كل 20
من يأتي اليك في هذا البيت ليلا ونهارا * في هذا الموضع الذي سكنت قدسك *
* اسمع صلوات شعبك وعبيدك الذين يصلون قدامك في هذا الموضع * وانت تسمع 21
من السماء ومن علو قدسك ومسكنك * وتستجيب وتغفر * ان كان انسان يخطي 22
على صاحبه * ويقطع عليه ايمانا ويحلفه * ويجي يحلف قدام مذبحك في هذا البيت *
* وانت تسمع صلاتهم من مسكنك في السماء * وتدين عبيدك * وتجازي المجرم على 23
قدر افعاله * وان انكسر شعبك قدام اعدايهم * اذا اخطوا قدامك * فيرجعوا اليك 24
ويامنوا باسمك العظيم * ويطلبوا اسمك في هذا البيت * وانت تسمع من السماء * وتغفر 25
خطايا شعبك وتردهم الى الارض التي اعطيتها لابايهم * واذا منعت السماء المطر * اذا اخطوا 26
قدامك * ويصلون في هذا الموضع * ويشكرون اسمك العظيم * ويرجعون عن خطاياهم *
* فانت تستجيب لهم * وتسمع صوت صلواتهم من السماء * وتغفر خطايا عبيدك وشعبك 27
اسرايل * وتعلمهم طرقك الحسنة ليسعوا فيها * وتحوط بركاتك الارض التي اعطيتها
لعبيدك ميراثا * واذا كان جوع في الارض * او موت * او عمور وعذاب * وجراد وطير يهلك 28
الزرع * واذا اضطهدهم اعداوهم في ارضهم وضياعهم * بكل عذاب ووجع * فكل 29
صلاة وطلبة تكون للبشريين * تكون لشعبك ليحمل كل رجل وجع قلبه * ويجي
ويبسط يديه في هذا البيت *

Ratum fac etiam O Domine mi, ſermo- 17
nem tuum quem habuiſti cum eo. Quan- 18
doquidem certiſſimè fecit habitationem
ſuam Deus cum populo ſuo ſuper ter-
ram, (en tamen cœlum & cœli cœlum
impar eſt majeſtati tuæ) ergò in domo
iſta quam ædificavi tibi, Convertaris 19
ad orationem & petitionem ſervi tui: O
Domine & Deus meus, audi orationem
quam fundit coram te hodiè. Et fiat 20
coram te quæſo, ut audiatur oratio cu-
juſcunque ad te accedentis in domum
iſtam noctu diuque, locum videlicet
iſtum in quo collocâſti Sanctuarium tuum.
Exaudi orationes populi tui & ſervorum 21
tuorum qui coram te orabunt hoc in lo-
co: tu inquam audias è cœlo, ab ex-
celſo Sanctuario & habitaculo tuo, ex-
audias, & parcas. Si quopiam in ami- 22
cum ſuum peccante, is juramentum illi
præſcribat, eumque ad jurandum co-
gat; illeque veniens juret ante aram
tuam in domo iſta: Tu exaudies o- 23
rationem eorum ex habitaculo tuo in cœlo,
jus dices ſervis tuis, & reum pro ratione
actuum ejus remunerabis. Si profliga- 24
tus fuerit populus tuus coram hoſtibus
tuis, quòd in te peccaverint; ad te au-
tem converſi credant in nomen tuum
maximum, & quærant nomen tuum in
hac domo: Tu quoque audies è cœlo, 25
& dimittes peccata populi tui, & re-
duces eos in terram quam dediſti patri-
bus eorum. Cùm cœlum retinuerit 26
pluviam, quòd in te peccaverint; ſi
orent in loco iſto, gratias agant nomini
tuo magno, retrahantque ſe à peccatis
ſuis: Tu exaudies eos, & audies vocem 27
precum eorum de cœlo, dimitteſque pec-
cata ſervorum tuorum, & populi tui
Iſraelis, & docebis eos vias tuas
bonas ut ambulent in eis, & comple-
ctentur benedictiones tuæ terram quam
dediſti ſervis tuis hæreditatem. Cùm 28
fuerit fames in terra, aut mortalitas,
aut ulcera & cruciatus, aut locuſta
& volucre ſeminibus pernicioſum:
cùmque perſecuti fuerint eos inimici
eorum in terra & civitatibus eorum:
demum inſtante quovis cruciatu ac
dolore: Quæcunque oratio & petitio 29
fiet à mortalibus, fiet à populo tuo ad hoc
ut toleret unuſquiſque dolorem cordis
ſui, accedendo & expandendo manus
ſuas in hac domo:

דבר הימים ב: ז

;ejus cor *noſces* quia,ſuas vias omnes juxta unicuiq; dabis &,parces & ,tuæ ſeſſionis *parato loco* ,cœlis de exaudies tu Et
30 ואתה תשמע מן־השמים מכון שבתך וסלחת ונתתה לאיש ככל־דרכיו אשר תדע את־לבבו
quibus ,diebus omnibus tuis viis in *ambulandū ad* te timeant Ut .hominum filiorum cor noſti tu ſolus tu nam
31 כי־אתה לבדך ידעת את־לבב בני האדם׃ למען ייראוך ללכת בדרכיך כל־הימים אשר־
Iſrael tuo populo de non qui alienigenam ad etiam Et .noſtris patribus dediſti quam ,terræ facies ſuper *viventes* ipſi
32 הם חיים על־פני האדמה אשר נתתה לאבתינו׃ וגם אל־הנכרי אשר לא־מעמך ישראל
,extentum tuum brachium & ,robuſtam tuam manum & ,magnum tuum nomen propter longinqua terra è veniens & ,ipſe
הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך הגדול וידך החזקה וזרועך הנטויה
omnia ſecundū facies & ; tuæ ſeſſionis *parato loco* de cœlis de exaudies tu Et .iſta domo in oraverint & venerint &
33 ובאו והתפללו אל־הבית הזה׃ ואתה תשמע מן־השמים ממכון שבתך ועשית ככל
tuus populus ſicut ,te *timendum ad* & ,tuum nomen terræ populi omnes ſciant ut ;alienigena te *ad clamaverit* quibus
אשר־יקרא אליך הנכרי למען ידעו כל־עמי הארץ את־שמך וליראה אתך כעמך
tuus populus fuerit egreſſus *Cùm* .ædificavi quam hanc domum ſuper eſt invocatum tuum nomen quòd ,*ſciendum ad* & ; Iſrael
34 ישראל ולדעת כי־שמך נקרא על־הבית הזה אשר בניתי׃ כי־יצא עמך
;*ea in* elegiſti quam ,hujus civitatis via te ad oraverint & ;eos miſeris qua viam per ſuos inimicos contra bellum ad
למלחמה על־איביו בדרך אשר תשלחם והתפללו אליך דרך העיר הזאת אשר בחרת בה
facies & ;eorum deprecationē & ,eorum orationem cœlis de exaudies Et .tuo nomini ædificavi quam domus &
35 והבית אשר־בניתי לשמך׃ ושמעת מן־השמים את־תפלתם ואת־תחנתם ועשית
eos tradideris & ,eos contra fueris *exacerbatus* & (peccet non qui homo non nam) ; tibi peccaverint *Cùm* .eorū judicium
36 משפטם׃ כי יחטאו־לך כי אין אדם אשר לא־יחטא ואנפת בם ונתתם
ad *reverti fecerint* Et : propinquam vel longinquam terram ad eos ducentes captivos ,eos duxerint captivos & ,*inimici facies ad*
37 לפני אויב ושבום שוביהם אל־ארץ רחוקה או קרובה׃ והשיבו אל־
: dicendo ,ſuæ captivitatis terra in te ad oraverint & ,fuerint converſi & ,*illuc* fuerint ducti captivi *quò* ,terra in ſuum cor
לבבם בארץ אשר נשבו־שם ושבו והתחננו אליך בארץ שבים לאמר
ſuæ captivitatis terra in ſua anima tota in & ſuo corde toto in te ad fuerint converſi Et .egim⁹ impiè &,egimus iniquè,Peccavim⁹
38 חטאנו העוינו ורשענו׃ ושבו אליך בכל־לבם ובכל־נפשם בארץ שבים
quam domus & ,elegiſti quam civitatis &,eorū patribus dediſti quam ,eorū terræ via oraverint & ; eos duxerūt captivos quam
אשר־שבו אתם והתפללו דרך ארצם אשר־נתתה לאבותם והעיר אשר בחרת ולבית אשר־
:eorū judiciū facies & ; eorum *preces* & ,eorū orationem ,tuæ ſeſſionis *loco parato* de ,cœlis de exaudies Et .tuo nomini ædificavi
39 בניתי לשמך׃ ושמעת מן־השמים ממכון שבתך את־תפלתם ואת־תחנתיהם ועשית משפטם
orationē ad intentæ tuæ aures & ,aperti tui oculi quæſo ſint meus Deus Nunc .tibi peccaverunt qui ,tuo populo parces &
40 וסלחת לעמך אשר חטאו־לך׃ עתה אלהי יהיו־נא עיניך פתחות ואזניך קשבות לתפלת
induantur Deus Dñe tui Sacerdotes.tuæ fortitudinis arca & tu ,tuā requiē in Deus Domine ſurge nunc Et .hujus loci
41 המקום הזה׃ ועתה קומה יהוה אלהים לנוחך אתה וארון עזך כהניך יהוה אלהים ילבשו
.tui ſervi David miſericordiarū memento :tui Chriſti *facies* avertas ne Deus Domine .bono in lætentur tui *pii* & , ſalute
42 תשועה וחסידיך ישמחו בטוב׃ יהוה אלהים אל־תשב פני משיחך זכרה לחסדי דויד עבדך׃

CAP. VII. ז

Domini gloria & ; victimas & ,*aſcenſionem comedit* & , cœlis è deſcendit ignis & , orare Selomoh *complere ſecundùm* Et
1 וככלות שלמה להתפלל והאש ירדה מהשמים ותאכל העלה והזבחים וכבוד יהוה
.domum replevit
מלא את־הבית׃

Verſio VULG. LAT.

Tu exaudies de cœlo, de ſublimi ſcilicèt habitaculo 30
tuo, & propitiare, & redde unicuique ſecundùm vias
ſuas, quas nôſti eum habere in corde ſuo: (tu enim
ſolus nôſti corda filiorum hominum:) Ut timeant te, 31
& ambulent in viis tuis cunctis diebus, quibus vivunt
ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus noſtris. Ex- 32
ternū quoque, qui non eſt de populo tuo Iſrael, ſi vene-
rit de terra longinqua, propter nomen tuum magnum,
& propter manum tuam robuſtam, & brachium tuum
extentum, & adoraverit in loco iſto, Tu exaudies de 33
cœlo firmiſſimo habitaculo tuo, & facies cuncta, pro
quibus invocaverit te ille peregrinus: ut ſciant omnes
populi terræ nomen tuum, & timeant te ſicut populus
tuus Iſrael: & cognoſcant, quia nomen tuum invocatum
eſt ſuper domum hanc, quam ædificavi. Si egreſſus fu- 34
erit populus tuus ad bellum contra adverſarios ſuos
per viam in qua miſeris eos, adorabunt te contra viam,
in qua civitas hæc eſt, quam elegiſti, & domus, quam
ædificavi nomini tuo: Tu exaudies de cœlo preces 35
eorum, & obſecrationem, & ulciſcaris. Si autem pec- 36
caverint tibi, (neque enim eſt homo, qui non peccet,)
& iratus fueris eis, & tradideris hoſtibus, et captivos
duxerint eos in terram longinquam, vel certè quæ juxtà
eſt, Et converſi in corde ſuo, in terra, ad quam captivi 37
ducti fuerant, egerint pœnitentiam, et deprecati te fue-
rint in terra captivitatis ſuæ, dicentes; Peccavimus, ini-
què fecimus, injuſtè egimus: Et reverſi fuerint ad te in 38
toto corde ſuo, et in tota anima ſua, in terra captivitatis
ſuæ, ad quam ducti ſunt, adorabunt te contra viam ter-
ræ ſuæ, quam dediſti patribus eorum, et urbis, quam
elegiſti, & domûs, quam ædificavi nomini tuo: Tu 39
exaudies de cœlo, hoc eſt, de firmo habitaculo tuo, pre-
ces eorum, et facias judicium, et dimittas populo tuo,
quamvis peccatori: Tu es enim Deus meus: aperian- 40
tur, quæſo, oculi tui, et aures tuæ intentæ ſint ad oratio-
nem quæ fit in loco iſto. Nunc igitur conſurge, Domine 41
Deus, in requiem tuam, tu et arca fortitudinis tuæ: Sa-
cerdotes tui, Domine Deus, induantur ſalutem, et ſancti
tui lætentur in bonis. Dñe De⁹, ne averteris faciem chri- 42
ſti tui: memento miſericordiarum David ſervi tui.

CAP. VII.

Cumq; complêſſet Salomon fundens preces, ignis de- 1
ſcendit de cœlo, et devoravit holocauſta et victimas: et
majeſtas Domini implevit domum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

30 *ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܫܒܘܩ ܚܛܗܝܗܘܢ. ܘܬܦܪܘܥ ܠܟܠ ܚܕ
ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ. ܘܐܝܟ ܕܝܕܥ ܐܢܬ ܠܒܗ. ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܒܠܚܘܕ ܝܕܥ ܐܢܬ ܠܒܗܘܢ
31 ܕܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܕܚܠܘܢ ܠܡܗܠܟܘ ܩܕܡܝܟ ܒܐܘܪܚܬܟ. ܟܠܗܘܢ
32 ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. * ܐܦ ܠܢܘܟܪܝܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܥܡܟ
ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܐܬܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܪܚܝܩܬܐ ܡܛܠ ܫܡܟ. ܡܛܠ ܕܢܫܡܥܘܢ ܫܡܥܗ ܕܫܡܟ
33 ܪܒܐ. ܘܢܐܬܘܢ ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. * ܘܐܢܬ ܬܫܡܥ ܡܢ ܐܬܪܟ
ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܢܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܢܘܟܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܕܥܘܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ
ܕܐܪܥܐ ܫܡܟ. ܘܢܕܚܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܐܝܟ ܥܡܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܕܥܘܢ ܕܫܡܟ ܐܬܩܪܝ ܥܠ ܒܝܬܐ
34 ܗܢܐ ܕܒܢܝܬ. * ܘܡܐ ܕܢܦܩ ܥܡܟ ܠܩܪܒܐ ܥܠ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܒܐܘܪܚܐ ܕܬܫܕܪ ܐܢܘܢ.
ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ ܠܟ. ܘܒܝܬܐ
35 36 ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܥܘܬܗܘܢ. ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ. * ܡܐ
ܕܢܚܛܘܢ ܩܕܡܝܟ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܐܢܫ ܕܠܐ ܚܛܐ. ܘܬܪܓܙ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܬܫܠܡ ܐܢܘܢ
ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܘܢܫܒܘܢ ܐܢܘܢ ܫܒܝܗܘܢ ܠܐܪܥܐ ܪܚܝܩܬܐ ܐܘ ܩܪܝܒܬܐ.
37 * ܘܢܨܠܘܢ ܩܕܡܝܟ: ܘܢܬܘܒܘܢ: ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܫܒܝܗܘܢ ܠܗܘܢ. ܘܢܐܡܪܘܢ ܚܛܝܢ ܘܐܪܓܙܢ
38 ܘܐܥܘܠܢ: * ܘܢܬܘܒܘܢ ܠܟ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. ܒܡܕܝܢܬܐ
ܕܫܒܘ ܐܢܘܢ: ܘܢܨܠܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܓܒܝܬ
39 ܠܟ. ܘܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ ܠܫܡܟ. * ܘܬܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܐܬܪܟ. ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܥܘܬܗܘܢ.
40 ܘܬܥܒܕ ܕܝܢܗܘܢ. ܘܬܫܒܘܩ ܠܥܡܟ ܕܚܛܐ ܩܕܡܝܟ. * ܗܫܐ ܐܠܗܝ. ܢܗܘܝܢ ܥܝܢܝܟ
41 ܦܬܝܚܢ. ܘܐܕܢܝܟ ܨܝܬܢ ܠܨܠܘܬܐ ܕܐܬܪܐ ܗܢܐ. * ܘܗܫܐ ܩܘܡ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ ܠܡܢܝܚܬܟ.
42 ܐܢܬ ܘܐܪܘܢܐ ܕܥܘܫܢܟ. ܟܗܢܝܟ ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. ܬܠܒܫ ܦܘܪܩܢܐ. ܘܙܕܝܩܝܟ ܢܚܕܘܢ ܒܛܒܬܟ.
* ܡܪܐ ܡܪܘܬܐ. ܠܐ ܬܗܦܘܟ ܐܦܝ ܡܫܝܚܟ. ܐܬܕܟܪ ܛܝܒܘܬܗ ܕܥܒܕܟ ܕܘܝܕ.
1 *ܩܦܠܐܘܢ * ܙ * * ܘܟܕ ܫܠܡ ܫܠܝܡܘܢ ܠܡܨܠܝܘ. ܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ.
ܘܐܟܠܬ ܥܠܘܬܐ ܘܕܒܚܐ. ܘܐܝܩܪܐ ܕܫܟܝܢܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܬܡܠܝ ܒܝܬܐ.

Tu audies vocē orationis eorum de cœlo, & 30
remittes culpas eorum, & rependes unicuiq;
ſecundùm omnes vias ſuas, utpote cogno-
ſcens cor ejus: tu enim ſolus nôſti cor cujuſli-
bet hominis. Hac ratione timebunt ita ut am- 31
bulent coram te in viis tuis quandiu vixerint
ſuper terram quam dediſti patribus eorum.
Præterea, quoad alienum qui non fuerit ex 32
populo tuo Iſraele, tamen advenerit è lon-
ginquis urbibus propter nomen tuum (audi-
ent enim famam nominis tui magni, & veni-
entes orabunt coram te eo die in domo iſta)
Tu exaudies è loco tuo, de cœlo, & facies 33
prout orabit coram te alienus ille: ut cogno-
ſcant omnes terræ gentes nomen tuum, ut re-
vereantur te ſicut populus tuus Iſrael, & ſci-
ant nomen tuum invocatum eſſe ſup domum
iſtam quam ædificavi. Cùm prodierit popu- 34
lus tuus ad bellum contra hoſtes ſuos, viâ quâ
mittes eos; & oraverint coram te in itinere
ſuſcepto pro terra quam dediſti patribus eo-
rum, civitate quam elegiſti tibi, & domo
quam ædificavi nomini tuo: Audies è cœlo 35
orationem & precationem eorum, & expe-
dies cauſam illorum. Cùm peccaverint in te 36
(quandoquidem nullus eſt qui non peccet)
& iratus contra eos tradideris eos coram ho-
ſtibus eorum; & qui ceperint eos abducant
illos in regionē longinquā ſive propinquam:
Oraverint autem corā te, reſipuerint, & in 37
urbibus eorum qui captivos duxerunt eos di-
xerint, Peccavimus, iram excitavimus, & de-
liquimus: Et ex toto corde ſuo totâque ani- 38
mâ ſuâ ad te converſi in urbibus eorum qui
captivos duxerunt eos, oraverint verſùs ter-
ram quam dediſti patribus eorum, civitatem
quam elegiſti tibi, & domum quam ædificavi
nomini tuo: Exaudies è cœlo, de loco tuo 39
orationem & petitionem eorum, perageſque
cauſam eorum, & dimittes populo tuo qui
peccaverit in te. Denique Deus meus, ſint 40
oculi tui aperti, & aures tuæ intentæ ad ora-
tionem hujus loci. Tum demum exurge Do- 41
mine dominorum in requiem tuam, tu & ar-
ca fortitudinis tuæ: ſacerdotes tui Domine
dominorum, induas ſalute, & juſti tui fruan-
tur bonis tuis. Domine dominorum, ne re- 42
pellas faciem uncti tui: recordare benefa-
ctorum ſervi tui Davidis.

CAP. VII.

Cum autem Salomon finem feciſſet oran- 1
di, ignis è cœlo deſcendit, & holocauſta at-
que ſacrificia devoravit; & gloriâ habitatio-
nis Domini impleta eſt domus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, (υ) καὶ ἱλάσῃ, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς
31 αὐτοῦ, ὡς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι (φ) μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν ἀνθρώπων, Ὅπως (χ) φοβῶνται πάσας ὁδούς σου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν (ψ) ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατρά-
32 σιν ἡμῶν. Καὶ πᾶς ἀλλότριος ὃς οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἐστὶν αὐτὸς, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, (ω) καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, καὶ ἔλθωσι καὶ
33 (α) προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, (β) Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ τοῦ φοβεῖσθαί σε, ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ γνῶναι (γ) ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ
34 τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ᾠκοδόμησα. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἀποστελεῖς αὐτοὺς, καὶ (δ) προσεύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης ἣν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ,
35 καὶ οἴκου οὗ (†) ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, Καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (ε) τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς
36 δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔσται ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ πατάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν, καὶ (ζ) αἰχμαλωτεύσουσιν
37 αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς εἰς γῆν ἐχθρῶν εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγὺς, Καὶ (η) ἐπιστρέψωσι καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καί γε (θ) ἐπιστρέψωσι καὶ δεηθῶσί σου ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐ-
38 τῶν, λέγοντες, (ι) Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ (κ) καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ αἰχμαλωτευσάντων (λ) αὐτοὺς, ὅπου ᾐχμαλώτευσαν αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ (μ) ᾠκοδόμη-
39 σα τῷ ὀνόματί σου, Καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ
40 τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίματα, καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ (ν) ἁμαρτάνοντί σοι. Καὶ νῦν κύριε,
41 ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου τούτου. Καὶ νῦν ἀνάστηθι κύριε ὁ θεὸς εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου. (ξ) ἱερεῖς σου κύριε ὁ θε-
42 ὸς ἐνδύσαιντο σωτηρίαν, καὶ οἱ υἱοί σου εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς. Κύριε ὁ θεὸς, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου, μνήσθητι τὰ ἐλέη Δαυὶδ τοῦ δούλου σου.

Et tu exaudies de cœlo, de parato habitaculo tuo, & propitiaberis, & 30
dabis viro juxta vias ejus, ſicut cognoveris cor ejus, (quoniam ſolus cognoſcis cor filiorum hominum,) ut (e) timeant omnes vias tuas omni- 31
bus diebus, quibus ipſi vixerint ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus
noſtris. Et omnis alienus, qui non de populo tuo Iſrael eſt ipſe, & vene- 32
rit de terra longè propter nomen tuum magnum, & manum tuam validam, & brachium tuum excelſum, & venerint, & deprecati fuerint
in loco hoc; Et tu exaudies de cœlo, de parato habitaculo tuo: & fa- 33
cies juxta omnia quæcunque invocaverit te alienus: ut cognoſcant omnes populi terræ nomen tuum, & (f) ad timendum te, ſicut populus tuus Iſrael, & ad cognoſcendum, quia nomen tuum invocatum eſt ſuper domum
hanc, quam ædificavi. Si autem exiverit populus tuus in bellum ſuper 34
inimicos ſuos in via, quâ miſeris eos, & deprecati fuerint ad te ad viã civitatis hujus, quam elegiſti in ea, & domûs, quam ædificavi nomini tuo:
Et audies de cœlo deprecationem eorum, & orationem eorum: & faci- 35
es juſtificationem eorum. Quoniam peccabunt tibi, (quia non erit homo, 36
qui non peccabit,) & (g) percuties eos, & trades eos ad faciem inimicorum, & captivabunt eos, captivos abducentes eos in terram inimicorum,
in terram longinquam, vel propè, Et converterint cor ſuum in terra co- 37
rum, quò tranſlati fuerint illuc, & converterint ſe, & oraverint te in captivitate ſua, dicentes, Peccavimus, iniquè egimus, injuſtè fecimus;
Et reverterint ad te in toto corde, et in tota anima ſua in terra captivan- 38
tium eos, quò captivos abduxerunt eos, & deprecati fuerint viam terræ ſuæ, quam dediſti patribus ipſorum, & civitatis, quam elegiſti, &
domûs, quam ædificavi nomini tuo; Et audies de cœlo, de parato ha- 39
bitaculo tuo, deprecationem eorum, & orationem eorum: & facies judicia: & propitius eris populo peccanti tibi. Et nunc, Domine, ſint, 40
quæſo, oculi tui aperti, & aures tuæ exaudientes ad orationem loci hujus. Et nunc exurge, Domine Deus, in requiem tuam, tu, & arca fortitu-
dinis tuæ. Sacerdotes tui, Domine Deus, induantur ſalutem: & (b) filii 41
tui lætentur in bonis: Domine Deus, ne avertas faciem chriſti tui: recordare miſericordias David ſervi tui. 42

MS. A. (υ) καὶ ἴασῃ, καὶ (φ) μονώτατος (χ) φοβοῦνται τὰς ὁδούς σου πάσας (ψ) ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς (ω) καὶ βραχίονά (α) προσδέξονται (β) Καὶ εἰσακούσῃ (γ) ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπὶ (δ) προσδέξονται (†) ᾠκοδόμησα (ε) τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ (ζ) αἰχμαλωτεύσουσιν οἱ αἰχμαλωτεύοντες εἰς (η) ἐπιστρέψουσιν (θ) ἐπιστρέψουσιν (ι) Ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν, Καὶ ἐπιστρέψουσιν (κ) καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν (λ) αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται (μ) οἰκοδόμησα (ν) ἁμαρτάνοντι σοι. Νῦν κύριε, (ξ) οἱ ἱερεῖς

ΚΕΦ. ζʹ.

1 Καὶ ὡς συνετέλεσε (α) Σαλωμὼν προσευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας, καὶ δόξα κυρίου ἔπλησε τὸν οἶκον.

MS. A. (α) Σολομὼν

CAP. VII.

Et ut conſummavit Salomon deprecans; & ignis deſcendit de cœlo: 1
& devoravit holocauſtomata, & ſacrificia: & gloria Domini implevit domum:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * وانت تسمع صوت صلواتهم من السماء * وتغفر ذنوبهم وتكافي الرجل مثل طرايقه * لانك
31 انت الذي تعرف وحدك طريق كل البشر * لاجل ذلك يخافون * ويمشون بين يديك في
32 طرايقك كل ايام حياتهم علي الارض التي اعطيت لاباءهم * وايضا الغريب الذي ليس هو
من شعبك اسرايل الذي ياتي من ارض بعيدة من اجل سماعهم باسمك العظيم ويدك
33 وذراعك العالي * وياتون ويصلون قدامك في هذا البيت * وانت تسمع من مكانك المقدس *
وتصنع للغريب مثل ما يصلي بين يديك * لتعرف كل شعوب الارض اسمك * ويطيعوا
34 قدامك مثل شعبك اسرايل * ويعرف ان اسمك سمي علي هذا البيت الذي بنيته * واذا
خرج شعبك للحرب لاعدايهم في الطريق الذي توجههم فيها * يصلون بين يديك في الارض
35 التي ورثتها لاباءهم * والقرية * التي اخترت ان تكون لك * والبيت الذي لاسمك * تسمع
36 من السماء دعاءهم وصلاتهم * وتصنع حكمهم * لانهم قد يخطيون امامك * لان ليس ذي لحم
37 الا ويخطي * فتسخط عليهم وتسلمهم في ايدي اعدايهم * ويسبوهم الي ارض بعيدة * ويصلون
38 قدامك ويرجعون اليك في مدن سبيهم * ويقولون اخطانا واجرمنا واسخطناك * فيرجعون
اليك من كل قلوبهم ومن كل نفوسهم في مكان سبيهم * ويصلون اليك في طريق الارض
39 التي اعطيت لاباءهم * والقرية التي اخترت ان تكون لك * والبيت الذي لاسمك * فتسمع
40 من السماء صلاتهم ودعاءهم واصنع حكمهم * واسمح لشعبك الذي اخطا قدامك * وايضا
41 يا رب تكون عيناك مفتوحتين * واذناك تنصت لصلاة هذا الموضع * وايضا تقوم يا رب
42 الارباب لنياحك انت وانية عظمتك * كهنتك يا رب الارباب البسهم خلاصك * ويفرحون
بخيراتك * لا ترد وجه مسيحك * واذكر فضايل عبدك *

* الفصل السابع *

1 * ولما تم سليمان صلاته * نزلت نار من السماء * واكلت الذبايح * وكرامة سكينة
الله ملت البيت *

Tu audies vocem orationum eorum de 30
cœlo, & dimittes culpas eorum, & remunerabis quemlibet ſecundùm vias ejus; quia tu ſolus es qui nôſti viam o-
mnium mortalium. Hac de cauſa time- 31
bunt, & ambulabunt coram te in viis tuis cunctis diebus quibus vivent ſuper ter-
ram quam dediſti patribus eorum. Quin 32
etiam extraneum qui non fuerit de populo tuo Iſraele, tamen venerit è terra longinqua eò quòd audierint de nomine tuo maximo, & manu brachióque tuo ſublimi; venerint inquam, & oraverint
coram te in domo iſta: Tu audies è lo- 33
co tuo ſancto, facieſque extraneo ſecundùm id quod orabit coram te; ut cognoſcant omnes populi terræ nomen tuum, & obedientiam tibi præſtent ſicut populus tuus Iſrael; & ſciant invocatum eſſe nomen tuum ſuper hanc domũ quam ædi-
ficavi. Cùm exiturus popul⁹ tuus pugna- 34
tum adverſùs inimicos ſuos, in quãcunque viam miſeris eos; orabunt coram te in terra quam dediſti hæreditariam patribus eorum, & civitate quam elegiſti ut eſſet tua, et domo quæ nomini tuo di-
cata eſt. Audies è cœlo clamorem et 35
orationem eorum, et jus dices eis. Quo- 36
niam in te quandoque peccabunt (nullus eſt enim carne præditus qui non peccet) unde iratus eis trades eos in manus inimicorum eorum, qui captivos abducent
eos in regionem longinquam: Si te ora- 37
verint, et convertantur ad te in urbibus captivitatis ſuæ, dixerintque, Peccavimus, deliquimus, teque ad iram provoca-
vimus: Convertantur inquam, ad te 38
totis cordibus totiſque animis ſuis in loco captivitatis ſuæ, teque orent cauſâ terræ quam dediſti patribus eorum, et civitatis quam elegiſti ut eſſet tua, et domûs
quæ nomini tuo dicata eſt: Audies è 39
cœlo orationem et clamorem eorum, jus dices eis, et parces populo tuo qui pecca-
verit in te. Præterea O mi Domine, e- 40
runt oculi tui aperti, et aures tuæ auſcul-
tantes orationem hujus loci. Adhæc ex- 41
urges O Domine dominorum, ad requiem tuam, tu et vaſa majeſtatis tuæ: ſacerdotes tuos, O Domine dominorum, indue tuâ ſalute, gaudeántque bonis tuis.
Ne des repulſam uncto tuo, ſed recorda- 42
re virtutum ſervi tui.

CAP. VII.

Cumque abſolviſſet Salomon oratio- 1
nem ſuam, deſcendit ignis de cœlo, devoravitque ſacrificia, et gloria habitationis Dei replevit domum,

.DOMINI domum DOMINI gloria replevit quia ,DOMINI domum in ingredi ſacerdotes potuerunt non Et
וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לָבוֹא אֶל־בֵּית יְהוָה כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה׃ 2
terram in faciebus ſe incurvaverunt & ;domum ſuper DOMINI gloria & ,ignem deſcendendo in , videntes Iſrael filii omnes Et
וְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֹאִים בְּרֶדֶת הָאֵשׁ וּכְבוֹד יְהוָה עַל־הַבָּיִת וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אַרְצָה 3
, rex Et .ejus miſericordia ſeculum in quoniam , bonus quoniam ,DOMINO confitendo & : adoraverunt & ,pavimentum ſuper
עַל־הָרִצְפָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְהוֹדוֹת לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃ וְהַמֶּלֶךְ 4
viginti boves , victimam Selomoh rex immolavit Et .DOMINI facies ad victimam immolantes , populus omnis &
וְכָל־הָעָם זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּזְבַּח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אֶת־זֶבַח הַבָּקָר עֶשְׂרִים 5
ſacerdotes Et .populus univerſus & , rex Dei domum dedicaverunt & : millia viginti & centum oves &,millia duo &
וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם׃ וְהַכֹּהֲנִים 6
quoniam ,DOMINO confitendũ ad rex David fecit quæ , DOMINI cantici vaſis in Levitæ & , ſtantes ſuis cuſtodiis in
עַל־מִשְׁמְרוֹתָם עֹמְדִים וְהַלְוִיִּם בִּכְלֵי־שִׁיר יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִיד הַמֶּלֶךְ לְהֹדוֹת לַיהוָה כִּי־
.ſtantes Iſrael omnis & ,eos contra buccinantes ſacerdotes Et .eorũ manũ per David laudando in ,ejꝰ miſericordia ſeculũ in
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ בְּהַלֵּל דָּוִיד בְּיָדָם וְהַכֹּהֲנִים מַחְצְצְרִים נֶגְדָּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל עֹמְדִים׃
adipes & ,aſcenſiones ibi fecit quoniam :DOMINI domus facies ad quod , atrii medium Selomoh ſanctificavit Et
וַיְקַדֵּשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם הָעֹלוֹת וְאֵת חֶלְבֵי 7
.adipes & ,munus & ,holocauſtum ſuſtinere poterat non ,Selomoh fecit quod , æneum altare quia : pacificorũ
הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־עָשָׂה שְׁלֹמֹה לֹא יָכוֹל לְהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־הַחֲלָבִים׃
ingrediendo ab , valde magnus cœtus ,eo cum Iſrael omnis & , diebus ſeptem illo tempore in ſolemnitatem Selomoh fecit Et
וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת־הֶחָג בָּעֵת הַהִיא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מְאֹד מִלְּבוֹא 8
ſeptem fecerunt altaris dedicationem nam :retentionis feſtum octavo die in fecerunt Et .Ægypti torrentem ad uſque Chamath
חֲמָת עַד־נַחַל מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת כִּי חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ עָשׂוּ שִׁבְעַת 9
, ſua tentoria ad populum dimiſit ſeptimi menſis tertia & vigeſima die in Et .diebus ſeptem ſolemnitatẽ & ,diebus
יָמִים וְהֶחָג שִׁבְעַת יָמִים׃ וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי שִׁלַּח אֶת־הָעָם לְאָהֳלֵיהֶם 10
Complevitque .ſuo populo Iſrael & , Selomoh & , David DOMINUS fecit quod bono ſuper corde bonos & , lætos
שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִיד וְלִשְׁלֹמֹה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃ וַיְכַל 11
ſua domo in & ,Domini domo in faciendũ ad ,Selomoh cor in veniens omne & , regis domum & ,Domini domum Selomoh
שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־הַבָּא עַל־לֵב שְׁלֹמֹה לַעֲשׂוֹת בְּבֵית־יְהוָה וּבְבֵיתוֹ
mihi iſtum locum in elegi & ,tuã orationem Audivi : ei ait & ,nocte in Selomoh ad Dominus apparuit Et .fecit proſpere
הִצְלִיחַ׃ וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה בַּלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתֶךָ וּבָחַרְתִּי בַּמָּקוֹם הַזֶּה לִי 12
miſero ſi & : terram comedendũ ad ,locuſta ſuper præcipiam en & , pluvia fuerit non & , cœlos cohibuero En .ſacrificii domum in
לְבֵית זָבַח׃ הֵן אֶעֱצֹר הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהֵן־אֲצַוֶּה עַל־חָגָב לֶאֱכוֹל הָאָרֶץ וְאִם־אֲשַׁלַּח 13
, oraverint & , eos ſuper meũ nomen eſt invocatum quos meus populus ſe humiliaverint Et .meum populum in peſtilentiã
דֶּבֶר בְּעַמִּי׃ וְיִכָּנְעוּ עַמִּי אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עֲלֵיהֶם וְיִתְפַּלְלוּ 14
ſanabo &,eorũ peccato parcã & , cœlis de exaudiam ego & : malis ſuis viis à fuerint converſi & ,meas facies exquiſiverint &
וִיבַקְשׁוּ פָנַי וְיָשֻׁבוּ מִדַּרְכֵיהֶם הָרָעִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע מִן־הַשָּׁמַיִם וְאֶסְלַח לְחַטָּאתָם וְאֶרְפָּא
.hujus loci orationem ad intentæ meæ aures & , aperti erunt mei oculi Nunc .eorum terram
אֶת־אַרְצָם׃ עַתָּה עֵינַי יִהְיוּ פְתֻחוֹת וְאָזְנַי קַשֻּׁבוֹת לִתְפִלַּת הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 15

Verſio VULG. LAT.

Nec poterant ſacerdotes ingredi templum Domini, eò 2 quòd impleſſet majeſtas Domini templum Domini. Sed 3 & omnes filii Iſrael videbant deſcendentem ignem, & gloriam Domini ſuper domum: & corruentes proni in terram ſuper pavimentum ſtratum lapide, adoraverunt, & laudaverunt Dominum; Quoniam bonus, quoniam in ſeculum miſericordia ejus. Rex autem, & omnis 4 populus, immolabant victimas coram Domino. Macta- 5 vit igitur rex Salomon hoſtias, boum viginti duo millia, arietum centum viginti millia: & dedicavit domum Dei rex, & univerſus populus. Sacerdotes autem ſta- 6 bant in officiis ſuis: & Levitæ in organis carminũ Domini, quæ fecit David rex ad laudandum Dominum; Quoniam in æternum miſericordia ejus, hymnos David canentes per manus ſuas: porrò ſacerdotes canebant tubis ante eos, cunctúſque Iſrael ſtabat. Sanctificavit 7 quoque Salomon medium atrii ante templum Domini: obtulerat enim ibi holocauſta & adipes pacificorũ: quia altare æneum, quod fecerat, non poterat ſuſtinere holocauſta, & ſacrificia, & adipes. Fecit ergò Salomon 8 ſolennitatem in tempore illo ſeptem diebus, & omnis Iſrael cum eo, eccleſia magna valdè, ab introitu Emath uſque ad torrentem Ægypti. Fecítque die octa- 9 vo collectam, eò quòd dedicâſſet altare ſeptem diebus, & ſolennitatem celebrâſſet diebus ſeptem. Igitur in 10 die vigeſimotertio menſis ſeptimi dimiſit populos ad tabernacula ſua, lætantes atque gaudentes ſuper bono, quod fecerat Dominus Davidi, & Salomoni, & Iſraeli populo ſuo. Complevítque Salomon domum Domini, 11 & domum regis, & omnia quæ diſpoſuerat in corde ſuo, ut faceret in domo Domini, & in domo ſua, & proſperatus eſt. Apparuit autem ei Dominus nocte, & ait; 12 Audivi orationen tuam, et elegi locum iſtum mihi in domum ſacrificii. Si clauſero cœlum, et pluvia non 13 fluxerit, et mandavero et præcepero locuſtæ, ut devoret terram, et miſero peſtilentiam in populum meum; Converſus autem populus meus, ſuper quos invocatum 14 eſt nomen meum, deprecatus me fuerit, et exquiſierit faciem meam, et egerit pœnitentiam à viis ſuis peſſimis: et ego exaudiam de cœlo, et propitius ero peccatis eorum, et ſanabo terram eorum. Oculi quoque mei e- 15 runt aperti, et aures meæ erectæ ad orationem ejus, qui in loco iſto oraverit.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܗܘܘ ܟܗܢܐ ܠܡܥܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܡܠܝ ܗܘ ܒܝܬܐ ܫܘܒܚܐ ܕ 2
ܫܟܝܢܬܗ ܕܡܪܝܐ. *ܘܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܚܙܘ ܗܘܘ ܟܕ ܢܚܬܐ ܢܘܪܐ. ܘܫܘܒܚܐ ܕܫܟܝܢܬܗ 3
ܕܡܪܝܐ ܐܬܡܠܝ ܒܝܬܐ. ܘܢܦܠܘ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܪܨܝܦܬܐ. ܘܣܓܕܘ. ܘܐܡܪܝܢ
ܚܕ ܠܚܒܪܗ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ. ܘܠܥܠܡ ܛܝܒܘܬܗ. * ܘܡܠܟܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. 4
ܡܕܒܚܝܢ ܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ. *ܘܕܒܚ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܚܬܐ: ܬܘܪܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. 5
ܘܥܢܐ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܚܕܬܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ.
*ܘܟܗܢܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ. ܘܠܘܝܐ ܒܡܐܢܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ 6
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܬܫܒܚܬܗܘܢ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ. ܘܠܥܠܡ
ܛܝܒܘܬܗ. ܒܬܫܒܚܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܟܗܢܐ ܡܫܒܚܝܢ ܒܩܪܢܬܐ ܬܪܝܨܬܐ ܘܦܫܝܛܬܐ. ܘܟܠܗ
ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܩܐܡ. *ܘܩܕܫ ܫܠܝܡܘܢ ܓܘܝܬܐ ܕܕܪܬܐ ܕܩܕܡ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܬܡܢ 7
ܩܪܒ ܕܒܚܐ. ܘܬܪܒܐ ܕܫܠܡܐ. ܡܛܠ ܕܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ. ܙܥܘܪ ܗܘܐ. ܘܠܐ
ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܡܣܝܒܪܘ ܕܒܚܐ ܘܣܠܬܐ. ܘܬܪܒܐ ܕܫܠܡܐ. *ܘܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܒܗ ܒܙܒܢܐ 8
ܗܘ. ܥܐܕܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. ܟܢܘܫܬܐ ܪܒܬܐ. ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝ.
ܘܥܕܡܐ ܠܢܗܪܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. *ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܕܥܐܕܐ. ܘܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ 9
ܕܚܘܕܬܗ ܕܒܝܬܐ. ܗܘܘ ܡܢܝܢܗܘܢ. ܐܪܒܥܬܥܣܪ ܝܘܡܝܢ. *ܘܒܡܘܠܝܐ 10
ܕܣܗܪܐ ܕܬܫܪܝ ܫܪܐ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ. ܘܗܟܢܐ ܒܪܟܘ ܠܡܠܟܐ. ܘܐܙܠܘ
ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܟܕ ܚܕܝܢ ܘܛܒ ܠܒܗܘܢ. ܘܡܘܕܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܛܒܬܐ ܕܥܒܕ
ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܗ. ܘܠܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ. ܘܠܐܝܣܪܝܠ ܥܡܗ. *ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܫܠܡ ܡܠܟܐ 11
ܫܠܝܡܘܢ ܒܢܝܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܕܒܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܐܬܪܥܝ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ
ܠܡܥܒܕ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܘܒܒܝܬܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܨܠܚ ܗܘܐ. *ܘܐܬܓܠܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܝܡܘܢ 12
ܒܠܠܝܐ ܗܘ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ. ܘܓܒܝܬ ܠܐܬܪܐ ܗܢܐ ܠܝ. ܠܒܝܬܐ ܕܕܒܚܬܐ.
*ܐܢ ܐܚܘܕ ܫܡܝܐ ܘܠܐ ܢܚܘܬ ܡܛܪܐ. ܘܐܢ ܐܦܩܕ ܠܩܡܨܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܐܪܥܐ. ܘܐܢ 13
ܐܪܡܐ ܡܘܬܢܐ ܒܥܡܝ. *ܘܢܬܒܘܢ ܥܡܝ ܕܐܬܩܪܝ ܫܡܝ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܢܨܠܘܢ ܘܢܒܥܘܢ 14
ܡܢܝ. ܘܢܬܘܒܘܢ ܡܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܐܢܐ ܐܫܡܥ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܐܫܒܘܩ
ܚܛܗܝܗܘܢ. ܘܐܐܣܐ ܐܪܥܗܘܢ. *ܘܗܫܐ ܥܝܢܝ ܢܗܘܝܢ ܦܬܝܚܢ. ܘܐܕܢܝ ܨܝܬܢ ܠܨܠܘܬܗ ܕܐܬܪܐ ܗܢܐ. 15

Nec poterant ſacerdotes ingredi domũ Do- 2 mini, quòd impleta eſſet ipſa domus gloriâ habitationis Domini. Omnes autem Iſrae- 3 litæ videntes ignem deſcendiſſe, & gloriâ habitationis Domini repletam eſſe domum, humi procubuerunt in facies ſuas ſuper pavimentum, & adorârunt; dicebántque alter ad alterum, Gratias agite Domino, quoniam bonus eſt, & in æternum benignitas ejus. Rex 4 verò & totus populus ſacrificabant ſacrificia Domino. Et rex quidem Salomon ſacrifica- 5 vit *hæc* ſacrificia; boum viginti duo millia, & ovium centum viginti millia: & renovârunt domũ Dñi Salomon rex & populꝰ univerſus. Interea ſacerdotes fungebantur muneribus 6 ſuis, & Levitæ inſtrumentis muſicis canebant coram Domino, & ita dicebant canticis ſuis; Gratias agite Domino, quoniam bonus eſt, & in æternũ benignitas ejus; *& reliqua, ut* in canticis Davidis: ſacerdotes verò canebãt tubis rectis & inflexis, aſtante univerſo populo Iſraelis. Conſecravítque Salomon in- 7 ternam partem atrii quod erat ante domum Domini, quoniam illic obtulit ſacrificia & adipem pacificorum; eò quòd altare æneum quod fecerat Salomon, parvum eſſet, nec poſſet capere ſacrificia, ſimilaginem, & adipem pacificorum. Celebravit etiam Salomon eo- 8 dem tempore feſtum, ſeptem diebus (totus autem Iſrael erat cum eo, cœtus ingentes *qui affluxerant* ab Antiochia uſque ad fluvium Ægypti) coram Domino Deo noſtro: Septẽ 9 dies feſtivitatis, & ſeptem dies renovationis domûs, qui ſimul collecti componebant numerum quatuordecim dierum. Die demum 10 plenilunii menſis Teſri (*Octobris*) dimiſit rex populum: ſic populus, benedicto rege, redierunt in civitates ſuas læti & hilares animo, gratias agentes, laudéſque dicentes pro cunctis beneficiis quæ contulerat Dominus Davidi ſervo ſuo, Salomoni ejus filio, & Iſraeli populo ſuo. Factúmque eſt ut cùm abſolviſ- 11 ſet rex Salomon ædificium domûs Domini & domûs regiæ; & quicquid decreverat Salomon facere in domo Domini & domo regiâ, proſperè ſucceſſiſſet; Apparuit Dominus 12 Salomoni eâdem nocte, & dixit ei; Audivi orationem tuam, & locum hunc elegi mihi pro domo ſacrificiorum. Si me cœlum clau- 13 dere volente quin decidat pluvia, ſi me locuſtæ præcipere volente ut terram exedat, ſi me peſtilentiam in populum meum excitare volente; Reſipiſcant populus meus ſuper quos 14 invocatum eſt nomen meum, orent ac deprecentur me, ſeſéque convertant à viis ſuis pravis: ego quoque audiam è cœlo, dimittam peccata eorum, & curabo terram eorum. Jam ergò oculi mei erunt aperti, & aures 15 meæ attentæ orationi hujus loci.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι ἔπλησε δόξα κυ-
3 ρίου τὸν οἶκον. Καὶ (β) πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἑώρων καταβαῖνον τὸ πῦρ, ϗ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ
τὸν οἶκον· ϗ (γ) ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον, ϗ προσεκύνησαν ϗ ᾔνουν
4 τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁ βασιλεὺς ϗ πᾶς ὁ λαὸς θύον-
5 τες θύματα ἔναντι κυρίου. Καὶ (δ) ἐθυσίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὴν θυσίαν μόσχων εἴκοσι καὶ
δύο χιλιάδας, (ε) βοσκημάτων ἑκατὸν ϗ εἴκοσι χιλιάδας, ϗ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ὁ βασι-
6 λεὺς ϗ πᾶς ὁ λαός. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς (ζ) αὐτῶν ἑστηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀρ-
γάνοις ᾠδῶν κυρίου τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι κυρίου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
ἔλεος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· ϗ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναν-
7 τίον αὐτῶν, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἑστηκώς. Καὶ ἡγίασε Σαλωμὼν τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρί-
ου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ϗ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλ-
κοῦν ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν, (η) οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα ϗ τὰ μαναὰ ϗ τὰ στέατα.
8 Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέρας, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ᾽ αὐτοῦ,
9 ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἱμὰθ ϗ ἕως χειμάῤῥου Αἰγύπτου. Καὶ ἐποίησε ἐν τῇ ἡμέ-
10 ρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου (θ) ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτήν. Καὶ ἐν
τῇ τρίτῃ (ι) ϗ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλε τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραι-
νομένους, ϗ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ, ϗ (κ) τῷ Σαλωμὼν, καὶ
11 τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου, ϗ τὸν οἶκον τοῦ βασι-
λέως. ϗ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμὼν τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ϗ ἐν οἴκῳ
12 αὐτοῦ, (λ) εὐωδώθη. Καὶ (μ) ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμὼν τὴν νύκτα, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ἤκουσα τῆς
13 προσευχῆς σου, ϗ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμαυτῷ εἰς (ν) οἶκον θυσίας. Ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανὸν
καὶ μὴ γένηται ὑετὸς, καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀποστείλω θά-
14 νατον ἐν τῷ λαῷ μου, Καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ᾽ (ξ) οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς, καὶ προσεύξωνται καὶ (ο) ζητήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν
τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ
15 ἰάσομαι τὴν γῆν (π) αὐτῶν. Καὶ νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι, ϗ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα
τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου τούτου.

Et non poterant ſacerdotes intrare in domum Domini in tempore illo: 2
quoniam impleverat gloria Domini domum. Et omnes filii Iſrael vi- 3
debant deſcendentem ignem: (& gloria Domini ſuper domum:) &
ceciderunt in faciem ſuper terram, ſuper pavimentum ſtratum lapide, &
adoraverunt, & laudaverunt Dominum, quoniam bonum, quoniam in
ſeculum miſericordia ejus. Et rex, & omnis populus immolantes vi- 4
ctimas ante Dominum. Et ſacrificavit rex Salomon ſacrificium vitu- 5
lorum viginti & duo millia, pecorum centum & viginti millia. Et de-
dicavit domum Dei rex, & omnis populus. Et ſacerdotes ſtantes ſuper 6
cuſtodias ſuas, & Levitæ in organis canticorum Domini, (a) ipſius David
regis, ad confitendum ante Dominum, quoniam in ſeculum miſericordia
ejus, in hymnis David per manum ipſorum. Et ſacerdotes clangentes tu-
bis ante eos, & omnis Iſrael ſtans. Et ſanctificavit Salomon medium 7
atrii, quod in domo Domini: quoniam fecit ibi holocauſtomata, &
adipes ſalutarium: quoniam altare æneum, quod fecerat Salomon, non
ſufficiebat capere holocauſtomata, & (b) Manaa, & adipes. Et fecit 8
Salomon feſtivitatem in tempore illo ſeptem dies: & omnis Iſrael cum
eo, Eccleſia magna valdè ab introitu Æmath, & uſque ad torrentem
Ægypti. Et fecit in die octava Exodion: quoniam dedicationem al- 9
taris fecit ſeptem diebus (c) feſtivitatem. Et in tertia & vigeſima 10
menſis ſeptimi miſit populum ad tabernacula eorum lætantes, & bono
corde ſuper bonis, quæ fecerat Dominus ipſi David, & Salomoni, &
Iſrael populo ſuo. Et conſummavit Salomon domum Domini, & do- 11
mum regis, & omnia quæcunque voluit in animo Salomon facere in do-
mo Domini, & in domo ſua, proſperatus eſt. Et apparuit Dominus 12
ipſi Salomon nocte, & dixit ei; Audivi deprecationem tuam, & ele-
gi in loco hoc mihi in domum ſacrificii. Si cohibuero cœlum, & non 13
fuerit facta pluvia, & ſi mandavero locuſtæ devorare lignum, et ſi
miſero mortem in populo meo: Et (d) ſi confuſus fuerit populus meus, 14
ſuper quos invocatum eſt nomen meum ſuper eos, et deprecati fuerint, et
quæſierint faciem meam, et averterint ſe à viis ſuis malis; et ego exau-
diam de cœlo, et propitius ero peccatis eorum, et ſanabo terram eorum.
Et nunc oculi mei erunt aperti, et aures meæ exaudientes ad deprecatio- 15
nem loci hujus.

MS. A. (β) πάντες υἱοὶ (γ) ἔπεσαν (δ) ἐθυσίασεν Σολομὼν τὴν (ε) ϗ βοσκημάτων (ζ) ἑαυτῶν (η) οὐκ ἐποίει δέξασθαι (θ) ἑπτὰ ἡμέρας ἐποίησεν ἑορτήν. (ι) καὶ εἰκάδι τοῦ (κ) τῷ Σαλωμὼν, ϗ τῷ (λ) εὐοδώθη. (μ) ὤφθη ὁ θεὸς τῷ (ν) οἶκον τοῦ θυσιάσαι. Ἐὰν συσχῶ (ξ) οὓς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ᾽ (ο) ζητήσωσιν (π) αὐτῶν. Νῦν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

2 * وما كان الكهنة يستطيعون يدخلون بيت الله * لانه امتلي من وقار الله * وكل 3
بني اسرايل ابصروا النار اذ نزلت * وبهجة سكينة الله شملت البيت * ووقعوا علي
وجوههم علي الارض علي الرصيف وسجدوا * وقال كل منهم لصاحبه * اشكروا الله المحمود
والي الابد رافته * **

5 * وذبح سليمن ذبايح كثيرة * ثيرانا اثنين وعشرين الفا * وغنما مية الف وعشرين الفا *
6 وتجدد بيت الله * وكان الملك والكهنة وال اسرايل قياما على تسابيحهم * واللاويون بآلات
التسبحة * وكانوا يسجدون قدام الله * وكانوا يقولون في تسابيحهم تسابيح داود * اشكروا
7 الرب والي الابد رحمته * وكانوا يسبحون بالقرون المبسوطة والملتوية * والشعب قيام * وقدس
سليمان داخل الدار التي قدام بيت الله * لانه رفع هناك ذبايح وشحم التمام * لان مذبح
8 النحاس الذي صنعه سليمان كان صغيرا * لم يسع الذبايح والسميذ وشحم التمام * وصنع
في ذلك الزمان سبعة ايام عيد * وكل جموع اسرايل من انطاكية الي تخوم مصر * قدام
9 10 الله * سبعة ايام عيد وسبعة تجديد البيت * وجميع حسابهم اربعة عشر يوما * وفي
نصف الشهر من تشرين بعث الملك الشعب * وبارك عليهم وصرفهم الي ديارهم وهم فرحون
القلب * ويشكرون ويسبحون الله علي كل الخيرات التي صنع لداود عبده * ولسليمن
11 ابنه * ولاسرايل شعبه * ولما كمل سليمان بيت الله وبيت الملك * وكل شي صنعه في
12 بيت الله وبيت الملك كان متقنا * تجلي الله له وقال * قد سمعت صلاتك * واخترت هذا
13 البيت للذبيحة * ان اردت ان امنع السماء الا تمطر * والجراد ان ياكل الارض * او
14 وجهت الموت علي امتي * ويفكر شعبي الذي سمي اسمي عليه * يصلون
ويطلبون بين يدي * ويرجعون عن طرقهم الردية * وانا اسمع واغفر خطاياهم *
15 واطب ارضهم * والان تكون عيناي مفتوحتين * واذناي اصغيتين لصلوات
هذا الموضع *

Nec poterant ſacerdotes ingredi domum 2
Dei, eò quòd impleta eſſet gloriâ Dei.
Omnes autem Iſraelitæ videntes ignem 3
cùm deſcenderet, & domum ſplendore
habitationis Dei circunfuſam; proni cor-
ruerunt in terram ſuper pavimentum, &
adoraverunt, unoquoque ad ſocium ſuum
dicente, Gratias agite Deo laudando cu-
jus æterna eſt clementia.

Deinde immolavit Salomon ſacrificia 5
quamplurima, nempe boum viginti duo
millia, pecudum verò centum viginti mil-
lia. Et renovata fuit domus Dei; Re- 6
ge, ſacerdotibus, & gente Iſraeliticâ ſu-
is canticis inſtantibus; & Levitis in-
ſtrumenta muſica pulſantibus, Deumque
adorantibus. Dicebant autem in ſuis can-
ticis, canticis nimirum Davidis, Grati-
as agite Domino cujus æterna eſt miſeri-
cordia: canebant etiam tubis rectis &
curvis, aſtante populo. Et ſanctificavit 7
Salomon internam partem atrii quod erat
ante ædem Dei: illic enim obtulit ſacrifi-
cia & adipes perfectorum, quoniam al-
tare æneum quod fecerat Salomon, par-
vum erat, incapax victimarum, ſimila-
ginis, & adipis perfectorum. Eodem 8
tempore celebravit ſeptem dies feſtos unà
cum omnibus congregationibus Iſraelis,
ab Antiochia uſque ad terminos Ægypti,
coram Deo: Septem dies feſtos, & ſe- 9
ptem dies renovationis templi, quorum
ſumma univerſa fuit quatuordecim die-
rum. Medio menſe Teſrin dimiſit rex 10
populum, & benedixit eis, remiſitque
eos in patrias eorum, hilares corde, grati-
as agentes, & laudantes Deum pro
cunctis beneficiis in Davidem ſervum ſu-
um, Salomonem filium ejus, & Iſrae-
lem populum ſuum collatis. Cùm abſol- 11
viſſet Salomon domum Dei & domum
regiam; & quicquid fecerat in domo
Dei & domo regiâ, aptiſſimum eſſet;
Apparuit ei Deus, & dixit, Jam audi- 12
vi orationem tuam, & elegi domum iſtam
pro ſacrificio. Si voluero impedire cœ- 13
lum quin pluat, & ut locuſta terram de-
voret, vel immittam mortalitatem in
plebem meam; Populus autem meus ſu- 14
per quem invocatum eſt nomen meum, re-
cogitaverit, oraverint ac ſupplicaverint
me, & abſtinuerint à viis ſuis pravis:
ego etiam audiam, & condonabo culpas
eorum, & medebor terræ eorum. De- 15
nique erunt oculi mei aperti, & aures
meæ auſcultantes preces hujus loci.

דברי הימים ב : ח

meū cor & ,mei oculi erunt Et .ſeculum in uſque ibi meū nomē *exiſtendum ad* ,hanc domum ſanctificavi & ,elegi nunc Et
16 ועתה בחרתי והקדשתי את־הבית הזה להיות־שמי שם עד־עולם והיו עיני ולבי
quæ ,omnia juxta *faciendum ad &*,tuus pater David ambulavit ſicut ,*meas facies ad* ambulaveris ſi tu Et .diebus cunctis ibi
17 שם כל־הימים׃ ואתה אם־תלך לפני כאשר הלך דויד אביך ולעשות ככל אשר
,tuo patri David *excidi* quemadmodum ,tui regni ſolium ſuſcitabo Et : cuſtodieris mea judicia & ,mea ſtatuta & ,tibi præcepi
18 צויתיך וחקי ומשפטי תשמור׃ והקימותי את כסא מלכותך כאשר כרתי לדויד אביך
,mea præcepta & ,mea ſtatuta dereliqueritis &,vos fueritis averſi ſi Et .Iſrael in dominans vir tibi ſuccidetur Non : dicendo
19 לאמר לא־יכרת לך איש מושל בישראל׃ ואם־תשובון אתם ועזבתם חקותי ומצותי
deſuper eos evellam Et .eis vos incurvaveritis & ,alienis diis ſervieritis & ,ambulaveritis & :*veſtras facies ad* dedi quæ
20 אשר נתתי לפניכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם׃ ונתשתים מעל
,parabolā in eā dabo & ;*meis faciebꝰ deſuper* projiciā ,meo nomini ſanctificavi quam iſtam domum & ,eis dedi quam ,mea terra
אדמתי אשר נתתי להם ואת־הבית הזה אשר הקדשתי לשמי אשליך מעל פני ואתננו למשל
fecit *quo In* ,dicet & ,erit ſtupori ,eam *ſuper* tranſeunti omni excelſa fuit quæ iſta domus Et .populis cunctis *in dicteriū in* &
21 ולשנינה בכל־העמים׃ והבית הזה אשר היה עליון לכל־עבר עליו ישם ואמר במה עשה
ſuorū patrum Deum DOMINUM dereliquerint quòd Eo : dicent Et ?huic domui & huic terræ ſic DOMINUS
22 יהוה ככה לארץ הזאת ולבית הזה׃ ואמרו על אשר עזבו את־יהוה אלהי אבתיהם
idcirco : eis ſervierint & ,eis ſe incurvaverint & , alienos Deos *in* apprehenderint & , Ægypti terra è eos eduxit qui
אשר הוציאם מארץ מצרים ויחזיקו באלהים אחרים וישתחוו להם ויעבדום על־כן
.hoc malum omne eos ſuper adduxit
הביא עליהם את כל־הרעה הזאת׃

CAP. VIII. ח

quas civitates Et : ſuam domum &,DOMINI domum Selomoh ædificavit quibus ,annorum viginti fine *à* fuit Et
1 ויהי מקץ עשרים שנה אשר בנה שלמה את־בית יהוה ואת־ביתו׃ והערים אשר
2 Chamath Selomoh abiit Et .Iſrael filios ibi fecit habitare & ;eas Selomoh ædificavit , Selomoni Churam dedit
נתן חורם לשלמה בנה שלמה אתם ויושב שם את־בני ישראל׃ וילך שלמה חמת
3 .Chamath in ædificavit quas *fiſcorum* urbes univerſas &,deſerto in Tadmor ædificavit Et .eam *ſuper prævaluit* & ;Sobah
צובה ויחזק עליה׃ ויבן את־תדמר במדבר ואת כל־ערי המסכנות אשר בנה בחמת׃
4 .*vectis* & , *portarum* ,*murorum* , *munitionis* civitates ,inferiorem Beth-choron & , ſuperiorem Beth-choron ædificavit Et
ויבן את־בית חורון העליון ואת־בית חורון התחתון ערי מצור חומות דלתים ובריח׃
5 omne & ,equitum urbes & ,*currus* urbes omnes & ,Selomoni fuerūt quæ *fiſcorum* urbes omnes &,Bahalath Et
ואת־בעלת ואת כל־ערי המסכנות אשר היו לשלמה ואת כל־ערי הרכב ואת ערי הפרשים ואת־כל־
6 de *reſiduum* populum Omnem.ſuæ *ditionis* terra univerſa in & ,Lebanō in &,Jeruſalaim in ædificare *deſideravit* quod Selomoh *deſideriū*
חשק שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון ובכל ארץ ממשלתו׃ כל־העם הנותר מן־
7 remanſerant qui eorum filiis de :*ipſi* Iſrael de non qui , Jebuſæis & ,Chivvæis & ,Perizæis & ,Emoræis & ,Chittæis
8 החתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי אשר לא מישראל המה׃ מן־בניהם אשר נותרו
.hanc diem in uſq; *tributum in* Selomoh *eos fecit aſcendere &* :Iſrael filii *eos* conſumpſerunt non quos ,terra in eos poſt
אחריהם בארץ אשר לא־כלום בני ישראל ויעלם שלמה למס עד היום הזה׃

Verſio VULG. LAT.

Elegi enim, & ſanctificavi locum iſtum, ut ſit nomen meum ibi in ſempiternum, & permaneant oculi mei, & cor meum, ibi cunctis diebus. 16 Tu quoque ſi ambulaveris coram me, ſicut ambulavit David pater tuus, & feceris juxta omnia quæ præcepi tibi, & juſtitias meas judiciáque ſervaveris: 17 Suſcitabo thronum regni tui, ſicut pollicitus ſum David patri tuo, dicens; Non auferetur de ſtirpe tua vir, qui ſit princeps in Iſrael. 18 Si autem averſi fueritis, & dereliqueritis juſtitias meas, & præcepta mea, quæ propoſui vobis, & abeuntes ſervieritis diis alienis, & adoraveritis eos, 19 Evellam vos de terra mea, quam dedi vobis: & domum hanc, quam ſanctificavi nomini meo, projiciam à facie mea, & tradam eam in parabolam, & in exemplum cunctis populis. 20 Et domus iſta erit in proverbium univerſis tranſeuntibus: & dicent, ſtupentes; Quarè fecit Dominus ſic terræ huic, & domui huic? 21 Reſpondebúntque; Quia dereliquerunt Dominum Deum patrum ſuorum, qui eduxit eos de terra Ægypti, & apprehenderunt deos alienos, & adoraverunt eos, & coluerunt: idcircò venerunt ſuper eos univerſa hæc mala. 22

CAP. VIII.

Expletis autem viginti annis, poſtquàm ædificavit Salomon domum Domini & domum ſuam: 1 Civitates, quas dederat Hiram Salomoni, ædificavit, & habitare ibi fecit filios Iſrael. 2 Abiit quoque in Emath Suba, & obtinuit eam. 3 Et ædificavit Palmiram in deſerto, & alias civitates munitiſſimas ædificavit in Emath. 4 Extruxítque Bethoron ſuperiorem, & Bethoron inferiorem, civitates muratas habentes portas & vectes & ſeras: 5 Balaath etiam & omnes urbes firmiſſimas, quæ fuerunt Salomonis, cunctáſque urbes quadrigarum, & urbes equitum: omnia quæcunque voluit Salomon atque diſpoſuit, ædificavit in Jeruſalem, & in Libano, & in univerſa terra poteſtatis ſuæ. 6 Omnem populum, qui derelictus fuerat de Hethæis, & Amorrhæis, & Pherezæis, & Heuæis, & Jebuſæis, qui non erant de ſtirpe Iſrael, 7 De filiis eorum, & de poſteris, quos non interfecerant filii Iſrael, ſubjugavit Salomon in tributarios, uſque in diem hanc. 8

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

16 * ܘܗܫܐ ܓܒܝܬ ܠܝ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܢܗܘܐ ܒܗ ܡܫܪܝܬܝ ܠܥܠܡ. ܘܢܗܘܘܢ ܛܒܬܝ
ܫܦܝܪܐ. ܘܨܒܝܢܝ ܡܬܥܒܕܝܢ ܒܗ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ. * ܘܐܢܬ ܐܢ ܬܗܠܟ ܩܕܡܝ. 17
ܐܝܟܢܐ ܕܗܠܟ ܕܘܝܕ ܐܒܘܟ: ܒܬܡܝܡܘܬܐ ܕܠܒܐ ܘܒܬܪܝܨܘܬܐ. ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܦܩܕܬܟ. ܘܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ ܬܛܪ. * ܐܩܝܡ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܟ ܠܥܠܡ. 18
ܐܝܟ ܕܝܡܝܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܘܟ ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܕܠܐ ܢܚܣܪ ܠܟ ܒܪܐ ܩܐܡ ܩܕܡܝ. ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܢ ܡܗܦܟܘ ܬܗܦܟܘܢ ܐܢܬܘܢ ܘܒܢܝܟܘܢ ܡܢ ܐܘܪܚܬܝ. ܘܠܐ ܬܛܪܘܢ 19
ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܡܘܣܝ ܕܣܡܬ ܩܕܡܝܟܘܢ: ܘܬܦܠܚܘܢ ܠܦܬܟܪܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܬܣܓܕܘܢ
ܠܗܘܢ. * ܐܚܪܒܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܗܕܐ ܕܝܗܒܬ ܠܟܘܢ. ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܩܕܫܬ ܠܫܡܝ. 20
ܐܥܩܪܝܘܗܝ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܘܢܗܘܐ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܬܠܐ ܘܠܡܫܥܝܬܐ ܒܝܬ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ.
* ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ ܢܗܘܐ ܚܪܒ. ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܥܒܪ ܥܠܘܗܝ. ܢܩܘܡ ܘܢܢܝܕ ܪܫܗ. ܘܢܢܩܫ 21
ܒܐܝܕܗ. ܘܢܐܡܪ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܗܟܢܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ. ܘܠܒܝܬܐ ܗܢܐ.
* ܘܢܐܡܪܘܢ. ܥܠ ܕܫܒܩܘ ܕܝܬܩܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܗܘܢ. ܕܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ 22
ܕܡܨܪܝܢ: ܘܐܙܠܘ ܕܢܦܠܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ: ܘܦܠܚܘ ܠܗܘܢ. ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ
ܐܝܬܝ ܥܠܝܗܘܢ ܡܪܝܐ ܒܝܫܬܐ ܗܠܝܢ.

* ܦܨܠܐ * ܚ *

* ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. 1
* ܘܩܘܪܝܐ ܕܝܗܒ ܚܝܪܡ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܒܢܐ ܐܢܝܢ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܐܘܬܒ ܒܗܝܢ ܠܒܢܝ 2
ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܙܠ ܫܠܝܡܘܢ ܠܐܢܛܝܘܟܝ. ܘܨܪܐ ܒܗ ܘܥܩܪܗ. * ܘܒܢܐ ܠܬܕܡܘܪ 3 4
ܕܚܪܒܐ ܗܘܬ ܐܝܟ ܡܕܒܪܐ. ܘܠܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܘܨܪܐ. * ܘܒܢܐ ܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܥܠܝܬܐ. ܘܒܝܬ 5
ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܬܐ. * ܘܟܠܗܝܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܘܨܪܐ. ܕܗܘܝ ܠܫܠܝܡܘܢ. ܘܩܘܪܝܐ ܕܪܟܒܐ. 6
ܘܩܘܪܝܐ ܕܦܪܫܐ. ܘܟܠ ܨܒܝܢܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܕܨܒܐ ܗܘܐ ܠܡܒܢܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܠܒܢܢ
ܘܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܫܘܠܛܢܗ. * ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܐܫܬܚܪ ܡܢ ܐܡܘܪܝܐ. ܘܚܬܝܐ ܘܦܪܙܝܐ. ܘܚܘܝܐ 7
ܘܝܒܘܣܝܐ. ܕܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܢܝܗܘܢ ܕܐܫܬܚܪܘ ܡܢ ܒܬܪܗܘܢ ܒܐܪܥܐ: ܕܠܐ 8
ܐܫܟܚܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܣܦܘ ܐܢܘܢ. ܫܥܒܕ ܐܢܘܢ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܠܗ ܥܒܕܐ.
ܘܦܠܚܝ ܐܪܥܐ ܘܡܫܩܠܝ ܡܕܐܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ.

Jam etiam elegi mihi domum iſtam, ut ſit in ea habitatio mea ſempiterna; & benefacta mea & voluntates meæ exerceantur in ea cunctis diebus. 16 Quod autem ad te, Si ambulaveris coram me quemadmodum ambulavit David pater tuus, in ſinceritate cordis & rectitudine, faciendo quicquid præcepi tibi, & præcepta legéſque meas cuſtodieris; 17 Confirmabo ſolium regni tui in æternum, quemadmodum juravi Davidi patri tuo dicens ei, Non deficiet tibi filius à conſpectu meo ſtans ſuper ſolium Iſraelis. 18 Quòd ſi averſi omnino fueritis vos & filii veſtri à viis meis, nec cuſtodieritis præcepta mea & leges meas quas propoſui vobis; colueritis idola gentiū, & adoraveritis ea; 19 Diſperdam vos de terra iſta quam dedi vobis; & domū iſtam quam conſecravi nomini meo, evellam è conſpectu meo; erítque Iſrael in proverbium & fabulam inter omnes gentes: 20 Domus hæc evertetur, & quiſquis præterierit juxta eam, conſiſtet, caput agitabit, manúque ſignum edet, ac dicet; Quam ob cauſam ſic fecit Dominus magnæ huic civitati, & domui iſti? 21 Et reſpondebitur, Quia dereliquerunt teſtamentū Domini Dei patrum ſuorum, qui eduxerat eos de terra Ægypti, & abeuntes coluerunt deos gentium, ſervierunt eis, & adoraverunt eos; hac de cauſa induxit ſuper eos Dominus hujuſmodi miſerias. 22

CAP. VIII.

Fuit præterea, exactis viginti annis quibus ædificavit Salomon domum Domini & domum ſuam regiam; 1 Ut civitates illas quas dederat Hiram Salomoni, extrueret Salomon, & collocaret in eis filios Iſraelis. 2 Deinde profectus eſt Salomon Antiochiam, obſedit eam, & funditùs evertit. 3 Tum ædificavit Thadmorem quæ deſerta erat ceu ſolitudo, & omnes civitates horreorum. 4 Ædificavit etiam Beth-horonem ſuperiorem, & Beth-horonem inferiorem, 5 Omnes civitates horreorum quæ erant Salomonis, civitates curruum, & civitates equitum: quicquid denique pro voto ſuo Salomon ædificare voluit in Jeruſalem, & in Libano, & in tota terra imperii ſui. 6 Omnem populum qui ſupererat ex Amoræis, Hethæis, Pherezæis, Hevæis, & Jebuſæis, qui non erant ex Iſraelitis; 7 (Filios ſcilicet eorum, qui remanſerant poſt eos in terra, quos Iſraelitæ conſumere non poterant) adegit Salomon ut eſſent ſibi ſervi, agricolæ, & tributarii in hunc uſque diem. 8

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ νῦν ἐξελεξάμην ϗ ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον, τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ (ρ) ἕως αἰῶνος, ϗ ἔσον-
17 ται οἱ ὀφθαλμοί μου ϗ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐναντίον μου
ὡς Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ϗ ποιήσῃς κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην (σ) σοι, καὶ τὰ προστάγματά μου
18 ϗ τὰ κρίματά μου φυλάξῃ, Καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρί
19 σου, λέγων, Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι (τ) ἡγούμενος ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἐὰν ἀποστρέψητε ὑμεῖς,
ϗ ἐγκαταλείπητε τὰ προστάγματά μου ϗ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, ϗ πορευθῆτε
20 ϗ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις ϗ προσκυνήσητε αὐτοῖς, Καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐ-
τοῖς· καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν (υ) ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀποστρέψω (φ) ἐκ προσώπου μου, καὶ
21 δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλὸς πᾶς ὁ
διαπορευόμενος (χ) αὐτὸν ἐκστήσεται, ϗ ἐρεῖ, Χάριν τίνος ἐποίησε κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ
22 οἴκῳ τούτῳ; Καὶ ἐροῦσι, Διότι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόν-
τα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ϗ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, ϗ προσεκύνησαν αὐτοῖς, ϗ ἐδούλευσαν
(ψ) αὐτοῖς, ϗ διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.

Et nunc elegi, & ſanctificavi domum hanc, ut ſit ibi nomen meum uſ- 16
que in ſeculū: & erunt oculi mei, & cor meum ibi omnibus diebus. Et tu, 17
ſi ambulaveris coram me, ſicut David pater tuus, & feceris ſecundùm
omnia, quæ mandavi tibi, & præcepta mea, & judicia mea cuſtodie-
ris; Et ſuſcitabo thronum regni tui, ſicut diſpoſui David patri tuo, 18
dicens; Non auferetur tibi dux vir in Iſrael. Et, ſi averteritis vos, & 19
dereliqueritis præcepta mea, & mandata mea, quæ dedi ante vos, &
iveritis, & ſervieritis diis alius, & adoraveritis eos; Et auferam vos de 20
terra, quam dedi (e) eis: & domum hanc, quam ſanctificavi nomini
meo, avertam à facie mea, & dabo eam in parabolam, & in narrati-
onem in omnibus gentibus. Et domus hæc excelſa, omnis tranſiens eam 21
ſtupebit, & dicet; Cujus gratiâ fecit Dominus terræ huic, & domui
huic? Et dicent; Quoniam dereliquerunt Dominum Deum patrum 22
ſuorum, qui eduxit eos è terra Ægypti: & ſuſceperunt deos alios, &
adoraverunt eos, & ſervierunt eis: & propter hoc induxit ſuper eos
omne malum hoc.

MS. A. (ρ) ἐπ᾽ αἰῶνος, (σ) σοι, ϗ τὰ κρίματά μου φυλάξῃς, Καὶ ἀναστήσω (τ) ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν (υ) ἡγίακα (φ) ἀπὸ προσώπου (χ) πρὸς αὐτὸν (ψ) αὐτοῖς, διὰ τὸ ἐπήγαγεν

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου, ϗ τὸν οἶκον (α) αὐτοῦ,
2 Καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν Χιρὰμ τῷ (β) Σαλωμὼν, ᾠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμὼν, ϗ κατῴκισεν
3 4 ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν (γ) εἰς Βαισωβὰ, ϗ κατίσχυσεν αὐτήν. Καὶ ᾠκοδόμησε
5 τὴν (δ) Θοεδμὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ϗ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ἃς ᾠκοδόμησεν ἐν Ἡμάθ. Καὶ
ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυράς· τείχη, πύλαι,
6 ϗ μοχλοί· Καὶ τὴν (ε) Βαλαὰθ, ϗ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, καὶ
πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, (ζ) ϗ τὰς πόλεις τῶν ἱππέων· ϗ ὅσα ἐπεθύμησε Σαλωμὼν
κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱρουσαλὴμ, ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ, ϗ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
7 Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ Χετταίου, ϗ τοῦ Ἀμορραίου, ϗ τοῦ Φερεζαίου, ϗ τοῦ Εὐαίου,
8 ϗ τοῦ Ἰεβουσαίου οἳ οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ (η) Ἰσραήλ, Ἀλλ᾽ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλει-
φθέντων μετ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ (θ) ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, ϗ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλω-
μὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

CAP. VIII.

ET factum eſt poſt viginti annos, in quibus ædificavit Salomon do- 1
mum Domini, & domum ſuam: Et civitates quas dedit Chiram Sa- 2
lomoni, ædificavit eas Salomon, & habitare fecit ibi filios Iſrael. Et 3
venit Salomon in (a) Bæſoba, & obtinuit eam. Et ædificavit Thoed- 4
mor in deſerto, & omnes civitates munitas, quas ædificavit in He-
math. Et ædificavit Bæthoron ſuperiorem, & Bæthoron inferi- 5
orem, civitates munitas, (b) mœnia, portæ, & vectes: Et ipſam 6
Balaath, & omnes civitates munitas quæ erant Salomoni: & omnes
civitates curruum, & civitates equitum: & quæcunque concupivit
Salomon ſecundùm (c) deſiderium ædificare in Hieruſalem, & in Li-
bano, & in omni regno ſuo. Omnis populus reſiduus de Chettæo, & 7
Amorrhæo, & Pherezæo, & Euæo, & Jebuſæo, qui non ſunt de Iſra-
el, Sed erant de filiis eorum, qui remanſerant poſt eos in terra, quos 8
non exterminaverant filii Iſrael; & adduxit eos Salomon in tributum
uſque in diem hanc.

MS. A. (α) ἑαυτοῦ, (β) Σαλωμὼν, * ϗ κατῴκεισεν (γ) εἰς Αἱμὰθ Σωβὰ, ϗ (δ) Θεδμὸρ (ε) Βααλὰθ, (ζ) ϗ πάσας τὰς (η) Ἰσραήλ, Ἦσαν (θ) ἐξωλέθρευσαν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* انا الذي اخترت هذا البيت ليكون فيه مسكني * والاعمال الحسنة وارادتي تصنعون فيه 16
كل الايام * وان انت مشيت قدامي كما مشي داود ابوك بسلامة قلب وبالاستواء * وتصنع كلما 17
وصيتك * وتحفظ اوامري ونواميسي * اثبت كرسي ملكك الى الابد * كما حلفت لداود 18
ابيك * وقلت لا يزول ولد لك من قدامي ملكا لاسرايل * فان رددت وجهك انت واولادك 19
عن طريقي * ولا تحفظوا نواميسي ووصاياي التي اعطيت قدامكم * وتعبدوا اوثان الامم
وتسجدوا لها * ابددكم من هذه الارض التي اعطيتها لكم * وهذا البيت الذي قدسته 20
لاسمي اقلعه من قدامي * ويكون اسرايل مثلا وحديثا بين كل الامم * وهذا البيت يكون 21
خرابا * وكل من يعبر عليه يقف ويحرك راسه * ويقول لم صنع الله هذا بهذه القرية العظيمة
وبهذا البيت * فيقال * لاجل تخليتهم عهود الله اله ابايهم الذي اخرجهم من ارض مصر * 22
وعبدوا اوثان الامم وسجدوا لها * من اجل ذلك انزل الله بهم هذا البلاء *

Ego ſum qui elegi domum iſtam, ut in ea 16
ſit habitatio mea; et bona opera, meamque
voluntatem exerceatis in ea cunctis die-
bus. Et ſi tu ambulaveris coram me, 17
quemadmodum ambulavit David pater
tuus, integro et recto animo, feceris
quicquid præcepi tibi, et mandata mea
legeſque meas ſervaveris; Stabiliam 18
thronum regni tui in æternum, quemad-
modum juravi Davidi patri tuo, et di-
xi, Non deerit tibi proles à conſpectu
meo regens Iſraelem. Sin autem faciem 19
tuam averteris tu et filii tui à via mea,
nec ſervaveritis leges et præcepta mea
quæ propoſui vobis; ſed colueritis idola
gentium, et adoraveritis ea: Diſperdam 20
vos de terra iſta quam dedi vobis; et
domum iſtam quam conſecravi nomini
meo, extirpabo à conſpectu meo; eritque
Iſrael proverbium et fabula inter omnes
gentes: Domus iſta deſtruetur, et qui- 21
cunque tranſierit juxta eam, ſe ſiſtet,
caputque ſuum movebit, ac dicet; Cur
fecit hoc Deus huic magnæ civitati, et
huic domui? Reſpondebitur, Quia de- 22
reliquerunt fœdera Dei, Dei majorum
ſuorum, qui eduxerat eos è terra Ægyp-
ti, coluerunt idola gentium, et adora-
verunt ea; idcirco immiſit in eos Deus
tantam miſeriam.

* الفصل الثامن *

* وكان بعد عشرين سنة * لما بنى سليمان بيت الله وبيت ملكه * والضياع التي اعطى 1 2
حيرام لسليمان بناها سليمان * واسكن فيها بني اسرايل * ومر سليمان الى انطاكيه * 3
ونزل عليها وقلعها * وبنى تدمر التي كانت خرابا في البرية * وبنى ضياعها كلها * وبنى 4 5
حورين الفوقانية * وحورين السفلانية * وكل الضياع والمخازن التي كانت لسليمان * 6
وضياع مزوجه * وضياع مفرده * وكل شهوات اشتهاها سليمان * بناها في البيت المقدس
وفي لبنان * وكل ارض تحت سلطانه * وكل امة فضلت من الامورييين * والحيثيين * 7
والفرزيين * والحويين * واليبوسيين * الذين ما كانوا من بني اسرايل * الذين بقوا من
بعدهم في الارض التي لم يقدروا بنو اسرايل يهلكوهم * جعلهم سليمان عبيدا * ويدفعون 8
الجزية الى هذا اليوم *

CAP. VIII.

POſt annos viginti, quum ædificâſſet 1
Salomon domum Dei, et domum regni ſui,
Oppida quæ dederat Hiram Salomoni, 2
ædificavit Salomon, et habitatores col-
locavit in eis Iſraelitas. Deinde per- 3
rexit Salomon Antiochiam, obſedit eam,
et extirpavit illam. Ædificavit etiam 4
Tadmirem quæ diruta jacebat in deſer-
to, et ædificavit omnia ipſius oppida.
Ædificavit quoque Horanem ſuperio- 5
rem, et Horanem inferiorem, Omnia
oppida et horrea quæ habebat Sa- 6
lomon, oppida duplicia, oppidaque ſim-
plicia; quicquid denique placuit Salo-
moni, ædificavit in domo ſancta, in Li-
bano, et quacunque regione ditioni ſuæ
ſubdita. Item plebem univerſam quæ 7
ſupererat ex Amoræis, Hethæis, Phere-
zæis, Hevæis, et Jebuſæis, qui non erant
ex Iſraelitis, qui remanſerant poſt eos
in terra, quos filii Iſrael perdere non
potuerant; Servos reddidit Salomon, 8
et vectigal in hunc uſque diem pende-
bant.

דברי הימים ב: ט

,ejus *triariorũ* principes & ,*belli* viri ipſi nam :*ſuo* opere in ſervos in Selomoh *dedit* non quos Iſrael filiis de Et

9 וּמִן־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־נָתַן שְׁלֹמֹה לַעֲבָדִים לִמְלַאכְתּוֹ כִּי־הֵמָּה אַנְשֵׁי מִלְחָמָה וְשָׂרֵי שָׁלִישָׁיו

dominantes , ducenti & quinquaginta ,Selomoh regi qui ,*adſtantes* principes iſti Et .ejus equitũ & ,ejus *currus* principes &

10 וְשָׂרֵי רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו׃ וְאֵלֶּה שָׂרֵי הַנִּצִּבִים אֲשֶׁר־לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם הָרֹדִים

habitabit Non : dixit Etenim .ei ædificavit quam domũ in David civitate de Selomoh fecit aſcendere Parhoh filiam Et .*populũ in*

11 בָּעָם׃ וְאֶת־בַּת־פַּרְעֹה הֶעֱלָה שְׁלֹמֹה מֵעִיר דָּוִיד לַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה־לָהּ כִּי אָמַר לֹא־תֵשֵׁב

fecit aſcendere Tunc .Domini arca *eas ad* eſt ingreſſa *quas* ;*ipſæ* ſanctitas quia : Iſrael regis David domo in *mihi* uxor

12 אִשָּׁה לִי בְּבֵית דָּוִיד מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כִּי־קֹדֶשׁ הֵמָּה אֲשֶׁר־בָּאָה אֲלֵיהֶם אֲרוֹן יְהוָה׃ אָז הֶעֱלָה

faciendũ aſcendere ad ,die in diei *verbo in* Et : *porticus facies ad* ædificavit quod ,Domini altare ſuper ,Domino *aſcenſiones* Selomoh

13 שְׁלֹמֹה עֹלוֹת לַיהוָה עַל מִזְבַּח יְהוָה אֲשֶׁר בָּנָה לִפְנֵי הָאוּלָם׃ וּבִדְבַר־יוֹם בְּיוֹם לְהַעֲלוֹת

,infermentatorũ ſollennitate in : annum per vicibus tribus ſollennitatibus & ,*noviluniis* & ,ſabbathis in Moſeh præceptum juxta

כְּמִצְוַת מֹשֶׁה לַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלַמּוֹעֲדוֹת שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה בְּחַג הַמַּצּוֹת

ſacerdotum diviſiones ſui patris David *judicium* juxta ſtatuit Et .tabernaculorũ ſollennitate in & ,hebdomadarũ ſollennitate in &

14 וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת׃ וַיַּעֲמֵד כְּמִשְׁפַּט דָּוִיד־אָבִיו אֶת־מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים

janitores & ,*ſuo die in diei verbo in* ſacerdotibus coram *miniſtrandũ ad* &,*laudandũ ad* ,ſuis cuſtodiis ſuper Levitas & ,ſuo *ſervitio ſuper*

עַל־עֲבֹדָתָם וְהַלְוִיִּם עַל־מִשְׁמְרוֹתָם לְהַלֵּל וּלְשָׁרֵת נֶגֶד הַכֹּהֲנִים לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ וְהַשּׁוֹעֲרִים

ſuper regis præcepto à declinaverũt non Et .Dei viri David præceptũ ſic quia : *portam & portam* ad ſuis diviſionibus in

15 בְּמַחְלְקוֹתָם לְשַׁעַר וָשָׁעַר כִּי כֵּן מִצְוַת דָּוִיד אִישׁ־הָאֱלֹהִים׃ וְלֹא סָרוּ מִצְוַת הַמֶּלֶךְ עַל־

,Domini domus eſt fundata diem in uſq; Selomoh opus omne *fuit paratũ* Et .theſauris in & ,re omni in Levitis & ,ſacerdotib⁹

16 הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל־דָּבָר וְלָאֹצָרוֹת׃ וַתִּכֹּן כָּל־מְלֶאכֶת שְׁלֹמֹה עַד־הַיּוֹם מוּסַד בֵּית־יְהוָה

maris *labium ſuper* Eloth in & ,Heſiongheber in Selomoh ivit Tunc .Domini *domus perfecta fuit* : *eũ complere ad uſque* &

17 וְעַד־כְּלֹתוֹ שָׁלֵם בֵּית יְהוָה׃ אָז הָלַךְ שְׁלֹמֹה לְעֶצְיוֹן־גֶּבֶר וְאֶל־אֵילוֹת עַל־שְׂפַת הַיָּם

Selomoh ſervis cum *venerunt* & ,maris gnaros ſervos & ,naves ſuorũ ſervorũ manũ per Churam eũ ad miſit Et .Edom terram in

18 בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃ וַיִּשְׁלַח־לוֹ חוּרָם בְּיַד־עֲבָדָיו אֳנִיּוֹת וַעֲבָדִים יוֹדְעֵי יָם וַיָּבֹאוּ עִם־עַבְדֵי שְׁלֹמֹה

.Selomoh regem ad attulerunt & ; auri talenta quinquaginta & quadringenta inde tulerunt & : Ophir in

אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים כִּכַּר זָהָב וַיָּבִיאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃

CAP. IX. ט

gravi *virtute in* Jeruſalaim in ænigmatib⁹ in Selomoh tentandũ ad venit & ,Selomoh *auditum* audivit Seba regina Et

1 וּמַלְכַּת־שְׁבָא שָׁמְעָה אֶת־שֵׁמַע שְׁלֹמֹה וַתָּבוֹא לְנַסּוֹת אֶת־שְׁלֹמֹה בְחִידוֹת בִּירוּשָׁלַםִ בְּחַיִל כָּבֵד

quicquid eo cum eſt locuta &,Selomoh ad venit &:*precioſum lapidẽ* &,multitudine in aurũ &,aromata portãtib⁹ camelis &,valde

וּגְמַלִּים נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב לָרֹב וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבוֹא אֶל־שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר עִמּוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר מְאֹד

.ei indicaverit non quod ,Selomoh à *verbum* latuit non & :ejus verba omnia Selomoh ei indicavit Et .ſuo corde *cum* erat

2 הָיָה עִם־לְבָבָהּ׃ וַיַּגֶּד־לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־דְּבָרֶיהָ וְלֹא־נֶעְלַם דָּבָר מִשְּׁלֹמֹה אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ׃

aſſiſtentiã & ,ej⁹ ſervorũ *habitationẽ* & ,ej⁹ menſæ *cibum* Et :ædificaverat quam domũ & ,Selomoh ſapientiam Seba regina vidit Et

3 4 וַתֵּרֶא מַלְכַּת־שְׁבָא אֵת חָכְמַת שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשַׁב עֲבָדָיו וּמַעֲמַד

.ſpirit⁹ ea in ultrà erat non &:Domini domũ aſcẽdebat *quo* ,ej⁹ aſcenſũ &,eorũ veſtimẽta &,ej⁹ pincernas &,eorũ veſtimẽta &,ej⁹ miniſtrorũ

מְשָׁרְתָיו וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם וּמַשְׁקָיו וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם וַעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא־הָיָה עוֹד בָּהּ רוּחַ׃

Verſio VULG. LAT

Porrò de filiis Iſrael non poſuit ut ſervirent operibus regis: ipſi enim erant viri bellatores, et duces primi, & principes quadrigarũ & equitũ ejus. 9 Omnes autẽ principes exercitûs regis Salomonis fuerunt ducenti quinquaginta, qui erudiebant populum. 10 Filiã verò Pharaonis tranſtulit de civitate David, in domũ quam ædificaverat ei. Dixit enim rex; Non habitabit uxor mea in domo David regis Iſrael, eò ꝙ ſanctificata ſit: quia ingreſſa eſt in eam arca Dñi. 11 Tunc obtulit Salomon holocauſta Dño ſuper altare Dñi, quod extruxerat ante porticũ, 12 Ut ꝑ ſingulos dies offerretur in eo juxta præceptũ Moyſi in ſabbatis & in calendis, et in feſtis diebus ter ꝑ annum, id eſt, in ſolennitate azymorũ, & in ſolennitate hebdomadarũ, & in ſolennitate tabernaculorũ. 13 Et conſtituit juxta diſpoſitionẽ David patris ſui, officia Sacerdotũ in miniſteriis ſuis: & Levitas in ordine ſuo, ut laudarent, & miniſtrarent corã Sacerdotib⁹, juxta ritum uniuſcujuſq; diei: & janitores in diviſionibus ſuis ꝑ portã & portã: ſic enim præceperat David homo Dei. 14 Nec prætergreſſi ſunt de mandatis regis, tam Sacerdotes quàm Levitæ, ex omnib⁹ quæ præceperat, & in cuſtodiis theſaurorũ. 15 Omnes impenſas præparatas habuit Salomon, ex eo die quo fundavit domum Dñi, uſq; in diẽ quo ꝑfecit eam. 16 Tunc abiit Salomon in Aſiongaber, & in Ailath ad oram Maris rubri, quæ eſt in terra Edom. 17 Miſit autẽ ei Hiram ꝑ manus ſervorũ ſuorum naves, & nautas gnaros maris, & abierunt cum ſervis Salomonis in Ophir, tuleruntq; indè quadringenta quinquaginta talenta auri, & attulerunt ad regem Salomonem. 18

CAP. IX.

REgina quoque Saba, cùm audiſſet famam Salomonis, venit ut tentaret eum in ænigmatibus in Jeruſalem, cum magnis opibus, & camelis qui portabant aromata, & auri plurimum, gemmáſque pretioſas. Cúmque veniſſet ad Salomonem, locuta eſt ei quæcunque erant in corde ſuo. 1 Et expoſuit ei Salomon omnia quæ propoſuerat: nec quidquam fuit, quod non perſpicuum ei fecerit. 2 Quæ poſtquàm vidit, ſapientiam, ſcilicèt, Salomonis, & domum quam ædificaverat, 3 Necnon & cibaria menſæ ejus, & habitacula ſervorum, & officia miniſtrorum ejus, & veſtimenta eorum, pincernas quoque & veſtes eorum, & victimas quas immolabat in domo Domini: non erat præ ſtupore ultrà in ea ſpiritus. 4

Verſio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 ܘܡܢ ܒܢܝ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܠܐ ܥܒܕ ܫܠܝܡܘܢ ܥܒܕܐ ܒܡܠܟܘܬܗ . ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܗܘܘ ܓܒܪܐ
10 ܥܒܕܝ ܩܪܒܐ . ܘܪܫܝ ܡܪܟܒܬܗ . ܘܦܪܫܘܗܝ . * ܘܗܢܘܢ ܫܠܝܛܢܐ ܘܦܩܘܕܐ ܕܦܩܝܕܝܢ
ܗܘܘ ܥܠ ܕܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ . ܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ . ܕܡܫܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܠܥܡܐ . ܕܥܒܕܝܢ ܗܘܘ
11 ܒܥܒܕܐ . * ܘܒܪܬܗ ܕܦܪܥܘܢ ܐܥܠܗ ܫܠܝܡܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ . ܠܒܝܬܐ ܕܒܢܐ
ܠܗ . ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܗܘܐ . ܕܠܐ ܬܬܒ ܐܢܬܬܐ ܥܡܝ ܒܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܡܛܠ
12 ܕܩܕܝܫ . ܕܥܠܬ ܠܗ ܩܒܘܬܗ ܕܡܪܝܐ . * ܗܝܕܝܢ ܡܩܪܒ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܕܒܚܐ ܠܡܪܝܐ
13 ܘܢܟܣܬܐ . ܥܠ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܢܐ ܩܕܡ ܐܣܛܘ . * ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܟܠ ܝܘܡ ܡܩܪܒ ܗܘܐ .
ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܘܫܐ . ܒܫܒܬܐ ܘܒܥܐܕܐ . ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܒܫܢܬܐ . ܒܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ . ܘܒܥܐܕܐ
14 ܕܨܘܡܐ . ܘܒܥܐܕܐ ܕܡܛܠܠܐ . * ܘܐܩܝܡ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ . ܟܗܢܐ ܥܠ ܬܫܡܫܬܗܘܢ .
ܘܠܘܝܐ ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ . ܠܫܘܒܚܐ ܘܠܬܫܡܫܬܐ ܩܕܡ ܟܗܢܐ . ܕܢܫܡܫܘܢ ܝܘܡ
ܒܝܘܡܗ . ܘܬܪܥܐ ܐܝܟ ܕܘܟܬܗܘܢ . ܕܢܛܪܘܢ ܬܪܥܐ ܟܠ ܝܘܡ ܒܝܘܡܗ . ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ
15 ܦܩܕ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܕܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ . * ܘܠܐ ܣܛܘ ܡܢ ܦܘܩܕܢܗ
16 ܕܦܩܕܗܘܢ ܡܠܟܐ . ܥܠ ܟܗܢܐ ܘܥܠ ܠܘܝܐ . ܘܥܠ ܟܠܗ ܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬܐ . * ܘܐܬܩܢ ܗܘܝ
ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ . ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܬܬܣܝܡ ܫܬܐܣܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ
17 ܕܐܫܬܠܡ ܟܠܗ ܥܒܕܗ . * ܘܗܝܕܝܢ ܐܙܠ ܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܠܥܨܝܘܢܓܒܪ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܗܘܬ
18 ܠܘܩܒܠ ܐܝܠܘܬ ܥܠ ܣܦܬ ܝܡܐ ܒܐܪܥܐ ܕܐܕܘܡ . * ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܒܐܠܦܐ ܠܥܒܕܘܗܝ .
ܓܒܪܐ ܡܠܚܐ ܕܝܕܥܝܢ ܠܡܕܒܪܘ ܐܠܦܐ ܕܝܡܐ . ܥܡ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ . ܘܐܙܠܘ
ܠܐܘܦܝܪ ܡܕܝܢܬܐ . ܘܢܣܒܘ ܡܢ ܬܡܢ ܐܪܒܥܡܐܐ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ . ܘܐܝܬܝܘ ܠܡܠܟܐ
ܫܠܝܡܘܢ .

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *

1 * ܘܡܠܟܬܐ ܕܫܒܐ ܫܡܥܬ ܫܡܥܗ ܕܫܠܝܡܘܢ . ܘܐܬܬ ܠܡܢܣܝܘܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ
ܒܐܘܚܕܬܐ . ܘܐܬܬ ܠܐܘܪܫܠܡ . ܒܚܝܠܐ ܪܒܐ ܛܒ . ܘܓܡܠܐ ܕܛܥܝܢܝܢ ܒܣܡܐ . ܘܕܗܒܐ
ܣܓܝ ܛܒ . ܘܟܐܦܐ ܛܒܬܐ . ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ . ܘܓܠܬ ܠܗ ܟܠ ܕܒܠܒܗ .
2 * [illegible]
3 4 * [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ex Iſraelitis autem nullos fecit Salomon ſervos in regno ſuo; quoniam hi erant viri bellum exercentes, præfecti curruum, & equites ejus: 9 Iidémque præpoſiti erant & curatores qui pro rege Salomone curabant, ducenti quinquaginta, qui ad opus adigebant populum operibus occupatum. 10 Porrò filiam Pharaonis tranſtulit Salomon è civitate Davidis in domum quam ædificaverat ei: dixerat enim, Non habitabit mulier mecum in domo Davidis regis Iſrael, quum ſancta ſit eò quòd in eam ingreſſa ſit arca Domini. 11 Tunc offerebat Salomon ſacrificia Domino & pacifica ſuper altare Domini, quod extruxerat ante porticum. 12 Pro debito ſingulorum dierum offerebat, ſecundùm præceptum Moſis, ſabbathis, & diebus feſtis; ter *ſcilicet* in anno, *nempe* in feſto die azymorum, in feſto jejunii, & in feſto tabernaculorum. 13 Et juxta legem Davidis patris ſui, conſtituit ſacerdotes in officiis ſuis: & Levitas in cuſtodiis ſuis, ad laudandum & miniſtrandum coram ſacerdotibus, ut quæque dies expoſcebat: & janitores juxta debitum ſuum, ut cuſtodirent januas ſingulis quibúſque diebus: quoniam ita præceperat David rex Iſraelis, qui regnum obtinuerat à Domino. 14 Nec uſpiam deflexit ab his quæ præceperat ei rex de ſacerdotibus, de Levitis, deque univerſo miniſterio domûs. 15 Et ad rem ſucceſſerunt omnia opera Salomonis ab eo die quo jacta fuêre fundamenta domûs Domini, uſque ad diem quo abſolutum fuit totum opus ejus. 16 Tunc profectus eſt Salomon ad Iſinu-geber civitatem quæ erat è regione Eloth, ſecus littus maris, in terra Edom. 17 Miſítque Hiram in navibus ſervos ſuos viros nautas, peritos gubernandi navigia marina, unà cum ſervis Salomonis; qui abierunt in urbem Ophir, tulerunt indè quadringenta auri talenta, & advexerunt ad regem Salomonem. 18

CAP. IX.

REgina quoque Sabæ, auditâ famâ Salomonis, venit ad probandum Salomonem ænigmatibus: venit, inquam in Jeruſalem maximo cum exercitu, & camelis aromatibus, auro plurimo, optimíſque gemmis onuſtis. Adivit ergò regem Salomonem, & aperuit ei quicquid habebat in animo ſuo: 1 Cui rex Salomon omnia, adeóque ſecretum cordis ejus indicavit: nihilque regem latuit, quin indicaret ei. 2 Cúmque vidiſſet regina Sabæ ſapientiam Salomonis, domum quam ædificaverat, 3 Cibum menſæ ipſius, conditionem ſervorum ejus, ſtatum miniſtrorum & veſtes eorum, pincernas & veſtes eorum, & victimas quas immolabat in domo Domini; non fuit ampliùs in ea ſpiritus ad videndum. 4

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· (ι) ὅτι ἰδοὺ ἄνδρες
10 πολεμισταὶ ϗ ἄρχοντες, (κ) ϗ οἱ δυνατοὶ ϗ ἄρχοντες ἁρμάτων ϗ ἱππέων. Καὶ οὗτοι ἄρχοντες (λ) τῶν
11 προστατῶν βασιλέως Σαλωμὼν, πεντήκοντα ϗ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ. Καὶ τὴν θυγατέρα
Φαραὼ (μ) ἀνήγαγε Σαλωμὼν ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ, ὅτι εἶπεν, Οὐ
κατοικήσει (ν) ἡ γυνή μου ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὅτι ἅγιός ἐστιν οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ κιβωτὸς
12 κυρίου. Τότε ἀνήνεγκε Σαλωμὼν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ (ξ) θυσιαστήριον, ὃ ᾠκοδόμησε κυρίῳ
13 ἀπέναντι τοῦ ναοῦ (ο) Κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς Μωυσῆ ἐν τοῖς
σαββάτοις, ϗ ἐν τοῖς μησὶ, ϗ ἐν ταῖς ἑορταῖς, τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, ϗ ἐν
14 τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, ϗ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν. Καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρίσιν (π) Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων, (ρ) ϗ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· ϗ οἱ Λευῖται (σ) ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν,
τοῦ αἰνεῖν ϗ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· ϗ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς
15 διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην ϗ πύλην, ὅτι οὕτως (τ) ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. Οὐ παρῆλθον τὰς
16 ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, ϗ εἰς τοὺς θησαυρούς. (υ) Καὶ ἡτοιμάσθη
17 πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον κυρίου. Τότε ᾤχετο
18 Σαλωμὼν εἰς Γασιὼν Γαβὲρ, ϗ εἰς τὴν (φ) Αἰλὰθ τὴν παραθαλασσίαν (†) ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ
ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα ϗ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, ϗ ᾤχοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμὼν εἰς
(χ) Σωφιρὰ, ϗ ἔλαβον ἐκεῖθεν (ψ) τετρακόσια ϗ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου, ϗ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα
Σαλωμών.

Et de filiis Iſrael non dedit Salomon in pueros (d) regno ſuo: quoniam 9
ecce viri bellatores, & (e) principes, & potentes, & principes curruum,
& equitum. Et hi principes ex iis qui adſtabant regi Salomon, 10
quinquaginta & ducenti exactores operum in populo. Et filiam Pharaonis 11
adduxit Salomon de civitate David in domum quam ædificaverat
ei: quoniam dixit; Non habitabit uxor mea in civitate David regis Iſrael,
quoniam (f) ſancta eſt, quo intravit illuc arca Domini. Tunc obtulit 12
Salomon holocauſtomata Domino ſuper altare, quod ædificavit Domino
è regione templi Juxta verbum diei in die, ad offerendum juxta 13
mandata Moyſi in ſabbatis, & in menſibus, & in feſtivitatibus, tribus
temporibus anni, in feſtivitate azymorum, & in feſtivitate hebdomadarum,
& in feſtivitate tabernaculorum. Et ſtatuit juxta judicium 14
David patris ſui diſtributiones ſacerdotum, (g) & ſecundùm miniſteria
eorum. Et Levitæ ſuper cuſtodias ſuas, ad laudandum, & miniſtrandum
coram ſacerdotibus juxta verbum diei in die. Et janitores ſecundùm
diſtributiones ad portam, & portam: quoniam ita mandata David
hominis Dei. Non tranſgreſſi ſunt mandata regis de ſacerdotibus 15
& Levitis in omni verbo, & in theſauris. Et paratum fuerat omne opificium, 16
à qua die fundata eſt, (h) quoadusque perfecit Salomon domum
Domini. Tunc abiit Solomon in Gaſion Gaber, & in Ælath maritimam 17
in terra Idumæa. Et miſit Chiram in manu puerorum ſuorum navigia, 18
& pueros ſcientes mare: & abierunt cum pueris Salomon in Sophira:
& tulerunt indè quadringenta & quinquaginta talenta auri: & (i) venerunt ad regem Salomon.

MS. A. (ι) ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες (κ) ϗ δυνατοὶ (λ) τῶν * προσταγμάτων τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, (μ) Σαλωμὼν ἀνήγαγεν ἐκ (ν) γυνή μου (ξ) θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ᾠκοδόμησεν ἀπέναντι (ο) Καὶ κατὰ (π) Δαυὶδ τὰς (ρ) κατὰ τὰς (σ) κατὰ τὰς (τ) ἐντολὴ (υ) Καὶ * ἡτοίμασεν πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας * ἐτελιώθη ἕως οὗ ἐτελίωσεν Σαλωμὼν (φ) Αἰλὰμ (†) ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. (χ) Σωφηρὰ, (ψ) τετρακόσια ϗ

ΚΕΦ. θ'.

1 Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν, ϗ ἦλθε τοῦ πειράσαι Σαλωμὼν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ
ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, ϗ κάμηλοι αἴρουσαι (α) ἀρώματα εἰς πλῆθος, ϗ χρυσίον, ϗ λίθον τίμιον.
2 ϗ ἦλθε πρὸς Σαλωμὼν, ϗ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν πάντα (β) ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. Καὶ ἀνήγγειλεν
αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, ϗ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμὼν ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.
3 4 Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμὼν ϗ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε, Καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν,
ϗ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, ϗ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, ϗ ἱματισμὸν (γ) αὐτῶν, ϗ οἰνοχόοις αὐτοῦ, ϗ στολισμὸν
αὐτῶν, ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ (δ) ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

CAP. IX.

ET regina Saba audivit nomen Salomon, & venit ad tentandum Salomon 1
in ænigmatibus in Hieruſalem in virtute gravi valdè *: & cameli*
portantes aromata in multitudine, & aurum, & lapidem pretioſum. Et 2
venit ad Salomon, & locuta eſt ad eum omnia quæcunque erant in anima
ſua. Et annuntiavit ei Salomon omnia verba ejus: & non præteriit
verbum à Salomon, quod non annuntiârit ei. Et vidit regina Saba ſapientiam 3
Salomon, & domum quam ædificavit, Et cibaria menſarum, 4
& ſeſſionem puerorum ejus, & ſtationem miniſtrorum ejus, & veſtem
eorum, & pincernas ejus, & ornatum eorum, & holocauſtomata, quæ
offerebat in domo Domini: (a) & extra ſe facta eſt.

MS.A. (α) ἀρώματα ϗ χρυσίον εἰς πλῆθος, ϗ λίθον (β) ὅσα ἐν (γ) αὐτοῦ, (δ) ἀνέφερον

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ومن بني اسرايل ما عمل سليمان عبيدا لملكه * لانهم الذين يصنعون الحرب في الحروب * 9
وهم كبراء اعتاده وفرسانه * وهاولاء المتملكون الذين كانوا يعضدون سليمان الملك * 10
مايتان وخمسون الذين كانوا يعملون الصنايع * وسليمان اطلع بنت فرعون من قرية داود 11
الي البيت الذي بناه لملكه * لانه قال لا تقعد معي امراه في بيت داود * لانه مقدس قد
دخل اليه صندوق عهد الله * وبعد ذلك قرب سليمان ذبايح على مذبح الله الذي بناه قدام 12
المذبح * وحساب كل يوم كان يطلع مثل ما امر موسي * في السبوت والاعياد * ثلاثة مرات 13
في السنة * في عيد الفطير * وعيد الصيام * وعيد المظلة * مثل ناموس داود ابيه * الكهنة على 14
مراتبهم * واللاويون على عوايدهم يسبحون ويمجدون قدام الكهنة * حساب اليوم في يومه *
والبوابون على حقوقهم يكونوا * يحفظوا الابواب * لان هكذا امر داود ملك اسرايل * الذي
قام بالملك قدام الله * ولم يمل عن ما امر به الملك على الكهنة وعلى اللاويين وعلى كل 15
خدمة البيت * وصنع سليمان كل الصنايع من يوم طرح اساس البيت الي يوم ختمه كل 16
اعماله * وبعد ذلك مر سليمان الضيعة الذي كانت تحاذي الوت على شاط البحر بارض ادوم 17
وهدها * وبعث حيرام عبيده في سفن * وهم رجال سفينيون ممن يعرف تدبيرها في البحر * مع 18
عبيد سليمان * فذهبوا الي اوفير مدينة الذهب * واخذوا من هناك اربعماية بدرة ذهبا *
وسلموها لسليمان *

Ex Iſraelitis autem non fecit Salomon 9
ſervos regni ſui, quoniam ipſi bellum
gerebant in præliis, ipſique erant principes
roboris ejus & equitum ejus: Et iidem 10
iſti erant dominatores qui opitulabantur
Salomoni regi, ducenti quinquaginta,
qui negotia peragebant. Salomon etiam 11
deduxit filiam Pharaonis è civitate Davidis
in ædem quam extruxerat in
Regiam ſuam: dixerat enim, Non habitabit
mecum mulier in domo Davidis,
quoniam ſancta eſt ob ingreſſum arcæ
fœderis Dei. Poſthæc obtulit Salomon 12
ſacrificia ſuper illud altare Dei, quod
extruxerat ante aram. Et cenſum diurnum 13
offerebat, quemadmodum præceperat
Moſes, ſabbathis, & diebus feſtis;
ter quotannis, in feſto azymorum, feſto
jejunii, & feſto tabernaculorum. Juxta 14
legem Davidis patris ejus, ſacerdotes,
in officiis ſuis, & Levitæ ſecundùm conſuetudines
ſuas, laudabant & glorificabant
coram ſacerdotibus, prout quæque
dies expoſtulabat: Janitores etiam cuſtodiebant
januas ſecundùm ritus eorum,
quoniam ita præceperat David rex
Iſraelis, qui regnum exercuerat coram
Deo. Non deflexit ab his quæ mandaverat 15
ei rex quoad ſacerdotes, quoad
Levitas, & quoad omne miniſterium
domûs: Sed fecit Salomon quæcunque 16
agenda erant, ab eo die quo jecit fundamenta
domûs, ad eum uſque diem quo
abſolvit omnia ejuſdem opera. Poſthæc 17
perrexit Salomon ad oppidum illud
quod erat ex adverſo Eloth, prope littus
maris, in terra Edom, & deſtruxit
illud. Miſitque Hiram in navibus ſervos 18
ſuos, qui quidem erant viri nautæ ex
his qui callebant artem gubernandi eas
in mari, unà cum ſervis Salomonis; qui
abeuntes ad Ophir urbem auri, tulerunt
inde quadringenta auri talenta, dederuntque
Salomoni.

* الفصل التاسع *

* وسمعت ملكة سابا خبر سليمان * فجات لامتحان سليمان في الاسرار * بقوة عظيمة جدا * وجمال 1
محملة عطرا وذهبا كثيرا * وفصوصا وجواهر واهدية لسليمان الملك * وكشفت له كل ما في 2
قلبها * ولم تخف عنه سرها * وسمعت ملكة سابا حكمة سليمان * وراة البيت الذي بناه * وموايد 3 4
طعامه * وعبيده وخدامه ولباسهم * والبوابين ولباسهم * والمذبح الذي يذبح عليه في
بيت الله * وما اطاقت روحها ان تري شيا اخر *

CAP. IX.

AUdiens autem regina Sabæ famam 1
Salomonis, tentatum venit Salomonem
quæſtionibus *abſtruſis, copioſiſſimo cum*
comitatu, camelis onuſtis thure, auro plurimo,
lapillis, gemmis, ac muneribus pro
Salomone rege: Aperuit illi quicquid 2
habebat in animo, nec celavit ei ſecretum
ſuum. Et cùm audiîſſet regina Sabæ 3
ſapientiam Salomonis, vidiſſetque domum
quam extruxerat, Menſas cibi illius, 4
ſervos ac miniſtros & veſtimenta eorum,
janitores & veſtimenta eorum, &
aram ſuper quam ſacrificabat in domo
Dei, impatiens videndi res alias,

דברי הימים ב: ט

credebam non Et .tua ſapientia *ſuper* & ,tuis *verbis ſuper* ,mea terra in audivi quod verbum *Veritas* : regem ad Dixitque
5 6 ותאמר אל־המלך אמת הדבר אשר שמעתי בארצי על־דבריך ועל־חכמתך׃ ולא־האמנתי
.tuæ ſapientiæ multitudinis dimidium mihi fuit indicatũ non ecce Et .mei oculi viderent & , venirem donec , eorum verbis
לדבריהם עד אשר־באתי ותראינה עיני והנה לא הגד־לי חצי מרבית חכמתך
audientes & ,ſemper *tuæ facies ad ſtantes* , iſti tui ſervi beati & , tui viri Beati .audivi quam *auditione ſuper* Addidiſti
7 יספת על־השמועה אשר שמעתי׃ אשרי אנשיך ואשרי עבדיך אלה העמדים לפניך תמיד ושמעים
Domino regem in ſuũ thronũ ſuper te *dandum ad* te *in* voluit qui ,benedictus tuus Deus DOMINUS Sit .tuã ſapientiam
8 את־חכמתך׃ יהי יהוה אלהיך ברוך אשר חפץ בך לתתך על־כסאו למלך ליהוה
.juſtitiam &,judicium faciendũ ad regem in eos ſuper te *dedit* &,ſeculũ in eũ *ſtabiliendũ ad* ,Iſrael *erga tui Dei amore in* : tuo Deo
אלהיך באהבת אלהיך את־ישראל להעמידו לעולם ויתנך עליהם למלך לעשות משפט וצדקה׃
aroma ſicut fuit non Et .*precioſum lapidem* & ,valde multitudinẽ in aromata & , auri talenta viginti & , centum regi dedit Et
9 ותתן למלך מאה ועשרים ככר זהב ובשמים לרב מאד ואבן יקרה ולא היה כבשם
aurum attulerunt qui Selomoh ſervi & ,Churam ſervi etiam Et .Selomoh regi Seba regina dedit quod , iſtud
10 ההוא אשר־נתנה מלכת־שבא למלך שלמה׃ וגם עבדי חורם ועבדי שלמה אשר־הביאו זהב
domo in *elevationes coralliorum* lignis rex fecit Et .*precioſum lapidem* & , *coralliorum* ligna attulerunt ,Ophir de
11 מאופיר הביאו עצי אלגומים ואבן יקרה׃ ויעש המלך את־עצי האלגומים מסלות לבית־
.Jehudah terra in antè ipſa ſicut viſa ſunt non Et .cantoribus *nabla* & , citharas & , regia domo in &,DOMINI
יהוה ולבית המלך וכנרות ונבלים לשרים ולא־נראו כהם לפנים בארץ יהודה׃
,eſt reverſa Et .regem ad attulerat quod præter ,poſtulavit quam ,ejꝰ volũtatẽ omnẽ Sebah reginæ dedit Selomoh rex Et
12 והמלך שלמה נתן למלכת־שבא את־כל־חפצה אשר שאלה מלבד אשר־הביאה אל־המלך ותהפך
ſexcenta ,*uno anno* in Selomoh ad veniebat quod auri pondus erat Et .ejus ſervi & , ipſa ſuã terram in abiit &
13 ותלך לארצה היא ועבדיה׃ ויהי משקל הזהב אשר־בא לשלמה בשנה אחת שש מאות
comites & ,Harab reges omnes & ,adducentes *circumeuntes &* , *perveſtigantes* viros Præter .auri talenta ſex & ſexaginta &
14 וששים ושש ככרי זהב׃ לבד מאנשי התרים והסחרים מביאים וכל־מלכי ערב ופחות
ſexcenti : *protenſo* auro ſcuta ducenta Selomoh rex fecit Et .Selomoni argentum & , aurum adducentes , terræ
15 הארץ מביאים זהב וכסף לשלמה׃ ויעש המלך שלמה מאתים צנה זהב שחוט שש מאות
aſcendebat auri trecenti ; ductili auro clypeos trecentos Et .*uno* ſcuto ſuper *aſcendebat protenſo auro*
16 זהב שחוט יעלה על־הצנה האחת׃ ושלש־מאות מגנים זהב שחוט שלש מאות זהב יעלה
auro illud texit & ;grande *dentis* ſolium rex fecit Et .Lebanon ſaltus domo in rex eos *dedit* & ; *uno* clypeo ſuper
17 על־המגן האחת ויתנם המלך בבית יער הלבנון׃ ויעש המלך כסא־שן גדול ויצפהו זהב
: ſeſſionis locum ad inde & hinc manus & , *apprehenſa* ſolio ipſi *auro in ſcabellum* & , ſolio gradus ſex Et .mundo
18 טהור׃ ושש מעלות לכסא וכבש בזהב לכסא מאחזים וידות מזה ומזה על־מקום השבת
.inde & hinc gradus ſex *ſuper ibi ſtantes* leones duodecim Et .manus juxta ſtantes leones duo &
19 ושנים אריות עמדים אצל הידות׃ ושנים עשר אריות עמדים שם על־שש המעלות מזה ומזה
Lebanon ſaltus domus vaſa omnia & ; aurea Selomoh regis potus vaſa omnia Et .*regno omni* ſic eſt factum Non
20 לא־נעשה כן לכל־ממלכה׃ וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית־יער הלבנון
.quicquam *in* Selomoh diebus in reputabatur argentũ Non .*concluſo* auro
זהב סגור אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה׃

Verſio VULG. LAT.

Dixítque ad regem ; Verus eſt ſermo, quem audieram in 5
terra mea de virtutibus & ſapientia tua. Non credebam 6
narrantibus, donec ipſa veniſſem, & vidiſſent oculi mei,
& probâſſem vix medietatem ſapientiæ tuæ mihi fuiſſe
narratam : viciſti famam virtutibus tuis. Beati viri tui, 7
& beati ſervi tui, qui aſſiſtunt coram te omni tempore, &
audiunt ſapientiam tuam. Sit Dominus Deus tuus benedictus, 8
qui voluit te ordinare ſuper thronum ſuum,
regem Domini Dei tui. Quia diligit Deus Iſrael, & vult
ſervare eum in æternum, idcircò poſuit te ſuper eum regem,
ut facias judicia atque juſtitiam. Dedit autem regi 9
centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis,
& gemmas pretioſiſſimas : non fuerunt aromata talia ut
hæc, quæ dedit regina Saba regi Solomoni. Sed & ſervi 10
Hiram cum ſervis Salomonis attulerunt aurum de Ophir,
& ligna thyina, & gemmas pretioſiſſimas : De 11
quibus fecit rex, de lignis ſcilicèt thyinis, gradus in domo
Domini, & in domo regia, citharas quoque, & pſalteria
cantoribus : nunquam viſa ſunt in terra Juda ligna
talia. Rex autem Salomon dedit reginæ Saba cuncta 12
quæ voluit, & quæ poſtulavit, & multò plura quàm
attulerat ad eum : quæ reverſa, abiit in terrã ſuã cum ſervis
ſuis. Erat autem pondus auri, quod afferebatur Salomoni 13
per ſingulos annos, ſexcenta ſexaginta ſex talenta
auri : Exceptâ eâ ſummâ, quam legati diverſarum gentium, 14
& negotiatores afferre conſueverant, omnéſque
reges Arabiæ, & ſatrapæ terrarum, qui comportabant
aurum & argentum Salomoni. Fecit igitur rex Salomon 15
ducentas haſtas aureas de ſumma ſexcentorum aureorum,
qui in ſingulis haſtis expendebantur. Trecenta quoque 16
ſcuta aurea trecentorum aureorum, quibus tegebantur
ſingula ſcuta : poſuítque ea rex in armamentario, quod
erat conſitum nemore. Fecit quoque rex ſolium eburneum 17
grande, & veſtivit illud auro mundiſſimo. Sex 18
quoque gradus, quibus aſcendebatur ad ſolium, & ſcabellum
aureum, & brachiola duo altrinſecùs, & duos
leones ſtantes juxta brachiola, Sed & alios duodecim 19
leunculos ſtantes ſuper ſex gradus ex utraque parte : non
fuit tale ſolium in univerſis regnis. Omnia quoque vaſa 20
convivii regis erant aurea, & vaſa domûs ſaltûs Libani
ex auro puriſſimo. Argentum enim in diebus illis
pro nihilo reputabatur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 *ܘܐܡܪܬ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܫܪܝܪܐ ܗܘܬ ܡܠܬܐ ܕܫܡܥܬ ܗܘܝܬ ܒܡܕܝܢܬܝ. ܥܠ ܨܒܘܬܟ
6 ܘܥܠ ܚܟܡܬܟ. *ܘܠܐ ܗܝܡܢܬ ܗܘܝܬ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܝܬ ܘܚܙܝ ܥܝܢܝ. ܘܗܐ ܠܐ ܚܘܝܘܢܝ
7 ܦܠܓܐ. ܐܘܬܪܬ ܚܟܡܬܟ. ܘܥܒܪܬ ܫܘܡܥܐ ܕܫܡܥܬ. *ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܒܕܝܟ ܗܠܝܢ
8 ܕܩܝܡܝܢ ܩܕܡܝܟ ܐܡܝܢܐܝܬ. ܘܫܡܥܝܢ ܚܟܡܬܟ. *ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܪܝܟ. ܗܘ ܕܓܒܟ
ܘܐܘܬܒܟ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܪܚܡ ܡܪܝܐ ܠܐܝܣܪܝܠ.
9 ܐܩܝܡܟ ܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ ܠܥܠܡ. ܠܡܥܒܕ ܕܝܢܐ ܘܙܕܝܩܘܬܐ. *ܘܝܗܒܬ ܠܡܠܟܐ ܡܐܐ
ܘܥܣܪܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. ܘܒܣܡܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܟܐܦܐ ܛܒܬܐ. ܘܠܐ ܐܬܚܙܝܘ ܐܝܟ ܒܣܡܐ
10 ܗܠܝܢ ܒܥܠܡܐ: ܕܝܗܒܬ ܡܠܟܬܐ ܕܫܒܐ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. *ܘܐܦ ܥܒܕܘܗܝ ܕܚܝܪܡ.
11 ܘܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܐܝܬܝܘ ܕܗܒܐ ܡܢ ܐܘܦܝܪ. *ܘܐܝܬܝܘ ܩܝܣܐ ܕܐܒܢܘܣܐ.
ܠܡܥܒܕ ܣܒܟܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܘܟܢܪܐ ܠܡܫܒܚܢܐ. ܘܠܐ
12 ܐܬܚܙܝܘ ܐܟܘܬܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. *ܘܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܝܗܒ ܠܡܠܟܬܐ ܕܫܒܐ
ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܐܠܬܗ. ܠܒܪ ܡܢ ܕܝܗܒ ܠܗ. ܘܚܘܝܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܒܠܒܗ.
13 ܘܩܡܬ ܐܙܠܬ ܠܡܕܝܢܬܗ. ܗܝ ܘܥܒܕܝܗ. *ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܕܗܒܐ ܕܐܬܐ ܗܘܐ
14 ܠܫܠܝܡܘܢ ܒܫܢܬܐ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ. *ܠܒܪ ܡܢ ܡܟܣܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ: ܘܡܘܒܠܐ ܕܬܓܪܐ. ܘܟܠ ܡܠܟܐ ܕܥܪܒܝܐ. ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܐܪܥܐ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ
15 ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܠܫܠܝܡܘܢ. *ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܡܐܬܝܢ ܬܪܣܝܢ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ.
16 ܘܡܐܬܝܢ ܟܟܪܝܢ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ. ܚܦܐ ܠܟܠ ܬܪܣ ܚܕ. *ܘܬܠܬܡܐܐ ܡܓܢܝܢ ܕܕܗܒܐ ܛܒܐ.
ܘܬܠܬ ܡܢܝܢ ܕܕܗܒܐ ܩܒܝܥܢ ܗܘܝ ܒܐܝܕܐ ܕܟܠ ܡܓܢܐ ܚܕ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬ
17 18 ܥܒܐ ܕܠܒܢܢ. *ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܟܘܪܣܝܐ ܕܫܢܐ ܪܒܐ. ܘܚܦܝܗܝ ܕܗܒܐ ܕܟܝܐ. *ܘܫܬ
ܕܪܓܝܢ ܠܟܘܪܣܝܐ. ܘܣܦܬܗ ܕܟܘܪܣܝܐ. ܚܕܪܐ ܡܢ ܒܣܬܪܗ. ܘܐܝܕܐ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ.
19 ܥܠ ܐܬܪܐ ܕܡܘܬܒܐ. ܘܬܪܝܢ ܐܪܝܘܬܐ ܩܝܡܝܢ ܒܣܛܪ ܐܝܕܬܐ. *ܘܬܪܥܣܪ ܐܪܝܘܬܐ ܩܝܡܝܢ
ܬܡܢ. ܥܠ ܫܬ ܕܪܓܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ. ܘܠܐ ܐܬܥܒܕ ܗܟܢܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ.
20 *ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܬܫܡܫܬܗ ܕܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ. ܕܕܗܒܐ. ܘܟܠ ܡܐܢܐ ܕܒܝܬ ܓܙܗ
ܕܡܠܟܐ. ܕܕܗܒܐ ܚܣܝܢܐ. ܘܟܣܦܐ. ܠܐ ܚܫܝܒ ܗܘܐ ܒܝܘܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܐܝܟ ܡܕܡ.

Dixítque regi Salomoni, Verum erat verbum 5
quod audiveram in urbe mea de rebus tuis
& de ſapientia tua : Fidem tamen non adhibui, 6
donec venirem, viderentque oculi
mei, ſed ecce non indicârunt mihi dimidium :
ampliore *quidem* ſapientiâ polles, & ſuperas
famam quam audiveram. Beati ſervi tui iſti 7
qui ſtant coram te jugiter, & audiunt ſapientiam
tuam. Sitque Dominus ille Deus tuus 8
benedictus, qui te elegit, teque collocavit ſuper
ſolium regni Iſraelis. Certè quia diligit
Dominus Iſraelem, ſtatuit te regem ſuper
eos in æternum, ad exercendum judicium &
juſtitiam. Deditque regi centum viginti auri 9
talenta, aromata plurima, & gemmas optimas :
nec viſa ſunt in orbe aromata ſimilia
his quæ dedit regina Sabæ regi Salomoni.
Adhæc ſervi Hirami & ſervi regis Salomonis 10
advexerunt aurum ex Ophir, Et advexerunt 11
ligna hebeni ad *conficiendos* cancellos domûs
Domini & domûs regis Salomonis, & citharas
pro cantoribus ; quibus ſimilia non fuerant
conſpecta in terra Judæ. Rex quoque 12
Salomon dedit reginæ Sabæ quicquid ab eo
petiit, præter ea quæ ipſe *ſuâpte munificentiâ*
dederat illi, & declaravit ei quicquid animo
ipſa conceperat : tum ſurgens reverſa
eſt in urbem ſuam cum ſervis ſuis. Porrò numerus 13
auri quod annuatim redibat ad Salomonem,
erat ſexcentorum ſexaginta ſex auri
talentorum, Præter vectigalia urbium, 14
& ſarcinas mercatorum : Sed & omnes
Arabum reges, & principes terræ afferebant
argentum & aurum Salomoni. Fecit 15
quoque Salomon ducentos clypeos ex auro
optimo, & ducentis auri optimi talentis obduxit
unumquemque clypeum : Et trecenta 16
auri optimi ſcuta, & tres auri minæ collocatæ
fuerant in manubrio cujuſlibet ſcuti : repoſuitque
ea rex in domo ſaltûs Libani. Fecit 17
præterea rex ſolium eburneum ingens, &
obduxit illud auro mundo. Sex gradus habebat 18
ſolium illud, & ſolii margo rotunda
erat à tergo : fulcra manuaria hinc inde imminebant
loco ſeſſionis, & bini leones ſtabant
ponè fulcra manuaria : Duodeni quoque 19
leones ſtabant illic ſuper ſex illos gradus
hinc inde : hujuſmodi non factum fuit in ullo
regno. Omnia vaſa miniſterii regis Salomonis 20
erant aurea, & omnia vaſa ærarii regis
ex auro puriſſimo : Argentum verò diebus
Salomonis nullius erat pretii.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων Ϲου, καὶ
6 περὶ τῆς Ϲοφίας Ϲου. Καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ
ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς Ϲοφίας Ϲου, (ε) προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα.
7 Μακάριοι οἱ (ζ) ἄνδρες Ϲου, μακάριοι οἱ (η) παῖδες οὗτοι οἱ παρεστηκότες Ϲοι διαπαντὸς
8 (θ) καὶ ἀκούοντες τὴν Ϲοφίαν Ϲου. Ἔστω κύριος ὁ θεός Ϲου (ι) εὐλογημένος, ὃς (κ) ἠθέλησεν ἐν
Ϲοὶ τοῦ δοῦναί Ϲε (λ) ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς (μ) βασιλέα κυρίῳ θεῷ Ϲου· ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν
θεόν Ϲου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν (ν) εἰς αἰῶνα, καὶ ἔδωκέ Ϲε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα τοῦ ποιῆσαι
9 (ξ) κρίμα καὶ δικαιοσύνην. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἀρώματα
εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα
10 Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. Καὶ οἱ παῖδες Σαλωμὼν καὶ οἱ παῖδες Χιρὰμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σαλωμὼν
11 ἐκ Σουφὶρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ
πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς,
12 καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ
Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών,
13 καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν (ο) αὐτῆς. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σαλωμὼν
14 ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου, Πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων
(π) καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον. καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας καὶ Ϲατραπῶν
15 τῆς (ρ) γῆς, πάντες ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
Σαλωμὼν διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατοὺς, ἑξακόσιοι χρυσοῖ (σ) καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν
16 ἕνα θυρεόν. Καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα
17 ἑκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ (τ) δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
18 θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ. Καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ
τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο
19 λέοντες ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας, Καὶ δώδεκα λέοντες ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ
20 ἔνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν (υ) πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν χρυσίου,
καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ (φ) κατειλημμένα. οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν
ἡμέραις Σαλωμὼν εἰς οὐθέν.

Et dixit ad regem; Verus eſt ſermo, quem audivi in terra (b) mea de 5
verbis tuis, & de ſapientia tua. Et non credidi ſermonibus, quoadusq; 6
veni, & viderunt oculi mei: & ecce non eſt annuntiatum mihi dimidium multitudinis ſapientiæ tuæ: adjeciſti ſuper auditionem, quam audiveram. (c) Beati viri tui, beati pueri hi, qui aſſiſtunt tibi ſemper, & 7
audiunt ſapientiam tuam. Sit Dominus Deus tuus benedictus; qui vo- 8
luit in te, ad dandum te ſuper thronum ſuum in regem Domino Deo tuo. In diligendo Dominum Deum tuum, ipſum Iſrael, ad ſtatuendum eum in ſeculum, & dedit te ſuper eos in regem, ad faciendum judicium, & juſtitiam. Et dedit regi centum viginti talenta auri, & aromata 9
in multitudine plurima, & lapidem pretioſum. Et non fuit juxta aromata illa, quæ dedit regina Saba regi Salomon. Et pueri Salomon, & 10
pueri Chiram afferebant aurum Salomoni de Suphir, & ligna (d) pinea, & lapidem pretioſum. Et fecit rex ligna pinea, aſcenſiones domui Do- 11
mini, & domui regis, & citharas, & nablas cantoribus. Et non apparuerant talia anteà in terra Juda. Et rex Salomon dedit reginæ Sa- 12
bæ omnia deſideria ejus, quæ poſtulavit, præter omnia quæ attulerat regi Salomon. Et revertit in terram ſuam. Et fuit pondus auri allati ad Salo- 13
mon in anno uno, ſexcenta ſexaginta talenta auri Præter viros ſubjectos, 14
& mercatorū, (e) quæ afferebant. Et de omnibus regibus Arabiæ, et ſatraparū terræ, omnes afferebant aurum et argentū regi Salomon. Et fecit rex 15
Salomon ducenta ſcuta aurea ductilia: ſexcenti aurei puri inerant 16
in uno ſcuto: Et trecentos clypeos ductiles aureos, (f) trecentorum aureorum aſcendebat ſuper clypeum unumquemque. Et dedit eos rex in domo ſylvæ Libani. Et fecit rex thronum de elephantinis dentibus 17
magnum: & deauravit eum auro probato: Et ſex gradus throno (g) illi- 18
gati auro, & brachiola hinc & hinc ſuper thronum ſeſſionis: & duo leones ſtantes apud brachiola: Et duodecim leones ſtantes ibi ſuper ſex 19
gradus hinc & hinc. Non factum eſt ſic in omni regno. Et omnia va- 20
ſa regis Salomon ex auro, & omnia vaſa domûs ſylvæ Libani auro incluſa. Non fuit argentum reputatum in diebus Salomon ad quicquam.

MS. A. (ε) καὶ προσέθηκας (ζ) ἄνδρες, μακάριοι (η) παῖδές Ϲου οὗτοι (θ) καὶ ἀκούουσιν Ϲοφίαν (ι) ηὐλογημένος, (κ) ἠθέλησέν Ϲοι τοῦ (λ) ἐπὶ θρόνου (μ) βασιλέα τῷ λαῷ Ϲου· ἐν (ν) εἰς τὸν αἰῶνα, (ξ) κρίσιν καὶ (ο) ἑαυτῆς. (π) καὶ ἐμπορευομένων (ρ) γῆς, ἔφερον (σ) καθαροὶ [* τῷ ἑνὶ θυρεῷ. ἑξακόσιοι χρυσοῖ] ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν. Καὶ (τ) τοῦ δρυμοῦ (υ) πάσῃ βασιλείᾳ. (φ) κατειλημμένα. καὶ οὐκ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وقالت * حقا سمعت ورايت * وما كنت اصدق حتي جيت وابصرت بعيني * وما رايت 5 6
نصف حكمتك * وقد زاد ذلك علي ما سمعته * فطوبي لعبيدك القيام بين يديك في 7
كل يوم * ويسمعون حكمتك * والرب الهك مبارك الذي اصطفاك واجلسك 8
على كرسي ملك اسرايل * ولان الله احب اسرايل * فاقامك عليهم الي الابد * لتعمل
عليهم الحكم والصدق والحق * واعطته ميه وعسرين بدرة ذهب * وبخورات كثيرة 9
جيدة * ودرا وجواهر لم ير مثلها قط في الدنيا الذي اعطته لسليمان * وكذلك عبيد 10
سليمان وعبيد حيرام * اتوا اليه بذهب من اوفير * وخشب الساج لقوايم بيت الله وبيت 11
ملك سليمان * وانابيب الصفارات للتسبيح * لم ير مثلها في ارض يهودا * واعطي الملك 12
سليمان لملكة سابا كل ما ارادت * وكشف لها اسرار قلبها * وانصرفت هي وعبيدها الي
مدينتها * وصار عدد الذهب الذي حصل لسليمان في سنة واحدة * سمايه وسته وستين 13
بدرة ذهب * غير مكوس المدن ودخل التجار * وكل ملوك العرب وسلاطين الارض كانوا 14
ياتون الي سليمان باموال وذهب * وصنع ميتي درقة كبارا وتراسا ذهبا جيدا * والبس 15
كل درقة سمايه مثقال ذهب * وثلاث مايه درقة ذهب جيد * وصنع مقبض كل درقة 16
ثلاثة امنان ذهب * واعطاها الملك لبني عابات لبنان * وصنع له كرسيا عظيما * 17
واكساه بالذهب النقي * وعمل له ست درجات * وحافات الكرسي معوجة الي خلف * 18
ويداه من الجانبين علي متكي المجلس فيهما سبعان قايمان بين يديه * واثنا عشر 19
سبعا قيام علي ستة درجات من ههنا ومن ههنا * ولم يصنع احد من ساير ملوك الارض مثله
* وكان انية الملك كلها ذهبا * وكل انية خزاينه ذهب كلها * وما كانت الفضة 20
تعد في ايامه *

* *Dixit, Vera audiveram, & vidi; Sed* 5
non credebam, donec venirem & propriis 6
oculis cernerem: & licèt non viderim dimidiam partem ſapientiæ tuæ, id tamen ſuperat quæ audiveram. Beati ſervi tui 7
ſtantes coram te quotidie, & ſapientiā tuam audientes. Sitque benedictus Do- 8
minus Deus tuus qui te elegit, & collocavit ſuper ſolium regni Iſraelis. Sanè quia Deus diligit Iſraelem, te præpoſuit eis in æternum ut exerceres in eos judicium, æquitatem, & veritatem. Deinde dedit ei centum viginti 9
talenta auri, odoramenta plurima et optima, uniones, ac gemmas, nil unquam tale viſum eſt in orbe, qualia erant quæ dedit Salomoni. Pari modo ſervi 10
Salomonis et ſervi Hirami attulerunt ei aurum ex Ophir, Et ligna braſilica 11
ad conficiendas columnas domûs Dei et domûs regis Salomonis, et fiſtulas tibiarum muſicarum; quibus ſimilia nondum viſa fuerant in terra Juda. Vi- 12
ciſſim rex Salomon dedit reginæ Sabæ quicquid optavit, et indicavit ei ſecreta cordis ejus; deinde rediit ipſa cum ſervis ſuis in urbem ſuam. Erat 13
autem numerus auri quod unico anno proveniebat Salomoni, ſexcentorum ſexaginta ſex auri talentorum, Exceptis 14
urbium tributis, et negotiatione mercatorum. Omnes etiam reges Arabum et imperatores terræ afferebant Salomoni argentum et aurum. Fecit autem 15
ducenta ſcuta magna ſeu clypeos ex auro optimo, et ſingulos clypeos obtexit ſexcentis auri talentis: Et trecentas 16
parmas ex auro optimo, fecitque manubrium cujuſlibet parmæ è tribus auri minis; et dedit eas rex filiis Abathis è Libano. Fecit quoque ſibi ſolium maxi- 17
mum, et texit illud auro puro: Fecit 18
illi ſex gradus: oræ ejuſdem ſolii erant reflexæ: in brachiis ejus ab utroque latere ſuper ſedis fulcrum, duo ſtabant leones ab anteriori parte: Duodecim ſta- 19
bant leones ſuper ſex illos gradus hinc inde: nemo regum terræ fecit huic ſimile. Præterea cuncta regis vaſa erant 20
aurea, et omnia vaſa theſaurorum ejus aurea erant: argentum verò in diebus ejus nihili æſtimabatur.

,aurum portantes Tarſis naves *veniebant* annis tribus in ſemel : Churam ſervis cum Tarſis *euntes* regis naves Nam
21 כִּֽי־אֳנִיּוֹת לַמֶּלֶךְ הֹלְכוֹת תַּרְשִׁישׁ עִם עַבְדֵי חוּרָם אַחַת לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹאנָה אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ נֹשְׂאוֹת זָהָב
,*opulentia* in terræ regibus omnibus præ Selomoh rex eſt magnificatus Et .pavos & ,ſimias & ,elephantum dentes,argentum &
22 וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים וְקוֹפִים וְתוּכִּיִּים׃ וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר
.ej° corde in Deus dedit quam ,ej° ſapientia *audiendū ad*,Selomoh *facies* *quærentes* terræ reges omnes Et .ſapientia &
23 וְחָכְמָה׃ וְכֹל מַלְכֵי הָאָרֶץ מְבַקְשִׁים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן הָאֱלֹהִים בְּלִבּוֹ׃
;mulos & ,equos ,aromata & *armaturam* , veſtes & ,aurea vaſa & ,argentea vaſa ,ſuum munus *vir* *deferentes* ipſi Et
24 וְהֵם מְבִיאִים אִישׁ מִנְחָתוֹ כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת נֵשֶׁק וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפְרָדִים
.equitum millia duodecim & ,curruum & ,equorum *ſtabula* millia quatuor Selomoni *fuit* Et .*anno in anni verbum*
25 דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה׃ וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבַּעַת אֲלָפִים אֻרְיוֹת סוּסִים וּמַרְכָּבוֹת וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים
ad uſque & flumine à , regibus omnibus in *dominans fuit* Et .Jeruſalaim in rege *cum &* ; *currus* urbibus in eos dimiſit Et
26 וַיַּנִּיחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמְּלָכִים מִן־הַנָּהָר וְעַד־
præbuit cedros & , lapides ſicut Jeruſalaim in argentū rex præbuit Et .Ægypti terminū ad uſque & , Peliſtim terram
27 אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן
.terris cunctis de & , Selomoh ad Ægypto ex equos *educentes* Et .multitudine in *planitie* in quæ , ſycomoros quaſi
28 כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצִיאִים סוּסִים מִמִּצְרַיִם לִשְׁלֹמֹה וּמִכָּל־הָאֲרָצוֹת׃
prophetia in & ,prophetæ Nathan *verbis ſuper* ſcripta *ipſa* nonne ,noviſſimorum & ; primorum Selomoh verborū *reſiduum* Et
29 וּשְׁאָר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־דִּבְרֵי נָתָן הַנָּבִיא וְעַל־נְבוּאַת
omnē ſuper Jeruſalaim in Selomoh regnavit Et ? Nebat filium Jarobham *ſuper* videntis Iheddi viſionibus in & , Silonitæ Achijah
30 אֲחִיָּה הַשִּׁילוֹנִי וּבַחֲזוֹת יֶעְדִּי הַחֹזֶה עַל־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וַיִּמְלֹךְ שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלִַם עַל־כָּל־
regnavítque :ſui patris David civitate in eū ſepelierunt & ; ſuis patribus cum Selomoh dormivit Et .annis quadraginta Iſrael
31 יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
.eo pro ejus filius Rechabham
רְחַבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. X. יוד

Jarobham *audire circa* ,fuit Et .eum *faciendum regnare ad* , Iſrael omnis venerant Sechem quia ; Sechem in Rechabham abiit Et
1 וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶמָה כִּי שְׁכֶם בָּאוּ כָל־יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָרָבְעָם 2
, miſerunt Et .Ægypto de Jarobham eſt reverſus & ; regis Selomoh *faciebus à* fugerat qui Ægypto in *ipſe &* ,Nebat filius
3 בֶּן־נְבָט וְהוּא בְמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וַיָּשָׁב יָרָבְעָם מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלְחוּ
tuus Pater : dicendo ,Rechabham ad ſunt locuti & : Iſrael omnis & , Jarobham venit & ; eum vocaverunt &
4 וַיִּקְרְאוּ־לוֹ וַיָּבֹא יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל־רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ אָבִיךָ
,nos ſuper *dedit* quod , gravi ejus jugo de & , dura tui patris ſervitute de allevia nunc & ,noſtrū jugū aggravavit
הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְעַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ
rex conſuluit Et .populus abiit & : me ad revertimini & , dies tres Adhuc , eos ad dixit Et .tibi ſerviemus &
5 וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלֶךְ הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ
6 *conſulentes vos* Quomodo : dicendo,*vivum ipſum exiſtendo in* ,ej° *patris Selomoh facies ad ſtantes fuere* qui ſenes Rechabham
רְחַבְעָם אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים לִפְנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים
,eis placueris & ,huic populo bono in fueris Si : dicendo,eum ad ſunt locuti Et ? verbum huic populo *reſpondendum ad*
7 לְהָשִׁיב לָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר אִם־תִּהְיֶה לְטוֹב לְהָעָם הַזֶּה וּרְצִיתָם
quod , ſenum conſilium reliquit Et .diebus omnibus ſervi tibi erunt & :bona verba eos ad fueris locutus &
8 וְדִבַּרְתָּ אֲלֵהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים כָּל־הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
.*ejus facies ad ſtantes* ,eo cum *evaſerant grandes* qui adoleſcentes conſuluit Et .ei cōſuluerant
יְעָצֻהוּ וַיִּוָּעַץ אֶת־הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃

Verſio VULG. LAT.

Siquidem naves regis ibant in Tharſis cum ſervis Hi- 21
ram, ſemel in annis tribus:& deferebant indè aurum &
argentum, & ebur, & ſimias, & pavos. Magnificatus 22
eſt igitur Salomon ſuper omnes reges terræ præ divitiis
& gloriâ. Omnéſq; reges terrarum deſiderabāt videre 23
faciem Salomonis, ut audirent ſapientiam,quam dederat
Deus in corde ejus: Et deferebant ei munera, vaſa ar- 24
gentea,& aurea,& veſtes,& arma,& aromata, equos,&
mulos, per ſingulos annos. Habuit quoque Salomon 25
quadraginta millia equorum in ſtabulis, & curruū equi-
túmque duodecim millia, conſtituítque eos in urbibus
quadrigarum, & ubi erat rex in Hieruſalem. Exer- 26
cuit etiam poteſtatem ſuper cunctos reges,à flumine Eu-
phrate uſque ad terram Philiſthinorum, & uſque ad ter-
minos Ægypti. Tantámque copiam præbuit argenti in 27
Jeruſalem quaſi lapidum ; & cedrorum tantam multitu-
dinem velut ſycomororū, quæ gignuntur in campeſtri-
bus. Adducebantur autem ei equi de Ægypto, cunctiſ- 28
que regionibus. Reliqua autem operum Salomonis pri- 29
orum & noviſſimorum, ſcripta ſunt in verbis Nathan
prophetæ, & in libris Ahiæ Silonitis, in viſione quo-
que Addo Videntis,contra Jeroboam filium Nabat. Re- 30
gnavit autem Salomon in Jeruſalem ſuper omnem Iſra-
el quadraginta annis. Dormivítque cum patribus ſuis, 31
& ſepelierunt eum in civitate David : regnavítque Ro-
boam filius ejus pro eo.

CAP. X.

PRofectus eſt autem Roboam in Sichem : illuc enim 1
cunctus Iſrael convenerat, ut conſtituerent eum regem.
Quod cùm audîſſet Jeroboam filius Nabat, qui erat in 2
Ægypto,(fugerat quippè illuc ante Salomonem,) ſta-
tim reverſus eſt. Vocaverúntque eum , & venit cum 3
univerſo Iſrael, & locuti ſunt ad Roboam , dicentes ;
Pater tuus duriſſimo jugo nos preſſit, tu leviora impera 4
patre tuo , qui nobis impoſuit gravem ſervitutem, &
paululùm de onere ſubleva, ut ſerviamus tibi. Qui ait, 5
Poſt tres dies revertimini ad me. Cúmque abiiſſet
populus, Iniit conſilium cum ſenibus, qui ſteterant co- 6
ram patre ejus Salomone dū adhuc viveret, dicens ;
Quid datis conſilii ut reſpondeam populo ? Qui di- 7
xerunt ei ; Si placueris populo huic , & leniveris e-
os verbis clementibus, ſervient tibi omni tempore. At 8
ille reliquit conſilium ſenum, & cum juvenibus tractare
cœpit,qui cum eo nutriti fuerant,& erant in comitatu
illius.

Verſio *SIRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 * ܡܛܠ ܕܣܦܝܢܬܐ ܐܝܬ ܗܘܝ ܠܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܂ ܕܐܙܠܢ ܗܘܝ ܠܬܪܫܝܫ ܥܡ
ܥܒܕܘܗܝ ܕܚܝܪܡ ܂ ܚܕܐ ܠܬܠܬ ܫܢܝܢ ܂ ܗܦܟܢ ܗܘܝ ܂ ܘܣܦܝܢܬܐ ܕܐܙܠܢ ܗܘܝ ܠܬܪܫܝܫ ܂
22 ܛܥܝܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܂ ܘܦܝܠܐ ܂ ܘܩܘܦܐ ܂ ܘܛܘܣܐ ܂ * ܘܪܒ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܂ ܡܢ
23 ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܒܥܘܬܪܐ ܘܒܚܟܡܬܐ ܂ * ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܂ ܒܥܝܢ ܠܡܚܙܐ
24 ܐܦܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ ܂ ܘܠܡܫܡܥ ܚܟܡܬܗ ܕܝܗܒ ܡܪܝܐ ܒܠܒܗ ܂ * ܘܡܝܬܝܢ ܟܠܢܫ ܗܘܘ
ܠܗ ܂ ܩܘܪܒܢܗ ܂ ܡܐܢܐ ܕܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܂ ܘܢܚܬܐ ܂ ܘܡܘܪܐ ܘܒܣܡܐ ܂ ܘܣܘܣܘܬܐ ܂ ܘܟܘܕܢܐ
26 ܫܢܬ ܒܫܢܬ ܂ * ܘܗܘܐ ܫܠܝܡܘܢ ܫܠܝܛ ܥܠ ܟܠ ܡܠܟܐ ܂ **
ܡܠܟܘܬܐ ܂ ܡܢ ܢܗܪܐ ܦܪܬ ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܐܪܥܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܡܨܪܝܢ ܂
27 * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܫܠܝܡܘܢ ܟܣܦܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܐܝܟ ܟܐܦܐ ܂ ܘܐܪܙܐ ܝܗܒ ܐܝܟ ܚܠܐ ܕܥ
28 ܠ ܣܦܪ ܝܡܐ ܣܓܝ ܛܒ ܂ * ܘܙܒܢܝܢ ܗܘܘ ܣܘܣܘܬܐ ܠܫܠܝܡܘܢ ܂ ܡܢ ܡܨܪܝܢ ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ
30 ܡܕܝܢܬܐ ܂ ** * ܘܐܡܠܟ ܫܠܝܡܘܢ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܘܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܂ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܂
31 * ܘܫܟܒ ܫܠܝܡܘܢ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܂ ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ ܂ ܘܐܡܠܟ ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ
ܒܬܪܗ ܂

* ܫܠܡ * ܛ *

1 * ܘܐܙܠ ܪܚܒܥܡ ܠܫܟܝܡ ܂ ܡܛܠ ܕܠܫܟܝܡ ܐܙܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܂ ܠܡܩܡܘܬܗ ܡܠܟܐ ܂
2 * * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܫܡܥ ܝܘܪܒܥܡ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܂ ܐܬܘ ܘܐܡܪܘ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ
3
4 ܫܠܝܡܘܢ ܂ * ܐܒܘܟ ܐܩܫܝ ܫܥܒܕܢ ܂ ܘܐܢܬ ܫܒܘܩ ܠܢ ܡܢ ܫܥܒܕܗ ܕܐܒܘܟ ܩܫܝܐ ܂
5 ܘܡܢ ܡܪܘܬܗ ܩܫܝܬܐ ܘܢܦܠܚܟ ܂ * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܂ ܙܠܘ ܂ ܘܥܕܡܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ
6 ܗܦܘܟܘ ܠܘܬܝ ܂ ܘܟܕ ܗܦܟ ܥܡܐ ܠܘܬܗ ܂ * ܘܐܬܡܠܟ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ ܂ ܥܡ ܣܒܐ ܕܦܠܚܝܢ ܗܘܘ
ܠܫܠܝܡܘܢ ܐܒܘܗܝ ܟܕ ܚܝ ܗܘܐ ܂ ܘܐܡܪ ܗܘܐ ܂ ܡܢܐ ܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܗܦܘܟ ܠܗ ܂ ܦܬܓܡܐ
7 ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܂ * ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܂ ܐܢ ܬܦܢܐ ܦܬܓܡܐ ܛܒܐ ܠܥܡܐ
ܗܢܐ ܂ ܘܬܚܕܐ ܠܗܘܢ ܘܬܩܒܠ ܐܢܘܢ ܒܡܠܐ ܢܝܚܬܐ ܂ ܢܗܘܘܢ ܠܟ ܥܒܕܐ
8 ܛܒܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܝ ܚܝܝܟ ܂ * ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ܕܣܒܐ ܕܐܡܠܟܘܗܝ ܂ ܘܐܙܠ ܐܬܡܠܟ
ܥܡ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ ܂ ܘܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ ܂

Siquidem naves habebat Salomon rex, quæ 21
proficiſcebantur in Tharſis unà cum ſervis
Hirami, & ſemel ternis quibuſque annis re-
vertebantur:naves autem quæ proficiſceban-
tur in Tharſis,onuſtæ erant argento & auro,
elephantis, ſimiis, & pavonibus. Sic ante- 22
celluit rex Salomon omnes reges terræ,divi-
tiis & ſapientiâ. Et omnes reges terræ cu- 23
piebant videre faciem Salomonis, & audire
ſapientiam quam Dominus indiderat in cor
ejus : Iidémque afferebant ei quiſque mu- 24
nus ſuum, vaſa argentea & aurea, veſtes,
myrrham, & aromata, equos, & mulos, or-
dinatim ſingulis annis. Erátque Salomon 26
dominans in omnia regna, à fluvio Euphrate
uſque ad terram Paleſtinorum, & uſque ad
limitem Ægyptiorum. Et reddidit rex Sa- 27
lomon argentum Jeroſolymis ut lapides ; ce-
dróſque reddidit ut arenam quæ eſt ſecus lit-
tus maris, quamplurimas. Emebant etiam 28
equos Salomoni ex Ægypto & ex omnibus
urbibus. Regnavit autem Salomon ſuper 30
Jeruſalem & ſuper Iſraelem annis quadragin-
ta. Et cùm occubuiſſet Salomon cum patri- 31
bus ſuis, & ſepelîſſent eum in civitate Davi-
dis patris ejus, regnavit Rehabaam filius
ejus poſt ipſum.

CAP. X.

ABiit autem Rehabaam in Sechim, quoni- 1
am ad Sechim abierat univerſus Iſrael ad 2
conſtituendum eum regem. Quod cùm 3
audîſſent Jerobaam & totus Iſrael,venerunt,
& dixerunt ad Rehabaam filium Salomonis;
Pater tuus nimiâ nos preſſit ſervitute ; tu 4
ergò remitte ſervitutem patris tui prædu-
ram, & dominium ejus aſperum, & ſervie-
mus tibi. Quibus ille dixit, Ite, & hinc ad 5
tres dies revertimini ad me. Cùm itaque re-
verſus eſſet ad eum populus, (Interea con- 6
ſuluerat rex Rehabaam ſenes qui ſerviebant
Salomoni patri ſuo dum viveret, & dixerat;
Quodnam conſilio veſtro reſponſum redde-
mus huic populo ? Qui eum allocuti ſunt 7
dicentes, Si benignè reſpondeas huic popu-
lo, hilarem te præbeas eis,lenibúſque verbis
excipias eos ; erunt tibi ſervi boni & mini-
ſtri cunctis diebus vitæ tuæ. Is autem ſpre- 8
to ſenum conſilio quod ei dederant, abiens
conſuluit pueros qui cum eo adoleverant,
quique aſſiſtebant ei ;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

21 Ὅτι ναῦς τῷ (χ) βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιράμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν
ἤρχετο (ψ) πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ (ω) γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντί-
22 23 νων, καὶ πιθήκων. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ. Καὶ
πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἧς ἔδωκεν ὁ
24 θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ
25 ἱματισμὸν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, (α) ἵπποις καὶ ἡμιόνοις, (β) τὸ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. Καὶ ἦσαν τῷ Σα-
λωμὼν (γ) τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο
26 αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων
27 τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως (†) γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως (δ) ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ ἔδωκεν
ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους
28 τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμὼν καὶ ἐκ πά-
29 σης τῆς γῆς. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμὼν οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι (ε) ἰδοὺ οὗτοι γεγραμ-
μένοι ἐπὶ τῶν λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου, καὶ ἐν ταῖς
30 ὁράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ. Καὶ ἐβασίλευσεν (ζ) Σαλωμὼν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ
31 (η) τεσσαράκοντα ἔτη. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

Quoniam navis regi ibat in Tharſis cum pueris Chiram: ſemel per tres 21
annos veniebant navigia è Tharſis regi referta auro, & argento, & den-
tibus elephantinis, & (h) ſimiis. Et magnificatus eſt Salomon ſuper 22
omnes reges & divitiis, & ſapientiâ. Et omnes reges terræ quærebant 23
faciem Salomon, ad audiendum ſapientiam ejus, quam dederat Deus
in corde ejus. Et ipſi afferebant unuſquiſque dona ſua, vaſa argentea, 24
& vaſa (i) aurea, & veſtem, ſtactem, & ſuavitates, equos, & mu-
los, quod per annũ annũ. Et fuerunt Salomoni quatuor mille fœminæ equæ 25
ad currus, & duodecim millia equitum: & poſuit eos in civitatibus
curruum, & cum rege in Hieruſalem. Et fuit dux omnium regum à 26
flumine, & uſque ad terram alienigenarum, & uſque ad fines Ægypti.
Et dedit rex (k) aurum & argentum in Hieruſalem, tanquam lapides; 27
& cedros, tanquam ſycomoros, quæ in campeſtri, in multitudine. Et 28
exitus equorum ex Ægypto ipſi Salomon, & ex omni terra. Et reli- 29
qua verba Salomon prima & noviſſima, ecce hæc ſcripta in ſermonibus
Nathan prophetæ, et in ſermonibus Achia Selonitæ, & in viſionibus Jo-
el Videntis contra Hieroboam filium Nabat. Et regnavit Salomon ſu- 30
per omnem Iſrael quadraginta annos. Et dormivit (l) Salomon: & ſe- 31
pelierunt eum in civitate David patris ejus. Et regnavit Roboam filius
ejus pro eo.

MS. A. (χ) βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐπορεύετο (ψ) πλοῖον (ω) γέμον χρυσίου (α) καὶ ἵπποις (β) τὸ κατ᾽ ἐνιαυτόν. Καὶ (γ) τέσσαρες μυριάδες θήλειαι ἵππων εἰς. (†) τῆς γῆς (δ) ὁρίου (ε) ἰδοὺ γεγραμμένοι (ζ) Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ (η) τεσσαράκοντα

ΚΕΦ. ι΄.

1 2 Καὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Συχὲμ, ὅτι εἰς Συχὲμ ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. Καὶ ἐγένε-
το ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλωμὼν τοῦ
3 βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἀπέστει-
4 λαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶσα ἡ (α) ἐκκλησία πρὸς Ῥοβοὰμ, λέγοντες, Ὁ
πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς,
5 καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πο-
6 ρεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἔρχεσθε πρὸς μέ. καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ῥο-
βοὰμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστηκότας (β) ἐναντίον τοῦ Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν,
7 λέγων, Πῶς ὑμεῖς (γ) βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ, λέ-
γοντες, Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ εὐδοκήσῃς, καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λό-
8 γους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονταί σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ κατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυ-
τέρων, οἳ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ· καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ᾽
αὐτοῦ τῶν ἑστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ.

CAP. X.

Et venit Roboam in Sychem: quoniam in Sychem veniebat u- 1
niverſus Iſrael ad regem faciendum eum. Et factum eſt, ut audi- 2
vit Hieroboam filius Nabat, (& ipſe in Ægypto, ſicut fugerat
à facie Salomon regis, & habitaverat Hieroboam in Ægypto,) & rever-
tit Hieroboam ex Ægypto. Et miſerunt, & vocaverunt eum. Et ve- 3
nit Hieroboam, & omnis Eccleſia ad Roboam, dicentes; Pater tuus 4
induravit jugum noſtrum: & nunc remitte de ſervitute patris tui dura,
& de jugo ejus gravi, quod dedit ſuper nos: & ſerviemus tibi. Et dixit 5
eis; Ite uſque ad tres dies, & venite ad me. Et abiit populus. Et con- 6
gregavit rex Roboam ſeniores, qui ſtabant coram Salomon patre ejus, in
vivendo eum, dicens; Quomodò vos conſulitis reſpondere populo huic
verbum? Et locuti ſunt ei dicentes; Si hodiè fueris ad bonum populo 7
huic, & benè placueris, & locutus fueris eis verba bona; & erunt ti-
bi pueri omnibus diebus. Et reliquit conſilium ſeniorum, qui conſuluerant 8
ei: & conſuluit cum pueris, qui nutriti fuerant cum eo, qui ſtabant co-
ram eo.

MS. A. (α) ἐκκλησία Ἰσραὴλ πρὸς βασιλέα Ῥοβοάμ, (β) ἐναντίον Σαλωμὼν (γ) βούλεσθε

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

21 * لانه سفن كانت له تمضي الي ترسيس مع عبيد حيرام * وفي كل ثلاثة سنين تجي * وتمر
الي ترسيس * وتاتي تحمله ذهبا وفضة * وافيلة وافرده وطواويسا * وتعظم سليمان اكثر 22
23 من ساير ملوك الارض بالغناء والحكمة * وكان كل ملوك الارض يشتهون ان يبصروه *
24 وان يسمعوا حكمته التي جعلها الله في قلبه * وكانوا يحملون اليه الهدايا * ثيابا * وفضة *
ومرا * وبخورا * وعطرا * وخيلا * وبغالا * حساب كل سنة *

Naves enim habebat quæ proficiſcebantur 21
ad Tarſis unà cum ſervis Hirami, &
ternis quibuſque annis revertebantur:
abibant inquam, ad Tarſis, & redibant
onuſtæ auro & argento, elephantibus,
ſimiis, & pavonibus. Et major factus 22
eſt Salomon cunctis regibus terræ, divi-
tiis & ſapientiâ: Ita ut omnes reges 23
terræ optarent eum videre, & audire ſa-
pientiam ejus, quam Deus poſuerat in cor
ipſius: Et ferrent ei munera, veſtes, ar- 24
gentum, myrrham, thus, aromata, e-
quos, & mulos, annuo cenſu.

26 * وصار سليمان متحكما على ساير الملوك * من بحر الفرات الي ارض الفلسطينيين * وصير في 27
28 اورشليم مالا مثل الحجارة * وخشب الارز مثل الرمل الذي على شاطي البحر * وكانوا يشترون
له من مصر ومن ساير المدن خيلا *

Et factus eſt Salomon poteſtatem exercens 26
in omnes reges, à fluvio Eufrate uſque
ad terram Paleſtinorum. Et poſuit in 27
Jeruſalem argentum ceu lapides, & li-
gna cedrina inſtar arenæ quæ eſt ſecus lit-
tus maris. Emebant autem ei ex Ægy- 28
pto & ex omnibus urbibus equos.

30 31 * وملك على اورشليم واسرائيل اربعين سنة * ومات سليمان مثل اباييه * ودفنوه في مدينة
داود ابيه * وملك بعده رحبعام *

Regnavit verò ſuper Jeruſalem & Iſra- 30
elem annis quadraginta. Tum Salomo- 31
ne, ut patribus ſuis, mortuo, & in civi-
tate Davidis patris ſui ſepulto; regnavit
poſt eum Rehabaamus.

* الفصل العاشر *

1 2 * ومر رحبعام الي نابلس * لان اسرائيل كله مضي الي نابلس ليقيموا لهم ملكا * * ولما
3 سمع يوربعام بموت سليمان عاد من ارض مصر * لانه كان هرب من سليمان اليها * ومكث
4 هناك زمانا * فاجتمع يوربعام مع اسرائيل * وقالوا لرحبعام * ان اباك شد علينا اصر
والان خفف انت عنا من تعب ابيك العظيم ومن سلطنته العظيمة * ونحن نطيعك
5 6 * فقال لهم * امضوا * من الساعة الي ثلاثة ايام تعالوا الي * وشاور الملك الكهنة
الذين كانوا لمشورة سليمن ابيه اذا كان حيا * وقال لهم * ما تقولوا في هذه الامة
7 * فقالوا له * ان كنت تصنع خيرا تخاطبهم بالفاظ جميلة * فهم يصيروا لك عبيدا جيادا
8 وخداما كل ايام حياتك * فترك مشورة الشيوخ الكهنة الذين يقفون قدامه * ومضي
شاور الشباب الذين تربوا معه *

CAP. X.

Deinde profectus eſt Rehabaamus Ne- 1
apolim; omnes enim Iſraelitæ Neapo-
lim ſe contulerant ut regem ſibi crea-
rent, Quare Jerobaamus auditâ mor- 2
te Salomonis, remeavit è terra Ægypti 3
(in eam enim fugerat à Salomone, ibique
longo tempore moratus fuerat) & initâ
Jerobaamus cum Iſraelitis concione, di-
xerunt Rehabaamo; Pater quidem tu- 4
us grave nobis impoſuerat onus; tu jam
leva nos labore patris tui qui graviſſimus
fuit tempore regni ipſius preduri, et nos
obediemus tibi. Dixit eis, Ite, hinc ad 5
tres dies redite ad me. Conſuluit au- 6
tem rex ſacerdotes illos qui erant à con-
ſiliis Salomonis patris ſui dum viveret, et
dixit eis; Quid dicitis de hac turba?
Reſponderunt ei, Si rectè agas, blandis 7
eos verbis alloquêris; et ipſi tibi erunt bo-
ni ſervi ac miniſtri cunctis diebus vitæ
tuæ. Ille verò derelicto conſilio ſenum 8
ſacerdotum qui aſtabant ei, abiit et con-
ſuluit adoleſcentes qui educati fuerant
cum eo,

Allevia : dicendo ,me ad sunt locuti qui ,huic populo verbum respondebimus & ,consulentes vos Quid : eos ad dixit Et
ויאמר אלהם מה־אתם נועצים ונשיב דבר את־העם הזה אשר דברו אלי לאמר הקל 9
Sic : dicendo ,eo cum evaserant grandes qui adolescentes eo cũ sunt locuti Et ? nos super tuus pater dedit quod jugo de
מן־העל אשר־נתן אביך עלינו: וידברו אתו הילדים אשר גדלו אתו לאמר כה 10
sic ; nobis desuper allevia tu & ,nostrum jugum aggravavit tuus Pater : dicendo , te ad sunt locuti qui populo dices
תאמר לעם אשר־דברו אליך לאמר אביך הכביד את־עלנו ואתה הקל מעלינו כה
addam ego & ,grave jugũ vos super fecit onerare meᵒ pater nunc Et .mei patris lumbis præ est grossus meus Parvus : eos ad dices
תאמר אלהם קטני עבה ממתני אבי: ועתה אבי העמיס עליכם על כבד ואני אסיף 11
ad populus omnis & ,Jarobham venit Et .aculeatis flagris in ego & , flagellis in vos castigavit meus pater : vestro jugo super
על־עלכם אבי יסר אתכם בשוטים ואני בעקרבים: ויבא ירבעם וכל־העם אל־ 12
eis Respondítque .tertio die in me ad Revertimini : dicendo , rex fuerat locutᵒ quemadmodũ , tertio die in Rechabham
רחבעם ביום השלשי כאשר דבר המלך לאמר שובו אלי ביום השלשי: ויענם 13
,adolescentum consilium juxta eos ad est locutus Et .senum consilium Rechabham rex dereliquit & : durum rex
המלך קשה ויעזב המלך רחבעם את עצת הזקנים: וידבר אלהם כעצת הילדים 14
ego & , flagellis in vos castigavit meus pater :illud super addam ego & ,vestrum jugum aggravavit meus Pater : dicendo
לאמר אבי הכביד את־עלכם ואני אסיף עליו אבי יסר אתכם בשוטים ואני
DOMINUS firmaret ut ,Deo cum à causatum erat nam :populum ad rex audivit non Et .aculeatis flagris in
בעקרבים: ולא־שמע המלך אל־העם כי־היתה נסבה מעם האלהים למען הקים יהוה 15
quòd Israel omnis Et .Nebat filium Jarobham ad Silonitæ Achijahu manũ per fuerat locutus quod ,suũ verbum
את־דברו אשר דבר ביד אחיהו השלוני אל ירבעם בן־נבט: וכל־ישראל כי 16
hæreditas non Et ? David in pars nobis Quæ : dicendo , regi populus responderunt & , eis rex audisset non
לא־שמע המלך להם וישיבו העם את־המלך לאמר מה־לנו חלק בדויד ולא־נחלה
filios Et .sua tentoria in Israel omnis abiit Et .David tuæ domui provide nunc :Israel tua tentoria in Vir .Isai filio in
בבן־ישי איש לאהליך ישראל עתה ראה ביתך דויד וילך כל־ישראל לאהליו: ובני 17
qui Hadoram Rechabham rex misit Et .Rechabham eos super regnavit & ,Jehudah urbibus in habitantes Israel
ישראל הישבים בערי יהודה וימלך עליהם רחבעם: וישלח המלך רחבעם את־הדרם אשר 18
ascendendum ad se roboravit Rechabham rex & :est mortuus & , lapide Israel filii eũ in lapidaverunt & ,tributum super
על־המס וירגמו־בו בני־ישראל אבן וימת והמלך רחבעם התאמץ לעלות
.hanc diem ad usque David domum in Israel sunt prævaricati Et .Jerusalaim fugiendum ad currum in
במרכבה לנוס ירושלם: ויפשעו ישראל בבית דויד עד היום הזה: 19

CAP. XI. יא

,bellum facientis electi millia octoginta & centum ,Binjamin & ,Jehudah domum congregavit & ,Jerusalaim Rechabham venit Et
ויבא רחבעם ירושלם ויקהל את־בית יהודה ובנימן מאה ושמונים אלף בחור עשה מלחמה 1
,Dei virum Semahiahu ad DOMINI verbum fuit Et .Rechabham ad regnum restituendum ad , Israel cum bellandum ad
להלחם עם־ישראל להשיב את־הממלכה לרחבעם: ויהי דבר־יהוה אל־שמעיהו איש־האלהים 2
: dicendo ,Binjamin & ,Jehudah in Israel universum ad & ,Jehudah regem Selomoh filium Rechabham ad Dic : dicendo
לאמר: אמר אל־רחבעם בן־שלמה מלך יהודה ואל כל־ישראל ביהודה ובנימן לאמר: 3

Versio VULG. LAT.

Dixítque ad eos ; Quid vobis videtur ? vel respondere 9
quid debeo populo huic, qui dixit mihi ; Subleva jugum
quod imposuit nobis pater tuus ? At illi responde- 10
runt ut juvenes, & nutriti cum eo in deliciis, atque dixe-
runt ; Sic loquêris populo, qui dixit tibi ; Pater tuus
aggravavit jugum nostrum, tu subleva : & sic responde-
bis ei ; Minimus digitus meus grossior est lumbis patris
mei. Pater meus imposuit vobis grave jugum, & ego 11
majus pondus apponam : pater meus cecîdit vos flagel-
lis, ego verò cædam vos scorpionibus. Venit ergò Je- 12
roboam, & universus populus, ad Roboam die tertio,
sicut præceperat eis. Respondítque rex dura, derelicto 13
consilio seniorum : Locutúsque est juxta juvenum vo- 14
luntatem ; Pater meus grave vobis imposuit jugum,
quod ego gravius faciam : pater meus cecîdit vos fla-
gellis, ego verò cædam vos scorpionibus. Et non acqui- 15
evit populi precibus : erat enim voluntatis Dei, ut com-
pleretur sermo ejus, quem locutus fuerat per manum
Ahiæ Silonitis ad Jeroboam filium Nabat. Populus au- 16
tem universus, rege duriora dicente, sic locutus est ad
eum ; Non est nobis pars in David, neque hæreditas in
filio Isai. Revertere in tabernacula tua Israel, tu autem
pasce domum tuam David. Et abiit Israel in tabernacu-
la sua. Super filios autem Israel, qui habitabant in ci- 17
vitatibus Juda, regnavit Roboam. Misítque rex Ro- 18
boam Aduram, qui præerat tributis, & lapidaverunt
eum filii Israel, & mortuus est : porrò rex Roboam cur-
rum festinavit ascendere, & fûgit in Jerusalem. Reces- 19
sítque Israel à domo David, usque ad diem hanc.

CAP. XI.

Venit autem Roboam in Jerusalem, et convocavit uni- 1
versam domum Juda & Benjamin, centum octoginta
millia electorum atque bellantium, ut dimicaret contra
Israel, & converteret ad se regnum suum. Factúsque 2
est sermo Domini ad Semeiam hominem Dei, dicens;
Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Juda, & 3
ad universum Israel, qui est in Juda & Benjamin;

Versio SIRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܡܢܐ ܡܬܡܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ. ܕܢܗܦܘܟ ܦܬܓܡܐ ܠܥܡܐ ܗܢܐ. ܕܡܠܠܘ 9
ܥܡܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܝ: ܕܐܪܝܡ ܡܢܢ ܫܘܥܒܕܐ ܕܫܥܒܕܢ ܐܒܘܟ. ܘܢܦܠܚܟ. * ܘܡܠܠܘ 10
ܥܡܗ ܛܠܝܐ ܕܪܒܘ ܥܡܗ ܒܕܪܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܡܐ ܕܡܠܠܘ ܥܡܟ.
ܘܐܡܪܝܢ ܠܟ. ܕܐܒܘܟ ܐܣܓܝ ܫܥܒܕܢ. ܘܐܢܬ ܐܪܝܡ ܡܢܢ ܫܘܥܒܕܢ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܗܘܢ.
ܨܒܥܝ ܙܥܘܪܬܐ ܥܒܝܐ ܡܢ ܒܘܗܢܗ ܕܐܒܝ. * ܘܐܦ ܗܫܐ ܐܒܝ ܫܥܒܕܟܘܢ ܫܘܥܒܕܐ ܩܫܝܐ. ܘܐܢܐ 11
ܡܘܣܦ ܐܢܐ ܥܠ ܫܘܥܒܕܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܐ ܠܟܘܢ ܒܚܘܛܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܪܕܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܡܩܪܥܬܐ.
* ܘܐܬܐ ܝܘܪܒܥܡ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. ܐܝܟ ܕܫܐܠ ܡܢܗܘܢ ܙܒܢܐ. ܘܐܡܪ 12
ܠܗܘܢ. ܕܬܘܒܘ ܠܘܬܝ ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ. * ܘܥܢܐ ܐܢܘܢ ܡܠܟܐ ܡܠܐ ܩܫܝܬܐ. ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ 13
ܪܚܒܥܡ ܡܠܟܬܐ ܕܣܒܐ ܕܡܠܟܘܗܝ. * ܘܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܐܝܟ ܡܠܐ ܕܛܠܝܐ. ܘܐܡܪ 14
ܠܗܘܢ. ܐܒܝ ܐܣܓܝ ܫܥܒܕܟܘܢ. ܘܐܢܐ ܡܘܣܦ ܐܢܐ ܥܠ ܫܘܥܒܕܟܘܢ. ܐܒܝ ܪܕܐ ܠܟܘܢ
ܒܚܘܛܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܪܕܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܡܩܪܥܬܐ. * ܘܠܐ ܫܡܥ ܥܡܐ ܡܢ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܬ 15
ܗܦܟܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܕܢܩܘܡ ܡܠܬܗ ܕܐܚܝܐ ܢܒܝܐ ܕܡܢ ܫܝܠܘ. ܥܠ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ
ܢܒܛ. * ܘܚܙܘ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܐ ܫܡܥ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܥܡܐ ܦܬܓܡܐ 16
ܠܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܠܝܬ ܠܢ ܡܢܬܐ ܒܕܘܝܕ. ܘܠܐ ܝܪܬܘܬܐ ܥܡ ܒܪ ܐܝܫܝ. ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ
ܐܙܠܘ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܟܝܠ ܚܙܝ ܒܝܬܟ ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠܘ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܫܟܢܝܗܘܢ. * ܘܕܝܬܒܝܢ 17
ܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܐܡܠܟܘ ܥܠܝܗܘܢ ܠܪܚܒܥܡ. * ܘܫܕܪ ܠܘܬܗܘܢ ܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ 18
ܠܐܕܘܢܝܪܡ ܕܫܠܝܛ ܗܘܐ ܥܠ ܡܦܩܢܐ ܕܡܕܐܬܐ. ܘܪܓܡܘܗܝ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܒܟܐܦܐ.
ܘܡܝܬ. ܘܡܠܟܐ ܪܚܒܥܡ. ܣܠܩ ܘܝܬܒ ܠܗ ܒܡܪܟܒܬܐ. ܠܡܥܪܩ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܪܕܘ 19
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

* ܘܐܬܐ ܪܚܒܥܡ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܢܫ ܠܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ 1
ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܫܠܝܦܝ ܣܝܦܐ ܘܥܒܕܝ ܩܪܒܐ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ.
ܠܡܗܦܟܘ ܡܠܟܘܬܐ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. * ܘܗܘܐ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ 2
ܫܡܥܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܐܡܪ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ: ܘܠܟܠܗ 3
ܒܢܝܡܝܢ: ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ: ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܐܡܪ ܠܗܘܢ.

Et ait illis, Quod responsum vestro consilio 9
reddemus huic populo qui me sunt allocuti
dicentes, Leva nos servitute quâ nos oppres-
sit pater tuus, & serviemus tibi ? Tum allo- 10
cuti sunt eum pueri illi qui cum ipso nutriti
fuerant in aulis, & dixerunt ei; Sic dices po-
pulo qui te sunt allocuti, dicentes; Pater tuus
nimis oppressit nos, tu jam remitte oppressi-
onem nostram : sic *inquam* dices eis, Digi-
tus meus minimus crassior est pollice patris
mei. Jam ergò, pater meus durâ servitute 11
vos oppressit, ego augebo oppressionem ve-
stram: pater meus ferulis vos punivit, ego ve-
rò puniam vos loris) Cùm inquam, rever- 12
sus esset Jerobaam totusque populus die ter-
tio, quemadmodum postulaverat ab eis tem-
pus, ac dixerat, Revertimini ad me die ter-
tio ; Respondit eis rex verba acerba : Nam 13
rex Rehabaam spreto consilio quod senes de-
derant ei, Allocutus est eos juxta verba pu- 14
erorum, & ait illis; Pater meus multùm sub-
jecit vos, ego augebò subjectionem vestram:
pater meus puniit vos ferulis, ego puniam
vos loris. Non obedivit ergò populus regi 15
(contigit enim ista rebellio permissu divino,
ut veritate probaretur verbum Ahiæ pro-
phetæ Silonitis de Jerobaamo Nabati filio)
Sed videntes omnes Israelitæ non acquievis- 16
se sibi regem, responderunt populus regi, &
dixerunt, Nulla nobis est sors in Davide, ne-
que hæreditas cum filio Isai: quisque domum
suam redite Israel : jam prospice domui tuæ
David. Sic redierunt Israelitæ domos suas:
Et qui sedebant in civitatibus Juda, regem 17
creârunt super se Rehabaamum. Cúmque 18
misisset ad eos rex Rehabaam Aduniramum
præfectum reddentium tributa, obruerunt
eum omnes Israelitæ lapidibus, & mortuus
est : quamobrem rex Rehabaam conscenso
curru sedit in eo ut fugeret in Jerusalem.
Sic defecerunt Israelitæ à domo Davidis in 19
hunc usque diem.

CAP. XI.

Cum ergò venisset Rehabaam in Jerusa- 1
lem, congregavit ex Judæis & tribu Benja-
min centum octoginta millia virorum strin-
gentium gladium & bellicosorum, ut pugna-
rent contra Israelitas, & regnum reducerent
ad Rehabaamum filium Salomonis. Sed fu- 2
it sermo Domini ad Semajam, dixitque ad
eum; Dic Rehabaamo filio Salomonis, regi 3
Juda; Benjaminitis quoque, toti Israeli, &
reliquo populo dicito,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμεῖς (δ) βουλεύεσθε, καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλη-
10 σαν πρός με, λέγοντες, Ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς; Καὶ ἐλάλησαν
αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' (ε) αὐτοῦ, λέγοντες, Οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλή-
σαντι πρὸς σὲ, λέγων, Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν· οὕτως
11 ἐρεῖς, Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐ-
παίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ, (ζ) κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν
12 ὑμᾶς ἐν μάστιξι, (η) κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς
πρὸς Ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς, λέγων, Ἐπιστρέψατε πρὸς (θ) μὲ ἐν
13 τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρὰ, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὴν
14 βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων, λέγων, Ὁ
πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ὑμῶν, (ι) καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν
15 ὑμᾶς ἐν (κ) μάστιξι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ,
ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ τοῦ θεοῦ, λέγων, Ἀνέστησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀ-
16 χιὰ τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ Καὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐ-
τῶν. καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, (λ) Τίς ἡμῶν ἡ μερὶς ἐν Δαυὶδ καὶ κλη-
ρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί; (μ) εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ· νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου Δαυίδ.
17 καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. Καὶ ἄνδρες (ν) Ἰσραὴλ καὶ οἱ κατοικοῦντες
18 ἐν πόλεσιν (ξ) Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. Καὶ (ο) ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς Ῥο-
βοὰμ ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, ϗ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λίθοις, ϗ
ἀπέθανε. ϗ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα, τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.
19 Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

Et dixit eis; Quid vos conſulitis, & reſpondebo verbum populo 9
huic, qui locuti ſunt ad me, dicentes; Remitte de jugo, quod de-
dit pater tuus ſuper nos? Et locuti ſunt ei pueri enutriti cum eo, 10
dicentes; Sic loquêris populo, qui locutus eſt ad te, dicens; Pater
tuus aggravavit jugum noſtrum, & tu remitte à nobis: Sic dices,
Parvus digitus meus craſſior lumbo patris mei. Et nunc pater 11
meus caſtigavit vos jugo gravi; & ego adjiciam ſuper jugum
veſtrum. Pater meus caſtigavit vos flagellis; & ego caſtigabo
vos in ſcorpionibus. Et venit Hieroboam, & omnis populus ad 12
Roboam, die tertiâ, ſicut locutus fuerat rex, dicens; Revertite
ad me in die tertia. Et reſpondit rex dura: & dereliquit rex 13
Roboam conſilium ſeniorum: Et locutus eſt ad eos juxta conſili- 14
um juniorum, dicens; Pater meus aggravavit jugum veſtrum; &
ego adjiciam ſuper illud: Pater meus caſtigavit vos in flagellis:
& ego caſtigabo vos in ſcorpionibus. Et non audivit rex popu- 15
lum: quoniam erat everſio à Deo, (a) dicens; Suſcitavit Domi-
nus verbum ſuum, quod locutus eſt in manu Achiæ Selonitæ de
Hieroboam filio Nabat, Et (b) omni Iſrael: quoniam non audi- 16
vit rex eos. Et reſpondit populus ad regem, dicens; Quæ noſtra
pars in David, & hæreditas in filio Jeſſæ? Ad tabernacula tua
Iſrael. Nunc vide domum tuam David. Et ivit omnis Iſrael ad
tabernacula ſua. Et viri Iſrael (c) & habitantes in civita- 17
tibus Juda, & (d) regem fecerunt ſuper ſe Roboam. Et miſit 18
ſuper eos Roboam rex Adoniram, qui ſuper tributum: & lapidave-
runt eum filii Iſrael lapidibus: & mortuus eſt. Et rex Roboam
feſtinavit aſcendere in currum, ad fugiendum in Hieruſalem. Et 19
prævaricatus eſt Iſrael in domo David uſq; in diem hanc.

MS. A. (δ) βούλεσθαι, ϗ ἀποκριθήσομαι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον, (ε) αὐτοῦ, Οὕτως (ζ) ϗ ἐγὼ (η) ϗ ἐγὼ (θ) μὲ τῇ (ι) κἀγὼ (κ) μάστιξιν, ἐγὼ (λ) Τίς ἡμῖν μέρις (μ) ἀπότρεχε εἰς τὰ (ν) Ἰσραὴλ οἱ (ξ) Ἰούδα ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτῶν τὸν Ῥοβοάμ. (ο) ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν Ἀδωράμ τὸν ἐπὶ

ΚΕΦ. ιά.

1 ΚΑὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν ϗ Βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
χιλιάδας νεανίσκων ποιούντων πόλεμον, ϗ ἐπολέμει πρὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν (α) βασιλείαν τῷ
2 3 Ῥοβοάμ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων, Εἶπον πρὸς Ῥο-
βοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν (β) ϗ πάντα Ἰούδαν ϗ Βενιαμὶν, λέγων,

MS. A. (α) βασιλείαν ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο (β) ϗ πρὸς πάντα Ἰούδα

CAP. XI.

ET venit Roboam in Hieruſalem, & convocavit Judam, & Ben- 1
jamin centum octuaginta millia juvenum facientium bellum: (a) Et
bellabat adverſùs Iſrael ad reſtituendum regnum ipſi Roboam. Et 2
factum eſt verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens; Dic 3
ad Roboam filium Salomon, & omnem Judam, & Benjamin, dicens;

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

٭ وقال لهم ٭ ما ترون فما نقوله لهذه الامة ٭ فانهم قالوا خفف عنا تعب ابيك ٭ فقالوا له 9 10
الشباب الذين تربوا معه في الاسواق ٭ هكذا تقول لهم ٭ خنصري اعظم من ابهام ابي
٭ والان ابي اتعبكم تعبا عظيما ٭ انا اضعف تعبكم ٭ ابي ساقكم بقضيب ٭ انا اسوقكم 11
بسوط ٭ فلما جاوا الي الملك رحبعام يوربعام والامة كلها في اليوم الثالث ٭ كما كان قال 12
لهم ٭ فقال لهم الملك الفاظا صعبة ٭ وخلا مشورة الشيوخ التي اشاروا بها عليه ٭ وخاطبهم 13 14
بالفاظ الصبيان ٭ وقال لهم الملك رحبعام ٭ ابي عظم خدمتكم ٭ وانا اريد على
عبوديتكم ٭ ابي ادبكم بالقضيب ٭ انا اودبكم بالسياط ٭ فلم يسمع الشعب من 15
الملك ٭ لان كلماته كانت مردودة بين يدي الله ٭ ليصدق قول احيا النبي الذي
من شيلوا ٭ على يوربعام بن ناباط ٭ وراى كل اسرائيل ان الملك لم يطعهم ٭ فاجاب 16
الشعب الملك جوابا وقالوا له ٭ ما لنا نصيب في داود ٭ ولا وراثة مع ابن ايسي ٭ ومضوا
الي بيوتهم قايلين ٭ انظر الان بيتك يا داود ٭ ومضوا الي منازلهم ٭ وبنو اسرائيل الذين كانوا 17
ساكنين في قرى يهودا ملكوا عليهم يوربعام ٭ وبعث اليهم رحبعام ادونيرام الذي 18
يحكم على مودي الخراج ٭ فرجموه كل اسرائيل بالحجارة ومات ٭ فلما راى الملك ذلك
صعد ليجلس في عمارته وهرب الي يروشليم ٭ ونافق بنو اسرائيل على بيت داود الي 19
هذه الغاية ٭

Et dixit eis, Quid cenſetis reſponden- 9
dum huic plebi? dicunt enim, Leva nos
labore patris tui. Dixerunt ei adole- 10
ſcentes qui cum eo educati fuerant in
aulis, Sic reſpondebis eis; Digitus meus
parvus major eſt pollice patris mei. Nunc 11
autem pater meus gravi vos labore fa-
tigavit, ego duplicabo laborem veſtrum:
pater meus virgâ vos rexit, ego loris
vos regam. Cùm itaque Jerobaamus 12
& plebs tota veniſſent ad regem Reha-
baamum die tertiâ, prout dixerat eis;
Duris excepit eos rex verbis, & dere- 13
licto ſenum conſilio quod dederant ei,
Allocutus eſt eos verbis adoleſcentium: 14
dixitque ad eos rex Rehabaam, Pater
meus magnum reddiderat miniſterium
veſtrum, ego augebo ſervitutem veſtram:
pater meus caſtigavit vos virgâ, ego
caſtigabo vos loris. Itaque non obtem- 15
peravit populus regi, quoniam verba
ejus rejecta erant coram Domino, ut ve-
rax eſſet ſermo Achiæ prophetæ qui erat
è Silo, de Jerobaamo Nabati filio.
Videns enim totus Iſrael quòd rex non 16
auſcultaret ſibi, reſpondit populus regi
in hunc modum, & dixerunt, Non eſt
nobis ſors in Davide, neque hæreditas
cum filio Iſai: ſicque rediêre domos
ſuas, dicentes, Proſpice jam domui tuæ
O David: Et cùm profecti eſſent ad
domicilia ſua, Et Iſraelitæ qui dege- 17
bant in civitatibus Judæ, regem ſibi
conſtituiſſent Jerobaamum; Miſit ad 18
eos Rehabaamus Adoniramum qui præ-
fectus erat reddentium tributa: ſed ob-
ruerunt eum omnes Iſraelitæ lapidibus,
& mortuus eſt. Quod cùm vidiſſet rex,
aſcendit ut ſederet in auriga ſua, fu-
geretque in Jeruſalem. Defecerunt ita- 19
que Iſraelitæ à domo David in hoc
uſque tempus.

٭ الفصل الحادي عشر ٭

٭ وجاء رحبعام الي يروشليم ٭ وجمع سبط يهودا وبنيامين ٭ مية الف وثمانين الفا مجردين 1
السيوف للحرب ٭ ليحاربوا اسرائيل كي يردوا الي الملك رحبعام ٭ فحلت كلمة الله على 2
شمعيا ٭ وقال ٭ قل لرحبعام ملك يهودا وسبط بنيامين ٭ وكل اسرائيل ٭ والامة كلها 3
فقال لهم ٭

CAP. XI.

REhabaamus Jeroſolymam perveni- 1
ens, congregavit tribum Judæ & Ben-
jaminis, centum octoginta millia ſtrin-
gentium gladios, ad bellum; ut pu-
gnarent contra Iſraelitas, & reducerent
eos ad regem Rehabaamum. Verùm 2
adfuit verbum Dei Semaiæ, & ait;
Dic Rehabaamo regi Judæ & tribûs 3
Benjaminis, omnibus Iſraelitis, totique
plebi. Qui cùm dixiſſet eis,

דברי הימים ב׃ יב

verbũ eſt factũ me à quia,ſuã domũ in unuſquiſq; revertimini :veſtris fratrib⁹ cum pugnabitis non & ,aſcendetis Non:Domin⁹ dixit Sic
4 כה אמר יהוה לא־תעלו ולא־תלחמו עם־אחיכם שובו איש לביתו כי מאתי נהיה הדבר
urbes ædificavit & :Jeruſalaim in Rechabham habitavit Et .Jarobhã contra *eundo ab* ſunt reverſi & ,Domini verba audierunt Et .hoc
5 הזה וישמעו את־דברי יהוה וישבו מלכת אל־ירבעם׃ וישב רחבעם בירושלם ויבן ערים
& ,Socho & ,ſur-Beth Et .Techoah & ,Hetham & ,lechem-Beth ædificavit Et .Jehudah in munitionem ad
6 7 למצור ביהודה׃ ויבן את־בית־לחם ואת־עיטם ואת־תקוע׃ ואת־בית־צור ואת־שוכו ואת־
8 & ,Sorhah Et .Hazechah & ,Lachis & ,Adoraim Et .Ziph & ,Mareſah & ,Ghath Et .Hadullam
9 עדלם׃ ואת־גת ואת־מרשה ואת־זיף׃ ואת־אדורים ואת־לכיש ואת־עזקה׃ ואת־צרעה ואת־
10 ,duces eis in *dedit &* ,munita roboravit Et .munitas urbes ,Binjamin in & ,Jehudah in quæ ,Chebron & ,Ajalon
11 אילון ואת־חברון אשר ביהודה ובבנימן ערי מצורות׃ ויחזק את־המצורות ויתן בהם נגידים
,Jehudah ſibi fuit Et .valde multum *ad* eas roboravit & ;haſtas & ,ſcuta *urbe &* *urbe omni* in Et .vini & ,olei & ,cibi cellaria &
12 ואצרות מאכל ושמן ויין׃ ובכל־עיר ועיר צנות ורמחים ויחזקם להרבה מאד ויהי־לו יהודה
dereliquerunt Quoniam *.ſuo termino cuncto* de eum *ſuper* ſteterunt ,Iſrael univerſo in qui Levitæ & ,ſacerdotes Et .Binjamin &
13 ובנימן׃ והכהנים והלוים אשר בכל־ישראל התיצבו עליו מכל־גבולם׃ כי־עזבו
14 ejus filii & ,Jarobham eos *fecit elongare* quia ;Jeruſalaim in & ,Jehudah in ierunt et : ſuam poſſeſſionem et ,ſua ſuburbana Levitæ
הלוים את־מגרשיהם ואחזתם וילכו ליהודה ולירושלם כי־הזניחם ירבעם ובניו
cunctis de *eos* poſt Et .fecit quos vitulis et ,*piloſis* et ,excelſis ſacerdotes ſibi conſtituit Et .Domino *fungendo ſacerdotio à*
15 מכהן ליהוה׃ ויעמד־לו כהנים לבמות ולשעירים ולעגלים אשר עשה׃ ואחריהם מכל
16 Domino immolandum ad,Jeruſalaim veniebant ,Iſrael Deum Dominum *quærendum ad* ,ſuum cor *dantibus* ,Iſrael tribubus
שבטי ישראל הנתנים את־לבבם לבקש את־יהוה אלהי ישראל באו ירושלם לזבוח ליהוה
nam ;tribus annis Selomoh filium Rechabham *fortificaverunt* & ,Jehudah regnum roboraverunt Et .ſuorum patrum Deo
17 אלהי אבותיהם׃ ויחזקו את־מלכות יהודה ויאמצו את־רחבעם בן־שלמה לשנים שלוש כי
filii Jerimoth filiam Machalath uxorem Rechabham ſibi accepit Et .tribus annis ,Selomoh & ,David via in ambulaverunt
18 הלכו בדרך דויד ושלמה לשנים שלוש׃ ויקח־לו רחבעם אשה את־מחלת בן־ירימות בן־
accepit eam poſt Et .Zaham et ,Semariah et ,Jehus ,filios ei peperit Et .Iſai filii Eliab filiam Abihail ,David
19 דויד אביהיל בת־אליאב בן־ישי׃ ותלד לו בנים את־יעוש ואת־שמריה ואת־זהם׃ ואחריה לקח
20 Mahachah Rechabham amavit Et .Selomith et ,Ziza et ,Hatthai et ,Abijah ei peperit et :Abſalom filiam Mahachah
21 את־מעכה בת־אבשלום ותלד לו את־אביה ואת־עתי ואת־זיזא ואת־שלמית׃ ויאהב רחבעם את־מעכה
viginti genuit Et.ſexaginta cõcubinas & ,*ſumpſit* decem octo uxores quia:ſuis *pellicib⁹* &,ſuis uxorib⁹ omnib⁹ præ Abſalom filiam
בת־אבשלום מכל־נשיו ופילגשיו כי נשים שמונה־עשרה נשא ופילגשים ששים ויולד עשרים
quia ,ejus fratres inter ducem in Mahachah filium Abijah Rechabham *caput* in conſtituit Et .filias ſexaginta & ,filios octo &
22 ושמונה בנים וששים בנות׃ ויעמד לראש רחבעם את־אביה בן־מעכה לנגיד באחיו כי
urbib⁹cunctis in:Binjamin&,Jehudah terris cunctis in ſuis filiis omnib⁹ de diſpergebat & ,faciebat *inſtruere* Et .eũ *faciendũ* regnare *ad*
23 להמליכו׃ ויבן ויפרץ מכל־בניו לכל־ארצות יהודה ובנימן לכל ערי
.uxorum *turbam* petivit & :*multitudine in* eſcam *eis* *dedit* & ,munitis
המצרות ויתן להם המזון לרב וישאל המון נשים׃

CAP. XII. יב

,fuit Et .eo cum Iſrael omnis & ,DOMINI legem dereliquit ,illud roborâſſet cũ & ,Rechabhã regnum *cõfirmare ſecundũ* fuit Et
1 ויהי כהכין מלכות רחבעם וכחזקתו עזב את־תורת יהוה וכל־ישראל עמו׃ ויהי
2 mille In .Dominũ in fuerãt prævaricati nã:Jeruſalaim cõtra Ægypti rex Siſac aſcẽdit ,Rechabhã regis quinto anno in
3 בשנה החמישית למלך רחבעם עלה שישק מלך־מצרים על־ירושלם כי מעלו ביהוה׃ באלף
.Chuſim &,Succhiim,Lubim, Ægypto ex eo cũ venerũt qui populi numer⁹ non & :equitũ millib⁹ ſexaginta in &,currib⁹ ducentis &
ומאתים רכב ובששים אלף פרשים ואין מספר לעם אשר באו עמו ממצרים לובים סכיים וכושים׃

Verſio VULG. LAT.

Hæc dicit Dñs ;Non aſcendetis,neque pugnabitis contra fratres veſtros : revertatur unuſquiſque in domũ ſuã,quia meá hoc geſtũ eſt voluntate. Qui cùm audiſſent ſermoné Dñi,reverſi ſunt,nec perrexerunt contra Jeroboã. 4 Habitavit autem Roboam in Jeruſalẽ, & ædificavit civitates muratas in Juda. 5 Extruxítque Beth-lehem, & Etam, & Thecue, 6 Bethſur quoque, & Socho, & Odollã, 7 Necnon & Geth, & Mareſa, & Ziph, 8 Sed & Aduram, & Lachis, et Azeca, 9 Saraa quoque, & Aialon, & Hebron, quæ erant in Juda et Benjamin, civitates munitiſſimas. 10 Cúmq; clauſiſſet eas muris, poſuit in eis principes, ciborúmq; horrea, hoc eſt, olei, & vini. 11 Sed & in ſingulis urbib⁹ fecit armamentarium ſcutorũ & haſtarũ, firmavítq, eas ſummâ diligentiâ, & imperavit ſuper Judã & Benjamin. 12 Sacerdotes autẽ & Levitæ, qui erant in univerſo Iſrael, venerunt ad eum de cunctis ſedib⁹ ſuis, 13 Relinquentes ſuburbana & poſſeſſiones ſuas, & tranſeuntes ad Judam & Jeruſalẽ: eò quòd abjeciſſet eos Jeroboã, & poſteri ejus, ne ſacerdotio Dñi fungerentur. 14 Qui conſtituit ſibi ſacerdotes excelſorũ, & dæmoniorũ, vitulorúmq; quos fecerat. 15 Sed & de cunctis tribub⁹ Iſrael, quicunque dederant cor ſuũ ut quærerent Dñm Deum Iſrael, venerunt in Jeruſalẽ ad immolandum victimas ſuas coram Dño Deo patrũ ſuorum. 16 Et roboraverunt regnũ Juda, & confirmaverunt Roboam filiũ Salomonis p̃ tres annos : ambulaverunt enim in viis David & Salomonis, annis tantùm tribus. 17 Duxit autẽ Roboam uxorem Mahalath, filiam Jerimoth, filii David : Abihail quoque filiam Eliab filii Iſai, 18 Quæ peperit ei filios, Jehus, & Somoriam, & Zoom. 19 Poſt hanc quoque accepit Maacha filiam Abſalom, quæ peperit ei Abia, & Ethai, & Ziza, & Salomith. 20 Amavit autem Roboam Maacha filiam Abſalom, ſuper omnes uxores ſuas & concubinas : nam uxores decem & octo duxerat, concubinas autem ſexaginta : & genuit viginti octo filios & ſexaginta filias. 21 Conſtituit verò in capite, Abiam filium Maacha, ducem ſuper omnes fratres ſuos : ipſum enim regem facere cogitabat, 22 Quia ſapientior fuit, & potentior ſuper omnes filios ejus, & in cunctis finibus Juda & Benjamin, & in univerſis civitatibus muratis : præbuítque eis eſcas plurimas, & multas petivit uxores. 23

CAP. XII.

Cúmque roboratum fuiſſet regnum Roboam & confortatum, dereliquit legem Domini, & omnis Iſrael cum eo. 1 Anno autem quinto regni Roboam, aſcendit Seſac rex Ægypti in Jeruſalem (quia peccaverant Domino) 2 Cum mille ducentis curribus, & ſexaginta millibus equitum : nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo ex Ægypto, Libyes ſcilicèt, & Troglodytæ, & Æthiopes. 3

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 [illegible]

Quæ ſequuntur diſcrepant ab Hebr. excerpta ſunt autem partim ex 12. partim 14. cap. lib. 3. Regum.

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

Sic dicit Dominus, Ne aſcendatis, néve pugnetis; revertimini quiſque domũ ſuam, quoniam à me facta eſt res iſta: qui auſcultantes verbo Domini, reverſi ſunt ut abirent quiſque domum ſuam. 4 Ædificavit autem Jerobaamus Sechim in monte tribûs Aphremitarũ, & habitavit in ea. Indéque egreſſus ædificavit Phenuelem. 5 Et dixit Jerobaam in corde ſuo, Revertetur regnum ad domum Davidis, 6 Si populus hic aſcendat ad facienda ſacrificia in domo Domini in Jeruſalem: nam reconciliabitur animus populi hujus cum domino ſuo, interficient me, & reſtituent regnũ Rehabaamo filio Salomonis. 7 Quamobrem cogitavit rex, fecítque duos vitulos aureos, & dixit eis; Superfluuum vobis eſſet aſcendere: quorſum aſcenderetis, & deſcenderetis in Jeruſalem? Iſti ſunt dii tui Iſrael, qui eduxerũt te de terra Ægypti. 8 Et collocavit unum in Beth-il, alterum verò collocavit in Dan. 9 Fuítque res iſta cauſa peccati : nam populus abibat coram vitulo uſque ad Dan: fuítque res iſta tanto crimini, ut totam Jerobaami domum extirparet perderétque de terra. 10 Eodem tempore morbo laboravit Abiamus Jerobaami filius : quarè dixit Jerobaam uxori ſuæ, Surge quæſo, téque ſimula quaſi mulieré plebeiam, ita ut neſciant te eſſe uxorem Jerobaam, & vade in Silo : ecce ibi eſt Ahia propheta qui prædixit mihi quando præficiend⁹ eſſem huic populo. 11 Ipſum adibis, aperiétque tibi quid eventurum ſit huic puero. 12 Verùm à Domino dictum jam fuerat ad Ahiam, Ecce uxor Jerobaami venit poſtulatum à te oraculum de filio ſuo qui ægrotus eſt; talia ac talia dices ei: in ſuo autem ingreſſu aliam ſe ſimulat. 13 Cùm igitur audîſſet Ahia ſtrepitum pedum ejus introeuntis in januam, dixit ad eam; Ingredere uxor Jerobaami, cur aliam te ſimulas? ego verò miſſus ſum ad pronuntiandum contra te verba dura. 14 Vade dictum Jerobaamo; Sic dicit Dominus dominorum Iſraelis, Ego te evexi è plebe, téque regem poſui ſuper populum meum Iſraelem: 15 Abſtuli regnum de domo Davidis, & dedi tibi : tu verò non fuiſti ſicut David ſervus meus qui cuſtodivit præcepta mea, & ambulavit in legibus meis integro corde, faciens quod rectum erat coram me. 16 Imò tu pejus feciſti quàm omnes reges qui te præceſſerunt, & abiens feciſti tibi idola gentium & ſimulachra ad blaſphemandum coram me; cultum verò meum projeciſti poſt collum tuum. 17

[illegible]

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 Τάδε λέγει κύριος, Οὐκ (γ) ἀναϐήσεσθε, ϗ οὐ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· (δ) ἀποϛρέφετε
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ (ε) ἐπήκουσαν τοῦ λόγου κυρίου,
5 ϗ ἀπεϛράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ Ἱεροϐοάμ. Καὶ κατῴκησε Ῥοϐοὰμ (ζ) εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
6 ᾠκοδόμησε πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν (η) Βηθλεὲμ, καὶ Αἰτὰν, ϗ Θεκωὲ,
7 8 Καὶ Βαιθσουρὰ, ϗ τὴν (θ) Σοχὼθ, ϗ τὴν Ὀδολλὰμ, Καὶ τὴν Γὲθ, ϗ τὴν Μαρισὰν, καὶ τὴν Ζὶφ,
9 10 Καὶ τὴν (ι) Ἀδωραὶ, καὶ Λαχὶς, καὶ τὴν Ἀζηκὰ, Καὶ τὴν Σαρὰ, ϗ τὴν (κ) Αἰλὼμ, καὶ τὴν
11 Χεϐρὼν, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα ϗ Βενιαμὶν, πόλεις τειχήρεις. Καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς (λ) τειχήρεις, καὶ ἔδωκεν
12 ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ παραθέσεις βρωμάτων, ἔλαιον καὶ οἶνον, Κατὰ (μ) πόλιν καὶ κατὰ
πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα· καὶ ἦσαν αὐτῷ Ἰούδα καὶ
13 Βενιαμίν. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἳ ἦσαν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων
14 τῶν ὁρίων· Ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν
πρὸς (ν) Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐξέϐαλεν αὐτοὺς Ἱεροϐοὰμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (ξ) μὴ λειτουργεῖν
15 (ο) κυρίῳ. Καὶ κατέϛησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ
16 τοῖς μόσχοις, ἃ ἐποίησεν Ἱεροϐοάμ. Καὶ ἐξέϐαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἔδωκαν καρδίαν (π)
αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι (†) κύριον θεὸν Ἰσραήλ· καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ θῦσαι κυρίῳ (ρ) θεῷ τῶν πατέρων
17 αὐτῶν. Καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰούδα· καὶ κατίσχυσε (σ) Ῥοϐοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν
18 εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη (τ) ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυὶδ ϗ Σαλωμὼν ἔτη τρία. Καὶ ἔλαϐεν ἑαυτῷ Ῥοϐοὰμ
γυναῖκα τὴν (υ) Μοολαὰθ θυγατέρα (φ) Ἱριμοὺθ υἱοῦ Δαυὶδ, ϗ (χ) Ἀϐιγαίαν θυγατέρα Ἐλιὰϐ
19 20 τοῦ Ἰεσσαί. Καὶ (ψ) ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν Ἰεοὺς, καὶ τὸν Σαμορίαν, καὶ τὸν Ζαάμ. Καὶ μετὰ
ταῦτα ἔλαϐεν ἑαυτῷ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀϐεσσαλὼμ, ϗ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀϐιὰ, ϗ τὸν (ω) Ἰετθὶ,
21 ϗ τὸν Ζηζὰ, ϗ τὸν Σαλημώθ. Καὶ ἠγάπησε Ῥοϐοὰμ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀϐεσσαλὼμ ὑπὲρ
πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ϗ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκας δεκαοκτὼ εἶχε ϗ παλλακὰς ἑξήκοντα·
22 ϗ ἐγέννησεν υἱοὺς (α) εἴκοσι ϗ ὀκτὼ, ϗ θυγατέρας ἑξήκοντα. Καὶ κατέϛησεν εἰς (β) ἄρχοντα Ἀϐιὰ
23 τὸν τῆς Μααχὰ εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτι βασιλεῦσαι διενοεῖτο αὐτόν. Καὶ ηὐξήθη
παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰούδα ϗ Βενιαμὶν, ϗ ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς, ϗ
ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολὺ, ϗ ᾐτήσατο πλῆθος γυναικῶν.

Hæc dicit Dominus; Non aſcendetis, & non bellabitis adverſùs fratres 4
veſtros. Revertite unuſquiſque in domum ſuam: quoniam à me factum
eſt verbum hoc. Et obedierunt verbo Domini, & converſi ſunt à non eundo
ſuper Hieroboam. Et habitavit Roboam in Hieruſalem: & ædificavit 5
civitates munitas in Judæa. Et ædificavit Bethleem, & Ætan, 6
& Thecoe, Et Bethſura, & Sochoth, & Odollam, Et Geth, & Mariſan, 7 8
& Ziph, Et Adoræ, & Lachis & Azeca, Et Saraa, & 9 10
Alom, & Chebron, quæ eſt Juda & Benjamin, civitates muratas.
Et munivit ipſas muratas, & dedit in eis duces, & cellaria cibariorum, 11
oleum, & vinum, Ad civitatem & ad civitatem ſcuta, & lanceas. 12
Et confortavit eas in multitudine valdé. Et fuerunt ei Juda,
& Benjamin. Et ſacerdotes, & Levitæ, qui erant in omni Iſrael, convenerunt 13
ad eum ex omnibus finibus: Quoniam dereliquerunt Levitæ 14
tabernacula poſſeſſionis ſuæ, & iverunt ad Juda in Hieruſalem: quoniam
ejecit eos Hieroboam, & filii ejus, ad non miniſtrandum Domino.
Et conſtituit ſibi ſacerdotes excelſorum, & idolis, & vanis, & (b) vitulis, 15
quæ fecit Hieroboam. Et ejecit (c) eos de tribubus Iſrael, qui 16
dederant cor ſuum ad quærendum Dominum Deum Iſrael. Et venerunt
in Hieruſalem ſacrificare Domino Deo patrum ſuorum: Et confortaverunt 17
regnum Juda. Et confortavit Roboam (d) filium Salomon ad
annos tres: quoniam ivit in viis David & Salomon, annos tres. Et 18
accepit ſibi Roboam uxorem Moolath filiam Hieremuth filii David, et
Abigæam filiam Heliab, qui ipſius Jeſſæ. Et peperit ei filios, Jeus, 19
et Samoria, et Zaam. Et poſt hæc accepit ſibi Maacha filiam Abeſſalom: 20
& peperit ei Abia, et Jetthi, & Zeza, et Salemoth. Et dilexit Roboam 21
Maacha filiam Abeſſalom ſuper omnes uxores ſuas, et concubinas ſuas:
quoniam uxores decem octo habuit, et concubinas ſexaginta. Et genuit
filios viginti et octo, et filias ſexaginta. Et conſtituit in principem Abia 22
filium Maacha, in ducem in fratribus ejus: quoniam regem facere
cogitabat eum. Et crevit ſupra omnes filios ejus (e) in omnibus finibus 23
Juda, et Benjamin, et in civitatibus munitis: et dedit (f) eis alimenta,
multitudinem plurimam: et petivit multitudinem uxorum.

MS. A. (γ) ἀναϐήσεται, οὐδὲ πολεμήσεται πρὸς (δ) ἀποϛρέψητε (ε) ὑπήκουσαν (ζ) ἐπὶ (η) Βαιθσεὲμ, ϗ τὴν Αἰτανὶ, ϗ τὴν Θεκωὲ, Καὶ τὴν Βαιθσουρὰ, (θ) Σοκχὼθ, (ι) Ἀδωραὶμ (κ) Αἰαλὼν, (λ) τείχεσιν, καὶ ἔδωκεν αὐταῖς (μ) πόλιν θυρεοὺς (ν) Ἰούδαν (ξ) τοῦ μὴ (ο) τῷ κυρίῳ. (π) ἑαυτῶν (†) τὸν κύριον (ρ) τῷ θεῷ (σ) Ῥοϐοὰμ ὁ τοῦ Σαλωμὼν (τ) ταῖς ὁδοῖς (υ) Μολαὰθ (φ) Ἐρμοὺθ (χ) Ἀϐιαίαν (ψ) ἔτεκον αὐτῷ υἱοὺς, * ϗ τὸν Σαμϐρίαν, καὶ τὸν Ζαάμ. (ω) Ἰεθθὶ, ϗ τὸν Ζιζὰ, ϗ (α) εἰκοσιοκτὼ, (β) ἄρχοντα Ῥοϐοὰμ τὸν Ἀϐιὰ τὸν

ΚΕΦ. ιϐʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ῥοϐοὰμ, ϗ ὡς κατεκρατήθη, ἐγκατέλιπε τὰς ἐντολὰς κυρίου,
2 ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν (α) τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ τῆς βασιλείας Ῥοϐοὰμ, ἀνέϐη
3 Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου (β) ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἥμαρτον ἐναντίον κυρίου, Ἐν χιλίοις ϗ διακοσίοις
ἅρμασι ϗ ἑξήκοντα χιλιάσιν ἵππων, ϗ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ' αὐτοῦ ἐξ
Αἰγύπτου, Λίϐυες, (γ) Τρωγοδύται, ϗ Αἰθίοπες.

MS.A. (α) τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς (β) ἐπὶ * Ἰσραὴλ, ὅτι (γ) Τρωγλοδύται,

CAP. XII.

ET factum eſt, ut paratum fuit regnum Roboam, et ut invaluit; 1
dereliquit mandata Domini, et omnis Iſrael cum eo. Et factum eſt in 2
anno quinto regni Roboam, aſcendit Suſacim rex Ægypti ſuper Hieruſalem,
(quoniam peccaverunt coram Domino,) In mille et ſexcentis 3
curribus, et ſexaginta millibus equorum. Et non erat numerus multitudinis,
quæ venit cum eo de Ægypto, Libyes, (a) Trogodytæ, et Æthiopes.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* هكذا قال الرب * لا تطلعوا ولا تحاربوا * بل يرجع كل رجل الي بيته * لان من بين 4
يدي كان هذا الامر * فسمعوا كلمة الله من فم النبي * ومضي كل انسان الي بيته
* وبني يوربعام نابلس في جبل سبط بيت افرام وجلس هناك * وخرج من هناك وبنا فنويل 5
* وقال يوربعام في قلبه * ان صعدت هذه الامة لتصنع ذبائح في بيت الله في اوروسليم 6 7
رجع الملك الي رحبعام بن سليمان * وفكر الملك وعمل عجلين ذهبا * وقال لهم * تتعبون 8
وتطلعون وتنزلون الي اوروسليم * ها الاهك يا اسرائيل اللذان اطلعاك من مصر * وجعل 9
احدهما في بيت ايل * والاخر في دان * فصارت هذه الكلمة للخطية * ومر الشعب عند 10
العجل الواحد الي دان * وكانت الخطية لكل بيت يوربعام ليقلع اصله من الارض
* وفي ذلك الزمان مرض افيم بن يوربعام * فقال يوربعام لامراته * قومي متنكرة كمثل 11
امراة فقيرة * ولا يعلم احد انك امراتي * وامضي الي سيلوا * فان ثم احيا النبي * هو
قال لي انك تصير ملكا علي هذه الامة * فيكشف لك ما يكون من امر هذا الصبي 12
* وحلت كلمة الله علي احيا النبي * ها امراة يوربعام تجي اليك تسال منك كلمة الله لاجل 13
ابنها انه مريض * قل لها هكذا وكذا * وهي تدخل اليك متنكرة * فحين سمع احيا 14
صوت رجليها في مدخل الباب * قال لها * ادخلي يا امراة يوربعام * لماذا تتنكري * وانا اقول
لك الفاظا صعبة * امضي وقولي ليوربعام * يقول رب الارباب اله اسرائيل * انا رفعتك عن 15
الشعب * وجعلتك ملكا عليهم * واخذت الملك من بيت داود * واعطيتك اياه * وما صرت 16
مثل داود عبدي * ولا حفظت وصاياي * ولا مشيت في نواميسي بقلبك كله
لتعمل حسنا بين يدي * بل عملت السيات اكثر من كل الملوك الذين 17
مضوا قدامك * وصنعت لك اوثانا واصناما تخدمون بين يدي * وطرحت مخافتي
خلفك *

Sic ait Dominus, Ne aſcendatis, néve 4
pugnetis, ſed revertatur unuſquiſque domum
ſuam, quoniam à me fuit res iſta;
acquieverunt verbo Dei prophetico ore
Prolato, & abiit quiſque domum ſuam.
Deinde ædificavit Jerobaamus Neapolim 5
in monte tribûs Aphremiticæ, ibique
commoratus eſt. Inde egreſſus ædificavit
Phenuelem. Dixit autem 6
Jerobaam apud ſemetipſum, Si aſcenderit 7
populus hic ad agenda ſacrificia in
domo Dei in Jeruſalem, revolvetur
regnum ad Rehabaamum filium Salomonis.
Quare cogitavit rex, fecitque 8
duos vitulos aureos, & ait illis; Fatigamini
aſcendendo & deſcendendo in
Jeruſalem: ecce duo dei tui O Iſrael
qui te extraxerunt ex Ægypto. Poſuitque 9
alterum eorum in Beth-il, alterum
in Dan. Quæ res ceſſit in peccatum; 10
quoniam populus vitulum unum conveniebat
in Dan uſque: & hujus peccati
cauſa fuit tota domus Jerobaami,
ut radicitùs evelleretur è terra. Eodem 11
quoque tempore ægrotante Abiamo
Jerobaami filio, dixit Jerobaam uxori
ſuæ, Surge, & pauperculæ mulieris
inſtar larvata, ut nemo percipiat te eſſe
uxorem meam, vade in Silo: ibi enim
eſt Achia propheta qui prædixerat mihi
futurum me regem ſuper hunc populum:
Is indicabit tibi quid futurum ſit de re 12
hujus pueri. Interim advenit verbum 13
Dei ad Achiam prophetam dicentis, En
uxor Jerobaami te adit petitura à te
oraculum divinum de filio ſuo, eſt enim
ægrotus: talia ac talia dicas ei: ingredietur
autem ad te ſimulata. Quamobrem 14
ſtatim atque percepit Achia
ſtrepitum pedum ejus ad ingreſſum oſtii,
dixit ad eam, Ingredere O uxor Jerobaami,
cur aliam te ſimulas? equidem
ſententias acerbas ſum tibi dicturus.
Vade dictum Jerobaamo; Dicit Dominus 15
dominorum Deus Iſraelis, Ego prætuli
te populo, teque regem conſtitui
ſuper eos; Abſtuli regnum à domo Davidis, 16
& tradidi tibi: tu verò non fuiſti
ſimilis Davidi ſervo meo, nec ſervâſti
mandata mea, nec ambulâſti in
legibus meis toto corde tuo, ut rectè te
gereres coram me: Sed plura commiſiſti 17
ſcelera quàm omnes reges qui te præceſſerunt,
compoſuiſti tibi ſimulachra &
idola blaſphemantia coram me, & timorem
meum retro abjeciſti.

ad venit propheta Semahaiah Et .Jeruſalaim ad uſque venit & : Jehudah in quæ munitas urbes cepit Et

5 4 וַיִּלְכֹּד אֶת־עָרֵי הַמְּצֻרוֹת אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיָּבֹא עַד־יְרוּשָׁלִָם׃ וּשְׁמַעְיָה הַנָּבִיא בָּא אֶל־

dixit Sic : eos ad dixit & : Siſac *faciebus* à Jeruſalaim in erant congregati qui ,Jehudah principes & ,Rechabham

רְחַבְעָם וְשָׂרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר־נֶאֶסְפוּ אֶל־יְרוּשָׁלִָם מִפְּנֵי שִׁישָׁק וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר

,Iſrael principes ſe humiliaverunt Et. .Siſac manu in vos dereliqui ego etiam & ,me dereliquiſtis Vos : Dominus

6 יְהוָה אַתֶּם עֲזַבְתֶּם אֹתִי וְאַף־אֲנִי עָזַבְתִּי אֶתְכֶם בְּיַד־שִׁישָׁק׃ וַיִּכָּנְעוּ שָׂרֵי־יִשְׂרָאֵל

,Semahaiah ad Domini verbum fuit ,ſe humiliaſſent quòd ,*Dominum videndo in* Et .Dominus Juſtus : dixerunt & ,rex &

7 וְהַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ צַדִּיק יְהוָה׃ וּבִרְאוֹת יְהוָה כִּי נִכְנָעוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָה

Jeruſalaim contra meus furor ſtillabit non & ,*evaſionem ad paululũ quaſi* eis daboque : eos *corrumpã* non ,ſunt Humiliati :dicendo

לֵאמֹר נִכְנְעוּ לֹא אַשְׁחִיתֵם וְנָתַתִּי לָהֶם כִּמְעַט לִפְלֵיטָה וְלֹא־תִתַּךְ חֲמָתִי בִּירוּשָׁלִָם

aſcendit Et .terrarum regnorum ſervitutem & ,meam ſervitutem ſcient & ,*ſervos in* ei erunt *Quoniam* .Siſac manum per

9 8 בְּיַד־שִׁישָׁק׃ כִּי יִהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים וְיֵדְעוּ עֲבוֹדָתִי וַעֲבוֹדַת מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת׃ וַיַּעַל

,regiæ domus theſauros & ,Domini domus theſauros tulit & , Jeruſalaim contra Ægypti rex Siſac

שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלִָם וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ

eis pro Rechabham rex fecit Et .Selomoh fecit quos ,aureos clypeos tulit Et .tulit omnia

10 אֶת־הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתֵּיהֶם

tempore à ,erat Et .*regis* domus oſtium *cuſtodientium* ,curſorum principum manum ad conſtituit & : æneos clypeos

11 מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי מִדֵּי־

ſe *humiliãdo in* Et .curſorum thalamum ad eos referebant & ,eos tollebant & , curſores veniebant ,Domini domum *regem ingredi*

12 בוֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה בָּאוּ הָרָצִים וּנְשָׂאוּם וֶהֱשִׁבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃ וּבְהִכָּנְעוֹ

.bona *verba fuit* Jehudah in etiam Et .conſumptionẽ ad *corrumpendum* ad non & ,Domini ira eo ab eſt averſa

שָׁב מִמֶּנּוּ אַף־יְהוָה וְלֹא לְהַשְׁחִית לְכָלָה וְגַם בִּיהוּדָה הָיָה דְּבָרִים טוֹבִים׃

,*ipſum regnando in* ,Rechabham anni unius & quadraginta filius quia : regnavit & ,Jeruſalaim in Rechabham rex ſe roboravit Et

13 וַיִּתְחַזֵּק הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם בִּירוּשָׁלִַם וַיִּמְלֹךְ כִּי בֶן־אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ

tribubus omnibus ex ibi ſuum nomen *ponendum ad* ,Dominus elegit quam urbe Jeruſalaim in regnavit annis decim-ſeptem &

וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי

.Dominum *quærendum ad* ,ſuũ cor præparavit non quia ,malum fecit Et .Hammonitis Nahamah ejus matris nomen Et .Iſrael

14 יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ הָרָע כִּי לֹא הֵכִין לִבּוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה׃

videntis Iddo & ,prophetæ Semahaiah verbis in ſcripta *ipſa* nonne ,noviſſima & prima Rechabham verba Et

15 וְדִבְרֵי רְחַבְעָם הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים בְּדִבְרֵי שְׁמַעְיָה הַנָּבִיא וְעִדּוֹ הַחֹזֶה

eſt ſepultus & ,ſuis patribus cum Rechabham dormivit Et .diebus omnibus Jarobham & ,Rechabham bella & *? genealogizando in*

16 לְהִתְיַחֵשׂ וּמִלְחֲמוֹת רְחַבְעָם וְיָרָבְעָם כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר

.eo pro ejus filius Abijah regnavit & : David civitate in

בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XIII. יג

nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis Tribus .Jehudah ſuper Abijah regnavit & ,Jarobham regis decimo octavo anno In

2 1 בִּשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה עַל־יְהוּדָה׃ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם

Abijah junxit Et .Jarobham inter & ,Abijah inter fuit bellum Et .Ghibhah de Uriel filia ,Michaiahu ejus matris

3 אִמּוֹ מִיכָיָהוּ בַת־אוּרִיאֵל מִן־גִּבְעָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּה וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיֶּאְסֹר אֲבִיָּה

bellum eo cum diſpoſuit Jarobham Et .*electi viri* millium quadringenta *bello potentium* fortitudine in bellum

אֶת־הַמִּלְחָמָה בְּחַיִל גִּבּוֹרֵי מִלְחָמָה אַרְבַּע־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר וְיָרָבְעָם עָרַךְ עִמּוֹ מִלְחָמָה

, Ephraim monte in qui ,Semaraim monte *deſuper* Abijah ſurrexit Et .*vir ute potente* ,*electo viro* millibus octingentis cum

4 בִּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ בָּחוּר גִּבּוֹר חָיִל׃ וַיָּקָם אֲבִיָּה מֵעַל לְהַר צְמָרַיִם אֲשֶׁר בְּהַר אֶפְרָיִם

regnum dedit Iſrael Deus Dominus quod ſcire *vobis* Nonne .Iſrael omnis & ,Jarobham ,me Audite : dixit &

5 וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יָרָבְעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל׃ הֲלֹא לָכֶם לָדַעַת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נָתַן מַמְלָכָה

Selomoh ſervus Nebat filius Jarobham ſurrexit Et ? ſalis pacto ejus filiis & ,ipſi ,ſeculum in Iſrael ſuper David

6 לְדָוִיד עַל־יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם לוֹ וּלְבָנָיו בְּרִית מֶלַח׃ וַיָּקָם יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט עֶבֶד שְׁלֹמֹה

.ſuum dominum contra *rebellavit* & ; David filii

בֶּן־דָּוִיד וַיִּמְרֹד עַל־אֲדֹנָיו׃

Verſio VULG. LAT.

Cepítque civitates munitiſſimas in Juda, & venit uſque 4
in Jeruſalem. Semeias autem propheta ingreſſus eſt ad 5
Roboam, & principes Juda, qui congregati fuerant in
Jeruſalem, fugientes Seſac, dixítque ad eos; Hæc dicit
Dominus; Vos reliquiſtis me, & ego reliqui vos in manu Seſac. Conſternatíque principes Iſrael & rex dixe- 6
runt; Juſtus eſt Dominus. Cúmque vidiſſet Dominus, 7
quòd humiliati eſſent, factus eſt ſermo Domini ad Semeiam, dicens; Quia humiliati ſunt, non diſperdam eos,
dabóque eis pauxillum auxilii, & non ſtillabit furor meus
ſuper Jeruſalem per manum Seſac. Veruntamen ſervi- 8
ent ei, ut ſciant diſtantiam ſervitutis meæ, & ſervitutis
regni terrarum. Receſſit itaque Seſac rex Ægypti ab 9
Jeruſalem, ſublatis theſauris domûs Domini, & domûs
regis, omniáque ſecum tulit, & clypeos aureos, quos
fecerat Salomon, Pro quibus fecit rex æneos, & tradi- 10
dit illos principibus ſcutariorum, qui cuſtodiebant veſtibulum palatii. Cúmque introiret rex domum Domi- 11
ni, veniebant ſcutarii, & tollebant eos, iterúmque referebant eos ad armamentarium ſuum. Veruntamen quia 12
humiliati ſunt, averſa eſt ab eis ira Domini, nec deleti
ſunt penitùs: ſiquidem & in Juda inventa ſunt opera
bona. Confortatus eſt ergò rex Roboam in Jeruſalem, 13
atque regnavit: quadraginta autem & unius anni erat
cùm regnare cœpiſſet, & decem & ſeptem annis regnavit in Jeruſalem, urbe, quam elegit Dominus, ut confirmaret nomen ſuum ibi, de cunctis tribubus Iſrael;
nomen autem matris ejus Naama Ammanitis. Fecit au- 14
tem malum, & non præparavit cor ſuum ut quæreret Dominum. Opera verò Roboam prima & noviſſima, ſcri- 15
pta ſunt in libris Semeiæ prophetæ, & Addo Videntis,
& diligenter expoſita: pugnaverúntque adverſùm ſe
Roboam & Jeroboam cunctis diebus. Et dormivit Ro- 16
boam cum patribus ſuis, ſepultúſque eſt in civitate David. Et regnavit Abia filius ejus pro eo.

CAP. XIII.

ANno octavodecimo regis Jeroboam, regnavit Abia 1
ſuper Judam. Tribus annis regnavit in Jeruſalem, no- 2
ménque matris ejus Michaia, filia Uriel de Gabaa: &
erat bellum inter Abiam & Jeroboam. Cúmque iniiſ- 3
ſet Abia certamen, & haberet bellicoſiſſimos viros, &
electorum quadringenta millia: Jeroboam inſtruxit econtrà aciem octingenta millia virorum, qui & ipſi electi
erant, & ad bella fortiſſimi. Stetit ergò Abia ſuper 4
montem Semeron, qui erat in Ephraim, & ait; Audi Jeroboam, & omnis Iſrael. Num ignoratis quòd Domi- 5
nus Deus Iſrael dederit regnum David ſuper Iſrael in
ſempiternum, ipſi & filiis ejus in pactum ſalis? Et ſur- 6
rexit Jeroboam filius Nabat, ſervus Salomonis filii David; & rebellavit contra dominum ſuum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ex CAPITE XII.

* ܘܐܬܥܫܢ ܪܚܒܥܡ ܡܠܟܐ ܒܪ ܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܠܟ. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ 13
ܫܢܝܢ ܪܚܒܥܡ ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܫܒܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܓܒܐ ܠܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܫܪܝܘ ܫܟܝܢܬܗ ܬܡܢ. ܘܫܡܐ
ܕܐܡܗ ܢܥܡܐ ܕܗܘܬ ܥܡܘܢܝܬܐ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܩܢ ܠܒܗ ܠܕܚܠܬܗ 14
ܕܡܪܝܐ. ܠܡܒܥܝܘ ܒܟܠܗ ܠܒܗ. * ܘܗܠܝܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܪܚܒܥܡ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. 15
ܠܡܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܝܢ ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ
ܕܫܠܝܡܘܢ. ܘܒܝܢ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܚܝܘܗܝ. * ܘܫܟܒ 16
ܪܚܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܪܝܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܐܒܝܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ *

* ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܐܒܝܐ ܥܠ 1
ܫܒܛܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. * ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܡܥܟܐ 2
ܒܪܬ ܐܘܪܝܐܝܠ ܡܢ ܪܡܬܐ. * ܘܐܣܪ ܐܒܝܐ ܓܒܪܐ ܩܪܒܢܝܐ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܠܦܝܢ 3
ܓܒܪܐ ܥܠܝܡܐ. ܕܢܛܥܢܘܢ ܡܘܒܠܐ ܕܐܙܠܬܗܘܢ ܘܕܩܪܒܗܘܢ ܩܪܒܐ ܥܡ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ
ܢܒܛ. ܘܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܟܢܫ ܠܗ ܚܝܠܐ. ܘܐܬܐ ܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ: ܥܡ ܬܡܢܡܐܐ
ܐܠܦܝܢ ܥܠܝܡܐ ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܬܢܐ. * ܘܩܡ ܐܒܝܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܨܡܪܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܬܚܘܡܐ 4
ܕܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܒܠܟܝ ܝܕܥܝܢ 5
ܗܘܝܬܘܢ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܝܗܒ ܡܠܟܘܬܐ ܠܕܘܝܕ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܠܥܠܡ.
ܠܗ ܘܠܒܢܘܗܝ. ܒܩܝܡܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܩܡ ܝܘܪܒܥܡ ܥܒܕܗ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ 6
ܕܕܘܝܕ. ܘܡܪܕ ܥܠ ܡܪܗ.

Ex CAPITE XII.

Confirmavit autem ſe rex Rehabaam filius 13
Salomonis in Jeruſalem, & regnavit: natus
erat annos quadraginta unũ Rehabaam quando inauguratus eſt regno, & ſeptemdecim annis regnavit in Jeruſalem civitate quam elegerat ſibi Dominus ex omnibus tribubus Iſraelis ad collocandum ibi habitaculum ſuum:
nomen matris ejus erat Naama quæ fuit Ammonitis. Fecit autem malum coram Domi- 14
no, nec comparavit animum ſuum ad timorem Domini, exquirendo eum toto corde
ſuo. Atque hæc fuerunt geſta Rehabaami 15
tam priora quàm poſteriora, committere
malum coram Domino Deo Iſraelis. Fuit etiam bellum inter Rehabaamum filium Salomonis, & inter Jerobaamum Nabati filium
omnibus diebus ejus. Denique cùm occu- 16
buiſſet Rehabaam cum patribus ſuis, & ſepultus eſſet in civitate Davidis, regnum occupavit Abia filius ejus poſt ipſum.

CAP. XIII.

ANno decimo octavo regni Jerobaami fi- 1
lii Nabati regnum occupavit Abia ſuper tribum Judæ. Tribus annis regnavit in Jeru- 2
ſalem: nomen matris ejus, Maacha filia Urielis de Rama. Conſtrinxit autem Abia viros 3
belligeros, quadringenta millia virorum juvenum, adeo ut ſuſciperent onus eundi &
bellum gerendi contra Jerobaamum Nabati
filium. Quare Jerobaam Nabati filius collectis ſibi copiis, venit ad bellum gerendum
cum octingentis millibus juvenibus robuſtiſſimis. Tum ſurgens Abia è monte Sema- 4
riam ſito in confinibus montis Aphremi, dixit; Audi Jerobaam fili Nabat, & omnis Iſrael: Fortè ſciebatis Dominum Deum Iſ- 5
raelis dediſſe regnum Davidis ſuper Iſraelem
in æternum, tum ipſi tum filiis ejus, pacto regio: Jerobaamum verò ſervum Salomonis 6
filii Davidis ſurrexiſſe, & contra dominum
ſuum rebellâſſe,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 5 Καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν, αἳ ἦσαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ Σα-
μαίας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοβοὰμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα τοὺς συναχθέντας εἰς Ἱερουσαλὴμ
ἀπὸ προσώπου Σουσακὶμ, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος, Ὑμεῖς (δ) ἐγκατελίπετέ με, καὶ
6 ἐγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακίμ. Καὶ ᾐσχύνθησαν οἱ (ε) ἄρχοντες Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασι-
7 λεὺς, καὶ εἶπαν, Δίκαιος ὁ κύριος. Καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο λό-
γος κυρίου πρὸς Σαμαίαν, λέγων, Ἐνετράπησαν, οὐ καταφθερῶ αὐτοὺς, καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μι-
8 κρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμός μου ἐν Ἱερουσαλήμ, Ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας, ϗ γνώσονται
9 τὴν δουλείαν μου, ϗ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς. Καὶ ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς (ζ) Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερου-
σαλὴμ, ϗ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
10 τὰ πάντα ἔλαβε· καὶ ἔλαβε τοὺς θυρεοὺς τοὺς χρυσοῦς οὓς ἐποίησε Σαλωμών. Καὶ (η) ἐποίησεν ὁ βα-
σιλεὺς Ῥοβοὰμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ' αὐτῶν· καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν Σουσακὶμ ἄρχοντας παρατρε-
11 χόντων, τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς
οἶκον κυρίου, εἰσεπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες, ϗ οἱ παρατρέχοντες, ϗ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρα-
12 τρεχόντων. Καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι αὐτὸν, ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ (θ) ὀργὴ κυρίου, καὶ οὐκ εἰς καταφθο-
13 ρὰν εἰς τέλος· καὶ γὰρ (ι) ἐν Ἰούδα ἦσαν λόγοι (κ) ἀγαθοί. Καὶ κατίσχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ
ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἐβασίλευσεν. καὶ (λ) τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐ-
τὸν, καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ πόλει ᾗ ἐξελέξατο κύριος ἐπονομά-
σαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν (μ) φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νοομ-
14 μὰ ἡ Ἀμμανῖτις. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν, ὅτι οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν (ν) αὐτοῦ ἐκζητῆσαι
15 τὸν κύριον. Καὶ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ (ξ) ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σα-
μαία τοῦ προφήτου, καὶ Ἀδδὼ τοῦ ὁρῶντος, καὶ (ο) πράξεις αὐτοῦ; (π) καὶ ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ
16 τὸν Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἀπέθανε (ρ) Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη
ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et obtinuerunt civitates munitas, quæ erant in Juda, & venerunt in 4
Hieruſalem. Et Sameas propheta venit ad Roboam, & ad principes 5
Juda, qui congregati fuerant in Hieruſalem à facie Suſacim: & dixit
eis, Sic dixit Dominus; Vos dereliquiſtis me: & ego derelinquam
vos in manu Suſacim. Et confuſi ſunt principes Iſrael, & rex, & di- 6
xerunt; Juſtus eſt Dominus. Et cùm videret Dominus, quia confuſi 7
ſunt; & factum eſt verbum Domini ad Sameam, dicens; Confuſi ſunt,
non diſperdam eos: & dabo (b) eos, quaſi paululùm ad ſalutem: &
non ſtillabit furor meus in (c) Hieruſalem: Quoniam erunt in (d) pue- 8
ros: & cognoſcent ſervitutem meam, & ſervitutem regni terræ. Et 9
aſcendit Suſacim rex Ægypti ſuper Hieruſalem: & cepit theſauros
qui in domo Domini, & theſauros qui in domo regis, omnia cepit.
Et cepit ſcuta aurea, quæ fecerat Salomon. Et fecit rex Roboam ſcuta 10
ænea pro eis: & conſtituit ſuper eum (e) Suſacim principes curſorum,
cuſtodientes portam regis. Et fiebat, in ingrediendo regem in domum 11
Domini, ingrediebantur cuſtodes, & curſores, & qui revertebant in
obviàm curſorum. Et cùm ipſe confuſus eſſet, averſus eſt ab eo furor 12
Domini, & non ad perditionem in finem. Nam & in Juda fuerunt
verba bona. Et invaluit rex Roboam in Hieruſalem, & regnavit. Et 13
quadraginta & unius annorum Roboam, cùm ipſe regnavit: & ſeptem
& decem annos regnavit in Jeruſalem, in civitate, quam elegit Domi-
nus ad cognominandum nomen ſuum ibi de omnibus tribubus filiorum
Iſrael. Et nomen matris ejus Noomma Ammanites. Et fecit malum; 14
quoniam non direxit cor ſuum ad exquirendum Dominum. Et verba 15
Roboam prima & noviſſima, nonne ecce ſcripta in Verbis Sameæ prophe-
tæ, & Addo (f) Videntis, & actiones ejus? Et Roboam impugnavit
Hieroboam omnibus diebus. Et mortuus eſt Roboam cum patribus ſuis: 16
& ſepultus eſt in civitate David. Et regnavit Abia filius ejus pro eo.

MS.A. (δ) ἐγκατελείπατέ με, κἀγὼ (ε) ἄρχοντες Ἰούδα ϗ ὁ (ζ) Αἰγύπτου, ϗ ἔλαβεν (η) ἐποίησεν Ῥοβοὰμ θυρεοὺς (θ) ἡ ὀργὴ (ι) ἐν τῷ Ἰούδα (κ) ἀγαθοὶ ϗ ἀρεστοὶ ἐν
πᾶσιν. Καὶ κατίσχυσεν Ῥοβοὰμ ἐν (λ) τεσσεράκοντα (μ) φυλῶν Ἰσραὴλ, ϗ ὄνομα (ν) ἑαυτοῦ ἐκζητῆσαι κύριον. (ξ) οἱ ἔσχατοι (ο) αἱ πράξεις (π) ϗ αὐ-
πολέμει Ῥοβοὰμ πρὸς Ἱεροβοὰμ (ρ) Ῥοβοὰμ, ϗ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ ἐν πόλει

ΚΕΦ. ιγ'.

1 2 ΕΝ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἱεροβοὰμ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ ἐπὶ Ἰούδαν. Τρία ἔτη ἐ-
βασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Οὐριὴλ ἀπὸ Γαβαών. καὶ πό-
3 λεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιὰ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοάμ. Καὶ παρετάξατο (α) Ἀβιὰ ἐν δυνάμει πολε-
μιστῶν δυνάμεως τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν· καὶ Ἱεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πό-
4 λεμον ἐν ὀκτακοσίαις (β) χιλιάσιν, δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως. Καὶ ἀνέστη Ἀβιὰ ἀπὸ τοῦ ὄρους
5 Σομόρων, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς Ἰσραήλ· Οὐχ ὑ-
μῖν γνῶναι ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ (γ) ἔδωκε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ
6 Δαυὶδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, (δ) διαθήκη ἁλός; Καὶ ἀνέστη Ἱεροβοὰμ ὁ τοῦ Ναβὰτ ὁ παῖς Σαλω-
μὼν (ε) τοῦ Δαυὶδ, ϗ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου (ζ) αὐτοῦ·

CAP. XIII.

IN octavo & decimo anno regni Hiereboam regnavit Abia ſuper Ju- 1
dam: Tres annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Maacha 2
filia Uriel de Gabaon. Et bellum fuit inter Abia, & inter Hieroboam.
Et inſtruxit (a) Abia in virtute, bellatoribus virtutis, quadringentis mil- 3
libus virorum potentium. Et Hieroboam inſtruxit adverſus eum præ-
lium in octingentis millibus: potentes bellatores virtutis. Et ſurrexit 4
Abia à monte Somoron, qui eſt in monte Ephræm, & dixit; Audite
Jeroboam, & omnis Iſrael; Nónne vobis nôſſe, quia Dominus Deus 5
Iſrael dedit regem ſuper Iſrael in ſeculum ipſi David, & filiis ejus,
(b) teſtamento ſalis? Et ſurrexit Jeroboam filius Nabat, puer Salomo- 6
nis ipſius David: & receſſit à domino ſuo.

MS.A. (α) Ἀβιὰ τὸν πόλεμον ἐν (β) χιλιάσιν δυνατῶν πολεμιστῶν δυνάμεως. (γ) δέδωκεν (δ) διαθήκην (ε) τῷ Δαυὶδ, (ζ) ἑαυτοῦ·

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

EX CAP. XII.

13 * وتعظم رحبعام بن سليمان في اوروسليم وتملك * وكان لما جلس في الملك ابن احدي
واربعين سنه * وملك سبعة وعشرين سنه في اروسليم التي اختارها الله من ساير اسباط
14 اسرايل ليسكن نوره * واسم ام رحبعام نعما من بني عمون * وصنع رحبعام السوء قدام
15 الله * ولم يصلح قلبه بمخافة الله * ولا طلبه بقلبه * وهذه الفاظ رحبعام الاوله
والاخره * وعمل السيات قدام الله * وكان القتال بين رحبعام بن سليمان * وبين يوربعام بن
16 ناباط كل ايام حياتهما * ومات رحبعام مثل ابايه * ودفن في قرية داود * وقام في الملك بعده
ابيا ابنه في سنة ثمانية عشر لملك يوربعام بن ناباط *

Ex CAPITE XII.

Porrò magnificatus eſt Rehabaam filius 13
Salomonis in Jeruſalem, & regnavit:
erat autem, cùm ſedit in regno, natus an-
nos quadraginta unum: & annos vi-
ginti ſeptem regnavit in Jeruſalem quam
Deus elegerat ex omnibus tribubus Iſ-
raelis ut habitare faceret lumen ſuum:
nomen matris Rehabaami erat Naama de
filiis Ammon. Perpetravit autem ſcelus 14
Rehabaam coram Deo, neque ſincera fuit
mens ejus in timore Dei, neque eum ex
animo quæſivit. Hæ ſunt res geſtæ Re- 15
habaami priores ac poſteriores: perpetra-
vit autem ſcelera coram Deo: & fuit
bellum inter Rehabaamum filium Salo-
monis, & inter Jerobaamum Nabati fi-
lium quandiu vixerunt. Demum Reha- 16
baamo ut patribus ſuis mortuo, & in ci-
vitate Davidis ſepulto, ſucceſſit in re-
gno poſt ipſum Abia filius ejus, anno de-
cimo octavo regni Jerobaami filii Nabati.

* الفصل الثالث عشر *

1 2 * وقام ابيا بالملك على سبط بيت يهودا * وملك ثلاثة سنين في اروسليم * واسم امه
3 معكا ابنه اوريال من رمثا * وجمع ابيا رجالا شديدي الحرب اربعماية الف رجل
شبابا * فقاموا ومضوا ليصنعوا الحرب مع يوربعام بن ناباط * فجمع يوربعام عسكرا عظيما *
4 وجاء للمحاربة في ثمان ماية الف رجل شبابا شديدي القوة * فقام ابيا من الجبل الذي
5 في صمريم * الذي في تخوم افرام * وقال * اسمع يا يوربعام بن ناباط * وساير اسرايل * اما
تعلمون ان الله اله اسرايل اعطا الملك لداود عليكم الى الابد * ولبنيه اعطا عهد
6 الملك * وقام يوربعام بن ناباط عبد سليمان * فعصي على مولاه *

CAP. XIII.

ITaque cùm inauguratus eſſet Abia re- 1
gno ſuper tribum domûs Judæ. Et tri- 2
bus annis regnâſſet in Jeruſalem; (hu-
jus matris nomen erat Maacha filia Uri-
elis è Ramatha) Collegit Abia viros 3
bello potentes, quadringenties mille viros
juvenes, qui ſurgentes abierunt ad bellum
gerendum contra Jerobaamum Nabati
filium. Jerobaam verò magno exercitu
coacto venit ad pugnam cum octingentis
millibus viris juvenibus robuſtiſſimis. Et 4
exurgens Abia è monte qui eſt in Sama-
rim, qui eſt in terminis Aphrem, dixit;
Audi O Jerobaam fili Nabati, & omnis
Iſrael: Annon ſcitis quod Deus, Deus 5
Iſraelis dederit regnum Davidi ſuper
vos in perpetuum, & filiis ejus dederit
pactum regni? Jerobaamus autem Na- 6
bati filius, ſervus Salomonis ſurgens de-
fecit ab hero ſuo;

,puer erat Rechabham Et ,Selomoh filium Rechabham contra se roboraverunt & ,*Belial* filii ,vacui viri eum ad se cōgregaverūt Et
7 ויקבצו עליו אנשים רקים בני בליעל ויתאמצו על רחבעם בן שלמה ורחבעם היה נער
:David filiorū manu in,Domini *regni facies ad* vos roborari *dicentes* vos nunc Et *.eorum facies ad* se roboravit non &,corde tener &
8 ורך לבב ולא התחזק לפניהם : ועתה אתם אמרים להתחזק לפני ממלכת יהוה ביד בני דויד
,Domini sacerdotes expulistis Nonne *.deos in* Jarobham vobis fecit quos ,aurei vituli vobiscum &,*multa turba vos &*
9 ואתם המון רב ועמכם עגלי זהב אשר עשה לכם ירבעם לאלהים : הלא הדחתם את כהני יהוה
filio tauro cum,suam manū *implendum ad veniens* Omnis ?terrarum populi sicut sacerdotes vobis fecistis & ,Levitas & ,Aharon filios
את בני אהרן והלוים ותעשו לכם כהנים כעמי הארצות כל הבא למלא ידו בפר בן
ministrantes sacerdotesq; :eū dereliquim⁹ non &,nostri Dei Dñi nos Et *.diis* non sacerdos erit & ,septem arietibus & ,bovis
10 בקר ואילם שבעה והיה כהן ללא אלהים : ואנחנו יהוה אלהינו ולא עזבנהו וכהנים משרתים
suffimentum &;*vespera in vespera in &,mane in mane in ascensiones* Domino *suffientes* Et *.opere in* Levitæ & ,Aharon filii Domino
11 ליהוה בני אהרן והלוים במלאכת : ומקטרים ליהוה עלות בבקר בבקר ובערב בערב וקטרת
:vespera in vespera in accendendum ad,ejus lucernæ &,aureum candelabrum & ,mundam mensam super panis propositio & ,*aromatum*
סמים ומערכת לחם על השלחן הטהור ומנורת הזהב ונרתיה לבער בערב בערב
,Deus *caput in* nobiscum ecce Et .eum dereliquistis vos & :nostri Dei Domini custodiam nos *custodientes nam*
12 כי שמרים אנחנו את משמרת יהוה אלהינו ואתם עזבתם אתו : והנה עמנו בראש האלהים
Deo Domino cum pugnetis ne ,Israel Filii .vos contra taratantarizandū ad vociferationis tubæ & ,ejus sacerdotes &
וכהניו וחצצרות התרועה להריע עליכם בני ישראל אל תלחמו עם יהוה אלהי
,Jehudah *facies ad* essent &,*eorum posterioribus à veniendum ad,insidiam* fecit circuire Jarobham Et.prosperabimini non quia,vestrorum patrū
13 אבתיכם כי לא תצליחו : וירבעם הסב את המארב לבוא מאחריהם ויהיו לפני יהודה
:Dominum ad clamaverunt & ;retro & ,ante bellum eis ecce & ,Jehudah respexerunt Et .eorum *posterioribus à insidia &*
14 והמארב מאחריהם : ויפנו יהודה והנה להם המלחמה פנים ואחור ויצעקו ליהוה
percussit Deus & ,Jehudah viro *vociferando in* fuit Et.Jehudah viri sunt vociferati Et .tubis in *tubicinantes* sacerdotes &
15 והכהנים מחצצרים בחצצרות : ויריעו איש יהודה ויהי בהריע איש יהודה והאלהים נגף את
Deus eos tradidit &,Jehudah *faciebus à* Israel filii Fugeruntque .Jehudah & Abijah *facies ad* Israel universum & ,Jarobham
16 ירבעם וכל ישראל לפני אביה ויהודה : וינוסו בני ישראל מפני יהודה ויתנם אלהים
virorum millia quingenta ,Israel ex vulnerati ceciderūt Et.*multa* plaga ej⁹ popul⁹ &,Abijah,eos *in* percusserunt Et.eorū manu in
17 בידם : ויכו בהם אביה ועמו מכה רבה ויפלו חללים מישראל חמש מאות אלף איש
Deo Domino super sunt innixi quia ,Jehudah filii sunt roborati & ;illo tempore in Israel filii se humiliaverūt Et.electorum
18 בחור : ויכנעו בני ישראל בעת ההיא ויאמצו בני יהודה כי נשענו על יהוה אלהי
,Jesanah & ;ejus *filias* & ,el--Beth ;civitates ,eo ab cepit & ,Jarobham post Abijah est persecutus Et .suorum patrum
19 אבותיהם : וירדף אביה אחרי ירבעם וילכד ממנו ערים את בית אל ואת בנותיה ואת ישנה
,Dñs eum percussit Et.Abijah diebus in amplius Jarobham fortitudinē retinuit non Et.ejus *filias* & ,Ephron & ;ejus *filias* &
20 ואת בנותיה ואת עפרון ובנתיה : ולא עצר כח ירבעם עוד בימי אביהו ויגפהו יהוה
.filias sedecim & ,filios duos & viginti genuit & :quatuordecim uxores sibi accepit & ,Abijah se roboravit Et.est mortuus &
21 וימת : ויתחזק אביהו וישא לו נשים ארבע עשרה ויולד עשרים ושנים בנים ושש עשרה בנות :
.Hiddo prophetæ *dissertatione* in scripta ,ejus verborum &,ejus viarum &, Abijah *verborum residuum* Et
22 ויתר דברי אביה ודרכיו ודבריו כתובים במדרש הנביא עדו :

Verſio VULG. LAT.

Congregatiq; ſunt ad eum viri vaniſſimi,& filii Belial: & 7
prævaluerunt contra Roboam filiū Salomonis: porrò Roboam
erat rudis,& corde pavido,nec potuit reſiſtere eis.
Nunc ergò vos dicitis ꝙ reſiſtere poſſitis regno Dñi, ꝙ 8
poſſidet per filios David, habetíſque grandē populi multitudinē,
atque vitulos aureos,quos fecit vobis Jeroboam
in deos. Et ejeciſtis Sacerdotes Dñi, filios Aaron, atque 9
Levitas : & feciſtis vobis Sacerdotes ſicut omnes populi
terrarū : quicunque venerit,& initiaverit manū ſuam in
tauro de bobus, & in arietibus ſeptē, fit ſacerdos eorum
qui non ſunt dii. Noſter autem Dñs,Deus eſt, quem non 10
relinquim⁹,Sacerdotéſq; miniſtrant Dño de filiis Aaron,
& Levitæ ſunt in ordine ſuo: Holocauſta quoque offerūt 11
Dño p ſingulos dies manè & veſperè, & thymiama juxta
legis præcepta confectū,& proponuntur panes in menſa
mundiſſima, éſtque apud nos candelabrum aureum,& lucernæ
ejus,ut accendantur ſemper ad veſperā: nos quippe
cuſtodimus præcepta Dñi Dei noſtri,quem vos reliquiſtis.
Ergò in exercitu noſtro dux Deus eſt, & Sacerdotes ejus, 12
qui clangunt tubis, & reſonant contra vos: filii Iſrael nolite
pugnare contra Dñm Deum patrum veſtrorum, quia
non vobis expedit. Hæc illo loquente, Jeroboam retrò 13
moliebatur inſidias. Cúmque ex adverſo hoſtium ſtaret,
ignorantem Judam ſuo ambiebat exercitu. Reſpiciénſq; 14
Judas vidit inſtare bellum ex adverſo & poſt tergum, &
clamavit ad Dominum : ac Sacerdotes tubis canere cœperunt.
Omnéſque viri Juda vociferati ſunt : & ecce 15
illis clamantibus, perterruit Deus Jeroboam, & omnem
Iſrael qui ſtabat ex adverſo Abia, & Juda. Fugeruntque 16
filii Iſrael Judam : & tradidit eos Deus in manu
eorum. Percuſſit ergò eos Abia & populus ejus, plagâ 17
magnâ : & corruerunt vulnerati ex Iſrael quingenta
millia virorum fortium. Humiliatíque ſunt filii Iſrael 18
in tempore illo, & vehementiſſimè confortati filii Juda,
eò quòd ſperâſſent in Domino Deo patrum ſuorum.
Perſecutus eſt autem Abia fugientem Jeroboam, & cepit 19
civitates ejus, Bethel & filias ejus, & Jeſana cum filiabus
ſuis, Ephron quoque & filias ejus : Nec valuit 20
ultrà reſiſtere Jeroboam in diebus Abia : quem percuſſit
Dominus, & mortuus eſt. Igitur Abia, confortato imperio 21
ſuo, accepit uxores quatuordecim : procreavítque
viginti duos filios,& ſedecim filias. Reliqua autem 22
ſermonum Abia,viarúmque et operum ejus, ſcripta ſunt
diligentiſſimè in libro Addo Prophetæ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 .ܘܟܢܫ ܠܘܬܗ ܓܒܪܐ ܪܫܝܥܐ ܘܥܘܠܐ. ܘܐܬܚܝܠܘ ܥܠ ܪܚܒܥܡ ܒܪܗ ܕܫܠܝܡܘܢ *
ܘܪܚܒܥܡ· ܛܠܝܐ ܗܘܐ. ܘܥܠܝܡ ܒܫܢܝܢ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܡܕܡ ܠܡܐܡܪ. ܘܠܐ ܦܝܣܗ ܠܥܡܐ ܥܠ
8 ܫܥܒܕܐ ܕܫܥܒܕ ܐܢܘܢ ܫܠܝܡܘܢ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܫܐ ܡܢܐ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܐܙܠܬܘܢ
ܐܫܕܝܬܘܢ ܡܢܟܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܒܝܬ ܕܘܝܕ. ܘܐܙܠܬܘܢ ܦܠܚܬܘܢ ܠܐܠܗܐ ܡܝܬܐ. ܐܢܐ ܥܠ
ܫܒܛܐ ܚܕ ܫܠܝܛ ܐܢܐ. ܘܐܢܬܘܢ ܫܒܛܐ ܣܓܝܐܐ ܐܢܬܘܢ. ܘܐܝܬ ܒܝܢܬܟܘܢ ܥܓܠܐ
9 ܕܕܗܒܐ. ܕܥܒܕ ܠܟܘܢ ܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ. * ܘܐܢܬܘܢ ܐܦܩܬܘܢ ܠܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ
ܘܠܠܘܝܐ. ܘܥܒܕܬܘܢ ܠܟܘܢ ܟܘܡܪܐ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܟܠ ܡܢ ܕܐܬܐ ܠܡܩܪܒܘ
ܩܘܪܒܢܐ. ܫܩܠܝܢ ܗܘܝܬܘܢ ܡܢܗ ܬܘܪܐ ܒܪ ܬܘܪܐ: ܘܕܟܪܐ ܫܒܥܐ. ܘܗܘܐ ܗܘܐ ܟܘܡܪܐ ܠܕܠܐ
10 ܐܠܗܝܢ. * ܘܚܢܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܠܐ ܫܒܩܢ. ܘܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ
11 ܘܠܘܝܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ. * ܘܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ ܕܒܚܐ. ܒܟܠ ܨܦܪ ܘܪܡܫ. ܘܟܠ
ܙܪܩܐ ܘܣܡܐ. ܘܣܕܪܐ ܕܠܚܡܐ ܥܠ ܦܬܘܪܐ ܕܟܝܐ. ܘܡܢܪܬܐ ܕܕܗܒܐ
ܘܫܪܓܝܗܘܢ. ܘܛܠܝܐ ܡܫܡܫܢܐ ܡܢܗܪ ܠܗܘܢ. ܒܟܠ ܪܡܫ ܪܡܫ. ܘܚܢܢ ܢܛܪܝܢ
12 ܠܢܛܘܪܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. * ܘܐܢܬܘܢ ܫܒܩܬܘܢܝܗܝ. ܘܐܙܠܬܘܢ ܒܬܪ ܐܠܗܐ ܡܝܬܐ.
ܘܦܠܚܬܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܣܓܕܬܘܢ ܠܗܘܢ. ܘܫܒܩܬܘܢ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܐܦ

Et adſcitis ſibi viris impiis *ac* flagitioſis fortificâſſe 7
ſe contra Rehabaamum filium Salomonis,
dum Rehabaam puer eſſet ac teneræ
ætatis , nec quicquam dicere nôſſet, aut populum
conſolari de ſervitute quâ preſſerat eos
Salomon pater ipſius. Jam verò quid dicere- 8
tis ? abeuntes rejeciſtis à vobis regnum domûs
Davidis, & abeuntes coluiſtis deos mortuos.
Uni ego tribui impero, vos autem plures
eſtis tribus, & habetis inter vos vitulum
aureum quem fecit vobis Jerobaam Nabati
filius. Vos depuliſtis ſacerdotes filii Aharonis, 9
ac Levitas, & feciſtis vobis ſacerdotes
è plebe terræ: & quicunque ingrediebatur
ad offerendum munus, accipiebatis ab eo juvencum
bovinum, & ſeptem arietes, fiebátq;
ſacerdos eorū qui non ſunt dii.Nos verò Dominum 10
Deum noſtrum non dereliquimus; &
ſacerdotes qui Domino miniſtrant, filii ſunt
Aharonis ; & Levitæ ſunt in muneribus ſuis :
Offeruntque Domino ſacrificia quolibet 11
mane & quolibet veſpere,acerras aromatum,
& ordines panis ſuper menſas puras : candelabra
aurea & lucernas eorum puer præpoſitus
lucernis accendit quolibet veſpere : nos
denique obſervamus obſervationes Domini
Dei noſtri : Vos autem dereliquiſtis eum, & 12
ſecuti eſtis deos mortuos, coluiſtis & adorâſtis
eos, & Dominum Deum majorum veſtrorum
deſeruiſtis ; ideò vos haud proſperè agetis
in mundo.

15 .ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܡܨܠܚܝܢ ܒܥܠܡܐ.** * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܪܝܡܘ ܩܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ
16 ܘܡܚܐ ܡܪܝܐ ܠܝܘܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܘܠܐܝܣܪܝܠ. ܩܕܡ ܝܗܘܕܐ ܘܩܕܡ ܐܒܝܐ. * ܘܥܪܩܘ ܒܢܝ
17 ܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. * ܘܚܪܒ ܐܢܘܢ ܐܒܝܐ. ܚܪܒܐ ܪܒܐ. ܘܢܦܠܘ ܓܒܪܐ ܡܢ
18 .ܐܝܣܪܝܠ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ ܥܠܝܡܐ. * ܘܐܬܬܒܪܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܙܒܢܐ ܗܘ
ܘܐܬܥܫܢܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ. ܬܘܟܠܢܢ ܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܢ.
19 * ܘܪܕܦ ܐܒܝܐ ܒܬܪ ܝܘܪܒܥܡ. ܘܟܒܫ ܡܢܗ ܩܘܪܝܐ ܪܘܪܒܬܐ. ܒܝܬ ܐܝܠ ܥܡ ܩܘܪܝܬܗ. ܫܠܡ
20 .ܥܡ ܩܘܪܝܬܗ. ܘܥܦܪܘܢ ܥܡ ܩܘܪܝܬܗ. * ܘܙܥܪ ܚܝܠܗ ܕܝܘܪܒܥܡ ܬܘܒ ܒܝܘܡܝ ܐܒܝܐ
21 .ܘܡܚܝܗܝ ܡܪܝܐ ܠܝܘܪܒܥܡ. ܘܡܝܬ. * ܘܐܬܥܫܢ ܐܒܝܐ. ܘܢܣܒ ܠܗ ܢܫܐ ܐܪܒܥܣܪܐ
22 ܘܐܬܝܠܕܘ ܠܗ ܒܢܝܐ ܕܟܪܐ. ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܘܒܢܬܐ ܢܩܒܬܐ. ܫܬܬܥܣܪܐ. * ܘܫܪܟܐ
.ܕܣܘܥܪܢܘܗܝ. ܘܐܘܪܚܬܗ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܡܕܪܫܐ ܕܥܕܘ ܢܒܝܐ

Et factum eſt ut cùm extuliſſent vocem ſuam 15
viri domûs Judæ , profligaret Dominus Jerobaamum
Nabati filium & Iſraelem coram
Juda & coram Abia. Fugerunt enim Iſraelitæ 16
à conſpectu filiorum Judæ ; Vaſtavítque 17
eos Abia dirâ clade, & ceciderunt ex Iſraelitis
quinque millia virorum juvenum. Adeóque 18
confracti ſunt Iſraelitæ eo tempore, Judæi
verò fortificati, quia dicebant, Adminiculum
noſtrum in Domino Deo majorum noſtrorum
eſt. Et perſecutus eſt Abia Jerobaamum, 19
cepítque ab eo civitates magnas, Bethil
cum ruribus ejus, Selam cum ruribus ejus,
& Ephronem cum ruribus ejus. Et imminutæ 20
ſunt adhuc Jerobaami vires in diebus Abiæ :
percuſsítque Dominus Jerobaamum, & mortuus
eſt. Abia autem corroboratus eſt, duxítque 21
ſibi quatuordecim uxores, & nati ſunt
ei filii mares viginti ſex, & filiæ fœminæ ſexdecim.
Reliquæ res geſtæ & viæ ejus ecce 22
ſcriptæ ſunt in diſſertationibus Addo prophetæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι, καὶ (η) ἀνέστη πρὸς Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ
Σαλωμὼν, καὶ Ῥοβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐ-
8 τοῦ. Καὶ νῦν (θ) ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυίδ.
καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολὺ, καὶ μεθ᾽ ὑμῶν (ι) μόσχοι χρυσοῖ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν Ἱεροβοὰμ εἰς θεούς.
9 Ἢ οὐκ (κ) ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς
ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς (λ) γῆς πάσης; ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας (μ) ἐν μόσχῳ
10 ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτὰ, καὶ ἐγένετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ. Καὶ ἡμεῖς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
οὐκ ἐγκατελίπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσι τῷ κυρίῳ (ν) οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ Λευῖται,
11 καὶ ἐν ταῖς ἐφημερίαις (ξ) αὐτῶν θυμιῶσι τῷ κυρίῳ (ο) ὁλοκαύτωμα πρωῒ καὶ δείλης, καὶ θυ-
μίαμα συνθέσεως, καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ
καὶ οἱ λύχνοι τῆς καύσεως ἀνάψαι δείλης· ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν
12 πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ μεθ᾽ ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς
αὐτοῦ, (π) καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ᾽ (ρ) ἡμᾶς. οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ μὴ πο-
13 λεμήσητε πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτι οὐκ (σ) εὐοδωθήσεται ὑμῖν. Καὶ Ἱεροβοὰμ
ἀπέστρεψε τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν ὄπισθε, καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν Ἰούδα, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ
14 τῶν ὄπισθεν. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας, καὶ ἰδοὺ (τ) αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθε καὶ ἐκ
15 τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι. Καὶ ἐβόησαν ἄν-
δρες Ἰούδα· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρας Ἰούδα, καὶ κύριος ἐπάταξε τὸν Ἱεροβοὰμ καὶ τὸν Ἰσ-
16 ραὴλ ἐναντίον Ἀβιὰ καὶ Ἰούδα. Καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰούδα, καὶ παρέδωκεν
17 αὐτοὺς κύριος (υ) εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς Ἀβιὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν
18 μεγάλην· καὶ (φ) ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσιαι χιλιάδες ἄνδρες δυνατοί. Καὶ ἐτα-
πεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ κύ-
19 ριον θεὸν τῶν πατέρων (†) αὐτῶν. Καὶ κατεδίωξεν Ἀβιὰ ὀπίσω Ἱεροβοὰμ, καὶ προκατελάβετο παρ᾽
(χ) αὐτοῦ τὰς πόλεις, τὴν Βαιθὴλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν (ψ) Ἰεσυνὰ καὶ τὰς κώ-
20 μας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφρὼν καὶ (ω) τὰς κώμας αὐτῆς. Καὶ οὐκ ἔσχεν ἰσχὺν Ἱεροβοὰμ ἔτι πάσας
21 τὰς ἡμέρας Ἀβιὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος, καὶ ἐτελεύτησε. Καὶ κατίσχυσεν Ἀβιὰ, καὶ ἔ-
λαβεν ἑαυτῷ γυναῖκας δεκατέσσαρας, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἰκοσιδύο (α) καὶ ἑκκαίδεκα θυγατέρας.
22 Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιὰ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ, γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προ-
φήτου Ἀδδώ.

Et congregati ſunt ad eum viri peſtilentes, filii iniqui, & (c) ſurrexit 7
adverſùs Roboam, qui Salomonis: & Roboam erat junior, & timidus
corde: & non reſtitit ad faciem ejus. Et nunc vos dicitis reſiſtere ad 8
faciem regni Domini per manum filiorum David. Et vos multitudo plu-
rima: & vobiſcum (d) vituli aurei, quos fecit vobis Hieroboam in de-
os. Annon ejeciſtis ſacerdotes Domini filios Aaron, & Levitas, & fe- 9
ciſtis vobis ſacerdotes de populo terræ (e) univerſæ? Qui accedit im-
plere manus in vitulo de bobus, & arietibus ſeptem; & factus eſt in
ſacerdotem ei, qui non eſt Deus. Et nos Dominum Deum noſtrum non 10
dereliquimus: & ſacerdotes ejus miniſtrant Domino, filii Aaron & Le-
vitæ: & in vicibus ſuis Adolent Domino holocauſtoma (f) manè & ve- 11
ſperi, & thymiama compoſitionis, & propoſitiones panum ſuper menſam
mundam: & candelabrum aureum, & lucernæ (g) accenſionis ad ac-
cendendum veſperi: quoniam cuſtodimus nos cuſtodias Domini Dei
patrum noſtrorum. Et vos dereliquiſtis eum. Et ecce nobiſcum in 12
principio Dominus, & ſacerdotes ejus, & tubæ ſignificationis ad ſigni-
ficandum ſuper (h) nos. Filii Iſrael nolite bellare adverſùs Dominum
Deum patrum noſtrorum, quia non proſperè ſuccedet vobis. Et Hiero- 13
roboam (i) convertit inſidias ad veniendum ei à poſterioribus, & fa-
ctus eſt ante Juda, & inſidiæ à poſterioribus. Et convertit ſe Judas, 14
& ecce eis prælium ab anterioribus, & à poſterioribus, & clamaverunt
ad Dominũ: & ſacerdotes clanxerunt tubis. Et (k) clamaverunt viri Juda.
Et factum eſt in clamando viros Juda, & Dominus percuſſit Hieroboam 15
& Iſrael coram Abia, & Juda. Et fugerunt filii Iſrael à facie Juda; 16
& tradidit eos Domin⁹ in manus eorum: Et percuſſit in eis Abia, & po- 17
pulus ejus, plagam magnam: & ceciderunt vulnerati de Iſrael quingenta
millia viri potentes. Et humiliati ſunt filii Iſrael in die illa: et invaluerunt 18
filii Juda, quoniam ſperaverunt ſuper Dominum Deum patrum ſuorum.
Et perſecutus eſt Abia poſt Hieroboam: & cepit ab eo civitates, Bethel 19
& pagos ejus, & Jeſyna & pagos ejus, & Ephron & pagos ejus.
Et non habuit fortitudinem Hieroboam ultrà omnibus diebus Abia, et per- 20
cuſſit eum Dominus, et mortuus eſt. Et invaluit Abia, et accepit ſibi uxo- 21
res quatuordecim: & genuit filios viginti duos, & ſexdecim filias.
Et reliqua verba Abia, & actiones ejus, & verba ejus, ſcripta (l) in 22
libro prophetæ Addo.

MS.A. (η) ἀντέστη πρὸς Ῥοβοὰμ υἱὸν Σαλωμὼν, (θ) λέγετε ὑμεῖς (ι) μόσχοι * πολλοὶ οὓς (κ) ἐξεβάλετο (λ) γῆς; πᾶς ὁ προσπορευόμενος (μ) ἐξ μόσχοις ἐκ βοῶν, καὶ κριοῖς (ν) υἱοὶ (ξ) ἑαυτῶν (ο) ὁλοκαυτώματα (π) καὶ σάλπιγγες (ρ) ὑμᾶς. καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ πολεμήσεται (σ) εὐοδωθήσεται (τ) ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβόησαν (υ) εἰς χεῖρας (φ) ἔπεσαν (†) ἑαυτῶν. (χ) αὐτοῦ πόλεις, (ψ) Ἀνὰ (ω) τὰς θυγατέρας αὐτῆς. (α) καὶ θυγατέρας δεκαέξ. Καὶ οἱ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجمع إليه رجالا منافقين بني السوء * وتعظم على رحبعام بن سليمان * وكان طفلا 7
قليل الأيام * فلم يعرف ما يقول * ولم يعز الشعب على الخدمة التي أتعبهم بها سليمان
أبوه * والآن فماذا تقولون * نافقتم وأبعدتم عنكم ملك بيت داود * ونصبتم آلهة 8
ميتة وعبدتموها * وأنا ملكي سبط واحد * وأنتم أسباط كثير * وأبعدتم عنكم 9
الكهنة بني هرون واللاويين * وصنعتم لكم خدام الأوثان مثل شعوب الأرض * وكل
من يدخل يقرب قربانا تأخذون منه ثورا من الوابلة وسبعة ذكور * وصار الخدام
ليس لله * ونحن لم نترك الله إلهنا * والكهنة الذين يخدمون الله هم أولاد هرون * 10
* واللاويون بأعمالهم يرفعون لله الذبائح في كل غداة وغداة ومساء ومساء * وأدراج البخور 11
وصفوف الخبز على الموائد الذكية * والمنائر الذهب وسرجها * والصبي خادم النور
يوقدها في كل عشية * ونحن نحفظ المحفوظات للرب إلهنا * وأنتم خليتموه وضللتم وراء الآلهة 12
الميتة * وعبدتموها وسجدتم لها وخليتم الله إله آبائكم * لا أفلحتم في الدنيا * * *

Et collectis ad ſe viris impiis atque faci- 7
noroſis, ſuperbivit in Rehabaamum filium
Salomonis dum puer eſſet paucorum die-
rum; qui neſciens quid diceret, negavit
populo ſolatium ſervitutis quâ vexave-
rat eos Salomon pater ejus. Jam verò 8
quid dicitis? deſciviſtis, & repuliſtis à
vobis regnum domûs Davidis: erexiſtis
deos mortuos, & adorâſtis eos: regnum
quidem meum eſt unica tribus, vos au-
tem plures eſtis tribus. Ejeciſtis à vobis 9
ſacerdotes filios Haronis, atque Levitas,
& creâſtis vobis idolorum miniſtros mo-
re gentium terræ: à quocunque ingredi-
ente ad offerendum ſacrificium, accipi-
tis taurum bubulcum & ſeptem arietes,
fiúntque miniſtri alterius quàm Dei. Nos 10
autem non dereliquimus Deum, Deum no-
ſtrum; & ſacerdotes qui Deo miniſtrant,
ſunt filii Haronis: Et Levitæ, pro mu- 11
neribus ſuis, offerunt Deo ſacrificia quo-
libet matutino ac veſpertino tempore, acer-
ras thuris, ordines panis ſuper menſas
mundas, & candelabra aurea, & lucer-
nas eorum, & puer lucis miniſter accen-
dit eas quolibet veſpere: nos demum ſer-
vamus quæ ſervanda ſunt erga Dominum
Deum noſtrum. Vos autem eo derelicto 12
aberrâſtis poſt deos mortuos, coluiſtis &
adorâſtis eos, Deum verò Deum patrum
veſtrorum dereliquiſtis: non proſperè
cedet vobis in hoc mundo.

* ولما رفعوا آل يهودا أصواتهم للرب * كسر رجال بيت يوربعام بن ناباط وإسرائيل قدام يهودا 15
وقدام أبيا * وهربوا بنو إسرائيل قدام بني يهودا * وأهلكهم أبيا هلاكا كبيرا * فوقع من 16 17
رجال إسرائيل خمسمائة ألف رجل شباب * وانكسروا بنو إسرائيل في ذلك اليوم * وتعظم بنو 18
يهودا * لأنهم كانوا يقولون اعتضادنا بالله إله آبائنا * وانهزم يوربعام قدام أبيا * وسار في 19
إثره * وأخذ منه ضياعا كثيرا * بيت إيل وما حواليها * عفرون وما حواليها * سالا وما
حواليها وزاغار وما حواليها * وضعفت جنود يوربعام في أيام أبيا * وضرب الرب يوربعام فمات * 20
* وكبر أبيا * واتخذ له نساء أربعة عشر * وولدن له بنين ستة وعشرين وبنات ستة عشر * 21
* وسائر القالة مكتوبة فيما جمع الأنبياء * 22

Cúmque extuliſſet ſtirps Judæ voces ſu- 15
as ad Dominum, profligavit copias do-
mûs Jerobaami filii Nabati & Iſraelis
in conſpectu Judæ & in conſpectu Abiæ.
Et aufugerunt Iſraelitæ coram filiis Ju- 16
dæ: Conſumpſítque eos Abia ſtrage 17
magnâ; ceciderunt enim è copiis Iſrae-
liticis quingenta millia virorum juve-
num. Adeóque contriti fuerunt eâ die 18
Iſraelitæ, Judæi verò corroborati, eò
quòd dicerent, Subſidium noſtrum con-
ſiſtit in Deo, Deo patrum noſtrorum.
Præterea cùm profligatus eſſet Jero- 19
baamus coram Abia, inſecutus eſt eum,
cepítque ab eo oppida multa, Beth-el eíque
adjacentia, Ephronem eíque adjacentia,
Selam eíque adjacentia, Zagharem eíque
adjacentia. Itaque enervatæ ſunt copiæ 20
Jerobaami diebus Abiæ: Dominus in-
ſuper percuſſit Jerobaamum, & mortuus
eſt. Abia verò corroboratus eſt, du- 21
xítque ſibi uxores quatuordecim, quæ pe-
pererunt ei filios viginti ſex, filias autem
ſexdecim. Reliqua geſta ipſius ſcripta 22
ſunt in his quæ congeſſerunt prophetæ.

דִּבְרֵי הַיָּמִים ב׳ : יד

CAP. XIV. יד

terra requievit ej' diebus In.eo pro ej' filius Aſa regnavit Et .David civitate in eum ſepelierũt &,ſuis patrib' cum Abijah *jacuit* Et
1 וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו בְּיָמָיו שָׁקְטָה הָאָרֶץ
:excelſa & ,aliena altaria removit Et .ſui Dei Domini oculis in rectum & bonum Aſa fecit Et .annis decem
2 3 עֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיָּסַר אֶת־מִזְבְּחוֹת הַנֵּכָר וְהַבָּמוֹת
,ſuorum patrum Deum Dominum *quærendum ad* ,Jehudah dixit Et .lucos ſuccidit & ,ſtatuas confregit &
4 וַיְשַׁבֵּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וַיְגַדַּע אֶת־הָאֲשֵׁרִים׃ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה לִדְרוֹשׁ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם
regnum requievit & *:apricationes* & ,excelſa Jehudah urbib' cunctis de removit Et .præceptũ & ,legem *faciendum ad* &
5 וְלַעֲשׂוֹת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה׃ וַיָּסַר מִכָּל־עָרֵי יְהוּדָה אֶת־הַבָּמוֹת וְאֶת־הַחַמָּנִים וַתִּשְׁקֹט הַמַּמְלָכָה
dedit requiem quia ,iſtis annis in bellum eo cum non & ,terra requievit quia,Jehudah in *munitionis* urbes ædificavit Et.*ejus facies ad*
6 לְפָנָיו׃ וַיִּבֶן עָרֵי מְצוּרָה בִּיהוּדָה כִּי־שָׁקְטָה הָאָרֶץ וְאֵין־עִמּוֹ מִלְחָמָה בַּשָּׁנִים הָאֵלֶּה כִּי־הֵנִיחַ
adhuc ,vectibus & *,foribus* ,turribus & ,muro vallemus & ,has civitates Ædificemus :Jehudah ad dixit Et .*ei* Dominus
7 יְהוָה לוֹ׃ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה נִבְנֶה אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְנָסֵב חוֹמָה וּמִגְדָּלִים דְּלָתַיִם וּבְרִיחִים עוֹדֶנּוּ
,ædificaverunt Et .undique nos fecit requieſcere &,quæſivimus:noſtrum Deum Dominum ,quæſivimus quia *,noſtras facies ad* terra *ipſa*
הָאָרֶץ לְפָנֵינוּ כִּי דָרַשְׁנוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דָּרַשְׁנוּ וַיָּנַח לָנוּ מִסָּבִיב וַיִּבְנוּ
portantium Binjamin de &;millia trecenta Jehudah de haſtam & ,ſcutum portans exercitus Aſa fuit Et .ſunt proſperati &
8 וַיַּצְלִיחוּ׃ וַיְהִי לְאָסָא חַיִל נֹשֵׂא צִנָּה וָרֹמַח מִיהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּמִבִּנְיָמִן נֹשְׂאֵי
Æthiops Zerach eos contra eſt egreſſus Et .*virtute fortes* iſti omnes :millia octoginta & ducenta ,arcum tendentiũ &,clypeũ
9 מָגֵן וְדֹרְכֵי קֶשֶׁת מָאתַיִם וּשְׁמוֹנִים אָלֶף כָּל־אֵלֶּה גִּבּוֹרֵי חָיִל׃ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם זֶרַח הַכּוּשִׁי
diſpoſuerunt & *:ejus facies ad* Aſa eſt egreſſus Et .Mareſah ad uſq; venit & :trecentis curribus & ,millium mille exercitu cum
10 בְּחַיִל אֶלֶף אֲלָפִים וּמַרְכָּבוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיָּבֹא עַד־מָרֵשָׁה׃ וַיֵּצֵא אָסָא לְפָנָיו וַיַּעַרְכוּ
auxiliandum ad tecum non Domine :ait & ,ſuum Deum Dominum ad Aſa clamavit Et .Mareſah *ad* Sephathah valle in bellum
11 מִלְחָמָה בְּגֵיא צְפָתָה לְמָרֵשָׁה׃ וַיִּקְרָא אָסָא אֶל־יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמַר יְהוָה אֵין־עִמְּךָ לַעְזוֹר
Dominus .hanc *turbam ſuper* venimus tuo nomine in &,innitimur *te ſuper nam* ;noſter Deus Dñe nos adjuva:*fortitudini non ,multum inter*
בֵּין רַב לְאֵין כֹּחַ עָזְרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־עָלֶיךָ נִשְׁעַנּוּ וּבְשִׁמְךָ בָאנוּ עַל־הֶהָמוֹן הַזֶּה יְהוָה
:Jehudah coram & ,Aſa *facies ad* Æthiopes Dominus percuſſit Et .*mortalis tecum dominetur* non :tu noſter Deus
12 אֱלֹהֵינוּ אַתָּה אַל־יַעְצֹר עִמְּךָ אֱנוֹשׁ׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הַכּוּשִׁים לִפְנֵי אָסָא וְלִפְנֵי יְהוּדָה
non ad Æthiopibus *de* cecidit & :Gherar ad uſque eo cum qui populus & ,Aſa eos eſt perſecutus Et .Æthiopes fugerunt &
13 וַיָּנֻסוּ הַכּוּשִׁים׃ וַיִּרְדְּפֵם אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ עַד־לִגְרָר וַיִּפֹּל מִכּוּשִׁים לְאֵין־
percuſſerunt Et.valde *multum ſpolium* tulerunt Et .ejus *caſtrametationis facies ad* & ,*Domini facies ad* ſunt contriti quia ,vita eis
14 לָהֶם מִחְיָה כִּי־נִשְׁבְּרוּ לִפְנֵי־יְהוָה וְלִפְנֵי מַחֲנֵהוּ וַיִּשְׂאוּ שָׁלָל הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיַּכּוּ אֵת
multa præda quia ,urbes omnes diripuerunt Et .eos ſuper Domini pavor fuit quia ,Gherar *circuitibus* civitates omnes
כָּל־הֶעָרִים סְבִיבוֹת גְּרָר כִּי־הָיָה פַחַד־יְהוָה עֲלֵיהֶם וַיָּבֹזּוּ אֶת־כָּל־הֶעָרִים כִּי־בִזָּה רַבָּה
;camelos & , multitudine in *pecus duxerunt captivum* & ;percuſſerunt *acquiſitionis tentoria* etiam Et .eis in erat
15 הָיְתָה בָהֶם׃ וְגַם־אָהֳלֵי מִקְנֶה הִכּוּ וַיִּשְׁבּוּ צֹאן לָרֹב וּגְמַלִּים
.Jeruſalaim in ſunt reverſi &
וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIV.

Dormivit autem Abia cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in civitate David: regnavítque Aſa filius ejus pro eo, in cujus diebus quievit terra annis decem. 1 Fecit autem Aſa quod bonum & placitum erat in conſpectu Dei ſui, & ſubvertit altaria peregrini cultûs, & excelſa, 2 Et confregit ſtatuas, lucóſque ſuccîdit: 3 Et præcepit Judæ ut quæreret Dominum Deum patrum ſuorum, & faceret legem, & univerſa mandata: 4 Et abſtulit de cunctis urbibus Juda aras, & fana, & regnavit in pace. 5 Ædificavit quoque urbes munitas in Juda, quia quietus erat, & nulla temporibus ejus bella ſurrexerant, pacem Domino largiente. 6 Dixit autem Judæ; Ædificemus civitates iſtas, & vallemus muris, & roboremus turribus, & portis, & ſeris, donec à bellis quieta ſunt omnia, eò quòd quæſierimus Dominum Deum patrum noſtrorum, & dederit nobis pacem per gyrum. Ædificaverunt igitur, & nullum in extruendo impedimentum fuit. 7 Habuit autem Aſa in exercitu ſuo portantium ſcuta & haſtas de Juda trecenta millia, de Benjamin verò ſcutariorum & ſagittariorum ducenta octoginta millia: omnes iſti viri fortiſſimi. 8 Egreſſus eſt autem contra eos Zara Æthiops cum exercitu ſuo, decies centena millia, & curribus trecentis: & venit uſque Mareſa. 9 Porrò Aſa perrexit obviàm ei, & inſtruxit aciem ad bellum in valle Sephata, quæ eſt juxta Mareſa: 10 Et invocavit Dominum Deum, & ait; Domine, non eſt apud te ulla diſtantia, utrùm in paucis auxilieris, an in pluribus: adjuva nos, Domine Deus noſter: in te enim, & in tuo nomine habentes fiduciam, venimus contra hanc multitudinem. Domine, Deus noſter tu es, non prævaleat contra te homo. 11 Exterruit itaque Dominus Æthiopes coram Aſa & Juda: fugerúntque Æthiopes. 12 Et perſecutus eſt eos Aſa, & populus qui cum eo erat, uſque Gerara: & ruerunt Æthiopes uſque ad internecionem, quia Domino cædente contriti ſunt, & exercitu illius præliante: Tulerunt ergò ſpolia multa. 13 Et percuſſerunt civitates omnes per circuitum Geraræ: grandis quippe cunctos terror invaſerat: & diripuerunt urbes, & multam prædam aſportaverunt. 14 Sed & caulas ovium deſtruentes, tulerunt pecorum infinitam multitudinem, & camelorum: reverſíque ſunt in Jeruſalem. 15

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

CAP. XIV.

Cum occubuiſſet Abia cum majoribus ſuis, & ſepultus eſſet in civitate Davidis, occupavit regnum ejus Aſa filius ejus poſt ipſum. 1 Hujus tempore quievit terra à tumultib', annis viginti. Fecítque Aſa quod bonum & rectum erat coram Dño Deo ſuo: 2 Extirpavit enim aras deorum exterorum, & excelſa; confregit ſtatuas, idola concîdit. 3 Tum dixit Judæis, Venite, oremus ante Dñm Deum majorum noſtrorum: 4 Et evulſit ex omnib' civitatib' Judæorum excelſa & ſimulachra: quievítque regnum ejus in dieb' ejus, & ex omnibus finium accolis nullum habebat inimicum. 5 Ædificavit quoque civitates munitas in terra Judæ: cùm enim terra quieviſſet, & nemo eſſet qui bellum gereret contra eum iis annis (ſiquidem pacatum reddiderat eum Domin') 6 Dixit Judæis, Venite, extruamus civitates iſtas, & circundemus eas muris ac turribus, portis ac ſeris, tantiſper dum terra quieſcit à tumultu: quia Dñm Deum noſtrum quæſivim', ipſe viciſſim quæſivit nos, ſuâ nos eripuit clementiâ ab omnibus iis qui circum nos ſunt, conſolatus eſt nos, & liberavit nos. 7 Habebat autem Aſa virorum robore valentium, gladios lanceaſq; ferentium trecenta millia de domo Judæ; et de domo Benjaminis ducẽta octoginta millia loricatorũ tendentium arcum: hi omnes erant robuſtiſſimi. 8 Contra hos prodiit Zarah Indus plurimo cum exercitu millies milliũ, & currib' trecentis millibus; qui venientes pervenerunt ad Mareſam uſque. 9 Proceſſit & Aſa contra eum, præliúmq; cum eo commiſit in valle Mareſæ. 10 Oravitque Aſa Dñm Deum ſuum, & ait; Tu Domine noſter, adjutor es populi tui: cùm tradideris exercitum copioſum in manus paucorum, cognoſcent omnes orbis incolæ nos æquo jure tibi fidere: adjuva nos Domine Deus noſter, adjuva nos, quia in tuo nomine aggredimur exercitũ hunc magnum: Domine noſter, Deus noſter, ne remoretur potentia tua à nobis. 11 Statim atque finem fecit Aſa fundendi preces ſuas, profligavit Angelus Domini Indos coram Aſa, & coram Juda, & fugæ ſe dederunt Indi. 12 At perſecutus eſt eos Aſa & populus qui erat cum eo uſque in Gadar, corruerúntque ex Indis innumeri, quoniam confracti fuerant coram Domino & coram copiis ejus. Ita tulerunt iſti ceperúntq; prædam multam: 13 Vaſtârunt oppida quæque Gadari circunjacentia, quia pavor Domini invaſerat illos: diripuerunt omnes civitates, 14 & quidem ſpolia multa erant eis. Tentoria quoque Arabum abduxerunt, & diripuerunt oves quamplurimas, atque camelos, & abduxerunt in Jeruſalem. 15

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Καὶ ἀπέθανεν Ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, ϗ ἐβασίλευσεν Ἀσὰ
2 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα (α) δέκα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν
ϗ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ (β) αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησε τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων ϗ τὰ ὑψηλὰ,
3 4 Καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, ϗ ἐξέκοψε τὰ ἄλση, Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα ἐκζητῆσαι (γ) τὸν κύριον θεὸν
5 τῶν πατέρων (δ) αὐτῶν, ϗ ποιῆσαι τὸν νόμον ϗ τὰς ἐντολάς. Καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν (ε)
6 πόλεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια ϗ τὰ εἴδωλα, καὶ εἰρήνευσεν Πόλεις τειχήρεις ἐν γῇ Ἰούδα, ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέπαυσε (ζ) κύριος αὐτῷ.
7 Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα, Οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας, ϗ ποιήσωμεν τείχη ϗ πύργους ϗ πύλας ϗ
μοχλοὺς, (η) ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν· ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν (θ) κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ἐξεζήτησεν ἡμᾶς, ϗ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν, καὶ (ι) εὐώδωσεν ἡμῖν. Καὶ ἐγένετο (κ) δύναμις τῷ
8 Ἀσὰ ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς ϗ δόρατα ἐν γῇ Ἰούδα τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν
9 πελτασταὶ καὶ τοξόται (λ) διακόσιαι ϗ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, πάντες οὗτοι πολεμισταὶ δυνάμεως. Καὶ
ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς Ζαρὲ (μ) ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσι ϗ ἅρμασι τριακοσίοις, ϗ ἦλθεν
10 ἕως Μαρισά. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀσὰ εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ϗ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ φάραγγι
11 κατὰ Βορρᾶν Μαρισά. Καὶ ἐβόησεν Ἀσὰ πρὸς κύριον θεὸν αὐτοῦ, ϗ εἶπε, Κύριε, οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ
σοὶ σώζειν ἐν πολλοῖς ϗ ἐν ὀλίγοις, κατίσχυσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν,
ϗ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο. κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν μὴ κατι-
12 σχυσάτω πρὸς σὲ ἄνθρωπος. Καὶ ἐπάταξε κύριος τοὺς Αἰθίοπας ἐναντίον Ἰούδα, καὶ ἔφυγον (ν)
13 Αἰθίοπες. Καὶ (ξ) κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἀσὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως Γεδώρ. ϗ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥστε
μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον κυρίου καὶ (†) ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ,
14 ϗ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. Καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδώρ, ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις
15 κυρίου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι πολλὰ σκῦλα ἐγενήθη αὐτοῖς. Καί
γε σκηνὰς (ο) κτήσεων, ϗ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς ἐξέκοψαν, ϗ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ ϗ καμήλους, ϗ
ἐπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ.

CAP. XIV.

ET (a) mortuus eſt Abia cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in 1
civitate David. Et regnavit Aſa filius ejus pro eo. In diebus Aſa quievit
terra Juda decem annos. Et fecit bonum, & rectum coram Domi- 2
no Deo ſuo: Et removit altaria alienorum, & excelſa, Et contrivit 3
ſtatuas, & excidit lucos, Et dixit ipſi Juda exquirere Dominum De- 4
um patrum ſuorum, & facere legem & mandata. Et removit de omni- 5
bus civitatibus Juda altaria, & idola. Et pacem habuit * Civitates 6
munitas in terra Juda, (c) quoniam pacem habuit terra: & non fuit
ipſi prælium in annis his: quoniam quietem dedit Dominus ei. Et dixit 7
ad Judam; Ædificemus civitates has, & faciamus mœnia, & turres,
& portas, & ſeras, (d) coram terra dominabimur: quoniam ſicut
exquiſivimus Dominum Deum noſtrum, exquiſivit nos: & quieſcere
fecit nos in circuitu, & (e) proſperè fecit nobis. Et fuit virtus ipſi Aſa 8
armigerorum levantium clypeos, & lanceas in terra Juda trecenta millia,
& in terra Benjamin peltati, & ſagittarii, ducenta & octuaginta millia:
omnes hi bellatores virtutis. Et egreſſus eſt ſuper eos Zare Æthiops in 9
virtute in mille millibus, & curribus trecentis: & venit uſque Mareſa.
Et exivit Aſa in occurſum ei: & inſtruxit prælium in valle ad 10
Aquilonem Mareſa. Et clamavit Aſa ad Dominum Deum ſuum, & 11
dixit; Domine, non eſt impoſſibile apud te ſalvare in multis, & in paucis.
(f) Conforta nos, Domine Deus noſter, quoniam in te confidimus: &
in nomine tuo venimus ſuper multitudinem plurimam hanc. (g) Domine
Deus noſter, non prævaleat adverſùs te homo. Et percuſſit Dominus 12
Æthiopes coram Juda: & fugerunt Æthiopes: Et perſequutus eſt eos 13
Aſa, & populus ejus uſque (h) Gedor. Et ceciderunt Æthiopes, ita
ut non eſſet in eis reſiduum: quoniam contriti ſunt coram Domino, &
coram virtute ejus. Et deprædati ſunt ſpolia multa: Et exciderunt 14
pagos eorum in circuitu Gedor: quoniam factus eſt pavor Domini ſuper
eos. Et deprædati ſunt omnes civitates eorum, quoniam multa ſpolia
fuerunt eis. Etiam tabernacula (i) poſſeſſionum, & ipſos Alimazones 15
exciderunt, & ceperunt oves multas, & camelos: & reverterunt in Hieruſalem.

MS. A. (α) ἔτη δέκα. Καὶ (β) ἑαυτοῦ. (γ) κύριον τὸν θεὸν τῶν (δ) ἑαυτῶν, (ε) τῶν πόλεων (ζ) αὐτῷ κύριος. Καὶ (η) ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύομεν· (θ) κύριον θεὸν (ι) εὐόδωσεν (κ) τῷ Ἀσὰ δύναμις (λ) διακόσιαι πεντήκοντα χιλιάδες, (μ) Αἰθίοψ ἐν (ν) οἱ Αἰθίοπες. (ξ) κατεδίωξεν Ἀσὰ καὶ (†) ἐνώπιον τῆς (ο) κτήσεων, τοὺς Ἀμαζονεῖς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل الرابع عشر *

ومات أبيا مثل آبايه ودفن في قرية داود * وملك بعده أسا ابنه * وفي أيامه استراحت 1
الارض عشرين سنة من الحرب * وصنع حسنا قدام الله إلهه * وخرب مذابح الالهة 2 3
الغريبة * وكسر قوالب الاصنام * وقال ليهودا * تعالوا نصلي قدام الله الهنا * وخرب من 4 5
ساير ضياع يهودا جميع مذابح الاوثان * وهدي الملك في أيامه * ولم يبق له في نحوه
عدوا * وبني ضياعا كبارا في ارض يهودا * لان الارض استراحت في أيامه * وما كان انسان 6
يصنع معه حربا في هذه سنين * لان الله اراحه * وقال لبني يهودا * تعالوا نبني هذه الضياع 7
ونحصنها باسوار * وجواسق * وابواب * واغلاق كبار محصنة * ما دامت الارض هادية من
الحرب * لان طلبنا الله الهنا وهو طلبنا اكثر من كل من حوالينا * وعزانا ونجانا * وصار 8
لاسا رجالا حاملين السيوف والرماح من بيت يهودا ثلثماية الف * ومن بيت بنيامين
لابسين الحديد ورماة بالقسي مايتا الف * كل هولاء جبابرة القوة * خرج عليهم 9
زرح ملك الهند في قوة عظيمة الف الف نفس * وبكامل ثلثين الفا * وجاوا وبلغوا الي
ضيعة تسمى مرسا * خرج اسا ملك يهودا اليه * وصنع معه حربا عظيما في وادي 10
مرسا * وصلي اسا قدام الله وقال * يا رب أعن شعبك حتي تسلم امة عظيمة في ايدي 11
الصغار * لتعرف سكان الدنيا انا نحن متوكلون عليك * أعنا يا رب واعضدنا * لانا علي
اسمك خرجنا الي هذا الجيش العظيم * لا تبعد جبروتك منا * وحين تم صلاته كسر 12
ملاك الرب الهنديين من قدامه وهربوا * واصطهدهم اسا هو والجيش الذين معه الي 13
غادار * وقتل منهم بلا عدد * لان الله كسرهم قدام عبيده * واخذ سبيا عظيما * وخرب 14
ساير الضياع التي حول غادار * لان مخافة الرب صارت عليهم عظيمة * ونهب ساير الضياع *
واخذ منها غنيمة عظيمة كانت فيها * وساير خيام العرب * وسبي غنما وجمالا كثيرين لا عدد 15
لها * ومضي بها الي اورسليم *

CAP. XIV.

MOrtuo Abiâ ut majoribus ſuis, & in 1
civitate Davidis ſepulto, regnavit poſt
eum Aſa filius ejus, cujus tempore terra
viginti annis quievit à bello. Is re- 2
ctè ſe geſſit coram Deo, Deo ſuo: A- 3
ras enim deorum alienigenarum evertit,
idolorum typos confregit; Dixitque Ju- 4
dæis, Venite, oremus coram Domino Deo
noſtro. Deſtruxit in omnibus oppidis 5
Judæ cunctas idolorum aras, quievitque
regnum temporibus ejus, nec ullus remanſit
ei in ſuis finibus hoſtis. Ædificavit 6
civitates magnas in terra Judæ: nam
tranquillâ factâ temporibus ejus terrâ,
nemineque iis annis cum ipſo bellum
gerente (quippe cui Deus quietem dediſſet)
Dixit Judæis, Venite, ædificemus 7
has civitates, & muris, turribus, januis,
& magnis ſolidiſque ſeris muniamus
eas, quamdiu terra eſt bello exempta.
Quia Deum, Deum noſtrum quæſivimus,
ipſe quoque nos quæſivit præter omnes qui
circumjacent nobis, conſolatus eſt nos, &
liberavit nos. Habebat autem Aſa ex 8
Judæis trecenta millia virorum gladios
& ſpicula geſtantium, & ex Benjaminitis
ducenta millia indutorum ferro &
jaculantium arcu: hi omnes erant robore
valente. Adversùs hos cùm prodiiſſet 9
Zarah rex Indiæ ingenti robore, nempe
millies millibus animabus, & trecentis
millibus vehiculis ſtipatus, & perveniſſent
ad civitatem quandam quæ vocatur
Mareſa; Prodiit ad eum Aſa rex 10
Judæ, & graviſſimum cum eo bellum
inivit in valle Mareſæ. Oravit autem 11
Aſa Deum, ac dixit; O mi Domine, fer
opem populo tuo ita ut gentem magnam
tradas in manus puſillorum: quatenus agnoſcant
habitatores orbis nos te fretos
eſſe: adjuva nos mi Domine, & opitulare
nobis, quia nomine tuo freti proceſſimus
contra exercitum hunc ingentem:
ne procul amoveas à nobis fortitudinem
tuam. Ejus oratione abſolutâ, profligavit 12
Angelus Domini Indos ante eum, &
fugerunt: Sed perſecutus eſt eos Aſa 13
& exercitus qui cum eo erat, ad Gadarem
uſque, & innumeros ex eis occîdit
(nam Deus profligârat eos ante ſervos
ſuos) tulitque ſpolia opima: Deſtruxit 14
omnia oppida quæ adjacebant Gadari, quia
maximus Domini metus invaſerat eos:
cuncta ſpoliavit oppida, cepitque ex eis
prædam magnam in iis contentam, Et 15
omnia Arabum tentoria: plurimas & innumeras
pecudes & camelos diripuit,
abduxitque in Jeruſalem.

דברי הימים א׃ טו

CAP. XV. טו

,Jehudah omnis & ,Asa ,me Audite :ei dixit & ,Asa ante est egressus Et .Dei spiritus *eum super* fuit ,Hoded *filius* Hasariahu Et
1 2 ועזריהו בן־עודד היתה עליו רוח אלהים׃ ויצא לפני אסא ויאמר לו שמעוני אסא וכל־יהודה
.vos derelinquet ,eū dereliqueritis si & :vobis invenietur ,eum quæsieritis si Et .eo cum *vos existendo in* ,vobiscum Dominus.Binjamin &
ובנימן יהוה עמכם בהיותכם עמו ואם־תדרשהו ימצא לכם ואם־תעזבהו יעזב אתכם׃
Dominū ad *sibi* angustia in revertetur Et .lege absque &,doctore sacerdote absq; & ,*veritatis* Deo absque Israeli multi dies Et
3 4 וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת וללא כהן מורה וללא תורה׃ וישב בצר־לו על־יהוה
multæ *conturbationes* sed:ingredienti &,egredienti pax non illis temporibus in Et .eis invenietur &,eum quærent & :Israel Deum
5 אלהי ישראל ויבקשהו וימצא להם׃ ובעתים ההם אין שלום ליוצא ולבא כי מהומת רבות
vos Et .angustia omni in eos conturbavit Deus quia,civitatē in civitas &,*gente in* gēs *sunt contritæ* Et .terrarum habitatoribus cunctis in
6 7 על כל־ישבי הארצות׃ וכתתו גוי־בגוי ועיר בעיר כי־אלהים הממם בכל־צרה׃ ואתם
Hoded prophetiam & ,hæc verba Asa *audire secundùm* Et .vestro operi merces est quia:vestræ manus *remittantur* ne &,cōfortamini
8 חזקו ואל־ירפו ידיכם כי יש שכר לפעלתכם׃ וכשמע אסא הדברים האלה והנבואה עדד
monte de cepit quas urbibus de & ,Binjamin & ,Jehudah terra omni de abominationes fecit transire &,est confortatus,prophetæ
הנביא התחזק ויעבר השקוצים מכל־ארץ יהודה ובנימן ומן־הערים אשר לכד מהר
advenas &;Binjamin &,Jehudah universum congregavit Et .Domini *porticus facies ad* quod ,Domini altare *innovavit* & :Ephraim
9 אפרים ויחדש את־מזבח יהוה אשר לפני אולם יהוה׃ ויקבץ את־כל־יהודה ובנימן והגרים
.eo cū ej⁹ Deus Dn̄s quod *;eos videndo in*,multitudinē in Israel de eū ad *sunt delapsi* quia :Simhon de & ,Menasseh & ,Ephraim de ,eis cum
עמהם מאפרים ומנשה ומשמעון כי־נפלו עליו מישראל לרב בראתם כי־יהוה אלהיו עמו׃
illo die in Domino immolaverunt Et .Asa regni decimo quinto anno in ,tertio mense in,Jerusalaim sunt cōgregati Et
10 11 ויקבצו ירושלם בחדש השלישי לשנת חמש־עשרה למלכות אסא׃ ויזבחו ליהוה ביום ההוא
,suorū patrū Deum Dominum *quærendum ad*,pactū in venerunt Et .millia septem oves & ,septingentos boves ;adduxerant *spolio* de
12 מן־השלל הביאו בקר שבע מאות וצאן שבעת אלפים׃ ויבאו בברית לדרוש את־יהוה אלהי אבתיהם
ad usq; & parvo à ,moriatur ,Israel Deum Dominum quæsierit non qui omnis Et .sua anima tota in & ,suo corde toto in
13 בכל־לבבם ובכל־נפשם׃ וכל אשר לא־ידרש ליהוה אלהי־ישראל יומת למן־קטן ועד־
sunt lætati Et .buccinis & ,tubis in & ,jubilo in & ,magna voce in Domino Juraveruntque .mulierem ad usq; & viro à ,magnum
14 15 גדול למאיש ועד־אשה׃ וישבעו ליהוה בקול גדול ובתרועה ובחצצרות ובשופרות׃ וישמחו
: eis est inventus & ;eum quæsierunt sua voluntate tota in & ,juraverunt suo corde toto in quia :juramento super Jehudah omnis
כל־יהודה על־השבועה כי בכל־לבבם נשבעו ובכל־רצונם בקשהו וימצא להם
luco fecit quia ,*bera* ab eam removere fecit rex Asa matrem Mahachah etiam Et .*circuitu à* eis Dn̄s requiē præstitit &
16 וינח יהוה להם מסביב׃ וגם־מעכה אם אסא המלך הסירה מגבירה אשר־עשתה לאשרה
.Israel de *recesserunt* non excelsa Et .Chidron torrente in combussit & ,contrivit & ,ejus simulachrum Asa excidit Et.*pavorem*
17 מפלצת ויכרת אסא את־מפלצתה וידק וישרף בנחל קדרון׃ והבמות לא־סרו מישראל
domum ,suas sanctificationes & ,sui patris sanctificationes intulit Et .suis diebus omnibus perfectum fuit Asa cor Attamen
18 רק לבב־אסא היה שלם כל־ימיו׃ ויבא את־קדשי אביו וקדשיו בית
.Asa regni quintum & trigesimum annum ad usque fuit non bellum Et .vasa & ,aurum & ,argentum ; Dei
19 האלהים כסף וזהב וכלים׃ ומלחמה לא היתה עד שנת־שלשים וחמש למלכות אסא׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XV.

AZarias autē fili⁹ Oded, facto in se spiritu Dei, Egress⁹ 1
est in occursū Asa, & dixit ei; Audite me Asa & omnis Ju- 2
da & Benjamin: Dn̄s vobiscū, quia fuistis cū eo. Si quæsi-
eritis eū, invenietis: si autē dereliqueritis eū, derelinquet
vos. Transibūt autē multi dies in Israel absq; Deo vero, et 3
absq; sacerdote doctore, & absq; lege. Cúmq; reversi fue- 4
rint in angustia sua ad Dn̄m Deū Israel, et quæsierint eum,
reperient eū. In tempore illo non erit pax egredienti, & 5
ingredienti, sed terrores undiq; in cunctis habitatorib⁹ ter-
rarū: Pugnabit enim gens contra gentē, & civitas contra 6
civitatē, quia Dn̄s conturbabit eos in omni angustia. Vos 7
ergò confortamini, & non dissolvantur manus vestræ: erit
enim merces operi vestro. Quod cùm audîsset Asa, verba 8
scilicèt & prophetiā Azariæ filii Oded prophetæ, confor-
tatus est, & abstulit idola de omni terra Juda, & de Benja-
min, & ex urbib⁹, quas ceperat, montis Ephraim, & dedi-
cavit altare Dn̄i ꝙ erat ante porticū Dn̄i. Congregavítq; 9
universū Judā et Benjamin, et advenas cū eis de Ephraim,
et de Manasse, & de Simeon: plures enim ad eū confuge-
rant ex Israel, videntes quòd Dn̄s Deus illi⁹ esset cum eo.
Cúmque venissent in Jerusalē mense tertio, anno decimo- 10
quinto regni Asa, Immolaverunt Dn̄o in die illa, de ma- 11
nubiis & præda quam adduxerant, boves septingentos, &
arietes septē millia. Et intravit ex more ad corroboran- 12
dum fœd⁹, ut quærerent Dn̄m Deum patrū suorū in toto
corde, & in tota anima sua. Si quis autē, inquit, non quæ- 13
sierit Dn̄m Deum Israel, moriatur, à minimo usque ad ma-
ximū, à viro usque ad mulierē. Juraverúntque Dn̄o voce 14
magnâ in jubilo, & in clangore tubæ, & in sonitu bucci-
narum, Omnes qui erant in Juda cum execratione: in o- 15
mni enim corde suo juraverūt, & in tota voluntate quæ-
sierunt eum, & invenerunt: præstitítque eis Dn̄s requiem
per circuitū. Sed & Maacham matrē Asa regis ex augu- 16
sto deposuit imperio, eò quòd fecisset in luco simulacrum
Priapi: ꝙ omne contrivit, & in frusta comminuens com-
bussit in torrente Cedron. Excelsa autem derelicta sunt 17
in Israel: attamen cor Asa erat perfectum cunctis diebus
ejus. Eáque quæ voverat pater suus, & ipse, intulit in 18
domum Domini, argentum, & aurum, vasorúmque di-
versam supellectilem. Bellum verò non fuit usque ad 19
trigesimum quintum annum regni Asa.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܛܘ *

* ܘܥܙܪܝܐ ܒܪ ܥܙܘܪ ܢܒܝܐ. ܠܒܫܬܗ ܪܘܚܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 1
* ܘܢܦܩ ܩܕܡ ܐܣܐ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܫܡܥܘܢܝ ܐܣܐ ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ. ܡܪܝܐ 2
ܥܡܟܘܢ ܗܘ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. ܐܢ ܬܒܥܘܢܝܗܝ. ܢܫܬܟܚ ܠܟܘܢ. ܘܐܢ ܬܫܒܩܘܢܝܗܝ
ܢܫܒܘܩܟܘܢ. * ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܠܐܝܣܪܝܠ. ܕܠܐ ܦܠܚܘ ܠܐܠܗܗܘܢ ܒܩܘܫܬܐ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ 3
ܠܟܗܢܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܠܝܘ ܢܡܘܣܝܗܘܢ. ܘܐܫܬܠܡܘ ܠܐܝܕܝ ܒܥܠܕܒܒܐ. * ܘܟܕ ܥܩܬ 4
ܠܗܘܢ. ܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܒܥܐܘܗܝ. ܘܐܫܬܟܚ ܠܗܘܢ. * ܘܒܙܒܢܐ 5
ܗܢܘܢ ܩܕܡܝܐ. ܟܕ ܠܐܠܗܢ ܠܐ ܦܠܚܝܢ ܗܘܝܢ. ܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܫܠܡܐ. ܠܐ ܠܢܦܩܐ. ܘܠܐ
ܠܥܐܠܐ. ܡܛܠ ܕܥܩܬܐ ܪܒܬܐ ܐܬܬ ܗܘܬ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝܗ ܕܐܪܥܐ. * ܘܐܬܒܕܪܢ 6
ܒܟܠ ܥܡ ܘܥܡ. ܘܒܝܢܬ ܩܘܪܝܐ. ܘܒܝܢܬ ܡܕܝܢܬܐ. * ܡܛܠ ܕܫܒܩܢ ܗܘܝܢ ܠܡܪܝܐ 7
ܐܠܗܢ. ܘܠܐ ܨܒܝܢ ܗܘܝܢ ܠܡܫܡܥ ܒܩܠܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܢܒܝܐ. ܘܐܦ ܗܘ ܦܪܥ ܠܢ ܐܓܪܐ
ܕܥܒܕܝܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܐܣܐ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ ܕܥܙܪܝܐ ܒܪ ܥܙܘܪ ܢܒܝܐ. ܐܬܚܝܠ ܘܐܥܒܪ 8
ܦܬܟܪܐ. ܡܢ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܚܕ ܒܐܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܚܕܬ
ܡܕܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܕܗܘܐ ܩܕܡ ܐܣܛܘܐ. * ܘܟܢܫ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܘܒܢܝܡܝܢܝܐ. 9
ܘܡܢ ܩܘܪܝܐ ܕܐܚܕ ܒܐܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܬܘܬܒܐ ܕܥܡܗܘܢ. ܡܢ ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܘܡܢ ܕܒܝܬ
ܡܢܫܐ. ܘܡܢ ܕܒܝܬ ܫܡܥܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ ܡܢ ܕܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ.
ܟܕ ܚܙܘ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܥܡܗ ܗܘܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܝܪܚܐ ܬܠܝܬܝܐ. ܒܫܢܬ 10
ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܐܣܐ. * ܘܕܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܕܒܚܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܡܢ ܒܙܬܐ ܕܐܝܬܝܘ. 11
ܬܘܪܐ ܫܒܥܡܐܐ. ܘܥܢܐ ܫܬܐ ܐܠܦܝܢ. * ܘܥܠܘ ܒܩܝܡܐ ܕܢܒܥܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 12
ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ. ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗܘܢ. * ܘܟܠܡܢ ܕܠܐ ܢܨܠܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ 13
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܢܡܘܬ. ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܐܢܬܬܐ.
* ܘܝܡܘ ܠܡܪܝܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܘܒܩܪܢܬܐ ܟܦܝܦܬܐ ܘܦܫܝܛܬܐ. * ܘܚܕܝܘ ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ 14 15
ܝܗܘܕܐ. ܥܠ ܫܡܥܐ ܗܢܐ ܕܫܡܥܘ. ܡܛܠ ܕܟܕ ܒܟܠܗ ܠܒܗܘܢ ܒܥܐܘܗܝ. ܘܒܟܠܗ
ܢܦܫܗܘܢ ܨܠܝܘ ܩܕܡܘܗܝ. ܐܫܬܟܚ ܠܗܘܢ. ܘܦܪܩ ܐܢܘܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܘܡܢ ܟܠܗ
ܚܕܪܝܗܘܢ. * ܘܐܦ ܠܡܥܟܐ ܐܡܗ ܕܐܣܐ. ܥܒܕܗ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܬ ܥܐܕܐ 16
ܠܦܬܟܪܝܗ. ܘܦܣܩ ܐܣܐ ܦܬܟܪܝܗ. ܘܐܘܩܕ ܐܢܘܢ ܒܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ. * ܘܡܕܒܚܐ ܠܐ ܦܣܩܘ ܡܢ 17
ܐܝܣܪܝܠ. ܒܪܡ ܠܒܗ ܕܐܣܐ. ܫܠܡ ܗܘܐ ܒܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ
ܕܚܝܘܗܝ. * ܘܐܥܠ ܩܘܕܫܐ ܕܐܒܘܗܝ ܘܩܘܕܫܐ ܕܝܠܗ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ. 18

CAP. XV.

POrrò Azaria filius Azor spiritu Domini 1
afflatus, Prodiit ad Asam, & dixit ei; Audi 2
me Asa & omnis Juda & Benjamin, Domi-
nus vobiscum est in secula perpetua: si quæ-
ratis eum, invenietur à vobis: si derelinquatis
eum, derelinquet vos. Multis retrò diebus 3
Israelitæ, cùm Deum suum reverà non cole-
rent, sacerdotes suos non auscultarent, nec le-
gibus eorum acquiescerent; tradebantur in
manum inimicorum: Sed cùm angustiâ pre- 4
mebantur, orabant Dn̄m Deum Israelis; &
quærebant eum, & inveniebatur ab eis. Et 5
præteritis quidem illis vicibus, quandiu Deum
nostrum non colebamus, nulla pax erat egre-
dienti, neque ingredienti, quia summum ma-
lum invaserat omnes incolas terræ. Et disper- 6
debamur inter omnigenas gentes, inter oppi-
da, & inter urbes. Quia relinquebamus Dn̄m 7
Deum nostrum, & vocem servorum ejus pro-
phetarum audire nolebamus; ipse quoque
reddebat nobis mercedem operum nostro-
rum. Cùm ergò audîsset Asa hos Azariæ filii 8
Azor prophetæ sermones, confortatus est, &
abolevit idola ex omni terra Judæ, & Benja-
minis, & ex civitatibus quas ceperat in ter-
ra Aphrem: & renovavit altare Domini
quod erat ante porticum. Tum congregavit 9
omnes Judæos & Benjaminitas, & ex civita-
tibus quas ceperat in terra Aphremitica, &
advenas qui inter ipsos erant ex Aphremitis,
Manassitis, & Simeonitis: multi enim ex
Israelitis congregati venerunt ad eum viden-
tes quòd Dominus Deus ejus aderat illi. Hi 10
Jerosolymis congregati mense tertio, anno
quintodecimo regni Asæ; Victimas eâ die 11
Domino mactaverunt è spoliis quæ adduxe-
rant, boves septingentos, & pecudum sex
millia. Deinde jurejurando se astrinxerunt 12
oraturos se coram Domino Deo majorum su-
orum, toto corde totâque animâ suâ: Et 13
quicunque non oraret coram Domino Deo
Israelis, moreretur, sive parvus esset, sive
magnus, vir vel mulier, Juraverunt autem 14
Domino altâ voce, tubis inflexis & rectis *ad-
hibitis*. Et gavisi sunt omnes Judæi de fama 15
ista quam audierunt, quòd *scilicet* cùm quæ-
sîssent eum toto corde suo, totoque animo
suo orâssent coram eo, inventus esset ab eis,
& eripuisset eos ab omnibus finitimis. Quin- 16
etiam Maacham matrem Asæ proprio abdi-
cavit regno, quòd festum celebrâsset idolis
suis: & dissecuit Asa idola ejus, combus-
sítque ea in valle Cedron. Altaria quidem 17
non sunt amota ex Israele, veruntamen ani-
mus Asæ sincerus fuit in timore Domini Dei
sui cunctis diebus vitæ ipsius. Intulítque sa- 18
cra patris sui & sacra sua in domum Domini,
argentum, aurum, & vasa.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιε'.

1 2 Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς (α) Ὠδὴδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ἀ-
σὰ καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου Ἀσὰ, καὶ πᾶς (β) Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· κύ-
ριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὑρεθήσεται ὑμῖν, καὶ ἐὰν ἐγ-
3 καταλείπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ, καὶ οὐχ
4 ἱερέως (γ) ὑποδεικνύντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐπὶ κύριον θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὑ-
5 ρεθήσεται αὐτοῖς. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν (δ) εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰ-
6 σπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας. Καὶ πολεμήσει
7 ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει. Καὶ
8 ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν. Καὶ ἐν τῷ ἀ-
κοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν (ζ) Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ
βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν (η) κατέσχεν Ἱεροβοὰμ
9 ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἐνεκαίνισε τὸ θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ κυρίου. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν
Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν καὶ τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀ-
πὸ Συμεὼν, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς
10 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ (θ) ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ
11 τῆς βασιλείας Ἀσά. Καὶ (ι) ἔθυσε τῷ κυρίῳ (κ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν,
12 (λ) μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια. Καὶ διῆλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι κύριον θεὸν τῶν
13 πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς (μ) ψυχῆς αὐτῶν. Καὶ πᾶς (ν) ὃς ἐὰν μὴ ἐκ-
ζητήσῃ (ξ) τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, (ο) ἀπὸ ἀνδρὸς
14 15 ἕως γυναικός. Καὶ (π) ὤμοσαν ἐν κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν σάλπιγξι καὶ ἐν κερατίναις. Καὶ
(ρ) εὐφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς (σ) ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει
16 ἐζήτησαν αὐτὸν, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε (τ) κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν. Καὶ τὴν Μααχὰ
τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε (υ) τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἴδωλον, καὶ
17 κατέκαυσεν ἐν χειμάρρῳ Κέδρων. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ (φ) οὐκ ἀπέστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν (χ) τῷ Ἰσ-
18 ραήλ. ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσὰ ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. Καὶ εἰσήνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ
19 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια οἴκου (ψ) τοῦ θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη. Καὶ πόλεμος οὐκ
ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

CAP. XV.

Et Azarias filius (a) Oded: factus eſt ſuper eum ſpiritus Domini: 1
Et egreſſus eſt in obviam Aſa, & omni Juda, & Benjamin, & dixit; 2
Audite me Aſa, & omnis Juda, & Benjamin: Dominus vobiſcum,
dum vos eſtis cum eo. Et ſi exquiſieritis eum, invenietur vobis: ac,
ſi dereliqueritis eum, derelinquet vos. Et dies multi ipſi Iſrael (b) in 3
non Deo vero, & non ſacerdote monſtrante, & in non lege. (c) Et con- 4
vertet eos ad Dominum Deum Iſrael: & invenietur eis. Et in illo 5
(d) tempore non eſt pax egredienti, & ingredienti: quoniam pavor (e)
Domini ſuper omnes qui habitant regiones. Et bellabit gens adverſùs 6
gentem, & civitas adverſùs civitatem: quoniam Deus conturbavit eos
in omni tribulatione. Et vos confortamini, & non diſſolvantur (f) ma- 7
nus veſtræ: quoniam eſt merces operationi veſtræ. Et in audiendo 8
verba hæc, & prophetiam (g) Adad prophetæ, & confortatus
eſt, & ejecit abominationes ab omni terra Juda, & Benjamin, &
à civitatibus, quas (h) tenuerat Hieroboam in monte Ephræm:
& dedicavit altare Domini, quod erat ante templum Domini.
Et convocavit Judam, & Benjamin, & proſelytos habitantes cum eo, 9
de Ephræm, & de Manaſſe, & de Symeon: quoniam appoſiti fuerant ad
eum multi de Iſrael, in videndo ipſos, quia Dominus Deus ejus cum eo.
Et congregati ſunt in Hieruſalem in menſe tertio in anno quinto & deci- 10
mo regni Aſa. Et ſacrificavit Domino in die illa de ſpoliis, quæ tulerant, 11
vitulos ſeptingentos, & oves ſeptem millia. Et (i) tranſivit in teſtamen- 12
tum quærere Dominum Deum patrum ſuorum, ex toto corde, & ex tota
anima ſua: Et omnis, quicunq; non exquiſierit Dominum Deum Iſrael, 13
morietur, à juniore uſq; ad ſeniorem, à viro uſq; ad mulierem. Et ju- 14
raverunt in Domino in voce (k) magna, & in tubis, & in corneis. Et 15
lætati ſunt omnis Juda de juramento: quoniam ex tota anima jurârunt:
& in omni voluntate quæſierunt eum, & inventus eſt eis: & dedit qui-
etem Dominus eis in circuitu. Et Maacha matrem ſuam removit, ut 16
non eſſet miniſtrans ipſi Aſtartæ, & concîdit idolum, & combuſſit in
torrente Cedron. Tantummodò excelſa non removerunt: adhuc ſubſi- 17
ſtebant in Iſrael. Sed cor Aſa fuit (l) plenum omnibus diebus ejus. Et 18
intulit ſancta (m) David patris ſui, & ſancta domûs Dei, argentum, &
aurum, & vaſa. Et bellum non fuit cum eo uſq; ad quintum & trigeſimum annum regni Aſa. 19

MS. A. (α) Ἀδὰδ, (β) Ἰούδας (γ) ὑποδεικνύοντος, (δ) εἰρήνη τῷ * εἰσπορευομένῳ, ὅτι (ζ) Ἀζαρίου τοῦ (η) κατέσχεν ἐν ὄρει (θ) ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ
ἔτει τῆς (ι) ἔθυσαν (κ) ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ (λ) μόσχους * ἑπτὰ κριοὺς καὶ πρόβατα ἑπτὰ χιλιάδας. Καὶ (μ) ψυχῆς. Καὶ (ν) ὃ ἐὰν (ξ) κύριον θεὸν Ἰσραήλ,
(ο) καὶ ἀπὸ (π) ὤμοσεν ἐν τῷ κυρίῳ (ρ) ηὐφράνθησαν (σ) ψυχῆς αὐτῶν ὤμοσαν, (τ) αὐτοῖς κύριος (υ) τοῦ εἶναι (φ) οὐκ ἐξῆραν, ἔτι (χ) τῷ Ἰούδα, καὶ Ἰσραήλ.
(ψ) κυρίου τοῦ θεοῦ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الخامس عشر *

1 * وعزريا بن عزار حلت عليه روح من قدام الله * فخرج من قدام آسا * وقال * اسمع يا آسا
2 ويهودا وبنيامين * الله معكم الي الابد * ان كنتم تطيعوه فانكم تجدوه * وان كنتم تخلوه
3 فهو يخليكم * لان اسرايل من ايام كثيرة لم يعبد الهه الحق * ولم يقبل من كهنته *
4 ولا اطاع نواميسه فاسلمه الله في ايدي الاعداء * وحين ضاق بهم صلوا قدام الله اله
5 اسرايل * وطلبوه فوجدوه * ومرارا كثيرة اذ لم يعبدوا الههم * ما كان سلامة للمار ولا للجاي *
ولا للذي يخرج ولا للذي يدخل * وجاءت عليهم حروب كثيرة من كل سكان الارض *
6 7 * فتبددوا في مواضع شتى * وعمرت الضياع والمدن التي للاعداء * لانا خلينا الرب الهنا *
8 وما كنا نسمع لصوت عبيدك الانبياء * وهو ايضا كافانا بافعالنا * فلما سمع آسا هذه الالفاظ
تقوى * ونفى الاصنام من ساير ارض يهودا وبنيامين ومن افرايم * وفرحوا في مذبح الله الذي
9 كان في سروج * وجمع ساير يهودا وبنيامين * الضياع التي كانت من ارض افريم ونجاورها *
ومن بني منسا وبني سمعون * لان كثيرا من بني اسرايل اجتمعوا وجاوا اليه * حين راوا ان الله
10 11 الهه معه * واجتمعوا في اورشليم في الشهر الثالث * في السنة الخامسة عشر من ملك آسا * وذبحوا
12 لله في ذلك اليوم من الغنيمة * ثيرانا سبع ميه وغنما ستة الف * وحلفوا بايمان انهم يصلوا قدام
13 الله اله اباهم * من خالص قلوبهم ونفوسهم * وان كل من لا يصلي يموت * من الصغار الي
14 الكبار ومن الرجال الي النساء * وحلفوا للرب بصوت عال * وسبحوا بقرون مبسوطات ومعوجات *
15 * وفرح ساير بني يهودا بهذا الخبر الذي سمعوه يوميذ * لان من قلبهم كله طلبوا الله *
ومن كل نفوسهم صلوا قدامه فوجدوه * ونجاهم وخلصهم من ساير اعدايهم الذين حول
16 تخومهم * وطرد آسا معكا امه من ملكه * لانها صنعت عيدا للاصنام * وكسر اصنامها
17 ودفنهم في وادي قدرون * والمذابح ما زالت في اسرايل * وكان قلبه منقادا بمخافة الله ساير
18 ايام حياته * وجاء بانية لبيت قدس الله ذهبا وثيابا * * *

CAP. XV.

Azariam autem Azaris filium divino 1
ſpiritu invadente, Egreſſus eſt è con- 2
ſpectu Aſæ, & dixit; Audi O Aſa, O Ju-
da, atque Benjamin, Adſit vobis Deus
in perpetuum: ſi obediatis ei, inve-
nietis eum: ſi derelinquatis eum, de-
relinquet vos. Quoniam Iſrael multis 3
abhinc diebus non adoravit Deum ſuum
verum, ſacerdotibus ejus non acquievit,
nec obedivit legibus ejus; propterea tra-
didit illum Deus in manus inimicorum.
At cum in anguſtia verſarentur, depre- 4
cati ſunt Deum, Deum Iſraelis, & quæ-
ſierunt eum, & invenerunt. Sæpiùs et- 5
iam cùm non adorarent Deum ſuum nul-
la ſecuritas erat eunti aut venienti, neq;
egredienti aut ingredienti: imò pluri-
mis infeſtabantur bellis ab omnibus inco-
lis terræ; Ita ut illi in varia diſper- 6
gerentur loca, oppida verò & urbes ini-
micorum eſſent frequentia. Quia nimi- 7
rum Dominum Deum noſtrũ derelinque-
bamus, nec auſcultabamus voci ſervorũ ejus
prophetarum; ipſe quoque noſtris nos re-
munerabat actionibus. Hujuſmodi ſer- 8
mones cum audîſſet Aſa, corroboratus
eſt, & abolevit idola ex tota terra Ju-
dæ ac Benjaminis, & ex Ephraimo: &
gaviſi ſunt de ara Dei quæ erat in Sa-
rug. Deinde congregavit univerſum 9
Judam & Benjaminem, civitates quæ
erant de terra Ephraimi, & oppida cir-
cunjacentia, è filiis Manaſſis, & è filiis
Simeonis: quia multi ex Iſraelitis con-
gregati fuerant & confluxerant ad eum,
cùm vidiſſent Deum, Deum ipſius illi
adeſſe. Itaque congregati ſunt in Je- 10
ruſalem menſe tertio, anno quintodecimo
regni Aſæ: Et ſacrificaverunt Deo eo- 11
dem die de ſpoliis, boves ſeptingentos, &
ſexies mille oves. Et jurejurando affir- 12
mârunt ſe oraturos coram Deo, Deo pa-
trum ſuorum, integris animis ac menti-
bus: Et quiſquis non orâſſet, morte af- 13
fectum iri, tam parvos quam magnos,
tam viros quam mulieres. Jurârunt 14
autem Domino elatâ voce, laudéſque ce-
lebrârunt buccinis rectis & curvis. Et 15
lætati ſunt omnes Judæi ob ejuſmodi ru-
morem quem audierunt eo die: nam
cum toto corde ſuo Deum quæſiviſſent,
totiſque menſibus apud eum orâſſent, in-
venerunt eum; liberavit, & eripuit eos
ab omnibus inimicis eorum, qui erant cir-
cum limites eorum. Aſa etiam Maacham 16
matrem ſuam expulit è regno ſuo, eò
quòd feſtum celebrâſſet idolis; confre-
git ejus idola, & ſepelivit ea in valle
Cedron. Et licèt altaria non ceſſarent 17
in Iſraele, tamen cor ejus pronum fuit ad
timorem Dei cunctis diebus vitæ ſuæ.
Præterea intulit vaſa in ædem ſacram 18
Dei aurum & veſtes.

דברי הימים ב: יו

CAP. XVI. יו

non pro ,Ramah ædificavit &,Jehudah contra Iſrael rex Bahaſa aſcendit Aſa regni ſexto & trigeſimo anno In
1 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ לְמַלְכוּת אָסָא עָלָה בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי
, Domini domus theſauris de aurum &,argentum Aſa protulit Et .Jehudah *regi* Aſa ingredientem & ,egredientem *dare*
2 תֵּת יוֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיֹּצֵא אָסָא כֶּסֶף וְזָהָב מֵאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה
inter &,te inter & me inter Fœdus :dicendo ,Darmeſec in *habitantem* ,Aram regem hadad-Ben ad miſit & :regiæ domus &
3 וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח אֶל־בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ אֲרָם הַיּוֹשֵׁב בְּדַרְמֶשֶׂק לֵאמֹר׃ בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין
,Iſrael rege Bahaſa cum tuum fœdus irrita,Vade.aurum &,argentum te ad miſi ecce :tuum patrem inter & meum patrē
אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ הָפֵר בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
,Iſrael urbes ad ,ſibi qui exercituum principes miſit & :Aſa regem ad hadad--Ben audivit Et .me *deſuper aſcendat* &
4 וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ אֶל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל
, Bahaſa *audire juxta* ,fuit Et .Naphtali urbium theſauros omnes & ; maim--Abel & ,Dan & ,Hijon percuſſerunt &
5 וַיַּכּוּ אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל מָיִם וְאֵת כָּל־מִסְכְּנוֹת עָרֵי נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא
tulerunt & ,Jehudah univerſum aſſumpſit rex Aſa Et .ſuum opus ceſſare fecit & ,Ramah *ædificando ab* deſiit &
6 וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת אֶת־הָרָמָה וַיַּשְׁבֵּת אֶת־מְלַאכְתּוֹ׃ וְאָסָא הַמֶּלֶךְ לָקַח אֶת־כָּל־יְהוּדָה וַיִּשְׂאוּ
illo tempore in Et .Miſphah & ,Ghebah eis *in* ædificavit &:Bahaſa ædificabat quibus ,ejus ligna & ,Ramah lapides
7 אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּהֶם אֶת־גֶּבַע וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וּבָעֵת הַהִיא
Domino *ſuper* es innixus non &,Aram *rege ſuper te innitendo In* :eum ad dixit & :Jehudah regem Aſa ad videns Chanani venit
בָּא חֲנָנִי הָרֹאֶה אֶל־אָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּהִשָּׁעֶנְךָ עַל־מֶלֶךְ אֲרָם וְלֹא נִשְׁעַנְתָּ עַל־יְהוָה
,multitudine in exercitu in fuerunt Lubim & ,Æthiopes Nónne .tua manu de Aram regis exercitus evaſit idcirco :tuo Deo
8 אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן נִמְלַט חֵיל מֶלֶךְ־אֲרָם מִיָּדֶךָ׃ הֲלֹא הַכּוּשִׁים וְהַלּוּבִים הָיוּ לְחַיִל לָרֹב
ejus oculi Domini Quia ?tua manu in eos tradidit ,Domino *ſuper te innitendo in* & ,valde multiplicandum ad ,equitibus in & ,*curru in*
9 לְרֶכֶב וּלְפָרָשִׁים לְהַרְבֵּה מְאֹד וּבְהִשָּׁעֶנְךָ עַל־יְהוָה נְתָנָם בְּיָדֶךָ׃ כִּי יְהוָה עֵינָיו
tecum erunt *tunc à quia* ;hoc in egiſti Stulte .eum erga perfecto *ſuo corde cum ſe roborandum ad* ,terram totam *per perluſtrantes*
מְשֹׁטְטוֹת בְּכָל־הָאָרֶץ לְהִתְחַזֵּק עִם־לְבָבָם שָׁלֵם אֵלָיו נִסְכַּלְתָּ עַל־זֹאת כִּי מֵעַתָּה יֵשׁ עִמְּךָ
Aſa *confregit* & :hoc propter eo cum ira in quia ,*ſubverſionis* domo eum *dedit* &,videntem adverſus Aſa eſt iratus Et .bella
10 מִלְחָמוֹת׃ וַיִּכְעַס אָסָא אֶל־הָרֹאֶה וַיִּתְּנֵהוּ בֵּית הַמַּהְפֶּכֶת כִּי־בְזַעַף עִמּוֹ עַל־זֹאת וַיְרַצֵּץ אָסָא
regum libro in ſunt ſcripta ipſa ecce ,noviſſima & prima Aſa verba ecce Et .illo tempore in populo de
11 מִן־הָעָם בָּעֵת הַהִיא׃ וְהִנֵּה דִּבְרֵי אָסָא הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר הַמְּלָכִים
etiā Et.ej⁹ ægrotatio *ſupra* ad uſque,ſuis pedibus in ,ſui regni nono & ,trigeſimo anno in Aſa ægrotavit Et .Iſrael & ,Jehudah
12 לִיהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ וַיֶּחֱלֶא אָסָא בִּשְׁנַת שְׁלוֹשִׁים וָתֵשַׁע לְמַלְכוּתוֹ בְּרַגְלָיו עַד־לְמַעְלָה חָלְיוֹ וְגַם־
uno & quadrageſimo anno in eſt mortu⁹ & :ſuis patrib⁹ cum Aſa *jacuit* Et .medicis *in quia* ,Dominum quæſivit non ſua *ægritudine* in
13 בְּחָלְיוֹ לֹא־דָרַשׁ אֶת־יְהוָה כִּי בָּרֹפְאִים׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו וַיָּמָת בִּשְׁנַת אַרְבָּעִים וְאַחַת
impleverat quem lecto in eũ fecerunt accumbere Et.David civitate in ſibi foderat *quæ* ,*ſuis ſepulchris* in eũ ſepelierunt Et .*ſui regnare*
14 לְמָלְכוֹ׃ וַיִּקְבְּרֻהוּ בְקִבְרֹתָיו אֲשֶׁר כָּרָה־לוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיַּשְׁכִּיבֻהוּ בַּמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר מִלֵּא
.valde uſque magna combuſtione eum combuſſerunt & :opere *pigmentario in pigmentatis* ,*odoramentis omnimodis* & aromatibus
בְּשָׂמִים וּזְנִים מְרֻקָּחִים בְּמִרְקַחַת מַעֲשֶׂה וַיִּשְׂרְפוּ־לוֹ שְׂרֵפָה גְּדוֹלָה עַד־לִמְאֹד׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVI.

ANno autem trigeſimo ſexto regni ejus, aſcendit Baaſa rex Iſrael in Judam, & muro circumdabat Rama, ut nullus tutè poſſet egredi & ingredi de regno Aſa. 1 Protulit ergò Aſa argentum & aurum de theſauris domûs Domini, & de theſauris regis, miſítque ad Benadad regem Syriæ, qui habitabat in Damaſco, dicens; 2 Fœdus inter me & te eſt, pater quoque meus & pater tuus habuêre concordiam: quam ob rem miſi tibi argentum & aurum, ut rupto fœdere, quod habes cum Baaſa rege Iſrael, facias eum à me recedere. 3 Quo comperto, Benadad miſit principes exercituum ſuorum ad urbes Iſrael: qui percuſſerunt Ahion, & Dan, & Abel-maim, & univerſas urbes Nephthali muratas. 4 Quod cùm audiſſet Baaſa, deſiit ædificare Rama, & intermiſit opus ſuum. 5 Porrò Aſa rex aſſumpſit univerſum Judam, & tulerunt lapides de Rama, & ligna quæ ædificationi præparaverat Baaſa, ædificavítque ex eis Gabaa, & Maſpha. 6 In tempore illo venit Hanani propheta ad Aſa regem Juda, & dixit ei; Quia habuiſti fiduciam in rege Syriæ, & non in Domino Deo tuo, idcircò evaſit Syriæ regis exercitus de manu tua. 7 Nónne Æthiopes & Libyes multò plures erant, quadrigis & equitibus, & multitudine nimiâ: quos, cùm Domino crediſſes, tradidit in manu tua? 8 Oculi enim Domini contemplantur univerſam terram, & præbent fortitudinem his, qui corde perfecto credunt in eum. Stultè igitur egiſti, & propter hoc ex præſenti tempore adverſùm te bella conſurgent. 9 Iratúſque Aſa adverſus Videntem, juſſit eum mitti in nervum: valdè quippè ſuper hoc fuerat indignatus: & interfecit de populo in tempore illo plurimos. 10 Opera autem Aſa prima & noviſſima, ſcripta ſunt in libro regum Juda & Iſrael. 11 Ægrotavit etiam Aſa anno trigeſimo nono regni ſui, dolore pedum vehementiſſimo, & nec in infirmitate ſua quæſivit Dominum, ſed magis in medicorum arte confiſus eſt. 12 Dormivítque cum patribus ſuis: & mortuus eſt anno quadrageſimo primo regni ſui. 13 Et ſepelierunt eum in ſepulchro ſuo quod foderat ſibi in civitate David: poſuerúntque eum ſuper lectum ſuum, plenum aromatibus & unguentis meretriciis, quæ erant pigmentariorum arte confecta, & combuſſerunt ſuper eum ambitione nimiâ. 14

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܘ *

1 * ܘܩܪܒܐ ܗܘܐ ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܐܣܐ.
ܘܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܫܬ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܐܣܐ. ܣܠܩ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܕܒܝܬ
ܝܗܘܕܐ. ܘܒܢܐ ܠܪܡܬܐ: ܥܠܬܐ ܕܠܐ ܢܫܒܩܘܢ ܗܘܘ ܠܡܦܩ ܘܠܡܥܠ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ.
2 * ܘܐܦܩ ܐܣܐ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܡܢ ܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܫܕܪ ܠܒܪ ܗܕܕ
3 ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ: ܕܝܬܒ ܒܕܪܡܣܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܗ. * ܡܘܡܬܐ ܐܝܬ ܒܝܢܝ ܘܠܟ. ܘܒܝܢ ܐܒܝ
ܘܒܝܢ ܐܒܘܟ. ܗܐ ܫܕܪܬ ܠܟ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܙܠ ܫܪܐ ܡܘܡܬܐ ܕܝܡܝܬ ܥܡ ܒܥܫܐ ܡܠܟܐ
4 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܬܪܚܩ ܡܢܝ. * ܘܫܡܥ ܒܪ ܗܕܕ ܠܡܠܟܐ ܐܣܐ. ܘܫܕܪ ܠܪܒܝ ܚܝܠܐ ܕܐܝܬ ܠܗ.
ܘܐܬܘ ܘܫܪܘ ܥܠ ܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܚܕܘ ܠܥܝܘܢ، ܘܠܐܒܝܠ ܒܝܬ ܡܥܟܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ
5 ܐܘܨܪܐ ܕܩܘܪܝܐ ܕܒܝܬ ܢܦܬܠܝ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܒܥܫܐ. ܫܠܝ ܗܘܐ ܡܢ ܕܠܡܒܢܐ
6 ܠܪܡܬܐ. ܘܒܛܠܗ ܗܘܐ ܠܟܠܗ ܥܒܕܗ. * ܘܐܣܐ ܡܠܟܐ ܟܢܫ ܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬ
ܝܗܘܕܐ. ܘܫܩܠ ܠܟܐܦܘܗܝ ܕܪܡܬܐ. ܘܠܩܝܣܐ ܕܡܛܝܒܝܢ ܗܘܘ ܕܢܒܢܘܢܗ ܒܥܫܐ. ܘܒܢܐ
7 ܒܗܘܢ ܐܣܐ ܡܠܟܐ. ܠܪܡܬܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܠܡܨܦܝܐ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܬܐ ܚܢܢ
ܢܒܝܐ ܠܘܬ ܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܠܦ ܕܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. . ܘܠܐ
8 ܐܬܬܟܠܬ ܥܠ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܥܪܘܩ ܚܝܠܐ ܕܐܕܘܡ ܡܢܟ. * ܘܐܙܠܝܢ
ܘܥܡ ܗܢܕܘܝܐ ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܬ ܥܡܗܘܢ. ܘܢܣܕܪܘܢ ܚܝܠܐ ܘܡܪܟܒܬܐ ܘܦܪܫܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ
9 ܗܦܟܐ ܕܐܢܬ. ܘܟܕ ܬܒܥܐ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܢܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. * ܡܛܠ ܕܥܝܢܘܗܝ
ܕܡܪܝܐ ܚܝܪܢ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ. ܘܐܬܚܝܠܘ ܘܢܗܘܐ ܠܒܟܘܢ ܫܠܡ ܒܕܚܠܬܗ. ܘܐܣܬܟܠܘ
10 ܒܟܠܗܘܢ ܬܕܡܪܬܗ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܢܩܪܘܒ ܚܠܦܝܟܘܢ. * ܘܪܓܙ ܐܣܐ ܥܠ
ܚܙܝܐ: ܘܐܪܡܝܗ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܡܛܠ ܕܡܕܡ ܕܠܐ ܚܙܐ ܗܘܐ . ܡܫܬܥܐ ܗܘܐ: ܘܡܙܝܥ ܗܘܐ
11 ܠܒܗ ܕܥܡܐ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܦܣܩ ܗܘ ܐܣܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܡܢ ܥܡܐ. * ܘܗܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܣܐ
12 ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܟܪܗ ܐܣܐ
13 ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥ ܠܡܠܟܘܬܗ. ܘܐܬܟܪܗ ܘܫܟܒ ܒܒܝܬܗ. * ܘܫܟܒ ܐܣܐ ܥܡ
14 ܐܒܗܘܗܝ: ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܗ. ܘܡܝܬ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܠܡܠܟܘܬܗ. * ܘܐܬܩܒܪ
ܒܩܒܪܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܪܡܝܘܗܝ ܒܥܪܣܐ ܕܡܠܝܐ ܒܣܡ̈ܐ. ܘܐܘܩܕܘ ܝܩܕܐ ܪܒܐ ܕܛܒ.

CAP. XVI.

COntigit autem bellum anno trigeſimo quinto regni Aſæ, & anno trigeſimo ſexto regni Aſæ aſcendit Baaſa rex Iſraelis contra Judæos, & ædificavit Ramatham eo conſilio ne egredi aut ingredi permitterent Aſæ regi Judæ. 1 Quamobrem depromens Aſa argentum & aurum ex ærario Domini & è domo regia, miſit filio Hadadis regi Adum qui reſidebat Damaſci, dixítque ad eum; Juramentum eſt inter me & te, & inter patrem meum & patrem tuum: ecce miſi ad te argentum & aurum: vade, rumpe fœdus quod jurejurando iniiſti cum Baaſa rege Iſraelis, ut abſcedat à me. 3 Et acquievit filius Hadadis regi Aſæ, miſitque duces copiarum ſuarum; qui venientes, & civitates Iſraelis obſidentes, ceperunt Inonem, Abel-Beth-maachæ, & omnia horrea civitatum domûs Nephtali. Tunc cùm audiſſet Baaſa, deſtitit ab ædificanda Ramatha, & intermiſit totum ædificium ſuum. 5 Aſa autem rex, collectis omnibus Judæis, accepit lapides Ramathæ, & ligna quæ parata fuerant ad ædificandam illam pro Baaſa iiſque ædificavit rex Aſa Ramatham Benjaminis, & Maſphiam civitatem. 6 Eodem tempore venit Hanan propheta ad Aſam regem Judæ, & dixit ad eum; Quia innixus es regi Adum, & non es innixus Domino Deo tuo; propterea fugiet exercitus Adum à te, 7 Et euntes coibunt cum Indis & regibus qui ſunt cum eis, componéntque ſe in exercitus, currus, & equites quamplurimos. At cùm rogaveris Dominum Deum, tradet illos in manus tuas; Quoniam oculi Domini rimantur univerſam terram. 9 Itaque confortamini, ſitque cor veſtrum integrum in timore ejus, & intelligite omnia miracula ejus; Dominus enim Deus veſter bellum gerit pro vobis. Tunc indignatus Aſa contra Videntem, conjecit eum in carcerem, 10 quia res quas non viderat, narrabat, & cor populi terrebat: verùm hac de cauſa excidit Aſa tunc temporis ex *animo* populi. En autem res geſtæ Aſæ priores ac poſteriores, en *inquam* ſcriptæ ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis. 11 Demum afflictatus Aſa anno trigeſimo nono regni ſui, ægrotavit, jacuítque domi ſuæ: Et occubuit Aſa cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate ſua: mortuus eſt autem anno quadrageſimo primo regni ſui, 13 Et ſepultus eſt in ſepulchro Davidis: 14 poſuerunt eum in lecto aromatum pleno, & rogum accenderunt perquam maximum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

1 Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ, ἀνέβη (α) βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν,
2 καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ (β)
ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ θησαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀ-
3 δερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων, Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ (γ) καὶ
σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου. ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον·
4 δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἀ-
δερ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπά-
5 ταξε τὴν Ἀϊὼν, καὶ τὴν Δὰν, καὶ τὴν Ἀβελμαΐν, καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
6 ἀκοῦσαι Βαασὰ, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον (δ) αὐτοῦ. Καὶ Ἀ-
σὰ (ε) βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, ἃ ᾠκοδόμησε
7 Βαασὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβαὲ καὶ τὴν Μασφά. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης (ζ)
πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας, καὶ μὴ (η) πεποιθέναι σε
8 ἐπὶ κύριον θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς
δύναμιν πολλὴν, εἰς θάρσος εἰς ἱππεῖς εἰς πλῆθος σφόδρα; καὶ ἐν τῷ (†) πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον παρ-
9 έδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου; Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, κατισχῦσαι ἐν
10 πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. (¨) ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος. Καὶ
ἐθυμώθη Ἀσὰ τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐλυμήνατο
11 Ἀσὰ ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσὰ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι
12 ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐμαλακίσθη Ἀσὰ (θ) ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ καὶ τριακο-
στῷ τῆς βασιλείας (ι) αὐτοῦ τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ (κ) αὐτοῦ οὐκ ἐζή-
13 τησε τὸν κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων (λ) αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν
14 ἐν τῷ (μ) τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι, ᾧ ὤρυξεν ἑ-
αυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ (ν) ἔπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων
μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα.

CAP. XVI.

ET in octavo & trigeſimo anno regni Aſa, aſcendit rex Iſrael ſuper 1
Judam: & ædificavit Rama ad non dandum exitum & introitum
Aſa regi Juda. Et cepit Aſa argentum & aurum de theſauris domûs 2
Domini, & domûs regis, & miſit ad filium Ader (a) regis Syriæ habi-
tantem in Damaſco, dicens; Diſpone teſtamentum inter me & te, 3
& inter patrem meum & inter patrem tuum. Ecce miſi tibi aurum, &
argentum: Veni, & (b) diſſipa à me Baaſa regem Iſrael, & abeat à me.
Et audivit filius Ader regem Aſa: & miſit principes virtutis ſuæ 4
ſuper civitates Iſrael: & percuſſit Aion, & Dan, & Abelmain, &
omnia adjacentia Nephthali. Et factum eſt in audiendo Baaſa, deſtitit 5
ab ædificando ampliùs Rhama, & omiſit opus ſuum. Et Aſa rex accepit 6
omnem Judam, & cepit lapides Rhama, & ligna ejus, quæ ædificârat
Baaſa, & ædificavit in eis Gabae, & Maſpha. Et in tempore illo venit 7
Anani propheta ad Aſa regem Juda, & dixit ei; In eo, quod confidiſti tu
ſuper regem Syriæ, & non confidiſti tu ſuper Dominum Deum tuum; pro-
pterea ſalvata eſt virtus Syriæ à manu tua. Nónne Æthiopes, & Libyes 8
erant in virtute multa, (c) in confidentia, in equitibus in multitudine
plurima? Et in confidendo te ſuper Dominum tradidit eos in manus
tuas? Quoniam oculi Domini reſpiciunt in omnem terram ad confor- 9
tandũ in (d) omni corde pleno erga eum: Ignorâſti in hoc: amodò erit
tecum bellum. Et Aſa indignatus eſt prophetæ: & depoſuit eum in 10
cuſtodiam: quoniam iratus eſt in hoc. Et vaſtavit Aſa in populo in
tempore illo. Et ecce verba Aſa prima, & noviſſima, ſcripta in libro 11
regum Juda, & Iſrael. Et languit Aſa in anno nono & trigeſimo re- 12
gni ſui pedibus, (e) uſque valdè languit: & in languore ſuo non quæ-
ſivit Dominum, ſed medicos. Et dormivit Aſa cum patribus ſuis: & 13
obiit in quadrageſimo anno regni ſui. Et ſepelierunt eum in monumento, 14
quod foderat ſibi in civitate David: & accumbere fecerunt eum ſuper
lectum, & impleverunt aromatibus, & genera unguentorum unguenta-
riorum: & fecerunt ei funus magnum (f) uſque valdé.

MS.A. (α) Βαασὰ βασιλεὺς (β) χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ (γ) καὶ ἀναμέσον σοῦ, (δ) ἑαυτοῦ. (ε) ὁ βασιλεὺς ἤγαγεν πάντα (ζ) πρὸς βασιλέα Ἰούδα Ἀσὰ, καὶ (η) πεποιθέναι ἐπὶ (†) πεποιθέναι ἐπὶ (¨) καὶ νῦν ἠγνόηκας (θ) ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτι τῆς (ι) ἑαυτοῦ (κ) ἑαυτοῦ οὐκ ἐξεζήτησεν κύριον, (λ) ἑαυτοῦ, (μ) τεσσαρακοστῷ καὶ ἑνὶ ἔτι (ν) ἐπλήρωσαν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السادس عشر *

1 * وكان حرب عظيم في سنة خمس وثلثين لملك آسا * وفي سنة ست وثلثين لملكه طلع
بعشا ملك إسرائيل على بيت يهودا * وبنى رامات * وما كانوا يخلوا لآسا ملك يهودا دخولا
2 ولا خروجا * فأخرج مالا وذهبا من بيت مال الرب * وبعث به لابن هدد ملك أدوم
3 الذي بدمشق * وقال له * إن بيني وبينك وبين أبي وأبيك إيمانا * وهوذا قد بعثت
إليك مالا * امض وبطل الإيمان التي حلفت بها مع بعشا ملك إسرائيل * لأنه تجبر على *
4 * فسمع ابن هدد للملك آسا * وبعث عظماءه وكبراءه فجاؤوا ونزلوا على ضياع بني إسرائيل *
5 وأخذوا العيون ولإفيل وبيت معكا * وكل مخازن بيت نفتالي * فلما سمع بعشا تخلى
6 وما بنى رامات * وبطل بناءه * وأمر آسا الملك فجمع سائر بني يهودا * وأخذ حجارة رامات
7 وخشبها التي كان بعشا يريد يبنيها * فبناها هو لبنيامين * ومصفيا الضيعة * وفي ذلك
الزمان جاء صافان النبي إلى آسا ملك يهودا * وقال له * لأجل اتكالك على ملك أدوم *
8 ولم تتكل على الله إلهك * من أجل ذلك هرب منك قوة أدوم * ويتجبرون هم والهنديون
والملوك الذين معهم * فيكونون عساكر وأزواجا وخيلا كثيرة عظيمة * وإذا طلبت
9 من الله إلهك يسلمهم في يديك * لأن عيني الرب تنظر في الأرض كلها * تقوى
ويكون قلبك بمخافة الرب * وامش في سائر طرقه * فإن الله إلهكم صنع لكم الحرب *
10 * فغضب آسا على صافان النبي * ورماه في الحبس * لأن شيا لم يراه لفظ به * وخوف قلب
11 الشعب * ومن أجل ذلك طيب آسا قلب الشعب * وسائر أفعاله وحروبه مكتوبة في سفر
12 ملوك يهودا وإسرائيل * وتوجع آسا في تسعة وثلاثين سنة لملكه * واعتل ووقع في بيته *
13 14 * واضطجع مع آبائه * ومات في السنة إحدى وأربعين لملكه * ودفن في قرية داود ووضع
فوق سرير مملوء عطرا * وأوقدوا قدامه وقودا كبيرا عظيما *

CAP. XVI.

Fuit autem bellum atrox anno trigeſimo 1
quinto regni Aſæ, & anno trigeſimo ſex-
to regni ipſius aſcendit Baaſa rex Iſraelis
contra domum Judæ, extruxitque Rama-
tham, & præcluſerunt Aſæ regi Judæ
ingreſſum & egreſſum. Sed proferens 2
argentum & aurum è theſauro Do-
mini, miſit illud filio Hadadis regi
Adum qui erat in Damaſco, dixitque ad
eum; Præterquam quòd inter me & 3
inter te, inter patrem meum patrémque
tuum interceſſit juramentum, en etiam
pecuniam mitto tibi: Vade, & irritum
fac juramentum quo te aſtrinxiſti cum
Baaſa rege Iſraelis, invaluit enim contra
me. Itaque auſcultans filius Hadadis 4
regi Aſæ, expedivit principes ac magnates
ſuos; qui venientes & caſtra ponentes
adverſùs civitates Iſraelitarum, ceperunt
Inonem, Aphelem, Beth-maacham, &
omnia armamentaria domûs Nephtali.
Quod cùm audîſſet Baaſa, receſſit, nec 5
ædificavit Ramatham, ſed deſtitit ab æ-
dificio ſuo. Tum præcepit rex Aſa, & 6
congregavit omnes Judæos, tulitque lapi-
des & ligna Ramathæ quam Baaſa ædifi-
care volebat, extruxitque eam ipſe pro
Benjamine, necnon Maſphiam civitatem.
Sub idem tempus accedens Saphan pro- 7
pheta ad Aſam regem Judæ, dixit ei;
Quia fiduciam tuam collocâſti in rege
Adum, & non es confiſus in Deo, Deo
tuo; idcircò fugiet à te robur Adum,
Et fortificabunt ſe unà cum Indis & re- 8
gibus qui ſunt cum eis; fientque exerci-
tus, quadrigæ, & equi multi ac magni.
Sed cùm rogaveris Deum, Deum tuum,
tradet eos in manus tuas: Nam oculi 9
Domini totam terram contemplantur.
Fortis ſis animo, ſitque mens tua in timo-
re Domini, & ambula in omnibus viis
ejus; quia Deus, Deus veſter belligerat
pro vobis. Iratus autem Aſa contra 10
Saphanem prophetam, conjecit eum in
carcerem, quia quæ non viderat, locutus
fuerat, & animum populi terruerat: &
hac ratione refecit Aſa animum populi.
Reliqua geſta ipſius & prælia, ſcripta 11
ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis.
Denique Aſa trigeſimo nono regni ſui an- 12
no doloribus occupatus ægrotavit, ceci-
ditque in domo ſua; Et occubuit cum 13
patribus ſuis: mortuus eſt autem anno
quadrageſimo primo regni ſui, Et ſe- 14
pultus eſt in civitate Davidis: impoſitus
fuit lecto odoribus pleno, & combuſſe-
runt ante eum uſtrinam magnam & in-
gentem.

דברי הימים ב: יז

CAP. XVII. יז

dedit & ,munitis Jehudah urbibus cunctis in exercitum dedit & .Israel contra invaluit & ,eo pro ejus filius Jehosaphat regnavit Et
1 2 וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו וַיִּתְחַזֵּק עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּתֶּן־חַיִל בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת וַיִּתֵּן
ambulavit quia ,Jehosaphat cum Dominus fuit Et.ejus pater Asa ceperat quas ,Ephraim urbibus in & ,Jehudah terra in præsides
3 נְצִיבִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרֵי אֶפְרַיִם אֲשֶׁר לָכַד אָסָא אָבִיו׃ וַיְהִי יְהוָה עִם־יְהוֹשָׁפָט כִּי הָלַךְ
non & ,ambulavit ej⁹ præceptis in &,quæsivit sui patris Deum Sed .Behalim quæsivit non & ,primis sui patris David viis in
4 בְּדַרְכֵי דָּוִיד אָבִיו הָרִאשֹׁנִים וְלֹא דָרַשׁ לַבְּעָלִים׃ כִּי לֵאלֹהֵי אָבִיו דָּרָשׁ וּבְמִצְוֹתָיו הָלָךְ וְלֹא
fuit & :Jehosaphat ipsi munus Jehudah omnis dederunt &,ej⁹ manu in regnum Dominus Confirmavitq; .Israel opus secundùm
5 כְּמַעֲשֵׂה יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּכֶן יְהוָה אֶת־הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ וַיִּתְּנוּ כָל־יְהוּדָה מִנְחָה לִיהוֹשָׁפָט וַיְהִי־
.Jehudah de lucos & ,excelsa fecit removere adhuc &,Domini viis in suũ cor elevavit Et.multitudine in gloria &,opulentia ei
6 לוֹ עֹשֶׁר־וְכָבוֹד לָרֹב׃ וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי יְהוָה וְעוֹד הֵסִיר אֶת־הַבָּמוֹת וְאֶת־הָאֲשֵׁרִים מִיהוּדָה׃
docendum ad ,Michaiahu & ,Nethanel & ,Zechariah & ,Hobadiah & ,chail--Ben suos principes misit ,eo regnando tertio anno in Et
7 וּבִשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ שָׁלַח לְשָׂרָיו לְבֶן־חַיִל וּלְעֹבַדְיָה וְלִזְכַרְיָה וְלִנְתַנְאֵל וּלְמִיכָיָהוּ לְלַמֵּד
,Adonijahu &,Jehonathan &,Semiramoth &,Hasael &,Zebadiahu &,Nethaniahu &,Semaiahu ,Levitas eis cum Et.Jehudah civitatib⁹ in
8 בְּעָרֵי יְהוּדָה׃ וְעִמָּהֶם הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָהוּ וּנְתַנְיָהוּ וּזְבַדְיָהוּ וַעֲשָׂהאֵל וּשְׁמִרִימוֹת וִיהוֹנָתָן וַאֲדֹנִיָּהוּ
legis liber eis cum Et.Jehudah in docuerũt Et .sacerdotes Jehoram & ,Elisamah eis cum & :Levitas,Thobadonijah &,Tobijahu &
9 וְטוֹבִיָּהוּ וְטוֹב אֲדוֹנִיָּה הַלְוִיִּם וְעִמָּהֶם אֱלִישָׁמָע וִיהוֹרָם הַכֹּהֲנִים׃ וַיְלַמְּדוּ בִּיהוּדָה וְעִמָּהֶם סֵפֶר תּוֹרַת
quæ terrarum regna omnia super Dñi pavor fuit Et .populo in docebant & ,Jehudah urbes universas in circuierunt Et .Dñi
10 יְהוָה וַיָּסֹבּוּ בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה וַיְלַמְּדוּ בָּעָם׃ וַיְהִי פַּחַד יְהוָה עַל כָּל־מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר
.vectigal argenti & ,munus Jehosaphat ad adducentes Pelistim de Et .Jehosaphat cum pugnaverunt non & ,Jehudah circuitus
11 סְבִיבוֹת יְהוּדָה וְלֹא נִלְחֲמוּ עִם־יְהוֹשָׁפָט׃ וּמִן־פְּלִשְׁתִּים מְבִיאִים לִיהוֹשָׁפָט מִנְחָה וְכֶסֶף מַשָּׂא
.septingentos & ,millia septem hircos & ,septingentos & ,millia septem arietes pecoris ei adducentes Harabes Etiam
גַּם הָעַרְבִיאִים מְבִיאִים לוֹ צֹאן אֵילִים שִׁבְעַת אֲלָפִים וּשְׁבַע מֵאוֹת וּתְיָשִׁים שִׁבְעַת אֲלָפִים וּשְׁבַע מֵאוֹת׃
fuit multum opus Et .fiscorum urbes & ,ædes Jehudah in ædificavit Et .sublime ad usq; grandescens &,vadens Jehosaphat fuit Et
12 13 וַיְהִי יְהוֹשָׁפָט הֹלֵךְ וְגָדֵל עַד־לְמָעְלָה וַיִּבֶן בִּיהוּדָה בִּירָנִיּוֹת וְעָרֵי מִסְכְּנוֹת׃ וּמְלָאכָה רַבָּה הָיָה
principes Jehudah In.suorũ patrũ domũ per eorum census hic Et .Jerusalaim in virtute potentes ,belli viri & ,Jehudah urbib⁹ in ei
14 לוֹ בְּעָרֵי יְהוּדָה וְאַנְשֵׁי מִלְחָמָה גִּבּוֹרֵי חַיִל בִּירוּשָׁלִָם׃ וְאֵלֶּה פְקֻדָּתָם לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם לִיהוּדָה שָׂרֵי
octoginta & ducenti eo cũ &,princeps Jehochanan ej⁹ manũ ad Et .millia trecenta ,virtute potentes eo cũ &,princeps Hadnah,milliũ
15 אֲלָפִים עַדְנָה הַשָּׂר וְעִמּוֹ גִּבּוֹרֵי חַיִל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אָלֶף׃ וְעַל־יָדוֹ יְהוֹחָנָן הַשָּׂר וְעִמּוֹ מָאתַיִם וּשְׁמוֹנִים
,Binjamin de Et .virtute potentis millia ducenta eo cum & ;Domino se devovens Zichri filius Hamasaiah ejus manum ad Et ,millia
16 17 אָלֶף׃ וְעַל־יָדוֹ עֲמַסְיָה בֶן־זִכְרִי הַמִּתְנַדֵּב לַיהוָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם אֶלֶף גִּבּוֹר חָיִל׃ וּמִן־בִּנְיָמִן
octoginta & centum eo cum & ,Jehozabad ejus manũ ad Et.millia ducenta,clypeo & arcu armati eo cum & ,Eljadah virtute potens
18 גִּבּוֹר חַיִל אֶלְיָדָע וְעִמּוֹ נֹשְׁקֵי־קֶשֶׁת וּמָגֵן מָאתַיִם אָלֶף׃ וְעַל־יָדוֹ יְהוֹזָבָד וְעִמּוֹ מֵאָה־וּשְׁמוֹנִים
.Jehudah omni in munitionis urbibus in rex dabat quos præter ,regi ministrantes Hi .exercitus expediti millia
19 אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא׃ אֵלֶּה הַמְשָׁרְתִים אֶת־הַמֶּלֶךְ מִלְּבַד אֲשֶׁר־נָתַן הַמֶּלֶךְ בְּעָרֵי הַמִּבְצָר בְּכָל־יְהוּדָה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVII.

REgnavit autem Joſaphat filius ejus pro eo, & invaluit 1 contra Iſrael. Conſtituítq; militũ numeros in cunctis ur- 2 bib⁹ Juda, quæ erant vallatæ muris. Præſidiáque diſpoſuit in terra Juda, & in civitatibus Ephraim, quas ceperat Aſa pater ejus. Et fuit Dñs cum Joſaphat, quia ambulavit in 3 viis David patris ſui primis: & non ſperavit in Baalim, Sed in Deo patris ſui, & perrexit in præceptis illius, & 4 non juxta peccata Iſrael. Confirmavítque Dñs regnũ in 5 manu ej⁹, & dedit omnis Juda munera Joſaphat: factæque ſunt ei infinitæ divitiæ, & multa gloria. Cúmq; ſumpſiſſet 6 cor ejus audaciã propter vias Dñi, etiam excelſa & lucos de Juda abſtulit. Tertio autẽ anno regni ſui, miſit de prin- 7 cipibus ſuis Benhail, & Obdiam, et Zachariam, et Nathanael, & Michæam, ut docerent in civitatibus Juda: Et cum eis Levitas, Semeiam, & Nathaniam, et Zabadiam, 8 Aſael quoque, & Semiramoth, & Jonathan, Adoniámque & Thobiam, & Thobadoniam, Levitas; & cum eis, Eliſama & Joran, Sacerdotes: Docebántq; populũ in Juda ha- 9 bentes librũ legis Dñi, & circuibant cunctas urbes Juda, atque erudiebant populũ. Itaq; fact⁹ eſt pavor Dñi ſup 10 omnia regna terrarũ, quæ erant p gyrum Juda, nec audebant bellare contra Joſaphat. Sed & Philiſthæi Joſaphat 11 munera deferebant, & vectigal argenti: Arabes quoq, adducebant pecora, arietũ ſeptem millia ſeptingenta, et hircorũ totidem. Crevit ergò Joſaphat, & magnificatus eſt 12 uſq; in ſublime: atque ædificavit in Juda domos ad inſtar turriũ, urbéſq; muratas. Et multa opera paravit in urbi- 13 bus Juda: viri quoq; bellatores, & robuſti erant in Jeruſalem, Quorũ iſte numerus p domos atque familias ſingu- 14 lorum: In Juda principes exercitûs, Ednas dux, & cum eo robuſtiſſimi viri trecenta millia. Poſt hunc Johanan 15 princeps, & cum eo ducenta octoginta millia. Poſt iſtũ 16 quoque Amaſias fili⁹ Zechri, conſecratus Dño, & cum eo ducenta millia virorũ fortiũ. Hunc ſequebatur robuſtus 17 ad prælia Eliada, & cum eo tenentiũ arcum & clypeũ ducenta millia. Poſt iſtũ etiã Jozabad, & cum eo centũ octo- 18 ginta millia expeditorũ militũ. Hi omnes erant ad ma- 19 num regis, exceptis aliis, quos poſuerat in urbibus muratis, in univerſo Juda.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 * ܦܘܠܩܗ * ܝܙ * ܘܩܡ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܝܗܘܫܦܛ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. ܘܐܬܚܝܠ ܥܠ
2 ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܘܬܒ ܓܒܪ̈ܐ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠ. ܒܟܠܗܘܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܚܣܝܢܬܐ.
3 ܘܐܩܝܡ ܩܠܝܬܐ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܒܐܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ ܕܐܚܕ ܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡ
ܝܗܘܫܦܛ. ܡܛܠ ܕܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ ܩܕܡܝܬܐ. ܘܠܐ ܨܠܝ ܠܦܬܟܪ̈ܐ.
4 * ܡܛܠ ܕܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܘܗܝ ܨܠܝ. ܘܒܦܘܩܕܢܘܗܝ ܗܠܟ. ܘܢܡܘܣܘܗܝ ܢܛܪ: ܘܠܐ
5 ܐܬܕܡܝ ܠܥܒ̈ܕܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܫܪܪ ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܟܠܗܘܢ
6 ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܩܘܪܒܢܐ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܘܗܘܐ ܠܗ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܐܬܚܝܠ
ܠܒܗ ܒܐܘܪܚܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܬܘܒ ܥܩܪ ܡܕܒܚ̈ܐ ܘܒܝܬ̈ܐ ܘܡܕܒܚܬܐ ܕܗܘܘ ܒܬܚܘܡܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ.
7 * ܒܫܢܬܐ ܬܠܬ ܠܡܠܟܘܬܗ. ܫܕܪ ܩܪܐ ܠܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܠܪ̈ܒܝ ܚܝܠܐ. ܠܥܘܒܕܝܐ ܘܠܙܟܪܝܐ.
8 ܘܠܡܬܢܐܝܠ. ܘܠܡܠܟܝܐ. ܠܡܠܦܘ ܒܩܘܪ̈ܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܥܡܗܘܢ ܗܘܘ ܠܘܝ̈ܐ. ܫܡܥܝܐ.
ܘܢܬܢܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ. ܘܥܣܗܐܝܠ. ܘܢܛܘܪܡ. ܘܝܘܢܬܢ. ܘܐܕܘܢܝܐ. ܘܛܘܒܝܐ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܠܘܝ̈ܐ. ܘܥܡܗܘܢ
9 ܗܘܐ ܐܠܝܫܡܥ. ܘܝܗܘܪܡ ܟܗ̈ܢܐ. * ܘܡܠܦܝܢ ܗܘܘ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܟܠܗ. ܘܥܡܗܘܢ
ܗܘܐ ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܬܟܪܟܝܢ ܗܘܘ ܒܟܠܗܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܦܝܢ ܗܘܘ
10 ܠܥܡܐ. * ܘܗܘܬ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܘܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܚܕܪ ܚܕܪܝܗ ܕܝܗܘܕܐ.
11 ܘܠܐ ܐܬܟܬܫܘ ܥܡ ܝܗܘܫܦܛ. * ܘܐܦ ܡܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܦܠܫܬ̈ܝܐ: ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܠܝܗܘܫܦܛ.
ܟܣܦܐ ܘܩܘܪܒܢܐ. ܘܡܟܣ ܕܝܢܐ. ܘܐܦ ܥܪ̈ܒܝܐ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܥܢܐ. ܕܟܪ̈ܐ ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ
12 ܘܫܒܥܡܐܐ. ܘܬܝ̈ܫܐ ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ ܒܫܢܬܐ ܚܕܐ. * ܘܗܘܐ ܝܗܘܫܦܛ ܐܙܠ
[illegible]
13 [illegible] * ܘܩܢܝܢܐ ܪܒܐ ܗܘܬ
14 ܠܗ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܓܒܪ̈ܐ ܩܪܒܬܢ̈ܐ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܗܢܘܢ ܡܢܝܢܗܘܢ
ܕܒܝܬ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ. ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܪ̈ܒܝ ܐܠܦܐ. ܥܕܝܢܘ ܓܢܒܪܐ. ܘܥܡܗ ܡܫܬܡܫܝܢ
15 ܗܘܘ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠ ܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ. * ܘܝܘܚܢܢ ܪܒܐ. ܘܥܡܗ ܡܫܬܡܫܝܢ ܗܘܘ ܓܢܒܪ̈ܐ
16 ܚܝܠ. ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܡܢ ܒܬܪܗ ܫܡܥܝ ܒܪ ܙܪܚ ܕܫܦܪ ܠܡܪܝܐ. ܘܥܡܗ
17 ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܕܚܝܠ. * ܘܡܢ ܕܒܝܬ ܒܢܝܡܝܢ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܗܘ ܕܫܡܗ ܐܠܝܕܥ. ܘܥܡܗ
18 ܡܫܬܡܫܝܢ ܗܘܘ ܓܒܪ̈ܐ ܫܕܝ ܩܫܬܐ. ܘܐܚܝܕܝ ܬܪ̈ܣܐ. ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. * ܘܝܗܘܙܒܪ
19 ܓܢܒܪܐ. ܘܥܡܗ ܡܫܬܡܫܝܢ ܗܘܘ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܢܒܪ̈ܐ ܦܪ̈ܫܐ. * ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ
ܡܫܬܡܫܝܢ ܠܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ. ܣܛܪ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܐܘܬܒ ܡܠܟܐ ܒܩܘܪ̈ܝܐ ܕܐܘܚܕܢܐ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ.

CAP. XVII.

JEhoſaphat filius ejus regno poſt ipſum potitus, munivit ſe adverſùs Iſraelem: Statio- 1 narios enim collocavit viros ſtrenuiſſimos in 2 munitiorib⁹ quibuſque civitatibus Judæorũ, & poſuit præſidia in terra Judæ, & in terra Aphremi, quam ceperat Aſa pater ipſius. Erátque Dominus cum Jehoſaphato, quia am- 3 bulabat in priſtinis Davidis patris ſui viis, nec orabat idola. Quia Dominũ Deum pa- 4 tris ſui oravit, in mandatis ejus ambulavit, leges ejus ſervavit, nec imitatus eſt opera Iſraelis: Ideo confirmavit Dominus regnum 5 in manu ejus, & dederunt omnes Judæi munera Jehoſaphato; ita ut plurimis abundaret divitiis & honore, Et confortatum eſſet cor 6 ejus in viis Domini. Præterea avulſit aras & excelſa quæ erant in finibus Judæorum. Anno regni ſui tertio mittens convocavit prin- 7 cipes ſuos & duces exercituum, Obadiam, Zachariam, Mathnaelem, & Malachiam, ad docendũ per civitates Judæ: Et unà cum eis 8 Levitas, Semaiam, Nethaniam, Zachariam, Aſaelem, Netoram, Jonathanem, Adoniam, & Tobiam, omnes hos Levitas; quibuſcum erant Eliſemaa & Jehoram ſacerdotes. Hi 9 docebant in tota terra Judæ, habentes ſecum librum legis Domini: obibant omnes Judæ civitates, & docebant populum. Pervaſit- 10 que terror Domini cuncta regna & urbes circunjacentes Judæ, ne pugnarent contra Jehoſaphatum. Imò ex urbibus Paleſtinorum af- 11 ferebant Joſaphato argentum, munera, & vectigalia: Et Arabes etiam pecudes afferebant, arietes ſepties mille ſeptingentos, & hircos ſepties mille ſeptingentos uno anno. Ita 12 Jehoſaphat promovebatur & diteſcebat, adeo ut vehementer ditatus ædificârit in Juda palatia & civitates armamentariorum; Ha- 13 berétque in terra Judæ ſupellectilem maximam, & viros bellatores fortiſſimos in Jeruſalem, Quorum hic eſt numerus per pa- 14 ternas eorum domos: De domo Iudæ, tribuni erant Adinu ſtrenuiſſimus, cui obſequebantur heroum fortium trecenta millia: Io- 15 hanan dux, cui obſequebantur heroum fortium ducenta octoginta millia: Poſt hunc, 16 Semei Zarahi filius, qui Domino placuit, cum quo erant ducenta millia robuſtorum. De 17 domo verò Benjaminis, heroes ſtrenuiſſimi; is cui erat nomen Elidaa, cui obſequebantur virorum arcu jaculantium & ſcuta tenentium ducenta millia: Et Iehuzabar 18 ſtrenuiſſimus, cui obſequebantur centum octoginta millia bellatorum. Hi omnes famu- 19 labantur regi Iehoſaphato, præter eos quos collocaverat rex in civitatibus munitis per totam terram Iudæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 2 Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἔδωκε
δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, ϗ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν
3 Ἰούδα, ϗ ἐν πόλεσιν Ἐφραὶμ, ἃς προκατελάβετο Ἀσὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο κύριος μετὰ Ἰωσαφάτ,
4 ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς (α) αὐτοῦ ταῖς πρώταις, ϗ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἴδωλα, Ἀλλὰ
κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς (β) αὐτοῦ ἐξεζήτησε, ϗ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς (γ) αὐτοῦ ἐπορεύθη, ϗ
5 (δ) οὐχ ὡς τὰ ἔργα τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ κατεύθυνε κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε πᾶς
6 Ἰούδα δῶρα τῷ Ἰωσαφάτ, ϗ ἐγένετο αὐτῷ πλοῦτος ϗ δόξα πολλή. Καὶ ὑψώθη (ε) ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδῷ
7 κυρίου, (ζ) ϗ ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ ϗ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα. Καὶ (η) ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει
τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστειλε τοὺς ἡγουμένους (θ) αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν Ἀβδίαν, ϗ (ι) Ζαχαρίαν,
8 ϗ Ναθαναὴλ, ϗ Μιχαίαν, (κ) τοῦ διδάσκειν ἐν πόλεσιν Ἰούδα. Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ Λευῖται, (λ) Σαμαίας,
ϗ Ναθανίας, ϗ Ζαβδίας, ϗ (μ) Ἀσιὴλ, ϗ Σεμιραμὼθ, ϗ Ἰωνάθαν, ϗ (ν) Ἀδωνίας, ϗ Τωβίας, ϗ
9 Τωβαδωνίας, Λευῖται, ϗ οἱ μετ' αὐτῶν Ἐλισαμὰ, ϗ Ἰωρὰμ, οἱ ἱερεῖς. Καὶ ἐδίδασκον ἐν Ἰούδα, ϗ μετ' αὐτῶν
10 βίβλος νόμου κυρίου, ϗ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, ϗ ἐδίδασκον τὸν λαόν. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις
11 κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς (ξ) κύκλῳ Ἰούδα, ϗ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ. Καὶ ἀπὸ τῶν
ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ἰωσαφὰτ δῶρα ϗ ἀργύριον ϗ δόματα· ϗ οἱ Ἄραβες ἔφερον αὐτῷ κριοὺς προβάτων
12 ἑπτακισχιλίους (ο) ἑπτακοσίους. Καὶ ἦν Ἰωσαφὰτ πορευόμενος μείζων ἕως εἰς ὕψος, ϗ ᾠκοδόμησεν (π) ἐν τῇ
13 Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις ϗ πόλεις ὀχυράς. Καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. ϗ (ρ) ἄνδρες πολεμισταὶ
14 δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ (σ) οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· ϗ τῷ Ἰούδα
15 χιλίαρχοι, (τ) Ἔδνας ὁ ἄρχων, ϗ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσιαι χιλιάδες· Καὶ μετ' αὐτὸν
16 Ἰωνὰν ὁ ἡγούμενος, ϗ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες· Καὶ μετ' αὐτὸν (υ) Ἀμασίας ὁ τοῦ Ζαρὶ,
17 ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ, ϗ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως. Καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν
18 δυνατὸς (φ) δυνάμεως ϗ Ἐλιαδὰ, ϗ μετ' αὐτοῦ τοξόται ϗ πελτασταὶ διακόσιαι χιλιάδες. Καὶ μετ'
19 αὐτὸν Ἰωζαβὰδ, ϗ μετ' (χ) αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολέμου. Οὗτοι (ψ) οἱ λειτουργοῦντες
τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν (ω) ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ.

CAP. XVII.

Et regnavit Joſaphat filius ejus pro eo: & invaluit Joſaphat ſuper 1
Iſrael. Et dedit virtutem in omnibus civitatibus Juda munitis: & 2
conſtituit duces in omnibus civitatibus Juda, & in civitatibus Ebræm,
quas ceperat Aſa pater ejus. Et fuit Dominus cum Joſaphat: quia ambulavit 3
in (a) viis patris ſui primis: & non exquiſivit idola: Sed Dominum 4
Deum patris ſui quæſivit: & in mandatis patris ſui ambulavit,
& non (b) ſicut opera Iſrael. Et direxit Dominus regnum in manu ejus: 5
& dedit omnis Juda munera ipſi Joſaphat: & factæ ſunt ei divitiæ,
& gloria multa. Et exaltatum eſt cor ejus in via Domini: & ſuſtulit 6
excelſa, & lucos de terra Juda. Et in anno tertio anno regni ſui, miſit 7
duces ſuos, & filios potentum, Abdiam, & Zachariam, & Nathanael,
& Michæam, ad docendum in civitatibus Juda. Et cum eis Levitæ, 8
Samæas, & Nathanias, & Zabdias, & Aſiel, & Semiramoth, & Jonathan,
& Adonias, & Tobias, & Tobadonias, Levitæ; & (c) qui cum
eis, Eliſama, & Joram, ſacerdotes. Et docuerunt in Juda: & cum eis 9
liber legis Domini: & tranſierunt in civitates Juda: & docebant populum.
Et factus eſt pavor Domini ſuper omnia regna terræ in circuitu 10
Juda: & non bellabant adverſùs Joſaphat. Et ab alienigenis afferebant 11
ad Joſaphat munera, & (d) argentum, & dona. Et Arabes afferebant
ei arietes ovium ſeptem millia (e) ſeptingentos. Et fuit Joſaphat 12
procedens (f) major uſq; in ſublime: & ædificavit in Judæa habitationes,
& civitates munitas. Et opera multa facta ſunt ei in Judæa. Et 13
viri bellatores, potentes, fortes in Hieruſalem. Et hic numerus eorum 14
ſecundùm domos patriarum ſuarum. Et ipſi Juda Chiliarchi, Ednas
princeps, & cum eo filii potentes virtutis, trecenta millia. Et poſt (g) 15
eum Joanan dux: & cum eo ducenta octuaginta millia. Et poſt eum 16
Amaſias, qui ipſius Zari, (h) promptè ſe offerens Domino: & cum eo
ducenta millia, potentes virtutis. Et de Benjamin potens virtutis & (i) 17
Eliada, & cum eo ſagittarii, & peltati, ducenta millia. Et poſt eum 18
Jozabad, & cum eo centum octuaginta millia, potentes belli. Hi miniſtrantes 19
regi, abſq; iis, quos dedit rex in civitatibus munitis in omni Juda.

MS.A. (α) ἑαυτοῦ (β) ἑαυτοῦ (γ) ἑαυτοῦ (δ) οὐχ ὡς τοῦ Ἰσραὴλ τὰ ἔργα. Καὶ κατηύθυνεν (ε) καρδία (ζ) ϗ ἔπ ἐξῆρεν (η) ἐν τῷ τρίτῳ ἔπ τ (θ) ἑαυτοῦ (ι) τὸν Ζαχαρίαν, ϗ τὸν Ναθαναὴλ, (κ) διδάσκειν (λ) Σαμουίας, (μ) Ἰασιὴλ, (ν) Ἀδωνίαν, ϗ Τωβαδωνίαν, (ξ) τῷ κύκλῳ (ο) ἑπτακοσίους, τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. Καὶ (π) οἰκήσεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ϗ (ρ) ἄνδρες δυνατοὶ πολεμισταὶ ἰσχύοντες (σ) οὗτος ἀριθμὸς (τ) Ἐδνάας (υ) Μασαίας ὁ τοῦ Ζαχρὶ, (φ) δυνάμεως Ἐλιαδὰ, (χ) αὐτοῦ ὀγδοήκοντα (ψ) λειτουργοῦντες (ω) δέδωκεν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الفصل السابع عشر *

1 2 وملك بعده يوسافاط ابنه * فتجبر على اسرايل * وسلط رجالا على ضياع بيت يهودا * واقام
سلاطين في ارض يهودا * وفي ارض افرايم التي اخذها اسا ابوه * وكان الله مع يوسافاط * 3
لانه مشي في طرق داود ابيه * ولم يصلي للاصنام * بل صلي للرب اله ابيه * ومشي في 4
وصاياه * ونواميسه حفظ * ولم يصنع مثل افعال اسرايل * واصلح الرب الملك بيده * واعطا 5
بيت يهودا قرابين ليوسافاط * فصار له غناء وكرامات كثيرة * وتقوي قلبه في طرق الله * 6
وقلع ايضا مذابح ومواضع القرابين للاصنام التي كانت في حدود يهودا * وجدد الناموس
بعد اندراسه * وفي السنة الثالثة من ملكه انفذ دعا كبرايه وعظمايه * عوباديا * اسكريا * 7
مااتايل * وملاخيا الذين يعلمون في ضياع يهودا * ومعهم اللاويين شمعيا * ومااتانيا * وزخريا * 8
وعيسوايل * وناطورا * ويوناتان * وادنيا * وطوفيا * وكان معهم اليسمع ويهورم الكهنة * وكانوا 9
يعلمون في ارض يهودا كلها * وكان معهم سفر ناموس الرب * وكانوا يدورون في ساير ضياع
يهودا ويعلمون الشعب * وكانت مخافة الله على كل المدن التي حول يهودا * وما كانوا 10
يحاربون يوسافاط * ومن مدن الفلسطينيين كانوا ياتون اليه بالمال والقرابين * وكذلك 11
ايضا العرب يجلبون غنما ذكورا كباشا سبعة الف وسبع مية * وتيوسا مثلها في كل سنة *
وصار غنيا جدا * وبني في يهودا قصورا وضياعا للمخازن * واعمال عظيمة صارت له في 12 13
ارض يهودا * ورجالا محاربين قويين للحرب في اورسليم * وهذا عددهم لبيت اباهم * من 14
بيت يهودا عظماء الالوف عدينوا الجبار * وله كان يخدم عظماء جبابرة ثلاثماية الف *
ويوحنا الكبير وله كان يخدم جبابرة اقوياء مايتان وثمانون الفا * وشمعي بن زارح الذي 15 16
كان احسن قدام الله * معه مايتا الف اقوياء جبابرة * ومن بيت بنيامين عظماء القوة 17
اليداع * وكان يخدم قدامه الذين يرمون بالقسي ويحاربون بالاتراس مايتا الف * ويهوزافاد 18
الجبار * وله كان يخدم مية الف وثمانون الفا * وهاولاء كلهم خدام يوسافاط الملك * غير 19
ما ولي في ضياع عظام في ساير ارض يهودا *

CAP. XVII.

Poſt eum regnavit Joſaphat filius ejus, 1
& invaluit contra Iſraelem: Præpoſuitque 2
viros oppidis domûs Judæ, &
præſidia collocavit in terra Judæ, & in
terra Ephraimi, quam ceperat Aſa pater
ejus. Aderat enim Dominus Joſaphato, 3
eò quòd ambularet in viis Davidis patris
ſui, nec oraret idola; Sed oraret 4
Dominum Deum patris ſui, ambularet in
præceptis ejus, leges ejus cuſtodiret, nec
faceret ſecundùm opera Iſraelis. Quare 5
florentiſſimum reddidit Dominus regnum
in manu ejus: & dederunt Judæi munera
Joſaphato, & acquiſivit opes & honorem
permultum. Cùmque firmum eſſet 6
cor ejus in viis Dei, extirpavit etiam altaria
& loca ubi ſacrificabatur idolis, quæ
erant intra limites Judæ; & legem redintegravit
quæ jam detrita fuerat. Anno 7
regni ſui tertio miſit vocatum proceres
ac magnates ſuos, Obadiam, Sechariam,
Mathanaelem, & Malachiam, qui
docebant per oppida Judæ: Et unà 8
cum eis Levitas Semaiam, Mathaniam,
Zachariam, Iſuelem, Netoram, Jonathanem,
Adoniam, & Tobiam: cum quibus
erant etiam Eliſemaus & Jehoramus ſacerdotes.
Iſti docebant per totam terram 9
Judæ, habentes ſecum librum legis Domini:
obibant inquam, omnia oppida Judæ,
& docebant populum. Irruit ergò 10
pavor Dei ſuper omnes urbes quæ erant
circum Judam, ita ut bellum non inferrent
Joſaphato. Quin etiam ex urbibus 11
Philiſthæorum afferebant ei argentum &
munera: eodémque modo Arabes adducebant
oves maſculas, nempe arietes, ſepties
mille ſeptingentos, totidémque hircos
ſingulis annis: Adeóque ſummè dives 12
evaſit, & ædificavit in Juda caſtra
& oppida armamentariorum: Et 13
negotia magna fuerunt ei in terra Judæ;
& viri bellatores ad pugnam fortiſſimi,
in Jeruſalem: Atque hic eſt numerus 14
eorum per familias paternas; è
domo Judæ, chiliarchi erant Adinu gigas,
cui miniſtrabant heroes valentiſſimi
tercentum mille: Johannes magnus, cui 15
miniſtrabant heroes fortiſſimi ducenti
octoginta mille: Et Semei filius Zarahi, 16
qui rectè ſe geſſerat coram Deo,
quem comitabantur bis centum mille heroes
fortiſſimi. E domo verò Benjaminis, 17
potentes robore Elidaus, coram quo
miniſtrabant ii qui jaculabantur arcubus,
& cum clypeis pugnabant, bis
centum mille: Et Jehozabar gigas, cui 18
miniſtrabant centum octoginta mille. Hi 19
omnes erant miniſtri Joſaphati regis:
præter eos quibus demandaverat civitates
majores in tota terra Juda.

דברי הימים ב: יח

CAP. XVIII. יח

,Someron in Achab ad annorum fine in Deſcenditque .Achab *eſt factus gener &:multitudine in* gloria &,*opulentia* Jehoſaphat ipſi *fuit* Et
1 2 ויהי ליהושפט עשר וכבוד לרב ויתחתן לאחאב: וירד לקץ שנים אל־אחאב לשמרון
Dixitque.Ghilhad Ramoth in *aſcendere* ei perſuaſitque :eo cum qui populo & ,*multitudine in* boves & ,*pecus* Achab ei mactavit &
3 ויזבח־לו אחאב צאן ובקר לרב ולעם אשר־עמו ויסיתהו לעלות אל־רמת גלעד: ויאמר
,ego Sicut :ei dixit Et ?Ghilhad Ramoth mecum perges Nunquid :Jehudah regem Jehoſaphat ad Iſrael rex Achab
אחאב מלך־ישראל אל־יהושפט מלך יהודה התלך עמי רמת גלעד ויאמר לו כמוני
hodie *ut* quæſo *Inquire* :Iſrael regem ad Jehoſaphat Dixitque .bello in tecum & :meus populus,tuus popul° ſicut &:tu ſicut
4 כמוך וכעמך עמי ועמך במלחמה: ויאמר יהושפט אל־מלך ישראל דרש־נא כיום
Ramoth in *ibimus* Num :eos ad dixit & ,viros quadringentos prophetas Iſrael rex congregavit Et.Domini verbum
5 את־דבר יהוה: ויקבץ מלך־ישראל את־הנביאים ארבע מאות איש ויאמר אלהם הנלך אל־רמת
hic Num :Jehoſaphat Dixitque .regis manu in Deus tradet &,Aſcende :dixerunt Et ?*ceſſabo* an ,bellum ad Ghilhad
6 גלעד למלחמה אם־אחדל ויאמרו עלה ויתן האלהים ביד המלך: ויאמר יהושפט האין פה
requirendum ad unus vir Adhuc :Jehoſaphat ad Iſrael rex ait Et ?eo ab requiramus ut ,adhuc Domini propheta
7 נביא ליהוה עוד ונדרשה מאתו: ויאמר מלך־ישראל אל־יהושפט עוד איש־אחד לדרש
Ipſe .malum *in* ſuis diebus omnibus ſed ,bonum *in me ſuper vaticinans* ipſe non quia ;eum odi ego & ,eo ab Dominum
את־יהוה מאתו ואני שנאתיהו כי איננו מתנבא עלי לטובה כי כל־ימיו לרעה הוא
:dixit & ,unum eunuchum *ad* Iſrael rex Vocavitque .ſic rex dicat Ne :Jehoſaphat Dixitque .Imla filius Michajehu
8 מיכיהו בן־ימלא ויאמר יהושפט אל־יאמר המלך כן: ויקרא מלך ישראל אל־סריס אחד ויאמר
,ſuum ſolium ſuper unuſquiſque *ſedentes* Jehudah rex Jehoſaphat & ,Iſrael rex Et .Imla filium Michajehu Feſtina
9 מהר מיכהו בן־ימלא: ומלך ישראל ויהושפט מלך־יהודה יושבים איש על־כסאו
ſibi fecit Et .*eorum facies ad vaticinantes* prophetæ omnes & ,Someron portæ oſtium area in *ſedentes* & ,veſtibus induti
10 מלבשים בגדים ויושבים בגרן פתח שער שמרון וכל־הנביאים מתנבאים לפניהם: ויעש לו
.eos *conſumere ad uſque* Aram *cornupetes* illis In :Dominus dixit Sic :dixit & ,ferrea cornua Chenahanah filius Sidchijahu
צדקיהו בן־כנענה קרני ברזל ויאמר כה־אמר יהוה באלה תנגח את־ארם עד־כלותם:
.regis manu in Dominus dabit & ,*proſperare* & ,Ghilhad Ramoth Aſcende :dicendo ,ſic *prophetantes* prophetæ omnes Et
11 וכל־הנביאים נבאים כן לאמר עלה רמת גלעד והצלח ונתן יהוה ביד המלך:
ad bonum uno ore prophetarum verba Ecce :dicendo,eum ad eſt locutus,Michajehu vocandum ad perrexerat qui nuncius Et
12 והמלאך אשר־הלך לקרא למיכיהו דבר אליו לאמר הנה דברי הנביאים פה־אחד טוב אל־
quod quia Dominus *Vivus* :Michajehu Dixitque .bonum loquaris & ,eis ex unum ſicut tuum verbũ obſecro Sitque .*regem*
13 המלך ויהי־נא דברך כאחד מהם ודברת טוב: ויאמר מיכיהו חי־יהוה כי את־אשר־
Ghilhad Ramoth in *ibimus* num Michah :eum ad rex Dixitque .regem ad venit Et .loquar illud ,meus Deus dixerit
14 יאמר אלהי אתו אדבר: ויבא אל־המלך ויאמר המלך אליו מיכה הנלך אל־רמת גלעד
quot ad Uſque :rex eum ad dixit Et .veſtra manu in tradẽtur &,proſperabimini &,Aſcendite:dixit Et ?*abſtinebo* an ,bellum ad
15 למלחמה אם־אחדל ויאמר עלו והצליחו וינתנו בידכם: ויאמר אליו המלך עד־כמה
? Domini nomine in veritatem niſi me ad loquaris non *quòd* ,te *adjurans* ego vices
פעמים אני משביעך אשר לא־תדבר אלי רק אמת בשם יהוה:

Verſio VULG. LAT.

CAP. XVIII.

Fuit ergò Joſaphat dives & inclytus multùm, & affini- 1
tate conjunctus eſt Achab. Deſcendítque poſt annos ad 2
eum in Samariam : ad cujus adventum mactavit Achab
arietes & boves plurimos, ipſi, & populo qui venerat
cum eo : perſuaſitque illi ut aſcenderet in Ramoth Ga-
laad. Dixítque Achab rex Iſrael ad Joſaphat regem Ju- 3
da, Veni mecum in Ramoth Galaad. Cui ille reſpondit ;
Ut ego, & tu : ſicut populus tuus, ſic & populus meus :
tecúmque erimus in bello. Dixítque Joſaphat ad regem 4
Iſrael ; Conſule, obſecro, impræſentiarum ſermonem Do-
mini. Congregavit igitur rex Iſrael prophetarum qua- 5
dringentos viros, & dixit ad eos ; In Ramoth Galaad ad
bellandum ire debemus an quieſcere ? At illi ; Aſcende,
inquiunt, & tradet Deus in manu regis. Dixítque Jo- 6
ſaphat ; Numquid non eſt hîc prophetes Domini, ut ab
illo etiam requiramus : Et ait rex Iſrael ad Joſaphat ; 7
Eſt vir unus, à quo poſſumus quærere Domini volunta-
tem : ſed ego odi eum, quia non prophetat mihi bonum,
ſed malum omni tempore : eſt autem Michæas filius Jemla.
Dixítque Joſaphat, Ne loquaris rex hoc modo. Voca- 8
vit ergò rex Iſrael unum de eunuchis, & dixit ei ; Voca
citò Michæam filium Jemla. Porrò rex Iſrael, & Joſa- 9
phat rex Juda, uterque ſedebant in ſolio ſuo, veſtiti cul-
tu regio : ſedebant autem in area juxta portam Samariæ,
omnéſque prophetæ vaticinabantur coram eis. Sede- 10
cias verò filius Chanaana fecit ſibi cornua ferrea, & ait;
Hæc dicit Dominus ; His ventilabis Syriam, donec con-
teras eam. Omnéſque prophetæ ſimiliter prophetabant, 11
atque dicebant ; Aſcende in Ramoth Galaad, & proſpe-
raberis, & tradet eos Dominus in manu regis. Nun- 12
tius autem, qui ierat ad vocandum Michæam, ait illi ; En
verba omnium prophetarum uno ore bona regi annun-
tiant : quæſo ergò te ut & ſermo tuus ab eis non diſſen-
tiat, loquaríſque proſpera. Cui reſpondit Michæas ; 13
Vivit Dominus, quia quodcunq; dixerit mihi Deus meus,
hoc loquar. Venit ergò ad regem. Cui rex ait; Michæa, 14
ire debemus in Ramoth Galaad ad bellandum, an quie-
ſcere ? Cui ille reſpondit ; Aſcendite : cuncta enim pro-
ſpera evenient, & tradentur hoſtes in manus veſtras. Di- 15
xítque rex ; Iterùm atque iterùm te adjuro, ut mihi non
loquaris, niſi quod verum eſt, in nomine Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܚ * ܘܗܘܐ ܠܝܗܘܫܦܛ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ ܣܓܝ ܛܒ. ܘܐܬܚܬܢ 1
ܠܘܬ ܐܚܒ. * ܘܢܚܬ ܠܗ ܒܬܪ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ. ܠܘܬ ܐܚܒ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܢܟܣ ܠܗ ܐܚܒ. 2
ܥܢܐ ܘܬܘܪܐ ܣܓܝܐܐ ܠܗ. ܘܠܚܝܠܘܬܐ ܕܥܡܗ. ܘܡܠܟܗ ܕܢܣܩ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. * ܘܐܡܪ 3
ܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܬܣܩ ܥܡܝ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ.
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܠܩ ܐܢܐ ܐܝܟܘܬܟ. ܘܥܡܝ ܐܝܟ ܥܡܟ. ܘܪܟܫܝ ܐܝܟ ܪܟܫܟ. ܘܥܡܟ ܐܙܠ ܐܢܐ
ܠܩܪܒܐ. * ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܫܐܠ ܢܐ ܐܝܟ ܝܘܡܢܐ. ܦܬܓܡܗ 4
ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܢܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܢܒܝܐ ܐܝܟ ܐܪܒܥ ܡܐܐ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܢܐܙܠ 5
ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ ܠܩܪܒܐ. ܐܘ ܠܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܣܩ. ܘܡܪܝܐ ܢܫܠܡ ܒܥܠܕܒܒܝܟ
ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ. ܕܠܡܐ ܐܝܬ ܗܪܟܐ ܢܒܝܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܕܡܪܝܐ. ܘܢܫܐܠ 6
ܡܢܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܥܘܕ ܐܝܬ ܓܒܪܐ ܚܕ ܕܒܐܝܕܗ ܢܫܐܠ 7
ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܢܐ ܣܢܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܛܒܬܐ. ܐܠܐ ܒܝܫܬܐ. ܡܝܟܐ ܒܪ
ܝܡܠܐ ܫܡܗ. ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ. ܠܐ ܢܐܡܪ ܡܠܟܐ ܗܟܢܐ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ 8
ܠܡܗܝܡܢܐ ܚܕ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܪܗܒ ܐܝܬܝ ܠܝ ܠܡܝܟܐ ܒܪ ܝܡܠܐ. * ܘܡܠܟܐ 9
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܟܠ ܚܕ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܠܒܝܫܝܢ
ܠܒܘܫܐ ܕܨܒܥܐ. ܘܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪܥܐ ܕܫܡܪܝܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܓܠܐ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ
ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܥܒܕ ܠܗ ܨܕܩܝܐ ܒܪ ܟܢܥܢܐ. ܩܪܢܬܐ ܕܦܪܙܠܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ 10
ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܒܗܠܝܢ ܬܢܓܚ ܠܐܕܘܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܕܬܓܡܪ ܐܢܘܢ. ܘܬܫܝܨ
ܐܢܘܢ. * ܘܗܟܢܐ ܢܒܝܐ ܟܠܗܘܢ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ. ܘܐܡܪܝܢ. ܣܩ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܟܒܘܫ 11
ܘܢܫܠܡ ܡܪܝܐ ܒܥܠܕܒܒܝܟ ܒܐܝܕܝܟ ܡܠܟܐ. * ܘܐܙܓܕܐ ܕܐܙܠ ܠܡܩܪܐ ܠܡܝܟܐ. ܡܠܠ 12
ܥܡܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܐ ܡܠܝܗܘܢ ܕܢܒܝܐ ܕܓܠܐ. ܫܘܝܢ ܐܝܟ ܚܕ ܒܛܒܬܗ ܕܡܠܟܐ
ܢܗܘܘܢ ܡܠܝܟ. ܒܣܝܡܝܢ ܐܝܟ ܕܚܕ ܡܢܗܘܢ. ܘܐܦ ܐܢܬ ܐܡܪ
ܛܒܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܚܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܢܪܡܐ ܐܠܗܐ ܒܠܒܝ. ܗܘ 13
ܐܡܠܠ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܝܟܐ. ܢܐܙܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܐܘ ܠܐ 14
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܣܩ. ܘܟܒܘܫ. ܘܢܫܠܡܘܢ ܒܐܝܕܝܟ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܟܡܐ ܙܒܢܝܢ 15
ܐܢܐ ܡܘܡܐ ܐܢܐ ܠܟ. ܕܠܐ ܬܡܠܠ ܥܡܝ. ܐܠܐ ܒܫܪܪܐ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.

CAP. XVIII.

Cum ergò Joſaphat divitiis & gloriâ ve- 1
hementer abundâſſet, acceſſit ad Ahabum.
Cúmque poſt biennium deſcendiſſet ad Aha- 2
bum in Samaria, mactavit illi Ahab & co-
piis quæ cum eo erant, victimas, oves ac bo-
ves ingenti copiâ ; deinde conſilio perſuaſit
ei ut aſcenderet in Ramath-gelaad. Dicen- 3
te enim Ahabo rege Iſraelis ad Jehoſaphatum
regem Judæ, Aſcendéſne mecum ad Ramath-
gelaad ? reſpondit illi, Aſcendam æquè ac tu,
& populus meus æquè ac populus tuus, &
equi mei ac equi tui ; tecumque ibo ad bel-
lum. Dixit inſuper Jehoſaphat ad regẽ Iſra- 4
elis, Conſule quæſo ut hodie ſermonem Do-
mini. Quarè convocatis rex Iſrael prophe- 5
tis, quadringentis circiter viris ; ait illis, Ibi-
múſne ad bellum in Ramath-gelaad, annon?
Reſponderunt, Aſcende ; traditurus eſt enim
Dominus hoſtes tuos in manus tuas. Rur- 6
ſus dixit rex Jehoſaphat, Annon extat hîc ul-
lus propheta Domini verus quem conſula-
mus ? Reſpondit rex Iſrael Jehoſaphato, 7
Extat adhuc homo quidam per quem conſula-
mus verbum Dñi : at ego odi eum, quòd non
bonum ſed malum in me prophetet ; Micha
Jemlæ filius eſt nomen ejus. Ait Jehoſaphat,
Ne ſic loquatur rex. Tunc accerſito rex Iſ- 8
raelis quodam eunucho, dixit ; Feſtina, adduc
ad me Micham Jemlæ filium. Interim rex 9
Iſraelis & Jehoſaphat rex Judæ ſedebãt uter-
que in ſolio ſuo, veſtibus induti verſicolori-
bus ; ſedebant, inquam, ad portam Samariæ, &
omnes illi prophetæ falſi prophetabant co-
ram eis. Adhæc fecit ſibi Sedecia filius Cha- 10
nanææ cornua ferrea, & dicebat ei ; Sic dicit
Dominus, His feries Adumæos, donec abſu-
mas illos, penitúſque conficias. Eodem mo- 11
do vaticinabantur omnes prophetæ, & dice-
bant ; Aſcende contra Ramath-gelaad, eámq;
vincito : tradet enim Dominus hoſtes tuos in
manus tuas O rex. Nuntius autem qui abie- 12
rat accerſitum Micham, locutus eſt ad eum, &
ait illi ; Ecce verba prophetarum falſorũ con-
ſentiunt omnia in fauſtis regi prædicendis :
ſint ſermones tui jucundi ut uni° illorũ, & tu
quoque fauſta prædicas. Reſpondit Micha, 13
Per Dominum Deum vivum, nihil aliud præ-
ter id quo Deus imbuerit cor meum, eloquar.
Cùm regem adiiſſet, ait illi rex ; Micha, ibi- 14
múſne contra Ramath-gelaad, annon ? Re-
ſpondit ei, Aſcende, & vince eam ; tradentur
enim in manus tuas. Dixit ad eum rex, Quo- 15
ties tandem adjuraturus ſum te, ne mecum
loquaris niſi vera in nomine Domini?

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιη'.

1 Καὶ ἐγενήθη τῷ Ἰωσαφὰτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλή, καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ Ἀχαάβ. Καὶ
2 κατέβη διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν· καὶ ἔθυσεν αὐτῷ Ἀχαὰβ πρόβατα καὶ μόσχους
πολλοὺς, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠγάπα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς (α) Ῥαμὼθ
3 τῆς Γαλααδίτιδος. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα (β) Ἰούδα,
Εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς (γ) Ῥαμὼθ τῆς Γαλααδίτιδος; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὡς ἐγὼ, (†) οὕτω καὶ
4 σύ· ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ,
5 Ζήτησον δὴ σήμερον τὸν κύριον. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους
ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰ πορευθῶ εἰς (δ) Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ
6 εἶπαν, Ἀνάβαινε, καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Οὐκ ἔστιν
7 ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ; Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ,
Ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων
περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακὰ, οὗτος Μιχαίας υἱὸς (ε) Ἰεμβλά.
8 καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ, Μὴ λαλείτω ὁ βασιλεὺς οὕτως. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ (ζ) βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα,
9 καὶ εἶπε, Τάχος Μιχαίαν υἱὸν (η) Ἰεμβλά. Καὶ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα
καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς, καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας
10 πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται (θ) προεφήτευον ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ
Σεδεκίας υἱὸς (ι) Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε, Τάδε λέγει κύριος, Ἐν τούτοις κερατιεῖς
11 τὴν Συρίαν (κ) ἕως ἂν συντελεσθῇ. Καὶ πάντες οἱ προφῆται (λ) προεφήτευον οὕτω, λέγοντες, Ἀνάβαινε
12 εἰς (μ) Ῥαμὼθ Γαλαὰδ, καὶ εὐοδωθήσῃ, καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. Καὶ
ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων, Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται
ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις
13 14 ἀγαθά. Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ζῇ κύριος, ὅτι ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς πρός με, αὐτὸ λαλήσω. Καὶ
ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Μιχαία, (ν) εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ
εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπεν, Ἀνάβαινε, καὶ εὐοδώσεις, καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Ποσάκις ὁρκίζω σε ἵνα μὴ (ξ) λαλήσῃς πρός με πλὴν τὴν ἀλήθειαν
ἐν ὀνόματι κυρίου;

CAP. XVIII.

Et factæ ſunt ipſi Joſaphat adhuc divitiæ, & gloria multa: & 1
contraxit affinitatem in domo Achaab. Et deſcendit in fine annorum 2
ad Achaab in Samariam. Et immolavit ei Achaab oves, & vitulos
multos, & populo qui cum eo: & (a) diligebat eum, ut ſimul aſcenderet
ſecum in Rhamoth Galaaditidis. Et dixit Achaab rex Iſrael, 3
ad Joſaphat regem Juda; Si ibis mecum in Rhamoth Galaaditidis?
Et dixit ei; (b) Sicut ego, ita & tu: ſicut populus tuus, & populus
meus tecum ad bellum. Et dixit Joſaphat ad regem Iſrael, 4
Quære nunc hodiè Dominum. Et congregavit rex Iſrael prophetas 5
quadringentos viros: & dixit eis; Si ibo in Rhamoth Galaad ad
bellum, an ceſſabo? Et dixerunt, Aſcende: & dabit Deus in manus
regis. Et dixit Joſaphat; Non eſt hîc propheta Domini adhuc, & 6
inquiremus ab eo? Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat; Adhuc vir 7
unus ad quærendum Dominum per eum, & ego odi illum: quoniam
non eſt prophetans de me in bona: quoniam omnes dies ejus in
mala. Hic Michæas filius Jembla. Et dixit Joſaphat, Ne loquatur
rex ita. Et vocavit rex eunuchum unum, & dixit; (c) Citò 8
Michæam filium Jembla. Et rex Iſrael, & Joſaphat rex Juda, 9
ſedentes unuſquiſque ſuper thronum ſuum, & induti ſtolas, ſedentes
in platea oſtii portæ Samariæ. Et omnes prophetæ prophetabant coram
eis. Et fecit ſibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, & dixit; 10
Hæc dicit Dominus; In his cornupetes Syriam, quoaduſque conſummata
fuerit. Et omnes prophetæ prophetabant ſic dicentes; Aſcende 11
in Rhamoth Galaad, & proſperaberis, & dabit Dominus in manus
regis. Et nuntius, qui iverat ad vocandum Michæam, locutus 12
eſt ei, dicens; Ecce locuti ſunt prophetæ in ore uno bona de rege.
Et ſint nunc verba tua, ſicut unius eorum, & loquêris bona. Et 13
dixit Michæas; Vivit Dominus, quoniam quicquid dixerit Dominus
ad me, id loquar. Et venit ad regem: & dixit ei rex; Michæa, 14
ſi vadam in Rhamoth Galaad ad bellum, an ceſſem? Et dixit;
Aſcende & proſperabis, & dabuntur in manus veſtras. Et dixit 15
ei rex; Quoties adjuro te, ut non loquaris ad me, niſi veritatem in
nomine Domini?

MS. A. (α) Ῥαμμὼθ (β) Ἰούδα, Πορεύσῃ (γ) Ῥαμμὼθ (†) οὕτως (δ) Ῥαμμὼθ (ε) Ἰεμλά. (ζ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον (η) Ἰεμλά. (θ) ἐπροφήτευον (ι) Χανααναὰ (κ) ἕως συντελεσθῇ. (λ) ἐπροφήτευον οὕτως, (μ) Ῥαμμὼθ (ν) εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμμὼθ (ξ) λαλήσεις πρὸς ἐμὲ πλὴν ἀλήθειαν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثامن عشر *

1 * وصار له غنا ونعمة عظيمة * فتقدم الى احاب ملك شمرين * ونزل بعد سنتين الى
2 عند احاب * فذبح له غنما وبقرا * وللاجناد الذين معه * واشار عليه ان يطلع الى رامة
3 جلعاد * فقال احاب ملك اسرايل ليوسافاط ملك يهودا * تطلع معي الى رامة جلعاد *
فقال له * انا اطلع مثلك * وقومي مثل قومك * وفرساني مثل فرسانك * ومعك اخرج الى
4 5 الحرب * وقال يوسافاط لملك اسرايل * سل اليوم قولا من عند الله * فجمع ملك اسرايل
رجالا اربعماية انبياء * وقال لهم * نسير الى الحرب لرامة جلعاد ام لا * فقالوا له * اطلع والرب
6 7 يسلم اعداك في يديك * فقال يوسافاط * اترى ههنا نبي حق * فقال ملك اسرايل *
ههنا رجل واحد نسال كلمة الله منه * وانا ابغضه * لانه ما يتنبا علي خيرا بل شرا *
8 اسمه ميخا بن يملا * فقال يوسافاط * لا يقول الملك هذا * وارسل واحدا وقال له استعجل
9 لي ميخا * وكان الملكان جلوسا على كراسيهما * لابسين لباسا عظيما في باب شمرين *
10 وساير الانبياء الكذبة يتنبون قدامهما * وصنع صدقيا بن الكنعانية له قرونا من
11 حديد * وقال * هكذا يقول رب الارباب * بهولاء تنطح الادوميين حتى تفنيهم * وكان
كل الانبياء يتنبون هكذا ويقولون * تطلع الى رامة جلعاد وتغلب * ويسلم الله اعداك
12 في يديك * والرسول الذي مضى الى ميخا كلمه وقال له * هذه الفاظ الانبياء الكذبة
13 الذين قالوا خيرا قدام الملك * فتنبا له بخير * وتكون الفاظك حسنة قدامه * فقال
14 ميخا * حي هو الله اني ما انطق الا بما يطرحه الله في قلبي فانا اقوله * ومر ميخا الى
عند الملك * فقال له تطلع الى رامة جلعاد ام لا * فقال له * اطلع وانت تغلبها
15 ويغلبون بيدك * فقال له الملك * كم من مرة احلفك باسم الرب ان لا تكلمني
الا بالحقيقات *

CAP. XVIII.

Ingentibus itaque divitiis & opibus 1
acquiſitis, neceſſitudine *ſe conjunxit cum*
Achabo rege Samariæ. Cúmque biennio 2
pòſt deſcendiſſet ad Achabum, mactavit
illi & militibus qui cum eo erant
oves & boves: tum conſilium dedit ei
ut aſcenderet ad Ramat-galaadis. Dixit 3
enim Achab rex Iſraelis ad Joſaphatum
regem Judæ; Aſcendas quæſo *mecum*
ad Ramat-galaadis. Reſpondit ei,
Ego aſcendam ſicut tu, & gens mea ſicut
gens tua, & equites mei ſicut equites
tui, tecúmque ad bellum procedam.
Deinde dixit Joſaphat regi Iſraelis, Pete 4
hodiè oraculum à Deo. Quamobrem 5
collectis rex Iſrael quadringentis viris
prophetis, dixit eis; Proficiſcemúrne ad
bellum contra Ramat-galaadis, annon?
Reſponderunt ei; Aſcende, tradétque
Dominus hoſtes tuos in manus tuas. Dixit 6
Joſaphat, Eſtne hîc aliquis propheta
verus? Reſpondit rex Iſraelis, Eſt 7
hîc homo quidam à quo peti poteſt *oraculum*
divinum: ſed ego odio proſequor
eum, quia non prædicit mihi fauſta ſed
infauſta: vocatur autem *Micha filius*
Jemlæ. Dixit Joſaphat, Ne dicat hoc
rex. Tum miſit quendam hiſce mandatis, 8
Fac citò veniat ad me Micha. Interea 9
ſedebat uterque rex in ſolio ſuo,
veſtibus uterque præclaris indutus, in
porta Samariæ; & omnes illi prophetæ
mendaces vaticinabantur coram eis: Et 10
Sedecia Chananææ filius adhibitis ſibi cornibus
ferreis, dicebat; Sic dicit Dominus
dominorum, His feries Adumæos donec
conficias eos. Eâdem quoque ratione 11
omnes illi prophetæ vaticinabantur, &
dicebant; Aſcendes ad Ramat-galaadis,
& vinces, tradétque Deus hoſtes tuos in
manus tuas. Nuntius autem qui abierat 12
ad Micham, allocutus eſt eum, & dixit
illi; Hi ſunt ſermones falſorum prophetarum
qui fauſta prædixerunt regi: prædic
igitur ei fauſta, ſintque ſermones
tui apud eum jucundi. Reſpondit Micha, 13
Per Deum vivum, nil proferam
niſi quod injecerit Deus in cor meum, illúdque
idem dicam. Cùm itaque Micha 14
ad regem perveniſſet, ait illi; Aſcendemúſne
ad Ramat-galaadis, annon?
Dixit illi; Aſcende, tu enim victurus es,
& illi manu tuâ ſuperandi. Dixit ei 15
rex, Quoties adjurabo te per nomen Domini
ut non niſi vera loquaris mihi?

דברי הימים ב: יח

Non :Dominus dixit Et .paſtor *eis* non *cui* ,pecus ſicut ,montes ſuper diſperſos Iſrael univerſum Vidi :ait Et
16 ויאמר ראיתי את־כל־ישראל נפוצים על־ההרים כצאן אשר אין־להן רעה ויאמר יהוה לא־
,te ad dixi Nónne :Jehoſaphat ad Iſrael rex ait Et .pace in ſuam domum in *vir revertantur* :iſtis domini
17 אדנים לאלה ישובו איש־לביתו בשלום: ויאמר מלך־ישראל אל־יהושפט הלא אמרתי אליך
ſedentem Dominum Vidi .Domini verbum audite Ideo :dixit Et ?malum *in quinimo* ,bonum *me ſuper* vaticinabitur non
18 לא־יתנבא עלי טוב כי אם־לרע: ויאמר לכן שמעו דבר־יהוה ראיתי את־יהוה יושב
decipiet Quis :Dominus dixit Et .ejus ſiniſtram & ,ejus dexteram juxta *ſtantes* cœlorum exercitum omnem & ,ſuum ſolium ſuper
19 על־כסאו וכל־צבא השמים עמדים על־ימינו ושמאלו: ויאמר יהוה מי יפתה
eſt egreſſus Et .ſic dicente illo & ,ſic dicente iſto *dixit* Et ?Ghilhad Ramoth in corruat & ,aſcendat ut ,Iſrael regem Achab
20 את־אחאב מלך־ישראל ויעל ויפל ברמות גלעד ויאמר זה אמר ככה וזה אמר ככה: ויצא
ero & ,Egrediar :dixit Et ?quo In :eum ad Dominus dixit Et .eum decipiã Ego :ait & ,*Domini facies ad* ſtetit & ,ſpiritus
21 הרוח ויעמד לפני יהוה ויאמר אני אפתנו ויאמר יהוה אליו במה: ויאמר אצא והייתי
dedit ecce nunc Et .ita fac & ,Egredere .prævalebis etiam & ,Decipies :dixit Et .ejus prophetarum omnium ore in *falſitatis ſpiritum in*
22 לרוח שקר בפי כל־נביאיו ויאמר תפתה וגם־תוכל צא ועשה־כן: ועתה הנה נתן
filius Sidchijahu acceſſit Et .malum te contra eſt locutus Dominus & ,iſtorum tuorum prophetarum ore in *falſitatis* ſpiritum Dominus
23 יהוה רוח שקר בפי נביאיך אלה ויהוה דבר עליך רעה: ויגש צדקיהו בן־
? te alloquendum ad ,me à Domini ſpiritus tranſivit *via Quanam* :ait & ,maxillam ſuper Michajehu percuſſit & ,Chenahanah
כנענה ויך את־מיכיהו על־הלחי ויאמר אי זה הדרך עבר רוח־יהוה מאתי לדבר אתך:
rex Dixitque .te *abſcondendum ad* cubiculum per cubiculum ingredieris quo ,illo die in *videns* tu Ecce :Michajehu Dixitque
24 25 ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום ההוא אשר תבוא חדר בחדר להחבא: ויאמר מלך
Sic :dicetis Et .regis filium Joas ad & ,civitatis principem Amon ad eum reducite & ,Michajehu Tollite :Iſrael
26 ישראל קחו את־מיכיהו והשיבהו אל־אמון שר־העיר ואל־יואש בן־המלך: ואמרתם כה
.pace in *me reverti ad uſque* ,*oppreſſionis* aquam & ,*oppreſſionis* panem eum facite comedere & ,carceris domo hunc Ponite :rex dixit
אמר המלך שימו זה בית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד שובי בשלום:
.univerſi populi Audite :ait Et .me per Dominus eſt locutus non ,pace in fueris reverſus revertendo Si :Michajehu dixit Et
27 ויאמר מיכיהו אם־שוב תשוב בשלום לא־דבר יהוה בי ויאמר שמעו עמים כלם:
:Jehoſaphat ad Iſrael rex Dixitque .Ghilhad Ramoth in Jehudah rex Jehoſaphat & ,Iſrael rex aſcendit Et
28 29 ויעל מלך־ישראל ויהושפט מלך־יהודה אל־רמות גלעד: ויאמר מלך ישראל אל־יהושפט
rex Et .prælium in ſunt ingreſſi Et .Iſrael rex ſe mutavit Et .tuis veſtib⁹ te indue tu & ;prælium *in eundum* & , *eſt Mutandum*
30 התחפש ובוא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבאו במלחמה: ומלך
rege cum *quinimo* ,magno *cum* ,parvo cum pugnabitis Non :dicendo ,ſibi qui *currus* principibus præceperat Aram
ארם צוה את־שרי הרכב אשר־לו לאמר לא תלחמו את־הקטן את־הגדול כי אם־את־מלך
ſunt verſi Et .*ipſe* Iſrael Rex :dixerunt ipſi & ,Jehoſaphat *currus* principes *videre ſecundũ* ,fuit Et .tantùm Iſrael
31 ישראל לבדו: ויהי כראות שרי הרכב את־יהושפט והמה אמרו מלך־ישראל הוא ויסבו
.eo ab Deus illos *incitavit* & ,ei eſt auxiliatus Dominus & ,Jehoſaphat clamavit Et .pugnandum ad eum contra
עליו להלחם ויזעק יהושפט ויהוה עזרו ויסיתם אלהים ממנו:

Verſio VULG. LAT.

At ille ait ;Vidi univerſum Iſrael diſperſum in montibus, 6
ſicut oves abſque paſtore : & dixit Dominus, Non ha-
bent iſti dominos : revertatur unuſquiſque in domum
ſuam in pace. Et ait rex Iſrael ad Joſaphat ;Nónne dixi 7
tibi, quòd non prophetaret iſte mihi quidquam boni,ſed
ea quæ mala ſunt ? At ille, Idcircò, ait,audite verbum 1
Domini : Vidi Dominum ſedentem in ſolio ſuo,& omnẽ
exercitum cœli aſſiſtentem ei à dextris & à ſiniſtris. Et 1
dixit Dominus ; Quis decipiet Achab regem Iſrael, ut a-
ſcendat & corruat in Ramoth Galaad ? Cúmque diceret
unus hoc modo, & alter alio : Proceſſit ſpiritus, & ſte- 20
tit coram Domino, & ait ; Ego decipiam eum. Cui Do-
minus ; In quo,inquit, decipies ? At ille reſpondit ; E- 21
grediar, & ero ſpiritus mendax in ore omnium prophe-
tarum ejus. Dixítque Dominus ; Decipies, & prævale-
bis : egredere, & fac ita. Nunc igitur, ecce Dominus 22
dedit ſpiritum mendacii in ore omnium prophetarum
tuorum, & Dominus locutus eſt de te mala. Acceſſit 23
autem Sedecias filius Chanaana, & percuſſit Michææ
maxillam, & ait ; Per quam viam tranſivit Spiritus Do-
mini à me, ut loqueretur tibi ? Dixítque Michæas ; Tu 24
ipſe videbis in die illo, quando ingreſſus fueris cubicu-
lum de cubiculo ut abſcondaris. Præcepit autem rex 25
Iſrael, dicens ; Tollite Michæam, & ducite eum ad Amon
principem civitatis, & ad Joas filium Amelech. Et dice- 26
tis, Hæc dicit rex ; Mittite hunc in carcerem, & date ei
panis modicum, & aquæ pauxillum, donec revertar in
pace. Dixítque Michæas ; Si reverſus fueris in pace, 27
non eſt locutus Dominus in me. Et ait ; Audite omnes
populi. Igitur aſcenderunt rex Iſrael & Joſaphat rex 28
Juda in Ramoth Galaad. Dixítque rex Iſrael ad Joſa- 29
phat ; Mutabo habitum, & ſic ad pugnam vadam, tu au-
tem induere veſtibus tuis. Mutatóque rex Iſrael habitu,
venit ad bellum. Rex autem Syriæ præceperat ducibus 30
equitatûs ſui, dicens ; Ne pugnetis contra minimum, aut
contra maximum, niſi contra ſolum regem Iſrael. Ita- 31
que cùm vidiſſent principes equitatûs Joſaphat, dixerunt ;
Rex Iſrael eſt iſte. Et circumdederunt eum dimicantes :
at ille clamavit ad Dominum, & auxiliatus eſt ei, atque
avertit eos ab illo.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

16 * ܘܐܡܪ. ܚܙܐ ܗܘܝܬ ܠܗ ܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܡܒܕܪܝܢ ܒܝܢ ܛܘܪܐ. ܘܕܡܝܢ ܠܥܢܐ ܕܠܝܬ
ܠܗ ܪܥܝܐ. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܝܬ ܡܠܟܐ ܠܗܠܝܢ. ܢܗܦܟܘܢ ܓܒܪ ܠܒܝܬܗ ܒܫܠܡܐ.
17 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ. ܕܠܐ ܡܬܢܒܐ ܥܠܝ ܗܢܐ ܛܒܬܐ.
18 ܐܠܐ ܐܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܫܡܥܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܚܙܝܬ ܠܡܪܝܐ ܝܬܒ
19 ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ. ܘܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܫܡܝܐ ܩܝܡܝܢ ܥܠ ܝܡܝܢܗ ܘܥܠ ܣܡܠܗ. * ܘܐܡܪ
ܡܪܝܐ. ܡܢܘ ܢܦܬܝܘܗܝ ܠܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܣܩ ܘܢܬܩܛܠ ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ.
20 ܚܕ ܐܡܪ ܡܦܬܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܘܐܚܪܢܐ ܐܡܪ. ܡܦܬܐ ܐܢܐ ܠܗ. * ܘܢܦܩ ܪܘܚܐ ܚܕ ܘܩܡ ܩܕܡ
21 ܡܪܝܐ. ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܡܦܬܐ ܐܢܐ ܠܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܒܡܢܐ. * ܘܐܡܪ. ܐܢܐ ܐܦܘܩ
ܘܐܗܘܐ ܪܘܚܐ ܕܕܓܠܘܬܐ ܒܦܘܡܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܦܬܐ ܐܢܬ ܠܗ. ܐܦ
22 ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܗ. ܦܘܩ. ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. * ܘܗܫܐ ܗܐ ܝܗܒ ܡܪܝܐ ܪܘܚܐ
23 ܕܕܓܠܘܬܐ ܒܦܘܡܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܢܒܝܝܟ ܗܠܝܢ. ܘܡܪܝܐ ܡܠܠ ܥܠܝܟ ܒܝܫܬܐ. * ܘܩܪܒ ܨܕܩܝܐ
ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܡܝܟܐ ܥܠ ܦܟܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢ ܐܝܟܐ ܥܒܪ
24 ܠܟ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢܝ ܠܡܡܠܠܘ ܥܡܟ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܗܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܝܘܡܐ ܗܘ.
25 ܕܥܐܠ ܐܢܬ ܬܘܢܐ ܠܬܘܢܐ ܠܡܛܫܝܘ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܒܪܘ ܠܡܝܟܐ.
26 ܘܐܗܦܟܘܗܝ ܠܘܬ ܐܡܘܢ ܪܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܘܬ ܝܘܐܫ ܒܪ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪܘܢ ܠܗ.
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܐܪܡܘܗܝ ܠܗܢܐ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܐܘܟܠܘܗܝ ܠܚܡܐ. ܠܢܛܪ ܢܦܫ.
27 ܘܐܫܩܘܗܝ ܡܝܐ ܠܢܛܪ ܢܦܫ. ܥܕܡܐ ܕܐܬܐ ܒܫܠܡܐ. * ܘܐܡܪ ܡܝܟܐ. ܐܢ
ܡܗܦܟܘ ܗܦܟ ܐܢܬ. ܘܐܬܐ ܐܢܬ ܒܫܠܡܐ. ܠܐ ܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡܝ. ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܥܡܡܐ
28 ܟܠܗܘܢ. * ܘܣܠܩ ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܐܚܒ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܪܡܬ ܓܠܥܕ.
29 * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܐܙܕܝܢ ܘܐܙܠ. ܘܐܩܘܡ ܒܣܕܪܐ ܕܩܪܒܐ. ܘܐܢܬ ܠܒܫ
30 ܡܐܢܝ ܙܝܢܟ. ܘܐܙܕܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܡ ܒܣܕܪܐ ܕܩܪܒܐ. * ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡܝܐ.
ܦܩܕ ܠܫܠܝܛܢܐ ܕܪܟܒܐ ܕܐܝܬ ܠܗ. ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܬܬܟܬܫܘܢ. ܠܐ ܥܡ
31 ܙܥܘܪܐ. ܘܠܐ ܥܡ ܪܒܐ. ܐܠܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܚܙܘ ܫܠܝܛܢܐ
ܕܪܟܒܐ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܐܡܪܝܢ. ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘ ܗܢܘ. ܘܐܬܘ ܥܠܘܗܝ ܠܡܬܟܬܫܘ
ܥܡܗ. ܘܐܝܠܠ ܝܗܘܫܦܛ. ܘܡܪܝܐ ܥܕܪܗ. ܘܐܦܢܝ ܐܢܘܢ ܡܢܗ.

Tum dixit, Videbam univerſum Iſraelem 16
diſperſum inter montes, & ſimilem ovibus
paſtore carentibus : dicebátque Dominus,
Non habent hi regem, revertatur quiſque
domum ſuam in pace. Tunc dixit rex Iſ- 17
raelis ad Jehoſaphatum, Nónne dixeram tibi
quòd iſte non fauſta ſed infauſta de me pro-
phetet ? Tum dixit Micha, Propter hoc 18
audi ſermonem Domini ; Vidi Dominum ſe-
dentem ſuper ſolium ſuum, & omnes cœle-
ſtes exercitus aſtantes à dexteris & à ſini-
ſtris ejus : Et cùm diceret Dominus, Quis 19
pelliciet Ahabum regem Iſraelis, ut aſcen-
dat & occidatur in Ramath-gelaadis ? unus
dicebat, Ego pelliciam eum, alter aiebat,
Ego pelliciam eum. Tandem prodiit ſpi- 20
ritus quidam, ſtetítque coram Domino, &
ait ; Ego pelliciam eum. Cui dicente Do-
mino, Per quid ? Ego, inquit, egrediar, 21
eróque ſpiritus mendax in ore omnium pro-
phetarum ejus. Ait illi, Pellicies eum, &
valebis in eum ; egredere, & fac ut dixiſti.
Quarè ecce Dominus indidit ſpiritum men- 22
dacem in os omnium tuorum prophetarum
iſtorum, & Dominus decrevit contra te ma-
lum. Tunc accedens Sedecia filius Chana- 23
nææ, percuſſit Micham in maxillam, & di-
xit ei ; Quoto ab hinc tempore tranſivit à
me ſpiritus Domini ut alloqueretur te ? Re- 24
ſpondit Micha, Ecce deprehendes eo die quo
ingredieris conclave conclavi interius ad
abdendum te. Ait autem rex Iſraelis, Du- 25
cite Micham, & præcludite eum domi Amo-
nis præfecti civitatis, & domi Joaſi filii
regis : Et dicetis, Ita præcepit rex, Con- 26
jicite hunc in carcerem, & alite eum pa-
ne ad conſervationem *tantùm* vitæ, &
date ei bibendum aquam ad conſervatio-
nem vitæ, quouſque redeam incolumis.
Dixit Micha, Si planè redieris & veneris 27
incolumis, nequaquam locutus eſt mecum
Dominus : tum ſubjunxit ; Audite populi o-
mnes. Cùm igitur aſcendiſſet Jehoſaphat 28
rex Judæ & Ahab rex Iſraelis ad Ramath-
gelaad, Dixit rex Iſraelis ad Jehoſaphat, 29
Armis inſtruar, & veniens me ſiſtam in
acie bellica : tu quoque induere inſtrumen-
tis tuis bellicis. Sic rex Iſraelis armatus
proceſſit, ſtitítque ſe in acie bellica. Rex 30
autem Adumæorum præceperat præfectis
curruum ſuorum triginta duobus, & di-
xerat eis ; Ne conſeratis manus neque cum
parvo, neque cum magno, ſed cum ſolo
rege Iſraelis. Contigit ergò ut cùm vi- 31
derent præfecti curruum Jehoſaphatum,
dicerent ; Rex Iſraelis eſt iſte ; & invade-
rent eum ad oppugnandum ipſum : ſed
ululanti Jehoſaphato auxiliatus eſt Domi-
nus, avertítque eos ab ipſo ;

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ εἶπε, Εἶδον (ο) τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα, οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπε
κύριος, Οὐκ ἔχουσιν (π) ἡγούμενον οὗτοι, ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.
17 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, Οὐκ (ρ) εἶπόν σοι, ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ
18 ἀλλ' ἢ κακά; Καὶ εἶπε, Οὐχ οὕτως· ἀκούσατε λόγον κυρίου, (σ) Εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου
19 αὐτοῦ, καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ παρειστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπε κύριος,
Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν (τ) Ῥαμὼθ Γαλαάδ;
20 (υ) καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως. Καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ
21 εἶπεν, Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπε κύριος, Ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα
ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις (φ) καὶ δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ ποίησον
22 (χ) οὕτω. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι (ψ) τῶν προφητῶν σου τούτων,
23 καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά. Καὶ ἤγγισε Σεδεκίας υἱὸς (ͱ) Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ
τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, (ω) Ποίᾳ τῇ ὁδῷ παρῆλθε πνεῦμα κυρίου παρ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι πρὸς
24 σέ; Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἰδοὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ (α) ταμεῖον ἐκ ταμείου τοῦ
25 κατακρυβῆναι. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν καὶ ἀποστρέψατε πρὸς (β) Ἐμὴρ
26 ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωὰς ἄρχοντα υἱὸν τοῦ βασιλέως, Καὶ ἐρεῖτε, Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
Ἀποθέσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τοῦ
27 ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἶπεν Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε κύριος
28 ἐν (γ) ἐμοί. καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε λαοὶ πάντες. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς
29 Ἰούδα εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ, Κατακάλυψόν με,
καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. καὶ συνεκαλύψατο (δ) βασιλεὺς
30 Ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων
τοῖς μετ' αὐτοῦ, λέγων, Μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ
31 μόνον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν, Βασιλεὺς
Ἰσραὴλ ἐστι· καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν. καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφὰτ, καὶ κύριος ἔσωσεν αὐτὸν,
καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ.

Et dixit; Vidi Iſrael diſperſos in montibus, tanquam oves, quibus 16
non eſt paſtor. Et dixit Dominus, Non habent ducem iſti: revertant
unuſquiſque in domum ſuam in pace. Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat; 17
Non dixi tibi, quia non prophetat de me bona, ſed mala? Et dixit, 18
Non ſic: Audite verbum Domini, Vidi Dominum ſedentem ſuper thronum
ſuum: & omnis virtus cœli aſſiſtebat à dextris ejus, & à ſiniſtris
ejus. Et dixit Dominus; Quis decipiet Achaab regem Iſrael, 19
& aſcendet, & cadet in Rhamoth Galaad? Et hic dixit ſic, & iſte
dixit ſic. Et egreſſus eſt ſpiritus, & ſtetit in conſpectu Domini, & di- 20
xit; Ego decipiam eum. Et dixit Dominus, In quo? Et dixit; Exi- 21
bo, & ero ſpiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit;
Decipies, & poteris: egredere, & fac ita. Et nunc ecce dedit Domi- 22
nus ſpiritum mendacem in ore prophetarum tuorum horum: & Domi-
nus locutus eſt ſuper te mala. Et appropinquavit Sedecias filius Chana- 23
an, & percuſſit Michæam ſuper maxillam, & dixit ei; Quali viâ tranſ-
ivit ſpiritus Domini à me ad loquendum ad te? Et dixit Michæas; 24
Ecce videbis in die illa, in qua ingredieris cubiculum è cubiculo ad la-
tendum. Et dixit rex Iſrael, Capite Michæam: & reducite ad Emer 25
principem civitatis, & ad Joas principem filium regis: Et dicetis; Sic 26
dixit rex, Deponite hunc in domũ cuſtodiæ: & comedat panẽ tribulationis,
& aquã tribulationis, quoadusque revertam ego in pace. Et dixit Michæas; Si 27
revertens reverteris in pace, non eſt locutus Dominus in me. Et dixit, Au-
dite populi omnes. Et aſcendit rex Iſrael, & Joſaphat rex Juda in Rha- 28
moth Galaad. Et dixit rex Iſrael ad Joſaphat; (d) Cooperi me, & in- 29
grediar in prælium: & tu induere veſtimentum (e) meum. Et (f) coope-
ruit ſe rex Iſrael, & intravit in prælium. Et rex Syriæ mandavit prin- 30
cipibus curruum, qui ſecum, dicens; Ne impugnetis parvum, & ma-
gnum, ſed regem Iſrael ſolum. Et factum eſt, ut viderunt principes 31
curruum Joſaphat; & ipſi dixerunt, Rex Iſrael eſt. Et circumdede-
runt eum ad impugnandum. Et clamavit Joſaphat: & Dominus ſal-
vavit eum: & avertit eos Deus ab eo.

MS. A. (ο) διεσπαρμένοις τὸν Ἰσραὴλ ἐν (π) ἡγούμενον, ἀναστρεφέτω ἕκαστος (ρ) εἶπά σοι, Οὐ (σ) Εἶδον κύριον (τ) Ῥαμμὼθ (υ) καὶ * εἶπεν, Οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ (φ) καί γε δυνήσει, (χ) οὕτως. (ψ) πάντων τῶν (ͱ) Χαναvά, (ω) Ποίᾳ ὁδῷ (α) ταμεῖον ἐκ ταμείου (β) Σεμμὴρ τὸν ἄρχοντα (γ) ἐμοί. ἀκούσατε (δ) ὁ βασιλεὺς

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* فقال النبي * نظرت اسرايل مبددا بين الجبال * وهم مثل غنم ليس لها راع * فقال الرب 16
ليس لهاولاء ملك * يرجع كل رجل الي بيته بسلم * فقال ملك اسرايل ليوسافاط * 17
اما قلت لك انه ما يتكلم بخير * فقال ميخا * لاجل هذا اسمع قول الرب * رايت الرب 18
جالسا على كرسيه * وساير اجناد السماء قياما عن يمينه ويساره * فقال الرب * من الذي 19
يخبب لاحاب ملك اسرايل ان يصعد ويقتل في رامة جلعاد * فقال واحد انا اخبب له *
واخر قال انا الطف به * فخرج روح من قدام الله وقال * انا اخبب له * فقال له الرب باي 20
شي * فقال * انا اخرج واصير روحا كذابا في فم ساير انبيايه * فقال له الرب * انت 21
تقدر * اخرج اصنع كما قلت * فاعطي الرب روحا كذابا في فم ساير انبيايك * والرب 22
قطع عليك شرا * فتقدم صدقيا بن الكنعانية * فضرب ميخا على فكه * وقال له * متي 23
عبر روح الله عني وكلمتك * فقال ميخا النبي * نظرت في ذلك اليوم حين تدخل 24
الي البيت الداخلاني * وداخل البيت بيتا لتختبا * وامر احاب ملك اسرايل ان يحبس 25
ميخا النبي في بيت امون ريس الضيعة * في بيت يواس بن ملكي * وقال * قولوا 26
كذا قال السيد الملك * اطرح هذا في بيت الحبس * واطعمه خبزا بقدر حفظ نفسه *
واسقه ماء بقدر * حتي ارجع بالسلامة * فقال ميخا * ان انت رجعت سالما فليس الله تكلم 27
في * ثم قال * اسمعوا يا معشر الامم هذا * فطلع يوسافاط ملك يهودا واحاب ملك 28
اسرايل الي رامة جلعاد * فقال ملك اسرايل ليوسافاط * البس سلاحي واقف في مصاف 29
الحرب * والبس انت لباس الحرب * وبين ملك اسرايل ووقف في الحرب * وملك الادوميين 30
امر المحاربين المعروفين بروح روح * وعدهم اثنان وثلاثون * وقال لهم * لا تحاربوا كبيرا
ولا صغيرا * الا ملك اسرايل وحده * فلما نظروا المحاربون المسمون بالارواح ليوسافاط * 31
قالوا * ملك اسرايل هذا * وجاوا ليحاربوه * فمال يوسافاط * واعانه الله وخلصه منهم *

Reſpondit propheta, Vidi Iſraelẽ diſper- 16
ſum inter montes, iique ſimiles erant ovi-
bus quibus non eſt paſtor: dicebátque Do-
minus, Non habent hi regem, redeat unuſ-
quiſque domum ſuam incolumis. Dixit 17
autem rex Iſraelis ad Joſaphatum, Nónne
dixeram tibi quòd is non eſſet fauſta lo-
cuturus? Tum dixit Micha, Propterea 18
audi oraculum Domini, Vidi Dominum
ſedentem in ſolio ſuo, totámque cœli mi-
litiam aſtantem à dexteris & à ſiniſtris
ejus: Dicebátque Dominus, Quis eſt 19
qui perſuadeat Achabo regi Iſraelis ut
aſcendat et occidatur in Ramat-galaadis?
& dicente uno, Ego perſuadebo ei; alte-
ro dicente, Ego blandiar ei: Prodiit 20
ſpiritus quidam è conſpectu Dei, & ait;
Ego perſuadebo illi. Tum dicente Do-
mino, Quâ ratione? Reſpondit, Ego e- 21
grediar, & fiam ſpiritus mendax in ore
omnium prophetarum ejus. Ait illi Do-
minus, Tu poteris; egredere, fac ut dixi-
ſti, Quocirca indidit Dominus ſpiritum 22
mendacem in os omnium prophetarum tuo-
rum, & Dominus decrevit in te malum.
Tunc accedens Sedecia Chananææ filius 23
percuſſit Micham in maxillam ejus, &
ait illi; Quandonam tranſiit à me ſpiri-
tus Domini, & allocutus eſt te? Reſpon- 24
dit Micha propheta, Videbis eo die, cùm
ingredieris domum intimam, & ultra
hanc domum, domum alteram, ut abſcon-
daris. Tunc præcepit Achab rex Iſrae- 25
lis ut carceribus detineretur Micha pro-
pheta in domo Amonis præfecti civita-
tis, in domo ſcilicet Joaſi filii Malcki: Di- 26
cens; Dicite, Sic ait dominus rex; Con-
jice hunc in carceres, eique tantum panis
præbe quantum ſufficit ad ejus vitam
conſervandam, & præbe aquam cum men-
ſura, donec revertar incolumis. Dixit 27
Micha, Si tu ſalvus revertaris, nequa-
quam locutus eſt per me Deus: tum ſub-
didit, Audite hoc O cœtus populorum. A- 28
ſcendit ergò Joſaphat rex Judæ, & A-
chab rex Iſraelis, ad Ramath-galaadis: Di- 29
xitque rex Iſraelis ad Joſaphatum, Meis
armis induar, & inter acies belli me ſi-
ſtam: induere tu quoque veſtimentis bel-
licis: armavitque ſe rex Iſraelis, & in
bello ſe ſtitit. Porrò rex Adumæorum 30
præceperat militibus qui vocabantur Bini,
bini, quorum numerus erat triginta duo;
& dixerat eis, Ne pugnetis contra ma-
gnum aut parvum, ſed contra ſolum
regem Iſraelis. Videntes itaque milites 31
illi qui vocabantur Bini, Joſaphatum;
dixerunt, Rex Iſraelis eſt hic, & venerunt
pugnatum contra eum. Declinavit autem
Joſaphat, opémque tulit ei Deus, eripuit-
que eum ab ipſis.

,ſua ſimplicitate in arcu in traxit vir Et .eum poſt à ſunt averſi ,Iſrael rex eſſet non quòd ,currus principes videre ſecundùm,fuit Et
32 וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי לֹא־הָיָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו׃ וְאִישׁ מָשַׁךְ בַּקֶּשֶׁת לְתֻמּוֹ
33 ,caſtrametatione de me educes & ,tuã manum Verte :aurigæ ait Et .loricam inter & ,juncturas inter Iſrael regem percuſſit &
וַיַּךְ אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לָרַכָּב הֲפֹךְ יָדְךָ וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַמַּחֲנֶה
.veſperam ad uſq; Aram contra curru in ſtare ſe faciens erat Iſrael rex & ,illo die in bellum aſcendit Et.ſum infirmus quia
34 כִּי הָחֳלֵיתִי׃ וַתַּעַל הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה מַעֲמִיד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם עַד־הָעָרֶב
.ſolem occidere tempore in eſt mortuus Et
וַיָּמָת לְעֵת בּוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃

CAP. XIX יט

,videns Chanani filius Jehu ejus facies ad eſt egreſſus Et.Jeruſalaim in pace in ſuam domum ad Jehudah rex Jehoſaphat eſt reverſus Et
1 וַיָּשָׁב יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־בֵּיתוֹ בְּשָׁלוֹם לִירוּשָׁלִָם׃ וַיֵּצֵא אֶל־פָּנָיו יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַחֹזֶה
2 faciebus à fervor te ſuper hoc in Et ?diliges Dominum habentes odio &,auxiliandum impio Nunquid :Jehoſaphat regem ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט הֲלָרָשָׁע לַעְזֹר וּלְשֹׂנְאֵי יְהוָה תֶּאֱהָב וּבָזֹאת עָלֶיךָ קֶּצֶף מִלִּפְנֵי
.Deum requirendum ad,tuum cor præparâſti & ,terra de lucos abſtuliſti quia,tecum ſunt inventa bona verba Sed .Domini
3 יְהוָה׃ אֲבָל דְּבָרִים טוֹבִים נִמְצְאוּ עִמָּךְ כִּי־בִעַרְתָּ הָאֲשֵׁרוֹת מִן־הָאָרֶץ וַהֲכִינוֹתָ לְבָבְךָ לִדְרֹשׁ הָאֱלֹהִים׃
ad eos reduxit &,Ephraim montem ad uſq; Beer-ſebah à populo cũ eſt egreſſus &,eſt reverſus &:Jeruſalaim in Jehoſaphat habitavit Et
4 וַיֵּשֶׁב יְהוֹשָׁפָט בִּירוּשָׁלִָם וַיָּשָׁב וַיֵּצֵא בָעָם מִבְּאֵר שֶׁבַע עַד־הַר אֶפְרַיִם וַיְשִׁיבֵם אֶל־
ad dixit Et.civitate & civitate in,munitis Jehudah civitatib⁹ cunctis in,terra in judices Conſtituitque .ſuorum patrum Deum Dñm
5 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃ וַיַּעֲמֵד שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת לְעִיר וָעִיר׃ וַיֹּאמֶר אֶל־
6 pavor ſit nunc Et .judicii verbo in vobiſcum &:Domino ſed,judicabitis homini non quia ;facientes vos quid Videte :judices
הַשֹּׁפְטִים רְאוּ מָה־אַתֶּם עֹשִׂים כִּי לֹא לְאָדָם תִּשְׁפְּטוּ כִּי לַיהוָה וְעִמָּכֶם בִּדְבַר מִשְׁפָּט׃ וְעַתָּה יְהִי פַחַד־
7 etiam Et .muneris acceptio & ,facierum aſſumptio & ,iniquitas noſtro Deo Domino cum non quia ;facite & ,cuſtodite :vos ſuper Domini
8 יְהוָה עֲלֵיכֶם שִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ כִּי־אֵין עִם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַוְלָה וּמַשֹּׂא פָנִים וּמִקַּח־שֹׁחַד׃ וְגַם
,litem ad & ,Dñi judicium ad Iſrael patrum capitibus de & ,ſacerdotibus & ,Levitis de Jehoſaphat conſtituit Jeruſalaim in
בִּירוּשָׁלַםִ הֶעֱמִיד יְהוֹשָׁפָט מִן־הַלְוִיִּם וְהַכֹּהֲנִים וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּט יְהוָה וְלָרִיב
omnem Et .perfecto corde in & ,fide in ,Domini timore in agetis Sic :dicendo eis ſuper præcepit Et .Jeruſalaim ſunt reverſi &
9 וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃ וַיְצַו עֲלֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה תַעֲשׂוּן בְּיִרְאַת יְהוָה בֶּאֱמוּנָה וּבְלֵבָב שָׁלֵם׃ וְכָל־
10 ,præceptum ad legem inter ,ſanguinem & ſanguinem inter ſuis urbibus in habitantibus veſtris fratribus de vos ſuper venerit quæ litem
רִיב אֲשֶׁר־יָבוֹא עֲלֵיכֶם מֵאֲחֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵיהֶם בֵּין־דָּם לְדָם בֵּין־תּוֹרָה לְמִצְוָה
,facietis ſic:veſtros fratres ſuper &,vos ſuper ira erit & ,Dominum in delinquẽt non & ,eos præmonebitis & ,judicia & ,ſtatuta
לְחֻקִּים וּלְמִשְׁפָּטִים וְהִזְהַרְתֶּם אֹתָם וְלֹא יֶאְשְׁמוּ לַיהוָה וְהָיָה־קֶצֶף עֲלֵיכֶם וְעַל־אֲחֵיכֶם כֹּה תַעֲשׂוּן
dux Iſmahel filius Zebadiahu &,Domini verbo omni in ,vos ſuper caput ſacerdos Amariahu ecce Et .delinquetis non &
11 וְלֹא תֶאְשָׁמוּ׃ וְהִנֵּה אֲמַרְיָהוּ כֹהֵן הָרֹאשׁ עֲלֵיכֶם לְכֹל דְּבַר־יְהוָה וּזְבַדְיָהוּ בֶן־יִשְׁמָעֵאל הַנָּגִיד
.bono cum Dominus erit &;facite &,Confortamini.veſtras facies ad Levitæ præfecti & ,regis verbo omni in Jehudah domus
לְבֵית־יְהוּדָה לְכֹל דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְשֹׁטְרִים הַלְוִיִּם לִפְנֵיכֶם חִזְקוּ וַעֲשׂוּ וִיהִי יְהוָה עִם־הַטּוֹב׃

CAP. XX. כ

.prælium ad Jehoſaphat contra Hammonitis de eis cum & ,Hammon filii & ,Moab filii venerunt ,hæc poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן בָּאוּ בְנֵי־מוֹאָב וּבְנֵי עַמּוֹן וְעִמָּהֶם מֵהָעַמּוֹנִים עַל־יְהוֹשָׁפָט לַמִּלְחָמָה׃

Verſio VULG. LAT.

Cùm enim vidiſſẽt duces equitatûs, quòd non eſſet rex Iſrael, 32
reliquerũt eum. Accidit autẽ ut un⁹ è populo ſagittã in 33
incertũ jaceret, & percuteret regẽ Iſrael inter cervicẽ & ſcapulas:
at ille aurigæ ſuo ait; Converte manũ tuã, et educ me
de acie, quia vulnerat⁹ ſum. Et finita eſt pugna in die illo: 34
porrò rex Iſrael ſtabat in curru ſuo contra Syros uſque ad
veſperam, & mortuus eſt occidente Sole.

CAP. XIX.

REverſ⁹ eſt autẽ Joſaphat rex Juda in domũ ſuam pacificè 1
in Jeruſalẽ. Cui occurrit Jehu filius Hanani Videns, & 2
ait ad eum; Impio præbes auxiliũ, & his qui oderunt Dñm
amicitiâ jungeris, & idcircò irã quidẽ Dñi merebaris: Sed 3
bona opera inventa ſunt in te, eò quòd abſtuleris lucos de
terra Juda, et præparaveris cor tuũ ut requireres Dñm Deum
patrũ tuorũ. Habitavit ergò Joſaphat in Jeruſalẽ: rurſúmq; 4
egreſſus eſt ad populũ de Berſabee uſq; ad montẽ Ephraim,
et revocavit eos ad Dñm Deũ patrũ ſuorũ. Conſtituítq; 5
judices terræ in cunctis civitatib⁹ Juda munitis per
ſingula loca, Et præcipiens judicib⁹, Videte, ait, quid faciatis: 6
non enim hominis exercetis judiciũ, ſed Dñi: & quodcunq;
judicaveritis, in vos redundabit. Sit timor Dñi vobiſcum, 7
& cum diligentia cuncta facite: non eſt enim apud
Dominum Deum noſtrum iniquitas, nec perſonarum acceptio,
nec cupido munerum. In Jeruſalem quoque conſtituit 8
Joſaphat Levitas, & Sacerdotes, & principes familiarum
ex Iſrael, ut judicium & cauſam Domini judicarent habitatoribus
ejus. Præcepítque eis, dicens; Sic agetis in timore 9
Domini fideliter & corde perfecto. Omnem cauſam, 10
quæ venerit ad vos fratrum veſtrorum, qui habitant in
urbibus ſuis inter cognationem & cognationem, ubicunq;
quæſtio eſt de lege, de mandato, de ceremoniis, de juſtificationibus:
oſtendite eis, ut non peccent in Dñm, & ne veniat
ira ſuper vos & ſuper fratres veſtros: ſic ergò agentes
non peccabitis. Amarias autem ſacerdos & pontifex veſter, 11
in his, quæ ad Deum pertinent, præſidebit: porrò Zabadias
filius Iſmahel, qui eſt dux in domo Juda, ſuper ea opera
erit, quæ ad regis officium pertinent: habetíſque magiſtros
Levitas coram vobis. Confortamini, & agite diligenter,
& erit Dominus vobiſcum in bonis.

CAP. XX.

POſt hæc congregati ſunt filii Moab, & filii Ammon, & 1
cum eis de Ammonitis, ad Joſaphat, ut pugnarẽt contra eũ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

32 * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܚܙܘ ܪ̈ܒܝ ܡܪ̈ܟܒܬܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܣܩܘ ܡܢܗ ܡܢ ܪܕܘܦܝܗ.
33 * ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܢܓܕ ܗܘܐ ܒܩܫܬܐ ܠܐܦ̈ܘܗܝ ܒܦܫܝܛܘܬܗ. ܘܡܚܝܗܝ ܠܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܝܬ
ܦܪ̈ܩܐ ܕܫܪܝܢܗ. ܘܐܡܪ ܠܡܕܒܪܢܗ. ܗܦܘܟ ܐܝܕܟ. ܘܐܦܩܝܢܝ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ. ܡܛܠ
34 ܕܒܡܚܘܬܐ ܕܡܘܬܐ ܡܚܝܬ ܐܢܐ. * ܘܥܫܢ ܩܪܒܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܝܬܒ ܗܘܐ
ܒܡܪܟܒܬܐ: ܘܡܬܟܬܫ ܗܘܐ ܥܡ ܐܕܘܡܝ̈ܐ. ܥܕܡܐ ܠܪܡܫܐ. ܘܡܝܬ ܒܥܕܢ ܡܥܪܒܝ ܫܡܫܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܛ *

1 * ܘܗܦܟ ܝܗܘܫܦܛ ܠܒܝܬܗ ܒܪܡܫܐ ܟܕ ܚܠܝܡ
2 ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܢܦܩ ܠܐܘܪܥܗ ܒܪܗ ܕܚܢܢܝ ܚܙܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ. ܠܡܥܕܪܘ ܠܪ̈ܫܝܥܐ
3 ܐܙܠܬ. ܘܠܣܢ̈ܐܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܪܚܡܬ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܪܓܙ ܡܪܝܐ ܥܠܝܟ. * ܐܠܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ.
ܕܦܬܓܡ̈ܐ ܛܒ̈ܐ ܐܫܬܡܥܘ ܡܢܟ. ܡܛܠ ܕܕܡܐ ܙܟܝܐ ܠܐ ܐܫܕܬ ܒܐܪܥܐ. ܘܐܬܩܢܬ ܠܒܟ
4 ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܩܘܫܬܐ. * ܘܟܕ ܝܬܒ ܝܗܘܫܦܛ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܗܦܟ ܘܢܦܩ. ܡܢ ܒܝܬ
ܫܒܥ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܛܝ ܠܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ. ܘܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܡܦܠܚܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
5 ܕܐܒܗ̈ܝܢ: * ܘܐܩܝܡ ܕܝ̈ܢܐ ܒܐܪܥܐ: ܒܟܠܗܝܢ ܩܘܪ̈ܝܐ ܕܝܗܘܕܐ ܪ̈ܘܪܒܬܐ: ܘܩܘܪ̈ܝܐ ܚܣܝܢ̈ܬܐ.
6 * ܘܐܡܪ ܠܕܝ̈ܢܐ. ܚܙܘ ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܒܢܝ̈ ܐܢܫܐ ܕܐܢܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܐܠܐ
7 ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. * ܐܬܚܝܠܘ ܘܕܘܢܘ ܕܝܢܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܥܡܟܘܢ ܠܥܠܡ. ܘܛܪܘ
ܘܥܒܕܘ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܥܘܠܐ. ܘܡܣܒ ܒܐܦ̈ܐ. ܘܡܣܒ ܫܘܚܕܐ.
8 * ܘܐܦ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܩܝܡ ܝܗܘܫܦܛ ܡܢ ܠܘܝ̈ܐ ܘܡܢ ܟܗ̈ܢܐ: ܘܡܢ ܪ̈ܫܝ ܐܒܗ̈ܬܐ ܕܒܢܝ̈
9 ܐܝܣܪܝܠ. ܠܕܝܢܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܦܟ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܬܥܒܕܘܢ
10 ܒܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. * ܘܟܠ ܕܝܢܐ ܕܢܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܡܢ
ܐܚܝܟܘܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܩܘܪ̈ܝܗܘܢ. ܒܝܢ ܕܡܐ ܠܕܡܐ. ܘܒܝܢ ܢܡܘܣܐ ܠܦܘܩܕܢܐ ܘܠܕܝܢܐ.
ܘܬܙܗܪܘܢ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܢܚܛܘܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܘܢܪܓܙ ܥܠܝܟܘܢ ܘܥܠ ܐܚܝܟܘܢ. ܘܗܟܢܐ
11 ܬܥܒܕܘܢ. ܘܠܐ ܬܚܛܘܢ. * ܘܗܐ ܐܩܝܡܬ ܥܠܝܟܘܢ ܟܗ̈ܢܐ ܕܢܕܘܢܘܢ ܕܝܢܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܘܕܝܢܐ
ܕܗܝܡܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ ܒܪ ܫܡܥܝܐ: ܓܠܐ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝ̈ܐ.
ܟܠܗܘܢ ܦܘܩܕ̈ܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܓܠܐ ܠܣܦܪ̈ܐ ܘܠܠܘܝ̈ܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܩܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. ܐܬܚܝܠܘ ܘܥܒܕܘ. ܘܢܗܘܐ ܡܪܝܐ ܒܥܘܕܪܢܟܘܢ. ܠܥܠܡ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟ *

1 * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. ܐܬܘ ܒܢܝ̈ ܡܘܐܒ
ܘܒܢܝ̈ ܥܡܘܢ: ܘܥܡܗܘܢ ܓܒܪ̈ܐ ܡܩܛܠܢ̈ܐ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܝܗܘܫܦܛ.

Nam cùm vidiſſent præfecti curruum eum 32
non eſſe regem Iſraelis, deſtiterunt ab eo perſequendo.
Interea quidam arcu jaculatus ante 33
ſe nullâ deditâ operâ, feriit regem Iſraelis inter
commiſſuras loricæ ejus: quapropter dixit
aurigæ ſuo, Reflecte manum tuam, & educ me
extra caſtra, quia lethali vulnere ſum ſaucius.
Quoniam autem invaleſcebat eo die bellum, 34
rex Iſraelis ſedens in curru dimicabat adverſùs
Adumæos ad veſperam uſque, & mortuus
eſt tempore occaſûs ſolis.

CAP. XIX.

IEhoſaphato domum ſuam ſub veſperam incolumi 1
in Jeruſalem reverſo, Egreſſus eſt obviàm 2
ei filius Hanani Vĭdens, & dixit regi Joſaphato;
Ad juvandos impios iviſti, & oſores
Domini dilexiſti: propterea indignatus eſt in
te Dominus. Credo tamen res bonas à te auditas 3
eſſe, quia ſanguinem innoxium in terram
non fudiſti, & diſpoſuiſti cor tuum ad orandũ
coram Domino in veritate. Cùm autem ſediſſet 4
Joſaphat in Jeruſalem, iterum egreſſus eſt
ex urbe Birſebaa, & pervenit ad montem Aphremi,
reduxítq; eos ad colendum Dominum
Deum patrum noſtrorum: Conſtituit judices 5
in terra, in cunctis civitatib⁹ Judæ majoribus,
& urbibus munitioribus: Dixítque judicibus, 6
Videte quid agatis; non enim pro hominibus
judicatis, ſed pro Domino Deo noſtro: Fortes 7
eſtote, & decernite judiciũ verum, ſitque Dominus
vobiſcum in æternum: obſervate, & facite,
quia nulla eſt apud Dominum Deum noſtrum
iniquitas, aut aſſentatio, aut muneris acceptio.
Jeroſolymis etiam conſtituerat Joſaphat 8
è Levitis, & è ſacerdotibus, & è præcipuis
patribus Iſraelitarum, ad judicium Domini.
Tum Jeroſolymam reverſus hortabatur 9
eos, & dicebat eis, Ita exercebitis timorem
Domini cum fide & corde integro: Et in quacunque 10
lite, quæ pervenerit ad vos à fratribus
veſtris qui commorantur in civitatib⁹ veſtris,
inter ſanguinem & ſanguinem, & inter legem
& præceptum atque judicium; moneatis eos
ne delinquant coràm Domino, ne iraſcatur
eis & fratribus eorum: ſic facientes, non delinquetis.
Ecce præpoſui vobis ſacerdotes, ut 11
decernant judicium verum & judicium fidele
juxta præceptum Domini. Tum Zacharia filius
Semaiæ patefecit omnibus Judæis cuncta
regis imperata, patefecit quoque Scribis ac
Levitis: omnia recitavit in præſentia eorum,
& dixit eis, Fortes eſtote, & facite, & Dominus
perpetuò ſit in auxilium veſtrum.

CAP. XX.

HIs peractis, contigit ut Moabitæ & Ammonitæ 1
venirent ſtipati viris bellatoribus ad
pugnandum contra Joſaphatum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

32 33 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων, ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, (ε) καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ
ἀνὴρ (ζ) ἔτεινε τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀναμέσον τοῦ θώ-
34 ρακος. καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ, Ἐπίστρεφε τὴν χεῖρά σου, (η) ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι ἐπόνεσα. Καὶ ἐ-
τροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ (θ) ἅρματος ἐξεναντίας
Συρίας ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέθανε δύνοντος τοῦ ἡλίου.

MS.A. (ε) ἀπέστρεψαν ἀπ᾽ (ζ) ἐνέτεινεν (η) καὶ ἐξάγαγέ (θ) ἅρματος ἕως ἑσπέρας ἐξεναντίας Συρίας, καὶ

ΚΕΦ. ιθʹ.

1 2 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς τὸν οἶκον (α) αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτοῦ Ἰηοὺ ὁ τοῦ Ἀνανὶ ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν αὐτῷ, (β) Βασιλεῦ Ἰωσαφὰτ, εἰ ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς,
3 ἢ μισουμένῳ ὑπὸ κυρίου φιλιάζεις; διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ (γ) κυρίου. Ὅτι ἀλλ᾽ ἢ λόγοι ἀγαθοὶ (δ)
ηὑρέθησαν ἐν σοὶ, ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ (ε) κατηύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι
4 τὸν κύριον. Καὶ κατῴκησεν Ἰωσαφὰτ (ζ) εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕ-
5 ως ὄρους Ἐφραίμ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ κατέστησε (η) τοὺς κριτὰς
6 ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, ἐν πόλει καὶ πόλει. Καὶ εἶπε τοῖς κριταῖς, Ἴδετε τί ὑμεῖς
7 ποιεῖτε, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε, ἀλλ᾽ ἢ τῷ κυρίῳ, καὶ μεθ᾽ ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως. Καὶ νῦν γενέσθω
φόβος κυρίου ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ φυλάσσετε καὶ (θ) ποιήσατε, ὅτι οὐκ ἔστι μετὰ κυρίου θεοῦ (ι) ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυ-
8 μάσαι πρόσωπον, οὐδὲ λαβεῖν δῶρα. (κ) Καί γε ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφὰτ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευ-
9 ιτῶν καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν κυρίου, καὶ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐνετείλατο
10 πρὸς αὐτοὺς, λέγων, (λ) Οὕτω ποιήσετε ἐν φόβῳ κυρίου, ἐν ἀληθείᾳ, (μ) καὶ ἐν πλήρει καρδίᾳ. Πᾶς ἀνὴρ κρίσιν
τὴν ἐλθοῦσαν (ν) ἐφ᾽ ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν (ξ) τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν (ο) ἀναμέσον αἵ-
μα αἵματος, καὶ ἀναμέσον τοῦ προστάγματος καὶ ἐντολῆς, καὶ δικαιώματα καὶ κρίματα, καὶ διαστελεῖσθε αὐτοῖς, καὶ
οὐχ ἁμαρτήσονται (π) τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται (ρ) ὀργὴ ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· (σ) οὕτω ποιήσετε, καὶ
11 οὐχ ἁμαρτήσεσθε. Καὶ ἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ᾽ ὑμᾶς (τ) εἰς πάντα λόγον κυρίου, καὶ Ζαβδίας υἱὸς
Ἰσμαὴλ (υ) ὁ ἡγούμενος εἰς οἶκον Ἰούδα (φ) πρὸς πάντα λόγον βασιλέως, καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸ
προσώπου ὑμῶν. ἰσχύσατε (χ) καὶ ποιήσατε, καὶ ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ.

MS. A. (α) ἑαυτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς (β) Βασιλεῦ (γ) κυρίου. Ἀλλ᾽ ἢ (δ) εὑρέθησαν (ε) κατεύθυνας (ζ) ἐν (η) κριτὰς ἐν (θ) ποιήσεται, (ι) ὑμῶν (κ) Καὶ γὲ ἐν (λ) Οὕτως (μ) καὶ πλήρεις καρδίας (ν) πρὸς ὑμᾶς (ξ) κατοικούντων ἐν (ο) ἀναμέσον αἵματος ἅμα καὶ ἀναμέσον προστάγματος (π) τῷ θεῷ, καὶ (ρ) ἐφ᾽ ὑμᾶς ὀργὴ, καὶ (σ) οὕτως (τ) εἰς πᾶν λόγον (υ) ἡγούμενος (φ) πρὸς πᾶν λόγον (χ) ποιήσατε,

ΚΕΦ. κʹ.

1 Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ (α) υἱοὶ Μωὰβ, καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἐκ τῶν Μιναίων πρὸς Ἰωσαφὰτ εἰς
πόλεμον.

MS.A. (α) υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ οἱ υἱοὶ Μωὰβ, καὶ μετ᾽

Et factũ eſt, ut viderunt principes curruum, quia non erat rex Iſrael; & 32
averterunt ſe ab eo. Et vir tetendit arcum benè collimans, & percuſſit 33
regem Iſrael inter pulmonem & inter thoracem. Et dixit aurigæ, Con- 34
verte manũ tuam: educ me de prælio, quoniam (g) laboravi. Et profliga-
tum eſt prælium in die illa: & rex Iſrael erat ſtans ſuper currum ex
adverſo Syriæ uſque ad veſperam: & mortuus eſt occidente Sole.

CAP. XIX.

Et revertit Joſaphat rex Juda ad domum ſuam in Hieruſalem. Et exi- 1 2
vit in occurſum ejus Jehu, qui ipſius Anani, propheta. Et dixit ei; (a) Rex
Joſaphat, ſi peccatori tu auxiliaris, vel ei, qui odio habetur à Domino,
amicitiam jungis? Propter hoc facta eſt ſuper te ira Domini. Verun- 3
tamen verba bona inventa ſunt in te, quoniam ſuſtuliſti lucos à facie
Juda, & direxiſti cor tuum ad exquirendum Dominum. Et habitavit 4
Joſaphat in Hieruſalem: & rurſus exiit ad populum à Berſabee uſque
ad montem Ephræm: & redire fecit eos ad Dominum Deum patrum
eorum. Et conſtituit judices in omnibus civitatibus Juda munitis, in 5
civitate, & civitate. Et dixit judicibus; Videte, quid vos facitis: 6
quoniam non homini vos judicatis, ſed Domino, & vobiſcum verba
judicii. Et nunc fiat timor Domini ſuper vos, et obſervate, et facite: quia 7
non eſt cum Domino Deo noſtro injuſtitia, neq; admirari perſonam, neq;
accipere dona. Et etiam in Hieruſalem conſtituit Joſaphat de ſacerdo- 8
tibus, & de Levitis, & de patriarchis Iſrael ad judicium Domini, & ad
judicandum habitantes in Hieruſalem. Et mandavit ad eos, dicens; Sic 9
facietis in timore Domini, in veritate, & in pleno corde, Omnis vir, ju- 10
dicium quod venit ſuper vos fratrum veſtrorum habitantium in civita-
tibus ſuis, inter (b) ſanguinem ſanguinis, & inter præceptum, & man-
datum, & juſtificationes, & judicia: & diſtinguetis eos: & non pec-
cabunt Domino: & non erit ira ſuper vos, et ſuper fratres veſtros. Sic
facietis, et non peccabitis. Et ecce Amarias ſacerdos dux ſuper vos in 11
omne verbum Domini: et Zabdias filius Iſmael dux in domum Juda
ad omne verbum regis: et (c) ſcribæ, et Levitæ ante faciem veſtram. (d)
Confortamini, et facite: et erit Dominus cum bono.

CAP. XX.

Et poſt hæc venerunt filii Moab, et filii Ammon, et cum eis de (a) 1
Minæis adverſus Joſaphat ad bellum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 33 * فلما راي المحاربون انه ليس ملك اسرايل رجعوا الي خلف * وان رجلا يرمي عن
قوس قوي جدا * جذبه وضرب ملك اسرايل بين كتفيه في سرباله * فقال لغلامه
34 اخرجني من العسكر الي برا * فان ضربة الموت ضربت * واشتد الحرب في ذلك اليوم
وكان ملك اسرايل جالسا في الروج * ومكث يحارب الادوميين الي العشاء * فمات عند
غروب الشمس *

* الفصل التاسع عشر *

1 2 * ورجع يوشافاط الي بيته الي يروشليم * وخرج صفنيا النبي تلقاءه فقال له * مضيت
3 لتعين المنافق * ولعدو الله احببت * من اجل ذلك تغضب الله عليك * ولكن امن
ان الفاظا جيادا سمعت عنك * لانك لم تهرق دما زكيا على الارض * واصلحت قلبك *
4 وصليت قدام الله ربك بالحق * وجلس الملك في المدينة * ثم رجع خرج الي بير سبع *
5 وبلغ الي جبل افرام * وردهم ليعبدوا الرب اله اسرايل اله اباهم * واقام الحقوق في ساير
6 ضياع يهودا العظيمات وقري الجبابرة * وقال للديانين * ابصروا ما تصنعون * فليس
7 للناس تدينون بل للرب الهنا * واشتدوا واحكموا بالحق * ويكون الرب معكم الي الابد *
8 واحفظوا واعملوا * لان ليس عند الله شر * ولا اخذا بالوجوه * ولا اخذ البراطيل * واقام
9 في بيت الله من اللاويين والكهنة * ورؤساء بني اسرايل لدين الله * ورجع الي يروشليم
10 وامرهم * هكذا تفعلون بمخافة الله وبالامانة وبقلب سليم * كل حكم يجي اليكم بين
اخوتكم الجالسين في قراكم * بين الدم والدم * وبين الناموس والامر * وحذروهم ان
11 لا يخطوا بين يدي الله ليلا يسخط عليهم * وهاانذا قد اقمت عليكم كهنة ليدينوا
دينونة الحق بالامانة كما امر الرب * وزخريا بن شمعيا اوحي لساير الاحبار واللاويين
كل شي * وقال * اشتدوا واعملوا ويكون الله معينكم الي الابد *

* الفصل العشرون *

1 * ومن بعد ذلك جاوا بنو مواب وبنو عمون ومعهم رجال شجعان * ليصنعوا الحرب مع يوشافاط.

Quare videntes illi milites quòd non 32
eſſet rex Iſraelis, retrogreſſi ſunt. Qui- 33
dam autem qui arcu fortiſſimo jacula-
batur, intendens eum, percuſſit regem
Iſraelis inter utrumque humerum in lori-
cam ejus: unde dixit puero ſuo, Educ
me de caſtris foràs, quia plagâ mortali
ſum vulneratus. At invaleſcente eâ 34
die bello, rex Iſrael ſedens in curru
perſtitit pugnans adverſùs Adumæos ad
veſperam uſque, & mortuus eſt ſub ſo-
lis occubitum.

CAP. XIX.

Verùm Joſaphato domum ſuam in 1
Jeruſalem reverſo, Egreſſus eſt Saphania 2
propheta in occurſum ejus, & dixit
illi, Abiiſti ad auxiliandum impio, &
inimicum Dei dilexiſti: propterea in-
dignatus eſt in te Deus. Credo tamen 3
bonas de te res auditas eſſe, eò quòd
ſanguinem innocentem nequaquam fude-
ris ſuper terram, cor tuum rectè diſpo-
ſueris, & coram Deo Domino tuo can-
didè oraveris. Sedit ergò rex in urbe, 4
tum converſus exiit ad Bir-ſabaa, per-
venitque ad montem Aphremi, ubi re-
duxit eos ad cultum Domini Dei Iſraë-
lis, Dei majorum ſuorum: Et redinte- 5
gravit ſtatuta in cunctis civitatibus
Judæ majoribus, & oppidis gigantum:
Dixitque judicibus, Conſiderate quid a- 6
gatis, quandoquidem non hominibus ju-
dicatis, ſed Domino Deo noſtro: Forti 7
animo eſtote, & judicate cum veritate,
te, ſitque Dominus ob oculos veſtros in
æternum: ſervate, & facite, quia nulla
eſt apud Deum nequitia, neque per-
ſonarum acceptio, neque muneris acce-
ptio. Conſtituerat etiam in domo Dei è 8
Levitis, ſacerdotibus, & præcipuis Iſra-
elitarum, ad judicium Dei. Deinde re- 9
diens in Jeruſalem præcepit eis, dicens,
Ita dirimetis cum timore Dei, cum fide,
& mente ſincerâ, Omnem cauſam quæ 10
vobis occurret inter fratres veſtros ha-
bitantes in oppidis veſtris de diſcrimine
inter ſanguinem & ſanguinem, & inter
conſuetudinem ac præceptum: & horta-
mini eos ut non peccent coram Deo, ne
ſuccenſeat eis. Ecce jam præfeci vobis 11
ſacerdotes, ut verum judicium fideliter
ferant, quemadmodum præcepit Domi-
nus. Adhæc Zacharia Semajæ filius
omnia declaravit omnibus ſacerdotibus
ac Levitis; & dixit, Forti animo eſtote,
& facite, ſitque Deus adjutor veſter in
perpetuum.

CAP. XX.

Poſthæc venerunt Moabitæ & Am- 1
monitæ, & unà cum eis viri ſtrenui, ad
bellum gerendum cum Joſaphato.

דבר הימים ב: כ

,Chaſeſonthamar in ipſi ecce & ; Aram de ,mare trans de *multa turba* te *ſuper* Venit : dicendo , Jehoſaphat *indicaverunt* & ,venerūt Et
וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּידוּ לִיהוֹשָׁפָט לֵאמֹר בָּא עָלֶיךָ הָמוֹן רָב מֵעֵבֶר לַיָּם מֵאֲרָם וְהִנָּם בְּחַצְצוֹן תָּמָר 2
.Jehudah univerſo *ſuper* jejunium prædicavit & ,Dominum quærendū ad *ſua facies* Jehoſaphat *dedit* & ,timuit Et .Henghedi ipſa
הִיא עֵין גֶּדִי׃ וַיִּרָא וַיִּתֵּן יְהוֹשָׁפָט אֶת־פָּנָיו לִדְרוֹשׁ לַיהוָה וַיִּקְרָא־צוֹם עַל־כָּל־יְהוּדָה׃ 3
.Dominum quærendū ad venerunt Jehudah urbibus univerſis de etiam *: Domino à* quærendū ad Jehudah ſunt congregati Et
וַיִּקָּבְצוּ יְהוּדָה לְבַקֵּשׁ מֵיְהוָה גַּם מִכָּל־עָרֵי יְהוּדָה בָּאוּ לְבַקֵּשׁ אֶת־יְהוָה׃ 4
Domine : ait Et .novi *atrii facies ad* ,Domini domo in , Jeruſalaim & ,Jehudah *concione* in Jehoſaphat ſtetit Et
וַיַּעֲמֹד יְהוֹשָׁפָט בִּקְהַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ בְּבֵית יְהוָה לִפְנֵי הֶחָצֵר הַחֲדָשָׁה׃ וַיֹּאמַר יְהוָה 5 6
tua manu in & ,gentium *regna cuncta in dominans tu* & : cœlis in Deus ipſe tu nonne ,noſtrorū patrum Deus
אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ הֲלֹא אַתָּה־הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכֹל מַמְלְכוֹת הַגּוֹיִם וּבְיָדְךָ
bujus terræ habitatores expuliſti noſter Deus tu Nonne *? conſiſtendum ad tecum* non & ,potentia & ,fortitudo
כֹּחַ וּגְבוּרָה וְאֵין עִמְּךָ לְהִתְיַצֵּב׃ הֲלֹא אַתָּה אֱלֹהֵינוּ הוֹרַשְׁתָּ אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת 7
ea in tibi ædificaverūt & ,ea in habitaverūt Et ? ſeculum in tui amici Abraham ſemini eā dediſti & ,Iſrael tui populi *faciebus à*
מִלִּפְנֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַתִּתְּנָהּ לְזֶרַע אַבְרָהָם אֹהַבְךָ לְעוֹלָם׃ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּבְנוּ לְךָ בָּהּ 8
domus facies ad ſtabimus ,fames & ,peſtilentia & ,*judicandi* gladius ,malū nos ſuper venerit Si : dicendo ,tuo nomini ſanctuarium
מִקְדָּשׁ לְשִׁמְךָ לֵאמֹר׃ אִם־תָּבוֹא עָלֵינוּ רָעָה חֶרֶב שְׁפוֹט וְדֶבֶר וְרָעָב נַעַמְדָה לִפְנֵי הַבַּיִת 9
.facies ſalvos & ,exaudies & ,*noſtra anguſtia præ* te ad clamabimus Et .hac domo in tuum nomen quia ,*tuas facies ad* & , *hujus*
הַזֶּה וּלְפָנֶיךָ כִּי שִׁמְךָ בַּבַּיִת הַזֶּה וְנִזְעַק אֵלֶיךָ מִצָּרָתֵנוּ וְתִשְׁמַע וְתוֹשִׁיעַ׃
terra è *eos veniendo in ,eos per* venire Iſrael *dediſti* non quos ,Sehir mons & ,Moab & ,Hammon filii ecce nunc Et
וְעַתָּה הִנֵּה בְנֵי־עַמּוֹן וּמוֹאָב וְהַר־שֵׂעִיר אֲשֶׁר לֹא־נָתַתָּה לְיִשְׂרָאֵל לָבוֹא בָהֶם בְּבֹאָם מֵאֶרֶץ 10
nos ejiciendū ad veniendo ,nobis *ſuper retribuentes* ipſi ecce Et .eos diſperdiderūt non & ,eis *deſuper* declinaverunt quia , Ægypti
מִצְרָיִם כִּי סָרוּ מֵעֲלֵיהֶם וְלֹא הִשְׁמִידוּם׃ וְהִנֵּה־הֵם גֹּמְלִים עָלֵינוּ לָבוֹא לְגָרְשֵׁנוּ 11
facies ad fortitudo nobis in non nam ? eos *in* judicabis nonne ,noſter Deus .nos feciſti accipere hæreditate quam ,tua hæreditate de
מִיְּרֻשָּׁתְךָ אֲשֶׁר הוֹרַשְׁתָּנוּ׃ אֱלֹהֵינוּ הֲלֹא תִשְׁפָּט־בָּם כִּי אֵין בָּנוּ כֹּחַ לִפְנֵי 12
ſtantes Jehudah omnis Et .noſtri oculi te in ſed ,faciamus quid neſcimus nos Et .nos contra *venientis ,hujus multæ turbæ*
הֶהָמוֹן הָרָב הַזֶּה הַבָּא עָלֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה־נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ וְכָל־יְהוּדָה עֹמְדִים 13
filii , Jehiel filii Benaiah filii Zechariahu filius Jachaziel Et .eorum filii & ,eorum uxores ,eorum *pubes* etiam ,*Domini facies ad*
לִפְנֵי יְהוָה גַּם־טַפָּם נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם׃ וְיַחֲזִיאֵל בֶּן־זְכַרְיָהוּ בֶּן־בְּנָיָה בֶּן־יְעִיאֵל בֶּן־ 14
,Jehudah omnis Attendite : ait Et .*concionis* medio in Domini ſpiritus eum ſuper fuit ,Aſaph filiis de Levites Mathaniah
מַתַּנְיָה הַלֵּוִי מִן־בְּנֵי אָסָף הָיְתָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה בְּתוֹךְ הַקָּהָל׃ וַיֹּאמֶר הַקְשִׁיבוּ כָל־יְהוּדָה 15
turbæ faciebus à conſternemini ne & ,timeatis ne Vos : vobis Dominus dixit Sic : Jehoſaphat rex ô & ,Jeruſalaim habitatores &
וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְהַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט כֹּה־אָמַר יְהוָה לָכֶם אַתֶּם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי הֶהָמוֹן
aſcenſionem per *aſcendentes* ipſi Ecce .eos contra deſcendite Cras .Deo ſed ,bellum vobis non quia ,hujus *multæ*
הָרָב הַזֶּה כִּי לֹא לָכֶם הַמִּלְחָמָה כִּי לֵאלֹהִים׃ מָחָר רְדוּ עֲלֵיהֶם הִנָּם עֹלִים בְּמַעֲלֵה 16
.Jeruel *deſertum verſus* torrentis fine in eos invenietis & , Sis
הַצִּיץ וּמְצָאתֶם אֹתָם בְּסוֹף הַנַּחַל פְּנֵי מִדְבַּר יְרוּאֵל׃

Verſio VULG. LAT.

Veneruntque nuntii, & indicaverunt Joſaphat, dicentes ; Venit contra te multitudo magna, de his locis quæ trans mare ſunt, & de Syria, & ecce conſiſtunt in Aſaſonthamar, quæ eſt Engaddi. 2
Joſaphat autem timore perterritus, totum ſe contulit ad rogandum Dominum, & prædicavit jejunium univerſo Juda. 3
Congregatúſque eſt Judas ad deprecandum Dominum : ſed & omnes de urbibus ſuis venerunt ad obſecrandum eum. 4
Cúmque ſtetiſſet Joſaphat in medio cœtu Juda, & Jeruſalem, in domo Domini ante atrium novum, 5
Ait ; Domine Deus patrum noſtrorum, tu es Deus in cœlo, & dominaris cunctis regnis gentium, in manu tua eſt fortitudo & potentia, nec quiſquam tibi poteſt reſiſtere. 6
Nónne tu, Deus noſter, interfeciſti omnes habitatores terræ hujus coram populo tuo Iſrael, & dediſti eam ſemini Abraham amici tui in ſempiternum ? 7
Habitaverúntque in ea, & exſtruxerunt in illa Sanctuarium nomini tuo, dicentes ; 8
Si irruerint ſuper nos mala, gladius judicii, peſtilentia, & fames, ſtabimus coram domo hac in conſpectu tuo, in qua invocatum eſt nomen tuum : & clamabimus ad te in tribulationibus noſtris, & exaudies, ſalvóſque facies. 9
Nunc igitur ecce filii Ammon, & Moab, & mons Seir, per quos non conceſſiſti Iſrael ut tranſirent quando egrediebantur de Ægypto, ſed declinaverunt ab eis, et non interfecerunt illos : 10
Econtrariò agunt, et nituntur ejicere nos de poſſeſſione, quam tradidiſti nobis. 11
Deus noſter, ergò non judicabis eos ? In nobis quidem non eſt tanta fortitudo, ut poſſimus huic multitudini reſiſtere, quæ irruit ſuper nos. Sed cùm ignoremus quid agere debeamus, hoc ſolùm habemus reſidui, ut oculos noſtros dirigamus ad te. 12
Omnis verò Juda ſtabat coram Domino, cum parvulis, et uxoribus, et liberis ſuis. 13
Erat autem Jahaziel filius Zachariæ, filii Banaiæ, filii Jehiel, filii Mathaniæ, Levites de filiis Aſaph, ſuper quem factus eſt Spiritus Domini in medio turbæ, 14
Et ait ; Attendite omnis Juda, et qui habitatis Jeruſalem, et tu rex Joſaphat : Hæc dicit Dominus vobis ; Nolite timere, nec paveatis hanc multitudinem : non eſt enim veſtra pugna, ſed Dei. 15
Cras deſcendetis contra eos : aſcenſuri enim ſunt per clivum nomine Sis, et invenietis illos in ſummitate torrentis, qui eſt contra ſolitudinem Jeruel. 16

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܘ ܘܚܘܝܘ ܠܝܗܘܫܦܛ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ. ܐܬܐ ܠܘܬܟ ܚܝܠܐ ܣܓܝܐܐ ܡܢ ܥܒܪܗ ܕܝܡܐ 2
ܕܣܘܦ. ܗܐ ܫܪܝܢ ܒܐܝܪܝܚܘ ܗܝ ܕܥܝܢܓܕܝ. * ܘܕܚܠ. ܘܐܪܝܡ ܝܗܘܫܦܛ ܐܦܘܗܝ 3
ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܪܐ ܨܘܡܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܬܟܢܫܘ
ܘܬܘ ܢܨܠܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܘܐܬܘ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܐܦ ܡܢ 4
ܡܕܝܢܬܐ ܪܚܝܩܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܩܡ ܝܗܘܫܦܛ ܒܓܘ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ : 5
ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ : ܩܕܡ ܬܪܥܐ ܚܕܬܐ. * ܘܨܠܝ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪ. 6
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܢ. ܐܢܬ ܗܘ ܐܠܗܐ ܒܫܡܝܐ. ܘܐܢܬ ܫܠܝܛ ܐܢܬ ܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܥܠܡܐ. ܘܕܝܠܟ ܗܝ ܚܝܠܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܐܢܐ ܩܐܡ ܐܢܐ ܡܨܠܐ ܩܕܡܝܟ ܐܢܐ. * ܘܐܢܬ ܗܘ 7
ܐܠܗܢ. ܐܘܒܕܬ ܠܥܡܘܪܘܗ̇ ܕܐܪܥܐ ܗܕܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܥܡܟ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܝܗܒܬܗ̇ ܠܙܪܥܗ
ܕܐܒܪܗܡ ܪܚܡܟ ܠܥܠܡ. * ܘܝܬܒܘ ܒܗ̇. ܘܒܢܘ ܒܗ̇ ܡܩܕܫܐ ܠܫܡܟ ܘܐܡܪܝܢ. * ܡܛܠ 8 9
ܕܡܩܕܫܐ ܒܝܢܬܢ. ܠܐ ܐܬܐ ܥܠܝܢ ܒܝܫܬܐ. ܘܠܐ ܚܪܒܐ. ܘܠܐ ܕܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܘܬܐ.
ܘܠܐ ܟܦܢܐ. ܘܟܕ ܩܝܡܝܢ ܚܢܢ ܩܕܡ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܘܩܕܡܝܟ. ܡܛܠ ܕܫܡܟ ܩܪܝܐ ܒܒܝܬܐ
ܗܢܐ. ܘܐܬܝܢ ܘܡܨܠܝܢ ܩܕܡܝܟ ܒܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܘܫܡܥ ܩܠܐ ܕܨܠܘܬܢ. ܘܬܦܨܐ ܠܢ. * ܘܗܫܐ 10
ܗܐ ܒܢܝ ܥܡܘܢ. ܘܛܘܪܐ ܕܓܒܠ ܘܡܘܐܒ. ܕܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ ܠܐܝܣܪܝܠ ܠܡܫܬܘܬܦܘ
ܥܡܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܐܦܩܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܥܒܪܬ ܫܥܒܕܘܬܐ ܕܡܨܪܝܐ ܡܢܗܘܢ.
* ܘܗܐ ܗܢܘܢ ܦܪܥܝܢ ܠܢ ܫܘܠܡܢܐ. ܘܐܬܝܢ ܕܢܦܩܘܢܢ ܡܢ ܝܪܬܘܬܟ ܕܝܗܒܬ ܠܢ. * ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ 11 12
ܐܬܓܠܐ ܘܕܘܢ ܐܢܘܢ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܒܢ ܚܝܠܐ ܠܡܩܡ ܠܘܩܒܠܗܘܢ. ܐܝܬܐ ܥܠܝܗܘܢ ܚܪܒܐ
ܕܕܝܢܟ. ܘܚܢܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܢܐ ܢܥܒܕ. ܡܛܠ ܕܥܝܢܝܢ ܠܘܬܟ ܚܝܪܢ. * ܘܟܠܗܘܢ 13
ܝܗܘܕܝܐ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܦ ܛܠܝܗܘܢ ܘܢܫܝܗܘܢ. ܘܒܢܝܗܘܢ
ܘܒܢܬܗܘܢ. * ܘܥܠ ܚܙܐܝܠ ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܒܢܝܐ. ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܒܪ ܡܬܢܝܐ ܠܘܝܐ. ܡܢ ܒܢܘܗܝ 14
ܕܐܣܦ. ܢܚܬܬ ܥܠܘܗܝ ܪܘܚܐ ܕܓܢܒܪܘܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܕ ܩܐܡ ܗܘܐ ܩܕܡ ܥܡܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘ ܟܠܟܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܥܡܘܪܘܗ̇ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܠܟܐ ܝܗܘܫܦܛ. 15
ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. ܘܠܐ ܬܙܘܥܘܢ. ܡܢ ܩܕܡ ܚܝܠܐ ܗܢܐ
ܣܓܝܐܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܕܝܠܟܘܢ ܩܪܒܐ. ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܓܝܪ ܩܪܒܐ. * ܐܣܬܪܗܒܘ ܘܚܘܬܘ 16
ܠܘܬܗܘܢ. ܗܐ ܗܢܘܢ ܣܠܩܝܢ ܒܡܣܩܬܐ ܕܨܦܪܐ. ܘܬܫܟܚܘܢ ܐܢܘܢ ܒܫܘܥܐ ܕܢܚܠܐ.
ܩܕܡ ܡܕܒܪܐ. ܗܢܘܢ ܓܝܪ ܣܠܩܝܢ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡܟܘܢ.

Quòd, cùm veniſſent *quidam* & indicâſſent Ioſaphato, dicentes, Venit contra te exercitus copioſus ex ulteriori parte maris rubri, ecce caſtrametantur in Iericho, quæ eſt Ingod, 2
Extimuit, erexitque Ioſaphat vultum ſuum ut deprecaretur Dominum : & indixit jejunium omnibus Iudæis, dixitque eis ; Congregamini, & venite oremus Dominum Deum noſtrum. 3
Itaque congregati ſunt & venerunt omnes Iudæi etiam è civitatibus remotis ; venerunt inquam, ad precandum Dominum. 4
Tunc ſtans Joſaphat in medio populi Judaici, in domo Domini quæ erat in Jeruſalem, ante portam novam ; 5
Oravit his verbis : Domine Deus patrum noſtrorum, tu es Deus in cœlo, tu dominaris in omnia mundi regna, tuumque eſt robur & fortitudo : ego jam ante te ſtans oro. 6
Tu quidem Deus noſter, conſumpſiſti habitatores hujus terræ coram populo tuo Iſraele, & dediſti eam ſemini Abrahami amici tui, in æternum ; 7
Habitârunt in ea, & ædificârunt in ea Sanctuarium nomini tuo, dicentes ; 8
Cùm jam Sanctuarium ſit inter nos, nullum invadet nos malum, neque gladius, neque judicium, neque mortalitas, neque fames : ſtantibus enim nobis ante domum iſtam & coram te (ſiquidem nomen tuum invocatum eſt in domo iſta) & venientibus atque orantibus coram te in domo iſta, exaudies vocem orationis noſtræ, & liberabis nos. 9
Nunc ergò ecce Ammonitæ, & Mons Gebel, atque Moab, quibuſcum habere conſortium non permiſiſti Iſraelitis ; quia de terra Ægypti eduxiſti eos, & amoviſti ſervitutem Ægyptiorum ab eis, 10
En ipſi par pari nobis referunt, & veniunt ad ejiciendum nos ex hæreditate tua quam tribuiſti nobis poſſidendam. 11
Domine Deus noſter, præbe te, & judica eos, quia non ſuppetunt nobis vires ad reſiſtendum eis : adduc ſuper eos gladium judicii tui, cùm nos ignoremus quid agendum ſit : nam oculi noſtri ſunt in te defixi. 12
Interea omnes Judæi ſtabant coram Dño unà cum parvulis & mulieribus corũ, & filiis ac filiab' eorũ. 13
Tunc ſuper Hazaelem filium Zachariæ, filii Benajæ, filii Jojadai, filii Mathaniæ Levitæ, de filiis Aſaphi ; deſcendit ſpiritus fortitudinis à Dño dum ſtaret coram populo Iſraelitico, 14
Et dixit ; Audite omnes Judæi, & habitatores Jeruſalem, & rex Joſaphat : Sic dicit Dominus Deus veſter ; Vos ne timeatis neque formidetis exercitum hunc copioſum : non enim veſtrum eſt prælium, ſed Dñi ſanè prælitũ eſt : 15
Properate, & deſcendite adverſus eos, en ipſi aſcendunt per clivũ matutini, et invenietis eos in rupe vallis ex adverſo deſerti : aſcendũt enim pugnaturi contra vos. 16

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἦλθον καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἰωσαφὰτ, λέγοντες, Ἥκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ (β) ἐκ πέραν τῆς θα-
3 λάσσης ἀπὸ Συρίας, καὶ ἰδού εἰσιν ἐν (γ) Ἀσασὰν Θαμὰρ, αὕτη ἐστὶν (†) Ἐγγαδί. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔδω-
κε Ἰωσαφὰτ (δ) πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ (ε) ἐκήρυξεν νηστείαν ἐν παντὶ Ἰούδᾳ. Καὶ
4 συνήχθη (ζ) Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν κύ-
5 ριον. Καὶ ἀνέστη Ἰωσαφὰτ ἐν ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν οἴκῳ κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐ-
6 λῆς τῆς καινῆς, Καὶ εἶπε, Κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων (η) μου, οὐχὶ σὺ εἶ (θ) θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω,
καὶ σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν; καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς δυναστείας, καὶ οὐκ ἔστι
7 πρὸς σὲ ἀντιστῆναι; Οὐχὶ (ι) σὺ ὁ κύριος ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ
προσώπου (κ) τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Ἀβραὰμ τῷ ἠγαπημένῳ σου εἰς τὸν
8 9 αἰῶνα; Καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ, καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνόματί σου, λέγοντες, Ἐὰν
ἐπέλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς κακὰ, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λιμὸς, στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐν-
αντίον σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως, καὶ ἀ-
10 κούσῃ καὶ σώσεις. Καὶ νῦν ἰδοὺ (λ) οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ Μωὰβ, καὶ ὄρος Σηείρ· εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσ-
ραὴλ διελθεῖν δι᾽ αὐτῶν, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ οὐκ (μ)
11 ἐξωλόθρευσαν αὐτούς· Καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς (ν) ἀπὸ
12 τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας ἡμῖν. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν (ξ)
ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὸν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἴδαμεν τί ποι-
13 ήσωμεν αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Καὶ πᾶς (ο) Ἰούδα ἑστηκὼς (π) ἔναντι κυρίου, καὶ
14 τὰ παιδία αὐτῶν, καὶ αἱ (ρ) γυναῖκες αὐτῶν. Καὶ τῷ Ὀζιὴλ τῷ τοῦ Ζαχαρίου, τῶν υἱῶν Βαναίου,
τῶν υἱῶν (σ) Ἐλεϊὴλ, τοῦ Ματθανίου τοῦ Λευίτου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυ-
15 ρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ (τ) κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ βα-
σιλεὺς Ἰωσαφάτ· τάδε λέγει κύριος ὑμῖν αὐτοῖς, Μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ (υ) πτοεῖσθε ἀπὸ προσώπου τοῦ
16 ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις, ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ. Αὔριον κατάβητε ἐπ᾽ αὐ-
τούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουσι κατὰ τὴν ἀνάβασιν (φ) Ἀσεῖς, καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς ἐπ᾽ (χ) ἄκρου ποταμοῦ τῆς
ἐρήμου Ἱεριήλ.

Et venerunt, & indicârunt ipſi Joſaphat, dicentes; Venit ſuper te 2
multitudo plurima de trans mare à Syria: & ecce ſunt in Aſaſan Tha-
mar, hæc eſt Engadi. Et timuit, & dedit Joſaphat faciem ſuam ad 3
exquirendum Dominum: & prædicavit jejunium in omni Juda. Et 4
congregatus eſt Juda ad exquirendum Dominum: & de omnibus civita-
tibus Juda venerunt quærere Dominum. Et ſurrexit Joſaphat in Eccle- 5
ſia Juda in Hieruſalem in domo Domini ad faciem atrii novi, Et dixit; 6
Domine Deus patrum meorum, nonne tu es Deus in cœlo ſurſum, & tu
dominaris omnium regnorum gentium, & in manu tua fortitudo poten-
tatûs, & non eſt adverſùs te reſiſtere? Nónne tu Dominus, qui exter- 7
minâſti habitantes terram hanc à facie populi tui Iſrael, & dediſti eam
ſemini Abraham (b) dilecto tuo in ſeculum? Et habitârunt in ea, & 8
ædificârunt in ea ſanctificium nomini tuo, dicentes; Si ſupervenerint 9
ſuper nos mala, gladius, judicium, mors, fames; ſtabimus coram domo
hac, & coram te, quia nomen tuum in domo hac, & clamabimus ad
te de tribulatione, & audies, & ſalvabis. Et nunc ecce filii Ammon, 10
& Moab, & mons Seir, (in quos non dediſti ipſi Iſrael tranſire per eos,
exeuntibus ipſis de terra Ægypti, quoniam declinaverunt ab eis, et non
exterminaverunt eos:) Et nunc ecce ipſi aggrediuntur ſuper nos exire 11
ad ejiciendum nos ab hæreditate noſtra, quam dediſti nobis. Domine 12
Deus noſter, non judicabis in eis? Quoniam non eſt nobis fortitudo re-
ſiſtendi adverſùs multitudinem plurimam hanc venientem ſuper nos: &
non novimus quid faciamus eis, ſed ſuper te oculi noſtri. Et omnis 13
Juda ſtans ante Dominum, & pueri eorum, & uxores (c) eorum. Et 14
(d) ipſi Oziel filio Zachariæ, de filiis Banææ, de filiis Eliel, Matthaniæ
Levitæ de filiis Aſaph, factus eſt ſuper eum ſpiritus Domini in Eccleſia,
Et dixit; Audite omnis Juda, & habitantes in Hieruſalem, & rex 15
Joſaphat: Hæc dicit Dominus vobis ipſis; Ne timeatis, neque paveatis
à facie turbæ multæ hujus: quoniam non vobis eſt prælium, ſed Deo.
Cras deſcendite ſuper eos. Ecce aſcendunt ſecundùm aſcenſionem Aſis: 16
& invenietis eos ſuper extremum fluvii deſerti Jeriel.

MS.A. (β) ἐκ τοῦ πέραν (γ) Ἀνασὰν (†) Ἐνγαδδί. (δ) τὸ πρόσωπον (ε) ἐκήρυξαν (ζ) Ἰούδας (η) ἡμῶν, οὐχὶ (θ) ὁ θεὸς ἐν οὐρανῷ, καὶ (ι) σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ἐξολεθρεύσας (κ) λαοῦ σου (λ) υἱοὶ (μ) ἐξωλέθρευσαν (ν) ἐκ τῆς (ξ) ἰσχὺς ἡμῖν τοῦ (ο) Ἰούδας (π) ἐναντίον (ρ) γυναῖκες. Καὶ τῷ (σ) Ἐλεὴλ, (τ) κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ (υ) πτοήθητε (φ) Ἀσαὲ, (χ) ἄκρου τῆς ἐρήμου

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* جاوا قوم واخبروه بذلك * وقالوا * قد حضر اليك قوة عظيمة من بحار البحر الاحمر * 2
وهوذا هم نازلون على يريحا * وهي عنغاد * وفزع والتفت بوجهه الى الحايط * وصلى 3
قدام الله * وفرض صوما على بيت يهوذا * وقال تعالوا نطلب من الله الهنا * فاجتمعوا 4
وجاوا بيت يهوذا وساير الضياع البعيدة * وطلبوا من الرب * فقام يوسافاط في وسط 5
شعب يهوذا في داخل بيت الله الذي باورسليم * قدام باب الجديد * وصلى وقال * 6
يا رب اله ابايِنا انت اله السماوات * وانت متحكم على ساير الملوك الذين في الارض *
ولك القوة والجبروت * وانا قايم بين يديك اصلي * وانت يا رب ابدت كل سكان 7
هذه الارض بين يدي شعبك اسرايل * واعطيتها لزرع ابراهيم حبيبك الى الابد *
* وجلسوا فيها * وبنوا فيها قدسا لاسمك * ويقولون * ما دام بيتنا لا يجي علينا شر 8 9
ولا حكم ولا موت ولا جوع * وكل من يجي ويقوم قدام هذا البيت قدامك من
اجل اسمك الذي دعي على هذا البيت * ويصلي قدامك في هذا البيت * اسمع
صوت صلاته ونجيه * والان ها بني عمون * وجبل اغلف * ومواب * الذي امرت 10
اسرايل ان لا يختلط بهم * لان من مصر اخرجتهم ونجيتهم من عبودية المصريين * وهاهم 11
يكافونا على ما فعلناه بهم * وقد اتوا لاخراجنا من ميراثنا الذي اورثتنا اياه * ربنا والهنا 12
تجلي واحكم عليهم * فليس لنا طاقة نقف قدامهم * انزل عليهم حرب حكمك *
ونحن لا ندري ما نصنع * واعيننا اليك شاخصة * وساير بيت يهوذا قيام قدامك 13
يا رب * وشبانهم ونساوهم وبنوهم وبناتهم * وحازاييل بن زكريا * بن بنيو * بن يوياداع * بن 14
متوتيا من اللاويين * من بني اصاف * حلت عليه روح الجبروة من قدام الله *
* فقام وقال * اسمعوا يا ساير يهوذا * وسكان يروسليم ويوسافاط * هكذا قال الرب الهكم 15
انتم لا تفزعوا * ولا تخافوا من هذا الجيش * لان ليس هذا الحرب لكم بل لله * عجلوا 16
وانزلوا عليهم * وهم يطلعون يحاربونكم مع طلوع الفجر * وتجدونهم مع الف الوادي
الذي بين يدي البرية *

Venientes autem quidam indicârunt hoc 2
illi, dicentes, Jam advenêre contra te
copiæ maximæ ex ulteriori parte maris
Rubri, & ecce obſident Jericho, quæ
eſt Ingad. Quare pavore correptus, 3
vertit faciem ſuam ad parietem, &
oravit ad Dominum: tum indicto Ju-
dæis jejunio, dixit; Venite, rogemus De-
um, Deum noſtrum. Cùm itaque congre- 4
gati veniſſent Judæi & oppida quæ-
que remota, Dominumque rogaviſſent;
Surrexit Joſaphat in medio populo Ju- 5
daico intra domum Dei quæ erat in Je-
ruſalem, ante oſtium novum, Et oravit, 6
ac dixit; O Domine Deus patrum no-
ſtrorum, tu es Deus cœlorum, tuque do-
minium habes in omnes reges qui ſunt
in terra, & tuum eſt robur & potentia:
& ego ſtans coram te oro. Tu O Do- 7
mine extinctis omnibus hujus terræ
incolis coram populo tuo Iſraele, de-
diſti eam ſemini Abrahæ dilecti tui,
in ſempiternum: Adeoque habitârunt 8
in ea, & extruxerunt in ea Sanctua-
rium nomini tuo; & dicunt, Quandiu 9
inter nos erit, nullum obveniet nobis ma-
lum, neque judicium, neque mortalitas,
neque fames: & quicunque venerit,
ſteteritque ante domum iſtam coram te
propter nomen tuum quod invocatum eſt
ſuper hanc domum, & oraverit coram
te in domo iſta; audi vocem orationis ejus,
& liberes eum. Jam verò ecce Am- 10
monitæ, & mons præputiatus, atque Mo-
abitæ, de quibus præceperas Iſraeli ne ſe
commiſceret cum eis, quòd ex Ægypto
eduxeris eos, & aſſerueris eos à ſervi-
tute Ægyptiorum: En, inquam, iſti re- 11
pendunt nobis pro iis quæ fecimus ipſis,
& venerunt ad deturbandum nos ex
hæreditate noſtra quam dediſti nobis.
Domine ac Deus noſter, fac conſpiciaris, 12
& judica eos; quia non poſſumus reſi-
ſtere eis: immitte in eos bellum judicii
tui: quid nobis agendum ſit neſcimus:
oculi noſtri in te ſunt intenti, Et tota 13
domus Judæ ſtat coram te O Domine,
cum juvenibus & uxoribus ſuis, & filiis
ac filiabus ſuis. Tunc in Hazaelem fi- 14
lium Zachariæ, filii Benajæ, filii Joja-
dai, filii Mathaniæ de Levitis, de filiis
Aſaphi; deſcendit ſpiritus fortitudinis
à Deo: Qui ſurgens dixit, Audite O 15
omnes Judæi, cives Jeroſolymorum,
& Joſaphat: Sic dicit Dominus Deus
veſter, Vos ne metuite, neque pertimeſci-
te exercitum iſtum, quia bellum hoc non
veſtrum ſed Dei eſt. Feſtini deſcendite 16
ad eos: aſcenſuri ſunt ipſi ut pugnent
contra vos ad ortum auroræ: & repe-
rietis eos ad latus vallis quæ eſt contra
deſertum:

,timeatis ne' ,Jeruſalaim & Jehudah vobiſcum Domini ſalutem videte & ,ſtate ,*conſiſtite* : hoc in pugnandũ *ad* vobis Non
17 לֹא לָכֶם לְהִלָּחֵם בָּזֹאת הִתְיַצְּבוּ עִמְדוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה עִמָּכֶם יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ͏ִם אַל־תִּירְאוּ
,Jehudah omnis & :terram in *facies* Jehoſaphat *verticẽ flexit* Et .vobiſcum Dominus &,*eorũ facies ad* egredimini Cras .*conſternemini* ne &
18 וְאַל־תֵּחַתּוּ מָחָר צְאוּ לִפְנֵיהֶם וַיהוָה עִמָּכֶם׃ וַיִּקֹּד יְהוֹשָׁפָט אַפַּיִם אַרְצָה וְכָל־יְהוּדָה
de &,Chehathitarum filiis de Levitæ ſurrexerunt Et .Domino ſe incurvando ,*Domini facies ad ceciderunt* Jeruſalaim habitatores &
19 וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם נָפְלוּ לִפְנֵי יְהוָה לְהִשְׁתַּחֲוֺת לַיהוָה׃ וַיָּקֻמוּ הַלְוִיִּם מִן־בְּנֵי הַקְּהָתִים וּמִן־
ſunt egreſſi & ,mane *in manicārunt* Et .*excellentiã* in magna voce in Iſrael Deum Dominum laudandum ad ,Corchitarum filiis
20 בְּנֵי הַקָּרְחִים לְהַלֵּל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל גָּדוֹל לְמָעְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיֵּצְאוּ
Dominũ in Credite .Jeruſalaim habitatores & ,Jehudah me Audite : dixit & ,Jehoſaphat ſtetit,*eos egrediẽdo in* Et.Tecoah deſertũ per
לְמִדְבַּר תְּקוֹעַ וּבְצֵאתָם עָמַד יְהוֹשָׁפָט וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּנִי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם הַאֲמִינוּ בַּיהוָה
,Domino cantores conſtituit &,*populum ad* eſt conſiliatus Et .*proſperemini* & ,ejus prophetis *in* credite : *eſtote fideles* & ,veſtrũ Deum
21 אֱלֹהֵיכֶם וְתֵאָמֵנוּ הַאֲמִינוּ בִנְבִיאָיו וְהַצְלִיחוּ׃ וַיִּוָּעַץ אֶל־הָעָם וַיַּעֲמֵד מְשֹׁרְרִים לַיהוָה
.ejꝰ miſericordia ſeculũ in quoniã ,Domino Confitemini : *dicentes &* ,*expediti facies ad egrediendo in* :ſanctitatis decore in laudantes &
וּמְהַלְלִים לְהַדְרַת־קֹדֶשׁ בְּצֵאת לִפְנֵי הֶחָלוּץ וְאֹמְרִים הוֹדוּ לַיהוָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
venientes ,Sehir montem & ,Moab ,Hammon filios contra *inſidiantes* Dominus *dedit* ,laude & ,*præconio* cum cœperunt tempore in Et
22 וּבְעֵת הֵחֵלּוּ בְרִנָּה וּתְהִלָּה נָתַן יְהוָה מְאָרְבִים עַל־בְּנֵי עַמּוֹן מוֹאָב וְהַר־שֵׂעִיר הַבָּאִים
.*diſſerdendũ ad & ,anathematizandũ ad* ,Sehir montis habitatores contra Moab &,Hãmon filii ſteterunt Et .ſe pcuſſerũt &,Jehudah cõtra
23 לִיהוּדָה וַיִּנָּגֵפוּ׃ וַיַּעַמְדוּ בְּנֵי עַמּוֹן וּמוֹאָב עַל־יֹשְׁבֵי הַר־שֵׂעִיר לְהַחֲרִים וּלְהַשְׁמִיד
ſpeculam ad venit Jehudah Et.*vaſtationem* ad ſuo proximo *in* unuſquiſq; ſunt auxiliati,Sehir habitatores *in ipſos conſũmare ſecundũ Et*
24 וּכְכַלּוֹתָם בְּיוֹשְׁבֵי שֵׂעִיר עָזְרוּ אִישׁ־בְּרֵעֵהוּ לְמַשְׁחִית׃ וִיהוּדָה בָּא עַל־הַמִּצְפֶּה
ejus populus & ,Jehoſaphat venit Et .evaſio non & ,terra in *cadentia* cadavera *ipſi* ecce & , *turbam* ad reſpexerũt & ,*deſertum in*
25 לַמִּדְבָּר וַיִּפְנוּ אֶל־הֶהָמוֹן וְהִנָּם פְּגָרִים נֹפְלִים אַרְצָה וְאֵין פְּלֵיטָה׃ וַיָּבֹא יְהוֹשָׁפָט וְעַמּוֹ
abſque ſibi diripuerũt & ,*deſideriorum vaſa* & ,cadavera &,ſubſtantiã &,*multitudine in* eis in invenerũtque :eorũ *ſpolium* diripiendũ ad
לָבֹז אֶת־שְׁלָלָם וַיִּמְצְאוּ בָהֶם לָרֹב וּרְכוּשׁ וּפְגָרִים וּכְלֵי חֲמֻדוֹת וַיְנַצְּלוּ לָהֶם לְאֵין
,Berachah valle in ſunt congregati quarta die in Et .*ipſum multiplex* quia ,*ſpolium prædantes* tribus diebus *fuerunt* Et .*onere*
26 מַשָּׂא וַיִּהְיוּ יָמִים שְׁלוֹשָׁה בֹּזְזִים אֶת־הַשָּׁלָל כִּי רַב־הוּא׃ וּבַיּוֹם הָרְבִעִי נִקְהֲלוּ לְעֵמֶק בְּרָכָה
ſunt reverſi Et .*hodie* uſque ,Berachah vallem illius loci nomen vocaverunt idcirco :Domino benedixerunt ibi quia
27 כִּי־שָׁם בֵּרְכוּ אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאוּ אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא עֵמֶק בְּרָכָה עַד־הַיּוֹם׃ וַיָּשֻׁבוּ
Dominus eos lætificavit Quoniã .lætitia *in* Jeruſalaim in *redeundũ ad* ,eorũ capite in Jehoſaphat &,Jeruſalaim & Jehudah vir omnis
כָּל־אִישׁ יְהוּדָה וִירוּשָׁלַ͏ִם וִיהוֹשָׁפָט בְּרֹאשָׁם לָשׁוּב אֶל־יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּשִׂמְחָה כִּי־שִׂמְּחָם יְהוָה
Dei pavor fuit Et .Domini domum in ,tubis in & ,citharis *in* & ,*nablis in* Jeruſalaim ſunt ingreſſi Et .ſuis inimicis de
29 28 מֵאוֹיְבֵיהֶם׃ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַ͏ִם בִּנְבָלִים וּבְכִנֹּרוֹת וּבַחֲצֹצְרוֹת אֶל־בֵּית יְהוָה׃ וַיְהִי פַּחַד אֱלֹהִים
,Jehoſaphat regnum Quievitq; .Iſrael inimicis cum Dominus pugnâſſet quòd *eos audiendo in* ,terrarum regna omnia ſuper
30 עַל כָּל־מַמְלְכוֹת הָאֲרָצוֹת בְּשָׁמְעָם כִּי נִלְחַם יְהוָה עִם אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַתִּשְׁקֹט מַלְכוּת יְהוֹשָׁפָט
,*ipſum regnando in* annorum quinque & triginta *Filius* Jehudah ſuper Jehoſaphat regnavit Et .undique *ab* ſuus Deus *ei dedit requiem* &
31 וַיָּנַח לוֹ אֱלֹהָיו מִסָּבִיב׃ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט עַל־יְהוּדָה בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ
.Silchi filia Hazubah ejus matris nomen & ,Jeruſalaim in regnavit annis quinque & viginti &
וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת־שִׁלְחִי׃

Verſio VULG. LAT.

Non eritis vos qui dimicabitis,ſed tantummodò confiden- 17
ter ſtate,& videbitis auxiliũ Dñi ſup vos, ó Juda, & Je-
ruſalẽ:nolite timere,nec paveatis: cras egrediemini con-
tra eos, & Dñs erit vobiſcum. Joſaphat ergò,& Juda,& 18
omnes habitatores Jeruſalem,ceciderunt proni in terram
corã Dño, & adoraverunt eum. Porrò Levitæ de filiis 19
Caath,& de filiis Core, laudabant Dñm Deũ Iſrael voce
magnâ,in excelſũ. Cúmq; manè ſurrexiſſent,egreſſi ſunt 20
per deſertum Thecue : profectíſque eis, ſtans Joſaphat in
medio eorũ,dixit; Audite me viri Juda,& omnes habita-
tores Jeruſalẽ:credite in Dño Deo veſtro,& ſecuri eritis:
credite prophetis ejꝰ,& cuncta evenient proſpera.Dedít- 21
que conſiliũ populo,& ſtatuit cantores Dñi,ut laudarent
eum in turmis ſuis,& antecederent exercitũ,ac voce con-
ſonâ dicerent ; Confitemini Dño, quoniam in æternum
miſericordia ejꝰ. Cúmq; cœpiſſent laudes canere, vertit 22
Dñs inſidias eorũ in ſemetipſos, filiorũ ſcilicèt Ammon,
& Moab & montis Seir, qui egreſſi fuerant ut pugnarent
contra Judam, & percuſſi ſunt. Namque filii Ammon, & 23
Moab,conſurrexerunt adverſũ habitatores montis Seir,ut
interficerent & delerent eos:cúmq; hoc opere perpetrâſ-
ſent,etiã in ſemetipſos verſi,mutuis concidêre vulneribꝰ.
Porrò Juda cùm veniſſet ad ſpeculã, quæ reſpicit ſolitu- 24
dinẽ, vidit procul omnẽ latè regionẽ plenã cadaveribus,
nec ſupereſſe quemquã,qui necẽ potuiſſet evadere. Venit 25
ergò Joſaphat, & omnis populus cum eo, ad detrahenda
ſpolia mortuorũ : invenerúntque inter cadavera variam
ſupellectilẽ,veſtes quoque,et vaſa pretioſiſsima,et diripu-
erunt,ita ut omnia portare non poſſent, nec per tres dies
ſpolia auferre præ prædæ magnitudine. Die autem quarto 26
congregati ſunt in Valle benedictionis : etenim quoniam
ibi benedixerant Dño, vocaverunt locũ illum,Vallis be-
nedictionis uſq; in præſentẽ diem.Reverſúſque eſt omnis 27
vir Juda, et habitatores Jeruſalem,et Joſaphat ante eos,
in Jeruſalẽ cum lætitia magna, eò quòd dediſſet eis Dñs
gaudium de inimicis ſuis. Ingreſsíque ſunt in Jeruſalem 28
cum pſalteriis,et citharis,et tubis,in domum Dñi. Irruit 29
autem pavor Dñi ſuper univerſa regna terrarum,cùm au-
dîſſent quòd pugnâſſet Dñs contra inimicos Iſrael. Qui- 30
evítque regnum Joſaphat, et præbuit ei Deus pacem per
circuitum. Regnavit igitur Joſaphat ſuper Judam,et erat 31
triginta quinque annorum cùm regnare cœpiſſet : vi-
ginti autem et quinque annis regnavit in Jeruſalem, et
nomen matris ejus Azuba filia Selahi.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

17 * ܗܝܕܝܢ ܩܘܡܘ ܘܚܙܘ ܦܘܪܩܢܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܥܡܟܘܢ. ܝܗܘܕܝܐ ܘܥܡܘܪܝܗ
ܕܐܘܪܫܠܡ ܀ ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒܘܢ. ܡܚܪ ܦܘܩܘ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܀ ܘܐܕܘܢܝ ܡܪܝܐ ܡܪܘܬܐ
18 ܢܗܘܐ ܒܥܘܕܪܢܟܘܢ. * ܘܢܦܠ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܣܓܕ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ
19 ܘܥܡܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ ܀ ܢܦܠܘ ܣܓܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܩܡܘ ܠܘܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܩܗܬ ܀
20 ܘܡܢ ܒܢܝ ܩܘܪܚ. ܠܡܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܣܪܝܠ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. * ܘܩܕܡܘ ܒܨܦܪܐ ܀
ܘܢܦܩܘ ܠܡܕܒܪܐ ܕܬܩܘܥ. ܘܟܕ ܢܦܩܘ ܀ ܩܡ ܝܗܘܫܦܛ ܘܐܡܪ. ܫܡܥܘܢܝ ܝܗܘܕܝܐ
ܘܥܡܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ ܀ ܗܝܡܢܘ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܀ ܘܬܬܗܝܡܢܘܢ. ܘܗܝܡܢܘ
21 ܒܢܒܝܘܗܝ ܀ ܘܬܬܦܪܩܘܢ. * ܘܩܡ ܒܡܨܥܬ ܥܡܐ ܘܐܡܪ. ܬܘ ܢܘܕܐ ܠܡܪܝܐ ܀ ܘܢܫܒܚ
ܫܘܒܚܐ ܕܩܘܕܫܗ. ܟܕ ܢܦܩ ܩܕܡ ܚܝܠܢ ܀ ܘܡܩܪܒ ܥܡ ܒܥܠܕܒܒܝܢ.
ܘܐܡܪܝܢ. ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ ܗܘ ܘܠܥܠܡ ܛܝܒܘܬܗ. ܘܫܪܝܘ ܪܡܬܐ ܠܡܫܒܚܘ. ܘܛܘܪܐ ܫܪܝܘ
24 ܢܪܩܕܘܢ. ** * ܘܟܕ ܐܬܘ ܝܗܘܕܝܐ ܠܛܘܪܐ ܕܕܘܩܐ ܕܡܕܒܪܐ. ܘܚܪܘ. ܘܗܐ ܟܠܗܘܢ ܦܓܪܝܗܘܢ
25 ܡܝܬܝܢ. ܘܪܡܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ. ܘܠܐ ܐܢܫ ܕܦܠܛ ܡܢܗܘܢ. * ܘܐܬܐ ܝܗܘܫܦܛ ܘܥܡܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܀ ܠܡܒܙ ܒܙܬܗܘܢ. ܘܐܫܟܚܘ ܒܗܘܢ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܘܩܢܝܢܐ. ܘܦܓܘܕܐ ܘܣܘܣܘܬܐ.
26 ܘܡܐܢܐ ܕܪܓܬܐ ܀ ܘܫܩܠܘ ܠܗܘܢ ܟܠ ܕܨܒܘ. * ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܟܕ
ܒܙܘ ܒܙܬܐ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܬ ܒܙܬܐ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܦܩܥܬܐ ܕܒܘܪܟܬܐ.
ܡܛܠ ܕܬܡܢ ܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܩܪܝ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ ܒܘܪܟܬܐ.
27 ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܗܦܟܘ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܗܘܫܦܛ ܒܪܝܫܗܘܢ.
ܡܛܠ ܕܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܚܕܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܚܕܝ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ.
28 * ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܬܫܒܚܬܐ ܘܒܟܢܪܐ. ܘܒܩܪܢܬܐ ܥܩܝܡܬܐ ܘܦܫܝܛܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܒܝܬܗ
29 ܕܡܪܝܐ. * ܘܢܦܠܬ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܥܠ ܡܠܟܘܬܗܝܢ ܀ ܟܕ
30 ܫܡܥܘ ܕܡܪܝܐ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܬܢܝܚܬ ܡܠܟܘܬܗ
31 ܕܝܗܘܫܦܛ. ܘܐܢܝܚ ܠܗ ܡܪܝܐ ܡܢ ܚܕܪܘܗܝ. * ܘܐܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܒܪ ܬܠܬܝܢ
ܗܘܐ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܗܘܫܦܛ ܀ ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ
ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܥܪܘܒܐ ܒܪܬ ܫܠܚܝ.

Tunc conſiſtite , & videte ſalutem quam 17
Dominus facturus eſt vobiſcum. Judæi &
habitatores Jeruſalem ne metuatis , neque
formidetis : cras prodite in conſpectum
eorum , & Adonai Dominus dominorum
erit in patrocinium veſtrum. Tunc cor- 18
ruit Joſaphat pronus ſuper terram,& ado-
ravit : omnes quoque Judæi & habitatores
Jeruſalem procidentes adoravêre Dominũ.
Et ſurrexerunt Levitæ de filiis Cahath & 19
de filiis Corah,ad laudandum Dominũ De-
um Iſraelis altâ voce. Deinde manè præ- 20
tervertentes egreſſi ſunt ad deſertum Tecue:
& cùm egrederentur , ſtetit Joſaphat , ac
dixit; Audite me Iudæi, et habitatores Ieru-
ſalem,Credite in Dominum Deum veſtrum,
& fides ſervabitur vobis : credite prophe-
tis ejus,& ſervabimini.Tum ſtetit in medio 21
populi, & ait ; Venite,gratias agamus Do-
mino , & laudemus majeſtatem ſanctitatis
ejus,dum egredietur ante copias noſtras,&
bellũ geret pro nobis contra hoſtes noſtros;
& dicamꝰ, Gratias agite Dño,quoniam bo-
nus eſt,& in æternum bonitas ejus : colles
cœperunt laudare,& montes cœperunt ex-
ultare. Cùm itaq; perveniſſent Judæi 24
ad montẽ ſpecularũ deſerti,& reſpexiſſent;
ecce omnia corpora illorum erant mortua,
& humi proſtrata,nemine ex eis evadente.
Quapropter venit Joſaphat & populus Iſ- 25
raeliticus ad diripiendum ſpolia eorum : et
invenientes inter eos ſpolia quamplurima,
facultates, habenas, et equos, ſupellectiles
deniq; optabiles, acceperunt ſibi quicquid
voluerunt. Factumque eſt triduo poſtquam 26
ſpolia diripuerunt (erant enim perquam-
plurima)ut quarto die congregati in plani-
tie Benedictionis (quoniam illic Dominum
Deum benedixerant,iccirco vocatum fuerat
nomen ejus loci, Benedictio, ad hunc uſque
diem,) Redirent omnes Judæi Jeroſolymã, 27
et Joſaphat in fronte eorum,quippe qui Je-
roſolymam cum gaudio redirent : nam læ-
tificaverat eos Dominus de hoſtibus eorum.
Et Jeroſolymam pervenientes cum canticis, 28
et citharis,atque buccinis inflexis et rectis ;
adierunt domum Domini. Inceſſitque pa- 29
vor Domini urbes omnes et regna earum,
cùm audîſſent Dominum pugnare contra
hoſtes Iſraelis. Ita quievit regnũ Joſaphati, 30
quietẽ largiente ei Dño à conterminis ejus;
Regnavitque Joſaphat ſuper Judam. Annos 31
triginta quinque natus erat Joſaphat quan-
do potitus eſt regno , et annis viginti quin-
que regnavit in Jeruſalem : nomen matris
ejus Aruba filia Selhi.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

17 Οὐχ ὑμῖν ἐστι πολεμῆσαι· ταῦτα σύνετε, καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν κυρίου μεθ' ὑμῶν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. μὴ (ϡ) φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε αὔριον ἐξελθεῖν εἰς (ω) ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ κύριος μεθ' ὑμῶν.
18 Καὶ κύψας Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον (α) αὐτοῦ καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες (β) Ἱερουσαλὴμ, ἔπεσον
19 (γ) ἔναντι κυρίου προσκυνῆσαι κυρίῳ. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ ἀπὸ τῶν
20 υἱῶν Κορὲ, αἰνεῖν κυρίῳ (δ) θεῷ Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος. Καὶ ὤρθρισαν (ε) πρωῒ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωέ. καὶ ἐν τῷ (ζ) ἐξελθεῖν αὐτοὺς, ἔστη Ἰωσαφὰτ καὶ ἐβόησε, καὶ εἶπεν, Ἀκούσατέ μου Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ· ἐμπιστεύσατε (η) ἐν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καὶ
21 ἐμπιστωθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφήτῃ αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησε ψαλτῳδοὺς καὶ (θ) αἰνοῦντας, ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔμπροσθεν τῆς
22 δυνάμεως, καὶ ἔλεγον, Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ (ι) ἄρξασθαι αὐτοὺς τῆς αἰνέσεως καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, ἔδωκε κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἐπὶ
23 Μωὰβ καὶ ὄρος Σηεὶρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθησαν. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ Μωὰβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηεὶρ, (κ) ἐξολοθρεῦσαι καὶ ἐκτρίψαι αὐτούς. καὶ ὡς συνετέ-
24 λεσαν τοὺς κατοικοῦντας Σηεὶρ, ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ (λ) ἐξολοθρευθῆναι. Καὶ Ἰούδας ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐπέβλεψε, καὶ εἶδε τὸ πλῆθος· καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πε-
25 πτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν σωζόμενος. Καὶ (μ) ἐξῆλθεν Ἰωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ, καὶ ἀποσκευὴν, καὶ σκῦλα, καὶ σκεύη ἐπιθυμητὰ, καὶ ἐσκύλευσαν (ν) ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκῦλα,
26 ὅτι πολλὰ ἦν. (ξ) Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ ηὐλόγησαν τὸν κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κοιλὰς Εὐλο-
27 γίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἰωσαφὰτ ἡγούμενος
28 αὐτῶν ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι (ο) εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθον
29 εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν νάβλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς (π) ὅτι κύριος ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ὑπ-
30 εναντίους Ἰσραήλ. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφὰτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλό-
31 θεν. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν (ρ) Ἰούδαν, ὢν ἐτῶν τριακονταπέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ (σ) εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ θυγάτηρ Σαλί.

Non vobis eſt (e) bellare. Hæc intelligite, & videte ſalutem Domini vobiſcum, Juda, et Hieruſalem. Ne timeatis, (f) neque paveatis cras exire in occurſum eis: et Dominus vobiſcum. Et procumbens Joſaphat in faciem ſuam, et omnis Juda, et habitantes Hieruſalem, ceciderunt ante Dominum adorare Dominum. Et ſurrexerunt Levitæ de filiis Caath, et de filiis Core, laudem dicere Domino Deo Iſrael in voce magna in ſublime. Et evigilârunt manè, et exierunt in deſertum Thecoe. Et in exeundo ipſos, ſtetit Joſaphat, et clamavit, et dixit; Audite me Juda, et habitantes in Hieruſalem: Confidite in Domino Deo noſtro, et fideles eritis: confidite in (g) propheta ejus, et proſperabimini. Et conſuluit cum populo: et ſtatuit pſalmorum cantores, et laudantes, ad confitendum et laudandũ ſancta in exeundo ante virtutem: et dicebant; Confitemini Domino, quoniam in ſeculum miſericordia ejus. Et in incipiendo eos laudationem, et confeſſionem, dedit Dominus (h) pugnare filios Ammon ſuper Moab, et montem Seir, qui egreſſi fuerant ſuper Judam: et in fugam verſi ſunt. Et ſurrexerunt filii Ammon, et Moab, ſuper habitantes montem Seir, ad exterminandum, et atterendum eos. Et, ut conſummaverunt habitantes Seir; ſurrexerunt in ſe mutuò (i) ad exterminandum. Et Judas venit ſuper ſpeculam deſerti, & inſpexit, & vidit multitudinem: et ecce omnes mortui jacentes ſuper terram: non erat ſalvus. Et exiit Joſaphat et populus ejus prædari ſpolia eorum: et invenerunt pecora multa, & apparatum, & ſpolia, & vaſa deſiderabilia: & prædati ſunt in eis. Et facti ſunt dies tres, prædantibus ipſis ſpolia; quoniam multa fuerunt. Et factum eſt die quartâ, coadunati ſunt in Vallem benedictionis: ibi enim benedixerunt Dominum. Propter hoc vocaverunt nomen loci illius, Vallis benedictionis uſque in diem hanc. Et revertit omnis vir Juda in Hieruſalem, & Joſaphat dux eorum in lætitia magna; quoniam lætificavit eos Dominus de inimicis eorum. Et ingreſſi ſunt in Hieruſalem in nablis, & citharis, & in tubis in domum Domini. Et factus eſt pavor Domini ſuper omnia regna terræ in audiendo eos, quia Dominus pugnavit in adverſarios Iſrael. Et pacem habuit regnum Joſaphat: & quietem dedit ei Deus ejus in circuitu. Et regnavit Joſaphat ſuper Judam, cùm eſſet annorum triginta quinque in regnando ipſum: & viginti & quinque annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Azuba filia Sali. 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

MS. A. (ϡ) φοβεῖσθαι, (ω) ἀπάντησιν, καὶ κύριος (α) ἑαυτοῦ (β) ἐν Ἱερουσαλὴμ, (γ) ἐναντίον (δ) τῷ θεῷ (ε) τὸ πρωῒ, (ζ) ἐξελθεῖν, ἔστη (η) κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, (θ) αἰνοῦντας, * Ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, ὅτι (ι) ἐνάρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, τῆς ἐξομολογήσεως, (κ) ἐξολεθρεῦσαι καὶ ἐκτρίψαι. καὶ ὡς (λ) ἐξολεθρευθῆναι. (μ) ἦλθεν (ν) ἑαυτοῖς· καὶ (ξ) Καὶ τῇ ἡμέρᾳ (ο) ηὔφρανεν (π) ὅτι * πεπολέμησεν κύριος πρὸς (ρ) Ἰούδαν, ἐτῶν τριάκοντα ἐν τῷ (σ) εἰκοσιπέντε

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

17 * وفي تلك الساعة قفوا انظروا الخلاص الذي يصنعه الله * يا بيت يهودا وسكان اروسليم
18 لا تخافوا ولا تجزعوا * غدا اخرج قدامكم * فادوناي رب الارباب يعضدكم * فوقع
19 يوسافاط على وجهه وسجد لله * وكل بيت يهودا وسكان يروسليم سجدوا للرب * وقام
20 اللاويون * وبنو قاهث * وبنو قورح * ومجدوا الرب اله اسرايل بصوت عال * وبكروا
وخرجوا الى برية تقوع * ولما خرجوا قام يوسافاط وقال * اسمع يا بيت يهودا وسكان اروسليم *
21 آمنوا بالله الهكم وبالانبياء تخلصوا * وقال وسط الامة * هلم نشكر الرب ونمجد تمجيد
قدسه * وحين خرجت العساكر ليصنعوا الحرب مع اعدايهم * قالوا * نشكر الرب
والى الابد رحمته * الروابي ابتدوا يسبحون الرب والجبال بدوا يفرحون *

* *

Tunc conſiſtite, & videte ſalutem quam facturus eſt Deus. O domus Judæ, & cives Jeroſolymorum, ne metuite, neque pertimeſcite: cras proceſſurus ſum antè vos, & Adonai Dominus dominorum opitulabitur vobis. Procidit ergò Joſaphat in faciem ſuam, & adoravit: & omnes Judæi atque cives Jeroſolymorum adoravêre Dominum. Et ſurgentes Levitæ, & filii Cahathi, ac filii Corahi, glorificavêre Dominum Deum Iſraelis altâ voce. Tum manè ſurgentes exierunt ad deſertum Tecuæ; & cùm exirent, ſtetit Joſaphat, & dixit; Audi O domus Judæ, & cives Jeroſolymorum: Credite Domino Deo veſtro & prophetis, & ſervabimini. Dixit etiam in medio populi; Agite, gratias reddamus Domino, & celebremus gloriã ſanctitatis ejus. Et cùm proceſſiſſent exercitus ad bellum gerendum cum hoſtibus ſuis, dixerunt; Gratias agimus Domino, & in æternum miſericordia ejus: colles cœperunt laudare Dominum, & montes exultare cœperunt. 17 18 19 20 21

24 * ويهودا جاء الى جبال دوقي الذين في البرية * ونظروا فاذا ساير جثثهم مرميه على
الارض * ولم ينج واحد منهم * فجاء يوسافاط وشعب اسرايل يغنم غنيمتهم * فوجد
25 غنيمه عظيمه ومواشي وثيابا فاخره * فاخذوا لهم كل ما ارادوا * ولما كان بعد
26 ثلاثة ايام حين غنموا * اجتمعوا في اليوم الرابع الى بقعة المباركة وباركوا الله الههم
هناك لاجل ذلك سمي ذلك الموضع البركه الى هذا اليوم * ورجع ساير بني يهودا
27 الى يروسليم * ويوسافاط يقدمهم بفرح * لان الله نجاهم من اعدايهم * بتسبيحات
28 وصفارات * وقرون ملتويات ومبسوطات * وجاوا الى بيت الله * ووقع خوف الله على ساير
29 المدن والملوك * حين سمعوا ان الله حارب اعداء بني اسرايل * واستراح ملك يوسافاط
30 من الحرب * واراحه من ساير اعدايه الذين في تخومه * وكان حين ملك ابن
31 خمس وثلاثين سنه * وملك باوروسليم خمسا وعشرين سنه * واسم امه عزبا ابنه
سلحي *

Itaque Judæi ad montes Dauca qui ſunt in deſerto pervenientes, proſpexerunt, & ecce omnia illorum cadavera jacebant humi, nemine ex iis excepto. Quare veniens Joſaphat cum populo Iſraelitico ad capiendam prædam illorum, invenit prædam ingentem, armenta, & veſtes præcellentes, & acceperunt ſibi quicquid voluerunt. Triduo poſtquàm prædam cepiſſent, quarto die convenerunt in planitie Benedictionis, & benedixerunt ibi Deum, Deum ſuum (hac de cauſa vocatus eſt locus ille, Benedictio, ad hunc uſque diem.) Deinde redeuntes omnes Judæi Jeroſolymam, Joſaphato eos præcedente, cum gaudio, eò quòd liberâſſet eos Deus ab hoſtibus eorum, Cum canticis, fiſtulis, et buccinis tam curvis quàm rectis; adierunt templum Dei. Et cecidit timor Dei ſuper omnes civitates et reges, cùm audîſſent quòd Deus expugnâſſet hoſtes filiorum Iſraelis. Tranquillum itaque fuit regnum Joſaphati à bello, et requiem dedit illi ab omnibus inimicis ejus qui erant in limitibus ejus. Erat autem, quando regnavit, annos natus triginta quinque; et regnavit Jeroſolymis annos vigintiquinque: nomen matris ejus erat Araba filia Selbi. 24 25 26 27 28 29 30 31

דברי הימים ב: כא

non excelsa Veruntamen .Domini oculis in rectum faciendo , ea ab declinavit non & , Asa sui patris via in ambulavit Et

32 33 וילך בדרך אביו אסא ולא־סר ממנה לעשות הישר בעיני יהוה׃ אך הבמות לא־

, primorum Jehosaphat *verborum residuum* Et .suorum patrum Deo suum cor *præparaverunt* non populus adhuc & : *recesserunt*

34 סרו ועוד העם לא־הכינו לבבם לאלהי אבתיהם׃ ויתר דברי יהושפט הראשנים

post Et .Israel regum librum *super est factus ascendere qui* ,Chanani filii Jehu verbis in scripta *ipsa* ecce ,novissimorũ &

35 והאחרנים הנם כתובים בדברי יהוא בן־חנני אשר העלה על־ספר מלכי ישראל׃ ואחרי־

,*secum illum* junxit Et .faciendo fecit impiè ipse : Israel rege Achaziah cum Jehudah rex Jehosaphat se junxit *sic*

36 כן אתחבר יהושפט מלך־יהודה עם אחזיה מלך־ישראל הוא הרשיע לעשות׃ ויחברהו עמו

Maresah de Dodavahu filius Elihezer est vaticinatus Et .Hesionghaber in naves fecerunt & :Tarsis in eundum ad naves *faciendum ad*

37 לעשות אניות ללכת תרשיש ויעשו אניות בעציון גבר׃ ויתנבא אליעזר בן־דדוהו ממרשה

non & ,naves sunt contritæ & ,tua opera Dominus interrupit ,Achaziahu cum *te jungere Juxta* : dicendo ,Jehosaphat *super*

על־יהושפט לאמר כהתחברך עם־אחזיהו פרץ יהוה את־מעשיך וישברו אניות ולא

.Tarsis in ire *obtinuerunt*

עצרו ללכת אל־תרשיש׃

CAP. XXI. כא

.eo pro ejus filius Jehoram regnavit Et .David civitate in suis patribus cum est sepultus & ,suis patribus cum Jehosaphat *jacuit* Et

1 וישכב יהושפט עם־אבתיו ויקבר עם־אבתיו בעיר דויד וימלך יהורם בנו תחתיו׃

filii isti omnes : Sephatiahu & ,Michael & ,Hazariahu & ,Zechariahu & ,Jechiel & ,Hazariahu ,Jehosaphat filii fratres ei Et

2 ולו־אחים בני יהושפט עזריה ויחיאל וזכריהו ועזריהו ומיכאל ושפטיהו כל־אלה בני

urbibus cum ,preciosorum & ,auri & ,argenti multa dona eorum pater eis dedit Et .*Israel* regis Jehosaphat

3 יהושפט מלך ישראל׃ ויתן להם׀ אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמגדנות עם־ערי

regnum super Jehoram surrexit Et .primogenitus ipse quia ,Jehoram dedit regnum Et .Jehudah in *munitionum*

4 מצורות ביהודה ואת־הממלכה נתן ליהורם כי־הוא הבכור׃ ויקם יהורם על־ממלכת

annorũ duorum & triginta Filius .Israel principibus de etiam &,gladio in suos fratres omnes occidit & ,se roboravit & ,sui patris

5 אביו ויתחזק ויהרג את־כל־אחיו בחרב וגם משרי ישראל׃ בן־שלשים ושתים שנה

fecerunt quemadmodum ,Israel regum viam per Ambulavitque .Jerusalaim in regnavit annis octo & ,*ipsum regnando in* Jehoram

6 יהורם במלכו ושמנה שנים מלך בירושלם וילך בדרך׀ מלכי ישראל כאשר עשו

corrumpere Dominus noluit Et .Domini oculis in malum fecit & : uxor ei fuit Achab filia nam;Achab domus

7 בית אחאב כי בת־אחאב היתה לו אשה ויעש הרע בעיני יהוה׃ ולא־אבה יהוה להשחית את־

.diebus omnibus ejus filiis &,lucernam ei *dandum ad*,dixerat quemadmodum & ,David *exciderat* quod ,fœdus propter David domũ

בית דויד למען הברית אשר כרת לדויד וכאשר אמר לתת לו ניר ולבניו כל־הימים׃

,suis principibꝰ cũ Jehorã transivit Et .regem se super fecerunt regnare &,Jehudah *manu sub de* ,Edom *est prævaricatus* ejus diebus In

8 9 בימיו פשע אדום מתחת יד־יהודה וימליכו עליהם מלך׃ ויעבר יהורם עם־שריו

*est prævaricat*ꝰ Et .*currus* principes & ,eum *ad circundantem* ,Edom percussit & ,nocte *surgens fuit* Et .eo cum curru omni &

10 וכל־הרכב עמו ויהי קם לילה ויך את־אדום הסובב אליו ואת שרי הרכב׃ ויפשע

quia ; ejus *manu sub à* ,ipso tempore in Libnah *est prævaricata* Tunc .hanc diem ad usque Jehudah *manu sub de* Edom

אדום מתחת יד־יהודה עד היום הזה אז תפשע לבנה בעת ההיא מתחת ידו כי

.suorum patrum Deum Dominum dereliquit

עזב את־יהוה אלהי אבתיו׃

Versio VULG. LAT.

Et ambulavit in via patris sui Asa, nec declinavit ab ea, faciens quæ placita erant coram Domino. 32 Veruntamen excelsa non abstulit, & adhuc populus non direxerat cor suum ad Dominum Deum patrum suorum. 33 Reliqua autem gestorum Josaphat priorum & novissimorum, scripta sunt in verbis Jehu filii Hanani, quæ digessit in Libros regum Israel. 34 Post hæc iniit amicitias Josaphat rex Juda cum Ochozia rege Israel, cujus opera fuerunt impiissima. 35 Et particeps fuit ut facerent naves, quæ irent in Tharsis: fecerúntque classem in Asiongaber. 36 Prophetavit autem Eliezer filius Dodau de Maresa ad Josaphat, dicens; Quia habuisti fœdus cum Ochozia, percussit Dominus opera tua: contritæque sunt naves, nec potuerunt ire in Tharsis. 37

CAP. XXI.

Dormivit autem Josaphat cum patribus suis, & sepultus est cum eis in civitate David: regnavítque Joram filius ejus pro eo. 1 Qui habuit fratres, filios Josaphat, Azariam, & Jahiel, & Zachariam, & Azariam, & Michael, & Saphatiam: omnes hi, filii Josaphat regis Juda. 2 Dedítque eis pater suus multa munera argenti, & auri, & pensitationes, cum civitatibus munitissimis in Juda: regnum autem tradidit Joram, eò quòd esset primogenitus. 3 Surrexit ergò Joram super regnum patris sui: cúmque se confirmâsset, occîdit omnes fratres suos gladio, & quosdam de principibus Israel. 4 Triginta duorum annorum erat Joram cùm regnare cœpisset: & octo annis regnavit in Jerusalem. 5 Ambulavítque in viis regum Israel, sicut egerat domus Achab: filia quippe Achab erat uxor ejus, & fecit malum in conspectu Domini. 6 Noluit autem Dominus disperdere domum David, propter pactum quod inierat cum eo: & quia promiserat ut daret ei lucernam, & filiis ejus omni tempore. 7 In diebus illis rebellavit Edom, ne esset subditus Judæ, & constituit sibi regem. 8 Cúmque transîsset Joram cum principibus suis, & cuncto equitatu qui erat secum, surrexit nocte, & percussit Edom qui se circumdederat, & omnes duces equitatûs ejus. 9 Attamen rebellavit Edom, ne esset sub ditione Juda, usque ad hanc diem: eo tempore & Lobna recessit ne esset sub manu illius. Dereliquerat enim Dominum Deum patrum suorum: 10

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܠܟ ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ ܕܐܣܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܝܢ. ܠܡܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ 32
ܡܪܝܐ. * ܒܠܚܘܕ ܒܝܬ ܟܘܡܪ̈ܐ ܠܐ ܐܥܒܪ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ. ܘܥܡܐ ܠܐ ܬܩܢܘ ܠܒܗܘܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ 33
ܕܐܒܗ̈ܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܩܕܡ̈ܝܐ ܘܐܚܪ̈ܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܦܬܓܡ̈ܐ 34
ܕܝܗܘ ܒܪ ܚܢܢ. ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܬܚܒܪ 35
ܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܡ ܐܚܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܗܘ ܪܫܝܥܐ. ܕܐܣܓܝ ܠܡܥܒܕ
ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܬܚܒܪ ܥܡܗ ܠܡܥܒܕ ܣܦܝ̈ܢܐ ܕܢܐܙܠܢ 36
ܠܬܪܫܝܫ. ܘܥܒܕܘ ܣܦܝ̈ܢܐ ܒܥܣܝܘܢܓܒܪ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܬܢܒܝ ܐܠܝܥܙܪ ܒܪ ܕܕܗ 37
ܒܡܪܫܐ ܡܕܝܢܬܐ ܥܠ ܝܗܘܫܦܛ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܐܫܬܘܬܦܬ ܥܡ ܐܚܙܝܐ. ܦܩܥ ܡܪܝܐ
ܥܒ̈ܕܝܟ ܟܠܗܘܢ. ܘܐܬܬܒܪܝ ܣܦܝ̈ܢܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܝ ܠܡܐܙܠ ܠܬܪܫܝܫ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܐ * ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܘܐܬܩܒܪ ܠܘܬ ܐܒܗ̈ܘܗܝ 1
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܐ ܝܗܘܪܡ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܘܗܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܐܚ̈ܐ ܒܢ̈ܝ 2
ܝܗܘܫܦܛ. ܘܗܠܝܢ ܫܡ̈ܗܝܗܘܢ. ܥܙܪܝܐ. ܢܚܝܐܝܠ. ܙܟܪܝܐ. ܥܙܪܝܐ. ܡܠܟܐܝܠ. ܫܦܛܝܐ.
ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܐܒܘܗܘܢ ܡܘܗܒܬܐ 3
ܣܓܝ̈ܐܬܐ. ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܘܗܒܬܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ. ܘܩܘܪܝܐ ܥܫܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܡܠܟܘܬܐ
ܐܫܠܡ ܠܝܗܘܪܡ. ܡܛܠ ܕܒܘܟܪܐ ܗܘܐ ܒܪܗ ܩܫܝܫܐ. * ܘܩܡ ܝܗܘܪܡ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ 4
ܕܐܒܘܗܝ. ܘܐܬܚܝܠ ܘܩܛܠ ܠܟܠܗܘܢ ܐܚ̈ܘܗܝ ܒܩܪܒܐ. ܘܐܦ ܡܢ ܣ̈ܒܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܩܛܠ. * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܐܚܕ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ 5
ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕܘ ܕܒܝܬ ܐܚܐܒ. ܡܛܠ 6
ܕܚܬܗ ܕܐܚܐܒ ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܨܒܐ ܡܪܝܐ ܠܡܚܒܠܘ 7
ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܡܛܠ ܡܘܡܬܐ ܕܝܡܐ ܠܕܘܝܕ. ܕܢܬܠ ܠܗ ܫܪܓܐ ܢܗܝܪܐ ܘܠܒܢ̈ܘܗܝ.
ܒܟܠܗܘܢ ܝܘܡ̈ܬܐ. * ܒܝܘܡ̈ܘܗܝ ܡܪܕܘ ܐܕܘܡܝ̈ܐ ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܩܝܡܘ 8
ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ. * ܘܥܒܪ ܝܗܘܪܡ ܥܡ ܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܪ̈ܟܒܘܗܝ ܥܡܗ. ܘܗܘܐ 9
ܟܕ ܩܡ ܒܠܠܝܐ. ܩܛܠ ܠܐܕܘܡܝ̈ܐ. ܘܐܬܚܙܝܘ ܠܪ̈ܒܝ ܪ̈ܟܒܐ. * ܘܡܪܕܘ ܐܕܘܡܝ̈ܐ 10
ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܗܝܕܝܢ ܡܪܕܘ ܐܕܘܡܝ̈ܐ ܕܥܡܪܝܢ
ܒܠܒܢܐ. ܡܢ ܬܚܝܬ ܐܝܕܗ. ܡܛܠ ܕܫܒܩ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗ̈ܘܗܝ.

Et ambulavit in omnibus viis Asæ patris sui, 32 nec recessit ab eis, faciens quod rectum erat coram Domino. 33 Verùm excelsa non aboleverat hucusque, & populus non composuerant cor suum erga Deum patrum suorum. 34 Reliqua gesta Jehosaphati, cùm priora tum posteriora, ecce scripta sunt inter gesta Jehu filii Hananis, de quo scriptũ est in libro regum Israelis. 35 Post hæc accessit Josaphat rex Judæ ad Ehaziam regem Israelis illum flagitiosum, qui plura scelera commisit quàm omnes reges Israelis: 36 Accessit inquam, ad eum ut naves componeret quæ proficiscerentur in Tharsis: composuerunt autem naves in urbe Isinu-geber. 37 Et prophetavit Eliazar filius patrui ejus in urbe Maresa de Josaphato, & dixit ei; Propter tuum cum Ehazia consortium, concussit Dominus omnia opera tua, ita confractæ sunt naves, nec potuerunt proficisci in Tharsis.

CAP. XXI.

Postquam occubuit Josaphat cum patribus suis, & sepultus fuit penes patres suos in civitate Davidis, successit in regno Jehoram filius ejus. 1 2 Hic fratres habebat filios Josaphati, quorum hæc sunt nomina: Azaria, Nahiael, Zacharia, Azaria, Melchael, Sephatia: hi omnes erant filii Josaphati regis Judæ. 3 His dederat pater eorum dona multa, argentum & aurum, multaque munera, & civitates Judæ munitas: Jehoramo verò datum fuit regnum, quippe qui esset filius ejus natu maximus. 4 Cùm ergò Jehoram patris sui regnum suscepisset, seseque confirmâsset, interfecit omnes fratres suos in bello, simulq; *quosdam* è senioribus Israelis interfecit. 5 Natus erat annos trigintaduos cùm regnum occupavit, & octo annos regnavit in Jerusalem. 6 Ambulavit in viis regum Israelis, quemadmodum fecerant Ahabitæ; soror enim Ahabi erat ejus uxor. Et quanvis malè se gessisset coram Domino, 7 Noluit tamen Dominus extinguere domum Davidis, propter jusjurandum quod juraverat Davidi, daturum se *scilicet* ipsi & filiis ejus lucernam splendentem cunctis diebus. 8 In diebus ejus defecerunt Adumæi ab obedientia Judæ, & constituerunt sibi regem. 9 Quapropter transivit Jehoram cum suis ducibus, stipatus omnibus curribus suis: & factum est ut nocte surgens perimeret Adumæos, deficerentque ad eum duces curruum. 10 Nihilominus rebellârunt Adumæi ne essent sub ditione Iudæ, in hunc usque diem. Eodem tempore defecerunt Adumæi qui habitabant in Lebna, ab ipsius imperio; quia derelinquerat Dominum Deum patrum suorum:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

31 Καὶ (τ) ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (υ) Ἀσὰ, ϗ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
33 κυρίου. (φ) Ἀλλὰ ϗ τὰ ὑψηλὰ ἔτι ὑπῆρχε, ϗ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνεν τὴν (χ) καρδίαν αὐτῶν πρὸς
34 κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (ψ) αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι ϗ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ
35 γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰοὺ τοῦ Ἀνανὶ, ὃς κατέγραψε βιβλίον (ω) βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ μετὰ ταῦ-
36 τα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς (α) Ὀχοζίαν βασιλέα Ἰσραὴλ, ϗ οὗτος ἠνόμησεν, Ἐν
τῷ ποιῆσαι ϗ (β) πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν, τοῦ ποιῆσαι πλοῖα τοῦ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. ϗ ἐποίησε
37 πλοῖα ἐν Γασίων Γαβέρ. Καὶ (γ) προεφήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ (δ) Δωδία ἀπὸ Μαρισὴς ἐπὶ Ἰω-
σαφὰτ, λέγων, Ὡς ἐφιλίασας τῷ Ὀχοζίᾳ, ἔθραυσε κύριος τὸ ἔργον σου, καὶ συνετρίβη τὰ πλοῖά
σου. ϗ οὐκ ἐδυνάσθη (ε) πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς.

Et ambulavit in viis patris ſui Aſa : & non declinavit à faciendo 32
rectum coram Domino. Sed & excelſa adhuc ſubſiſtebant : & ad- 33
huc populus non direxit cor ſuum ad Dominum Deum patrum ſuorum.
Et reliqua verba Joſaphat prima & ultima, ecce ſcripta in ſermonibus 34
Jehu filii Anani, (k) qui conſcripſit librum regum Iſrael. Et poſt hæc 35
communicavit Joſaphat rex Juda erga Ochoziam regem Iſrael : Et 36
(l) hic iniquè fecit In faciendo, & (m) eundo ad eum, ad faciendum
navigia ad eundum in Tharſis. Et fecit navigia in Gaſion Gaber. Et 37
prophetavit Eliezer filius Dodia de Mariſa ſuper Joſaphat, dicens;
Sicut amicitiam junxiſti Ochoziæ; (n) quaſſavit Dominus opus tuum,
& contrita ſunt navigia tua : & non potuerunt ire in Tharſis.

MS.A. (τ) ἐπορεύθη τῇ (υ) Ἀσὰ, οὐκ (φ) Ἀλλὰ τὰ (χ) καρδίαν πρὸς κύριον θεὸν (ψ) ἑαυτῶν. (ω) βασιλέως (α) * Ὀζίαν (β) πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. ϗ ἐποίησεν πλοῖα (γ) ἐπροφήτευσεν (δ) Ὠδία (ε) τοῦ πορευθῆναι

ΚΕΦ. κα΄.

1 ΚΑὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων (α) αὐτοῦ, ϗ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ· ϗ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ
2 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. Καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφὰτ ἕξ, Ἀζαρίας, ϗ Ἰεϊὴλ, ϗ Ζαχαρίας, ϗ Ἀζαρί-
3 ας, (β) ϗ Μιχαὴλ, ϗ Ζαφατίας· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πα-
τὴρ αὐτῶν δόματα πολλὰ, ἀργύρειον ϗ χρυσίον, ϗ ὅπλα (γ) μετὰ τῶν πόλεων τετειχισμένων ἐν Ἰούδα,
4 ϗ τὴν βασιλείαν ἔδωκε τῷ Ἰωρὰμ, ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος. Καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ, ϗ ἐκραταιώθη, ϗ ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσ-
5 ραήλ. (δ) Ὄντος αὐτοῦ τριάκοντα ϗ δύο ἐτῶν, κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν (ε) αὐτοῦ, ϗ
6 ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος
7 Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτοῦ (ζ) γυνὴ, ϗ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου. Καὶ οὐκ ἐ-
βούλετο κύριος (η) ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Δαυὶδ, διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυὶδ, ϗ ὡς
8 εἶπεν αὐτῷ, δοῦναι αὐτῷ λύχνον ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
9 ἀπέστη Ἐδὼμ ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, ϗ (θ) ἐβασίλευσαν ἐφ᾽ ἑαυτοὺς βασιλέα. Καὶ ᾤχετο Ἰωρὰμ μετὰ
τῶν ἀρχόντων, ϗ πᾶσα ἡ ἵππος μετ᾽ αὐτοῦ· ϗ ἐγένετο ϗ ἠγέρθη νυκτὸς, ϗ ἐπάταξεν Ἐδὼμ τὸν
10 κυκλοῦντα αὐτὸν, ϗ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, ϗ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν. Καὶ
ἀπέστη (ι) ἀπὸ Ἰούδα Ἐδὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. τότε ἀπέστη (κ) Λομνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἐγκατέλιπε (λ) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (μ) αὐτοῦ.

CAP. XXI.

ET dormivit Joſaphat cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate 1
David. Et regnavit Joram filius ejus pro eo. Et ei fratres, filii Jo- 2
ſaphat (a) ſex : Azarias, & Jeiel, & Zacharias, & (b) Azarias,
& Michael, & Zaphatias. Omnes hi filii Joſaphat regis Juda. Et 3
dedit eis pater eorum dona multa, argentum, & aurum, & arma cum
civitatibus muratis in Juda : & regnum dedit ipſi Joram, quoniam
hic primogenitus. Et ſurrexit Joram ſuper regnum (c) ſuum : & in- 4
valuit, & occîdit omnes fratres ſuos in gladio, & de principibus Iſrael.
Cùm eſſet ipſe triginta & duorum annorum, conſtitutus eſt Joram 5
ſuper regnum ſuum : & octo annos regnavit in Hieruſalem. Et am- 6
bulavit in via regum Iſrael, ſicut fecerat domus Achaab : quoniam filia
Achaab erat ejus uxor. Et fecit malum coram Domino. Et noluit Do- 7
minus exterminare domum David, propter teſtamentum quod diſpo-
ſuerat ipſi David, et (d) ſicut dixerat ei, dare ei lucernam, & filiis ejus
omnes dies. In dieb⁹ illis receſſit Edom à Juda: & regnare fecerũt ſuper 8
ſe regem. Et abiit Joram cum (e) principibus, & omnis equitatus cum eo. 9
Et factum eſt, & ſurrexit nocte, & percuſſit Edom, qui circumde-
derat eum, & principes curruum : & fugit populus ad tabernacula
ſua. Et receſſit à Juda Edom uſque in diem hanc. Tunc receſſit 10
Lomna in tempore illo de manu ejus : quoniam dereliquit Dominum Deum patrum ſuorum.

MS.A. (α) ἑαυτοῦ, ϗ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ ἐν (β) ϗ Μισαὴλ, ϗ Σαφατίας· (γ) μετὰ πόλεων (δ) Ὢν αὐτὸς τριάκοντα (ε) ἑαυτοῦ, (ζ) ἡ γυνὴ, (η) ἐξολεθρεῦσαι (θ) ἐβασίλευσεν (ι) Ἐδὼμ ἀπὸ χειρὸς Ἰούδα ἕως (κ) Λοβνὰ (λ) τὸν κύριον θεὸν (μ) ἑαυτοῦ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

32 33 * ومشى في طرق آسا ابيه * ولم يرجع عن فعل الحسنات قدام الله * غير ان مذابح
34 الاصنام لم يقلعها الى هذه الغاية * ولم يصلح الشعب قلوبهم لاله آبائهم * وسائر الفاظ
يوشافاط الاولى والآخرة * ها هي مكتوبة في الفاظ ياهو بن صفنيا النبي * في كتاب سفر
35 ملوك بني اسرائيل * وبعد ذلك تقدم يوشافاط الى عند احزيا ملك بني اسرائيل ذلك المنافق *
36 الذي صنع كل شر اكثر من سائر ملوك اسرائيل * فتقدم اليه ان يصنع سفنا في عصيون
37 المدينة * ليمروا الى ترسيس * وتنبا العازار بن عمه في مريشا مدينته وتنبى على يوشافاط
وقال * لاجل اختلاطك مع احزيا محق الرب سائر اعمالك * والسفن تنكسر ولا تقدر تمضي
الى ترسيس *

* Ambulavit in viis Aſæ patris ſui, nec 32
deſtitit ab agendis bonis operibus coram
Deo : Excepto tamen quòd altaria ido- 33
lorum non avulſerat ad id uſque tem-
poris, neque diſpoſuerat populus cor ſuum
erga Deum majorum ſuorum. Reliquæ 34
res geſtæ Joſaphati priores ac poſterio-
res, ecce ſcriptæ ſunt inter res geſtas
Jehu filii Sephaniæ prophetæ, in libro
tomi regum Iſraelitarum. Poſtea con- 35
ſociavit ſe Joſaphat cum Ahazia rege
illo Iſraelitarum impiiſſimo, qui omnia
iniquitatum genera plùs commiſit quàm
omnes reges Iſraelis : Conſociavit, in- 36
quam, ſe ei, ad faciendum naves in
urbe Eſion, ut irent in Tharſis. Qua- 37
propter prophetavit Eliazar filius pa-
trui ejus in urbe ſua Maſria : prophe-
tavit, inquam, contra Joſaphatum, &
ait; Ob tuum cum Ahazia commerci-
um, irrita fecit Dominus cuncta opera
tua, & naves frangentur, nec poterunt
ire in Tharſis.

* الفصل الحادي والعشرون *

1 * واضطجع يوشافاط مع آبائه * ودفن عند ابيه في قرية داود * وملك بعده يورام
2 ابنه * وكان له اخوة * وهذه اسماوهم * عزريا * ميخائيل اسخريا * عزريو * مالاخائيل *
3 سفطيا * هاولاء بنو يوشافاط ملك يهودا * واعطاهم ابوهم مواهب كثيرة وضياعا عظيمة
4 في يهودا * واعطا يورام ابنه الملك لانه الكبير * فقام بملك ابيه وتجبر * وقتل سائر
5 اخوته في الحرب * وايضا من كهنة بني اسرائيل * وكان حين ملك ابن اثنين
6 وثلاثين سنة * وملك باورشليم ثمانية سنين * ومشى في طرق ملوك اسرائيل * كما صنع
7 بيت احاب * لان اخت احاب كانت امراته * وصنع السوء قدام الله * ولم يشأ ان يهلك
بيت داود * لاجل العهود التي عاهد بها داود * ان يعطيه سراجا نيرا * ولاولاده سائر ايامه *
8 9 * وفي ايامه نافق الادوميون من تحت يد ملوك يهودا * واقاموا عليهم ملكا * فعبر يورام
مع عظمائه وسائر كبرائه * وهو قام في الليل فحرب الادوميين * فجاء اليه كبراء المعظمين
10 * ونافقوا الادوميون الذين في لبنان في ذلك الزمان من تحت يده * لانه خلا الله
اله آبائه *

CAP. XXI.

* DEmum Joſaphato cum majoribus 1
ſuis occumbente, & in civitate Davidis
prope patrem ſuum ſepulto, regnavit poſt
eum Joram filius ejus. Huic erant 2
fratres, quorum hæc ſunt nomina :
Azaria, Michael, Iſchaia, Azario, Ma-
lachael, Saphatia : hi erant filii Joſa-
phati regis Judæ. His dedit pater eo- 3
rum munera permulta, & civitates ma-
gnas in Juda; Joramo verò filio ſuo
dedit regnum, quia erat natu maximus.
Is regno patris ſui potitus & firmatus, 4
occîdit omnes fratres ſuos in bello, &
aliquos etiam è ſacerdotibus Iſraelita-
rum. Erat autem cùm regnavit, natus 5
annos triginta duos; & regnavit in
Jeruſalem annis octo. Ambulavit in 6
viis regum Iſraelis, quemadmodum
fecerat familia Achabi; nam Achabi ſo-
ror erat uxor illius : denique ſceleratè
ſe geſſit coram Deo, Qui tamen no- 7
luit perdere domum Davidis propter fœ-
dera quæ pepigerat cum Davide, datu-
rum ſe lucernam fulgentem ipſi & filiis
ejus, cunctis diebus. Hujuſce tempori- 8
bus ſubtraxerunt ſe Edomæi ab imperio
* regum Judæ, creato ſibi rege. Quamo- 9
brem profectus Joram cum magnatibus
omnibuſque proceribus ſuis, & noctu
ſurgens, deprædatus eſt Edomæos, &
ad eum ſe contulerunt maximi magna-
tum. Eodem tempore ſubtraxerunt ſe 10
* Edomæi qui erant in Libano, ab ipſius
imperio; eò quòd derelicto Deo, Deo
majorum ſuorum,

venit Et .Jehudah compulit & ,Jeruſalaim habitatores fecit fornicari &,Jehudah montibus in excelſa fecit ipſe Etiam
12 11 גם־הוא עשה במות בהרי יהודה ויזן את־ישבי ירושלם וידח את־יהודה: ויבא
ambulâſti non quod Pro : tui patris David Deus Dominus dixit Sic : dicendo ,propheta Elijahu ab ſcriptura eum ad
אליו מכתב מאליהו הנביא לאמר כה אמר יהוה אלהי דויד אביך תחת אשר לא־הלכת
,Jehudah feciſti fornicari & ,Iſrael regum via in ambulâſti Et .Jehudah regis Aſa viis in & ,tui patris Jehoſaphat viis in
13 בדרכי יהושפט אביך ובדרכי אסא מלך־יהודה: ותלך בדרך מלכי ישראל ותזנה את־יהודה
.occidiſti te *præ* bonos tui patris *domum* ,tuos fratres etiam & ,Achab *domus fornicari ſecundũ* ,Jeruſalaim habitatores &
ואת־ישבי ירושלם כהזנות בית אחאב וגם את־אחיך בית־אביך הטובים ממך הרגת:
tu Et .*tuam ſubſtantiam omnem* & ,tuas uxores *in* & ,tuos filios *in* & ,tuũ populum *in* magna *percuſſione percutiens* Dominus Ecce
15 14 הנה יהוה נגף מגפה גדולה בעמך ובבניך ובנשיך ובכל־רכושך: ואתה
ſuſcitavit Et .*diebus ſuper diebus* infirmitate præ tua inteſtina egrediãtur donec,tuorũ *inteſtinorũ* infirmitate in,multis infirmitatibꝰ in
16 בחליים רבים במחלה מעיך עד־יצאו מעיך מן־החלי ימים על־ימים: ויער
,eã ſciderũt &,Jehudah in aſcenderũt Et .Æthiopum *manum ſuper* qui ,Harabum & , Peliſtim ſpiritum Jehoram *ſuper* Dominꝰ
17 יהוה על־יהורם את רוח הפלשתים והערבים אשר על־יד כושים: ויעלו ביהודה ויבקעוה
Jehoachaz niſi ,filius ei remanſit non & ;ejꝰ uxores &,ejꝰ filios etiã & , regia domo in *inventam* ſubſtantiã omnẽ *captiverũt* &
וישבו את כל־הרכוש הנמצא לבית־המלך וגם־בניו ונשיו ולא נשאר־לו בן כי אם־יהואחז
dies ad fuit Et .*ſanitatem* non *ad* ,infirmitate ejꝰ inteſtinis in Dominus eũ percuſſit hoc totum poſt Et .ejus *filiorum* minor
19 18 קטן בניו: ואחרי כל־זאת נגפו יהוה במעיו לחלי לאין מרפא: ויהי לימים
infirmitatibꝰ in eſt mortuꝰ &,ejꝰ infirmitate cum ejꝰ inteſtina ſũt egreſſa,duorũ annorũ dierum finis *egrediẽdi tempꝰ ſecundũ* &,diebꝰ ex
מימים וכעת צאת הקץ לימים שנים יצאו מעיו עם־חליו וימת בתחלאים
octo & ,*ipſo regnando in* erat duorũ & triginta *Filius* .ſuorũ patrũ cõbuſtionẽ ſcdm combuſtionẽ ejꝰ populꝰ ei fecerũt non Et .malis
20 רעים ולא־עשו לו עמו שרפה כשרפת אבתיו: בן־שלשים ושתים היה במלכו ושמונה
.regum ſepulchris in non ſed ,David civitate in eũ ſepelierũt Et .deſiderio abſq; ambulavitque :Jeruſalaim in regnavit annis
שנים מלך בירושלם וילך בלא חמדה ויקברהו בעיר דויד ולא בקברות המלכים:

CAP. XXII. כב

agmen occiderat primos omnes nam : eo pro *parvum* ejus filium Achazjahu Jeruſalaim habitatores regẽ conſtituerũt Et
1 וימליכו יושבי ירושלם את־אחזיהו בנו הקטן תחתיו כי כל־הראשנים הרג הגדוד
duorum & quadraginta Filius .Jehudah regis Jehoram filius Achazjahu regnavit Et .*caſtrametationẽ* ad Harabibus cum *veniens*
2 הבא בערבים למחנה וימלך אחזיהו בן־יהורם מלך יהודה: בן־ארבעים ושתים
Etiam .Homri filia Hathaljahu ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit uno anno &,*ipſo regnando in* Achazjahu annorum
3 שנה אחזיהו במלכו ושנה אחת מלך בירושלם ושם אמו עתליהו בת־עמרי: גם
oculis in malum fecit Et .*faciendum impiè ad* ,*ejus conſiliaria fuerat* ejus mater nam :Achab domus viis in ambulavit ipſe
4 הוא הלך בדרכי בית אחאב כי אמו היתה יועצתו להרשיע: ויעש הרע בעיני
.ei *corruptionem* ad ejus *patris mortem poſt* ,conſiliarii ei fuerunt ipſi quippe : Achab domus ſicut ,DOMINI
יהוה כבית אחאב כי־המה היו־לו יועצים אחרי מות אביו למשחית לו:
Aram regem Chazael *ſuper* ,bellum ad Iſrael rege Achab filio Jehoram cum perrexit & : ambulavit eorũ conſilio in Etiam
5 גם בעצתם הלך וילך את־יהורם בן־אחאב מלך ישראל למלחמה על־חזאל מלך־ארם
.Joram Aramæi percuſſerunt Et .Ghilhad Ramoth in
ברמות גלעד ויכו הרמים את־יורם:

Verſio VULG. LAT.

Inſuper & excelſa fabricatꝰ eſt in urbibꝰ Juda,& forni- 11
cari fecit habitatores Jeruſalẽ, & prævaricari Judam. Al- 12
latæ ſunt autem ei literæ ab Elia propheta, in quibus
ſcriptũ erat; Hæc dicit Dñs Deꝰ David patris tui; Quo-
niam non ambulâſti in viis Joſaphat patris tui,& in viis
Aſa regis Juda, Sed inceſſiſti per iter regũ Iſrael,& for- 13
nicari feciſti Judã,& habitatores Jeruſalẽ,imitatꝰ forni-
cationẽ domꝰ Achab;inſuper et fratres tuos,domũ patris
tui, meliores te, occidiſti : Ecce Dñs percutiet te plagâ 14
magnâ,cum populo tuo,& filiis, & uxoribꝰ tuis,univer-
ſâque ſubſtantiâ tuâ. Tu autẽ ægrotabis peſſimo languo- 15
re uteri tui, donec egrediantur vitalia tua paulatim per
ſingulos dies. Suſcitavit ergò Dñs contra Joram ſpiritũ 16
Philiſthinorum,& Arabũ, qui confines ſunt Æthiopibꝰ.
Et aſcenderunt in terrã Juda,& vaſtaverunt eam,diripu- 17
erúntque cunctam ſubſtantiam, quæ inventa eſt in domo
regis,inſuper & filios ejꝰ,& uxores : nec remanſit ei fili-
us,niſi Joachaz, qui minimus natu erat. Et ſuper hæc 18
omnia,percuſſit eum Dñs alvi languore inſanabili. Cúm- 19
que diei ſuccederet dies, & temporũ ſpatia volverentur,
duorũ annorum expletus eſt circulus : & ſic longâ con-
ſumptus tabe, ita ut egereret etiam viſcera ſua, languore
pariter et vitâ caruit. Mortuúſq; eſt in infirmitate peſſima,
& non fecit ei populus ſecundùm morem combuſtionis,
exequias,ſicut fecerat majoribꝰ ejus. Trigintaduorũ an- 20
norũ fuit,cùm regnare cœpiſſet,et octo annis regnavit in
Jeruſalẽ. Ambulavítque non rectè,& ſepelierunt eum in
civitate David : veruntamen non in ſepulchro regum.

CAP. XXII.

COnſtituerunt autem habitatores Jeruſalem Ocho- 1
ziam filium ejus minimum, regem pro eo : omnes enim
majores natu, qui ante eum fuerant, interfecerant latro-
nes Arabum, qui irruerant in caſtra : regnavítque O-
chozias filius Joram regis Juda. Quadraginta duorum 2
annorum erat Ochozias cùm regnare cœpiſſet, & uno
anno regnavit in Jeruſalem, & nomen matris ejus A-
thalia filia Amri. Sed & ipſe ingreſſus eſt per vias do- 3
mûs Achab : mater enim ejus impulit eum ut impiè age-
ret. Fecit igitur malum in conſpectu Domini, ſicut do- 4
mus Achab : ipſi enim fuerunt ei conſiliarii poſt mortem
patris ſui, in interitum ejus. Ambulavítque in con- 5
ſiliis eorum. Et perrexit cum Joram filio Achab rege
Iſrael, in bellum contra Hazael regem Syriæ in Ramoth
Galaad : vulneraverúntque Syri Joram.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܐܦ ܗܘ ܥܒܕ ܒܥܠܬܐ ܒܛܘܪܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܫܩܝ ܚܡܪܐ ܠܢܙܝܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܕܪ *
12 ܠܝܗܘܕܝܐ. * ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ ܡܢ ܦܬܓܡܐ ܕܐܠܝܐ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ
ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܟ. ܚܠܦ ܕܠܐ ܗܠܟܬ ܒܐܘܪܚܬܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܐܒܘܟ:
13 ܘܒܐܘܪܚܬܗ ܕܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ: * ܘܗܠܟܬ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܐܛܥܝܬ
ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ: ܒܙܢܝܘܬܐ ܕܒܝܬ ܐܚܒ. ܘܐܦ ܠܐܚܝܟ ܒܢܝ ܐܒܘܟ ܕܛܒܝܢ
14 ܡܢܟ ܩܛܠܬ. * ܗܐ ܡܪܝܐ ܡܚܐ ܠܟ ܡܚܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܒܥܡܟ ܘܒܒܢܝܟ ܘܒܢܫܝܟ.
15 ܘܒܟܠܗܘܢ ܩܢܝܢܝܟ. * ܘܐܢܬ ܒܟܘܪܗܢܐ ܒܝܫܐ ܬܡܘܬ. ܘܒܬܫܢܝܩܐ ܪܒܐ ܬܐܒܕ. ܥܕܡܐ
16 ܕܢܦܩܘܢ ܡܥܝܟ. ܡܢ ܟܘܪܗܢܟ. ܘܫܢܝܢ ܣܓܝܐܢ ܒܬܫܢܝܩܐ ܬܗܘܐ. * ܘܐܥܝܪ ܡܪܝܐ
17 ܥܠ ܝܗܘܪܡ ܪܘܚܐ ܕܦܠܣܛܝܢܝܐ ܘܕܥܪܒܝܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܝܬ ܗܢܕܘܝܐ: * ܘܢܣܩܘܢ ܥܠ ܝܗܘܕܐ:
ܘܢܚܪܒܘܢ ܐܢܘܢ: ܘܢܫܒܘܢ ܟܠܗ ܒܙܬܐ ܕܡܫܬܟܚܐ ܒܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܦ ܒܢܘܗܝ
18 ܘܢܫܘܗܝ. ܘܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ ܒܪܐ ܕܟܪܐ. ܐܠܐ ܠܐܚܙܝܐ ܒܪܗ ܙܥܘܪܐ. * ܡܢ ܒܬܪ ܟܠܗܝܢ
ܗܠܝܢ. ܡܚܘܬܐ ܬܗܘܐ ܒܡܥܘܗܝ. ܘܒܟܘܪܗܢܐ ܢܓܝܪܐ ܢܡܘܬ. ܘܐܣܝܘܬܐ ܠܐ ܬܗܘܐ ܠܗ.
19 ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܢܒܝܐ ܕܒܫܢܝܢ ܬܪܬܝܢ. ܢܦܩܘ
ܡܥܘܗܝ ܡܢ ܟܘܪܗܢܗ. ܘܡܝܬ ܒܟܘܪܗܢܐ ܒܝܫܐ. ܘܠܐ ܥܒܕܘ ܠܗ ܥܡܐ ܐܝܩܪܐ. ܐܝܟܢܐ
20 ܕܥܒܕܘ ܠܐܒܗܘܗܝ. * ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ. ܟܕ ܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܡܢܐ ܫܢܝܢ
ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܙܠ ܕܠܐ ܪܓܬܐ: ܘܐܬܩܒܪ ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܒܩܒܘܪܬܐ
ܕܡܠܟܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܒ *

1 * ܘܐܡܠܟܘ ܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܠܐܚܙܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ. ܩܛܠ
ܓܝܣܐ ܒܩܛܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܘ ܥܪܒܝܐ. ܘܚܪܒܘ ܡܫܪܝܬܐ ܕܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܙܝܐ ܒܪ ܝܗܘܪܡ
2 ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܐܚܙܝܐ. ܟܕ ܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܫܢܬܐ ܚܕܐ
3 ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܥܬܠܝܐ ܒܪܬ ܥܡܪܝ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܒܝܬ ܐܚܒ.
4 ܡܛܠ ܕܒܪ ܚܬܗ ܗܘܐ ܕܐܚܒ. * ܘܐܦ ܗܘ ܐܣܓܝ ܚܛܝܬܐ. ܘܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܕܐܚܒ. ܡܛܠ ܕܐܢܘܢ ܗܘܘ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܐܒܘܗܝ.
5 ܠܡܚܒܠܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܒܡܠܟܗܘܢ ܡܗܠܟ ܗܘܐ. * ܘܐܙܠ ܥܡ ܝܗܘܪܡ ܒܪ ܐܚܒ ܡܠܟܐ
ܕܝܣܪܝܠ. ܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ ܥܡ ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܒܪܡܬ ܓܠܥܕ. ܘܡܚܘ ܐܕܘܡܝܐ ܠܝܗܘܪܡ.

Is etiam fecerat excelſa in monte Judæ,vino 11
potavit Nazaræos Jeroſolymorũ,& diſper-
ſit Judæos. Quamobrem delatꝰ fuit ad eum 12
de ſermonibꝰ Eliæ prophetæ *quidã* quo ſic
eũ alloquebatur ; Ita dicit Dñs Deꝰ Davidis
patris tui, Quia non ambulâſti in viis Jeho-
ſaphati patris tui,& in viis Aſæ regis Judæ:
Sed ambulâſti in viis regũ Iſraelis,& ſedu- 13
xiſti Judã & habitatores Jeruſalem ſcortati-
one domꝰ Achabi; fratres quoq; tuos, filios
patris tui, qui te meliores erant,occidiſti :
Ecce Dñs percuſſurus te eſt plagâ magnâ, 14
& populum tuum, filios tuos , uxores tuas,
omneſque facultates tuas. Et tu diuturno 15
morbo morieris,& cruciatu graviſſimo per-
ibis ; adeo ut præ morbo tuo affluant viſce-
ra tua:& multis quidẽ annis in cruciatu ja-
cebis. Excitabit quoque Dñs contra Jeho- 16
ramum, ſpiritum Paleſtinorum & Arabum
commorantium inter Indos : Qui aſcen- 17
dentes contra Judam,vaſtabunt eos, & ab-
ducent totam prædam quæ reperietur in
domo regis, adeoque filios ejus, & uxores;
nec relinquetur ei filius maſculus, præter
Ehaziam filium ejus natu minimum. Poſt 18
hæc omnia vulnus erit in viſceribus ejus,
& morbo diuturno morietur , nullumque
erit ei medicamentum. Contigit autem 19
poſt multos dies , ut prophetæ verbo poſt
biennium expleto, effluerent viſcera ejus
præ morbo ipſiꝰ,& diro morbo moreretur,
nulloſque præſtaret ei populus honores,
quemadmodum præſtiterant patribus ejus.
Natus erat annos triginta duos cùm eſt 20
regno potitus,& octo annis regnavit in Je-
ruſalem, periitque nemine dolente, & ſe-
pultus fuit in civitate Davidis patris ejus,
non tamen in monumento regum.

CAP. XXII.

CIves autem Jeruſalem regem inaugurâ- 1
runt Ehaziam filium ejus loco ipſius : nam
omnes natu majores interfecerat turma;
venientes enim Arabes peremerunt caſtra
Iſraelis : ſicque regnavit Ehazia filius Je-
horami regis Judæ. Natus erat annos vi- 2
gintiduos Ehazia cùm inauguratus eſt re-
gno,et anno uno regnavit in Jeruſalem:no-
men matris ejus Athalia filia Amri. In- 3
ceſſit hic in viis Ahabitarum, quippe qui fi-
lius eſſet ſororis Ahabi. Idemque peccata 4
cumulavit , & ſcelera perpetravit coram
Dño ſicut domus Ahabi : ipſi enim erant ei
conſultores poſt mortem patris ejus,ad per-
ditionem ipſius ; quoniã ex eorum conſilio
ſe gerebat. Profectꝰ eſt cum Joramo Ahabi 5
filio rege Iſraelis,ad bellum gerendum cum
Hazaele rege Adum in Ramat-gelaad, ubi
vulnerârunt Adumæi Joramum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ (ν) ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξεπόρνευσε τοὺς κατοικοῦντας (ξ)
12 ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπεπλάνησε τὸν Ἰούδαν. Καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐν γραφῇ παρὰ Ἠλιοῦ τοῦ προφήτου,
λέγων, Τάδε λέγει κύριος (ο) θεὸς Δαυὶδ τοῦ (π) πατρός σου, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ
13 Ἰωσαφὰτ τοῦ πατρός σου, ϗ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, Καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων Ἰσραὴλ,
ϗ ἐξεπόρνευσας τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας (ρ) ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς ἐξεπόρνευσεν (σ)
14 οἶκος Ἀχαὰβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς τοῦ πατρός σου τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας, Ἰδοὺ κύριος
πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου, ϗ ἐν τοῖς υἱοῖς σου, ϗ ἐν γυναιξί σου, καὶ ἐν
15 πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου. Καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας, ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου
16 μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. Καὶ ἐπήγειρε κύριος ἐπὶ Ἰωρὰμ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ τοὺς
17 Ἄραβας, καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν Αἰθιόπων. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ κατεδυνάστευον, ϗ ἀπέστρεψαν
πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, ϗ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ϗ τὰς θυγατέρας
18 αὐτοῦ, ϗ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς, ἀλλ' ἢ Ὀχοζίας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ μετὰ (τ)
19 ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος εἰς τὴν κοιλίαν (υ) μαλακίαν ᾗ οὐκ ἔστιν ἰατρεία. Καὶ ἐγένετο
ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. καὶ ὡς ἦλθεν (φ) καιρὸς τῶν ἡμερῶν ἡμέρας δύο, ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ
τῆς νόσου, ϗ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. καὶ οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν, καθὼς ἐκφορὰν
20 πατέρων αὐτοῦ. Ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ὅτε (χ) ἐβασίλευσε, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐπορεύθη οὐκ ἐν ἐπαίνῳ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἐν τάφοις
τῶν βασιλέων.

Nam & ipſe fecit excelſa in civitatibus Juda : & fornicari fecit habitantes 11
in Hieruſalem : & errare fecit Judam. Et venit ei (f) in ſcriptura 12
ab Eliu propheta, dicens; Hæc dicit Dominus Deus David patris
tui; Pro eo, quòd non ambulâſti in via Joſaphat patris tui, & in viis
Aſa regis Juda, Et ambulâſti in viis regum Iſrael, & fornicari feciſti 13
Judã, & habitantes in Hieruſalẽ, ſicut exfornicata eſt domus Achaab, &
fratres tuos filios patris tui bonos ſuper te occidiſti: Ecce Dominus percutiet 14
te plagâ magnâ in populo tuo, & in filiis tuis, et in uxoribus tuis, &
in omni apparatu tuo : (g) Et tu in languore malo, in morbo ventris; 15
quoadusque egrediatur venter tuus cum languore ex diebus in dies. Et 16
ſuſcitavit Dominus ſuper Joram alienigenas, & Arabas, & confines
Æthiopum. Et aſcenderunt ſuper Judam, & (h) oppreſſerunt : & 17
averterunt omnem apparatum, quem invenerunt in domo regis, &
filios ejus, & filias ejus, et non remanſit ei filius, niſi (i) Ochozias minimus
filiorum ejus. Et poſt hæc omnia, percuſſit eum Dominus in ventrem 18
languore, cui non eſt curatio. Et factum eſt ex diebus in dies, & 19
quando venit tempus (k) dierum, duos dies, exivit (l) venter ejus cum
morbo ; & mortuus eſt in languore malo. Et non fecit populus ejus (m)
funus, ſicut funus patrum ejus. Fuit triginta & duorum annorum, 20
quando regnavit : et octo annos regnavit in Hieruſalem. Et ambulavit non
in laude : & (n) ſepultus eſt in civitate David, & non in ſepulchris
regum.

MS. A. (ν) ἐν πόλεσιν (ξ) Ἱερουσαλὴμ, ϗ (ο) ὁ θεὸς (π) πατρός σου. * ϗ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ (ρ) Ἱερουσαλὴμ, ὡς (σ) ὁ οἶκος (τ) ταῦτα ἐπάταξεν (υ) μαλακίᾳ ἐν ᾗ οὐκ (φ) ὁ καιρὸς (χ) ἐβασίλευσεν * ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαίνῳ, ϗ

ΚΕΦ. κβ'.

1 ΚΑὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὸν Ὀχοζίαν (α) υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ,
ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε (β) τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς λῃστήριον, οἱ Ἄραβες καὶ
2 οἱ Ἀλιμαζονεῖς. καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ (γ) βασιλέως Ἰούδα. (δ) Ὢν ἐτῶν εἴκοσι
Ὀχοζίας ἐβασίλευσε, ϗ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολία
3 θυγάτηρ (ε) Ἀμβρί. Καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ, ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος
4 τοῦ ἁμαρτάνειν. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ὡς (ζ) οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν (η)
5 αὐτῷ σύμβουλοι μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, Καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς
αὐτῶν ἐπορεύθη. ϗ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ (θ) Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαὴλ
βασιλέα Συρίας εἰς (ι) Ῥαμὼθ Γαλαάδ. ϗ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ἰωράμ.

CAP. XXII.

ET regem fecerunt habitantes in Hieruſalem Ochoziam filium ejus 1
parvum pro eo : quoniam omnes ſeniores occiderat ſuperveniens ſuper
eos agmen latronum, Arabes, & (a) Alimazones. Et regnavit Ochozias 2
filius Joram regis Juda : Cùm eſſet annorum (b) viginti Ochozias,
regnavit: & annum unum regnavit in Hieruſalem: Et nomen matri ejus
Gotholia filia Ambri. Et hic ambulavit in via domûs Achaab : quoniam 3
mater ejus erat conſiliaria peccandi. Et fecit malum coram Domino, 4
ſicut domus Achaab : quoniam ipſi erant ei conſiliarii, poſtquàm pater
ejus mortuus fuerat, ad exterminandum eum. Et in conſiliis eorum 5
ambulavit. Et ivit cum Joram filio Achaab rege Iſrael ad bellum ſuper
Azael regẽ Syriæ in Rhamoth Galaad. Et percuſſerunt ſagittarii Joram:

MS. A. (α) τὸν υἱὸν (β) τὸ λῃστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς, οἱ (γ) βασιλεὺς (δ) Ὢν εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας, ϗ ἕνα ἐνιαυτὸν ἐβασίλευσεν (ε) Ζαμβρί. (ζ) ὁ οἶκος (η) αὐτῷ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, σύμβουλοι, τοῦ ἐξολεθρεῦσαι (θ) * Ἀχαὰμ εἰς πόλεμον (ι) Ῥεμμώθ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وصنع اوثانا في جبل يهوذا * وسقا خمرا المختارين من بيت المقدس * وبدد بيت يهوذا 11
* فبلغه الفاظ من ايليا النبي * وقال * هكذا يقول الله اله داود ابيك * اذ لم تسلك في 12
طرق يوسافاط ابيك وفي طرق اسا ملك يهوذا * ومشيت في طرق ملوك اسرايل * واطغيت 13
يهوذا وسكان اروسليم بزنا بيت احاب * وكذلك قتلت اخوتك الذين كانوا اخير منك
* والله اليوم يضربك ضربة عظيمة * ولامتك * ولبنيك * ولنسايك * ولساير ما لك * وانت 14 15
في علة عظيمة تموت * وتخرج امعاوك من جوفك * وتقع في عذاب سنين كثيرة * ويثير 16
الله عليك روح الفلسطينيين * والعربانيين الذين يسكنون مجاورين الهند * ويطلعون 17
على يهوذا * ويخربوهم ويردون ساير السبي الذي في بيت الملك * وكذلك بنيه ونسايه *
ولا يخلي له ابن ذكر الا احزيا ابنه الصغير فقط * ومن بعد هذه كلها ضربة تكون 18
في امعايه * وبوجع عظيم يموت * ولا يكون له عافية * وكان بعد ايام كثيرة * حين 19
كمل كلام النبي * خرج امعاوه من جوفه * ومات بعلة عظيمة * ولم يكرمه الشعب كما
صنعوا لابيه * وكان ابن اثنين وثلاثين سنة حين جلس في الملك * وملك في 20
اروسليم ثمانية سنين * ومضى بغير رحمة * ودفن في قرية داود ابيه * وليس في قبور
الملوك *

Idola feciſſet in monte Judæ, vinum 11
bibere compuliſſet electos ex æde ſacroſancta,
& domum Judæ diſſipâſſet.
Hac de cauſa pervenerunt ad eum ſermones 12
ab Elia propheta in hanc ſententiam;
Sic dicit Deus, Deus Davidis patris
tui: Cùm non ambulaveris in
viis Joſaphati patris tui, & in viis
Aſæ regis Judæ; Sed ambulaveris in 13
viis regum Iſraelis, & ſeduxeris Judam
ac cives Jeroſolymorum ſcortationibus
domûs Achabi; præterea occideris
fratres tuos qui te meliores erant:
Idcirco Deus hodie te, populumque tuum, 14
filios tuos, uxores tuas, & quicquid
tuum eſt, ſævâ plagâ percutiet : Et 15
tu graviſſimo morbo morieris, adeo ut inteſtina
tua diffluant è ventre tuo, & in
cruciatum incidas annis multis. Et excitabit 16
in te Deus ſpiritum Philiſthæorum,
& Arabum qui habitant in confinibus
Indiæ: Qui aſcendent contra Judæos, 17
prædabuntur eos, & reducent omnia
ſpolia quæ extant in domo regis,
eodemque modo filios & uxores ejus;
nec relinquetur ei filius maſculus, præter
ſolum Abaziam filium ejus natu
minimum. Poſt hæc omnia, plaga erit 18
in viſceribus ejus, & in graviſſimo atque
incurabili dolore morietur. Itaque contigit 19
poſt multos dies, cum expleta jam
eſſent verba prophetæ, ut inteſtina ejus
exirent è ventre ipſius, & graviſſimo
morbo moreretur, nullumque ei populus
honorem exhiberet quemadmodum fecerant
patri ipſius. Trigeſimum ſecundum 20
agebat annum cùm ſediſſet in regno,
& annis octo regnavit in Jeruſalem; demum
interiit abſque ulla commiſeratione,
& ſepultus eſt in civitate Davidis
patris ſui, ſed non in ſepulchris regum.

* الفصل الثاني والعشرون *

* وجلس احزيا ابنه بعده باروسليم * لان اخوته اباذهم الحرب * لان العرب جاوا واخربوا ساير 1
اسرايل * وملك احزيا بن يورام ملك يهوذا وهو ابن اثنين وعشرين سنة * وملك باروسليم 2
سنة واحدة * واسم امه عثليا ابنة عمري * * ومشى في طرق بيت احاب * واخطا خطايا 3 4
كثيرة * وصنع الشر قدام الله مثل بيت احاب * لانهم كانوا مشورته بعد موت ابيه
وافسدوه * لانه كان يمشي في مشورتهم * ومضى مع يورام بن احاب ملك اسرايل * ليحارب 5
حزايل ملك ادوم في رامة جلعاد * فضرب الادوميون ليورام *

CAP. XXII.

THronum occupavit poſt eum Abazia 1
filius ejus in Jeruſalem ; nam fratres ejus
bello conſumpti fuerant, eò quod Arabes
veniſſent, totumque Iſraelem vaſtâſſent.
Itaque cùm regnâſſet Abazia filius 2
Jorami regis Judæ dum annum ageret
vigeſimum ſecundum, (regnavit autem
in Jeruſalem anno uno : & nomen
matris ejus, Athalia filia Amri)
Ambulavit in viis domûs Achabi, & 3
commiſit peccata multa, fecitque malum 4
coram Deo ſicut domus Achabi; quoniam
iſti, ut erant conſiliarii ejus poſt mortem
patris ejus, vitiaverunt eum : utpote
qui conſilium eorum ſequeretur. Cùm 5
autem abiiſſet cum Joramo filio Achabi
rege Iſraelis, ad pugnandum contra Hazaelem
regem Edom in Ramath-galaadis,
ſauciaverunt Edomæi Joramum:

Hazariahu Et.Aram rege Chazael cum *ipso pugnādo in* Ramah in eū pcusserūt quib⁹ ,plagæ quia ,Izrehel in ſe *curandū ad* eſt reverſus Et
וישב להתרפא ביזרעאל כי המכים אשר הכהו ברמה בהלחמו את־חזהאל מלך ארם ועזריהו 6
Deo à Et .*ipſe ægrotans* quia ,Izrehel in Achab filium Jehoram *videndum ad* deſcendit Jehudah regis Jehoram filius
בן־יהורם מלך יהודה ירד לראות את־יהורם בן־אחאב ביזרעאל כי־חלה הוא: ומאלהים 7
quem ,Nimſi filium Jehu *ad* Jehoram cum eſt egreſſus ,*ipſo veniendo in* Et .Joram ad *veniendū ad* ,Achaziahu *deſpectio* erat
היתה תבוסת אחזיהו לבוא אל־יורם ובבאו יצא עם־יהורם אל־יהוא בן־נמשי אשר
,Jehudah principes invenit & ,Achab domo cum Jehu *faciendo jus in* ,fuit Et .Achab domū *ſuccidendū ad* ,Dominus eū unxit
משחו יהוה להכרית את־בית אחאב: ויהי בהשפט יהוא עם־בית אחאב וימצא את־שרי יהודה 8
ipſe &) ,eū cōprehenderūt &,Achaziahu quæſivit Et .illos interfecit &,Achaziahu ipſi miniſtrantes Achaziahu fratrum filios &
ובני אחי אחזיהו משרתים לאחזיהו ויהרגם: ויבקש את־אחזיהו וילכדהו והוא 9
quæſivit qui ,*ipſe* Jehoſaphat Filius,dixerunt nam:eū ſepelierūt &,eū interemerūt & ,Jehu ad eū adduxerūt &(,Someron in *latitans*
מתחבא בשמרון ויבאהו אל־יהוא וימיתהו ויקברהו כי אמרו בן־יהושפט הוא אשר־דרש
quod ,vidit Achaziahu mater Athaliahu Et .regnum *ad potentiā cōtinendū* ad,Achaziahu domui non &,ſuo corde toto in Dominum
את־יהוה בכל־לבבו ואין לבית אחזיהו לעצר כח לממלכה: ועתליהו אם אחזיהו ראתה כי־ 10
regis filia Jehoſabhath accepit Et .Jehudah domus *regni* ſemen omne interfecit & ,ſurrexit & :ſu⁹ fili⁹ eſſet mortuus
מת בנה ותקם ותדבר את־כל־זרע הממלכה לבית יהודה: ותקח יהושבעת בת־המלך 11
conclavi in ejus *lactatricem* & eum *dedit* & ,*interfectorum* , regis filiorum medio è eum eſt furata & ,Achaziahu filium Joas
את־יואש בן־אחזיהו ותגנב אתו מתוך בני־המלך המומתים ותתן אתו ואת־מיניקתו בחדר
facieb⁹ à ;Achaziahu ſoror erat ipſa nam;ſacerdotis Jehojadah uxor ,Jehoram regis filia Jehoſabhath eū abſcondit & : lectorum
המטות ותסתירהו יהושבעת בת־המלך יהורם אשת יהוידע הכהן כי היא היתה אחות אחזיהו מפני
.terram ſuper *regnans* Hatthaliah & : annis ſex abſconditus Dei domo in eis cum fuit Et .eū interemit non & ,Hathaliahu
עתליהו ולא המיתתהו: ויהי אתם בבית האלהים מתחבא שש שנים ועתליה מלכת על־הארץ: 12

CAP. XXIII. כג

filium Iſmael & ,Jerocham filium Hazariahu ,*centuriarum principes* aſſumpſit &,Jehojadah eſt confortat⁹ ſeptimo anno in Et
ובשנה השביעית התחזק יהוידע ויקח את־שרי המאות לעזריהו בן־ירחם ולישמעאל בן־ 1
.fœdere in ſecum Zichri filium Eliſaphat & ,Hadaiahu filium Mahaſeiahu & , Hobed filium Hazariahu & ,Jehochanan
יהוחנן ולעזריהו בן־עובד ואת־מעשיהו בן־עדיהו ואת־אלישפט בן־זכרי עמו בברית:
in venerunt & ;Iſrael *patrum capita* & , Jehudah urbib⁹ cunctis de Levitas congregaverunt &,Jehudah per circuiverunt Et
ויסבו ביהודה ויקבצו את־הלוים מכל־ערי יהודה וראשי האבות לישראל ויבאו אל־ 2
eſt locut⁹ ſicut regnabit regis fili⁹ Ecce ; eos ad dixitque : rege cum Dei domo in fœdus *concio* omnis *excidit* Et.Jeruſalaim
ירושלם: ויכרת כל־הקהל ברית בבית האלהים עם־המלך ויאמר להם הנה בן־המלך ימלך כאשר דבר 3
janitoribus,Levitis &,ſacerdotib⁹ ſabbathū *venientibus* vobis ex pars Tertia : facietis quod *verbum* Hoc .David filios ſuper,Dominus
יהוה על־בני דויד: זה הדבר אשר תעשו השלשית מכם באי השבת לכהנים וללוים לשערי 4
.Domini domus atriis in populus omnis & ; fundamenti porta in pars tertia & , regis domo in pars tertia Et .liminum
הספים: והשלשית בבית המלך והשלשית בשער היסוד וכל־העם בחצרות בית יהוה: 5
omnis Et .*ipſi* ſanctitas quia ,ingrediantur ipſi , Levitis miniſtri & , ſacerdotes niſi DOMINI domum *ingrediatur* ne Et
ואל־יבוא בית־יהוה כי אם־הכהנים והמשרתים ללוים המה יבאו כי־קדש המה וכל־ 6
.DOMINI cuſtodiam obſervent populus
העם ישמרו משמרת יהוה:

Verſio VULG. LAT.

Qui reverſus eſt ut curaretur in Jezrahel : multas enim plagas acceperat in ſupradicto certamine. Igitur Ochozias filius Joram rex Juda, deſcendit ut inviſeret Joram filium Achab in Jezrahel ægrotantem. 6 Voluntatis quippè fuit Dei adverſùs Ochoziam , ut veniret ad Joram : & cùm veniſſet, & egrederetur cum eo adverſùm Jehu filium Namſi, quem unxit Dominus ut deleret domum Achaab. 7 Cùm ergò everteret Jehu domum Achaab, invenit principes Juda, & filios fratrum Ochoziæ, qui miniſtrabant ei, & interfecit illos. 8 Ipſum quoque perquirens Ochoziam, comprehendit latitantem in Samaria : adductúmque ad ſe , occîdit, & ſepelierunt eum : eò quòd eſſet filius Joſaphat, qui quæſierat Dominum in toto corde ſuo: nec erat ultrà ſpes aliqua , ut de ſtirpe quis regnaret Ochoziæ. 9 Siquidem Athalia mater ejus, videns quòd mortuus eſſet filius ſuus, ſurrexit, & interfecit omnem ſtirpem regiam domûs Joram. 10 Porrò Joſabeth filia regis tulit Joas filium Ochoziæ, & furata eſt eum de medio filiorum regis, cùm interficerentur : abſconditque eum cum nutrice ſua in cubiculo lectulorū: Joſabeth autem , quæ abſconderat eum , erat filia regis Joram, uxor Joiadæ pontificis, ſoror Ochoziæ , & idcircò Athalia non interfecit eum. 11 Fuit ergò cum eis in domo Dei abſconditus ſex annis, quibus regnavit Athalia ſuper terram. 12

CAP. XXIII.

ANno autem ſeptimo confortatus Joiada, aſſumpſit centuriones, Azariam videlicèt filium Jeroham, & Iſmahel filium Johanan , Azariam quoque filium Obed, & Mahaſiam filium Adaiæ, & Eliſaphat filium Zechri: & iniit cum eis fœdus. 1 Qui circumeuntes Judam, congregaverunt Levitas de cunctis urbibus Juda , & principes familiarum Iſrael, venerúntque in Jeruſalem. 2 Iniit ergò omnis multitudo pactum in domo Dei cum rege : dixítque ad eos Joiada, Ecce filius regis regnabit: ſicut locutus eſt Dominus ſuper filios David. 3 Iſte eſt ergò ſermo quem facietis : 4 Tertia pars veſtrûm qui veniunt ad Sabbatum, Sacerdotum, & Levitarum, & janitorum, erit in portis : 5 tertia verò pars ad domum regis : & tertia ad portam, quæ appellatur Fundamenti : omne verò reliquū vulgus ſit in atriis domûs Domini. Nec quiſpiam alius ingrediatur domum Domini, niſi ſacerdotes, & qui miniſtrant de Levitis : ipſi tantummodò ingrediantur, quia ſanctificati ſunt : & omne reliquum vulgus obſervet cuſtodias Domini. 6

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܦܟ ܠܡܬܐܣܝܘ ܒܝܙܪܥܝܠ. ܡܢ ܡܚܘܬܐ ܕܡܚܝܘܗܝ ܒܪܡܬܐ. ܟܕ ܡܬܟܬܫ ܥܡ 6
ܚܙܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܐܚܙܝܐ ܢܚܬ ܠܡܣܥܪܐ ܠܝܘܪܡ ܒܪܗ ܕܐܚܐܒ ܒܝܙܪܥܝܠ. *ܘܡܢ ܩܕܡ 7
ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܗܘ ܡܦܘܠܬܐ ܕܐܚܙܝܐ. ܠܡܐܬܐ ܠܘܬ ܝܘܪܡ. ܘܟܕ ܐܬܐ ܢܦܩ ܥܡ ܝܘܪܡ ܠܘܬ ܝܗܘ
ܒܪ ܢܡܫܝ. ܕܐܬܡܫܚ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ: ܠܡܘܒܕܘ ܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ. * ܘܗܘܐ ܟܕ ܕܢ ܝܗܘ 8
ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ. ܐܫܟܚ ܠܪܘܪܒܢܐ ܕܝܗܘܕܐ: ܘܒܢܝ ܐܚܘܗܝ ܕܐܚܙܝܐ. ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ
ܠܐܚܙܝܐ. ܘܩܛܠ ܐܢܘܢ. * ܘܒܥܐ ܠܐܚܙܝܐ. ܘܐܚܕܗ ܘܗܘ ܡܛܫܐ ܗܘܐ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܘܬܗ. 9
ܘܩܛܠܗ ܘܩܒܪܗ. ܡܛܠ ܕܐܡܪ. ܒܪܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܗܘ. ܗܘ ܕܒܥܐ ܠܡܪܝܐ ܒܟܠܗ ܠܒܗ. ܘܠܐ
ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܙܝܐ. ܠܡܚܕܪܘ ܚܝܠܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. * ܘܥܬܠܝܐ ܐܡܗ ܕܐܚܙܝܐ. ܚܙܬ 10
ܕܡܝܬ ܒܪܗ. ܘܩܡܬ ܘܐܘܒܕܬ ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. * ܘܕܒܪܬ ܝܗܘܫܒܥ 11
ܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܠܝܘܐܫ ܒܪ ܐܚܙܝܐ. ܘܓܢܒܬܗ ܡܢ ܒܝܬ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܡܬܩܛܠܝܢ ܗܘܘ.
ܘܛܫܬܗ ܘܠܡܪܒܝܢܝܬܗ. ܒܬܘܢܐ ܕܡܫܟܒܗ. ܘܛܫܝܬܗ ܝܗܘܫܒܥ ܒܪܬ ܡܠܟܐ
ܝܘܪܡ. ܐܢܬܬܗ ܕܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܗܝ ܓܝܪ ܗܘܬ ܚܬܗ ܕܐܚܙܝܐ. ܡܢ ܩܕܡ ܥܬܠܝܐ. ܘܠܐ
ܐܬܩܛܠ. * ܘܗܘܐ ܛܫܐ ܠܘܬܗ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܫܬ ܫܢܝܢ. ܘܥܬܠܝܐ ܐܡܠܟܬ ܥܠ 12
ܐܪܥܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܟܓ *

* ܒܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ. ܐܬܥܫܢ ܝܘܝܕܥ. ܘܕܒܪ ܪܒܝ ܡܐܘܬܐ. ܠܥܙܪܝܐ ܒܪ ܝܪܚܡ. 1
ܘܠܐܫܡܥܝܠ ܒܪ ܝܘܚܢܢ. ܘܠܥܙܪܝܐ ܒܪ ܥܘܒܕ. ܘܠܫܡܥܝܐ ܒܪ ܥܕܘ. ܘܠܐܠܝܫܦܛ ܒܪ ܙܟܪܝ.
* ܘܐܬܚܠܡܘ ܟܠܗܘܢ ܒܡܘܡܬܐ. ܕܢܬܒܪܘܢ ܥܡ ܝܗܘܕܐ. ܘܟܢܫܘ ܐܢܘܢ ܠܠܘܝܐ. ܡܢ 2
ܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ: ܘܪܝܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܩܝܡܘ ܟܠܗ 3
ܥܡܐ ܒܡܘܡܬܐ. ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܗܐ ܒܪ ܡܠܟܐ. ܗܘ
ܢܩܘܡ ܒܪܝܫܟܘܢ. ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܥܡ ܕܘܝܕ ܥܒܕܗ. * ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܕܬܥܒܕܘܢ. 4
ܦܠܓܐ ܡܢܟܘܢ ܒܡܥܠܝ ܫܒܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ ܘܕܢܛܪܝ ܬܪܥܐ. * ܘܬܘܠܬܐ ܒܒܝܬ 5
ܕܡܠܟܐ. ܘܬܘܠܬܐ ܒܬܪܥܐ ܕܛܒܚܐ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܒܕܪܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. * ܘܠܐ 6
ܢܥܘܠ ܐܢܫ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܠܐ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܗܢܘܢ ܢܥܠܘܢ. ܡܛܠ ܕܩܕܝܫܝܢ ܐܢܘܢ.
ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܢܛܪܘܢ ܡܛܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

Et cùm reverſus eſſet ad curandum ſe in Jezrael à vulnere quo ſauciaverant eum in Ramatha dum pugnaret cum Hazaele rege Adum, deſcendit Ehazia ad inviſendum Joramum Ahabi filium in Jezraele. 6 Et quidem à Domino fuit ruina Ehaziæ, ut veniret ad Joramū: cùm enim veniſſet, egreſſus eſt cum Joramo ad Jehu filium Iamſi, qui unctus fuerat juſſu Domini ad perdendam domum Ahabi. 7 Tunc cùm diſceptaret Jehu cum gente Ahabi, invenit magnates Judæ, & filios fratrum Ehaziæ, qui miniſtrabant Ehaziæ, & interfecit eos. 8 Deinde quæſivit Ehaziam, & apprehendit eum dum diliteſceret in Samaria, & ad ſe perductum occîdit ac ſepelivit, quia dicebat, Filius Joſaphati illius eſt qui Deum oravit toto corde ſuo : nec erat domui Ehaziæ *facultas* reſtituendi robur regni. 9 Porrò Athalia mater Ehaziæ, videns mortuum eſſe filium ſuum, ſurrexit, & perdidit omnem prolem regiam domûs Judæ. 10 Verùm Jehuſebáa filia regis tulit Joaſam filium Ehaziæ, & è medio filiorum regis qui interficiebantur ſurreptum, abſcondit unà cum nutrice ipſius in cubiculo lecti ſui : abſcondit, inquam, eum Jehoſebaa filia regis Jorami, uxor Iojadai ſacerdotis (ipſa enim erat ſoror Ehaziæ) à conſpectu Athaliæ, & non fuit occiſus. 11 Fuit autem abſconſus apud illam in domo Domini, ſex annos; Athaliâ interim ſuper terram regnante. 12

CAP. XXIII.

ANno ſeptimo animoſior factus Iojada, adduxit centuriones, Azariam Iarhumi filium, Iſmaelem filium Iohannis, Azariam filium Obedi, Semaiam filium Addo, & Eliſaphatum filium Zechri : 1 Qui omnes juramento conſpirârunt ſe Iudam perobituros. 2 Quare cùm ex omnibus Iudæ civitatibus congregâſſent Levitas & præcipuos patres Iſraelis, & Ieroſolymam veniſſent, 3 Totuſque populus ille jurejurando ſe aſtrinxiſſent in domo Domini coram rege : dixit eis, Ecce filius regis, ipſe præerit vobis, quemadmodum locutus eſt Dominus cum Davide ſervo ſuo. 4 Hæc res facienda vobis eſt: Dimidia pars veſtrûm ingrediente ſabbatho ſacerdotum, Levitarum, & cuſtodum januarum : 5 Tertia pars in domo regis : tertia pars in porta coquorum : totus denique populus in atrio domûs Domini, excubias agant. 6 Nemo ingrediatur domum Domini, præter ſacerdotes & Levitas; hi ingredientur, quia ſancti ſunt : at totus popul⁹ obſervent cuſtodiam domûs Domini.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς (κ) Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύροι
ἐν (λ) Ῥαμὼθ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας. καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα
7 κατέβη θεάσασθαι τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ εἰς (μ) Ἰεζράελ, ὅτι ἠῤῥώστει. Καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο
καταστροφὴ Ὀχοζίᾳ ἐλθεῖν πρὸς Ἰωράμ. καὶ ἐν τῷ (ν) ἐλθεῖν αὐτὸν, ἐξῆλθε μετ᾽ αὐτοῦ Ἰωρὰμ πρὸς Ἰηοὺ
8 υἱὸν Ναμεσσεὶ χριστὸν (ξ) κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν Ἰηοὺ τὸν οἶκον Ἀχαὰβ,
καὶ εὗρε τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς (ο) Ὀχοζίου λειτουργοῦντας τῷ Ὀχοζίᾳ, καὶ ἀπέκτεινεν
9 αὐτούς. Καὶ εἶπεν τοῦ ζητῆσαι τὸν Ὀχοζίαν· καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἤγαγον
αὐτὸν πρὸς Ἰηοὺ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν, ὅτι εἶπαν, Υἱὸς Ἰωσαφάτ ἐστιν, ὃς (π) ἐζήτησε
τὸν κύριον ἐν (ρ) ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ Ὀχοζίᾳ κατισχῦσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας.
10 Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ (σ) Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι τέθνηκεν (τ) ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσε πᾶν
11 τὸ σπέρμα τῆς (υ) βασιλείας ἐν οἴκῳ Ἰούδα. Καὶ ἔλαβεν (φ) Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωὰς
υἱὸν (χ) Ὀχοζίου, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου (ψ) υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, καὶ ἔδωκεν
αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ (ω) εἰς ταμεῖον τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν (α) Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ
τοῦ βασιλέως Ἰωρὰμ ἀδελφὴ Ὀχοζίου γυνὴ (β) Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ
12 προσώπου (γ) τῆς Γοθολίας, καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ ἦν (δ) μετ᾽ αὐτοῦ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ κατακεκρυμμένος
ἓξ ἔτη, καὶ Γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Et revertit Joram, ut curaretur in Jezrael à plagis, quibus percuſſerunt eum Syri in Rhamoth, in pugnando ipſum adverſùs Azael regem Syriæ. Et Ochozias filius Joram rex Juda deſcendit ad viſendum Joram filium Achaab in Jezrael, quoniam ægrotabat. 6
Et à Deo facta eſt ſubverſio Ochoziæ, ut veniret ad Joram. Et in veniendo ipſum, exiit cum eo Joram ad Jehu filium Nameſſi (c) unctum Domini in domum Achaab. 7
Et factum eſt, quando ultus eſt Jehu domum Achaab; & invenit principes Juda, & fratres Ochoziæ miniſtrantes Ochoziæ, & interfecit eos. 8
Et dixit quærere Ochoziam: & ceperunt eum curantem ſe in Samaria: & duxerunt eum ad Jehu: & interfecit eum: & ſepelierunt eum, quoniam (d) dixerunt; Filius Joſaphat eſt, qui exquiſivit Dominum in toto corde ſuo. Et non erat in domo Ochoziæ ad obtinendam virtutem pro regno. 9
Et Gotholia mater Ochoziæ vidit, quia mortuus eſt filius ſuus, & ſurrexit, & perdidit omne ſemen regni in domo Juda. 10
Et tulit Joſabeeth filia regis ipſum Joas filium Ochoziæ, & furata eſt eum de medio filiorum regis, qui interficiebantur, & dedit eum, & nutricem ejus in cubiculum lectorum: & occultavit eum Joſabeeth filia regis Joram, ſoror Ochoziæ, uxor Jodae ſacerdotis: & occultavit eum à facie Gotholiæ: & non interfecit eum. 11
Et fuit (e) cum eo in domo Dei abſconditus ſex annos: & Gotholia regnavit ſuper terram. 12

MS. A. (κ) Ἰζράελ (λ) Ῥαμᾶ (μ) Ἰζράελ, (ν) ἐξελθεῖν, ἐξῆλθεν (ξ) κυρίου. Καὶ ἐγένετο (ο) Ὀχοζίᾳ, καὶ (π) * ἐκζητήσει (ρ) ὅλῃ καρδίᾳ (σ) Ὀχοζίᾳ (τ) αὐτοῦ ὁ υἱὸς, καὶ (υ) βασιλείας αὐτοῦ ἐν (φ) Ἰωσαβὲθ ἡ θυγάτηρ (χ) Ὀχοζίᾳ, (ψ) τῶν υἱῶν (ω) εἰς τὸ ταμιεῖον (α) Ἰωσαβὲθ (β) Ἰωιαδὰ (γ) Γοθολίας, καὶ (δ) μετ᾽ αὐτοῦ ἐν

ΚΕΦ. κγʹ.

1 Καὶ ἐν τῷ ἔτει (α) τῷ ὀγδόῳ ἐκραταίωσεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς (β) ἑκατοντάρχους, τὸν Ἀζαρίαν
υἱὸν Ἰωρὰμ, καὶ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν Ἰωανὰν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν (γ) Ὀβὴδ, καὶ τὸν (δ) Μαασαίαν
2 υἱὸν (ε) Ἀδία, καὶ τὸν (ζ) Ἐλισαφὰν υἱὸν Ζαχαρίου, (η) μεθ᾽ ἑαυτοῦ εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἐκύκλωσαν
τὸν Ἰούδαν, καὶ συνήγαγον τοὺς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ ἄρχοντας (θ) πατριῶν τοῦ
3 Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ διέθεντο (ι) πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα διαθήκην ἐν οἴκῳ
τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως. καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὁ υἱὸς
4 τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ. Νῦν ὁ λόγος οὗτος, ὃν ποιήσετε.
5 Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ εἰς τὰς πύλας
τῶν εἰσόδων, Καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ, καὶ πᾶς
6 ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. Καὶ μὴ εἰσελθέτω εἰς οἶκον κυρίου, ἐὰν μὴ (κ) οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται
καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν· αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοί εἰσι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς (λ) φυλασσέτω
φυλακὰς κυρίου.

CAP. XXIII.

Et in anno (a) octavo confortatus eſt Jodae, & aſſumpſit centuriones, Azariam filium Joram, & Iſmael filium Joanan, & Azariam filium Obed, & Maaſæam filium Adia, & Eliſaphan filium Zachariæ, ſecum in domum (b) Domini: 1
Et circumierunt Judam, & congregaverunt Levitas de omnibus civitatibus Juda, & principes patriarum Iſrael, et venerunt in Hieruſalem. 2
Et diſpoſuerunt omnis Eccleſia Juda teſtamentum in domo Dei cum rege. Et (c) oſtendit eis filium regis, et dixit eis; Ecce filius regis regnet, ſicut locutus eſt Dominus, ſuper domum David. 3
Nunc verbum hoc eſt, quod facietis. 4 *Tertia pars ex vobis ingrediantur ſabbatum ſacerdotum, et Levitarum, (d) et ad portas introituum:* 5 *et tertia pars in domo regis: et tertia in porta media; et omnis populus in atriis domûs Domini.*
Et non ingrediatur in domum Domini, niſi ſacerdotes, et Levitæ, & miniſtrantes (e) Levitarum. Hi ingredientur, quoniam ſancti ſunt: et omnis populus cuſtodiat cuſtodias Domini. 6

MS. A. (α) τῷ ἑβδόμῳ (β) ἑκατοντάρχας, (γ) Ἰωβὴδ, (δ) Μασίαν (ε) Ἀδαία, (ζ) Ἐλισαφὰτ (η) μετ᾽ αὐτοῦ (θ) τῶν πατριῶν (ι) πᾶσα ἐκκλησία (κ) ὁ ἱερεὺς (λ) φυλασσέσθω

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

6 * فرجع يتطبب في ايزرعال من الضربة التي ضرب في الرامة وهو يحارب حزايل ملك ادوم *
7 ونزل احزيا الي يورام * لانه كان من الرب رجوع احزيا ليأتي الي يورام * وحين جاء خرج مع
8 يورام عند ياهو بن نماسي * وكان موهوبا من قدام الله ليهلك بيت اخاب * وحين كان
9 يحارب ياهو مع بيت اخاب * وجد رؤساء يهودا وبني اخي احزيا يخدمونه وقتلهم * وطلب
احزيا واستملكه * وكان مردولا في سمرين * فجاوا به اليه فقتله ودفنه * لانه قال انه ابن
يوسافاط الذي صلي قدام الله من قلبه كله * وما كان لبيت احزيا اعتضادا بقوة الملك
10 * فلما رات عثليا ام احزيا ان ابنها قد مات * نهضت وقتلت كل اولاد ملوك يهودا * واخذت
11 ياهوسبع ابنة يورام الملك * يواس بن احزيا * فسرقته من اولاد الملوك * واخفته هو ومرضعته
في مجلس بيتها * وحجبت يهوسبع ابنة يورام الملك امراة يوياداع الكاهن يواس * لانها كانت
12 اخت احزيا * من قبل عثليا * بل كان مخبيا عندها في بيت الله ست سنين * وملكت
عثليا على الارض *

Ideoque reverſus eſt ut curaret ſe in Jezraele à vulnere quod inflictum fuerat ei in Rama dum pugnaret contra Hazaelem regem Edom, deſcenditque Abazia ad Joramum: 6
(Fuit autem à Domino hæc Abaziæ reverſio animo veniendi ad Joramum) & cùm perveniſſet, egreſſus eſt cum Joramo ad Jehu filium Jamſi, cui commiſſa fuerat à Deo deſtructio domûs Achabi. 7
Dum ergò pugnabat Jehu cum domo Achabi, invenit principes Judæ & nepotes Abaziæ miniſtrantes ei, & occîdit illos. 8
Deinde quæſivit Abaziam, & potitus eſt ejus: cùm enim eſſet in Samaria deſpectus, adduxerunt eum ad ipſum, & occîdit illum, tum ſepelivit (dicebat enim, Quia filius eſt Joſaphati qui Deũ oravit ex toto animo ſuo) nullumque fuit domui Abaziæ ſubſidium à potentia regni. 9
Cùm autem vidiſſet Athalia mater Abaziæ quòd mortuus jam eſſet filius ſuus, ſurgens trucidavit omnes filios regum Judæ. 10
Sed accipiens Jebuſebaa filia regis Jorami Joaſum Abaziæ filium, eumque furtim ſurripiens è filiis regum, abdidit eum & nutricem ejus in cubiculo domûs ſuæ. Jebuſebaa, inquam, filia regis Jorami, uxor Jojadæ ſacerdotis, eò quod eſſet ſoror Abaziæ, abſcondit Joaſum à cæde Athaliæ, nec fuit interfectus: 11
Sed manſit abſconſus apud eam in domo Dei ſex annos, dum regnaret Athalia ſuper terram. 12

* الفصل الثالث والعشرون *

1 * وفي السنة السابعة من ملكها كبر يواس * جمع يوياداع الكاهن العظماء * وهم عازريوا بن
2 يرحوم * واسماعيل بن يوحنا * وعازير بن عوبيد * وسمعان بن عادو * ويوسافاط بن لاوي * وحلفهم
3 بايمان * وامرهم ان يدوروا في يهودا * ويجمعوا اللاويين ورؤساء اباء اسرائيل ليحلفوا * فحلف
الامة كلها ايمانا في بيت الله قدام الملك * وقال لهم * هذا ابن الملك * وهو يملك عليكم *
4 كما قال الله لداود عبدك * وهذا الكلام تصنعون * النصف منكم يكون في طريق مدخل
5 السبت * كهنة ولاويون وحراس الابواب * والثلث في بيت الملك * والسدس علي بيت الطباخين *
6 وساير الامة والذين يحرسون في بيت الله * لا يدخل احد الي بيت الله * الا الكهنة واللاويين *
لانهم مقدسون *

CAP. XXIII.

Anno autem ejus regni ſeptimo, cùm grandior factus eſſet Joas, convocavit Jojada ſacerdos magnates, nempe Azariam filium Jarhumi, Iſmaelem filium Johannis, Azirum filium Obedi, Simeonem filium Addo, & Joſaphatum filium Levi; 1
Et juramento aſtrictis præcepit ut Judam circumirent, & congregarent Levitas & præcipuos patres Iſraelis ad præſtandum juramentum. 2
Poſtquam ergò totam illam turbam ad jusjurandum adegiſſet in domo Dei coram rege, dixit eis; Hic eſt filius regis, & hic regnaturus eſt ſuper vos, quemadmodum dixit Deus Davidi ſervo ſuo. 3
Hæc igitur agenda ſunt vobis: Media pars veſtrî ſiſtat ſe in via introitûs ſabbathi, tam ſacerdotes & Levitæ, quàm cuſtodes portarum: 4
Tertia pars in domo regis: ſexta pars ad domum coquorum: reliqua vero turba cum iis qui excubias agunt, in domo Dei. 5
Nemo Dei templum ingrediatur, niſi ſacerdotes & Levitæ, quoniam ii ſunt ſancti. 6

דברי הימים ב: כג

,rege cum estote Et .moriatur, domum in *veniens* & :sua manu in sua *vasa* & unusquisq; undiq; regem Levitæ circundent Et
7 והקיפו הלוים את־המלך סביב איש וכליו בידו והבא אל־הבית יומת והיו את־המלך
vir assumpserunt Et.sacerdos Jehojadah præcepit quæ oïa juxta,Jehudah univers⁹ et ,Levitæ fecerūt Et.*illū egrediendo et,illū intrando in*
8 בבאו ובצאתו: ויעשו הלוים וכל־יהודה ככל אשר־צוה יהוידע הכהן ויקחו איש את־
dedit Et .divisiones sacerdos Jehojadah *aperuerat* non nam :*sabbathum* egredientib⁹ cum sabbathū ad venientes suos viros
9 אנשיו באי השבת עם יוצאי השבת כי לא פטר יהוידע הכהן את־המחלקות: ויתן
domo quæ ,David regis quæ peltas & , clypeos & ,lanceas *centuriarum principibus* sacerdos Jehojadah
יהוידע הכהן לשרי המאות את־החניתים ואת־המגנות ואת־השלטים אשר למלך דויד אשר בית
domus *humerum* ad usque ,dextero domus *humero ab* ,sua manu in *suum missile* *vir* & ,populū omnē constituit Et .Dei
10 האלהים: ויעמד את־כל־העם ואיש שלחו בידו מכתף הבית הימנית עד־כתף הבית
.*ornamentum* & ,*separationem* eū super *dederunt* & ,regis filium eduxerunt Et .*circumquaq;* regem *super* ,domui & ,altari sinistrum
11 השמאלית למזבח ולבית על־המלך סביב: ויוציאו את־בן־המלך ויתנו עליו את־הנזר ואת־העדות
,currentiū *populi* vocem Hathaliahu audivit Et .rex Vivat:dixerunt atq; ,ej⁹ filii &,Jehojadah eū unxerūt &,eum cōstituerūt regē Et
12 וימליכו אתו וימשחהו יהוידע ובניו ויאמרו יחי המלך: ותשמע עתליהו את־קול העם הרצים
,introitu in *suam columnam super stans* rex ecce & ,vidit Et .Domini domum populum ad venit & :regem laudantium &
13 והמהללים את־המלך ותבוא אל־העם בית יהוה: ותרא והנה המלך עומד על־עמודו במבוא
,*cantici* instrumentis cū cantores & ,tubis *in clangens &* ,*lætans* terræ *populus omnis* & ,regem juxta tubæ & ,principes &
והשרים והחצצרות על־המלך וכל־עם הארץ שמח ותוקע בחצצרות והמשוררים בכלי השיר
sacerdos Jehojadah *fecit egredi* Et.conjuratio,Conjuratio:dixit & ,sua vestimenta Hathaliahu scidit & :laudare scientes &
14 ומודיעים להלל ותקרע עתליהו את־בגדיה ותאמר קשר קשר: ויוצא יהוידע הכהן את־
quoniā;gladio in moriatur, eam *post veniens &* ,*ordines* extra ad illā Educite :eos ad dixit &,exercitus *præfectos centuriarū principes*
שרי המאות פקודי החיל ויאמר אלהם הוציאוה אל־מבית השדרות והבא אחריה יומת בחרב כי
:*regis* domus equorum portæ introitum ad venit & :manus ei imposuerunt Et .Domini domo eā interficiatis Non :sacerdos dixit
15 אמר הכהן לא תמיתוה בית יהוה: וישימו לה ידים ותבוא אל־מבוא שער־הסוסים בית המלך
.Domino *populū in existendū ad* ,regem inter & populum universū inter & ,se inter fœdus Jehojadah *excidit* Et .ibi eā interfecerūt &
16 וימיתוה שם: ויכרת יהוידע ברית בינו ובין כל־העם ובין המלך להיות לעם ליהוה:
sacerdotē Mathan & :cōfregerunt ej⁹ simulachra & ,ejus altaria & ,eā destruxerunt & ,Bahal domum populus omnis sunt ingressi Et
17 ויבאו כל־העם בית־הבעל ויתצהו ואת־מזבחתיו ואת־צלמיו שברו ואת מתן כהן
est partitus quos ,Levitarū sacerdotū manū per Domini domus *præfectos* Jehojadah posuit Et .*altarium facies ad* occiderunt Bahal
18 הבעל הרגו לפני המזבחות: וישם יהוידע פקדת בית יהוה ביד הכהנים הלוים אשר חלק
.David man⁹ juxta cantico in & lætitia in ,Moseh lege in scriptū sicut ,Domini *ascensiones ascendere faciendū ad* Domini domo in David
דויד על־בית יהוה להעלות עלות יהוה ככתוב בתורת משה בשמחה ובשיר על ידי דויד:
,*centuriarum principes* Assumpsitq; .*verbo omni* in immund⁹ ingrediebatur nō &:Domini domus portas *super* janitores constituit Et
19 20 ויעמד השוערים על־שערי בית יהוה ולא־יבוא טמא לכל־דבר: ויקח את־שרי המאות
introierūt & ,Domini domo de regem *fecit* descendere & :terræ populū omnē & ,populo *in* dominantes & ,*illustres* &
ואת־האדירים ואת־המושלים בעם ואת כל־עם הארץ ויורד את־המלך מבית יהוה ויבאו
,terræ populus omnis sunt lætati Et .regni solium super regem fecerunt sedere et :*regis* domum superioris portæ *medio in*
21 בתוך־שער העליון בית המלך ויושיבו את־המלך על כסא הממלכה: וישמחו כל־עם־הארץ
.gladio in interfecerunt Hathaliahu Et ,quievit urbs et
והעיר שקטה ואת־עתליהו המיתו בחרב:

Verſio VULG. LAT.

7 Levitæ autē circumdent regē, habentes ſinguli arma ſua: (& ſi quis ali⁹ ingreſſ⁹ fuerit templū, interficiatur:) ſintque cū rege & intrante & egrediente. 8 Fecerunt ergò Levitæ, & univerſ⁹ Juda, juxta oïa quæ præceperat Joiada pontifex: & aſſumpſerunt ſinguli viros qui ſub ſe erant, et veniebāt p ordinē ſabbati, cū his qui impleverant ſabbatū, et egreſſuri erant: ſiquidē Joiada pontifex non dimiſerat abire turmas, quæ ſibi p ſingulas hebdomadas ſuccedere conſueverant. 9 Dedítq; Joiada ſacerdos centurionib⁹ lanceas, clypeóſq; et peltas regis David, quas conſecraverat in domo Dñi. 10 Conſtituítq; omnē populū tenentiū pugiones, à parte templi dextra, uſq; ad partē templi ſiniſtrā, corā altari, & templo, p circuitū regis. 11 Et eduxerunt filiū regis, & impoſuerunt ei diadema, & teſtimoniū, derúntq; in manu ej⁹ tenendā legē, & conſtituerunt eum regē: unxit quoq; illū Joiada pontifex, & filii ej⁹: imprecatíq; ſunt ei, atq; dixerunt; Vivat rex. 12 Quod cū audiſſet Athalia, vocē ſcilicèt currentiū atq; laudantiū regē, ingreſſa eſt ad populū in templū Dñi. 13 Cúmq; vidiſſet regē ſtantē ſup gradū in introitu, & principes, turmáſq; circa eū, omnémq; populū terræ gaudentē, atq; clangentē tubis, & diverſi generis organis concinentem, vocémque laudantium, ſcidit veſtimenta ſua, & ait; Inſidiæ, inſidiæ. 14 Egreſſus autem Joiada pontifex ad centuriones, & principes exercitûs, dixit eis; Educite illam extra ſepta templi, & interficiatur foris gladio. Præcepítque ſacerdos ne occideretur in domo domini. 15 Et impoſuerunt cervicibus ejus manus: cúmque intrâſſet portam equorum domûs regis, interfecerunt eam ibi. 16 Pepigit autem Joiada fœdus inter ſe, univerſúmque populum, & regem, ut eſſet populus Domini. 17 Itaq; ingreſſus eſt omnis populus domum Baal, & deſtruxerunt eam: & altaria ac ſimulacra illius confregerunt: Mathan quoque ſacerdotem Baal interfecerunt ante aras. 18 Conſtituit autem Joiada præpoſitos in domo Domini, ſub manibus Sacerdotum, & Levitarum, quos diſtribuit David in domo Domini: ut offerrent holocauſta Domino, ſicut ſcriptum eſt in lege Moyſi, in gaudio & canticis, juxta diſpoſitionē David. 19 Conſtituit quoque janitores in portis domûs Domini, ut non ingrederetur eam immundus in omni re. 20 Aſſumpſítq; centuriones, & fortiſſimos viros ac principes populi, & omne vulgus terræ, & fecerunt deſcendere regem de domo Domini, & introire per medium portæ ſuperioris in domū regis, & collocaverunt eum in ſolio regali. 21 Lætatúſque eſt omnis populus terræ, & urbs quievit: porrò Athalia interfecta eſt gladio.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 [illegible]
8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
[illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
[illegible]
[illegible]
14 [illegible]
[illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]
[illegible]
[illegible]
19 [illegible]
20 [illegible]
21 [illegible]
[illegible]

7 Circundabunt Levitæ regem undequaque, unoquoque inſtrumenta ſua bellica manu tenente, ut quiſquis ædem internam ingredi *tentârit*, morte afficiatur: eſtote ergò prope regem dum ingredietur & dum egredietur. 8 Itaque fecerunt Levitæ & omnes Judæi prout præceperat eis Jojada ſacerdos, aſſumens quilibet ſodalem ſuum, tam hi qui excubias agebant incipiente ſabbatho, quàm qui excubias agebant expirante ſabbatho: nam Jojada ſacerdos dimittebat eos à ſtationibus eorum. 9 Dedit præterea Jojada ſacerdos centurionibus lanceas, clypeos, & pharetras regis Davidis, quæ erant in domo Domini: 10 Stetítque totus populus, quiſque à latere domûs ſiniſtro verſùs altare & domum: tum cinxerunt regem, 11 Et eduxerunt filium regis, & impoſuerunt capiti ejus diadema et coronam, inaugurârunt eum regno, ungentibus eum Jojada & filiis ejus, & dixerunt; Vivat rex. 12 Audiens autem Athalia clamorem populi geſtientis & regem laudibus celebrantis, venit ad regem in domum Domini. 13 Ubi videns quòd ecce rex ſtabat ſuper columnam juxta conſuetudinem regum, & buccinæ curvæ ac rectæ reſonabant coram rege, & totus populus læt⁹ clangebat tubis, & inſtrumentis muſicis canebat; laceravit Athalia veſtes ſuas, & ait; Mendaciū, mendaciū. 14 Tunc præcepit Jojada ſacerdos centurionib⁹ qui præpoſiti erant copiis, & ait illis; Educite eam extra ordines, & quicunque introierit poſt eam, gladio trucidetur: dixerat enim ſacerdos, Ne moriatur in domo Domini. 15 Itaque parârunt ei locum, ad quem ingreſſa per viam introitûs equorum, ibidem affecta fuit morte. 16 Deinde juramento ſe aſtringente Jojadâ & univerſo populo erga Dñm, 17 Ingreſſus eſt univerſus populus Iſraelis ædē Baalis, & funditùs everterunt eam, aras ejus minutatim confregerunt, ſtatuas comminuerunt, & ſacerdotem Baalis ante aram trucidârunt. 18 Deinde conſtituit Jojada præfectos in domo Domini, & ſacerdotes ac Levitas quos diſtribuerat David, ut eſſent cuſtodes domûs Domini, ut offerrent holocauſta ſicut ſcriptum eſt in ceremoniis Moſis, cum gaudio & canticis per Davidem *diſpoſitis*; 19 Et cuſtodes liminum ſtarent ad limina in domo Domini, ne ingrederentur illuc immundi. 20 Adduxit præterea centuriones, præfectos populi, totúmque terræ populum: qui cùm veniſſent per portam ſuperiorem domûs regiæ collocârunt regem in ſolio regni: 21 Et lætabantur univerſus terræ populus, tubíſque canebant: Athaliam autem gladio interfecerunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ (†) ἀνδρὸς σκεῦος σκεῦος ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
8 εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται, καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως (μ) ἐκπορευομένου καὶ εἰσπορευομένου αὐτοῦ. Καὶ
ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα κατὰ πάντα ὅσα (ν) ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς· καὶ ἔλαβον
ἕκαστος τοὺς ἄνδρας (ξ) αὐτοῦ ἀπ᾿ ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν (ο) Ἰωδαὲ
9 ὁ ἱερεὺς τὰς ἐφημερίας. Καὶ (π) ἔδωκεν Ἰωδαὲ τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα ἃ ἦν τοῦ βασι-
10 λέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. Καὶ (ρ) ἔστησε τὸν λαὸν πάντα ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις (σ) αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὠμί-
ας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου, ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.
11 Καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ᾿ αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐβασίλευσαν
12 καὶ ἔχρισαν αὐτὸν (τ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπαν, Ζήτω ὁ βασιλεύς. Καὶ ἤκουσε Γοθολία
τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ (υ) τρεχόντων, καὶ ἐξομολογουμένων, ϗ αἰνούντων τὸν βασιλέα· ϗ εἰσῆλθε πρὸς τὸν
13 βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ εἶδε, ϗ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες
ϗ αἱ (φ) σάλπιγγες· ϗ οἱ ἄρχοντες περὶ τὸν βασιλέα, ϗ πᾶς ὁ (χ) λαὸς τῆς γῆς ηὐφράνθη, ϗ ἐσάλπι-
σαν (ψ) ταῖς σάλπιγξι, ϗ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις ᾠδοὶ, ϗ ὑμνοῦντες αἶνον· ϗ διέρρηξε Γοθολία
14 τὴν στολὴν (ω) αὐτῆς, ϗ (α) ἐβόησε, Ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, ϗ ἐνετείλατο
Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις, ϗ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐκβάλετε αὐτὴν
ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ϗ (¨) εἰσέλθατε ὀπίσω αὐτῆς, ϗ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Μὴ ἀποθανέ-
15 τω ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν, ϗ διῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ
16 ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον αὐτοῦ ϗ τοῦ λαοῦ ϗ τοῦ βασιλέως, εἶναι λαὸν
17 τῷ κυρίῳ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον Βάαλ, ϗ κατέσπασαν αὐτὸν ϗ τὰ (β) θυσιαστήρια
αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν, ϗ τὸν Ματθὰν (γ) ἱερέα Βάαλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν θυσιαστη-
18 ρίων αὐτοῦ. Καὶ (δ) ἐνεχείρισεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων ϗ (ε) Λευιτῶν, ϗ
ἀνέστησε τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων ϗ τῶν (ζ) Λευιτῶν, ἃς διέστειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον κυρίου, ϗ (η) ἀνενέγ-
και ὁλοκαυτώματα (θ) κυρίῳ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ἐν εὐφροσύνῃ ϗ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς Δαυ-
19 ίδ. Καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κυρίου, ϗ οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα.
20 Καὶ ἔλαβε τοὺς πατριάρχας, ϗ τοὺς δυνατοὺς, ϗ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, ϗ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, ϗ (ι)
ἐπεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, ϗ εἰσῆλθε διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, ϗ
21 ἐκάθισαν τὸν βασιλέα (κ) ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας. Καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, ϗ ἡ πόλις ἡσύχασε,
ϗ τὴν Γοθολίαν (λ) ἐθανάτωσαν.

Et circundabunt Levitæ regem in circuitu, *(f) viri vas, vas in manu ejus:* 7
Et ingrediens in domum morietur: & erunt cum rege, egrediente & in-
grediente eo. Et fecerunt Levitæ, & omnis Juda juxta omnia quæ- 8
cunque mandavit eis Jodae ſacerdos. Et aſſumpſerunt unuſquiſ-
que viros ſuos, à principio ſabbati uſque ad exitum ſabbati: quo-
niã non dimiſerat Jodae ſacerdos *vices. Et dedit Jodae (g) gladios,* 9
& clypeos, & arma, quæ erant regis David in domo (h) Dei:
Et ſtatuit populum omnem, unumquemque in armis ſuis, ab humero do- 10
mûs dextro uſque ad humerum (i) ſiniſtrum altaris & domûs, ſu-
per regem in circuitu. Et eduxit filium regis, & dedit ſuper eum 11
inſigne regale, & (k) teſtimonia: & regem fecerunt, & unxerunt
eum Jodae ſacerdos, & filii ejus: & dixerunt; Vivat rex. Et au- 12
divit Gotholia vocem populi, currentium, & confitentium, & laudan-
tium regem. Et intravit ad regem in domum Domini. Et vidit: & 13
ecce rex ſuper ſtationem ſuam, & ſuper introitum principes, & tu-
bæ, & principes circa regem: & omnis populus terræ lætatus eſt,
& clanxerunt tubis: & canentes in organis cantores, & celebrantes
laudem. Et diſcidit Gotholia ſtolam ſuam, & clamavit, (l) Con-
jurantes conjuratis. Et exivit Jodae ſacerdos: & mandavit 14
Jodae ſacerdos centurionibus, & ducibus virtutis, & dixit eis; E-
jicite eam extra domum, & intrate poſt eam, & moriatur gladio:
quoniam dixit ſacerdos, Non moriatur in domo Domini. Et (m) de- 15
derunt ei ſpatium: & tranſivit per portam equitum domûs regis: &
interfecerunt eam ibi. Et diſpoſuit Jodae teſtamentum inter ſe, & 16
populum, & regem, ut ſit populus Domino. Et intravit omnis po- 17
pulus terræ in domum Baal, & diruerunt eam, & altaria ejus, et
(n) idola ejus comminuerunt, et Matthan ſacerdotem Baal interfece-
runt ante altaria ejus. Et aggreſſus eſt Jodae ſacerdos (o) opera 18
domûs Domini per manum ſacerdotum, et Levitarum: et ſuſcitavit
vices ſacerdotum, et Levitarum, quas diſtinxit David ſuper domum
Domini, (p) et ad offerendum holocauſtomata Domino, ſicut ſcri-
ptum eſt in lege Moyſi in lætitia, et in canticis per manum David. Et 19
ſteterunt janitores ſuper portas domûs Domini: et non ingredietur im-
mundus ad omnem rem. Et aſſumpſit patriarchas, et potentes, et 20
principes populi, et omnem populum terræ: et aſcendere fecerunt re-
gem in domum Domini: et intravit per portam interiorem in domum regis: et ſedere fecerunt re-
gem ſuper thronum regni. Et lætatus eſt omnis populus terræ: et civitas quievit: et Gotholiam (q) interſecerunt. 21

MS. A. (†) ἀνδρὸς σκεῦος ἐν (μ) εἰσπορευομένου ϗ ἐκπορευομένου. Καὶ (ν) ἐνετείλατο Ἰωδαὲ (ξ) ἑαυτοῦ (ο) Ἰωδαὲ τὰς (π) ἔδωκεν τοὺς (ρ) ἔστησεν πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον (σ) ἑ-
αυτοῦ, (τ) Ἰωδαὲ ϗ οἱ (υ) τῶν τρεχόντων, (φ) σάλπιγγες· ἄρχοντες (χ) λαὸς ηὐφράνθη, (ψ) ἐν σάλπιγξιν, (ω) ἑαυτῆς, (α) ἐβόησεν, ϗ εἶπεν, Ἐπιτιθέμενοι (¨) ἐξέλθατε
(β) θυσιαστήρια, καὶ τὰ (γ) τὸν ἱερέα τῆς Βάαλ (δ) ἐνεχείρησεν (ε) τῶν Λευιτῶν, ϗ ἀνέστησεν (ζ) Λευιτῶν διέστειλεν (η) ἀνενέγκαι (θ) τῷ κυρίῳ, (ι) ἀνεβίβασαν
(κ) ἐπὶ τὸν θρόνον (λ) ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وَاللَّاوِيُّونَ يَتْبَعُونَ ٱلْمَلِكَ وَهُمْ حَوَالَيْهِ * وَكُلُّ رَجُلٍ سِلَاحُهُ بِيَدِهِ * وَكُلُّ مَنْ يَدْخُلْ إِلَى بَيْتِ 7
اللهِ ٱلْجَوَّانِي يُقْتَلُ * وَيَكُونُونَ مَعَهُ فِي دُخُولِهِ وَخُرُوجِهِ * فَصَنَعُوا كَمَا أَمَرَهُمْ * وَمَضَى ٱلرِّجَالُ 8
وَأَصْحَابُهُمُ ٱلَّذِينَ يَحْرُسُونَ دُخُولَ ٱلسَّبْتِ وَخُرُوجَهُ * لِأَنَّ يُويَادَاعَ ٱلْكَاهِنَ كَانَ يَصْرِفُهُمْ فِي أَوْقَاتِهِمْ
* وَأَعْطَى يُويَادَاعُ لِرُؤَسَاءِ ٱلْمِئِينَ رِمَاحًا وَتِرَاسًا وَسُيُوفَ دَاوُدَ ٱلْمَلِكِ * ٱلَّتِي كَانَتْ فِي بَيْتِ ٱللهِ 9
* وَوَقَفَ ٱلشَّعْبُ كُلُّهُ كُلُّ رَجُلٍ فِي جَنْبِ بَيْتِ ٱلشِّمَالِ ٱلَّذِي لِلْمَذْبَحِ وَٱلْبَيْتِ * وَهُمْ حَوَالَيِ ٱلْمَلِكِ 10
* وَأَخْرَجُوا ٱبْنَ ٱلْمَلِكِ * وَجَعَلُوا ٱلتَّاجَ عَلَى رَأْسِهِ * وَأَقَامُوهُ مَلِكًا * وَمَسَحَهُ يُويَادَاعُ ٱلْكَاهِنُ 11
وَبَنُوهُ * وَقَالُوا لَهُ * يَعِيشُ ٱلْمَلِكُ * فَسَمِعَتْ عَثَلْيَا صَوْتَ ٱلشَّعْبِ يَفْرَحُونَ وَيُعَظِّمُونَ ٱلْمَلِكَ * 12
فَجَاءَتْ إِلَى بَيْتِ ٱللهِ إِلَى ٱلْمَلِكِ * فَنَظَرَتْ فَإِذَا ٱلْمَلِكُ قَائِمًا عَلَى ٱلْعَمُودِ كَمِثْلِ رُسُومِ ٱلْمُلُوكِ * 13
وَقُرُونٌ مَبْسُوطَاتٌ وَقُرُونٌ مُلْتَوِيَاتٌ تَضْرِبُ قُدَّامَ ٱلْمَلِكِ * وَسَائِرُ ٱلشَّعْبِ يَفْرَحُونَ وَيَطْرَبُونَ
لِصَوْتِ ٱلْقُرُونِ وَيُسَبِّحُونَ بِتَسَابِيحَ * فَخَرَقَتْ عَثَلْيَا ثِيَابَهَا وَقَالَتْ * كَذِبٌ كَذِبٌ * فَأَمَرَ 14
يُويَادَاعُ رُؤَسَاءَ ٱلْمِئِينَ أَنْ يُخْرِجُوهَا إِلَى بَرَّا مِنْ بَيْنِ ٱلصُّفُوفِ * وَمَنْ يَدْخُلْ خَلْفَهَا يُقْتَلْ *
لِأَنَّهُ قَالَ * لَا تُقْتَلْ فِي بَيْتِ ٱللهِ * فَأَصْلَحُوا لَهَا مَوْضِعًا * وَأُدْخِلَتْ فِي طَرِيقِ مَدْخَلِ 15
ٱلْخَيْلِ * فَقُتِلَتْ هُنَاكَ * وَحَلَفَ يُويَادَاعُ بِأَيْمَانٍ بِحَضْرَةِ ٱلشَّعْبِ وَٱلْمَلِكِ * بِأَنْ يَكُونَ سَائِرُ بَنِي 16
إِسْرَائِيلَ لِلّٰهِ * وَدَخَلَ إِلَى بَيْتِ بَاعَلَ ٱلصَّنَمِ وَخَرَّبَهُ * وَكَسَرَ مَذَابِحَهُ * وَدَقَّ أَصْنَامَهُ * وَقَتَلَ 17
كَهَنَتَهُ قُدَّامَ مَذْبَحِهِ * وَصَنَعَ يُويَادَاعُ فِي بَيْتِ ٱللهِ حُكَّامًا كَهَنَةً وَلَاوِيِّينَ * ٱلَّذِي وَسَمَ 18
دَاوُدُ أَنْ يَكُونُوا حُفَّاظًا عَلَى بَيْتِ ٱللهِ * لِيُصْعِدُوا ٱلذَّبَائِحَ كَمَا هُوَ مَكْتُوبٌ فِي تَوْرَاةِ مُوسَى *
بِٱلتَّسَابِيحِ وَٱلْفَرَحِ عَلَى يَدَيْ دَاوُدَ * وَيُقِيمُوا بَوَّابِينَ عَلَى أَبْوَابِ بَيْتِ ٱللهِ * وَلَا تَدْخُلْ 19
هُنَاكَ ٱلْأَنْجَاسُ * وَأَخَذَ رُؤَسَاءَ ٱلْمِئِينَ * سَلَاطِينَ ٱلشَّعْبِ * وَسَائِرَ أُمَّةِ ٱلْأَرْضِ * وَجَاؤُوا إِلَى 20
ٱلْبَابِ ٱلْفَوْقَانِيِّ * وَأَجْلَسُوا ٱلْمَلِكَ عَلَى كُرْسِيِّ ٱلْمَمْلَكَةِ * وَفَرِحَ كُلُّ شَعْبِ ٱلْأَرْضِ وَقَتَلُوا 21
عَثَلْيَا بِحَرْبَةٍ *

Levitæ regem comitentur cingentes eum: 7
& unuſquiſque arma ſua manu teneat,
ut ſiquis interiorem Dei ædem ingredi
velit, occidatur: comitentur autem
illum in ingreſſu & egreſſu ipſius. Fe- 8
cerunt ergò quemadmodum præcepit eis,
& abierunt viri illi cum ſodalibus
ſuis qui cuſtodiebant ingreſſum &
egreſſum ſabbathi: nam Jojada ſa-
cerdos dimittebat eos præſcriptis tem-
poribus. Deditque Jojada centurionibus 9
haſtas, clypeos, & enſes Davidis regis,
quæ extabant in domo Dei. Et cùm 10
collocâſſet univerſum populum, quen-
que virum ad latus ædis quod erat à
ſiniſtra altaris & ædis, regemque cin-
xiſſent; Produxerunt filium regis, 11
& impoſito diademate capiti ejus, creâ-
runt eum regem, unxitque eum Jojada
ſacerdos & filii ejus, dixeruntque ei,
Vivat rex. Audiens autem Athalia 12
vocem populi geſtientis & magnifican-
tis regem, venit domum Dei ad regem:
Et reſpiciens, ecce ſtabat rex ſuper co- 13
lumnam de more regum, & tubæ por-
rectæ tubæque inflexæ perſonabant co-
ram rege, totus denique populus læta-
batur & concinebat ad voces tubarum,
laudeſque canebat: quapropter conſcidit
Athalia veſtimenta ſua, & dixit; Fal-
lacia, fallacia. Juſſit autem Jojada 14
centurionibus ut educerent eam foras è
medio acierum, & quicunque poſt eam
ingrederetur, occideretur: dicebat enim,
Ne trucidetur in templo Dei. Et pa- 15
râunt ei locum, in quem introducta per
viam introitûs equorum, fuit illic inter-
fecta. Poſthæc Jojada ſacramento af- 16
firmavit, annuente populo & rege, omnes
Iſraelitas fore Dei ſervos. Tum in- 17
greſſus in phanum Baalis idoli, deſtru-
xit illud, aras ejus confregit, ſtatuas
comminuit, & ſacrificos ejus trucida-
vit ante aram ipſius. Statuitque Jojada in 18
templo Dei præfectos, ſacerdotes ac Le-
vitas quos diſtribuerat David, ut eſſent
cuſtodes templi Dei, ut offerrent ſacri-
ficia prout ſcriptum eſt in lege Moſis,
cum canticis & gaudio, per manum Da-
vidis; Et janitores præficerent januis 19
templi Dei, ne ingrederentur illuc im-
mundi. Deinde aſſumpſit centuriones, 20
imperatores populi, totamque terræ gen-
tem; & portam ſuperiorem adeuntes,
collocârunt regem in ſolio regni. Et, 21
lætatus eſt totus populus terræ, poſtquam
Athaliam haſtâ trucidârunt.

דברי הימים ב׃ כד

CAP. XXIV. כד

.ſebah-Beer de Sibiah ej⁹ matris nomē Et .Jeruſalaim in regnavit annis quadraginta & ,*ipſum regnando in* Joas annorum ſeptem *Filius*
1 בן־שבע שנים יואש במלכו וארבעים שנה מלך בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע׃
genuit & : duas uxores Jehojadah ei *tulit* Et .ſacerdotis Jehojadah diebus omnibus ,DOMINI oculis in rectum Joas fecit Et
2 ויעש יואש הישר בעיני יהוה כל־ימי יהוידע הכהן׃ וישא־לו יהוידע נשים שתים ויולד
3 ,ſacerdotes congregavit Et .DOMINI domum *innovandum ad* ,Joas corde *cum* fuit ; hoc poſt fuit Et .filias & ,filios
4 5 בנים ובנות׃ ויהי אחרי־כן היה עם־לב יואש לחדש את־בית יהוה׃ ויקבץ את־הכהנים
domum roborandum ad argentum Iſrael univerſo de cōgregate & ,Jehudah civitates ad Egredimini : eis dixit & , Levitas &
והלוים ויאמר להם צאו לערי יהודה וקבצו מכל־ישראל כסף לחזק את־בית
Jehojadah rex vocavit Et .Levitæ feſtinaverunt non & : rem *ad* feſtinabitis vos & ; *anno in anni tempore à* veſtri Dei
6 אלהיכם מדי שנה בשנה ואתם תמהרו לדבר ולא מהרו הלוים׃ ויקרא המלך ליהוידע
ſervi Moſeh munus Jeruſalaim de & , Jehudah de *afferendum ad* , Levitis *ſuper* quæſiſti non Cur : ei dixit & , *caput*
הראש ויאמר לו מדוע לא־דרשת על־הלוים להביא מיהודה ומירושלם את־משאת משה עבד־
: Dei domum *diruperunt* ej⁹ filii , impia Hathaliahu Quia ? teſtimonii *tentorium* in , Iſrael *concione* & ,DOMINI
7 יהוה והקהל לישראל לאהל העדות׃ כי עתליהו המרשעת בניה פרצו את־בית האלהים
porta in eā *dederunt* & ,unam arcam fecerunt & : rex dixit Et .Behalim ipſi fecerunt DOMINI domus ſanctificationes oēs etiam &
8 וגם כל־קדשי בית־יהוה עשו לבעלים׃ ויאמר המלך ויעשו ארון אחד ויתנהו בשער
ſervi Moſeh donum DOMINO *afferendum ad* ,Jeruſalaim in & ,Jehudah in vocem dederunt Et .forinſecus DOMINI domus
9 בית־יהוה חוצה׃ ויתנו־קול ביהודה ובירושלם להביא ליהוה משאת משה עבד־
,arcam in projecerunt &,attulerunt & : populus omnis & ,principes omnes ſunt lætati Et .deſerto in Iſrael ſuper Dei
10 האלהים על־ישראל במדבר׃ וישמחו כל־השרים וכל־העם ויביאו וישליכו לארון
quod ,*eos videre ut &* ,Levitarū manum per , regis *præfecturam* ad arcam *afferebat* tempore in ,erat Et .*complendum ad uſque*
11 עד־לכלה׃ ויהי בעת יביא את־הארון אל־פקדת המלך ביד הלוים וכראותם כי־
eā reſtituebāt &,eā portabāt &,arcam *evacuabant &* : *capitis* ſacerdotis præpoſitus & ,regis ſcriba ingrediebatur &,argentū multū
רב הכסף ובא סופר המלך ופקיד כהן הראש ויערו את־הארון וישאהו וישבהו
facientem ad Jehojadah & , rex illud dedit Et .multitudine in argentū *collegerunt* & : *die in diem ad* fecerunt Sic .ſuo loco in
12 אל־מקמו כה עשו ליום ביום ויאספו כסף לרב׃ ויתנהו המלך ויהוידע אל־עושה
fabros etiam & ; Domini domū innovandū ad ,artifices & cæſores *mercede conducentes fuerunt* Et .Domini domus *ſervitutis* opus
מלאכת עבודת בית־יהוה ויהיו שכרים חצבים וחרשים לחדש בית יהוה וגם לחרשי
:eorū manū per *opus ad medicina aſcendit* & , opus facientes fecerunt Et .Domini domū fortificandū ad , æris & ferri
13 ברזל ונחשת לחזק את־בית יהוה׃ ויעשו עשי המלאכה ותעל ארוכה למלאכה בידם
regis facies ad attulerunt,*eos cōſummare ſecundū* Et .eā roboraverūt & :*ſuā rectitudinē ſuper* , Dei domum fecerunt ſtare &
14 ויעמידו את־בית האלהים על־מתכנתו ויאמצהו׃ וככלותם הביאו לפני המלך
.argētea & aurea vaſa &,cochlearia &,mortaria &,miniſterii vaſa ,Domini domus vaſa *illud* fecerūt & ,argenti reſiduū Jehojadah &
ויהוידע את־שאר הכסף ויעשהו כלים לבית־יהוה כלי שרת והעלות וכפות וכלי זהב וכסף
,diebus eſt ſaturatus & ,Jehojadah ſenuit Et .Jehojadah diebus cunctis jugiter Domini domo in *aſcenſiones aſcendere facientes fuerunt* Et
15 ויהיו מעלים עלות בבית־יהוה תמיד כל ימי יהוידע׃ ויזקן יהוידע וישבע ימים
bonum fecit quia , regibus cum David civitate in eū ſepelierunt Et .*ipſum moriendo in* annorū triginta & centū Filius .eſt mortu⁹ &
16 וימת בן־מאה ושלשים שנה במותו׃ ויקברהו בעיר־דויד עם־המלכים כי־עשה טובה
.regi ſe incurvaverunt & ,Jehudah principes venerunt ,Jehojadah *mori poſt* Et .ejus domo & , Deo cum & , Iſrael in
17 בישראל ועם־האלהים וביתו׃ ואחרי מות יהוידע באו שרי יהודה וישתחוו למלך׃
.*eos ad* rex *audivit* Tunc
אז שמע המלך אליהם׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXIV.

SEptem annorum erat Joas cùm regnare cœpiſſet : & quadraginta annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus Sebia de Berſabee. Fecítq; quod bonum eſt coram Dño cunctis diebus Joiadæ ſacerdotis. Accepit autem ei Joiada uxores duas, è quibus genuit filios & filias. Poſt quæ placuit Joas ut inſtauraret domum Dñi. Congregavítq; Sacerdotes, & Levitas, & dixit eis; Egredimini ad civitates Juda, & colligite de univerſo Iſrael pecuniam ad ſartatecta templi Dei veſtri, per ſingulos annos, feſtinatóq; hoc facite: porrò Levitæ egêre negligentiús. Vocavítq; rex Joiadam principem, & dixit ei ; Quarè tibi non fuit curæ, ut cogeres Levitas inferre de Juda & de Jeruſalem pecuniam, quæ conſtituta eſt à Moyſe ſervo Dñi, ut inferret eam omnis multitudo Iſrael in tabernaculum teſtimonii ? Athalia enim impiiſſima, & filii ejus, deſtruxerunt domum Dei ; & de univerſis, quæ ſanctificata fuerant in templo Dñi, ornaverunt fanum Baalim. Præcepit ergò rex, & fecerunt arcam : poſuerúntq; eam juxta portam domûs Dñi forinſecús. Et prædicatum eſt in Juda et Jeruſalem, ut deferrent ſinguli pretium Domino, quod conſtituit Moyſes ſervus Dei ſuper omnem Iſrael in deſerto. Lætatíque ſunt cuncti principes, & omnis populus : & ingreſſi contulerunt in arcam Domini, atque miſerunt ita ut impleretur. Cúmque tempus eſſet ut deferrent arcam coram rege per manus Levitarum, (videbant enim multam pecuniam,) ingrediebatur ſcriba regis, & quem primus ſacerdos conſtituerat : effundebántque pecuniam quæ erat in arca : porrò arcam reportabant ad locum ſuum : ſícque faciebant per ſingulos dies , & congregata eſt infinita pecunia. Quam dederunt rex & Joiada his, qui præerant operibus domûs Dñi: at illi conducebant ex ea cæſores lapidum, & artifices operū ſingulorum, ut inſtaurarent domū Dñi: fabros quoque ferri & æris, ut quod cadere cœperat, fulciretur. Egerúntque hi qui operabantur induſtriè, & obducebatur parietum cicatrix per manus eorum, ac ſuſcitaverunt domum Domini in ſtatum priſtinum, & firmiter eam ſtare fecerunt. Cúmque complêſſent omnia opera, detulerunt coram rege & Joiada reliquam partem pecuniæ : de qua facta ſunt vaſa templi in miniſterum, & ad holocauſta, phialæ quoque, & cætera vaſa aurea & argentea : & offerebantur holocauſta in domo Domini jugiter cunctis diebus Joiadæ. Senuit autem Joiada plenus dierum, & mortuus eſt cùm eſſet centum triginta annorum. Sepelierúntque eum in civitate David cum regibus , eò quòd feciſſet bonum cum Iſrael, & cum domo ejus. Poſtquàm autem obiit Joiada, ingreſſi ſunt principes Juda, & adoraverunt regē: qui delinitus obſequiis eorū, acquievit eis. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܦܣܘܩܐ * ܟܕ *

* ܒܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܝܘܐܫ ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. 1
ܘܫܡܗ ܕܐܡܗ ܨܒܐ. ܡܢ ܒܝܪ ܫܒܥ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܥܒܕ ܝܘܐܫ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܠܗ 2
ܝܘܡܬܐ ܕܚܝܘܗܝ ܕܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. * ܘܢܣܒ ܠܗ ܝܗܘܝܕܥ ܢܫܐ ܬܪܬܝܢ. ܘܝܠܕ ܠܗ ܒܢܝܐ 3
ܘܒܢܬܐ. * ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ. ܗܘܐ ܠܒܗ ܥܡ ܝܘܐܫ ܒܪܐܙܐ. ܠܡܚܕܬܘ ܒܝܬܗ 4
ܕܡܪܝܐ. ܘܠܡܬܩܢܘ ܒܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܬܒܥܐ. * ܘܟܢܫ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. 5
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܦܘܩܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. ܘܟܢܫܘ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.
ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܕܒܟܠ ܫܢܐ ܫܢܐ ܬܚܕܬܘܢ ܒܝܬܗ ܕܐܠܗܟܘܢ. ܘܐܢܬܘܢ ܐܣܬܪܗܒܘ ܠܡܫܠܡܘ
ܨܒܘܬܐ. * ܘܩܪܐ ܡܠܟܐ ܠܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܠܨܬ ܐܢܘܢ ܠܠܘܝܐ. 6
ܕܢܐܙܠܘܢ ܘܢܝܬܘܢ ܡܢ ܝܗܘܕܐ ܘܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܡܘܗܒܬܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܟܕ ܟܢܫܘ
ܠܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܫܟܢܐ ܕܥܐܕܐ. * ܘܥܬܠܝܐ ܥܝܢܐ ܒܝܫܬܐ ܗܘܬ ܒܗ ܥܠܬ. ܘܛܢܦܬ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 7
ܘܐܦ ܟܠ ܩܘܕܫܐ ܕܗܘܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܒܕܬ ܐܢܘܢ ܕܦܠܚܝܢ ܠܦܬܟܪܐ. * ܘܐܡܪ 8
ܡܠܟܐ. ܘܥܒܕܘ ܩܒܘܬܐ ܚܕܐ. ܘܣܡܘܗ ܠܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܠܒܪ. * ܘܐܟܪܙܘ 9
ܒܝܗܘܕܐ ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܝܬܘܢ ܠܡܪܝܐ ܡܢܬܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܦܩܕ
ܒܡܕܒܪܐ. * ܘܚܕܝܘ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܒܬܪ ܕܥܒܕܘ ܩܒܘܬܐ ܚܕܐ. ܘܣܡܘܗ. 10
ܘܪܡܝܢ ܒܗ ܥܕܡܐ ܕܡܠܝܐ. * ܘܟܕ ܚܙܘ ܕܣܓܝܐ ܟܣܦܐ ܒܗ ܒܩܒܘܬܐ. ܥܐܠ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ: 11
ܘܪܒ ܒܝܬܗ ܕܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܘܡܢܝܢ ܘܨܪܪܝܢ ܟܣܦܐ. * ܘܝܗܒܝܢ ܗܘܘ ܠܥܒܕܝ ܥܒܝܕܬܐ 12
ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܗܢܘܢ ܐܓܪܝܢ ܠܗܘܢ ܦܣܘܠܐ ܘܢܓܪܐ. ܘܢܚܕܬܘܢ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܦ
ܢܦܚܐ ܕܦܪܙܠܐ ܘܢܚܫܐ. ܠܡܚܕܬܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.** * ܘܣܒ ܝܗܘܝܕܥ ܘܣܒܥ ܝܘܡܬܐ. ܘܡܝܬ. 15
ܟܕ ܒܪ ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ. * ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܒܩܒܪܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ. ܗܟܢܐ 16
ܡܬܦܪܥ ܡܢ ܕܥܒܕ ܛܒܬܐ ܠܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܐܦ ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܛܠ ܕܛܒܐ ܪܕܦ ܗܘܐ ܒܬܪܗ.
* ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܝܗܘܝܕܥ. ܐܬܘ ܪܘܪܒܢܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܣܓܕܘ ܠܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܐܢܘܢ. 17

CAP. XXIV.

NAtus erat ſeptem annos Joas cum regno potiretur, & annis quadraginta regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus, Soba ex urbe Bir-ſebaa. Fecítque Joas quòd rectum erat coram Domino, omnibus diebus vitæ Jojadæ ſacerdotis. Accepit autem illi Jojada uxores duas, quæ genuerunt ei filios & filias. Poſt hæc factum eſt ut ſecretò conveniret cum Joaſo de renovando domum Domini, & reparando in ea quicquid neceſſarium erat. Quare congregatis Jojada ſacerdos ſacerdotibus & Levitis, dixit ; Exite ad civitates domûs Judæ, et colligite ex omnibus civitatibus Iſraelis argentum & aurum, ut quotannis reparetis domum Dei veſtri: & vos feſtinate ad perficiendum *negotium*. Vocavit autem rex Jojadam ſacerdotem, & dixit ei ; Quare non urges Levitas ut eant afferántque à Juda & Jeruſalem dona Moſis ſervi Domini? Et cùm congregâſſent Iſraelem ad tentorium feſti, (Porrò Athalia oculo impietatis imbuta labefactârat domum Domini; & omnes ſanctos qui erant in domo Domini, reddiderat cultores idolorum) Præcepit rex, & fecerunt arcam quandam, poſuerúntque ad oſtium domûs Domini, foris. Et promulgârunt in Juda & Jeruſalem ut afferrent Domino portionem Moſis ſervi Domini, quam præceperat in deſerto : Et lætati ſunt cuncti principes, totúſque populus. Afferebant ergò, poſtquam fecerant arcam quandam & poſuerant eam, & injiciebant donec impleretur. Cúmque viderent multam eſſe pecuniam in arca illa, ingrediebatur ſcriba regis & œconomus ſummi ſacerdotis, numerabant et colligabant pecuniam, Dabántque eam agentibus negotia domûs Domini ; qui conducebant ſibi latomos & fabros lignarios, ut repararent ædem Domini ; & fabros ferrarios & ærarios, ut reſtaurarent ædem Dñi. Senio autem confectus Jojada, & ſatur dierum, mortuus eſt annos natus centum triginta: Et ſepelierūt eum in civitate Davidis, in ſepulchro regū, & dixerunt; Hoc modo præmiatur is qui beneficia præſtat Iſraeli : & quidē erga domū Dñi magnas adhibuerat curas. Mortuo Jojadâ, venerunt proceres Judæ, & adoraverūt regem eò quòd auſcultâſſet eis. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 15 16 17

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. κδ´.

1 ὯΝ (α) ἐτῶν ἑπτὰ Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ (β) τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱε-
2 ρουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (γ) Σαβιὰ ἐκ Βηρσαβεέ. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπι-
3 ον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως. Καὶ (δ) ἔλαβεν Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας ἑαυτῷ, καὶ ἐ-
4 γέννησαν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ἰωὰς ἐπισκευάσαι
5 τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ συνήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐξέλθατε εἰς τὰς
πόλεις Ἰούδα, καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον κατισχῦσαι τὸν οἶκον κυρίου ἐνιαυτὸν
6 κατ᾽ ἐνιαυτὸν, καὶ σπεύσατε λαλῆσαι. καὶ οὐκ (ε) ἔσπευσαν οἱ Λευῖται. Καὶ ἐκάλεσεν (ζ) ὁ βασι-
λεὺς Ἰωὰς τὸν Ἰωδαὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Διατί οὐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν Λευιτῶν τοῦ
εἰσενέγκαι ἀπὸ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ κεκριμένον ὑπὸ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, (η) ὅτι
7 ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου; Ὅτι Γοθολία ἦν ἡ ἄνομος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐ-
8 τῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· (θ) καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν (ι) ταῖς Βααλίμ. Καὶ εἶπεν ὁ βασι-
9 λεὺς, Γενηθήτω γλωσσόκομον, καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου κυρίου ἔξω. Καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν
10 Ἱερουσαλὴμ, (κ) εἰσενέγκαι κυρίῳ καθὼς εἶπε Μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ
11 ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἰσέφερον καὶ (λ) ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπληρώθη. Καὶ
ἐγένετο ὡς (μ) εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν, καὶ ὡς εἶ-
δον ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου,
καὶ ἐξεκένωσαν (ν) τὸ γλωσσόκομον, καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας,
12 καὶ συνήγαγον ἀργύριον πολύ. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα (ξ) εἰς
ἐργασίαν οἴκου κυρίου· καὶ ἐμισθοῦντο λατόμοις καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν (ο) οἶκον κυρίου, καὶ χαλ-
13 κεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, καὶ ἀνέβη μῆ-
14 κος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνίσχυσαν. Καὶ ὡς
συνετέλεσαν, ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ἰωδαὲ τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἐποίησαν σκεύη
εἰς οἶκον κυρίου, σκεύη λειτουργικὰ ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυΐσκας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς, καὶ (π) ἀνήνεγκαν ὁ-
15 λοκαυτώσεις ἐν οἴκῳ κυρίου διαπαντὸς πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαέ. Καὶ ἐγήρασεν Ἰωδαὲ πλήρης ἡμερῶν, καὶ
16 (ρ) ἐτελεύτησεν ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾷν αὐτόν. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυ-
17 ὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ Ἰσραὴλ καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο
μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδαὲ εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα. τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς
ὁ βασιλεύς.

CAP. XXIV.

ERat (a) ſeptem annorum Joas in regnando ipſum : & quadraginta 1
annos regnavit in Hieruſalem : & nomen matri ejus Sabia de Berſabee.
Et fecit Joas rectum coram Domino omnibus diebus Jodae ſacerdotis. 2
Et accepit Jodae duas uxores ſibi : & genuerunt filios, & filias. Et 3
factum eſt poſt hæc, & factum eſt ſuper cor Joas inſtaurare domum Do- 4
mini. Et congregavit ſacerdotes & Levitas, & dixit eis ; Exite in 5
civitates Juda, & congregate ab omni Iſrael argentum ad confirman-
dam domum Domini, (b) annum per annum : & feſtinate loqui. Et
non feſtinaverunt Levitæ. Et vocavit rex Joas ipſum Jodae princi- 6
pem, & dixit ei; Cur non viſitâſti de Levitis, ad inferendum à Ju-
da, & Hieruſalem, quod (c) decretum fuit à Moyſe homine Dei, (d)
quia convocavit ipſum Iſrael in tabernaculum teſtimonii? Quoniam 7
Gotholia erat iniqua, & filii ejus diruerant domum Dei. Nam & ſan-
cta domus Domini fecerunt ipſis Baalim. Et dixit rex; Fiat capſula, 8
& ponatur in porta domûs Domini forinſecùs. Et prædicent in Juda, 9
& in Hieruſalem, inferre Domino, ſicut dixit Moyſes puer Dei ſuper
Iſrael in deſerto. Et (e) dederunt omnes principes, & omnis populus, 10
& intulerunt, & immiſerunt in capſulam, quoaduſque impleta eſt.
Et factum eſt, (f) ut inferebant capſulam ad præſides regis per manum 11
Levitarum, & ut viderunt, quia abundavit argentum; & venit ſcri-
ba regis, & præſes ſacerdotis magni, et evacuaverunt (g) capſulam,
et reſtituerunt in loco ejus. Sic faciebant diem ex die: et congregaverunt
argentum multũ. Et dedit illud rex, et Jodae ſacerdos facientibus ope- 12
ra ad operationem domûs Domini. Et mercede conducebant lapicidas,
et fabros, ad inſtaurandam domum Domini, et fabros ferri et æris, ad
inſtaurandam domum Domini. Et faciebant facientes opera: et aſcen- 13
debat longitudo operum in manibus eorum: et ſuſcitaverunt domum Do-
mini ſuper ſtationem ejus, et confirmârunt. Et, ut conſummaverunt, 14
attulerunt ad regem, et ad Jodae, reſiduum argenti: et fecerunt vaſa
ad domum Domini, vaſa miniſtratoria holocauſtomatum, et mortariola
aurea, et argentea: et obtulerunt holocauſtoſes in domo Domini perpetuò
omnibus diebus Jodae. Et ſenuit Jodae plenus dierum: et obiit cùm eſſet 15
centum et triginta annorum in obeundo ipſum. Et ſepelierunt eum in 16
civitate David cum regibus: quoniam fecerat bonitatem cum Iſrael, et 17
cum Deo, et domo ejus. Et factum eſt poſt obitum Jodae, intrârunt
principes Juda, et adoraverunt regem. Tunc exaudivit eos rex:

MS. A. (α) ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν (β) τεσσεράκοντα (γ) Ἀβιὰ (δ) ἔλαβεν ἑαυτῷ Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας, καὶ (ε)* ἐπίστευσαν (ζ) Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς τὸν (η) ὅτε (θ) καὶ τὰ (ι) τοῖς Βααλείμ. (κ) εἰσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ (λ) ἐνέβαλλον (μ) ἔφερον (ν) τὸ γλωσσόκομον, (ξ) εἰς τὴν ἐργασίαν (ο) οἶκον κυρίου, * Καὶ ἐποίουν (π) ἀνήνεγκεν ὁλοκαύτωσιν (ρ) ἐτελεύτησεν ἐνῶν ἐτῶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الرابع والعشرون *

1 * وكان يواس ابن سبع سنين حين جلس ملكا * واقام ملكا في اروسليم اربعين سنه *
2 واسم امه صوبا من بير سبع المدينة * وعمل يواس حسنات قدام الله * كل ايام حياة
3 4 يوياداع الكاهن * وزوج يوياداع امراتين * وولد له بنون وبنات * ومن بعد ذلك كان
يوياداع بقلبه في سر مع الملك يواس على بني بيت الله * وان يصنع فيه كلما يجب
5 * جمع يوياداع الكاهن اللاويين * وقال لهم * امضوا الى قرى يهودا * واجمعوا من ساير قرى
اسرايل مالا وذهبا * واعملوا بيت ربكم * واعتنوا ببيت الهكم مثل كل سنة * واستعجلوا انتم
6 الى التمام * واستدعى الملك يوياداع وقال * لم لا تطلب من اللاويين ان يمضوا ويجمعوا
7 من يهودا ومن اروسليم مواهب موسى عبد الرب * ويجمعوا لاسرايل لمسكن العهد * لان
عثليا كانت علمت بني النفاق * واخربت بيت الله * وجعلت ساير القديسين الذين كانوا
8 في بيت الله يعبدون الاوثان * فامر الملك ان يصنع صندوقا * وجعله في بيت الله عند الباب
9 10 من برا * وامر الملك ليهودا ويروسليم * ان يجيبوا لله نصيبا مثل امر موسى * ففرح جميع
11 الروساء * وجابوا حتى امتلى الصندوق * ولما نظروا ان المال كثير في الصندوق *
12 دخل مشير الملك والكبير من بيت الكهنوة * وردوا المال وصروه صررا * واعطوا الصناع
الذين يعملون في بيت الله * وكانوا يكترون لهم قطاعين الحجارة ونجارين * ويبتاعون
حديدا ونحاسا * وفي بيت الرب يعملون *

* *

15 16 * وشبع يوياداع الكاهن من ايامه * ومات ابن مائة وثلاثين سنة * ودفن في صيعة داود
17 في مدفن الملوك * وقالوا هكذا يكافي الله كل من يعمل الحسنات في اسرايل * وهو كان
تعب في بيت الله تعبا كبيرا * ومن بعد موت يوياداع * جاوا كبراء يهودا * وسجدوا
الملك *

CAP. XXIV.

AGebat autem Joas annum ſepti- 1
mum, quando ſedit rex, manſitque rex
in Jeruſalem annis quadraginta, no-
men verò matris ejus erat Soba, ex urbe
Bir-ſebaa. Bona fecit opera Joas co- 2
ram Deo, quandiu vixit Jojada ſacer-
dos. Duxitque Jojada uxores duas, 3
natique ſunt ei filii & filiæ. Poſt hæc 4
decrevit apud ſe Jojada, quòd & oc-
cultè cum rege Joaſo tractabat, reæ-
dificare domum Dei, et reficere in ea
quicquid oportebat. Quapropter con- 5
gregavit Jojada ſacerdos Levitas, &
ait illis, Ite in civitates Juda, & ex
omnibus civitatibus Iſraelis cogite ar-
gentum & aurum, & reficite domum
Domini veſtri, & curam gerite do-
mûs Dei veſtri, ut ſolebatis ſingu-
lis annis: & accelerate vos executio-
nem. Advocavit etiam rex Jojadam, 6
& ait, Quare non rogas Levitas ut
abeant colligantque à Juda & Jeru-
ſalem dona Moſis ſervi Domini, &
congregent Iſraelem ad habitaculum
feſti? Nam Athalia homines impios do- 7
cuerat, & deſtruxerat domum Dei;
& ſanctos omnes qui erant in domo
Dei, adegerat ad colendum idola. Tum 8
juſſit rex ut fieret arca, & collocavit
eam in domo Dei prope januam, foris.
Præcepitque rex Judæ & Jeroſolymæ 9
ut Deo partem afferrent, quemadmo-
dum juſſerat Moſes. Qua de re ga- 10
viſi ſunt omnes principes, et attulerunt
adeo ut impleretur arca. Quoties au- 11
tem videbant multam eſſe pecuniam in
arca, ingrediebatur conſiliarius regis et
is qui maximus erat in domo ſacerdotii,
pendebant argentum, & colligabant
in faſciculos, Dabantque artificibus 12
qui operabantur in domo Dei; & con-
ducebant eis lapidum cæſores & fa-
bros lignarios, emebantque ferrum &
æs, ut laborarent in domo Domini.

* *Interim Jojada ſacerdos diebus ſuis* 15
ſaturatus obiit natus annos centum
triginta, Et ſepultus eſt in civitate 16
Davidis in ſepulchro regum: & dixe-
runt, Ita remunerat Deus quemcunque
beneficia contulerit in Iſraelem: mul-
tum enim laborem impenderat in domo
Dei. Poſt mortem Jojadæ venerunt 17
principes Judæ, & adoraverunt re-
gem;

דברי הימים ב : כה

Jehudah cōtra ira fuit Et .doloribus & , lucis ſervierūt & ,ſuorū patrū Dei DOMINI domum dereliquerūt Et
18 וַיַּעַזְבוּ אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הָאֲשֵׁרִים וְאֶת־הָעֲצַבִּים וַיְהִי־קֶצֶף עַל־יְהוּדָה
non & ,eos in ſunt teſtificati & : DOMINUM ad eos convertendū ad , prophetas eos in miſit Et .hoc eorum delicto in Jeruſalaim &
19 וִירוּשָׁלִַם בְּאַשְׁמָתָם זֹאת׃ וַיִּשְׁלַח בָּהֶם נְבִאִים לַהֲשִׁיבָם אֶל־יְהוָה וַיָּעִידוּ בָם וְלֹא
: eis dixit & , populum deſuper ſtetit & ,ſacerdotis Jehojadah filiū Zechariah induit Dei ſpiritus Et .aurib° perceperunt
20 הֶאֱזִינוּ׃ וְרוּחַ אֱלֹהִים לָבְשָׁה אֶת־זְכַרְיָה בֶּן־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּעֲמֹד מֵעַל לָעָם וַיֹּאמֶר לָהֶם
,Dominū dereliquiſtis quia :proſperabimini non Et ? Domini mandata tranſgredientes vos quid Ut : Deus dixit Sic
כֹּה אָמַר הָאֱלֹהִים לָמָה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־מִצְוֺת יְהוָה וְלֹא תַצְלִיחוּ כִּי־עֲזַבְתֶּם אֶת־יְהוָה
non Et .DOMINI domus atrio in , regis præcepto in ,lapide eū obruerunt & ,eū adverſus cōjuraverunt Et .vos derelinquet &
21 וַיַּעֲזֹב אֶתְכֶם׃ וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו וַיִּרְגְּמֻהוּ אֶבֶן בְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ בַּחֲצַר בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־
22 : dixit ,eum mori ſecundū Et .ej° filium interfecit &,eo cum ej° pater Jehojadah fecit quam miſericordiæ rex Joas eſt recordat°
זָכַר יוֹאָשׁ הַמֶּלֶךְ הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹיָדָע אָבִיו עִמּוֹ וַיַּהֲרֹג אֶת־בְּנוֹ וּכְמוֹתוֹ אָמַר
,Jeruſalaim & ,Jehudah in venerunt & ,Aram exercitus eū cōtra aſcendit , anni revolutione in ,fuit Et .requirat &,Dominus Videat
23 יֵרֶא יְהוָה וְיִדְרֹשׁ׃ וַיְהִי לִתְקוּפַת הַשָּׁנָה עָלָה עָלָיו חֵיל אֲרָם וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם
venerunt hominum pauco in Quia .Darmeſec regem ad miſerunt eorū ſpolium omne & ; populo è populi principes omnes corruperunt &
24 וַיַּשְׁחִיתוּ אֶת־כָּל־שָׂרֵי הָעָם מֵעָם וְכָל־שְׁלָלָם שִׁלְּחוּ לְמֶלֶךְ דַּרְמָשֶׂק׃ כִּי בְמִצְעַר אֲנָשִׁים בָּאוּ
:ſuorū patrū Deum Dominum dereliquerūt quia :vehemēti multitudine in exercitū eorū manu in tradidit Dominus &,Aram exercit°
חֵיל אֲרָם וַיהוָה נָתַן בְּיָדָם חַיִל לָרֹב מְאֹד כִּי עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם
ſui ſervi eū cōtra ſe colligârunt : multis languoribus in eum dereliquerūt quia ,eo ab ipſos eundo in Et .judicia fecerunt Joas cum &
25 וְאֶת־יוֹאָשׁ עָשׂוּ שְׁפָטִים׃ וּבְלֶכְתָּם מִמֶּנּוּ כִּי־עָזְבוּ אֹתוֹ בְּמַחֲלֻיִים רַבִּים הִתְקַשְּׁרוּ עָלָיו עֲבָדָיו
non & : David civitate in eum ſepelierunt & :eſt mortuus &,ſuo lecto ſuper eū occiderūt & ,ſacerdotis Jehojadah filiorum ſanguinib° in
בִּדְמֵי בְּנֵי יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיַּהַרְגֻהוּ עַל־מִטָּתוֹ וַיָּמֹת וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּעִיר דָּוִיד וְלֹא
filius Jehozabad & ,Hammonites Simhath filius Zabad :eum contra ſeſe colligantes iſti Et .regum ſepulchris in eum ſepelierunt
26 קְבָרֻהוּ בְּקִבְרוֹת הַמְּלָכִים׃ וְאֵלֶּה הַמִּתְקַשְּׁרִים עָלָיו זָבָד בֶּן־שִׁמְעָת הָעַמּוֹנִית וִיהוֹזָבָד בֶּן־
ſcripta ipſa ecce : Dei domus fundamētum & ,eum ſuper onus fuerit multiplicatū ,ejus filii Et .Moabites Simrith
27 שִׁמְרִית הַמּוֹאָבִית׃ וּבָנָיו וְרֹב הַמַּשָּׂא עָלָיו וִיסוֹד בֵּית הָאֱלֹהִים הִנָּם כְּתוּבִים
.eo pro ej° filius Amaſiahu regnavit Et .regum libri Midras in
עַל־מִדְרַשׁ סֵפֶר הַמְּלָכִים וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ כה CAP. XXV.

Jehohaddan ej° matris nomē Et .Jeruſalaim in regnavit annis novē & viginti Et .Amaſiahu regnavit annorum quinque & viginti Filius
1 בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ אֲמַצְיָהוּ וְעֶשְׂרִים וָתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדָּן
,ſe ſuper regnum eſſet roboratum cùm fuit Et .perfecto corde in non veruntamē ;Domini oculis in rectum Fecítque .Jeruſalaim de
2 3 מִירוּשָׁלָיִם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא בְּלֵבָב שָׁלֵם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה עָלָיו
,Moſeh libro in , lege in ſcriptū ſicut quia : interemit non eorū filios Et .ſuum patrē regem percutientes,ſuos ſervos occîdit &
4 וַיַּהֲרֹג אֶת־עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ אָבִיו׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא הֵמִית כִּי כַכָּתוּב בַּתּוֹרָה בְּסֵפֶר מֹשֶׁה
.morientur ſuo peccato in vir ſed ;patrib° ſuper moriētur non filii & , filiis ſuper patres moriētur Non :dicēdo,Dominus præcepit quòd
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר לֹא־יָמוּתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים לֹא־יָמוּתוּ עַל־אָבוֹת כִּי אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יָמוּתוּ׃

Verſio VULG. LAT.

Et dereliquerunt templum Domini Dei patrum ſuorum, ſervierúntque lucis & ſculptilibus, & facta eſt ira contra Judam & Jeruſalem propter hoc peccatum. 18 Mittebátque eis prophetas ut reverterentur ad Dominum : quos proteſtantes, illi audire nolebant. 19 Spiritus itaque Dei induit Zachariam filium Joiadæ ſacerdotem, & ſtetit in conſpectu populi, & dixit eis ; Hæc dicit Dominus Deus ; Quarè tranſgredimini præceptum Domini, quod vobis non proderit, & dereliquiſtis Dominum ut derelinqueret vos ? 20 Qui congregati adverſùs eum, miſerunt lapides juxta regis imperium in atrio domûs Domini. 21 Et non eſt recordatus Joas rex miſericordiæ, quam fecerat Joiada pater illius ſecum, ſed interfecit filium ejus. Qui cùm moreretur ait ; Videat Dominus, & requirat. 22 Cúmque evolutus eſſet annus, aſcendit contra eum exercitus Syriæ : venítque in Judam & Jeruſalem, & interfecit cunctos principes populi, atque univerſam prædam miſerunt regi in Damaſcum. 23 Et certè cùm permodicus veniſſet numerus Syrorum, tradidit Dominus in manibus eorum infinitam multitudinem, eò quòd dereliquiſſent Dominū Deum patrum ſuorum : in Joas quoque ignominioſa exercuêre judicia. 24 Et abeuntes dimiſerunt eum in languoribus magnis : ſurrexerunt autem contra eum ſervi ſui, in ultionem ſanguinis filii Joiadæ ſacerdotis, & occiderunt eum in lectulo ſuo, & mortuus eſt : ſepeliertúntque eum in civitate David, ſed non in ſepulchris regum. 25 Inſidiati verò ſunt ei, Zabad filius Semmaath Ammanitidis, & Jozabad filius Semarith Moabitidis. 26 Porrò filii ejus ac ſumma pecuniæ quæ adunata fuerat ſub eo, & inſtauratio domûs Dei, ſcripta ſunt diligentiùs in Libro regum : regnavit autem Amaſias filius ejus pro eo. 27

CAP. XXV.

Vigintiquinque annorum erat Amaſias cùm regnare cœpiſſet, & vigintinovem annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus Joadan de Jeruſalem. 1 Fecítque bonum in conſpectu Domini : veruntamen non in corde perfecto. 2 Cúmque roboratum ſibi videret imperium, jugulavit ſervos, qui occiderant regem patrem ſuum, 3 Sed filios eorum non interfecit, ſicut ſcriptum eſt in libro legis Moyſi, ubi præcepit Dominus, dicens ; Non occidentur patres pro filiis, neque filii pro patribus ſuis, ſed unuſquiſque in ſuo peccato morietur. 4

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 .* ܘܫܒܩܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܐܙܠܘ ܦܠܚܘ ܠܦܬܟܪܐ ܘܠܨܠܡܐ ܕܟܐ. 18
19 ܘܗܘܐ ܪܘܓܙܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܐܬܛܘ ܣܟܠܘܬܐ ܗܕܐ. * ܘܫܕܪ ܠܘܬܗܘܢ ܟܕ 19
ܢܒܝܐ. ܠܡܦܢܝܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܐܣܗܕ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܦܝܣܘ.
20 * ܘܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ ܠܒܫܬ ܠܙܟܪܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܣܠܩ ܘܩܡ ܥܠ ܥܡܐ. ܘܐܡܪ 20
ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܠܡܢܐ ܥܒܪܬܘܢ ܥܠ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܠܐ ܬܨܠܚܘܢ. ܡܛܠ
21 ܕܫܒܩܬܘܢ ܐܘܪܚܝ. ܐܦ ܐܢܐ ܫܒܩ ܐܢܐ ܠܟܘܢ. * ܘܐܬܪܥܝܘ ܥܠܘܗܝ. ܘܪܓܡܘܗܝ 21
22 ܒܟܐܦܐ. ܒܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ. ܒܕܪܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܐ ܐܪܓܫ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ. ܒܛܝܒܘܬܐ 22
ܕܥܒܕ ܥܡܗ ܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܩܛܠ ܠܒܢܘܗܝ ܡܢ ܒܬܪܗ. ܘܒܢܘܗܝ ܟܕ
23 ܡܬܩܛܠܝܢ ܗܘܘ ܐܡܪܝܢ. ܢܚܙܐ ܡܪܝܐ ܘܢܬܒܥ. * ܘܗܘܐ ܠܫܢܬܐ ܕܫܢܬܐ. ܣܠܩ ܥܠܘܗܝ 23
ܚܝܠܐ ܕܐܕܘܡܝܐ. ܘܐܬܘ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܚܒܠܘ ܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܥܡܐ. ܘܟܠܗ
24 ܥܕܝܬܗܘܢ. ܫܕܪܘ ܠܡܠܟܐ ܕܕܪܡܣܘܩ. * ܡܛܠ ܕܒܙܥܘܪܐ ܗܘܘ ܓܒܪܐ ܕܐܬܘ ܥܡ ܚܝܠܐ 24
ܕܐܕܘܡ. ܘܡܪܝܐ ܐܫܠܡ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܚܝܠܐ ܕܣܓܝ ܛܒ. ܡܛܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܡܛܠ ܕܥܒܕ ܝܘܐܫ. ܐܣܬܢܝܘܗܝ ܕܝܢܐ. ܟܕ ܐܙܠܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܠܘܬܗ.
25 * ܡܛܠ ܕܫܒܩܘܗܝ ܗܘܘ ܒܟܘܪܗܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ. ܒܕܡܐ 25
ܕܒܢܘܗܝ ܕܝܘܝܕܥ ܟܗܢܐ. ܘܩܛܠܘܗܝ ܥܠ ܥܪܣܗ. ܘܡܝܬ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ
26 ܐܒܘܗܝ. ܘܠܐ ܩܒܪܘܗܝ ܒܒܝܬ ܩܒܘܪܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܓܒܪܐ ܕܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ. ܙܒܘܪ 26
ܒܪ ܫܡܥܬ ܥܡܘܢܝܬܐ. ܘܝܗܘܙܒܪ ܒܪ ܢܛܘܪܘܬ ܡܘܐܒܝܬܐ. ܘܒܢܝܗܘܢ. ܘܣܓܝܐܐ ܕܐܢܫܐ
27 ܕܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ. * ܘܫܪܟܐ ܕܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܦܘܫܩ
1 ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܦܨܠܐ * ܟܗ * ܒܪ ܥܣܪܝܢ
ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܐܡܘܨܝܐ ܟܕ ܡܠܟ. ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܡܠܟ. ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡ
2 ܐܡܗ ܝܗܘܥܕܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܒܪܡ
3 ܠܐ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܐܫܬܪܪܬ ܡܠܟܘܬܐ ܒܐܝܕܗ. ܩܛܠ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܩܛܠܘ
4 ܠܡܠܟܐ ܐܒܘܗܝ. * ܘܠܒܢܝܗܘܢ ܕܩܛܘܠܐ ܠܐ ܩܛܠ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ
ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ. ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ ܐܒܗܐ ܚܠܦ ܒܢܝܐ. ܘܒܢܝܐ ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ
ܚܠܦ ܐܒܗܐ. ܐܠܐ ܐܢܫ ܒܚܛܗܘܗܝ ܢܡܘܬ.

Et deferentes domum Dñi Dei patrũ ſuorum, abierunt & coluerunt idola & ſimulachra : fuitque indignatio ſuper Judã & ſuper Jeruſalẽ, eò quòd tantum ſcelus perpetrâſſent. 18 Et quanvis miſiſſet ad eos ꝑ prophetas ut revocaret eos à viis eorum, tamen non audierunt : obteſtatus eſt eos, tamen non acquieverunt. 19 Tunc ſpiritus Dñi induit Zachariam filiũ Jojadæ ſacerdotis, qui aſcendens, populóque eminens dixit eis ; Sic dicit Dominus, Quare tranſgreſſi eſtis mandata Domini ? infauſti eritis : quia deſeruiſtis viam meam, ego quoque deſero vos. 20 At illi conſpirantes in eũ obruerunt eum lapidib⁹, ex præcepto regis, in atrio domûs Domini. 21 Et non ſenſit rex Joas beneficia quæ contulerat in eum Jojada ſacerdos pater ejus : imò interfecit filios ejus poſt *mortem* ipſius : & filii ejus cùm interficerentur, dicebant ; Inſpiciat Dominus, et rependat. 22 Contigit ergò ut anno vertente aſcenderet contra eum exercit⁹ Adumæorũ, & venientes contra Judam & contra Jeruſalem, extinguerent omnes populi principes, totámque prædam eorum mitterent ad regem Damaſci. 23 Quanvis pauci eſſent homines qui venerant cum exercitu Adumæorum, tamen Dominus tradidit eis exercitum multò numeroſiorem ; eò quòd dereliquiſſent Dominum Deum patrum ſuorum. Ob id autem quod fecerat Joas, deteſtati ſunt eum judices : & cùm ab eo diſceſſiſſent, 24 (Reliquerant autem illum multis in morbis) dolum ſtruxerunt in eum ſervi ipſius propter ſanguinem filiorum Jojadæ ſacerdotis, & interfecerunt eum ſuper lectum ipſius ; & cùm mortu⁹ eſſet, ſepeliverunt eum in civitate Davidis patris ejus ; at non ſepeliverunt eum in ſepulchro regum. 25 Hæc verò ſunt nomina illorum hominũ qui dolum ſtruxerunt in eum ; Zabor filius Semeath Ammonitidis, Iehuzabar filius Neturuth Moabitidis, cum filiis ſuis, aliiſque permultis qui dolum ſtruxerant in eum. 26 Reliqua peccata quæ commiſerat in domo Dei, en ſcripta ſunt in commentario libri regũ : regnavítque Amoſia filius ejus poſt ipſum. 27

CAP. XXV.

Annos vigintiquinque natus erat Amoſia cùm inauguratus eſt regno, & vigintinovem annis regnavit in Ieruſalem : nomen autem matris ejus fuit Iehuadan ex Ieruſalem. 1 Fecit quod rectum erat coram Domino, ſed non integro corde. 2 Fuit enim, cùm firmatum eſſet regnum in manu ipſius, interfecit ſervos ſuos qui occiderant regem patrem ſuum ; 3 Filios autē homicidarũ illorum non interfecit, quoniam ita ſcriptum eſt in libro legis Moſis, quam præcepit Dñs dicens ; Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus ; quiſque pro peccatis ſuis morietur. 4

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ (σ) ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐδούλευον (τ) ταῖς Ἀσάρταις
19 καὶ τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἀπέστειλε
πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, ϗ οὐκ ἤκουσαν· καὶ διεμαρτύρατο αὐτοῖς, καὶ
20 οὐκ (υ) ὑπήκουσαν. Καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσε τὸν Ἀζαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα, ϗ ἀνέστη ἐπάνω
τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει κύριος, Τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου; καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε·
21 ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν κύριον, ϗ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, ϗ ἐλιθοβόλησαν
22 αὐτὸν δι' ἐντολῆς Ἰωὰς τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη Ἰωὰς τοῦ ἐλέους οὗ (φ)
ἐποίησεν Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, ϗ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ϗ ὡς ἀπέθνησκεν, εἶπεν,
23 Ἴδοι κύριος ϗ (χ) κρινάτω. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις
Συρίας, ϗ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ (ψ) κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας
24 τοῦ λαοῦ ἐν τῷ λαῷ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν (†) ἀπέστειλαν τῷ βασιλεῖ Δαμασκοῦ. Ὅτι ἐν ὀλίγοις
ἀνδράσι (ω) παρεγένετο δύναμις Συρίας, ϗ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν
σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (¨) αὐτῶν· καὶ μετὰ Ἰωὰς ἐποίησε κρίματα.
25 Καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις,
ϗ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς
κλίνης αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανε· ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, ϗ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων.
26 Καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν (α) Ζαβὲδ ὁ τοῦ Σαμαὰθ ὁ Ἀμμανίτης, ϗ Ἰωζαβὲδ ὁ τοῦ (β)
27 Σαμβρὴθ ὁ Μωαβίτης, Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, ϗ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε. ϗ τὰ λοιπὰ ἰδοὺ γεγραμμένα (γ) ἐπὶ τὴν γραφὴν τῶν βασιλέων. ϗ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (σ) ἐγκατέλειπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, (τ) τοῖς εἰδώλοις ϗ ταῖς Ἀσύρταις, (υ) ἤκουσαν. (φ) ἐποίησεν μετ' αὐτοῦ Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ϗ (χ) κρινέτω. (ψ) κατέφθειρεν (†) ἀπέστειλεν (ω) παρεγίνετο (¨) ἑαυτοῦ· (α) Ζαβὲθ ὁ τοῦ Σαμαὰθ (β) Σαμβρὶθ (γ) ἐπὶ γραφὴν

Et dereliquerunt domum Domini Dei patrum ſuorũ: et ſerviebant Aſtartibus, & idolis. Et facta eſt ira ſuper Judam, & ſuper Hieruſalem in 18
(h) die iſta. Et miſit ad eos prophetas ad reducendum ad Dominum:
& non audierunt. Et conteſtatus eſt eis: & non obedierunt. Et ſpiritus 19
Dei induit (i) Azariam filium Jodae ſacerdotem: & ſurrexit ſupra 20
populum, & dixit; Hæc dicit Dominus, Quid tranſgredimini
mandata Domini? & non proſperabimini: quoniam dereliquiſtis Dominum,
& derelinquet vos. Et irruerunt in eum, & lapidaverunt eum 21
per mandatum Joas regis in atrio domûs Domini. Et Joas non eſt 22
recordatus miſericordiæ, quam fecerat Jodae pater ejus ſecum: & interfecit
filium ejus. Et, dum moriebatur, dixit; Videat Dominus, &
judicet. Et factum eſt poſt conſummationem anni, aſcendit ſuper eum 23
virtus Syriæ, & venit ſuper Judam, & ſuper Hieruſalem: & corruperunt
omnes principes populi in populo: & omnia ſpolia eorum miſerunt
regi Damaſci: Quoniam in paucis viris advênit virtus Syriæ: & 24
Deus tradidit in manus eorum virtutem multam valdé: quoniam dereliquerunt
Dominum Deum patrum ſuorum: Et cum Joas (k) fecit judicium.
Et poſtquàm ipſi abierunt ab eo, in relinquendo eum in languoribus 25
magnis; & conjuraverunt in eum pueri ejus in ſanguinibus filii Jodae
ſacerdotis: & interfecerunt eum ſuper lectum ejus: & mortuus eſt:
& ſepelierunt eum in civitate David: & non ſepelierunt eum in ſepulchro
regum. Et conjurantes ſuper eum, Zabed (l) ipſius Samaath Ammanites, 26
& Jozabed ipſius Samareth Moabites. Et filii ejus omnes, 27
& acceſſerunt ei (m) quinque. Et reliqua ecce ſcripta ſuper ſcripturam
regum. Et regnavit Amaſias filius ejus pro eo.

ΚΕΦ. κε'.

1 ΩΝ (α) εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ἀμασίας, ϗ (β) εἰκοσιεννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
2 ϗ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ (γ) Ἰωαδαὲν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου,
3 ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει. Καὶ ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ (δ) αὐτοῦ, ϗ ἐθανάτωσε
4 τοὺς παῖδας (δ) αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ· Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινε,
κατὰ τὴν διαθήκην (ε) τοῦ νόμου κυρίου, καθὼς γέγραπται, ὡς ἐνετείλατο κύριος, λέγων,
Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, ϗ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ
ἁμαρτίᾳ (ζ) ἀποθανοῦνται.

MS. A. (α) πέντε ϗ εἴκοσι ἐτῶν (β) εἴκοσι ϗ ἐννέα (γ) Ἰωαδὲν (δ) ἑαυτοῦ, (ε) νόμου κυρίου, (ζ) ἀποθανεῖται.

CAP. XXV.

Cum eſſet viginti & quinque annorum, regnavit Amaſias: & viginti 1
novem annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Joadaen
de Hieruſalem. Et fecit rectum in conſpectu Domini, ſed non in corde 2
pleno. Et factum eſt, ut conſtitutum eſt regnum in manu ipſius; & 3
interfecit pueros ſuos, qui occiderant regem patrem ipſius: Et filios 4
eorum non interfecit, juxta teſtamentum legis Domini; ſicut (a) ſcriptum
eſt, quomodò mandavit Dominus, dicens; Non morientur patres
pro filiis; & filii non morientur pro patribus: ſed unuſquiſque ſuo ipſius
peccato morientur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* لانه سمع عنهم انهم خلّوا بيت الله اله ابايهم * وعبدوا الاصنام * وجاء سخط عظيم على 18
يهودا واروشليم * لما اخطوا هذه الخطية * وبعث اليهم من الانبياء * ليردوهم عن طرقهم 19
فلم يسمعوا * واشهد عليهم فلم يقبلوا * وروح الله حلّت على زكريا بن يوياداع * فقام وطلع 20
فوق عمود وقال للشعب * هكذا قال الله * لم خالفتم وصاياه * ليس تفلحون * لانكم تركتم
طرقه قال الرب وانا اخليكم ايضا * فتوافقوا عليه ورجموه بامر الملك في دار بيت الله 21
* ولم يعمل الملك يواس معه الخير كما صنع معه ابوه * وقتل بنيه من بعده * ولما 22
كانوا اولاده يقتلون كانوا يقولون * ينظر الرب ويطلب * وفي اخر السنة طلعت 23
عليه جيوش ادوم * وجاوا على يهودا وعلى اروشليم * واهلكوا ساير عظماء الشعب *
وسبيهم كله انفذوه الى ملك دمشق * لان رجالا قليلا جاوا من ادوم * واسلم الله 24
اليهم جيشا عظيما جدا * لانهم خلّوا الله اله ابايهم * ولسوء اعمال يواس نقضوا به
الديانون * ولما مضوا من عنده تركوه في مرض عظيم * فتكتت عليه عبيده لاجل 25
دم بني يوياداع الكاهن * فقتلوه ودفنوه في قرية داود * ولم يدفنوه في مدفن الملوك
* وهذه اسماء من تكتت عليه من عبيده * زابور بن سمعت العمونية يهوزافار بن ناطروت 26
المؤابية * وبنوه وكبراء الناس الذين تكتوا عليه * وساير الذنوب الذي صنع 27
مكتوبة في اسفار الملوك *

Et quòd audiſſet de iis quòd derelictâ domo 18
Dei, Dei majorum ſuorum, adoràſſent idola. Venit autem ira maxima in
Judam & Jeruſalem, cùm peccatum
iſtud commiſiſſent: Miſitque ad eos 19
quoſdam prophetas ut revocarent eos à
viis eorum, at non acquieverunt; & conteſtatus
eſt eos, at non obtemperaverunt.
Et cùm ſpiritus Dei deſcendiſſet ſuper 20
Zachariam Jojadæ filium, & ſurgens et
columnam conſcendens dixiſſet ad populum,
Sic dicit Deus, Quare violàſtis
præcepta ejus? haud proſperè cedet vobis:
quia dereliquiſtis vias ejus, dicit
Dominus, ego etiam vos derelinquam:
Conjuràrunt in eum, & præcipiente rege 21
lapidaverunt eum in atrio domûs Dei.
Nec uſus eſt in eum rex Joas beneficentiâ 22
quâ uſus fuerat in eum Jojada pater
ejus; imo trucidavit liberos ejus poſt ipſum:
cùm autem trucidarentur filii ejus,
dicebant, Videat Dominus, et exigat. Anno 23
exacto aſcenderunt contra eum copiæ
Edomæorum, & venientes contra Judam
& contra Jeruſalem, & perdiderunt
præcipuos quoſque in populo, & omnia
eorum ſpolia miſerunt ad regem
Damaſci. Et verò pauci viri venerant 24
ex Edom, Deus tamen tradidit eis exercitum
quammaximum, quia dereliquerant
Deum, Deum majorum ſuorum. Præterea
ob turpitudinem operum Joaſi,
ſpreverunt eum judices: Et cùm diſceſſiſſent 25
ab eo, reliquerunt eum in morbo
graviſſimo. Et conjurantes in eum ſervi
ipſius propter ſanguinem filiorum Jojadæ
ſacerdotis, occiderunt eum, & ſepelierunt
in civitate Davidis, ſed non ſepelierunt
eum in ſepulchro regum. Atque hæc 26
ſunt nomina ſervorum ejus, qui conjuraverant
in eum; Zabor filius Semeath
Ammonitidis, Jebuzabar filius Nateruth
Moabitidis, cum filiis ſuis, & præcipui
quique conjuraverant in eum. Cætera 27
autem flagitia quæ perpetravit, ſcripta
ſunt in libris regum.

* الفصل الخامس والعشرون *

* وملك بعده اموصيا ابنه وهو ابن خمسة عشر سنة * وجلس في اروشليم ملكا تسعة 1
وعشرين سنة * وصنع حسنات قدام الله غير انه * لم يكن بقلب نقي * ولما تمكنت 2 3
يده في الملك قتل عبيده الذين قتلوا اباه * ولم يقتل اولادهم * لانه مكتوب في ناموس 4
موسى الذي امر به الله * لا تموت الاباء بسبب البنين * ولا البنون بسبب الاباء * بل كل
نفس توجد بذنوبها *

CAP. XXV.

Poſt hunc regnavit Amoſia filius ejus 1
annum agens decimum quintum, ſeditque
rex in Jeruſalem vigintinovem annis.
Bona præſtitit opera coram Deo: verùm 2
id non fiebat corde puro. Cùm firmata 3
eſſet manus ejus in regno, trucidavit ſervos
ſuos qui interfecerant patrem ſuum:
Filios autem illorum non trucidavit, 4
quia ſcriptum eſt in lege Moſis, quam Deus
præcepit; Non morientur parentes
causâ filiorum, neque filii causâ parentum,
ſed quælibet anima proprias ob culpas
auferetur.

:Binjamin et,Jehudah oñi in,*centuriarũ principes in &,millium principes in patrum* domũ per eos cõſtituit &,Jehudah Amaſiahu *cõgregavit* Et
5 וַיִּקְבֹּץ אֲמַצְיָהוּ אֶת־יְהוּדָה וַיַּעֲמִידֵם לְבֵית־אָבוֹת לְשָׂרֵי הָאֲלָפִים וּלְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת לְכָל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן
,haſtam *tenentis exercitum egredientis electi* millia trecenta eos invenitque ;ſupra & annorum viginti filio à eos recenſuit &
וַיִּפְקְדֵם לְמִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה וַיִּמְצָאֵם שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף בָּחוּר יוֹצֵא צָבָא אֹחֵז רֹמַח
,eum ad venit Dei vir Et .argenti talentis centum *in* robore fortium millia centum Iſrael de mercede cõduxit Et .clypeum &
6 7 וְצִנָּה׃ וַיִּשְׂכֹּר מִיִּשְׂרָאֵל מֵאָה אֶלֶף גִּבּוֹר חָיִל בְּמֵאָה כִכַּר־כָּסֶף׃ וְאִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלָיו
,tu ingredere *Quimmo* .Ephraim filiis omnib⁹ ,Iſrael cum Dominus non quia : Iſrael exercit⁹ tecũ veniat ne Rex : dicẽdo
8 לֵאמֹר הַמֶּלֶךְ אַל־יָבוֹא עִמְּךָ צְבָא יִשְׂרָאֵל כִּי אֵין יְהוָה עִם־יִשְׂרָאֵל כֹּל בְּנֵי אֶפְרָיִם׃ כִּי אִם־בֹּא אַתָּה
.faciendũ *corruere* & ,adjuvandũ ad Deo in fortitudo eſt nam :*inimici facies ad* Deus te *corruere* faciet :bellum ad roborare ,fac
עֲשֵׂה חֲזַק לַמִּלְחָמָה יַכְשִׁילְךָ הָאֱלֹהִים לִפְנֵי אוֹיֵב כִּי יֶשׁ־כֹּחַ בֵּאלֹהִים לַעְזוֹר וּלְהַכְשִׁיל׃
vir dixit Et ? Iſrael *agmini* dedi quæ talentis centum faciendum quid Et ; Dei hominem ad Amaſiahu Dixitque
9 וַיֹּאמֶר אֲמַצְיָהוּ לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וּמַה־לַּעֲשׂוֹת לִמְאַת הַכִּכָּר אֲשֶׁר נָתַתִּי לִגְדוּד יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אִישׁ
eundũ ad ,Ephraim de ſe ad venerat *quod agmen in* Amaſiahu eos ſeparavit Et .*eo præ* multum tibi dandũ ad Domino Eſt :Dei
10 הָאֱלֹהִים יֵשׁ לַיהוָה לָתֶת לְךָ הַרְבֵּה מִזֶּה׃ וַיַּבְדִּילֵם אֲמַצְיָהוּ לְהַגְּדוּד אֲשֶׁר־בָּא אֵלָיו מֵאֶפְרַיִם לָלֶכֶת
,eſt roboratus Amaſiahu Et .*naſi* ira in ſuum locũ ad ſunt reverſi & ,Jehudah contra valde eorũ *naſus* eſt iratus Et .ſuum locum ad
11 לִמְקוֹמָם וַיִּחַר אַפָּם מְאֹד בִּיהוּדָה וַיָּשׁוּבוּ לִמְקוֹמָם בָּחֳרִי־אָף׃ וַאֲמַצְיָהוּ הִתְחַזַּק
duxerunt captivos vivos millia decem Et .millia decem Sehir *filios* percuſſit & : ſalis vallem abiit & ,ſuũ populũ eduxit &
12 וַיִּנְהַג אֶת־עַמּוֹ וַיֵּלֶךְ גֵּיא הַמֶּלַח וַיַּךְ אֶת־בְּנֵי־שֵׂעִיר עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים׃ וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים חַיִּים שָׁבוּ
fecit reverti quos agminis filii Et .*ſunt rupti* hi omnes & ,petræ *capite* à eos projecerunt & :petræ *caput* ad eos adduxerũt &,Jehudah filii
13 בְּנֵי יְהוּדָה וַיְבִיאוּם לְרֹאשׁ הַסָּלַע וַיַּשְׁלִיכוּם מֵרֹאשׁ־הַסֶּלַע וְכֻלָּם נִבְקָעוּ׃ וּבְנֵי הַגְּדוּד אֲשֶׁר הֵשִׁיב
tria eis ex pcuſſerũt & :choron-Beth ad uſq; & Someron à Jehudah urbes in ſunt diffuſi & , bellum ad ſecum *eundo ab* ,Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ מִלֶּכֶת עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה וַיִּפְשְׁטוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה מִשֹּׁמְרוֹן וְעַד־בֵּית חוֹרוֹן וַיַּכּוּ מֵהֶם שְׁלֹשֶׁת
filiorum deos adduxit & ,Edomæos cædendo à Amaſiahu *venire poſt* ,fuit Et .multam prædã diripuerunt & ,millia
14 אֲלָפִים וַיָּבֹזּוּ בִּזָּה רַבָּה׃ וַיְהִי אַחֲרֵי בוֹא אֲמַצְיָהוּ מֵהַכּוֹת אֶת־אֲדוֹמִים וַיָּבֵא אֶת־אֱלֹהֵי בְּנֵי
miſit & ;Amaſiahu in Domini *naſus* eſt iratus Et .ſuffivit eis & ,ſe incurvavit *eorũ facies ad* & ,deos in ſibi eos ſtatuit & ,Sehir
15 שֵׂעִיר וַיַּעֲמִידֵם לוֹ לֵאלֹהִים וְלִפְנֵיהֶם יִשְׁתַּחֲוֶה וְלָהֶם יְקַטֵּר׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בַּאֲמַצְיָהוּ וַיִּשְׁלַח
,fuit Et ? tua manu è ſuum populum eruerunt non qui ,populi deos quæſiſti quid Ut : *eum ad* dixit & ,prophetã eum ad
16 אֵלָיו נָבִיא וַיֹּאמֶר לוֹ לָמָּה דָרַשְׁתָּ אֶת־אֱלֹהֵי הָעָם אֲשֶׁר לֹא־הִצִּילוּ אֶת־עַמָּם מִיָּדֶךָ׃ וַיְהִי
: dixit & ,propheta ceſſavit Et ?te pcutient quid ut ,tibi Ceſſa ?te *dederunt* regis conſiliariũ Nunquid :ei dixit & ,eum ad *ipſum loquendo in*
בְּדַבְּרוֹ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הַלְיוֹעֵץ לַמֶּלֶךְ נְתַנּוּךָ חֲדַל־לְךָ לָמָּה יַכּוּךָ וַיֶּחְדַּל הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר
,Jehudah rex Amaſiahu eſt conſiliat⁹ Et .*meo conſilio* audiſti non & ,hoc feciſti quia :te *corrũpendũ ad* Deus *conſiliũ ceperit* ꝙ ,Novi
17 יָדַעְתִּי כִּי־יָעַץ אֱלֹהִים לְהַשְׁחִיתֶךָ כִּי־עָשִׂיתָ זֹּאת וְלֹא שָׁמַעְתָּ לַעֲצָתִי׃ וַיִּוָּעַץ אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה
Iſrael rex Joas miſit Et .*faciebus* nos videam⁹ ,*Ito* :dicendo ,Iſrael regem Jehu filii Jehoachaz filiũ Joas ad miſit &
18 וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְךָ נִתְרָאֶה פָנִים׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
tuam filiam Da :dicendo ,Lebanon in quæ cedrum ad miſit ,Lebanon in qui *Paliurus* :dicendo ,Jehudah regem Amaſiahu ad
אֶל־אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר הַחוֹחַ אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן שָׁלַח אֶל־הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן לֵאמֹר תְּנָה־אֶת־בִּתְּךָ
.*paliurum* conculcavit & ,Lebanon in quæ agri beſtia tranſivit Et .uxorem in meo filio
לִבְנִי לְאִשָּׁה וַתַּעֲבֹר חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וַתִּרְמֹס אֶת־הַחוֹחַ׃

Verſio VULG. LAT.

Congregavit igitur Amaſias Judam, & conſtituit eos per 5
familias, tribunóſq; & centuriones in univerſo Juda &
Benjamin: & recenſuit à viginti annis ſuprà, invenítque
trecenta millia juvenũ, qui egrederentur ad pugnam, &
tenerent haſtam & clypeum. Mercede quoque conduxit 6
de Iſrael centũ millia robuſtorũ, centũ talentis argenti.
Venit autem homo Dei ad illum, & ait; O rex, ne egre- 7
diatur tecũ exercitus Iſrael: non eſt enim Dominus cum
Iſrael, & cunctis filiis Ephraim: Quòd ſi putas in robore 8
exercitûs bella conſiſtere, ſuperari te faciet Deus ab ho-
ſtibus: Dei quippè eſt adjuvare, & in fugam convertere.
Dixítq; Amaſias ad hominẽ Dei; Quid ergò fiet de cen- 9
tum talentis, quæ dedi militibus Iſrael? Et reſpondit
ei homo Dei; Habet Domin⁹ undè tibi dare poſſit multò
his plura. Separavit itaq; Amaſias exercitum, qui vene- 10
rat ad eum ex Ephraim, ut reverteretur in locum ſuũ: at
illi contra Judam vehementer irati, reverſi ſunt in regi-
onem ſuam. Porrò Amaſias confidenter eduxit populum 11
ſuum, & abiit in vallem Salinarũ, percuſſítq; filios Seir
decem millia. Et alia decem millia virorum ceperunt filii 12
Juda, & adduxerunt ad præruptum cujuſdam petræ, præ-
cipitaverúntq; eos de ſummo in præceps, qui univerſi
crepuerunt. At ille exercitus, quẽ remiſerat Amaſias ne 13
ſecum iret ad præliũ, diffuſus eſt in civitatibus Juda, à
Samaria uſq; ad Bethoron, & interfectis tribus millibus,
diripuit prædã magnam. Amaſias verò poſt cædem Idu- 14
mæorũ, & allatos deos filiorũ Seir, ſtatuit illos in deos ſi-
bi, & adorabat eos, & illis adolebat incenſum. Quam ob 15
rem irat⁹ Domin⁹ contra Amaſiam, miſit ad illũ prophe-
tã, qui diceret ei; Cur adoráſti deos, qui non liberave-
runt populum ſuũ de manu tua? Cúmq; hæc ille loquere- 16
tur, reſpondit ei; Num conſiliarius regis es? quieſce ne
interficiã te. Diſcedénſq; propheta, Scio, inquit, quòd
cogitaverit Deus occidere te, quia feciſti hoc malũ, & in-
ſuper non acquieviſti conſilio meo. Igitur Amaſias rex 17
Juda inito peſſimo conſilio, miſit ad Joas filium Joachaz
filii Iehu, regem Iſrael, dicens; Veni, videamus nos mu-
tuó. At ille remiſit nuntios, dicens; Carduus qui eſt in Li- 18
bano, miſit ad cedrũ Libani, dicens; Da filiã tuã filio meo
uxorẽ: & ecce beſtiæ, quæ erant in ſylva Libani, tranſie-
runt, & conculcaverunt carduum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܒܪ̈ܒܢܝ ܐܠܦ̈ܐ .ܘܟܢܫ ܐܡܘܨܝܐ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬ ܐܒ̈ܗܝܗܘܢ *
ܘܒܪ̈ܒܢܝ ܡܐܘ̈ܬܐ. ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢܐ ܐܢܘܢ ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ
ܘܠܥܠ. ܘܐܫܟܚ ܐܢܘܢ ܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪ̈ܐ ܥܠܝ̈ܡܐ ܕܟܫܝܪܝܢ ܠܩܪܒܐ: ܫܡܝܛܝ ܣܝ̈ܦܐ
6 ܘܐܚܝܕܝ ܬܪ̈ܣܐ. *ܘܐܓܪ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪ̈ܐ ܓܢܒܪ̈ܐ ܚܝܠܬܢ̈ܐ. ܒܡܐܐ ܟܟܪ̈ܝܢ
7 ܕܣܐܡܐ. *ܘܢܒܝܐ ܕܡܪܝܐ ܐܬܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܡܠܟܐ. ܠܐ ܢܐܙܠ ܥܡܟ ܟܠܗ ܚܝܠܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܝܬ ܡܪܝܐ ܥܡ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ.
8 *ܡܛܠ ܕܐܢ ܐܙܠ ܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ. ܢܬܒܪܟ ܡܪܝܐ ܩܕܡ ܒܥܠܕܒܒ̈ܝܟ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܫܒܚܬ
9 ܠܡܪܝܐ. ܕܗܘܝܘ ܥܕܘܪܐ ܘܡܪܝܡܢܐ. *ܘܐܡܪ ܐܡܘܨܝܐ ܠܢܒܝܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢܐ ܚܛܝܬ ܒܡܐܐ ܟܟܪ̈ܐ.
ܗܠܝܢ ܕܝܗܒܬ ܠܓܒܪ̈ܐ ܐܝܣܪܝܠܝ̈ܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܢܒܝܗ ܕܐܠܗܐ. ܐܝܬ ܠܡܪܝܐ
10 ܐܠܗܟ. ܠܡܬܠ ܠܟ ܝܬܝܪ ܡܢ ܗܠܝܢ. ܐܥܦܐ ܥܠ ܡܐ ܕܝܗܒܬ. *ܘܦܪܫ ܐܢܘܢ ܐܡܘܨܝܐ
ܠܓܒܪ̈ܐ ܕܐܬܘ ܠܘܬܗ ܡܢ ܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܕܢܐܙܠܘܢ ܠܐܬܪܗܘܢ. ܘܐܬܚܡܬ ܚܡܬܗ ܛܒ.
11 ܒܐܝܣܪܝܠܝ̈ܐ. ܘܗܦܟ ܐܢܘܢ ܠܐܬܪܗܘܢ ܒܚܡܬܐ ܕܪܘܓܙܗ. *ܘܐܡܘܨܝܐ ܐܬܚܝܠ. ܘܕܒܪ
ܠܥܡܗ. ܘܐܙܠ ܠܢܚܠܐ ܕܡܠܚܐ. ܘܩܛܠ ܘܚܪܒ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ.
12 *ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܚܝ̈ܐ ܫܒܘ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܠܪܝܫ ܟܐ̈ܦܐ. ܘܟܠܗܘܢ
13 ܐܬܘ ܟܕ ܐܣܝܪܝܢ ܒܫܫܠ̈ܬܐ. *ܘܒܢܝ̈ ܓܢܒܪ̈ܐ ܕܫܒܐ ܐܡܘܨܝܐ ܟܕ ܐܙܠ ܠܩܪܒܐ. ܐܫܠܛ ܐܢܘܢ
ܒܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܡܪ̈ܝܐ ܘܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܥܡܡ̈ܐ. ܘܚܪܒܘ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ.
14 ܘܒܙܘ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. *ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܐܡܘܨܝܐ. ܟܕ ܗܦܟ ܡܢ ܡܚܘܬܐ ܕܐܕܘܡܝ̈ܐ. ܐܝܬܝܘ
ܠܗ ܐܠܗ̈ܐ ܕܒܢܝ ܛܘܪܐ ܕܓܒܠ. ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܣܓܕ ܠܗܘܢ. ܘܩܪܒ ܠܗܘܢ
15 ܐܦܝ̈ܣܩܐ ܕܒܣܡ̈ܐ. *ܘܐܬܚܡܬ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܡܘܨܝܐ. ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܢܒܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ.
16 ܠܡܢܐ ܣܓܕܬ ܩܕܡ ܐܠܗ̈ܐ ܕܥܡܡ̈ܐ. ܕܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܨܝܘ ܠܦܠܚ̈ܝܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝܟ. *ܘܗܘܐ
ܟܕ ܡܡܠܠ ܥܡܗ ܢܒܝܐ. ܐܡܪ ܠܗ. ܣܓܕܬܐ ܕܩܝ̈ܣܐ ܠܡܠܟ̈ܐ ܐܬܝܗܒܬ. ܘܦܪܫ ܠܗ ܢܒܝܐ
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܘܝ ܠܟ. ܕܗܐ ܐܬܡܠܟ ܥܠܝܟ ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܒܝܫܐ ܠܡܘܒܕܟ. ܕܠܐ
17 ܫܡܥܬ ܠܩܠܝ. *ܘܐܬܡܠܟ ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܝܘܐܫ ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪ
18 ܝܗܘ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܬܐ ܢܚܙܐ ܐܦ̈ܐ ܚܕ ܕܚܕ. *ܘܫܕܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
ܠܘܬ ܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܚܘܚܐ ܕܐܝܬ ܒܠܒܢܢ ܫܕܪ ܠܘܬ ܐܪܙܐ ܕܐܝܬ ܒܠܒܢܢ.
ܘܐܡܪ ܠܗ. ܗܒ ܒܪܬܟ ܠܒܪܝ ܠܐܢܬܬܐ. ܘܥܒܪܬ ܚܝܘܬܐ ܕܐܝܬ ܒܠܒܢܢ. ܘܕܫܬܗ ܠܚܘܚܐ.

Deinde congregavit Amoſia Judæos, & con- 5
ſtituit eos per familias paternas, in tribunos
& centuriones; omnémque Judam et Benja-
minem: & recenſens eos à nato viginti an-
nos & deinceps, invenit eos eſſe trecenta mil-
lia virorum juvenum bello aptorum, gladios
ſtringentium, & clypeos tenentium. Ex Iſ- 6
raelitis quoque mercede conduxit centum
millia virorum ſtrenuiſſimorum, centum ta-
lentis argenti. Venit autem ad eum prophe- 7
ta Domini, dixítque regi, Ne pergat tecum
totus exercitus Iſraelis, quia non eſt Dominus
cum toto Iſraele, neque cum omnibus Aphre-
mitis. Quia *ſi* tu pergas ad bellum geren- 8
dum, proſternet te Dominus coram hoſtibus
tuis; quia non glorificâſti Dominum qui eſt
adjutor & elator. Dixit Amoſia ad prophe- 9
tam Domini, Quod crimen commiſi centum
hæc talenta dando viris Iſraelitis? Ait illi
propheta Dei, Eſt apud Dominum Deum
tuum *facultas* reddendi tibi his plura, duplo
plura quàm quæ dediſti. Separavit igitur 10
Amoſia viros qui venerant ad eum ex Aphre-
mitis, ut abirent in locum ſuum: & excan-
duit furor ejus vehementer in Iſraelitas, remi-
ſítq; eos in locũ eorum *Deus* irâ furoris ſui.
Proinde Amoſia corroboratus duxit populum 11
ſuum, abiítque ad vallem Salis, & occîdit ac
trucidavit ex incolis montis Gebel decem
millia: Et decem millia vivorum ceperunt 12
filii Judæ, & adduxerunt eos ad caput lapi-
dum: venerunt autem omnes vincti catenis.
Filios autem gigantũ quos captivos adduxe- 13
rat Amoſia quando profectus eſt ad bellum,
præfecit civitatibus Judæ, Samaritanis, & ci-
vitatibus gentium: & vaſtatis earundem ci-
vitatum tribus millibus, diripuerunt prædam
plurimam. Poſtquàm verò veniſſet Amoſia, 14
cùm rediret à cæde Adumæorum, attulerunt
ei deos incolarum montis Gebel: ipſe autem
erigens eos ante ſe, adoravit illos, & obtulit
eis acerras thuris. Quamobrem iratus Domi- 15
nus in Amoſiam, miſit ad eum prophetam
qui dixit illi, Cur oraviſti coram diis genti-
um, qui non potuerunt eripere cultores ſuos
è manibus tuis? Contigit autem ut cùm al- 16
locutus eſſet eum propheta, ille reſponderet,
Adoratio lignorum regibus conceſſa eſt. Tunc
propheta recedens ab eo, dixit illi, Væ tibi;
quoniam ecce inivit contra te Dominus con-
ſilium pernicioſum de perdendo te, quia non
acquieviſti voci meæ. Tunc inito conſilio 17
Amoſia rex Judæorum, miſit ad Joaſum filium
Jehuahazi, filii Jehu, regem Iſraelis; & dixit
ei, Age, alter alterius faciem videamus. Mi- 18
ſit verò Joas rex Iſraelis ad Amoſiam regem
Judæ, & ait illi, Prunus quæ eſt in Libano,
miſit ad cedrum quæ eſt in Libano, & dixit
ad eam; Da filiam tuam filio meo uxorem:
interea præteriens beſtia quæ eſt in Libano,
conculcavit prunum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ συνήγαγεν Ἀμασίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρ-
χους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ Ἰούδᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ. καὶ ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπ-
άνω, καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας (η) ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατοῦντας δόρυ καὶ θυ-
6 7 ρεόν. Καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας δυνατοὺς ἰσχύϊ ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου. Καὶ
ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτὸν, λέγων, Βασιλεῦ, οὐ (θ) πορεύεται μετὰ σοῦ δύναμις Ἰσραὴλ, ὅτι
8 οὐκ ἔστι κύριος μετὰ Ἰσραὴλ πάντων τῶν υἱῶν Ἐφραίμ. Ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχῦσαι ἐν τούτοις, καὶ
9 (ι) τροπώσεταί σε κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔστι παρὰ κυρίου (κ) καὶ ἰσχῦσαι καὶ τροπῶσαι. Καὶ
εἶπεν Ἀμασίας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, Καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει Ἰσ-
10 ραήλ; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, Ἔστι τῷ κυρίῳ δοῦναί σοι πλεῖστα τούτων. Καὶ διεχώρισεν Ἀ-
μασίας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφραὶμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον (λ) αὐτῶν· καὶ ἐ-
11 θυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ (μ) ἀπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον (ν) αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ. Καὶ Ἀ-
μασίας κατίσχυσε καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν (ξ) αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν, καὶ ἐπάτα-
12 ξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηεὶρ, δέκα χιλιάδας. Καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, καὶ ἔφερον αὐ-
τοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ, καὶ (ο) κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ, καὶ πάντες διερ-
13 ρήγνυντο. Καὶ (π) υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς ἀπέστρεψεν Ἀμασίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ᾽ αὐτοῦ εἰς πό-
λεμον, (ρ) καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα ἀπὸ Σαμαρείας ἕως Βαιθωρών· καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐ-
14 τοῖς τρεῖς χιλιάδας, καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν Ἀμασίαν (σ) πα-
τάξαντος τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἤνεγκε πρὸς (τ) αὐτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηεὶρ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς (υ) αὐ-
15 τῷ εἰς θεοὺς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει, (φ) καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ἔθυε. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ κυρίου ἐ-
πὶ (χ) Ἀμασίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ (ψ) προφήτην, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ,
16 οἳ οὐκ (ω) ἐξείλοντο τὸν λαὸν ἑαυτῶν ἐκ χειρός σου; Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλῆσαι (α) αὐτῷ πρὸς
αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε; (β) πρόσεχε ἵνα μὴ μαστιγωθῇς.
καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν, Ὅτι γινώσκω, ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραί σε, ὅτι ἐποί-
17 ησας τοῦτο, καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου. Καὶ ἐβουλεύσατο (γ) Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰ-
ούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰηοῦ βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων, (δ) Δεῦρο, καὶ ὀφθῶμεν
18 προσώποις. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων, Ὁ (ε) ἀκ-
χοὺχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου
τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ ἰδοὺ ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ. καὶ (ζ) ἦλθον τὰ θη-
ρία, καὶ κατεπάτησαν τὴν (η) ἀκχούχ.

Et congregavit **Amaſias** *domum Juda, & erexit eos ſecundùm domos* 5
patriarum eorum in Chiliarchos, et centuriones in omni Juda, & (b) Hie-
ruſalem. Et numeravit eos à vigeſimo anno, & ſuprà: & invenit eos
trecenta millia ad exeundum in prælium potentes, tenentes haſtam, &
clypeum. Et mercede conduxit de Iſrael centum millia, potentes forti- 6
tudine, centum talentis argenti. Et homo Dei venit ad eum, dicens; 7
Rex, non ibit tecum virtus Iſrael: quoniam non eſt Dominus cum Iſrael,
omnibus filiis Ephræm: Quoniam ſi exiſtimâris prævalere (c) in his; & 8
in fugam vertet te Dominus coram inimicis: quoniam eſt (d) à Domi-
no et prævalere, & in fugam verti. Et dixit Amaſias homini Dei; Et 9
quid faciam centum (e) talenta, quæ dedi virtuti Iſrael? Et dixit ho-
mo Dei; Eſt Domino dare tibi plura his. Et diſtinxit Amaſias (f) 10
virtuti quæ venerat ad ſe de Ephræm, abire in locum ipſorum. Et indi-
gnati ſunt valdè ſuper Judam: & reverterunt ad locum ſuum in ira in-
dignationis. Et Amaſias confortatus eſt, & aſſumpſit populum ſuum, 11
& ivit in vallem Salinarum: & percuſſit ibi filios Seir, decem millia.
Et decem millia ceperunt vivos filii Juda, & ducebant ſuper ſummi- 12
tatem præcipitii, & præcipitabant eos à ſummitate præcipitii: & omnes
diſrupti ſunt. Et filii virtutis, quos redire fecit Amaſias, ne irent ſecum 13
ad bellum, & impetum fecerunt ſuper civitates Juda à Samaria uſque
Bæthoron: & percuſſerunt in eis tria millia: & prædati ſunt ſpolia
multa. Et factum eſt, poſtquàm venit Amaſias percuſſâ Idumæâ; & 14
attulit ad ſe deos filiorum Seir: & ſtatuit eos ſibi in deos: & coram
eis adorabat, & ipſe eis adolebat. Et facta eſt ira Domini ſuper Ama- 15
ſiam; & miſit ei prophetam: & dixit ei, Quid quæſiviſti deos po-
puli, qui non exemerunt populum ſuum de manu tua? Et factum eſt, 16
cùm is loqueretur ad ipſum; & dixit ei, Nunquid conſiliarium regis
dedi te? (g) Attende ne flagelleris. Et tacuit propheta, & dixit; (h)
Quoniam cognoſco, quia voluit ſuper te ad diſperdendum te, quia feci-
ſti hoc, & non exaudîſti conſilium meum. Et conſultavit Amaſias 17
rex Juda, & miſit ad Joas filium Joachaz filii Jehu regem Iſrael,
dicens; Veni, & conſpiciamur faciebus. Et miſit Joas rex Iſrael ad 18
Amaſiam regem Juda, dicens; (i) Anchuch, qui in Libano, miſit ad
cedrum, quæ in Libano, dicens; Da filiam tuam filio meo in uxorem:
& ecce venient beſtiæ agri, quæ in Libano. Et venerunt beſtiæ, & con-
culcârunt Anchuch.

MS. A. (η) δυνατοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον, κρατοῦντας (θ) παρελεύσεται μετὰ σοῦ (ι) τροπώσεται κύριος ἔναντι τῶν (κ) κατισχῦσαι ἐν τούτοις καὶ τροπώσεσθαι. (λ) ἑαυτῶν· (μ) ὑπέστρεψεν (ν) ἑαυτῶν (ξ) ἑαυτοῦ, (ο) κατεκρήμνισεν (π) οἱ υἱοὶ (ρ) ἐπέθεντο ἐπὶ (σ) πατάξαντα (τ) αὐτοὺς τοὺς (υ) ἑαυτῷ (φ) καὶ αὐτοῖς αὐτὸς ἔθυεν. (χ) Ἀμεσίαν, (ψ) προφήτας, καὶ εἶπον αὐτῷ, (ω) ἐξείλαντο (α) αὐτῷ, καὶ εἶπεν (β) πρόσεχε μὴ (γ) Ἀμασίας, καὶ ἀπέστειλεν (δ) Δεῦρο, ὀφθῶμεν (ε) ὀχὸζ ὁ (ζ) ἦλθαν (η) Ἀχούχ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجمع اموصيا بيت يهودا * واقامهم في بيت ابايهم * ورؤساء الالوف والمئين * وكل يهودا 5
وبنيامين * وعدهم من ابن عشرين سنة الي فوق * فوجدوهم ثلاثماية الف رجل شبان
يخرجون الي الحرب ماسكي السيوف * واكترى من اسرايل مية الف رجل عظيمي القوة 6
بمية بدرة مال * وجاء نبي الله وقال له * لا تمض بكل جيش اسرايل * لان الله ليس هو معكم 7
ولا مع ساير بني افريم * لانك ان تصنع الحرب يحطك الرب قدام اعدايك * لانك لم 8
تمجد الله الذي هو المعين الرافع * فقال اموصيا لنبي الله * ما هي خطيتي التي عملتها 9
لاجل مية بدرة دفعتها لبني اسرايل * فقال له نبي الله * ربك يعطيك اضعافا على ما اعطيت
* وافرد اموصيا الرجال الذين جاوا اليه من بيت افريم ليمضوا الي مواضعهم * واشتد غضب 10
الله على بيت اسرايل جدا * وردهم الي مواضعهم بحنق وسخط * وتجبر اموصيا واخذ جيشه معه 11
ومضى الي وادي الملح * وقتل واهلك من اهل جبل اغلف عشرة الف * واسر عشرة الف وجاوا 12
بهم بنو يهودا الي راس الحجر وكلهم مربوطين بالسلاسل * وبنو الجبابرة الذين سبا اموصيا 13
سلطهم في قرى يهودا والسامرة وفي ضياع الامم * وخرب من الضياع ثلاثة الاف * وغنم غنيمة
عظيمة * وكان من بعد ان جاء اموصيا من حرب الادوميين * جاوا اليه بالهة بني جبل اغلف * 14
فوقفهم بين يديه وسجد قدامهم * واطلع لهم ادراج البخور * فسخط الله على اموصيا * وبعث 15
اليه النبي فقال له * لم صليت قدام الهة الامم الذين لم يقدروا يخلصون من كان يعبدهم
من يديك * ولما كلمه النبي قال له * سجدت للخشب * وانا ادفعك للملوك * وافترق 16
النبي منه * ثم قال له * الويل لك * قد قطع الرب عليك ليهلكك * لانك لم
تسمع كلامي * وشاور الملك اموصيا مع بيت يهودا * وبعث الي يواس بن ياهو 17
ملك اسرايل وقال * تجي لنرى كل منا صاحبه * فبعث يواس الي اموصيا وقال له * 18
البروثا الذي في لبنان بعث الي الارز وقال له * اعط ابنتك لابني زوجة * فخار وحش
جبل لبنان فداسها *

Præterea congregavit Amoſia Judæos, 5
& diſpoſuit illos per domos eorum pa-
ternas ſub chiliarchis & centurionibus;
omnem inquam, Judam & Benjami-
nem: & numerans eos à nato viginti
annos & ſupra, invenerunt eos eſſe
trecenta millia virorum juvenum prode-
untium ad militiam, prendentium gla-
dios. Inſuper mercede conduxit ex Iſ- 6
raelitis centum millia ſummæ fortitudi-
nis virorum, centum talentis argenteis.
Veniens autem ad eum propheta Dei, 7
dixit illi; Ne ducas omnes copias Iſra-
elis, quia Deus non eſt vobiſcum neque
cum omnibus filiis Ephraimi. Nam ſi 8
bellum geſſeris, præcipitabit te Dominus
coram hoſtibus tuis, eò quòd non glo-
rificaveris Deum qui adjutor eſt & ex-
altator. Dixit Amoſia ad prophetam 9
Dei, Quodnam eſt peccatum meum quod
commiſi ob centum talenta quæ dedi Iſ-
raelitis? Ait illi propheta Dei, Dominus
tuus reddet tibi multò plura quàm quæ
dediſti. Itaque ſegregavit Amoſia vi- 10
ros qui venerant ad ſe ex Ephraimitis,
ut redirent ad loca ſua: & vehementer
exæſtuans ira Dei in Iſraelitas, remiſit
eos in regiones ſuas cum violentia &
furore. Quare ſumptis animis Amoſia, 11
duxit copias ſuas ſecum; & profectus
ad vallem Salis, peremit ac perdidit ex
incolis montis Aglaph decem millia;
Cepitque decem millia captivorum, quos 12
omnes catenis vinctos adduxerunt Judæi
ad caput lapidis. Filios autem gigan- 13
tum, quos ceperat Amoſia, conſtituit
præfectos in civitatibus Judæ & Sa-
mariæ, & in oppidis gentium; vaſta-
vitque oppidorum tria millia, cepitque
ſpolia maxima. Deinde contigit ut poſt- 14
quam rediiſſet Amoſia è bello Edomæo-
rum, afferrent ei deos incolarum montis
Aglaph; ipſeque ſtatuens eos ante ſe,
adoraret eos, & offerret eis acerras thu-
ris. Unde iratus in Amoſiam Deus, mi- 15
ſit illi prophetam qui diceret ei, Quor-
ſum orâſti coram diis gentium, qui non
valuerunt liberare de manibus tuis eos qui
colebant ipſos? Tum allocutus eum 16
propheta, dixit illi; Tu adorâſti ligna, et
ego tradam te regibus: ſic receſſit ab eo
propheta: tum dixit illi, Væ tibi; jam
decrevit Dominus te perdere, quòd non
audieris verba mea. Inivit autem con- 17
ſilium rex Amoſia cum domo Judæ, mi-
ſitque ad Joaſum filium Jehu regem Iſ-
raelis, & ait, Venias ut videamus nos
mutuò. Remittens verò Joas ad Amo- 18
ſiam, dixit ei; Abies quæ eſt in Libano
mittens ad cedrum, dixit ei; Da filiam
tuam filio meo uxorem: præteriens autem
fera montis Libani, conculcavit illam:

,malum in *te immiſcebis* quid ut : tua domo in ſede Nunc .honorificandũ ad tuũ cor te levavit & ,Edom percuſſiſti Ecce : Dixiſti
19 אָמַרְתָּ הִנֵּה הִכִּיתָ אֶת־אֱדוֹם וּנְשָׂאֲךָ לִבְּךָ לְהַכְבִּיד עַתָּה שְׁבָה בְּבֵיתֶךָ לָמָּה תִתְגָּרֶה בְּרָעָה
quæſierunt quia : manu in eos *dandum ad* ,*illud* Deo à quia ,Amaſiahu audivit non Et ? tecum Jehudah & ,tu cadas &
20 וְנָפַלְתָּ אַתָּה וִיהוּדָה עִמָּךְ׃ וְלֹא־שָׁמַע אֲמַצְיָהוּ כִּי מֵהָאֱלֹהִים הִיא לְמַעַן תִּתָּם בְּיָד כִּי דָרְשׁוּ אֵת
quæ ,ſemes-Beth in ,Jehudah rex Amaſiahu & ,ipſe ,*facibus* ſe viderunt & , Iſrael rex Joas aſcendit Et .Edom deos
21 אֱלֹהֵי אֱדוֹם׃ וַיַּעַל יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְרָאוּ פָנִים הוּא וַאֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר
filium Jehudah regem Amaſiahu Et .ſua *tentoria* ad unuſquiſque fugerunt & , Iſrael *facies ad* Jehudah eſt cæſus Et .Jehudah
22 לִיהוּדָה׃ וַיִּנָּגֶף יְהוּדָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ לְאֹהָלָיו׃ וְאֵת אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בֶּן־
23 porta à Jeruſalaim *muro in* rupit & , Jeruſalaim eũ adduxit & :ſemes-Beth in Iſrael rex Joas cepit , Jehoachaz filii Joas
יוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז תָּפַשׂ יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שָׁמֶשׁ וַיְבִיאֵהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיִּפְרֹץ בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלִַם מִשַּׁעַר
domo in inventa vaſa omnia & ,argentum & ,aurum omne Et .cubitis quadringentis *reſpicientis* portam ad uſque Ephraim
24 אֶפְרַיִם עַד־שַׁעַר הַפּוֹנֶה אַרְבַּע מֵאוֹת אַמָּה׃ וְכָל־הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים הַנִּמְצְאִים בְּבֵית־
filius Amaſiahu vixit Et .Someron *rediit* & , *arrhabonum* filios & , regis domus *theſauros* & ,edom Hobed *cum* Dei
25 הָאֱלֹהִים עִם־עֹבֵד אֱדוֹם וְאֶת־אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת בְּנֵי הַתַּעֲרֻבוֹת וַיָּשָׁב שֹׁמְרוֹן׃ וַיְחִי אֲמַצְיָהוּ בֶן־
Amaſiahu *verborum reſiduum Et* .annis quindecim , Iſrael *regis* Jehoachaz *filii* Joas *mortem poſt* Jehudah rex Joas
26 יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחֲרֵי מוֹת יוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲמַצְיָהוּ
receſſit quo tempore à Et ? Iſrael & ,Jehudah regum libro in ſcripta *ipſa* ecce nonne , noviſſimorum & , primorum
27 הָרִאשֹׁנִים וְהָאַחֲרוֹנִים הֲלֹא הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל׃ וּמֵעֵת אֲשֶׁר־סָר
, Lachis in eum poſt miſerunt & : Lachis in fugit & ,Jeruſalaim in *ligationem* eum contra *ligaverunt* & ,*DOMINUM poſt* à Amaſiahu
אֲמַצְיָהוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלִַם וַיָּנָס לָכִישָׁה וַיִּשְׁלְחוּ אַחֲרָיו לָכִישָׁה
.Jehudah civitate in ſuis patribus cum eum ſepelierunt & , equos ſuper eũ portaverunt Et .ibi eũ interfecerunt &
28 וַיְמִיתֻהוּ שָׁם׃ וַיִּשָּׂאֻהוּ עַל־הַסּוּסִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר יְהוּדָה׃

CAP. XXVI. כו

ſuo patre pro eum conſtituerunt regẽ & (,annorum ſedecim filius ipſe &) Huzzijahu Jehudah populus omnis *ceperunt* Et
1 וַיִּקְחוּ כָּל־עַם יְהוּדָה אֶת־עֻזִּיָּהוּ וְהוּא בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו
ſedecim Filius .ſuis patribus cum rex *jacuit* poſtquam,Jehudah ipſi eam reſtituit & ,Eloth ædificavit Ipſe .Amaſiahu
2 אֲמַצְיָהוּ׃ הוּא בָּנָה אֶת־אֵילוֹת וַיְשִׁיבֶהָ לִיהוּדָה אַחֲרֵי שְׁכַב־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו׃ בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
3 de Jecholiah ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis duobus & quinquaginta &,*ipſum regnando in* Huzzijahu annorum
שָׁנָה עֻזִּיָּהוּ בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכִילְיָה מִן־
Deum *quærendum ad* ,fuit Et .ejus pater Amaſiahu fecit quæ omnia juxta : DOMINI oculis in rectum fecit Et .Jeruſalaim
4 יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ וַיְהִי לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים
5 .Deus eum proſperari fecit DOMINUM *eum quærere* diebus in & : Dei *viſionibus in* intelligentis Zechariahu diebus in
בִּימֵי זְכַרְיָהוּ הַמֵּבִין בִּרְאֹת הָאֱלֹהִים וּבִימֵי דָּרְשׁוֹ אֶת־יְהוָה הִצְלִיחוֹ הָאֱלֹהִים׃
ædificavit & ; Aſdod murum & , Jabneh murum & ,Ghath murum rupit & , Peliſtim *in* pugnavit & eſt egreſſus Et
6 וַיֵּצֵא וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּפְרֹץ אֶת־חוֹמַת גַּת וְאֵת חוֹמַת יַבְנֶה וְאֵת חוֹמַת אַשְׁדּוֹד וַיִּבְנֶה
Gurbahal in *habitantes* Harabas contra & , Peliſtim contra Deus eũ adjuvit Et .Peliſtim in & Aſdod in urbes
7 עָרִים בְּאַשְׁדּוֹד וּבַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּעְזְרֵהוּ הָאֱלֹהִים עַל־פְּלִשְׁתִּים וְעַל־הָעַרְבִיִּים הַיּוֹשְׁבִים בְּגוּר־בָּעַל
fuit robuſtus quia ,Ægypti introitum ad uſque ejꝰ nomẽ ivit & : Huzzijahu ipſi munus Hammonitæ dabant Et .Mehunim &
8 וְהַמְּעוּנִים׃ וַיִּתְּנוּ הָעַמּוֹנִים מִנְחָה לְעֻזִּיָּהוּ וַיֵּלֶךְ שְׁמוֹ עַד־לְבוֹא מִצְרַיִם כִּי הֶחֱזִיק
ſublimitatem in uſque
עַד־לְמָעְלָה׃

Verſio VULG. LAT.

Dixiſti; Percuſſi Edom, & idcircò erigitur cor tuum in ſuperbiam : ſede in domo tua, cur malum adverſùm te provocas, ut cadas & tu, & Juda tecum? 19 Noluit audire Amaſias, eò quòd Domini eſſet voluntas ut traderetur in manus hoſtium propter deos Edom. 20 Aſcendit igitur Joas rex Iſrael, & mutuos ſibi præbuére conſpectus: Amaſias autem rex Juda erat in Bethſames Juda: 21 Corruítque Juda coram Iſrael, & fûgit in tabernacula ſua. 22 Porrò Amaſiam regem Juda, filium Joas filii Joachaz, cepit Joas rex Iſrael in Bethſames, & adduxit in Jeruſalem: deſtruxítque murum ejus à porta Ephraim uſque ad portam anguli, quadringentis cubitis. 23 Omne quoque aurum, & argentum, & univerſa vaſa, quæ repererat in domo Dei, & apud Obededom, in theſauris etiam domûs regiæ, necnon & filios obſidum, reduxit in Samariam. 24 Vixit autem Amaſias filius Joas rex Juda, poſtquàm mortuus eſt Joas filius Joachaz rex Iſrael, quindecim annis. 25 Reliqua autem ſermonum Amaſiæ priorum & noviſſimorum, ſcripta ſunt in libro regum Juda & Iſrael. 26 Qui poſtquàm receſſit à Domino, tetenderunt ei inſidias in Jeruſalem. 27 Cúmque fugiſſet in Lachis, miſerunt, & interfecerunt eum ibi. Reportantéſque ſuper equos, ſepelierunt eum cum patribus ſuis in civitate David. 28

CAP. XXVI.

OMnis autem populus Juda, filium ejus Oziam annorum ſedecim conſtituit regem pro Amaſia patre ſuo. 1 Ipſe ædificavit Ailath, & reſtituit eam ditioni Juda, poſtquam dormivit rex cum patribus ſuis. 2 Sedecim annorum erat Ozias cùm regnare cœpiſſet, & quinquaginta duobus annis regnavit in Jeruſalem, nomen matris ejus Jechelia de Jeruſalem. 3 Fecítque quod erat rectum in oculis Domini, juxta omnia quæ fecerat Amaſias pater ejus. 4 Et exquiſivit Dominum in diebus Zachariæ intelligentis & videntis Deum: cúmq; requireret Dominum, direxit eum in omnibus. 5 Denique egreſſus eſt, & pugnavit contra Philiſthiim, et deſtruxit murũ Geth, et murum Jabniæ, murúmque Azoti: ædificavit quoque oppida in Azoto, & in Philiſthiim. 6 Et adjuvit eum Deus contra Philiſthiim, & contra Arabes, qui habitabant in Gurbaal, & contra Ammonitas. 7 Appendebántque Ammonitæ munera Oziæ: & divulgatum eſt nomen ejus uſq; ad introitum Ægypti propter crebras victorias. 8

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܡܚܝܬ ܚܪܒܐ ܠܐܕܘܡܝܐ . ܡܛܠ ܗܢܐ ܪܡ ܠܒܟ . ܐܫܬܒܗܪ ܘܬܒ ܒܒܝܬܟ . ܘܠܡܢܐ
20 ܡܬܟܬܫ ܐܢܬ ܥܠ ܒܝܫܬܐ . ܕܬܦܠ ܐܢܬ . ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܥܡܟ . * ܘܠܐ ܫܡܥ ܐܡܘܨܝܐ
21 ܘܣܠܩ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܘܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ . * ܘܣܠܩܘ ܘܚܙܘ ܐܦܐ ܚܕ
ܕܚܕ . ܒܒܝܬ ܫܡܫ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܬܚܘܡ ܐܪܥܐ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ . **
23 * ܘܐܚܕ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܠܐܡܘܨܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ . ܒܒܝܬ ܫܡܫ ܡܕܝܢܬܐ .
ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ . ܘܦܪܨ ܒܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ . ܘܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ
24 ܕܙܘܝܬܐ . ܐܪܒܥܡܐܐ ܐܡܝܢ . * ܘܢܣܒ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ . ܘܡܐܢܐ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ .
ܥܡ ܡܐܢܘܗܝ ܕܥܘܒܕ ܐܕܘܡ . ܘܓܙܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ . ܘܡܐܢܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ . ܘܡܐܢܐ
25 ܕܕܗܒܐ . ܘܗܦܟ ܠܫܡܪܝܢ . * ܘܚܝܐ ܐܡܘܨܝܐ ܒܪ ܝܘܐܫ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ . ܒܬܪ ܡܘܬܗ ܕܝܘܐܫ
26 ܒܪ ܝܗܘܐܚܙ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ . ܚܡܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ . * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܐܡܘܨܝܐ
27 ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ . ܗܐ ܐܢܘܢ ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ . * ܘܡܢ
ܒܬܪ ܕܣܛܐ ܐܡܘܨܝܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ . ܐܬܢܟܠܘ ܥܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܒܐܘܪܫܠܡ .
28 ܘܥܪܩ ܠܠܟܝܫ . ܘܫܕܪܘ ܒܬܪܗ ܠܠܟܝܫ . ܘܩܛܠܘܗܝ ܬܡܢ . * ܘܫܩܠܘܗܝ ܥܠ ܪܟܫܐ .
ܘܩܒܪܘܗܝ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ .

* ܫܠܡ * ܟܗ *

1 * ܘܕܒܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܥܘܙܝܐ ܒܪܗ . ܟܕ ܒܪ ܫܬܥܣܪܐ ܗܘܐ ܫܢܝܢ . ܘܐܡܠܟܘܗܝ
2 ܒܡܠܟܘܬܐ ܒܬܪ ܐܡܘܨܝܐ ܐܒܘܗܝ . * ܗܘ ܒܢܐ ܠܐܝܠܬ . ܘܦܢܝܗ ܠܒܝܬ ܝܗܘܕܐ . ܡܢ ܒܬܪ
3 ܕܫܟܒ ܡܠܟܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ . * ܥܘܙܝܐ ܕܝܢ ܒܪ ܫܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ . ܘܚܡܫܝܢ
4 ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ . ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܐܠܥܫܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ . * ܘܥܒܕ
5 ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ . ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ . * ܘܗܘܐ ܡܬܟܫܦ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܙܟܪܝܐ
ܕܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗ ܒܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ . ܘܗܘܐ ܡܪܝܐ ܡܛܝܒ ܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗ .
6 * ܘܢܦܩ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܦܠܣܛܝܢܝܐ . ܘܦܪܨ ܫܘܪܐ ܕܓܬ ܘܕܥܙܐ ܘܕܐܫܕܘܕ . **
8 ܘܗܘܐ ܐܙܠ ܫܡܗ . ܥܕܡܐ ܠܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ . ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܗܘܐ ܩܪܒܘܗܝ ܛܒ .

Cæde vaſtâſti Adumæos, iccirco elatus eſt animus tuus? gloriare, & maneto domi tuæ: quorſum te provocas ad malum, ut cadas tu & totus Juda tecum? 19 Sed cùm non acquieviſſet Amoſia, aſcendit Joas rex Iſraelis, & Amoſia rex Judæ; 20 Aſcenderunt inquam, & alter alterius faciem viderunt in Beth-ſemes civitate *ſitâ* in termino terræ Judæorum. 21

Et apprehendens Joas rex Iſraelis Amoſiam regẽ Judæ in civitate Beth-ſemes, adduxerunt eum in Jeruſalem: perrupítque in muro Jeroſolymæ à porta Aphremi uſque ad portam anguli quadringentos cubitos: 23 Et ablatis argento & auro, & vaſis quæ reperiebantur in domo Domini, cum vaſis Obaredomi, theſauris domûs regiæ, & vaſis domûs regiæ, & vaſis aureis; reverſus eſt Samariam. 24 Vixit verò Amoſia filius Joaſi rex Juda, poſt mortem Joaſi filii Jehuahazi regis Iſraelis, quindecim annis. 25 Reliquæ res geſtæ Amoſiæ priores ac poſteriores, ecce ſcriptæ ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis. 26 Poſtquam receſſit Amoſia à timore Domini, dolum ſtruxerunt in eum ſervi ipſius in Jeruſalem: cúmque fugiſſet in Lachis, miſerunt poſt eum in Lachis, & interfecerunt eum illic: 27 Et equis deportatum ſepelierunt cum patribus ejus in civitate Davidis. 28

CAP. XXVI.

TUnc aſſumens univerſus populus Judaicus Oziam filium ejus (natus erat annos ſexdecim) ſtatuerunt eum in regno poſt Amoſiam patrem ejus. 1 Is ædificavit Iltan quam recuperaverat Judæis poſtquam occubuiſſet rex cum patribus ſuis. 2 Itaque Ozia ſexdecim natus annos cùm regno potitus eſſet, quinquaginta duobus annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Elaaſa, de Jeruſalem. 3 Fecit quod rectum erat coram Domino, quemadmodum fecerat David pater ejus; 4 Eúmque deprecatus eſt quandiu vixit Zacharia qui inſtruebat eum in timore Domini: & Dominus dirigebat omnes vias ejus. 5 Nam egreſſus pugnavit contra Paleſtinos, rupítque murum Gath, Azæ, & Aſdod. 6 Et divulgatum eſt nomen ejus uſque ad terram Ægypti, propter frequentia bella quæ gerebat. 8

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

19 Εἶπας, Ἰδοὺ (θ) ἐπάταξα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ (ι) καρδία σου ἡ βαρεῖα· νῦν (κ)
20 κάθισον ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἵνα τί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, ϗ πεσῇ σὺ ϗ Ἰούδας μετὰ σοῦ; Καὶ οὐκ ἤ-
κουσεν Ἀμασίας, ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησε τοὺς θεοὺς
21 τῶν Ἰδουμαίων. Καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς ϗ Ἀμασίας βα-
22 σιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα. Καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ, ϗ (λ) ἔ-
23 φυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα τὸν τοῦ (μ) Ἰωὰς υἱοῦ Ἰω-
άχαζ κατέλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ κατ-
έσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης γωνίας (ν) τετρακοσίοις πήχεις.
24 Καὶ πᾶν τὸ χρυσίον ϗ τὸ ἀργύριον, ϗ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου ϗ παρὰ τῷ
Ἀβδεδὸμ, ϗ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, ϗ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων, ϗ ἐπέστρεψεν εἰς Σα-
25 μάρειαν. Καὶ ἔζησεν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς τὸν τοῦ Ἰωά-
26 χαζ βασιλέα Ἰσραὴλ ἔτη δεκαπέντε. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασίου οἱ πρῶτοι ϗ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰ-
27 δοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα ϗ Ἰσραήλ; Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμασίας ἀπὸ
κυρίου, ϗ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, ϗ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Λαχίς· ϗ ἀπέστειλαν κατόπισθεν
28 αὐτοῦ εἰς Λαχὶς, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

MS.A. (θ) ἐπάταξας (ι) καρδία ἡ βαρεῖα, (κ) κάθησο ἐν (λ) ἔφυγον ἕκαστος (μ) Ἰωὰς * βασιλεὺς Ἰσραὴλ (ν) τετρακοσίους

Dixiſti; Ecce percuſſi Idumæam, *& extollit te cor tuum grave. Nunc* 19
ſede in domo tua: et ut quid conficis in malum, & cades tu, & Judas
tecum? Et non audivit Amaſias: quoniam à Domino factum eſt ad tra- 20
dendum eum in (k) manus: quoniam exquiſivit deos Idumæorum. Et 21
aſcendit Joas rex Iſrael: & conſpecti ſunt ſibi invicèm, ipſe, & Amaſi-
as rex Juda in Bethſamys, quæ eſt ipſius Juda. Et corruit Judas ad 22
faciem Iſrael, & fugit unuſquiſque in tabernaculum ſuum. Et Amaſi- 23
am regem Juda filium Joas filii Joachaz cepit Joas rex Iſrael in Bath-
ſamys: & induxit eum in Hieruſalem, & deſtruxit de muro Hieruſa-
lem à porta Ephræm uſque ad portam anguli, quadringentos cubitos: Et 24
omne aurum, & argentum, & omnia vaſa inventa in domo Domini, &
apud Abdedom, & theſauros domûs regis, & filios (l) commiſtionum:
& revertit in Samariam. Et vixit Amaſias filius Joas rex Juda, poſt- 25
quàm mortuus eſt Joas filius Joachaz rex Iſrael, annos decem &
quinque. Et reliqua verba Amaſiæ prima, & ultima, nónne ecce 26
ſcripta ſuper librum regum Juda, & Iſrael? Et in tempore, quo re- 27
ceſſit Amaſias à Domino, et (m) conjurârunt ſuper eum conjurationē, &
fugit è Hieruſalem in Lachis: & miſerunt poſt eum in Lachis, & in-
terfecerunt eum ibi. Et aſſumpſerunt eum ſuper equos, & ſepelierunt 28
eum cum patribus ejus in civitate David.

ΚΕΦ. κϛ'.

1 ΚΑὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ὀζίαν, ϗ (α) αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν, ϗ ἐβασίλευσαν
2 αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμασίου. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Αἰλὰθ, αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ
3 Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Υἱὸς (β) ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἐβασί-
λευσεν Ὀζίας, ϗ πεντήκοντα ϗ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχε-
4 λία ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμασίας ὁ
5 πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαρίου τοῦ συνίοντος ἐν φόβῳ κυρίου,
6 ϗ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησε τὸν κύριον, ϗ εὐώδωσεν αὐτῷ κύριος. Καὶ ἐξῆλθε ϗ ἐπολέμησε
πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ κατέσπασε τὰ τείχη Γὲθ, ϗ (γ) τὰ τείχη Ἰαβνὴρ, ϗ τὰ τείχη Ἀζώτου, ϗ
7 ᾠκοδόμησε πόλεις Ἀζώτου, ϗ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους,
8 ϗ ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας, ϗ ἐπὶ τοὺς Μιναίους. Καὶ ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶ-
ρα τῷ Ὀζίᾳ, ϗ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω.

MS. A. (α) αὐτὸς δέκα ϗ ἓξ ἐτῶν, (β) δεκαὲξ ἐτῶν (γ) τὰ τείχει Ἰαβεὶς,

CAP. XXVI.

ET ſumpſit omnis populus terræ Oziam, (& ipſe filius ſexdecim anno- 1
rum,) & regnare fecerunt eum pro patre ſuo Amaſiæ. Ipſe ædificavit 2
Ælath: ipſe reſtituit eam Juda; poſtquàm dormivit rex cum patri-
bus ſuis. Filius ſexdecim annorum regnavit Ozias: & quinquaginta 3
& duos annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus Jechelia
de Hieruſalem. Et fecit rectum in conſpectu Domini juxta omnia quæ- 4
cunque fecerat Amaſias pater ejus. Et fuit exquirens Dominum in di- 5
ebus Zachariæ (a) intelligentis in timore Domini: & in diebus ejus quæ-
ſivit Dominum: & proſperavit eum Dominus. Et exiit, & bellavit ad- 6
verſùs alienigenas: & demolitus eſt mœnia Geth, & mœnia Jabner,
& mœnia Azoti: & ædificavit civitates Azoti, & in alienigenis. Et 7
confortavit eum Dominus ſuper alienigenas, & ſuper Arabas habitantes
ſuper petram, & ſuper Minæos. Et dederunt Minæi dona Oziæ: & 8
fuit nomen ejus uſque ad introitum Ægypti: quoniam prævaluit uſque
ſurſum.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

19 * وانت لما غلبت الادوميين ارتفع قلبك * وانا اشير عليك ان تقعد في بيتك
20 ولا تطلب الشر * ليلا تقع انت وبيت يهودا معك * فلم يسمع اموصيا * فطلع يواس
21 ملك اسرايل * ونظر كل منهما وجه صاحبه في بيت شمس الضيعة التي في تخوم
ارض يهودا *

Sic tu cùm viceris Edomæos, elevatum 19
eſt cor tuum. Ego verò conſilium do tibi
ut te contineas domi tuæ, nec quæras
malum, ne ſuccumbas tu & domus
Judæ tecum. Verùm Amoſiâ non ob- 20
temperante, aſcendit Joas rex Iſraelis.
Cúmque alter alterius faciem vidiſſet 21
in Beth-ſemes civitate quæ jacet in limi-
tibus terræ Judæ,

23 * واخذ يواس ملك اسرايل اموصيا ملك يهودا في بيت شمس الضيعة * واتى به الى يروسليم *
24 وثلم ثلمة عظيمة في سورها * من باب افريم الى باب الزاوية * مقدار اربعماية باع * واخذ
منها مالا وذهبا وثيابا الذي وجد في بيت الله * وجميع ثياب عابور بن ادوم * وخزاين
25 الملك وثياب الملك * واواني الذهب الكثيرة * ورجع الى شمرين * وعاش اموصيا
26 ملك يهودا بعد موت يواس بن ياهوحاز ملك اسرايل خمسة عشر سنة * وهذه الفاظ
27 اموصيا الاولة والاخيرة * مكتوبة في سفر ملوك يهودا واسرايل * ومن بعد ان غير اموصيا
مخافة الله * اتفقوا عليه عبيده نفاقا في اروسليم * فهرب الى لخيس * فطلبوه فذهب الى نابلس
28 فوجهوا الى نابلس واخذوه * وقتلوه هناك * وحملوه على مركوب * ودفنوه مع ابايه في
قرية داود *

Prehendit Joas rex Iſraelis Amoſiam 23
regem Judæ in Beth-ſemes civitate, &
adduxit eum Jeroſolymam, labemque
magnam perrupit in muro ejus, à porta
Ephraimi ad portam angularem uſque,
ſpatium videlicet *quadringentorum cu-*
bitorum. Tulitque ab ea argentum, au- 24
rum, & veſtes quas reperit in domo
Dei, & omnes veſtes Aboris filii E-
dom, æraria regis, veſtes regis, & vaſa
aurea permulta; & reverſus eſt Sama-
riam. Vixit autem Amoſia rex Judæ 25
poſt obitum Joaſi filii Jehuhazi regis
Iſraelis, quindecim annis. Hæc Amo- 26
ſiæ geſta priora ac poſteriora, ſcripta
ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis.
Et poſtquam mutavit Amoſia timorem 27
Dei, conſtârunt in eum ſervi ipſius con-
jurationem in Jeruſalem, fugitque in
Lachis: ubi cùm quæſiſſent eum, abiit
Neapolim: ſed mittentes Neapolim
tenuerunt eum, ibique interfecerunt:
Tum jumento vexerunt, & ſepelie- 28
runt cum patribus ejus in civitate Da-
vidis.

* الفصل السادس والعشرون *

1 * واخذ ساير شعب يهودا عوزيا ابنه وهو ابن ستة عشر سنة * وملكوه ملكا بعد موت ابيه
2 3 * فبنى ايلات وردها الى بيت يهودا * من بعد ان مات الملك ابوه * وملك باروسليم اثنين
4 5 وخمسين سنة * واسم امه العاسو * وصنع حسنات قدام الله * كما صنع ابوه داود * وهكذا صلى
قدامه في ايام زكريا الكاهن الذي كان يجذبه الى مخافة الله * واصلح الله ساير طرقه
6 * وحارب الفلسطينيين * واخرب سور جات وغزة واردود *
8 * وبلغ اسمه الى ارض مصر * لانه كان يكثر الحروب *

CAP. XXVI.

DEinde ſumpſit univerſus Judæ po- 1
pulus Oziam filium ejus dum annum age-
ret decimum ſextum, & unxerunt eum
regem poſt mortem patris ejus. Ex- 2
truxit Ilatham, & reduxit eam ad
domum Judæ poſtquam mortuus eſſet
rex pater ejus. Regnavit autem in Je- 3
ruſalem quinquaginta duobus annis:
& nomen matris ejus fuit Elaſu: Et 4
rectè ſe geſſit coram Deo, quemadmo-
dum fecerat David pater ipſius: Atque 5
ita oravit coram illo in diebus Zacha-
riæ ſacerdotis qui trahebat eum ad ti-
morem Dei; & Deus dirigebat omnes
vias ejus. Oppugnavit Philiſthæos, 6
evertitque murum Geth, Gazæ, & Az-
dodis:
Pervenitque fama ejus in terram Ægypti, 8
quia frequentia bella gerebat.

.eas roboravit & : angulum ſuper & , vallis portam ſuper & ,anguli portam ſuper Jeruſalaim in turres Huzzijahu ædificavit Et
9 ויבן עזיהו מגדלים בירושלם על־שער הפנה ועל־שער הגיא ועל־המקצוע ויחזקם׃
agricolæ ,planitie in & ,*humili loco* in & ,ei erat *multa acquiſitio* quia ,multas ciſternas *excidit* & ,deſerto in turres extruxit Et
10 ויבן מגדלים במדבר ויחצב ברות רבים כי מקנה־רב היה לו ובשפלה ובמישור אכרים
egredientiũ bellum facientiũ exercitus Huzzijahu ipſi fuit Et .*erat humum diligens* quia ,Carmel in & ,montibus in vinitores &
11 וכרמים בהרים ובכרמל כי אהב אדמה היה׃ ויהי לעזיהו חיל עשה מלחמה יוצאי
principibus de Chananiahu manũ ad ,præfecti Mahaſeiahu & ,ſcribæ Jehihel manũ per eorum *cenſus numero in agmen in exercitum*
צבא לגדוד במספר פקדתם ביד יעואל הסופר ומעשיהו השוטר על יד־חנניהו משרי
militiæ exercitus eorũ manũ ad Et .ſexcenti & millia duo ,*virtute* fortium *patrum capitum* numerus Omnis .regis
12 13 המלך׃ כל מספר ראשי האבות לגבורי חיל אלפים ושש מאות׃ ועל־ידם חיל צבא
contra regi auxiliandũ ad ,roboris fortitudine cũ bellum facientiũ quingentorũ & ,millium ſeptem & ,millium trecentorum
שלש מאות אלף ושבעת אלפים וחמש מאות עושי מלחמה בכח חיל לעזר למלך על־
lapides & , arcus & , loricas & , galeas & ,haſtas & , clypeos exercitui cuncto Huzzijahu eis præparavit Et .inimicum
14 האויב׃ ויכן להם עזיהו לכל־הצבא מגנים ורמחים וכובעים ושרינות וקשתות ולאבני
jaciendũ ad angulis in & , turribus *ſuper exiſtendũ ad ,cogitantis, excogitationem* machinas Jeruſalaim in fecit Et .fundarum
15 קלעים׃ ויעש בירושלם חשבנות מחשבת חושב להיות על־המגדלים ועל־הפנות לירוא
.eſt roboratus donec ,*ſe juvandũ ad* mirificavit quia , procul *ad uſque* ejus nomen eſt egreſſũ & : *grandibus lapidibus in &* ,*ſagittis in*
בחצים ובאבנים גדלות ויצא שמו עד־למרחוק כי־הפליא להעזר עד כי־חזק׃
,Domini templũ in eſt ingreſſus & :ſuũ Deũ Dñm contra eſt prævaricatus & ,corrumpendũ ad ,ejus cor eſt elevatũ ,*ſe roborare juxta* Et
16 וכחזקתו גבה לבו עד־להשחית וימעל ביהוה אלהיו ויבא אל־היכל יהוה
.*virtutis* filii octoginta Domini ſacerdotes eo cum & :ſacerdos Hazariahu eum poſt *venit* Et .ſuffimenti altare ſuper *ſuffiendum ad*
17 להקטיר על־מזבח הקטרת׃ ויבא אחריו עזריהו הכהן ועמו כהנים ליהוה שמונים בני־חיל׃
Aharon filiorum ſacerdotum ſed ,Domino ſuffire Huzzijahu *tibi* Non : ei dixerunt & ,regem Huzzijahu contra ſteterunt Et
18 ויעמדו על־עזיהו המלך ויאמרו לו לא־לך עזיהו להקטיר ליהוה כי לכהנים בני־אהרן
,Huzziahu *ſævit Et* .Deo Domino à gloriã ad tibi non &,es prævaricatus quia ,ſanctuario de Egredere .ſuffire *ſanctificatorum*
19 המקדשים להקטיר צא מן־המקדש כי מעלת ולא־לך לכבוד מיהוה אלהים׃ ויזעף עזיהו
ſacerdotum facies ad ejus fronte in eſt orta lepra & ,ſacerdotibus cum *ipſum ſæviendo in* Et .*ſuffiendum ad* ſuffimentũ ſua manu in &
ובידו מקטרת להקטיר ובזעפו עם־הכהנים והצרעת זרחה במצחו לפני הכהנים
ecce & ,ſacerdotes omnes & , *caput* ſacerdos Hazzariahu eum *ad* reſpexit Et .ſuffimenti altare *deſuper* Domini domo in
20 בבית יהוה מעל למזבח הקטרת׃ ויפן אליו עזריהו כהן הראש וכל־הכהנים והנה־
.Dominus eum percuſſit quia , egredi *eſt compulſus* ipſe etiam Et .inde eũ feſtinare fecerunt & ,ſua fronte in leproſus ipſe
הוא מצרע במצחו ויבהלוהו משם וגם־הוא נדחף לצאת כי נגעו יהוה׃
domo è fuerat exciſus quia ,leproſus *libera* domo habitavit & ,*ſuæ mortis* diem ad uſque leproſus rex Huzzijahu fuit Et
21 ויהי עזיהו המלך מצרע עד־יום מותו וישב בית החפשות מצרע כי נגזר מבית
primorum ,Huzzijahu *verborum reſiduum* Et .terræ populum *judicans* , regis domum ſuper ejus filius Jotham Et .Domini
22 יהוה ויותם בנו על־בית המלך שופט את־עם הארץ׃ ויתר דברי עזיהו הראשנים
cum eum ſepelierunt Et .ſuis patribus cum Huzzijahu dormivit Et .propheta Amos filius Jeſahjahu ſcripſit ,noviſſimorum &
23 והאחרנים כתב ישעיהו בן־אמוץ הנביא׃ וישכב עזיהו עם־אבתיו ויקברו אתו עם־
.eo pro ejus filius Jotham regnavit Et .*ipſe* Leproſus : dixerunt nam ;regibus qui , ſepulchri agro in ſuis patribus
אבתיו בשדה הקבורה אשר למלכים כי אמרו מצורע הוא וימלך יותם בנו תחתיו׃

CAP. XXVII. כז

,ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis ſedecim & : *ipſo regnando in* ,Jotham annorum quinque & viginti Filius
1 בן־עשרים וחמש שנה יותם במלכו ושש־עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו
.Sadoc filia Jeruſah
ירושה בת־צדוק׃

Verſio VULG. LAT.

Ædificavítque Ozias turres in Jeruſalem ſuper portam anguli, & ſuper portam vallis, & reliquas in eodem muri latere, firmavítque eas. Extruxit etiam turres in ſolitudine, & effodit ciſternas plurimas, eò quòd haberet multa pecora, tam in campeſtribus, quàm in eremi vaſtitate: vineas quoque habuit & vinitores in montibus, & in Carmelo: erat quippe homo agriculturæ deditus. Fuit autem exercitus bellatorum ejus, qui procedebant ad prælia, ſub manu Jehiel ſcribæ, Maaſiæque doctoris, & ſub manu Hananiæ, qui erat de ducibus regis. Omníſque numerus principum per familias virorum fortium duorum millium ſexcentorum. Et ſub eis univerſus exercitus, trecentorum & ſeptem millium quingentorum, qui erant apti ad bella, & pro rege contra adverſarios dimicabant. Præparavit quoque eis Ozias, id eſt, cuncto exercitui, clypeos, & haſtas, & galeas, & loricas, arcúſque & fundas ad jaciendos lapides. Et fecit in Jeruſalem diverſi generis machinas, quas in turribus collocavit & in angulis murorum, ut mitterent ſagittas, & ſaxa grandia: egreſſúmque eſt nomen ejus procul, eò quòd auxiliaretur ei Dominus, & corroboráſſet illum. Sed cùm roboratus eſſet, elevatum eſt cor ejus in interitum ſuum, & neglexit Dominum Deum ſuum: ingreſſúſque templum Domini, adolere voluit incenſum ſuper altare thymiamatis. Statímque ingreſſus poſt eum Azarias ſacerdos, & cum eo Sacerdotes Domini octoginta, viri fortiſſimi: Reſtiterunt regi, atque dixerunt; Non eſt tui officii Ozia, ut adoleas incenſum Domino, ſed Sacerdotum, hoc eſt, filiorum Aaron, qui conſecrati ſunt ad hujuſcemodi miniſterium: egredere de ſanctuario, ne contempſeris: quia non reputabitur tibi in gloriam hoc à Domino Deo. Iratúſque Ozias, tenens in manu thuribulum, ut adoleret incenſum, minabatur Sacerdotibus. Statímque orta eſt lepra in fronte ejus coram Sacerdotibus, in domo Domini ſuper altare thymiamatis. Cúmque reſpexiſſet eum Azarias pontifex, & omnes reliqui Sacerdotes, viderunt lepram in fronte ejus, & feſtinatò expulerunt eum. Sed & ipſe perterritus acceleravit egredi, eò quòd ſenſiſſet illicò plagam Domini. Fuit igitur Ozias rex leproſus uſque ad diem mortis ſuæ, & habitavit in domo ſeparata plenus leprâ, ob quam ejectus fuerat de domo Domini. Porrò Joatham filius ejus rexit domum regis, & judicabat populum terræ. Reliqua autem ſermonum Oziæ priorum & noviſſimorum, ſcripſit Iſaias filius Amos, propheta. Dormivítque Ozias cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in agro regalium ſepulchrorũ, eò quòd eſſet leproſus: regnavítq; Joatham filius ejus pro eo. CAP. XXVII.

Vigintiquinque annorum erat Joatham cùm regnare cœpiſſet, & ſedecim annis regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus Jeruſa filia Sadoc.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

9 [illegible]
10 [illegible]
[illegible]
11 [illegible]
12 13 [illegible]
[illegible]
14 15 [illegible]
16 [illegible]
[illegible]
17 18 [illegible]
19 [illegible]
[illegible]
[illegible]
20 [illegible]
21 [illegible]
[illegible]
22 [illegible]
[illegible]
23 [illegible]
[illegible]
1 [illegible]
[illegible]

9 Ædificavit quoque ſibi Ozia turres in Jeruſalem ſuper portam angularem & ſuper portam Occidentalem, & cinxit eas in angulis earum fibulis ferreis. 10 Multas etiam turres ædificavit in civitatibus quæ pertinebant ad eum: fecítque ſibi multos puteos, quòd plurimos greges haberet: & in planitiebus ac montib⁹ aratores & agricolas habebat, quòd multa prædia poſſideret. 11 Habebat etiam Ozia viros fortiſſimos bellatores, 12 Numerò triginta duorum millium ſexcentorũ. 13 Alios etiã habebat commorantes in deſerto, *nempe* trecenta millia; & viros gladio præcinctos habebat ſepties mille quingentos, 14 Qui ſingulis diebus aderant, & regem cuſtodiebant. 15 Pervulgatum eſt ergò nomen ejus in omnes urbes, adeóque ditiſſimus evaſit. 16 Cùm autem factus eſſet dives opum, extulit ſe animus ejus admodum, & ementitus eſt Dominum Deum ſuum: ingreſſus enim eſt in templum Domini ad offerendum acerras thuris. 17 Ingreſſus verò poſt eum Ozia ſacerdos, ait illi; 18 Non eſt tuus O rex, locus iſte; neque tui muneris eſt incenſum offerre ſuper altare. 19 Tunc iratus Ozia rex contra ſacerdotes, juſſit eos ejici è Sanctuario: at eodem tempore egreſſa lepra è Sanctuario, cecidit ſup frontem regis Oziæ, cùm ingreſſus eſſet ad offerenda thura in domo Domini. 20 Et converſus ad eum Ozia ſacerdos cæteríque ſacerdotes, viderunt eum properantem ad egrediendum; quippe qui ſenſiſſet ſe à Domino percuſſum: 21 Sic manſit rex Ozia ſedens in lepra ſua uſque ad obitum ſuum: ſedebat ergò in domo ſolitaria leproſus, eò quòd blaſphemâſſet domum Domini: & Jotham filius ejus curam habebat domûs regiæ, & judicabat populum terræ. 22 Reliqua geſta Oziæ tam priora quàm poſteriora, ecce ſcripta ſunt in Eſaia filio Amos propheta. 23 Cùm occubuiſſet Ozia cum patribus ſuis, ſepelierunt eum in *communi* loco ſepulchrorum, non in ſepultura regum: (dicebant enim quòd leproſus eſſet) & regnavit Jotham filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXVII.

1 Natus erat annos vigintiquinque Jotham cùm regno potitus eſſet, & ſexdecim annos regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Jeruſa filia Sadoci.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ᾠκοδόμησεν Ὀζίας (δ) πύργους ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν πύλην
10 τῆς φάραγγος, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ κατίσχυσε. Καὶ ᾠκοδόμησε πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλατόμη-
σε λάκκους πολλοὺς, ὅτι κτήνη πολλὰ (ε) ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν Σεφηλᾷ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ ἀμπελουργοὶ
11 ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ, ὅτι (ζ) γεωργὸς ἦν. Καὶ ἐγένετο τῷ Ὀζίᾳ (η) δύναμις ποιοῦσα πό-
λεμον, καὶ ἐκπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς πόλεμον καὶ εἰσπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν· καὶ ἦν
ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰεϊὴλ τοῦ γραμματέως, καὶ (θ) Μαασίου τοῦ κριτοῦ, διὰ χειρὸς Ἀνανίου
12 τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως. Πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πατριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχίλιοι ἑξ-
13 ακόσιοι, Καὶ μετ' αὐτῶν δύναμις πολεμικὴ, τριακόσιαι χιλιάδες (ι) καὶ ἑπτακισχίλιοι, καὶ πεντακόσιοι·
14 οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους. Καὶ (κ)
ἡτοίμασεν αὐτοῖς Ὀζίας πάσῃ τῇ δυνάμει θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα (λ)
15 καὶ εἰς λίθους σφενδόνας. Καὶ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογιστοῦ, τοῦ εἶναι ἐπὶ
τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν. βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλοις. καὶ ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕ-
16 ως πόῤῥω· ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ βοηθηθῆναι ἕως οὗ κατίσχυσε. Καὶ ὡς κατίσχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐ-
τοῦ τοῦ καταφθεῖραι· καὶ ἠδίκησεν ἐν κυρίῳ θεῷ (μ) αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου θυμιάσαι
17 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων. Καὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς, καὶ μετ' αὐτοῦ ἱε-
18 ρεῖς τοῦ κυρίου ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνατοί. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα, καὶ (ν) εἶπαν αὐτῷ,
Οὐ σοὶ Ὀζία θυμιάσαι τῷ κυρίῳ, ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσιν (ξ) υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις (ο) θῦσαι.
ἔξελθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ κυρίου· καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ κυρίου
19 θεοῦ. Καὶ ἐθυμώθη Ὀζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ (π) ναῷ· καὶ
ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν
20 ἱερέων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων. Καὶ ἐπέστρεψε (ρ) πρὸς αὐτὸν Ἀζα-
ρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ, καὶ κατέσπευσαν αὐ-
21 τὸν ἐκεῖθεν, καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν, ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν κύριος. (σ) Καὶ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς
ἦν λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ ἀφφουσὼθ ἐκάθητο λεπρὸς, ὅτι ἀπεσχίσθη
ἀπὸ οἴκου κυρίου. καὶ (τ) Ἰωάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.
22 Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι (υ) Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, (φ) γεγραμμένοι ὑπὸ Ἰεσσίου τοῦ προφήτου.
23 Καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων (χ) αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν
τῷ πεδίῳ (ψ) τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπαν, Ὅτι λεπρός ἐστι. καὶ ἐβασίλευσεν (ω) Ἰωάθαμ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et ædificavit Ozias turres in Hieruſalem, & ſuper portam anguli, & 9
ſuper portam vallis, & ſuper angulos, & (b) confirmavit. Et ædifica- 10
vit turres in deſerto: & effodit ciſternas multas: quoniam pecora multa
erant ei in Sephela, & in campeſtri, & (c) vinitores in montana, & in
Carmelo: quoniam (d) agricultor erat. Et fuit Oziæ virtus faciens bel- 11
lum, & egrediens in aciem ad prælium, & (e) ingrediens in aciem ad
numerum: & fuit numerus eorum per manum Jiel ſcribæ, & Maaſiæ
judicis, per manum Ananiæ vicarii regis. Omnis numerus patriarcha- 12
rum potentium ad bellum, bis mille ſexcenti, Et cum eis virtus bella- 13
trix trecenta millia, & ſeptem mille & quingenti. Hi facientes bellum
in virtute fortitudinis ad auxiliandum regi ſuper adverſarios. Et pa- 14
ravit eis Ozias, omni virtuti clypeos, & haſtas, & galeas, & thora-
ces, & arcus, & ad lapides fundas. Et fecit in Hieruſalem machinas 15
fabrefactas (f) excogitantis, ut eſſent ſuper turres, & ſuper angulos,
ad jaciendum jaculis, & ſaxis magnis. Et auditus eſt apparatus eorum
uſque longè: quoniam mirificatus eſt habendo auxilium, quoadusque con-
fortatus eſt. Et poſtquàm confortatus eſt; exaltatum eſt cor ejus ad 16
corrumpendum. Et injuſtè fecit in Dominum Deum ſuum: & intravit
in templum Domini ad adolendum ſuper altare thymiamatum. Et in- 17
travit poſt eum Azarias ſacerdos, et cum eo ſacerdotes Domini octuagin-
ta filii potentes: Et (g) ſteterunt ſuper Oziam regem, et dixerunt ei; 18
Non tibi Ozia, adolere Domino, ſed ſacerdotibus filiis Aaron ſanctificatis
adolere. Egredere è ſanctuario, quoniam receſſiſti à Domino: et non erit
tibi hoc ad gloriam à Domino Deo. Et indignatus eſt Ozias: et in ma- 19
nu ejus thuribulū ad adolendū thymiama in templo. Et in iraſcendo eum
adverſùs ſacerdotes, et lepra exorta eſt in fronte ejus coram ſacerdotibus
in domo Domini ſuper altare thymiamatum. Et convertit ſe ad eum Aza- 20
rias ſacerdos primus, et ſacerdotes, et ecce ipſe leproſus in fronte. Et (h)
feſtinare fecerunt eum inde: nam et ipſe feſtinavit exire, quoniam arguerat
eum Dominus. Et Ozias rex fuit leproſus uſque ad diem obitûs ſui: et 21
in domo (i) Apphuſoth ſedit leproſus; quoniam abſciſſus fuerat à domo
Domini. Et Joathan filius ejus ſuper regnum ejus, judicans populum
terræ. Et reliqua verba Oziæ prima, et noviſſima, ſcripta à (k) Jeſſia 22
propheta. Et dormivit Ozias cum patribus ſuis: et ſepelierunt eum cum 23
patribus ejus in campo ſepulturæ regum: quoniam dixerunt, Quia leproſus
eſt. Et regnavit Joatham filius ejus pro eo.

MS. A. (δ) πύργον (ε) ὑπῆρχον (ζ) φιλογεωργὸς (η) δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον, καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν * εἰς ἀριθμόν· καὶ ὁ ἀριθμὸς (θ) Μασαίου (ι) καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, καὶ πεντακόσιοι· (κ) ἡτοίμαζεν (λ) καὶ σφενδόνας εἰς λίθους. Καὶ (μ) ἑαυτοῦ, (ν) εἶπον (ξ) τοῖς υἱοῖς (ο) θυμιάσαι. (π) ναῷ· ἐν τῷ (ρ) ἐπ' αὐτὸν ὁ ἱερεὺς (σ) Καὶ ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ (τ) Ἰωάθαμ (υ) Ὀζίου τοῦ βασιλέως οἱ (φ) ἰδοὺ εἰσὶν γεγραμμένοι (χ) ἑαυτοῦ, (ψ) μ τῆς (ω) * Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς

ΚΕΦ. κζʹ.

1 (α) Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωάθαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ (β) ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσὰ θυγάτηρ Σαδώκ.

CAP. XXVII.

Filius viginti et quinque annorum Joatham in regnando ipſum: et 1
ſex et decem annos regnavit in Hieruſalem: et nomen matris ejus Hie-
ruſa filia Sadoc:

MS.A. (α) Εἴκοσι καὶ πέντε (β) δεκαέξ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وبني عوزيا له جواسق في اورشليم على باب الركن وعلى باب الغرب * وشدد في اركانها 9
مفاتيح الحديد * وجواسق كثيرة بناها في القرى * وصنع له مشرعات كثيرة * لان صار 10
له مالا عظيما * وكان له في البراري والجبال اجراء * وفلاحين * ومواشي كثيرة * وكان له 11
جيوش جبابرة * وعددهم اثنان وثلاثون الفا وستماية * واخرون سكان في البراري كانوا 12 13
ثلاثماية الف * ورجال متقلدون السيوف سبعة الف وخمسماية * وكل يوم يجيون ويخدمون 14
الملك * وشاع اسمه في ساير المدن * وصار غنيا جدا * وحين كثرت امواله تنفخ جدا 15 16
وكذب قدام الله الاله * ودخل هيكل الله ليطلع البخور * فدخل عوزيا الكاهن خلفه * 17
وقال له * ليس هذا موضعك * ولا يجب ان تتعدى على رتبة الكهنوت * وتطلع بخورا 18
على مذبح الله * وفي تلك الساعة انتهره * وامر باخراجه من بيت القدس * ووقع بين 19
عيني الملك برص حين دخل يقدم البخور في بيت الله * فالتفت عوزيا الكاهن والشعب * 20
وراوا انه متعجل الخروج * لانه عرف ان الله ضربه * ومكث ابرص الى يوم وفاته * وكان 21
مقيما في بيته وحده حين تبرص * لانه جدف على بيت الله * واقام يوثام ابنه على
الملك * وكان يحكم على الشعب * وساير القاطه الاولى والاخيرة مكتوبة في سفر 22
اشعيا النبي * ومات عوزيا ودفن في قبر * وليس في قبور الملوك * لانهم قالوا 23
انه تبرص *

Præterea ædificavit ſibi Ozia propugna- 9
cula in Jeruſalem ad portam angula-
rem & ad portam Occidentalem, & fir-
mavit pilas eorum fibulis ferreis.
Arces quoque multas ædificavit in ci- 10
vitatibus, fecitque ſibi aquaria multa,
quia maximas habebat opes: & in de-
ſertis ac montibus operarios, & arato-
res, plurimaque armenta poſſidebat.
Habebat etiam copias gigantum, 11
Eratque numerus eorum triginta duo 12
millia, ſexcenti: Alios quoque habebat 13
degentes in deſertis, erantque trecenta
millia: & virorum enſibus accinctorum
ſeptem millia quingenta; Qui quotidie 14
venientes miniſtrabant regi. Pervul- 15
gata eſt igitur fama ejus in omnes ur-
bes, & factus eſt admodum dives.
Et cùm abundâſſent opes ejus, intumuit 16
vehementer, & mentitus eſt coram Deo,
Deo ſuo: ingreſſus eſt enim templum
Dei ut offerret incenſum. At ingreſſus 17
poſt eum Ozia ſacerdos, dixit ei; Non 18
eſt hic locus tuus, nec decet te uſurpare
officium ſacerdotale, & incenſum of-
ferre ſuper altare Dei. Eodem tem- 19
pore interminatus eſt illi rex, præcepit-
que eum ejici è Sanctuario. Sed decidit
inter oculos regis lepra, cùm ingreſſus
eſſet ad offerendum incenſum in domo
Dei: Et reſpicientes Ozia ſacerdos ac 20
populus, viderunt eum accelerantē egreſ-
ſum, eò quòd ſenſiſſet à Deo ſe per-
cuſſum. Manſit autem leproſus uſque 21
ad diem obitûs ſui, & morabatur domi
ſuæ ſolus, poſtquam factus eſt leproſus
quia blaſphemaverat in domum Dei,
præfecitque Jothamum filium ſuum re-
gno, ut populum judicaret. Reliqua i- 22
pſius geſta priora & poſteriora, ſcripta
ſunt in libro Eſaiæ prophetæ. Tandem 23
mortuus eſt Ozia, & in ſepulchro pecu-
liari, non in ſepulchris regum ſepultus:
dixerunt enim, Leproſus erat.

* الفصل السابع والعشرون *

* وملك يوثام ابنه بعده وهو ابن خمسة وعشرين سنة * واقام ملكا ستة عشر سنة * 1
واسم امه يروسا ابنة صادوق *

CAP. XXVII.

Poſt hunc regnavit Jotham filius 1
ejus, annos natus viginti quinque,
manſitque rex ſexdecim annos: no-
men matris ejus fuit Jeruſa filia
Sadoci.

,Domini templum in eſt ingreſſus non veruntamē :ej⁹ pater Huzzijahu fecit quæ omnia juxta DOMINI oculis in rectum Fecitque

ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר־עשה עזיהו אביו רק לא־בא אל־היכל יהוה 2

.multum *ad* ædificavit *loci alti* muro in & ,excelſam Domini domus portam ædificavit Ipſe .*corrumpentes* populus adhuc &

ועוד העם משחיתים׃ הוא בנה את־שער בית־יהוה העליון ובחומת העפל בנה לרב׃ 3

filiorum rege cum pugnavit ipſe Et .turres & , palatia ædificavit ſaltibus in & , Jehudah monte in ædificavit Urbeſque

ועָרים בנה בהר־יהודה ובחרשים בנה בירניות ומגדלים׃ והוא נלחם עם־מלך בני־ 4 5

coros millia decem & ,argenti talenta centum ipſo anno in Hāmon filii ei dederunt Et .eos ſuper eſt roborat⁹ & ,Hāmon

עמון ויחזק עליהם ויתנו־לו בני־עמון בשנה ההיא מאה ככר־כסף ועשרת אלפים כרים

,Jotham eſt roboratus Et .tertio & , ſecundo anno in & ,Hāmon filii ei reddiderunt Hoc .millia decem *hordeorum &* ,*triticorum*

חטים ושעורים עשרת אלפים זאת השיבו לו בני עמון ובשנה השנית והשלשית׃ ויתחזק יותם 6

ſcripta *ipſa* ecce ,ejus viæ & ,ejus bella omnia & ,Jotham *verborū reſiduum* Et .*ſui Dei DOMINI facies ad* ſuas vias præparavit quia

כי הכין דרכיו לפני יהוה אלהיו׃ ויתר דברי יותם וכל־מלחמתיו ודרכיו הנם כתובים 7

regnavit annis ſedecim & , *ipſum regnando in* erat annorū quinque & viginti Filius .Jehudah & , Iſrael regum libro in

על־ספר מלכי־ישראל ויהודה׃ בן־עשרים וחמש שנה היה במלכו ושש־עשרה שנה מלך 8

.eo pro ej⁹ filius Achaz regnavit & : David civitate in eum ſepelierūt & ,ſuis patribus cum Jotham *Jacuitque* .Jeruſalaim in

בירושלם׃ וישכב יותם עם־אבתיו ויקברו אתו בעיר דויד וימלך אחז בנו תחתיו׃ 9

CAP. XXVIII. כח

Domini oculis in rectum fecit non & : Jeruſalaim in regnavit annis ſedecim & ,*ipſum regnando in* Achaz annorum viginti Filius

בן־עשרים שנה אחז במלכו ושש־עשרה שנה מלך בירושלם ולא־עשה הישר בעיני יהוה 1

valle in ſuffivit ipſe Et .Behalim ipſi fecit *conflatilia* etiam & : Iſrael regum *viis in* abiit Et .ejus pater David ſicut

כדויד אביו׃ וילך בדרכי מלכי ישראל וגם מסכות עשה לבעלים׃ והוא הקטיר בגיא 2 3

.Iſrael filiorum *faciebus à* Dominus expulit quas gentium abominationes juxta igni in ſuos filios cōbuſſit & : hinnom-Ben

בן־הנם ויבער את־בניו באש כתעבות הגוים אשר הריש יהוה מפני בני ישראל׃

manu in ejus Deus Dominus eum Traditque .*frondoſo* ligno omni ſub & , colles ſuper & ,excelſis in ſuffiebat &,immolabat Et

ויזבח ויקטר בבמות ועל־הגבעות ותחת כל־עץ רענן׃ ויתנהו יהוה אלהיו ביד 4 5

regis manu in etiam & ,Darmeſec adduxerunt & ,magnam *captivitatem* eo ex *captivaverunt* & ,eū *in* pcuſſerunt & , Aram regis

מלך ארם ויכו־בו וישבו ממנו שביה גדולה ויביאו דרמשק וגם ביד־מלך

millia viginti & centum Jehudah in Remaljahu filius Pecach occidit Et .magna plaga *eo in* percuſſit & ,eſt traditus Iſrael

ישראל נתן ויך־בו מכה גדולה׃ ויהרג פקח בן־רמליהו ביהודה מאה ועשרים אלף 6

Ephraim potens Zichri occidit Et .ſuorum patrum Deum Dominum *ipſos deſerendo in* ; *virtutis* filios omnes , uno die in

ביום אחד הכל בני־חיל בעזבם את־יהוה אלהי אבותם׃ ויהרג זכרי גבור אפרים את־ 7

Iſrael filii *duxerunt captivos* Et .*regis* ſecundum Elchanah & ;domus ducem Hazricham & , regis filium Mahaſejahu

מעשיהו בן־המלך ואת־עזריקם נגיד הבית ואת־אלקנה משנה המלך׃ וישבו בני־ישראל 8

.Someron in *ſpolium* adduxerūt Et .eis ab diripuerūt *multū ſpolium* etiā & ; filiarū &,filiorū:mulierū millia ducenta ſuis fratrib⁹ de

מאחיהם מאתים אלף נשים בנים ובנות וגם־שלל רב בזזו מהם ויביאו את־השלל לשמרון׃

excandeſcentia in Ecce : eis dixitque,Someron in *venientis exercitus facies ad* eſt egreſs⁹ &,ej⁹ nomē Hoded Domini propheta erat ibi Et

ושם היה נביא ליהוה עדד שמו ויצא לפני הצבא הבא לשמרון ויאמר להם הנה בחמת 9

.*pertigit* cœlos ad uſque ,*ſævitia* in *eis in* occidiſtis & : veſtra manu in eos tradidit ,Jehudah cōtra veſtrorū patrū Dei Domini

יהוה אלהי־אבותיכם על־יהודה נתנם בידכם ותהרגו־בם בזעף עד לשמים הגיע׃

Verſio VULG. LAT.

Fecítque quod rectum erat coram Dño, juxta omnia quæ fecerat Ozias pater ſuus, excepto quòd non eſt ingreſſus templum Domini, & adhuc populus delinquebat. 2 Ipſe ædificavit portam domûs Domini excelſam, & in muro Ophel multa conſtruxit. 3 Urbes quoq; ædificavit in montibus Juda, & in ſaltibus caſtella & turres. 4 Ipſe pugnavit contra regem filiorũ Ammon, & vicit eos, 5 dederúntque ei filii Ammon in tempore illo centum talenta argenti, & decem millia coros tritici, ac totidem coros hordei: hæc ei præbuerũt filii Ammon, in anno ſecundo & tertio. Corroboratúſq; eſt Joatham, eò quòd direxiſſet vias ſuas 6 coram Dño Deo ſuo. Reliqua autem ſermonũ Joatham, & 7 omnes pugnæ ejus, & opera, ſcripta ſunt in libro regum Iſrael & Juda. Vigintiquinque annorum erat cùm regnare cœpiſſet, 8 & ſedecim annis regnavit in Jeruſalem. Dormivítque Joatham cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum in civitate David: & regnavit Achaz fili⁹ ej⁹ pro eo. 9

CAP. XXVIII.

Viginti annorũ erat Achaz cùm regnare cœpiſſet: & 1 ſedecim annis regnavit in Jeruſalem: non fecit rectum in conſpectu Dñi ſicut David pater ejus: Sed ambulavit in 2 viis regũ Iſrael, inſuper & ſtatuas fudit Baalim. Ipſe eſt, 3 qui adolevit incenſũ in valle Benennom, & luſtravit filios ſuos in igne, juxta ritum gentiũ, quas interfecit Dñs in adventu filiorum Iſrael. Sacrificabat quoque, & thymiama 4 ſuccendebat in excelſis, & in collibus, & ſub omni ligno frondoſo. Tradidítque eum Dñs Deus ejus in manu regis 5 Syriæ, qui pcuſſit eum, magnámq; prædam cepit de ejus imperio, & adduxit in Damaſcũ: manib⁹ quoque regis Iſrael tradit⁹ eſt, & pcuſſus plagâ grandi. Occidítq; Phacee, 6 filius Romeliæ, de Juda centũ viginti millia in die uno, omnes viros bellatores: eò ꝙ reliquiſſent Dñm Deum patrũ ſuorum. Eodem tempore occîdit Zechri, vir potens ex 7 Ephraim, Maaſiã filiũ regis, & Ezricam ducē domûs ejus, Elcanam quoque ſecundũ à rege. Ceperúntq; filii Iſrael 8 de fratribus ſuis ducenta millia mulierum, puerorum, & puellarũ, & infinitam prædam: ptulerúntque eam in Samariam. Eâ tempeſtate erat ibi propheta Dñi, nomine 9 Oded: qui egreſſus obviàm exercitui venienti in Samariã, dixit eis; Ecce iratus Dñs Deus patrum veſtrorum contra Juda, tradidit eos in manibus veſtris, & occidiſtis eos atrociter, ita ut ad cœlum pertingeret veſtra crudelitas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܀ ܐܝܟܢܐ ܕܥܒܕ ܥܘܙܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܒܪܡ ܠܐ ܥܠ ܠܒܝܬܗ 2
ܕܡܪܝܐ. ܘܥܕܟܝܠ ܥܡܐ ܒܥܒܕܐ ܡܚܒܠܝܢ ܗܘܘ. * ܗܘ ܒܢܐ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ 3
ܥܠܝܐ. ܘܒܫܘܪܐ ܕܐܫܬܠܡ ܒܢܐ ܛܒ. * ܘܩܘܪܝܐ ܒܢܐ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܒܚܪܫܬ 4
ܒܢܐ ܦܠܛܪܝܢ ܘܡܓܕܠܐ. * ܘܗܘ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܥܡܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܀ ܘܐܙܟܝ ܐܢܘܢ 5
ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܒܫܢܬܐ ܗܝ ܀ ܡܐܐ ܟܟܪܝܢ ܕܟܣܦܐ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܝܢ
ܕܚܛܐ. ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܟܘܪܝܢ ܕܣܥܪܐ. ܗܢܐ ܟܠܗ ܩܘܪܒܢܐ ܀ ܚܫܒܘ ܘܩܪܒܘ ܠܗ ܒܢܝ
ܥܡܘܢ. * ܘܒܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܘܕܬܠܬ ܀ ܐܬܚܝܠ ܝܘܬܡ. ܡܛܠ ܕܬܩܢ ܐܘܪܚܬܗ ܩܕܡ ܡܪܝܐ 6
ܐܠܗܗ. * ܘܫܪܟܐ ܕܡܠܘܗܝ ܕܝܘܬܡ. ܘܟܠܗܘܢ ܩܪܒܘܗܝ ܘܐܘܪܚܬܗ ܀ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ 7
ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ. * ܘܫܟܒ ܝܘܬܡ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܀ ܘܐܬܩܒܪ 9
ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܐܡܠܟ ܐܚܙ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܚ * * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܗܘܐ 1
ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܐܚܙ. ܟܕ ܐܡܠܟ. ܘܫܬܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܫܦܝܪ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܦ ܥܒܕ ܡܕܒܚܐ 2
ܠܦܬܟܪܐ. * ܘܐܣܩ ܒܣܡܐ ܒܢܚܠܐ ܪܘܪܒܐ. ܘܐܥܒܪ ܒܪܗ ܒܢܘܪܐ ܀ ܐܝܟ 3
ܢܡܘܣܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܕܒܚ ܘܐܣܩ ܒܣܡܐ. ܥܠ ܡܕܒܚܐ 4
ܘܥܠ ܪܡܬܐ. ܘܬܚܝܬ ܟܠ ܐܝܠܢܐ ܫܦܝܪܐ. * ܘܐܫܠܡܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܒܐܝܕܐ 5
ܕܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ. ܘܩܛܠܘ ܡܢܗ ܩܛܠܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܫܒܘ ܡܢܗ ܫܒܝܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܬܘ ܠܕܪܡܣܘܩ.
ܘܐܦ ܐܫܬܠܡ ܒܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܩܛܠܘ ܡܢܗ ܩܛܠܐ ܪܒܐ. * ܘܩܛܠ ܦܩܚ ܒܪ 6
ܪܡܠܝܐ. ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܝܘܡܐ ܚܕ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪܐ. ܟܠܗܘܢ ܓܢܒܪܐ
ܕܚܝܠܐ. ܥܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܩܛܠ ܙܟܪܝ ܓܢܒܪܐ ܐܦܪܝܡܝܐ 7
ܠܡܥܣܝܐ ܒܪ ܡܠܟܐ. ܘܠܥܙܪܝܩܡ ܪܒ ܒܝܬܐ. ܘܠܐܠܩܢܐ ܬܢܝܢܐ ܠܡܠܟܐ. * ܘܫܒܘ 8
ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܚܝܗܘܢ. ܡܐܬܝܢ ܐܠܦܝܢ ܐܢܫܐ. ܥܡ ܒܢܝܗܘܢ ܘܥܡ ܒܢܬܗܘܢ. ܘܒܙܘ
ܡܢܗܘܢ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܐܝܬܝܘܗ ܠܒܙܬܐ ܠܫܡܪܝܢ. * ܘܬܡܢ ܗܘܐ ܢܒܝܐ 9
ܕܡܪܝܐ ܫܡܗ ܥܕܘܕ. ܘܢܦܩ ܩܕܡ ܚܝܠܐ. ܘܐܬܐ ܠܫܡܪܝܢ. ܘܐܡܪ ܕܒܪܘܓܙܐ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܒܗܬܢ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܟܘܢ. ܘܩܛܠܬܘܢ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܚܣܬܘܢ ܥܠܝܗܘܢ.

Fecit quod bonum erat coram Dño, quemadmodum fecerat Ozia pater ejus: verùm non eſt ingreſſus domum Dñi, & adhuc populus corruptis erat moribus. 2 Is ædificavit portam 3 domûs Dñi ſuperiorem; & in muro qui abſolutus fuit, plurimùm ædificavit. Civitates 4 ædificavit in terra Judæ: & in Harſath ædificavit palatia, & turres. Idem pugnavit contra 5 populum Ammonitarum, & ſuperavit eos: dederuntq; ei Ammonitæ eo anno centum talenta argenti, decies mille coros tritici, & decies mille coros hordei: totum hoc munus computaverunt et obtulerunt ei Ammonitæ. Anno ſecundo & tertio confirmavit ſe Jo- 6 tham, quia rectè compoſuerat vias ſuas coram Dño Deo ſuo. Reliqua geſta Jothami, o- 7 mnia bella, & viæ ejus, ſcripta ſunt in libro regum Iſraelis & Judæ.

Occumbente demum Jothamo cum majori- 9 bus ſuis, & in civitate Davidis ſepulto, regnavit Ahaz filius ejus poſt ipſum.

CAP. XXVIII.

Vigintiquinque natus erat annos Ahaz 1 cùm regnavit, & ſexdecim annis regnavit in Jeruſalem. Non fecit quod bonum erat coram Dño Deo ſuo, ſicut David pater ejus: Sed 2 ambulavit in viis regum Iſraelis: tum enim aras fecit idolis, Tum obtulit acerras thuris 3 in vallibus magnis, tum filium ſuum traduxit per ignem ſecundùm conſuetudinē gentium quas perdiderat Dñs à conſpectu filiorum Iſraelis: Deniq; ſacrificavit & obtulit acerras 4 thuris ſuper aras & ſuper excelſa, & ſubter quaſcunq; pulchras arbores. Quapropter tra- 5 didit eum Dñs Deus in manum regis Adumæorum, qui, multis ex ejus *populo* cæde mactatis, & magnâ ab eo captâ prædâ, rediêre Damaſcum. Traditus etiam fuit in manus regis Iſraelitarum, qui magnâ *gentem* ejus nece confecit. Nam Pecahus Romeliæ filius uno die 6 trucidavit è *gente* regis Judæorum centum viginti millia, qui omnes erant viri fortiſſimi; eò quòd deſeruiſſent Dñm Deum patrum ſuorum. Interfecit etiam Zachri gigantē Aphre- 7 miticum, & Maaſiam regis filium, Ezarchi œconomum, & Elcanam ſecundum à rege. Et Iſraelitæ captivos duxerunt è fratribus ſu- 8 is hominum ducenta millia, cum filiis & filiabus eorum; plurimamq; prædam diripuerunt ab eis, et advexerunt prædam in Samariam. Erat autem ibi propheta Domini, cujus no- 9 men erat Addo, qui egreſſus obviàm exercitui, venit Samariam, et dixit; Quòd irâ percitus Dominus Deus patrum noſtrorum contra Judæos, tradiderit eos in manus veſtras; *ideo* trucidâſtis eos, nec peperciſtis eis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, κατὰ πάντα (γ) ἃ ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ εἰσ-
3 ῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου, ϗ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου (δ) κυρίου τὴν
4 ὑψηλὴν, καὶ ἐν (ε) τείχει Ὀπὲλ ᾠκοδόμησε πολλὰ, (ζ) Ἐν ὄρει Ἰούδα, ϗ ἐν τοῖς δρυμοῖς ϗ
5 οἰκήσεις ϗ πύργους. Αὐτὸς ἐμαχέσατο πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν. ϗ ἐδί-
δουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ (η) Ἀμμὼν ϗ κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, ϗ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ,
ϗ κριθῶν δέκα χιλιάδας· ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ
6 ἔτει (θ) ϗ ἐν τῷ δευτέρῳ ϗ τῷ τρίτῳ. Κατίσχυσεν Ἰωάθαμ, ὅτι ἡτοίμασε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναν-
7 τίον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ (ι) οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωάθαμ ϗ ὁ πόλεμος ϗ αἱ πράξεις αὐτοῦ, ἰδοὺ (κ) γε-
9 γραμμέναι ἐπὶ (λ) βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα ϗ (μ) Ἰσραήλ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων (ν) αὐτοῦ
ϗ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, ϗ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et fecit rectum in conſpectu Domini juxta omnia quæ fecerat Ozias pa- 2
ter ejus : ſed non intravit in templum Domini : & adhuc populus cor-
rumpebatur. Hic ædificavit portam domûs Domini excelſam : & in 3
muro (a) Opel ædificavit multa, In monte Juda, & in ſaltibus, (b) 4
& habitationes, & turres. Hic pugnavit adverſùs regem filiorum 5
Ammon : & prævaluit ſuper eum. Et dabant ei filii Ammon (c) &
per annum centum talenta argenti, & decem millia cororum tritici, &
hordeorum decem millia. Hæc afferebat ei rex filiorum Ammon per an-
num in primo anno, & in ſecundo, & tertio. Confortatus eſt 6
Joatham, quoniam paravit vias ſuas coram Domino Deo ſuo. Et reliqua 7
verba Joatham, & bellum, & actiones ejus, ecce ſcripta in libro regum
Juda, & (d) Iſrael. Et dormivit Joatham cum patribus ſuis : & ſe- 9
pultus eſt in civitate David. Et regnavit Achaz filius ejus pro eo.

MS. A. (γ) ὅσα (δ) κυρίου ϗ τὴν (ε) τείχη τοῦ Ὀφλὰ ᾠκοδόμησεν (ζ) Καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει (η) Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτὸν (θ) καὶ δευτέρῳ (ι) οἱ λόγοι Ἰ-
8 ωάθαμ οἱ λοιποὶ ϗ (κ) γεγραμμένοι (λ) βιβλίων (μ) Ἰσραήλ. Καὶ εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας ϗ ἓξ ϗ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ
(ν) ἑαυτοῦ,

ΚΕΦ. κη'.

1 Υἱὸς (α) εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν ἦν Ἄχαζ ἐν τῷ (β) βασιλεύειν αὐτὸν, ϗ (γ) ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν
2 ἐν Ἱερουσαλήμ· ϗ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη κατὰ
3 τὰς ὁδοὺς (δ) βασιλέων Ἰσραήλ· ϗ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησε, Καὶ τοῖς εἰδώλοις (ε) αὐτῶν ἐν γὲ Βενεν-
νόμ· ϗ διῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα (ζ) τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξωλόθρευσε κύριος
4 ἀπὸ προσώπου (η) υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, ϗ ἐπὶ τῶν δωμάτων, ϗ ὑποκάτω παντὸς
5 ξύλου ἀλσώδους. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας, ϗ ἐπάταξεν ἐν
αὐτῷ ϗ ᾐχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν, ϗ ἤγαγεν εἰς Δαμασκόν· ϗ εἰς (†) χεῖρας βα-
6 σιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν, ϗ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην. Καὶ ἀπέκτεινε Φακεὲ ὁ τοῦ
(θ) Ῥομελία βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύϊ,
7 ἐν τῷ (ι) καταλιπεῖν αὐτοὺς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ ἀπέκτεινε (κ) Ζεχρὶ ὁ δυνατὸς
τοῦ Ἐφραὶμ τὸν (λ) Μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ϗ τὸν Ἐζρικὰν ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ϗ τὸν Ἐλ-
8 κανὰ τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως. Καὶ (μ) ᾐχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακο-
σίας χιλιάδας, (ν) γυναῖκας ϗ υἱοὺς ϗ θυγατέρας· ϗ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, ϗ ἤνεγκαν
9 τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν. Καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ κυρίου, Ὠδὴδ ὄνομα αὐτῷ· ϗ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάν-
τησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὀργὴ κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων
ὑμῶν (ξ) ἐπὶ Ἰούδαν, ϗ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, ϗ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, ϗ ἕ-
ως τῶν οὐρανῶν ἔφθακε.

CAP. XXVIII.

Filius viginti (a) & quinque annorum erat Achaz in regnando ipſum : 1
& ſexdecim annos regnavit in Hieruſalem : & non fecit rectum in con-
ſpectu Domini, ſicut David pater ejus : Et ambulavit ſecundùm vias 2
regum Iſrael. Etenim ſculptilia fecit, Et idolis eorum in (b) Ge Ben- 3
ennon : & traduxit filios ſuos per ignem ſecundùm abominationes gen-
tium, quas exterminaverat Dominus à facie filiorum Iſrael. Et ado- 4
lebat ſuper excelſa, & ſuper ſolaria, & ſub omni ligno frondoſo. Et 5
tradidit eum Dominus Deus ejus (c) per manum regis Syriæ : & per-
cuſſit in eo, & captivavit de eis captivitatem multam, & adduxit in
Damaſcum. Et in manus regis Iſrael tradidit eum : & percuſſit in eo
plagam magnam. Et interfecit Phacee filius Romeliæ rex Iſrael in Juda 6
in una die centum viginti millia virorum potentium fortitudine, in relin-
quendo eos Dominum Deum patrum ſuorum. Et interfecit Zechri po- 7
tens ex Ephræm Maaſiam filium regis, & Ezrican præfectum domûs ejus,
& Elcana (d) vicarium regis. Et captivaverunt filii Iſrael de fratri- 8
bus ſuis (e) trecenta millia, mulieres, & filios, & filias. Et ſpolia multa
prædati ſunt ex eis : & attulerunt ſpolia in Samariam. Et ibi erat 9
propheta Domini : Oded nomen ei. Et exiit in occurſum virtutis venienti-
um in Samariam, & dixit eis ; Ecce ira Domini Dei patrum veſtrorum
ſuper Judam : & tradidit eos in manus veſtras : & interfeciſtis in eis
in ira : & uſque ad cœlos pervenit.

MS.A. (α) εἴκοσι ἐτῶν Ἄχαζ (β) βασιλεῦσαι (γ) δεκαὲξ ἐβασίλευσεν (δ) τῶν βασιλέων (ε) αὐτῶν ἔθυεν ἐν γῇ Βεεννόμ· (ζ) πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἀπεριτμήτων τούτων,
ϗ ὧν ἐξωλέθρευσεν (η) τῶν υἱῶν (†) τὰς χεῖρας (θ) Ῥομελίου (ι) αὐτοὺς καταλιπεῖν τὸν κύριον θεὸν (κ) Ἐζεχρὶ (λ) Μασίαν (μ) ᾐχμαλώτευσαν (ν) γυναῖκας, υἱοὺς (ξ) ἐπὶ τὸν Ἰούδαν,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وصنع حسنا قدام الله مثل ما صنع عوزيا ابوه * ولكن لم يدخل بيت الله * والى هذه 2
الغاية كان الشعب فاسدا * وهو بنى باب بيت الله الفوقاني * والسور الذي كان قد 3
اندرس بناه * وبنى ضياعا بارض يهودا * وفي حرست بنى منتزهات وجواسق * وهو كان 4 5
يحارب بني عمون * ويقوى عليهم * فاعطاه بنو عمون في سنة واحدة مية بدرة مالا *
وعشرة الف كر حنطة * ومثلها شعيرا * هذه كلها هدايا قربها له بنو عمون * وتعظم 6
يوثام * لانه اصلح طرقه قدام الله * وساير الفاظه كلها الاولى والاخيرة مكتوبة في سفر 7
ملوك اسرايل ويهودا *

Is benè ſe geſſit coram Deo, uti fecerat 2
Ozia pater ejus : attamen non eſt ingreſſus
templum Dei, & ad hoc uſque tempus
depravatus erat populus. Is etiam ædi- 3
ficavit portam domûs Dei ſupremam, &
murum qui attritus jam erat, reædifi-
cavit. Præterea ædificavit oppida in 4
terra Judæ, & in Harſath ædificavit
loca amœna & arces. Idem quoque 5
bellum intulit Ammonitis, & prævaluit
eis, adeóque dederunt ei Ammonitæ eo-
dem anno centum talenta pecuniæ, &
decies mille coros tritici, totidémque hor-
dei : omnia hæc munera obtulerunt ei
Ammonitæ. Quare magnificatus eſt Jo- 6
tham, quia vias ſuas coram Deo diri-
gebat. Reliqua omnia ipſius geſta prio- 7
ra & poſteriora, ſcripta ſunt in libro re-
gum Iſraelis & Judæ.

* ومات يوثام مع ابايه * وقبر في ضيعة داود * 9

Deinde mortuus eſt Jotham cum majori- 9
bus ſuis, & ſepultus in civitate Da-
vidis.

* الفصل الثامن والعشرون *

* وملك احاز ابنه بعده وهو ابن خمس وعشرين سنة * واقام ملكا ست عشرة سنة * 1
* ومشى في طرق ملوك اسرايل * وبنا مذابح للاوثان * وقدم البخور في اودية كبار 2 3
واحرق ابنه بالنار مثل عادة الامم الذين اهلكهم الله من قدام بني اسرايل * واطلع 4
الذبايح والبخور للاوثان تحت كل الاشجار الحسان * فاسلمه الله في يد ملك ادوم * 5
فاهلك من الشعب * واخرب خرابا عظيما * وسبى منهم سبيا عظيما * واتى بالسبي الى دمشق *
وايضا اسلمه الله بيد ملك اسرايل * خرب خرابا * وقتل فاقاح بن روميلا من ملك يهودا 6
مية وعشرين الفا في يوم واحد * لاجل تخليتهم الله اله اباهم * وقتل زكري من بيت 7
افريم ولعمسوا بن ملكا ولعزريقي وكيل البيت * والقنيا نائب الملك * وسبى بنو اسرايل من 8
اخوتهم مايتي الف * وبنيهم وبناتهم * وجاوا بالغنيمة الى شمرين * وكان ثم نبي الله اسمه 9
عادوا * خرج للقاء الجيش الذي جاء الى شمرين * وقال سخط الله على بيت يهودا واورشليم
واسلمهم في ايديكم * خربتموهم وما رحمتموهم *

CAP. XXVIII.

Poſt hunc regnavit Ahaz filius ejus an- 1
nos natus vigintiquinque, manſitque rex
ſexdecim annis. Ambulavit in viis re- 2
gum Iſraelis : nam ædificavit aras ido-
lis : Obtulit incenſum in vallibus ma- 3
gnis : filium ſuum igne combuſſit more
gentium quas Deus extinxerat è conſpe-
ctu Iſraelitarum : Obtulit ſacrificia & 4
incenſum idolis ſub omnibus pulchris ar-
boribus. Quamobrem tradidit illum De- 5
us in manum regis Edom, qui multis è
populo cæſis, ingenti vaſtatione factâ, &
captâ ab eis prædâ copioſâ ; prædam ab-
duxit in Damaſcum. Tradidit eum quoq;
Deus in manum regis Iſraelitarum, qui
& vaſtationem intulit. Trucidavit e- 6
nim Pecahus Romeliæ filius de regno Ju-
dæ centum viginti millia una die ; ob
derelictum ab eis Deum, Deum majorum
ſuorum : Et occidit Zachri de domo 7
Ephraimi, Amaſum filium Malchæ,
Azarchi præfectum domûs, & Elcaniam
ſecundum à rege : Et adduxerunt Iſ- 8
raelitæ de fratribus ſuis ducenta millia
captivorum unà cum filiis & filiabus eo-
rum, & prædam intulerunt in Samari-
am : ubi exiſtens propheta Dei, cujus 9
nomen erat Addo, egreſſus eſt obviàm
exercitui qui venerat ad Samariam, &
ait ; Iratus Deus domui Judæ, & Je-
roſolymæ, tradidit eos in manus veſtras ;
& vos eos depopulati eſtis, nulla erga
eos commiſeratione commoti :

דברי הימים ב: כח

vos tantùm Nónne .vobis ancillas in & ,ſervos in ſubjicere *dicentes* *vos* Jeruſalaim & Jehudah filios nunc Et
10 ועתה בני־יהודה וירושלם אתם אמרים לכבש לעבדים ולשפחות לכם הלא רק־אתם
duxiſtis captivam quam captivitatem reducite & ,me audite nunc Et ? veſtro Deo Domino delicta vobiſcum
11 עמכם אשמות ליהוה אלהיכם: ועתה שמעוני והשיבו השביה אשר שביתם
filius Hazariahu ,Ephraim filiorum *capitibus* de viri ſurrexerunt Et .vos ſuper Domini *naſi* ira quia ; veſtris fratribus de
12 מאחיכם כי חרון אף־יהוה עליכם: ויקמו אנשים מראשי בני־אפרים עזריהו בן־
.*militia* è venientes contra ,Chadlai filius Hamaſa &,Sallum filius Jechizchijahu &,Meſillemoth filius Berechiahu ,Jehochanan
יהוחנן ברכיהו בן־משלמות ויחזקיהו בן־שלם ועמשא בן־חדלי על־הבאים מן־הצבא:
ſuper addere *dicentes* Vos .nos ſuper *Domini* delictum *in* quia ,huc captivitatem adducetis Non :eis dixerunt Et
13 ויאמרו להם לא־תביאו את־השביה הנה כי לאשמת יהוה עלינו אתם אמרים להסיף על־
captivitatem *expeditus* reliquit Et .Iſrael ſuper *naſi* ira & ,nobis delictum *multum* nam :noſtra delicta ſuper &,noſtra peccata
14 חטאתנו ועל־אשמתנו כי־רבה אשמה לנו וחרון אף על־ישראל: ויעזב החלוץ את־השביה
apprehenderunt & ; nomina per *ſunt nuncupati* qui viri ſurrexerunt Et .*concionis totius &* ,*principum facies ad* ,prædam &
15 ואת־הבזה לפני השרים וכל־הקהל: ויקמו האנשים אשר־נקבו בשמות ויחזיקו
,eos fecerunt comedere &,eos fecerũt calceare &,eos fecerunt veſtire & ſpoliis de veſtierunt eorum nudos omnes & ,captivitatem *in*
בשביה וכל־מערמיהם הלבישו מן־השלל וילבשום וינעלום ויאכלום
apud palmarum civitatem Jericho eos adduxerũt &,*impingentem* omnem aſinis in eos duxerunt & ,eos unxerunt &,eos fecerunt bibere &
וישקום ויסכום וינהלום בחמרים לכל־כושל ויביאום ירחו עיר־התמרים אצל
adhuc Et .ſibi *auxiliandum ad* ,Aſſur reges ad Achaz rex miſit illo tempore In .Someron ſunt reverſi & : eorum fratres
16 אחיהם וישובו שמרון: בעת ההיא שלח המלך אחז על־מלכי אשור לעזר לו: ועוד
17 meridiem & ,planiciei urbes per ſe diffuderunt Peliſtim Et .captivitatem *duxerũt captivã* &,Jehudah de percuſſerunt &,venerunt Edomæi
אדומים באו ויכו ביהודה וישבו־שבי: ופלשתים פשטו בערי השפלה והנגב
18 ,ejus *filias* & ,Timnah & ;ejus *filias* & ,Socho & ,Ghederoth & ,Ajalon & ,ſemes-Beth ceperunt & :Jehudah
ליהודה וילכדו את־בית־שמש ואת־אילון ואת־הגדרות ואת־שוכו ובנותיה ואת־תמנה ואת־בנותיה
quia :Iſrael regem Achaz propter Jehudah Dominus humiliavit Nam .ibi habitaverunt & ,ejus *filias* & ,Ghimzo &
19 ואת־גמזו ואת־בנתיה וישבו שם: כי־הכניע יהוה את־יהודה בעבור אחז מלך־ישראל כי
,*ei fuit anguſtiæ* & ,Aſſur rex pilneſer-Tilgath eum *ſuper* venit Et .Dñm in prævaricatione *prævaricando* & ,Jehudah *in feriari fecerat*
20 הפריע ביהודה ומעול מעל ביהוה: ויבא עליו תלגת פלנאסר מלך אשור ויצר לו
non & ,Aſſur regi *dedit* & :principum & ,regis domum & ,Domini domum Achaz *fuerat partitus Etenim*.eũ roboravit non &
21 ולא חזקו: כי־חלק אחז את־בית יהוה ואת־בית המלך והשרים ויתן למלך אשור ולא
diis immolavit Et .Achas rex ipſe ,Dominum in *prævaricari* addidit & *ſibi eſſe anguſtiæ* tempore in Et .ſibi auxilium ad
22 לעזרה לו: ובעת הצר לו ויוסף למעול ביהוה הוא המלך אחז: ויזבח לאלהי
23 :me adjuvabunt &,immolabo eis ,eos *adjuvantes ipſi* Aram regum dii Quoniam ;dixit & :eum *in* percutientibꝰ Darmeſec
דרמשק המכים בו ויאמר כי אלהי מלכי־ארם הם מעזרים אתם להם אזבח ויעזרוני
vaſa *quaſſavit* & ,Dei domus vaſa Achaz *collegit* Et .Iſrael omni & ,eum faciendum ruere ad ei fuerunt ipſi &
24 והם היו־לו להכשילו ולכל־ישראל: ויאסף אחז את־כלי בית־האלהים ויקצץ את־כלי
omni in Et .Jeruſalaim in angulo omni in altaria ſibi fecit & ;Domini domus *fores* clauſit & ,Dei domus
25 בית־האלהים ויסגר את־דלתות בית־יהוה ויעש לו מזבחות בכל־פנה בירושלם: ובכל־
.ſuorum patrum Deum Dominum fecit iraſci & ;alienis diis ſuffiendum ad ,excelſa fecit Jehudah *urbe & urbe*
עיר ועיר ליהודה עשה במות לקטר לאלהים אחרים ויכעס את־יהוה אלהי אבתיו:
.Iſrael & ,Jehudah regum libro in ſcripta *ipſa* ecce ,noviſſimorum & primorum ,ejus viarũ omniũ & ,ejus *verborũ reſiduũ* Et
26 ויתר דבריו וכל־דרכיו הראשנים והאחרונים הנם כתובים על־ספר מלכי־יהודה וישראל:

Verſio VULG. LAT.

Inſuper filios Juda & Jeruſalem vultis vobis ſubjicere
ſervos & ancillas : quod nequaquàm facto opus eſt : p
câſtis enim ſuper hoc Domino Deo veſtro. Sed aud
conſilium meum, & reducite captivos, quos adduxi
de fratribus veſtris, quia magnus furor Domini immi
vobis. Steterunt itaque viri de principibus filior
Ephraim, Azarias filius Johanan, Barachias filius M
ſollamoth, Ezechias filius Sellum, & Amaſa filius Ada
contra eos qui veniebant de prælio, Et dixerunt e
Non introducetis huc captivos : ne peccemus Domi
Quarè vultis adjicere ſuper peccata noſtra, & vetera
mulare delicta ? grande quippè peccatum eſt, & ira
roris Domini imminet ſuper Iſrael. Dimiſeruntque v
bellatores prædam, & univerſa quæ ceperant, cor
principibus, & omni multitudine. Steteruntq; viri, qu
ſuprà memoravimꝰ, & apprehendentes captivos omne
qui nudi erant, veſtierunt de ſpoliis : cúmq; veſtiſſ
eos, & calceâſſent, & refeciſſent cibo ac potu, unx
ſéntq; propter laborem, & adhibuiſſent eis curam : q
cunque ambulare non poterant, & erant imbecillo c
pore, impoſuerunt eos jumentis, & adduxerunt Jeric
Civitatem palmarum ad fratres eorum, ipſique reve
ſunt in Samariam. Tempore illo miſit rex Achaz ad
gem Aſſyriorum, poſtulans auxilium. Venerúntque I
mæi, & percuſſerunt multos ex Juda, & ceperunt p
dam magnam. Philiſthiim quoque diffuſi ſunt per ur
campeſtres, & ad Meridiem Juda : ceperúntque Be
ſames, & Aialon, & Gaderoth, Socho quoque, & Tha
nan, & Gamzo, cum viculis ſuis, & habitaverunt in
Humiliaverat enim Dominus Judam propter Achaz
gem Juda, eò quòd nudâſſet eum auxilio, & conte
ptui habuiſſet Dominum. Adduxitq; contra eum Th
gathphalnaſar regem Aſſyriorum, qui & afflixit eum,
nullo reſiſtente vaſtavit. Igitur Achaz, ſpoliatâ do
Domini, & domo regum ac principum, dedit regi A
riorum munera, & tamen nihil ei profuit. Inſuper
tempore anguſtiæ ſuæ auxit contemptum in Domin
ipſe per ſe rex Achaz, Immolavit diis Damaſci vi
mas percuſſoribus ſuis, & dixit; Dii regum Syriæ a
liantur eis, quos ego placabo hoſtiis, & aderunt m
cùm econtrariò ipſi fuerint ruinæ ei, & univerſo Iſr
Direptis itaque Achaz omnibus vaſis domûs Dei, at
confractis, clauſit januas templi Dei, & fecit ſibi alta
in univerſis angulis Jeruſalem. In omnibus quoque
bibus Juda extruxit aras ad cremandum thus, atque
iracundiam provocavit Dominum Deum patrum
rum. Reliqua autem ſermonum ejus, & omnium oper
ſuorum priorum & noviſſimorum, ſcripta ſunt in li
regum Juda & Iſrael.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 [illegible]
11 [illegible]
[illegible]
12 13 [illegible]
[illegible]
[illegible]
14 15 [illegible]
23 [illegible]
[illegible]
24 [illegible]
[illegible]
25 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]
[illegible]
19 [illegible]
[illegible]
20 [illegible]
21 [illegible]
[illegible]
26 [illegible]
[illegible]

Imò nunc contenditis ut ſint vobis ſervi
ancillæ : & vos quidem nôſtis tantum
crimen coram Domino Deo veſtro com
ſiſſe. Jam ergò audite me, & remittite ca
vos quos cepiſtis de fratribus veſtris, ne f
excitetur in vos ira Domini. Tunc ſurg
tes viri quidam ex principibus Aphrem
rum, *nempe* Azaria, & Johana, atque B
chia filius Machariæ ; Dixerunt eis, Ne
troducatis hos captivos huc, ne adhuc pe
mus coram Domino Deo noſtro : vos au
dicitis, Adjiciamus ad culpas noſtras & p
cata noſtra, quandoquidem plurima ſunt.
miſerunt ergò omnes captivos in Jeruſal
Pergens autem ipſe rex Ahaz mendaciis
minum negare, ſacrificavit diis Damaſc
dicebat eis; Vos eſtis dii ac domini mei,
colo, & vobis ſacrifico : ſic fuit ipſe o
diculo Judæ, & peccare fecit totum popu
Judæum. Adhæc congregavit Ahaz o
vaſa quæ erant in domo Domini, & con
vaſa quæ erant in domo Domini, clauſi
januas interiores & exteriores quæ eran
domo Domini : Et fecit ſibi altaria in o
bus angulis qui erant in Jeruſalem, &
cunque civitate quæ erat in Juda : fece
ſacrificia ad immolandum diis alienis.
dem tempore miſit rex Ahaz ad regem A
ut opem ſibi ferret. Nam adhuc Aduma
niebant, & ſtragem faciebant in Judæis
abducebant ex eis captivos : Et Pale
venientes obſederant civitates planitie
civitates Meridionales Judæorum, cepera
civitatem Beth-ſemes, & civitatem Ilon
civitatem Zeorath, Sob & viculos ejus,
ram & viculos ejus. Fregerat enim D
nus Judæos propter peccata Ahazi regis
dæ, quæ multiplicaverat in domo J
graviter mentitus in Dominum Deum
um. Item veniente contra eum Tegl
palaſare rege Athur, eúmque obſidente,
ſummâ anguſtiâ premente ; Tulit rex A
vaſa quæ erant in domo Domini, & vaſa
erant in domo regum predeceſſorum,
domibus opulentis ; deditque regi Athur
læderet eum tempore anguſtiæ ſuæ.

Reliqua geſta Ahazi, & omnes viæ ejus p
res ac poſteriores ; ecce ſcripta ſunt in l
regum Judæ & Iſraelis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ νῦν υἱοὺς Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλὴμ ὑμεῖς λέγετε (ο) κατακτήσασθαι εἰς δούλους καὶ δούλας. (π) οὐκ ἰδοὺ εἰ-
11 μι μεθ᾽ ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ (ρ) θεῷ ὑμῶν; Καὶ νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλω-
12 σίαν ἣν (σ) ᾐχμαλωτεύσατε τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐφ᾽ ὑμῖν. Καὶ ἀνέστησαν ἄρ-
χοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, (τ) Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωανοῦ, καὶ Βαραχίας ὁ τοῦ (υ) Μοσολαμὼθ, καὶ
13 Ἐζεκίας ὁ τοῦ Σελλήμ, καὶ Ἀμασίας ὁ τοῦ (φ) Ἐλδαῒ ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου, Καὶ
εἶπαν αὐτοῖς, Οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τῷ
κυρίῳ ἐφ᾽ ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε (χ) προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν (ψ) ἄγνοιαν ἡμῶν,
14 ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ
15 τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας. καὶ ἀνέστησαν
ἄνδρες οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς
(ω) περιεβάλοντο ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκαν φαγεῖν
καὶ ἀλείψασθαι, καὶ (α) ἀντελάβοντο καὶ ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦντος, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς
16 εἰς Ἱεριχὼ πόλιν φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ (β) ἐπέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν. Ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ (γ) ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς βασιλέα Ἀσσοὺρ βοηθῆσαι αὐτῷ καὶ ἐν τούτῳ,
17 18 (δ) Ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπέθεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδα, καὶ (ε) ᾐχμαλώτευσαν αἰχμαλωσίαν. Καὶ
οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ Λιβὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔλαβον τὴν (ζ)
Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκαν
τῷ βασιλεῖ· τὴν Ἀϊλὼν, καὶ τὴν Γαδηρὼ, καὶ τὴν Σωχὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, (η) καὶ τὴν Θαμνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ
19 τὴν (θ) Γαμζὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. Ὅτι ἐταπείνωσε κύριος τὸν Ἰούδαν διὰ
20 Ἄχαζ βασιλέα Ἰούδα, ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτὸν (ι) Θαλγαφελλασὰρ
21 βασιλεὺς Ἀσσοὺρ, (κ) καὶ ἔθλιψεν αὐτόν. Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴ-
κῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ Ἀσσούρ· καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν (λ) αὐτῷ
22 ἦν, Ἀλλ᾽ ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτόν. καὶ προσέθηκε τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, καὶ εἶπεν ὁ (μ) βασι-
23 λεὺς Ἄχαζ, Ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύπτοντάς με· καὶ εἶπεν, Ὅτι θεοὶ βασιλέως
Συρίας αὐτοὶ (ν) κατισχύουσιν αὐτοὺς, αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιλήψονταί μου. καὶ αὐτοὶ ἐγένον-
24 το αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπέστησεν Ἄχαζ τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, καὶ κατέκο-
ψεν αὐτὰ, καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας οἴκου κυρίου, καὶ ἐποίησεν (ξ) ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ (ο) γω-
25 νίᾳ ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν Ἰούδα (π) ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾷν θεοῖς ἀλ-
26 λοτρίοις, καὶ παρώργισαν (ρ) κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (σ) αὐτῶν. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐ-
τοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ ἔσχαται, ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ
Ἰσραήλ.

Et nunc filios Juda, & Hieruſalem vos dicitis poſſidere in ſervos, & 10
ſervas. Nónne ecce ego ſum vobiſcum ad conteſtandum Domino Deo
(f) veſtro? Et nunc audite me; & reſtituite captivitatem, quam 11
captivâſtis de fratribus veſtris: quoniam ira furoris Domini ſuper vos.
Et ſurrexerunt principes de filiis Ephræm, (g) Udias filius Joanu, & Ba- 12
rachias filius Moſolamoth, & Ezecias filius Sellem, & Amaſias filius
Eldai ſuper advenientes è bello, Et dixerunt eis; Non introducite ca- 13
ptivitatem huc ad nos: quoniam ad peccandum Domino ſuper nos, vos
dicitis adjicere ſuper peccata noſtra, & ſuper ignorantiam noſtram:
quoniam multum eſt peccatum noſtrum, & ira furoris Domini ſuper
Iſrael. Et dimiſerunt bellatores captivitatem, & ſpolia ante principes, 14
& omnem eccleſiam. Et ſurrexerunt viri invocati in nomine, & 15
ſuſceperunt captivitatem, & omnes nudos veſtierunt de ſpoliis: & indue-
runt eos, et calceaverunt eos, et dederunt (h) comedere, et ungi: & ſuſcepe-
runt etiam in ſubjugalibus omnem infirmum: & collocaverunt eos in Hie-
richo civitate palmarum apud fratres eorum: & reverterunt in Samariam.
In tempore illo miſit rex Achaz ad regem Aſſur ad auxiliandum ſibi 16
et in (i) hoc: Quoniam Idumæi invaſerunt, & percuſſerunt in Juda, 17
& captivârunt captivitatem. Et alienigenæ invaſerunt ſuper civitates 18
campeſtris, & ab Africo Juda: & ceperunt Bæthſamys, & (k) (quæ
in domo Domini, & quæ in domo regis, & principum, & dederunt
regi) Ailon, & (l) Gadero, & Socho, et pagos ejus, et Thamna, et
pagos ejus, et Gamzo, et pagos ejus: Et habitaverunt illîc. Quoni- 19
am humiliavit Dominus Judam propter Achaz regem Juda: (m) quo-
niam diſceſſit diſceſſione à Domino. Et venit ſuper eum Thalga Phel- 20
laſar rex Aſſur, et tribulavit eum. Et cepit Achaz quæ in domo Domini, 21
et quæ in domo regis, et principum, et dedit regi Aſſur: et non ad au-
xilium ei fuit, Sed ut ipſe tribularetur. Et adjecit recedere à Domino: 22
et dixit rex Achaz; Exquiram deos Damaſci, qui verberant me. Et 23
dixit; Quoniam dii regis Syriæ ipſi (n) confortant eos: ipſis igitur ſa-
crificabo, et ſuſcipient me. Et ipſi fuerunt ei in ſcandalum, et omni
Iſrael. Et removit Achaz vaſa domûs Domini: et concîdit ea: et clauſit 24
januas domûs Domini: et fecit ſibi altaria in omni angulo in Hieruſalem:
Et in omni civitate et civitate in Juda fecit excelſa ad adolendum diis 25
alienis. Et irritaverunt Dominum Deum patrum ſuorum. Et reliqua 26
verba ejus, et actiones ejus primæ, et noviſſimæ, ecce ſcripta in libro
regum Juda et Iſrael.

MS.A. (ο) κατακτήσασθαι (π) οὐχ (ρ) τῷ θεῷ ὑμῶν; Νῦν (σ) αἰχμαλωτεύσατε (τ) Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανὰν, (υ) Μοσολλαμὼθ, (φ) Ἀδδὶ (χ) προσθεῖναι (ψ) ἄγνοιαν, ὅτι (ω) περιεβάλοντο (α) ἀντελάβοντο ἐν (β) ὑπέστρεψαν (γ) ἀπέστειλεν Ἄχαζ (δ) Ὅτι Ἰδουμαῖοι (ε) ᾐχμαλώτευσαν (ζ) Βαιθσαμὺς, καὶ τὴν Ἀϊλὼν, καὶ τὴν Γαδηρὼθ, (η) καὶ Θαμνὰ (θ) Γαμαιζαὶ (ι) Θαγλαθφελλασὰρ (κ) καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. (λ) αὐτῷ, Ἀλλ᾽ ἢ (μ) βασιλεὺς, Ἐκζητήσω (ν) κατισχύουσιν, αὐτοῖς (ξ) αὐτῷ (ο) γωνίᾳ Ἱερουσαλήμ, (π) ἐποίησαν (ρ) κύριον θεὸν (σ) ἑαυτῶν.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* والآن تجهدون ان يكونوا لكم عبيدا * وهذه خطيه قدام الله * فاسمعوا مني * ردوا 10 11
ما اخذتم من اخوتكم * ليلا يكون غضب الرب عليكم * فقال رجال من روساء 12
بيت افريم * وهم عزريا بن يوحنا * وبرخيا بن مقري * لا تدخلوا هذا السبي الي هاهنا * 13
ليلا نخطي قدام الله * وانتم تقولون انا نضاعف جورنا على خطايانا * لانها كثيره جدا *
* * فردوا ساير السبي الي يروشليم * وازداد الملك احاز كذبا قدام الله * وذبح لالهة 14 15 23
دمشق * وقال لهم * انتم الهتي ولكم اعبد * وصار عثره ليهودا * واخطا ساير امة
يهودا * وجمع احاز ساير الثياب التي في بيت الله * وقصص الثياب التي في بيت الله * 24
واغلق الابواب الجوانيه والبرانيه * وصنع له مذابح في كل زوايا اوروشليم وفي ضياع 25
بيت يهودا للالهة الغريبه * وفي ذلك الزمان بعث الي عند ملك الموصل ان يجي 16
لينجده * والي هذه الغاية اتوا الادوميون * وحربوا بيت يهودا * وسبوا منهم سبيا * ونزلوا 17 18
في ضياع البريه * وعلى الضياع اليمانيه في بيت يهودا * واخذوا بعلبك الضيعه *
ولايلون * ولعزروث القريه * وسواب * ويفيع * وغرام * لان الله كسر بيت يهودا * لاجل 19
خطايا احاز ملكهم * لانها كثرت في بيت يهودا قدام الله * فجاء عليه سحاريب ملك 20
الموصل * ونزل عليه وضغطه ضغطا عظيما * فاخذ الملك احاز الثياب التي في بيت 21
الله وبيوت الملوك الاولين * وما في بيوت الاغنياء * واعطاها لملك الموصل * حتي لا يضره
في ذلك الزمان *

Et nunc contenditis eos eſſe vobis ſer- 10
vos: at hoc peccatum eſt coram Deo.
Acquieſcite ergò mihi, & remittite 11
quos cepiſtis de fratribus veſtris, ne vos
invadat ira Domini. Tunc dixerunt 12
quidam è primoribus domûs Ephraimi,
nempe Azaria filius Johannis, & Ba-
rachia filius Macri; Ne introducatis 13
prædam iſtam huc, ne peccemus coram
Deo: An verò diceretis, Accumulabi-
mus crimen noſtrum peccatis noſtris quæ
quidem perquam multa ſunt? Remiſe- 14
runt ergò totam prædam in Jeruſalem. 15
Nihilominùs rex Ahaz perrexit mentiri 23
coram Deo: ſacrificavit enim diis Da-
maſci, & dixit eis; Vos eſtis dii mei,
vos adoro: factúſque eſt offendiculo
Judæ, & peccare fecit totam gentem
Judæ. Præterea collegit Ahaz omnia 24
vaſa quæ erant in templo Dei, & con-
cîdit vaſa quæ erant in templo Dei, &
occluſit fores internas & externas. Fe- 25
citque ſibi aras in omnibus angulis Je-
roſolymæ & in oppidis domûs Judæ, pro
diis alienis. Eodem tempore miſit ad 16
regem Mauſel ut veniret in auxilium
ſuum. (Quoniam tunc temporis vene- 17
rant Edomæi, & depopulati fuerant
Judæos, & captivos duxerant ex eis:
Et caſtra ponentes in oppidis campeſtri- 18
bus, & contra oppida Meridionalia
quæ ſunt in domo Judæ, ceperant Ba-
albeccam civitatem, & Ilonem, & ci-
vitatem Azroth, & Soab, & Japhiaa
& Garam. Deus enim depreſſerat do- 19
mum Judæ propter peccata Abazi regis
eorum, quoniam multiplicata fuerant in
domo Judæ coram Deo) Verùm San- 20
herib rex Mauſel venit contra eum, ob-
ſedit illum, & ſummâ anguſtiâ co-
arctavit. Quare accipiens rex Ahaz 21
vaſa quæ erant in domo Dei, & do-
mibus regum præteritorum, & quicquid
erat in domibus divitum, deditque ea
regi Mauſel, ut ne eſſet ſibi damno tunc
temporis.

* * *

* وساير الفاظ احاز الاولي والاخيره مكتوبه في سفر ملوك يهودا واسرائيل * 26

Reliquæ autem res Abazi priores ac po- 26
ſteriores, ſcriptæ ſunt in libro regum Ju-
dæ & Iſraelis.

:Iſrael regum ſepulcra ad eum adduxerunt non quia;Jeruſalaim in,civitate in eum ſepelierunt &,ſuis patribus cum Achaz *jacuit* Et
27 וישכב אחז עם־אבתיו ויקברהו בעיר בירושלם כי לא הביאוהו לקברי מלכי ישראל
.eo pro ejus filius Jechizchijahu regnavit &
וימלך יחזקיהו בנו תחתיו׃

CAP. XXIX. כט

,ejus matris nomen Et .Jeruſalaim in regnavit annis novem & viginti & :annorum quinque & viginti filius regnavit Jechizchijahu
1 יחזקיהו מלך בן־עשרים וחמש שנה ועשרים ותשע שנה מלך בירושלם ושם אמו
primo anno in Ipſe .ejus pater David fecerat quæ omnia juxta,Domini oculis in rectum Fecitque .Zechariahu filia Abijah
2 3 אביה בת־זכריהו׃ ויעש הישר בעיני יהוה ככל אשר־עשה דויד אביו׃ הוא בשנה הראשונה
:Levitas atque ,ſacerdotes Adduxitque.eas roboravit &,Domini domus valvas aperuit ,primo menſe in,*eum regnandi*
4 למלכו בחדש הראשון פתח את־דלתות בית־יהוה ויחזקם׃ ויבא את־הכהנים ואת־הלוים
Domini domum ſanctificate &,vos ſanctificate Nunc .Levitæ me Audite :eos ad Dixitque .orientalem plateam ad eos *collegit* &
5 ויאספם לרחוב המזרח׃ ויאמר להם שמעוני הלוים עתה התקדשו וקדשו את־בית יהוה
oculis in malum fecerunt &,noſtri patres ſunt prævaricati Quia .ſanctitate de immunditiam educite & ;veſtrorum patrum Dei
6 אלהי אבתיכם והוציאו את־הנדה מן־הקדש׃ כי־מעלו אבתינו ועשו הרע בעיני
fores clauſerunt Etiam .cervicem dederunt &,Domini tabernaculo à ſuas facies verterunt &:eum dereliquerũt &,noſtri Dei Domini
7 יהוה־אלהינו ויעזבהו ויסבו פניהם ממשכן יהוה ויתנו־ערף׃ גם סגרו דלתות
.Iſrael Deo ſanctitate in *aſcendere fecerunt non aſcenſionem* & ;ſuffierunt non ſuffimentum & ,lucernas extinxerunt &,porticus
האולם ויכבו את־הנרות וקטרת לא הקטירו ועלה לא־העלו בקדש לאלהי ישראל׃
vos quemadmodum ,ſibilum in & ,*ſtuporem* in,commotionem in eos tradiditque:Jeruſalaim & Jehudah ſuper Domini ira fuit Et
8 ויהי קצף יהוה על־יהודה וירושלם ויתנם לזועה לשמה ולשרקה כאשר אתם
captivitatem in noſtræ uxores & ,noſtræ filiæ & ,noſtri filii & ;gladio in noſtri patres corruerunt en Et .veſtris oculis in *videntes*
9 ראים בעיניכם׃ והנה נפלו אבותינו בחרב ובנינו ובנותינו ונשינו בשבי
mei Filii.fui *naſi* iram nobis à avertet & :Iſrael Deo Domino fœdus *pangere* meo corde *cum* Nunc .hoc *ſuper*
10 11 על־זאת׃ עתה עם־לבבי לכרות ברית ליהוה אלהי ישראל וישב ממנו חרון אפו׃ בני
miniſtrantes ei exiſtendum ad &,ei miniſtrandum ad *ejus facies ad ſtandum ad*,Dominus elegit *vobis in quia :ſitis ſecuri* ne nunc
עתה אל־תשלו כי־בכם בחר יהוה לעמד לפניו לשרתו ולהיות לו משרתים
Merari filiis de & ,Chahathi filiis de Hazariahu filius Joel & ,Hamaſai filius Machath ,Levitæ ſurrexerunt Et .*ſuffientes &*
12 ומקטרים׃ ויקמו הלוים מחת בן־עמשי ויואל בן־עזריהו מן־בני הקהתי ומן־בני מררי
filiis de Et .Joach filius Heden & ,Zimmah filius Joach ,Gherſunitis de Et :Jehallelel filius Hazariahu & ,Habdi filius Chis
13 קיש בן־עבדי ועזריהו בן־יהללאל ומן־הגרשני יואח בן־זמה ועדן בן־יואח׃ ומן־בני
,Jeduthun filiis de & :Simhi & ,Jechiel ,Heman filiis de Et .Mathaniahu & ,Zechariahu ,Aſaph filiis de & :Jehiel & ,Simri ,Eliſaphan
14 אליצפן שמרי ויעואל ומן־בני אסף זכריהו ומתניהו׃ ומן־בני הימן יחואל ושמעי ומן־בני ידותון
,Domini *verbis in* regis mandatum juxta ſunt ingreſſi & ,ſunt ſanctificati & ,ſuos fratres *Collegeruntque* .Huzziel & , Semahiah
15 שמעיה ועזיאל׃ ויאספו את־אחיהם ויתקדשו ויבאו כמצות־המלך בדברי יהוה
,immunditiam omnem eduxerunt & ;mundandũ ad,Domini domum intra ſacerdotes ſunt ingreſſi Et .Dñi domum mundandum ad
16 לטהר בית יהוה׃ ויבאו הכהנים לפנימה בית־יהוה לטהר ויוציאו את כל־הטמאה
cœperunt Et .foras Chidron torrentẽ ad *educendum ad* ,Levitæ *ſuſceperunt* Et.Domini dom⁹ atrio in,Domini templo in invenerunt quam
17 אשר מצאו בהיכל יהוה לחצר בית יהוה ויקבלו הלוים להוציא לנחל־קדרון חוצה׃ ויחלו
Domini domum ſanctificaverunt &,Domini porticũ ad ſunt ingreſſi menſis octava die in & ,ſanctificare primi menſis una in
באחד לחדש הראשון לקדש וביום שמונה לחדש באו לאולם יהוה ויקדשו את־בית־יהוה
: dixerunt & ,regem Chizchijahu ad interius ſunt ingreſſi Et.perfecerunt primi menſis ſextadecima die in & : octo diebus
18 לימים שמונה וביום ששה עשר לחדש הראשון כלו׃ ויבואו פנימה אל־חזקיהו המלך ויאמרו
.ejus vaſa omnia & ,diſpoſitionis menſam & ,ejus vaſa omnia & ,*aſcenſionis* altare & ,Domini domum omnem Mundavimus
טהרנו את־כל־בית יהוה את־מזבח העולה ואת־כל־כליו ואת־שלחן המערכת ואת־כל־כליו׃
ipſa ecce &,ſanctificavimus & ,præparavimus ,ipſum prævaricando in ,ſuo regno in Achaz rex fecerat elongare quæ vaſa omnia Et
19 ואת כל־הכלים אשר־הזניח המלך אחז במלכותו במעלו הכנו והקדשנו והנם
adduxerunt Et.Domini domum aſcendit &,civitatis principes *collegit* & ,rex Jechizchijahu *manicavit* Et .Domini *altaris facies ad*
20 לפני מזבח יהוה׃ וישכם יחזקיהו המלך ויאסף את שרי העיר ויעל בית יהוה׃ ויביאו
21 ,*ſanctuario ſuper* & ,regno *ſuper* ,peccato pro ſeptem caprarum *capreolos* & ,ſeptem agnos & ,ſeptem arietes & ,ſeptem *juvencos*
פרים־שבעה ואילים שבעה וכבשים שבעה וצפירי עזים שבעה לחטאת על־הממלכה ועל־המקדש
.Domini altare ſuper *faciendum aſcendere ad* ,ſacerdotibus Aharon filiis dixitque :Jehudah *ſuper &*
ועל־יהודה ויאמר לבני אהרן הכהנים להעלות על־מזבח יהוה׃

Verſio VULG. LAT.

Dormivítque Achaz cum patrib⁹ ſuis, & ſepelierunt eum in civitate Jeruſalẽ : neque enim receperunt eum in ſepulchra regũ Iſrael. Regnavítque Ezechias filius ejus pro eo. 27

CAP. XXIX.

IGitur Ezechias regnare cœpit, cùm vigintiquinque eſſet annorum, & vigintinovem annis regnavit in Jeruſalem : nomen matris ejus Abia, filia Zachariæ. 1 Fecítque quod erat placitũ in conſpectu Domini, juxta omnia quæ fecerat David pater ejus. 2 Ipſe anno & menſe primo regni ſui, aperuit valvas domûs Domini, & inſtauravit eas, 3 Adduxítque Sacerdotes atque Levitas, & congregavit eos in plateam Orientalem. 4 Dixítque ad eos; Audite me Levitæ, & ſanctificamini, mundate domum Domini Dei patrum veſtrorum, & auferte omnem immunditiam de ſanctuario. 5 Peccaverunt patres noſtri, & fecerunt malum in conſpectu Domini Dei noſtri, derelinquentes eum: averterunt facies ſuas à tabernaculo Domini, & præbuerunt dorſum. 6 Clauſerunt oſtia, quæ erant in porticu, & extinxerunt lucernas, incenſúmque non adoleverunt, & holocauſta non obtulerunt in ſanctuario Deo Iſrael. 7 Concitatus eſt itaque furor Domini ſuper Judam & Jeruſalem, tradidítque eos in commotionem, & in interitum, & in ſibilum, ſicut ipſi cernitis oculis veſtris. 8 En, corruerunt patres noſtri gladiis; filii noſtri, & filiæ noſtræ, & conjuges captivæ ductæ ſunt, propter hoc ſcelus. 9 Nunc ergò placet mihi ut ineamus fœdus cum Domino Deo Iſrael, & avertet à nobis furorem iræ ſuæ. 10 Filii mei, nolite negligere : vos elegit Dominus ut ſtetis coram eo, & miniſtretis illi, colatíſque eum, & cremetis ei incenſum. 11 Surrexerunt ergò Levitæ; Mahath filius Amaſai, & Joel filius Azariæ, de filiis Caath : Porrò de filiis Merari, Cis filius Abdi, & Azarias filius Jalaleel. De filiis autem Gerſom, Joah filius Zemma, & Eden filius Joah. 12 At verò de filiis Eliſaphan, Samri & Jahiel. 13 De filiis quoque Aſaph, Zacharias, & Mathanias: 14 Necnon de filiis Heman, Jahiel, & Semei : Sed & de filiis Idithun, Semeias, & Oziel. 15 Congregaverúntque fratres ſuos, & ſanctificati ſunt, & ingreſſi ſunt juxta mandatũ regis & imperium Domini, ut expiarent domũ Dei. 16 Sacerdotes quoque ingreſſi templum Domini ut ſanctificarent illud, extulerunt omnem immunditiam, quam intrò repererant in veſtibulo domûs Domini : quam tulerunt Levitæ, & aſportaverunt ad torrentem Cedron forás. 17 Cœperunt autem primâ die menſis primi mundare, & in die octavo ejuſdem menſis ingreſſi ſunt porticum templi Domini, expiaverúntque templum diebus octo, & in die ſextadecima menſis ejuſdem, quod cœperant impleverunt. 18 Ingreſſi quoque ſunt ad Ezechiam regem, & dixerunt ei ; Sanctificavimus omnem domum Domini, & altare holocauſti, vaſáque ejus, necnon & menſam propoſitionis cum omnibus vaſis ſuis, 19 Cunctámque templi ſupellectilem, quam polluerat rex Achaz in regno ſuo, poſtquàm prævaricatus eſt : & ecce expoſita ſunt omnia coram altare Domini. 20 Conſurgénſque diluculò Ezechias rex, adunavit omnes principes civitatis, & aſcendit in domum Domini : 21 Obtulerúntque ſimul tauros ſeptem, & arietes ſeptem, agnos ſeptem, & hircos ſeptem pro peccato, pro regno, pro ſanctuario, pro Juda : dixítque ſacerdotibus filiis Aaron ut offerrent ſuper altare Domini.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 ܘܫܟܒ ܐܚܙ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܀ ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܥܠܘܗܝ ܠܩܒܪܐ *
ܕܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܡܠܟ ܚܙܩܝܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܟܛ *
1 * ܚܙܩܝܐ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ.
2 ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܡܐ ܕܐܡܗ ܐܢܝ ܒܪܬ ܙܟܪܝܐ. * ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ
3 ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. * ܒܫܢܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܀ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ.
4 ܦܬܚ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܚܕܬ ܐܢܘܢ. * ܘܐܥܠ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ ܠܓܘ ܕܪܬܗ
5 ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܀ * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܡܥܘܢܝ ܠܘܝܐ ܀ ܘܐܬܩܕܫܘ ܗܫܐ. ܘܩܕܫܘ
6 ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܢ. ܘܐܦܪܩܘ ܥܒܕܝܟܘܢ ܒܝܫܐ ܡܢ ܪܥܝܢܝܟܘܢ. * ܘܠܐ ܢܥܒܕ
ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܬܢ. ܕܥܒܕܘ ܒܝܫܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܫܒܩܘܗܝ. ܘܐܗܦܟܘ
7 ܐܦܝܗܘܢ ܡܢ ܡܫܟܢܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܗܦܟܘ ܩܕܠܗܘܢ ܘܝܗܒܘܗܝ. * ܘܐܦ ܐܚܕܘ ܬܪܥܐ
8 ܕܐܣܛܘ. ܘܐܕܥܟܘ ܫܪܓܐ. ܘܒܣܡܐ ܠܐ ܐܩܪܒܘ ܠܡܕܒܚܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܘܐ
ܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ ܠܠܘܛܬܐ. ܘܠܚܘܪܒܐ ܘܠܡܘܬܐ.
9 ܐܝܟ ܕܚܙܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܥܝܢܝܟܘܢ. * ܘܗܐ ܢܦܠܘ ܐܒܗܬܢ ܒܚܪܒܐ. ܘܒܢܝܢ ܘܒܢܬܢ
ܒܫܒܝܐ. ܘܐܦ ܗܘܐ ܕܐܛܥܝܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܘܫܒܩܢ ܕܝܬܩܐ ܕܝܗܒ ܠܐܒܗܬܢ.
20 ܐܦ ܗܘ ܫܒܩܢ.***** * ܘܩܕܡ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܀ ܘܟܢܫ ܠܩܫܝܫܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܠ
21 ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ ܬܘܪܐ ܫܒܥܐ. ܘܐܡܪܐ ܫܒܥܐ. ܘܕܟܪܐ ܫܒܥܐ. ܘܨܦܪܝ
ܕܥܙܐ ܫܒܥܐ. ܠܡܚܣܝܘ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ. ܘܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܠ ܡܩܕܫܐ. ܘܐܡܪ ܠܒܢܘܗܝ
ܕܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ. ܕܢܣܩܘܢ ܥܠܘܬܐ ܥܠ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ:

Denique cùm occubuiſſet Ahaz cum patribus ſuis, ſepelierunt eum in Jeruſalem (non enim perduxerunt eum ad ſepulchra regum Iſraelis) & regnavit Hezecia filius ejus poſt ipſum. 27

CAP. XXIX.

HEzecia regno potitus, (natus autem erat annos vigintiquinq; cùm potitus eſt regno) vigintinovem annos regnavit in Jeruſalem: nomen matris ejus erat Ani filia Zachariæ. 1 Fecit is quod rectum erat coram Domino, quemadmodum fecerat David pater ejus. 2 Primo regni ſui anno, menſe primo, aperuit januas domûs Domini, & reſtauravit eas: 3 Et adductis ſacerdotibus ac Levitis, iiſque intus atrium Sanctuarii congregatis, 4 Dixit, Audite me Levitæ, & ſanctificamini nunc, atque ſanctificate domum Domini Dei majorum noſtrorum, & abdicate opera veſtra mala è mentibus veſtris: 5 Et ne faciamus quemadmodum fecerunt patres noſtri, qui fecerunt quod malum erat coram Domino Deo noſtro, & dereliquerunt eum ; & averſis à tabernaculo Dñi faciebus, verterunt & præbuerunt ei cervices ſuas: 6 Quin etiam occluſerunt fores porticûs, extinxerunt lucernas, & aceras non obtulerunt ad altare Dei Iſraelis. 7 Quamobrem invaſit ira Domini Judam & Jeruſalem, adeóque tradidit eos maledictioni, deſolationi, atque neci, quemadmodum cernitis oculis veſtris. 8 Nam ecce corruerunt patres noſtri gladio, & filii filiæque noſtræ in captivitatem *abductæ ſunt*. 9 Quoniam demum aberravimus à Domino Deo noſtro, & dereliquimus teſtamentum quod dederat majorib⁹ noſtris; ipſe quoque dereliquit nos.
Deinde manè ſurgens Hezecia rex, congregavit ſeniores Jeroſolymorum, & ingreſſus eſt domum Domini. 20 Et cum adduxiſſent ei ſeptem boves, agnos ſeptem, arietes ſeptem, & hircos caprarum ſeptem ad expiandum pro regno, pro Juda, & pro Sanctuario ; dixit ad filios Aharonis ſacerdotes ut offerrent holocauſta ſuper altare Domini. 21

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

27 Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων (τ) αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν
εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
MS. A. (τ) ἑαυτοῦ,

ΚΕΦ. κθ'.

1 ΚΑὶ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ,
2 καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβιὰ θυγάτηρ Ζαχαρίου. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα
3 ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ (α) μηνὶ
4 τῷ πρώτῳ ἀνέῳξε τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς
5 Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς, Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατε οἱ
Λευῖται, νῦν ἁγνίσθητε, καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον κυρίου (β) θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν
6 ἐκ τῶν ἁγίων. Ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον (γ) κυρίου
θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐγκατέλιπαν αὐτὸν, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ (δ) πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς
7 κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐχένα, Καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα
8 οὐκ ἐθυμίασαν, καὶ ὁλοκαυτώματα οὐ (ε) προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ (ζ) ὠργίσθη
ὀργῇ κύριος ἐπὶ τὸν Ἰούδαν (η) καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς
9 ἀφανισμὸν καὶ εἰς (θ) συρισμὸν, ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. Καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες (ι)
ὑμῶν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ (κ) οὐκ
10 αὐτῶν, ὃ καὶ νῦν ἐστιν. Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστιν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην μου, διαθήκην κυρίου θεοῦ
11 Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν. Καὶ νῦν μὴ διαλίπητε, ὅτι ἐν ὑμῖν ἡρέτικε
12 κύριος στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν, καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας. Καὶ ἀνέστησαν
οἱ Λευῖται, (λ) Μαὰθ ὁ τοῦ Ἀμασὶ, καὶ Ἰωὴλ ὁ τοῦ (μ) Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ· καὶ ἐκ
τῶν υἱῶν Μεραρὶ, Κὶς ὁ τοῦ Ἀβδὶ, καὶ Ἀζαρίας ὁ τοῦ (ν) Ἰλαεήλ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν (ξ) Γεδσωνὶ,
13 Ἰωδαὰδ ὁ τοῦ Ζεμμὰθ, καὶ (ο) Ἰωαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά. Καὶ τῶν υἱῶν Ἐλισαφὰν, (π) Ζαμβρὶ,
14 καὶ Ἰειήλ· καὶ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, Ζαχαρίας καὶ Ματθανίας· Καὶ τῶν υἱῶν Αἱμὰν, Ἰειὴλ καὶ
15 Σεμεΐ· καὶ τῶν υἱῶν Ἰδιθοὺν, (ρ) Σαμαίας, καὶ Ὀζιήλ. Καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ
ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου, καθαρίσαι τὸν οἶκον κυρίου.
16 Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἁγνίσαι, καὶ (σ) ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν
ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου. καὶ ἐδέξαντο οἱ Λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμάρρουν
17 Κέδρων ἔξω. Καὶ ἤρξαντο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ (τ) τοῦ πρώτου μηνὸς ἁγνίσαι, καὶ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθαν εἰς τὸν ναὸν (υ) κυρίου, καὶ ἥγνισαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέραις
18 ὀκτὼ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ (φ) τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν. Καὶ (χ) εἰσῆλθαν
ἔσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν, Ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον
τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς,
19 Καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν (ψ) ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ
20 ἀποστασίᾳ (ω) αὐτοῦ, ἡτοιμάκαμεν καὶ (α) ἡγνίσαμεν, ἰδοὺ ἐστιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου. Καὶ
ὤρθρισεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου.
21 Καὶ ἀνήνεγκε μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς ἑπτὰ, ἀμνοὺς ἑπτὰ, (β) χιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας, περὶ
τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ Ἰσραήλ· καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου.

Et dormivit Achaz cum patribus ſuis: & ſepultus eſt in civitate David: 27
quoniam non intulerunt eum in ſepulchra regum Iſrael. Et regnavit
Ezecias filius ejus pro eo.

CAP. XXIX.

ET Ezecias regnavit, cùm eſſet viginti & quinque annorum: & 1
viginti novem annos regnavit in Hieruſalem: & nomen matri ejus
Abia filia Zachariæ. Et fecit rectum in conſpectu Domini ſecundùm 2
omnia, quæ fecit David pater ejus. Et factum eſt, ut ſtetit ſuper regnum 3
ſuum, in menſe primo aperuit januas domûs Domini, & inſtauravit
eas. Et introduxit Sacerdotes & Levitas: & conſtituit eos 4
in latere, quod ad Orientem, Et dixit eis; (a) Audite Levitæ: Nunc 5
purificamini, & purificate domum Domini Dei patrum veſtrorum: &
ejicite immunditiam è ſanctis: Quoniam rebellârunt patres noſtri, & 6
fecerunt malum ante Dominum Deum noſtrum, & dereliquerunt eum, &
averterunt faciem ſuam à tabernaculo Domini, & dederunt cervicem,
Et clauſerunt januas templi, & extinxerunt lucernas; & thymiama 7
non adoluerunt, & holocauſtomata non obtulerunt in ſancto, Deo Iſrael.
Et iratus eſt irâ Dominus ſuper Judam & Hieruſalem, & dedit eos 8
in ecſtaſim, & in perditionem, & in ſibilum, ſicut vos videtis oculis
veſtris. Et ecce (b) percuſſi ſunt patres veſtri in gladio: et filii veſtri, & 9
filiæ veſtræ, & uxores veſtræ in captivitate in terra non ſua: (c) quod
& nunc eſt. Pro his nunc eſt ſuper cor diſponere teſtamentum meum, 10
teſtamentum Domini Dei Iſrael: & avertet iram furoris ſui à nobis. Et 11
nunc non omittatis; quoniam in vobis elegit Dominus ad ſtandum ante
ſe ad miniſtrandum, & ut ſint ſibi miniſtrantes, & adolentes. Et ſurrexerunt 12
Levitæ, Maath filius Amaſi, & Joel filius Azariæ de filiis Caath:
& de filiis Merari, Cis filius Abdi, & Azarias filius Ilaelel: &
de filiis Gedſoni, Jodaad filius Zemmath, & (d) Joadan: hi filii Joacha.
Et de filiis Eliſaphan, Zambri, & Jeiel: Et de filiis Aſaph, Zacharias, 13
& Matthanias. Et de filiis Heman, Jeiel, & Semei: & 14
de filiis Idithum, Sameas, & Oziel. Et congregaverunt fratres ſuos: 15
& purificati ſunt juxta mandatum regis per præceptum Domini, ad mundandam
domum Domini. Et ingreſſi ſunt ſacerdotes intùs in domum 16
Domini ad purificandam: & ejecerunt omnem immunditiam inventam
in domo Domini: & (e) in atrium domûs Domini. Et ſuſceperunt Levitæ
ejicere in torrentem Cedron forás. Et cœperunt die primâ, neomeniâ 17
primi menſis purificare: & die octavâ menſis intraverunt in templum
Domini: & purificaverunt domum Domini in diebus octo: & die (f)
tertiadecimâ menſis primi conſummaverunt. Et ingreſſi ſunt intùs ad 18
Ezeciam regem, & dixerunt; Purificavimus omnia quæ in domo Domini,
altare holocauſtoſis, & vaſa ejus, et menſam propoſitionis, et vaſa
ejus: Et omnia vaſa quæ polluerat rex Achaz in regno ſuo in rebellione 19
ſua, paravimus, & purificavimus: ecce ſunt ante altare Domini. Et 20
ſurrexit manè Ezecias rex, & congregavit principes civitatis, & aſcendit
in domum Domini. Et obtulit vitulos ſeptem, arietes ſeptem, agnos 21
ſeptem, hircos caprarum ſeptem pro peccato, pro regno, et pro ſanctis, et pro
Iſrael. Et dixit filiis Aaron ſacerdotibus aſcendere ſuper altare Domini.

MS.A. (α) πρώτῳ μηνὶ (β) θεοῦ πατέρων (γ) κυρίου, καὶ ἐγκατέλιπον (δ) πρόσωπον ἀπὸ (ε) προσήνεγκαν τῷ (ζ) ὠργίσθη θυμῷ κύριος (η) καὶ ἐπὶ τὴν (θ) συριγμὸν (ι) ὑμῶν μαχαίρᾳ, (κ) οὐχ αὐτῶν, (λ) Μαὲθ (μ) Ζαχαρίου (ν) Ἰαλλήλ. (ξ) Γεδσὼν, Ἰωὰ (ο) Ἰωδὰν ὁ τοῦ Ἰωαχά. (π) Σαμβρὶ, (ρ) Σαμείας, (σ) ἐξέβαλαν (τ) τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἁγνίσαι, (υ) τοῦ κυρίου, (φ) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ (χ) εἰσῆλθον (ψ) Ἄχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν (ω) ἑαυτοῦ, (α) ἡγνίκαμεν, (β) χειμάρρους

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

27 * ومات احاز مع ابايه * ودفنوه باورسليم * ولم يبعث الي مدفن ملوك اسرايل *

* الفصل التاسع والعشرون *

1 * وملك بعده حزقيا ابنه * وكان ابن خمسة وعشرين سنة * وملك باورسليم تسعة وعشرين
2 سنة * واسم امه ابي ابنة زكريا * وصنع حسنات قدام الله * كما صنع ابوه داود * وفي
3 السنة الاولي من ملكه في الشهر الاول فتح ابواب بيت الله وجددهم * واتي بالكهنة
4 واللاويين * وجمعهم الي داخل الدار المقدسة * وقال لهم اسمعوا يا لاويون تطهروا وقدسوا
5 بيت الله اله ابايكم * وتنحوا عن اعمالكم السوء وافكاركم السيية * ولا نصنع كما صنع
6 اباونا الذين صنعوا الشر قدام الله الهنا * وتركوه وردوا وجوههم عن مسكن الرب *
وعوجوا رقابهم * وغلقوا ابواب الطلبة * واطفوا السرج * ولم يحملوا البخور الي مذبح اله
7 اسرايل * فصارت سخطة الله علي يهودا واورسليم * واسلمهم الي اللعنة والضيق والخراب *
8 كما ترون بعيونكم * ووقع اباونا في الحرب * وبنونا وبناتنا في السبي * فطللنا الان نحن
9 من قدام الله * وخلينا العهد الذي اعطا الله لابايانا * فتركنا هو ايضا *

Tandem mortuus eſt Ahaz cum majoribus ſuis, & ſepelierunt eum in Jeruſalem: non fuit enim miſſus ad ſepulturam regum Iſraelis. 27

CAP. XXIX.

POſt hunc regnavit Hezecia filius ejus, 1
annum agens vigeſimum quintum; regnavitque
in Jeruſalem viginti novem annis:
nomen matris ejus fuit Abi filia Zachariæ.
Bonas fecit actiones coram Deo, 2
quemadmodum fecerat pater ejus David.
Nam primo regni ſui anno, menſe primo, 3
aperuit oſtia domûs Dei, & reſtauravit
ea. Et adducens ſacerdotes ac Levitas, 4
congregavit eos in atrium ſanctum, Et 5
dixit eis; Audite O Levitæ: Mundate
vos, & ſanctificate domum Dei, Dei patrum
veſtrorum, & abſtinete ab operibus
veſtris malis, & pravis cogitationibus
veſtris: Et ne faciamus uti fecerunt 6
majores noſtri, qui ſceleratè ſe geſſerunt
coram Deo, Deo noſtro, derelinquentes
eum; & avertentes faciem ſuam ab æde
Domini, obliquantes cervices ſuas, Portas 7
orationis occludentes, lucernas extinguentes,
& incenſum ad aram Dei
Iſraelis minimè ferentes, Adeò ut efferveſcente 8
irâ Dei in Judam, & Jeruſalem,
tradiderit eos maledictioni, anguſtiæ,
& vaſtitati, ut aſpicitis oculis
veſtris; Corruerint in bello parentes noſtri, 9
& filii filiæque noſtræ in captivitatem
ſint abductæ. Quoniam ergò nos aberravimus
à Deo, & dereliquimus fœdus
quod dederat Deus majoribus noſtris;
ipſe quoque nos dereliquit.

* * * * * * * * * *

20 * ثم بكر حزقيا الملك * وجمع كهنة اورسليم * ودخل الي بيت الله * وجابوا اليه
21 سبعة ثيران ذكور * وسبعة خراف * وسبعة جداء * غفرانا للملك يهودا * وامر باصعاد الذبايح
علي مذبح الله *

Tum Hezecia rex manè conſurgens congregavit 20
ſacerdotes Jeruſalem, & ingreſſus
eſt domum Dei: Et adductis 21
ad eum ſeptem bobus maſculis, ſeptem
agnis, & ſeptem hœdis in expiationem
pro rege Judæ; præcepit ut offerrentur
ſacrificia ſuper altare Dei.

דברי הימים ב: כט

aſperſerunt & ,arietes mactaverunt & ;altare ſuper aſperſerunt & ,ſanguinem ſacerdotes ſuſceperunt & ,*bovem* mactaverunt Et
22 וישחטו הבקר ויקבלו הכהנים את־הדם ויזרקו המזבחה וישחטו האלים ויזרקו
facies ad peccati hircos applicuerunt Et .altare ſuper ſanguinem aſperſerunt & ,*agnos* mactaverunt & ,altare ſuper ſanguinem
23 הדם המזבחה וישחטו הכבשים ויזרקו הדם המזבחה: ויגישו את־שעירי החטאת לפני
, altare ſuper eorum ſanguinem expiaverunt & ,ſacerdotes eos mactaverunt Et .eos ſuper ſuas manus *fulcierunt & :concionis & ,regis*
24 המלך והקהל ויסמכו ידיהם עליהם: וישחטום הכהנים ויחטאו את־דמם המזבחה
domo Levitas ſtatuit Et .*peccatum & ,aſcenſionem* rex *indixit* Iſrael omni quia ,Iſrael univerſum *ſuper* expiandum ad
25 לכפר על־כל־ישראל כי לכל־ישראל אמר המלך העולה והחטאת: ויעמד את־הלוים בית
manum per quia :prophetæ Nathan & ,regis videntis Ghad & ,David *præcepto in* ,citharis *in* & ,*nablis in* ,cymbalis cum Domini
יהוה במצלתים בנבלים ובכנרות במצות דויד וגד חזה־המלך ונתן הנביא כי ביד־
dixit Et .tubis cum ſacerdotes & ,David *vaſis in* Levitæ Steteruntque .ejus prophetarum manum per præceptum Domini
26 27 יהוה המצוה ביד־נביאיו: ויעמדו הלוים בכלי דויד והכהנים בחצצרות: ויאמר
,tubæ & ,Domini canticum cœpit ,holocauſtum cœpit tempore in Et .altare *ad aſcenſionem aſcendere faciendum ad*,Chizchijahu
חזקיהו להעלות העלה להמזבח ובעת החל העולה החל שיר־יהוה והחצצרות
,*buccinantes* tubæ & ,cantoris canticum & ,*ſe incurvantes concio* omnis Et .Iſrael regis David *vaſorum* manus *ſuper* &
28 ועל־ידי כלי דויד מלך־ישראל: וכל־הקהל משתחוים והשיר משורר והחצצרות מחצצרים
.*ſe incurvaverũt* &,eo cum inventi omnes & ,rex ,*poplites flexerunt*,*facere aſcendere complere ſecundùm* Et .*aſcenſionem complendum ad uſq;* omnes
29 הכל עד לכלות העלה: וככלות להעלות כרעו המלך וכל־הנמצאים אתו וישתחוו:
laudaverunt Et .videntis Aſaph & ,David verbis in ,Dominum *laudandum ad* ,Levitis principes & rex Jechizchijahu dixit Et
30 ויאמר יחזקיהו המלך והשרים ללוים להלל ליהוה בדברי דויד ואסף החזה ויהללו
:Domino veſtram manum *implêſtis* Nunc :dixit & ,Jechizchijahu reſpondit Et .*ſe incurvaverunt & ,cervicem flexerũt* &,lætitiam ad uſque
31 עד־לשמחה ויקדו וישתחוו: ויען יחזקיהו ויאמר עתה מלאתם ידכם ליהוה
corde voluntarius omnis & ,*confeſſiones* & ,victimas *concio* attulerunt Et .Domini domum in *confeſſiones* & ,victimas adducite &,accedite
גשו והביאו זבחים ותודות לבית יהוה ויביאו הקהל זבחים ותודות וכל־נדיב לב
aſcenſionem in,ducentos agnos ,centum arietes ,ſeptuaginta boves ,*concio* attulerunt quod holocauſti numerus fuit Et.holocauſta
32 עלות: ויהי מספר העלה אשר הביאו הקהל בקר שבעים אילים מאה כבשים מאתים לעלה
,*parum* in erant ſacerdotes Veruntamen .millia tria pecudes & ,ſexcentos boves ,ſanctificationes Et .hæc omnia Domino
33 ליהוה כל־אלה: והקדשים בקר שש מאות וצאן שלשת אלפים: רק הכהנים היו למעט
34 donec & ,opus *conſummari ad uſq;* Levitæ eorum fratres eos *roboraverũt* & :holocauſta omnia *expoliare* poterant non &
ולא יכלו להפשיט את־כל־העלות ויחזקום אחיהם הלוים עד־כלות המלאכה ועד־
multitudine in holocauſtum etiam Et .ſacerdotibus præ ſe *ſanctificandum ad*,corde recti Levitæ nam :ſacerdotes ſanctificarent ſe
35 יתקדשו הכהנים כי הלוים ישרי לבב להתקדש מהכהנים: וגם־עולה לרב
,Jechizchijahu eſt lætatus Et .Domini domus *ſervitium* eſt præparatum & :*aſcenſionem* ad libaminibus in & ,pacificorum adipibus cum
36 בחלבי השלמים ובנסכים לעלה ותכון עבודת בית־יהוה: וישמח יחזקיהו
.res fuit *ſubito in quia* :populo Deus præparâſſet quod *ſuper* ,populus omnis &
וכל־העם על ההכין האלהים לעם כי בפתאם היה הדבר:

Verſio VULG. LAT.

Mactaverunt igitur tauros, & ſuſceperunt ſanguinem ſacerdotes, 21
& fuderunt illũ ſuper altare: mactaverunt etiam
arietes, & illorum ſanguinẽ ſuper altare fuderunt: immolaverúntque
agnos, & fuderunt ſuper altare ſanguinem.
Applicuerunt hircos pro peccato, coram rege & univerſa 23
multitudine, impoſuerúntque manus ſuas ſuper eos: Et 24
immolaverunt illos Sacerdotes, & aſperſerunt ſanguinem
eorum coram altare pro piaculo univerſi Iſraelis: pro
omni quippe Iſrael præceperat rex ut holocauſtum fieret;
& pro peccato. Conſtituit quoque Levitas in domo 25
Domini, cum cymbalis, & pſalteriis, & citharis, ſecundùm
diſpoſitionem David regis, & Gad Videntis, &
Nathan prophetæ: ſiquidem Domini præceptum fuit
per manum prophetarum ejus. Steterúntque Levitæ tenentes 26
organa David, & Sacerdotes tubas. Et juſſit Ezechias 27
ut offerrent holocauſta ſuper altare: cúmque offerrentur
holocauſta, cœperunt laudes canere Domino,
& clangere tubis, atque in diverſis organis, quæ David
rex Iſrael præparaverat, concrepare. Omni autem turbâ 28
adorante, cantores, & ii qui tenebant tubas, erant in
officio ſuo, donec compleretur holocauſtum. Cúmque 29
finita eſſet oblatio, incurvatus eſt rex, & omnes qui erant
cum eo, & adoraverunt. Præcepítque Ezechias & principes 30
Levitis, ut laudarent Dominum ſermonibus David,
& Aſaph Videntis: qui laudaverunt eum magnâ lætitiâ,
& incurvato genu adoraverunt. Ezechias autem etiam 31
hæc addidit; Implêſtis manus veſtras Domino: accedite,
& offerte victimas, & laudes in domo Domini. Obtulit
ergò univerſa multitudo hoſtias, & laudes, & holocauſta
mente devotâ. Porrò numerus holocauſtorum, quæ 32
obtulit multitudo, hic fuit; Tauros ſeptuaginta, arietes
centum, agnos ducentos. Sanctificaverúntque Domino 33
boves ſexcentos, & oves tria millia. Sacerdotes verò 34
pauci erant, nec poterant ſufficere ut pelles holocauſtorum
detraherent: undè & Levitæ fratres eorum adjuverunt
eos, donec impleretur opus, & ſanctificarentur antiſtites:
Levitæ quippe faciliori ritu ſanctificantur, quàm
Sacerdotes. Fuerunt ergò holocauſta plurima, adipes 35
pacificorum, & libamina holocauſtorum: & completus
eſt cultus domûs Domini. Lætatúſque eſt Ezechias, & 36
omnis populus, eò quòd miniſterium Domini eſſet expletum.
De repentè quippè hoc fieri placuerat.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

22 * ܘܢܟܣܘܢ ܬܘܪܐ: ܘܢܩܒܠܘܢ ܟܗܢܐ ܠܕܡܗܘܢ. ܘܢܙܩܘܢ ܥܠ ܩܪܢܬܐ ܕܡܕܒܚܐ.
23 * ܘܢܩܪܒܘܢ ܨܦܪܝ ܥܙܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܩܕܡ ܥܡܐ. ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܢܣܡܟܘܢ
24 ܐܝܕܝܗܘܢ ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܢܟܣܘܢ ܐܢܘܢ ܟܗܢܐ. ܘܢܙܪܩܘܢ ܕܡܗܘܢ ܥܠ ܩܪܢܬܐ ܕܡܕܒܚܐ.
ܘܢܚܣܘܢ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܛܠ ܕܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܕܢܝܬܘܢ ܥܠܘܬܐ
25 ܘܕܒܚܐ. * ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܠܠܘܝܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܒܬܫܒܚܬܐ ܒܩܠܐ ܕܟܢܪܐ.
ܘܒܬܫܒܚܬܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܬܫܒܚܬܗ ܕܓܕ ܢܒܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ. ܘܕܢܬܢ ܢܒܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ.
ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܕܘܝܕ ܡܫܒܚ ܠܬܫܒܚܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܘܡܐ ܕܢܒܝܐ.
26 * ܘܩܡܘ ܠܘܝܐ ܒܬܫܒܚܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܟܗܢܐ ܡܙܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ ܒܩܦܝܦܬܐ
27 ܘܦܫܝܛܬܐ. * ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܠܡܕܒܚܐ. ܘܟܕ ܫܪܝ ܥܠܘܬܐ ܠܡܣܩ.
ܫܪܝ ܚܙܩܝܐ ܠܡܫܒܚܘ ܬܫܒܚܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܘܡܐ ܕܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
28 * ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܣܓܕܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܒܬܫܒܚܬܐ. ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ
29 ܒܩܪܢܬܐ ܒܩܦܝܦܬܐ ܘܦܫܝܛܬܐ. ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ. * ܘܟܕ ܫܠܡܘ
ܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ. ܒܪܟ ܡܠܟܐ ܥܠ ܒܘܪܟܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܐܫܬܟܚܘ ܥܡܗ. ܢܦܠܘ
30 ܘܣܓܕܘ. * ܘܐܡܪܘ ܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܠܠܘܝܐ. ܠܡܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ.
31 ܒܡܠܘܗܝ ܕܕܘܝܕ ܘܐܣܦ ܢܒܝܐ. ܘܫܒܚܘ ܥܕ ܣܓܝ ܒܚܕܘܬܐ. ܘܢܦܠܘ ܘܣܓܕܘ. * ܘܥܢܐ
ܚܙܩܝܐ ܘܐܡܪ. ܗܫܐ ܩܪܒܬܘܢ ܠܐܘܪܚܗ ܕܡܪܝܐ. ܩܪܒܘ ܐܝܬܘ ܠܝ ܕܒܚܐ ܘܬܘܕܝܬܐ
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܝܬܝܘ ܥܡܐ ܕܒܚܐ ܘܬܘܕܝܬܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܨܒܐ ܗܘܐ ܠܒܗܘܢ.
32 ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ. * ܘܗܘܐ ܡܢܝܢܐ ܕܥܠܘܬܐ ܕܐܝܬܝܘ ܥܡܐ. ܬܘܪܐ ܫܒܥܝܢ. ܘܕܟܪܐ ܡܐܐ.
33 ܘܐܡܪܐ ܡܐܬܝܢ. ܥܠܘܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܩܕܫܘ. ܬܘܪܐ ܫܬܡܐܐ. ܘܥܢܐ
34 ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ. * ܒܪܡ ܟܗܢܐ ܒܨܝܪܝܢ ܗܘܘ. ܘܠܐ ܡܣܬܦܩܝܢ ܗܘܘ ܠܬܫܡܫܬܐ
ܕܟܠܗܝܢ ܥܠܘܬܐ. ܘܥܕܪܘ ܐܢܘܢ ܐܚܝܗܘܢ ܠܘܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܫܠܡ ܥܒܝܕܬܐ ܟܠܗ ܗܕܐ.
ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܩܕܫܘ ܟܗܢܐ. ܡܛܠ ܕܠܘܝܐ ܡܟܝܟܝܢ ܗܘܘ ܒܠܒܗܘܢ.
35 ܠܡܬܩܕܫܘ. ܡܢ ܟܗܢܐ. * ܘܬܘܒ ܥܠܘܬܐ ܒܣܘܓܐܐ. ܐܝܟ ܕܐܦ ܬܪܒܐ ܕܫܠܡܐ ܘܕܐܡܪܐ
36 ܠܥܠܘܬܐ. ܘܫܠܡܬ ܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܚܕܝ ܚܙܩܝܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܥܠ ܕܫܠܡܬ ܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܐ. ܕܡܢ ܫܠܝ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ.

Boves mactarent, exciperéntque ſacerdotes 21
ſanguinem eorum, & ſpargerent ſuper cornua
altaris. Tum admoverent hircos ante 23
Dominum, ante regem, & ante populum,
populum *inquam* Iſraelis, manibus innitere-ntur
eis, Et jugularent eos ſacerdotes, ſpargerent 24
ſanguinem eorum ſuper cornua altaris,
& expiarent pro toto Iſraele: quia cunctis
Iſraelitis præceperat rex ut afferrent hoholocauſta
& ſacrificia. Et conſtituit Levitas 25
in domo Domini cum *inſtrumentis* muſicis
& ſono fidium, cum canticis Davidis, &
canticis Gad prophetæ regis Davidis, & Nathan
prophetæ regis Davidis: David enim
canebat laudes Domini Dei ſui, quaſi ex ore
prophetarum. Surgentibus itaque Levitis 26
cum canticis Davidis, & modulantibus ſacerdotibus
buccinis curvis ac rectis; Dixit 27
Hezecia ut offerrentur holocauſta ad altare:
cúmque cœpiſſent offerri holocauſta, cœpit
Hezecia canere laudes Domini, ut ab
ore Davidis regis Iſraelis. Univerſus etiam 28
populus Iſraelis adorabant, laudes canebant,
& clangebant tubis inflexis & rectis, donec
abſolverent oblationem holocauſtorum. Et 29
cùm abſolviſſent oblationem holocauſtorum,
procubuit rex in genua; & quotquot extabant
apud eum, procidentes adoraverunt.
Dixerúntque Hezecia rex & principes Levitis, 30
ut laudarent Dominum ſermonibus Davidis
& Aſaphi prophetæ: quibus diu cum
lætitia canentibus, procidebant & adorabant.
Tunc reſpondens Hezecia dixit, Nunc 31
quidem acceſſiſtis ad viam Dei: agite *jam*,
afferte mihi ſacrificia & gratiarum actionem
in domum Domini: attulerúntque populus
ſacrificia & gratiarum actionem; & quicquid
libebat animo eorum, afferebant:
Adeò ut eſſet numerus holocauſtorum quæ 32
attulit populus, boves ſeptuaginta, arietes
centum, & agni ducenti, in holocauſtum Domino.
Omnia quæ conſecrata ſunt, fuerunt 33
boves ſexcenti, & oves ter mille. Verùm 34
quia ſacerdotes pauciores erant, nec ſufficiebant
ad miniſterium omnium holocauſtorum;
juverunt eos Levitæ fratres eorum, donec abſolverentur
totum illud opus. Poſtea verò
cùm ſanctificâſſent ſe ſacerdotes (nam Levitæ
humilioris fuerant animi ad ſanctificandum
ſe, quàm ſacerdotes) Rurſus *oblata fuerunt* 35
holocauſta magnâ copiâ, ut *etiam* adeps
perfectorum & agnorum ad holocauſta: ſic
abſolutum fuit opus domûs Domini. Et 36
lætatus eſt Hezecia totúſque populus Iſraelis,
quòd abſolutum eſſet opus templi:
nam repentinum fuerat hoc negotium.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ (γ) προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ
ἔθυσαν τοὺς κριοὺς, καὶ προσέχεαν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνοὺς,
23 καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ. Καὶ προσήγαγον τοὺς (δ) χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας (†) αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.
24 Καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξιλάσαντο
περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, (ε) ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Περὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἡ ὁλοκαύτωσις, καὶ τὰ περὶ
25 ἁμαρτίας. Καὶ ἔστησε τοὺς Λευίτας ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις
κατὰ τὴν ἐντολὴν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, καὶ Γὰδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, καὶ Νάθαν τοῦ προφήτου,
26 ὅτι (ζ) διὰ ἐντολῆς κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις
27 Δαυὶδ, καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἀνενέγκαι τὴν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἤρξαντο ᾄδειν (η) κυρίῳ, καὶ
28 σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ. Καὶ (θ) πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει,
29 καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες, καὶ (¨) σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαύτωσις. Καὶ ὡς
συνετέλεσαν ἀναφέροντες, (ι) ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὑρεθέντες, καὶ προσεκύνησαν.
30 Καὶ εἶπεν (κ) Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς Λευίταις, ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις
31 Δαυὶδ καὶ Ἀσὰφ τοῦ προφήτου. καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ (λ) ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν. Καὶ
ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, καὶ εἶπε, Νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν κυρίῳ, προσαγάγετε καὶ φέρετε
θυσίας (μ) αἰνέσεως εἰς οἶκον (ν) κυρίου. καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον
32 κυρίου, καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως
ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόσχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατὸν, ἀμνοὶ διακόσιοι· εἰς ὁλοκαύτωσιν κυ-
33 34 ρίῳ πάντα ταῦτα. Καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι, πρόβατα τρισχίλια. Ἀλλ' ἢ οἱ ἱερεῖς
(ξ) ἦσαν ὀλίγοι, καὶ οὐκ ἠδύναντο (ο) ἐκδεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς· ὅτι οἱ
35 Λευῖται (π) προθύμως ἥγνισαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς
τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως. καὶ κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ
36 κυρίου. Καὶ ηὐφράνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς, διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος.

Et ſacrificaverunt vitulos : & ſuſceperunt ſacerdotes ſanguinem, & 22
effuderunt ſuper altare. Et immolaverunt arietes, *& effundebant ſanguinem ſuper altare. Et immolaverunt agnos, & circumfuderunt ſanguinem altari. Et adduxerunt hircos, qui pro peccato, ante regem, &* 23
Eccleſiam : & impoſuerunt manus ſuas ſuper eos. Et ſacerdotes im- 24
molaverunt eos, & expiaverunt ſanguinem eorum ad altare, & expiaverunt pro omni Iſrael: quoniam dixit rex, Pro omni Iſrael (g) holocauſtoſis, & quæ pro peccato. Et ſtatuit Levitas in domo Domini in cymba- 25
lis, & in nablis, & in citharis juxta mandatum David regis, & Gad, qui erat Videns regi, & Nathan prophetæ : quoniam per mandatum Domini (h) præceptum in manu prophetarum. Et ſteterunt Levitæ in 26
organis David, & ſacerdotes tubis. Et dixit Ezecias, offerre holocau- 27
ſtoſim ſuper altare. Et in incipiendo offerre holocauſtaſim, cœperunt cantare Domino, & tubæ ad organa David regis Iſrael. Et univerſa eccleſia ad- 28
orabat, & cantores cantantes, & tubæ clangentes; quoaduſque conſummata eſt holocauſtoſis. Et ut conſummaverunt offerentes; flexit ſe 29
rex, & omnes (i) inventi; & adoraverunt. Et dixit Ezecias rex, & 30
principes, Levitis, laudare Dominum in ſermonibus David, & Aſaph prophetæ. Et laudabant in lætitia, & procubuerunt, & adoraverunt. Et reſpondit Ezecias, & dixit; Nunc implêſtis manus veſtras Domino : 31
adducite, & afferte ſacrificia (k) laudationis in domum Domini. Et obtulit eccleſia ſacrificia, & laudationes in domum Domini, & omnis promptus corde holocauſtoſes. Et fuit numerus holocauſtoſis, quam ob- 32
tulit Eccleſia, vituli ſeptuaginta, arietes centum, agni ducenti : in holocauſtoſim Domino omnia hæc. Et ſanctificati vituli ſexcenti, oves ter 33
mille. Sed ſacerdotes fuerunt pauci, et non potuerunt excoriare ho- 34
locauſtoſim : et adjuverunt eos fratres eorum Levitæ : quoaduſque conſummatum eſt opus, et quoaduſque purificati ſunt ſacerdotes : quoniam Levitæ promptè (l) purificabant præ ſacerdotibus. Et holocauſtoſis 35
multa in adipibus conſummationis ipſius ſalutaris, et libaminum holocauſtoſis. Et directum eſt opus in domo Domini. Et lætatus eſt Eze- 36
cias, et omnis populus, quia paraverat Deus populo. Nam ſubitò factum eſt verbum.

MS. A. (γ) προσέχεον (δ) χειμάῤῥοις (†) ἑαυτῶν (ε) ὅτι περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἡ (ζ) δι' ἐντολῆς (η) τῷ κυρίῳ, καὶ αἱ σάλπιγγες (θ) πᾶσα ἐκκλησία προσεκύνει, ψαλτῳδοὶ (¨) αἱ σάλπιγγες (ι) καὶ ἔκαμψεν (κ) ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καὶ πάντες οἱ (λ) ἔπεσαν (μ) καὶ αἰνέσεως (ν) κυρίου. καὶ * πᾶς πρόθυμος (ξ) ὀλίγοι ἦσαν, καὶ (ο) δεῖραι (π) ἡγνίσθησαν προθύμως παρὰ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* * * وأن يرشوا من دمائها على قرون المذبح * وينضحوا دماءها ويستغفروا لإسرائيل 22 23
كله * وأقام اللاويين في بيت الله بتسابيح داود * وتسابيح جاد النبي الذي كان 24 25
للملك داود * وناثان النبي الذي كان للملك داود أيضا * لأن داود كان يسبح
كمثل أفواه الأنبياء * فقاموا اللاويون بتسابيح داود * والكهنة يضربون بالقرون 26
الملويات والمبسوطات * وأمر الملك بإصعاد الذبائح على المذبح * وحين ابتدوا بذلك 27
بدأ حزقيا يمجد الله كمثل داود * وكل شعب إسرائيل سجدوا لله * ومجدوا الله * 28
* فلما فرغوا جثي حزقيا الملك على ركبتيه * وكل من حواليه سجدوا للرب * وقال 29 30
الملك حزقيا لكبراء اللاويين * مجدوا الله بألفاظ داود النبي وآصاف النبي * فسجدوا جدا
ووقعوا ساجدين * فقال حزقيا * الآن جئتم في طريق الرب * قوموا وهاتوا لي ذبائح لبيت 31
الله * وكلما أراد قلبه كانوا يأتون به إليه * وصار عدد الذبائح التي حضرت بها 32
الأمة سبعون ثورا * وكباش ذكور مئة * وخراف مائتان لجلال الله * فجميع الثيران التي 33
قدسوها ستمائة * وغنم ثلاثة ألف * غير أن الكهنة كانوا قليلين ما يستطيعون 34
خدمة الذبائح * فأعانهم إخوتهم اللاويون حتى تمت الخدمة كلها * ومن بعد ذلك تقدس
الكهنة * لأن اللاويين كانوا خائفين في قلوبهم أن يتقدسوا قبل الكهنة * والقرابين 35
الكثيرين مثل شحم التمام وخرفان الذبيحة * وكملت خدمة بيت الله * وفرح حزقيا وسائر 36
شعب إسرائيل * وكملت صنعة البيت * لأن بسرعة تم الأمر *

Et ut ſpargerent ex eorum ſanguine 22
ſuper cornua altaris, ſpargerentque 23
ſanguinem eorum, et indulgentiam 24
poſtularent pro toto Iſraele. De- 25
inde cùm ſtatuiſſet Levitas in domo Dei ad canendos *hymnos Davidis, et hymnos Gadis prophetæ qui erat apud regem Davidem, et Nathanis prophetæ qui erat etiam apud regem Davidem (nam David hymnos componebat ut ora prophetarum) Cœpiſſéntque Levitæ* canere *hymnos* 26
Davidis, et ſacerdotes clangere tubis inflexis et rectis; Juſſit rex 27
offerri ſacrificia ſuper altare. Quod cùm aggreſſi eſſent, cœpit Hezecia Deum laudare more Davidis, Et 28
totus populus Iſraelis adorabat Deum, et glorificabat Deum. Cúmque 29
abſolviſſent, procubuit Hezecia rex in genua ſua, et quotquot aſtabant illi, adoravêre Dominum. Dixit et- 30
iam rex Hezecia præcipuis inter Levitas, Laudate Deum verbis Davidis prophetæ, et Aſaphi prophetæ : quibus diu laudantibus, et cum adoratione procumbentibus, Dixit He- 31
zecia, Jam ad Domini viam rediiſtis : ſurgite, afferte mihi ſacrificia in domum Dei : et quicquid expetivit animus ejus, attulerunt ei. Fu- 32
itque numerus ſacrificiorum quæ attulit populus, ſeptuaginta boves, arietes mares centum, et agni ducenti in honorem Dei. Omnes itaque 33
boves quos conſecrârunt, fuerunt ſexcenti, et oves ter mille. At cùm 34
ſacerdotes pauci eſſent, nec ſufficerent ad functionem ſacrificiorum; opem tulerunt eis fratres eorum Levitæ, quoad abſolveretur totum officium (Poſt hæc ſanctificaverunt ſe ſacerdotes; Nam Levitæ verebantur apud ſemetipſos ſanctificare ſe ante ſacerdotes) Et ſa- 35
crificia quæ *multa* erant, *ut & adeps perfectionis, et agni victimæ : ita fuit abſolutum miniſterium templi Dei. Et lætatus eſt Hezecia* 36
totúſque populus Iſraeliticus abſoluto opere templi; nam brevi abſolutum fuit negotium.

דִּבְרֵי הַיָּמִים ב׃ ל

CAP. XXX. ל

domum ad *veniendum ad* ,Menaſſeh & ,Ephraim ad ſcripſit epiſtolas etiam &;Jehudah & ,Iſrael omnem ad Jechizchijahu miſit Et
וַיִּשְׁלַח יְחִזְקִיָּהוּ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וְגַם־אִגְּרוֹת כָּתַב עַל־אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה לָבוֹא לְבֵית־ 1
concio omnis & ejus principes & ,rex eſt conſiliatus Et .Iſrael Deo Domino Peſach *faciendum ad* ,Jeruſalaim in Domini
2 יְהוָה בִּירוּשָׁלִָם לַעֲשׂוֹת פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו וְכָל־הַקָּהָל
non ſacerdotes quia ;ipſo tempore in illud facere potuerunt non Nam .ſecundo menſe in Peſach *faciendum ad* ,Jeruſalaim in
3 בִּירוּשָׁלִָם לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי׃ כִּי לֹא יָכְלוּ לַעֲשֹׂתוֹ בָּעֵת הַהִיא כִּי הַכֹּהֲנִים לֹא־
omnis oculis in & ,regis oculis in verbum *fuit rectum* Et .Jeruſalaim in *ſunt collecti* non populus &;ſufficientiam ad erant ſanctificati
4 הִתְקַדְּשׁוּ לְמַדַּי וְהָעָם לֹא־נֶאֶסְפוּ לִירוּשָׁלִָם׃ וַיִּישַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וּבְעֵינֵי כָּל־
faciendũ ad *veniendum ad* ,Dan uſque & ſebah--Beer à Iſrael univerſum in vocem *faciendũ* tranſire *ad* ,verbum ſtatuerunt Et .*concionis*
5 הַקָּהָל׃ וַיַּעֲמִידוּ דָבָר לְהַעֲבִיר קוֹל בְּכָל־יִשְׂרָאֵל מִבְּאֵר־שֶׁבַע וְעַד־דָּן לָבוֹא לַעֲשׂוֹת
curſores Perrexeruntque :eſt ſcriptum ſicut ,fecerunt *multitudine in* non quia :Jeruſalaim in Iſrael Deo Domino Peſach
6 פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם כִּי לֹא לָרֹב עָשׂוּ כַּכָּתוּב׃ וַיֵּלְכוּ הָרָצִים
Iſrael Filii :dicendo ,regis præceptum juxta & :Jehudah & ,Iſrael univerſum in ejus principum & ,regis manu de epiſtolis cum
בָּאִגְּרוֹת מִיַּד הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו בְּכָל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וּכְמִצְוַת הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
regum *vola* è vobis *relictam* *evaſionem* ad revertetur Et.Iſrael & ,Iſchac ,Abraham Deum Dominum ad revertimini
שׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב אֶל־הַפְּלֵיטָה הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִכַּף מַלְכֵי
eos tradidit & ,ſuorum patrum Deum Dominum in ſunt prævaricati qui,veſtri fratres *ſicut* &,veſtri patres ſicut ſitis ne Et .Aſſur
7 אַשּׁוּר׃ וְאַל־תִּהְיוּ כַּאֲבוֹתֵיכֶם וְכַאֲחֵיכֶם אֲשֶׁר מָעֲלוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּתְּנֵם
venite & ,Domino manum date:veſtri patres ſicut,veſtram cervicẽ induretis ne Nunc .*videntes* vos quemadmodum ,*ſtuporem* in
8 לְשַׁמָּה כַּאֲשֶׁר אַתֶּם רֹאִים׃ עַתָּה אַל־תַּקְשׁוּ עָרְפְּכֶם כַּאֲבוֹתֵיכֶם תְּנוּ־יָד לַיהוָה וּבֹאוּ
Quia.ejus *naſi* ira vobis à avertetur & ,veſtro Deo Domino ſervite & ;ſeculum in ſanctificavit quod ,ejus ſanctuarium ad
9 לְמִקְדָּשׁוֹ אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ לְעוֹלָם וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיָשֹׁב מִכֶּם חֲרוֹן אַפּוֹ׃ כִּי
quia ,hanc terram ad *redeundum ad* & ,*eos captivantium facies ad miſerationes in* veſtri filii & ,veſtri fratres ,Dominum ad *vos convertendo in*
בְשׁוּבְכֶם עַל־יְהוָה אֲחֵיכֶם וּבְנֵיכֶם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שׁוֹבֵיהֶם וְלָשׁוּב לָאָרֶץ הַזֹּאת כִּי־
tranſeuntes curſores *fuerunt* Et .eum ad reverſi fueritis ſi ,vobis à *facies* removebit non & ,veſter Deus Dominus miſericors & ,*gratioſus*
10 חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא־יָסִיר פָּנִים מִכֶּם אִם־תָּשׁוּבוּ אֵלָיו׃ וַיִּהְיוּ הָרָצִים עֹבְרִים
.*eos in ſubſannantes* & ,*eis ſuper deridentes fuerunt* Et .Zebulun ad uſq; & Menaſſeh & Ephraim terram per civitatem in civitate de
מֵעִיר לָעִיר בְּאֶרֶץ־אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְעַד־זְבֻלוּן וַיִּהְיוּ מַשְׂחִיקִים עֲלֵיהֶם וּמַלְעִגִים בָּם׃
manus fuit Jehudah in Etiam .Jeruſalaim in venerunt &,ſe humiliaverũt Zebulun de & ,Menaſſeh &,Aſer de viri Attamen
11 אַךְ אֲנָשִׁים מֵאָשֵׁר וּמְנַשֶּׁה וּמִזְּבֻלוּן נִכְנְעוּ וַיָּבֹאוּ לִירוּשָׁלִָם׃ גַּם בִּיהוּדָה הָיְתָה יַד
12 Jeruſalaim in ſunt *collecti* Et .Domini *verbo in* principum & ,regis præceptum faciendum ad ,unum cor eis *dandum ad* ,Dei
13 הָאֱלֹהִים לָתֵת לָהֶם לֵב אֶחָד לַעֲשׂוֹת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים בִּדְבַר יְהוָה׃ וַיֵּאָסְפוּ יְרוּשָׁלִַם
,ſurrexerunt Et .valde *multitudinem ad* cœtus ,ſecundo menſe in infermentatorum ſollennitatem faciendum ad ,multus populus
14 עַם־רָב לַעֲשׂוֹת אֶת־חַג הַמַּצּוֹת בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי קָהָל לָרֹב מְאֹד׃ וַיָּקֻמוּ
.Chidron torrentem in projecerunt &,removerunt *ſuffimenti vaſa omnia* & ,Jeruſalaim in quæ altaria removerunt &
וַיָּסִירוּ אֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִָם וְאֵת כָּל־הַמְקַטְּרוֹת הֵסִירוּ וַיַּשְׁלִיכוּ לְנַחַל קִדְרוֹן׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XXX.

Miſit quoque Ezechias ad omnem Iſrael & Judam : 1
ſcripſitq; epiſtolas ad Ephraim & Manaſſen, ut venirent
ad domum Domini in Jeruſalem, & facerent Phaſe Do-
mino Deo Iſrael. Inito ergò conſilio regis & princi- 2
pum, & univerſi cœtûs Jeruſalem, decreverunt ut face-
rent Phaſe menſe ſecundo. Non enim potuerant facere
in tempore ſuo, quia ſacerdotes, qui poſſent ſufficere, 3
ſanctificati non fuerant, & populus nondum congrega-
tus fuerat in Jeruſalem. Placuítque ſermo regi, & o- 4
mni multitudini. Et decreverunt ut mitterent nuntios 5
in univerſum Iſrael, de Berſabee uſque Dan, ut venirent,
& facerent Phaſe Domino Deo Iſrael in Jeruſalem : mul-
ti enim non fecerant ſicut lege præſcriptum eſt. Perre- 6
xerúntque curſores cum epiſtolis ex regis imperio, &
principum ejus,in univerſum Iſrael & Judam, juxta id,quod
rex juſſerat, prædicantes ;Filii Iſrael revertimini ad Do-
minũ Deum Abraham, & Iſaac, & Iſrael: & revertetur ad
reliquias, quæ effugerunt manum regis Aſſyriorum. No- 7
lite fieri ſicut patres veſtri & fratres, qui receſſerunt à
Domino Deo patrum ſuorũ,qui tradidit eos in interitum,
ut ipſi cernitis. Nolite indurare cervices veſtras, ſicut 8
patres veſtri:tradite manus Domino;& venite ad ſanctua-
rium ejus,quod ſanctificavit in æternum: ſervite Domino
Deo patrum veſtrorum,& avertetur à vobis ira furoris e-
jus. Si enim vos reverſi fueritis ad Dñm:fratres veſtri, 9
& filii habebunt miſericordiam coram dominis ſuis, qui
illos duxerunt captivos, & revertentur in terram hanc:
pius enim & clemens eſt Dominus Deus veſter, & non
avertet faciem ſuam à vobis, ſi reverſi fueritis ad eum.
Igitur curſores pergebant velociter de civitate in civita- 10
tem, per terram Ephraim & Manaſſe uſque ad Zabulon,
illis irridentibus & ſubſannantibus eos. Attamen qui- 11
dam viri ex Aſer, & Manaſſe, & Zabulon, acquieſcentes
conſilio, venerunt Jeruſalem. In Juda verò facta eſt ma- 12
nus Domini ut daret eis cor unum, ut facerent juxta præ-
ceptum regis, & principum, verbum Domini. Congre- 13
gatíque ſunt in Jeruſalem populi multi, ut facerent ſolen-
nitatem azymorum, in menſe ſecundo : Et ſurgentes 14
deſtruxerunt altaria, quæ erant in Jeruſalem, atque uni-
verſa,in quibus idolis adolebatur incenſum,ſubvertentes,
projecerunt in torrentem Cedron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܠ *
1 [illegible]
[illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
[illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
[illegible]
6 [illegible]
[illegible]
[illegible]
7 [illegible]
[illegible]
8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
[illegible]
12 [illegible]
[illegible]
[illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
[illegible]

CAP. XXX.

DEinde miſit Hezecia ad omnes Iſraelitas 1
& Judæos, & literas ſcripſit ad Aphremi-
tas & Manaſſitas, ut venirent in templum
Domini quod eſt in Jeruſalem, ad celebran-
dum feſtum Domino Deo Iſraelis. Inierat 2
autem conſilium rex cum magnatibus ſuis &
toto cœtu qui erat in Jeruſalem, de cele-
brando feſto Domino Deo Iſraelis menſe ſe- 3
cundo : Non enim poterant illud celebrare
eodem tempore, quia ſacerdotes nondum ſe
ſanctificaverant, & populi doctores nondum
ſe congregaverant in Jeruſalem. Cúmque 4
placuiſſet hæc res in oculis regis, & oculis to-
tius populi Iſraelitici ; Surgentes, rem 5
comprobârunt, ut exequerentur eam. Itaque
promulgârunt per totum Iſraelem , à Bir-
ſebaa uſque ad Dan, ut venirent celebratum
feſtum Domino Deo Iſraelis in Jeruſalem,
quia multùm creverant divitiæ eorum. Nam 6
euntes tabellarii cum epiſtolis regis & ma-
gnatum ej⁹, & cum juſſu regis,per totũ Iſrae-
lem & Judam, dicebant ; Filii Iſrael rever-
timini ad Dominum Deum Abrahæ & Iſahac
& Iſraelis, & revertatur qui veſtrûm ſuper-
ſtes reperitur de manu regis Athur. Ne ſitis 7
ſimiles patribus & fratribus veſtris, quos,
quia mentiti ſunt in Dñm Deum majorum
noſtrorum, expoſuit maledictioni,ut vos ipſi
cernitis. Itaque ne obduretis cervicem ve- 8
ſtram ſicut patres veſtri , ſed ingredimini
Sanctuarium quod ſanctificatum eſt in per-
petuum, & colite Dominum Deum veſtrum,
ut avertat à vobis æſtum iræ ſuæ. Nam con- 9
ſpiciendum ſe præbebit vobis & fratribus ac
filiis veſtris, & ipſe gratioſos reddet vos a-
pud eos qui vos detinent captivos, & rever-
tentur ad terram iſtam : ſiquidem clemens eſt
ac miſericors Dominus Deus veſter, & non
avertet faciam ſuam à vobis, dummodò con-
vertamini ad eum. Tabellariis itaque regis 10
Hezeciæ tranſeuntibus de civitate in civita-
tem per regionem Aphremi & Manaſſis ad
Zebulonem uſque ; Deridebant & contemne- 11
bant eos perditi homines qui erant in tri-
bu Aſeritarum, in tribu Aphremitarum, in tri-
bu Manaſſitarum , & in tribu Zebolonita-
rum. Reliquæ verò tribus contriverunt ſe 12
in corde ſuo, & venerunt in Jeruſalem apud
tribum Judæorum : fuitque manus Domini
ſuper eos, ut inderet eis cor unum ad exe-
quendum mandatum regis & principum ejus,
juxta verbum Domini. Et congregati ſunt 13
in Jeruſalem populus copioſus, ad celebran-
dum feſtum azymorum menſe ſecundo, po-
pulus *inquam* copioſiſſimus. Et ſurgentes 14
funditùs everterunt aras quæ erant in Je-
ruſalem ; & omnia ſimulacrorum excelſa
deſtruentes projecerunt in torrentem Ce-
dron.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. λ΄.

1 ΚΑὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα, ϗ ἐπιστολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ ϗ Μα-
2 νασσῆ, ἐλθεῖν εἰς οἶκον κυρίου εἰς Ἱερουσαλήμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐβουλεύ-
σατο ὁ βασιλεὺς ϗ οἱ ἄρχοντες ϗ πᾶσα ἡ ἐκκλησία (α) ἐν Ἱερουσαλήμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ μηνὶ τῷ
3 δευτέρῳ. Οὐ γὰρ (β) ἠδυνάσθησαν ποιῆσαι αὐτὸ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγνίσθησαν ἱκα-
4 νοὶ, καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως ϗ ἐναντίον
5 τῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕως Δάν, ἐλ-
θόντας ποιῆσαι τὸ φασὲκ κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ (ᵐ) εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτι πλῆθος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γρα-
6 φήν. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως ϗ τῶν ἀρχόντων εἰς
πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, (γ) λέγοντες, Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέ-
ψατε πρὸς κύριον θεὸν Ἀβραὰμ ϗ Ἰσαὰκ ϗ (δ) Ἰσραὴλ, ϗ ἐπιστρέψατε τοὺς ἀνασεσωσμένους
7 τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως Ἀσσούρ. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν ϗ οἱ ἀ-
δελφοὶ ὑμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ πατέρων (∴) αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν
8 καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε. Καὶ νῦν μὴ σκληρύνητε (ε) τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε δό-
ξαν κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ (†) εἰσέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, ϗ δουλεύ-
9 σατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, ϗ ἀποστρέψει ἀφ᾽ ὑμῶν θυμὸν ὀργῆς. Ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς
κύριον, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν ϗ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἔναντι (ζ) πάντων τῶν αἰχμαλω-
τισάντων αὐτοὺς, καὶ (η) ἀποστρέψει εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων κύριος ὁ θεὸς
10 ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (θ) ἀφ᾽ ὑμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν. (ι) Καὶ
ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, ϗ ἕως Ζα-
11 βουλών· καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν, καὶ καταμωκώμενοι. Ἀλλὰ ἄνθρωποι Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ
12 Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐνετράπησαν, ϗ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ (κ) καὶ εἰς Ἰούδα. Καὶ ἐγένετο
χεὶρ κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν, τοῦ ποιῆσαι (λ) κατὰ τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως ϗ
13 τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ κυρίου. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ (μ) λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι
14 τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ
καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ, ϗ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι, κατέσπασαν ϗ
ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάρρουν Κέδρων.

CAP. XXX.

ET miſit Ezecias ad omnem Iſrael, & Juda: & epiſtolas ſcripſit 1
ad Ephræm, & Manaſſe, ut venirent in domum Domini in Hieruſalem,
ad faciendum Phaſec Domino Deo Iſrael. Et conſilium iniit rex, & 2
principes, & omnis Eccleſia in Hieruſalem facere Phaſec menſe ſe-
cundo. Non enim potuerant facere illud in tempore illo; quoniam ſa- 3
cerdotes non erant ſanctificati ſufficientes: & populus non convenerat
in Hieruſalem. Et placuit verbum coram rege, & coram Eccleſia. Et 4 5
ſtatuerunt verbum ad tranſmittendum præconium in omnem Iſrael, à
Berſabee uſque Dan, ut venientes facerent Phaſec Domino Deo Iſrael
in Hieruſalem: quoniam multitudo non fecerat ſecundùm ſcripturam.
Et iverunt curſores cum epiſtolis à rege, & principibus, in omnem 6
Iſrael & Judam, juxta præceptum regis, dicentes; Filii Iſrael, re-
vertite ad Dominum Deum Abraham, & Iſaac, & Iſrael: & (a)
redire facite eos, qui evaſerunt, qui relicti ſunt à manu regis Aſſur.
Et nolite fieri ſicut patres veſtri, & fratres veſtri, qui receſſerunt à 7
Domino Deo patrum ſuorum: & tradidit eos in deſolationem, ſicut
vos videtis. Et nunc nolite obdurare (b) corda veſtra, ſicut patres 8
veſtri: date gloriam Domino Deo: & introite in ſanctuarium ejus,
quod ſanctificavit in ſeculum: & ſervite Domino Deo veſtro: &
avertet à vobis furorem iræ. Quoniam in revertendo vos ad Domi- 9
num, fratres veſtri & filii veſtri erunt in miſerationibus coram o-
mnibus, qui captivârunt eos, & redire faciet in terram hanc: quo-
niam miſericors & miſerator Dominus Deus noſter: & non avertet
faciem ſuam (c) à vobis, ſi reverterimus ad eum. Et fuerunt cur- 10
ſores tranſeuntes civitatem è civitate in montem Ephræm, & Manaſ-
ſe, & uſque Zabulon. Et fuerunt ſicut irridentes eos, & ſubſan-
nantes. Sed viri Aſer, & de Manaſſe, & de Zabulon confuſi ſunt: 11
& venerunt in Hieruſalem, & in Juda. Et facta eſt manus Do- 12
mini ad dandum eis cor unum veniendi, ad faciendum ſecundùm
præcepta regis, & principum in verbo Domini. Et congregati ſunt in 13
Hieruſalem populus multus ad faciendum feſtivitatem azymorum in
menſe ſecundo, eccleſia multa valdè. Et ſurrexerunt, & diruerunt 14
altaria, quæ in Hieruſalem: & omnia in quibus adolebant falſis, demoliti ſunt, & projecerunt in torrentem Cedron.

MS.A. (α) ἡ ἐν (β) ἐδυνάσθησαν (ᵐ) ἐν (γ) λέγοντες, Υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψατε πρὸς θεὸν (δ) Ἰακώβ, ϗ ἐπιστρέψει (∴) ἑαυτῶν, (ε) τοὺς τραχήλους ὑμῶν, δότε (†) εἰσέλθατε (ζ) πάντων αἰχμαλωτισάντων (η) ἐπιστρέψει (θ) ἀφ᾽ ἡμῶν, (ι) Καὶ οἱ τρέχοντες ἦσαν (κ) ϗ Ἰούδα. (λ) κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ (μ) πολὺς λαὸς τοῦ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* الفصل الثلثون *

* وبعث حزقيا الي ساير اسرايل * الي بيت افريم * والي بيت منسا * ان يجيوا الي بيت الله 1
باروسليم * وان يصنعوا العيد عند الله القوي اله اسرايل * وتفكر الملك والعظماء 2
ان يصنعوا عيد الله في الشهر الثاني * لانهم ما كانوا يستطيعون ان يصنعوه في ذلك 3
الزمان لان الكهنة ما كانوا مقدسين * ومعلمي الامة ما اجتمعوا الي يروسليم * وحسن 4
القول في عيني الملك وفي عيون ساير الشعب * فابتدوا ان يصنعوا العيد * وسمع القول 5
في اسرايل من بير سبع الي دان * ليجيوا ويصنعوا العيد عند الرب في يروسليم * لان
مالهم كثر جدا * ومضي اهل طبرية في رسايل الملك وساير كبرايه الي ساير اسرايل 6
ويهودا * وقال لبني اسرايل * توبوا الي الله اله ابرهيم واسحق ويعقوب * ليرد البقية التي
بقيت منكم من يد ملك الموصل * ولا تكونوا مثل اباءكم واخوتكم عصاة * 7
فيصيركم لعنة مثلهم * والان لا تغلظوا قلوبكم مثلهم * وادخلوا الي القدس 8
المقدس الي ابدا * واطيعوا الله الهكم ليرد عنكم سخط رجز * لانه قد تجلي 9
عليكم وعلي اخوتكم * وهو يعطيكم الرحمة * وترجعون الي هذه الارض * والله لا يرد
وجهه عنكم اذ رددتم وجوهكم اليه * وكانوا مبشرو الملك حزقيا يعبرون من 10
ضيعة الي ضيعة في ارض افريم ومنسا وارض زابولون * وكان يتهزا بهم رجال منافقون * 11
من سبط اشير وافريم ومنسا وسبط زابلون * وساير هذه الاسباط دهشوا بقلوبهم * وجاوا 12
الي يروسليم مع سبط بيت يهودا * وكانت يد الله عليهم * واعطاهم قلبا واحدا ان يعملوا
كوصية الملك وكبرايه * مثل كلمة الرب * واجتمع الي يروسليم امة عظيمة * ليصنعوا 13
عيد الفطير في الشهر الثاني * وقلعوا ساير مذابح الاوثان من اورسليم * وطرحوها في 14
وادي قدرون *

CAP. XXX.

PReтereà miſit Hezecia ad univerſum 1
Iſraelem, ad domum Ephraimi, & ad
domum Manaſſis, ut venirent ad tem-
plum Dei in Jeruſalem, & feſtum ce-
lebrarent, feſtum Dei potentiſſimi, Dei
Iſraelis. Cogitaverat enim rex atque 2
principes de celebrando Dei feſto in
menſe ſecundo, Quia non poterant 3
illud celebrare tunc temporis, eò quòd
ſacerdotes nondum ſanctificati eſſent,
necdum præceptores populi conveniſſent
in Jeruſaem. Cùmque rectum viſum 4
eſſet conſilium iſtud regi & toti po-
pulo, Cœperunt agere feſtum: & pro- 5
mulgatum fuit per totum Iſraelem à
Bir-ſebaa Danem uſque, ut venirent,
& feſtum agerent, feſtum inquam *Do-*
mini, in Jeruſalem; quoniam opes eo-
rum admodum multiplcatæ fuerant. Abi- 6
erunt itaque cives Tyberiadis cum epi-
ſtolis regis & omnium principum ejus
ad univerſum Iſraelem & Judam, &
dicebant Iſraelitis, Revertimini ad Deum,
Deum Abrahæ, Iſahac, & Jacobi; ut
reducat reliquias quæ ſuperſunt ex vo-
bis, de manu regis Mauſel. Et ne ſi- 7
tis ut patres ac fratres veſtri, rebel-
les; ne vos efficiat maledictum ſicut
ipſos. Ne igitur protervo ſitis animo ſicut 8
ipſi, ſed ingredimini Sanctuarium per-
petuò ſacroſanctum, & obedite Deo,
Deo veſtro, ut amoveat à vobis iram
furoris ſui. Nam ipſe vobis apparebit 9
& fratribus veſtris, ipſèque miſericor-
diam largietur vobis, ut redeatis ad
hanc regionem; & non avertet fa-
ciem ſuam Deus à vobis, ſi conver-
teritis ad eum facies veſtras. Cùm 10
autem præcones regis Hezeciæ tranſi-
rent ex oppido in oppidum per terram
Ephraimi atque Manaſſis, & terram
Zebolonis; Irridebant eos impii qui- 11
dam homines de tribu Aſer, & E-
phraim, & Manaſſe, & tribu Zebo-
lon: Reliquum autem harum tribuū 12
corde paveſcentes, contulerunt ſe Je-
ruſalem apud tribum Judæorum: fuit-
que manus Dei ſuper eos, & dedit
illis cor unum, ut facerent ſecundùm
præceptum regis & principum ejus,
juxta verbum Domini. Et congrega- 13
ta eſt gens plurima in Jeruſalem ad
celebrandum feſtum azymorum menſe
ſecundo. Et evulſis omnibus idolorum 14
altaribus è Jeruſalem, projecerunt ea
in vallem Cedron:

דִּבְרֵי הַיָּמִים ב׃ לא

,ſe ſanctificaverunt & ,erant affecti pudore Levitæ & ,ſacerdotes Et .ſecundi menſis decima quarta in Peſach immolaverunt Et
15 וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם נִכְלְמוּ וַיִּתְקַדְּשׁוּ
ſacerdotes , Dei viri Moſeh legē ſcđm ,ſuū judiciū ſcđm ſua ſtatione ſuper ſteterūt Et .Domini domum aſcenſiones adduxerūt &
16 וַיָּבִיאוּ עֹלוֹת בֵּית יְהוָה׃ וַיַּעַמְדוּ עַל־עָמְדָם כְּמִשְׁפָּטָם כְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים הַכֹּהֲנִים
immolatione ſuper Levitæ & :ſe ſanctificaverāt non qui ,concione in multitudo Nam .Levitarum manu de ſanguinem ſpargentes
17 זֹרְקִים אֶת־הַדָּם מִיַּד הַלְוִיִּם׃ כִּי־רַבַּת בַּקָּהָל אֲשֶׁר לֹא־הִתְקַדָּשׁוּ וְהַלְוִיִּם עַל־שְׁחִיטַת
,Iſaſchar ,Menaſſeh & ,Ephraim de multitudo ,populi multitudo Quia .Domino ſanctificandū ad mundo non omni Peſachim
18 הַפְּסָחִים לְכֹל לֹא טָהוֹר לְהַקְדִּישׁ לַיהוָה׃ כִּי מַרְבִּית הָעָם רַבַּת מֵאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה יִשָּׂשכָר
: dicendo , eis ſuper Jechizchijahu oravit Sed .ſcriptum ſicut non in Peſach comederunt Sed .ſe mundaverūt non ,Zebulun &
וּזְבֻלוּן לֹא הִטֶּהָרוּ כִּי־אָכְלוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּלֹא כַכָּתוּב כִּי הִתְפַּלֵּל יְחִזְקִיָּהוּ עֲלֵיהֶם לֵאמֹר
purificationē ſcđm non & ,ſuorū patrū Deum Dominū ,Deum quærendū ad paravit ſuū cor Omne .propter expiabit bonus Domin⁹
19 יְהוָה הַטּוֹב יְכַפֵּר בְּעַד׃ כָּל־לְבָבוֹ הֵכִין לִדְרֹשׁ הָאֱלֹהִים יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָיו וְלֹא כְּטָהֳרַת
,Jeruſalaim in inventi Iſrael filii Feceruntque .populum ſanavit & ,Jechizchijahu ad Dn̄s exaudivit Et .ſanctitatis
21 20 הַקֹּדֶשׁ׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶל־יְחִזְקִיָּהוּ וַיִּרְפָּא אֶת־הָעָם׃ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצְאִים בִּירוּשָׁלִַם
ſacerdotes & Levitæ die in die Dominum laudantes & :magna lætitia cum diebus ſeptem infermentatorū ſolennitatem
אֶת־חַג הַמַּצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וּמְהַלְלִים לַיהוָה יוֹם בְּיוֹם הַלְוִיִּם וְהַכֹּהֲנִים
,Domino bonum intellectū intelligentium Levitarum omnium cor ad Jechizchijahu eſt Locutuſque .Domino fortitudinis vaſis in
22 בִּכְלֵי עֹז לַיהוָה׃ וַיְדַבֵּר יְחִזְקִיָּהוּ עַל־לֵב כָּל־הַלְוִיִּם הַמַּשְׂכִּילִים שֵׂכֶל־טוֹב לַיהוָה
.ſuorum patrum Deo Domino ſe confitentes & ,pacificorum victimas immolantes ,diebus ſeptem indictum comederunt &
וַיֹּאכְלוּ אֶת־הַמּוֹעֵד שִׁבְעַת הַיָּמִים מְזַבְּחִים זִבְחֵי שְׁלָמִים וּמִתְוַדִּים לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם׃
Chizchijahu Quia .lætitiam diebus ſeptem fecerunt & : aliis diebus ſeptem faciendum ad , concio omnis inierunt conſiliū Et
24 23 וַיִּוָּעֲצוּ כָּל־הַקָּהָל לַעֲשׂוֹת שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיַּעֲשׂוּ שִׁבְעַת יָמִים שִׂמְחָה׃ כִּי חִזְקִיָּהוּ
,mille juvencos cœtui elevaverunt principes Et .ovium millia ſeptem & ,juvencos mille concioni elevare fecit Jehudah rex
מֶלֶךְ־יְהוּדָה הֵרִים לַקָּהָל אֶלֶף פָּרִים וְשִׁבְעַת אֲלָפִים צֹאן וְהַשָּׂרִים הֵרִימוּ לַקָּהָל פָּרִים אֶלֶף
,Levitæ & ,ſacerdotes & ,Jehudah cœtus omnis ſunt lætati Et .multitudine in ſacerdotes ſe ſanctificaverūt Et .millia decem oves &
25 וְצֹאן עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וַיִּתְקַדְּשׁוּ כֹהֲנִים לָרֹב׃ וַיִּשְׂמְחוּ כָּל־קְהַל יְהוּדָה וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
lætitia fuit Et .Jehudah in habitantes & , Iſrael terra de venientes peregrini Et .Iſrael de venientes cœtus omnis &
26 וְכָל־הַקָּהָל הַבָּאִים מִיִּשְׂרָאֵל וְהַגֵּרִים הַבָּאִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהַיּוֹשְׁבִים בִּיהוּדָה׃ וַתְּהִי שִׂמְחָה
ſurrexerunt Et .Jeruſalaim in hoc ſicut non , Iſrael regis ,David filii Selomoh diebus à quia ,Jeruſalaim in magna
27 גְדוֹלָה בִּירוּשָׁלִָם כִּי מִימֵי שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִיד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֹא כָזֹאת בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיָּקֻמוּ
.cœlos ad ej⁹ ſanctitatis habitaculū ad eorū oratio venit & ,eorū voce in auditum eſt & ,populo benedixerūt & ,Levitæ ſacerdotes
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיִּשָּׁמַע בְּקוֹלָם וַתָּבוֹא תְפִלָּתָם לִמְעוֹן קָדְשׁוֹ לַשָּׁמָיִם׃

CAP. XXXI. לא

ſucciderunt & , ſtatuas fregerunt & ,Jehudah urbibus in inventi qui Iſrael omnis ſunt egreſſi ,hoc totum perficere ſecundùm Et
1 וּכְכַלּוֹת כָּל־זֹאת יָצְאוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצְאִים לְעָרֵי יְהוּדָה וַיְשַׁבְּרוּ הַמַּצֵּבוֹת וַיְגַדְּעוּ
ad uſque ,Menaſſeh & ,Ephraim in & ,Binjamin & ,Jehudah univerſo de altaria & , excelſa ſunt demoliti & , lucos
הָאֲשֵׁרִים וַיְנַתְּצוּ אֶת־הַבָּמוֹת וְאֶת־הַמִּזְבְּחֹת מִכָּל־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּבְאֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה עַד־
.ſuas urbes ad ,ſuam poſſeſſionem ad unuſquiſque , Iſrael filii omnes ſunt Reverſique .conſumendum
לְכַלֵּה וַיָּשׁוּבוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ לַאֲחֻזָּתוֹ לְעָרֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

Immolaverunt autem Phaſe quartadecimâ die menſis ſe- 15
cundi. Sacerdotes quoque atque Levitæ tandem ſanctifi-
cati, obtulerunt holocauſta in domo Dñi: Steterúntque 16
in ordine ſuo, juxta diſpoſitionē & legem Moyſi hominis
Dei : Sacerdotes verò ſuſpiciebant effundendum ſangui-
nem de manibus Levitarum, Eò quòd multa turba ſancti- 17
ficata non eſſet : & idcircò immolarent Levitæ Phaſe his,
qui non occurrerant ſanctificari Domino. Magna etiam 18
pars populi de Ephraim, & Manaſſe, & Iſſachar, & Zabu-
lon, quæ ſanctificata non fuerat, comêdit Phaſe, non juxta
quod ſcriptum eſt : & oravit pro eis Ezechias, dicens;
Dominus bonus propitiabitur Cunctis, qui in toto cor- 19
de requirunt Dñm Deum patrū ſuorū : & non imputabit
eis quòd minùs ſanctificati ſunt. Quem exaudivit Dñs, & 20
placatus eſt populo. Fecerúntque filii Iſrael, qui inventi 21
ſunt in Jeruſalē, ſolennitatem azymorū ſeptem diebus in
lætitia magna, laudantes Dñm per ſingulos dies : Levitæ
quoque & Sacerdotes, ꝑ organa, quæ ſuo officio congrue-
bant. Et locutus eſt Ezechias ad cor omniū Levitarum, 22
qui habebant intelligentiā bonam ſuper Dño : & come-
derunt ſeptem diebus ſolennitatis, immolantes victimas
pacificorū, & laudantes Dñm Deum patrū ſuorum. Pla- 23
cuítq; univerſæ multitudini ut celebrarent etiā alios dies
ſeptem: ꝙ & fecerunt cum ingenti gaudio. Ezechias enim 24
rex Juda præbuerat multitudini mille tauros, & ſeptem
millia ovium : principes verò dederant populo tauros
mille, & oves decem millia : ſanctificatâ eſt ergò ſacer-
dotum plurima multitudo. Et hilaritate perfuſa omnis 25
turba Juda, tam Sacerdotum & Levitarum, quàm univerſæ
frequentiæ, quæ venerat ex Iſrael; proſelytorū quoque de
terra Iſrael, & habitantium in Juda. Factáque eſt gran- 26
dis celebritas in Jeruſalem, qualis à diebus Salomonis
filii David regis Iſrael in ea urbe non fuerat. Surrexe- 27
runt autem Sacerdotes atque Levitæ benedicentes popu-
lo : & exaudita eſt vox eorum : pervenítque oratio in
habitaculum ſanctum cœli.

CAP. XXXI.

Cumque hæc fuiſſent ritè celebrata, egreſſus eſt omnis 1
Iſrael, qui inventus fuerat in urbibus Juda, & fregerunt
ſimulacra, ſuccidérúntque lucos, demoliti ſunt excelſa, &
altaria deſtruxerunt, non ſolùm de univerſo Juda & Ben-
jamin, ſed & de Ephraim quoque & Manaſſe, donec pe-
nitùs everterent : reverſíque ſunt omnes filii Iſrael in
poſſeſſiones & civitates ſuas.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 ܘܐܝܬܝܘ. ܐܬܩܕܫܘ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܒܝܪܚܐ ܕܬܪܝܢ. ܒܐܪܒܥܣܪܐ ܦܨܚܐ ܘܥܒܕܘ *
16 ܒܢܡܘܣܗ ܕܟܬܝܒ ܐܝܟܢܐ. ܕܡܬܚܙܐ ܐܝܟ. ܩܝܡܗܘܢ ܥܠ ܘܩܡܘ * .ܕܡܪܝܐ ܠܒܝܬܗ ܩܘܪܒܢܐ
17 ܕܣܓܝܐܝܢ ܡܛܠ * .ܕܠܘܝܐ ܐܝܕܐ ܡܢ ܕܡܐ ܗܘܘ ܡܩܒܠܝܢ ܟܗܢܐ .ܕܡܪܝܐ ܢܒܝܐ ܕܡܘܫܐ
ܘܚܙܝܢ .ܕܐܡܪܐ ܢܟܣܬܐ ܥܠ ܗܘܘ ܩܝܡܝܢ ܠܘܝܐ ܗܢܐ ܘܡܛܠ .ܐܬܩܕܫܘ ܕܠܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܒܥܡܐ ܗܘܘ
18 ܕܒܝܬ ܡܢ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܒܥܡܐ ܗܘܘ ܕܣܓܝܐܝܢ ܡܛܠ * .ܠܡܪܝܐ ܠܡܩܕܫܘ ܕܕܟܐ ܚܕ ܟܠ
ܡܛܠ .ܐܬܕܟܝܘ ܕܠܐ ܀ ܫܒܛܝܢ ܐܪܒܥܐ .ܘܙܒܘܠܘܢ ܘܐܝܣܟܪ .ܘܡܢܫܐ ܐܦܪܝܡ
ܛܒܐ ܐܠܗܐ .ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ .ܥܠܝܗܘܢ ܚܙܩܝܐ ܕܨܠܝ ܡܛܠ .ܒܢܡܘܣܐ ܕܠܐ ܦܨܚܐ ܕܐܟܠܘܗܝ
19 ܐܠܗܐ ܠܡܪܝܐ ܠܡܬܟܫܦܘ ܠܒܢ ܕܐܬܩܢ ܡܛܠ * .ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܐ ܟܠܗ ܥܠ ܢܚܣܐ
20 ܠܥܡܐ ܘܐܣܝܗ .ܕܚܙܩܝܐ ܒܩܠܗ ܡܪܝܐ ܘܫܡܥ * .ܡܢܢ ܕܟܐ ܗܘܐ ܠܐ ܩܘܕܫܐ .ܕܐܒܗܝܢ
21 .ܝܘܡܝܢ ܫܒܥܐ ܕܦܛܝܪܐ ܥܐܕܐ .ܒܐܘܪܫܠܡ ܕܐܫܬܟܚܘ ܘܟܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܢܝ ܘܥܒܕܘ *
.ܕܦܘܡܗܘܢ ܒܬܫܒܚܬܐ ܠܘܝܐ .ܘܝܘܡ ܝܘܡ ܟܠ .ܠܡܪܝܐ ܗܘܘ ܡܫܒܚܝܢ ܪܒܬܐ ܒܚܕܘܬܐ
22 ܒܬܫܒܚܬܐ ܗܘܘ ܕܡܫܒܚܝܢ ܠܘܝܐ ܟܠܗܘܢ ܥܡ ܚܙܩܝܐ ܘܡܠܠ * .ܒܬܫܒܚܬܐ ܘܟܗܢܐ
ܫܠܡܐ ܕܒܚܐ ܗܘܘ ܘܡܕܒܚܝܢ .ܝܘܡܝܢ ܫܒܥܐ ܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܘܐܟܠܘ .ܡܪܝܐ ܩܕܡ ܒܣܝܡܬܐ
23 ܀ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܐ ܟܠܗ ܘܐܬܡܠܟܘ * .ܕܐܒܗܝܗܘܢ ܐܠܗܐ ܠܡܪܝܐ ܗܘܘ ܘܡܘܕܝܢ .ܠܡܪܝܐ
24 ܡܠܟܐ ܕܚܙܩܝܐ ܡܛܠ * .ܕܚܕܘܬܐ ܝܘܡܝܢ ܘܫܒܥܐ .ܐܚܪܢܝܢ ܝܘܡܝܢ ܫܒܥܐ ܠܡܥܒܕ
ܘܝܗܒ ܘܦܪܫ .ܘܙܥܘܪܬܐ ܪܘܪܒܬܐ ܚܝܘܬܐ ܐܠܦܝܢ ܫܒܥܐ ܠܥܡܐ ܘܝܗܒ ܦܪܫ ܕܝܗܘܕܐ
25 ܘܚܕܝ * .ܣܓܝܐܐ ܟܗܢܐ ܘܐܬܩܕܫܘ .ܐܠܦܝܢ ܥܣܪܐ ܘܥܢܐ .ܐܠܦ ܬܘܪܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܠܥܡܐ
ܕܐܬܘ ܘܓܝܘܪܐ .ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܐ ܡܢ ܕܐܬܐ ܥܡܐ ܘܟܠ .ܘܠܘܝܐ ܘܟܗܢܐ .ܕܝܗܘܕܐ ܥܡܐ ܟܠܗ
26 ܕܡܢ ܡܛܠ .ܒܐܘܪܫܠܡ ܪܒܬܐ ܚܕܘܬܐ ܘܗܘܬ * .ܒܝܗܘܕ ܘܕܝܬܒܝܢ .ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܐܪܥܐ ܡܢ
27 ܘܩܡܘ * .ܒܐܘܪܫܠܡ ܗܕܐ ܐܝܟ ܗܘܬ ܠܐ ܀ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܒܪ ܕܫܠܝܡܘܢ ܝܘܡܘܗܝ
ܨܠܘܬܗܘܢ ܘܥܠܬ ܀ ܒܩܠܗܘܢ ܡܪܝܐ ܘܫܡܥ .ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܠܥܡܐ ܘܒܪܟܘ .ܘܠܘܝܐ ܟܗܢܐ
1 ܀ ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܫܠܡ ܘܟܕ * ܠܐ * ܩܦܠܐܘܢ * .ܠܫܡܝܐ ܕܩܘܕܫܗ ܠܡܘܬܒܐ
ܘܩܛܥܘ .ܩܝܡܬܐ ܘܬܒܪܘ .ܝܗܘܕܐ ܕܒܝܬ ܠܡܕܝܢܬܐ .ܕܐܫܬܟܚܘ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܥܡܐ ܟܠܗ ܢܦܩܘ
ܗܦܟܘ ܗܝܕܝܢ .ܘܒܡܢܫܐ ܘܒܐܦܪܝܡ .ܘܒܒܢܝܡܝܢ ܒܝܗܘܕܐ ܕܐܝܬ ܠܡܕܒܚܐ ܘܣܚܦܘ .ܢܨܒܬܐ
.ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ ܒܫܠܡܐ ܘܥܠܘ .ܠܝܪܬܘܬܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܘܐܙܠܘ .ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܢܝ ܘܗܦܟܘ

Deinde celebrârunt Paſcha quarto decimo 15
die ſecundi menſis, ſeptem diebus, & ſacerdo-
tes ac Levitæ ſanctificati attulerunt oblatio-
nes in domum Domini : Et ſteterunt in ſta- 16
tione ſua prout conſpicuum erat, quemadmo-
dum præſcribitur in lege Moſis prophetæ Do-
mini : ſacerdotes accipiebant ſanguinem de
manu Levitarum. Quia enim multi erant in 17
populo Iſraelitico qui non ſanctificaverant
ſe; ideò Levitæ incumbebāt jugulationi agno-
rum, ut diſcernerent quicunque mundus eſſet
ad conſecrandum Domino. Nam multi erant 18
in populo Iſraelitico ex Aphremitis, Manaſſi-
tis, Iſacharitis, & Zebulonitis, quatuor hiſce
tribubus; qui nondum mundaverant ſeſe,
quum comediſſent Paſcha præter legem. Et-
enim oravit Hezecia pro eis, & dixit eis; Deus
optimus expiet pro toto populo Iſraelitico:
Quandoquidem præparavimus cor noſtrum 19
ad orandum Dominum Deum majorum no-
ſtrorum, ſacrum hoc non eſt purius nobis.
Et exaudiens Dominus vocem Hezeciæ, ſana- 20
vit populum. Itaque celebrârunt Iſraelitæ & 21
omnes ii qui aderant Jeroſolymis, feſtum A-
zymorum ſeptem diebus : magna cum lætitia
laudabant Dominum ſingulis diebus, Levitæ
quidem canticis oris ſui, et ſacerdotes canticis.
Et allocutus eſt Hezecia Levitas omnes illos 22
qui canebant cantica jucunda corā Domino:
& comederunt viri illi ſeptem diebus, & ſa-
crificabant ſacrificia perfecta Domino : &
gratias agebant Domino Deo majorum ſuo-
rum. Continuit etiam ſe totus popul⁹ Iſraeli- 23
ticus ad celebrandū ſeptē dies alios, & ſeptē
dies lætitiæ. Nam Hezecia rex Judæ ſepoſue- 24
rat ac dederat populo ſeptē millia animantiū
tam magnorū quàm parvorū; & ſegregaverat
ac dederat populo Iſraelitico boves mille, &
ovium decem millia: ſanctificaverant autem ſe
ſacerdotes multi. Et lætatus eſt univerſus po- 25
pulus Judæ, & ſacerdotes ac Levitæ, totus
populus qui venerant è gente Iſraelitica, &
advenæ qui venerant de terra Iſraelitica, &
qui degebant in Judæa. Fuítq; lætitia magna 26
in Jeruſalem, quoniam à diebus Solomonis fi-
lii Davidis regis Iſrael non facta fuerat hu-
juſmodi res in Jeruſalem. Deniq; ſurgentes ſa- 27
cerdotes & Levitæ benedixerunt populum Iſ-
raelis, audivítque Dominus vocem eorum, &
introivit oratio eorum ad ſolium ſanctitatis
ejus, in cœlum.

CAP. XXXI.

HIs omnibus abſolutis, egreſſus eſt omnis 1
populus Iſraelitarum qui aderant, ad civitates
domûs Judæ, & fregerunt ſtatuas, comminue-
runt tigres, & demoliti ſunt altaria quæ erant
in Juda, in Benjamen, in Aphrem, & in Ma-
naſſe: tum demum redeuntes Iſraelitæ, reverſi
ſunt omnes ad poſſeſſionem ſuam, ingreſsíque
ſunt incolumes in civitates ſuas.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνετράπησαν
16 καὶ (ν) ἥγνισαν, καὶ εἰσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα (ξ) ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν
στάσιν (ο) αὐτῶν, κατὰ τὸ κρίμα (π) αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς
17 ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν. Ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευῖται
18 ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασὲκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ κυρίῳ. Ὅτι (ρ) πλεῖστον τοῦ λαοῦ
ἀπὸ Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ Ἰσσάχαρ, καὶ Ζαβουλὼν, οὐχ (σ) ἥγνισαν, ἀλλ' ἔφαγον τὸ φασὲκ, παρὰ
τὴν (τ) γραφήν. τοῦτο καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας περὶ αὐτῶν, λέγων, (υ) Κύριος ἀγαθὸς ἐξιλάσθω
19 Ὑπὲρ πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων (φ) αὐτῶν, καὶ οὐ κατὰ
20 21 τὴν ἁγνείαν τῶν ἁγίων. Καὶ ἐπήκουσε κύριος τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἰάσατο τὸν λαόν. Καὶ ἐποίησαν οἱ
υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, καὶ
22 καθυμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις τῷ κυρίῳ. Καὶ
ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ κυρίῳ.
καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας, θύοντες (χ) θυσίαν σωτηρίου, καὶ ἐξομολογούμενοι
23 (ψ) τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων (ω) αὐτῶν. Καὶ ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι
24 ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας· καὶ ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ· Ὅτι Ἐζεκίας ἀπήρξατο τῷ Ἰούδα τῇ
ἐκκλησίᾳ (α) χιλίους μόσχους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα, καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους
25 χιλίους καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆθος. Καὶ ηὐφράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα, καὶ οἱ εὑρεθέντες (β) ἐξ Ἱερουσαλὴμ,
26 καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες (γ) Ἰούδα. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη
μεγάλη ἐν Ἱερουσαλήμ· (δ) ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμὼν υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο
27 τοιαύτη ἑορτὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς (ε) οἱ Λευῖται καὶ (ζ) εὐλόγησαν τὸν λαὸν, καὶ
ἐπηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς
τὸν οὐρανόν.

Et immolaverunt Phaſec quartadecimâ menſis ſecundi. Et ſacerdotes, et 15
Levitæ confuſi ſunt, & (d) purificaverunt, & intulerunt holocauſtomata
in domum Domini. Et ſteterunt ſuper ſtationem ſuam, juxta judiciū ſuū, 16
juxta mandatum Moyſi hominis Dei. Et ſacerdotes accipiebant ſanguines
de manu Levitarum. Quoniam multitudo Eccleſiæ non erat purificata; 17
& Levitæ fuerunt ad immolandum Phaſec omni qui non potuerat
purificari Domino. Quoniam plurima pars populi ab Ephræm, & 18
Manaſſe, & Iſſachar, & Zabulon, non purificaverunt, ſed manducaverunt
Phaſec, (e) præter Scripturam. (f) Hoc & deprecatus eſt
Ezecias pro eis, dicens; Dominus bonus propitietur Pro omni corde 19
dirigente ad exquirendum Dominum Deum patrum ſuorum, & non ſecundùm
purificationem ſanctorum. Et exaudivit Dominus Ezeciam, 20
& ſanavit populum. Et fecerunt filii Iſrael, qui inventi ſunt in Hieruſalem, 21
feſtivitatem azymorum ſeptem diebus in lætitia magna, & hymnos
dicentes Domino, diem per diem: & ſacerdotes, & Levitæ
in (g) organis Domino. Et locutus eſt Ezecias ad omne cor Levitarum, 22
& intelligentium intellectum bonum Domino. Et conſummaverunt
feſtivitatem azymorum ſeptem diebus, ſacrificantes ſacrificium ſalutaris,
& confitentes Domino Deo patrum ſuorum. Et deliberavit 23
Eccleſia ſimul facere ſeptem dies alios. Et fecerunt ſeptem dies in lætitia:
Quoniam Ezecias primitias obtulit ipſi Judæ, ipſi Eccleſiæ 24
mille vitulos, & ſeptem mille oves: & principes obtulerunt primitias
populo vitulos mille, & oves decem mille, & (h) ſancta ſacerdotum
in multitudine. Et lætata eſt omnis Eccleſia, ſacerdotes, & Levitæ, 25
& omnis Eccleſia Juda, & qui inventi ſunt de (i) Hieruſalem, &
proſelyti qui venerant de terra Iſrael, & habitantes Juda. Et facta 26
eſt lætitia magna in Hieruſalem. A diebus Salomon filii David regis
Iſrael non facta eſt talis feſtivitas in Hieruſalem. Et ſurrexerunt ſacerdotes 27
Levitæ; & benedixerunt populum: & audita eſt vox eorum:
& venit deprecatio eorum ad habitaculum ſanctum ejus in cœlum.

MS.A. (ν) ἡγνίσθησαν, (ξ) εἰς οἶκον κυρίου. (ο) ἑαυτῶν, (π) ἑαυτῶν, (ρ) τὸ πλεῖστον (σ) ἡγνίσθησαν, ἀλλὰ (τ) γραφήν. καὶ προσηύξατο (υ) Κύριος ὁ ἀγαθὸς (φ) ἑαυτοῦ, (χ) θυσίας (ψ) κυρίῳ θεῷ (ω) ἑαυτῶν. (α) μόσχους χιλίους καὶ (β) ἐξ Ἰσραὴλ, (γ) ἐν Ἰούδα. (δ) ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σολωμὼν (ε) καὶ οἱ (ζ) ηὐλόγησαν

ΚΕΦ. λα'.

1 Καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ συνέτριψαν
τὰς στήλας, καὶ (α) ἔκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ (β) πάσης τῆς Ἰουδαίας
καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐξ Ἐφραὶμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ ἕως εἰς τέλος. καὶ (γ) ἐπέστρεψαν πᾶς Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὴν
κληρονομίαν (†) αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς πόλεις (δ) αὐτῶν.

MS.A. (α) ἐξέκοψαν (β) πάσης Ἰουδαίας (γ) ἐπέστρεψεν (†) ἑαυτοῦ, (δ) ἑαυτῶν.

CAP. XXXI.

ET poſtquàm conſummata ſunt omnia hæc; egreſſus eſt omnis Iſrael, 1
qui inventi ſunt in civitatibus Juda: & contriverunt ſtatuas, & exciderunt
lucos, & diruerunt excelſa, & aras de omni Judæa, & Benjamin,
& de Ephræm, & de Manaſſe uſque in finem. Et reverterunt
omnis Iſrael, unuſquiſque ad hæreditatem ſuam, & ad civitates ſuas.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وجعلوا الفصح في اربعة عشر يوما في الشهر الثاني سبعة ايام * والكهنة واللاويون تقدسوا 15
وجاوا الي بيت الله * واقاموا علي مواضعهم يرون * كما هو مكتوب في ناموس موسي * والكهنة 16
يقبلون الدم من ايدي اللاويين * لانهم كانوا كثيرين في شعب اسرايل * لكنهم لم 17
يكونوا مقدسين * فقام اللاويون علي ذبيحة الخراف * وكانوا ينظرون كل ذكي يقدس لله *
* لانهم كثيرين في امة اسرايل من بيت افريم ومنسا * وايساخر وزابلون هذه الاسباط لم 18
يكونوا اطهارا * لانهم اكلوا الفصح بلا ناموس * وصلي حزقيا عليهم وقال لهم * الله الخير
يغفر لامة اسرايل * لانه اصلح قلوبنا لنصلي لله اله ابايبا * وسمع الله صوت حزقيا 19 20
وابرا الشعب * وصنع بنو اسرايل الذين وجدوا في اورشليم عيد الفطير سبعة ايام 21
بفرح عظيم * يسبحون الله في كل يوم * واللاويون بتسبحة افواههم * والكهنة ايضا *
* وقال حزقيا لساير اللاويين الذين كانوا يسبحون بتسبيحات حسنة قدام الله * وكانوا 22
يذبحون ذبايح التمام لله * وكانوا يشكرون الله اله اباهم * واستمع ساير الشعب ان يعملوا 23
سبعة ايام اخري * وسبعة ايام الفرح * لاجل حزقيا ملك يهودا * لانه افرد واعطي الشعب 24
سبعة الف حيوان كبارا ودقاقا * واعطي امة اسرايل ثيرانا الفا * وغنما عشرة الف * وتقدس
كهنة كثيرة * وفرح شعب يهودا كله والكهنة واللاويون * وكل الامة التي جاءت 25
من ساير ارض اسرايل * والسكان في يهودا * وكان فرح عظيم باورشليم * لان من ايام 26
سليمان بن داود لم يكن مثل هذا باورشليم * وبارك الكهنة واللاويون علي شعب اسرايل * 27
وسمع الله صوتهم * ودخلت صلاتهم الي مجلس قدسه في السماء *

Deinde celebrârunt Paſcha quartodecimo 15
die menſis ſecundi, ſeptem diebus. Et ſacerdotes
ac Levitæ ſanctificati, adierunt
domum Dei: Et ſtantes in ſtationibus 16
ſuis, aſpiciebant, quemadmodum ſcriptum
eſt in lege Moſis: iidemque ſacerdotes
excipiebant ſanguinem de manibus Levitarum.
Quanvis enim multi eſſent in po- 17
pulo Iſraelitico, nondum tamen ſanctificaverant
ſeſe: ideò incumbebant Levitæ
ſacrificio agnorum, & examinabant omne
mundum quod conſecrabatur Deo. Si- 18
quidem multi erant in gente Iſraelitica, de
domo Ephraimi, Manaſſis, Iſacharis, &
Zebolonis, his inquam tribubus, qui non
erant mundi; eò quòd Paſcha abs lege
comediſſent. Oravit autem Hezecia pro
ipſis, & dixit eis; Deus bonitatis parcat
genti Iſraeliticæ; Quandoquidem 19
ipſe præparavit corda noſtra ad orandum
Deum, Deum patrum noſtrorum. Au- 20
divitque Deus vocem Hezeciæ, & ſanavit
populum. Itaque celebrârunt Iſ- 21
raelitæ qui præſentes erant in Jeruſalem,
feſtum azymorum ſeptem diebus magno
gaudio, Deum laudantes ſingulis diebus,
& Levitæ concentu oris ſui, & ſacerdotes
pari ratione. Cùm autem allocu- 22
tus eſſet Hezecia omnes Levitas qui optimos
concentus coram Deo canebant, quique
perfectas victimas Deo ſacrificabant, &
gratias agebant Deo, Deo patrum ſuorum;
Continuit ſe populus univerſus ad cele- 23
brandum ſeptem dies alios, ſeptémque dies
lætitiæ, propter Hezeciam regem Judæ.
Is enim ſegregaverat dederátque popu- 24
lo ſeptem millia animantium tam magnorum
quàm exiguorum, dederátque populo
Iſraelitico boves mille, & ovium
decem millia: & ſacerdotes permulti
ſanctificaverant ſeſe. Lætatus igitur eſt 25
totus populus Judaicus, & ſacerdotes
ac Levitæ; tam gens illa quæ venerat ex
univerſa regione Iſraelitica, quàm incolæ
Judæ. Fuit inquam ſumma lætitia in 26
Jeruſalem, quoniam inde à diebus Salomonis
filii Davidis nil tale factum fuerat
in Jeruſalem. Deinde benedixerunt 27
ſacerdotes & Levitæ populo Iſraelitico,
audivitque Deus vocem eorum, & ingreſſa
eſt oratio eorum ad thronum ſanctitatis
ejus, in cœlum.

* الفصل الحادي والثلثون *

* ولما تم هذا جميعه مضي شعب اسرايل الي ضياع بيت يهودا * وهدموا عوالي النمور * 1
وقلعوا المذابح التي في يهودا وبنيامين وافرايم ومنسا * حتي رجع اسرايل وعادوا كلهم الي
وراثتهم * ودخلوا بسلام الي قراهم *

CAP. XXXI.

Cum autem abſoluta fuiſſent hæc o- 1
mnia, abiens populus Iſraeliticus ad oppida
domûs Judæ, evertebant excelſa
pardorum, & extirpabant altaria quæ
erant in Juda, Benjamine, Ephraimo, &
Manaſſe; donec rediiſſent Iſraelitæ, &
remeâſſent omnes in hæreditatem ſuam,
& ingreſſi eſſent incolumes in civitates
ſuas.

דברי הימים ב׃ לא

,ſacerdotes ,*ſui ſervitii os ſecundùm virum* ,ſuis diviſionibus *ſuper* Levitarum &,ſacerdotum diviſiones Jechizchijahu ſtatuit Et
וַיַּעֲמֵד יְחִזְקִיָּהוּ אֶת־מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם עַל־מַחְלְקוֹתָם אִישׁ ׀ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ לַכֹּהֲנִים 2
regis pars Et .Domini caſtrorum portis in laudandum & ,confitendum ad & miniſtrandum ad;pacifica &,holocauſtum ad Levitas &
וְלַלְוִיִּם לְעֹלָה וְלִשְׁלָמִים לְשָׁרֵת וּלְהֹדוֹת וּלְהַלֵּל בְּשַׁעֲרֵי מַחֲנוֹת יְהוָה׃ וּמְנָת הַמֶּלֶךְ 3
ſcriptum ſicut ,ſolennitatibus & ,*menſibus in* & ,ſabbathis in *aſcenſiones* & ,veſpere & mane ,*aſcenſiones aſcenſiones ad* ,ejus ſubſtantia de
מִן־רְכוּשׁוֹ לָעֹלוֹת לְעֹלוֹת הַבֹּקֶר וְהָעֶרֶב וְהָעֹלוֹת לַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלַמֹּעֲדִים כַּכָּתוּב
confortarentur ut , Levitarum & ,ſacerdotum partem *dandum ad*, Jeruſalaim habitatoribus populo dixit Et .Domini lege in
בְּתוֹרַת יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר לָעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ לָתֵת מְנָת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְמַעַן יֶחֶזְקוּ 4
omnis &,*mellis* & *recentis* olei & ,*muſti* ,frumenti *initium* Iſrael filii multiplicaverunt,*rem exuperare ſecundùm* Et.Domini lege in
בְּתוֹרַת יְהוָה׃ וְכִפְרֹץ הַדָּבָר הִרְבּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁית דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר וּדְבַשׁ וְכֹל 5
,Jehudah urbibus in *habitantes* ,Jehudah & ,Iſrael filii Et .adduxerunt multitudinem in omnium decimam & ,agri *proventus*
תְּבוּאַת שָׂדֶה וּמַעְשַׂר הַכֹּל לָרֹב הֵבִיאוּ׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה הַיּוֹשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה 6
acervos dederunt & ,adduxerunt ,ſuo Deo Domino *ſanctificatum* ,ſanctitatum decimam &,pecudũ &,boum decimam ipſi etiam
גַּם־הֵם מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן וּמַעְשַׂר קָדָשִׁים הַמְקֻדָּשִׁים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֵבִיאוּ וַיִּתְּנוּ עֲרֵמוֹת
,Jechizchijahu venerunt Et .conſummaverunt ſeptimo menſe in & ,fundare acervos cœperunt tertio menſe In .*acervos*
עֲרֵמוֹת׃ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִשִׁי הֵחֵלּוּ הָעֲרֵמוֹת לְיַסּוֹד וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי כִּלּוּ׃ וַיָּבֹאוּ יְחִזְקִיָּהוּ 7 8
inquiſivit Et .Iſrael ejus populo & ,DOMINO benedixerunt & ,acervos viderunt & , principes &
וְהַשָּׂרִים וַיִּרְאוּ אֶת־הָעֲרֵמוֹת וַיְבָרְכוּ אֶת־יְהוָה וְאֵת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּדְרֹשׁ 9
primus ſacerdos Hazariahu eum ad dixit Et .acervis *ſuper* Levitis & ſacerdotibus *ſuper* Jechizchijahu
יְחִזְקִיָּהוּ עַל־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם עַל־הָעֲרֵמוֹת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲזַרְיָהוּ הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ 10
ſuperrelinquere & ,*ſaturari &* ,*edere* DOMINI domum adducere *oblationem incipiendo Ab* :dixit & ,Sadoc *domus*
לְבֵית צָדוֹק וַיֹּאמֶר מֵהָחֵל הַתְּרוּמָה לָבִיא בֵית־יְהוָה אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהוֹתֵר
dixit Et .*huic turbæ reſiduæ* & , ſuo populo benedixit DOMINUS quia ,multitudinem ad uſque
עַד־לָרוֹב כִּי יְהוָה בֵּרַךְ אֶת־עַמּוֹ וְהַנּוֹתָר אֶת־הֶהָמוֹן הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר 11
, *decimam &* ,*elevationem* adduxerunt Et .paraverunt & :DOMINI domo in *cellas parandum ad* , Jechizchijahu
יְחִזְקִיָּהוּ לְהָכִין לְשָׁכוֹת בְּבֵית יְהוָה וַיָּכִינוּ׃ וַיָּבִיאוּ אֶת־הַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר 12
, Jechiel Et .ſecundus ejus frater Simhi & , Levita Cananjahu dux ea ſuper Et .*fide in* ſancta &
וְהַקֳּדָשִׁים בֶּאֱמוּנָה וַעֲלֵיהֶם נָגִיד כָּונַנְיָהוּ הַלֵּוִי וְשִׁמְעִי אָחִיהוּ מִשְׁנֶה׃ וִיחִיאֵל 13
, Benajahu & , Machath & , Iſmachiahu & , Eliel & , Joſabad & , Jerimoth & , Hazahel & , Nachath & , Hazarjahu &
וַעֲזַזְיָהוּ וְנַחַת וַעֲשָׂהאֵל וִירִימוֹת וְיוֹזָבָד וֶאֱלִיאֵל וְיִסְמַכְיָהוּ וּמַחַת וּבְנָיָהוּ
domus ducis Hazariahu & , regis Jechizchijahu *mandato in* ejus fratris Simhi & , Cananiahu manu de præpoſiti
פְּקִידִים מִיַּד כָּונַנְיָהוּ וְשִׁמְעִי אָחִיו בְּמִפְקַד יְחִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַעֲזַרְיָהוּ נְגִיד בֵּית־
elevationem dandum ad ,*Dei devotiones* ſuper orientem ad janitor Levites Imnah filius Chore Et .Dei
הָאֱלֹהִים׃ וְקוֹרֵא בֶן־יִמְנָה הַלֵּוִי הַשּׁוֹעֵר לַמִּזְרָחָה עַל נִדְבוֹת הָאֱלֹהִים לָתֵת תְּרוּמַת 14
.ſanctificationum ſanctificationes & DOMINO
יְהוָה וְקָדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים׃

Verſio VULG. LAT.

Ezechias autem conſtituit turmas Sacerdotales & Leviticas 2
per diviſiones ſuas,unumquemque in officio proprio,
tam Sacerdotum videlicèt quàm Levitarum, ad holocauſta,
& pacifica, ut miniſtrarent & confiterentur, caneréntque
in portis caſtrorum Domini. Pars autem regis 3
erat,ut de propria ejus ſubſtantia offerretur holocauſtum,
manè ſemper & veſperé. Sabbatis quoque, & Calendis,
& ſolennitatibus cæteris, ſicut ſcriptum eſt in lege
Moyſi. Præcepit etiam populo habitantium Jeruſalem, 4
ut darent partes Sacerdotibus, & Levitis, ut poſſent vacare
legi Domini. Quod cùm percrebruiſſet in auribus 5
multitudinis, plurimas obtulêre primitias filii Iſrael frumenti,
vini, & olei, mellis quoque : & omnium, quæ
gignit humus, decimas obtulerunt. Sed & filii Iſrael 6
& Juda, qui habitabant in urbibus Juda, obtulerunt decimas
boum & ovium, decimáſque ſanctorum, quæ voverant
Domino Deo ſuo : atque univerſa portantes, fecerunt
acervos plurimos. Menſe tertio cœperunt acervorum 7
jacere fundamenta, & menſe ſeptimo compleverunt
eos. Cúmque ingreſſi fuiſſent Ezechias & principes 8
ejus,viderunt acervos, & benedixerunt Domino ac
populo Iſrael. Interrogavítque Ezechias Sacerdotes & 9
Levitas, cur ita jacêrent acervi. Reſpondit illi Azarias 10
Sacerdos primus de ſtirpe Sadoc, dicens ; Ex quo cœperunt
offerri primitiæ in domo Domini, comedimus, &
ſaturati ſumus, & remanſerunt plurima, eò quòd benedixerit
Dominus populo ſuo : reliquiarum autem copia
eſt iſta, quam cernis. Præcepit igitur Ezechias ut præpararent 11
horrea in domo Domini. Quod cùm feciſſent,
Intulerunt,tam primitias, quàm decimas, & quæcunque 12
voverant, fideliter. Fuit autem præfectus eorum Chonenias
Levita , & Semei frater ejus, ſecundus, Poſt 13
quem Jahiel, & Azarias, & Nahath, & Aſael, & Jerimoth,
Jozabad quoque , & Eliel , & Jeſmachias , &
Mahath , & Banaias , præpoſiti ſub manibus Choneniæ,
& Semei fratris ejus, ex imperio Ezechiæ regis &
Azariæ pontificis domûs Dei , ad quos omnia pertinebant.
Core verò filius Jemna Levites & janitor 14
Orientalis portæ , præpoſitus erat iis quæ ſponte offerebantur
Domino , primitiiſque & conſecratis in
Sancta ſanctorum.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܩܝܡ ܚܙܩܝܐ ܡܛܪܬܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ. ܥܠ ܡܛܪܬܗܘܢ. ܓܒܪܐ. ܐܝܟ ܦܘܠܚܢܗ. 2
ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܥܠܘܬܐ ܘܓܡܝܪܬܐ. ܠܡܫܡܫܘ ܘܠܡܘܕܝܘ ܘܠܡܫܒܚܘ ܒܬܪܥܐ
ܕܡܪܝܐ. * ܘܝܗܒ ܡܠܟܐ ܡܢ ܢܟܣܘܗܝ. ܥܠܘܬܐ ܕܬܘܪܐ ܕܨܦܪܐ ܘܕܪܡܫܐ. ܘܥܠܘܬܐ 3
ܕܫܒܬܐ. ܘܕܪܝܫ ܝܪܚܐ ܘܕܥܐܕܐ. * ܘܐܡܪ ܠܥܡܐ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. 4
ܘܐܡܪ ܠܐܝܣܪܝܠ ܕܥܡܪܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܠܡܬܠ ܙܕܩܐ ܕܟܗܢܐ ܘܕܠܘܝܐ. ܡܛܠ
ܕܐܚܝܠ ܐܢܘܢ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܟܕ ܐܣܓܝ ܦܬܓܡܐ ܥܡ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ 5
ܪܫܝܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ. ܘܡܢ ܒܥܝܪܗܘܢ. ܘܡܢ ܥܠܠܬܐ ܕܚܩܠܐ. ܘܚܕ ܡܢ
ܥܣܪܐ. ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܟܢܝܫܝܢ. * ܘܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ ܕܥܡܪܝܢ ܗܘܘ ܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ. 6
ܐܦ ܗܢܘܢ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ ܠܟܠܡܕܡ. ܘܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܘܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܠܡܪܝܐ
ܐܠܗܗܘܢ. ܘܡܝܬܝܢ ܗܘܘ ܪܫܝܬܐ ܥܠ ܪܫܝܬܐ. ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ. ܘܡܢ
ܒܥܝܪܗܘܢ. ܘܡܢ ܥܠܠܬܐ ܕܚܩܠܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ ܡܝܬܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܩܕܫܝܢ ܗܘܘ
ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. * ܘܒܝܪܚܐ ܕܬܠܬܐ. ܐܫܬܟܚ ܪܫܝܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܛܒ. ܘܒܝܪܚܐ 7
ܕܫܒܥܐ. ܢܣܒ ܚܙܩܝܐ ܘܦܠܓ ܐܢܝܢ ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. * ܘܚܙܐ ܚܙܩܝܐ ܘܪܘܪܒܢܐ 8
ܕܣܓܝܐܢ ܗܢܝܢ ܕܟܗܢܐ ܪܫܝܬܐ. ܘܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܨܠܝܘ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܨܠܝ 9
ܚܙܩܝܐ ܥܠ ܟܗܢܐ ܘܥܠ ܠܘܝܐ. ܥܠ ܪܫܝܬܐ ܕܣܓܝܐܢ. * ܘܩܪܐ ܠܗ ܠܥܙܪܝܐ ܟܗܢܐ 10
ܪܒܐ ܡܢ ܕܒܝܬ ܨܕܘܩ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܫܠܝܛ ܠܟܘܢ ܪܫܝܬܐ ܗܠܝܢ ܠܡܐܟܠ.
ܡܛܠ ܕܐܥܠܘܗ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܟܘܠܘ ܘܣܒܥܘ. ܘܡܕܡ ܕܡܝܬܪ ܗܒܘ ܠܡܣܟܢܐ
ܘܠܒܨܝܪܐ. ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܒܪܟ ܠܥܡܗ. ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܗܢܐ ܣܘܓܐܐ. ܘܡܕܡ ܕܝܬܪ ܟܠܗ
ܠܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܝܗܒܘܗ. * ܘܐܡܪ ܚܙܩܝܐ ܠܡܬܩܢܘ ܐܘܨܪܐ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 11
ܘܬܩܢܘ. * ܘܐܥܠܘ ܪܫܝܬܐ. ܘܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ. ܘܩܘܕܫܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܘܥܠܝܗܘܢ 12
ܐܝܠ ܗܘܘ ܫܠܝܛܝܢ. ܟܢܢܝܐ ܠܘܝܐ. ܘܫܡܥܝ ܐܚܘܗܝ ܬܢܝܢܐ. * ܘܢܚܝܐܠ. 13
ܘܥܘܙܝܐ. ܘܢܚܬ. ܘܥܣܗܝܠ. ܘܝܪܡܘܬ. ܘܝܘܙܒܪ. ܘܐܠܝܠ. ܘܣܡܟܝܐ. ܘܡܚܬ. ܘܒܢܝܐ
ܘܫܡܥܝܐ ܐܚܘܗܝ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܩܕܡܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܟܢܢܝܐ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ
ܕܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܪܒ ܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܩܪܝܐ ܒܪ ܝܡܝܢܐ ܠܘܝܐ. ܢܛܘܪ ܬܪܥܐ 14
ܡܕܢܚܝܐ. ܡܩܕܡ ܗܘܐ ܥܠ ܩܘܪܒܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܥܠ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ.

Porrò Hezecia reſtituit excubias ſacerdotum 2
& Levitarum, per excubias eorum, quemque
pro officio ſuo : ſacerdotes *inquam* & Levitas,
holocauſta, & perfecta ; ad miniſtrandum,
gratias agendum, & laudandum in porta
Domini. Dedítque rex è propriis facultatibus 3
holocauſta boum matutina & veſpertina,
& holocauſta ſabbathorum, neomeniarum,
& feſtorum. Dixítque populo,quemadmodum 4
præſcriptum eſt in lege Domini ;
dixit inquam Iſraelitis qui degebant in Jeruſalem,
ut ſolverent jus ſacerdotum & Levitarum
: confirmavit enim eos *ad hoc* ex
lege Domini. Cúmque longum ſermonem 5
habuiſſet ad Iſraelitas, afferebant primitias
frumentorum, vinorum, & oleorum ; & ex
animantibus ſuis , & ex proventibus agri ;
decimas quoque confertim afferebant. Et 6
tam filii Iſraelis quàm Judæ, qui degebant
in civitatibus Judæ ; ipſi quoque decimas afferebant,
id eſt, unam è denis quibuſque *rebus* ;
afferebant inquam, & offerebant Domino
Deo ſuo. Cúmque primitias frumenti,
vini, & olei acervatim afferrent ; & ex animantibus
ſuis & proventibus agri decimas
quoque afferrent ; & Domino Deo ſuo conſecrarent ;
Menſe tertio inventæ ſunt primitiæ 7
quamplurimæ : menſe autem ſeptimo
accipiens *eas* Hezecia , diſtribuit eas inter
ſacerdotes & Levitas. Et videntes Hezecia 8
ac principes quòd permultæ eſſent illæ ſacerdotum
primitiæ, benedixerunt Domino, &
oraverunt pro Iſraele : Oravítque Hezecia 9
pro ſacerdotibus & pro Levitis, propter primitias
quæ plurimæ erant. Et accerſito Azariâ 10
ſummo ſacerdote de familia Sadoci,
dixit eis ; Licitum eſt vobis primitias iſtas
comedere, quoniam illatæ ſunt in domum
Domini : comedite ergò, & ſaturamini ; &
quod ex iis ſupererit, date pauperibus &
egenis ; quandoquidem benedixit Dominus
populo ſuo, & largitus eſt eis tantam abundantiam
: Quicquid ergò ſuperfuit , totum
dederunt populo Iſraelis. Edixit etiam Hezecia 11
ut pararentur cellæ in domo Domini,
& parârunt ; Intulerúntque primitias, decimas, 12
& res conſecratas, cum fidelitate :
iiſque præerant Chanania Levita, & Semei
frater ejus ſecundus ; Et Nehael, & Ozia, 13
Nahath, Aſael, Jermoth, Jozabar, Eliel, Semachia,
Mathah, Benaia, & Semaia frater
ejus : hi omnes præpoſiti erant ſub manu
Chananiæ, juxta imperium Hezeciæ regis,
& Azariæ præfecti domûs regiæ. Caria verò 14
filius Jeminæ, Levita, cuſtos portæ Orientalis,
præpoſitus erat ſacrificiis Domini, &
Sancto ſanctorum :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

2 Καὶ ἔταξεν Ἐζεκίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν, τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, εἰς τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου, καὶ αἰνεῖν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι, καὶ λειτουργεῖν (ε) ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου κυρίου. 3 Καὶ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν (ζ) δειλινὴν, καὶ ὁλοκαυτώσεις εἰς τὰ σάββατα, καὶ εἰς τὰς νουμηνίας, καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου. 4 Καὶ (η) εἶπαν τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὅπως (θ) κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου κυρίου. 5 Καὶ ὡς προσέταξε τὸν λόγον, (ι) ἐπλεόνασεν Ἰσραὴλ ἀπαρχὴν σίτου, καὶ οἴνου, καὶ ἐλαίου, καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν (κ) γέννημα ἀγροῦ, καὶ ἐπιδέκατα (λ) πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. 6 Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόσχων καὶ προβάτων, καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ κυρίῳ θεῷ (μ) αὐτῶν· καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωρούς. 7 Ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι, καὶ ἐν (ν) τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν. 8 Καὶ ἦλθεν Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, (ξ) καὶ εἶδον τοὺς σωροὺς, καὶ ηὐλόγησαν τὸν κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ. 9 Καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν. 10 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων εἰς οἶκον (ο) Σαδὼκ, καὶ εἶπεν, Ἐξ οὗ ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον κυρίου, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ (π) κατελίπομεν ἕως εἰς πλῆθος, ὅτι κύριος (ρ) ηὐλόγησε τὸν λαὸν (σ) αὐτοῦ, καὶ κατελίπομεν (τ) ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο. 11 Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἔτι ἑτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον κυρίου. καὶ ἡτοίμασαν. 12 Καὶ (υ) ἤνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει· καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐπιστάτης (φ) Χωνενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεῒ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεχόμενος· 13 Καὶ Ἰειὴλ, καὶ (χ) Ὀζίας, καὶ Ναὲθ, καὶ Ἀσαὴλ, καὶ Ἰεριμὼθ, καὶ (ψ) Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ ὁ Σαμαχία, καὶ Μαὰθ, καὶ Βαναΐας, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ (ω) Χωνενίου καὶ Σεμεῒ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προσέταξεν (α) Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμενος οἴκου κυρίου. 14 Καὶ (β) Κωρὴ ὁ τοῦ Ἰεμνὰ ὁ Λευίτης ὁ πυλωρὸς (γ) κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν (δ) δομάτων, δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς κυρίου, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,

Et ordinavit Ezecias vices ſacerdotum, & Levitarum, & vices cujuſque juxta ſuum miniſterium, ſacerdotibus, & Levitis, ad holocauſtoſim, & ad ſacrificium ſalutaris, & ad laudandum, & confitendum, & miniſtrandum in portis in (a) atriis domûs Domini. 2
Et portio regis de ſubſtantia ejus ad holocauſtoſes, matutinam, & veſpertinam, & holocauſtoſes in ſabbata, & in Neomenias, & in feſtivitates ſcriptas in lege Domini. 3
Et (b) dixerunt populo, habitantibus in Hieruſalem, dare portionem ſacerdotum, & Levitarum, ut confortentur in miniſteria domûs Domini. 4
Et poſtquàm conſtituit (c) verbum, abundanter dedit Iſrael primitias frumenti, & vini, & olei, & mellis: & omne genimen agri, & decimas omnes in multitudine attulerunt filii Iſrael, & Juda. 5
Et habitantes in civitatibus Juda etiam ipſi attulerunt decimas vitulorum, & ovium, & decimas (d) caprarum: & ſanctificaverunt Domino Deo ſuo. Et intulerunt, & poſuerunt acervos acervos. 6
In menſe tertio cœperunt acervi fundari: & in menſe ſeptimo conſummati ſunt. 7
Et venit Ezecias, & principes, & viderunt acervos, & benedixerunt Dominum, & populum ejus Iſrael. 8
Et percunctatus eſt Ezecias ſacerdotes, & Levitas ſuper acervis. 9
Et dixit ad eum Azarias ſacerdos princeps in domo Sadoc, & dixit; Ex quo cœperunt primitiæ afferri in domum Domini; manducavimus, & bibimus, & reliquimus uſque ad multitudinem: quoniam Dominus benedixit populum ſuum: (e) & reliquimus ad multitudinem hanc. 10
Et dixit Ezecias adhuc parare paſtophoria in domo Domini. 11
Et paraverunt. Et attulerunt illuc primitias, & decimas in fide: & ſuper eos præſes Choncnias Levita, et Semei frater ejus ſuccedens, 12
Et Jeiel, et Ozias, et Naeth, et Aſael, et Jerimoth, et Jozibad, et Eliel, et Samachia, et Maath, et Banaias, et filii ejus conſtituti per Chonchiam, et Semei fratrem ejus; ſicut ordinavit Ezecias rex, et Azarias dux domûs Domini. 13
Et Core filius Jemna Levita janitor ad Orientem ſuper dona ad dandum primitias Domini, et ſancta ſanctorum, 14

MS. A. (ε) ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου (ζ) δειλινὴν, ὁλοκαυτώσεις εἰς σάββατα, (η) εἶπεν (θ) κατισχύσωσιν (ι) ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (κ) γέννημα (λ) πάντα ἤνεγκαν εἰς πλῆθος οἱ (μ) ἑαυτῶν· (ν) τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ (ξ) καὶ εἰδόντες τοὺς (ο) Σαδὼκ, Ἐξ οὗ (π) κατελείπομεν, ὅτι (ρ) εὐλόγησεν (σ) ἑαυτοῦ, (τ) ἔτι τὸ (υ) εἰσήνεγκαν (φ) Χωχενίας (χ) Ὀζαζὰς, (ψ) Ἰωζαβὰθ, καὶ Ἰειὴλ, καὶ Σαμαχία, (ω) Χωχενίου (α) ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καὶ (β) Κωρὴ (γ) κατ᾽ ἀνατολὰς (δ) * δωμάτων,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

2 * واقام حزقيا على اوقات الكهنة كل رجل مثل عمله * للكهنة واللاويين للمذبح
ليخدموا ويشكروا ويسجدوا في باب الرب * واعطى الملك من ماله ذبايح ثيرانا للغداة 3
وللمساء * وذبايح السبوت ورووس الشهور والاعياد * وقال للشعب * كما هو مكتوب في ناموس 4
الله اصنعوا * وقال للذين يسكنون اوروشليم من اسرايل ان يعطوا حق الكهنة واللاويين *
لان به أومر في ناموس الله * وحين كثر الكلام على اسرايل كانوا يجيبون واجبات 5
القمح والخمر والزيت * ومن البهايم والغلات التي من حقولهم واحدا من عشرة * وكانوا 6
يجيبون كبراء بني اسرايل ويهودا الذين كانوا يسكنون في ضياع يهودا * وهم ايضا كانوا
يجيبون العشر واحدا من عشرة ويقربون لله الههم * وكانوا يجيبون واجبات على واجبات
من القمح والخمر والزيت ومن الحيوان ومن غلات حقولهم واحدا من عشرة * وفي الشهر 7
الثالث وجدت واجبات كثيرة عظيمة * وفي الشهر السابع اخذها حزقيا * وقسمها على
الكهنة واللاويين * ونظر حزقيا ان واجبات الكهنة عظيمة جدا * وشكروا الله وباركوا 8
اله اسرايل * وصلى حزقيا على الكهنة واللاويين * وعلى الواجبات التي كثرت * فقال 9 10
لهم عوزيا الكاهن الكبير الذي من بيت صادوق * حلال لكم هذه الواجبات ان
تاكلوها * لانها لبيت الله دخلت * فكلوا واشبعوا وما فضل منها اعطوه للضعفاء والمساكين *
لان الله بارك شعبه * واعطاهم هذه البركة والكثرة * وما فضل منها اعطوه لاسرايل
كله * فقال حزقيا * اصنعوا في بيت الله صفوفا * فصنعوا * وجاوا بالواجبات واحدا من 11 12
عشرة ومقدسات بالامانة * وكان المتحكمون عليها من بني لاوي * الكناني وشمعي
اخوه * وناحايل * وعوزيا * وناحاث * وعاسوييل * ويرموث * ويوزابار * واليال * واسمخيوا * وماثاح * 13
وبنيا * وشمعيا اخوه * هولاء كلهم متحكمون على يد الكناني مثل ما امر حزقيا الملك *
وعزريا مدبر بيت الله * وقاريا بن يامينا من بني لاوي يحفظ الباب الشرقي مما يلي 14
القرابين لله وقدس المقدسين *

Poſthæc deſtinavit Hezecia ad vices ſacerdotales unumquenque ſecundùm proprium munus; ſacerdotes & Levitas ad altare, ut miniſtrarent, & gratias laudéſque dicerent in foribus Domini. 2
Dedit quoque rex è facultatibus ſuis victimas, nempe boves pro matutino & veſpertino tempore, & victimas ſabbathorum, principiorum menſium, & feſtorum. 3
Dixitque populo, Prout ſcriptum eſt in lege Dei, facite: iis autem Iſraelitis qui habitabant Jeroſolymis, dixit ut ſolverent jus ſacerdotum & Levitarum, cùm id præcipiatur in lege Dei. 4
Et poſtquam longam habuit orationem ad Iſraelitas, afferebant legitima tritici, vini, & olei; & ex pecoribus & proventibus agrorum ſuorum, unum ex decem. 5
Afferebant quoque magnates filiorum Iſraelis & Judæ, qui commorabantur in oppidis Judæ; ipſi quoque decimas afferebant, unum ex decem, & offerebant Deo, Deo ſuo. Cùm ergò legitima acervatim afferrent ex tritico, vino, & oleo; & ex pecoribus atque proventibus agrorum ſuorum, unum ex decem: 6
Menſe demum tertio inventa fuerunt multa magnáque legitima; quæ menſe ſeptimo accipiens Hezecia, diſtribuit inter ſacerdotes & Levitas. 7
Videns autem Hezecia quòd legitima ſacerdotum eſſent admodum ingentia, gratias egerunt Deo, & benedixerunt Deum Iſraelis: 8
Oravítque Hezecia pro ſacerdotibus & Levitis, & pro legitimis quæ multa erant. 9
Tum dixit eis Ozia ſummus ſacerdos qui erat ex familia Sadoci, Licet vobis comedere legitima iſta, quandoquidem in domum Dei ſunt ingreſſa: comedite ergò ea, & ſaturamini; & quod ex iis ſupererit, date tenuibus & pauperibus. Deus enim benedixit populo ſuo, & largitus eſt eis tantam benedictionem & abundantiam: quod ergò ex iis ſupererit, totum date Iſraelitis. 10
Quapropter dixit Hezecia, Facite in domo Dei ordines, & fecerunt: 11
Intulerúntque fidelitèr legitima, nempe decimas, & res conſecratas; iiſque præerant ex filiis Levi, Chanani & Semei frater ejus, 12
Nibael, Ozia, Nabath, Aſuel, Jermoth, Jozabar, Eliel, Semachio, Mathah, Bania, & Semeia frater ejus: hi omnes erant præpoſiti ſub manu Chanani, prout mandaverat Hezecia rex. Azaria tutor erat domûs Dei: 13
Caria verò Jaminæ filius, de filiis Levi, cuſtodiebat portam Orientalem contiguam ſacrificiis Dei & ſancto ſanctorum. 14

dandum ad ,*fide in* ſacerdotum civitatibus in Secanjahu & ,Amariahu ,Semahjahu &,Jeſuah &,Miniamin & ,Heden ejus manum ad Et
15 וְעַל־יָדוֹ עֵדֶן וּמִנְיָמִן וְיֵשׁוּעַ וּשְׁמַעְיָהוּ אֲמַרְיָהוּ וּשְׁכַנְיָהוּ בְּעָרֵי הַכֹּהֲנִים בֶּאֱמוּנָה לָתֵת
omni ,ſupra & ,annorum trium filio à maſculis *eorum genealogizare* Præter .parvo ſic magno ſicut ,*diviſionibus in* ſuis fratribus
16 לַאֲחֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹת כַּגָּדוֹל כַּקָּטָן׃ מִלְּבַד הִתְיַחְשָׂם לִזְכָרִים מִבֶּן שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וּלְמַעְלָה לְכָל־
genealogizare Et .*ſuas diviſiones juxta* eorum *obſervationibus in* ,eorum *ſervitium in* ,*ejus die in diei verbo in* ,Domini domo in ingredienti
17 הַבָּא לְבֵית־יְהוָה לִדְבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לַעֲבוֹדָתָם בְּמִשְׁמְרוֹתָם כְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם׃ וְאֵת הִתְיַחֵשׂ
.ſuis diviſionibus in *ſuis obſervationibus in* ,ſupra & ,annorum viginti filio à,Levitarum &,ſuorū patrum domum per ſacerdotum
הַכֹּהֲנִים לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם וְהַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּלְמָעְלָה בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם׃
ſe ſanctificabant eorum fide in quia:*concioni* omni ,eorum filiabus & ,eorum filiis & ,eorum uxoribus,eorum *pube cuncta in genealogizare* Et
18 וּלְהִתְיַחֵשׂ בְּכָל־טַפָּם נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם לְכָל־קָהָל כִּי בֶאֱמוּנָתָם יִתְקַדְּשׁוּ־
,nomina per ſunt nominati qui viri ,*civitate & civitate omni* in ,eorum urbium *ſuburbii agris* in ſacerdotibus Aharon filiis Et.ſanctitate
19 קֹדֶשׁ׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים בִּשְׂדֵי מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם בְּכָל־עִיר וָעִיר אֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת
: Jehudah omni in Jechizchijahu *hoc ſicut* fecit Et .Levitis *in genealogizare omne ad* &,ſacerdotibus *in* ,maſculo omni partes *dandum ad*
20 לָתֵת מָנוֹת לְכָל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים וּלְכָל־הִתְיַחֵשׂ בַּלְוִיִּם׃ וַיַּעַשׂ כָּזֹאת יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל־יְהוּדָה
,Dei domus *ſervitio* in cœpit quod ,opere omni in Et .*ſui Dei Domini facies ad veritatem* & ,rectum & ,bonum fecit &
21 וַיַּעַשׂ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו׃ וּבְכָל־מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר־הֵחֵל ׀ בַּעֲבוֹדַת בֵּית־הָאֱלֹהִים
.eſt proſperatus & ,fecit ſuo corde toto in ,ſuum Deum *quærendum ad* ,præcepto in & , lege in &
וּבַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה לִדְרֹשׁ לֵאלֹהָיו בְּכָל־לְבָבוֹ עָשָׂה וְהִצְלִיחַ׃

CAP. XXXII. לב

civitates contra eſt caſtrametatus &,Jehudah in eſt ingreſſus &,Aſſur rex Sancherib venit ,horum veritatem & ,*verba* Poſt
1 אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיָּבֹא בִיהוּדָה וַיִּחַן עַל־הֶעָרִים
contra bellum ad ejus facies & ,Sancherib venit quòd ,Jechizchijahu vidit Et .ſe ad eas *perrumpendum ad* ,dixit & : munitas
2 הַבְּצֻרוֹת וַיֹּאמֶר לְבִקְעָם אֵלָיו׃ וַיַּרְא יְחִזְקִיָּהוּ כִּי־בָא סַנְחֵרִיב וּפָנָיו לַמִּלְחָמָה עַל־
:civitatem extra qui ,fontium aquas *obturandum ad*,ſuis potentibus &,ſuis principibus cum conſilium iniit Et .Jeruſalaim
3 יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּוָּעַץ עִם־שָׂרָיו וְגִבֹּרָיו לִסְתּוֹם אֶת־מֵימֵי הָעֲיָנוֹת אֲשֶׁר מִחוּץ לָעִיר
, terræ medio in inundantem torrentem & ,fontes omnes *obturarunt* &,multus populus ſunt congregati Et.eum adjuverūt &
4 וַיַּעְזְרוּהוּ׃ וַיִּקָּבְצוּ עַם־רָב וַיִּסְתְּמוּ אֶת־כָּל־הַמַּעְיָנוֹת וְאֶת־הַנַּחַל הַשּׁוֹטֵף בְּתוֹךְ־הָאָרֶץ
,*diruptum* murum omnem ædificavit & ,eſt confortatus Et ?multas aquas invenient &,Aſſur reges venient quid Ut :dicendo
5 לֵאמֹר לָמָּה יָבוֹאוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר וּמָצְאוּ מַיִם רַבִּים׃ וַיִּתְחַזַּק וַיִּבֶן אֶת־כָּל־הַחוֹמָה הַפְּרוּצָה
,multitudinē in *miſſile* fecit & ,David urbem Millo roboravit & : alium murum forinſecus & ,turres *ſuper aſcendere fecit &*
וַיַּעַל עַל־הַמִּגְדָּלוֹת וְלַחוּצָה הַחוֹמָה אַחֶרֶת וַיְחַזֵּק אֶת־הַמִּלּוֹא עִיר דָּוִיד וַיַּעַשׂ שֶׁלַח לָרֹב
ad eſt locutus &,civitatis portæ plateam ad ,ſe ad eos congregavit &:populum ſuper bellorum principes *dedit* Et .cypeos &
6 וּמָגִנִּים׃ וַיִּתֵּן שָׂרֵי מִלְחָמוֹת עַל־הָעָם וַיִּקְבְּצֵם אֵלָיו אֶל־רְחוֹב שַׁעַר הָעִיר וַיְדַבֵּר עַל־
univerſæ *faciebus à* & ,Aſſur regis *faciebus à conſternemini* ne & ,timeatis ne ,roboremini & Confortamini : dicendo , eorum cor
7 לְבָבָם לֵאמֹר׃ חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וּמִלִּפְנֵי כָּל־
.illo cum *præ multa* nobiſcum quia ,eo cum quæ , *turbæ*
הֶהָמוֹן אֲשֶׁר־עִמּוֹ כִּי־עִמָּנוּ רַב מֵעִמּוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Et ſub cura ejus Eden, & Benjamin, Jeſue, & Semeias, 15
Amarias quoque & Sechenias, in civitatibus Sacerdotū,
ut fideliter diſtribuerent fratribus ſuis partes, minoribus
atque majoribus : Exceptis maribus ab annis tribus & 16
ſuprà, cunctis qui ingrediebantur templum Domini, &
quidquid per ſingulos dies conducebat in miniſterio, at-
que obſervationibus juxta diviſiones ſuas, Sacerdotibus 17
per familias, & Levitis à vigeſimo anno & ſuprà per or-
dines & turmas ſuas, Univerſæque multitudini, tam u- 18
xoribus, quàm liberis eorū utriuſque ſexûs, fideliter cibi,
de his quæ ſanctificata fuerant, præbebantur. Sed & fi- 19
liorum Aaron per agros, & ſuburbana urbium ſingularū,
diſpoſiti erant viri, qui partes diſtribuerent univerſo ſexui
maſculino de Sacerdotibus & Levitis. Fecit ergò Eze- 20
chias univerſa quæ diximus in omni Juda : operatúſque
eſt bonum & rectum & verum, coram Domino Deo ſuo,
In univerſa cultura miniſterii domûs Dñi, juxta legem & 21
ceremonias, volens requirere Deum ſuum in toto corde
ſuo : fecítque & proſperatus eſt.

CAP. XXXII.

Poſt quæ & hujuſcemodi veritatē, venit Sennacherib 1
rex Aſſyriorū, & ingreſſus Judā, obſedit civitates muni-
tas, volens eas capere. Quod cùm vidiſſet Ezechias, ve- 2
niſſe ſcilicèt Sennacherib, & totum belli impetum verti
contra Jeruſalem, Inito cum principibus conſilio, viríſq; 3
fortiſſimis, ut obturarent capita fontium, qui erant extra
urbem: & hoc omnium decernente ſententiâ, Congrega- 4
vit plurimam multitudinem, & obturaverunt cunctos fon-
tes, & rivum qui fluebat in medio terræ, dicentes; Ne ve-
niant reges Aſſyriorum, & inveniant aquarum abundan-
tiam. Ædificavit quoque, agens induſtriè, omnem mu- 5
rum, qui fuerat diſſipatus, et extruxit turres deſupèr, & fo-
rinſecùs alterum murum: inſtauravítque Mello in civitate
David, et fecit univerſi generis armaturā et clypeos: Con- 6
ſtituítque principes bellatorū in exercitu : & convocavit
univerſos in platea portæ civitatis, ac locutus eſt ad cor
eorum dicens ; Viriliter agite, et confortamini : nolite 7
timere, nec paveatis regem Aſſyriorum, & univerſam
multitudinem, quæ eſt cum eo : multò enim plures no-
biſcum ſunt, quàm cum illo.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * ܘܠܗ ܡܫܬܡܫܝܢ ܗܘܘ ܐܕܘܢ ܘܒܢܝܡܝܢ. ܘܝܫܘܥ ܘܫܡܥܝܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ. ܘܫܟܢܝܐ ܒܩܘܪܝܐ
16 ܕܟܗܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ. ܠܡܬܠ ܠܐܚܝܗܘܢ ܦܠܓܘܬܐ. ܠܪܒܐ ܐܝܟ ܙܥܘܪܐ. * ܠܒܪ ܡܢ ܕܙܕܩ.
17 ܠܕܟܪܐ ܡܢ ܒܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ. ܠܟܠܡܢ ܕܥܐܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܡܫܘܚܬܐ ܝܘܡ
ܒܝܘܡܗ. ܠܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܒܡܛܪܬܗܘܢ. ܘܦܠܓܘܬܗܘܢ. ܘܡܫܚܐ ܘܚܡܪܐ ܡܬܝܗܒ ܗܘܐ
ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. ܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܡܢ ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܥܠ. ܒܡܛܪܬܗܘܢ
18 ܘܦܠܓܘܬܗܘܢ. * ܘܡܫܚܐ ܡܬܝܗܒ ܗܘܐ ܠܫܪܓܝܗܘܢ. ܘܠܢܫܝܗܘܢ. ܘܠܒܢܝܗܘܢ.
19 ܘܠܒܢܬܗܘܢ. ܘܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܡܬܩܕܫܝܢ ܗܘܘ. * ܡܛܠ
ܕܩܕܝܫܝܢ ܗܘܘ ܒܢܘܗܝ ܕܐܗܪܘܢ. ܩܕܝܫ ܗܘܐ ܒܣܪܗܘܢ. ܘܠܘܬ ܢܫܐ ܠܐ ܡܬܩܪܒܝܢ
ܗܘܘ. ܘܡܣܬܡܟܝܢ ܗܘܘ ܒܟܠ ܩܪܝܐ ܘܩܪܝܐ ܓܒܪܐ ܐܝܠܝܢ ܕܝܕܝܥܝܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܕܢܬܠܘܢ
20 ܕܝܢܐ. ܠܟܠ ܕܟܪܐ ܕܐܝܬ ܒܟܗܢܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܫܪܒܬܐ ܕܠܘܝܐ. * ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ ܚܙܩܝܐ
21 ܒܟܠܗ ܝܗܘܕܐ. ܘܥܒܕ ܕܫܦܝܪ ܘܬܪܝܨ. ܘܗܠܟ ܒܟܐܢܘܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܒܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ
ܕܫܪܝ ܗܘܐ ܠܡܥܒܕ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܒܢܡܘܣܐ ܘܒܦܘܩܕܢܐ. ܟܕ ܒܥܐ ܠܐܠܗܗ ܒܟܠܗ
ܠܒܗ. ܥܒܕ ܘܐܨܠܚ.
* ܩܦܠܐܘܢ * ܠܒ *
1 * ܒܬܪ ܨܒܘܬܐ ܗܠܝܢ
ܘܟܐܢܘܬܐ ܕܥܒܕ ܚܙܩܝܐ. ܐܬܐ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܫܪܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܥܠ ܚܣܢܐ
2 ܥܫܝܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܥܡܘܪܝܗܘܢ. ܩܒܠܘ ܝܡܝܢܐ. ܘܬܘ ܠܘܬܝ. * ܘܚܙܐ ܚܙܩܝܐ ܕܐܬܐ
3 ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܚܝܠܘܬܗ. ܠܡܩܪܒ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܬܡܠܟ ܗܘ
ܥܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܘܓܢܒܪܘܗܝ. ܠܡܣܟܪ ܡܝܐ ܕܡܥܝܢܬܐ ܕܠܒܪ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ.
4 ܘܥܕܪܘܗܝ ܪܘܪܒܢܘܗܝ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܣܓܝܐܐ ܕܛܒ. ܘܣܟܪܘ
ܟܠܗܘܢ ܡܥܝܢܬܐ ܘܢܚܠܐ ܪܘܪܒܐ ܕܐܝܬ ܒܓܘ ܐܪܥܐ. ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ.
5 ܕܠܡܐ ܢܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܢܫܟܚ ܡܝܐ ܣܓܝܐܐ. * ܘܐܬܚܝܠܘ ܘܒܢܘ
ܫܘܪܐ ܐܚܪܢܐ ܠܘܩܒܠ ܫܘܪܢ. ܘܣܟܪܘ. ܢܩܥܬܐ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ. ܘܥܒܕ ܚܙܩܝܐ
6 ܙܝܢܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܬܪܣܐ ܘܪܘܡܚܐ. * ܘܐܩܝܡ ܓܒܪܐ ܩܪܒܬܢܐ ܥܠ ܥܡܐ. ܚܕ
ܥܠ ܥܣܪܐ. ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ ܠܘܬܗ ܠܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܠܠ ܥܡ ܟܠܗܘܢ.
7 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. * ܐܬܚܝܠܘ ܘܐܬܟܬܫܘ. ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ. ܘܠܐ ܬܪܗܒܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ. ܘܡܢ ܚܝܠܐ ܕܐܬܐ ܥܡܗ. ܥܡܢ ܓܝܪ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܕܥܡܗ.

Eíque fideliter obſequebantur Adon, & 15
Benjamen, Ieſus, Semaia, Amuria, & Secha-
nia in civitatibus ſacerdotum, dando fratri-
bus ſuis diſtributiones, magno æquè ac par-
vo, (Præter id quod debebatur) maſculo 16
cuilibet à nato tres annos & deinceps, omni
ingredienti domum Domini. Et demenſum 17
cujuſlibet diei, pro officio, excubiis, & por-
tionibus eorum, necnon oleum & vinum,
dabatur ſacerdotibus atque Levitis per fa-
milias eorum paternas, à nato viginti annos
& deinceps, ſecundùm excubias eorum, &
portiones eorum. Oleum quoque dabatur 18
laternis eorum, uxoribus, filiis, & filiabus
eorum, toti denique populo Iſraelitico qui
fideliter ſe ſanctificabant. Quoniam verò 19
ſancti erant filii Aharonis, ſanctæ erant car-
nes eorum, & ad mulieres non accedebant;
cicumibant per ſingulas civitates viri quidam
quorum nota ſunt nomina, ut jus redderent
cuique mari inter ſacerdotes exiſtenti, &
omnibus familiis Levitarum. Sic fecit He- 20
zecia in toto Iuda, fecítque quod bonum &
rectum erat, & juſtè ambulavit coram Do-
mino. In omnibus operibus ſuis quæ cœpe- 21
rat facere in domo Domini, & in lege, atque
præcepto; quærens Deum ſuum toto corde
ſuo, fecit, & proſperè ceſſit.

CAP. XXXII.

Poſt res iſtas & æquitatem quam præſtite- 1
rat Hezecia, venit Sanherib rex Athur, poſi-
tíſque caſtris adverſùs Judæ propugnacula
munitiſſima, dicebat habitatoribus eorum,
Suſcipite dexteram, & venite ad me. Videns 2
autem Hezecia quòd veniſſet Sanherib rex
Athur cum copiis ſuis ad oppugnandum Je-
ruſalem, Conſilium inivit cum principibus 3
heroibus ſuis de obturandis aquis fontium
qui erant extra urbem. Opem ergò tulerunt
ei principes ejus, Et populus Iſraeliticus in- 4
genti multitudine congregatus, obturârunt
omnes fontes & torrentes magnos qui erant
in medio regionis. Dicebant enim, Ne fortè
veniat rex Athur, & invenientes aquas mul-
tas, Corroborent ſeſe, & ædificent murum 5
alium adverſùs murum *noſtrum*, obturéntq;
foſſas quas fecerat David. Fecit quoque He-
zecia arma multa, & clypeos, ac lanceas:
Et conſtituit viros bellicoſos ſuper populum, 6
unum ſuper denos quoſque: iiſque ad ſe con-
gregatis in plateam civitatis, locutus eſt cum
omnibus, & dixit eis; Forti animo eſtote, 7
& pugnate; & ne timeatis, neque formide-
tis regem Athur neque copias quæ venerunt
cum eo: nobiſcum enim plures habemus
quàm ii quos habet ſecum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Διὰ χειρὸς Ὀδὸμ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ (ε) Ἰησȣ̃ς, ϗ Σεμεῒ, ϗ (ζ) Ἀμαρίας, ϗ Σεχονίας, διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει, δȣ̃ναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κτ̀ τὰς ἐφημερίας, κτ̀ τὸν μέγαν (η) ϗ τὸν
16 μικρὸν, Ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετȣ̃ς ϗ ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον
17 κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν, εἰς λειτȣργείαν ἐφημερίαις διατάξεως αὐτῶν. Οὗτος ὁ καταλοχισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκȣς πατριῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαε-
18 τȣ̃ς ϗ ἐπάνω ἐν διατάξει, (θ) Ἐγκαταλοχίσαι ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν ϗ θυγατέρων αὐτῶν εἰς
19 (ι) πᾶν πλῆθος, ὅτι ἐν πίστει (κ) ἥγνισαν τὸ ἅγιον. Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσι, ϗ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει ϗ πόλει ἄνδρες οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι, δȣ̃ναι μερίδα παντὶ
20 ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, ϗ παντὶ καταριθμȣμένῳ ἐν τοῖς Λευίταις. Καὶ ἐποίησεν ȣ̔́τως Ἐζεκίας
21 ἐν παντὶ Ἰȣ́δα, καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν ϗ τὸ εὐθὲς (λ) ἐναντίον τȣ̃ κυρίȣ θεȣ̃ αὐτȣ̃. Καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ (μ) ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ κυρίȣ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησε τὸν θεὸν (ν) αὐτȣ̃ ἐξ ὅλης (ξ) ψυχῆς αὐτȣ̃, ϗ ἐποίησε, καὶ εὐοδώθη.

(*f*) *Per manum Odom, & Benjamin, & Jeſus, & Semei, & Amarias, & Sechonias* (g) *per manum ſacerdotum in fide, ad dandum fratribus ſuis ſecundùm vices, juxta magnum, & parvum,* 15
(Præter fœturam maſculinorum à triennio, & ſuprà) omni ingredienti in domum Domini, in verbo dierum in die ad miniſterium vicibus ordinationis ſuæ. Hæc diſtributio ſacerdotum ſecundùm do- 16
mos patriarum: & Levitæ in vicibus ſuis à vigeſimo anno, & ſuprà, in ordinatione, (h) *Ad diſtribuendum in omni fœtura filiorum* 17
ſuorum, & filiarum ſuarum, in omnem multitudinem: quoniam in fide purificaverant ſanctum. Filiis (i) *Aaron fungentibus ſacer-* 18
dotio, & qui de civitatibus eorum in omni civitate, & civitate, viri, qui nominati ſunt in nomine, ad dandum partem omni maſculino in 19
ſacerdotibus, & omni adnumerato in Levitis. Et fecit ſic Ezecias in omni Juda, & fecit bonum, & (k) *rectum coram Domino Deo* 20
ſuo. Et in omni opere, quod cœpit in opificio in domo Domini, & in lege, & in præceptis exquiſivit Deum ſuum ex tota anima ſua: & fecit, & proſperatus eſt. 21

MS.A. Ἰησȣ̃, (ζ) Μαρίας, (η) καὶ κτ̀ τὸν (θ) Ἐγκαταλοχίαις ἐν πάσῃ (ι) πᾶν τὸ πλῆθος, (κ) ἥγιασαν τὸν ἅγιον. (λ) ἐναντίον κυρίου (μ) ἐν ᾧ (ν) ἑαυτȣ̃ (ξ) τῆς ψυχῆς αὐτȣ̃, ἐποίησεν

ΚΕΦ. λβ'.

1 ΚΑὶ μετὰ τοὺς λόγους τȣ́τȣς ϗ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθεν Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰȣ́δαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις, ϗ εἶπε προκαταλαβέσθαι αὐτάς.
2 Καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἥκει Σενναχηρὶμ, (α) καὶ τὸ πρόσωπον αὐτȣ̃ τȣ̃ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερȣσαλήμ.
3 Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων (β) αὐτȣ̃ ϗ τῶν δυνατῶν, ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ
4 ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ. Καὶ συνήγαγε λαὸν πολὺν, καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν, καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως, λέγων, Μὴ ἔλθῃ (γ) βασιλεὺς
5 Ἀσσȣ̀ρ, καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ, καὶ κατισχύσῃ. Καὶ κατίσχυσεν Ἐζεκίας, ϗ ᾠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ (δ) κατεσκαμμένον, καὶ πύργȣς, καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο, καὶ κατίσχυσε τὸ ἀνάλημμα (ε)
6 τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. Καὶ ἔθετο ἄρχοντας τȣ̃ πολέμȣ ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν (ζ) ἐπὶ τὴν πλατεῖαν τῆς πύλης τῆς φάραγγος, καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ
7 (η) καρδίαν αὐτῶν, λέγων, Ἰσχύσατε καὶ (θ) ἀνδρίζεσθε, καὶ μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπȣ βασιλέως Ἀσσȣ̀ρ, ϗ ἀπὸ προσώπȣ (ι) παντὸς τȣ̃ ἔθνȣς τȣ̃ μετ' αὐτȣ̃, ὅτι μεθ' ἡμῶν πλείονες ἢ (κ) μετ' αὐτȣ̃.

CAP. XXXII.

ET poſt verba hæc, & veritatem hanc, venit Sennacherim rex Aſſyriorum; & venit ſuper Judam: & caſtrametatus eſt ſuper civita- 1
tes muratas; & dixit capi eas. Et vidit Ezecias, quia venit Senna- 2
cherim, & facies ejus ad bellandum ſuper Hieruſalem. Et iniit con- 3
ſilium cum ſenioribus ſuis, & potentibus, obſtruere aquas fontium, quæ erant extra civitatem: & ſimul confortaverunt eum. Et con- 4
gregavit populum multum, & obſtruxit aquas fontium, et fluvium diſtinguentem per civitatem, dicens; Ne veniat rex Aſſur, & inveniat aquam multam, (a) *& confortetur. Et confortatus eſt* 5
Ezecias, & ædificavit omnem murum dirutum, & turres, & foris antemurale aliud: & firmavit plenitudinem civitatis David, & apparavit arma multa. Et poſuit principes belli ſuper populum, & 6
congregati ſunt ad eum ſuper plateam portæ vallis, & locutus eſt ad cor eorum, dicens; Confortamini, & viriliter agite, & ne timeatis, 7
neq; paveatis à facie regis Aſſur, et à facie univerſæ gentis, quæ cum eo: quoniam nobiſcum plures, quàm cum eo.

MS. A. (α) κτ̀ πρόσωπον (β) ἑαυτȣ̃ καὶ δυνατῶν, (γ) ὁ βασιλεὺς (δ) κατεσπασμένον, (ε) πόλεως (ζ) εἰς τὴν (η) τὴν καρδίαν (θ) ἀνδρίζεσθαι, μὴ πτοηθῆτε ἀπὸ (ι) παντὸς ἔθνȣς (κ) μετ' αὐτȣ̃. * βραχίονες σάρκινοι, μεθ' ἡμῶν ϗ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 * وكانوا يطيعون عادون * وبنيامين * وياسوع * وسمعيا * وامريا * وسكنيا في ضياع الكهنة
16 موعبين على اعطاء اخوتهم القسم * الكبير مثل الصغير * وليعطوا الذكور من ابناء
17 ثلاثة سنين الي فوق * لكل من يدخل بيت الله * حسابهم يوم بيوم * وانصباهم في
كل يوم * زيت وخمر يعطا للكهنة واللاويين لبيوت اباىهم من اولاد عشرين سنة الي
18 فوق * من اوقافهم ومن مناصفاتهم * والزيت يعطي لجميعهم * ولنسائهم ولبنيهم وبناتهم
19 ولكل امة بني اسرائيل الذين في الامانة مقدسون * لان بني هرون كانوا مقدسين
الاجساد * ولم يكونوا يقربوا النساء * بل كانوا يدورون من ضيعة الي ضيعة رجال
20 معروفو الاسماء * ويعطون الواجبات لكل رجل في الكهنة وكل اللاويين * وصنع حزقيا
21 ذلك في ساير يهودا * وعمل جميلا * ومشي بالحق بين يدي الله * في كل الاعمال التي ابتدا
ان يعمل في بيت الله * وفي الناموس والوصايا * وطلب الله الهه بكل قلبه * وعمل
واصلح *

* *Obtemperabant etiam* eidem præcepto *Addon, Benjamin, Jeſus, Semeia, Amaria, & Sechania, quibus & demandata fuerat in oppidis ſacerdotum cura diſtribuendi partes fratribus ſuis, ut majori, ita minori:* 15
Et ut darent maſculis, ab annos tres nato & ſuprà, omni ingredienti domum Dei, 16
Demenſum eorum diurnum, & partes eorum per ſingulos dies. Oleum & vinum dabatur ſacerdotibus & Levitis per domos eorum paternas, à natis annos viginti & ultrà, ex demenſis & partibus eorum: 17
Oleum autem dabatur non ſolùm *iis omnibus, ſed & uxoribus, & filiis atque filiabus eorum, totique turbæ filiorum Iſraelis qui erant in rei veritate ſancti.* 18
Nam filii Haronis erant ſancti corporibus ita ut non tangerent mulieres; ſed oppidatim circumeuntes viri quidam celebris nominis, diſtribuebant legitima omnibus viris ſacerdotibus, omnibúſque Levitis. 19
Hoc idem præſtitit Hezecia in toto Juda, rectéque ſe geſſit, & ſincerè ambulavit coram Deo. 20
In cunctis operibus quæ facienda ſuſcepit in domo Dei, in lege, & præceptis: quæſivit Deum, Deum ſuum toto corde ſuo: fecit, et proſperatus eſt. 21

* الفصل الثاني والثلثون *

1 * وبعد ذلك جاء سنحاريب ملك الموصل بجيش عظيم على يهودا وعلى حصون عظيمة *
2 وقال لسكانها * اقبلوا مني وتعالوا الي * فنظر حزقيا ان سنحريب ملك الموصل قد جاء
3 وساير جيوشه للحرب على اوروشليم * فشاور هو وعظماوه وجبابرته في ردم ماء العيون
4 التي برا من المدينة * فاطاعوه كبراوه * واجمع الشعب وغطوا العيون والاودية العظيمة
5 التي في جوف الارض * لانهم قالوا * لا يكون ملك الموصل يجي فيجد ماء * فبني
برجا جانب السور * وايضا ينجسون مجاري المياه * وصنع حزقيا سلاحا كثيرا وتراسا ورماحا *
6 * واقام رجالا يصنعون الحرب على الامة * واحدا على العشرة * وجمعهم اليه الي عند مجمع
7 المدينة * وكلمهم وقال لهم * تعظموا وخاصموا * ولا تخافوا ولا تفزعوا من قدام ملك
الموصل * فان معنا نحن اكثر مما معهم *

CAP. XXXII.

* *Poſt hæc venit Sanherib rex Mauſel ingenti cum exercitu contra Judam & contra munitas arces, dixitque incolis earum, Acquieſcite mihi, & venite ad me.* 1
Videns ergò Hezecia veniſſe jam Sanherib regem Mauſel cum univerſis copiis ſuis pugnatum contra Jeruſalem, 2
Conſilium inivit cum magnatibus & heroibus ſuis de obturandis aquis fontium qui erant extra urbem: & obtemperaverunt ei magnates ejus. 3
Quare coacto populo, obturârunt fontes & fluvios magnos qui erant in centro terræ: Dicebant enim, Ne veniens rex Mauſel reperiat aquam, 4
Extruatque propugnaculum prope murum, vel etiam polluant alveos aquarum. Deinde fabricavit Hezecia arma permulta, et clypeos, & lanceas: 5
Præfecitque populo viros belligeros, unum denis quibuſque: tum convocans eos ad ſe ad comitium urbis, allocutus eſt eos dicens; 6
Confortamini, et dimicate; et ne metuatis, neque formidetis regem Mauſel; quia nobiſcum plures ſunt quàm cum ipſis. 7

דברי הימים ב:לב

ſuper populus ſunt innixi Et .noſtra bella pugnandum ad & ,nos juvandū ad ,noſter Deᵒ Dominus nobiſcum & ,carnis brachiū ipſo Cum
8 עמו זרוע בשר ועמנו יהוה אלהינו לעזרנו ולהלחם מלחמתנו ויסמכו העם על־
ipſe Et .Jeruſalaim in ſuos ſervos Aſſur rex Sancherib miſit hac Poſt .Jehudah regis Jechizchijahu verba
9 דברי יחזקיהו מלך־יהודה: אחר זה שלח סנחריב מלך־אשור עבדיו ירושלימה והוא
: dicendo ,Jeruſalaim in qui Jehudah omnem ad & ,Jehudah regem Jechizchijahu ad;illo cū ejᵒ poteſtas omnis &,Lachis contra
על־לכיש וכל־ממשלתו עמו על־יחזקיהו מלך יהודה ועל־כל־יהודה אשר בירושלם לאמר:
Jechizchijahu Nonne ? Jeruſalaim in obſidione in ſedentes & ,confidentes vos quod Super : Aſſur rex Sancherib dixit Sic
10 כה אמר סנחריב מלך אשור על־מה אתם בטחים וישבים במצור בירושלם: הלא יחזקיהו 11
? Aſſur regis vola è nos eruet noſter Deus Dominus :dicendo ,ſiti in & ,fame in moriendū ad vos dandum ad ,vos incitans
מסית אתכם לתת אתכם למות ברעב ובצמא לאמר יהוה אלהינו יצילנו מכף מלך אשור:
altaris facies Ad : dicendo ,Jeruſalaim & ,Jehudah ipſi dixit & ,ejus altaria & ,ejus excelſa removit Jechizchijahu ipſe Nonne
12 הלא־הוא יחזקיהו הסיר את־במתיו ואת־מזבחתיו ויאמר ליהודה ולירושלם לאמר לפני מזבח
? terrarum populis omnibus mei patres & ,ego feci quid ,cognoſcetis Nonne ? ſuffietis illud ſuper & ,vos incurvabitis unius
13 אחד תשתחוו ועליו תקטירו: הלא תדעו מה עשיתי אני ואבותי לכל עמי הארצות
,iſtarum gentium deos univerſos inter Quis ? mea manu è ſuam terram eruere terrarum gentium dii potuerunt valendo an
14 היכול יכלו אלהי גויי הארצות להציל את־ארצם מידי: מי בכל־אלהי הגוים האלה
vos eruere veſter Deus poſſit ut ,mea manu è ſuum populum eruere potuerit qui,mei patres extermimio deleverunt quas
אשר החרימו אבותי אשר יכול להציל את־עמו מידי כי יוכל אלהיכם להציל אתכם
poterit non Quia .ei credatis ne & ,hæc ſicut vos incitet ne & ,Chizchijahu vos ſeducat ne nunc Et ? mea manu è
15 מידי: ועתה אל־ישיא אתכם חזקיהו ואל־יסית אתכם כזאת ואל־תאמינו לו כי־לא יוכל
vos eruent non veſter Deus quia etiam ,meorum patrum manu è &,mea manu è ſuum populū eruere regnum & gens omnis ,deus omnis
כל־אלוה כל־גוי וממלכה להציל עמו מידי ומיד אבותי אף כי אלהיכם לא־יצילו אתכם
ſcripſit epiſtolas Et .ejus ſervum Jechizchijahu contra & ,Deum Dominum contra ejus ſervi ſunt locuti adhuc Et ? mea manu è
16 17 מידי: ועוד דברו עבדיו על־יהוה האלהים ועל יחזקיהו עבדו: וספרים כתב
eruerunt non qui ,terrarum Gentium dii Sicut : dicendo ,eum contra dicendo & ,Iſrael Deum Dominum afficiendo probris
לחרף ליהוה אלהי ישראל ולאמר עליו לאמר כאלהי גויי הארצות אשר לא־הצילו
Jehudaicè magna voce in clamaverunt Et .mea manu è ſuum populum Jehizchijahu Deus eruet non ſic ,mea manu è ſuum populum
18 עמם מידי כן לא־יציל אלהי יחזקיהו עמו מידי: ויקראו בקול־גדול יהודית
ſunt locuti Et .civitatem caperent ut ,eos turbandum ad & ,eos timere faciendū ad ,murum ſuper qui Jeruſalaim populū contra
19 על־עם ירושלם אשר על־החומה ליראם ולבהלם למען ילכדו את־העיר: וידברו
filius Jeſahjahu & ,rex Jechizchijahu oravit Et .hominis manuum opus ,terræ populorum deos contra ſicut,Jeruſalaim Deum ad
20 אל־אלהי ירושלם כעל אלהי עמי הארץ מעשה ידי האדם: ויתפלל יחזקיהו המלך וישעיהו בן־
,ducem & ,virtutis potentem omnem excîdit & ,angelum Dominus miſit Et .cœlos ad ſunt vociferati & :hoc ſuper propheta Amos
21 אמוץ הנביא על־זאת ויזעקו השמים: וישלח יהוה מלאך ויכחד כל־גבור חיל ונגיד
egreſſi & ,ſui Dei domum eſt ingreſſus & ; ſuam terram in facierum pudore in eſt reverſuſq; : Aſſur regis caſtrametatione in principem &
ושר במחנה מלך אשור וישב בבשת פנים לארצו ויבא בית אלהיו ומיציאו
.gladio in eum corruere fecerunt ibi ,ejus viſcera
מעיו שם הפלהו בחרב:

Verſio VULG. LAT.

Cum illo enim eſt brachiū carneū : nobiſcū Dn̄s Deus 8
noſter, qui auxiliator eſt noſter, pugnátque pro nobis.
Confortatúſq; eſt populᵒ hujuſcemodi verbis Ezechiæ regis
Juda. Quæ poſtquàm geſta ſunt, miſit Sennacherib rex 9
Aſſyriorū ſervos ſuos in Jeruſalē (ipſe enim cum univerſo
exercitu obſidebat Lachis) ad Ezechiam regē Juda, & ad
omnē populum qui erat in urbe, dicens; Hæc dicit Sennacherib 10
rex Aſſyriorū, In quo habentes fiduciā ſedetis
obſeſſi in Jeruſalē? Num Ezechias decipit vos, ut tradat 11
morti in fame & ſiti, affirmans quòd Dn̄s Deus veſter liberet
vos de manu regis Aſſyriorū? Numquid non iſte eſt 12
Ezechias, qui deſtruxit excelſa illius, & altaria, & præcepit
Juda & Jeruſalē, dicens; Corā altari uno adorabitis, &
in ipſo comburetis incenſū? An ignoratis quæ ego fecerim, 13
& patres mei, cunctis terrarū populis? numquid prævaluerunt
dii gentiū, omniúmque terrarū, liberare regionem
ſuā de manu mea? Quis eſt de univerſis diis gentiū 14
quas vaſtaverūt patres mei, qui potuerit eruere populum
ſuum de manu mea, ut poſſit etiam Deus veſter eruere vos
de hac manu? Non vos ergò decipiat Ezechias, nec vanâ 15
pſuaſione deludat, neque credatis ei. Si enim nullus potuit
deus cunctarū gentiū atque regnorū liberare populū ſuū
de manu mea, & de manu patrū meorū, conſequenter nec
Deus veſter poterit eruere vos de manu mea. Sed & alia 16
multa locuti ſunt ſervi ejus contra Dn̄m Deum, & contra
Ezechiam ſervum ejus. Epiſtolas quoque ſcripſit plenas 17
blaſphemiæ in Dn̄m Deum Iſrael, & locutus eſt adverſùs
eum; Sicut dii gentium cæterarū non potuerunt liberare
populū ſuum de manu ſua, ſic et Deus Ezechiæ eruere non
poterit populum ſuum de manu iſta. Inſupèr & clamore 18
magno, linguâ Judaicâ, contra populum qui ſedebat in
muris Jeruſalem, perſonabat, ut terreret eos, & caperet
civitatem. Locutúſque eſt contra Deum Jeruſalem, ſicut 19
adverſùm deos populorum terræ, opera manuum hominum.
Oraverunt igitur, Ezechias rex, & Iſaias filius 20
Amos prophetes, adverſùm hanc blaſphemiam, ac vociferati
ſunt uſque in cœlum. Et miſit Dominus angelum, 21
qui percuſſit omnem virum robuſtum, & bellatorem, &
principem exercitûs regis Aſſyriorum : reverſúſque eſt
cum ignominia in terram ſuam. Cúmque ingreſſus eſſet
domum dei ſui, filii qui egreſſi fuerant de utero ejus,
interfecerunt eum gladio.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܥܡܗ ܚܝܠ ܕܒܣܪܐ. ܘܥܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ، ܕܢܥܕܪܢ ܘܢܬܟܬܫ ܟܬܫܢ. ܘܐܬܠܒܒ 8
ܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܛܠ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܫܕܪ 9
ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܪܒܫܩܐ. ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ. ܘܗܘ ܝܬܒ ܗܘܐ ܥܠ
ܠܟܝܫ ܘܫܠܝܛܢܘܗܝ ܥܡܗ. ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܥܠ ܡܢ ܬܟܝܠܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܕܝܬܒܝܢ ܐܢܬܘܢ 10
ܒܚܒܘܫܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܗܘ ܚܙܩܝܐ ܡܛܥܐ ܠܟܘܢ. ܠܡܫܠܡܘܬܟܘܢ ܠܡܘܬܐ 11
ܒܟܦܢܐ ܘܒܨܗܝܐ. ܘܡܛܥܐ ܠܟܘܢ ܟܕ ܐܡܪ. ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܢܦܨܝܢ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܬܘܪ. * ܐܝܟܘ ܚܙܩܝܐ. ܕܐܥܒܪ ܒܝܬ ܓܢܒܐ ܘܡܕܒܚܐ. ܘܐܡܪ ܠܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܠܥܡܘܪܝܗ 12
ܕܐܘܪܫܠܡ. ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ ܚܕ ܬܣܓܕܘܢ. ܘܥܠܘܗܝ ܬܣܩܘܢ ܒܣܡܐ. * ܘܕܠܡܐ ܝܕܝܥ ܠܟܘܢ 13
ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܐܢܐ ܘܐܒܗܝ. ܠܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ
ܗܠܝܢ ܠܡܦܪܩܘ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܡܢܘ ܓܝܪ ܒܟܠܗܘܢ ܐܠܗܝܗܘܢ ܕܥܡܡܐ 14
ܗܠܝܢ ܕܚܪܒܘ ܐܒܗܝ. ܕܐܫܟܚ ܠܡܦܪܩܘ ܡܕܝܢܬܗ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܗܫܐ ܠܐ 15
ܢܛܥܝܟܘܢ ܚܙܩܝܐ. ܘܠܐ ܢܬܟܠܟܘܢ ܥܠ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܬܗܝܡܢܘܢ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ
ܐܠܗܟܘܢ ܠܡܦܪܩܟܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. ܟܠ ܥܡܡܐ ܘܡܠܟܘܬܐ. ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܪܩܘ
ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܒܗܝ. ܐܦ ܐܠܗܟܘܢ ܠܐ ܢܫܟܚ ܠܡܦܪܩܟܘܢ
ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܗܠܝܢ ܡܠܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܩܕܡ ܚܙܩܝܐ 16
ܥܒܕܗ. * ܘܟܬܒ ܐܓܪܬܐ ܠܡܚܣܕܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܡܐܡܪ ܠܗ ܠܥܡܐ 17
ܕܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܠܗܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܠܝܢ ܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܦܪܩܘ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܡܢ ܐܝܕܝ. * ܘܩܪܘ 18
ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܒܠܫܢܐ ܝܗܘܕܝܐ. ܥܠ ܥܡܐ ܕܝܬܒܝܢ ܥܠ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܕܚܠܘܢ ܘܢܬܕܠܚܘܢ.
ܘܢܐܚܕܘܢ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. * ܘܡܠܠܘ ܥܠ ܐܠܗܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܥܠ ܐܠܗܐ 19
ܕܐܘܪܫܠܡ. ܕܢܦܪܘܥ ܐܢܘܢ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܨܠܝ ܚܙܩܝܐ 20
[illegible] 21
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Secum habet exercitum carneum, nobiſcum 8
verò habemus Dominum Deum noſtrum, qui
nobis erit auxilio, & pugnabit in certamine
noſtro: ſic animoſus factus eſt populus propter
ſermones Hezeciæ regis Judæorum. Poſt hæc 9
miſit Sanherib rex Athur Rabſacem, qui veniens
Jeroſolymam ſtipatus ſervis ſuis (illo
interim obſidente Lachis unà cum ſuis principibus)
contra omnes Judæos qui erant in Jeruſalem,
dixit eis : Sic dicit Sanherib rex Athur, 10
Cuinam confiditis, quòd in carcere ſedetis
intra Jeruſalem? Iſte Hezecia ſeducit 11
vos, ut tradet vos ad hoc ut moriamini fame
& ſiti : ſeducit, inquam, vos dicens; Dominus
Deus noſter liberabit nos è manibus regis Athur.
Ubinam eſt Hezecia qui ablatis excelſis 12
& aris, dixit domui Judæ & civibᵒ Jeruſalem,
Ante unum altare adorabitis, & ſuper idem
offeretis incenſum? Fortè nota ſunt vobis 13
quæ feci ego & patres mei omnibus gentibus
quæ erant in urbibus, abſque eo quòd potuerint
dii gentium illarum ſalvare civitates ſuas
è manibus meis? Quis enim eſt ex omnibus 14
diis earum gentium quas peremerunt patres
mei, qui liberare potuerit urbes ſuas
de manibus meis? Ne ergò ſeducat vos Hezecia, 15
neque fiduciam veſtram hac in re collocet,
néve credatis ei; non enim poteſt Deus
veſter liberare vos è manibus meis. Nullæ
gentes aut regna liberare potuerūt urbes ſuas
è manibᵒ meis, & è manu patrū meorum, igitur
nec Deus veſter liberare vos poterit è manibus
meis. Hæc locuti ſunt ſervi illius coram 16
Domino Deo Iſraelis, & coram Hezecia
ſervo ipſius. Adhæc ſcripſerat epiſtolas ad 17
probris afficiendum Dominum Deum Iſraelis,
& ad dicendum ipſi populo Iſraelitico
quòd urbium illarum dii liberare non potuerint
urbes ſuas è manibus meis. Altâ 18
quoque voce clamaverunt linguâ Judaicâ
contra populum ſedentem ſuper murum Jeruſalem,
ut terrerent & conturbarent eos,
ſicque murum urbis occuparent. Et oblocuti 19
ſunt de diis gentium terræ, deque Deo
Jeroſolymorum tutelari, qui *precor* reddat
eis opera manuum ipſorum. Oravit ergò 20
Hezecia & Eſaia filius Amoſi prophetæ gratiâ
hujus rei, audivítque vocem orationis
eorum Dominus. Mittens enim Dominus 21
Angelum à conſpectu ſuo, interfecit robuſtiſſimos
quoſque, & reges, ac principes
qui erant in caſtris regis Athur : rex autem
Athur reverſus cum pudore vultûs ſui in urbem
ſuam, adivit ædem deorum ſuorum;
ubi filii ipſius, qui prodierant è viſceribus
ejus, gladio peremerunt eum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Μετὰ αὐτοῦ βραχίονες σάρκινοι, μεθ' ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σώζειν ϗ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον
9 ἡμῶν. ϗ κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε
Σενναχηρεὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τοὺς παῖδας ἑαυτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ϗ αὐτὸς ἐπὶ Λαχὶς, ϗ
πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτοῦ, ϗ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, ϗ πρὸς πάντα (λ) Ἰούδα τὸν
10 ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Οὕτως λέγει Σενναχηρεὶμ (μ) βασιλεὺς Ἀσσυρίων, (ν) Ἐπὶ τί ὑμεῖς (ξ) πεποίθατε,
11 ϗ καθήσεσθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἱερουσαλήμ; Οὐχὶ Ἐζεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι
ὑμᾶς εἰς θάνατον (ο) ϗ εἰς λιμὸν ϗ (π) εἰς δίψαν, λέγων, Κύριος ὁ θεὸς (ρ) ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ
12 χειρὸς βασιλέως Ἀσσύρ. Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἐζεκίας ὃς περιεῖλε τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, ϗ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ,
ϗ εἶπε τῷ Ἰούδα ϗ τοῖς (σ) κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων, Κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε,
13 ϗ (†) ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε; Οὐ γνώσεσθε (τ) ὅ, τι ἐποίησα ἐγὼ ϗ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς
λαοῖς τῶν χωρῶν; μὴ δυνάμενοι (υ) ἠδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν
14 ἐκ χειρός μου; Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὓς (φ) ἐξωλόθρευσαν οἱ πατέρες
μου; μὴ (χ) ἐδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν (ψ) αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι
15 ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; (ω) Νῦν οὖν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, ϗ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα,
ϗ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους ϗ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν
(α) αὐτοῦ ἐκ χειρός μου ϗ ἐκ χειρὸς πατέρων μου, (β) ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς
16 17 μου. Καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ (γ) ἐπὶ τὸν κύριον θεὸν, ϗ ἐπὶ Ἐζεκίαν παῖδα αὐτοῦ. Καὶ
βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίζειν τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ, ϗ εἶπε περὶ αὐτοῦ, λέγων, (δ) Ὡς οἱ θεοὶ τῶν
ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλαντο (ε) λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, οὕτως οὐ μὴ ἐξέληται ὁ θεὸς Ἐζεκίου
18 λαὸν (ζ) αὐτοῦ ἐκ χειρός μου. Καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ (η) ἐπὶ τὸν λαὸν Ἱερουσαλὴμ τὸν
19 ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς, καὶ κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν. Καὶ ἐλάλησεν
20 ἐπὶ (θ) θεὸν Ἱερουσαλὴμ, ὡς ϗ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσηύξατο
Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, ϗ Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης περὶ τούτων, ϗ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν.
21 Καὶ ἀπέστειλε κύριος ἄγγελον, ϗ ἐξέτριψε πάντα (ι) δυνατὸν ϗ πολεμιστὴν ϗ ἄρχοντα ϗ στρατηγὸν
ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλέως Ἀσσύρ. ϗ (κ) ἀπέστρεψε μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ,
ϗ (λ) ἦλθεν εἰς οἶκον (μ) θεοῦ αὐτοῦ. ϗ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέβαλον αὐτὸν ἐν
ῥομφαίᾳ.

Cum eo brachia carnea: nobiſcum autem Dominus Deus noſter ad ſalvandum, & præliandum prælium noſtrum. Et fiduciam cepit populus 8
ſuper verba Ezeciæ regis Juda. Et poſt hæc miſit Sennacherim rex 9
Aſſyriorum pueros ſuos ſuper Hieruſalem: & ipſe ſuper Lachis, &
omnis exercitus cum eo. Et miſit ad Ezeciam regem Juda, & ad omnem
Juda, qui in Hieruſalem, dicens; Sic dicit Sennacherim rex Aſſyriorum; 10
Super quo vos confiſi eſtis, & ſedebitis in obſidione in Hieruſalem?
Nónne Ezecias decipit vos ad tradendum vos in mortem, & in 11
famem, & in ſitim, dicens; Dominus Deus noſter ſalvabit nos de manu
regis Aſſur? Nónne hic eſt Ezecias, qui circumabſtulit altaria ejus, 12
& excelſa ejus, & dixit ipſi Juda, & habitantibus in Hieruſalem,
dicens; Ante altare hoc adorabitis, & in eo adolebitis? Nónne cognoſcetis, 13
quicquid feci ego, & patres mei omnibus populis regionum?
Nunquid valentes valuerunt dii gentium omnis terræ ſalvare populum
ſuum de manu mea? Quis in omnibus diis gentium harum, quas exterminârunt 14
patres mei? (b) Nunquid potuerunt ſalvare populum ſuum
de manu mea, quia poterit Deus veſter ſalvare vos de manu mea?
Nunc igitur ne decipiat vos Ezecias, & ne confidere vos faciat (c) ſecundùm 15
hæc, & ne credatis ei: quia non (d) poterit Deus omnis gentis
& regni ſalvare populum ſuum de manu mea, & de manu patrum meorum:
quia Deus veſter non ſalvabit vos de manu mea. Et adhuc 16
locuti ſunt pueri ejus ſuper Dominum Deum, & ſuper Ezeciam puerum
ejus. Et librum ſcripſit ad exprobrandum Dominum Deum Iſrael, 17
& dixit de eo, dicens; Sicut dii gentium terræ non eruerunt populos
ſuos de manu mea; ſic non eruet Deus Ezeciæ populum ſuum de manu
mea. Et clamavit voce magnâ Judaicè ad populum Hieruſalem, qui 18
ſuper murum ad (e) auxiliandum ipſis, & dejiciendum, ut capiant civitatem.
Et locutus eſt ſuper Deum Hieruſalem; ſicut & ſuper deos 19
populorum terræ, opera manuum hominum. Et deprecatus eſt Ezecias 20
rex, & Eſaias filius Amos propheta pro his: & clamaverunt in cœlum.
Et miſit Dominus angelum, & attrivit omnem potentem, & bellatorem, 21
& principem, & ducem in caſtris regis Aſſur. Et revertit cum confuſione
faciei in terram ſuam: & venit in domum dei ſui. Et de iis
qui exierant de ventre ejus, dejecerunt eum in gladio.

MS.A. (λ) Ἰούδαν (μ) ὁ βασιλεὺς (ν) Ἐπὶ τίνι (ξ) πεποίθατε, καθῆσθαι (ο) ϗ λιμὸν (π) εἰς θλίψιν, λέγων, (ρ) ὑμῶν σώσει ὑμᾶς (σ) κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, (†) ἐπ' αὐτοῦ (τ) τί ἐγὼ ἐποίησα ϗ (υ) ἐδύναντο (φ) ἐξωλέθρευσε (χ) ἠδύναντο (ψ) ἑαυτῶν (ω) Νῦν μὴ (α) ἑαυτοῦ (β) ὅτι θεὸς (γ) ἐπὶ κύριον (δ) Ὡς θεοὶ (ε) τοὺς λαοὺς ἑαυτῶν (ζ) ἑαυτοῦ (η) ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ϗ τὸν λαὸν τὸν ἐπὶ (θ) τὸν θεὸν (ι) δυνατὸν πολεμιστὴν (κ) ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον μετὰ αἰσχύνης εἰς τὴν (λ) εἰσῆλθεν (μ) τοῦ θεοῦ ἑαυτοῦ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 * لأن معه قوة الجند * ومعنا الله إلهنا يحارب عنا * فتعزى قلب الشعب بكلام حزقيا ملك
9 يهودا * وبعد ذلك بعث سنحاريب جيشا إلى يروسليم ومعه عبيده * وكان هو جالسا على الوادي
10 وكبراؤه معه * على سائر بني يهودا الذين كانوا في أروسليم * وقال لهم * هكذا أمر سنحاريب
11 ملك الموصل قائلا * على من تتوكلون لأنكم جالسون محبوسون في أروسليم * وحزقيا يطغيكم
ويسلمكم للموت والجوع والعطش * ويسخر بكم ويقول لكم * إن الله إلهنا يخلصنا من يد
12 ملك الموصل * أين هو حزقيا الذي أفنى المذابح والذبائح * وقال لبيت يهودا وسكان
13 أروسليم * اسجدوا قدام مذبح واحد * واطلعوا عليه البخور * فلعل تعرفون ما صنعته أنا
14 وآبائي في سائر شعوب المدن * ولم يقدروا آلهة الشعوب أن يخلصوهم من أياديها * هل
15 قدروا أن ينجوا من يدي مدنهم * فكيف يقدر الله أن ينجيكم من يدي * والآن فلا
يطغيكم حزقيا * ولا يتكلكم إلى هذا * ولا تأمنوه * فليس يقدر إلهكم ينجيكم من يدي كل
الشعوب وكل المملكات ما قدروا أن يخلصوا مدنهم من يدي ولا من أيدي آبائي * وأيضا
16 إلهكم ما يقدر يخلصكم من يدي * هذا ما قاله عبيده قدام الرب الإله * وقدام حزقيا
17 عبده * وكتب أيضا رسائل يعير بها الله إله إسرائيل * ويقول لشعب إسرائيل * إن آلهة هذه
المدن لم يقدروا ينجوا مدنهم من يدي * وكذا أيضا حزقيا لا يقدر أن ينجي مدينته
18 من يدي * وصاحوا بصوت عال باللغة العبرانية للشعب الجالس على سور أروسليم ليفزعوهم
19 ويرعبوهم * رجاء أن يأخذوا سور المدينة * وحلفوا بآلهة شعوب الأرض وبالإله المسلط على
20 أروسليم * أنه يكافيهم على أعمال أيديهم * فصلى حزقيا الملك وإشعياء النبي قدام الله *
21 ولأجل هذا سمع الله صلاتهما * وبعث الله ملكا من قدامه * فأهلك سائر جبابرة القوة *
والملوك والسلاطين الذين كانوا من جيش ملك الموصل * ورجع ملك الموصل إلى
مدينته خازي الوجه * وجاء إلى بيت آلهته * وهناك قتلوه بنوه الذين خرجوا من
صلبه بحربة *

Nam cum ipſo eſt robur militiæ, at nobiſcum eſt Deus, Deus noſter pugnans 8
pro nobis: confortatum eſt ergò cor populi verbis Hezeciæ regis Judæ. Poſtea 9
miſit Sanherib exercitum in Jeruſalem, & cum eo miniſtros ſuos (ipſe
verò aſſidebat valli unà cum magnatibus ſuis) contra omnes Judæos qui
erant in Jeruſalem, & dixit eis; Sic 10
jubet Sanherib rex Mauſel dicens, Quonam freti eſtis, quòd clauſi deſidetis in
Jeruſalem? Hezecia quidem vos ſeducit, 11
traditque vos morti, fami, ac ſiti; deridetque vos dicens, Procul
dubio Deus, Deus noſter erepturus eſt
nos è manu regis Mauſel. Ubinam 12
eſt Hezecia qui aboletis altaribus atque ſacrificiis, dixit domui Judæ & incolis
Jeroſolymæ, Adorate coram altari uno, & ſuper idem offerte incenſum?
Fortè non ignoratis quæ fecerim ego 13
& majores mei cunctis populis urbium, & quomodo non potuerint dii populorum
illorum eripere eos è manibus noſtris. Num potuerunt aſſerere de manibus 14
meis urbes ſuas? quomodo ergò poterit Deus aſſerere vos de manibus
meis? Igitur ne ſeducat vos Hezecia, 15
nec hujuſmodi ſpe vos lactet, nevé credatis ei; non enim poterit Deus
veſter aſſerere vos è manibus meis. Nullus populus, nullumque regnum aſſerere
potuit urbes ſuas è manibus meis aut è manibus majorum meorum,
igitur neque Deus veſter aſſerere vos poterit è manibus meis. Hæc 16
ſunt quæ dixerunt ſervi ejus coram Domino Deo, & coram Hezecia ſervo ipſius.
Scripſit etiam epiſtolas quibus 17
convitiabatur Deo, Deo Iſraelis; dicebatque populo Iſraelitico, Quemadmodum
urbium iſtarum dii urbes ſuas è manibus meis aſſerere non potuerunt, ita
neque Hezecia poterit urbem ſuam è manibus meis aſſerere. Tum altâ voce exclamârunt 18
linguâ Hebraicâ contra populum qui inſidebat muro Jeroſolymæ, ut
terrerent eos pavidoſque redderent, cum ſpe capiendi murum urbis: Jurantes 19
per deos gentium terræ perque Deum præſidentem Jeroſolymæ, remuneraturum
eos regem pro factis manuum eorum. Oraverunt 20
ergò Hezecia rex & Eſaia propheta Deum, & propter hoc audivit Deus
orationem utriuſque: Miſitque Deus 21
Angelum à conſpectu ſuo, qui perdidit robuſtiſſimos quoſque, & reges, atque
præfectos qui erant de exercitu regis Mauſel: rex verò Mauſel urbem ſuam
cum ignominia reverſus, adivit phanum deorum ſuorum, ibique lanceâ confoderunt
cum filii ſui qui egreſſi fuerant è coſta ejus.

eos *deduxit* & :omnium manu è & ,Aſſur regis Sancherib manu è Jeruſalaim habitatores & ,Jechizchijahu Dominus Servavitque
22 וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־יְחִזְקִיָּהוּ וְאֵת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ מִיַּד סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וּמִיַּד־כֹּל וַיְנַהֲלֵם
omniū oculis in eſt exaltat⁹ & :Jehudah regi Chizchijahu precioſa & ,Jeruſalaim in Domino *munus adferentes* multi Et .circuitu à
23 מִסָּבִיב׃ וְרַבִּים מְבִיאִים מִנְחָה לַיהוָה לִירוּשָׁלַםִ וּמִגְדָּנוֹת לִיחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּנַּשֵּׂא לְעֵינֵי כָל־
portentum & ,ei *dixit* Et .Dominum ad oravit & ;mortē ad uſq; Jechizchijahu ægrotavit illis diebus In .poſthac gentium
24 הַגּוֹיִם מֵאַחֲרֵי־כֵן׃ בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה יְחִזְקִיָּהוּ עַד־לָמוּת וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר לוֹ וּמוֹפֵת
,Jehudah contra & ,ira eū contra fuit & :ej⁹ cor eſt elevatū quia,Jechizchijahu reddidit ,*ſe ſuper* retributionē ſecundū non Et .ei dedit
25 נָתַן לוֹ׃ וְלֹא־כִגְמֻל עָלָיו הֵשִׁיב יְחִזְקִיָּהוּ כִּי גָבַהּ לִבּוֹ וַיְהִי עָלָיו קֶצֶף וְעַל־יְהוּדָה
Domini ira eos ſuper venit non & : Jeruſalaim habitatores & ,ipſe ,ſui cordis elatione *in* Jechizchijahu ſe humiliavit Et .Jeruſalaim &
26 וִירוּשָׁלָםִ׃ וַיִּכָּנַע יְחִזְקִיָּהוּ בְּגֹבַהּ לִבּוֹ הוּא וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ וְלֹא־בָא עֲלֵיהֶם קֶצֶף יְהוָה
, auri & ,argenti ſibi fecit theſauros & :valde *multum* gloria & ,*opulentia* Jechizchijahu ipſi *fuit* Et .Jechizchijahu diebus in
27 בִּימֵי יְחִזְקִיָּהוּ׃ וַיְהִי לִיחִזְקִיָּהוּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד הַרְבֵּה מְאֹד וְאֹצָרוֹת עָשָׂה־לוֹ לְכֶסֶף וּלְזָהָב
,*recentis* olei &,*muſti* & ,frumenti *proventui* *cellaria* Et .*deſiderii* vaſorū omniū & ,clypeorum & ,aromatum & ,*precioſi lapidis* &
28 וּלְאֶבֶן יְקָרָה וְלִבְשָׂמִים וּלְמָגִנִּים וּלְכֹל כְּלֵי חֶמְדָּה׃ וּמִסְכְּנוֹת לִתְבוּאַת דָּגָן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר
:multitudinē in boves & ,*pecoris acquiſitionem* & ,ſibi fecit urbes Et .*ſtabula* ad *greges* & ; jumento & jumento cuivis *ſtabula* &
29 וְאֻרָוֹת לְכָל־בְּהֵמָה וּבְהֵמָה וַעֲדָרִים לָאֲוֵרוֹת׃ וְעָרִים עָשָׂה לוֹ וּמִקְנֵה־צֹאן וּבָקָר לָרֹב
,ſuperiorem Ghichon aquarum exitum obturavit Jechizchijahu ipſe Et .valde multam ſubſtantiam Deus ei dedit nam
30 כִּי נָתַן־לוֹ אֱלֹהִים רְכוּשׁ רַב מְאֹד׃ וְהוּא יְחִזְקִיָּהוּ סָתַם אֶת־מוֹצָא מֵימֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן
Babel principū *interpretibus in* ſic Et .ſuo opere omni in Jechizchijahu eſt proſperat⁹ & :David urbis occidentē ad ſubter eas direxit &
31 וַיַּשְּׁרֵם לְמַטָּה־מַּעְרָבָה לְעִיר דָּוִיד וַיַּצְלַח יְחִזְקִיָּהוּ בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ׃ וְכֵן בִּמְלִיצֵי שָׂרֵי בָבֶל
.ej⁹ corde in oīa *ſciendum ad*,eum *tentandum ad* ,Deus eum dereliquit ,terra in fuerat quod ,*portentum* quærendū ad,eum ad *miſſis*
הַמְשַׁלְּחִים עָלָיו לִדְרֹשׁ הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר הָיָה בָאָרֶץ עֲזָבוֹ הָאֱלֹהִים לְנַסּוֹתוֹ לָדַעַת כָּל־בִּלְבָבוֹ׃
,Jehudah regum libro in ,prophetæ Amos filii Jeſahjahu viſione in ſcripta ipſa ecce ,ej⁹ miſericordiæ &,Jechizchijahu *verborū reſiduū* Et
32 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְחִזְקִיָּהוּ וַחֲסָדָיו הִנָּם כְּתוּבִים בַּחֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יְהוּדָה
ei fecerunt gloriam & ,David filiorū *ſepulcrorum ſublimitate* in eū ſepelierunt & ,ſuis patrib⁹ cum Jechizchijahu *jacuit* Et .Iſrael &
33 וְיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יְחִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּמַעֲלֵה קִבְרֵי בְנֵי־דָוִיד וְכָבוֹד עָשׂוּ־לוֹ
.eo pro ejus filius Menaſſeh regnavit Et .Jeruſalaim habitatores & ,Jehudah omnis ipſo *moriendo in*
בְמוֹתוֹ כָּל־יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXXIII. לג

oculis in malum fecit Et .Jeruſalaim in regnavit annis quinq; & quinquaginta &:*ipſum regnando in* Menaſſeh annorū duodecim Filius
1 בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי
2 excelſa ædificavit & ,eſt converſus Et .Iſrael .filiorū *faciebus* à Dominus expulit quas ,gentiū abominationes juxta ,Domini
3 יְהוָה כְּתוֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת
,cœlorum militiæ omni ſe incurvavit & ,lucos fecit & ,Behalim ipſi aras erexit Et .ejus pater Jechizchijahu diruerat quæ
אֲשֶׁר נִתַּץ יְחִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם מִזְבְּחוֹת לַבְּעָלִים וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרוֹת וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם
.ſeculum in meum nomen erit Jeruſalaim In :Dominus dixerat qua ,Domini domo in altaria ædificavit Et .eis ſervivit &
4 וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃ וּבָנָה מִזְבְּחוֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה בִּירוּשָׁלַםִ יִהְיֶה־שְּׁמִי לְעוֹלָם׃
.Domini domus atriis duobus in ,cœlorum exercitui cuncto altaria ædificavit Et
5 וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא הַשָּׁמָיִם בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה׃

Verſio VULG. LAT.

Salvavítque Dominus Ezechiam & habitatores Jeruſalem de manu Sennacherib regis Aſſyriorum, & de manu omnium, & præſtitit eis quietem per circuitum. 22 Multi etiam deferebant hoſtias & ſacrificia Domino in Jeruſalem, & munera Ezechiæ regi Juda : qui exaltatus eſt poſt hæc coram cunctis gentibus. 23 In diebus illis ægrotavit Ezechias uſque ad mortem, & oravit Dominum : exaudivítque eum, & dedit ei ſignum. 24 Sed non juxta beneficia, quæ acceperat, retribuit, quia elevatum eſt cor ejus : & facta eſt contra eum ira, & contra Judam & Jeruſalem. 25 Humiliatúſque eſt poſteà, eò quòd exaltatum fuiſſet cor ejus, tam ipſe, quàm habitatores Jeruſalem : & idcircò non venit ſuper eos ira Domini in diebus Ezechiæ. 26 Fuit autem Ezechias dives, & inclytus valdè, & theſauros ſibi plurimos congregavit argenti, & auri, & lapidis pretioſi, aromatum, & armorum univerſi generis, & vaſorum magni pretii. 27 Apothecas quoque frumenti, vini, & olei, & præſepia omnium jumentorum, cauláſque pecorum, 28 Et urbes ædificavit ſibi: habebat quippè greges ovium & armentorum innumerabiles, eò quòd dediſſet ei Dominus ſubſtantiam multam nimis. 29 Ipſe eſt Ezechias, qui obturavit ſuperiorem fontem aquarum Gihon, & avertit eas ſubtèr ad Occidentem Urbis David : in omnibus operibus ſuis fecit proſperè quæ voluit. 30 Attamen in legatione principum Babylonis, qui miſſi fuerant ad eum, ut interrogarent de portento, quod acciderat ſuper terram, dereliquit eum Deus ut tentaretur, & nota fierent omnia quæ erant in corde ejus. 31 Reliqua autem ſermonum Ezechiæ, & miſericordiarum ejus, ſcripta ſunt in viſione Iſaiæ filii Amos prophetæ, & in libro regum Juda & Iſrael. 32 Dormivítq; Ezechias cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum ſup ſepulchra filiorū David: et celebravit ej⁹ exequias univerſ⁹ Juda, et omnes habitatores Jeruſalē: regnavítq; Manaſſes fili⁹ ej⁹ pro eo. 33

CAP. XXXIII.

Duodecim annorū erat Manaſſes cùm regnare cœpiſſet, et quinquaginta quinq; annis regnavit in Jeruſalem, 1 Fecit autē malū coram Dño, juxta abominationes gentiū, quas ſubvertit Dñs corā filiis Iſrael: 2 Et converſ⁹ inſtauravit excelſa, quæ demolit⁹ fuerat Ezechias pater ej⁹: conſtruxítq; aras Baalim, et fecit lucos, et adoravit omnē militiā cœli, & coluit eam. 3 Ædificavit quoq; altaria in domo Dñi, de qua dixerat Dñs; In Jeruſalem erit nomen meum in æternum. 4 Ædificavit autem ea cuncto exercitui cœli, in duobus atriis domûs Domini. 5

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 * ܘܦܪܩ ܡܪܝܐ ܠܚܙܩܝܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܗ ܕܐܘܪܫܠܡ ܀ ܡܢ ܐܝܕܘܗܝ ܕܣܢܚܪܝܒ
23 ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠ ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܗܘܢ. * ܘܣܓܝܐܐ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. ܡܩܪܒܝܢ
ܗܘܘ ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܪܝܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܗܒܝܢ ܗܘܘ ܡܘܗܒܬܐ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ
24 ܘܐܬܬܪܝܡ. ܥܠ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܘܗܝ. * ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܟܪܗ ܚܙܩܝܐ ܥܕܡܐ ܠܡܡܬ. ܘܨܠܝ
ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ. ܣܘܓܐܐ ܕܛܒܬܐ ܥܒܕܬ ܥܡܝ.
25 ܘܠܐ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝ ܦܪܥܬܢܝ. * ܘܗܢܐ ܟܘܪܗܢܐ ܕܟܪܗ ܚܙܩܝܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܪܝܡ
26 ܠܒܗ. ܘܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܘܥܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. * ܘܟܪܗ ܚܙܩܝܐ. ܡܛܠ
ܕܐܬܬܪܝܡ ܠܒܗ ܗܘ ܘܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܥܠܝܗܘܢ ܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ ܒܝܘܡܘܗܝ
27 ܕܚܙܩܝܐ. * ܘܗܘܐ ܠܚܙܩܝܐ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. ܘܥܒܕ ܠܗ ܒܝܬ ܓܙܐ ܠܟܣܦܐ
28 ܘܠܕܗܒܐ. ܘܠܟܐܦܐ ܛܒܬܐ. ܘܠܒܣܡܐ. ܘܠܬܪܣܐ ܘܠܡܐܢܐ ܕܪܓܬܐ. * ܘܐܘܨܪ̈ܐ
29 ܠܥܠܠܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ ܘܕܡܫܚܐ. ܘܐܘܪܘܬܐ ܠܟܠܗ ܒܥܝܪܐ. * ܘܩܘܪܝܐ ܠܒܥܝܪܐ. ܘܠܥܢܐ
30 ܘܠܬܘܪܐ ܘܠܚܝܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ ܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ ܛܒ. * ܘܗܘ ܚܙܩܝܐ
ܣܟܪ ܡܦܩܢܐ ܕܡܝܐ ܕܡܥܝܢܐ ܥܠܝܐ. ܘܫܕܐ ܐܢܘܢ ܠܓܘܒܐ ܡܥܪܒܝܐ ܕܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ.
31 ܘܐܨܠܚ ܚܙܩܝܐ ܒܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ. * ܘܒܥܐ ܗܘܐ ܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܫܠܝܛ ܗܘܐ
32 ܒܐܪܥܐ. ܘܝܕܥ ܐܠܗܐ ܟܠ ܡܐ ܕܐܝܬ ܒܠܒܗ. * ܘܫܪܟܐ ܕܦܬܓܡܘܗܝ ܕܚܙܩܝܐ
ܘܛܒܘܬܗ. ܘܬܪܝܨܘܬܗ ܗܐ ܟܬܝܒܢ. ܒܢܒܝܘܬܗ ܕܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ
33 ܢܒܝܐ ܒܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܫܟܒ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ
ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܥܒܕܘ ܠܗ ܐܝܩܪܐ ܒܡܘܬܗ. ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ: ܘܗܦܟܘ
ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܠܟ ܡܢܫܐ ܒܪܗ ܚܠܦܘܗܝ. * ܫܠܡ * ܠܓ *
1 * ܒܪ ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܡܢܫܐ ܟܕ ܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܗ. ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ. ܐܡܠܟ
2 ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܘܒܕ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ ܡܢ
3 ܩܕܡ ܒܢܝ̈ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܦܟ ܘܒܢܐ ܡܕܒܚܐ ܕܣܚܦ ܚܙܩܝܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܐܩܝܡ ܡܕܒܚܐ
ܠܦܬܟܪܐ. ܘܥܒܕ ܢܡܪܐ. ܘܣܓܕ ܠܗܘܢ. ܘܣܓܕ ܠܟܠܗ ܚܝܠܗ ܕܫܡܝܐ. ܒܬܪܬܝܢ
ܕܪ̈ܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.

* Sic eripuit Dominus Hezeciam & omnes cives Jeruſalem de manibus Sanherib regis Athur, & de manu omnium conterminorum ejus. 22 Adeo ut multi ex Iſraelitis afferrent oblationes Domino in Jeruſalem, darentq; munera Hezeciæ regi Judæorum, & exaltatus eſſet ſuper omnes populos. 23 Poſt hæc iiſdem diebus ægrotavit Hezecia ad mortem uſque: quapropter Dñm precatus ait, Multa præclara facinora erga me geſſiſti, neque ſecundùm opus manuum mearum rependiſti mihi. 24 (Hic autem morbus quo ægrotavit Hezecia, *contigit*, quoniam elatus fuerat animus ejus, ideóque venerat ſuper eum ira Domini, & ſuper domum Judæ.) 25 Ægrotavit inquam, Hezecia, eò quòd elatus eſſet animus cùm ipſius tum civium Jeruſalem : attamen non venit ſuper eos ira Domini in diebus Hezeciæ. 26 Acquiſiverat autem Hezecia divitias & honorem quamplurimum, feceratque ſibi cellas pro argento et auro, lapidibus pretioſis, odoribus, clypeis, & vaſis curioſorum curioſitate *dignis* : 27 Cellas etiam ad proventus frumenti, vini, & olei : & præſepia pro omnigenis jumentis : 28 Et rura pro jumentis, ovibus, bobus, & animantibus : dederat enim ei Dominus armenta quamplurima. 29 Idem Hezecia obturavit ſcaturiginem aquarum fontis ſuperioris, & rejecit eas in foveam Occidentalem civitatis Davidis: denique proſperè ceſſit Hezeciæ in cunctis operibus ſuis. 30 Quæſivit enim legem Domini quantùm ei licebat in terra, novitque *Deus* quicquid erat in animo ipſius. 31 Reliqua geſta Hezeciæ, bonæ actiones, & rectæ viæ ipſius, ecce ſcripta ſunt in prophetia Eſaiæ filii Amos prophetæ, in libro regum Judæ & Iſraelis. 32 Tandem occubuit cum patribus ſuis : & cùm ſepeliſſent eum in civitate Davidis, & ſummum exhibuiſſent ei honorem in morte ejus omnes Judæi ; reverſi ſunt Jeroſolymam : regnavitque Manaſſe filius ejus poſt ipſum. 33

CAP. XXXIII.

Natus erat annos duodecim Manaſſe, cùm regno potitus eſſet, & annis quinquaginta quinque regnavit in Jeruſalem. 1 Fecit autem quod malum erat coram Deo, ſecundùm opera gentium quas Dominus perdiderat à conſpectu Iſraelitarum. 2 Reædificavit enim aras quas demolitus fuerat Hezecia pater ejus, & erexit altaria idolis, fabricavit tigres, & adoravit eas, adoravitque omnes cœli copias in utroque atrio domûs Domini. 3

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ἔσωσε (ν) κύριος τὸν Ἐζεκίαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς Σενναχειρὶμ βασιλέ-
23 ως (ξ) Ἀσσοὺρ, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων, καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν. Καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ κυρίῳ
εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ δόματα τῷ Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ (ο) ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν
24 (π) ἐθνῶν μετὰ ταῦτα. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας ἕως θανάτου, καὶ προσηύξατο πρὸς
25 κύριον· καὶ ἐπήκουσεν (†) αὐτῷ, καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀντ-
απέδωκεν Ἐζεκίας, (ρ) ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱε-
26 ρουσαλήμ. Καὶ ἐταπεινώθη Ἐζεκίας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας (σ) αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱε-
27 ρουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἐζε-
κίᾳ πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα· καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν (τ) αὐτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τοῦ λί-
28 θου τοῦ τιμίου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα, καὶ ὁπλοθήκας, καὶ εἰς σκεύη ἐπιθυμητὰ, Καὶ πόλεις εἰς τὰ (υ)
γεννήματα τοῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ κώμας καὶ φάτνας παντὸς κτήνους, καὶ μάνδρας εἰς τὰ
29 ποίμνια, Καὶ πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν (φ) αὐτῷ, καὶ ἀποσκευὴν προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι
30 ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα. Αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἔξοδον τοῦ ὕδατος Γι-
ῶν τὸ ἄνω, καὶ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως Δαυίδ. καὶ εὐοδώθη Ἐζεκίας ἐν πᾶσι
31 τοῖς ἔργοις (χ) αὐτοῦ. Καὶ οὕτως τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Βαβυλῶνος, τοῖς ἀποσταλεῖσι
πρὸς αὐτὸν πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, (ψ) ἐγκατέλιπεν αὐτὸν κύριος τοῦ
32 πειράσαι αὐτὸν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου, καὶ τὸ ἔλεος
αὐτοῦ, ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ἠσαΐου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα
33 καὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων (ω) αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων
υἱῶν Δαυίδ· καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν
Ἱερουσαλήμ. καὶ ἐβασίλευσεν Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et ſalvavit Dominus Ezeciam, & habitantes in Hieruſalem, de manu 22
Sennacherim regis Aſſur, & de manu omnium: & requiem dedit eis
in circuitu. Et multi afferebant dona Domino in Hieruſalem, & mu- 23
nera Ezeciæ regi Juda. Et exaltatus eſt ad oculos omnium gentium poſt
hæc. In diebus illis ægrotavit Ezecias uſque ad mortem, & depreca- 24
tus eſt ad Dominum; & exaudivit eum: & ſignum dedit ei. Et non 25
ſecundùm retributionem, quam dederat ei, retribuit Ezecias: ſed exal-
tatum eſt cor ejus: & facta eſt ſuper eum ira, & ſuper Judam, &
Hieruſalem. Et humiliatus eſt Ezecias ab altitudine cordis ſui, ipſe, & 26
habitantes Hieruſalem. Et non ſupervenit ſuper eos ira Domini in die-
bus Ezeciæ. Et factæ ſunt Ezeciæ divitiæ, & gloria multa valde. 27
Et theſauros fecit ſibi argenti, & auri, & lapidis pretioſi, & ad aro-
mata, & (f) armamentaria, & ad vaſa deſiderabilia, Et civitates 28
ad genimina frumenti, & vini, & olei, & pagos, & præſepia omnis
pecoris, & mandras ad greges, Et civitates, quas ædificavit ſibi, & 29
apparatum ovium, & boum in multitudine: quoniam dedit ei Dominus
apparatum multum valdé. Ipſe Ezecias obſtruxit exitum aquæ Gion 30
ſuprá: & direxit eas deorſum ad Africum civitatis David. Et proſpe-
ratus eſt Ezecias in omnibus operibus ſuis. Et ſic (h) legatis principum 31
de Babylone, qui miſſi fuerant ad eum ad percunctandum ab eo prodigi-
um, quod factum fuerat ſuper terram, dereliquit eum Dominus ad ten-
tandum eum, ad ſciendum quæ in corde ejus. Et reliqua verborum 32
Ezeciæ, & miſericordia ejus, ecce ſcripta ſunt in prophetia Eſaiæ filii
Amos prophetæ, & in libro regum Juda, & Iſrael. Et dormivit 33
Ezecias cum patribus ſuis: & ſepelierunt eum in aſcenſione ſepulchro-
rum filiorum David. Et gloriam & honorem dederunt ei in morte ejus
omnis Juda, & habitantes in Hieruſalem. Et regnavit Manaſſes filius ejus pro eo.

MS. A. (ν) κύριος Ἐζεκίαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ (ξ) Ἀσσυρίων, (ο) ὑπερήρθη (π) ἐθνῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐν ταῖς (†) αὐτοῦ, (ρ) ἀλλ' ὑψώθη (σ) ἑαυτοῦ καὶ οἱ (τ) ἑαυτῷ (υ) γενήματα σίτου καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου, καὶ κώμας, φάτνας (φ) ἑαυτῷ, (χ) ἑαυτοῦ. (ψ) καὶ ἐγκατέλιπεν (ω) ἑαυτοῦ,

ΚΕΦ. λγʹ.

1 ὪΝ (α) δεκαδύο ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ (β) πεντηκονταπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν
2 ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν (γ) ἐναντίον κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν,
3 οὓς (δ) ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ, ἃ
κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔστησε στήλας (ε) τοῖς Βααλὶμ, καὶ ἐποίησεν ἄλση, καὶ προσεκύνησε πάσῃ
4 τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ κυρίου, οὗ εἶπεν κύριος, Ἐν Ἱε-
5 ρουσαλὴμ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς
δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου.

CAP. XXXIII.

ERat duodecim annorum Manaſſes in regnando ipſum: & quinqua- 1
ginta quinque annos regnavit in Hieruſalem. Et fecit malum in conſpe- 2
ctu Domini de omnibus abominationibus gentium, quos exterminavit
Dominus à facie filiorum Iſrael. Et revertit, et ædificavit excelſa, 3
quæ diruerat Ezecias pater ejus, et erexit ſtatuas ipſis Baalim, et fecit
lucos, et adoravit omnem militiam cœli, et ſervivit eis. Et ædificavit
altaria in domo Domini, ubi dixit Dominus, In Hieruſalem erit nomen 4
meum in ſeculum. Et ædificavit altaria omni militiæ cœli in ambobus 5
atriis domûs Domini.

MS. A. (α) δέκα καὶ δύο ἐτῶν ἐν τῷ (β) πεντήκοντα ἔτη (γ) ἐνώπιον (δ) ἐξωλέθρευσεν (ε) ταῖς Βααλείμ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 * ونجا الله حزقيا وسكان اورسليم من يدي سنحاريب ملك الموصل * ومن يد كل من
23 حواليهم * وكثير من بني اسرايل جابوا قرابين لله الي اورسليم * واعطوا هدايا لحزقيا
24 الملك الذي في بيت يهودا * وارتفع حزقيا الي فوق اعظم من ساير ملوك الشعوب * ومن
بعد ذلك اعتل حزقيا حتي الي الموت * فصلي قدام الله وقال * مرارا كثيرة صنعت لي * وليس
25 مثل ما صنعت يداي كافيتني * وهذه العلة اعتلها * لان سببها انه تكبر في قلبه * فجاء
26 عليه السخطة * وعلي بيت يهودا * وعلي سكان اورسليم * فاعتل حزقيا لما تكبر قلبه هو
27 وسكان اورسليم * ولم يجي عليهم غضب الله في ايام حزقيا * وكان له مالا ووقارا عظيما *
28 29 ومخازن للمال * والجواهر * والبخور * والدرق * والثياب * والغلات * والخمر * والزيت * ومعالف
30 للغنم * والثيران * والبهايم * والحيوان * لان الله اعطاه قنية كثيرة * وكان قد سد عيون
الماء العالية عن جهتها * وصرفها الي الجب الغربي الذي في ضيعة داود *
31 واستقام في ساير اعماله * وطلب ناموس الله الذي اعطاه في الارض * وعرف
32 كل شي في قلبه * وساير الفاظ حزقيا وخيراته وطرقه الحسنة * مكتوبة في
33 نبوة شعياء النبي * وفي سفر ملوك يهودا واسرايل * واضطجع حزقيا مع اباية *
وقبر في قرية داود بكرامة عظيمة ووقار صنعوا له بنو يهودا في موته * ورجعوا الي
اورسليم *

Atque ita liberavit Deus Hezeciam & in- 22
colas Jeruſalem de manu Sanherib regis
Mauſel, et de manu omnium qui circum
eos erant. Et multi ex Iſraelitis attule- 23
runt munera Deo in Jeruſalem, et dona
dederunt Hezeciæ regi qui erat in domo
Judæ; ita ut ſuperexaltatus Hezecia
ſuperaret omnes reges populorum. Poſt 24
hæc ægrotavit Hezecia ad mortem uſque:
quamobrem Deum oravit, ac dixit, Sæ-
pè jam benefeciſti mihi, neque ſecundùm
id quod operatæ ſunt manus meæ, retri-
buiſti mihi. Hoc autem morbo labora- 25
vit ea de cauſa, quòd cùm ſuperbiviſſet
in corde ſuo, venit indignatio ſuper e-
um, ſuper domum Judæ, et ſuper inco-
las Jeruſalem. Ægrotavit igitur He- 26
zecia ubi ſuperbiſſet animus ejus et in-
colarum Jeruſalem; at ſuper hos non
venit indignatio Dei in diebus Hezeciæ.
Habebat enim opes et gloriam ingentem, 27
et apothecas pro pecunia, gemmis, thure,
clypeis, et veſtibus, Annonâ, vino, 28
et oleo: Et ſtabula pro pecudibus, bo- 29
bus, jumentis, et animantibus: Deus e-
nim dederat ei poſſeſſionem copioſam.
Impediverat etiam ſuperiores aquæ fon- 30
tes ab alveo ſuo, et diverterat eos ad
puteum Occidentalem, qui eſt in civitate
Davidis. Itaque proſper fuit in omnibus
operibus ſuis, Quæſivit legem Dei 31
quam dederat ei in terra, et cognovit
quicquid erat in corde ipſius. Reliquæ 32
res geſtæ Hezeciæ, bona opera, rectæque
viæ ejus, ſcripta ſunt in prophetia E-
ſaiæ prophetæ, et in libro regum Judæ
et Iſraelis. Demum occubuit Hezecia 33
cum majoribus ſuis, et ſepultus eſt in
civitate Davidis magna cum pompa et
honore, quem exhibuerunt ei filii Ju-
dæ in morte ipſius, tum reverſi ſunt
Jeroſolymam.

* الفصل الثالث والثلثون *

1 * وملك منسا ابنه بعده * وكان ابن اثني عشر سنة * وملك باورسليم خمسة وعشرين
2 سنة * وصنع السوء قدام الله مثل اعمال الشعوب الذين كانوا مقلوعين من قدام بني اسرايل
3 * ورجع بني مذابح الاصنام التي قلعها حزقيا ابوه * واقام نجد الاوثان * وصنع نمون
وسجد لها ولجميع نجوم السماء في داري بيت الله * **

CAP. XXXIII.

POſt hunc regnavit Manaſſe filius e- 1
jus annum agens duodecimum: regna-
vitque in Jeruſalem annis vigintiquin-
que. Malum deſignavit coram Deo, 2
ſecundùm opera gentium quæ extirpa-
tæ fuerant à conſpectu filiorum Iſra-
elis. Nam rurſus ædificatis altaribus i- 3
dolorum quæ funditùs everterat Heze-
cia pater ejus, inſtituit cultum idolo-
rum, pardos fecit, et eos omneſque cœ-
li ſtellas adoravit in utroque atrio do-
mûs Dei:

דברי הימים ב׃ לג

, *præstigiis vacabat* & ,augurabatur & ,observabat tempora & : Hinnom filii valle in ignem per suos filios fecit transire ipse Et

6 והוא העביר את־בניו באש בגי בן־הנם ועונן ונחש וכשף

,fecerat quod *simulacri dolatile* posuit Et .eũ irritandũ ad Domini oculis in malũ *faciendũ ad* multiplicavit *sciolum & pythonẽ* fecit &

7 ועשה אוב וידעני הרבה לעשת הרע בעיני יהוה להכעיסו׃ וישם את־פסל הסמל אשר עשה

elegi quam Jerusalaim in & ,hac domo In : ej⁹ filiũ Selomoh ad & ,David ad Deus dixit qua ,Dei domo in

בבית האלהים אשר אמר אלהים אל־דויד ואל־שלמה בנו בבית הזה ובירושלם אשר בחרתי

humo desuper Israel pedem removere addam non Et .seculum in meũ nomen ponam ,Israel tribubus cunctis de

8 מכל שבטי ישראל אשים את־שמי לעילום׃ ולא אוסיף להסיר את־רגל ישראל מעל האדמה

,statuta & ,legem omnem ,eis præcepi quæ omnia *faciendum ad* custodierint si duntaxat : vestris patrib⁹ statui quam

אשר העמדתי לאבתיכם רק אם־ישמרו לעשות את כל־אשר צויתים לכל־התורה והחקים

præ malum *faciendum ad* ,Jerusalaim habitatores & ,Jehudah ipsum Menasseh errare fecit Et .Moseh manum per judicia &

9 והמשפטים ביד־משה׃ ויתע מנשה את־יהודה וישבי ירושלם לעשות רע מן־

non & ,ej⁹ populũ ad & ,Menasseh ad Dominus est locutus Et .Israel filiorum *faciebus* à Dominus fecit perdere quas ,gentibus

10 הגוים אשר השמיד יהוה מפני בני ישראל׃ וידבר יהוה אל־מנשה ואל־עמו ולא

; *compedibus* in Menasseh ceperunt & ,Assur regi qui exercitus principes eos super Dominus adduxit Et .attenderunt

11 הקשיבו׃ ויבא יהוה עליהם את־שרי הצבא אשר למלך אשור וילכדו את־מנשה בחוחים

se humiliavit & ,sui Dei Domini *facies* oravit ,*ei esse angustia ut* Et .Babel in eũ fecerunt abire & ,*catenis duabus* in eũ vinxerunt &

12 ויאסרהו בנחשתים ויוליכהו בבלה׃ וכהצר לו חלה את־פני יהוה אלהיו ויכנע

Jerusalaim eũ reduxit & ,ej⁹ deprecationẽ exaudivit & ,ei exorabilis fuit & ,eum ad oravit Et .suorũ patrũ Dei *faciebus* à valde

13 מאד מלפני אלהי אבתיו׃ ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תחנתו וישיבהו ירושלם

David *civitati exteriorem* murum ædificavit hoc post Et .Deus ipse Dominus quòd Menasseh cognovit & : suũ regnũ in

14 למלכותו וידע מנשה כי יהוה הוא האלהים׃ ואחרי־כן בנה חומה חיצונה לעיר־דויד

exercit⁹ principes posuit & ; valde eã exaltavit & ,*altum locũ ad circuivit* & ,piscium porta in *intrandũ* ad & ,torrẽte in Ghichon occidentẽ ad

מערבה לגיחון בנחל ולבוא בשער הדגים וסבב לעפל ויגביהה מאד וישם שרי־חיל

aras omnes & ,Domini domo è simulachrũ & ,*alienigenæ* deos removit Et .Jehudah in munitis civitatibus cũctis in

15 בכל־הערים הבצרות ביהודה׃ ויסר את־אלהי הנכר ואת־הסמל מבית יהוה וכל־המזבחות

immolavit & ,Domini altare *reparavit* Et .urbem extra projecit & : Jerusalaim in & ,Domini domus mõte in ædificaverat quæ

16 אשר בנה בהר בית־יהוה ובירושלם וישלך חוצה לעיר׃ ויכן את־מזבח יהוה ויזבח

populus adhuc Attamen .Israel Deo Domino *serviendum ad* ,Jehudah dixitque : confessionẽ & ,pacificorũ victimas illud super

17 עליו זבחי שלמים ותודה ויאמר ליהודה לעבוד את־יהוה אלהי ישראל׃ אבל עוד העם

videntium verba & ,suũ Deum ad ej⁹ oratio & ,Menasseh verborũ residuum Et .suo Deo Domino duntaxat ,excelsis in *immolantes*

18 זבחים בבמות רק ליהוה אלהיהם׃ ויתר דברי מנשה ותפלתו אל־אלהיו ודברי החזים

, ei *esse exorabilem* & ,ejus oratio Et .Israel regum verbis in *ipsa* ecce ,Israel Dei Domini nomine in eum ad *loquentium*

19 המדברים אליו בשם יהוה אלהי ישראל הנם על־דברי מלכי ישראל׃ ותפלתו והעתר־לו

ante ,sculptilia & ,lucos statuit & ,excelsa *eis in* ædificavit quibus loca & ,ej⁹ prævaricatio & ,ej⁹ peccatũ omne &

וכל־חטאתו ומעלו והמקמות אשר בנה בהם במות והעמיד האשרים והפסלים לפני

.Chozai verbis in scripta ipsa ecce : *eum humiliari*

הכנעו הנם כתובים על דברי חוזי׃

Versio VULG. LAT.

6 Transiréq; fecit filios suos p ignem in valle Benennom: observabat somnia, sectabatur auguria, maleficis artibus inserviebat, habebat secũ magos, & incantatores: multáq; mala operat⁹ est corã Domino, ut irritaret eum. 7 Sculptile quoque & conflatile signum posuit in domo Dei, de qua locutus est Deus ad David, & ad Salomonem filium ejus, dicens; In domo hac & in Jerusalem, quam elegi de cunctis tribubus Israel, ponam nomen meũ in sempiternum. 8 Et moveri non faciam pedem Israel de terra, quam tradidi patrib⁹ eorum: ita duntaxàt si custodierint facere quæ præcepi eis, cunctámq; legem & ceremonias, atque judicia per manum Moysi. 9 Igitur Manasses seduxit Judã, & habitatores Jerusalem, ut facerent malũ super omnes gentes, quas subverterat Domin⁹ à facie filiorum Israel. 10 Locutúsq; est Domin⁹ ad eum, & ad populum illius, & attendere noluerunt. 11 Idcircò superinduxit eis principes exercitûs regis Assyriorum: ceperúntque Manassen, & vinctum catenis atque compedibus duxerunt in Babylonem. 12 Qui postquàm coangustatus est, oravit Dominum Deum suum: & egit pœnitentiam valdè coram Deo patrum suorum. 13 Deprecatúsq; est eum, & obsecravit intenté: & exaudivit orationem ejus, reduxítque eum in Jerusalem in regnum suum, & cognovit Manasses quòd Dominus ipse esset Deus. 14 Post hæc ædificavit murum extra civitatem David, ad Occidentem Gihon in convalle, ab introitu portæ piscium per circuitum usque ad Ophel, & exaltavit illum vehementer: constituítque principes exercitûs in cunctis civitatibus Juda munitis: 15 Et abstulit deos alienos, & simulacrum de domo Domini; aras quoque, quas fecerat in monte domûs Domini, & in Jerusalem, & projecit omnia extra urbem. 16 Porrò instauravit altare Domini, & immolavit super illud victimas, & pacifica, & laudem: præcepítque Judæ ut serviret Domino Deo Israel. 17 Attamen adhuc populus immolabat in excelsis Domino Deo suo. 18 Reliqua autem gestorum Manasse: & obsecratio ejus ad Deum suum: verba quoque Videntium, qui loquebantur ad eũ in nomine Domini Dei Israel, continentur in sermonibus regum Israel. 19 Oratio quoq; ej⁹ & exauditio, & cuncta peccata atq; contempt⁹, loca etiã in quibus ædificavit excelsa, & fecit lucos & statuas, antequàm ageret pœnitentiam, scripta sunt in sermonibus Hozai.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

6 * Is etiam traduxit filium suum per ignem in valle maxima, fascinavit oculis, præstigiis & veneficiis us⁹ est, consuluit Chaldæos & divinos, denique plurima perpetravit coram Domino flagitia, quibus iram ejus provocavit. 7 Et quadrifrontem figuram quam fecerat, collocavit in domo Domini, de qua dixerat Dominus Davidi & Salomoni filio ejus; In domo ista in Jerusalem quam elegi mihi ex omnibus tribubus Israelis, collocabo habitationem meã in perpetuum: 8 Nec adjiciam ulteriùs educere Israelem ex hac terra quam dedi patribus eorum, si modò observent & faciant quæcunque præcepi eis, totámque legem, & statuta atque judicia mea quæ mandavit eis servus meus Moses. 9 Itaque in errorem abduxit Manasse Judam & cives Jerosolymitanos, ut facerent opera mala sicut gentes quas perdiderat Dominus à conspectu filiorum Israelis. 10 Et cùm allocutus esset Dominus Manassem & populum ejus, nec acquievissent; 11 Adduxit in eos Dominus principes exercitûs regis Athur, qui ceperunt Manassem vivum, & catenis vinctum abduxerunt in Babelem. 12 Ubi angustiis oppressus, oravit Dominum Deum suum, multóque timore veneratus est Dominum Deum patrum suorum. 13 Et cùm oràsset Dominum, audivit clamorem ejus, & orationem ejus accepit, reduxítque eum Jerosolymam in regnũ suum: tum cognovit Manasse Dominum esse Deum. 14 Post hæc autem ædificavit murum exteriorem civitati Davidis, ab Occidentali parte fluminis Gihon usque ad introitum portæ piscatorum: totámque Jerosolymam cinxit muro externo, quem & valdè extulit: & constituit duces exercitûs in omnibus superioribus civitatibus domûs Judæ. 15 Et amotis diis alienis & figuris sculptis quæ erant in domo Domini, & omnibus aris quas ædificaverat in monte domûs Dei & in Jerusalem, iísque extra civitatem projectis; 16 Ædificavit altare Domino, & sacrificavit holocausta, victimas perfectas, ac boves. Tum dixit Judæ ut festũ quoque celebrarent Domino Deo Israelis; 17 Et alia sacrificia aut holocausta ne offeratis, præterquam Domino Deo vestro. 18 Reliqua gesta Manassis, ejus oratio quam *fudit* coram Deo, & sermones prophetarum qui de ipso vaticinati sunt nomine Domini Dei Israelis; ecce scripta sunt in rebus gestis regum Israelis & Judæ. 19 Oratio quoque ipsius, quæ exaudita fuit ad clamorem ejus, omnia peccata ipsius, & iniquitas ejus, & loca in quibus aras extruxit, creavit sacrificulos, & phana fecit simulacris; ecce scripta sunt in rebus gestis Hanan prophetæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ αὐτὸς (ζ) διήγαγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ (η) ἐν γὲ Βενεννόμ· καὶ ἐκληδονίζετο, καὶ οἰωνίζετο,
καὶ ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθοις καὶ (θ) ἐπαοιδοὺς, καὶ ἐπλήθυνε τοῦ ποιῆσαι τὸ
7 πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν, (ι) τὸ χωνευτὸν, εἰκόνα ἣν
ἐποίησεν, ἐν (κ) οἴκῳ θεοῦ, οὗ εἶπε θεὸς πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν υἱὸν αὐτοῦ, Ἐν τῷ οἴκῳ
τούτῳ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, (λ) θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα·
8 Καὶ οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν
ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν (μ) νόμον καὶ τὰ προστάγματα
9 καὶ τὰ κρίματα (ν) ἐν χειρὶ Μωυσῆ. Καὶ ἐπλάνησε Μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας
ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ (ξ) ἐξῆρε κύριος ἀπὸ προσώπου
10 (†) υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μανασσῆ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ (ο) ἐπήκουσαν.
11 Καὶ ἤγαγε κύριος (π) ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας (ρ) τῆς δυνάμεως τοῦ βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ (σ)
12 κατέλαβον τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ
ὡς ἐθλίβη, ἐζήτησε τὸ πρόσωπον (τ) θεοῦ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου
13 (υ) θεοῦ πατέρων (φ) αὐτοῦ, Καὶ προσηύξατο πρὸς αὐτόν· καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσε τῆς
βοῆς (χ) αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἔγνω Μανασσῆς ὅτι
14 κύριος αὐτός ἐστι (¨) θεός. Καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ λιβὸς
κατὰ νότον ἐν τῷ χειμάῤῥῳ, καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς (ψ) ἰχθυϊκῆς ἐκπορευομένων
τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς Ὄπελ, καὶ ὕψωσε σφόδρα, καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς
15 δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς τειχήρεσιν ἐν Ἰούδα. Καὶ περιεῖλε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους
καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου κυρίου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια, ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου κυρίου (ω)
16 καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ (α) ἔξωθεν τῆς πόλεως. Καὶ κατώρθωσε τὸ θυσιαστήριον κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν
ἐπ' αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως· καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ, τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ. (β)
17 18 Πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἐθυσίαζε, πλὴν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ,
καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν θεὸν, καὶ (γ) λόγοι τῶν ὁρώντων (δ) τῶν λαλούντων πρὸς
19 αὐτὸν ἐπ' ὀνόματι (ε) θεοῦ Ἰσραὴλ, Ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς (ζ) αὐτοῦ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ· καὶ
πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ (η) καὶ ἀποστάσεις αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς (θ) ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς
τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ, πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, ἰδοὺ γέγραπται (ι) ἐπὶ τῶν λόγων
τῶν ὁρώντων.

Et ipſe traduxit filios ſuos in igne *in Ge Benennom. Et obſervabat* 6
vaticinationes, & augurabatur, & inſerviebat veneficiis: & fecit
ventriloquos, & incantatores: & multiplicavit ad faciendum malum
ante Dominum, ad irritandum eum. Et poſuit ſculptile, fuſile, ima- 7
ginem, quam fecit, in domo Dei, ubi dixit Deus ad David, & ad Salomon
filium ejus, In domo hac, & Hieruſalem, quam elegi ex omni-
bus tribubus Iſrael, ponam nomen meum in ſeculum: Et non adji- 8
ciam commovere pedem Iſrael de terra, quam dedi patribus eorum;
tantummodò ſi cuſtodierint facere omnia quæ mandavi eis ſecun-
dùm cunctâ *legem, & præcepta, & judicia in manu Moyſi. Et* 9
ſeduxit Manaſſes Judam, & habitantes in Hieruſalem, ad facien-
dum malum ſuper omnes gentes, quas abſtulit Dominus à facie fili-
orum Iſrael. Et locutus eſt Dominus ad Manaſſe, & ad popu- 10
lum ſuum: & non exaudierunt. Et adduxit Dominus ſuper eos 11
principes virtutis regis Aſſur: & ceperunt Manaſſe in vinculis,
& ligaverunt eum in compedibus, & adduxerunt in Babylonem.
Et ut tribulatus eſt, exquiſivit faciem Dei Domini ſui: & humiliatus 12
eſt valdè à facie Dei patrum ſuorum. Et deprecatus eſt ad eum: &
exaudivit eum, & exaudivit clamorem ejus, & reduxit eum in Hie- 13
ruſalem in regnum ipſius. Et cognovit Manaſſes, quia Dominus ipſe eſt
Deus. Et poſt hæc ædificavit murum extra civitatem David, ab A- 14
frico (a) ad Auſtrum in torrente, & ad introitum, qui per portam pi-
ſcium (b) egredientibus portam in circuitu, & in Opel, & exaltavit val-
dé: & conſtituit principes virtutis in omnibus civitatibus muratis
in Juda. Et circumabſtulit deos alienos, & ſculptile, è domo 15
Domini, & omnia altaria, quæ ædificaverat in monte domûs Domi-
ni, & in Hieruſalem, & (c) extra civitatem. Et inſtauravit al- 16
tare Domini, & ſuper illud ſacrificavit ſacrificium ſalutaris, & lau-
dationis. Et dixit ad Judam, ſervire Domino Deo Iſrael. Verun- 17
tamen adhuc populus ſuper excelſa ſacrificabat, duntaxàt Domino
Deo ſuo. Et reliqua verborum Manaſſe, & deprecatio ejus ad Deum, 18
& verba Videntium, qui loquebantur ad eum in nomine Dei Iſrael,
Ecce ſuper verba (d) deprecationis ejus, & exaudivit eum, & o- 19
mnia peccata ejus, & rebelliones ejus, & loca in quibus ædificavit
in eis excelſa, & ſtatuit ibi lucos, et ſculptilia, antequàm rever-
teret, ecce ſcripta ſunt ſuper ſermones Videntium.

MS. A. (ζ) διῆγεν (η) ἐν γῇ Βεεννόμ· (θ) ἐπαοιδοὺς ἐποίησεν, τοῦ ποιῆσαι (ι) καὶ τὸ (κ) οἴκῳ κυρίου, οὗ εἶπεν ὁ θεὸς (λ) * σωθήτω τὸ (μ) νόμον τὰ (ν) καὶ δικαιώματα ἐν (ξ) ἐξῆρεν * ἀπὸ (†) τῶν υἱῶν (ο) ἤκουσαν. (π) ἐπ' αὐτὸν (ρ) τῆς δυναστείας βασιλέως (σ) κατελάβοντο Μανασσῆ (τ) κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, (υ) τοῦ θεοῦ (φ) ἑαυτοῦ, (χ) αὐτοῦ, * καὶ ἔγνω Μανασσῆ (¨) ὁ θεός. (ψ) ἰχθυϊκῆς, καὶ περιεκύκλωσεν τὸ ἄδυτον καὶ πορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ * εἰς αὐτὸ Ὀφλα, καὶ ὕψωσεν σφόδρα, καὶ (ω) καὶ Ἱερουσαλὴμ, (α) ἔξω τῆς (β) Πλὴν ὁ λαὸς ἔτι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν*, πλὴν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. Καὶ (γ) οἱ λόγοι (δ) λαλησάντων πρὸς (ε) κυρίου θεοῦ (ζ) αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐπήκουσεν (η) καὶ αἱ ἀποστασίαι αὐτοῦ, (θ) ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλὰ, (ι) ἐπὶ λόγων

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

6 * واحرق ابنه بالنار * واخذ بالعيون * وسعود السعودات * وصنع السحر * وقال بقول
الكلدانيين والعرافات * وصنع نجسا كثيرا قدام الله * فاسخط الرب باعماله * ووضع صنما 7
له اربعة اروس باربعة وجوه في بيت الله * في المكان الذي قال الله لداود ولسليمان ابنه *
هذا البيت الذي اخترته لي من ساير اسباط بني اسرائيل ليسكنه وقاري * ويكون
فيه نوري الي ابدا * ولا اعود اخرج من بين بني اسرائيل * من هذه الارض التي اعطيتها 8
لاباىهم * ان حفظوا وصنعوا كما امرتهم به من ساير الناموس الذي امرت به عبدي موسي
9 * واطغا منسا يهودا وسكان اروشليم * ليصنعوا الشر مثل الشعوب الذين اباذهم الله من
قدامهم * وكلم الله منسا وقومه * فلم يقبلوا * فارسل الله عليهم ملوك الموصل * فاخذوا منسا 10 11
حيا * وشدوه بالسلاسل ومروا به الي بابل * وحين ضاق به الامر صلي قدام الله الهه * وفزع 12
جدا بين يدي الرب اله اباىه * فلما صلي سمع الله صلاته * ورده الي اروشليم الي ملكه * 13
وعرف منسا ان الله معه * وهو الاله الحق * ومن بعد ذلك بني سورا برانيا علي قرية داود 14
من غربي جيحان النهر في مدخل باب الصيادين * وحصن اروشليم كلها بسور براني وعلاه
جدا * واقام كبراء الحرب في ساير ضياع الرامة التي في يهودا * وابعد الالهة الغريبة 15
والاصنام المنحوتة التي كانت في بيت الله * وساير المذابح التي بناها في الجبل وفي بيت الله
باروشليم * وطرحها الي برا من القرية * وبني مذبح الله * وذبح الذبايح المقبولة ثيرانا * وقال 16
ليهودا ان يصنع لله اله اسرائيل عيدا * وذبايح لا تطلعوا علي المذابح * الا قدام الله الهكم 17
18 * وساير الفاظ منسا وصلاته التي صلي قدام الله الهه * والفاظ الانبياء الذين تنبوا
عليه باسم الله * مكتوبة في اسفار الملوك الذي ليهودا واسرائيل * وصلواته التي سمعت * 19
وخطاياه وذنوبه * والمواضع التي بنا فيها المذابح * واقام الكهنة للاوثان * مكتوبة في
صافان النبي *

Filium ſuum igne combuſſit, oculis faſci- 6
nabat, præſtigias & magiam exercebat,
verbis Chaldæorum & pythoniſſarum
utebatur; in ſumma, turpitudines mul-
tas coram Deo commiſit, adeoque
Dominum provocavit ad iram ſuis ope-
ribus: Et ſtatuam quatuor habentem ca- 7
pita cum quatuor faciebus collocavit in
domo Dei, in eo ſcilicet *loco, de quo*
dixerat Deus Davidi & Salomoni filio
ejus, Hæc eſt ædes quam elegi mihi ex
omnibus tribubus filiorum Iſraelis, ut
habitet in ea mea majeſtas, maneatque
lumen meum in ſeculum uſque: Haud 8
egreſſurus inpoſterum è medio filiorum
Iſraelis, ex hac terra quam dedi majo-
ribus eorum: dummodo obſervent &
faciant quomodo præcepi eis, totam le-
gem quam præſcripſi ſervo meo Moſi.
Seduxit ergò Manaſſe Judam & inco- 9
las Jeroſolymorum, ut ſceleratè ſe ge-
rerent ſicut gentes quas deleverat Deus
à conſpectu eorum. Et quanvis allo- 10
queretur Deus Manaſſem & gentem i-
pſius, non tamen acquieverunt. Quam- 11
obrem miſit in illos Deus reges Mau-
ſel, qui Manaſſem vivum captum, vin-
culiſque conſtrictum abduxerunt in Ba-
belem. Quibus rebus cùm excruciare- 12
tur, Deum, Deum ſuum precatus eſt,
multúmque veritus coram Domino Deo
majorum ſuorum. Cúmque precatus eſ- 13
ſet, audivit Deus obſecrationem ejus,
& reduxit eum Jeroſolymam in re-
gnum ejus; ac tum cognovit Manaſſe
adeſſe ſibi Deum, & ipſum eſſe Deum
verum. Poſt hæc ædificavit murum 14
extimum circum civitatem Davidis ab
Occidentali parte fluvii Gihonis, in aditu
portæ venatorum; totamque Jeruſalem
munivit mœnibus exterioribus admo-
dum altis: & collocavit duces exer-
citûs in omnibus oppidis Ramæ quæ eſt
in Juda. Et amotis diis peregrinis & 15
idolis ſculptis quæ erant in domo Dei, &
cunctis altaribus quæ extruxerat in
monte & in domo Dei in Jeruſalem,
iiſque extra civitatem projectis; Ex- 16
truxit aram Dei, & mactavit hoſtias
acceptas, boves; dixitque ad Judam ut
ſolennitatem celebrarent Deo, Deo Iſrae-
lis: Et ſacrificia ne offeratis ſuper al- 17
taria, niſi coram Deo, Deo veſtro. Omnes 18
autem res geſtæ Manaſſis, & oratio
quâ Deum, Deum ſuum obſecravit, item
ſermones prophetarum qui de ipſo va-
ticinati ſunt nomine Dei; ſcripta ſunt
in libris regum Judæ & Iſraelis. Ora- 19
tiones autem ejus quæ exauditæ fuerunt,
peccata & ſcelera ipſius, & loca in qui-
bus ædificavit altaria, & conſtituit ſa-
cerdotes idolis; ſcripta ſunt apud Sa-
phanem prophetam.

דברי הימים ב: לד

annorũ duorum & viginti Filius .eo pro ej⁹ filius Amon regnavit & :ſua domo eũ ſepelierũt &,ſuis patrib⁹ cum Menaſſeh *Jacuitque*
20 וישכב מנשה עם־אבתיו ויקברהו ביתו וימלך אמון בנו תחתיו׃ בן־עשרים ושתים שנה 21
:ej⁹ pater Menaſſeh fecerat queãdmodũ,Domini oculis in malum fecit Et.Jeruſalaim in regnavit annis duobus &:*ipſum regnãdo in* Amon
22 אמון במלכו ושתים שנים מלך בירושלם׃ ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשה מנשה אביו
,Domini *faciebus* à ſe humiliavit non Et .eis ſervivit & ,Amon immolavit ,ej⁹ pater Menaſſeh fecerat quæ ſculptilibus cunctis &
23 ולכל־הפסילים אשר עשה מנשה אביו זבח אמון ויעבדם׃ ולא נכנע מלפני יהוה
.ſua domo in eã interfecerũt&,ej⁹ ſervi eũ cõtra *colligârũt* Et.delictũ multiplicavit Amon ipſe ſed:ej⁹ pater Menaſſeh ſe humiliaverat ſicut
24 כהכנע מנשה אביו כי הוא אמון הרבה אשמה׃ ויקשרו עליו עבדיו וימיתהו בביתו׃
.eo pro ej⁹ filiũ Joſijahu terræ popul⁹ fecerũt regnare &:Amon regem contra *colligantes* omnes terræ popul⁹ ꝑcuſſerunt Et
25 ויכו עם־הארץ את כל־הקשרים על־המלך אמון וימליכו עם־הארץ את־יאשיהו בנו תחתיו׃

CAP. XXXIV. לד

,Domini oculis in rectum fecit Et .Jeruſalaim in regnavit anno uno & triginta & *: ipſum regnando in* Joſijahu annorũ octo *Filius*
1 בן־שמנה שנים יאשיהו במלכו ושלשים ואחת שנה מלך בירושלם׃ ויעש הישר בעיני יהוה 2
,*puer ille adhuc ipſe & ,ejus regnare annorum* octavo in Et .ſiniſtram & dexterã declinavit nõ &,ſui patris David viis in ambulavit &
3 וילך בדרכי דויד אביו ולא־סר ימין ושמאול׃ ובשמונה שנים למלכו והוא עודנו נער
, excelſis ab Jeruſalaim & ,Jehudah mundare cœpit anno duodecimo in & : ſui patris David Deum quærere cœpit
החל לדרוש לאלהי דויד אביו ובשתים עשרה שנה החל לטהר את־יהודה וירושלם מן־הבמות
ſublime in quæ apricationes & ; Behalim aras *ejus facies ad* Deſtruxerũntque .*conflatilibus* & ,ſimulachris & , lucis &
4 והאשרים והפסילים והמסכות׃ וינתצו לפניו את מזבחות הבעלים והחמנים אשר־למעלה
.eis *immolantium* ſepulchrorũ *facieb⁹ ſuper* ſparſit &,cõminuit & cõtrivit , *conflatilia &* ,*ſculptilia* & , lucos & *: abſcidit , eis deſuper*
מעליהם גדע והאשרים והפסילים והמסכות שבר והדק ויזרק על־פני הקברים הזבחים להם׃
, Ephraim & ,Menaſſeh urbibus in Et .Jeruſalaim & , Jehudah mundavítque : eorũ altaria ſuper cõbuſſit ſacerdotum oſſa Et
5 ועצמות כהנים שרף על־מזבחותם ויטהר את־יהודה ואת־ירושלם׃ ובערי מנשה ואפרים 6
contrivit *ſculptilia* & , lucos & , altaria eſt demolitus Et *undiquaque ſuis locis deſolatis in* ,Naphtali ad uſque & Simhon &
7 ושמעון ועד־נפתלי בחר בתיהם סביב׃ וינתץ את־המזבחות ואת־האשרים והפסלים כתת
decimo octavo anno in Et .Jeruſalaim eſt reverſus & : Iſrael terra omni in excidit ſimulachra omnia & ,comminuendo
8 להדק וכל־החמנים גדע בכל־ארץ ישראל וישב לירושלם׃ ובשנת שמנה עשרה
Joach & ,civitatis principẽ Mahaſejahu & ,Aſaljahu filium Saphan miſit ;domum & , terram *mundando* , *eum regnandi*
למלכו לטהר את־הארץ והבית שלח את־שפן בן־אצליהו ואת־מעשיהו שר־העיר ואת יואח
,magnum ſacerdotem Chilchijahu ad venerunt Et .ſui Dei Domini domum roborandũ ad ,*commonefacientem* Joachaz filium
9 בן־יואחז המזכיר לחזק את־בית יהוה אלהיו׃ ויבאו אל־חלקיהו הכהן הגדול
, Ephraim & , Menaſſeh manu de *abaci* cuſtodes Levitæ congregaverãt quod , Dei domum illatum argentum dederunt &
ויתנו את־הכסף המובא בית־אלהים אשר אספו־הלוים שמרי הסף מיד מנשה ואפרים
facientis manu ſuper tradiderunt Et .Jeruſalaim *ſunt reverſi* & : Binjamin & ,Jehudah omni ab & , Iſrael reſiduo univerſo de &
10 ומכל שארית ישראל ומכל־יהודה ובנימן וישבי ירושלם׃ ויתנו על־יד עשה
,DOMINI domo in *facientes* qui operis factores illud tradiderunt & : DOMINI domo in *præpoſitorum* , opus
המלאכה המפקדים בבית יהוה ויתנו אתו עושי המלאכה אשר עשים בבית יהוה
.domum *roborandum ad &,inſtaurandum ad*
לבדוק ולחזק הבית׃

Verſio VULG. LAT.

Dormivit ergò Manaſſes cum patribus ſuis,& ſepelierunt 20
eum in domo ſua : regnavítque pro eo filius ejus Amon.
Vigintiduorum annorum erat Amon cùm regnare cœpiſſet, 21
& duobus annis regnavit in Jeruſalem. Fecítque malum 22
in conſpectu Domini, ſicut fecerat Manaſſes pater
ejus : & cunctis idolis, quæ Manaſſes fuerat fabricatus,
immolavit atque ſervivit. Et non eſt reveritus 23
faciem Domini, ſicut reveritus eſt Manaſſes pater ejus :
& multò majora deliquit. Cúmque conjurâſſent adverſùs 24
eum ſervi ſui, interfecerunt eum in domo ſua. Porrò 25
reliqua populi multitudo, cæſis iis, qui Amon percuſſerant,
conſtituit regem Joſiam filium ejus pro eo.

CAP. XXXIV.

Octo annorum erat Joſias cùm regnare cœpiſſet, 1
& triginta & uno anno regnavit in Jeruſalem. Fecítque 2
quod erat rectum in conſpectu Domini, & ambulavit
in viis David patris ſui: non declinavit neque ad
dextram, neque ad ſiniſtram. Octavo autem anno regni 3
ſui, cùm adhuc eſſet puer, cœpit quærere Deum patris
ſui David : & duodecimo anno poſtquàm regnare
cœperat, mundavit Judam & Jeruſalem ab excelſis, &
lucis, ſimulacriſque & ſculptilibus. Deſtruxerúntque 4
coram eo aras Baalim : & ſimulacra, quæ ſuperpoſita
fuerant, demoliti ſunt : lucos etiam, & ſculptilia ſuccîdit
atque comminuit : & ſuper tumulos eorum, qui
eis immolare conſueverant, fragmenta diſperſit. Oſſa 5
prætereà ſacerdotum combuſſit in altaribus idolorum,
mundavítque Judam & Jeruſalem. Sed & in urbibus 6
Manaſſe, & Ephraim, & Simeon, uſque Nephthali, cuncta
ſubvertit. Cúmque altaria diſſipâſſet, & lucos, & 7
ſculptilia contriviſſet in fruſta, cunctáque delubra demolitus
eſſet de univerſa terra Iſrael, reverſus eſt in Jeruſalem.
Igitur anno octavodecimo regni ſui, mundatâ jam 8
terrâ, & templo Dñi, miſit Saphan filiũ Eſeliæ, & Maaſiã
principem civitatis, & Joha filium Joachaz à commentariis,
ut inſtaurarent domum Domini Dei ſui. Qui venerunt 9
ad Helciam Sacerdotem magnum : acceptámque
ab eo pecuniam, quæ illata fuerat in domum Domini,
& quam congregaverant Levitæ, & janitores, de Manaſſe,
& Ephraim, & univerſis reliquiis Iſrael, ab
omni quoque Juda, & Benjamin, & habitatoribus Jeruſalem,
Tradiderunt in manibus eorum qui præerant 10
operariis in domo Domini, ut inſtaurarent templum,
& infirma quæque ſarcirent.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

*ܘܫܟܒ ܡܢܫܐ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ. ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܒܝܬܗ ܒܓܢܬܐ ܕܓܙܐ. ܘܡܠܟ ܐܡܘܢ 20
ܒܪܗ ܒܬܪܗ. *ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܘܢ، ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ 21
ܒܐܘܪܫܠܡ. *ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܐܒܘܗܝ. ܘܠܟܠܗܘܢ 22
ܦܬܟܪܐ ܘܦܠܚܢܐ ܕܥܒܕ ܡܢܫܐ ܐܒܘܗܝ. ܕܒܚ ܐܡܘܢ، ܘܣܓܕ. *ܘܠܐ ܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ 23
ܐܠܗܗ. ܡܛܠ ܕܡܢܫܐ ܙܒܢ ܗܘܐ ܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܗܘ ܕܝܢ ܐܡܘܢ ܐܣܓܝ 24
ܚܛܗܐ. *ܘܐܬܚܫܒܘ ܥܠܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ، ܘܩܛܠܘܗܝ ܒܒܝܬܗ. *ܘܩܛܠܘ ܥܡܐ 25
ܕܐܪܥܐ ܠܟܠ ܗܢܘܢ ܕܐܬܚܫܒܘ ܥܠ ܡܠܟܐ ܐܡܘܢ. ܘܐܡܠܟܘ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܠܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܒܬܪܗ.
*ܩܦܠܐܘܢ * ܠܕ * ܒܪ ܬܡܢܐ ܫܢܝܢ ܝܘܫܝܐ، ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ 1
ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. *ܘܥܒܕ ܕܬܪܝܨ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܘܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. 2
ܘܠܐ ܣܛܐ ܡܢܗܘܢ ܠܝܡܝܢܐ، ܘܠܐ ܠܣܡܠܐ. *ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܐ ܠܡܠܟܘܬܗ. ܟܕ ܥܠܝܡܐ 3
ܛܠܝܐ ܗܘܐ ܥܕܟܝܠ. ܫܪܝ ܗܘܐ ܠܡܨܠܝܘ ܠܐܠܗܗ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܒܫܢܬ
ܬܪܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ. ܫܪܝ ܗܘܐ ܠܡܕܟܝܘ ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܒܢܝ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܪܝ ܗܘܐ
ܠܡܣܚܦ ܠܥܠܬܐ ܘܦܬܟܪܐ. ܘܢܡܪܐ ܘܒܝܬ ܛܥܘܬܐ. *ܘܩܛܪܐ ܘܙܓܐ. ܘܟܠܗ ܐܝܠܢܐ ܕܥܒܕܝܢ ܗܘܘ 4
ܠܦܬܟܪܐ. ܬܒܪ ܘܕܩ. ܘܕܪܐ ܩܛܡܗܘܢ ܒܝܬ ܩܒܪܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܕܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ.
*ܘܓܪܡܐ ܕܟܘܡܪܐ ܕܦܠܚܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܐܦܩܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܩܒܪܝܗܘܢ. ܘܐܝܬܝܘ ܘܐܘܩܕܘ 5
ܐܢܘܢ. ܘܕܟܝ ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܐܘܪܫܠܡ. *ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܬ ܡܢܫܐ ܘܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ. ܘܕܫܡܥܘܢ 6
ܘܕܢܦܬܠܝ. ܒܫܘܩܝܗܘܢ ܚܕܪ ܚܕܪ. *ܘܣܚܦ ܡܕܒܚܐ. ܘܠܦܬܟܪܐ ܬܒܪ ܕܢܕܩ ܐܢܘܢ ܐܝܟ 7
ܥܦܪܐ. ܘܕܪܐ ܐܢܘܢ ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܝܣܪܐܝܠ. ܘܗܦܟ ܘܐܬܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. *ܘܒܫܢܬ ܬܡܢܬܥܣܪܐ 8
ܫܢܝܢ ܠܡܠܟܘܬܗ. ܟܕ ܕܟܝ ܐܪܥܐ ܕܝܣܪܐܝܠ ܘܒܝܬܗ. ܫܕܪ ܠܫܦܢ ܒܪ ܐܠܝܫܥ. ܘܠܡܥܣܝܐ
ܣܦܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܚܕܬܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ. *ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܚܠܩܝܐ 9
ܟܗܢܐ ܪܒܐ. ܘܝܗܒܘ ܠܗ ܟܣܦܐ ܕܥܐܠ ܗܘܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ: ܕܟܢܫܘ ܠܘܝܐ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ: ܡܢ ܐܝܕܐ
ܕܡܢܫܐ ܘܕܐܦܪܝܡ. ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܢ ܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ. ܘܡܢ
ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. *ܘܝܗܒܘܗܝ ܠܐܝܕܐ ܕܥܒܕܝ ܥܒܝܕܬܐ ܕܡܫܠܛܝܢ ܒܒܝܬܗ 10
ܕܡܪܝܐ. ܘܝܗܒܝܢ ܟܣܦܐ ܠܥܒܕܝ ܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܚܕܬܘ ܘܠܡܫܥܥܘ ܒܝܬܐ.

Cùm demum occubuiſſet Manaſſe cum patribus 20
ſuis, & ſepelîſſent eum in domo ipſius, in
viridario theſauri ; regnavit Amon filius ejus
poſt ipſum. Natus erat annos vigintiduos 21
Amon, cùm regno potitus eſt: & biennio regnavit
in Jeruſalem. Is mala perpetravit coram 22
Domino, quemadmodum fecerat Manaſſe
pater ejus : omnibus enim ſimulachris & idolis
quæ fecerat Manaſſe pater ejus, victimas &
adorationem adhibuit Amon ; Nec veritus 23
eſt Dominum Deum ſuum: nam Manaſſe veritus
eſt aliquando Dominum Deum ſuum, at
Amon iſte accumulavit peccata. Conſpirârunt 24
autem adverſùs eum ſervi ipſius, & occiderunt
eum in domo ipſius. Populus verò 25
terræ interfectis omnibus iis qui conſpirârant
in regem Amon, idem terræ populus regem
creârunt Joſiam filium ejus poſt ipſum.

CAP. XXXIV.

Octavum annum agebat Joſia cùm regno 1
potitus eſt, & annos triginta unum regnavit
in Jeruſalem. Is fecit quod rectum erat coram 2
Domino, & ambulavit in viis Davidis patris
ſui, haud deflectens ab eis dextrorſum neque
ſiniſtrorſum. Nam octavo regni ſui anno, 3
dum adhuc puer eſſet parvulus, cœpit orare
Deum Davidis patris ſui: anno verò duodecimo
cœpit mundare Judam & cives Jeruſalem,
cœpitque deſtruere aras, idola, tigres,
& phana : Et torques, atque tintinnabula, 4
omnéſque arbores quas conficiebant idolis,
fregit & comminuit, ſparſítque cinerem eorũ
inter ſepulchra hominum qui ſacrificaverant
eis. Oſſa quoque ſacrificulorum qui colebant 5
ea, exhumârunt è ſepulchris eorum, attulerunt,
& combuſſerunt: ſic mundavit Judam &
Jeruſalem, Et civitates domûs Manaſſis, & 6
domûs Aphrem, Simeon, & Nephtali, in plateis
eorum circunquaque. Itaque aras evertit, 7
& idola ita perfregit, ut comminuerit ea
ſicut pulverem, & ſparſerit per totam terrã Iſraelis
: tum reverſus recepit ſe in Jeruſalem.
Anno regni ſui decimo octavo, quum expurgâſſet 8
terram Iſraelis & domum ejus, miſit Saphanem
Elſiæ filiũ, et Maaſiam ſcribam urbis,
& dixit eis; Ite, reſtaurate domum Domini Dei
veſtri. Qui venientes ad Helciam ſummũ ſacerdotem, 9
dederunt ei pecuniã quæ illata fuerat
in domum Dñi, quam Levitæ cuſtodes portarũ
collegerant de manu Manaſſis & Aphremi,
& de manu totius Iſraelis, à toto Juda &
Benjamen, et ab omnib⁹ civibus Jeruſalẽ. Tum 10
dederunt eam in manum curatorũ operis, qui
præpoſiti erant in domo Domini : hi verò pecuniam
tradebant opificibus domûs Domini,
pro reparatione & trulliſſatione domûs :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων (κ) αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ. καὶ
21 ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ (λ) Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ. Ὢν ἐτῶν εἴκοσι ϗ δύο (μ) Ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν,
22 ϗ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς ἐποίησε
Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ· ϗ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησε (ν) Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυεν Ἀμὼν
23 ϗ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη Μανασσῆς ὁ πατὴρ
24 αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ (ξ) Ἀμὼν ἐπλήθυνε πλημμέλειαν. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ϗ ἐπάταξαν
25 αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς (ο) ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα (π) Ἀμὼν,
ϗ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et dormivit Manaſſes cum patribus ſuis : & ſepelierunt eum in horto 20
domûs ejus. Et regnavit pro eo Amon filius ejus. Erat annorum viginti 21
& duorum Amon *in regnando ipſum : & duos annos regnavit in Hieruſalem. Et fecit malum in conſpectu Domini, ſicut fecerat Manaſſes pater* 22
ejus : & omnibus idolis, quæ fecerat Manaſſes pater ejus, immolabat Amon,
& ſervivit eis. Et non eſt humiliatus ante Dominum, ſicut humiliatus eſt 23
Manaſſes *pater ejus : quoniam filius ejus* Amon *multiplicavit delictum.*
Et conjurârunt in eum pueri ejus, & percuſſerunt eum in domo ejus. Et 24 25
percuſſit populus terræ eos, qui conjurârant ſuper regem Amon : & regnare fecit populus terræ Joſiam filium ejus pro eo.

MS. A. (κ) ἑαυτοῦ, (λ) Ἀμὼς (μ) Ἀμὼς (ν) ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μανασσῆς, ἔθυεν Ἀμὼς ϗ ἐδούλευεν (ξ) Ἀμὼς (ο) ἐπιτιθεμένοις (π) Ἀμὼς,

ΚΕΦ. λδ'.

1 ὮΝ ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ (α) βασιλεῦσαι αὐτὸν, ϗ (β) τριάκοντα ϗ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν
2 Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐναντίον κυρίου, ϗ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς (γ) αὐτοῦ, ϗ οὐκ
3 ἐξέκλινε δεξιὰ (δ) ϗ ἀριστερά. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ϗ αὐτὸς ἔτι παιδάριον
ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ϗ (ε) ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας
αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν Ἰούδαν ϗ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, ϗ τῶν ἀλσέων, ϗ
4 (ζ) ἀπὸ τῶν περιβωμίων, ϗ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. Καὶ κατέσπασε τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ (η) θυσιαστήρια
τῶν Βααλὶμ, ϗ τὰ (θ) ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν ϗ ἔκοψε τὰ ἄλση ϗ τὰ γλυπτὰ, ϗ τὰ χωνευτὰ
5 συνέτριψε, ϗ ἐλέπτυνε ϗ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς. Καὶ ὀστᾶ
6 ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια, ϗ ἐκαθάρισε τὸν Ἰούδαν ϗ τὴν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐν πόλεσι
7 (ι) Μανασσῆ, ϗ Ἐφραὶμ, ϗ Συμεὼν, ϗ (κ) Νεφθαλὶ, ϗ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ. Καὶ κατέσπασε
(λ) τὰ θυσιαστήρια, ϗ τὰ ἄλση, ϗ εἴδωλα κατέκοψε λεπτὰ, ϗ πάντα τὰ ὑψηλὰ (μ) ἔκοψεν ἀπὸ πάσης
8 τῆς γῆς Ἰσραὴλ, ϗ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ (ν) ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας
(ξ) αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν ϗ τὸν (ο) οἶκον, ἀπέστειλε τὸν Σαφὰν υἱὸν (π) Ἐσελία, ϗ
τὸν (ρ) Μαασὰ ἄρχοντα (σ) τῆς πόλεως, ϗ τὸν (τ) Ἰουὰχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον
9 (υ) αὐτοῦ, κραταιῶσαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ (φ) αὐτοῦ. Καὶ ἦλθον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν,
ϗ (χ) ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς (ψ) οἶκον θεοῦ, ὃ συνήγαγον οἱ Λευῖται φυλάσσοντες
τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ ϗ Ἐφραὶμ, ϗ τῶν ἀρχόντων, ϗ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου (ω) ἐν Ἰσραὴλ,
10 ϗ υἱῶν Ἰούδα ϗ Βενιαμὶν, ϗ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ
ἔργα, οἱ (α) καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα οἳ ἐποίουν ἐν οἴκῳ κυρίου,
(β) ἐπισκευάσαι ϗ κατισχῦσαι τὸν οἶκον.

CAP. XXXIV.

ERat octo annorum Joſias in regnando ipſum : & triginta & unum 1
annum regnavit in Hieruſalem. Et fecit rectum coram Domino, & 2
ambulavit in viis David *patris ſui, & non declinavit dextrorſum, &*
ſiniſtrorſum. Et in octavo anno regni ſui (& ipſe adhuc puerulus) 3
cœpit exquirere Dominum Deum *David patris ſui. Et in duodecimo anno regni ſui cœpit mundare Judam, & Hieruſalem, ab excelſis, & lucis,*
& ab (a) aris, & à ſculptilibus. Et diruit, quæ ad faciem ejus, altaria ipſorum Baalim, *& excelſa, quæ ſuper ea : & excidit lucos, &* 4
ſculptilia, & fuſilia contrivit, & comminuit, & projecit ſuper faciem
monumentorum ſacrificantium eis. Et oſſa ſacerdotum combuſſit ſuper 5
altaria : & mundavit Judam, & Hieruſalem, Et in civitatibus Manaſſe, 6
& Ephræm, & Symeon, & *Nephthali, et locis eorum in circuitu:*
Et diruit altaria, et lucos, et idola concîdit comminuta, et omnia excel- 7
ſa excîdit ab omni terra Iſrael : et revertit in Hieruſalem. Et in anno 8
decimo octavo regni ſui (b) mundando terram, et domum, miſit Saphan
filium Eſelia, et Maaſa principem civitatis, et Jouach filium Joachaz à
commentariis ipſius, ad fulciendam domum Domini Dei ſui. Et vene- 9
runt ad Chelciam ſacerdotem magnum : et dederunt argentum illatum
in domum Dei, quod congregârunt Levitæ cuſtodientes portam de manu
Manaſſe, et Ephræm, et principum, et de omni reſiduo in Iſrael, et de filiis Juda, et Benjamin, et habitantibus in Hieruſalem. Et dederunt il- 10
lud in manum facientium opera, qui præfecti in domo Domini : et dederunt illud facientibus opera, qui faciebant in domo Domini ad parandam
et firmandam domum.

MS. A. (α) βασιλεύειν (β) τριακονταέν (γ) ἑαυτοῦ, (δ) ἢ ἀριστερά. (ε) ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει (ζ) ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. Καὶ * κατέστρεψαν κατὰ πρόσωπον (η) τὰ θυσιαστήρια (θ) ὑψηλὰ ἐπ' (ι) Ἐφραὶμ ϗ Μανασσῆ, ϗ (κ) Νεφθαλεὶμ, (λ) τὰ ἄλση, ϗ τὰ θυσιαστήρια, ϗ τὰ εἴδωλα (μ) κατέκοψεν ἀπὸ τῆς (ν) ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς (ξ) αὐτοῦ ὅτε συνετέλεσεν τοῦ καθαρίσαι (ο) οἶκον τῆς βασιλείας, ἀπέστειλεν (π) Σελία, (ρ) Μαασίαν (σ) τῆς δυνάμεως, ϗ (τ) Ἰωὰς (υ) ἑαυτοῦ, (φ) ἑαυτοῦ. (χ) ἔδωκεν (ψ) οἶκον κυρίου, ὃ (ω) ἐν * Ἱερουσαλὴμ, ϗ υἱῶν Ἰούδα * ϗ Ἰσραὴλ ϗ Βενιαμεὶν, ϗ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ. (α) καθεσταμένοι (β) ἐπισκευάσαι κατισχῦσαι

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* واضطجع منسا مع ابائه * ودفن في بيته في بستان عازا * وملك امون ابنه بعده * وكان 20 21
ابن اثنين وعشرين سنة * وملك باورشليم سنتين * وصنع الشر قدام الله كما صنع ابوه * 22
ولسائر الاصنام والاوثان سجد * ولم يخف من الله كما خاف ابوه من قدام الله * لكنه اكثر 23
الخطايا * فتماكروا عليه عبيده * وقتلوه في بيته * ثم قتلوا شعب الارض الذين 24 25
تماكروا عليه *

Tandem occubuit Manaſſe cum majoribus ſuis, & ſepultus eſt in æde ſua, in 20
horto Gazæ : regnavitque Amon filius
ejus poſt ipſum, Dum annum ageret 21
vigeſimum ſecundum. Regnavit autem
in Jeruſalem duobus annis ; Et ſcele- 22
ratè ſe geſſit coram Deo, quemadmodum
fecerat pater ipſius : omnia idola & ſimulacra adoravit : Nec veritus eſt 23
Deum quemadmodum veritus Deum erat
pater ejus, imò auxit peccata. Quare 24
dolum ſtruentes in eum ſervi ipſius, in-
terfecerunt eum domi ſuæ. Tum popu- 25
lus terræ peremerunt eos qui dolum ſtruxerant in illum.

* الفصل الرابع والثلثون *

* وملك يوشيا ابنه بعده * وكان ابن ثمان سنين * وملك باورشليم احدي وثلاثين سنة 1
* وعمل حسنات قدام الله * وسلك في طريق داود ابيه * ولم ينحرف عنها يمينا ولا شمالا * وفي 2 3
ثمان سنين لملكه * حتي الي هذه الغاية * اذ كان صبيا ابتداء يصلي لاله داود ابيه * وفي
سنة اثني عشر ابتدي يزكي ليهودا ولسكان اورشليم * وابتدي يقلع من بينهم
المذابح * والاوثان والحمون * وسائر ما صنع * وسحقهم وذري رمادهم بين مقابر الناس 4
الذين كانوا يعبدونهم * واباد الكهنة الذين كانوا يخدمونهم * ونبشهم من قبورهم واحرقهم 5
بالنار * وطهر يهودا واورشليم * وبيت منسا * وبيت افرام * وبيت شمعون * وبيت نفتالي * 6
والاسواق حتي حدروت * وقلع المذابح * وكسر الاوثان * وسحقهم مثل التراب واذراهم في 7
ارض اسرائيل * وجاء الي يروشليم * وفي سنة ثماني عشر لملكه طهر ارض اسرائيل وبيته * 8
وبعث شافان بن الصيا * والعمسا معلم الضيعة * وقال له * مر وطهر بيت الله الهكم * واحضر 9
حلقيا الكاهن الكبير * واعطاه المال الذي دخل الي بيت الله من يد منسا وافريم * ومن يد
سائر الامة التي لاسرائيل * ومن سائر يهودا وبنيامين * وسائر سكان اورشليم * وجمع 10
اللاويين حراس الابواب * واعطي علي يد صناع الصنائع المحكمين في بيت الله * واعطا
مالا لينفق لتجديد البيت *

CAP. XXXIV.

HUic ſucceſſit in regno Joſia filius 1
ejus octo natus annos ; & regnavit in
Jeruſalem annis triginta & uno. Bona 2
fecit opera coram Deo, & ambulavit in
via Davidis patris ſui, non deflectens
ab ea dextrorſum neque ſiniſtrorſum.
Anno regni ſui octavo (ad hanc uſque 3
metam) dum eſſet puellulus, cœpit orare Deum Davidis patris ſui : & anno
duodecimo cœpit expiare Judam & habitatores Jeruſalem, cœpitque extirpare
de medio eorum altaria, idola, pardos, & quicquid fabrefactum fuerat :
Et contudit ea, ſparſitque cinerem eorum 4
inter ſepulchra hominum qui coluerant
ea. Sacerdotes verò qui miniſtrabant 5
eis, delevit, exhumans eos è ſepulchris
eorum, ignéque comburens. Sic purgavit Judam & Jeruſalem, Domum 6
Manaſſis, domum Aphremi, domum
Simeonis, domum Nephtali, necnon
plateas, ad Hadaroth uſque. Evulſis 7
altaribus, & confractis idolis, iiſque
pulveris inſtar comminutis, & per terram Iſraeliticam ſparſis ; rediit in Jeruſalem. Anno regni ſui decimo octa- 8
vo, purgatâ jam terrâ & domo Iſraelis, miſit Saphanem Elſiæ filium unà cum
Amaſa urbis doctore, dixitque ei ; Vade
mundatum domum Dei, Dei veſtri.
Is ergò accerſito Helciâ ſacerdote magno, 9
tradidit ei pecuniam illatam in domum
Dei per manum Manaſſis & Ephraimi,
& per manum totius plebis Iſraeliticæ,
& ab univerſo Juda & Benjamine, &
omnibus habitatoribus Jeruſalem. Et 10
convocatis Levitis cuſtodibus liminum,
tradidit in manum opificum præpoſitorum in domo Dei, tradidit inquam pecuniam, ut impenderetur in renovationem
domûs.

quas ,domos contignandũ ad & ;commiſſuras ad ligna & ,*exciſionis* lapides *emendũ ad* ,*ædificatoribus* & ,artificibus dederũt Et

11 ויתנו לחרשים ולבנים לקנות אבני מחצב ועצים למחברות ולקרות את־הבתים אשר

Levitæ Hobadiahu &,Jachath conſtituti eos ſuper & ,opere in *fide in facientes* viri Et .Jehudah reges *corruperunt*

12 השחיתו מלכי יהודה׃ והאנשים עשים באמונה במלאכה ועליהם מפקדים יחת ועבדיהו הלוים

ſuper Et .muſices *vaſis in habens* peritiã *omnis* ,Levitæ & : *vincendũ ad* Chehathim filiis de Meſullam &,Zechariah &,Merari filiis de

13 מן־בני מררי וזכריה ומשלם מן־בני הקהתים לנצח והלוים כל־מבין בכלי־שיר׃ ועל

.janitores & ,præfecti & , ſcribæ Levitis de & ; *opere & opere* in opus facientem omnem ,ſollicitatores & , bajulos

הסבלים ומנצחים לכל־עשה מלאכה לעבודה ועבודה ומהלוים סופרים ושטרים ושוערים׃

.Moſch *manu in* Domini legis librum ſacerdos Chilchijahu reperit ,Domini domum illatum argentum *eos educendo in* Et

14 ובהוציאם את־הכסף המובא בית יהוה מצא חלקיהו הכהן את־ספר תורת־יהוה ביד־משה׃

Chilchijahu tradidit Et .Domini domo in reperi legis Librum : ſcribam Saphan ad dixit & ,Chilchijahu reſpondit Et

15 ויען חלקיהו ויאמר אל־שפן הסופר ספר התורה מצאתי בבית יהוה ויתן חלקיהו את־

quod Omne :dicendo ,verbum regi adhuc retulit & ,regem ad librum Saphan adduxit Et .Saphan ad librum

16 הספר אל־שפן׃ ויבא שפן את־הספר אל־המלך וישב עוד את־המלך דבר לאמר כל אשר־

manum ſuper illud tradiderũt &,Domini domo in inventum argentũ conflaverũt Et .*facientes* ipſi ,tuorũ ſervorũ manu in eſt datũ

17 נתן ביד־עבדיך הם עשים׃ ויתיכו את־הכסף הנמצא בבית־יהוה ויתנוהו על־יד

Chilchijahu mihi dedit Librum : dicendo ,regi ſcriba Saphan nunciavit Et .opus facientiũ *manũ ſuper* & ,præpoſitorum

18 המפקדים ועל־יד עושי המלאכה׃ ויגד שפן הסופר למלך לאמר ספר נתן לי חלקיהו

.ſua veſtimenta ſcidit & , legis verba rex *audire ſecundùm* fuit Et .*regis facies ad* Saphan eo in legit Et .ſacerdos

19 הכהן ויקרא־בו שפן לפני המלך׃ ויהי כשמע המלך את דברי התורה ויקרע את־בגדיו׃

& , ſcribæ Saphan & , Michah filio Habdon & ,Saphan filio Achicham & ,Chilchijahu rex præcepit Et

20 ויצו המלך את־חלקיהו ואת־אחיקם בן־שפן ואת־עבדון בן־מיכה ואת שפן הסופר ואת

ſuper Jehudah in & , Iſrael in reſiduo pro & ,me pro Dominum quærite Ite : dicendo , regis ſervo Haſaiah

21 עשיה עבד־המלך לאמר׃ לכו דרשו את־יהוה בעדי ובעד הנשאר בישראל וביהודה על־

noſtri patres cuſtodierũt non quòd eo ,nos in ſtillavit qui ,Domini furor magnus quia :eſt repertus qui libri verbis

דברי הספר אשר נמצא כי־גדולה חמת־יהוה אשר נתכה בנו על אשר לא־שמרו אבותינו

Chuldah ad regis qui & ,Chilchijahu abiit Et .hoc libro in ſcriptum omne juxta *faciendũ ad* ,Domini verbum

22 את־דבר יהוה לעשות ככל־הכתוב על־הספר הזה׃ וילך חלקיהו ואשר המלך אל־חלדה

ſunt locuti & :Secunda in Jeruſalaim in *habitans* ipſa & ,veſtium cuſtodis ,Chaſrah filii ,Tochhath filii Sallum uxorem propheten

הנביאה אשת שלם בן־תוקהת בן־חסרה שומר הבגדים והיא יושבת בירושלם במשנה וידברו

.me ad vos miſit qui viro Dicite : Iſrael Deus Dominus dixit Sic : eis dixit Et .hoc juxta eam ad

23 אליה כזאת׃ ותאמר להם כה־אמר יהוה אלהי ישראל אמרו לאיש אשר־שלח אתכם אלי׃

execrationes omnes : ejus habitatores ſuper & ,iſtum locum ſuper malum *adducens* ego Ecce : Dominus dixit Sic

24 כה אמר יהוה הנני מביא רעה על־המקום הזה ועל־יושביו את כל־האלות

diis ſuffiverunt & ,me dereliquerũt quòd eo Pro .Jehudah *regis facies ad* legerunt quem ,libro *ſuper ſcriptas*

25 הכתובות על־הספר אשר קראו לפני מלך יהודה׃ תחת אשר עזבוני ויקטירו לאלהים

.extinguetur non & , iſto loco in meus furor ſtillabit & : ſuarũ manuũ operibus cunctis in me irritârent ut , alienis

אחרים למען הכעיסני בכל מעשי ידיהם ותתך חמתי במקום הזה ולא תכבה׃

Verſio VULG. LAT.

At illi dederunt eam artificibus, & cæmentariis, ut eme- 11
rent lapides de lapicidinis, & ligna ad commiſſuras ædificii,
& ad contignationem domorum, quas deſtruxerant
reges Juda. Qui fideliter cuncta faciebant. Erant 12
autem præpoſiti operantium, Jahath & Abdias de filiis
Merari, Zacharias & Moſollam de filiis Caath, qui urgebant
opus : omnes Levitæ ſcientes organis canere. Super 13
eos verò, qui ad diverſos uſus onera portabant, erant ſcribæ,
& magiſtri de Levitis janitores. Cúmque efferrent 14
pecuniam, quæ illata fuerat in templum Dñi, reperit Helcias
ſacerdos Librum legis Dñi per manum Moyſi. Et ait 15
ad Saphan ſcribam, Librum legis inveni in domo Dñi:
et tradidit ei. At ille intulit volumen ad regem, & nuntiavit 16
ei, dicens ; Omnia quæ dediſti in manu ſervorum
tuorum, ecce complentur. Argentum, quod repertum eſt 17
in domo Domini, conflaverunt : datúmque eſt præfectis
artificum, & diverſa opera fabricantium. Prætereà tradidit 18
mihi Helcias ſacerdos hunc librum. Quem cùm rege
præſente recitâſſet, Audiſſétque ille verba legis, ſcidit 19
veſtimenta ſua : Et præcepit Helciæ, & Ahicam filio Saphan, 20
& Abdon filio Micha, Saphan quoque ſcribæ, &
Aſaæ ſervo regis, dicens; Ite, & ôrate Dominum pro me, 21
& pro reliquiis Iſrael & Juda, ſuper univerſis ſermonibus
Libri iſtius, qui repertus eſt: magnus enim furor Domini
ſtillavit ſuper nos, eò quòd non cuſtodierint patres
noſtri verba Domini, ut facerent omnia quæ ſcripta ſunt
in iſto volumine. Abiit ergò Helcias, & hi qui ſimul à 22
rege miſſi fuerant, ad Oldam prophetidem, uxorem Sellum
filii Thecuath, filii Haſra cuſtodis veſtium: quæ habitabat
in Jeruſalem in Secunda: & locuti ſunt ei verba,
quæ ſuprà narravimus. At illa reſpondit eis, Hæc dicit 23
Dominus Deus Iſrael ; Dicite viro, qui miſit vos ad
me, Hæc dicit Dominus ; Ecce ego inducam mala 24
ſuper locum iſtum, & ſuper habitatores ejus, cunctáque
maledicta, quæ ſcripta ſunt in Libro hoc,
quem legerunt coram rege Juda. Quia dereliquerunt 25
me, & ſacrificaverunt diis alienis, ut me ad iracundiam
provocarent in cunctis operibus manuum ſuarum,
idcircò ſtillabit furor meus ſuper locum iſtum, & non
extinguetur.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 * ܘܝܗܒܝܢ ܠܢܓܪ̈ܐ ܘܠܒܢ̈ܝܐ. ܘܠܙܒܘܢܝ̈ ܟܐܦ̈ܐ ܛܒ̈ܬܐ ܘܩܝܣ̈ܐ . ܠܡܬܩܢܘ ܘܠܡܫܥܘ
12 ܒܝܬܐ ܕܦܩܕܘ ܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܓܒܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܥܒܝܕܬܐ ܕܡܩܕܫܐ.
ܘܥܠܝܗܘܢ ܡܩܝܡܝܢ ܗܘܘ . ܢܚܬ ܘܥܘܒܕܝܐ ܒܢ̈ܝ ܡܪܪܝ. ܘܙܟܪܝܐ ܘܫܠܘܡ ܒܢ̈ܝ ܩܗܬ.
13 ܘܡܫܒܚܢ̈ܐ ܘܠܘܝ̈ܐ ܕܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܒܡܐܢ̈ܝ ܠܡܫܚܬܐ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܝ
14 ܥܒܝܕܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܥܒܕ̈ܐ. ܘܡܢ ܠܘܝ̈ܐ ܣܦܪ̈ܐ ܘܪܘܪ̈ܒܢܐ ܘܬܪ̈ܥܐ. * ܘܟܕ ܡܦܩܝܢ ܗܘܘ ܟܣܦܐ
ܕܥܐܠ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ . ܐܫܟܚ ܗܘܐ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ . ܕܐܬܝܗܒ
15 ܗܘܐ ܥܠ ܐܝܕܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܡܠܠ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ
16 ܐܫܟܚܬ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܝܗܒ ܚܠܩܝܐ ܣܦܪܐ ܠܫܦܢ. * ܘܐܡܪ ܫܦܢ ܣܦܪܐ ܠܡܠܟܐ.
ܟܠܡܕܡ ܕܐܡܪ ܠܗ ܚܠܩܝܐ. ܘܐܦܢܝܘ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ. ܟܠ ܡܕܡ ܕܝܗܒܬ
17 ܒܐܝܕܐ ܕܥܒܕ̈ܝܟ . ܗܢܘܢ ܥܒܕܝܢ. * ܘܡܫܬܡܫܝܢ ܒܟܣܦܐ ܠܥܘܡܪܐ ܕܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ.
18 ܘܝܗܒܝܢ ܚܘܫܒܢܐ ܠܡܩܝܡܢܐ ܘܠܡܦܩܕ̈ܢܐ ܕܥܒܝܕܬܐ. * ܘܚܘܝ ܫܦܢ ܣܦܪܐ ܠܡܠܟܐ.
19 ܘܐܡܪ. ܣܦܪܐ ܝܗܒ ܠܝ ܚܠܩܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܩܪܐ ܒܗ ܫܦܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܗܘܐ ܕܟܕ ܫܡܥ
20 ܡܠܟܐ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܡܘܣܐ. ܣܪܩ ܢܚܬܘܗܝ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܠܚܠܩܝܐ. ܘܠܐܚܝܩܡ
ܒܪ ܫܦܢ. ܘܠܥܟܒܘܪ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܘܠܫܦܢ ܣܦܪܐ. ܘܠܐܣܝܐ ܪܒ ܒܝܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ
21 ܠܗܘܢ. * ܐܙܠܘ ܨܠܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠܝ. ܘܥܠ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܠ ܝܗܘܕܐ. ܥܠ
ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܣܦܪܐ ܗܢܐ ܕܐܫܬܟܚ. ܣܓܝܐܐ ܓܝܪ ܚܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܕܐܬܝܐ ܥܠܝܢ.
ܥܠ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܐܒܗܝܢ ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܡܐ ܕܟܬܝܒ ܥܠܝܢ ܒܣܦܪܐ
22 ܗܢܐ. * ܘܐܙܠ ܚܠܩܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܗ ܕܫܕܪ ܡܠܟܐ . ܠܘܬ ܚܘܠܕܝ ܢܒܝܬܐ. ܐܢܬܬܗ
ܕܫܠܘܡ ܒܪ ܬܩܘܐ ܒܪ ܚܣܕܐ ܢܛܪ ܡܐܢ̈ܐ. ܘܗܝ ܝܬܒܐ ܗܘܬ ܒܐܘܪܫܠܡ ܒܒܝܬ ܝܘܠܦܢܐ.
23 ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪܐ ܠܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܪ̈ܘܬܐ
24 ܕܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܪܘ ܠܓܒܪܐ ܕܫܕܪܟܘܢ ܠܘܬܝ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ. ܗܐ ܡܝܬܐ ܐܢܐ ܒܝܫܬܐ
ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܥܠ ܥܡܘܪ̈ܘܗܝ. ܟܠܗܝܢ ܠܘܛ̈ܬܐ ܕܟܬܝܒܢ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܩܪܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ
25 ܕܝܗܘܕܐ. * ܡܛܠ ܕܫܒܩܘܢܝ. ܘܦܠܚܘ ܠܐܠܗ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ. ܘܐܪܓܙܘܢܝ ܒܥܒܕ ܐܝܕܝܗܘܢ.
ܘܬܐܬܐ ܚܡܬܝ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ. ܘܠܐ ܬܕܥܟ.

Tradebántque fabris lignariis & murariis, 11
& emptoribus lapillorum pretioſorum atque
lignorum, pro inſtauratione & trulliſſatione
domûs quam reges Judæ vaſtarant.
Et hi quidem homines bonâ fide faciebant 12
opera Sanctuarii : iiſque præpoſiti erant
Nahath & Obadia filii Merari, & Zacharia
atque Salom filii Cahath, & cantores atque
Levitæ qui canebant inſtrumentis muſicis:
Omnes denique curatores operis, pro *varietate* 13
officiorum : & è Levitis, ſcribæ,
præfecti, & janitores. Cùm autem depromerent 14
pecuniam illatam in domum Domini,
invenit Helcia ſacerdos librum legis
Domini, qui traditus fuerat per manum
Moſis. Et locutus Helcia ſacerdos, dixit 15
ad Saphanem ſcribam, Librum legis inveni
in domo Domini : dedítque Helcia librum
Saphani. Itaque Saphan ſcriba regi retulit 16
quicquid ei dixerat Helcia, & reſponſum
dedit illi dicens ; Quicquid commiſiſti
curæ ſervorum tuorum, ipſi perficiunt:
Inſumunt enim pecuniam in reparationem 17
domûs Domini, tum rationem reddunt præpoſitis
& curatoribus operis. Deinde indicavit 18
Saphan ſcriba regi, & ait; Librum
dedit mihi Helcia ſacerdos : legítque in
eo Saphan coram rege. Ubi verò rex audîſſet 19
ſermones legis, diſcidit veſtimenta
ſua ; Præcepítque rex Helciæ, & Ahicomo 20
filio Saphanis, Abachori filio Michæ,
Saphani ſcribæ, & Aſiæ regis œconomo;
& dixit eis : Ite oratum pro me Dominum, 21
pro populo Iſraelis, & pro Juda,
ſuper ſermones hujus libri qui inventus eſt:
multa eſt enim ira Domini quæ ventura eſt
ſuper nos, eò quòd non audierint patres
noſtri ſermones Domini, ut agerent quicquid
præſcribitur nobis in hoc libro. Abiit 22
itaque Helcia cum his omnibus quos rex
miſerat, ad Holdi prophetiſſam uxorem Salomis
filii Tecuæ, filii Heſdæ cuſtodis veſtium
(habitabat autem illa in Jeruſalem,
in *loco* diſciplinæ) & allocuti ſunt eam
juxta mandatum regis. Quæ dixit eis, Ita 23
dicit Dominus dominorum Iſraelis, Dicite
viro illi qui vos miſit ad me; Sic dicit 24
Dominus, Ecce inducturus ſum malum
contra locum iſtum & contra habitatores
ejus, omnes maledictiones ſcriptas in libro
quem legerunt coram rege Judæ: Quia 25
dereliquerunt me, & coluerunt deos alios,
& irritaverunt me opere manuum ſuarum:
veniet autem æſtus meus contra locum
iſtum, & non extinguetur.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις, (γ) ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγάσαι
12 τοὺς οἴκους, οὓς (δ) ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς Ἰούδα. Καὶ οἱ (ε) ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων·
καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐπίσκοποι, Ἰεὲθ καὶ Ἀβδίας οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρί, καὶ Ζαχαρίας καὶ
13 Μοσολλὰμ ἐκ τῶν υἱῶν Καὰθ ἐπισκοπεῖν, καὶ πᾶς (ζ) Λευίτης, καὶ πᾶς συνιῶν ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν. Καὶ
ἐπὶ τῶν νωτοφόρων, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ· καὶ ἀπὸ τῶν
14 Λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί. Καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν (η) αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν
15 εἰς οἶκον κυρίου, εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου κυρίου διὰ χειρὸς Μωυσῆ. Καὶ ἀπεκρίθη
Χελκίας, καὶ εἶπε πρὸς Σαφὰν τὸν (θ) γραμματέα, Βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκε
16 Χελκίας τὸ βιβλίον τῷ (ι) Σαφάν. Καὶ εἰσήνεγκε Σαφὰν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν
(κ) ἔτι τῷ βασιλεῖ λόγον, Πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν (λ) ποιούντων.
17 Καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων,
18 καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων (μ) τὴν ἐργασίαν. Καὶ ἀπήγγειλε Σαφὰν ὁ γραμματεὺς τῷ (ν) βασιλεῖ λόγον,
λέγων, Βιβλίον δέδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς· καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφὰν ἐναντίον τοῦ βασιλέως.
19 10 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ (ξ) νόμου, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο
ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαφὰν καὶ τῷ (ο) Ἀβδὸμ υἱῷ Μιχαία καὶ τῷ Σαφὰν
21 τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ Ἀσαΐᾳ παιδὶ τοῦ βασιλέως, λέγων, Πορεύθητε, ζητήσατε τὸν κύριον περὶ
ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς (π) τοῦ καταλειφθέντος ἐν Ἰσραὴλ καὶ (ρ) Ἰούδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ
εὑρεθέντος, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς κυρίου ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν
22 τῶν λόγων κυρίου, τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ ἐπορεύθη
(σ) Χελκίας, καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεύς, πρὸς Ὀλδὰν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλὴμ υἱοῦ (τ) Θεκωὲ
υἱοῦ Ἀρὰς, φυλάσσουσαν τὰς ἐντολάς, καὶ αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν (υ) μασαναί, καὶ ἐλάλησαν
23 αὐτῇ κατὰ ταῦτα. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ
24 τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς μέ, (φ) Οὕτω λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω (χ) ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον
κακά, τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως
25 Ἰούδα, Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ (ψ) ἐθυμίασαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με ἐν πᾶσι
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν (ω) αὐτῶν· καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

Et dederunt fabris & ædificatoribus ad emendum lapides quatuor pedum, 11
& ligna in trabes ad tegendum domos, quas exterminârant reges
Juda. Et viri in (c) fide ſuper opera : & ſuper eos viſitatores Jeth, 12
& Abdias, Levitæ ex filiis Merari, & Zacharias, & Moſollam, ex filiis
Caath, (d) ad viſitandum, & omnis Levita, & omnis intelligens
in organis canticorum. Et ſuper bajulos, & ſuper omnes facientes opera, 13
(e) opificio, & opificio. Et ex Levitis ſcribæ, & judices, & janitores.
Et in efferendo ipſos argentum illatum in domum Domini, invenit 14
Chelcias ſacerdos librum legis Domini per manum Moyſi. Et reſpondit 15
Chelcias, & dixit ad Saphan ſcribam ; Librum legis inveni in domo
Domini. Et dedit Chelcias librum ipſi Saphan. Et intulit Saphan librum 16
ad regem: & retulit adhuc regi (f) verbum ; Omne quod datum
eſt argentum in manu puerorum tuorum, qui faciunt, Et fuderunt 17
argentum inventum in domo Domini, & dederunt in manum viſitatorum,
& in manū facientiū opificiū. Et annuntiavit Saphan ſcriba regi verbum, 18
dicens: Librum dedit mihi Chelcias ſacerdos. Et legit illum Saphan
coram rege. Et factum eſt, ut audivit rex verba legis ; & diſcidit veſtimenta 19
ſua : Et mandavit rex Chelciæ, & Achicam filio Saphan & 20
Abdom filio Michææ, & ipſi Saphan ſcribæ, & Aſaia puero regis, dicens ;
Ite, quærite Dominum, pro me, & pro omni qui remanſit in 21
Iſrael, & Juda, de verbis libri inventi : quoniam magnus furor Domini
accenſus eſt in nobis ; eò quòd non exaudierunt patres noſtri verba
Domini ad faciēndum ſecundùm omnia, quæ ſcripta ſunt in libro hoc. Et 22
ivit Chelcias, & quibus dixit rex, ad Oldam prophetiſſam uxorem Sellem
filii Thecoe filii Aras, (g) cuſtodientem mandata : & ipſa habitabat
in Hieruſalem in Maſanæ : & locuti ſunt ei ſecundùm hæc. Et 23
dixit eis, Sic dixit Dominus Deus Iſrael ; Dicite viro, qui miſit vos ad
me ; Sic dicit Dominus ; Ecce ego induco ſuper locum hunc mala, omnia 24
verba ſcripta in libro aperto coram rege Juda ; Pro eo quòd dereliquerunt 25
me, & ſacrificaverunt diis alienis, ut irritarent me in omnibus
operibus manuum ſuarum. Et accenſus eſt furor meus in locum iſtum,
& non extinguetur.

MS. A. (γ) καὶ ἀγοράσαι λίθους (δ) ἐξωλέθρευσαν (ε) ἄνδρες πίστει (ζ) Λευίτης συνιῶν (η) αὐτοὺς ἀργύριον (θ) γραμματαίαν, (ι) * Ἀσάφ. (κ) ἐπὶ τῷ (λ) ποιούντων τὸ ἔργον. Καὶ (μ) ἐργασίαν. Καὶ (ν) βασιλεῖ, λέγων, Βιβλίον νόμου ἔδωκέν μοι (ξ) νόμου, διέῤῥηξεν (ο) Ἀβδὼν (π) τοῦ περιλειφθέντος ἐν (ρ) ἐν Ἰούδα (σ) Χελκείας οἷς (τ) Θακουὰθ υἱοῦ Ἐσρῆ, (υ) μεσαναί, (φ) Οὕτως (χ) κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, τοὺς (ψ) ἔθυσαν θεοῖς ἑτέροις, ἵνα (ω) ἑαυτῶν.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * والنجارين والبنائين * والذين يشترون الجواهر والخشب * لعمارة البيت الذي اخربه ملوك
12 يهوذا * والرجال الذين كانوا يصنعون بالامانة صنايع القدس * وهم كلهم حكماء واسماوهم
ناحاث وعوبديا من بني مراري * وزكريا وسالوم من بني قاهث والمتقدمون واللاويون الذين
13 كانوا يسبحون * وساير صناع الصنايع * حين كانوا يخرجون المال الذي كان يدخل الي
14 15 بيت الله * وجد حلقيا الكاهن سفر توراة الله * الذي كان اعطاه على يد موسي * فقال
حلقيا الكاهن لسافان السافر * قد وجدت سفر التورية في بيت الله * واعطي حلقيا الكاهن
16 السفر لسافان * فقال سافان السافر للملك ما قاله حلقيا * وان كل شي اعطيت بيد عبيدك
17 الذين يصنعون * ويخرجون المال لعمارة بيت الله * يعطون الحساب للقومة ولصانعي
18 الصنايع * واوري سافان السافر للملك السفر * وقال * هذا اعطاه حلقيا الكاهن * وقري فيه
19 20 سافان قدام الملك * فلما سمع الملك الفاظ الناموس شق ثيابه * وامر الملك حلقيا *
واحيقوم بن سافان * وعاباذور بن ميخا * وسافان المعلم * واسيا قيم بيت المال * وقال
21 لهم * امضوا صلوا قدام الله على * وعلي امة بني اسرايل وعلي يهوذا * لاجل الفاظ هذا
السفر الذي وجدناه * لان سخط الرب الذي ياتي علينا عظيم * وما سمع اباونا الفاظ
22 الرب المكتوبة علينا في هذا السفر * فمضي حلقيا والذين معه من قدام الملك
الي عند خلدي النبية امراة سالوم ابنة زمري بن حرذا حارس الثياب * وكانت
23 باورشليم تعلم * وكلموها كما امر الملك * فقالت لهم * هكذا يقول رب الارباب اله
24 اسرايل * قولوا للرجل الذي بعثكم * ها اجي بسخطة على هذا البلد وعلي سكانها *
وكل اللعنات المكتوبة في السفر * واجري عددها علي ملك يهوذا * لانهم تركوني
25 وعبدوا الالهة الغريبة * واسخطوني بما صنعت ايديهم * فسوف يجي سخطي علي هذا
البلد وعلي اهله *

Et pro fabris lignariis atque murariis, & 11
iis qui emebant gemmas & ligna ad reædificandam
domum quam deſtruxerant
reges Judæ. Porro viri qui fideliter 12
agebant opera Sanctuarii, erant omnes
ſapientes : Et nomina eorum ſunt, Nabath
& Obadia de filiis Merari, &
Sacharia & Salum de filiis Cahath.
Dum ergò præpoſiti Levitæ qui laudes
canebant, Omneſque artifices 13
Evacuarent pecuniam quæ ingreſſa fuerat 14
in domum Dei ; invenit Helcia ſacerdos
librum legis Dei, quem dederat
per manum Moſis. Quapropter dixit 15
Helcia ſacerdos ad Saphanem ſcribam,
Inveni librum legis in domo Dei :
deditque Helcia ſacerdos librum Saphani.
Retulit ergò Saphan ſcriba regi quæ 16
dixerat Helcia, & ait, De rebus omnibus
quas dediſti in manū ſervorum tuorum
qui operantur, Quique pecuniam 17
impendunt in ædificium domûs Dei;
rationem reddunt præpoſitis & operum
curatoribus. Tum oſtendit Saphan regi 18
librum illum, & ait, Hunc dedit Helcia
ſacerdos : legitque in eo Saphan coram
rege. Cùm ergò rex audiſſet ſermones 19
legis, laceravit veſtes ſuas ;
Præcepitque rex Helciæ & Abicomo 20
filio Saphanis, Abachori filio Michæ,
Saphani doctori, & Aſiæ theſaurario, &
dixit eis ; Ite, Deumque precamini pro 21
me, pro populo Iſraelitico, & pro Juda
cauſâ ſermonum hujus libri quem
invenimus : nam ira Domini quæ ventura
eſt ſuper nos, maxima eſt: nec audierunt
majores noſtri ſermones Domini
præſcriptos nobis in hoc libro. Profecti 22
igitur Helcia & hi qui erant cum
eo, à præſentia regis ad Choldam prophetiſſam
uxorem Salomis, filiam Zamri
filii Hezdæ cuſtodis veſtium (erat autem
illa docens in Jeruſalem) allocuti
ſunt eam prout præceperat rex. Quæ 23
reſpondit eis, Sic dicit Dominus dominorum
Deus Iſraelis ; Dicite viro qui
vos miſit, Ecce adducturus ſum iram 24
adverſùs regionem iſtam & adverſùs
incolas ejus : & omnes execrationes
ſcriptas in eo libro : & efficiam ut complures
earum contingant regno Judæ.
Eò quòd me derelicto adoraverunt deos 25
extraneos, & me provocaverunt ad iram
operibus manuum ſuarum ; idcirco
invadet ira mea regionem iſtam & incolas
ejus.

Deus DOMINUS dixit Ita : *cum ad* dicetis sic ,*DOMINO in* inquirendum ad vos *mittentem* Jehudah regem ad Et
ואל־מלך יהודה השלח אתכם לדרוש ביהוה כה תאמרו אליו כה־אמר יהוה אלהי 26
te audiendo in , *Dei faciebus à* te humiliâsti & ,tuum cor est emollitum *ea Propter* .audisti quæ verba ,Israel
ישראל הדברים אשר שמעת: יען רך־לבבך ותכנע מלפני אלהים בשמעך את־ 27
flevisti & ,tua vestimenta scidisti & ,*meas facies ad* te humiliâsti & ,ejꝰ habitatores contra & , istum locum contra ejus verba
דבריו על־המקום הזה ועל־ישביו ותכנע לפני ותקרע את־בגדיך ותבך
tua sepulchra ad te congregabis & ,tuos patres ad te colligam ego Ecce .DOMINUS dixit , audivi ego etiam & : *meas facies ad*
לפני וגם־אני שמעתי נאם־יהוה: הנני אספך אל־אבתיך ונאספת אל־קברותיך 28
retulerunt Et .ejꝰ habitatores cõtra & ,istum locum cõtra *adducens* ego quod malum omne *in* tui oculi videbunt non & , pace in
בשלום ולא־תראינה עיניך בכל־הרעה אשר אני מביא על־המקום הזה ועל־ישביו וישיבו
domum rex ascendit Et .Jerusalaim & ,Jehudah seniores omnes congregavit & ,rex misit Et .verbum regi
את־המלך דבר: וישלח המלך ויאסף את־כל־זקני יהודה וירושלם: ויעל המלך בית־ 29 30
magno à ,populus omnis & , Levitæ & , sacerdotes & , Jerusalaim habitatores & , Jehudah vir omnis & ,DOMINI
יהוה וכל־איש יהודה וישבי ירושלם והכהנים והלוים וכל־העם מגדול
stetit Et .DOMINI domo *reperti* ,fœderis libri verba omnia eorũ auribus in legit & : parvum ad usque &
ועד־קטן ויקרא באזניהם את־כל־דברי ספר הברית הנמצא בית יהוה: ויעמד 31
,ejꝰ præcepta *custodiendũ ad* &,DOMINUM post *ambulandũ ad* ,*DOMINI facies ad* fœdus *exciditque* ,suo *stare super* rex
המלך על־עמדו ויכרת את־הברית לפני יהוה ללכת אחרי יהוה ולשמור את־מצותיו
.hoc libro in scripta fœderis verba *faciendũ ad* ,sua anima tota in & ,suo corde toto in ejꝰ statuta &,ejꝰ testimonia &
ועדותיו וחקיו בכל־לבבו ובכל־נפשו לעשות את־דברי הברית הכתובים על־הספר הזה:
.suorũ patrũ Dei ,Dei pactum juxta Jerusalaim habitatores fecerũt & :Binjamin &,Jerusalaim in *repertum* omnẽ fecit stare Et
ויעמד את כל־הנמצא בירושלם ובנימן ויעשו יושבי ירושלם כברית אלהים אלהי אבותיהם: 32
repertum omnem feeit servire & , Israel filiorum quæ , terris universis de abominationes omnes Josijahu removit Et
ויסר יאשיהו את־כל־התעבות מכל־הארצות אשר לבני ישראל ויעבד את כל־הנמצא 33
.suorũ patrũ *Deum DOMINUM post* à recesserunt non suis diebus cunctis : suo Deo DOMINO *serviendum ad* , Israel in
בישראל לעבוד את־יהוה אלהיהם כל־ימיו לא סרו מאחרי יהוה אלהי אבותיהם:

CAP. XXXV. לה

constituit Et .primi mensis decima quarta in Pesach immolaverunt & : DOMINO Pesach Jerusalaim in Josijahu fecit Et
ויעש יאשיהו בירושלם פסח ליהוה וישחטו הפסח בארבעה עשר לחדש הראשון: ויעמד 1 2
facientibus intelligere Levitis Dixitque .DOMINI domus *servitium ad* eos confortavit & : suis custodiis in sacerdotes
הכהנים על־משמרותם ויחזקם לעבודת בית יהוה: ויאמר ללוים המבונים 3
;Israel rex David filius Selomoh ædificavit quam domo in *sanctitatis* arcam *Date* : DOMINO *sanctis* , Israel universum
לכל־ישראל הקדושים ליהוה תנו את־ארון־הקדש בבית אשר בנה שלמה בן־דויד מלך ישראל
domum per vos præparate Et .Israel ejus populo & ,vestro Deo Domino servite nunc :humero in onus vobis non
אין־לכם משא בכתף עתה עבדו את־יהוה אלהיכם ואת עמו ישראל: והכינו לבית־ 4
state Et .ejus filii Selomoh *scriptura in* & , Israel *regis* David *scriptura in* , *vestras divisiones secundùm vestrorum patrum*
אבותיכם כמחלקותיכם בכתב דויד מלך ישראל ובמכתב שלמה בנו: ועמדו 5
.Levitarum patris domus divisionem & , populi filiorum vestrorum fratrum patrum domus *divisiones ad sanctitate* in
בקדש לפלגות בית האבות לאחיכם בני העם וחלקת בית־אב ללוים:

Verſio VULG. LAT.

26 Ad regẽ autẽ Juda, qui miſit vos pro Domino deprecando, ſic loquimini; Hæc dicit Dominus Deus Iſrael; 27 Quoniã audiſti verba voluminis, Atque emollitum eſt cor tuum, & humiliatus es in conſpectu Dei, ſuper his quæ dicta ſunt contra locum hunc, & habitatores Jeruſalem, reveritúſque faciem meam, ſcidiſti veſtimenta tua, & fleviſti coram me: ego quoque exaudivi te, dicit Dominus. 28 Jam enim colligam te ad patres tuos, & inferéris in ſepulchrum tuum in pace: nec videbunt oculi tui omne malum, quod ego inducturus ſum ſuper locum iſtum, & ſuper habitatores ejus. Retulerunt itaque regi cuncta quæ dixerat. 29 At ille convocatis univerſis majoribus natu Juda & Jeruſalem, 30 Aſcendit in domum Domini, unáque omnes viri Juda & habitatores Jeruſalem, Sacerdotes & Levitæ, & cunctus populus à minimo uſque ad maximum. Quibus audientibus in domo Domini, legit rex omnia verba voluminis: 31 Et ſtans in tribunali ſuo, percuſſit fœdus coram Domino, ut ambularet poſt eum, & cuſtodiret præcepta, & teſtimonia, & juſtificationes ejus, in toto corde ſuo, & in tota anima ſua, facerétque quæ ſcripta ſunt in volumine illo, quod legerat. 32 Adjuravit quoque ſuper hoc omnes, qui reperti fuerant in Jeruſalem & Benjamin: & fecerunt habitatores Jeruſalem juxta pactum Domini Dei patrum ſuorum. 33 Abſtulit ergò Joſias cunctas abominationes de univerſis regionibus filiorum Iſrael: & fecit omnes, qui reſidui erant in Iſrael, ſervire Domino Deo ſuo. Cunctis diebus ejus non receſſerunt à Domino Deo patrum ſuorum.

CAP. XXXV.

1 Fecit autem Joſias in Jeruſalem Phaſe Domino, quod immolatum eſt quartadecimâ die menſis primi: 2 Et conſtituit Sacerdotes in officiis ſuis, hortatúſque eſt eos ut miniſtrarent in domo Domini. 3 Levitis quoque, ad quorum eruditionem omnis Iſrael ſanctificabatur Domino, locutus eſt; Ponite arcam in ſanctuario templi, quod ædificavit Salomon filius David rex Iſrael, nequaquàm enim eam ultrà portabitis: nunc autem miniſtrate Domino Deo veſtro, & populo ejus Iſrael. 4 Et præparate vos per domos & cognationes veſtras, in diviſionibus ſingulorum, ſicut præcepit David rex Iſrael, & deſcripſit Salomon filius ejus. 5 Et miniſtrate in ſanctuario per familias turmáſque Leviticas,

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

*ܘܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܕܫܕܪܟܘܢ ܠܡܫܐܠ ܡܢ ܡܪܝܐ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܗ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ 26
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬ. ܡܛܠ ܕܐܬܬܒܪ ܠܒܟ ܘܕܚܠܬ ܡܢ ܩܕܡ 27
ܡܪܝܐ. ܟܕ ܫܡܥܬ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ ܕܡܝܬܐ ܐܢܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ.
ܘܐܬܬܒܪܬ ܩܕܡܝ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܫܡܥܬ. ܐܡܪ ܡܪܝܐ. * ܡܛܠ ܗܢܐ. ܗܐ ܐܢܐ ܟܢܫ ܠܟ ܠܘܬ 28
ܐܒܗܝܟ. ܘܬܬܟܢܫ ܠܩܒܪܟ ܒܫܠܡܐ. ܘܠܐ ܢܚܙܝܢ ܥܝܢܝܟ ܒܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܕܡܝܬܐ
ܐܢܐ ܥܠ ܐܬܪܐ ܗܢܐ ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ. ܘܐܗܦܟܘ ܠܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ. * ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ. 29
ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܗ ܟܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܣܠܩ ܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. 30
ܘܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܟܠܗ ܥܡܐ.
ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܘܩܪܐ ܩܕܡܝܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܕܣܦܪܐ ܕܕܝܬܝܩܐ ܗܢܐ.
ܕܐܫܬܟܚ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܥܠ ܩܘܝܡܗ. ܘܝܡܐ ܡܘܡܬܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. 31
ܕܢܐܙܠ ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܘܢܗܠܟ ܒܐܘܪܚܬܗ. ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ
ܘܣܗܕܘܬܗ. ܒܟܠܗ ܠܒܗ ܘܒܟܠܗ ܢܦܫܗ. ܘܢܥܒܕ ܦܬܓܡܐ ܕܕܝܬܝܩܐ ܕܟܬܝܒܝܢ
ܒܣܦܪܐ ܗܢܐ. * ܘܩܡܘ ܟܠ ܕܐܫܬܟܚܘ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܒܢܝܡܝܢ. ܘܥܒܕܘ ܥܡܘܪܝܗ 32
ܕܐܘܪܫܠܡ ܕܝܬܝܩܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܐܥܒܪ ܝܘܫܝܐ ܥܒܕܐ ܣܢܝܐ ܕܐܥܒܪ 33
ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܥܒܕ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܐܝܣܪܝܠ. ܘܦܠܚܘ
ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܘܠܐ ܣܛܘ ܡܢ ܒܬܪ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ.

*ܩܦܠܐܘܢ * ܠܗ *

*ܘܥܒܕ ܝܘܫܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܥܐܕܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܥܒܕ ܥܐܕܐ ܕܐܪܒܥܣܪܐ. ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. 1
*ܘܐܩܝܡ ܟܗܢܐ ܒܡܛܪܬܗܘܢ. ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܒܬܫܡܫܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܠܠܘܝܐ 2 3
ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܝܢܝ ܟܠ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܐܡܪ ܩܕܫܘ ܠܡܪܝܐ. ܘܣܝܡܘ ܩܒܘܬܐ ܕܩܘܕܫܐ ܒܒܝܬܐ
ܕܒܢܐ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܬܡܢ ܠܡܫܩܠ ܒܟܬܦܝܟܘܢ.
ܡܟܝܠ ܦܠܘܚܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ ܘܠܥܡܗ ܐܝܣܪܝܠ. * ܘܬܩܢܘ ܠܒܟܘܢ. ܘܠܒܐ 4
ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܐܝܟ ܕܟܬܒ ܫܠܝܡܘܢ ܒܪܗ.
*ܘܩܘܡܘ ܒܩܘܕܫܐ. ܐܝܟ ܦܘܠܓܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܐܚܝܟܘܢ ܒܢܝ ܥܡܐ. ܐܝܟ ܦܘܠܓܐ 5

26 Quod autem ad regem Judæ qui miſit vos ad conſulendum Dominum, ita dicetis ei; Sic dicit Dominus Deus Iſraelis: 27 Quoad ſermones quos audîſti, quia contritum eſt cor tuum, & extimuiſti Dominum cùm audîſti ſermones illos quos inducturus ſum contra locum iſtum et contra habitatores illius, contritus inquam es coram me; ego etiam audivi, dicit Dominus: 28 Ac proinde aggregaturus ſum te ad patres tuos, & aggregaberis ad ſepulturam tuam in pace, & non videbunt oculi tui omne malum quod inducturus ſum contra locum iſtum & contra habitatores ejus. Et retulerunt regi reſponſum. 29 Mandante præterea rege, congregati ſunt ad eum omnes ſeniores Judæ & Jeruſalem. 30 Deinde aſcendit rex in domum Domini, ſimúlque omnes Judæi, omnéſque habitatores Jeruſalem, ſacerdotes, Levitæ, totúſque populꝰ à minori uſque ad majorem: & recitavit coram eis omnes ſermones libri hujus teſtamenti, qui inventus fuerat in domo Domini. 31 Tum ſtetit rex in ſtatione ſua, & juramento ſe obſtrinxit coram Domino, ſecuturum ſe Dominum, ambulaturum in viis ejus, præcepta, leges, & teſtimonia ejus toto corde totóque animo obſervaturum, & perfecturum ſermones teſtamenti ſcriptos in hoc libro. 32 Steterunt etiam quotquot reperiebantur in Jeruſalem & in Benjamen, & ſubierunt habitatores Jeruſalem fœdꝰ Domini Dei patrum ſuorum. 33 Amovítque Joſia opera abominanda quæ Dominus aboleverat à conſpectu filiorum Iſraelis: *quod* & executus eſt univerſus populꝰ qui inventus eſt in Iſraele, et coluerunt Dominũ Deum ſuum, neque deflexerunt à veſtigiis Domini Dei patrũ ſuorum.

CAP. XXXV.

1 Celebravit etiam Joſia in Jeruſalem feſtum Domino, & feſtum decimæ quartæ *diei* celebravit menſe primo. 2 Conſtituit ſacerdotes in cuſtodiis eorum, & conſtituit eos in officiis domûs Domini. 3 Levitis exiſtentibus inter omnes filios Iſrael dixit, Sanctificamini Domino, & collocate arcam ſanctitatis in domo quam ædificavit Salomon Davidis filius, rex Iſraelis: nihil eſt vobis illic geſtandũ humeris veſtris; ideo ſervite Domino Deo veſtro et populo ejus Iſraeli: 4 Et diſponite cor veſtrum & cor patrum veſtrorũ, quemadmodum ſcripſit David rex Iſraelis, & quemadmodum ſcripſit Salomon filius ejus. 5 State in Sanctuario juxta diviſionem familiarum veſtrarum paternarum, & fratres veſtri populares juxta diviſionem domûs paternæ Levitarum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

26 Καὶ ἐπὶ βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, (α) Οὕ-
27 τω λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Τοὺς λόγους οὓς ἤκουσας, Καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου, ϗ ἐταπει-
νώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον ϗ ἐπὶ τοὺς κατ-
οικοῦντας αὐτὸν, ϗ ἐταπεινώθης ἐναντίον (β) μου, ϗ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου, ϗ ἔκλαυσας κατεν-
28 αντίον (γ) μου, ϗ ἐγὼ ἤκουσα, φησὶ κύριος. Ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, ϗ προσ-
τεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ, ϗ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ
29 ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ϗ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. ϗ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον. Καὶ ἀπ-
30 έστειλεν ὁ βασιλεὺς, ϗ συνήγαγε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα ϗ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέβη ὁ (δ) βασι-
λεὺς εἰς οἶκον κυρίου, ϗ πᾶς Ἰούδα, ϗ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, ϗ οἱ ἱερεῖς, ϗ οἱ Λευῖται, καὶ
πᾶς ὁ λαὸς (ε) ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας λόγους (ζ) βιβλίου τῆς
31 διαθήκης· (η) τοὺς εὑρεθέντας ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ (θ) ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον, ϗ διέθετο δια-
θήκην ἐναντίον κυρίου, τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου, τοῦ φυλάσσειν (ι) τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ μαρ-
τύρια, ϗ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ϗ ἐν ὅλῃ (κ) ψυχῇ, ὥστε ποιεῖν τοὺς λόγους τῆς διαθή-
32 κης τοὺς (λ) γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ ἔστησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ
ϗ Βενιαμίν· ϗ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες (μ) Ἱερουσαλὴμ διαθήκην ἐν οἴκῳ κυρίου θεοῦ πατέρων
33 (ν) αὐτῶν. Καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας (ξ) τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ (ο) πάσης τῆς γῆς, ἣ ἦν υἱῶν Ἰσρα-
ήλ, ϗ ἐποίησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ϗ ἐν Ἰσραήλ, τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ (π)
αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας (ρ) αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὄπισθε κυρίου θεοῦ πατέρων (σ) αὐτοῦ.

Et ad regem Juda, qui miſit vos ad exquirendum Dominum, ſic dice- 26
tis ei ; Sic dicit Dominus Deus Iſrael ; Verba quæ audîſti, Et confu- 27
ſum eſt cor tuum, & humiliatus es à facie mea, in audiendo te verba
mea ſuper locum iſtum, & ſuper habitantes eum, & humiliatus es ante
me, & diſcidiſti veſtimenta tua, & plorâſti coram me ; & ego audivi,
dicit Dominus. Ecce appono te ad patres tuos : et apponêris ad monu- 28
menta tua in pace : & non videbunt oculi tui in omnibus malis, quæ e-
go induco ſuper locum iſtum, & ſuper habitantes eum. Et retulerunt
regi ſermonem. Et miſit rex, & congregavit ſeniores Juda, & Hieru- 29
ſalem. Et aſcendit rex in domum Domini, & omnis Juda, & ha- 30
bitantes Hieruſalem, & ſacerdotes, & Levitæ, & omnis populus à par-
vo uſque ad magnum : & legit in auribus eorum omnia verba libri te-
ſtamenti (b) inventa in domo Domini. Et ſtetit rex ſuper columnam, 31
& diſpoſuit teſtamentum coram Domino, ambulandi in conſpectu Domi-
ni, cuſtodiendi mandata ejus, & teſtimonia, & præcepta ejus in toto cor-
de, & in tota anima, ad faciendum verba teſtamenti ſcripta in libro iſto.
Et fecit ſtare omnes inventos in Hieruſalem, & Benjamin : & fece- 32
runt inhabitantes Hieruſalem, teſtamentum in domo Domini Dei patrum
ſuorum. Et circumabſtulit Joſias omnes abominationes de omni terra, 33
quæ erat filiorum Iſrael : & fecit omnes inventos in Hieruſalem, et in
Iſrael, ſervire Domino Deo ipſorum, omnibus diebus ipſius, non declina-
vit à poſt Dominum Deum patrum ipſius.

MS. A. (α) Οὕτως (β) ἐμοῦ, (γ) ἐμοῦ, (δ) βασιλεὺς Ἰούδα εἰς (ε) ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ, ϗ (ζ) βιβλίου διαθήκης (η) τοῦ εὑρεθέντος (θ) ἀνέστη (ι) ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ μαρτύρια αὐτοῦ, ϗ τὰ προστάγματα (κ) ψυχῇ τοὺς λόγους (λ) ἐγγεγραμμένους (μ) εἰς Ἱερουσαλὴμ (ν) ἑαυτῶν. (ξ) πάντα τὰ (ο) πάσης γῆς, (π) ἑαυτῶν (ρ) ἑαυτοῦ, (σ) ἑαυτοῦ.

ΚΕΦ. λε'.

1 ΚΑὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ φασὲκ τῷ κυρίῳ θεῷ (α) αὐτοῦ, ϗ ἔθυσε τὸ φασὲκ τῇ (β) τεσσαρεσκαιδε-
2 κάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. Καὶ ἔστησε τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς (γ) αὐτῶν, ϗ κατίσχυσεν
3 αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ Ἰσραήλ, τοῦ ἁγιασθῆ-
ναι αὐτοὺς τῷ κυρίῳ. καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν
υἱὸς Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραήλ. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Οὐκ ἔστιν (δ) ὑμῖν ἐπ' ὤμων ἆραι οὐδέν·
4 νῦν οὖν λειτουργήσατε (ε) τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, (ζ) ϗ τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἑτοιμάσθητε κατ'
οἴκους πατριῶν ὑμῶν, ϗ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ, καὶ
5 διὰ χειρὸς (η) Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ στῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς
ἀδελφοῖς ὑμῶν (θ) υἱοῖς τοῦ λαοῦ, ϗ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς Λευίταις.

CAP. XXXV.

ET fecit Joſias (a) Phâſec Domino Deo ſuo : & immolavit Phaſec 1
quartadecimâ die menſis primi. Et ſtatuit ſacerdotes ſuper cuſtodias 2
ipſorum : & confortavit eos ad opera domûs Domini. Et dixit Levi- 3
tis potentibus in omni Iſrael, ut ipſi ſanctificarentur (b) Domino. Et poſu-
erunt arcam ſanctam in domum, quam ædificaverat Salomon filius Da-
vid regis Iſrael. Et dixit rex, Non eſt vobis ſuper humeros tollere
quicquam. Nunc igitur miniſtrate Domino Deo veſtro, & populo ejus Iſ-
rael : Et paramini ſecundùm domos patriarum veſtrarum, & ſecun- 4
dùm vices veſtras, juxta ſcripturam David regis Iſrael, & per manum
Salomon filii ejus. Et ſtate in domo ſecundùm diviſiones domorum pa- 5
triarum veſtrarum fratribus veſtris filiis populi, & pars domûs patriæ
ipſis Levitis.

MS. A. (α) ἑαυτοῦ, ϗ ἔθυσαν (β) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς (γ) ἑαυτῶν, (δ) ὑμῖν ἐπᾶραι ἐπ' ὤμων οὐθέν· (ε) κυρίῳ θεῷ (ζ) καὶ λαῷ (η) βασιλέως Σαλωμὼν (θ) τοῖς υἱοῖς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

26 * ولكن ملك يهودا الذي ابعثكم تطلبون من الله كذا تقولون له * هكذا امر الله اله
27 اسرائيل * لما سمعت الالفاظ التي تاتي على هذا البلد وعلى سكانها حزنت وانكسرت قدامي *
28 وشققت ثيابك وبكيت قدامي * وانا ايضا قد سمعت صلاتك * ومن اجل ذلك انا ارفعك
الى ابائك * لتدفن في قبرك بسلام * ولا ترى عيناك شي من السخطة التي ارسلها على
29 هذه البلد وعلى سكانها * فابلغوا الملك الجواب * فارسل الملك وجمع يهودا وسكان اروشليم
30 * وطلع الملك الى بيت الله * وساير يهودا وسكان يروشليم * والكهنة واللاويون * وساير
الامة كبيرهم وصغيرهم * وقرى قدامهم ساير الفاظ سفر الوصية هذه التي وجدت في بيت
31 الله * ووقف الملك في موضعه * وحلف بالايمان قدام الله ان يمضي تابعا للرب * ويسلك
ساير طرقه * ويحفظ وصاياه ونواميسه وشهاداته من كل قلبه * ومن كل نفسه يصنع هذه
32 الوصية المكتوبة في هذا السفر * قدام كل من وجد في اروشليم وفي بنيامين * وصنع
33 سكان اروشليم عهدا لله اله ابائهم * ونفى يوشيا الافعال الفاحشة التي اهلك الله بها
الشعوب من قدام بني اسرائيل * وعبد ايضا ساير شعب الارض وامنوا لله الههم * ولم يميلوا
من قدام اله ابائهم *

At verò regi Judæ qui miſit vos conſul- 26
tum Deum, ſic dicetis ; Ita præcepit De-
us, Deus Iſraelis. Quia, auditis rebus 27
quæ venturæ ſunt contra regionem iſtam
& contra habitatores ejus, contriſtatus
& confractus es coram me, veſtes tuas
lacerâſti, & fleviſti coram me ; ego et-
iam exaudivi orationem tuam : Et hac 28
de cauſa tollam te ad majores tuos, ut
pacificè ſepeliaris in ſepulchro tuo, nec
cernant oculi tui quicquam indignationis
quam immiſſurus ſum contra hanc regio-
nem & incolas ejus : & retulerunt regi
reſponſum. Tum mittens rex, congre- 29
gavit Judam & cives Jeruſalem ; Et 30
aſcendens rex in domum Dei unà cum
toto Juda, civibus Jeruſalem, ſacerdo-
tibus, Levitis, & univerſâ plebe tam
magno quam parvo ; legit, iis præſentibus,
cunctos ſermones libri mandati illius
quod repertum fuerat in domo Domini.
Deinde ſtetit rex in ſtatione ſua, & ju- 31
ramentum fecit coram Deo ſectaturum ſe
Dominum, ambulaturum in omnibus viis
ejus, præcepta, leges, & teſtimonia ejus
toto corde obſervaturum, toto denique a-
nimo perfecturum mandatum iſtud ſcri-
ptum in hoc libro, Coram omnibus qui 32
extabant in Jeruſalem & in Benjamin :
pariter fœdus pepigêre cives Jeruſalem
cum Deo, Deo majorum ſuorum. Ab- 33
olevit quoque Joſia turpes actiones pro-
pter quas perdiderat Deus gentes à con-
ſpectu filiorum Iſraelis : & ſubmiſit et-
iam ſe totus terræ populus, et dediderunt
ſe Deo, Deo ſuo, neque declinaverunt à
conſpectu Dei majorum ſuorum.

* الفصل الخامس والثلثون *

1 * وصنع يوشيا باروشليم عيدا لله * عمله في اربعة عشر من الشهر الاول * واقام الكهنة في
2 مراتبهم * وقال للاويين القايمين في ساير بني اسرائيل * تقدسوا لله * واعطوا صندوق القدس
3 في البيت الذي بناه سليمان بن داود * ولا تحملوا على اكتافكم * بل اخدموا الله الهكم
ولشعبه اسرائيل * واصلحوا قلوبكم كما كتب داود ملك اسرائيل * وكما كتب سليمان ابنه
4 * وقدسوا بالطهارة في الجزء الذي في بيت ابائكم واخوتكم بني الشعب * والاخر
5 الذي في بيت اللاويين *

CAP. XXXV.

CElebravit autem Joſia in Jeruſa- 1
lem feſtum Domino, celebravit inquam
illud decimâ quartâ menſis primi. Tum 2
conſtituit ſacerdotes in officiis eorũ : Di- 3
xitque Levitis qui aderant inter omnes Iſ-
raelitas, Sanctificamini Deo, & arcam
ſanctitatis ponite in domo quam ædifica-
vit Salomon filius Davidis : ne portetis
ſuper humeros veſtros, ſed Deo ſervite,
Deo veſtro, et populo ejus Iſraeli. Diſ- 4
ponite corda veſtra quemadmodum præ-
ſcripſit David rex Iſraelis, et quemadmo-
dum præſcripſit Salomon filius ejus. Et 5
ſacra facite cum puritate, tam in ea par-
te quæ eſt in domo patrum veſtrorum &
fratrum veſtrorum popularium, quàm in
altera quæ eſt in domo Levitarum.

דברי הימים ב : לה

.Moſeh manum per ,DOMINI verbum juxta *faciendum ad* , veſtros fratres præparate & ,vos ſanctificate & , Peſach immolate Et
וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח וְהִתְקַדְּשׁוּ וְהָכִינוּ לַאֲחֵיכֶם לַעֲשׂוֹת כִּדְבַר־יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃ 6
, millia triginta numerum *ad* , *reperto* omni Peſachim omnia ,caprarum filios & ,agnorum *pecus* populi filiis Joſijahu *extulit* Et
וַיָּרֶם יֹאשִׁיָּהוּ לִבְנֵי הָעָם צֹאן כְּבָשִׂים וּבְנֵי־עִזִּים הַכֹּל לַפְּסָחִים לְכָל־הַנִּמְצָא לְמִסְפַּר שְׁלֹשִׁים אֶלֶף 7
: *elevaverunt* Levitis & ,ſacerdotibus , populo *devotionem ad* ejꝰ principes Et .regis ſubſtantia de hæc : millia tria boum &
וּבָקָר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אֵלֶּה מֵרְכוּשׁ הַמֶּלֶךְ׃ וְשָׂרָיו לִנְדָבָה לָעָם לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם הֵרִימוּ 8
boves & , ſexcenta & ,millia duo Peſachim dederunt ſacerdotibus , Dei domus duces Jechiel & ,Zechariahu & ,Chilchijahu
חִלְקִיָּה וּזְכַרְיָהוּ וִיחִיאֵל נְגִידֵי בֵּית הָאֱלֹהִים לַכֹּהֲנִים נָתְנוּ לַפְּסָחִים אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּבָקָר
, Levitarũ principes Jozabad & ,Jehiel & ,Chaſabiahu & , ejꝰ fratres Nethanel & Semahiahu & ,Chonaniahu Et .trecentos
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ וְכָונַנְיָהוּ וּשְׁמַעְיָהוּ וּנְתַנְאֵל אֶחָיו וַחֲשַׁבְיָהוּ וִיעִיאֵל וְיוֹזָבָד שָׂרֵי הַלְוִיִּם 9
ſacerdotes ſteterunt & : *ſervitium* eſt præparatum Et .quingentos boves & millia quinque Peſachim pro Levitis *elevaverunt*
הֵרִימוּ לַלְוִיִּם לַפְּסָחִים חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וּבָקָר חֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וַתִּכּוֹן הָעֲבוֹדָה וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים 10
ſacerdotes *aſperſerunt* & ,Peſach immolaverunt Et .regis præceptum juxta ,ſuis diviſionibus in Levitæ & , *ſuo ſtare ſuper*
עַל־עָמְדָם וְהַלְוִיִּם עַל־מַחְלְקוֹתָם כְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשְׁחֲטוּ הַפָּסַח וַיִּזְרְקוּ הַכֹּהֲנִים 11
filiis familiarum domus diviſiones *ad ea dandum ad* , *aſcenſionem removerunt Et* .*ſpoliantes* Levitæ & , eorũ *manu de*
מִיָּדָם וְהַלְוִיִּם מַפְשִׁיטִים׃ וַיָּסִירוּ הָעֹלָה לְתִתָּם לְמִפְלַגּוֹת לְבֵית־אָבוֹת לִבְנֵי 12
: normam juxta igne in Peſach coxerunt Et .*bovi* ſic Et .Moſeh libro in ſcriptũ ſicut DOMINO *applicandum ad* ,populi
הָעָם לְהַקְרִיב לַיהוָה כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר מֹשֶׁה וְכֵן לַבָּקָר׃ וַיְבַשְּׁלוּ הַפֶּסַח בָּאֵשׁ כַּמִּשְׁפָּט 13
paraverunt poſtea Et .populi filios univerſos ad fecerũt currere & ,lebetibꝰ in & ,ahenis in & , ollis in coxerunt ſancta &
וְהַקֳּדָשִׁים בִּשְּׁלוּ בַּסִּירוֹת וּבַדְּוָדִים וּבַצֵּלָחוֹת וַיָּרִיצוּ לְכָל־בְּנֵי הָעָם׃ וְאַחַר הֵכִינוּ 14
paraverunt Levitæ & : noctem ad uſque , adipes & , *aſcenſionẽ faciendo aſcendere* in Aharon filii ſacerdotes nam : ſacerdotibꝰ & ,ſibi
לָהֶם וְלַכֹּהֲנִים כִּי הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן בְּהַעֲלוֹת הָעוֹלָה וְהַחֲלָבִים עַד־לָיְלָה וְהַלְוִיִּם הֵכִינוּ
,Heman & , Aſaph & ,David præceptum juxta ,*ſua ſtatione ſuper* Aſaph filii cantores Et .Aharon filiis ſacerdotibus & , eis
לָהֶם וְלַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן׃ וְהַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי־אָסָף עַל־מַעֲמָדָם כְּמִצְוַת דָּוִיד וְאָסָף וְהֵימָן 15
Levitæ eorum fratres quia , ſuo *ſervitio deſuper* recedendum eis non :*porta & porta* in janitores & , regis *videntis* Jeduthun &
וִידֻתוּן חוֹזֵה הַמֶּלֶךְ וְהַשֹּׁעֲרִים לְשַׁעַר וָשָׁעַר אֵין לָהֶם לָסוּר מֵעַל עֲבֹדָתָם כִּי־אֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם
faciendum aſcendere & , Peſach *faciendum ad* , illa die in DOMINI *ſervitium* omne eſt paratum Et .eis paraverunt
הֵכִינוּ לָהֶם׃ וַתִּכּוֹן כָּל־עֲבוֹדַת יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְהַעֲלוֹת 16
Peſach , reperti ,Iſrael filii Feceruntque .Joſijahu regis præceptum juxta ,DOMINI altare ſuper *aſcenſiones*
עֹלוֹת עַל מִזְבַּח יְהוָה כְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצְאִים אֶת הַפֶּסַח 17
, Iſrael in *illud ſicut* Peſach eſt factum non Et .diebus ſeptem infermentatorum ſolennitatem & , illo tempore in
בָּעֵת הַהִיא וְאֶת־חַג הַמַּצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים׃ וְלֹא־נַעֲשָׂה פֶסַח כָּמֹהוּ בְּיִשְׂרָאֵל 18
, Levitæ et ſacerdotes et ,Joſijahu fecit quod ,Peſach ſicut fecerunt non Iſrael reges omnes Et .vatis Semuel diebus à
מִימֵי שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וְכָל־מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־עָשׂוּ כַּפֶּסַח אֲשֶׁר־עָשָׂה יֹאשִׁיָּהוּ וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
eſt factum , Joſijahu regni anno decimo octavo In .Jeruſalaim habitatores et , *inventus* ,Iſrael et , Jehudah omnis et
וְכָל־יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָא וְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ בִּשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמַלְכוּת יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה 19
.hoc Peſach
הַפֶּסַח הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

Et ſanctificati immolate Phaſe: fratres etiam veſtros, ut 6
poſſint juxta verba quæ locutus eſt Dominus in manu
Moyſi facere, præparate. Dedit prætereà Joſias omni 7
populo, qui ibi fuerat inventus in ſolennitate Phaſe,
agnos & hœdos de gregibus, & reliqui pecoris triginta
millia, boum quoque tria millia: hæc de regis univerſa
ſubſtantia. Duces quoque ejus, ſponte quod voverãt, obtulerunt, 8
tam populo, quàm Sacerdotibus & Levitis. Porrò
Helcias, & Zacharias, & Jahiel, principes domûs
Domini, dederunt Sacerdotibus ad faciendum Phaſe pecora
commixtim duo millia ſexcenta, & boves trecentos.
Chonenias autem, & Semeias, etiam Nathanael, fratres 9
ejus, necnon Haſabias, & Jehiel, & Joſabad, principes
Levitarum, dederunt cæteris Levitis ad celebrandum
Phaſe quinque millia pecorum, & boves quingentos.
Præparatúmque eſt miniſterium, & ſteterunt ſacerdotes 10
in officio ſuo: Levitæ quoque in turmis, juxta regis imperium.
Et immolatum eſt Phaſe: aſperſerúntq; Sacerdotes 11
manu ſuâ ſanguinem, & Levitæ detraxerunt pelles
holocauſtorum: Et ſeparaverunt ea ut darent per domos 12
& familias ſingulorum, & offerrentur Domino, ſicut
ſcriptum eſt in libro Moyſi: de bobus quoque fecerunt ſimiliter.
Et aſſaverunt Phaſe ſuper ignẽ, juxta quod in lege 13
ſcriptum eſt: pacificas verò hoſtias coxerunt in lebetibus,
& cacabis, & ollis, & feſtinatò diſtribuerunt univerſæ
plebi: Sibi autẽ & Sacerdotibus poſteà paraverunt: 14
nam in oblatione holocauſtorum & adipum uſq; ad noctem
Sacerdotes fuerunt occupati: undè Levitæ ſibi, &
Sacerdotibus filiis Aaron paraverunt noviſſimis. Porrò 15
cantores filii Aſaph ſtabant in ordine ſuo, juxta præceptũ
David, & Aſaph, & Heman, & Idithun, prophetarũ regis:
Janitores verò per portas ſingulas obſervabant, ita ut
nec puncto quidem diſcederent à miniſterio: quam ob rẽ
& fratres eorum Levitæ paraverunt eis cibos. Omnis igitur 16
cultura Domini ritè completa eſt in die illa, ut facerẽt
Phaſe, & offerrent holocauſta ſuꝑ altare Dñi, juxta præceptũ
regis Joſiæ. Fecerúntq; filii Iſrael, qui reperti fuerant 17
ibi, Phaſe in tempore illo, & ſolennitatẽ azymorũ
ſeptem diebus. Non fuit Phaſe ſimile huic in Iſrael à diebꝰ 18
Samuelis prophetæ: ſed nec quiſquam de cunctis regibus
Iſrael fecit Phaſe ſicut Joſias, Sacerdotibus, & Levitis,
& omni Judæ, & Iſrael qui repertus fuerat, & habitantibus
in Jeruſalem. Octavodecimo anno regni Joſiæ 19
hoc Phaſe celebratum eſt.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܟܣܘ ܦܨܚܐ. ܘܐܬܩܕܫܘ. ܘܬܩܢܘ ܠܒܐ ܕܐܚܝܟܘܢ. ܘܢܥܒܕܘܢ ܐܝܟܢܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ 6
ܥܡ ܡܘܫܐ. * ܘܦܪܫ ܝܘܫܝܐ ܠܒܢܝ ܥܡܐ. ܥܢܐ ܐܡܪܐ ܘܓܕܝܐ ܕܥܙܐ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ 7
ܠܦܨܚܐ. ܒܟܠ ܕܐܫܬܟܚ. ܒܡܢܝܢܐ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܘܪܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܗܠܝܢ
ܡܢ ܩܢܝܢܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ ܦܪܫܘ ܠܥܡܐ ܠܟܗܢܐ ܘܠܠܘܝܐ. ܘܦܪܫܘ ܚܠܩܝܐ 8
ܘܙܟܪܝܐ ܘܢܚܐܝܠ ܪܘܪܒܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܦܪܫܘ ܠܟܗܢܐ. ܘܝܗܒܘ ܠܦܨܚܐ. ܥܢܐ ܬܪܝܢ
ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ. ܘܬܘܪܐ ܬܠܬܡܐܐ. * ܘܟܢܢܝܐ ܘܫܡܥܝܐ ܒܪ ܐܚܘܗܝ. ܘܚܫܒܝܐ ܘܝܕܝܐܝܠ. 9
ܦܪܫܘ ܠܠܘܝܐ ܠܦܨܚܐ. ܥܢܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ. ܘܬܘܪܐ ܚܡܫܡܐܐ. * ܘܐܬܛܝܒܘ ܟܠܗܝܢ. 10
ܘܩܡܘ ܟܗܢܐ ܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ. ܘܠܘܝܐ ܥܠ ܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ. * ܘܢܟܣܘ ܦܨܚܐ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ 11
ܕܡܠܟܐ. ܘܙܪܩܘ ܟܗܢܐ ܡܢ ܕܡܐ. * ܘܠܘܝܐ ܢܫܠܚܝܢ ܘܡܦܠܓܝܢ ܥܠܘܬܐ ܠܦܠܓܘܬܐ 12
ܕܐܒܗܝܗܘܢ ܕܒܢܝ ܥܡܐ. ܠܡܩܪܒܘ ܠܡܪܝܐ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ.
ܘܗܟܢܐ ܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ ܒܟܠ ܨܦܪ ܘܨܦܪ. * ܘܒܫܠܘ ܦܨܚܐ ܒܢܘܪܐ. ܐܝܟ ܕܫܠܝܛ ܠܗܘܢ. 13
ܘܩܘܕܫܗ ܒܫܠܘ ܒܢܘܪܐ. ܒܩܕܪܐ ܘܒܠܒܝܐ ܘܒܩܡܩܡܐ. ܘܪܗܛܘ ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܥܡܐ. * ܘܒܬܪ ܟܢ 14
ܬܩܢܘ. ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܝܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܡܩܪܒܝܢ ܗܘܘ
ܥܠܘܬܐ ܘܬܪܒܐ ܥܕܡܐ ܠܠܘܝܐ. ܘܠܘܝܐ ܬܩܢܘ ܠܗܘܢ ܘܠܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ.
* ܒܢܘܗܝ ܕܐܣܦ. ܥܠ ܕܘܟܬܗܘܢ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܗ ܕܕܘܝܕ. ܘܒܬܪܟܢ ܗܝܡܢ ܘܝܪܝܬܘܢ. ܚܙܘܝܐ 15
ܕܡܠܟܐ ܘܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ. ܕܒܟܠ ܬܪܥ ܘܬܪܥ. ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܕܡ ܕܡܒܛܠ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܠ
ܕܥܒܕܬܗܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܚܝܗܘܢ ܬܩܢܘ ܠܗܘܢ. * ܘܐܬܛܝܒܬ ܟܠܗ ܬܫܡܫܬܐ ܕܡܪܝܐ 16
ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܠܡܥܒܕ ܦܨܚܐ. ܘܠܡܣܩܘ ܥܠܘܬܐ ܥܠ ܡܕܒܚܗ ܕܡܪܝܐ: ܐܝܟ
ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ ܝܘܫܝܐ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܫܬܟܚܘ. ܦܨܚܐ. ܒܗ 17
ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܘܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܠܐ ܐܬܥܒܕ ܥܐܕܐ ܒܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟ 18
ܗܘ. ܡܢ ܝܘܡܘܗܝ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܘܟܠ ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܠܐ ܥܒܕܘ ܐܝܟ
ܗܘ ܦܨܚܐ ܕܥܒܕ ܝܘܫܝܐ. ܥܡ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܘܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܫܬܟܚܘ
ܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܝܘܫܝܐ. ܐܬܥܒܕ ܥܐܕܐ ܗܢܐ. 19

Mactate Paſcha, & ſanctificamini, & diſponite 6
cor fratrum veſtrorum ut faciant quemadmodum
locutus eſt Dominus cum Moſe.
Segregavit autem Joſia pro popularibus omnibus 7
qui aderant, oves, agnos, & hœdos
caprarum (omnia hæc ad Paſcha) numero
triginta millia, boum verò tria millia; eáque
de facultatibus regis. Principes quoque ejus 8
ſegregaverunt pro populo, ſacerdotibus, &
Levitis: item Helcia, Zacharia, & Nehaël præfecti
domûs Domini ſegregaverunt pro ſacerdotibus,
dederúntque ad Paſcha oves bis mille
ſexcentas, & boves trecentos. Chanania 9
verò, & Semaia nepos illius, Heſabia, & Jediel,
ſegregaverunt pro Levitis ad Paſcha,
oves quinquies mille, & boves quingentos.
Rebus itaque paratis, ſteterunt ſacerdotes in 10
ſtationibus ſuis, & Levitæ in ſtationibus ſuis;
Et mactaverunt Paſcha juxta præceptum regis, 11
ſparſerúntque ſacerdotes de ſanguine.
Levitæ verò pelles detrahebant, & holocauſta 12
diſtribuebant juxta partitiones patrum filiorum
populi, ut offerrent Domino, quemadmodum
ſcriptum eſt in libro legis Moſaicæ:
atque hoc pacto offerebant ſingulis matutinis.
Paſcha etiam igne coxerunt, prout 13
fas erat: ſacrum autem ipſius *Paſchatis* igne
coxerunt in ollis, lebetibus, & caldariis: &
quidem accurrebant omnes filii populi. Poſt 14
hæc paraverunt ſibi ſacerdotes quod ſuum
erat: nam ſacerdotes filii Haronis portabant
holocauſta & adipem uſque ad Levitas, Levitæ
verò parabant ſibi & ſacerdotibus
filiis Haronis qui miniſtrabant; Filiis Aſaph 15
interea ſtantibus in ſtatione ſua, ſecundùm
præceptum Davidis. Deinde Heman
& Irithun congregaverunt Videntes regis,
& cuſtodes liminum qui erant in ſingulis
januis: nihil enim erat quod avocaret eos
ab ullis muneribus eorum; quoniam fratres
eorum paraverant eis. Itaque paratum fuit 16
totum Domini miniſterium in die illa, ut facerent
Paſcha: & holocauſta obtulerunt ſuper
altare Domini, juxta præceptum regis Joſiæ:
Et filii Iſraelis qui præſentes erant, Paſcha celebrârunt 17
eodem tempore, & feſtum azymorum
ſeptem diebus. Neque celebratum fuit 18
feſtum in Iſraele huic ſimile, à diebus Samuelis
prophetæ: nec ullus regum Iſraelis celebravit
par illi Paſchati quod celebravit Joſia cum ſacerdotibus
& Levitis, totóque Judâ & Iſraele
qui aderant in Jeruſalem. Anno decimo octavo 19
regni Joſiæ celebratum fuit hoc feſtum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ θύσατε τὸ φασὲκ, (ι) καὶ ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς
7 Μωυσῆ. Καὶ ἀπήρξατο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν
αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ φασὲκ, καὶ πάντας τοὺς εὑρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας, καὶ μόσχων τρεῖς
8 χιλιάδας, ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως. Καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσι
(κ) καὶ τοῖς Λευίταις· ἔδωκε δὲ Χελκίας καὶ Ζαχαρίας καὶ Ἰεϊὴλ οἱ (λ) ἄρχοντες τοῖς ἱερεῦσιν οἴκου θεοῦ, καὶ
9 ἔδωκαν εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους δισχίλια ἑξακόσια, καὶ μόσχους τριακοσίους. Καὶ (μ)
Χωνενίας, καὶ Βαναίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ (ν) ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ (ξ) Ἀσαβίας, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ
Ἰωζαβὰδ, ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, ἀπήρξαντο τοῖς Λευίταις εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα πεντακισχίλια, καὶ μόσχους
10 πεντακοσίους. Καὶ (ο) κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν (π) αὐτῶν, καὶ οἱ
11 Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως. Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ, καὶ προσέχεαν
12 οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδειραν. Καὶ ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν παραδοῦναι
αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ προσάγειν τῷ κυρίῳ, ὡς γέγραπται
13 ἐν (ρ) βιβλίῳ Μωυσῆ· καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωΐ. Καὶ ὤπτησαν τὸ φασὲκ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ
ἅγια ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησι, καὶ (σ) εὐωδώθη, καὶ ἔδραμον πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ
14 λαοῦ. Καὶ μετὰ τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν (τ) τὰ ὁλοκαυτώματα
15 καὶ τὰ στέατα ἕως νυκτὸς, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών. Καὶ
οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ Ἀσὰφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ, καὶ Ἀσὰφ, καὶ Αἱμὰν, καὶ (υ)
Ἰδιθὼμ οἱ προφῆται τοῦ βασιλέως· καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ (φ) πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἦν αὐτοῖς
κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας (χ) τῶν ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς.
16 Καὶ κατωρθώθη καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασὲκ, καὶ ἐνεγκεῖν
17 τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως (ψ) Ἰωσίου. Καὶ ἐποίησαν
οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φασὲκ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας.
18 Καὶ οὐκ ἐγένετο φασὲκ ὅμοιον αὐτῷ ἐν Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ προφήτου καὶ (ω) παντὸς
βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐποίησαν τὸ φασὲκ ὃ ἐποίησεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, (α) καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς
19 Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ ὁ εὑρεθεὶς, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῷ κυρίῳ. Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει
τῆς βασιλείας (β) Ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φασὲκ τοῦτο. μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἔδρασεν Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ
τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ (γ) θεραφὶν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ (δ) καρησὶμ ἃ ἦν (ε) ἐν γῇ
Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους
(ζ) ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν
αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ (η) αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ (θ) αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ
ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη (ι) ὅμοιος. πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς
θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰούδᾳ, ἐπὶ πάντα τὰ (κ) παροργίσματα αὐτοῦ
ἃ παρώργισε Μανασσῆς. καὶ εἶπε κύριος, Καί γε τὸν Ἰούδαν ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς
ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν
εἶπα, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

Et immolate Phaſec, (c) & præparate fratribus veſtris ad faciendum 6
juxta verbum Domini per manum Moyſi. Et primitias dedit Joſias filiis 7
populi, oves, & agnos, & hædos de filiis caprarũ, omnia ad Phaſec, & (d)
omnes inventos ad numerũ, triginta millia, et vitulorũ tria millia. Hæc de
ſubſtantia regis. Et principes ejus dederunt primitias populo, & ſacerdotib⁹, 8
& Levitis. Dedit autem Chelcias, & Zacharias, & Jeiel principes (e) ſacerdotibus domûs Dei, & dederunt in Phaſec oves, & agnos, & hædos
duo millia ſexcenta, & vitulos trecentos. Et Chonenias, & Banæas, et 9
Samæas, et Nathanael frater ejus, & Aſabias, & Jeiel, & Jozabad,
principes Levitarum, dederunt primitias Levitis in Phaſec, oves quinque
millia, & vitulos quingentos. Et directum eſt miniſterium: & ſteterunt 10
ſacerdotes ſuper ſtationẽ ſuã, & Levitæ ſuper diviſiones ſuas juxta
mandatum regis. Et immolaverunt Phaſec, & effundebant ſacerdotes 11
ſanguinem de manu eorum, & Levitæ excoriabant. Et paraverunt holocauſtoſim 12
ad tradendum eis ſecundùm diviſionem per domos familiarum
filiis populi, ad offerendum Domino, ſicut ſcriptum eſt in libro Moyſi.
Et ſic in mane. Et aſſaverunt Phaſec in igni juxta judicium: & 13
ſancta coxerunt in æneis, & in lebetibus: & proſperatum eſt: & currere
fecerunt ad omnes filios populi. Et (f) poſtquàm paraverunt ſibi, 14
& ſacerdotibus: quoniam ſacerdotes in offerendo holocauſtomata & adipes
uſque ad noctem: & Levitæ paraverunt eis, & fratribus ipſorum
filiis Aaron. Et pſalmorum cantores filii Aſaph ſuper ſtationem ſuam 15
ſecundùm mandata David, & Aſaph, & Aman, Idithom (g) prophetæ
regis. Et principes, & janitores portæ, & portæ: non erat eis
moveri à miniſterio ſanctorum: quoniam fratres eorum Levitæ paraverant
eis. Et directum eſt, (h) et paratum eſt omne miniſterium Domini in 16
die illa ad faciendum Phaſec, & offerendum holocauſtomata ſuper altare
Domini juxta mandatum regis Joſiæ. Et fecerunt filii Iſrael, qui 17
inventi ſunt, Phaſec in tempore illo, & feſtivitatem azymorum ſeptem
diebus. Et non eſt factum Phaſec ſimile ei in Iſrael: à diebus Samuel 18
prophetæ, & (i) omnis regis Iſrael non fecerunt Phaſec, quod fecit
Joſias, & ſacerdotes, & Levitæ, & omnis Juda, & Iſrael, qui inventus
eſt, & habitantes in Hieruſalem, Domino. Decimo octavo anno 19
regni Joſiæ factum eſt Phaſec hoc. (k) Poſt hæc omnia, quæ fecit
Joſias in domo, & ventriloquos, & gnoſtas, & Theraphim, & idola,
et Careſim, quæ erant in terra Juda, et in Hieruſalem, combuſſit rex
Joſias, ut ſtatueret verba legis ſcripta ſuper librum, quem invenit Chelcias
ſacerdos in domo Domini. Similis ei non fuit ante eum, qui reverteretur
ad Dominum in toto corde ſuo, et in tota anima ſua, et in tota fortitudine
ſua ſecundùm omnem legem Moyſi: et poſt eum non ſurrexit ſimilis.
Veruntamen non eſt averſus Dominus ab ira furoris ſui magni, quo iratus
erat furore Dominus in Juda ſuper omnes irritationes ejus, quibus
irritavit Manaſſes. Et dixit Dominus; Etiam Judam amovebo à facie
mea, ſicut amovi Iſrael: et repuli civitatem, quam elegeram, Hieruſalem, et domum, quam dixeram, Erit nomen meum illîc.

MS.A. (ι) καὶ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε (κ) καὶ Λευίταις· καὶ ἔδωκεν Χελκίας (λ) ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ (μ) Χωχενίας, (ν) ὁ ἀδελφὸς (ξ) Ἀσαβία, (ο) κατορθώθη (π) ἑαυτῶν, (ρ) βιβλίῳ* νόμῳ Μωυσῆ· (σ) εὐοδώθη, (τ) τὰ στέατα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἕως (υ) Ἰδιθοὺν (φ) τῆς πύλης (χ) ἁγίων, ὅτι ἀδελφοὶ (ψ) Ἰωσία. (ω) πάντες βασιλεῖς Ἰσραὴλ οὐκ ἐποίησαν ὡς τὸ (α) καὶ Λευῖται, (β) Ἰωσία. καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους (γ) θεραφεὶμ (δ) καρεισεὶμ (ε) ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνεπύρισεν (ζ) ἐπὶ βιβλίου (η) ἑαυτοῦ (θ) ἑαυτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ ἑαυτοῦ (ι) ὅμοιος αὐτῷ. πλὴν (κ) παροργίσματα ἃ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

6 * وافصحوا فصحا * واصلحوا قلوب اخوتكم * ليصنعوا كما امر الله * وافرد يوشيا للشعب 7
غنما وخرافا وجدا ومعزا للفصح * لكل من حضر * عددها ثلاثون الفا * هذه من عند الملك
8 * وكبراوه افرد للامة والكهنة واللاويين * حلقيا وزكريا ويحاييل * وكبراء بيت الله * واعطي
9 للفصح غنما الفين وستماية * وبقرا ثلاثماية * وكننيا وشمعيا بن اخيه * وحسبيا ويدعاييل *
10 افردوا للاويين للفصح غنما خمسة الف * وبقرا خمس ماية * واتصلحت الصنعة * وقام
11 الكهنة في مواضعهم * واللاويون على مراتبهم * وذبحوا الفصح كما امر الله * ونضحوا الكهنة
12 من الدم * وكان اللاويون يسلخون * ويعطون الذبايح اجزاء لاباييهم * والشعب يقدمون لله *
13 كما هو مكتوب في ناموس موسي * كذا كانوا يقربون في كل غداة باكرا * وطبخوا الفصح
14 بالنار مثل ما يراد له في قدور نحاس وفي مراجل * وجرى ساير بني اسراييل * ومن
بعد ذلك اصلح الكهنة حالهم وهم بنو هرون * وهم الذين كانوا يطلعون الذبايح
15 والشحم حذاء اللاويين * واللاويون صنعوا لهم والكهنة وبنو هرون خداما * بنو
اصاف على مواضعهم * كما امر داود * وجمع هامان ويديثون مطالعين الملك * وحراس
الابواب كل بواب وبابه * لانه ليس لهم شي يبطلهم من صنايعهم * لان اخوتهم استعدوا
16 لهم * واستعدت صناعة الله في ذلك اليوم ليصنع فيه الفصح * والذبايح قدموها على مذبح
17 الله * كما امر الملك يوشيا صنع بنو اسراييل * ومثل ذلك الفصح من ايام صموييل النبي 18
لم تصنع ساير ملوك اسراييل مثل ذلك الفصح الذي صنعه يوشيا والكهنة واللاويون
19 وساير يهودا واسراييل الذي كانوا موجودين في اوروشليم * وفي السنة الثامنة عشر من
ملك يوشيا صنع هذا العيد *

Paſcha celebrate, & diſponite corda fratrum 6
veſtrorum ad agendum juxta præceptum Dei. Deſtinavit autem Joſia 7
populo oves, agnos, hædos, & capras pro Paſchate (omnibus ſcilicet *præſentibus)*
numero triginta millia: hæc ex munificentia regis. Similiter principes ejus 8
deſtinârunt populo, & ſacerdotibus, atque Levitis, Helciæ, Zachariæ, Nabäëli,
& primatibus domûs Dei, dederuntque pro Paſchate oves bis mille ſexcentas,
boves autem trecentos. Chanania vero & Semeia filius fratris ejus, 9
Haſabia & Jedaël deſtinârunt Levitis pro Paſchate, ovium quinque millia,
boves autem quingentos. Rebus jam præparatis, ſteterunt ſacerdotes in locis 10
ſuis, & Levitæ in officiis ſuis: Tum mactaverunt Paſcha prout præcepit 11
Deus, & ſacerdotes de ſanguine ſparſerunt. Levitæ pelles detrahebant, & ſacrificia 12
per partes diſtribuebant patribus ſuis, populus autem Deo offerebant:
ſicut ſcriptum eſt in lege Moſis, ita offerebant ſingulis matutinis temporibus.
Denique Paſcha igne coxerunt debito modo in ollis æneis & in cacabis: currebant 13
autem omnes filii Iſraelis. Poſt hæc ſacerdotes, nempe filii Haronis, ii 14
qui ſacrificia & adipem offerebant Levitis; rem ſuam paraverunt: & tam Levitæ
quàm ſacerdotes & filii Haronis fecerunt ſibi miniſtros. Filii Aſaph 15
erant in ſtationibus ſuis, prout mandaverat David: Heman & Jerithun congregaverunt
Videntes regis: & cuſtodes portarum, quilibet janitor portam ſuam
custodiebat; *quia nihil erat quod eos avocaret ab officiis eorum: nam fratres*
eorum parabant eis. Itaque paratum fuit eâ die opus Dei, ut in eadem celebraretur 16
Paſcha: & ſacrificia oblata fuerunt ſuper altare Dei. Quemadmodum 17
præcepit rex Joſia, fecerunt filii Iſraelis. Par illi Paſchati, à diebus 18
Samuelis prophetæ, nulli reges Iſraelis celebrârunt par illi Paſchati quod celebravit
Joſia cum ſacerdotibus & Levitis, & univerſo Judâ et Iſraele qui reperiebantur
in Jeruſalem. Anno decimo octavo regni Joſiæ celebratum fuit 19
hoc Paſcha.

דברי הימים ב: לו

: Perath juxta ,Charchemis in *bellandum ad* ,Ægypti rex Necho aſcendit ,domum Joſijahu præparavit quod ,hoc totum Poſt
20 אחרי כל־זאת אשר הכין יאשיהו את־הבית עלה נכו מלך־מצרים להלחם בכרכמיש על־פרת
? Jehudah rex ,tibi & mihi Quid :dicendo ,nuncios eum ad miſit Et .Joſijahu ej⁹ occurſum in eſt egreſſus &
21 ויצא לקראתו יאשיהו: וישלח אליו מלאכים לאמר מה־לי ולך מלך יהודה
qui Deo à *tibi* deſine : *me feſtinandum ad* ; dixit Deus & ; *mei belli* domum contra ſed ,hodie *tu* te contra non
לא עליך אתה היום כי אל־בית מלחמתי ואלהים אמר לבהלני חדל־לך מאלהים אשר־
audivit non & :ſe mutavit ,eo cum *pugnandum ad* ſed ,eo ab *ſuas facies* Joſijahu avertit non Et .te *corrumpat* non ut ,me cum
22 עמי ואל־ישחיתך: ולא־הסב יאשיהו פניו ממנו כי להלחם־בו התחפש ולא שמע
.Joſijahu regem *in jaculatores ſunt jaculati* Et .Meghiddo campo in *pugnandum ad* venit Et .Dei ore ex Necho *verba ad*
23 אל־דברי נכו מפי אלהים ויבא להלחם בבקעת מגדו: וירו הירים למלך יאשיהו
,curru de ejus ſervi eum fecerunt tranſire Et .admodum *langui* quia ,me facite Tranſire : ſuis ſervis rex Dixitque
24 ויאמר המלך לעבדיו העבירוני כי החליתי מאד: ויעבירהו עבדיו מן־המרכבה
ſepulchris in eſt ſepultus & ,eſt mortuus & ,Jeruſalaim eum fecerunt *ire* & , ei qui ſecundum currum ſuper eū fecerunt equitare &
וירכיבהו על רכב המשנה אשר־לו ויוליכהו ירושלם וימת ויקבר בקברות
.Joſijahu ſuper Irmejahu eſt lamentatus Et .Joſijahu ſuper *lugentes* Jeruſalaim & Jehudah omnis & : ſuorū patrum
25 אבתיו וכל־יהודה וירושלם מתאבלים על־יאשיהו: ויקונן ירמיהו על־יאשיהו
ſtatutum in ea dederunt & : hodie uſque Joſijahu ſuper ſuis lamentationibus in cantatrices & , cantores omnes dixerunt Et
ויאמרו כל־השרים והשרות בקינותיהם על־יאשיהו עד־היום ויתנום לחק
lege in ſcriptum ſicut ,ejus pietates & ,Joſijahu *verborum reſiduum* Et .lamentationibus in ſcripta ipſa ecce Et .Iſrael ſuper
26 על־ישראל והנם כתובים על־הקינות: ויתר דברי יאשיהו וחסדיו ככתוב בתורת
.Jehudah & , Iſrael regum libro in ſunt ſcripta ipſa ecce , noviſſimæ & primæ ejus res Et .DOMINI
27 יהוה: ודבריו הראשנים והאחרנים הנם כתובים על־ספר מלכי־ישראל ויהודה:

CAP. XXXVI. לו

.Jeruſalaim in ſuo patre pro eū conſtituerunt regem & , Joſijahu filium Jehoachaz terræ populus tulerunt Et
1 ויקחו עם־הארץ את־יהואחז בן־יאשיהו וימליכהו תחת־אביו בירושלם:
.Jeruſalaim in regnavit menſibus tribus & : *ipſum regnando in* , Jehoachaz annorum viginti & trium Filius
2 בן־שלש ועשרים שנה יואחז במלכו ושלשה חדשים מלך בירושלם:
.auri talento & , argenti talentis centum terram *multavit* & , Jeruſalaim in Ægypti rex eum amovit Et
3 ויסירהו מלך־מצרים בירושלם ויענש את־הארץ מאה ככר־כסף וככר זהב:
ejus nomen vertit Et .Jeruſalaim & , Jehudah ſuper ejus fratrem Eljachim Ægypti rex regem conſtituit Et
4 וימלך מלך־מצרים את־אליקים אחיו על־יהודה וירושלם ויסב את־שמו
quinque & viginti *Filius* .Ægyptum in eum adduxit & , Necho tulit ejus fratrem Jehoachaz & : Jehojachim
5 יהויקים ואת־יואחז אחיו לקח נכו ויביאהו מצרימה: בן־עשרים וחמש
DOMINI oculis in malum fecit & : Jeruſalaim in regnavit annis undecim & ,*ipſum regnando in* Jehojachim annorum
שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ויעש הרע בעיני יהוה
eum *faciendum ire ad* ,compedibus æreis in eum vinxit & ; Babel rex Nebuchadneſar aſcendit eum Contra .ſui Dei
6 אלהיו: עליו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויאסרהו בנחשתים להליכו
.Babel in
בבלה:

Verſio VULG. LAT.

Poſtquàm inſtauraverat Joſias templū, aſcendit Nechao 20 rex Ægypti ad pugnandum in Charcamis juxta Euphraten : & proceſſit in occurſum ejus Joſias. At 21 ille, miſſis ad eum nuntiis, ait ; Quid mihi & tibi eſt, rex Juda ? non adverſùm te hodiè venio, ſed contra aliam pugno domum, ad quam me Deus feſtinatò ire præcepit : deſine adverſùm Deum facere, qui mecum eſt, ne interficiat te. Noluit Joſias re- 22 verti, ſed præparavit contra eum bellum, nec acquievit ſermonibus Nechao ex ore Dei : Verùm perrexit ut dimicaret in campo Mageddo. Ibíque 23 vulneratus à ſagittariis, dixit pueris ſuis ; Educite me de prælio, quia oppidò vulneratus ſum. Qui 24 tranſtulerunt eum de curru in alterum currum, qui ſequebatur eum more regio, & aſportaverunt eum in Jeruſalem, mortuúſque eſt, & ſepultus in mauſoleo patrum ſuorum : & univerſus Juda & Jeruſalem luxerunt eum : Jeremias maximè : cujus omnes 25 cantores atque cantatrices, uſque in præſentem diem, lamentationes ſuper Joſiam replicant ; & quaſi lex obtinuit in Iſrael : Ecce ſcriptum fertur in lamentationibus. Reliqua autem ſermonum Joſiæ & miſe- 26 ricordiarum ejus, quæ lege præcepta ſunt Domini, 27 Opera quoque illius prima & noviſſima, ſcripta ſunt in libro regum Juda & Iſrael.

CAP. XXXVI.

Tulit ergò populus terræ Joachaz filium Joſiæ, & 1 conſtituit regem pro patre ſuo in Jeruſalem. Viginti 2 trium annorum erat Joachaz cùm regnare cœpiſſet, & tribus menſibus regnavit in Jeruſalem. Amovit 3 autem eum rex Ægypti cùm veniſſet in Jeruſalem, & condemnavit terram centum talentis argenti, & talento auri. Conſtituítque pro eo regem, Eliakim 4 fratrem ejus, ſuper Judam & Jeruſalem : & vertit nomen ejus Joakim : ipſum verò Joachaz tulit ſecum, & abduxit in Ægyptum. Vigintiquinque annorum 5 erat Joakim cùm regnare cœpiſſet, & undecim annis regnavit in Jeruſalem : fecítque malum coram Domino Deo ſuo. Contra hunc aſcendit Nabucho- 6 donoſor rex Chaldæorum, & vinctum catenis duxit in Babylonem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 * ܒܬܪ ܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܟܕ ܬܩܢ ܝܘܫܝܐ ܨܒܘܬܗ ܕܒܝܬܐ ܀ ܣܠܩ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܡܠܟܐ
21 ܕܡܨܪܝܢ. ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܡܒܘܓ ܕܥܠ ܦܪܬ. ܘܢܦܩ ܝܘܫܝܐ ܠܐܘܪܥܗ. * ܘܫܕܪ ܐܝܙܓܕܐ
ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܡܢܐ ܐܝܬ ܠܝ ܥܡܟ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܘܬܟ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ
ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܘܬܟ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܠܡܬܟܬܫܘ. ܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܟ.
22 ܠܡܙܝܥܘܬܟ. ܦܪܘܩ ܠܟ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܥܡܝ. ܕܠܐ ܢܚܒܠܟ. * ܘܠܐ ܐܗܦܟ ܐܦܘܗܝ
ܡܢܗ ܝܘܫܝܐ. ܡܛܠ ܕܠܡܬܟܬܫܘ ܘܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ ܐܙܠ ܗܘܐ. ܘܠܐ ܫܡܥ ܠܡܠܘܗܝ
ܕܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ. ܘܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܝܘܫܝܐ ܕܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܗܘܬ. ܘܢܦܩ ܠܡܬܟܬܫܘ
23 ܥܡܗ ܒܦܩܥܬܐ ܕܡܓܕܘ. * ܘܡܚܝܗ ܦܪܥܘܢ ܚܓܝܪܐ ܠܝܘܫܝܐ ܬܪܬܝܢ ܓܐܪܝܢ. ܘܐܡܪ
24 ܡܠܟܐ ܐܥܒܪܘܢܝ. ܡܛܠ ܕܡܚܘܬܐ ܕܡܘܬܐ ܡܚܝܐ ܐܢܐ. * ܘܐܥܒܪܘܗܝ ܥܒܕܘܗܝ ܡܢ
ܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܪܟܒܘܗܝ ܒܪܟܘܒܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. ܘܐܝܬܝܘܗܝ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܝܬ
ܘܐܬܩܒܪ ܒܩܒܪܐ ܕܐܒܗܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܘܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܢܛܪܝܢ
25 ܗܘܘ ܐܒܠܐ ܥܠ ܝܘܫܝܐ. * ܘܐܦ ܐܪܡܝܐ ܐܠܝ ܥܠ ܝܘܫܝܐ ܘܐܡܪ. ܟܠ ܙܕܝܩܐ ܘܙܕܝܩܬܐ ܒܐܘܠܝܬܟܘܢ
ܥܠ ܝܘܫܝܐ ܒܟܘ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ ܝܗܒ ܐܢܝܢ ܠܩܝܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܗܐ ܟܬܝܒܢ
26 ܒܣܦܪ ܐܘܠܝܬܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܕܝܘܫܝܐ. ܘܛܝܒܘܬܗ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ
27 ܕܡܪܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܒܕܘܗܝ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ. ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܠܘ *

1 * ܘܢܣܒܘ ܥܡܐ ܠܝܗܘܐܚܙ ܒܪ ܝܘܫܝܐ. ܘܐܩܝܡܘܗܝ ܒܡܠܟܘܬܗ ܚܠܦ ܐܒܘܗܝ ܒܐܘܪܫܠܡ.
2 * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ ܝܗܘܐܚܙ. ܟܕ ܐܡܠܟ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܬܠܬܐ ܝܪܚܝܢ ܐܡܠܟ ܗܘܐ
3 ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܥܒܪܗ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. * ܘܐܩܝܡ ܠܐܠܝܩܝܡ ܐܚܘܗܝ. ܥܠ ܕܒܝܬ ܝܗܘܕܐ.
4 ܘܥܠ ܥܡܘܪܘܗܝ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܢܝ ܫܡܗ ܝܘܝܩܝܡ. ܘܠܝܗܘܐܚܙ ܐܚܘܗܝ. ܕܒܪ ܦܪܥܘܢ
5 ܚܓܝܪܐ. ܘܐܘܒܠܗ ܠܡܨܪܝܢ. ܘܡܝܬ ܬܡܢ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܝܘܝܩܝܡ. ܟܕ ܐܡܠܟ
ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܚܕܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ.
6 * ܥܠܘܗܝ ܣܠܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܘܐܣܪܗ ܒܫܫܠܬܐ ܕܢܚܫܐ ܠܡܘܒܠܗ ܠܒܒܠ.

* Poſt omnia iſta, cùm diſpoſuiſſet Joſia res domûs, aſcendit Pharaon Claud⁹ rex Ægypti ad oppugnandum Mabog quæ ſita eſt ſecus Euphratem : aſcendítque Joſia obviàm ei. 20 Ille verò miſſis ad hunc legatis, dixit ei ; Quid negotii mihi tecum eſt rex Judæ ? nequaquam contra te veni hodiè rex Judæ, non enim contra te veni præliaturus. An Dominus tibi dixit ut me terreres ? recede à Deo qui mecum eſt, ne te perdat. 21 Verùm non avertit ab eo faciem ſuam Joſia, quoniam ad pugnandum et bellum gerendum abierat. Cùm ergò non obtemperâſſet ſermonibus Pharaonis Claudi (ignorabat autem Joſia quòd *id* eſſet à Domino) ſed egreſſus eſſet ad pugnandum contra eum in valle Mageddo ; 22 Feriit Pharaon Claudus Joſiam duabus ſagittis : Quare dixit rex, Transferte me, quia lethali vulnere ſum ſaucius. 23 Tranſtulerunt igitur eum ſervi ſui de curru, & impoſuerunt eum carrucæ ipſius regiæ, perduxerúntque in Jeruſalem, ubi mortuus eſt, & ſepultus in ſepulchro patrum ſuorum : omnes autem Judæi & habitatores Jeruſalem conſervabant luctum propter Joſiam. 24 Jeremia quoque lamentatus eſt Joſiam : & dixit ; Omnes juſti & juſtæ, lamentationibus veſtris flete Joſiam, & ad hunc uſque diem dedit eas *lamentationes* in ſtatutum Iſraeli : ſcriptæ ſunt autem in libro lamentationum. 25 Reliquæ res geſtæ Joſiæ, bona ipſius opera qualia præſcribuntur in lege Domini, 26 Et res geſtæ priores ac poſteriores ; ecce ſcriptæ ſunt in libro regum Iſraelis & Judæ. 27

CAP. XXXVI.

Accipientes autem populus Jehuahazem Joſiæ filium, ſubſtituerunt eum in regno patri ſuo in Jeruſalem. 1 Natus erat annos viginti tres Jehuahaz cùm regno potitus eſt. Cúmque tres menſes regnâſſet in Jeruſalem, 2 Amovit eum rex Ægypti, 3 Et Eliacimum fratrem ejus præfecit Judæis & habitatoribus Jeruſalem, vocavítque nomen ejus Jojacimum : Jehuahazem verò fratrem ejus aſſumpſit Pharaon Claudus, & deduxit in Ægyptum, ubi mortuus eſt. 4 Natus erat annos vigintiquinque Joiacim cùm regno inauguratus eſt, & undecim annis regnavit in Jeruſalem : fecítque quod malum erat coram Domino Deo ſuo. 5 Contra hunc aſcendit Nebuchadnoſar rex Babelis, & vinxit eum catenis ut abduceret eum in Babelem. 6

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων (λ) ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην,
21 ϗ ἐπορεύθη (μ) βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους,
λέγων, Τί ἐμοὶ ϗ σοὶ βασιλεῦ Ἰούδα; οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον πόλεμον (ν) πολεμῆσαι· καὶ ὁ Θεὸς
22 (ξ) εἶπε τοῦ κατασπεῦσαί με. πρόσεχε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ σε. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν
Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτὸν ἐκραταιώθη, ϗ οὐκ (ο) ἤκουσε τῶν λόγων
23 Νεχαὼ διὰ στόματος Θεοῦ, ϗ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ (π) Μαγεδδώ. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται
ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν (ρ) αὐτοῦ, Ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.
24 Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, ϗ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον ὃ
ἦν αὐτῷ, ϗ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ϗ ἀπέθανε, ϗ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων (σ) αὐτοῦ· καὶ
25 πᾶς Ἰούδα ϗ Ἱερουσαλὴμ ἐπένθησαν ἐπὶ Ἰωσίαν. Καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ἐπὶ Ἰωσίαν, ϗ εἶπαν πάντες
οἱ ἄρχοντες ϗ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον· ϗ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ
26 (τ) Ἰσραήλ, ϗ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων. Καὶ ἦσαν (υ) οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίου ϗ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ γεγραμμένα
27 ἐν νόμῳ κυρίου, (φ) Καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι ϗ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων
Ἰσραὴλ ϗ Ἰούδα.

Et aſcendit Pharao Nechao rex Ægypti ſuper regem Aſſyriorum ad flumen 20
(l) Euphratem. Et ivit rex Joſias in occurſum ei. Et miſit ad eum
nuntios, dicens ; Quid mihi, & tibi, rex Juda? Non ſuper te venio 21
hodiè (m) ad bellandum bellum : & Deus dixit feſtinare me. (n)
Attende à Deo, qui mecum, nè corrumpat te. Et non avertit Joſias 22
faciem ſuam ab eo : ſed ad impugnandum eum confortatus eſt : & non
audivit verba Nechao per os Dei: & venit ad pugnandum in campo Mageddo.
Et ſagittaverunt ſagittarii ſuper regem Joſiam. Et dixit rex 23
pueris ſuis ; Educite me, quoniam laboravi valdè. Et eduxerunt eum 24
pueri ejus de curru : & aſcendere fecerunt eum ſuper currum ſecundum,
qui erat ei : & adduxerunt eum in Hieruſalem : & mortuus eſt,
& ſepultus eſt cum patribus ſuis. Et omnis Juda, & Hieruſalem luxerunt
ſuper Joſiam. Et lamentatus eſt Hieremias ſuper Joſiam : & 25
dixerunt omnes principes, & dominatrices, lamentationem ſuper Joſiam
uſque hodiè : & dederunt eam in præceptum ſuper Iſrael : & ecce
ſcripta eſt ſuper lamentationes. Et fuerant reliqua verba Joſiæ, & (o) 26
ſpes ejus ſcripta in lege Domini : Et verba ejus prima, & noviſſima, ecce 27
ſcripta in libro regum Iſrael, & Juda.

MS.A. (λ) ϗ ἐπὶ (μ) ὁ βασιλεὺς (ν) ποιῆσαι· ϗ (ξ) εἶπεν κατασπεῦσαί (ο) ἤκουεν (π) Μαγεδών. (ρ) ἑαυτοῦ, (σ) ἑαυτοῦ· (τ) Ἰσραήλ· ἰδοὺ (υ) οἱ λόγοι Ἰωσία (φ) Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι

ΚΕΦ. λϛʹ.

1 ΚΑὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, ϗ ἔχρισαν (α) αὐτὸν, ϗ κατέστησαν αὐτὸν ἀντὶ
2 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Υἱὸς εἴκοσι ϗ τριῶν ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν,
ϗ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ Λοβνά.
ϗ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. ϗ ἔδησεν αὐτὸν
3 Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Αἰμὰθ, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ μετήγαγεν αὐτὸν
ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον, ϗ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου ϗ τάλαντον χρυσίου.
4 Καὶ κατέστησε Φαραὼ Νεχαὼ τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἰωσίου (β) βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ϗ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. ϗ τὸν Ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβε Φαραὼ Νεχαὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ· καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον (γ) ἔδωκε τῷ Φαραῷ. τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι
τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόμα Φαραώ· καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ
5 χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, (δ) δοῦναι Φαραῷ Νεχαῷ. Ὢν εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν
αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (ε) Ζεχωρὰ θυγάτηρ Νηρίου
ἐκ Ῥαμά. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθε Ναβουχοδονόσορ (ζ) ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων τρία ἔτη,
καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. ϗ ἀπέστειλε κύριος (η) ἐπ' αὐτοὺς τοὺς Χαλδαίους, ϗ (θ) λῃστήρια Σύρων, ϗ λῃστήρια
Μωαβιτῶν, ϗ υἱῶν Ἀμμὼν, ϗ τῆς Σαμαρείας, ϗ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τὸν λόγον κυρίου
ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰούδαν, τοῦ (ι) ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ
προσώπου (κ) αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησε, καὶ ἐν αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεεν Ἰωακίμ,
6 καὶ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, ϗ οὐκ ἠθέλησε κύριος (λ) ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. Καὶ ἀνέβη
ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ϗ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέδαις, ϗ (μ) ἀπήγαγεν αὐτὸν
εἰς Βαβυλῶνα.

CAP. XXXVI.

ET aſſumpſit populus terræ Joachaz filium Joſiæ, & unxerunt eum, 1
& conſtituerunt eum pro patre ejus in regem ſuper Hieruſalem. Filius 2
viginti & trium annorum Joachaz in regnando ipſum : & tres menſes
regnavit in Hieruſalem : & nomen matris ejus Amital filia Hieremiæ
de Lobna. Et (a) fecit malum in conſpectu Domini ſecundùm omnia
quæ fecerant patres ejus. Et ligavit eum Pharao Nechao in Deblatha in
terra Æmath, ut non ille regnaret in Hieruſalem. Et tranſtulit eum 3
rex in Ægyptum, & impoſuit tributum ſuper terram centum
talenta argenti, & talentum auri. Et conſtituit Pharao Nechao 4
ipſum Eliacim filium Joſiæ regem ſuper Juda pro Joſia
patre ejus : & commutavit nomen ejus Joacim. Et ipſum Joachaz
fratrem ejus cepit Pharao Nechao, & introduxit eum in Ægyptum,
& (b) mortuus eſt ibi. Et argentum & aurum dedit Pharaoni. Tunc cœpit
terra exigi tributum *ad dandum argentum ſuper os Pharaonis. Et*
unuſquiſque ſecundùm poteſtatem : exigebat argentum & aurum à populo
terræ, ad dandum Pharaoni Nechao. *Erat viginti & quinque annorum* 5
Joacim in regnando ipſum, & undecim annos regnavit in Hieruſalem.
Et nomen matris ejus Zechora filia Neriæ de Rhama. Et fecit
malum coram Domino juxta omnia, quæcunque fecerant patres ejus. In
diebus ejus venit Nabuchodonoſor rex Babylonis in terram : & fuit ei
ſerviens tres annos : & rebellavit ab eo. Et miſit ſuper eos Dominus
Chaldæos, et agmina latronum Syrorum, et agmina latronum Moabitarum,
et filiorum Ammon, et Samariæ: et receſſerunt poſt verbum hoc juxta
verbum Domini in manu puerorum ejus prophetarum. Veruntamen furor
Domini erat ſuper Judam ad removendum eum à facie ſua propter
peccata Manaſſe, in omnibus quæ fecerat, & in ſanguine innocente, quem
effudit Joacim, & implevit Hieruſalem ſanguine innocente : et non
voluit Dominus exterminare eos. Et aſcendit ſuper eum Nabuchodonoſor rex Babylonis : et ligavit eum in æreis compedibus, et abduxit eum in Babylonem. 6

MS.A. (α) αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. (β) βασιλέα Ἰούδα (γ) ἔδωκαν τῷ Φαραῷ. ϗ ἕκαστος κατὰ (δ) δοῦναι αὐτὸ Φαραῷ (ε) Ζεκχωρὰ (ζ) βασιλεὺς (η) ἐπ' αὐτοὺς τοὺς (θ) λῃστήρια Μωαβιτῶν, ϗ υἱῶν (ι) ἀποστῆσαι (κ) ἑαυτοῦ (λ) ἐξολεθρεῦσαι (μ) ἀνήγαγεν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

20 * وبعد كل هذا الذي صنع يوسيا وصنع آنية بيت الله * طلع فرعون الأعرج ملك مصر
21 من مصر ليحارب منبج التي على الفرات * خرج يوسيا إليه ليحاربه * فبعث إليه ملك مصر رسلا
وقال له * أي شيء لي معك يا ملك يهودا * ليس إليك جئت * فتنح عني وارجع * لئلا تهلكك
22 الآلهة الذين معي * فلم يرد يوسيا وجهه عنه * لأنه للقتال مضى وللحرب استعد * ولم يسمع
لألفاظ فرعون الأعرج * ولم يعلم يوسيا أن من قدام الله كان هذا * خرج لمحاربته في برية
23 مجديا * فضرب فرعون الأعرج يوسيا بسهمين * فقال لعبيده نحوني فإن ضربة الموت ضربني
24 * فأجازوه عبيده من العمارية * وأجلسوه على فرس ملكه * وسروا به إلى يروسليم * فمات وقبروه
25 في قبور آبائه * وحزن سائر يهودا وسكان أروسليم الحزن الشديد على يوسيا * وناح أرميا النبي
على يوسيا * وكان سائر الصالحين والصالحات ينوحون عليه ويبكون إلى هذه الغاية * وجعلوها
26 سنة لإسرائيل * وها هي مكتوبة في سفر التواريخ * وسائر ألفاظ يوسيا * وخيراته مثل ما هو
27 مكتوب في ناموس الله * وألفاظه الأولة والأخيرة * هي مكتوبة في سفر ملوك إسرائيل ويهودا *

Poſtquam hæc omnia feciſſet Joſia, fe- 20
ciſſetq; vaſa domûs Dei, Pharaon Claudus
rex Ægypti aſcendit ex Ægypto ut op-
pugnaret Manbeg quæ eſt ſecus Euphratē :
proceſſitq; Joſia contra eum ut oppugnaret
eum. Quapropter miſit ad eum rex Æ- 21
gypti nuntios, & dixit illi ; Quid rei
mihi tecum eſt O rex Judæ? nequaquam
contra te veni : deflecte igitur à me, &
revertere, ne te perdant dii qui mecū ſunt.
Verùm non avertit Joſia faciem ſuam ab 22
eo, ſed ad pugnam prodiit, & ad bellum
ſeſe accinxit, nec auſcultavit ſermonibus
Pharaonis Claudi : neſciebat autem Joſia
id accidiſſe permiſſu divino. Cùm ergò
prodiiſſet ad oppugnandum eum in deſerto
Magdiæ, Percuſſit Pharaon Claudus Jo- 23
ſiam duabus ſagittis: quare dixit is ſervis
ſuis, Amovete me, quia mortifero vulnere
me percuſſit. Itaq; tranſtulerunt eum ſer- 24
vi ipſius è curru, & equo ipſius regio im-
poſitum vexerunt in Jeruſalem ; ubi cum
mortuus eſſet, ſepelierunt eum in ſepul-
chris patrum ejus: & contriſtatus eſt uni-
verſus Juda et cives Jeruſalem vehemen-
ti mœrore propter Joſiam. Lamentatus eſt 25
etiam Jeremia propheta Joſiam: & omnes
probi atque probæ lamentabantur eum &
lugebant ad hoc uſque tempus : & ſtatue-
runt hoc in legem Iſraeli, & ecce ſcripta
eſt in libro chronicorum. Reliqua autem 26
geſta Joſiæ, & bonæ ipſius actiones con-
formes iis quæ ſcripta ſunt in lege Dei,
Et geſta ejuſdem priora & poſteriora ; 27
ſcripta ſunt in libro regum Iſraelis &
Judæ.

* الفصل السادس والثلثون *

1 * وأخذ شعب الأرض يوحاز بن يوسيا * وملكوه بعد أبيه * وكان ابن اثني عشر سنة * وملك
2 بأروسليم ثلاثة شهور * ثم عزله ملك مصر * وأقام الياقيم أخاه على بيت يهودا وعلى سكان
3 أروسليم * وسمي اسمه يوياقيم * وأخذ فرعون الأعرج يوحاز أخاه * ومضى به إلى مصر * ومات
4 هناك * وكان يوياقيم ابن خمسة وعشرين سنة حين قام بالملك * وملك بأروسليم احدى
5 عشر سنة * وصنع الشر قدام الله إلهه * وفي أيامه طلع بختنصر ملك بابل * وأخذه وشده
6 بالسلاسل * ومضى به إلى بابل *

CAP. XXXVI.

TUlit autem populus terræ Johazem 1
Joſiæ filium, & regem conſtituerunt eum
poſt patrem ipſius, Dum annum ageret 2
duodecimum : regnavitq; in Jeruſalem
tribus menſibus. Tum abdicans eum rex 3
Ægypti, Conſtituit Eliacimum fratrem 4
ejus ſuper domum Judæ & ſuper cives
Jeruſalem, vocavitque nomen ejus Joja-
cimum: Johazem verò fratrem ejus ac-
cepit Pharaon Claudus, abduxitque in
Ægyptum, & mortuus eſt ibi. Vigeſi- 5
mum quintum annum agebat Joacim
cùm regno potiretur : regnavitque in Je-
ruſalem undecim annis; et iniquè ſe geſſit
coram Deo, Deo ſuo. Et in diebus ejus 6
aſcendit Bochtonaſſar rex Babelis, appre-
hendit eum, & catenis vinctum abduxit
in Babelem.

,Jehojachim *verborum residuum* Et .Babel in suo templo in ea *dedit* & ,Babel in Nebuchadnesar adduxit DOMINI domus vasis ex Et
וּמִכְּלֵי בֵּית יְהוָה הֵבִיא נְבוּכַדְנֶאצַּר לְבָבֶל וַיִּתְּנֵם בְּהֵיכָלוֹ בְּבָבֶל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים 7 8
Jehojachin regnavit & : Jehudah & ,Israel regum libro in scripta ipsa ecce ,eo *super* inventū & ,fecit quas ejꝰ abominationes &
וְתֹעֲבֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה וְהַנִּמְצָא עָלָיו הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וַיִּמְלֹךְ יְהוֹיָכִין
.Jerusalaim in regnavit , diebus decem & ,mensibus tribus & ,*ipsum regnando in* Jehojachin annorū octo *Filius* .eo pro ejꝰ filius
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בֶּן־שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם 9
eum Babel in eū fecit adducere & , Nebuchadnesar rex misit anni reversione in Et .Domini oculis in malum fecit Et
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר וַיְבִאֵהוּ בָבֶלָה עִם־ 10
Filius .Jerusalaim & , Jehudah super ejꝰ fratrem Sidchijahu regem constituit & : Domini domus *desiderii* vasis
כְּלֵי חֶמְדַּת בֵּית־יְהוָה וַיַּמְלֵךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ אָחִיו עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ בֶּן־ 11
malum fecit Et .Jerusalaim in regnavit annis undecim & : *ipsum regnando in* Sidchijahu anni unius & viginti
עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע 12
Nebuchadnesar regē contra etiam Et .Domini ore ex prophetæ Irmejahu *faciebus* à se humiliavit nec ; sui Dei Domini oculis in
בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו לֹא נִכְנַע מִלִּפְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִפִּי יְהוָה׃ וְגַם בַּמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר 13
ad *redeundo à* , suum cor roboravit & ,suā cervicem induravit & : Deum per eum jurare fecerat qui , *rebellavit*
מָרָד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ בֵּאלֹהִים וַיֶּקֶשׁ אֶת־עָרְפּוֹ וַיְאַמֵּץ אֶת־לְבָבוֹ מִשּׁוּב אֶל־
prævaricationem prævaricari multiplicaverunt populus & ,sacerdotum principes universi Etiam .Israel Deum Dominum
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ גַּם כָּל־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהָעָם הִרְבּוּ לִמְעוֹל־מַעַל 14
misit Et .Jerusalaim in sanctificaverat quam , Domini domum polluerunt & , gentium abominationes omnes juxta
כְּכֹל תֹּעֲבוֹת הַגּוֹיִם וַיְטַמְּאוּ אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּשְׁלַח 15
super &,suo populo *super* pepercit quia : mittendo & ,*manicando* suorū nunciorū manum per eos ad eorū patrum Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם עֲלֵיהֶם בְּיַד מַלְאָכָיו הַשְׁכֵּם וְשָׁלוֹחַ כִּי־חָמַל עַל־עַמּוֹ וְעַל־
, ejus prophetis in *illudentes* & , ejus verba *spernentes* & , Dei nuncios *in subsannantes fuerunt* Et .suo habitaculo
מְעוֹנוֹ׃ וַיִּהְיוּ מַלְעִבִים בְּמַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים וּבוֹזִים דְּבָרָיו וּמִתַּעְתְּעִים בִּנְבִאָיו 16
,Chasdim regem eos contra fecit ascendere Et .*curationem non ad usque* ejꝰ populū in Domini *excandescentiam ascendere ad usque*
עַד עֲלוֹת חֲמַת־יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד־לְאֵין מַרְפֵּא׃ וַיַּעַל עֲלֵיהֶם אֶת־מֶלֶךְ כַּשְׂדִּיִּים 17
Omnes .decrepito & seni ,*virgine* & , *electo super* pepercit non & ,eorū sanctuarii domo in gladio in eorum *electos* occidit &
וַיַּהֲרֹג בַּחוּרֵיהֶם בַּחֶרֶב בְּבֵית מִקְדָּשָׁם וְלֹא חָמַל עַל־בָּחוּר וּבְתוּלָה זָקֵן וְיָשֵׁשׁ הַכֹּל
,Domini domus thesauros & , parva & , magna Dei domus vasa universa Et .ejus manum in tradidit
נָתַן בְּיָדוֹ׃ וְכֹל כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים הַגְּדֹלִים וְהַקְּטַנִּים וְאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה 18
murum destruxeruntque ; Dei domum incenderunt Et .Babel in abduxit omnia ,ejꝰ principum & ,regis thesauros &
וְאֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו הַכֹּל הֵבִיא בָבֶל׃ וַיִּשְׂרְפוּ אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים וַיְנַתְּצוּ אֵת חוֹמַת 19
residuum fecit transmigrare Et .*corrumpendo* ejꝰ *desideriorum* vasa omnia & ,igne in combusserunt ejus palatia omnia & :Jerusalaim
יְרוּשָׁלִָם וְכָל־אַרְמְנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל־כְּלֵי מַחֲמַדֶּיהָ לְהַשְׁחִית׃ וַיֶּגֶל הַשְּׁאֵרִית 20
ore in Domini verbum explendum Ad .Paras regnum *regnare ad usque* , servos in ejus filiis & ei fuerunt Et .Babel in gladio à
מִן־הַחֶרֶב אֶל־בָּבֶל וַיִּהְיוּ־לוֹ וּלְבָנָיו לַעֲבָדִים עַד־מְלֹךְ מַלְכוּת פָּרָס׃ לְמַלֹּאות דְּבַר־יְהוָה בְּפִי 21
.annos septuaginta *complendum ad* , *cessavit desolar* diebus omnibus ,sua sabbatha terra *voluit* donec ,Irmejahu
יִרְמְיָהוּ עַד־רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתוֹתֶיהָ כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה שָׁבָתָה לְמַלֹּאות שִׁבְעִים שָׁנָה׃

Verſio VULG. LAT.

Ad quam & vaſa Domini tranſtulit, & poſuit ea in tem- 7
plo ſuo. Reliqua autem verborum Joakim, & abomina- 8
tionum ejus, quas operatus eſt, & quæ inventa ſunt in eo,
continentur in libro regum Juda & Iſrael. Regnavit
autem Joachin filius ejus pro eo. Octo annorum erat 9
Joachin cùm regnare cœpiſſet, & tribus menſibus, ac
decem diebus regnavit in Jeruſalem, fecítque malum in
conſpectu Domini. Cúmque anni circulus volveretur, 10
miſit Nabuchodonoſor rex, qui adduxerunt eum in Ba-
bylonem, aſportatis ſimul pretioſiſſimis vaſis domûs Do-
mini. Regem verò conſtituit Sedeciam patruum ejus ſu-
per Judam & Jeruſalem. Viginti & unius anni erat Se- 11
decias cùm regnare cœpiſſet, & undecim annis regna-
vit in Jeruſalem. Fecítque malum in oculis Domini 12
Dei ſui, nec erubuit faciem Jeremiæ prophetæ loquentis
ad ſe ex ore Domini. A rege quoque Nabuchodonoſor 13
receſſit, qui adjuraverat eum per Deum: & induravit
cervicem ſuam & cor, ut non reverteretur ad Dominum
Deum Iſrael. Sed & univerſi principes ſacerdotum, & 14
populus, prævaricati ſunt iniquè juxta univerſas abomi-
nationes gentium, & polluerunt domum Domini, quam
ſanctificaverat ſibi in Jeruſalem. Mittebat autem Do- 15
minus Deus patrum ſuorum ad illos per manum nuntio-
rum ſuorum, de nocte conſurgens, & quotidiè commo-
nens: eò quòd parceret populo & habitaculo ſuo. At 16
illi ſubſannabant nuntios Dei, & parvipendebant ſer-
mones ejus, illudebántque prophetis, donec aſcenderet
furor Domini in populum ejus, & eſſet nulla curatio.
Adduxit enim ſuper eos regem Chaldæorum, & interfe- 17
cit juvenes eorum gladio in domo ſanctuarii ſui: non
eſt miſertus adoleſcentis, & virginis, & ſenis, nec decre-
piti quidem, ſed omnes tradidit in manibus ejus. Uni- 18
verſáque vaſa domûs Domini, tam majora, quàm mino-
ra, & theſauros templi, & regis, & principum, tranſtulit
in Babylonem. Incenderunt hoſtes domum Dei, deſtru- 19
xerúntque murum Jeruſalem, univerſas turres combuſſe-
runt, & quidquid pretioſum fuerat, demoliti ſunt. Si 20
quis evaſerat gladium, ductus in Babylonem ſervivit re-
gi & filiis ejus, donec imperaret rex Perſarum, Et com- 21
pleretur ſermo Domini ex ore Jeremiæ, & celebraret ter-
ra ſabbata ſua: cunctis enim diebus deſolationis egit
ſabbatum, uſque dum complerentur ſeptuaginta anni.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ̈ ܗܝܟܠܐ ܐܘܒܠ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܠܒܒܠ. ܘܣܡ ܐܢܘܢ ܒܗܝܟܠܗ 7
ܒܒܒܠ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܝܘܝܩܝܡ ܘܛܢܦܘܬܗ ܕܥܒܕ: ܗܐ ܟܬܝܒܢ ܒܣܦܪܐ 8
ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܠܟ ܝܘܝܟܝܢ ܒܪܗ ܒܬܪܗ. * ܒܪ ܬܡܢܥܣܪܐ 9
ܫܢܝܢ ܝܘܝܟܝܢ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܡܐܐ ܝܘܡܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. * ܘܒܫܘܠܡܗ ܕܫܢܬܐ. ܫܕܪ ܥܠܘܗܝ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܘܒܠܗ ܠܒܒܠ. 10
ܠܗ. ܘܡܐܢܝ̈ ܪܓܬܐ ܕܗܘܘ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܡܠܟ ܨܕܩܝܐ ܕܕܗ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܥܠ
ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. * ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܨܕܩܝܐ. ܟܕ ܩܡ ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܚܕܥܣܪܐ 11
ܫܢܝܢ ܐܡܠܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. ܘܠܐ ܕܚܠ ܡܢ ܐܪܡܝܐ 12
ܢܒܝܐ. ܕܡܬܢܒܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܦ ܠܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܪܕ. ܕܡܘܡܐ ܗܘܐ 13
ܠܗ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܫܝ ܩܕܠܗ. ܘܩܫܝ ܠܒܗ. ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܬܟܫܦܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܦ ܟܠ ܩܫܝܫ̈ܐ ܕܟܗ̈ܢܐ ܘܕܠܘܝ̈ܐ ܘܕܥܡܐ ܐܘܣܦܘ ܠܡܥܒܕ ܥܘܠܐ 14
ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܥܡܡ̈ܐ. ܘܛܢܦܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ 15
ܐܠܗܐ ܕܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܠܘܬܗܘܢ. ܒܝܕ ܫܠܝ̈ܚܘܗܝ. ܡܩܕܡܝܢ ܘܡܪܡܫܝܢ. ܡܛܠ ܕܚܣ ܥܠ
ܥܡܗ ܘܥܠ ܥܢܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܗܢܘܢ ܡܓܚܟܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܫܠܝ̈ܚܘܗܝ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܫܘܛܝܢ ܥܠ ܡܠܘ̈ܗܝ. 16
ܘܡܒܙܚܝܢ ܠܢܒܝ̈ܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܕܣܠܩܬ ܚܡܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܥܡܗ. ܥܕܡܐ ܕܠܐ ܗܘܐ
ܠܗܘܢ ܐܣܝܘܬܐ. * ܘܐܝܬܝ ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܟܠܕܝ̈ܐ. ܘܩܛܠ ܥܠܝܡܝܗܘܢ ܒܣܝܦܐ ܒܒܝܬ 17
ܡܩܕܫܗܘܢ. ܘܠܐ ܚܣ ܥܠ ܥܠܝܡ̈ܐ ܘܥܠ ܒܬܘܠ̈ܬܐ. ܘܥܠ ܣܒ̈ܐ ܘܐܦܠܐ ܥܠ ܝܢܩ̈ܝ ܚܠܒܐ.
ܟܠܗܘܢ ܐܫܠܡ ܒܐܝܕܗ. * ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ̈ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܪ̈ܘܪܒܐ ܘܙܥܘܪ̈ܐ. ܘܓܙܐ ܕܒܝܬܗ 18
ܕܡܪܝܐ. ܘܓܙܐ ܕܡܠܟܐ ܘܕܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ ܟܠܗ ܐܘܒܠ ܠܒܒܠ. * ܘܐܘܩܕ ܒܝܬܗ 19
ܕܡܪܝܐ. ܘܣܚܦ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܫܬܐܣܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܗܝܟ̈ܠܘܗܝ ܐܘܩܕ ܒܢܘܪܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܡܐܢܝ̈ ܪܓܬܐ
ܚܒܠܘ. * ܘܫܒܘ ܫܒܝܬܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܫܬܘܙܒܘ ܡܢ ܣܝܦܐ ܠܒܒܠ. ܘܗܘܘ ܠܗ ܥܒ̈ܕܐ 20
ܘܠܒܢ̈ܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܕܐܫܠܡ ܡܠܟܘܬܐ ܠܦܪ̈ܣܝܐ. * ܕܢܫܬܡܠܐ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ 21
ܕܡܠܠ ܗܘܐ ܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ. ܥܕܡܐ ܕܬܪܥܐ ܐܪܥܐ ܫܒ̈ܬܝܗ. ܟܠܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܕܚܪܝܒܐ ܗܘܬ.
ܥܕܡܐ ܕܫܠܡܘ ܫܒܥܝܢ ܫܢܝܢ.

Ex omnibus etiam vaſis templi deportavit 7
Nebuchadnaſar in Babelem, & repoſuit ea in
templo ſuo in Babele. Reliqua geſta Jojaci- 8
mi, & abominationes quas fecit; ecce ſcripta
ſunt in libro regum Judæ & Iſraelis: regnavít-
que Jojachin filius ejus poſt ipſum. Natus 9
erat annos octodecim Jojachin cùm regno
potitus eſt: & centum diebus regnavit in Jeru-
ſalem; fecítque quod malum erat coram Domi-
no. Anno vertente miſit contra eum Nebu- 10
chadnaſar rex, deportavítque eum in Babelē,
eum *inquam* et vaſa optabilia quæ erant in do-
mo Domini: & regem conſtituit Sedeciam
patruum ejus ſuper Judam et ſuper Jeruſalem.
Natus erat annos viginti unum Sedecia cùm 11
regno inauguratus eſt, & annos undecim re-
gnavit in Jeruſalem. Fecit autem quod ma- 12
lum erat coram Domino Deo ſuo, nec veritus
eſt Jeremiam prophetā qui prophetabat quaſi
ex ore Domini. Quin etiam in Nebuchadna- 13
ſarem rebellavit, cui juraverat per nomen Do-
mini: & obduravit cervicem ſuam, obdura-
vítque cor ſuum, nec voluit orare coram Dño
Deo Iſraelis. Omnes etiam ſeniores ſacerdo- 14
tum & Levitarū & populi addiderūt præva-
ricari prævaricationē ſecundùm omnes actio-
nes gentium, & polluerunt domum Domini
ſanctam in Jeruſalem. Miſit autem Dominus 15
Deus patrum eorum ad eos per nuntios ſuos
manè et veſperè accedentes: miſerebatur enim
populi ſui & gregis Dñi. At illi ridebant 16
nuntios Dñi, & contemnebant verba eorum,
& deridebant prophetas ejus: donec aſcen-
deret ira Domini in populum ſuum, adeo ut
nullum eſſet eis remedium. Adduxit enim 17
contra eos regem Chaldæorum, qui juvenes
eorum gladio trucidavit in Sanctuario ipſo-
rum: & non pepercit adoleſcentibus, nec vir-
ginibus, nec ſenibus, imò neque lac ſugenti-
bus, *ſed* omnes tradidit in manū ejus. Omnia 18
deniq; vaſa domûs Domini tam magna quàm
parva, theſaurum domûs Domini, & theſaurū
regis ac principum ejus univerſum, deporta-
vit in Babelem. Domum Domini combuſſit, 19
muros Jeruſalem funditùs evertit, omnia pala-
tia ejus igne ſuccendit, & omnia vaſa optabi-
lia vaſtaverunt. Captivos abduxerunt eos 20
qui gladium effugerant, in Babelem, factíque
ſunt ei & filiis ejus ſervi, donec tradidiſſet re-
gnum Perſis: Ut perficeretur verbum Do- 21
mini, quod locutus fuerat Jeremia propheta:
Quatenus oblectaretur terra ſabbathis ſuis,
cunctis diebus quibus deſolanda erat, donec
abſolverentur ſeptuaginta anni.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου ἀπενήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ (ν) αὐτοῦ ἐν
8 Βαβυλῶνι. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων (ξ) αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν
9 (ο) γανοζαὴ μετὰ τῶν πατέρων (π) αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. (ρ) Ὀκτὼ ἐτῶν
Ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ
10 πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. Καὶ (σ) ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ (τ)
εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου· καὶ ἐβασίλευσεν (υ) Σεδεκίαν ἀδελφὸν
11 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλήμ. (φ) Ἐτῶν εἴκοσιν υἱὸς καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν,
12 καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἐνετράπη
13 ἀπὸ προσώπου Ἱερεμίου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος κυρίου. Ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ
ἀθετῆσαι, ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐσκλήρυνε τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν (χ)
14 αὐτοῦ κατίσχυσε, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ. Καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι Ἰούδα, καὶ οἱ ἱερεῖς,
καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς (ψ) ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον κυρίου
15 τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν (ω) χειρὶ τῶν προφητῶν
αὐτοῦ, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους (α) αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ (β) αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἁγιάσματος
16 αὐτοῦ. Καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες (γ) τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐξουθενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ,
καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη (δ) ὁ θυμὸς κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴαμα.
17 Καὶ ἤγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς βασιλέα Χαλδαίων, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ
ἁγιάσματος αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐφείσατο τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἠλέησε, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
18 αὐτῶν ἀπήγαγον, τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν. Καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου (ε) τοῦ
θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ, καὶ τοὺς (ζ) θησαυροὺς οἴκου κυρίου, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς (η) τοῦ βασιλέως
19 καὶ τῶν μεγιστάνων, πάντα εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου, καὶ κατέσκαψε
τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ, καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον εἰς
20 ἀφανισμόν. Καὶ ἀπῴκισε τοὺς καταλοίπους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους
21 ἕως βασιλείας Μήδων, Τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι
τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας (θ) ἐρημώσεως αὐτῆς (ι) σαββατίσαι εἰς
συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

Et partem vaſorum domûs Domini aſportavit in Babylonem, & poſuit 7
ea in templo ſuo in Babylone. Et reliqua verborum Joacim, & omnia quæ 8
fecit, nónne ecce hæc ſcripta in libro Verborum dierum regibus Juda?
Et (c) dormivit Joacim cum patribus ſuis; & ſepultus eſt in Ganozæ
cum patribus ſuis. Et regnavit Jechonias filius ejus pro eo. Octo annorum 9
Jechonias in regnando ipſum: & tres menſes, & decem dies regnavit
in Hieruſalem. Et fecit malum in conſpectu Domini. Et vertente 10
anno miſit rex Nabuchodonoſor, & intulit eum in Babylonem cum vaſis
deſiderabilibus domûs Domini: & regnare fecit Sedeciam fratrem patris
ejus ſuper Judam, & Hieruſalem. Annorum viginti filius, & unius anni 11
Sedecias in regnando ipſum: & undecim annos regnavit in Hieruſalem.
Et fecit malum in conſpectu Domini Dei ſui: non eſt confuſus à 12
facie Hieremiæ prophetæ, & ex ore Domini, In faciendo irrita erga 13
regem Nabuchodonoſor ea, quæ adjuraverat eum per Deum: & induravit
cervicem ſuam, & cor ſuum confortavit ad non revertendũ ad Dominum
Deum Iſrael. Et omnes glorioſi Juda, & ſacerdotes, & populus 14
terræ multiplicârunt prævaricare prævaricationes abominationum gentium:
& polluerunt domum Domini, quæ in Hieruſalem. Et miſit Dominus 15
Deus patrum eorum in manu prophetarum ſuorum, ſurgens diluculò,
& mittens nuntios ſuos, quoniam erat parcens populo ſuo, & ſanctuario
ſuo. Et erant ſubſannantes nuntios ejus, & ſpernentes verba ejus, 16
& illudentes in prophetis ejus; donec aſcendit furor Domini in populum
ſuum; quoaduſq; non fuit curatio. Et adduxit ſuper eos regem Chaldæorum: 17
et occîdit juvenes eorum in gladio in domo ſanctuarii ejus: et non
pepercit (d) Sedeciæ; et virginum eorum non eſt miſertus: et ſeniores
eorum abduxit: omnia tradidit in manibus eorum. Et omnia vaſa domûs 18
Dei, magna et parva, et theſauros domûs Domini, et omnes theſauros regis,
et magnatum, omnia intulit in Babylonem. Et incendit domum Domini, 19
et demolitus eſt murum Hieruſalem, et palatia ejus incendit in igni, et
omne vas ſpecioſum in perditionem. Et tranſtulit reſiduos in Babylonē, 20
et fuerunt ei, et filiis ejus in ſervos uſque ad regnum Medorum, Ad implendum 21
verbum Domini per os Hieremiæ; donec ſuſciperet terra ſabbata
ſua ad ſabbatizandum, omnibus diebus deſolationis ſuæ (e) ſabbatizare
in completionem annorum ſeptuaginta.

MS. A. (ν) ἑαυτοῦ (ξ) ἑαυτοῦ, (ο) γανοζὰν (π) ἑαυτοῦ, (ρ) Υἱὸς ὀκτὼ καὶ δέκα ἐτῶν (σ) ἐπιστραφέντος (τ) εἰσήγαγεν αὐτὸν (υ) τὸν Σεδεκίαν (φ) Ἐτῶν εἰκοσιενὸς Σεδεκίας (χ) ἑαυτοῦ (ψ) ἐπλήθυνεν (ω) χειρὶ προφητῶν, ὀρθρίζων (α) ἑαυτοῦ, (β) ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ ἁγιάσματος. Καὶ (γ) ἀγγέλους (δ) θυμὸς (ε) θεοῦ (ζ) θησαυροὺς * καὶ πάντας (η) βασιλέως καὶ μεγιστάνων, (θ) τῆς ἐρημώσεως (ι) ἐσαββάτισεν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * وأخذ جميع آنية بيت الله * وجاء بها إلى بابل * وسائر ألفاظ يوياقيم * والسيئات التي 8
صنعها * مكتوبة في سفر ملوك إسرائيل ويهودا * وملك يواخين ابنه بعده * وكان 9
يواخين ابن ثماني عشر سنة حين قام بالملك * وملك في يروشليم مئة يوم * وصنع
الشر قدام الله * وفي آخر السنة بعث إليه بختنصر * وجاء به إلى بابل هو والثياب الفاخرة التي 10
كانت بقيت في بيت الله * وأقام بختنصر مكانه صدقيا في الملك على يهودا وعلى
يروشليم * وكان صدقيا ابن إحدى وعشرين سنة حين قام بالملك * وملك بأروشليم 11
إحدى عشر سنة * وصنع الشر قدام الله إلهه * ولم يفرع من إرمياء النبي الذي 12
كان يتنبأ بكلمة فم الرب * وعصى على بختنصر * وكان قد حلف له باسم الله 13
إله إسرائيل * وغلظ رقبته وقلبه * ولم يصلي قدام الله إله إسرائيل * وكل الكهنة 14
واللاويين والشعب صنعوا الكذب كمثل سائر الأمم * ونجسوا بيت المقدس في أروشليم *
* وبعث الله إله آبائهم الملائكة * وكانوا يباكرون ويماسون * ليترحم على الأمة التي 15
انتقا * وكانوا يضحكون بملائكة الله * ويهزون بألفاظهم * ويضحكون بالأنبياء * 16
حتى طلعت سخطة الله على أمته * فلم يكن لهم شفا * فأطلع الله عليهم ملك 17
الكلدانيين الموصلي * فقتل شبانهم في الحرب في بيت قدسهم * ولم يترحم على الأطفال *
ولا على العذارى * ولا على الشيوخ * ولا على راضعين اللبن * وكلهم سلمهم في يديه *
* وسائر آنية بيت الله كبار وصغار * وخزاين كبراء الملك كلهم سباهم إلى بابل * وأحرق 18 19
بيت الله * وقلع أسوار بيت المقدس * وسائر الضياع أحرقها بالنار * وجميع الثياب
الفاخرة أبادها * وأخذ السبي الذي كان فضل من القتل * ومضى به إلى بابل * 20
فصاروا له عبيدا ولولده * حتى في ملك الفرس * وتمت كلمة الله الذي تكلم في إرمياء 21
النبي * إلى أن تستريح الأرض بسبتها سائر الأيام * حتى تتم سبعون سنة *

Abſtulit etiam cuncta vaſa domûs Dei, 7
& aſportavit ea in Babelem. Reliquæ 8
res geſtæ Jojacimi, & flagitia quæ perpetravit,
ſcripta ſunt in libro regum Iſraelis
& Judæ: Regnavit autem Joachin
filius ejus poſt ipſum. Decimum octavum 9
annum agebat Joachin, cùm regnum
ſuſcepit: regnavitque in Jeruſalem centum
diebus: & ſceleratè ſe geſſit coram
Deo. Sub anni finem miſit ad eum Bochtonaſſar, 10
& tam ipſum quàm veſtes præſtantiſſimas
quæ remanſerant in domo
Dei, abduxit in Babelem: & ejus loco ſubſtituit
Bochtonaſſar Sedeciam in regno
ſuper Judam & ſuper Jeruſalem. Erat 11
autem Sedecia natus annos viginti unum,
cùm regnum ſuſcepit: regnavitque in Jeruſalem
annis undecim. Malè ſe geſſit 12
coram Deo, Deo ſuo, nec veritus eſt Jeremiam
prophetam qui prophetabat verbum
oris Dei. Rebellavit contra Bochtonaſſarem, 13
licèt juràſſet ei per nomen Dei,
Dei Iſraelis: denique cervicem animúmque
ſuum obduravit, nec oravit coram
Deo, Deo Iſraelis. Omnes etiam ſacerdotes 14
& Levitæ, atque populus mendacium
fecerunt more cæterarum gentium,
& contaminaverunt ædem ſacroſanctam
in Jeruſalem. Miſit ergò illis Deus, Deus 15
patrum eorum Angelos, qui cùm mane
tum veſpere adibant eos, ut clementer ageret
cum plebe quam elegerat. Illi verò 16
Dei Angelos ridebant, illudebant ſermonibus
eorum, & prophetas irridebant; ita
ut excitaretur furor Dei in plebem ſuam,
nec ulla ſupereſſet eis medela. Adduxit 17
ergò Deus in eos regem Chaldæorum Babylonicum,
qui juvenes eorum gladio
peremit intra ædem ipſorũ ſacroſanctam:
nec miſertus eſt infantium, neque virginum,
neque ſenum, neque lac ſugentium;
ſed omnes tradidit in manus ejus. Et 18
omnia vaſa domûs Dei tam magna quàm
parva, omnéſque theſauros principum
regni cepit in Babelem. Dei ædem combuſſit, 19
ſacroſanctæ urbis mœnia deſtruxit,
omnia oppida igne combuſſit, veſtes quaſcunque
pretioſas perdidit. Et captivos 20
qui cædem evaſerant, cepit abduxitque in
Babelem, & facti ſunt ei & ſucceſſoribus
ejus ſervi uſque ad exitium regni
Perſarum. Atque ita eventu comprobatum 21
fuit verbum Dei quod pronuntiaverat
per Jeremiam prophetam: quoad terra
ceſſatione ſuâ quieſceret cunctis diebus,
donec explerentur ſeptuaginta anni.

עזרא : א

Chores ſpiritum Dominus ſuſcitavit ,Irmejahu os per Domini verbum explendum ad ,Paras regis Chores *uno* anno in Et
22 וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה בְּפִי יִרְמְיָהוּ הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כּוֹרֶשׁ
Chores dixit Sic : dicendo ,ſcripturam per etiam & ,ſuum regnum univerſum per vocem fecit tranſire & ,Paras regis
23 מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר כּוֹרֶשׁ
domum ei *ædificandum ad me ſuper demandavit* ipſe & ,cœlorum Deus Dominus mihi dedit terræ regna Omnia : Paras rex
מֶלֶךְ פָּרַס כָּל־מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא־פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת
.aſcendat & ,eo cum ſuus Deus Dominus,ejus populo omni de vobis in quis :Jehudah in quæ,Jeruſalaim in
בִּירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה מִי־בָכֶם מִכָּל־עַמּוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיָעַל׃

Verſio VULG. LAT.

Anno autem primo Cyri regis Perſarum, ad explendum ſermonem Domini, quem locutus fuerat per os Jeremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum : qui juſſit prædicari in univerſo regno ſuo, etiam per ſcripturam, dicens ; Hæc dicit Cyrus rex Perſarum ; 22
Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, & ipſe præcepit mihi ut ædificarem ei domum in Jeruſalem, quæ eſt in Judæa : quis ex vobis eſt in omni populo ejus ? ſit Dominus Deus ſuus cum eo, & aſcendat. 23

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ. ܕܬܫܬܠܡ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܦܘܡܗ ܕܐܪܡܝܐ 22
ܢܒܝܐ. ܐܥܝܪ ܡܪܝܐ ܪܘܚܗ ܕܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ. ܘܐܥܒܪ ܩܠܐ ܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ. ܘܐܦ
ܒܟܬܒܐ ܐܟܬܒ ܗܘܐ ܫܡܗ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ. ܟܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ 23
ܝܗܒ ܠܝ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܗܘ ܦܩܕ ܠܝ ܕܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ ܕܒܝܗܘܕ.
ܡܢܘ ܐܝܬ ܒܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܫܦܪ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܗܘ ܥܡܗ. ܢܣܩ ܘܢܐܬܐ ܠܘܬܝ.

* ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܕܒܪܝܡܝܢ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܐ *

Anno primo Cyri regis Perſæ, ut conſummaretur verbum Domini per os Jeremiæ prophetæ *prolatum*, excitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſæ, qui promulgavit per totum regnum ſuum, & in diplomate expreſſum erat nomen ejus. Sic dicit Cyrus rex Perſa ; Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, & ipſe commiſit mihi ut ædificem illi domum in Jeruſalem quæ eſt in Juda : quiſquis veſtrûm eſt de toto populo, qui gratus ſit Domino Deo ſuo, aſcendat & veniat ad me. 22 23

Finis libri dibre-jamin, in quo continentur verſus quinquies mille ſexcenti tres.

עזרא : א

CAP. I. א

Dominus ſuſcitavit , Irmeiah ore ex Domini verbum *perficiendum ad* ,Paras regis Chores *uno* anno in Et
1 וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת־
Chores dixit Sic : dicendo *ſcriptura in* etiam & ,ſuum regnum omne *in* vocem fecit tranſire & , Paras regis Chores ſpiritum
2 רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ
ædificandum ad ,me ſuper mandavit ipſe Et .cœli Deus Dominus mihi dedit terræ regna Omnia : Paras rex
מֶלֶךְ פָּרַס כֹּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם וְהוּא־פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־
aſcendat & : eo cum ejus Deus Sit ? ejus populo univerſo de vobis in Quis .Jehudah in quæ ,Jeruſalaim in domum ei
3 לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי־בָכֶם מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל
.Jeruſalaim in qui Deus Ipſe .Iſrael Dei Domini domum ædificet & ; Jehudah in quæ ,Jeruſalaim in
לִירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וְיִבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃
,auro *in* & ,argento in ſui loci viri eum ſublevabunt *ibi peregrinans* ipſe quibus , locis omnibus ex *reliƈtum* omnem Et
4 וְכָל־הַנִּשְׁאָר מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גָר־שָׁם יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב
, Jehudah patrum *capita* ſurrexerũt Et .Jeruſalaim in quæ , Dei domui *devotione cum* ,*jumento* in & ,ſubſtãtia in &
5 וּבִרְכוּשׁ וּבִבְהֵמָה עִם־הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִיהוּדָה
,Domini domum ædificandum ad *aſcendendũ ad* ,*ejus* ſpiritum Deus ſuſcitavit *omni* ,Levitæ & ,ſacerdotes & ,Binjamin &
וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכֹל הֵעִיר הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה
,*jumento* in & ,ſubſtantia in ,*auro* in ,argenteis vaſis in eorum manus *in* roboraverunt eorum *circuitus* omnes Et .Jeruſalaim in quæ
6 אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְכָל־סְבִיבֹתֵיהֶם חִזְּקוּ בִידֵיהֶם בִּכְלֵי־כֶסֶף בַּזָּהָב בָּרְכוּשׁ וּבַבְּהֵמָה
.oblatum ſponte omne *ſuper* præter ,*rebus* precioſis &
וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד עַל־כָּל־הִתְנַדֵּב׃

LIBER PRIMUS

ESDRÆ.

CAP. I.

IN anno primo Cyri regis Perſarum, ut compleretur verbum Domini ex ore Jeremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum : & traduxit vocem in omni regno ſuo, etiam per ſcripturam, dicens ; Hæc 2
dicit Cyrus rex Perſarum ; Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, & ipſe præcepit mihi ut ædificarem ei domum in Jeruſalem, quæ eſt in Judæa. Quis 3
eſt in vobis de univerſo populo ejus? Sit Deus illius cum ipſo. Aſcendat in Jeruſalem, quæ eſt in Judæa, & ædificet domum Domini Dei Iſrael, ipſe eſt Deus qui eſt in Jeruſalem. Et omnes reliqui in cunƈtis locis ubicun- 4
que habitant, adjuvent eum viri de loco ſuo, argento & auro, & ſubſtantiâ, & pecoribus, excepto quod voluntariè offerunt templo Dei, quod eſt in Jeruſalem. Et 5
ſurrexerunt principes patrum de Juda, & Benjamin, & Sacerdotes, & Levitæ, & omnis cujus Deus ſuſcitavit ſpiritum, ut aſcenderent ad ædificandum templum Domini, quod erat in Jeruſalem. Univerſique qui erant 6
in circuitu, adjuverunt manus eorum in vaſis argenteis & aureis, in ſubſtantia & jumentis, in ſupelleƈtili, exceptis his quæ ſponte obtulerant.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܟܬܒܐ ܕܥܙܪܐ ܢܒܝܐ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܠܡܫܠܡܘ ܦܬܓܡܗ ܕܡܪܝܐ. ܡܢ ܦܬܓܡܗ 1
ܕܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ. ܐܥܝܪ ܡܪܝܐ ܪܘܚܗ ܕܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܘܐܥܒܪ ܩܠܐ ܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ.
ܘܐܦ ܒܟܬܒܐ ܐܡܪ. * ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܪܥܐ ܝܗܒ ܠܝ 2
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܦܩܕ ܠܝ ܕܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܝܗܘܕ.
* ܡܢܘ ܕܐܝܬ ܒܟܘܢ ܡܢ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܬ ܐܠܗܗ ܥܡܗ. ܢܣܩ ܠܐܘܪܫܠܡ ܕܒܝܗܘܕ. 3
ܘܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܟܠ ܕܫܪܟ ܡܢ 4
ܟܠ ܐܬܪܘܬܐ ܕܗܘ ܬܡܢ ܬܘܬܒܐ. ܢܣܒܘܢܝܗܝ ܐܢܫܐ ܕܐܬܪܗ. ܒܟܣܦܐ ܘܒܕܗܒܐ
ܘܒܩܢܝܢܐ ܘܒܒܥܝܪܐ. ܥܡ ܦܘܪܫܢܐ. ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܩܡܘ ܪܫܝ 5
ܐܒܗܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܟܠ ܕܐܥܝܪ ܐܠܗܐ ܪܘܚܗ. ܠܡܣܩ
ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܟܠ ܕܚܕܪܝܗܘܢ. ܐܚܕܘ ܒܐܝܕܝܗܘܢ 6
ܒܡܐܢܝ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܒܩܢܝܢܐ ܘܒܒܥܝܪܐ ܘܒܡܘܗܒܬܐ ܣܓܝܐܐ. ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܐܬܪܥܝܘ.

LIBER EZRÆ

PROPHETÆ.

CAP. I.

ANno primo Cyri regis Perſidis, ad hoc ut compleretur ſermo Domini ex diƈto Jeremiæ prophetæ ; excitavit Dominus ſpiritum regis Perſidis, adeo ut ediƈtum promulgaret per totum regnum ſuum, atque etiam ſcripto diceret : Sic dicit Cyrus rex Perſi- 1 2
dis, Regnum terræ dedit mihi Dominus De⁹ cœli, præcepitque mihi ut ædificarem illi domum in Jeruſalem civitate quæ eſt Judæa.
Quicunq; inter vos eſt ex univerſo populo, 3
cum quo De⁹ ſu⁹ adeſt; aſcendat Jeroſolymã quæ eſt in Judæa, & ædificet ædem Dño Deo Iſraelis, illi Deo qui eſt in Jeruſalẽ. Quicunq; 4
ſuperſtes eſt ubicunq; locorum in quib⁹ fuerit inquilinus, abducant eum populares ej⁹ unà cum argento, auro, poſſeſſione, atque jumentis (diſcretè *tamen*) in domũ Dei quæ eſt in Jeruſalẽ. Quamobrẽ ſurrexerunt præci- 5
pui patres Judæ et Benjaminis, necnon ſacerdotes ac Levitæ, & omnes illi quorũ ſpiritũ excitaverat De⁹; ut aſcenderent ad ædificandũ ædẽ Dño Deo qui eſt in Jeruſalem. Et 6
omnes ii qui circa illos erant, ſuſtentaverũt illos vaſis argenteis & aureis, facultatibus, & jumentis, multiſque muneribus ; quicunque *ſcilicet* voluerunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

22 Ἔτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν, μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου,
ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε (κ) κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
23 αὐτοῦ ἐν γραπτῷ, λέγων, Τάδε λέγει Κῦρος βασιλεὺς (λ) Περσῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς
γῆς, Ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι (μ) οἶκον αὐτῷ
ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; ἔσται (ν) θεὸς αὐτοῦ μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω.

Τέλος τῶν Παραλειπομένων.

Anno primo Cyri regis Perſarum, poſtquàm impletum eſt verbum Domini 22
per os Hieremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum:
& juſſit prædicari in omni regno ſuo in ſcripto, dicens; Hæc dicit 23
Cyrus rex Perſarum omnibus regnis terræ; Dedit mihi Dominus Deus
cœli, & ipſe mandavit mihi ædificare domum ei in Hieruſalem in
Judæa. Quis ex vobis ex omni populo ejus? erit Deus ejus cum eo, &
aſcendat.

MS. A. (κ) τοῦ κηρύξαι αὐτοὺς ἐν (λ) Περσῶν, Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ μοι (μ) αὐτῷ οἶκον ἐν (ν) ὁ θεὸς
Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰούδα β'.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وفي السنة الاولي لكورش ملك الفرس * لتختم كلمة الله في فم ارمياء النبي * فاثار الله روح 22
كورش ملك الفرس ونادي في ساير مملكته * وكتب كتابا فيه ذكر اسمه يقول
كذلك * كورش ملك الفرس امر كل ممالك الارض التي اعطاني الله * اله السماء هو 23
الذي امر ان ابني له بيتا في اورسليم التي في يهودا * فمن كان منكم من ساير شعب
الله الاله يريد ان يطلع فيجي *

* *Anno primo Cyri regis Perſarum, ut concluderetur verbum Dei per os Jeremiæ* 22
prophetæ prolatum, excitavit Deus ſpiritum Cyri regis Perſarum, ut promulgaret
per totum regnum ſuum, & ſcriberet
epiſtolam in qua mentio fiebat nominis
ejus hiſce verbis: Cyrus rex Perſarum 23
hæc mandat omnibus regnis terræ quæ dedit mihi Deus: Deus cœli eſt qui præcepit ut extruerem ſibi domum in Jeruſalem quæ eſt in Juda: quiſquis ergò veſtrûm de toto populo Domini Dei voluerit aſcendere, veniat.

* كمل بعون الله وحسن توفيقه كتاب اسفار الملوك * وكتاب فصلات الملوك *

* ولواهب العقل المجد الي الاداهر امين *

Abſolutus eſt cum Auxilio & optimâ Dei providentiâ liber voluminum regum, & liber ſupplementorum regum:

Largitori autem intellectûs, honor in ſæcula, Amen.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

(†) ἜΣΔΡΑΣ Α'.

ESDRAS LIB. I.

Notandum, primum hunc Eſdræ librum, Septuaginta Interpretibus ſecundum eſſe.

ΚΕΦ. α'.

1 ΚΑὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν, τοῦ τελεσθῆναι λόγον κυρίου ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου,
ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ
2 αὐτοῦ, καί γε ἐν γραπτῷ, λέγων, Οὕτως εἶπε Κῦρος βασιλεὺς Περσῶν, Πάσας τὰς βασιλείας τῆς
γῆς ἔδωκέ μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τοῦ (α) οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτῷ
3 ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; καὶ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται εἰς Ἱερουσαλὴμ (β) τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον θεοῦ Ἰσραήλ,
4 αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ
ἐκεῖ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρείῳ, (γ) καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποσκευῇ, καὶ κτήνεσι
5 μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Ἰούδα
καὶ (δ) Βενιαμίν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι
6 οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν (ε) ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν
(ζ) αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρείου, ἐν χρυσῷ, (η) ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν ξενίοις, (θ) παρὲξ
τῶν ἑκουσίων.

CAP. I.

ET in primo anno Cyri regis Perſarum, ut compleretur verbum Domini 1
ex ore Hieremiæ, ſuſcitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſarum,
& tranſmiſit vocem in omni regno ſuo, etiam in ſcriptura,
dicens; Sic dixit Cyrus rex Perſarum, Omnia regna terræ dedit mihi 2
Dominus Deus cœli, & ipſe requiſivit ſuper me, ad ædificandum ipſi
domum in Hieruſalem, quæ in Judæa. Quis in vobis de univerſo 3
populo ejus? Et erit Deus illius cum eo, & aſcendet in Hieruſalem,
quæ in Judæa, & ædificet domum Dei Iſrael: ipſe eſt Deus, qui in
Hieruſalem. Et omnis reſiduus ex omnibus locis, ubi ipſe habitat ibi, 4
& ſument eum viri loci ejus in argento, & auro, & (a) apparatu, &
pecoribus unà cum voluntario in domum Dei, quæ in Hieruſalem. Et 5
ſurrexerunt principes patriarum Juda, & Benjamin, & ſacerdotes,
& Levitæ, omnes quorum ſuſcitavit Deus ſpiritum eorum aſcendere ad
ædificandam domum Domini, quæ in Hieruſalem. Et omnes, qui in (b) 6
circuitu, confortaverunt in manibus eorum in vaſis argenti, in auro,
in apparatu, et in pecoribus, *& in xeniis præter voluntaria.*

MS. A. (†) . . . . . . ἱερεύς. (α) οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν (β) ἡ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, (γ) καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ ἐν ἀποσκευῇ, (δ) Βενιαμείν, καὶ οἱ Λευῖται, πάντες ὧν (ε) ἴσχυσαν (ζ) ἑαυτῶν (η) καὶ ἐν ἀποσκευῇ, (θ) πάρεξ τῶν ἐν ἑκουσίοις.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* السفر الاول لعزرا الكاتب قاري الناموس *

* الفصل الاول *

* فلما كان في اول سنة من سني قورس ملك فارس * عند تمام كلام الرب علي فم ارمياء * 1
نبه الرب روح قورس ملك فارس * فامر بامر في جميع ملكه * وكتب قايلا * هذا ما 2
يقول قورس ملك فارس * ان الرب اله السماء قد اعطاني ملك جميع الارض * وامرني ان
ابني له بيتا في بيت المقدس الذي في اليهودية * فمن كان فيكم من جميع شعبه 3
الله معه * فليصعد الي اورسليم اليهودية * وليبني بيت اله اسرايل والله الذي في بيت
المقدس * وكل من بقي من جميع الاماكن * وحيث ما كان ساكنا فيه فياخذه 4
اهل المكان بفضة وذهب ومتاع ودواب بطيبة نفس الي بيت الله الذي في اورسليم * فقام 5
اراكنة قبايل يهودا وبنيامين * والكهنة واللاويون * وكل من حرك الله روحه * ليصعد
الي بناء بيت الرب الذي في بيت المقدس * وكل من كان حولهم قووهم بالفضة 6
والذهب والمتاع والدواب والهدايا * سوي من كانت نفسه طيبة *

LIBER PRIMUS
EZRÆ SACERDOTIS
LEGISPERITI.

CAPUT. I.

VErtente primo anno ex annis Cyri 1
regis Perſidis, ad complementum
verborum Domini per os Jeremiæ, excitavit Dominus ſpiritum Cyri regis Perſidis,
ut edicto juberet in toto regno ſuo,
ſcriberetque dicens: Hoc eſt quod 2
edicit Cyrus rex Perſidis; Dominus
quidem Deus cœli tradidit mihi regnum
totius terræ, præcepitque mihi ut ædem
extruerem ei in Jeruſalem quæ eſt in
Judæa. Iccirco quiſquis inter vos eſt 3
ex univerſo populo ipſius, cui Deus adſit; aſcendat Jeroſolymam Judææ, ex-
truatque ædem Dei Iſraelis, & Dei
qui eſt in Jeruſalem. Et quicunque 4
ſuperſtes eſt ubique locorum, ubicunque
colonus fuerit; ducant eum cives loci
illius cum argento, auro, ſupellectile, &
jumentis, libenti animo, in domum Dei
qui eſt in Jeruſalem. Itaque ſurrexe- 5
runt baſes familiarum Judæ & Benjaminis, ſacerdotes ac Levitæ, &
omnes ii quorum ſpiritum moverat Deus; ut aſcenderent ad extruendam
ædem Dei qui eſt in Jeruſalem. Et eos 6
omnes qui circum ipſos erant, confortaverunt argento, auro, ſupellectile,
jumentis, atque muneribus; præter illos
quibus ſpontanea erat voluntas.

domo in ea *dederat* & , Jeruſalaim de Nebuchadneſar eduxerat quæ ,Domini domus vaſa protulit Chores rex Et
7 והמלך כורש הוציא את־כלי בית־יהוה אשר הוציא נבוכדנצר מירושלם ויתנם בבית

.Jehudah *prælato* Sesbaſſar ipſi ea numeravit &,theſaurarii Mithredath manū *ſuper* Paras rex Chores ea eduxit Et.*ſuorū Deorum*
8 אלהיו׃ ויוציאם כורש מלך פרס על־יד מתרדת הגזבר ויספרם לששבצר הנשיא ליהודה׃

auri Expiatoria .viginti & novem cultri : mille *argenti pollubra* ,triginta *auri pollubra* ,*eorum numerus* iſti Et
10 9 ואלה מספרם אגרטלי זהב שלשים אגרטלי־כסף אלף מחלפים תשעה ועשרים׃ כפורי זהב

,*argenti & auri* vaſa Omnia .mille alia vaſa : decem & quadringenta ,*ſecunda* argentea *expiatoria* : triginta
11 שלשים כפורי כסף משנים ארבע מאות ועשרה כלים אחרים אלף׃ כל־כלים לזהב ולכסף

.Jeruſalaim in Babel è captivitatem *fieri* aſcendere cum , Sesbaſar fecit aſcendere Omnia .quadringenta & ,millia quinque
חמשת אלפים וארבע מאות הכל העלה ששבצר עם העלות הגולה מבבל לירושלם׃

CAP. II. ב

.Babel in Babel rex Nebuchadneſar fecit tranſmigrare quam ,tranſmigrationis captivitate de aſcendentes provinciæ filii iſti Et
1 ואלה בני המדינה העלים משבי הגולה אשר הגלה נבוכדנצור מלך־בבל לבבל

, Seraiah ,Nechemiah ,Jeſuah ,Zerubbabel cum venerunt Qui .ſuā civitatē in unuſquiſque ,Jehudah & ,Jeruſalaim in ſunt reverſi Et
2 וישובו לירושלם ויהודה איש לעירו׃ אשר־באו עם־זרבבל ישוע נחמיה שריה

,millia duo Parhos Filii .Iſrael populi virorum numerus ; Bahanah ,Rechum ,Bigvai ,Miſpar ,Bilſan ,Mordochai ,Rehelaiah
3 רעליה מרדכי בלשן מספר בגוי רחום בענה מספר אנשי עם ישראל׃ בני פרעש אלפים

quinque ſeptingenti ,Arach Filii .duo & ſeptuaginta trecenti ,Sephatiah Filii .duo & ſeptuaginta centum
5 4 מאה שבעים ושנים׃ בני שפטיה שלש מאות שבעים ושנים׃ בני ארח שבע מאות חמשה

,Helam Filii .duodecim & octingenti millia duo ,Joab ,Jeſuah filiorum , moab-Pachat Filii .ſeptuaginta &
7 6 ושבעים׃ בני־פחת מואב לבני ישוע יואב אלפים שמנה מאות ושנים עשר׃ בני עילם

, Zacchai Filii .quinque & quadraginta & nongenti , Zattu Filii .quatuor & ,quinquaginta , ducenti mille
9 8 אלף מאתים חמשים וארבעה׃ בני זתוא תשע מאות וארבעים וחמשה׃ בני זכי

.tres & viginti ſexcenti ,Bebai Filii .duo & quadraginta ſexcenti ,Bani Filii .ſexaginta & ſeptingenti
11 10 שבע מאות וששים׃ בני בני שש מאות ארבעים ושנים׃ בני בבי שש מאות עשרים ושלשה׃

,Bigvai Filii .ſex & ſexaginta ſexcenti , Adonicam Filii .duo & viginti ducenti mille ,Haſghad Filii
14 12 בני עזגד אלף מאתים עשרים ושנים׃ בני אדניקם שש מאות ששים וששה׃ בני בגוי

13 Chizchijah ipſi Ather Filii .quatuor & quinquaginta quadringenti ,Hadin Filii .ſex & quinquaginta ,millia duo
16 15 אלפים חמשים וששה׃ בני עדין ארבע מאות חמשים וארבעה׃ בני־אטר ליחזקיה

.duodecim & centum , Jorah Filii .tres & viginti trecenti , Beſai Filii .octo & nonaginta
18 17 תשעים ושמנה׃ בני בצי שלש מאות עשרים ושלשה׃ בני יורה מאה ושנים עשר׃

centum ,lechem-Beth Filii .quinque & nongenti Ghibbar Filii .tres & viginti ducenti ,Chaſum Filii
21 19 בני חשם מאתים עשרים ושלשה׃ בני גבר תשעים וחמשה׃ בני בית־לחם מאה

20 Haſmaveth Filii .octo & viginti centum ,Hanathoth Viri .ſex & quinquaginta Netophah Viri .tres & viginti
24 22 עשרים ושלשה׃ אנשי נטפה חמשים וששה׃ אנשי ענתות מאה עשרים ושמנה׃ בני עזמות

23 Ramah Filii .tres & quadraginta & ſeptingenti Beeroth & ,Chephirah harim-Chiriath Filii .duo & quadraginta
26 25 ארבעים ושנים׃ בני קרית ערים כפירה ובארות שבע מאות וארבעים ושלשה׃ בני הרמה

.duo & viginti centum Michmas Viri .unus & viginti ſexcenti Ghabah &
27 וגבע שש מאות עשרים ואחד׃ אנשי מכמס מאה עשרים ושנים׃

Verſio VULG. LAT.

Rex quoq; Cyrus protulit vaſa templi Dñi,quæ tulerat 7
Nabuchodonoſor de Jeruſalē,& poſuerat ea in templo
dei ſui. Protulit autem ea Cyrᵒ rex Perſarum per ma- 8
nū Mithridatis filii Gazabar,& annumeravit ea Saſſa-
baſar principi Juda. Et hic eſt numerus eorum: Phia- 9
læ aureæ triginta,phialæ argenteæ mille,cultri viginti-
novem, ſcyphi aurei triginta,Scyphi argentei ſecundi 10
quadringenti decem: vaſa alia mille. Omnia vaſa au- 11
rea & argentea,quinque millia quadringenta: univerſa
tulit Saſſabaſar, cum his qui aſcendebant de tranſmi-
gratione Babylonis in Jeruſalem.

CAP. II.

HI ſunt autem provinciæ filii, qui aſcenderunt de 1
captivitate, quam tranſtulerat Nabuchodonoſor
rex Babylonis in Babylonem, & reverſi ſunt in
Jeruſalem & Judam, unuſquiſque in civitatem
ſuam. Qui venerunt cum Zorobabel; Joſue, Ne- 2
hemia, Saraia, Rahelaia, Mardochai, Belſan,
Meſphar, Beguai, Rehum, Baana. Numerus vi-
rorum populi Iſrael: Filii Pharos, duo millia cen- 3
tum ſeptuagintaduo. Filii Sephatia, trecenti ſeptua- 4
gintaduo. Filii Area,ſeptingenti ſeptuaginta quinque. 5
Filii Phahath Moab, filiorū Joſue Joab,duo millia o- 6
ctingenti duodecim. Filii Ælam, mille ducenti quin- 7
quaginta quatuor. Filii Zethua,nongenti quadraginta- 8
quinque. Filii Zachai, ſeptingenti ſexaginta. Filii Ba- 9 10
ni,ſexcenti quadragintaduo. Filii Bebai,ſexcenti vigin- 11
titres. Filii Azgad,mille ducenti vigintiduo. Filii A- 12 13
donicam,ſexcenti ſexagintaſex. Filii Beguai,duo mil- 14
lia quinquagintaſex. Filii Adin, quadringenti quin- 15
quagintaquatuor. Filii Ather, qui erant ex Ezechia, 16
nonagintaocto. Filii Beſai,trecenti vigintitres. Filii 17 18
Jora,centum duodecim. Filii Haſum,ducenti viginti- 19
tres. Filii Gebbar,nonagintaquinque. Filii Bethlehem, 20 21
centum vigintitres. Viri Netupha, quinquagintaſex. 22
Viri Anathoth,centū vigintiocto. Filii Azmaueth,qua- 23 24
dragintaduo. Filii Cariathiarim, Cephira,et Beroth, 25
ſeptingenti quadragintatres. Filii Rama & Gabaa, 26
ſexcenti vigintiunus. Viri Machmas, centum vigin- 27
tiduo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܘܡܠܟܐ ܟܘܪܫ ܐܦܩ ܡܐܢܝ̈ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܕܐܦܩ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܡܢ
8 ܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܥܠ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬ ܐܠܗܘܬܗ. * ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ ܥܠ ܐܝܕܐ
9 ܕܡܗܕܪܬ ܓܙܒܪܐ. ܘܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܠܫܫܡܨܪ ܪܫܐ ܕܝܗܘܕܐ. * ܘܗܢܘܢ ܡܢܝܢܗܘܢ. ܐܓܢܐ
10 ܕܕܗܒܐ ܬܠܬܝܢ. ܘܐܓܢܐ ܕܣܐܡܐ ܐܠܦ. ܐܣܛܠܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥ. * ܩܢܛܪܐ ܕܣܐܡܐ
11 ܥܦܝܦܐ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܐ. ܬܘܒ ܩܢܛܪܐ ܕܕܗܒܐ ܬܠܬܝܢ. ܘܡܐܢܐ ܐܚܪܢܐ ܐܠܦ. * ܟܠ
ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ. ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܐܪܒܥܡܐܐ. ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܐܝܬܝ ܫܫܡܨܪ ܥܡ
ܡܐܢܝ̈ ܕܫܒܝܬܐ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܒܒܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܒ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܐ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܫܒܝܐ ܕܫܒܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ.
2 ܘܐܓܠܝ ܐܢܘܢ ܠܒܒܠ. ܘܗܦܟܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܘܠܝܗܘܕ. ܘܐܙܠܘ ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܕܥܠܘ
ܥܡ ܙܘܪܒܒܠ. ܝܫܘܥ. ܢܚܡܝܐ. ܫܪܝܐ. ܐܪܥܠܝܐ. ܡܪܕܟܝ. ܒܠܫܢ. ܡܢܝܢܐ. ܒܓܘܝ.
3 ܐܪܚܘܡ. ܒܥܢܐ. * ܡܢܝܢܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܒܢܝ̈ ܦܪܥܘܫ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܐ
4 5 ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܫܦܛܝܐ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܐܪܚ. ܫܒܥܡܐܐ
6 ܘܫܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ̈ ܡܪܘܬܗ ܕܡܘܐܒ. ܒܢܝ̈ ܝܫܘܥ ܘܝܘܐܒ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
7 8 ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. * ܒܢܝ̈ ܥܝܠܡ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܙܬܐ.
9 10 ܬܫܥܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ̈ ܙܟܝ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܒܢܝ. ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ
11 12 ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܒܟܝ. ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ̈ ܓܕܪ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ
13 14 ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܐܕܘܢܝܩܡ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܓܘܝ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
15 16 ܘܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ. * ܒܢܝ̈ ܥܕܘܢ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܐܛܪ ܕܡܢ ܚܙܩܝܐ.
17 18 ܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܨܪ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ. ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ.
19 20 * ܒܢܝ̈ ܚܘܫܡ. ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ̈ ܓܕ. ܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܝܬ
21 22 ܠܚܡ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܐܢܫܐ ܕܢܛܘܦܐ. ܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ. * ܐܢܫܐ ܕܥܢܬܘܬ.
23 24 ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ̈ ܥܙܡܘܬ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܩܘܪܝܬ ܢܥܪܝܢ.
25 26 ܘܟܦܝܪܐ. ܘܒܪܐ. ܘܬܫܒܝܬ. ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ̈ ܪܡܬܐ ܘܓܒܥܐ. ܫܒܥܡܐܐ
27 ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. * ܐܢܫܐ ܕܡܟܡܣ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ.

Et rex Cyrus produxit vaſa domûs Domini, 7
quæ eduxerat Nebuchadnoſar rex Babelis è
Jeruſalem, intuleratque in domum numinis
ſui: Produxit inquam illa Cyrus rex Perſidis 8
per Mehderatem theſaurarium, tradiditque
Seſmaſari principi Judæ. Illorum autem nu- 9
merus is erat: Lagenæ aureæ triginta, lagenæ
argenteæ mille, ſtolæ viginti novem: Quin- 10
talia argenti duplicati quadringenta & de-
cem, item quintalia auri triginta, aliaque
vaſa mille. Omnia vaſa aurea & argentea, 11
quinquies mille quadringenta: omnia iſta aſ-
portavit Seſmaſar unà cum vecta ſupellecti-
le captivorum qui aſcenderunt è Babele in
Jeruſalem.

CAP. II.

ATque hi ſunt cives qui aſcenderunt è ca- 1
ptivitate quam abduxerat Nebuchadnoſar
rex Babelis & aſportaverat in Babelem, re-
verſique ſunt in Jeruſalem & Judæam, & ab-
ierunt quiſque in urbem ſuam. Qui ingreſſi 2
ſunt cum Zorbabele, *fuerunt* Jeſus, Nehemia,
Saria, Arelaia, Mordechai, Beliſan, Meniana,
Baguai, Arhum, Baana. Numerus hominum 3
Iſraelitarum *is eſt*: filii Pharhoſi, duo millia
centum ſeptuagintaduo. Filii Sephatiæ, tre- 4
centi ſeptuagintaduo. Filii Arahi, ſeptingen- 5
ti ſeptuaginta quinque: Filii dominii Moa- 6
bi, filii Jeſu & Joabi, duo millia octingenti
duodecim: Filii Ilami, mille ducenti quin- 7
quaginta quatuor: Filii Zathiæ, nongenti 8
quadraginta quinque: Filii Zachæi, ſeptin- 9
genti ſexaginta: Filii Bani, centum quadra- 10
ginta duo: Filii Bachi, ſexcenti viginti tres: 11
Filii Godar, mille ducenti viginti duo: 12
Filii Adonicom, ſexcenti ſexaginta ſex: 13
Filii Baguai, bis mille quinquaginta ſex: 14
Filii Addon, quadringenti ſexaginta qua- 15
tuor: Filii Ataris ex Hezecia, nona- 16
ginta octo: Filii Boſaris, trecenti vi- 17
ginti tres: Filii Judæ, centum duo- 18
decim: Filii Hoſam, ducenti viginti 19
tres: Filii Gad, nonaginta quin- 20
que: Bethlehemitæ, centum viginti 21
tres: Cives Notaphæ, quinquaginta 22
ſex: Cives Anathoth, centum viginti 23
octo: Cives Azmoth, quadraginta duo: 24
Cives Kuriath-naarin, Chepiræ, Biræ, & 25
Teſbais; centum quadraginta tres: Cives 26
Ramathæ & Gabaæ, ſeptingenti viginti u-
nus: Cives Machmas, centum viginti 27
duo:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ὁ βασιλεὺς Κῦρος ἐξήνεγκε τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, ἃ ἔλαβεν Ναβουχοδονόσορ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδω-
8 κεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ (ι) Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα (†) Μιθραδάτου
9 γασβαρηνοῦ, καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ (κ) τῷ Σασαβασὰρ τῷ ἄρχοντι τοῦ Ἰούδα. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν·
ψυκτῆρες χρυσοῖ τριάκοντα, καὶ ψυκτῆρες ἀργυροῖ χίλιοι, παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι, (λ) κεφφουρῆς
10 11 χρυσοῖ τριάκοντα, Καὶ (μ) ἀργυροῖ διπλοῖ τετρακόσια δέκα, καὶ σκεύη ἕτερα χίλια. Πάντα τὰ σκεύη τῷ χρυ-
σῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πεντακισχίλια τετρακόσια, τὰ πάντα (ν) ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασὰρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ
Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ.

Et rex Cyrus protulit vaſa domûs Domini, quæ tulerat Nabuchodono- 7
ſor de Hieruſalem, & dederat ea in domo dei ſui. Et protulit ea Cy- 8
rus rex Perſarum ſuper manum Mithradatis Gasbareni. Et numeravit
ea ipſi Saſabaſar principi Juda. Et hic numerus eorum: Phialæ aureæ 9
triginta, & phialæ argenteæ mille, mutatoria novem & viginti,(e)
Cephures aurei triginta, Et argentei duplices quadringenta decem, & 10
vaſa alia mille: Omnia vaſa auro & argento quinque millia quadrin- 11
genta: omnia(d)aſcendentia cum Saſabaſar à tranſmigratione è Baby-
lone in Hieruſalem.

MS. A. (ι) Κῦρος βασιλεὺς (†) Μιθριδάτου γαρβαρηνοῦ, (κ) τῷ Σασαβασάρῳ (λ) κεφουρῆ χρύσεοι (μ) ἀργυροῖ, σκεύη ἕτερα (ν) τὰ ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασάρ

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ
2 βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ. Οἳ ἦλ-
θον μετὰ Ζοροβάβελ, Ἰησοῦς, Νεεμίας, Σαραίας, Ῥεελίας, Μαρδοχαῖος, Βαλασὰν, Μασφὰρ, Βαγουαὶ, Ῥε-
3 4 6 οὺμ, Βαανά· ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ Ἰσραήλ. Υἱοὶ (α) Φαρὲς, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ
5 7 Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Ἄρες, ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε. Υἱοὶ Φαὰθ Μωὰβ
8 9 τοῖς υἱοῖς Ἰησουὲ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δεκαδύο. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντα-
11 τέσσαρες. Υἱοὶ (β) Ζατθουὰ, ἐννακόσιοι (γ) τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ (δ) Ζακχοῦ, ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα.
10 12 Υἱοὶ Βανουὶ, ἑξακόσιοι (ε) τεσσαρακονταδύο. Υἱοὶ Βαβαὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ (ζ) Ἀσγὰδ, χί-
13 14 15 16 λιοι διακόσιοι εἰκοσιδύο. Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταέξ. Υἱοὶ (∴) Βαγουὲ, δισχίλιοι πεντη-
18 κονταέξ. Υἱοὶ Ἀδδὶν, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ Ἀτὴρ τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐνενηκοντα-
17 19 οκτώ. Υἱοὶ Βασσοῦ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Ἰωρὰ, ἑκατὸν δεκαδύο. Υἱοὶ Ἀσοὺμ, διακό-
20 21 σιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Γαβὲρ, ἐνενηκονταπέντε. Υἱοὶ Βεθλαὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ (η)
22 23 24 Νετωφὰ, πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Ἀναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. Υἱοὶ Ἀζμὼθ, (θ) τεσσαρακοντα-
25 26 τρεῖς. Υἱοὶ Καριαθιαρὶμ, (ι) Χαφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι (κ) τεσσαρακοντατρεῖς. Υἱοὶ τῆς Ῥαμὰ καὶ
27 Γαβαὰ, ἑξακόσιοι εἰκοσιεῖς. Ἄνδρες (λ) Μαχμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.

CAP. II.

Et hi filii provinciæ, aſcendentes de captivitate tranſmigrationis, 1
quam tranſmigrare fecerat Nabuchodonoſor rex Babylonis in Babylonem;
& reverſi ſunt in Hieruſalem, & Juda, vir in civitatem ſuam. Qui 2
venerunt cum Zorobabel; Jeſus, Neemias, Saraias, Reelias, Mardo-
chæus, Balaſan, Maſphar, Bague, Reum, Baana. Virorum numerus populi
Iſrael: Filii Phares, duo millia centum ſeptuaginta duo: Filii Sa- 3 4
phatia, trecenti ſeptuaginta duo: Filii Ares, ſeptingenti ſeptuaginta 5
quinque: Filii Phaath Moab de filiis Jeſue Joab, duo millia octingen- 6
ti duodecim: Filii Ailam, mille ducenti quinquaginta quatuor. Filii 7 8
Zatthua, nongenti quadraginta quinque: Filii Zacchu, ſeptingenti ſexa- 9
ginta: Filii Banui, ſexcenti quadraginta duo: Filii Babai, ſexcenti 10 11
viginti tres: Filii Aſgad, mille ducenti viginti duo: Filii Adonicam, 12 13
ſexcenti ſexaginta ſex: Filii Bague, duo millia quinquaginta ſex: Filii 14 15
Addin, quadringenti quinquaginta quatuor: Filii Ater ex Ezecia, no- 16 17
naginta octo: Filii Baſſa, trecenti viginti tres: Filii Jora, centum duo- 18 19
decim: Filii Aſum, ducenti viginti tres: Filii Gaber, nonaginta quin- 20 21
que: Filii Bethlaem, centum viginti tres: Filii Netopha, quinquaginta 22 23
ſex: Filii Anathoth, centum viginti octo: Filii Aſmoth, quadraginta tres: Filii Cariathiarim, Caphira, & Beroth, 24 25
ſeptingenti quadraginta tres: Filii Rama, & Gabaa, ſexcenti viginti unus: Viri Machmas, centum viginti duo: 26 27

MS. A. (α) Φορὸς, (β) Ζαθθουὰ, (γ) τεσσερακονταπέντε. (δ) Ζακχὰν, (ε) τεσσεράκονταδύο. (ζ) Ἀβγὰδ, (∴) Βαγουὰ, (η) Νεφωτὰ, (θ) τεσσερακονταδύο. (ι) Καφιρὰ, (κ) τεσσερακοντατρεῖς. (λ) Χαμμὰς,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* والملك قورس اخرج الآنية التي كانت لبيت الرب * الذي اخذ بختنصر من بيت 7
المقدس وجعلها في بيت آلهته * واخرجها قورس ملك فارس على يدي مثريداط العبراني * 8
وعدّها لساباسارا اركون يهودا * وهذا عددها * ثلثين برادة ذهب * والف برادة فضة * 9
وتسعة وعشرين مبدّلة * وثلثين ساروري ذهب ومن الفضة الضعف * وسوى ذلك من 10
الآنية الف * فكلما كان من آنية الذهب والفضة خمسة آلاف واربعماية * كلما 11
صعد مع سباسارا من رجعة بابل الى اورشليم *

Et rex Cyrus protulit vaſa quæ pertine- 7
bant ad domum Domini, quæ abſtulerat
Bochtonaſſar ab Jeruſalem, poſueratque
in æde deorum ſuorum; Diſpenſavit- 8
que ea Cyrus rex Perſidis per manum
Methridatis Hebræi, qui numeravit ea
Sabaſaræ principi Judæ. Et hic eſt nu- 9
merus eorum: triginta phialæ aureæ,
& mille phialæ argenteæ, & viginti-
novem mutatoria. Triginta auri cra- 10
teres, argenti verò duplum, & alia præ-
ter hæc vaſa mille. Adeoque omnia va- 11
ſa aurea & argentea, erant quinquies
mille quadringenta, quæcunque ſcilicet
aſcenderunt cum Sabaſara è reditu ex
Babele in Jeruſalem.

* الفصل الثاني *

* وهولاي بني الكورة الذين صعدوا من السبي * النقلة التي نقلهم بختنصر ملك بابل * 1
ورجعوا الى بيت المقدس الى يهودا * كل رجل الى مدينته * الذين جاووا مع زربابل 2
ويسوع * نحامياس * وساراياس * مردخايه * بالاسان * مسفار * بغواي * راوم * باانا * احصاء رجال 3
قوم اسرايل * بني فورس الفي ومايه واثنين وسبعين * بني سافاطيا * ثلثماية واثنين 4
وسبعين * بني ارس سبعماية وخمسة وسبعين * بني فات مواب * لبني يوسانيا * الفي 5 6
ثمانماية واثني عشر * بني ايلام * الف ومايتين اربعة وخمسين * بني زتوا * تسع ماية 7 8 9
وخمسة واربعين * بني زكي سبعماية وستين * بني بنوي * ستماية وثلثة وعشرين * 10 11
* بني بابي * ستماية وثلثة وعشرين * بني اسجاد الف ومايتين واثنين وعشرين * بني 12 13
اداينوقام * ستماية ستة وستين * بني باغوا * الفين وستة وخمسين * بني اديم * اربعماية واربعة 14 15 16
وخمسين * بني اطير لحزقيا * ثمنية وتسعين * بني يسوا * ثلثماية وثلثة وعشرين * بني 17 18
يهودا * مايه واثني عشر * بني اسوم مايتين وثلثة وعشرين * بني جابر * خمسة وتسعين * 19 20
* بني بيتلاييم * مايه ثلثة وعشرين * بني نطوفا * ستة وخمسين * بني اناثوث * مايه 21 22 23
وثمانية وعشرين * بني يسموث * اثنين واربعين * بني قارياثياريم * كفيرا * وبيروث 24 25
سبعماية ثلثة واربعين * بني راما وغاباي * ستماية واحد وعشرين * رجال مخماس * مايه 26 27
واثنين وعشرين *

CAP. II.

Atque hi ſunt filii provinciæ, qui 1
aſcenderunt è captivitate, deportatione
videlicet *illâ, quâ deportaverat eos*
Bochtonaſſar rex Babelis, & rediêre Je-
roſolyma in Judæam, quiſque in urbem
ſuam. Qui venerunt cum Zorbabele 2
& Jeſu, Nehemias, Sarias, Mardochai,
Balaſan, Maſphar, Baguai, Reum, Baana.
Numerus virorum turbæ Iſraeliticæ: 3
Filii Phores, bis mille centum ſeptuaginta
duo. Filii Sephatiæ, trecenti ſeptuagin- 4
ta duo. Filii Ares, ſeptingenti ſeptua- 5
ginta quinque. Filii Phaath-Moab; 6
de filiis Joſaniæ, bis mille octingenti
duodecim. Filii Ailam, mille ducenti 7
quinquaginta quatuor. Filii Zattua, 8
nongenti quadraginta quinque. Filii 9
Zacchi, ſeptingenti ſexaginta. Filii 10
Banui, ſexcenti viginti tres. Filii 11
Babi, ſexcenti viginti tres. Filii 12
Aſgad, mille ducenti viginti duo.
Filii Adajoacam, ſexcenti ſexaginta 13
ſex. Filii Baguæ, bis mille quinqua- 14
ginta ſex. Filii Addim, quadringen- 15
ti quinquaginta quatuor. Filii Atir ex 16
Hezecia, nonaginta octo. Filii Jeſuæ, 17
trecenti viginti tres. Filii Judæ, cen- 18
tum duodecim. Filii Aſum, ducenti 19
viginti tres. Filii Gaber, nonaginta 20
quinque. Filii Bethleem, centum vi- 21
ginti tres. Filii Netophæ, quinqua- 22
ginta ſex. Filii Anathoth, centum 23
viginti octo. Filii Jeſmoth quadra- 24
ginta duo. Filii Cariathiarim, Chephiræ, 25
& Biroth ſeptingenti quadraginta tres.
Filii Rama & Gabaa, ſexcenti viginti 26
unus. Viri Machmas, centum vigin- 27
ti duo.

עזרא : ב

quinquaginta centum Maghbis Filii .duo & quinquaginta Nebo Filii .tres & viginti ducenti Hai & ,Bethel Viri
28 29 30 אנשי בית־אל והעי מאתים עשרים ושלשה׃ בני נבו חמשים ושנים׃ בני מגביש מאה חמשים
Filii .viginti & trecenti Charim Filii .quatuor & quinquaginta ducenti mille ,alterius Helam Filii .sex &
31 32 33 וששה׃ בני עילם אחר אלף מאתים חמשים וארבעה׃ בני חרם שלש מאות ועשרים׃ בני
Filii .quinque & quadraginta trecenti , Jerecho Filii .quinque & viginti septingenti ,Ono & ,Chadid ,Lod
34 35 לד חדיד ואונו שבע מאות עשרים וחמשה׃ בני ירחו שלש מאות ארבעים וחמשה׃ בני
septuaginta nongenti , Jesuah domui Jedahiah filii : Sacerdotes .triginta & sexcenti & millia tria , Senaah
36 סנאה שלשת אלפים ושש מאות ושלשים׃ הכהנים בני ידעיה לבית ישוע תשע מאות שבעים
,Charim Filii .septem & quadraginta ducenti mille ,Paschur Filii .duo & quinquaginta mille ,Immer Filii .tres &
37 38 39 ושלשה׃ בני אמר אלף חמשים ושנים׃ בני פשחור אלף מאתים ארבעים ושבעה׃ בני חרם
: Cantores .quatuor & septuaginta Hodaviah filiis Chadmiel & ,Jesuah filii : Levitæ .decem septem & mille
40 41 אלף ושבעה עשר׃ הלוים בני־ישוע וקדמיאל לבני הודויה שבעים וארבעה׃ המשררים
filii ,Hacub filii ,Talmon filii ,Ather filii ,Sallum filii , Janitorum Filii .octo & viginti centum ,Asaph filii
42 בני אסף מאה עשרים ושמנה׃ בני השערים בני־שלום בני־אטר בני־טלמן בני־עקוב בני
.Tabaoth filii ,Chasupha filii ,Sichah filii : Nethinim .novem & triginta centum omnes ,Sobai filii , Chathitah
43 חטיטא בני שבי הכל מאה שלשים ותשעה׃ הנתינים בני־ציחא בני־חשופא בני טבעות׃
, Samlai filii ,Chaghab Filii .Haccub filii ,Chaghabah filii ,Lebanah Filii .Padon filii , Sihaha filii ,Cheros Filii
44 45 46 בני־קרס בני־סיעהא בני פדון׃ בני־לבנה בני־חגבה בני עקוב׃ בני־חגב בני־שמלי
filii , Huzza Filii .Ghasam filii ,Nechoda filii ,Resin Filii .Reaiah filii ,Ghachar filii ,Ghiddel Filii .Chanan filii
47 48 49 בני חנן׃ בני־גדל בני־גחר בני ראיה׃ בני־רצין בני־נקודא בני גזם׃ בני־עזא בני־
.Charchur filii ,Chachupha filii ,Bachbuch Filii .Nephusim filii ,Mehunim filii ,Asnah Filii .Besai filii ,Paseach
50 51 פסח בני בסי׃ בני־אסנה בני־מעונים בני נפיסים׃ בני־בקבוק בני־חקופא בני חרחור׃
filii ,Nesiach Filii .Tamach filii , Sisera filii , Barchos Filii .Charsa filii , Mechida filii , Basluth Filii
52 53 54 בני־בצלות בני־מחידא בני חרשא׃ בני־ברקוס בני־סיסרא בני־תמח׃ בני נציח בני
,Darcon filii , Jahalah Filii .Peruda filii ,Sophereth filii ,Sothai filii : Selomoh servorum Filii .Chatipha
55 56 חטיפא׃ בני עבדי שלמה בני־סטי בני־הספרת בני פרודא׃ בני־יעלה בני־דרקון
servorum filii & , Nethinim Omnes .Ami filii , Hasebaim Pochereth filii ,Chattil filii ,Sephatiah Filii .Ghiddel filii
57 58 בני גדל׃ בני שפטיה בני־חטיל בני פכרת הצביים בני אמי׃ כל־הנתינים ובני עבדי
.Immer ,Addan ,Cherub ,charsa--Tel ,malach-Tel de ascendentes isti Et .duo & ,nonaginta trecenti ; Selomoh
59 שלמה שלש מאות תשעים ושנים׃ ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב אדן אמר
, Nechoda filii ,Thobijah filii ,Delaiah Filii .*ipsi* Israel ex an ,suũ semen & ,suorũ patrũ domum indicare potuerunt non Et
60 ולא יכלו להגיד בית־אבותם וזרעם אם מישראל הם׃ בני־דליה בני־טוביה בני נקודא
accepit qui ,Barzillai filii , Chos filii ,Chabaiah filii ,sacerdotum filiis de Et .duo & quinquaginta , sexcenti
61 שש מאות חמשים ושנים׃ ומבני הכהנים בני חביה בני הקוץ בני ברזלי אשר לקח
,*genealogizatorum* ,suam scripturam quæsierunt Hi .earum nomine super est vocatus & ,uxorem Ghilhaditis Barzillai filiabus de
62 מבנות ברזלי הגלעדי אשה ויקרא על־שמם׃ אלה בקשו כתבם המתיחשים
.sacerdotio à sunt *abdicati* & ,*sunt inventi* non &
ולא נמצאו ויגאלו מן־הכהנה׃

Verſio V U L G. L A T.

28 29 Viri Bethel & Hai, ducenti vigintitres. Filii 30 Nebo, quinquagintaduo. Filii Megbis, centum 31 quinquagintaſex. Filii Ælam alterius, mille ducenti 32 quinquagintaquatuor. Filii Harim, trecenti viginti. 33 Filii Lod, Hadid, & Ono, ſeptingenti vigintiquinque. 34 35 Filii Jericho, trecenti quadragintaquinque. Filii 36 Senaa, tria millia ſexcenti triginta. Sacerdotes: Filii Jadaia in domo Joſue, nongenti ſeptuagintatres. 37 38 Filii Emmer, mille quinquagintaduo. Filii Pheſhur, mille ducenti quadragintaſeptem. 39 Filii Harim, mille decem & ſeptem. 40 Levitæ: Filii Joſue & Cedmihel filiorum Odouiæ, ſeptuagintaquatuor. 41 Cantores: Filii Aſaph, centum vigintiocto. 42 Filii Janitorum: filii Sellum, filii Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Hatita, filii Sobai: univerſi centum trigintanovem. 43 Nathinæi: filii Siha, filii Haſupha, filii Tabbaoth, 44 45 Filii Ceros, filii Siaa, filii Phadon, Filii Lebana, filii Hagaba, filii Accub, 46 Filii Hagab, filii Semlai, filii Hanan, 47 Filii Gaddel, filii Gaher, filii Raaia, 48 Filii Raſin, filii Necoda, filii Gazam, 49 Filii Aza, filii Phaſea, filii Beſee, 50 51 Filii Aſena, filii Munim, filii Nephuſim, Filii Bacbuc, filii Hacupha, filii Harhur, 52 Filii Beſluth, filii Mahida, filii Harſa, 53 Filii Bercos, filii Siſara, filii Thema, 54 Filii Naſia, filii Hatipha, 55 Filii ſervorum Salomonis: filii Sotai, filii Sopheret, filii Pharuda, 56 Filii Jala, filii Dercon, filii Geddel, 57 Filii Saphatia, filii Hatil, filii Phochereth, qui erant de Aſebaim, filii Ami. 58 Omnes Nathinæi, & filii ſervorum Salomonis, trecenti nonagintaduo. 59 Et hi qui aſcenderunt de Thelmala, Thelharſa, Cherub, & Adon, & Emer: & non potuerunt indicare domum patrum ſuorum & ſemen ſuum, utrùm ex Iſrael eſſent. 60 Filii Dalaia, filii Tobia, filii Necoda, ſexcenti quinquagintaduo. 61 Et de filiis Sacerdotum: Filii Hobia, filii Accos, filii Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditis uxorem, & vocatus eſt nomine eorum: 62 Hi quæſierunt ſcripturam genealogiæ ſuæ, & non invenerunt, & ejecti ſunt de ſacerdotio.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 29 * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܥܝ. ܡܐܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ ܢܒܘ. ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ.
30 31 * ܒܢܝ ܡܓܕܫ. ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܫܬܐ. * ܒܢܝ ܥܝܠܡ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ
32 ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ ܚܪܘܡ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܒܢܝ ܠܘܕ ܘܚܕܪ ܘܐܝܢܘ. ܫܒܥܡܐܐ
33 34 ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ ܐܝܪܝܚܘ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܒܢܝ ܣܢܐܐ. ܬܠܬܐ
35 36 ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ. * ܟܗܢܐ ܒܢܝ ܝܕܥܝܐ ܕܒܝܬ ܝܫܘܥ. ܬܫܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ
37 38 ܘܬܠܬܐ. * ܒܢܝ ܐܡܝܪ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܦܫܚܘܪ. ܐܠܦ
39 40 ܘܡܐܬܝܢ ܘܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ ܚܪܘܡ. ܐܠܦ ܘܫܒܥܣܪ. * ܠܘܝܐ ܒܢܝ ܝܫܘܥ
41 ܘܩܕܡܝܐ ܘܒܢܝ ܗܘܕܝܐ. ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܗܠܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ. ܒܢܝ ܐܣܦ. ܡܐܐ
42 ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ ܛܪܗܠܝܣ. ܘܒܢܝ ܫܠܘܡ. ܒܢܝ ܐܛܪ. ܒܢܝ ܐܠܛܡܢ. ܒܢܝ
43 ܝܥܩܘܒ. ܒܢܝ ܚܛܘܛܐ. ܒܢܝ ܫܒܝ. ܟܠܗܘܢ ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܫܥܐ. * ܢܬܝܢܐ. ܒܢܝ
44 ܨܝܢܝܐ. ܒܢܝ ܚܘܫܒܐ. ܒܢܝ ܛܒܥܘܬ. * ܒܢܝ ܩܕܘܣ. ܒܢܝ ܣܝܠܐ. ܒܢܝ ܦܪܘܢ.
45 46 * ܒܢܝ ܠܒܝܐ. ܒܢܝ ܚܓܒܐ. ܒܢܝ ܥܩܘܦ. * ܒܢܝ ܚܓܒ. ܒܢܝ ܫܠܡܝ. ܒܢܝ
47 48 ܚܢܢ. * ܒܢܝ ܓܙܠ. ܒܢܝ ܚܓܪ. ܒܢܝ ܕܝܐ. * ܒܢܝ ܕܝܫܘܢ. ܒܢܝ ܕܒܘܪܐ. ܒܢܝ ܓܙܡ.
49 50 * ܒܢܝ ܥܙܐ. ܒܢܝ ܦܬܚ. ܒܢܝ ܒܣܙ. * ܒܢܝ ܐܣܝܐ. ܒܢܝ ܡܬܢܝܢ. ܒܢܝ ܢܦܘܣܝܢ.
51 52 * ܒܢܝ ܒܩܒܘܩ. ܒܢܝ ܚܩܘܦܐ. ܒܢܝ ܚܕܪܘܪ. * ܒܢܝ ܒܫܠܐܘܬ. ܒܢܝ ܡܚܝܪܐ. ܒܢܝ ܚܪܫܐ.
53 54 * ܒܢܝ ܩܪܩܘܣ. ܒܢܝ ܣܝܣܪܐ. ܒܢܝ ܬܡܢܝ. * ܒܢܝ ܢܨܝܚ. ܒܢܝ ܚܛܘܦܐ. * ܒܢܝ ܥܒܪ.
55 56 ܒܢܝ ܫܠܝܡ. ܒܢܝ ܣܘܛܝܡ. ܒܢܝ ܐܣܦܪܘܬ. ܒܢܝ ܦܪܘܕܐ. * ܒܢܝ ܥܠܐ. ܒܢܝ ܫܦܛܝܐ.
57 ܒܢܝ ܬܪܩܘܢ. ܒܢܝ ܓܕܠ. * ܒܢܝ ܚܛܘܠ. ܒܢܝ ܒܩܪܘܬ. ܒܢܝ ܚܠܬܐ. ܒܢܝ ܐܡܪ.
58 59 * ܟܠܗܘܢ ܢܬܝܢܐ. ܘܒܢܝ ܥܒܪ ܘܫܠܝܡ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܘܗܠܝܢ ܐܚܪܢܝܢ
ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܬܠܡܚܠܐ ܠܬܠܐܒܒ ܘܠܟܪܘܒܝ. ܘܗܝܕܝܢ ܐܬܦܩܕ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܠܡܚܘܝܘ
60 ܫܪܒܬܐ ܕܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ ܘܐܚܘܬܗܘܢ. ܐܠܐ ܐܢ ܕܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܐܢܘܢ. * ܒܢܝ ܕܠܝܐ. ܒܢܝ ܛܘܒܝܐ.
61 ܒܢܝ ܢܩܪܝܐ. ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ ܚܒܝܐ. ܒܢܝ ܩܘܗܘܣ. ܒܢܝ ܒܪܙܠܝ ܕܢܣܒ
62 ܡܢ ܒܢܬܗ ܕܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ. ܐܢܬܬܐ. ܘܐܬܩܪܝ ܒܫܡܗܘܢ. * ܗܢܘܢ ܒܥܘ ܟܬܒܐ
ܕܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ. ܘܐܬܦܪܫܘ ܗܘܘ ܡܢ ܟܘܡܪܘܬܐ.

Cives Beth-il & Aai, ducenti viginti tres: 28 29 Filii Nobu, quinquaginta duo: 30 Filii Megdas, centum quinquaginta ſex: 31 Filii Ilam, mille ducenti quinquaginta quatuor: 32 Filii Horom, trecenti viginti: 33 Filii Lud, Hodar, & Ino, ſeptingenti viginti quinque. 34 Jerichuntini, trecenti quadraginta quinque: 35 Filii Senaæ, ter mille ſexcenti triginta. 36 Sacerdotes filii Idaiæ, ex familia Jeſu, nongenti ſeptuaginta tres: 37 Filii Amir, mille ducenti quinquaginta duo: 38 Filii Phaſhar, mille ducenti ſeptuaginta quatuor: 39 Filii Harum, mille ſeptemdecim: 40 Levitæ filii Jeſu & Cadmiæ, necnon filii Hodiæ, ſeptuaginta quatuor: 41 Hi ſunt qui miniſtrabant: filii Aſaph, centum viginti octo: 42 Filii Tarhelis, filii Salum, filii Atar, filii Alteman, filii Jacob, filii Hatotæ, filii Sabi: hi omnes centum triginta novem. 43 Nethanæi; filii Siniæ, filii Hosbæ, filii Tabeoth, 44 Filii Cados, filii Sillæ, filii Pharon, 45 Filii Lebiæ, filii Hagbæ, filii Acuph, 46 Filii Hagab, filii Salmi, filii Hanan, 47 Filii Gazal, filii Hagar, filii Dajæ, 48 Filii Diſon, filii Deboræ, filii Gazam, 49 Filii Azæ filii Pathah, filii Baſaz, 50 Filii Aſiæ, filii Mathnin, filii Nephoſin, 51 Filii Bacbuc, filii Hacophæ, filii Hadhor, 52 Filii Beſlaoth, filii Mehiræ, filii Harſæ, 53 Filii Carcos, filii Siſræ, filii Tamnai, 54 Filii Neſih, filii Hatophæ, 55 Filii Eber, filii Salim, filii Sotim, filii Eſpheroth, filii Perudæ, 56 Filii Alæ, filii Sephatiæ, filii Tarcon, filii Gadal, Filii Hatul, filii Bacroth, filii Hiltæ, filii Amar: 57 58 Omnes Nethanæi, & filii Eber ac Salim; trecenti nonaginta duo. 59 Hi ſunt præter eà qui aſcenderunt è Telmahala ad Telaabam & Chorbi. Tunc edictum fuit: ſed non potuerunt oſtendere familias patrum ſuorum & genealogias ſuas, ſed tantùm quòd ex Iſraelitis eſſent. 60 Filii Delaiæ, filii Tobiæ, filii Necariæ; ſexcenti quinquaginta duo: 61 Filii Habiæ, filii Kehos, filii Barzelai, qui quòd è filiabus Barzelai Galaaditis uxorem duxiſſet, vocatus fuerat de nomine illorum. 62 Hi cùm quæſiviſſent in libro familiarum ſuarum, nec inveniſſent, abdicati fuerunt à ſacerdotio.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

28 29 Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ Ἀϊὰ, τετρακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ (μ) Ναβοῦ, πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Μαγεβὶς,
30 ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Υἱοὶ Ἠλαμὰρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ (ν) Ἠλὰμ, τρι-
31 32 ακόσιοι εἴκοσιν. Υἱοὶ (ξ) Λοδαδὶ καὶ Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι (ο)
33 34 τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ (†) Σεναὰ, τρισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα. Καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ (π) Ἰεδουὰ τῷ
35 36 οἴκῳ (ρ) Ἰησοῖ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς. Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο. Υἱοὶ (σ) Φασ-
37 38 σοὺρ, χίλιοι διακόσιοι (τ) τεσσαρακονταεπτά. Υἱοὶ Ἡρὲμ, χίλιοι ἑπτά. Καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἰησοῦ
39 40 καὶ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς Ὠδουΐα, ἑβδομηκοντατέσσαρες. Οἱ ᾄδοντες υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.
41 Υἱοὶ τῶν πυλωρῶν, υἱοὶ Σηλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ Τημὼν, υἱοὶ (υ) Ἀκοὺβ, υἱοὶ Ἀττὰ, υἱοὶ Σωβαὶ,
42 οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα. Οἱ Ναθινὶμ, υἱοὶ (φ) Σουθία, υἱοὶ Ἀσουφὰ, υἱοὶ Ταβαὼθ, Υἱοὶ
43 44 Κάδης, υἱοὶ Σιαὰ, υἱοὶ Φαδὼν, Υἱοὶ Λαβανὼ, υἱοὶ Ἀγαβὰ, υἱοὶ Ἀκοὺβ, Υἱοὶ Ἀγὰβ, υἱοὶ Σελα-
45 46 μὶ, υἱοὶ Ἀνὰν, Υἱοὶ Γεδδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ, υἱοὶ Ῥαϊὰ, Υἱοὶ Ῥασὼν, υἱοὶ (χ) Νεκωδὰ, υἱοὶ
47 48 Γαζὲμ, Υἱοὶ Ἀζὼ, υἱοὶ Φασὴ, υἱοὶ Βασὶ, Υἱοὶ Ἀσενὰ, υἱοὶ Μοουνὶμ, υἱοὶ Νεφουσὶμ, Υἱοὶ Βακ-
49 50 51 βοὺκ, υἱοὶ Ἀκουφὰ, υἱοὶ Ἀροὺρ, Υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ (ψ) Μαουδὰ, υἱοὶ Ἀρσὰ, Υἱοὶ Βαρκὸς, υἱοὶ
52 53 Σισάρα, υἱοὶ Θεμὰ, Υἱοὶ (ω) Ναθιὲ, υἱοὶ (α) Ἀτουφά· Υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σωταὶ,
54 55 υἱοὶ (β) Σεφηρὰ, υἱοὶ Φαδουρὰ, Υἱοὶ (γ) Ἰεηλὰ, υἱοὶ Δαρκὼν, υἱοὶ (δ) Γεδὴλ, Υἱοὶ Σαφατία,
56 57 υἱοὶ (ε) Ἀτὶλ, υἱοὶ (ζ) Φαχεραὼθ, υἱοὶ Ἀσεβωεὶμ, υἱοὶ Ἠμεί. Πάντες οἱ Ναθανὶμ, καὶ υἱοὶ Ἀβδη-
58 σελμὰ, τριακόσιοι ἐνενηκονταδύο. Καὶ οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ (η) Θελμελὲχ, Θελαρησὰ, Χεροὺβ,
59 Ἡδὰν, Ἐμμὴρ, καὶ οὐκ (θ) ἐδυνάσθησαν τοῦ ἀναγγεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν εἰ
60 ἐξ Ἰσραήλ εἰσιν· Υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ Βουὰ, υἱοὶ Τωβίου, υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.
61 Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων υἱοὶ (ι) Λαβεία, υἱοὶ Ἀκκοὺς, υἱοὶ Βερζελλαὶ, ὃς ἔλαβεν (κ) ἀπὸ τῶν
62 θυγατέρων Βερζελλαὶ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῶν. Οὗτοι ἐζήτησαν
γραφὴν αὐτῶν οἱ μεθωεσὶμ, καὶ οὐχ εὑρέθησαν, καὶ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.

Viri Bethel, & Aia, quadringenti viginti tres : Filii Nabu, quinquaginta 28 29
duo: Filii Magebis, centũ quinquaginta ſex: Filii (a) Elamar, mille ducenti 30 31
quinquaginta quatuor: Filii Elam, trecenti viginti: Filii Lodadi, et Ono, ſe- 32 33
ptingenti viginti quinque: Filii Hiericho, trecenti quadraginta quinque: Fi- 34 35
lii Senaa, tria millia ſexcenti triginta. Et ſacerdotes filii Jedua, de domo 36
Jeſu, nongenti ſeptuaginta tres : Filii Emmer, mille quinquaginta 37
duo : Filii Phaſſur, mille ducenti quadraginta ſeptem : Filii Erem, 38 39
(b) mille ſeptem. Et Levitæ filii Jeſu, & Cadmiel ex filiis Oduia, ſe- 40
ptuaginta quatuor. Cantores filii Aſaph, centum viginti octo. Filii 41 42
Janitorum, filii Sellum, filii Ater, filii Telmon, filii Acub, filii A-
tita, filii Sobai, omnes centum triginta novem. Nathinæi, filii Suthia, 43
filii Aſupha, filii Tabaoth, Filii Cades, filii Siaa, filii Phadon, Filii 44 45
Labano, filii Agaba, filii Acub, Filii Agab, filii Selami, filii Anan, 46
Filii Geddel, filii Gaar, filii Raia, Filii Raſon, filii Necoda, filii 47 48
Gazem, Filii Azo, filii Phaſe, filii Baſi, Filii Aſena, filii Mounim, 49 50
filii Nephuſim, Filii Bacbuc, filii Acupha, filii Arur, Filii Baſaloth, 51 52
filii Mauda, filii Arſa, Filii Barcos, filii Siſara, filii Thema, Filii 53 54
Naſthie, filii Atupha, Filii ſervorum Salomon, filii Sotai, filii Sephera, 55
filii Phadura, Filii Jeela, filii Darcon, filii Gediel, Filii Saphatia, 56 57
filii Atil, filii Phacherath, filii Aſeboim, filii Hemei : Omnes Nathinæi, 58
& filii (c) Abdeſelma, trecenti nonaginta duo. Et hi, qui aſcen- 59
derunt de Thelmelech, Thelareſa, Cherub, Hedan, Emmer, & non
potuerunt indicare domum patriæ ſuæ, & ſemen ſuum, ſi ex Iſrael
ſunt, Filii Dalaia, filii Bua, filii Tobiæ, filii Necoda, ſexcenti quinqua 60
ginta duo : Et de filiis ſacerdotum, filii (d) Labia, filii Anchus, filii 61
Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditæ uxorem, & vo-
catus eſt in nomine eorum. Hi quæſierunt ſcripturam ſuam (e) Methoe- 62
ſim, & non ſunt inventi, & (f) abdicati ſunt à ſacerdotio.

MS.A. (μ) Ναβὼ, (ν) Ἠρὰμ, (ξ) Λυδδὼν, Λοδαδὶδ καὶ Ὠνὼ, (ο) τεσσερακονταπέντε. (†) Σενναὰ, (π) Ἰεδδουὰ (ρ) Ἰησοῦ, (σ) Φασοὺρ, (τ) τεσσερακονταεπτά. (υ) Ἀκοὺμ, (φ) Σουαὰ υἱοῦ Ἀσουφὰ, (χ) Νεκωδὰν, (ψ) Μειδὰ, (ω) Νεθιὲ, (α) Ἀτιφά· (β) Ἀσεφοραὼθ, (γ) Ἰηλὰ, (δ) Γεδδιὴλ, (ε) Ἀττὶλ, (ζ) Φακεραὼθ, (η) Θελμεχὲλ, (θ) ἠδυνήθησαν (ι) Ὀβδία (κ) ἀπὸ θυγατέρων

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

28 29 * رجال بيثيل وايا * اربعماية ثلثه وعشرين * بني نابوا * اثنين وخمسين * بني ماجب مايه *
30 31 وسته وخمسين * بني الامر * الف ومايتين واربعه وخمسين * بني ارام * ثلثماية وعشرين * بني
32 33 لوداد واون * سبعماية وخمسه وعشرين * بني يريحا * ثلثماية خمسه واربعين * بني سناء * ثلثه
35 36 37 الاف وستماية وثلثين * الكهنه بني يادوا لبيت يسوع * ستماية وثلثه وتسعين * بني امير * الف
38 39 وثلثه وخمسين * بني فاسور الف ومايتين سبعه واربعين * بني ابرام * الف وسبعه واربعين *
40 41 * اللاويين بني يسوع وقدميل * لبني بنيادويا سبعه واربعين * بني اساف المسبحين *
42 مايه وثمانيه وعشرين * بني البوابين * بني سالوم * بني اطير * بني طلمون * بني
43 يافوم * بني اطيطا * بني سباي * جميعهم مايه تسعه وثلثين * النثينيين * بني سوبال *
44 45 بني اسوفا * بني طاباوث * بني قادس * بني سياء * بني فادون * بني لابانا * بني اجابا *
46 47 بني اقوب * بني اعاب * بني سالامي * بني آنان * بني جديل * بني جاار * بني رايا *
48 49 * بني راسون * بني ناقود * بني عزام * بني ارا * بني فاسي * بني باسي * بني اسنا * بني
50 51 مونيين * بني نافوسين * بني بقبوق * بني اقوفا * بني ارور * بني بسالوث * بني
52 53 54 ميدا * بني ارسا * بني برقس * بني سيسار * بني تاما * بني نستيا * بني اطيفا * بني
55 56 عبيد سليمن * بني سوطان * بني اسافيراط * بني فادور * بني يالا * بني درقون * بني
57 58 جديل * بني سافاطيا * بني اطيل * بني فاشارات اسبايويم * بني عماي * جميع
59 النثينيين وبني ابديسلما * ثلثماية واثنين وتسعون * هولاء لما صعدوا من تلملح *
تلاريسا * ساروب * ايدان * امير * ولم يستطيعوا ان يخبروا بنسبة قبايلهم وزرعهم من
60 61 اسرايل * بني دالايا * بني طوبيوا * بني ناقود ستماية واثنين وخمسين * ومن الكهنه *
بني ايليا * بني ناقوس * بني برزلاي الذي اخذ من بنات برزلاي الجلعدي مرءه
62 وسمي على اسمايهم * هاولاء طلبوا كتابا لهم مادويسين فلم يجدوا * فصدت قرابهم
الي الكهنوت *

Viri Beth-il & Aia, quadringenti 28
viginti tres. Filii Nabu, quinqua- 29
ginta duo. Filii Mageb, centum quin- 30
quaginta ſex. Filii Elamar, mille 31
ducenti quinquaginta quatuor. Filii 32
Aram, trecenti viginti. Filii Lo- 33
dad & Oa, ſeptingenti vigintiquin-
que. Filii Jericho, trecenti qua- 34
draginta quinque. Filii Senaa, ter 35
mille ſexcenti triginta. Sacerdotes filii 36
Jadua, de domo Jeſu, ſexcenti nona-
ginta tres. Filii Emmir, mille quin- 37
quaginta tres. Filii Phaſſur, mille du- 38
centi quadraginta ſeptem. Filii Abram, 39
mille quadraginta ſeptem. Levitæ fi- 40
lii Jeſu & Cadmielis, de filiis Ben-
jaduya, quadraginta ſeptem. Cantores 41
filii Aſaph, centum viginti octo.
Filii janitorum : filii Salum, filii Atir, 42
filii Talmon, filii Jacum, filii Atita,
filii Sobai : omnes iſti, centum trigin-
ta novem. Nathenæi ; filii Suthel ; 43
filii Aſupha, filii Tabeoth, Filii Ca- 44
des, filii Siaa, filii Phadon, Filii 45
Labana, filii Agaba, filii Acub, Filii 46
Agab, filii Salami, filii Anan, Filii 47
Geddil, filii Gaar, filii Rija, Filii 48
Raſon, filii Nacod, filii Gazam, Filii 49
Aſa, filii Phaſa, filii Baſi, Filii 50
Aſna, filii Mojunin, filii Nephuſin, Filii 51
Bacbuc, filii Acupha, filii Arur, Filii 52
Beſaloth, filii Maida, filii Arſa, Filii 53
Barcos, filii Siſar, filii Tama, Filii 54
Naſtia, filii Atipha, Filii ſervorum 55
Salomonis, filii Sotan, filii Aſaphirat,
filii Padur, Filii Jeela, filii Darcon, 56
filii Geddil, Filii, Saphatia, filii Attil, 57
filii Phacharath Asbauim, filii Emei.
Omnes Nathenæi, & filii Abdiſelma, 58
trecenti nonaginta duo. Hi cùm a- 59
ſcendiſſent è Telmelah, Telariſa, Che-
rub, Idan, Emmir; non potuerunt in-
dicare ductum familiarum ſuarum &
ſeminis ſui ex Iſraele. Filii Delaia, 60
filii Tobio, filii Necod, ſexcenti quin-
quaginta duo. Et è ſacerdotibus ; filii 61
Eliæ, filii Necus, filii Berzellai qui
duxit è filiabus Berzellai Galaaditæ
uxorem, & vocatus eſt de nomine
eorum. Iſti quæſiverunt ſcripturam 62
ſuam Methoeſin (corrupta vox Hebræa *mithiahaſim,* i. genealogicam), *& non*
invenerunt ; ideoque interdictus fuit eis
acceſſus ad ſacerdotium.

.perfectionibus & ;illustrationib⁹ in sacerdotem stare usque ; sanctitarũ sanctitate de comederent non ut ,eos ad Tirsatha dixit Et
63 ויאמר התרשתא להם אשר לא־יאכלו מקדש הקדשים עד עמד כהן לאורים ולתמים׃
,eorum ancillas &,eorum servos Præter .sexaginta trecenti millia duo ,millia decem quater ,unus tanquam concio Omnis
65 64 כל־הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש־מאות ששים׃ מלבד עבדיהם ואמהתיהם
eorum Equi .ducenti cantatrices & ,cantores eis Et .septem & triginta trecenti millia septem ipsi
66 אלה שבעת אלפים שלש מאות שלשים ושבעה ולהם משררים ומשררות מאתים׃ סוסיהם
triginta quadringenti eorum Cameli .quinque & quadraginta ducenti eorum muli ; sex & triginta septingenti
67 שבע מאות שלשים וששה פרדיהם מאתים ארבעים וחמשה׃ גמליהם ארבע מאות שלשים
quæ Domini domum in eos intrando in ,patrum capitibus de Et .viginti & septingenti millia sex Asini .quinque &
68 וחמשה חמרים ששת אלפים שבע מאות ועשרים׃ ומראשי האבות בבואם לבית יהוה אשר
dederunt suam potestatẽ Secundùm .suo stabilimento in eã stare faciendum ad ,Dei domum ad se sponte obtulerũt ,Jerusalaim in
69 בירושלם התנדבו לבית האלהים להעמידו על־מכונו׃ ככחם נתנו
sacerdotum tunicas & ,millia quinque minas argenti & ,mille & ,millia decem sexies drachmas auri ,operis thesaurũ in
לאוצר המלאכה זהב דרכמונים שש־רבאות ואלף וכסף מנים חמשת אלפים וכתנת כהנים
omnis & ;suis urbibus in Nethinim & ,janitores & ,cantores & ,populo de & ,Levitæ & ,sacerdotes habitaverunt Et .centum
70 מאה׃ וישבו הכהנים והלוים ומן־העם והמשררים והשוערים והנתינים בעריהם וכל־
.suis urbibus in Israel
ישראל בעריהם׃

CAP. III. ג

Jesuah surrexit Et .Jerusalaim in unus vir tanquã popul⁹ sunt cõgregati Et .urbibus in Israel filii & ,septimus mensis attigit Et
2 1 ויגע החדש השביעי ובני ישראל בערים ויאספו העם כאיש אחד אל ירושלם׃ ויקם ישוע
, Israel Dei altare ædificaverunt & ;ejus fratres & ,Sealthiel filius Zerubabel & ,sacerdotes ejus fratres & ,Josadach filius
בן־יוצדק ואחיו הכהנים וזרבבל בן־שאלתיאל ואחיו ויבנו את־מזבח אלהי ישראל
suis stabilimentis in altare firmaverũt Et .Dei viri Mosch lege in scriptũ sicut ,ascensiones illud super ascendere faciendũ ad
3 להעלות עליו עלות ככתוב בתורת משה איש־האלהים׃ ויכינו המזבח על־מכונתיו
fecerunt Et .vespere & ,mane holocausta,Domino ascensiones illud super obtulerũt Et .terrarum populis à eos super terrore in quia
4 כי באימה עליהם מעמי הארצות ויעל עליו עלות ליהוה עלות לבקר ולערב׃ ויעשו
postea Et .suo die in diei rem consuetudinẽ scdm numero in die in die ascensionẽ in & ,scriptũ sicut tabernaculorũ solennitatem
5 את־חג הסכות ככתוב ועלת יום ביום במספר כמשפט דבר־יום ביומו׃ ואחרי־כן
.Domino spontaneũ offerenti spontaneè omni & ,sanctificatis Domini solẽnitatib⁹ omnibus in & ,mensibus in & , juge holocaustã
עלת תמיד ולחדשים ולכל־מועדי יהוה המקדשים ולכל מתנדב נדבה ליהוה׃
argentũ dederũt Et .erat fundatũ non Domini templũ Et .Dño ascensiones facere ascendere cœperunt septimi mensis uno die A
7 6 מיום אחד לחדש השביעי החלו להעלות עלות ליהוה והיכל יהוה לא יסד׃ ויתנו כסף
,Jappo mare ad Lebanon de cedrina ligna adducendũ ad ,Sorim & ,Sidoniis oleum & ,potum & ,cibum & ; artificibus & cæsoribus
לחצבים ולחרשים ומאכל ומשתה ושמן לצדנים ולצרים להביא עצי ארזים מן־הלבנון אל־ים יפוא
mense in , Jerusalaim in Dei domum ad eorũ adventus secundo anno in Et .eis Paras regis Chores permissionẽ juxta
8 כרשיון כורש מלך־פרס עליהם׃ ובשנה השנית לבואם אל־בית האלהים לירושלם בחדש
venientes omnes & ,Levitæ & ,sacerdotes eorũ fratrum residuum &,Josadach filius Jesuah & ,Sealthiel filius Zerubabel cœperũt,secundo
השני החלו זרבבל בן־שאלתיאל וישוע בן־יוצדק ושאר אחיהם הכהנים והלוים וכל־הבאים
.Domini domus opere super urgendum ad ,supra & ,annorum viginti filio à Levitas statuerunt & ,Jerusalaim captivitate de
מהשבי ירושלם ויעמידו את־הלוים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על־מלאכת בית־יהוה׃

Verſio VULG. LAT.

Et dixit Atherſatha eis, ut non comederent de Sancto ſanctorum, donec ſurgeret ſacerdos doctus atque perfectus. 63 Omnis multitudo quaſi unus, quadragintaduo millia trecenti ſexaginta : 64 Exceptis ſervis eorum, & ancillis, qui erant ſepté millia trecenti trigintaſeptem : & in ipſis cantores atque cantatrices ducenti. 65 Equi eorum, ſeptingenti trigintaſex, muli eorum, ducenti quadragintaquinque, 66 Cameli eorum, quadringenti trigintaquinque, 67 aſini eorum, ſex millia ſeptingenti viginti. Et de principibus patrum, cùm ingrederentur templũ Dñi, quod eſt in Jeruſalem, ſpontè obtulerunt in domũ Dei ad extruendam eam in loco ſuo. 68 Secundùm vires ſuas dederunt impenſas operis, auri ſolidos ſexaginta millia & mille, argenti mnas quinque millia, & veſtes ſacerdotales centum. 69 Habitaverunt ergò Sacerdotes, et Levitæ, & de populo, & cantores, & janitores, & Nathinæi, in urbibus ſuis, univerſúſque Iſrael in civitatibus ſuis. 70

CAP. III.

JAmque venerat menſis ſeptimus, & erant filii Iſrael in civitatibus ſuis : congregatus eſt ergò populus quaſi vir unus in Jeruſalem. 1 Et ſurrexit Joſue filius Joſedec, & fratres ejus ſacerdotes, & Zorobabel filius Salathiel, & fratres ejus, & ædificaverunt altare Dei Iſrael, ut offerent in eo holocautomata, ſicut ſcriptum eſt in lege Moyſi viri Dei : 2 Collocaverunt autem altare Dei ſuper baſes ſuas, deterrentibus eos per circuitum populis terrarum, & obtulerunt ſuper illud holocauſtum Dño manè & veſperé : 3 Fecerúntque ſolennitatem tabernaculorum, ſicut ſcriptum eſt, & holocauſtum diebus ſingulis per ordinem ſecundùm præceptum op⁹ diei in die ſuo. 4 Et poſt hæc holocauſtum juge, tam in Calendis quàm in univerſis ſolennitatibus Dñi, quæ erant conſecratæ, & in omnib⁹ in quibus ultrò offerebatur munus Dño. 5 A primo die menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſtum Domino : porrò templum Dei nondum fundatum erat. 6 Dederunt autem pecunias latomis & cæmentariis : cibum quoque, & potum, & oleum, Sidoniis Tyriíſque, ut deferrent ligna cedrina de Libano ad mare Joppe, juxta quod præceperat Cyrus rex Perſarum eis. 7 Anno autem ſecundo adventûs eorum ad templum Dei in Jeruſalem, menſe ſecundo, cœperunt Zorobabel filius Salathiel, & Joſue filius Joſedec, & reliqui de fratribus eorum Sacerdotes, & Levitæ, et omnes qui venerant de captivitate in Jeruſalem, et conſtituerunt Levitas à viginti annis et ſuprà, ut urgerent opus Domini. 8

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

63 ܟܗܢܐ ܕܢܩܘܡ ܥܕܡܐ .ܩܘܕܫ̈ܐ ܩܘܕܫ ܡܢ ܢܐܟܠܘܢ ܕܠܐ .ܕܐܝܣܪܝܠ ܪ̈ܝܫܐ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪܘ *
64 ܘܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܪܒܘܢ ܐܪܒܥ .ܐܟܚܕܐ ܟܢܘܫܬܐ ܟܠܗ * .ܘܢܚܙܐ ܘܢܫܐܠ .ܪܒܐ
65 ܘܬܠܬܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܫܒܥܐ ܕܗܘܝܢ .ܘܐܡܗܬܗܘܢ ܥܒܕܝܗܘܢ ܡܢ ܣܛܪ * .ܘܫܬܝܢ
ܫܒܥܡܐܐ ܘܪ̈ܟܫܗܘܢ .ܡܐܬܝܢ .ܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܘܡܫܡܫܢܐ .ܘܫܒܥܐ ܘܬܠܬܝܢ
66 67 ܐܪܒܥܡܐܐ .ܓܡ̈ܠܝܗܘܢ * .ܘܚܡܫܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܡܐܬܝܢ .ܟܘܕܢܘܬܗܘܢ * .ܘܫܬܐ ܘܬܠܬܝܢ
68 ܟܕ .ܐܒܗ̈ܬܐ ܪ̈ܝܫܝ ܘܡܢ * .ܘܥܣܪܝܢ ܫܒܥܡܐܐ ܐܠܦܝܢ ܫܬܐ ܚܡܪ̈ܝܗܘܢ .ܘܚܡܫܐ ܘܬܠܬܝܢ
.ܒܚܝܠܗܘܢ ܘܐܬܚܝܠܘ ܘܩܡܘ .ܕܡܪܝܐ ܒܝܬܗ ܥܠ ܐܬܪܥܝܘ .ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܕܡܪܝܐ ܠܒܝܬܗ ܥܠܘ
69 .ܟܣܦܐ .ܚܕ ܘܐܠܦܐ ܪ̈ܒܘܢ ܫܬ .ܕܕܗܒܐ ܕܕܝܢܪ̈ܐ .ܕܥܒܕܐ ܠܓܙܐ ܘܝܗܒܘ *
70 ܘܡܢ .ܘܠܘܝ̈ܐ ܟܘܡܪ̈ܐ ܘܗܦܟܘ * .ܡܐܐ ܠܟܘܡܪ̈ܐ ܘܟܘܬܝܢܝܬܐ .ܐܠܦܝܢ ܚܡܫܐ ܡܢܝܢ
ܘܟܠܗ .ܒܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ ܗܘܘ ܕܥܡܪܝܢ ܘܐܝܠܝܢ :ܘܢܬܝܢ̈ܐ ܬܪ̈ܥܐ ܘܡܢ .ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܢ .ܥܡܐ
1 ܐܝܣܪܝܠ ܒܢܝ̈ ܘܟܕ .ܫܒܝܥܝܐ ܝܪܚܐ ܡܛܐ ܘܟܕ * * ܓ * ܩܦܠܐܘܢ * .ܘܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ ܐܝܣܪܝܠ
2 ܒܪ ܝܫܘܥ ܘܩܡ * .ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܡܣܩ .ܚܕ ܓܒܪܐ ܐܝܟ ܥܡܐ ܘܐܬܟܢܫ .ܒܡܕܝܢ̈ܬܗܘܢ
ܠܐܠܗܐ ܡܕܒܚܐ ܘܒܢܘ .ܘܐܚܘܗܝ ܫܠܬܐܝܠ ܒܪ ܘܙܪܘܒܒܠ .ܟܘܡܪ̈ܐ ܘܐܚܘܗܝ ܝܘܙܕܩ
.ܕܐܠܗܐ ܢܒܝܐ ܕܡܘܫܐ ܒܢܡܘܣܐ ܕܟܬܝܒ ܐܝܟ .ܥܠܘܬܐ ܥܠܘܗܝ ܠܡܣܩܘ .ܕܐܝܣܪܝܠ
3 ܥܡ̈ܡܐ ܡܢ .ܥܠܝܗܘܢ ܗܘܬ ܪܒܬܐ ܕܕܚܠܬܐ ܡܛܠ .ܬܩܘܢܗ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܐܬܩܢ *
4 ܘܥܒܕܘ* .ܘܕܪܡܫܐ ܕܨܦܪܐ ܥܠܘܬܐ .ܠܡܪܝܐ ܥܠܘܬܐ ܥܠܘܗܝ ܘܐܣܩܘ .ܒܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܥܡܪܝܢ
.ܝܘܡ ܘܫܘܠܡ .ܢܡܘܣܐ ܐܝܟ ܒܡܢܝܢܐ ܒܝܘܡ ܝܘܡ ܘܥܠܘܬܐ .ܕܟܬܝܒ ܐܝܟ ܕܡܛܠܐ ܥܐܕܐ
5 .ܩܘܪ̈ܒܢܐ .ܕܡܪܝܐ ܥܐ̈ܕܘܗܝ ܘܒܟܠ .ܒܝܪ̈ܚܐ ܐܡܝܢܬܐ ܥܠܘܬܐ ܗܠܝܢ ܒܬܪ ܘܡܢ * .ܒܝܘܡܗ
6 .ܠܡܪܝܐ ܥܠܘܬܐ ܠܡܣܩܘ ܫܪܝܘ ܫܒܝܥܝܐ ܒܝܪܚܐ ܚܕ ܡܢ* .ܕܡܪܝܐ ܨܒܝܢܐ ܕܨܒܐ ܡܢ ܘܒܟܠ
7 ܘܡܐܟܘܠܬܐ .ܘܠܢܓܪ̈ܐ ܠܦܣܘܠܐ ܟܣܦܐ ܘܝܗܒܘ* .ܐܫܬܡܠܝ ܠܐ ܥܕܟܝܠ ܕܡܪܝܐ ܘܗܝܟܠܐ
.ܠܝܘܦܐ ܒܝܡܐ ܠܒܢܢ ܡܢ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩܝ̈ܣܐ ܕܢܝܬܘܢ :ܘܠܨܝܕܘܢ̈ܝܐ ܠܨܘܪ̈ܝܐ ܘܡܫܚܐ .ܘܡܫܬܝܐ
8 ܠܒܝܬܗ ܕܥܠܘ ܡܢ ܕܬܪܬܝܢ ܘܒܫܢܬܐ * .ܠܗܘܢ .ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܡܠܟܐ ܟܘܪܫ ܐܢܘܢ ܕܦܩܕ ܐܝܟ
.ܝܘܙܕܩ ܒܪ ܘܝܫܘܥ .ܫܠܬܐܝܠ ܒܪ ܙܪܘܒܒܠ ܫܕܪ .ܕܬܪܝܢ ܒܝܪܚܐ .ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܕܡܪܝܐ
ܠܠܘܝ̈ܐ ܘܐܩܝܡܘ .ܠܐܘܪܫܠܡ ܫܒܝܬܐ ܡܢ ܕܐܬܘ ܘܟܠ .ܘܠܘܝ̈ܐ ܘܟܘܡܪ̈ܐ .ܕܐܚܝ̈ܗܘܢ ܘܫܪܟܐ
.ܕܡܪܝܐ ܕܒܝܬܗ ܥܒܕܐ ܥܠ ܡܦܩܕܝܢ ܕܢܗܘܘܢ .ܘܠܥܠ ܫܢܝ̈ܢ ܥܣܪܝܢ ܒܪ ܡܢ

Dixerunt enim eis principes Iſraelis ne comederent è ſancto ſanctorum, donec ſurgeret ſumm⁹ ſacerdos, & inquireret ac videret. 63 Tota hæc ſimul congregatio fuit quatuor myriades, bis mille trecenti ſexaginta: 64 Præter ſervos & ancillas eorũ, qui fuerunt ſepties mille trecenti triginta ſepté, & ducentos miniſtros qui miniſtrabant eis: 65 equi eorum fuerunt ſeptingenti triginta ſex : Muli eorum, ducenti quadraginta quinque : 66 Cameli eorum, quadringenti triginta quinque: 67 aſini, ſexies mille ſeptingenti viginti. Ex primorib⁹ paternarũ familiarũ, quum ingreſſi fuiſſent domum Dñi quæ eſt in Jeruſalem, cogitaverunt de domo Dñi: & ſurrexerunt viribuſque conati 68 Dederunt in theſaurum ipſius operis aureorum denariorũ ſex myriades ac mille, argenti minas quinquies mille, & tunicas centum pro ſacerdotib⁹. 69 Ita reverſi ſunt ſacerdotes et Levitæ, & ex populo, miniſtris, janitoribus, & Nethanæis; et ii qui habitabant in civitatib⁹ ſuis, omneſq; Iſraelitæ ac civitates eorum. 70

CAP. III.

ADveniente autem menſe ſeptimo, dum Iſraelitæ *verſarentur* in civitatib⁹ ſuis, congregat⁹ eſt popul⁹ quaſi vir unus, ut aſcenderet in Jeruſalem. 1 Ubi ſurgentes Jeſus Jozedeci fili⁹, & ſacerdotes fratres ej⁹, necnon Zorbabel fili⁹ Selathielis cum fratrib⁹ ſuis; ædificaverunt altare Deo Iſraelis, ad offerendum ſup illud holocauſta, quemadmodũ ſcriptum eſt in lege Moſis prophetæ Dei. 2 Altari in ſua ſede conſtituto (terror enim ingens imminebat ipſis propter gentes quæ habitabant in urbib⁹) obtulerunt ſup illud holocauſta Dño, holocauſtũ matutinum ac veſpertinum : 3 Et celebrârunt feſtum tabernaculorũ, ſicut ſcriptum eſt: & holocauſta diurna, ſtatuto numero, ſecundùm legem; pro dignitate cujuſq; diei. 4 Deinde holocauſtum juge in menſibus; & in omnibus ſolennitatib⁹ Dñi, ſacra; & omnis volentis, ſpontaneum Domino. 5 A prima *die* menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſtũ Domino, licèt templum Dñi adhuc non eſſet abſolutum. 6 Dederuntque pecuniam lapicidis & fabris; & cibum, potum, ac oleum Tyriis atque Sidoniis, ut ligna cedrina è Libano per mare adveherent in Japha : quemadmodum præſcripſerat illis Cyrus rex Perſidis. 7 Anno ſecundo ab ingreſſu in domum Domini quæ eſt in Jeruſalem, menſe ſecundo; miſit Zorbabel filius Selathielis, & Jeſus Jozedeci filius, cæterique fratres eorum, & ſacerdotes ac Levitæ, omnes denique qui è captivitate ingreſſi fuerant in Jeruſalem; et conſtituerunt Levitas à nato viginti annos & ultrà, ut interdiu præeſſent operi domûs Domini. 8

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

63 Καὶ εἶπεν (λ) ἀθερσαθὰ αὐτοῖς τȣ̃ μὴ φαγεῖν ἀπὸ τȣ̃ ἁγίȣ τῶν ἁγίων, ἕως ἀναςῇ ἱερεὺς τοῖς φωτίζȣσιν
64 65 ϗ τοῖς τελείοις. Πᾶσα δὲ ἡ ἐκκλησία ὁμȣ̃ ὡσεὶ τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, Χωρὶς
δȣ́λων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, ȣ̃τοι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτά. ϗ ȣ̃τοι ᾄδοντες ϗ
66 ᾄδȣσαι διακόσιοι. Ἵπποι αὐτῶν, ἑπτακόσιοι τριακονταέξ· ἡμίονοι αὐτῶν, διακόσιοι (μ) τεσσαρα-
67 κονταπέντε· Κάμηλοι αὐτῶν, τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν, ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴ-
68 κοσι. Καὶ ἀπὸ ἀρχόντων πατριῶν ἐν τῷ (ν) εἰσελθεῖν αὐτȣ̀ς εἰς οἶκον κυρίȣ τȣ̃ ἐν Ἱερȣσαλὴμ, ἠκȣσι-
69 άσαντο εἰς (ξ) οἶκον τȣ̃ θεȣ̃, τȣ̃ ςῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτȣ̃, Ὡς ἡ δύναμις αὐτῶν, ἔδωκαν
εἰς θησαυρὸν τȣ̃ ἔργȣ (ο) χρυσίον καθαρὸν μναὶ ἓξ μυριάδες ϗ χίλιαι, καὶ ἀργυρίȣ μνᾶς πεντακι-
70 χιλίας, ϗ (π) κόθωνοι τῶν ἱερέων ἑκατόν. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, ϗ οἱ Λευῖται, ϗ οἱ ἀπὸ τȣ̃ (ρ)
λαȣ̃, ϗ οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ πυλωροὶ, ϗ οἱ Ναθινὶμ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν
αὐτῶν.

Et dixit Atherſaſtha eis, ut non comederent de ſancto ſanctorum, donec 63
(g) ſurgeret ſacerdos illuminantibus, & perfectis. Omnis autem Ec- 64
cleſia ſimul, quaſi quadraginta duo millia trecenti ſexaginta, Abſque 65
ſervis eorum, & ancillis eorum: hi ſeptem millia trecenti triginta ſe-
ptem: (h) & hi cantores, & cantatrices bis centum. Equi eorum, 66
ſeptingenti triginta ſex: muli eorum, ducenti quadraginta quinque: Ca- 67
meli eorum, quadringenti triginta quinque: aſini eorum, ſex mille ſeptin-
genti viginti. Et ex principibus patriarum, in ingrediendo ipſos in domum 68
Domini, quæ in Hieruſalem, ſpontè obtulerunt in domum Dei, ad ſtatu-
endam eam ſuper ſtabilitatem ſuam; Sicut potentia eorum, dederunt in the- 69
ſaurum operis, (i) aurum purum minæ millia ſexaginta unum, & argen-
ti minas quinque millia, & (k) Cothoni ſacerdotum centum. Et ſede- 70
runt ſacerdotes, & Levitæ, & qui de populo, & cantores, & janito-
res, & Nathinim in civitatibus ſuis, & omnis Iſrael in civitatibus ſuis.

MS.A. (λ) ἀθερσαθὰ (μ) τεσσερακονταπέντε· (ν) ἐλθεῖν (ξ) οἶκον θεȣ̃, (ο) χρυσίον δραχμὰς ἓξ μυριάδας ϗ χιλίας, ϗ ἀργύριον μναὶ πενταχισχίλιαι, (π) χιτῶ-νας τῶν (ρ) λαοῦ, οἱ ᾄδοντες

ΚΕΦ. γʹ.

1 ΚΑὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, (α) ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, ϗ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ
2 εἷς εἰς Ἱερȣσαλήμ. Καὶ ἀνέςη Ἰησȣ̃ς ὁ τȣ̃ Ἰωσεδὲκ ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτȣ̃ ἱερεῖς, ϗ Ζοροβάβελ ὁ τȣ̃ Σα-
λαθιὴλ ϗ οἱ ἀδελφοὶ (β) αὐτȣ̃, ϗ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαςήριον θεȣ̃ Ἰσραὴλ, τȣ̃ ἀνενέγκαι ἐπ᾽ αὐτὸ
3 ὁλοκαυτώσεις, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ (γ) Μωυσῆ ἀνθρώπȣ τȣ̃ θεȣ̃. Καὶ ἡτοίμασε τὸ θυσιαςή-
ριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτȣ̃, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ᾽ αὐτȣ̀ς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν· ϗ ἀνέβη ἐπ᾽
4 αὐτὸ ὁλοκαύτωσις τῷ κυρίῳ τοπρωῒ ϗ εἰς ἑσπέραν. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γε-
5 γραμμένον, ϗ ὁλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτȣ̃· Καὶ
μετὰ τȣ̃το ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμȣ̃, ϗ εἰς τὰς νȣμηνίας, ϗ εἰς πάσας (δ) ἑορτὰς τῷ κυρίῳ τὰς ἡγια-
6 σμένας, ϗ παντὶ ἑκȣσιαζομένῳ ἑκȣ́σιον τῷ κυρίῳ. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τȣ̃ μηνὸς τȣ̃ ἑβδόμȣ ἤρξαντο ἀνα-
7 φέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ, ϗ ὁ (ε) οἶκος τȣ̃ κυρίȣ ȣ̓κ ἐθεμελιώθη. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λα-
τόμοις ϗ τοῖς τέκτοσι, ϗ βρώματα ϗ ποτὰ, ϗ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις, (ζ) ἐνέγκαι
ξύλα κέδρινα ἀπὸ τȣ̃ Λιβάνȣ πρὸς θάλασσαν Ἰόππης, κατ᾽ ἐπιχώρησιν Κύρȣ βασιλέως Περσῶν ἐπ᾽
8 αὐτȣ́ς. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τȣ̃ ἐλθεῖν αὐτȣ̀ς εἰς οἶκον τȣ̃ θεȣ̃ (η) ἐν Ἱερȣσαλὴμ, ἐν μηνὶ
τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τȣ̃ Σαλαθιὴλ ϗ Ἰησȣ̃ς ὁ τȣ̃ Ἰωσεδὲκ, ϗ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται, ϗ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερȣσαλὴμ, ϗ ἔςησε
τȣ̀ς Λευΐτας ἀπὸ εἰκοσαετȣ̃ς ϗ ἐπάνω ἐπὶ τȣ̀ς ποιȣ̃ντας (θ) τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίȣ.

CAP. III.

ET advenit menſis ſeptimus, & filii Iſrael in civitatibus ſuis. Et 1
congregatus eſt populus tanquam vir unus in Hieruſalem. Et ſurrexit 2
Jeſus filius Joſedec, & fratres ejus ſacerdotes, & Zorobabel filius
Salathiel, & fratres ejus: & ædificaverunt altare Dei Iſrael, ad of-
ferendum ſuper illud holocauſtoſes, ſecundum ea, quæ ſcripta ſunt in
lege Moyſi hominis Dei. Et ſtabilierunt altare ſuper ſtabilitatem ſuam: 3
quoniam in terrore ſuper ipſos à populis terrarum. (a) Et aſcendit ſu-
per Iſrael holocauſtoſis Domino manè, & ad veſperam. Et fecerunt ſo- 4
lennitatem tabernaculorum, ſecundùm quod ſcriptum eſt, & holocauſtoſes
diem in die in numero, ſicut judicium, verbum diei in die ſuo: Et poſt hæc 5
holocauſtum jugis ſacrificii, & ad Neomenias, & ad omnes feſtivitates
Domino ſanctificatas, & omni ſpontè offerenti ſpontaneum Domino. In 6
die una menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſtoſes Domino: & do-
mus Domini fundata non erat. Et dederunt argentum latomis, & fa- 7
bris, & cibos, & poculenta, & oleum Sidoniis, & Tyriis, ad afferen-
dum ligna cedrina è Libano, ad mare Joppes, ſecundùm (b) permiſſio-
nem Cyri regis Perſarum ſuper eos. Et in anno ſecundo adventûs eo- 8
rum ad domum Dei in Hieruſalem, in menſe ſecundo cœpit Zorobabel
filius Salathiel, & Jeſus filius Joſedec, & reliqui ex fratribus eorum
ſacerdotes, & Levitæ, & omnes qui veniebant è captivitate in Hieru-
ſalem. Et ſtatuerunt Levitas à viginti annis, & (c) ſuprà, ſuper faci-
entes opera in domo Domini.

MS. A. (α) ϗ ὁ Ἰσραὴλ (β) αὐτῶν, (γ) Μωύσεως (δ) ἑορτὰς κυρίῳ (ε) οἶκος κυρίȣ (ζ) ϗ ἐνέγκαι (η) εἰς (θ) τὰ ἔργα θεȣ̃ οἴκῳ κυρίȣ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

63 * فقال لهم الروساء الا ياكلوا من قدس القديسين حتي يقوم كاهنا للفطنين وللتامين *
64 65 * وجميع الكنيسة ربوتين والفين وثلثماية وستين * سوا عبيدهم واماهم هولاء سبعة الاف
66 وثلثماية وسبعة وثلثين * والقراء والقاريات مايتين * وخيلهم سبعماية ستة وثلثين * وبغالهم
67 مايتين وخمسة واربعين * وجمالهم اربعماية وخمسة وثلثين * وحميرهم سبعة الاف وستماية
68 وعشرين * ومن روساء القبايل بعد ما جاووا الي بيت الله الذي في بيت المقدس * جاووا
69 الي بيت الله ليقيموه هيئته بقدر قوتهم * اعطوا في كنوز العمل من الذهب ستة الاف مثقال *
70 ومن الفضة خمسة الاف * ومن الثياب للكهنة ماية * وجلس الكهنة واللاويين * الذين من
الشعب * والقراء والبوابين في مدنهم * وجميع اسرايل في مدنهم *

* Dixerunt enim eis principes ne comederent de ſancto ſanctorum donec ſurgeret ſacerdos prudentibus & perfectis. 63
* Tota autem eccleſia erat duæ myriades, bis mille trecenti ſexaginta: 64
Præter ſervos eorum, & ancillas eorum, qui erant ſepties mille trecenti triginta ſeptem: & cantores & cantatrices ducenti. 65
Equi eorum, ſeptingenti triginta ſex: muli eorum, ducenti quadraginta quinque: 66
Cameli eorum, quadringenti triginta quinque: & aſini eorum, ſepties mille ſexcenti viginti. 67
Et ex principibus familiarum, poſtquam venerunt ad domum Dei quæ eſt in Jeruſalem, venerunt ad domum Dei ut reſtituerent eam in ſtatum ſuum pro ratione virium ſuarum: 68
Dederúntque in theſauros operis ſex millia ſiclorum aureorum, argenteorum verò quinque millia; & veſtes pro ſacerdotibus, centum. 69
Et ſederunt ſacerdotes ac Levitæ, plebeii, cantores & janitores in urbibus ſuis, omnéſque Iſraelitæ in urbibus ſuis. 70

* الفصل الثالث *

1 * وادرك الشهر السابع واسرايل في مدنهم * وحينيذ الشعب كرجل واحد اجتمعوا الي اورشليم *
2 * فقام يشوع ابن يوساداق واخوته الكهنة * وزربابل ابن سلاتيل في اخوته * فبنوا مذبح اله
3 اسرايل ليصعدوا عليه محرقات تامة * كما هو مكتوب في ناموس موسي رجل الله * فهيوا
المذبح على هيئته بفزع البسهم من شعوب الارض * وصعدت عليه المحرقات تامة الي الرب
4 بكرة وعشية * وصنعوا عيد المظال * كما هو مكتوب * ومحرقات لكل يوم بعدد كالوصية * كل
5 يوم بيومه * وبعد ذلك محرقات متتابعات في الاهلة وكل يوم عيد للرب مقدس * وكل نذر
6 ينذر لله * في يوم واحد من الشهر السابع بدوا يقربون محرقات للرب * وبيت الرب لم يوسس *
7 * واعطوا قطاعي الحجارة الكري والنجارين * وطعاما وشرابا وزيتا للصيدانيين والصوريين *
8 ليحملوهم خشب ارز من لبنان من ناحية يافا * كما امر قورش ملك فارس * فلما كان في السنة
الثانية من مجيهم الي بيت الله لاورشليم في الشهر الثاني بدي زربابل ابن سلاتيل * ويشوع
ابن صادوق * وباقية اخوتهم الكهنة واللاويين * وكل من جاء من السبي الي اورشليم * واقاموا
اللاويين من ابن عشرين سنة وما فوق ذلك * على من يعمل الاعمال في بيت الله *

CAP. III.

ADvenit autem menſis ſeptimus, dum Iſraelitæ eſſent in urbibus ſuis: & tunc populus quaſi vir unus congregati ſunt in Jeruſalem. 1
Surrexitque Jeſus filius Joſedec cum fratribus ſuis ſacerdotibus, & Zorbabel filius Salathiel cum fratribus ſuis; & ædificaverunt altare Dei Iſraelis, ut offerrent ſuper illud holocauſta perfecta, quemadmodum ſcriptum eſt in lege Moſis viri Dei. 2
Et altari ſecundùm diſpoſitionem ſuam parato, non ſine timore qui invaſerat eos à populis terræ; aſcenderunt ſuper illud holocauſta perfecta Domino, manè & veſperè. 3
Et fecerunt feſtum tabernaculorum, quemadmodum ſcriptum eſt: & holocauſta diurna ex numero, ſecundùm præceptum, ſingulis diebus: 4
Præterea holocauſta continua in pleniluniis & ſingulis feſtis Deo ſacris: denique omne votum quod Deo vovetur. 5
Primâ die menſis ſeptimi cœperunt offerre holocauſta Domino, quum domus Domini nondum eſſet fundata. 6
Et mercedem dederunt lapicidis & fabris; & cibum, potum, atque oleum Sidoniis & Tyriis, ut afferrent ſibi ligna cedrina è Libano, ex parte Japha; quemadmodum præceperat Cyrus rex Perſidis. 7
Anno autem ſecundo poſt adventum eorum ad domum Dei in Jeruſalem, menſe ſecundo, cœpit Zorbabel filius Selathielis, & Jeſus filius Sadoc, & reliqui fratres eorum ſacerdotes ac Levitæ, omnes demum qui venerant è captivitate in Jeruſalem: & præfecerunt Levitas à nato viginti annos & ultrà, iis qui faciebant opera in domo Dei. 8

opus *facientem super urgendum ad* ,unus tanquam Jehudah filii ,ejus filii & ,Chadmiel ,ejus fratres & ejus filii , Jeſuah Stetitque

9 וַיַּעֲמֹד יֵשׁוּעַ בָּנָיו וְאֶחָיו קַדְמִיאֵל וּבָנָיו בְּנֵי־יְהוּדָה כְּאֶחָד לְנַצֵּחַ עַל־עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה

fecerunt ſtare &;Domini templum ædificantes fundaverunt Et .Levitæ eorum fratres & ,eorum filii ,Chenadad filii ;Dei domo in

10 בְּבֵית הָאֱלֹהִים בְּנֵי חֵנָדָד בְּנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם׃ וְיִסְּדוּ הַבֹּנִים אֶת־הֵיכַל יְהוָה וַיַּעֲמִידוּ

regis David manus *ſuper* Dominum *laudandum ad* ,cymbalis cum Aſaph filios Levitas & ,tubis cum indutos ſacerdotes

הַכֹּהֲנִים מְלֻבָּשִׁים בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַלְוִיִּם בְּנֵי־אָסָף בַּמְצִלְתַּיִם לְהַלֵּל אֶת־יְהוָה עַל־יְדֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־

.Iſrael ſuper ejus miſericordia ſeculum in quoniam,bonus quoniam,Domino *confitendo in &* ,*laudando in* concinebant Et .Iſrael

11 יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲנוּ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדֹת לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל

,ſacerdotibus ex multi Et.Domini *domum eſſe fundatam ſuper*,Dominum *laudando in* ,magna vociferatione ſunt vociferati populus omnis Et

12 וְכָל־הָעָם הֵרִיעוּ תְרוּעָה גְדוֹלָה בְהַלֵּל לַיהוָה עַל הוּסַד בֵּית־יְהוָה׃ וְרַבִּים מֵהַכֹּהֲנִים

flentes ,eorum oculis in domum hanc *ipſum fundando in* ,primam domum viderunt qui ,ſeniores ,patrum *capitibus* & ,Levitis &

וְהַלְוִיִּם וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר רָאוּ אֶת־הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן בְּיָסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיהֶם בֹּכִים

lætitiæ *vociferationis* vocem *dignoſcentes* populus non Et .vocem elevando ,lætitia in vociferatione in multi & : magna voce in

13 בְּקוֹל גָּדוֹל וְרַבִּים בִּתְרוּעָה בְשִׂמְחָה לְהָרִים קוֹל׃ וְאֵין הָעָם מַכִּירִים קוֹל תְּרוּעַת הַשִּׂמְחָה

.longinquum in uſque audiebatur vox & ,magna vociferatione *vociferantes* populus quia ,populi fletus voce à

לְקוֹל בְּכִי הָעָם כִּי הָעָם מְרִיעִים תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמַע עַד־לְמֵרָחוֹק׃

CAP. IV. ד

accesſerunt Et .Iſrael Deo Domino templum *ædificantes* tranſmigrationis filii quòd ,Binjamin & ,Jehudah *anguſtiatores* audierūt Et

1 וַיִּשְׁמְעוּ צָרֵי יְהוּדָה וּבִנְיָמִן כִּי־בְנֵי הַגּוֹלָה בּוֹנִים הֵיכָל לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּגְּשׁוּ

2 ,veſtrum Deum *quæremus* vos ſicut quia ,vobiſcum Ædificabimus : eis dixerunt & ,patrum capita ad & Zerubabel ad

אֶל־זְרֻבָּבֶל וְאֶל־רָאשֵׁי הָאָבוֹת וַיֹּאמְרוּ לָהֶם נִבְנֶה עִמָּכֶם כִּי כָכֶם נִדְרוֹשׁ לֵאלֹהֵיכֶם

dixit Et .huc nos *facientis aſcendere* ,Aſſur regis chadon-Eſer diebus à *immolantes* nos *non* &

3 וְלֹא אֲנַחְנוּ זֹבְחִים מִימֵי אֵסַר חַדֹּן מֶלֶךְ אַשּׁוּר הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ פֹּה׃ וַיֹּאמֶר

.noſtro Deo domum ædificare ,*nobis & vobis* Non :Iſrael patrum *capitum reſiduum* &,Jeſuah & ,Zerubabel eis

לָהֶם זְרֻבָּבֶל וְיֵשׁוּעַ וּשְׁאָר רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לֹא־לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ

fuit Et .Paras rex ,Chores rex nobis præcepit quemadmodum , Iſrael Deo Domino ædificabimus pariter nos *quoniam*

4 כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד נִבְנֶה לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃ וַיְהִי

conſiliarios eos contra *mercede conducentes* Et .*ædificandum ad* ,eos *conturbantes* & ,Jehudah populi manus *diſſolventes* terræ populus

5 עַם־הָאָרֶץ מְרַפִּים יְדֵי עַם־יְהוּדָה וּמְבַלֲהִים אוֹתָם לִבְנוֹת׃ וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים

regno in Et .Paras regis Dariaves regnum ad uſque &,Paras regis Chores diebus omnibus ; eorum conſilium *infringendum ad*

6 לְהָפֵר עֲצָתָם כָּל־יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וְעַד־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃ וּבְמַלְכוּת

diebus in Et .Jeruſalaim & , Jehudah habitatores contra accuſationem ſcripſerunt ,ejus regni principio in Achaſueros

7 אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּתְחִלַּת מַלְכוּתוֹ כָּתְבוּ שִׂטְנָה עַל־יֹשְׁבֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ וּבִימֵי

ſcriptura &:Paras regem Arthachſaſta ad ejus *ſocietatum reſiduum* & ,Thabel ,Mithredath *pace in* ſcripſit Arthachſaſta

אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא כָּתַב בִּשְׁלָם מִתְרְדָת טָבְאֵל וּשְׁאָר כְּנָוֹתָו עַל־אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מֶלֶךְ פָּרָס וּכְתָב

epiſtolam ſcripſerunt ſcriba Simſai & ,*rationis præfectus* Rechum .*Aramicè* interpretata & , *Aramicè* ſcripta epiſtolæ

8 הַנִּשְׁתְּוָן כָּתוּב אֲרָמִית וּמְתֻרְגָּם אֲרָמִית׃ רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא כְּתַבוּ אִגְּרָה

.*dicemus ut* regem Arthachſaſta ad ,Jeruſalem ſuper unam

חֲדָה עַל־יְרוּשְׁלֶם לְאַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מַלְכָּא כְּנֵמָא׃

Verſio VULG. LAT.

9 Stetitq; Joſue & filii ejus,et fratres ejus,Cedmihel & filii ejus, & filii Juda, quaſi vir unus, ut inſtarent ſuper eos qui faciebant opus in templo Dei : filii Henadad, & filii eorum, & fratres eorum Levitæ. 10 Fundato igitur à cæmentariis templo Domini, ſteterunt ſacerdotes in ornatu ſuo cum tubis : & Levitæ filii Aſaph in cymbalis, ut laudarent Deum per manus David regis Iſrael. 11 Et concinebant in hymnis & confeſſione Domino ;Quoniam bonus, quoniam in æternum miſericordia ejus ſuper Iſrael. Omnis quoque populus vociferabatur clamore magno in laudando Dominum, eò quòd fundatum eſſet templum Domini. 12 Plurimi etiam de Sacerdotibus & Levitis, & principes patrum , & ſeniores, qui viderant templum prius cùm fundatum eſſet, & hoc templum in oculis eorum, flebant voce magnâ : & multi vociferantes in lætitia, elevabant vocem. 13 Nec poterat quiſpiam agnoſcere vocem clamoris lætantium, & vocem fletûs populi : commixtim enim populus vociferabatur clamore magno, & vox audiebatur procul.

CAP. IV.

1 Audierunt autem hoſtes Judæ & Benjamin, quia filii captivitatis ædificarent templum Domino Deo Iſrael : 2 Et accedentes ad Zorobabel, & ad principes patrum, dixerunt eis ; Ædificemus vobiſcum, quia ita ut vos, quærimus Deum veſtrum : ecce nos immolavimus victimas à diebus Aſor Haddan regis Aſſur, qui adduxit nos huc. 3 Et dixit eis Zorobabel, & Joſue, & reliqui principes patrum Iſrael ; Non eſt vobis & nobis ut ædificemus domum Deo noſtro,ſed noſipſi ſoli ædificabimus Domino Deo noſtro, ſicut præcepit nobis Cyrus rex Perſarum. 4 Factum eſt igitur, ut populus terræ impediret manus populi Judæ, & turbaret eos in ædificando. 5 Conduxerunt autem adverſùs eos conſiliatores, ut deſtruerent conſilium eorum omnibus diebus Cyri regis Perſarum, & uſque ad regnum Darii regis Perſarum. 6 In regno autem Aſſueri, in principio regni ejus, ſcripſerunt accuſationem adverſùs habitatores Judæ & Jeruſalem. 7 Et in diebus Artaxerxis ſcripſit Beſelam Mithridates, & Thabeel, & reliqui qui erant in conſilio eorum, ad Artaxerxem regem Perſarum : epiſtola autem accuſationis ſcripta erat Syriacè, & legebatur ſermone Syro. 8 Reum Beelteem, & Samſa ſcriba ſcripſerunt epiſtolam unam de Jeruſalem Artaxerxi regi , hujuſcemodi :

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 * ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܢܘܗܝ. ܘܩܕܡܝܐ ܘܒܢܘܗܝ. ܘܒܢܝ ܗܘܕܝܐ ܐܟܚܕܐ. ܕܢܗܘܘܢ 9
ܦܠܚܝܢ ܒܥܒܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܢܝ ܗܢܕܕ ܥܡ ܒܢܝܗܘܢ ܘܐܚܝܗܘܢ ܠܘܝܐ. * ܘܐܪܡܝܘ 10
ܫܬܐܣܬܐ ܕܒܢܝܢܐ ܕܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܩܡܘ ܟܗܢܐ ܟܕ ܠܒܝܫܝܢ ܘܐܚܝܕܝܢ ܩܪܢܬܐ ܕܕܟܪܐ
ܘܩܪܝܢ ܒܗܝܢ. ܘܠܘܝܐ ܒܢܝ ܐܣܦ. ܒܫܝܦܘܪܐ ܩܡܘ ܠܡܫܒܚܘ ܠܡܪܝܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܕܘܝܕ
ܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܒܪܟܘ ܒܬܘܕܝܬܐ. ܘܒܬܫܒܘܚܬܐ ܠܡܪܝܐ ܡܛܠ ܕܛܒ ܗܘ ܘܠܥܠܡ 11
ܛܝܒܘܬܗ ܥܠ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܟܠܗ ܥܡܐ ܙܡܪܘ ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܡܪܝܐ. ܥܠ
ܫܘܟܠܠ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. * ܘܣܓܝܐܐ ܡܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܘܣܒܐ. ܕܚܙܘ 12
ܠܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܐܝܩܪܗ ܩܕܡܝܐ. ܟܕ ܫܠܡ ܒܝܬܐ ܗܢܐ. ܒܟܘ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܘܣܓܝܐܐ
ܡܪܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܠܗܘܢ ܒܩܪܢܬܐ ܘܒܚܕܘܬܐ. * ܘܥܡܐ ܠܐ ܫܡܥܝܢ ܒܩܠܐ ܕܩܪܢܬܐ. 13
ܡܛܠ ܕܥܡܐ ܩܪܝܢ ܗܘܘ ܒܩܪܢܬܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܘܩܠܐ ܕܒܟܝܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ ܠܪܘܚܩܐ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܕ *

* ܘܫܡܥܘ ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ. ܕܒܢܝ ܫܒܝܬܐ ܒܢܝܢ ܗܝܟܠܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ 1
ܕܐܝܣܪܐܝܠ. * ܘܩܪܒܘ ܠܘܬ ܙܘܪܒܒܠ. ܘܠܘܬ ܪܝܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܢܒܢܐ ܐܦ 2
ܚܢܢ ܥܡܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܐܢܬܘܢ ܒܢܝܢ ܠܐܠܗܟܘܢ. ܘܗܟܢܐ ܕܚܢܢ ܕܒܚܝܢ ܗܪܟܐ. ܡܢ
[illegible] 3 ܝܘܡܬܐ ܕܣܢܚܪܝܒ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܕܐܣܩܢ ܠܗܪܟܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܙܪܘܒܒܠ ܘܝܫܘܥ:
ܘܫܪܟܐ ܕܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܕܠܐ ܠܟܘܢ ܥܡܢ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܚܢܢ
ܠܚܘܕܝܢ ܒܢܝܢ ܒܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܐܝܟܢܐ ܕܦܩܕܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ.
* ܘܗܘܘ ܥܡܡܐ ܡܪܦܝܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܥܡܐ ܕܝܗܘܕ. ܘܡܫܓܫܝܢ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܒܢܘܢ. 4
* ܘܐܓܪܘ ܥܠܝܗܘܢ ܡܥܘܟܢܐ ܕܢܒܛܠܘܢ ܡܠܟܗܘܢ. ܟܠܗ ܝܘܡܬܗ ܕܟܘܪܫ ܡܠܟܐ 5
ܦܪܣܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. * ܘܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܝܪܫ ܡܠܟܐ ܒܪܫ 6
ܡܠܟܘܬܗ. ܟܬܒܘ ܣܛܢܘܬܐ ܥܠ ܥܡܘܪܝܗ ܕܝܗܘܕ. ܘܐܘܪܫܠܡ. * ܒܝܘܡܝ ܐܪܬܚܫܫܬ 7
ܟܬܒ ܘܫܐܠ ܫܠܡܐ ܡܗܕܪܬ ܘܛܒܐܝܠ. ܘܫܪܟܐ ܟܢܘܬܗ. ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ.
ܘܟܬܒܐ ܕܐܓܪܬܐ ܟܬܝܒ ܗܘܐ ܐܪܡܐܝܬ. ܘܡܦܫܩ ܐܪܡܐܝܬ. * ܘܐܪܚܘܡ ܒܥܠ ܛܥܡܐ 8
ܘܫܡܫܝ ܣܦܪܐ. ܟܬܒܘ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܕܘܠܐ.

9 Et ſurrexerunt Jeſus eum fratribus & filiis ſuis, & Cadmia cum filiis ſuis, & filii Hodiæ ſimul ; ut vacarent operibus domûs Domini : filii Hendar cum filiis ac fratribus ſuis Levitis. 10 Jactiſque fundamentis ædificii templi Domini, ſacerdotes induti, & arietina cornua tenentes, iiſque clangentes ; & Levitæ filii Aſaphi cum buccinis ; ſurrexerunt ad laudandum Dominum per Davidem regem Iſraelis : 11 Et cum gratiarum actione & canticis benedixerunt Domino, Quoniam bonus eſt, & in perpetuum benignitas ejus erga Iſraelem. Totus autem populus magno concentu concinuerunt laudem Domino pro abſolutione ædificii domûs Domini. 12 Multi verò è ſacerdotibus & Levitis primores patres ac ſenes, qui viderant domum iſtam in priſtina ſumma ſua majeſtate ; cùm abſoluta fuiſſet hæc domus, fleverunt altâ voce : & multi voces ſuas attollebant cum cornibus & lætitiâ : 13 Attamen populus non audiebat ſonum cornuum : quia populo cornibus altâ voce clangente, vox fletûs audiebatur in longinquum.

CAP. IV.

1 Audientes autem hoſtes Judæ & Benjaminis quòd filii captivitatis ædificarent templum Domino Deo Iſraelis ; 2 Acceſſerunt ad Zorbabelem & ad primores patres, & dixerunt eis ; Ædificemus nos quoque vobiſcum: nam ſicut vos ædificabimus Deo veſtro, quandoquidem ipſi ſacrificamus hîc, inde à diebus Sanherib regis Aſſyriæ qui nos huc aſcendere juſſit. 3 Dixerunt eis Zorbabel, & Jeſus, cæteríque primores patres Iſraelis ; Non eſt veſtrûm nobiſcum ædificare domum Deo noſtro : nos enim ſeorſim ædificabimus domum Domino Deo Iſraelis, quemadmodum præcepit nobis Cyrus rex Perſa. 4 Nihilominus gentes illæ remittebant manus populi Judaici, & turbabant eos quin ædificarent ; 5 Et mercede contra eos conducebant interturbatores : adeóque irrita fecerunt conſilia eorum cunctis diebus Cyri regis Perſæ, uſque ad regnum Darii regis Perſidis. 6 In regno autem Ahaſiris regis, in principio regni ejus, ſcripſerunt accuſationem contra habitatores Judææ & Jeruſalem. 7 In diebus Artahſeſtis, ſcripſit pacémque precatus eſt Mahderath, & Tebael, & reliqui coæquales ejus, Artahſeſti regi Perſidis : ſcriptura autem epiſtolæ exarata erat Syriacè, & expoſita Syriacè. 8 Arhum dominus Teghmæ, & Semes legiſperitus, ſcripſerunt epiſtolam hanc Jeroſolymam ad Artahſeſtem regem, debito modo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (ι) Καδμιὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (κ) υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ
τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ· υἱοὶ Ἠναδὰδ, υἱοὶ αὐτῶν (λ) καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖ-
10 ται. Καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλ-
πιγξι, καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυὶδ βασιλέως
11 Ἰσραήλ. Καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ κυρίῳ, Ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς (μ) ἐσήμαινε φωνῇ μεγάλῃ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ θεμε-
12 λιώσει (ν) τοῦ οἴκου κυρίου. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ
πρεσβύτεροι οἳ εἴδοσαν τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλ-
μοῖς (ξ) αὐτῶν, ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ. καὶ ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ᾽ εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι ᾠδήν.
13 Καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων (ο) φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης (π) ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυ-
θμοῦ τοῦ λαοῦ, (ρ) ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.

Et ſtetit Jeſus, & filii ejus, & fratres ejus, Cadmiel, & filii ejus, 9
filii (d) Juda, ſuper facientes opera in domo Dei: filii Enadad, filii
eorum, & fratres eorum Levitæ. Et fundamenta jecerunt ad ædi- 10
ficandum domum Domini. Et ſteterunt ſacerdotes amicti ſtolis, in
tubis, & Levitæ filii Aſaph in cymbalis ad laudandum Dominum
ſuper manus David regis Iſrael. Et reſponderunt in laude & con- 11
feſſione Domino, Quoniam bonum, quoniam in ſeculum miſericordia
ejus ſuper Iſrael. Et omnis populus (e) ſignificabat voce magnâ lau-
dando Dominum ſuper fundatione domûs Domini. Et multi de ſacer- 12
dotibus, & Levitis, & principes patriarum, ſeniores, qui viderant
domum primam in fundatione ejus, & hanc domum in oculis ſuis,
plorabant voce magnâ. Et turba in ſignificatione cum lætitia ad ele-
vandum (f) canticum. Et non erat populus agnoſcens vocem ſigni- 13
ficationis lætitiæ à voce fletûs populi: quoniam populus vociferabatur
voce magnâ, & vox audiebatur uſque à longè.

MS. A. (ι) καὶ Καδμιὴλ (κ) οἱ υἱοὶ (λ) καὶ ἀδελφοὶ (μ) ἐσήμανεν (ν) οἴκου κυρίου. (ξ) ἑαυτῶν, (ο) τὴν φωνὴν (π) ἀπὸ τῆς * εὐφροσύνης τοῦ κλαυθμοῦ (ρ) ὅτι λαὸς

ΚΕΦ. Δ'.

1 Καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, ὅτι υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ κυ-
2 ρίῳ θεῷ Ἰσραήλ, Καὶ ἤγγισαν πρὸς Ζοροβάβελ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν, καὶ εἶπον αὐ-
τοῖς, Οἰκοδομήσομεν μεθ᾽ ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ θεῷ (α) ἡμῶν, καὶ αὐτῷ ἡ-
3 μεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν (β) Ἀσαραδὰν βασιλέως (γ) Ἀσοὺρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε. Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτοὺς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ, Οὐχ
ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ
4 κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύ-
5 ων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ Ἰούδα, καὶ ἐνεπόδιζον (δ) αὐτοὺς οἰκοδομεῖν, Καὶ μισθούμενοι ἐπ᾽ αὐτοὺς
βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἕως βασιλείας Δα-
6 ρείου (ε) βασιλέως Περσῶν. Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ἀσουήρου, καὶ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ (ζ) ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ
7 οἰκοῦντας Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἀρθασασθὰ (η) ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ (θ) Μιθραδάτῃ Τα-
βεὴλ καὶ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις· πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα Περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν Συριστὶ
8 καὶ ἡρμηνευμένην. Ῥεοὺμ (ι) Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς (κ) ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ
Ἱερουσαλὴμ τῷ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ.

CAP. IV.

Et audierunt ii qui tribulabant Juda, & Benjamin, quia filii tranſ- 1
migrationis ædificant domum Domino Deo Iſrael. Et acceſſerunt ad 2
Zorobabel, & ad principes patriarum, & dixerunt eis; Ædificabi-
mus vobiſcum: quoniam ſicut vos, quærimus Deum (a) noſtrum, &
ei nos ſacrificamus à diebus Aſaradan regis Aſſur, qui adduxit nos
huc. Et dixit ad eos Zorobabel, & Jeſus, & reliqui principum pa- 3
triarum Iſrael; Non nobis & vobis ædificare domum Deo noſtro: quo-
niam nos ipſi in idipſum ædificabimus Domino Deo noſtro; ſicut man-
davit nobis Cyrus rex Perſarum. Et erat populus terræ diſſolvens 4
manus populi Juda: & impediebant eos ædificare, Etiam mercede 5
conducentes ſuper eos, (b) conſultantes ad diſſipandum conſilium ipſo-
rum omnibus diebus Cyri regis Perſarum, & uſque ad regnum Darii re-
gis Perſarum. Et in regno Aſſueri, & in principio regni ejus ſcripſerunt 6
epiſtolam ſuper habitantes Juda, & Hieruſalem. Et in diebus Arthaſa- 7
ſtha (c) ſcripſit in pace Mithridati Tabeel, & reliquis conſervis:
ad Arthaſaſtha regem Perſarum ſcripſit Tabellarius ſcripturam Syriacè,
& interpretatam: Rheum (d) Baltam & Sampſa ſcriba ſcripſerunt 8
epiſtolam unam contra Hieruſalem Arthaſaſtha regi.

MS.A. (α) ὑμῶν, (β) Ἀσαραδδὼν (γ) Ἀσοὺρ (δ) αὐτοῖς τοῦ οἰκοδομεῖν, (ε) βασιλέως. Ἐν βασιλείᾳ Ἀσουήρου Περσῶν, καὶ (ζ) ἔγραψεν (η) ἔγραψαν (θ) Μιθραδάτης Ταβεὴλ σὺν καὶ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ· πρὸς (ι) Βαδιὰμ καὶ Σαμσαὶ (κ) ἔγραψεν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

9 * وقام يسوع وبنيه واخوته * قدميل وبنيه بني يهودا * على من يعمل الاعمال في بيت
10 الله * بني بناداد بنيهم واخوتهم * واللاويين بني اصاف بالصلاصل ليسبحوا الله على
11 يدي داوود ملك اسرايل * واجابوهم بسور وتسابيح للرب * انه صالح ورحمته الي
الابد الي اسرايل * وجاوبوهم الشعب كله بصوت عالي * يسبحون الرب على اساس بيت
12 الرب * وكثيرين من الكهنة واللاويين وريسا القبايل والمشيخة الذين راوا البيت الاول
عند ما اسس * فلما راوا هذا البيت بكوا بعجيج شديد * والجميع بعلامات يسبحون
13 ويعلون السور * ولم يكن الشعب يعرف صوت التسبيح والسرور من البكا من الناس
ومن العجيج لانهم كانوا يصيحون بصوت عال يسمع اصواتهم من بعيد *

Surrexitque Jeſus cum filiis et fratribus 9
ſuis, Cadmiel cum filiis ſuis, filii Ju-
dæ, ſuper eos qui faciebant opera in
domo Dei. Filii Benadad cum filiis
ſuis & fratribus ſuis, Et Levitæ fi- 10
lii Aſaph ſiſtra tenebant ad laudandum
Deum per Davidem regem Iſraelis: Et 11
reſponderunt illis cum laudibus & can-
ticis Domino, Quòd bonus ſit, & mi-
ſericordia ejus in ſeculum erga Iſrae-
lem: reſponditque eis totus populus al-
tâ voce, laudantes Dominum pro fun-
damento domûs Domini. Et multi è 12
ſacerdotibus & Levitis, principes fa-
miliarum, & ſeniores qui viderant
domum priorem quum fundaretur;
quando viderunt hanc domum, fleve-
runt cum clamore magno: & turba
cum ſignis laudabant & laudem attol-
lebant. Et non agnoſcebat populus vo- 13
cem cantici & laudis propter fletum
hominum & propter clamorem: cla-
mabant enim altâ voce, adeo ut *audi-*
rentur voces eorum à longè.

* الفصل الرابع *

1 * فسمع الذين يحزنون يهودا وبنيامين * بان بني السبي يبنون بيت الرب اله اسرايل *
2 * فدنوا الي زربابل والي ريسا القبايل فقالوا لهم * نبني معكم لاننا نطلب الهكم
3 مثلكم * ونحن نذبح له من ايام اسردون ملك اسور الذي جابنا هاهنا * فقال
لهم زربابل ويسوع * وبقيه ريسا قبايل اسرايل * ليس يستقيم لنا ولكم ان نبني بيت
4 الهنا * لكننا وحدنا نبني لربنا كما اوصانا قورس ملك فارس * وكان شعب الارض
5 يمنعوهم ويكبسوهم عن البنا * ويكتارون عليهم * يريدون ابطال همهم في جميع
6 ايام قورس والي ملك داريوس ملك فارس * في ملك اسوير الفارسي وفي ابتدا ملكه
7 كتبوا صحيفة على من يسكن يهودا واورسليم * وفي ايام ارتاسته كتب بسلم
مثريطاط ابن طبايل مع بقية عبيده الي ارتسست ملك فارس * فكتب صاحب الخراج
8 كتابا سريانيا مفسرا * راوم ابن بلطم وسمساي الكاتب كتب صحيفة واحدة على
اورسليم لارطسست الملك *

CAP. IV.

Audientes autem hi qui divexabant 1
Judam & Benjamin, quòd filii ca-
ptivitatis ædificarent domum Domini
Dei Iſraelis; Acceſſerunt ad Zorba- 2
belem & ad principes familiarum, &
dixerunt eis; Ædificabimus vobiſcum,
quia quærimus Deum veſtrum ſicut vos,
& nos ei ſacrificamus à diebus Aſar-
don regis Aſſur qui nos huc addu-
xit. Dixerunt eis Zorbabel & Je- 3
ſus, & reliqui principes familiarum
Iſraelis; Non decet nos & vos ædi-
ficare domum Dei noſtri: ſed nos ſoli
ædificabimus Domino noſtro, quemad-
modum præcepit nobis Cyrus rex Per-
ſidis. Itaque populus terræ illius im- 4
pediebat & avocabat eos ab ædificio,
Et mercede conducebant adversùs eos, 5
animo irritum faciendi conſilium eo-
rum cunctis diebus Cyri uſque ad re-
gnum Darii regis Perſidis. In regno 6
Aſſueri Perſæ, initio regni ipſius,
ſcripſerunt epiſtolam contra eos qui
inhabitabant Judæam & Jeruſalem.
Et in diebus Artaſtæ ſcripſit ſalutem 7
Mitridates filius Tabeelis cum reliquis
conſervis ſuis, ad Artaſeſt regem Per-
ſidis: & ſcripſit exactor vectigalium
epiſtolam Syriacam interpretatam. Reum 8
filius Baltam, & Samſai ſcriba ſcri-
pſit epiſtolam unam contra Jeruſalem
ad Artaſeſt regem, hiſce verbis:

עזרא : ד

°,Archevaie ,Apharſaie ,Tarpelaie ,Apharſathchaie & ,Dinaie *eorum ſocietatum reſiduum* & ,ſcriba Simſai & ,*rationis præfectus* Rechum Tunc

9 אדין רחום בעל־טעם ושמשי ספרא ושאר כנותהון דיניא ואפרסתכיא טרפליא אפרסיא ארכוי

urbe in eas fecit habitare &,*inclytus* &,magnus Aſnaphar tranſtulit quas *nationum reſiduum* Et .Helmaie ,Dehave ,Suſanchaie , Bablaie

10 בבליא שושנכיא דהוא עלמיא: ושאר אמיא די הגלי אסנפר רבא ויקירא והותב המו בקריה

:regem Artachſaſta ad ipſum ad miſerunt quam epiſtolæ exemplar Hoc .Cheheneth & ,flumen trans *reſiduum* &,*Samaritanorũ quæ*

11 די שמרין ושאר עבר־נהרה וכענת: דנה פרשגן אגרתא די שלחו עלוהי על־ארתחששתא מלכא

venerunt nos ad ,te à aſcenderunt qui Jehudæi quòd ,regi *exiſtendum ad* Notum .Cheheneth & ,flumen trans *vir* ,tui Servi

12 עבדיך אנש עבר־נהרה וכענת: ידיע להוא למלכא די יהודיא די סלקו מן־לותך עלינא אתו

exiſtendum ad notum Nunc .*conſuerunt fundamenta* &,fundaverunt muros &,ædificantes ,*peſſimam* & ,rebellem civitatem , Jeruſalem in

13 לירושלם קריתא מרדתא ובאישתא בנין ושוריא שכללו ואשיא יחיטו: כען ידיע להוא

regum tributum & ,dabunt non *ſolitum* reditũ & ,*cenſum*,*vectigal* ; *fundabuntur* muri & ,*ædificabitur* illa civitas *en* quòd , regi

למלכא די הן קריתא דך תתבנא ושוריא ישתכללון מנדה־בלו והלך לא ינתנון ואפתם מלכים

hoc Super .videre nobis *conveniens* non regis *turpitudinem* &,*ſumus ſaliti* palatii *ſale quod* viciſſitudine omni Nunc.*detrimento afficies*

14 תהנזק: כען כל־קבל די־מלח היכלא מלחנא וערות מלכא לא אריך־לנא למחזא על־דנה

quod ſcies & ,hiſtoriarum libro in invenies &,tuorũ patrum *monumentorum* libro in perquirat Ut : regi notificavimus & , miſimus

15 שלחנא והודענא למלכא: די יבקר בספר־דכרניא די אבהתך ותהשכח בספר דכרניא ותנדע די

hoc Super .ſeculi diebus à ejus medio in facientes defectionem & :provinciis & ,regibus nocens & rebellis urbs illa urbs

קריתא דך קריא מרדא ומהנזקת מלכין ומדנן ואשתדור עבדין בגוה מן־יומת עלמא על־דנה

oppoſitum ad :*fundabuntur* ipſius muri &,*ædificabitur* hæc civitas *en quòd* , regi *nos* *Notificantes* .eſt deſtructa hæc civitas

16 קריתא דך החרבת: מהודעין אנחנה למלכא די הן קריתא דך תתבנא ושוריה ישתכללון לקבל

reliquum & ,ſcribam Simſai & ,*rationis præfectum* Rechum ad rex miſit Verbum .tibi *illa eſt* non ,flumen trans *in* portio ,*hoc*

17 דנה חלק בעבר נהרא לא איתי לך: פתגמא שלח מלכא על־רחום בעל־טעם ושמשי ספרא ושאר

, nos ad miſiſtis quam *epiſtolæ Extractus* .Cheheth & Selam flumen trans *reſiduum* & ,Samaria in *habitantes* qui , *eorum ſocietatum*

18 כנותהון די יתבין בשמרין ושאר עבר־נהרה שלם וכעת: נשתונא די־שלחתון עלינא

adverſùm ſeculi diebus à illa civitas quòd , invenerunt &,quæſierunt &,*ſententia eſt poſita* me à Et .me coram eſt *lectus* *explicitè*

19 מפרש קרי קדמי: ומני שים טעם ובקרו והשכחו די קריתא דך מן־יומת עלמא על־

omnibus *in dominatores* & ,Jeruſalem *ſuper* fuerunt fortes reges Et .ea in fiebat *defectio* & ,*rebellio* & :*ſe elevans* reges

20 מלכין מתנשאה ומרד ואשתדור מתעבד־בה: ומלכין תקיפין הוו על־ירושלם ושליטין בכל

illa urbs & ; *illos viros ceſſare faciendum ad*,edictum ponite Nunc .eis dabatur *ſolitus* reditus & *cenſus* ,*vectigal* & ,flumen trans

21 עבר נהרה ומדה בלו והלך מתיהב להון: כען שימו טעם לבטלא גבריא אלך וקריתא דך

perniciem in corruptio creſcet Cur .hoc *ſuper facere errorem eſtote cauti* Et .fuerit poſitum *decretum* me à donec ,ædificetur non

22 לא תתבנא עד־מני טעמא יתשם: וזהירין הוו שלו למעבד על־דנה למה ישגא חבלא להנזקת

,ſcriba Simſai & ,Rechum coram lectum regis Arthachſaſtæ *ipſius* epiſtolæ *extractus* exemplar *quo* ex Tunc ? *regum*

23 מלכין: אדין מן־די פרשגן נשתונא די ארתחששתא מלכא קרי קדם־רחום ושמשי ספרא

ceſſavit *inſtanti In* .robore & brachio in eos fecerunt ceſſare &,Jehudæos *ſuper* Jeruſalem in *feſtinantia in* abierunt ,eorum *ſocietate* &

24 וכנותהון אזלו בבהילו לירושלם על־יהודיא ובטלו המו באדרע וחיל: באדין בטלת

.Paras regis Dariaves regni ſecundum annum ad uſque *intermiſſum fuit* & ;Jeruſalem in quæ Dei domus opus

עבידת בית־אלהא די בירושלם והות בטלא עד שנת תרתין למלכות דריוש מלך־פרס:

Verſio VULG. LAT.

Reum Beelteem, & Samſai ſcriba, & reliqui conſiliatores corum, Dinæi, & Apharſathachæi, Terphalæi, Apharſæi, Erchuæi, Babylonii, Suſanechæi, Dieui, & Ælamitæ, 9
Et cæteri de gentibus, quas tranſtulit Aſenaphar magnus & glorioſus: & habitare eas fecit in civitatibus Samariæ, & in reliquis regionibus trans Flumen in pace: 10
(Hoc eſt exemplar epiſtolæ, quam miſerunt ad eum,) Artaxerxi regi, ſervi tui, viri qui ſunt trans Fluvium, ſalutem dicunt. 11
Notum ſit regi, quia Judæi, qui aſcenderunt à te ad nos, venerunt in Jeruſalem civitatem rebellem & peſſimam, quam ædificant, extruentes muros ejus, & parietes componentes. 12
Nunc igitur notum ſit regi, quia ſi civitas illa ædificata fuerit, & muri ejus inſtaurati, tributum, & vectigal, & annuos reditus non dabunt, & uſq; ad reges hæc noxa perveniet. 13
Nos autem memores ſalis, quod in palatio comedimus, & quia læſiones regis videre nefas ducimus, idcircò miſimus & nuntiavimus regi, 14
Ut recenſeas in libris hiſtoriarum patrum tuorum, & invenies ſcriptum in commentariis: & ſcies quoniam urbs illa, urbs rebellis eſt, & nocens regibus & provinciis, & bella concitantur in ea ex diebus antiquis: quam ob rem & civitas ipſa deſtructa eſt. 15
Nuntiavimus nos regi, quoniam ſi civitas illa ædificata fuerit, & muri ipſius inſtaurati, poſſeſſionem trans Fluvium non habebis. 16
Verbum miſit rex ad Reum Beelteem, & Samſai ſcribam, & ad reliquos qui erant in conſilio eorum habitatores Samariæ, & cæteris trans Fluvium, ſalutem dicens & pacem. 17
Accuſatio, quam miſiſtis ad nos, manifeſtè lecta eſt coram me. 18
Et à me præceptum eſt: & recenſuerunt, inveneruntq; quoniam civitas illa à diebus antiquis adverſùm reges rebellat, & ſeditiones, & prælia concitantur in ea: 19
Nam & reges fortiſſimi fuerunt in Jeruſalem, qui & dominati ſunt omni regioni, quæ trans Fluvium eſt: tributum quoque & vectigal, & reditus accipiebant. 20
Nunc ergò audite ſententiam: Prohibeatis viros illos, ut urbs illa non ædificetur, donec ſi fortè à me juſſum fuerit. 21
Videte ne negligenter hoc impleatis, & paulatim creſcat malum contra reges. 22
Itaque exemplum edicti Artaxerxis regis lectum eſt coram Reum Beelteem, & Samſai ſcriba, & conſiliariis eorum: & abierunt feſtini in Jeruſalem ad Judæos, & prohibuerunt eos in brachio & robore. 23
Tunc intermiſſum eſt opus domûs Domini in Ieruſalem, & non fiebat uſque ad annum ſecundum regni Darii regis Perſarum. 24

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 ܗܝܕܝܢ ܐܪܚܘܡ ܒܥܠ ܛܥܡܐ. ܘܫܡܫ ܣܦܪܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܟܢܘܬܗܘܢ. ܕܝܢܝܐ ܘܐܣܦܪܝܐ. *
10 ܛܪܦܝܐ ܘܐܦܪܣܝܐ. ܥܪܒܝܐ. ܒܒܠܝܐ ܫܘܫܢܟܝܐ. ܕܗܝܐ. ܥܝܠܡܝܐ. * ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܡܐ ܕܫܒܐ
11 ܐܣܦܝܕ ܪܒܐ ܘܝܩܝܪܐ. ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܒܩܘܪܝܐ ܕܫܡܪܝܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ ܘܐܟܢܬ. * ܘܗܢܐ
ܦܪܫܓܢܐ ܕܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪܘ ܥܠܘܗܝ ܠܗܝܟܠܐ ܠܘܬ ܐܪܛܚܫܫܬ ܡܠܟܐ. ܥܒܕܝܟ ܐܢܫܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ
12 ܘܐܟܢܬ. * ܝܕܝܥ ܢܗܘܐ ܠܡܠܟܐ. ܕܝܗܘܕܝܐ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܠܘܬܟ ܠܘܬܢ. ܘܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ.
13 ܡܪܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܘܒܝܫܬܐ ܒܢܝܢ. ܘܫܘܪܝܗ ܫܟܠܠܘ. ܘܫܬܐܣܘܗܝ ܥܡܩܘ. * ܗܟܢܐ ܝܕܝܥ ܢܗܘܐ
ܡܠܟܐ. ܕܐܢ ܡܕܝܢܬܐ ܗܕܐ ܬܬܒܢܐ: ܘܫܘܪܝܗ ܢܫܬܟܠܠܘܢ. ܡܕܐܬܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ. ܘܐܦ
14 ܠܡܠܟܐ ܠܐ ܢܕܥ. * ܘܡܛܠ ܕܡܠܚܐ ܕܗܝܟܠܐ ܐܟܠܢ. ܨܥܪܐ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܘܠܐ ܠܢ
15 ܠܡܚܙܐ. ܡܛܠܗܢܐ ܫܕܪܢ ܘܐܘܕܥܢ. * ܕܬܩܪܐ ܒܟܬܒܐ ܕܕܘܟܪܢܐ ܕܐܒܗܝܟ. ܘܬܫܟܚ ܒܟܬܒܐ
ܕܕܘܟܪܢܐ ܘܬܕܥ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܡܪܘܕܬܐ ܘܡܣܩܐ ܠܡܠܟܐ ܘܡܕܝܢܬܐ. ܘܩܪܒܐ ܣܓܝܐܐ
ܗܘܘ ܒܓܘܗ ܡܢ ܝܘܡܬ ܥܠܡܐ. ܡܛܠܗܢܐ ܐܬܚܪܒܬ ܗܝ ܡܕܝܢܬܐ.
16 * ܡܘܕܥܝܢܢ ܠܡܠܟܐ ܕܐܢ ܗܝ ܡܕܝܢܬܐ ܬܬܒܢܐ: ܘܫܘܪܝܗ ܢܫܬܟܠܠܘܢ. ܡܛܠܗܢܐ
17 ܫܘܠܛܢܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. * ܘܡܠܟܐ ܫܕܪ ܦܬܓܡܐ. ܠܘܬ ܐܪܚܘܡ ܒܥܠ
ܛܥܡܐ. ܘܠܘܬ ܫܡܫ ܣܦܪܐ. ܘܠܘܬ ܫܪܟܐ ܕܟܢܘܬܗܘܢ: ܕܝܬܒܝܢ ܒܫܡܪܝܢ. ܘܫܪܟܐ ܕܝܬܒܝܢ
18 ܒܥܒܪ ܢܗܪܐ ܫܠܡ. * ܘܟܕ ܡܛܬ ܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪܬܘܢ ܠܘܬܝ. ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܩܪܘ ܩܕܡܝ. ܘܡܢܝ
19 ܣܝܡ ܗܘܐ ܛܥܡܐ. * ܘܬܘܒ ܟܕ ܩܪܘ. ܐܫܟܚܘ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܡܢ ܝܘܡܬ ܥܠܡܐ. ܥܠ
20 ܡܠܟܐ ܡܬܬܪܝܡܐ ܘܡܪܕܐ. ܘܩܪܒܐ ܪܒܐ ܐܬܥܒܕ ܒܓܘܗ. * ܘܡܠܟܐ ܚܝܠܬܢܐ ܗܘܘ ܥܠ
ܐܘܪܫܠܡ. ܘܡܫܠܛܝܢ ܒܟܠܗ ܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܠܡܠܟܐ ܩܕܡܝܐ. ܒܡܕܡ ܠܐ ܚܫܒܝܢ ܗܘܘ.
21 * ܗܫܐ ܣܝܡܘ ܛܥܡܐ ܕܬܒܛܠܘܢ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܠܐ ܬܬܒܢܐ. ܥܕܡܐ
22 ܕܡܢܝ ܢܬܦܩܕ. * ܘܗܘܘ ܙܗܝܪܝܢ ܥܠ ܗܕܐ ܕܠܐ ܢܣܓܐ ܚܒܠܐ ܠܗܪܐ
23 ܠܡܫܚܩܗ ܕܡܠܟܐ. * ܗܝܕܝܢ ܟܕ ܐܬܐ ܦܪܫܓܢܐ ܕܐܓܪܬܐ ܕܐܪܛܚܫܫܬ ܡܠܟܐ. ܐܬܩܪܝ ܩܕܡ
ܐܪܚܘܡ ܒܥܠ ܛܥܡܐ. ܘܫܡܫ ܣܦܪܐ. ܘܩܕܡ ܐܝܠܝܢ ܕܟܢܘܬܗܘܢ. ܗܝܕܝܢ ܐܙܠܘ ܒܫܠܝܐ ܥܠ
24 ܝܗܘܕܝܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܛܠܘ ܐܢܘܢ ܒܚܝܠܐ ܪܒܐ. * ܗܝܕܝܢ ܒܛܠܬ ܥܒܕܐ ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ ܕܒ
ܐܘܪܫܠܡ. ܘܗܘܬ ܒܛܝܠܐ. ܥܕܡܐ ܠܫܢܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝܐ.

Tunc Arhum dominus Teghmæ, & Semes legiſperitus, eorúmque collegæ, Dinæi, Eſperæi, Tarpæi, Opharſæi, Arabes, Babylonii, Soſanchæi, Dahæi, Elamitæ, 9
Et reliquæ nationes quas captivas duxerat Eſpid magnus & venerandus, & habitare fecerat in civitatibus Samaritarum transfluvialis ripæ, & Acheeneth. 10
Atque hoc eſt exemplar epiſtolæ quam miſerunt de ipſo *templo* ad Artahſeſtem regem: Servi tui incolæ transfluvialis ripæ & Acheeneth. 11
Notum ſit regi, Judæos qui abs te aſcenderunt ad nos, & venerunt Jeroſolymam; urbem rebellem ac pernicioſam ædificare, muros ejus perfeciſſe, & fundamenta ejus altè fodiſſe. 12
Ita ſciat rex, ſi urbs iſta exædificetur, & muri ejus perficiantur; nullum tibi fore vectigal: quin etiam reges non agnoſcet. 13
Jam verò quum ſalem palatii comederimus, opprobrium contra regem non decet nos videre: propterea mittimus te monitum; 14
Ut legas librum commentariorum majorum tuorum: & invenies in libro commentariorum, ſciéſque urbem iſtam eſſe rebellem, & regibus urbibúſq; damnoſam; & pugnas maximas fuiſſe in ipſa inde à diebus ſeculi, ac proinde urbem eſſe vaſtatam. 15
Notum facimus regi, ſi urbs illa ædificetur, & muri ejus eleventur; nullum proinde tibi fore dominium in transfluviali *regione*. 16
Itaque rex miſit reſponſum *hujuſmodi*: Arhumo domino Teghmæ, Semeſo legiſperito, & reliquis collegis eorum, qui habitant in Samaria, cæteríſque commorantibus in transfluviali *regione*, ſalutem. 17
Quum perveniſſet epiſtola quam ad me miſiſtis, fideliter legerunt *eam* coram me; ac proinde impoſitum eſt à me decretum. 18
Præterea cùm legiſſent, invenerunt urbem illam inde à diebus ſeculi adverſùm reges elevari & rebellare; pugnamque maximam factam fuiſſe in ipſa: 19
Et reges potentes præfuiſſe Jeroſolymæ, qui dominabantur in tota *regione* transfluviali, quíque reges præteritos, nihili ducebant. 20
Jam ſtatuite decretum quo deſiſtere faciatis viros illos: & urbs illa ne ædificetur, quoad à me præceptũ fuerit. 21
Et eſtote ſolertes hac in re, ne creſcat jurgium in damnum regis. 22
Tunc cùm adveniſſet exemplar epiſtolæ Artaſeſthis regis, lectum fuit coram Arhumo domino Teghmæ, Semeſo legiſperito, & coram iis qui erant collegæ eorum. Tunc abierunt cum ſilentio contra Judæos Jeroſolymam, magnóq; cum exercitu deſiſtere coegerunt eos. 23
Tunc ceſſavit opus domûs Dei quæ erat in Jeruſalem, manſítq; otioſum uſque ad annum ſecundum regni Darii regis Perſæ. 24

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Τάδε ἔκρινε Ῥεοὺμ (λ) βεελτὰν καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ καταλοιποὶ σύνδουλοι ἡμῶν, Δειναῖοι,
10 Ἀφαρσαθαχαῖοι, (μ) Ταρφαλαῖοι, Ἀφαρσαῖοι, Ἀρχυαῖοι, Βαβυλώνιοι, Σουσαναχαῖοι, Δαυαῖοι, Καὶ
οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπῴκισεν (ν) Ἀσσεναφὰρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν
11 πόλεσι τῆς Σομόρων καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ. Αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς, ἧς
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· (ξ) Πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα (ο) παῖδές σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ.
12 Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, (π) ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ πρὸς ἡμᾶς ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ
τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν, ἣν οἰκοδομοῦσι· καὶ τὰ τείχη αὐτῆς (ρ) κατηρτισμένα
13 εἰσὶ, καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν. Νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις
ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσι, φόροι οὐκ ἔσονταί σοι, οὐδὲ δώσουσι. καὶ τοῦτο
14 βασιλεῖς κακοποιεῖ, Καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ
15 ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ, Ἵνα ἐπισκέψηται (σ) ἐν βίβλῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ
εὑρήσεις, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις, καὶ κακοποιοῦσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεῖαι
δούλων (τ) γίνονται ἐν μέσῳ αὐτῆς (υ) ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος, διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη.
16 Γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι (φ) ἂν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῇ,
17 οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ῥεοὺμ (χ) βεελτὰμ καὶ Σαμψὰ γραμματέα
καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν
18 τοῦ ποταμοῦ, Εἰρήνην· καὶ (ψ) φησὶν, Ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς, ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ·
19 Καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, καὶ ἐπεσκεψάμεθα, καὶ εὕραμεν, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν
20 αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγαδεῖαι (ω) γίνονται ἐν αὐτῇ· Καὶ βασιλεῖς
ἰσχυροὶ (α) ἐγένοντο ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς (β) πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ φόροι
21 πλήρεις καὶ μέρος (γ) δίδονται αὐτοῖς. Καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους,
22 καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι· Ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης (δ) πεφυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν
23 ποιῆσαι περὶ τούτου, μή ποτε πληθυνθῇ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι. Τότε ὁ φορολόγος
τοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον (ε) Ῥεοὺμ βεελτὰμ καὶ Σαμψὰ γραμματέως καὶ
συνδούλων αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰούδᾳ, καὶ κατήργησαν αὐτοὺς ἐν
24 ἵπποις καὶ δυνάμει. Τότε ἤργησε (ζ) τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ· (η) καὶ ἦν ἀργοῦν
ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου (θ) βασιλέως Περσῶν.

Hæc judicabat Rheum Baltan, & Sampſa ſcriba, & reliqui con- 9
ſervi noſtri, Dinæi, Apharſathachæi, Tarphalæi, Apharſæi, Archyæi,
Babylonii, Suſanachæi, Dauæi, Et reliqui ex gentibus, quas trans- 10
tulit Aſſenaphar magnus, & glorioſus, & habitare fecit eos in
civitatibus ipſius (e) Somoron, & reliquum trans flumen. Hæc eſt 11
diſpoſitio epiſtolæ, quam miſerunt ad eum. AD ARthaſaſtha regem
pueri tui viri trans flumen. Notum ſit regi, quia Judæi, qui 12
aſcendunt à te ad nos, venerunt in Hieruſalem, civitatem refugam,
& malignam, quam ædificant: & mœnia ejus extructa
ſunt, & fundamenta ejus exaltaverunt. Nunc igitur notum ſit 13
regi, quia ſi civitas illa reædificata fuerit, & mœnia ejus extructa;
(f) tributa non erunt tibi, neque dabunt. Et hoc regibus
(g) nocet, Et turpitudinem regis non licet nobis videre. Propter 14
hoc miſimus, & notum fecimus regi, Ut requirat in libro (h) ad- 15
monitionis patrum tuorum: & invenies, & cognoſces, quia civitas
illa, civitas refuga, & malefaciens regibus, & provinciis:
& perfugia ſervorum fiunt in medio ejus à diebus ſeculi. Propter hæc
civitas iſta deſolata eſt. Notum igitur facimus nos regi; quia ſi 16
civitas illa ædificata fuerit, & mœnia ejus extructa; non eſt tibi
pax. Et miſit rex ad Rheum Baltam, & Sampſa ſcribam, & 17
reliquos conſervos eorum, habitantes in Samaria, & reliquos trans
fluvium, Pacem: Et ait; Tabellarius, quem miſiſtis ad nos, vo- 18
catus eſt coram me: Et à me poſita eſt ſententia, & requiſivi- 19
mus, & invenimus, quia civitas illa à diebus ſeculi ſuper reges
elevatur, & rebelliones & transfugia fiunt in ea: Et reges for- 20
tes fuerunt in Jeruſalem, & obtinentes totam transfluvialem: &
(i) tributa plena, & pars dabantur eis. Et nunc ponite edictum, 21
ceſſare viros illos: & civitas illa non ædificabitur ultrà: (k) Ut 22
ex edicto cauti ſitis remiſſè agere de hoc; ne fortè multiplicetur
perditio in nocumentum regibus. Tunc Tabellarius Arthaſaſtha regis 23
legit coram Rheum Baltam, & Sampſa ſcriba, & conſervis ejus.
Et iverunt feſtinanter in Hieruſalem & in Juda; & ceſſare fecerunt
eos in equis, & virtute. Tunc ceſſavit opus domûs Dei, 24
quod in Hieruſalem: & fuit ceſſans uſque ad ſecundum annum regni Darii regis Perſarum.

MS.A. (λ) βααλτὰμ καὶ Σαμψαὶ (μ) Ταρφαλλαῖοι, (ν) *ναφὰρ (ξ) Πρὸς *Ἀρθὰ (ο) οἱ παῖδές (π) ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες (ρ) κατηρτισμένοι εἰσὶ, (σ) ἐν βιβλίῳ (τ) γίγνονται (υ) ἀπὸ χρόνων αἰῶνος, (φ) ἐὰν (χ) βαλτὰμ καὶ Σαμσαὶ (ψ) φασὶν, (ω) γίγνονται (α) γίγνονται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, (β) ἐπὶ πέρας τοῦ ποταμοῦ (γ) δίδοται αὐτοῖς. (δ) πεφυλαγμένοι ἄνεσιν (ε) Ῥεοὺμ καὶ Σαμσαὶ γραμματέως συνδούλων ἑαυτοῦ. (ζ) τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ (η) καὶ ἦν ἀργῶν (θ) τοῦ βασιλέως

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* هذا ما اقضي راوم ابن بلطام * وسمساي الكاتب * وبقيه عبيدك * ديناي * افرسادساي * 9
اطرافلاليين * وافرسابيين * وارشاويين * والبابليين * والسوسانيين * والدونيين * وبقيه 10
الامم الذي سباهم اسنافار العظيم الكريم * واسكنهم في مدن سمرون وبقية معبر
النهر * هذا تصدير الصحيفة الذي بعثوا اليه * الي ارتسست الملك عبيدك الرجال 11
الذي في جبن النهر * يعلم الملك ان اليهود الذين صعدوا من قبلك الينا * جاؤا 12
الي اورسليم المدينة المخالفة الخبيثة الذي يبنوها * وحيطانها تامه هي * وقد رفعوا
اساسها * فليعلم الان الملك أن تلك المدينة ان جددت * وحيطانها ان رفعت * لم 13
تؤدي اليك الخراج ولم نعطاه * وهذا مما يضر الملك * وليس ينبغي لنا ان نري 14
ان يبني مما يخالف الملك * فلذلك بعثنا هذا وأعلمناك ايها الملك * لتنظر في دفاتر 15
ديوان اباءك * لتجد علم هذا ان تلك المدينة كانت مخالفه عاصية للملوك والكور
هرب العبيد اليها * فان بنيت وحصنت فليس لك سلامه * فبعث الملك الي راوم 16 17
بلطام وسمساي الكاتب * وبقية عبيدهم السكان في سامرية * ومن بقي في جبن النهر
من اهل السلم * فقال * صاحب الخراج الذي بعثتم الينا قد دعي بين يدي * 18
* وامرت بامر ذلك * ففتشنا ووجدنا تلك المدينة منذ قط عاصية للملوك * والخارجين 19
والهراب يهربون اليها * وملوك اقوياء يكونون في اورسليم * يضبطون نواحي النهر * 20
ويعطون خراجا كثيرا * فليكن رأيكم الان ابطال اوليك الرجال * ولا تبنا تلك 21
المدينه * لكي يكون منعكم من راينا * وامر ذلك من قبلنا * ليلا يكثر الفساد 22
ومناصبه الملوك * عند ذلك لما قري صاحب ارطبسست الملك واصحابه من العبيد 23
بين يدي راوم وسمساي الكاتب * فانطلقوا بعجلة الي اورسليم وهودا * وانطلق هو
بخيل ووة * عند ذلك بطل عمل الله في اورسليم * وكان ابطاله الي السنة الثانية من 24
ملك داريوس *

Hoc eſt quod expedivit Reum filius 9
Baltam, & Samſai ſcriba, & reliqui
conſervi ejus, Dinæi, Apharſatchæi,
Atraphelæi, Apharſæi, Achavæi, Babylonii,
Suſanæi, Dunæi, Et reliquæ 10
gentes quas captivas egit Aſnaphar
magnus & glorioſus, & habitare fecit
in urbibus Somron, & reliquis transfluvialibus
locis. Is eſt tenor epiſtolæ 11
quam miſerunt ad eum: Ad Artaſeſt
regem, ſervi ſui homines qui ſunt ultra
flumen. Sciat rex quòd Judæi 12
qui aſcenderunt à te ad nos, venerunt
in Jeruſalem urbem refractariam
pernicioſam, quam ædificant; &
muri ejus perfecti ſunt, & jam extulerunt
fundamenta ejus. Sciat ergò 13
rex quòd ſi ea urbs reſtauretur, &
muri ejus ſi eleventur; tributum non
mittetur ad te, neque reddetur tibi:
quod noxium foret regi. Et quia non 14
decet nos videre quicquam conſtrui
quod regi adverſetur, ideo hæc mittimus
& nota tibi facimus O rex,
Ut perſpectis codicibus ſenatûs majo- 15
rum tuorum, hujus rei notitiam deprehendas,
quòd urbs illa refractaria
fuerit & rebellis contra reges & provincias,
& ad eam confugere ſubditi
conſueverint: Adeoque ſi ædificetur 16
& muniatur, nulla pax tibi ſit futura.
Remiſit ergò rex ad Reum-Bal- 17
tam, & Samſai ſcribam, cæteróſque
conſervos eorum degentes in Samaria,
& eos qui ſalvi ſupererant in transfluviali
ripa: Et ait; Vectigalium 18
exactor quem ad nos miſiſtis, vocatus
eſt coram me: Cúmque de hac re 19
præcepiſſem, quæſivimus, & invenimus
urbem illam ſemper extitiſſe rebellem
regibus, & refractarios ac profugas
ad eam confugere ſolitos: Et reges 20
potentes fuiſſe in Jeruſalem, occupantes
regiones transfluviales, & ingens
tributum recipientes. Itaque mens ve- 21
ſtra ſit ut deſiſtere faciatis viros illos,
& ne ædificetur urbs illa: ut ſit 22
oppoſitio veſtra ex edicto noſtro, &
interdictum ejus rei nomine noſtro: ne
fortè creſcat corruptio & jurgium adverſus
reges. Tunc cùm legiſſet ho- 23
mo Artaſeſtis regis & conſervi ipſius
coram Reum & Samſai ſcribâ, iverunt
illico in Jeruſalem & Judæam,
& profectus eſt ipſe cum equis &
virtute. Tunc ceſſavit opus Dei in 24
Jeruſalem: duravítque impedimentum
ejus uſque ad annum ſecundum
regni Darii.

עזרא : ה

CAP. V. ה

Dei nomine in ,Jerusalem in & ,Jehudæa in *qui Jehudæos super* ,prophetæ Hiddo filius Zechariah &,propheta Chaggai prophetavit Et
1 והתנבי חגי נביאה וזכריה בר־עדוא נביאיא על־יהודיא די ביהוד ובירושלם בשם אלה
,Dei domum ædificare cœperunt &,Josadach filius Iesuah & ,Sealthiel filius Zerubbabel surrexerunt *instanti In* .eos super Israel
2 ישראל עליהון׃ באדין קמו זרבבל בר־שאלתיאל וישוע בר־יוצדק ושריו למבנא בית אלהא
, flumen trans dux Tattenai eos ad venit tempore illo In .eis auxiliantes Dei ipsius prophetæ eis cum & ,Jerusalem in quæ
3 די בירושלם ועמהון נביאיה די־אלהא מסעדין להון׃ בה־זמנא אתה עליהון תתני פחת עבר־נהרה
? *fundare* istos muros & ,*ædificare* hanc domum *decretum* vobis posuit Quis :eis *dicentes* sic &,eorũ *societates* &,bozenai-Sethar &
ושתר בוזני וכנותהון וכן אמרין להם מן־שם לכם טעם ביתא דנה לבנא ואשרנא דנה לשכללה׃
senes super fuit eorum Dei oculus Et? *ædificantes* ædificium hoc qui virorum nomina *ipsa* Quæ :eis diximus *pacto hoc* Tunc
4 אדין כנמא אמרנא להם מן־אנון שמהת גבריא די־דנה בנינא בנין׃ ועין אלההם הות על־שבי
5 Exemplar .*hoc super epistolam redire facerent* tunc & ;pergeret Dariaves ad *placitum* donec ,eos fecerunt cessare non & ,Jehudæorum
6 יהודיא ולא־בטלו המו עד־טעמא לדריוש יהך ואדין יתיבון נשתונא על־דנה׃ פרשגן
Dariaves ad ,flumen trans *in* qui Apharsechaie,ej⁹ *societates* &,bozenai-Sethar &,flumen trans dux Tattenai misit quam ,epistolæ
אגרת די־שלח תתני פחת עבר־נהרה ושתר בוזני וכנותה אפרסכיא די בעבר נהרה על־דריוש
Notum .omnis pax regi Dariaves :ejus medio in erat scriptum hoc juxta & ,eum ad miserunt Verbum .regem
7 מלכא׃ פתגמא שלחו עלוהי וכדנה כתיב בגוה לדריוש מלכא שלמא כלא׃ ידיע
8 *lignum & ,marmoris* lapide ædificatur ipsa & ,magni Dei domum ad provinciam Jehudæam in ivimus quòd regi *existendum ad*
להוא למלכא די־אזלנא ליהוד מדינתא לבית אלהא רבא והוא מתבנא אבן גלל ואע
, illos seniores interrogavimus Tunc .eorum manibus in prosperatur & ,fit *studiose* ipsum opus & ,parietibus in *ponitur*
9 מתשם בכתליא ועבידתא דך אספרנא מתעבדא ומצלח בידהם׃ אדין שאלנא לשביא אלך
eorum *nomina* etiam Et ? *fundare hunc murum &* , *ædificare* hanc domum *statutum* vobis posuit Quis :eis diximus hujuscemodi
10 כנמא אמרנא להם מן־שם לכם טעם ביתא דנה למבניה ואשרנא דנה לשכללה׃ ואף שמהתהם
,nobis responderunt verbum hujuscemodi Et .eorum *capitibus in* qui virorum *nomen* scriberemus ut ,tibi *notificandum ad* ,eos interrogavimus
11 שאלנא להם להודעותך די נכתב שם־גבריא די בראשיהם׃ וכנמא פתגמא התיבונא
.multos annos hos antè *ab* ædificata fuit quæ,domum *ædificantes* &,terræ & cœlorũ Dei *ipsius* servi *ipsi* Nos : dicendo
למאמר אנחנא המו עבדוהי די־אלה שמיא וארעא ובנין ביתא די־הוא בנה מקדמת דנה שנין שגיאן
eos tradidit ,cœlorum Deum nostri patres provocaverunt quo ex Veruntamẽ.eam *perfecit* &,eã ædificavit magnus Israel rex Et
12 ומלך לישראל רב בנהי ושכללה׃ להן מן־די הרגזו אבהתנא לאלה שמיא יהב המו
Veruntamen .Babel in fecit transmigrare populum &,*eam* destruxit hanc domum & ,Chaldæi Babel regis Nebuchadnesar manum in
13 ביד נבוכדנצר מלך־בבל כסדיא וביתה דנה סתרה ועמה הגלי לבבל׃ ברם
vasa etiam Et.*ædificandum ad hanc* Dei *domum* ,edictum posuit rex Chores ,Babel regis Chores *uno* anno in
14 בשנת חדה לכורש מלכא די בבל כורש מלכא שם טעם בית אלהא דנה לבנא׃ ואף מאניא
templum in ea tulerat & ;Jerusalem in quod templo è eduxerat Nebuchadnesar quæ,*argenti & ,auri quæ* Dei domus
די־בית־אלהא די דהבה וכספא די נבוכדנצר הנפק מן־היכלא די בירושלם והיבל המו להיכלא
.*cum posuerat* ducem quem ,*ejus nomen* Sesbasar ipsi sunt data & ,Babel *ipsius* templo è rex Chores *ea* eduxit ,Babel *ipsius*
די בבל הנפק המו כורש מלכא מן־היכלא די בבל ויהיבו לששבצר שמה די פחה שמה׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. V.

1 PRophetaverunt autem Aggæus Propheta & Zacharias filius Addo, prophetantes ad Judæos, qui erant in Judæa & Jeruſalé, in nomine Dei Iſrael. 2 Tunc ſurrexerunt Zorobabel filius Salathiel, & Joſue filius Joſedec, & cœperunt ædificare templũ Dei in Jeruſalem, & cum eis prophetæ Dei adjuvantes eos. 3 In ipſo autem tempore venit ad eos Thathanai, qui erat dux trans Flumen, & Stharbuzanai, & conſiliarii eorum: ſícque dixerunt eis; Quis dedit vobis conſilium ut domũ hanc ædificaretis, & muros ejus inſtauraretis? 4 Ad quod reſpondimus eis, quæ eſſent nomina hominum auctorum ædificationis illius. 5 Oculus autem Dei eorum factus eſt ſuper ſenes Judæorũ, & non potuerunt inhibere eos. Placuítque ut res ad Darium referretur, & tunc ſatisfacerent adverſùs accuſationem illam. 6 Exemplar epiſtolæ, quam miſit Thathanai dux regionis trans Flumen, & Stharbuzanai, & conſiliatores ejus Arphaſachæi, qui erant trans Flumen, ad Dariũ regem. 7 Sermo, quem miſerant ei, ſic ſcript⁹ erat: Dario regi pax omnis. 8 Notum ſit regi, iſſe nos ad Judæam provinciam, ad domum Dei magni, quæ ædificatur lapide impolito, & ligna ponuntur in parietibus: opúſque illud diligenter extruitur, & creſcit in manibus eorũ. 9 Interrogavimus ergò ſenes illos, & ita diximus eis; Quis dedit vobis poteſtatem ut domum hanc ædificaretis, & muros hos inſtauraretis? 10 Sed & nomina eorum quæſivimus ab eis, ut nuntiaremus tibi: ſcripſimúſque nomina eorum virorum, qui ſunt principes in eis. 11 Hujuſcemodi autem ſermonem reſponderunt nobis, dicentes; Nos ſumus ſervi Dei cœli & terræ, & ædificamus templum, quod erat extructum ante hos annos multos, quódque rex Iſrael magnus ædificaverat, & extruxerat. 12 Poſtquàm autem ad iracundiam provocaverunt patres noſtri Deum cœli, tradidit eos in manus Nabuchodonoſor regis Babylonis Chaldæi, domum quoque hanc deſtruxit, & populum ejus tranſtulit in Babylonem. 13 Anno autem primo Cyri regis Babylonis, Cyrus rex propoſuit edictum ut domus Dei hæc ædificaretur. 14 Nam & vaſa templi Dei aurea & argentea, quæ Nabuchodonoſor tulerat de templo, quod erat in Jeruſalem, & aſportaverat ea in templum Babylonis, protulit Cyrus rex de templo Babylonis, & data ſunt Saſſabaſar vocabulo, quem & principem conſtituit,

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܗ *

1 ܘܐܬܢܒܝ * ܚܓܝ ܢܒܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ ܒܪ ܥܕܘ ܢܒܝܐ. ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܝܗܘܕ.
2 ܒܫܡܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠܝܗܘܢ. * ܘܗܝܕܝܢ ܩܡ ܙܘܪܒܒܠ ܒܪ ܫܠܬܐܝܠ. ܘܝܫܘܥ ܒܪ
ܝܘܙܕܩ. ܘܫܪܝܘ ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܥܡܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܐܠܗܐ. ܡܥܕܪܝܢ
3 ܠܗܘܢ. * ܒܗ ܕܝܢ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܣܛܢܒܘܙܢ
ܘܟܢܘܬܗܘܢ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ ܘܠܫܪܟܐ. ܡܢܘ ܦܣܩ ܠܟܘܢ. ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܠܡܒܢܐ.
4 ܘܫܘܪܐ ܗܢܐ ܠܡܫܟܠܠܘ. * ܘܗܝܕܝܢ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܐܡܪܘ ܠܗܘܢ. ܡܢ ܐܢܘܢ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ
5 ܗܠܝܢ. ܕܒܢܝܢ ܒܢܝܢܐ ܗܢܐ. * ܘܥܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܬ ܥܠ ܫܒܝܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܠܐ ܒܛܠܘ
6 ܥܕܡܐ ܕܡܛܝ ܦܬܓܡܐ ܠܘܬ ܕܪܝܘܫ. ܘܗܝܕܝܢ ܢܦܢܘܢ ܦܬܓܡܐ ܥܠ ܗܕܐ. * ܦܪܫܓܢܐ
ܕܐܓܪܬܐ ܕܫܕܪ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܣܛܢܒܘܙܢ ܘܟܢܘܬܗ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܠܘܬ
7 ܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ. * ܦܬܓܡܐ ܫܕܪܘ ܠܘܬܗ. ܘܗܟܢܐ ܟܬܝܒ ܒܗ. ܠܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ ܫܠܡܐ.
8 * ܝܕܝܥ ܢܗܘܐ ܠܡܠܟܐ. ܕܐܙܠܢ ܠܝܗܘܕ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܠܗܐ ܪܒܐ. ܘܗܘ ܡܬܒܢܐ ܒܟܐܦܐ
ܪܘܪܒܬܐ. ܘܡܬܚܒܪ ܫܘܪܗ ܒܚܒܝܟܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܥܒܕܐ ܪܘܪܒܐ ܡܬܥܒܕܝܢ ܬܡܢ. ܘܥܒܕܐ
9 ܪܒܐ ܡܬܥܠܐ. ܘܡܛܐ ܠܛܘܪܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܗܝܕܝܢ ܫܐܠܢ ܠܗܘܢ ܠܩܫܝܫܐ ܗܢܘܢ. ܘܗܟܢܐ ܐܡܪܢ
10 ܠܗܘܢ. ܡܢܘ ܦܣܩ ܠܟܘܢ. ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܠܡܒܢܐ. ܘܫܘܪܐ ܗܢܐ ܠܡܫܟܠܠܘ. * ܘܐܦ
11 ܫܡܗܝܗܘܢ ܫܐܠܢ ܠܗܘܢ. ܕܢܘܕܥܟ ܘܢܟܬܘܒ ܫܡܗܐ ܕܓܒܪܐ ܕܒܪܫܝܗܘܢ. * ܘܗܢܘܢ
ܐܡܪܘ ܦܬܓܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܚܢܢ ܐܝܬܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܒܢܝܢܗ ܕܒܝܬܐ ܗܢܐ
ܕܒܢܝܢܢ. ܒܢܝܐ ܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡ ܫܢܝܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܡܠܟܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ
12 ܫܡܠܝܘܗܝ. * ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܐܪܓܙܘ ܐܒܗܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܐܫܠܡ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܐ
ܕܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܟܠܕܝܐ. ܘܒܝܬܐ ܗܢܐ ܣܬܪܗ. ܘܥܡܐ ܫܒܐ ܠܒܒܠ.
13 * ܒܪܡ ܒܫܢܬܐ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܣܡ ܛܥܡܐ.
14 ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܢܐ ܢܬܒܢܐ. * ܘܐܦ ܡܐܢܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ:
ܕܐܦܩ ܗܘܐ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ ܠܒܒܠ
ܠܗܝܟܠܗ. ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܕܒܒܠ. ܘܝܗܒ ܐܢܘܢ
ܠܫܫܒܨܪ ܫܡܗ ܡܛܠ ܕܫܠܝܛܐ ܥܒܕܗ.

CAP. V.

1 CUm autem prophetâſſet Haggæus propheta, & Zecharia filius Addo propheta de Judæis qui erant in Jeruſalem & in Judæa; in nomine *inquam* Dei Iſraelis *prophetâſſent* de eis; 2 Tunc ſurgentes Zorbabel filius Selathielis, & Jeſus filius Jozedec; cœperunt ædificare domum Dei quæ erat Jeroſolymis: & unà cum ipſis prophetæ Dei juvabant eos. 3 Verùm eodem tempore venit ad eos Tathnai præſes in tranſfluviali *regione*, & Eſtanbozan, eorumq; collegæ, & ita dixerunt ipſis ac reliquis; Quis conceſſit vobis facultatem domum iſtam ædificandi, & murum iſtum elevandi? 4 Ac tum ſecundùm decretum dixerunt illis; Quænam ſunt nomina virorum illorum qui hoc ædificium extruunt? 5 Sed oculus Dei affuit reducibus Judæ, & non deſtiterunt, donec res ad Darium deferretur, ut tunc de hac re reſponderent. 6 In exemplari epiſtolæ quam miſit Tathnai præſes in *regione* transfluviali, & Eſtanbozan ejúſque ſocii transfluviales, ad Darium regem; 7 (Rei *ſeriem* miſerunt ad eum) ita ſcriptum erat: Dario regi pacem. 8 Notum ſit regi, abiiſſe nos in Judæam in urbem ſummi Dei, eámque ædificari lapidibus prægrandibus, & multis compagibus connecti muros ejus; denique opera egregia illic fieri, & opus magnum aſſurgere, & ad umbilicum perduci per manus eorum. 9 Tunc interrogavimus ſeniores illos, & ita diximus eis; Quis permiſit vobis domum hanc ædificare, & murum hunc erigere? 10 Nomina quoque eorum petivimus ab eis, ut nota faceremus tibi, & ut ſcriberemus nomina virorum qui primarii erant inter ipſos. 11 Qui nobis hujuſmodi reſponſum dederunt, dicentes; Nos ſumus ſervi Dei cœli: & ædificium domûs hujus quam ædificamus, extructum jam erat multis abhinc annis, & rex Iſraelis ac magnates ejus perfecerant illud: 12 Sed quoniam irritaverunt patres noſtri Deum cœli, tradidit eos in manum Nebuchadnoſaris regis Chaldæi, qui domum iſtam deſtruxit, & populum deportavit in Babelem. 13 Verùm anno primo Cyri regis Perſidis, Cyrus rex tulit decretum de hac domo Dei reædificanda. 14 Quin etiam vaſa aurea & argentea domûs Dei, quæ Nabuchadnoſar rex eduxerat è templo quod eſt in Jeruſalem, & aſportaverat Babylonem in templum ſuum; deprompſit Cyrus rex è templo Babylonico, tradidítque ea *cuidam* Seſmari nomine (hunc enim præfectum conſtituerat)

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. έ.

1 Καὶ (α) προεφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφήτης καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ προφητείαν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους
2 τοὺς ἐν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν (β) ὀνόματι θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ᾽ αὐτούς. Τότε ἀνέστησαν Ζοροβάβελ ὁ τοῦ
Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδὲκ, καὶ ἤρξαντο (γ) οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ·
3 καὶ μετ᾽ αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς. Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς (δ)
Θανθαναῒ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σαθαρβουζαναῒ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν, (ε) καὶ τοιάδε εἶ-
παν αὐτοῖς, Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην
4 καταρτίσασθαι; Τότε ταῦτα (ζ) εἴποσαν αὐτοῖς, Τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούν-
5 των τὴν πόλιν ταύτην; Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα, καὶ οὐ κατήργησαν
6 αὐτοὺς ἕως γνώμη τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη. καὶ τότε ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου Διασάφησις (η) ἐπι-
στολῆς, ἧς ἀπέστειλε Θανθαναῒ ὁ ἔπαρχος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ (θ) Σαθαρβουζαναῒ καὶ οἱ σύνδουλοι
7 αὐτῶν Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ· (ι) Ῥήμασιν ἀπέστειλαν πρὸς
8 αὐτόν· καὶ τάδε γέγραπται (κ) ἐν αὐτῷ· Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ,
ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκ-
λεκτοῖς, καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον (λ) γίνεται, καὶ εὐοδοῦται
9 (μ) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. Τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους, καὶ οὕτως (ν) εἴπαμεν αὐτοῖς, Τίς
10 ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; Καὶ τὰ ὀ-
νόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι, ὥστε γράψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόν-
11 των αὐτῶν. Καὶ (ξ) τοιοῦτο τὸ ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες, Ἡμεῖς ἐσμὲν δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ᾠκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλὰ, καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ μέ-
12 γας ᾠκοδόμησεν αὐτὸν, καὶ κατηρτίσατο αὐτὸν αὐτοῖς. (ο) Ἀφότε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν
θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος τοῦ Χαλδαίου, καὶ τὸν οἶκον
13 τοῦτον κατέλυσε, καὶ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἀλλ᾽ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως, Κῦρος
14 ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι· Καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ (π)
χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν (ρ) ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπήνεγκεν
αὐτὰ (σ) εἰς τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς (τ) ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ βασιλέως,
καὶ ἔδωκε τῷ (υ) Σαβανασὰρ τῷ θησαυροφύλακι, τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ,

CAP. V.

ET prophetavit Aggæus propheta, & Zacharias filius Addo, prophe- 1
tiam ſuper Judæos, qui in Juda, & Hieruſalem, in nomine Dei Iſra-
el ſuper ipſos. Tunc ſurrexerunt Zorobabel filius Salathiel, & Jeſus 2
filius Joſedec: & cœperunt ædificare domum Dei, quæ in Hieruſalem:
& cum eis prophetæ Dei adjuvantes eos. In ipſo tempore venit ſuper 3
eos Thanthanai ſubregulus trans flumen, & Satharbuzanai, & conſervi
eorum: & talia dixerunt eis; Quis poſuit vobis decretum ædificare
domum hanc, & apparatum hunc perficere? Tunc iſta dixerunt eis, 4
Quæ ſunt nomina virorum ædificantium civitatem hanc? Et oculi 5
Dei ad captivitatem Juda: & non fecerunt ceſſare eos, donec ſen-
tentia ad Darium delata fuit. Et tunc (a) data eſt tabellario ſuper hoc
Explicatio epiſtolæ, quam miſit Thanthanai ſubregulus regionis trans 6
flumen, & Satharbuzanai, & conſervi eorum Apharſachæi, qui in
tranſfluviali, Dario regi: (b) Verbis miſerunt ad eum. Et hæc ſcripta 7
ſunt in (c) eo. Dario regi pax omnis: Notum ſit regi, quia ivimus in 8
Judæam provinciam ad domum Dei magni: & ipſa ædificatur lapi-
dibus electis, & ligna imponuntur in parietibus, & opus illud valdè
dexterum fit, & benè procedit in manibus eorum. Tunc interrogavi- 9
mus ſeniores illos, & ſic diximus eis; Quis poſuit vobis decretum,
domum hanc ædificare, & apparatum hunc perficere? Et nomina eo- 10
rum interrogavimus eos ad notificandum tibi; ut ſcriberemus tibi no-
mina virorum principum eorum. Et hujuſmodi verbum reſponderunt no- 11
bis, dicentes; Nos ſumus ſervi Dei cœli, & terræ: & ædificamus do-
mum, quæ erat ædificata ante hunc annos multos: & rex Iſrael ma-
gnus ædificavit eam, & perfecit eam ipſis. Ex quo autem irritârunt 12
patres noſtri Deum cœli; dedit eos in manus Nabuchodonoſor regis
Babylonis Chaldæi: & domum hanc diſſolvit, & populum tranſtulit
in Babylonem. Sed in anno primo Cyri regis, Cyrus rex poſuit decretum, 13
domum Dei hanc ædificari: Et vaſa domûs Dei aurea, & argentea, 14
quæ Nabuchodonoſor extulerat de domo, quæ in Hieruſalem, & aſpor-
taverat ea in templum regis, protulit ea Cyrus rex è templo regis, &
dedit Sabanaſar cuſtodi theſaurorum, qui ſuper theſaurum,

MS. A. (α) ἐπροφήτευσεν (β) ὀνόματι κυρίου θεοῦ (γ) οἰκοδομεῖν (δ) Θαθθαναῒ (ε) καὶ ποῖα εἶπον αὐτοῖς. (ζ) εἶπον (η) (*) ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλε Θαθθαναῒς (θ) Σαθαρβουζάνης (ι) Ῥῆσιν (κ) ἐν αὐτῇ· (λ) γίγνεται, (μ) ἐν χερσὶν (ν) εἴπομεν (ξ) τοιοῦτο ῥῆμα ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, (ο) Ἀπότε (π) χρύσεα (ρ) ἀπὸ οἴκου (σ) εἰς ναὸν (τ) ἀπὸ ναοῦ (υ) Σασαβασάρῳ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الخامس *

* فتنبا اجاوس النبي وزكريا ابن ادوا نبوه على اليهود الذين في يهودا واورسليم باسم 1
اله اسرايل عليهم * عند ذلك قام زربابل ابن سلاتيل * ويسوع ابن يوساداق * فبدوا 2
ببناء بيت الرب الذي في اورسليم * ومعهم انبياء الله تعينهم * في ذلك الزمان فجاء 3
اليهم تتناي والي معبر النهر * وسربابوزاناي واصحابه من العبيد * فقالوا لهم هكذا *
من امركم ان تبنوا هذا البيت وتقوموا بهذه الارزاق * ثم قالوا لهم * اي اسماء 4
الرجال الذين يبنون هذه المدينة * وعيناء الله على سبي يهودا * فلم يبطلوهم حتى 5
رفع ذلك الى داريوس * عند ذلك رفع الى صاحب الخراج * فعند هذا فبعث تتناي 6
الوالي على معبر النهر صحيفة * وسربابوزاناي واصحابه من العبيد الذين كانوا ايضا
نواطير على شط النهر الى داريوس الملك * فبعثوا اليه بتلك الصحيفة مكتوبة هكذا * 7
السلام على داريوس الملك * واجب ان يعلم الملك اننا انطلقنا الى كورة اليهودية 8
الى بيت الاله الاعظم * فاذا هو يبنى بحجار نحتان * وخشب يوضع في الحيطان * وذلك
العمل رفيع ميسر في ايديهم * واننا سالنا اوليك المشيخة * وقلنا لهم من امركم ان 9
تبنوا هذا البيت وتجددوا هذه الارزاق * وسالناهم عن اسماء البنائين لنكتب اليك 10
يعلم ذلك * فقالوا لنا * اننا عبيد الهنا اله السماء والارض * نحن نبني البيت الذي 11
كان مبني قبل بسنين كثيرة * وملك عظيم لاسرايل بناه وهياه لهم * فلما اغضبوا 12
اباونا اله السماء * اسلمهم بيدي بختنصر ملك بابل الفارسي * فهو الذي هدم هذا
البيت * وسبا قومه الى بابل * فلما كان في اول سنة من ملك قورس الملك * امر 13
قورس الملك ان يبنا هذا البيت بيت الله * وكل الامتعات من ذهب او فضة مما 14
اخذ بختنصر من البيت الذي كان في بيت المقدس * ووداه الى هيكل الملك * اخرجها
قورس الملك من ناووس الملك * وحملها لسيسار الخازن *

CAP. V.

PRophetavit autem Haggæus propheta 1
& Zacharia filius Addo prophetiam de
Judæis qui erant in Judæa & Jeruſa-
lem; in nomine Dei Iſraelis de ipſis pro-
phetavit. Tunc ſurrexerunt Zorbabel 2
filius Salathiel, & Jeſus filius Joſedec,
& aggreſſi ſunt ædificium domûs Domi-
ni quæ eſt in Jeruſalem: & cum eis
prophetæ Dei adjuvantes eos. Eo tem- 3
pore venit ad eos Tathnai præfectus
tranſfluvialis regionis, & Sartabuzanai
cum conſervis, & dixerunt eis ſic, Quis
præcepit vobis ut ædificaretis domum
hanc, & erigeretis tantas opulentias?
Tum dixerunt eis, Quænam ſunt no- 4
mina eorum qui ædificant hanc urbem?
Verùm oculis Dei ad captivitatem Judæ 5
reſpicientibus, non impediverunt eos,
donec deferretur cauſa ad Darium.
Tunc delata eſt cauſa ad exactorem ve-
ctigalis. Atque interim miſerunt Tathnai 6
præpoſitus regionis tranſfluvialis & Sar-
tabuzanai cum conſervis ſuis qui erant
etiam cuſtodes ſuper tranſfluvialem
regionem, epiſtolam ad Darium regem.
Miſerunt autem ad eum in ea epiſtola 7
ſic ſcriptum: Dario regi Salutem. Ex- 8
pedit regem ſcire iviſſe nos in provinci-
am Judææ ad domum ſummi Dei: &
ecce ea ædificabatur lapidibus electis, &
ligna ponebantur in parietibus: & opus
illud egregium eſt, & facile inter manus
eorum. Deinde interrogavimus ſeniores 9
illos, & diximus eis; Quis præcepit
vobis ut ædificaretis domum iſtam, &
impenderetis tot opes? Petivimus etiam 10
ab eis nomina ædificantium, ut ejus rei
notitiam ſcriberemus tibi. Dixerunt no- 11
bis, Nos quidem ſervi ſumus Dei no-
ſtri, Dei cœli & terræ: nos ædificamus
domum quæ multis abhinc annis extructa
fuerat, quam magnus quidem rex Iſrae-
litarum extruxerat & concinnaverat
eis. Cùm autem irritâſſent majores 12
noſtri Deum cœli, tradidit eos in manus
Bochtonaſſaris regis Babylonis Perſæ;
qui domum iſtam deſtruxit, ejúſque gen-
tem captivam duxit Babylonem. Sed an- 13
no primo regni Cyri regis, præcepit rex
Cyrus ut ædificaretur hæc domus, domus
inquam Dei: Et omnia vaſa aurea vel 14
argentea quæ Bochtonaſſar abſtulerat è
domo quæ erat in Jeruſalem, miſeratque
ad templum regis; protulit rex Cyrus è
fano regis, demandavitque Sabiſari
theſaurario:

עזרא : ו

.suo loco in ædificetur Dei domus & ;Jerusalem in quod ,templum in ea fac *descendere*,vade,tolle vasa Hæc :ei Dixitque

15 וַאֲמַר־לֵהּ אֵלֶּה מָאנַיָּא שֵׂא אֱזֶל־אֲחֵת הִמּוֹ בְּהֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל־אַתְרֵהּ׃

non & ,ædificatur *nunc* usque & *tunc* ex & ,Jerusalem in quæ ,Dei domus fundamenta *dedit* , venit ille Sesbasar Tunc

16 אֱדַיִן שֵׁשְׁבַּצַּר דֵּךְ אֲתָא יְהַב אֻשַּׁיָּא דִּי־בֵית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּמִן־אֱדַיִן וְעַד־כְּעַן מִתְבְּנֵא וְלָא

Chores à hoc sit an,Babel in quæ *illic* regis *gazarum* domo in quæratur,bonum *rege* *super en* nunc Et .est perfecta

17 שְׁלִם׃ וּכְעַן הֵן עַל־מַלְכָּא טָב יִתְבַּקַּר בְּבֵית גִּנְזַיָּא דִּי־מַלְכָּא תַמָּה דִּי בְּבָבֶל הֵן אִיתַי דִּי־מִן־כּוֹרֶשׁ

.nos ad mittat hoc super regis voluntatem & :Jerusalem in ,hanc Dei domum *ædificandum ad* ,edictum positum rege

מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ בִּירוּשְׁלֶם וּרְעוּת מַלְכָּא עַל־דְּנָה יִשְׁלַח עֲלֶינָא׃

CAP. VI. ו

est inventum Et .Babel in ibi *repositarum* ,*gazarum* *qui* librorum domo in quæsierunt &,*statutum* posuit rex Dariaves Tunc

1 בֵּאדַיִן דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם וּבַקַּרוּ בְּבֵית סִפְרַיָּא דִּי גִנְזַיָּא מְהַחֲתִין תַּמָּה בְּבָבֶל׃ וְהִשְׁתְּכַח 2

anno In : memoriale *illud intra* scriptum sic & ,unum volumen provincia Madai in quod ,palatio in *scripturarum scrinio in*

3 בְּאַחְמְתָא בְּבִירְתָא דִּי בְּמָדַי מְדִינְתָּה מְגִלָּה חֲדָה וְכֵן־כְּתִיב בְּגַוַּהּ דִּכְרוֹנָה׃ בִּשְׁנַת

quo locus ,ædificaretur domus Jerusalem in Dei domus ,edictum posuit rex Chores ,regis Chores *uno*

חֲדָה לְכוֹרֶשׁ מַלְכָּא כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָא בִירוּשְׁלֶם בַּיְתָא יִתְבְּנֵא אֲתַר דִּי־

Structuræ .sexaginta cubitorum ejus latitudo ;sexaginta cubitorum ejus altitudo :*comportantes ejus fundamenta* & ,victimas *immolantes*

4 דָּבְחִין דִּבְחִין וְאֻשּׁוֹהִי מְסוֹבְלִין רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ אַמִּין שִׁתִּין׃ נִדְבָּכִין

Dei domus vasa etiam Et .dabitur regis domo è *eductio &* ,*novi ligni* *structura &* ,*tres* *marmoris lapidis*

5 דִּי־אֶבֶן גְּלָל תְּלָתָא וְנִדְבָּךְ דִּי־אָע חֲדַת וְנִפְקְתָא מִן־בֵּית מַלְכָּא תִּתְיְהִב׃ וְאַף מָאנֵי בֵית־אֱלָהָא

vadat & ,reddant ,Babel in detulerat & ,Jerusalem in quod templo è eduxerat Nebuchadnesar quæ ,*argenti &* , *auri* *quæ*

דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִּי־בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל לְבָבֶל יַהֲתִיבוּן וִיהָךְ

,Bozenai-Sethar,flumen trans dux Tattenai Nunc .Dei domum in *facias descendere* & ,suũ locũ ad Jerusalem in quod ,templum ad

6 לְהֵיכְלָא דִּי־בִירוּשְׁלֶם לְאַתְרֵהּ וְתַחֵת בְּבֵית אֱלָהָא׃ כְּעַן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה שְׁתַר בּוֹזְנַי

ducem hujus Dei domus *opus ad* Dimittite .inde estote longinqui ,flumen trans *in* qui Apharsecaie ,eorum *societates* &

7 וּכְנָוָתְהוֹן אֲפַרְסְכָיֵא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה רַחִיקִין הֲווֹ מִן־תַּמָּה׃ שְׁבֻקוּ לַעֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ פַּחַת

facietis quod ,*hoc ad* edictum est positum me à Et .suo loco in *ædificabunt hanc* Dei *Domum*.Jehudæorum senioribus &,Jehudæorum

8 יְהוּדָיֵא וּלְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ יִבְנוֹן עַל־אַתְרֵהּ׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם לְמָא דִּי־תַעַבְדוּן

diligenter ,flumen trans *census* quæ regis *opibus* de & ,hanc Dei domum ædificando in ,istorum Jehudæorum senioribus cum

עִם־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא אִלֵּךְ לְמִבְנֵא בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ וּמִנִּכְסֵי מַלְכָּא דִּי מִדַּת עֲבַר נַהֲרָא אָסְפַּרְנָא

agni & ,arietes & ,boum filii & necessarium quod Et.*faciendum cessare ad* non *quod* ,illis viris *data* sit *eductio*

9 נִפְקְתָא תֶּהֱוֵא מִתְיַהֲבָא לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי־לָא לְבַטָּלָא׃ וּמָה חַשְׁחָן וּבְנֵי תוֹרִין וְדִכְרִין וְאִמְּרִין

datum existendum ad ,Jerusalem in qui,sacerdotum verbũ secundũ oleum & ,vinum ,sal ,frumenta ,cœlorum Dei holocausta in

לַעֲלָוָן לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא חִנְטִין מְלַח חֲמַר וּמְשַׁח כְּמֵאמַר כָּהֲנַיָּא דִּי־בִירוּשְׁלֶם לֶהֱוֵא מִתְיְהֵב

,regis *viris* *orantes* & ,cœlorum Deo *quietis odores* *offerentes* *sint* Ut .*cessatio* non ut ,*die in* *die* *eis*

10 לְהֹם יוֹם בְּיוֹם דִּי־לָא שָׁלוּ׃ דִּי־לֶהֱוֹן מְהַקְרְבִין נִיחוֹחִין לֶאֱלָהּ שְׁמַיָּא וּמְצַלַּיִן לְחַיֵּי מַלְכָּא

,ejus domo è lignum *evellatur* ,hoc verbum mutaverit qui homo omnis quod ,decretum est positum me à Et .ejus filiis &

11 וּבְנוֹהִי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יְהַשְׁנֵא פִּתְגָמָא דְנָה יִתְנְסַח אָע מִן־בַּיְתֵהּ

.hoc propter fiat *latrina* ejus domus & :eo in *deleatur* erectum &

וּזְקִיף יִתְמְחֵא עֲלֹהִי וּבַיְתֵהּ נְוָלוּ יִתְעֲבֵד עַל־דְּנָה׃

Versio VULG. LAT.

Dixitque ei ; Hæc vasa tolle, & vade, & pone ea in templo, quod est in Jerusalẽ,& domus Dei ædificetur in loco 15
suo. Tunc itaque Sassabasar ille venit & posuit fundamenta templi Dei in Jerusalem, & ex eo tempore usque 16
nunc ædificatur,& necdum completum est. Nunc ergò, 17
si videtur regi bonum, recenseat in bibliotheca regis,quæ est in Babylone, utrúmnam à Cyro rege jussum fuerit ut ædificaretur domus Dei in Jerusalem, & voluntatem regis super hac re mittat ad nos.

CAP. VI.

Tunc Darius rex præcepit : & recensuerunt in biblio- 2
theca librorum, qui erant repositi in Babylone, Et inventum est in Ecbatanis,quod est castrum in Medena provincia, volumen unum, talísque scriptus erat in eo commentarius : Anno primo Cyri regis : Cyrus rex de- 3
crevit ut domus Dei ædificaretur, quæ est in Jerusalem, in loco ubi immolent hostias, & ut ponant fundamenta supportantia altitudinem cubitorum sexaginta, & latitudinem cubitorum sexaginta, Ordines de 4
lapidibus impolitis tres, & sic ordines de lignis novis : sumptus autem de domo regis dabuntur. Sed 5
& vasa templi Dei aurea & argentea, quæ Nabuchodonosor tulerat de templo Jerusalem, & attulerat ea in Babylonem, reddantur, & referantur in templum in Jerusalem in locum suum, quæ & posita sunt in templo Dei. Nunc ergò Thathanai dux regionis, quæ est trans 6
Flumen, Stharbuzanai, & consiliarii vestri Apharsachæi, qui estis trans Flumen, procul recedite ab illis, Et di- 7
mittite fieri templum Dei illud à duce Judæorum,& à senioribus eorum, ut domum Dei illam ædificent in loco suo. Sed & à me præceptum est, quid oporteat fieri à 8
presbyteris Judæorum illis, ut ædificetur domus Dei, scilicèt,ut de arca regis, id est, de tributis, quæ dantur de regione trans Flumen, studiosè sumptus dentur viris illis, ne impediatur opus. Quòd si necesse fuerit, & vitulos, 9
& agnos, & hœdos in holocaustum Deo cœli, frumentum, sal, vinum, & oleum, secundùm ritum Sacerdotum, qui sunt in Jerusalem, detur eis per singulos dies, ne sit in aliquo querimonia. Et offerant oblationes Deo cœli, 10
oréntque pro vita regis, & filiorum ejus. A me ergò 11
positum est decretum : Ut omnis homo qui hanc mutaverit jussionem, tollatur lignum de domo ipsius, & erigatur, & configatur in eo, domus autem ejus publicetur.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪ ܠܗ. ܕܗܠܝܢ ܡܐܢܐ ܫܩܘܠ ܙܠ ܘܐܘܒܠ ܐܣܝܡ ܐܢܘܢ ܒܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܗܘ 15
ܗܘ ܒܝܬܐ ܒܐܬܪܗ ܢܬܒܢܐ. * ܗܘ ܕܝܢ ܫܫܡܨܪ ܐܬܐ. ܘܐܪܡܝ ܫܬܐܣܐ ܕܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. 16
ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܡܬܒܢܝܐ ܘܠܐ ܫܠܡܬ. * ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢ ܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܢܒܥܐ 17
ܒܟܬܒܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܐܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܘܡܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܦܩܝܕ
ܕܢܬܒܢܐ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܨܒܝܢܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܗܕܐ ܢܫܬܕܪ ܠܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ *

* ܗܝܕܝܢ ܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ ܦܩܕ. ܘܩܪܘ ܒܟܬܒܐ ܕܐܝܬ ܒܒܝܬ ܓܙܐ ܬܡܢ ܒܒܒܠ. 1
* ܘܐܫܬܟܚ ܒܐܚܡܬܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܒܡܕܝ. ܡܓܠܬܐ ܚܕܐ. ܘܗܟܢܐ ܟܬܝܒ 2
ܒܗ ܒܕܘܟܪܢܐ. * ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܠܟܘܪܫ ܡܠܟܐ. ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܣܡ ܦܘܩܕܢܐ 3
ܘܦܩܕ ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܬ ܒܐܘܪܫܠܡ ܢܬܒܢܐ. ܐܬܪܐ ܕܕܒܚܝܢ ܕܒܚܐ. ܘܫܘܪܝܗܘܢ
ܕܪܘܡܗ ܐܡܝܢ ܫܬܝܢ. ܘܦܬܝܗ ܐܡܝܢ ܥܣܪܝܢ. * ܡܪܒܥܐ ܕܟܐܦܐ 4
ܬܠܬܐ. ܘܬܪܥܐ ܕܩܝܣܐ ܚܕܬܐ. ܐܦ ܢܦܩܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ ܬܬܝܗܒ. * ܘܐܦ ܡܐܢܐ 5
ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ. ܕܐܦܩ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ: ܘܐܘܒܠ ܐܢܘܢ
ܠܒܒܠ. ܢܬܦܢܘܢ ܘܢܐܬܘܢ ܠܐܬܪܗܘܢ ܠܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܠܐܬܪܗܘܢ. ܘܢܬܬܣܝܡܘܢ
ܒܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܘܡܛܠ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ: ܘܐܣܬܢܒܘܙܢ. ܘܟܢܘܬܗܘܢ 6
ܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܪܚܩܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܬܡܢ. * ܫܒܘܩܘ ܠܥܒܕܐ ܕܒܝܬ 7
ܐܠܗܐ ܕܢܬܥܒܕ ܠܝܗܘܕܝܐ. ܘܠܫܒܝܬܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܢܬܒܢܐ ܒܐܬܪܗ.
* ܘܡܢܝ ܦܩܝܕ ܦܘܩܕܢܐ. ܕܠܐ ܬܟܠܘܢ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܗܦܟܘ ܡܢ ܫܒܝܬܐ. ܠܡܒܢܐ ܒܝܬܐ 8
ܕܐܠܗܐ. ܗܘ ܕܡܢ ܢܟܣܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܡܕܐܬܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܬܗܘܐ ܢܦܩܬܐ ܬܬܝܗܒ.
ܘܡܬܝܗܒܐ ܠܓܒܪܐ ܗܠܝܢ. ܕܠܐ ܢܒܛܠܘܢ ܡܢ ܥܒܕܗܘܢ. * ܘܡܕܡ ܕܨܒܝܢ 9
ܗܒܘ ܠܗܘܢ. ܘܡܕܡ ܠܐ ܬܚܣܪܘܢ ܠܗܘܢ. ܒܢܝ ܬܘܪܐ ܘܕܟܪܐ ܘܐܡܪܐ ܠܥܠܬܐ ܠܐܠܗܐ
ܕܫܡܝܐ ܚܛܐ ܘܡܠܚܐ ܘܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܟܗܢܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ.
ܢܗܘܘܢ ܝܗܒܝܢ ܠܗܘܢ. ܟܠܝܘܡ ܒܝܘܡܗ. ܘܠܐ ܢܗܘܘܢ ܡܦܫܝܢ. * ܘܢܗܘܘܢ ܡܩܪܒܝܢ 10
ܕܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܡܨܠܝܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܘܥܠ ܒܢܘܗܝ. * ܘܡܢܝ ܦܩܝܕ ܦܘܩܕܢܐ. ܕܟܠ ܕܢܫܢܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. 11
ܢܬܢܣܚ ܩܝܣܐ ܡܢ ܒܝܬܗ. ܘܢܙܕܩܦ ܠܗ ܙܩܝܦܐ ܘܢܬܬܠܐ ܥܠܘܗܝ. ܘܒܝܬܗ ܢܬܝܗܒ ܠܡܙܒܠܐ ܥܠ ܗܕܐ.

Et dixit ei ; hæc vasa tollens vade, perduc, 15
repone in templo quod est Jerosolymis ; eadémque ipsa domus in suo loco reædificetur. Ipsemet ergò Sesmasar venit, jecítque 16
fundamenta domûs hujus quæ est in Jerusalem ; & ex eo tempore hucusque ædificatur, necdum absoluta est. Itaque si bonum regi 17
videtur, inquirat in libris qui sunt in ærario regum Babyloniorum, an ita sit, & à Cyro rege præceptum sit ut ædificaretur domus hæc Dei quæ est in Jerusalem : deinde voluntas regis hac de re mittatur ad nos.

CAP. VI.

Tunc Dario rege præcipiente, lectum fuit 1
in libris qui erant in ærario illic in Babele; Et inventum fuit in Ahmathane urbe quæ est 2
in Media, volumen quoddam, & ita scriptum erat in volumine : Anno primo Cyri regis, 3
Cyrus rex tulit edictum, præcepítque ut domus Dei quæ est in Jerusalem, ædificetur, locus ubi sacrificia sacrificentur. Parietes ejus quoad altitudinem ipsius, cubitorum sexaginta; latitudo autem ipsius cubitorum viginti: Quadrata,ternis lapidibus : & porta ex li- 4
gno novo : sumptus etiam è domo regia tradatur. Quin etiam vasa domûs Dei aurea & 5
argentea, quæ eduxit Nebuchadnosar rex deportavítque Babylonem; restituantur, perveniántq; ad locũ suum in templum quod est Je- 6
rosolymis, in locum *inquam* suum, & recondantur in domo Dei. Itaque Tathnai præses in transfluviali *regione*, & Estanbozan, cum sociis vestris præfectis transfluvialibus, recedite inde : Sinite opus domûs Dei fieri à 7
Judæis & captivitate Judæorum, ut domus Dei ædificetur in loco suo. A me latum est 8
hoc decretum. Cavete igitur ne impediatis reduces Judæos ab ædificanda domo Dei,pro qua de facultatibus regis & vectigali transfluviali sumptus erogentur & tradantur viris illis; ut opus non intermittant. Quicquid 9
voluerint, date eis ; & nequid eis deesse patiamini : fœtus bovinos, arietes, agnósque ad holocaustum pro Deo cœli; triticum, salem, vinum, & oleum : prout jusserint sacerdotes qui sunt Jerosolymis, deferant ad eos singulis quibúsque diebus, ac ne omittant : Ut illi offerant sacrificia Deo cœli, 10
& orent pro rege & filiis ejus. Præterea à me 11
latũ est hoc decretũ, ut quisquis immutaverit sententiam istam, evellatur lignum è domo ipsius,componatur illi crux,eique appendatur: & domus ejus fimo destinetur hac de causa :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πάντα τὰ σκεύη λάβε ϗ πορεύου, θὲς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν τόπον
16 αὐτῶν. Τότε (φ) Σαβανασὰρ ἐκεῖνος ἦλθε ϗ ἔδωκε θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἀπὸ
17 τότε (χ) ἕως τοῦ νῦν ᾠκοδομήθη, ϗ οὐκ ἐτελέσθη. Καὶ νῦν εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, ἐπισκεπήτω ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, ὅπως γνῷς ὅτι (ψ) ἀπὸ βασιλέως Κύρου ἐτέθη γνώμη οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· ϗ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου, πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς.

Et dixit ei; Omnia vaſa ſume, & vade: pone ea in domo, quæ in Hieruſalem, in locum eorum. Tunc Sabanaſar ille venit, & dedit fundamenta domûs Dei in Hieruſalem: & ex tunc uſque nunc ædificata eſt, & non eſt perfecta. 15 16
Et nunc, ſi ſuper regem, bonum; requirat in domo gazæ regis Babylonis; ut cognoſcas, quia à rege Cyro poſitum eſt decretum, ædificare domum Dei illam, quæ in Hieruſalem. Et cùm noverit rex de hoc, mittat ad nos. 17

MS. A. (φ) Σασαβασὰρ (χ) ἕως νῦν (ψ) ἀπὸ τοῦ βασιλέως

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 Τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην, ϗ ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ γάζα κεῖται
2 ἐν Βαβυλῶνι. Καὶ εὑρέθη (α) ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει κεφαλὶς μία, ϗ τοῦτο (β) γεγραμμένον ἐν αὐτῇ
3 ὑπόμνημα. Ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασιλέως, Κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην (γ) περὶ οἴκου ἱεροῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· Οἶκος οἰκοδομηθήτω, ϗ τόπος οὗ θυσιάζουσι τὰ θυσιάσματα· ϗ ἔθηκεν ἔπαρ-
4 μα ὕψος πήχεις ἑξήκοντα, πλάτος αὐτοῦ πήχεων ἑξήκοντα· Καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς, ϗ
5 δόμος ξύλινος εἷς, ϗ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται. Καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ ἀργυρᾶ ϗ τὰ (δ) χρυσᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν (ε) ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοθήτω ϗ (ζ) ἀπηχθέτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τόπου οὗ ἐτέθη
6 ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. Νῦν δώσετε ἔπαρχοι πέραν τοῦ ποταμοῦ (η) Σαθαρβουζαναί, ϗ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν
7 Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν, (θ) Νῦν ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ· οἱ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων ϗ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον οἰκοδομείτωσαν
8 ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη, μήποτε τί ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων (ι) τοῦ οἰκοδομηθῆναι οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον. ϗ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν
9 τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔσω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι. Καὶ ὃ ἂν ὑστέρημα, ϗ υἱοὺς βοῶν ϗ κριῶν, ϗ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, πυροὺς, ἅλας, (κ) οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα ἱερέων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσω διδόμενον αὐτοῖς, ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ, ὃ ἐὰν αἰ-
10 τήσωσιν, Ἵνα ὦσιν (λ) εὐωδίας προσφέροντες τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ προσεύχωνται εἰς ζωὴν τοῦ βα-
11 σιλέως (μ) καὶ υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ϗ ὠρθωμένος (ν) πληγήσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ, ϗ ὁ οἶκος αὐτοῦ τὸ κατ᾽ ἐμὲ ποιηθήσεται.

CAP. VI.

Tunc Darius rex poſuit decretum, & requiſivit in bibliothecis, ubi gaza poſita eſt in Babylone. 1
Et inventum eſt in (a) civitate in palatio caput unum, & hic ſcriptus in eo commentarius. 2
In anno primo Cyri regis, Cyrus rex poſuit decretum de domo (b) ſacra Dei, quæ in Hieruſalem: Domus ædificetur, & locus, ubi ſacrificant ſacrificia. (c) Et poſuit elevationem, altitudo cubiti ſexaginta, latitudo ejus cubitorum ſexaginta: 3
Et domus lapideæ validæ tres: & domus lignea una. Et ſumptus de domo regis dabitur. 4
Et vaſa domûs Dei argentea, & aurea, quæ Nabuchodonoſor extulit è domo, quæ in Hieruſalem, & portavit in Babylonem; & dentur, & remittantur in templum, quod in Hieruſalem, ſuper locum ubi poſita fuerant in domo Dei. 5
(d) Nunc dabitis ſubreguli trans flumen Sathærbuzanæ, & conſervi ipſorum Apharſachæi, qui trans flumen (e) longè exiſtentes illinc, 6
Nunc permittite opus domûs Dei. Præpoſiti Judæorum, & ſeniores Judæorum domum Dei illam ædificent ſuper locum ipſius. 7
Et à me decretum poſitum eſt, (f) ne quando quid faciatis cum ſenioribus Judæorum ad ædificandum domum Dei illam. Et de ſubſtantiis regis, tributis ipſis trans flumen, diligenter ſumptus ſit datus viris illis, ut non ceſſent. 8
Et quodcunque neceſſarium, & filios boum, & arietum, & agnos in holocauſtoſes Deo cœli, frumentum, ſal, vinum, oleum, juxta verbum ſacerdotum, qui in Hieruſalem, ſit datum eis, diem in die, quodcunque petierint; 9
ut beneolentia offerant Deo cœli, & deprecentur ad vitam regis, & filiorum ejus. 10
Et à me poſitum eſt decretum; quòd omnis homo, qui mutaverit verbum hoc, tolletur lignum de domo ipſius, & erectus (g) percutietur ſuper illud: & domus ejus (h) fiet id quod ad me. 11

MS. A. (α) ἐν Ἀμαθὰ ἐν πόλι (β) ἦν γεγραμμένον (γ) περὶ οἴκου τοῦ θεοῦ (δ) χρύσεα, (ε) ἀπὸ οἴκου (ζ) ἀπελθάτω (η) Σαθαρβουσανὲ, (θ) Καὶ νῦν ἄφετε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ· (ι) τοῦ οἰκοδομῆσαι (κ) οἶνον, κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων (λ) προσφέροντες εὐωδίας (μ) ϗ τῶν υἱῶν (ν) παγήσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * وقال له خذ هذه الآنية كلها * وضعها في البيت الذي في بيت المقدس في مكانها * عند 16
ذلك جاء سبيسار فاسس اساس هذا البيت الذي هو بيت الله في بيت المقدس * فمن حينئذ
جعلوا يبنوه ولم يتم * فان راى الملك الان ان ينظر في خزاين الملوك ملوك بابل * لكي 17
يعلم ان ذلك من قبل قيرس * وانه هو الذي امر ببناء بيت الله الذي في بيت المقدس *
فاذا علم الملك علم ذلك * بعث الينا عند ذلك بما امر داريوس الملك *

Et dixit ei, Accipe hæc omnia vaſa, & pone ea in domo quæ eſt Jeroſolymis, in locum ſuum. 15
Tunc venit Sabiſar, jecitque fundamenta hujus domûs quæ eſt domus Dei in Jeruſalem: & ex tunc cœperunt eam ædificare, & nondum perfecta eſt. 16
Jam ergò ſi regi videatur, inſpiciat in archivis regiis regum Babelis, ut ſciat num id fuerit à Cyro, & num ipſe præceperit extructionem domûs Dei quæ eſt in Jeruſalem: cúmque rex ejus rei notitiam aſſecutus fuerit, tunc mittat ad nos quicquid præceperit rex Darius. 17

* الفصل السادس *

1 * فنظر عند ذلك في خزاين الملوك التي في ارض بابل * فوجد في اتبانا المدينة طومار 2
مكتوب فيه ذكر هذا البناء * لما كان في اول سنة من ملك قيرس الملك امر 3
ببناء بيت الله الذي في بيت المقدس * والمكان الذي يذبحون فيه ذبايحهم * ومقدار ارتفاعه
ستين ذراعا * وعرضه ستين ذراعا * وثلث دواميس حجارة قوية * ودماس خشب * وتكون النفقة 4
من بيت الملك * ويرد الآنية الذهب والفضة الذي اخذ بختنصر من البيت * وامر بردها 5
الى بيت المقدس ووضعها في بيت الله * فالان من كان من الولاة في معبر النهر سابربزان 6
والعبيد الذي معه * افرسخ الذين في معبر النهر الذين هم بعيدون * فاتركوا الان 7
هذا العمل عمل بيت الله * وكل من كان من رؤساء اليهود ومشايخهم فليبنوا بيت الله في
مكانه * وقد امرت انا بامر ان لا تحدثون في مشيخة اليهود شي * لكي يبنوا ذلك البيت * 8
ويكون متاع خراج الملك الذي يودي من معبر النهر تكون ارزاق البنايين من ذلك *
ولا يبطلون * وكل حاجتهم من العجول والكباش والخرفان لذبايح اله السماء * ومن القمح 9
والملح والشراب والزيت * كما قالوا الكهنة الذين في بيت المقدس * فليعطوا في كل يوم كما
سالوا * لكي يقربوا رايحة طيبة لاله السماء * ويصلوا لدوام حياة الملك وبنيه * وقد امرت 10 11
ان كل رجل يبطل هذا الامر هدم منزله ويوخذ خشبه من منزله ويصلب عليها ويصير
منزله *

CAP. VI.

Tunc cùm inſpectum fuiſſet in archivis regiis quæ erant in terra Babelis, 1
Inventum eſt in Atbana urbe volumen in quo ſcripta erat mentio hujus ædificii, hiſce verbis. 2
Anno primo Cyri regis, præcepit rex ædificium domûs Dei quæ eſt in Jeruſalem, & loci in quo ſacrificent ſacrificia ſua, menſura altitudinis ejus, cubitorum ſexaginta; & latitudinis ejus, cubitorum ſexaginta. 3
Triplex ſeries lapidea firma, & ſeries lignea: & impenſæ ſunto è domo regis. 4
Reddantur etiam vaſa aurea & argentea quæ abſtulit Bochtonaſſar ex æde: nam jubeo illa reſtitui in Jeruſalem, & reponi in domo Dei. 5
Itaque quicunque præpoſiti eſtis in transfluviali regione, Sabarbozan & conſervi tui, Apharſachæi transfluviales qui longè abeſtis; 6
Permittite nunc opus iſtud, opus domûs Dei: & quoſcunque principes Judæorum & ſeniores eorum ædificare domum Dei in loco ipſius. 7
Et mandato decerno ego ut ne quam moleſtiam inferatis ſenioribus Judæorum, ut ædificent eam domum: & de ſubſtantia vectigalium regis quæ redduntur ex regione transfluviali, ſint demenſa fabrorum, ut non ceſſent. 8
Et omnis eorum neceſſitas, tam vituli, arietes, & agni pro ſacrificiis Dei cœli; quàm frumentum, ſal, vinum, & oleum, prout dixerint ſacerdotes qui ſunt in Jeruſalem; dentur illis quotidie prout poſtulaverint: 9
ut offerant odorem ſuavem Deo cœli, & orent pro conſervatione vitæ regis & filiorum ejus. 10
Præcipio etiam ut quiſquis mandatum hoc infregerit, deſtruatur domus ejus, tollatur lignum ex ejus domo, & in crucem agatur ſuper illud, & domus ejus publico addicatur. 11

עזרא : ז

corrumpendū ad,mutandū ad ſuā manū miſerit qui populum & ,regem omnem diſſipet ,ibi ſuum nomen facit habitare qui Deus Et
12 וֵאלָהָא דִּי־שַׁכִּן שְׁמֵהּ תַּמָּה יְמַגַּר כָּל־מֶלֶךְ וְעַם דִּי יִשְׁלַח יְדֵהּ לְהַשְׁנָיָה לְחַבָּלָה
,flumen trans dux Tattenai Tunc .fiat feſtinanter,decretum poſui Dariaves Ego .Jeruſalaim in quæ,hanc Dei domum
13 בֵּית־אֱלָהָא דֵךְ דִּי־בִירוּשְׁלֶם אֲנָה דָרְיָוֶשׁ שָׂמֶת טְעֵם אָסְפַּרְנָא יִתְעֲבִד׃ אֱדַיִן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה
Judæorum ſeniores Et .fecerunt feſtinanter *eſt dictum ut* ,rex Dariaves miſit quod ſecundùm ,eorum *ſocietates* & , Setharbozenai
14 שְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן לָקֳבֵל דִּי־שְׁלַח דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּנֵמָא אָסְפַּרְנָא עֲבַדוּ׃ וְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא
,Iſrael Dei præcepto ex fundaverūt &,ædificaverūt &:Hiddo filii Zechariah &,prophetæ Chaggai *prophetia in proſperantes &,ædificantes*
בָּנַיִן וּמַצְלְחִין בִּנְבוּאַת חַגַּי נְבִיָּאה וּזְכַרְיָה בַּר־עִדּוֹא וּבְנוֹ וְשַׁכְלִלוּ מִן־טַעַם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל
, Adar menſis tertium diem ad uſque hæc domus eſt perfecta Et .Paras regis Artachſaſtæ & ,Dariaves &,Chores præcepto ex &
15 וּמִטְּעֵם כּוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מֶלֶךְ פָּרָס׃ וְשֵׁיצִיא בַּיְתָה דְנָה עַד יוֹם תְּלָתָה לִירַח אֲדָר
,trāſmigrationis *filiorum reſiduum* &,Levitæ & ,ſacerdotes Iſrael filii fecerunt Et .regis Dariaves regni ſextus annus *ipſe* qui
16 דִּי־הִיא שְׁנַת־שֵׁת לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא וּשְׁאָר בְּנֵי־גָלוּתָא
arietes ,centum *juvencos* hujus Dei domus dedicationem *fecerunt appropinquare* Et .gaudio cum hujus Dei domus dedicationem
17 חֲנֻכַּת בֵּית־אֱלָהָא דְנָה בְּחֶדְוָה׃ וְהַקְרִבוּ לַחֲנֻכַּת בֵּית־אֱלָהָא דְנָה תּוֹרִין מְאָה דִּכְרִין
ſtatuerunt Et .Iſrael tribuum numerum *ad*,duodecim Iſrael toto *ſuper* ,*peccatis* caprarū hircos &,quadringentos agnos ,ducentos
18 מָאתַיִן אִמְּרִין אַרְבַּע מְאָה וּצְפִירֵי עִזִּין לְחַטָּאָה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל תְּרֵי־עֲשַׂר לְמִנְיָן שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲקִימוּ
.Moſeh libri ſcripturam juxta ;Jeruſalem in *quod* Dei *opus* ſuper ſuis *partitionibus* in Levitas &,ſuis diviſionib⁹ in ſacerdotes
כָהֲנַיָּא בִּפְלֻגָּתְהוֹן וְלֵוָיֵא בְּמַחְלְקָתְהוֹן עַל־עֲבִידַת אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם כִּכְתָב סְפַר מֹשֶׁה׃
Levitæ & ,ſacerdotes ſunt purificati Nam .primi menſis quartadecima in Peſach tranſmigrationis filii fecerunt Et
19 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־הַגּוֹלָה אֶת־הַפָּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ כִּי הִטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
20 .ſibiipſis & ,ſacerdotibus eorum fratribus &,tranſmigrationis filiis omnibus Peſach immolaverunt Et .mundi ipſi cuncti,unus tanquā
כְּאֶחָד כֻּלָּם טְהוֹרִים וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח לְכָל־בְּנֵי הַגּוֹלָה וְלַאֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים וְלָהֶם׃
quærendum ad,eos ad terræ gentium coinquinatione à *ſeparatus* omnis &,tranſmigratione de *revertentes* Iſrael filii comederunt Et
21 וַיֹּאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַשָּׁבִים מֵהַגּוֹלָה וְכֹל הַנִּבְדָּל מִטֻּמְאַת גּוֹיֵ־הָאָרֶץ אֲלֵהֶם לִדְרֹשׁ
,Dominus eos lætificaverat quia :lætitia cum diebus ſeptem infermentatorum ſolennitatem fecerunt Et .Iſrael Deum Dominum
22 לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲשׂוּ חַג־מַצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה
.Iſrael Dei Dei domus opere in eorum manus confortandum ad eos ad Aſſur regis cor fecerat converti &
וְהֵסֵב לֵב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עֲלֵיהֶם לְחַזֵּק יְדֵיהֶם בִּמְלֶאכֶת בֵּית־הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

CAP. VII. ז

,Sallum Filii.Chilchijah filii,Hazariah filii Seraiah fili⁹ Hezra Paras regis Arthachſaſtæ regno in hæc verba poſt Et
1 וְאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־פָּרָס עֶזְרָא בֶּן־שְׂרָיָה בֶּן־עֲזַרְיָה בֶּן־חִלְקִיָּה׃ בֶּן־שַׁלּוּם 2
3 filii ,Abiſuah Filii.Bucchi filii,Huzzi filii ,Zerachiah Filii .Meraioth filii ,Hazariah filii ,Amariah Filii .Achithub filii ,Sadoc filii
4 בֶּן־צָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב׃ בֶּן־אֲמַרְיָה בֶן־עֲזַרְיָה בֶן־מְרָיוֹת׃ בֶּן־זְרַחְיָה בֶן־עֻזִּי בֶן־בֻּקִּי׃ בֶּן־אֲבִישׁוּעַ בֶּן־
5 quam ,Moſeh lege in velox ſcriba *ipſe* &,Babel è aſcendit Hezra Ipſe .*capitis* ſacerdotis Aharon filii,Elhazar filii ,Pinechas
6 פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ׃ הוּא עֶזְרָא עָלָה מִבָּבֶל וְהוּא־סֹפֵר מָהִיר בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־
.ejus petitionem omnem eum ſuper ſui Dei Domini manum ſecundùm rex ei dedit & ,Iſrael Deus Dominus dedit
נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֶּן־לוֹ הַמֶּלֶךְ כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהָיו עָלָיו כֹּל בַּקָּשָׁתוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Deus autem, qui habitare fecit nomen ſuum ibi,diſſipet 12
omnia regna, & populū qui extenderit manum ſuam ut
repugnet,& diſſipet domum Dei illam, quæ eſt in Jeruſalem.
Ego Darius ſtatui decretum, quod ſtudioſè impleri
volo. Igitur Thathanai dux regionis trans Flumen, & 13
Stharbuzanai, & conſiliarii ejus, ſecundùm quod præceperat
Darius rex,ſic diligenter executi ſunt. Seniores 14
autem Judæorū ædificabant,& proſperabantur juxta prophetiā
Aggæi prophetæ, & Zachariæ filii Addo : & ædificaverunt
& conſtruxerunt,jubente Deo Iſrael,& jubente
Cyro, & Dario, & Artaxerxe, regib⁹ Perſarum : Et 15
compleverunt domum Dei iſtam, uſque ad diem tertium
menſis Adar,qui eſt ann⁹ ſextus regni Darii regis. Fecerunt 16
autem filii Iſrael,Sacerdotes & Levitæ,& reliqui filiorum
tranſmigrationis, dedicationem domûs Dei in
gaudio. Et obtulerunt in dedicationem domûs Dei,vitulos 17
centum, arietes ducentos, agnos quadringentos,
hircos caprarū pro peccato totius Iſrael duodecim, juxta
numerum tribuū Iſrael. Et ſtatuerunt Sacerdotes in ordinibus 18
ſuis,& Levitas in vicib⁹ ſuis, ſuper opera Dei in
Jeruſalem,ſicut ſcriptū eſt in Libro Moyſi. Fecerunt autem 19
filii Iſrael tranſmigrationis, Paſcha, quartadecimâ
die menſis primi. Purificati enim fuerant Sacerdotes 20
& Levitæ quaſi unus : omnes mundi ad immolandum
Paſcha univerſis filiis tranſmigrationis, & fratribus ſuis
Sacerdotibus,& ſibi. Et comederunt filii Iſrael,qui reverſi 21
fuerant de tranſmigratione, & omnes qui ſe ſeparaverant
à coinquinatione gentium terræ ad eos,ut quærerent
Dn̄m Deum Iſrael. Et fecerunt ſolennitatem 22
azymorum ſeptem dieb⁹ in lætitia,quoniam lætificaverat
eos Dn̄s,& converterat cor regis Aſſur ad eos,ut adjuvaret
manus eorum in opere domûs Domini Dei Iſrael.

CAP.VII.

Poſt hæc autem verba, in regno Artaxerxis regis Perſarum, 1
Eſdras filius Saraiæ,filii Azariæ, filii Helciæ, Filii 2
Sellum, filii Sadoc, filii Achitob, Filii Amariæ, filii 3
Azariæ,filii Maraioth, Filii Zarahiæ,filii Ozi,filii Bocci, 4
Filii Abiſue, filii Phinees, filii Eleazar, filii Aaron 5
ſacerdotis ab initio. Ipſe Eſdras aſcendit de Babylone, 6
& ipſe ſcriba velox in lege Moyſi, quam Dominus Deus
dedit Iſrael : & dedit ei rex, ſecundùm manum Domini
Dei ejus ſuper eum,omnem petitionem ejus.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܘܐܠܗܐ ܕܐܫܟܚܢ ܫܡܗ ܬܡܢ. ܢܫܪܐ ܬܡܢ. ܘܟܠ ܡܠܟܐ ܘܥܡܐ. ܕܢܘܫܛ ܐܝܕܗ *
ܠܡܫܢܝܘ ܘܠܡܚܪܒܘ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܢܐ ܕܪܝܘܫ ܣܡܬ ܢܡܘܣܐ.
13 ܕܒܥܓܠ ܢܐܒܕ. * ܗܝܕܝܢ ܬܬܢܝ ܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܐܣܛܢܒܘܙܢ ܘܟܢܘܬܗ.
14 ܡܕܡ ܕܫܕܪ. ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܒܥܓܠ ܥܒܕܘ. * ܘܝܗܘܕܝܐ ܕܗܦܟܘ ܒܢܝܢ ܘܡܫܡܠܝܢ
ܗܘܘ. ܒܢܒܝܘܬܗ ܕܚܓܝ ܢܒܝܐ. ܘܙܟܪܝܐ ܒܪ ܥܕܘ. ܘܒܢܘ ܘܫܡܠܝܘ ܡܢ ܦܘܩܕܢܐ
ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܢ ܦܘܩܕܢܐ ܕܟܘܪܫ ܘܕܪܝܘܫ. ܘܡܢ ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ
15 ܕܦܪܣ. * ܘܫܠܡ ܒܝܬܐ ܗܢܐ ܒܝܘܡ ܬܠܬܐ ܒܝܪܚ ܐܕܪ. ܗܘܝܘ ܫܢܬ ܫܬ ܠܡܠܟܘܬܗ
16 ܕܕܪܝܘܫ ܡܠܟܐ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ: ܘܫܪܟܐ ܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܥܐܕܐ
17 ܕܒܝܬܐ ܗܢܐ ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ ܒܚܕܘܬܐ. * ܘܩܪܒܘ ܒܥܐܕܐ ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ. ܬܘܪܐ ܡܐܐ. ܘܕܟܪܐ
ܡܐܬܝܢ ܘܐܡܪܐ ܐܪܒܥܡܐܐ. ܘܓܕܝܐ ܕܥܙܐ ܠܚܛܝܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܬܪܥܣܪ:
18 ܒܡܢܝܢܐ ܕܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܐܩܝܡܘ ܟܗܢܐ ܒܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܘܠܘܝܐ
ܒܬܫܡܫܬܗܘܢ. ܥܠ ܥܒܕܐ ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ
19 ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܥܒܕܘ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ. ܦܨܚܐ ܒܐܪܒܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. * ܡܛܠ
20 ܕܐܬܕܟܝܘ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܐܟܚܕܐ. ܟܠܗܘܢ ܐܬܕܟܝܘ. ܘܢܟܣܘ ܐܡܪܐ ܒܦܨܚܐ ܠܒܢܝ
21 ܫܒܝܬܐ. ܘܠܐܚܝܗܘܢ ܟܗܢܐ ܘܐܦ ܠܗܘܢ. * ܘܐܟܠܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܝܠܝܢ ܕܣܠܩܘ ܡܢ
ܫܒܝܬܐ ܕܒܒܠ. ܟܠ ܕܦܪܝܫ ܗܘܐ ܡܢ ܛܢܦܘܬܐ ܕܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܠܡܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ
22 ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܥܒܕܘ ܥܐܕܐ ܕܦܛܝܪܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܒܚܕܘܬܐ. ܡܛܠ ܕܚܕܝ ܐܢܘܢ ܡܪܝܐ.
ܘܐܗܦܟ ܠܒܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܘܬܗܘܢ. ܠܡܥܫܢܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܒܥܒܕܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ
ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܙ * * ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܡܠܐ. 1
ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܪܬܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ. ܥܙܪܐ ܒܪ ܣܪܝܐ. ܒܪ ܥܙܪܝܐ. ܒܪ ܚܠܩܝܐ.
2
3 * ܒܪ ܫܠܘܡ. ܒܪ ܨܕܘܩ. ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. * ܒܪ ܐܡܪܝܐ. ܒܪ ܥܙܪܝܐ. ܒܪ ܡܪܝܘܬ. * ܒܪ
4
5 ܙܪܚܝܐ. ܒܪ ܓܕܝ. ܒܪ ܒܩܝ. * ܒܪ ܐܒܝܫܘܥ. ܒܪ ܦܝܢܚܣ. ܒܪ ܐܠܝܥܙܪ. ܒܪ ܐܗܪܘܢ
6 ܟܗܢܐ. * ܪܫܐ ܗܘܐ ܥܙܪܐ ܕܣܠܩ ܡܢ ܒܒܠ. ܘܗܘ ܗܘܐ ܣܦܪܐ ܚܟܝܡܐ ܒܢܡܘܣܐ
ܕܡܘܫܐ. ܕܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܠܟܐ ܫܘܠܛܢܐ.
ܕܐܝܟ ܕܨܒܐ ܢܗܠܟ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ.

Ut Deus cujus nomen illic invenimus, illic 12
habitet. Quiſquis autem rex aut populus manum
ſuam extenderit ad immutandum aut deſtruendum
hanc domum Dei quæ eſt Jeroſolymis,ego Darius legem fero ut illico pereat.
Tunc Tathnai præſes transfluvialis, & E- 13
ſtanbozan cum ſociis ſuis; id quod *rex* miſit,
juxta decretum illico ſunt executi. Ita 14
reduces Judæi operabantur & ad finem perducebant,
ex prophetia Haggæi prophetæ
& Zechariæ filii Addo, adeoque ædificaverunt
& perfecerunt, ex ſententia Dei Iſraelis,
& ex ſententia Cyri & Darii,& ex ſententia
Arthaſeſtis regis Perſidis : Et abſoluta fuit 15
hæc domus die tertio, menſe Adar, quum
eſſet annus ſextus Darii regis. Deinde ce- 16
lebrârunt filii Iſraelis, ſacerdotes & Levitæ,
cæterique Judæi, feſtum ædis hujus domûs
Dei cum lætitia : Obtuleruntque in 17
feſto domûs Dei boves centum, arietes ducentos,
agnos quadringentos, hœdos caprinos
ad expianda peccata Iſraelitarum, duodecim,
juxta numerum tribuum Iſraelis.
Et conſtituerunt ſacerdotes in officio ſuo, 18
& Levitas in officio ſuo, ſuper opus domûs
Dei quæ eſt in Jeruſalem; quemadmodum
ſcriptum eſt in libro legis Moſis. Deinde 19
celebrârunt reduces Paſcha, decimâ quartâ
menſis primi. Mundaverant enim ſe ſacer- 20
dotes ac Levitæ ſimul, omnes mundaverant
ſeſe : & occiderunt agnos in Paſchate pro
reducibus, pro fratribus ſuis ſacerdotibus,
& pro ſeipſis. Et comederunt *illud* Iſrae- 21
litæ qui aſcenderant è captivitate Babylonica,
omnes *videlicet* qui ſeparati erant ab
immunditia gentium terræ ad orandum coram
Domino Deo Iſraelis. Et celebrârunt 22
feſtum azymorum ſeptem diebus cum lætitia :
quoniam exhilaraverat eos Dominus, &
converterat cor regis Aſſyriæ erga eos, ad
confirmandum manus eorum in opere domûs
Domini Dei Iſraelis.

CAP. VII.

Poſt has res omnes, regnante Artahſeſte 1
rege Perſidis; Ezra filius Sariæ, filii Aza-
riæ, filii Helciæ, Filii Salom, filii Sadoc, 2
filii Ahitob, Filii Amariæ, filii Azariæ, filii 3
Marjoth, Filii Zerahiæ, filii Gadi, filii 4
Baki, Filii Abiſue,filii Phinhes,filii Eliazar, 5
filii Aharonis ſacerdotis; Primus fuit Ezra 6
qui aſcendit è Babele (Is erat ſcriba peritiſſimus
in lege Moſis, quam dederat ei Dominus
Deus Iſraelis : huic dedit rex facultatem
ambulandi in lege Domini, prout
vellet)

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ ὁ θεὸς οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, καταστρέψαι πάντα βασιλέα ϗ λαὸν ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα
(ξ) αὐτοῦ ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ (ο) θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. ἐγὼ Δαρεῖος ἔθηκα γνώ-
13 μην, ἐπιμελῶς ἔσαι. Τότε (π) Θανθαναὶ ὁ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ
14 σύνδουλοι αὐτοῦ, πρὸς ὃ ἀπέστειλε (ρ) Δαρεῖος βασιλεὺς, οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς. Καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι τῶν Ἰουδαίων * ᾠκοδομοῦσαν ϗ οἱ Λευῖται ἐν προφητείᾳ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, ϗ Ζαχαρίου υἱοῦ
Ἀδδώ· ϗ ἀνῳκοδόμησαν ϗ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης θεοῦ Ἰσραὴλ, ϗ ἀπὸ γνώμης Κύρου, ϗ Δα-
15 ρείου, ϗ Ἀρθασασθὰ (σ) βασιλέων Περσῶν. Καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς
16 Ἀδὰρ, ὅ ἐστιν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἱ ἱε-
17 ρεῖς ϗ οἱ Λευῖται, ϗ οἱ κατάλοιποι υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ
προσήνεγκαν εἰς τὰ (τ) ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ μόσχους ἑκατὸν, κριοὺς διακοσίους, ἀμνοὺς τετρακο-
σίους, (υ) χιμάρρους αἰγῶν (φ) ὑπὲρ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραήλ.
18 Καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν, ϗ τοὺς Λευΐτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν, (χ) ἐπὶ δουλείας
19 θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὴν γραφὴν (ψ) βίβλου Μωσῆ. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πά-
20 σχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. Ὅτι (ω) ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς ϗ (†) Λευῖται, ἕως
εἷς πάντες καθαροί. ϗ ἔσφαξαν τὸ πάσχα τοῖς πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν
21 τοῖς ἱερεῦσι ϗ ἑαυτοῖς. Καὶ ἔφαγον (α) υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα, οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας, ϗ πᾶς ὁ χω-
22 ριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς πρὸς αὐτοὺς, τοῦ ἐκζητῆσαι (∴) κύριον θεὸν Ἰσραήλ. Καὶ
ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος, (β)
ϗ ἐπέστρεψε καρδίαν βασιλέως Ἀσσοὺρ ἐπ' αὐτοὺς κραταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τοῦ
θεοῦ Ἰσραήλ.

Et Deus, cujus inhabitat nomen ibi, evertat omnem regem, & populum, 12
qui extendet manum ſuam ad mutandam aut delendam domum Dei, quæ
in Hieruſalem. Ego Darius poſui decretum: diligenter (i) erit. Tunc 13
Thanthanai ſubregulus trans flumen, Satharbuzanai, & conſervi ejus,
ſecundùm quod miſit Darius rex, ſic fecerunt diligenter. Et ſeniores 14
Judæorum ædificabant, & Levitæ in prophetia Aggæi prophetæ, &
Zachariæ filii Addo. Et ædificaverunt, & perfecerunt ex decreto Dei
Iſrael, & ex decreto Cyri, & Darii, & Arthaſaſtha, regum Perſarum.
Et perfecerunt domum iſtam uſque ad diem tertiam menſis Adar; qui eſt 15
annus ſextus regni Darii regis. Et fecerunt filii Iſrael, ſacerdotes & 16
Levitæ, & reliqui ex filiis tranſmigrationis Encænia domûs Dei in læti-
tia: Et obtulerunt in Encænia domûs Dei vitulos centum, arietes du- 17
centos, agnos quadringentos, hircos caprarum pro peccato pro omni Iſ-
rael duodecim ad numerum tribuum Iſrael. Et ſtatuerunt ſacerdotes in 18
diviſionibus ipſorum, & Levitas in partitionibus ipſorum, ſuper ſervitu-
tem Dei in Hieruſalem, ſecundùm ſcripturam libri Moyſi. Et fecerunt 19
filii tranſmigrationis Paſcha quartadecimâ menſis primi: Quoniam 20
mundati fuerant ſacerdotes & Levitæ: uſque ad unum, omnes mundi.
Et jugulârunt Paſcha omnibus filiis tranſmigrationis, & fratribus ſuis
ſacerdotibus, & ſibi ipſis. Et comederunt filii Iſrael Paſcha, qui de 21
tranſmigratione, & omnis ſeparans ſe ab immunditia gentium terræ ad
eos, ad quærendum Dominum Deum Iſrael. Et fecerunt feſtivitatem 22
Azymorum ſeptem diebus in lætitia: quoniam lætificabat eos Dominus:
& convertit cor regis Aſſur ſuper eos ad confortandas manus eorum in
operibus domûs Dei Iſrael.

MS. A. (ξ) ἑαυτοῦ (ο) θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν (π) Θαθθαναὶ ἔπαρχος (ρ) Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς, (σ) βασιλέως Περσῶν. (τ) ἐγκαίνια τοῦ θεοῦ (υ) χιμάρους (φ) περὶ ἁμαρτίας (χ) ἐπὶ δουλείᾳ θεοῦ τοῦ ἐν (ψ) βιβλίου Μωσῆ. (ω) ἐκαθερίσθησαν (†) οἱ Λευῖται, (α) οἱ υἱοὶ (∴) κύριον τὸν θεὸν (β) ϗ κύριος ἐπέστρεψεν

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΚΑὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ βασιλέως Περσῶν, ἀνέβη (α) Ἔσδρας υἱὸς Σα-
2 3 ραίου, υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ (β) Χελκία, Υἱοῦ Σελοὺμ, υἱοῦ Σαδδοὺκ, υἱοῦ Ἀχιτώβ, Υἱοῦ Σαμαρία, υἱοῦ Ἐσριὰ,
4 5 υἱοῦ (γ) Μαρεὼθ, Υἱοῦ Ζαραΐα, υἱοῦ (δ) Ὀζίου, υἱοῦ Βοκκὶ, Υἱοῦ Ἀβισουὲ, υἱοῦ Φινεὲς, υἱοῦ Ἐλεάζαρ,
6 υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου· Αὐτὸς (ε) Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, ϗ αὐτὸς γραμματεὺς
ταχὺς ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ὃν ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ϗ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, ὅτι χεὶρ κυρίου
θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐτός.

CAP. VII.

ET poſt verba hæc, in regno Arthaſaſtha regis Perſarum, aſcendit Eſ- 1
dras filius Saræ, filii Azariæ, filii Chelcia, Filii Selum, filii Sadduc, 2
filii Achitob, Filii Samaria, filii Eſria, filii Mareoth, Filii Zaraia, fi- 3 4
lii Oziæ, filii Bocci, Filii Abiſue, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron 5
ſacerdotis primi. Ipſe Eſdras aſcendit de Babylone, & ipſe ſcriba ve- 6
lox in lege Moyſi, quam dedit Dominus Deus Iſrael. Et dedit ei rex: quo-
niam manus Domini Dei ejus ſuper ipſum in omnibus quæ quærebat ipſe.

MS. A. (α) Ἔζρας (β) * Χελκείου, Υἱοῦ Σελλοὺμ, (γ) Μαραιὼθ, (δ) Ὀζιοῦ, (ε) Ἔζρας

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * والله الذي يسكن اسمه في ذلك البيت * يهلك كل ملك وكل شعب يجتري على ان يبسط
13 يده ويسفك بيت الله الذي في بيت المقدس * انا داريوس امرت بامري فلينفذ * عند ذلك
تتناي الوالي في معبر النهر * وسادبرازان * واصحابهم من العبيد الذين بعث اليهم داريوس
14 الملك * انفذوا رايه * وكانت مشيخة اليهود يبنون واللاويين في نبوة اجاوس النبي وزكريا
15 ابن ادوا * فتموا البناء براي الاه اسرايل وراي قيرس وداريوس وارسستا ملك فارس * فتموا
16 ذلك البيت في ثلثة ايام من شهر اذار في سنة ستين من ملك داريوس * وصنعوا بنو اسرايل
17 الكهنة واللاويين وبقية من جاء من السبي * لتجديد بيت الرب بفرح * وقربوا في تجديد بيت
الرب ماية عجل * ومايتين كبش * واربعماية خروف * واثني عشر عتود ماعز عن خطايا بني
18 اسرايل الاثني عشر * واقاموا الكهنة في مراتبهم * واللاويين ايضا في خدمة الله الذي في بيت
19 المقدس * كما هو مكتوب في مصحف موسي * وافصحوا بني السبي الفصح في اربعة عشر
20 من الشهر الاول * حين تنقوا الكهنة واللاويين جميعا * وذبحوا الفصح جميع بني اسرايل
21 لاخوتهم وللكهنة ولانفسهم * واكلوا بني اسرايل الفصح الذين هم من السبي * وكل
22 من ابتعد من نجس الامم الذين في الارض * وطلبوا الله رب اسرايل * وعيدوا عيد الفطير
سبعة ايام بفرح * اذ فرحهم الرب * ورد قلب ملك فارس ليرحمهم ويساعدهم على بناء بيت اله
اسرايل *

Et Deus cujus nomen habitat in illa domo, 12
perdat omnem regem & omnem populum
qui auſus fuerit extendere manum ſuam,
& deſtruere domum Dei quæ eſt in Je-
ruſalem. Ego Darius edicto meo præcipio:
ideò executioni mandetur. Tunc Tath- 13
nai præpoſitus in regione transfluvia-
li, & Sadabrazan, eorúmque conſer-
vi ad quos miſit Darius rex; ſenten-
tiam ejus executi ſunt. Ita ſenatus 14
Judæorum & Levitæ ædificabant, ſe-
cundùm prophetiam Aggæi prophetæ &
Zachariæ filii Addo: & perfecerunt æ-
dificium ex ſententia Dei Iſraelis, & ſen-
tentia Cyri, & Darii, & Arſaſtæ regis
Perſidis. Perfecerunt, inquam, domum 15
illam tertiâ die menſis Adar, anno ſexto
regni Darii. Et celebraverunt filii Iſ- 16
raelis, ſacerdotes ac Levitæ, cæterique
qui venerant è captivitate, renovationem
domûs Domini cum gaudio: Et ſacri- 17
ficaverunt in renovatione domûs Domini
centum vitulos, ducentos arietes, qua-
dringentos agnos, duodecim hircos ca-
prinos pro peccatis duodecim filiorum
Iſraelis. Et ſtatuerunt ſacerdotes in 18
officiis eorum, & Levitas etiam in
miniſterio Dei qui eſt in Jeruſalem;
quemadmodum ſcriptum eſt in libro
Moſi. Celebraverunt etiam filii capti- 19
vitatis Phaſe decimâ quartâ menſis
primi, Poſtquam mundati ſunt ſacer- 20
dotes ac Levitæ ſimul: & mactave-
runt Phaſe omnes Iſraelitæ pro fra-
tribus ſuis, pro ſacerdotibus, & pro
ſeipſis. Et Phaſe comederunt Iſraelitæ 21
qui erant è captivis, & omnes qui receſ-
ſerant ab immunditia gentium quæ erant
in terra: & deprecati ſunt Deum Do-
minum Iſraelis. Et celebraverunt fe- 22
ſtum azymorum ſeptem diebus cum
gaudio: quoniam lætificaverat eos Do-
minus, & reduxerat cor regis Perſidis
ad miſerendum eorum & auxiliandum
eis in extructione domûs Dei Iſraelis.

* الفصل السابع *

1 * فلما كان بعد هذا في ملك ارسستا ملك فارس * صعد عزرا ابن ساريا * ابن ازريا * ابن
2 3 حلقيا * ابن سلوم * ابن صادوق * ابن اشيطوب * ابن ساميا * ابن ازريا * ابن ماراوث * ابن
4 5 زارايا * ابن اوريا * ابن بقي * ابن ابيشوا * ابن فنحاس * ابن العازار * ابن هارون الكاهن الاول *
6 * هذا عزرا صعد من بابل * وهو كاتب مسرع في ناموس موسي الذي اعطاه الله رب
اسرايل * فاعطاه الملك * لان يد ربه والهه عليه في جميع ما كان يطلب *

CAP. VII.

HIs rebus exactis, ſub regno Ar- 1
ſaſtæ regis Perſidis aſcendit Ezra fi-
lius Sariæ, filii Azariæ, filii Helciæ,
Filii Sallum, filii Sadoc, filii Achi- 2
tob, Filii Samariæ, filii Azriæ, filii 3
Mereoth, Filii Zarajæ, filii Oziæ, 4
filii Bochi, Filii Abiſue, filii Phin- 5
hes, filii Elazar, filii Haronis primi
ſacerdotis. Hic Ezra aſcendit è Ba- 6
bele (erat autem is ſcriba velox in lege
Moſis, quam dederat ei Deus Dominus
Iſraelis) permittente ei rege: manus
enim Domini ac Dei ipſius aderat ipſi
in omnibus iis quæ cupiebat:

עזרא : ז

anno in ,Jeruſalaim in Nethinim &,janitoribus & ,cantoribus & ,Levitis & ,ſacerdotibus de & , Iſrael filiis de aſcenderūt Et

7 וַיַּעֲלוּ מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וְהַנְּתִינִים אֶל־יְרוּשָׁלִָם בִּשְׁנַת־

Quia .regis ſeptimus annus Ipſe .quinto menſe in Jeruſalaim venit Et .regis Arthachſaſtæ ſeptimo

8 9 שֶׁבַע לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית לַמֶּלֶךְ׃ כִּי

Jeruſalaim in venit quinti menſis *una* in & ,Babel de aſcenſionis *fundamentum ipſum* primi menſis *una* in

בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא יְסֻד הַמַּעֲלָה מִבָּבֶל וּבְאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בָּא אֶל־יְרוּשָׁלִַם

,*faciendum ad* & ,Domini legem *quærendum ad* ,ſuum cor paravit Hezra Quia .eum ſuper bonam ſui Dei manū ſecundùm

10 כְּיַד־אֱלֹהָיו הַטּוֹבָה עָלָיו׃ כִּי עֶזְרָא הֵכִין לְבָבוֹ לִדְרוֹשׁ אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְלַעֲשֹׂת

Hezræ Arthachſaſta rex dedit quam ,epiſtolæ *extractus* exemplar hoc Et .judicium & ,*ſtatutum* Iſrael *in docendū ad &*

11 וּלְלַמֵּד בְּיִשְׂרָאֵל חֹק וּמִשְׁפָּט׃ וְזֶה פַּרְשֶׁגֶן הַנִּשְׁתְּוָן אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא לְעֶזְרָא

. regum rex Arthachſaſta .Iſrael ſuper ejus ſtatutorū & Domini præceptorū verborum ſcribæ , ſcribæ ſacerdoti

12 הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר סֹפֵר דִּבְרֵי מִצְוֹת־יְהוָה וְחֻקָּיו עַל־יִשְׂרָאֵל׃ אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא

lubens omnis quod ,decretum eſt poſitum me A .Cheheneth & ,conſummato cœli Dei *quod* ,*ſtatuti* ſcribæ ,ſacerdoti Hezræ

13 לְעֶזְרָא כָהֲנָא סָפַר דָּתָא דִּי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא גְּמִיר וּכְעֶנֶת׃ מִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־מִתְנַדַּב

à quod eo Pro .vadat tecum ,Jeruſalem in *eundum ad* ,Levitis & ,ejus ſacerdotibus & , Iſrael populo de meo regno in

14 בְּמַלְכוּתִי מִן־עַמָּה יִשְׂרָאֵל וְכָהֲנוֹהִי וְלֵוָיֵא לִמְהָךְ לִירוּשְׁלֶם עִמָּךְ יְהָךְ׃ כָּל־קֳבֵל דִּי מִן־

.tua manu in quæ ,tui Dei lege in ,Jeruſalem & ,Jehudæam *ſuper perquirendum ad* miſſus ejus conſiliariorū ſeptem & ,regis *conſpectu*

קֳדָם מַלְכָּא וְשִׁבְעַת יָעֲטֹהִי שְׁלִיחַ לְבַקָּרָא עַל־יְהוּד וְלִירוּשְׁלֶם בְּדָת אֱלָהָךְ דִּי בִידָךְ׃

.*ejus* habitaculū Jeruſalem in cujus , Iſrael Deo obtulerūt ſponte ejus conſiliarii & rex quod aurum & ,argentū ferendū ad &

15 וּלְהֵיבָלָה כְּסַף וּדְהַב דִּי־מַלְכָּא וְיָעֲטוֹהִי הִתְנַדַּבוּ לֶאֱלָהּ יִשְׂרָאֵל דִּי בִירוּשְׁלֶם מִשְׁכְּנֵהּ׃

domui *offerentium ſponte* ,*ſacerdotum &* ,*populi* *devotione* cum Babel provincia univerſa in inveneris quod aurū & argentū omne Et

16 וְכֹל כְּסַף וּדְהַב דִּי תְהַשְׁכַּח בְּכֹל מְדִינַת בָּבֶל עִם הִתְנַדָּבוּת עַמָּא וְכָהֲנַיָּא מִתְנַדְּבִין לְבֵית

, agnos , arietes , *tauros* ,hoc argento in emas *velociter* *hac viciſſitudine* *Omni* .Jeruſalem in quæ ſui Dei

17 אֱלָהֲהֹם דִּי בִירוּשְׁלֶם׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה אָסְפַּרְנָא תִקְנֵא בְּכַסְפָּא דְנָה תּוֹרִין דִּכְרִין אִמְּרִין

quod illud Et .Jeruſalem in quæ veſtri Dei domus *quod* altare ſuper ea offeras & : eorū libamina & ,eorum *munera* &

18 וּמִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן וּתְקָרֵב הִמּוֹ עַל־מַדְבְּחָה דִּי בֵּית אֱלָהֲכֹם דִּי בִירוּשְׁלֶם׃ וּמָה דִי

vaſa Et .*facietis* veſtri Dei voluntatē ſecundùm ,*faciendū ad* ,*auri &* ,*argenti reſiduo in erit bonum tuis fratribus ſuper &* ,*te ſuper*

19 עֲלָיךְ וְעַל־אֶחָיךְ יֵיטַב בִּשְׁאָר כַּסְפָּא וְדַהֲבָה לְמֶעְבַּד כִּרְעוּת אֱלָהֲכֹם תַּעַבְדוּן׃ וּמָאנַיָּא

quod tui Dei *domus* *uſus* *reſiduum* Et .Jeruſalem Deo coram *reſtitue* tui Dei domus *cultum* in tibi ſunt data quæ

20 דִּי־מִתְיַהֲבִין לָךְ לְפָלְחָן בֵּית אֱלָהָךְ הַשְׁלֵם קֳדָם אֱלָהּ יְרוּשְׁלֶם׃ וּשְׁאָר חַשְׁחוּת בֵּית אֱלָהָךְ דִּי

omnibus decretū eſt poſitum *rex* Arthachſaſta *ego* me à Et .regis *gazarum* domo è dabis ,*dandum ad* ,tibi *ceciderit*

21 יִפֶּל־לָךְ לְמִנְתַּן תִּנְתֵּן מִן־בֵּית גִּנְזֵי מַלְכָּא׃ וּמִנִּי אֲנָה אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מַלְכָּא שִׂים טְעֵם לְכֹל

citò , cœlorum Dei *quæ* legis ſcriba ſacerdos Hezra vobis petierit quæ omnia ut ,flumen trans *in* qui theſaurariis

גִּזַּבְרַיָּא דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה דִּי כָל־דִּי יִשְׁאֲלֶנְכוֹן עֶזְרָא כָהֲנָה סָפַר דָּתָא דִּי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא אָסְפַּרְנָא

batos ad uſque & ,centum batos vini ad uſq; & ,centum coros *triticorum* ad uſq; & ,centum talenta argenti ad Uſque .fiat

22 יִתְעֲבִד׃ עַד־כְּסַף כַּכְּרִין מְאָה וְעַד־חִנְטִין כּוֹרִין מְאָה וְעַד־חֲמַר בַּתִּין מְאָה וְעַד־בַּתִּין

.*eſt ſcriptum non quod* , ſal & ;centum olei

מְשַׁח מְאָה וּמְלַח דִּי־לָא כְתָב׃

Verſio VULG. LAT.

Et aſcenderunt de filiis Iſrael , & de filiis Sacerdotum, 7
& de filiis Levitarum, & de cantoribus, & de janitoribus,
& de Nathinæis, in Jeruſalem, anno ſeptimo Artaxerxis regis.
Et venerunt in Jeruſalem menſe quinto, 8
ipſe eſt annus ſeptimus regis. Quia in primo die menſis 9
primi cœpit aſcendere de Babylone, & in primo die
menſis quinti venit in Jeruſalem, juxta manum Dei ſui
bonam ſuper ſe. Eſdras enim paravit cor ſuum, ut inveſtigaret 10
legem Domini, & faceret & doceret in Iſrael
præceptum & judicium. Hoc eſt autem exemplar epiſtolæ 11
edicti, quod dedit rex Artaxerxes Eſdræ ſacerdoti,
ſcribæ erudito in ſermonibus & præceptis Dñi, & ceremoniis
ejus in Iſrael. Artaxerxes rex regum Eſdræ 12
ſacerdoti, ſcribæ legis Dei cœli doctiſſimo, ſalutem.
A me decretum eſt, ut cuicunque placuerit in regno 13
meo de populo Iſrael, & de Sacerdotibus ejus, & de
Levitis, ire in Jeruſalem, tecum vadat. A facie enim 14
regis, & ſeptem conſiliatorum ejus, miſſus es,
ut viſites Judæam & Jeruſalem in lege Dei tui, quæ eſt
in manu tua: Et ut feras argentum & aurum, quod 15
rex & conſiliatores ejus ſponte obtulerunt Deo Iſrael,
cujus in Jeruſalem tabernaculum eſt. Et omne argentum 16
& aurum quodcunque inveneris in univerſa provincia
Babylonis, & populus offerre voluerit, et de Sacerdotibus
quæ ſponte obtulerint domui Dei ſui, quæ
eſt in Ieruſalem, Liberè accipe, & ſtudioſè eme de 17
hac pecunia vitulos, arietes, agnos, & ſacrificia & libamina
eorum, & offer ea ſuper altare templi Dei veſtri,
quod eſt in Jeruſalem. Sed & ſi quid tibi & fratribus 18
tuis placuerit, de reliquo argento & auro ut faciatis,
juxta voluntatem Dei veſtri facite. Vaſa quoque, 19
quæ dantur tibi in miniſterium domûs Dei tui, trade in
conſpectu Dei in Jeruſalem. Sed & cætera, quibus opus 20
fuerit in domum Dei tui, quantumcunque neceſſe eſt ut
expendas, dabitur de theſauro, & de fiſco regis, Et à 21
me. Ego Artaxerxes rex, ſtatui atque decrevi omnibus
cuſtodibus arcæ publicæ, qui ſunt trans Flumen, ut quodcunque
petierit à vobis Eſdras ſacerdos, ſcriba legis
Dei cœli, abſque mora detis, Uſque ad argenti talenta 22
centum, & uſque ad frumenti coros centum, & uſque
ad vini batos centum, & uſque ad batos olei centum,
ſal verò abſque menſura.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 ܘܣܠܩܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܡܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܗܢܘܢ ܡܫܡܫܢܐ. ܘܡܢ ܬܪܥܐ
8 ܠܢܬܝܢܐ. ܘܡܢ ܗܢܘܢ ܕܣܠܩܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܒܫܢܬ ܫܒܥ ܠܐܪܛܚܫܫܬ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܘ
9 ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܝܪܚܐ ܕܚܡܫܐ. ܘܗܝ ܫܢܬ ܫܒܥ ܠܡܠܟܐ. * ܡܛܠ ܕܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܫܪܝܘ
ܠܡܣܠܩ ܡܢ ܒܒܠ. ܘܒܚܕ ܒܝܪܚܐ ܕܚܡܫܐ. ܐܬܘ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܐܝܟ ܕܐܝܕܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܛܒܬ
10 ܥܡܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܥܙܪܐ ܐܬܩܢ ܠܒܗ ܠܡܥܒܕ ܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܠܡܥܒܕ. ܘܠܡܠܦܘ
11 ܒܐܝܣܪܝܠ ܢܡܘܣܐ ܘܕܝܢܐ. * ܘܗܢܐ ܦܪܫܓܢܐ ܕܐܓܪܬܐ ܕܝܗܒ ܡܠܟܐ ܐܪܛܚܫܫܬ ܠܥܙܪܐ
ܟܗܢܐ. ܣܦܪܐ ܕܦܬܓܡܐ ܘܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܘܢܡܘܣܘܗܝ ܥܠ ܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ.
12 * ܐܪܛܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܥܙܪܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ. ܡܗܝܪ ܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ ܫܡܝܐ
13 ܫܠܡ. * ܐܢܐ ܦܩܕܬ ܘܣܡܬ ܢܡܘܣܐ. ܕܟܠܡܢ ܕܨܒܐ ܒܡܠܟܘܬܝ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
14 ܘܡܢ ܟܗܢܐ ܘܡܢ ܠܘܝܐ. ܕܢܐܙܠ ܥܡܟ ܢܐܙܠ. * ܐܢܐ ܦܩܕܬ ܘܣܡܬ ܢܡܘܣܐ
ܘܫܕܪܬ ܡܢ ܩܕܡܝ. ܠܡܥܩܒܘܬܐ ܥܠ ܝܗܘܕ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܥܠ ܢܡܘܣܐ
15 ܕܐܠܗܟ ܕܒܐܝܕܝܟ. * ܘܠܡܘܒܠܘ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܕܡܠܟܐ. ܕܐܢܐ ܡܢ ܨܒܝܢܝ ܐܬܢܕܒܬ ܠܒܝܬܗ
16 ܕܡܪܝܐ. ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܡܥܡܪܐ ܗܘ. * ܟܠ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܕܬܫܟܚ ܒܟܠ ܡܕܝܢܐ
ܒܟܠܗ ܒܒܠ. ܥܡܟ ܢܐܙܠ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܕܨܒܝܢ ܠܡܐܙܠ ܥܡܟ ܢܐܙܠܘܢ
17 ܠܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܛܠ ܚܦܝܛܐܝܬ ܙܒܢ ܒܟܣܦܐ ܗܢܐ. ܬܘܪܐ ܘܕܟܪܐ
ܘܐܡܪܐ. ܥܡ ܩܘܪܒܢܝܗܘܢ ܘܢܣܟܝܗܘܢ. ܘܩܪܒ ܐܢܘܢ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܐܠܗܟܘܢ ܕܒܐܘܪܫܠܡ.
18 * ܘܡܕܡ ܕܫܦܪ ܠܟ ܘܠܐܚܝܟ. ܠܡܥܒܕ ܒܫܪܟܐ ܕܟܣܦܐ ܗܢܐ ܠܡܥܒܕ. ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ
19 ܕܐܠܗܟ ܥܒܕܘ. * ܘܡܐܢܐ ܕܡܬܝܗܒܝܢ ܠܟ ܠܦܘܠܚܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܟ.
20 ܐܫܠܡ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܫܪܟܐ ܕܡܐܢܐ ܕܡܬܒܥܝܢ ܠܟ ܠܡܫܡܫܘܬܐ
21 ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܟ. ܣܒ ܘܬܠܐ ܡܢ ܒܝܬ ܓܙܐ ܕܡܠܟܐ. * ܐܢܐ ܐܪܛܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܦܩܕܬ
ܢܡܘܣܐ ܠܟܠܗܘܢ ܓܙܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܢܫܐܠܟܘܢ ܥܙܪܐ
22 ܟܗܢܐ. ܣܦܪܐ ܡܗܝܪܐ ܕܢܡܘܣܗ ܕܐܠܗ ܫܡܝܐ. ܚܦܝܛܐܝܬ ܬܥܒܕܘܢ. * ܥܕܡܐ
ܠܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ ܡܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܟܘܪܐ ܕܚܛܐ ܡܐܐ. ܥܕܡܐ ܠܩܣܛܐ ܕܚܡܪܐ ܡܐܐ.
ܥܕܡܐ ܠܒܬܐ ܕܡܫܚܐ ܡܐܐ. ܘܡܠܚܐ ܕܠܐ ܟܬܒ.

Et aſcenderunt ex Iſraelitis, è ſacerdotibus 7
ac Levitis illis miniſtris, ex janitoribus, & Nethanæis.
Et ex iis qui aſcenderunt Jeroſolymam
anno ſeptimo Artahſeſtis regis; Pervenerunt 8
Jeroſolymam menſe quinto, eodem anno
ſeptimo regis. Nam menſe primo cœperunt 9
aſcendere ex Babele, & primâ menſis
quinti pervenerunt Jeroſolymam, prout manus
Dei benefecerat illis. Siquidem Ezra 10
comparaverat animum ſuum ad faciendum legem
Domini, & ad agendum, & docendum
in Iſraele leges & judicia. Atque hoc eſt exemplar 11
epiſtolæ quam dedit rex Artahſeſt
Ezræ ſacerdoti, ſcribæ ſermonum & præceptorum
Domini ejúſque legum ſuper univerſum
Iſraelem. Rex Artahſeſt rex regum, Ezræ 12
ſacerdoti & ſcribæ, perito legis Dei cœli, incolumitatem.
Ego præcipio legémque fero, 13
ut quiſquis voluerit in regno meo è populo
Iſraelis, & è ſacerdotibus ac Levitis proficiſci
tecum, proficiſcatur. Ego præcipio, legem 14
fero, & mitto ex his qui apud me ſunt, ad
perquiſitionem faciendam de Judæa & de Jeruſalem,
& ad inquirendum de lege Dei tui,
quæ eſt in manibus tuis: Et ad deferendum 15
argentum & aurum regis, quod ego ſpontaneâ
mente obtuli domui Domini, habitationi
illi Jeroſolymitanæ. Omne argentum & aurum 16
quod inveneris in quavis urbe in tota
Babylonia, tecum abeat: & ſacerdotes ac Levitæ,
& quicunque voluerint proficiſci tecum,
proficiſcantur ad domum Dei quæ eſt in
Jeruſalem. Jam verò ſolicitè emas illâ pecuniâ, 17
boves, arietes, & agnos cum munieribus
& libaminibus eorum; & offeras eos ſuper
altare Dei veſtri in Ieruſalem: Et quod 18
tibi fratribúſque tuis libuerit agere de reliqua
pecunia, ſecundùm voluntatem Dei tui agatis.
Item vaſa quæ tibi traduntur ad cultum 19
domûs Dei tui, reddito coram Deo qui eſt in
Jeruſalem: Reliqua verò vaſa quæ tibi requiruntur 20
ad miniſterium domûs Dei tui, accipias
tradáſque ex ærario regis. Ego Artahſeſt 21
rex legem decerno omnibus theſaurariis
qui ſunt in *regione* transfluviali, ut quicquid
poſtulaverit à vobis Ezra ſacerdos, ſcriba
peritus legis Dei cœli, ſolicitè faciatis: 22
Uſque ad argenti talenta centum, uſque ad
tritici coros centum, uſque ad vini quartas
centum, uſque ad olei bathos centum, ſalis
autem ſine præſcriptione.

R

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἀνέβησαν (ζ) ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ οἱ ᾄδοντες,
8 καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ Ναθινὶμ, εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Ἀρθασασθὰ τῷ βασιλεῖ. Καὶ
9 (η) ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, (θ) τοῦτο τὸ ἔτος ἕβδομον τῷ βασιλεῖ. Ὅτι ἐν
μιᾷ τοῦ (ι) μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτὸς ἐθεμελίωσε τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος· ἐν δὲ τῇ πρώτῃ
10 τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι χεὶρ θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν. Ὅτι (κ)
Ἔσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον, καὶ ποιεῖν καὶ (λ) διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προστάγματα
11 καὶ κρίματα. Καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος, οὗ ἔδωκεν Ἀρθασασθὰ τῷ (μ) Ἔσδρᾳ
12 τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Ἀρθασασθὰ
βασιλεὺς βασιλέων (ν) Ἔσδρᾳ γραμματεῖ νόμου (ξ) κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· (ο) Τετελέσθω λόγος
13 καὶ ἡ ἀπόκρισις. Ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ
14 Ἰσραὴλ καὶ ἱερέων καὶ Λευιτῶν πορευθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετὰ σοῦ πορευθῆναι. Ἀπὸ προσώπου τοῦ
βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ (π) συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ
15 νόμῳ θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρί σου· Καὶ εἰς οἶκον κυρίου, ἀργύριον καὶ (ρ) χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ
16 οἱ σύμβουλοι ἡκουσιάσθησαν τῷ θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατασκηνοῦντι, Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ὅ,τι (σ) ἐὰν εὕρῃς ἐν πάσῃ χώρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἑκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον
17 θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. (τ) Καὶ πάντα προσπορευόμενον τοῦτον ἑτοίμως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ,
μόσχους, κριοὺς, ἀμνοὺς, καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν· καὶ προσοίσεις αὐτὰ (υ) ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
18 τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῇ ἐν καταλοίπῳ
19 τοῦ ἀργυρίου (φ) καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ θεῷ ὑμῶν ποιήσατε. Καὶ τὰ σκεύη
20 τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου θεοῦ, παράδος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. (χ) Καὶ κατάλοιπον
21 χρείας οἴκου θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασιλέως Καὶ ἀπ' ἐμοῦ.
ἐγὼ Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς ἔθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ, ὅτι πᾶν ὃ
(ψ) ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς (ω) τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἑτοίμως (α) γινέσθω·
22 Ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ ἕως οἴνου (β) βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως
ἐλαίου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἅλας οὗ οὐκ ἔστι γραφή.

Et aſcenderunt de filiis Iſrael, & de ſacerdotibus, & de Levitis, & 7
cantores, & oſtiarii, & Nathinim, in Hieruſalem in anno ſeptimo
Arthaſaſtha regi. Et venerunt in Hieruſalem menſe quinto: hic annus 8
ſeptimus regi. Quoniam in una menſis primi ipſe fundavit aſcenſionem, 9
quæ è Babylone: in prima autem menſis quinti venerunt in Hieruſalem:
quoniam manus Dei ejus erat bona ſuper eum: Quoniam Eſdras dedit 10
in cor ſuum quærere legem, & facere, & docere in Iſrael præcepta, &
judicia. Et (a) hæc explicatio conſtitutionis, quam dedit Arthaſaſtha 11
Eſdræ ſacerdoti ſcribæ libri ſermonum mandatorum Domini, & præceptorum
ipſius ſuper Iſrael. Arthaſaſtha rex regum Eſdræ ſcribæ legis 12
Domini Dei cœli. (b) Perficiatur ſermo, & reſponſio. A me poſitum 13
eſt decretum, ut omnis ſponte volens in regno meo de populo Iſrael,
& ſacerdotibus, & Levitis, ire in Hieruſalem, tecum eat. A (c) 14
facie regis, & ſeptem conſiliariorum miſſum eſt viſitare ſuper Judæam,
& in Hieruſalem, lege Dei ipſorum, quæ in manu tua: (d) Et 15
ad domum Domini, argentum, & aurum, quod rex & conſiliarii ſpontè
dederunt Deo Iſrael, habitanti in Hieruſalem, Et omne argentum, 16
& aurum, quodcunque inveneris in omni regione Babylonis cum ſpontanea
datione populi, & ſacerdotum ſpontè dantium, in domum Dei,
quæ in Hieruſalem. Et omnem venientem hunc promptè ordina in libro 17
hoc, vitulos, arietes, agnos, & ſacrificia eorum, & libamina
eorum, & offeres ea ſuper altare domûs Dei veſtri, quæ in Hieruſalem.
Et ſiquid ſuper te, & fratres tuos, bonum fuerit in reſiduo 18
argenti & auri facere; ſicut placitum Deo veſtro, facite. Et vaſa, 19
quæ dantur tibi in miniſterium domûs Dei, trade in conſpectu Dei in
Hieruſalem. Et reliquum neceſſitatis domûs Dei tui, quodcunque 20
viſum fuerit tibi dare, dabis ex ædibus gazæ regis, Et à me. Ego Arthaſaſtha 21
rex poſui decretum omnibus gazis, quæ ultra flumen; ut
omne quodcunque petierit à vobis Eſdras ſacerdos, & ſcriba Dei cœli,
promptè fiat, uſque ad argenti talenta centum, & uſque ad frumenti 22
coros centum, & uſque ad vini batos centum, & uſque ad olei batos centum, & ſal, cujus non eſt ſcriptura.

MS.A. (ζ) ἀπὸ υἱῶν (η) ἦλθον (θ) τοῦτο ἔτος (ι) μηνὸς τοῦ *πέμπτου ἦλθον εἰς (κ) Ἔζρας ἔδωκεν καρδίαν ἑαυτοῦ (λ) διδάσκειν Ἰσραὴλ (μ) Ἔζρᾳ (ν) Ἔζρᾳ (ξ) κυρίου θεοῦ (ο) Τετέλεσται ὁ λόγος (π) *συμβόλων ἀπεστάλη *ἐπισκέψασθαι (ρ) χρυσίον ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι (σ) ἂν (τ) Καὶ πᾶν προσπορευόμενον (υ) ἐπὶ θυσιαστηρίου (φ) καὶ χρυσίου (χ) Καὶ τὸ κατάλοιπον (ψ) ἐὰν αἰτήσει ὑμᾶς Ἔσδρας (ω) τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ (α) γινέσθω (β) βαδῶν ἑκατὸν, καὶ ἐλαίου βαδῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 * فصعد من بني اسرايل * ومن الكهنة واللاويين * والقراء والبوابين والنتانين الي بيت
8 9 الله * في السنة السابعة من ملك ارطست الملك * فجاووا الي بيت المقدس في اول
10 الشهر الخامس * لان يد الله الههم كانت صالحة عليه * لان عزرا جعل في قلبه طلب
11 الناموس * ليفعل ويعلم في اسرايل ويامر وينهي بامور القضاء * وهذا وصف الامر الذي
12 امر به ارطست لعزرا الكاهن كاتب مصحف كلام وصايا الرب واوامره لاسرايل * من
13 ارطست الملك الي عزرا كاتب ناموس الله رب السماء والارض * قد تمت الكلمة *
والامر من قبلي خرج * ان كل من طابت نفسه من جميع ملكي ممن كان من
14 جميع بني اسرايل وكهنتهم وليوانيهم * ينطلق معك الي اورشليم * من قبل الملك
وسبع وزراه اصحاب مشورته بعث الي النظر في امر اليهود الي بيت المقدس * وناموس
15 الله الههم الذي بيدك * والي بيت الله فضة وذهب جعل الملك واصحابه * متطوعين
16 لاله اسرايل الساكن في بيت المقدس * وكل فضة او ذهب اصبته في جميع كور
17 بابل * من متطوعي الناس ومتطوعي الكهنة * لبيت الله الذي في اورشليم * وكلما
قرب فوقعه في هذا المصحف * ما كان من العجول والكباش والخرفان وذبائحها
18 وقرابينها * فقربها على مذبح بيت الهكم الذي في اورشليم * وكلما طابت به
نفسك وانفس اخوتك ان تصنع مما بقي من الفضة والذهب * كما يرضاه الهكم
19 فافعلوا * والانية التي نعطاها لخدمة بيت الله * فاسلمها بين يدي الله في بيت
20 المقدس * وما بقي مما يحتاج بيت الهك * مما ترى ان تعطيه * فاعطه من خزاين
21 الملك * ومن قبلي انا ارطستا الملك امرت جميع الخزان الذي في معبر النهر * ان
22 كلما طلبكم عزرا الكاهن كاتب ناموس اله السماء * فليكن ميسرا * الي ان يبلغ
مائة قنطار فضة * والي مائة كر قمح * والي مائة مطر شراب * والي مائة مطر زيت * ومن
الملح ما ليس له توقيع *

Et aſcenderunt ex Iſraelitis, & è ſacerdotibus ac Levitis, lectoribus, janitoribus, 7
& Nethanæis, ad domum Dei, anno ſeptimo regni Artaſtis 8
regis: Et pervenerunt in Jeruſalem primâ menſis quinti; quia manus 9
Dei, Dei ipſius, erat illi fauſta. Nam 10
Ezra propoſuerat in corde ſuo quærere
legem, ut faceret ac doceret in Iſraele,
& præciperet ac vetaret in rebus
judicii. Atque hic eſt tenor edicti 11
quod præcepit Artaſt in gratiam Ezræ
ſacerdotis ſcribæ libri ſermonum præceptorum
Domini & mandatorum ejus
ad Iſraelem. Ab Artaſta rege ad 12
Ezram ſcribam legis Dei Domini cœli
ac terræ. Jam abſolutum eſt verbum, 13
& decretum à me prodiit; ut cuicunque
libuerit in toto regno meo (quiſquis
ille fuerit ex omnibus Iſraelitis
& ſacerdotibus ac Levitis eorum) tecum
proficiſcatur ad Jeruſalem. A 14
rege & ſeptem ſuſtinentibus regni
pondus conſiliariis ejus, mittitur Jeroſolymam
ad inſpiciendam rem Judæorum
& legem Dei, Dei ipſorum, quæ
eſt in manu tua: Et ad domum Dei, 15
argentum & aurum quod rex cum
ſuis voluntariè legaverunt Deo Iſraelis
habitanti in Jeruſalem: Omne 16
quoque argentum aut aurum quod inveneris
in tota regione Babylonica,
homines voluntarios, & ſacerdotes
voluntarios, perducas in domum Dei
quæ eſt in Jeruſalem. Præterea quicquid 17
offertur, refer in hunc librum:
tam vitulos, arietes, & agnos; quàm
ſacrificia & oblationes eorum: ut
offeras ea ſuper altare domûs Dei veſtri
quæ eſt in Jeruſalem. Et quicquid 18
libuerit animo tuo & animis fratrum
tuorum facere de reſiduo argenti
& auri, quomodocunque placuerit
Deo veſtro, diſponite. Et vaſa quæ 19
tibi dantur pro miniſterio domûs Dei,
redde inter manus Dei in Jeruſalem.
Et ſiquid reſtat neceſſarium domui Dei 20
tui, quicquid erogandum tibi videbitur,
eroga ex ærariis regis. Denique 21
à me Artaſta rege præcipitur omnibus
theſaurariis qui ſunt in regione transfluviali,
ut quicquid poſtulaverit à
vobis Ezra ſacerdos ſcriba legis Dei
cœli; nullam patiatur difficultatem:
uſque ad ſummam centum quintalium 22
argenti, & uſque ad centum frumenti
coros, uſque ad centum vini metretas,
& uſque ad centum olei metretas,
ſalem autem ſine ratione.

עזרא: ח

regnum contra *iram eſſe* quid ad cujus ;cœli Dei domui *diligenter* fiat ,cœli Dei decreto ex quod Omne
23 כָּל־דִּי מִן־טַעַם אֱלָהּ שְׁמַיָּא יִתְעֲבֵד אַדְרַזְדָּא לְבֵית אֱלָהּ שְׁמַיָּא דִּי־לְמָה לֶהֱוֵא קְצַף עַל־מַלְכוּת
cultoribus &,Nethinæis,janitoribus ,*pſalmiſtis* ,Levitis & ,ſacerdotibus omnibus quòd *notificantes* vobis Et ?ejus filiorum & ,regis
24 מַלְכָּא וּבְנוֹהִי׃ וּלְכֹם מְהוֹדְעִין דִּי כָל־כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא זַמָּרַיָּא תָרָעַיָּא נְתִינַיָּא וּפָלְחֵי
,tui Dei ſapientiâ ſecundùm Hezra tu Et .*eis ſuper injicere potens non ſolitus* redit⁹&,*cenſus*,tributum ,hujus Dei domus
25 בֵּית אֱלָהָא דְנָה מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא שַׁלִּיט לְמִרְמֵא עֲלֵיהֹם׃ וְאַנְתְּ עֶזְרָא כְּחׇכְמַת אֱלָהָךְ
.tui Dei leges *ſcientibus omnibus* ,flumen trans in qui *populo omni jus dicentes ſint* qui ,*juridicos* &,judices conſtitue,tua manu in quæ
דִּי־בִידָךְ מֶנִּי שָׁפְטִין וְדַיָּנִין דִּי־לֶהֱוֺן דָּאְנִין לְכׇל־עַמָּה דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה לְכׇל־יָדְעֵי דָּתֵי אֱלָהָךְ
judicium citò ,regis *quæ* legem & ,tui Dei *quæ* legem *faciens exiſtendum ad* non qui omnis Et .facietis ſcire,novit non qui Et
26 וְדִי לָא יָדַע תְּהוֹדְעוּן׃ וְכׇל־דִּי־לָא לֶהֱוֵא עָבֵד דָּתָא דִי־אֱלָהָךְ וְדָתָא דִּי מַלְכָּא אׇסְפַּרְנָא דִּינָה
Deus Dominus Benedictus.*vincula* ad & ,*opum mulctam* ad ſive ,ej⁹eradicationem ad ſive ,mortem ad ſive ,eo de *factum exiſtendum ad*
27 לֶהֱוֵא מִתְעֲבֵד מִנֵּהּ הֵן לְמוֹת הֵן לִשְׁרֹשׁוּ הֵן־לַעֲנָשׁ נִכְסִין וְלֶאֱסוּרִין׃ בָּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵי
inclinavit me ſuper Et .Jeruſalaim in quæ ,Domini domum *decorandum ad* ,regis corde in *hoc ſicut* dedit qui,noſtrorũ patrum
28 אֲבֹתֵינוּ אֲשֶׁר נָתַן כָּזֹאת בְּלֵב הַמֶּלֶךְ לְפָאֵר אֶת־בֵּית יְהֹוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָ‍ִם׃ וְעָלַי הִטָּה־
manum ſecundùm ſum confortatus ego Et .potentibus regis principibus omnibus &,ejus *conſiliariorum&* ,*regis facies ad* miſericordiã
חֶסֶד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיוֹעֲצָיו וּלְכׇל־שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַגִּבֹּרִים וַאֲנִי הִתְחַזַּקְתִּי כְּיַד־
.mecum *aſcendendum ad capita* Iſrael de congregavi & ,me ſuper mei Dei Domini
יְהֹוָה אֱלֹהַי עָלַי וָאֶקְבְּצָה מִיִּשְׂרָאֵל רָאשִׁים לַעֲלוֹת עִמִּי׃

CAP. VIII. ח

.Babel de regis Arthachſaſthæ regno in mecum *aſcendentes* ,eorum genealogiæ & ,eorum patrum *capita* iſti Et
1 וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹתֵיהֶם וְהִתְיַחְשָׂם הָעֹלִים עִמִּי בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ מִבָּבֶל׃
;Zechariah ,Parhos filiis de ,Sechaniah filiis De .Chatus David filiis de ,Daniel Ithamar filiis de ,Gherſom Pinechas filiis De
2 מִבְּנֵי פִינְחָס גֵּרְשֹׁם מִבְּנֵי אִיתָמָר דָּנִיֵּאל מִבְּנֵי דָוִיד חַטּוּשׁ׃ מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ זְכַרְיָה
3 ducenti eo cum & ,Zerachiah filius Eljehohenai ,moab-Pachath filiis De .quinquaginta & centum maſculorum genealogia eo cum &
4 וְעִמּוֹ הִתְיַחֵשׂ לִזְכָרִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים׃ מִבְּנֵי פַּחַת מוֹאָב אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן־זְרַחְיָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם
,Jonathan filius Hebed ,Hadin filiis de Et .maſculi trecenti eo cum & ,Jachaziel filius Sechaniah filiis De .maſculi
5 הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה בֶּן־יַחֲזִיאֵל וְעִמּוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עָדִין עֶבֶד בֶּן־יוֹנָתָן
6 filiis de Et .maſculi ſeptuaginta eo cum & ;Hathaliah filius Jeſahiah ,Helam filiis de Et .maſculi quinquaginta eo cum &
7 וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם יְשַׁעְיָה בֶּן־עֲתַלְיָה וְעִמּוֹ שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי
8 eo cum & ,Jechiel filius Hobadiah Joab filiis De .maſculi octoginta eo cum & ,Michael filius Zebadiah ,Sephatiah
9 שְׁפַטְיָה זְבַדְיָה בֶּן־מִיכָאֵל וְעִמּוֹ שְׁמֹנִים הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי יוֹאָב עֹבַדְיָה בֶּן־יְחִיאֵל וְעִמּוֹ
.maſculi ſexaginta & centum eo cum & ,Joſiphiah filius Selomith filiis de Et .maſculi decem octo & ducenti
10 מָאתַיִם וּשְׁמֹנָה עָשָׂר הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁלוֹמִית בֶּן־יוֹסִפְיָה וְעִמּוֹ מֵאָה וְשִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃
eo cum & ,Chatan filius Jochanan,Hazgad filiis de Et .maſculi octo & viginti eo cum & ,Bebai filius Zechariah,Bebai filiis de Et
11 וּמִבְּנֵי בֵבַי זְכַרְיָה בֶּן־בֵּבָי וְעִמּוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עַזְגָּד יוֹחָנָן בֶּן־הַקָּטָן וְעִמּוֹ
12 ,Semahiah & Jehiel ,Eliphelet ,eorum nomina hæc & :noviſſimis Adonicam filiis de Et .maſculi decem & ,centum
13 מֵאָה וַעֲשָׂרָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי אֲדֹנִיקָם אַחֲרֹנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם אֱלִיפֶלֶט יְעִיאֵל וּשְׁמַעְיָה
.maſculi ſeptuaginta eis cum &,Zabud &,Huthai,Bighvai filiis de Et .maſculi ſexaginta eis cum &
14 וְעִמָּהֶם שִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בִגְוַי עוּתַי וְזַבּוּד וְעִמָּהֶם שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃

Verſio VULG. LAT.

Omne, quod ad ritum Dei cœli pertinet, tribuatur diligenter in domo Dei cœli : ne fortè iraſcatur contra regnum regis, & filiorum ejus. 23 Vobis quoque notum facimus de univerſis Sacerdotibus, & Levitis, & cantoribus, & janitoribus, Nathinæis, & miniſtris domûs Dei hujus, ut vectigal, & tributum, & annonas, non habeatis poteſtatem imponendi ſuper eos. 24 Tu autem Eſdra, ſecundùm ſapientiam Dei tui, quæ eſt in manu tua, conſtitue judices & præſides, ut judicent omni populo qui eſt trans Flumen, his videlicèt, qui noverunt legem Dei tui, ſed & imperitos docere liberé. 25 Et omnis qui non fecerit legem Dei tui, & legem regis diligenter, judicium erit de eo, ſive in mortem, ſive in exilium, ſive in condemnationem ſubſtantiæ ejus, vel certè in carcerem. 26 Benedictus Dominus Deus patrum noſtrorum, qui dedit hoc in corde regis, ut glorificaret domum Domini, quæ eſt in Jeruſalem, 27 Et in me inclinavit miſericordiam ſuam coram rege & conſiliatoribus ejus, & univerſis principibus regis potentibus : & ego confortatus manu Domini Dei mei, quæ erat in me, congregavi de Iſrael principes qui aſcenderent mecum. 28

CAP. VIII.

HI ſunt ergò principes familiarum, & genealogia eorum, qui aſcenderunt mecum in regno Artaxerxis regis de Babylone. 1 De filiis Phinees, Gerſom. De filiis Ithamar, Daniel. De filiis David, Hattus. 2 De filiis Secheniæ, filiis Pharos, Zacharias : & cum eo numerati ſunt viri centum quinquaginta. 3 De filiis Phahath Moab, Elioenai filius Zarehe, & cum eo ducenti viri. 4 De filiis Secheniæ, filius Ezechiel, & cum eo trecenti viri. 5 De filiis Adan, Abed filius Jonathan, & cum eo quinquaginta viri. 6 De filiis Alam, Iſaias filius Athaliæ, & cum eo ſeptuaginta viri. 7 De filiis Saphatiæ, Zebedia filius Michael, & cum eo octoginta viri. 8 De filiis Joab, Obedia filius Jahiel, & cum eo ducenti decem & octo viri. 9 De filiis Selomith, filius Joſphiæ, & cum eo centum ſexaginta viri. 10 De filiis Bebai, Zacharias filius Bebai, & cum eo vigintiocto viri. 11 De filiis Azgad, Johanan filius Eccetan, & cum eo centũ & decem viri. 12 De filiis Adonicam, qui erant noviſſimi : & hæc nomina eorũ : Elipheleth, & Jehiel, & Samaias, & cum eis ſexaginta viri. 13 De filiis Begui, Uthai & Zachur, & cum eis ſeptuaginta viri. 14

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 * ܘܟܠܡܕܡ ܒܦܢܩܝܬܐ ܢܬܟܬܒ. ܘܗܒܘ ܠܗ ܐܝܟ ܕܝܐܐ ܠܐܠܗ ܫܡܝܐ. ܢܣܒ ܘܢܕܒܪ܆
24 ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܪܘܓܙܐ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܘܥܠ ܒܢܘܗܝ. * ܘܡܘܕܥܝܢܢ ܠܟܘܢ ܕܠܟܠ ܟܗܢܐ
ܘܠܘܝܐ. ܘܩܪܝ ܒܩܪܢܬܐ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܒܒܝܬ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܫܠܝܛ ܠܟܘܢ ܠܡܐܡܪ ܠܗܘܢ
25 ܡܕܡ. * ܘܐܢܬ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܐܝܟ ܚܟܡܬܟ ܕܐܠܗܟ ܕܝܗܒ ܠܟ. ܩܝܡ ܪܫܢܐ ܘܕܝܢܐ.
ܕܢܕܘܢܘܢ ܠܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܝܬ ܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܠܟܠ ܝܕܥܝ ܢܡܘܣܗ ܕܐܠܗܟ. ܘܡܢ
26 ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܠܦܘܗܝ. * ܘܟܠ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܥܒܕ ܢܡܘܣܗ ܕܐܠܗܟ. ܘܢܡܘܣܗ ܕܡܠܟܐ.
ܚܘܦܛܐ ܢܗܘܐ ܡܬܥܒܕ ܡܢܗ ܕܝܢܐ. ܐܘ ܠܡܘܬܐ. ܐܘ ܠܚܝܐ. ܐܘ ܠܚܘܣܪܢܐ ܕܢܟܣܐ.
27 ܐܘ ܠܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. * ܒܪܝܟ ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܢ. ܕܝܗܒܬ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܒܠܒܗ
28 ܕܡܠܟܐ. ܠܡܫܒܚܘ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܠܝ ܐܪܟܢܬ ܚܢܢܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.
ܘܩܕܡ ܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܓܢܒܪܐ. ܘܐܢܐ ܐܬܥܫܢܬ ܐܝܟ ܕܗܘܬ ܥܠܝ ܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܝ.
ܘܓܒܝܬ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܓܒܪܐ ܪܝܫܐ ܕܢܣܩܘܢ ܥܡܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܫܡܗܐ ܕܪܝܫܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܕܐܬܝܚܣܘ ܘܣܠܩܘ ܥܡܝ. ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܪܬܚܫܫܬ
2 ܡܠܟܐ. ܡܢ ܒܒܠ. * ܡܢ ܒܢܝ ܦܝܢܚܣ ܓܪܫܘܡ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܬܡܪ ܕܢܝܐܝܠ. ܡܢ ܒܢܝ
3 ܕܘܝܕ ܚܛܘܫ. * ܡܢ ܒܢܝ ܫܟܢܝܐ ܘܡܢ ܒܢܝ ܦܪܥܘܫ ܙܟܪܝܐ. ܘܥܡܗ ܐܬܝܚܣܘ ܕܟܪܐ. ܡܐܐ
4 ܘܚܡܫܝܢ. * ܡܢ ܒܢܝ ܫܘܠܛܢ ܡܘܐܒ. ܐܠܝܐ ܘܚܢܢܝ ܒܢܝ ܙܪܚܝܐ. ܘܥܡܗ ܡܐܬܝܢ
5 ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܫܟܢܝܐ. ܓܕܘ ܒܪ ܢܚܙܐܝܠ. ܘܥܡܗ ܬܠܬܡܐܐ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܓܘܙܢ.
6
7 ܥܒܕܘ ܒܪ ܝܘܢܬܢ. ܘܥܡܗ ܚܡܫܝܢ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܥܝܠܡ ܐܫܥܝܐ ܒܪ ܢܬܢܝܐ. ܘܥܡܗ
8 ܫܒܥܝܢ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܫܦܛܝܐ ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܡܝܟܐܝܠ. ܘܥܡܗ ܬܡܢܝܢ ܕܟܪܐ.
9 * ܡܢ ܒܢܝ ܝܘܐܒ. ܥܘܒܕܝܐ ܒܪ ܢܚܐܝܠ. ܘܥܡܗ ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܬܥܣܪ ܕܟܪܐ. * ܡܢ
10
11 ܒܢܝ ܫܠܡܘܬ. ܫܠܡܘܬ ܒܪ ܢܣܘܦܝܐ. ܘܥܡܗ ܡܐܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ
12 ܒܟܝ. ܙܟܪܝܐ ܒܪ ܒܟܝ. ܘܥܡܗ ܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܥܙܓܪ. ܝܘܚܢܢ
13 ܒܪ ܙܟܘܪܐ. ܘܥܡܗ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ ܐܪܚܩܘܡ ܐܚܪܝܐ. ܘܗܠܝܢ
14 ܫܡܗܝܗܘܢ. ܐܠܝܦܠܛ. ܢܚܐܝܠ. ܫܡܥܝܐ. ܘܥܡܗܘܢ. ܫܬܝܢ ܕܟܪܐ. * ܡܢ ܒܢܝ
ܒܓܘܝ. ܥܘܬܝ ܘܙܟܘܪ. ܘܥܡܗܘܢ. ܫܬܝܢ ܕܟܪܐ.

Omnia in album referantur. Date autem ei prout decet Deum cœli : accipiat, diſponatque ; ut non ſit ira contra regnum regis & filios ejus. 23 Præterea notum facimus vobis, quòd ullis ſacerdotibus ac Levitis, clangentibus buccinis, & miniſtrantibus in domo Dei ; quicquam dicere non liceat. 24 Tu quoque Ezra ſcriba, ſecundùm ſapientiam tuã quam Deus tuus tibi conceſſit, conſtitue principes & judices qui judicent univerſum populum qui eſt in *regione* transfluviali, omnes *ſcilicet* ſcientes legem Dei tui : & qui neſcierit, doceas eum. 25 Quicunque verò non fecerit legem Dei tui & legem regis, exactum de hujuſmodi fiat judicium ; ſive ad mortem, ſive ad vitam, ſive ad amiſſionem facultatum, ſive ad carcerem. 26 Benedictus ſis Domine Deus patrum noſtrorum, qui rem talem indidiſti animo regis, ad honorandum domum Domini in Jeruſalem : 27 Et mihi conciliâſti clementiam regis & principum regis potentum. Ego itaque confortatus, prout affuit mihi ſpiritus Domini Dei mei, elegi ex Iſraelitis homines primarios ut aſcenderent mecum. 28

CAP. VIII.

HÆc autem ſunt nomina præcipuorum patrum veſtrorum, quorum genus recenſitum fuit, & aſcenderunt mecum, regnante Artahſeſte rege, de Babele. 1 E poſteris Phinhes, Gerſom : è poſteris Thamar, Daniel : è poſteris Davidis, Hatus : 2 E poſteris Sechaniæ & è poſteris Pharoſci, Zecharia ; & cum eo recenſiti genere fuerunt mares centum quinquaginta : 3 E filiis dominatûs Moabi, Elia & Hanani filii Zerahiæ ; & cum eo ducenti mares : 4 E poſteris Sechaniæ, Gado filius Nehzaelis ; & cum eo trecenti mares : 5 E poſteris Gozan, Abdo filius Jonathanis ; & cum eo quinquaginta mares : 6 E poſteris Ilami, Eſaia filius Nethaniæ ; & cum eo ſeptuaginta mares : 7 E poſteris Sephatiæ, Zecharia filius Michaelis ; & cum eo octoginta mares : 8 E poſteris Joabi, Obadia filius Nehaelis ; & cum eo ducenti decem & octo mares : 9 E poſteris Selmoth, Selmoth filius Neſophiæ ; & cum eo ducenti ſexaginta mares : 10 E poſteris Bachi, Zecharia filius Bachi ; & cum eo viginti octo mares : 11 E poſteris Azgaris, Johanan filius Zechoræ ; & cum eo centum viginti mares : 12 E poſteris Arhecom poſterioribus, quorum hæc ſunt nomina, Eliphelet, Nehael, Semaia ; & cum eis ſexaginta mares : 13 E poſteris Baghua, Uti, & Zechor ; & cum eis ſexaginta mares. 14

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

23 Πᾶν ὅ ἐστιν ἐν γνώμῃ (γ) Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, (δ) γινέσθω. πρόσεχετε μήτις ἐπιχειρήσῃ (†) εἰς τὸν οἶκον Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μή
24 ποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ὑμῖν ἐγνώρισται ἐν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ
τοῖς Λευίταις, ᾀδοῦσι, πυλωροῖς, Ναθινὶμ, καὶ λειτουργοῖς οἴκου Θεοῦ τούτου, φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξουσιάσεις κα-
25 ταδουλοῦσθαι αὐτούς. Καὶ σὺ (ε) Ἔσδρα, ὡς ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ (ζ) ἐν χειρί σου, κατάστησον γραμματεῖς καὶ κρι-
τὰς, ἵνα ὦσι κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ πᾶσι τοῖς εἰδόσι νόμον τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τῷ μὴ
26 εἰδότι γνωριεῖτε. Καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾖ ποιῶν (η) νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βασιλέως ἑτοίμως, τὸ κρί-
μα ἔσται (θ) γινόμενον ἐξ αὐτοῦ, ἐάν τε εἰς θάνατον, ἐάν τε εἰς παιδείαν, ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ
27 βίου, ἐάν τε (ι) εἰς παράδοσιν. Εὐλογητὸς κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, (κ) ὃς ἔδωκεν ἐν
28 καρδίᾳ τοῦ βασιλέως οὕτως, τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, Καὶ ἐπ᾽ ἐμὲ ἔκλινεν ἔ-
λεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως, τῶν
ἐπηρμένων. καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς (λ) χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ συνῆξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἄρ-
χοντας ἀναβῆναι μετ᾽ ἐμοῦ.

Quodcunque eſt in ſententia Dei cœli, fiat. Attendite, ne quis manum 23
injiciat in domum Dei cœli; ne fortè fiat ira ſuper regnum regis, & fili-
orum ejus. Et vobis notificatum eſt, in omnibus ſacerdotibus, & Levitis, 24
cantoribus, janitoribus, Nathinim & miniſtris domûs Dei hoc, (e) tribu-
tum non erit tibi, non habebis poteſtatem ſervitute opprimendi eos. Et tu 25
Eſdra, ſicut ſapientia Dei in manu tua, conſtitue ſcribas, & judices, ut ſint
judicantes omni populo, qui ultra flumen, omnibus ſcientibus legem Dei
tui: Et non ſcienti notificabitis. Et omnis, quicunq; non fuerit faciens le- 26
gem Dei, & legem regis promptè; judicium factum erit de eo, ſive ad
mortem, (f) ſive ad caſtigationem, ſive ad damnum vitæ, ſive ad traditi-
onem. Benedictus Dominus Deus patrum noſtrorum, qui dedit in cor re- 27
gis ita, ad glorificandam domum Domini, quæ in Hieruſalem: Et ſuper me 28
inclinavit miſericordiam in oculis regis, & conſiliariorũ ejus, & omniũ
principum regis (g) elevatorum. Et ego confortatus ſum, ſicut manus Dei
bona ſuper me: & congregavi de Iſrael principes ad aſcendendum mecũ.

MS. A. (γ) τοῦ Θεοῦ (δ) γενέσθω. πρόσεχε μήτις (†) εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ (ε) Ἔζρα, (ζ) ἡ ἐν χειρί σου, (η) τὸν νόμον (θ) γινόμενον (ι) εἰς δεσμά. (κ) ὃς ἔδωκεν οὕτως ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως, τοῦ (λ) χεὶρ κυρίου ἡ ἀγαθή

ΚΕΦ. η′.

1 ΚΑὶ (α) οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ᾽ ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ τοῦ
2 βασιλέως Βαβυλῶνος. Ἀπὸ υἱῶν Φινεὲς, Γηρσών· ἀπὸ υἱῶν Ἰθάμαρ, Δανιήλ. ἀπὸ υἱῶν Δαυὶδ, Ἀττούς.
3 Ἀπὸ υἱῶν (β) Σαχανία, καὶ ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τὸ σύστρεμμα ἑκατὸν καὶ πεν-
4 τήκοντα. (γ) Ἀπὸ υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, (δ) Ἐλιανὰ υἱὸς Σαραΐα, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά.
5 6 (ε) Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθόης, Σεχενίας υἱὸς Ἀζιὴλ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ (ζ) τριακόσια τὰ ἀρσενικά. Καὶ (η) ἀπὸ τῶν
7 υἱῶν Ἀδὶν, Ὠβὴθ υἱὸς Ἰωνάθαν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, (θ) Ἰσαΐας
8 υἱὸς (ι) Ἀθλία, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Σαφατία, (κ) Ζαβαδίας υἱὸς Μι-
9 χαὴλ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωὰβ, Ἀβαδία υἱὸς (λ) Ἰειὴλ, καὶ μετ᾽ αὐ-
10 τοῦ διακόσιοι δεκαοκτὼ τὰ ἀρσενικά. Καὶ (∴) ἀπὸ τῶν υἱῶν Βαανὶ, Σελιμοὺθ υἱὸς Ἰωσεφία, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκα-
11 τὸν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (μ) Βαβὶ, Ζαχαρίας υἱὸς (ν) Βαβὶ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ εἰκοσιοκτὼ τὰ
12 13 ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (ξ) Ἀσγὰδ, Ἰωανὰν υἱὸς Ἀκκατὰν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά. Καὶ
ἀπὸ υἱῶν Ἀδωνικὰμ ἔσχατοι, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, (ο) Ἐλιφαλὰτ, (π) Ἰεὴλ, καὶ (ρ) Σαμαΐα,
14 καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (σ) Βαγουαὶ, Οὐθαὶ καὶ Ζαβοὺδ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑβδομή-
κοντα τὰ ἀρσενικά.

CAP. VIII.

ET hi principes familiarum ſuarum (a) duces aſcendentes mecum in re- 1
gno Arthaſaſtha regis Babylonis. De filiis Phinees, Gerſon: de filiis Itha- 2
mar, Daniel: de filiis David, Attus: De filiis Sachenia, & de filiis 3
Phoros, Zacharias, & cum eo (b) globus centum & quinquaginta: De 4
filiis Phaath Moab, Eliana filius Saraia, & cum eo ducenti maſculi: Et 5
de filiis Zathoes, Sechenias filius Aziel, & cum eo trecenti maſculi: Et 6
de filiis Adin, Obeth filius Jonathan, & cum eo quinquaginta maſculi: 7
Et de filiis Elam, Iſaias filius Athelia, & cum eo ſeptuaginta maſculi; 8
Et de filiis Saphatia, Zabadias filius Michael, & cum eo octuaginta maſ-
culi: Et de filiis Joab, Abadia filius Jeiel, & cum eo ducenti 9
decem octo maſculi: Et de filiis Baani, Selimuth filius Joſephia, & cum 10
eo centum ſexaginta maſculi: Et de filiis Babi, Zacharias filius Babi, & 11
cum eo viginti octo maſculi: Et de filiis Aſgad, Joanan filius Acca- 12
tan, & cum eo centum decem maſculi: Et de filiis Adonicam noviſſimi, 13
& hæc nomina eorum, Eliphalat, Jehel, & Samaia, & cum eis ſexagin-
ta maſculi. Et de filiis Bague, Uthai, & Zabud, & cum eo ſeptuaginta 14
maſculi.

MS. A. (α) οὗτοι ἄρχοντες (β) Σαχα ία, ἀπὸ (γ) Καὶ ἀπὸ (δ) Ἐλιαανὰ υἱὸς Ζαραΐα, (ε) Ἀπὸ υἱῶν (ζ) τριακόσιοι (η) ἀπὸ υἱῶν (θ) Ἡσαΐα (ι) Ἀθλία, (κ) Ζαβδίας (λ) Ἰεειὴλ, (∴) ἀπὸ υἱῶν (μ) Βαβεὶ, (ν) Βαβεὶ, (ξ) Ἀζγὰδ, (ο) Ἐλιφαλὰθ, (π) Ἐιὴλ, (ρ) Σαμαεία, (σ) Γαβουαὶ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

23 * كلما رضي به اله السماء فليكن * فانظروا ان لا تحدثوا حادثا في بيت اله السماء *
24 * لئلا يزجر على الملك وبنيه * وقد اعلمتكم يا جميع الكهنة واللاويين * والقراء والبوابين
25 وخدام بيت الله * لا يكون عليكم خراج * ولا سلطان عليكم يقهركم * وانت يا عزرا
الحكم بيدك * اقم كتابا وقضاة ليكونوا قضاة للناس الذين في معبر النهر * كل من
26 يعرف ناموس الهك * ومن لم يعرف فليعلم * وكل من لم يعمل ناموس الله وناموس الملك
فلينتقم منه عاجلا * ان كان للموت * وان كان للادب * وان كان للغرامة * وان كان لحبس *
27 * مبارك الله اله ابائنا الذي جعل هذا في قلب الملك * ان يكرم بيت الرب الذي
28 في بيت المقدس * والذي عطف قلبه * وجعل لي رحمة عنده * وعند جلسائه وجميع
اراكنته والاشراف * وانا قد قويت كما ساعدتني يد الله الصالحة * جمعت من اسرائيل اراكنة
يصعدون معي *

* الفصل الثامن *

1 * وهؤلاء رؤساء قبائلهم ومتقدميهم الصاعدون معي في ملك ارتحشستا ملك فارس * من
2 بني فنحاس جرشم * من بني ثامار دانيال * ومن بني داوود اطوش * ومن بني شكنيا * ومن
3 بني فاروس زكريا * ومعه من الجماعة مائة وخمسين * ومن بني فاث مواب اليان ابن ازرايا * 4
5 ومعه مائتين ذكر * من بني زاتويس ساشانيس ابن ازايل * ومعه ثلثمائة ذكر * من
6 بني ادين اوبين ابن يوناثان ومعه خمسين ذكرا * ومن بني ايلام اشعيا ابن اثاليا * ومعه 7
8 سبعين رجلا * من بني شافطيا زبدياس ابن ميخائيل * ومعه ثمانين ذكرا * من بني
9 يواب اباديا ابن ايايل * ومعه مائتين وثمانية عشر ذكرا * من بني باني شلموث ابن ياسافيا * 10
11 ومعه مائة وستين رجلا * ومن بني بابي زكريا ابن بابي * ومعه ثمانية وعشرين رجلا * ومن بني
12 ازجاد يوحنان ابن اقطان * ومعه مائة وعشرة رجال * من بني ادانوقام الاخرين * وهذه
13 اسماؤهم * اليفلط ايايل وساماي * ومعهم ستين رجلا * ومن بني باغوا اوثاي وزابود * 14
ومعهما سبعين رجلا *

Quicquid placuerit Deo cœli, fiat. Ca- 23
vete ne quid ſiniſtri agatis in domum
Dei cœli, ne fortè indignetur regi &
filiis ejus. Prætereà notum facio vobis 24
O omnes ſacerdotes & Levitæ, lectores,
janitores, & miniſtri domûs Dei; nul-
lum imponendum vobis tributum, neque
fore ſuper vos dominium quod vos oppri-
mat. Et tu O Ezra, poteſtas in manu 25
tua eſt: conſtitue ſcribas & judices, ut
ſint judices hominum qui ſunt trans flu-
vium, omnis ſcientis legem Dei tui: &
qui neſcierit, doceatur. Et quicunque 26
non perfecerit legem Dei & legem regis,
illicò puniatur; ſive ad mortem, ſive
ad caſtigationem, ſive ad reſtitutionem
debiti, ſive ad carcerem. Benedictus 27
Deus, Deus patrum noſtrorum, qui hoc
indidit in cor regis, ut honore afficeret
domum Domini quæ eſt in Jeruſalem:
Quique flexit cor ejus, conciliavitque 28
mihi clementiam apud eum, & apud
convivas ejus, omnes principes ejus &
nobiles. Unde ego confortatus, quemad-
modum juvit me manus Dei optima, col-
legi ex Iſraele principes qui mecum
aſcenderent.

CAP. VIII.

POrrò hi ſunt principes familiarum 1
eorum & primatum eorum qui mecum
aſcenderunt ſub regno Artaſtæ regis Per-
ſidis. De filiis Phinhes, Gerſom: de 2
filiis Thamar, Daniel: de filiis David,
Attus. De filiis Sechaniæ, & de fi- 3
liis Pharos, Zacharia; & cum eo de
turba centum quinquaginta. De filiis 4
Phaath-Moab, Elian filius Azraiæ; &
cum eo ducenti maſculi. De filiis Za- 5
thoes, Sechanias filius Azael; & cum
eo trecenti maſculi. De filiis Adin, O- 6
bin filius Jonathan; & cum eo quin-
quaginta maſculi. De filiis Ilam, Eſaia 7
filius Athaliæ; & cum eo ſeptuaginta
viri. De filiis Sephatiæ Zebadias filius 8
Michaelis; & cum eo octoginta maſculi.
De filiis Joab, Abedia filius Ajael; & 9
cum eo ducenti decem & octo maſculi.
De filiis Baani, Selimoth filius Jaſaphiæ; 10
& cum eo ſexaginta viri. De filiis 11
Babi, Zacharia filius Babi; & cum eo
viginti octo viri. De filiis Azgad, Jo- 12
hanan filius Actan, & cum eo centum
ac decem viri. De filiis Adanocam po- 13
ſtremis, quorum hæc ſunt nomina: Eli-
phelet, Ajael, & Samai; & cum eis
ſexaginta viri. De filiis Baguæ, Uthai 14
& Zabud; & cum eis ſeptuaginta
viri.

עזרא : ח

filiis de &,ſacerdotibus in &,populo in conſideravi Et .tribus diebus ibi fuimus caſtrametati &,Ahava ad veniens ,flumen ad eos congregavi Et
15 ואקבצם אל־הנהר הבא אל־אהוא ונחנה שם ימים שלשה ואבינה בעם ובכהנים ומבני
,Nathan ad &,Elnathan ad &,Jarib ad &,Elnathan ad &,Semahiah ad ,Ariel ad ,Elihezer ad miſi Et .ibi inveni non Levi
16 לוי לא־מצאתי שם: ואשלחה לאליעזר לאריאל לשמעיה ולאלנתן וליריב ולאלנתן ולנתן
Chaſiphiah in caput Iddo ad eis præcepi Et .intelligentes Elnathan ad & ,Joiarib ad & ,capita Meſullam ad & ,Zechariah ad &
17 ולזכריה ולמשלם ראשים ולויריב ולאלנתן מבינים: ואוצאה אותם על־אדו הראש בכספיא
nobis adducendum ad ,loco Chaſiphiah in Nethinim ejus fratrem Iddo ad loquendum ad ,verba eorum ore in poſui & :loco
המקום ואשימה בפיהם דברים לדבר אל־אדו אחיו הנתונים בכספיא המקום להביא־לנו
,Machli filiis de ,intellectus virum nos ſuper bonam noſtri Dei manum ſecundùm nobis adduxerunt Et .noſtri Dei domo miniſtros
18 משרתים לבית אלהינו: ויביאו לנו כיד־אלהינו הטובה עלינו איש שכל מבני מחלי
,Merari filiis de Jeſahiah eo cum &,Chaſabiah Et .decem octo ,ejus fratres &,ejus filios &,Serebiah & ; Iſrael filii ,Levi filii
19 בן־לוי בן־ישראל ושרביה ובניו ואחיו שמנה עשר: ואת־חשביה ואתו ישעיה מבני מררי
,ducentos Nethinim ,Levitarum ſervitium ad principes & ,David dedit quos Nethinim de Et .viginti eorum filii &,ejus fratres
20 אחיו ובניהם עשרים: ומן־הנתינים שנתן דויד והשרים לעבדת הלוים נתינים מאתים
, noſtri Dei facies ad nos affligendum ad ,Ahava fluvium ſuper jejunium ibi prædicavi Et .nomina per ſunt nominati hi Omnes .viginti &
21 ועשרים כלם נקבו בשמות: ואקרא שם צום על־הנהר אהוא להתענות לפני אלהינו
,exercitum rege à petere erubui Quoniam .noſtræ ſubſtantiæ omni & noſtris parvulis &,nobis rectam viam eo ab quærendum ad
22 לבקש ממנו דרך ישרה לנו ולטפנו ולכל־רכושנו: כי בשתי לשאול מן־המלך חיל
eum quærentes omnes ſuper noſtri Dei Manus :dicendo ,regem ad dixeramus Nam .via in inimico ab nobis auxiliandum ad ,equites &
ופרשים לעזרנו מאויב בדרך כי־אמרנו למלך לאמר יד־אלהינו על־כל־מבקשיו
:hoc propter noſtro Deo à quæſivimus & ,jejunavimus Et .eum derelinquentes omnes ſuper ejus naſus &,ejus fortitudo &,bonitate in
23 לטובה ועזו ואפו על כל־עזביו: ונצומה ונבקשה מאלהינו על־זאת
.decem eorum fratribus ex eis cum & ,Chaſabiah ,Serebiah ; duodecim ſacerdotum principib⁹ de ſeparavi Et .nobis fuit exorabilis &
24 ויעתר לנו: ואבדילה משרי הכהנים שנים עשר לשרביה חשביה ועמהם מאחיהם עשרה:
,ejus conſiliarii & ,rex elevaverunt quæ ,noſtri Dei domus elevationem vaſa & ,aurum & ,argentum eis appendi Et
25 ואשקולה להם את־הכסף ואת־הזהב ואת־הכלים תרומת בית־אלהינו ההרימו המלך ויעציו
vaſa &,quinquaginta & ſexcenta talenta argenti eorum manu ſuper appendi Et .reperti Iſrael omnis &,eius principes &
26 ושריו וכל־ישראל הנמצאים: ואשקלה על־ידם כסף ככרים שש־מאות וחמשים וכלי־
boni flavi æris vaſa & ;mille drachmarum ,decem auri expiatoria Et.talenta centum auri ,talentorum centum argenti
27 כסף מאה לככרים זהב מאה ככר: וכפרי זהב עשרים לאדרכנים אלף וכלי נחשת מצהב טובה
,ſpontaneum aurum & ,argentum & ;ſanctitas vaſa & ,Domino ſanctitas Vos :eos ad dixi Et .aurum ut deſiderabilia duo
28 שנים חמודות כזהב: ואמרה אלהם אתם קדש ליהוה והכלים קדש והכסף והזהב נדבה
principibus &,Levitarum &,ſacerdotum principum vultus ad appendatis donec cuſtodite &,Vigilate .veſtrorum patrum Deo Domino
29 ליהוה אלהי אבתיכם: שקדו ושמרו עד־תשקלו לפני שרי הכהנים והלוים ושרי־
, auri & ,argenti pondus , Levitæ & ſacerdotes ſuſceperunt Et.Domini domus cubiculis ,Jeruſalaim in Iſrael patrum
30 האבות לישראל בירושלם הלשכות בית יהוה: וקבלו הכהנים והלוים משקל הכסף והזהב
.noſtri Dei domum ad Jeruſalaim in adducendum ad , vaſorum &
והכלים להביא לירושלם לבית אלהינו:

Verſio VULG. LAT.

Congregavi autem eos ad fluviū, qui decurrit ad Ahava, 15
& manſimus ibi tribus diebus : quæſivique in populo &
in ſacerdotibus de filiis Levi, & non inveni ibi. Itaque 16
miſi Eliezer, & Ariel, & Semeiam, & Elnathan, & Jarib,
& alterum Elnathan, & Nathan, & Zachariam, & Moſollam
principes : & Joiarib, & Elnathan ſapientes. Et miſi 17
eos ad Eddo, qui eſt primus in Chaſphiæ loco, & poſui
in ore eorum verba, quæ loquerentur ad Eddo, & fratres
ejus Nathinæos, in loco Chaſphiæ, ut adducerent nobis
miniſtros domûs Dei noſtri. Et adduxerunt nobis per 18
manum Dei noſtri bonam ſuper nos, virum doctiſſimum
de filiis Moholi, filii Levi, filii Iſrael, & Sarabiam & filios
ejus & fratres ejus decem & octo. Et Haſabiam, & 19
cum eo Iſaiam de filiis Merari, fratréſque ejus & filios
ejus viginti : Et de Nathinæis, quos dederat David & 20
principes ad miniſteria Levitarum, Nathinæos ducentos
viginti : omnes hi ſuis nominibus vocabantur. Et prædicavi 21
ibi jejunium juxta fluvium Ahava, ut affligeremur
coram Domino Deo noſtro, & peteremus ab eo
viam rectam nobis & filiis noſtris, univerſæque ſubſtantiæ
noſtræ. Erubui enim petere à rege auxilium & equites, 22
qui defenderent nos ab inimico in via : quia dixeramus
regi ; Manus Dei noſtri eſt ſuper omnes, qui quærunt
eum in bonitate : & imperium ejus, & fortitudo
ejus, & furor ſuper omnes, qui derelinquunt eum. Jejunavimus 23
autem, & rogavimus Deum noſtrum per hoc:
& evenit nobis proſperè. Et ſeparavi de principibus ſacerdotum 24
duodecim, Sarabiam, & Haſabiam, & cum eis
de fratribus eorum decem. Appendique eis argentum 25
& aurum, & vaſa conſecrata domûs Dei noſtri, quæ obtulerat
rex et conſiliatores ejus, et principes ejus, univerſúſque
Iſrael eorum qui inventi fuerant: Et appendi 26
in manibus eorum argenti talenta ſexcenta quinquaginta,
et vaſa argentea centum, auri centum talenta :
Et crateres aureos viginti, qui habebant ſolidos millenos, 27
et vaſa æris fulgentis optimi duo, pulchra ut aurum.
Et dixi eis ; Vos ſancti Domini, et vaſa ſancta, et argentum 28
et aurum quod ſpontè oblatum eſt Domino Deo
patrum noſtrorum : Vigilate et cuſtodite, donec appendatis 29
coram principibus Sacerdotum, et Levitarum,
& ducibus familiarum Iſrael in Jeruſalem, in theſaurum
domûs Domini. Suſceperunt autem Sacerdotes et Levitæ 30
pondus argenti, et auri, et vaſorum, ut deferrent
Jeruſalem in domum Dei noſtri.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܘܟܢܫܬ ܐܢܘܢ ܠܘܬ ܢܗܪܐ ܕܐܬܐ ܠܗܘܐ. ܘܗܘܝܢ ܬܡܢ ܝܘܡܬܐ ܬܠܬܐ. ܘܐܣܬܟܠܬ ܒܥܡܐ
16 ܘܒܟܗܢܐ ܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܬ ܬܡܢ. * ܘܫܕܪܬ ܠܐܠܥܙܪ ܘܠܐܪܝܐܝܠ. ܘܠܫܡܥܝܐ
ܘܠܐܝܬܢ. ܘܠܪܒ ܘܠܐܠܝܬܢ. ܘܠܢܬܢ ܘܠܙܟܪܝܐ. ܘܠܡܫܠܡ ܪܫܐ. ܘܠܝܘܢܕܒ ܘܠܐܠܝܬܢ.
17 ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܪܫܐ. * ܘܦܩܕܬ ܐܢܘܢ ܠܘܬ ܐܕܝ ܪܫܐ ܕܒܟܣܦܝܐ ܐܬܪܐ. ܘܣܡܬ
ܒܦܘܡܗܘܢ ܡܠܐ ܠܡܡܠܠܘ ܥܡ ܗܕܝ ܐܚܘܢ. ܕܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܟܣܦܝܐ ܐܬܪܐ.
18 ܠܡܝܬܝܘ ܠܢ ܡܫܡܫܢܐ ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. * ܘܐܝܬܝܘ ܠܢ ܐܝܟ ܐܝܕܐ ܕܐܠܗܢ ܕܐܛܒܬ
ܠܢ. ܠܓܒܪܐ ܚܕ ܚܟܝܡܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܡܚܠܝ ܒܪ ܠܘܝ ܒܪ ܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܣܪܝܐ ܘܐܚܘܗܝ
19 ܘܒܢܘܗܝ ܬܪܥܣܪ. * ܘܠܚܫܒܝܐ. ܘܥܡܗ ܐܫܥܝܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܡܪܪܝ. ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܢܝܗܘܢ
20 ܥܣܪܝܢ. * ܡܢ ܓܒܪܐ ܕܝܗܒ ܕܘܝܕ ܠܬܫܡܫܬܐ ܕܠܘܝܐ ܕܡܬܩܪܝܢ. ܡܬܝܗܒܝܢ ܡܐܬܝܢ
21 ܘܥܣܪܝܢ. ܟܠܗܘܢ ܐܬܩܪܝܘ ܒܫܡܗܝܗܘܢ. * ܘܩܪܝܬ ܘܦܝܣܬ ܐܢܘܢ. ܥܠ ܝܕ ܢܗܪ ܗܘܐ. ܕܢܬܟܢܥܘܢ
22 ܩܕܡ ܐܠܗܢ. ܘܢܒܥܘܢ ܡܢܗ ܐܘܪܚܐ ܬܪܝܨܬܐ ܠܢ. ܘܠܛܦܠܢ ܘܠܩܢܝܢܢ ܟܠܗ. * ܡܛܠ
ܕܒܗܬܬ ܕܐܫܐܠ ܡܢ ܡܠܟܐ ܚܝܠܐ ܘܦܪܫܐ. ܕܢܥܕܪܘܢ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܢ ܒܐܘܪܚܐ. ܡܛܠ
ܐܡܪܢ ܗܘܝܢ ܠܡܠܟܐ. ܕܐܝܕܐ ܕܐܠܗܐ. ܗܘܬ ܥܡ ܟܠ ܕܒܥܝܢ ܠܗ ܒܛܒܬܐ. ܘܚܝܠܗ
23 ܘܚܡܬܗ. ܥܠ ܟܠ ܡܢ ܕܫܒܩܝܢ ܠܗ. * ܘܨܡܢ ܘܒܥܝܢ ܡܢ ܐܠܗܢ ܥܠ ܗܕܐ. ܘܐܫܬܡܥ
24 ܠܢ. * ܘܐܦܪܫܬ ܡܢ ܪܝܫܝ ܟܗܢܐ ܬܪܥܣܪ. ܠܫܪܒܝܐ ܘܠܚܫܒܝܐ. ܘܥܡܗܘܢ ܡܢ ܐܚܝܗܘܢ
25 ܥܣܪܐ. * ܘܬܩܠܬ ܠܗܘܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܐ. ܦܘܪܫܢܐ ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܕܝܗܒ
26 ܡܠܟܐ ܘܪܘܪܒܢܘܗܝ ܘܫܠܝܛܢܘܗܝ. ܘܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܫܬܟܚܘ ܬܡܢ. * ܘܬܩܠܬ ܒܐܝܕܝܗܘܢ
27 ܟܟܪܐ ܕܟܣܦܐ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ. * ܘܟܟܪܐ ܕܕܗܒܐ ܥܣܪܝܢ. ܘܕܪܟܡܘܢܐ ܐܠܦ. ܘܡܐܢܐ
28 ܕܢܚܫܐ ܩܘܪܢܬܝܐ ܫܦܝܪܐ. ܕܫܦܝܪܝܢ ܐܝܟ ܕܕܗܒܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܩܕܝܫܝܢ
ܠܡܪܝܐ. ܘܡܐܢܐ ܩܕܝܫܝܢ. ܘܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܩܘܪܒܢܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ.
29 * ܐܙܕܗܪܘ ܘܛܪܘ ܥܕܡܐ ܕܬܫܠܡܘܢܝܗܘܢ ܩܕܡ ܪܝܫܝ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ
30 ܒܐܘܪܫܠܡ. ܒܗܝܟܠܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. * ܘܩܒܠܘ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܡܢܗܘܢ. ܕܢܫܩܠܘܢ
ܡܬܩܠܐ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ. ܘܡܐܢܐ ܠܡܥܠܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ.

Hos cùm congregâſſem ad flumen quod defluit 15
ad Hava, ibíque manſiſſemus tribus diebus ;
animum adverti ad populum, & ad ſacerdotes
de filiis Levi : cúmque *ex his* neminem
inveniſſem, Remiſi Elazarem, Arielem, 16
Semeiam, Ithanem, Rabum, Elithanem, Nathanem,
Zechariam & Meſlumum primores,
necnon Jonadabum, & Elithanem ; hos omnes
primores : Et commendavi eos apud Adi 17
principem ſuum qui erat in Chaſphia provincia
: & indidi ori eorum ſermones quibus
alloquerentur Hadi fratrem noſtrum *& eos*
qui habitabant in Chaſphia provincia, ut
adducerent nobis miniſtros pro domo Dei
noſtri. Adduxerúntque nobis, prout manus 18
Dei noſtri favit nobis, virum quendam ſapientiſſimum
de poſteris Mahli filii Levi, filii
Iſraelis ; & Sariam cum fratribus ejus & filiis
ejus duodecim : Item Heſabiam, & cum eo 19
Eſaiam è poſteris Merari, & fratres ejus; cum
filiis eorum viginti : Ex viris quos addixerat 20
David miniſterio Levitarum, qui *dicebantur*
addicti, ducentos viginti ; qui omnes vocati
fuerunt propriis nominibus. Deinde advocavi 21
eos & hortatus ſum ſecus flumen Havæ, ut
affligerent ſe coram Deo noſtro, & peterent
ab eo viam rectam pro nobis, & parvulis noſtris,
& facultatibus noſtris. Nam puduerat me 22
petere à rege copias & equites, ut auxilio nobis
eſſent ab hoſtibus noſtris in itinere : dixeramus
enim regi manum Dei omnibus quærentibus
eum in bonum adeſſe, robur autem &
iram ejus adverſam eſſe omnib⁹ derelinquentibus
eum ? Et nos jejunaturos, Deúmque noſtrum 23
hac de re precaturos, & ab eo exaudiendos.
Deinde ſelegi è ſenioribus ſacerdotum, 24
duodecim : *nempè* Serabiam & Heſabiam, &
cum his decem è fratribus eorum : Et numeravi 25
eis argentum & aurum, ac vaſa ; primitias
pro domo Dei noſtri, quas dederat rex &
nobiles ac principes ejus, omnéſque Iſraelitæ
qui aderant illic : Numeravi inquam, eis argenti 26
talenta centum quinquaginta, Et auri 27
quintalia viginti, & drachmas mille ; & vaſa
ex ære Corinthio optima, quæ pulchra erant
auri inſtar. Et dixi eis, Vos ſancti eſtis Domino, 28
vaſa quoque ſancta ſunt, & argentum
atque aurum oblatio ſunt Domino Deo patrum
veſtrorum. Cautè cuſtodite donec reddatis 29
ea coram principibus ſacerdotum ac Levitarum,
& præcipuis patribus Iſraelis in Jeruſalem,
in templo domus Domini. Ita ſacerdotes 30
illi atque Levitæ onus ſibi ſuſceperunt
reddendi ex pondere argentum & aurum, &
vaſa inferendi Jeroſolymam in templum Dei
noſtri.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν (τ) Εὐΐ, ϗ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας
16 τρεῖς. ϗ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ ϗ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, ϗ ἀπὸ υἱῶν Λευὶ οὐχ εὗρον ἐκεῖ. Καὶ ἀπέστειλα
τῷ Ἐλεάζαρ, τῷ Ἀριὴλ, τῷ Σεμεΐᾳ, ϗ τῷ Ἀλωνὰμ, ϗ τῷ Ἰαρὶβ, ϗ τῷ Ἐλνάθαμ, ϗ τῷ
17 Νάθαν, ϗ τῷ Ζαχαρίᾳ, ϗ τῷ Μεσολλὰμ, ϗ τῷ Ἰωαρὶμ, ϗ τῷ Ἐλνάθαν, συνιέντας. Καὶ ἐξήνεγκα
αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντας ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, ϗ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τῶν (υ) Ἀθινεὶμ ἐν ἀργυρίῳ (φ) τοῦ τόπου, τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν ᾄδοντας εἰς οἶκον θεοῦ
18 ἡμῶν. Καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν ὡς χεὶρ θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ Σαχὼν ἀπὸ υἱῶν Μοολὶ, υἱοῦ
19 Λευὶ, υἱοῦ Ἰσραήλ· ϗ ἀρχὴν ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαοκτώ. Καὶ τὸν Ἀσεβία, καὶ
20 τὸν Ἰσαΐα (χ) ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρὶ, ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ψ) ϗ υἱοὶ αὐτοῦ εἴκοσι. Καὶ ἀπὸ τῶν Ναθινὶμ, ὧν
ἔδωκε Δαυὶδ ϗ οἱ ἄρχοντες εἰς δουλείαν τῶν Λευιτῶν, Ναθινὶμ διακόσιοι εἴκοσι, πάντες συνήχθησαν
21 ἐν ὀνόμασι. Καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νηστείαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀουὲ, τοῦ ταπεινωθῆναι (ω) ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ ὁδὸν εὐθεῖαν ἡμῖν ϗ τοῖς τέκνοις ἡμῶν ϗ πάσῃ τῇ (α) κτήσει ἡμῶν·
22 Ὅτι ᾐσχύνθην αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ϗ ἱππεῖς σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ ἐν τῇ
ὁδῷ, ὅτι (β) εἴπαμεν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες, Χεὶρ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν εἰς
23 ἀγαθόν· ϗ κράτος αὐτοῦ, ϗ θυμὸς αὐτοῦ ἐπὶ (γ) πάντας τοὺς ἐγκαταλείποντας αὐτόν. Καὶ ἐνηστεύσαμεν
24 ϗ ἐζητήσαμεν (δ) παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν (ε) περὶ τούτου, καὶ ἐπήκουσεν ἡμῖν. Καὶ διέστειλα ἀπὸ
ἀρχόντων τῶν ἱερέων δώδεκα, τῷ Σαραίᾳ, (ζ) τῷ Ἀσαβίᾳ, ϗ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν
25 δέκα. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ϗ τὰ σκεύη ἀπαρχῆς οἴκου θεοῦ ἡμῶν, ἃ ὕψωσεν
26 ὁ βασιλεὺς ϗ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ ϗ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρισκόμενοι. Καὶ ἔστησα
ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, ϗ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν, ϗ τάλαντα
27 χρυσίου ἑκατὸν, Καὶ (η) χαφουρὴ χρυσοῖ εἴκοσι εἰς τὴν (†) ὁδὸν χίλιοι, ϗ σκεύη χαλκοῦ στίλβοντος
28 ἀγαθοῦ διάφορα ἐπιθυμητὰ ἐν χρυσίῳ. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἅγιοι (θ) τῷ κυρίῳ, ϗ τὰ
29 σκεύη ἅγια, ϗ τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ἑκούσια τῷ κυρίῳ θεῷ πατέρων (¨) ἡμῶν. Ἀγρυπνεῖτε ϗ τηρεῖτε
ἕως στῆτε ἐνώπιον (ι) ἀρχόντων τῶν ἱερέων ϗ τῶν Λευιτῶν ϗ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰς
30 σκηνὰς οἴκου κυρίου. Καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου ϗ τοῦ χρυσίου ϗ
τῶν σκευῶν, ἐνεγκεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν.

Et congregavi eos ad fluvium venientem ad Eui: & caſtra metati ſumus 15
ibi dies tres. Et conſideravi in populo, & in ſacerdotibus: & de filiis
Levi non inveni ibi. Et miſi ad Eleazar, ad Ariel, ad Semeia, & 16
ad Alonam, & ad Jareb, & ad Elnatham, & ad Nathan, et ad Zachariam,
& ad Meſollam, & ad Joarim, & ad Elnathan, intelligentes. Et 17
(c) emiſi eos ad principes in argento loci: & poſui in ore eorum verba
ad loquendum ad fratres ſuos de Athinim in argento loci, ut adducerent
nobis cantores in domum Dei noſtri. Et venerunt nobis, ſicut manus Dei 18
noſtri bona ſuper nos, vir (d) Sachon de filiis Mooli, filii Levi, filii Iſrael.
(e) Et principio venerunt filii ejus, & fratres ejus decem octo. Et Aſebia, 19
& Iſaia, de filiis Merari, fratres ejus, & filii ejus viginti. Et de 20
Nathinim, quos dedit David, & principes in ſervitutem Levitarum, Nathinim
ducenti viginti: omnes congregati ſunt in nominibus. Et vocavi 21
ibi jejunium ſuper flumen Abue, ut humiliaremur in conſpectu Dei noſtri,
quærendo ab eo viam rectam nobis, & filiis noſtris, & omni poſſeſſioni
noſtræ: Quoniam erubui petere à rege virtutem, & equites, ad ſalvandum 22
nos ab inimico in via: quoniam dixeramus regi, dicentes; Manus
Dei noſtri ſuper omnes quærentes ipſum in bonum: et fortitudo ejus,
& furor ejus, ſuper omnes derelinquentes ipſum. Et jejunavimus, et quæſivimus 23
à Deo noſtro de hoc. Et exaudivit nos. Et diſtinxi de principibus 24
ſacerdotum duodecim, Saraia, Aſabia, & cum eis de fratribus eorum
decem: Et appendi eis argentum, & aurum, & vaſa primitiarum domûs 25
Dei noſtri, quæ (f) exaltavit rex & conſiliarii ejus, & principes ejus,
& omnis Iſrael, qui inveniebantur. Et appendi ſuper manus eorum 26
argenti talenta ſexcenta quinquaginta, & vaſa argentea centum, & talenta
auri centum: Et (g) chaphure aurei viginti ad viam mille, et vaſa 27
æris fulgentis boni diverſa deſiderabilia in auro. Et dixi ad eos; Vos 28
ſancti Domino, & vaſa ſancta, & argentum, & aurum ſpontanea Domino
Deo patrum noſtrorum. Vigilate, & cuſtodite, donec appendatis 29
in conſpectu principum ſacerdotum, & Levitarum, et principum patriarum
in Hieruſalem in (h) tabernaculis domûs Domini. Et ſuſceperunt 30
ſacerdotes, & Levitæ pondus argenti, & auri, & vaſorum, ad afferendum
in Hieruſalem in domum Dei noſtri.

MS. A. (τ) Εὐεὶ, (υ) Ἀθανεὶμ (φ) τόπου, (χ) ἀπὸ υἱῶν Μεραρὶ, (ψ) ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι. (ω) ἐνώπιον θεοῦ (α) κτίσει (β) εἴπομεν (γ) πάντας ἐγκαταλείποντας (δ) παρὰ θεοῦ (ε) περὶ τούτων, (ζ) τῷ Σαβίᾳ, (η) χαφουρὴ χρυσαῖ (†) ὁδὸν δραχμῶν * εἰν χίλιοι, (θ) τῷ κυρίῳ θεῷ, (¨) ὑμῶν (ι) τῶν ἀρχόντων

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

15 * فجمعتهم الى النهر الذي يجي من اوي * وعسكرنا هنالك ثلثة ايام * وجعلت بالي في
16 الناس والكهنة * لم اصب ثم من بني لاوي * فبعثت الى العازر اريل وسمايا * وليوناثام *
17 ويواريم قوما عقلاء * واخرجتهم قدام السلطان بفضة المكان * ليأتوا بقراء الى بيت الهنا
18 * فجاؤا مثل يد الهنا الصالحة علينا * رجل ساكون من بني مولي ابن لوي ابن
19 اسرايل * وجاوا بنوه واخوته ثمانية عشر مبتدين * واسبيا وايسايا من بني ماراري * اخوته
20 وبنوهم عشرين * ومن نثينيم الذي اعطا داوود والاراكنة لخدمة اللاويين * نثينيم
21 مايتين وعشرين * كلهم مجمعين باسمايهم * وكرزت هنالك على النهر الذي يقال له
22 اووا لنتضع بين يدي الهنا * ونطلب من قبله سبيلا سهلة لنا ولبنينا * لاني
استحييت ان اطلب من الملك قوة وخيلا تنقذنا من العدو في الطريق * وانا قلنا
23 للملك ان يد الهنا على كل من يطلبه بخير * وقوته وغضبه على كل من تركه * فصمنا
24 وطلبنا من قبل الهنا عن هذا فسمع * وفرزت من رؤساء الكهنة اثني عشر * لساداق
25 واسابيا * ومعهم من اخوتهم عشرة * ووزنت لهم الفضة والذهب وانية قرابين بيت الهنا *
26 التي دفع الملك وعبيده واراكنته * وجميع اسرايل الذين كانوا ثم * ووزنت على
27 يديهم من الفضة ستماية وستين قنطارا * وانية فضة ماية * ومن الذهب ماية * وجافوري
ذهب عشرين * وفي الطريق الف درهم * وانية نحاس تبرق حسنة * مصنعة بسبه
28 الذهب * وقلت لهم * انتم مقدسين لله ربنا * والانية مقدسة * والفضة والذهب
29 متطوع لله رب ابائنا * فاسهروا واحفظوا الى ان تقفوا بين يدي رؤساء
30 الكهنة واللاويين ورؤساء القبايل في بيت المقدس في خيم بيت الرب * فقبلوا
الكهنة واللاويين وزن الفضة والذهب والانية * ليأتوا بها الى اورشليم الى
بيت الهنا

Hos congregavi ſecus flumen quod effluit 15
ex Avi, & caſtrametati ſumus illic tribus
diebus: cùmque animum adjeciſſem
ad homines illos & ſacerdotes, nullos ibi
reperi de filiis Levi. Quapropter 16
miſi ad Eleazar Arielem, & Semeiam,
Jonatham, & Joarim, homines prudentes.
Eoſque prodire juſſi coram principe 17
cum argento loci illius, ut adducerent
lectores ad domum Dei noſtri. Ita 18
venerunt nobis, ſecundùm manum Dei
noſtri nobis propitiam, vir quidam Sachon
de filiis Meoli filii Levi, filii Iſraelis:
venerùntque filii et fratres ejus octodecim
tyrones. Et Aſabia, & Eſaia de 19
filiis Merari: fratres ejus, & filii eorum
viginti. Et de Nethinim quos dederant 20
David & principes pro miniſterio Levitarum,
Nethinim ducenti viginti, congregati
ſuis quique nominibus. Poſtea 21
proclamavi ibi ſecus flumen quod vocatur
Auva, ut humiliaremus nos coram
Deo noſtro, & peteremus nobis ab eo viam
rectam, omnemque ferret nobis. Erubueram 22
enim poſtulare à rege exercitum
& equos ad eripiendum nos ab hoſte in
via: ſiquidem regi dixeramus manum
Dei noſtri protegere omnem quærentem eum
in bonum, fortitudinem autem & iram
ejus eſſe contra omnem derelinquentem
eum. Itaque jejunavimus, & deprecati 23
ſumus Deum noſtrum hac de re,
& exaudivit. Deinde ſecrevi ex principibus 24
ſacerdotum duodecim, Sadocum
& Aſabiam, & cum eis decem è fratribus
eorum: Appendique eis argentum 25
& aurum, & vaſa oblationum domûs
Dei noſtri, quæ dederat rex, & miniſtri
ac principes ejus, omneſque Iſraelitæ
qui erant ibi: Appendi inquam *ipſis* 26
præſentibus, argenti ſexcenta ſexaginta
quintalia, & vaſa argentea centum, &
aurea centum: Chephure (i. crateras *)* 27
aureas viginti, & pro itinere mille drachmas:
vaſa quoque ænea fulgentia, optima
in modum auri fabrefacta. Et dixi 28
eis; Vos ſancti eſtis Deo Domino noſtro,
et vaſa ſunt ſancta; et argentum et aurum
oblatio *ſpontanea Deo Domino patrum*
noſtrorum. Vigilate ergò et cuſtodite, 29
quouſque ſiſtatis vos coram principibus
ſacerdotum et Levitis, atque principibus
familiarum in Jeruſalem in tabernaculis
domûs Domini. Et ſuſceperunt 30
ſacerdotes ac Levitæ pondus argenti
et auri, ac vaſa, ut ea deferrent
Jeroſolymam in domum Dei noſtri.

עזרא : ט

,nos ſuper fuit noſtri Dei manus & ; Jeruſalaim *eundum ad* , primi menſis duodecima in Ahava flumine à ſumꝰ profecti Et

31 וַנִּסְעָה מִנְּהַר אַהֲוָא בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לָלֶכֶת יְרוּשָׁלָ͏ִם וְיַד אֱלֹהֵינוּ הָיְתָה עָלֵינוּ

.tribus diebus ibi *conſedimus* & : Jeruſalaim venimus Et .via *ſuper* inſidiatoris & , inimici manu de nos eruit &

32 וַיַּצִּילֵנוּ מִכַּף אוֹיֵב וְאוֹרֵב עַל־הַדָּרֶךְ׃ וַנָּבוֹא יְרוּשָׁלָ͏ִם וַנֵּשֶׁב שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃

,ſacerdotis Urijah filii Meremoth manũ *ſuper* noſtri Dei domo in vaſa & , aurũ & , argentũ eſt appenſum quarta die in Et

33 וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי נִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ עַל יַד־מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן

pondere in , *numero In* .Levitæ ,Binnui filius Nohadeiah & ,Jeſuah filius Jozabad eis cum & ; Pinechas filius Elhazar eo cũ &

34 וְעִמּוֹ אֶלְעָזָר בֶּן־פִּינְחָס וְעִמָּהֶם יוֹזָבָד בֶּן־יֵשׁוּעַ וְנוֹעַדְיָה בֶן־בִּנּוּי הַלְוִיִּם׃ בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל

aſcenſiones obtulerunt tranſmigrationis filii captivitate de Venientes .illo tempore in pondus omne eſt ſcriptum & ,omnium

35 לַכֹּל וַיִּכָּתֵב כָּל־הַמִּשְׁקָל בָּעֵת הַהִיא׃ הַבָּאִים מֵהַשְּׁבִי בְנֵי־הַגּוֹלָה הִקְרִיבוּ עֹלוֹת

hircos , ſeptem & ſeptuaginta agnos , ſex & nonaginta arietes ,Iſrael omni *ſuper* duodecim *juvencos* , Iſrael Deo

לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל פָּרִים שְׁנֵים־עָשָׂר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֵילִים תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה כְּבָשִׂים שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי

trans ducibus & , regis ſatrapis regis leges dederunt Et .DOMINO *aſcenſio* omnia ; duodecim *peccati*

36 חַטָּאת שְׁנֵים עָשָׂר הַכֹּל עוֹלָה לַיהוָה׃ וַיִּתְּנוּ אֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּפַחֲוֺת עֵבֶר

.Dei domum & ,populum exaltaverunt & : flumen

הַנָּהָר וְנִשְּׂאוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־בֵּית־הָאֱלֹהִים׃

CAP. IX. ט

, Levitæ & , ſacerdotes & , Iſrael populus ſunt ſeparati Non : dicendo ,principes me ad acceſſerunt ,hæc *conſumere ſecundùm* Et

1 וּכְכַלּוֹת אֵלֶּה נִגְּשׁוּ אֵלַי הַשָּׂרִים לֵאמֹר לֹא־נִבְדְּלוּ הָעָם יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם

.Emoræi & ,Miſritæ ,Moabitæ ,Hammonitæ ,Jebuſæi ,Perizæi ,Chittæi , Chenahanæi ,eorum *abominationes juxta* ,terrarum populis à

מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם לַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַיְבוּסִי הָעַמֹּנִי הַמֹּאָבִי הַמִּצְרִי וְהָאֱמֹרִי׃

,principum manus & ; terrarum populis *in ſanctitatis* ſemen *ſe commiſcuerunt* & :ſuis filiis & , ſibi eorũ filiabus de tulerunt Quia

2 כִּי־נָשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְהִתְעָרְבוּ זֶרַע הַקֹּדֶשׁ בְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וְיַד הַשָּׂרִים

: meum pallium &,meum veſtimentũ ſcidi , iſtud verbum *me audire ſecundùm* Et .prima iſta prævaricatione in fuit ,*magnatum* &

3 וְהַסְּגָנִים הָיְתָה בַּמַּעַל הַזֶּה רִאשׁוֹנָה׃ וּכְשָׁמְעִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה קָרַעְתִּי אֶת־בִּגְדִי וּמְעִילִי

Dei verbis in *tremefactus omnis* cõgregabantur me ad Et .ſtupens ſedi & ,meã barbã & ,mei capitis *coma de depilavi* &

4 וָאֶמְרְטָה מִשְּׂעַר רֹאשִׁי וּזְקָנִי וָאֵשְׁבָה מְשׁוֹמֵם׃ וְאֵלַי יֵאָסְפוּ כֹּל חָרֵד בְּדִבְרֵי אֱלֹהֵי־

ſurrexi veſpertino *munere* in Et .*veſperæ munus* ad uſque ſtupens *ſedens* ego & : tranſmigrationis prævaricatione *ſuper* Iſrael

5 יִשְׂרָאֵל עַל מַעַל הַגּוֹלָה וַאֲנִי יֹשֵׁב מְשׁוֹמֵם עַד לְמִנְחַת הָעָרֶב׃ וּבְמִנְחַת הָעֶרֶב קַמְתִּי

meas palmas expandi & ,mea genua ſuper me curvavi & ,meum pallium & ,meũ veſtimentũ *me ſcindendum inter* & ,mea afflictione de

מִתַּעֲנִיתִי וּבְקָרְעִי בִגְדִי וּמְעִילִי וָאֶכְרְעָה עַל־בִּרְכַּי וָאֶפְרְשָׂה כַפַּי

noſtræ iniquitates quoniã ; te ad *meas facies* mi Deus elevare *ſum pudefactus &* ,*erubui* mi Deus , dixi Et .meũ Deum Dominum ad

6 אֶל־יְהוָה אֱלֹהָי׃ וָאֹמְרָה אֱלֹהַי בֹּשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ כִּי עֲוֺנֹתֵינוּ

magno delicto in *nos* noſtrorũ patrũ diebus A .cœlos ad uſque *granduit* noſtrũ delictũ & ,caput ſupra ſunt multiplicatæ

7 רָבוּ לְמַעְלָה רֹאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ גָדְלָה עַד לַשָּׁמָיִם׃ מִימֵי אֲבֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּאַשְׁמָה גְדֹלָה

,gladium in,terrarum regum manum in,noſtri ſacerdotes ,noſtri reges ,nos ſumꝰ traditi *noſtris perverſitatibꝰ in* Et .hanc diem ad uſque

עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבַעֲוֺנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲנַחְנוּ מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ בְּיַד מַלְכֵי הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב

.hanc diem ſecundùm , *facierum* pudorem in & ,rapinam in &,captivitatẽ in

בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה וּבְבֹשֶׁת פָּנִים כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

Promovimus ergò à flumine Ahava duodecimo die menſis primi ut pergeremus Jeruſalem : & manus Dei noſtri fuit ſuper nos, & liberavit nos de manu inimici & inſidiatoris in via. 31 Et venimus Jeruſalem, & manſimus ibi tribus diebus. 32 Die autem quartâ appenſum eſt argentum, & aurum, & vaſa in domo Dei noſtri per manum Meremoth filii Uriæ Sacerdotis, & cum eo Eleazar filius Phinees, cúmque eis Jozabed filius Joſue, & Noadaia filius Bennoi Levitæ, 33 Juxta numerum & pondus omnium: deſcriptúmque eſt omne pondus in tempore illo. 34 Sed & qui venerant de captivitate filii tranſmigrationis, obtulerunt holocautomata Deo Iſrael, vitulos duodecim pro omni populo Iſrael, arietes nonagintaſex, agnos ſeptuaginta ſeptẽ, hircos pro peccato duodecim: omnia in holocauſtũ Dño. 35 Dederunt autem edicta regis ſatrapis, qui erant de conſpectu regis, & ducibꝰ trans Flumen, & elevaverunt populũ & domũ Dei. 36

CAP. IX.

Poſtquàm autem hæc completa ſunt, acceſſerunt ad me principes, dicentes; Non eſt ſeparatus populus Iſrael, Sacerdotes & Levitæ, à populis terrarum, & abominationibus eorum, Chananæi videlicèt, & Hethæi, & Pherezæi, & Jebuſæi, & Ammonitarum, & Moabitarum, & Ægyptiorum, & Amorrhæorum : 1 Tulerunt enim de filiabus eorum ſibi & filiis ſuis, & commiſcuerunt ſemen ſanctum cum populis terrarum: manus etiam principum & magiſtratuum fuit in tranſgreſſione hac prima. 2 Cúmque audiſſem ſermonem iſtum, ſcidi pallium meum & tunicam, & evelli capillos capitis mei & barbæ, & ſedi mœrens. 3 Convenerunt autem ad me omnes, qui timebant verbum Dei Iſrael, pro tranſgreſſione eorum qui de captivitate venerant, & ego ſedebam triſtis uſque ad ſacrificium veſpertinum : 4 Et in ſacrificio veſpertino ſurrexi de afflictione mea, et ſciſſo pallio et tunicâ, curvavi genua mea, et expandi manus meas ad Dominum Deum meum, 5 Et dixi; Deus, meus confundor et erubeſco levare faciem meam ad te: quoniam iniquitates noſtræ multiplicatæ ſunt ſuper caput noſtrum, et delicta noſtra creverunt uſque ad cœlum, 6 A diebus patrum noſtrorum: ſed et nos ipſi peccavimus graviter uſque ad diẽ hanc, et in iniquitatibus noſtris traditi ſumus ipſi, et reges noſtri, et ſacerdotes noſtri, in manum regum terrarum, et in gladium, et in captivitatem, et in rapinam, et in confuſionem vultûs, ſicut et die hâc. 7

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

31 * ܘܫܩܠܢ ܡܢ ܢܗܪ ܗܘܐ. ܒܬܪܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. ܠܡܐܙܠ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܝܕܐ ܕܐܠܗܐ
32 ܗܘܬ ܥܡܢ. ܘܦܪܩܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܘܡܢ ܗܢܘܢ ܕܟܡܝܢ ܒܐܘܪܚܐ. * ܘܐܬܝܢ
33 ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܝܬܒܢ ܬܡܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. * ܘܒܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ ܬܩܠܢ ܟܣܦܐ ܘܕܗܒܐ ܘܡܐܢܐ
ܒܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܘܐܫܠܡܢ ܐܢܘܢ ܠܡܪܝܡܘܬ ܒܪ ܐܘܪܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܥܡܗ ܠܐܠܝܥܙܪ ܒܪ
34 ܦܝܢܚܣ. ܘܥܡܗܘܢ ܗܘܘ ܢܒܘܙܗܪ ܒܪ ܝܫܘܥ. ܘܝܘܕܥ ܒܪ ܒܓܘܝ. ܬܪܝܗܘܢ ܠܘܝܐ. * ܒܡܢܝܢܐ
35 ܘܒܡܬܩܠܐ ܟܠܗ ܡܕܡ. ܘܐܬܟܬܒ ܟܠܗ ܡܬܩܠܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. * ܘܗܢܘܢ ܕܐܬܘ ܡܢ
ܫܒܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܓܠܘܬܐ. ܩܪܒܘ ܥܠܘܬܐ ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܬܘܪܐ ܬܪܥܣܪ ܥܠ ܟܠܗ
ܐܝܣܪܝܠ. ܕܟܪܐ ܬܫܥܝܢ ܘܫܬܐ. ܐܡܪܐ ܫܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܨܦܪܝܐ ܠܚܛܗܐ
36 ܬܪܥܣܪ. ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܥܠܘܬܐ ܠܡܪܝܐ. * ܘܝܗܒܘ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܠܪܘܪܒܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ
ܘܠܫܠܝܛܢܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܡܝܩܪܝܢ ܗܘܘ ܠܥܡܐ ܘܠܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܫܠܡܘ * ܛ *
1 * ܘܟܕ ܫܠܡ ܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ. ܩܪܒܘ ܠܘܬܝ ܩܫܝܫܐ ܘܐܡܪܝܢ. ܠܐ ܐܬܦܪܫܘ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܛܢܦܘܬܗܘܢ. ܕܟܢܥܢܝܐ ܘܚܬܝܐ. ܘܥܡܘܢܝܐ
2 ܘܦܪܙܝܐ. ܘܝܒܘܣܝܐ ܘܡܨܪܝܐ. ܘܡܘܐܒܝܐ. ܘܐܡܘܪܝܐ. * ܡܛܠ ܕܢܣܒܘ ܡܢ ܒܢܬܗܘܢ
ܠܗܘܢ. ܘܠܒܢܝܗܘܢ. ܘܐܬܚܠܛ ܙܪܥܐ ܩܕܝܫܐ ܒܥܡܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܐܝܕܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܕܠܘܝܐ.
3 ܗܘܬ ܒܥܘܠܐ ܗܢܐ ܩܕܡܝܬܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܨܪܝܬ ܡܐܢܝ ܘܡܥܦܪܝ.
4 ܘܡܬܦܬ ܣܥܪܐ ܕܪܝܫܝ ܘܕܕܩܢܝ. ܘܝܬܒܬ ܗܘܝܬ ܬܡܝܗ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬܝ ܟܠ ܐܢܫ
ܕܒܛܝܠ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܥܠ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܥܠ ܥܘܠܐ ܕܥܒܕܘ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ.
5 ܘܐܢܐ ܝܬܒ ܗܘܝܬ ܬܘܗܐ ܥܕܡܐ ܠܬܫܥ ܫܥܝܢ. * ܘܒܥܕܢܐ ܕܬܫܥ ܫܥܝܢ. ܩܡܬ ܡܢ ܟܡܝܪܘܬܝ
ܘܡܢ ܨܘܡ ܢܦܫܝ. ܘܒܪܟܬ ܥܠ ܒܘܪܟܝ ܘܦܪܫܬ ܐܝܕܝ ܒܨܠܘܬܐ. ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ.
6 ܘܐܡܪܬ. * ܐܠܗܝ. ܒܗܬܝܢ ܠܡܪܡܘ ܐܦܝܢ ܠܘܬܟ ܐܠܗܢ. ܡܛܠ ܕܚܘܒܝܢ ܣܓܝܘ
7 ܥܠ ܡܢ ܪܝܫܢ. ܘܣܟܠܘܬܢ ܪܒܬܐ ܣܠܩܬ ܥܕܡܐ ܠܫܡܝܐ. * ܘܡܢ ܝܘܡܝ ܐܒܗܝܢ
ܚܢܢ ܐܬܗܦܟܢ ܒܚܛܗܐ ܪܘܪܒܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. ܡܛܠ ܕܐܣܓܝܢ ܚܛܗܝܢ ܚܢܢ
ܘܐܒܗܝܢ ܘܡܠܟܝܢ ܘܟܗܢܝܢ. ܡܛܠܗܕܐ ܐܫܬܠܡܢ ܠܚܪܒܐ ܘܠܒܙܬܐ. ܘܠܫܒܝܬܐ
ܘܠܒܗܬܬܐ ܕܐܦܐ ܒܐܝܕܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܒܐܝܕܝܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ.

Tunc profecti ſumus à flumine Havæ duodecimo *die* menſis primi, ut pergeremus in Jeruſalem : & manus Dei affuit nobis, & liberavit nos de manu inimicorum noſtrorum, & ab inſidiatoribus qui erant in via. 31 Cùm denique perveniſſemus in Jeruſalem, et manſiſſemus ibi tribus diebus; 32 Die quarto appendimus argentum, aurum, & vaſa in domo Dei noſtri; & tradidimus ea Meremotho filio Uriæ ſacerdotis, ſimúlque Elazaro filio Phinheſi; & unà cum his erant Nebuzehar filius Jeſu, & Jodaja filius Baghuai, *ambo* Levitæ: 33 Omnia ex numero & pondere: ſcriptúmque fuit pondus eodem tempore. 34 Et illi qui venerãt è captivitate de filiis tranſmigrationis, obtulerunt holocauſta Deo Iſraelis, boves duodecim pro toto Iſraele, arietes nonaginta ſex, agnos ſeptuaginta ſeptem, hircos pro expiatione peccatorum, duodecim : hæc omnia *fuerunt* holocauſta Domino. 35 Deinde dederunt decretum regis principibus regiis & præfectis *regionis* transfluvialis; qui honorabant populum & domum Dei. 36

CAP. IX.

Exactis his omnibus, acceſſerunt ad me ſeniores dicentes; Nondum ſeparaverunt ſe populus Iſraeliticꝰ et ſacerdotes ac Levitæ à gentibꝰ *aliarum* urbiũ, et impuritate earũ, *nempe* Chananæorum, Hethæorum, Ammonitarum, Pherezæorum, Jebuſæorum, Ægyptiorũ, Moabitarum, & Amoræorum. 1 Nam ſumpſerunt de filiabus eorum, tam ſibi quàm filiis ſuis; & commixtum eſt ſemen ſanctũ cum gentibus *aliarum* urbium: & manus ſeniorum ac Levitarum prima fuit in iſto ſcelere. 2 Tunc audito hoc verbo, diſcidi veſtes meas & chlamidem meã, evulſi pilos capitis mei & barbæ meæ, et ſedebam attonitus. 3 Et convenerunt ad me omnes quos tangebat cura verbi Dei Iſraelis, cauſâ criminis quod perpetrârant filii captivitatis; dum ego ſederem attonitus uſque ad horam nonam. 4 Tempore autem horæ nonæ ſurgens è mœrore meo & laceratione veſtium mearũ, procubui in genua mea; & expanſis in oratione manibus corã Dño Deo, dixi; 5 Deus mi, pudet nos attollere vultꝰ noſtros ad te Deꝰ noſter: quia reatus noſtri creverũt ultra caput noſtrũ, & peccata noſtra graviſſima aſcenderunt in cœlum uſque. 6 Et inde à diebus majorum noſtrorum, nos verſati ſumus in peccatis graviſſimis ad hunc uſque diẽ. 7 Quia peccata cumulavimus nos et majores noſtri, reges ac ſacerdotes noſtri; iccircò traditi fuimꝰ gladio, direptioni, captivitati, et pudori vultûs, in manum regum provinciarum, et in manum hoſtium noſtrorum, ut hodierno die.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

31 Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τȣ͂ ποταμȣ͂ τȣ͂ Ἀουὲ (κ) ἐν τῇ δωδεκάτῃ τȣ͂ μηνὸς τȣ͂ πρώτου τȣ͂ ἐλθεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ. ϗ χεὶρ Θεȣ͂ ἡμῶν ἦν ἐφ' ἡμῖν, ϗ (λ) ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐχθρȣ͂ ϗ πολεμίου ἐν
32 33 τῇ ὁδῷ. Καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερȣσαλὴμ, ϗ ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐστήσαμεν τὸ ἀργύριον ϗ τὸ χρυσίον ϗ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα Μεριμὼθ υἱȣ͂ Οὐρία τȣ͂ ἱερέως, ϗ μετ' αὐτȣ͂ Ἐλεάζαρ υἱὸς Φινεὲς, ϗ μετ' αὐτῶν Ἰωζαβὰδ υἱὸς Ἰησȣ͂, ϗ (μ)
34 Νωαδία υἱὸς Βαναία οἱ Λευῖται. Ἐν ἀριθμῷ ϗ ἐν σταθμῷ τὰ πάντα, ϗ ἐγράφη πᾶς ὁ σταθμός. ἐν
35 τῷ καιρῷ ἐκείνῳ Οἱ ἐλθόντες (ν) ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας, προσήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ, μόσχους δώδεκα περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐνενηκονταὲξ, ἀμνοὺς ἑβδομηκονταεπτὰ, χιμάρους περὶ
36 ἁμαρτίας δώδεκα, τὰ πάντα ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. (ξ) Καὶ ἔδωκαν τὸ νόμισμα τȣ͂ βασιλέως τοῖς διοικηταῖς τȣ͂ βασιλέως ϗ ἐπάρχοις πέραν τȣ͂ ποταμȣ͂. ϗ ἐδόξασαν τὸν λαὸν ϗ τὸν οἶκον τȣ͂ Θεȣ͂.

Et promovimus à fluvio Abue in duodecima menſis primi ad veniendum 31
in Hieruſalem. Et manus Dei noſtri fuit ſuper nos, & eruit nos à manu inimici & hoſtis in via. Et venimus in Hieruſalem, & ſedimus ibi 32
dies tres: Et factum eſt, die quartâ appendimus argentum, & aurum, 33
& vaſa in domo Dei noſtri ſuper manum Merimoth filii Uria ſacerdotis: & cum eo Eleazar filius Phinees: & cum eis Jozabad filius Jeſu, & Noadia filius Banaia Levitæ: In numero, & in pondere omnia: & 34
ſcriptum eſt univerſum pondus. In tempore illo, Qui venerant ex ca- 35
ptivitate, filii tranſmigrationis, obtulerunt holocauſtoſes Deo Iſrael, vitulos duodecim pro omni Iſrael, arietes nonaginta ſex, agnos ſeptuaginta ſeptem, hircos pro peccato duodecim, omnia holocauſtomata Domino. Et 36
dederunt decretum regis procuratoribus regis, & ſubregulis trans flumen. Et exaltaverunt populum, & domum Dei.

MS. A. (κ) ἐν δωδεκάτῃ (λ) ἐρύσατο (μ) Νωαδὰ (ν) ἀπὸ τῆς (ξ) Καὶ ἔδωκα.

ΚΕΦ. Θ'.

1 ΚΑὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα, ἤγγισαν πρός με οἱ ἄρχοντες, λέγοντες, Οὐκ ἐχωρίσθη ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ϗ οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, τῷ Χαναvὶ, ὁ (α) Ἐθὶ, ὁ Φερεζὶ,
2 ὁ Ἰεβουσὶ, ὁ Ἀμμωνὶ, ὁ (β) Μωαβὶ, ϗ ὁ Μοσερὶ, ϗ ὁ (γ) Ἀμοῤῥὶ, Ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς ϗ τοῖς υἱοῖς (δ) αὐτῶν· ϗ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν,
3 ϗ χεὶρ τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ. Καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τȣ͂τον, διέῤῥηξα τὰ ἱμάτιά μου, ϗ ἐπαλλόμην, ϗ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου ϗ ἀπὸ τȣ͂ πώγωνός μου,
4 ϗ ἐκαθήμην (ε) ἠρεμάζων. Καὶ συνήχθησαν πρός με πᾶς ὁ διώκων λόγον Θεȣ͂ Ἰσραὴλ ἐπὶ
5 ἀσυνθεσίᾳ (ζ) τῆς ἀποικίας· κἀγὼ καθήμενος ἠρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς. Καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην (†) ἀπὸ ταπεινώσεώς μου· ϗ ἐν τῷ διαῤῥῆξαί με τὰ ἱμάτιά μȣ, ϗ ἐπαλλόμην, ϗ
6 κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μȣ, ϗ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μȣ πρὸς κύριον τὸν Θεὸν, Καὶ εἶπα, Κύριε, ᾐσχύνθην ϗ ἐνετράπην τȣ͂ ὑψῶσαι Θεέ μου τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σὲ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς
7 ἡμῶν, ϗ αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν (η) ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ϗ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς ϗ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν ϗ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ, ϗ ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ϗ ἐν διαρπαγῇ, ϗ ἐν αἰσχύνῃ προσώπȣ ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

CAP. IX.

ET poſtquàm completa ſunt hæc; acceſſerunt ad me principes, dicentes; Non eſt ſeparatus populus Iſrael, & ſacerdotes, & Levitæ, à populis terrarum in (a) elongationibus eorum, de (b) ſtirpe Chanani, Ethi, 1
Pherezi, Jebuſi, Ammoni, Moabi, & Moſeri, & Amorrhi: Quoniam 2
acceperunt de filiabus eorum ſibi, & filiis ſuis: & (c) tranſmiſſum eſt ſemen ſanctum in populos terrarum, & manus (d) principum in prævaricatione hac in principio. Et ut audivi verbum hoc; conſcidi veſtimen- 3
ta mea, & (e) pavebam, & evellebam de capillis capitis mei, & de barba mea, & ſedebam tacens. Et convenerunt ad me omnis (f) ſequens 4
verbum Dei Iſrael ſuper prævaricatione tranſmigrationis. Et ego ſedens, tacens uſque ad ſacrificium veſpertinum. Et in ſacrificio veſpertino 5
ſurrexi ab humiliatione mea. Et cùm ſcindebam veſtimenta mea, & pavebam; & inclino ſuper genua mea, & expando manus meas ad Dominum Deum, Et dixi; Domine, confuſus ſum, & erubui elevare, Deus 6
mi, faciem meam ad te: quoniam iniquitates noſtræ multiplicatæ ſunt ſuper caput noſtrum, & delicta noſtra magnificata ſunt uſque in cœlum. A 7
diebus patrum noſtrorum ſumus in delicto magno uſque in diem hanc. Et in noſtris iniquitatibus traditi ſumus nos, & reges noſtri, & filii noſtri in manu regum gentium in gladio, & in captivitate, & in direptione, & in confuſione faciei noſtræ, ſicut dies hæc.

MS.A. (α) Ἐθθὶ, (β) Μωὰβ, ὁ Μωσεὶ, (γ) Ἀμοῤῥεὶ, (δ) ἑαυτῶν· (ε) *ἠρεμάζων ὅπως δεῖ ϗ νῦν. Καὶ (ζ) τῆς ἀποικεσίας· (†) ἀπὸ τῆς ταπεινώσεώς (η) ἕως εἰς οὐρανόν.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

31 * فارتحلنا من نهر اووا في اثني عشر من الشهر الاول * لناتي الي بيت المقدس * ويد الله كانت
32 علينا وخلصنا من يدي العدو المقابل في الطريق * فجينا الي بيت الله المقدس * وجلسنا هنالك
33 ثلثة ايام * فلما كان في اليوم الرابع وزنا الفضة والذهب والانية في بيت الهنا * على يدي
مارموث ابن اوريا الكاهن * والعازر ابن فنحاس معه * ومعهم يوراباد ابن يسوع * وانوديا
34 35 ابن باناي اللاويين * عند احصاه وعند وزنه * واحصي وكتب جميعه * في ذلك الزمان الذي
جاووا من السبي من ولد في الغربة * قربوا محرقات كاملة لاله اسرايل * اثني عشر عجلا عن
بني اسرايل * وستة وتسعين كبشا * وسبعة وسبعين خروفا * واثني عشر عتودا عن الخطايا *
36 كلها محرقات كاملة للرب * واعطوا دفتر الملك لقهارمة الملك وولاة معبر النهر * واكرموا
الشعب وبيت الله *

Poſtea profecti ſumus à flumine Auva duodecimo die *menſis primi, ut pergeremus in Jeruſalem: affuitque nobis manus Dei, & eripuit nos è manibus hoſtis inſidiantis in via: Tum demum perve-* 31 32
nimus ad domum Dei ſacroſanctam. Cúmque ſediſſemus ibi tribus diebus, Quarto die appendimus argentum, au- 33
rum, ac vaſa in domo Dei noſtri, ad manus Merimoth filii Uriæ ſacerdotis: & Elazar filius Phinehes erat cum eo, & cum iſtis Jozebed filius Jeſu, & Anodia filius Banai, Levitæ; Cùm 34
numeraretur & cùm appenderetur: numeratum itaque eſt totum, & ſcriptum. Tunc temporis ii qui venerant è captivi- 35
tate, qui nati fuerant in illa peregrinatione; obtulerunt holocauſta perfecta Deo Iſraelis, duodecim vitulos pro filiis Iſraelis, nonaginta ſex arietes, ſeptuaginta ſeptem agnos, & duodecim hircos pro peccatis: omnia hæc, holocauſta perfecta Domino. Tum dederunt diplo- 36
ma regis curatoribus regis & præpoſitis regioni tranſfluviali; qui honorârunt populum & domum Dei.

* الفصل التاسع *

1 * فلما تم هذا جاووا الاراكنة فقالوا * لم يفترقوا قوم بني اسرايل والكهنة واللاويين من
2 شعوب الارض * بابتعادهم من الكنعاني وفارز * ويبسي * والعماني * والماني والمسري * واموري * لان
اخذوا لهم من بناتهم لبنيهم * واختلط الزرع المقدس في شعوب الارض * ويد الاراكنة كانت
3 في البدا في هذا على هذه النقلات * فلما سمعت هذه الكلمة خرقت ثيابي * وارتعدت * ونتفت
4 شعر راسي ولحيتي * وجلست ساكتا * فاجتمع الي كل من يطرد كلمة اله اسرايل على هذه
5 النقلات من بني السبي * وانا جالس ساكت الي صلاة العشا * ثم اني قمت من حزني وتخريقي
6 ثيابي وارتعادي * فركعت ورفعت يدي الي ربي والهي فقلت * يا رب اني قد خزيت
وافتضحت ولا استطيع ارفع وجهي اليك * لان خطايانا قد صارت اكثر من شعر روسنا *
7 وسياتنا قد عظمت الي السما * من ايام اباينا نحن في الاثم العظيم الي يومنا هذا * وانما
اسلمنا بخطايانا وملوكنا وانبيانا بيدي ملوك الامم * بالسيف والسبي والنهب وخزي
وجوهنا الي هذا اليوم *

CAP. IX.

HIs abſolutis venerunt principes, & dixerunt; Non ſeparârunt ſe populus filiorum Iſraelis, neque ſacerdotes, neque Levitæ, à populis terræ, recedendo à Chananæo, Pherezæo, Jebuſæo, Ammonitâ, Moabitâ, Moſeritâ, & Amo- 1
ræo: Nam acceperunt ſibi de filiabus eorum pro filiis ſuis, & commiſtum eſt ſemen ſanctum cum populis terræ: manus principum prima eſt hac in re, in hujuſmodi tranſgreſſionibus. Quod ver- 2 3
bum cùm audiviſſem, veſtes meas laceravi, expavi, evulſi capillos capitis mei & barbæ meæ, ſedique taciturnus. Et convenit ad me omnis proſequens ver- 4
bum Dei Iſraelis, ob hujuſmodi tranſgreſſiones à filiis captivitatis commiſſas: ego autem ſedebam taciturnus uſque ad orationem veſpertinam. Deinde ſurrexi 5
ab afflictione mea, meâque veſtium mearum laceratione, & pavore meo: flexiſque genibus levavi manus meas ad Dominum & Deum meum, & dixi; O 6
Domine, equidem erubeſco & pudore ſuffundor, nec audeo attollere vultum meum ad te: quia peccata noſtra facta ſunt plura capillis capitum noſtrorum, & ſcelera noſtra creverunt ad cœlum uſque. A diebus patrum noſtrorum ſumus in in- 7
genti crimine uſque ad hunc diem noſtrum: & quidem propter peccata noſtra tradidiſti nos, reges noſtros, et prophetas noſtros in man⁹ regũ gentiũ, cum gladio, captivitate, direptione, & pudore vultuum noſtrorum ad hunc uſque diem.

עֶזְרָא : י

paxillū nobis dandū ad &,evasionē nobis derelinquendū ad,nostro Deo Domino à deprecatio fuit ,momento modico quasi nunc Et
8 וְעַתָּה כִּמְעַט־רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה מֵאֵת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ פְּלֵיטָה וְלָתֶת־לָנוּ יָתֵד
servi Quia .nostra servitute in modicam vitam nobis dandū ad & ,noster De⁹ nostros oculos illuminandū ad,ej⁹ sanctitatis loco in
9 בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּלְתִתֵּנוּ מִחְיָה מְעַט בְּעַבְדֻתֵנוּ׃ כִּי־עֲבָדִים
nobis dandum ad,Paras regum facies ad misericordiā nos sup inclinavit Et.noster De⁹ nos dereliquit non nostra servitute in & ,nos
אֲנַחְנוּ וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ וַיַּט־עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי מַלְכֵי פָרַס לָתֶת־לָנוּ
.Jerusalaim in &,Jehudah in sepem nobis dandum ad & ,ejus solitudines faciendum stare & ,nostri Dei domum exaltandum ad ,vitam
מִחְיָה לְרוֹמֵם אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת־חָרְבֹתָיו וְלָתֶת־לָנוּ גָדֵר בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם׃
,prophetarū tuorū servorū manū ꝑ præcepisti Quæ .tua præcepta dereliquimus Quia ?hoc post noster Deus dicemus quid nunc Et
10 11 וְעַתָּה מַה־נֹּאמַר אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי־זֹאת כִּי עָזַבְנוּ מִצְוֺתֶיךָ׃ אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים
,corum abominationibus in,terrarum populorū elongatione in ipsa elongationis terra ;eā possidendum ad ingredientes vos quam Terra :dicendo
לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה הִיא בְּנִדַּת עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם
assumatis ne eorum filias &,eorum filiis detis ne vestras filias nunc Et .sua immunditia in os ad ore ab eam replerunt quibus
12 אֲשֶׁר מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל־פֶּה בְּטֻמְאָתָם׃ וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל־תִּתְּנוּ לִבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם אַל־תִּשְׂאוּ
,terræ bonum comedatis & ,confortemini ut ; seculum in usque eorum bonum & ,eorum pacem quæratis ne & ,vestris filiis
לִבְנֵיכֶם וְלֹא־תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם עַד־עוֹלָם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת־טוּב הָאָרֶץ
,magno nostro delicto in & ,malis nostris operib⁹ in nos super veniens omne post Et .seculum in usq; vestris filiis hæreditandū detis &
13 וְהוֹרַשְׁתֶּם לִבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וְאַחֲרֵי כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים וּבְאַשְׁמָתֵנוּ הַגְּדֹלָה
convertemur Nunquid .hoc secundū evasionē nobis dedisti & , nostris perversitatibus præ deorsum prohibuisti noster Deus tu quia
14 כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ לְמַטָּה מֵעֲוֺנֵנוּ וְנָתַתָּה לָּנוּ פְּלֵיטָה כָּזֹאת׃ הֲנָשׁוּב
,consumendū ad usq; nos in exacerbaberis nō Nunquid ?istarū abominationū populis cū cōtrahendā affinitatē ad et ,tua præcepta infringēda ad
לְהָפֵר מִצְוֺתֶיךָ וּלְהִתְחַתֵּן בְּעַמֵּי הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֲלוֹא תֶאֱנַף־בָּנוּ עַד־כַּלֵּה
vos Ecce .hanc diem secundū evasio sumus residui quoniam ,tu justus Israel Deus Domine ? evasio & ,residuum non ad
15 לְאֵין שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה׃ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי־נִשְׁאַרְנוּ פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה הִנְנוּ
.hoc super tuas facies ad stare non Nam .nostris delictis in tuas facies ad
לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת׃

CAP. X. יוד

valde multus cœtus Israel de eū ad sunt congregati ,Dei domus facies ad procidens & ,flens se confiteri & ,Hezra orare secundū Et
1 וּכְהִתְפַּלֵּל עֶזְרָא וּכְהִתְוַדֹּתוֹ בֹּכֶה וּמִתְנַפֵּל לִפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים נִקְבְּצוּ אֵלָיו מִיִּשְׂרָאֵל קָהָל רַב־מְאֹד
,Helam filiis de ,Jechiel filius Sechaniah respondit Et .fletu multo populus fleverunt quoniā ,parvulorū & ,mulierum & ,virorum
2 אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וִילָדִים כִּי־בָכוּ הָעָם הַרְבֵּה־בֶכֶה׃ וַיַּעַן שְׁכַנְיָה בֶן־יְחִיאֵל מִבְּנֵי עוֹלָם
expectatio est nunc & :terræ populis de alienigenas uxores fecimus habitare & ,nostrū Deū in sum⁹ prævaricati Nos:Hezra ad dixit &
וַיֹּאמֶר לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ מָעַלְנוּ בֵאלֹהֵינוּ וַנֹּשֶׁב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ־מִקְוֶה
contrementium&,Domini consilio in eis ex natum & uxores omnes educendū ad,nostro Deo fœdus scindamus nunc Et .hoc super Israeli
3 לְיִשְׂרָאֵל עַל־זֹאת׃ וְעַתָּה נִכְרָת־בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָל־נָשִׁים וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בַּעֲצַת אֲדֹנָי וְהַחֲרֵדִים
.fac & Confortare .tecum nos & ,res te ad quia ,Surge .fiat legem secundùm & ,nostri Dei præcepto in
4 בְּמִצְוַת אֱלֹהֵינוּ וְכַתּוֹרָה יֵעָשֶׂה׃ קוּם כִּי־עָלֶיךָ הַדָּבָר וַאֲנַחְנוּ עִמָּךְ חֲזַק וַעֲשֵׂה׃

Versio VULG. LAT.

Et nunc quasi parū & ad momentū facta est deprecatio nostra apud Dominū Deū nostrū,ut dimitterentur nobis reliquiæ,& daretur nobis paxill⁹ in loco sancto ej⁹, & illuminaret oculos nostros Deus noster, et daret nobis vitam modicam in servitute nostra, 8 Quia servi sumus, et in servitute nostra non dereliquit nos Deus noster, sed inclinavit super nos misericordiam coram rege Persarū,ut daret nobis vitā,& sublimaret domū Dei nostri,& extrueret solitudines ej⁹, & daret nobis sepem in Juda & Jerusalem. 9 Et nunc quid dicem⁹,Deus noster,post hæc?quia dereliquimus mandata tua, 10 Quæ præcepisti in manu servorum tuorū prophetarū,dicens; Terra, ad quā vos ingredimini ut possideatis eā,terra immunda est,juxta immunditiā populorum,cæterarúmq; terrarū, abominationib⁹ eorū qui repleverunt eam ab ore usq; ad os in coinquinatione sua. 11 Nunc ergò filias vestras nè detis filiis eorū,& filias eorum nè accipiatis filiis vestris, & non quæratis pacē eorū, & prosperitatem eorū, usq; in æternum:ut confortemini,& comedatis quæ bona sunt terræ, & hæredes habeatis filios vestros usq; in seculū. 12 Et post omnia quæ venerunt super nos in operibus nostris pessimis, & in delicto nostro magno,quia tu,Deus noster,liberâsti nos de iniquitate nostra,& dedisti nobis salutē sicut est hodiè, 13 Ut non converteremur, & irrita faceremus mandata tua,neq; matrimonia jungerem⁹ cū populis abominationum istarū. 14 Numquid iratus es nobis usq; ad consummationē nè dimitteres nobis reliquias ad salutē? Domine De⁹ Israel, just⁹ es tu,quoniā derelicti sum⁹, qui salvaremur sicut die hâc. 15 Ecce corā te sum⁹ in delicto nostro:non enim stari potest coram te super hoc.

CAP. X.

Sic ergò orante Esdrâ,& implorante eo,& flente,& jacente ante templū Dei, collect⁹ est ad eū de Israel cœt⁹ grandis nimis virorū & mulierū & puerorū,& flevit popul⁹ fletu multo. 1 Et respondit Sechenias fili⁹ Jehiel de filiis Ælam,& dixit Esdræ;Nos prævaricati sum⁹ in Deum nostrū,& duxim⁹ uxores alienigenas de populis terræ:& nunc,si est pœnitentia in Israel super hoc, 2 Percutiamus fœd⁹ cū Dño Deo nostro,ut projiciam⁹ universas uxores, & eos qui de his nati sunt, juxta voluntatē Dñi, et eorū qui timent præceptū Dñi Dei nostri:secundū legem fiat. 3 Surge,tuum est decernere,nósque erimus tecum:confortare, et fac. 4

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]

Jam verò nuperrimè facta est misericordia à Deo nostro, ut relinqueret ex nobis residuum aliquod,et concederet nobis sedē in loco suo sancto,illuminaret oculos nostros De⁹ noster, et concederet aliquātulū vitæ in servitute nostra. 8 Servi enim eram⁹,& in servitute nostra non fuimus à Deo nostro destituti; sed reddidit nos Deus noster gratiosos apud reges Persidis,qui dant nobis alimentum nostrū quotidianū,et *facultatem* extollendi domū Dei nostri, et restaurandi ruinas ejus, et collocandi nobis sepem in Judæa et in Jerusalem. 9 Nunc igitur quid dicem⁹ corā te Deus noster, post hæc omnia? quandoquidē dereliquim⁹ mandata tua, 10 Quæ præceperas nobis per servos tuos prophetas,& dixeras nobis; Terra quam ingressuri estis ad possidendū eam,impura est impuritate gentiū & provinciarū,impuritate suâ quâ repleverunt eam à summo ad summū,et facinorib⁹ suis abominandis *quib⁹* cumulaverunt eam. 11 Nunc ergò filias vestras ne tradatis filiis earum,& filias earū ne assumatis filiis vestris,& ne consentiatis paci & bono earū in sempiternū usq; : ut confirmemini, & comedatis bona terræ illius, & relinquatis filiis vestris in æternū possidendā. 12 Post hæc omnia quæ nobis evenerunt propter facinora nostra pessima, et gravissima scelera nostra:quia tu De⁹ noster, cogitâsti de nobis ut dimitteres peccata nostra, et concederes nobis reliquias in mundo; 13 Nos aversi transgressi sum⁹ præcepta tua, & abeuntes adhæsimus hisce populis impuris,et fecim⁹ secundū opera eorū. 14 Verū tu benign⁹ es, ne irascaris nobis:condona reat⁹ nostros à conspectu tuo, quia clemens es: relinque nobis reliquias in mundo, quia non est tibi similis; & ne pream⁹. Dñe De⁹ Israelis, just⁹ es; quia reliquisti è nobis residuū, ut hodierno die. 15 Ecce nos stantes fatemur coram te peccata nostra,quia ne verbum quidem habemus dicendum coram te hac de re.

CAP. X.

Cum autem orâsset Ezra,cúmq; confirmatus esset (prostratus *enim* flebat corā domo Dñi)confluxit ad eum ex Israelitis cœt⁹ maxim⁹ virorū,mulierū, ac puerorū: flebant enim pueri fletu permagno. 1 Et locutus Sechania fili⁹ Nehaelis de posteris Ilami, dixit ad Ezram scribam; Nos perfidè egim⁹ in Dñm Deum nostrū, admittentes ad cohabitationē nostrā mulieres extraneas de populis terræ: sed est Israeli spes hac in re. 2 Emittamus jam juramentū corā Deo nostro de ejiciendis omnib⁹ mulierib⁹ extraneis,et iis qui nati sunt ex illis: et secundùm consilium Domini & eorum qui verentur legem Dei nostri ac præceptum ejus, fac & decerne: 3 Tibi enim incumbit hoc munus; quia nos populus tuus sumus: confortare & effice. 4

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Καὶ νῦν ἐπιεικεύσατο ἡμῖν (θ) ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν (ι) ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν, καὶ δοῦναι ἡμῖν στή-
ριγμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ, τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν
9 τῇ δουλείᾳ ἡμῶν. Ὅτι δοῦλοί ἐσμεν, καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡ-
μῶν· καὶ ἔκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐ-
τοὺς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν Ἰούδα καὶ
10 11 (†) Ἱερουσαλήμ. Τί εἴπωμεν ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ τοῦτο; ὅτι ἐγκατελίπομεν ἐντολάς σου, Ἃς ἔδωκας ἡ-
μῖν ἐν χειρὶ δούλων σου τῶν προφητῶν, λέγων, Ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε κληρονομῆσαι αὐτήν, γῆ
μετακινουμένη ἐστὶν (κ) ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν (λ) ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, ὧν ἔπλησαν αὐτὴν
12 ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐ-
τῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ
ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἐνισχύσητε, καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ (μ) κληροδοτήσητε
13 τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος. Καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονη-
ροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνο-
14 μίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν· Ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου, καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς
λαοῖς τῶν γαιῶν· μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα (ν) καὶ διασωζό-
15 μενον. Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δίκαιος σύ, ὅτι κατελείφθημεν διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ἰδοὺ
ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι στῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

Et (g) nunc manſuefactus eſt nobis Deus noſter ad dimittendum nos in 8
ſalutem, et dandum nobis firmamentum in loco ſanctificationis ſuæ, ad
illuminandos oculos noſtros, & dandum vivificationem parvam in ſervi-
tute noſtra: Quoniam ſervi ſumus: & in ſervitute noſtra non dereli- 9
quit nos Dominus Deus noſter. Et inclinavit ſuper nos miſericordiam
coram regibus Perſarum, ad dandam nobis vivificationem, exaltando eos
domum Dei noſtri, & ſuſcitando ſolitudines ejus, & dando nobis ſepem
in Juda, et Hieruſalem. Quid dicemus, Deus noſter, poſt hoc? quoni- 10
am dereliquimus mandata tua, Quæ dediſti nobis in manu ſervorum tuo- 11
rum prophetarum, dicens; Terra, in quam introitis ad hæreditandam eam,
terra perverſa eſt in perverſione populorum gentium in elongationibus eo-
rum, quibus impleverunt eam ab ore ad os in ſuis immunditiis. Et nunc 12
filias veſtras ne dederitis filiis eorum, & de filiabus eorum ne accipiatis
filiis veſtris: & non quæretis pacem eorum, & bonum eorum uſque in
ſeculum; ut invaleſcatis, & comedatis bona terræ, et in hæreditatem dis-
tribuatis filiis veſtris uſque in ſeculum. Et poſt omne quod venit ſuper 13
nos in factis noſtris malignis, & in delicto noſtro magno, (h) quoniam
non eſt ſicut Deus noſter, quoniam allevâſti noſtras iniquitates, & dediſti
nobis ſalutem; Quoniam revertimus diſſipare mandata tua, & contra- 14
here affinitatem cum populis terrarum; nunquid irritatus es in nos uſque
ad conſummationem, ut non ſit reſiduum, & ſuperſtes? Domine Deus 15
Iſrael, juſtus tu, quoniam remanſimus incolumes, ſicut dies hæc. Ecce nos coram te in delictis noſtris: quoniam non eſt ſtare in conſpectu tuo ſuper hoc.

MS. A. (θ) κύριος ὁ θεὸς (ι) ἡμῖν (†) ἐν Ἱερουσαλήμ. (κ) ἐν μετακίνησιν (λ) ἐν μακρύμμασιν, ὧν (μ) κληρονομήσητε (ν) καὶ * διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

ΚΕΦ. ι.

1 ΚΑὶ ὡς προσηύξατο (¨) Ἔσδρας, καὶ ὡς ἐξηγόρευσε κλαίων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ,
συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι, ὅτι (α)
2 ἔκλαυσαν ὁ λαός, καὶ ὕψωσε κλαίων. Καὶ ἀπεκρίθη Σεχενίας υἱὸς (β) Ἰεὴλ ἀπὸ υἱῶν Ἠλάμ, καὶ εἶπε τῷ
(γ) Ἔσδρᾳ, Ἡμεῖς ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας (δ) ἀπὸ τῶν
3 λαῶν τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐστὶν ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ. Καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ θεῷ
ἡμῶν ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἂν βούλῃ. ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον
4 αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω. (ε) Ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ
σοῦ· κραταιοῦ καὶ ποίησον.

CAP. X.

ET, ut deprecatus eſt Eſdras, & ut confeſſus eſt plorans, & (a) orans 1
coram domo Dei; congregati ſunt ad eum de Iſrael eccleſia multa valdè,
viri, & mulieres, & juvenes: (b) quoniam ploraverunt populus, & e-
levavit plorans. Et reſpondit Sechenias filius Jehel de filiis Elam, & 2
dixit Eſdræ; Nos prævaricati ſumus Deo noſtro, & habitare fecimus
uxores alienas de populis terræ. Et nunc eſt (c) expectatio ipſi Iſrael ſu-
per hoc. Et nunc diſponamus teſtamentum Deo noſtro, ejiciendi omnes 3
uxores, & (d) genita ex eis: (e) prout voluerit. (f) Surge, & fac eos
timere in mandatis Dei noſtri: & ſicut lex; fiat. Surge: quoniam ſu- 4
per te verbum, & nos tecum: confortare, & fac.

MS. A. (¨) Ἔζρας (α) ἔκλαυσεν (β) Ἰεϊὴλ (γ) Ἔζρᾳ, (δ) ἀπὸ λαῶν (ε) Ἀνάστηθι ἐπὶ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 * فالان تحنن علينا بالبر يا ربنا والهنا * واستبقينا للخلاص * وقوينا في مكان قدسك * وانر
9 عيوننا يا ربنا * وادبنا * وارحنا من خدمتنا * لاننا عبيدك * ولم تطرحنا في تعبدنا يا ربنا
والهنا * بل ميلت واطلقتنا برحمة بين يدي ملوك فارس واحييتنا * وجعلت في قلوبهم
ان يبنوا بيت الهنا * وان يعمروا خراب مدينتنا * ويجعلوا خندقا في اليهودية واورشليم
10 11 * فاي شي نقول بعد هذا يا ربنا * اننا تركنا وصاياك * التي اعطيتنا وارسلتها على يدي
عبيدك الانبياء * وقلت ان الارض التي تدخلون لترثوها * هي تنقل بانتقال شعوب الامم
12 لابتعادهم * التي قد ملوها من فم الي فم من دنسهم * والان فلا تعطوا بناتكم لبنيهم *
ومن بناتهم فلا تاخذوا لبنيكم * ولا تصالحوهم الي الابد * لكي تقووا وتاكلوا خيرات
13 الارض * وتورثوها لبنيكم الي الابد * فبعد ما جانا هذا بخطايانا الفاحشة العظيمة * لان
14 ليس مثلك يا الهنا * انك رفعت اثامنا وخلصتنا * واذا رجعنا وتركنا عهدك وتزوجنا من
15 شعوب الارض * فلا يتم غضبك فينا * ليلا تستفنينا وتسلمنا * يا رب اله اسرايل انت العدل *
انك استبقيتنا الي يومنا هذا * هوذا نحن بين يديك بخطايانا * وليس وقوف بين يديك
على هذا *

At nunc miſerere noſtri ex juſtitia O Do- 8
mine ac Deus noſter, & reſerva nos ſalu-
ti, confirma nos in loco ſanctitatis tuæ,
illumina oculos noſtros O Domine noſter,
erudi nos, & recrea nos è ſervitute no-
ſtra. Nam ſervi tui ſumus, ideo non re- 9
jeciſti nos in ſervitute noſtra O Domine
ac Deus noſter; ſed avertiſti eam, & di-
miſiſti nos per gratiam apud reges Perſi-
dis, & vivificâſti nos: præterea in ani-
mum eorum indidiſti ut ædificarent do-
mum Dei noſtri, ut reſtaurarent ruinas
urbis noſtræ, & foſſâ munirent Judæam
& Jeruſalem. Quid ergò diceremus poſt 10
hæc O Domine noſter? quum deſerueri-
mus præcepta tua, Quæ tradidiſti no- 11
bis & miſiſti per ſervos tuos prophetas, ac
dixiſti; Terra quam ingreſſuri eſtis ad
poſſidendũ, perverſa eſt ob perverſitatem
populorum gentilium, propter receſſum
eorum à pietate; quippe jam repleverint
eam ab ore ad os impuritatibus ſuis.
Quapropter ne dederitis filias veſtras 12
filiis eorum, & è filiabus eorum ne ſum-
pſeritis pro filiis veſtris, néve pacem inea-
tis cum eis in æternum: ut confortemi-
ni, & comedatis bona terræ, eamque te-
ſtatam relinquatis filiis veſtris in perpe-
tuum. Poſtquam hæc nobis evenerunt 13
propter peccata noſtra turpiſſima & gra-
viſſima; quia non eſt tibi ſimilis O Deus
noſter, abſtuliſti ſcelera noſtra, & liberâſti
nos. Et licèt averſi dereliquimus fœdus 14
tuum, & matrimonium contraximus cum
populis terræ; non tamen exhauſta eſt in
nos ira tua, ne nos omnino conſumeres, ſed
ſervares nos. O Domine Deus Iſraelis, tu 15
juſtiſſimus es, quandoquidem ſervâſti nos
ad præſentem uſque diem, ecce nos coram
te ſumus in peccatis noſtris, licèt non ſit
ſubſiſtendi coram te modus hujus rei
cauſâ.

* الفصل العاشر *

1 * فلما دعا عزرا وطلب باكيا مصليا بين يدي بيت الله * اجتمع اليه جماعة من بني
اسرايل كثيرة جدا * من الرجال والنساء والفتيان * فبكي جميع الناس وارتفع عجيجهم
2 * فاجاب ساخانياس ابن اناييل من بني ايلام فقال لعزرا * نحن خالفنا الهنا واجلسنا نساء
3 غريبات من شعوب الارض * فالان لاسرايل على هذا صبر * فلنعاهد الهنا بعهد لنخرج جميع
4 النساء وكلما ولد منهن كما شيت * قم فافزعهم بوصايا الهنا * وليكن كناموس الكلمة
عليك * ونحن معك * فتقوا وافعل *

CAP. X.

QUum autem orâſſet Ezra, preceſque 1
fudiſſet plorans & deprecans coram do-
mo Dei, convenit ad eum cœtus valde
magnus Iſraelitarum, virorum, mulierum,
& puerorum, & fleverunt omnes homi-
nes, elevatuſque eſt ejulatus eorum. Tunc 2
reſpondens Sechanias filius Anajelis de
filiis Ilam, dixit ad Ezram; Nos præva-
ricati ſumus in Deum noſtrum, cohabitare
facientes mulieres alienigenas de populis
terræ: attamen Iſraeli hac in re dilatio
concedi poteſt. Nunc ergò fœdere obſtrin- 3
gamus nos erga Deum noſtrum, ejecturos
nos mulieres omnes & quotquot nati ſunt
ex eis, prout optas. Surge jam, eoſque per-
terre præceptis Dei noſtri: Et fiat ſecun- 4
dùm legem verbi tibi impoſiti: & nos
aderimus tibi: confortare & fac.

עזרא : י

.juraverunt Et .hoc verbũ ſecũdùm *faciendum ad* , Iſrael omnẽ & ,Levitarum ,ſacerdotum principes adjuravit & ,Hezra ſurrexit Et

וַיָּקָם עֶזְרָא וַיַּשְׁבַּע אֶת־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּשָּׁבֵעוּ׃ 5

non panem , illuc abiit Et .Eljaſib filii Jehochanan cubiculum ad abiit & , Dei domus *faciebus* à Hezra ſurrexit Et

וַיָּקָם עֶזְרָא מִלִּפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ אֶל־לִשְׁכַּת יְהוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב וַיֵּלֶךְ שָׁם לֶחֶם לֹא־ 6

,Jehudah *in* vocem fecerunt tranſire Et .tranſmigrationis prævaricatione ſuper *lugens nam* : bibit non aquam & , comedit

אָכַל וּמַיִם לֹא־שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל־מַעַל הַגּוֹלָה׃ וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה 7

, diebus tribus in venerit non qui omnis Et .Jeruſalaim *ſe congregandum ad* ,tranſmigrationis filiis omnibus Jeruſalaim &

וִירוּשָׁלַםִ לְכֹל בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקָּבֵץ יְרוּשָׁלָםִ׃ וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים 8

.tranſmigrationis cœtu à ſeparabitur ipſe & : ejus ſubſtantia omnis *anathema erit* ,ſeniorum & ,principum conſilium juxta

כַּעֲצַת הַשָּׂרִים וְהַזְּקֵנִים יָחֳרַם כָּל־רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה׃

: menſis viceſima in , nonus menſis *Ipſe .dies tres* intra Jeruſalaim Binjamin & , Jehudah viri omnes ſunt cõgregati Et

וַיִּקָּבְצוּ כָל־אַנְשֵׁי־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן יְרוּשָׁלַםִ לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ 9

,ſacerdos Hezra ſurrexit Et *.pluviis præ* & , *verbo ſuper* trementes Dei domus platea in populus omnis ſederũt &

וַיֵּשְׁבוּ כָל־הָעָם בִּרְחוֹב בֵּית הָאֱלֹהִים מַרְעִידִים עַל־הַדָּבָר וּמֵהַגְּשָׁמִים׃ וַיָּקָם עֶזְרָא הַכֹּהֵן 10

date nunc Et .Iſrael delicto *ſuper addendum ad* ,alienigenas uxores *feciſtis habitare* & ,eſtis prævaricati Vos : eos ad dixit &

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם מְעַלְתֶּם וַתֹּשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת לְהוֹסִיף עַל־אַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה תְּנוּ 11

.alienigenis uxoribus ab & ,terræ populis à ſeparamini & : ejus voluntatẽ facite & ,veſtrorũ patrum Deo Domino confeſſionẽ

תוֹדָה לַיהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֵיכֶם וַעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְהִבָּדְלוּ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וּמִן־הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃

multus populus Sed .faciendum ad nobis *ſuper* tuũ verbũ ſecundũ Sic : magna voce dixerunt & , *concio* omnis reſponderunt Et

וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל כֵּן כִּדְבָרְךָ עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ אֲבָל הָעָם רָב 12 13

prævaricandum ad multiplicavimus quia ,duorum neque ,unius diei non opus & : foris ſtandũ ad vis non &,pluviarũ temp⁹ &

וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ לַעֲמוֹד בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא־לְיוֹם אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם כִּי־הִרְבִּינוּ לִפְשֹׁעַ

,alienigenas uxores *fecit habitare* qui noſtris urbibus in qui omnis & ,cœtu univerſo in noſtri principes obſecro Stent .hoc verbo in

בַּדָּבָר הַזֶּה׃ יַעַמְדוּ־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל וְכֹל אֲשֶׁר בֶּעָרֵינוּ הַהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת 14

noſtri Dei *naſi iram avertendum* ad uſque ejus judices & ,*civitatis & civitatis* ſeniores eis cum & , ſtatutis temporibus in veniat

יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים וְעִמָּהֶם זִקְנֵי־עִיר וָעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ

Meſullam & ; hoc ſuper *ſteterunt* Tichvah filius Jachzeiah & , Haſael filius Jonathan Veruntamen .hoc *verbum ad uſque* nobis à

מִמֶּנּוּ עַד לַדָּבָר הַזֶּה׃ אַךְ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וְיַחְזְיָה בֶּן־תִּקְוָה עָמְדוּ עַל־זֹאת וּמְשֻׁלָּם 15

capita viri ,ſacerdos Hezra ſunt ſeparati & ,tranſmigrationis filii ſic fecerunt Et .eos adjuverunt Levites Sabbethai &

וְשַׁבְּתַי הַלֵּוִי עֲזָרֻם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי 16

.verbum quærendum ad ,decimi menſis una die in ſederunt & ,nomina per ipſi univerſi & ,ſuorũ patrum domũ per *patrum*

הָאָבוֹת לְבֵית אֲבֹתָם וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי לְדַרְיוֹשׁ הַדָּבָר׃

filiis de *eſt inventa* Et .primi menſis *unum* diem ad uſque alienigenas uxores duxerunt qui viris omnib⁹ in perfecerũt Et

וַיְכַלּוּ בַכֹּל אֲנָשִׁים הַהֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ וַיִּמָּצֵא מִבְּנֵי 17 18

,Elihezer & ,Mahaſeiah ;ejus fratrum & ,Joſadach filii Jeſuah filiis de ,alienigenas uxores *fecerunt habitare* qui ſacerdotum

הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מִבְּנֵי יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו מַעֲשֵׂיָה וֶאֱלִיעֶזֶר

.ſuo delicto *ſuper pecoris arietem* delinquentes & : ſuas uxores *educendum ad* ,ſuã manum dederunt Et .Ghedaliah & Jarib &

וְיָרִיב וּגְדַלְיָה׃ וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם וַאֲשֵׁמִים אֵיל־צֹאן עַל־אַשְׁמָתָם׃ 19

Verſio VULG. LAT.

Surrexit ergò Eſdras, & adjuravit principes Sacerdotum 5
et Levitarum,et omnem Iſrael,ut facerent ſecundùm verbum
hoc,& juraverunt. Et ſurrexit Eſdras ante domum 6
Dei,& abiit ad cubiculum Johanan filii Eliaſib,et ingreſſus
eſt illuc, panem non comêdit,& aquam non bibit:lugebat
enim tranſgreſſionem eorum,qui venerant de captivitate.
Et miſſa eſt vox in Juda & in Jeruſalem omnibus 7
filiis tranſmigrationis, ut congregarentur in Jeruſalem
: Et omnis qui non venerit in tribus diebus juxta 8
conſilium principum & ſeniorum, auferetur univerſa
ſubſtantia ejus, & ipſe abjicietur de cœtu tranſmigrationis.
Convenerunt igitur omnes viri Juda & Benjamin 9
in Jeruſalem tribus diebus, ipſe eſt menſis nonus, vigeſimo
die menſis : & ſedit omnis populus in platea domûs
Dei, trementes pro peccato,& pluviis. Et ſurrexit 10
Eſdras ſacerdos, & dixit ad eos ; Vos tranſgreſſi eſtis,&
duxiſtis uxores alienigenas, ut adderetis ſuper delictum
Iſrael. Et nunc date confeſſionem Domino Deo patrum 11
veſtrorum,& facite placitum ejus,& ſeparamini à populis
terræ,& ab uxoribus alienigenis. Et reſpondit univerſa 12
multitudo,dixítque voce magnâ ;Juxta verbũ tuum
ad nos,ſic fiat. Veruntamen quia populus multus eſt,& 13
tempus pluviæ,& non ſuſtinemus ſtare forìs,& opus non
eſt diei unius vel duorũ,(vehementer quippe peccavimus
in ſermone iſto,) Conſtituantur principes in univerſa 14
multitudine:& omnes in civitatibus noſtris qui duxerunt
uxores alienigenas,veniant in temporibus ſtatutis,& cum
his ſeniores per civitatem & civitatem, & judices ejus,
donec avertatur ira Dei noſtri à nobis ſuper peccato hoc.
Igitur Jonathan filius Azahel, & Jaaſia filius Thecue,ſteterunt 15
ſuper hoc, & Meſollam & Sebethai Levites adjuverunt
eos : Fecerúntque ſic filii tranſmigrationis. Et 16
abierunt,Eſdras Sacerdos, & viri principes familiarum,
in domos patrum ſuorum, et omnes per nomina ſua, et
ſederunt in die primo menſis decimi ut quærerent rem.
Et conſummati ſunt omnes viri ,qui duxerant uxores alienigenas, 17
uſque ad diem primam menſis primi. Et inventi 18
ſunt de filiis ſacerdotum qui duxerant uxores alienigenas.
De filiis Joſue filii Joſedec, et fratres ejus,Maaſia,
& Eliezer, & Jarib, & Godolia. Et dederunt manus 19
ſuas ut ejicerent uxores ſuas, & pro delicto ſuo arietem
de ovibus offerrent.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܩܡ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ: ܘܐܘܡܝ ܠܩܫܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܠܟܠܗ ܐܝܣܪܝܠ. ܠܡܥܒܕ 5
ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܝܡܝܘ. * ܘܩܡ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܐܙܠ ܠܐܟܣܕܪܐ 6
ܕܝܘܚܢܢ ܒܪ ܐܠܝܫܥ. ܘܝܬܒ ܬܡܢ. ܠܚܡܐ ܠܐ ܐܟܠ. ܘܡܝܐ ܠܐ ܐܫܬܝ. ܡܛܠ ܕܟܪܝܐ ܗܘܐ
ܠܗ ܥܠ ܥܘܠܗ ܕܥܡܐ. * ܘܟܪܙܘ ܟܗܢܐ ܒܝܗܘܕ ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܟܠ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ. 7
ܕܢܬܩܪܒܘܢ ܠܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܟܠܡܢ ܕܠܐ ܐܬܐ ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ. ܢܗܘܐ ܠܗ ܐܝܟ 8
ܡܠܟܐ ܕܩܫܝܫܐ ܘܪܘܪܒܢܐ. ܢܬܚܪܡܘܢ ܢܟܣܘܗܝ. ܘܗܘ ܢܬܦܪܫ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠ ܐܢܫܝ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܠܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܒܝܪܚܐ ܕܬܫܥܐ 9
ܒܥܣܪܐ ܒܝܪܚܐ. ܘܐܬܟܢܫ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܕܚܠܝܢ ܘܪܬܝܬܝܢ ܥܠ ܡܠܬܐ. * ܘܩܡ ܥܙܪܐ 10
ܟܗܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܫܩܪܬܘܢ ܒܐܠܗܐ. ܘܢܣܒܬܘܢ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܘܐܘܣܦܬܘܢ
ܥܠ ܚܛܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. * ܘܗܫܐ ܗܒܘ ܬܘܕܝܬܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܥܒܕܘ 11
ܨܒܝܢܗ. ܘܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܘܡܢ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. * ܘܥܢܐ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ 12
ܠܥܙܪܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. ܫܦܝܪܝܢ ܦܬܓܡܝܟ ܠܘܬܢ. ܘܡܦܩܕܢܘܬܟ ܕܐܡܪܬ ܐܝܟ ܗܢܐ ܢܥܒܕ
ܠܡܥܒܕ ܡܬܪܝܢܢ. * ܗܫܐ ܕܝܢ ܥܡܐ ܣܓܝ. ܘܙܒܢܐ ܕܡܛܪܐ ܗܘ. ܘܠܝܬ ܠܢ ܚܝܠ 13
ܠܡܩܡ ܒܫܘܩܐ. ܘܥܒܕܐ ܠܐ ܗܘܐ ܕܚܕ ܝܘܡ ܐܘ ܕܬܪܝܢ. ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܘܢ
ܚܛܗܝܢ ܒܨܒܘܬܐ ܗܕܐ. * ܢܩܘܡܘܢ ܩܫܝܫܝܢ ܘܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ 14
ܒܡܕܝܢܬܢ ܕܐܥܠܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܘܢܐܬܘܢ ܒܙܒܢܐ ܕܨܠܘܬܐ. ܘܥܡܗܘܢ ܩܫܝܫܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܘܕܝܢܝܗܝܢ. ܥܕܡܐ ܕܢܗܦܟܘܢ ܪܘܓܙܗ ܕܐܠܗܢ ܡܢܢ. ܥܠ ܡܘܡܬܐ
ܗܕܐ. * ܒܪܡ ܝܘܢܬܢ ܒܪ ܥܡܢܘܐܝܠ. ܘܢܚܙܝܐ ܒܪ ܬܩܘܥ. ܘܡܫܠܡ. ܩܡܘ ܥܠ ܨܒܘܬܐ 15
ܗܕܐ. ܘܡܬܝ ܠܘܝܐ ܥܕܪܗܘܢ. * ܘܥܒܕܘ ܗܟܢܐ ܒܢܝ ܫܒܝܬܐ. ܘܦܪܫ ܥܙܪܐ ܟܗܢܐ 16
ܥܣܪܝܢ ܓܒܪܝܢ ܪܫܐ ܕܐܒܗܬܐ ܠܒܝܬ ܐܒܗܝܗܘܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܒܫܡܗܝܗܘܢ ܐܬܦܪܫܘ. ܘܝܬܒܘ ܒܚܕ
ܒܝܪܚܐ ܕܥܣܪܐ ܠܡܒܥܐ ܨܒܘܬܐ. * ܘܫܠܡܘ ܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ 17
ܕܐܥܠܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܥܕܡܐ ܠܚܕ ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ. * ܘܐܫܬܟܚܘ ܡܢ ܒܢܝ ܟܗܢܐ 18
ܕܐܥܠܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܝܫܘܥ ܒܪ ܝܘܨܕܩ ܘܐܚܘܗܝ. ܡܥܣܝܐ ܘܐܠܝܥܙܪ.
ܘܝܘܢܕܒ ܘܓܕܠܝܐ. * ܘܐܦ ܗܢܘܢ ܫܡܥܘ ܕܢܦܩܘܢ ܢܫܝܗܘܢ. ܘܩܪܒܘ ܕܟܪܐ ܕܥܢܐ 19
ܥܠ ܚܛܗܝܗܘܢ.

Surgens itaq, Ezra ſcriba adjuravit ſeniores 5
ſacerdotũ & Levitarum, totúmque Iſraelem
ad faciendum juxta decretum iſtud ; & jurârunt.
Deinde ſurrexit Ezra ſcriba à conſpectu 6
domûs Domini, contulítque ſe ad exedras Johannis
filii Eliſæi, & conſedit ibi: panem non
comedit, nec aquam bibit, quia mœſtus erat
ob crimen populi. Tum promulgârunt ſacerdotes 7
per Judæam & Jeruſalem perque omnes
filios captivitatis, ut accederent ad urbem
Jeruſalem: Quicunque verò non veniret 8
intra triduum, fieret ei ſecundùm conſilium
ſeniorum & principum, devoverentur facultates
ejus, & ipſe ſepararetur à populo Iſraelitico.
Quare confluxerunt omnes homines 9
Judæ & Benjamin ad Jeruſalem intra triduum,
menſe nono, decimâ *die* menſis : adeóque
confluxit totus Dei populus, timentes atque
trementes propter hanc rem. Tunc ſurgens 10
Ezra ſacerdos,ait illis ; Vos perfide egiſtis
in Deum,ſumentes uxores extraneas,& accumulantes
peccata Iſraelis. Jam date laudem 11
Domino Deo patrum veſtrorum,& facite
voluntatem ejus, & ſeparate vos à populis
terræ, & ab uxoribus extraneis. Reſpondit 12
univerſus populus,& dixerunt ad Ezram elatâ
voce; Optimi ſunt ſermones tui ad nos, &
quicquid præſcribis nobis, proculdubiò facere
non recuſamus. Verùm nunc populus copioſus 13
eſt, & tempus pluvium, nec poſſumus
conſiſtere in platea : adhæc opus hoc non eſt
unius diei aut duorum,quia plurima ſunt hac
in re peccata noſtra. Sed ſurgant ſeniores 14
noſtri, totúſque populus, & quotquot ſunt in
civitatibus noſtris, qui domũ admiſerunt uxores
extraneas ; & veniant tempore orationis,
& unà cum eis ſeniores civitatum,& civitates
ipſæ cum judicibus ſuis:donec avertant à nobis
iram Dei noſtri, circa juramentum iſtud.
Jonathan ergò filius Emanuelis, & Nahzia filius 15
Tecuæ,& Meſlam,præfuerunt huic negotio
; & Mathai Levita fuit coadjutor eorum :
Et ita fecerunt filii captivitatis. Separavítque 16
Ezra ſacerdos viginti viros primarios patres,
juxta paternas familias ſuas ; & omnes nominibus
expreſſi fuerunt :ſederúntque die primo
menſis decimi,ut rem examinarent. Et cùm 17
abſolviſſent *rem* omnium virorum qui admiſerant
uxores alienigenas, uſque ad diem primum
menſis primi : Deprehenſi ſunt è filiis 18
ſacerdotum, qui domum admiſerant uxores
alienigenas ; è filiis Jeſu filii Joſedec & fratribus
ejus, Maaſia, & Eliazar, Jonadab, &
Gedalia: Sed etiam iſti obtemperârunt ut 19
ejicerent uxores ſuas, et obtulerunt arietes
ovinos pro peccatis ſuis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέστη (ζ) Ἔσδρας, καὶ ὥρκισε τοὺς ἄρχοντας, τοὺς ἱερεῖς, καὶ Λευίτας, καὶ πάντα Ἰσραὴλ, τοῦ ποιῆ-
6 σαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ὤμοσαν. Καὶ ἀνέστη (η) Ἔσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπορεύθη
εἰς γαζοφυλάκιον Ἰωανὰν υἱοῦ Ἐλισοὺβ, καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ
7 τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς (θ) ἀποικίας. Καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν (†) Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς
8 ἀποικίας, τοῦ συναθροισθῆναι εἰς Ἱερουσαλήμ. Πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας, (ι) ὡς ἡ βουλὴ
τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ
9 ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς
ἡμέρας· οὗτος ὁ μὴν ὁ (κ) ἔννατος. ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου
10 τοῦ θεοῦ (λ) ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος, καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος. Καὶ ἀνέστη (μ) Ἔσδρας ὁ
ἱερεὺς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε, καὶ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι
11 ἐπὶ πλημμέλειαν Ἰσραήλ. Καὶ νῦν δότε αἴνεσιν (ν) κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ
12 ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ
13 ἐκκλησία, καὶ εἶπαν, Μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ᾽ ἡμᾶς ποιῆσαι. Ἀλλὰ ὁ λαὸς πολὺς, καὶ ὁ καιρὸς χει-
μερινὸς, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις στῆναι ἔξω· καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύ-
14 ναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. Στήτωσαν δὴ (ξ) ἄρχοντες ἡμῶν, (ο) καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πό-
λεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισε γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν, καὶ μετ᾽ αὐτῶν
πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως, καὶ κριταὶ, τοῦ ἀποστρέψαι (π) ὀργὴν θυμοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν, περὶ τοῦ
15 ῥήματος τούτου. Πλὴν Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀσαὴλ, καὶ Ἰαζίας υἱὸς (ρ) Θεκωὲ μετ᾽ ἐμοῦ περὶ τούτου· καὶ (σ)
16 Μεσολλὰμ, καὶ Σαββαθαῒ ὁ Λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς. Καὶ ἐποίησαν οὕτως (τ) υἱοὶ τῆς ἀποικίας. καὶ
διεστάλησαν (υ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς, καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν (φ) τῷ οἴκῳ, καὶ πάντες (χ) ἐν ὀνό-
17 μασιν, ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα. Καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν
18 ἀνδράσιν, οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. Καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱ-
ῶν τῶν ἱερέων οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἀπὸ υἱῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (ψ) Μα-
19 ασία, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ Ἰαρὶβ, καὶ Γαδαλία· Καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας ἑαυτῶν,
καὶ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν.

Et ſurrexit Eſdras, & adjuravit principes, (g) ſacerdotes, & Levitas,
& omnem Iſrael, faciendi juxta verbum hoc. Et jurârunt. Et ſurre- 5
xit Eſdras à facie domûs Dei: & ivit in gazophylacium Joanan filii 6
Eliſub: & ivit illuc: panem non manducavit, & aquam non bibit:
quoniam lugebat ſuper prævaricatione tranſmigrationis. Et tranſmiſe-
runt vocem in Juda, & in Hieruſalem, omnibus filiis tranſmigrationis, 7
ut congregentur in Hieruſalem. Omnis qui non venerit ad tres dies, ſic-
ut conſilium principum, & ſeniorum; anathemabitur omnis ſubſtantia e- 8
jus, & ipſe ſeparabitur ab eccleſia tranſmigrationis. Et convenerunt
omnes viri Juda, & Benjamin, in Hieruſalem ad tres dies. Hic eſt 9
menſis nonus. In vigeſima menſis ſedit omnis populus in platea domûs
Dei præ (h) turbatione ſua de verbo, & ab hyeme. Et ſurrexit Eſdras
ſacerdos, & dixit ad eos; Vos prævaricati eſtis, et habitare feciſtis 10
uxores alienas ad apponendum ſuper delictum Iſrael. Et nunc date lau-
dem Domino Deo patrum noſtrorum, & facite, quod placitum in conſpe- 11
ctu ejus, & ſeparamini à populis terræ, & ab uxoribus alienis. Et re-
ſponderunt omnis eccleſia, & dixerunt; (i) Magnum hoc verbum tuum 12
ſuper nos ad faciendum. Sed populus multus, & tempus hybernum, &
non eſt facultas ſtandi foris: & opus non in die uno, neque in duobus; 13
quoniam multiplicavimus injuſtè agere in verbo hoc. Stent nunc prin-
cipes (k) noſtri, et ex omnibus, qui in civitatibus noſtris, qui (l) habita- 14
re fecit uxores alienas, veniant ad tempora ex conſtitutionibus, & cum
eis ſeniores civitatis, & civitatis, & judices, ad avertendam iram fu-
roris Dei noſtri à nobis de verbo hoc. Verùm Jonathan filius Aſael, &
Jazias filius Thecoe (m) mecum de hoc: & Meſollam, & Sabbathai 15
Levita adjuvans eos. Et fecerunt ſic filii tranſmigrationis. Et ſeceſſe-
runt Eſdras ſacerdos, & viri principes patriarum (n) domui, & omnes 16
in nominibus: quia reverterunt in die una menſis decimi ad exquiren-
dum verbum. Et compleverunt in omnibus viris, qui habitare fece-
rant uxores alienas uſque ad diem unam menſis primi. Et inventi ſunt 17
de filiis ſacerdotum, qui habitare fecerant uxores alienas, de filiis Jeſu 18
filii Joſedec, & fratres ejus, Maaſia, & Eliezer, & Jarib, & Gadalia: Et dederunt manum ſuam ad emittendas uxores ſuas, & (o) delicti arietem ex ovibus pro delicto ſuo: 19

MS.A. (ζ) Ἔζρας, (η) Ἔζρας (θ) ἀποικεσίας. (†) Ἱερουσαλὴμ * Πᾶς ὃς ἂν (ι) ὡς ἂν ἡ βουλὴ (κ) ἔνατος. (λ) ἀπὸ τοῦ θορύβου (μ) Ἔζρας (ν) τῷ κυρίῳ θεῷ (ξ) οἱ ἄρχοντες (ο) τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ πᾶσιν (π) ὀργὴν θεοῦ ἡμῶν (ρ) Θεκουὲ (σ) * Μεσουλλὰμ Καββαθαΐ (τ) οἱ υἱοὶ (υ) Ἔζρας (φ) τῶν οἴκων, (χ) ἐπ᾽ ὀνόμασιν, (ψ) Μαασηία

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 * فقام عزرا واستحلف الرؤساء والكهنة واللاويين وجميع اسرايل أن يفعلوا كذلك *
6 * فحلفوا * وقام عزرا من قدام بيت الله * وذهب الي خزانة يوانان ابن اليسوب * فنزل ثم
7 ولم ياكل خبزا ولم يشرب ماء لانه كان نايحا على انقلاب السبي * فصاحوا في
8 * اليهودية واسرايل * كل من لم يجي الي ثلثة ايام كما قالوا الاراكنة والمشيخة * فليلعن
9 وجميع ماله يفرز من كنيسة السبي * فاجتمع جميعا رجال يهوذا وبنيامين في اورشليم
في تلك الثلثة ايام * وذلك الشهر التسع * في عشرين من الشهر * جلس جميع الشعب
10 * في صحن بيت الله * ومن شجسهم بهذا الكلام والشدة * وقام عزرا الكاهن فقال لهم
11 انتم خالفتم واجلستم النساء الغريبات * وزدتم اثما في اسرايل * فالآن اعطوا تسبحة لربنا
والهنا الاه ابايبنا * وافعلوا الرضا بين يديه * وافترزوا من شعوب الارض والنساء
12 الغريبات * فاجابت الجماعة جميعا وقالوا * عظيم هو كلامك عندنا * ونحن فاعلين * ولكن
13 * الناس كثير والزمان شات * وليس نقوا على الوقوف خارجا * والعمل ليس ليوم ولا اثنين
14 * لاننا قد اكثرنا في هذا الكلام * فليقوموا اراكنتنا ورؤساء الجماعة ورؤساء الذين
فكل من كانت له مرة غريبة فليبعدها * ويجيون من زمان * ويكون معهم مشيخة
15 * مدينة ومدينة وقضاة * ليردوا رجز الاهنا عنا في هذا الكلام * فاما يوانان ابن اسايل
16 * ويازياس ابن تاقوا معي * ومسلام وسابا اللاوي يعينهما * ففعلوا كذلك بنو السبي
فافترزوا عزرا الكاهن ورجال رؤساء القبايل والبيوت كلهم باسماءهم * لاننا رجعنا في
17 يوم واحد من الشهر * في اول راس الشهر العاشر * وطلبنا هذا الامر * فتموا في
18 جميع الرجال الذين تزوجوا الغريبات الي اول الشهر الاول * فاصابوا من بني
الكهنة ممن اجلس نساء الغريبات * من بني يشوا ابن يوساداق واخوته * ماسيا
19 والعازر * واليارب * وغداليا * فاعطوهم ايديهم ليخرجوهن اعني لنساءهم * وجعلوا كعادة
ذنوبهم كبشا *

* *Surrexit igitur Ezra, & juramento ob-* 5
ſtrinxit principes, ſacerdotes, Levitas, to-
tumque Iſraelem, ſe ita facturos: & ju-
raverunt. Deinde ſurgens Ezra à con- 6
ſpectu domûs Dei, abiit in cellam Jo-
anan filii Eliſub, & manſit ibi: & non
comedit panem, neque bibit aquam, eò
quòd lugeret propter averſionem captivo-
rum. Et proclamaverunt in Judæa & 7
Iſrael; Quicunque non venerit intra 8
tres dies, ut edixerunt principes & ſenio-
res, anathema eſto; & omnes facultates
ejus ſeparantor ab eccleſia captivitatis.
Itaque congregati ſunt ſimul homines 9
Judæ & Benjamin in Jeruſalem intra
illos tres dies; idque menſe nono. Vige-
ſimâ die *menſis ſedit univerſus populus*
in platea domûs Dei, cum his qui concita-
verant eos ad ejuſmodi facinus & cala-
mitatem. Tunc ſurrexit Ezra ſacerdos, 10
& dixit eis; Vos prævaricati eſtis, co-
habitare facientes mulieres alienigenas,
& crimen auxiſtis in Iſraele. Sed 11
nunc date laudem Domino ac Deo noſtro,
Deo patrum noſtrorum, & facite quod
gratum eſt apud ipſum, & ſeparate vos
à populis terræ & mulieribus alienigenis.
Reſpondit turba ſimul, & dixerunt; 12
Magni ponderis *eſt ſermo tuus apud nos,*
& nos executuri ſumus. Verùm homi- 13
nes multi ſunt, & tempus hybernum, ne-
que poſſumus ſtare foris: & negotium hoc
non eſt unius diei neque duarum, quia
multi commiſimus rem iſtam. Stent ergò 14
principes noſtri, primates cœtûs, & pri-
mates urbium: & quicunque habuerit
uxorem alienigenam, amoveat eam: veni-
ant autem certo tempore, ſintque cum eis
ſeniores cujuſque urbis & judices; ut
avertant iram Dei noſtri à nobis in hoc
negotio. Verùm Jonathan filius Aſae- 15
lis, & Jazias filius Tecoe mecum, &
Meſlam, atque Saba Levita adjuvabat
eos: Et fecerunt ſic filii captivitatis. 16
Itaque ſeparati ſunt Ezra ſacerdos, &
viri principes familiarum atque domo-
rum, omnes per nomina ſua: nam reverſi
ſumus primâ die menſis, primo initio menſis
decimi, & negotium hoc perquiſivimus.
Et abſolverunt negotium *omnium viro-* 17
rum qui duxerant uxores alienigenas, ad
initium menſis primi. Et invenerunt è 18
ſacerdotum, ex iis ſcilicet *qui admiſe-*
rant uxores alienigenas, de filiis Jeſu
filii Joſedec, & fratribus ejus; Maaſi-
am, Eleazarum, Eliaribum, & Gadali-
am: Qui dederunt illis manus ſuas ad 19
ejiciendas illas, nempe, uxores ſuas: &
conſtituerunt ſecundùm conſuetudinem
delictorum ſuorum, arietem.

נחמיה : א

20 filiis de Et .Huzzijah & ,Jechiel & ,Semahaiah & ,Eliah & ,Mahaseiah ,Harim filiis de Et .Zebadiah & ,Chanani ,Immer filiis de Et
21 ומבני אמר חנני וזבדיה: ומבני חרם מעשיה ואליה ושמעיה ויחיאל ועזיה: ומבני
22 ipse ,Chelaiah & ,Simhi & ,Jozabad ,Levitis de Et .Elhasah & ,Jozabad ,Nethanel ,Ismahel ,Mahaseiah ,Eljohenai ,Paschur
פשחור אליועיני מעשיה ישמעאל נתנאל יוזבד ואלעשה: ומן הלוים יוזבד ושמעי וקליה הוא
23 .Uri & ,Thelem & ,Sallum janitoribus de & ,Eljasib ,cantoribus de Et .Elihezer & ,Jehudah ,Pethachiah ,Chelithah
קליטא פתחיה יהודה ואליעזר: ומן המשררים אלישיב ומן השערים שלם וטלם ואורי:
24 filiis de Et .Benaiah & ,Malchijah & ,Elhazar & ,Mijamin & ,Malchijah & ,Jezijah & ,Ramiah ,Parhos filiis de ,Israel de Et
25 ומישראל מבני פרעש רמיה ויזיה ומלכיה ומימן ואלעזר ומלכיה ובניה: ומבני
26 ,Eljasib ,Eljohenai ,Zatthu filiis de Et .Elijah & ,Jeremoth & ,Habdi & ,Jechiel & ,Zechariah ,Mathaniah ,Helam
עילם מתניה זכריה ויחיאל ועבדי וירמות ואליה: ומבני זתוא אליועני אלישיב
27 ,Bani filiis de Et .Hathlai ,Zabbai ,Chananiah ,Jehochanan ,Bebai filiis de Et .Haziza & ,Zabad & ,Jeremoth & ,Mathaniah
28 מתניה וירימות וזבד ועזיזא: ומבני בבי יהוחנן חנניה זבי עתלי: ומבני בני
29 ,Mahaseiah ,Benaiah ,Chelal & ,Hadna ,Moab-Pachath filiis de Et .Jeramoth ,Seal & ,Jasub ,Hadaiah & ,Malluch ,Mesullam
משלם מלוך ועדיה ישוב ושאל ירמות: ומבני פחת מואב עדנא וכלל בניה מעשיה
30 ,Binjamin .Simhon ,Semahaiah ,Malchijah ,Isijah ,Elihezer ,Charim filiis Et .Menasseh & ,Binnui & ,Besalel ,Mathaniah
31 מתניה בצלאל ובנוי ומנשה: ובני חרם אליעזר ישיה מלכיה שמעיה שמעון: בנימן
32 .Simhi ,Menasseh ,Jeremai ,Eliphelet ,Zabad ,Matthatthah ,Matthenai ,Chasum filiis De .Semariah ,Malluch
33 מלוך שמריה: מבני חשם מתני מתתה זבד אליפלט ירמי מנשה שמעי:
34 .Eljasib ,Meremoth ,Vaniah .Cheluhu ,Bediah ,Benaiah .Uel & ,Hamram ,Mahadai ,Bani filiis De
35 מבני בני מעדי עמרם ואואל: בניה בדיה כלוהי: וניה מרמות אלישיב:
36 .Hadaiah & ,Nathan & ,Selemiah Et .Simhi ,Binnui & ,Bani Et .Jahasai & ,Mathnai ,Mathaniah
37 מתניה מתני ויעשו: ובני ובנוי שמעי: ושלמיה ונתן ועדיה:
38 ,Nebo filiis De .Joseph ,Amariah ,Sallum .Semariah ,Selemiahu & ,Hazarel .Sarai ,Sasai ,Machnadebai
39 מכנדבי ששי שרי: עזראל ושלמיהו שמריה: שלום אמריה יוסף: מבני נבו
40 est & ,alienigenas uxores acceperunt hi Omnes .Benaiah ,Joel & ,Jadau ,Zebinah ,Zabad ,Mathithiah ,Jehiel
41 יעיאל מתתיה זבד זבינא ידו ויואל בניה: כל אלה נשאו נשים נכריות ויש
42 .filios posuerunt & ,mulieres eis ex
43 מהם נשים וישימו בנים:
44

Versio VULG. LAT.

Et de filiis Emmer, Hanani, & Zebedia. 20 Et de filiis 21 Harim, Maaſia, et Elia, & Semeia, et Jehiel, & Ozias. Et de filiis Pheshur, Elioenai, Maaſia, Iſmael, Nathanael, 22 Jozabed, et Elaſa. Et de filiis Levitarum, Jozabed, 23 & Semei, et Celaia, ipſe eſt Calita, Phataia, Juda, & Eliezer. Et de cantoribus, Eliaſib. Et de janitoribus, 24 Sellum & Telem, et Uri. Et ex Iſrael, de filiis Pharos, 25 Remeia, et Jezia, & Melchia, & Miamin, et Eliezer, & Melchia, & Banea. Et de filiis Alam, Mathania, 26 Zacharias, & Jehiel, & Abdi, & Jerimoth, et Elia. Et de filiis Zethua, Elioenai, Eliaſib, Mathania, & Jerimuth, 27 & Zabad, & Aziza. Et de filiis Bebai, Johanan, 28 Hanania, Zabbai, Athalai. Et de filiis Bani, Moſollam, 29 & Melluc, & Adaia, Jaſub, & Saal, & Ramoth. Et de 30 filiis Phahath, Moab, Edna, & Chalal, Banaias, & Maaſias, Mathanias, Beſeleel, Bennui, & Manaſſe. Et de 31 filiis Herē, Eliezer, Joſue, Melchias, Semeias, Simeon, Benjamin, Maloch, Samarias. Et de filiis Haſom, Mathanai, 32 33 Mathatha, Zabad, Eliphelet, Jermai, Manaſſe, Semei. De filiis Bani, Maaddi, Amram, et Uel, Baneas, 34 35 & Badaias, Cheliau, Vania, Marimuth, & 36 Eliaſib, Mathanias, Mathanai, & Jaſi, Et Bani, & 37 38 Bennui, Semei, Et Salmias, & Nathan, & Adaias, 39 Et Mechnedebai, Siſai, Sarai, Ezrel, & Selemiau, 40 41 Semeria, Sellum, Amaria, Joſeph. De filiis Nebo, 42 43 Jehiel, Mathathias, Zabad, Zabina, Jeddu, et Joel, & Banaia. Omnes hi acceperant uxores alienigenas, 44 & fuerunt ex eis mulieres, quæ pepererant filios.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 .ܘܡܢ ܒܢܝ ܐܡܝܪ. ܚܢܢܝ ܘܙܟܪܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܚܪܡ. ܡܥܣܝܐ ܘܐܠܝܐ. ܘܫܡܥܝܐ *
21
22 ܘܚܢܢܐܝܠ ܘܥܘܙܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܦܫܚܘܪ. ܐܠܝܘܢ ܘܡܥܣܝܐ. ܘܫܡܥܐܝܠ ܘܢܬܢܐܝܠ
23 ܘܝܘܙܒܪ ܘܐܠܥܣܐ. * ܘܡܢ ܠܘܝܐ. ܟܘܙܒܪ ܘܫܡܥܝ. ܘܩܠܙܐ. ܘܩܠܛܐ. ܘܦܬܚܝܐ ܘܝܗܘܕܐ
24 ܘܐܠܝܥܙܪ. * ܘܡܢ ܡܫܡܫܢܐ. ܐܠܝܫܥ. ܘܡܢ ܬܪܥܐ. ܫܠܝܡܘ ܘܐܛܠܡ. ܘܐܘܕܝ. * ܘܡܢ
25 ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܦܪܥܘܫ. ܐܪܡܝܐ. ܐܝܙܢܝܐ. ܡܠܟܝܐ ܒܢܝܡܝܢ. ܠܥܙܪ. ܡܠܟܝܐ. ܒܢܝܐ.
26 * ܘܡܢ ܒܢܝ ܥܝܠܡ. ܢܬܢܝܐ. ܙܟܪܝܐ. ܢܝܐܝܠ. ܥܒܕܝ. ܝܪܡܘܬ. ܐܠܝܗܘ. * ܘܡܢ ܒܢܝ
27 ܙܬܝܐ. ܐܠܝܗܢܝ. ܐܠܝܫܒ. ܢܬܢܝܐ. ܝܪܡܘܬ. ܙܒܘܪ. ܥܘܙܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܒܒܝ. ܝܘܚܢܢ 28
ܚܢܢܝܐ. ܙܒܝ. ܥܬܠܝ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܒܟܝ. ܡܢ ܬܫܠܘܡ. ܡܠܘܟ. ܥܘܙܝܐ ܝܘܫܒ. ܘܫܐܘܠ. 29
ܘܝܪܡܘܬ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܫܘܠܛܢܐ ܕܡܘܐܒ. ܓܕܠܝܐ. ܟܠܠ. ܒܢܝܐ. ܡܥܣܝܐ. ܡܬܢܝܐ. 30
31 ܒܣܠܐܝܠ. ܘܒܢܘܗܝ. ܒܢܝ ܡܢܫܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܚܘܪܡ. ܐܠܝܥܙܪ ܡܠܟܝܐ. ܐܢܫܘ ܫܡܥܝܐ. 32
33 ܫܡܥܘܢ. * ܒܢܝܡܝܢ ܡܠܘܟ. ܫܡܥܝܐ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܚܫܘܡ. ܡܬܢܝ. ܡܬܝܬܐ. ܙܟܘܪ. 34
35 ܐܠܝܦܠܛ. ܟܪܡܝ. ܘܡܢܫܐ. ܘܫܡܥܝ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܒܟܝ. ܡܘܥܕܝ ܥܡܪܡ ܘܝܘܐܝܠ. 36
37 * ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܟܠܝܗܘ. ܘܢܗܐܝܠ. ܡܪܡܘܬ ܐܠܝܫܒ. * ܡܬܢܝܐ. ܡܬܢܝ. ܥܘܬܝ. 38
39 * ܘܒܢܝ ܒܢܘܗܝ. ܫܡܥܝ. * ܫܠܡܝܐ. ܢܬܢ ܘܥܙܪܝܐ. * ܡܟܝܙܒ. ܫܝܫܝ ܘܫܪܝ. 40
41 * ܐܪܕܐܝܠ. ܫܡܪܝܐ. * ܫܠܘܡ ܐܡܪܝܐ. ܘܝܘܣܦ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܢܒܘ. ܢܒܘܐܝܠ
42 ܡܬܝܬܐ. ܙܟܘܪ ܘܙܒܝܢܐ. ܘܝܘܐܝܠ ܘܒܢܝܐ. *
43 ܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܢܣܒܘ ܢܫ̈ܐ ܢܘܟܪ̈ܝܬܐ. ܐܦ ܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܐܘܠܕܘ ܒܢ̈ܝܐ.
44

E filiis Amir, Hanani & Zecharia, 20 E filiis Haram, Maaſia, Elia, Semaia, 21 Hananael, & Ozia. E filiis Phashor, Ilion, 22 & Maaſia, Semael, Nathaniel, Jozabar; & Elaaſa. E Levitis, Chozbar, & 23 Semei, Kelza, Kelta, Pethahia, Juda, & Eliazar. E miniſtris, Eliſaa: & è 24 janitoribus, Selimo, Atlam, & Udi. Ex 25 Iſraelitis; de filiis Paroos, Jeremia, Izania, Melachia, Benjamin, Laazir, Melachia, Benaia. E filiis Ilam, Nethania, Zecharia, 26 Naiael, Abdi, Jarmuth, Elihu. E filiis 27 Zithæorum, Elihenai, Eliſab, Nethania, Jarmuth, Zebur, Ozia. E filiis Babi, 28 Johannes, Hanania, Zabi, Athli. E filiis 29 Bachi; è Taſlom, Meloch, Ozia, Joſab, Saul, & Jarmuth. E filiis dominatûs Moabi, 30 Gedalia, Chelal, Benaia, Maaſia, Methania, Baſliel, & filii ejus, filii Manaſſe. E filiis Horam, Eliazar, Melachia, Anſu, 31 Semaia, Simeon, 32 Benjamin, Meloch, Semaia. E filiis Heſom, Mathni, Methitha, 33 Zochar, Eliphelet, Charmi, Manaſſe, & Semei. E filiis Bachi, Moadai, Amram, 34 Joel, Et Benaia filius Chelihu, Nehael, 35 Meremoth, Eliſab, Methania, Mathni, 36 Uthi; Et filii filiorum ejus, Semei, 37 Selamia, Nathan, Azaria, Mechizab, 38 Siſai, Sarai, Ardael, Semaria, Salum, 39 Amaria, & Joſeph. E filiis Nebo, 40 Nebuel, Mathitha, Zachor, Zebina, Joel, 41 & Benaia. Omnes iſti duxerant uxores 42 alienigenas: & verò ex ipſis quidam filios 43 genuerant. 44

ספר נחמיה : א

CAP. I. א

venit Et .*metropoli* Suſan in eram ego & , vigeſimo anno Chiſleu menſe in ,fuit Et .Chachaliah filii Nechemiah Verba
1 דברי נחמיה בן חכליה ויהי בחדש כסלו שנת עשרים ואני הייתי בשושן הבירה: ויבא
2 ex remanſerant qui , evaſione *Jehudæis ſuper eos rogitavi* & ,Jehudah de viri & ipſe ,meis fratribꝰ è unus , Chanani
חנני אחד מאחי הוא ואנשים מיהודה ואשאלם על היהודים הפליטה אשר נשארו מן
malo in provincia in ibi captivitate de remanſerunt qui Reſidui :mihi dixerunt Et .Jeruſalaim *ſuper* & ,captivitate
3 השבי ועל ירושלם: ויאמרו לי הנשארים אשר נשארו מן השבי שם במדינה ברעה
.igni in ſunt combuſtæ ejus portæ & ,*diruptus* Jeruſalaim murus & ;opprobrio in & ,magno
גדלה ובחרפה וחומת ירושלם מפרצת ושעריה נצתו באש:

Versio VULG. LAT.

LIBER NEHEMIÆ,

Qui & ESDRÆ SECUNDUS dicitur.

CAP. I.

VErba Nehemiæ filii Helchiæ. Et factum eſt in menſe 1 Caſleu, anno vigeſimo, & ego eram in Suſis caſtro, Et 2 venit Hanani unus de fratribus meis, ipſe & viri ex Juda: & interrogavi eos de Judæis, qui remanſerant & ſupererant de captivitate, & Jeruſalem. Et dixerunt mihi; Qui 3 remanſerūt, & relicti ſunt de captivitate ibi in provincia, in afflictione magna ſunt, & in opprobrio: & murus Jeruſalem diſſipatus eſt, & portæ ejus combuſtæ ſunt igni.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܢܚܡܝܐ * ܡ̈ܠܘܗܝ * ܐ *

1 * ܦܬܓܡܘܗܝ ܕܢܚܡܝܐ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܘܗܘܐ ܒܝܪܚ ܟܢܘܢ. ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ. ܟܕ ܐܢܐ ܩܐܡ ܗܘܝܬ
2 ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. * ܘܐܬܐ ܚܢܢ ܚܕ ܡܢ ܐܚܝ. ܗܘ ܘܓܒܪܐ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܫܐܠܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܗܢܘܢ ܕܐܫܬܚܪܘ
3 ܡܢ ܫܒܝܐ. ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝ ܗܠܝܢ ܐܢܫܐ ܕܫܐܠܬ ܐܢܘܢ. ܕܐܢܫܐ ܗܢܘܢ
ܕܐܫܬܘܙܒܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. ܗܐ ܬܡܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܒܒܝܫܬܐ ܪܒܬܐ
ܘܒܚܣܕܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܗܐ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܬܪܝܥ. ܘܬܪ̈ܥܘܗܝ ܝܩܝܕܝܢ ܒܢܘܪܐ.

NEHEMIA.

CAP. I.

SErmones Nehemiæ filii Helciæ. Accidit 1 autem menſe Kanun, anno vigeſimo, dum verſarer in Suſan palatio *regio*; Ut veniret 2 Hanan unus è fratribus meis unà cum viris aliquot Judæis, & interrogarem eos de Judæis illis qui reſidui manſerant ex captivitate, déq; urbe Jeruſalem. Dixerunt mihi homines illi 3 quos interrogavi; Homines illi qui evaſerant è captivitate, ecce ibi ſunt in urbe, in ſumma calamitate multóque opprobrio verſantes: & ecce murus Jeroſolymæ diruptus, portæ ejus igni ſuccenſæ ſunt.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

20 21 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐμμὴρ, (ω) Ἀνανὶ, καὶ Ζαβδία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠρὰμ, (α) Μασαὴλ, καὶ Ἐλία, καὶ Σαμαΐα, καὶ (β) Ἰε-
22 ὴλ, καὶ Ὀζία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασοὺρ, (γ) Ἐλιωναῒ, Μαασία, καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἠλασά.
23 24 Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Ἰωζαβὰδ, καὶ Σαμοῦ, καὶ (δ) Κωλία, αὐτὸς Κωλίτας, καὶ Φεθεΐα, καὶ Ἰούδας, καὶ Ἐλιέζερ. Καὶ ἀ-
25 πὸ τῶν ᾀδόντων, Ἐλισοὺβ· καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν, (ε) Σολμὴν, καὶ Τελμὴν, καὶ (ζ) Ὠδοὺθ. Καὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ, ἀπὸ υἱῶν
26 Φόρος, Ῥαμία, καὶ Ἀζία, καὶ Μελχία, καὶ (η) Μεαμὶν, καὶ (θ) Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀσαβία, καὶ Βαναία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ,
27 (ι) Ματθανία, καὶ Ζαχαρία, καὶ (κ) Ἰαϊὴλ, καὶ Ἀβδία, καὶ (λ) Ἰαριμὼθ, καὶ Ἠλία. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (μ) Ζαθοὺα, Ἐλιωναῒ,
28 Ἐλισοὺβ, (ν) Ματθαναῒ, καὶ (ξ) Ἀρμὼθ, καὶ Ζαβὰδ, καὶ Ὀζιζά. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεῒ, Ἰωανὰν, Ἀνανία, καὶ Ζαβοὺ,
29 30 (ο) καὶ Θαλί. Καὶ ἀπὸ υἱῶν (π) Βανουῒ, Μοσολλὰμ, Μαλοὺχ, Ἀδαΐας, Ἰασοὺβ, καὶ (ρ) Σαλουΐα, καὶ Ῥημώθ. Καὶ ἀπὸ
υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, Ἐδνὲ, καὶ Χαλὴλ, καὶ Βαναία, (σ) Μαασία, (τ) Ματθανία, (υ) Βεσελεὴλ, καὶ Βανουῒ, καὶ Μανασσῆ.
31 32 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠρὰμ, Ἐλιέζερ, (φ) Ἰεσία, Μελχία, Σαμαΐας, Σεμεὼν, Βενιαμὶν, (χ) Βαλοὺχ, Σαμαρία.
33 34 Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσὴμ, (ψ) Μετθανία, Ματθαθὰ, (ω) Ζαδαὶβ, Ἐλιφαλὲτ, (α) Ἰεραμὶ, Μανασσῆ, Σεμεΐ. Καὶ
35 36 ἀπὸ υἱῶν Βανὶ, Μοοδία, (β) Ἀμρὰμ, Οὐὴλ, Βαναία, Βαδαία, (γ) Χελκία, (δ) Οὐουανία, Μαριμὼθ, (ε) Ἐ-
37 38 λιασίφ, (ζ) Ματθανία, Ματθαναΐ· καὶ ἐποίησαν Οἱ υἱοὶ Βανουῒ, καὶ οἱ υἱοὶ Σεμεΐ, Καὶ (η) Σελεμία, καὶ Νάθαν,
39 καὶ (θ) Ἀδαΐα, (ι) Μαχαδναβοὺ, Σεσεΐ, (κ) Σαριοὺ, Ἐζριὴλ, καὶ (λ) Σελεμία, καὶ (μ) Σαμαρία, Καὶ Σελλοὺμ, Ἀ-
40 41 μαρεία, Ἰωσήφ. Ἀπὸ υἱῶν Ναβοὺ, (ν) Ἰαὴλ, (ξ) Ματθανίας, Ζαβὰδ, Ζεβεννὰς, Ἰαδαὶ, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Βαναία. Πάν-
42 43 44 τες οὗτοι ἔλαβον γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

Et de filiis Emmer, Anani, et Zabdia: Et de filiis Eram, Maſael, et 20 21
Elia, & Samaia, & Jebel, & Ozia: Et de filiis Phaſur, Elionai, Ma- 22
aſia, & Iſmael, & Nathanael, & Jozabad, & Elaſa. Et de filiis Levitarũ, 23
Jozabad, et Samu, & Colia (ipſe Colita) & Phetheia, & Judas, & Eli-
ezer. Et de cantoribus, Eliſab. Et de janitoribus, Solmen, et Telmen, & 24
Odoth. Et de Iſrael, de filiis Phoros, Ramia, & Azia, & Melchia, & 25
Meamin, & Eleazar, et Aſabia, & Banæa: Et de filiis Helam, Mattha- 26
nia, et Zacharia, & Jaiel, et Abdia, & Jarimoth, & Elia: Et de filiis 27
Zathua, Elionai, Eliſub, Matthanai, & Armoth, & Zabad, & Oziza:
Et de filiis Babei, Joanan, Anania, et Zabu, et Thali: Et de filiis Banui, 28 29
Moſollam, Maluch, Adaias, Jaſub, et Saluia, et Rhemoth: Et de filiis 30
Phaathmoab, Edne, et Chalel, & Banæa, Maaſia, Matthania, Beſeleel, &
Banui, et Manaſſe: Et de filiis Eram, Eliezer, Jeſia, Melchia, Samaias, Se- 31
meon, Benjamin, Baluch, Samaria: Et de filiis Aſem, Metthania, Mattha- 32 33
tha, Zadab, Eliphalet, Hierami, Manaſſe, Semei: Et de filiis Bani, Moo- 34
dia, Amram, Uhel, Banæa, Badaia, Chelcia, Uuania, Marimoth, Eliaſiph, 35 36
Matthania, Matthanai. Et (p) fecerunt Filii Banui, et filii Semei, Et Sele- 37 38
mia, & Nathan, et Adaia, Machadnabu, Seſei, Sariu, Ezriel, et Sele- 39 40
mia, et Samaria, Et Sellum, Amaria, Joſeph: De filiis Nabu, Jael, Mat- 41 42
thanias, Zabad, Zebennas, Jadai, & Joel, & Banæa. Omnes hi acce- 43 44
perant uxores alienas, & genuerant ex eis filios.

MS.A. (ω) Ἀνανίας, (α) Μασείας, (β) Ἰεήλ, (γ) Ἐλιωηναΐ, (δ) Κωλαά, (ε) Σολλὴμ, καὶ Τελλὴμ, (ζ) Ὠδουέ. (η) Μεαμὶμ, (θ) Ἐλεαζά, (ι) Μαθθανία, (κ) Ἀϊεὴλ, (λ) Ἰεριμὼθ, (μ) Ζαθθοὺα, Ἐλιωνναΐ, (ν) Μαθθαναὶ, (ξ) Ἰαρμὼθ, (ο) ὁ Θαλί. (π) Βανεὶ, (ρ) Σαάλ, (σ) Μαασηά, (τ) Μαθθανία, (υ) Βεσελεήλ, (φ) Ἰεσσία, (χ) Μαλούχ, (ψ) Μαθθαναΐ, Μαθθαθά, (ω) Ζαβάδ, (α) Ἰερεμὶ, (β) Ἀμβρὰμ καὶ Οὐὴλ, (γ) Χελία, (δ) Οὐνία, (ε) Ἐλιασεὶβ, (ζ) Μαθθανία, Μαθθαναΐ (η) Σελεμίας, (θ) Ἀδαΐας, (ι) Μαχναδαβοὺ, (κ) Ἀροὺ, (λ) Σελεμίας, (μ) Σαμαρείας, Σελλοὺμ, Ἀμαρίας, (ν) Ἰεϊὴλ, (ξ) Μαθθαθίας, Ἰαδαί,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

20 21 * ومن بني امير * حنانيا وزبديا * ومن بني ايرام * ماسياس * وايليا * وساميا * ويابيل واريا * ومن
22 23 بني فاسور ايلياوي * ماسيا * اسماييل * وناثاييل * ويوزاباد * والاسا * ومن اللاويين * ساموا *
24 وقوليام * والبطار * وفاتايا * والعازر * ويودس * ومن القرآء اليسب * ومن البوابين سليمان *
25 وطلمين * وادوا * ومن اسرايل * من بني فارس * ارميا واريا * وملسيا * وميامين * والعازر *
26 27 واسابيا * وبانيا * ومن بني ايلام * متانيا * وزكريا * ويابيل * وابديا * ويريموث * وايليا * ومن
28 بني زاتوا * ايليانوي * واليسوب * متاناي * ويرماث * وزاباد * وازيزا * ومن بني باباي * يونان *
29 30 وحنانيا * وزبوا * وتالي * ومن بني باني * ماسالام * مالوخ * اديس * ياسوب * ويسال * وريموث * ومن
31 بني فاث مواب * ادنا * خاليل * وبانايا * ماسيا * متانيا * وبسليل * بانوي * ومنسي * ومن بني ايرام *
32 33 اليازار * يسيا * ملشيا * ساماياس * ساماون * بنيامين * مالوخ * ساماريا * ومن بني اسيم * متطاي *
34 35 متاثا * زيداب * اليفلاط * يارام * منسا * ساماي * ومن ابنا ايلي * موديا * امرام * يوييل * بانايا *
36 37 38 بادايا * سالقيا * اونيا * ماريموث * الياسيف * متانيا * مطاناي * فصنع بنو بانوي * ساماي
39 40 * وسلامياس * وناثان * وادياس * ومحنادابوا * وماساساني * وساساي * وازرييل * وسلمياس * وسامرياس *
41 42 * وسالوم * واماریاس * ويوسف * من بني نابو * يابيل * متاثياس * وزاباد * وزبيناس * ورادي *
43 44 ويوييل * وبانايا * جميع هاولاء اخذوا نساء غريبات * وولد لهم منهن بنون *

De filiis autem Amir inventi fuerunt *Ha-* 20
nania, & Zabdia. De filiis Irami, 21
Maaſias, Elia, Samia, Jael, & Ozia.
De filiis Phaſur, Elianoi, Maaſia, 22
Iſmael, Nathanael, Jezabad, & Ela-
ſa. De Levitis autem, Samu, Co- 23
liam, Elitar, Phataia, Eleazar, &
Judas. De lectoribus, Eliſab. De 24
janitoribus, Soliman, Talmin, & Ad-
do. Ex Iſraelitis; de filiis Pharos, 25
Jeremia, Azia, Malchia, Miamin,
Eleazar, Aſabia, & Bania. De filiis 26
Ilami, Mathania, Zacharia, Jael, Ab-
dia, Jerimoth, & Elia. De filiis 27
Zatu, Elianaui, Eliſub, Mathanai,
Jermath, Zabad, & Aziza. De 28
filiis Babai, Joanan, Hanania, Za-
bu, & Tali. De filiis Bani, Meſ- 29
lam, Maluch, Adias, Jaſub, Ja-
ſal, & Rimoth. De filiis Phaat-Mo- 30
ab, Adna, Chalil, Banaia, Maaſia,
Mathania, Baſliel, Banui, & Manaſ-
ſe. De filiis Iram, Eliazar, Jeſia, 31
Melchia, Semeias, & Semeon, Ben- 32
jamin, Maluch, Samaria. De filiis 33
Aſim, Mattai, Mathatha, Zidab, Eli, he-
let, Feram, Manaſſe, Semei. De filiis 34
Eli, Moadia, Amram, Joel, Banaia, 35
Badaia, Chelcia, Unia, Merimoth, Eli- 36
aſiph, Mathania, Mattanai. Et fece- 37
runt filii Banui, Semei, Selemias, Na- 38
than, Adias, Machnadabu, Maſaſani, 39
Saſai, Ezriel, Selemias, Samarias, Sa- 40
lum, Amarias, & Joſeph. De filiis 41
Nabu, Jael, Mathathias, Zabad, Zebe- 42
nias, Zidai, Joel, & Banaia. Omnes 43
iſti duxerant uxores alienigenas, natique 44
fuerant eis filii ex ipſis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΝΕΕΜΙΑΣ.

ΚΕΦ. α'.

1 Λόγοι Νεεμία (α) υἱοῦ Χελκία. καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ (β) Χασελεῦ ἔτους εἰκοστοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν Σουσὰν (γ) ἀ-
2 βιρά. Καὶ ἦλθεν Ἀνανὶ εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν σωθέντων, οἳ
3 κατελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ. (δ) Καὶ εἶπον πρὸς μὲ, Οἱ καταλειπόμενοι οἱ κατα-
λειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τείχη Ἱερουσαλὴμ
καθῃρημένα, (ε) καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί.

NEEMIAS.

CAP. I.

Verba Neemia filii Chelcia. Et factum eſt in menſe Chaſeleu anni vi- 1
geſimi, & ego eram in Suſan (a) Abira. Et venit Anani unus de fratri- 2
bus meis, ipſe, & viri Juda. Et interrogavi eos de (b) ſuperſtitibus, qui
remanſerant ex captivitate, & de Hieruſalem. Et dixerunt ad me; Re- 3
ſidui qui remanſerunt de captivitate ibi in provincia, in malo magno, &
in opprobrio: & mœnia Hieruſalem dejecta: & portæ ejus incenſæ ſunt
in igne.

MS. A. (α) υἱοῦ Ἀχαλία. (β) Χασηλοῦ (γ) ἀβειρρά. (δ) Καὶ εἶπον πρὸς μὲ, Οἱ καταλειπόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας (ε) καὶ πύλαι αὐτῆς

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الكتاب الثاني لعزرا الكاهن *

* بسم الله الخالق الحي الناطق *

* الفصل الاول *

1 * خطاب نحميا ابن حلقيا الكاهن الكبير * وكان في الشهر التاسع * وانا كنت في سوسن
الجوسق بلد اردشير * 2 حتى جاء واحد من اخوتي هو وقوم معه من يهوذا * فسالتهم عن
اليهود القليلة الذين بقوا من السبي وعن اورشليم المدينة * 3 فقالوا لي * هولاي القوم
الذي سالت عنهم من السبي * هم ثم في المدينة وبلية عظيمة ومعيّن * واما اسوار
اورشليم فهي مدعون * وابوابها احرقت بالنار *

LIBER SECUNDUS
EZRÆ SACERDOTIS.

In nomine Dei Creatoris, Vivi,
Rationalis.

CAPUT I.

Sermo Nehemiæ filii Helciæ ſummi ſa- 1
cerdotis. Et fuit menſe nono, exiſtente
me in Suſan palatio regio, *regione Arda-*
ſtris; Ut adventaret quidam è fratri- 2
bus meis unà cum turba, de Judæa.
Quos cùm interrogâſſem de Judæis ſu-
perſtitibus qui reliqui remanſerant è ca-
ptivis, deque urbe Jeruſalem; Dixe- 3
runt mihi, Homines illi captivi de quibus
interrogâſti nos, illic in urbe verſantur in
ſumma miſeria & opprobrio: mœnia ve-
rò Jeruſalem perrupta ſunt, & portæ e-
jus igni exuſtæ.

עזרא : ב

Dei facies ad orans & ,*jejunans fui* Et .dies luxi & ,flevi & ,sedi ,hæc verba *me audire ut* ,fuit Et
וַיְהִי כְּשָׁמְעִי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יָשַׁבְתִּי וָאֶבְכֶּה וָאֶתְאַבְּלָה יָמִים וָאֱהִי צָם וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי 4
,*eū* diligentib⁹ misericordiā & ,pactū custodiens ,terribilis & ,magne Fortis cœli Deus Domine Quæso ,dixi Et .*cœlorum*
הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וָחֶסֶד לְאֹהֲבָיו 5
ego quam ,tui servi orationem ad *audiendum ad* ,aperti tui oculi & ,intendens tua auris quæso Sit .*ejus* mandata custodiētib⁹ &
וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֺתָיו׃ תְּהִי־נָא אָזְנְךָ־קַשֶּׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְתוּחוֹת לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי 6
peccavim⁹ *quæ* ,Israel filiorum *peccatis super confitens* Et .tuis servis Israel filiis *super* nocte ac die hodie *tuas facies ad orans*
מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם יוֹמָם וָלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ וּמִתְוַדֶּה עַל־חַטֹּאות בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָטָאנוּ
& ,statuta & ,præcepta custodivim⁹ non & ,tibi *corrupimus Corrumpendo* .peccavimus mei patris domus & ,ego & ; tibi
לָךְ וַאֲנִי וּבֵית־אָבִי חָטָאנוּ׃ חֲבֹל חָבַלְנוּ לָךְ וְלֹא־שָׁמַרְנוּ אֶת־הַמִּצְוֺת וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־ 7
: dicendo ,tuo servo Moseh mandâsti quod verbi quæso Memento .tuo servo Moseh præcepisti quæ judicia
הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ זְכָר־נָא אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לֵאמֹר 8
si : ea *facietis* & ,mea præcepta *custodietis* & ,me ad *revertimini* Et .populos in vos dispergam ego :prævaricabimini Vos
אַתֶּם תִּמְעָלוּ אֲנִי אָפִיץ אֶתְכֶם בָּעַמִּים׃ וְשַׁבְתֶּם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֺתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אִם־ 9
faciendum habitare ad ,elegi quem locum ad *eos* adducam & ,*eos* congregabo inde ,cœli extremū in vestra expulsio fuerit
יִהְיֶה נִדַּחֲכֶם בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֲקַבְּצֵם וַהֲבֵאוֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לְשַׁכֵּן אֶת־
Domine Quæso .forti tua manu in & ,magna tua fortitudine in redemisti quem ,tu⁹ popul⁹ & ,tui servi ipsi Et .ibi meū nomē
שְׁמִי שָׁם׃ וְהֵם עֲבָדֶיךָ וְעַמֶּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה׃ אָנָּא אֲדֹנָי 10 11
fac prosperare & ;tuū nomē timere *volentium* ,tuorū servorū orationē ad & ,tui servi orationem ad attendens tua auris obsecro sit
תְּהִי נָא אָזְנְךָ־קַשֶּׁבֶת אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ הַחֲפֵצִים לְיִרְאָה אֶת־שְׁמֶךָ וְהַצְלִיחָה־
.regis pincerna eram ego Et .*istius viri facies ad* miserationes in eum da & ,hodie tuum servum quæso
נָּא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנֵהוּ לְרַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ הַזֶּה וַאֲנִי הָיִיתִי מַשְׁקֶה לַמֶּלֶךְ׃

CAP. II. ב

non & ,regi dedi & ,vinum accepi & ;*ejus facies ad* vinū ,regis Artachsastæ vigesimo anno ,Nisan mense in fuit Et
וַיְהִי בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שְׁנַת עֶשְׂרִים לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ יַיִן לְפָנָיו וָאֶשָּׂא אֶת־הַיַּיִן וָאֶתְּנָה לַמֶּלֶךְ וְלֹא־ 1
.cordis malū nisi hoc Non ?*æger tu* non tu & ,*malæ tuæ facies* Quare : rex mihi dixit Et .*ejus facies ad malus fueram*
הָיִיתִי רַע לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ פָּנֶיךָ רָעִים וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלֶה אֵין זֶה כִּי־אִם רֹעַ לֵב 2
domus civitas *quòd* ,*meæ facies erunt malæ* non Cur .vivat *seculum* in Rex :regi dixi Et .valde multum timui Et
וָאִירָא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וָאֹמַר לַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ לְעוֹלָם יִחְיֶה מַדּוּעַ לֹא־יֵרְעוּ פָנַי אֲשֶׁר הָעִיר בֵּית־ 3
? *quærens* tu hoc quo *Super* :rex mihi dixit Et ? igni in sint *peresæ* ejus portæ & *destructa* meorum patrum sepulchrorum
קִבְרוֹת אֲבֹתַי חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ עַל־מַה־זֶּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ 4
me mittas ut ,*tuas facies ad* tu⁹ serv⁹ *erit bene* si & ,bonum *rege super* Si : regem ad dixi Et .cœli Deum ad oravi Et
וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־יִיטַב עַבְדְּךָ לְפָנֶיךָ אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנִי 5
Usquequo :eum apud sedens *conjux* & ,rex mihi Dixitque .eam *ædificabo &* ,meorū patrū seplchrorū civitatem ad ,Jehudah ad
אֶל־יְהוּדָה אֶל־עִיר קִבְרוֹת אֲבֹתַי וְאֶבְנֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ וְהַשֵּׁגַל יוֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ עַד־מָתַי 6
.*certum* tempus ei *dedi* & ,me misit & ,*regis facies ad fuit bonum* Et ? revertêris quando & ,tuum iter erit
יִהְיֶה מַהֲלָכֲךָ וּמָתַי תָּשׁוּב וַיִּיטַב לִפְנֵי־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלָחֵנִי וָאֶתְּנָה לוֹ זְמָן׃

Versio VULG. LAT.

4 Cúmque audissem verba hujuscemodi, sedi, & flevi, & luxi diebus multis : jejunabam, & orabam ante faciem Dei cœli. 5 Et dixi; Quæso, Domine, Deus cœli, fortis, magne atque terribilis, qui custodis pactum & misericordiam cum his qui te diligunt, & custodiunt mandata tua : 6 Fiant aures tuæ auscultantes, & oculi tui aperti, ut audias orationē servi tui, quā ego oro corā te hodiè, nocte & die, pro filiis Israel servis tuis : & confiteor pro peccatis filiorum Israel, quibus peccaverunt tibi : ego & domus patris mei peccavimus, 7 Vanitate seducti sumus, & non custodivimus mandatum tuum, & ceremonias, & judicia, quæ præcepisti Moysi famulo tuo. 8 Memento verbi, quod mandâsti Moysi servo tuo, dicens ; Cùm transgressi fueritis, ego dispergam vos in populos : 9 Et si revertamini ad me, & custodiatis præcepta mea, & faciatis ea; etiamsi abducti fueritis ad extrema cœli, indè congregabo vos, & reducam in locum, quem elegi ut habitaret nomen meum ibi. 10 Et ipsi servi tui, & populus tuus : quos redemisti in fortitudine tua magna, & in manu tua valida. 11 Obsecro, Domine, sit auris tua attendens ad orationem servi tui, & ad orationem servorum tuorum, qui volunt timere nomen tuum : & dirige servum tuum hodiè, & da ei misericordiam ante virum hunc: ego enim eram pincerna regis.

CAP. II.

1 FActum est autem in mense Nisan, anno vigesimo Artaxerxis regis : & vinum erat ante eum, & levavi vinum, & dedi regi : & eram quasi languidus ante faciem ejus. 2 Dixitque mihi rex ; Quarè vultus tuus tristis est, cùm te ægrotum non videam? non est hoc frustrà, sed malum nescio quod in corde tuo est. Et timui valdè, ac nimis: 3 Et dixi regi ; Rex, in æternum vive: quarè non mœreat vultus meus, quia civitas domûs sepulchrorum patris mei deserta est, & portæ ejus combustæ sunt igni ? 4 Et ait mihi rex, Pro qua re postulas? Et oravi Deum cœli, 5 Et dixi ad regem; Si videtur regi bonum, & si placet servus tuus ante faciem tuam, ut mittas me in Judæam, ad civitatem sepulchri patris mei, & ædificabo eam. 6 Dixitque mihi rex, & regina quæ sedebat juxta eum; Usque ad quod tempus erit iter tuum, & quando revertêris? Et placuit ante vultum regis, & misit me ; et constitui ei tempus.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

[illegible] 4
[illegible] 5
[illegible]
[illegible] 6
[illegible]
[illegible]
[illegible] 7 8
[illegible]
[illegible] 9
[illegible]
[illegible] 10 11
[illegible]
[illegible]

4 Tunc auditis hujuscemodi verbis, consedi flens ac plorans multis diebus, quibus jejunavi & oravi coram Deo cœli : 5 Ac dixi ; Obsecro te Domine Deus potentissime, Summe, acque Tremende, veritatem & benevolentiam servans amicis tuis & observantibus mandata tua : 6 Sint modò oculi tui aperti, & aures tuæ intentæ ad audiendam orationem quâ ego servus tuus apud te oro diu noctúque pro Israelitis servis tuis. Equidem fateor peccata Israelitarum quibus in te peccaverunt, & ego atque familia patris mei coram te peccavimus : 7 Haud servantes mandata & leges quas præcepisti Mosi servo tuo. 8 Recordare omnium mandatorum quæ præcepisti Mosi servo tuo, & dixisti ei ; Vos perfidè acturi estis in me, unde ego disperdam vos inter gentes. 9 At cùm ad me conversi fueritis, & mandata mea servaveritis, eaque perfeceritis ; etiamsi fuerint dispersi vestri in extremitatibus cœli, indè recipiam vos & reducam vos ad locum quem elegi ad collocandum ibi nomen meum. 10 Isti quidem servi tui sunt & populus tuus, quem redemisti fortitudine tuâ maximâ & manu tuâ validissimâ. 11 Quæso te Domine, sit auris tua intenta in orationem servi tui & in orationem volentium revereri nomen tuum : & libera servum tuum hodiè, & gratiosum redde eum apud virum istum.

* ܩܦܠܐܘܢ ܒ *

[illegible] 1
[illegible]
[illegible] 2
[illegible] 3
[illegible]
[illegible] 4
[illegible] 5
[illegible]
[illegible] 6
[illegible]

CAP. II.

1 ERam ego pincerna regis : *accidítque* tunc temporis, mense *videlicet* Nisan, anno vigesimo Artahsestis regis, ut vinum propinans corā rege, acciperem vinum offerrémque regi. Cúmque non essem solitus mœstus esse in conspectu regis, 2 Dixit mihi rex ; Quam ob causam vultus tuus mœstus est, quum tu non sis ægrotus ? non est hoc nisi afflictio cordis. Ego quamplurimo timore correptus, 3 Dixi regi ; Rex, æternùm vivas : quarè non squaleret vultus meus, quum urbs sedes regia patrum meorum sit vastata, & portæ ejus igni succensæ ? 4 Tum dicente mihi rege, Qua de re rogas ? Deum cœli deprecatus, 5 Dixi regi; Si regi jucundum est, sique gratus sum ego servus tuus coram te ; mittas me in Judæam, ad urbem sepulchrorum majorum meorum, & ædificem eam. 6 Dixit autem mihi rex ; Stulte, quousque iturus es ac rediturus ? Annuit tamen rex, dimisítque me : at præscripsit mihi tempus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους, ἐκάθισα ϗ ἔκλαυσα ϗ ἐπένθησα ἡμέρας, ϗ ἤμην
5 νηστεύων ϗ προσευχόμενος (ζ) ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ εἶπα, Μὴ δὴ κύριε ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ,
ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας ϗ (†) φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην ϗ τὸ (η) ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν
6 ϗ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· Ἔστω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον, ϗ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι,
τοῦ ἀκοῦσαι προσευχὴν (¨) τοῦ δούλου σου, ἣν ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ
νύκτα περὶ υἱῶν Ἰσραὴλ δούλων σου· ϗ ἐξαγορεύω (θ) ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν Ἰσραὴλ (ι) αἷς ἡμάρτομέν
7 σοι. ϗ ἐγὼ ϗ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν. Διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σὲ, ϗ οὐκ ἐφυλάξαμεν
8 τὰς ἐντολὰς ϗ τὰ προστάγματα ϗ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλω τῷ Μωυσῇ (κ) παιδί σου. Μνήσθητι
δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω (κ) τῷ Μωυσῇ παιδί σου, λέγων, Ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε, ἐγὼ διασκορπιῶ
9 ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς. Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς μὲ, ϗ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου, ϗ ποιήσητε
αὐτὰς, ἐὰν ᾖ ἡ διασπορὰ ὑμῶν ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς ϗ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς
10 τὸν τόπον, ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ αὐτοὶ παῖδές σου ϗ λαός σου,
11 οὓς ἐλύτρωσω (λ) ἐν τῇ δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ, ϗ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ. (μ) Μὴ δὴ κύριε·
ἀλλὰ ἔστω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου, ϗ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σου
τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. ϗ εὐόδωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον, ϗ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμοὺς
(ν) ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου. ϗ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ.

Et factum eſt in audiendo me verba hæc, ſedi, & ploravi, & luxi dies, 4
& fui jejunans, & orans in conſpectu Dei cœli. Et dixi; (c) Ne, 5
quæſo, Domine, Deus cœli, fortis, magnus, & terribilis, cuſtodiens teſtamentum,
& miſericordiam tuam diligentibus (d) ipſum, & cuſtodientibus
mandata ipſius. Sit, quæſo, auris tua attendens, & oculi tui 6
aperti, ad audiendam deprecationem ſervi tui; quam ego deprecor in conſpectu
tuo hodiè die ac nocte pro filiis Iſrael ſervis tuis. Et confiteor ſuper
peccatis filiorum Iſrael, quæ peccavimus tibi. Et ego, & domus patris
mei peccavimus. Diſſolutione diſſolvimus erga te, & non cuſtodivimus 7
mandata, & præcepta, & judicia, quæ mandâſti Moyſi puero tuo.
Memento nunc verbi, quod mandâſti Moyſi puero tuo, dicens; Vos, 8
ſi prævaricati eritis; ego diſpergam vos in populis. Et, ſi reverteritis 9
ad me, & ſervaveritis mandata mea, & feceritis ea; ſi fuerit diſperſio
veſtra à ſummo cœli; inde congregabo ipſos, & introducam ipſos in locum,
quem elegi ad habitandum nomen meum ibi. Et ipſi pueri tui, & 10
populus tuus; quos redemiſti in virtute tua magna, & in manu tua validа.
(e) Ne, quæſo, Domine. Sed ſit auris tua attendens in deprecationem 11
ſervi tui, & ad deprecationem puerorum tuorum volentium timere
nomen tuum. Et proſpera, quæſo, ſervum tuum hodiè; & da eum in
miſerationes in conſpectu viri hujus. Et ego eram pincerna regi.

MS. A. (ζ) ἐνώπιον θεοῦ (†) ὁ φοβερὸς, (η) ἔλεος τοῖς (¨) δούλου (θ) ἐπὶ ἁμαρτίαις (ι) ἃς (κ) τῷ παιδί σου Μωυσῇ, (λ) ἐν δυνάμει (μ) Μὴ δή· ἀλλ᾽ ἔστω (ν) ἐνώπιον τοῦ ἀνδρός. κἀγὼ ἤμην

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ Νισὰν ἔτους εἰκοστοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ, ϗ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ· ϗ ἔλαβον
2 τὸν οἶνον, ϗ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ· ϗ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, Διὰ
τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν, ϗ οὐκ εἶ μετειάζων; (α) ϗ οὐκ ἔστι τοῦτο, εἰ μὴ πονηρία καρδίας. καὶ
3 ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα, Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. διὰ τί οὐ μὴ γένηται
πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου, (β) διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων μου ἠρημώθη, ϗ αἱ πύλαι
4 αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν πυρί; Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, Περὶ τίνος τοῦτο (γ) σὺ ζητεῖς; ϗ προσηυξάμην
5 πρὸς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, ϗ εἰ ἀγαθυνθήσεται
ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου, ὥστε πέμψαι αὐτὸν (δ) ἐν Ἰούδα εἰς πόλιν μνημείων πατέρων
6 μου, ϗ ἀνοικοδομήσω αὐτήν. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς, ϗ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ, Ἕως
πότε ἔσται (ε) ἡ πορεία σου, ϗ πότε ἐπιστρέψεις; ϗ ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ϗ ἀπέστειλέ με,
ϗ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον.

MS. A. (α) οὐκ ἔστιν (β) διὰ τί (γ) συζητεῖς; (δ) εἰς Ἰούδα (ε) ἡ παρουσία σου,

CAP. II.

ET factum eſt in menſe Niſan anni vigeſimi Arthaſaſtha regi, & erat 1
vinum coram (a) me: & levavi vinum, & dedi regi: & non erat alius
coram eo. Et dixit mihi rex; Quarè facies tua mala, & non (b) 2
es infirmus? Et non eſt hoc, niſi malum cordis. Et timui multùm valdè,
Et dixi regi; Rex in æternum vivat. Cur non fiat mala facies mea; 3
quandoquidem civitas, domus monumentorum patrum meorum deſolata
eſt, & portæ ejus exeſæ ſunt in igne? Et dixit mihi rex; Pro quo hoc 4
tu quæris? Et deprecatus ſum ad Deum cœli, Et dixi regi; Si ſuper 5
regem, bonum, & ſi bonus erit puer tuus in conſpectu tuo, ut mittat
ipſum in Juda, in civitatem monumentorum patrum meorum; & reædificabo
eam. Et dixit mihi rex, & concubina ſedens juxta eum: uſque 6
ad quod tempus erit iter tuum, & quando revertêris? Et bonum fuit
coram rege, & miſit me, & dedi ei terminum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 * وكان عند سماعي هذا جلست وبكيت وحزنت اياما كثيرين * وكنت صايما ومصليا قدام الرب
5 الاله اله السماء والارض * وقلت بطلبة يا رب يا الاه السماء * الضابط العظيم المهوب * حافظ العهد
6 والفضل لمحبيه وحافظي فرايضه * تكون الآن سامعا ناصتا الى سماع صلاة عبدك الذي انا
مصليا بين يديك في هذا الزمان نهارا وليلا على بني اسرايل الذين اخطوا بين يديك * وانا
7 واهل بيت ابي اخطينا اليك * اذ افسدنا افعالنا بين يديك * ولم نحفظ الوصايا والمرسوم
8 والاحكام الذي امرت على يد موسى عبدك * اذكر الآن الخطاب الذي اوصيت موسى
9 عبدك * وقلت له * ان اثمتم كذبتم بي وانا ابددكم في الشعوب * وسترجعون الي وتحفظون
فرايضي وتعملونها * وان تكونوا مبددين في طرف السماء فاني اجمعكم واجيبكم الى الموضع
10 الذي اخترته ليكون اسمي ثم * فانظر الى عبيدك وشعبك الذي خلصت يا رب بقوتك
11 العظيمة وبذراعك القوي * واقبل طلبة وصلاة عبيدك المحبين اسمك الخايفين منك *
وانجح الآن لعبدك اليوم * واعطيه رحمات قدام هذا الرجل * وانا كنت ساقي الملك *

Et fuit his auditis, ut ſedens lugerem ac 4
dolerem diebus multis, maneremque jejunans
& orans coram Domino Deo, Deo
cœli ac terræ, Et dicerem; Quæſo O 5
Domine O Deus cœli, Omnitenens, Summe,
Tremende; ſervans fœdus & beneficentiam
diligentibus te & cuſtodientibus
ſtatuta tua: Eſto nunc audiens 6
& auſcultans ad percipiendam orationem
ſervi tui, quam ante te profundo hoc
tempore diu noctuque pro filiis Iſraelis
qui coram te peccaverunt. Ego etiam &
gens paternæ domûs meæ peccavimus in
te, Corrumpentes opera noſtra coram te, 7
neque ſervantes præcepta, ſtatutum, atque
judicia quæ mandâſti per Moſen ſervum
tuum. Memento nunc ſermonis 8
quem mandâſti Moſi ſervo tuo, & dixiſti
ei; Si vos mentiti fueritis in me,
ego viciſſim diſpergam vos inter gentes:
At ad me reverſi, & ſtatuta mea cuſtodientes 9
& exequentes; etiamſi diſperſi fueritis
in extremitatem cœli, equidem colligam
vos & adducam vos ad locum
quem elegi ut ibi ſit nomen meum. Reſpice 10
igitur in ſervos tuos & populum
tuum quem liberâſti O Domine potentiâ
tuâ magnâ & brachio tuo valido: Et 11
ſuſcipe deprecationem & orationem ſervorum
tuorum diligentium nomen tuum,
te reverentium: & proſperum nunc redde
ſervum tuum hodie, & præſta ei miſericordias
apud hunc virum. Ego autem
eram pincerna regis.

* الفصل الثاني *

1 * فلما كان في شهر نيسان سنة عشرين لارتحششت الملك * كان بين يدي خمرا * فرفعت كاس
2 الخمر واعطيت الملك * ولم اكن مبغوضا منه * ولا ممن هو بين يديه * فقال لي ما بال وجهك
عبوس بخلاف عادتك * وانت ليس بمريض * ليس هذا الا سوسة * فخشيت جدا من كلامه
3 * وقلت له * الملك يعيش الى الابد * ما بال لا يتغير وجهي ويستحيل * والغم في باطن
4 قلبي * من اجل ان المدينة التي فيها ذكر قبور ابآي خربة * وابوابها ماحجة بالنار * فقال
5 لي الملك * على هذا متبعي * وصليت الى الاه السماء * وقلت للملك ان يحسن عندك
6 وبين يديك * فارسلني الى بلاد يهودا الى مدينة قبور ابآي فاعمرها * فقال لي الملك *
يا مسكين الى متى يكون مسيرك * فحسن عند الملك ان يخليني بعد ما اعطيته
عهدا *

CAP. II.

ITaque menſe Niſan, anno vigeſimo Artahſeſtis 1
regis, cùm vinum haberem coram
me, & levâſſem calicem vini, &
porrexiſſem regi; (neque verò exoſus eram
ipſi, neque iis qui erant in conſpectu
ipſius) Dixit mihi; Quid rei eſt quòd 2
vultus tuus triſtis eſt præter conſuetudinem
tuam, quum tu non ſis æger? non eſt
hoc niſi angor: quare extimui valde verba
ejus, Et dixi ei; Vivat rex in æternum: 3
quonam pacto non immutaretur
vultus meus & alteraretur, quandoquidem
dolor occupat præcordia mea, eò
quòd urbs in qua ſunt monumenta ſepulchrorum
patrum meorum, vaſtata eſt, &
portæ ejus igni deletæ? Dixit mihi rex, 4
Id expetis? Tum Deum cœli deprecatus,
Dixi regi; Si gratum tibi & 5
coram te eſt, mitte me in regionem Judææ
ad urbem ſepulchrorum majorum meorum,
ut ædificem eam. Dixit mihi rex, 6
Heus miſer, quouſque tandem perdurabit
curſitatio tua? placuit tamen regi dimittere
me, poſtquam tempus ei præfiniviſſem.

נחמיה : ב

donec me traducant ut , flumen trans duces ad mihi dent epiſtolas , bonum *rege ſuper* Si : regi dixi Et
7 ואמר למלך אם־על־המלך טוב אגרות יתנו־לי על־פחות עבר הנהר אשר יעבירוני עד אשר־
contignandum ad ligna mihi det ut , regi quod *paradiſi* cuſtodem Aſaph ad epiſtolam Et .Jehudah in veniam
8 אבוא אל־יהודה: ואגרת אל־אסף שמר הפרדס אשר למלך אשר יתן־לי עצים לקרות את־
mei Dei manū juxta rex mihi dedit Et *.eam in* fuero ingreſſus quam domui & ,civitatis muro & ,domui quæ palatii portas
שערי הבירה אשר־לבית ולחומת העיר ולבית אשר־אבוא אליו ויתן־לי המלך כיד־אלהי
principes rex mecum miſit Et .regis epiſtolas eis dedi & , flumen trans duces ad veni Et .me ſuper bonam
9 הטובה עלי: ואבוא אל־פחוות עבר הנהר ואתנה להם את אגרות המלך וישלח עמי המלך שרי
quòd , *magno malo eis fuit malum* &,Hammonites ſervus Thobijah & ,Choronites Sanballat audivit Et .equites & ,*virtutis*
10 חיל ופרשים: וישמע סנבלט החרני וטוביה העבד העמני וירע להם רעה גדלה אשר־
, nocte ſurrexi Et .tribus diebus ibi fui & , Jeruſalaim in veni Et .Iſrael filiis bonum quærendum ad homo veniſſet
11 בא אדם לבקש טובה לבני ישראל: ואבוא אל־ירושלם ואהי־שם ימים שלשה: ואקום לילה
12 .Jeruſalaim in *faciendum ad* , meum cor in dediſſet meus Deus quid , homini indicavi non & , mecum *paucus* viri & , ego
אני ואנשים מעט עמי ולא־הגדתי לאדם מה אלהי נתן אל־לבי לעשות לירושלם
, nocte vallis portam per ſum egreſſus Et *.eo in equitans ego quo* jumentum niſi , mecum non jumentum Et
13 ובהמה אין עמי כי אם־הבהמה אשר אני רכב בה: ואצאה בשער־הגיא לילה
eius *portæ &* , *rupti ipſi* qui Jeruſalaim muros *in conſiderans fui &* : ſtercorum portam ad & ,draconis *oculi facies ad* &
ואל־פני עין התנין ואל־שער האשפת ואהי שבר בחומת ירושלם אשר־הם פרוצים ושעריה
.eo ſub tranſeundū ad jumento locus non & ;regis *piſcinam* ad & , fontis portam ad tranſivi Et .igni in *pereſæ* erant
14 אכלו באש: ואעבר אל־שער העין ואל־ברכת המלך ואין־מקום לבהמה לעבר תחתי:
magnates Et .redii & , vallis portam per veni & ,ſum reverſus & :murum *in conſiderans fui* & ,nocte torrentē per *aſcendens fui* Et
15 ואהי עלה בנחל לילה ואהי שבר בחומה ואשוב ואבוא בשער הגיא ואשוב: והסגנים
16 , opus *facienti reſiduo* &,magiſtratib° & , *heroib°* & ,ſacerdotib° &,Jehudæis & : *faciens ego* quid & , abiiſſem quò *noverunt non*
לא ידעו אנה הלכתי ומה אני עשה וליהודים ולכהנים ולחרים ולסגנים וליתר עשה המלאכה
ej° portæ & ,*deſtructa* Jeruſalaim quia , *eo in nos quo* malum *videntes* Vos : eos ad dixi Et .indicavi non eouſque
17 עד־כן לא הגדתי: ואמר אלהם אתם ראים הרעה אשר אנחנו בה אשר ירושלם חרבה ושעריה
manum eis indicavi Et .opprobrium ultrà ſimus non & ,Jeruſalaim murum ædificemus & ,*Itote* .igni in ſunt ſuccenſæ
18 נצתו באש לכו ונבנה את־חומת ירושלם ולא־נהיה עוד חרפה: ואגיד להם את־יד
corroborarunt Et .ædificemus &,Surgamus :dixerunt Et .mihi dixit quæ regis verba etiam &,me ſuper bona ipſa quòd ,mei Dei
אלהי אשר־היא טובה עלי ואף־דברי המלך אשר אמר־לי ויאמרו נקום ובנינו ויחזקו
ſubſannaverunt & , Harbites Gheſem & , Hammonites ſervus Thobiah & ,Choronites Sanballat audivit Et .bonum in *ſuas* manus
19 ידיהם לטובה: וישמע סנבלט החרני וטביה העבד העמוני וגשם הערבי וילעגו
? rebellantes vos regem contra Nunquid *?facientes vos* quod hoc *verbum* Quid : dixerunt & ,nos *ſuper* deſpexerunt & , nos
לנו ויבזו עלינו ויאמרו מה־הדבר הזה אשר אתם עשים העל המלך אתם מרדים:
:ædificemus &,Surgamus .ej° ſervi nos & ,nos faciet proſperare ipſe , cœlorum Deus : eos ad dixique ,verbum eis reddidi Et
20 ואשיב אותם דבר ואומר להם אלהי השמים הוא יצליח לנו ואנחנו עבדיו נקום ובנינו
.Jeruſalaim in memoria & ,juſtitia & , pars non vobis &
ולכם אין־חלק וצדקה וזכרון בירושלם:

Verſio VULG. LAT.

Et dixi regi; Si regi videtur bonum, epiſtolas det mihi ad duces regionis trans Flumen, ut traducant me, donec veniam in Judæam: 7 Et epiſtolam ad Aſaph cuſtodem ſaltûs regis, ut det mihi ligna, ut tegere poſſim portas turris domûs, & muros civitatis, & domum, quam ingreſſus fuero. Et dedit mihi rex juxta manum Dei mei bonam mecum. 8 Et veni ad duces regionis trans Flumen, dedíque eis epiſtolas regis. Miſerat autem rex mecum principes militum, & equites. 9 Et audierunt, Sanaballat Horonites, & Tobias ſervus Ammanites: & contriſtati ſunt afflictione magnâ, quòd veniſſet homo, qui quæreret proſperitatem filiorum Iſrael. 10 Et veni Jeruſalem, & eram ibi tribus diebus. 11 Et ſurrexi nocte ego, & viri pauci mecum, & non indicavi cuiquam quid Deus dediſſet in corde meo ut facerem in Jeruſalem, & jumentum non erat mecum, niſi animal, cui ſedebam. 12 Et egreſſus ſum per portam vallis nocte, & ante fontem draconis, & ad portam ſtercoris, & conſiderabam murum Jeruſalem diſſipatum, & portas ejus conſumptas igni. 13 Et tranſivi ad portam fontis, & ad aquæductum regis, & non erat locus jumento, cui ſedebam, ut tranſiret. 14 Et aſcendi per torrentem nocte, & conſiderabam murum, & reverſus veni ad portam vallis, & redii. 15 Magiſtratus autem neſciebant quò abiiſſem, aut quid ego facerem: ſed & Judæis, & ſacerdotibus, & optimatibus, & magiſtratibus, & reliquis qui faciebant opus, uſque ad id loci nihil indicaveram. 15 Et dixi eis; Vos nóſtis afflictionem in qua ſumus; quia Jeruſalem deſerta eſt, & portæ ejus conſumptæ ſunt igni: venite & ædificemus muros Jeruſalem, & non ſimus ultrà opprobrium. 17 Et indicavi eis manum Dei mei, quòd eſſet bona mecum, & verba regis, quæ locutus eſſet mihi, & aio; Surgamus, & ædificemus. Et confortatæ ſunt manus eorum in bono. 18 Audierunt autem, Sanaballat Horonites, et Tobias ſervus Ammanites, et Goſem Arabs, et ſubſannaverunt nos, et deſpexerunt, dixerúntque; Quæ eſt hæc res, quam facitis? numquid contra regem vos rebellatis? 19 Et reddidi eis ſermonem, dixíque ad eos; Deus cœli ipſe nos juvat, et nos ſervi ejus ſumus: ſurgamus et ædificemus: vobis autem non eſt pars, et juſtitia, et memoria in Jeruſalem. 20

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

7 *ܘܐܡܪܬ ܠܡܠܟܐ. ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ: ܢܟܬܒܘܢ ܠܝ ܐܓܪܬܐ ܠܘܬ ܫܠܝܛܐ ܕܒܥܒܪ
8 ܢܗܪܐ. ܕܢܥܒܪܘܢܢܝ ܥܕܡܐ ܕܐܙܠ ܠܝܗܘܕ. *ܘܐܓܪܬܐ ܐܚܪܬܐ ܠܘܬ ܐܣܦ ܢܛܪ ܦܪܕܝܣܐ ܕܡܠܟܐ.
ܕܢܬܠ ܠܝ ܩܝܣܐ ܠܡܥܒܕ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ ܘܕܒܝܪܬܐ. ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܘܒܝܬܐ ܕܐܥܘܠ
9 ܠܗ. ܘܝܗܒ ܠܝ ܡܠܟܐ. ܐܝܟ ܐܝܕܗ ܕܐܠܗܝ ܕܐܝܬܝܗ ܥܡܝ. *ܘܐܬܝܬ ܠܘܬ ܫܠܝܛܐ
ܕܒܥܒܪ ܢܗܪܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܗ ܐܓܪܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܫܕܪ ܥܡܝ ܡܠܟܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܚܕ ܕܦܪܫܐ.
10 *ܘܫܡܥܘ ܣܢܒܠܛ ܚܘܪܢܝܐ. ܘܛܘܒܝܐ ܥܒܕܐ ܕܥܡܘܢܝܐ. ܘܐܬܒܐܫ ܠܗܘܢ ܒܫܓܝܐܬ
11 ܥܠ ܕܐܬܐ ܓܒܪܐ ܠܡܒܥܐ ܛܒܬܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. *ܘܐܬܝܬ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܗܘܝܬ ܬܡܢ
12 ܝܘܡܝܢ ܬܠܬܐ. *ܘܩܡܬ ܒܠܠܝܐ ܐܢܐ ܘܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܕܐܬܘ ܗܘܘ ܥܡܝ. ܘܠܐ ܚܘܝܬ ܠܐܢܫ
ܡܕܡ ܕܪܡܐ ܐܠܗܐ ܒܠܒܝ ܠܡܥܒܕ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܥܝܪܐ ܠܝܬ ܗܘܐ ܥܡܝ. ܐܠܐ ܐܢ ܒܥܝܪܐ
13 ܕܪܟܝܒ ܗܘܝܬ ܥܠܘܗܝ. *ܘܢܦܩܬ ܒܠܠܝܐ ܒܬܪܥܐ ܕܢܚܠܐ ܠܘܩܒܠ ܥܝܢ ܬܠܠܐ. ܘܠܬܪܥܐ
ܕܐܣܦܘܬ. ܘܗܘܝܬ ܣܟܪ ܫܘܪܝܗ ܕܐܘܪܫܠܡ ܕܡܬܦܪܕܝܢ ܗܘܘ. ܘܬܪܥܐ ܕܝܩܝܕܝܢ ܗܘܘ
14 ܒܢܘܪܐ. *ܘܥܒܪܬ ܠܘܬ ܬܪܥܐ ܕܢܚܠܐ ܘܠܡܪܙܒܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܐܬܪܐ ܠܒܥܝܪܐ ܠܡܥܒܪ
15 ܬܡܢ. *ܘܗܘܝܬ ܣܠܩ ܒܢܚܠܐ ܒܠܠܝܐ. ܘܗܘܝܬ ܣܟܪ ܒܠܠܝܐ. ܘܐܬܝܬ ܥܐܠ ܒܬܪܥܐ ܕܢܚܠܐ
16 ܘܗܦܟܬ. *ܘܫܠܝܛܢܐ ܠܐ ܝܕܥܘ ܠܐܝܟܐ ܐܙܠܬ. ܘܡܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ. ܘܠܝܗܘܕܝܐ ܘܟܗܢܐ.
17 ܘܫܠܝܛܢܐ ܘܣܦܪܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܥܒܕܝ ܥܒܝܕܬܐ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܠܐ ܚܘܝܬ. *ܘܐܡܪܬ
ܠܗܘܢ. ܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܒܒܝܫܬܐ ܕܐܝܬܝܢ ܒܗ. ܗܐ ܐܘܪܫܠܡ ܚܪܒܐ. ܘܬܪܥܝܗ ܝܩܝܕܝܢ ܒܢܘܪܐ.
18 ܬܘ ܢܒܢܐ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܬܘܒ ܚܣܕܐ. *ܘܚܘܝܬ ܠܗܘܢ ܐܝܕܐ ܕܐܠܗܝ
ܕܗܘܬ ܥܡܝ ܠܛܒܬܐ. ܐܦ ܡܠܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܐܡܪܝ ܠܝ. ܘܐܡܪܘ. ܢܩܘܡ ܘܢܒܢܐ ܘܚܝܠܘ.
19 ܐܝܕܝܗܘܢ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ. *ܘܫܡܥܘ ܣܢܒܠܛ ܚܘܪܢܝܐ. ܘܛܘܒܝܐ ܓܒܪܐ
ܥܡܘܢܝܐ. ܘܓܫܡ ܥܪܒܝܐ. ܘܓܚܟܘ ܥܠܝܢ ܘܒܙܚܘ ܒܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܢܐ ܗܘ ܥܒܕܐ
20 ܗܢܐ ܕܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܕܠܡܐ ܥܠ ܡܠܟܐ ܡܪܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. *ܘܐܦܢܝܬ ܐܢܘܢ ܦܬܓܡܐ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܦܪܩܢ. ܘܚܢܢ ܥܒܕܝܢ ܘܩܝܡܝܢ ܘܒܢܝܢ. ܘܠܟܘܢ
ܠܝܬ ܠܟܘܢ ܕܝܢܐ ܘܕܘܟܪܢܐ ܘܡܢܬܐ ܒܐܘܪܫܠܡ.

Deinde dixi regi; Si regi gratum eſt, ſcribant mihi epiſtolam ad præſidem qui eſt in *regione* transfluviali, ut tranſmittant me donec perveniam ad Judæam: 7 Et *aliam* epiſtolam ad Aſaphum cuſtodem viridarii regis, ut det mihi ligna ad conficiendas portas domûs & palatii, murorum urbis, & domûs quam ingreſſurus ſum: deditque mihi rex, prout manus Dei mei affuerat mihi. 8 Cùm itaq; perveniſſem ad præſidem qui erat trans flumen, reddidi ei epiſtolam regis: Miſerat autem mecum rex ducem quendam equitum. 9 Quod cùm audiſſet Sambelat Huranites, & Tobia, ſervi Ammonitarum; ægrè tulerunt adveniſſe hominem ad procurandum bonum Iſraelitis. 10 Deniq; cùm perveniſſem in Jeruſalem, & fuiſſem ibi tribus diebus; 11 Surrexi noctu ego et viri illi qui mecum venerant (nemini autem indicavi quod Deus indiderat animo meo faciendum pro Jeruſalem: neq; jumentum erat mecum, præter jumentū illud cui inſidebam) 12 Et egreſſus ſum noctu ad portam vallis, verſùs fontem collium, tum ad portā Aſphoth; & obturare cœpi muros Jeruſalem qui perrupti erant, & portas quæ erant igni ſuccenſæ. 13 Inde tranſivi ad portā vallis & ad aquæductum regis, at non erat ibi jumento tranſeundi locus. 14 Aſcendebam ergò per vallem noctu, & obturabam noctu; ac tum veniebam, & ingrediens per portam vallis revertebar. 15 Præfecti verò neſciebant quò irem aut quid facerem: nam Judæis, ſacerdotibus, præfectis, ſcribis, & reliquis curatoribus operis adhuc non indicaveram. 16 Tum dixi eis; Vos videtis malum in quo verſamur: ecce Jeruſalem vaſtata eſt, & portæ ejus igni exuſtæ: venite, ædificemus murum Jeruſalem, ut non ſimus poſthac opprobrium. 17 Et cùm indicâſſem eis manum Dei mei affuiſſe mihi in bonum, & verba regis quæ dicta mihi fuerant; dixerunt, Surgemus & ædificabimus: & confirmârunt manus ſuas ad agendum bonum. 18 Quod cùm audiſſent Sambelat Huranites, & Tobia, viri Ammonitæ, & Geſom Arabs; deriſerunt & ſubſannârunt nos, dicentes; Quodnam eſt opus hoc quod aggredimini? an contra regem rebellatis? 19 Quibus reſponſum dedi ac dixi; Deus quidem cœli ſervavit nos, ideo nos operamur, ſurgimus, & ædificamus: vobis autem neque jus, neque memoria, neque pars eſt in Jeruſalem. 20

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ, Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχοις πέραν
8 τοῦ ποταμοῦ, ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ Ἰούδαν, Καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ἀσὰφ φύλακα τοῦ παραδείσου
ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναί μοι ξύλα στεγάσαι τὰς πύλας, ϗ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, ϗ εἰς
9 οἶκον ὃν εἰσελεύσομαι εἰς αὐτόν. ϗ ἔδωκέ μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθή. Καὶ ἦλθον πρὸς
τοὺς ἐπάρχοις πέραν τοῦ ποταμοῦ, ϗ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως· ϗ ἀπέστειλε μετ' ἐμοῦ
10 ὁ βασιλεὺς (ζ) ἀρχηγοὺς δυνάμεως ϗ ἱππεῖς. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, ϗ Τωβία ὁ δοῦλος
(η) Ἀμμωνὶ, ϗ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο, (θ) ὅτι ἥκει ὁ ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς
11 12 Ἰσραήλ. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ
ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ, ϗ οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ τί ὁ θεὸς δίδωσι εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι
μετὰ τοῦ Ἰσραήλ, ϗ κτῆνος οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ, εἰ μὴ τὸ κτῆνος (†) ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῷ.
13 Καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ γωληλὰ, ϗ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν, ϗ εἰς πύλην τῆς κοπρίας· ϗ
ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσι, ϗ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν (ι)
14 πυρί. Καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλην τοῦ αἶν, ϗ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως, ϗ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνει
15 παρελθεῖν ὑποκάτω μου. Καὶ ἤμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χειμάρρου νυκτὸς, ϗ ἤμην συντρίβων
16 ἐν τῷ τείχει, ϗ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, ϗ ἐπέστρεψα. Καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν
τί ἐπορεύθην, ϗ τί ἐγὼ ποιῶ· ϗ τοῖς Ἰουδαίοις, ϗ τοῖς ἱερεῦσι, ϗ τοῖς ἐντίμοις, ϗ τοῖς
17 στρατηγοῖς, ϗ τοῖς καταλοίποις τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς,
Ὑμεῖς βλέπετε (κ) τὴν πονηρίαν ταύτην, ἐν ᾗ ἐσμὲν ἐν αὐτῇ, πῶς Ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ
αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρί. δεῦτε, ϗ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, ϗ οὐκ ἐσόμεθα
18 ἔτι ὄνειδος. Καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἥ ἐστιν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, (λ) ϗ πρὸς τοὺς
λόγους τοῦ βασιλέως οὓς εἶπέ μοι· ϗ εἶπα, Ἀναστῶμεν, ϗ οἰκοδομήσωμεν. ϗ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες
19 αὐτῶν (μ) εἰς τὸ ἀγαθόν. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, ϗ Τωβία ὁ δοῦλος ὁ Ἀμμωνὶ, ϗ Γησὰμ
ὁ Ἀραβὶ, ϗ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, ϗ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς, ϗ εἶπον, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε;
20 ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε; Καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον, ϗ εἶπα αὐτοῖς, Ὁ θεὸς
τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν, ϗ ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροὶ, ϗ οἰκοδομήσομεν· καὶ ὑμῖν
οὐκ ἔστι μερὶς καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν Ἱερουσαλήμ.

Et dixi regi; Si ſuper regem, bonum; det mihi epiſtolas ad ſubregulos 7
trans flumen; ut deducant me, donec venero in Judam; Et epiſtolam 8
ad Aſaph cuſtodem paradiſi, qui eſt regi, ut det mihi ligna ad tegendum
(c) portas, & ad murum civitatis, & ad domum, quam ingrediar
in eam. Et dedit mihi rex, ſicut manus Dei bona. Et veni ad ſubregulos 9
trans flumen, & dedi eis epiſtolas regis. Et miſerat mecum rex
principes virtutis, & equites. Et audivit Sanaballat Aroni, & Tobia 10
ſervus Ammoni: & malum eis factum (d) eſt; quia venit homo
quærere bonum filiis Iſrael. Et veni in Hieruſalem, & fui ibi dies tres. 11
Et ſurrexi nocte ego, & viri pauci mecum, & non annuntiavi homini, 12
quid Deus dat in cor meum facere cum Iſrael: & jumentum non eſt
mecum, niſi jumentum, quem ego inſcendo ſuper illud. Et egreſſus ſum 13
in (e) porta Golila, & ad os fontis ficuum, & ad portam ſtercoris. Et
eram (f) converſans in muro Hieruſalem, quod ipſi diruunt, & portæ ejus
exeſæ erant igne. Et tranſivi ad portam (g) Ain, & ad piſcinam regis, 14
& non erat locus jumento tranſire ſub me. Et fui aſcendens in (h) 15
muro torrentis nocte, & fui converſans in muro, & fui in porta vallis,
& reverti. Et cuſtodes non cognoverunt, quid ibam, & quid ego facio. 16
Et Judæis, & ſacerdotibus, & optimatibus, & ducibus, & reliquis
facientibus opera uſque tunc non indicaveram. Et dixi ad eos; 17
Vos videtis malum hoc, in quo ſumus in eo, quomodò Hieruſalem deſerta,
& portæ ejus datæ ſunt igni: Venite, & exædificemus murum Hieruſalem:
& non erimus ultrà opprobrium. Et annuntiavi eis manum 18
Dei, quæ eſt bona ſuper me, & (i) præterea verba regis, quæ dixit mihi.
Et dixi; Surgamus, & ædificemus. Et confortatæ ſunt manus eorum
in bonum. Et audivit Sanaballat Aroni, & Tobia ſervus Ammoni, 19
& Geſam Arabi, & ſubſannaverunt nos, & venerunt ſuper nos, &
dixerunt; Quid verbum hoc, quod vos facitis? An ſuper regem vos
rebellatis? Et retuli eis verbum, & dixi eis; Deus cœli ipſe proſperabit 20
nos: & nos ſervi ejus puri, & ædificabimus. Et vobis non eſt pars,
& juſtitia, & memoria in Hieruſalem.

MS. A. (ζ) ἀρχηγὸς τῆς δυνάμεως (η) ὁ Ἀμμωνὶ, (θ) ὅτι ἥκει ἄνθρωπος (†) ὃ ἐγὼ (ι) ἐν πυρί. (κ) τὴν πονηρίαν, ἐν ᾗ (λ) καὶ τοὺς λόγους (μ) εἰς ἀγαθόν.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وقلت للملك * ان حسن عند الملك بأن يأمر يعطوني مراسيم الى امير شط الفراة * حتى 7
يجوزني الى ان ادخل الى بلد يهودا * ومنشورا الى اصاف وحافظي بستان الملك * ليعطيني 8
خشبا لتسقيف دهليز ابواب القصر الذي للبيت * ولسور المدينة * وللبيت الذي ادخل اليه *
واعطاني الملك بيد الاهي الحسنة علي * وجيت الى امراء شط الفراة * واعطيتهم مناشير 9
الملك * وارسل الملك معي رسلا جيوشا وخيولا * فسمع سنبلاط الحوراني وطوبيا العماني * 10
فصعب عليهما صعوبة عظيمة * اذ جاء انسان لطلب خير بني اسرايل * فدخلت الى اورشليم * 11
وكنت ثم ثلثة ايام * فقمت ليلا انا واناس معي قليل * ولم اخبر انسانا بالشي الذي 12
القاه الله في قلبي للفعل في اورشليم * وبهيمة ليس معي الا البهيمة التي انا راكبها
* وخرجت من باب الوهاة ليلا * وجيت الى باب الوادي ليلا * وكنت مرتجي المضي الى 13
باب الاسباط * ومتمهل في اسوار اورشليم التي هي [illegible] * وابوابها التي احرقت بالنار
14 15 * وجيت الى باب العين والى بركة الملك * وليس مكان للبهيمة ان تجوز تحتي * وكنت صاعدا
للوادي ليلا * وكنت مرتجي في السور * ورجعت وجيت الى باب الوادي ورجعت
* والمقدمون لم يعلموا اني مضيت ولا اي شي انا فاعل * ولا لليهود ولا للروساء ولا 16
الكهنة والمقدمين ولا بقية فاعلي الصناعة والى الآن لم اخبر * وقلت لهم * انتم 17
ناظرين البلية التي نحن فيها * اورشليم خربة * وابوابها محروقة بالنار * فقالوا حتى
متى نبنا اسوار اورشليم ولا تكون معيرين * فاخبرتهم الامر بيد الاهي التي هي 18
جيدة علي * وايضا خطاب الملك الذي قال لي * وقالوا نقوم ونبني * وشددوا ايديهم
للخير * فلما سمع سنبلاط الحوراني وطوبيا العبد العماني وجشم الاعرابي هزوا بنا وحقرونا * 19
وقالوا ايش هذا الذي انتم فاعلين * هل على الملك انتم عاصيين * فرديت عليهم 20
الجواب وقلت لهم * الاه السماء هو ينجح لنا نحن عبيده لنقوم ونبني * وليس لكم قسمة
وعدل او ذكر في اورشليم *

Et dixi regi, Si placeat regi præcipere 7
ut dentur mihi diplomata ad imperatorem
ripæ Euphratis, ut deducat me donec
ingrediar in regionem Judææ:
Et epiſtola ad Aſaph & cuſtodes hortorum 8
regis, ut det mihi ligna ad extruendum
tectum porticûs januarum palatii
domûs, & pro mœnibus urbis, &
pro domo quam ingreſſurus ſum. Quæ
cùm conceſſiſſet mihi rex per manum
Dei mei mihi propitiam, Adivi imperatores 9
ripæ Euphratis, reddidique eis
diplomata regis. Miſit quoque rex mecum
nuntios, copias, & equites.
Audientes autem Samballat Horanites 10
& Tobia Ammonites, ægrè tulerunt vehementer
quòd veniſſet quidam ad curandum
bonum Iſraelitis. Quare Jeroſolymam 11
ingreſſus, ibidemque triduo
commoratus; Noctu ſurrexi ego & 12
homines illi pauci qui mecum erant, nemini
que ſignificavi rem quam Deus indiderat
animo meo faciendam in Jeruſalem:
& jumentum nullum erat mecum,
præter jumentum illud quod conſcendebam.
Et egreſſus è porta vallis 13
noctu, veni ad portam torrentis noctu,
ſperans me iturum ad portam tribuum,
& contemplans muros Jeruſalem qui
perrupti erant, & portas ejus quæ erant
igni ſuccenſæ. Inde veni ad portam 14
fontis & ad piſcinam regis, nec patebat
locus jumento tranſeundi ſub me:
Quamobrem aſcendi ad torrentem noctu, 15
& contemplabar murum: tum redii
ad portam torrentis, ac reverſus ſum.
Præpoſiti verò neſciebant quò abiiſſem, 16
neque quid agerem: nam ne Judæis quidem,
neque principibus, neque ſacerdotibus,
aut præpoſitis, neque cæteris
facientibus opus, quicquam adhuc ſignificaveram.
Et dixi eis, Vos videtis 17
miſeriam in qua verſamur; Jeruſalem
vaſtata eſt, & portæ ejus igni
ſuccenſæ. Dixerunt, Quouſque tandem
reædificarentur muri Jeruſalem, ut non
ſint improperio? Sed cùm indicâſſem 18
eis negotium, ductrice manu Dei mei
quæ propitia mihi erat, ac præterea
ſermonem regis quem dixerat mihi;
dixerunt, Surgamus, & ædificemus:
& confirmaverunt manus ſuas ad bonum.
Hæc cùm audiſſent Samballat 19
Horanites, Tobia ſervus Ammonites,
& Geſam Arabs; deriſerunt ac deſpexerunt
nos, & dixerunt: Quid
eſt hoc quod agitis? num in regem rebelles
eſtis? Quibus reddidi reſponſum 20
ac dixi; Deus cœli ipſe proſperos reddet
nos ſervos ſuos ut ſurgamus &
ædificemus: vobis autem non eſt pars,
neque juriſdictio, aut memoria in Jeruſalem.

נחמיה : ג

CAP. III. ג

ſtatuerunt &,eā conſecrârunt ipſi :pecoris portam ædificaverunt &,ſacerdotes ej⁹ fratres &,magnus ſacerdos Eljaſib ſurrexit Et
1 ויקם אלישיב הכהן הגדול ואחיו הכהנים ויבנו את־שער הצאן המה קדשוהו ויעמידו
ſuper &,Jerecho viri ædificaverunt ej⁹ manū ſuper Et .Chananel turrim ad uſque eā conſecrârunt ,Meah turrim ad uſque & ;ej⁹ fores
2 דלתתיו ועד־מגדל המאה קדשוהו עד מגדל חננאל: ועל־ידו בנו אנשי ירחו ועל־
ſtatuerūt &,eā contignaverunt Ipſi .Haſenaah filii ædificaverunt piſcium portam Et .Imri filius Zacchur ædificavit ej⁹ manum
3 ידו בנה זכור בן־אמרי: ואת שער הדגים בנו בני הסנאה המה קרוהו ויעמידו
roboravit eorū manum ſuper & :Hachos filii Urijah filius Meremoth roboravit eorū manum ſuper Et .ejus vectes &,ejus ſeras ,ej⁹ valvas
4 דלתתיו מנעוליו ובריחיו: ועל־ידם החזיק מרמות בן־אוריה בן־הקוץ ועל־ידם החזיק
:Techohitæ roboraverunt eorū manū ſuper Et .Bahana filius Sadoc roboravit eorū manum ſuper &,Meſezabel filii Berechiah filius Meſullam
5 משלם בן־ברכיה בן־משיזבאל ועל־ידם החזיק צדוק בן־בענא: ועל־ידם החזיקו התקועים
,Paſeach filius Jojadah roboraverunt veterem portam Et .ſui domini ſervitio in ſuum collum adduxerunt non eorū illuſtres &
6 ואדיריהם לא־הביאו צורם בעבדת אדניהם: ואת שער הישנה החזיקו יוידע בן־פסח
roboravit eorum manum ſuper Et .ej⁹ vectes &,ej⁹ ſeras &,ej⁹ valvas fecerūt ſtare &,eā cōtignaverūt Ipſi .Beſodeiah filius Meſullam &
7 ומשלם בן־בסודיה המה קרוהו ויעמידו דלתתיו ומנעליו ובריחיו: ועל־ידם החזיק
roboravit ej⁹ manum Super .flumen trans ducis ſolio ,Miſpah & Ghibhon viri ,Meronotithes Jadon &,Ghibhonites Malathia
8 מלטיה הגבעני וידון המרנתי אנשי גבעון והמצפה לכסא פחת עבר הנהר: על־ידו החזיק
ad uſque Jeruſalaim reliquerunt Et .Haracchachim filius Chananiah roboravit ej⁹ manum ſuper Et .aurifices Charhojah filius Huzziel
עזיאל בן־חרהיה צורפים ועל־ידו החזיק חנניה בן־הרקחים ויעזבו ירושלם עד
eorū manum ſuper Et .Jeruſalaim regionis dimidii princeps Chur filius Rephaiah roboravit eorū manum ſuper Et .latum murum
9 החומה הרחבה: ועל־ידם החזיק רפיה בן־חור שר חצי פלך ירושלם: ועל־ידם
10 ſecundam Menſuram .Chaſabneiah filius Chattus roboravit ej⁹ manum ſuper Et .ſuā domū contra &,Charumaph filius Jedaiah roboravit
11 החזיק ידיה בן־חרומף ונגד ביתו ועל־ידו החזיק חטוש בן־חשבניה: מדה שנית
Sallum roboravit ej⁹ manum ſuper Et .furnorum turrim & ,moab-Pachath filius Chaſub &,Charim filius Malchijah roboravit
12 החזיק מלכיה בן־חרם וחשוב בן־פחת מואב ואת מגדל התנורים: ועל־ידו החזיק שלום
:Zanoach habitatores &,Chanun roboravit vallis Portam .ejus filiæ & ,ipſe , Jeruſalaim regionis dimidii princeps ,Halloches filius
13 בן־הלוחש שר חצי פלך ירושלם הוא ובנותיו: את שער הגיא החזיק חנון וישבי זנוח
.ſtercorum portam ad uſque ,muro in cubitos mille & ;ejus vectes & ,ejus ſeras ,ejus fores ſtatuerunt & ,eā ædificaverunt ipſi
המה בנוהו ויעמידו דלתתיו מנעליו ובריחיו ואלף אמה בחומה עד שער השפות:
,ej⁹ fores ſtatuit & ,eā ædificavit ipſe : hacherem-Beth regionis princeps Rechab filius Malchijah roboravit ſtercorum portam Et
14 ואת שער האשפות החזיק מלכיה בן־רכב שר פלך בית־הכרם הוא יבננו ויעמיד דלתתיו
,eā ædificavit Ipſe .Miſpah regionis princeps chozeh-Chol filius Sallun roboravit oculi portam Et .ej⁹ vectes & ,ejus ſeras
15 מנעליו ובריחיו: ואת שער העין החזיק שלון בן־כל־חזה שר פלך המצפה הוא יבננו
gradus ad uſque & ,regis hortum in Sælach piſcinæ murum & : ej⁹ vectes & ,ejus ſeras,ejus valvas ſtatuit & ,eam texit &
ויטללנו ויעמידו דלתתיו מנעליו ובריחיו ואת חומת ברכת השלח לגן המלך ועד־המעלות
ſepulchra cōtra uſque,ſur-Beth regionis dimidiæ princeps Hazbuch filius Nechemiah roboravit eum Poſt .David civitate de deſcendētes
16 היורדות מעיר דויד: אחריו החזיק נחמיה בן־עזבוק שר חצי פלך בית־צור עד־נגד קברי
.fortium domum ad uſq; & , factam piſcinam ad uſque &,David
דויד ועד הברכה העשויה ועד בית הגברים:

Verſio VULG. LAT.

CAP. III.

ET ſurrexit Eliaſib ſacerdos magnus,& fratres ejus ſa- 1
cerdotes, & ædificaverunt portam gregis: ipſi ſanctifi-
caverunt eam, & ſtatuerunt valvas ejus, et uſque ad tur-
rim centum cubitorum ſanctificaverunt eam,uſq; ad tur-
rim Hananeel. Et juxta eum ædificaverunt viri Jericho: 2
& juxta eum ædificavit Zachur filius Amri. Portam au- 3
tem piſcium ædificaverunt filii Aſnaa: ipſi texerunt eam,
& ſtatuerunt valvas ejus, & ſeras,& vectes. Et juxta eos
ædificavit Marimuth filius Uriæ, filii Accus. Et juxta eum 4
ædificavit Moſollam filius Barachiæ, filii Meſezebel : &
juxta eos ædificavit Sadoc filius Baana . Et juxta eos æ- 5
dificaverunt Thecueni: optimates autem eorum non ſup-
poſuerunt colla ſua in opere Domini ſui. Et portam ve- 6
terem ædificaverunt, Joiada filius Phaſea, & Moſollam
filius Beſodia : ipſi texerunt eam, & ſtatuerunt valvas e-
jus, & ſeras,& vectes. Et juxta eos ædificaverunt, Mel- 7
tias Gabaonites, & Jadon Meronathites,viri de Gabaon
& Maſpha, pro duce qui erat in regione trans Flumen.
Et juxta eum ædificavit Eziel filius Araia aurifex:& jux- 8
ta eum ædificavit Ananias filius pigmentarii: & dimiſe-
runt Jeruſalem uſque ad murum plateæ latioris. Et juxta 9
eum ædificavit Raphaia filius Hur, princeps vici Jeruſa-
lem.Et juxta eum ædificavit Jedaia filius Haromaph con- 10
tra domum ſuam : & juxta eum ædificavit Hattus filius
Haſeboniæ. Mediam partem vici ædificavit Melchias fi- 11
lius Herem, & Haſub filius Phahath Moab, & turrim
furnorum. Et juxta eum ædificavit Sellum filius Alohes 12
princeps mediæ partis vici Jeruſalem, ipſe & filiæ ejus.
Et portam vallis ædificavit Hanun,et habitatores Zanoe: 13
ipſi ædificaverunt eam,& ſtatuerunt valvas ejus,& ſeras,
& vectes,& mille cubitos in muro uſque ad portam ſter-
quilinii. Et portam ſterquilinii ædificavit Melchias filius 14
Rechab, princeps vici Bethacharam: ipſe ædificavit eam,
& ſtatuit valvas ejus,& ſeras,& vectes.Et portam fontis 15
ædificavit Sellun filius Cholhoza, princeps pagi Maſ-
pha: ipſe ædificavit eam, & texit, & ſtatuit valvas ejus,
& ſeras, & vectes, & muros piſcinæ Siloe in hortum re-
gis,& uſque ad gradus, qui deſcendunt de civitate Da-
vid. Poſt eum ædificavit Nehemias filius Azboc, prin- 16
ceps dimidiæ partis vici Bethſur, uſque contra ſepul-
chrum David, & uſque ad piſcinam , quæ grandi opere
conſtructa eſt, & uſque ad domum fortium.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ *

* ܘܩܡ ܐܠܝܫܒ ܟܘܡܪܐ ܪܒܐ ܘܐܚܘܗܝ ܟܘܡܪܐ ܘܒܢܘܗܝ. ܠܘܬ ܬܪܥܐ ܕܥܢܐ. ܘܫܟܠܠܘ 1
ܬܪܥܘܗܝ ܘܩܘܕܫܘܗܝ. ܘܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠܐ ܕܡܐܐ. ܗܢܘܢ ܩܕܫܘܗܝ. ܥܕܡܐ ܠܡܓܕܠ
ܚܢܢܐܝܠ. * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܝܪܝܚܘ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܙܟܘܪ. ܒܢܝ 2
ܥܡܪܝ. * ܘܠܬܪܥܐ ܕܨܝܕܐ. ܒܢܐܘܗܝ ܒܢܝ ܣܢܐܐ. ܗܢܘܢ ܐܬܩܢܘܗܝ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ 3
ܘܣܘܟܪܘܗܝ ܘܡܘܩܠܕܘܗܝ. * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܕ ܡܪܡܘܬ ܒܪ ܐܘܪܝܐ ܒܪ ܐܩܘܨ. ܘܥܕܡܐ 4
ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܕ. ܡܫܠܡ ܒܪ ܟܢܢܐ. ܒܪ ܡܫܝܙܒܐܝܠ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܕ. ܨܕܘܩ ܒܪ
ܒܥܢܐ. * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ ܐܚܕܘ ܬܩܘܥܝܐ ܘܪܘܪܒܢܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܪܟܢܘ ܨܘܪܝܗܘܢ 5
ܠܦܘܠܚܢܐ ܕܡܪܘܬܗܘܢ. * ܘܬܪܥܐ ܕܬܪܝܢ ܐܚܕ ܝܘܝܕܥ ܒܪ ܦܣܚ. ܘܡܫܠܡ ܒܪ ܒܣܪܝܐ. 6
ܗܢܘܢ ܐܬܩܢܘܗܝ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܘܟܪܘܗܝ ܘܡܘܩܠܕܘܗܝ. * ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ 7
ܐܚܕ ܡܠܛܝܐ ܓܒܥܘܢܝܐ. ܘܢܪܘܢ ܡܪܬܢܝܐ. ܘܐܢܫܐ ܕܓܒܥܘܢ ܘܕܡܨܦܝܐ. ܥܒܕܘ ܟܘܪܣܝܐ
ܠܫܠܝܛܐ ܕܥܒܪ ܢܗܪܐ. * ܘܠܣܛܪܐ ܐܚܕ ܥܙܐܝܠ ܒܪ ܚܕܝܐ ܒܪ ܨܪܦܝܐ. ܘܠܣܛܪܐ ܐܚܕ 8
ܚܢܢܝܐ ܒܪ ܩܪܚܝܐ. ܘܫܒܩܘ ܐܘܪܫܠܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܪܐ ܪܘܝܚܐ. * ܘܠܣܛܪܐ ܐܚܕ ܐܪܡܝܐ 9
ܒܪ ܚܘܪ ܪܒܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. * ܘܠܣܛܪܐ ܐܚܕ ܢܪܝܐ ܒܪ ܚܪܘܡܦ. ܘܪܝܫ ܒܝܬܗ. 10
ܘܠܣܛܪܐ ܐܚܕ ܚܛܘܫ ܒܪ ܚܫܒܢܝܐ. * ܘܠܡܫܘܚܬܐ ܕܒܬܪܗ ܐܚܕ ܡܠܟܝܐ ܒܪ ܚܪܡ. 11
ܘܚܫܘܡ ܒܪ ܪܝܫܐ ܕܡܘܐܒ. * ܘܠܡܓܕܠܐ ܕܐܫܬܚܪ. ܘܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡܐ. ܐܚܕ ܫܠܘܡ ܒܪ 12
ܚܛܘܫ ܪܒܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܗܘ ܘܒܢܘܗܝ. * ܘܬܪܥܐ ܕܦܩܥܬܐ ܐܚܕ ܚܢܘܢ ܥܡ ܥܡܘܪܝ 13
ܙܝܘܚ. ܗܢܘܢ ܒܢܐܘܗܝ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܘܟܪܘܗܝ ܘܡܘܩܠܕܘܗܝ. ܘܐܠܦ ܐܡܝܢ
ܗܘܐ ܒܫܘܪܐ ܥܕܡܐ ܠܬܪܥܐ ܕܐܫܦܘܬ. * ܘܬܪܥܐ ܕܐܫܦܘܬ ܐܚܕ ܡܠܟܝܐ ܒܪ ܪܟܒ. ܫܠܝܛܐ 14
ܕܒܝܬ ܟܪܡܐ. ܗܢܘܢ ܒܢܐܘܗܝ. ܘܐܩܝܡܘ ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܘܟܪܘܗܝ ܘܡܘܩܠܕܘܗܝ. * ܘܬܪܥܐ 15
ܕܥܝܢܐ ܐܚܕ ܫܠܘܡ ܒܪ ܟܠܚܘܙܐ. ܫܠܝܛܐ ܕܡܨܦܝܐ. ܗܢܘܢ ܒܢܐܘܗܝ ܘܛܠܠܘܗܝ. ܘܐܩܝܡܘ
ܬܪܥܘܗܝ ܘܣܘܟܪܘܗܝ ܘܡܘܩܠܕܘܗܝ. ܘܫܘܪܐ ܕܦܩܘܣܐ ܕܡܫܕܐ ܡܝܐ ܠܓܢܬܐ ܕܡܠܟܐ.
ܘܥܕܡܐ ܠܡܣܩܬܐ ܕܢܚܬܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܗ ܕܕܘܝܕ. * ܒܬܪܗ ܐܚܕ ܢܚܡܝܐ ܒܪ ܥܙܒܘܩ 16
ܫܠܝܛܐ ܕܒܝܬ ܨܘܪ. ܥܕܡܐ ܠܫܒܝܠܐ ܕܩܒܪܐ ܕܕܘܝܕ. ܘܥܕܡܐ ܠܦܩܘܣܐ ܕܥܒܝܕ ܗܘܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܒܝܬ ܓܢܒܪܐ.

CAP. III.

ET ſurgens Eliſab ſumm⁹ ſacerdos cum fra- 1
tribus ſuis ſacerdotibus, & filiis ſuis, ad por-
tam pecudum ; inſtauraverunt fores ejus &
ſancta ejus: & uſque ad turrim centū ipſi ſan-
ctificaverunt eam, uſque ad turrim Hananae-
lis : Et uſque ad terminum civium Jericho, 2
& uſque ad terminum filiorum Zachor, filio-
rum Amri. Portam verò piſcatorum ædifi- 3
caverunt filii Senææ,& ipſi reſtaurârunt eam;
& fores, ſeras, ac vectes ejus reſtituerunt.
Item uſque ad terminum quendam inſtauravit 4
Meremoth filius Uriæ, filii Acos : & uſque ad
terminū *alium* inſtauravit Meſlam filius Che-
nanæ, filii Mizechalis: & uſque ad *alium* ter-
minum inſtauravit Zadoc filius Baanæ. Uſque 5
ad terminū quendam inſtauraverunt Tecuitæ
& principes eorum, & non ſubdiderunt colla
ſua ſervituti dominorum ſuorum. Portam 6
ſecundam inſtauravit Jojada filius Peſahi, &
Meſlam filius Beſariæ: & ipſi reſtaurârūt eam,
reſtituerunt valvas, ſeras, et vectes ejus. Et 7
uſque ad terminum quendam inſtauravit Me-
latia Gebeonita, & Neron Merathæus : & ci-
ves Gebeonis & Maſphiæ fecerunt ſoliū præ-
ſidi transfluviali.Latus *aliud* inſtauravit Azael 8
filius Hadaiæ filii Seraphiæ : & latus *aliud* in-
ſtauravit Hanania filius Kerahiæ : & reliquc-
runt Jeruſalem habentem murum amplum.
Latus quoddā inſtauravit Jeremia filius Huri, 9
præfectus Jeroſolymæ. Latus quoddam in- 10
ſtauravit Niria filius Hadomphi, & princeps
familiæ ſuæ :latus quoddam inſtauravit Hatus
filius Heſabnaiæ. Menſuram ſequentem in- 11
ſtauravit Melachia filius Horami, & Haſum
filius principis Moab. Turrim quæ reman- 12
ſerat, uſque ad terminum quendam, inſtaura-
vit Salum filius Hatuſi, præfectus Jeroſolymo-
rum,ipſe cum filiis ſuis. Portam planitiei in- 13
ſtauravit Hanun cum habitatoribus Ziuhi :
ipſi ædificaverunt eam, & reſtituerunt valvas,
ſeras, & vectes ejus : mille autem cubiti erant
in muro uſque ad portam Aſphoth. Portam 14
verò Aſphoth inſtauravit Melachia filius Re-
chabi, præfectus Beth-charmæ : ipſi ædifica-
verunt eam, et reſtituerunt valvas, ſeras, et
vectes ejus. Portam fontis inſtauravit Salum 15
filius Colhozæ, præfectus Maſphiæ : ipſi ædi-
ficaverunt eam, tectum impoſuerunt, et reſti-
tuerunt valvas, ſeras, et vectes ejus : murum
quoque aquæductûs qui aquas effundebat in
hortum regium,uſque ad clivum quod deſcen-
dit è civitate Davidis. Poſt eum inſtauravit 16
Nehemia filius Azbuc præſes Beth-ſuris, uſq;
ad ſemitam ſepulchri Davidis, et uſque ad a-
quæductum qui factus jam fuerat, et uſque ad
locum gigantum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. γʹ.

1 Καὶ ἀνέστη (α) Ἐλιασοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, ϗ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν·
αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτήν, ϗ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, ϗ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἕως πύργου Ἀναμεήλ.
2 3 Καὶ ἐπὶ χεῖρας (β) ἀνδρῶν υἱῶν Ἱεριχώ, ϗ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν Ζακχούρ, υἱοῦ (γ) Ἀμρί. Καὶ τὴν πύλην
τὴν ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ Ἀσανά· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, (δ) ϗ ἐστέγασαν θύρας αὐτῆς
ϗ κλεῖθρα αὐτῆς ϗ μοχλοὺς αὐτῆς. ϗ (ε) ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν (ζ) ἐπὶ Ῥαμὼθ υἱοῦ Οὐρία, υἱοῦ
4 Ἀκκώς. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ κατέσχε Μοσολλὰμ υἱὸς Βαραχίου, υἱοῦ (η) Μαζεβήλ. ϗ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν
5 (θ) κατέσχε Σαδὼκ υἱὸς Βαανά. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχοσαν οἱ Θεκωΐμ, ϗ (ι) ἀδωρεὶμ οὐκ εἰσήνεγκαν
6 τράχηλον (κ) αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν. Καὶ τὴν πύλην (λ) ἰασαναὶ ἐκράτησαν (μ) Ἰωϊδὰ
υἱὸς Φασέκ, ϗ Μεσουλὰμ υἱὸς Βασωδία· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, ϗ (ν) ἔστησαν θύρας αὐτῆς ϗ κλεῖθρα
7 αὐτῆς ϗ μοχλοὺς αὐτῆς. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησαν Μαλτίας ὁ Γαβαωνίτης, ϗ Εὐάρων
ὁ Μηρωνωθίτης, ἄνδρες τῆς Γαβαὼν ϗ τῆς Μασφὰ ἕως θρόνου τοῦ ἄρχοντος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ.
8 Καὶ παρ' αὐτὸν παρησφαλίσατο Ὀζιὴλ υἱὸς Ἀραχίου πυρωτῶν. ϗ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἀνανίας
9 υἱὸς τοῦ (ξ) ῥωκεὶμ, ϗ κατέλιπον Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος. Καὶ ἐπὶ χεῖρα
10 αὐτῶν ἐκράτησε (ο) Ῥαφαΐα υἱὸς Σοὺρ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν
ἐκράτησεν Ἰεδαΐα υἱὸς Ἐρωμάφ, ϗ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ. ϗ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν (π) Ἀττοὺθ
11 υἱὸς (ρ) Ἀσαβανία. Καὶ δεύτερος ἐκράτησε Μελχίας υἱὸς (σ) Ἡρὰμ, ϗ Ἀσοὺβ υἱὸς (τ) Φαὰτ Μωάβ,
12 ϗ ἕως πύργου τῶν (υ) θαννουρείμ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησε Σαλλοὺμ υἱὸς Ἀλλωῆς, ἄρχων ἡμίσους
13 περιχώρου Ἱερουσαλήμ, αὐτὸς ϗ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ. Τὴν πύλην τῆς φάραγγος ἐκράτησαν Ἀνοὺν ϗ
οἱ κατοικοῦντες Ζανώ· αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτήν, ϗ ἔστησαν θύρας αὐτῆς ϗ κλεῖθρα αὐτῆς ϗ μοχλοὺς
14 αὐτῆς, καὶ χιλίους πήχεις ἐν τῷ τείχει ἕως τῆς πύλης τῆς κοπρίας. Καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας
ἐκράτησε Μελχία υἱὸς Ῥηχάβ, ἄρχων περιχώρου (φ) Βηθακχαρείμ, αὐτὸς (χ) ϗ υἱοὶ αὐτοῦ· ϗ
15 ἐσκέπασαν αὐτήν, ϗ ἔστησαν θύρας αὐτῆς ϗ κλεῖθρα αὐτῆς ϗ (ψ) μοχλοὺς αὐτῆς. Τὴν δὲ πύλην
τῆς πηγῆς ἠσφαλίσατο Σαλωμὼν υἱὸς Χολεζὲ, ἄρχων μέρους τῆς Μασφά· αὐτὸς ἐξῳκοδόμησεν αὐτήν
ϗ ἐστέγασεν αὐτήν, ϗ ἔστησε τὰς θύρας αὐτῆς ϗ μοχλοὺς αὐτῆς· ϗ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν
16 κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως, ϗ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ πόλεως Δαυίδ. Ὀπίσω
αὐτοῦ ἐκράτησεν Νεεμίας υἱὸς (ω) Ἀζαβοὺχ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Βηθσοὺρ, ἕως κήπου τάφου Δαυίδ,
ϗ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονυίας, ϗ ἕως (α) βηθαγγαρείμ.

CAP. III.

ET ſurrexit Eliaſub ſacerdos magnus, & fratres ejus ſacerdotes, & 1
ædificaverunt portã gregis: ipſi ſanctificaverunt eam, & ſtatuerunt valvas
ejus, & uſque ad turrim (a) centum ſanctificaverunt uſque ad turrim
Anameel. (b) Et ad manus virorum filiorum Hiericho, & ſuper manus 2
filiorum Zacchur filii Amari. Et portam piſcium ædificaverunt filii 3
Aſana: ipſi texerunt eam, & texerunt valvas ejus, & ſeras ejus, &
vectes ejus. Et ad manum eorum tenuit (c) ſuper Ramoth filium Uria, filii
Accos. Et ad manum eorum tenuit Moſollam filius Barachiæ, filii Mazebel. 4
Et ad manum eorum tenuit Sadoc filius Baana. Et ad manum eorum 5
tenuerunt Thecoim: & (d) Adorim non intulerunt collum ſuum in
ſervitutem (e) ipſorum. Et portam (f) Jaſanai tenuerunt Joida filius 6
Phaſec, & Meſulam filius Baſodia: ipſi texerunt eam, & ſtatuerunt
valvas ejus, & ſeras ejus & vectes ejus. Et ad manum eorum tenuerunt 7
Maltias Gabaonites, & Euaron Meronothites, viri Gabaon,
& Maſpha, uſque ad thronum principis, qui trans flumen. Et juxta 8
eum munivit Oziel filius Arachiæ ex aurificibus. Et ad manum eorum
tenuit Ananias filius (g) Roceim. Et (h) reliquerunt Hieruſalem uſque
ad murum latum. Et ad manum eorum tenuit Raphaia filius Sur, 9
princeps dimidiæ regionis Hieruſalem. Et ad manum eorum tenuit 10
Jedaia filius Eromaph & è regione domûs ſuæ. Et ad manum ejus
tenuit Attuth filius Aſabania. Et (i) ſecundus tenuit Melchias filius 11
Heram, & Aſub filius Phaatmoab, & uſque ad turrim (k)
Thinurim. Et ad manum ejus tenuit Sallum filius Alloes, princeps 12
dimidiæ regionis Hieruſalem, ipſe, & filiæ ejus. Portam vallis tenuerunt 13
Anun, & habitantes Zano: ipſi ædificaverunt eam, & ſtatuerunt
valvas ejus, & ſeras ejus, & vectes ejus, & mille cubitos
in muro uſque ad portam ſtercoris. Et portam ſtercoris tenuit Melchia, 14
filius Rechab, princeps regionis Bæthaccharim, ipſe, & filii ejus,
& texerunt eam, & ſtatuerunt valvas ejus, & ſeras ejus, &
vectes ejus. Portam autem fontis munivit Salomon filius Choleze, 15
princeps partis Maſpha: ipſe exædificavit eam, & texit eam, & ſtatuit
valvas ejus, & vectes ejus, & murum piſcinæ (l) codiorum
cæſariei regis, & uſque ad ſcalas deſcendentes è civitate David.
Poſt eum tenuit Neemias filius Azibuch, princeps dimidiæ regionis Bethſur uſque ad hortum ſepulchri
David, & uſque ad piſcinam factam, & uſque (m) Bethangarim. 16

MS.A. (α) Ἐλισοὺβ (β) υἱῶν ἀνδρῶν (γ) Μιαρί. (δ) ϗ ἔστησαν θύρας (ε) ἐπεὶ χεῖρας αὐτῶν (ζ) ἀπὸ Ῥαμὼθ (η) Μασιζεήλ. (θ) *κατέσχον οἱ Θεκωεὶμ, (ι) ἀδωρῆμ (κ) ἑαυτῶν (λ) τοῦ αἰσανὰ (μ) Ἰοεϊδὰ (ν) ἔστησαν θύρας αὐτῆς * καὶ ἐπεὶ * εχ αὐτῆς ἐκράτησεν Ἀνανίας (ξ) Ῥοκεὶμ, (ο) Ῥαφαΐα, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου (π) Ἀττοὺς (ρ) Ἀσβανία. (σ) Ἡρμὰ, (τ) Φαὰθ (υ) θαννουρείμ. (φ) Βηθαχχαρμά, (χ) ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· (ψ) μοχλοὺς αὐτῆς. [*] καὶ τὸ τεῖχος (ω) Ἀζβοὺχ, (α) βηθαγγαρείμ.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثالث *

* فقام اليساف الامام الكبير واخوته الايمه وبنيه على باب البستان * هم قدسوه الى 1
برج حانايل * الى حد ايريحا والى بني زابلون * وباب السمك هم اسسوه * واوقفوا ابوابه * 2 3
واصلحوا مغاليقه * على يديهم قوا مريموس ابن اوريا واصحابه * واجلاوهم لم يدخلوا 4 5
في عنقهم خدمة مواليهم * واوقفوا ابوابه ومغاليقه ومضاريعه * وعلى يديهم قوا ملطيا 6 7
الجبعوني واصحابه اهل جبعون * وصنعه الكرسي لامير شط الفراة على يديه * وعلى 8
يديهم حانانيا واصحابه * وتركوا اورشليم الى السور الواسع * وعلى يديهم قوى رافايا 9
ابن حور رييس نصف خطة اورشليم * وعلى يديه قوي حطوس واصحابه * ثم نايبه 10 11
قوا ملكيا واصحابه لبرج البنايين * وعلى يديه قوى سلون رييس نصف خطة 12
اورشليم هو وبناته * وباب الوهدة على يد قوا حنون واصحابه * هم بنوه واوقفوا 13
مصارعه ومغاليقه * والف ذراع ثبتوا للسور الى باب الزبالة * وباب الزبالة قوى 14
ملكيا رييس خطة بيت لحم * واوقف مصارعه ومغاليقه * ولباب العين * وايضا 15
سور بركة سلوان لجنان الملك * والى النازلة من مدينة داوود * وبعده قوى 16
نحميا رييس نصف خطة بيت صور الى حد قبور داوود * والى البركة المعمولة *
والى بيت الجبابرة *

CAP. III.

Surgens igitur Eliaſaph ſummus ſa- 1
cerdos cum fratribus ſuis ſacerdotibus et
filiis ſuis ad portam horti, ipſi ſanctifi-
caverunt eam uſque ad turrim Hanaelis,
Ad terminum Jericho, & ad filios Za- 2
bolonis. Et portam piſcium ipſi fun- 3
daverunt, erexerunt valvas ejus, & a-
ptaverunt ſeras ejus. Ad manum iſtorum 4
munivit ædificium Meremos filius Uriæ
cum ſociis ſuis. Et nobiliores inter 5
ipſos non ſubdiderunt collum ſuum ſer-
vituti dominorum ſuorum: Et erexe- 6
runt portas, ſeras, & valvas ejus. Ad 7
manum eorum munivit Melatia Gabao-
nites cum ſociis ſuis Gabaonitis: &
opificium ſolii pro imperatore ripæ Eu-
phratis, fuit per manum ipſius. Ad 8
manum eorum, Hanania & ſocii ejus:
& reliquerunt Jeruſalem uſque ad mu-
rum latum. Ad manum iſtorum muni- 9
vit Raphaia filius Huris præfectus di-
midii tractûs Jeroſolymorum. Ad ma- 10
nus hujus munivit Hattus cum ſociis
ſuis. Deinde viceſgerens ejus munivit 11
Melachia cum ſociis ſuis uſque ad tur-
rim fabrorum murariorum. Ad ma- 12
nus iſtius munivit Sallun præfectus di-
midii tractûs Jeroſolymorum unà cum
filiabus ſuis. Portam vallis ad manum 13
ejus munivit Hanun & ſocii ejus: ipſi
ædificaverunt eam, ſtatueruntque val-
vas & ſeras ejus, & mille muri cu-
bitos protenſos uſque ad portam ſuper-
fluitatis. Portam ſuperfluitatis muni- 14
vit Melachia præfectus tractûs Beth-
lehem, ſtatuitque valvas & ſeras ejus.
Necnon portam fontis, atque etiam 15
murum piſcinæ Selvan hortorum regis,
uſque ad deſcenſum ab urbe Davidis.
Poſt hunc munivit Nehemia princeps 16
dimidii tractûs Beth-ſuris, uſque ad
terminum ſepulchrorum Davidis, &
uſque ad piſcinam factam, & uſque ad
domum gigantum.

נחמיה: ד

Chehilah regionis dimidiæ princeps Chaſabiah *roboravit* ejus *manum Super* .Bani filius Rechum Levitæ *roboraverunt* eum Poſt
17 אחריו החזיקו הלוים רחום בן־בני על־ידו החזיק חשביה שר־חצי־פלך קעילה
ſuper roboravit Et .Chehilah regionis dimidiæ princeps Chenadad filius Bavvai eorum fratres *roboraverunt* eum Poſt .ſua regione in
18 19 לפלכו׃ אחריו החזיקו אחיהם בוי בן־חנדד שר חצי פלך קעילה׃ ויחזק על־
eum Poſt .anguli *armaturæ* aſcenſus regione è ,ſecundam menſuram Miſpah princeps Jeſuah filius Hezer ejus *manum*
20 ידו עזר בן־ישוע שר המצפה מדה שנית מנגד עלת הנשק המקצע׃ אחריו
.magni ſacerdotis Eljaſib domus oſtium ad uſque *flexura* à ,ſecundam menſuram Zabbai filius Baruch *roboravit ſe accendit*
החרה החזיק ברוך בן־זבי מדה שנית מן־המקצע עד־פתח בית אלישיב הכהן הגדול׃
perfectionem ad uſque & , Eliaſib domus oſtio ab ,ſecundam menſuram Hachos filii Urijah filius Meremoth *roboravit* eum Poſt
21 אחריו החזיק מרמות בן־אוריה בן־הקוץ מדה שנית מפתח בית אלישיב ועד־תכלית
contra Chaſſub & ,Binjamin *roboravit* eum Poſt .planiciei viri ſacerdotes roboraverunt eum poſt Et .Eliaſib domus
23 22 בית אלישיב׃ ואחריו החזיקו הכהנים אנשי הככר׃ אחריו החזיק בנימן וחשוב נגד
filius Binnui *roboravit* eum Poſt .ſuam domum apud Hananiah filii Mahaſeiah filius Hazariah *roboravit* eum Poſt .ſuam domum
24 ביתם אחריו החזיק עזריה בן־מעשיה בן־ענניה אצל ביתו׃ אחריו החזיק בנוי בן־
regione à Uzai filius Palal .angulum ad uſque & , *flexuram* ad uſque , Hazariah domo à ,ſecundam menſuram Chenadad
25 חנדד מדה שנית מבית עזריה עד־המקצוע ועד־הפנה׃ פלל בן־אוזי מנגד
.Parhos filius Pedaiah eum poſt *: cuſtodiæ* atrio in quæ , excelſam regis domo è *egredientem* turrim & , *curvaturæ*
המקצוע והמגדל היוצא מבית המלך העליון אשר לחצר המטרה אחריו פדיה בן־פרעש׃
roboraverunt eum Poſt .egredientem turrim & ,orientem ad aquarum portam contra uſque ,*alto loco in habitantes fuerunt* Nethinim Et
27 26 והנתינים היו ישבים בעפל עד נגד שער המים למזרח והמגדל היוצא׃ אחריו החזיקו
roboraverunt equorum portam Deſuper .*muniti loci* murum ad uſq; &,egredientis magnæ turris regione è ,ſecundā menſurā Tecohitæ
28 התקעים מדה שנית מנגד המגדל הגדול היוצא ועד חומת העפל׃ מעל שער הסוסים החזיקו
roboravit eum poſt Et .ſuā domum contra Immer filius Sadoc *roboravit* eum Poſt .ſuam domum contra unuſquiſque ſacerdotes
29 הכהנים איש לנגד ביתו׃ אחריו החזיק צדוק בן־אמר נגד ביתו ואחריו החזיק
ſextus Salaph filius Chanun & ,Selemiah filius Chananiah *roboravit* eum Poſt .orientalis portæ cuſtos Sechaniah filius Semahiah
30 שמעיה בן־שכניה שמר שער המזרח׃ אחריו החזיק חנניה בן־שלמיה וחנון בן־צלף הששי
filius Malchijah *roboravit* eum Poſt .ſuum cubiculum contra Berechiah filius Meſullam *roboravit* eum Poſt .ſecundam menſuram
31 מדה שני אחריו החזיק משלם בן־ברכיה נגד נשכתו׃ אחריו החזיק מלכיה בן־
cœnaculū intra Et .anguli cœnaculū ad uſque & præcepti portam contra ,negociatorum & Nethinim domum ad uſque aurificis
32 הצרפי עד־בית הנתינים והרכלים נגד שער המפקד ועד עלית הפנה׃ ובין עלית
.negociatores & , aurifices *roboraverunt* , *pecoris* portam ad anguli
הפנה לשער הצאן החזיקו הצרפים והרכלים׃

CAP. IV. ד

ſuper ſubſannavit & ,multū eſt iratus & ,ei fuit ira & , murum *ædificantes* nos quòd Sanballat audiſſet cùm ,fuit Et
1 ויהי כאשר שמע סנבלט כי־אנחנו בונים את־החומה ויחר לו ויכעס הרבה וילעג על־
dimittent nūquid ? *facientes* imbecilles Jehudæi Quid : dixit & ,Someron *virtutis & ,ſuorū fratrū facies ad* dixit Et .Jehudæos
2 היהודים׃ ויאמר לפני אחיו וחיל שמרון ויאמר מה היהודים האמללים עשים היעזבו
? ſunt combuſti ipſi & ,pulveris acervis de lapides vivificabūt nunquid ?die in conſummabūt nūquid ? ſacrificabūt nūquid ? eis
להם היזבחו היכלו ביום היחיו את־האבנים מערמות העפר והמה שרופות׃

Verſio VULG. LAT.

17 Poſt eum ædificaverunt Levitæ. Rehum filius Benni: poſt eum ædificavit Haſebias princeps dimidiæ partis vici Ceilæ in vico ſuo. 18 Poſt eum ædificaverunt fratres eorum, Banai filius Enadad, princeps dimidiæ partis Ceilæ. 19 Et ædificavit juxta eum Azer filius Joſue, princeps Maſpha, menſuram ſecundam, contra aſcenſum firmiſſimi anguli. 20 Poſt eum in monte ædificavit Baruch, filius Zachai, menſuram ſecundam, ab angulo uſque ad portam domûs Eliaſib ſacerdotis magni. 21 Poſt eum ædificavit Merimuth, filius Uriæ filii Haccus, menſuram ſecundam, à porta domûs Eliaſib, donec extenderetur domus Eliaſib. 22 Et poſt eum ædificaverunt ſacerdotes, viri de campeſtrib9 Jordanis. 23 Poſt eum ædificavit Benjamin & Haſub contra domum ſuam: & poſt eum ædificavit Azarias filius Maaſiæ filii Ananiæ contra domum ſuam. 24 Poſt eum ædificavit Bennui, filius Henadad, menſuram ſecundam, à domo Azariæ uſque ad flexuram, & uſque ad angulum. 25 Phalel filius Ozi contra flexuram & turrim, quæ eminet de domo regis excelſa, id eſt, in atrio carceris: poſt eum Phadaia filius Pharos. 26 Nathinæi autem habitabant in Ophel uſque contra portam aquarum ad Orientem, & turrim, quæ prominebat. 27 Poſt eum ædificaverunt Thecueni menſuram ſecundam è regione, à turre magna & eminente uſque ad murum templi. 28 Surſum autem à porta equorum ædificaverunt ſacerdotes, unuſquiſque contra domum ſuam. 29 Poſt eos ædificavit Sadoc filius Emmer contra domum ſuam. Et poſt eum ædificavit Semaia filius Secheniæ, cuſtos portæ Orientalis. 30 Poſt eum ædificavit Hanania filius Selemiæ, & Hanun filius Seleph ſextus, menſuram ſecundam: poſt eum ædificavit Moſollam filius Barachiæ, contra gazophylacium ſuum. Poſt eum ædificavit Melchias filius aurificis uſque ad domum Nathinæorum, & ſcruta vendentium contra portam judicialem, & uſque ad cœnaculum anguli. 31 Et inter cœnaculum anguli in porta gregis ædificaverunt aurifices & negotiatores.

CAP. IV.

1 FActum eſt autem, cùm audîſſet Sanaballat quòd ædificaremus murum, iratus eſt valdè: & motus nimis ſubſannavit Judæos, 2 Et dixit coram fratribus ſuis, & frequentiâ Samaritanorum; Quid Judæi faciunt imbecilles? Num dimittent eos gentes? Num ſacrificabunt, & complebunt in una die? Numquid ædificare poterunt lapides de acervis pulveris, qui combuſti ſunt?

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

17 Poſt eum reparaverunt Levitæ: Arhum filius Bani, uſque ad terminū Heſabiæ præfecti Ceilæ. 18 Poſt hunc reſtaurârunt fratres eorum, Banui filius Nahdaris præfectus Ceilæ. 19 Et reparavit uſque ad terminum Azaris, Barjeſu præfectus Maſphiæ, menſuram ſecundam ex adverſo clivi ꝙ porrigitur ad Camſoa. 20 Poſt eum perrexit ac reparavit Baruch filius Zachi menſuram ſequentem, uſque ad Camſoa, & uſque ad oſtium domûs Eliſæi ſummi ſacerdotis. 21 Poſt eum reparavit Mermoth filius Uriæ filii Amoch, menſuram ſequentem, ab oſtio domûs Eliſæi uſque ad finem domûs Eliſæi. 22 Poſt hunc reparaverunt ſacerdotes viri planitiei. 23 Poſtea inſtauravit Benjamin & Jeſus primarius familiæ ſuæ. Poſt hunc reparavit Ozia filius Maaſiæ, filii Ananiæ, à tergo domûs ſuæ, 24 Poſt hunc reparavit Banui fili9 Nahdoris, menſuram ſequentem, à domo Azariæ uſque ad Camſoa, et uſque ad latus Phalal. 25 Filius Azi ab oppoſito *loco* Camſoæ uſque ad turrim planitiei, quæ prominebat è domo regia ſuperiore, & uſque ad atrium carceris. Poſt hunc Pheraia filius Paroofi. 26 Nethanæi verò qui habitabant in Poal, *reparaverunt* uſque ad portam aquarum ad Orientem, & turrim egreſſûs. 27 Poſt hoc inſtauraverunt Tecuitæ menſuram ſequentem, à turri magna egreſſûs uſque ad murum maximum. 28 Ab ingreſſu portæ equorum inſtaurârunt ſacerdotes, quiſque è regione domûs ſuæ. 29 Poſt eos reparavit Sadoc filius Amiris, è regione domûs ſuæ. Poſt hunc reparavit Semaia filius Sechaniæ cuſtos portæ Orientalis. 30 Poſt hunc reparavit Hanania filius Selemiæ, & Hanun filius Salaphi ſextus, menſurā alteram. Poſt eum reparavit Maſlum filius Barachiæ è regione domûs ſuæ. Poſt hunc reparavit Banun filius Nahdoris, menſuram alteram. 31 Poſt hunc reparavit Melachia filius Sephaniæ, uſque ad domum Nethanæorum & pharmacopolarum. 32 E regione portæ egreſſûs uſque ad aſcenſum lateris clivi quod porrigitur ad portam pecudum, inſtaurârunt aurifices & pharmacopolæ.

CAP. IV.

1 CUm autem audîſſet Sambelat ædificare nos murum, doluit admodum, & increbruit furor ejus, & deriſit Judæos: 2 Dixitque ſociis ſuis & copiis Samaritanorum; Quid faciunt Judæi, & gloriantur? ſinite eos ſacrificare & comedere quo die erexerint lapides iſtos è ſterquilinio pulveris, jam exuſtos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

17 Ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ῥαοὺμ υἱὸς Βανί. ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀσαβία ἄρχων
18 ἡμίσους περιχώρου (β) Κεϊλὰ τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ. (γ) Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν Βενεὶ
19 υἱὸς Ἠναδάδ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου (δ) Κεϊλά. Καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ Ἀζοὺρ υἱὸς
Ἰησοῦ, ἄρχων τοῦ Μασφαί, μέτρον δεύτερον πύργου ἀναβάσεως (ε) τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας.
20 (ζ) Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βαροὺχ υἱὸς Ζαβοῦ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας (η) Βηθελιασοὺβ
21 τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεραμὼθ υἱὸς Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκώς, μέτρον
22 δεύτερον ἀπὸ θύρας (θ) Βηθηλιασοὺβ ἕως (ι) ἐκλείψεως Βηθηλιασούβ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς
23 ἄνδρες (κ) Ἐκχεχάρ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βενιαμὶν καὶ Ἀσοὺβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν.
24 (λ) καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν (μ) Ἀζαρίας υἱὸς Μαασίου, υἱοῦ Ἀνανία ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ. Μετ'
αὐτὸν ἐκράτησε Βανὶ υἱὸς (ν) Ἀδάδ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ Βηθαζαρία ἕως τῆς γωνίας, καὶ ἕως τῆς
25 καμπῆς (ξ) Φαλὰχ υἱοῦ Εὐζαὶ ἐξεναντίας τῆς γωνίας, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως
26 ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς. καὶ μετ' αὐτὸν Φαδαΐα υἱὸς Φόρος. Καὶ οἱ Ναθινὶμ
ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ Ὠφάλ, ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολάς, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων.
27 (ο) Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ Θεκωεὶμ, μέτρον δεύτερον ἐξεναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου
28 τοῦ ἐξέχοντος, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ (π) Ὀφλά. Ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν
29 οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξεναντίας οἴκου (ρ) ἑαυτοῦ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαδδοὺκ υἱὸς Ἐμμὴρ ἐξεναντίας
οἴκου ἑαυτοῦ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαμαΐα υἱὸς Σεχενία φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς.
30 Μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀνανία υἱὸς (σ) Σελεμία, καὶ Ἀνὼμ υἱὸς Σελὲφ, ὁ ἕκτος, μέτρον δεύτερον.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεσουλὰμ υἱὸς (τ) Βαραχία ἐξεναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ. Μετ' αὐτὸν
ἐκράτησε Μελχία υἱὸς τοῦ Σαρεφὶ ἕως Βηθὰν Ναθινὶμ, καὶ οἱ ῥοποπῶλαι ἀπέναντι πύλης τοῦ Μαφεκάδ
31 καὶ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς. Καὶ ἀναμέσον τῆς πύλης τῆς προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ
χαλκεῖς καὶ οἱ ῥοποπῶλαι.

Poſt eum tenuerunt Levitæ, Raum filius Bani. Ad manum ejus tenuit 17
Aſabia princeps dimidiæ regionis Ceila regione ſuâ. Et poſt eum tenuerunt 18
fratres eorum Benei filius Enadad, princeps dimidiæ regionis
Ceila. Et tenuit ad manum ejus Azur filius Jeſu, princeps Miſpha, 19
menſuram ſecundam turris aſcenſionis contingentis angulum. Poſt 20
eum tenuit Baruch filius Zabu, menſuram ſecundam ab angulo uſque
ad januam (n) Beth Eliaſub ſacerdotis magni. Poſt eum tenuit Meramoth 21
filius Uria, filii Accos, menſuram ſecundam à janua Beth Eliaſub
uſque ad (o) finem Beth Eliaſub. Et poſt eum tenuerunt ſacerdotes, 22
viri Ecchechar. Et poſt eum tenuit Benjamin, & Aſub, è regione domûs 23
ipſorum. Et poſt eum tenuit Azarias filius Maaſiæ, filii Anania,
juxta domum ſuam. Poſt eum tenuit Bani filius Adad, menſuram 24
ſecundam à Beth Azaria uſque ad angulum, & uſque ad flexuram
Phalach filii Euzai ex adverſo anguli, & (p) turris eminens è domo 25
regis ſuperior, quæ atrii cuſtodiæ. Et poſt eum Phadaia filius Phoros.
Et Nathinim erant habitantes in Ophal uſque ad hortum portæ aquæ ad 26
Orientem, & turris eminens. Et poſt eum tenuerunt Thecoim menſuram 27
ſecundam ex adverſo turris magnæ eminentis, & uſque ad murum
Ophla. Supra portam equorum tenuerunt ſacerdotes, vir è regione 28
domûs ſuæ. Et poſt eum tenuit Sadduc filius Emmer ex adverſo domûs 29
ſuæ. Et poſt eum tenuit Samaia filius Sechenia cuſtos portæ Orientis.
Poſt eum tenuit Anania filius Selemia, & Anom filius Seleph 30
ſextus; menſuram ſecundam. Poſt eum tenuit Meſulam filius Barachia
ex adverſo gazophylacii ſui. Poſt eum tenuit Melchia filius Sarephi
uſque ad (q) Bethan Nathinim. (r) Et ſcruta vendentes è regione portæ
Maphecad, & uſque ad aſcenſionem flexuræ. Et intermedium (ſ) 31
portæ gregis tenuerunt fabri, & (t) ſcruta vendentes.

MS.A. (β) Κεεϊλὰ (γ) Μετ' αὐτὸν (δ) Κεεϊλά. (ε) τῆς συναπτούσης γωνίας. (ζ) Καὶ μετ' αὐτὸν (η) Βηθηλιασοὺβ (θ) Βηθηλισουβὰς (ι) ἐκθλίψεως (κ) Ἀχχεχξάρ. (λ) μετ' αὐτὸν (μ) Ἀζαρία (ν) Ἠναδάδ, (ξ) Φαλὰξ (ο) Μετ' αὐτὸν (π) Σοφλά. (ρ) μετ' αὐτοῦ. Μετ' αὐτὸν (σ) Σεεμία, (τ) Βαρία

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσε Σαναβαλλὰτ, ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομοῦμεν τὸ τεῖχος, (α) καὶ πονηρὸν αὐ-
2 τῷ ἐφάνη, καὶ ὠργίσθη ἐπὶ πολὺ, καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν
αὐτοῦ, αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων, Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν (β) πόλιν; ἆρα
θυσιάζουσιν; ἆρα δυνήσονται; καὶ σήμερον ἰάσονται τοὺς λίθους, μετὰ τὸ χῶμα γενέσθαι γῆς καυθέντας;

CAP. IV.

ET factum eſt, quando audivit Sanaballat, quia nos ædificamus 1
murum; & malum ipſi viſum eſt: & iratus eſt valdè, & ſubſannabat
ſuper Judæos. Et dixit in conſpectu fratrum ſuorum, hæc (a) 2
eſt virtus Samariæ; Quia Judæi iſti ædificant ſuam civitatem? Nunquid
ſacrificant? nunquid poterunt? Et hodiè ſanabunt lapides;
poſtquam facti ſunt tumulus terræ combuſti?

MS. A. (α) καὶ πονηρὸν ἦν αὐτῷ, καὶ ὠργίσθη (β) πόλιν. [*] Καὶ Τωβίας

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وبعده قوي اللاويه ورييس نصف خطة قعيلا * ومن بعده قوي اخوته نوري 18
19 ابن حنداد رييس نصف خط قعيلا * واشتد على يد عازر ابن يسوع ريس
20 الضيعة مساحة ثانية * من حد صعود السلاح * والزاوية * وبعده قوي باروخ ابن
21 زكا مساحة ثانية * من الزاوية الي باب دار الياساف الامام الكبير * وبعده قووا مريموس
22 واصحابه مساحة ثانية * وبعده الايمة اهل البرج * وبعده قوي بنيامين واصحابه 23
24 حد داره * وبعده قووا عزرا واصحابه * وبعده قووا بينوا واصحابه مساحة ثانية * من
25 دار عزريا الي العلوية * * ثم بعد هذا الخدم الذين كانوا سكان في الدهاليز 26
27 عمروا البرج الشرقي والي البرج الخارج * وبعده قووا المساحة الثانية من حد البرج
28 الكبير الخارج من سور الدهاليز * ومن فوق باب الخيل قووا الايمة * كل واحد
29 حد داره * وبعده قووا صادوق واصحابه * وبعده قووا شمعيا واصحابه حفاظ باب الاسرار *
30 * وبعده قووا حنانيا واصحابه مساحة ثانية وبسلام * وبعده حذاء اخربته * وبعده قوي 31
32 ملكيا الي دار الخدم * والحدادون الي باب المقدس والي غرفة الركن * الي الغنم
قووا الساكبون والجلابون *

* Poſt eum muniverunt Levitæ & princeps 17
dimidii tractûs Ceilæ. Poſt hunc 18
muniverunt fratres ejus, Nuri filius
Handadi princeps dimidii tractûs Ceilæ.
Reſtaurata quoque eſt per manum 19
Azaris filii Jeſu principis oppidi illius,
menſura ſecunda, à termino clivi armorum;
& angulus. Poſt hunc munivit 20
Baruch filius Zachæi menſuram
ſecundam, ab angulo uſque ad januam
domûs Eliaſabi ſacerdotis magni. Poſt 21
hunc munivit Merimos & ſocii ejus
menſuram ſecundam. Poſt hunc ſacerdotes 22
incolæ turris. Deinde munivit 23
Benjamin cum ſociis ſuis terminum domûs
ſuæ. Et poſt hunc munivit Ezra
& ſocii ejus. Poſt hunc munivit Banu 24
cum ſociis ſuis menſuram ſecundam,
à domo Azriæ ad ſupremum
uſque locum. Poſt hunc miniſtri 25
qui habitabant in porticibus, ædificaverunt 26
turrim Orientalem uſque ad turrim
prominentem. Poſtea muniverunt 27
menſuram ſecundam, à termino turris
magnæ prominentis in muro porticûs.
Supra portam equorum muniverunt ſacerdotes, 28
unuſquiſque terminum domûs
ſuæ. Poſtea munivit Sadoc cum ſociis 29
ſuis. Deinde munivit Semaia
cum ſociis ſuis cuſtodibus portæ arcanorum.
Deinde munivit Hanania cum 30
ſociis ſuis menſuram ſecundam, idque
cum incolumitate: poſtea e regione
arcium ſuarum. Poſt hunc munivit 31
Melachia uſque ad domum miniſtrorum.
Et fabri ferrarii uſque ad portam
Sanctuarii, & uſque ad cœnaculum
anguli. Ad oves uſque muniverunt 32
fuſores & bajuli.

* الفصل الرابع *

1 * وكان عند ما سمع سنبلاط ان نحن بانون السور * اشتد عليه واغتاض كثيرا وسفه
على اليهود * وقال قدام اخوته جيش شمرين * ايسي هولاء اليهود الضعفاء فاعلين * هل 2
يتركوهم يذبحون * هل يسووا الحجارة من اكوام التراب وهي محرقه *

CAP. IV.

FActum eſt autem ut cùm audiviſſet Samballat nos ædificare murum, 1
ægrè tulit, iratus eſt, ac petulanter
egit cum Judæis: Dixitque coram 2
fratribus ſuis copiis Samariæ; Quid
iſti Judæi imbecilles facturi ſunt?
num permitterent eis ſacrificare? num
ſanos redderent lapides è terræ cumulis,
licèt exuſti ſint?

נְחֶמְיָה׃ ד

.eorum lapideum murum rumpet & ,vulpes aſcenderit ſi ,*ædificantes* ipſi quod Etiam :dixit &:eum apud Hammonites Tobijah Et
3 וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃
terra in *direptionem* in eos da & : eorum caput in eorum opprobrium converte & ,deſpectui *fuimus* quia ,noſter Deus Audi
4 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ
.ædificantes *oppoſito ex* irritaverunt quia ;deleatur ne *tuis faciebus* à eorum peccatum &;eorū iniquitatē *ſuper* operias ne Et.captivitatis
5 שִׁבְיָה׃ וְאַל־תְּכַס עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃
,fuit Et .faciendum ad populo cor fuit Et .ejus medium ad uſq; ,murus totus eſt colligatus & ,murum ædificavimus Et
6 וַנִּבְנֶה אֶת־הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם לַעֲשׂוֹת׃ וַיְהִי 7
mœniorum longitudo aſcendiſſet quia ,Aſdodii & ,Hammonitæ & ,Harabes & ,Tobijah & ,Sanballat audiſſet cùm
כַאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים וְהָעַמֹּנִים וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחֹמוֹת
veniendum ad ,pariter ipſi omnes *colligaverunt* Et .valde eis fuit ira & ,*obſtrui* interrupta cœpiſſent quod ,Jeruſalaim
8 יְרוּשָׁלַםִ כִּי־הֵחֵלּוּ הַפְּרֻצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃ וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו לָבוֹא
eos juxta cuſtodiam ſtatuim⁹ &,noſtrum Deum ad oravimus Et .*errorem* ei faciendum ad & ,Jeruſalaim contra pugnandum ad
9 לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלָםִ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תּוֹעָה׃ וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם
ædificare poterimus non nos & ,*multum pulveris &* ,*bajuli virtus Impegit* : Jehudah dixit Et .eorum *faciebus* à nocte ac die
10 יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל וְהֶעָפָר הַרְבֵּה וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לִבְנוֹת
;eos interficiamus & ,eorum medium in veniamus donec ,videant non & ,Neſciant :noſtri hoſtes dixerunt Et .*muro in*
11 בַּחוֹמָה׃ וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד אֲשֶׁר־נָבוֹא אֶל־תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם
:vicibus decem nobis dicerent & ,eos apud habitantes Jehudæi veniſſent cùm ,fuit Et .opus faciamus ceſſare &
12 וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים
,*verticibus* in murum poſt à *loci* inferioribus ab ſtatui Et .nos ad *fueritis* reverſi quibus locis omnibus ex
13 מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־תָּשׁוּבוּ עָלֵינוּ׃ וָאַעֲמִיד מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִיחִים
,*heroes* ad dixique,ſurrexi &,vidi Et .ſuis arcubus & ,ſuis lanceis ,ſuis gladiis cum familias per populum ſtatui &
14 וָאַעֲמִיד אֶת־הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים
,mementote terribilis & ,magni Domini .eorum *faciebus* à timeatis Ne :populi reſiduum ad & ,*magnates* ad &
וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ
,noſtri inimici audiſſent cùm ,fuit Et .veſtris domib⁹ & ,veſtris uxorib⁹ ,veſtris filiab⁹ &,veſtris filiis ,veſtris fratribus pro pugnate &
15 וְהִלָּחֲמוּ עַל־אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ
ad unuſquiſque ,murum ad nos omnes ſumus reverſi & ,eorum conſilium Deus *infregit &* ,nobis eſſet notificatum quòd
כִּי־נוֹדַע לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־עֲצָתָם וַנָּשָׁוב כֻּלָּנוּ אֶל־הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־
,lanceas & *tenentes* eorum pars media & ,opere in *facientes meorum puerorum dimidium* illa die à ,fuit Et .ſuum opus
16 מְלַאכְתּוֹ׃ וַיְהִי מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים וְהָרְמָחִים
portantes & ,muro in *Ædificantes* .Jehudah domum omnem poſt principes & : loricas & ,arcus & ,*clypeos*
17 הַמָּגִנִּים וְהַקְּשָׁתוֹת וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים אַחֲרֵי כָּל־בֵּית יְהוּדָה׃ הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים
ſuo gladio unuſquiſque ædificantium Et .*miſſile tenens una &* ,*opere in faciens* ſua manu una in ,*onerantes* ,*onere in*
18 בַּסֶּבֶל עֹמְשִׂים בְּאַחַת יָדוֹ עֹשֶׂה בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח׃ וְהַבּוֹנִים אִישׁ חַרְבּוֹ
.me apud tuba in *clangens &* ,*ædificantes* & ,ſuos lumbos ſuper accincti
אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃

Verſio VULG. LAT.

Sed & Tobias Ammanites proximus ejus, ait; Ædificent: 3 ſi aſcenderit vulpes, tranſiliet murum eorum lapideum. Audi, Deus noſter, quia facti ſumus deſpectui : converte 4 opprobrium ſuper caput eorum, & da eos in deſpectionem in terra captivitatis. Ne operias iniquitatem eo- 5 rum, & peccatum eorum coram facie tua non deleatur, quia irriſerunt ædificantes. Itaque ædificavimus mu- 6 rum, & conjunximus totum uſque ad partem dimidiam : & provocatum eſt cor populi ad operandum. Factum 7 eſt autem, cùm audîſſet Sanaballat, & Tobias, & Arabes, & Ammanitæ, & Azotii, quòd obducta eſſet cicatrix muri Jeruſalem, & quòd cœpiſſent interrupta concludi, irati ſunt nimis. Et congregati ſunt omnes pari- 8 ter, ut venirent, & pugnarent contra Jeruſalem, & molirentur inſidias. Et oravimus Deum noſtrum, & po- 9 ſuimus cuſtodes ſuper murum die ac nocte contra eos. Dixit autem Judas ; Debilitata eſt fortitudo portantis, & 10 humus nimia eſt, & nos non poterimus ædificare murum. Et dixerunt hoſtes noſtri ; Neſciant, & ignorent, donec 11 veniamus in medium eorum, & interficiamus eos, & ceſſare faciamus opus. Factum eſt autem, venientibus Ju- 12 dæis, qui habitabant juxta eos, & dicentibus nobis per decem vices, ex omnibus locis quibus venerant ad nos, Statui in loco poſt murum per circuitum populum in or- 13 dinem cum gladiis ſuis, & lanceis, & arcubus. Et per- 14 ſpexi atque ſurrexi : et aio ad optimates & magiſtratus, & ad reliquam partem vulgi ; Nolite timere à facie eorum. Domini magni et terribilis mementote, & pugnate pro fratribus veſtris, filiis veſtris, et filiabus veſtris, et uxoribus veſtris, et domibus veſtris. Factum 15 eſt autem, cùm audîſſent inimici noſtri nuntiatum eſſe nobis, diſſipavit Deus conſilium eorum. Et reverſi ſumus omnes ad muros, unuſquiſque ad opus ſuum. Et 16 factum eſt à die illa, media pars juvenum eorum faciebat opus, et media parata erat ad bellum, et lanceæ, et ſcuta, et arcus, et loricæ, & principes poſt eos in omni domo Juda Ædificantium in muro, & portantium o- 17 nera, et imponentium : unâ manu ſuâ faciebat opus, et alterâ tenebat gladium : Ædificantium enim unuſquiſ- 18 que gladio erat accinctus renes. Et ædificabant, et clangebant buccinâ juxta me.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 * ܘܛܘܒܝܐ ܥܡܘܢܝܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܠܘܬܗ. ܘܐܡܪ. ܟܠܡܐ ܕܒܢܝܢ ܗܠܝܢ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܣܠܩ ܬܥܠܐ.
4 ܥܩܪ ܟܐܦܐ ܕܫܘܪܝܗܘܢ. * ܫܡܥ ܐܠܗܢ ܕܗܘܝܢ ܓܘܚܟܐ. ܘܐܗܦܟ ܚܣܕܗܘܢ ܒܪܫܗܘܢ.
5 ܘܗܒ ܐܢܘܢ ܠܒܙܬܐ ܒܐܪܥܐ ܕܫܒܝܗܘܢ. * ܠܐ ܬܫܒܘܩ ܚܘܒܝܗܘܢ.
ܘܚܛܗܝܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܟ. ܠܐ ܢܬܥܛܘܢ. ܡܛܠ ܕܪܓܙܘ ܥܠ ܒܢܝܢܐ ܕܒܢܝܢ ܚܢܢ.
6 * ܚܢܢ ܕܝܢ ܢܒܢܝܘܗܝ ܠܫܘܪܐ. ܘܒܢܝܘܗܝ. ܘܐܫܬܠܡ ܫܘܪܐ ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ. ܘܦܬܝܚ
7 ܦܘܡܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܥܒܕ. * ܘܟܕ ܫܡܥ ܣܢܒܠܛ ܘܛܘܒܝܐ ܘܛܝܝܐ ܘܥܡܘܢܝܐ ܘܐܫܕܘܕܝܐ.
ܕܐܬܝܗܒ ܙܒܢܐ ܠܡܒܢܐ ܫܘܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܪܝܘ ܠܡܣܟܪ ܬܪܥܐ. ܐܬܒܐܫ ܠܗܘܢ
8 ܛܒ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܕܢܐܬܘܢ ܢܩܪܒܘܢ ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ. ܘܢܥܒܕܘܢ
9 ܠܗܘܢ ܥܘܟܠܐ. * ܘܒܥܝܢ ܡܢ ܐܠܗܢ. ܕܢܩܝܡ ܢܛܘܪܐ ܥܠܝܢ ܐܝܡܡܐ ܘܠܠܝܐ
10 ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܐܡܪܝܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܚܣܪ ܚܝܠܗ ܕܫܩܘܠܐ. ܘܥܦܪܐ ܣܓܝ. ܘܚܢܢ
11 ܠܐ ܡܫܟܚܝܢܢ ܠܡܒܢܐ ܫܘܪܐ. * ܘܐܡܪܝܢ ܒܥܠܕܒܒܝܢ. ܠܐ ܢܪܓܫܘܢ ܘܠܐ ܢܚܙܘܢ.
ܥܕܡܐ ܕܢܥܘܠ ܥܠܝܗܘܢ ܘܢܩܛܘܠ ܐܢܘܢ. ܘܢܒܛܠ
12 ܥܒܕܗܘܢ. * ܘܐܬܘ ܝܗܘܕܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܠܘܬܗܘܢ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ. ܗܐ ܥܣܪ ܙܒܢܝܢ
13 ܐܬܘ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡܟܘܢ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܬܪܘܬܐ ܕܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘܢ. * ܘܐܬܘ ܘܩܡܘ
ܡܢ ܒܣܬܪܗ ܕܫܘܪܐ ܠܡܩܪܒܘ ܥܡܟܘܢ ܒܓܐܪܝܗܘܢ. ܘܦܠܓܘ ܚܝܠܐ ܠܫܪܒܬܐ
14 ܥܡ ܣܝܦܝܗܘܢ. ܘܪܘܡܚܝܗܘܢ ܘܩܫܬܬܗܘܢ. * ܘܕܚܠܬ ܘܩܡܬ. ܘܐܡܪܬ ܠܪܘܪܒܢܐ ܘܠܫܠܝܛܢܐ
ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. ܠܡܪܝܐ ܪܒܐ ܘܕܚܝܠܐ ܐܬܕܟܪܘ. ܘܐܬܟܬܫܘ ܚܠܦ ܐܚܝܟܘܢ
15 ܘܒܢܝܟܘܢ ܘܒܢܬܟܘܢ. ܘܢܫܝܟܘܢ ܘܒܬܝܟܘܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ
ܒܥܠܕܒܒܝܢ ܕܐܬܝܕܥܬ ܠܢ ܡܠܬܐ. ܘܒܛܠ ܡܪܝܐ ܡܠܟܗܘܢ. ܘܗܦܟܢ
16 ܟܠܢ. ܘܣܠܩܢ ܠܫܘܪܐ. ܘܥܒܕܝܢ ܗܘܝܢ ܟܠܢ. ܐܢܫ ܒܥܒܕܗ. * ܘܦܠܓܗܘܢ ܕܥܠܝܡܐ ܡܢ
ܝܘܡܐ ܗܘ ܘܠܗܠ. ܦܠܓܗܘܢ ܕܥܡܐ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ. ܘܦܠܓܗܘܢ ܐܚܝܕܝܢ ܪܘܡܚܐ.
17 ܘܬܪܣܐ ܘܩܫܬܐ ܘܫܪܝܢܐ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܩܝܡܝܢ ܒܣܬܪܗ ܕܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܢ ܫܘܪܐ. * ܘܕܫܩܠܝܢ
18 ܒܩܘܦܐ ܫܩܠܝܢ. ܒܚܕܐ ܐܝܕܗ ܥܒܕ ܥܒܕܐ. ܘܒܚܕܐ ܐܝܕܗ ܐܚܝܕ ܙܝܢܐ. * ܘܢܓܪܐ ܐܢܫ
ܣܝܦܗ ܐܣܝܪ ܗܘܐ ܒܚܨܘܗܝ ܘܩܐܡ ܘܒܢܐ. ܘܕܩܪܐ ܒܩܪܢܐ ܩܐܡ ܗܘܐ ܒܣܬܪܗ.

Tobia quoque Ammonita ſtabat juxta eum, & 3 dixit; Quicquid iſti ædificāt, novi quòd aſcendens vulpes evellet lapides murorū eorū. Au- 4 di Deus noſter, quia facti ſumus riſui : & reflecte probrum eorū in caput eorū, & expone eos prædæ in terra captivitatis eorum. Ne di- 5 mittas reatus eorum, & peccata eorum à conſpectu tuo ne deleantur ; quoniā irati ſunt adverſùs ædificium quod extruimus : Nos autem 6 ædificemus murum. Igitur ædificaverunt eum, & perfectus eſt murus uſq; ad dimidium ipſius : tunc apertū eſt os totius populi ad agendū. Tunc cùm audîſſent Sambelat, & Tobia, Ara- 7 bes, Ammonitæ, & Aſdodæi, datum fuiſſe tempus ad conſtruendum murū Jeroſolymorū, & loca perrupta occludi cœpiſſe : diſplicuit eis admodum : Et conſpiraverunt omnes ſimul, ut 8 venientes oppugnarent Jeruſalem, & afferrent eis impedimentum. Quare deprecati ſumus 9 Deum noſtrum ut cuſtodes conſtitueret ſuper nos diu noctúque à conſpectu illorum. Dice- 10 bant Judæi; Defecerunt vires noſtræ quoad bajulos, & pulvis quamplurimus ſupereſt ; ita nos murū ædificare non poterimus. Dicebant 11 autem hoſtes noſtri ; Ne animadvertant neque videant, donec irruamus in eos & occidamus eos, & ceſſare faciamus opus eorum. Venerunt 12 etiam Judæi qui habitabant apud illos *hoſtes*, & dixerunt iſtis; Ecce jam decies venerunt ad pugnandum contra vos ex omnibus locis in quibus degebant. Et venerunt, ſteterúntque 13 à tergo muri ad pugnandum contra vos ſagittis ſuis: & diviſerunt exercitum per nationes, cum gladiis ſuis, lanceis, & arcubus. Qua- 14 propter timui, & ſurgens dixi principibus, præfectis, & reliquo populo, Ne timeatis ab eis : Dominum maximum & tremendum recordamini, & pugnate pro fratribus veſtris, & pro filiis ac filiabus veſtris, tum demum pro uxoribus & domibus veſtris. Hæc cùm audi- 15 viſſent hoſtes noſtri, rem ſcilicet innotuiſſe nobis, irritáque feciſſet Dominus conſilia eorum ; reverſi ſumus omnes, & ad murū aſcendentes incubuimus omnes, quiſque operi ſuo. Media tamen pars juvenum ab eo die & de- 16 inceps, media *inquam* pars populi incumbebat operi, media verò pars tenebat haſtas, ſcuta, arcus, & loricas : miniſtri autem ſtantes à tergo Judæorum, ædificabant muros. Et 17 qui bajulabant, vectibus *inquam* bajulabant, unâ manu agebant in opere, alterâ verò manu arma tenebant. Sic fabrorum quiſ- 18 que gladio ſuo accinctus erat, & ſtans ædificabat : & qui buccinâ clangebat, ſtabat à tergo ipſius.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ Τωβίας ὁ Ἀμμανίτης ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλθε, ϗ (γ) εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ θυσιάζουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ
4 τοῦ τόπου αὐτῶν; οὐχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ ϗ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐτῶν; Ἄκουσον ὁ θεὸς ἡμῶν,
ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυκτηρισμὸν, ϗ ἐπίστρεψον ὀνειδισμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, ϗ (δ) δὸς
7 αὐτοὺς εἰς μυκτηρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας, Καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ἀνομίαν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Σαναβαλλὰτ καὶ Τωβία καὶ οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ἀμμανῖται, ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι
8 ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, ϗ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη σφόδρα. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπὶ
9 τὸ αὐτὸ, ἐλθεῖν (ε) παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ ϗ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ. Καὶ προσηυξάμεθα πρὸς
10 τὸν θεὸν ἡμῶν, ϗ ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡμέρας ϗ νυκτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ εἶπεν
Ἰούδας, Συνετρίβη ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν, ϗ ὁ χοῦς πολὺς, ϗ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ τείχει.
11 Καὶ εἶπαν οἱ θλίβοντες ἡμᾶς, Οὐ γνώσονται καὶ οὐκ ὄψονται, ἕως ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον
12 αὐτῶν, ϗ φονεύσωμεν αὐτοὺς ϗ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤλθοσαν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ οἰκοῦντες
13 ἐχόμενα αὐτῶν, (ζ) ϗ εἴποσαν ἡμῖν, Ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐφ᾽ ἡμᾶς. Καὶ
ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς, ϗ ἔστησα τὸν λαὸν κατὰ
14 δήμους μετὰ ῥομφαιῶν (η) αὐτῶν, λόγχας αὐτῶν ϗ τόξα (θ) αὐτῶν. Καὶ εἶδον ϗ ἀνέστην, (ι) ϗ εἶπα
πρὸς τοὺς ἐντίμους ϗ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ϗ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν, μνήσθητε τοῦ θεοῦ ἡμῶν τοῦ μεγάλου ϗ φοβεροῦ, ϗ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν
15 ὑμῶν, υἱῶν ὑμῶν, (κ) θυγατέρων ὑμῶν, γυναικῶν ὑμῶν, ϗ οἴκων ὑμῶν. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα (λ) ἤκουσαν
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν, ϗ διεσκέδασεν ὁ θεὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν· ϗ ἐπεστρέψαμεν
16 πάντες ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥμισυ
τῶν (μ) ἐκτετιναγμένων ἐποίουν τὸ ἔργον, ϗ ἥμισυ αὐτῶν ἀντείχοντο, ϗ λόγχαι καὶ θυρεοὶ
17 ϗ τόξα ϗ θώρακες, ϗ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου Ἰούδα Τῶν οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει,
καὶ οἱ αἴροντες ἐν τοῖς ἀρτῆρσιν ἐν ὅπλοις· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει (ν) αὐτοῦ τὸ ἔργον, ϗ ἐν
18 μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα. Καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἀνὴρ ῥομφαίαν (ξ) αὐτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφὺν (ο)
αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμουν· καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερατίνῃ ἐχόμενα αὐτοῦ.

Et Tobias Ammanites juxta eum venit, & dixit ad eos; (b) Nunquid 3
ſacrificant, aut comedent ſuper locum ſuum? Nonne aſcendet vulpes,
& diruet murum lapidum eorum? Audi, Deus noſter, quia facti ſumus 4
in ſubſannationem, & converte opprobrium eorum in caput eorum:
& da eos in ſubſannationem in terra captivitatis: Et ne operias ſuper 5
(c) iniquitatem. Et factum eſt, ut audivit Sanaballat, & Tobia, & 7
Arabes, & Ammanitæ, quia aſcendit germen muris Hieruſalem, quia
cœperunt fracturæ obſtrui; & malum eis viſum eſt valdè. Et congregati 8
ſunt omnes in idipſum venire (d) ad prœliandum in Hieruſalem, &
faciendum eam (e) exterminatam. Et deprecati ſumus ad Deum noſtrum, 9
& conſtituimus cuſtodes ſuper eos die ac nocte à facie eorum. Et 10
dixit Judas; Contrita eſt fortitudo (f) inimicorum, & humus multa,
& nos non poterimus ædificare in muro. Et dixerunt ii, qui tribulabant 11
nos; Non cognoſcent, & non videbunt, quoaduſque venerimus in medium
eorum, & occidamus eos, & ceſſare faciamus opus. Et factum 12
eſt, ut venerunt Judæi habitantes prope eos; & dixerunt nobis;
Aſcendunt ex omnibus (g) locis ſuper nos. Et ſtatui in infimis loci 13
poſt murum in abſconditis, & ſtatui populum per familias cum gladiis
ſuis, (h) lanceas ſuas, & arcus ſuos. Et vidi: & ſurrexi, & dixi 14
ad optimates, & ad duces, & ad reliquos populi; Ne timeatis à facie
eorum: mementote Dei noſtri magni, & terribilis: & præliamini pro
fratribus veſtris, filiis veſtris, filiabus veſtris, uxoribus veſtris, & domibus
veſtris. Et factum eſt, quando audierunt inimici noſtri, quia 15
cognitum eſt nobis; et diſſipavit Deus conſilium eorum. Et reverſi ſumus
omnes nos ad murum, vir ad opus ſuum. Et factum eſt à die illa, 16
dimidium (i) excuſſorum faciebant opus, et dimidium eorum reſiſtebant,
et lanceæ, et clypei, et arcus, et thoraces, et principes poſt omnem domum
Juda, Ædificantes in muro: et tollentes in humeris, in (k) armis: 17
in una manu faciebat ſuum opus, et in una tenebat jaculum: Et 18
ædificatores, vir gladio ſuo accinctus ſuper lumbum ſuum, et ædificabant: et clangens in cornea juxta eum.

MS. A. (γ) εἶπαν πρὸς ἑαυτοὺς, (δ) δὸς αὐτοῖς (ε) ϗ παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ προσηυξάμεθα (ζ) ϗ εἶπον ἡμῖν, (η) ἑαυτῶν, (θ) ἑαυτῶν. (ι) ϗ εἶπον (κ) ϗ θυγατέρων ὑμῶν, (λ) ἔγνωσαν (μ) ἐκτεταγμένων (ν) ἑαυτοῦ (ξ) ἑαυτοῦ (ο) ἑαυτοῦ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وطوبيا العبد العماني بجانبه فقال * ايضا البنايين انا اعرف كم هم * يصعد ثعلب 3
يهدم حجارتهم * اسمع يا الاهنا اننا صرنا مضحكة * ورد معيرتهم على روسهم * واجعلهم 4
هباء في ارض السبي * ولا تغطي على ذنوبهم * وخطيتهم قدامك لا تمحي * لانهم 5
اغاظوك قباله البنايين * ونحن فبنينا السور وانعقدت الي نصفها * وكان قلب القوم 6
للفعل * فلما سمع سنبلاط وطوبيا وجسم الاعرابي ان قد صعدت اسوار اورشليم وان 7
المدينه ابتنت للاستدار * واشتد الامر عليهم جدا * وعقدوا رايا كلهم اجمعين على 8
المجي للمحاربة في اورشليم * فصلينا الي الهنا * ووقفنا عليهم نهارا وليلا من قبلهم * 9
* وكان لليهود قلب قوي * وناقلين التراب كثير * ونحن لا نقدر على البناء في السور * 10
* وقالوا مضادينا * لا يعرفوا ولا ينظروا الي ان ندخل في وسطهم ونقتلهم ونعطل 11
العمل * فكان عندما جاء اليهود الساكنين عندهم * قالوا لنا عشرة * من كل 12
المواضع يرجعوا الينا * فوقفت في اسفل المواضع في صف الصخور * ووقفت القوم 13
قبالنا بسيوفهم ورماحهم وقسيهم * فلما نظرت قمت وقلت للروساء والمقدمين ولبقية 14
الشعب * لا تفزعوا من قبالهم * الله العظيم المرهوب اذكروا * وحاربوا عن بيوتكم
واخوتكم * فلما سمعوا اعداينا اننا قد عرف الله لنا وفسخ مشورتهم * ورجعنا كلنا 15
الي السور * كل رجل الي عمله * وكانوا من ذلك اليوم بعض غلماننا عاملين في 16
العمل * وبعضهم حاملين السلاح والدرق والرماح والقسي والجواشن خلف كل آل
يهودا * والبنايين في السور وحاملين الثقل مديمين بواحدة يد في العمل * والاخرى 17
ممسكة في السلاح * والبنايين الرجال سلاحهم مربوطة على حقويهم وبانون * 18
والباقي معي *

Tobias quoque ſervus Ammonites ad latus 3
illius exiſtens dixit; Etiam ſtructores
ego novi quot ſint: aſcendet vulpes, deſtruétque
lapides eorum. Audi O Deus 4
noſter; nam facti ſumus in deriſum: &
converte improperium ipſorum in capita
ipſorum: & redige illos in pulviſculum
in terra captivitatis: Neque obtegas 5
culpas eorum; & peccatum eorum, coram
te minime deleatur: quoniam irritaverunt
te in conſpectu ædificantium. Nos 6
igitur murum extruximus, ita ut ad medium
compactus eſſet: erat enim animus
populi ad opus. Cùm autem audiſſet 7
Samballat, & Tobia, & Geſem Arabs
quod jam aſſurrexiſſent muri Jeruſalem,
& urbs ædificata eſſet per gyrum; rem
ægerrimè tulerunt: Et conſilium inierunt 8
omnes ſimul veniendi oppugnatum
Jeroſolymam. Quare deprecati ſumus 9
Deum noſtrum: & ſtetimus contra eos
die noctéque à conſpectu eorum. Erat 10
animus Judæorum fortis, & bajuli terræ
multi erant: at non poteramus ædificare
murum. Dixerant autem adverſarii noſtri; 11
Ne ſciant, neque videant, donec ingrediamur
in medium eorum, & occidamus eos, & occludamus opus. Et factum 12
eſt cùm veniſſent Judæi habitantes
apud illos, ut decem dicerent nobis; Ex
omnibus locis revertuntur ad nos. Quapropter 13
ſtatui in infimis locis in ordine rupium,
ſtatui inquam populum ante nos
cum gladiis, lanceis, & arcubus eorum.
Quod cùm vidiſſem, ſteti, dixique principibus, 14
ducibus, & reliquo populo; Ne
timeatis à conſpectu eorum: Deum maximum
atque tremendum recordamini, &
pugnate pro domibus veſtris & fratribus
veſtris. Cúmque audiviſſent inimici noſtri 15
notum feciſſe nobis Deum, & irritum
feciſſe conſilium eorum; reverſi ſumus
omnes ad murum, quiſque ad opus ſuum.
Erant tamen ab eo die pars puerorum noſtrorum 16
incumbentes operi, pars autem
geſtantes arma, clypeos, lanceas, arcus,
& loricas à tergo totius gentis Judaicæ.
Et ſtructores muri, onerúmque portitores, 17
perſeverabant unâ manu in opere, alterâ
verò tenebant arma: Et viri iſti ſtructores 18
armis erant accincti ad lumbos
ſuos, & ædificabant; reliqui verò mecum erant.

נחמיה : ה

,muro in ſeparati nos & :latum & ,multum Opus :populi reſiduum ad & ,*magnates* ad & ,*heroes* ad dixi Et

19 ואמר אל־החרים ואל־הסגנים ואל־יתר העם המלאכה הרבה ורחבה ואנחנו נפרדים על־החומה

.nobis pugnabit noſter Deus.nos ad *congregabimini* illuc , tubæ *vocem* audieritis quo loco in *.ſuo fratre à vir longinqui*

20 רחוקים איש מאחיו: במקום אשר תשמעו את־קול השופר שמה תקבצו אלינו אלהינו ילחם לנו:

Etiam *.ſtellas egredi* ad uſque auroræ aſcenſu ab lanceas *in apprehendentes* eorum pars media & *: opere in facientes* nos Et

21 22 ואנחנו עשים במלאכה וחצים מחזיקים ברמחים מעלות השחר עד צאת הכוכבים: גם

.opus die & ,*cuſtodia* nocte nobis ſint &,Jeruſalaim medio in *pernoctet* ej⁹ puer & Unuſquiſq; :populo dixi ,illo tempore in

בעת ההיא אמרתי לעם איש ונערו ילינו בתוך ירושלם והיו־לנו הלילה משמר והיום מלאכה:

.aquas ſuum miſſile vir ,noſtras veſtes exuentes nos non ,me poſt qui ,*cuſtodiæ* viri *&*,mei pueri *&*,mei fratres *&* ,ego Nec

23 ואין אני ואחי ונערי ואנשי המשמר אשר אחרי אין־אנחנו פשטים בגדינו איש שלחו המים:

CAP. V. ה

noſtris filiab⁹ &,noſtris filiis:*dicentes* qui *eſt* Et .Jehudæos ſuos fratres adverſus magnus eorum uxorum & ,populi clamor fuit Et

1 ויהי צעקת העם ונשיהם גדולה אל־אחיהם היהודים: ויש אשר אמרים בנינו ובנתינו

2 noſtras dom⁹&,noſtras vineas &,noſtros Agros :*dicentes* qui *eſt* Et .vivamus &,comedamus &,frumentum accipiamus Et .multi nos

3 אנחנו רבים ונקחה דגן ונאכלה ונחיה: ויש אשר אמרים שדתינו וכרמינו ובתינו

,noſtros agros ,*regis menſuram* ad argentũ *ſumpſimus* Mutuò :*dicentes* qui *eſt* Et .fame in frumentum accipiamus & ,*oppignerantes* nos

4 אנחנו ערבים ונקחה דגן ברעב: ויש אשר אמרים לוינו כסף למדת המלך שדתינו

,noſtros filios *ſubjicientes* nos ecce & :noſtri filii eorum filii ſicut ,noſtra caro noſtrorum fratrum caro ſicut nunc Et .noſtras vineas &

5 וכרמינו: ועתה כבשר אחינו בשרנו כבניהם בנינו והנה אנחנו כבשים את־בנינו

.alienis noſtræ vineæ &,noſtri agri & ,*noſtrarũ manuũ poteſtatem ad* non & ,*ſubjectæ* noſtris filiabus è *eſt* Et .*ſervos in* noſtras filias &

ואת־בנתינו לעבדים ויש מבנתינו נכבשות ואין לאל ידנו ושדתינו וכרמינו לאחרים:

litigavi & ,me in meum cor *eſt conſiliatum* Et .iſta verba & ,eorum clamorem audiſſem cùm ,vehementer *mihi fuit ira* Et

6 ויחר לי מאד כאשר שמעתי את־זעקתם ואת הדברים האלה: וימלך לבי עלי ואריבה

7 .magnam *concionem* eos contra *dedi* Et .*exigentes vos ſuum fratrem in* unuſquiſq; *Onus* :eis dixi & ;*magnatibus &* ,*heroibus cum*

את־החרים ואת־הסגנים ואמרה להם משא איש־באחיו אתם נשאים ואתן עליהם קהלה גדולה:

vendetis vos *etiam* &,nobis in *ſufficientiã* ſecundũ gentibus *venditos* ,Jehudæos noſtros fratres *acquiſivimus* Nos : eis dixi Et

8 ואמרה להם אנחנו קנינו את־אחינו היהודים הנמכרים לגוים כדי בנו וגם־אתם תמכרו את־

Nónne .*facientes* vos quod *verbum* bonum Non :dixi Et .verbum invenerũt non & ,ſiluerunt Et ?nobis *ſunt venditi* &,veſtros fratres

9 אחיכם ונמכרו־לנו ויחרישו ולא מצאו דבר: ויאמר לא־טוב הדבר אשר־אתם עשים הלוא

eis *in commodantes* ,mei pueri &,mei fratres,ego etiam Et ?noſtrorum inimicorum gentium *opprobrio præ ambulabitis* noſtri Dei timore in

10 ביראת אלהינו תלכו מחרפת הגוים אויבינו: וגם־אני אחי ונערי נשים בהם

,eorũ oliveta,eorum vineas,eorum agros *hodie tanquam* eis quæſo Reddite .*hoc onus* quæſo *Remittamus*.frumentũ &,argentum

11 כסף ודגן נעזבה־נא את־המשא הזה: השיבו נא להם כהיום שדתיהם כרמיהם וזיתיהם

eis ab & ,Reddemus :dixerunt Et .eis *in exigentes* vos *quæ* ,olei & ,vini ,frumenti & ,argenti *centum* & :eorum domos &

12 ובתיהם ומאת הכסף והדגן התירוש והיצהר אשר אתם נשים בהם: ויאמרו נשיב ומהם

.hoc verbum juxta *faciendum ad* ,eos adjuravi & ,ſacerdotes vocavi Et .*loquens* tu ſicut faciemus Sic .quæremus non

לא נבקש כן נעשה כאשר אתה אומר ואקרא את־הכהנים ואשביעם לעשות כדבר הזה:

Verſio VULG. LAT.

Et dixi ad optimates, & ad magiſtrat⁹, & ad reliquã partẽ vulgi; Opus grande eſt et latũ, et nos ſeparati ſum⁹ in muro procul alter ab altero: 19 In loco quocunque audieritis clangorẽ tubæ, illuc concurrite ad nos: De⁹ noſter pugnabit pro nobis. 20 Et noſipſi faciam⁹ opus: & media pars noſtrûm teneat lanceas, ab aſcenſu auroræ, donec egrediãtur aſtra. 21 In tempore quoque illo dixi populo; Unuſquiſque cum puero ſuo maneat in medio Jeruſalẽ, & ſint nobis vices per noctẽ, & diem, ad operandũ. 22 Ego autẽ & fratres mei, & pueri mei, & cuſtodes, qui erant poſt me, non deponebamus veſtimenta noſtra: unuſquiſque tantùm nudabatur ad baptiſmum. 23

CAP. V.

Et factus eſt clamor populi et uxorũ ejus magn⁹, adverſùs fratres ſuos Judæos. 1 Et erant qui dicerent; Filii noſtri, & filiæ noſtræ multæ ſunt nimis: accipiamus pro pretio eorum frumentũ, & comedam⁹, & vivamus. 2 Et erant qui dicerent; Agros noſtros, & vineas, et domos noſtras opponamus, & accipiamus frumentũ in fame. 3 Et alii dicebant; Mutuò ſumam⁹ pecunias in tributa regis, demúſque agros noſtros et vineas: 4 Et nunc ſicut carnes fratrũ noſtrorum, ſic carnes noſtræ ſunt: & ſicut filii eorum, ita et filii noſtri: ecce nos ſubjugam⁹ filios noſtros et filias noſtras in ſervitutẽ, & de filiabus noſtris ſunt famulæ, nec habemus unde poſſint redimi, & agros noſtros, & vineas noſtras alii poſſident. 5 Et iratus ſum nimis cùm audîſſẽ clamorem eorum ſecundùm verba hæc: 6 Cogitavítque cor meũ mecũ: & increpavi optimates et magiſtrat⁹, & dixi eis; Uſuráſne ſinguli à fratrib⁹ veſtris exigitis? Et congregavi adverſùm eos concionẽ magnã, 7 Et dixi eis; Nos, ut ſcitis, redemim⁹ fratres noſtros Judæos, qui venditi fuerãt gentib⁹, ſecundùm poſſibilitatẽ noſtrã: & vos igitur vendetis fratres veſtros, & redimemus eos? Et ſiluerunt, nec invenerunt quid reſponderent. 8 Dixíque ad eos; Non eſt bona res, quam facitis: quarè non in timore Dei noſtri ambulatis, ne exprobretur nobis à gentibus inimicis noſtris? 9 Et ego, et fratres mei, & pueri mei, commodavimus plurimis pecuniã et frumentũ: non repetamus in commune iſtud, æs alienũ concedamus, quod debetur nobis. 10 Reddite eis hodiè agros ſuos, et vineas ſuas, et oliveta ſua, et domos ſuas: quin potiùs et centeſimã pecuniæ, frumenti, vini, et olei, quam exigere ſoletis ab eis, date pro illis. 11 Et dixerunt; Reddemus, et ab eis nihil quæremus: ſicque faciemus ut loqueris. 12 Et vocavi Sacerdotes, et adjuravi eos, ut facerent juxta quod dixeram.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 * ܘܐܡܪܬ ܠܪܘܪܒܢܐ ܘܠܫܠܝܛܢܐ. ܘܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܣܓܝ ܘܪܘܝܚ. ܘܚܢܢ
20 ܦܪܝܫܝܢ ܘܩܝܡܝܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܦܪܝܫܝܢ ܚܕ ܡܢ ܚܒܪܗ. * ܒܟܠ ܐܬܪ ܕܫܡܥܝܬܘܢ
21 ܩܠܗ ܕܫܝܦܘܪܐ. ܠܬܡܢ ܬܬܟܢܫܘܢ ܠܘܬܢ. ܘܐܠܗܢ ܢܬܟܬܫ ܥܠ ܐܦܝܢ. * ܘܚܢܢ
ܢܗܘܐ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ. ܘܦܠܓܗܘܢ ܢܗܘܘܢ ܐܚܝܕܝܢ ܪܘܡܚܐ. ܡܢ ܡܕܢܚ ܨܦܪܐ. ܥܕܡܐ
22 ܕܢܦܩܝܢ ܟܘܟܒܐ. * ܐܦ ܒܗܘ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܐܡܪܬ ܠܥܡܐ. ܕܟܠ ܓܒܪ ܘܛܠܝܗ ܢܗܘܘܢ ܒܝܬܝܢ
ܒܓܘ ܫܘܩܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܘܢܗܘܘܢ ܢܛܪܝܢ ܠܗ ܒܠܠܝܐ ܘܒܐܝܡܡܐ. ܘܢܗܘܘܢ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܐ.
23 * ܘܐܢܐ ܘܐܚܝ ܘܛܠܝܝ ܘܐܢܫܐ ܢܛܘܪܐ ܕܒܝܬܝ. ܠܐ ܫܠܚܝܢ ܢܚܬܝܢ. ܝܪܚܐ ܕܝܘܡܬܐ.
1 ܐܢܫ ܕܡܛܝܐ ܠܗ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܗ * * ܘܗܘܬ ܐܩܥܬܐ ܪܒܬܐ ܕܥܡܐ ܘܕܢܫܝܗܘܢ. ܥܠ
2 ܐܚܝܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܐܝܬ ܓܝܪ ܕܐܡܪܝܢ. ܒܢܝܢ ܘܒܢܬܢ ܘܐܚܝܢ ܣܓܝܐܝܢ. ܢܣܒ
3 ܠܢ ܥܒܘܪܐ ܘܢܐܟܘܠ ܘܢܚܐ. * ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܚܩܠܬܢ ܘܟܪܡܝܢ ܘܒܬܝܢ ܡܙܕܒܢܝܢ.
4 ܕܢܣܒ ܥܒܘܪܐ ܒܟܦܢܐ ܘܢܚܐ. * ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܕܢܙܦ ܟܣܦܐ ܡܢ ܡܕܐܬܐ ܕܡܠܟܐ.
5 ܘܢܦܠܘܚ ܚܩܠܬܢ ܘܟܪܡܝܢ ܘܢܚܐ. * ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ. ܡܛܠ ܐܝܟ ܒܣܪܐ ܕܐܚܝܢ. ܗܟܢܐ
ܐܦ ܒܣܪܢ. ܘܐܝܟ ܒܢܝܗܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܒܢܝܢ. ܗܐ ܡܫܥܒܕܝܢ ܠܢ ܒܢܝܢ ܘܒܢܬܢ
ܠܥܒܕܝܢ. ܘܐܝܬ ܡܢ ܒܢܬܢ ܕܡܫܬܥܒܕܢ ܠܐܡܗܬܐ. ܘܠܐ ܡܪܝܡܝܢ ܦܘܡ ܠܐܠܗܐ ܐܝܕܝܗܘܢ.
6 ܘܚܩܠܬܢ ܘܟܪܡܝܢ ܘܩܢܝܢܢ ܡܬܡܫܟܢܝܢ ܠܢܘܟܪܝܐ. * ܘܒܐܫ ܠܝ ܛܒ ܟܕ ܫܡܥܬ
7 8 ܩܠܗܘܢ. ܘܡܠܐ ܗܠܝܢ. ܘܐܬܒܪ ܠܒܝ ܒܓܘܝ. * ܘܐܡܪܬ ܠܣܒܐ ܘܠܪܘܪܒܢܐ ܟܕ
ܡܣܝܒܪܢܐ ܗܘܝܬ ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܕܚܢܢ ܙܒܢܢ ܠܐܚܝܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܐܙܕܒܢܘ ܠܥܡܡܐ.
ܐܢܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ. ܟܠܢܫ ܐܚܘܗܝ ܩܢܝܬܘܢ ܐܢܬܘܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܝܗܒܬ ܒܗܘܢ ܩܠܐ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܙܒܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐܚܝܟܘܢ. ܘܫܬܩܘ. ܘܠܐ ܝܗܒܘ ܠܝ ܦܬܓܡܐ.
9 * ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܫܦܝܪ ܦܬܓܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܥܒܕܝܢ. ܡܛܠ ܕܒܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܢ ܠܐ
10 ܡܗܠܟܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܡܛܠ ܕܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܢ. * ܘܐܦ ܐܢܐ
ܘܒܢܝ ܘܐܚܝ. ܢܣܒ ܟܣܦܐ. ܘܢܙܒܢ ܥܒܘܪܐ. ܘܢܫܒܘܩ ܠܡܣܟܢܐ ܕܐܝܬ ܒܥܡܢ.
11 * ܘܢܦܢܐ ܠܗܘܢ ܝܘܡܢܐ ܗܢܐ. ܟܪܡܝܗܘܢ ܘܙܝܬܝܗܘܢ ܘܚܩܠܬܗܘܢ ܘܒܬܝܗܘܢ. ܘܟܣܦܐ
12 ܘܥܒܘܪܐ ܘܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ. ܢܫܒܘܩ ܠܫܪܟܐ ܕܥܡܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܝ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܘܩܪܝܬ ܠܟܗܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ ܕܗܟܢܐ ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ. ܘܐܘܡܝܬ ܐܢܘܢ
ܠܡܥܒܕ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܘܐܦ ܠܛܠܝܐ ܙܥܘܪܐ.

Magnatibus autem, & præfectis, reliquóque populo dixi; Opus hoc multum & amplum eſt, & nos diſparati conſiſtimus ſuper murum, & alter ab altero diſſiti ſumus? 19 Ubicunque igitur audieritis ſonum buccinæ, illuc ad nos accedite: Deus noſter pugnet pro nobis. 20 Nos interim operi incumbamus, dum media pars noſtrûm tenebunt haſtas ab ortu auroræ uſque ad exortum ſtellarum. 21 Eodem quoque tempore dixi populo, Quiſque cum puero ſuo pernoctent in plateis Jeruſalem, eamque cuſtodiant nocte & die, & opera exerceant, 22 Ego etiam & fratres puerique mei, & homines cuſtodes domûs meæ, non exuemus veſtes noſtras per menſem dierum, quiſque pro vice ſua. 23

CAP. V.

Tunc clamaverunt populus & uxores eorum clamore magno contra fratres ſuos Judæos. 1 Erant enim qui dicerent, Filii filiæque noſtræ, & fratres noſtri multi ſunt: accipiendum nobis eſt frumentum, comedendum, ac vivendum. 2 Quidam verò dicebant, Prædia noſtra, domos & vineas noſtras vendimus, ut accipiamus frumentum in fame, & vivamus. 3 Alii dicebant, Mutuamur pecuniam è vectigali regio, ut colamus prædia noſtra & vineas noſtras, ac vivamus. 4 Alii denique dicebant; Profectò, qualis eſt caro fratrum noſtrorum, talis eſt etiam caro noſtra; & quales filii eorum, tales etiam filii noſtri: ecce nunc ſubjiciendi nobis *reſtant* filii & filiæ noſtræ in ſervos: imò de filiabus noſtris quædam ſubjectæ jam ſunt in ancillas; & *qui utuntur eis*, non attollunt ad Deũ manus ſuas: & prædia, vineæ, & facultates noſtræ oppignorata ſunt alienis. 5 Diſplicuit mihi valde, ubi audîſſẽ clamores eorum & hujuſcemodi verba, & confractum eſt cor meum in præcordiis meis: 6 Sed patienter tuli, tũ allocut⁹ ſum ſeniores & magnates, dixiq; eis; 7 8 Nos comparavimus fratres noſtros Judæos qui venditi erant gentib⁹, tam ipſos quàm filios eorũ: quiſq; fratrẽ ſuum habetis: proinde vocẽ in eos edidi, & dixi eis; Itáne vos venderetis fratres veſtros? qui conticuerunt, nec ullum dederunt mihi reſponſum. Deinde dixi eis; Non eſt honeſtũ quod agitis: 9 jã in timore Dei non ambulatis, quia facitis ſecundùm actiones gentiũ quæ circunſtant nos. At tam ego quàm filii fratreſq; mei pecuniam 10 accĭpiam⁹, emam⁹ frumentum, & relinquamus iis qui pauperes ſunt in populo noſtro: Et reſtituam⁹ eis hodiernâ die vineas, oliveta, agros 11 et domos eorũ: et pecuniam, frumentũ, vinũ, atque oleũ relinquamus reliquo populo. Dixerũt mihi, Ita faciem⁹ quemadmodũ tu dixiſti: quare convocatis ſacerdotib⁹ dixi ita fieri 12 oportere, et adjuravi eos ut facerent ſecundùm verbum iſtud, vel ipſos pueros parvos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους ϗ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ϗ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, Τὸ ἔργον πλατὺ ϗ πολὺ,
20 ϗ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τοῦ τείχους μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἐν τόπῳ οὗ ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν
21 τῆς κερατίνης, ἐκεῖ συναχθήσεσθε πρὸς ἡμᾶς, ϗ ὁ Θεὸς ἡμῶν πολεμήσει περὶ ἡμῶν. (π) Καὶ ἡμεῖς
ποιοῦντες τὸ ἔργον, ϗ ἥμισυ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθρου ἕως ἐξόδου τῶν
22 ἄστρων. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ (ρ) λαῷ, Ἕκαστος μετὰ τοῦ νεανίσκου αὐτοῦ αὐλίσθητε ἐν μέσῳ
23 Ἱερουσαλὴμ· ϗ ἔστω ὑμῖν ἡ νὺξ προφυλακὴ, ϗ ἡ ἡμέρα ἔργον. Καὶ ἤμην ἐγὼ ϗ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς
ὀπίσω μου, ϗ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος ἀνὴρ τὰ ἱμάτια (σ) αὐτοῦ.

Et dixi ad optimates, & ad principes, & ad reliquos populi; Opus latum, 19
& multum, & nos diſpergimur ſuper murum longè vir à fratre
ſuo. In loco, quocunque audieritis vocem corneæ, illuc congregabimini 20
ad nos: & Deus noſter bellabit pro nobis. Et (l) nos facientes 21
opus, & dimidium noſtri tenentes lanceas ab aſcenſu auroræ uſque ad
exitum ſyderum. Et in tempore illo dixi populo; unuſquiſque cum 22
juvene ſuo commoramini in medio Hieruſalem: & ſit nobis nox cuſtodia,
& dies opus. Et eram (m) ego, & viri cuſtodiæ poſt me, & non 23
fuit ex nobis exuens vir veſtimenta (n) ſua.

MS.A. (π) Καὶ ἥμισυ ποιοῦντες (ρ) λαῷ, Αὐλίσθητε ἐμμέσῳ Ἱερουσαλὴμ· (σ) ἑαυτοῦ.

ΚΕΦ. ε'.

1 (α) ΚΑὶ ἡ κραυγὴ τοῦ λαοῦ ϗ γυναικῶν αὐτῶν μεγάλη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς (β) αὐτῶν τοὺς Ἰουδαίους.
2 Καὶ ἦσάν τινες λέγοντες, Ἐν υἱοῖς ἡμῶν ϗ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοὶ, ϗ ληψόμεθα σῖτον ϗ
3 φαγόμεθα ϗ ζησόμεθα. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες, Ἀγροὶ ἡμῶν ϗ ἀμπελῶνες ἡμῶν ϗ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγγυῶμεν
4 ϗ ληψόμεθα σῖτον ϗ φαγόμεθα. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες, Ἐδανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως,
5 ἀγροὶ ἡμῶν ϗ ἀμπελῶνες ἡμῶν ϗ οἰκίαι ἡμῶν. Καὶ νῦν ὡς σὰρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σὰρξ ἡμῶν· ὡς υἱοὶ
αὐτῶν, υἱοὶ ἡμῶν· ϗ ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν ϗ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς δούλους, ϗ
εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμεναι, ϗ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν, ϗ ἀγροὶ ἡμῶν καὶ
6 ἀμπελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις. Καὶ ἐλυπήθην σφόδρα καθὼς ἤκουσα τὴν κραυγὴν αὐτῶν ϗ τοὺς λόγους
7 τούτους. Καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐμέ· ϗ ἐμαχεσάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους ϗ τοὺς ἄρχοντας,
(γ) ϗ εἶπα αὐτοῖς, Ἀπαιτήσει ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν (δ) αὐτοῦ ἃ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε; ϗ ἔδωκα ἐπ'
8 αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην, (ε) Καὶ εἶπα αὐτοῖς, Ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰουδαίους
τοὺς πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἑκουσίῳ ἡμῶν· ϗ ὑμεῖς πωλεῖτε τοὺς ἀδελφοὺς (ζ) ὑμῶν, ϗ παραδοθήσονται
9 ἡμῖν; ϗ ἡσύχασαν, ϗ οὐχ εὕροσαν λόγον. Καὶ εἶπα, Οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ὑμεῖς
ποιεῖτε· οὐχ οὕτως ἐν φόβῳ Θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ (η) ὀνειδισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.
10 Καὶ οἱ ἀδελφοί μου ϗ οἱ γνωστοί μου ϗ ἐγὼ ἐθήκαμεν ἑαυτοῖς ἀργύριον ϗ σῖτον· ἐγκαταλίπωμεν δὴ
11 τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. Ἐπιστρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς αὐτῶν ϗ ἀμπελῶνας (θ) αὐτῶν ϗ ἐλαιῶνας
αὐτῶν ϗ οἰκίας αὐτῶν, ϗ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τὸν σῖτον ϗ τὸν οἶνον ϗ τὸ ἔλαιον ἐξενέγκατε
12 ἑαυτοῖς. Καὶ εἶπαν, Ἀποδώσομεν, ϗ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν, οὕτως ποιήσομεν καθὼς σὺ λέγεις.
ϗ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς ϗ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

CAP. V.

ET (a) clamor populi, & mulierum eorum magnus ad fratres ſuos 1
Judæos. Et erant quidam dicentes; In filiis noſtris, & in filiabus 2
noſtris nos multi: & accipiemus frumentum, & comedemus, & vivemus.
Et ſunt quidam dicentes; Agri noſtri, & vineæ noſtræ, & 3
domus noſtræ: nos oppignoramus, & accipiemus frumentum, & comedemus.
Et ſunt quidam dicentes; Mutuò ſumpſimus argentum in tributa 4
regis: agri noſtri, & vineæ noſtræ, & domus noſtræ. Et nunc 5
ſicut caro fratrum noſtrorum; caro noſtra: ſicut filii eorum; filii noſtri.
Et ecce nos ſubjugamus filios noſtros, & filias noſtras, in ſervos: &
ſunt de filiabus noſtris ſubjectæ: & non eſt poteſtas manuum noſtrarum:
& agri noſtri, & vineæ noſtræ optimatibus. Et triſtatus ſum 6
valdè, ſicut audivi clamorem eorum, & ſermones hos. Et conſultavit 7
cor meum in me: & concertavi adverſùs optimates, & principes, &
dixi eis; (b) Exiget vir fratrem ſuum, quem vos exigitis? Et dedi
ſuper eos eccleſiam magnam, Et dixi eis; Nos acquiſivimus fratres noſtros 8
Judæos venditos gentibus in ſpontaneo noſtro: & vos vendite
fratres veſtros, & (c) tradentur nobis. Et ſiluerunt, & non invenerunt
verbum. Et dixi; Non bonum verbum, quod vos facitis: non ſic 9
in timore Dei noſtri abibitis ab opprobrio gentium inimicorum noſtrorum.
Etiam fratres mei, & noti mei, & ego, poſuimus eis argentum, & frumentum: 10
relinquamus, obſecro, exactionem hanc. Reddite, quæſo, eis, 11
ſicut hodiè, agros eorum, & vineas eorum, & oliveta eorum, & domos
eorum: et de argento, frumentum, et vinum, et oleum promite eis.
Et dixerunt; Reddemus, et ab eis non quæremus: ſic faciemus, ſicut 12
tu dixiſti. Et vocavi ſacerdotes, et adjuravi eos facere, ſicut verbum hoc.

MS.A. (α) Καὶ ἦν κραυγὴ (β) ἑαυτῶν (γ) ϗ εἶπον αὐτοῖς, (δ) ἑαυτοῦ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε. (ε) Καὶ εἶπον αὐτοῖς, (ζ) ὑμῶν· ϗ ἡσύχασαν (η) ὀνειδισμοῦ τῶν ἐχθρῶν (θ) αὐτῶν, ἐλαιῶνας αὐτῶν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وقلت للرؤساء والمقدمين وبقية القوم * الصناعة كبيرة وواسعة * ونحن مفترقين على السور 19
بعيدين الرجل من أخيه * فالموضع الذي تسمعون صوت البوق ثم تجمعون إلينا * وإلاهنا 20
يحارب عنا * ونحن فاعلون الصناعة * وبعضهم ماسكون الرماح من صعود الفجر إلى خروج 21
الكواكب * أيضا وفي الوقت قلت للشعب * الرجل وغلمانه يكونوا في وسط مدينة أورشليم * 22
فيكون لنا بالليل الحرس وبالنهار الصنعة * وأنا وإخوتي وغلماني وأصحاب النوبة الذين 23
كانوا خلفي ليس كنا خالعين ثيابنا * بل الرجل بسلاحه إلى كمال شهر وأيام *

Et dixi principibus, ducibus, reliquóque 19
populo; Opus multum & amplum eſt,
adeóque nos diſperſi ſumus ſuper murum,
diſſiti alter ab altero: Ideo ad 20
locum ubi audietis ſonum buccinæ, eò
convenite nos: Deus autem noſter
pugnabit pro nobis. Ita dum incumberemus 21
operi, pars eorum tenebat arma
ab ortu auroræ uſque ad ortum
ſyderum. Etiam eo tempore dixi populo; 22
Quiſque cum pueris ſuis ſunto
in medio urbis Jeruſalem, ſitque nobis
noctu cuſtodia, interdiu verò opus. Ego 23
etiam & fratres mei, puerique mei, &
excubitores qui me ſequebantur; nequaquam
exuebamus indumenta noſtra,
ſed quiſque cum armis ſuis, ad terminum
menſis ac dierum.

* الفصل الخامس *

1 * وكان صرخة الشعب ونسائهم كبيرة جدا من أجل إخوتهم اليهود * وكم من كانوا 2
قائلين * بنينا وبناتنا نحن كثيرين * نأخذ الدخن ونأكل نحن وإياهم ونعيش * وكم من 3
كانوا قائلين * كرومنا ومنازلنا كثيرة ونحن مرهونين * فنأخذ الدخن لنأكل في الجوع *
4 * وكم من كانوا يقولون * استقرضنا فضة لخراج الملك على كرومنا * والآن مثل بشر 5
إخوتنا بشرنا * ومثل بنيهم بنونا * وهوذا نحن كابسين بنينا وبناتنا كعبيد * ولم يرفعوا أيديهم
قدام الرب * وحقولنا وكرومنا ودوابنا يعطون لآخرين * فصعب علي جدا لما سمعت من إخوتهم 6
هذا الكلام * فاشتد قلبي علي * وخاطبت الرؤساء والمقدمين وقلت لهم * نحن اشترينا إخوتنا 7 8
اليهود المباعين لإخوتهم وبنيهم * أخذ الرجل أخاه * ومن أجل هذا قلت لهم بصوت *
أنتم تبيعوا إخوتكم وتبيعوا النساء * فسكتوا ولم يردوا جوابا * فقلت لهم * ليس هذا 9
بصواب الذي أنتم فاعلين * إلا بخشية إلهنا يجب أن تسيروا * ومن معيرة الأمم الذين
هم أعداءنا * وأنا وإخوتي أخذنا الفضة لنشتري الطعام ونحيي المساكين الذين في شعبنا * 10
* ونرد عليهم اليوم كرومهم وأنادرهم وزيتونهم * والدخن والمسطار والدهن الذي 11
أنتم مداينون * فقالوا نرد ولا نطلب منهم شي * لكن نعمل كما أنت قائل * ودعوت 12
الأئمة واستحلفتهم بفعل هذا الأمر *

CAP. V.

ACcidit interim clamor populi & 1
uxorum eorum, magnus admodum cauſâ
fratrum ſuorum Judæorum. Nam 2
quidam dicebant, Cum filiis & filiabus
noſtris multi ſumus: accipiemus
milium, ut comedamus nos & ipſi,
ac vivamus. Quidam verò dicebant, 3
Vineæ domúſque noſtræ multæ ſunt, &
nos oppignorati ſumus: accipiemus ergò
milium, ut comedamus in fame. Quidam 4
denique dicebant, Mutuò accepimus
pecuniam pro vectigalibus regis ſuper
vineas noſtras: Jam verò ut caro 5
fratrum noſtrorum caro noſtra eſt,
& ut filii eorum filii noſtri: &
ecce nos ſubjicimus filios noſtros &
filias noſtras quaſi ſervos, ita ut non
attollant manus ſuas ad Dominum: &
agri noſtri, vineæ noſtræ, jumentáque
noſtra dantur aliis. Moleſtiſſimum mihi 6
fuit, cùm audîſſem à fratribus eorum
talia verba, Doluitque mihi animus meus: 7
& principes ac duces allocutus dixi
eis; Nos emimus fratres noſtros Judæos 8
venditos fratribus & filiis eorum,
quiſque recuperavit fratrem ſuum. Propterea
dixi eis cum voce; Vos venderetis
fratres veſtros, & venderetis uxores?
qui ſiluerunt, neque reſponſum dederunt.
Tum dixi eis, Non eſt id rationi 9
conſentaneum quod facitis: ſed in timore
Dei noſtri oportet vos ambulare, & à
probro gentiũ quæ ſunt nobis infenſæ, declinare.
At ego & fratres mei accepimus 10
pecuniam ut emeremus cibum, &
vivos ſervaremus pauperes qui extant
in populo noſtro. Reſtituantur illis 11
hodie vineæ, areæ, & oleæ eorum,
milium, muſtum, & adeps pro quibus
vos litigatis. Dixerunt, Reſtituemus, 12
nec quicquam repetemus ab eis, ſed faciemus
prout dicis. Tum convocavi ſacerdotes,
eoſque juramento aſtrinxi ut
rem iſtam facerent.

נְחֶמְיָה : ו

, iſtud verbum ſtatuerit non qui virum omnem Deus excutiat Sic : dixi & , excuſſi *meam oram* Etiam
13 גַּם־חָצְנִי נָעַרְתִּי וָאֹמְרָה כָּכָה יְנַעֵר הָאֱלֹהִים אֶת־כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
fecit & ,Dominum laudaverunt Et .Amen *: concio* omnis dixerũt Et .vacuus &,excuſſus ſit ſic & ,ſuo labore de & ,ſua domo de
מִבֵּיתוֹ וּמִיגִיעוֹ וְכָכָה יִהְיֶה נָעוּר וָרֵק וַיֹּאמְרוּ כָל־הַקָּהָל אָמֵן וַיְהַלְלוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַשׂ
, vigeſimo anno ab ,Jehudah terra in eorum dux *eſſe* ,mihi præcepit qua die à Etiam .iſtud verbũ ſecũdùm populus
14 הָעָם כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם מִיּוֹם אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתִי לִהְיוֹת פֶּחָם בְּאֶרֶץ יְהוּדָה מִשְּׁנַת עֶשְׂרִים
comitis panem mei fratres *&* ,ego ; duodecim annis , regis Arthachſaſtæ ſecundum & trigeſimum annum ad uſque &
וְעַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ שָׁנִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲנִי וְאַחַי לֶחֶם הַפֶּחָה
argenti poſtea,vino & ,pane in eis ab acceperũt &,populũ *ſuper* gravaverũt me ante qui , primi duces Et .comedi non
15 לֹא אָכַלְתִּי׃ וְהַפַּחוֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־לְפָנַי הִכְבִּידוּ עַל־הָעָם וַיִּקְחוּ מֵהֶם בְּלֶחֶם וָיַיִן אַחַר כֶּסֶף־
etiam Et .Dei *timoris faciebus à* ita feci non ego Et .*populum ſuper tyrannidẽ exercuere* eorum pueri etiam ,quadraginta ſeclos
16 שְׁקָלִים אַרְבָּעִים גַּם נַעֲרֵיהֶם שָׁלְטוּ עַל־הָעָם וַאֲנִי לֹא־עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי יִרְאַת אֱלֹהִים׃ וְגַם
,Jehudæi Et .opus ad ibi congregati mei pueri omnes &,emimus non agrum & , *roboravi* hujus muri opere in
17 בִּמְלֶאכֶת הַחוֹמָה הַזֹּאת הֶחֱזַקְתִּי וְשָׂדֶה לֹא קָנִינוּ וְכָל־נְעָרַי קְבוּצִים שָׁם עַל־הַמְּלָאכָה׃ וְהַיְּהוּדִים
erat quod Et .mea menſa in ,*noſtris circuitibus* quæ , gentibus è nos ad venientes & ,viri quinquaginta & centum ,*magnates* &
18 וְהַסְּגָנִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אִישׁ וְהַבָּאִים אֵלֵינוּ מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־סְבִיבֹתֵינוּ עַל־שֻׁלְחָנִי׃ וַאֲשֶׁר הָיָה
vino omni in dies decem *intra* & ,mihi *ſunt factæ* aves & , electæ ſex pecudes ,unus bos ,*unum diem in factum*
נַעֲשֶׂה לְיוֹם אֶחָד שׁוֹר אֶחָד צֹאן שֵׁשׁ־בְּרֻרוֹת וְצִפֳּרִים נַעֲשׂוּ־לִי וּבֵין עֲשֶׂרֶת יָמִים בְּכָל־יַיִן
Memento .*hoc* populo *ſuper* ſervitus erat gravis quia ,quæſivi non *comitis* panem hoc cum & ; multiplicandum ad
19 לְהַרְבֵּה וְעִם־זֶה לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא בִקַּשְׁתִּי כִּי־כָבְדָה הָעֲבֹדָה עַל־הָעָם הַזֶּה׃ זָכְרָה־
.*hoc* populo *ſuper* feci quæ omnia ,bonum in meus Deus mei
לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה כֹּל אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עַל־הָעָם הַזֶּה׃

CAP. VI. ו

, murum ædificâſſem quòd ,noſtrorũ inimicorũ reſiduo & ,Arabæ Gheſem & ,Thobijah & ,Sanballat ipſi eſſet auditum cùm fuit Et
1 וַיְהִי כַאֲשֶׁר נִשְׁמַע לְסַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וּלְגֶשֶׁם הָעַרְבִי וּלְיֶתֶר אֹיְבֵינוּ כִּי בָנִיתִי אֶת־הַחוֹמָה
,Sanballat miſit Et .portis in ſtatueram non *fores* hoc tempus ad uſque *etiam* :interruptio eo in remaneret non &
2 וְלֹא־נוֹתַר בָּהּ פָּרֶץ גַּם עַד־הָעֵת הַהִיא דְּלָתוֹת לֹא־הֶעֱמַדְתִּי בַשְּׁעָרִים׃ וַיִּשְׁלַח סַנְבַלַּט
.malum mihi facere *cogitantes* ipſi Et .Ono campo in Chephirim in pariter conveniamus & ,*Ito* : dicendo me ad Gheſem &
וְגֶשֶׁם אֵלַי לֵאמֹר לְכָה וְנִוָּעֲדָה יַחְדָּו בַּכְּפִירִים בְּבִקְעַת אוֹנוֹ וְהֵמָּה חֹשְׁבִים לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה׃
, opus ceſſabit quid ut :deſcendere *potero* non & ,*faciens ego* grande Opus : dicendo , nuncios eos ad miſi Et
3 וָאֶשְׁלְחָה עֲלֵיהֶם מַלְאָכִים לֵאמֹר מְלָאכָה גְדוֹלָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלֹא אוּכַל לָרֶדֶת לָמָּה תִשְׁבַּת הַמְּלָאכָה
verbum juxta eis reſpondi & : vicibus quatuor hoc verbũ juxta me ad miſerunt Et ? vos ad deſcendam & ,illud *remittam quando*
4 כַּאֲשֶׁר אַרְפֶּהָ וְיָרַדְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וַיִּשְׁלְחוּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים וָאָשִׁיב אוֹתָם כַּדָּבָר
.ejus manu in apertam epiſtolam & ,ſuum puerum quinta vice hoc verbum juxta Sanballat me ad miſit Et .hoc
5 הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח אֵלַי סַנְבַלַּט כַּדָּבָר הַזֶּה פַּעַם חֲמִישִׁית אֶת־נַעֲרוֹ וְאִגֶּרֶת פְּתוּחָה בְּיָדוֹ׃
ædificans tu idcirco : rebellare *cogitantes* Jehudæi & , tu ,*dicens* Ghaſmu & ,eſt auditum gentibus In : ea in erat Scriptum
6 כָּתוּב בָּהּ בַּגּוֹיִם נִשְׁמָע וְגַשְׁמוּ אֹמֵר אַתָּה וְהַיְּהוּדִים חֹשְׁבִים לִמְרוֹד עַל־כֵּן אַתָּה בוֹנֶה
.hæc verba ſecundùm *regem in eis exiſtens* tu & , murum
הַחוֹמָה וְאַתָּה הֹוֶה לָהֶם לְמֶלֶךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

Verſio VULG. LAT.

Inſuper excuſſi ſinum meum, & dixi; Sic excutiat Deus omnem virum, qui non compleverit verbum iſtud, de domo ſua, & de laboribus ſuis : ſic excutiatur, & vacuus fiat. Et dixit univerſa multitudo; Amen. Et laudaverunt Deum. Fecit ergò populus ſicut erat dictum. 13 A die autem illa, quâ præceperat rex mihi ut eſſem dux in terra Juda, ab anno vigeſimo uſque ad annum trigeſimum ſecundum Artaxerxis regis, per annos duodecim, ego & fratres mei annonas, quæ ducibus debebantur, non comedimus. 14 Duces autem primi, qui fuerant ante me, gravaverunt populum, & acceperunt ab eis, in pane, & vino, & pecuniâ, quotidiè ſiclos quadraginta : ſed & miniſtri eorum depreſſerunt populum. Ego autem non feci ita propter timorem Dei : 15 Quin potiùs in opere muri ædificavi, & agrum non emi, & omnes pueri mei congregati ad opus erant. 16 Judæi quoque & magiſtratus, centum quinquaginta viri, & qui veniebant ad nos de gentibus quæ in circuitu noſtro ſunt, in menſa mea erant. 17 Parabatur autem mihi per dies ſingulos bos unus, arietes ſex electi, exceptis volatilibus, & inter dies decem vina diverſa, & alia multa tribuebam: inſuper & annonas ducatûs mei non quæſivi: valde enim attenuatus erat populus. 18 Memento meî, Deus meus, in bonum, ſecundùm omnia quæ feci populo huic. 19

CAP. VI.

FActum eſt autem, cùm audiſſet Sanaballat, & Tobias, & Goſſem Arabs, & cæteri inimici noſtri, quòd ædificâſſem ego murum, & non eſſet in ipſo reſidua interruptio, (uſque ad tempus autem illud valvas non poſueram in portis,) 1 Miſerunt Sanaballat & Goſſem ad me, dicentes; Veni, & percutiamus fœdus pariter in viculis in campo Ono. Ipſi autem cogitabant ut facerent mihi malum. 2 Miſi ergò ad eos nuntios, dicens; Opus grande ego facio, & non poſſum deſcendere: ne fortè negligatur, cùm venero & deſcendero ad vos. 3 Miſerunt autem ad me ſecundùm verbum hoc per quatuor vices : & reſpondi eis juxta ſermonem prioré. 4 Et miſit ad me Sanaballat juxta verbum prius quintâ vice puerum ſuum, & epiſtolam habebat in manu ſua ſcriptam hoc modo; 5 INGENTIBUS auditum eſt, & Goſſem dixit, quòd tu & Judæi cogiteris rebellare, et propterea ædifices murum, et levare te velis ſuper eos regem : propter quam cauſam 6

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

13 ܘܐܡܪܢ ܕܗܟܢܐ ܢܢܦܨ ܐܠܗܐ ܠܟܠ ܒܪܢܫ ܕܠܐ ܢܩܘܡ ܥܠ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܡܢ ܒܝܬܗ ܘܡܢ *
ܥܡܠܗ. ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܡܢܦܨ ܘܡܝܪܩ. ܘܐܡܪܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܡܝܢ. ܘܩܡܘ ܥܡܐ ܟܠܗ ܘܫܒܚܘ
14 ܠܡܪܝܐ. ܘܥܒܕܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܐܦ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܦܩܕܢܝ ܠܡܗܘܐ
ܪܫܐ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕ. ܡܢ ܫܢܬ ܥܣܪܝܢ. ܘܥܕܡܐ ܠܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܠܐܪܬܚܫܫܬ
ܡܠܟܐ. ܫܢܝܢ ܬܪܬܥܣܪܐ ܐܢܐ ܘܐܚܝ ܗܘܝܬ ܠܗܘܢ ܪܫܐ. ܘܠܐ ܚܡܪܐ ܕܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܒܪܬ.
15 ܘܐܦܠܐ ܐܢܫ ܐܥܝܩܬ ܡܢܗܘܢ. * ܘܫܠܝܛܢܐ ܕܩܕܡܝ ܐܥܝܩܘܗܝ ܠܥܡܐ. ܘܢܣܒܘ ܡܢܗܘܢ
ܚܡܪܐ ܘܠܚܡܐ. ܘܟܣܦܐ ܣܓܝܐܐ ܠܡܟܣܐ. ܥܕܡܐ ܠܡܬܩܠܐ ܐܪܒܥܝܢ. ܐܦ ܠܥܒܕܝܗܘܢ
ܫܠܛܘ ܥܠ ܥܡܐ. ܘܐܫܬܠܛܘ ܒܗܘܢ. ܘܫܥܒܕܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܢܐ ܠܐ ܥܒܕܬ ܗܟܢܐ.
16 ܡܢ ܩܕܡ ܕܚܠܬܗ ܕܐܠܗܐ. * ܐܦ ܒܥܒܕܐ ܕܫܘܪܐ ܗܢܐ ܐܦ ܕܐܬܪܘܪܒܬ. ܘܩܪܝܬܐ ܠܐ ܙܒܢܬ.
17 ܘܟܠܗܘܢ ܥܠܝܡܝ ܒܢܝ ܝܗܘܕܝܐ. ܐܬܟܢܫܘ ܘܩܡܘ ܬܡܢ ܥܠ ܥܒܕܐ. * ܘܪܘܪܒܢܐ ܘܫܠܝܛܢܐ ܡܐܐ
ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܝܢ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܘܬܢ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܢ. ܐܬܝܢ ܗܘܘ ܠܘܬܢ ܐܢܫ ܒܦܬܘܪܗ.
18 * ܘܟܕ ܥܒܕ ܗܘܐ ܐܢܫ ܡܫܬܘܬܐ. ܡܝܬܐ ܗܘܐ ܠܦܥܠܐ ܕܦܠܚܝܢ. ܬܘܪܐ ܚܕ. ܘܥܢܐ ܫܬ
ܦܛܝܡܬܐ. ܘܨܦܪܝܐ ܡܬܥܒܕܝܢ ܗܘܘ ܠܢ. ܘܚܕܐ ܒܥܣܪܐ ܝܘܡܝܢ. ܚܡܪܐ ܣܓܝ. ܘܥܡ ܗܕܐ.
19 ܠܚܡܐ ܕܫܠܝܛܘܬܐ ܠܐ ܒܥܝܬ. ܡܛܠ ܕܝܩܝܪ ܥܒܕܐ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ
ܠܛܒܬܐ. ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕܬ ܥܠ ܥܡܐ ܗܢܐ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܘ * * ܘܗܘܐ 1
ܕܫܡܥ ܣܢܒܠܛ ܘܛܘܒܝܐ ܘܓܫܡ ܥܪܒܝܐ. ܘܫܪܟܐ ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ.
ܕܒܢܝܢܢ ܫܘܪܐ. ܘܥܕܡܐ ܠܗܘ ܙܒܢܐ ܗܘ. ܦܨܝܠܐ ܕܬܪܥܐ. ܥܕܟܝܠ ܠܐ ܐܩܝܡܬ.
2 * ܘܫܕܪܘ ܠܘܬܝ ܣܢܒܠܛ ܘܓܫܡ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܝ. ܬܐ ܢܐܙܠ ܐܟܚܕܐ. ܘܢܫܪܐ ܐܝܟ ܓܝܣܐ
3 ܒܦܩܥܬܐ ܕܐܝܢܘ. ܘܗܢܘܢ ܡܬܪܥܝܢ ܗܘܘ ܠܡܥܒܕ ܠܢ ܒܝܫܬܐ. * ܘܫܕܪܬ ܠܘܬܗܘܢ
ܡܠܐܟܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܥܒܕܐ ܪܒܐ ܥܒܕ ܐܢܐ. ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܚܬ. ܕܠܡܐ ܢܒܛܠ
4 ܟܕ ܐܪܦܐ ܘܐܚܘܬ ܠܘܬܟܘܢ. * ܘܫܕܪܘ ܠܘܬܝ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. ܐܪܒܥ ܙܒܢܝܢ.
5 ܘܐܦܢܝܬ ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ. * ܘܫܕܪ ܠܘܬܝ ܣܢܒܠܛ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ.
ܙܒܢܬܐ ܚܡܫܬܐ ܠܥܠܝܡܗ. ܘܐܓܪܬܐ ܒܐܝܕܗ. * ܘܟܬܝܒ ܒܗ. ܒܥܡܡܐ ܐܫܬܡܥ.
6 ܘܓܫܡ ܐܡܪ. ܐܢܬ ܘܝܗܘܕܝܐ ܡܬܪܥܝܢ ܠܡܡܪܕ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢܬ ܒܢܐ ܫܘܪܐ. ܘܐܢܬ ܗܘܐ
ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ. ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܗܠܝܢ.

* Et diximus; Ita excutiat Deus omnem hominem qui non ſteterit huic verbo, è domo & labore ipſius : ita ſit excuſſus & aurigine perfuſus : dixerúntque totus populus, Amen : deinde ſurgentes, populus univerſus laudaverunt Dominum; fecerúntque populus univerſus ſecundùm verbum iſtud. 13 Præterea ab eo die quo me præfecit quo eſſem princeps in terra Judææ, ab anno vigeſimo uſque ad annum trigeſimum ſecundum Artahſeſtis regis, duodecim annis ego & fratres mei fui princeps eorum; nullius tamen aſinum abegi, aut quempiam eorum moleſtiâ affeci : 14 Licèt principes qui me præceſſerant, populum oppreſſeriat, & acceperint ab eo vinum & panem, multámque pecuniam pro vectigali, uſq; ad drachmas quadragenas : quin etiam ſervis ſuis auctoritatem dederunt ſuper populum; qui ita dominati ſunt in eos, ut eos torquerent: ego verò non itidem feci, propter *meam* erga Deum reverentiam. 15 Imò in opere muri iſtius *licèt* valdè magnificatus eſſem, tamen agros non emi : & omnes pueri filii Judæorum congregabantur, & aſſiſtebant illic operi : 16 Et primates atque præfecti, centum quinquaginta viri, & qui veniebant ad nos è populis adjacentibus nobis; veniebant ad nos quiſque cum menſa ſua. 17 Et cùm quis convivium faceret, afferebat opificibus qui laborabant, bovem unum, & oves ſex pingues; & hirci parabantur nobis, & ſemel denis quibuſque diebus, multum vini : nihilominus panem præfecturæ nunquam petii, eò quòd grave incumberet opus huic populo. 18 Aſcribe mihi Deus mi in bonum, quæcunque feci pro populo iſto. 19

CAP. VI.

QUum auditum eſſet à Sambelato, Tobiâ, & Geſſom Arabe, cæteriſque hoſtibus noſtris ædificâſſe nos murum, & ad illud uſque tempus paraſtades portarum nondum erexiſſe : 1 Miſerunt ad me Sambelat & Geſſom, dicentes mihi; Age, ſimul eamus, & more turmarum caſtra ponamus in planitie Ino : verùm iſti cogitabant nobis malum inferre. 2 Sed miſi ad eos nuntium, & dixi eis; Opus ingens ego facio, ideo deſcendere non poſſum : ne fortè ceſſet quum deſtitero & deſcendero ad vos. 3 Et remittentibus ad me eundem ſermonem quatuor vicibus, reſpondi eis in eandem ſententiam. 4 Tandem miſit ad me Sambelat in eandem ſententiam quintâ vice puerum ſuum cum epiſtola in manu ipſius, 5 In qua ſcriptum erat; Inter gentes auditum eſt; & Geſſom ait, te & Judæos rebellionem meditari, ideò te murum fabricare; teque futurum eis regem, his ita ſe habentibus. 6

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ τὴν ἀναβολήν μου ἐξετίναξα, ϗ (ι) εἶπα, Οὕτως ἐκτινάξαι ὁ θεὸς πάντα ἄνδρα, ὃς οὐ στήσει τὸν
λόγον τοῦτον, ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ϗ ἐκ κόπου αὐτοῦ, ϗ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος ϗ κενός. ϗ εἶπε πᾶσα
14 ἡ ἐκκλησία, Ἀμήν· ϗ ᾔνεσαν τὸν κύριον. ϗ ἐποίησεν ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο. (κ) Ἀπὸ ἡμέρας
ἧς ἐνετείλατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα αὐτῶν ἐν γῇ Ἰούδα, ἀπὸ ἔτους εἰκοστοῦ ϗ ἕως ἔτους τριακοστοῦ ϗ
15 δευτέρου τῷ Ἀρθασασθὰ ἔτη δώδεκα, ἐγὼ ϗ οἱ ἀδελφοί μου βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον. Καὶ τὰς βίας
τὰς πρώτας ἃς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ᾽ αὐτοὺς, ϗ ἐλάβοσαν παρ᾽ αὐτῶν (λ) ἐν ἄρτοις ϗ ἐν οἴνῳ ἔσχατον
ἀργύριον (μ) δίδραχμα τεσσαράκοντα· ϗ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται ἐπὶ τὸν
16 λαόν. κἀγὼ οὐκ ἐποίησα οὕτως ἀπὸ προσώπου φόβου θεοῦ. Καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτων οὐκ ἐκράτησα,
17 ἀγρὸν οὐκ ἐκτησάμην, ϗ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι (ν) ἑκατὸν
ϗ πεντήκοντα ἄνδρες, ϗ ἐρχόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν ἐπὶ τράπεζάν μου·
18 Καὶ ἦν (ξ) γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς, ϗ πρόβατα ἓξ ἐκλεκτὰ ϗ χίμαρος ἐγίνοντό μοι·
ϗ ἀναμέσον (ο) δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἶνος τῷ πλήθει. ϗ σὺν τούτοις ἄρτους τῆς βίας οὐκ ἐζήτησα,
19 ὅτι βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. Μνήσθητί μου ὁ θεὸς εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα
τῷ λαῷ τούτῳ.

Et veſtimentum meum excuſſi, & dixi; Sic excutiat Deus omnem virum, 13
qui non ſtatuet verbum hoc, è domo ejus, & è labore ejus: & erit
ſic excuſſus, & inanis. Et dixit omnis Eccleſia; Amen. Et laudaverunt
Dominum. Et fecit populus verbum hoc. (d) A die, quâ mandavit 14
mihi eſſe in principem eorum in terra Juda, ab anno vigeſimo, &
uſq; ad annum trigeſimum & ſecundum (e) Arthaſaſtha, annos duodecim,
ego, & fratres mei, (f) extorſionem eorum non comedi. Et etiam 15
extorſiones primas, quas ante me aggravaverant ſuper eos, & acceperant
ab eis in panibus, & in vino, ultimum argentum (g) didrachma
quadraginta. Et (h) excuſſi eorum exercebant poteſtatem ſuper populum.
Et ego non feci ſic à facie timoris Dei: Et in opere muri (i) hæc 16
non tenui, agrum non (k) acquiſivi, & omnes congregati ibi ad opus.
Et Judæi, centum, & quinquaginta viri, & venientes ad nos ex gentibus, 17
quæ in circuitu noſtro, ad menſam meam. Et erat factum in diem 18
unum, vitulus unus, & oves ſex electæ, & hircus fiebant mihi:
& intermedium decem (l) dierum, in omnibus vinum multitudine. Et
cum his panes (m) extorſionis non quæſivi, quoniam gravis ſervitus ſuper
populum hunc. Memento mei, Deus, in bonum, omnia quæcunque feci populo huic. 19

MS.A. (ι) εἶπον, (κ) Ἀπὸ τῆς ἡμέρας (λ) ἐν * αὐτοῖς ϗ ἐν οἴνῳ (μ) δίδραγμα (ν) ἑκατὸν πεντήκοντα (ξ) γιγνόμενον (ο) τῶν δέκα ἡμερῶν

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο καθὼς ἠκούσθη τῷ Σαναβαλλὰτ, ϗ Τωβίᾳ, ϗ τῷ Γησὰμ τῷ Ἀραβὶ, ϗ τοῖς καταλοίποις
(α) ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι ᾠκοδόμησα τὸ τεῖχος, ϗ οὐ (⁖) κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή· (β) ἕως τοῦ καιροῦ
2 ἐκείνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις. Καὶ ἀπέστειλε Σαναβαλλὰτ ϗ Γησὰμ πρὸς μὲ, λέγων, Δεῦρο καὶ
συναχθῶμεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ὠνώ. ϗ αὐτοὶ (γ) λογιζόμενοι ποιῆσαί μοι πονηρίαν.
3 Καὶ ἀπέστειλα ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀγγέλους, λέγων, Ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, ϗ οὐ δυνήσομαι καταβῆναι,
4 μή ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον· ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ, καταβήσομαι πρὸς (δ) ὑμᾶς. Καὶ ἀπέστειλαν
5 πρὸς μὲ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο· ϗ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ ταῦτα. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς μὲ Σαναβαλλὰτ τὸν
6 παῖδα (ε) αὐτοῦ, ϗ ἐπιστολὴν ἀνεῳγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ, Ἐν ἔθνεσιν
(ζ) ἠκούσθη ὅτι σὺ ϗ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀποστατῆσαι, (†) διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, ϗ
σὺ (η) ἔσῃ αὐτοῖς εἰς βασιλέα.

CAP. VI.

ET factum eſt, ſicut auditum fuit ipſi Sanaballat, & Tobia, & Geſam 1
Arabi, & reliquis inimicorum noſtrorum, quia ædificavi murum;
& non remanſit in eis (a) ſpiratio: uſq; ad tempus illud valvas non poſueram
in portis. Et miſit Sanaballat, & Geſam, ad me, dicens; Veni, 2
& congregemur in idipſum in pagis in campo Ono: Et ipſi cogitantes
facere mihi malum. Et miſi nuntios ad eos, dicens; Opus magnum ego 3
facio, & non potero deſcendere, ne fortè ceſſet opus. Cùm perfecero illud;
deſcendam ad vos. Et miſerunt ad me, ſicut verbum (b) hoc. Et 4
miſi eis ſecundùm hæc. Et miſit ad me Sanaballat (c) puerum ſuum, & 5
epiſtolam apertam in manu ejus. Et erat ſcriptum in ea; In gentibus 6
auditum (d) eſt, quia tu, & Judæi, cogitatis rebellare: propter hoc tu
ædificas murum: & tu eris eis in regem:

MS. A. (α) τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, (⁖) κατελείφθη αὐτοῖς (β) καίγε ἕως (γ) λογιζόμενοί μοι ποιῆσαι (δ) ὑμᾶς. * ϗ ἀπέστειλα κατὰ ταῦτα. (ε) ἑαυτοῦ, (ζ) ἠκούσθη, * ϗ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθαι (†) διὰ τί (η) γίγνῃ αὐτοῖς

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * وأيضا نفضت ثيابي وقلت * هكذا ينفض الله كل انسان لا يثبت على هذا القول *
من بيته ومن كده * وهكذا يكون منفوض وفارغ * فقالوا كل الجوق امين *
14 ومدحوا الله * وفعلوا القوم مثل هذا القول * وأيضا من اليوم الذي اوصاني لاكون
امرا في أرض يهودا * من سنة اثنين وثلثين لارتحششت الملك * انا واخوتي * لم ناكل
15 مونهم * والامراء الذي كانوا قبلي ثقلوا مونهم على القوم * واخذوا منهم خبزا
وشرابا * وبعد سنة اربعين ردوا أيضا غلمانهم فتسلطوا على الرعية * وانا لم افعل كذلك
16 من اجل مخافة الله * وأيضا في عمل هذا السور تقويت * وكل غلماني مجتمعين ثم على
17 العمل * واليهود مائة وخمسين رجلا غير الجائيين الينا من الامم الذين كانوا حولنا *
18 وللذين كانوا يصنعون * كل يوم الغنم ستة مختارة وجديان وطيور صنعوا لي * وبين
كل عشرة ايام كثرة خمر * للاخباز ومع هذا الطعام الكثير لم اطلب ولا ثقلت
الخدمة على الشعب *

Præterea excuſſi veſtes meas, ac dixi; 13
Ita excutiat Deus omnem hominem qui
non ſteterit huic ſermoni è domo &
è labore ipſius, atque ita ſit excuſſus
& vacuus. Et dixerunt univerſa
turba, Amen: & laudaverunt Deum,
fecerintque populus ſecundùm ſermonem
iſtum. Quin etiam ab eo die 14
quo mihi mandaverat ut præciperem
in terra Judæ, ab anno trigeſimo ſecundo
Artahſeſtis regis; ego & fratres
mei non comedimus cibarium eorum:
Licèt imperatores qui me præ- 15
ceſſerunt, prægravâſſent cibario ſuo populum,
accipientes ab eis panem ac vinum:
& poſt annum quadrageſimum
perversè ſe geſſerunt etiam pueri eorum,
& poteſtatem exercebant in gregem:
at ego nil tale feci, propter Dei
timorem. Etiámque in opere muri 16
iſtius animosè egi: nam omnibus pueris
meis congregatis ibi ad opus, Et 17
Judæis centum & quinquaginta viris,
præter eos qui veniebant ad nos è gentibus
quæ circum nos erant, & his
qui operabantur; Singulis diebus oves 18
ſex electæ, duo hœdi, avéſque parabantur
mihi: & denis quibúſque
diebus abundantia vini: panes tamen
cum hoc cibo multo non petii, neque
populum ſervitute prægravavi.

* الفصل السادس *

1 * وكان لما اتصل بسنبلاط وطوبيا وجشم الاعرابي وسائر اعدائنا * اني بنيت السور
2 ولم يبق فيه ثغر * والي ذلك الوقت لم اقيم مصاريع على الابواب * فارسل سنبلاط
وجشم الي قائلين * تعال نجتمع في كفيرين في بقعة ادوم * مفكرين لي بفعل بلية *
3 * فارسلت اليهم رسلا قائلا * انا فاعلا صنعة كثيرة * ولا اقدر على النزول اليكم
4 ما دام عمل هذه الصنعة * وعند ما اكمل انزل اليكم * فارسلوا الي مثل هذا
5 القول اربع مرات * ورديت اليهم الجواب اربع مرات مثل هذا الجواب * فارسل
6 سنبلاط مثل هذا القول دفعة خامسة مع غلامه * ورقعة مفتوحة في يده * مكتوب
فيها * انت واليهود مفكرين العصيان * على ذلك انت باني السور * وانت عليهم ملك *
ومثل هذه الخطوب *

CAP. VI.

FActum eſt autem cùm perlatum 1
fuiſſet ad Samballat, & Tobiam, et
Geſem Arabem, & reliquos inimicos
noſtros, extruxiſſe me murum, nec
ſupereſſe in eo rupturam, & ad illud
uſque tempus nondum ſtatuiſſe me
valvas in portis: ut mitterent ad 2
me Samballat, & Geſem, dicentes;
Age, conveniamus in Chephirin in planitie
Edom, molientes adversùm me
opus aliquod funeſtum. At miſi ad 3
eos nuntios, dicens; Ego ſum intentus
operi multo, neque potero deſcendere
ad vos quandiu duraverit factura
hujus operis: at ubi abſolvero,
deſcendam ad vos. Remiſerunt ad 4
me ſimilem huic ſermonem quater, &
quater reddidi eis reſponſum ſimile
huic reſponſo. Miſit quoque Samballat 5
ſimilem huic ſermonem quintò per
puerum ſuum, cum epiſtola aperta in
manu ipſius, In quâ ſcriptum erat; 6
Tu & Judæi cogitatis rebellionem,
iccirco tu ædificas murum iſtum: túque
rex ſuper eos futurus es: alióſque
id generis ſermones.

נחמיה : ז

regi audietur nunc Et .Jehudah in Rex : dicendo ,Jeruſalaim in te ſuper prædicandũ ad ſtatueris prophetas etiam Et
7 וגם־נביאים העמדת לקרא עליך בירושלם לאמר מלך ביהודה ועתה ישמע למלך
verba ſecundùm eſt factum Non :dicendo eum ad miſi Et .pariter ineamus conſiliũ & ,ito nunc & : hæc verba ſecundùm
8 כדברים האלה ועתה לכה ונועצה יחדו: ואשלחה אליו לאמר לא נהיה כדברים
Debilitabũtur :dicendo ,nos terrentes illi omnes Nam .ea comminiſcens tu tuo corde de nam : dicens tu quæ hæc
9 האלה אשר אתה אומר כי מלבך אתה בודאם: כי כלם מיראים אותנו לאמר ירפו
filii Semahiah domum ſum ingreſſus ego Et .meas manus conforta nunc Et .fiet non & ,opere ab eorum manus
10 ידיהם מן־המלאכה ולא תעשה ועתה חזק את־ידי: ואני באתי בית שמעיה בן־
claudamus & ,templi medium ad Dei domum ad Conveniamus : ait & ,clauſus ipſe & ,Mehetabel filii ,Delaiah
דליה בן־מהיטבאל והוא עצור ויאמר נועד אל־בית האלהים אל־תוך ההיכל ונסגרה
quis Et ?fugiet ego ſicut vir Num : dixi Et .te occidendum ad venientes nocte & ,te occidendũ ad venientes quia ; templi fores
11 דלתות ההיכל כי באים להרגך ולילה באים להרגך: ואמרה האיש כמוני יברח ומי
ſed ,illum miſit Deus non ecce & ,cognovi Et .ingrediar Non ? vivat & ,templum in ingrediatur qui ,ego ut
12 כמוני אשר־יבוא אל־ההיכל וחי לא אבוא: ואכירה והנה לא־אלהים שלחו כי
,timerem ut ,ipſe conductus mercede Propterea .mercede eũ conduxit Sanballat & ,Thobijah & ,me ad eſt locutus prophetiam
13 הנבואה דבר עלי וטוביה וסנבלט שכרו: למען שכור הוא למען־אירא
Sanballat & ,Thobijah meus Deus Memento .me afficerent probris ut ,malum nomen ad illis eſſet & ,peccarem & ,ſic facerem &
14 ואעשה־כן וחטאתי והיה להם לשם רע למען יחרפוני: זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט
eſt perfectus Et .me terrentes fuerunt qui ,prophetarum reſidui & ,propheiiſſæ Nohadiah etiam & :iſta ejus opera ſecundùm
15 כמעשיו אלה וגם לנועדיה הנביאה וליתר הנביאים אשר היו מיראים אותי: ותשלם
,noſtri inimici omnes audiſſent cùm ,fuit Et .diebus duobus & quinquaginta , Elul quinta & vigeſima in murus
16 החומה בעשרים וחמשה לאלול לחמשים ושנים יום: ויהי כאשר שמעו כל־אויבינו
noſtro Deo à quòd cognoverunt & : ſuis oculis in valde conciderunt & ,noſtris circuitibus quæ gentes omnes viderunt &
ויראו כל־הגוים אשר סביבתינו ויפלו מאד בעיניהם וידעו כי מאת אלהינו
ſuper euntes ,ſuas epiſtolas Jehudah ingenui multiplicantes illis diebus in Etiam .hoc opus eſt factum
17 נעשתה המלאכה הזאת: גם בימים ההם מרבים חרי יהודה אגרתיהם הולכות על־
ipſe gener quia ,ei juramenti compotes Jehudah in multi Nam .eos ad venientes Tobijah ipſi quæ & ; Tobijah
18 טוביה ואשר לטוביה באות אליהם: כי־רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי־חתן הוא
fuerunt ejus bonitates Etiam .Berechia filii Meſullam filiam acceperat ejus filius Jochanan & ; Arach filii Sechaniah
19 לשכניה בן־ארח ויהוחנן בנו לקח את־בת־משלם בן ברכיה: גם טובתיו היו
.me terrendum ad Tobijah miſit Epiſtolas .ei edueentes fuerunt mea verba & ,meas facies ad dicentes
אמרים לפני ודברי היו מוציאים לו אגרות שלח טוביה ליראני:

CAP. VII. ז

.Levitæ & ,cantores & ,janitores eſſent conſtituti & ,valvas ſtatuiſſem & ,murus eſſet ædificatus cùm ,fuit Et
1 ויהי כאשר נבנתה החומה ואעמיד הדלתות ויפקדו השוערים והמשררים והלוים:
timens & ,veritatis vir ſicut ipſe quia ; Jeruſalaim ſuper palatii principi Chananiah & ,meo fratri Chanani præcepi Et
2 ואצוה את־חנני אחי ואת־חנניה שר הבירה על־ירושלם כי־הוא כאיש אמת וירא
.multis præ Deum
את־האלהים מרבים:

Verſio VULG. LAT.

Et prophetas poſueris, qui prædicent de te in Jeruſalem, 7 dicentes; Rex in Judæa eſt. Auditurus eſt rex verba hæc: idcircò nunc veni, ut ineamus conſilium pariter. 8 Et miſi ad eos, dicens; Non eſt factum ſecundùm verba hæc, quæ tu loqueris: de corde enim tuo tu componis hæc. 9 Omnes enim hi terrebant nos, cogitantes quòd ceſſarent manus noſtræ ab opere, & quieſceremus. Quam ob cauſam magis confortavi manus meas: 10 Et ingreſſus ſum domum Semaiæ filii Dalaiæ filii Metabeel ſecretò. Qui ait; Tractemus nobiſcum in domo Dei in medio templi, & claudamus portas ædis: quia venturi ſunt ut interficiant te, & nocte venturi ſunt ad occidendum te. 11 Et dixi; Num quiſquam ſimilis mei fugit? & quis ut ego ingredietur templum, & vivet? non ingrediar. 12 Et intellexi quòd Deus non miſiſſet eum, ſed quaſi vaticinans locutus eſſet ad me, & Tobias & Sanaballat conduxiſſent eum. 13 Acceperat enim pretium, ut territus facerem, & peccarem, & haberent malum, quod exprobrarent mihi. 14 Memento mei, Domine, pro Tobia & Sanaballat, juxta opera eorum talia: ſed & Noadiæ prophetæ, & cæterorum prophetarum, qui terrebant me. 15 Completus eſt autem murus vigeſimoquinto die menſis Elul, quinquaginta duobus diebus. 16 Factum eſt ergò cùm audiſſent omnes inimici noſtri, ut timerent univerſæ gentes, quæ erant in circuitu noſtro, & conciderent intra ſemetipſos, & ſcirent quòd à Deo factum eſſet opus hoc. 17 Sed & in diebus illis, multæ optimatum Judæorum epiſtolæ mittebantur ad Tobiam, & à Tobia veniebant ad eos. 18 Multi enim erant in Judæa habentes juramentum ejus, quia gener erat Sechenіæ filii Area, & Johanan filius ejus acceperat filiam Moſollam filii Barachiæ: 19 Sed & laudabant eum coram me, & verba mea nuntiabant ei: & Tobias mittebat epiſtolas ut terreret me.

CAP. VII.

1 Poſtquàm autem ædificatus eſt murus, & poſui valvas, & recenſui janitores, & cantores, & Levitas: 2 Præcepi Hanani fratri meo, & Hananiæ principi domûs de Jeruſalem, (ipſe enim quaſi vir verax & timens Deum plus cæteris videbatur,)

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܐܦ ܢܒܝ̈ܐ ܐܩܝܡܬ ܠܡܬܢܒܝܘ ܥܠܝܟ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܡܪܝܢ ܕܗܐ ܐܡܠܟ ܥܙܪܐ ܒܝܗܘܕ.
8 ܘܡܛܐ ܗܫܐ ܠܡܠܟܐ ܐܝܟ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ. ܡܛܠ ܗܢܐ ܬܐ ܢܬܡܠܟ ܐܟܚܕܐ. * ܘܫܕܪܬ ܠܘܬܗ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܠܐ ܫܦܝܪܢ ܗܘܝܢ ܐܝܟ ܡ̈ܠܐ ܗܠܝܢ ܕܐܢܬ ܐܡܪ ܐܢܬ. ܡܛܠ ܕܡܢ ܠܒܟ ܐܡܪ
9 ܐܢܬ ܠܗܝܢ. * ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܡܕܚܠܝܢ ܠܢ. ܘܐܡܪܝܢ. ܡܬܪܦܝܢ ܐܝ̈ܕܝܗܘܢ ܡܢ
10 ܥܒܝܕܬܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܢ. ܠܐ ܬܬܒܛܠܘܢ. ܡܛܠ ܐܚܣܢ ܐܝ̈ܕܝ. * ܘܐܦ ܟܕ ܥܠܬ ܠܘܬ ܫܡܥܝܐ ܒܪ
ܕܠܝܐ ܒܪ ܡܗܝܛܒܐܝܠ. ܘܗܘ ܩܪܐ ܗܘܐ ܠܝ. ܘܐܡܪ ܠܝ. ܬܐ ܢܬܘܥܕ ܒܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܠܓܘ
ܗܝܟܠܐ. ܘܢܐܚܘܕ ܬܪ̈ܥܝ ܗܝܟܠܐ. ܡܛܠ ܕܐܬܝܢ ܠܡܩܛܠܟ. ܘܒܠܠܝܐ ܐܬܝܢ ܠܡܩܛܠܟ.
11 12 * ܘܐܡܪܬ ܠܗ. ܓܒܪܐ ܕܐܝܟܘܬܟ ܢܥܪܘܩ. ܚܣ ܠܝ ܕܐܥܪܘܩ. ܘܐܥܘܠ ܠܗܝܟܠܐ. * ܝܕܥܬ
ܕܠܐ ܗܘܐ ܐܠܗܐ ܫܕܪܗ ܥܠܝ. ܘܐܦ ܠܐ ܒܝܕ ܢܒܝܐ ܐܬܐܡܪ ܠܝ ܕܢܩܛܠܢܝ. ܛܘܒܝܐ
13 ܘܣܢܒܠܛ ܘܚܒܪ̈ܘܗܝ. ܐܓܪܘܗܝ ܘܫܕܪܘܗܝ ܥܠܝ ܠܡܩܛܠܢܝ. * ܡܛܠ ܕܐܓܝܪܐ ܗܘܐ.
ܡܛܠ ܕܐܕܚܠ ܘܐܚܛܐ ܘܐܗܘܐ ܠܗܘܢ ܠܫܡܐ ܒܝܫܐ. ܡܛܠ ܕܢܚܣܕܘܢܢܝ.
14 * ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ. ܠܛܘܒܝܐ ܘܠܣܢܒܠܛ ܘܠܚܒܪ̈ܘܗܝ. ܐܝܟ ܥܒ̈ܕܝܗܘܢ ܗܠܝܢ ܣܢܝ̈ܐ.
15 ܐܦ ܠܝܘܕܝܐ ܢܒܝܬܐ ܘܠܫܪܟܐ ܕܢܒܝ̈ܐ. ܕܗܘܘ ܡܕܚܠܝܢ ܠܝ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ. * ܘܫܠܡ
16 ܫܘܪܐ ܒܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܒܐܝܠܘܠ. ܠܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ ܝܘܡܝܢ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܒܥܠܕܒܒܝܢ
ܟܠܗܘܢ ܘܟܠܗܘܢ ܥܡܡ̈ܐ ܕܚܕܪ̈ܝܢ. ܘܕܚܠܘ. ܘܐܬܕܚܠܘ ܛܒ. ܘܐܬܪܥܒܘ ܡܢܢ.
17 ܘܝܕܥܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܫܬܡܠܝܬ ܥܒܝܕܬܐ ܗܕܐ. * ܐܦ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܡܣܓܝܢ ܗܘܘ
ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܝܗܘܕܐ ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܘܬ ܛܘܒܝܐ. ܘܐܓܪ̈ܬܗ ܕܛܘܒܝܐ ܐܬܝܢ ܗܘܝ
18 ܠܘܬܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܐ ܗܘܘ ܒܝܗܘܕ. ܕܐܝܡܝܘ ܠܗ ܕܠܐ ܢܬܚܪܘܢ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܚܬܢܐ
19 ܗܘܐ ܠܫܟܢܝܐ ܒܪ ܐܪܚ. ܘܝܘܚܢܢ ܒܪܗ. ܢܣܒ ܒܪܬܗ ܕܡܫܠܡ ܒܪ ܒܪܟܝܐ. * ܐܦ ܛܒܘܬܗ
ܡܫܬܒܚܐ ܗܘܬ ܩܕܡܝ. ܘܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܗܘܝܬ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ. ܘܐܓܪ̈ܬܐ ܡܫܕܪ
ܗܘܐ ܗܘ ܛܘܒܝܐ ܠܡܕܚܠܘܬܝ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

1 * ܘܗܘܐ ܟܕ ܐܬܒܢܝ ܫܘܪܐ ܘܐܬܩܝܡܘ ܦܘܣܛܐ: ܘܐܫܬܡܠܝܘ ܬܪ̈ܥܐ. ܘܡܫܡܫܢ̈ܐ
2 ܘܠܘ̈ܝܐ. * ܦܩܕܬ ܠܚܢܢܝ ܐܚܝ. ܘܠܚܢܢܝܐ ܪܒ ܒܝܪܬܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ
ܕܗܘ ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܬܪܝܨܐ. ܘܕܚܝܠ ܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܣܢܐ ܡܢ ܒܝܫܐ.

7 Præterea prophetas te conſtituiſſe ad prophetandum de te in Jeruſalem, dicentes; Ecce regnavit Ezra in Judæa. Jam verò perlata ſunt ad regem hujuſmodi verba: venite ergò ut ſimul conſultemus. 8 Tum miſi ad eum, & dixi ei; Inhoneſta ſunt hujuſmodi verba quæ tu dicis, nam ex animo tuo comminiſceris ea. 9 Omnes enim timorem nobis injiciebant, ac dicebant; Remittentur manus eorum ab opere: & dicebant nobis, Ne vacetis operi: verùm confirmabo manus meas. 10 Præterea cùm ingreſſus eſſem apud Semaiam filium Delaiæ, filii Mehetbaelis; ipſe quoque avocabat me: dixit enim mihi; Age, recipiamus nos in domum Domini intra templum, & occludamus templi portas; quia venturi ſunt ad interficiendum te, & noctu venturi ſunt ad interficiendum te. 11 Cui dixi; Vir qualis es tu, fugeret? abſit ut ego fugiam, & templum ingrediar. 12 Scio Deum nequaquam miſiſſe illum contra me: neque per prophetam dictum eſt mihi me ab illo interficiendum. Tobia & Sambelat, & ſocii ejus mercede conduxerant eum, & miſerant eum contra me, ut interficeret me; 13 Mercenarius enim erat: ut timens ita facerem, & delinquens acquirerem apud eos nomen infame, ut *deinde* exprobrarent mihi. 14 Recordare mi Deus, Tobiæ, Sambelati, & ſociorum ejus, ſecundùm facinora hæc abominanda: atque etiam Jodiæ prophetæ, & reliquorum prophetarum, qui mihi timorem illorum injicere ſtudebant. 15 Tandem perfectus eſt murus vigeſimo quinto die Septembris, *ſpatio* quinquaginta duorum dierum. 16 Tunc cum audiſſent omnes inimici noſtri omneſque gentes quæ circa nos erant, timuerunt & valdè formidaverunt nos, ſcientes à Deo confectum eſſe opus iſtud. 17 Etiam diebus illis frequentes mittebant magnates Judæ epiſtolas delatas ad Tobiam, & epiſtolæ Tobiæ deferebantur ad eos. 18 Multi enim erant in Judæa, qui juraverant ei ſe non futuros illi infenſos, quia gener erat Sechaniæ filii Arahi; & Johannes filius ejus duxerat filiam Meſlomi filii Barachiæ. 19 Bona quoque ipſius verba prædicabant coram me; & verbum quod proferebam, referebant ei: & literas mittebat ipſe Tobia ad injiciendum mihi timorem.

CAP. VII.

1 Tunc quum exædificatus eſſet murus, erectæ paraſtades, portæ completæ, & miniſtri ac Levitæ *conſtituti*; 2 Præcepi Hanani fratri meo, & Hananiæ præfecto palatii & Jeroſolymæ (is enim erat vir rectus, timens Deum, & malum devitans)

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, ἵνα καθίσῃς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλέα (θ) ἐπὶ Ἰούδα. ϗ
8 νῦν ἀπαγγελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· ϗ νῦν δεῦρο βουλευσώμεθα ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἀπέστειλα
πρὸς αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σου σὺ ψεύδῃ
9 αὐτούς. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες, Ἐκλυθήσονται (ι) χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου
10 τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται. ϗ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. Κἀγὼ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεῒ
υἱοῦ Δαλαΐα, (κ) υἱοῦ Μεταβεὴλ, ϗ αὐτὸς συνεχόμενος· καὶ εἶπε, Συναχθῶμεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ ἐν
11 μέσῳ αὐτοῦ, ϗ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. (λ) Καὶ εἶπα, Τίς
12 ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον, ϗ ζήσεται; Καὶ ἐπέγνων, ϗ ἰδοὺ ὁ θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν
13 αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λόγος κατ' ἐμοῦ· ϗ Τωβίας ϗ Σαναβαλλὰτ ἐμισθώσαντο Ἐπ' ἐμὲ ὄχλον
ὅπως φοβηθῶ, ϗ ποιήσω οὕτως, ϗ ἁμάρτω, ϗ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως ὀνειδίσωσί
14 με. Μνήσθητι ὁ θεὸς Τωβίᾳ (μ) ϗ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα, ϗ τῷ Νωαδίᾳ τῷ
15 προφήτῃ, (ν) καὶ καταλοίποις τῶν προφητῶν οἳ ἦσαν φοβερίζοντές με. Καὶ ἐτελέσθη τὸ τεῖχος πέμπτῃ
16 ϗ εἰκάδι τοῦ (ξ) Ἐλοὺλ μηνὸς εἰς πεντήκοντα καὶ δύο ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν πάντες
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ϗ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, ϗ (ο) ἐπέπεσε φόβος σφόδρα
17 ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ϗ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο. Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν, καὶ αἱ Τωβία
18 ἤρχοντο πρὸς αὐτούς. Ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδα ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ Σεχενία υἱοῦ
19 Ἠρὰ· ϗ (π) Ἰωνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλὰμ υἱοῦ Βαραχία εἰς γυναῖκα. Καὶ τοὺς
λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μὲ, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. ϗ ἐπιστολὰς ἀπέστειλε Τωβίας φοβερίσαι με.

Et ad hæc prophetas ſtatuiſti tibi; (e) ut ſedeas in Hieruſalem in regem 7
ſuper Juda. Et nunc annuntiabuntur regi verba hæc. Et nunc
veni, conſultemus in idipſum. Et miſi ad eum, dicens; Non fuit, ſicut 8
ſermones hi, ſicut tu dicis: quoniam de corde tuo tu fingis eos. Quoniam 9
omnes terrent nos, dicentes; Diſſolventur manus eorum ab opere
hoc, & non fiet. Et nunc confortavi manus meas. Et ego ingreſſus 10
ſum in domum Semei, filii Dalaia, filii Metabeel: & ipſe clauſus, &
dixit; Congregemur in domum Dei in medio ejus, & claudamus januas
ejus: (f) quoniam veniunt nocte ad occidendum te: Et dixi; 11
(g) Quis eſt vir, qui ingredietur in domum, & vivet? Et cognovi, 12
& ecce Deus non miſerat eum: quoniam prophetia, ſermo contra me.
Et Tobias & Sanaballat mercede conduxerunt Adverſùs me (h) turbam, 13
ut timeam, & faciam ſic, & peccem, & fiam eis in nomen malum,
ut exprobrarent mihi. Memento, (k) Deus, Tobia, & Sanaballat, 14
ſicut facta ejus hæc, & Noadia prophetæ, & reliquis prophetarum, qui
erant terrentes me. Et perfectus eſt murus quintâ & vigeſimâ Elul 15
menſis in quinquaginta & duobus diebus. Et factum eſt, quando audierunt 16
omnes inimici noſtri; & timuerunt omnes gentes, quæ in circuitu
noſtro: & incidit timor (l) valdè in oculis eorum: & cognoverunt,
quia à Deo noſtro factum eſt, ut perficeretur opus hoc.
Et in diebus illis à multis optimatibus Juda epiſtolæ ibant ad Tobiam, 17
& Tobiæ veniebant ad eos: Quoniam multi in Juda juramento 18
conjuncti erant ei; quoniam gener erat Secheniæ filii Herae: &
Jonan filius ejus acceperat filiam Meſulam filii Barachiæ in uxorem:
Et (m) ſermones ejus erant dicentes ad me, & verba mea erant afferentes eis. Et epiſtolas miſit Tobias ad terrendum me. 19

MS.A. (θ) ἐν Ἰούδα. (ι) αἱ χεῖρες (κ) *υἱὸν Μεηταβεὴλ, (λ) Καὶ εἶπον, Τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, φεύξεται; ἢ τίς οἷος ὁ ἀνὴρ, ὃς εἰσελεύσεται (μ) ϗ τῷ Σαναβαλλὰτ, (ν) ϗ τοῖς καταλοίποις (ξ) Ἐλοὺλ εἰς πεντηκονταδύο (ο) ἔπεσεν (π) Ἰωνάθαν

ΚΕΦ. ζʹ.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος, ϗ ἔστησα τὰς θύρας, ϗ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλωροὶ, ϗ
2 οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ Λευῖται. Καὶ ἐνετειλάμην τῷ Ἀνανίᾳ ἀδελφῷ μου, ϗ τῷ Ἀνανίᾳ ἄρχοντι τῆς
βιρὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς (α) ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς ϗ φοβούμενος τὸν θεὸν παρὰ πολλούς·

MS. A. (α) ἦν ἀνήρ

CAP. VII.

ET factum eſt quando ædificatus eſt murus; & ſtatui valvas; & recenſiti 1
ſunt janitores, & cantores, & Levitæ. Et mandavi Anania fratri 2
meo, & Anania principi (a) Bita in Hieruſalem; quoniã ipſe tanquàm
vir verax, & timens Deum præ multis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * وايضا انبياء اقمت ليتنبوا عليك في اورسليم قايلين ملك عزرا على اليهود * الآن
8 سيتصل بالملك هذا الخبر * فتعال الآن نتشاور جميعا * فارسلت اليه قايلا * لم يكن هذا
9 الذي قلت كله مثل قولك * لكنك انت مبتدعه * وان كلهم مفزعين لنا قايلين *
10 يسترخون من الصنعة ولا تعمل الصنعة * والآن اشد يدي * وانا دخلت الي دار سمعيا
واصحابه * فقال نجتمع الي بيت الله الي وسط الهيكل ونغلق مصاريع الهيكل * لانهم جايين
11 ليقتلوك * فقلت رجلا مثلي يهرب * حاشاني ان اهرب وادخل الي الهيكل * انا اعرف ان
12
13 الله ما ارسله علي ولا بسببي قال * وان سنبلاط وطوبيا واصحابه استاجروه * لاجل انه مستاجر *
14 لاني اخشا واعمل كذلك واخطي * فيصير لهم ذلك علي اسم قبيح * لاجل ان اورسليم ذكرها
الله * اذكر يا الهي لطوبيا وسنبلاط فعلهم ولاصحابهم * وكافيهم بفعلهم هذا * وايضا نوادع
15 النبي وساير الانبياء الذين كانوا لي مفزعين منهم * وتم الحصن في اليوم الخامس وعشرين
16 من شهر ايلول * لاثنين وخمسين يوما * وكان عند سماع ساير اعداينا * فزعوا كل الاحزاب
الذين حولنا * وسقطوا جدا عند انفسهم * وعلموا ان من عند الهنا صارت هذه الصناعة *
17 * وفي تلك الايام كانوا اليهود اذلاء مبددين * كتبهم سايرة الي طوبيا * والكتب التي
18 لطوبيا جاية اليهم * اذ كان كثيرون في آل يهودا اصحاب صهر * واقسموا الا يبيدوه * لانه
19 كان صهر شكنيا ابن ارا * ويوحانان ابنه تزوج ابنة مسلام ابن برخيا ايضا * وكلاما
جيدا كانوا يحضرونا * وكلامي كانوا هم يرسلون اليه * وكتبا ارسل طوبيا بتفزيع *

Prætereà prophetas ſuſcitâſti ad prophetandum 7
de te in Jeruſalem, dicentes;
Regnavit Ezra ſuper Judæos. Jam perferetur
ad regem fama iſta: quarè veni
jam conſilium ineamus ſimul. Sed remiſi 8
ad eum, dicens; Non ſunt hæc
omnia quæ dicis, quemadmodum aſſeris;
ſed tu excogitâſti ea. Omnes quidem 9
terrent nos, dicentes; Remittentur ab opere,
nec fiet opus: at verò manum meam
confortaturus ſum. Deinde ingreſſo 10
mihi domum Semaiæ & ſuorum, dixit;
Congregemur ad domum Dei intra
templum, & occludamus valvas templi:
quia venturi ſunt ad occidendum te.
Cui dixi, Vir qualis ego ſum, fugeret? 11
abſit ut fugiam & ingrediar templum.
Ego enim noveram quòd Deus 12
non miſiſſet eum contra me, neque ad
rem quam dixerat: & quòd Samballat,
Tobia, & amici ejus conduxiſſent eum:
(Erat enim conductitius) ut timerem, 13
eòque modo faciens peccarem, eſſetque
id illis contra me nomen turpe. Quandoquidem 14
Jeroſolymorum recordatus eſt
Deus, recordare O mi Deus Tobiæ, Samballato,
& amicis ejus opus eorum; &
repende eis pro actione ſua iſta: necnon
Jonadao prophetæ cæteriſque prophetis,
qui mihi timorem illorum injicere ſtudebant.
Et abſoluta fuit arx die vigeſimo 15
quinto menſis Ailul, ad quinquageſimum
ſecundum diem. Fuit autem 16
quum audîſſent omnes inimici noſtri, timuerunt
omnes turbæ quæ circa nos erant,
& conſternati ſunt admodum apud
ſemetipſos: & cognoverunt à Deo
noſtro factum fuiſſe hoc opus. Et in 17
illis diebus erant Judæi abjecti et diſperſi;
epiſtolæ eorum ibant ad Tobiam, &
epiſtolæ Tobiæ veniebant ad eos. Nam 18
plures erant in gente Judaica conjuncti
cognatione cum eo, & juraverant ei ſe
non perdituros eum: erat enim gener Sechaniæ
filii Araæ, & Johanan filius
ejus uxorem etiam duxerat filiam Meſullami
filii Barachiæ. Bona verba proponebant 19
nobis, & verba mea ipſi mittebant
ad eum: & literas mittebat Tobia
terrore plenas.

* الفصل السابع *

1 * وعند ما بني السور وتم * ووقفت في الابواب * واعتدوا البوابين والمنشدين واللاويين *
2 * ووصيت حنانيا اخي * وايضا حنانيا ريس الجوسق على اورسليم * لانه مثل رجل ذي
امانة ويخاف من الله ويعتزل عن الشر *

CAP. VII.

EXtructo muro atque perfecto, ſteti 1
in portis, & recenſiti fuerunt janitores,
cantores, & Levitæ. Tum demandavi 2
Hananiæ fratri meo, necnon Hananiæ
præfecto palatii, curam Jeroſolymorum
(erat enim is quaſi vir fidelis, timebat
Deum, & declinabat à malo)

נחמיה : ז

regi *audietur* nunc Et .Jehudah in Rex : dicendo ,Jeruſalaim in te ſuper prædicandũ ad ſtatueris prophetas etiam Et
7 וגם־נביאים העמדת לקרא עליך בירושלם לאמר מלך ביהודה ועתה ישמע למלך
verba ſecundùm eſt factum Non :dicendo eum ad miſi Et .pariter ineamus conſiliũ & ,*ito* nunc & : hæc verba ſecundùm
8 כדברים האלה ועתה לכה ונועצה יחדו׃ ואשלחה אליו לאמר לא נהיה כדברים
Debilitabũtur :dicendo ,nos *terrentes* illi omnes Nam .ea *comminiſcens* tu tuo corde de nam : *dicens* tu quæ hæc
9 האלה אשר אתה אומר כי מלבך אתה בודאם׃ כי כלם מיראים אותנו לאמר ירפו
filii Semahiah domum ſum ingreſſus ego Et .*meas manus* conforta nunc Et .fiet non & ,opere ab eorum manus
10 ידיהם מן־המלאכה ולא תעשה ועתה חזק את־ידי׃ ואני באתי בית שמעיה בן־
claudamus & ,templi medium ad Dei domum ad Conveniamus : ait & ,clauſus ipſe & ,Mehetabel filii ,Delaiah
דליה בן־מהיטבאל והוא עצור ויאמר נועד אל־בית האלהים אל־תוך ההיכל ונסגרה
quis Et ?*fugiet ego ſicut vir* Num : dixi Et .te occidendum ad *venientes* nocte & ,te occidendũ ad *venientes* quia ; templi *fores*
11 דלתות ההיכל כי באים להרגך ולילה באים להרגך׃ ואמרה האיש כמוני יברח ומי
ſed ,illum miſit Deus non ecce & ,cognovi Et .ingrediar Non ? vivat & ,templum in ingrediatur qui ,ego ut
12 כמוני אשר־יבא אל־ההיכל וחי לא אבוא׃ ואכירה והנה לא־אלהים שלחו כי
,timerem ut ,*ipſe* conductus mercede *Propterea* .mercede eũ conduxit Sanballat & ,Thobijah & ,me ad eſt locutus prophetiam
13 הנבואה דבר עלי וטוביה וסנבלט שכרו׃ למען שכור הוא למען־אירא
Sanballat & ,Thobijah meus Deus Memento .me afficerent probris ut ,malum nomen ad illis eſſet & ,peccarem & ,ſic facerem &
14 ואעשה־כן וחטאתי והיה להם לשם רע למען יחרפוני׃ זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט
eſt perfectus Et .me *terrentes fuerunt* qui ,prophetarum *reſidui* & ,prophetiſſæ Nohadiah etiam & :iſta ejus opera ſecundùm
15 כמעשיו אלה וגם לנועדיה הנביאה וליתר הנביאים אשר היו מיראים אותי׃ ותשלם
,noſtri inimici omnes audiſſent cùm ,fuit Et .diebus duobus & quinquaginta ,Elul quinta & vigeſima in murus
16 החומה בעשרים וחמשה לאלול לחמשים ושנים יום׃ ויהי כאשר שמעו כל־אויבינו
noſtro Deo à quòd cognoverunt & : ſuis oculis in valde conciderunt & ,*noſtris circuitibus* quæ gentes omnes *viderunt &*
ויראו כל־הגוים אשר סביבתינו ויפלו מאד בעיניהם וידעו כי מאת אלהינו
ſuper euntes ,ſuas epiſtolas Jehudah *ingenui multiplicantes* illis diebus in Etiam .hoc opus eſt factum
17 נעשתה המלאכה הזאת׃ גם בימים ההם מרבים חרי יהודה אגרתיהם הולכות על־
ipſe gener quia ,*ei juramenti compotes* Jehudah in multi Nam .eos ad *venientes* Tobijah ipſi quæ & ; Tobijah
18 טוביה ואשר לטוביה באות אליהם׃ כי־רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי־חתן הוא
fuerunt ejus bonitates Etiam .Berechia filii Meſullam filiam acceperat ejus filius Jochanan & ; Arach filii Sechaniah
19 לשכניה בן־ארח ויהוחנן בנו לקח את־בת־משלם בן ברכיה׃ גם טובתיו היו
.me terrendum ad Tobijah miſit Epiſtolas .ei *edueentes fuerunt* mea verba & ,*meas facies ad* *dicentes*
אמרים לפני ודברי היו מוציאים לו אגרות שלח טוביה ליראני׃

CAP. VII. ז

.Levitæ & ,cantores & ,janitores eſſent conſtituti & ,valvas ſtatuiſſem & ,murus eſſet ædificatus cùm ,fuit Et
ויהי כאשר נבנתה החומה ואעמיד הדלתות ויפקדו השוערים והמשררים והלוים׃ 1
timens & ,*veritatis* vir *ſicut* ipſe quia ; Jeruſalaim *ſuper* palatii principi Chananiah & ,meo fratri Chanani præcepi Et
ואצוה את־חנני אחי ואת־חנניה שר הבירה על־ירושלם כי־הוא כאיש אמת וירא 2
.multis præ Deum
את־האלהים מרבים׃

Verſio VULG. LAT.

Et prophetas poſueris, qui prædicent de te in Jeruſalem, 7
dicentes; Rex in Judæa eſt. Auditurus eſt rex verba hæc:
idcircò nunc veni, ut ineamus conſilium pariter. Et 8
miſi ad eos, dicens; Non eſt factum ſecundùm verba
hæc, quæ tu loqueris: de corde enim tuo tu componis
hæc. Omnes enim hi terrebant nos, cogitantes quòd 9
ceſſarent manus noſtræ ab opere, & quieſceremus. Quam
ob cauſam magis confortavi manus meas: Et ingreſ- 10
ſus ſum domum Semaiæ filii Dalaiæ filii Metabeel ſecre-
tó. Qui ait; Tractemus nobiſcum in domo Dei in me-
dio templi, & claudamus portas ædis: quia venturi ſunt
ut interficiant te, & nocte venturi ſunt ad occidendum
te. Et dixi; Num quiſquam ſimilis mei fugit? & quis 11
ut ego ingredietur templum, & vivet? non ingrediar.
Et intellexi quòd Deus non miſiſſet eum, ſed quaſi vati- 12
cinans locutus eſſet ad me, & Tobias & Sanaballat con-
duxiſſent eum. Acceperat enim pretium, ut territus fa- 13
cerem, & peccarem, & haberent malum, quod expro-
brarent mihi. Memento mei, Domine, pro Tobia & Sa- 14
naballat, juxta opera eorum talia: ſed & Noadiæ pro-
phetæ, & cæterorum prophetarum, qui terrebant me.
Completus eſt autem murus vigeſimoquinto die menſis 15
Elul, quinquaginta duobus diebus. Factum eſt ergò 16
cùm audîſſent omnes inimici noſtri, ut timerent univerſæ
gentes, quæ erant in circuitu noſtro, & conciderent intra
ſemetipſos, & ſcirent quòd à Deo factum eſſet opus hoc.
Sed & in diebus illis, multæ optimatum Judæorum epi- 17
ſtolæ mittebantur ad Tobiam, & à Tobia veniebant ad
eos. Multi enim erant in Judæa habentes juramentum 18
ejus, quia gener erat Secheniæ filii Area, & Johanan fi-
lius ejus acceperat filiam Moſollam filii Barachiæ: Sed 19
& laudabant eum coram me, & verba mea nuntiabant ei:
& Tobias mittebat epiſtolas ut terreret me.

CAP. VII.

Poſtquàm autem ædificatus eſt murus, & poſui valvas, 1
& recenſui janitores, & cantores, & Levitas: Præcepi 2
Hanani fratri meo, & Hananiæ principi domûs de Jeru-
ſalem, (ipſe enim quaſi vir verax & timens Deum plus
cæteris videbatur,)

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

7 [illegible]
8 [illegible]
[illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
[illegible]
[illegible]
11 12 [illegible]
[illegible]
13 [illegible]
[illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible]
18 [illegible]
19 [illegible]
[illegible]
[illegible]

1 [illegible]
2 [illegible]
[illegible]

Præterea prophetas te conſtituiſſe ad pro- 7
phetandum de te in Jeruſalem, dicentes; Ecce
regnavit Ezra in Judæa. Jam verò perlata ſunt
ad regem hujuſmodi verba: venite ergò ut
ſimul conſultemus. Tum miſi ad eum, & dixi 8
ei; Inhoneſta ſunt hujuſmodi verba quæ tu
dicis, nam ex animo tuo comminiſceris ea.
Omnes enim timorem nobis injiciebant, ac 9
dicebant; Remittentur manus eorum ab ope-
re: & dicebant nobis, Ne vacetis operi: ve-
rùm confirmabo manus meas. Præterea cùm 10
ingreſſus eſſem apud Semaiam filium Delaiæ,
filii Mehetbaelis; ipſe quoque avocabat me:
dixit enim mihi; Age, recipiamus nos in do-
mum Domini intra templum, & occludamus
templi portas; quia venturi ſunt ad interfici-
endum te, & noctu venturi ſunt ad interfici-
endum te. Cui dixi; Vir qualis es tu, fugeret: 11
abſit ut ego fugiam, & templum ingrediar.
Scio Deum nequaquam miſiſſe illum contra 12
me: neque per prophetam dictum eſt mihi
me ab illo interficiendum. Tobia & Sambe-
lat, & ſocii ejus mercede conduxerant eum,
& miſerant eum contra me, ut interficeret me;
Mercenarius enim erat: ut timens ita face- 13
rem, & delinquens acquirerem apud eos no-
men infame, ut *deinde* exprobrarent mihi.
Recordare mi Deus, Tobiæ, Sambelati, & ſo- 14
ciorum ejus, ſecundùm facinora hæc abomi-
nanda: atque etiam Jodaiæ prophetæ, & re-
liquorum prophetarum, qui mihi timorem
illorum injicere ſtudebant. Tandem perfe- 15
ctus eſt murus vigeſimo quinto die Septem-
bris, *ſpatio* quinquaginta duorum dierum.
Tunc cum audîſſent omnes inimici noſtri 16
omneſque gentes quæ circa nos erant, timu-
erunt & valdè formidaverunt nos, ſcientes à
Deo confectum eſſe opus iſtud. Etiam die- 17
bus illis frequentes mittebant magnates Ju-
dæ epiſtolas delatas ad Tobiam, & epiſtolæ
Tobiæ deferebantur ad eos. Multi enim erant 18
in Judæa, qui juraverant ei ſe non futuros
illi infenſos, quia gener erat Sechaniæ filii
Arahi; & Johannes filius ejus duxerat filiam
Meſlomi filii Barachiæ. Bona quoque ipſius 19
verba prædicabant coram me; & verbum
quod proferebam, referebant ei: & literas
mittebat ipſe Tobia ad injiciendum mihi
timorem.

CAP. VII.

Tunc quum exædificatus eſſet murus, ere- 1
ctæ paraſtades, portæ completæ, & miniſtri
ac Levitæ *conſtituti*; Præcepi Hanani fratri 2
meo, & Hananiæ præfecto palatii & Jeroſo-
lymæ (is enim erat vir rectus, timens Deum,
& malum devitans)

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, ἵνα καθίσῃς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλέα (θ) ἐπὶ Ἰούδα. ϗ
8 νῦν ἀπαγγελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· ϗ νῦν δεῦρο βουλευσώμεθα ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἀπέστειλα
πρὸς αὐτὸν, λέγων, Οὐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σου σὺ ψεύ-
9 δῃ αὐτούς. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες, Ἐκλυθήσονται (ι) χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔρ-
10 γου τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται. ϗ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. Κἀγὼ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεῒ
υἱοῦ Δαλαΐα, (κ) υἱοῦ Μεταβεὴλ, ϗ αὐτὸς συνεχόμενος· καὶ εἶπε, Συναχθῶμεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ ἐν
11 μέσῳ αὐτοῦ, ϗ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. (λ) Καὶ εἶπα, Τίς
12 ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον, ϗ ζήσεται; Καὶ ἐπέγνων, ϗ ἰδοὺ ὁ θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν
13 αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λόγος κατ' ἐμοῦ· ϗ Τωβίας ϗ Σαναβαλλὰτ ἐμισθώσαντο Ἐπ' ἐμὲ ὄχλον
ὅπως φοβηθῶ, ϗ ποιήσω οὕτως, ϗ ἁμάρτω, ϗ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως ὀνειδίσωσί
14 με. Μνήσθητι ὁ θεὸς Τωβίᾳ (μ) ϗ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα, ϗ τῷ Νωαδίᾳ τῷ
15 προφήτῃ, (ν) καὶ καταλοίποις τῶν προφητῶν οἳ ἦσαν φοβερίζοντές με. Καὶ ἐτελέσθη τὸ τεῖχος πέμ-
16 πτῃ ϗ εἰκάδι τοῦ (ξ) Ἐλοὺλ μηνὸς εἰς πεντήκοντα καὶ δύο ἡμέρας. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν πάντες
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ϗ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, ϗ (ο) ἐπέπεσε φόβος σφόδρα
17 ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ϗ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο. Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν, καὶ αἱ Τω-
18 βία ἤρχοντο πρὸς αὐτούς. Ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδα ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ Σεχενία υἱοῦ
19 Ἠραέ· ϗ (π) Ἰωνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλὰμ υἱοῦ Βαραχία εἰς γυναῖκα. Καὶ τοὺς
λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μὲ, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. ϗ ἐπιστολὰς ἀπέστειλε Τω-
βίας φοβερίσαι με.

Et ad hæc prophetas ſtatuiſti tibi; (e) ut ſedeas in Hieruſalem in re- 7
gem ſuper Juda. Et nunc annuntiabuntur regi verba hæc. Et nunc
veni, conſultemus in idipſum. Et miſi ad eum, dicens; Non fuit, ſic- 8
ut ſermones hi, ſicut tu dicis: quoniam de corde tuo tu fingis eos. Quo- 9
niam omnes terrent nos, dicentes; Diſſolventur manus eorum ab opere
hoc, & non fiet. Et nunc confortavi manus meas. Et ego ingreſſus 10
ſum in domum Semei, filii Dalaia, filii Metabeel: & ipſe clauſus, &
dixit; Congregemur in domum Dei in medio ejus, & claudamus ja-
nuas ejus: (f) quoniam veniunt nocte ad occidendum te: Et dixi; 11
(g) Quis eſt vir, qui ingredietur in domum, & vivet? Et cognovi, 12
& ecce Deus non miſerat eum: quoniam prophetia, ſermo contra me.
Et Tobias & Sanaballat mercede conduxerunt Adverſùs me (h) tur- 13
bam, ut timeam, & faciam ſic, & peccem, & fiam eis in nomen ma-
lum, ut exprobrarent mihi. Memento, (k) Deus, Tobia, & Sanaballat, 14
ſicut facta ejus hæc, & Noadia prophetæ, & reliquis prophetarum, qui
erant terrentes me. Et perfectus eſt murus quintâ & vigeſimâ Elul 15
menſis in quinquaginta & duobus diebus. Et factum eſt, quando au- 16
dierunt omnes inimici noſtri; & timuerunt omnes gentes, quæ in cir-
cuitu noſtro: & incidit timor (l) valdè in oculis eorum: & cogno-
verunt, quia à Deo noſtro factum eſt, ut perficeretur opus hoc.
Et in diebus illis à multis optimatibus Juda epiſtolæ ibant ad To- 17
biam, & Tobiæ veniebant ad eos: Quoniam multi in Juda jura- 18
mento conjuncti erant ei; quoniam gener erat Sechenıæ filii Herae: &
Jonan filius ejus acceperat filiam Meſulam filii Barachiæ in uxorem:
Et (m) ſermones ejus erant dicentes ad me, & verba mea erant afferentes eis. Et epiſtolas miſit Tobias ad terrendum me. 19

MS.A. (θ) ἐν Ἰούδα. (ι) αἱ χεῖρες (κ) *υἱὸν Μεηταβεὴλ, (λ) Καὶ εἶπον, Τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, φεύξεται; ἢ τίς οἷος ὁ ἀνὴρ, ὃς εἰσελεύσεται (μ) ϗ τῷ Σαναβαλλὰτ, (ν) ϗ τοῖς καταλοίποις (ξ) Ἐλοὺλ εἰς πεντηκονταδύο (ο) ἔπεσεν (π) Ἰωνάθαν

ΚΕΦ. ζʹ.

1 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος, ϗ ἔστησα τὰς θύρας, ϗ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλωροὶ, ϗ
2 οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ Λευῖται. Καὶ ἐνετειλάμην τῷ Ἀνανίᾳ ἀδελφῷ μου, ϗ τῷ Ἀνανίᾳ ἄρχοντι τῆς
βιρὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς (α) ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς ϗ φοβούμενος τὸν θεὸν παρὰ πολλούς·

MS. A. (α) ἦν ἀνὴρ

CAP. VII.

Et factum eſt quando ædificatus eſt murus; & ſtatui valvas; & re- 1
cenſiti ſunt janitores, & cantores, & Levitæ. Et mandavi Ananiæ fratri 2
meo, & Anania principi (a) Bira in Hieruſalem; quoniã ipſe tanquàm
vir verax, & timens Deum præ multis.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * وايضا انبياء اقمت ليتنبوا عليك في اورسليم قايلين ملك عزرا على اليهود * الآن
8 سيتصل بالملك هذا الخبر * فتعال الآن نتشاور جميعا * فارسلت اليه قايلا * لم يكن هذا
9 الذي قلت كله مثل قولك * لكنك انت مبتدعه * وان كلهم مفزعين لنا قايلين *
10 يسترخون من الصنعة ولا تعمل الصنعة * والآن اشد يدي * وانا دخلت الي دار شمعيا
واصحابه * فقال نجتمع الي بيت الله الي وسط الهيكل ونغلق مصاريع الهيكل * لانهم جايين
11 12 ليقتلوك * فقلت رجلا مثلي يهرب * حاشاي ان اهرب وادخل الي الهيكل * انا اعرف ان
13 الله ما ارسله علي ولا بشي قال * وان سنبلاط وطوبيا واصحابه استاجروه * لاجل انه مستاجر *
14 لاني اخشا واعمل كذلك واخطي * فيصير لهم ذلك على اسم قبيح * لاجل ان اورسليم ذكرها
الله * اذكر يا الهي لطوبيا وسنبلاط فعلهم ولاصحابهم * وكافيهم بفعلهم هذا * وايضا يوناداع
15 النبي وساير الانبياء الذين كانوا لي مفزعين منهم * وتم الحصن في اليوم الخامس وعشرين
16 من شهر ايلول * لاثنين وخمسين يوما * وكان عند سماع ساير اعداينا فزعوا كل الاحزاب
الذين حولنا * وسقطوا جدا عند انفسهم * وعلموا ان من عند الهنا صارت هذه الصناعة *
17 * وفي تلك الايام كانوا اليهود اذلاء مبددين * كتبهم سايرة الي طوبيا * والكتب التي
18 لطوبيا جاية اليهم * اذ كان كثيرون في آل يهودا اصحاب صهر * وقاسمه الا يبيدوه * لانه
19 كان صهر شكنيا ابن اراء * ويوحانان ابنه تزوج ابنة مسلام ابن برخيا ايضا * وكلاما
جيدا كانوا يحضرونا * وكلامي كانوا هم يرسلون اليه * وكتبا ارسل طوبيا بتفزيع *

Prætereà prophetas ſuſcitâſti ad prophe- 7
tandum de te in Jeruſalem, dicentes;
Regnavit Ezra ſuper Judæos. Jam per-
feretur ad regem fama iſta: quarè veni
jam conſilium ineamus ſimul. Sed re- 8
miſi ad eum, dicens; Non ſunt hæc
omnia quæ dicis, quemadmodum aſſe-
ris; ſed tu excogitâſti ea. Omnes quidem 9
terrent nos, dicentes; Remittentur ab o-
pere, nec fiet opus: at verò manum me-
am confortaturus ſum. Deinde ingreſ- 10
ſo mihi domum Semaiæ & ſuorum, di-
xit; Congregemur ad domum Dei intra
templum, & occludamus valvas templi:
quia venturi ſunt ad occidendum te.
Cui dixi, Vir qualis ego ſum, fuge- 11
ret? abſit ut fugiam & ingrediar tem-
plum. Ego enim noveram quòd Deus 12
non miſiſſet eum contra me, neque ad
rem quam dixerat: & quòd Samballat,
Tobia, & amici ejus conduxiſſent eum:
(Erat enim conductitius) ut timerem, 13
eóque modo faciens peccarem, eſſétque
id illis contra me nomen turpe. Quan- 14
doquidem Jeroſolymorum recordatus eſt
Deus, recordare O mi Deus Tobiæ, Sam-
ballato, & amicis ejus opus eorum; &
repende eis pro actione ſua iſta: necnon
Jonadao prophetæ cæteriſque prophetis,
qui mihi timorem illorum injicere ſtu-
debant. Et abſoluta fuit arx die vige- 15
ſimo quinto menſis Ailul, ad quinqua-
geſimum ſecundum diem. Fuit autem 16
quum audîſſent omnes inimici noſtri, ti-
muerunt omnes turbæ quæ circa nos e-
rant, & conſternati ſunt admodum a-
pud ſemetipſos: & cognoverunt à Deo
noſtro factum fuiſſe hoc opus. Et in 17
illis diebus erant Judæi abjecti et diſper-
ſi; epiſtolæ eorum ibant ad Tobiam, &
epiſtolæ Tobiæ veniebant ad eos. Nam 18
plures erant in gente Judaica conjuncti
cognatione cum eo, & juraverant ei ſe
non perdituros eum: erat enim gener Se-
chaniæ filii Araæ, & Johanan filius
ejus uxorem etiam duxerat filiam Me-
ſullami filii Barachiæ. Bona verba pro- 19
ponebant nobis, & verba mea ipſi mitte-
bant ad eum: & literas mittebat Tobia
terrore plenas.

* الفصل السابع *

1 * وعندما بني السور وتم * وقفت في الابواب * واعدوا البوابين والمنشدين واللاويين *
2 * ووصيت حنانيا اخي * وايضا حنانيا ريس الجوسق على اورسليم * لانه مثل رجل ذي
امانة ويخاف من الله ويتمال عن الشر *

CAP. VII.

Extructo muro atque perfecto, ſteti 1
in portis, & recenſiti fuerunt janitores,
cantores, & Levitæ. Tum demanda- 2
vi Hananiæ fratri meo, necnon Hananiæ
præfecto palatii, curam Jeroſolymorum
(erat enim is quaſi vir fidelis, timebat
Deum, & declinabat à malo)

נחמיה : ז

, valvas claudent ſtantibus ipſis adhuc & ,ſolem incaleſcere ad uſque,Jeruſalaim portæ aperientur Non : eos ad dixi Et
ויאמר להם לא יפתחו שערי ירושלם עד־חם השמש ועד הם עמדים יגיפו הדלתות 3
lata civitas Et .ſuam domum contra *virum* & ,ſua cuſtodia in *virum* Jeruſalaim habitatores *cuſtodias ſtatuendo* Et .*tenebunt* &
ויאחזו והעמיד משמרות ישבי ירושלם איש במשמרו ואיש נגד ביתו : והעיר רחבת 4
congregavi &,*meum cor ad* meus Deus *dedit* Et .ædificatæ domus non & ;ejus medio in *paucus* populus & ;grandis & *manibus*
ידים וגדולה והעם מעט בתוכה ואין בתים בנוים : ויתן אלהי אל־לבי ואקבצה את־ 5
inveni & ,*prima in aſcendentium* genealogiæ librum inveni Et .*genealogizandum ad*,populum & ,*magnates* & , *ingenuos*
החרים ואת־הסגנים ואת־העם להתיחש ואמצא ספר היחש העולים בראשונה ואמצא
Nebuchadneſar fecit tranſmigrare quam ,tranſmigrationis captivitate de *aſcendentes* provinciæ filii Iſti .eo in ſcriptum
כתוב בו : אלה בני המדינה העלים משבי הגולה אשר הגלה נבוכדנצר 6
,Nechemiah ,Jeſuah Zerubabel cum *Venientes*.ſuam civitatem in *vir* Jehudah in & , Jeruſalaim in ſunt reverſi &:Babel rex
מלך בבל וישובו לירושלם וליהודה איש לעירו : הבאים עם־זרבבל ישוע נחמיה 7
populi virorum numerus ,Bahanah ,Nechum ,Bigvai ,Miſpereth , Bilſan ,Mordochai ,Nachamani , Rahamiah , Hazariah
עזריה רעמיה נחמני מרדכי בלשן מספרת בגוי נחום בענה מספר אנשי עם־
.duo & ſeptuaginta trecenti , Sephatiah Filii .duo & ſeptuaginta & centum millia duo ,Parhos Filii .Iſrael
ישראל : בני פרעש אלפים מאה ושבעים ושנים : בני שפטיה שלש מאות שבעים ושנים : 8 9
octingenti & ,millia duo ,Joab & ,Jeſuah filiis moab-Pachath Filii .duo & quinquaginta ſexcenti ,Arach Filii
בני ארח שש מאות חמשים ושנים : בני־פחת מואב לבני ישוע ויואב אלפים ושמנה מאות 10 11
, quadraginta octingenti , Zatthu Filii .quatuor & quinquaginta ducenti mille , Helam Filii .decem octo
שמנה עשר : בני עילם אלף מאתים חמשים וארבעה : בני זתוא שמנה מאות ארבעים 12 13
,Bebai Filii .octo & quadraginta ſexcenti , Binnui Filii .ſexaginta & ſeptingenti ,Zacchai Filii .quinque &
וחמשה : בני זכי שבע מאות וששים : בני בנוי שש מאות ארבעים ושמנה : בני בבי 14 15 16
ſexcenti , Adonicam Filii .duo & viginti ſexcenti millia duo ,Hazgad Filii .octo & viginti ſexcenti
שש מאות עשרים ושמנה : בני עזגד אלפים שלש מאות עשרים ושנים : בני אדניקם שש מאות 17 18
.quinque & quinquaginta ſexcenti , Hadin Filii .ſeptem & ſexaginta millia duo ,Bigvai Filii .ſeptem & ſexaginta
ששים ושבעה : בני בגוי אלפים ששים ושבעה : בני עדין שש מאות חמשים וחמשה : 19 20
, Beſai Filii .octo & viginti trecenti , Chaſum Filii .octo & nongenti *Chizchijah ipſi* , Ater Filii
בני אטר לחזקיה תשעים ושמנה : בני חשם שלש מאות עשרים ושמנה : בני בצי 21 22 23
.quinque & nonaginta ,Ghibhon Filii .duodecim centum ,Chariph Filii .quatuor & viginti trecenti
שלש מאות עשרים וארבעה : בני חריף מאה שנים עשר : בני גבעון תשעים וחמשה : 24 25
.octo & viginti centum , Hanathoth Viri .octo & octoginta centum , Netophah & lechem-Beth Viri
אנשי בית־לחם ונטפה מאה שמנים ושמנה : אנשי ענתות מאה עשרים ושמנה : 26 27
ſeptingenti , Beeroth & Chephirah ,jeharim- Chiriath Viri .duo & quadraginta ,hazmaveth-Beth Viri
אנשי בית־עזמות ארבעים ושנים : אנשי קרית יערים כפירה ובארות שבע מאות 28 29
centum , Michmas Viri .unus & viginti ſexcenti , Gabah & , Ramah Viri .tres & quadraginta
ארבעים ושלשה : אנשי הרמה וגבע שש מאות עשרים ואחד : אנשי מכמס מאה 30 31
quinquaginta , alterius Nebo Viri .tres & viginti centum , Hai & , el---Beth Viri .duo & viginti &
ועשרים ושנים : אנשי בית־אל והעי מאה עשרים ושלשה : אנשי נבו אחר חמשים 32 33
trecenti , Charim Filii .quatuor & quinquaginta ducenti mille , alterius Helam Filii .duo &
ושנים : בני עילם אחר אלף מאתים חמשים וארבעה : בני חרם שלש מאות 34 35
viginti & ſeptingenti , Ono & chadid Lod Filii .quinque & quadraginta trecenti ,Jerecho Filii .viginti &
ועשרים : בני ירחו שלש מאות ארבעים וחמשה : בני לד חדיד ואנו שבע מאות ועשרים 36 37
, Jeſuah domo Jedaiah filii : Sacerdotes .triginta & nongenti millia tria ,Senaah Filii .unus &
ואחד : בני סנאה שלשת אלפים תשע מאות ושלשים : הכהנים בני ידעיה לבית ישוע 38 39
ducenti mille , Paſchur Filii .duo & quinquaginta mille ,Immer Filii .tres & ſeptuaginta nongenti
תשע מאות שבעים ושלשה : בני אמר אלף חמשים ושנים : בני פשחור אלף מאתים 40 41
filiis Chadmiel *ipſi* Jeſuah filii : Levitæ .decem ſeptem mille , Charim Filii .ſeptem & quadraginta
ארבעים ושבעה : בני חרם אלף שבעה עשר : הלוים בני־ישוע לקדמיאל לבני 42 43
.quatuor & ſeptuaginta Lehodevah
להודוה שבעים וארבעה :

Verſio VULG. LAT.

3 Et dixi eis ; Non aperiantur portæ Jeruſalem uſque ad calorem Solis. Cúmque adhuc aſſiſterent, clauſæ portæ ſunt, & oppilatæ : & poſui cuſtodes de habitatoribus Jeruſalem, ſingulos per vices ſuas, & unumquemque contra domum ſuam. 4 Civitas autem erat lata nimis & grandis, & populus parvus in medio ejus, & non erant domus ædificatæ. 5 Deus autem dedit in corde meo, & congregavi optimates, & magiſtratus, & vulgus, ut recenſerem eos : & inveni librum cenſûs eorum, qui aſcenderant primùm, & inventum eſt ſcriptum in eo. 6 Iſti filii provinciæ, qui aſcenderunt de capivitate migrantium, quos tranſtulerat Nabuchodonoſor rex Babylonis, & reverſi ſunt in Jeruſalem, & in Judæam, unuſquiſque in civitatem ſuam: 7 Qui venerunt cum Zorobabel ; Joſue, Nehemias, Azarias, Raamias, Nahamani, Mardochæus, Belſam, Meſpharath, Begoai, Nahum, Baana. Numerus virorum populi Iſrael : 8 Filii Pharos, duo millia centum ſeptuaginta duo : 9 Filii Saphatia, trecenti ſeptuaginta duo : 10 Filii Area, ſexcenti quinquaginta duo : 11 Filii Phahathmoab filiorum Joſue & Joab, duo millia octingenti decem & octo : 12 Filii Ælam, mille ducenti quinquagintaquatuor : 13 Filii Zethua, octingenti quadraginta quinque : 14 Filii Zachai, ſeptinginti ſexaginta : 15 Filii Bannui, ſexcenti quadraginta octo : 16 Filii Bebai, ſexcenti vigintiocto : 17 Filii Azgad, duo millia trecenti vigintiduo : 18 Filii Adonicam, ſexcenti ſexagintaſeptem : 19 Filii Beguai, duo millia ſexagintaſeptem : 20 Filii Adin, ſexcenti quinquagintaquinque : 21 Filii Ater, filii Hezeziæ, nonagintaocto : 22 Filii Haſem, trecenti vigintiocto: 23 Filii Beſai, trecenti vigintiquatuor : 24 Filii Hareph, centum duodecim : 25 Filii Gabaon, nonagintaquinque: 26 Filii Bethlehem & Netupha, centum octogintaocto. 27 Viri Anathoth, centum vigintiocto. 28 Viri Bethazmoth, quadragintaduo. 29 Viri Cariathiarim, Cephira, & Beroth, ſeptingenti quadraginta tres. 30 Viri Rama & Geba, ſexcenti vigintiunus. 31 Viri Machmas, centum vigintiduo. 32 Viri Bethel & Hai, centum vigintitres. 33 Viri Nebo alterius, quinquagintaduo. 34 Viri Ælam alterius, mille ducenti quinquagintaquatuor. 35 Filii Harem, trecenti viginti. 36 Filii Jericho, trecenti quadragintaquinque. 37 Filii Lod Hadid & Ono, ſeptingenti vigintiunus, 38 Filii Senaa, tria millia nongenti triginta. 39 Sacerdotes : Filii Idaia in domo Joſue, nongenti ſeptuagintatres. 40 Filii Emmer, mille quinquagintaduo. 41 Filii Phashur, mille ducenti quadraginta ſeptem. 42 Filii Arem, mille decem & ſeptem. 43 Levitæ : Filii Joſue & Cedmihel filiorum

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܠܐ ܢܬܦܬܚܘܢ ܬܪܥܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܥܕܡܐ ܕܢܣܩ ܝܘܡܐ. ܘܟܕ ܝܘܡܐ 3
ܩܐܡ. ܢܬܐܚܕܘܢ ܬܪܥܐ ܘܢܬܐܣܪܘܢ. ܘܢܩܘܡܘܢ ܒܡܛܪܬܐ ܒܢܝ̈ ܐܘܪܫܠܡ.
ܐܢܫ ܒܡܛܪܬܗ. ܘܐܢܫ ܠܘܩܒܠ ܒܝܬܗ. * ܘܡܕܝܢܬܐ ܪܒܐ ܘܦܬܝܐ. ܘܥܡܐ 4
ܒܨܝܪ ܗܘܐ ܒܓܘܗ̇. ܘܠܝܬ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܒܬ̈ܐ ܕܒܢܝܢ. * ܘܝܗܒ ܐܠܗܐ ܒܠܒܝ. ܘܟܢܫܬ 5
ܚܐܪ̈ܐ ܘܪܘܪ̈ܒܢܐ ܕܥܡܐ ܠܫܪ̈ܒܬܗܘܢ. ܘܐܫܟܚܬ ܟܬܒܐ ܕܝܚܣ̈ܐ ܕܟܬܝܒ ܒܗ.
* ܗܠܝܢ ܒܢܝ̈ ܡܕܝܢܬܐ. ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܫܒܝܐ ܕܓܠܘܬܐ. ܕܐܓܠܝ ܢܒܘܟܕܢܨܪ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ 6
ܠܒܒܠ. ܘܗܦܟܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܘܠܝܗܘܕ. ܐܢܫ ܠܡܕܝܢܬܗ. * ܕܐܬܘ ܥܡ ܙܪܘܒܒܠ. 7
ܝܫܘܥ ܘܢܚܡܝܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܘܪܥܡܝܐ. ܘܢܚܡܐܝܠ ܘܡܪܕܟܝ. ܘܒܠܫܢ ܘܡܣܦܪܘܬ.
ܘܒܓܘܝ ܘܢܚܘܡ. ܘܒܥܢܐ.

Et dixi eis ; Ne aperiantur portæ Jeruſalem 3
donec aſcendat dies, & ſtante adhuc die, claudantur portæ & obſerentur ; ſténtque in excubiis cives Jeruſalem, quiſque in cuſtodia ſua, & quiſque è regione domûs ſuæ. 4 Porrò urbs magna erat & ampla, populus autem paucus in ea, nec erant eis domus extructæ. 5 Quapropter indidit Deus in cor meum, ut congregarem nobiles, & magnates populi per cognationes eorum : & inveni librum genealogiarum in quo ſcriptum erat : 6 Hi ſunt cives *talis* urbis, qui aſcenderunt è captivitate deportationis illius quam deportaverat Nebuchadnoſar rex Babelis in Babelem ; & reverſi ſunt in Jeruſalem & Judæam, quiſque ad civitatem ſuam : 7 Qui aſcenderunt cum Zorbabele, Jeſu, Nehemia, Azaria, Raamia, Nehmaele, Mordechaio, Beliſane, Meſparoth, Baguai, Nahum, & Baana.

* ܡܢܝܢܐ ܕܓܒܪ̈ܐ ܕܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ *

Numerus hominum populi Iſraelitici.

8 * ܒܢܝ̈ ܦܪܥܘܫ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܫܦܛܝܐ. ܬܠܬܐ
9 ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܐܪܚ. ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܫܘܠܛܢܐ 10
11 ܕܡܘܐܒ ܡܢ ܒܢܝ̈ ܝܫܘܥ ܘܝܘܐܒ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܬܡܢܡܐܐ ܘܬܡܢܬܥܣܪ. * ܒܢܝ̈ ܥܝܠܡ.
12 13 ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܢܬܢܝܐ. ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈
14 15 ܙܟܝ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܒܢܝ. ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܟܝ.
16 17 ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢܝ̈ ܥܙܓܕ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ
18 19 ܘܬܪܝܢ. * ܒܢܝ̈ ܐܪܚܩܘܢ. ܫܬܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܒܓܘܝ. ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ
20 ܘܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ. * ܒܢܝ̈ ܐܕܘܢ. ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫܐ.

8 Poſteri Pharoſi, bis mille centum ſeptuaginta duo : 9 Poſteri Sephatiæ, ter mille ſeptuaginta duo : 10 Poſteri Arahi, ſexcenti quinquaginta duo : 11 Poſteri dominatûs Moabi ; ex poſteris Jeſu & Joabi, bis mille octingenti octodecim : 12 Poſteri Ilami, mille ducenti quinquaginta quatuor : 13 Poſteri Nethaniæ, octingenti quinquaginta quatuor : 14 Poſteri Zachi, ſeptingenti ſexaginta : 15 Poſteri Bani, ſexcenti quadraginta quatuor, 16 Poſteri Bachi, ſexcenti viginti octo : 17 Poſteri Azgoris, bis mille trecenti viginti duo : 18 Poſteri Arhaconis, ſexcenti ſexaginta ſeptem : 19 Poſteri Baguai, bis mille ſexaginta ſeptem : 20 Poſteri Addonis, ſexcenti quinquaginta quinque :

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ (β) εἶπα αὐτοῖς, Οὐκ ἀνοιγήσονται πύλαι Ἱερουσαλὴμ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ· (γ) καὶ ἔτι αὐτῶν
γρηγορούντων, κλειέσθωσαν αἱ θύραι, καὶ σφηνούσθωσαν· καὶ στῆσον προφύλακας οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ,
4 ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ (δ) αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἀπέναντι οἰκίας (ε) αὐτοῦ. Καὶ ἡ πόλις πλατεῖα καὶ μεγάλη, καὶ
5 ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ ἦσαν οἰκίαι ᾠκοδομημέναι. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ
συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίας. καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἳ
6 ἀνέβησαν ἐν πρώτοις· καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, (ζ) Καὶ οὗτοι υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβάντες (†) ἀπὸ
αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπῴκισε (η) Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ (θ) ἐπέ-
7 στρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν (ι) αὐτοῦ Μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ
Νεεμία, (κ) Ἀζαρία, καὶ Ῥεελμὰ, Ναεμανὶ, (λ) Μαρδοχαῖος, Βαλσὰν, (μ) Μασφαρὰθ, Ἔσδρα, Βο-
8 10 γουΐα, Ἰναοὺμ, Βαανὰ, Μασφὰρ, ἄνδρες λαοῦ Ἰσραήλ. Υἱοὶ Φόρος, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκον-
9 11 ταδύο. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο. Υἱοὶ Ἡρὰ, ἑξακόσιοι (ν) πεντηκονταδύο. Υἱοὶ
12 Φαὰθ Μωὰβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ καὶ Ἰωὰβ, (≡) δισχίλιοι ἑξακόσιοι δεκαοκτώ. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι δια-
13 14 κόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. Υἱοὶ (ξ) Ζαθουΐα, ὀκτακόσιοι (∴) τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Ζακχοὺ,
15 16 ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα. Υἱοὶ Βανουῒ, ἑξακόσιοι (ο) τεσσαρακονταοκτώ. Υἱοὶ Βηβὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσι-
17 18 ὀκτώ. Υἱοὶ (π) Ἀσγὰδ, δισχίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο. Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταεπτά.
19 20 21 Υἱοὶ (ρ) Βαγοὶ, δισχίλιοι ἑξηκονταεπτά. Υἱοὶ Ἡδὶν, ἑξακόσιοι (σ) πεντηκονταπέντε. Υἱοὶ Ἀτὴρ
22 23 τῷ Ἐζεκία, ἐνενηκονταοκτώ. Υἱοὶ (τ) Ἡσὰμ, τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ. Υἱοὶ (υ) Βεσεῒ, τριακό-
24 25 σιοι εἰκοσιτέσσαρες. Υἱοὶ (φ) Ἀρὶφ, ἑκατὸν (χ) δώδεκα. υἱοὶ Ἀσὲν, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ
26 Γαβαὼν, ἐνενηκονταπέντε. Υἱοὶ (ψ) Βαιθλεὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ (ω) Ἀτωφὰ, πεν-
27 28 τηκονταέξ. Υἱοὶ (α) Ἀναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. (β) Ἄνδρες Βηθασμὼθ, τεσσαρακον-
29 ταδύο. Ἄνδρες (γ) Καριαθαρὶμ, Καφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι (δ) τεσσαρακοντατρεῖς.
30 31 Ἄνδρες Ἀραμὰ, καὶ Γαβαὰ, ἑξακόσιοι (ε) εἴκοσι. Ἄνδρες Μαχεμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. Ἄνδρες
32 33 34 Βαιθὴλ καὶ Ἀΐ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Ἄνδρες Ναβία, ἑκατὸν πεντηκονταδύο. (ζ) Ἄνδρες Ἠλα-
35 36 μαὰρ, χίλιοι διακόσιοι (η) πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Ἡρὰμ, τριακόσιοι εἴκοσι. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τρια-
37 38 κόσιοι (ω̊) τεσσαρακονταπέντε. Υἱοὶ Λοδαδὶδ καὶ (θ) Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιεῖς. Υἱοὶ Σανανὰ, τρισ-
39 χίλιοι ἐννακόσιοι τριάκοντα. Οἱ ἱερεῖς, υἱοὶ Ἰωδαὲ εἰς οἶκον Ἰησοῦ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.
40 41 Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο. Υἱοὶ Φασεὺρ, χίλιοι διακόσιοι (≢) τεσσαρακονταεπτά. Υἱοὶ
42 43 Ἠρὰμ, χίλιοι δεκαεπτά. οἱ Λευῖται, Υἱοὶ Ἰησοῦ (ι) τοῦ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς

Et dixi eis; Non aperientur portæ Hieruſalem uſque ad ſimul cum 3
Sole: & adhuc ipſis vigilantibus claudantur valvæ, & oppilentur: &
ſtatue cuſtodes ex habitantibus in Hieruſalem: vir in cuſtodia ſua, &
vir è regione domûs ſuæ. Et civitas lata & magna, & populus pau- 4
cus in ea: & non erant domus ædificatæ. Et dedit Deus in cor 5
meum, & congregavi optimates, & principes, & populum ad (b) con-
ventus. Et inveni librum conventûs, qui aſcenderant in primis. Et
inveni ſcriptum in eo: Et hi filii provinciæ, qui aſcenderunt de 6
captivitate tranſmigrationis, quam tranſmigravit Nabuchodonoſor rex
Babylonis: & revertit in Hieruſalem, & in Juda, vir in civitatem
ſuam Cum Zorobabel, & Jeſu, et Neemia, Azaria, & Reelma, Naæ- 7
mani, Mardochæus, Balſan, Maſpharath, Eſdra, Boguia, Inaum, Ba-
ana, Maſphar, viri populi Iſrael. Filii Phoros, duo millia centum 8
ſeptuaginta duo: Filii Saphatia, trecenti ſeptuaginta duo: Filii Era, ſex- 9 10
centi quinquaginta duo: Filii Phaathmoab de filiis Jeſu, et Joab, duo 11
millia ſexcenti decem octo: Filii Ælam, mille ducenti quinquaginta qua- 12
tuor: Filii Zathuia, octingenti quadraginta quinque: Filii Zacchu, ſeptin- 13 14
genti ſexaginta: Filii Banui, ſexcenti quadraginta octo: Filii Bebi, 15 16
ſexcenti viginti octo: Filii Aſgad, duo millia trecenti viginti duo. 17
Filii Adonicam, ſexcenti ſexaginta ſeptem: Filii Bagoi, duo millia 18 19
ſexaginta ſeptem: Filii Edin, ſexcenti quinquaginta quinque: 20
Filii Ater Ezeciæ, nonaginta octo: Filii Eſam, trecenti viginti 21 22
octo: Filii Beſei, trecenti viginti quatuor: Filii Ariph, cen- 23 24
tum duodecim: filii Aſen, ducenti viginti tres: Filii Gabaon, 25
nonaginta quinque: Filii Bæthalem, centum viginti tres: filii Ato- 26
pha, quinquaginta ſex: Filii Anathoth, centum viginti octo: Viri 27 28
Bethſamoth, quadraginta duo: Viri Cariathiarim, Caphira, & Be- 29
roth, ſeptingenti quadraginta tres: Viri Arama, & Gabaa, ſexcen- 30
ti viginti: Viri Machemas, centum viginti duo: Viri Bæthel, 31 32
& Ai, centum viginti tres: Viri Nabia, centum quinquaginta 33
duo: Viri Elamaar, mille ducenti quinquaginta duo: Filii Eram, 34 35
trecenti viginti: Filii Hiericho, trecenti qudraginta quinque: Filii 36 37
Lodadid, & Ono, ſeptingenti viginti unus: Filii Sanana, tria mil- 38
lia nongenti triginta. Sacerdotes: filii Jodae in domo Jeſu, nongenti 39
ſeptuaginta tres: Filii Emmer, mille quinquaginta duo: Filii Pha- 40 41
ſeur, mille ducenti quadraginta ſeptem: Filii Eram, mille decem ſeptem. Levitæ: Filii Jeſu, ipſius Cadmiel de filiis 42 43

MS.V. (β) εἶπον αὐτοῖς, (γ) καὶ ὅτι αὐτῶν ἔτι γρηγορούντων, (δ) ἑαυτοῦ, (ε) ἑαυτοῦ. (ζ) Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ (†) ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας (η) Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς (θ) ἐπέστρεψαν (ι) ἑαυτοῦ (κ) Ἀζαρέα, Ῥεσμὰ, (λ) Μαρδοχέου, (μ) Μαασφαρὰθ, Ἔζρα, Βαγουΐα, (ν) ἑβδομηκονταδύο. (≡) δισχίλιοι δεκαοκτώ. (ξ) Ζαθθοὺα, (∴) τεσσερακονταπέντε. (ο) τεσσερακονταοκτώ. (π) Ἀγετὰδ, (ρ) Βαγουεῒ, (σ) πεντηκοντατέσσαρες. (τ) Ἡσαμὶ, (υ) Βασὶ, (φ) Ἀρεὶμ, (χ) δεκαδύο. Υἱοὶ Γαβαὼν, (ψ) Βαισαλεὲμ, (ω) Ἀνετωφὰ, (α) Ναθὼθ, (β) Ἄνδρες Βηθ, τεσσερακονταδύο. (γ) Καριαθιαρεὶμ, Χαφιρὰ, (δ) τεσσερακοντατρεῖς. (ε) εἰκοσιεῖς. (ζ) Υἱοὶ Μαχμὰς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ. Ἄνδρες Ἠλαμαὰρ, (η) πεντηκοντατέσσαρες. (ω̊) τεσσερακονταπέντε. (θ) Ὠνὼν, (≢) τεσσερακονταεπτά. (ι) τῷ Καδμιὴλ

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

3 * وقلت لهم * لا تفتحوا ابواب اورسليم الي حمو الشمس * ومهما هو موقوف اطبقوا الابواب *
4 واوقات تحارس اورسليم كل واحد في حرسه * والرجل قدام داره * والمدينه واسعه الامكنه
5 وكبيره * والناس فيها قليل * وليس دور معمورة * وجعل الهي في قلبي * وجمعت الروساء
والمقدمين وعظماء الشعب لقبايلهم * ووجدت ديوان السبي الصاعد من الابتداء * ووجدت
فيه مكتوبا جميع الاسماء المذكورة * كما فسرنا في السفر لكن العدد يختلف *

Et dixi eis; Ne aperiatis portas Jeruſalem uſque ad ardorem ſolis, et adhuc eo ſubſiſtente claudite portas: et vices excubiarum Jeroſolymæ, unaquæque ſit in cuſtodia ſua, et quiſque ante domum ſuam. 3
Urbs autem erat ampla ſpatiis ac magna, et homines in ea pauci, nec erant domus ædificatæ. 4
Poſuitque Deus meus in corde meo, et convocavi principes, duces, ac magnates populi per familias eorum: & inveni libellum captivitatis quæ primùm aſcenderat, et inveni in eo ſcripta omnia nomina commemorata, quemadmodum expoſuimus in libro præcedente; at numerus diverſus eſt. 5

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

21 * ܒܢ̈ܝ ܐܛܪ. ܬܡܢܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܠܚܙܩܝܐ ܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢ̈ܝ ܢܚܫܘܢ.
22 23 ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܒܢ̈ܝ ܒܣܝ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢ̈ܝ
24 25 ܚܘܪܡ. ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. * ܒܢ̈ܝ ܓܒܥܘܢ. ܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬܠܚܡ
26 27 ܘܢܛܘܦܐ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܐܢܫܐ ܕܥܢܬܘܬ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ.
28 * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܪܡܘܬ. ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܢܥܪܝܢ ܘܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ.
29 30 ܫܒܥܡܐܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. * ܐܢܫܐ ܕܓܒܥ ܘܪܡܬܐ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ.
31 * ܐܢܫܐ ܕܡܟܡܣ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܐܢܫܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܥܝ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ
32 33 ܘܬܠܬܐ. * ܐܢܫܐ ܕܢܒܘ. ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܕܒܝܬ ܥܝܠܡ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ
34 35 ܘܐܪܒܥܐ. * ܒܢ̈ܝ ܚܪܡ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܒܢ̈ܝ ܐܝܪܝܚܘ. ܬܠܬܡܐܐ ܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ.
36 37 * ܒܢ̈ܝ ܠܘܕ ܘܐܘܢܘ. ܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. * ܒܢ̈ܝ ܣܢܐܐ. ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥܡܐܐ
38 39 ܘܬܠܬܝܢ. * ܟܗܢ̈ܐ ܒܢ̈ܝ ܝܕܥܝܐ. ܕܒܝܬ ܝܫܘܥ. ܬܫܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ.
40 41 * ܒܢ̈ܝ ܐܡܝܪ. ܐܠܦ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܒܢ̈ܝ ܦܫܚܘܪ. ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܐܪܒܥܝܢ
42 43 ܘܫܒܥܐ. * ܒܢ̈ܝ ܚܕܘܡ. ܐܠܦ ܘܫܒܥܣܪ. * ܠܘܝ̈ܐ ܒܢ̈ܝ ܝܫܘܥ ܕܡܢ ܩܕܡܐܝܠ.
ܕܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ. ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ.

Poſteri Ataris, octingenti quinquaginta quatuor: ex Hezecia, nonaginta octo: 21 22
Poſteri Nahſomi, trecenti viginti octo: 23
Poſteri Baſi, trecenti viginti quatuor: 24
Poſteri Horami, centum duodecim: 25
Cives Gebeonis, nonaginta quinque: 26
Beth-lehemitæ & Nophitæ, centum octoginta octo: 27
Cives Anathoth, centum viginti octo. 28
Cives Bethremoth, quadraginta duo: 29
Cives Bethnaarin, Chepiræ, & Bereoth, ſeptingenti quadraginta tres: 30
Cives Gebaa & Ramæ, ſeptingenti viginti unus: 31
Cives Machmas, centum viginti duo: 32
Cives Beth-il & Aai, centum viginti tres: 33
Cives Nobu, quinquaginta duo: 34
Ilamitæ, mille ducenti quinquaginta quatuor: 35
Poſteri Horami, trecenti viginti: 36
Jerichuntini, trecenti quadraginta quinque: 37
Cives Lud & Ino, ſeptingenti viginti unus: 38
Senaani, ter mille nongenti triginta: 39
Sacerdotes filii Idaiæ, è familia Jeſu, nongenti ſeptuaginta tres: 40
Poſteri Amiris, mille quinquaginta duo: 41
Poſteri Phashoris, mille ducenti quadraginta ſeptem: 42
Poſteri Haddumi, mille ſeptemdecim: 43
Levitæ poſteri Jeſu, ex Cadmaele, de filiis Judæ, ſeptuaginta quatuor.

L A T.

æ Jeruſalem 3
adhuc aſſiſte-
tæ : & po-
m, ſingulos
ontra domum
mis & gran- 4
jus, & non
em dedit in 5
s, & magi-
eos : & in-
nderant pri-
eo. Iſti fi- 6
pivitate mi-
odonoſor rex
ſalem, & in
ſuam: Qui 7
Nehemias,
ochæus, Bel-
Baana. Nu-
Filii Pharos, 8
Filii Sa- 9
Filii Area, 10
Phahathmoab 11
octingenti de-
ducenti quin- 12
tingenti qua- 13
tinginti ſexa- 14
raginta octo : 15
Filii Azgad, 16 17
ii Adonicam, 18
uai, duo mil- 19
ſexcenti quin- 20
Hezeziæ, no- 21
i vigintiocto: 22
: Filii Ha- 23 24
abaon, nona- 25
& Netupha, 26
noth, centum 27
adragintaduo. 28
eroth, ſeptin- 29
na & Geba, 30
s, centum vi- 31
ntum viginti- 32
intaduo. Vi- 33 34
nquagintaqua-
. Filii Jeri- 35 36
ilii Lod Hadid 37
ilii Senaa, tria 38
es : Filii Idaia 39
tatres. Filii 40
Filii Phashur, 41
Filii Arem, 42
Filii Joſue & 43

r portæ Jeruſalem 3
nte adhuc die, clau-
r; ſtentque in ex-
uiſque in cuſtodia
domûs ſuæ. Por- 4
ola, populus autem
s domus extructæ.
s in cor meum, ut 5
magnates populi
& inveni librum
riptum erat : Hi 6
i aſcenderunt è ca-
ius quam deporta-
Babelis in Babe-
uſalem & Judæam,
: Qui aſcende- 7
Nehemia, Azaria,
dechaio, Beliſane,
m, & Baana.

puli Iſraelitici.

le centum ſeptua- 8
hatiæ, ter mille ſe- 9
i Arahi, ſexcenti 10
Poſteri dominatûs 11
ſu & Joabi, bis
m : Poſteri Ila- 12
uaginta quatuor :
enti quinquagin- 13
Zachi, ſeptingenti 14
ni, ſexcenti qua- 15
ſteri Bachi, ſex- 16
teri Azgoris, bis 17
duo : Poſteri 18
xaginta ſeptem :
lle ſexaginta ſe- 19
, ſexcenti quin- 20

נחמיה : ז

filii ,Talmon filii ,Ater filii ,Sallum filii : Janitores .octo & quadraginta centum ,Aſaph filii : Cantores

45 44 הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלֻּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־

.Tabbahoth filii ,Chaſupha filii ,Sicha filii : Nethinim .octo & triginta centum ,Sobai filii ,Chatita filii ,Hacchub

46 עַקּוּב בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִחָא בְּנֵי־חֲשֻׂפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃

.Ghachar filii ,Ghiddel filii ,Chanan Flii .Salmai filii ,Chaghaba filii ,Lebanah Filii .Padon filii ,Siha filii ,Cheros Filii

49 47 48 בְּנֵי־קֵירֹס בְּנֵי־סִיעָא בְּנֵי פָדוֹן׃ בְּנֵי־לְבָנָא בְנֵי־חֲגָבָא בְּנֵי שַׁלְמָי׃ בְּנֵי־חָנָן בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גָחַר׃

.Nephiſim filii ,Mehunim filii ,Beſai Filii .Paſeach filii ,Huzza filii ,Ghazam Filii .Necodah filii ,Reſin filii ,Reaiah Filii

52 50 51 בְּנֵי־רְאָיָה בְנֵי־רְצִין בְּנֵי נְקוֹדָא׃ בְּנֵי־גַזָּם בְּנֵי־עֻזָּא בְּנֵי פָסֵחַ׃ בְּנֵי־בֵסַי בְּנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי נְפוּשְׁסִים׃

,Siſera filii ,Barchos Filii .Charſa filii ,Mechida filii ,Baſlith Filii .Charchur filii ,Chacuphah filii ,Bacbuc Filii

55 53 54 בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלִית בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא

.Peridah filii ,Sophereth filii , Sotai filii ; Selomoh ſervorum Filii .Chatipha filii ,Neſiach Filii .Tamach Filii

57 56 בְּנֵי תָמַח׃ בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סוֹטַי בְּנֵי־סֹפֶרֶת בְּנֵי פְרִידָא׃

.Amon filii ; Haſebaim Pochereth filii ,Chathil filii ,Sephatiah Filii .Ghiddel filii ,Darcon filii ,Jahala filii

59 58 בְּנֵי־יַעְלָא בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמוֹן׃

,melach-Tel de *aſcendentes* iſti Et .duo & nonaginta trecenti ,Selomoh ſervorum filii & ,Nethinim Omnes

61 60 כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ וְאֵלֶּה הָעוֹלִים מִתֵּל מֶלַח

Iſrael ex an ſuum ſemen & ,ſuorum patrum domum indicare potuerunt non & : Immer &,Addon,Cherub ,charſa-Tel

תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדּוֹן וְאִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל

:ſacerdotibus de Et .duo & quadraginta ſexcenti ;Nechodah filii , Tobijah filii ,Delaiah Filii *ipſi*

63 62 הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ וּמִן־הַכֹּהֲנִים

.earum nomine *ſuper* eſt vocat⁹ &,uxorem Ghilgaditis Barzillai filiab⁹ de accepit qui ,Barzillai filii ,Hachos filii ,Chobaiah Filii

בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃

.ſacerdotio à ſunt *abdicati* & : eſt inventa non & , *ſe genealogizantes* ſuam ſcripturam quæſierunt Iſti

64 אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָא וַיְגֹאֲלוּ מִן־הַכְּהֻנָּה׃

, Urim in *ſacerdotem ſtandum ad uſque* , ſanctitatum ſanctitate de manducarent non ut , eis Tirſatha dixit Et

65 וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד הַכֹּהֵן לְאוּרִים

Præter .ſexaginta & trecenti *duo millia myriades quatuor* unus tanquam *concio* Omnis .Thummim &

67 66 וְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד

, cantores *eis* & ; ſeptem & triginta trecenti , millia ſeptem iſti : eorum ancillas & , eorum ſervos

עַבְדֵיהֶם וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים

eorum Muli .ſex & triginta ſeptingenti eorum Equi .quinque & quadraginta & ducenti cantatrices &

68 וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם

millia ſex aſini : quinque & triginta quadringenti Cameli .quinque & quadraginta ducenti

69 מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ גְּמַלִּים אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים

theſaurum in dedit Tirſatha .opus in dederunt patrum *capitum pars* Et .viginti & ſeptingenti

70 שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ וּמִקְצָת רָאשֵׁי הָאָבוֹת נָתְנוּ לַמְּלָאכָה הַתִּרְשָׁתָא נָתַן לָאוֹצָר

capitibus de Et .quingentas & triginta ſacerdotum tunicas ,quinquaginta *phialas* , mille drachmas auri

71 זָהָב דַּרְכְּמֹנִים אֶלֶף מִזְרָקוֹת חֲמִשִּׁים כָּתְנוֹת כֹּהֲנִים שְׁלֹשִׁים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וּמֵרָאשֵׁי

.ducentas & ,millia duo minas argenti &;millia decem bis drachmas auri operis theſaurum in dederunt patrum

הָאָבוֹת נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹת וְכֶסֶף מָנִים אַלְפַּיִם וּמָאתָיִם׃

; millia duo minas argenti & , millia decem bis drachmas auri populi reſiduum dederunt quod Et

72 וַאֲשֶׁר נָתְנוּ שְׁאֵרִית הָעָם זָהָב דַּרְכְּמֹנִים שְׁתֵּי רִבּוֹא וְכֶסֶף מָנִים אַלְפָּיִם

, janitores & , Levitæ & , ſacerdotes habitaverunt Et .ſeptem & ſexaginta ſacerdotum tunicas &

73 וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים

Iſrael filii & ,ſeptimus menſis contigit &:ſuis urbibus in Iſrael omnis & , Nethinim & , populo de & , cantores &

וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

.ſuis civitatibus in

בְּעָרֵיהֶם׃

Verſio VULG. LAT.

Oduiæ, ſeptuagintaquatuor. Cantores: 44 Filii Aſaph, centum quadragintaocto. 45 Janitores: Filii Sellum, filii Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Hatita, filii Sobai, centum trigintaocto. 46 Nathinæi: filii Soha, filii Haſupha, filii Tebbaoth, 47 Filii Ceros, filii Siaa, filii Phadon, 48 filii Lebana, filii Hagaba, filii Selmai, 49 Filii Hanan, filii Geddel, filii Gaher, 50 Filii Raaia, filii Raſin, filii Necoda, 51 Filii Gezem, filii Aza, filii Phaſea, 52 Filii Beſai, filii Munim, filii Nephuſſim, 53 Filii Bacbuc, filii Hacupha, filii Harhur, 54 Filii Beſloth, filii Mahida, filii Harſa, 55 Filii Bercos, filii Siſara, filii Thema, 56 Filii Naſia, filii Hatipha, 57 Filii ſervorum Salomonis, filii Sothai, filii Sophereth, filii Pharida, 58 Filii Jahala, filii Darcon, filii Jeddel, 59 Filii Saphatia, filii Hatil, filii Phochereth, qui erat ortus ex Sabaim, filio Amon. 60 Omnes Nathinæi, & filii ſervorum Salomonis, trecenti nonagintaduo. 61 Hi ſunt autem, qui aſcenderunt de Thelmela, Thelharſa, Cherub, Addon, & Emmer: & non potuerunt indicare domum patrum ſuorum, & ſemen ſuum, utrùm ex Iſrael eſſent. 62 Filii Dalaia, filii Tobia, filii Necoda, ſexcenti quadragintaduo. 63 Et de Sacerdotibus, filii Habia, filii Accos, filii Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditis uxorem: & vocatus eſt nomine eorum. 64 Hi quæſierunt ſcripturam ſuam in cenſu, & non invenerunt: & ejecti ſunt de ſacerdotio. 65 Dixítque Atherſatha eis ut non manducarent de Sanctis ſanctorum, donec ſtaret Sacerdos doctus & eruditus. 66 Omnis multitudo quaſi vir unus, quadragintaduo millia trecenti ſexaginta, 67 Abſque ſervis & ancillis eorum, qui erant ſeptem millia trecenti trigintaſeptem, & inter eos cantores, & cantatrices, ducenti quadragintaquinque. 68 Equi eorum, ſeptingenti trigintaſex: muli eorum, ducenti quadragintaquinque: 69 Cameli eorum, quadringenti trigintaquinque: aſini, ſex millia ſeptingenti viginti.

Hucuſque refertur quid in commentario ſcriptum fuerit, exin Nehemiæ hiſtoria texitur.

70 Nonnulli autem de principibus familiarum dederunt in opus. Atherſatha dedit in theſaurum auri drachmas mille, phialas quinquaginta, tunicas ſacerdotales quingentas triginta. 71 Et de principibus familiarum dederunt in theſaurum operis, auri drachmas viginti millia, & argenti mnas duo millia ducentas. 72 Et quod dedit reliquus populus, auri drachmas viginti millia, & argenti mnas duo millia, & tunicas ſacerdotales ſexaginta ſeptem. 73 Habitaverunt autem Sacerdotes, & Levitæ, & janitores, & cantores, & reliquum vulgus, & Nathinæi, & omnis Iſrael, in civitatibus ſuis.

CAP. VIII.

1 ET veneratmenſis ſeptimus: filii autem Iſrael erant in civitatibus ſuis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

44 45 * ܡܫܡܫܢܐ. ܒܢܝ ܐܣܦ ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. * ܘܬܪܥܐ ܒܢܝ ܫܠܘܡ. ܒܢܝ
ܐܛܪ. ܒܢܝ ܐܛܠܡܢ. ܒܢܝ ܥܩܘܦ. ܒܢܝ ܚܛܘܛܐ. ܒܢܝ ܫܒܝ. ܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
46 47 ܘܬܡܢܝܐ ܓܒܪܐ. * ܒܢܝ ܐܣܚܐ. ܒܢܝ ܚܣܘܦܐ. ܒܢܝ ܛܒܥܘܬ. * ܒܢܝ
48 49 ܐܩܪܘܣ. ܒܢܝ ܣܝܥܐ. ܒܢܝ ܦܪܘܢ. * ܒܢܝ ܠܒܢܐ. ܒܢܝ ܚܓܒܐ. ܒܢܝ ܫܠܡܝ * ܒܢܝ
50 51 ܚܢܢ. ܒܢܝ ܥܕܐ. ܒܢܝ ܗܓܪ. * ܒܢܝ ܥܢܐ. ܒܢܝ ܕܝܫܘܢ. ܒܢܝ ܕܩܘܪܐ. * ܒܢܝ ܓܙܡ.
52 ܒܢܝ ܥܕܐ. ܒܢܝ ܦܣܚ. * ܒܢܝ ܒܣܝ. ܒܢܝ ܡܥܬܢܝܡ. ܒܢܝ ܢܦܘܫܝܢ. * ܒܢܝ
53 54 ܒܩܘܩ. ܒܢܝ ܚܬܘܦܐ. ܒܢܝ ܚܕܘܬ. * ܒܢܝ ܒܫܠܐܘܬ. ܒܢܝ ܡܚܝܕܐ. ܒܢܝ ܚܪܫܐ.
55 56 * ܒܢܝ ܒܨܘܩ. ܒܢܝ ܣܝܣܪܐ. ܒܢܝ ܬܡܢܐ. * ܒܢܝ ܢܨܝܚ. ܒܢܝ ܚܬܘܦܐ. * ܒܢܝ
57 58 ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܒܢܝ ܣܛܝ. ܒܢܝ ܣܦܘܬ. ܒܢܝ ܦܪܘܝܐ. * ܒܢܝ ܥܠܐ. ܒܢܝ ܕܪܥܘܢ.
59 ܒܢܝ ܓܙܠ. * ܒܢܝ ܫܦܛܝܐ. ܒܢܝ ܚܦܛܝܐ. ܒܢܝ ܒܟܪܘܬ. ܒܢܝ ܨܒܝܢ. ܒܢܝ
60 ܐܡܘܢ. * ܟܠܗܘܢ ܢܬܝܢܐ. ܘܒܢܝ ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܬܠܬܡܐܐ ܘܬܫܥܝܢ ܘܬܪܝܢ.
61 * ܗܠܝܢ ܕܣܠܩܘ ܡܢ ܬܠܡܠܚܐ ܠܬܠܚܪܫܐ ܘܠܟܪܘܒ. ܗܠܝܢ ܐܡܪܘ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ
62 ܠܡܚܘܝܘ ܫܪܒܬܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ ܘܝܚܘܣܝܗܘܢ. ܐܠܐ ܕܡܢ ܐܝܣܪܝܠ ܐܢܘܢ. * ܒܢܝ ܒܢܝ.
63 ܒܢܝ ܕܠܝܐ. ܒܢܝ ܛܘܒܝܐ. ܒܢܝ ܙܟܘܪ. ܫܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܘܡܢ ܟܗܢܐ. ܒܢܝ ܚܢܢܝܐ.
ܒܢܝ ܗܩܘܨ. ܒܢܝ ܒܪ ܒܪܙܠܝ. ܕܢܣܒ ܡܢ ܒܢܬ ܒܪܙܠܝ. ܓܠܥܕܝܐ
64 ܐܢܬܬܐ. ܘܐܬܩܪܝ ܥܠ ܫܡܗܘܢ. * ܗܠܝܢ ܒܥܘ ܒܟܬܒܐ ܕܫܪܒܬܗܘܢ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ.
65 ܘܦܣܩܘ ܡܢ ܟܘܡܪܘܬܐ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܩܫܝܫܐ ܕܟܘܡܪܐ ܕܠܐ ܢܐܟܠܘܢ
66 ܡܢ ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܐ. ܥܕܡܐ ܕܢܩܝܡ ܟܘܡܪܐ ܪܒܐ. ܘܢܒܥܐ ܘܢܚܙܐ. * ܟܠܗ
ܟܢܘܫܬܐ ܐܟܚܕܐ. ܐܪܒܥ ܪܒܘܢ. ܘܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܐܪܒܥ ܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ.

* Miniſtri: 44 poſteri Aſaphi, centum quadraginta octo: 45 Janitores autem poſteri Sallum, poſteri Atar, poſteri Atelman, poſteri Acuph, poſteri Hatutæ, poſteri Sabi; centum triginta octo viri: 46 Poſteri Aſahæ, poſteri Haſuphæ, poſteri Tabaoth, 47 Poſteri Acroſi, poſteri Siæ, poſteri Pharonis, 48 Poſteri Lebnæ, poſteri Hagbæ, poſteri Salmi, 49 Poſteri Hanani, poſteri Addæ, poſteri Hagar, 40 Poſteri Anæ, poſteri Diſon, poſteri Decoræ, 51 Poſteri Gazam, poſteri Addæ, poſteri Paſah, 52 Poſteri Baſi, poſteri Meathenim, poſteri Nephuſin, 53 Poſteri Becoc, poſteri Hatuphæ, poſteri Hadhoth, 54 Poſteri Beſlaoth, poſteri Mehadiæ, poſteri Harſæ, 55 Poſteri Bezoc, poſteri Siſræ, poſteri Tamnaa, 56 Poſteri Neſih, poſteri Hatuphæ, 57 Poſteri ſervorum Salomonis, poſteri Sati, poſteri Sephoth, poſteri Peruiæ, 58 Poſteri Alæ, poſteri Daraonis, poſteri Gazalis, 59 Poſteri Sephatiæ, poſteri Hephatiæ, poſteri Becheroth, poſteri Sobin, poſteri Amon. 60 Omnes Nethanæi & poſteri ſervorum Salomonis, trecenti nonaginta duo. 61 Hi ſunt qui aſcenderunt è Tel-melaha ad Tel-harſa & ad Cherub: hi locuti ſunt, ſed non potuerunt indicare familias patrum ſuorum & genealogias ſuas; ſed *tantùm* quòd ex Iſraele eſſent. 62 Poſteri Bani poſteri Delaiæ, poſteri Tobiæ poſteri Zecoræ; ſexcenti quadragintaduo. 63 E ſacerdotibus autem, poſteri Hananiæ, poſteri Hecos, poſteri filii Barzali, qui, ductâ de filiabus Barzali Galaaditæ uxore, vocatus eſt de nomine illorum. 64 Iſti quæſierunt in libro familias ſuas, at non invenerunt: quapropter exciderunt è ſacerdotio. 65 Dixerunt enim eis ſeniores ſacerdotum, ne comederent è ſancto ſanctorum, donec ſtatuamus ſummum ſacerdotem, inquiramus, & videamus. 66 Tota hæc ſimul congregatio, quatuor myriades, bis mille quadringenti ſeptuaginta:

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

45
44 46 Τοῦ Οὐδουΐα, ἑβδομηκοντατέσσαρες. οἱ ᾄδοντες, Υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν (†) τεσσαρακονταοκτώ. Οἱ πυλωροὶ,
υἱοὶ (κ) Σαλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ Τελμὼν, υἱοὶ (λ) Ἀκοὺβ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ (μ) Σαβὶ, ἑκατὸν τριακοντα-
47 48 οκτώ. Οἱ Ναθινὶμ, υἱοὶ (ν) Σηὰ, υἱοὶ (ξ) Ἀσφὰ, υἱοὶ Ταβαὼθ, Υἱοὶ Κιρὰς, υἱοὶ (ο) Ἀσουΐα,
49 υἱοὶ Φαδὼν, υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ (π) Ἀγαβὰ, υἱοὶ Σελμεῒ, Υἱοὶ Ἀνὰν, υἱοὶ (ρ) Γαδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ,
50 51 Υἱοὶ Ῥαΐα, υἱοὶ (σ) Ῥασὼν, υἱοὶ Νεκωδὰ, Υἱοὶ Γηζὰμ, υἱοὶ Ὀζὶ, υἱοὶ (τ) Φεσὴ, Υἱοὶ
52 Βησὶ, υἱοὶ (υ) Μεϊνὼν, υἱοὶ (φ) Νεφωσασὶ, Υἱοὶ Βακβοὺκ, υἱοὶ Ἀχιφὰ, υἱοὶ Ἀροὺρ, Υἱοὶ Βασα-
53 54 λὼθ, υἱοὶ (χ) Μιδὰ, υἱοὶ Ἀδασὰν, Υἱοὶ Βαρκουὲ, υἱοὶ Σισαρὰθ, υἱοὶ Θημὰ, Υἱοὶ Νισιὰ,
55 56
57 58 υἱοὶ Ἀτιφά. Υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σουτεῒ, υἱοὶ (ψ) Σαφαρὰτ, υἱοὶ (ω) Φεριδὰ, Υἱοὶ (α) Ἰε-
59 λὴλ, υἱοὶ Δορκὼν, υἱοὶ (β) Γαδαὴλ, Υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἐτὴλ, υἱοὶ (γ) Φακαρὰθ, υἱοὶ Σαβαΐμ,
60 61 υἱοὶ Ἠμίμ. Πάντες οἱ (δ) Ναθινὶμ, ϗ υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, τριακόσιοι ἐνενηκονταδύο. Καὶ οὗτοι
ἀνέβησαν ἀπὸ (ε) Θελμελὲθ, (ζ) Θελαρησὰ, (η) Χαροὺβ, Ἠρὼν, (θ) Ἰεμὴρ, ϗ οὐκ ἐδυνάσθησαν ἀπ-
62 αγγεῖλαι οἴκους πατριῶν αὐτῶν ϗ σπέρμα αὐτῶν, εἰ ἀπὸ Ἰσραὴλ εἰσίν· Υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ (ι)
63 Τωβία, υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι (κ) τεσσαρακονταδύο. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, υἱοὶ Ἐβία, υἱοὶ (λ) Ἀ-
κὼς, υἱοὶ (μ) Βερζελλὶ, ὅτι ἔλαβον ἀπὸ θυγατέρων (ν) Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκας, (ξ) ϗ ἐ-
64 κλήθησαν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν (ο) αὐτῶν τῆς συνοδίας, ϗ οὐχ (π) εὑρέ-
65 θη, ϗ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας. Καὶ εἶπεν (ρ) ἀθερσαθὰ, ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ τοῦ ἁγίου
66 τῶν ἁγίων, ἕως (σ) ἀναστῇ ἱερεὺς φωτίσων. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία (τ) ὡσεὶ τέσσαρες μυριά-
67 δες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, Πάρεξ δούλων αὐτῶν ϗ παιδισκῶν αὐτῶν· οὗτοι ἑπτακισχίλιοι
69 τριακόσιοι τριακονταεπτά· ϗ ᾄδοντες ϗ ᾄδουσαι, διακόσιοι (υ) τεσσαρακονταπέντε. Ὄνοι δισχίλιοι
70 ἑπτακόσιοι. Καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον (φ) τῷ Νεεμίᾳ εἰς θησαυ-
71 ρὸν χρυσοῦς χιλίους, φιάλας πεντήκοντα, ϗ (χ) χωθωνὼθ τῶν ἱερέων τριάκοντα. Καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν
πατριῶν ἔδωκαν εἰς θησαυροὺς τοῦ (ψ) ἔργου χρυσοῦ νομίσματος δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μνᾶς
72 δισχιλίας τριακοσίας. Καὶ ἔδωκαν οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ χρυσίου δύο μυριάδας, ϗ ἀργυρίου μνᾶς δισ-
73 χιλίας διακοσίας, ϗ χωθωνὼθ τῶν ἱερέων ἑξηκονταεπτά. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, (ω) ϗ Λευῖται,
ϗ οἱ πυλωροὶ, ϗ οἱ ᾄδοντες, ϗ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ Ναθινὶμ, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν
αὐτῶν.

Uduia, ſeptuaginta quatuor. Cantores: Filii Aſaph, centum quadraginta 44 45
octo. Janitores: filii Salum, filii Aſer, filii Telmon, filii Acub, 46
filii Atita, filii Sabi, centum triginta octo. Nathinim: filii Sea, filii 47
Aſpha, filii Tabaoth, Filii Ciras, filii Aſuia, filii Phadon, filii Labana, 48
filii Agaba, filii Selmei, Filii Anan, filii Gadel, filii Gaar, 49
Filii Raaia, filii Raſſon, filii Necoda, Filii Gezam, filii Ozi, filii Pheſe, 50 51
Filii Beſi, filii Meinon, filii Nephoſaſi, Filii Bacbuc, filii Achipha, filii 52 53
Arur, Filii Baſaloth, filii Mida, filii Adaſan, Filii Barcue, filii 54 55
Siſarath, filii Thema, Filii Niſia, filii Atipha. Filii ſervorum Salomon, 56 57
filii Sutei, filii Sapharat, filii Pherida, Filii Jelel, filii Dorcon, 58
filii Gadael, Filii Saphatia, filii Etel, filii Phacarath, filii Sabaim, 59
filii Emim: Omnes Nathinim, & filii ſervorum Salomon, 60
trecenti nonaginta duo. Et hi aſcenderunt è Thelmeleth, Thelareſa, 61
Charub, Eron, Jemer, & non potuerunt annuntiare domos patriarum
ſuarum, & ſemen ſuum, ſi de Iſrael ſunt: Filii Dalaia, filii Tobia, 62
filii Necoda, ſexcenti quadraginta duo. Et de ſacerdotibus, filii Ebia, 63
filii Acos, filii Berzelli, quoniam (c) acceperunt de filiabus Berzelli
Galaaditæ uxores, & vocati ſunt in nomine earum. Hi quæſierunt 64
ſcripturam ſuam conventûs: & non eſt inventa: & (d)
abdicati ſunt à ſacerdotio. Et dixit (e) Atherſaſtha, ut non comedant 65
de ſancto ſanctorum; quoadusque ſurgat ſacerdos (f) illuminans.
Et fuit omnis Eccleſia (g) quaſi quadraginta duo millia (h) trecenti 66
ſexaginta, Abſque ſervis eorum, & ancillis eorum. Hi ſeptem 67
millia trecenti triginta ſeptem. Et cantores, & cantatrices, ducenti quadraginta
(i) quinque. Aſini, duo millia ſeptingenti. Et de parte 69 70
principum patriarum dederunt ad opus (k) Neemiæ in theſaurum (l)
aureos mille, phialas quinquaginta, & (m) Chothonoth ſacerdotum triginta.
Et de principibus patriarum dederunt in theſauros operis, (n) 71
auri numiſmatis viginti millia, & argenti minas, bis mille trecentas.
Et dederunt reliqui de populo auri viginti millia, & argenti 72
minas bis mille ducentas, & Chothonoth ſacerdotum, ſexaginta
ſeptem. Et ſederunt ſacerdotes, & Levitæ, & janitores, & cantores, 73
& qui de populo, & Nathinim, et omnis Iſrael in civitatibus ſuis.

MS.A. (†) τεσσερακονταοκτώ. (κ) Σαλοὺμ, (λ) Ἀκοὺμ, (μ) Σαβαὶ, (ν) Σιαὰ, (ξ) Ἀσηφὰ, υἱοὶ Ταββαὼθ, (ο) Σιαιὰ, (π) Ἀγγαβὰ, [υἱοὶ Ἀκοὺδ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κηταρ,
υἱοὶ Ἀγὰβ,] υἱοὶ Σελμεῒ, (ρ) Σαδὴλ, (σ) Ῥασὼν, (τ) Φεασὴ, (υ) Μεεινὼμ, (φ) Νεφωσαεὶμ, (χ) Μεειδὰ, (ψ) Σαφαρὰθ, (ω) Φαρειδὰ, (α) Ἰεαὴλ, (β) Γααδὴλ, (γ) Φαχαρὰθ, (δ) Ναθανεὶμ,
(ε) Θελμελὲχ, (ζ) Θελαρσὰ, (η) Χεροὺβ, (θ) Ἰεμμὴρ, (ι) Βουὰ, υἱοὶ Τωβία, (κ) τεσσερακονταδύο. (λ) Ἀκκὼς, (μ) Βερζελλαὶ, (ν) Βερζελλαὶ (ξ) ϗ ἐκλήθη *τὸ ὀνόματι αὐτῶν.
68 (ο) ἑαυτῶν (π) ηὑρέθη, (ρ) ἀθερσαθὰ αὐτοῖς, ἵνα (σ) ἀνέστη ὁ ἱερεὺς (τ) εἰς τέσσαρας μυριάδας δισχιλίους τριακοσίους ἑξήκοντα, (υ) τεσσερακονταπέντε. Ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακονταέξ,
69 ἡμίονοι διακόσιοι τεσσερακονταπέντε, Κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. Καὶ (φ) τῷ ἀθερσαθὰ, ἔδωκαν εἰς (χ) χωθωνὼθ
(ψ) ἔργου * χρυσίου δύο μυριάδας, καὶ ἀργυρίου μυρίας μνᾶς δισχιλίας διακοσίας, ϗ χοθωνὼθ (ω) ϗ οἱ Λευῗται,

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, ϗ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν (α) αὐτῶν.

MS. A. ἑαυτῶν.

CAP. VIII.

ET advenit menſis ſeptimus, & filii Iſrael in civitatibus ſuis. 1

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

67 * ܠܒܪ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ ܘܐܡܗܬܗܘܢ܂ ܘܗܘܝܢ ܫܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ
69 ܘܬܠܬܐ. ܟܠܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܫܡܫܢܝܬܐ܂ ܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. * ܓܡܠܐ
70 ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܚܡܪܐ ܫܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. * ܘܡܢ
ܪܝܫ ܕܐܒܗܬܐ. ܝܗܒܘ ܠܥܒܕܐ ܕܒܝܬܐ. ܩܫܝܫܐ ܕܟܘܡܪܐ܂ ܝܗܒܘ ܠܒܝܬ ܓܙܐ܂
ܕܗܒܐ ܕܪܟܡܘܢܐ ܐܠܦܐ ܚܕ. ܩܢܛܪܐ ܚܡܫܝܢ. ܟܘܬܝܢܝܬܐ ܠܟܘܡܪܐ ܚܡܫܡܐܐ
71 ܘܬܠܬܝܢ. * ܘܡܢ ܪܝܫ ܐܒܗܬܐ܂ ܝܗܒܘ ܠܓܙܐ ܕܥܒܕܐ. ܕܗܒܐ ܕܪܟܡܘܢܐ ܬܪܬܝܢ
72 ܪܒܘܢ. ܘܟܣܦܐ ܡܢܝܢ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܡܐܬܝܢ. * ܘܝܗܒܘ ܫܪܟܐ ܕܥܡܐ܂
ܕܪܟܡܘܢܐ ܬܪܬܝܢ ܪܒܘܢ. ܡܢܝܢ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ. ܘܟܘܬܝܢܝܬܐ ܠܟܘܡܪܐ܂ ܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ.

Præter ſervos & ancillas eorum, qui erant 67
ſepties mille trecenti triginta tres:
omnes miniſtri & miniſtræ, ducenti quadraginta
quinque. Cameli, quadringenti 69
triginta quinque? aſini, ſexies mille ſeptingenti
viginti. Tum ex præcipuis patribus 70
dederunt pro opere domûs: ſeniores
ſacerdotum contulerunt in theſaurum, auri
drachmas mille, quintalia quinquaginta,
tunicas pro ſacerdotibus quingentas triginta.
Et ex patriarchis contulerunt in theſaurum 71
ipſius operis, auri drachmarum
duas myriadas; argenti verò minas bis
mille ducentas. Dederunt autem reliquus 72
populus, drachmarum duas myriadas, minas
bis mille, & tunicas pro ſacerdotibus
ſexaginta ſeptem.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܚ *

1 * ܘܗܦܟܘ ܟܘܡܪܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܬܪܥܐ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܘܡܢ ܥܡܐ. ܘܢܬܝܢܐ. ܘܟܠܗ ܝܣܪܝܠ
ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܘܟܕ ܡܛܐ ܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܒܢܝ ܝܣܪܝܠ ܒܡܕܝܢܬܗܘܢ.

CAP. VIII.

POſthæc reverſi ſunt ſacerdotes, ac Levitæ, 1
janitores, & miniſtri, déque populo,
& Nethanæis, totóque Iſraele, in
civitates ſuas. Adveniente verò menſe ſeptimo,
quum eſſent Iſraelitæ in civitatibus
ſuis;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* ٱلْفَصْلُ ٱلثَّامِنُ *

1 * وجلست الائمة والمسبحين والبوابين من القوم والخدم في قراهم * ودنا الشهر السابع
وبني اسرايل في قراهم *

CAP. VIII.

ET habitaverunt ſacerdotes & cantores 1
atque janitores, ex populo & miniſtris, in oppidis ſuis. Cùmque adveniſſet
menſis ſeptimus, & filii Iſraelis eſſent in
oppidis ſuis;

CAP. VIII. ח

;ſcribæ Hezræ dixerunt & ;aquarum *portæ facies ad* quæ plateam ad ,unus vir tanquam populus omnis ſunt *collecti* Et
וַיֵּאָסְפוּ כָל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמָּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא הַסֹּפֵר 1
legem ſacerdos Hezra attulit Et .Iſraeli Dominus præcepit quam ,Moſeh legis librum *afferendum ad*
לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבִיא עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֶת־הַתּוֹרָה 2
legit Et .ſeptimi menſis *una* die in ,*audiendum ad* intelligentem omnem & ,mulierem ad uſque *&* viro à ,*concionis facies ad*
לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה וְכֹל מֵבִין לִשְׁמֹעַ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּקְרָא־ 3
,mulieribus & ,viris coram *diei* dimidium ad uſque luce à ,aquarum *portæ facies ad* quæ ,*plateæ facies ad* eo in
בוֹ לִפְנֵי הָרְחוֹב אֲשֶׁר ׀ לִפְנֵי שַׁעַר־הַמַּיִם מִן־הָאוֹר עַד־מַחֲצִית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים
quam ,*ligni turrem* ſuper ſcriba Hezra ſtetit Et .legis librum ad populi omnis aures & :intelligentibus &
וְהַמְּבִינִים וְאָזְנֵי כָל־הָעָם אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה׃ וַיַּעֲמֹד עֶזְרָא הַסֹּפֵר עַל־מִגְדַּל־עֵץ אֲשֶׁר־ 4
ſuper Mahaſeiah & ,Chilchijah & ,Urijah & ,Hanaiah & ,Semah & ,Matthithiah eum juxta ſtetit & ;*verbo* fecerunt
עָשׂוּ לַדָּבָר וַיַּעֲמֹד אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע וַעֲנָיָה וְאוּרִיָּה וְחִלְקִיָּה וּמַעֲשֵׂיָה עַל־
.Meſullam ,Zechariah ,Chasbadanah *&* ,Chaſum *&* ,Malchijah *&* ,Miſael *&* ,Pedaiah ejus ſiniſtra à Et.ejus dexteram
יְמִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם׃
omnis *ſteterunt eum aperire ſecundum* Et .erat populum omnem ſupra quia ,populi omnis oculis in librum Hezra aperuit Et
וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מֵעַל כָּל־הָעָם הָיָה וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל־ 5
exaltatione *in* ,Amen ,Amen ,populus omnis *reſponderunt* Et.magno Deo Domino Hezra benedixit Et .populus
הָעָם׃ וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן ׀ אָמֵן בְּמֹעַל 6
,Jamin ,Serebiah & ,Bani & ,Jeſuah Et .terra in *facies Domino ſe incurvaverunt &* ,*flexerunt verticem* Et.ſuarum manuum
יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוֻּ לַיהוָה אַפַּיִם אָרְצָה׃ וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי וְשֵׁרֵבְיָה ׀ יָמִין 7
facientes intelligere Levitæ & ,Pelaiah ,Chanan ,Jozabad ,Hazariah ,Chelita ,Mahaſeiah ,Hodijah ,Sabbethai ,Haccub
עַקּוּב שַׁבְּתַי ׀ הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן פְּלָאיָה וְהַלְוִיִּם מְבִינִים
ponendo & ,expoſiti Dei lege in ,libro in legerunt Et *.ſuo ſtare ſuper* populus & ;legem populum
אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל־עָמְדָם׃ וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְשׂוֹם 8
Levitæ & ,ſcriba ſacerdos Hezra & ,Tirſatha ipſe Nechemiah Dixitque *.lectione in* intellexerunt & ,*intellectum*
שֶׂכֶל וַיָּבִינוּ בַּמִּקְרָא׃ וַיֹּאמֶר נְחֶמְיָה הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן ׀ הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם 9
:fleatis ne & ,lugeatis Ne .veſtro Deo Domino *ipſe* ſanctus Dies :populo omni ,populum *facientes* intelligere
הַמְּבִינִים אֶת־הָעָם לְכָל־הָעָם הַיּוֹם קָדֹשׁ־הוּא לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַל־תִּתְאַבְּלוּ וְאַל־תִּבְכּוּ
bibite & ,pinguia comedite ,Ite :eis dixit Et .legis verba *eos audire ſecundum* ,populus omnis *flentes nam*
כִּי בוֹכִים כָּל־הָעָם כְּשָׁמְעָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ 10
Domini gaudium quia ,*doleatis* ne & :noſtro Domino dies ſanctus quia ,ſibi *eſt paratum* non ei partes mittite & ,dulcia
מַמְתַקִּים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי־קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ כִּי־חֶדְוַת יְהוָה
.doleatis ne & ,ſanctus dies quia ,Tacete :dicendo ,populo omni in *facientes* ſilentium Levitæ Et .veſtra fortitudo *ipſum*
הִיא מָעֻזְּכֶם׃ וְהַלְוִיִּם מַחְשִׁים לְכָל־הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי־הַיּוֹם קָדֹשׁ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ׃ 11
quia :magnam lætitiam faciendum ad & ,partes mittendum ad &,bibendum *ad* &,comedendum ad populus omnis abierunt Et
וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וּלְשַׁלַּח מָנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שִׂמְחָה גְדוֹלָה כִּי 12
,ſacerdotes ,populi univerſi *patrum capita* ſunt congregati ſecunda die in Et .eos *fecerant ſcire* quæ verba *in* intellexerunt
הֵבִינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר הוֹדִיעוּ לָהֶם׃ וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְכָל־הָעָם הַכֹּהֲנִים 13
.legis verba *ad* intelligendum ad & ;ſcribam Hezra ad ,Levitæ &
וְהַלְוִיִּם אֶל־עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃

Verſio VULG. LAT.

Congregatúſque eſt omnis populus quaſi vir unus, ad plateam quæ eſt ante portam aquarum: & dixerunt Eſdræ ſcribæ ut afferret Librum legis Moyſi, quam præceperat Dominus Iſraeli. Attulit ergò Eſdras Sacerdos legem coram multitudine virorum & mulierum, cunctíſque qui poterant intelligere, in die prima menſis ſeptimi. 2 Et legit in eo apertè in platea quæ erat ante portam aquarum, de manè uſque ad mediam diem, in conſpectu virorum & mulierum & ſapientium: & aures omnis populi erant erectæ ad Librum. 3 Stetit autem Eſdras ſcriba ſuper gradum ligneum, quem fecerat ad loquendum: & ſteterunt juxta eum, Mathathias, & Semeia, & Ania, & Uria, & Helcia, & Maaſia, ad dexteram ejus: & ad ſiniſtram, Phadaia, Miſael, & Melchia, & Haſum, & Haſbadana, Zacharia, & Moſollam. 4 Et aperuit Eſdras librum coram omni populo: ſuper univerſum quippe populum eminebat: & cùm aperuiſſet eum, ſtetit omnis populus. 5 Et benedixit Eſdras Domino Deo magno: & reſpondit omnis populus; Amen, Amen: elevans manus ſuas: & incurvati ſunt, & adoraverunt Deum proni in terram. 6 Porrò Joſue, & Bani, & Serebia, Jamin, Accub, Septhai, Odia, Maaſia, Celita, Azarias, Jozabed, Hanan, Phalaia, Levitæ, ſilentium faciebant in populo ad audiendam legem: populus autem ſtabat in gradu ſuo. 7 Et legerunt in Libro legis Dei diſtinctè, & apertè ad intelligendum: & intellexerunt cùm legeretur. 8 Dixit autem Nehemias (ipſe eſt Atherſatha) & Eſdras ſacerdos & ſcriba, & Levitæ interpretantes univerſo populo; Dies ſanctificatus eſt Domino Deo noſtro, nolite lugere, & nolite flere. Flebat enim omnis populus cùm audiret verba legis. 9 Et dixit eis; Ite, comedite pinguia, & bibite mulſum: & mittite partes his qui non præparaverunt ſibi: quia ſanctus dies Domini eſt, & nolite contriſtari: gaudium etenim Domini eſt fortitudo noſtra. 10 Levitæ autem ſilentium faciebant in omni populo, dicentes; Tacete, quia dies ſanctus eſt, & nolite dolere. 11 Abiit itaque omnis populus, ut comederet & biberet, & mitteret partes, & faceret lætitiam magnam: quia intellexerant verba, quæ docuerat eos. 12 Et in die ſecundo congregati ſunt principes familiarum univerſi populi, Sacerdotes & Levitæ, ad Eſdram ſcribam, ut interpretaretur eis verba Legis. 13

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܟܠܗ. ܐܝܟ ܚܕ ܓܒܪܐ. ܒܫܘܩܐ ܕܩܕܡ ܬܪܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܐܡܪܝܢ 2
ܠܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܠܡܝܬܝܘ ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ.
* ܘܐܝܬܝ ܥܙܪܐ ܟܗܢܐ. ܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܡܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܘܥܕܡܐ 3
ܠܢܫܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܕܐܬܝܢ ܠܡܫܡܥܘ. ܒܚܕ ܒܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ. * ܘܩܪܐ ܣܦܪܐ ܒܫܘܩܐ 4
ܕܒܬܪܥܐ ܕܡܝܐ. ܡܢ ܨܦܪܐ. ܠܦܠܓܗ ܕܝܘܡܐ. ܩܕܡ ܓܒܪܐ ܘܢܫܐ. ܘܩܕܡ ܐܝܠܝܢ ܕܡܣܬܟܠܝܢ.
ܘܐܕܢܝܗܘܢ ܕܥܡܐ. ܨܝܬܢ ܗܘܝ ܘܫܡܥܝܢ ܠܦܘܩܕܢܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܘܩܡ ܥܙܪܐ ܣܦܪܐ ܥܠ 5
ܡܓܕܠܐ ܕܩܝܣܐ ܕܥܒܕ. ܕܢܗܘܐ ܡܡܠܠ ܠܥܡܐ. ܘܩܡܘ ܥܡܗ ܡܬܝܬܐ. ܘܫܡܥܘܢ.
ܘܚܢܢܝܐ ܘܐܘܪܝܐ. ܘܚܠܩܝܐ ܘܡܥܣܝܐ. ܩܡܘ ܡܢ ܝܡܝܢܗ. ܘܡܢ ܣܡܠܗ. ܦܪܥܝܐ
ܘܡܝܫܐܝܠ. ܘܡܠܟܝܐ ܘܚܫܘܡ. ܘܚܫܒܝܐ ܘܙܟܪܝܐ ܘܡܫܠܡ. * ܘܦܬܚ ܥܙܪܐ 6
ܣܦܪܐ. ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܩܕܡ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܕ ܦܬܚܗ. ܩܡ ܟܠܗ ܥܡܐ. * ܘܒܪܟ 7
ܥܙܪܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܪܒܐ. ܘܥܢܘ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ. ܘܟܕ ܐܪܝܡܘ
ܐܝܕܝܗܘܢ. ܟܪܥܘ ܘܣܓܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ. ܥܕ ܠܐܪܥܐ. * ܘܝܫܘܥ ܘܒܢܘܗܝ: 8
ܘܫܪܒܝܐ: ܘܝܡܝܢ ܘܥܩܘܒ. ܘܫܒܬܝ. ܘܗܘܕܝܐ ܘܡܥܣܝܐ. ܘܩܠܝܛܐ. ܘܥܙܪܝܐ ܘܝܘܙܒܕ.
ܘܚܢܢ. ܘܦܢܝܐ. ܘܠܘܝܐ. ܡܫܡܫܝܢ ܠܥܡܐ ܒܢܡܘܣܐ. ܘܥܡܐ. ܩܝܡܝܢ ܥܠ
ܕܘܟܬܗܘܢ. * ܘܩܪܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ ܒܦܪܝܫܘ. ܘܐܣܬܟܠܘ ܒܗ. 9
ܘܐܣܬܟܠܘ ܒܩܪܝܢܗ. * ܘܐܡܪ ܢܚܡܝܐ ܪܫܐ ܕܟܗܢܐ. ܘܥܙܪܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ. 10
ܘܠܘܝܐ ܐܝܠܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܠܥܡܐ. ܐܡܪܝܢ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܝܘܡܢܐ ܩܕܝܫܐ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܠܐܠܗܟܘܢ. ܠܐ ܬܬܐܒܠܘܢ. ܘܠܐ ܬܒܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܒܟܝܢ ܗܘܘ ܓܝܪ
ܟܠܗ ܥܡܐ. ܟܕ ܫܡܥܝܢ ܗܘܘ ܡܠܝ ܕܢܡܘܣܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ. ܙܠܘ ܐܟܘܠܘ 11
ܘܐܫܬܘ. ܘܫܕܪܘ ܡܢܘܬܐ ܠܡܢ ܕܠܐ ܡܛܝܒܐ ܠܗ. ܡܛܠ ܕܩܕܝܫ ܝܘܡܢܐ
ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܝܘܡܢܐ ܠܐ ܬܬܟܪܘܢ ܠܟܘܢ. ܡܛܠ ܕܚܕܘܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܗܘ ܢܗܘܐ
ܡܥܕܪܢܟܘܢ.

* Congregatus eſt univerſus populus unanimiter in plateam quæ eſt ante portam aquarum: & dixerunt Ezræ ſcribæ, ut afferret librum legis Moſaicæ quam præceperat Dominus Iſraelitis. 2 * Afferens itaque Ezra ſacerdos librum legis coram populo, dum populus congregatus eſſet (tam viri quàm mulieres, & quotquot parati erant ad audiendum) primâ *die* menſis ſeptimi: 3 Legit librum in platea in porta aquarum, à luce ad meridiem uſque, coram viris ac mulieribus, & coram iis qui audiebant: & aures populi intentæ erant & auſcultabant præcepta legis. 4 Stetit autem Ezra ſcriba ſuper turriculam ligneam, quam fecerat ut ex ea loqueretur: & aſtiterunt ei Mathitha, Semua, Hanania, Uria, Helcia, & Maaſia; hi ſteterunt ab ejus dextera: ab ejus autem ſiniſtra ſteterunt Pheraia, Miſael, Melachia, Heſom, Heſabia, Zacharia, & Meſlam. 5 Aperuítque Ezra ſcriba librum legis coram univerſo populo: et cùm aperuiſſet, ſurrexit univerſus populus: 6 Benedixítque Ezra Dominum Deum maximum, & reſpondit univerſus populus, dixítque; Amen, etiam Amen: & ſublatis manibus, genuflexerunt & adoraverunt coram Dño ſuper facies ſuas in terram uſque. 7 Interim Jeſus & filii ejus, & Serabia, Jamin, Acuph, Sabti, Hodia, Maaſia, Kelatia, Azaria, Jozabar, Hanani, Phenaia, & Levitæ; miniſtrabant populo in lege, populo manente in loco ſuo: 8 Dúmque legerent librum legis Domini expanſû, percipiebant eum, & intelligebant lectionem ejus. 9 Deinde dixit Nehemia princeps ſacerdotum, & Ezra ſacerdos & ſcriba, & Levitæ illi qui miniſtrabant populo, dicebant inquam, toti populo; Hodierna dies ſancta eſt coram Domino Deo veſtro, ne doleatis neq; fleatis: flebat enim totus populus dum audirent librum legis. 10 Et dicebant eis; Ite, comedite ac bibite, & mittite cibum ei cui non eſt paratus; nam ſanctus eſt hic dies coram Domino: hoc die ne dolore afficiamini, quia dies eſt lætitiæ Domini: ipſéque ſit adjutor veſter. 11

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς τὸ πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος· (β) καὶ εἶπαν
τῷ Ἔσδρᾳ τῷ γραμματεῖ, ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου Μωυσῆ, (γ) ὃν ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰσ-
2 ραήλ. Καὶ ἤνεγκεν (δ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρὸς (ε)
3 ἕως γυναικὸς, ϗ πᾶς ὁ συνιῶν, ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου. Καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ
ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι τὸν ἥλιον (ζ) ἕως ἡμίσους τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν ϗ τῶν
4 γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ συνιέντες. καὶ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου. Καὶ ἔστη (η)
Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου, καὶ ἔστησαν ἐχόμενα αὐτοῦ (θ) Ματταθίας, ϗ Σαμαίας,
ϗ Ἀνανίας, ϗ (ι) Οὐρίας, καὶ Χελκία, ϗ Μαασία ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, ϗ (κ) ἐξ ἀριστερῶν Φαδαίας,
5 ϗ Μισαήλ, ϗ Μελχίας, ϗ (λ) Ἀσὼμ, καὶ Ἀσαβαδμὰ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ (μ) Μεσολλάμ. Καὶ
ἤνοιξεν (ν) Ἔσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν ἐπάνω τοῦ λαοῦ· καὶ
6 ἐγένετο ἡνίκα ἤνοιξεν αὐτὸ, ἔστη πᾶς ὁ λαός. Καὶ ηὐλόγησεν (ξ) Ἔσδρας κύριον τὸν
θεὸν τὸν μέγαν· καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπαν, Ἀμὴν, ἐπάραντες (ο) τὰς χεῖρας
7 αὐτῶν· ϗ ἔκυψαν καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ Ἰησοῦς, ϗ Βαναίας,
8 ϗ (π) Σαραβίας ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον· ϗ ὁ λαὸς ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ. Καὶ ἀνέ-
γνωσαν (ρ) ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν (σ) Ἔσδρας, ϗ διέστελλεν ἐν ἐπιστήμῃ κυρίου,
9 ϗ συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει. Καὶ εἶπε Νεεμίας καὶ (τ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς ϗ γραμματεὺς,
ϗ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ συνετίζοντες τὸν λαὸν, ϗ εἶπαν παντὶ τῷ λαῷ, Ἡμέρα ἁγία ἐστὶ (υ)
τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε μηδὲ κλαίετε· ὅτι ἔκλαιε πᾶς ὁ λαὸς, ὡς (φ) ἤκουσαν τοὺς λό-
10 γους τοῦ νόμου· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορεύεσθε, φάγετε λιπάσματα, ϗ πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀ-
ποστείλατε μερίδας τοῖς μὴ ἔχουσιν, ὅτι ἁγία (χ) ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ϗ μὴ διαπέση-
11 τε, (ψ) ὅτι ἐστὶ κύριος ἰσχὺς ἡμῶν. Καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαὸν, λέγοντες, Σιω-
12 πᾶτε, ὅτι ἡμέρα ἁγία, ϗ μὴ καταπίπτετε. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς φαγεῖν ϗ πιεῖν, ϗ ἀποστέλ-
13 λειν μερίδας ϗ ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγνώρισεν αὐτοῖς. Καὶ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν (ω) πατριῶν σὺν τῷ παντὶ λαῷ, οἱ
ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸς (α) Ἔσδραν τὸν γραμματέα, ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

*Et congregati ſunt omnis populus tanquam vir unus in plateam, quæ
ante portam aquæ. Et dixerunt Eſdræ ſcribæ, ut afferret librum legis
Moyſi, quam mandavit Dominus Iſrael. Et attulit Eſdras ſacerdos* 2
*legem coram Eccleſia à viro uſq; ad mulierem, & omnis intelligens,
ad audiendum in die una menſis ſeptimi. Et legit in (a) eo ab hora* 3
*illuminationis Solis uſque ad dimidium diei, coram viris, & mulie-
ribus: & ipſi intelligentes: & aures omnis populi ad librum legis.
Et ſtetit Eſdras ſcriba ſuper gradum (b) ligneum: & ſteterunt juxta* 4
*eum Matthathias, & Samaias, & Ananias, & Urias, & Chelcia, &
Maaſia, à dextris ejus: & à ſiniſtris Phadaias, & Miſael, & Mel-
chias, & Aſom, & Aſabadma, & Zacharias, & Meſollam. Et ape-* 5
*ruit Eſdras librum in conſpectu omnis populi: quoniam ipſe erat ſu-
pra populum. Et factum eſt, quando aperuit illum; ſtetit omnis popu-
lus. Et benedixit Eſdras Dominum Deum magnum. Et reſpondit o-* 6
*mnis populus, & dixerunt, (c) Amen, elevantes manus ſuas. Et in-
clinârunt, & adoraverunt Dominum in faciem, ſuper terram. Et Je-* 7
*ſus, & Banaias, & (d) Sarabias, (e) erant inſtruentes populum in le-
ge. Et populus in ſtatione ſua. Et legerunt in libro legis Dei: &* 8
*docuit Eſdras, & diſtinxit in ſcientia Domini, & intellexit populus
in lectione. Et dixit (f) Neemias, & Eſdras ſacerdos & ſcriba, &* 9
*Levitæ, & (g) qui inſtruebant populum: & dixerunt omni populo,
Dies ſancta eſt Domino Deo noſtro: ne lugeatis, neq; ploretis: quo-
niam plorabat omnis populus, ut audiverunt verba legis. Et dixit* 10
*eis; Ite, comedite pinguedines, & bibite dulcedines, & mittite partes
non habentibus: quia ſancta eſt dies Domino noſtro: & ne concidatis:
(h) quoniam eſt Dominus fortitudo noſtra. Et Levitæ ſilere faciebant* 11
*omnem populum, dicentes; Silete, quoniam dies ſancta: & ne con-
cidatis. Et abiit omnis populus comedere, & bibere, & mittere par-* 12
*tes, & facere lætitiam magnam; quoniam intellexerant in verbis, quæ
notificaverat eis. Et in die ſecunda congregati ſunt principes patria-* 13
rum cum omni populo, ſacerdotes, & Levitæ, ad Eſdram ſcribam, ad intelligendum ad omnia verba legis.

MS. A. (β) ϗ εἶπον τῷ Ἔζρᾳ (γ) ὃ ἐνετείλατο (δ) Ἔζρας ὁ ἱερεὺς ἐνώπιον (ε) ϗ ἕως (ζ) ἕως μέσου τ (η) Ἔζρας (θ) Ματταθίας, (ι) Οὐρία, (κ) ἐξ εὐωνύμων (λ) Ὡσὰμ, ϗ Ἀσαβααμὰ, (μ) Μοσολλάμ. (ν) Ἔζρας (ξ) Ἔζρας (ο) χεῖρας (π) Σαραβία (ρ) ἐν τῷ βιβλίῳ (σ) Ἔζρας, ϗ διέστελλεν ἐπιστήμῃ κυρίου, (τ) Ἔζρας (υ) κυρίῳ τῷ θεῷ (φ) ἤκουσεν (χ) ἡ ἡμέρα ἐστὶν τῷ (ψ) ὅτι ἐστὶν ἰσχὺς ὑμῶν. (ω) πατριῶν τῷ παντὶ (α) Ἔζραν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وانحشر القوم مثل رجل واحد الي الرحبة التي هي قدام باب البحر * وقالوا لعزرا الكاتب 2
ليجيب سفر شريعة موسي الذي اوصا الله علي اسرايل * فجاب عزرا سفر التوراة قدام 3
الجوق من رجل وكل فهم للاستماع * اليوم الاول من الشهر السابع * وقري فيه قدام 4
الرحبة الذي قدام باب البحر * من بكرة الي نصف النهار * قدام الرجال والنساء
والفهمين * واذان كل القوم الي سماع سفر التوراة * فوقف عزرا الكاتب علي البرج 5
الخشب الذي عمل للخطاب * ووقف ماتثي بجانبه واصحابه * وفتح عزرا السفر بشهادة 6
كل القوم * وبارك عزرا الاله العظيم * واجاب جميع القوم امين امين * ثم خروا وسجدوا 7
علي وجوههم الي الارض * * *

Congregatus eſt populus quaſi vir unus ad 2
*plateam quæ eſt ante portam maris: &
dixerunt Ezræ ſcribæ, ut afferret librum
legis Moſis, quam præceperat Deus Iſ-
raeli. Attulit ergò Ezra librum legis* 3
*coram cœtu à viro omníque idoneo ad
audiendum, primâ die menſis ſeptimi:
Legitque in eo ante plateam quæ erat* 4
*ante portam maris, à matutino ad me-
ridiem uſque, coram viris & mulieri-
bus & intelligentibus: & aures totius
populi intentæ erant ad audiendum li-
brum legis. Stetit enim Ezra ſcriba ſu-* 5
*per turrim ligneam quam fecerat ad per-
orandum: ſtetitque Mathathia prope e-
um cum ſociis ſuis. Deinde aperiens* 6
*Ezra librum in conſpectu univerſi po-
puli, Benedixit Ezra Deum maximum:* 7
*reſponditque totus populus; Amen, amen:
tum proſtrati adoraverunt ſuper facies
ſuas ad terram uſque.*

* وقروا في شريعة الله مبينين * وفهموا الناس * وقال عزرا الامام ونحميا الديان مفهمين 9 10
للشعب * اليوم هو جليل خاص لله الهكم * لا تحزنوا فيه ولا تبكوا * لانهم كانوا
باكيين عند سماع التوراة * فقال لهم كلوا واشربوا وابعثوا انصبة لمن ليس له شي 11
مصلوح * قال اليوم جليل مقدس لله لمولانا * لا تندموا ولا تغتموا * فان فرح قدس الله
هو يخلصكم وللاويين * * *

Legerunt itaque legem Dei, confirman- 9
*tes & intelligere facientes homines illos.
Et dixit Ezra ſacerdos & Nehemia ju-* 10
*dex, exponentes populo; Hodierna dies
præclara eſt, addicta Deo, Deo veſtro:
ne contriſtemini in ea, néve fleatis: nam
flebant dum legem audirent. Et dixit* 11
*eis; Edite, bibite, & mittite portiones
iis qui nihil paratum habent. Dixit; Ho-
dierna dies celebris eſt, conſecrata Deo
Hero noſtro: ne afficiamini dolore aut
triſtitiâ, quoniam gaudium ſanctitatis
Dei ſervaturum eſt vos ac Levitas.*

* فمضي كل الشعب للاكل والشراب * وفي اليوم الثاني انحشروا روساء الاباء وكل شعب 13 14
الايمة الي عند الكاتب الذي خطب للشريعة *

Quapropter abiit univerſus populus ad 13
comedendum ac bibendum. Die verò ſe- 14
*cundâ congregaverunt ſe primores pa-
trum, totuſque populus ſacerdotalis a-
pud ſcribam qui de lege peroraverat:*

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

12 * ܘܠܘܝܐ ܡܫܬܩܝܢ ܠܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܐܡܪܝܢ. ܫܬܘܩܘ. ܡܛܠ ܕܝܘܡܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ.
13 ܘܠܐ ܬܒܟܘܢ. * ܘܐܙܠܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ. ܘܠܡܫܕܪܘ ܡܢܬܐ ܠܐܝܠܝܢ
ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ. ܘܠܡܥܒܕ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ. ܘܐܣܬܟܠܘ ܒܡܠܐ ܐܝܠܝܢ ܕܐܘܕܥ ܐܢܘܢ.
14 * ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܐܬܟܢܫܘ ܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ ܕܟܠܗ ܥܡܐ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܠܘܬ ܥܙܪܐ
ܣܦܪܐ. ܠܡܐܠܦܘ ܡܢܗ ܠܟܠ ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ.

Cùm ergò Levitæ tacere feciſſent univer- 12
ſum populum, dicendo; Silete, quoniam
hodiernus dies ſanctus eſt, & ne fleatis:
Abiit univerſus populus ad edendum & 13
bibendum, cibóſque mittendum iis qui non
habebant, & ad celebrandum gaudium ma-
gnum: & perceperunt verba quæ nota fece-
rant eis. Poſterà verò die congregaverunt 14
ſe præcipui patres totius populi, & ſacer-
dotes ac Levitæ, apud Ezram ſcribam, ut
addiſcerent ab eo librum legis.

נחמיה: ט

ſolennitate in, tabernaculis in Iſrael filii habitarent ut ,Moſeh *manu in* Dñs præcepit quam , lege in ſcriptum invenerunt Et
14 וימצאו כתוב בתורה אשר צוה יהוה ביד־משה אשר ישבו בני־ישראל בסכות בחג
Egredimini :dicendo ,Jeruſalaim *in* & ,*ſuis urbibus univerſis in* vocem facerent tranſire &,facerent audiri quòd Et .ſeptimo menſe in
15 בחדש השביעי: ואשר ישמיעו ויעבירו קול בכל־עריהם ובירושלם לאמר צאו
operimenta faciendum ad ,denſæ arboris *folia* & , palmarum *folia* & ,myrti *folia* & , *olei ligni folia* & ,olivæ *folia* afferte & ,montem in
ההר והביאו עלי־זית ועלי־עץ שמן ועלי הדס ועלי תמרים ועלי עץ עבת לעשת סכת
atriis in & ,ſuis atriis in & ,ſuo tecto *ſuper vir operimenta* ſibi feceruntque ,attulerunt & ,populus ſunt egreſſi Et .ſcriptum ſicut
16 ככתוב: ויצאו העם ויביאו ויעשו להם סכות איש על־גגו ובחצרתיהם ובחצרות
captivitate de *reverſorum concio* omnis fecerunt Et .Ephraim portæ platea in &,aquarum portæ platea in & , Dei domus
17 בית האלהים וברחוב שער המים וברחוב שער אפרים: ויעשו כל־הקהל השבים מן־השבי
fuit & : illum diem ad uſque , Iſrael filii ſic Nun filii Jeſuah diebus à fecerant non quia:tabernaculis in habitaverũt &,tabernacula
סכות וישבו בסכות כי לא־עשו מימי ישוע בן־נון כן בני ישראל עד היום ההוא ותהי
.noviſſimum diem ad uſque primo die à ,*die in die* Dei legis libro in legit Et .valde magna lætitia
18 שמחה גדולה מאד: ויקרא בספר תורת האלהים יום ׀ ביום מן־היום הראשון עד היום האחרון
.morem juxta *retentionem* octavo die in & ,diebus ſeptem ſolennitatem fecerunt Et
ויעשו־חג שבעת ימים וביום השמיני עצרת כמשפט:

CAP. IX. ט

ſe ſeparaverunt Et .ſe ſuper terra & ,ſaccis *in* &,jejunio in Iſrael filii ſunt congregati hujus menſis quarta & vigeſima die in Et
1 וביום עשרים וארבעה לחדש הזה נאספו בני־ישראל בצום ובשקים ואדמה עליהם: ויבדלו
2 *ſuper* ſurrexerunt Et .ſuorum patrum iniquitates &,ſua peccata *ſuper* ſunt confeſſi & ,ſteterunt & :*alieni* filiis omnibus ab Iſrael *ſemen*
3 זרע ישראל מכל בני נכר ויעמדו ויתודו על־חטאתיהם ועונות אבתיהם: ויקומו על־
.ſuo Deo Domino ſe *incurvantes* & ,*ſe confitentes* quater & ; die quater , ſui Dei Domini legis libro in legerũt &,*ſua ſtatione*
עמדם ויקראו בספר תורת יהוה אלהיהם רבעית היום ורבעית מתודים ומשתחוים ליהוה אלהיהם:
magna voce in clamaverunt &:Chenani,Bani ,Serebiah ,Bunni ,Sebaniah ,Chadmiel ,Bani &,Jeſuah Levitarum gradum ſuper ſurrexit Et
4 ויקם על־מעלה הלוים ישוע ובני קדמיאל שבניה בני שרביה בני כנני ויזעקו בקול גדול
:Pethachiah ,Sebaniah ,Hodijah ,Serebiah ,Chaſabneiah,Bani,Chadmiel & , Jeſuah Levitæ dixerunt Et .ſuum Deum Dominum ad
5 אל־יהוה אלהיהם: ויאמרו הלוים ישוע וקדמיאל בני חשבניה שרביה הודיה שבניה פתחיה
omnem ſuper *exaltatum* & ;tuæ gloriæ nomini benedicant & :ſeculum in uſque ſeculo à ,veſtro Deo Domino benedicite ,Surgite
קומו ברכו את־יהוה אלהיכם מן־העולם עד־העולם ויברכו שם כבדך ומרומם על־כל־
;eorum exercitum omnem & ,cœlorum *cælos* cœlum feciſti tu ,*tu* ſolus Domine ipſe Tu .laudem & , benedictionem
6 ברכה ותהלה: אתה־הוא יהוה לבדך אתה עשית את־השמים שמי השמים וכל־צבאם
tibi cœlorum exercitus & : hæc omnia *vivificans tu* & ; eis in quæ univerſa & , maria ; ea *ſuper* quæ univerſa &,terram
הארץ וכל־אשר עליה הימים וכל־אשר בהם ואתה מחיה את־כלם וצבא השמים לך
ejus nomen poſuiſti & :Chaſdim Ur de eum eduxiſti & , Abram elegiſti *qui* Deus Domine ipſe Tu .ſe *incurvantes*
7 משתחוים: אתה הוא יהוה האלהים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו
,Chitthæi ,Chenananæi terram *dandum ad* ,fœdus eo cum *excidere* & ,*tuas facies ad* fidele ejus cor inveniſti Et .Abraham
8 אברהם: ומצאת את־לבבו נאמן לפניך וכרות עמו הברית לתת את־ארץ הכנעני החתי
.*tu* juſtus quia ;tua verba confirmâſti & : ejus ſemini *dandum ad* ,Ghirghaſæi &,Jebuzæi &,Perizæi & , Emoræi
האמרי והפרזי והיבוסי והגרגשי לתת לזרעו ותקם את־דבריך כי צדיק אתה:

Verſio VULG. LAT.

14 Et invenerunt ſcriptum in Lege, præcepiſſe Dominum in manu Moyſi, ut habitent filii Iſrael in tabernaculis, in die ſolenni, menſe ſeptimo : 15 Et ut prædicent, & divulgent vocem in univerſis urbibus ſuis, & in Jeruſalem, dicentes ; Egredimini in montem, & afferte frondes olivæ, & frondes ligni pulcherrimi, frondes myrti, & ramos palmarum, & frondes ligni nemoroſi, ut fiant tabernacula, ſicut ſcriptum eſt. 16 Et egreſſus eſt populus, & attulerunt. Fecerúntque ſibi tabernacula unuſquiſque in domate ſuo, & in atriis ſuis, & in atriis domûs Dei, & in platea portæ aquarum, & in platea portæ Ephraim. 17 Fecit ergò univerſa Eccleſia eorum qui redierant de captivitate, tabernacula, & habitaverunt in tabernaculis: non enim fecerant à diebus Joſue filii Nun taliter filii Iſrael uſque ad diem illum. Et fuit lætitia magna nimis. 18 Legit autem in Libro legis Dei per dies ſingulos, à die primo uſque ad diem noviſſimum, & fecerunt ſolennitatem ſeptem diebus, & in die octavo collectã juxta ritum.

CAP. IX.

1 In die autem vigeſimoquarto menſis hujus, convenerunt filii Iſrael in jejunio & in ſaccis, & humus ſuper eos. 2 Et ſeparatum eſt ſemen filiorum Iſrael ab omni filio alienigena : & ſteterunt, & confitebantur peccata ſua, & iniquitates patrum ſuorum. 3 Et conſurrexerunt ad ſtandum : & legerunt in volumine legis Domini Dei ſui, quater in die, & quater confitebantur, & adorabant Dominum Deum ſuum. 4 Surrexerunt autem ſuper gradum Levitarum, Joſue, & Bani, & Cedmihel, Sabania, Bonni, Sarebias, Bani, & Chanani : & clamaverunt voce magnâ ad Dominum Deum ſuum. 5 Et dixerunt Levitæ, Joſue, & Cedmihel, Bonni, Haſebnia, Serebia, Odaia, Sebnia, Phathahia ; Surgite, benedicite Domino Deo veſtro ab æterno uſque in æternum : & benedicant nomini gloriæ tuæ excelſo in omni benedictione & laude. 6 Tu ipſe, Domine, ſolus, tu feciſti cœlum, & cœlum cœlorum, & omnem exercitum eorum : terram, & univerſa quæ in ea ſunt : maria, & omnia quæ in eis ſunt: & tu vivificas omnia hæc, & exercitus cœli te adorat. 7 Tu ipſe, Domine Deus, qui elegiſti Abram, & eduxiſti eum de igne Chaldæorum, & poſuiſti nomen ejus Abraham. 8 Et inveniſti cor ejus fidele coram te : & percuſſiſti cum eo fœdus, ut dares ei terram Chananæi, Hethæi, & Amorrhæi, & Pherezæi, & Jebuſæi, et Gergeſæi, ut dares ſemini ejus : & impléſti verba tua, quoniam juſtus es.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

15 ܘܐܫܟܚܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܕܦܩܕ ܡܪܝܐ ܠܡܘܫܐ ܕܢܬܒܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܡܛܠܠܐ *
16 ܒܥܐܕܐ ܒܝܪܚܐ ܕܬܫܪܝ. * ܘܢܫܡܥܘܢ ܟܠܡܕܡ ܕܟܬܒ ܡܘܫܐ ܒܢܡܘܣܐ. ܘܥܒܪܘ ܟܪܘܙܐ
ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܗܘܢ ܘܒܐܘܪܫܠܡ. ܟܕ ܐܡܪܝܢ. ܣܩܘ ܠܛܘܪܐ. ܐܝܬܘ ܩܝܣܐ ܕܙܝܬܐ. ܘܩܝܣܐ
ܕܓܘܙܐ. ܘܛܪܦܐ ܕܐܬܪܘܓܐ. ܘܫܒܛܐ ܕܥܪܒܐ. ܘܥܒܕܘ ܡܛܠܠܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ
17 ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. * ܘܢܦܩܘ ܥܡܐ. ܘܐܝܬܝܘ. ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܓܒܪ ܓܒܪ ܥܠ ܐܓܪܝܗܘܢ
ܘܒܕܪܬܗܘܢ. ܘܒܕܪܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ. ܘܒܫܘܩܐ ܕܬܪܥܐ ܕܡܝܐ. ܘܒܫܘܩܐ ܕܬܪܥܐ ܕܐܦܪܝܡ.
18 * ܘܥܒܕܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܗܦܟܘ ܡܢ ܫܒܝܐ. ܡܛܠܠܐ. ܘܝܬܒܘ ܒܡܛܠܠܐ. ܠܐ ܓܝܪ ܥܒܕܘ
ܗܟܢܐ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܬܡܢ. ܡܢ ܝܘܡܝ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ. ܘܗܘܬ
19 ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܛܒ. * ܘܩܪܝܢ ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ. ܟܠܝܘܡ ܝܘܡ. ܡܢ ܝܘܡܐ
ܩܕܡܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܐ ܐܚܪܝܐ. ܘܥܒܕܘ ܥܐܕܐ. ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ. ܘܒܝܘܡܐ ܕܬܡܝܢܝܐ
ܐܬܟܢܫܘ. ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܠܗܘܢ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܛ *

1 * ܘܒܝܘܡܐ ܕܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ ܗܢܐ. ܐܬܟܢܫܘ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܨܘܡܐ ܘܒܣܩܐ.
2 ܘܐܪܡܝܘ ܩܛܡܐ ܒܪܫܝܗܘܢ. * ܘܐܬܦܪܫ ܙܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܥܡܡܐ. ܘܩܡܘ
3 ܘܐܘܕܝܘ ܥܠ ܚܛܗܝܗܘܢ. ܘܥܠ ܚܛܗܐ ܕܐܒܗܝܗܘܢ. * ܘܩܡܘ ܥܠ ܕܘܟܬܗܘܢ. ܘܩܪܝܢ
ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܪܘܒܥܐ ܕܝܘܡܐ ܩܪܝܢ. ܘܪܘܒܥܐ ܕܝܘܡܐ
4 ܡܘܕܝܢ. ܘܣܓܕܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. * ܘܩܡܘ ܪܫܐ ܕܠܘܝܐ. ܝܫܘܥ ܘܩܕܡܐܝܠ.
ܒܢܝ ܚܫܒܝܐ. ܫܪܒܝܐ. ܘܟܒܢܝ. ܗܘܕܝܐ. ܫܟܢܝܐ. ܘܦܬܚܝܐ. ܘܨܠܝܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ
5 ܐܠܗܗܘܢ ܒܩܠܐ ܪܡܐ. * ܘܐܡܪܝܢ ܠܘܝܐ. ܝܫܘܥ ܘܩܕܡܐܝܠ. ܒܢܝ ܚܫܒܝܐ. ܫܪܒܝܐ. ܗܘܕܝܐ.
ܫܟܢܝܐ ܘܦܬܚܝܐ. ܩܡܘ ܘܒܪܟܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܗܘܢ. ܡܢ ܥܠܡ ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡ.
6 ܘܢܬܒܪܟ ܫܡܐ ܕܐܝܩܪܗ. ܘܡܫܒܚ. ܘܡܪܘܡܡ ܥܠ ܟܠܗܝܢ ܒܪܝܬܐ. * ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܒܠܚܘܕܝܟ.
ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܫܡܝܐ ܘܫܡܝ ܫܡܝܐ ܘܟܠܗܘܢ ܚܝܠܘܬܗܘܢ. ܐܪܥܐ ܘܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܥܠܝܗ.
ܝܡܡܐ. ܘܟܠܡܕܡ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ. ܘܐܢܬ ܗܘ ܕܡܚܐ ܠܟܠܗܘܢ. ܘܚܝܠܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. ܠܟ ܗܘ
7 ܣܓܕܝܢ. * ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܓܒܝܬ ܠܐܒܪܡ. ܘܐܦܩܬܝܗܝ ܡܢ ܐܘܪ ܕܟܠܕܝܐ.
8 ܘܫܢܝܬ ܫܡܗ ܐܒܪܗܡ. * ܘܐܫܟܚܬ ܠܒܗ ܕܟܐ ܩܕܡܝܟ. ܘܝܡܝܬ ܠܗ ܡܘܡܬܐ.
ܕܬܬܠ ܠܗ ܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢܝܐ ܘܕܚܬܝܐ ܘܕܐܡܘܪܝܐ ܘܕܦܪܙܝܐ ܘܕܚܘܝܐ ܘܕܝܒܘܣܝܐ
ܘܕܓܪܓܫܝܐ. ܕܬܬܠ ܠܗ ܘܠܙܪܥܗ. ܘܐܩܝܡܬ ܠܗ ܡܠܝܟ. ܡܛܠ ܕܙܕܝܩ ܐܢܬ.

15 Et cùm inveniſſent in libro legis præcepiſſe Dominum Moſi, ut Iſraelitæ in tabernaculis cum ſolennitate ſederent menſe Teſrin, 16 Et audirent quicquid præſcripſit Moſes in lege; proclamaverunt præcones in cunctis civitatibus eorum & in Jeruſalẽ, dicentes; Aſcendite ad montem, afferte ligna olearum, ligna nucum, frondes citrinas, & ramos ſalicum; & tabernacula conficite, quemadmodum ſcriptum eſt in libro legis Moſaicæ. 17 Egreſſus itaque populus, attulerunt, & confecerunt ſibi quiſque ſuper tecta ſua, & in atriis ſuis, in atrio domûs Domini, in platea portæ aquarum, & in platea portæ Aphremi: 18 Confecerunt, inquam, totus populus qui reverſus erat è captivitate, tabernacula; ſederúntque in tabernaculis (non enim ſic fecerant Iſraelitæ inde à diebus Jeſu filii Nun, uſque ad diem iſtum) fuitque gaudium valdè magnum. 19 Et legebant in libro legis Domini ſingulis diebus, à primo die uſque ad diem poſtremũ: et celebraverunt ſolennitatem ſeptem diebus: die verò octavo congregaverunt ſe, quemadmodum præſcriptum eſt eis.

CAP. IX.

1 Die vigeſimo quarto hujus ejuſdem menſis, congregaverunt ſe Iſraelitæ in jejunio & ciliciis, impoſitóque ſibi cinere : 2 Et ſejunxit ſe ſemen Iſraelis ab omnibus gentibus : & ſtantes confeſſi ſunt peccata ſua, & peccata patrum ſuorum. 3 Deinde perſiſtentibus iis in loco ſuo, legebant librum legis Domini Dei ſui : quartâ diei parte legebant, & quartâ diei parte gratias agebant & adorabant Dominum Deum ſuum. 4 Tum ſurgentes præcipui inter Levitas, Jeſus, & Cadmael, Bana, Heſabia, Serabia, Chabni, Hodia, Sechania, & Pethahia; oraverunt Dñm Deũ ſuũ altâ voce. 5 Et dixerunt Levitæ, Jeſus, Cadmael, Bani, Heſabia, Serabia, Hodia, Sechania, & Pethahia: ſurgentes, inquam, benedixerunt Dominum Deum ſuum à ſeculo & uſque in ſeculum : & benedictum ſit nomen majeſtatis ejus, & laudibus exaltatum ſuper omnes creaturas. 6 Tu ſolus es Dominus : tu condidiſti cœlum & cœlos cœlorum, omnéſque exercitus eorum, terram & quicquid eſt ſuper eam, aquas & quicquid in eis eſt : & tu hæc omnia vivificas: & exercitus cœlorum te adorant. 7 Tu es Dominus Deus qui elegiſti Abramum, eduxiſti eum de Ur Chaldæorum, mutâſti nomen ejus *in* Abrahamum : 8 Et inveniens cor ejus ſincerum coram te, juramento jurâſti ei te daturum illi terram Chananæorum, Hethæorum, Amoræorum, Pherezæorum, Hevæorum, Jebuſæorum, & Gergoſæorum, daturum *inquam* ipſi & ſemini ejus : & præſtitiſti ei verba tua, quia juſtus es.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14 Καὶ εὕροσαν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ, ᾧ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῆ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν
15 σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, Καὶ ὅπως σημάνωσι σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ
ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ εἶπεν (β) Ἔσδρας, Ἐξέλθετε εἰς τὸ ὄρος, ϗ ἐνέγκατε φύλλα ἐλαίας, ϗ φύλλα ξύλων κυπαρισσίνων, ϗ φύλλα μυρσίνης, ϗ φύλλα φοινίκων, ϗ φύλλα ξύλου δασέος, ποιῆσαι (γ) σκηνὰς κατὰ
16 τὸ γεγραμμένον. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαός, ϗ ἤνεγκαν, (δ) ϗ ἐποίησαν ἑαυτοῖς σκηνὰς ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δώματος αὐτοῦ,
17 ϗ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ϗ (ε) ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου τοῦ θεοῦ, ϗ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως, ϗ (ζ) ἕως πύλης Ἐφραίμ. Καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, σκηνάς, ϗ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς· ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. ϗ ἐγένετο εὐφροσύνη
18 μεγάλη. Καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ θεοῦ ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐσχάτης. ϗ ἐποίησαν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, ϗ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

Et invenerunt ſcriptum in lege, quam mandavit Dominus Moyſi; ut habitent filii Iſrael in tabernaculis in feſtivitate in menſe ſeptimo, 14
Et ut ſignificent tubis in omnibus civitatibus ipſorum, & in Hieruſalem. Et dixit Eſdras; Exite in montem, & afferte frondes olivæ, & frondes lignorum cupreſſinorum, & frondes myrti, & frondes palmarum, & frondes ligni denſi ad faciendum tabernacula, juxta id quod ſcriptũ eſt. 15
Et exivit populus, & attulerunt, & fecerunt ſibi tabernacula, vir in domate ſuo, & in atriis ſuis, & in atriis domûs Dei, & in plateis (i) civitatis, & uſque ad portam Ephræm. 16
Et fecerunt omnis Eccleſia, qui reverterant è captivitate, tabernacula, et ſederunt in tabernaculis: quoniam non fecerunt à diebus Jeſu filii Naue ſic filii Iſrael uſque in diem illam. Et facta eſt lætitia (k) magna. 17
Et legit in libro legis Dei, diem in die à die prima uſque ad diem ultimam. Et fecerunt feſtivitatem ſeptem diebus, & die octavâ Exodium juxta judicium. 18

MS. A. (β) Ἔζρας, Ἐξέλθατε (γ) σκηνὰς αὐτοῖς κατὰ (δ) ϗ ἐποίησαν σκηνὰς αὐτοῖς ἀνὴρ (ε) ἐν αὐλαῖς (ζ) ἕως οἴκου Ἐφραίμ. Καὶ

ΚΕΦ. θʹ.

1 ΚΑὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ ϗ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τούτου συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ (α) ϗ ἐν σάκκοις
2 ϗ σποδῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν. Καὶ ἐχωρίσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ϗ ἔστησαν ϗ ἐξηγόρευσαν
3 τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ϗ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν, ϗ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ (β) νόμου κυρίου θεοῦ αὐτῶν· ϗ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ ϗ προσκυνοῦντες τῷ κυ-
4 ρίῳ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν Λευιτῶν Ἰησοῦς, (†) ϗ οἱ υἱοὶ Καδμιήλ, (γ) Σεχενία υἱὸς (δ)
5 Σαραβία, υἱοὶ (ε) Χωνενί· ϗ ἐβόησαν (ϛ) φωνῇ μεγάλῃ πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. Καὶ (ζ) εἶπον οἱ Λευῖται Ἰησοῦς ϗ Καδμιήλ, Ἀνάστητε, εὐλογεῖτε (η) κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν (θ) ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ϗ ἕως τοῦ αἰῶνος·
6 ϗ εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, ϗ ὑψώσουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ ϗ αἰνέσει. Καὶ εἶπεν (ι) Ἔσδρας, Σὺ εἶ αὐτὸς κύριος μόνος, (κ) σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν ϗ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ, ϗ πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν ϗ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας ϗ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς· ϗ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα, ϗ σοὶ προσκυ-
7 νοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν. Σὺ εἶ κύριος ὁ θεός, σὺ ἐξελέξω ἐν Ἄβραμ, ϗ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώ-
8 ρας τῶν Χαλδαίων, ϗ ἐπέθηκας αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ· Καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου, ϗ διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην δοῦναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ϗ Χετταίων, ϗ Ἀμορραίων, ϗ Φερεζαίων, ϗ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, ϗ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· ϗ ἔστησας τοὺς λόγους σου ὅτι δίκαιος σύ.

CAP. IX.

ET in die vigeſima & quarta menſis hujus, congregati ſunt filii Iſrael in jejunio, & in ſaccis, & cinere ſuper caput ſuum. 1
Et ſeparati ſunt filii Iſrael ab omni filio alieno: & ſteterunt, & confeſſi ſunt peccata ſua, & iniquitates patrum ſuorum. 2
Et ſteterunt in ſtatione ſua: & legerunt in libro legis Domini Dei (a) ſui: et fuerunt confitentes Domino, & adorantes Dominum Deum ſuum. 3
Et ſtetit ſuper aſcenſum Levitarum Jeſus & filii Cadmiel, Sechenia filius Sarabia, filii Choneni: & clamaverunt voce magnâ ad Dominum Deum ſuum. 4
Et dixerunt Levitæ, Jeſus, & Cadmiel; Surgite, benedicite Dominum Deum noſtrum à ſeculo, et uſque in ſeculum: & benedicent nomen gloriæ tuæ: & exaltabunt in omni benedictione, & laude. 5
Et dixit Eſdras; Tu es ipſe Dominus ſolus: tu feciſti cœlum & cœlum cœli, & (b) omnem ſtationem eorum, terram, & omnia, quæcunque ſunt in ea, maria, & omnia quæ in eis: & tu vivificas omnia, & te adorant exercitus cœlorum. 6
Tu es Dominus Deus: tu elegiſti in Abram, & eduxiſti eum de regione Chaldæorum: & impoſuiſti ei nomen Abraham: 7
Et inveniſti cor ejus fidele coram te; & diſpoſuiſti ad eum teſtamentum dare ei terram Chananæorum, & Chettæorum, & Amorrhæorum, & Pherezæorum, & Jebuſæorum, & Gergeſæorum, & ſemini ejus. Et ſtatuiſti verba tua, quoniam juſtus tu: 8

MS.A. (α) ϗ ἐν σάκκοις. Καὶ ἐχωρίσθησαν (β) νόμου θεοῦ αὐτῶν· (†) ϗ υἱοὶ (γ) Σαχανία (δ) Σαραβαία, (ε) Χαναί· (ϛ) φωνῇ πρὸς κύριον (ζ) εἶπαν (η) τὸν κύριον θεὸν (θ) ἀπὸ τοῦ αἰῶνος· ϗ εὐλογήσουσιν (ι) Ἔζρας, (κ) σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 * فوجدوا مكتوبا في الشريعة التي امر الله على يد موسي * ان يجلسوا بنو اسرايل في
16 مظال الحج * في الشهر السابع * وان يسمعوا ويجبروا صوتا في قراهم وفي اورسليم * ويقولون
اصعدوا وجيبوا اغصان الزيتون واغصان الجوز وسعف النخل وورقا عريضا واغصان
17 الصفصاف * واصنعوا مظالا كما هو مكتوب في كتاب ناموس موسي * وخرج الشعب وجابوا
وصنعوا مظالا * كل رجل على سطحه * وفي دور بيت الرب * وفي سوق باب البحر * وفوق سوق
18 باب افرام * وجاوا وحجوا في صحن بيت الله وفي الرحبة * وعملوا كل الجوق الراجعين من
السبي مظالات وجلسوا في المظال * اذ ما عملوا ذلك من زمان يشوع ابن نون الي ذلك اليوم *
19 وكانت فرحة عظيمة لبني اسرايل * وقري في شريعة رب العالمين يوم بعد يوم *
من اليوم الاول الي اليوم الاخير * وصنعوا العيد سبعة ايام * وفي اليوم الثامن اجتمعوا كما
كتب لهم *

Et invenerunt ſcriptum in lege quam præceperat Deus per Moſen, ut ſederent filii Iſraelis in tabernaculis ſolennitatis, menſe ſeptimo: 15
Et ut promulgarent vocemque ſpargerent in oppidis ſuis & in Jeruſalem, ac dicerent; Conſcendite montem, & afferte ramos olivarum, ramos nucum, frondes palmarum, folia lata, & ramos ſalicum; & componite tabernacula, quemadmodum ſcriptum eſt in libro legis Moſis. 16
Quare exivit populus, & attulerunt, compoſueruntque tabernacula, quiſque ſuper tectum ſuum, & in atriis domûs Domini, in vico portæ maris, & ſupra vicum portæ Aphremi: 17
Et venientes celebrârunt ſolennitatem in atrio domûs Dei & in platea. Compoſuerunt enim totus cœtus redeuntium è captivitate, tabernacula; ſederuntque in tabernaculis (quum id non feciſſent à tempore Jeſu filii Nun ad illum uſque diem) fuitque lætitia maxima filiis Iſraelis. 18
Et legebat legem Domini creaturarum, ſingulis diebus, à die primo ad diem ultimum: et celebrârunt ſolennitatem ſeptem diebus: & die octavo congregati ſunt, quemadmodum præſcriptum eſt eis. 19

* الفصل التاسع *

1 * وفي اليوم الرابع وعشرين من الشهر اجتمعوا بنو اسرايل بصوم عظيم * وانفردوا ذرية بني 2
3 اسرايل من كل اجنبي * واعترفوا بخطاياهم وبذنوب اباهم * وقروا في سفر شريعة الله الاههم الي ربع
4 النهار * يعترفون ويسجدون للرب الاههم * وقام راس اللاويين يشوع وبنو قدمايل واصحابهم
5 * فقالوا لهم قوموا باركوا الله الاهكم من الدهر والي الدهر * تبارك اسم وقارك * ومرفوع
6 على كل البركات والتسابيح * انت هو يا رب وحدك * انت خلقت السماء وجميع جنودها *
والارض وجميع ما عليها * والبحار وكل ما فيها * وانت باقي بعد الكل * وجيوش السماء لك
7 ساجدين * انت هو الرب الاله الذي اخترت ابرام * واخرجته من اقليم الكلدانيين * وجعلت
8 اسمه ابرهيم * ووجدت قلبه نقيا قدامك * وقطعت معه العهد * لاعطايه ارض الكنعانيين *
والحيثانيين * والامورانيين * والفرزانيين * والحوانيين * واليبوسيين * والجرسانيين له ولزرعه *
وثبتت اقاويلك معه * اذ انت عادل *

CAP. IX.

DIe vigeſimâ quartâ menſis congregati ſunt filii Iſraelis in jejunio magno: 1
Et ſegregaverunt ſe progenies Iſraelis ab omni alienigena, & confeſſi ſunt peccata ſua & culpas majorum ſuorum: 2
Et legerunt in libro legis Dei, Dei ſui uſque ad quartam diei partem, confitentes, & adorantes Dominum Deum ſuum. 3
Deinde ſurgentes princeps Levitarum Jeſus, & filii Cadmielis & ſocii eorum; 4
Dixerunt eis, Surgite, benedicite Deum, Deum veſtrum à ſeculo & uſque in ſeculum: benedictum ſit nomen gloriæ tuæ, & exaltatum ſuper omnes benedictiones & laudes. 5
Tu es O Domine ſolus: tu creâſti cœlum & omnem militiam ejus, terram & quicquid eſt ſuper eam, maria & quicquid eſt in eis: tu poſt omnia perſiſtis, & exercitus cœli te adorant. 6
Tu es Dominus Deus qui elegiſti Abramum, & eduxiſti eum è climate Chaldæorum, & impoſuiſti nomen ejus Abrahamum; 7
Inveniſti cor ejus purum coram te, & pactum iniiſti cum eo daturum te ipſi terram Chananæorum, Hethæorum, Amoræorum, Pherezæorum, Hevæorum, Jebuſæorum, & Geraſenorum, tam ipſi quàm ſemini ipſius: & confirmâſti ſermones tuos cum ipſo, quum tu ſis juſtus. 8

נחמיה : ט

& : Ægypto in noſtrorũ patrũ afflictionem vidiſti Et
portenta & ſigna dediſti Et .Suph mari ſuper audiſti eorum clamorem
9 10 וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים
tibi feciſti & : eos *ſuper* egerant ſuperbè quod , cognoviſti nam : ej⁹ terræ populo omni in & ,ejus ſervis univerſis in & , Parhoh in
בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ
& : ſicco in maris *medio in* tranſierunt & ,*eorum facies ad abſcidiſti* mare Et .hanc diem ſecundùm nomen
eorum perſecutores
11 שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם
,*noctu* ignis columna in & ,*diu* eos duxiſti nubis columna in Et .validas aquas in lapidem tanquam,profunda in projeciſti
12 הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים׃ וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה
dediſti & : cœlis è eis cum *loqui* & , deſcendiſti Sinai montem ſuper Et .*ea in* erant ambulaturi *qua* viam eis *illuſtrandum ad*
13 לְהָאִיר לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃ וְעַל הַר־סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִשָּׁמָיִם וַתִּתֵּן
,præcepta & ;eis notificaſti *tuæ ſanctitatis* ſabbathum Et .bona præcepta &,ſtatuta ,*veritatis* leges & , recta judicia eis
14 לָהֶם מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים׃ וְאֶת־שַׁבַּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם וּמִצְוֹת
petra è *aquas* & ;eorũ fame in eis dediſti cœlis de panem Et .tui ſervi Moſeh *manu in* eis præcepiſti legem & ſtatuta &
15 וְחֻקִּים וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִרְעָבָם וּמַיִם מִסֶּלַע
.eis *dandum ad* tuam manum levâſti quam ,terram poſſidendum ad ,*ingrediendum ad* , eis dixiſti & :eorũ ſiti in eis eduxiſti
הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם וַתֹּאמֶר לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָשָׂאתָ אֶת־יָדְךָ לָתֵת לָהֶם׃
.tua præcepta ad audierunt non & ;ſuã cervicẽ induraverunt & : egerunt ſuperbè noſtri patres & ipſi Et
non & ,audire renuerunt Et
16 17 וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ׃ וַיְמָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ וְלֹא־
ſuã ſervitutẽ ad *redeundum ad* ,caput *dederunt* &,ſuam cervicem induraverunt & : eis cum feceras quæ ,tuorũ mirabilium ſunt recordati
זָכְרוּ נִפְלְאֹתֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּהֶם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ־רֹאשׁ לָשׁוּב לְעַבְדֻתָם
.eos dereliquiſti non & , *miſericordia multus & ,narium longus* ,miſericors & , *gratioſus* propitiationũ Deus tu Et .ſua rebellione *in*
בְּמִרְיָם וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ־אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם׃
fecerúntque : *Ægypto ex* te fecit aſcendere qui ,tuus Deus Iſte , dixerunt & , conflatilem vitulum ſibi fecerunt quando Inſuper
18 אַף כִּי־עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ זֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הֶעֶלְךָ מִמִּצְרָיִם וַיַּעֲשׂוּ
eis *deſuper* receſſit non nubis columna : deſerto in eos dereliquiſti non *multis tuis miſerationibus in* tu Et .magnas blaſphemias
19 נֶאָצוֹת גְּדֹלוֹת׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲזַבְתָּם בַּמִּדְבָּר אֶת־עַמּוּד הֶעָנָן לֹא־סָר מֵעֲלֵיהֶם
.*ea in* erant ambulaturi quam viam & , eis *illucendum ad* ,noctem per ignis columna & ,viam per eos *ducendum ad* ,diem per
בְּיוֹמָם לְהַנְחֹתָם בְּהַדֶּרֶךְ וְאֶת־עַמּוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה לְהָאִיר לָהֶם וְאֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
.eorum ſiti in eis dediſti aquam &,eorum ore ab prohibuiſti non tuum Man & : eos *intelligere faciendum ad* dediſti bonum tuũ ſpiritũ Et
20 וְרוּחֲךָ הַטּוֹבָה נָתַתָּ לְהַשְׂכִּילָם וּמָנְךָ לֹא־מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם וּמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִצְמָאָם׃
.tumuerunt non eorum pedes & ,inveteraverunt non eorũ veſtimenta : eguerunt non , deſerto in eos paviſti annis quadraginta Et
21 וְאַרְבָּעִים שָׁנָה כִּלְכַּלְתָּם בַּמִּדְבָּר לֹא חָסֵרוּ שַׂלְמֹתֵיהֶם לֹא בָלוּ וְרַגְלֵיהֶם לֹא בָצֵקוּ׃
, Cheſbon regis terram & ,Sichon terram poſſederunt & ; angulum ad,eos diviſiſti & ;populos & , regna eis dediſti Et
22 וַתִּתֵּן לָהֶם מַמְלָכוֹת וַעֲמָמִים וַתַּחְלְקֵם לְפֵאָה וַיִּירְשׁוּ אֶת־אֶרֶץ סִיחוֹן וְאֶת־אֶרֶץ מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן
quam terram ad eos adduxiſti & : cœlorum ſtellas ſicut multiplicâſti eorum filios Et .Baſan regis Hogh terram &
23 וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן׃ וּבְנֵיהֶם הִרְבִּיתָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וַתְּבִיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
habitatores *eorum facies ad* humiliâſti &,terram poſſederunt & ,filii venerunt Et .poſſidendũ ad *ingrediendũ ad*,eorũ patribus *dixiſti*
24 אָמַרְתָּ לַאֲבֹתֵיהֶם לָבוֹא לָרָשֶׁת׃ וַיָּבֹאוּ הַבָּנִים וַיִּירְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ וַתַּכְנַע לִפְנֵיהֶם אֶת־יֹשְׁבֵי
.ſuã volũtatẽ ſecũdũ eis in *faciendum ad* ,terræ populos & ,eorũ reges & ,eorum manu in eos dediſti &,Chenahanæorum terræ
הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִים וַתִּתְּנֵם בְּיָדָם וְאֶת־מַלְכֵיהֶם וְאֶת־עַמְמֵי הָאָרֶץ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנָם׃

Verſio VULG. LAT.

Et vidiſti afflictionem patrum noſtrorum in Ægypto:cla- 9
morémq; eorũ audîſti ſuper Mare rubrũ. Et dediſti ſigna 10
atq; portenta in Pharaone, & in univerſis ſervis ejus, &
in omni populo terræ illi⁹: cognoviſti enim quia ſuper-
bè egerant cõtra eos: & feciſti tibi nomen,ſicut & in hac
die. Et mare diviſiſti ante eos, & tranſierunt p mediũ ma- 11
ris in ſicco: perſecutores auté eorũ projeciſti in profun-
dum,quaſi lapidem in aquas validas. Et in columna nubis 12
ductor eorũ fuiſti per diem, & in columna ignis p noctẽ,
ut appareret eis via, p quam ingrediebantur. Ad montẽ 13
quoq; Sinai deſcendiſti, & locutus es cum eis de cœlo,
& dediſti eis judicia recta , & legem veritatis, ceremo-
nias, & præcepta bona : Et ſabbatum ſanctificatum tuũ 14
oſtendiſti eis, & mandata, & ceremonias, et legem præ-
cepiſti eis in manu Moyſi ſervi tui. Panem quoque de 15
cœlo dediſti eis in fame eorũ, et aquam de petra eduxi-
ſti eis ſitientibus, et dixiſti eis ut ingrederentur et poſſi-
derent terram, ſuper quam levâſti manũ tuã, ut traderes
eis. Ipſi verò et patres noſtri ſuperbè egerunt, et indu- 16
raverunt cervices ſuas, et non audierunt mandata tua.
Et noluerunt audire, et nõ ſũt recordati mirabiliũ tuorũ 17
quæ feceras eis. Et induraverunt cervices ſuas, et dede-
runt caput ut converterentur ad ſervitutem ſuam, quaſi
per contentioné. Tu auté Deus propiti⁹, clemens et mi-
ſericors, longanimis et multæ miſerationis, non dereli-
quiſti eos, Et quidé cùm feciſſent ſibi vitulũ cõflatilem, 18
et dixiſſent ; Iſte eſt de⁹ tu⁹, qui eduxit te de Ægypto :
fecerúntq; blaſphemias magnas. Tu auté in miſericor- 19
diis tuis multis non dimiſiſti eos in deſerto: columna nu-
bis non receſſit ab eis p diem, ut duceret eos in viã, et co-
lumna ignis p noctẽ, ut oſtenderet eis iter per quod ingre-
derentur. Et ſpiritũ tuũ bonum dediſti qui doceret eos, 20
et manna tuum non prohibuiſti ab ore eorum, et aquam
dediſti eis in ſiti. Quadraginta annis paviſti eos in de- 21
ſerto, nihilque eis defuit : veſtimenta eorũ non invete-
raverunt, et pedes eorũ non ſunt attriti. Et dediſti eis 22
regna, et populos, et partitus es eis ſortes : et poſſede-
runt terram Sehon, et terrã regis Heſebon, et terrã Og
regis Baſan. Et multiplicâſti filios eorũ ſicut ſtellas cœ- 23
li, et adduxiſti eos ad terrã, de qua dixeras patribus eo-
rum, ut ingrederentur et poſſiderent. Et venerunt filii, 24
et poſſederũt terrã, et humiliâſti corã eis habitatores ter-
ræ Chananæos, et dediſti eos in manu eorũ, et reges eorũ
et populos terræ, ut facerent eis ſicut placebat illis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 10 * ܘܚܙܝܬ ܫܘܥܒܕܐ ܕܐܒܗܝܢ ܒܡܨܪܝܢ. ܘܫܡܥܬ ܩܥܬܗܘܢ ܠܘܬ ܝܡܐ ܕܣܘܦ. * ܘܥܒܕܬ
ܐܬܘܬܐ ܘܬܕܡܪܬܐ ܒܦܪܥܘܢ ܘܒܟܠܗ ܚܝܠܗ. ܘܒܟܠܗ ܥܡܐ ܕܐܪܥܗ. ܡܛܠ ܕܝܕܥܬ
11 ܕܐܪܫܥܘ ܥܠܝܗܘܢ ܥܡܟ: ܘܥܒܕܬ ܠܟ ܫܡܐ ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ. * ܘܝܡܐ ܦܠܓܬ ܩܕܡܝܗܘܢ.
ܘܥܒܪܘ ܒܝܡܐ ܒܝܒܫܐ: ܘܪܕܘܦܝܗܘܢ ܛܒܥܬ ܒܥܘܡܩܐ ܕܝܡܐ. ܐܝܟ ܟܐܦܐ
12 ܒܡܝܐ ܥܫܝܢܐ. * ܘܒܥܡܘܕܐ ܕܥܢܢܐ ܕܒܪܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܡܡܐ. ܘܒܥܡܘܕܐ ܕܢܘܪܐ ܒܠܠܝܐ.
13 ܠܡܢܗܪܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܒܗ ܢܗܠܟܘܢ. * ܘܥܠ ܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ ܢܚܬܬ. ܘܡܠܠܬ
ܥܡܗܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܘܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܕܝܢܐ ܬܪܝܨܐ. ܘܢܡܘܣܐ ܕܩܘܫܬܐ. ܘܩܝܡܐ ܘܦܘܩܕܢܐ
14 ܫܦܝܪܐ. * ܘܫܒܬܐ ܕܩܘܕܫܟ ܐܘܕܥܬ ܐܢܘܢ. ܘܦܘܩܕܢܐ ܘܩܝܡܐ ܘܢܡܘܣܐ. ܕܦܩܕܬ ܐܢܘܢ
15 ܒܝܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܟ. * ܘܠܚܡܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܠܟܦܢܗܘܢ. ܘܡܝܐ ܡܢ ܟܐܦܐ
ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܠܨܗܝܗܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ ܕܢܥܠܘܢ ܘܢܐܪܬܘܢ ܐܪܥܐ ܕܐܛܝܒܬ ܐܝܕܟ ܠܡܬܠ
16 17 ܠܗܘܢ. * ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܘܐܒܗܝܗܘܢ ܐܥܘܠܘ ܘܩܫܝܘ ܩܕܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܠܦܘܩܕܢܝܟ. * ܘܠܐ
ܨܒܘ ܠܡܫܡܥ. ܘܠܐ ܐܬܕܟܪܘ ܬܕܡܪܬܟ ܕܥܒܕܬ ܥܡܗܘܢ. ܘܗܦܟ ܠܒܗܘܢ ܠܒܝܫܘܬܗܘܢ ܒܝܫܬܐ.
ܘܐܢܬ ܐܠܗܐ ܫܒܘܩܐ ܘܚܢܢܐ ܘܡܪܚܡܢܐ. ܘܢܓܝܪ ܪܘܚܐ ܘܩܪܝܒ ܠܒܥܘܬܐ. ܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ.
18 * ܡܛܠ ܕܗܢܘܢ ܥܒܕܘ ܥܓܠܐ ܕܡܬܟܐ. ܘܐܡܪܘ. ܗܢܘ ܐܠܗܟ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܣܩܟ ܡܢ
19 ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ. ܘܥܒܕܘ ܚܛܗܐ ܪܘܪܒܐ. * ܘܐܢܬ ܒܪܚܡܝܟ ܣܓܝܐܐ ܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ
ܒܡܕܒܪܐ. ܥܡܘܕܐ ܕܥܢܢܐ ܠܐ ܥܒܪ ܡܢܗܘܢ ܒܐܝܡܡܐ. ܠܡܕܒܪܘ ܐܢܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܘܥܡܘܕܐ
20 ܕܢܘܪܐ ܒܠܠܝܐ. ܠܡܢܗܪܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܒܗ ܢܗܠܟܘܢ. * ܘܪܘܚܟ ܛܒܬܐ ܝܗܒܬ
ܠܗܘܢ. ܠܡܠܦܘ ܐܢܘܢ. ܘܡܢܢܐ ܠܐ ܟܠܝܬ ܡܢ ܦܘܡܗܘܢ. ܘܡܝܐ ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ
21 ܠܨܗܝܗܘܢ. * ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ. ܡܕܡ ܠܐ ܚܣܪܬ ܠܗܘܢ ܒܡܕܒܪܐ. ܢܚܬܝܗܘܢ ܠܐ ܒܠܝܘ
22 ܘܡܣܐܢܝܗܘܢ ܠܐ ܐܬܒܙܥܘ. * ܘܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܥܡܡܐ. ܘܦܠܓܬ ܐܢܝܢ ܠܗܘܢ
ܪܝܫ ܪܝܫ. ܘܝܪܬܘ ܐܪܥܐ ܕܣܝܚܘܢ. ܘܐܪܥܐ ܕܡܠܟܐ ܕܚܫܒܘܢ. ܘܐܪܥܐ ܕܥܘܓ ܡܠܟܐ ܕܒܝܫܢ.
23 * ܘܒܢܝܗܘܢ ܐܣܓܝܬ. ܐܝܟ ܟܘܟܒܐ ܕܫܡܝܐ. ܘܐܥܠܬ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ܕܐܡܪܬ ܠܐܒܗܝܗܘܢ.
24 ܕܢܥܠܘܢ ܠܗ ܘܢܐܪܬܘܢ ܠܗ. * ܘܥܠܘ ܒܢܝܐ ܘܝܪܬܘ ܐܪܥܐ. ܘܐܒܕܬ ܩܕܡܝܗܘܢ ܠܥܡܘܪܝ ܐܪܥܐ
ܟܢܥܢܝܐ. ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. ܠܗܘܢ ܘܠܡܠܟܝܗܘܢ. ܘܠܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ. ܠܡܥܒܕ ܒܗܘܢ ܐܝܟ ܨܒܝܢܗܘܢ.

Nam aſpiciens depreſſionem majorum no- 9
ſtrorum in Ægypto, audîſti clamorem eorum
prope mare Suph: Et edidiſti ſigna & prodi- 10
gia in Pharaonem & in omnẽ exercitũ ejus,
inque totum populũ terræ ipſius, quòd nôſſes
hos perfidè egiſſe contra populũ tuũ: et com-
parâſti tibi nomen, ut hodierno die. Et mare 11
fidiſti ante eos, tranſieruntq; per mare ſicco
pede ; perſecutores autem eorũ demerſiſti in
profunda maris, quemadmodum demergitur
lapis in aquas immenſas. Præterea columnâ 12
nubis duxiſti eos interdiu ; & columnâ ignis
noctu, ut illuſtrares eis viam in qua ambula-
rent. Deinde ſuper montem Sinai deſcendens 13
allocut⁹ es eos de cœlo, & dediſti eis judicia
recta, leges veritatis, & ſtatuta ac præcepta
optima. Sabbathũ ſanctũ tuũ notũ feciſti eis, 14
& præcepta, ſtatuta, ac leges, quas præcepiſti
eis per Moſen ſervum tuũ. Panẽ de cœlo de- 15
diſti ad famẽ eorũ, et aquas de petra dediſti
eis ad ſitim ipſorum : & dixiſti eis ut pro-
grederentur ac poſſiderent terram quam pa-
raverat manus tua ad dandum eis. Verũ ipſi 16
ac patres eorum perversè egerunt, cervicẽ ſuã
obdurârunt, non auſcultaverũt præcepta tua,
Renuerunt audire, neque recordati ſunt pro- 17
digiorũ tuorũ quæ pro eis edideras ; ſed re-
verſum eſt cor eorũ ad facinora ſua peſſima:
Tu tamen Deus condonator, benignus ac mi-
ſericors, remot⁹ ab ira, deprecationi propin-
qu⁹, non dereliquiſti eos. Nam ipſi fecerunt 18
vitulum fuſilẽ, et dixerunt; Hic eſt deus tu⁹ O
Iſrael, qui te extraxit è terra Ægypti : deniq;
ingentia crimina perpetrârunt. Tu tamen ex 19
immenſa miſericordia tua nõ dereliquiſti eos
deſerto; ſed columna nubis non receſſit ab eis
interdiu, ut regeret eos per viam; & columna
ignis noctu, ut illuſtraret eis viam in qua am-
bularent. Spiritũ quoq; tuũ optimũ dediſti 20
eis ad docendũ eos: & manna non denegâſti
ori eorum, & aquas dediſti eis ad ſitim eorũ.
Et annis quadraginta nihil eis deeſſe paſſ⁹ es 21
in deſerto : veſtes eorum non ſunt detritæ, &
calcei eorum non ſunt lacerati. Et dediſti eis 22
regna gentium, & diſtribuiſti ea ipſis capita-
tim: poſſederunt enim terram Sihonis, terrã
regum Heſbonis, & terram Og regis Baiſan.
Filios eorum multiplicâſti ſicut ſtellas cœli, 23
& introduxiſti eos in terram quam dixeras
patribus eorum ut ingrederentur eam & poſ-
ſiderent eam. Ingreſſi deinde filii, poſſede- 24
runt eã; profligatis ante eos habitatorib⁹ ter-
ræ Chananæorũ, traditiſque in man⁹ eorum
tam ipſis quàm regibus eorũ, & populis ter-
ræ illius, ut facerent eis pro voluntate ſua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ εἶδες τὴν ταπείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θά-
10 λασσαν ἐρυθράν. Καὶ (λ) ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν
αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐποίησας σε-
11 αυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. Καὶ τὴν θάλασσαν ἔρρηξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρῆλθοσαν ἐν μέσῳ
τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, (μ) καὶ τοὺς καταδιώξοντας αὐτοὺς ἔρριψας εἰς βυθόν, ὡσεὶ λίθον ἐν ὕδατι
12 σφοδρῷ. Καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης ὡδήγησας αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τοῦ φω-
13 τίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπὶ ὄρος Σινᾶ κατέβης, καὶ ἐλάλησας πρὸς
αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα (ϡ) εὐθέα, καὶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα, καὶ ἐντολὰς ἀ-
14 γαθάς. Καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνε-
15 τείλω αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωυσῆ (¨) δούλου σου. Καὶ ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς (ν) εἰς σιτοδοτίαν αὐ-
τῶν, καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς εἰς δίψαν αὐτῶν· καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομῆ-
16 σαι τὴν γῆν (ξ) ἐφ᾽ ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου, δοῦναι αὐτοῖς. Καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
17 ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου. Καὶ ἀνένευσαν
τοῦ εἰσακοῦσαι, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου ὧν ἐποίησας μετ᾽ αὐτῶν· καὶ ἐσκλήρυναν τὸν
τράχηλον (ο) αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέψαι εἰς δουλείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ (ϛ) σὺ ὁ θεὸς ἐλεήμων καὶ
18 οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς. Ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον
χωνευτὸν, καὶ εἶπαν, Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς
19 μεγάλους. (π) Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸν
στῦλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ᾽ αὐτῶν ἡμέρας, ὁδηγῆσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὸν στῦλον τοῦ
20 πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίζειν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ. Καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ
ἀγαθὸν ἔδωκας συνετίσαι αὐτούς· καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ
21 ἔδωκας (ρ) αὐτοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν. Καὶ (†) τεσσαράκοντα ἔτη διέθρεψας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, (σ)
22 οὐχ ὑστέρησας αὐτοῖς οὐδέν· ἱμάτια αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ (τ) πόδες αὐτῶν οὐ διερράγησαν. Καὶ
ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας, καὶ λαοὺς (υ) ἐμέρισας αὐτοῖς· καὶ (φ) ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν Σηὼν βασι-
23 λέως Ἐσεβὼν, καὶ τὴν γῆν Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασάν. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐπλήθυνας ὡς τοὺς ἀστέ-
24 ρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰσήγαγες αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, Καὶ ἐκληρονόμησαν
αὐτήν. καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ ἔδωκας αὐ-
τοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρε-
στὸν ἐνώπιον αὐτῶν.

Et vidiſti humiliationem patrum noſtrorum in Ægypto : & clamorem 9
eorum audîſti ſuper mare rubrum : Et dediſti ſigna & prodigia in Æ- 10
gypto in Pharaonem, & in omnes pueros ejus, & in omnem populum
terræ ejus : quoniam noviſti, quia ſuperbè egerunt ſuper eos : & (c) fe-
ciſti tibi nomen, ſicut dies hæc. Et mare ſcidiſti coram eis : & tranſie- 11
runt in medio maris in ſicco : & perſequentes eos projeciſti in profundum,
tanquam lapidem in aqua valida. Et in columna nubis deduxiſti eos 12
die, & in columna ignis nocte ad illuminandam eis viam, in qua ibunt
in ea. Et ſuper montem Sina deſcendiſti, & locutus es ad eos de cœlo: & 13
dediſti eis judicia recta, & leges veritatis, præcepta, & mandata bona. Et 14
ſabbatum tuum ſanctum notificâſti eis: mandata, & præcepta, & legem
mandâſti eis in manu Moyſi ſervi tui. Et panem de cœlo dediſti eis (d) in 15
cibum eorum : & aquam de petra protuliſti eis in ſiti eorum. Et dixiſti
eis ingredi ad hæreditandam terram, ſuper quam extendiſti manum tuam
ad dandam eis. Et ipſi, & patres noſtri ſuperbè egerunt, & indurave- 16
runt cervicem ſuam, & non audierunt mandata tua. Et abnuerunt ex- 17
audire, & non ſunt recordati mirabilium tuorum, quæ feciſti cum eis. Et
induraverunt cervicem ſuam, & dederunt principium revertendi ad
ſervitutem ſuam in Ægypto. Et tu, (e) Deus, miſericors, & miſerator,
longanimis, & multùm miſericors, & non dereliquiſti eos. Adhuc au- 18
tem & fecerunt ſibi vitulum fuſilem, & dixerunt ; Hi ſunt dii, qui
eduxerunt nos de Ægypto. Et fecerunt irritationes magnas : Et tu in 19
miſerationibus tuis multis non dereliquiſti eos in deſerto : columnam nu-
bis non declinâſti ab eis die ad deducendum eos in via, & columnam
ignis nocte, ad illuminandam eis viam, in qua ibunt in ea. Et ſpiritum 20
tuum bonum dediſti ad inſtruendos eos. Et Manna tuum non prohibuiſti
ab ore eorum, & aquam dediſti eis in ſiti eorum. Et quadraginta annis 21
enutriviſti eos in deſerto : non (f) feciſti eis deeſſe quicquam : veſtimen-
ta eorum non inveteraverunt, (g) & pedes eorum non ſunt diſrupti. Et 22
dediſti eis regna, & populos diſtribuiſti eis. Et hæreditaverunt terram
Seon regis Eſebon, & terram Og regis Baſan. Et filios eorum multipli- 23
câſti tanquam aſtra cœli, & introduxiſti eos in terram, quam dixiſti pa-
tribus (h) eorum : Et hæreditârunt eam. Et extriviſti coram eis habi- 24
tantes terram Chananæorum, & dediſti illos in manus ipſorum, & reges
illorum, et populos terræ, ad faciendum eis, ſicut placitum coram ipſis.

MS.A. (λ) ἔδωκες σημεῖα ἐν Αἰγύπτῳ (μ) καὶ τοὺς καταδιώκοντας αὐτοὺς (ϡ) εὐθεῖα, (¨) τοῦ δούλου (ν) εἰς σιτοδίαν αὐτῶν (ξ) εἰς ἣν (ο) ἑαυτῶν, (ϛ) σὺ θεὸς (π) Καὶ σὺ ἐν
οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις οὐκ (ρ) αὐτοῖς τῷ δίψει (†) τεσσεράκοντα (σ) οὐχ ὑστέρησας· εἱμάτια αὐτῶν (τ) ὑποδήματα (υ) διεμέρισας αὐτοῖς· (φ) ἐκληρονόμησαν γῆν

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * ونظرت الى شقاء آبائنا بمصر * وصراخهم سمعت على بحر القلزم * وجعلت آيات وبراهين 10
بفرعون وبجميع عبيده * وفي كل شعب ارضه * انك عرفت انهم افتخروا عليهم * وصنعت
لهم اسما جليلا مثل اليوم * والبحر شققت بين يديهم * وجازوا في البحر في اليبس * واعداءهم 11
القيتوا مثل الحجارة في ماء قوي * وبعمود من الغمام نهارا * وبعمود من نار ليلا لانارة 12
الطريق لهم الذي يسيرون فيها * * وعلى جبل طور سينا تجليت مخاطبا معهم من 13 14
السماء * واعطيتهم احكاما مستقيمة * وشرايع حق * ورسوما ووصايا جيدة * وطعاما من السماء 15
اعطيتهم لجوعهم * وماء من الصخرة اجريت لهم بعطشهم * وقلت لهم ان تورثهم كل
الارض التي اقسمت لاعطايهم * ولكن صعبوا قذالهم * ولم يسمعوا فرايضك * وابوا القول * 16 17
ولم يذكروا عجايبك الذي صنعت معهم * وصعبوا قذالهم * وجعلوا رئيسا للرجوع
لخدمتهم بعصيانهم * وانت الاه الصفح حنونا رحوما ومهولا وكثير الفضل * ولم تتركهم
* ايضا عند ما عملوا لهم عجلا صب وقالوا * هذا صورة الاهك الذي اصعدك من 18
ارض مصر * وانت برحمتك الكبرى لم تتركهم * وعمود الغمام لم يزل عنهم بالنهار 19
ليسيرهم في الطريق * وعمود النار بالليل * وجبروتك الجليل العظيم اعطيت لارشادهم * 20
ومنك لم يسمعوا * واربعين سنة كنت معهم في البرية * ولم يعوزهم شيا * ثيابهم لم 21
تبلا من عليهم * وارجلهم لم تحفا * واعطيتهم ارضا وممالك وشعوبا * وقسمتهم وورثوا 22
الارض * ارض سيحون * وارض ملك حسبون * وارض عوج ملك البثنية * وكثرت 23
بنيهم مثل كواكب السماء * وادخلت بهم الارض الذي قلت لآبائهم اجعلها لكم ارثا
* ودخلوا البنون وورثوا الارض * وخضعت بين يديهم سكان ارض الكنعانيين * وسلمتهم 24
بايديهم * ملكوهم وفعلوا فيهم برضاهم *

* *Et reſpexiſti miſeriam majorum noſtro-* 9
rum in Ægypto, & clamorem eorum
audîſti ſecus mare rubrum : Et feci- 10
ſti ſigna & portenta in Pharaonem,
& in omnes ſervos ejus, & in totum
populum terræ ipſius, quippe qui nove-
ras hos ſuperbiviſſe in illos : & feciſti
eis nomen celebre, ut hodie. Et mare 11
ſcidiſti coram eis, & mare pertranſie-
runt in ſicco : inimici autem eorum pro-
jecti fuerunt ſicut lapides in aquam va-
lidam. Et columnâ nubium interdiu, 12
& columnâ igneâ noctu duxiſti eos, *ad*
illuminandam eis viam per quam ambu-
larent. Super montem Tur- 13
ſinai apparuiſti loquens cum eis de cœ- 14
lo : & dediſti eis judicia recta, leges
veras, & ſtatuta atque præcepta opti-
ma. Eſcam de cœlo dediſti eis in fa- 15
mi eorum, & aquam de petra effluere
feciſti eis in ſiti eorum : & dixiſti eis
te traditurum eis poſſidendam totam ter-
ram quam eis daturum juraveras. At 16
verò indurârunt cervicem ſuam, nec au-
dierunt ſtatuta tua : Reſpuerunt ſermo- 17
nem, nec recordati ſunt miraculorum
tuorum quæ edideras erga eos : & ob-
durantes cervicem ſuam, conſtituerunt
principem ut redirent ad ſervitutem ſu-
am, in rebellione ſua. Tu verò Deus
indulgentiæ, Benignus, Clemens, Patiens,
et ſummè beneficus, non deſeruiſti eos.
* *Etiam quando fecerunt ſibi vitulum fu-* 18
ſilem, et dixerunt ; Hæc eſt imago Dei
tui qui te extraxit è terra Ægypti ;
Attamen tu ex miſericordia tua ma- 19
gna non deſeruiſti eos : & columna
nubium non receſſit ab eis interdiu, ut
deduceret eos per viam : et co-
lumna ignis noctu. Potentiam quoque 20
tuam robur illud magnum dediſti ad
dirigendum eos ; tibi tamen non auſcul-
taverunt. Quadraginta annis fuiſti 21
cum eis in deſerto, nihilque deſuit eis :
veſtimenta eorum non ſunt detrita, et
pedes eorum non ſunt nudati. Dedi- 22
ſti eis terram, regna, populoſque : di-
viſiſti eos, et poſſederunt terram, ter-
ram Sihonis, terram regis Heſbonis, et
terram Og regis Bathniæ. Multiplicâ- 23
ſti filios eorum ſicut ſtellas cœli, et in-
troduxiſti eos in terram de qua dixe-
ras patribus eorum, Faciam illam vo-
bis hæreditatem. Et ingreſſi filii poſſe- 24
* *derunt terram, et ſubjeciſti ante eos ha-*
bitatores terræ Chananæorum, et tra-
didiſti hos in manus eorum : dominati
ſunt eorum, et fecerunt eis pro volun-
tate ſua.

נחמיה : ט

, oliveta & , vineas , excisas cisternas , bono omni plenas domos possederunt & ,pinguem humum &,munitas urbes ceperunt Et
25 וַיִּלְכְּדוּ עָרִים בְּצֻרוֹת וַאֲדָמָה שְׁמֵנָה וַיִּירְשׁוּ בָּתִּים מְלֵאִים־כָּל־טוּב בֹּרוֹת חֲצוּבִים כְּרָמִים וְזֵיתִים
.magna tua bonitate in sunt delitiati & , sunt impinguati & , sunt saturati & , comederunt Et .multitudine in cibi lignum &
וְעֵץ מַאֲכָל לָרֹב וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ וַיַּשְׁמִינוּ וַיִּתְעַדְּנוּ בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל׃
testificabantur qui ,occiderunt tuos prophetas & ,suum corpus post tuã legem projecerunt & , te in rebellaverunt & irritaverũt Et
26 וַיַּמְרוּ וַיִּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִכוּ אֶת־תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גַוָּם וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרָגוּ אֲשֶׁר־הֵעִידוּ
.eos affixerunt &,suorum angustiatorum manum in eos dedisti Et .magnas detestationes fecerunt & : te ad eos convertendũ ad eis in
27 בָם לַהֲשִׁיבָם אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדוֹלֹת׃ וַתִּתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם
, servatores eis dedisti multas tuas miserationes secundũ &,audisti cœlis de tu & ,te ad clamaverũt suæ angustiæ tempore in Et
וּבְעֵת צָרָתָם יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וּכְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים
eos dereliquisti & : tuas facies ad malum faciendum ad sunt reversi eis esse requiem secundùm Et .suorũ hostium manu de eos servaverũt &
28 וְיוֹשִׁיעוּם מִיַּד צָרֵיהֶם׃ וּכְנוֹחַ לָהֶם יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת רַע לְפָנֶיךָ וַתַּעַזְבֵם
eos eruisti &,exaudisti cœlis de tu & ,te clamaverunt & ,sunt conversi Et .eos in sunt dominati & ,suorum inimicorum manu in
בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וַיִּרְדּוּ בָהֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְעָקוּךָ וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע וְתַצִּילֵם
non &,egerunt superbè ipsi &,tuam legem ad eos convertendum ad eos in es contestatus Et .temporibꝰ multis tuas miserationes secundũ
29 כְּרַחֲמֶיךָ רַבּוֹת עִתִּים׃ וַתָּעַד בָּהֶם לַהֲשִׁיבָם אֶל־תּוֹרָתֶךָ וְהֵמָּה הֵזִידוּ וְלֹא־
, retractantem humerũ dederunt & : eis in vivet & ,homo faciet quæ ; eis in peccaverunt tuis judiciis in & ,tua præcepta ad audierunt
שָׁמְעוּ לְמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ חָטְאוּ־בָם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה אָדָם וְחָיָה בָהֶם וַיִּתְּנוּ כָתֵף סוֹרֶרֶת
manu in tuo spiritu in eos in es cõtestatus & ,multos annos eos super protraxisti Et .audierunt non & , induraverunt suam cervicem &
30 וְעָרְפָּם הִקְשׁוּ וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ וַתִּמְשֹׁךְ עֲלֵיהֶם שָׁנִים רַבּוֹת וַתָּעַד בָּם בְּרוּחֲךָ בְּיַד־
non multis tuis miserationibus in Et .terrarum populorum manum in eos tradidisti & : auscultaverunt non & ,tuorum prophetarum
31 נְבִיאֶיךָ וְלֹא הֶאֱזִינוּ וַתִּתְּנֵם בְּיַד עַמֵּי הָאֲרָצֹת׃ וּבְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא־
, fortis magne Deus,noster Deus nunc Et .tu misericors & , gratiosus Deus quia : eos dereliquisti non & ,cõsumptionẽ eos fecisti
32 עֲשִׂיתָם כָּלָה וְלֹא עֲזַבְתָּם כִּי אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
, nostros reges , nos invenit qui lassatio omnis tuas facies ad diminuatur ne , misericordiã & , pactum custodiens ,terribilis &
וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל־יִמְעַט לְפָנֶיךָ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר־מְצָאַתְנוּ לִמְלָכֵינוּ
diem ad usque Assur regum diebus à,tuũ populũ omnẽ &,nostros patres &,nostros prophetas &,nostros sacerdotes &,nostros principes
לְשָׂרֵינוּ וּלְכֹהֲנֵינוּ וְלִנְבִיאֵנוּ וְלַאֲבֹתֵינוּ וּלְכָל־עַמֶּךָ מִימֵי מַלְכֵי אַשּׁוּר עַד הַיּוֹם
,nostri principes,nostri reges Et .egimus impiè nos & ,fecisti veritatẽ quia ,nos super veniente omni super justus tu Et .hanc
33 הַזֶּה׃ וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ כִּי־אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃ וְאֶת־מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ
34 .eos in es testificatus quæ tuis testimoniis &,tua præcepta ad attenderũt nõ & :tuã legẽ fecerũt non,nostri patres &,nostri sacerdotes
כֹּהֲנֵינוּ וַאֲבֹתֵינוּ לֹא עָשׂוּ תּוֹרָתֶךָ וְלֹא הִקְשִׁיבוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ וּלְעֵדְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר הַעִידֹתָ בָּהֶם׃
non,eorũ facies ad tradideras quam pingui & , lata terra in & , eis dedisti quam,multa tua bonitate in &,suo regno in ipsi Et
35 וְהֵם בְּמַלְכוּתָם וּבְטוּבְךָ הָרָב אֲשֶׁר־נָתַתָּ לָהֶם וּבְאֶרֶץ הָרְחָבָה וְהַשְּׁמֵנָה אֲשֶׁר־נָתַתָּ לִפְנֵיהֶם לֹא
dedisti quam , terra & , servi hodie nos Ecce .malis suis adinventionibus ab sunt conversi non & : tibi servierunt
36 עֲבָדוּךָ וְלֹא־שָׁבוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם הָרָעִים׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה
.ea super servi nos ecce ,ejus bonitatem & ,ejus fructum comedendum ad ,nostris patribus
לַאֲבֹתֵינוּ לֶאֱכֹל אֶת־פִּרְיָהּ וְאֶת־טוּבָהּ הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עָלֶיהָ׃

Versio VULG. LAT.

Ceperunt itaq; urbes munitas,& humũ pinguẽ,& posse- 25
derunt domos plenas cunctis bonis; cisternas ab aliis fa-
bricatas, vineas,& oliveta, & ligna pomifera multa, &
comederunt,& saturati sunt,& impinguati sunt,& abun-
daverunt deliciis in bonitate tua magna. Provocaverunt 26
autem te ad iracundiam,& recesserunt à te,& projecerũt
legem tuam post terga sua: & prophetas tuos occiderũt,
qui contestabantur eos ut reverterentur ad te: fecerúntq;
blasphemias grandes. Et dedisti eos in manu hostiũ suo- 27
rum, & afflixerunt eos. Et in tempore tribulationis suæ
clamaverunt ad te, & tu de cœlo audîsti, & secundùm
miserationes tuas multas dedisti eis salvatores,qui salva-
rent eos de manu hostium suorum. Cúmq; requievissent, 28
reversi sunt ut facerent malum in conspectu tuo: & dere-
liquisti eos in manu inimicorum suorum, & posse-
derunt eos. Conversíq; sunt, & clamaverunt ad te: tu
autem de cœlo exaudîsti,& liberâsti eos in misericordiis
tuis,multis temporibus. Et contestatus es eos ut reverte- 29
rentur ad Legem tuã. Ipsi verò superbè egerunt, & non
audierunt mandata tua, & in judiciis tuis peccaverunt,
quæ faciet homo,& vivet in eis: & dederunt humerũ re-
cedentem,& cervicẽ suã induraverunt,nec audierunt. Et 30
protraxisti super eos annos multos,et contestatꝰ es eos in
spiritu tuo per manum prophetarũ tuorum: & non audi-
erunt,& tradidisti eos in manu populorum terrarum. In 31
misericordiis autẽ tuis plurimis nõ fecisti eos in consum-
ptionem, nec dereliquisti eos: quoniam Deus miseratio-
num,et clemens es tu. Nunc itaq;,Deus noster magne,for- 32
tis, & terribilis, custodiens pactũ & misericordiam, ne
avertas à facie tua omnem laborẽ,qui invenit nos,reges
nostros, & principes nostros, et sacerdotes nostros, et
prophetas nostros,et patres nostros,et omnem populum
tuũ,à diebus regis Assur usq; in diem hanc. Et tu justus 33
es in omnibus,quæ venerunt super nos: qui veritatẽ fe-
cisti,nos autem impiè egimus. Reges nostri,principes no- 34
stri,sacerdotes nostri,& patres nostri,non fecerunt legem
tuam,et non attenderunt mandata tua, et testimonia tua
quæ testificatus es in eis. Et ipsi in regnis suis,et in boni- 35
tate tua multa,quam dederas eis, et in terra latissima et
pingui,quam tradideras in conspectu eorum, non servie-
runt tibi,nec reversi sunt à studiis suis pessimis. Ecce nos- 36
ipsi hodiè servi sumus ; et terra, quam dedisti patribus
nostris ut comederent panem ejus, et quæ bona sunt e-
jus; et nosipsi servi sumus in ea.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 * ܘܐܚܕܘ ܩܘܪܝܐ ܚܣܝܢܬܐ. ܘܐܪܥܐ ܫܡܝܢܬܐ ܀ ܘܒܬܐ ܕܡܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܛܒܬܐ. ܘܓܘܒܐ
ܚܦܝܪܐ. ܘܟܪܡܐ ܘܙܝܬܐ. ܘܐܝܠܢܐ. ܘܡܐܟܘܠܬܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܘܐܟܠܘ ܘܣܒܥܘ. ܘܐܬܦܛܡܘ
26 ܘܐܬܦܢܩܘ ܒܛܝܒܘܬܟ ܪܒܬܐ. * ܘܗܦܟܘ ܘܕܓܠܘ ܒܟ. ܘܫܕܘ ܢܡܘܣܟ ܠܒܪ ܡܢ
ܪܥܝܢܗܘܢ. ܘܢܒܝܝܟ ܩܛܠܘ ܀ ܥܠ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܕܢܬܦܢܘܢ ܠܘܬܟ. ܘܥܒܕܘ
27 ܡܪܓܙܬܐ ܪܘܪܒܬܐ. * ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܘܐܥܝܩܘ ܠܗܘܢ. ܘܒܥܕܢܐ
ܕܐܘܠܨܢܐ ܀ ܒܥܘ ܡܢܟ. ܘܫܡܥܬ ܐܢܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܀ ܐܝܟ ܪܚܡܝܟ ܣܓܝܐܐ. ܘܝܗܒܬ
28 ܠܗܘܢ ܦܪܘܩܐ ܀ ܘܦܪܩܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܠܘܨܝܗܘܢ. * ܘܟܕ ܐܬܬܢܝܚ ܠܗܘܢ ܀ ܗܦܟܘ
ܠܡܥܒܕ ܕܒܝܫ ܩܕܡܝܟ. ܘܫܒܩܬ ܐܢܘܢ ܒܐܝܕ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. ܘܫܠܛܘ ܒܗܘܢ. ܘܗܦܟܘ
ܘܒܥܘ ܩܕܡܝܟ. ܘܐܢܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܫܡܥܬ: ܘܦܪܩܬ ܐܢܘܢ ܒܟܠܙܒܢ. ܐܝܟ ܣܘܓܐܐ
29 ܕܪܚܡܝܟ. * ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ ܠܡܦܢܝܘܬܗܘܢ ܠܢܡܘܣܟ. ܘܗܢܘܢ ܐܪܫܥܘ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ
ܠܦܘܩܕܢܝܟ. ܘܒܕܝܢܝܟ ܚܛܘ ܒܗܘܢ. ܕܐܢ ܥܒܕ ܠܗܘܢ ܒܪܢܫܐ ܢܚܐ ܒܗܘܢ. ܘܝܗܒܘ
30 ܠܗܘܢ ܟܬܦܐ ܡܪܚܢܐ. ܘܩܫܝܘ ܩܕܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ. * ܘܐܓܪܬ ܥܠܝܗܘܢ ܫܢܝܐ
ܣܓܝܐܬܐ. ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ ܒܪܘܚܟ ܀ ܒܐܝܕ ܢܒܝܝܟ ܀ ܘܠܐ ܫܡܥܘ. ܘܐܫܠܡܬ ܐܢܘܢ
31 ܒܐܝܕ ܥܡܡܐ ܕܐܬܪܘܬܐ. * ܘܒܪܚܡܝܟ ܣܓܝܐܐ ܠܐ ܐܘܒܕܬ ܐܢܘܢ. ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ.
32 ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ ܚܢܢܐ ܘܡܪܚܡܢܐ. * ܘܗܫܐ ܐܠܗܢ ܀ ܐܠܗܐ ܪܒܐ ܓܢܒܪܐ ܘܕܚܝܠܐ.
ܢܛܪ ܡܘܡܬܐ ܘܩܘܫܬܐ ܀ ܠܐ ܬܬܛܫܐ ܡܢ ܩܕܡܝܟ ܟܠܗ ܐܘܠܨܢܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝܢ. ܘܥܠ ܡܠܟܝܢ.
ܘܥܠ ܪܘܪܒܢܝܢ ܘܥܠ ܟܗܢܝܢ. ܘܥܠ ܢܒܝܝܢ ܘܥܠ ܐܒܗܝܢ. ܘܥܠ ܟܠܗ ܥܡܐ. ܡܢ
33 ܝܘܡܬܗ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܘܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. * ܘܐܢܬ ܙܕܝܩ ܒܟܠܡܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝܢ.
34 ܡܛܠ ܕܒܩܘܫܬܐ ܐܢܬ ܥܒܕܬ. ܘܚܢܢ ܐܪܫܥܢ. * ܘܡܠܟܝܢ ܘܪܘܪܒܢܝܢ. ܘܟܗܢܝܢ
ܘܐܒܗܝܢ ܀ ܠܐ ܥܒܕܘ ܢܡܘܣܟ. ܘܠܐ ܨܬܘ ܠܦܘܩܕܢܝܟ ܘܠܣܗܕܘܬܟ. ܕܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ.
35 * ܘܗܢܘܢ ܒܡܠܟܘܬܟ ܘܒܛܝܒܘܬܟ ܪܒܬܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ. ܒܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܘܫܡܝܢܬܐ ܕܝܗܒܬ
36 ܠܗܘܢ. ܘܠܐ ܦܠܚܘܟ. ܘܠܐ ܗܦܟܘ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ ܒܝܫܐ. * ܡܛܠܗܢܐ ܚܢܢ ܝܘܡܢܐ
ܥܒܕܐ. ܘܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܐܒܗܝܢ ܠܡܐܟܠ ܦܐܪܝܗ ܘܛܘܒܗ ܀ ܗܐ ܚܢܢ ܐܝܟ ܥܒܕܐ
ܦܠܚܝܢ ܒܗ.

Itaque ceperunt civitates munitas,solum pin- 25
gue, domos bonis omnibus refertas, cister-
nas effossas, vineas,oliveta, arbores, cibósque
multigenos : & comederunt, & saturati sunt,
pinguefacti et oblectati sunt ingenti bono tuo.
Sed aversi fefellerunt te, & abjecerunt legem 26
tuam extra mentem suam, & prophetas tuos
occiderunt eò quòd dicerent eis ut reverte-
rentur ad te, denique mala gravissima perpe-
traverunt: Quapropter tradidisti eos in ma- 27
num hostium eorum, & afflixerunt eos. At-
tamen tempore calamitatis te deprecantes ex-
audiebas eos de cœlo, secundùm miseratio-
nes tuas plurimas : & constituebas eis serva-
torem qui servabat eos de manu opprimenti-
um eos. At statim atque relaxationem tribue- 28
bas eis,revertebantur ad agendum quod per-
osum tibi est : ideóque destituebas eos in ma-
nu hostium eorum, qui deprimebant eos. Rur-
sùs autem orantes coram te, tu exaudiebas eos
de cœlo, sempérque liberabas eos secundùm
abundantiam miserationum tuarum. Con- 29
testabaris quidem eos ut reduceres eos ad le-
gem tuam,sed ipsi perfidè agebant, præceptis
tuis non obtemperabant,& in illa judicia tua
peccabant, per quæ homo vivit, si fecerit ea:
faciebant sibi humerum refractarium, & cer-
vicem suam obdurabant, nec auscultabant.
Cúmque prædicâsses eis multis annis, eos- 30
que contestatus esses per spiritum tuum inter-
nuntiis prophetis tuis, nec aurẽ præbuissent;
tandem tradidisti eos in manum gentium pro-
vinciarum : Sed propter miserationes tuas 31
plurimas non perdidisti eos, neque dereliqui-
sti ; quia Deus es clemens ac benignus. Jam 32
Deus noster,Deus maxime,Fortissime, & Re-
verende, servans juramentum & veritatem ;
ne te lateat tanta calamitas,quæ nobis, regi-
bus, principibus, sacerdotibus, prophetis,&
patribus nostris, toti denique populo conti-
git indè à diebus regis Assur ad hunc usque
diem ; Licèt tu sis justus in iis omnibus quæ 33
contigerunt nobis : nam justè quidem tu fe-
cisti, quum nos perversè egerimus, Et reges, 34
principes, sacerdotes, patrésque nostri non
perfecerint legem tuam, neque auscultave-
rint præceptis & testimoniis tuis quibus con-
testatus es eos : Sed renuntiaverint regno 35
tuo & magnæ fœlicitati tuæ quam eis dederas
in terra optima & pinguissima quam dona-
veras eis ; te non coluerint, neque se retraxe-
rint ab operibus suis pessimis. Hac de cau- 36
sa nos hodie servi sumus,et in ipsa terra quam
dedisti majoribus nostris ut fruerentur fructu
& affluentiâ ipsius, ecce nos more servorum
operamur in ea.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

25 Καὶ κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς, ϗ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελατομημένους,
ἀμπελῶνας ϗ ἐλαιῶνας, ϗ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆθος. ϗ ἔφαγοσαν ϗ ἐνεπλήσθησαν
26 ϗ ἐλιπάνθησαν, ϗ (χ) ἐτρύφησαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ μεγάλῃ. Καὶ ἤλλαξαν, ϗ ἀπέστησαν ἀπὸ
σοῦ, ϗ ἔρριψαν τὸν νόμον σου ὀπίσω σώματος αὐτῶν· ϗ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, (ψ) οἳ
27 διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ· ϗ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους. Καὶ ἔδωκας
αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόντων αὐτοὺς, ϗ ἔθλιψαν αὐτούς. ϗ ἀνεβόησαν πρὸς σὲ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν,
ϗ σὺ ἐξ (ω) οὐρανοῦ σου ἤκουσας, ϗ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδωκας αὐτοῖς (α) σωτῆρας,
28 ϗ ἔσωσας αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς. Καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο, ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ
πονηρὸν ἐνώπιόν σου· ϗ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, ϗ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς. ϗ
πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σὲ, ϗ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσήκουσας, ϗ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς,
29 Καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου. ϗ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἐντολαῖς
σου ϗ (β) κρίμασί σου ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος (γ) ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ϗ ἔδωκαν
30 νῶτον ἀπειθοῦντα, ϗ τράχηλον (δ) αὐτῶν ἐσκλήρυναν ϗ οὐκ ἤκουσαν. Καὶ (†) εἵλκυσας ἐπ᾽ αὐτοὺς ἔτη
πολλὰ, ϗ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύματί σου ἐν χειρὶ προφητῶν σου, ϗ οὐκ ἐνωτίσαντο, καὶ
31 ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ λαῶν τῆς γῆς. Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐποίησας (ε) αὐτοὺς
32 εἰς συντέλειαν, ϗ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς, ὅτι ἰσχυρὸς εἶ ϗ ἐλεήμων ϗ οἰκτίρμων. Καὶ νῦν ὁ
θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας ὁ κραταιὸς (ζ) ϗ ὁ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην σου ϗ τὸ ἔλεός
σου, μὴ ὀλιγωθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος ὃς εὗρεν ἡμᾶς, ϗ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, ϗ τοὺς ἄρχοντας
ἡμῶν, ϗ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν, ϗ τοὺς προφήτας ἡμῶν, ϗ τοὺς πατέρας ἡμῶν, ϗ ἐν παντὶ τῷ λαῷ
33 σου ἀπὸ ἡμερῶν βασιλέων Ἀσσοὺρ ϗ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ σὺ (η) δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς
34 ἐρχομένοις ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας. ϗ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν, Καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, ϗ οἱ
ἄρχοντες ἡμῶν, ϗ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, ϗ οἱ πατέρες ἡμῶν οὐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σου, ϗ οὐ προσέσχον
35 τῶν ἐντολῶν σου, ϗ τὰ μαρτύριά σου ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς. Καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου ϗ ἐν ἀγαθωσύνῃ
σου τῇ πολλῇ ᾗ ἔδωκας αὐτοῖς, ϗ (θ) ἐν τῇ γῇ τῇ πλατείᾳ ϗ λιπαρᾷ ᾗ ἔδωκας ἐνώπιον
36 αὐτῶν, οὐκ ἐδούλευσάν σοι, ϗ οὐκ ἀπέστρεψαν (ι) ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. (κ) Ἰδοὺ
σήμερον ἐσμὲν δοῦλοι, ϗ ἡ γῆ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τὸν (λ) καρπὸν αὐτῆς ϗ
τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, ἰδοὺ ἐσμὲν δοῦλοι ἐπ᾽ αὐτῆς,

Et ceperunt civitates (i) excelſas, & hæreditârunt domos plenas omnium 25
bonorum, ciſternas exciſas, vineas, & oliveta, & omne lignum eſui
aptum in multitudine. Et comederunt, & repleti ſunt, & impinguati
ſunt, & deliciati ſunt in bonitate tua magna. Et mutaverunt & receſſerunt 26
à te, & projecerunt legem tuam poſt corpus ſuum. Et prophetas
tuos occiderunt, qui conteſtabantur in eis, ut reverterent ipſi ad te. Et fecerunt
irruationes magnas: Et dediſti eos in manu tribulantium eos: & 27
tribulaverunt eos. Et clamaverunt ad te in tempore tribulationis ſuæ: et
tu de cœlo tuo audîſti, & in miſerationibus tuis magnis dediſti eis ſalvatores:
& ſalvâſti eos de manu tribulantium eos. Et ut requieverunt, 28
reverterunt facere malum in conſpectu tuo: & dereliquiſti eos in manus
inimicorum eorum: & dominati ſunt in eis. Et rurſus exclamaverunt
ad te: & tu de cœlo exaudîſti, & eruiſti eos in miſerationibus tuis
(k) multis: Et conteſtatus es eis, ut ipſi reverterentur in legem tuam. 29
(l) Et non audierunt, ſed in mandatis tuis & judiciis tuis peccaverunt,
quæ faciens ea homo vivet in eis. Et dederunt dorſum rebelle, & cervicem
ſuam induraverunt: & non audierunt. (m) Et protraxiſti ſuper 30
eos, annos multos, & conteſtatus es eis in ſpiritu tuo in manu prophetarum
tuorum: & non perceperunt auribus: & dediſti eos in manu populorum
terræ. Et tu in miſerationibus tuis multis non feciſti eos in con- 31
ſummationem, & non dereliquiſti eos, quoniam fortis es, & miſericors,
& miſerator. Et nunc, Deus noſter fortis, magnus, validus, & terribilis, 32
cuſtodiens teſtamentum tuum, & miſericordiam tuam; ne paucus ſit
coram te omnis labor, qui invenit nos; & reges noſtros, & principes noſtros,
& ſacerdotes noſtros, & prophetas noſtros, & patres noſtros, &
in omni populo tuo à diebus regum Aſſur, & uſque ad diem hanc. Et tu 33
juſtus in omnibus, quæ veniunt ſuper nos: quoniam veritatem feciſti. Et
nos peccavimus, Et reges noſtri, & principes noſtri, & ſacerdotes no- 34
ſtri, & patres noſtri non fecerunt legem tuam; & non attenderunt (n)
mandata tua, & teſtimonia tua, quæ conteſtatus es eis. Et ipſi in regno 35
tuo, & in bonitate tua multa, quam dediſti eis, & in terra lata, &
pingui, quam dediſti coram eis, non ſervierunt tibi, & non averterunt
ſe à ſtudiis ſuis malis. Ecce hodiè ſumus ſervi, & terra, quam dediſti 36
patribus noſtris ad comedendum fructum ejus, & bona ejus, ecce ſumus ſervi ſuper eam,

MS. A. (χ) ἐνετρύφησαν (ψ) οἳ διεμαρτυροῦντο (ω) οὐρανοῦ ἤκουσας, (α) σωτηρίας, (β) τοῖς κρίμασίν (γ) ζήσεται· καὶ ἔδωκαν (δ) ἑαυτῶν (†) ἥλκυσας (ε) αὐτοὺς συντέλειαν, (ζ) ϗ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην ϗ (η) δίκαιος εἶ ἐπὶ (θ) ἐν τῇ γῇ πλατείᾳ (ι) ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων τῶν (κ) Ἰδοὺ ἐσμὲν σήμερον δοῦλοι, (λ) καρπὸν αὐτῆς * τοῖς βασιλεῦσιν

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* وملكوا ارضا حصينة ومدنا منيعة وارضا سمينة وورثوا منازل مملوة من الخير 25
وشجرا مطعمة * واكلوا وشبعوا وتلذذوا بخيرك العظيم * وبعد ذلك عصوا والقوا 26
شريعتك وراء ظهورهم * وانبياءك قتلوا الذين اجتهدوا بهم ليردوهم اليك * وعملوا
رفضات كبارا * وسلمتهم بيد مضايقيهم وضايقوهم * وهم وقت شدتهم صرخوا اليك 27
وسمعت من السماء * واقمت لهم مخلصين وخلصوهم من ايدي مضايقيهم * ولما فرجت 28
عنهم انقلبوا وصنعوا القبيح قدامك * فخليتهم في ايدي اعدائهم واستعبدوهم * ورجعوا
وصلوا امامك وانت استجبت لهم * وسمعتهم من السماء وخلصتهم في كل زمان لكثرة
رحمتك * واشهدت عليهم انهم يرجعوا ويحفظوا ناموسك * وهم اعدوا ولم يسمعوا وصاياك 29
واحكامك * واخطوا بهم * هولاي الذين ان حفظهم الانسان يحيا بهم * ووهبوا لهم اعناقهم
غليظة ورقابا عصاة ولم يسمعوا * وكررت لهم سنين كثيرة ولم يطيعوا * وشهدت عليهم 30
بروحك من قبل انبيائك ولم يسمعوا * واسلمتهم في ايدي الشعوب الغريبة * ومن اجل 31
رحمتك الكثيرة لم تهلكهم ولم تتركهم * من اجل انك اله رحوم ورووف * ومن 32
الان يا الاهنا الاله العظيم الجبار المخوف * حافظ الايمان والصدق * لا تخفى عنك جميع
الضيقة التي اتت علينا * وعلي ملوكنا وعظمائنا * واحبارنا وابائنا * وعلي جميع الشعب *
من ايام ملك الموصل الي يومنا هذا * وانت يا رب عدل في كل ما جاء علينا * 33
لانك انت حق ونحن اثمنا * وملوكنا وعظماؤنا واباؤنا * ولم نسمع ناموسك * ولم نطع 34
وصاياك وشهاداتك التي شهدت فيهم * وكفروا بملكوتك وبصلاحك العظيم * 35
الذي اعطيتهم الارض الصالحة السمينة ولم يعبدوك ولا انقلبوا من اعمالهم الشريرة
* من اجل هذا نحن اليوم عبيد * والارض التي اعطيت لابائنا ان ياكلوا خيراتها * 36
هوذا نحن كالعبيد نفلحها *

Obtinuerunt terram fortem, urbes munitas, 25
& ſolum pingue; & poſſederunt
habitationes plenas bonis, & arbores cibum
proferentes: comederunt, & ſaturati
ac delectati ſunt bono tuo magno.
Verùm poſtea rebellantes projecerunt 26
legem tuam poſt terga ſua, & prophetas
tuos occiderunt qui ſtudebant eos
ad te reducere, & commiſerunt abominationes
magnas. Unde tradidiſti eos 27
in manum opprimentium eos, & oppreſſerunt
eos. Sed iis tempore calamitatis
ad te clamantibus, audîſti de cœlo, &
conſtituiſti eis vindices qui aſſeruerunt
eos è manibus opprimentium eos. At ubi 28
recreâſti eos, converſi ſunt, & turpitudinem
coram te fecerunt: quapropter reliquiſti
eos in manibus inimicorum eorum,
qui ſervitute preſſerunt eos. Tum
reverſi oraverunt coram te, & tu exaudîſti
eos; & audiens eos de cœlo, ſalvâſti
eos omni tempore ob multitudinem miſericordiæ
tuæ. Conteſtatus es eos ut re- 29
verterentur & cuſtodirent legem tuam,
ſed ipſi iniquè ſe geſſerunt, non audierunt
præcepta & judicia tua; imò peccaverunt
in ea, ea inquam quæ ſi cuſtodiat
homo, per ipſa vivit: & colla ſua reddiderunt
ſibi craſſa, cervicesque rebelles,
& non audierunt. Prædicâſti eis annis 30
multis, at non obtemperaverunt: & conteſtatus
es eos ſpiritu tuo per prophetas
tuos, at non audierunt: ideo tradidiſti
eos in manus gentium exterarum: Atta- 31
men propter miſericordiam tuam multam
non perdidiſti eos neq; dereliquiſti; quòd
ſis Deus miſericors & clemens. Nunc 32
itaque O Deus noſter, Deus maxime,
Potens, ac Terribilis, ſervans fidem ac veritatem;
nequaquam te latet omnis tribulatio
quæ venit ſuper nos, & ſuper
reges, magnates, pontifices, & patres noſtros,
ſuper univerſum populum, à diebus
regis Aſſyriæ ad hunc uſque diem noſtrum.
Tu autem O Domine, juſtus es in 33
omnibus quæ nobis evenerunt: tu enim
verus es, ſed nos peccavimus, Et reges, 34
magnates, patreſq; noſtri; & non audivimus
legem tuam, neque obedivimus
præceptis & conteſtationibus tuis quibus
conteſtatus es eos. Sed denegaverunt 35
regnum tuum & bonitatem tuam magnam;
qui quum dederis eis terram bonam
& pinguem, tamen non ſervierunt
tibi, neque averterunt ſe ab operibus
ſuis malis. Propterea nos hodie ſervi ſu- 36
mus; et terram illam, quam dediſti
majoribus noſtris, ut comederent ejus bona,
ecce nos ut ſervi aramus.

נחמיה : י

nostris jumẽtis *in* &, *dominantes* nostris corporibus *super* &, *nostris peccatis in* nos super *dedisti* quos regibus multus ej⁹ *provent⁹* Et
37 ותבואתה מרבה למלכים אשר־נתתה עלינו בחטאותינו ועל־גויתינו משלים ובבהמתנו
super & : *scribentes* &, fidelitatem *excidentes* nos hoc toto *in* Et .*nos* magna tribulatione in &, suã voluntatẽ secundũ
38 כרצונם ובצרה גדלה אנחנו׃ ובכל־זאת אנחנו כרתים אמנה וכתבים ועל
.nostri sacerdotes, nostri Levitæ, nostri principes *signato*
החתום שרינו לוינו כהנינו׃

CAP. X. י

, Amariah, Paschur .Irmeiah, Hazariah, Seraiah .Sidchijah &, Chachaliah filius Tirsatha Nechemiah *signatos* super Et
1 2 3 ועל החתומים נחמיה התרשתא בן־חכליה וצדקיה׃ שריה עזריה ירמיה׃ פשחור אמריה
, Abijah, Mesullam .Baruch, Ghinnethon, Daniel .Hobadiah, Meremoth, Charim .Malluch, Sebaniah, Chattus .Malchijah
5 4 7 6 מלכיה׃ חטוש שבניה מלוך׃ חרם מרמות עבדיה׃ דניאל גנתון ברוך׃ משלם אביה
Chenadad filiis de Binnui : Azaniah filius Jesuah &, Levitæ Et .sacerdotes Isti .Semaiah, Bilghai, Mahaziah .Mijamin
9 8 מימן׃ מעזיה בלגי שמעיה אלה הכהנים׃ והלוים וישוע בן־אזניה בנוי מבני חנדד
, Zacchur .Chasabiah, Rechob, Micha .Chanan, Pelaiah, Chelitha, Hodijah, Sebaniah ; eorum fratres Et .Chadmiel
10 11 12 קדמיאל׃ ואחיהם שבניה הודיה קליטא פלאיה חנן׃ מיכא רחוב חשביה׃ זכור
, Bunni .Bani, Zatthu, Helam, Moab Pachath, Parhos, populi Capita .Beninu, Bani, Hodijah .Sebaniah, Serebiah
13 14 15 שרביה שבניה׃ הודיה בני בנינו׃ ראשי העם פרעש פחת מואב עילם זתוא בני׃ בני
.Besai, Chasum, Hodijah .Hazzur, Chizchijah, Ather. .Hadin, Bigvai, Adonijah .Bebai, Hazghad
16 17 18 עזגד בבי׃ אדניה בגוי עדין׃ אטר חזקיה עזור׃ הודיה חשם בצי׃
.Hamaiah, Chanan, Pelathiah .Jadduah, Sadoc, Mesezabel .Chezir, Mesullam, Magpihas .Nebai, Hanathoth, Chariph
20 19 22 21 חריף ענתות נובי׃ מגפיעש משלם חזיר׃ משיזבאל צדוק ידוע׃ פלטיה חנן עניה׃
.Hanan, Chanan, Achijah Et .Mahaseiah, Chasabnah, Rechum .Sobech, Pilcha, Halochesh .ChaTub, Chananiah, Hoseah
24 23 26 25 הושע חנניה חשוב׃ הלוחש פלחא שובק׃ רחום חשבנה מעשיה׃ ואחיה חנן ענן׃
divisus omnis &, Nethinim, cantores, janitores, Levitæ, sacerdotes, populi residuum Et .Bahanah, Charim, Malluch
28 27 מלוך חרם בענה׃ ושאר העם הכהנים הלוים השוערים המשררים הנתינים וכל־הנבדל
Apprehendentes .intelligens, sciens omnis ; eorum filiæ &, eorum filii, eorum uxores, Dei legem ad terrarum populis à
29 מעמי הארצות אל־תורת האלהים נשיהם בניהם ובנתיהם כל יודע מבין׃ מחזיקים
est data quæ, Dei lege in *ambulandum ad*, juramẽto *in* &, execratione *in* venientes &, eorum *illustres* suis fratribus *super*
על־אחיהם אדיריהם ובאים באלה ובשבועה ללכת בתורת האלהים אשר נתנה
.ej⁹ statuta &, ej⁹ judicia &, nostri Dei DOMINI præcepta universa *faciendũ ad &, custodiendũ ad* &, Dei servi Moseh *manu in*
ביד משה עבד־האלהים ולשמור ולעשות את־כל־מצות יהוה אדנינו ומשפטיו וחקיו׃
afferentibus terræ populis Et .nostris filiis acciperemus non eorum filias & ; terræ populis nostras filias daremus non quòd Et
31 30 ואשר לא־נתן בנתינו לעמי הארץ ואת־בנתיהם לא נקח לבנינו׃ ועמי הארץ המביאים
dimittemus & : *sanctitatis* die in &, sabbato in eis ab accipiemus non *vendendum ad* sabbati die in venale omne &, *acceptiones*
את־המקחות וכל־שבר ביום השבת למכור לא־נקח מהם בשבת וביום קדש ונטש
partem tertiam nos super dandum ad, præcepta nos super statuemus Et .manus universæ *portationẽ* & septimum annum
32 את־השנה השביעית ומשא כל־יד׃ והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלישית
, sabbatha *jugiter ascensionem* ad &, juge sacrificium & propositionis panem Ad .nostri Dei domus opus ad, anno in Sechel
33 השקל בשנה לעבדת בית אלהינו׃ ללחם המערכת ומנחת התמיד ולעולת התמיד השבתות
.nostri Dei domus opus omne &, Israel *super expiandum* ad, peccata ad &, sancta ad &, solennitates ad, Calendas
החדשים למועדים ולקדשים ולחטאות לכפר על־ישראל וכל מלאכת בית־אלהינו׃
domum per nostri Dei domum in *adferendum ad populus* &, Levitæ, sacerdotes, lignorum oblatione super *fecimus cadere* sortes Et
34 והגורלות הפלנו על־קרבן העצים הכהנים הלוים והעם להביא לבית אלהינו לבית־
.lege in scriptum sicut, nostri Dei DOMINI altare super *ardendum ad, anno in anno* determinata tempora per nostrorũ patrũ
אבתינו לעתים מזמנים שנה בשנה לבער על־מזבח יהוה אלהינו ככתוב בתורה׃
.DOMINI domum in, *anno in anno* arboris omnis fructus omnis primitiva &, nostræ terræ primitiva *adferendum ad* Et
35 ולהביא את־בכורי אדמתנו ובכורי כל־פרי כל־עץ שנה בשנה לבית יהוה׃
, nostrorum boum primogenita & : lege in scriptum sicut *nostri quadrupedis* &, nostrorum filiorum primogenita Et
36 ואת־בכרות בנינו ובהמתנו ככתוב בתורה ואת־בכורי בקרינו
.nostri Dei domo in ministrantibus sacerdotibus nostri Dei domum in *afferendum ad* nostrorum pecorum &
וצאנינו להביא לבית אלהינו לכהנים המשרתים בבית אלהינו׃

Versio VULG. LAT.

Et fruges ejus multiplicantur regib⁹, quos posuisti sup nos propter peccata nostra, et corporib⁹ nostris dominantur, & jumentis nostris secundùm voluntatẽ suam, & in tribulatione magna sumus. 37 Super omnib⁹ ergò his nosipsi percutimus fœdus, & scribimus, & signant principes nostri, Levitæ nostri, & Sacerdotes nostri. 38

CAP. X.

Signatores autẽ fuerunt, Nehemias, Athersatha filius Hachelai, & Sedecias, 1 Saraias, Azarias, Jeremias, 2 Phesshur, Amarias, Melchias, 3 Hatt⁹, Sebenia, Melluch, 4 Harem, Merimuth, Obdias, 5 Daniel, Genthon, Baruch, 6 Mosollam, Abia, Miamin, 7 Maazia, Belgai, Semeia : hi sacerdotes. 8 Porrò Levitæ, Josue fili⁹ Azaniæ, Bennui de filiis Henadad, Cedmihel, 9 Et fratres eorũ, Sebenia, Odaia, Celita, Phalaia, Hanan, 10 Micha, Rohob, Hasebia, 11 Zachur, Serehia, Sabania, 12 Odaia, Bani, Baninu. 13 Capita populi, Pharos, Phahathmoab, Ælam, Zethu, Bani, 14 Bonni, Azgad, Bethai, 15 Adonia, Begoai, Adin, 16 Ater, Hezecia, Azur, 17 Odaia, Hasum, Besai, 18 Hareph, Anathoth, Nebai, 19 Megphias, Mosollam, Hazir, 20 Mesizabel, Sadoc, Jeddua, 21 Pheltia, Hanan, Anaia, 22 Osee, Hanania, Hasub, 23 Alohes, Phalea, Sobec, 24 Rehum, Hasebna, Maasia, 25 Echaia, Hanan, Anan, 26 Melluch, Haran, Baana: 27 Et reliqui de populo, Sacerdotes, Levitæ, janitores, & cantores, Nathinæi, & omnes qui se separaverunt de populis terrarum ad legem Dei, uxores eorum, filii eorum, & filiæ eorum, Omnes qui poterant sapere 28 spondentes pro fratribus suis, optimates eorum, & qui veniebant ab pollicendum & jurandum ut ambularent in lege Dei, quam dederat in manu Moysi servi Dei, ut facerent & custodirent universa mandata Domini Dei nostri, & judicia ej⁹ & ceremonias ejus, 29 Et ut non daremus filias nostras populo terræ, & filias eorũ non acciperemus filiis nostris. 30 Populi quoque terræ, qui important venalia, & omnia ad usum, per diem sabbati ut vendant, non accipiemus ab eis in sabbato & in die sanctificato. Et dimittemus annum septimum, & exactionem universæ manûs. 31 Et statuemus super nos præcepta, ut demus tertiam partẽ sicli per annum ad opus domûs Dei nostri, 32 Ad panes propositionis, & ad sacrificium sempiternum, & in holocaustum sempiternum in sabbatis, in calendis, in solennitatibus, & in sanctificatis, & pro peccato: ut exoretur pro Israel, & in omnem usum domûs Dei nostri. 33 Sortes ergò misimus super oblationem lignorum, inter Sacerdotes, et Levitas, & populum, ut inferrentur in domum Dei nostri per domos patrum nostrorum, per tempora, à temporibus anni usque ad annum: ut arderent super altare Domini Dei nostri, sicut scriptum est in lege Moysi: 34 Et ut afferremus primogenita terræ nostræ, & primitiva universi fructûs omnis ligni, ab anno in annum, in domo Domini. 35 Et primitiva filiorum nostrorum, & pecorum nostrorum, sicut scriptum est in lege, & primitiva boum nostrorum, & ovium nostrarum, ut offerrentur in domo Dei nostri, Sacerdotibus qui ministrant in domo Dei nostri : 36

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

37 ܘܥܠܠܬܗ ܢܣܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܩܝܡܬ ܥܠܝܢ . ܡܛܠ ܚܛܗܝܢ . ܘܥܠ ܦܓܪܝܢ .
38 ܘܒܥܝܪܢ ܫܠܝܛܝܢ . ܘܥܠ ܟܠܗܝܢ ܐܝܟ ܨܒܝܢܗܘܢ . ܘܒܐܘܠܨܢܐ ܪܒܐ ܐܝܬܝܢ . * ܘܒܟܠܗܝܢ
ܗܠܝܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܩܝܡܝܢ ܒܫܪܪܐ . ܘܒܚܬܡܐ ܣܗܕܝܢ . ܩܫܝܫܝܢ . ܘܠܘܝܐ ܘܟܗܢܝܢ .
ܘܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܫܪܟܘ ܡܢܢ .

* ܦܘܠܓܐ * ܝ *

1 2 * ܢܚܡܝܐ ܩܫܝܫܐ ܒܪ ܚܢܢܝܐ ܪܫ ܟܗܢܐ . ܘܙܪܚܝܐ . * ܘܣܪܒܝܐ . ܥܙܪܝܐ . ܘܐܪܡܝܐ ܘܦܫܚܘܪ .
5 3 4 * ܘܐܡܪܝܐ ܘܡܠܟܝܐ . ܘܫܦܛܝܐ ܘܚܛܘܫ . * ܘܫܟܢܝܐ ܘܡܠܘܟ . ܘܫܟܘܡ . * ܘܥܙܡܘܬ .
6 7 ܘܥܒܕܝܐ . ܘܕܢܝܐܝܠ . * ܘܓܒܬܘܢ . ܘܒܪܘܟ . * ܘܡܫܠܡ . ܘܐܒܝܐ ܘܒܢܝܡܝܢ .
8 9 ܘܡܥܣܝܐ ܘܒܠܓܢ . * ܘܫܡܥܝܐ . ܗܠܝܢ ܟܗܢܐ . ܘܠܘܝܐ ܕܝܢ ܝܫܘܥ ܒܪ ܝܙܢܝܐ . ܘܒܢܝ
10 ܘܡܒܢܝ ܘܗܕܘܪ ܘܩܕܡܝܐ . * ܘܐܚܝܗܘܢ . ܘܫܟܢܝܐ . ܘܐܘܪܝܐ . ܘܩܠܛܝܐ . ܘܦܠܛܝܐ . ܘܚܢܢܝ .
12 11 ܘܡܝܟܐ . ܘܪܚܘܒ . ܘܚܫܒܝܐ . * ܘܙܟܘܪ . ܘܣܪܒܝܐ . ܘܫܟܢܝܐ . * ܘܗܘܕܝܐ . ܒܢܝ ܒܢܝ . * ܘܪܫܐ ܕܥܡܐ .
14 13 15 16 ܦܪܥܘܫ ܪܝܫܐ ܕܡܘܐܒ . ܥܝܠܡ . ܙܬܘܐ . * ܒܢܝ ܥܙܓܕ . ܘܒܢܝ ܐܕܘܢܝܐ . ܒܓܘܝ . ܥܕܘܢ .
18 17 ܐܛܪ . ܚܙܩܝܐ . ܥܙܘܪ . * ܐܘܪܝܐ . ܚܩܘܡ . ܒܣܝ . ܚܙܝܦ . ܥܢܬܘܬ . ܢܒܝ . ܡܦܓܥܫ .
20 19 ܡܫܠܡ . ܥܙܝܦ . * ܡܫܘܙܒܐܝܠ . ܨܕܘܩ . ܝܘܝܕܥ . ܦܠܛܝܐ . ܚܢܢܝ .
22 21 ܚܢܢܝܐ . ܗܘܫܥ . * ܚܢܢܝܐ . ܝܫܘܥ . ܗܠܘܫ . ܦܠܚܐ . ܫܒܘܩ . ܪܚܘܡ . ܚܫܒܝܐ .
24 23 * ܡܥܣܝܐ . ܐܚܝܐ . ܚܢܢܝ . ܥܢܢ . ܡܠܘܟ . ܚܘܪܡ . ܒܥܢܐ .
25 26 27 * ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ . ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ . ܬܪܥܐ ܘܡܫܡܫܢܐ . ܘܥܒܕܐ . ܘܟܠ ܕܦܪܫܘ ܢܦܫܗܘܢ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܬܪܘܬܐ
28 ܕܢܐܬܘܢ ܠܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ . ܗܢܘܢ ܘܢܫܝܗܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ ܘܒܢܬܗܘܢ . ܘܟܠ ܕܝܕܥ ܘܡܣܬܟܠ .
ܘܡܣܬܟܠܝܢ .

Nam proventus ejus accipiunt reges quos præposuisti nobis propter peccata nostra, & in corpora nostra jumentáque nostra ipsi pro voluntate sua dominantur, adeóq; in summa calamitate versamur. 37 In his tamen omnib⁹, cum fidelitate juram⁹, & de sigillo testantur seniores nostri, et Levitæ, atque sacerdotes nostri, et quotquot vivi supersunt è nobis : 38

CAP. X.

Nehemia *videlicet* presbiter filius Hananiæ princeps sacerdotum, et Zerahia, 1 Serabia, Azaria, Jeremia, Phashor, 2 Amaria, Melachia, 3 Sephatia, Hatus, Sechania, 4 Meluch, Sechom, Azemoth, 5 Ebaria, Daniel, Gebeton, Baruch, 6 Meslam, Abia, Benjamin, 7 Maasia, Belgan, 8 Semaia : isti sacerdotes. Levitæ verò ; 9 Jesus fili⁹ Jezaniæ, Bani, Mebni, Hador, & Cadmia : Item fratres eorũ; 10 Sechania, Uria, Kelatia, Phelatia, Hanani, 11 Micha, Rechob, Hesabia, 12 Zechor, Serabia, Sechania, Hodia, filii Bani. 13 Primores 14 populi ; Pharos princeps Moabi, Ilam, Zithæi, Filii Azgoris, & filii Adoniæ, 15 Baghuai, Addon. 16 Atar, Hezecia, Azor, 17 Uria, Hacom, Basi, 18 Huziph, Anathoth, 19 Nabi, Mapheghenes, Meslam, Aziphi, 20 Mesuzphael, Sadoc, Jojada, 21 Phelatia, Hanani, Anania, 22 Hosea, Hanania, Jesus, 23 Helos, Peania, Seboc, 24 Arhum, Hesabia, 25 Maasia, Ahia, 26 Hanani, Anan, Meloch, 27 Horam, Baana : 28 Reliquus demum populus, sacerdotes & Levitæ, janitores & ministri, servi, & omnes qui separaverant se à gentibus provinciarum ut venirent ad legem Domini ; tam ipsi quàm uxores, filii & filiæ eorum ; & quicunque notitiâ & intelligentiâ præditi erant,

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

37 Καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοὶ τοῖς βασιλεῦσιν οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, ϗ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, ϗ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν ὡς ἀρεστὸν αὐτοῖς, ϗ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν.
38 Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν, ϗ γράφομεν, ϗ ἐπισφραγίζουσιν (μ) ἄρχοντες ἡμῶν, Λευῖται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.

MS. A. (μ) πάντες ἄρχοντες

Et fructus ejus multi regibus, quos dedisti super nos in peccatis nostris, & super corpora nostra potestatem habent, & in pecoribus nostris, sicut placitum eis, & in tribulatione magna sumus. 37
Et in omnibus his nos disponimus fidem, & scribimus, & signant principes nostri, Levitæ nostri, sacerdotes nostri. 38

ΚΕΦ. ι'.

1 2 Καὶ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων Νεεμίας (α) ἀρτασασθὰ υἱὸς Ἀχαλία, ϗ Σεδεκίας Υἱὸς (β) Ἀραία, ϗ
3 4 5 Ἀζαρία, ϗ (γ) Ἱερεμία, Φασούρ, Ἀμαρία, Μελχία, Ἀττοὺς, Σεβανὶ, Μαλοὺχ, Ἰρὰμ, Μεραμὼθ, Ἀ-
6 7 8 βδία, Δανιὴλ, (†) Γανναθὼν, Βαροὺχ, Μεσουλὰμ, Ἀβία, Μιαμὶν, Μααζία, Βελγαῒ, Σαμαΐα· οὗτοι ἱερεῖς. Καὶ
9 10 οἱ Λευῖται, Ἰησοῦς υἱὸς Ἀζανία, Βαναίου ἀπὸ υἱῶν (δ) Ἡναδὰδ, Καδμιὴλ, Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, (ε) Σα-
11 12 βανία, Ὠδουΐα, Καλιτὰν, Φελία, Ἀνὰν, Μιχὰ, Ῥοὼβ, (ζ) Ἀσεβίας, Ζακχὼρ, Σαραβία, Σεβανία,
13 14 (η) Ὠδὲμ· υἱοὶ (θ) Βανουαὶ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, Φόρος, Φαὰθ Μωὰβ, Ἠλὰμ, (ι) Ζαθουΐα· υἱοὶ Βανὶ,
15 16 Ἀσγὰδ, Βηβαῒ, (κ) Ἀδανία, Βαγοῒ, Ἡδὶν, Ἀτὴρ, Ἐζεκία, Ἀζοὺρ, Ὠδουΐα, Ἡσὰμ, Βησὶ,
17 18 19 20 Ἀρὶφ, Ἀναθὼθ, Νωβαῒ, (λ) Μεγαφὴς, Μεσουλλὰμ, Ἡζὶρ, Μεσωζεβὴλ, Σαδδοὺκ, (μ) Ἰεδδούα, Φαλ-
21 22 τία, Ἀνὰν, Ἀναΐα, Ὠσηὲ, Ἀνανία, Ἀσοὺβ, (ν) Ἀλωὴς, Φαλαῒ, Σωβὴκ, (ξ) Ῥεοὺμ, (ο) Ἐσαβανὰ,
23 24 (π) Μαασία, Καὶ Ἀΐα, Αἰνὰν, (¨) Ἡνὰμ, Μαλοὺχ, (ρ) Ἡρὰμ, Βαανὰ, Καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ, οἱ
25 26 ἱερεῖς, (σ) οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροὶ, οἱ ᾄδοντες, οἱ Ναθινὶμ, ϗ πᾶς ὁ προσπορευόμενος (τ) ἀπὸ λαῶν
27 28 τῆς γῆς (υ) πρὸς νόμον τοῦ θεοῦ, γυναῖκες αὐτῶν, υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν· Πᾶς (φ)
29 ὁ εἰδὼς ϗ συνιῶν, ἐνίσχυον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς (χ) αὐτῶν, ϗ κατηράσαντο αὐτοὺς, ϗ εἰσήλθοσαν ἐν ἀρᾷ ϗ ἐν ὅρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ θεοῦ, ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ Μωυσῆ δούλου τοῦ θεοῦ, φυλάσσεσθαι
30 ϗ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου, (ψ) ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ, ϗ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, Καὶ τοῦ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς (ω) τοῖς γῆς, ϗ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ ληψόμεθα τοῖς υἱοῖς ἡ-
31 μῶν· Καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορασμοὺς ϗ πᾶσαν πρᾶσιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἀποδόσθαι, οὐκ ἀγορῶμεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ ϗ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ· ϗ ἀνήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδο-
32 μον, ϗ ἀπαίτησιν πάσης χειρός· Καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ (ϡ) διδρά-
33 χμου κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, Εἰς ἄρτους τοῦ προσώπου, ϗ (α) θυσίαν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ, ϗ εἰς ὁλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῶν σαββάτων, τῶν νουμηνιῶν, εἰς τὰς ἑορτὰς ϗ εἰς τὰ
34 ἅγια, ϗ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ, ϗ εἰς ἔργα οἴκου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται ϗ ὁ λαὸς, ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, εἰς (β) οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήρι-
35 ον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ· Καὶ ἐνέγκαι τὰ (γ) πρωτογεννήματα τῆς γῆς ἡμῶν,
36 ϗ (δ) πρωτογεννήματα καρποῦ παντὸς ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον κυρίου, Καὶ τὰ (ε) πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν ϗ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, ϗ τὰ (ζ) πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡμῶν ϗ (η) ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ θεοῦ ἡμῶν.

CAP. X.

Et super obsignantes, Neemias Artasastha filius Achalia, & Sedecias 1
Filius Aræa & Azaria, & Hieremia, Phasur, Amaria, Melchia, 2 3
Attus, Sebani, Maluch, Iram, Meramoth, Abdia, Daniel, Gannathon, 4 5 6
Baruch, Mesulam, Abia, Maamin, Maazia, Belgai, Samaia: hi sacer- 7 8
dotes. Et Levitæ, Jesus filius Azania, Baneu de filiis Enadad, Cad- 9
miel, Et fratres ejus, Sabania, Oduia, Calitan, Phelia, Anan, Mi- 10 11
cha, Roob, Asebias, Zacchor, Sarabia, Sebania, Odam: (a) filii 12 13
Banue Principes populi, Phoros, Phaathmoab, Elam, Zathuia, filii 14
Bani, Asgad, Bebai, Adania, Bagoi, Edin, Ater, Ezecia, 15 16
Azur, Oduia, Esam, Besi, Ariph, Anathoth, No- 17 18
bai, Megaphes, Mesullam, Ezir, Mesezebel, Saduc, Jeddua, 19 20
Phaltia, Anan, Anaia, Osee, Anania, Asub, Aloes, Phalai, Sobec, 21 22
Reum, Essabana, Maasia, Et Aia, Ænan, Hanam, Maluch, Eram, Ba- 23 24
ana, Et reliqui de populo: Sacerdotes, Levitæ, janitores, cantores, Na- 25 26
thinim, & (b) omnis accedens de populis terræ ad legem Dei, uxores 27 28
eorum, filii eorum, filiæ eorum: Omnis sciens, & intelligens (c) invalescebant super fratribus suis, & execratione adstringebant eos. Et ingressi sunt in execratione, & in juramento ambulandi in lege Dei, quæ data est in manu Moysi servi Dei, custodiendi & faciendi omnia mandata Domini, & judicia ejus, & præcepta ejus, 29
Et non dandi filias nostras populis terræ, & filias eorum non accipiemus filiis nostris, 30
Et populi terræ afferentes venalia, & omnem venditionem in die sabbati ad vendendum, non ememus ab eis in sabbato & in die sancta: (d) Et dimittemus annum septimum, & exactionem universæ manûs: 31
Et statuemus super nos mandata ad dandum super nos tertiam partem didrachmatis per annum in servitutem domûs Dei nostri, 32
In panes faciei, & sacrificium continuationis, & in holocaustum continuationis sabbatorum, Neomeniarum, in festivitates, & in sancta, & quæ pro peccato, ad depropitiandum pro Israel, & ad opera domûs Dei nostri. 33
Et sortes jecimus (e) de sorte portationis lignorum, sacerdotes, & Levitæ, & populus, ad afferendum in domum Dei nostri, in domum patriarum nostrarum, in tempora à temporibus, annum per annum, ad accendendum super altare Domini Dei nostri, sicut scriptum est in lege, 34
Et ad afferendum primitiva terræ nostræ, & primitiva fructûs omnis ligni annum per annum in domum Domini, 35
Et primogenita filiorum nostrorum, & pecorũ nostrorum, sicut scriptum est in lege, & primogenita boum nostrorum, & gregum nostrorum, ad afferendum in domum Dei nostri, sacerdotibus ministrantibus in domo Dei nostri. 36

MS. A. (α) υἱὸς Ἀχαλία, (β) Σαραία, (γ) Ἰερμία, (†) Γαανναθὼν, (δ) Ἡνηδὰδ, (ε) Σεβανία, (ζ) Ἐσεβίας, (η) Ὠδουα· (θ) Βανουαιαῒ (ι) Ζαθθουΐα· (κ) Ἀαναδ, (λ) Μαγαφὴς, Μεσουλὰμ, (μ) Ἰεδδοὺκ, (ν) Ἀλὼ, (ξ) Ῥαοὺμ, (ο) Ἐσαβανὰ, (π) Μαλησία, (¨) Ἡνὰν, (ρ) Ῥεοὺμ, Βαανὰ, (σ) ϗ οἱ (τ) ἀπὸ τοῦ λαοῦ (υ) πρὸς τὸν νόμον (φ) ὁ εἴδων (χ) ἑαυτῶν, (ψ) ϗ κρίματα αὐτοῦ, Καὶ τοῦ μὴ δοῦναι (ω) τῆς γῆς, (ϡ) διδράγμου (α) θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ, (β) οἴκοις πατριῶν (γ) πρωτογεννήματα (δ) πρωτογεννήματα (ε) πρωτότοκα (ζ) πρωτότοκα (η) ποιμνημίων

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

37 * لِيَسْتَغِلَّ غَلَّاتِهَا ٱلْمُلُوكُ ٱلَّذِي سَلَّطْتَ عَلَيْنَا مِنْ اَجْلِ خَطَايَانَا * وَهُمْ اَيْضًا
38 مُسَلَّطُونَ عَلَي اَجْسَادِنَا وَبَهَايِمِنَا كَاِرَادَتِهِمْ * وَنَحْنُ فِي ضِيقٍ عَظِيمٍ * وَهٰذَا نُقْسِمُ
بِٱلْحَقِّ وَنَشْهَدُ عَلَى طَقْسِ وَنَامُوسِ مَشَايِخِنَا وَٱللَّاوِيِّينَ وَٱلْاَحْبَارِ وَكُلِّ ٱلَّذِينَ حَوَالَيْكَ *

* اَلْفَصْلُ ٱلْعَاشِرُ *

1 * اَلشَّيْخُ نَحْمِيَا اَبْنُ حَانَانِيَا رَاْسُ ٱلْاَحْبَارِ * وَزَرْحَايَا * وَسَرَايَا * وَعَزْرِيَا * وَاِرْمِيَا * وَفَحْسُورُ *
2
3 وَبَقِيَّهُ جَمَاعَتِهِمْ *

Ad hoc ut proventus ejus percipiant reges quos præposuisti nobis propter peccata nostra: & ipsi quoque dominantur corporibus & jumentis nostris pro voluntate sua, & nos in angustia magna sumus. 37
Attamen juramus cum veritate, & testamur juxta morem ac legem seniorum nostrorum, & Levitarum atque sacerdotum, & omnium eorum qui circa te sunt: 38

CAP. X.

Senior Nehemia filius Hananiæ princeps sacerdotum, & Zerahia, Saraia, Azria, Jeremia, Phahsor, & reliqua congregatio eorum. 1 2 3

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

29 *ܘܡܬܚܝܠܝܢ ܗܘܘ ܥܠ ܐܚܝܗܘܢ. ܘܥܠ ܩܪܝܒܝܗܘܢ. ܘܥܐܠܝܢ ܒܡܘܡܬܐ ܘܒܩܝܡܐ. ܠܡܗܠܟܘ
ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ: ܕܝܗܒ ܒܐܝܕ ܡܘܫܐ ܥܒܕܗ ܕܡܪܝܐ: ܘܠܡܛܪ ܘܠܡܥܒܕ ܟܠܗܘܢ
30 ܦܘܩܕܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ ܡܪܢ. ܘܕܝܢܘܗܝ ܘܢܡܘܣܘܗܝ. * ܘܕܠܐ ܢܬܠ ܒܢܬܢ ܠܥܡܡܐ
31 ܕܐܪܥܐ. ܘܒܢܬܗܘܢ. ܠܐ ܢܣܒ ܠܒܢܝܢ. * ܘܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܕܡܝܬܝܢ. ܠܐ ܢܣܒ ܡܢܗܘܢ. ܘܟܠ
ܕܡܘܓܪ ܒܥܝܪܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܐܓܪܐ ܠܐ ܢܣܒ. ܘܡܘܒܠܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ ܠܐ ܢܫܩܘܠ.
ܡܛܠ ܕܩܕܝܫ ܗܘ. ܘܢܫܒܘܩ ܟܠ ܡܕܡ ܕܚܝܒܝܢ ܠܢ. ܘܚܢܢ ܒܫܢܬܐ ܫܒܝܥܝܬܐ ܢܫܒܘܩ.
32 * ܘܐܩܝܡܢ ܥܠܝܢ ܦܘܩܕܢܐ. ܕܢܗܘܐ ܝܗܒܝܢ ܬܘܠܬܗ ܕܐܣܬܪܐ ܒܫܒܬܐ. ܠܦܘܠܚܢܐ
33 ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. * ܠܠܚܡܐ ܕܦܘܪܫܢܐ. ܠܩܘܪܒܢܐ ܐܡܝܢܐ. ܘܠܝܩܕܐ ܐܡܝܢܐ ܕܫܒܬܐ
ܘܕܪܝܫ ܝܪܚܐ. ܘܕܥܐܕܐ. ܘܕܡܩܕܫܐ ܘܕܚܘܣܝܐ ܕܚܛܗܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܘܠܟܠܗ ܥܒܕܐ
34 ܕܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. * ܘܦܣܐ ܐܪܡܝܘ ܥܠ ܩܘܪܒܢܐ ܕܩܝܣܐ. ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܥܡܐ:
35 ܠܡܥܠܘ ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ. * ܠܡܥܠܘ
36 ܪܫܝܬܐ ܕܐܪܥܢ. ܘܪܫܝܬܐ ܕܟܠ ܦܐܪܐ. ܕܟܠ ܐܝܠܢ ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܠܡܥܠܘ
ܠܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܒܘܟܪܐ ܕܒܢܝܢ ܘܕܒܥܝܪܢ. ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ.
ܘܒܘܟܪܐ ܕܬܘܪܝܢ ܘܕܥܢܢ.

Et potentiores erant fratribus & propinquis suis: subibant juramentum et fœdus ambulandi in lege Domini quam tradiderat per Mosen servum Dñi, & observandi atque perficiendi omnia præcepta Domini, Domini nostri, judiciaq; ejus, & leges ejus: 29
Et nos non daturos filias nostras populis terræ, neque filias eorum ducturos pro filiis nostris: 30
A populis terræ *merces* afferentibus non accepturos: quicunque jumentum locaverit die sabbathi, mercedem non accepturum: onus die sabbathi non portaturum, eò quòd sanctum sit: remissuros quicquid nobis debetur, & nos anno septimo remissuros. 31
Præterea, inviolabilia imposuimus nobis præcepta, daturos nos tertiam partem statêris quolibet sabbatho, pro opere domûs Dei nostri. 32
Pro pane separationis, pro sacrificio jugi, pro assiduo holocausto sabbathorum, Kalendarum, solennitatum, Sanctuariorum, & indulgentiæ peccatorũ Israelis, deniq; pro toto opere domûs Dei nostri. 33
Item sortes jecerunt de oblatione lignorum, sacerdotes, Levitæ ac populus; ut afferrent in domum Domini Dei nostri, quemadmodum scriptum est in libro legis. 34
Afferendas *statuimus* primitias terræ nostræ & primitias omnis fructûs *cujuscunque* arboris, singulis annis. 35
Afferenda in domum Domini primogenita filiorum nostrorum & jumentorum nostrorum, sicut scriptum est in lege Domini: & primogenita boum pecudumque nostrarum. 36

נחמיה : יא

cubicula ad ſacerdotib° afferem° *recentis* olei & , *muſti* , *ligni* omnis fructus &,noſtrarū *elevationum* &,noſtrarū *maſſarum initium* Et
37 ואת־ראשית עריסתינו ותרומתינו ופרי כל־עץ תירוש ויצהר נביא לכהנים אל־לשכות
ſacerdos erit Et .noſtrorū operū urbibus omnib° in decimas *accipientes* Levitæ *ipſi* & :Levitis noſtræ terræ decimam &,noſtri Dei domus
38 בית־אלהינו ומעשר אדמתנו ללוים והם הלוים המעשרים בכל ערי עבדתנו׃ והיה הכהן
domū in cubicula ad noſtri Dei domo in decimæ decimam *facient aſcendere* Levitæ & *:Levitas decimando in*,Levitis cum Aharon fili°
בן־אהרן עם־הלוים בעשר הלוים והלוים יעלו את־מעשר המעשר לבית אלהינו אל־הלשכות לבית
: *recentis* olei & , *muſti* , frumenti oblationem Levi filii & , Iſrael filii deferent cubicula ad Quia .theſauri
39 האוצר׃ כי אל־הלשכות יביאו בני־ישראל ובני הלוי את־תרומת הדגן התירוש והיצהר
.noſtri Dei domum dimittemus non & : cantores & , janitores & , miniſtrantes ſacerdotes & ,ſanctuarii vaſa ibi &
ושם כלי המקדש והכהנים המשרתים והשוערים והמשררים ולא נעזב את־בית אלהינו׃

CAP. XI. יא

decem è unum *adducendum ad* , ſortes *fecerunt cadere* populi reſiduum & : Jeruſalaim in populi principes habitaverunt Et
1 וישבו שרי־העם בירושלם ושאר העם הפילו גורלות להביא אחד מן־העשרה
viris omnibus ,populus benedixerunt Et .civitatibus in *manus* novem & *: ſanctitatis* civitate Jeruſalaim in habitandum ad
2 לשבת בירושלם עיר הקדש ותשע הידות בערים׃ ויברכו העם לכל האנשים
habitaverūt,Jehudah urbib° in &,Jeruſalaim in habitaverūt qui ,provinciæ *capita* iſti Et .Jeruſalaim in habitandū ad ſpontaneis
3 המתנדבים לשבת בירושלם׃ ואלה ראשי המדינה אשר ישבו בירושלם ובערי יהודה ישבו
Jeruſalaim in Et .Selomoh ſervorū filii & ,Nethinim & Levitæ & , ſacerdotes *Iſrael* , ſuis urbibus in ſua poſſeſſione in *vir*
4 איש באחזתו בעריהם ישראל הכהנים והלוים והנתינים ובני עבדי שלמה׃ ובירושלם
Amariah filii Zechariah filii Huzzijah filius Hathaiah , Jehudah filiis De .Binjamin filiis de & ,Jehudah filiis de habitaverunt
ישבו מבני יהודה ומבני בנימן מבני יהודה עתיה בן־עזיה בן־זכריה בן־אמריה
, Hadaiah filii Chazaiah filii ,chozeh-Chol filii Baruch filius Mahaſeiah Et .Pares filiis de , Mahalalel filii Sephatiah filii
5 בן־שפטיה בן־מהללאל מבני־פרץ׃ ומעשיה בן־ברוך בן־כל־חזה בן־חזיה בן־עדיה
octo & ſexaginta quadringenti , Jeruſalaim in *habitantes* Peres filii Omnes .Haſiloni filii , Zechariah filii , Jojarib filii
6 בן־יויריב בן־זכריה בן־השלני׃ כל־בני־פרץ הישבים בירושלם ארבע מאות ששים ושמנה
, Mahaſeiah filii ,Cholaiah filii , Pedaiah filii , Johed filii , Meſullam filius Sallu : Binjamin filii iſti Et .*virtutis* viri
7 אנשי־חיל׃ ואלה בני בנימן סלא בן־משלם בן־יועד בן־פדיה בן־קוליה בן־מעשיה
filius Joel Et .octo & viginti nongenti , Sallai , Ghabbai eum poſt Et .Jeſahjah filii Itthiel filii
8 בן־איתיאל בן־ישעיה׃ ואחריו גבי סלי תשע מאות עשרים ושמנה׃ ויואל בן־
9 Jedaiah ; ſacerdotibus De .ſecundus civitatem ſuper Senuah filius Jehudah & : eos ſuper præpoſitus Zichri
10 זכרי פקיד עליהם ויהודה בן־הסנואה על־העיר משנה׃ מן־הכהנים ידעיה
Achitub filii , Meraioth filii , Sadoch filii , Meſullam filii , Chilchijah *filius* Seraiah .Jachin , Jojarib filius
11 בן־יויריב יכין׃ שריה בן־חלקיה בן־משלם בן־צדוק בן־מריות בן־אחיטוב
Hadaiah & : duo & viginti octingenti , domo in opus facientes eorum fratres Et .Dei domus *dux*
12 נגד בית האלהים׃ ואחיהם עשי המלאכה לבית שמנה מאות עשרים ושנים ועדיה
capita ejus fratres Et .Malchijah filii , Paſchur filii , Zechariah filii , Amſi filii , Pelaliah filii , Jerocham filius
13 בן־ירחם בן־פלליה בן־אמצי בן־זכריה בן־פשחור בן־מלכיה׃ ואחיו ראשים
.Immer filii , Meſillemoth filii , Achzai filii , Hazarel filius Hamaſſai & : duo & quadraginta ducenti , patrum
לאבות מאתים ארבעים ושנים ועמשסי בן־עזראל בן־אחזי בן־משלמות בן־אמר׃
14 de Et .Haghedolim filius Zabdiel , eos ſuper præpoſitus Et .octo & viginti centum , robore potentes eorum fratres Et
15 ואחיהם גברי חיל מאה עשרים ושמנה ופקיד עליהם זבדיאל בן־הגדולים׃ ומן־
extrinſecum opus ſuper Joſabad & Sabbethai Et .Buni filii , Chaſabiah filii Hazricham filii Chaſſub filius Semahiah , Levitis
16 הלוים שמעיה בן־חשוב בן־עזריקם בן־חשביה בן־בוני׃ ושבתי ויוזבד על־המלאכה החיצנה
confitebatur *initii caput* Aſaph filii Zabdi filii Micha filius Matthaniah Et .Levitarum *capitibus* de , Dei domus
17 לבית האלהים מראשי הלוים׃ ומתניה בן־מיכא בן־זבדי בן־אסף ראש התחלה יהודה
Levitæ Omnes .Jeduthun filii , Ghalal filii Sammuah filius Habda & : ej° fratribus de ſecundus Bacbuchia & ,oratione in
18 לתפלה ובקבקיה משנה מאחיו ועבדא בן־שמוע בן־גלל בן־ידיתון׃ כל־הלוים
, portis in *cuſtodientes* eorum fratres & ,Talmon ,Hacchub ,janitores Et .quatuor & octoginta ducenti , *ſanctitatis* civitate in
19 בעיר הקדש מאתים שמנים וארבעה׃ והשוערים עקוב טלמון ואחיהם השמרים בשערים
.ſua hæreditate in *vir* , Jehudah civitatibus omnibus in Levitæ ſacerdotes Iſrael reſiduum Et .duo & ſeptuaginta centum
20 מאה שבעים ושנים׃ ושאר ישראל הכהנים הלוים בכל־ערי יהודה איש בנחלתו׃
filii , Bani filius Huzzi ,Jeruſalaim in Levitarum præpoſitus Et .Nethinim ſuper Ghiſpa & ,Sicha &,*alto loco in habitantes* Nethinim Et
21 והנתינים ישבים בעפל וציחא וגשפא על־הנתינים׃ ופקיד הלוים בירושלם עזי בן־בני בן־
22 regis præceptum Quia .Dei domus *opificii regione è* cantores Aſaph filiis de ; Micha filii Mathaniah filii ,Chaſabiah
23 חשביה בן־מתניה בן־מיכא מבני אסף המשררים לנגד מלאכת בית־האלהים׃ כי־מצות המלך
.*ſuo die in diei verbum* cantores ſuper *fidelitas* & ,eos ſuper
עליהם ואמנה על־המשררים דבר־יום ביומו׃

Verſio VULG. LAT.

Et primitias ciborum noſtrorum, & libaminum noſtro- 37
rum, & poma omnis ligni, vindemiæ quoque & olei,
afferemus Sacerdotibus ad gazophylacium Dei noſtri, &
decimam partem terræ noſtræ Levitis. Ipſi Levitæ deci-
mas accipient ex omnibus civitatibus operum noſtro-
rum. Erit autem Sacerdos filius Aaron cum Levitis in 38
decimis Levitarum, & Levitæ offerent decimam partem
decimæ ſuæ in domo Dei noſtri, ad gazophylacium in
domum theſauri. Ad gazophylacium enim deporta- 39
bunt filii Iſrael, & filii Levi, primitias frumenti, vini, &
olei : & ibi erunt vaſa ſanctificata, & Sacerdotes, & can-
tores, & janitores, & miniſtri, & non dimittemus do-
mum Dei noſtri.

CAP. XI.

HAbitaverunt autem principes populi in Jeruſalem : 1
reliqua verò plebs miſit ſortem,ut tollerent unam partem
de decem, qui habitaturi eſſent in Jeruſalem civitate ſan-
ctâ, novem verò partes in civitatibus. Benedixit au- 2
tem populus omnibus viris qui ſe ſpontè obtulerant ut
habitarent in Jeruſalem. Hi ſunt itaque principes pro- 3
vinciæ, qui habitaverunt in Jeruſalem, & in civitatibus
Juda. Habitavit autem unuſquiſque in poſſeſſione ſua,
in urbibus ſuis, Iſrael, Sacerdotes, Levitæ, Nathinæi, &
filii ſervorum Salomonis. Et in Jeruſalem habitave- 4
runt de filiis Juda, & de filiis Benjamin : de filiis Juda,
Athaias filius Aziam, filii Zachariæ, filii Amariæ, filii
Zaphatiæ, filii Malaleel : de filiis Phares, Maaſia fili- 5
us Baruch, filius Cholhoza, filius Hazia, filius Adaia, fi-
lius Joiarib, filius Zachariæ, filius Silonitis : Omnes 6
hi filii Phares, qui habitaverunt in Jeruſalem, quadrin-
genti ſexagintaocto viri fortes. Hi ſunt autem filii 7
Benjamin : Sellum filius Moſollam, filius Joed, filius
Phadaia, filius Colaia, filius Maſia, filius Etheel, filius
Iſaia, Et poſt eum Gebbai, Sellai, nongenti viginti- 8
octo, Et Joel filius Zechri præpoſitus eorum, & Judas 9
filius Senua ſuper civitatem ſecundus. Et de Sacerdo- 10
tibus, Idaia filius Joarib, Jachin, Saraia filius Helciæ, 11
filius Moſollam, filius Sadoc, filius Meraioth, filius A-
chitob princeps domûs Dei, Et fratres eorum facien- 12
tes opera templi : octingenti vigintiduo. Et Adaia fili-
us Jeroham, filius Phelelia, filius Amſi, filius Zachariæ,
filius Pheſhur, filius Melchiæ, Et fratres ejus princi- 13
pes patrum : ducenti quadragintaduo. Et Amaſſai fili-
us Azreel, filius Ahazi, filius Moſollamoth, filius Em-
mer, Et fratres eorum potentes nimis : centum vigin- 14
tiocto, & præpoſitus eorum Zabdiel filius potentium.
Et de Levitis Semeia filius Haſub, filius Azaricam, filius 15
Haſabia, filius Boni, Et Sabathai & Jozabed, ſuper o- 16
mnia opera, quæ erant forinſecùs in domo Dei, à prin-
cipibus Levitarum. Et Mathania filius Micha, filius Ze- 17
bedei, filius Aſaph, princeps ad laudandum & ad con-
fitendum in oratione, & Becbecia ſecundus de fratribus
ejus, & Abda filius Samua, filius Galal, filius Idithun :
Omnes Levitæ in civitate ſancta ducenti octogintaqua- 18
tuor. Et janitores, Accub, Telmon, & fratres eorum, 19
qui cuſtodiebant oſtia : centum ſeptuagintaduo. Et re- 20
liqui ex Iſrael Sacerdotes & Levitæ in univerſis civitati-
bus Juda, unuſquiſque in poſſeſſione ſua. Et Nathinæi, 21
qui habitabant in Ophel, & Siaha, & Gaſpha de Nathi-
næis. Et epiſcopus Levitarum in Jeruſalem, Azzi filius 22
Bani, filius Haſabiæ, filius Mathaniæ, filius Michæ. De fi-
liis Aſaph, cantores in miniſterio domûs Dei. Præce- 23
ptum quippe regis ſuper eos erat, & ordo in cantoribus
per dies ſingulos,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

37 * ܠܒܝܬܗ ܕܐܠܗܢ ܠܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܒܒܝܬܗ ܕܐܠܗܢ. ܪܫܝܬܐ ܕܠܝܫܬܢ
ܘܕܐܕܪܝܢ ܘܦܐܪܐ ܕܟܠ ܐܝܠܢܝܢ. ܘܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ ܢܬܠ ܠܟܗܢܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܐܠܗܢ.
ܘܡܥܣܪ ܡܢ ܚܩܠܬܐ ܕܝܠܢ ܢܬܠ ܠܠܘܝܐ. ܘܗܢܘܢ ܠܘܝܐ ܢܗܘܘܢ ܢܣܒܝܢ ܡܥܣܪܐ
38 ܡܢ ܟܠ ܩܘܪܝܐ ܕܦܘܠܚܢܢ. * ܘܢܗܘܐ ܟܗܢܐ ܒܪ ܐܗܪܘܢ. ܥܡ ܠܘܝܐ ܒܡܥܣܪܝܗܘܢ.
ܘܠܘܝܐ ܢܣܩܘܢ ܚܕ ܡܢ ܥܣܪܐ. ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ. ܠܒܝܬ ܡܩܦܐ. ܘܠܒܝܬ ܓܙܐ.
39 * ܡܛܠ ܕܠܒܝܬ ܡܩܦܐ ܢܝܬܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܒܢܝ ܠܘܝ. ܪܫܝܬܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ
ܘܕܡܫܚܐ. ܬܡܢ ܡܐܢܝ ܡܩܕܫܐ. ܘܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ. ܘܬܪܥܐ ܘܢܛܘܪܐ. ܠܐ ܢܫܒܩܘܢ
ܠܒܝܬܐ ܕܐܠܗܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܐ *

1 * ܘܝܬܒܘ ܩܫܝܫܐ ܕܥܡܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܫܪܟܐ ܕܥܡܐ ܪܡܘ ܦܣܐ ܠܡܝܬܝܘ ܚܕ
ܡܢ ܥܣܪܐ ܕܢܬܒܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ ܩܕܝܫܬܐ. ܘܬܫܥ ܡܢܘܬܐ ܢܗܘܘܢ
2 ܒܩܘܪܝܐ. * ܘܒܪܟܘ ܥܡܐ ܠܟܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܐܝܠܝܢ ܕܨܒܘ ܡܢ ܨܒܝܢܗܘܢ ܠܡܬܒ
3 ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܗܠܝܢ ܪܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܝܬܒܘ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܩܘܪܝܐ ܕܝܗܘܕܐ.
ܘܝܬܒܘ ܐܢܫ ܒܝܪܬܘܬܗ ܒܩܘܪܝܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܘܥܡܐ. ܘܒܢܝ
4 ܥܒܕܘܗܝ ܕܫܠܝܡܘܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܡܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ. ܘܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܡܢ ܒܢܝ
ܝܗܘܕܐ. ܢܬܢܝܐ ܒܪ ܥܘܙܝܐ. ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܐܡܪܝܐ. ܒܪ ܫܦܛܝܐ. ܒܪ ܡܗܠܠܐܝܠ.

* Afferendas in domum Dei noſtri ad ſacerdo- 37
tes miniſtrantes in domo Dei noſtri, primitias
maſſarum noſtrarum & arearum noſtrarum et
fructuum omnium arborum noſtrarum : &
vinum oleúmque nos daturos ſacerdotibus
miniſtrantibus coram Deo noſtro. Decimas
agrorum noſtrorum daturos Levitis, eoſdém-
que Levitas decimas accepturos ab omnibus
ruribus culturæ noſtræ : Et ſacerdotem fi- 38
lium Aharonis affuturum cum Levitis tempo-
re decimarum ſuarum : & Levitas illaturos
unum è decem in domum Dei noſtri, in cel-
las & in ærarium: (Nam in cellas afferre de- 39
bent Iſraelitæ & Levitæ primitias frumenti,
vini, & olei ; ubi ſunt vaſa Sanctuarii : ut ita
ſacerdotes ac Levitæ, janitores atque cuſto-
des, non deſerant domum Dei noſtri :)

CAP. XI.

SEniores populi ſeſſuros in Jeruſalem : & 1
reliquum populum ſortes jacturos, ut addu-
cerent unum è denis hominibus ad habitan-
dum in Jeruſalem urbe ſacroſancta, novem
autem partes manerent in civitatibus. In- 2
ſuper benedixerunt populus omnibus illis ho-
minibus qui ſponte vellent reſidere in Jeru-
ſalem. Porrò hi ſunt primarii urbis qui ha- 3
bitaverunt in Jeruſalem & in civitatibus Ju-
dæ: & habitaverūt quiſque in hæreditate ſua
in civitatibus Iſraelis, ſacerdotes, Levitæ, &
populus ; filii autem ſervorum Salomonis in
Jeruſalem, Et ex filiis Judæ, & ex filiis Ben- 4
jamin. Ex filiis Judæ, Nethania filius Uziæ, fi-
lii Zechariæ, filii Amariæ, filii Sephatiæ, filii
Mahlalaelis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

37 Καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν, ϗ τὸν καρπὸν παντὸς ξύλου, οἴνου, ϗ ἐλαίου, οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν (θ) εἰς τὸ γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ θεοῦ, ϗ δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις· ϗ αὐτοὶ οἱ Λευῖται δεκατοῦντες ἐν πά-
38 σαις πόλεσι δουλείας ἡμῶν. Καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν μετὰ τοῦ Λευίτου ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου, ϗ οἱ Λευῖ-
39 ται ἀνοίσουσι τὴν δεκάτην τῆς (ι) δεκάδος εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. Ὅτι εἰς τοὺς θησαυροὺς εἰσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ϗ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, ϗ τοῦ οἴνου, ϗ τοῦ ἐλαίου, ϗ ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια, (κ) ϗ οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ λειτουργοὶ ϗ οἱ πυλωροὶ ϗ οἱ ᾄδοντες· ϗ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν (λ) οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Et primitias frumentorum noſtrorum, & fructum omnis ligni, vini, & 37
olei afferemus ſacerdotibus in gazophylacium domûs Dei, & decimam
terræ noſtræ Levitis: & ipſi Levitæ decimas accipientes in omnibus ci-
vitatibus ſervitutis noſtræ. Et erit ſacerdos filius Aaron cum Levita in 38
decima Levitæ: & Levitæ offerent decimam decimæ in domum Dei
noſtri, in gazophylacia in domum Dei. Quoniam in theſauros inferent 39
filii Iſrael, & filii Levi primitias frumenti, & vini, & olei, & ibi va-
ſa ſancta, & ſacerdotes, & miniſtri, & janitores, & cantores: & non
derelinquemus domum Dei noſtri.

MS. A. (θ) εἰς τὸ γα * μῶν τοῖς Λευίταις· (ι) δεκάτης (κ) ϗ οἱ ἱερεῖς, οἱ λιτουργοὶ (λ) οἶκον κυρίου θεοῦ

ΚΕΦ. ια΄.

1 ΚΑὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ (α) ἐβάλοσαν κλήρους ἐνέγκαι ἕ-
2 να ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει τῇ ἁγίᾳ, ϗ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πόλεσι. Καὶ εὐλόγησεν ὁ
3 λαὸς τοὺς πάντας ἄνδρας τοὺς ἑκουσιαζομένους καθίσαι ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας οἳ
ἐκάθισαν ἐν Ἱερουσαλὴμ ϗ ἐν πόλεσιν Ἰούδα· ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν κατασχέσει αὐτοῦ ἐν πόλεσιν αὐτῶν Ἰσραήλ, οἱ
4 ἱερεῖς, ϗ οἱ Λευῖται, ϗ οἱ Ναθιναῖοι, ϗ οἱ υἱοὶ δούλων Σαλωμών· Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισαν ἀπὸ υἱῶν Ἰ-
ούδα, ϗ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμίν. ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, (β) Ἀθαΐα υἱὸς (γ) Ἀζία, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Σαμαρία, υἱὸς
5 Σαφατία, υἱὸς Μαλελεήλ· ϗ (ͨ) ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές, Καὶ Μαασία υἱὸς Βαρούχ, υἱὸς Χαλαζά, υἱὸς Ὀζία, υἱὸς
6 (δ) Ἀδαΐα, υἱὸς (ε) Ἰωαρίβ, υἱὸς Ζαχαρίου, υἱὸς τοῦ (ζ) Σηλωνί. Πάντες υἱοὶ Φαρὲς οἱ καθήμενοι ἐν Ἱερου-
7 σαλήμ, τετρακόσιοι ἑξηκονταοκτὼ ἄνδρες δυνάμεως. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βενιαμίν, Σηλὼ υἱὸς Μεσουλάμ, υἱὸς Ἰ-
8 ωάδ, υἱὸς Φαδαΐα, υἱὸς Κωλεΐα, υἱὸς Μαασίου, υἱὸς (η) Ἐθιήλ, υἱὸς (ᶾ) Ἰεσία, Καὶ ὀπίσω αὐτοῦ (θ) Γηβὲ, Ση-
9 λὶ, ἐννακόσιοι εἰκοσιοκτώ. Καὶ Ἰωὴλ υἱὸς Ζεχρὶ ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτούς· (ι) ϗ Ἰούδα υἱὸς Ἀσανὰ ἀπὸ τῆς πό-
10 11 λεως, δεύτερος. Ἀπὸ τῶν ἱερέων· ϗ Ἰαδία υἱὸς (κ) Ἰωαρίβ, Ἰαχὶν, Σαραία υἱὸς Ἑλχία, υἱὸς Μεσου-
12 λὰμ, υἱὸς Σαδδοὺκ, υἱὸς Μαριὼθ, υἱὸς (λ) Αἰτὼθ ἀπέναντι οἴκου τοῦ θεοῦ. (ͩ) Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔρ-
γον τοῦ οἴκου, ὀκτακόσιοι εἰκοσιδύο. ϗ Ἀδαΐα υἱὸς Ἱεροάμ, υἱοῦ (μ) Φαλαλία, υἱοῦ Ἀμασὶ, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς
13 (ν) Φασοὺρ, υἱὸς Μελχία, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες πατριῶν, διακόσιοι (ς) τεσσαρακονταδύο. ϗ (ξ) Ἀμασία
14 υἱὸς (ο) Ἐσδριὴλ, υἱοῦ Μεσαριμὶθ, υἱοῦ Ἐμμὴρ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δυνατοὶ παρατάξεως, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ·
15 17 (π) ϗ ἐπίσκοπος Βαδιὴλ υἱὸς τῶν μεγάλων. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς (ρ) Ἐσρικὰμ, Ματθανίας
18 19 υἱὸς Μιχὰ, ϗ Ἰωβὴβ υἱὸς Σαμουΐ, Διακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες. Καὶ οἱ πυλωροὶ, Ἀκοὺβ, Τελαμὶν, ϗ
22 οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. Καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν υἱὸς (σ) Βανὶ, υἱὸς Ὀζὶ, υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς
23 Μιχά. ἀπὸ υἱῶν Ἀσὰφ τῶν ᾀδόντων ἀπέναντι ἔργου οἴκου τοῦ θεοῦ· Ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως εἰς αὐτούς.

CAP. XI.

ET ſederunt principes populi in Hieruſalem. Et reliqui de populo mi- 1
ſerunt ſortes ad adducendum unum è decem ad ſedendum in Hieruſalem
civitate ſancta, & novem partes in civitatibus. Et benedixit populus 2
omnes viros ſponte ſe offerentes ad ſedendum in Hieruſalem. Et hi prin- 3
cipes provinciæ, qui ſederunt in Hieruſalem, & in civitatibus Juda:
ſederunt vir in poſſeſſione ſua in civitatibus ſuis Iſrael, ſacerdotes, et Le-
vitæ, & Nathinæi, et filii ſervorum Salomon. Et in Hieruſalem ſede- 4
runt de filiis Juda, & de filiis Benjamin: de filiis Juda, Athaia (a) fi-
lius Aza, filius Zacharia, filius Samaria, filius Saphatia, filius Malele-
el: (b) Et de filiis Phares, Et Maaſia filius Baruch, filius Chalaza, filius 5
Ozia, filius Adaia, filius Joarib, filius Zachariæ, filius Seloni: Omnes 6
filii Phares ſedentes in Hieruſalem, quadringenti ſexaginta octo viri
virtutis. Et hi filii Benjamin, Selo filius Meſulam, filius Joad, filius 7
Phadaia, filius Coleia, filius Maaſiæ, filius Ethiel, filius Jeſia, Et poſt 8
eum, Gebe, Seli, nongenti viginti octo. Et Joel filius Zechri viſitator 9
ſuper eos. Et Juda filius Aſana (c) de civitate ſecundus. De ſacerdo- 10
tibus: & Iadia, filius Joarib, Jachin, Saraia filius Elchia, filius Meſu- 11
lam, filius Sadduc, filius Marioth, filius (d) Aetoth ante domum Dei:
Et fratres eorum facientes opus domûs, octingenti viginti duo. Et Adaia 12
filius Hieroam, filii Phalalia, filii Amaſi, filius Zacharia, filius Phaſ-
ſur, filius Melchia, Et fratres ejus principes patriarum, ducenti qua- 13
draginta duo. Et Amaſia filius Eſdriel, filii Meſarimith, filii Emmer, Et 14
fratres ejus, potentes aciei, centum viginti octo: & viſitator (e) Badi-
el filius magnorum. Et de Levitis, (f) Samaia filius Eſricam, Matthanias 15 17
filius Micha, & Jobed filius Samui, Ducenti octuaginta quatuor. 18
Et janitores, Acub, Telamin, et fratres (g) eorum, centum ſeptuaginta duo. Et (h) viſitator Levitarum filius Bani, fi- 19 22
lius Ozi, filius Aſabia, filius Micha. De filiis Aſaph cantorum ante opus domûs Dei. Quoniam mandatum regis ad (i) eos. 23

MS. A. (α) ἔβαλον (β) Ἀθαιά, (γ) Ὀζία, (ͨ) ἀπὸ υἱῶν (δ) Ἀχαΐα, (ε) Ἰωαρίβ, (ζ) Ἠλωνί. (η) Αἰθιήλ, (ᶾ) Ἰεσσεία, (θ) Γηβεεὶ, (ι) ϗ Ἰούδας, Ἀσανὰ, (κ) Ἰωρίβ, (λ) Αἰτώβ, (ͩ) Καὶ ἀδελφοὶ (μ) Φαλαλία, Ἀμασὶ (ν) Φασεούρ, Μελχία, ἄρχοντες (ς) τεσσαρακονταδύο. (ξ) Ἀμεσαΐ (ο) Ἐσειήλ, Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (π) ϗ ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτῶν Ζοχριήλ. Καὶ (ρ) Ἀσοὺβ, υἱὸς * Ἐσζρὶ, ϗ Μαθθανίας (σ) Βανὶ, Ὀζὶ,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܡܢ ܒܢܝ ܦܪܨ. ܡܥܣܝܐ ܒܪ ܒܪܘܟ. ܒܪ ܟܠܚܙܐ. ܒܪ ܢܝܪܝܐ. ܒܪ ܥܙܪܝܐ. ܒܪ ܝܘܢܕܒ. 5
ܒܪ ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܫܝܠܐ. * ܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܦܪܨ ܕܝܬܒܝܢ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ 6
ܘܬܡܢܝܐ. ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. * ܘܗܠܝܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ. ܣܠܐ ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ ܝܘܕܝ. ܒܪ 7
ܦܪܝܐ. ܒܪ ܩܠܝܐ. ܒܪ ܡܥܣܝܐ. ܒܪ ܐܬܢܐܝܠ. ܒܪ ܐܫܥܝܐ. * ܘܒܬܪܗ ܬܫܥܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ 8
ܘܬܡܢܝܐ. * ܘܝܘܐܝܠ ܒܪ ܙܟܪܝܐ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܝܗܘܕܐ ܒܪ ܣܢܐܐ ܫܠܝܛ ܥܠ ܡܕܝܢܬܐ 9
ܬܪܝܬܐ. * ܘܡܢ ܟܗܢܐ. * ܒܪܟܝܐ ܒܪ ܝܘܝܕܥ. ܣܪܒܝܐ ܒܪ ܚܠܩܝܐ. ܒܪ ܡܫܠܡ. ܒܪ 10 11
ܨܕܘܩ. ܒܪ ܡܟܪܝܘܬ. ܒܪ ܐܚܝܛܘܒ. ܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܚܘܗܝ ܥܒܕܝܢ 12
ܥܒܝܕܬܐ ܕܠܓܘ. ܬܡܢܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܥܡ ܥܙܪܝܐ ܒܪ ܝܪܚܘܡ. ܒܪ ܦܠܠܝܐ. ܒܪ ܐܡܣܘܪ. ܒܪ
ܙܟܪܝܐ. ܒܪ ܦܫܚܘܪ. ܒܪ ܡܠܟܝܐ. * ܘܐܚܝܗܘܢ ܪܫܝ ܒܝܬ ܐܒܗܬܗܘܢ. ܡܐܬܝܢ 13
ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܥܡ ܥܡܫܝ ܒܪ ܥܙܪܐܝܠ. ܒܪ ܐܚܙܝ. ܒܪ ܡܫܠܡܘܬ. ܒܪ ܐܡܝܪ. * ܘܐܚܝܗܘܢ 14
ܓܢܒܪܐ ܚܝܠܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܫܠܝܛ ܥܠܝܗܘܢ. ܙܒܕܐܝܠ ܒܪ ܪܘܪܒܢܐ.
* ܘܡܢ ܠܘܝܐ. ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܝܫܘܥ. ܒܪ ܥܪܝܩܡ. ܒܪ ܚܫܒܝܐ. ܒܪ ܒܢܝ. ܒܪ ܫܒܬܝ. 15
* ܘܝܘܙܒܕ. ܥܠ ܥܒܝܕܬܐ ܕܠܒܪ ܕܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ. ܥܡ ܙܒܕܝ ܒܪ ܐܣܦ. * ܘܡܢ ܪܫܐ 16 17
ܕܠܘܝܐ. ܡܬܢܝܐ ܒܪ ܡܝܟܐ. ܪܝܫ ܫܘܒܚܐ ܕܝܗܘܕܝܐ. ܒܨܠܘܬܐ. ܘܒܩܒܘܩܐ ܬܢܝܢܐ
ܠܐܚܘܗܝ. ܘܥܒܕܐ ܒܪ ܫܡܘܥ. ܒܪ ܓܠܠ. ܒܪ ܝܕܘܬܘܢ. * ܟܠܗܘܢ ܠܘܝܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ ܩܕܝܫܬܐ. 18
ܡܐܬܝܢ ܘܬܡܢܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. * ܘܬܪܥܐ. ܥܩܘܒ ܘܛܠܡܘܢ. ܘܐܚܝܗܘܢ ܕܢܛܪܝܢ ܒܬܪܥܐ. 19
ܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ. ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. 20
ܓܒܪ ܒܝܪܬܘܬܗ. * ܘܥܒܕܝܗܘܢ. ܝܬܒܝܢ ܓܒܪ ܥܠ ܦܠܚܢܗ ܘܥܠ ܦܕܢܗ. 21
* ܘܕܫܠܝܛ ܥܠ ܠܘܝܐ ܕܐܘܪܫܠܡ. ܥܒܕܝ ܒܪ ܒܢܘܝ. ܒܪ ܚܫܒܝܐ. ܒܪ ܡܬܢܝܐ. 22
ܒܪ ܡܝܟܐ. ܡܢ ܒܢܝ ܐܣܦ ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܘܩܒܠ ܥܒܝܕܬܐ ܕܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ.
* ܡܛܠ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ. ܘܫܪܝܪ ܗܘܐ ܥܠ ܡܫܡܫܢܐ ܟܠ 23
ܝܘܡ ܒܝܘܡ.

E filiis Pares, Maaſia filius Baruch, filii 5
Kolhoze, filii Niriæ, filii Azariæ, filii Jo-
nadab, filii Zechariæ, filii Sylæ: Omnes filii 6
Phares habitantes in Jeruſalem, quadrin-
genti ſexaginta octo robore ſtrenuiſſimi. Hi 7
verò filii Benjamin; Sela filius Meſlom, filii
Jodai, filii Pheraiæ, filii Kelaiæ, filii Maaſiæ,
filii Athnaëlis, filii Eſaiæ: Et poſteri ejus 8
nongenti viginti octo. Et Joel filius Ze- 9
chariæ præerat iſtis: Juda verò filius Se-
naæ præerat ſecundæ civitati. E ſacer- 10
dotibus, Berachia filius Jojadai, Serabia fi- 11
lius Helciæ, filii Meſlom, filii Sadoc, filii
Mecharioth, filii Ahitob præfecti ſuper do-
mum Domini. Iſtius fratres faciebant o- 12
pus intrinſecũ, octingenti viginti duo; cum
Azaria filio Jarhumi, filii Phelaiæ, filii Ami-
ſor, filii Zechariæ, filii Phaſhor, filii Melachiæ.
Et horum fratres præcipui familiarum pater- 13
narum, ducenti quadraginta duo; cum
Amiſai filio Ezraelis, filii Ahzai, filii Meſ-
lemoth, filii Amir. Horum fratres robore 14
valentiſſimi, centum viginti octo, quibus
præerat Zebdael filius magnatum. E Levi- 15
tis autem, Semaia filius Jeſu, filii Aricami,
filii Heſabiæ, filii Bani, filii Sabti, Cum Joza- 16
bare, præerant operibus extrinſecis domûs
Domini; cum filio Zabdi, filii Aſaph. E 17
principibus Levitarum, Methania filius Mi-
chæ, caput præcipuũ Judæorũ in oratione; &
Bacbuca ſecundarius à fratribus ſuis, & Ira
filius Semue, filii Galalis, filii Jethron.
Omnes Levitæ qui erant in civitate ſancta, 18
ducenti octoginta quatuor. Janitores verò 19
Acub, & Atelman, & fratres eorum obſer-
vantes in portis, centum ſeptuaginta duo.
Reliqui autem Iſraelitæ ſacerdotes & Levitæ 20
in omnibus civitatibus Judæ erant quiſque in
hæreditate ſua: Et ſervi eorum inſidebant 21
quiſque culturæ ſuæ & aratro ſuo. Præ- 22
fectus autem Levitarum in Jeruſalem, erat
Abdi filius Banui, filii Heſabiæ, filii Math-
niæ, filii Michæ, de filiis Aſaph qui miniſtra-
bant è regione operis domûs Domini. Nam 23
præceptum regis impoſitum erat eis, firmum-
que ſtatutum præſcriptum erat miniſtris per
ſingulos dies.

נחמיה : יב

villas ad Et .populum ad *verbo* omni in regis manum ad Jehudah filii Zerach filiis de Meſezabel filius Petachiah Et
24 ואל החצרים ופתחיה בן משיזבאל מבני זרח בן יהודה ליד המלך לכל דבר לעם :
25 , Jecabſeel in & ; ej° *filiabus* & , Dibon in & ; ej° *filiabus* & ,haarbah-Chiriath in habitaverunt Jehudah filiis De .ſuis agris in
בשדתם מבני יהודה ישבו בקרית הארבע ובנתיה ובדיבן ובנתיה וביקבצאל
.ejus *filiabus* & , ſebah-Beer in & , ſuhal-Chaſar in Et .pelet-Beth in & , Moladah in & , Jeſuah in Et .ejus *atriis* &
26 וחצריה : ובישוע ובמלדה ובבית פלט : ובחצר שועל ובבאר שבע ובנתיה :
27 ,Hadullam ,Zanoach .Jarmuth in & , Sorhah in & , rimmon-Hen in Et .ejus *filiabus* in & , Mechonah in & , Siclagh in Et
28 ובצקלג ובמכנה ובבנתיה : ובעין רמון ובצרעה ובירמות : זנח עדלם
29 .Ghehinnom ad uſque , Sebah-Beer à *ſunt caſtrametati* Et .ejus *filiabus* & , Hazechah ; ejus agris & ,Lachis : earum *atriis* &
30 וחצריהם לכיש ושדתיה עזקה ובנתיה ויחנו מבאר שבע עד גיא הנם :
31 .Ghitthaim,Ramah,Chaſor .Hananiah ,Nob ,Hanathoth .ej° *filiabus* & , el-Beth & , Haia &,Michmas ,Miggabah Binjamin filii Et
32 ובני בנימן מגבע מכמש ועיא ובית אל ובנתיה : ענתות נב ענניה : חצור רמה גתים :
33 .artificum valle Ono & ,Lod .Neballat , Seboim , Chadid
34 .Binjamin in Jehudah portiones , Levitis de Et
35 חדיד צבעים נבלט : לד ואונו גי החרשים :
36 ומן הלוים מחלקות יהודה לבנימן :

CAP. XII. יב

Levitæ & ſacerdotes iſti Et ,Amariah .Hezra ,Irmeiah ,Seraiah ; Jehoſuah & ,Sealthiel filio Zerubabel cum aſcenderunt qui ,
1 ואלה הכהנים והלוים אשר עלו עם זרבבל בן שאלתיאל וישוע שריה ירמיה עזרא : אמריה
2 .Bilghah , Mahadiah , Mijamin .Abijah ,Ghinnethoi , Hiddo .Meremoth , Rechum , Sechaniah .Chattus , Malluch
3 מלוך חטוש : שכניה רחם מרמת : עדוא גנתוי אביה : מימין מעדיה בלגה :
4 .Jeſuah diebus in eorũ fratres & ,ſacerdotum *capita* iſti : Jedahiah ,Chilchija ,Hamoch ,Sallu .Jedahiah ,Jojarib & ,Semahiah
5 שמעיה ויויריב ידעיה : סלו עמוק חלקיה ידעיה אלה ראשי הכהנים ואחיהם בימי ישוע :
6 , Bacbuchia Et *ejus* fratres & ipſe , *odas* ſuper , Matthaniah , Jehudah ,Serebiah , Chadmiel ,Binnui , Jeſuah ,Levitæ Et
7 והלוים ישוע בנוי קדמיאל שרביה יהודה מתניה על הידות הוא ואחיו : ובקבקיה
8 Eljaſib & , Eljaſib genuit Jojachim & ; Jojachim genuit Jeſuah Et .cuſtodiis in eis coram eorũ fratres Hunni &
9 ועני אחיהם לנגדם למשמרות : וישוע הוליד את יויקים ויויקים הוליד את אלישיב ואלישיב
10 erant Jojachim diebus in Et .Jadduah genuit Jonathan & , Jonathan genuit Jojadah Et .Jojadah genuit
11 הוליד את יוידע : ויוידע הוליד את יונתן ויונתן הוליד את ידוע : ובימי יויקים היו
12 .Jehochanan ,Amariah ipſi ; Meſullam Hezra Ipſi .Chananiah Irmeiah ipſi : Meraiah , Seraiah ipſi ; *patrum capita* ſacerdotes
13 כהנים ראשי האבות לשריה מריה לירמיה חנניה : לעזרא משלם לאמריה יהוחנן :
14 : Zechariah , Iddo Ipſi .Chelchai Meraioth ipſi ; Adna , Charim Ipſi .Joſeph ,Sebaniah ipſi ; Jonathan Melichu Ipſi
15 למלוכי יונתן לשבניה יוסף : לחרם עדנא למריות חלקי : לעדיא זכריה
16 Semahaiah ipſi ; Sammuah Bilghah Ipſi .Piltai Mohadiah ipſi ,Minjamin ipſi : Zichri Abijah Ipſi .Meſullam,Ghinnethon ipſi
17 לגנתון משלם : לאביה זכרי למנימין למועדיה פלטי : לבלגה שמוע לשמעיה
18 , Chilchijah ipſi .Heber Hamoch ipſi : Challai Sallai Ipſi .Huzzi Jedahiah ipſi : Matthenai Jojarib ipſi Et .Jehonathan
19 יהונתן : וליויריב מתני לידעיה עזי : לסלי קלי לעמוק עבר : לחלקיה
20 *capita* ſcripti ; Jadduah & , Jochanan & , Jojadah , Eljaſib diebus in Levitæ .Nethanel , Jedaiah ipſi ; Chaſabiah
21 חשביה לידעיה נתנאל : הלוים בימי אלישיב יוידע ויוחנן וידוע כתובים ראשי 22
,dierum verborum libro *ſuper* ſcripti *patrum capita* Levi Filii .Perſæ Dariaves regnum ad uſque ſacerdotes & *: patrum*
23 אבות והכהנים על מלכות דריוש הפרסי : בני לוי ראשי האבות כתובים על ספר דברי הימים
eorũ fratres &,Chadmiel filius Jeſuah & , Serebiah , Chaſabiah Levitarum *capita* Et .Eljaſib filii Jochanan dies ad uſque &
24 ועד ימי יוחנן בן אלישיב : וראשי הלוים חשביה שרביה וישוע בן קדמיאל ואחיהם
,Matthaniah .*cuſtodiæ oppoſito ex* cuſtodia ; Dei viri David *præcepto in* confitendũ ad ,laudãdum ad ,*eorum regione è*
25 לנגדם להלל להודות במצות דויד איש האלהים משמר לעמת משמר : מתניה
Hi .portarum liminibus in cuſtodia janitores , cuſtodes ; Haccub , Talmon , Meſullam , Hobadiah , Bacbuchiah &
26 ובקבקיה עבדיה משלם טלמון עקוב שמרים שוערים משמר באספי השערים : אלה
dedicatione in Et .ſcribæ ſacerdotis Hezra & *comitis* Nechemiah diebus in & ; Joſadac filii , Jeſuah filii Jojachim diebus in
27 בימי יויקים בן ישוע בן יוצדק ובימי נחמיה הפחה ועזרא הכהן הסופר : ובחנכת
,dedicationem *faciendum ad* ; Jeruſalaim in eos *adducendum ad* , ſuis locis omnibus de Levitas quæſierunt Jeruſalaim muri
חומת ירושלם בקשו את הלוים מכל מקומתם להביאם לירושלם לעשת חנכה
, cantorum filii congregati ſunt Et .citharis *in* & , *nablis* , cymbalis , cantico in & , confeſſionibus in & , lætitiam &
28 ושמחה ובתודות ובשיר מצלתים נבלים ובכנרות : ויאספו בני המשררים
quoniam;Hazmaveth &,Ghebah agris de & ,Ghilghal domo de Et .Netophathi villis de & , Jeruſalaim *ambitus* planicie de &
29 ומן הככר סביבות ירושלם ומן חצרי נטפתי : ומבית הגלגל ומשדות גבע ועזמות כי
.Jeruſalaim *ambitus* cantores ſibi ædificaverunt villas
חצרים בנו להם המשררים סביבות ירושלם :

Verſio VULG. LAT.

Et Phathahia filius Meſezebel, de filiis Zara filii Juda 24
in manu regis, juxta omne verbum populi, Et in do- 25
mibus per omnes regiones eorum. De filiis Juda ha-
bitaverunt in Cariatharbe,& in filiabus ejus: & in
Dibon, & in filiabus ejus: & in Cabſeel, et in vi-
culis ejus, Et in Jeſue, & in Molada, & in Bethpha- 26
leth, Et in Haſerſual,& in Berſabee, & in filiabus e- 27
jus, Et in Siceleg, & in Mochona, & in filiabus ejus, 28
Et in Remmon, & in Saraa, & in Jerimuth, Zanoa, 29 30
Odollam,& in villis earum,Lachis & regionibus ejus,
& Azeca, & filiabus ejus. Et manſerunt in Berſabee
uſque ad vallem Eunom. Filii autem Benjamin, à 31
Geba, Mechmas, & Hai, & Bethel, & filiabus ejus:
Anathoth, Nob, Anania, Aſor, Rama, Gethaim, 32 33
Hadid, Seboim, & Neballat, Lod Et Ono valle artifi- 34 35
cum. Et de Levitis portiones Judæ & Benjamin. 36

CAP. XII.

HI ſunt autem Sacerdotes & Levitæ, qui aſcende- 1
runt cum Zorobabel filio Salathiel, & Joſue: Saraia,
Jeremias, Eſdras, Amaria, Melluch, Hattus, Sebeni- 2 3
as, Rheum, Merimuth, Addo, Genthon, Abia, Mia- 4 5
min, Madia, Belga, Semeia,et Joiarib, Idaia, Sellum, 6 7
Amoc,Helcias, Idaia. Iſti principes Sacerdotum, et
fratres eorum, in diebus Joſue. Porrò Levitæ, Jeſua, 8
Bennui, Cedmihel, Sarebia, Juda, Mathanias, ſuper
hymnos ipſi & fratres eorum: Et Becbecia atque 9
Hanni, & fratres eorum, unuſquiſque in officio ſuo.
Joſue autem genuit Joacim, & Joacim genuit Elia- 10
ſib, et Eliaſib genuit Joiada, Et Joiada genuit Jo- 11
nathan, et Jonathan genuit Jeddoa. In diebus autem 12
Joacim erant Sacerdotes et principes familiarum:
Saraiæ, Maraia: Jeremiæ, Hanania: Eſdræ, Moſol- 13
lam: Amariæ, Johanan: Milicho, Jonathan: Se- 14
beniæ, Joſeph: Haram, Edna: Maraioth, Helci: 15
Adaiæ, Zacharia: Genthon, Moſollam: Abiæ, Ze- 16 17
chri: Miamin et Moadiæ, Phelti: Belgæ, Sammua: 18
Semaiæ, Jonathan: Joiarib Mathanai: Jodaiæ, Azzi: 19
Sellai, Celai: Amoc, Heber: Helciæ, Haſebia: 20 21
Idaiæ, Nathanael. Levitæ in diebus Eliaſib, et Joia- 22
da, et Johanan, et Jeddoa, ſcripti principes familia-
rum, et Sacerdotes in regno Darii Perſæ. Filii Levi 23
principes familiarum, ſcripti in libro Verborum die-
rum, et uſque ad dies Jonathan, filii Eliaſib. Et prin- 24
cipes Levitarum, Haſebia, Serebia, et Joſue filius
Cedmihel: et fratres eorum per vices ſuas, ut lauda-
rent et confiterentur juxta præceptum David viri
Dei, & obſervarent æquè per ordinem. Mathania,& 25
Becbecia, Obedia, Moſollam, Telmon, Accub, cu-
ſtodes portarum & veſtibulorum ante portas. Hi in 26
diebus Joacim filii Joſue, filii Joſedec, & in diebus
Nehemiæ ducis, & Eſdræ ſacerdotis ſcribæque. In 27
dedicatione autem muri Jeruſalem, requiſierunt Le-
vitas de omnibus locis ſuis, ut adducerent eos in Je-
ruſalem, et facerent dedicationem & lætitiam in
actione gratiarum, & cantico, & in cymbalis, pſal-
teriis, et citharis. Congregati ſunt autem filii canto- 28
rum de campeſtribus circa Jeruſalem, et de villis Ne-
tuphati, Et de domo Galgal, et de regionibus Geba, 29
et Azmaueth: quoniam villas ædificaverunt ſibi
cantores in circuitu Jeruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܘܦܬܚܝܐ ܒܪ ܡܫܘܡܐܝܠ ܡܢ ܒܢܝ ܙܪܚ ܒܪ ܝܗܘܕܐ. ܗܘ ܡܫܠܡ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܦܩܕ ܡܠܟܐ. ܥܠ ܟܠ ܒܪܢܫ. ܥܠ ܡܢܝܢܐ ܕܥܡܐ. ܥܠ ܪܝܫܢܝܗܘܢ ܘܥܠ ܚܩܠܬܗܘܢ.
25 * ܘܡܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕܐ ܝܬܒܘ ܒܩܘܪܝܬ ܐܪܒܥ ܘܒܟܦܪܢܝܗ. ܒܪܝܒܘܢ ܘܒܟܦܪܢܝܗ.
26 ܘܒܟܒܣܐܝܠ ܘܒܟܦܪܢܝܗ. * ܘܒܗܘܫܥ ܘܒܡܘܠܕܐ. ܘܒܒܝܬ ܦܠܛ. * ܘܒܚܨܪ ܫܘܥܠ.
27
28 ܘܒܒܐܪ ܫܒܥ ܘܒܟܦܪܢܝܗ. * ܘܒܣܢܩܠܓ ܘܒܡܟܝܐ ܘܒܟܦܪܢܝܗ. * ܘܒܥܝܢ ܪܡܘܢ
29
30 ܘܒܨܕܥܐ. ܘܒܝܪܡܘܬ. * ܘܒܙܝܘܚ. ܘܒܐܪܡ ܘܒܟܦܪܢܝܗܘܢ. ܘܒܠܟܝܫ ܘܒܟܦܪܢܝܗ.
31 ܘܒܥܙܩܐ ܘܒܟܦܪܢܝܗ. ܘܝܬܒܘ ܡܢ ܒܐܪ ܫܒܥ ܘܥܕܡܐ ܠܦܩܥܬܐ ܕܗܠܘܡ. * ܘܡܢ ܒܢܝ
32 ܒܢܝܡܝܢ. ܡܢ ܪܡܬܐ ܕܡܟܡܫ. ܘܥܝܐ ܘܒܝܬ ܐܝܠ ܘܒܟܦܪܢܝܗ. * ܘܒܥܢܬܘܬ ܘܐܘܝܒ.
33
34 ܘܚܢܢܝܐ. * ܘܚܨܘܪ ܘܪܡܬܐ. ܘܓܬܝܡ. * ܘܝܬܒܠ. ܘܠܘܕ ܘܐܝܢܘ. * ܘܢܝܚܐ ܘܚܪܫܐ.
35
36 * ܘܡܢ ܠܘܝܐ. ܦܠܓܘܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܕܒܢܝܡܝܢ.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܒ *

1 * ܘܗܠܝܢ ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܕܣܠܩܘ ܥܡ ܙܘܪܒܒܠ ܒܪ ܫܠܬܐܝܠ. ܝܫܘܥ ܣܪܒܝܐ. ܥܙܡܐ ܥܙܪܐ.
2
3 * ܐܡܪܝܐ ܡܠܘܟ. ܚܛܘܫ. * ܫܟܢܝܐ ܐܪܚܘܡ ܡܪܝܡܘܬ. * ܥܕܐ. ܥܙܝ ܐܒܝܐ. * ܒܢܝܡܝܢ
4
5 ܡܥܕܪܝܐ. ܒܠܓܝܐ. * ܫܡܥܝܐ. ܢܕܘܥ ܝܘܕܥܝܐ. * ܣܠܘܝ. ܥܡܘܩ ܚܠܩܝܐ ܝܕܥܝܐ. ܗܠܝܢ ܪܝܫܐ
6
7 ܕܟܗܢܐ ܘܕܐܚܝܗܘܢ ܒܝܘܡܬܗ ܕܝܫܘܥ. * ܠܘܝܐ. ܝܫܘܥ ܘܒܢܘܗܝ. ܩܕܡܝܐ. ܫܪܒܝܐ ܝܗܘܕܐ.
8
9 ܡܬܢܝܐ. ܗܘܕܝܬ ܗܘ ܘܐܚܝܗܘܢ. * ܘܒܩܒܘܩܐ ܘܥܢܢܝ. ܘܐܚܝܗܘܢ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܒܡܛܪܬܐ.
10 * ܘܝܫܘܥ ܐܘܠܕ ܠܝܘܝܩܝܡ. ܘܝܘܝܩܝܡ ܐܘܠܕ ܠܐܠܝܫܒ. ܘܐܠܝܫܒ ܐܘܠܕ ܠܝܘܝܕܥ.

Et Pethahiæ filio Meſumaelis è poſteris Za- 24
rahi filii Judæ, ipſi cura demandata fuerat
omnium rerum quæ rex edixerat de omni ho-
mine, de recenſione populi, de principibus
eorum, & de agris eorum. Et ex filiis Judæ 25
habitaverunt in Curiath-arbaa & in pagis e-
jus, in Ribon & pagis ejus, in Cabſaele &
pagis ejus, In Hoſaa, Molada, & Beth- 26
pelat, In Haſar-ſuæ, in Bir-ſebaa & pagis 27
ejus, In Senaclag, in Mechia & pagis 28
ejus, In In-remon, in Sadaa, & in Jarmoth, 29
In Ziuh, in Aram, & pagis earum, in Lachis 30
& pagis ejus, in Azeca & pagis ejus: habi-
tabant autem à Bir-ſebaa uſque ad planitiem
Hallum. De poſteris autem Benjamin *ha-* 31
bitabant à colle Machmaſi, Ai, Beth-il & 32
pagis ejus, Anathoth, Ojab, Anania, 33
Haſor, Rama, Gethim, Jetbal, Lud, 34
Ino, Niha, & Harſa. De Levitis au- 35
tem, dimidium Judæ & Benjaminis. 36

CAP. XII.

ATque hi ſunt ſacerdotes & Levitæ qui 1
aſcenderunt cum Zorbabele filio Selatielis: 2
Jeſus, Serabia, Azma, Ezra, Amaria,
Meluch, Hatus, Sechania, Arhum, Mer- 3
moth, Adda, Azti, Abia, Benjamin, Me- 4
dria, Belaghia, Semaia, Nedua, Jodaia 5
Selui, Amuc, Helcia, Idaia: hi ſunt princi- 6
pes ſacerdotum & fratrum eorum in diebus 7
Jeſu. Levitæ, Jeſus & filii ejus, Cadmia, 8
Serabia, Juda, Mathnia, Hodith ipſe, & fra-
tres eorum. Bacbuca, & Anani, cum fra- 9
tribus ſuis è regione ipſorum in excubiis.
Porrò Jeſus genuit Jojacimum, Jojacim 10
genuit Eliſabum, Eliſab genuit Jojadaum,

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

24 25 Καὶ Φαθαΐα ὑιὸς Βασηζὰ πρὸς χεῖρα τοῦ βασιλέως εἰς πᾶν ῥῆμα τῷ λαῷ, Καὶ πρὸς τὰς ἐπαύ-
26 27 λεις ἐν ἀγρῷ αὐτῶν. ϗ ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα ἐκάθισαν ἐν (τ) Καριαθαρβὸκ, Καὶ ἐν Ἰησοῦ, Καὶ ἐν (υ)
30 31 Βηρσαβεὲ, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν Λαχὶς (φ) ϗ ἀγροὶ αὐτῆς· Καὶ παρενεβάλοσαν ἐν (χ) Βηρσαβεέ. Καὶ οἱ
36 υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ Γαβαὰ (ψ) Μαχμάς. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες Ἰούδα τῷ Βενιαμίν.

MS.A. (τ) Καριαθαρβὸ, (υ) Βερσαβεὲ, (φ) ϗ οἱ ἀγροὶ αὐτῆς· (χ) Βερσαβεέ. Καὶ υἱοὶ (ψ) Μαχαμάς.

ΚΕΦ. ιϐ΄.

1 ΚΑὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται οἱ ἀναβάντες μετὰ Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιὴλ ϗ Ἰησοῦ· Σαραΐα, (α)
2 7 Ἱερεμία, Ἔσδρα, Ἀμαρία, Μαλοὺχ, Σεχενία· (β) Οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν ἱερέων, ϗ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν
8 ἡμέραις (γ) Ἰησοῦ. Καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησοῦ, Βανουῒ, Καδμιὴλ, Σαραβία, Ἰωδαὲ, (δ) Ματθανία, ἐπὶ
10 τῶν χειρῶν αὐτὸς, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. Καὶ Ἰησοῦς ἐγέννησε τὸν Ἰωακὶμ, ϗ Ἰ-
11 ωακὶμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασὶβ, ϗ Ἐλιασὶβ τὸν (ε) Ἰωδαὲ, Καὶ Ἰωδαὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν,
12 ϗ Ἰωνάθαν ἐγέννησε τὸν Ἰαδού. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ ἄρχοντες τῶν
13 πατριῶν, τῷ Σαραΐα, Ἀμαρία· τῷ (ζ) Ἱερεμία, Ἀνανία· Τῷ (η) Ἔσδρα, Μεσουλάμ· τῷ
14 15 Ἀμαρία, Ἰωανάν· Τῷ (θ) Ἀμαλούχ, Ἰωνάθαν· τῷ Σεχενία, Ἰωσήφ· Τῷ Ἀρὲ,
16 17 Μαννάς· τῷ Μαριὼθ Ἐλκαΐ· Τῷ Ἀδαδαΐ, Ζαχαρία· τῷ Γανναθὼθ, Μεσολάμ· Τῷ
18 Ἀβιὰ, Ζεχρί· τῷ Μιαμὶν, Μαδαΐ· τῷ Φελετὶ, Τῷ Βελγὰς, Σαμουέ· τῷ Σεμία,
19 20 Ἰωνάθαν· Τῷ Ἰωαρὶβ, Ματθαναΐ· τῷ Ἐδίῳ, Ὀζί· Τῷ Σαλαΐ, Καλλαΐ· τῷ Ἀμὲκ, Ἀβέδ· Τῷ
21 22 Ἑλκία, Ἀσαβίας· τῷ Ἰεδειοὺ, Ναθαναήλ. Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις Ἐλιασὶβ, Ἰωαδὰ, ϗ Ἰωὰ, καὶ
Ἰωανὰν, ϗ Ἰδούα, γεγραμμένοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν, (ι) ϗ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τοῦ Πέρσου.
23 (κ) Υἱοὶ δὲ Λευὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν, ϗ ἕως ἡμερῶν Ἰ-
24 ωανὰν υἱοῦ Ἐλισουέ. (λ) Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, Ἀσαβία, ϗ Σαραβία, ϗ Ἰησοῦ· ϗ υἱοὶ Καδμιὴλ
ϗ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατεναντίον αὐτῶν (μ) εἰς ὕμνον αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (ν)
25 26 ἐφημερίαν πρὸς ἐφημερίαν. Ἐν τῷ συναγαγεῖν με τοὺς πυλωροὺς Ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰησοῦ, υἱοῦ Ἰ-
27 ωσεδὲκ, ϗ ἐν ἡμέραις Νεεμία, ϗ (ξ) Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς ϗ (ο) γραμματεύς. Καὶ ἐν ἐγκαινίοις τείχους Ἱε-
ρουσαλὴμ ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι ἐγ-
28 καίνια ϗ εὐφροσύνην ἐν θωδαθὰ, ϗ ἐν ᾠδαῖς κυμβαλίζοντες, ϗ (π) ψαλτήρια, ϗ κινύραι. Καὶ συνήχθη-
29 σαν οἱ υἱοὶ τῶν ᾀδόντων ϗ ἀπὸ τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἀπὸ ἐπαύλεων, Καὶ ἀ-
πὸ ἀγρῶν, ὅτι ἐπαύλεις ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς οἱ ᾄδοντες ἐν Ἱερουσαλήμ.

MS.A. (α) Ἱερμία, Ἔζρα, (β) Οὗτοι ἄρχοντες (γ) Ἰησοῦ. (δ) Μαθανία, (ε) Ἰωαδὰ, Καὶ Ἰωαδὰ (ζ) Ἱερμία, (η) Ἔσρα, (θ) Μαλοὺχ, *** Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις (ι) ϗ ἱερεῖς (κ) Υἱοὶ Λευὶ (λ) Καὶ ἄρχοντες (μ) εἰς αἰνεῖν ϗ ὑμνεῖν ἐντολῇ Δαυὶδ (ν) ἐφημερία πρὸς ἐφημερίαν. (ξ) Ἔζρα (ο) ὁ γραμματεύς. (π) ψαλτήρια. Καὶ συνήχθησαν

Et Phathaia filius Baſeza ad manum regis ad omnem (k) uſum populo, 24
Et ad pagos in agro ſuo. Et de filiis Juda ſederunt in (l) Cariathbarboc, Et 25 26
in Jeſu, Et in Berſabee: & pagi eorum Lachis, & agri ejus: Et ca- 27 30
ſtrametati ſunt in Berſabee. Et filii Benjamin de Gabaa Machmas. Et 31 36
de Levitis partes Juda, Benjamin.

CAP. XII.

ET hi ſacerdotes, & Levitæ, qui aſcenderunt cum Zorobabel filio Sa- 1
lathiel, & Jeſu; Saraia, Hieremia, Eſdra, Amaria, Maluch, (a) Seche- 2
nia. Iſti principes ſacerdotum, & fratres eorum in diebus Jeſui. Et 7 8
Levitæ, Jeſu, Banui, Cadmiel, Sarabia, Jodae, Matthania, (b) ſuper
manus ipſe, & fratres eorum in vices. Et Jeſus genuit Joacim: & Joacim 10
genuit Eliaſib: & Eliaſib Jodae: Et Jodae genuit Jonathan: & Jo- 11
nathan genuit Jadu. Et in diebus Joacim (c) fratres ejus ſacerdotes, 12
& principes patriarum, ipſi Saraia Amaria, ipſi Hieremia Anania, Ipſi 13
Eſdræ Meſulam, ipſi Amaria Joanan, Ipſi Amaluch Jonathan, ipſi Seche- 14
nia Joſeph, Ipſi Are Mannas, ipſi Marioth Elcai, Ipſi Adadai Zacharia, ipſi 15 16
Ganathoth Meſolã, Ipſi Abia Zechri, ipſi Miamin (d) Maadai, ipſi Phe- 17
leti, Ipſi Balgas Samue, ipſi Semia Jonathan, Ipſi Joarib Matthanai, ipſi 18 19
Edio Ozi, Ipſi Salai Callai, ipſi Amec Abed, Ipſi Elcia Aſabias, ipſi 20 21
Jedeihu Nathanael. Levitæ in diebus Eliaſib, Joada, & Joa, & Jo- 22
anan, & Idua, ſcripti principes patriarum, & ſacerdotes in regno Darii
Perſæ: Filii autem Levi principes patriarum ſcripti in libro Verborum 23
dierum, & uſque ad dies Joanan filii Eliſue. Et principes Levitarum, 24
Aſabia, & Sarabia, & Jeſu: & filii Cadmiel, & fratres eorum ante
eos (e) ad hymnum ad laudandum in mandato David hominis Dei, vicem
ad vicem. (f) In congregando me janitores In diebus Joacim filii Je- 25 26
ſu, filii Joſedec, & in diebus Neemia, et Eſdras (g) ſacerdos, &
ſcriba. Et in Encæniis muri Hieruſalem quæſierunt Levitas in locis eo- 27
rum ad adducendum eos in Hieruſalem, ad faciendum Encænia, & læti-
tiam in (h) Thodatha, & in canticis, pulſantes cymbala, & pſalteria,
& (i) citharæ. Et congregati ſunt filii cantorum, & de adjacente re- 28
gione in circuitu in Hieruſalem, Et (k) de villis, & de agris: quo- 29
niam villas ædificaverant ſibi cantores in Hieruſalem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 12 * ܘܝܘܝܕܥ ܐܘܠܕ ܠܝܘܢܬܢ. ܘܝܘܢܬܢ ܐܘܠܕ ܠܝܕܘܥ. * ܘܒܝܘܡܝ ܝܘܝܩܝܡ. ܗܘܘ ܟܗܢܐ
13 14 ܘܪܝܫܝ ܐܒܗܬܐ. ܫܪܒܝܐ ܐܡܪܝܐ. ܐܪܡܝܐ ܚܢܢܝܐ. * ܥܙܪܝܐ. ܡܫܠܡ. ܐܡܪܝܐ ܝܘܚܢܢ. * ܡܠܟܝܐ
15 16 ܝܘܢܬܢ. ܫܟܢܝܐ ܝܘܣܦ. * ܚܪܡ ܥܪܝܐ. ܡܪܡܘܬ ܠܚܡܝ. * ܥܕܘ ܙܟܪܝܐ. ܓܒܬܘܢ ܡܫܠܡ.
17 18 * ܐܒܝܐ ܙܟܪܝ. ܒܢܝܡܝܢ ܡܘܥܕܝܐ. ܦܘܠܛܐ. * ܒܠܓܐ. ܫܡܘܥ. ܫܡܥܝܐ. ܝܘܢܬܢ.
19 20 * ܝܘܝܕܥ ܡܬܢܝ. ܥܕܝܐ. ܥܙܝ. * ܣܠܝ. ܩܠܝ. ܥܡܘܩ. ܥܒܝܕ. * ܚܠܩܝܐ. ܚܫܒܝܐ.
21 22 [illegible]
23 [illegible]
[illegible]
24 [illegible]
[illegible]
25 26 [illegible]
[illegible]
27 [illegible]
28 [illegible]
29 [illegible]
[illegible]

Jojada genuit Jonathanem, Jonathan genuit 11
Jaduam. In diebus autem Jojacimi, ſacer- 12
dotes primarii patres erant Serabia, Amaria,
Jeremia, Hanania, Azaria, Meſlom, Amaria, 13
Johannes, Melachia, Jonathan, Sechania, 14
Joſeph, Haram, Aria, Mermoth, Lahmi, 15
Addo, Zecharia, Ghebton, Meſlam, Abia, 16
Zachri, Benjamin, Modaia, Polta, Belga, 17
Semua, Semaia, Jonathan, Jojada, Mathni, 18
Idaia, Azi, Sali, Cali, Amoc, Abid, Hel- 19
cia, Heſabia, Hodaa, Nathaniel. Levitarum 20
præcipui patres atque ſacerdotum conſcripti 21
ſunt in diebus Eliſabi, Jojadæ, Johannis, & 22
Jaduæ, ſub regno Darii regis Perſæ: Levi- 23
tarum *inquam* præcipui patres conſcripti
ſunt in libro annalium, uſque ad tempora Jo-
hannis filii Eliſabi. Et quidem principes Le- 24
vitarum ſunt Sebil, Serabia, Jeſus, & fratres
ejus nati Cadmielis, è regione ipſorum lau-
dantes & gratias agentes juxta præcepta Da-
vidis prophetæ Domini, cuſtodia è regione
cuſtodiæ. Methania, Baki, Obadia, Sallum, 25
Atlam, & Acuph cuſtodes portarum. Hi e- 26
rant in diebus Jojacimi filii Jeſu, filii Joze-
dec, & in diebus Nehmaelis principis, & Ez-
ræ ſcribæ & ſacerdotis. Cùm autem abſolu- 27
tus eſſet murus Jeroſolymæ, congregaverunt
Levitas ex omnibus locis eorum, ut adduce-
rent eos Jeroſolymam, ut celebrarent jucun-
ditatem & lætitiam in gratiarum actione,
canticis, cymbalis, & citharis. Itaque con- 28
gregati ſunt miniſtri ex planitie quæ eſt cir-
cum Jeruſalem, & ex loco Netophæ, Ex lo- 29
co Galgalæ, è valle Gebaa, & ex Armoth:
nam habitationes ædificaverant ſibi miniſtri
circum Jeruſalem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الْفَصْلُ الثَّانِي عَشَرَ *

27 * وَلَمَّا تَكَمَّلَ حِصْنُ اورسليم جَمَعُوا جَمِيعَ اللَّاوِيِّينَ مِنْ كُلِّ بِلَادِهِمْ * وَجَاوُوا بِهِمْ إِلَى
28 اورسليم لِيَصْنَعُوا فَرَحًا وَسُرُورًا وَشُكْرًا وَتَسْبِيحًا * وَاجْتَمَعُوا بَنُو الْخُدَّامِ مِنْ كُلِّ النَّوَاحِي
الَّذِي حَوْلَ اورسليم وَكُلِّ حُدُودِهَا *

CAP. XII.

Cum abſoluta eſſet munitio Jeroſolymorum, congregaverunt omnes Levitas ex omnibus regionibus eorum, & adduxerunt eos in Jeruſalem, ut facerent gaudium & lætitiam, gratiarum actionem, & laudem. 27 *Congregati ſunt ergò filii miniſtrorum ex omnibus partibus quæ ſunt circa Jeruſalem, & omnibus limitibus ejus.* 28

נחמיה : יב

principes feci aſcendere Et .murum & ,portas & ,populum mundaverunt & ;Levitæ & ,ſacerdotes ſunt mundati Et
30 וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים וְאֶת־הַחוֹמָה׃ וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי 31
ivit Et .ſtercorum portam ad murum *deſuper* dexterâ ad *proceſſiones* & ,magnos choros duos ſtatui & :murum *deſuper* Jehudah
יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ וַיֵּלֶךְ 32
,Semahjah & ,Binjamin & ,Jehudah .Meſullam & ,Hezra ,Hazariah Et .Jehudah principum dimidium & ,Hoſahjah eos poſt
33 אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃ וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּשְׁמַעְיָה 34
filii ,Zacchur filii ,Michaiah filii ,Matthaniah filii ,Semahiah filii ,Jonathā fili° Zecharia, tubis *in* ſacerdotū filiis de Et .Irmejah &
35 וְיִרְמְיָה׃ וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה בֶן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־זַכּוּר בֶּן־
,Dei viri David *cantici vaſis in* Chanani,Jehudah &,Nethanel,Mahai,Ghillalai,Millalai,Hazarel&,Semahjah ej° fratres Et.Aſaph
36 אָסָף׃ וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה וַעֲזַרְאֵל מִלֲלַי גִּלֲלַי מָעַי נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים
,murum ad aſcenſu in David civitatis gradus ſuper aſcenderūt eos contra & ,*oculi* portam *ſuper* Et .*eorum facies ad* ſcriba Hezra &
37 וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃ וְעַל שַׁעַר הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־מַעֲלוֹת עִיר דָּוִיד בַּמַּעֲלֶה לַחוֹמָה
: eum poſt ego & ,adverſo ex *vadens* ſecundus chorus Et .Orientem ad aquarum portam ad uſque & ,David domum *deſuper*
38 מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח׃ וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית הַהוֹלֶכֶת לְמוֹאל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ
ſuper & ,Ephraim portam *deſuper* Et .latum murum ad uſque & furnorum turrim *deſuper* ,murum *deſuper* populi dimidiū &
39 וַחֲצִי הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ וּמֵעַל לְשַׁעַר־אֶפְרַיִם וְעַל־
.cuſtodiæ porta in ſteterūt Et .*pecoris* portā ad uſq; & ,Meah turrim & ,Chananel turrim &,piſcium portā ſuper & ,veterem portam
שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל־שַׁעַר הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה׃
Mahaſeiah ,Eljachim ſacerdotes Et .mecum magiſtratuum dimidiū & ,ego & : Dei domo in chori duo Steteruntque
40 וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי הַסְּגָנִים עִמִּי׃ וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה
41 ,Jehochanan & ,Huzzi &,Elhazar & ,Semahjah & ,Mahaſeiah Et .tubis *in* Chananiah, Zechariah, Eljohenai ,Michaiah,Minjamin
42 מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי וִיהוֹחָנָן
,magnas victimas illa die in immolaverūt Et .præpoſit° Izrachiah & :cantatores fecerūt audire & :Hezer &,Helam &,Malchijah &
43 וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה הַפָּקִיד׃ וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים
Jeruſalaim lætitia eſt audita & :ſunt lætati nati & ,uxores etiam & ,magna lætitia eos lætificavit Deus nam :ſunt lætati &
וַיִּשְׂמָחוּ כִּי הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם
, *decimis &* ,*initio* ,*elevationibus* ,*theſauris* cubicula ſuper viri illa die in ſunt conſtituti Et .*longinquum in uſq;*
44 עַד־מֵרָחוֹק׃ וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא אֲנָשִׁים עַל הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת
,ſacerdotibus ſuper Jehudah lætitia nam :Levitis & ,ſacerdotibus legis partes civitatum agris ea in coacervandum ad
לִכְנוֹס בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים מְנָאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים
præceptū juxta ,janitores & cantores & :expiationis cuſtodiam & ,ſui Dei cuſtodiam cuſtodierunt Et .*ſtantibus* Levitis ſuper &
45 וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים׃ וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים כְּמִצְוַת
.Deo confeſſionū & ,*laudis* cantici & ,cantorum *capita* ,*quondam à* Aſaph & ,David dieb° in Quia .ej° filii Selomoh,David
46 דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף מִקֶּדֶם רֹאשׁ הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר־תְּהִלָּה וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים׃
: *ſuo die in diei res* janitorum & ,cantorum partes *dantes* Nechemiah diebus in & ,Zerubabel diebus in Iſrael omnis Et
47 וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנָיוֹת הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ
.Aharon filios *ſanctificantes* Levitæ & ,Levitas *ſanctificantes* &
וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃

Verſio VULG. LAT.

Et mundati ſunt Sacerdotes & Levitæ, & mundaverunt 30
populum, & portas, & murum. Aſcendere autem feci 31
principes Juda ſuper murum, et ſtatui duos magnos choros laudantiū. Et ierunt ad dexteram ſuper murū ad
portam ſterquilinii. Et ivit poſt eos Oſaias, & media 32
pars principum Juda, Et Azarias, Eſdras, & Moſollam, 33
Judas, & Benjamin, & Semeia, & Jeremias. Et de filiis 34
Sacerdotū in tubis, Zacharias filius Jonathan, filius Semeiæ, filius Mathaniæ, filius Michaiæ, filius Zechur, filius
Aſaph, Et fratres ejus, Semeia, & Azareel, Malalai, Ga- 35
lalai, Maai, Nathanael, & Judas, & Hanani, in vaſis cantici David viri Dei : & Eſdras ſcriba ante eos in porta
Fontis. Et contra eos aſcenderunt in gradibus civita- 36
tis David, in aſcenſu muri ſuper domum David, & uſque
ad portā Aquarum ad Orientem. Et chorus ſecund° gra- 37
tias referentiū ibat ex adverſo, & ego poſt eū, & media pars populi ſuper murū & ſuper turrim furnorū, &
uſque ad murū latiſſimū, Et ſuper portam Ephraim, & 38
ſuper portā antiquam, & ſuper portā piſcium & turrim
Hananeel, & turrim Emath, & uſque ad portā gregis : &
ſteterunt in porta cuſtodiæ, Steterúntq, duo chori lau- 39
dantiū in domo Dei, & ego, & dimidia pars magiſtratuū
mecū. Et Sacerdotes, Eliachim, Maaſia, Miamin, Michea, 40
Elioenai, Zacharia, Hanania in tubis, Et Maaſia, et Se- 41
meia, et Eleazar, et Azzi, et Johanan, et Melchia, et Ælam, et Ezer. Et clarè cecinerunt cantores, et Jezraia
præpoſitus : Et immolaverunt in die illa victimas ma- 42
gnas, et lætati ſunt : Deus enim lætificaverat eos lætitiâ magnâ: ſed et uxores eorum et liberi gaviſi ſunt, et audita eſt lætitia Jeruſalem procul. Recenſuerunt quoque 43
in die illa viros ſuper gazophylacia theſauri ad libamina, et ad primitias, et ad decimas, ut introferrent per eos
principes civitatis in decore gratiarū actionis, Sacerdotes et Levitas : quia lætificatus eſt Juda in Sacerdotibus et Levitis aſtantibus. Et cuſtodierunt obſervatio- 44
nem Dei ſui, et obſervationem expiationis, et cantores,
et janitores juxta præceptum David, et Salomonis filii
ejus, Quia in diebus David et Aſaph ab exordio erant 45
principes conſtituti cantorum, in carmine laudantium
et confitentium Deo. Et omnis Iſrael, in diebus Zoro- 46
babel, et in diebus Nehemiæ, dabant partes cantoribus
& janitoribus per dies ſingulos, et ſanctificabant Levitas, et Levitæ ſanctificabant filios Aaron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 [illegible]
31 [illegible]
32 [illegible]
33 [illegible]
34 [illegible]
35 [illegible]
36 [illegible]
37 [illegible]
38 [illegible]
39 [illegible]
40 [illegible]
41 [illegible]
42 [illegible]
43 [illegible]
44 [illegible]
45 [illegible]
46 [illegible]
47 [illegible]

* Et cùm mundati fuiſſent ſacerdotes ac Levi- 30
tæ, mundaverunt populum & portas muri.
Deinde juſſerunt aſcendere principes Judæ 31
ſuper murum, & conſtituerunt duas claſſes
magnas, & ambulaverunt ſuper murum ad
partem dexteram portæ majoris: Et cum eis 32
abierunt Oſaia & dimidia pars principum
Judæorum, Et Ezrael, Ezra, Meſlum, Ju- 33
da, Benjamin, Semaia, Nedamia : Et de fi- 34
liis ſacerdotum cum tubis, Zecharia filius Jo- 35
nathanis, filii Semaiæ, filii Methaniæ, filii
Maachæ, filii Zechor, filii Aſaph : Et fra- 36
tres ejus, Semaia, Ezrael, Melal, Ghelal, Atar, Nathaniel, Hanani, Juda, cum inſtrumentis muſicis Davidis prophetæ ſervi Dñi :
& Ezra ſcriba antecedebat eos ſuper portam
fontis. E regione enim illorum aſcenderat 37
è clivo civitatis David per aſcenſum muri, à
parte ſuperiore domûs Davidis, ſuper portam majorem Orientalem. Gratias agebant, 38
aſcendebántque ſurſum, & ego ſequebar eos.
Pars verò dimidia populi aſcenderunt ſuper
murum, ſteterúntque ſuper turrim maximam,
ſuper murum latiſſimum, Et ſuper portam 39
Aphremi, uſque ad portam veterem, & uſque
ad portam piſcatorum, & à turri Hananeelis
uſque ad turrim altam, & uſque ad portam
pecudum: ſteterúntque in porta majore. De- 40
inde ingreſſæ ſunt duæ illæ claſſes domum
Domini, & ego, dimidiúmque præpoſitorum
qui mecum erant : Et ſacerdotes Eliacim, 41
Maaſia, Melahin; Micha, Elihu, Anani, Zecharia, Hanania : Et cum tubis, Maaſia, 42
Semaia, Leazar, Azi, Johannes, Melachia,
Ilam, Adur, & Semue miniſtri, cum Zerahia,
præfecto Et ſacrificaverunt eo die ſacrifi- 43
cia magna, & gaviſi ſunt; quia Dominus affecerat eos lætitiâ magnâ: et tam mulieres quàm
pueri gaviſi ſunt: adeo ut gaudium quòd erat
in Jeruſalem, procul audiretur. Præfecti ſunt 44
etiam eo die viri illi qui è theſauris regiis domos darent ad condendum in eis primitias et
decimas præfectorum civitatum, quemadmodum ſcriptum eſt in libro legis, pro ſacerdotibus & Levitis : nam lætitia Judæorum
erat de ſacerdotibus & Levitis qui ſtabant
& cuſtodiebant cuſtodiam in domo Dei
ſui ; Et iis qui excubias purè obſervabant, 45
miniſtris, & janitoribus ; ſecundùm præceptum Davidis & Salomonis filii ejus. Nam 46
in diebus Davidis erat Aſaph, qui præerat
miniſtris, & laudabat gratiaſque agebat coram Domino Deo. Itaque omnes Iſraelitæ 47
in diebus Zorbabelis & diebus Nehemiæ,
dona dabant miniſtris : & janitores extrahebant dabántque ſingulis diebus, & conſecrabant Levitis : Levitæ verò conſecrabant filiis Aharonis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

30 Καὶ ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται, ϗ ἐκαθάρισαν τὸν λαὸν ϗ τοὺς πυλωροὺς καὶ τὸ τεῖχος.
31 Καὶ ἀνήνεγκαν τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἐπάνω τοῦ (ρ) τείχους· καὶ ἔστησαν δύο περὶ αἰνέσεως μεγάλους, ϗ
32 διῆλθον ἐκ δεξιῶν ἐπάνω τοῦ τείχους τῆς κοπρίας. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν Ὡσαΐα καὶ ἥμισυ
33 ἀρχόντων Ἰούδα, Καὶ Ἀζαρίας, (σ) καὶ Ἔσδρας, ϗ (τ) Μεσουλλάμ, καὶ Ἰούδα, ϗ Βενιαμὶν, ϗ (υ)
34 Σαμαΐας, ϗ Ἱερεμία. Καὶ (φ) ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων (χ) ἐν σάλπιγξι, Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱὸς Σα-
35 μαΐα, υἱὸς (ψ) Ματθανία, υἱὸς Μιχαία, υἱὸς Ζακχοὺρ, υἱὸς Ἀσάφ· Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαμαΐα, (ω)
καὶ Ὀζιὴλ, Γελωλ, Ἰαμὰ, Ἀΐα, Ναθαναὴλ, ϗ Ἰούδα, Ἀνανὶ, τοῦ αἰνεῖν ἐν ᾠδαῖς Δαυὶδ ἀνθρώ-
που τοῦ θεοῦ· καὶ (α) Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐπὶ πύλης, τοῦ αἰνεῖν κατέναντι
36 αὐτῶν. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ κλίμακας πόλεως Δαυὶδ ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους ἐπάνωθεν τοῦ οἴκου Δαυ-
ὶδ, (β) ϗ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραὶμ, ϗ (γ) ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυηρὰν, ϗ (δ) πύργῳ Ἀ-
42 ναμεὴλ, ϗ ἕως πύλης τῆς προβατικῆς. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες, ϗ ἐπεσκέπησαν. καὶ ἔθυσαν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα, ϗ ηὐφράνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ηὔφρανεν αὐτοὺς μεγάλως· καὶ
αἱ γυναῖκες αὐτῶν ϗ τὰ τέκνα αὐτῶν ηὐφράνθησαν, ϗ (ε) ἠκούσθη ἡ εὐφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀ-
43 πὸ μακρόθεν. Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γαζοφυλακίων, τοῖς θησαυροῖς,
ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ ταῖς δεκάταις, καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἄρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας
τοῖς ἱερεῦσι ϗ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη (ζ) ἐν Ἰούδα ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, ϗ ἐπὶ τοὺς Λευίτας τοὺς ἑ-
44 στῶτας. Καὶ ἐφύλαξαν φυλακὰς θεοῦ (η) αὐτῶν, ϗ φυλακὰς τοῦ καθαρισμοῦ, ϗ τοὺς ᾄδοντας, ϗ τοὺς
45 πυλωροὺς, ὡς ἐντολαὶ Δαυὶδ ϗ Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ. Ὅτι ἐν ἡμέραις Δαυὶδ Ἀσὰφ ἀπ᾽ ἀρχῆς πρῶ-
46 τος τῶν ᾀδόντων, ϗ ὕμνον ϗ αἴνεσιν τῷ θεῷ. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις Ζοροβάβελ ϗ ἐν ταῖς
ἡμέραις Νεεμίου, διδόντες μερίδας τῶν ᾀδόντων ϗ τῶν πυλωρῶν, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, ϗ
ἁγιάζοντες τοῖς Λευίταις, ϗ οἱ Λευῖται ἁγιάζοντες τοῖς υἱοῖς Ἀαρών.

Et mundati ſunt ſacerdotes, & Levitæ, & mundaverunt populum, 30
& (l) janitores, & murum. Et (m) aſcendere fecerunt principes 31
Juda ſuper murum: & ſtatuerunt duos pro laudatione magnos, &
tranſierunt à dextris ſuper murum (n) ſtercoris. Et iverunt poſt eos 32
Oſaia, & dimidium principum Juda, Et Azarias, & Eſdras, & 33
Meſollam, & Juda, & Benjamin, & Samaias, & Hieremia, Et 34
de filiis ſacerdotum in tubis, Zacharias, filius Jonathan, filius Sa-
maia, filius Matthania, filius Michæa, filius Zacchur, filius Aſaph.
Et fratres ejus, Samaia, & Ozuel, Gelol, Jama, Aia, Nathanael, 35
& Juda, Anani, ad laudandum in (o) canticis David hominis Dei.
Et Eſdras ſcriba ante eos (p) ſuper portam ad laudandum ante eos.
Et aſcenderunt ſuper ſcalas civitatis David in aſcenſione muri deſu- 36
per domo David, et uſque ad portam aquæ (q) Ephræm, & ſuper por-
tam piſcium, & turri Arameel, & uſque ad portam gregis. Et au- 42
diti ſunt cantores, & viſitati ſunt. Et ſacrificaverunt in die illa vi-
ctimas magnas, & lætati ſunt: quoniam Deus lætificavit eos (r)
magnificé. Et uxores eorum, & filii eorum lætati ſunt: & audita eſt
lætitia in Hieruſalem à longé. Et conſtituerunt in die illa viros ſu- 43
per gazophylacia, theſauris, primitiis, & decimis, (ſ) & congre-
gatis in ipſis principibus civitatum, partes ſacerdotibus & Levitis:
quoniam lætitia in Juda ſuper ſacerdotes, & ſuper Levitas ſtantes.
Et cuſtodierunt cuſtodias Dei ſui, & cuſtodias mundationis, & can- 44
tores, & janitores; ſicut mandata David, & Salomon filii ejus.
Quoniam in diebus David Aſaph ab initio primus cantorum, (t) & 45
hymnum, & laudem Deo. Et omnis Iſrael in diebus Zorobabel, & 46
in diebus Neemiæ dantes partes cantorum, & janitorum, verbum diei
in die ejus, & ſanctificantes Levitis, & Levitæ ſanctificantes filiis Aaron.

MS. A. (ρ) τείχους· *Καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῶν (σ) Ἔζρα, (τ) Μοσολλὰμ, Ἰούδα, (υ) Σααμαίας ϗ Ἱερεμίας. (φ) ἀπὸ υἱῶν (χ) σαλπίζειν, (ψ) Μαθθανίας, (ω) ϗ Ὀζιὴλ, αἰνεῖν αἰν ᾠδαῖς Δαυὶδ (α) Ἔζρας (β) ϗ *ἐμ πύλης τοῦ ὕδατος (γ) ἐπὶ πύλην τὴν ἰχθυηρὰν, (δ) πύργου Ἀναμεὴλ, (ε) ἠκούσθη εὐφροσύνη (ζ) ἦν ἐν Ἰούδα, ϗ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, (η) ἑαυτῶν, φυλακὰς

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* وطهروا الاحبار واللاويين * وطهروا الشعب وابواب الحصن * وقاموا فريق عظيم وجعلوا 30 31
يمشون فوق الحصن من يمين باب الكبير * وكان يمشي معهم اشعياء ونصف روس يهودا 32
* وعزرابيل وعزرا وكل جماعتهم * * * 33
* من بني الاحبار ينفخون بالبوق زكريا ابن يوناثان * ابن شمعيا * ابن متنانيا * ابن 35
معكا * ابن زاكور * ابن اصاف وجميع اخوته * وشمعيا وعزرابيل * غلول نانابيل * 36
وحانانيا ويهود * هولاي كان معهم اواني تسابيح داود النبي عبد الرب * وعزرا
الحبر قدام فوق باب العين * الذي قبالهم صعدوا من مصعد قرية داود في 37
درج الحصن الفوقاني الي بيت الله على الباب الكبير الشرقي * وشكروا * وكانوا 38
صاعدين الي فوق * وانا بعدهم * ونصف الشعب صعد على الحصن * ووقفوا على
الجوسق الكبير وعلي السور العريض * من فوق باب افرام الي الباب العتيق والي 39
الباب المنصور * ومن برج حانانيل الي الجوسق العالي والي باب البستان * ووقفوا في الباب
الكبير * ودخلوا الفريقين الي بيت الرب * وانا كنت ونصف الروساء الذين 40
كانوا معي * * والاحبار * والباقين ومعسايا * وباقي الجمع * وذبحوا في ذلك اليوم 41 42
ذبايح كثيرة * وفرحوا لان الرب فرحهم فرحا عظيما * وكانت النساء والصبيان يفرحون * 43
وسمع فرح اورسليم من البعد * والقوم الذي كانوا على خزانة باب الملك تسلطوا 44
ايضا على البيوت * كيما يحفظوا عشور القرا * كما هو مكتوب في كتاب ناموس الاحبار
واللاويين * ان اليهود يفرحوا بالاحبار واللاويين الذين كانوا قياما يحرسون حرس بيت
الاههم * ويحرسون المحارس الطاهرة * وخدام الباب * كمثل وصية داوود وسليمان ابنه 45
* لانه في ايام داوود كان اصاف راس الخدام * وكان يشكر ويحمد قدام الرب 46
الاله * وجميع اسرايل في ايام زروبابل وفي ايام نحميا الذين كانوا يعطون المواهب 47
للخدام واللاويين * يخرجون ويعطون يوم بيوم * ويقدسون اللاويين * واللاويين يقدسون
بني هرون *

Et mundaverunt ſacerdotes ac Levitas, 30
mundaveruntque populum & portas
munitionis. Tum exurgentes turba 31
magna, cœperunt ambulare ſuper mu-
nitionem, à dextera portæ maximæ:
Et ambulabat cum eis Eſaia, & dimidia 32
pars principum Judæ, Et Ezrael, & 33
Ezra, & tota congregatio eorum.

De filiis ſacerdotum qui buccinis 35
clangebant, Zacharia filius Jonathanis,
filius Semaiæ, filius Matthaniæ, fili-
us Maachæ, filius Zachur, filius
Aſaph, omneſque fratres ejus: Et 36
Semaia, & Ezrael, Gelol, Natha-
nael, Hanania, & Juda: hi habebant
ſecum inſtrumenta muſica Davidis pro-
phetæ ſervi Domini: & Ezra ſacer- 37
dos præcedebat ſupra portam fontis:
Qui ex oppoſita ſibi parte aſcenderunt
per aſcenſum civitatis David, per gra-
dus munitionis ſuperioris, ad domum
Dei, ſuper portam majorem Orientalem.
Et gratias agentes aſcendebant ſuperi- 38
ùs, & ego ſequebar eos. Dimidia verò
populi pars aſcendit ſuper munitionem,
& ſteterunt ſuper turrim majorem, &
ſuper murum latiorem; A ſuprema 39
parte portæ Aphremi uſque ad portam
veterem, & uſque ad portam victri-
cem: & à turri Hananaelis uſque ad
turrim altiorem, & uſque ad portam
hortorum: & ſubſtiterunt in porta ma-
jore. Tum ingreſſæ ſunt ambæ claſſes 40
domum Domini: ego etiam aderam,
& dimidia pars principum qui erant 41
mecum, Et ſacerdotes & Eli- 42
acim, & Maaſia, reliquuſque populus.
Et ſacrificaverunt eo die ſacrificia mul- 43
ta, & lætati ſunt, quia Deus lætifica-
vit eos lætitiâ magnâ: & mulieres at-
que pueri lætabantur, ita ut lætitia Je-
roſolymorum procul audiretur. Et ho- 44
minibus qui præpoſiti erant ærario portæ
regiæ, demandata fuit etiam cura do-
morum; ut cuſtodirent decimas civi-
tatum, quemadmodum ſcriptum eſt in
libro ſacerdotum & Levitarum. Nam
Judæi lætabantur de ſacerdotibus ac
Levitis qui ſtantes cuſtodiebant cuſto-
diam domûs Dei ſui, Et cuſtodiebant 45
cuſtodias mundas; & miniſtris portæ:
juxta præceptum Davidis, & Salomo-
nis filii ejus. In diebus enim Davidis, 46
Aſaph princeps erat miniſtrorum, &
gratias agebat laudeſque canebat coram
Domino Deo. Et omnes Iſraelitæ in 47
diebus Zorobabelis & in diebus Nehe-
miæ qui dabant munera miniſtris ac
Levitis, promebant dabantque ſingulis
diebus, & ſanctificabant Levitas, Le-
vitæ verò ſanctificabant filios Ha-
ronis.

נְחֶמְיָה : יג

CAP. XIII. יג

,Hammonites ingrediatur non quòd ,eo in ſcriptum eſt inventũ & ,populi auribus in Moſeh libro in eſt lectum illo die In
1 בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא כָּתוּב בּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמֹּנִי
mercede conduxit & ,aquis *in* & ,pane *in* Iſrael filios prævenerunt non Quia .ſeculum in uſque Dei *concionem in* Moabites &
2 וּמֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם׃ כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר
eos audire ſecundùm ,fuit Et .benedictionem in maledictionem noſter Deus convertit & : ei maledicendũ ad Bilham eum adverſus
3 עָלָיו אֶת־בִּלְעָם לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעָם
domus cubiculo *in datus* ſacerdos Eljaſib hac ante Et .Iſrael ab mixturam omnem ſeparaverunt & ,legem
4 אֶת־הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָל־עֵרֶב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְלִפְנֵי מִזֶּה אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן בְּלִשְׁכַּת בֵּית־
, thus , *munus* *dantes* antea *fuerant* ibi & ,grande cubiculum ſibi fecit Et .Thobijah ipſi propinquus,noſtri Dei
5 אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה׃ וַיַּעַשׂ לוֹ לִשְׁכָּה גְדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים נֹתְנִים אֶת־הַמִּנְחָה הַלְּבוֹנָה
.ſacerdotum oblationem & ,*janitorum &* , *cantorum &* ,*Levitarum præceptũ* ,*recentis* olei & , *muſti* ,frumenti decimam & , vaſa &
וְהַכֵּלִים וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מִצְוַת הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים׃
, regem ad veni Babel regis Artachſaſtæ ſecundo & trigeſimo anno in quia :Jeruſalaim in fui non hoc omni in Et
6 וּבְכָל־זֶה לֹא הָיִיתִי בִּירוּשָׁלָ͏ִם כִּי בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ
,Thobijah *ipſi* Eljaſib fecerat quod *malo in* intellexi & ,Jeruſalaim in veni Et .rege à *fui poſtulatus* dierum fine in &
7 וּלְקֵץ יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ׃ וָאָבוֹא לִירוּשָׁלָ͏ִם וָאָבִינָה בָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב לְטוֹבִיָּה
Thobijah domus vaſa omnia projeci & : valde mihi *fuit malum* Et .Dei domus atriis in cubiculum ei *faciendum ad*
8 לַעֲשׂוֹת לוֹ נִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַיֵּרַע לִי מְאֹד וָאַשְׁלִיכָה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵית־טוֹבִיָּה
, *munus* ,Dei domus vaſa illuc retuli & : cubicula mundaverunt & ,dixi Et .*cubiculo de* extra
9 הַחוּץ מִן־הַלִּשְׁכָּה׃ וָאֹמְרָה וַיְטַהֲרוּ הַלְּשָׁכוֹת וָאָשִׁיבָה שָּׁם כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים אֶת־הַמִּנְחָה
facientes cantores & Levitæ ;ſuum agrum ad *vir* fugiſſent & ,eſſet data non Levitarum *partes* quòd ,cognovi Et .thus &
10 וְהַלְּבוֹנָה׃ וָאֵדְעָה כִּי־מְנָיוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנָה וַיִּבְרְחוּ אִישׁ־לְשָׂדֵהוּ הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים עֹשֵׂי
ſuper eos feci ſtare &,eos congregavi & ? Dei domum derelinquimus Cur : dixi & *magnatibus cum litigavi* Et .opus
11 הַמְּלָאכָה׃ וָאָרִיבָה אֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה מַדּוּעַ נֶעֱזַב בֵּית־הָאֱלֹהִים וָאֶקְבְּצֵם וָאַעֲמִדֵם עַל־
ſuper theſaurarios conſtitui Et .theſauros ad *recentis* olei & , *muſti* & ,frumenti decimam attulerunt Jehudah omnis Et .*ſua ſtatione*
13 12 עָמְדָם׃ וְכָל־יְהוּדָה הֵבִיאוּ מַעְשַׂר הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר לָאוֹצָרוֹת׃ וָאוֹצְרָה עַל־
; Matthaniah filii Zachur filiũ Chanan eorũ manũ *ſuper* & ;Levitis de Pedaiah & ,ſcribam Sadoc & ,ſacerdotem Selemiah ,theſauros
אוֹצָרוֹת שֶׁלֶמְיָה הַכֹּהֵן וְצָדוֹק הַסּוֹפֵר וּפְדָיָה מִן־הַלְוִיִּם וְעַל־יָדָם חָנָן בֶּן־זַכּוּר בֶּן־מַתַּנְיָה
,meas miſericordias deleas ne & ; hoc *ſuper* mi Deus mei Memento .ſuis fratribus *dividere eis ſuper* & ,ſunt reputati fideles quia
14 כִּי נֶאֱמָנִים נֶחְשָׁבוּ וַעֲלֵיהֶם לַחֲלֹק לַאֲחֵיהֶם׃ זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי עַל־זֹאת וְאַל־תֶּמַח חֲסָדַי
,ſabbatho in torcularia calcantes Jehudah in vidi illis diebus In .ejꝰ obſervationibꝰ in & ,mei Dei domo in feci quas
15 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּבֵית אֱלֹהַי וּבְמִשְׁמָרָיו׃ בַּיָּמִים הָהֵמָּה רָאִיתִי בִיהוּדָה דֹרְכִים־גִּתּוֹת בַּשַּׁבָּת
afferentes & , onus omne & , ficus & , uvas , vinum etiam & , aſinos ſuper onerantes & , acervos afferentes &
וּמְבִיאִים הָעֲרֵמוֹת וְעֹמְסִים עַל־הַחֲמֹרִים וְאַף־יַיִן עֲנָבִים וּתְאֵנִים וְכָל־מַשָּׂא וּמְבִיאִים
,*piſcem* afferentes ,ea in habitaverunt Sorim Et .*venationem eos vendere* diem *in* ſum conteſtatus & : ſabbathi die in Jeruſalaim in
16 יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וָאָעִיד בְּיוֹם מִכְרָם צָיִד׃ וְהַצֹּרִים יָשְׁבוּ בָהּ מְבִיאִים דָּאג
: eis dixi & ,Jehudah *heroibus cum litigavi* Et .Jeruſalaim in & ,Jehudah filiis ſabbatho in *vendentes* & : venale omne &
17 וְכָל־מֶכֶר וּמֹכְרִים בַּשַּׁבָּת לִבְנֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלָ͏ִם׃ וָאָרִיבָה אֵת חֹרֵי יְהוּדָה וָאֹמְרָה לָהֶם
? ſabbathi diem *fœdantes &* ,*facientes* vos quod hoc malum *verbum* Quod
מָה־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְּלִים אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. XIII.

IN die autem illo lectum eſt in volumine Moyſi audiente 1
populo : & inventum eſt ſcriptum in eo,quòd non debeant
introire Ammonites & Moabites in eccleſiã Dei,
uſque in æternum : Eò quòd non occurrerint filiis Iſ- 2
rael cum pane & aquâ : & conduxerint adverſùm eos
Balaam, ad maledicendum eis : & convertit Deus noſter
maledictionem in benedictionem. Factum eſt autem, 3
cùm audîſſent legem, ſeparaverunt omnem alienigenam
ab Iſrael. Et ſuper hoc erat Eliaſib ſacerdos, qui fue- 4
rat præpoſitus in gazophylacio domûs Dei noſtri,& proximus
Tobiæ. Fecit ergò ſibi gazophylacium grande, 5
& ibi erant ante eum reponentes munera,& thus,& vaſa,
& decimam frumenti, vini,& olei, partes Levitarum,
& cantorum, & janitorum, & primitias ſacerdotales.
In omnibus autem his non fui in Jeruſalem, quia anno 6
trigeſimo ſecundo Artaxerxis regis Babylonis veni ad
regem, & in fine dierum rogavi regem. Et veni in Je- 7
ruſalem, & intellexi malum, quod fecerat Eliaſib Tobiæ,
ut faceret ei theſaurum in veſtibulis domûs Dei.
Et malum mihi viſum eſt valdé. Et projeci vaſa domûs 8
Tobiæ foràs de gazophylacio : Præcepíque & emun- 9
daverunt gazophylacia : & retuli ibi vaſa domûs Dei,
ſacrificium, & thus. Et cognovi quòd partes Levitarum 10
non fuiſſent datæ : & fugiſſet unuſquiſque in regionem
ſuam de Levitis, & cantoribus, & de his qui miniſtrabant
: Et egi cauſam adverſùs magiſtratus, & dixi ; 11
Quarè dereliquimus domum Dei? Et congregavi eos, &
feci ſtare in ſtationibus ſuis. Et omnis Juda apportabat 12
decimam frumenti, vini,& olei, in horrea. Et conſti- 13
tuimus ſuper horrea Selemiam Sacerdoté,et Sadoc ſcribam,
& Phadaiam de Levitis, & juxta eos Hanan filium
Zachur, filium Mathaniæ : quoniam fideles comprobati
ſunt, & ipſis creditæ ſunt partes fratrum ſuorum. Me- 14
mento meî,Deus meus, pro hoc, & ne deleas miſerationes
meas, quas feci in domo Dei mei, & in ceremoniis
ejus. In diebus illis vidi in Juda calcantes torcularia 15
in ſabbato, portantes acervos, & onerantes ſuper aſinos
vinum, & uvas, & ficus, & omne onus, & inferentes in
Jeruſalem die ſabbati. Et conteſtatus ſum, ut in die quâ
vendere liceret, venderent. Et Tyrii habitaverunt in 16
ea, inferentes piſces, & omna venalia : & vendebant
in ſabbatis filiis Juda in Jeruſalem : Et objurgavi 17
optimates Juda, & dixi eis; Quæ eſt hæc res mala, quam
vos facitis, & profanatis diem Sabbati.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܝܓ *

1 * ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. ܐܬܩܪܝ ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܡܘܫܐ. ܩܕܡ ܥܡܐ. ܘܐܫܬܟܚ ܕܟܬܝܒ
2 ܒܗ. ܠܐ ܢܥܠܘܢ ܥܡܘܢܝܐ ܘܡܘܐܒܝܐ ܠܟܢܘܫܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܥܕܡܐ ܠܥܠܡ. * ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܪܥܘ
ܠܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܒܠܚܡܐ ܘܒܡܝܐ. ܘܐܓܪܘ ܠܗܘܢ ܠܒܠܥܡ ܠܡܠܛܘ ܐܢܘܢ. ܘܐܗܦܟ
3 ܐܠܗܐ. ܠܘܛܬܗ ܠܒܘܪܟܬܐ. * ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܡܠܐ ܕܢܡܘܣܐ. ܐܬܦܪܫܘ ܟܠܗܘܢ
4 5 ܚܠܝܛܐ ܡܢ ܐܝܣܪܝܠ. * * ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܬܐ ܐܠܝܫܒ ܟܗܢܐ. ܘܒܢܐ ܠܗ ܕܪܬܐ ܚܕܐ ܪܒܬܐ.
ܘܬܡܢ ܡܢ ܩܕܝܡ ܗܘܘ ܣܝܡܝܢ ܩܘܪܒܢܐ ܘܒܣܡܐ ܘܡܐܢܐ ܕܡܥܣܪܐ ܕܥܒܘܪܐ ܘܕܚܡܪܐ
6 ܘܕܡܫܚܐ. ܘܒܡܕܝܢܬܐ ܕܠܘܝܐ ܘܕܡܫܡܫܢܐ ܘܕܬܪܥܐ ܘܪܫܝܬܐ ܕܟܗܢܐ. * ܘܒܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܠܐ
ܗܘܝܬ ܒܐܘܪܫܠܡ. ܡܛܠ ܕܒܫܢܬܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ. ܠܐܪܛܚܫܫܬ ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. ܐܬܝܬ
7 ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܒܚܪܬܐ ܕܝܘܡܬܐ ܐܫܬܐܠܬ ܡܢ ܡܠܟܐ. * ܘܐܬܝܬ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܐܣܬܟܠܬ
8 ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܐܠܝܫܒ ܠܛܘܒܝܐ. ܕܥܒܕ ܠܗ ܒܝܬܐ ܒܕܪܬܐ ܕܡܪܝܐ. * ܘܐܬܒܐܫ ܠܝ ܛܒ.
9 ܘܫܕܝܬ ܟܠܗܘܢ ܡܐܢܐ ܕܒܝܬܗ ܕܛܘܒܝܐ. ܠܫܘܩܐ ܠܒܪ ܡܢ ܕܪܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܘܕܟܝܘ ܕܪܬܐ.
10 ܘܐܗܦܟܬ ܠܬܡܢ ܡܐܢܝ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܩܘܪܒܢܐ ܘܒܣܡܐ. * ܘܝܕܥܬ ܕܡܢܬܐ ܕܠܘܝܐ.
11 ܠܐ ܡܬܝܗܒܐ. ܘܥܪܩܘ ܓܒܪ ܠܚܩܠܗ. ܠܘܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܥܒܕܝ ܥܒܝܕܬܐ. * ܘܐܬܚܪܝܬ
ܥܡ ܪܘܪܒܢܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܫܒܝܩ ܒܝܬܗ ܕܡܪܝܐ. ܘܟܢܫܬ ܐܢܘܢ.
12 ܘܐܩܝܡܬ ܐܢܘܢ ܥܠ ܡܩܘܡܝܗܘܢ. * ܘܟܠܗ ܝܗܘܕܐ ܐܝܬܝܘ ܡܥܣܪܐ ܕܥܒܘܪܐ. ܘܕܚܡܪܐ. ܘܕܡܫܚܐ.
13 ܠܐܘܨܪܐ. * ܘܐܩܝܡܬ ܥܠ ܐܘܨܪܐ. ܠܫܠܡܝܐ ܟܗܢܐ. ܘܠܨܕܘܩ ܣܦܪܐ. ܘܡܢ ܠܘܝܐ ܠܦܪܝܐ.
ܘܥܡܗܘܢ. ܚܢܢ ܒܪ ܙܟܘܪ ܒܪ ܡܬܢܝܐ. ܡܛܠ ܕܡܗܝܡܢܐ ܐܬܚܫܒܘ. ܘܢܦܠ ܠܗܘܢ ܦܣܐ
14 ܕܢܗܘܘܢ ܪܫܐ ܠܐܚܝܗܘܢ. * ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ ܡܛܠ ܗܕܐ. ܘܠܐ ܬܥܛܐ ܛܝܒܘܬܝ.
15 ܕܥܒܕܬ ܒܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܘܒܢܛܘܪܘܬܗ. * ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܚܙܝܬ ܒܝܗܘܕܐ ܕܪܟܝܢ
ܒܫܒܬܐ. ܘܡܥܠܝܢ ܡܛܥܢܐ. ܘܡܛܥܢܝܢ ܥܠ ܚܡܪܐ. ܘܐܦ ܚܡܪܐ ܘܥܢܒܐ. ܘܬܐܢܐ. ܘܡܛܥܢܐ.
16 ܡܥܠܝܢ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ ܕܠܐ ܢܙܒܢܘܢ ܨܝܕܐ. * ܘܠܐ ܢܝܬܘܢ ܢܘܢܐ
17 ܘܠܐ ܢܙܒܢܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܠܝܗܘܕܝܐ ܒܐܘܪܫܠܡ. * ܘܐܬܚܪܝܬ ܥܡ ܪܫܐ ܕܝܗܘܕܝܐ.
ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܒܝܫܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܡܚܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ.

CAP. XIII.

EOdem die lectus fuit liber legis Moſis audiente 1
populo : & inventum eſt ſcriptum in
eo ; Ne ingrediantur Ammonitæ & Moabitæ
in congregationẽ Domini in ſeculum uſque :
Eò quòd non occurrerint Iſraelitis cum pane 2
& aqua,et conduxerint ſibi Belaamum ad maledicendum
eis, quanquã convertit Deus maledictiones
ejus in benedictiones. Tunc cùm 3
audîſſent verba legis, ſegregata fuit omnis
miſcellanea turba ab Iſraelitis. Poſthæc 4
venit Eliſab ſacerdos, ibíque ædificavit illi 5
atrium quoddam magnum, ubi antea reponebantur
oblationes, thus, & vaſa decimarum
frumenti, vini, & olei : & in civitatibus
Levitarum, miniſtrorum, atque janitorum,
primitiæ ſacerdotum. Dum autem hæc 6
omnia *fierent*, non eram Jeroſolymis : nam
anno trigeſimo ſecundo Artahſeſtis regis Babyloniæ
redieram ad regem *ſed* exactis aliquot
diebus, veniam à rege impetravi. Et 7
veni Jeruſalem : ubi intellexi malum quod
Eliſab commiſerat pro Tobia, faciendo illi
domum in atrio Domini. Quod cùm ægerrimè 8
tuliſſem,ejeci omnem ſupellectilem domûs
Tobiæ in plateam extra atrium. Tum 9
edicente me mundaverunt atrium : & reſtitui
illuc ſupellectilem domûs Domini, oblationes,
& thus. Deinde cognoſcens quòd por- 10
tio Levitarum non dabatur,ideóque fugerant
quiſque in agrum ſuum, Levitæ, miniſtri, &
curatores operum : Contendi cum primo- 11
ribus, & dixi eis ; Quam ob cauſam derelicta
eſt domus Domini ? & congregavi eos, &
reſtitui eos in officia eorum : Omnéſque Ju- 12
dæi attulerunt decimas frumenti,vini,et olei,
in horrea : Et præfeci horreis Selamiam ſa- 13
cerdotem,Sadocum ſcribam,& Pheraiam Leviticum,
& cum eis Hananem filium Zechoris,
filii Methaniæ : quia fidi habebantur, &
ſors eis obtigerat ut eſſent principes fratrum
ſuorum. Memoriæ hoc mihi manda mi Deus, 14
& ne *oblivione* deleas beneficiũ meum quod
exercui erga domum Dei mei & obſervationes
tuas. Iiſdem temporibus videns in Ju- 15
dæa quòd vias ſulcarent in ſabbatho,afferrent
onera geſtaréntque ſuper aſinos ; & vinum
etiam, uvas, ficus, & onera *quævis* inferrent
Jeroſolymã die ſabbathi : conteſtatus ſum eos,
dicens;Ne vendatis piſcationem, Neve piſces 16
afferatis, neque vendatis die ſabbathi Judæis
in Jeruſalem. Et contendi cum præcipuis Ju- 17
dæ,& dixi eis; Quare facinus hoc malum committitis,
& violatis diem ſabbathi ?

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ἘΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεγνώσθη ἐν βιβλίῳ Μωυσῆ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ· καὶ εὑρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, ὅπως
2 μὴ εἰσέλθωσιν Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ θεοῦ ἕως αἰῶνος, Ὅτι οὐ συνήντησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ
ἐν ἄρτῳ (α) καὶ ὕδατι, καὶ ἐμισθώσαντο ἐπ' αὐτὸν τὸν Βαλαὰμ καταράσασθαι· καὶ ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν
3 4 κατάραν εἰς εὐλογίαν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ἰσραήλ. Καὶ
5 πρὸ τούτου Ἐλιασὶβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ (3) οἴκου θεοῦ ἡμῶν, ἐγγίων Τωβίᾳ. Καὶ ἐποίησεν (β) ἑαυ-
τῷ γαζοφυλάκιον μέγα· καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν (γ) μαναὰ καὶ τὸν λίβανον καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὴν
δεκάτην τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, καὶ ἀπ-
6 αρχὰς τῶν ἱερέων. Καὶ ἐν παντὶ τούτῳ οὐκ ἤμην ἐν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀρ-
θασασθὰ βασιλέως Βαβυλῶνος ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ᾐτησάμην παρὰ
7 τοῦ βασιλέως, Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ συνῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ ᾗ ἐποίησεν (δ) Ἐλιασὶβ τῷ Τωβίᾳ,
8 ποιῆσαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ θεοῦ. Καὶ πονηρόν μοι ἐφάνη σφόδρα· καὶ ἔρριψα πάντα τὰ
9 σκεύη οἴκου Τωβία ἔξω ἀπὸ τοῦ γαζοφυλακίου. Καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια· καὶ ἐπέστρεψα
10 ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὴν (ε) μαννὰ καὶ τὸν λίβανον. Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν·
11 καὶ ἐφύγοσαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτοῦ, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ᾀδόντες ποιοῦντες τὸ ἔργον. Καὶ (ζ) ἐμαχεσάμην τοῖς στρα-
τηγοῖς, καὶ εἶπα, Διὰ τί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ; καὶ συνήγαγον αὐτούς, καὶ ἔστησα αὐτοὺς (η) ἐπὶ τῇ στά-
12 13 σει αὐτῶν. Καὶ πᾶς Ἰούδα ἤνεγκαν (θ) δεκάτην τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυρούς Ἐπὶ
χεῖρα Σελεμία τοῦ ἱερέως, καὶ Σαδὼκ τοῦ γραμματέως, καὶ Φαδαΐα ἀπὸ τῶν Λευιτῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Ἀ-
14 νὰν υἱὸς Ζακχούρ, υἱὸς (†) Ματθανίου, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν, ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. Μνή-
15 σθητί μου ὁ θεὸς ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτω ἔλεός μου (ς) ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ (3) κυρίου τοῦ θεοῦ. Ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις εἶδον ἐν Ἰούδα πατοῦντας ληνοὺς (4) ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα, καὶ ἐπιγεμί-
ζοντας ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σῦκα καὶ πᾶν βάσταγμα, καὶ φέροντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ
16 σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν. Καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχθύν, καὶ πᾶσαν
17 πρᾶσιν πωλοῦντες τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐ-
λευθέροις, καὶ εἶπα αὐτοῖς, Τίς ὁ λόγος οὗτος ὁ πονηρός, ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε, καὶ βεβηλοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαβ-
βάτου;

CAP. XIII.

IN illa die lectum in libro Moyſi in auribus populi. Et inventum eſt 1
ſcriptum in eo; ut non ingrediantur Ammanitæ & Moabitæ in eccle-
ſiam Dei uſque in ſeculū: Quoniam non occurrerunt filiis Iſrael in pane, 2
& aqua, & conduxerunt ſuper eum Balaam ad (a) maledicendum: & con-
vertit Deus noſter maledictionem in benedictione. Et factum eſt, ut au- 3
dierunt legem; & ſeparati ſunt omnis admiſtus in Iſrael. Et ſuper hoc 4
Eliaſib ſacerdos habitans in gazophylacio domûs Dei noſtri, propinquus
Tobiæ. Et (b) fecit ſibi gazophylacium magnum. Et ibi fuerant anteà 5
dantes (c) manaa, & thus, & vaſa, & decimam frumenti, & vini, &
olei, mandatum Levitarum, & cantorum, & janitorum, & primitias ſa-
cerdotum. Et in omni hoc non fui in Hieruſalem: quoniam in anno tri- 6
geſimo & ſecundo Arthaſaſtha regis Babylonis veni ad regem, & poſt
finem dierum petii à rege, Et veni in Hieruſalem: & intellexi in ma- 7
lo, quod fecerat Eliaſib Tobiæ, faciendo ei gazophylacium in atrio domûs
Dei. Et malum mihi viſum eſt valdé: & projeci omnia vaſa domûs 8
Tobiæ foràs de gazophylacio. Et dixi, & mundaverunt gazophylacia. 9
Et retuli illuc vaſa domûs Dei, manaa, & thus. Et cognovi, quia par- 10
tes Levitarum non fuerant datæ: & fugerant vir in agrum ſuum, Le-
vitæ, & cantores, facientes opus. Et concertavi cum magiſtratibus, & 11
dixi; Cur derelicta eſt domûs Dei? Et congregavi eos, et ſtatui eos in
ſtatione ipſorum. Et omnis Juda attulerunt decimam tritici, et vini, et 12
olei in theſauros (d) Super manum Selemia ſacerdotis, et Sadoc ſcri- 13
bæ, et Phadaia ex Levitis. Et ad manū eorum Anan filius Zacchur fili-
us Matthania, quoniam fideles putati ſunt, ſuper eos diſtribuere fratri-
bus ſuis. Memento meî, Deus, in hac: et non deleatur miſericordia 14
mea, quam feci in domo Domini (e) Dei. In diebus illis vidi in Juda 15
calcantes torcularia in ſabbato, et ferentes manipulos, et onerantes ſuper
aſinos, et vinum, et uvam, et ficus, et omne onus, et ferentes in Hieru-
ſalem in die ſabbati. Et conteſtatus ſum in die venditionis eorum. (f) Et 16
ſederunt in ea ferentes piſcem, et omnem venditionem vendentes ſabbato
filiis Juda, et in Hieruſalem. Et concertavi cum filiis Juda ingenuis, 17
et dixi eis; Quod verbum hoc malum, quod vos facitis? et polluitis diem ſabbati?

MS. A. (α) καὶ ἐν ὕδατι, (3) οἴκου τοῦ θεοῦ (β) αὐτῷ (γ) μαναὰν (δ) Ἐλιασεὶβ Τωβίᾳ, (ε) μαναὰν (ζ) ἐμαχεσάμην, καὶ εἶπον, (η) ἐπὶ στάσει (θ) δεκάτην πυροῦ (†) Ματθανίου, (ς) ὅτι ἐποίησα (3) κυρίου θεοῦ. (4) ἐν σαββάτῳ,

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

* الفصل الثالث عشر *

1 *في ذلك اليوم قرأ كتاب ناموس موسى في اذان الشعب* ووجدوا مكتوبا فيه ان لا يدخلون
2 العمانيون والموابيون بجماعة الرب الي الابد * من اجل انهم لم يقدموا الخبز والماء لبني
اسرايل في خروجهم من مصر* واكروا لهم بلعام ابن فاعور ليلعنهم * واقلب الاهنا لعنة
3 بلعام الي بركة * حينيذ لما سمعوا كلام الناموس افرزوا بنو اسرايل كل الغرباء من بينهم
4 5 ** وجاء اليصاف الحبر وعمر لهم هنالك دارا عظيمة* وكانت من قديم يجعلون فيها القرابين
واللبان واواني عشور القمح والخمر والزيت في قري يهودا والخدام واللاويين* وقرابين الكهنة
6 *وهولاء كلهم لم اكن انا باورشليم* لان في سنة اثني وثلثين لارتحشست ملك بابل اتيت
7 الي عند الملك * وفي اخر الايام انفصلت من الملك * وجيت الي اورشليم * وعرفت الشر
8 الذي عمل اليصاف لطوبيا* الذي عمر له دارا في بيت الرب * وصعب علي جدا* وانا
9 عمدت الي جميع الاواني الذي في بيت طوبيا فالقيتهم برا السوق عند الدار * وقلت
10 طهروا الدار* واعدت الي هنالك اواني بيت الرب والقرابين واللبان * وعلمت ان جري اللاويين
11 لا يعطا* وهرب كل رجل الي خلفه* واللاويون والخدام والفعلة* وانا حكمت الروساء وقلت
12 لهم * من اجل ماذا ترك بيت الله* وجمعتهم واقمتهم علي رسمهم وعادتهم * وجميع اليهود
13 احضروا العشر من القمح والخمر والزيت * الي مخازن شلمايا الحبر ولصادوق ولفرايا من
اللاويين* ومعهم حنان ابن زاكور ابن متنيا* لانهم كانوا معروفين بالثقة* وخرجت قرعتهم
14 ان يكونوا روساء لاخوتهم * اذكرني يا الهي من اجل هذا* ولا تترك الخير الذي صنعت
15 في بيتك يا الهي وحارسه * وفي ذلك الزمان نظرت الي اليهود يسافرون في يوم السبت ويجيبون
الاحمال علي الحمير من الخمر والعنب والتين* ويدخلون به الي اورشليم في يوم السبت *
16 واشهدت عليهم الا يشتروا صيدا * ولا يجيبوا سمكا* ولا يبيعوا ولا يشتروا في يوم السبت
17 لبني يهودا باورشليم * وخاصمت مع روساء يهودا باورشليم وقلت لهم * لماذا تفعلوا هذا
الفعل الشرير* وتنجسوا يوم السبت *

CAP. XIII.

EO die cùm legeretur liber legis Mo- 1
ſaicæ in auribus populi, invenerunt
ſcriptum in eo, ut non ingrederentur
Ammonitæ & Moabitæ in congregati-
onem Domini in æternum: Propterea 2
quòd non obtulerunt panem & aquam
filiis Iſraelis cùm egrederentur ex Ægy-
pto, & conduxerunt ſibi Balaamum
filium Phegoris ut malediceret eos; con-
vertit autem Deus noſter maledictio-
nem Balaami in benedictionem. Tunc 3
cùm audiſſent verba legis, ſeparave-
runt filii Iſraelis omnes exteros è medio
ſui. Et veniens Eliſab ſacerdos 4
ædificavit eis ibi domum ingentem, in 5
qua olim reponebant oblationes, & thus,
& vaſa decimarum frumenti, vini, &
olei in civitatibus Judæ, & miniſtro-
rum, & Levitarum, & oblationes ſa-
cerdotum. In his autem omnibus non 6
eram ego in Jeruſalem: quoniam anno
trigeſimo ſecundo Artabſeſtis regis Ba-
belis, redieram ad regem: ſed in fine
dierum ſeparans me à rege, Et Jero- 7
ſolymam rediens, cognovi malum quod
fecerat Eliſab Tobiæ, extruendo ſibi
domum in æde Domini. Moleſtè ad- 8
modum hoc tuli; & arripiens omnia
vaſa quæ erant in domo Tobiæ, ejeci ea
extra vicum apud domum. Tum dixi, 9
Mundate domum: & reſtitui illuc
vaſa domûs Domini, oblationes, &
thus. Sciens præterea portionem Levi- 10
tarum non dari, ideoque unumquen-
que fugiſſe retrorſum, tam Levitas ac
miniſtros quàm operarios: Litigavi cum 11
principibus, & dixi eis; Quare de-
ſtituta eſt domus Domini? Deinde con-
gregavi eos, & reſtitui eos in jus &
conſuetudinem eorum: Et omnes Ju- 12
dæi attulerunt decimas ex frumento
vino, & oleo, In cellas Salamaiæ ſa- 13
cerdotis, & ad Sadocum, & ad A-
phraiam ex Levitis, & cum iis Hana-
nem filium Zachur filii Mathaniæ: quia
dignoſcebantur fideles, & prodierat ſors
illis ut eſſent principes fratrum ſuorum.
Recordare mei O Deus meus hanc ob rem, 14
& ne obmittas bonum quod egi erga
domum tuam O Deus mi, & cuſtodias
ejus. Eo quoque tempore videns Ju- 15
dæos iter facere die ſabbathi, & onera
vehentes ſuper aſinos, vini, uvarum, &
ficuum; eáque inferre in Jeruſalem die
ſabbathi: conteſtatus ſum eos ne emerent
piſcationem, Nec afferrent piſces, neque 16
venderent aut emerent die ſabbathi Ju-
dæis in Jeruſalem. Et contendi cum 17
principibus Judæ in Jeruſalem, et dixi
eis; Cur facitis malum hoc facinus, et
polluitis diem ſabbathi?

נחמיה : יג

vos & ? iſtam civitatem ſuper & , hoc malum omne nos ſuper noſter Deus adduxit & , veſtri patres fecerunt ſic Nonne
18 הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם
facies ad Jeruſalaim portæ eſſent obumbratæ cùm , fuit Et ? ſabbathum violando , Iſrael ſuper iracundiam *addentes*
19 מוֹסִיפִים חָרוֹן עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת־הַשַּׁבָּת׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלֲלוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם לִפְנֵי
ſuper ſtatui meis pueris de & : ſabbathum poſt *ad uſque*, eas aperirent non ut , dixi & , valvæ ſunt clauſæ & , dixi & , *ſabbathi*
הַשַּׁבָּת וָאֹמְרָה וַיִּסָּגְרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר לֹא יִפְתָּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְּעָרַי הֶעֱמַדְתִּי עַל־
Jeruſalaim extra venalis omnis venditores & , negotiatores *pernoctaverunt* Et . ſabbathi die in onus *veniret* non , portis
20 הַשְּׁעָרִים לֹא־יָבוֹא מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ וַיָּלִינוּ הָרֹכְלִים וּמֹכְרֵי כָל־מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלָ͏ִם
manum , iteraveritis ſi ? *muro coram pernoctantes vos* Quare : eos ad dixi & , eos *in* ſum conteſtatus Et . *duabus* & , *vice*
21 פַּעַם וּשְׁתָּיִם׃ וָאָעִידָה בָהֶם וָאֹמְרָה אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לֵנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם־תִּשְׁנוּ יָד
venientes & , *ſe mundantes* eſſent ut , Levitis Dixique . ſabbatho in venerunt non illo tempore à : vos in mittam
22 אֶשְׁלַח בָּכֶם מִן־הָעֵת הַהִיא לֹא בָאוּ בַּשַּׁבָּת׃ וָאֹמְרָה לַלְוִיִּם אֲשֶׁר יִהְיוּ מִטַּהֲרִים וּבָאִים
. tuæ miſericordiæ multitudinẽ ſecũdũ *me ſuper* parce & , mi Deᵘ mei memẽto hoc etiã : ſabbathi diem ſanctificãdũ ad portarum cuſtodes
שֹׁמְרִים הַשְּׁעָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת גַּם־זֹאת זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי וְחוּסָה עָלַי כְּרֹב חַסְדֶּךָ׃
. Moabitidas , Hammonitidas , Aſdoditidas uxores *habitare fecerunt* , Jehudæos vidi illis diebus in Etiam
23 גַּם בַּיָּמִים הָהֵם רָאִיתִי אֶת־הַיְּהוּדִים הֹשִׁיבוּ נָשִׁים אַשְׁדֳּודִיּוֹת עַמֳּונִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת׃
contendi Et . populi *& populi* linguam ſecundùm *&* ; Jehudaicè loqui *cognoſcentes ipſi non* & , Aſdodicè *loquens dimidium* eorũ filii Et
24 וּבְנֵיהֶם חֲצִי מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית וְאֵינָם מַכִּירִים לְדַבֵּר יְהוּדִית וְכִלְשׁוֹן עַם וָעָם׃ וָאָרִיב 25
; eorũ filiis veſtras filias dederitis ſi , Deum per eos adjuravi & *: eos depilavi* & , *viros* eis ex percuſſi & , eis maledixi & , eis cum
עִמָּם וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה מֵהֶם אֲנָשִׁים וָאֶמְרְטֵם וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים אִם־תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם לִבְנֵיהֶם
multis gentibus in & ? Iſrael rex Selomoh peccavit iſtas *ſuper* Nonne . vobis & , veſtris filiis eorũ filiabus de acceperitis ſi &
26 וְאִם־תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם וְלָכֶם׃ הֲלוֹא עַל־אֵלֶּה חָטָא־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם הָרַבִּים
fecerunt peccare eum etiam : Iſrael omnem ſuper regem Deus eum *dedit* & , erat ſuo Deo dilectus & , *ipſe ſicut* rex erat non
לֹא־הָיָה מֶלֶךְ כָּמֹהוּ וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה וַיִּתְּנֵהוּ אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל גַּם־אוֹתוֹ הֶחֱטִיאוּ
, noſtrum Deum in *prævaricandũ ad* , hoc grande malum omne *faciendum ad* , *eſt auditum* nunquid vobis Et . alienigenæ mulieres
27 הַנָּשִׁים הַנָּכְרִיּוֹת׃ וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשֹׂת אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ
eũ fugavi & : Choronitæ Sanballat ipſi gener , magni ſacerdotis Eljaſib filii Jojadah filiis de Et ? alienigenas uxores ducendo
28 לְהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת׃ וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע בֶּן־אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן לְסַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וָאַבְרִיחֵהוּ
eos mundavi Et . Levitarum & , ſacerdotii pactum & , ſacerdotium *polluentes ſuper* , mi Deus eorum Recordare . me *deſuper*
29 30 מֵעָלָי׃ זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהָי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית הַכְּהֻנָּה וְהַלְוִיִּם׃ וְטִהַרְתִּים
temporibus in lignorum oblationi Et . ſuo opere in *viro* , Levitis & , ſacerdotibus obſervantias ſtatui & , alienigena omni ab
31 מִכָּל־נֵכָר וָאַעֲמִידָה מִשְׁמָרוֹת לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ׃ וּלְקֻרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים
. bonum in meus Deus mei Recordare . primitivis & , conſtitutis
מְזֻמָּנוֹת וְלַבִּכּוּרִים זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

Verſio VULG. LAT.

Numquid non hæc fecerunt patres noſtri, & adduxit Deus noſter ſuper nos omne malum hoc, & ſuper civitatem hanc? Et vos additis iracundiam ſuper Iſrael violando Sabbatum. 18 Factum eſt autem, cùm quieviſſent portæ Jeruſalem in die Sabbati, dixi; & clauſerunt januas, & præcepi ut non aperirent eas uſque poſt Sabbatum: & de pueris meis conſtitui ſuper portas ut nullus inferret onus in die Sabbati. 19 Et manſerunt negotiatores, & vendentes univerſa venalia, foris Jeruſalem ſemel & bis. 20 Et conteſtatus ſum eos, & dixi eis; Quarè manetis ex adverſo muri? ſi ſecundò hoc feceritis, manum mittam in vos. Itaque ex tempore illo non venerunt in Sabbato. 21 Dixi quoque Levitis ut mundarentur, & venirent ad cuſtodiendas portas, & ſanctificandam diem Sabbati: & pro hoc ergò memento meî, Deus meus, & parce mihi ſecundùm multitudinem miſerationum tuarum. 22 Sed & in diebus illis vidi Judæos ducentes uxores Azotidas, Ammonitidas, & Moabitidas. 23 Et filii eorum ex media parte loquebantur Azoticè, & neſciebant loqui Judaicè, & loquebantur juxta linguã populi & populi. 24 Et objurgavi eos, & maledixi. Et cecîdi ex eis viros, & decalvavi eos, & adjuravi in Deo, ut non darent filias ſuas filiis eorum, & non acciperent de filiabus eorum filiis ſuis, & ſibimetipſis, dicens; 25 Numquid non in hujuſcemodi re peccavit Salomon rex Iſrael? & certè in gentibus multis non erat rex ſimilis ei, & dilectus Deo ſuo erat, & poſuit eum Deus regem ſuper omnem Iſrael: & ipſum ergò duxerunt ad peccatum mulieres alienigenæ. 26 Numquid & nos inobedientes faciemus omne malum grande hoc, ut prævaricemur in Deo noſtro, & ducamus uxores peregrinas? 27 De filiis autem Joiada filii Eliaſib ſacerdotis magni, gener erat Sanaballat Horonites, quem fugavi à me. 28 Recordare, Domine Deus meus, adverſùm eos qui polluunt ſacerdotium, júſque Sacerdotale & Leviticum. 29 Igitur mundavi eos ab omnibus alienigenis, & conſtitui ordines Sacerdotum & Levitarum, unumquemque in miniſterio ſuo: 30 Et in oblatione lignorum in temporibus conſtitutis, & in primitivis: Memento meî, Deus meus, in bonum. Amen. 31

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܐܒܗܝܟܘܢ. ܘܐܝܬܝ ܐܠܗܐ ܥܠܝܢ. ܟܠܗ ܒܝܫܬܐ ܗܕܐ. ܘܥܠ ܡܕܝܢܬܐ 18
ܗܕܐ. ܘܐܢܬܘܢ ܡܘܣܦܝܢ ܚܡܬܐ ܘܪܘܓܙܐ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ. ܕܐܢܬܘܢ ܡܚܠܝܢ ܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ.
* ܗܝܕܝܢ ܟܕ ܐܬܦܬܚܘ ܬܪܥܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܩܕܡ ܫܒܬܐ. ܐܡܪܬ ܕܢܬܬܚܕܘܢ ܬܪܥܐ. ܘܐܡܪܬ 19
ܕܠܐ ܢܬܦܬܚܘܢ ܬܪܥܐ. ܥܕܡܐ ܠܒܬܪ ܫܒܬܐ. ܘܡܢ ܛܠܝܐ ܕܝܠܝ ܐܩܝܡܬ ܥܠ ܬܪܥܐ. ܕܠܐ
ܢܥܘܠ ܛܥܢܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. * ܘܒܬܘ ܬܓܪܐ ܘܙܒܘܢܐ ܕܟܠ ܙܒܢ ܠܒܪ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. 20
ܚܕܐ ܙܒܢܐ ܘܬܪܬܝܢ. * ܘܐܣܗܕܬ ܒܗܘܢ. ܘܐܡܪܬ ܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܥܐܠܝܢ ܐܢܬܘܢ 21
ܟܕ ܩܐܡ ܝܘܡܐ ܒܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ. ܐܢ ܬܫܛܘܢ ܡܠܬܐ ܗܕܐ. ܐܘܫܛ ܐܝܕܐ ܒܟܘܢ. ܘܡܢ ܗܘ
ܙܒܢܐ ܗܘ ܠܐ ܥܠܘ ܒܫܒܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܠܠܘܝܐ ܕܢܗܘܘܢ ܡܕܟܝܢ. ܘܢܥܠܘܢ ܢܛܘܪܐ 22
ܘܬܪܥܐ ܠܡܩܕܫܘ ܠܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܐܦ ܗܕܐ ܐܬܕܟܪ ܠܝ ܐܠܗܝ. ܘܚܘܣ ܥܠܝ ܐܝܟ ܣܘܓܐܐ
ܕܪܚܡܝܟ. * ܐܦ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܚܙܝܬ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܣܒܘ ܢܫܐ ܢܘܟܪܝܬܐ. ܐܫܕܘܕܝܬܐ ܐܦ 23
ܥܡܘܢܝܬܐ ܘܡܘܐܒܝܬܐ. * ܘܒܢܝܗܘܢ ܡܡܠܠܝܢ ܦܠܓܗܘܢ ܐܫܕܘܕܐܝܬ. ܘܦܠܓܗܘܢ ܠܐ 24
ܝܕܥܝܢ ܠܡܡܠܠܘ ܝܗܘܕܐܝܬ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܠܫܢܐ ܕܥܡܡܐ. * ܘܕܢܬ ܥܡܗܘܢ. ܘܠܛܬ ܐܢܘܢ. 25
ܘܩܛܠܬ ܡܢܗܘܢ ܓܒܪܐ. ܘܩܒܪܬ ܐܢܘܢ. ܘܐܘܡܝܬ ܐܢܘܢ ܒܐܠܗܐ. ܕܠܐ ܬܬܠܘܢ ܒܢܬܟܘܢ
ܠܒܢܝܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܣܒܘܢ ܡܢ ܒܢܬܗܘܢ ܠܒܢܝܟܘܢ ܐܘ ܠܟܘܢ. * ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܗܘ ܚܛܐ. 26
[illegible]
[illegible]
[illegible] 27
[illegible] 28
[illegible] 29
[illegible] 30
[illegible] 31
[illegible]

[illegible]

*Ita cùm feciſſent patres veſtri, induxit Deus ſuper nos totam hanc calamitatem, & ſuper civitatem iſtam: & vos aggeratis iram & furorem ſuper Iſraelem, violantes diem ſabbathi. 18 Tunc temporis cùm apertæ fuiſſent portæ Jeroſolymorum ante ſabbathum, dixi ut clauderentur portæ: & præcepi ne aperirentur portæ uſque poſtridie ſabbathi: & ex pueris meis conſtitui in portis, ne ingrederetur onus die ſabbathi. 19 Cùmque pernoctâſſent mercatores & rerum venalium emptores extra Jeruſalem unâ & alterâ die, 20 Conteſtatus ſum eos, & dixi eis; Quare vos non ingredimini ſtante die per portam muri? Si contempſeritis hoc verbum, manum extendam in vos: & ex eo tempore non ſunt ingreſſi ſabbatho. 21 Deinde dixi Levitis ut mundarent ſeſe, & ingrederentur cuſtodes & janitores ad ſanctificandum diem ſabbathi. Etiam hujus rei memoriam ſerva mihi mi Deus, & parce mihi ſecundùm abundantiam miſerationum tuarum. 22 Iiſdem quoque temporibus videns Judæos contubernio accepiſſe uxores alienigenas, Aſdodæas, Ammonitidas etiam, & Moabitidas: 23 Et filios eorum partim loqui Aſdodicè, partim verò neſcientes loqui Judaicè, ſed linguas gentium: 24 Contendi cum eis, & maledixi eis, & quoſdam ex eis occîdi & inhumavi: & adjuravi eos per Deum, *dicens*; Ne detis filias veſtras filiis illarum, neque aſſumatis filiis veſtris aut vobis de filiabus illarum. 25 Propter has quidem peccavit Salomon ille rex Iſraelis, cui par non fuit rex in multis gentibus, qui dilectus erat Deo ſuo ita ut conſtituerit eum Deus regem ſuper univerſum Iſraelem: vel ipſum ad peccatum induxêre mulieres alienigenæ. 26 Et cùm hoc à vobis auditum ſit, tamen commiſiſtis tam ingens crimen, prævaricantes in Deum noſtrum, & in contubernium admittentes mulieres alienigenas. 27 Etiam è filiis Jojadai filii Eliſabi ſummi ſacerdotis, fuit *quidam* gener Sanbelato Horanitæ; & ejeci eum à me. 28 Memoriæ mihi manda mi Deus. Quoad reliquum ſacerdotium, reliquos nempe ſacerdotes ac Levitas; 29 Tum mundavi eos ab omnibus gentibus, tum reſtitui eos ad cuſtodias ſuas: tam ſacerdotes quàm Levitas, unumquenque ad officium ſuum, 30 Et ad oblationes & ſacra temporibus & feſtis *ſtatutis*, & ad primitias. Memoriam hujus rei mihi ſerva Deus mi in bonum. 31

Finis libri Eſræ ſcribæ in quo continentur verſus bis mille trecenti ſexaginta unus.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA

18 Οὐχὶ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ
19 ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην; καὶ ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ἰσραὴλ, βεβηλῶσαι τὸ σάββατον; Καὶ ἐγένετο
ἡνίκα κατέστησαν πύλαι ἐν Ἰερουσαλὴμ πρὸ τοῦ σαββάτου, καὶ εἶπα, καὶ ἔκλεισαν τὰς πύλας· καὶ εἶπα, ὥστε μὴ ἀν-
οιγῆναι (ι) αὐτὰς ἕως ὀπίσω τοῦ σαββάτου. (κ) καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα ἐπὶ τὰς πύλας, ὥστε
20 μὴ αἴρειν βαστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Καὶ ηὐλίσθησαν πάντες, καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ἱε-
21 ρουσαλὴμ ἅπαξ καὶ δίς. Καὶ (λ) ἐπεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς, καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί ὑμεῖς αὐ-
λίζεσθε ἀπέναντι τοῦ τείχους; ἐὰν δευτερώσητε, ἐκτενῶ (†) χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου οὐκ
22 ἤλθοσαν ἐν σαββάτῳ. Καὶ εἶπα τοῖς Λευίταις, οἳ ἦσαν καθαριζόμενοι, καὶ ἐρχόμενοι φυλάσσοντες τὰς
πύλας, ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. πρὸς ταῦτα μνήσθητί μου ὁ θεὸς, καὶ φεῖσαί μου κατὰ τὸ
23 πλῆθος τοῦ ἐλέους σου. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς Ἰουδαίους οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας Ἀζω-
24 τίας, Ἀμμανίτιδας, Μωαβίτιδας, Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἥμισυ (μ) λαλοῦντες Ἀζωτιστὶ, καὶ οὐκ εἰσὶν ἐπι-
25 γινώσκοντες λαλεῖν Ἰουδαϊστί. Καὶ ἐμαχεσάμην μετ' αὐτῶν, καὶ κατηρασάμην αὐτούς· καὶ ἐπάταξα ἐν
αὐτοῖς (ν) ἄνδρας, καὶ ἐμαδάρωσα αὐτοὺς, καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ἐν τῷ θεῷ, (ξ) Ἐὰν δῶτε τὰς θυγατέρας
26 ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. Οὐχ οὕτως ἥμαρ-
τε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραήλ; καὶ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς οὐκ ἦν βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ, καὶ (ο) ἀγαπώ-
μενος τῷ θεῷ ἦν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, καὶ τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ
27 γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι. Καὶ ὑμῶν μὴ (π) ἀκουσώμεθα ποιῆσαι πᾶσαν πονηρίαν ταύτην, ἀσυνθετῆσαι
28 ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν, καθίσαι γυναῖκας ἀλλοτρίας; Καὶ ἀπὸ υἱῶν (ρ) Ἰωαδὲ τοῦ Ἐλισοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ
29 μεγάλου νυμφίου (σ) τοῦ Σαναβαλλὰτ τοῦ Οὐρανίτου, καὶ ἐξέβρασα αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ. Μνήσθητι αὐτοῖς ὁ θε-
30 ὸς ἐπὶ ἀγχιστείᾳ τῆς ἱερατείας, (τ) καὶ διαθήκῃ τῆς ἱερατείας, καὶ τοὺς Λευίτας. Καὶ ἐκαθάρισα αὐ-
τοὺς ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως, καὶ ἔστησα ἐφημερίας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ἀνὴρ ὡς τὸ ἔργον
31 αὐτοῦ. Καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς βακχουρίοις. μνήσθητί μου ὁ
θεὸς ἡμῶν εἰς ἀγαθωσύνην.

Nónne ſic fecerunt patres veſtri, & adduxit ſuper eos Deus noſter, et ſu- 18
per nos, omnia mala hæc, & ſuper civitatem hanc? Et vos additis
iram ſuper Iſrael polluendo ſabbatũ. Et factũ eſt quando conſtite- 19
runt portæ in Hieruſalẽ ante ſabbatũ, & dixi, & clauſerunt portas: et
dixi, ut illæ non aperirentur uſque poſt ſabbatum. Et de pueris meis
ſtatui ſuper portas, ut non tollerent onera in die ſabbati. Et com- 20
morati ſunt (g) omnes, & fecerunt venditionem extra Hieruſalem
ſemel, & bis: Et conteſtatus ſum in eis, & dixi ad eos; Cur vos 21
commoramini ante murum? ſi iteraveritis, extendam manum meam
in vos. A tempore illo non venerunt in ſabbato. Et dixi Levitis, 22
qui erant mundati, & venientes cuſtodientes portas, ſanctificare diem
ſabbati. Ad hæc memento meî, Deus, & parce mihi ſecundùm mul-
titudinem miſericordiæ tuæ. Et in diebus illis vidi Judæos, qui 23
habitare fecerant uxores Azotias, Ammanitidas, Moabitidas: Et 24
filii eorũ dimidium loquentes Azoticé: & non ſunt ſcientes loqui (h)
Judaicé. Et concertavi cũ eis, & execratus ſum eos: & percuſſi in eis 25
viros, & decalvavi eos, & adjuravi eos in Deo; Si dederitis fili-
as veſtras filiis eorum, et ſi acceperitis de filiabus eorum filiis (i)
veſtris. Nónne ſic peccavit Salomon rex Iſrael? Et in gentibus 26
multis non erat rex ſimilis ei, et dilectus Deo erat, et dederat e-
um Deus in regem ſuper omnem Iſrael: et hunc declinare fecerunt
mulieres alienæ. Et vos nunquid audiemus facere omne malum hoc, 27
prævaricari in Deum noſtrum, ducendo uxores alienas? Et de fi- 28
liis Joada filii Eliſub ſacerdotis magni, (k) generi Sanaballat Hura-
nitæ, et expuli eum à me. Memor eſto eis, Deus, ſuper (l) abdica- 29
tione ſacerdotii, et teſtamento ſacerdotii, et Levitas. Et mundavi 30
eos ab omni alienatione, et ſtatui vices ſacerdotibus, et Levitis, vir,
ſicut opus ejus. Et (m) donum portantium ligna in temporibus à 31
temporibus, et in (n) Bacchuriis. Memento mei, Deus noſter, in boni-
tatem.

MS. A. (ι) αὐτὰς *ὀπίσω (κ) καὶ ἔστησα (λ) διεμαρτυράμην (†) τὴν χεῖρά (μ) λαλοῦσιν Ἀζωπσεὶ, (ν) ἄνδρας, καὶ ἐνώρκισα αὐτοὺς (ξ) Ἂν (ο) ἀγαπώμενος θεῷ
(π) ἀκουσόμεθα ποιῆσαι τὴν πᾶσαν (ρ) Ἰωιαδὰ (σ) τοῦ Σαναβαλλάτ, καὶ ἐξέβρασα (τ) καὶ διαθήκης τῆς ἱερατείας, Ἔζρας β'.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA.*

* هكذا صنعوا اباوكم * واجاب الله علينا هذا الشر كله * وعلي هذه القرية ايضا * وانتم 18
تريدون غضبا علي اسرايل وتنجسون يوم السبت * حينيذ لما فتحت ابواب اورشليم قبل 19
السبت * امرت ان يغلقوا الابواب ولا يفتحوا الي بعد السبت * واتوا التجار والبياعين والمشترين 20
برا اورشليم يوما واثنين * واشهدت عليهم وقلت لهم * ان رجعتم ايضا ان تجوا يوم 21
السبت ما ادعكم ان تدخلوا * ولماذا لم تجوا قبل دخول السبت * وان كنتم تطردوا
بكلامي امدد يدي اليكم * ولم ارجع امنكم ان تدخلوا يوم السبت * وقلت 22
للبوابين ان يكونوا يتطهروا ويدخلوا الي الحراس * واللاويين ليقدسوا يوم السبت *
وبهذا اذكرني يا الاهي * ونجيني ككثرة رحمتك * وفي تلك الايام نظرت الي اليهود 23
وقد اجلسوا نساء اجنبيات من اهل اشدود وعمانيات وموابيات * وبنيهم يتكلموا نصف 24
كلامهم بالعبراني ونصفه بالكسداني مثل كلام الشعوب * فانتهرتهم ولعنتهم * وقتلت منهم 25
رجالا ودفنتهم * وحلفت لليهود بالله ان لا يدفعوا بناتهم لبنيهم * ولا ياخذوا بناتهم
لبنيهم * لان الويل لكم * من اجل هولاء اخطا سليمن ملك اسرايل الذي ما صار 26
مثله في شعوب كثير * وصار محبوبا عند الله * واقامه الرب ملكا علي جميع اسرايل *
ومن اجل النساء الاجنبيات زاغ قلبه * وانتم الم تسمعوا صنعتم ايضا هذا الشر وكذبتم 27
بالاهنا * واجلستم النساء الغريبات * ومن بني يوياداع ابن يلياساف الحبر العظيم الذي 28
صار ختنا لسنبلاط الحوراني طردته من عندي * اذكرهم يا الاهي والباقي من الكهنة * 29
وعلي بقية الاحبار واللاويين * فطهرتهم من جميع اثمهم * واقمتهم في حرسهم * كل انسان 30
بعمله * والقرابين والمقدسات في زمانهم واعيادهم * وفي البكورية * اذكر لي يا 31
الاهي هذا *

Sic fecerunt patres veſtri, & induxit 18
Deus ſuper nos hoc omne malum, & ſu-
per hanc civitatem etiam: & vos auge-
tis iram ſuper Iſraelem, polluentes diem
ſabbathi. Tunc cùm apertæ eſſent portæ 19
Jeruſalem ante ſabbathum, præcepi ut
clauderent portas, nec aperirent uſque
poſt ſabbatum. Cùmque venirent mer- 20
catores, & vendentes, atq; ementes extra
Jeruſalem die unâ & alterâ; Conteſta- 21
tus ſum eos, et dixi eis; Si reverſi iterum
veneritis die ſabbathi, non permittam
vobis ingredi: cur non venitis ante in-
greſſum ſabbathi? Quòd ſi verba mea
ſpreveritis, extendam manum meam in
vos, nec iterum ſidam vobis ut ingredi-
amini die ſabbathi. Et dixi janito- 22
ribus ut mundarent ſe, & ingrederentur
ad cuſtodiam: & Levitis ut ſanctifica-
rent diem ſabbathi. Ob hoc etiam re-
cordare mei O Deus meus, & ſalva me
ſecundùm multitudinem miſericordiæ
tuæ. Iis quoque diebus videns Judæos 23
habitare ſecum feciſſe mulieres exteras
Aſdodæas, Ammonitidas, & Moabiti-
das; Et filios eorum loquentes partim 24
ſermone Hebræo, partim Chaldæo, ſe-
cundùm ſermonem gentium: Objurga- 25
vi eos, & maledixi eis, occîdi quoſ-
dam ex eis & ſepelivi eos: et adjuravi
Judæos per Deum, ne darent filias ſuas
filiis illarum, neque aſſumerent filias
illarum filiis ſuis. Alioqui væ vobis: 26
nam harum cauſâ peccavit Salomon
rex Iſraelis, cui non extitit ſimilis in
multis gentibus, qui dilectus erat a-
pud Deum, quem denique conſtituerat
Dominus regem ſuper univerſum Iſ-
raelem: attamen cauſâ mulierum ex-
terarum aberravit cor ejus: Et vos an- 27
non auſcultaretis? Feciſtis etiam flagi-
tium hoc, & mentiti eſtis in Deum no-
ſtrum, habitare facientes vobiſcum
mulieres exteras. Et de filiis Jojadai 28
filii Eliſab ſacerdotis magni, qui gener
erat Samballati Horanitæ, expuli eum à
me. Recordare illorum O Deus meus, 29
et reliquorum ſacerdotum. Quod au-
tem ad reliquos ſacerdotes ac Levitas,
Mundavi eos ab omni iniquitate eorum, 30
et reſtitui eos ad cuſtodiam eorum,
quemque ad opus ſuum: Et oblationes 31
et ſacra temporibus et ſolennitatibus
ſuis, et ad primitias. Recordare hoc
mihi O Deus meus.

Admonitio ad Lectorem.

Cùm à multis obnixè rogati ſimus, ut libri, qui in Hebraicis codicibus reperiuntur, ſeorſim à reliquis, de quorum authoritate dubitatur, imprimerentur; eorum votis, certis de cauſis, annuere viſum eſt. Ne tamen ordinem librorum, quem ſemper tenuerunt Eccleſiæ tam Orientis quàm Occidentis (quo libri, qui Hebraicè non extant, quique hiſtoriarum continuationem, vel additamenta quædam ad libros Hebraicos continent, propriis locis inſeruntur; ut ex antiquis exemplaribus Græcis, Latinis, Syriacis, & Arabicis conſtat) rejicere videremur, Typothetarum calculos ſic ordinavimus, ut qui antiquum Eccleſiæ ordinem in libris compingendis ſervare velint, commodè id facere poſsint. Quod monuiſſe neceſſarium erat, ne ordinem librorum pro arbitrio immutando, lectori impoſuiſſe videremur, noſtrum pro antiquo, quem edere profitemur, ſubſtituendo. Nam cùm Novas Verſiones non cudamus, ſed antiquas exhibeamus, eaſdem fideliter ſine ulla mutatione vel verborum vel ordinis librorum & capitum, quantum fieri potuit, religioſè conſervare neceſſarium putavimus: omnia lectoris pii & prudentis judicio relinquentes. Hoc igitur ſemel monuiſſe ſatis erit.

LIBER
ESTHER.

מְגִלַּת אֶסְתֵּר : א

CAP. I. א

centum & viginti & ſeptem ,Æthiopiam ad uſque & India ab *regnans* Achaſueros ipſe : Achaſueros diebus in fuit Et
וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֹּלֵךְ מֵהֹדּוּ וְעַד־כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה 1
.metropoli Suſan in quod ,ſui regni ſolium ſuper Achaſueros *regem ſedere ſecundùm* ,illis diebus In .provincias
מְדִינָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם כְּשֶׁבֶת ׀ הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ 2
,Euphrathæi principes ,Madai & ,Paras exercitus : ſuis ſervis & ,ſuis principibus cunctis convivium fecit *,eum regnare* tertio anno In
בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו חֵיל ׀ פָּרַס וּמָדַי הַפַּרְתְּמִים 3
,ſuæ magnitudinis *decus* honorem & ,ſui regni gloriæ *opulentiam ipſum oſtendendo In : ejus facies ad* provinciarum *principes &*
וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו׃ בְּהַרְאֹתוֹ אֶת־עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת־יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ 4
inventis populo omni rex fecit *,illos dies complendo in* Et .diebus centum & octoginta ,multis diebus
יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמְאַת יוֹם׃ וּבִמְלוֹאת ׀ הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעָם הַנִּמְצְאִים 5
candidū (Aulæum) .regis *ædis* horti atrio in ,dierum ſeptem convivium ,minimum ad uſque & maximo à *metropoli* Suſan in
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמִגָּדוֹל וְעַד־קָטָן מִשְׁתֶּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתַן הַמֶּלֶךְ׃ חוּר ׀ 6
aurei lecti *: marmoris* columnis & ,argenteis circulis *ſuper* purpureis & ,byſſinis funibus tentum *hyacinthi &* *carpaſi*
כַּרְפַּס וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי־בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל־גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת ׀ זָהָב
vaſis à vaſa & ,aureis vaſis in *propinare* Et *.mercatorum lapidis & ,parii & ,marmoris & ,cryſtalli* pavimentum ſuper argentei &
וָכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהַט־וָשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחָרֶת׃ וְהַשְׁקוֹת בִּכְלֵי זָהָב וְכֵלִים מִכֵּלִים 7
.regis manum ſecundùm multum *regni* vinum & *: iterantes*
שׁוֹנִים וְיֵין מַלְכוּת רָב כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

LIBER ESTHER.

CAP. I.

In diebus Aſſueri, qui regnavit ab India uſque Æthiopiam 1
ſuper centum viginti ſeptem provincias : Quando 2
ſedit in ſolio regni ſui, Suſan civitas regni ejus exordium
fuit. Tertio igitur anno imperii ſui, fecit grande convivium 3
cunctis principibus, & pueris ſuis, fortiſſimis Perſarum,
& Medorum inclytis, & præfectis provinciarum
coram ſe, Ut oſtenderet divitias gloriæ regni ſui, ac 4
magnitudinem, atque jactantiam potentiæ ſuæ, multo
tempore, centum videlicèt & octoginta diebus. Cùmque 5
implerentur dies convivii, invitavit omnem populum,
qui inventus eſt in Suſan, à maximo uſque ad minimum:
& juſſit ſeptem diebus convivium præparari in veſtibulo
horti, & nemoris, quod regio cultu & manu conſitum
erat. Et pendebant ex omni parte tentoria aërii coloris, 6
& carbaſini ac hyacinthini, ſuſtentata funibus byſſinis,
atque purpureis, qui eburneis circulis inſerti erant,
& columnis marmoreis fulciebantur. Lectuli quoque
aurei et argentei, ſuper pavimentum ſmaragdino et
pario ſtratum lapide, diſpoſiti erant : quod mirâ varietate
pictura decorabat. Bibebant autē qui invitati erant, 7
aureis poculis, et aliis atque aliis vaſis cibi inferebantur.
Vinum quoque, ut magnificentiâ regiâ dignum erat, abundans,
et præcipuum ponebatur.

תרגום TARGUM.

א

והוה ביומי אחשורוש הוא אחשורוש דביומוהי בטילת עבידת בית אלהנא רבא והות 1
בטילא עד שנת תרתין לדריוש בגין עטיתא דושתי חיבתא ברתיה דאויל מרודך בר
נבוכדנצר ועל דלא שבקת למבני ית בית מוקדשא אתגזר עלה לאתקטלא ערטילתא
ואוף איהוא על דצית לעיטא אתקצרו יומוהי ואתפליג מלכותיה דמן קדמת דנא הוין
כל עממיא אומיא ולישניא ואפרכיא כבישן תחות ידוי וכען לא אשתעבדו ליה מן בגלל
הכי ובתר כדו אתגלי קדם יי דעתידא ושתי לאתקטלא ועתיד הוא למסב ית אסתר
דהיא מבנת שרה דחיית מאה ועשרין ושבע שנין אתיהבת ליה ארכא ומלך מן הנדיא
רבא ועד כוש דמן מדנחא דהנדיא רבא ועד מערבא דכוש מאה ועשרין ושבע פלכין :
תוספתא חמשה כתיב בהון ויהי לישנא דוי ואלו אנון ויהי ביומי אמרפל דאתכנשו
מלכין ולא הוה ריבא וחרבא בעלמא עד דאתא אמרפל ויהי בימי שפוט השופטים וכל
וי הוה ביומיהון ומן וי הוה מטול דהויה כפנא בארעא דכתיב ויהי רעב בארץ ויהי בימי
אחז וי הוה ביומוי ומן וי הוה דכתיב עלה רצין מלך ארם ומה כתיב בתריה נעלה
ביהודה ונקיצנה מכן אתה למד כולהון דכתיב ויהי בימי לשנא דוי והוה מן יומי עלמא
מן שנין קדמיתא כד הוו עקן אתין על בית ישראל הון מצלן קדם אבוהון דבשמיא ועני
יתהון דכתיב ויהי עד לא יקרון אנא עני עד לא ממללון אנא אשמע : ביומיא האנון כד 2
בעא מלכא אחשורוש למתב על כורסי מלכותא דשלמה דאשתבא מן ירושלם על
ידוהי דשישק מלכא דמצרים וממצרים אשתבא על ידוי דסנחריב ומן ידוי דסנחריב
אשתבא על ידוי דחזקיה ותב לירושלם ותוב מן ירושלם אשתבא על ידוי דפרעה
חגירא מלכא דמצרים וממצרים אשתבא על ידוי דנבוכדנצר ונחת לבבל וכד צדא
כורש ית מדהא דבבל אחתיה לעילם ובתר כן מלך אחשורוש ובעא למתב עלוהי
ולא הוה יכיל ושדר ואיתי ארדכלין מן אלכסנדריא למעבד כותיה ולא יכילו ועבדו
אוחרן ארע מניה ואתעסקו ביה תרין שנין ובשתא תליתאה מלכותיה יתיב עלוי ההוא
כורסי מלכותיה דעבדו ליה ארדכלין בשושן בירנתא : בשתא דתלת למלכותיה 3
דאחשורוש עבד משקיא ומטול מה עבד משקיא אית דאמרין דמרדין עלוהי אפרכיא
ואזל וכבשנון ובתר דאכבשנון אתא ועבד משקיא ואית דאמר יומא דאידא הוה ליה
ושדר אגרתא לכולהון מדינתא למיתי למעבד קדמוי חדותא שלחו ומן כל רברבני
מדינתא דייתון ויחדון עמיה ואתו קדמוי מאה ועסרין ושבע מלכין מן מאה ועסרין
ושבע מדינן וכולהון קטירי תגי ברישיהון והוו סמיכין ליה על גנוי מילתא ואכלין
וחדיין קדם מלכא והון פרתונאי ורברבני מדינתא קדמוי ומן רברבני ישראל הוו תמן
מטול דחזו תמן מאני בית מקדשא הון בכין ומספדן תמן : ובתר דאכלו ושתו ואתפנקו 4
אחזי להון ית עתריה די ישתאר בידיה מן כורש מדאה ואוף כורש אשכח ההוא עתרא
בצדאותיה דבבל חפר בספר פרת ואשכח תמן שית מאה ותמנן אחמיתין דנחשא מלין
דהב טב יוהרין ובורלין וסנדלכין ובההוא עתרא תקף יקריה יומין סגיאין ומשתיא
לרברבנוי מאה ותמנן יומין : ובאשלמות יומי משתיא האלין עבד מלכא לכל עמא 5
בית ישראל דאשתכחו חיביא בשושן בירנתא דאתמניאו עם ערלאין דיירי ארעא למן
רבא ועד זעירא משתיא שבעא יומין בדרת גנתא גואה דמלכא דהוות נציבא אילנין
עבדין פירין ובוסמנין כבישן עד פלגותהון דהב טב ושלימו באשלמות אבן טבא
ומטללין עלויהון ברם מרדכי צדיקא וסיעתיה לא הוו תמן : ומן אילנא לאילנא הוו 6
פריסן יריען דבוץ גון חור בספירין וכרתנין ותכלא אחידן באשלי מטכסין צביען
בארגונא דלין עלוי אונקלין דכסף ודשרין סנלגלין דכסף כפיסן עלוי עמודי מרמרין
סמקין ירקין וברקין ומרוקין וחורין אותיב יתהון עלוי ערסן דמילתין דמתחן על
דרגשין דנקלטיהון דדהב טב וכרעיהון דכסף שרין על סטיו כביש קרוסטלינין
ומרמרין ודורא דכרכי ימא רבא ואטונין מצירין מקפין להון חזור חזור : ופקיד לאשקאה 7
יתהון במני דהבא דבית מקדשא דאיתי נבוכדנצר רשיעא מן ירושלם ומניא
אוחרניתא דהוו ליה למלכא אחשורוש תמן הוו מחלפין דמותהון היך אבר ומן קדם
מני בית מקדשא אשתנאו והוו שתן חמר עסיס דיאי למשתי מלכא דסגי ריחיה ובסים
טעמיה ולא בחסרנא אלהן כמסת ידא דמלכא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

Et fuit in diebus Ahhaſueros : ipſe fuit Ahhaſueros *in cujus diebus* 1
ceſſavit opus domus Dei noſtri magni, & impeditum eſt uſq; ad annum
ſecundum Darii, propter conſilium Vaſthi impiæ, filiæ Evil-merodach
filii Nebuchadneſzar, & propterea quòd non permiſit ædificare domum
ſanctuarii, decretum eſt de ea, ut interficeretur nuda; & etiam ipſe quòd
auſcultaverat conſilio, abbreviati ſunt dies ejus, & diviſum eſt regnum
ejus, quum antea fuiſſent omnes populi, gentes & linguæ & præfecturæ,
ſubjecti ejus poteſtati, nunc autem non ſerviunt ei propter hoc : ſed poſtquam
manifeſtum eſſet coram Domino, fore ut Vaſthi interficeretur, &
ipſe acciperet Ezzther, quæ erat de filiabus Sarah, quæ vixit centum
& viginti & ſeptem annos, data eſt ei prorogatio, & imperavit ab Hendia
magna & uſq; ad Chus, quæ eſt ab oriente Hendiæ magnæ, & uſque
ad occidentem Chus, centum & viginti & ſeptem regionibus.
Additamentum. Quinq; locis ſcriptum eſt וַיְהִי *Et fuit, ſignificatione*
וַי *Væ; ea autē ſūt: Et fuit in diebꝰ Amraphel, cùm congregati eſſent reges*
: Non enim erat contentio & gladiꝰ in mundo antequā veniret Amraphel.
Et fuit in diebꝰ quando judicabant judices; & omne væ erat in diebꝰ
eorum: at quodnā væ erat? Eò quòd erat fames in terra; quod ſcriptū eſt,
Et fuit fames in terra. Et fuit in diebꝰ Ahhaz; væ erat in diebꝰ ejꝰ: quod
autē væ erat? quod ſcriptū eſt, Aſcendit Reſzin rex Aram, & quod ſcriptū
eſt paulò poſt, Aſcendamus in Jehudah & obſideamus eam. Hinc tu
diſcas, ubicunque ſcribitur ויהי בימי *ſignificari Væ. Factum eſt autē*
à diebus ſeculi, ab annis priſcis ut, quando obvenirent domui Iſrael tribulationes,
orarent ante patrem ſuū qui eſt in cœlis, & exaudiret eos; quod
ſcribitur, Et erit, antequam clament, & ego reſpondebo : nondū ipſis loquentibꝰ
& ego audiam. In diebꝰ illis quando quæſivit rex Ahhaſueros 2
ſedere ſup ſoliū *regni Selomoh, quod ſublatū fuerat à Jeruſalē per manꝰ*
Seſac regis Miſzraim, & ex Miſzraim abductū eſt per manꝰ Zzanhherib,
è manibus autem Zzanhherib ereptum eſt per manus Hhizkiah &
reductum in Jeruſalem : At rurſus è Jeruſalem ablatum eſt per
manus Parghoh claudi regis Miſzraim, & ex Miſzraim deportatum
eſt per manus Nebuchadneſzar ac delatum in Babel; cùm autē devaſtaret
Cyrus provinciā Babel, deduxit illud in Elam : poſtea vero quando
regnavit Ahhaſueros & quæſivit inſidere illi, non potuit; miſit ergo &
adduxit artifices ab Alexandria, ut facerent ſimile ei, ſed non potuêre, at
fecerunt aliud inferius eo, in cujus fabrica cum duos annos occupati fuiſſent,
tertio demū anno regni ſui inſedit ei ſolio regni ſui, quod *fecerunt*
ſibi artifices in Suſan metropoli. Anno tertio regni ſui *Ahhaſueros* fecit 3
convivium : *& quamobrem fecit conviviū? Sunt qui dicunt, Rebellâſſe in*
eum præfectos ſuos, ipſū vero profectū eos in ordinem coegiſſe, eoque facto
reverſū eſſe & conviviū feciſſe : eſt qui dicit, Diem hanc ei ſolennē fuiſſe,
miſiſſe itaque litteras in omnes provincias, ut venirent & agerent
coram eo lætitiā. Miſit & invitavit omnes magnates provinciarum, ut
venirent & lætarentur cum eo; & convenerunt coram eo centū & viginti
& ſeptem reges, ex centū & viginti & ſeptē provinciis, omnes redimiti
coronis capita ſua, & accubuerunt ei ſuper ſtratis ovillis & comederunt &
gaviſi ſūt corā rege. Præſentibꝰ itaq; proceribꝰ & magnatibꝰ provinciarū
corā eo, quidā etiā ex magnatibus Iſrael aderant illìc, qui quòd viderent
illìc vaſa domꝰ ſanctuarii, lachrymabāt ac flebāt ibi. Et poſtquā comediſſet 4
ac bibiſſēt et oblectâſſēt ſe, oſtendit eis opulentiā *ſuā, quæ relicta eſt in manu*
ſua à Cyro Medo; etiā Cyrꝰ repperit has opes, cū excinderet ipſe Babel,
fodit in ripa Perath & invenit ibi ſexcentas & octoginta arcas æreas plenas
auro bono, margaritis, & beryllis, & ſmaragdis : his igitur opibus
viguit gloria ejꝰ diebꝰ multis, *convivio magnatibus ejꝰ exhibito* centū &
octoginta diebꝰ. Et cū finirentur dies illi convivii, fecit rex omni populo 5
domꝰ Iſrael, qui inventi ſunt peccatores in Suſan metropoli, *qui annumerati*
ſunt cū incircunciſis incolis terræ, à magno uſque ad parvū, conviviū
ſeptē dierū in atrio horti interioris regis, *qui conſitus erat arboribꝰ ferentibꝰ*
fructꝰ & aromata, obductis uſq; ad mediū ipſarū auro bono, inſertos
etiam habentibus lapides pretioſos, & umbram præbentibus eis: veruntamen
Mardochai juſtus & ſocii ejꝰ non aderant ibi. Et ab arbore ad arborē 6
fuerunt extenſa aulæa byſſi coloris albi, *cū ſapphirinis & praſinis*
& hyacinthinis, apprehenſa funibꝰ ſericeis tinctis purpurâ, pendentia ab
uncis argenteis *& trabibꝰ rotundis argenti, poſitis ſuper columnas marmoreas*
rubras, virides, coruſcantes, flavas & candidas : diſcumbere
fecit eos ſuper lectos *melotinos*, qui extenti erant ſuper ſtrata, *quorum*
poſtes erant ex auro bono, & pedes eorū ex argento depoſiti in pavimento
ſtrato cryſtallis, marmoribus *& [lapide] Dura munitionum* maris magni, &
funes figurati cingebāt ea circūquaq;. Et juſſit propinare eis in vaſis aureis 7
domus ſāctuarii, quæ attulerat Nebuchadneſzar impiꝰ à Jeruſalem; alia
vero vaſa quæ erāt ipſius regis Ahhaſueros ibi, mutata ſunt formâ ſuā ad
inſtar plumbi, & ob præſentiā vaſorū domus ſāctuarii fuerunt alteratæ: et
bibebant vinū *muſtū*, dignum quod biberetur à rege, *præſtantis odoris &*
gratiſſimi ſaporis, idq; non parcè ſed juxta regiæ manus liberalitatem.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

ΕΣΘΗΡ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ESTHER.

CAP. I.

Hoc prooemium in Vulgata Latina incipit Cap. 11. v. 2. atque Cap. 12. v. 6. terminatur.

Ἔτους δευτέρου βασιλεύοντος (α) Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου βασιλέως, τῇ μιᾷ τοῦ Νισὰν, ἐνύπνιον εἶδε Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰαείρου, τοῦ Σεμεΐου, τοῦ Κισαίου, (β) ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, Ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, οἰκῶν ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἄνθρωπος μέγας, θεραπεύων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως. Ἦν δὲ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἧς ᾐχμαλώτευσε Ναβουχοδονόσορ (γ) βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐξ Ἱερουσαλὴμ, μετὰ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας· Καὶ τοῦτο αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. καὶ ἰδοὺ (δ) φωναὶ καὶ θόρυβος, βρονταὶ καὶ σεισμὸς, (ε) τάραχος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι, ἕτοιμοι (ζ) προῆλθον ἀμφότεροι παλαίειν· καὶ (η) ἐγένετο αὐτῶν φωνὴ μεγάλη, Καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἡτοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολεμῆσαι δικαίων ἔθνος. Καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους καὶ (θ) γνόφου, θλῖψις καὶ στενοχωρία, κάκωσις καὶ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐταράχθη πᾶν ἔθνος δίκαιον φοβούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακὰ, καὶ ἡτοιμάσθησαν ἀπολέσθαι, Καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεόν. ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν (ι) ἐγένετο ὡσανεὶ ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ὕδωρ πολύ. Καὶ φῶς καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν, καὶ κατέφαγον τοὺς ἐνδόξους. Καὶ διεγερθεὶς Μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὼς τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ τί ὁ θεὸς (κ) βεβούλευται ποιῆσαι, (λ) εἶχεν αὐτὸ ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν παντὶ λόγῳ (μ) ἤθελεν ἐπιγνῶναι αὐτὸ (ν) ἕως τῆς νυκτός. Καὶ ἡσύχασε Μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ Γαβαθὰ καὶ Θάῤῥα τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως, τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλήν. (ξ) Ἤκουσέ τε αὐτῶν τοὺς λογισμοὺς, καὶ τὰς μερίμνας αὐτῶν ἐξηρεύνησεν· καὶ ἔμαθεν, ὅτι ἑτοιμάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ· καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐτῶν. Καὶ ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο εὐνούχους, καὶ ὁμολογήσαντες (ο) ἀπήχθησαν. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους εἰς μνημόσυνον, καὶ Μαρδοχαῖος ἔγραψε περὶ τῶν λόγων τούτων. Καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς Μαρδοχαίῳ θεραπεύειν ἐν τῇ αὐλῇ, (π) καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ τούτων. Καὶ ἦν Ἀμὰν (ρ) Ἀμαδάθου Βουγαῖος ἔνδοξος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐζήτησε κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὑπὲρ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως.

Anno ſecundo regnante rege Artaxerſe magno, primâ die menſis Niſan, vidit ſomniũ Mardochæus filius Jairi, filii Semeiæ, filii Ciſæi, de tribu Benjamin, Homo Judæus qui habitabat in urbe Suſis, homo magnus, miniſtrans in aula regis. Erat autem ex captivitate, quam captivã duxerat Nabuchodonoſor rex Babylonis è Hieruſalem cum Jechonia rege Judææ. Et hoc ejus ſomnium. Et ecce voces, & tumultus, tonitrua, & terræmotus, conturbatio ſuper terrã. Et ecce duo dracones magni parati proceſſerunt utrique ad colluctandum. Et facta eſt eorũ vox magna: & voce eorum parata eſt omnis gens ad bellum, ut impugnarent juſtorum gentem. Et ecce dies tenebrarum, & caliginis, tribulatio, & anguſtia, afflictio, & turbatio magna ſuper terram. Et turbata eſt univerſa gens juſta timentes ſua mala: & parati erant perire, & clamaverunt ad Deum. A clamore autem eorum factum eſt tanquam à parvo fonte flumen magnum, aqua multa. Et lumen, & Sol exortus eſt: & humiles exaltati ſunt, & devoraverunt inclytos. Et excitatus Mardochæus, qui viderat ſomnium hoc, & quid Deus deliberaverat facere, habuit illud in corde; & in omni verbo volebat cognoſcere illud uſque ad noctem. Et quievit Mardochæus in aula cum Gabatha, & Tharra duobus eunuchis regis, qui cuſtodiebant aulam, & audivit eorum ſermocinationes, & curas eorum perſcrutatus eſt. Et didicit, quia parant manus inferre Artaxerſi regi. Et indicavit regi de his. Et examinavit rex utroſque eunuchos, & confeſſi ſtrangulati ſunt. Et ſcripſit rex verba hæc in commentario. Et Mardochæus ſcripſit de verbis his. Et præcepit rex Mardochæo miniſtrare in aula, & dedit ei munera pro his. Et erat Aman Amadathi Bugæus inclytus coram rege: & quæſivit nocere Mardochæo, & populo ejus, propter duos eunuchos regis.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρταξέρξου· (σ) οὗτος ὁ Ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς
2 Ἰνδικῆς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν· (τ) Ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ὅτε ἐθρονίσθη (υ) βασιλεὺς
3 Ἀρταξέρξης ἐν Σούσοις τῇ πόλει, Ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐτοῦ, δοχὴν ἐποίησε τοῖς φίλοις καὶ
4 τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι, καὶ τοῖς Περσῶν καὶ Μήδων ἐνδόξοις, καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σατραπῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα
μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τοῦ πλούτου (φ) αὐ-
5 τοῦ ἐν ἡμέραις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι (χ) τοῦ γάμου, ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
6 πότον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὑρεθεῖσιν εἰς τὴν (†) πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἕξ, ἐν αὐλῇ (⸸) οἴκου τοῦ βασιλέως (ω) Κε-
⌴ κοσμημένῃ βυσσίνοις καὶ καρπασίνοις τεταμένοις ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνοις καὶ πορφυροῖς, ἐπὶ κύβοις χρυ-
σοῖς καὶ ἀργυροῖς, ἐπὶ στύλοις Παρίνοις καὶ λιθίνοις· κλῖναι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ (α) λιθοστρώτου σμα-
ραγδίτου λίθου, καὶ πιννίνου, καὶ Παρίνου λίθου· καὶ (β) στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι, κύ-
κλῳ ῥόδα πεπασμένα· Ποτήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἀνθράκινον κυλίκιον προκείμενον ἀπὸ ταλάν-
7 ⌴ των τρισμυρίων· οἶνος πολὺς καὶ ἡδὺς, ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν.

Et factum eſt poſt verba hæc in diebus Artaxerſis: hic Artaxer- 1
ſes ab Indica centum viginti ſeptem regiones obtinuit. In iſtis 2
diebus, quando ſedit in throno rex Artaxerſes in Suſis civitate,
In anno tertio, regnante ipſo, convivium fecit amicis, & reliquis gen- 3
tibus, & Perſarum & Medorum inclytis, & principibus Satraparum. 4
Et poſt hæc, poſtquàm oſtendit eis divitias regni ſui, & gloriam lætitiæ 5
(a) opulentiæ ſuæ in diebus centum octoginta: Quando autem impleti
ſunt dies nuptiarum, fecit rex convivium gentibus inventis in civitate
per dies ſex in atrio domûs regis Ornato byſſinis, & carpaſinis, ex- 6
tentis ſuper funibus byſſinis, et purpureis, ſuper cubos aureos, et ar- ⌴
genteos, ſuper columnas Parias, et lapideas: lecti aurei, et argentei ſuper
pavimentum ſmaragdini lapidis, et pinnini, et Parii lapidis: et ſtrata
pellucida variè ornata floribus: (b) in circuitu roſæ ſparſæ: Pocula aurea, 7
et argentea, et gemmatus calix propoſitus è talentis triginta millibus: ⌴
vinum multum, et ſuave, quod ipſe rex bibebat.

MS.A. (α) Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου, τῇ μιᾷ (β) ἐκ τῆς φυλῆς (γ) ὁ βασιλεὺς (δ) φωναὶ θορύβου, (ε) καὶ τάραχος (ζ) προσῆλθον (η) ἐγένοντο αὐτῶν φωναὶ μεγάλαι, (θ) *γνόφοις, θλῖψις, καὶ κάκωσις, τάραχος (ι) ἐγένετο ἀπὸ (κ) βουλεύεται (λ) εἶχεν τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν καρδίᾳ (μ) ἠθέλησεν αὐτὸ ἐπιγνῶναι (ν) ἕως νυκτός. (ξ) Ἤκουσεν γὰρ τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν, καὶ (ο) ἐξήχθησαν. (π) καὶ ἔδωκεν Μαρδοχαίῳ δόματα περὶ αὐτῶν. (ρ) Ἀμαδάθου (σ) αὐτὸς Ἀρταξέρξης (τ) Ἐν ταύταις (υ) Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς (φ) αὐτοῦ ἡμέρας ἑκατὸν (χ) τοῦ πότου, (†) πόλιν ἡμέρας ἕξ, (⸸) τοῦ οἴκου (ω) Κεκοσμημένῳ (α) λιθοστρώτου σμαράγδου, καὶ Παρίνου καὶ πιννίνου λίθου· (β) στρωμνῆς ἐπιφανοῦς ποικίλως διηνθισμένης, καὶ κύκλῳ* ῥόδα πεπασμένα·

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܟܬܒܐ ܕܐܣܬܝܪ *

* ܩܦܠܐܘܢ * ܐ *

* ܗܘܐ ܒܝܘܡܘܗܝ ܕܐܚܫܝܪܫ ܗܘ ܒܪܗ ܕܐܚܫܝܪܫ. ܕܐܡܠܟ ܡܢ ܗܢܕܘ. ܘܥܕܡܐ 1
ܠܟܘܫ. ܥܠ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܡܕܝܢ̈ܢ. * ܒܝܘ̈ܡܬܐ ܗܢܘܢ. ܟܕ ܝܬܒ ܗܘܐ ܡܠܟܐ 2
ܐܚܫܝܪܫ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ. ܕܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. * ܒܫܢܬ ܬܠܬ. ܠܡܠܟܘܬܗ. 3
ܥܒܕ ܡܫܬܝܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ ܘܠܥܒ̈ܕܘܗܝ. ܚܝܠܐ ܕܦܪ̈ܣܝܐ ܘܕܡ̈ܕܝܐ ܘܦܪ̈ܬܘܝܐ
ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝ̈ܢܬܐ ܩܕܡܘܗܝ. * ܟܕ ܚܘܝ ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ 4
ܕܡܠܟܘܬܗ ܘܐܝܩܪܐ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܕܪܒܘܬܗ ܝܘ̈ܡܬܐ ܣܓܝܐ̈ܐ. ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܝܘܡܝܢ.
* ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܝܘ̈ܡܬܐ ܗܠܝܢ. ܥܒܕ ܡܠܟܐ ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. 5
ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܘܥܕܡܐ ܠܪܒܐ. ܡܫܬܝܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܒܕܪܬܐ ܕܓܢܬܐ ܓܘܝܬܐ ܕܡܠܟܐ.
* ܘܦܪܝܣܝܢ. ܦܪ̈ܣܐ ܕܥܡܪܐ ܕܟܘܒܐ. ܘܬܟܠܬܐ. ܘܡܬܝܚܝܢ ܒܚܒ̈ܠܐ ܕܒܘܨܐ ܘܕܐܪܓܘܢܐ ܥܠ 6
ܥܙ̈ܩܬܐ ܕܣܐܡܐ. ܘܥܠ ܥܡܘ̈ܕܐ ܕܐܪ̈ܙܐ. ܘܥܪ̈ܣܬܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܣܐܡܐ. ܪ̈ܨܝܦܢ ܥܠ
ܪ̈ܨܦܐ ܕܫܝܫܐ ܘܫܘܝ̈ܐ ܕܒܘܨܐ ܘܫܐܪܐ. * ܘܡܫܩܝܢ ܒܡܐ̈ܢܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܡܐ̈ܢܐ ܡܢ 7
ܡܐ̈ܢܐ ܫܚܠܦܝܢ. ܘܚܡܪܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܣܓܝ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ.

LIBER ESTHER.

CAP. I.

Fuit autem in diebus Achſhiraſh, filii 1
Achſhiraſh; qui regnavit ab India uſque
Cuſh ſuper viginti ſeptem provincias:
In diebus illis cùm ſederet Achſhiraſh rex 2
ſuper throno regni ſui, qui in caſtro Suſan,
Tertio anno regni ſui; Fecit convivium 3
magnum omnibus magnatibus & ſervis ſuis,
de exercitu Perſarum, & Medorum, & Parthorum, & magnatibus regis, & principibus provinciarum coram ſe. Cùm oſten- 4
deret opes & gloriam regni ſui, & ſplendorem gloriæ magnitudinis ſuæ, multis
diebus; ſcilicet, centum octoginta. Et cùm 5
completi eſſent dies illi, fecit rex toto cœtui qui inventus eſt in Suſan caſtro, à parvo
uſque ad magnum, convivium ſeptem diebus,
in atrio horti interioris regii. Tenſis aulæis 6
de lana ſpinæ & hyacintho, & extenſis funibus de byſſo & purpurâ, ſuper annulis argenteis à columnis cedrinis: Lectis autem
aureis & argenteis, inſtratis pavimentis marmoreis: ſtragulisq; byſſinis et ſericis: Et po- 7
tum miniſtrabant vaſis aureis: Vaſa autem à vaſis diverſa erant. Et vinum regis
abundè erat, ſecundùm manum regis.

voluntatē ſecundùm *faciendum ad* ,ſuæ domus *magno* omni *ſuper* rex *fundaverat* ſic quia *: cogens* non ; legem ſecundùm potus Et
8 וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס כִּי־כֵן ׀ יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן
.Achaſueros regis quæ regni domo ,feminarum convivium fecit regina Vaſthi Etiam *.viri & viri*
9 אִישׁ־וָאִישׁ׃ גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
,Charchas & ,Zethar ,Abagtha & ,Bigtha ,Charbona ,Biztha ,Mehuman ad dixit *,vino in* regis cor *bonum ſecundùm* , ſeptimo die In
10 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב־הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן בִּזְּתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס
regis facies ad reginam Vaſthi *adducendum Ad* : Achaſueros regis *faciebus miniſtrantes* eunuchos ſeptem
11 שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
regina renuit Et *.ipſa* aſpectu *bona* quia ,ejus pulchritudinem principibus & populis *oſtendendum ad* , regni *corona in*
12 בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְיָהּ כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִיא׃ וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה
Dixitque .eo in eſt ſuccenſa ejus ira & ,valde rex eſt iratus & : eunuchorum *manu in* quod , regis *verbo in* venire Vaſthi
13 וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ׃ וַיֹּאמֶר
eum ad propinquus Et .judicium & legem *ſcientium omnium facies ad* regis *verbum* ſic quia ,tempora ſcientibus ſapientibus rex
14 הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי־כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃ וְהַקָּרֹב אֵלָיו
, regis *facies* videntes Madai & ,Paras principes ſeptem ,Memuchan ,Marſena ,Meres , Tharſis ,Admatha ,Sethar , Carſena
כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי ׀ פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
ſermonem fecit non quod eò ,Vaſthi regina cum agendum quid legem Secundùm .regno in *primo ſedentes*
15 הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת׃ כְּדָת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל ׀ אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר
ſolùm regem *ſuper* Non *: principum &* , regis *facies ad* Memuchan Dixitque ? eunuchorum *manu in* Achaſueros regis
16 הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר מוֹמְכָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ
.Achaſueros regis provinciis omnibus in qui populos omnes *ſuper* & ,principes omnes *ſuper* ſed ,regina Vaſthi *egit iniquè*
עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
Achaſueros Rex *: ipſas dicendo in* ,ſuis oculis in ſuos maritos *ſpernendum ad* ,mulieres omnes *ſuper* reginæ verbum egredietur Nam
17 כִּי־יֵצֵא דְבַר־הַמַּלְכָּה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
,Madai & ,Paras *primariæ* dicent hac die Et .venit non & ,*ejus facies ad* ,reginam Vaſthi *ducendum ad* dixit
18 אָמַר לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא־בָאָה׃ וְהַיּוֹם הַזֶּה תֹּאמַרְנָה ׀ שָׂרוֹת פָּרַס־וּמָדַי
,bonum *rege ſuper* Si .ira & ;contemptus *ſufficientiā ſecundū* & ,regis principes omnes ad reginæ verbum audierint quæ
19 אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדַי בִּזָּיוֹן וָקָצֶף׃ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב
Vaſthi ingrediatur non quòd ; tranſgrediatur non & ,Madai & ,Paras leges inter ſcribatur & ,ejus *faciebus à regni* verbum egrediatur
יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס־וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר אֲשֶׁר לֹא־תָבוֹא וַשְׁתִּי
quod , regis verbum audietur Et .illa *præ bonæ* ejus *ſodali* rex det ejus regnum & ,Achaſueros *regis facies ad*
20 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה׃ וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
.*parvum ad uſque & magno à* ,ſuis maritis honorem exhibebunt uxores omnes & *: ipſum* magnum quia ;ſuo regno toto in faciet
יַעֲשֶׂה בְּכָל־מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל־הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל וְעַד־קָטָן׃

Verſio VULG. LAT.

Nec erat qui nolentes cogeret ad bibendū, ſed ſicut rex 8
ſtatuerat, præponens menſis ſingulos de principibus ſuis,
ut ſumeret unuſquiſque quod vellet. Vaſthi quoque 9
regina fecit convivium fœminarum, in palatio, ubi rex
Aſſuerus manere conſueverat. Itaque die ſeptimo, cùm 10
rex eſſet hilarior, & poſt nimiam potationem incaluiſſet
mero, præcepit Maumam, et Bazatha, et Harbona,
et Bagatha, et Abgatha, et Zethar, et Charchas, ſeptem
eunuchis, qui in conſpectu ejus miniſtrabant, Ut introducerent 11
reginam Vaſthi coram rege, poſito ſuper caput
ejus diademate, ut oſtenderet cunctis populis et principibus
pulchritudinem illius : erat enim pulchra valdè.
Quæ renuit, et ad regis imperium, quod per eunuchos
mandaverat, venire contempſit. Unde iratus rex, et 12
nimio furore ſuccenſus, Interrogavit ſapientes, qui ex 13
more regio ſemper ei aderant, et illorum faciebat
cuncta conſilio, ſcientium leges ac jura majorum, (Erant 14
autem primi & proximi, Charſena, et Sethar, et
Admatha, & Tharſis, & Mares, & Marſana, & Mamuchan,
ſeptem duces Perſarum atque Medorum, qui
videbant faciem regis, & primi poſt eum reſidere ſoliti
erant,) Cui ſententiæ Vaſthi regina ſubjaceret, quæ 15
Aſſueri regis imperium, quod per eunuchos mandaverat,
facere noluiſſet. Reſponditque Mamuchan, audiente 16
rege, atque principibus; Non ſolùm regem læſit
regina Vaſthi, ſed & omnes populos, & principes, qui
ſunt in cunctis provinciis regis Aſſueri. Egredietur 17
enim ſermo reginæ ad omnes mulieres, ut contemnant
viros ſuos, & dicant; Rex Aſſuerus juſſit ut regina
Vaſthi intraret ad eum, & illa noluit. Atque hoc exemplo 18
omnes principum conjuges Perſarum atque Medorum,
parvipendent imperia maritorum : unde regis
juſta eſt indignatio. Si tibi placet, egrediatur edictum à 19
facie tua, & ſcribatur juxta legem Perſarum atque Medorum,
quam præteriri illicitum eſt, ut nequaquàm ultrà
Vaſthi ingrediatur ad regem, ſed regnum illius, altera,
quæ melior eſt illâ, accipiat. Et hoc in omne (quod latiſſimum 20
eſt) provinciarū tuarū divulgetur imperiū,
et cunctæ uxores tam majorum, quàm minorum, deferant
maritis ſuis honorem.

תרגום TARGUM.

8 ושקותא כהלכתא מנהג גופא ולית דאניס ארום כן שם טעם מלכא על כל דאתמנא
אפיטרופוס על ביתיה למעבד כרעות גברא בר ישראל וכרעות גבר מן כל אומא
9 ולישן : אוף ושתי מלכתא רשיעתא עבדה משתיא נשיא בבית מלכותא אתר קיטון בית
10 דמוך די למלכא אחשורוש : ומרדכי צדיקא צלי קדם יי מן יומא קדמאה דמשתיא
עד יומא שביעאה די הוא שבתא לחמא לא אכל ומוי לא שתה וביומא שביעאה
דהוא שבתא עלת קבלתיה וקבלת סנהדרין קדם יי וכד שפר לבא דמלכא בחמרא
גרי ביה יי מלאכא דשגישותא לערבלא משתהון בכן אמר למהומן בזתא
חרבונא בגתא ואבגתא זתר וכרכס מהומן דמתמני על מהומתא בזתא בוז ביתא
חרבונא אחר ביה בגתא ואבגתא עתיד מרי עלמא לעסאה יתהון כגבר דעצר ענבוי
בעצרתא תרין זמנין ועתיד לצדאותהון ולשפאותהון להני שבעא רבניא דשמשין
11 באלין שבעא יומין קדם אפי מלכא אחשורוש : וגזר מלכא על אלין שבעא רבניא
לאיתאה ית ושתי מלכתא ערטילתא על עסק דהות מפלחה ית בנתא דישראל
ערטילן ומנפסן עמר וכתן ביומא דשבתא ובגין כן אתגזר עלה לאיתי ערטלתא
ברם כלילא דמלכותא על רישה בגין זכותא דאלביש נבוכדנצר אבוי דאבה
ית דניאל ארגונא ובגין כן גזר למהוי אתיא קדמוי בכלילא דמלכותא לאחזאה
12 לעממיא ורברבניא ארום שפירת חזו היא : וסריבת מלכתא ושתי למעל בגזירת
13 מימר מלכא דאתפקדת ביד רברבניא ורגיז מלכא לחדא וחמתיה רתחת ביה : ואמר
מלכא לחכימיא בנוי דישׂשכר דחכימין מנדעא בעדניא וזמניא בספר אוריתא וחושבן
עלמא ארום היכדין יאה למהוי מתמלל פתגם מלכא קדם כל חכים וידעי אוריתא
14 ודינא : וסריבו בנוי דישׂשכר למדן ית דינא ההוא ברם צלו קדם יי וכן אמרו
רבון דעלמא ערבל ית משתהון והוי דכיר ית צדיקיא דקריבו קדמך בבית מקדשך
אמרין בני שנא ותרין בני יונה שפנינין על מדבחא אדמתא על ידא דכהנא רבא דהוה
לביש חושנא די ביה כרום ימא ורובי כהנא הוו מרסן ובחשן ית דמא ומסדרין קדמך
לחם אפיא בכן אסתחר מלכא ותב ושאל עיטתא לרברבנוי דקריבין לותיה ואלין
שמהתהון כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעא רברבני פרסאי
15 ומדאי חזו אפי מלכא דיתבין בדרגא קדמאה דבכורסי מלכותא : כאוריתא מה
לאתעבדא במלכתא ושתי בגין די לא עבדת ית מימר מלכא אחשורוש דגזר עלה
16 ביד רברבניא : ואמר ממוכן הוא המן בר בריה דאגג רשיעא קדם מלכא ורברבניא
לא על עלוי דמלכא בלחודוי סרחת ושתי מלכתא ארום עלוי כל רברבניא ועלוי
17 כל עממיא די בכל פלכיא די שליט בהון מלכא אחשורוש : ארום יפוק פתגם גזירת
מלכתא על כל נשיא לאתלגלגא מריהון קדמיהון במללותהון חדא עם חברתא
ברם בקושטא מלכא אחשורוש אמר לאיתאה ית ושתי מלכתא קדמוי ולא עלת :
18 ויומא הדין תהוין אמרן רבנתא דפרסאי ומדאי למעבד לגובריהון היכמא די קבילו
ית פתגם דעבדת ושתי מלכתא ומתמלכין למעבד כדין לכל רברבני מלכא ומן
19 יכול לסוברא כמסת חוך דין ורגיז : אין קדם מלכא שפיר יפוק פתגם גזירת
מלכותא מן קדמוי ויתכתב בגזרין דפרסאי ומדאי ולא יתבטל הדא גזירתא די לא
תעול ושתי קדם מלכא ומן בתר דתיתי קדם מלכא יגזור מלכא ויעדי ית רישא
20 ומלכותא יתן מלכא לחברתה דשפירא מנה : וישתמע פתגם גזרת מלכא די יעבד בכל
מלכותיה ארום גזרתיה רבא היא ומן בתר כן כל נשיא יתנון רבו ויקר למריהון למן
רבא ועד זערא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et potatio juxta aſſuetam conſuetudinē corporis, & nemo erat qui cogeret : 8
nam ſic poſuerat decretū rex ſup omnē qui præfectus erat curator
domus ſuæ, ut faceret juxta voluntatē ſingulorū, *ſive Iſraelitarum, ſive*
alius cujuſlibet nationis & linguæ. Etiā Vaſthi regina *impia* fecit convivīū 9
fœminarū in domo regia, in loco cubiculi dom⁹ dormitionis regis
Ahhaſueros. *Et Mardechai juſtus oravit corā Domino à die primo convivii* 10
uſq; ad diem ſeptimum, qui Sabbathum erat; panē non comedit, &
aquam non bibit : die *vero* ſeptimo, *qui fuit Sabbathum, ingreſſus eſt*
clamor ej⁹, & clamor Sanhedrin, corā Domino; & cū jucundatū eſſet cor
regis vino, *immiſit in eum Dominus Angelum perturbationis, ad perturbandum*
convivium eorum : tunc dixit Mehuman, Biztha, Hharbona,
Bigtha, Abagtha, Zethar, et Charchazz; *Mehuman, qui præfectus erat*
tumultibus; Biztha, diripe domum; Hharbona, deſtrue eam; Bigtha &
Abagtha, futurum eſt ut comprimat eos Dominus mundi, ſicut vir premit
uvas in torculari duab⁹ vicib⁹, ac tandē devaſtet & conterat eos : his ſeptem
magnatibus, qui miniſtrabant *his ſeptem diebus* ante faciem
regis Ahhaſueros. *Et juſſit rex his ſeptem magnatibus* ut adducerent 11
Vaſthi reginam *nudam, propterea quòd ſervire coegerat filias Iſrael*
nudas, & excutere lanam & linum in Sabbatho, ideo ſtatutum
eſt de ea ut adduceretur nuda; ſed coronam regiam capite geſtans,
in remunerationem facti Nebuchadnezzar avi ſui paterni, qui
Danielem purpurâ induerat, ideo decrevit ut veniret ante eum cum corona
regia ſuper caput ej⁹, ut oſtenderet *eam* gentib⁹ & magnatib⁹ : nam
pulchra viſu erat. Et renuit regina Vaſthi intrare ex mandato dicti regis, 12
quod *demandatum* erat in manu magnatum : & indignat⁹ eſt rex valde,
& furor ejus ferbuit in eo. Et dixit rex ſapientibus, *filiis Iſachar,* qui ſapiebant 13
in cognitione temporū *& tempeſtatū in libro legis & in computo*
mundi : nam talis erat conſuetudo, ut referretur verbū regis ante *omnem*
ſapientem, & *cognoſcentes* legem & judicium. *Et noluerunt filii Iſachar* 14
judicare judicium hoc, ſed precati ſunt coram Domino, & ſic dixerunt :
Domine mundi, confunde convivium eorum, & memor eſto juſtorum,
qui obtulerunt in conſpectu tuo in domo ſanctuarii agnos anniculos
& binos pullos columbarum, & turtures in altari terreo per
manus ſacerdotis magni amicti rationali, cui inerat chryſolithus, juniores
vero ſacerdotes agitabant & miſcebant ſanguinem, & ordinabant
coram te panes propoſitionis. Converſus itaque rex petiit iterum conſilium
à magnatibus, qui proximi erant illi : & hæc ſunt nomina eorum,
Charſena, Sethar, Admatha, Tharſis, Merezz, Marzzena, Memucan,
ſeptem magnates Parzzæorum & Madæorum, videntes faciem regis; qui
ſedebant in gradu anteriori, qui erat in ſolio regni. Juxta legem 15
quid eſſet faciendum reginæ Vaſthi, quandoquidem non fecit dictum
regis Ahhaſueros, quod mandaverat de ea in manu magnatum. Et 16
dixit Memuchan *(iſte erat Haman nepos Agag impii)* ante regem &
magnates: Non adverſùs regem tantùm rebellavit Vaſthi regina, ſed
adverſùs *omnes* magnates & adverſùs omnes gentes, quæ ſunt in omnibus
regionibus, quibus imperat rex Ahhaſueros. Nam exibit verbum *propoſiti* 17
reginæ ad omnes mulieres, ut ſubſannent maritos ſuos in oculis ſuis,
dum dicit unaquæque cum ſocia ſua, nempe quidem regem *Ahhaſueros*
dixiſſe, ut adduceretur Vaſti regina ante ſe, & non ingreſſa eſt. Et 18
hodie dicent dominæ Parzzæorum & Madæorum, ut faciant viris ſuis
quemadmodum acceperant rem quam fecit Vaſthi regina : & conſulent
ut faciant ſic omnibus magnatibus regis, & quis poterit ferre abundantem
deriſum hunc et irritationem? Si regi placuerit, exeat verbum 19
decreti regii ex ipſius auctoritate, et ſcribatur in decreto Parzzæorum
et Madæorum, nec irritum fiat hoc decretum, ut non intret Vaſthi ante
regem : *poſtquam vero venerit ante regem, decernat rex & auferat caput*
ejus, ſed regnum illius det rex ſociæ ejus, quæ pulchrior eſt
quam illa. Et audietur verbum decreti regis, quod fecerit, in omni 20
ditione ſua, quia *decretum ejus magnum* eſt : & poſthac omnes
mulieres tribuent honorem *& reverentiam* maritis ſuis tum magno tum
et parvo.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

8 Ὁ δὲ (δ) πότος οὗτος οὐ κατὰ προκείμενον νόμον ἐγένετο. (ε) οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐπέταξε
9 τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ Ἀςὶν ἡ βασίλισσα ἐποίησε
10 πότον ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς (ζ) Ἀρταξέρξης. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ
(η) ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς, εἶπε τῷ Ἀμὰν, καὶ (θ) Βαζὰν, καὶ Θάῤῥα, καὶ Βαραζὶ,
καὶ Ζαθολθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαραβὰ, τοῖς ἑπτὰ εὐνούχοις τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως
11 Ἀρταξέρξου, Εἰσαγαγεῖν τὴν βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν, βασιλεύειν αὐτὴν, καὶ περιθεῖναι αὐτῇ
τὸ διάδημα, καὶ δεῖξαι αὐτὴν (ι) τοῖς ἄρχουσι, καὶ τοῖς ἔθνεσι τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι καλὴ
12 ἦν. Καὶ οὐκ εἰσήκουσεν (κ) αὐτοῦ Ἀςὶν ἡ βασίλισσα ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς
13 καὶ ὠργίσθη, (λ) Καὶ εἶπε τοῖς φίλοις (μ) αὐτοῦ, Κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν Ἀςὶν, ποιήσατε οὖν περὶ
14 τούτου νόμον καὶ κρίσιν. Καὶ προσῆλθεν αὐτῷ Ἀρκεσαῖος, καὶ (ν) Σαρσαθαῖος, καὶ Μαλησεὰρ
οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, οἱ ἐγγὺς τοῦ βασιλέως, οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ,
15 Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, ὡς δεῖ ποιῆσαι Ἀςὶν τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι οὐκ ἐποίησε τὰ ὑπὸ
16 τοῦ βασιλέως προσταχθέντα διὰ τῶν εὐνούχων. Καὶ εἶπεν ὁ Μουχαῖος πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς
ἄρχοντας, Οὐ τὸν βασιλέα μόνον (ξ) ἠδίκησεν Ἀςὶν ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας
17 καὶ τοὺς ἡγουμένους τοῦ βασιλέως· (ο) Καὶ γὰρ διηγήσατο αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσσης,
18 καὶ (π) ὡς ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ· ὡς οὖν ἀντεῖπε (ρ) τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ, Οὕτω σήμερον
αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόντων Περσῶν καὶ Μήδων ἀκούσασαι τὰ τῷ βασιλεῖ (σ)
19 λεχθέντα ὑπ᾽ αὐτῆς, (τ) τολμήσουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. Εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ,
προσταξάτω βασιλικὸν, καὶ γραφήτω κατὰ τοὺς νόμους Μήδων καὶ Περσῶν, (†) καὶ μὴ ἄλλως χρησάσθω,
μηδὲ (∴) εἰσελθέτω ἔτι ἡ βασίλισσα πρὸς (υ) αὐτὸν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς (φ) δότω ὁ
20 βασιλεὺς γυναικὶ κρείττονι αὐτῆς. Καὶ ἀκουσθήτω (χ) ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἐὰν ποιῇ
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ οὕτω πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτῶν, ἀπὸ
πτωχοῦ ἕως πλουσίου.

Potus autem hic non ſecundùm propoſitam legem fiebat. Sic 8
enim voluit rex, & præcepit œconomis facere voluntatem ipſius,
& hominum. Et Aſtin regina fecit convivium mulieribus in 9
regiis, ubi rex Artaxerſes. In die autem ſeptima exhilaratus rex 10
dixit ad Aman, & Bazan, & Tharra, & Barazi, & Zatholtha,
& Abataza, & Tharaba, ſeptem eunuchos miniſtros regis Artaxerſis,
Ut introducerent reginam ad ipſum, ad faciendum eam 11
regnare, & circumponendum ei diadema, & oſtendendam eam
principibus, & gentibus pulchritudinem ejus, quoniam pulchra
erat. Et non exaudivit eum Aſtin regina, ut veniret cum eunuchis. 12
Et triſtatus eſt rex, & iratus eſt, Et dixit amicis ſuis, 13
Secundùm hæc loquuta eſt Aſtin: Facite igitur de hoc legem, &
judicium. Et acceſſit ad eum Arceſæus, & Sarſathæus, & Maliſear 14
principes Perſarum, & Medorum, qui prope regem, qui primi
aſſidentes regi, Et annuntiaverunt ei, ſecundùm leges quomodò 15
oportet facere Aſtin reginæ; quia non fecit ea, quæ à rege ſunt conſtituta
per eunuchos. Et dixit Muchæus ad regem, & princi- 16
pes; Non regem ſolum injuriâ affecit Aſtin regina, ſed etiam
omnes principes, & duces regis: (Etenim narravit eis verba reginæ, 17
et quomodò contradixit regi:) Sicut igitur contradixit regi
Artaxerſi; Sic hodiè reliquæ dominæ principum Perſarum, et Medorum, 18
audientes, quæ regi dicta ſunt ab ea, audebunt ſimiliter vilipendere
viros ſuos. Si igitur videtur regi; ſtatuat edictum regium, 19
et ſcribatur ſecundùm leges Medorum, et Perſarum, et
non aliter utatur, neque ingrediatur ultrà regina ad eum, et regnum
illius det rex mulieri meliori eâ. Et audiatur lex, quæ 20
à rege; quamcunque fecerit in regno ſuo. Et ita omnes mulieres
deferent honorem viris ſuis à mendico uſque ad divitem.

MS.A. (δ) πότος οὐ κατὰ (ε) οὕτως γὰρ (ζ) Ἀρταξέρξης. (η) ἡδέως ὁ βασιλεὺς γενόμενος, (θ) Βαζεὰ, καὶ Ὀαρεβωὰ, καὶ Ζηβαθαθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαβὰζ, τοῖς (ι) πᾶσιν τοῖς (κ) αὐτῶν (λ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς (μ) ἑαυτοῦ, (ν) Σαρεθαῖος, καὶ Μαλησεὰρ (ξ) ἠτίμασεν (ο) Καὶ διηγήσατο αὐτοῖς (π) ὅσα (ρ) αὐτῷ σήμερον, Αἱ τυραννείδες αἱ λοιπαὶ αἱ τῶν (σ) ἀχθέντα (τ) τολμήσωσιν (†) καὶ * ἄλλως (∴) ἐπελθέτω (υ) τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καὶ (φ) ὁ βασιλεὺς δότω (χ) ὁ λόγος τοῦ βασιλέως, ὃν ἂν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ ὅτι ἀληθής· καὶ οὕτως

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
[illegible]
11 [illegible]
[illegible]
12 [illegible]
[illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
[illegible]
[illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
[illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible]
18 [illegible]
[illegible]
19 [illegible]
[illegible]
20 [illegible]
[illegible]
[illegible]

Convivium autem ex lege, nequis co- 8
geret: Sic enim præceperat rex, omnibus
qui præerant in domo ſua, ut facerent
quod quiſque vellet. Vaſthi *autem* 9
regina fecit convivium magnum
omnibus mulieribus in domo regia regis
Achſhiraſh. Et die ſeptimo, cùm ex- 10
hilaratum eſſet cor regis vino, præcepit
eunuchis, Bezta, Rachbuna, Bagtha, Agbutha,
Tharaſh, Zathar, Barcaſh, ſeptem eunuchis
qui miniſtrabant coram rege Achſhiraſh,
Ut adducerent in conſpectum regis Vaſthi 11
reginam cum corona regali, ut oſtenderet
populis et magnatibus pulchritudinem
ejus. Formoſa enim erat ſpecies ejus.
Noluit autem Vaſthi regina venire, ad 12
verbum quod miſerat rex per manum eunuchorum.
Et rex iratus eſt valdè, & incenſus
eſt furor ejus. Et dixit rex ſapientibus, 13
peritis temporum; Hic enim mos erat
regis; Dixit omnibus, legum & judiciorum
peritis, Et ſibi propinquis: Bar- 14
naſhai, & Aſhtor, & Armuth, & Ramus, &
Tarſhiſh, & Maſria, & Meucan, principibus
Perſiæ & Mediæ, qui ſedebant coram rege,
& apparebant ei in porta regni: Dixe- 15
runt, Quid facto opus eſt reginæ Vaſthi quod
non fecerit mandatum regis Achſhiraſh
per eunuchos. Dixit autem Meucan coram 16
rege & magnatibus; Non ſolùm regem
ſprevit Vaſthi regina, ſed omnes magnates,
& univerſum populum qui eſt in omnibus
provinciis regis Achſhiraſh. Cùm 17
enim egredietur fama rei hujus ad omnes
mulieres, deſpicient & ſpernent maritos
ſuos in oculis ſuis, & dicent, Rex Achſhiraſh
juſſit introduci reginam Vaſthi in conſpectum
ſuum, nec ingreſſa eſt. Hodiè di- 18
cent principes Perſiæ & Mediæ, quæ
audierint negotium reginæ de omnibus
magnatibus regis, omnem contemptum et
indignationem. Si videtur regi, exeat 19
præceptum regni à conſpectu ejus, & ſcribatur
in legem Mediæ & Perſiæ, quæ non
tranſit, ne dehinc ingrediatur Vaſthi regina
ad regem Achſhiraſh. Et regnum
ejus det rex alteri ipſâ meliori. Et au- 20
dietur verbum regis, & tranſibit per
totum regnum, quod quidem magnum
eſt, & mulieres omnes honorem exhibebunt
maritis ſuis, à magno uſque ad
parvum.

אסתר : ב

ad epiſtolas Miſitque .Memuchan verbum juxta rex fecitque : principum & ,regis oculis in verbum *fuit bonum* Et
22 21 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּדְבַר מְמוּכָן׃ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־
,ejus linguam juxta ,*populum & populum* ad & ,ſuam ſcripturā ſecundùm *provinciam & provinciam* ad ,regis provincias omnes
כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל־עַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ
.ſui populi linguam ſecundùm *loquens* & ,ſua domo in *tenens principatum vir omnis exiſtendum ad*
לִהְיוֹת כָּל־אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹ׃

CAP. II. ב

& ,fecerat quæ & ,Vaſthi ipſius eſt recordat⁹ ,Achaſueros regis *furorem quieſcere ſecundùm* ,hæc *verba* Poſt
1 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשֹׁךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ זָכַר אֶת־וַשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשָׂתָה וְאֵת
.aſpectu *bonas* virgines puellas regi Quærant : ejus miniſtri ,regis pueri Dixeruntque .eam ſuper erat *decretū* quod
2 אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מַרְאֶה׃
aſpectu *bonam* virginem puellam omnem congregent & ,ſui regni provinciis omnibus in præfectos rex præficiat Et
3 וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־נַעֲרָה־בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה
.earū purificatoria *dare* & ; mulierum cuſtodis ,regis eunuchi Hege manu in ,mulierum domum in *metropoli* Suſan in
אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים אֶל־יַד הֵגֶא סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנָתוֹן תַּמְרוּקֵיהֶן׃
Vir .ſic fecit & ,regis oculis in *verbum fuit bonum* & : Vaſthi pro regnet ,regis oculis in *erit bona* quæ puella Et
5 4 וְהַנַּעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת וַשְׁתִּי וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃ אִישׁ
Qui ;Jemini vir ,Chis filii ,Simhi filius ,Jair filius Mordechai ejus nomen & ,*metropoli* Suſan in erat Jehudæus
6 יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן־שִׁמְעִי בֶּן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי׃ אֲשֶׁר
fecerat tranſmigrare quam ,Jehudah rege Jechoniah cum eſt *tranſlata* quæ tranſmigratione cum Jeruſalaim de fuerat *tranſlatus*
הָגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגֹּלָה אֲשֶׁר הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲשֶׁר הֶגְלָה
: mater & pater ei non quia ,ſui patrui filiam ,Eſther ipſa ,Hadaſah *nutriens fuit* Et .Babel rex Nebuchadneſar
7 נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי אֹמֵן אֶת־הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דֹּדוֹ כִּי אֵין לָהּ אָב וָאֵם
,fuit Et .filiam in ſibi Mordechai eā accepit ,ejus *matrem & ,ejus patrem moriendo in* & : aſpectu *bona* & ,forma pulchra puella &
8 וְהַנַּעֲרָה יְפַת־תֹּאַר וְטוֹבַת מַרְאֶה וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי לוֹ לְבַת׃ וַיְהִי
eſt *capta* & ,Hegai manum ad *metropoli* Suſan in *multas puellas congregari in* & ,ejus lex & ,regis verbum *audiri in*
בְּהִשָּׁמַע דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־יַד הֵגָי וַתִּלָּקַח
tulit & ,ejus oculis in puella *erat bona* Et .mulierum cuſtodis Hegai manum in regis domum in Eſther
9 אֶסְתֵּר אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים׃ וַתִּיטַב הַנַּעֲרָה בְעֵינָיו וַתִּשָּׂא
puellas ſeptem & ,ei *dandum ad* ,ejus partes & ,ejus purificatoria fecit accelerari & ,ejus *facies ad* miſericordiam
חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת־תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת־מָנוֹתֶהָ לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת
.mulierum domus bonum in ejus puellas & ,eam mutavit & : regis domo è ei *dandum ad ſpectatas*
הָרְאֻיוֹת לָתֶת־לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת־נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים׃

Verſio VULG. LAT.

Placuit conſilium ejus regi, & principibus : fecítq; rex 21
juxta conſilium Mamuchan, Et miſit epiſtolas ad uni- 22
verſas provincias regni ſui, ut quæque gens audire &
legere poterat, diverſis linguis & literis, eſſe viros prin-
cipes ac majores in domibus ſuis : & hoc per cunctos
populos divulgari.

CAP. II.

HIs ita geſtis, poſtquàm regis Aſſueri indignatio de- 1
ferbuerat, recordatus eſt Vaſthi, & quæ feciſſet, vel quæ
paſſa eſſet : Dixerúntque pueri regis, ac miniſtri ejus ; 2
Quærantur regi puellæ virgines ac ſpecioſæ, Et mittan- 3
tur qui conſiderent per univerſas provincias puellas ſpe-
cioſas & virgines : & adducant eas ad civitatem Suſan,
& tradant eas in domum fœminarum ſub manu Egei
eunuchi, qui eſt præpoſitus & cuſtos mulierum regia-
rum : et accipiant mundum muliebrem, et cætera ad u-
ſus neceſſaria. Et quæcunque inter omnes oculis regis 4
placuerit, ipſa regnet pro Vaſthi. Placuit ſermo regi :
et ita, ut ſuggeſſerant, juſſit fieri. Erat vir Judæus in 5
Suſan civitate, vocabulo Mardochæus, filius Jair, filii
Semei, filii Cis, de ſtirpe Jemini, Qui tranſlatus fuerat 6
de Jeruſalem eo tempore, quo Jechoniam regem Ju-
da Nabuchodonoſor rex Babylonis tranſtulerat,
Qui fuit nutritius filiæ fratris ſui Ediſſæ, quæ altero 7
nomine vocabatur Eſther : et utrumque parentem ami-
ſerat : pulchra nimis, et decora facie. Mortuíſque pa-
tre ejus ac matre, Mardochæus ſibi eam adoptavit in
filiam. Cúmque percrebruiſſet regis imperium, et juxta 8
mandatum illius multæ pulchræ virgines adducerentur
Suſan, et Egeo traderentur eunucho ; Eſther quoque in-
ter cæteras puellas ei tradita eſt, ut ſervaretur in numero
fœminarum. Quæ placuit ei, et invenit gratiam in con- 9
ſpectu illius. Et præcepit eunucho, ut accelerarct mun-
dum muliebrem, et traderet ei partes ſuas, et ſeptem
puellas ſpecioſiſſimas de domo regis, et tam ipſam quàm
pediſſequas ejus ornaret atque excoleret.

תרגום TARGUM.

21 ושפר פתגמא קדם מלכא ורברבניא ועבד מלכא כפתגם ממוכן : ושלח פטקין כתיבן
22 וחתימן בעזקתיה לכל פלכי מלכא לפלך ופלך כמכתב רושמיה ולות עמא ועמא
כממלל לישניה קרי וכן אמר אתון עמיא אומיא ולישניא די דירין בכל ממשלתי
אזדהרו למהוי כל גבר מסרבן על אתתיה וכפי לה למהוי ממללא כלישן גברא
וכממלל עמיה :

ב

1 בתר פתגמיא האלין כד פח ואשתדך מרוית חמריה וכד נח תקוף רוגזיה דמלכא
אחשורוש שרי למדכר ית ושתי מתיבן רברבנוי וכן אמרין הלא את הוא דחייבת
עלה דין דקטול על מה דעבדת אמר להון מלכא אנא לא גזרית למקטלה אלהן די
תעול קדמי ולא עלת ופקדית למעדי מנה מלכותא אמרו ליה לא הכי אלהן
דין דקטול גזרת עלה בעטת שבע רברבניא מן יד תקוף רוגזיה וגזרי למהוי צליבן
2 שבעא רברבניא על צליבא : ואמרו עולמי דמלכא משומשנוי יבעון לצרוך מלכא
3 עולמן בתולתן שפירן דחזו : וימני מלכא אפיטרופין בכל פלכי מלכותיה ויכנשון
ית כל עולמתא בתולתא שפירת חיזו לשושן בירנתא לבית נשיא די תמן דימוסן
ובנאון די תמן מתמני הגא רב סריס דמלכא נטר נשיא ויתגזר למהוי יהב סמתר
4 משחהון : ועולמתא די תשפר קדם מלכא תעול למחסן מלכותא חלף ושתי
5 ושפר פתגמא קדם מלכא ועבד הכי : גבר חסידא ומודה ומצלי קדם אלהא על
עמיה הוה בשושן בירנתא ושמיה מרדכי אתקרי על דהוה מתיל למירא דכיא בר
יאיר בר שמעי בר גרא בר קיש גברא דמן שבטא בנימן הוא שמעי דאקיל ית דוד
ובעא יואב למקטליה ולא שבקיה על דאסתכל ביה ברוח נבואה וחמא דאטמוסי
מרדכי ואסתר למפק מניה וכדו פסק שמעי מלמילד פקד דוד לשלמה בריה
6 למקטל יתיה : די אזל בגלותא מן ירושלם עם גלותא די אגליאת עם יכניה
מלכא דיהודה די אגלי נבוכדנצר מלכא דבבל וכד צדא כורש ודריוש ית בבל
נפק מרדכי מן בבל עם דניאל וכל כנישתא דישראל די הוו תמן בבבל נפקו מן
7 תמן ועלו עם כורש מלכא למדר בשושן בירנתא : והוה מרבי ית הדסה היא
אסתר ברת אחבוי ואמאי והוו קרין לה הדסה על די הות צדקתא וצדיקיא
דמתילו לאסא אסתר הוו קרין לה על די הות צניעא בביתא דמרדכי שבעין וחמש
שנין ולא חזת אפי גבר אלהן אפי מרדכי דאתעבידת לה לתורבינא ארום לית
לה אבא ואמא עולמתא שפירת ריוו ושפירת חזו ובעדן דמית אבוהא אשתארת
במעין דאמה וכד ילידת יתה מיתה אמה ונסבה מרדכי ליה בביתיה והוה קרי
8 לה ברת : והוה כד אשתמע פתגם כרוז מלכא וגזרתיה ובאתכנשות עולמן
סגיאן לשושן בירנתא ליד הגי ואדברת אסתר באונסא ואתעלת לבית מלכא
9 לידא דהגי נטר נשיא : ושפרת עולמתא בעינוי ואטענת חסדא קדמוי ופקד
לאתבהלא ית סמתר רבותה וית מתנתהא המניכין ולבושי מלכותא למהוי
יהבין לה וית שבע עולמתא לשמשותה שבע יומי דשבתא חולתא הות
משמשא קדמאה בחד בשבתא רוקעיתא בתרין בשבתא גנוניתא בתלת
בשבתא נהוריתא בארבע בשבתא רוחשיתא בחמש בשבתא חורפיתא בשתא
בשבתא רגועיתא ביומא דשבתא כולהן צדיקתא וחזין למתן לה מיכלא
ומשתיא על ידיהן מן ביתא דמלכותא ושני יתה וית עולמתהא לאוטבא
להון ולפנקותהון בבית נשיא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et placuit verbum apud regem et magnates, et fecit rex juxta verbū Me- 21
muchan. Et miſit epiſtolas ſcriptas et obſignatas anulo ſuo ad omnes regi- 22
ones regis, ad ſingulas regiones juxta ſcripturam characteris earum, et ad
gentes ſingulas juxta locutionem linguæ earum *proclamavit, & ſic di-
xit ; Vos gentes, nationes & linguæ, habitantes univerſam ditionem
meam, admoniti eſtote* ut omnis *vir dominetur* uxori ſuæ, obligans eam ut
loquatur ſecundùm linguam viri, et juxta ſermonem populi ſui.

CAP. II.

POſt hæc, *cùm revaleſceret & edormîſſet crapulam ſuam, &* quieviſ- 1
ſet vehementia indignationis regis Ahhaſueros, cœpit recordari Vaſthi:
*reſpondentes igitur magnates ejus,ità dixerunt , Nónne tu ipſe es qui ad-
judicâſti eam occiſioni ob id quod fecit ? dixit eis rex, Ego nequaquam
ſtatui ut interficeretur, ſed ut intraret in præſentiam meam; cùm vero
non intrâſſet, juſſi eam privari dignitate regia: regerunt illi, Non ita ſe
res habet , ſed ſententiam mortis tuliſti in eam ex conſilio ſeptem
magnatum. Illicò efferbuit excandeſcentia ejus, ac juſſit ſeptem magna-
tes affigi cruci.* Et dixerunt adoleſcentes regis miniſtri ejus : Quæran- 2
tur *in uſum regis* adoleſcentulæ virgines pulchræ aſpectu. Et inſtituat 3
rex curatores in omnibus regionibus regni ſui, et congregent omnem ado-
leſcentulam virginem pulchram viſu in Suſan metropoli, in domum mu-
lierum, *in qua thermæ ſunt & balneæ,* ubi præpoſitus eſt Hege magiſter
Eunuchorum regius, cuſtos mulierum ; et decernatur ut det unguentum
unctionis eorum. Et puella quæ placuerit regi intrabit ad poſſidendum 4
regnum pro Vaſthi. Et placuit verbum regi, et fecit ſic. Vir pius *& con-* 5
fitens et orans ante Deum pro populo ſuo, erat in Suſan metropoli, et no-
mē ej⁹ vocabatur Mardechi, *eò quòd ſimilis eſſet myrrhæ puræ,* fili⁹ Jair,
filii Simghi, *filii Gera,* filii Chis, viri qui fuerat de tribu Benjamin: *(iſte
erat Simghi, qui maledixit David, cúmque vellet interficere eum Joab,
non permiſit eum, propterea quòd intuitus eum ſpiritu prophetiæ, perſpe-
xit fore ut Mardechai & Eſther ex eo prodirent; cùm verò jam non am-
pliùs Simghi generandi vim haberet, juſſit David Selomoh filio ſuo ut
morte eum multaret.)* Qui ierat in captivitatem ex Jeruſalem, cum ca- 6
ptivitate quæ abducta eſt cum Jechoniah rege Jehudah, quem abduxit Ne-
buchadneſzar rex Babel : *quando verò depopulatus eſt Cyrus, & Da-
rius, Babel, egreſſus eſt Mardechai ex Babel cum Daniel ac toto cœtu
Iſrael, qui illîc erant in Babel, & venerunt cum Cyro rege ut habita-
rent in Suſan metropoli.* Nutrierat autem Hadaſſa, ipſa eſt Eſther, fi- 7
liam patrui ſui. *Vocabant autem eam Hadaſſa, eò quòd eſſet juſta , juſti
verò ſunt qui aſſimilantur myrto ; Eſther vocabant eam, quòd vere-
cundè ſe abſconderet domi Mardechai ſeptuaginta & quinque annos, ne-
que vultus viri alicujus aſpiceret niſi ſolius Mardechai qui fuerat ipſi
nutritius* ; quoniam non erat ei pater aut mater : puella erat pulchra
aſpectu & pulchra viſu ; & quo tempore *mortuus eſt* pater ejus *relicta
eſt in viſceribus matris ſuæ, & ſimulac peperiſſet eam mortua eſt* etiam
mater ejus, *& ſuſcepit* eam Mardechai *ad ſe* in domo ſua, & vocabat eam
filiam. Et fuit cùm auditum eſſet verbum præconis regis & decretum 8
ejus, & cùm congregarentur puellæ multæ in Suſan metropoli, in manum
Hegai, ſublata Eſther vi inducta eſt in domum regis, in manum Hegai
cuſtodis fœminarum. Et placuit puella in oculis ejus, & reportavit mi- 9
ſericordiam ante illum, & juſſit accelerari unguentum dignitatis ejus, &
dona ejus, torques & veſtes regias quæ dandæ eſſent ei, & ſeptem puellas
ad miniſtrandum illi *ſeptem diebus hebdomadis ; Cholta miniſtrabat
primò primâ feriâ , Rokeïtha ſecundâ feriâ, Genunitha tertiâ feriâ,
Nehoritha quartâ feriâ , Rochaſhitha quintâ feriâ, Churphitha ſextâ
feriâ, Regoïtha die Sabbathi ; juſtæ omnes & dignæ quæ darent illi ci-
bum & potum per manus ſuas* ex domo regis : & mutavit eam & puel-
las ejus, ut optimè eſſet eis in deliciis ſuis in domo fœminarum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

21 22 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄρχουσι. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ ἐλάλησεν ὁ Μουχαῖος, Καὶ ἀπέστειλεν (†) εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, ὥστε εἶναι (ω) φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν.

MS. A. (†) ὁ βασιλεὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ εἰς χώραν καὶ χώραν, κατὰ (ω) αὐτοῖς φόβον

Et placuit verbum regi, & principibus. Et fecit rex, ſicut loquutus eſt Muchæus, Et miſit in omne regnum per regionem juxta ſermonem eorum; ut eſſet timor eis in domibus ſuis. 21 22

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ, (α) καὶ οὐκ ἔτι ἐμνήσθη τῆς Ἀστίν, μνημονεύων
2 οἷα ἐλάλησε, καὶ ὡς κατέκρινεν αὐτήν. Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι (β) τοῦ βασιλέως, Ζητηθήτω τῷ βασιλεῖ κορά-
3 σια (γ) ἄφθορα καλὰ τῷ εἴδει. Καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις (δ) τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ· καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἴδει εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα·
καὶ παραδοθήτωσαν τῷ εὐνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν· καὶ δοθήτω σμῆγμα, καὶ ἡ λοιπὴ ἐπι-
4 μέλεια. Καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ, βασιλεύσει ἀντὶ Ἀστίν. καὶ ἤρεσε τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐ-
5 ποίησεν οὕτως. Καὶ ἄνθρωπος (ε) ἦν Ἰουδαῖος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα (ζ) αὐτοῦ Μαρδοχαῖος ὁ (η) τοῦ
6 Ἰαΐρου, τοῦ Σεμεΐου, τοῦ Κισαίου, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, Ὃς ἦν αἰχμάλωτος ἐξ Ἱερουσαλήμ, (θ) ἣν ᾐχμαλώτευσε
7 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. Καὶ ἦν τούτῳ παῖς θρεπτή, θυγάτηρ Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
(ι) καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἐσθήρ. ἐν δὲ τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς, ἐπαίδευσεν (κ) αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.
8 καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ εἴδει. Καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα, συνήχθησαν (λ) πολλὰ κορά-
9 σια εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα Γαΐ, καὶ ἤχθη Ἐσθὴρ πρὸς Γαῒ τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν. Καὶ ἤρεσεν
αὐτῷ τὸ κοράσιον, καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔσπευσεν (μ) δοῦναι αὐτῇ τὸ σμῆγμα, καὶ τὴν μερίδα, καὶ
τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰ (ν) ἀποδεδειγμένα αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ· καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἅβραις αὐτῆς
10 ἐν τῷ γυναικῶνι. (ξ) Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν Ἐσθὴρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πατρίδα· ὁ γὰρ Μαρδοχαῖος ἐνε-
11 τείλατο αὐτῇ μὴ ἀπαγγεῖλαι. (ο) Καθ᾽ ἑκάστην δὲ ἡμέραν περιεπάτει ὁ Μαρδοχαῖος κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυ-
12 ναικείαν, ἐπισκοπῶν τί (π) Ἐσθὴρ συμβήσεται. (ρ) Οὗτος δὲ ἦν καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βα-
σιλέα, (σ) ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο· οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας, μῆνας ἓξ
ἀλειφομέναις (τ) ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ, καὶ μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασι (υ) καὶ ἐν τοῖς σμήγμασι τῶν γυναικῶν,
13 Καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα· (φ) καὶ ᾧ ἐὰν εἴπῃ, παραδώσει αὐτὴν (χ) συνεισέρχεσθαι αὐτῷ ἀ-
14 πὸ τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων· Δείλης εἰσπορεύεται, καὶ πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα
τὸν δεύτερον, (†) οὗ Γαῒ ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, καὶ οὐκ ἔτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα,
ἐὰν μὴ κληθῇ (ω) ὀνόματι.

CAP. II.

Et poſt verba hæc ceſſavit rex à furore: & (a) non ultrà re- 1
cordatus eſt ipſius Aſtin, in memoria habens qualia loquuta erat, &
quomodò condemnaverat eam. Et dixerunt miniſtri regis, Quæran- 2
tur regi puellæ incorruptæ pulchræ ſpecie. Et conſtituet rex præfectos 3
in omnibus regionibus regni ſui: Et deligant puellas virgines pul-
chras ſpecie in Suſam civitatem in Gynæceum: & tradantur eunucho
regis cuſtodi mulierum: & detur unguentum abſtergens, & reliquus
cultus. Et mulier, quæ placuerit regi, regnabit pro Aſtin. Et placuit 4
regi res, & fecit ſic. Et homo erat Judæus in Suſis civitate, & nomen 5
ejus Mardochæus filius Jairi, filii Semeiæ, filii Ciſæi, de tribu Benjamin,
Qui fuerat ductus captivus è Hieruſalem, quam captivaverat Nabu- 6
chodonoſor rex Babylonis. Et erat huic puella nutrita filia Aminadab 7
fratris patris ipſius, & nomen ei, Eſther. In tranſmigrando autem
parentes ejus, erudivit eam ſibi in mulierem. Et erat puella pulchra
ſpecie. Et quando auditum eſt edictum regis; congregatæ ſunt 8
multæ puellæ in Suſam civitatem ſub manum Gai. Et ducta eſt Eſther
ad Gai cuſtodem mulierum. Et placuit ei puella, & invenit gratiam in 9
conſpectu ejus. Et feſtinavit dare ei unguentum, & partem,
& ſeptem puellas aſſignatas ei è domo regia. Et uſus eſt illâ
benè, & ancillis ejus in Gynæceo. Et non indicavit Eſther genus 10
ſuum, neque patriam. Mardochæus enim mandaverat ei non an-
nuntiare. Per ſingulos autem dies deambulabat Mardochæus per 11
atrium Gynecei, ſpeculans, quid Eſther accideret. Hoc autem erat 12
tempus puellæ intrandi ad regem, cùm impleverit menſes duodecim.
Sic enim implentur dies cultûs, menſes ſex unctis in (b) oleo myrrhino,
& menſes ſex in aromatibus, & in unguentis mulierum: Et tunc 13
(c) ingreditur ad regem: et cuicunque dixerit (d,) tradet eam,
ut ſimul ingrediatur ad ſe de Gynæceo uſquè ad regias; Veſperè in- 14
greditur, et (e) verſùs diem recurrit in Gynæceum ſecundum, ubi
Gai eunuchus regis, cuſtos mulierum: et non ultrà ingreditur ad regem, niſi vocata fuerit nomine.

MS. A. (α) ἐμνήσθη γὰρ τῆς Ἀστίν, καθὰ ἐποίησεν, καὶ ὅσα αὐτῇ κατεκρίθη. Καὶ (β) πρὸς τὸν βασιλέα, (γ) καλὰ ἄφθορα (δ) τῆς βασιλείας καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια (ε) Ἰουδαῖος ἦν (ζ) αὐτῷ (η) τοῦ Ἰαΐρου, ὁ τοῦ (θ) ὃν (ι) καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐσθήρ. (κ) αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. (λ) κοράσια πολλά (μ) αὐτῇ δοῦναι τὸ σμῆγμα, (ν) ἀποδεδειγμένα (ξ) Καὶ οὐχ ὑπέδειξεν αὐτῆς τὸ γένος Ἐσθὴρ οὐδὲ (ο) Καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὁ Μαρδοχαῖος περιεπάτει κατὰ (π) Αἰσθὴρ συμβαίνει. (ρ) Καὶ ὅταν ἦν καιρὸς (σ) ὅταν ἀναπληρωθῇ καιρὸς κοράσια, μῆνες δεκαδύο· (τ) * μυρίνινον ἔλαιον, καὶ (υ) τοῖς σμήγμασιν (φ) καὶ ᾧ ἂν (χ) συνεισέρχεσθαι αὐτὴν (†) οὗ τε ὁ εὐνοῦχος (ω) ὀνόματι.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܘܕܪ̈ܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܥܒܕ ܡܠܟܐ ܐܝܟ 21
ܦܬܓܡܐ ܕܡܡܘܟܢ. * ܘܫܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܕ̈ܝܢܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܕܝܢܬܐ 22
ܐܝܟ ܟܬܒܗ̇. ܘܠܥܡܐ ܐܝܟ ܠܫܢܗ. ܠܡܗܘܐ ܟܠ ܓܒܪ ܫܠܝܛ ܒܒܝܬܗ.
ܘܡܡܠܠ ܐܝܟ ܠܫܢ ܥܡܗ:

* ܩܦܠܐܘܢ * ܒ̄ *

* ܘܒܬܪ ܦܬ̈ܓܡܐ ܗܠܝܢ : ܟܕ ܐܬܬܢܝܚ ܚܡܬܗ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܐܬܕܟܪܗ̇ ܠܘܫܬܝ 1
ܡܠܟܬܐ. ܘܟܠܗܝܢ ܕܥܒܕܬ. ܘܟܠܗܝܢ ܕܦܣܩ ܥܠܝܗ̇. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ 2
ܛܠܝ̈ܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ ܢܒܥܘܢ ܠܡܠܟܐ ܒܬܘ̈ܠܬܐ ܕܫܦܝ̈ܪܢ ܒܚܙܘܗܝܢ.
* ܘܢܦܩܘܕ ܡܠܟܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ. ܕܢܟܢܫܘܢ ܟܠܗܝܢ ܛܠܝ̈ܬܐ ܒܬܘ̈ܠܬܐ 3
ܕܫܦܝ̈ܪܢ ܒܚܙܘܗܝܢ ܠܒܝܬ ܢܫ̈ܐ. ܠܘܬ ܗܓܝ ܡܗܝܡܢܐ ܢܛܘܪ ܢܫ̈ܐ. ܘܢܬܠ
ܨܒܬܗܝܢ. * ܘܒܬܘܠܬܐ ܕܬܫܦܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܬܗܘܐ ܡܠܟܬܐ ܚܠܦ ܘܫܬܝ. ܘܫܦܪ 4
ܡܠܬܐ ܒܥܝ̈ܢܝ ܡܠܟܐ ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܓܒܪܐ ܝܗܘܕܝܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. 5
ܘܫܡܗ ܡܪܕܟܝ. ܒܪ ܝܐܝܪ. ܒܪ ܫܡܥܝ. ܒܪ ܩܝܫ. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܒܢܝܡܝܢ. * ܕܐܬܓܠܝ 6
ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. ܥܡ ܓܠܘܬܐ ܕܐܬܓܠܝܬ ܥܡ ܝܘܟܢܝܐ. ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܕܐܓܠܝ ܢܒܘܟܕܢܨܪ
ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ. * ܘܗܘܐ ܡܪܒܐ ܠܗܕܣܐ ܗܝ ܐܣܬܝܪ ܒܪܬ ܕܕܗ. ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܗܘܐ 7
ܠܗ̇ ܐܒܐ ܘܐܡܐ. ܘܥܠܝܡܬܐ ܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܚܙܘܗ̇. ܘܫܦܝܪܐ ܗܘܬ ܒܚܙܘܗ̇. ܘܟܕ ܡܝܬܘ
ܐܒܘܗ̇ ܘܐܡܗ̇. ܢܣܒܗ̇ ܡܪܕܟܝ ܠܗ ܠܒܪܬܐ. * ܘܟܕ ܐܫܬܡܥ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ 8
ܘܦܘܩܕܢܗ. ܘܟܕ ܐܬܟܢ̈ܫܝ ܥܠܝ̈ܡܬܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ ܠܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܠܘܬ ܗܓܝ
ܡܗܝܡܢܐ. ܐܬܕܒܪܬ ܐܦ ܐܣܬܝܪ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܠܘܬ ܢܛܘܪ ܢܫ̈ܐ. * ܘܫܦܪܬ 9
ܥܠܝܡܬܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܘܐܫܟܚܬ ܛܝܒܘܬܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܣܪܗܒ ܠܡܬܠ ܠܗ̇ ܬܡܪܘܩܝܗ̇ ܘܡܢܘܬܗ̇.
ܘܫܒܥ ܥܠܝ̈ܡܬܗ̇ ܕܚܙܝܢ ܗܘ̈ܝ ܠܡܬܝܗܒ ܠܗ̇ ܡܢ
ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܦܪܫ ܠܗ̇ ܘܠܥܠܝ̈ܡܬܗ̇ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܢܫ̈ܐ.

* Et placuit verbum hoc regi, & magnatibus ejus. Et fecit rex ſecundùm verbum Meucan. 20
Et miſit literas ad omnes provincias Regis, ſecundùm ſcripturam & linguam ſingularum provinciarum, ut omnis vir dominaretur in domo ſua. Hoc autem edicebatur ſuâ cujuſque populi linguâ. 22

CAP. II.

* Poſt hæc autem, cùm ſedata eſſet ira regis 1
Achſhiraſh, recordatus eſt reginæ Vaſthi, &
omnium eorum quæ fecerat, quæq; ipſe de ea
decreverat. Et dixerunt ipſi pueri & mini- 2
ſtri ejus; Quærantur regi virgines aſpectu
pulchræ. Et præficiat rex per omnes Pro- 3
vincias qui congregent omnes juvenculas
virgines viſu pulchras in gynæconem, ad
Hagi eunuchum, cuſtodem mulierum, qui
ornatum ipſarum præſtet. Et virgo quæ re- 4
gi placuerit regina ſit loco Vaſthi. Et pla-
cuit verbum regi, fecitque ſic. Et erat Ju- 5
dæus quidam, in caſtro Suſan, cujus nomen
Mordecai, filius Jair, filius Semei, filius
Kiſh, de tribu Benjamin. Qui deportatus 6
fuerat ab Uriſhlem, inter eos quos cum Ju-
chania deportaverat Nebuchadnezar rex Ba-
bylonis: Hic educabat Hadaſſam, (ipſa eſt 7
Eſther) patruelem ſuam: Quia nec patrem
nec matrem habebat. Virgo autē aſpectu erat
formoſa, & viſu pulchra. Et cùm mortui
eſſent pater ac mater ejus, accepit ipſam
Mordecai in filiam. Cumque publicaretur 8
verbum regis, & præceptum ejus, et cum col-
ligerentur multæ virgines in caſtrum Suſan,
ad Hagi eunuchum, ducta etiam eſt Eſ-
ther in domum regis ad cuſtodem mulierum.
Et placuit ipſi virgo & adepta eſt gratiam 9
coram eo, ita ut maturè præberet ei orna-
tum, & partes ipſius: Et ſeptem ancillis
ſuis, quas ipſi præberi de domo regis, jus e-
rat. Et ſepoſuit ipſi & ancillis ejus, plus
quam reliquis mulieribus.

אסתר : ב

.indicaret rei ut ,ea ſuper præceperat Mordochai quia ; ſuam cognationem & ,ſuum populum Eſther indicavit Non
לֹא־הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת־עַמָּהּ וְאֶת־מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדֳּכַי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא־תַגִּיד׃ 10
quid & ,Eſther pacem cognoſcendum ad ,mulierum domus atrii facies ad perambulans Mordochai die & die omni in Et
וּבְכָל־יוֹם וָיוֹם מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית־הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת־שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמַה־ 11
legē ſecundū ei eſſe fine à Achaſueros regem ad ingrediendū ad ,puellæ & puellæ ordinem contingendo in Et .ea in fieret
יֵּעָשֶׂה בָּהּ׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא ׀ אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הֱיוֹת לָהּ כְּדָת 12
ſex & ,myrrheo oleo in menſibus ſex earum abſterſionum dies implebantur ſic quia ; menſes duodecim mulierum
הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה
,dicebat quod omne :regem ad veniens puella hoc in Et .mulierum abſterſionibus & ,aromatibus in menſibus
חֳדָשִׁים בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים׃ וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תֹּאמַר 13
ipſa manè in & ,intrans ipſa veſpere In .regis domum ad uſque mulierum domo è ea cum veniendo ei dabatur
יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֶרֶב ׀ הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא 14
ingrediebatur non :concubinarum cuſtodis regis eunuchi Sahaſgaz manum ad ,ſecundam mulierum domum ad revertens
שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל־יַד שַׁעַשְׁגַז סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא־תָבוֹא
filiæ Eſther ordinem contingendo in Et .nomine in vocaretur & ,rex eam in voluiſſet niſi ,regem ad ampliùs
עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־חָפֵץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר־אֶסְתֵּר בַּת־ 15
niſi ,verbum requiſivit non ,regem ad ingrediendum ad filiam in ſibi acceperat quam ,Mordochai patrui Abichail
אֲבִיחַיִל דֹּד מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח־לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת־
.eam videntium omnium oculis in gratiam tollens Eſther fuit & :mulierum cuſtos regis eunuchus Hegai dixerat quod
אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס־הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָּל־רֹאֶיהָ׃
(Tebet menſis ipſe) ,decimo menſe in ejus regni domum ad ,Achaſueros regem ad Eſther eſt capta Et
וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא־חֹדֶשׁ טֵבֵת 16
ejus facies ad miſericordiā & gratiam tulit & ,mulieribus omnibus præ Eſther rex dilexit Et .ejus regni ſeptimo anno in
בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ׃ וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר מִכָּל־הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא־חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו 17
magnum conviviū rex Fecitque .Vaſthi pro eā fecit regnare & ,ejus capite in regni coronam poſuit & : virginibus omnib⁹ præ
מִכָּל־הַבְּתוּלוֹת וַיָּשֶׂם כֶּתֶר־מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה גָדוֹל 18
.regis manū ſecundum portionem dedit & ,fecit provinciis requiem & ,Eſther convivium ,ſuis ſervis & ,ſuis principib⁹ omnib⁹
לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו אֵת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וַהֲנָחָה לַמְּדִינוֹת עָשָׂה וַיִּתֵּן מַשְׂאֵת כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃
,ſuum populum & ,ſuam progeniem indicans Eſther Non .regis porta in ſedens Mordochai & ,ſecundò virgines congregari in Et
וּבְהִקָּבֵץ בְּתוּלוֹת שֵׁנִית וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת־עַמָּהּ 19 20
.eo cum nutritione in erat ſicut ,faciens Eſther Mordochai ſermonem & : Mordochai ea ſuper præceperat quod ſecundùm
כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מָרְדֳּכָי וְאֶת־מַאֲמַר מָרְדֳּכַי אֶסְתֵּר עֹשָׂה כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ׃
cuſtodibus ex regis eunuchi duo ,Teres & ,Bigthan efferbuit ira ,regis porta in ſedente Mordochai & ,illis diebus In
בַּיָּמִים הָהֵם וּמָרְדֳּכַי יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ קָצַף בִּגְתָן וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי 21
: reginæ Eſther nunciavit & ,Mordochai ipſi res innotuit Et .Achaſueros regem in manum mittere quæſierunt & ,liminis
הַסַּף וַיְבַקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ׃ וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לְמָרְדֳּכַי וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה 22
.Mordochai nomine in regi Eſther dixit &
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי׃

Verſio VULG. LAT.

Quæ noluit indicare ei populū & patriā ſuā : Mardo- 10
chæus enim præceperat ei, ut de hac re omnino retice-
ret : Qui deambulabat quotidiè ante veſtibulū dom⁹, 11
in qua electæ virgines ſervabantur, curā agens ſalutis
Eſther, & ſcire volens quid ei accideret. Cùm autem 12
veniſſet tempus ſingularū per ordinem puellarū, ut in-
trarent ad regē, expletis omnib⁹ quæ ad cultū muliebrē
pertinebant, menſis duodecimus vertebatur : ita dun-
taxat, ut ſex menſib⁹ oleo ungerentur myrrhino, & aliis
ſex quibuſdā pigmentis et aromatib⁹ uterentur. Ingredi- 13
entéſque ad regē, quidquid poſtulâſſent ad ornatum per-
tinens, accipiebant, & ut eis placuerat, compoſitæ de tri-
clinio fœminarum ad regis cubiculū tranſibant. Et quæ 14
intraverat veſperè, egrediebatur manè, atq; indè in ſe-
cundas ædes deducebatur, quæ ſub manu Suſagazi eunu-
chi erant, qui concubinis regis præſidebat : nec habebat
poteſtatem ad regē ultrà redeundi, niſi voluiſſet rex, &
eam venire juſſiſſet ex nomine. Evoluto autem tempore 15
per ordinem, inſtabat dies, quo Eſther filia Abihail fra-
tris Mardochæi, quam ſibi adoptaverat in filiam, de-
beret intrare ad regem. Quæ non quæſivit muliebrem
cultū, ſed quæcunq; voluit Egeus eunuch⁹ cuſtos virginū,
hæc ei ad ornatū dedit. Erat enim formoſa valdè, & in-
credibili pulchritudine, omniū oculis gratioſa & amabi-
lis videbatur. Ducta eſt itaq; ad cubiculū regis Aſſueri 16
menſe decimo, qui vocatur Tebeth, ſeptimo anno regni
ej⁹. Et adamavit eam rex plus quā omnes mulieres, ha- 17
buítq; gratiā & miſericordiā coram eo ſup omnes muli-
eres, & poſuit diadema regni in capite ejus, fecítq; eā re-
gnare in loco Vaſthi. Et juſſit conviviū præparari perma- 18
gnificū cunctis principib⁹, & ſervis ſuis, pro cōjunctione
et nuptiis Eſther. Et dedit requiem univerſis provinciis,
ac dona largitus eſt juxta magnificentiam principalem.
Cúmq; ſecundò quærerentur virgines & congregarentur, 19
Mardochæus manebat ad januā regis : Necdū prodiderat 20
Eſther patriā, & populū ſuū, juxta mandatū ejus. Quid-
quid enim ille præcipiebat, obſervabat Eſther : & ita
cuncta faciebat, ut eo tēpore ſolita erat, quo eam parvulā
nutriebat. Eo igitur tēpore, quo Mardochæus ad regis ja- 21
nuā morabatur, irati ſunt Bagathan et Thares duo eunu-
chi regis, qui janitores erant, et in primo palatii limine
præſidebāt : voluerúntq; inſurgere in regē, et occidere eū.
Quod Mardochæū nō latuit, ſtatímq; nuntiavit reginæ Eſ- 22
ther; et illa regi, ex nomine Mardochei, qui ad ſe rē detulerat.

תרגום TARGUM.

לא חויתא אסתר ית עמה ותלדותה מטול דמרדכי פקדה דלא תחוי ומטול מה פקדה 10
דלא תחוי מטול דחשב בלביה מרדכי ושתי דעבדת יקרא לנפשה ולא צבית דייתי
למחמי שופרה למלכא ולשליטיא דן יתה דינין בישין וקטל יתה ולמה לא חוואת
אסתר עמה דתלדותה דלמא רגיז עלה מלכא וקטיל לה ומשיצי עמא די היא מניה
לכן פקד יתה דלא תחוי עמה ותלדותה : ובכל יומא ויומא מרדכי הוה מצלי ואזל 11
קדם דרתא די בבית נשיא למידע ית שלמא דאסתר ומה אתעבד בה : וכד מטא 12
סדור עולמתא ועולמתא למיעל קדם מלכא אחשורוש מסוף דיהוי לה כהלכת
נשיא דמתינן בתפנוקיהון תרי עשר ירחי שתא ארום כדין שלימין יומי סמתוריהון
שתא ירחין בטכסת ואנפקנון דמנתר ית סערא ומפנק ית בסרא ושתא ירחין
בבוסמיא ובסמתורי נשיא : ובהדין זמן בתר דשלמין תרי עסר ירחי שתא עולמתא 13
עילא לות מלכא ית כל רב וסרכן די צביא למימר מן יד יתיהב לה למיעל עמה מבית
נשיא עד בית מלכא : בעדן רמשא הוות עילא לשמשיה ית מלכא ובעדן צפרא 14
הוות תיבא לבית נשיא תנין לידא דשעשגז רבא דמלכא נטר מטרוניתא ומכן ואלך
לא תעול תוב לות מלכא ארום אלהן ההיא דאתרעי בה מלכא וקרי לה בשמא מפרש
וכתיב : וכד מטא סדור אסתר ברת אביחיל אחבוי דמרדכי די נסבה ליה 15
לברת למיעל לות מלכא לא תבעת צרוך לכל מדעם ארום אלהן ית מן דיימר
הגי רבא די למלכא נטר נשיא והות אסתר טעינת טיבו ומשכחא רחמין בעיני
כל חזהא : ואדברת אסתר לות מלכא אחשורוש לאתתא ואעל יתה לבית אדרון 16
בית מלכותיה בירחא עשיראה הוא ירחא דטבת בשתא שביעתא למלכותיה :
ורחם מלכא ית אסתר מכל נשיא דהוו מתנסבן ואטענת רחמין וטיבו קדמוי מכל 17
בתולתא ושוי מניכא דדהבא על רישה וטרד מן קיטון בית דמכיה ית איקונין
דושתי ואוקים תמן ית איקונין דאסתר ואותיב יתה על כורסי תנין ואמליך יתה חלף
ושתי : ועבד מלכא משתיא רבא לכל רברבנוי ועבדוי והוה קרי ליה משתיא 18
דאסתר והניית שבוק כרגא לפלכיא עבד ויהב ליה מתנן וחולק כמסת ידא דמלכא :
ובאתכנשות בתולתא זמנא תנינא ומרדכי מצלי ואזל ויתיב בתרע מלכא : בזמנא 19 20
חדא הוה שאל לה מלכא מאידין אומא את ולא הות אסתר מחויא ילדותה וית עמה
כמא דפקד עלה מרדכי וית מאמר מרדכי הות אסתר עבדת שביא ומועדיא הות
נטרת ביומי ריחוקא הות מזדהרא תבשילין וחמרא דעממין נוכראין לא הות טעמא
וכל פקודיא דאתחייבן בהון נשיא דבית ישראל הות נטרא על פום מרדכי היכמה
דהות נטרת כד הות מתרביא עמיה : ביומיא האנון מרדכי יתיב בסנהדרין 21
דתקינת ליה אסתר בתרע מלכא וכד חזו תרין רברבניא כדין כנסו וקצפו ואמרו דין
לדין הלא מלכתא בפתגם מלכא בעיא לסלקא יתן ולאוקמא ית מרדכי לית רבותא
לסלקא תרין קלוסנתרין ולאוקמא חד בכין אתיעטו בלישנהון בגתן ותרש טרסאי
תרין רברבני מלכא מנטרי פלטירא ואמרו לאשקאה סמא דמותא דמטול לאסתר
מלכתא ולאושטא ידא במלכא אחשורוש למקטליה בסיפא בבית דמוכיה :
ואשתמודע פתגמא למרדכי על דהוה חכים למללא בשבעין לישנין וחוי לאסתר 23
מלכתא ואמרת אסתר למלכא ואתכתיב על שום מרדכי :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Non indicavit Ezzther populum ſuum & *cognationem ſuam*, quia Mar- 10
dechai præceperat illi ut non indicaret. *Et quare præcepit ei ut non in-
dicaret? Quia reputavit cum animo ſuo Mardechai; Vaſthi, quæ ar-
rogavit honorem ſibimet, neque dignata eſt venire ut conſpiceretur pul-
chritudo ejus regi & proceribus, malè multavit, & capitali eam ſuppli-
cio affecit. Sed quare non indicavit Eſther populum cognationis ſuæ?
Nequando infenſus illi rex, & occideret ipſam, & extirparet populum
à qua ipſa eſſet oriunda: ideo præcepit ei ut non indicaret populum
ſuum & cognationem ſuam.* Et ſingulis diebus orabat Mardechai, 11
& ibat ante atrium domus fœminarum, ut cognoſceret pacem Ezzther,
& quid fieret illi. Et quando obtigit ordo ſingularum puellarum ut 12
intrarent ante regem Ahhaſueros, poſtquam fuerat illis juxta morem
fœminarum quo morabantur in delitiis ſuis duodecim menſes anni:
nam ſic complebantur dies unctionis earum, ſex menſes *in uſu olei
omphacini, quod facit decidere pilos, & delicatam reddit carnem*; &
ſex menſes in aromatibus & purificationibus mulierum. Et hoc tem- 13
pore *poſtquam* perfecti erant duodecim menſes anni, puella intrabat
ad regem: omnis magnus & ſatelles, quos vellet dicere, ſtatim daban-
tur ei, ut intrarent cum illa à domo mulierum uſque ad domum regis.
Tempore veſpertino intrabat ad miniſtrandum regi, et tempore matutino 14
redibat in domum fœminarum iterum in manum Saghaſgaz magiſtri
regii cuſtodis matronarum: & poſt hoc *deinceps non ingrediebatur am-
pliùs* ad regem, niſi illa quam elegiſſet rex & vocaſſet nomine *ex-
preſſo & ſcripto*. Et quando obtigit ordo Ezzther filiæ Abihhail patrui 15
Mardechai, quam acceperat ſibi in filiam, ut ingrederetur ad regem,
non quæſivit uſum cujuſquam rei, niſi quod dixit Hegai magiſter regius
cuſtos fœminarum: Et *reportavit* Ezzther gratiam & invenit *favo-
rem* in oculis omnium conſpicientium eam. Et deducta eſt Ezzther 16
ad regem *Ahhaſueros in uxorem*, & introduxit eam in domum cubi-
culi domus regni ſui menſe decimo, ipſe eſt menſis Tebeth anno ſeptimo
regni ejus. Et amavit rex Ezzther præ omnibus mulieribus *quæ aſ- 17
ſumptæ fuerant*, & reportavit miſericordiam & gratiam ante illum præ
cunctis puellis: & poſuit monile aureum ſuper caput ejus, *& ejecit ex
conclavi cubili ſui effigies Vaſthi, & repoſuit ibi effigies Ezzther, &
collocavit eam ſuper ſolio ſecundo*, & conſtituit eam reginam pro
Vaſthi. Et fecit rex convivium magnum omnibus magnatibus ſuis 18
& ſervis ſuis, quod *vocavit*, Convivium Ezzther. Et vacationem re-
miſſionis tributi regionibus fecit, & dedit ei donum & partem juxta
amplitudinem manus regis. Et cùm congregarentur puellæ vice ſe- 19
cundâ, Mardechai *orabat, & profectus* ſedebat in porta regis. *Tem- 20
pore quodā percontatus eſt eam rex, De quanā gente es tu?* Sed non indi-
caverat Ezzther natale ſuū & populum ſuū, ſicut præceperat illi Mar-
dechai: dictum quippe Mardechai fecerat Ezzther, *Sabbatha & feſta
obſervabat, in diebus ſeparationis ſibi cavebat, decocta & vinū alienige-
narum non deguſtabat, & omnia præcepta, quibus tenebantur mulieres Iſ-
raelitides, obſervabat ex præſcripto Mardechai*, ſicuti obſervaverat cùm
educaretur apud illū. In dieb⁹ illis Mardechai ſedente *in Sanhedrin, quod 21
conſtituerat ſibi Ezzther* in porta regis; *animadvertentes duo purpurati
ita fieri*, convenerunt & indignati ſunt, *dixeruntq; alter alteri: Nónne re-
gina, annuente rege, quærit amovere nos & ſubſtituere Mardechai; haud
conducit removeri duos præfectos, ut ſubſtituatur unus. Tunc inierunt
conſilium in linguâ ſuâ* Bigthan et Theres *Tarſenſes*, duo magiſtri regii
ex cuſtodibus palatii, et dixerūt ut propinarent venenū *lethale Ezzther
reginæ*, et ut mitterent manū in regē Ahhaſueros, *ut occiderent eū gladio
in cubiculo ſuo*. Et audita eſt res à Mardechai, *eò quòd calleret ut lo- 22
queretur ſeptuaginta linguis*, et indicavit Ezzther reginæ: et dixit
Ezzther regi, *& ſcriptum eſt* ex nomine Mardechai.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Ἐν δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι τὸν χρόνον Ἐσθὴρ (ℵ) τῆς θυγατρὸς Ἀμιναδὰβ ἀδελφοῦ πατρὸς Μαρδοχαίου (α) εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐδὲν ἠθέτησεν (β) ὧν ἐνετείλατο ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν· ἦν
16 γὰρ Ἐσθὴρ εὑρίσκουσα χάριν (γ) παρὰ πάντων τῶν βλεπόντων αὐτήν. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐσθὴρ (δ) πρὸς
17 Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ, ὅς ἐστιν Ἀδὰρ, τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ, καὶ εὗρε χάριν παρὰ πάσας τὰς παρθένους, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διάδημα τὸ γυ-
18 ναικεῖον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν (ʹʹ) ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ ὕ-
19 ψωσε τοὺς γάμους Ἐσθὴρ, καὶ ἄφεσιν ἐποίησε τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος (ε) ἐθερά-
20 πευεν ἐν τῇ αὐλῇ. Ἡ δὲ Ἐσθὴρ οὐχ ὑπέδειξε τὴν πατρίδα αὐτῆς· οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ (ς) Μαρδοχαῖος, φοβεῖσθαι τὸν θεὸν, καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ Ἐσθὴρ (ζ) οὐ μετήλλαξε τὴν
21 ἀγωγὴν αὐτῆς. Καὶ ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως οἱ ἀρχισωματοφύλακες, ὅτι προήχθη (η) Μαρ-
22 δοχαῖος, καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα. Καὶ ἐδηλώθη (θ) Μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσή-
23 μανεν Ἐσθὴρ, καὶ (ι) αὐτὴ ἐνεφάνισε τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασε τοὺς δύο εὐνούχους, καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς. καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ, ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, (κ) ἐν ἐγκωμίῳ.

Dum autem impleretur tempus Eſther filiæ Aminadab fratris patris 15
Mardochæi intrandi ad regem; nihil prævaricata eſt eorum quæ mandavit eunuchus cuſtos mulierum. Erat enim Eſther inveniens gratiam apud omnes aſpicientes eam. Et intravit Eſther ad Artaxerſem regem duo- 16
decimo menſe, qui eſt Adar, ſeptimo anno regni ejus. Et amavit rex 17
Eſther: & invenit gratiam præ omnibus virginibus: & impoſuit ei diadema muliebre. Et fecit rex convivium omnibus amicis ſuis, & vir- 18
tutibus, per dies ſeptem: & exaltavit nuptias Eſther, & remiſſionem fecit iis qui ſub regno ipſius. Mardochæus autem ſerviebat in aula. 19
Eſther autem non indicavit patriam ſuam. Sic enim mandaverat ei 20
Mardochæus, timere Deum, & facere præcepta ejus, ſicut erat cum eo. Et Eſther non mutavit educationem ſuam. Et triſtati ſunt duo 21
eunuchi regis principes cuſtodum corporis; quoniam provectus fuerat Mardochæus: & quærebant occidere Artaxerſem regem. Et manife- 22
ſtum fuit Mardochæo verbum, & ſignificavit Eſther, & ipſa patefecit regi inſidias. Rex autem examinavit duos illos eunuchos, & ſuſpen- 23
dit eos. Et præcepit rex (f) ſeponere in commentario in regia bibliotheca pro benevolentia Mardochæi, in encomio.

MS. A. (ℵ) θυγατρὸς (α) ἐν τῷ εἰσελθεῖν (β) ὧν αὐτῇ ἔλεγεν ὁ εὐνοῦχος τῶν γυναικῶν· (γ) ἐνώπιον τῶν (δ) πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην (ʹʹ) ἐφ' (ε) ἐθεράπευσεν (ς) ὁ Μαρδοχαῖος, (ζ) οὐκ ἤλλαξεν (η) ὁ Μαρδοχαῖος, (θ) Μαρδοχαίῳ λόγος, (ι) ἡ βασίλισσα ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ τὰ (κ) ἐγκωμίῳ.

ΚΕΦ. γʹ.

1 (α) ΜΕτὰ δὲ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης (β) Ἀμὰν Ἀμαδάθου Βουγαῖον, καὶ ὕψωσεν αὐ-
2 τὸν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ, Καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ (γ) προσεκύνουν αὐτῷ· οὕτως γὰρ
3 (δ) προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος (ʹʹ) οὐ προσεκύνει αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ
4 βασιλέως τῷ Μαρδοχαίῳ, Μαρδοχαῖε, τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα; Καθ' ἑκάστην ἡμέραν (ε) ἐλάλουν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῶν. καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἀμὰν, (ζ) Μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέ-
5 ως λόγοις ἀντιτασσόμενον, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ Μαρδοχαῖος ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι. (η) Καὶ ἐπιγνοὺς Ἀμὰν ὅτι
6 οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ Μαρδοχαῖος, (ℵ) ἐθυμώθη σφόδρα, Καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀρ-
7 ταξέρξου βασιλείαν Ἰουδαίους. (θ) Καὶ ἐποίησε ψήφισμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου, καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνὸς, ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος Μαρδοχαίου·
8 καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ μηνὸς ὅς ἐστιν Ἀδάρ. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, λέγων, Ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου, οἱ δὲ νό-
9 μοι αὐτῶν ἔξαλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσι, (ι) καὶ οὐ συμφέρει τῷ βασιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς. (κ) Εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτοὺς, κἀγὼ διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια.

CAP. III.

POſt hæc autem glorificavit rex Artaxerſes Aman Amadathi Bu- 1
gæum, & exaltavit eum: Et prior ſedebat omnibus amicis ſuis: Et 2
omnes, qui in aula, adorabant eum. Ita enim præcepit rex facere. Mardochæus autem non adorabat eum. Et loquuti ſunt, qui in 3
aula regis, Mardochæo; Mardochæe, quid non obſervas ea quæ à rege dicuntur? Per ſingulos dies loquebantur ei: & non obe- 4
diebat eis. Et indicârunt Aman, Mardochæum verbis regis repugnantem: & indicârat eis Mardochæus, quia Judæus eſt. Et cognoſcens Aman quia non adorat eum Mardochæus; indigna- 5
tus eſt valdè, Et decrevit delere omnes, qui ſub Artaxerſis regno, 6
Judæos. Et fecit decretum in anno duodecimo regni Artaxerſis, & 7
miſit ſortes, diem ex die, & menſem ex menſe, ut perderet in una die genus Mardochæi. Et cecidit ſors in quartam & decimam menſis, qui eſt Adar. Et locutus eſt ad regem Artaxerſem, dicens; Eſt gens 8
diſſeminata in gentibus in omni regno tuo: leges autem eorum diverſæ præter omnes gentes: legibus autem regis ſunt inobedientes: & non confert regi permittere eos. Si videtur regi; decernat perdere eos: & 9
ego deſcribam in gazophylacio regis argenti talenta decem millia.

MS.A. (α) Μετὰ ταῦτα (β)* Ἀνὰμ Ἀναμαθάδου (γ) προσεκύνουν Ἀμάν· οὕτως (δ) ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς (ʹʹ)* προσεκύνει, (ε) ἔλεγον αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν (ζ) Μαρδοχαῖον μὴ ὑπακούοντα τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις· ὑπέδειξεν γὰρ αὐτοῖς (η) Καὶ ἐπέγνω Ἀμὰν (ℵ) καὶ ἐθυμώθη Ἀμὰν σφόδρα, (θ) Ἔτους δωδεκάτου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ψήφισμα ἐποίησεν, καὶ ἔλαβεν κλήρους * ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μηνός, (ι) καὶ τῷ βασιλεῖ οὐ συμφέρει ἐᾶσαι (κ) Εἰ δοκεῖ οὖν τῷ βασιλεῖ, δογματισάτω ἀπολέσθαι, κἀγὼ διαγράψω

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܠܐ ܚܘܝܬ ܐܣܬܝܪ ܫܡܗ ܘܫܪܒܬܗ. ܡܛܠ ܕܡܪܕܟܝ ܦܩܕܗ ܗܘܐ ܕܠܐ ܬܚܘܝܢ. 10
* ܘܡܗܠܟ ܡܪܕܟܝ ܗܘܐ ܟܠ ܝܘܡ ܩܕܡ ܕܪܬܐ ܕܢܫܐ ܐܝܟ ܕܢܕܥ ܫܠܡܗ ܕܐܣܬܝܪ. ܘܡܢܐ 11
ܡܬܓܕܫ ܠܗ. * ܘܟܕ ܡܛܝܐ ܗܘܐ ܙܒܢܐ ܕܚܕܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܠܡܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 12
ܐܚܫܝܪܫ ܡܢ ܒܬܪ ܕܫܠܡܘ ܠܗܝܢ ܬܪܥܣܪ ܝܘܡܬܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܕܢܫܐ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ
ܡܫܬܡܠܝܢ ܝܘܡܝ ܬܘܩܢܗܝܢ. ܫܬܐ ܒܡܫܚܐ ܕܡܘܪܐ. ܘܫܬܐ ܒܒܣܡܐ ܘܒܬܡܪܘܩܐ ܕܢܫܐ.
ܘܒܗܕܐ ܙܒܢܐ ܕܢܫܐ. * ܘܗܟܢܐ ܥܐܠܐ ܥܠܝܡܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪܐ 13
ܡܬܝܗܒ ܠܗ. ܕܬܥܠ ܥܡܗ. ܡܢ ܒܝܬ ܢܫܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ. * ܒܪܡܫܐ 14
ܥܐܠܐ ܘܒܨܦܪܐ ܗܦܟܐ ܠܒܝܬ ܢܫܐ ܬܚܝܬ ܐܝܕܐ ܕܫܥܫܓܙ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܠܟܐ ܢܛܪ
ܦܠܓܫܬܐ. ܘܬܘܒ ܠܐ ܥܐܠܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܐܠܐ ܐܢ ܨܒܐ ܒܗ ܡܠܟܐ ܘܩܪܐ ܠܗ ܒܫܡܗ. * ܘܟܕ 15
ܡܛܐ ܙܒܢܗ ܕܐܣܬܝܪ ܒܪܬ ܐܒܝܚܝܠ ܕܕܗ ܕܡܪܕܟܝ. ܕܢܣܒܗ ܠܗ ܒܪܬܐ: ܠܡܥܠ
ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܠܐ ܫܐܠܬ ܡܕܡ ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܗܓܝ ܡܗܝܡܢܐ ܢܛܘܪ ܢܫܐ. ܘܗܘܬ ܐܣܬܝܪ
ܡܫܟܚܐ ܚܣܕܐ. ܒܥܝܢܝ ܟܠ ܕܚܙܝܢ ܠܗ. * ܘܥܠܬ ܐܣܬܝܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܒܝܬ 16
ܡܠܟܐ. ܒܝܪܚܐ ܕܥܣܪܐ ܕܗܘ ܟܢܘܢ ܐܚܪܝ. ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܠܡܠܟܘܬܗ. * ܘܪܚܡܗ 17
ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܝܪ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܢܫܐ. ܘܐܫܟܚܬ ܚܣܕܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܡܢ ܟܠܗܝܢ
ܒܬܘܠܬܐ. ܘܢܣܒܬ ܬܐܓܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܪܫܗ. ܘܡܠܟܬ ܚܠܦ ܘܫܬܝ. * ܘܥܒܕ 18
ܡܠܟܐ ܡܫܬܝܐ ܪܒܐ ܠܟܠܗܘܢ ܪܘܪܒܢܘܗܝ. ܘܥܒܕ ܡܫܬܝܐ ܠܐܣܬܝܪ. ܘܫܘܒܩܢܐ
ܠܡܕܝܢܬܐ ܥܒܕ. ܘܝܗܒ ܡܘܗܒܬܐ ܐܝܟ ܐܝܕܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܟܕ ܡܬܟܢܫܢ ܒܬܘܠܬܐ 19
ܕܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ. ܡܪܕܟܝ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܠܐ ܡܚܘܝܐ ܐܣܬܝܪ ܫܪܒܬܗ 20
ܘܥܡܗ ܐܝܟ ܕܦܩܕܗ ܡܪܕܟܝ. ܘܦܘܩܕܢܗ ܕܡܪܕܟܝ ܐܣܬܝܪ ܥܒܕܐ ܗܘܬ ܐܝܟ
ܕܗܘܬ ܡܬܪܒܝܐ ܠܘܬܗ. * ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܡܪܕܟܝ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. 21
ܘܪܓܙܘ ܒܓܬܢ ܘܬܪܫ: ܬܪܝܢ ܡܗܝܡܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ. ܘܒܥܘ ܠܡܘܫܛܘ
ܐܝܕܐ ܒܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. * ܘܐܬܝܕܥܬ ܡܠܬܐ ܠܡܪܕܟܝ ܘܚܘܝܗ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ 22
ܘܐܡܪܬܗ ܐܣܬܝܪ ܠܡܠܟܐ. ܒܫܡ ܡܪܕܟܝ.

Eſther autem non indicavit nomen & familiam ſuam: Mordecai enim præceperat 10
ipſi ne indicaret. Et Mordecai ambulabat ſingulis diebus coram atrio mulierum ut ediſceret res Eſther, & quid ipſi accide- 11
ret. Cùm autem attingerent vices ſingularum virginum, ingrediendi in conſpectum regis Achſhiraſh, poſtquam impleti eſſent ipſis duodecim dies, ſecundùm ritum mulierum, (ſic enim implebantur dies ornatûs ipſarum, ſex dies in oleum myrrhæ, & ſex dies in aromata, & in munditiem muliebrem,) Sic ingrediebatur virgo in con- 12
ſpectum regis. Et quicquid poſtulabat dabatur ipſi, ut cum ipſa de gynæcone ad domum regis adduceret. Veſperè in- 13
grediebatur, manè redibat in gynæconem, ſub cuſtodiam Shangaſhgeſhir eunuchi regis, cuſtodis concubinarum; Neque ulterius in regis conſpectum introibat, niſi delectaretur eâ rex, & nomine ipſam ap- 14
pellaret. Cùm autem advenirent vices Eſther, filiæ Abichail, patrui Mordecai, qui ipſam in filiam acceperat, ingrediendi in conſpectum regis, non poſtulavit quicquam præter id quod Hegai eunuchus præfectus mulierum ordinaverat. Eſther autem acquirebat gratiam in oculis omni- 15
um qui videbant ipſam. Et ingreſſa eſt Eſther in conſpectum regis Achſhiraſh, in domum regis, menſe decimo, qui eſt Canun 16
poſterior, anno quarto regni ipſius. Dilexit autem rex Eſther præ omnibus mulieribus: Et adepta eſt gratiam de conſpectu ejus præ omnibus virginibus: accepitque coronam regiam in capite ſuo, & regina facta eſt, loco 17
Vaſthi. Et fecit rex conviviũ magnũ omnibus magnatibus ſuis: Fecit nempè convivium Eſther: Et provinciis indulgentiam præ- 18
ſtitit: deditque dona pro facultate regis. Et cùm colligerentur virgines ſecundò, Mor- 19
decai in atrio regis morante, Non indica- 20
verat Eſther proſapiam & populum ſuum, ſicut præceperat Mordecai: Faciebat enim Eſther quod præcipiebat Mordecai, ſicut cũ educaretur apud ipſum. Et temporibus 21
iſtis, cum moraretur Mordecai in porta regis, Bagthan & Theraſh, duo regis eunuchi, cuſtodes portæ irati ipſi, quærebant mittere manum in regem Achſhiraſh. Quod 22
cùm innotuiſſet ipſi Mordecai, indicavit Eſther reginæ; ipſa autem dixit regi nomine Mordecai.

אסתר : ג

.regis facies ad dierum verborũ libro in eſt ſcriptũ & : lignũ ſuper ipſi ambo ſunt ſuſpenſi & ,eſt inventa & , res eſt quæſita Et

וַיְבֻקַּשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתָּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכָּתֵב בְּסֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 23

CAP. III. ג

poſuit & ;eũ elevavit & ,Agagæum Hamedatha filium Haman Achaſueros rex magnificavit hæc verba Poſt

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדַּל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶת־הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי וַיְנַשְּׂאֵהוּ וַיָּשֶׂם 1

,ſe incurvantes regis porta in qui regis ſervi omnes Et .ſecum qui principes omnes deſuper ejus thronum

אֶת־כִּסְאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כֹּרְעִים 2

Dixeruntque .ſe inclinabat neque ,ſe incurvabat non Mordochai & : rex ei præceperat ſic quoniam ,Haman ipſi ſe inclinantes &

וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהָמָן כִּי־כֵן צִוָּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמָרְדֳּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה׃ וַיֹּאמְרוּ 3

ipſos dicendo in ,fuit Et ?regis præceptum tranſgrediens tu Quare : Mordochai ad ,regis porta in qui , regis ſervi

עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמָרְדֳּכָי מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בְּאָמְרָם 4

indicaverat quia :Mordochai verba ſtarent an videndum ad ,Haman ipſi indicaverũt & ; eos ad audiret non & , die & die eum ad

אֵלָיו יוֹם וָיוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיַּגִּידוּ לְהָמָן לִרְאוֹת הֲיַעַמְדוּ דִּבְרֵי מָרְדֳּכַי כִּי־הִגִּיד

.furore Haman eſt repletus & ,ſibi ſe inclinans & incurvans Mordochai non quòd ,Haman vidit Et .Jehudæus ipſe quòd eis

לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי׃ וַיַּרְא הָמָן כִּי־אֵין מָרְדֳּכַי כֹּרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמָּלֵא הָמָן חֵמָה׃ 5

Haman quæſivit & :Mordochai populum ei indicaverãt nam : ipſum ſolùm Mordochai in manũ mittere ſuis oculis in contempſit Et

וַיִּבֶז בְּעֵינָיו לִשְׁלֹחַ יָד בְּמָרְדֳּכַי לְבַדּוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם מָרְדֳּכָי וַיְבַקֵּשׁ הָמָן 6

ipſe) , primo menſe In .Mordechai populum ,Achaſueros regno omni in qui ,Jehudæos omnes diſperdere

לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַם מָרְדֳּכָי׃ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־ 7

die à ,Haman facies ad (ghoral ipſa) Pur fecit projicere , Achaſueros regis duodecimo anno in (Niſan menſis

חֹדֶשׁ נִיסָן בִּשְׁנַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הִפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לִפְנֵי הָמָן מִיּוֹם׀

ipſe Eſt : Achaſueros regem ad Haman Dixitque (.Adar menſis ipſe duodecimum menſem ad menſe à & , diem in

לְיוֹם וּמֵחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃ וַיֹּאמֶר הָמָן לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יֶשְׁנוֹ 8

; populo omni ab variantes eorum leges & : tui regni provinciis omnibus in populos inter diviſus & ,diſperſus unus populus

עַם־אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מִכָּל־עָם

; eos perdendum ad,ſcribatur,bonum rege ſuper Si .eos dimittere conducens non regi & ;facientes ipſi non regis leges &

וְאֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין־שֹׁוֶה לְהַנִּיחָם׃ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכָּתֵב לְאַבְּדָם 9

removit Et .regis gazas ad adferendum ad , opus facientium manibus ſuper appendam argenti talenta millia decem &

וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר־כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל עַל־יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּסַר 10

.Jehudæorum anguſtiatori Agaghæi Hammedatha filio ,Haman illum dedit & ; ſua manu deſuper ſuum annulum rex

הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים׃

ſcribæ ſunt vocati Et .tuis oculis in bonum ſecundùm eo in faciendum ad populus & ,tibi datum Argentum :Haman ad rex Dixitque

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי 11 12

ad Haman præcepit quæ omnia juxta eſt ſcriptum & ,eo in die decimatertia in , primo menſe in regis

הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה הָמָן אֶל

provinciæ & provinciæ ,populi & populi principes ad &,provinciã & provinciam ſuper qui , duces ad & ,regis conſpectui aſſiſtẽtes proceres

אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי־הַמֶּלֶךְ וְאֶל־הַפַּחוֹת אֲשֶׁר׀ עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי עַם וָעָם מְדִינָה וּמְדִינָה

regis annulo in ſignatum & ,ſcriptum Achaſueros regis nomine in ,ſuã linguã juxta populi & populi & ,ejus ſcripturã ſecundùm

כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ נִכְתָּב וְנֶחְתָּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ׃

Verſio VULG. LAT.

Quæſitum eſt, & inventum : & appenſus eſt uterque eorum in patibulo. Mandatúmque eſt hiſtoriis, & annalibus traditum coram rege. 23

CAP. III.

POſt hæc rex Aſſuerus exaltavit Aman filium Amadathi, qui erat de ſtirpe Agag: & poſuit ſolium ejus ſuper omnes principes, quos habebat. 1 Cunctique ſervi regis, 2 qui in forib⁹ palatii verſabantur, flectebant genua, & adorabant Aman : ſic enim præceperat eis imperator : ſol⁹ Mardochæus non flectebat genu, neq; adorabat eũ. Cui dixerũt pueri regis, qui ad fores palatii præſidebãt; 3 Cur præter cæteros non obſervas mandatũ regis? Cúmq; 4 hoc crebriùs dicerent, & ille nollet audire, nuntiaverũt Aman, ſcire cupientes utrùm perſeveraret in ſententia : dixerat enim eis, ſe eſſe Judæum. Quod cùm audîſſet 5 Aman, & experimento probâſſet quòd Mardochæus non flecteret ſibi genu, nec ſe adoraret, iratus eſt valdè, Et pro nihilo duxit in unum Mardochæum mittere man⁹ 6 ſuas : audierat enim quòd eſſet gentis Judææ : magíſque voluit omnem Judæorum, qui erant in regno Aſſueri, perdere nationem. Menſe primo (cujus vocabulum eſt 7 Niſan) anno duodecimo regni Aſſueri, miſſa eſt ſors in urnam, quæ Hebraicè dicitur phur, coram Aman, quo die & quo menſe gens Judæorum deberet interfici: & exivit menſis duodecimus, qui vocatur Adar. Dixítque 8 Aman regi Aſſuero; Eſt populus per omnes provincias regni tui diſperſus, & à ſe mutuò ſeparatus, novis utens legibus & ceremoniis, inſuper & regis ſcita contemnens. Et optimè nôſti quòd non expediat regno tuo ut inſoleſcat per licentiam. Si tibi placet, 9 decerne ut pereat, & decem millia talentorum appendam arcariis gazæ tuæ. Tulit ergò rex annulum, quo 10 utebatur, de manu ſua, & dedit eum Aman filio Amadathi de progenie Agag, hoſti Judæorum, Dixítque ad 11 eum; Argentum, quod tu polliceris, tuum ſit : de populo age quod tibi placet. Vocatíque ſunt ſcribæ regis 12 menſe primo Niſan, tertiadecimâ die ejuſdem menſis : & ſcriptum eſt, ut juſſerat Aman, ad omnes ſatrapas regis, & judices provinciarum, diverſarúmque gentium, ut quæq; gens legere poterat, & audire pro varietate linguarum, ex nomine regis Aſſueri : & literæ ſignatæ ipſius annulo,

תרגום TARGUM.

ואתבע פתגמא ואשתכח קשוט ואצטליבו תרויהון על קיסא ואתכתיב בספרא 23
דדכרניא דמתקרי תדירא קדם מלכא׃

ג

בתר פתגמיא האלין עלת מדת דינא קדם רבון כל עלמא וכן אמרת הלא המן 1
רשיעא נחת מן שושן לירושלם לבטלא בנין בית מוקדשך והא כען רבי מלכא
אחשורוש ית המן בר המדתא די מזרעית אגג בר עמלק רשיעא ומנייה רב על כולא
ותקין ית כורסיה מעלוי כל רברבניא די עמיה עני מרי עלמא עד כדו לא אשתמודע
בעלמא פסיקו מני עד די יתרברב וישתמודע לכל עממיא ומן בתר כן אתפרע מניה
על כל עקתין די יעבד איהו ואבהתוי לעמא בית ישראל׃ וכל עבדי מלכא די בתרע 2
בית מלכא גחנין לאנדרטא די הקים בהדיה וסגדין ליה להמן ארום כן פקד עלוהי
מלכא ומרדכי לא הוה גחן לאנדרטא ולא הוה סגיד להמן על די הוה ליה עבד פלח
ואזדבן ליה בטולמא דלחם׃ ואמרו עבדי מלכא די בתרע פלטרין דמלכא למרדכי 3
מה דין את עבר ית תפקדתא דמלכא׃ והוה במללותהון לותיה יומא ויומא ולא 4
קביל מנהון וחויאו להמן למחזי היתקימון פתגמי מרדכי כל קבל פתגמי דהמן
ארום חוי להון די להמן לא הוה סגיד על דהוה עבדיה דאזדבן ליה בטולמת לחם
ולאנדרטא די הקים בהדיה לא הוה גחין על דהוה יהודי ויהודאי לא פלחין ולא גחנין
ליה׃ וחזא המן ארום לית מרדכי גחן לאנדרטא ולא הוה סגד ליה ואתמלי המן עלוי 5
דמרדכי רתחא׃ והוה חוך קדמוי לאושטא ידוי למקטול ית מרדכי בלחודוהי ארום 6
חויאו ליה דמרדכי אתי מן יעקב דשקל מן עשו אבא דאבוי דהמן ית בכורתא וית
ברכתא ויהודאי אנון עמא דמרדכי ובעא המן לשיצאה ית כל יהודאי די בכל מלכות
אחשורוש עמא דמרדכי׃ בירחא קדמאה דהוא ירח ניסן בשתא תרתא עשרי למלכא 7
אחשורוש אפיל פורא הוא עדבא קדם המן מן יומא ליומא ומן ירחא לירחא
תרי עסר דהוא ירח אדר׃ ואמר המן למלכא אחשורוש איתי עמא חדא מבדר 8
ומתפרש בין עממיא ואומיא ולישניא ומקצת מנהון דירין בכל פלכי מלכותא
וגזירת אורייתהון שנין מכל עמא לחמנא ותבשילנא ליתהון טעמין חמרנא
ליתהון שתן יומי גנוסיא די לנא ליתיהון נטרין ונימוסנא לא מקימין וית גזירת
דיני מלכא ליתיהון עברין ולמלכא לית ליה טימי מנהון ומה הנאה אית ליה
בהון אין ישבקנון על אפי ארעא׃ אין על מלכא שפר יכתב כתבא לאובדא יתהון 9
ועשרת אלפין ככרין דכסף אתקול על ידוי עבדי עבידתא למיתי לבית גנזוי דמלכא
ומן יכיל מאני שתין רבבן דסלקן אבהתהון מן שעבודהון דמצראי׃ ואעדי מלכא 10
ית גושפנקיה מעלוי ידיה ויהבה להמן בר המדתא דמזרעית אגג מעיקא דיהודאי׃
ואמר מלכא להמן כספא יהא מתיהב לך ועמא יהוון מסירין בידך למעבד 11
מה דיוטיב קדמך׃ ואתקריאו לבלרין דמלכא בירחא קדמאה בתלת עסר יומין 11
ביה ואתכתיב ככל די פקד המן לות אסטרטילוסי מלכא ולות הפרכין דמתמנן
ארכונין על כל פלכיא ופלכיא ולות רברבני עמא ועמא פלכיא ופלכיא כרושם
כתבהון ועמא ועמא בממלל לישניה בשום מלכא אחשורוש ומפרש ומתחתם
בגושפנקא דמלכא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et inveſtigata eſt res, & inventa eſt vera; & ſuſpenſi ſunt ambo illi ſuper ligno : & ſcriptum eſt in libris monimentorum, qui leguntur *jugiter* ante regem. 23

CAP. III.

POſt hæc *ingreſſa eſt proprietas judicii coram Domino totius mundi, & ſic locuta eſt : Nónne Haman impius deſcendit de Suſan in Jeruſalem, ad impediendam ædificationem domus ſanctuarii tui, ecce autem nunc* magnificavit rex Ahhaſueros Haman filium Hamdatha, qui erat ex proſapia Agag filii Ghamalek *impii*, & præpoſuit eum magiſtrum ſuper omnia, & ſtatuit ſedem ejus ſuper omnes magnates qui cum eo erant. *Reſpondit Dominus mundi, Adhucuſque nondum innotuit mundo; mittite me donec magnus evadat, & inclareſcat omnibus populis, ac tunc demum pœnas ſumam ab eo propter omnes afflictiones quibus affecit ipſe, & patres ejus, populum domus Iſrael.* 1 Et omnes ſervi regis qui 2 erant in porta regis incurvabant ſe *ſtatuæ quam erexerat apud ſe*, & adorabant ipſum Haman; nam ſic præceperat de eo rex : at Mardechai non incurvabat ſe *ſtatuæ*, nec adorabat *Haman, eò quòd fuiſſet ei mancipium, qui venditus fuerat ipſi pro fruſto panis.* Et dixerunt ſervi re- 3 gis, qui erant in porta palatii regis, ad Mardechai : Quare tu prætergrederis mandatum regis? Et fuit loquentibus illis ad eum per ſingulos 4 dies, cùm non attenderet illis, indicaverunt Haman, ut viderent num firma eſſent verba Mardechai *ex adverſo verborum Haman* : nam indicaverat illis *ſe non adorare Haman quòd fuiſſet ipſi mancipium, qui veniviſſet ei fruſto panis; neq; ſtatuæ, quam erexerat apud ſe, incurvare ſeipſum*, quòd ipſe eſſet Jehudæus, *Jehudæi vero nec adorant nec incurvant ſe illi.* Et vidit Haman quòd Mardechai non incurvaret 5 ſe *ſtatuæ* neque adoraret eum : & repletus eſt Haman contra Mardechai furore. Et fuit ludus ante illum extendere *manus ſuas* ad occi- 6 dendum Mardechai tantùm; namque indicaverant ipſi *quòd Mardechai deſcenderet à Jaacob, qui abſtulerat ab Eſau progenitore Haman jus primogenituræ & benedictionem, Jehudæos etiam eſſe* gentem Mardechai: & quæſivit Haman perdere omnes Jehudæos, qui erant in *omnibus regnis* Ahhaſueros, gentem Mardechai. In menſe primo *qui* eſt men- 7 ſis Niſan, anno duodecimo regni Ahhaſueros, jecit phura, id eſt, ſortem, *coram Haman* de die in diem, & de menſe in menſem duodecimum, *qui* eſt menſis Adar. Et dixit Haman regi Ahhaſueros : Eſt gens una diſperſa 8 & extenſa inter gentes, *& nationes & linguas*, et pars ex illis habitant in omnibus regionibus regni tui : et decreta legis eorum diverſa ſunt ab omni gente, *panem noſtrum & pulmentum noſtrũ non guſtant, vinum noſtrum non bibunt, dies natalitios noſtros non obſervant, & leges noſtras ratas non habent*, et decreta judiciorũ regis illi non *exequuntur*; regi autem nulla utilitas eſt ex illis : et quod commodum erit ei in illis, ſi relinquat eos ſuper faciem terræ? Si regi placuerit ſcribatur *ſcriptum* 9 ut perdantur; et decem millia talentorũ argenti appendã ſuper manus *facientium opus*, ut inducantur in domũ theſaurorũ regis : *quæ ſumma æquat minarum ſexaginta myriades, quot aſcenderunt patres eorum è ſervitute Ægyptiorum.* Et amovit rex annulum ſuum de manu ſua, 10 et dedit illũ Haman filio Hamdatha, qui erat ex proſapia Agag, oppreſſori Judæorum. Et dixit rex ad Haman : Argentum datur tibi, et gens 11 tradita eſt in manum tuam, ut facias ſicut placuerit tibi. Et vocati ſunt 12 ſcribæ regis menſe primo tertia decima die illius, et ſcriptum eſt juxta omnia quæ præceperat Haman ad principes regis, et ad *præfectos qui conſtituti erant gubernatores ſingulis regionibus*, et ad magnates gentis regionum ſingularum *juxta characterem* ſcripturæ earum, et gentibus ſingulis juxta locutionem linguæ ſuæ in nomine regis Ahhaſueros, et expoſitum, et obſignatum ſigillo regis.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν (λ) δακτύλιον, ἔδωκεν εἰς χεῖρας τῷ Ἀμὰν, σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν Ἰουδαίων. 11 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε, τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς βούλει. 12 Καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαιδεκάτῃ, (μ) καὶ ἔγραψαν ὡς ἐπέταξεν Ἀμὰν τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ἄρχουσι κατὰ πᾶσαν χώραν (ν) ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ταῖς ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ χώραις, τοῖς τε ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν, διὰ Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως. 13 Καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιαφόρων εἰς τὴν (ξ) Ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου, ὅς ἐστιν Ἀδὰρ, καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν.

Et tollens rex annulum,dedit in manus Aman ad obſignandum (a) ſuper iis quæ ſcripta contra Judæos. 10 *Et dixit rex ad Aman ; Argentum quidem habe : gente autem utere , ſicut vis.* 11 *Et vocati ſunt ſcribæ regis menſe primo tertiadecimâ die : & ſcripſerunt, ſicut præcepit Aman, ducibus, & principibus , per omnem regionem ab Indica uſque ad Æthiopiam, centum viginti ſeptem provinciis, & principibus gentium ſecundùm eorum linguam , per Artaxerſem regem.* 12 *Et miſſum eſt per (b)tabellarios in Artaxerſis regnum,delere genus Judæorum in die una menſis duodecimi , qui eſt Adar , & diripere ſubſtantias eorum.* 13

Exemplar hoc Epiſtolæ ſuper cæde Judæorum in Vulgata Latina habetur in principio cap. 13. uſque ad finem verſûs 7. Titulus verò in fine cap. 12.

Τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστι τὸ ἀντίγραφον τόδε. Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν (ο) εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἄρχουσι καὶ τοπάρχαις ὑποτεταγμένοις τάδε γράφει. Πολλῶν ἐπάρξας ἐθνῶν, καὶ πάσης ἐπικρατήσας (π) οἰκουμένης, ἐβουλήθην μὴ τῷ θράσει τῆς ἐξουσίας ἐπαιρόμενος, ἐπιεικέστερον δὲ καὶ (ρ) μετὰ ἠπιότητος ἀεὶ διεξάγων, τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων (σ) ἀκυμάντους διαπαντὸς καταστῆσαι βίους, τήν τε βασιλείαν (τ) ἥμερον καὶ πορευτὴν μέχρι περάτων παρεξόμενος, ἀνανεώσασθαί τε τὴν ποθουμένην (υ) τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην. (φ) Πυθομένου δέ μου τῶν συμβούλων, πῶς ἂν ἀχθείη τοῦτο ἐπὶ πέρας, (χ) ὁ σωφροσύνῃ παρ' ἡμῖν διενέγκας, καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαραλλάκτως καὶ βεβαίᾳ πίστει ἀποδεδειγμένος, καὶ δεύτερον τῶν (∴) βασιλειῶν γέρας ἀπενηνεγμένος Ἀμὰν, (ẅ) Ἐπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμίχθαι δυσμενῆ λαόν τινα, τοῖς νόμοις (ψ) ἀντίθετον πρὸς πᾶν ἔθνος, τά τε τῶν βασιλέων παραπέμποντας διηνεκῶς διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ κατατίθεσθαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην ἀμέμπτως συναρχίαν. Διειληφότες οὖν (ω) τόδε τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγωγῇ παντὶ διαπαντὸς ἀνθρώπῳ κείμενον, διαγωγὴν νόμων ξενίζουσαν (α) παραλλάσσον, καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι τὰ χείριστα συντελοῦν κακὰ, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγχάνειν· Προστετάχαμεν οὖν τοὺς σημαινομένους ὑμῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ὑπὸ Ἀμὰν τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων, καὶ δευτέρου πατρὸς ἡμῶν, πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι ὁλορριζεὶ, ταῖς (β) τῶν ἐχθρῶν μαχαίραις, ἄνευ παντὸς οἴκτου καὶ φειδοῦς, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἀδαρ, τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, Ὅπως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βιαίως (γ) εἰς τὸν ᾅδην κατελθόντες, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον εὐσταθῆ καὶ ἀτάραχα (δ) παρέχωσιν ἡμῖν διὰ τέλους (ε) τὰ πράγματα.

Epiſtolæ autem exemplar eſt hoc : Rex magnus Artaxerſes, iis qui ab India uſque ad Æthiopicam centum viginti ſeptem provinciarum principibus, & locorum præfectis ſubjectis hæc ſcribit : Multis cùm imperarem gentibus, & univerſum obtinuiſſem orbem ; volui confidentiâ poteſtatis non elatus, ſed mitiùs, & cum manſuetudine ſemper gubernans, ſubjectorum tranquillas perpetuò reddere vitas, & (c) regnum placidum, & pervium uſque ad fines præbens, renovare etiam optatam omnibus hominibus pacem. Percunctante autem me conſiliarios, quemodò perducatur hoc ad finem, is qui moderatione apud nos (d) præcellit, & in benevolentia immutabilis, & ſtabili fide probatus, & ſecundum à rege honorem adeptus Aman, Indicavit nobis, in omnibus,quæ per orbem, tribubus admiſtum eſſe odioſum populum quendam, legibus oppoſitum adverſùs omnes gentes, & regum prætermittentes aſſiduè conſtitutiones ; ut non componatur is, qui à nobis dirigitur, ſine vitio concors principatus. Cùm igitur acceperimus hanc ipſam gentem ſolam ex adverſo omni ſemper homini poſitam, commutantem inſtitutionem legum peregrinam, & diſſentientem noſtris rebus peſſima conſummare mala, & ad id, ut regnum bonum ſtatum non conſequatur ; Præcipim⁹ igitur iis qui ſignificantur vobis in ſcriptis ab Aman præpoſito ſuper negotia, & (e) ſecundo patre noſtro, omnes cum uxoribus, & filiis (f) perdere radicitùs, ipſis inimicorum gladiis, ſine ulla miſericordia, & clementia , die quartadecimâ duodecimi menſis Adar præſentis anni : ut qui olim, & nunc inimici , in die una violentè ad infernum deſcendentes , in poſterum tempus benè conſtitutas & tranquillas præbeant nobis perfectè res.

MS. A. (λ) δακτύλιον αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς χεῖρας Ἀμὰν, (μ) καὶ ἐγράφησαν ὡς προσέταξεν Ἀμὰν (ν) ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χώραις, (ξ) Ἀρταξέρξου (ο) εἴκοσι καὶ ἑπτὰ (π) τῆς οἰκουμένης, (ρ) μετὰ *πότητος (σ) ἀκυμάτους (τ) ἤρεμον καὶ πορευτὴν ἄχρι περάτων (υ) παρὰ πᾶσιν (φ) Πυνθανομένου (χ) σωφροσύνης ὁ παρ' ὑμῖν διενέγκας, (∴) βασιλέων γέρας ἀπενεγκάμενος (ẅ) Ὑπέδειξεν (ψ) ἀντίτυπον (ω) τόδε ἔθνος (α) παράλλαξιν, καὶ δυσνοεῖ (β) τῶν ἐθνῶν μάχαις, (γ) τὸν ᾅδην (δ) παρέχοισιν (ε) τὰ προστάγματα.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

ܘܐܬܒܥܝܬ ܡܠܬܐ ܘܐܫܬܟܚܬ ܘܐܙܕܩܦܘ ܬܪܝܗܘܢ ܥܠ ܨܠܝܒܐ. ܘܐܬܟܬܒ ܒܟܬܒܐ 23

ܕܫܪ̈ܒܐ ܕܝܘ̈ܡܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ:

Et examinatâ re, & inventâ, crucibus ſuffixi ſunt ambo : & ſcriptum eſt in libro dierum, coram Rege. 23

* ܩܦܠܐܘܢ * ܓ̄ *

ܘܒܬܪ ܦܬ̈ܓܡܐ ܗܠܝܢ ܐܪܝܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܗܡܢ ܒܪ ܗܡܕܬ ܐܓܓܝܐ. 1

ܘܐܪܝܡ ܟܘܪܣܝܗ ܠܥܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܥܡܗ. * ܘܟܠܗܘܢ ܥ̈ܒܕܐ ܕܡܠܟܐ 2

ܕܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ ܟܪܥܝܢ ܗܘܘ ܘܣܓܕܝܢ ܠܗܡܢ. ܡܛܠ ܕܗܟܢܐ ܦܩܕ ܥܠܘܗܝ

ܡܠܟܐ. ܘܡܪܕܟܝ ܠܐ ܟܪܥ ܗܘܐ ܘܣܓܕ. * ܘܐܡܪܝܢ ܥ̈ܒܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ 3

ܠܡܪܕܟܝ : ܠܡܢܐ ܐܢܬ ܥܒܪ ܐܢܬ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܟܕ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܟܠ 4

ܝܘܡ ܘܠܐ ܫܡܥ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܚܘܝܘ ܠܗܡܢ ܕܢܚܙܘܢ ܐܢ ܩܝ̈ܡܝܢ ܡܠܘܗܝ ܕܡܪܕܟܝ.

ܡܛܠ ܕܚܘܝ ܐܢܘܢ ܕܝܗܘܕܝܐ ܗܘ. * ܘܚܙܐ ܗܡܢ ܕܡܪܕܟܝ ܠܐ ܟܪܥ ܗܘܐ ܘܣܓܕ 5

ܠܗ. ܘܐܬܡܠܝ ܗܡܢ ܚܡܬܐ ܥܠ ܡܪܕܟܝ. * ܘܒܨܝܪܐ ܗܘܬ ܒܥܝܢܘܗܝ ܕܢܘܫܛ 6

ܐܝܕܗ ܥܠ ܡܪܕܟܝ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܡܛܠ ܕܚܘܝܘܗܝ ܥܡܗ ܕܡܪܕܟܝ. ܘܒܥܐ

ܗܡܢ ܠܡܘܒܕܘ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܒܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܝܪܫ ܥܡܗ ܕܡܪܕܟܝ.

* ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ ܕܗܘ ܢܝܣܢ ܒܫܢܬ ܬܪܬܥܣܪܐ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܐܪܡܝ ܦܘ̈ܪܐ. 7

ܘܢܦܠܘ ܦ̈ܣܐ ܩܕܡ ܗܡܢ. ܡܢ ܝܘܡ ܠܝܘܡ. ܘܡܢ ܝܪܚ ܠܝܪܚ. ܒܝܪܚܐ ܕܬܪܬܥܣܪ ܕܗܘ

ܐܕܪ. ܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܐܝܬ ܥܡܐ ܡܒܕܪ ܘܡܦܪܕ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܗ 8

ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܢܡܘ̈ܣܘܗܝ ܦܪܝܫܝܢ ܡܢ ܟܠ ܥܡ. ܘܢܡܘܣܐ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܥ̈ܒܕܝܢ.

ܘܠܡܠܟܐ ܠܐ ܦܐܐ ܕܢܫܒܘܩ ܐܢܘܢ. * ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܠܐ ܫܦܝܪ ܢܬܟܬܒ ܕܢܐܒܕܘܢ. 9

ܘܥܣܪܐ ܐܠܦܝܢ ܟܟ̈ܪܝܢ ܕܟܣܦܐ ܐܬܩܘܠ. ܥܠ ܐܝܕ̈ܝܐ ܕܥ̈ܒܕܝ ܥܒܕܐ. ܠܡܥܠܘ ܠܓܙܐ

ܕܡܠܟܐ. * ܘܫܩܠ ܡܠܟܐ ܥܙܩܬܐ ܡܢ ܐܝܕܗ ܘܝܗܒ ܠܗܡܢ ܒܪ ܗܡܕܬ ܐܓܓܝܐ 10

ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܟܣܦܐ ܝܗܝܒ ܠܟ. ܘܥܡܐ. ܠܡܥܒܕ ܠܗ 11

ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܦܪ ܒܥܝ̈ܢܝܟ. * ܘܐܬܩܪܝܘ ܣܦܪ̈ܐ ܕܡܠܟܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ. ܒܝܪܚܐ ܩܕܡܝܐ 12

ܒܬܠܬܥܣܪܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ ܐܬܟܬܒ ܟܠ ܡܕܡ ܕܦܩܕ ܗܡܢ ܠܐܚܫܕܪ̈ܦܢܐ ܕܡܠܟܐ

ܘܠܫܠܝܛ̈ܢܐ ܕܟܠ ܡܕܝܢܐ ܘܡܕܝܢܐ. ܘܠܪ̈ܫܝ ܥܡܡ̈ܐ. ܐܝܟ ܟܬܒܐ ܕܟܠ ܡܕܝܢܐ

ܘܡܠܬܐ ܐܝܟ ܠܫܢܗ. ܒܫܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܐܬܟܬܒ ܘܐܬܚܬܡ ܒܥܙܩܬܐ ܕܡܠܟܐ.

CAP. III.

1 POſt hæc autem extulit Rex Achſhiraſh Haman filium Hamadath Agagæum, & exaltavit thronum ejus ſuper omnes magnates qui cum ipſo : 2 Et omnes ſervi regis qui in porta regis, inclinato genu adorabant Haman , ſic enim præceperat rex de eo. Mordecai autem non inclinabat genu ; nec adorabat. 3 Dicebantque ſervi regis qui erant in porta regis, ad Mordecai ; Quare tranſgrederis præceptum regis ? 4 Quod cùm ipſi quotidie dicerent, nec ipſis auſcultaret, indicarunt Hamani, ut ſcirent an vera futura eſſent verba Mordecai : Indicaverat enim ipſis ſe Judæum eſſe. 5 Et cùm videret Haman quod Mordecai non flecteret genu, nec adoraret ipſum , repletus eſt indignatione adverſus Mordecai. 6 Et parva res fuit factu ut in Mordecai ſolum manum ſuam mitteret ;(Indicaverant enim ipſi populum Mordecai,) ſed quærebat Haman perdere omnes Judæos , qui per univerſum regnum Achſhiraſh, populum Mordecai. 7 Menſe primo , qui eſt Niſan, anni duodecimi regni Achſhiraſh, projecit ſortes : Et fuerunt ſortes coram Haman,de die in diem,& de menſe in menſem. Menſe duodecimo qui eſt Adar, 8 Dixit Haman ad regem Achſhiraſh ; Populus quidam eſt , per omnes Provincias regis Achſhiraſh diſperſus & diſſipatus ; cujus mores diverſi ab omnibus populis, leges autem regis non faciunt : nec regi expedit illos ſinere. 9 Si non videtur regi bonum,ſcribat ut pereant : Et ego decem millia talentûm argenti appendam in manus facientium negotium , in ærarium regis inferenda. 10 Tulit rex annulum de manu ſua, & dedit Hamani filio Hamadath Agagæo, hoſti Judæorum : 11 Et dixit rex, Argentum tuum donatum eſto tibi ; & populus iſte , ut facias ei quod bonum tibi viſum fuerit. 12 Et vocatus eſt ſcriba regis eodem tempore : menſe primo , decimo tertio menſis, ſcriptum eſt quicquid mandavit Haman, ducibus regis, & præfectis ſingularum Provinciarum,principibuſque populorum, ſecundùm ſcripturam cujuſque provinciæ, et ſecundùm linguam cujuſque populi, nomine regis Achſhiraſh ſcriptum eſt , & ſignatum annulo regis.

, Jehudæos omnes perdendum ad & ,occidendū ad ,disperdendū ad ,regis provincias omnes ad cursorum *manu in epistolis mitterentur* Et
וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים 13
(Adar mensis ipse) duodecimi mensis decimatertia in ,una die *in* mulieres & parvulum ,senem ad usq; & puero à
מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר
existendum ad ,populis omnibus *apertam* provincia *& provincia omni* in *legem dandā ad* scripturæ Exemplar .*prædandum ad* ,eorū *spolium* &
וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים לִהְיוֹת 14
Haman & rex & : *metropoli* Susan in est *data* lex & : regis verbo in impulsi sunt egressi Cursores .hanc diem ad *paratos*
עֲתִדִים לַיּוֹם הַזֶּה׃ הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמָן 15
.erat perplexa Susan civitas & : bibendum ad sederunt
יָשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוּשָׁן נָבוֹכָה׃

CAP. IV. ד

est egressus & ;cinere & ,sacco est indutus & ,sua vestimenta Mordochai scidit & ,fuerat gestū quod omne cognovit Mordochai Et
וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שַׂק וָאֵפֶר וַיֵּצֵא 1
in intrare non quia , regis *portæ facies* ad usque venit Et .amaro & ,magno clamore clamavitque ,civitatis mediū in
בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְדוֹלָה וּמָרָה׃ וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבוֹא אֶל־ 2
Luctus ,*attingens* ejus lex & , regis verbum quem loco ,provincia *& provincia omni* in Et .*sacci veste in regis* portam
שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שָׂק׃ וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֵבֶל 3
,ejus eunuchi & ,Esther puellæ venerunt Et .multis sternebatur cinis &,saccus :planctꝰ &,fletus &,jejuniū & ,Jehudæis magnus
גָּדוֹל לַיְּהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפֵּד שַׂק וָאֵפֶר יֻצַּע לָרַבִּים׃ וַתָּבוֹאינָה נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ 4
ejus saccū *removendū ad* & ,Mordochai ipsum *faciendū* induere *ad* ,vestes misit & : valde regina indoluit & : ei *indicaverūt* &
וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחַל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת־מָרְדֳּכַי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ
super ei præcepit & ,*suas facies ad* fecit stare quem , regis eunuchis ex Hathach ad Esther vocavit Et .recepit non & : eo *desuper*
מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל׃ וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל־ 5
quæ ,civitatis plateam ad ,Mordochai ad Hathach est egressus Et .hoc quid *super* & ,hoc quid *sciendum ad* ,Mordochai
מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה׃ וַיֵּצֵא הֲתָךְ אֶל־מָרְדֳּכָי אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר 6
Haman dixit quam ,argenti expositionem & ; sibi acciderat quod omne Mordochai ei indicavit Et .regis *portæ facies ad*
לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ מָרְדֳּכַי אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת ׀ פָּרָשַׁת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמָן 7
, Susan in erat *data* quæ , legis scripturæ exemplar Et .eos perdendum ad , Jehudæos *in* regis *gazis super appendendum ad*
לִשְׁקוֹל עַל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִיִּים לְאַבְּדָם׃ וְאֶת־פַּתְשֶׁגֶן כְּתָב־הַדָּת אֲשֶׁר־נִתַּן בְּשׁוּשָׁן 8
, regem ad *intrandum ad* ,*ea super mandandum &* ,*ei indicandum ad* & ,Esther ipsi *ostendendum ad* ,ei dedit ,eos *faciendū* disperdere *ad*
לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת־אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
.Mordochai verba Esther ipsi *indicavit* & ,Hathach venit Et .suo populo *super* ejus *faciebus* à quærendū ad & ,eum precandū ad
לְהִתְחַנֶּן־לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל־עַמָּהּ׃ וַיָּבוֹא הֲתָךְ וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר אֵת דִּבְרֵי מָרְדֳּכָי׃ 9
,*scientes* regis provinciarū populus & ,regis servi Omnes : Mordochai ad ei præcepit & : Hathach ad Esther Dixitque
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ וַתְּצַוֵּהוּ אֶל־מָרְדֳּכָי׃ כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים 10 11
ejus lex una ,fuerit vocatus non qui , interius atrium in regem ad fuerit ingressus qui ,mulier & vir omnis quod
אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ
ad *ingrediendū ad* ,sum vocata non ego & : vivat & ,*auri sceptrum* rex *ei* extenderit *quod* nisi ,*interficiendū ad*
לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל־
.diebus triginta jam regem
הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם׃

Versio VULG. LAT.

Missæ sunt per cursores regis ad universas provincias, ut 13
occiderent atque delerent omnes Judæos, à puero usq;
ad senem, parvulos & mulieres, uno die, hoc est, ter-
tiodecimo mensis duodecimi, qui vocatur Adar, &
bona eorum diriperent. Summa autem epistolarum 14
hæc fuit, ut omnes provinciæ scirent, & pararent se ad
prædictam diem. Festinabant cursores, qui missi erant, 15
regis imperium explere. Statímque in Susan pependit
edictum, rege & Aman celebrante convivium, & cun-
ctis Judæis, qui in urbe erant, flentibus.

CAP. IV.

Quæ cùm audisset Mardochæus, scidit vestimenta 1
sua, & indutus est sacco, spargens cinerem capiti : et
in platea mediæ civitatis voce magnâ clamabat, osten-
dens amaritudinem animi sui, Et hoc ejulatu usque ad 2
fores palatii gradiens. Non enim erat licitum indutum
sacco aulam regis intrare. In omnibus quoque provin- 3
ciis, oppidis, ac locis, ad quæ crudele regis dogma
pervenerat, planctus ingens erat apud Judæos, jejuni-
um, ululatus, & fletus, sacco & cinere multis pro strato
utentibus. Ingressæ autem sunt puellæ Esther et eu- 4
nuchi, nuntiaverúntque ei. Quod audiens consternata
est : & vestem misit, ut ablato sacco induerent eum :
quam accipere noluit. Accitóque Athach eunucho, quem 5
rex ministrum ei dederat, præcepit ei ut iret ad Mardo-
chæum, & disceret ab eo cur hoc faceret. Egressúsq; A- 6
thach, ivit ad Mardochæum stantem in platea civitatis,
ante ostium palatii. Qui indicavit ei omnia quæ accide- 7
rant, quo modo Aman promisisset, ut in thesauros regis
pro Judæorum nece inferret argentum. Exemplar quoq; 8
edicti, quod pendebat in Susan, dedit ei, ut reginæ osten-
deret, & moneret eam, ut intraret ad regem, & depreca-
retur eum pro populo suo. Regressus Athach, nuntiavit 9
Esther omnia, quæ Mardochæus dixerat. Quæ respondit 10
ei, et jussit ut diceret Mardochæo ; Omnes servi regis, & 11
cunctæ, quæ sub ditione ejus sunt, nôrunt provinciæ,
quòd sive vir, sive mulier, non vocatus, interius atrium
regis intraverit, absque ulla cunctatione statim interfici-
atur : nisi fortè rex auream virgam ad eum tetenderit
pro signo clementiæ, atq; ita possit vivere. Ego igitur
quo modo ad regem intrare potero, quæ triginta jam
diebus non sum vocata ad eum ?

תרגום TARGUM.

ולשדרא פטקין בידא דרהטונין לכל פלכי מלכא לשיצאה ולקטלא ולהובדא 13
ית כל יהודאי מן עולמא ועד סבא טפליא ונשיא ביומא חדא בתלת עסר יומין
לירח תרי עסר הוא ירחא דאדר ושלליהון לעדאה : דיטגמא דכתבא למהוי 14
מתיהבא גזרתיה בכל פלכא ופלכא מפרסם לכל עממיא למהויהון זמינין ליומא
הדין : ריהוטנין נפקו זריזין בפתגמא דמלכא וגזרתא אתיהיבת בשושן בירנתא 15
ומלכא והמן הוו יתבין למשתי חמרא וקרתא דשושן מתערבלא בחדות עממין
נוכראין ובקל בכיתא דעמא בית ישראל :

ד

ומרדכי ידע על ידא דאליהו כהנא רבא ית כל מה דאתעבד בשמי מרומא ומה 1
דאתחיבו עמא בית ישראל לשתיצאה מגו עלמא והיכמה דאתכתיב ואתחתים
להובדותהון מן עלוי ארעא הכדין אתכתיב ואתחתים בשמי מרומא על עסק
דאתהניאו מן סעודתיה דאחשורוש רשיעא ברם חותמא הוה חתים מן טינא ושדר מרי
עלמא ית אליהו כהנא רבא לחואה למרדכי דיקום ויצלי קדם מרי עלמא על עמיה וכד
ידע מרדכי בזע ית לבושוי ואלבש לבושא דשק על בסריה ושוי קטמא על רישיה
וקבל קבלתא רבתא ובכא במרירות נפשא בקל עצב : ואתא עד קדם תרע פלטירא 2
דמלכא ארום לית רשו לגבר למעל לתרע פלטירא דמלכא כד לביש לבושא דשק :
פלכא ופלכא ובכל קריא וקריא אתר דפתגם מלכא וגזירת דיניה מטי אבלא 3
רבא ליהודאי וצומא ובכותא ומספדא ולבוש שק וקטמא הוה מתשם עלוי צדיקיא
סגיאין : ועלן עולימן דאסתר ורבנהא וחויאו לה ואזדעזעת מלכתא לחדא ושדרת 4
לבושי מלכותא למלבש ית מרדכי ולמעדי ית שקיה מעלויה ולא קביל : וקראת 5
אסתר לדניאל דמתקרי חתך די על מימר פומיה מתחתכן פתגמי מלכותא ופקדת
ליה על מרדכי למדע מה דין קל בכותא די הוא בכי ועל מה דין לא קביל לבושי
מלכותא דשדרית ליה : ונפק חתך למללא לות מרדכי לפתאה דקרתא די לקדם 6
תרע פלטרין דמלכא : וחוי ליה מרדכי ית כל די ערעיה על עסק דלא סגיד להמן 7
ולא גחן לאנדרטיה וית דררא דממון כסף עסר אלפין ככרין די אמר המן למתקל
על ידיהון דגבאין דממנן על בית גנזי מלכא בגין יהודאי להובדותהון : וית דיטגמא 8
כתב גזירתא דאתיהיב בשושן לשציותהון יהב ליה לאחזאה ית אסתר ולחואה
לה מה דחשב המן רשיעא על עמא דיהודאי ולפקדא עלה למעל לות מלכא
לפיסא ליה ולמבעי רחמין על עמה : ועל חתך וחוי לאסתר ית פתגמי מרדכי : 9
ואמרת אסתר לחתך למיזל ולמללא למרדכי ופקידת ליה על עסק מרדכי 10
דלא יגרי עם המן מצותא ארום דבבו דביני יעקב ועשו הוה נטר ליה : ושויאת 11
אסתר מלין בפומה חתך ואמרת ליה כדנא תימר למרדכי הלא המן רשיעא גזר
על מימר אחשורוש דלא למעל לות מלכא לדרתא גואה בלא רשו וכען כל עבדי
מלכא ועמין דדירין בפלכי מלכא ידעין די כל גבר ואנתתא די יעול לות מלכא
לדרתא גואה די לא מתקרי על פומיה דהמן חדא היא גזירת דיניה לממת לבר ממן די
יושיט ליה מלכא ית תגרא דדהבא ויחי ואנא לא אתקריתי למעל לות מלכא דין
זמן תלתין יומין :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ut mitterentur epistolæ in manu cursorum ad omnes regiones regis, ut 13
destruerent, *& occiderent* & perderent omnes Jehudæos à juvene usque
ad senem, infantes & mulieres die una, die tertiadecima mensis duo-
decimi, qui est mensis Adar, & spolia eorum diriperent. Edictum 14
scripti erat, ut daretur decretum *ejus* in quamlibet regionem, publicum
omnibus gentibus, ut essent parati ad diem illam. Cursores exierunt 15
festini in verbo regis, & decretum datum est in Susan metropoli : &
rex & Haman sedebant ad bibendum vinum ; & civitas Susan *confusa
erat præ gaudio alienigenarum & voce luctus populi domus Israel.*

CAP. IV.

Et Mardechai cognovit *per manus Elijahu sacerdotis maximi* omnia 1
quæ acta erant in *cœlis summis, quodque damnatus esset populus do-
mus Israel tolli de medio mundi ; & quemadmodum scriptum & con-
signatum erat perdere eos de terra, ita scriptum & consignatum
esse in cœlis supremis, eò quod voluptatem percepissent ex convivio Ahha-
sueros impii ; veruntamen sigillum erat ex luto : Misit itaq; Dominus
mundi Elijahu sacerdotem magnum ut indicaret ipsi Mardechai, ut in-
staret orando coram Domino mundi pro populo suo. Utq; rescivit
Mardechai* scidit vestimenta sua, & induit pro veste saccum super
carnem suam, & posuit cinerem super caput suum, & clamavit clamore
magno, & ploravit in amaritudine animæ voce dolentis. Et venit usque 2
pro foribus palatii regis, quia non erat facultas cuiquam intrare por-
tam *palatii* regis, cùm indutus esset veste facci. *Singulis regionibus,* 3
& in qualibet *urbe* & loco, quo verbum regis, & *decretum* judicii *ejus*
pertigit, planctus magnus erat Jehudæis, & jejunium, & ploratus & fle-
tus, vestimentum sacci & cinis fuit positus super *justos* multos. Et in- 4
troierunt puellæ Ezzther et magistri ejus, & annunciarunt ei ; & contur-
bata est regina valdè : et misit vestimenta *regia* ad induendum Marde-
chai, et ad removendum saccum ejus ab eo ; et non accepit. Et voca- 5
vit Ezzther *Daniel, qui dictus est* Hathach, *quòd ex sententia oris ejus
decisa essent negotia regni,* et præcepit ei super Mardechai, ut cognosceret
quænam esset hæc vox ploratus quo plorabat, et quam ob rem non acce-
pisset vestimenta *regia* quæ *miseram* ei. Et exivit Hathach ut allo- 6
queretur Mardechai ad plateam urbis quæ erat ante *portam palatiorum*
regis. Et exposuit illi Mardechai omnia quæ acciderant sibi, eò quòd non 7
adorâsset Haman, nec *incurvâsset se statuæ ejꝰ* : et *summā copiæ* argenti,
decem millia talentorū quæ dixerat Haman se appensurū super manꝰ *col-
lectorum*, qui præpositi erant super domum thesaurorū regis, propter Je-
hudæos ut perderet eos. Et decretum scripturæ decreti, quod datum erat 8
in Susan ad perdendū eos, dedit illi, ut ostenderet ipsi Ezzther, & ut nar-
raret ei quod excogitâsset Haman impiꝰ contra gentem Jehudæorum : et
ut mandaret ei ut intraret ad regem ad placandum eum, & ad quæ-
rendam misericordiam pro gente sua. Et intravit Hathach, & nar- 9
ravit Ezzther verba Mardechai. Et dixit Ezzther ad Hathach, ut 10
iret & alloqueretur Mardechai, & præcepit illi super negotium
Mardechai, *ne moveret cum Haman litem, quoniam inimicitiam, quæ
fuerat inter Jaacob & Esau, reservabat erga eum. Posuit etiam Ezzther* 11
*verba in ore Hathach, dixitq; ei : Sic dices Mardechai, Nónne Ha-
man impius decrevit ex mandato Ahhasueros, ne quis introeat ad
regem in atrium interius absq; potestate facta? Nunc* autem omnes
servi regis, & populi qui habitant in regionibus regis, sciunt, quòd
omnis vir aut fœmina qui intraverit ad regem in atrium interius, qui
non fuerit vocatus *ex ore Haman*, una est sententia judicii ejus ut
moriatur ; præter eum cui tetenderit rex sceptrum aureum, ut vivat : &
ego non vocata sum ut intrarem ad regem, jam tempore triginta dierum.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14 Τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν· καὶ προσετάγη (ζ) πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἑτοίμους εἶναι εἰς τὴν ἡ-
15 μέραν ταύτην. Ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα, (η) καὶ εἰς Σοῦσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ἐκωθωνίζοντο. ἐταράσ-
σετο δὲ ἡ πόλις.

MS.A. (ζ) τοῖς ἔθνεσιν πᾶσιν (η) καὶ ἐν Σούσοις.

Exemplaria autem epiſtolarum edita ſunt per regionem, & imperatum 14
fuit omnibus gentibus, paratos eſſe in diem iſtam. Urgebatur autem 15
negotium & in Suſa. Rex autem & Aman epulabantur: turbabatur
autem civitas.

ΚΕΦ. Δ'.

1 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια (†) ἑαυτοῦ, καὶ ἐνεδύσατο σάκκον, καὶ
κατεπάσατο σποδόν· καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ, Αἴρεται ἔθνος μηδὲν ἠδι-
2 κηκός. Καὶ ἦλθεν (α) ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐξὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν, (β) σάκ-
3 κον ἔχοντι καὶ σποδόν. Καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ (γ) κοπετὸς καὶ πένθος
4 μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, (δ) σάκκον καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. Καὶ εἰσῆλθον αἱ ἅβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλίσ-
σης, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ. καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός. καὶ ἀπέστειλε (ε) στολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ
5 ἀφελέσθαι αὐτοῦ τὸν σάκκον· ὁ δὲ οὐκ (ζ) ἐπείσθη. Ἡ δὲ Ἐσθὴρ προσεκαλέσατο Ἀχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον
6 7 αὐτῆς, ὃς παρειστήκει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν (η) αὐτῇ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου (θ) τὸ ἀκριβές. Ὁ δὲ
Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονὸς, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο Ἀμὰν τῷ βασιλεῖ (∴) εἰς τὴν
8 γάζαν ταλάντων μυρίων, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς Ἰουδαίους. Καὶ τὸ (ι) ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ
τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς, ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Ἐσθήρ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐντείλασθαι αὐτῇ (κ) εἰσελθούσῃ παρ-
αιτήσασθαι τὸν βασιλέα, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν (λ) περὶ τοῦ λαοῦ,

CAP. IV.

Mardochæus autem cognoſcens id quod conſummatum fuerat, di- 1
ſcidit veſtimenta ſua, & indutus eſt ſacco, & conſperſit ſe cinere: &
exiliens per plateam civitatis, clamabat voce magnâ; Tollitur gens,
quæ nihil injuſtè egit. Et venit uſque ad portam regis, & ſtetit. Non 2
enim erat ei licitum ingredi in aulam, ſaccum habenti, & cinerem. 3
Et in omni regione, ubi editæ fuerant literæ, clamor, & planctus, 4
& luctus magnus Judæis: ſaccum & cinerem ſtraverant ſibi. Et
intraverunt ancillæ, & eunuchi reginæ, & annuntiârunt ei. Et tur-
bata eſt audiens factum. Et miſit ad induendum ſtolâ Mardochæum,
& auferendum ejus ſaccum. Ille autem perſuaſus non eſt. Eſther au- 5
tem advocavit (a) Achrathæum eunuchum ſuum, qui aſſiſtebat ei,
& miſit, ut diſceret ipſa à Mardochæo rem ipſam exquiſitè. 6 7
Mardochæus autem indicavit ei factum, & promiſſionem, quam
promiſerat Aman regi in gazam talentorum decem millium, ut perdat
Judæos. Et exemplar in Suſis editum de ipſis perdendis dedit ei ad 8
oſtendendum ipſi Eſther, & dixit ei, ut (b) mandaret illi ingredienti deprecari regem, & orare eum pro populo,

Mandatum hoc Mardochæi, cujus etiam pars eſt particula præcedentis verſûs, in Vulgat. Lat. habetur cap. 15. v. 1, 2, & 3.

Μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς (μ) ἐτράφης ἐν χειρί μου, (ν) διότι Ἀμὰν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ
ἐλάλησε καθ' ἡμῶν εἰς θάνατον. (ξ) ἐπικάλεσαι τὸν κύριον, καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν, (ο) ῥῦσαι ἡ-
μᾶς ἐκ θανάτου.

Memor dierum humiliationis tuæ, quomodò nutrita es in manu mea:
quoniam Aman ſecundus à rege locutus eſt contra nos ad mortem. In-
voca Dominum, & loquere regi pro nobis, libera nos à morte.

9 10 Εἰσελθὼν δὲ (π) ὁ Ἀχραθαῖος ἐλάλησεν (ρ) αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους. Εἶπε δὲ Ἐσθὴρ πρὸς Ἀ-
11 χραθαῖον, Πορεύθητι πρὸς Μαρδοχαῖον, καὶ εἶπον, Ὅτι (σ) τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας (τ) γινώσκει, ὅτι
πᾶς ἄνθρωπος (υ) ἢ γυνὴ ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν (φ) ἐσωτέραν ἄκλητος, οὐκ ἔστιν
αὐτῷ σωτηρία. πλὴν ᾧ (χ) ἐκτείνῃ ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον, (ψ) οὗτος σωθήσεται. (ω) κἀγὼ οὐ
12 κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὗται ἡμέραι τριάκοντα. Καὶ ἀπήγγειλεν (α) Ἀχραθαῖος
13 Μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους Ἐσθήρ. Καὶ εἶπε (β) Μαρδοχαῖος πρὸς Ἀχραθαῖον, Πορεύθητι, καὶ
εἶπον αὐτῇ, Ἐσθὴρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι (γ) σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ (*) παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους.
14 (δ) Ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, (ε) ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις· σὺ
15 δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε. καὶ (ζ) τίς οἶδεν, εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; (η) Καὶ
16 ἐξαπέστειλεν Ἐσθὴρ τὸν ἥκοντα πρὸς αὐτὴν, πρὸς Μαρδοχαῖον, λέγουσα, Βαδίσας ἐκκλησίασον τοὺς
Ἰουδαίους τοὺς ἐν Σούσοις, καὶ νηστεύσατε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ μὴ φάγητε, μηδὲ πίητε (θ) ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ
ἡμέραν· (ι) κἀγὼ δὲ καὶ αἱ ἅβραι μου ἀσιτήσομεν· καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν
17 νόμον, ἐὰν καὶ (κ) ἀπολέσθαι με δέῃ. Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίησεν ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Ἐσθήρ.

Ingreſſus autem Achrathæus locutus eſt ei omnia verba hæc. Dixit autem 9 10
Eſther ad Achrathæum; Vade ad Mardochæum, & dic; Quia gentes 11
omnes regni ſciunt, quia omnis homo, vel mulier, qui ingredietur ad regē
in aulam interiorem, non vocatus, non eſt ei ſalus: tantùm, cui extenderit
rex aureā virgā, hic ſalvabitur. Et ego non ſum vocata ingredi ad regē,
ſunt ipſi dies triginta. Et annuntiavit Achrathæus Mardochæo omnia 12
verba Eſther. Et dixit Mardochæus ad Achrathæum: Vade, & dic ei; 13
Eſther, ne dixeris tibi, quia ſalvaberis ſola in regno præter omnes Ju-
dæos: Quoniam, niſi audieris in tempore hoc; aliunde auxilium & 14
protectio erit Judæis: tu autem, & domus patris tui peribitis. Et quis
novit, ſi ad tempus hoc facta es regina? Et miſit Eſther eum qui ve- 15
niebat ad ſe, ad Mardochæum, dicens; Vadens convoca Judæos, qui 16
in Suſis, & jejunate ſuper me, & non comedatis, neque bibatis per dies
tres, nocte & die: & ego verò, & ancillæ meæ, abſtinebimus à cibo:
& tunc ingrediar ad regem præter legem, etiam ſi perire me oporteat. 17
Et pergens Mardochæus fecit quæcunque mandârat ei Eſther.

MS.A. (†) αὐτοῦ, (α) ἕως τῆς αὐλῆς (β) σάκκον *ἔχοντα (γ) κοπετὸς ἦν καὶ (δ) καὶ σάκκον (ε) στολίσαι Μαρδοχαῖον, (ζ) ἐπίσθη. (η) αὐτὸν (θ)* ἐπὶ τὴν πλατεῖαν πρὸς τὰ βασιλέα. Ὁ δὲ (∴) εἰς γάζαν (ι) τὸ ἀντίγραφον ἐν (κ) εἰσελθοῦσαν παραιτήσασθαι (λ) περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος, (μ)* ἐστράφης (ν) διὰ τί Ἀμὰν (ξ) ἐπικάλεσαι κύριον, (ο) καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς (π) Ἀχθραθαῖος (ρ) Ἐσθὴρ πάντας (σ) πάντα τὰ ἔθνη (τ) γινώσκει, (υ) καὶ γυνὴ (φ) ἐντοτέραν (χ)* ἐκλίνει (ψ) αὐτὸς (ω) καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκληρώθην εἰσελθεῖν (α) Ἀρχαθαῖος (β) Μαρδοχαῖος, Πορεύθητι, (γ) σωθήσομαι μόνη (*) ὑπὲρ πάντας (δ) Ὅτι ἐὰν (ε) ἄλλοθεν δὲ βοήθεια (ζ) τίς οἶδεν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον (η) Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ, ἐξαποστεῖλαι πάλιν τὸν ἥκοντα πρὸς Μαρδοχαῖον, (θ) ἐφ' ἡμέρας (ι) καὶ ἐγὼ (κ) ἀπολέσθαι δέῃ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܐܫܬܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܒܝܕ ܪ̈ܗܛܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܚܪܒܘ ܘܠܡܩܛܠܘ
ܘܠܡܘܒܕܘ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘ̈ܕܝܐ. ܛܠܝܐ ܥܡ ܣܒܐ. ܘܛܠܝ̈ܐ ܘܢܫ̈ܐ ܒܚܕ ܝܘܡ
ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܕܐܕܪ. ܘܒܙܬܗܘܢ ܠܡܒܙ. ܒܚܕ ܝܘܡ ܒܝܪܚ ܐܕܪ ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܗ
14 ܐܬܟܬܒ. * ܘܦܪܫܓܢܐ ܕܟܬܒܐ ܐܬܝܗܒ ܒܟܠ ܡܕܝܢܐ ܘܡܕܝܢܐ. ܘܦܩܝܕ ܠܟܠܗܘܢ
15 ܥܡ̈ܡܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܛܝܒܝܢ ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ. * ܘܪ̈ܗܛܐ ܢܦܩܘ ܡܣܪܗܒܝܢ ܒܦܘܩܕܢܐ
ܕܡܠܟܐ. ܘܦܘܩܕܢܐ ܐܬܝܗܒ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܘܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܐܣܬܡܟܘ ܠܡܫܬܝܐ
ܐܟܚܕܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܫܘܫܢ ܐܫܬܓܫܬ. * ܫܠܡ * ܓ *

1 * ܘܡܪܕܟܝ ܝܠܦ ܡܕܡ ܕܗܘܐ. ܘܨܪܐ ܡܪܕܟܝ ܢܚ̈ܬܘܗܝ ܘܠܒܫ ܣܩܐ. ܘܐܬܦܠܫ
2 ܒܩܛܡܐ. ܘܢܦܩ ܠܡܨܥܬ ܡܕܝܢܬܐ ܟܕ ܡܝܠܠ ܝܠܠܐ ܪܒܐ ܘܡܪܝܪܐ. * ܘܐܬܐ ܥܕܡܐ
3 ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܢܡܘܣܐ ܗܘ ܗܘܐ ܕܠܒܝܫ ܣܩܐ ܠܐ ܢܥܘܠ ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܒܟܠ
ܡܕܝܢܐ ܐܝܟ ܕܡܛܝ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ ܐܒܠܐ ܪܒܐ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ. ܘܨܘܡܐ ܘܒܟܝܐ. ܘܡܪܩܕܬܐ
4 ܘܣܩܐ ܘܩܛܡܐ ܫܝܥܐ ܠܣܓܝܐ̈ܐ. * ܘܥܠܘ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܕܐܣܬܝܪ ܘܚܘܝܘܗ.
ܘܐܬܬܙܝܥܬ ܡܠܟܬܐ ܛܒ. ܘܫܕܪܬ ܢܚ̈ܬܐ ܠܡܠܒܫܘܗܝ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܡܫܠܚܝܢ ܗܘܐ
5 ܣܩܐ ܡܢܗ ܘܠܐ ܩܒܠ. * ܘܩܪܬ ܐܣܬܝܪ ܠܗܬܟ ܚܕ ܡܢ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܕܩܐܡ
6 ܗܘܐ ܩܕܡܝܗ. ܘܦܩܕܬܗ ܠܘܬ ܡܪܕܟܝ. ܕܢܕܥ ܡܢܐ ܗܘ ܘܥܠ ܡܢܐ ܗܘ. * ܘܢܦܩ ܗܬܟ ܠܘܬ
7 ܡܪܕܟܝ ܠܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܚܘܝܗ ܡܪܕܟܝ ܟܠ ܡܕܡ ܕܓܕܫ
ܠܗ. ܘܟܡܐ ܟܣܦܐ ܕܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܬܩܠ. ܒܓܙܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܝܗܘ̈ܕܝܐ
8 ܕܢܘܒܕܘܢ. * ܘܦܪܫܓܢܐ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܣܝܡ ܗܘܐ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܝܗܒ ܠܗ ܕܢܚܘܐ ܠܐܣܬܝܪ. ܘܦܩܕܗ
9 ܕܬܥܘܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܬܒܥܐ ܡܢܗ. ܘܬܬܟܫܦ ܠܗ ܥܠ ܥܡܐ. * ܘܥܠ ܗܬܟ ܘܐܡܪ
10 ܠܐܣܬܝܪ ܡܠ̈ܘܗܝ ܕܡܪܕܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܝܪ ܠܗܬܟ. ܘܦܩܕܬܗ ܠܘܬ ܡܪܕܟܝ ܠܡܐܡܪ.
11 * ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܠܟܐ ܝܕܥܝܢ. ܕܟܠ ܓܒܪܐ ܐܘ ܐܢܬܬܐ ܕܥܐܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܠܕܪܬܐ
ܓܘܝܬܐ ܐܝܢܐ ܕܠܐ ܡܬܦܩܕ ܚܕ ܗܘ ܢܡܘܣܐ ܕܢܬܩܛܠ. ܣܛܪ ܡܢ ܡܢ ܕܢܘܫܛ ܠܗ
ܡܠܟܐ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ ܘܢܚܐ. ܘܐܢܐ ܠܐ ܐܬܩܪܝܬ ܕܐܥܘܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡ̈ܝܢ.

* Miſſæq; ſunt literæ p curſores regis ad omnes 13
provincias regis; ut delerent & occiderent, &
perderet univerſos Judæos, tam iuvenes quā
ſenes, puerosque et fœminas, die uno, decimo
tertio menſis Adar: & bona ipſorum diripe-
rent. Die uno, menſe Adar, decimo tertio,
ſcriptum erat. Exemplum autem ſcripturæ 14
propoſitum eſt per ſingulas provincias: po-
puliſque univerſis præceptum, in eum diem
paratos eſſe. Et egreſſi ſunt curſores, præcepto 15
regis accelerati; editumque eſt edictum in
caſtro Suſan: & rex cum Hamane ſimul ac-
cumbebant convivio. Suſa autem urbs con-
turbata eſt.

CAP. IV.

ET Mordecai didicit quod factum erat. Et 1
ſcidit Mordecai veſtes ſuas, et induit ſe ſac-
co, & volvit ſe in cinere, et egreſſus eſt in
medium urbis ululans ululatu magno et ama-
ro. Et venit uſq; ad portam regis, lex autem 2
erat, indutum ſacco non ingredi portam re-
gis. Per omnes autem provincias, quò perve- 3
nerat edictum regis, factus eſt luctus magnus
Judæis, & jejunium et fletus, planctuſq; &
ſaccus, et cinis ſtratus multis. Ingreſſi autem 4
eunuchi Eſther indicârunt ipſi. Et commota
eſt regina valde, miſitq; veſtes quas indueret
Mordecai, exuto ſacco quem induerat: ſed
non accepit. Et vocavit Eſther Hathan unum 5
eunuchorum regis qui miniſtrabat ipſi, &
mandavit ei ad Mordecai, ut ſciret quid eſſet,
& qua de re. Et egreſſus eſt Hathan ad Mor- 6
decai in plateam civitatis, coram porta regis.
Et oſtendit ei Mordecai totum id quod ipſi 7
acciderat. Quantumq; argenti pronuntiave-
rat Haman penſurū ſe ut inferretur ærario
regis, adverſùs Judæos, ut pereant. Deditq; ei 8
exemplum edicti quod propoſitum erat in ca-
ſtro Suſan, ut oſtenderet Eſther. Et mandavit
ipſi, ut ad regem introiret, et ab ipſo peteret,
et ſupplicaret ipſi de populo. Ingreſſus autem 9
Hathan dixit Eſther verba Mordecai. Dixit 10
autem Eſther Hathani, & mandavit ipſi ut
diceret Mordecai; Nôrunt omnes ſervi regis, 11
ꝙ quicunq; vel quæcunque ingreditur in con-
ſpectum regis, in atrium interius de quo man-
datum non fuerit, una eſt lex ut occidatur,
præter eum cui porrexerit rex ſceptrum aure-
um, ut vivat. Ego autem his tribus diebus
non ſum vocata ut intrarem ad regem.

, Jehudæos omnes *perdendum ad* & ,*occidendū ad* ,*diſperdendū ad* ,regis provincias omnes ad curſorum *manu in epiſtolis mitterentur* Et
13 וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים
(Adar menſis ipſe) duodecimi menſis decimatertia in ,una die *in* mulieres & parvulum ,ſenem ad uſq; & puero à
מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר
exiſtendum ad ,populis omnibus *apertam* provincia *& provincia omni* in *legem dandā ad* ſcripturæ Exemplar .*prædandum ad* ,eorū *ſpolium* &
14 וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים לִהְיוֹת
Haman & rex & : *metropoli* Suſan in eſt *data* lex & : regis verbo in impulſi ſunt egreſſi Curſores .hanc diem ad *paratos*
15 עֲתִדִים לַיּוֹם הַזֶּה׃ הָרָצִים יָצְאוּ דְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמָן
.erat perplexa Suſan civitas & : bibendum ad ſederunt
יָשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוּשָׁן נָבוֹכָה׃

CAP. IV. ד

eſt egreſſus & ;cinere & ,ſacco eſt indutus & ,ſua veſtimenta Mordochai ſcidit & ,fuerat geſtū quod omne cognovit Mordochai Et
1 וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שַׂק וָאֵפֶר וַיֵּצֵא
in intrare non quia ,regis *portæ facies* ad uſque venit Et .amaro & ,magno clamore clamavitque ,civitatis mediū in
2 בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְדֹלָה וּמָרָה׃ וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבוֹא אֶל־
luctus ,*attingens* ejus lex & ,regis verbum quem loco ,provincia *& provincia omni* in Et .*ſacci veſte in regis* portam
3 שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שָׂק׃ וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֵבֶל
,ejus eunuchi & ,Eſther puellæ venerunt Et .multis ſternebatur cinis &,ſaccus :planctꝰ &,fletus &,jejuniū & ,Jehudæis magnus
4 גָּדוֹל לַיְּהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפֵּד שַׂק וָאֵפֶר יֻצַּע לָרַבִּים׃ וַתָּבוֹאנָה נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ
ejus ſaccū *removendū ad* & ,Mordochai ipſum *faciendū* induere *ad* ,veſtes miſit & : valde regina indoluit & : ei *indicaverūt* &
וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחַל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת־מָרְדֳּכַי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ
ſuper ei præcepit & ,*ſuas facies ad* fecit ſtare quem ,regis eunuchis ex Hathach ad Eſther vocavit Et .recepit non & : eo *deſuper*
5 מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל׃ וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל־
quæ ,civitatis plateam ad ,Mordochai ad Hathach eſt egreſſus Et .hoc quid *ſuper* & ,hoc quid *ſciendum ad* ,Mordochai
6 מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה׃ וַיֵּצֵא הֲתָךְ אֶל־מָרְדֳּכָי אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר
Haman dixit quam ,argenti expoſitionem & ; ſibi acciderat quod omne Mordochai ei indicavit Et .regis *portæ facies ad*
7 לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ מָרְדֳּכַי אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת פָּרָשַׁת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמָן
, Suſan in erat *data* quæ ,legis ſcripturæ exemplar Et .eos perdendum ad ,Jehudæos *in* regis *gazis ſuper appendendum ad*
8 לִשְׁקוֹל עַל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִיִּים לְאַבְּדָם׃ וְאֶת־פַּתְשֶׁגֶן כְּתָב־הַדָּת אֲשֶׁר־נִתַּן בְּשׁוּשָׁן
, regem ad *intrandum ad* ,*ea ſuper mandandum &* ,*ei indicandum ad* & ,Eſther ipſi *oſtendendum ad* ,ei dedit ,eos *faciendū* diſperdere *ad*
לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת־אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
.Mordochai verba Eſther ipſi *indicavit* & ,Hathach venit Et .ſuo populo *ſuper* ejus *faciebꝰ* à quærendū ad & ,eum precandū ad
9 לְהִתְחַנֶּן־לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל־עַמָּהּ׃ וַיָּבוֹא הֲתָךְ וַיַּגֵּד לְאֶסְתֵּר אֵת דִּבְרֵי מָרְדֳּכָי׃
,*ſcientes* regis provinciarū populus & ,regis ſervi Omnes : Mordochai ad ei præcepit & : Hathach ad Eſther Dixitque
10 11 וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ וַתְּצַוֵּהוּ אֶל־מָרְדֳּכָי׃ כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים
ejus lex una ,fuerit vocatus non qui ,interius atrium in regem ad fuerit ingreſſus qui ,mulier & vir omnis quod
אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ
ad *ingrediendū ad* ,ſum vocata non ego & : vivat & ,*auri ſceptrum* rex *ei* extenderit *quòd* niſi ,*interficiendū ad*
לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל־
.diebus triginta jam regem
הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם׃

Verſio VULG. LAT.

Miſſæ ſunt per curſores regis ad univerſas provincias, ut occiderent atque delerent omnes Judæos, à puero uſq; ad ſenem, parvulos & mulieres, uno die, hoc eſt, tertiodecimo menſis duodecimi, qui vocatur Adar, & bona eorum diriperent. 13 Summa autem epiſtolarum hæc fuit, ut omnes provinciæ ſcirent, & pararent ſe ad prædictam diem. 14 Feſtinabant curſores, qui miſſi erant, regis imperium explere. Statimque in Suſan pependit edictum, rege & Aman celebrante convivium, & cunctis Judæis, qui in urbe erant, flentibus. 15

CAP. IV.

Quæ cùm audiſſet Mardochæus, ſcidit veſtimenta ſua, & indutus eſt ſacco, ſpargens cinerem capiti: et in platea mediæ civitatis voce magnâ clamabat, oſtendens amaritudinem animi ſui, 1 Et hoc ejulatu uſque ad fores palatii gradiens. Non enim erat licitum indutum ſacco aulam regis intrare. 2 In omnibus quoque provinciis, oppidis, ac locis, ad quæ crudele regis dogma pervenerat, planctus ingens erat apud Judæos, jejunium, ululatus, & fletus, ſacco & cinere multis pro ſtrato utentibus. 3 Ingreſſæ autem ſunt puellæ Eſther et eunuchi, nuntiaverúntque ei. Quod audiens conſternata eſt: & veſtem miſit, ut ablato ſacco induerent eum: quam accipere noluit. 4 Accitóque Athach eunucho, quem rex miniſtrum ei dederat, præcepit ei ut iret ad Mardochæum, & diſceret ab eo cur hoc faceret. 5 Egreſſúſq; Athach, ivit ad Mardochæum ſtantem in platea civitatis, ante oſtium palatii. 6 Qui indicavit ei omnia quæ acciderant, quo modo Aman promiſiſſet, ut in theſauros regis pro Judæorum nece inferret argentum. 7 Exemplar quoq; edicti, quod pendebat in Suſan, dedit ei, ut reginæ oſtenderet, & moneret eam, ut intraret ad regem, & deprecaretur eum pro populo ſuo. 8 Regreſſus Athach, nuntiavit Eſther omnia, quæ Mardochæus dixerat. 9 Quæ reſpondit ei, et juſſit ut diceret Mardochæo; 10 Omnes ſervi regis, & cunctæ, quæ ſub ditione ejus ſunt, nôrunt provinciæ, quòd ſive vir, ſive mulier, non vocatus, interius atrium regis intraverit, abſque ulla cunctatione ſtatim interficiatur: niſi fortè rex auream virgam ad eum tetenderit pro ſigno clementiæ, atq; ita poſſit vivere. Ego igitur quo modo ad regem intrare potero, quæ triginta jam diebus non ſum vocata ad eum? 11

תרגום TARGUM.

13 וּלְשַׁדָּרָא פִּטְקִין בִּידָא דְרִיהֲטוֹנִין לְכָל פִּלְכֵי מַלְכָּא לְשֵׁיצָאָה וּלְקַטָּלָא וּלְהוֹבָדָא
יָת כָּל יְהוּדָאֵי מִן עוּלֵימָא וְעַד סָבָא טַפְלַיָּא וּנְשַׁיָּא בְּיוֹמָא חֲדָא בִּתְלָתָא עֲסַר יוֹמִין
14 לְיַרְחָא תְּרֵי עֲסַר הוּא יַרְחָא דַאֲדָר וּשְׁלָלֵיהוֹן לְעַדָּאָה׃ דִּיטַגְמָא דִּכְתָבָא לְמֶהֱוֵי
מִתְיְהִיבָא גְּזֵירְתֵּיהּ בְּכָל פִּלְכָא וּפִלְכָא מְפַרְסַם לְכָל עַמְמַיָּא לְמֶהֱוֵיהוֹן זְמִינִין לְיוֹמָא
15 הָדֵין׃ רִיהֲטוֹנִין נְפַקוּ זְרִיזִין בְּפִתְגָמָא דְמַלְכָּא וּגְזֵירְתָא אִתְיְהִיבַת בְּשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא
וּמַלְכָּא וְהָמָן הֲווֹ יָתְבִין לְמִשְׁתֵּי חַמְרָא וְקַרְתָּא דְשׁוּשַׁן מִתְעַרְבְּלָא בְּחֶדְוַת עַמְמִין
נוּכְרָאִין וּבְקָל בְּכִיתָא דְעַמָּא בֵית יִשְׂרָאֵל׃

ד

1 וּמָרְדְּכַי יְדַע עַל יְדָא דְאֵלִיָּהוּ כַּהֲנָא רַבָּא יָת כָּל מַה דְאִתְעֲבֵד בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא וּמָה
דְאִתְחַיַּבוּ עַמָּא בֵית יִשְׂרָאֵל לְשֵׁיצָאָה מִגּוֹ עָלְמָא וְהֵיכְמָה דְאִתְכְּתִיב וְאִתְחֲתִים
לְהוֹבָדוּתְהוֹן מִן עֲלָוֵי אַרְעָא הֵכְדֵין אִתְכְּתִיב וְאִתְחֲתִים בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עַל עֵסַק
דְאִתְהֲנִיאוּ מִן סְעוּדָתֵיהּ דַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ רַשִׁיעָא בְּרַם חוֹתָמָא הֲוָה חָתִים מִן טִינָא וְשַׁדַּר מָרֵי
עָלְמָא יַת אֵלִיָּהוּ כַּהֲנָא רַבָּא לְחַוָּאָה לְמָרְדְּכַי דִיקוּם וִיצַלֵּי קֳדָם מָרֵי עָלְמָא עַל עַמֵּיהּ וְכַד
יְדַע מָרְדְּכַי בְּזַע יַת לְבוּשׁוֹי וְאַלְבֵּשׁ לְבוּשָׁא דְשַׂק עַל בִּסְרֵיהּ וְשַׁוֵּי קִטְמָא עַל רֵישֵׁיהּ
2 וּקְבַל קְבָלְתָא רַבְּתָא וּבְכָא בִּמְרִירוּת נַפְשָׁא בְּקָל עָצֵב׃ וַאֲתָא עַד קֳדָם תְּרַע פַּלְטֵירָא
דְמַלְכָּא אֲרוּם לֵית רְשׁוּ לִגְבַר לְמֵיעַל לִתְרַע פַּלְטֵירָא דְמַלְכָּא כַּד לְבִישׁ לְבוּשָׁא דְשַׂק׃
3 פִּלְכָא וּפִלְכָא וּבְכָל קִרְיָא וְקִרְיָא אֲתַר דְפִתְגָם מַלְכָּא וּגְזֵירַת דִּינֵיהּ מָטֵי אֶבְלָא
רַבָּא לִיהוּדָאֵי וְצוֹמָא וּבְכוּתָא וּמִסְפְּדָא וּלְבוּשׁ שַׂק וְקִטְמָא הֲוָה מִתְּשָׂם עֲלָוֵי צַדִּיקַיָּא
4 סַגִּיאִין׃ וְעָלָן עוּלֵימָן דְאֶסְתֵּר וְרַבְּנָהָא וְחַוִּיאוּ לַהּ וְאִזְדַעְזְעַת מַלְכְּתָא לַחֲדָא וְשַׁדְּרַת
5 לְבוּשֵׁי מַלְכוּתָא לְמַלְבַּשׁ יַת מָרְדְּכַי וּלְמֶעְדֵּי יַת שַׂקֵּיהּ מֵעֲלָוֵיהּ וְלָא קַבֵּיל׃ וּקְרָאַת
אֶסְתֵּר לְדָנִיאֵל דְמִתְקְרֵי הֲתָךְ דִּי עַל מֵימַר פּוּמֵיהּ מִתְחַתְּכָן פִּתְגָמֵי מַלְכוּתָא וּפַקְדַּת
לֵיהּ עַל מָרְדְּכַי לְמִדַּע מַה דֵין קָל בְּכוּתָא דִי הוּא בָכֵי וְעַל מַה דֵין לָא קַבֵּיל לְבוּשֵׁי
6 מַלְכוּתָא דְשַׁדְּרִית לֵיהּ׃ וּנְפַק הֲתָךְ לְמַלָּלָא לְוַת מָרְדְּכַי לִפְתָאָה דְקַרְתָּא דִי לִקְדָם
7 תְּרַע פַּלְטֵירִין דְמַלְכָּא׃ וְחַוִּי לֵיהּ מָרְדְּכַי יַת כָּל דִּי עַרְעֵיהּ עַל עֵסַק דְּלָא סָגִיד לְהָמָן
וְלָא גְחַן לְאַנְדְּרַטֵיהּ וְיָת דְּרָרָא דְמָמוֹן כְּסַף עֲסַר אַלְפִין כַּכְּרִין דִּי אֲמַר הָמָן לְמִתְקַל
8 עַל יְדֵיהוֹן דְגַבָּאִין דִּמְמַנָּן עַל בֵּית גִּנְזֵי מַלְכָּא בְּגִין יְהוּדָאֵי לְהוֹבָדוּתְהוֹן׃ וְיָת דִּיטַגְמָא
כְּתָב גְּזֵירְתָא דְאִתְיְהִיב בְּשׁוּשַׁן לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן יְהַב לֵיהּ לְאַחֲזָאָה יַת אֶסְתֵּר וּלְחַוָּאָה
לַהּ מָה דְחַשֵּׁב הָמָן רַשִׁיעָא עַל עַמָּא דִיהוּדָאֵי וּלְפַקְּדָא עֲלַהּ לְמֵיעַל לְוַת מַלְכָּא
9 לְפַיְּסָא לֵיהּ וּלְמִבְעֵי רַחֲמִין עַל עַמַּהּ׃ וְעַל הֲתָךְ וְחַוִּי לְאֶסְתֵּר יַת פִּתְגָמֵי מָרְדְּכַי׃
10 וַאֲמַרַת אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ לְמֵיזַל וּלְמַלָּלָא לְמָרְדְּכַי וּפַקֵּידַת לֵיהּ עַל עֵסַק מָרְדְּכַי
11 דְּלָא יִגְרֵי עִם הָמָן מַצּוּתָא אֲרוּם דְּבָבוּ דְבֵינֵי יַעֲקֹב וְעֵשָׂו הֲוָה נְטַר לֵיהּ׃ וְשַׁוִּיאַת
אֶסְתֵּר מִלִּין בְּפוּמֵיהּ דַהֲתָךְ וַאֲמַרַת לֵיהּ כְּדֵנָא תֵּימַר לְמָרְדְּכַי הֲלָא הָמָן רַשִׁיעָא גְּזַר
עַל מֵימַר אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דְּלָא לְמֵיעַל לְוַת מַלְכָּא לְדַרְתָּא גַוָּאָה בְּלָא רְשׁוּ וּכְעַן כָּל עַבְדֵי
מַלְכָּא וְעַמִּין דְּדַיְרִין בְּפִלְכֵי מַלְכָּא יָדְעִין דִּי כָל גְּבַר וְאִנְתְּתָא דִּי יֵיעוֹל לְוַת מַלְכָּא
לְדַרְתָּא גַוָּאָה דִּי לָא מִתְקְרֵי עַל פּוּמֵיהּ דְהָמָן חֲדָא הִיא גְּזֵירַת דִּינֵיהּ לִמְמָת לְבַר מִמַּן דִּי
יוֹשִׁיט לֵיהּ מַלְכָּא יַת תִּגְרָא דְדַהֲבָא וְיֵיחֵי וַאֲנָא לָא אִתְקְרֵיתִי לְמֵיעַל לְוַת מַלְכָּא דֵין
זְמַן תְּלָתִין יוֹמִין׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et ut mitterentur epiſtolæ in manu curſorum ad omnes regiones regis, ut deſtruerent, *& occiderent* & perderent omnes Jehudæos à juvene uſque ad ſenem, infantes & mulieres die una, die tertiadecima menſis duodecimi, qui eſt menſis Adar, & ſpolia eorum diriperent. 13 Edictum ſcripti erat, ut daretur decretum *ejus* in quamlibet regionem, publicum omnibus gentibus, ut eſſent parati ad diem illam. 14 Curſores exierunt feſtini in verbo regis, & decretum datum eſt in Suſan metropoli: & rex & Haman ſedebant ad bibendum vinum; & civitas Suſan *confuſa erat præ gaudio alienigenarum & voce luctus populi domus Iſrael.* 15

CAP. IV.

Et Mardechai cognovit *per manus Elijahu ſacerdotis maximi* omnia quæ acta erant in *cœlis ſummis, quodque damnatus eſſet populus domus Iſrael tolli de medio mundi; & quemadmodum ſcriptum & conſignatum erat perdere eos de terra, ita ſcriptum & conſignatum eſſe in cœlis ſupremis, eò quod voluptatem percepiſſent ex convivio Ahhaſueros impii; veruntamen ſigillum erat ex luto: Miſit itaq; Dominus mundi Elijahu ſacerdotem magnum ut indicaret ipſi Mardechai, ut inſtaret orando coram Domino mundi pro populo ſuo. Utq; reſcivit Mardechai* ſcidit veſtimenta ſua, & induit pro veſte ſaccum ſuper carnem ſuam, & poſuit cinerem ſuper caput ſuum, & clamavit clamore magno, & ploravit in amaritudine animæ voce dolentis. 1 Et venit uſque *pro foribus palatii* regis, quia non erat facultas cuiquam intrare portam *palatii* regis, cùm indutus eſſet veſte ſacci. 2 *Singulis regionibus,* & in qualibet *urbe* & loco, quo verbum regis, & *decretum* judicii *ejus* pertigit, planctus magnus erat Jehudæis, & jejunium, & ploratus & fletus, veſtimentum ſacci & cinis fuit poſitus ſuper *juſtos* multos. 3 Et introierunt puellæ Ezzther et magiſtri ejus, & annunciarunt ei; & conturbata eſt regina valdè: et miſit veſtimenta *regia* ad induendum Mardechai, et ad removendum ſaccum ejus ab eo; et non accepit. 4 Et vocavit Ezzther *Daniel, qui dictus eſt* Hathach, *quòd ex ſententia oris ejus deciſa eſſent negotia regni,* et præcepit ei ſuper Mardechai, ut cognoſceret quænam eſſet hæc vox ploratus quo plorabat, et quam ob rem non accepiſſet veſtimenta *regia* quæ *miſeram* ei. 5 Et exivit Hathach ut alloqueretur Mardechai ad plateam urbis quæ erat ante *portam palatiorum* regis. 6 Et expoſuit illi Mardechai omnia quæ acciderant ſibi, eò quòd non adoraſſet Haman, nec *incurvâſſet ſe ſtatuæ ejꝰ*: et *ſummā copiæ* argenti, decem millia talentorū quæ dixerat Haman ſe appenſurū ſuper manꝰ *collectorum*, qui præpoſiti erant ſuper domum theſaurorū regis, propter Jehudæos ut perderet eos. 7 Et decretum ſcripturæ decreti, quod datum erat in Suſan ad perdendū eos, dedit illi, ut oſtenderet ipſi Ezzther, & ut narraret ei quod excogitaſſet Haman impiꝰ contra gentem Jehudæorum: et ut mandaret ei ut intraret ad regem ad placandum eum, & ad quærendam miſericordiam pro gente ſua. 8 Et intravit Hathach, & narravit Ezzther verba Mardechai. 9 Et dixit Ezzther ad Hathach, ut iret & alloqueretur Mardechai, & præcepit illi ſuper negotium Mardechai, *ne moveret cum Haman litem, quoniam inimicitiam, quæ fuerat inter Jaacob & Eſau, reſervabat erga eum.* 10 *Poſuit etiam Ezzther verba in ore Hathach, dixitq; ei: Sic dices Mardechai, Nónne Haman impius decrevit ex mandato Ahhaſueros, ne quis introeat ad regem in atrium interius abſq; poteſtate facta? Nunc* autem omnes ſervi regis, & populi qui habitant in regionibus regis, ſciunt, quòd omnis vir aut fœmina qui intraverit ad regem in atrium interius, qui non fuerit vocatus *ex ore Haman,* una eſt ſententia judicii ejus ut moriatur; præter eum cui tetenderit rex ſceptrum aureum, ut vivat: & ego non vocata ſum ut intrarem ad regem, jam tempore triginta dierum. 11

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

14 Τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν· καὶ προσετάγη (ζ) πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἑτοίμους εἶναι εἰς τὴν ἡ-
15 μέραν ταύτην. Ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα, (η) καὶ εἰς Σοῦσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν ἐκωθωνίζοντο. ἐταράσ-
σετο δὲ ἡ πόλις.

Exemplaria autem epiſtolarum edita ſunt per regionem, & imperatum fuit omnibus gentibus, paratos eſſe in diem iſtam. Urgebatur autem negotium & in Suſa. Rex autem & Aman epulabantur: turbabatur autem civitas. 14–15

MS.A. (ζ) τοῖς ἔθνεσιν πᾶσιν (η) καὶ ἐν Σούσοις.

ΚΕΦ. δ΄.

1 Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον, διέρρηξε τὰ ἱμάτια (†) ἑαυτοῦ, καὶ ἐνεδύσατο σάκκον, καὶ
κατεπάσατο σποδὸν· καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ, Αἴρεται ἔθνος μηδὲν ἠδι-
2 κηκός. Καὶ ἦλθεν (α) ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐξὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν, (β) σάκ-
3 κον ἔχοντι καὶ σποδόν. Καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ (γ) κοπετὸς καὶ πένθος
4 μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, (δ) σάκκον καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. Καὶ εἰσῆλθον αἱ ἅβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλίσ-
σης, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ. καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός. καὶ ἀπέστειλε (ε) στολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ
5 ἀφελέσθαι αὐτοῦ τὸν σάκκον· ὁ δὲ οὐκ (ζ) ἐπείσθη. Ἡ δὲ Ἐσθὴρ προσεκαλέσατο Ἀχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον
6 7 αὐτῆς, ὃς παρειστήκει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν (η) αὔτη παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου (θ) τὸ ἀκριβές. Ὁ δὲ
Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονὸς, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο Ἀμὰν τῷ βασιλεῖ (∴) εἰς τὴν
8 γάζαν ταλάντων μυρίων, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς Ἰουδαίους. Καὶ τὸ (ι) ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ
τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς, ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Ἐσθήρ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐντείλασθαι αὐτῇ (κ) εἰσελθούσῃ παρ-
αιτήσασθαι τὸν βασιλέα, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν (λ) περὶ τοῦ λαοῦ,

CAP. IV.

MArdochæus autem cognoſcens id quod conſummatum fuerat, di- 1
ſcidit veſtimenta ſua, & indutus eſt ſacco, & conſperſit ſe cinere: &
exiliens per plateam civitatis, clamabat voce magnâ; Tollitur gens,
quæ nihil injuſtè egit. Et venit uſque ad portam regis, & ſtetit. Non 2
enim erat ei licitum ingredi in aulam, ſaccum habenti, & cinerem. 3
Et in omni regione, ubi editæ fuerant literæ, clamor, & planctus, 4
& luctus magnus Judæis: ſaccum & cinerem ſtraverant ſibi. Et
intraverunt ancillæ, & eunuchi reginæ, & annuntiârunt ei. Et tur-
bata eſt audiens factum. Et miſit ad induendum ſtolâ Mardochæum,
& auferendum ejus ſaccum. Ille autem perſuaſus non eſt. Eſther au- 5
tem advocavit (a) Achrathæum eunuchum ſuum, qui aſſiſtebat ei,
& miſit, ut diſceret ipſa à Mardochæo rem ipſam exquiſitè. 6 7
Mardochæus autem indicavit ei factum, & promiſſionem, quam
promiſerat Aman regi in gazam talentorum decem millium, ut perdat
Judæos. Et exemplar in Suſis editum de ipſis perdendis dedit ei ad 8
oſtendendum ipſi Eſther, & dixit ei, ut (b) mandaret illi ingredienti deprecari regem, & orare eum pro populo,

Mandatum hoc Mardochæi, cujus etiam pars eſt particula præcedentis verſûs, in Vulgat. Lat. habetur cap. 15. v. 1, 2, & 3.

Μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς (μ) ἐτράφης ἐν χειρί μου, (ν) διότι Ἀμὰν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ ἐλάλησε καθ᾽ ἡμῶν εἰς θάνατον. (ξ) ἐπικάλεσαι τὸν κύριον, καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν, (ο) ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου.

Memor dierum humiliationis tuæ, quomodò nutrita es in manu mea: quoniam Aman ſecundus à rege locutus eſt contra nos ad mortem. Invoca Dominum, & loquere regi pro nobis, libera nos à morte.

9 10 Εἰσελθὼν δὲ (π) ὁ Ἀχραθαῖος ἐλάλησεν (ρ) αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους. Εἶπε δὲ Ἐσθὴρ πρὸς Ἀ-
11 χραθαῖον, Πορεύθητι πρὸς Μαρδοχαῖον, καὶ εἰπὸν, Ὅτι (σ) τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας (τ) γινώσκει, ὅτι
πᾶς ἄνθρωπος (υ) ἢ γυνὴ ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν (φ) ἐσωτέραν ἄκλητος, οὐκ ἔστιν
αὐτῷ σωτηρία. πλὴν ᾧ (χ) ἐκτείνῃ ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον, (ψ) οὗτος σωθήσεται. (ω) κἀγὼ οὐ
12 κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὗται ἡμέραι τριάκοντα. Καὶ ἀπήγγειλεν (α) Ἀχραθαῖος
13 Μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους Ἐσθήρ. Καὶ εἶπε (β) Μαρδοχαῖος πρὸς Ἀχραθαῖον, Πορεύθητι, καὶ
εἰπὸν αὐτῇ, Ἐσθὴρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι (γ) σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ (*) παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους.
14 (δ) Ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, (ε) ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις· σὺ
15 δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε. καὶ (ζ) τίς οἶδεν, εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; (η) Καὶ
16 ἐξαπέστειλεν Ἐσθὴρ τὸν ἥκοντα πρὸς αὐτὴν, πρὸς Μαρδοχαῖον, λέγουσα, Βαδίσας ἐκκλησίασον τοὺς
Ἰουδαίους τοὺς ἐν Σούσοις, καὶ νηστεύσατε ἐπ᾽ ἐμοὶ, καὶ μὴ φάγητε, μηδὲ πίητε (θ) ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ
ἡμέραν· (ι) κἀγὼ δὲ καὶ αἱ ἅβραι μου ἀσιτήσομεν· καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν
17 νόμον, ἐὰν καὶ (κ) ἀπολέσθαι με δέῃ. Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίησεν ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Ἐσθήρ.

Ingreſſus autem Achrathæus locutus eſt ei omnia verba hæc. Dixit autem 9 10
Eſther ad Achrathæum; Vade ad Mardochæum, & dic; Quia gentes 11
omnes regni ſciunt, quia omnis homo, vel mulier, qui ingredietur ad regē
in aulam interiorem, non vocatus, non eſt ei ſalus: tantùm, cui extenderit
rex aureā virgā, hic ſalvabitur. Et ego non ſum vocata ingredi ad regē,
ſunt ipſi dies triginta. Et annuntiavit Achrathæus Mardochæo omnia 12
verba Eſther. Et dixit Mardochæus ad Achrathæum: Vadè, & dic ei; 13
Eſther, ne dixeris tibi, quia ſalvaberis ſola in regno præter omnes Ju-
dæos: Quoniam, niſi audieris in tempore hoc; aliunde auxilium & 14
protectio erit Judæis: tu autem, & domus patris tui peribitis. Et quis
novit, ſi ad tempus hoc facta es regina? Et miſit Eſther eum qui ve- 15
niebat ad ſe, ad Mardochæum, dicens; Vadens convoca Judæos, qui 16
in Suſis, & jejunate ſuper me, & non comedatis, neque bibatis per dies
tres, nocte & die: & ego verò, & ancillæ meæ, abſtinebimus à cibo:
& tunc ingrediar ad regem præter legem, etiam ſi perire me oporteat. 17
Et pergens Mardochæus fecit quæcunque mandârat ei Eſther.

MS.A. (†) αὐτοῦ, (α) ἕως τῆς αὐλῆς (β) σάκκον *ἔχοντα (γ) κοπετὸς ἦν καὶ (δ) καὶ σάκκον (ε) στολίσαι Μαρδοχαῖον, (ζ) ἐπείθη. (η) αὐτὸν (θ) *ἐπὶ τὴν πλατείαν πρὸς τὰ βασιλέα. Ὁ δὲ (∴) εἰς γάζαν (ι) τὸ ἀντίγραφον ἐν (κ) εἰσελθοῦσαν παραιτήσασθαι (λ) περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος, (μ) *ἐτράφης (ν) διὰ τί Ἀμὰν (ξ) ἐπικάλεσαι κύριον, (ο) καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς (π) Ἀχθραθαῖος (ρ) Ἐσθὴρ πάντας (σ) πάντα τὰ ἔθνη (τ) γινώσκει, (υ) καὶ γυνὴ (φ) ἐντοτέραν (χ) *ἐκτείνει (ψ) αὐτὸς (ω) καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκληρώθην εἰσελθεῖν α) Ἀρχαθαῖος (β) Μαρδοχαῖος, Πορεύθητι, (γ) σωθήσομαι μόνη (*) ὑπὲρ πάντας (δ) Ὅτι ἐὰν (ε) ἄλλοθεν δὲ βοήθεια (ζ) τίς οἶδεν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον (η) Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ, ἐξαποστεῖλαι πάλιν τὸν ἥκοντα πρὸς Μαρδοχαῖον, (θ) ἐφ᾽ ἡμέρας (ι) καὶ ἐγὼ (κ) ἀπολέσθαι δέῃ.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * ܘܐܫܬܕܪܘ ܐܓܪ̈ܬܐ ܒܝܕ ܪ̈ܗܛܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ. ܠܡܚܪܒܘ ܘܠܡܩܛܠ
ܘܠܡܘܒܕܘ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܡܢ ܛܠܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܣܒܐ. ܘܛܠ̈ܝܐ ܘܢܫ̈ܐ ܒܝܘܡ ܚܕ
ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܕܐܕܪ. ܘܒܙܬܗܘܢ ܠܡܒܙ. ܒܝܘܡ ܚܕ ܒܝܪܚ ܐܕܪ ܒܬܠܬܥܣܪ ܟܬܝܒ
14 ܐܬܟܬܒ. * ܘܦܪܫܓܢܐ ܕܟܬܒܐ ܕܢܬܝܗܒ ܒܟܠ ܡܕܝܢܐ ܘܡܕܝܢܐ. ܘܦܩܕ ܠܟܠܗܘܢ
15 ܥܡ̈ܡܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܡܛܝܒܝܢ ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ. * ܘܪ̈ܗܛܐ ܢܦܩܘ ܡܣܪܗܒܝܢ ܒܦܘܩܕܢܐ
ܕܡܠܟܐ. ܘܦܘܩܕܢܐ ܐܬܝܗܒ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܘܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܐܣܬܡܟܘ ܠܡܫܬܝܐ
ܐܟܚܕܐ. ܘܡܕܝܢܬܐ ܫܘܫܢ ܐܫܬܓܫܬ. * ܩܦܠܐܘܢ * ܕ̄ *

1 * ܘܡܪܕܟܝ ܝܕܥ ܡܕܡ ܕܗܘܐ. ܘܨܪܐ ܡܪܕܟܝ ܠܢܚ̈ܬܘܗܝ ܘܠܒܫ ܣܩܐ. ܘܐܬܦܠܦܠ
2 ܒܩܛܡܐ. ܘܢܦܩ ܠܡܨܥܬ ܡܕܝܢܬܐ ܘܝܠܠ ܝܠܠܬܐ ܪܒܬܐ ܘܡܪܝܪܬܐ. * ܘܐܬܐ ܥܕܡܐ
3 ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܢܡܘܣܐ ܗܘܐ ܕܠܒܝܫ ܣܩܐ ܠܐ ܢܥܘܠ ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܒܟܠ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܕܡܛܝܗ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ ܐܒܠܐ ܪܒܐ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ. ܘܨܘܡܐ ܘܒܟܬܐ. ܘܡܪܩܕܬܐ
4 ܘܣܩܐ ܘܩܛܡܐ ܡܫܬܘܝܐ ܠܣܓܝ̈ܐܐ. * ܘܥܠܘ ܡܗܝ̈ܡܢܐ ܕܐܣܬܪ ܘܚܘܝܘܗ.
ܘܐܬܬܙܝܥܬ ܡܠܟܬܐ ܛܒ. ܘܫܕܪܬ ܢܚ̈ܬܐ ܠܡܠܒܫܗ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܡܫܠܚ ܗܘܐ
5 ܣܩܗ ܘܠܐ ܩܒܠ. * ܘܩܪܬ ܐܣܬܪ ܠܗܬܢ ܚܕ ܡܢ ܡܗܝ̈ܡܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܕܩܐܡ
6 ܩܕܡܝܗ. ܘܦܩܕܬܗ ܠܘܬ ܡܪܕܟܝ. ܕܢܕܥ ܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܘܥܠ ܡܢܐ. * ܘܢܦܩ ܗܬܢ ܠܘܬ
7 ܡܪܕܟܝ ܠܫܘ̈ܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܩܕܡ ܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. * ܘܚܘܝܗ ܡܪܕܟܝ ܟܠܡܕܡ ܕܓܕܫ
ܠܗ. ܘܡܢܝܢܐ ܕܟܣܦܐ ܕܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܬܠ. ܘܠܓܙܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ
8 ܕܢܐܒܕܘܢ. * ܘܦܪܫܓܢܐ ܕܟܬܒܐ ܕܣܝܡ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ ܝܗܒ ܠܗ ܕܢܚܘܐ ܠܐܣܬܪ. ܘܢܦܩܘܕܝܗ
9 ܕܬܥܘܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܘܬܒܥܐ ܡܢܗ. ܘܬܬܟܫܦ ܠܗ ܥܠ ܥܡܐ. * ܘܥܠ ܗܬܢ ܘܐܡܪ
10 ܠܐܣܬܪ ܡܠܘ̈ܗܝ ܕܡܪܕܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܪ ܠܗܬܢ. ܘܦܩܕܬܗ ܠܘܬ ܡܪܕܟܝ ܠܡܐܡܪ.
11 * ܟܠܗܘܢ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܝܕܥܝܢ. ܕܟܠ ܓܒܪܐ ܐܘ ܐܢܬܬܐ ܕܥܐܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܠܕܪܬܐ
ܓܘܝܬܐ ܐܝܢܐ ܕܠܐ ܡܬܦܩܕ ܚܕܐ ܗܝ ܕܢܬܩܛܠ. ܣܛܪ ܡܢ ܡܢ ܕܢܘܫܛ ܠܗ
ܡܠܟܐ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ ܘܢܚܐ. ܘܐܢܐ ܠܐ ܐܬܩܪܝܬ ܠܡܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܗܐ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ.

* Miſſæq; ſunt literæ p̄ curſores regis ad omnes 13
provincias regis; ut delerent & occiderent, &
perderét univerſos Judæos, tam invenes quā
ſenes, pueroſque et fœminas, die uno, decimo
tertio menſis Adar: & bona ipſorum diripe-
rent. Die uno, menſe Adar, decimo tertio,
ſcriptum erat. Exemplum autem ſcripturæ 14
propoſitum eſt per ſingulas provincias: po-
puliſque univerſis præceptum, in eum diem
paratos eſſe. Et egreſſi ſunt curſores, præcepto 15
regis accelerati; editumque eſt edictum in
caſtro Suſan: & rex cum Hamane ſimul ac-
cumbebant convivio. Suſa autem urbs con-
turbata eſt.

CAP. IV.

ET Mordecai didicit quod factum erat. Et 1
ſcidit Mordecai veſtes ſuas, et induit ſe ſac-
co, & volvit ſe in cinere, et egreſſus eſt in
medium urbis ululans ululatu magno et ama-
ro. Et venit uſq; ad portam regis, lex autem 2
erat, indutum ſacco non ingredi portam re-
gis. Per omnes autem provincias, quò perve- 3
nerat edictum regis, factus eſt luctus magnus
Judæis, & jejunium et fletus, planctuſq; &
ſaccus, et cinis ſtratus multis. Ingreſſi autem 4
eunuchi Eſther indicârunt ipſi. Et commota
eſt regina valde, miſitq; veſtes quas indueret
Mordecai, exuto ſacco quem induerat: ſed
non accepit. Et vocavit Eſther Hathan unum 5
eunuchorum regis qui miniſtrabat ipſi, &
mandavit ei ad Mordecai; ut ſciret quid eſſet,
& qua de re. Et egreſſus eſt Hathan ad Mor- 6
decai in plateam civitatis, coram porta regis.
Et oſtendit ei Mordecai totum id quod ipſi 7
acciderat. Quantumq; argenti pronuntiave-
rat Haman penſurū ſe ut inferretur ærario
regis, adverſùs Judæos, ut pereant. Deditq; ei 8
exemplum edicti quod propoſitum erat in ca-
ſtro Suſan, ut oſtenderet Eſther. Et mandavit
ipſi, ut ad regem introiret, et ab ipſo peteret,
et ſupplicaret ipſi de populo. Ingreſſus autem 9
Hathan dixit Eſther verba Mordecai. Dixit 10
autem Eſther Hathani, & mandavit ipſi ut
diceret Mordecai; Nôrunt omnes ſervi regis, 11
ꝙ quicunq; vel quæcunque ingreditur in con-
ſpectum regis, in atrium interius de quo man-
datum non fuerit, una eſt lex ut occidatur,
præter eum cui porrexerit rex ſceptrum aure-
um, ut vivat. Ego autem his tribus diebus
non ſum vocata ut intrarem ad regem.

אסתר : ה

,tuo animo in *imaginaris* Ne : Esther *ad referendum ad* ,Mordochai Dixitque .Esther verba Mordochai ipsi *indicaverunt* Et

וַיַּגִּידוּ לְמָרְדֳּכָי אֵת דִּבְרֵי אֶסְתֵּר׃ וַיֹּאמֶר מָרְדֳּכַי לְהָשִׁיב אֶל־אֶסְתֵּר אַל־תְּדַמִּי בְנַפְשֵׁךְ 12 13

liberatio & respiratio ,isto tempore in silueris silendo si Nam .Jehudæis cunctis præ regis domo te *eruendum ad*

לְהִמָּלֵט בֵּית־הַמֶּלֶךְ מִכָּל־הַיְּהוּדִים׃ כִּי אִם־הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֶוַח וְהַצָּלָה 14

perveneris hoc sicut tempore in si ,*sciens* quis & : peribitis tui patris domus & ,tu & ; alio loco ex Jehudæis stabit

יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאַתְּ וּבֵית־אָבִיךְ תֹּאבֵדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם־לְעֵת כָּזֹאת הִגַּעַתְּ

,Susan in *inventos* Jehudæos omnes congrega ,Vade : Mordochai *ad referendum ad* Esther Dixitque ? regnum ad

לַמַּלְכוּת׃ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל־מָרְדֳּכָי׃ לֵךְ כְּנוֹס אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשָׁן 15 16

tunc & :sic jejunabo meæ puellæ & ego etiam ; die & nocte diebus tribus bibatis neque ,comedatis ne & ,me *super* jejunate &

וְצוּמוּ עָלַי וְאַל־תֹּאכְלוּ וְאַל־תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וָיוֹם גַּם־אֲנִי וְנַעֲרֹתַי אָצוּם כֵּן וּבְכֵן

omnia juxta fecit & ,Mordochai *transiit* Et .peream ,peream quomodocunq; & ,lege secundùm non quod , regem ad ingrediar

אָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־כַדָּת וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי׃ וַיַּעֲבֹר מָרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל 17

.Esther *eo super* præcepit quæ

אֲשֶׁר־צִוְּתָה עָלָיו אֶסְתֵּר׃

CAP. V. ה

: regis domum contra ,interiori regis domus atrio in stetit & , *regno* Esther se induit & ,tertio die in fuit Et

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ 1

regem videre secundùm ,fuit Et .domus ostium contra regni domo in sui regni solium super *sedens* rex &

וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבָּיִת׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת־ 2

quod auri sceptrum Esther ad rex extendit & :ejus oculis in gratiam *tulit* ,atrio in stantem reginam Esther

אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בֶּחָצֵר נָשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת־שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר

quæ & ,regina Esther tibi Quid : rex ei Dixitque .*sceptri capite in* tetigit & ,Esther accessit & : sua manu in

בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשַּׁרְבִיט׃ וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה־ 3

rex ingrediatur ,*bonum rege super* Si : Esther Dixitque .tibi dabitur & , regni dimidium ad usque ? tua *postulatio*

בַּקָּשָׁתֵךְ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְיִנָּתֵן לָךְ׃ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ 4

verbum *faciendum ad* ,Haman ipsum *facite Festinare* : rex Dixitque .ei feci quod convivium ad hodie Haman &

וְהָמָן הַיּוֹם אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַהֲרוּ אֶת־הָמָן לַעֲשׂוֹת אֶת־דְּבַר 5

convivio in Esther ad rex Dixitque .Esther fecerat quod ,convivium ad Haman & , rex venit & : Esther

אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה 6

, Esther respondit Et .fiet & , regni dimidium ad usque ? tua inquisitio quæ & : tibi dabitur & ,tua petitio Quæ : vini

הַיַּיִן מַה־שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ׃ וַתַּעַן אֶסְתֵּר 7

: mea inquisitio & ,mea Petitio : dixit &

וַתֹּאמַר שְׁאֵלָתִי וּבַקָּשָׁתִי׃

Versio VULG. LAT.

Quod cùm audisset Mardochæus, Rursum mandavit 12
Esther, dicens; Ne putes quòd animam tuam tantùm 13
liberes, quia in domo regis es præ cunctis Judæis:
Si enim nunc silueris, per aliam occasionem libera- 14
buntur Judæi: & tu, & domus patris tui, peribitis. Et
quis novit, utrùm idcircò ad regnum veneris, ut in
tali tempore parareris? Rursúmque Esther hæc Mardo- 15
chæo verba mandavit; Vade & congrega omnes Ju- 16
dæos, quos in Susan repereris, & orate pro me. Non
comedatis, & non bibatis tribus diebus, & tribus no-
ctibus: et ego cum ancillis meis similiter jejunabo, &
tunc ingrediar ad regem, contra legem faciens, non vo-
cata, tradénsque me morti & periculo. Ivit itaque 17
Mardochæus, & fecit omnia, quæ ei Esther præce-
perat.

CAP. V.

Die autem tertio induta est Esther regalibus vesti- 1
mentis, & stetit in atrio domûs regiæ, quod erat inte-
rius, contra basilicam regis: at ille sedebat super solium
suum in consistorio palatii contra ostium domûs. Cúm- 2
que vidisset Esther reginam stantem, placuit oculis
ejus, & extendit contra eam virgam auream, quam te-
nebat manu. Quæ accedens, osculata est summitatem
virgæ ejus. Dixítque ad eam rex, Quid vis Esther re- 3
gina? quæ est petitio tua? etiam si dimidiam partem
regni petieris, dabitur tibi. At illa respondit; Si re- 4
gi placet, obsecro ut venias ad me hodiè, & Aman te-
cum, ad convivium quod paravi. Statímque rex; Vo- 5
cate, inquit, citò Aman, ut Esther obediat voluntati.
Venerunt itaque rex & Aman ad convivium, quod eis
regina paraverat. Dixítque ei rex, postquàm vinum 6
biberat abundanter; Quid petis ut detur tibi? & pro
qua re postulas? etiam si dimidiam partem regni mei
petieris, impetrabis. Cui respondit Esther; Petitio 7
mea, & preces sunt istæ:

תרגום TARGUM.

וכד חזא המן רשיעא ית התך דשמיה דניאל אעל ונפק לות אסתר ותקף רוגזיה ביה 12
וקטליה ואזדמנו תמן מיכאל וגבריאל מלאכיא וחויאו למרדכי ית פתגמי אסתר : ואמר 13
מרדכי למיכאל ולגבריאל לאתבא לות אסתר כדנא תימרון לה לא תחשבי בנפשיכי
למהך לאשתיזבא בבית מלכא מן כל יהודאי : ארום אם משתק שתוקי בעדנא הדא ולא 14
תפגעי על יהודאי רווחא ושיזבותא יקום ליהודאי מן אתר אוחרן בגין זכות אבהת
עלמא וישזיב יתהון מרי עלמא מן יד בעלי דבביהון ואנת וגניסת בית אבהתך תובדון
על ההיא חובתא ומן הוא חכימא די ינדע אין לשתא דאתיא בעדנא הדא את מטיא
למחסן מלכותא : ואמרת אסתר למיכאל וגבריאל לאתבא לות מרדכי : איזל כנוס 15 16
ית כל יהודאי די אשתכחון בשושן וצומו עלי לא תיכלון ולא תשתון תלתא יומין וצלו
קדם מרי עלמא בליליא ובימטא ואוף אנא ועולמתי נצום הכדין ובתר כן איעול לות
מלכא דלא כדינא והיכמה דהובדית מן בית נשי ואדברית מנך באונסא כדין אוביד מן
חיי עלמא הדין בגין פורקן עמא בית ישראל : ונסס ובנס מרדכי ועבר על חדות 17
חגא דפסחא וצומא גזר ויתב על קטמא ועבד ככל די פקדת עלוי אסתר :

ה

והוה ביומא תליתאה דפסחא ולבשת אסתר לבושי מלכותא ושרת עלה רוח קודשא 1
וקמת וצליאת בדרת דבית מלכא גוואה דמתבני לקבל בית מלכא די בירושלם ומלכא
הוה יתב על כורסי מלכותיה בבית מלכותא ומסתכל כל קבל תרע ביתא ענת אסתר
וכן אמרת רבון דעלמא לא תמסרנני ביד ערלא הדין ולא תעבד רעות המן רשיעא מני
היכמה די עבד מן ושתי דשם טעם על מלכא ופקד למקטלה בגין דהוה צבי למסב ית
ברתיה וכד אתכנשו עולמתא לידוי דהגי הות תמן ברתיה דהמן והות צביא מן שמיא
דכל יומא ויומא הות מקלקלא בריעא עצוצא ובמוי דרגלן ופומה הוה סרי לחדא ואפיקו
יתה בבהילו ומנה אסתקף עלי הדא לאתנסבא ליה וכען שוי יתי לרחמין בעינוי דלא
יקטלנני די עבד צבותי ובעותי די אנא בעיא מניה ואוף אנת ברחמך סגיאין חוס על
עמך ולא תמסר בנוי דיעקב בידוי דהמן בר המדתא בר עדא בר בזנאי בר אפליטוס בר
דיוסוס בר פרוס בר המדן בר תליון בר אתניסומוס בר חרום בר חרסום בר שגר בר
נגר בר פרמשתא בר ויזתא בר אגג בר סומקר בר עמלק בר אליפז בר עשו רשיעא :
והוה כד חזא מלכא ית אסתר מלכתא קימא כד נסיסא בדרתא ותרתין עינהא זלגן 2
דמעין ומסתכלא כלפי שמיא מן יד אטעינת רחמין בעינוי ואושיט מלכא לאסתר ית
תגרא דדהבא דהוה נקט בידיה וקריבת אסתר ומטת לידא ואחידת ברישא דתגדא :
ואמר לה מלכא מה צרוך אית לך אסתר מלכתא ומה בעותיך אפילו אם אנת בעיא 3
לפלגות מלכותי אתנניה לך לחוד למבני בית מוקדשא דאיהו קאם בתחום פלגות
מלכותי לא אתן לך דהכדין קימית בשבועה לגשם ערבאה וסנבלט חורונאה וטוביה
עבדא עמונאה דלא למשבק למבני יתיה דדחיל אנא מן יהודאי דלמא ימרדון בי
הדא בעותא לא אעבד לך מלתא אחריתי די אנת בעיא מני אגזור ותתעבד בבהילו
ורעותיך אתיהב לך : ואמרת אסתר אין על מלכא שפיר ייתי מלכא והמן יומא דין 4
לשירותא דעבדית לכון : ואמר מלכא אוחיאו ית המן למעבד ית פתגם גזירת 5
אסתר ועל מלכא והמן למשתיא די עבדת אסתר : ואמר מלכא לאסתר במשתיא 6
דחמרא מה שאלתיך אסתר מלכתא ומה בעותיך אפילו אין אנת בעיא עד פלגות
מלכותי תתעבד בעותיך לחוד למבני בית מוקדשא דאיהו קאם בתחום פלגות
מלכותי לא אתן לך דהכדין קימית בשבועה לגשם ערבאה וסנבלט חורונאה וטוביה
עבדא עמונאה דלא למשבק למבני יתיה דלמא ימרדון בי יהודאי : ואתיבת אסתר 7
ואמרת לית אנא בעיא פלגות מלכותא בשאלתי ולא בנין בית מוקדשא בבעותי :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Cùm autem videret Haman impius Hathach, cui nomen Daniel, porro ac 12
retro itantem ad Ezzther, excanduit furor ejus in eum, & occîdit eum:
sed in promptu adfuerunt illic Michael & Gabriel Angeli, & narra-
verunt Mardechai verba Ezzther. Et dixit Mardechai *Michaeli &* 13
Gabrieli, ut responderetur Ezzther: *sic dicetis ei,* Ne arbitrere in ani-
ma tua quòd *abiens* evades in domo regis ex omnibus Jehudæis. Nam 14
si tacendo tacueris in tempore hoc, *nec intercesseris pro Jehudæis,*
dilatatio & evasio existet Jehudæis ex loco alio, *ob meritum patrum an-
tiquorum, & eripiet eos Dominus mundi è manu inimicorum suorum;*
tu autem, & familia domus patrum tuorũ peribitis propter hanc cul-
pam: & quis est sapiens qui sciat, an ad *annum venientem tempore hoc*
tu contigeris ad *possidendum* regnum? Et dixit Ezzther *Michaeli &* 15
Gabrieli, ut responderetur Mardechai. Vade congregato omnes Je- 16
hudæos qui inventi fuerint in Susan, & jejunate *pro me*; ne comedatis
& ne bibatis tribus diebus *& orate ante Dominum mundi* nocte & die,
& etiam ego & puellæ meæ *jejunabimus* similiter: et posthæc intrabo ad
regẽ, quanquam non juxta morẽ; *& quemadmodum perii è gynæceo meo à
te violenter abrepta, ita* peream *à vita hujus mundi propter salutem
populi domus Israel.* Et contristatus *& indignatus* est Mardechai, & 17
*peccavit in lætitiam festi Paschatis, & jejunium indixit, & sedit in
cinere*: fecitque juxta omnia quæ præceperat ei Ezzther.

CAP. V.

Et fuit die tertio *Paschatis*, induit se Esther vestimento regio, *&* 1
requievit super eam spiritus sanctus, & stetit *& oravit* in atrio domus
regis interiori, *quod extructum erat* è regione domus regis, *quæ erat in
Jerusalem:* & rex sedebat super solium regni sui in domo regia, *& aspexit*
omnino è regione portæ domus. *Et proloquuta Esther ita dixit; Domine
mundi ne tradas me in manum præputiati hujus, neq; efficias cupidinem
Haman impii de me, quemadmodum effecit de Vasthi, quam posito edicto
regio jussit interfici, quòd vellet eum ducere filiã suã: Cumq; congrega-
rentur puellæ in manũ Hegai, adfuit unà filia Haman; sed placitum est
cœlitus ut quotidie inquinaret stercore matulam & urina, & os ejus fa-
teret teterrimè, & educerent eam quam citissimè: atque hinc occasio data
est huic rei ut acciperer illi; nunc etiam redde me gratiosam in ocu-
lis ejus ne interficiat me, sed efficiat desideriũ & petitionẽ meã quã peti-
tura sũ ab eo. Tu etiam in misericordiis tuis multis propitius esto populo
tuo, ne tradas filios Jaacob in manus Haman filii Hamdatha, filii Ada,
filii Bisnai, filii Aphlitus, filii Dejosos, filii Peros, filii Hamdan, filii
Talion, filii Atnisomus, filii Charũ, filii Charsũ, filii Segar, filii Negar,
filii Parmasta, filii Vaisatha, filii Agag, filii Sumcar, filii Amalek, filii
Eliphaz, filii Esau impii.* Et fuit cùm videret rex Ezzther stantem *ac tri-* 2
stitiam præ se ferentem in atrio, *& ambobus oculis fundentem lachrymas,
& suspicientem versus cœlum, illico* reportavit illa gratiam *in oculis
ejus*; & extendit rex ad Ezzther sceptum aureum quod tenebat in manu
sua, & accessit Ezzther & attigit manu sua, et apprehendit caput sceptri.
Et dixit ei rex: Quid opus est tibi Ezzther regina? aut quæ est postulatio 3
tua? *vel si tu postulaveris* ad dimidium regni mei, *dabo illud* tibi: *tan-
tummodo ut exstruatur domus sanctuarii, quæ stat in termino dimidii re-
gni mei haud largiturus sũ tibi, quòd ita pollicitus sim jurejurando Gosem
Arabi, & Sanballath Horonitæ & Tobiæ servo Ammonitæ, me non per-
missurũ eã restaurari; metuo enim à Jehudæis, ne rebellent in me. Hoc
postulatũ tuũ haud effectũ tibi dabo: quidvis aliud quod petieris à me, de-
cernam ut fiat tibi confestim, & desiderium tuum tibi dabitur.* Et dixit 4
Ezzther si regi gratum est *veniat* rex et Haman hodie ad convivium quod
feci *vobis*. Et dixit rex: *Accelerate* Haman ut faciat verbum *statuti* 5
Ezzther: et intravit rex et Haman ad convivivium quod fecerat
Ezzther. Et dixit rex ad Ezzther in convivio vini: Quæ est petitio tua 6
Ezzther regina? et quæ postulatio tua? *etiam si tu petieris* usque ad di-
midium regni mei, fiet *petitio tua: tantummodo ut exstruatur domus
sanctuarii, quæ stat in termino dimidii regni mei haud concessurus sum
tibi; quòd ita fidem meam jurejurando astrinxerim Gosem Arabi, &
Sanballath Horonitæ & Tobiæ servo Ammonitæ, me non permissurum
ut ea restauretur, ne rebellent in me Jehudæi.* Et respondit Ezzther 7
et dixit: *Ego minimè postulo dimidium regni petitione mea, neque re-
staurationem domus sanctuarii postulatione mea.*

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Sequens Oratio Mardochæi pro Judæorum liberatione, in Vulg. Lat. habetur cap. 13. v. 8. uſque ad finem cap.

(λ) Καὶ ἐδεήθη κυρίου, μνημονεύων πάντα τὰ ἔργα κυρίου, Καὶ εἶπε, (μ) Κύριε κύριε βασιλεῦ πάντων κρατῶν, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου τὸ πᾶν ἐστι, ϗ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδοξῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν Ἰσραήλ. Ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν ϗ τὴν γῆν, ϗ πᾶν θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπ’ (ν) οὐρανόν· Καὶ κύριος εἶ πάντων, ϗ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ κυρίῳ. Σὺ πάντα (ξ) γινώσκεις· σὺ οἶδας κύριε, ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν ὑπερηφανείᾳ, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν ὑπερήφανον Ἀμάν. Ὅτι ηὐδόκουν φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν Ἰσραήλ. (ο) Ἀλλ’ ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης (π) θεοῦ· ϗ οὐ προσκυνήσω (ρ) οὐδένα, πλὴν σοῦ τοῦ κυρίου μου, καὶ οὐ ποιήσω αὐτὰ ἐν ὑπερηφανείᾳ. (σ) Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς ὁ θεὸς Ἀβραάμ, φεῖσαι τοῦ λαοῦ σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθοράν, ϗ ἐπεθύμησαν (τ) ἀπολέσαι τὴν ἐξ ἀρχῆς κληρονομίαν σου. Μὴ ὑπερίδῃς τὴν μερίδα σου, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου, ϗ ἱλάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ στρέψον τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνῶμέν (υ) σου τὸ ὄνομα κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς (φ) στόμα αἰνούντων σε κύριε. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐκέκραξεν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι (∴) θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν.

Et deprecatus eſt Dominum, memor omnium operum Domini, Et dixit; Domine Domine rex omnipotens, quia in poteſtate tua ſunt omnia, & non eſt qui diſſentiat à te, cùm tu volueris ſalvare Iſrael. Quoniam tu feciſti cælum & terram, et omne quod ſuſpicitur in ſubcæleſti: Et Dominus es omnium, et non eſt, qui reſiſtat tibi Domino. Tu omnia cognoſcis: tu nôſti Domine, quia non in contumelia, neque in ſuperbia, neque in cupiditate gloriæ feci hoc, ut non adorarem ſuperbum Aman: Quoniam benè affectus eram oſculari veſtigia pedum ejus ad ſalutem Iſrael. Sed feci hoc, ut non ponerem gloriam hominis ſuper gloriam Dei: et non adorabo quenquam præter te Dominum meum, et non faciam hæc in ſuperbia. Et nunc, Domine Deus rex Deus Abraam, parce populo tuo: quoniam intuentur nos ad perditionem, et concupierunt perdere eam quæ à principio, hæreditatem tuam. Ne deſpicias partem tuam, quam tibi redemiſti è terra Ægypti. Exaudi deprecationem meam, et propitiare ſorti tuæ, et verte luctum noſtrum in delectationem: ut viventes hymnis celebremus nomen tuum, Domine: et ne deleas os laudantium te Domine. Et omnis Iſrael vociferatus eſt ex fortitudine ſua; quoniam mors ſua in oculis ipſorum.

Planctus hic Eſther, ejuſque Oratio quæ ſequitur, in Vulgata Latina habentur cap. 14. per totum.

Καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν ἐπὶ τὸν κύριον ἐν ἀγῶνι θανάτου κατειλημμένη, Καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δόξης αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενοχωρίας ϗ πένθους, ϗ ἀντὶ τῶν ὑπερηφάνων ἡδυσμάτων, σποδοῦ ϗ κοπριῶν (χ) ἐνέπλησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· ϗ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐταπείνωσε σφόδρα, (ψ) ϗ πάντα τόπον κόσμου ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἔπλησε στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς. Καὶ (ω) ἐδεῖτο κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, καὶ εἶπεν, (α) Κύριέ μου βασιλεὺς ἡμῶν σὺ εἶ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, ϗ μὴ ἐχούσῃ βοηθὸν εἰ μὴ σέ, Ὅτι κίνδυνός μου (β) ἐν χειρί μου. Ἐγὼ (γ) ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ πατριᾶς μου, ὅτι σὺ κύριε ἔλαβες τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, ϗ ἐποίησας αὐτοῖς (δ) ὅσα ἐλάλησας. Καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, Ἀνθ’ ὧν ἐδοξάσαμεν τοὺς θεοὺς αὐτῶν. δίκαιος εἶ κύριε. Καὶ νῦν οὐχ (ε) ἱκανώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν, (†) ἀλλ’ ἔθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, Ἐξᾶραι ὁρισμὸν στόματός σου, ϗ ἀφανίσαι κληρονομίαν σου, (ζ) ϗ ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων σοι, καὶ σβέσαι δόξαν οἴκου σου καὶ (η) θυσιαστηρίου σου,

Et Eſther regina confûgit ad Dominum in agóne mortis comprehenſa: Et auferens veſtimenta gloriæ ſuæ, induit veſtimenta anguſtiæ, et luctûs: et pro ſuperbis ſuavitatibus, cinere et fimo implevit caput ſuum: et corpus ſuum humiliavit valdè: et omnem locum (c) ornatûs exultationis ſuæ replevit laceratis capillis ſuis. Et deprecata eſt Dominum Deum Iſrael, et dixit; Domine mi, rex noſter, tu es ſolus: adjuva me ſolam, et non habentem adjutorem, niſi te: Quoniam periculum meum in manu mea. Ego audiebam à nativitate mea in tribu patriæ meæ, quia tu, Domine, aſſumpſiſti Iſrael ex omnibus gentibus, et patres noſtros ex omnibus majoribus eorum in hæreditatem æternam, et feciſti eis quæcunque locutus es. Et nunc peccavimus coram te: et tradidiſti nos in manus inimicorum noſtrorum, Eò quòd glorificavimus deos eorum. Juſtus es, Domine. Et nunc non ſatis habuerunt in amaritudine ſervitutis noſtræ: ſed (d) poſuerunt manus ſuas ſuper manus idolorum ſuorum, Ad tollendam determinationem oris tui, et delendam hæreditatem tuam, et obturandum os laudantium te, et extinguendam gloriam domûs tuæ, et altaris tui,

MS.A. (λ) Καὶ Μαρδοχαῖος ἐδεήθη (μ) Κύριε θεὲ κύριε βασιλεῦ (ν) οὐρανόν· Κύριος εἶ (ξ) γιγνώσκεις· (ο) Ἀλλὰ (π) θεοῦ μου· (ρ) οὐθένα, (σ) Καὶ νῦν κύριε βασιλεῦ ὁ θεὸς Ἀβραάμ, (τ) ἀπολέσαι (υ) τὸ ὄνομά σου κύριε, (φ) τὸ στόμα αἰνούντων σε. Καὶ πᾶς (∴) ὁ θάνατος (χ) ἔπλησεν (ψ) καὶ πάντα τόπον ἀγαλλιάματος αὐτῆς κόσμου ἐπλήρωσεν στρεπτῶν (ω) ἐδέετο (α) Κύριε ὁ θεός μου ὁ βασιλεὺς ἡμῶν (β) ἐν τῇ χειρί μου. (γ) ἤκουον κύριε τοῦ πατρός μου, ὅτι σὺ κύριε (δ) ὅσα ἐλάλησας αὐτοῖς. Ὅτι ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιόν σου, (ε) ἱκανώθησαν τῷ πικρασμῷ (†) ἀλλὰ (ζ) καὶ * ἐνφράξη στόμα ὑμνούντων σοι, (η) θυσιαστήριον * σοι,

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܚܘܝ ܠܡܪܕܟܝ ܡܠܘ̈ܗ̇ ܕܐܣܬܝܪ. * ܘܐܡܪ ܡܪܕܟܝ ܐܡܪ ܠܗ̇ ܠܐܣܬܝܪ. ܠܐ 12 13
ܬܣܒܪܝܢ ܒܢܦܫܟܝ ܀ ܕܒܒܝܬ ܡܠܟܐ ܐܢܬܝ: ܡܫܬܘܙܒܐ ܐܢܬܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ
ܝܗܘܕܝ̈ܐ: * ܐܢ ܫܬܩܝܢ ܐܢܬܝ ܒܙܒܢܐ ܗܢܐ. ܪܘܚܐ ܘܦܘܪܩܢܐ ܗܘܐ ܠܝܗܘܕܝ̈ܐ ܡܢ 14
ܕܘܟܐ ܐܚܪܢܐ ܘܐܢܬܝ ܘܒܝܬ ܐܒܘܟܝ ܐܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ. ܘܡܢܘ ܝܕܥ ܀ ܐܢ ܠܐ ܡܛܠ ܗܢܐ
ܙܒܢܐ ܐܬܩܪܝܬܝ ܘܐܬܝܬܝ ܠܡܠܟܘܬܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܝܪ ܐܡܪ ܠܡܪܕܟܝ. * ܙܠ 15 16
ܟܢܫ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝ̈ܐ ܕܐܝܬ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܘܨܘܡܘ ܥܠܝ. ܘܠܐ ܬܐܟܠܘܢ ܘܠܐ
ܬܫܬܘܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܠܠܝܐ ܘܐܝܡܡܐ. ܘܐܦ ܐܢܐ ܘܥܠܝܡܬܝ ܢܨܘܡ ܗܟܢܐ. ܗܝܕܝܢ
ܐܥܘܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܠܐ ܒܢܡܘܣܐ. ܘܐܢ ܐܒܕܬ ܐܒܕܬ. * ܘܐܙܠ ܡܪܕܟܝ 17
ܘܥܒܕ ܟܠܡܕܡ ܕܦܩܕܬ ܠܗ ܐܣܬܝܪ:

* ܩܦܠܐܘ * ܗ

* ܘܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܠܒܫܬ ܐܣܬܝܪ ܠܒܘܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܘܩܡܬ ܒܕܪܬܐ ܓܘܝܬܐ 1
ܕܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܠܘܩܒܠ ܒܝܬ ܡܠܟܐ. ܘܡܠܟܐ ܝܬܒ ܗܘܐ ܒܟܘܪܣܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܐ ܕܒܝܬܐ. * ܘܟܕ ܚܙܐ ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܕܩܝܡܐ ܒܕܪܬܐ 2
ܫܟܚܬ ܚܣܕܐ ܩܕܡܘܗܝ. ܘܐܘܫܛ ܡܠܟܐ ܥܠ ܐܣܬܝܪ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ ܕܒܐܝܕܗ.
ܘܩܪܒܬ ܐܣܬܝܪ ܘܐܚܕܬ ܒܪܫܗ ܕܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ̇ ܡܠܟܐ ܡܢܐ 3
ܠܟܝ ܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܘܡܢܐ ܗܝ ܒܥܘܬܟܝ. ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ̇ ܕܡܠܟܘܬܝ
ܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܝܪ. ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ ܢܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ 4
ܠܡܫܬܝܐ ܕܥܒܕܬ ܠܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܥܓܠ ܚܙܘ ܠܗܡܢ. ܢܥܒܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪܐ 5
ܐܣܬܝܪ. ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܝܪ ܒܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ 6
ܡܢܐ ܫܐܠܬܟܝ ܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. ܘܡܢܐ ܗܝ ܒܥܘܬܟܝ. ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܗ̇ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. * ܘܥܢܬ ܐܣܬܝܪ ܘܐܡܪܬ ܫܐܠܬܝ ܘܒܥܘܬܝ. 7

12 * Et indicavit Mordecai verba Eſtheris. 13 Et dixit Mordecai; Dic Eſtheri; noli putare apud te, quia in domo es regis, evaſuram te præ reliquis Iudæis. 14 Si ſilueris hoc tempore, continget aliunde Judæis refrigerium & ſalus, te & domo patris tui pereunte. Quis autem novit, utrùm propter hoc tempus vocata es & adducta ad regnum? 15 Et dixit Eſther, 16 Dic Mordecai; Vade, congrega univerſos Judæos qui in caſtro Suſan. Et jejunate propter me, et non edant nec bibant tribus diebus, die noctúque: Ego etiam & ancillæ meæ item jejunabimus. Tunc ingrediar in conſpectum regis, quod non eſt ſecundùm legem, et cùm fecero fecero. 17 Et profectus Mordecai fecit univerſum illud quod mandaverat ipſi Eſther.

CAP. V.

1 ET die tertio induit Eſther veſtes regias, & ſtetit in atrio interiori domûs regis ex adverſo domûs regis: Rex autem ſedebat ſuper throno regio, ex adverſo portæ domûs. 2 Et cùm vidiſſet rex Eſther reginam ſtantem in atrio, adepta eſt gratiam in conſpectu ejus; Et extendit rex ad Eſther ſceptrum aureum quod manu tenebat. Et appropinquavit Eſther, & prehendit apicem ſceptri aurei. 3 Et dixit rex, Quid vis tibi Eſther regina? Et quæ petitio tua? Uſque ad dimidium regni, dabitur tibi. 4 Et dixit Eſther; Si videtur regi veniat rex & Haman ad convivium quod paravi ipſi. 5 Et dixit rex, Videte feſtinatò Hamanem; faciat ſecundùm quod dicit Eſther. Venítq; rex & Haman ad convivium. 6 Dixítq; rex ad Eſther cùm vinum bibiſſet; Quæ eſt petitio tua? dabitur tibi: Et quid eſt quod poſtulas? uſque ad dimidium regni dabitur tibi. 7 Et reſpondens Eſther dixit; Poſtulatum meum & petitio mea,

אסתר : ה

faciendum] ad & ,meam petitionem *dandum ad* ',*bonum* rege *ſuper* ſi & , regis oculis in gratiam inveni Si
8 אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת־שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת
verbum juxta faciam cras & , eis faciam quod , convivium ad Haman & rex veniat ;meam poſtulationem
אֶת־בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר
porta in Mordochai ipſum Haman *videre ſecundum* & : corde *bonus* & , lætus ipſa die in Haman eſt egreſſus Et .regis
9 הַמֶּלֶךְ׃ וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת־מָרְדֳּכַי בְּשַׁעַר
ſibi vim fecit Et .*excandeſcentia* Mordochai *ſuper* Haman eſt-repletus & , eo ab ſe moviſſet nec ,ſurrexiſſet non & ,regis
10 הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמָּלֵא הָמָן עַל־מָרְדֳּכַי חֵמָה׃ וַיִּתְאַפַּק
eis narravit Et .ſuam uxorem Zeres & , ſuos amicos fecit venire & , miſit & ; ſuam domum ad venit & ,Haman
11 הָמָן וַיָּבוֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת־אֹהֲבָיו וְאֶת־זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ׃ וַיְסַפֵּר לָהֶם
, rex eum magnificaverat quibus omnia & , ſuorum filiorum multitudinem & ,*ſuæ opulentiæ* gloriam Haman
הָמָן אֶת־כְּבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ
fecit venire non Inſuper : Haman Dixitque .regis ſervos & , principes ſuper eum elevâſſet quòd &
12 וְאֵת אֲשֶׁר נִשְּׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אַף לֹא־הֵבִיאָה
ego *craſtinum in* etiam & ; me niſi , fecit quod convivium ad rege cum regina Eſther
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשָׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמָחָר אֲנִי
videns ego quo tempore toto *in* , mihi *æquale illud* non hoc totum Et .rege cum *ei* vocatus
13 קָרוּא־לָהּ עִם־הַמֶּלֶךְ׃ וְכָל־זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי בְּכָל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה
Faciant : ejus amici omnes & , ejus uxor Zeres ei Dixitque .regis porta in ſedentem Jehudæum Mordochai
14 אֶת־מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ׃ וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְכָל־אֹהֲבָיו יַעֲשׂוּ־
ingredere & , illud ſuper Mordochai ſuſpendant *&* , regi dic manè *in* & , cubitorum quinquaginta altum lignum
עֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבַבֹּקֶר אֱמֹר לַמֶּלֶךְ וְיִתְלוּ אֶת־מָרְדֳּכַי עָלָיו וּבֹא
.lignum *fecit* & ,Haman *facies ad* *verbum fuit bonum* & :lætus convivium ad rege cum
עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה שָׂמֵחַ וַיִּיטַב הַדָּבָר לִפְנֵי הָמָן וַיַּעַשׂ הָעֵץ׃

Verſio VULG. LAT.

Si inveni in conſpectu regis gratiam, & ſi regi placet 8
ut det mihi quod poſtulo, & meam impleat petitio-
nem : veniat rex & Aman ad convivium quod pa-
ravi eis, & cras aperiam regi voluntatem meam. E- 9
greſſus eſt itaque illo die Aman lætus & alacer. Cúm-
que vidiſſet Mardochæum ſedentem ante fores palatii,
& non ſolùm non aſſurrexiſſe ſibi, ſed nec motum qui-
dem de loco ſeſſionis ſuæ, indignatus eſt valdé : Et 10
diſſimulatâ irâ, reverſus in domum ſuam, convocavit
ad ſe amicos ſuos, & Zares uxorem ſuam : Et expoſuit 11
illis magnitudinem divitiarum ſuarum, filiorúmque tur-
bam, & quantâ eum gloriâ ſuper omnes principes &
ſervos ſuos rex elevâſſet. Et poſt hæc ait, Regina quo- 12
que Eſther nullum alium vocavit ad convivium cum
rege, præter me : apud quam etiam cras cum rege pran-
ſurus ſum. Et cùm hæc omnia habeam, nihil me habe- 13
re puto, quamdiu videro Mardochæum Judæum ſeden-
tem ante fores regias. Reſponderúntque ei, Zares uxor 14
ejus, & cæteri amici ; Jube parari excelſam trabem, ha-
bentem altitudinis quinquaginta cubitos, & dic manè
regi ut appendatur ſuper eam Mardochæus, & ſic ibis
cum rege lætus ad convivium. Placuit ei conſilium, &
juſſit excelſam parari crucem.

תרגום TARGUM.

8 אין אשכחית רחמין בעיני מלכא ואין על מלכא ישפר למתן ית שאלתי ולמעבד
ית בעותי יעול מלכא והמן למשתיא די אעבד להון ברמשא ולמחר אנא
9 עבדא כפתגם גזירת מלכא : ונפק המן מלות מלכא ביומא ההוא חדי ובדח
לבא וכד חזא המן ית מרדכי וית טפליא דעסיקין בפתגמי אוריתא בסנהדרין
דעבדת להון אסתר בתרע מלכא ומרדכי לא קם מן קדם אנדרטיה ולא רתת
מניה אלהן פשט ית רגליה ימיניה ואחוי ליה שטר זבנתא דאזדבן ליה בטולמא
דלחם דמכתבא באסטרקליליה כל קבל ארכובתיה מן יד תקיף רוגזיה ואתמלי
10 המן עלוי מרדכי רותחא : ואזדריז המן ועל לביתיה ושדר וקרא ית רחימוי וית
11 זרש רשיעתא אנתתיה ברת תתני פחת עבר נהרא : ואשתעי להון המן ית יקר
עתריה והיך אתמני עם דוכסי מלכא והיך רהטין קדמוי סגיאות בנוי דסכומהון
מאתן ותמניא בר מן עסרתי אוחרנין דאנון פולמרכין על פלכיא ובר מן שמשי
דהוא ספרנא דמלכא וית מה דירבי יתיה מלכא וית דזקפיה עלוי כל רברבנוי
12 ועבדוי דמלכא : ואמר המן ברם לא הנעלת אסתר מלכתא עם מלכא למשתיא
13 די עבדת אלהן יתי ואוף עדן מחר אנא מזומן לותה למסעוד עם מלכא : וכל
דא ליתיה טימי לותי בכל עדן די אנא חזי ית מרדכי יהודאה דיתב בסנהדרין עם
14 עולמיא בתרע פלטרין דמלכא : ואמרת ליה זרש אנתתיה וכל רחימוי אין
שפיר בעינך נימר קדמך מלתא חדא מה דנעבד ליה למרדכי יהודאה אם הוא
חד מן צדיקיא דאתבריאו בעלמא אין בחרבא נקטול יתיה כבר אתהפך חרבא
ותתרמי עלנא נהב יתיה לרגומא כבר רגם דוד גלית פלשתאה ואם בתרא
דנחשא נרמי יתיה כבר בזעיה מנשה ונפק מניה נזרוק יתיה לימא רבא כבר
בזעוניה בני ישראל ועברו בגויה נטמון יתיה לגו אתון נורא יקידתא כבר דעכוהי
חנניה מישאל ועזריה ונפקו מן גויה נתרמי יתיה לגוב אריותא כבר לא חבילו
אריותא בדניאל כד חי נתרמי יתיה קדם כלבין כבר אסתתם פום כלבין בארעא
דמצרים על בני ישראל למדברא נגלי יתיה כבר במדברא נפישו וסגיאו מה עוד
קטלא נקטול יתיה והידא מיתא תתעבד ליה נרמי יתיה לבית אסירי כבר מן בית
אסירי אמליכו ליוסף סכינא תתרמי על צואריה כבר הוה אתהפכת סכינא
מעלוי דיצחק עיניה נעור ונשבוק יתיה יקטל בנא כמה דקטל שמשון פורענותיה
דגברא הדין לא ידעינן מה נעבד אלא צליבא רבא אתעבד ליה ועל בבא
דביתיה דמיה ישתפך קומתיה תתרמי על צליבא ויחזון יתיה כל יהודאי וכל
חברוי ורחימוי שמיא וארעא כחדא ציתין על צליבא דאתקין המן למרדכי תוה
לצפרא ועל קדם מלכא ושאל מניה על צליבא הדין בשעתא ההיא לא שלח מנוי
ולא שכב המן בר המדתא עד דאזל ואיתי ית נגריא ית קינאי נגריא דעבדין
צליבא וקיצאי דמתקנין סכין דפרזל ובנוי דהמן דיצין וחדין וזרש אתתיה מנגנא
בכנרין עם המן רשיעא ואמר אגרא לנגרי אנא יהב ולקיצאי אנא מתקן שירותא
על צליבא הדין בשעתא קם המן רשיעא למנסיא צליבא בקומתיה נפקת בת
קל משמי מרומא ואמרת ליה יאי המן רשיעא ולך שפר בר המדתא ושפר פתגמא
קדם המן ועבד צליבא לגרמיה דהוה מן יומא דזמנת אסתר ית המן לשירותא
אתעקו בני ישראל ואמרין דין לדין הדין מסנינן בכל יומא ויומא דתבעי אסתר מן מלכא
דנקטליה והיא מזמנא ליה לשירותא בהא שעתא שפכו דבית יעקב כולהון לבהון
ואתרחיצו על אבוהון די בשמיא וכן אמרין קדמוי עני יתן עני כל מעיקיא היך דתלין
עיני עבדוי למריהון והיך עיני אמתא לרבונתהא כדין תלין עיננא עלך עד עדן
דתתגלי ותתפוק יתנא דהא סנאה ובעל דבבא מגדף ואמר מן אנון יהודאי בכן שמע
בקל צלותהון ועבד בעותהון ביה בליליא מטול די בכל זמנא דפרק יתהון מן
בעלי דבביהון בליליא פריק יתהון מפרעה ומסנחריב מן כל דקמו עליהון :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Si inveni gratiam in oculis regis , & ſi regi gratum eſt donare petitio- 8
nem meam , & facere poſtulationem meam , intret rex & Haman ad
convivium quod faciam eis *veſperi :* & in craſtinum factura ſum juxta
verbum ſententiæ regis. Et exivit Haman à rege die illa lætus & ex- 9
ultans corde: & quando vidit Haman Mardechai *& pueros operam dan-
tes verbis legis in Sanhedrin, quod fecerat eis Ezzther* in porta regis,
& Mardechai non ſurrexit *coram ſtatua illius, neque* tremuit ab eo ; *ſed
extenſo crure dextero oſtendit ei ſyngrapham emptionis, qua venditus fu-
erat illi fruſto panis , inſcriptam laminæ , quæ illi erat è regione genu :
ſtatim efferbuit ira ejus , &* repletus eſt Haman contra Mardechai indi-
gnatione. Et feſtinavit Haman , & introivit in domum ſuam, & miſit 10
& vocavit neceſſarios ſuos, & Zeres *impiam* uxorem ſuam, *filiam Tat-
nai ducis transfluvialis :* Et narravit illis Haman gloriam divitiarum 11
ſuarum, *& quomodo præfectus eſſet ducibus regis, & quomodo præcurre-
rent ipſi multitudo filiorum ſuorum, numero ducenti & octo, præter de-
cem alios ſummam belli moderantes per provincias, præterque Samma-
ſæum qui regi ab epiſtolis* ; & quòd magnificaverat eum rex, & ſublima-
verat eum ſuper omnes magnates & ſervos regis. Et dixit Haman : 12
Atque etiam non introduxit Ezzther regina *cum rege* ad convivium
quod fecit, niſi me , & etiam in tempus craſtinum ego invitatus ſum ab
ea ad prandendum cum rege. Et omne hoc non æſtimatur apud me, to- 13
to tempore quo ego videro Mardechai Jehudæum ſedentem *in Sanhe-
drin cum juvenibus* in porta palatiorum regis. Et dixit illi Zeres uxor 14
ejus & omnes neceſſarii ejus : *Si placuerit tibi , loquemur te præſente
verbum unum, quid facturi ſimus iſti Mardechai Jehudæo; ſi ſit unus ex
juſtis qui producti fuerunt in mundo, & gladio eum tollere voluerimus, en
revertetur gladius & jactabitur in nos : demus eum lapidandum; dudum
lapidibus interemit David Goliath Peliſthæum : & ſi in catenam æream
conjiciamus eum; jam diſrupit eam Menaſſe, & evaſit ex ea: projiciamus
eum in mare magnum; olim penetrârunt illud filii Iſrael, & tranſierunt
per medium ejus : indamus eum in medium fornacis ignis ardentis; nuper
extinxerunt illum Chananiah, Miſael & Aſaria,* et *prodierunt ex eo:
injiciamus eum in foveam leonum; haud ita pridem non nocuerunt leones
Danieli : vel vivum objiciamus eum canibus ; jampridem obthuratum
eſt os canibus in terra Miſraim propter filios Iſrael : in deſertum rele-
gemus illum; olim in deſerto aucti ſunt, & in multitudinem evaſerunt :
quo adhuc ſupplicio perimemus eum , vel quo mortis genere afficiemus
eum ? conjiciamus eum in carcerem; jamdudum ex carcere ad regnum
evexerunt Joſephum : culter adigatur in jugulum illius; diu eſt quòd
averſus fuerit culter ab Iſaac : oculos ejus eruamus, & ſic miſſum fa-
ciamus eum : ſtragem faciet in nobis, quemadmodum fecit Simſon : ſup-
plicium viro huic neſcimus quod faciamus, niſi ut crux magna erigatur
ei, & ad oſtium ædium ipſius ſanguis ejus fundatur. Applicetur ſtatura
ejus cruci, & videant eum omnes Jehudæi & omnes amici & neceſſarii
ejus, cælo pariter ac terra attendentibus ad crucem quam paravit Ha-
man pro Mardechai. Anxiè itaque expectavit auroram & ingreſſus
ad regem petitionem inſtituit ei de cruce hac. Hoc tempore non depoſuit
veſtimenta ſua, neque decubuit Haman filius Hamdatha, donec abiens
adduxiſſet fabros ligni & metalli; illos ut facerent crucem, hos vero ut
pararent cultrum ferreum. Filii etiam Haman præ gaudio exultantes
lætitiam agebant, & Zeres uxor ejus canebat fidibus cum Haman impio;
dixit inſuper ille, mercedem fabrorum ligni ego ſolvam , & fabris me-
talli apparabo prandium ob crucem hanc. Eadem hora ſurgente Haman
impio ad probandam crucem ſtatura ſua , egreſſa eſt filia vocis de
cælo ſummo, ac dixit ei : Convenit, Haman impiè , teque decet , Fili
Hamdatha.* Et gratum fuit verbum ante Haman , et fecit *crucem ſibi-
metipſi. Ex quo enim die invitaverat Ezzther Haman ad convivium,
angebantur filii Iſrael ſic loquentes inter ſe; Nos expectamus quotidie ut
efflagitet Ezzther à rege quò occidatur, illa verò invitat eum ad convi-
vium. Hoc ipſo tempore effuderunt familia Jacobi univerſa animam ſu-
am, & fiduciam habuerunt in patre ſuo, qui eſt in cælis, hujuſmodi ver-
bis eum ut præſentem deprecantes : Exaudi nos , exaudi omnes affli-
ctos ; quemadmodum pendent oculi ſervorum à dominis ſuis, & ſicut ocu-
li ancillæ ad heram ſuam, ita ſuſpenſi ſunt oculi noſtri in te , quoad ap-
pareas & eruas nos : ecce enim hoſtis & inimicus convitiatur & dicit,
Quid iſti Jehudæi? Tunc audivit vocem orationis eorum, & effecit peti-
tionem illorum ea ipſa nocte : quotieſcunque enim eripuit eos ab inimicis
ſuis, nocte eripuit eos, à Pargho & Sanhherib, omnibuſq; qui inſurrexe-
runt in illos.*

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ἀνοῖξαι ϛόμα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς ματαίων, καὶ θαυμασθῆναι βασιλέα σάρκινον εἰς αἰῶνα. Μὴ παραδῷς κύριε τὸ σκῆπτρόν σου τοῖς μὴ οὖσι, (θ) καὶ μὴ καταγελασάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ ϛρέψον τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτούς· τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ᾽ ἡμᾶς, παραδειγμάτισον. Μνήσθητι κύριε, γνώσθητι ἐν καιρῷ θλίψεως ἡμῶν, καὶ ἐμὲ θάρσυνον βασιλεῦ τῶν θεῶν, καὶ πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν. Δὸς λόγον εὔρυθμον εἰς τὸ ϛόμα μου ἐνώπιον τοῦ λέοντος, καὶ μετάθες τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡμᾶς, εἰς συντέλειαν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμονοούντων αὐτῷ. Ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν χειρί σου, καὶ βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ (ι) ἐχούσῃ εἰ μὴ σὲ κύριε. πάντων γνῶσιν ἔχεις, Καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων, (κ) καὶ βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμήτων, καὶ παντὸς ἀλλοτρίου. Σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανείας μου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς (λ) κεφαλῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου· βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος καταμηνίων, καὶ οὐ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν ἡ δούλη σου τράπεζαν Ἀμὰν, καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως, οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν. Καὶ οὐκ ηὐφράνθη ἡ δούλη σου ἀφ᾽ ἡμέρας μεταβολῆς μου μέχρι νῦν, πλὴν ἐπὶ σοὶ κύριε ὁ θεὸς Ἀβραάμ. Ὁ θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκουσον (μ) φωνῆν ἀπηλπισμένων, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευομένων, καὶ ῥῦσαι με ἐκ τοῦ φόβου μου.

Et aperiendum os gentium ad virtutes vanorum, & admirationi habendum regem carneum in ſeculum. Ne tradas, Domine, ſceptrum tuum iis qui non ſunt: & non irrideant in ruina noſtra: ſed verte conſilium eorum ſuper eos: & in eum, qui cœpit ſuper nos, exempla ſtatue. Memento, Domine, oſtende te in tempore tribulationis noſtræ, & da mihi fiduciam, rex deorum, & omni principatui imperans. Da ſermonem benè compoſitum in os meum coram leone, et transfer cor illius in odium impugnantis nos, in conſummationem ejus, & conſentientium ei. Nos autem libera in manu tua, & adjuva me ſolam, & non habentem niſi te, Domine. Omnium ſcientiam habes, Et nôſti, quia odi gloriam iniquorum, & abominor cubile incircunciſorum, & omnis alieni, Tu nôſti neceſſitatem meam, quia abominor ſignum ſuperbiæ meæ, quod eſt ſuper caput meum in diebus oſtentationis meæ: abominor illud, ſicut pannum (e) menſtruorum: & non porto illud in diebus ſilentii mei. Et non comêdit ſerva tua menſam Aman: & non glorificavi convivium regis, neque bibi vinum libaminum: Et non eſt lætata ſerva tua à die tranſlationis meæ uſque nunc, niſi in te, Domine Deus Abraam: Deus fortis ſuper omnes, exaudi vocem deſperatorum, & erue nos de manu malignantium, & libera me à timore meo.

MS. A. (θ) καὶ μὴ γελασάτωσαν (ι) ἐχούσῃ βοηθὸν, εἰ μὴ (κ) καὶ βδελύσσομαι * τὸ σημεῖον (λ) κεφαλῆς ἐν ἡμέρᾳ (μ) φωνῆς

ΚΕΦ. ε´.

CAP. V.

Quæ ſequuntur de ingreſſu Eſther ad regem, atque exanimatione ejus vultu illius exterritæ, in Vulg. Lat. habentur cap. 15. ver. 4. uſque ad finem.

1 ΚΑὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας, καὶ (α) περιεβάλλετο τὴν δόξαν αὐτῆς. Καὶ γενηθεῖσα ἐπιφανὴς, ἐπικαλεσαμένη τὸν πάντων ἐπόπτην θεὸν καὶ σωτῆρα, παρέλαβε (β) τὰς δύο ἅβρας, Καὶ τῇ μὲν μιᾷ (†) ἐπηρείδετο ὡς τρυφερευομένη, Ἡ δὲ ἑτέρα ἐπηκολούθει κουφίζουσα τὴν ἔνδυσιν αὐτῆς. Καὶ αὐτὴ ἐρυθριῶσα ἀκμῇ κάλλους αὐτῆς· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἱλαρὸν, ὡς προσφιλές· ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεστενωμένη ἀπὸ τοῦ φόβου. Καὶ εἰσελθοῦσα πάσας τὰς θύρας, (γ) κατέστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, (δ) καὶ πᾶσαν στολὴν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐνδεδύκει, ὅλος διὰ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φοβερὸς σφόδρα. Καὶ (ε) ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (ζ) πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἔβλεψεν. καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα, καὶ μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει· καὶ (η) κατεπέκυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἅβρας τῆς προπορευομένης. Καὶ μετέβαλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως εἰς πραΰτητα, καὶ ἀγωνιάσας ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ (θ) θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ μέχρις οὗ κατέστη· καὶ παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἐστιν Ἐσθήρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει, Οὐ μὴ ἀποθάνῃς· ὅτι κοινὸν τὸ πρόσταγμα ἡμῶν ἐστιν, Πρόσελθε. 2 Καὶ ἄρας τὴν χρυσῆν ῥάβδον, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ (ι) ἠσπάσατο αὐτὴν, καὶ εἶπε, Λάλησόν μοι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἶδόν σε κύριε ὡς ἄγγελον θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου (κ) ἀπὸ φόβου τῆς δόξης σου, Ὅτι θαυμαστὸς εἶ κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου χαρίτων μεστόν. Ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι αὐτὴν, ἔπεσεν ἀπὸ (λ) ἐκλύσεως. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσετο, καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτοῦ παρεκάλει αὐτήν.

ET factum eſt in die tertia ut ceſſavit orans, exuit veſtimenta (a) ſervitutis, & circundata eſt gloriâ ſuâ: Et facta ſplendens, invocans omnium inſpectorem Deum & ſalvatorem, aſſumpſit duas famulas, Et uni quidem innitebatur, tanquàm deliciis diffluens, Altera autem ſubſequebatur allevans veſtem ejus. Et ipſa rubens vigore pulchritudinis ſuæ: & facies ejus hilaris, tanquàm jucunda: cor autem ejus arctatum præ timore. Et ingreſſa omnes januas ſtetit in conſpectu regis. Et ipſe ſedebat ſuper thronum regni ſui, & omnem ſtolam ſplendoris ſui induerat, totus in auro, & lapidibus pretioſis, & erat terribilis valdé. Et elevans faciem ſuam inflammatam gloriâ, in vigore furoris aſpexit. Et cecidit regina, & mutavit colorem ſuum in diſſolutione: & procubuit ſuper caput ancillæ præeuntis. Et immutavit Deus ſpiritum regis ad manſuetudinem: & factus in agonia proſiliit è throno ſuo, & aſſumpſit eam ſuper ulnas ſuas, donec reſtituta eſt. Et conſolabatur eam verbis pacificis, & dixit ei; Quid eſt Eſther? Ego frater tuus: Confide, Non morieris: quoniam commune præceptum noſtrum eſt: Accede. 2 Et elevans auream virgam impoſuit ſuper cervicem ejus, & amplexus eſt eam: & dixit, Loquere mihi. Et dixit ad eum; Vidi te, domine, tanquam angelum Dei, & turbatum eſt cor meum præ timore gloriæ tuæ: Quoniam mirabilis es, domine, & facies tua gratiarum plena. Dum autem ipſa loqueretur; cecidit præ diſſolutione. Et rex turbatus eſt: & omne famulitium ejus conſolabatur eam.

MS.A. περιεβάλετο (β) δύο ἅβρας, (†) ἐπερείδετο (γ) ἔστη (δ) καὶ τὴν στολὴν (ε) ἦρεν τὸ πρόσωπον (ζ) πεπυρωμένον ἐν ἀκμῇ θυμοῦ. καὶ ἔπεσεν (η) ἐπέκυψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἅβρας τῆς προπορευομένης αὐτῆς. (θ) θρόνου, καὶ ἀνέλαβεν (ι) ἠσπάσατο τὴν Ἐσθὴρ, καὶ (κ) ἀπὸ τῆς δόξης σου, (λ) ἐκλύσεως αὐτῆς. Καὶ

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

8 ܕܬܬܠ ܠܝ. ܫܦܝܪ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܩܕܡܝܟ ܡܠܟܐ. ܪ̈ܚܡܐ ܐܫܟܚܬ ܐܢ *
ܠܗܘܢ ܕܐܥܒܕ ܠܡܫܬܝܐ ܘܗܡܢ ܡܠܟܐ ܢܐܬܐ . ܒܥܘܬܝ ܠܝ ܘܬܥܒܕ ܫܐܠܬܝ
9 ܠܒܗ. ܘܛܐܒ ܚܕܐ ܗܘ ܒܝܘܡܐ ܗܡܢ ܘܢܦܩ* .ܕܡܠܟܐ ܦܬܓܡܐ ܐܝܟ .ܡܚܪ
ܐܬܬܙܝܥ ܘܠܐ ܩܡ ܘܠܐ :ܕܡܠܟܐ ܒܬܪܥܐ ܕܝܬܒ ܠܡܪܕܟܝ ܗܡܢ ܚܙܝܗܝ ܘܟܕ
10 ܠܒܝܬܗ. ܘܐܙܠ ܗܡܢ ܘܐܬܬܥܝܪ* .ܡܪܕܟܝ ܥܠ ܚܡܬܐ ܗܡܢ ܐܬܡܠܝ .ܡܢܗ
11 ܗܡܢ ܠܗܘܢ ܘܐܫܬܥܝ* .ܐܢܬܬܗ ܘܠܙܪܫ .ܠܪ̈ܚܡܘܗܝ ܐܝܬܝ ܘܫܕܪ
.ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܥܠ ܘܐܘܬܒܗ .ܡܠܟܐ ܐܪܝܡܗ ܘܐܝܟܢܐ .ܕܒ̈ܢܘܗܝ ܘܣܘܓܐܐ ܕܥܘܬܪܗ ܫܘܒܚܐ
12 ܥܡ ܐܣܬܝܪ ܐܥܠܬ ܘܠܐ .ܗܡܢ ܘܐܡܪ* .ܡܠܟܐ ܪ̈ܘܪܒܢܝ ܥܠ ܘܥܠ
13 ܟܠܗ ܘܗܕܐ* .ܡܠܟܐ ܥܡ ܠܗ ܩܪܬܢܝ ܡܚܪ ܘܐܦ .ܠܝ ܐܠܐ ܡܠܟܐ
ܕܡܠܟܐ ܒܬܪܥܐ ܕܝܬܒ ܝܗܘܕܝܐ ܠܡܪܕܟܝ ܐܢܐ ܕܚܙܐ ܥܕܢ ܒܟܠ ܠܝ ܫܘܐ ܠܐ
14 ܪ̈ܚܡܘܗܝ. ܘܟܠܗܘܢ ܐܢܬܬܗ ܙܪܫ ܠܗ ܘܐܡܪܬ* .ܡܢܗ ܙܐܥ ܕܠܐ .ܩܕܡܝ
ܘܢܨܠܒܘܢܝܗܝ .ܠܡܠܟܐ ܐܡܪ ܘܨܦܪܐ .ܐܡ̈ܝܢ ܚܡܫܝܢ ܕܪܘܡܗ ܩܝܣܐ ܢܥܒܕܘܢ
ܘܫܦܪ .ܐܢܬ ܚܕܐ ܟܕ ܡܠܟܐ ܥܡ ܠܡܫܬܝܐ ܘܥܘܠ .ܥܠܘܗܝ ܠܡܪܕܟܝ
.ܩܝܣܐ ܘܥܒܕ .ܕܗܡܢ ܒܥܝܢܘܗܝ ܡܠܬܐ

8 * Si adepta ſum miſericordiam in conſpectu tuo rex, & ſi videtur regi concedere quid poſtulo, & facere quod peto, *hoc eſt*, veniat rex & Haman ad convivium quod parabo ipſis cras, ſecundùm verbum regis. 9 Et egreſſus eſt Haman die illo lætus & hilaris corde: Et cùm videret Haman Mordecai ſedentem in porta regis, non aſſurrexiſſe nec commotum eſſe propter ipſum, repletus eſt indignatione adverſùs Mordecai. 10 Et moleſtè ferens Haman ad ædes ſuas diſceſſit: Et accerſivit amicos ſuos, & Zareſh uxorem ſuam, 11 Et expoſuit ipſis Haman gloriam opum ſuarum, & numerum filiorum ſuorum, & quomodo exaltâſſet ipſum rex, & ſupra omnes magnates & ſervos regis ſtatuiſſet. 12 Et dixit Haman, nec introduxit Eſther quenquam cum rege præter me: nam & cras me invitavit cum rege. 13 Sed totum hoc mihi non ſatisfacit, quotieſcunque video Mordecai Judæum qui ſedet in porta regis non commoveri a conſpectu meo. 14 Et dixit ipſi Zareſh uxor ejus & omnes amici, fiat patibulum quinquaginta cubitos altum, & manè dicito regi ut ſuſpendatur Mordecai in ipſo: Et ingredere ad convivium cum rege lætus. Et valdè placuit Hamani verbum: fecitque patibulum.

אסתר : ו

CAP. VI. ו

fuerunt & : dierum verborum monumentorū librum *afferendum ad* dixit & *: regis* ſomnus *ſe elongaverat* illa nocte In
1 בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר הַזִּכְרֹנוֹת דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ
regis eunuchis duobus, Teres & ,Bigthana *ſuper* Mordochai indicâſſet quòd ,ſcriptum eſt inventū Et *.regis facies ad* lecta
2 נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמָּצֵא כָתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל־בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ
magnificentiæ & honoris factum eſt Quid : rex Dixitque .Achaſueros regem in manum mittere quæſierunt qui ,liminis cuſtodibꝰ ex
3 מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה
: rex Dixitque *.negotium* eo cum eſt factum Non : ejus *miniſtri* regis pueri dixerunt & ? hoc *ſuper* Mordochai ipſi
4 לְמָרְדֳּכַי עַל־זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו לֹא־נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
ſuper Mordochai *ſuſpendendum ad* , regi *dicendum ad* ,exterius regis domus atrium in venerat Haman & ? atrio in Quis
מִי בֶחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־
.Ingrediatur : rex dixit & ,atrio in *ſtans* Haman Ecce : eum ad regis pueri Dixeruntque .ei fecerat parari quod ,lignum
5 הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא׃
Haman dixitque *?ejus honore in volens* rex cujus viro *in* faciendum Quid : rex ei dixit & ;Haman eſt ingreſſus Et
6 וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה־לַּעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן
rex cujus Vir : regem ad Haman dixit Et *? me à uberiorem* honorem facere rex volet Cui :ſuo corde in
7 בְּלִבּוֹ לְמִי יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל־הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ
quòd & : rex *eo ſuper equitavit* quo equum & , rex *ea in* ſe induit qua , *regni* veſtem Adducant ; *ejus honore in volens*
8 חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃ יָבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לָבַשׁ־בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר
.ejus capite in *regni* diadema detur
נִתַּן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

CAP. VI.

NOctem illam duxit rex inſomnem, juſſitque ſibi afferri hiſtorias & annales priorum temporum. Quæ cùm illo præſente legerentur, [1]
Ventum eſt ad illum locum ubi ſcriptum erat, quo modo nuntiâſſet Mardochæus inſidias Bagathan & Thares eunuchorum, regem Aſſuerum jugulare cupientium. [2]
Quod cùm audîſſet rex, ait; Quid pro hac fide honoris ac præmii Mardochæus conſecutus eſt? Dixerunt ei ſervi illius ac miniſtri; Nihil omnino mercedis accepit. [3]
Statímque rex; Quis eſt, inquit, in atrio? Aman quippe interius atrium domûs regiæ intraverat, ut ſuggereret regi, & juberet Mardochæum affigi patibulo, quod ei fuerat præparatum. [4]
Reſponderunt pueri, Aman ſtat in atrio. Dixítque rex, Ingrediatur. [5]
Cúmq; eſſet ingreſſus, ait illi; Quid debet fieri viro, quem rex honorare deſiderat? Cogitans autem in corde ſuo Aman, & reputans quòd nullum alium rex, niſi ſe, vellet honorare, [6]
Reſpondit; Homo, quem rex honorare cupit, [7]
Debet indui veſtibus regiis, & imponi ſuper equum, qui de ſella regis eſt, & accipere regium diadema ſuper caput ſuum, [8]

תרגום TARGUM.

ו

1 ביה בליליא ההוא נדת שינתא דמלכא ביה בליליא ההוא נפק פורקנא ליהודאי
ביה בליליא אדברת שרה לביתיה דאבימלך ביה בליליא אתקטלו כל בוכרי דמצראי
ביה בליליא ההוא אתגליין נביאן לנביאן וחלמין לחלמי חזוויא ביה בליליא ההוא
אתגריש עלמא כוליה מדינן וכל דיריהון אבלא רבא בכל כרכיא מספדא ויללא
בכל מדינתא עולמין אסירין בסקין סבין וסבן שקפין על לבהון וכולון צווחין במרר
ובקל רב מיללין ואמרין ווי דחזינן עקא על עקא ותבירא על תבירא ומתברנא קדמאה
לא אתסינן ומחתנא לא אתיהיבת אסו וממרונא אתנחמנא וכיבי לבנא לא עברו מננא
דקרית אבהתנא רטישא על ארעא ומקדשנא סגר סנאה ועזרתנא דשישו בעלי דבבנא
ופרעה ומצראי לא עצו עלנא כהדא עצתא ומלכי עממיא לא חשיבו עלנא
כמחשבתא הדא למהוי עתידין ליומי הדין לשיציותנא מעל אפי ארעא גלי רזין גלא
ליה רזא דנא למרדכי די גזרת מותנא אתגזרת על דבית ישראל ואוף לעבדין ולאמהן
לא זבינו יתנא ביה בליליא ההוא נדת שנתיה דקודשא בריך הוא ממרומא ואין לא
כתיב הדין קרא לא הות אפשר למימריה דכתיב עורה למה תישן יי חס ושלום לית
קדמוי שנה אלא כד חטין בית ישראל עבד גרמיה דכות דמיך ברם כד עבדין רעותיה
לא נאם ולא דמיך נטר ישראל ביה בליליא ההוא נדת שנתיה דמרדכי צדיקא דהוה
שהיר ולא שכיב והוה שכיב ולא דמיך דהון בית ישראל מתכנשין ויתבין קדמוי
ואמרין ליה את גרמת לנא ית כל בישתא הדא ואין את קמתא מן קדם המן רשיעא
וכרעתא וסגדתא ליה לא אתת עלנא כל עקתא הדא מתיב מרדכי ואמר לון לבושא
די הוה לביש המן רשיעא צירין עלוי תרין צלמין חד מן קדמוי וחד מן בתרוי ואין קמית
וסגידית ליה אשתכחית דאפלח לטעותא ואתון ידעין מן דפלח לטעותא יאבד מן
עלמא הדין ומטרד מן עלמא דאתי ושתקון מניה כולון ביה בליליא נדת שינתא
דהמן רשיעא דהוה שהיר ולא שכיב והוה שכיב ולא דמיך מהימת דהוה מתקן ית
צליבא למצלב ית מרדכי עלוי ולא הוה ידע די לנפשיה הוה מתקן יתיה ביה בליליא
ההוא נדת שינתא דאסתר צדקתא דהות עבדת לחמא לאעלא ית המן בשירותא עם
מלכא אחשורוש ביה בליליא ההוא נדת שנתיה דמלכא דאחשורוש טפשא דהוה
שהיר ולא שכיב והוה שכיב ולא דמיך די נקט יתיה רוחא דנקטא למלכי וחבטת
יתיה כולי ליליא עני וכן אמר לכל רברבנוי מה דאכלית לא הנאה לי ומה דשתיתי לא
אתקבל עלי שמיא רעמין עלי ושמי שמיא מרימין בקליהון הידא מתנן אמרית למשבק
למדינתא ולא שבקית לון או אסתר והמן מכונין למקטל יתי דלא אעלת אסתר
לשירותא עמי אלא המן בלחודוי ביה בליליא ההוא על דכרן אברהם יצחק ויעקב
קדם אבוהון די בשמיא דאשתלח מן מרומא מלאכא הוא מיכאל רב חילא דישראל
ויתב ברישיה דמלכא ונדד ית שנתא מניה כולי ליליא עד די אמר לאעלא קדמוי ית
ספר דכרניא מלי דיומא והון קרין ביה קדם מלכא עבדי דיניהון דמלכי קדמאי דהון
מן קדמוי ויתיב לעיל מן עינוי דמלכא והוה מסתכל מלכא וחזי כדמות גבר עני ואמר
ליה למלכא המן בעי דנקטלך ונמליך יתיה חלופך והא מקדם בצפרא ובעי למשאל
מנך גברא דפרקך מן מותא ובעי למקטליה אלא אמר ליה להמן מה למעבד
לגברא דמלכא צבי ביקריה ותחזי דלא שאל מנך אלא לבושין דמלכא וכתרא
2 דמלכותא וסוסיא די רכיב עלוי מלכא ׃ ואשתכח כתוב בספרא די חוי מרדכי על
בגתנא ותרש תרין רבני מלכא די נטרי פלטרין די בעו לאושטא ידא לקטלא ית
3 מלכא דאחשורוש בבית דמכיה ׃ ואמר מלכא מה אתעביד יקרא ורבותא למרדכי
על דין ואמרו עולמי מלכא משומשנוי לא אתעביד עד כדון עמיה שום מידעם ׃
4 ואמר מלכא מן גברא דקאם בדרתא והמן על לדרתא די בבית מלכא בריתא למימר
5 למלכא למצלב ית מרדכי על קיסא דזמין ליה ׃ ואמרו עולמי מלכא לותיה הא המן
6 קאם בדרתא ואמר מלכא יעול ׃ ועל המן ואמר ליה מלכא מה חזי לאתעבדא לגבר
די מלכא צבי ביקריה וחשיב המן בלביה ואמר מן יצבי מלכא למעבד יקרא יתיר מני ׃
7 8 ואמר המן לות מלכא גבר די מלכא צבי ביקריה ׃ ישים מלכא טעם ייתון לבוש ארגונא
די לבישו ביה ית מלכא ביומא די על למלכותא וסוסא די רכב עלוי מלכא ביומא דעל
למלכותא ודי אתיהב כלילא דמלכותא ברישיה ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. VI.

In nocte illa receſſit ſomnus regis : *ipſa nocte illa prodiit ſalus Judæis, nocte illa aſſumpta eſt Sarah in domum Abimelech, nocte illa interfecta ſunt omnia primogenita Ægyptiorum; ipſa illa nocte revelatæ ſunt prophetiæ prophetis & inſomnia ſomniantibus viſiones; ipſa illa nocte commotus eſt mundus univerſus, urbes & omnes incolæ earum, luctus magnus erat in omnibus civitatibus, planctus & ejulatus in omnibus urbibus, juvenibus accingentibus ſe ſaccis, ſenibus viris ac fœminis percutientibus pectora ſua, omnibus denique plorantibus amarè, & voce magna ejulantibus ac dicentibus; Hei quòd vidimus ærumnam ſuper ærumna, & cladem ſuper clade, & à clade noſtra prima nondum convaluimus, neque vulneri noſtro reddita eſt ſanitas, aut à mœrore noſtro conſolationem accepimus, & ægritudines animi noſtri non abierunt à nobis; quòd urbs patrum noſtrorum jaceat humi, & ſanctuarium noſtrum occluſit hoſtis, & atria noſtra conculcârunt inimici : neque Parghoh & Ægyptii inierunt in nos hujuſcemodi conſilium, nec reges gentium in animum induxerunt contra nos hujuſcemodi cogitationem, ut parati eſſent in diem hunc ad excindendum nos à facie terræ, (Qui ſecreta revelat revelavit hoc ſecretum ipſi Mardechai, decretum internecionis decretum eſſe contra domum Iſrael) neque in ſervos & ancillas vendiderunt nos. Ipſa illa nocte receſſit ſomnus ſancti illius benedicti supernè : niſi vero ſcriptum fuiſſet hoc, haudquaquam licuiſſet illud dicere; ſcriptum eſt enim, Evigila, quare dormis Domine : Abſit hoc, illi nunquam præſens eſt ſomnus, ſed peccante domo Iſraelitide quaſi dormientem agit; quando vero faciunt voluntatem ejus, non dormitat neque dormit qui cuſtodit Iſrael. Ipſa illa nocte receſſit ſomnus Mardechai juſti, qui vigilavit & non decubuit, decumbens vero non dormivit; quòd congregati eſſent domus Iſrael & ſederent coram eo, dicentes : Tu nobis author fuiſti omnis mali hujus, ſi enim ſurrexiſſes coram Haman impio, & inclinati corporis cultum ei præſtitiſſes, haud eveniſſet nobis omnis anguſtia hæc. Quibus reſpondens Mardechai ſic locutus eſt : Veſtis qua amictus eſt Haman impius, duas habuit ſuper ſe depictas imagines, unam ante, alteram retro; ſi vero aſſurrexiſſem & cultum ei exhibuiſſem, compertus eſſem coluiſſe idola, vos autem nôſtis eum qui colit idola periturum eſſe ex hoc mundo, et excluſum iri è mundo qui venturus eſt: conticuerunt itaque ab eo omnes illi. Ea ipſa nocte receſſit ſomnus Haman impii, qui vigilias agens non cubuit, vel ſi cubaret ſomnum non cepit, ex quo tempore parabat crucem qua ſuſpenderet Mardechai, inſcius ſe illam ſibi ipſi parare : Eadem nocte ipſa receſſit ſomnus Ezzther juſtæ, quòd appararet dapes quo Haman exciperet convivio cum rege Ahhaſueros. Eadem ipſa nocte receſſit ſomnus Ahhaſueros infatuati, qui vigilans non recubuit, vel ſi fortè recubuiſſet inſomnis manſit, quòd inceſſeret eum ſpiritus qui ſolet inceſſere reges, & exagitaret eum tota nocte : loquutus tandem ſic affatus eſt omnes proceres ſuos, Quicquid edo mihi non prodeſt, quodque bibo non ſapit mihi; perſtrepunt adverſus me cœli, & cœli cœlorum extollunt vocem ſuam : nunquid tributa pollicitus me remiſſurum provinciis non remiſi illis? An Ezzther & Haman ſtatuerunt occidere me, quòd neminem introduxerit Ezzther ad convivium mecum niſi Haman ſolum? Eademmet nocte intravit recordatio Abraham, Iſaac & Jaacob in præſentiam patris eorum cœleſtis, adeo ut mitteretur ab excelſo Angelus, ipſe Michael præfectus exercitui Iſrael, qui capiti regis inſidens abarcuit ab eo ſomnum tota nocte, donec* dixit ut afferretur ante ſe liber monimentorum verborum dierum : & *legerunt in eo* ante regem *acta judicialia regum priorum, qui fuerunt ante illum. Sedit etiam ſupra oculos regis, intuitus autem rex vidit quaſi ſimilitudinem viri, qui hiſce verbis allocutus eſt ipſum regem : Haman cupidus eſt te occidendi, & ſeipſum pro te in regnum ingerendi; ecce autem aderit primo mane, poſtulaturus à te virum qui morti te eripuit, & in animo habens interficere illum : tu vero dicito ipſi Haman, Quid faciendum viro cujus honori rex ſtudet? & videbis eum nihil aliud petiturum à te, niſi veſtimenta regia, & coronam regni & equum quo vehi ſolet rex.* [1]
Et inventum eſt ſcriptum in libro, quòd indicaverat Mardechai adverſus Bigthan & Theres duos principes regios *cuſtodes* palatiorum, qui quæſiverant extendere manum ad occidendum regem Ahhaſueros *in conclavi cubiculi ſui.* [2]
Et dixit rex : Quid factum eſt honoris & amplitudinis propter hoc Mardechai? & dixerunt pueri regis miniſtrantes ei : Non factum eſt *adhuc* cum illo quicquam omnino. [3]
Et dixit rex: Quis eſt vir qui ſtat in atrio? Haman autem intrabat in atrium domus regis exterius, ad dicendum regi ut ſuſpenderetur Mardechai ſuper lignum, quod paraverat ei. [4]
Et dixerunt pueri regis ad eum; Ecce Haman ſtat in atrio: & dixit rex, Intret. [5]
Et *intravit* Haman: & dixit ei rex; Quid videtur faciendum viro cujus honorem rex cupit? & cogitavit Haman in corde ſuo, & dixit : Cuinam cupiet rex facere honorem pluſquam mihi? [6]
Et dixit Haman regi : Vir cujus honorem rex cupit, [7]
Ponat rex decretum ut adducant veſtimentum purpureum, quo induunt regem *die quo accedit ad regnum*, & equum ſuper quo equitat rex, *die quo auſpicatur regnum*, & detur corona regni in caput ejus. [8]

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ (μ) εἶπεν ὁ βασιλεύς, Τί θέλεις Ἐσθήρ; καὶ τί σού ἐστι τὸ ἀξίωμα; ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου, καὶ ἔ-
4 σται σοι. Εἶπε δὲ Ἐσθήρ, (ν) Ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστιν. εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, (ξ) ἐλθάτω καὶ αὐτὸς
5 καὶ Ἀμὰν εἰς τὴν δοχὴν, ἣν ποιήσω σήμερον. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, (ο) Κατασπεύσατε Ἀμὰν, ὅπως ποιήσω-
6 μεν τὸν λόγον Ἐσθήρ. καὶ (†) παραγίνονται ἀμφότεροι (π) εἰς τὴν δοχὴν, ἣν εἶπεν Ἐσθήρ. (ρ) Ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν
7 ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθήρ, Τί ἐστιν βασίλισσα Ἐσθήρ; καὶ ἔσται ὅσα ἀξιοῖς. (σ) Καὶ εἶπε, Τὸ αἴτημά μου, καὶ
8 (τ) τὸ ἀξίωμα· Εἰ εὗρον χάριν (υ) ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν (∴) ἔτι τὴν αὔριον εἰς τὴν
9 δοχὴν, ἣν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ (φ) αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά. Καὶ ἐξῆλθεν (ϖ) ὁ Ἀμὰν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὑπερχα-
ρὴς εὐφραινόμενος. ἐν δὲ τῷ (χ) ἰδεῖν Ἀμὰν Μαρδοχαῖον τὸν Ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ, (ψ) ἐθυμώθη σφόδρα.
10 11 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε τοὺς φίλους, καὶ (ω) Ζωσάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν
πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς (α) αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὡς ἐποίησεν αὐτὸν (β) πρωτεύειν καὶ ἡ-
12 γεῖσθαι τῆς βασιλείας. Καὶ εἶπεν Ἀμὰν, Οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχὴν,
13 ἀλλ' ἢ ἐμέ, καὶ εἰς τὴν αὔριον (γ) κέκλημαι. Καὶ ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω Μαρδοχαῖον τὸν Ἰου-
14 δαῖον ἐν τῇ αὐλῇ. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν (δ) Ζωσάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ φίλοι, (ε) Κοπήτω σοι ξύλον
πηχῶν πεντήκοντα, ὄρθρου δὲ εἶπον τῷ βασιλεῖ, καὶ κρεμασθήτω Μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου. Σὺ δὲ
εἴσελθε εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ εὐφραίνου. καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα τῷ Ἀμὰν, καὶ ἡτοιμάσθη τὸ
ξύλον.

Et dixit rex, Quid vis Eſther? Et quod tuum eſt poſtulatum? uſq; 3
ad dimidium regni mei, (b) & erit tibi. Dixit autem Eſther, Dies 4
mea inſignis hodiè eſt. Si igitur videtur regi; veniat & ipſe &
Aman ad convivium, quod faciam hodiè. Et dixit rex; Vocate 5
citò Aman, ut faciamus verbum Eſther. Et adveniunt utriq; ad
convivium, quod dixit Eſther. In potatione autem dixit rex ad 6
Eſther, Quid eſt regina Eſther? & erunt, quæcunq; poſtulaveris?
Et dixit; Petitio mea, & (c) poſtulatum: Si inveni gratiam in con- 7 8
ſpectu regis; veniat rex, & Aman adhuc cras ad convivium, quod
faciam eis, & cras faciam ea. Et exiit Aman à rege alacer (d) læ- 9
tus. In videndo autem Aman Mardochæum Judæum in aula, indi-
gnatus eſt valdè. Et ingreſſus in propria, vocavit amicos, & Zoſa- 10
ram uxorem ſuam, Et demonſtravit eis divitias ſuas, & gloriam, 11
quàm rex ei circumpoſuerat, & quomodò fecerat eum tenere primum
locum, & præeſſe regno. Et dixit Aman; Non vocavit regina cum 12
rege quenquam ad convivium, niſi me: etiam in craſtinum vocatus
ſum. Et hæc mihi non placent, quamdiu videro Mardochæum Ju- 13
dæum in aula. Et dixit ad eum Zoſara uxor ejus, & amici; Cæ- 14
datur tibi lignum cubitorum quinquaginta: manè autem dic regi, &
ſuſpendatur Mardochæus ſuper lignum. Tu autem intra ad convi-
vium cum rege, & lætare. Et placuit verbum ipſi Aman, & paratum fuit lignum.

MS. A. (μ) εἶπεν αὐτῇ ὁ (ν) Ἡμέρα μοι σήμερον ἐπίσημος. εἰ οὖν (ξ) ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν (ο) Κατασπευσάτω Ἀμὰν ποιῆσαι τὸ (†) παραγείνονται (π) ἐπὶ τὴν (ρ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθὴρ ἐν τῷ πότῳ, Τί ἐστιν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα; καὶ ἔσται σοι ὅσα (σ) Καὶ εἶπεν Ἐσθήρ, Τὸ (τ) τὸ ἀξίωμά μου· (υ) ἐναντίον τοῦ βασιλέως, (∴) ἐπὶ τὴν (φ) αὔριον γὰρ (ϖ) Ἀμὰν (χ) ἰδεῖν Μαρδοχαῖον (ψ) ἐθυμώθη Ἀμὰν σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐκάλεσεν (ω) Σωσάραν (α) περιέθηκεν αὐτῷ, (β) πρῶτον ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας. Καὶ Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐθένα (γ) κέκληκεν. (δ) Σωσάρα (ε) Κοπήτω ξύλον

ΚΕΦ. ϛʹ.

1 Ὁ δὲ κύριος ἀπέστησε τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ εἶπε (α) τῷ διακόνῳ αὐτοῦ εἰσφέ-
2 ρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. Εὗρε δὲ τὰ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ
Μαρδοχαίου, ὡς ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο (β) εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐ-
3 τοὺς, καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Τίνα δόξαν ἢ χάριν
ἐποιήσαμεν τῷ Μαρδοχαίῳ; (γ) καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, Οὐκ ἐποίησας αὐτῷ (†) οὐδέν.
4 Ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, ἰδοὺ Ἀμὰν ἐν τῇ αὐλῇ. εἶπε δὲ
5 ὁ βασιλεὺς, Τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ Ἀμὰν εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ, κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ,
6 ᾧ ἡτοίμασε. (δ) Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, Ἰδοὺ Ἀμὰν ἕστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ. καὶ εἶπεν ὁ βασι-
λεὺς, Καλέσατε αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ, (ε) ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι;
7 εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ Ἀμὰν, Τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ; Εἶπε δὲ (ζ) πρὸς τὸν βασιλέα, Ἄνθρω-
8 πον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι, (η) Ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βα-
9 σιλεὺς περιβάλλεται, καὶ ἵππον ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει, Καὶ δότω ἑνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως
τῶν ἐνδόξων, καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ· καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ
τὸν ἵππον, καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, λέγων, Οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ
10 βασιλεὺς δοξάζει. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμὰν, Καλῶς ἐλάλησας· οὕτως (θ) ποίησον τῷ Μαρδο-
χαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ, (ι) τῷ θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μὴ παραπεσάτω σου λόγος ὧν ἐλάλησας.
11 Ἔλαβε δὲ Ἀμὰν τὴν στολὴν καὶ τὸν (κ) ἵππον, καὶ ἐστόλισε τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν
ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἐκήρυσσε, λέγων, Οὕτως ἔσται παντὶ
ἀνθρώπῳ, ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι.

CAP. VI.

DOMINUS autem amovit ſomnum à rege nocte illâ: & di- 1
xit miniſtro ſuo afferre literas memoriales dierum ad legendum ei.
Invenit autem literas ſcriptas de Mardochæo, quomodò annuntiâ- 2
rat regi de duobus eunuchis regis, dum illi cuſtodias agerent, & quæ-
rerent inferre manum Artaxerſi. Dixit autem rex; Quam gloriam, 3
vel gratiam fecimus Mardochæo? Et dixerunt miniſtri regis, Non
feciſti ei quicquam. Dum autem percunctaretur rex de benevolentia 4
Mardochæi, ecce Aman in aula. Dixit autem rex; Quis in aula?
Aman autem intraverat ad dicendum regi, ut ſuſpenderet Mardochæum
in ligno, quod paraverat. Et dixerunt miniſtri regis, Ecce Aman 5
ſtat in aula. Et dixit rex, Vocate eum. Dixit autem rex ad A- 6
man; Quid faciam homini, quem ego volo glorificare? Dixit autem
in ſeipſo Aman; Quem vult rex glorificare, niſi me? Dixit autem 7
ad regem; Hominem quem vult rex glorificare, Afferant pueri regis 8
ſtolam byſſinam, quâ rex circundatur, & equum, ſuper quem rex inſcen-
dit, Et det uni amicorum regis honoratorum, & induat ſtolâ homi- 9
nem, quem rex diligit: & aſcendere faciat eum ſuper equum, &
prædicet per plateam civitatis, dicens; Sic erit omni homini, quem
rex glorificat. Dixit autem rex ad Aman, Probè locutus es. Sic fa- 10
cito Mardochæo Judæo ſervienti in aula: & non decidat à te ver-
bum ex iis quæ locutus es. Sumpſit autem Aman ſtolam, & equum, & 11
ſtolâ induit Mardochæum, & impoſuit eum ſuper equum, & tranſivit
per plateam civitatis, & prædicabat, dicens; Sic erit omni homini,
quem rex vult glorificare.

MS. A. (α) τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρων γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. (β) εὐνούχων αὐτοῦ ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιβαλεῖν αὐτοὺς τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. (γ) καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας, Οὐκ (†) οὐθέν. (δ) Καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας τοῦ βασιλέως, (ε) ᾧ ἐγὼ (ζ) τῷ βασιλεῖ, (η) Ἐνεγκάτω στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται, (θ) ποιήσομεν Μαρδοχαίῳ (ι) τῷ θεραπεύοντι, ὃν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μὴ παραπεσάτω (κ) ἵππον, * καὶ διῆλθεν

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܘ̄ *

* ܘܒܠܠܝܐ ܗܘ ܦܪܕܬ ܫܢܬܗ ܕܡܠܟܐ . ܘܐܡܪ ܠܡܝܬܝܘ ܟܬܒܐ ܕܥܘܗܕܢܐ 1
ܕܝܘܡܬܐ. ܘܗܘܘ ܩܪܝܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܫܬܟܚ ܕܟܬܝܒ ܕܚܘܝ ܡܪܕܟܝ ܥܠ 2
ܒܓܬܢ ܘܬܪܫ ܬܪܝܢ ܡܗܝܡܢܐ ܕܡܠܟܐ ܢܛܘܪܝ ܬܪܥܐ. ܕܒܥܘ ܕܢܘܫܛܘܢ ܐܝܕܝܗܘܢ ܥܠ
ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܡܢܐ ܐܬܥܒܕ ܐܝܩܪܐ ܘܪܒܘܬܐ ܠܡܪܕܟܝ ܥܠ ܗܕܐ. 3
ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܥܒܕܘܗܝ ܠܡܠܟܐ ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ. ܠܐ ܐܬܥܒܕ ܠܗ ܡܕܡ. * ܘܐܡܪ 4
ܡܠܟܐ ܡܢܘ ܒܕܪܬܐ. ܘܗܡܢ ܐܬܐ ܗܘܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܠܕܪܬܐ ܒܪܝܬܐ. ܕܢܐܡܪ ܠܡܠܟܐ
ܕܢܙܩܘܦ ܠܡܪܕܟܝ ܥܠ ܩܝܣܐ ܕܐܛܝܒ ܠܗ. * ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܡܠܟܐ ܥܠܝܡܘܗܝ. ܗܐ 5
ܗܡܢ ܩܐܡ ܒܕܪܬܐ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܢܥܘܠ. * ܘܥܠ ܗܡܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܡܢܐ 6
ܘܠܐ ܠܡܥܒܕ ܠܓܒܪܐ. ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. ܘܐܡܪ ܗܡܢ ܒܠܒܗ. ܠܡܢܘ ܨܒܐ
ܡܠܟܐ ܠܡܥܒܕ ܐܝܩܪܐ ܝܬܝܪ ܡܢܝ. * ܘܐܡܪ ܗܡܢ ܠܡܠܟܐ ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ 7
ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. * ܢܝܬܘܢ ܠܒܘܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܠܒܫ ܡܠܟܐ. ܘܣܘܣܝܐ ܕܪܟܒ 8
ܥܠܘܗܝ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܐܬܬܣܝܡ ܬܐܓܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܪܝܫܗ.

CAP. VI.

Nocte ipſâ diſceſſit ſomnus regis. Juſ- 1
ſitque afferri commentarium rerum quoti-
dianarum: & legebant coram rege. Inven- 2
tum eſt autem ſcriptum, indicâſſe Morde-
cai, de Bagthan & Thareſh duobus eunu-
chis regis, cuſtodibus portæ, voluiſſe ipſos
manum mittere in regem Achſhiraſh. Et 3
dixit rex, Quid factum eſt honoris ac pro-
vectûs Mordecai propter hoc? dixerunt regi
ſervi ipſius ac miniſtri, Non eſt factum ipſi
quicquam. Et dixit rex, Quis in atrio? 4
Jam Haman venerat ad domum regis, in a-
trium exterius, ut ſuggereret regi, ut ſuſpen-
deret Mordecai in patibulo quod ipſi pa-
raverat. Dixerunt regi pueri ipſius, Ecce 5
Haman ſtat in atrio: Et dixit rex, Ingre-
diatur. Ingreſſus eſt Haman, & dixit ei rex; 6
Quid ei fieri par eſt, cui rex honorem fieri
velit? Dixit apud ſe Haman, Quis eſt cui
honorem fieri velit rex præ me? Et dixit 7
Haman regi, Cui honorem rex fieri velit,
Afferant veſtes regias quas portaverit rex, 8
& equum cui rex inſederit, coronâ regiâ in
caput ejus impoſitâ.

אסתר ז

rex cujus virum induant & ,majoribus principibus regis principibus de viri manum *super* equus & vestimentũ detur Et
9 ונתון הלבוש והסוס על־יד־איש משרי המלך הפרתמים והלבישו את־האיש אשר המלך
cujus , viro fiet Sic : *ejus facies ad* clament & :civitatis *platea in* equo super eum *faciant* equitare &,*ejus honore in volens*
חפץ ביקרו והרכיבהו על־הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר
: es locutus quemadmodum , equum & , vestimentum *cape* , Festina :Haman ad rex Dixitque .*ejus honore in volens* rex
10 המלך חפץ ביקרו׃ ויאמר המלך להמן מהר קח את־הלבוש ואת־הסוס כאשר דברת
Tulitque .es locutus quæ omnibus ex *verbum* facias cadere ne :regis porta in *sedenti* Jehudæo Mordochai ita fac &
11 ועשה־כן למרדכי היהודי היושב בשער המלך אל־תפל דבר מכל אשר דברת׃ ויקח
: *ejus facies ad clamabat* & , civitatis *platea in* eum fecit equitare & ; Mordochai induit & , equum & , vestimentum Haman
המן את־הלבוש ואת־הסוס וילבש את־מרדכי וירכיבהו ברחוב העיר ויקרא לפניו
in est compulsus Haman & ; regis januam ad Mordochai est reversus Et.*ejus honore in volens* rex cujus , viro fiet Sic
12 ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו׃ וישב מרדכי אל־שער המלך והמן נדחף אל־
quod omne suis amicis omnibus & ,suæ uxori Zeres Haman narravit Et .capite *opertus* & ,lugens suam domum
13 ביתו אבל וחפוי ראש׃ ויספר המן לזרש אשתו ולכל־אהביו את כל־אשר
cadere cœpisti cujus ,Mordochai Jehudæorum semine de Si : ejus uxor Zeres & ,ejus sapientes ei dixeruntque:sibi acciderat
קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל
: pervenerunt regis eunuchi & ,eo cum loquentibus ipsis Adhuc .*ejus facies ad* cades cadendo sed ,ei prævalebis non,*ejus facies ad*
14 לפניו לא־תוכל לו כי־נפול תפול לפניו׃ עודם מדברים עמו וסריסי המלך הגיעו
.Esther fecerat quod convivium ad Haman *adducendum ad* festinaverunt &
ויבהלו להביא את־המן אל־המשתה אשר־עשתה אסתר׃

CAP. VII. ז

secunda die in etiam Esther ad rex Dixitque .regina Esther cum bibendum ad ,Haman & , rex venit Et
1 2 ויבא המלך והמן לשתות עם־אסתר המלכה׃ ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני
.fiet & ,regni dimidium ad usque ?tua postulatio quæ & ?tibi dabitur & ,regina Esther tua petitio Quæ : vini convivio in
במשתה היין מה־שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה־בקשתך עד־חצי המלכות ותעש׃
mea anima mihi detur ,*bonum rege super* si & , rex tuis oculis in gratiam inveni Si : dixit & , regina Esther respondit Et
3 ותען אסתר המלכה ותאמר אם־מצאתי חן בעיניך המלך ואם־על־המלך טוב תנתן־לי נפשי
, occidendum ad , delendum ad ,meus populus & ego sumus venditi Quia .mea postulatione *in* meus populus & ,mea petitione *in*
4 בשאלתי ועמי בבקשתי׃ כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג
Dixitque .regis *damno in æquans angustiator non quia* : tacuissem ,venderemur ancillas in & servos in si & : perdendum ad &
5 ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצר שוה בנזק המלך׃ ויאמר
? sic *faciendum ad* suum cor *ipsum* implevit *quòd ,ille hic ubi* & ,hic *ipse* Quis :reginam Esther ad dixit & ,Achasueros rex
המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה מי הוא זה ואי־זה הוא אשר־מלאו לבו לעשות כן׃
.reginæ & , regis *faciebus* à est territus Haman & :hic malus Haman inimicus &,*angustiator* Vir : Esther dixit Et
6 ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה והמן נבעת מלפני המלך והמלכה׃

Versio VULG. LAT.

Et primus de regiis principibus ac tyrannis teneat equum ejus, & per plateam civitatis incedens clamet, & dicat ; Sic honorabitur, quemcunque voluerit rex honorare. 9 Dixítque ei rex ; Festina, & sumptâ stolâ & equo, fac, ut locutus es, Mardochæo Judæo, qui sedet ante fores palatii. Cave ne quidquam de his, quæ locutus es, prætermittas. 10 Tulit itaque Aman stolam & equum, indutúmque Mardochæum in platea civitatis, & impositum equo præcedebat, atque clamabat ; Hoc honore condignus est, quemcunque rex voluerit honorare. 11 Reversúsque est Mardochæus ad januam palatii : & Aman festinavit ire in domum suam, lugens & operto capite : 12 Narravítque Zares uxori suæ, & amicis, omnia quæ evenissent sibi. Cui responderunt sapientes, quos habebat in consilio, & uxor ejus ; Si de semine Judæorum est Mardochæus, ante quem cadere cœpisti, non poteris ei resistere, sed cades in conspectu ejus. 13 Adhuc illis loquentibus, venerunt eunuchi regis, & citò eum ad convivium quod regina paraverat, pergere compulerunt. 14

CAP. VII.

INtravit itaque rex & Aman, ut biberent cum regina. 1 Dixítque ei rex etiam secundâ die, postquàm vino incaluerat ; Quæ est petitio tua, Esther, ut detur tibi ? & quid vis fieri ? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis. 2 Ad quem illa respondit ; Si inveni gratiam in oculis tuis, ô rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro. 3 Traditi enim sumus ego & populus meus, ut conteramur, jugulemur, & pereamus. Atque utinam in servos & famulas venderemur : esset tolerabile malum, & gemens tacerem : nunc autem hostis noster est, cujus crudelitas redundat in regem. 4 Respondénsque rex Assuerus ait ; Quis est iste, & cujus potentiæ, ut hæc audeat facere ? 5 Dixítque Esther ; Hostis & inimicus noster pessimus iste est Aman. Quod ille audiens, illicò obstupuit, vultum regis ac reginæ ferre non sustinens. 6

תרגום TARGUM.

9 ויהא מתיהב לבוש ארגונא וסוסא על ידא דגברא רבא מרברבי דמלכא אסטרטיגין
וילבשון תורביני מלכא ית גברא דמלכא צבי ביקריה וירכיבונוהי עלוי סוסא בפתאה
10 דקרתא ויקלסון קדמוי כדנא יתעבד לגברא דמלכא צבי ביקריה׃ ואמר מלכא להמן
אוחי סב ית לבוש ארגונא וית סוסיא כמא די מלילתא ועבד כן למרדכי יהודאה אמר
ליה המן לאידין מרדכי אתיב ליה מלכא למרדכי יהודאה אמר ליה המן סגיאין מרדכי
יהודאי אית בשושן אתיב ליה מלכא להוא דסדרת אסתר ליה סנהדרין בתרע
פלטרין דמלכא אמר ליה המן בבעו מנך קטול יתי ולא תגזור עלי כפתגמא הדין אמר
11 ליה מלכא אוחי ולא תמנע מדעם מן כל מה דמלילתא׃ ודבר המן ית לבוש ארגונא
וית סוסא ואלביש ית מרדכי וארכבנה בפתאה דקרתא וקלס קדמוי כדין יתעבד
12 לגברא די מלכא צבי ביקריה׃ ותב מרדכי לסנהדרין די בתרע פלטרין דמלכא
ואשלח ית לבוש ארגונא מעלוהי ולבש סקא ויתב על קטמא והוה מודה ומצלי
עד רמשא והמן אתבהל ואזל לביתיה אבל על ברתיה ומתעטף על רישיה כאבלא
13 על ברתיה וכסופיה׃ ואשתעי המן לזרש אנתתיה ולכל רחמוי ית כל די ארעיה
ואמרו ליה חכימוי וזרש אנתתיה אין מזרעא דצדיקיא מרדכי דשרית למפל קדמוי
היכמה די נפלו מלכיא קדם אברהם במישר חקליא אבימלך קדם יצחק יעקב נצח
מלאכא ועל ידוי דמשה ואהרן טבעו פרעה וכל משריתיה בימא דסוף וכל מלכיא
ושלטוניא דאבאישו להון מסר יתהון אלההון בידיהון ואף אנת לא תכול לאבאשא
14 ליה ארום מפל תפול קדמוי׃ עוד כען אנון ממללין עמיה ורבני מלכא מטו ואוחו
להנעלא ית המן למשתיא דעבדת אסתר׃

ז

1 ועל מלכא והמן למשתי עם אסתר מלכתא׃ ואמר מלכא לאסתר אוף ביומא
2 תנינא במשתיא דחמרא מה שאלתך אסתר מלכתא ויתיהב ליך ומה בעותיך אפילו
עד פלגות מלכותא אתננה ליך לחוד למבני בית מוקדשא דקאים בפלגות תחום מלכותי
לא אתן ליך דהכדין קימית בשבועה לגושם ולטוביה ולסנבלט ברם אוריכי עד דירבי
3 דריוש בריך ויחסן מלכותא ותתעבד׃ וזקפת אסתר ית עינהא כלפי שמיא ואתיבת
אסתר מלכתא ואמרת אין אשכחית רחמין קדמך מלכא רמא ואין קדם מלכא דארעא
שפיר תתיהב לי שיזב נפשי מן ידוי דסנאה בשאלתי ופורקן עמי מן ידוי דבעל דבביה
4 בבעותי׃ ארום אודבננא מגן אנא ועמי בית ישראל לאשתיצאה לאתקטלא ולהובדא
ואלולי לעבדין ולאמהן אזדבננא שתקית ארום לית מעיקא טימין ורווחא באנזיקא
5 דמלכא׃ ואמר מלכא אחשורוש ואמר לאסתר מלכתא מן הוא דין ובאידין אתר הוא
6 גברא חציפא וחייבא ומרודא די אמלכניה לבביה למעבד כדין׃ ואמרת גברא מעיקא
ובעל דבבא דבעא למקטלך ברמשא בבית דמכך ויומא דין בעא למלבש אסטלא
דמלכותא ולמרכב על סוסא די לך ולאחתא מניכא דדהבא על רישיה ולמרדא בך
ולמסב מנך מלכותא ואסתקפת מלתא מן שמיא ואתעביד ההוא יקרא למרדכי צדיקא
אחוי דאבא בר יאיר בר שמעי בר שמידע בר בענה בר אלה בר מיכא בר מפיבושת בר
יהונתן בר שאול מלכא בר קיש בר אביאל בר צרור בר בכורת בר אפיח בר שחרים בר
עזיה בר ששון בר מיכאל בר אליאל בר עמיהוד בר שפטיה בר פנואל בר פיתח בר מלוך
בר ירובעל בר ירוחם בר חנניה בר זבדי בר אלפעל בר שמרי בר זבדיה בר רמות בר
חשום בר שחורה בר עזא בר גוזא בר גרא בר בנימן בר יעקב בר יצחק בר אברהם גברא
מעיקא ובעל דבבא המן ביש הדין בעא למצלביה והמן אשתעמים מן קדם מלכא
ומלכתא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et detur vestis *purpurea* & equus in manum cujusdam ex principibus regis antesignanis, & induant *curatores regis* virum cujus rex cupit honorem : & deducant illum super equum in platea civitatis, & clament ante eum : Sic fiet viro cujus honorem cupit rex. 9 Et dixit rex ad Haman : Festina accipe vestimentum *purpureum* & equum, sicut locutus es, & facito sic Mardechai Jehudæo. *Dixit ei Haman, cuinam Mardechai? respondit ei rex, Mardechai Jehudæo: regessit ei Haman, Multi Mardechai Jehudæi sunt in Susan : respondit ei rex, illi ipsi cui instituit Ezzther regina Sanhedrin* in porta palatiorum regis : *dixit ei Haman, impetrem à te ut occidas me, potius quam imponas mihi rem hujusmodi: institit ei rex; Festina, neque* subtrahas quicquam ex omnibus quæ locutus es. 10 Et accepit Haman vestimentum *purpureum* & equum, & induit Mardechai, & equitare fecit illum in platea civitatis ; & clamavit ante illum : Sic fiet viro cujus honorem rex cupit. 11 Et rediit Mardechai ad *Sanhedrin quod erat in porta* palatiorum regis, *& exutâ veste purpureâ induit saccum, & sedit in cinere confitens & orans usque ad vesperam* : & Haman turbatus est & ivit in domum suam, lugens *pro filia sua*, & involutus capite suo *instar lugentis pro filia sua & opprobrio suo*. 12 Et narravit Haman Zeres uxori suæ & omnibus necessariis suis omnia quæ acciderant sibi: & dixerunt illi sapientes ejus & Zeres uxor ejus ; Si ex semine *justorum* est Mardechai, ante quem cœpisti cadere, *sicut ceciderunt reges ante Abraham in valle campestri, Abimelech ante Isaac, Jaacob superavit angelum & per manus Mosis & Aaron demersi sunt Parghoh & omnes copiæ ejus in mari Suph, omnes denique reges & principes qui malefecerunt eis, tradidit Deus illorum in manus ipsorum ; atque etiam tu* non poteris malefacere ei, sed cadendo cades ante illum. 13 Hactenus illi loquebantur cum illo, & principes regis pervenerunt, & festinaverunt ut introducerent Haman in convivium quod fecerat Ezzther. 14

CAP. VII.

ET introivit rex & Haman ad bibendum cum Ezzther regina. 1 Et dixit rex ad Ezzther etiam die secunda in convivio vini : Quæ est petitio tua Ezzther regina, & dabitur tibi ? & quæ postulatio tua ? *etiam* usque ad dimidium regni, *dabo illam tibi: Veruntamen ut ædificetur domus sanctuarii, quæ stat in dimidio termini regni mei, haud concedam tibi; quia sic promisi cum juramento Gosem & Tobiæ, & Sanballath: sed expectato donec adolescat Darius filius tuus & hæreditate accipiat regnum*, & fiet. 2 *Et elevavit Ezzther oculos suos cœlum versus*, & respondit Ezzther regina, & dixit : Si inveni gratiam coram te rex *summe*, & si regi *terræ* gratum est ; detur mihi evasio animæ meæ de manu odientis me in petitionem meam, & liberatio populi mei de manu auctoris inimicitiæ *ejus* in postulationem meam. 3 Quia venditi sumus gratis ego & populus meus domus Israel ad internecionem, ad occisionem & ad perditionem : & si in servos & in ancillas venditi essemus, tacerem: verum non est afflictori utilitas aut cunctatio in detrimento regis. 4 Et dixit rex Ahasueros, & dixit ad Ezzther reginam : Quisnam ille est? & in quonam loco vir audax, & scelestus, & conjurator, qui consilium inivit in corde suo ut faceret sic ? 5 Et dixit: Vir angustiator & auctor inimicitiæ, *qui conatus est occidere te vesperi in penetrali cubiculi tui, hodiè etiam in mente habuit amiciri chlamyde regia & vehi equo tuo, & imponere diadema aureum capiti suo, & rebellare in te, & regno te privare; sed occasionem præbente voce cœlitus factus est honor iste Mardechai justo patruo meo, filio Jair, filii Simei, filii Semidah, filii Baanah, filii Elah, filii Micha, filii Mephiboseth, filii Jehonathan, filii Saul regis, filii Kis, filii Abiel, filii Seror, filii Becorath, filii Aphiah, filii Seharim, filii Uziah, filii Sason, filii Michael, filii Eliel, filii Ammihud, filii Sephatiah, filii Pennel, filii Pithach, filii Meloch, filii Jerubbaal, filii Jeruham, filii Hanania, filii Zibdi, filii Elpaal, filii Simri, filii Zebadiah, filii Remuth, filii Hassom, filii Sehora, filii Uzza, filii Guza, filii Gera, filii Binjamin, filii Jaacob, filii Isaac, filii Abraham. Vir angustiator & auctor inimicitiæ*, Haman malus hic, *quæsivit crucifigere eum*. Et Haman stupefactus est à facie regis & reginæ. 6

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

12 13 Ἐπέστρεψε δὲ ὁ Μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν. Ἀμὰν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς. Καὶ διηγήσατο
Ἀμὰν τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ (λ) Ζωσάρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις. καὶ (μ) εἶπαν πρὸς αὐτὸν
οἱ φίλοι, καὶ ἡ γυνή, Εἰ ἐκ γένους Ἰουδαίων Μαρδοχαῖος, ἦρξαι ταπεινοῦσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, πεσὼν (ν) πεσῇ, καὶ οὐ
14 μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, (ξ) ὅτι θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ. Ἔτι αὐτῶν λαλούντων, παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι, ἐπισπεύδοντες
τὸν Ἀμὰν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἡτοίμασεν Ἐσθήρ.

MS. A. (λ) Σωσάρᾳ (μ) εἶπον (ν) πεσῇ, οὐ μὴ δύνῃ (ξ) ὅτι ὁ θεὸς ὁ ζῶν μετ' αὐτοῦ.

Rediit autem Mardochæus in aulam. Aman autem reverſus eſt in propria triſtans 12
demiſſo capite. Et narravit Aman quæ ſibi acciderant, Zoſaræ uxori ſuæ, & 13
amicis. Et dixerunt ad eum amici, & uxor; Si de genere Judæorum Mardochæus, cœpiſti humiliari coram eo: cadens cades, & non poteris eum ulciſci: quoniam Deus vivens cum eo. Adhuc ipſis loquentibus, adveniunt 14
eunuchi urgentes Aman ad convivium, quod paraverat Eſther.

ΚΕΦ. ζʹ.

1 2 Εἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμὰν, συμπιεῖν τῇ βασιλίσσῃ. (α) Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ
ἐν τῷ πότῳ, Τί ἐστιν, Ἐσθὴρ (β) βασίλισσα; καὶ τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; καὶ (γ) ἔστω σοι ἕως
3 ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Καὶ ἀποκριθεῖσα, εἶπεν, Εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ
4 αἰτήματί μου, καὶ (δ) ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου. Ἐπράθημεν γὰρ ἐγώ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς (ε) ἀπώλειαν καὶ
διαρπαγὴν καὶ δουλείαν, ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ παρήκουσα· οὐ γὰρ ἄξιος ὁ διάβολος τῆς
5 6 αὐλῆς τοῦ βασιλέως. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Τίς οὗτος, ὅστις ἐτόλμησε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Εἶπε δὲ Ἐσθὴρ,
7 Ἄνθρωπος ἐχθρὸς Ἀμὰν, ὁ πονηρὸς οὗτος. Ἀμὰν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης. Ὁ δὲ βασιλεὺς
ἐξανέστη (ζ) ἀπὸ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν κῆπον. ὁ δὲ Ἀμὰν παρῃτεῖτο τὴν βασίλισσαν· ἑώρα γὰρ (†) ἑαυτὸν ἐν κακοῖς
8 ὄντα. Ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεὺς (※) ἐκ τοῦ κήπου. (η) Ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιῶν τὴν βασίλισσαν.
εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς, Ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα (θ) βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; Ἀμὰν δὲ ἀκούσας, διετράπη τῷ προσώπῳ.
9 Εἶπε δὲ Βουγαθὰν (ι) εἷς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα, Ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοίμασεν Ἀμὰν Μαρδοχαίῳ τῷ
λαλήσαντι περὶ τοῦ βασιλέως, (κ) καὶ ὤρθωται ἐν τοῖς Ἀμὰν ξύλον πηχῶν πεντήκοντα. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς,
10 Σταυρωθήτω ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐκρεμάσθη Ἀμὰν ἐπὶ τοῦ ξύλου (λ) ὃ ἡτοιμάσθη Μαρδοχαίῳ. καὶ (μ) τότε ὁ βασιλεὺς
ἐκόπασε τοῦ θυμοῦ.

MS. A. (α) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῇ δευτέρᾳ (β) ἡ βασίλισσα; (γ) ἔσται σοι ἕως τοῦ ἡμίσους (δ) ὁ λόγος τῷ (ε) ἀπώλειαν καὶ δουλείαν, (ζ) ἐκ τοῦ συμποσίου (†) αὐτὸν (※) ἀπὸ (η) Ἀμὰν δὲ ἐπιπεπτώκει καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξιῶν αὐτήν. εἶπεν (θ) ἐκβιάζῃ (ι) εἷς τῶν εὐνούχων τοῦ βασιλέως, Ἰδοὺ καὶ τὸ ξύλον ὃ ἡτοίμασεν (κ) καὶ *ὤρθρωτε ἐν τοῖς Ἀμὰν πηχῶν πεντήκοντα. (λ) οὗ ἡτοίμασεν Μαρδοχαίῳ. (μ) τότε ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς

CAP. VII.

INtravit autem rex, & Aman, ut biberent cum regina. Dixit autem rex 1
ad Eſther ſecundâ die in potatione; Quid eſt, Eſther regina? et quæ petitio tua, 2
& quod poſtulatū tuum? Et eſto tibi uſque ad dimidiū regni mei. Et reſpondens 3
dixit; Si inveni gratiam in conſpectu regis; detur anima petitioni meæ, et
populus meus poſtulationi meæ. Venditi enim ſumus, & ego, & populus meus 4
in perditionem, & direptionem, & ſervitutem, nos & filii noſtri in pueros,
& ancillas: & non audivi: non enim dignus criminator aulâ regis. Dixit 5
autem rex; Quis iſte, qui auſus eſt facere rem hanc? Dixit autem Eſther, 6
Homo inimicus Aman malignus iſte. Aman autem turbatus eſt ex rege, & regina.
Rex autem ſurrexit à ſympoſio in hortum. Aman autem deprecabatur 7
reginam. Viderat enim ſe in malis eſſe. Revertit autem rex de horto. Aman 8
autem procubuerat ſuper lectum orans reginā. Dixit autem rex, ut etiam
uxori vim afferat in domo mea? Aman autē audiens confuſus eſt facie. Dixit 9
autem (a) Bugathan unus eunuchorū ad regem; Ecce & lignum paravit Aman
Mardocheo, qui locutus eſt pro rege: & erectū eſt in propriis Aman lignū cubitorū
quinquaginta. Dixit autē rex, Crucifigatur in eo. Et ſuſpenſus eſt Aman 10
ſuper lignū, quod paratū fuerat Mardochæo. Et tunc rex ceſſavit à furore.

ΚΕΦ. ηʹ.

1 Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο Ἐσθὴρ ὅσα ὑπῆρχεν Ἀμὰν τῷ διαβόλῳ·
2 (α) καὶ Μαρδοχαῖος προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ὑπέδειξε γὰρ Ἐσθὴρ, ὅτι (β) ἐνοικείωται αὐτῇ. Ἔλαβε
δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο (γ) Ἀμὰν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Μαρδοχαίῳ. καὶ κατέστησεν Ἐσθὴρ Μαρδοχαῖον
3 ἐπὶ πάντων τῶν Ἀμάν. Καὶ προσθεῖσα ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας
4 αὐτοῦ, καὶ ἠξίου ἀφελεῖν τὴν Ἀμὰν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις. (δ) Ἐξέτεινε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τὴν
5 ῥάβδον τὴν χρυσῆν· ἐξηγέρθη δὲ Ἐσθὴρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν Ἐσθήρ, Εἰ δοκεῖ σοι, καὶ εὗρον (ε)
χάριν, πεμφθήτω (ζ) ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ (η) ἀπεσταλμένα ὑπὸ Ἀμὰν, τὰ γραφέντα (θ) ἀπολέσθαι
6 τοὺς Ἰουδαίους, (ι) οἵ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Πῶς γὰρ δυνήσομαι (κ) ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου, καὶ πῶς
7 δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου; (λ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθήρ, Εἰ πάντα τὰ
ὑπάρχοντα Ἀμὰν ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι, καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα (μ) ἐπὶ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς
8 Ἰουδαίοις, (ν) τί ἔτι ἐπιζητεῖς; Γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου, ὡς δοκεῖ ὑμῖν, καὶ σφραγίσατε τῷ
δακτυλίῳ μου· ὅσα γὰρ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος, καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς
ἀντειπεῖν.

MS. A. (α) καὶ Μαρδοχαῖος δὲ προσεκλήθη (β) ἐνοικείωτο αὐτῇ. (γ) τοῦ Ἀμὰν, καὶ ἔδωκεν Μαρδοχαίῳ. (δ) Καὶ ἐξέτεινε ὁ βασιλεὺς (ε) χάριν ἐνώπιόν σου, πεμφθήτω (ζ) ἀποστρέψαι (η) ἐξαπεσταλμένα ὑπὸ Ἀμὰν, (θ) ἀπολέσαι (ι) ὅσοι εἰσὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ. Πῶς (κ) ἐπιδεῖν τὴν κάκωσιν (λ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τῇ βασιλίσσῃ, Εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Ἀμὰν ἐχαρισάμην σοι, (μ) ἐπὶ τοῦ ξύλου, (ν) τί ἐπιζητεῖς; Γράφετε

CAP. VIII.

ET in eadem die rex Artaxerſes largitus eſt Eſther, quæcunque fuerant Aman 1
calumniatori. Et Mardochæus accerſitus eſt à rege. Indicavit enim Eſther,
quia ſibi propinquus erat. Sumpſit autem rex annulum, quem abſtulerat ab Aman, 2
& dedit eum Mardocheo. Et Eſther conſtituit Mardochæum ſuper omnia,
quæ fuerant Aman: Et adjiciens locuta eſt ad regem, & procidit ad 3
pedes ejus, & poſtulavit auferre malum ipſius Aman, & quæcunque fecerat
Judæis. Extendit autem rex ad Eſther virgam auream. Surrexit autem Eſther 4
ad adſtandum regi. Et dixit Eſther; Si videtur tibi, & inveni gratiam; mittatur, 5
ut revertantur literæ miſſæ ab Aman, ſcriptæ ut perderentur Judæi, qui
ſunt in regno tuo. Quomodò enim potero videre afflictionem populi mei, & 6
quomodò potero ſalvari in perditione patriæ meæ? Et dixit rex ad Eſther; Si 7
omnem ſubſtantiam Aman dedi, & gratificatus ſum tibi, & ipſum ſuſpendi
ſuper lignū, quoniam manus intulerat Judæis; quid adhuc quæris? Scribite etiam 8
vos ex nomine meo, ſicut videtur vobis, et obſignate annulo meo. Quæcunque
enim ſcribuntur rege præcipiente, et obſignata fuerint annulo meo;
non eſt eis contradicere.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܢܬܝܗܒܘܢ ܠܒܘܫܐ ܘܣܘܣܝܐ ܠܚܕ ܡܢ ܣܪ̈ܟܐ ܕܡܠܟܐ ܦܪ̈ܬܘܡܐ. ܘܢܠܒܫܘܢܝܗܝ 9
ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. ܘܢܪܟܒܘܢܝܗܝ ܥܠ ܣܘܣܝܐ ܘܢܚܕܪܘܢܝܗܝ ܒܫܘ̈ܩܐ
ܘܢܟܪܙ ܩܕܡܘܗܝ ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ 10
ܠܗܡܢ ܒܥܓܠ ܣܒ ܠܒܘܫܐ. ܘܐܝܬܐ ܣܘܣܝܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ. ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ ܠܡܪܕܟܝ
ܝܗܘܕܝܐ. ܕܝܬܒ ܒܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܠܐ ܬܒܨܪ ܡܠܬܐ ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ. * ܘܢܣܒ 11
ܗܡܢ ܠܒܘܫܐ. ܘܐܝܬܝ ܣܘܣܝܐ ܘܐܠܒܫܗ ܠܡܪܕܟܝ ܘܐܚܕܪܗ ܒܫܘ̈ܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ.
ܘܟܪܙ ܩܕܡܘܗܝ. ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܓܒܪܐ ܕܡܠܟܐ ܨܒܐ ܒܐܝܩܪܗ. * ܘܐܬܐ ܡܪܕܟܝ 12
ܠܬܪܥܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܗܡܢ ܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܟܕ ܐܒܝܠ ܘܡܟܣܝ ܪܫܗ. * ܘܐܫܬܥܝ 13
ܗܡܢ ܠܙܪܫ ܐܢܬܬܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܓܕܫ ܠܗ. ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪ̈ܚܡܘܗܝ ܘܙܪܫ
ܐܢܬܬܗ. ܐܢ ܡܢ ܙܪܥܐ ܗܘ ܕܝܗܘܕܝܐ ܡܪܕܟܝ ܕܫܪܝܬ ܠܡܦܠ ܩܕܡܘܗܝ. ܠܐ ܬܫܟܚ
ܠܡܩܡ ܠܘܩܒܠܗ. ܐܠܐ ܡܦܠ ܬܦܠ ܩܕܡܘܗܝ. * ܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ 14
ܡܛܘ ܪ̈ܗܛܐ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܪܗܛܘܗܝ ܠܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ ܕܥܒܕܬ ܐܣܬܪ.

Et dentur veſtes & equus cuidam è proceribus 9
regis Parthis, qui induat eis virum cui rex
honorem factum velit: Eumq; equo inſidentē
circumducat per plateas, proclamante ante
eum præcone; Sic ei fiet quem rex honoratum
velit. Et dixit rex Hamani, Feſtinatò accipe 10
ſtolam & adduc equum ut dixiſti, & fac ita
Mordecai Judæo, qui ſedet in porta regis:
Noli quicquam ejus quod dixiſti detrahere.
Et accepit Haman ſtolam, & adduxit equum, 11
& induit Mordecai, et circumduxit ipſum per
plateas urbis, et proclamavit coram ipſo; Sic
fiet ei quem rex honoratum vult. Et venit 12
Mordecai ad portam regis, Haman autem domum
ſuam diſceſſit, lugens, et operto capite.
Et expoſuit Haman Zareſh uxori totum id 13
quod acciderat ſibi. Dixerunt autem ipſo amici
ipſius et Zareſh uxor; Si ortu Judæus eſt
Mordecai, ante quem cadere cœpiſti, non poteris
cum ipſo congredi, ſed cades ulteriùs in
conſpectu ejus. Et dum loqueretur cum ipſis 14
venerunt curſores regis, et maturârunt Hamanem
ad convivium quod paraverat
Eſther.

* ܩܦܠܐܘܢ * ܙ *

CAP. VII.

* ܘܥܠ ܡܠܟܐ ܘܗܡܢ ܠܡܫܬܝܐ ܕܥܒܕܬ ܐܣܬܪ ܡܠܟܬܐ. * ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ 1 2
ܠܐܣܬܪ. ܐܦ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ. ܡܢܐ ܗܝ ܫܐܠܬܟܝ ܘܡܢܐ ܒܥܘܬܟܝ
ܥܕܡܐ ܠܦܠܓܘܬ ܡܠܟܘܬܝ ܢܬܝܗܒ ܠܟܝ. * ܘܥܢܬ ܐܣܬܪ ܘܐܡܪܬ. ܐܢ ܐܫܟܚܬ 3
ܪ̈ܚܡܐ ܒܥܝ̈ܢܝܟ ܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ ܬܬܝܗܒ ܢܦܫܝ ܒܫܐܠܬܝ. ܘܥܡܝ
ܒܒܥܘܬܝ. * ܡܛܠ ܕܐܙܕܒܢܢ ܐܢܐ ܘܥܡܝ ܠܩܛܠܐ. ܘܠܥܩܪܐ. ܘܠܐܘܒܕܢܐ. ܘܐܠܘ 4
ܠܥܒ̈ܕܐ ܘܠܐܡ̈ܗܬܐ ܐܙܕܒܢܢ ܫܬܩܬ ܗܘܝܬ. ܠܐ ܓܝܪ ܫܠܐ ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܢܗܪ ܠܡܠܟܐ
* ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܘܐܡܪ ܠܐܣܬܪ ܡܠܟܬܐ. ܡܢܘ ܗܢܐ ܐܘ ܐܝܢܐ ܗܘ ܕܐܬܪܝܡ ܠܒܗ 5
ܕܢܥܒܕ ܗܟܢܐ. * ܘܐܡܪܬ ܐܣܬܪ ܓܒܪܐ ܥܠܘܒܐ ܘܒܥܠܕܒܒܐ ܗܡܢ ܗܢܐ ܒܝܫܐ. 6
ܗܝܕܝܢ ܐܬܬܙܝܥ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܡܠܟܬܐ.

ET ingreſſus eſt rex & Haman ad conviviū 1
quod paraverat Eſther regina. Et dixit rex 2
ad Eſther, etiam ipſo die, inter vinum bibendum;
Quæ eſt petitio tua? Et quid eſt quod
poſtulas? Uſque ad dimidium regni mei concedetur
tibi. Et reſpondens Eſther dixit; ſi 3
adepta ſum gratiam in conſpectu tuo, ô rex,
et ſi videtur regi, detur vita mea pro qua
rogo, & populus meus pro quo peto? Venditi 4
enim ſumus ego & populus meus ad cædem
& eradicationem, & interitum: Quòd ſi venditi
fuiſſemus ut pro ſervis et ancillis haberemur,
tacuiſſem: Nec enim quieſcit hoſtis
damnum regi facere. Et reſpondens Acſhiraſh 5
rex dixit Eſther reginæ; Quis hic, aut
quinam eſt quem extulit cor ſuum ut hoc faceret?
Et dixit Eſther; vir oppreſſor & 6
hoſtis Haman iſte improbus: commotus eſt
autem Haman à conſpectu regis, et reginæ.

אסתר : ח

: regina Esther ab sua anima *super postulandum ad* stetit Haman & : *ædis* hortum ad vini convivio de suo furore in surrexit rex Et

7 והמלך קם בחמתו ממשתה היין אל־גנת הביתן והמן עמד לבקש על־נפשו מאסתר המלכה

: vini convivii domum ad *ædis* horto ab est reversus rex Et .rege à malum se in esset completũ quòd vidit nam

8 כי ראה כי־כלתה אליו הרעה מאת המלך׃ והמלך שב מגנת הביתן אל־בית משתה היין

verbum ?domo in *mecum* reginam *subjiciendum ad* etiam Num ;rex dixitque :*eo super* Esther quo , lectum super *cadens* Haman &

והמן נפל על־המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש את־המלכה עמי בבית הדבר

lignum en Etiam *: regis facies ad* eunuchis de unus Charbona Dixitque.operuerunt Haman *facies* & ;regis ore ex est egressum

9 יצא מפי המלך ופני המן חפו׃ ויאמר חרבונה אחד מן־הסריסים לפני המלך גם הנה־העץ

dixitq; :cubitorũ quinquaginta *altum* ,Haman domo in *stans* ,regem super bonum est locutus qui , Mordochai Haman fecerat quod

אשר־עשה המן למרדכי אשר דבר־טוב על־המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה ויאמר

.quievit regis ira & : Mordochai fecerat parari quod ligno *super* Haman suspenderunt Et .illo *super* eum Suspendite :rex

10 המלך תלהו עליו׃ ויתלו את־המן על־העץ אשר־הכין למרדכי וחמת המלך שככה׃

CAP. VIII. ח

venit Mordochai & ;Jehudæorum *angustiatoris* Haman domum reginæ Esther Achasueros rex dedit illa die In

1 ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את־בית המן צרר היהודיים ומרדכי בא

, Haman ab fecerat *transire* quem , suum annulum rex fecit removere Et .sibi ipse quid Esther indicavit nam *: regis facies ad*

2 לפני המלך כי־הגידה אסתר מה הוא־לה׃ ויסר המלך את־טבעתו אשר העביר מהמן

, *regis facies ad* est locuta &,Esther Addiditque .Haman domo *super* Mordochai Esther posuit & : Mordochai illum dedit &

3 ויתנה למרדכי ותשם אסתר את־מרדכי על־בית המן׃ ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך

quam ejus cogitationem & , Agagitæ Haman malitiam *faciendum transire ad* , eum *est precata* & ,flevit &:ejus *pedum facies ad cecidit &*

ותפל לפני רגליו ותבך ותתחנן־לו להעביר את־רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר

.*regis facies ad* stetitque ,Esther surrexit & *: auri sceptrum* Esther ad rex extendit Et .Jehudæos *super* cogitavit

4 חשב על־היהודים׃ ויושט המלך לאסתר את שרבט הזהב ותקם אסתר ותעמד לפני המלך׃

ego bona & , *regis facies ad verbum rectum &* ,*ejus facies ad* gratiam inveni si & ,*bonum* rege *super* Si : dixit Et

5 ותאמר אם־על־המלך טוב ואם־מצאתי חן לפניו וכשר הדבר לפני המלך וטובה אני

perdendum ad scripsit quas , Agagitæ Hamedatha filii Haman cogitationis literas *reducendum ad* scribatur,ejus oculis in

בעיניו יכתב להשיב את־הספרים מחשבת המן בן־המדתא האגגי אשר כתב לאבד את־

inveniet quod malum *in videbo &* potero quomodo Nam .regis provinciis omnibus in qui Jehudæos

6 היהודים אשר בכל־מדינות המלך׃ כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר־ימצא את־

, reginam Esther ad Achasueros rex Dixitque ? meæ progeniei perditionem *in videbo &* potero quomodo & ?meum populũ

7 עמי ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי׃ ויאמר המלך אחשורש לאסתר המלכה

misit quòd *super* ,ligno *super* appenderunt ipsum & ,Esther dedi Haman domum Ecce : Jehudæum Mordochai ad &

ולמרדכי היהודי הנה בית־המן נתתי לאסתר ואתו תלו על־העץ על אשר־שלח

annulo in signate & , regis nomine *in* vestris oculis in bonum sicut ,Jehudæis *super* scribite vos Et .Jehudæos in suam manum

8 ידו ביהודיים׃ ואתם כתבו על־היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת

scribæ sunt vocati Et .*reducendum ad* non ,regis annulo in *signatur* & , regis nomine in *scribitur* quæ *scriptura quoniam* :regis

9 המלך כי־כתב אשר־נכתב בשם־המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב׃ ויקראו ספרי־

quæ omnia juxta est scriptum &,*eo in* vigesima & tertia in (Sivan mensis ipse) , tertio mense in illo tempore in regis

המלך בעת־ההיא בחדש השלישי הוא־חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויכתב ככל־אשר־

ad usque & India ab qui , provinciarum principes &,*comites* & , *vice-reges* ad & , Jehudæos ad Mordochai præcepit

צוה מרדכי אל־היהודים ואל האחשדרפנים־והפחות ושרי המדינות אשר מהדו ועד־

populo & populo & ,*ejus* scripturam juxta *provincia & provincia* , provinciarum centum & viginti & septem , Æthiopiam

כוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם

.eorum linguam juxta & ,eorum scripturam secundùm Jehudæos ad & : *ejus* linguam juxta

כלשנו ואל־היהודים ככתבם וכלשונם׃

Versio VULG. LAT.

Rex autem iratus ſurrexit, & de loco convivii intravit 7
in hortum arboribus conſitum. Aman quoque ſurrexit
ut rogaret Eſther reginam pro anima ſua, intellexit
enim à rege ſibi paratum malum. Qui cùm rever- 8
ſus eſſet de horto nemoribus conſito, & intrâſſet convi-
vii locum, reperit Aman ſuper lectulum corruiſſe, in quo
jacebat Eſther, & ait; Etiam reginam vult opprimere,
me præſente, in domo mea. Necdum verbum de ore re-
gis exierat, & ſtatim operuerunt faciem ejus. Dixit- 9
que Harbona, unus de eunuchis, qui ſtabant in miniſte-
rio regis; En lignum, quod paraverat Mardochæo, qui
locutus eſt pro rege, ſtat in domo Aman, habens altitu-
dinis quinquaginta cubitos. Cui dixit rex, Appendite
eum in eo. Suſpenſus eſt itaque Aman in patibulo 10
quod paraverat Mardochæo : & regis ira quievit.

CAP. VIII.

Die illo dedit rex Aſſuerus Eſther reginæ domum 1
Aman adverſarii Judæorum, & Mardochæus ingreſſus
eſt ante faciem regis. Confeſſa eſt enim ei Eſther quòd
eſſet patruus ſuus. Tulitque rex annulum, quem ab 2
Aman recipi juſſerat, & tradidit Mardochæo. Eſther
autem conſtituit Mardochæum ſuper domum ſuam. Nec 3
his contenta, procidit ad pedes regis, flevitque, & lo-
cuta ad eum oravit, ut malitiam Aman Agagitæ, & ma-
chinationes ejus peſſimas, quas excogitaverat contra Ju-
dæos, juberet irritas fieri. At ille ex more ſceptrum 4
aureum protendit manu, quo ſignum clementiæ monſtra-
batur : illáque conſurgens ſtetit ante eum, Et ait; Si 5
placet regi, & ſi inveni gratiam in oculis ejus, & depre-
catio mea non ei videtur eſſe contraria, obſecro, ut no-
vis epiſtolis, veteres Aman literæ, inſidiatoris & hoſtis
Judæorum, quibus eos in cunctis regis provinciis perire
præceperat, corrigantur. Quo modo enim potero 6
ſuſtinere necem & interfectionem populi mei? Re- 7
ſpondítque rex Aſſuerus Eſther reginæ, & Mardochæo
Judæo; Domum Aman conceſſi Eſther, & ipſum juſſi
affigi cruci, quia auſus eſt manum mittere in Judæos.
Scribite ergò Judæis, ſicut vobis placet, regis nomine,
ſignantes literas annulo meo. Hæc enim conſuetudo e- 8
rat, ut epiſtolis, quæ ex regis nomine mittebantur, & il-
lius annulo ſignatæ erant, nemo auderet contradicere.
Accitíſque ſcribis & librariis regis (erat autem tempus 9
tertii menſis, qui appellatur Siban) vigeſimâ & tertiâ die
illius, ſcriptæ ſunt epiſtolæ, ut Mardochæus voluerat, ad
Judæos, & ad principes, procuratoréſque & judices, qui
centum viginti ſeptem provinciis ab Jndia uſque ad Æ-
thiopiam præſidebant; provinciæ atque provinciæ, po-
pulo & populo, juxta linguas & literas ſuas, & Judæis,
prout legere poterant, & audire.

תרגום TARGUM.

7 ומלכא זקף ית עינוי וחזא והא עסרתי מלאכין דמיין לעסרתי בנוי דהמן קטיעין אילניא
די בגנתא גואה בחין קם ברתחיה ממשתיה דחמרא ואזל לגנתא גואה למחמי מן הוא
דין והמן קם למתבע חיסא על נפשיה מאסתר מלכתא ארום חזא ארום אסתקפת
8 עלוהי בישתא מלות מלכא׃ ומלכא תב ברתחיה מגנתא גואה לבית משתיא דחמרא
והא גבריאל מלאכא דחף ית המן רשיעא וחמא מלכא והמן גחין עלי דרגשא די אסתר
עלה ותוה מלכא ואמר הא ברם בקושטא לא אתא המן אלהן למשכוב עם מלכתא כד
אנא שרי בביתא כען כל עממיא ואומיא ולישניא דנו מה אית למעבד ביה פתגמא נפק
9 מפומיה דמלכא ואפוי דהמן אתחפיאו בהתא׃ ואמר חרבונא חד מן רבניא קדם מלכא
ברם הא קיסא די זמן המן למצלב ית מרדכי דמלל טבא בגין מלכא ועל ידוי אשתזיב
מקטול והא קיסא קאים בבית המן כען אין על מלכא שפיר יתנסח אע מן ביתיה וזקיף
10 יתמחי עלוהי רומיה חמשין אמין ואמר מלכא אזילו צליבו יתיה עלוהי׃ וצליבו ית המן
על קיסא די זמן למרדכי ורתחא דמלכא אשתדיכת׃

ח

1 ביומא ההוא מסר מלכא אחשורוש לאסתר מלכתא ית ביתא דהמן מעיק יהודאי וית
אנשי ביתיה וית כל טסברוי וית כל עתרידה ומרדכי על קדם מלכא ארום חויאת ליה
2 אסתר מן הוא לה׃ ואעדי מלכא ית סטומתא דעזקתא די אעביר מהמן ויהבה למרדכי
3 ושויאת אסתר ית מרדכי רב וסרכן על גניסיה דהמן׃ ואוסיפת אסתר ומללת קדם
מלכא ונפלת קדם רגלוי ובכיאת ופיסת ליה לבטלא ית בישת המן דמן יחוס דאגג
4 וית זמיוניה די חשיב על יהודאין׃ ואושיט מלכא לאסתר ית תגרא דדהבא ואזדקפת
5 אסתר וקמת קדם מלכא׃ ואמרת אין על מלכא שפיר ואין אשכחית רחמין קדמוהי
ותקין פתגמא קדם מלכא וטבתא אנא קדמוי בעינוי יפקד מלכא וישים טעם למכתב
למהוי תיבין פטקיא זמיוני דהמן בר המדתא דמן יחוס אגג די כתב להובדא ית כל
6 יהודאין די בכל פלכי מלכא׃ ארום איכדין אכול לסוברא ולמחמי בבישתא די תתדן
7 ית עמי והיכדין אכול למתעתדא ולמחמי בעדן דיובדון גניסת ילדותי׃ ואמר מלכא
אחשורוש לאסתר מלכתא ולמרדכי יהודאי הא בית המן יהבית לאסתר ויתיה
8 צליבו על קיסא בגין די אושיט ידיה ביהודאי׃ ואתון סרהיבו כתובו בגין יהודאין כד
שפיר בעיניכון בשום מימרא דמלכא וסטימו בעזקתא דסטומתא דמלכא ארום פטקא
דמתכתיב בשום מימרא דמלכא ומסתתם בעזקתא דסטומתא דמלכא לא יתיב ריקנו׃
9 ואתקריאו לבלרין דמלכא בעדנא ההיא בירחא תליתאי הוא ירח סיון בעסרין ותלתא
יומין ביה ואכתיב ככל די פקד מרדכי לות יהודאין ולות אסטרטילוסין והפרכין
ורברבנין דמתמנן ארכונין על פלכיא דמן הנדיא רבא ועד כוש למאה ועסרין ושבע
פלכין פלכא ופלכא כרושם כתבהא ועמא ועמא כממלל לישניה ולות יהודאין כרושם
כתבהון וכממלל לישנהון׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et *rex extulit oculos ſuos, & ecce vidit decem angelos ſimiles decem fi-* 7
liis Haman, ſuccidentes arbores quæ erant in horto interiori; tunc ſur-
rexit rex in indignatione ſua ex convivio vini, & abiit in hortum inte-
riorem, *ut videret quid hoc rei eſſet* : & Haman ſurrexit ut quæreret
miſericordiam pro anima ſua ab Ezzther regina; viderat enim, quòd in-
ventum erat contra ſe malum à rege. Et rex reverſus eſt in fervore ſuo 8
ab horto interiori in domum convivii vini, *ecce autem Gabriel angelus
impulit Haman impium vidente rege*, & Haman incurvatus erat ſuper
gradum in quo Ezzther ſedebat : & obſtupuit rex, & dixit; Ecce *utique*
in veritate non venit Haman niſi ut cubet cum regina, me etiam domi
manente, *nunc omnes populi, gentes & linguæ judicate quid fieri debeat
cum illo* : verbum prodierat ex ore regis, & facies Haman opertæ fuê-
re confuſione. Et dixit Hharbona unus ex magnatibus ante regem : Ec- 9
ce lignum quod paraverat Haman ad ſuſpendendum Mardechai, qui lo-
cutus fuerat bonum propter regem, *cujus etiam operâ liberatus eſt à
nece; ecce inquam lignum* erectum eſt in domo Haman, *nunc ſi viſum
fuerit regi auferatur lignum de domo ejus, & erigatur & configatur in
eo*, cujus altitudo eſt quinquaginta cubitorum. Et dixit rex : Ite, ſuſpen-
dite ipſum ſuper illud. Et ſuſpenderunt Haman ſuper lignum quod pa- 10
raverat Mardechai : & indignatio regis quievit.

CAP. VIII.

In die illa tradidit rex Ahhaſueros Ezzther reginæ domum Haman 1
afflictoris Jehudæorum, *& homines domus ejus, & omnes theſauros ejus,
& omnes opes ejus*; & Mardechai introivit ante regem : namque indica-
verat illi Ezzther quis eſſet is ſibi. Et abſtulit rex *ſignatorium* anulum 2
quem detraxerat ab Haman, & dedit illum Mardechai : & poſuit Ezz-
ther Mardechai magiſtrum & exactorem ſuper *familiam* Haman. Et 3
addidit Ezzther & locuta eſt ante regem, & cecidit ante pedes ejus, &
ploravit, & ſupplicavit ei, ut reſcinderet malum Haman qui fuerat ex
proſapia Agag, & commentum ejus quod excogitaverat contra Jehudæ-
os. Et tetendit rex Ezzther ſceptrum aureum, & levata eſt Ezzther, & 4
ſtetit ante regem. Et dixit, Si regi gratum eſt, & ſi inveni gratiam an- 5
te ipſum, & rectum eſt verbum ante regem, & probata ſum ego *coram
eo* in oculis ejus; jubeat rex & ponat ſententiam ad ſcribendum ut re-
vocentur epiſtolæ *commentorum* Haman *filii* Hamdatha, qui erat ex pro-
ſapia Agag, quas ſcripſit ad perdendum omnes Jehudæos qui ſunt in omni-
bus regionibus regis. Nam quonam modo potero ferre & ſpectare 6
malum, cui erit addictus populus meus? & quomodo potero ſtare &
ſpectare tempus, quo peribit generatio nativitatis meæ? Et dixit rex 7
Ahhaſueros ad Ezzther reginam, & ad Mardechai Jehudæum, Ecce do-
mum Haman dedi Ezzther & illum ſuſpenderunt ſuper lignum, eò quòd
extendiſſet manum ſuam in Jehudæos. Et vos *feſtinate* ſcribite pro Je- 8
hudæis, quemadmodum pulchrum fuerit in oculis veſtris in nomine
edicti regis, & obſignate anulo ſigillatorio regis, nam epiſtola quæ ſcri-
bitur in nomine dicti regis, & obſignatur anulo obſignatorio regis, non
revertetur vacua. Et vocati ſunt ſcribæ regis tempore illo menſe tertio, 9
ipſe eſt menſis Sivan, vicesima & tertia die ejus : & ſcriptum eſt juxta
omnia quæ juſſit Mardechai, Jehudæis & ſatrapis, & hipparchis, magna-
tibuſque qui præpoſiti erant præfecti ſuper regiones, quæ ſunt ab Hen-
dia magna uſque ad Chus, centum & viginti & ſeptem regionibus, uni-
cuique regioni juxta characterem ſcripturæ ſuæ, & unicuique populo
juxta locutionem linguæ ſuæ, & Jehudæis juxta characterem ſcripturæ eorum, & juxta locutionem linguæ eorum

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

9 Ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ, ὅς ἐστι (ξ) Νισὰν, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ (ο) ἔτους, καὶ ἐγράφη τοῖς
Ἰουδαίοις, ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σατραπῶν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπί-
10 ας, (π) ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις κατὰ χώραν καὶ χώραν, κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν. (ρ) Ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως,
11 καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ· καὶ (σ) ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ (τ) βιβλιοφόρων, Ὡς ἐπέταξεν
αὐτοῖς (υ) χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν (φ) ἐν πάσῃ πόλει, βοηθῆσαί τε αὐτοῖς, καὶ χρῆσθαι (χ) τοῖς ἀντιδίκοις αὐ-
12 τῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν, ὡς βούλονται, Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου, τῇ τρισκαιδε-
κάτῃ (ψ) τοῦ δωδεκάτου μηνὸς, ὅς ἐστιν Ἀδάρ. Ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα·

Vocati autem ſunt Scribæ in (a) primo menſe, qui eſt Niſan, tertiâ & 9
vigeſimâ ejuſdem anni, & ſcriptum eſt Judæis, quæcunque manda-
vit Oeconomis, et principibus Satraparum, ab India uſque ad Æthiopiam
centum viginti ſeptem Satrapis per provinciam & provinciam, ſecun-
dùm eorum linguam. Scriptum eſt autem per regem, & obſignatum annulo 10
ejus. Et miſerunt literas per tabellarios, Quomodò præcepit eis uti le- 11
gibus ſuis in omni civitate, & auxiliari illis, & uti inimicis ipſorum,
& adverſariis ipſorum, ſicut volunt, In die una in omni regno Artaxerſis, 12
tertiadecimâ die duodecimi menſis, qui eſt Adar. Quarum eſt exem-
plar epiſtolæ, quæ ſcripta ſunt :

Hujus Epiſtolæ exemplar, in Vulg. Lat. habetur cap. 16. per totum.

Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν (ω) εἰκοσιεπτὰ σατραπείαις χωρῶν ἄρχουσι, (α) καὶ τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι, χαίρειν. Πολλοὶ τῇ πλείστῃ τῶν εὐεργετούντων χρηστότητι πυκνότερον τιμώμενοι, μεῖζον ἐφρόνησαν, Καὶ οὐ μόνον τοὺς ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοποιεῖν, τόν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν, καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι μηχανᾶσθαι· Καὶ (β) τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνταναιροῦντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἀπειραγάθων κόμποις ἐπαρθέντες, τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ Θεοῦ μισοπόνηρον (γ) ὑπολαμβάνουσιν ἐκφεύξεσθαι δίκην. Πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ᾽ ἐξουσίαις τεταγμένων, τῶν πιστευθέντων χειρίζειν φίλων τὰ πράγματα, (δ) παραμυθία μετόχους αἱμάτων ἀθῴων καταστήσασα περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις, (ε) Τῷ τῆς κακοηθείας ψευδεῖ παραλογισμῷ παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην. Σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν, οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν (ϛ) παλαιοτέρων ὡς παρεδώκαμεν ἱστοριῶν, ὅσα ἐστὶ παρὰ πόδας ὑμᾶς ἐκζητοῦντας ἀνοσίως συντετελεσμένα τῇ (ζ) τῶν ἀναξία δυναστευόντων λοιμότητι, Καὶ προσέχειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ τὴν βασιλείαν ἀτάραχον τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ᾽ εἰρήνης παρεξόμεθα (η) Χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχόμενα διακρίνοντες ἀεὶ (θ) μετ᾽ ἐπιεικεστέρας ἀπαντήσεως. Ὡς γὰρ Ἀμὰν (ι) Ἀμαδάθου Μακεδὼν ταῖς ἀληθείαις ἀλλότριος τοῦ τῶν Περσῶν αἵματος, καὶ πολὺ διεστηκὼς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος, ἐπιξενωθεὶς ἡμῖν, Ἔτυχεν ἧς ἔχομεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίας ἐπὶ τοσοῦτον, (κ) ὥστε ἀναγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα, καὶ (λ) προσκυνούμενον ὑπὸ πάντων τὸ δεύτερον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου πρόσωπον διατελεῖν.

Rex magnus Artaxerſes ab India uſque Æthiopiam centum viginti ſeptem (b) provinciis, regionum principibus, & iis qui noſtra curant, valere. Multi plurimâ benè facientium bonitate frequentiùs honorati, majora ſapuerunt, Et non ſolùm ſubjectos nobis quærunt malis afficere, & ſatietatem non valentes ferre, etiam in ſuos ipſorum benefactores aggrediuntur machinari : Et gratitudinem non ſolùm ex hominibus auferentes, ſed etiam inſolitorum bonorum pompis elati, illius omnia inſpicientis ſemper Dei inimicam malignis ſententiam exiſtimant ſe vitaturos. Sæpe autem et multos eorum qui in poteſtatibus ſunt conſtituti, qui perſuaſi ſunt ſuſcipere amicorum negotia, (c) blanditia participes ſanguinum innocentum eos reddens, circundedit calamitatibus incurabilibus, Fallaci malignitatis deceptione decipientibus imperantium ſimplicem probitatem. Contemplari autem licèt (non tam ex veteribus ut tradidimus hiſtoriis) exquirentes vos quæcunque ad pedes impiè ſunt conſummata eorum, qui indignâ dominatione premunt, peſtiferâ corruptelâ, Et attendere ad ea quæ poſt hæc; quomodò regnum tranquillũ omnibus hominibus cum pace præbebimus utentes mutationibus, et quæ ad conſpectũ veniunt, dijudicantes ſemper cũ æquiore occurſu. Etenim Aman Amadathi Macedo reverà alienus à Perſarum ſanguine, et multùm diſtans à noſtra benignitate, peregrinus à nobis ſuſceptus, Conſequutus eſt, quam habemus erga omnem gentem, humanitatem, eò uſque, ut appellaretur noſter pater, et adoratus ab omnibus ſecundum regalis throni perſonam gereret.

MS. A. (ξ) Νισαὶ, (ο) μηνὸς, καὶ (π) ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ σατραπείαις (ρ) Καὶ ἐγράφη διὰ (σ) ἐξαπέστειλεν (τ) βιβλιαφόρων, (υ) χρήσασθαι (φ) ἐν τῇ πόλει, βοηθῆσαι αὐτοῖς, (χ) τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν, ὡς (ψ) τοῦ μηνὸς, ὅς ἐστιν (ω) εἴκοσι καὶ ἑπτὰ (α) καὶ σατράπαις τοῖς τὰ (β) κατὰ τὴν εὐχαριστίαν (γ) διαλαμβάνουσιν (δ) παραμυθία* μεταγνοῦσα μετὰ τῶν ἀθῴων* καταστήσας (ε)* Τῶν τῆς ἀληθείας ψευδεῖ παραλογισάμενος τῆς τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην. (ϛ) παλαιοτέρων (ζ)* τῶν ἀξιοδυναστευόντων λυμότητι, (η) Οὐ χρώμενοι ταῖς μεταβολαῖς (θ) μετὰ (ι)* Ἀμαθοῦ (κ) ὡς (λ) προσκυνούμενος

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

* ܘܡܠܟܐ ܩܡ ܒܚܡܬܗ ܡܢ ܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ ܠܡܦܩ ܠܓܢܬܐ ܓܘܝܬܐ. ܘܗܡܢ 7
ܩܡ ܕܢܒܥܐ ܥܠ ܢܦܫܗ. ܡܢ ܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܕܓܙܝܪܐ ܥܠܘܗܝ
ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܡܠܟܐ. * ܘܡܠܟܐ ܗܦܟ ܡܢ ܓܢܬܐ. ܓܘܝܬܐ. ܠܒܝܬ 8
ܡܫܬܝܐ ܕܚܡܪܐ. ܘܗܡܢ ܢܦܝܠ ܥܠ ܥܪܣܐ ܕܐܣܬܝܪ ܝܬܒܐ ܥܠܘܗܝ. ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ. ܘܐܦ
ܠܡܟܒܫܘ ܠܡܠܟܬܐ ܒܥܐ ܥܡܝ ܒܒܝܬܐ. ܘܡܠܬܐ ܢܦܩܬ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܡܠܟܐ.
ܘܐܦܘܗܝ ܕܗܡܢ ܐܬܟܣܝܘ. * ܘܐܡܪ ܪܟܒܘܢܐ ܚܕ ܡܢ ܡܗܝܡܢܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. ܘܐܡܪ 9
ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܗܐ ܐܦ ܩܝܣܐ ܛܝܒ ܗܘܐ ܗܡܢ ܠܡܨܠܒ ܠܡܪܕܟܝ.
ܥܠ ܕܐܡܪ ܛܒܬܐ ܥܠ ܡܠܟܐ. ܘܩܐܡ ܒܒܝܬܗ ܕܗܡܢ. ܪܘܡܗ ܚܡܫܝܢ ܐܡܝܢ.
ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܐܨܠܒܘܗܝ ܒܗ. * ܘܙܩܦܘܗܝ ܠܗܡܢ ܥܠ ܩܝܣܐ ܕܐܛܝܒ 10
ܗܘ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܫܠܝܬ ܚܡܬܗ ܕܡܠܟܐ ܕܐܚܫܝܪܫ.

* ܫܠܡ * ܙ *

* ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ. ܝܗܒ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܒܝܬܗ ܕܗܡܢ ܒܥܠܕܒܒܐ 1
ܕܝܗܘܕܝܐ. ܘܡܪܕܟܝ ܥܠ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܡܛܠ ܕܚܘܝܬܗ ܐܣܬܝܪ ܡܢܐ ܗܘܐ ܠܗ.
* ܘܫܩܠ ܡܠܟܐ ܥܙܩܬܐ ܕܐܥܒܪ ܡܢ ܗܡܢ ܘܝܗܒܗ ܠܡܪܕܟܝ. ܘܐܫܠܛܬܗ 2
ܐܣܬܝܪ ܠܡܪܕܟܝ ܥܠ ܒܝܬܗ ܕܗܡܢ. * ܘܬܘܒ ܐܣܬܝܪ ܡܠܠܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ 3
ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ. ܘܒܟܬ ܘܐܬܟܫܦܬ ܠܗ ܕܢܥܒܪ ܒܝܫܬܐ ܕܗܡܢ ܐܓܓܝܐ
ܘܡܚܫܒܬܐ ܕܐܬܚܫܒ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ. * ܘܐܘܫܛ ܡܠܟܐ ܠܐܣܬܝܪ ܫܒܛܐ ܕܕܗܒܐ. ܘܩܪܒܬ ܠܗ 4
ܐܣܬܝܪ. * ܘܩܡܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܫܦܝܪ. ܘܫܦܪ ܦܬܓܡܐ ܩܕܡ 5
ܡܠܟܐ. ܘܐܢ ܐܫܟܚܬ ܪܚܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ. ܢܟܬܘܒ ܘܢܗܦܘܟ ܐܓܪ̈ܬܐ ܘܡܚܫܒܬܐ
ܕܗܡܢ ܐܓܓܝܐ ܕܟܬܒ ܠܡܘܒܕܘ ܠܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܗ ܕܡܠܟܐ.
* ܐܝܟܢܐ ܓܝܪ ܐܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܚܙܐ ܒܒܝܫܬܐ ܕܡܛܝܐ ܠܥܡܝ. ܘܐܝܟܢܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ 6
ܕܐܚܙܐ ܒܐܒܕܢܐ ܕܫܪܒܬܝ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܗܐ ܒܝܬܗ 7
ܕܗܡܢ ܝܗܒܬ ܠܟܝ. ܘܠܗ ܨܠܒܘ ܥܠ ܩܝܣܐ. ܥܠ ܕܐܘܫܛ ܐܝܕܗ ܒܝܗܘܕܝܐ. * ܘܐܢܬܘܢ 8
ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟܘܢ ܒܫܡܐ ܕܡܠܟܐ ܘܚܬܘܡܘ ܒܥܙܩܬܐ ܕܡܠܟܐ.
ܟܬܒܐ ܕܡܬܟܬܒ ܒܫܡ ܡܠܟܐ ܘܡܬܚܬܡ ܒܥܙܩܬܗ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܡܬܗܦܟ. * ܘܐܬܩܪܝܘ 9
ܣܦܪ̈ܐ ܕܡܠܟܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܒܝܪܚܐ ܬܠܝܬܝܐ ܕܗܘ ܚܙܝܪܢ. ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ ܒܗ
ܒܝܪܚܐ ܘܟܬܒܘ ܟܠ ܡܐ ܕܟܬܒ ܡܪܕܟܝ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ. ܠܪ̈ܫܢܐ ܘܠܫܠܝܛܢ̈ܐ
ܘܠܡܕܒܪ̈ܢܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ. ܡܢ ܗܢܕܘ ܘܥܕܡܐ ܠܟܘܫ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܡܕܝܢ̈ܢ.
ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܟܬܒܗ ܘܥܡܐ ܘܥܡܐ ܐܝܟ ܠܫܢܗ. ܘܠܝܗܘܕܝܐ ܐܝܟ ܟܬܒܗܘܢ ܘܐܝܟ ܠܫܢܗܘܢ.

Et ſurrexit rex præ indignatione ſua, à 7
potu vini, ut exiret in hortum interiorem :
Haman autem ſurrexerat ut de vita ſupplicaret Eſther reginæ. Viderat enim decretum eſſe in ſe malum à rege. Et re- 8
verſus eſt rex ab horto atrii interioris, in triclinium convivale, projecto Hamane in lectum cui Eſther inſidebat. Et dixit rex ; Atque etiam ſubigere parat reginam in ædibus me præſente? Egreſſumque eſt verbum de ore regis, & os Hamani opertum. Et interfatus Rachbona, unus eunu- 9
chorum regis, dixit coram rege ; Ecce etiam patibulum paraverat Haman, cui ſuffigeret Mordecai, pro eo quòd bonum dixerat de rege : Statque in ædibus Haman, quinquaginta cubitos altum. Et dixit rex, Suſpendite eum in ipſo, Et ſuſpen- 10
derunt Hamanem in patibulo quod paraverat Mordecai. Et ſedatus eſt furor regis.

CAP. VIII.

IPſo illo die dedit rex Achſhiraſh Eſther re- 1
ginæ domum Hamanis hoſtis Judæorum : Et Mordecai ingreſſus eſt in conſpectum regis, indicaverat enim Eſther quid ipſam attingeret. Et accepit rex annulum quem Hamani 2
abſtulerat, & dedit Mordecai. Et præfecit ipſum Eſther domui Hamanis. Rur- 3
ſúſque locuta eſt Eſther coram rege, & ad pedes ejus procidit flens, & ſupplicans, ut irritum faceret malitiam Hamanis Agagæi, & conſilium quod excogitaverat adverſùs Judæos. Et extendit rex ad Eſther ſcep- 4
trum aureum, tetigitque illud Eſther, & ſtans coram rege, Dixit; Si videtur regi & ſi pla- 5
cet ipſi verbũ, & ſi adepta ſum gratiam in oculis ejus, ſcribat, & revocet literas & cogitata Hamanis Agagæi quas ſcripſit ut perderet populum Judæorum, per univerſas provincias regis. Quomodo enim ſuſtine- 6
bo videre malũ quod accidet populo meo? Et quomodo potero videre interitum gentis meæ? Et dixit rex Achſhiraſh Eſther 7
reginæ ; Ecce dedi tibi domum Hamanis, ipſe autem ſuſpenſus eſt in patibulo, propterea quòd extenderat manum in Judæos : Vos autem *ſcribite* de Judæis, nomine regis 8
prout vobis videbitur, & annulo regis ſignate. Nam quod ſcriptum eſt nomine regis, & annulo ejus ſignatum, revocari nequit. Et vocati ſunt ſcribæ regis, tempore 9
iſto, menſe *ſcilicet* tertio qui eſt Haziran, viceſimo tertio menſis, & deſcripſerunt quæ ſcripſerat Mordecai de Judæis, ducibus, & præfectis, & principibus provinciarum, ab India uſque ad Cuſh, centum viginti ſeptem : ſecundùm ſcripturam & linguam ſuam cujuſque provinciæ & populi : Et Judæis ſecundùm ſcripturam & linguam ſuam.

אסתר : ט

equitantiū ,equis in curſorum *manu in* literas miſit & ;regis annulo in ſignavit & ,Achaſueros regis nomine in Scripſitque
10 וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי
,*ſe congregandū ad* ,civitate *& civitate omni in* qui ,Jehudæis rex dedit Quod .equarum filios mulos ,*dromedarium*
11 הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים׃ אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים ׀ אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וָעִיר לְהִקָּהֵל
, eos *anguſtiantes* ,provinciæ & ,populi exercitū omnem *perdendum ad* &,*occidendum ad* ,*diſperdendum ad* ,ſua anima *ſuper ſtandum ad* &
וְלַעֲמֹד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חֵיל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם
decimatertia *in* , Achaſueros regis provinciis omnibus in una die In .*diripiendū ad* eorū *ſpolium* & ;mulieres & ,*familiam*
12 טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר
,Provincia *& provincia omni* in decretum *dandum ad* , ſcripturæ Exemplar .Adar menſis ipſe : duodecimi menſis
13 לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה
equitantes Curſores .ſuis inimicis de ſe vindicandū ad,illum diem ad *paratos* *Jehudæos exiſtendū ad* &,populis omnib⁹ manifeſtū
14 גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִיים עֲתוּדִים לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם׃ הָרָצִים רֹכְבֵי
.palatio Suſan in eſt data lex & :regis *verbo in compulſi* & ,accelerantes ſunt egreſſi ,mulos velociſſimos ,*dromedarium*
הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יָצְאוּ מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃
,byſſi amictu & , *magno auri diademate &* ,*candoris &* ,*hyacinthi regni* veſte in regis *faciebus* à eſt egreſſus Mordochai Et
15 וּמָרְדֳּכַי יָצָא ׀ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ
omni in Et .honor & ;gaudiū & ; lætitia & , lux fuit Jehudæis .eſt lætata & ,exultavit Suſan civitas & : purpuræ &
16 17 וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה׃ לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר׃ וּבְכָל־
gaudium & , lætitia , *attingens* ejus lex & regis verbum quò loco ,civitate *& civitate omni* in & ,provincia *& provincia*
מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וָעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן
.eos ſuper Jehudæorum pavor cecidit quia : *Judaizantes* terræ populis è multi & ; *bonus* dies & ,convivium ; Jehudæis
לַיְּהוּדִים מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים כִּי־נָפַל פַּחַד־הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם׃

CAP. IX. ט

,ejus decretū & , regis verbum *pertigit* qua ,*eo in* die decimatertia in (Adar menſis ipſe) ,menſe duodecimo in Et
1 וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ
imperium exercebunt quia ; hoc fuit oppoſitum & ,*eos in tyrannidem exercere* Jehudæorum inimici ſperabant qua , die in , *fiendum ad*
לְהֵעָשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ
mittendū ad, Achaſueros regis provinciis omnib⁹ in ſuis civitatib⁹ in Jehudæi ſe Congregaverūt .*ipſos habentes odio in ipſi* Jehudæi
2 הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם׃ נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לִשְׁלֹחַ
.populos omnes ſuper eorum pavor cecidit quia ,*eorum facies in* ſtetit non vir & : ſuum malum inquirentes in manum
יָד בִּמְבַקְשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ לֹא־עָמַד בִּפְנֵיהֶם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עַל־כָּל־הָעַמִּים׃

Verſio VULG. LAT.

Ipſæque epiſtolæ, quæ regis nomine mittebantur, annulo 10
ipſius obſignatæ ſunt, & miſſæ per veredarios : qui per
omnes provincias diſcurrentes, veteres literas novis
nuntiis prævenirent. Quibus imperavit rex, ut conve- 11
nirent Judæos per ſingulas civitates, & in unū præcipe-
rent congregari, ut ſtarent pro animabus ſuis; & omnes
inimicos ſuos, cum conjugibus ac liberis & univerſis do-
mibus, interficerent atq; delerent, & ſpolia eorū diripe-
rent. Et conſtituta eſt per omnes provincias una ulti- 12
onis dies, id eſt, tertiadecima menſis duodecimi Adar.
Summáq; epiſtolæ hæc fuit, ut in omnib⁹ terris ac popu- 13
lis, qui regis Aſſueri ſubjacebant imperio, notum fieret,
paratos eſſe Judæos ad capiendam vindictā de hoſtibus
ſuis. Egreſſíq; ſunt veredarii celeres nuntia perferentes, 14
& edictū regis pependit in Suſan. Mardochæus autem, de 15
palatio, & de conſpectu regis egrediens, fulgebat veſtibus
regiis, hyacinthinis videlicèt & aëreis, coronam aureā
portans in capite, & amictus ſerico pallio atq; purpureo.
Omníſq; civitas exultavit, atq; læta eſt. Judæis autem 16
nova lux oriri viſa eſt, gaudiū, honor, et tripudium. Apud 17
omnes populos, urbes, atque provincias, quocunque
regis juſſa veniebant, mira exultatio, epulæ atque con-
vivia, et feſtus dies : in tantum ut plures alterius gentis
et ſectæ, eorū religioni et ceremoniis jungerentur. Gran-
dis enim cunctos Judaici nominis terror invaſerat.

CAP. IX.

IGitur duodecimi menſis, quem Adar vocari antè jam 1
diximus, tertiadecimâ die, quando cunctis Judæis inter-
fectio parabatur, et hoſtes eorum inhiabant ſanguini,
verſâ vice Judæi ſuperiores eſſe cœperunt, et ſe de ad-
verſariis vindicare. Congregatíque ſunt per ſingulas ci- 2
vitates, oppida, et loca, ut extenderent manū contra ini-
micos et perſecutores ſuos. Nullúſq; auſus eſt reſiſtere,
eò quòd omnes populos magnitudinis eorum formido
penetrârat.

תרגום TARGUM.

10 ואכתב בשום מימרא דמלכא אחשורוש ואסתתם בעזקת סטומתא דמלכא ושלח
פטקין בידא דרהטנין רהטי סוסון ורכבי רכשא ערטוליני רמכין דאתנטילו טחוליהון
11 ואתקדרו פסרת כף רגליהון : דיהב מלכא ליהודאי לסיעא די בכל קרוא וקרוא
לאתכנשא ולקימא ית נפשיהון לשיצאה ולקטלא ולהובדא ית כל חילות עמא
12 ופלכא דמעיקין יתהון טפלין ונשין ושלליהון לעדאה : ביומא חד בכל פלכי
13 דמלכא אחשורוש בתלת עסר יומין לירח תרי עסר הוא ירחא דאדר : דיטגמא
דכתבא לאתיהבא גזרת דינא בכל פלכא ופלכא בריר לכל עממיא דיהון יהודאין
14 אטימוסין ליומא הדין לאתפרע מבעלי דבביהון : רהטנין דרכיבין על רכשא
ערטוליני נפקו זריזין וסחיפין בפתגמא דמלכא וגזרת דינא אתיהיבת בשושן
15 בירנתא : ומרדכי נפק מן קדם מלכא בלבושא דמלכותא כד חדי ושפיר לביה
ביקרא סגי וברבו יתירא לביש לבושא דמלכותא מילא כרפסא ותכלתא שיר בדהב
טב דאופיר ומקבעין ביה מרגלין ואבנין טבן לגו מן סרבלא לביש מינקא דכרום
ימא מערבא לגו מניה לבושא כתונא דארגון דציירין עלה כל צפר גדפא ועופי שמיא
והון דמיה דכתונא ארבע מאה ועסרין ככרי דדהבא והמינא מחית בחרציה די מקבעין
בארכוהי אבני בורלא מוקי פרתיאין רמי ברגליה מחתין במוקדונין דדהבא
ומתחתמין בזמרגדין וספסרא מדאה תלי בחרציה מחית בחולת חולית דדהבא וציר
עלה קרתא דירושלם ועל ידיה דספסרא ציר עלה גדא דמחווא חידא מדאה מחית
ברישיה דציר בצבעונין ועביד לעילא מניה כלילא רבא דדהבא מוקדונא ולעילא מן
כלילא טוטפן דמקבעין בדהבא דידעין כל עממיא אומיא ולישניא די הוא מרדכי יהודי
למקימא קריא דכתיב ביה ויחוון כל עמא דארעא ארום שמא דיי אתקרי עלך ובמפקיה
מרדכי מן תרעא דמלכא שוקיא באסיא מכיכין ודרתא בארגונא נגיד טולא בחבלי
בוצא עולמן מחתן ברישיהן כלילן וכהניא נקטין בידיהון חצוצרתא ומכריזין ואמרין
כל דלא יתון לשלמא למרדכי ולשלמא ליהודאי הדמין יתעבד וביתיה נולי ישתוה
ועסרא בני המן סבירין ידיהון ואזלין ואמרין קדם מרדכי צדיקא ואמרין מן דיהב אגרא
ליהודאי ומשלם אגרהון דרשיעיא ברישיהון והדין המן אבונא טפשא דאתרחיץ
בעתריה ועל יקריה מרדכי ענותנא תבריה בצומיה ובצלותיה ואסתר צדיקתא מדיקא
מן חרכא דלית אפשר למלכתא למהלכא עם בני נשא בשוקיא חזר מרדכי עינוהי
וחזא יתה ואמר לה ברוך יי שלא נתנני טרף לשניהם מתיבא אסתר ואמרת ליה עזרי
מעם יי עושה שמים וארץ סגיאין מבני נשא הוו חדין על מפלתיה דהמן רשיעא ומודין
ומשבחין על פורקנא דהוה לון ליהודאי ומשבחין על פורקנא ויקרא דהוה ליה
למרדכי צדיקא בזמנא ההיא דהכן כתיב ומרדכי צדיקא נפק מן קדם מלכא בלבושא
דמלכותא תכלא ומילא וכלילא דדהבא רבא מכריך בוצא וארגונא וקרתא דשושן
16 צהלה וחדיא : ליהודאי הות רשותא למעסק באוריתא ולמטר שביא ומועדיא ולמגזר
17 עורלת בניהון ולאחתא תפלין על ידיהון ועל רישיהון : ובכל פלכא ופלכא ובכל
קרוא וקרוא אתר די פתגם מלכא וגזרת דיניה מטי חדות ובדיחת לבא ליהודאין
ומשתיא ויומא טבא וסגיאין מעממא דארעא מתגיירין ארום נפל פחדא דיהודאי
עלויהון

ט

1 ובתרי עסר ירחין הוא ירח אדר בתלת עסר יומין ביה דמטא פתגם מלכא וגזרת
דיניה לאתעבדא ביומא דחשיבו בעלי דבבין דיהודאין למשלוט בהון ואתהפיך
2 מן שמיא בגין זכותא דאבהתא די ישלטון יהודאין אנון בסנאיהון : אתכנשו יהודאין
בקרויהון בכל פלכי דמלכא אחשורוש לאושטא ידא בכל דתבעין בישתהון וגבר
לא קם באפיהון ארום נפל פחדהון על כל עממיא :

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et *ſcriptum eſt* in nomine dicti regis Ahhaſueros , & ſignatum eſt anulo 10
ſignatorio regis , & miſit epiſtolas per manum curſorum currentium
equis, & aſcenſorum celerum equorum, & mulorum equinorum, *quibus*
ablati erant ſplenes & præciſæ plantæ pedum ipſorum. Quòd dabat rex 11
Jehudæis auxilium, qui erant in omnibus & ſingulis civitatibus, ut con-
gregarentur & ſuſtentarent animas ſuas; ut exterminarent, occiderent,
perderentque omnem gentem & regionem, quæ affligerent eos, parvu-
los & fœminas ; & ſpolia eorum auferrent. Die una in omnibus regi- 12
onibus regis Ahhaſueros, decima tertia die menſis duodecimi, ipſe eſt
menſis Adar. Edictum ſcripturæ erat, ut daretur decretum *judicii* in quâ- 13
libet regione publicatum omnibus gentibus, ut ſint Jehudæi parati in die
illa ad vindicandum ſe de auctoribus inimicitiarum ſuarum. Curſores 14
aſcenſores celerum equorum & mulorum , exierunt feſtinantes & ac-
celerantes ad verbum regis : & decretum *judicii* datum eſt in Suſan
metropoli. Et Mardechai exiit à conſpectu regis in veſte regia, *gau-* 15
dens & pulchrè ſe habens animo præ honore amplo & dignitate eximia,
amictus veſtitu regio, melotino, carbaſino & hyacinthino, cum catena ex
auro optimo Ophir, cui inſiti erant uniones & lapides pretioſi; intra
chlamydem indutus monili ex thalaſſio maris occidentalis, cui ſubjecta
veſtis erat tunica purpurea depictas habens omnis generis alites &
volucres cœli, quæ quidem tunica conſtitit quadringentis & viginti
talentis auri : baltheo etiam præcinctus erat lumbos, cui per longitudinē
inſerti erant lapides berylli; ſoccis Perſicis indutus pedes, inductis Mace-
donio auro & fibulatis ſmaragdis; & acinace Medo pendente à latere
ejus appenſo ex ſtropho annulorum auri , cui inſculpta erat civitas Je-
ruſalem, in capulo vero acinacis depicta erat fortuna urbis : galeâ Me-
dicâ impoſitâ capiti illius variis pictâ coloribus, ſupra quam facta erat
corona magna auri Macedonici, & ſupra coronā phylacteria infixa auro,
ut ſcirent omnes populi, gentes ac linguæ ipſum Mardechai eſſe Jehudæū,
ad implendum ſcripturam illam ubi ſcribitur; Videbuntque omnes ter-
rarum populi, quòd nomen Domini invocatum ſit ſuper te. Cúmq; pro-
diret Mardechai de portâ regia, plateæ myrto ſtratæ fuerunt, atrium ve-
rò purpurâ extenſâ ad umbram funibus byſſi ; pueris redimitis capita
coronis, & ſacerdotibus tenentibus manibus ſuis tubas & præconio di-
centibus: Quiſquis non venerit ad pacem faciendam cum Mardechai &
Jehudæis in fruſta diſcerpetur & domus ejus in ſterquilinium redigetur.
Etiam decem filii Haman elatis manibus iverunt & locuti ſunt ante
Mardechai juſtum, dicentes; Qui dat præmium Jehudæis, reddit etiam
mercedem impiorum in capita ſua : & iſte Haman pater noſter ſtultus
erat qui fiduciam haberet in divitiis & honore ſuo, Mardechai humilis
fregit eum jejunio & precibus ſuis. Et Ezzther juſta proſpexit ex
feneſtra, cùm non liceret reginæ incedere inter homines in plateis, Ver-
titq; Mardechai oculos ſuos & viſæ illi dixit; Benedictus Dominus, qui
non dedit me prædam dentibus eorum : reſpondit Ezzther ac dixit ei;
Auxilium meum eſt à Domino qui fecit cœlum ac terram. Plurimi ho-
minum gaviſi ſunt ob caſum Haman impii, & gratias & laudes ege-
runt propter liberationem quæ facta eſt Jehudæis, & celebrârunt incolu-
mitatem & gloriam quæ fuit Mardechai juſto tempore hoc, de quo ſic
ſcriptum eſt : & Mardechai juſtus exiit à conſpectu regis in veſte re-
gia hyacinthina & *melotina & coronâ aureâ magnâ,* cum amictu byſſi
& purpuræ ; civitas autem Suſan *jubilabat* et lætabatur. Jehudæis 16
fuit *libertas operam dandi legi, & obſervandi Sabbatha ac feſta , &*
circuncidendi præputia filiorum ſuorum, ac imponendi Tephillin manibus
& capitibus ſuis. Et in qualibet regione, & in quacunque civitate 17
& loco, quò verbum regis & decretum judicii ejus pervenit, lætitia &
gaudium cordis erat Jehudæis, & conviviū & dies bonus : & multi ex
gentib⁹ terræ proſelyti fiebant, quia ceciderat timor Jehudæorū ſup eos.

CAP. IX.

IN duodecimo autē menſiū, ipſe eſt menſis Adar, decima tertia die ejus, 1
qua pervenit verbū regis, & decretū judicii ejus , ad exequendū in die
qua cogitaverant auctores inimicitiarum Jehudæorū poteſtatem exer-
cere in eos : & oppoſitum fuit *cœlitus propter juſtitiam patrum* , quia
poteſtatem exercuerunt Jehudæi ipſi in odientes ſe. Congregati ſunt Je- 2
hudæi in civitatib⁹ ſuis, in omnib⁹ regionib⁹ regis Ahhaſueros, ut exten-
derent manū *in* omnes quærentes malum eorū : & homo non ſtetit in
facie eorum ; nam ceciderat terror eorum ſuper omnes gentes.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Οὐκ ἐνέγκας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν, ἐπετήδευσε τῆς ἀρχῆς (λ) στερῆσαι ἡμᾶς, καὶ τοῦ πνεύματος, Τόν τε ἡμέτερον σωτῆρα, καὶ διαπαντὸς εὐεργέτην Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν ἄμεμπτον τῆς βασιλείας κοινωνὸν Ἐσθὴρ σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει, πολυπλόκοις μεθόδων παραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς ἀπώλειαν. Διὰ γὰρ τῶν (μ) τρόπων τούτων ᾠήθη λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμους, τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτησιν εἰς τοὺς Μακεδόνας μετάξαι. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ τρισαλιτηρίου παραδεδομένους εἰς ἀφανισμὸν Ἰουδαίους, (ν) εὑρίσκομεν οὐ κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους νόμοις, Ὄντας δὲ υἱοὺς (ξ) τοῦ ὑψίστου μεγίστου ζῶντος θεοῦ, τοῦ κατευθύνοντος ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βασιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαθέσει. Καλῶς οὖν ποιήσετε μὴ προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ Ἀμὰν (ο) Ἀμαδαθοῦ ἀποσταλεῖσι γράμμασι, Διὰ τὸ (π) αὐτὸν τὸν ταῦτα ἐξεργασάμενον πρὸς ταῖς Σούσων πύλαις ἐσταυρῶσθαι σὺν τῇ πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπικρατοῦντος θεοῦ διὰ τάχους ἀποδόντος αὐτῷ κρίσιν. Τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης (ρ) ἐκθέντες ἐν παντὶ τόπῳ μετὰ παρρησίας, ἐᾶν τοὺς Ἰουδαίους χρῆσθαι τοῖς ἑαυτῶν (σ) νομίμοις, Καὶ συνεπισχύειν αὐτοῖς, ὅπως τοὺς ἐν καιρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους αὐτοῖς, ἀμύνωνται τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἀδὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. (τ) Ταύτην γὰρ ὁ τὰ πάντα δυναστεύων θεὸς ἀντ᾽ ὀλεθρίας τοῦ ἐκλεκτοῦ γένους, ἐποίησεν αὐτοῖς εὐφροσύνην. Καὶ ὑμεῖς οὖν (υ) ἐν ταῖς ἐπωνύμοις ὑμῶν ἑορταῖς, ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πάσης εὐωχίας ἄγετε, Ὅπως καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα (φ) σωτηρία ᾖ ἡμῖν, καὶ τοῖς εὐνοοῦσι Πέρσαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλεύουσι, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. Πᾶσα δὲ πόλις ἢ χώρα τὸ σύνολον, ἥτις κατὰ ταῦτα μὴ ποιήσῃ, δόρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ᾽ ὀργῆς· οὐ μόνον ἀνθρώποις ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ (χ) πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἔχθιστος κατασταθήσεται.

Non ferens autem ſuperbiam ſtuduit principatu privare nos, & ſpiritu, Et noſtrum ſalvatorem, ac per omnia benefactorem Mardochæum, & inculpatam regni conſortem Eſther cum univerſa horum gente multiplicibus artificiorum deceptionibus petens ad perditionem. Per hos enim modos putavit nactus nos deſolatos, Perſarum imperium ad Macedonas transferre. Nos autem traditos à ter exitiali illo ad perditionem Judæos invenimus non eſſe maleficos, ſed juſtiſſimis gubernari legibus, Eſſe autem filios altiſſimi maximi viventis Dei, qui direxit & nobis, & majoribus noſtris, regnum, in pulcherrima diſpoſitione. Rectè igitur facietis non utentes miſſis ab Aman Amadathi literis; Eò quòd ipſe, qui hæc molitus eſt, apud Suſarum portas crucifixus eſt cum tota familia, dignum eo, qui omnia tenet, Deo velociter reddente ei judicium. Exemplar autem epiſtolæ hujus edentes in omni loco cum libertate, permittatis Judæos uti ſuis legitimis, Et adminiculo ſitis eis, ut illos, qui in ſe in tempore tribulationis inſurrexerant, ulciſcantur die tertiadecimâ duodecimi menſis Adar eâdem die. Hanc enim omnium dominator Deus pro perditione electi generis fecit eis lætitiam. Et vos igitur in inclytis veſtris feſtivitatibus inſignem diem cum omni lætitia agite; ut & nunc, & poſt hæc ſalus ſit nobis, et iis qui benevoli ſunt Perſis: iis autem qui nobis inſidiantur, memoriale perditionis. Omnis autem civitas, vel provincia omnino, quæ ſecundùm hæc non fecerit, haſtâ & igni conſumetur cum ira: (d) non ſolùm hominibus invia, ſed etiam beſtiis, & volatilibus im omne tempus odioſiſſima reddetur.

13 Τὰ δὲ ἀντίγραφα (ψ) ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, (ω) ἑτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς Ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν, πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους.

Exemplaria autem proponantur viſibiliter in omni regno, paratique ſint omnes Judæi in hanc diem, debellare ſuos adverſarios. 13

MS.A. (λ) ἡμᾶς στερῆσαι, * τοῦ πνεύματος, (μ) τρόπων ᾠήθη λαβεῖν τοὺς ἐρήμους, τήν τε Περσῶν (ν) εὑρίσκομεν κακούργους οὐκ ὄντας, (ξ) ὑψίστου (ο) Ἀμαθαδοῦ (π) αὐτὸν ταῦτα (ρ) ἐκτεθέντες (σ) νόμοις, (τ) Ταύτῃ γὰρ ἐπὶ πάντα (υ) ἐν ταῖς ἐπωνύμοις * ἐπίσημον ἡμέραν (φ) σωτηρία μετὰ ὑμῶν καὶ τῶν εὐνοούντων τοῖς Πέρσαις, τῶν δὲ τούτοις ἐπιβουλευσάντων, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. (χ) πετεινοῖς αἴσχιστος κατασταθήσεται. (ψ) ἐκτεθείσθω (ω) ἑτοίμους δὲ

ΚΕΦ. Θ'.

14 Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύδοντες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπιτελεῖν. ἐξετέθη δὲ (α) τὸ πρόσταγμα
15 καὶ ἐν Σούσοις. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολισμένος τὴν βασιλικὴν στολήν, καὶ στέφανον ἔχων χρυσοῦν, καὶ διάδημα
16 βύσσινον πορφυροῦν. ἰδόντες δὲ οἱ ἐν Σούσοις ἐχάρησαν. (β) Τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη
17 Κατὰ πόλιν καὶ χώραν, οὗ (γ) ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα· οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς
Ἰουδαίοις, κώθων καὶ εὐφροσύνη. καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν (δ) περιετέμοντο, καὶ Ἰουδάϊζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
1 Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ (ε) τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, ὅς ἐστιν Ἀδάρ, παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα
5 2 ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς Ἰουδαίοις· Οὐδεὶς γὰρ ἀντέστη, φοβούμενος
3 αὐτούς. Οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν, καὶ οἱ τύραννοι, καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς Ἰουδαίους· ὁ γὰρ
4 φόβος Μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς. Προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βα-
6 7 σιλείᾳ. Καὶ ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ Ἰουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους, Τόν τε (ζ) Φαρσαννὲς, καὶ Δελ-
8 9 φὼν, καὶ (η) Φασγὰ, Καὶ (θ) Φαραδαθὰ, καὶ (ι) Βαρεὰ, καὶ (ˆ) Σαρβακὰ, Καὶ (κ) Μαρμασιμὰ, καὶ (λ) Ῥουφαῖον, καὶ Ἀρ-
10 σαῖον, καὶ (μ) Ζαβουθαῖον, Τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμὰν (ν) Ἀμαδαθοῦ Βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν Ἰουδαίων, (ξ) καὶ διήρπασαν
11 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. (ο) ἐπεδόθη τε ὁ ἀριθμὸς τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπολωλότων ἐν Σούσοις. Εἶπε δὲ ὁ (π) βασιλεὺς
12 πρὸς Ἐσθήρ, Ἀπώλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους, ἐν δὲ τῇ (ρ) περιχώρῳ πῶς οἴει (σ)
13 ἐχρήσαντο; τί οὖν ἀξιοῖς ἔτι, καὶ ἔσται σοι; Καὶ εἶπεν Ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ, Δοθήτω τοῖς Ἰουδαίοις χρῆσθαι ὡσ-
14 αύτως τὴν αὔριον, ὥστε (τ) τοὺς δέκα υἱοὺς Ἀμὰν κρεμάσαι. Καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέθηκε τοῖς Ἰου-
δαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν Ἀμὰν κρεμάσαι.

CAP. IX.

Igitur ipſi quidem equites exiverunt, feſtinantes, ea quæ à rege dicta erant, 14
perficere. Propoſitum eſt autem edictum etiam in Suſis. Mardochæus autem
proceſſit ornatus regali ſtolâ, et coronam habens auream, & diadema byſſinum 15
purpureum. Videntes autem, qui in Suſis, gavisi ſunt. Judeis autem facta eſt 16
lux et lætitia Per civitatem, et provinciam ubicunq; propoſitum fuerat edictum: 17
ubicunque propoſitum fuerat exemplar, *gaudium & lætitia Judæis,*
epulatio, & lætitia. Et multi ex gentibus circumcidebantur, & Judaizabant
propter timorem Judæorum. In duodecimo enim menſe, tertiadecimâ men- 1
ſis, qui eſt Adar, aderant literæ ſcriptæ à rege. In eadem die perierunt, qui 5
adverſabantur Judæis. Nullus enim contra ſtetit; timens eos. Principes enim 2 3
ſatraparum, & tyranni, & regii Scribæ honorabant Judæos. Timor enim
Mardochæi incubuerat eis. Advenerat enim edictum regis, ut nominatus eſſet 4
in omni regno. Et in Suſis civitate interfecerunt Judæi viros quingentos, Et 6 7
Pharſannes, & Delphon, & Phaſga, Et Pharadath, & Barea, & Sarbaca, Et 8 9
Marmaſima, & Ruphæum, & Arſæum & Zabuthæum, Decem filios 10
(a) Aman Amadathi Bugæi inimici Judæorum, et (b) diripuerunt In eadem 11
die. Et datus eſt numerus regi, eorum qui perierant in Suſis. Dixit autem rex 12
ad Eſther, Peremerunt Judæi in Suſis civitate viros quingentos: in adjacente
autem quomodò, putas, uſi ſunt? Quid igitur poſtulas ampliùs, & erit tibi? Et 13
dixit Eſther regi; Detur Judæis, ut utantur ſimiliter cras, ut decem filios Aman
ſuſpendant. Et permiſit ſic fieri, & permiſit Judæis civitatis, corpora 14
filiorum Aman ſuſpendere.

MS.A. (α) τὸ ἔκθεμα καὶ ἐν (β) Ὅπου τοῖς Ἰουδαίοις (γ) ἐὰν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρὰ (δ) περιετέμνοντο, (ε) τρισκαιδεκάτῃ (ζ) Φαρσανεστὰν, (η) Φαγὰ, (θ) Βαρδαθὰ, (ι) Βαρὲλ, (ˆ) Σαρβαχὰ, (κ) Μαρμασιμνὰ, (λ) Ῥουφανὸν, (μ) Ζαβουγαθά. (ν) Ἀμαθαδοῦ τοῦ Βουγαίου (ξ) ἀπέκτειναν καὶ διήρπασαν (ο) ἐπεδόθη ἀριθμὸς (π) βασιλεὺς Ἐσθήρ, (ρ) χώρᾳ (σ) κεχρῆσθαι; καὶ τί ἀξιοῖς ἔτι, (τ) τοὺς υἱοὺς Ἀμὰν κρεμασθῆναι. Καὶ ἐξέθηκεν τοῖς Ἰουδαίοις

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܬܟܬܒ ܒܫܡ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܘܐܬܚܬܡ ܒܥܙܩܬܗ ܕܡܠܟܐ. ܘܫܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ 10
ܒܝܕ ܪ̈ܗܛܐ. ܘܒܝܕ ܦܪ̈ܫܐ. ܕܪܟܒܝܢ ܪ̈ܟܫܐ ܒ̈ܢܝ ܪ̈ܡܟܐ. * ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܟܬܒ ܡܠܟܐ 11
ܥܠ ܝܗܘ̈ܕܝܐ. ܕܒܟܠ ܡܕ̈ܝܢܬܐ. ܕܢܬܟܢܫܘܢ. ܘܢܩܘܡܘܢ ܥܠ ܢܦܫܗܘܢ. ܘܢܚܪܒܘܢ
ܘܢܩܛܠܘܢ. ܘܢܘܒܕܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܕܐܥܩܘ ܠܗܘܢ. ܛܠܝ̈ܐ ܘܢܫ̈ܐ. ܘܩܢܝܢܗܘܢ ܢܒܙܘܢ.
* ܒܝܘܡ ܚܕ ܒܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܗ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܕܬܪܥܣܪ 12
ܗܘ ܐܕܪ. * ܘܦܪܫܓܢܐ ܕܐܓܪܬܐ ܢܬܝܗܒ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ. ܘܦܩܕ ܠܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ 13
ܕܢܗܘܘܢ ܡܛܝܒܝܢ. ܠܝܘܡܐ ܗܢܐ ܕܢܬܒܥܘܢ ܢܩܡܬܗܘܢ. ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ. * ܘܢܦܩܘ 14
ܪ̈ܗܛܐ. ܘܦܪ̈ܫܐ ܕܪܟܒܝܢ ܪ̈ܟܫܐ ܘܢܦܩܘ ܒܥܓܠ ܡܛܠ ܦܬܓܡܐ ܘܦܘܩܕܢܐ
ܕܐܬܝܗܒ ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. * ܘܡܪܕܟܝ ܢܦܩ ܡܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܠܒܝܫ ܠܒܘܫܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. 15
ܬܟܠܬܐ ܘܒܘܨܐ. ܘܟܠܝܠܐ ܕܕܗܒܐ ܥܠ ܪܫܗ. ܘܡܬܥܛܦ ܒܘܨܐ ܘܐܪܓܘܢܐ. ܘܫܘܫܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܚܕܝܐ ܗܘܬ ܘܪܘܙܐ. * ܘܠܝܗܘ̈ܕܝܐ ܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܘܚܕܘܬܐ. ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܘܪܘܙܐ. * ܘܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ. 16 17
ܘܒܟܠ ܐܬܪ̈ܐ ܐܬܪ ܕܡܛܐ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ ܘܦܘܩܕܢܗ. ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ.
ܘܡܫܬܘܬܐ ܘܝܘܡܐ ܛܒܐ. ܘܣܓܝ̈ܐܐ ܡܢ ܥܡܡܐ ܕܐܪܥܐ ܡܬܝܗܕܝܢ ܗܘܘ ܡܛܠ ܕܢܦܠ
ܕܚܠܬܐ ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ ܥܠܝܗܘܢ.

*ܫܠܡ * ܛ̄ *

* ܘܒܝܪܚܐ ܕܬܪܥܣܪ ܗܘ ܐܕܪ. ܒܬܠܬܥܣܪ̈ܐ. ܟܕ ܡܛܐ ܙܒܢܐ ܕܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ 1
ܘܦܘܩܕܢܗ ܠܡܥܒܕ ܠܒܥܠܕܒ̈ܒܝܗܘܢ ܐܬܗܦܟܬ ܒܥܒܕܐ: ܕܢܫܬܠܛܘܢ
ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܒܣܢܐܝܗܘܢ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܒܩܘܪ̈ܝܗܘܢ. ܘܒܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܡܠܟܐ 2
ܐܚܫܝܪܫ. ܕܢܘܫܛܘܢ ܐܝܕܐ ܒܡܒܥ̈ܝ ܒܝܫܬܗܘܢ. * ܘܐܢܫ ܠܐ ܩܡ ܩܕܡܝܗܘܢ. 3
ܡܛܠ ܕܕܚܠܬܗܘܢ ܢܦܠܬ ܥܠ ܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ.

* Scripta autem ſunt nomine regis Achſhi- 10
raſh, & ſignata annulo ejus. Et miſſæ ſunt
literæ per curſores, & veredarios, inſiden-
tes equis de armentis *regiis*. Literæ à re- 11
ge ſcriptæ de Judæis qui per omnes provin-
cias; Ut congregati ſeſe tuerentur, & ex-
terminarent, & occiderent, & perderent
omnes qui ipſos arctârunt, pueros etiam
ac fœminas, & facultates ipſorum diripe-
rent. Die eodem per omnes provincias 12
regis Achſhiraſh: nimirum, decimo tertio
menſis duodecimi, qui eſt Adar. Et ex- 13
emplum literarum propoſitum eſt per o-
mnes civitates. Et præceptum omnibus
populis ut parati eſſent Judæi in diem
iſtum, ad ſumendum vindictam de hoſti-
bus ſuis. Et diſceſſerunt curſores, & 14
veredarii inſidentes equis: digreſſi autem
ſunt feſtinè propter verbum & præceptum
editum in caſtro Suſan. Mordecai autem 15
egreſſus eſt à conſpectu regis indutus veſte
regiâ hyacinthinâ & byſſinâ, *geſtans* in ca-
pite coronam auream, & byſſo purpurâque
amictus. Et Suſan civitas exultabat &
gaudebat: Judæiſque lux erat & gaudium, 16
gloriáque & exultatio. Per omnes civi- 17
tates & agros quò verbum regis & præce-
ptum perveniebat, gaudium erat magnum
Judæis, & convivium & dies feſtus, mul-
tíque è populo terræ ad Judaiſmum ſe
adjungebant, quoniam metus Judæorum
ipſos invaſerat.

CAP. IX.

Menſe autem duodecimo, qui eſt Adar, 1
die decimotertio, cùm adveniſſet tempus e-
dicti regis, præceptique ut fieret hoſtibus
ipſorum, converſa eſt res ut dominarentur
Judæi hoſtibus ſuis. Et congregati ſunt Judæi 2
in oppidis ſuis, & in omnibus provinciis
Regis Achſhiraſh, ut extenderent manus
in eos qui ipſis malum machinabantur:
Nec quiſquam ipſis reſtitit, quoniam me- 3
tus ipſorum omnes populos invaſerat.

אסתר : ט

; Jehudæos *extollentes* , regis quod , opus facientes & , duces & , *ſatrapæ* & , provinciarũ principes omnes Et
וְכָל־שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת־הַיְּהוּדִים 3
; provincias omnes *in vadens* ejus *audire* & , regis domo in Mordochai magnus Nam .eos ſuper Mordochai pavor cecidit quia
כִּי־נָפַל פַּחַד־מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם׃ כִּי־גָדוֹל מָרְדֳּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל־הַמְּדִינוֹת 4
,occiſionis & , gladii plaga ſuos inimicos omnes *in* Jehudæi percuſſerunt Et .*evadens magnus &* , *vadens* Mordochai vir quia
כִּי־הָאִישׁ מָרְדֳּכַי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל׃ וַיַּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל־אֹיְבֵיהֶם מַכַּת־חֶרֶב וְהֶרֶג 5
perdendo & , Jehudæi occiderunt *metropoli* Suſan in Et .ſuã voluntatem ſecundũ illos habentes odio *in* fecerunt & : perditionis &
וְאַבְדָן וַיַּעֲשׂוּ בְשֹׂנְאֵיהֶם כִּרְצוֹנָם׃ וּבְשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד 6
.Aridatha & , Adalia & , Poratha Et .Aſpatha & , Dalphon & , Parſandatha Et .viros quingentos
חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא וְאֵת דַּלְפוֹן וְאֵת אַסְפָּתָא׃ וְאֵת פּוֹרָתָא וְאֵת אֲדַלְיָא וְאֵת אֲרִידָתָא׃ 7 8
Jehudæorum *anguſtiatoris* Hamedatha filii Haman filios Decem .Vaizatha & , Aridai & , Ariſai & , Parmaſta Et
וְאֵת פַּרְמַשְׁתָּא וְאֵת אֲרִיסַי וְאֵת אֲרִדַי וְאֵת וַיְזָתָא׃ עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא צֹרֵר הַיְּהוּדִים 9 10
metropoli Suſan in occiſorum numerus venit ipſa die In .ſuã manum miſerunt non prædam in *&* : occiderunt
הָרָגוּ וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפַּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה 11
& , viros quingentos *perdendo* & , Jehudæi occiderunt *metropoli* Suſan In : reginam Eſther ad rex Dixitque .*regis facies ad*
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת 12
tua poſtulatio quæ & ? tibi dabitur & , tua petitio quæ & ? fecerunt quid regis *provinciarum reſiduo* in : Haman filios decem
עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן בִּשְׁאָר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ וּמַה־שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ
faciendum ad , Suſan in qui Jehudæis cras etiam detur , *bonum rege ſuper* Si : Eſther dixit Et ? fiet & , ultra
עוֹד וְתֵעָשׂ׃ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם־מָחָר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן לַעֲשׂוֹת 13
lex eſt data & ;ſic *fieri* rex dixit Et .ligno *ſuper* ſuſpendant Haman filios decem & , hodiernã legem ſecundũ
כְּדָת הַיּוֹם וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן יִתְלוּ עַל־הָעֵץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵעָשׂוֹת כֵּן וַתִּנָּתֵן דָּת 14
decimaquarta die in etiam Suſan in qui , Jehudæi ſunt congregati Et .ſuſpenderunt Haman filios decem & : Suſan in
בְּשׁוּשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הָמָן תָּלוּ׃ וַיִּקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִיים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר 15
,*Jehudæorum reſiduum* Et .ſuã manum miſerunt non prædam in *&* ; viros trecentos Suſan in interfecerunt & ,Adar menſis
לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְשׁוּשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ וּשְׁאָר הַיְּהוּדִים 16
quinque ſuis inimicis *in occidere* & ,ſuis inimicis ab *quieſcere &* , *ſua anima ſuper ſtare* & ,ſunt congregati ,regis provinciis in qui
אֲשֶׁר בִּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהֲלוּ וְעָמֹד עַל־נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֹיְבֵיהֶם וְהָרוֹג בְּשֹׂנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה
decimaquarta in *quieſcere* & : Adar menſis decimatertia die In .ſuã manum miſerunt non prædam in *&* :millia ſeptuaginta &
וְשִׁבְעִים אָלֶף וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם׃ בְּיוֹם־שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר 17
, *eo in* decimatertia in ſunt congregati , Suſan in qui Jehudæi Et .lætitiæ & , convivii diem eum *facere* & , *eo in*
בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃ וְהַיְּהוּדִיים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ 18
.lætitiæ & , convivii diem eum *facere* & ,*eo in* decimaquinta in *quieſcere* & ,*eo in* decimaquarta in &
וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃

Verſio VULG. LAT.

Nam & provinciarum judices, & duces, & procuratores, 3
omniſq; dignitas quæ ſingulis locis ac operibus præerat,
extollebant Judæos timore Mardochæi : Quem prin- 4
cipem eſſe palatii, & plurimum poſſe cognoverant :
fama quoque nominis ejus creſcebat quotidiè, & per cun-
ctorum ora volitabat. Itaque percuſſerunt Judæi ini- 5
micos ſuos plagâ magnâ, & occiderunt eos, reddentes
eis quod ſibi paraverant facere : In tantum ut etiam in 6
Suſan quingentos viros interficerent, extra decem filios
Aman Agagitæ hoſtis Judæorum : quorum iſta ſunt
nomina : Pharſandatha, & Delphon, & Eſphatha, Et 7 8
Phoratha, & Adalia, & Aridatha, Et Phermeſta, & 9
Ariſai, et Aridai, & Jezatha. Quos cùm occidiſſent, 10
prædas de ſubſtantiis eorum tangere noluerunt. Sta- 11
tímque numerus eorum, qui occiſi erant in Suſan, ad
regem relatus eſt. Qui dixit reginæ ; In urbe Suſan 12
interfecerunt Judæi quingentos viros, & alios decem
filios Aman : quantam putas eos exercere cædem in u-
niverſis provinciis ? Quid ultrà poſtulas, & quid vis ut
fieri jubeam ? Cui illa reſpondit ; Si regi placet, detur 13
poteſtas Judæis, ut ſicut fecerunt hodiè in Suſan, ſic &
cras faciant, & decem filii Aman in patibulis ſuſpendan-
tur. Præcepítq; rex ut ita fieret. Statímque in Suſan pe- 14
pendit edictum, & decem filii Aman ſuſpenſi ſunt. Con- 15
gregatis Judæis quartadecimâ die menſis Adar, inter-
fecti ſunt in Suſan trecenti viri : nec eorum ab illis di-
repta ſubſtantia eſt. Sed & per omnes provincias, quæ 16
ditioni regis ſubjacebant, pro animabus ſuis ſteterunt Ju-
dæi, interfectis hoſtibus ac perſecutoribus ſuis : in tan-
tum ut ſeptuagintaquinq; millia occiſorum implerentur,
& nullus de ſubſtantiis eorum quidquam contingeret.
Dies autem tertiuſdecimus menſis Adar, primus apud 17
omnes interfectionis fuit, & quartadecimâ die cædere
deſierunt. Quem conſtituerũt eſſe ſolennẽ, ut in eo omni
tempore deinceps vacarent epulis, gaudio atq; conviviis.
At hi qui in urbe Suſan cædẽ exercuerãt, tertiodecimo et 18
quardecimo die ejuſdẽ menſis in cæde verſati ſunt: quin-
todecimo autẽ die percutere deſierunt. Et idcircò eundẽ
diem conſtituerunt ſolennem epularum atque lætitiæ.

תרגום TARGUM,

וכל רבני פלכיא ואסטרטילוסין והיפרכין ועבדי עבידתא די למלכא ממנן עלויהון ית 3
יהודאין ארום נפל פחדא דמרדכי עלויהון׃ ארום אפיטרופוס ורב וסרכן מרדכי בבית 4
מלכא ומטבעיה נפק בכל פלכיא ארום גברא מרדכי רב בית אבא למלכא ואזל
ומתרברב׃ ומחו יהודאין בכל בעלי דבביהון מחת קטילת סיפא וקטילת גולמין גולפין 5
והובד נפשתא ועבדו בסנאיהון כרעותהון׃ ובשושן בירנתא קטלו יהודאין והובידו 6
חמש מאה גוברין כולהון רופילין מדבית עמלק׃ וית פרשנדתא וית דלפון וית אספתא׃ 7
וית פורתא וית אדליא וית ארידתא׃ וית פרמשתא וית אריסי וית ארידי וית ויזתא׃ 8 9
עשרתי בנוי דהמן בר המדתא מעיקא דיהודאין קטלו ובעדאה לא אושיטו ית ידיהון׃ 10
ביומא ההוא עלא מנין קטילין בשושן בירנתא קדם מלכא׃ ואמר מלכא לאסתר 11
מלכתא בשושן בירנתא קטלו יהודאין והובדו חמש מאה גובריא רופילין דמזרעית 12
עמלק וית עשרתי בנוי דהמן במשאר פלכי מלכא מה עבדו ומה שאלתך ותתיהב לך
ומה בעותיך עוד ותתעבד׃ תא ואמר מלכא לאסתר מלכתא בשושן בירתא קטלו
יהודאי וגמרו חמש מאה גוברין וית עשרתי בנוי דהמן בשאר מדינת דמלכא מה עבדו
ומה שאלתיך ויתיהב לך ומה בעותיך תוב ותתעביד׃ ואמרת אסתר אין על מלכא שפיר 13
יתיהב רשו אוף מחר ליהודאין די בשושן למעבד יומא טבא וחדוא כד חזי למעבד על
יומא דנסא וית עסרתי בנוי דהמן יזדקפון על קיסא׃ תא ואמרת אסתר אין על מלכא
שפיר יתיהיב אוף למחר ליהודאי דאית בשושן למעבד היך גזירת יומא דין וית עסרתי
בנוי דהמן יזקפון על צליבא׃ ואמר מלכא לאתעבדא כדין ואתיהיבת גזירת דינא 14
בשושן וית עסרתי בנוי דהמן צליבו׃ ודין סדור צליבתהון דאצטליבו עם המן אבוהון
על קיסא דזמין למרדכי רומיה חמשין אמין תלת אמין הוה נעיץ בארעא וארבע אמין
ופלגא הוה רחיק פרשנדתא מן ארעא ופרשנדתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן
דלפון פלגות אמתא׃ דלפון הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן אספתא פלגות אמתא
אספתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן פורתא פלגות אמתא פורתא הוה צליב
בתלת אמין והוה רחיק מן אדליא פלגות אמתא אדליא הוה צליב בתלת אמין והוה
רחיק מן ארידתא פלגות אמתא׃ ארידתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן
פרמשתא פלגות אמתא פרמשתא הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן אריסי פלגות
אמתא׃ אריסי הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק מן ארידי פלגות אמתא׃ ארידי הוה
צליב בתלת אמין והוה רחיק מן ויזתא פלגות אמתא׃ ויזתא הוה צליב בתלת אמין
והוה רחיק מן המן פלגות אמתא׃ המן הוה צליב בתלת אמין והוה רחיק על רישיה
תלת אמין בגין דלא ייכול מנידיה עופא וזרש ערקת עם שבעין בנין דאשתארו להמן
דהוו הדרין על תרעיא ומתפרנסין ושמשי ספרא אתקטיל בסיפא ומאה ותמניא מיתו
עם חמש מאה גוברין דאתקטילו בשושן דהוו אתמנן על אשקקי מלכא׃ ואתכנשו 15
יהודאין די בשושן אוף ביומא ארבע עסר לירח אדר וקטלו בשושן תלת מאה גוברין
מדבית עמלק ובעדאה לא אושיטו ית ידיהון׃ ושאר יהודאין די בפלכי דמלכא 16
אתכנשו וקימו ית נפשהון ואשכחו ניחא מבעלי דבביהון וקטלו בסנאיהון שבעין
וחמשא אלפין מדבית עמלק ובעדאה לא אושיטו ית ידיהון׃ ביום תלת עסרי לירח 17
אדר הוה קטול בזרעית דעמלק וניחא הוה לישראל בארבע עסר ביה ומעבד
יתיה יום משתיא וחדוה׃ ויהודאין די בשושן אתכנשו לשיצאה ית בנוי דעמלק 18
בתלת עסר ביה ובארבע עסר ביה ונחו בחמשא עסר ביה ומעבד יתיה יום משתיא
וחדוא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et omnes magnates regionum, principes & hipparchi, & actores mune- 3
rum regiorum, præficiebant ſuper ſe Jehudæos ; quia ceciderat terror
Mardechai ſuper eos. Nam *præfectus*, *&* magiſter *& princeps* erat Mar- 4
dechai in domo regis, & fama ejus pervagabatur per omnes regiones ;
etenim vir Mardechai *magiſter domus pater erat regi*, *&* ibat & mul-
tiplicabatur. Et percuſſerunt Jehudæi omnes auctores inimicitiarum 5
ſuarum, percuſſione occiſionis gladii, occiſionis *telorum clavarum*, &
perditionis animarum, & fecerunt in oſores ſuos juxta voluntatem ſuam. 6
Et in Suſan metropoli occiderunt Jehudæi, & perdiderunt quingentos
viros, *omnes præfectos ex domo Amalek*. Et Parſandatha, & Dalphon, 7
& Aſpatha. Et Poratha, & Adalia, & Aridatha. Et Parmaſta, & A- 8
riſai, & Aridai, & Vajeſatha. Decem filios Haman filii Hamadatha op- 9
preſſoris Jehudæorum, occiderunt : in prædam vero non extenderunt 10
manus ſuas. In die illa venit numerus interfectorum in Suſan metropoli 11
coram rege. Et dixit rex ad Ezzther reginam : In Suſan metropoli oc- 12
ciderunt Jehudæi, & perdiderunt quingentos viros *præfectos de proſapia
Amalek*, & decem filios Haman : in reliquis regionibus regis quid fe-
cerunt ? & quæ eſt petitio tua, & detur tibi ? & quæ eſt poſtulatio tua
adhuc, & fiet ? *Targum aliud* : Et dixit rex ad Ezzther reginam : In
Suſan metropoli occiderunt Jehudæi & *deleverunt* quingentos viros
& decem filios Haman : in reliquis *provinciis* regis quid fecerunt ? & quæ
eſt petitio tua, & detur tibi ? & quæ eſt poſtulatio tua *denuò*, & fiet ?
Dixit autem Ezzther, Si regi placet, detur poteſtas etiam cras Jehudæis 13
in Suſan faciendi *diem feſtivitatis & lætitiæ, prout decet facere in die
miraculi*, & decem filii Haman erigantur in ligno. *Targum aliud* : Di-
xit autem Ezzther, Si regi placet, detur etiam *in craſtinum* Jehudæis, *qui
ſunt* in Suſan, facere juxta decretum hodiernum, & decem filios Haman
erigant in crucem. Et dixit rex ut fieret ſic, & datum eſt decretum ju- 14
dicii in Suſan, & decem filios Haman ſuſpenderunt. *Hoc autem ordine
ſuſpenſi ſunt cum Haman patre ſuo, in ligno quod paraverat Marde-
chai altitudine quinquaginta cubitorum ; tres cubitos defixum erat in
terra, et quatuor cubitos cum dimidio diſtabat Parſandatha à terra, Par-
ſandatha autem ſuſpenſus erat in tribus cubitis, inter quem & Dalphon
dimidium erat cubiti. Dalphon ſuſpenſus eſt trium cubitorum longitudine,
diſtans ab Aſpatha dimidium cubiti. Aſpatha in crucem actus eſt per
tres cubitos extenſus, & remotus à Poratha dimidium cubiti. Poratha
porrectus eſt in cruce tres cubitos, intervallo dimidii cubiti ab Adalia.
Suſpenſus etiam Adalia trium cubitorum ſpatium occupavit, cui diſtan-
tiâ dimidii cubiti proximus erat Aridatha. Aridatha ſuſpenſus tres a-
lios cubitos tenuit, cui interpoſito dimidio cubiti ſucceſſit Parmaſta. Par-
maſta etiam ſuſpenſo trium cubitorum ſpatium erat, & ab eo ad Ariſai
erat dimidium cubiti. Suſpenſus etiam Ariſai tres cubitos habuit, pro-
ximum ad dimidium cubiti habens Aridai. Etiam Aridai ſuſpenſus
tribus aliis cubitis protenſus eſt, quem dimidii cubiti intervallo ſequeba-
tur Vajeſetha. Vajeſetha tribus cubitis cruci affixus eſt, relicto inter
ipſum & Haman dimidii cubiti ſpatio. Haman deniq; ſuſpenſus trium cu-
bitorũ ſpatium poſſedit, relictis à capite ejus tribus cubitis ne comederent
de eo volucres. Et Zeres fugit cum ſeptuaginta filiis qui reliqui fuerunt
ipſi Haman & oſtiatim obverſantes victũ quæſierunt : ſed & Simuſæus
ſcriba occiſus eſt gladio, & centũ & octo mortui ſunt cũ quingentis viris
occiſis in Suſan qui fuerant præfecti plateis regis.* Et congregati ſunt Je- 15
hudæi qui erant in Suſan, etiam die decima quarta menſis Adar, & occi-
derunt in Suſan trecentos viros *de domo Amalek* : ſed ad prædam non
extenderunt manus ſuas. Et reliqui Jehudæorum qui erant in regionibus 16
regis, congregati ſunt, & fulcierunt animas ſuas, & invenerunt requiem
ab auctoribus inimicitiarũ ſuarum, & occiderunt de inimicis ſuis ſeptua-
ginta & quinq; millia, *de domo Amalek* : ad prædam vero non extende-
runt manus ſuas. Die decimatertia menſis Adar facta fuit occiſio *in pro- 17
gnatis Amalek : & quies fuit Iſrael* quartadecima ejuſdem, & fecerunt
eũ diẽ convivii & lætitiæ. Et Jehudæi qui erant in Suſan congregati ſunt 18
ad excindendũ filios Amalek : decimatertia ejuſdem, & quartadecima, &
quieverunt quintadecima ejus, & fecerunt eum diem convivii & lætitiæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ συνήχθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ Ἀδὰρ, καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους, καὶ
16 (υ) οὐδὲν διήρπασαν. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ (φ) συνήχθησαν, καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, καὶ
ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολεμίων· ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίους πεντακισχιλίους τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ (χ) Ἀδὰρ, καὶ
17 οὐδὲν διήρπασαν. Καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ
18 χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, (ψ) καὶ ἀνεπαύσαντο·
19 ἦγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. (ω) Διὰ τοῦτο οὖν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι
(α) ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω, ἄγουσι (β) τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ Ἀδὰρ ἡμέραν ἀγαθὴν (") μετ' εὐφροσύνης,
20 ἀποστέλλοντες (γ) μερίδας ἕκαστος τῷ πλησίον. Ἔγραψε δὲ Μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον,
καὶ (δ) ἐξαπέστειλε τοῖς Ἰουδαίοις, (ε) ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακρὰν,
21 Στῆσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς, (ζ) ἄγειν τε τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν (η) πεντεκαιδεκάτην τοῦ Ἀδάρ·
22 Ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ τὸν μῆνα (θ) ἐν ᾧ ἐγράφη
αὐτοῖς, ὃς ἦν Ἀδὰρ, ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ ὀδύνης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, (ι) ἄγειν ὅλον ἀγαθὰς ἡμέρας
23 γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς. Καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰουδαῖοι,
24 καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς (κ) ὁ Μαρδοχαῖος· Πῶς Ἀμὰν Ἀμαδάθου ὁ Μακεδὼν ἐπολέμει (λ) αὐτοὺς,
25 καθὼς ἔθετο ψήφισμα καὶ κλῆρον (μ) ἀφανίσαι αὐτοὺς, Καὶ ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, κρεμάσαι τὸν
Μαρδοχαῖον· (") ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξαι (ν) ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους κακὰ, ἐπ' αὐτὸν (ξ) ἐγένοντο, καὶ ἐκρεμάσθη
26 αὐτὸς, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο (ο) ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται Φρουραὶ διὰ τοὺς κλήρους, (") ὅτι τῇ διαλέκτῳ
27 αὐτῶν καλοῦνται Φρουραί. διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, Καὶ ὅσα πεπόνθασι διὰ ταῦτα, καὶ ὅσα αὐτοῖς
ἐγένετο, καὶ ἔστησεν· (π) καὶ προσεδέχοντο οἱ Ἰουδαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν (ρ) καὶ ἐπὶ τοῖς
προστεθειμένοις ἐπ' αὐτῶν, οὐδὲ μὴν ἄλλως χρήσονται. αἱ δὲ ἡμέραι αὗται (σ) μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεὰν
28 καὶ γενεὰν, καὶ πόλιν, καὶ πατριὰν, καὶ χώραν. Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται (τ) τῶν Φρουραὶ ἀχθήσονται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον,
29 καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τῶν γενεῶν. Καὶ ἔγραψεν Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ Ἀμιναδὰβ,
31 καὶ Μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος, ὅσα ἐποίησαν, (υ) τό, τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς (φ) τῶν Φρουραί. Καὶ Μαρδοχαῖος καὶ
Ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν, καὶ τότε στήσαντες κατὰ (χ) ὑγιείας ἑαυτῶν καὶ τὴν βουλὴν (ψ) αὐτῶν.
32 Καὶ Ἐσθὴρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον.

Et congregati ſunt Judæi in Suſis quartadecimâ Adar, & occiderunt viros 15
trecentos, & nihil diripuerunt. Cæteri autem ex Judæis, qui in regno, congregati 16
ſunt, & ſeipſos adiuvabant, & requieverunt ab hoſtibus. Peremerunt
enim ex eis (c) quindecim millia die tertiadecimâ Adar, & nihil diripuerunt.
Et requieverunt quartadecimâ ejuſdem menſis, et egerunt diē illū 17
requietis cum gaudio, & lætitiâ. Judæi autem, qui in Suſis civitate, congregati 18
ſunt etiam quartadecimâ; & requieverunt. Egerunt autem & quintamdecimã
cum gaudio & lætitia. Propter hoc igitur Judæi, qui diſſeminati 19
ſunt in omni regione, quæ extra muros, agunt quartamdecimam Adar diem
bonam cum lætitia, mittentes partes unuſquiſque (d) proximo. Scripſit autem 20
Mardochæus verba hæc in libro, & miſit Judæis, quicunque erant in regno
Artaxerſis, iis qui propè, & iis qui longè, ut ſtatuerent dies hos bonos, & celebrarent 21
quartãdecimã et quintãdecimã Adar, (In his enim dieb⁹ requieverunt 22
Judæi ab inimicis ſuis) & menſem in quo facta eſt eis converſio, qui erat
Adar, ex luctu in gaudiū, & ex dolore in bonã diem, celebrarent totum, bonos
dies nuptiarū, & lætitiæ, mittentes partes amicis, & mendicis. Et ſuſceperunt 23
Judæi, ſicut ſcripſit eis Mardochæus, Quomodò Aman Amadathi Macedo 24
impugnabat eos, ſicut poſuerat decretū et ſortē delendi eos, Et ut intravit ad 25
regem, dicens, ſuſpenderet Mardochæum: quæcunque verò aggreſſus eſt inducere
ſuper Judæos mala, ſuper ipſum evenerunt, & ſuſpenſus eſt ipſe, &
filii ejus. Propter hoc vocati ſunt dies illi (e) Phruræ propter ſortes: quoniam 26
linguâ eorum vocantur Phruræ. Per verba epiſtolæ hujus, Et quæcunq; 27
paſſi ſunt propter hæc, & quæcunque evenerunt ipſis: (f) et ſtatuit, & ſuſceperunt
Judæi ſuper ſe, & ſuper ſemen ſuum, & ſuper appoſitos ad ipſos:
nec ſanè aliter utentur. (g) Dies autem hi memoriale perfectum per progeniem
& progeniem, & civitatem, & patriam, & regionem. Dies autem hi 28
ipſorum Phruræ celebrabuntur in omne tempus: & memoria eorum non deficiet
à generationibus. Et ſcripſit Eſther regina, filia Aminadab, & Mardochæus 29
Judæus, quæcunq; fecerunt & firmamentum epiſtolæ ipſorū Phruræ. 31
Et Mardochæus, & Eſther regina, ſtatuerunt ſibi per ſe: & tunc ſtatuentes
per (h) ſanitatem ſuam ipſorum, & conſilium ipſorum. Et Eſther verbo 32
ſtatuit in ſeculum: & ſcriptum eſt in memoriali.

MS. A. (υ) οὐθὲν (φ) Συναχθέντες ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, (χ) Ἀδὰρ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. (ψ) ἀνεπαύσαντο· (ω) Διὰ γὰρ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι διεσπαρμένοι (α) ἐν τῇ χώρᾳ (β) καὶ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην (") μετὰ (γ) μερίδας τοῖς πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ Ἀδὰρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον. Ἔγραψεν (δ) ἀπέστειλεν (ε) οἳ εἰσὶν (ζ) ἄγειν τὴν (η) πεντεκαιδεκάτην, Ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι (θ) ἐν ᾧ ἐγράφη αὐτοῖς, ἀπὸ ὀδύνης εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ πένθους εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, (ι) ἄγειν αὐτὰς ἡμέρας (κ) Μαρδοχαῖος· Ὅπως Ἀμὰν Ἀμαδάθου Μακεδὼν (λ) τοὺς Ἰουδαίους, καὶ ὡς (μ) ἀπολέσαι αὐτοὺς, (") ὅσα ἐπεχείρησεν (ν) τοῖς Ἰουδαίοις (ξ) ἐγένετο, ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ξύλων. Διὰ (ο) ἐπεκλήθησαν* Φρουραὶ (") ὅτι καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν Φρουραί. διὰ τοὺς (π) καὶ ὡς προσεδέχοντο (ρ) ἐπὶ τοῖς προστεθειμένοις ἐφ' ἑαυτῶν, (σ) μνημόσυναι ἐπιτελούμεναι κατὰ γενεὰν, καὶ πατριὰν, καὶ πόλιν, καὶ χώραν. (τ) τῶν Φρουραὶ ἀχθήσονται τὸν ἅπαντα χρόνον, (υ) τὸ στερέωμα (φ) τῶν Φρουραία. (χ) ὑγίας (ψ) ἑαυτῶν. Ἐσθὴρ

ΚΕΦ. ί.

1 2 (α) Ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης· Καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν, πλοῦτόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, (") ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων Περσῶν καὶ Μήδων, εἰς μνημόσυνον. 3 (") Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος διεδέχετο τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων· καὶ φιλούμενος, (β) διηγεῖτο τὴν ἀγωγὴν παντὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ.

CAP. X.

Scripſit autem rex ad regnum terræ, & maris. Et fortitudinem ejus, & magnificentiam, & divitias, & gloriam regni ejus, ecce ſcripta ſunt in libro regum Perſarum & Medorum in memoriam. 1 2 *Mardochæus autem ſecundus erat à rege Artaxerſe, & magnus erat in regno, & glorificatus à Judæis, & amatus narrabat educationem omni genti ſuæ.* 3

Declaratio hæc ſomnii Mardochæi, cum eis quæ ſequuntur, in Vulg. Lat. habetur cap. 10. v. 4. uſque ad finem cap. Et cap. 11. v. 1.

Καὶ εἶπε Μαρδοχαῖος, Παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο ταῦτα. (") Ἐμνήσθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου οὗ εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων· (γ) οὐδὲ γὰρ παρῆλθεν ἀπ' αὐτῶν λόγος. Ἡ μικρὰ (δ) πηγὴ ἣ ἐγένετο ποταμὸς, καὶ ἦν φῶς καὶ ἥλιος καὶ ὕδωρ πολύ. Ἐσθήρ ἐστιν ὁ ποταμὸς, ἣν ἐγάμησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησε βασίλισσαν. (ε) Οἱ δὲ δύο δράκοντες, ἐγώ εἰμι καὶ Ἀμάν. Τὰ δὲ ἔθνη, τὰ (ζ) ἐπισυναχθέντα ἀπολέσαι τὸ ὄνομα τῶν Ἰουδαίων.

Et dixit Mardochæus, A Deo facta ſunt iſta. Recordatus enim ſum ſomnii quod videram de verbis his. Neque enim præteriit de eis verbum. Parvus fons, (a) qui factus eſt flumen, et erat lux & Sol, & aqua multa. Eſther eſt flumen, quam matrimonio junxit rex, & fecit reginam. Duo verò dracones, ego ſum, & Aman. Gentes autem, quæ convenerant ad perdendum nomen Judæorum.

MS.A. (α) Ἔγραψεν γὰρ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ (") καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῷ (") Ὁ γὰρ (β) ἡγεῖτο (") Ἐμνήσθην περὶ (γ) οὐδὲν παρῆλθεν αὐτῶν λόγος. (δ) πηγὴ ἐγένετο (ε) Οἱ δὲ δράκοντες, (ζ) συναχθέντα

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 *ܘܟܠܗܘܢ، ܪܘܪ̈ܒܢܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ ܘܗܦܪ̈ܟܐ ܘܫܠ̈ܝܛܢܐ : ܘܡܦܩ̈ܕܢܐ ܕܡܠܟܐ. ܡܝܩܪܝܢ
4 ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ. ܡܛܠ ܕܢܦܠܬ ܕܚܠܬܗ ܕܡܠܟܐ ܥܠܝܗܘܢ. * ܡܛܠ ܕܪܒ ܗܘܐ ܡܪܕܘܟܝ ܠܘܬ
ܡܠܟܐ. ܘܫܡܥܗ ܐܙܠ ܗܘܐ ܒܟܠܗܘܢ ܡܠܟܘ̈ܬܐ ܡܛܠ ܕܡܬܪܘܪܒ ܐܙܠ ܗܘܐ ܘܪܒ.
5 * ܘܡܚܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܗܘܢ ܡܚܘܬܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܕܩܛܠܐ ܘܕܐܒܕܢܐ. ܘܥܒܕܘ
6 ܒܣ̈ܢܐܝܗܘܢ ܐܝܟ ܨܒܝܢܗܘܢ. * ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ. ܩܛܠܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܚܡܫܡܐܐ ܓܒ̈ܪܝܢ.
7 8 * ܘܫܦܝܪܘܬ ܘܕܠܟܘܢ ܘܐܣܦܘܬ. * ܘܦܪܬܠܬ ܘܕܠܝܡ ܘܕܝܪܡ. * ܘܦܝܣܘܬ
9 10 ܘܕܝܣܝ. ܘܐܕܪܝ. ܘܙܘܬ. * ܥܣܪܐ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܗܡܢ ܐܓܓܝܐ. ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ
11 ܩܛܠܘ. ܘܠܒܙܬܐ ܠܐ ܐܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ. * ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܥܠ ܡܢܝܢܐ ܕܩܛܝ̈ܠܐ ܒܫܘܫܢ
12 ܒܝܪܬܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. * ܘܐܡܪ ܠܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܒܫܘܫܢ ܒܝܪܬܐ ܩܛܠܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܘܐܘܒܕܘ
ܚܡܫܡܐܐ ܓܒ̈ܪܝܢ. ܘܥܣܪܐ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܗܡܢ. ܘܒܫܪܟܐ ܕܡܕܝܢ̈ܬܐ ܡܢܐ ܥܒܕܘ.
13 ܘܡܢܘ ܫܐܠܬܟܝ ܬܬܝܗܒ ܠܟܝ. ܘܡܢܘ ܒܥܘܬܟܝ ܬܗܘܐ ܠܟܝ. * ܘܐܡܪܬ
ܐܣܬܝܪ. ܢܬܝܗܒ ܠܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܐܦ ܝܘܡܐ ܕܡܚܪ ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܝܘܡܢܐ. ܘܥܣܪܐ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܗܡܢ
14 ܢܙܕܩܦܘܢ ܐܦ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܗܟܢܐ. ܘܐܬܦܩܕ ܦܘܩܕܢܐ
15 ܒܫܘܫܢ. ܘܥܣܪܐ ܒܢܘ̈ܗܝ ܕܗܡܢ ܐܙܕܩܦܘ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܘܐܬܟܢܫܘ ܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܒܫܘܫܢ
ܐܦ ܒܐܪܒܥܣܪܐ ܒܗ ܒܝܪܚܐ. ܘܩܛܠܘ ܒܫܘܫܢ ܬܠܬܡܐܐ ܓܒ̈ܪܝܢ. ܘܠܒܙܬܐ ܠܐ
16 ܐܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ. * ܘܫܪܟܐ ܕܝܗܘ̈ܕܝܐ ܕܒܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܠܟܐ ܐܬܟܢܫܘ ܘܩܡܘ ܥܠ ܢܦܫܗܘܢ
ܘܐܬܬܢܝܚܘ ܡܢ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝܗܘܢ. ܘܩܛܠܘ ܡܢ ܣ̈ܢܐܝܗܘܢ ܫܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ.
17 ܘܠܒܙܬܐ ܠܐ ܐܘܫܛܘ ܐܝܕܝܗܘܢ. * ܒܬܠܬܥܣܪ ܒܝܪܚܐ ܐܕܪ. ܘܐܬܬܢܝܚܘ ܒܐܪܒܥܣܪܐ
18 ܒܗ ܒܝܪܚܐ. * ܘܥܒܕܘܗܝ ܝܘܡܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܘܕܚܕܘܬܐ.

Et omnes principes provinciarum, & duces, & præfecti, & procuratores regis honorabant Judæos, quia metus regis ipſos invaſerat, 3 4
quia magn⁹ erat Mordecai apud regem, & fama ejus omnia regna pervadebat, quoniam magis magiſque provehebatur iſte Mordecai.
Et percuſſerunt Judæi omnes hoſtes ſuos plagâ gladii et cædis et interitûs, et fecerunt hoſtibus ſuis quod voluerunt. 5
In caſtro Suſan occiderunt Judæi quingentos viros. 6
Et Shephiruth, et Dalcon, et Aſputh, Et Partelat, et Delaiam, et Diram, Et Paiſuth, et Diſai, et Adrai, et Zuth, Decem filios Hamanis Agagæi hoſtis Judæorū occiderunt: ad prædam autem non extenderunt manus ſuas. 7 8 9 10
Die iſto adductus eſt numerus occiſorum in caſtro Suſan ad regem. 11
Et dixit Eſther reginæ, In caſtro Suſan occiderunt Judæi et exterminârunt quingentos viros: et decem filios Hamanis; et in reliquis civitatibus quid fecerunt? Quid eſt quod poſtulas? Dabitur tibi. Et quæ petitio tua? fiet tibi. 12
Et dixit Eſther, Concedatur Judæis, ut faciant die craſtino quod fecerunt hodie: Et decem filii Haman ſuſpendantur in patibulo. 13
Et dixit rex, Ita faciant. Edictumque eſt edictum in Suſan: et decem filii Haman ſuſpenſi ſunt in patibulo. 14
Et congregati Judæi qui in Suſan, etiam decimoquarto menſis iſtius, occiderunt in Suſan trecentos viros: ad prædam autem manus ſuas non extenderunt. 15
Reliqui autem Judæi, qui in provinciis regis, tuendæ vitæ ſuæ congregati, requiem adepti ſunt de inimicis ſuis, et occiderunt de hoſtibus ſuis ſeptuaginta quinque millia. Ad prædam autem manus ſuas non extenderunt: 16
Decimotertio die menſis Adar. Decimoquarto autem ejuſdem menſis quieverunt, 17
Et feſtum diem hilaremque egerunt. 18

lætitiæ , Adar menſis decimamquartam diem *facientes* ,muratis non urbibus in *habitantes* villici Jehudæi Idcirco
19 עַל־כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרָזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה
literas miſitque ; hæc verba Mordochai ſcripſit Et .ſuo *ſocio vir* partium miſſionis & ,bonum diem & ,convivii &
20 וּמִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ׃ וַיִּכְתֹּב מָרְדֳּכַי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים
exiſtendum ad , eis *ſuper* Statuendo .*longinquis* & , propinquis Achaſueros regis provinciis omnib⁹ in qui Jehudæos omnes ad
21 אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים׃ לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת
quibus dies Secundùm .*anno & anno omni in ,eo in* decimamquintam diem & ,Adar menſis decimam quartam diem *facientes*
22 עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם־חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃ כַּיָּמִים אֲשֶׁר־
,*bonum* diem in luctu à & ,lætitiam in *mœſtitia* à eis fuerat converſus qui menſem & ,ſuis inimicis ab Jehudæi *eis in* quieverunt
נָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאֹיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב
, Jehudæi *ſuſcepit* Et .*egenis* donorum & , ſuo *ſocio vir* partium miſſionis & ,lætitiæ & ,convivii dies eos *faciendum ad*
23 לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיֹנִים׃ וְקִבֵּל הַיְּהוּדִים
anguſtiator,Agagites Hammedatha filius Haman Quoniam .eos ad Mordochai ſcripſit quod & ,facere cœperunt quæ
24 אֵת אֲשֶׁר־הֵחֵלּוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר־כָּתַב מָרְדֳּכַי אֲלֵיהֶם׃ כִּי הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר
.eos *perdendum ad* &,eos *conterendum ad* (Ghoral ipſa) Pur projecit & :eos *perdendum ad* ,Jehudæos *ſuper* cogitavit Jehudæorum omnium
כָּל־הַיְּהוּדִים חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים לְאַבְּדָם וְהִפִּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לְהֻמָּם וּלְאַבְּדָם׃
Jehudæos *ſuper* cogitavit quam , mala ejus cogitatio Convertatur : epiſtola cum dixit , *regis facies ad ipſam veniendo in* Et
25 וּבְבֹאָהּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עִם־הַסֵּפֶר יָשׁוּב מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר־חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים
; *Pur nomen ſuper* , Purim iſtos dies vocaverunt Idcirco .ligno *ſuper* ej⁹ filios & eum ſuſpendant & : ej⁹ caput ſuper
26 עַל־רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו עַל־הָעֵץ׃ עַל־כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פוּרִים עַל־שֵׁם הַפּוּר
receperunt &,Statuerunt *: eos ad* contigit quid & ,*hujuſmodi* ſuper viderunt quid & : hujus epiſtolæ verbis omnibus *ſuper* ideo
27 עַל־כֵּן עַל־כָּל־דִּבְרֵי הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת וּמָה־רָאוּ עַל־כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם׃ קִיְּמוּ וְקִבְּלֻ
facientes exiſtendum ad ,tranſgrediatur non & ,*ſe ſuper adjunctos* omnes ſuper & ,ſuum ſemen ſuper & ,ſe ſuper Jehudæi
הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל־זַרְעָם וְעַל כָּל־הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבוֹר לִהְיוֹת עֹשִׂים אֵת
facti & , memorati iſti dies Et .*anno & anno omni* in : eorũ tẽpus juxta & ,eorũ ſcripturã juxta hos dies duos
28 שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כִּכְתָבָם וְכִזְמַנָּם בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃ וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים
iſti Purim dies & : civitate & civitate & , provincia & provincia , familia & familia , generatione & generatione omni in
בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה
, Abichail filia regina Eſther ſcripſit Et .eorũ ſemine à *interibit* non eorũ memoria & ,Jehudæorum medio è tranſibunt non
29 לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא־יָסוּף מִזַּרְעָם׃ וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַת־אֲבִיחַיִל
omnes ad literas miſit Et .ſecundò hanc Purim epiſtolam *firmandum ad*,fortitudine omni Jehudæus Mordechai &
30 וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תֹּקֶף לְקַיֵּם אֵת אִגֶּרֶת הַפֻּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית׃ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־
dies confirmandum Ad .veritatis & , pacis verbis , Achaſueros regni provincias centum & viginti & ſeptem ad ,Jehudæos
31 הַיְּהוּדִים אֶל־שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ לְקַיֵּם אֶת־יְמֵי
ſuper firmaverũt quod ſecũdũ & , regina Eſther & ,Jehudæus Mordochai eis *ſuper* ſtatuit quod ſecũdũ ,*ſuis temporib⁹ in* iſtos Purim
הַפֻּרִים הָאֵלֶּה בִּזְמַנֵּיהֶם כַּאֲשֶׁר קִיַּם עֲלֵיהֶם מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר קִיְּמוּ עַל־
, *iſtorum* Purim verba firmavit Eſther ſermo Et .ſui clamoris & ,jejuniorum verba ,ſuum ſemen ſuper & ,ſuã animam
32 נַפְשָׁם וְעַל־זַרְעָם דִּבְרֵי הַצּוֹמוֹת וְזַעֲקָתָם׃ וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קִיַּם דִּבְרֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה
.libro in eſt ſcriptum &
וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר׃

CAP. X. י

expoſitionẽ & ,ej⁹ potẽtiæ & ,ej⁹ fortitudinis opus omne Et .maris inſulas &,terram ſuper tributum Achaſueros rex poſuit Et
1 וַיָּשֶׂם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁרֹשׁ מַס עַל־הָאָרֶץ וְאִיֵּי הַיָּם׃ 2 וְכָל־מַעֲשֵׂה תָקְפּוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפָרָשַׁת
? Paras & ,Madai regum dierum verborũ libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne , rex eũ magnificavit qua ,Mordochai magnitudinis
גְּדֻלַּת מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מָדַי וּפָרָס׃
quærens : ſuorum fratrum multitudini acceptus & , Jehudæis magnus & ,Achaſueros regi ſecundus Jehudæus Mordochai *Quia*
3 כִּי מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לְרֹב אֶחָיו דֹּרֵשׁ
.ſuo ſemini omni pacem loquens & ,ſuo populo bonum
טוֹב לְעַמּוֹ וְדֹבֵר שָׁלוֹם לְכָל־זַרְעוֹ׃

Verſio VULG. LAT.

Hi verò Judæi, qui in oppidis non muratis ac villis morabantur, quartum decimum diem menſis Adar conviviorum & gaudii decreverunt, ita ut exultent in eo, & mittant ſibi mutuò partes epularum & ciborum. 19
Scripſit itaque Mardochæus omnia hæc, & literis comprehenſa miſit ad Judæos, qui in omnibus regis provinciis morabantur, tam in vicino poſitis, quàm procul, 20
Ut quartamdecimam & quintamdecimam diem menſis Adar pro feſtis ſuſciperent, & revertente ſemper anno ſolenni celebrarent honore : 21
Quia in ipſis diebus ſe ulti ſunt Judæi de inimicis ſuis, & luctus atque triſtitia in hilaritatem gaudiúmque converſa ſunt, eſſéntque dies iſti epularum atque lætitiæ, & mitterent ſibi invicem ciborum partes, & pauperibus munuſcula largirentur. 22
Suſceperúntque Judæi in ſolennẽ ritum cuncta quæ eo tempore facere cœperant, & quæ Mardochæus literis facienda mandaverat. 23
Aman enim, filius Amadathi ſtirpis Agag, hoſtis & adverſarius Judæorum, cogitavit contra eos malum, ut occideret illos, atque deleret : & miſit phur, quod noſtrâ linguâ vertitur in ſortem. 24
Et poſteà ingreſſa eſt Eſther ad regem, obſecrans ut conatus ejus, literis regis irriti fierent : & malum, quod contra Judæos cogitaverat, reverteretur in caput ejus. Denique & ipſum & filios ejus affixerunt cruci: 25
Atque ex illo tempore dies iſti appellati ſunt phurim,id eſt,ſortium : eò quòd phur, id eſt, ſors, in urnam miſſa fuerit. Et cuncta quæ geſta ſunt, epiſtolæ, id eſt,libri hujus, volumine continentur : 26
Quæque ſuſtinuerunt, & quæ deinceps immutata ſunt, ſuſceperunt Judæi ſuper ſe & ſemen ſuum, & ſuper cunctos qui religioni eorum voluerunt copulari, ut nulli liceat duos hos dies abſque ſolennitate tranſigere : quos ſcriptura teſtatur, & certa expetunt tempora, annis ſibi jugiter ſuccedentibus. 27
Iſti ſunt dies, quos nulla unquam delebit oblivio : & per ſingulas generationes cunctæ in toto orbe provinciæ celebrabunt : nec eſt ulla civitas,in qua dies phurim, id eſt,ſortium, non obſerventur à Judæis, & ab eorum progenie, quæ his ceremoniis obligata eſt. 28
Scripſerúntque Eſther regina filia Abihail & Mardochæus Judæus, etiam ſecundam epiſtolam, ut omni ſtudio dies iſta ſolennis ſanciretur in poſterum. 29
Et miſerunt ad omnes Judæos, qui in centum viginti ſeptem provinciis regis Aſſueri verſabantur, ut haberent pacem, & ſuſciperent veritatem, 30
Obſervantes dies ſortium, & ſuo tempore cum gaudio celebrarent : ſicut conſtituerant Mardochæus & Eſther, & illi obſervanda ſuſceperunt à ſe, & à ſemine ſuo, jejunia & clamores,& Sortium dies, 31
Et omnia, quæ libri hujus, qui vocatur Eſther, hiſtoriâ continentur. 32

CAP. X.

REx verò Aſſuerus, omnem terram & cunctas maris inſulas fecit tributarias: 1
Cujus fortitudo & imperium,& dignitas atque ſublimitas, quâ exaltavit Mardochæum, ſcripta ſunt in libris Medorum,atque Perſarum: 2
Et quomodò Mardochæus Judaici generis ſecundus à rege Aſſuero fuerit : & magnus apud Judæos, & acceptabilis plebi fratrum ſuorum,quærens bona populo ſuo, & loquens ea quæ ad pacem ſeminis ſui pertinerent. 3

תרגום TARGUM.

19 בְּגִין כֵּן יְהוּדָאִין פַּצִּיחָאֵי דְּיָתְבִין בְּקִרְוֵי פַּצִּיחַיָּא עָבְדִין יַת יוֹם אַרְבַּע עֲסַר לְיֶרַח אֲדָר
חֶדְוְתָא וּמִשְׁקְיָא וְיוֹמָא טָבָא וּמְשַׁדְּרִין דּוּרוֹן גְּבַר לְחַבְרֵיהּ׃ 20 וּכְתַב מָרְדְּכַי יַת פִּתְגָּמַיָּא
הָאִלֵּין וְשַׁדַּר פִּטְקִין לְוָת כָּל יְהוּדָאִין דִּי בְּכָל פַּלְכֵי דְּמַלְכָּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דִּקְרִיבִין וּדְרַחִיקִין׃
21 לְקַיָּמָא גְּזֵרַת דִּינָא עֲלֵיהוֹן לְמֶהֱוֵי עָבְדִין יַת יוֹם אַרְבַּע עֲסַר לְיֶרַח אֲדָר וְיַת חֲמֵשׁ עֲסַר בֵּיהּ
בְּכָל שַׁתָּא וְשַׁתָּא׃ 22 כִּזְמַן יוֹמַיָּא דִּי נָחוּ בְהוֹן יְהוּדָאִין מִבַּעֲלֵי דְּבָבֵיהוֹן וּבְיַרְחָא דִּי אִתְהֲפִיךְ
לְהוֹן מִדְּוָנָא לְחֶדְוָא וּמֵאֶבְלוּ לְיוֹמָא טָבָא לְמֶעְבַּד יַתְהוֹן יוֹם מִשְׁתְּיָא וְחֶדְוָא וּלְשַׁדָּרָא
דּוּרוֹן אֱנָשׁ לְחַבְרֵיהּ וּמָעָהָא דִּצְדַקְתָּא מַתְּנָן לַחֲשִׁיכֵי׃ 23 וְקַבִּילוּ עֲלֵיהוֹן כּוּלְּהוֹן יְהוּדָאִין
כַּחֲדָא יַת דִּי שָׁרִיאוּ לְמֶעְבַּד וְיַת דִּי גְזַר כְּתַב מָרְדְּכַי בְּגִנְהוֹן׃ 24 אֲרוּם הָמָן בַּר הַמְדָתָא
דְּמִן יְחוּס דַּאֲגַג מְעִיק כָּל יְהוּדָאִין חֲשִׁיב עַל יְהוּדָאִין לְהוֹבָדוּתְהוֹן צְבַע פִּסָּא אִיהוּ הוּא
עַדְוָא לְשַׁגּוֹשֵׁיהוֹן וּלְהוֹבָדֵיהוֹן׃ 25 וְכַד עַלַּת אֶסְתֵּר קֳדָם מַלְכָּא אֲמַר לַהּ מַלְכָּא יְתוּב
זְמוּנֵיהּ בִּישָׁא דַּחֲשִׁיב לְמֶעְבַּד לְמָרְדְּכַי וְלִיהוּדָאִין עַל רֵישֵׁיהּ וִיצַלְבוּן יָתֵיהּ וְיַת בְּנוֹי
עַל קֵיסָא׃ 26 בְּגִין כֵּן קְרוֹ לְיוֹמַיָּא הָאִלֵּין פּוּרַיָּא עַל שׁוּם פִּיסָא בְּגִין כֵּן נָטְרִין לֵיהּ זְמַן שַׁתָּא
בְּשַׁתָּא כֵּן דִּיפַרְסְמוּן יוֹמֵי נִסַּיָּא וּפִתְגָּמֵי מְגִלְּתָא הָדָא לְאִשְׁתְּמָעָא לְכָל עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל
לְמֶהֱוֵיהוֹן יָדְעִין מָה חֲזוֹ לְמִקְבַּע יוֹמֵי פּוּרַיָּא הָאִלֵּין בְּגִין כֵּן דְּאִתְעֲבִיד בְּהוֹן נִסָּא
לְמָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר וְיִדְּעוּן פּוּרְקָנָא דִּמְטַת לְהוֹן׃ 27 קַיִּמוּ וְקַבִּילוּ יְהוּדָאִין קְיָמָא עֲלֵיהוֹן וַעֲלֵוֵי
בְּנֵיהוֹן וַעֲלֵוֵי כָּל דַּיָּרֵי דְּמִתּוֹסְפִין עֲלֵיהוֹן וְלָא יֶעְבַּר קְיָמָא דִּי יְהוֹן עָבְדִין יַת תְּרֵין יוֹמַיָּא
הָאִלֵּין לְמִקְרֵי יַת מְגִלְּתָא כְּמִכְתַּב רוּשֵׁם עִבְרָאֵי בְּבֵית כְּנִשְׁתְּהוֹן בְּחַד עֲסַר וּתְרֵי עֲסַר
וּתְלַת עֲסַר וְאַרְבַּע עֲסַר וּבְחַמְשָׁא עֲסַר בְּנוּ פַּצִּיחַיָּא וְלַחִיתָא דְּפַלְכַיָּא בְּקִרְוַיָּא בְּפוּם
זִמְנֵיהוֹן׃ 28 וְיוֹמַיָּא הָאִלֵּין אִתְחַיָּבוּ לְמֶהֱוֵי לְהוֹן דָּכְרָנָא וּלְאִתְעֲבָדָא בְהוֹן מִשְׁתְּיָא בְּכָל דָּרָא
וְדָרָא יִחוּסָא דְּכַהֲנֵי וְלֵיוָאֵי וְיִחוּסָא דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּשָׁרְיָן בְּכָל פַּלְכָּא וּפַלְכָּא וְדָיְרִין
בְּכָל קַרְתָּא וְקַרְתָּא וְיוֹמֵי פּוּרַיָּא הָאִלֵּין לָא יֶעְבְּרוּן מִגּוֹ יְהוּדָאִין וְדָכְרָנְהוֹן לָא יְשֵׁיצֵי
מִבְּנֵיהוֹן׃ 29 וּכְתָבַת אֶסְתֵּר מַלְכְּתָא בְּרַת אֲבִיחַיִל וּמָרְדְּכַי יְהוּדָאֵי יַת כָּל מְגִלְּתָא הָדָא וְיַת
תְּקוֹף דְּנִסָּא לְקַיָּמָא יַת אִגַּרְתָּא דְּפוּרַיָּא הָדָא תִּנְיָנוּתָא׃ 30 וְשַׁדַּר פִּטְקִין לְוָת כָּל יְהוּדָאִין
לְמֵאָה וְעֶסְרִין וְשַׁבַע פַּלְכִין מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ פִּתְגָּמֵי שְׁלָמָא וְהֵימְנוּתָא׃ 31 לְקַיָּמָא יַת יוֹמֵי
פּוּרַיָּא הָאִלֵּין בַּאֲדָר בַּתְרָאָה בִּזְמַן עִבּוּרָא הֵיכְמָה דְּקַיֵּם עֲלֵיהוֹן מָרְדְּכַי יְהוּדָאֵי וְאֶסְתֵּר
מַלְכְּתָא וְהֵיכְמָה דְּקַיִּמוּ יְהוּדָאֵי עַל נַפְשֵׁיהוֹן וְעַל בְּנֵיהוֹן לְמֶהֱוֵיהוֹן דְּכִירִין פִּתְגָּמֵי צוֹמַיָּא
וּצְלוֹתְהוֹן׃ 32 וְעַל מֵימַר אֶסְתֵּר אִתְקַיִּמוּ פִּתְגָּמֵי פּוּרַיָּא הָאִלֵּין וְעַל יְדוֹי דְּמָרְדְּכַי אִתְכְּתֵבַת
מְגִלְּתָא בְּפִטְקָא׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Idcirco Jehudæi villici qui habitant in civitatibus villarum, faciunt die quartadecima menſis Adar lætitiam & convivium,& diem bonum,& mittunt dona unuſquiſq; proximo ſuo. 19
Scripſit autẽ Mardechai omnia verba hæc ; miſitq; literas ad unumquemq; Jehudæorũ, qui erant in regionibus regis Ahhaſueri,tam propinquorum quàm remotorum. 20
Statuendo eis decretum legis, ut celebrarent diem decimamquartam menſis Adar, & decimamquintã ejuſdem ſingulis annis. 21
Secundùm tempus dierum quo quieverunt Jehudæi ab auctoribus inimicitiarum ſuarum, & menſe qui converſus eſt eis à dolore in lætitiam, & de luctu in diem bonum, ut facerent in eis *diem* convivii & lætitiæ, & ut mitterent munera quiſque proximo ſuo, & *pecunias eleemoſynæ,* dona pauperibus. 22
Et ſuſceperunt Jehudæi ſuper ſe omnia *pariter*, quæ inceperant facere, & quod *decreverat ſcriptum* Mardechai pro eis. 23
Haman enim filius Hamadatha de proſapia Agag, hoſtis omnium Jehudæorum, excogitaverat contra Jehudæos, ut perderet eos, *ſortituſq; fuerat Piſſa,* id eſt, ſortem,ut conturbaret atque diſperderet eos. 24
Et cum ingreſſa fuiſſet Eſther coram rege, dixit ei rex, Convertatur cogitatio ejus mala, quam machinatus eſt facere ipſi Mardechai & Jehudæis,in caput ejus : & ſuſpenderunt illum & filios ejus ſuper lignum. 25
Ideo vocaverunt dies iſtos Puraja nomine ſortis : propterea obſervant tempus ſingulis annis, quo divulgent dies *miraculorum,* & verba voluminis hujus, ut audiatur ab omnibus populis domus Iſrael, ſciantq; cur viderentur dies iſti Puraja conſtitui, eò quòd factum fuiſſet in eis miraculũ ipſi Mardechai,& Ezzther: & ut ſcirent ſalutem quæ evenit eis. 26
Statuerunt & receperunt Jehudæi *fœdus* ſuper ſe & ſuper filios ſuos, et ſuper incolas qui adjungerentur eis, ut non tranſgrederentur fœd⁹,ſed facerent duos dies illos, *legendo volumen juxta ſcripturam characteris Hebræorum in domo congregationis eorum,undecimâ & duodecimâ et decimatertiâ et decimaquartâ et decimaquinta in villis & pagis provinciarum,* [et] *in civitatibus* juxta tempus eorum. 27
Et dies iſti adjudicati ſunt ut eſſent eis in memoriale, et ut facerent in eis convivium per omnes generationes, familiã ſacerdotũ et Levitarũ, et familiã *totius* domus Iſrael manentiũ in qualibet regione, & habitantiũ in ſingulis civitatibus : dies autem Puraja iſtorũ non tranſibunt de medio Jehudæorum, et memoria eorũ non abolebitur à filiis ſuis. 28
Et ſcripſit Ezzther regina filia Abichail, et Mardechai Jehudæus omne volumen iſtud, & fortitudinem miraculi, ut firmarent epiſtolam Puraja iſtam ſecundò. 29
Et miſit literas omnibus Jehudæis centum & viginti & ſeptem provinciis regni Ahhaſueros, verbis pacis & veritatis. 30
Ad confirmandum dies Puraja iſtos in Adar *poſteriori*, tempore *emboliſmi*, ſecundùm quod ſtatuerant eis Mardechai Jehudæus, et Ezzther regina, et ſecundùm quod firmaverant Jehudæi ſuper animas ſuas et ſuper filios ſuos,ut eſſent memores verborum jejuniorum atque orationis eorum. 31
Et in dicto Ezzther firmata ſunt verba Puraja iſtorum, & per manum Mardechai ſcriptum eſt volumen in libro. 32

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

Τὸ δὲ ἔθνος τὸ ἐμόν, τοῦτό ἐστιν (∴) Ἰσραήλ, οἱ βοήσαντες πρὸς τὸν θεόν, καὶ σωθέντες. (η) καὶ ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ (θ) ἐῤῥύσατο κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν κακῶν τούτων· καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα, ἃ οὐ γέγονεν (†) ἐν τοῖς ἔθνεσι. Διὰ τοῦτο ἐποίησε κλήρους δύο, ἕνα τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ἦλθον οἱ δύο (ϖ) κλῆροι οὗτοι εἰς ὥραν καὶ καιρόν, καὶ εἰς ἡμέραν κρίσεως, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ (ι) πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Καὶ ἐμνήσθη (κ) ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέραι αὗται, ἐν μηνὶ Ἀδὰρ τῇ (λ) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, κατὰ γενεὰν εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ. Ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολεμαίου καὶ Κλεοπάτρας, εἰσήνεγκε Δοσίθεος, ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ Λευίτης, καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν τῶν (μ) Φρουραί, ἣν ἔφασαν εἶναι, καὶ ἡρμηνευκέναι Λυσίμαχον Πτολεμαίου, τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Τέλος τῆς Ἐσθήρ.

Gens autem mea, hic eſt Iſrael, qui clamantes ad Deum, & ſalvati. Et ſalvavit Dominus populum ſuum: & eruit Dominus nos ex omnibus malis his. Et fecit Deus ſigna, & prodigia magna, quæ non ſunt facta in gentibus. Propter hoc fecit ſortes duas, unam populo Dei, & unam omnibus gentibus. Et venerunt duæ ſortes hæ ad horam, & tempus, & ad diem judicii coram Deo, & omnibus gentibus. Et recordatus eſt Deus populi ſui, & juſtificavit hæreditatem ſuam. Et erunt eis dies hi, in menſe Adar die quartadecimâ, & quintadecimâ menſis, cum ſynagoga, & gaudio, & lætitiâ coram Deo per progeniem in ſeculum in populo ejus Iſrael. Anno quarto regnante Ptolemæo, & Cleopatrâ, attulit Doſitheus (qui dicebat ſe eſſe ſacerdotem, & Levitam) & Ptolemæus filius ejus, propoſitam epiſtolam ipſorum Phruræ: quam dixerunt eſſe, & interpretatum eſſe Lyſimachum Ptolemæi, qui in Hieruſalem.

MS. A. (∴) ὁ Ἰσραήλ, (η) καὶ ἔσωσε τὸν λαὸν (θ) ἐρύσατο ἡμᾶς (†) τοῖς ἔθνεσιν. * Καὶ ἦλθον (ϖ) κλῆροι εἰς ὥραν καὶ * κλῆρον, (ι) πᾶσιν ἔθνεσιν. (κ) ὁ κύριος τοῦ (λ) τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, (μ) Φρουραία, Ἐσθήρ.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA.*

*ܡܛܠܗܢܐ ܝܗܘܕܝܐ ܡܒܕܪ̈ܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܩܘܪ̈ܝܐ ܡܒܕܪ̈ܬܐ. ܥܒܕܝܢ ܒܐܪܒܥܣܪ ܒܐܕܪ ܚܕܘܬܐ. ܘܡܫܬܘܬܐ 19
ܘܝܘܡܐ ܛܒܐ. ܘܡܫܕܪܝܢ ܡܢ̈ܘܬܐ ܓܒܪ ܠܚܒܪܗ. * ܘܟܬܒ ܡܪܕܟܝ ܗܠܝܢ. 20
ܘܫܕܪ ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܒܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ. ܕܩܪܝܒܝܢ
ܘܕܪ̈ܚܝܩܝܢ * ܕܢܩܒܠܘܢ ܠܢܦܫܗܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܥܒܕܝܢ ܒܐܪܒܥܣܪܬܐ ܘܒܚܡܫܬܥܣܪܬܐ ܒܐܕܪ ܟܠ 21
ܫܢܐ ܒܫܢܐ. * ܐܝܟ ܝܘܡ̈ܬܐ ܕܐܬܬܢܝܚܘ ܒܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ. 22
ܝܪܚܐ ܕܐܬܗܦܟ ܡܢ ܕܘܘܢܐ ܠܚܕܘܬܐ. ܘܡܢ ܐܒܠܐ ܠܝܘܡܐ ܛܒܐ. ܕܢܥܒܕܘܢ ܐܢܘܢ
ܝܘܡ̈ܬܐ ܕܡܫܬܘܬܐ ܘܕܚܕܘܬܐ. ܘܢܫܕܪܘܢ ܡܢ̈ܘܬܐ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ. ܘܡܘܗܒ̈ܬܐ
ܠܡܣܟܢ̈ܐ. * ܘܩܒܠܘ ܝܗܘܕܝܐ ܠܢܦܫܗܘܢ ܡܕܡ ܕܫܪܝܘ ܠܡܥܒܕ. ܘܡܕܡ ܕܟܬܒ 23
ܡܪܕܟܝ. * ܡܛܠ ܗܡܢ ܒܪ ܗܡܕܢ ܐܓܓܝܐ ܒܥܠܕܒܒܐ ܕܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܕܐܬܚܫܒ 24
ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܘܒܕ ܐܢܘܢ. ܘܐܪܡܝ ܦܘܪܐ ܕܢܚܪܘܒ ܐܢܘܢ. * ܘܟܕ ܥܠܬ ܐܣܬܝܪ 25
ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܣܦܪܐ ܢܗܦܟܢ ܡܚܫܒ̈ܬܐ ܒܝܫ̈ܬܐ ܕܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܥܠ ܪܫܗ ܕܗܘ
ܕܐܬܚܫܒ. ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܢܨܠܒܘܢܝܗܝ ܘܠܒܢܘܗܝ ܥܠ ܩܝܣܐ. * ܡܛܠܗܢܐ ܩܪܘ ܐܢܘܢ 26
ܠܝܘܡ̈ܬܐ ܗܠܝܢ ܦܘܪ̈ܐ. ܒܫܡ ܦܘܪܐ. ܡܛܠ ܟܠ ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܐܓܪܬܐ ܗܕܐ. ܘܥܠ ܡܕܡ
ܕܚܙܘ. ܘܥܠ ܡܕܡ ܕܓܕܫ ܠܗܘܢ. * ܘܩܒܠܘ ܝܗܘܕܝܐ ܠܢܦܫܗܘܢ ܘܥܠ ܙܪܥܗܘܢ 27
ܘܥܠ ܟܠ ܕܡܬܢܩܦܝܢ ܠܗܘܢ. ܕܠܐ ܢܥܒܪܘܢ. ܕܢܗܘܘܢ ܥܒܕܝܢ ܗܠܝܢ ܬܪ̈ܝܢ ܝܘܡ̈ܐ
ܐܝܟ ܕܟܬܝܒܝܢ ܒܙܒܢܗܘܢ ܒܟܠ ܫܢܐ. * ܘܝܘܡ̈ܬܐ ܗܠܝܢ ܡܬܥܗܕܝܢ ܘܡܬܥܒܕܝܢ 28
ܒܟܠ ܫܪܒܬܐ ܘܡܕܝܢܬܐ. ܘܡܕܝܢ̈ܬܐ. ܘܝܘܡ̈ܬܐ ܕܦܘܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܠܐ ܢܥܒܪܘܢ ܡܢ ܓܘ
ܝܗܘܕܝܐ. ܘܕܘܟܪܢܗܘܢ ܠܐ ܢܥܒܪ ܡܢ ܙܪܥܗܘܢ. * ܘܟܬܒܬ ܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ ܒܪܬ 29
ܐܒܝܚܝܠ ܘܡܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ ܟܠܗ ܬܘܩܦܐ. ܕܢܩܝܡ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܕܦܘܪ̈ܐ. * ܘܫܕܪܘ 30
ܐܓܪ̈ܬܐ ܠܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ. ܒܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܝܪܫ
ܡܠܟܐ. ܡ̈ܠܐ ܕܫܝܢܐ ܘܕܫܪܪܐ. * ܕܢܩܝܡܘܢ ܝܘܡ̈ܬܐ ܕܦܘܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܒܙܒܢܗܘܢ. ܐܝܟ 31
ܕܐܩܝܡܘ ܒܢܦܫܗܘܢ ܡܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ. ܘܐܣܬܝܪ ܡܠܟܬܐ. ܐܝܟ ܕܐܩܝܡܘ ܒܢܦܫܗܘܢ
ܘܥܠ ܒܢ̈ܝܗܘܢ. ܦܘܩܕܢܐ. ܘܨܘܡܗܘܢ. ܘܨܠܘܬܗܘܢ. * ܘܡܐܡܪܗ ܕܐܣܬܝܪ ܐܩܝܡ ܥܠ 32
ܡ̈ܠܝ ܗܠܝܢ ܕܦܘܪ̈ܐ. ܘܐܬܟܬܒ ܒܣܦܪܐ.

*ܫܠܡ * *

* ܘܐܪܡܝ ܡܠܟܐ ܐܚܫܝܪܫ ܡܕܐܬܐ ܥܠ ܟܠܗ ܐܪܥܐ ܘܥܠ ܓܙܪ̈ܬܐ ܕܝܡܐ. ܘܟܠ ܥܒ̈ܕܝ 1
ܥܘܫܢܐ ܘܓܢܒܪܘܬܐ. ܘܬܘܪܥܗ ܕܪܘܪܒܐ ܕܡܪܕܟܝ ܕܪܒܝܗ ܡܠܟܐ ܗܐ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ 2
ܕܡ̈ܠܝ ܝܘܡ̈ܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܡܕܝ ܘܦܪܣ. * ܡܛܠ ܕܡܪܕܟܝ ܝܗܘܕܝܐ ܬܢܝܢܐ ܗܘܐ ܕܡܠܟܐ 3
ܐܚܫܝܪܫ. ܘܗܘܐ ܪܫܐ ܠܝܗܘܕܝܐ. ܘܫܦܝܪ ܗܘܐ ܨܒܝܢܗ ܠܥܡܗ
ܘܡܬܟܫܦ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠܗ ܙܪܥܗ.
ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܐܣܬܝܪ.

Quapropter Judæi diſperſi, qui habitant ur- 19
bes diſperſas decimo quarto Adar lætitiam
agunt et convivium, et diem feſtum, et proxi-
mo quiſque partes mittunt. Scripſit autem 20
iſta Mordecai, et literas miſit ad omnes Ju-
dæos, qui per omnes provincias regis Ach-
ſhiraſh, propinquas et longinquas; Ut ſuſci- 21
perent in ſe obſervandum decimum quar-
tum et plenilunium menſis Adar ſingulis
annis: Inſtar dierum quibus requiem ade- 22
pti ſunt Judæi de inimicis ſuis, et menſis qui
converſus eſt ipſis de mœrore in lætitiam, et
de luctu in feſtum, eos dies convivales age-
rent et hilares, et proximo quiſque ſuo par-
tes mitteret, et dona afflictis. Et ſuſceperunt 23
in ſe Judæi quod cœperant facere, et quod
ſcripſerat Mordecai, Propter Haman filium 24
Hamadan Agagæum hoſtem univerſorum
Judæorum, qui cogitaverat de Judæis, ut eos
perderet, et ſortes jecit, ut eos exterminaret;
Et cùm ingreſſa eſſet Eſther in conſpectum 25
regis, dixit ſcriba; Redeant cogitata mala
adverſùs Judæos in caput ejus qui cogitavit,
et ſuſpendant ipſũ filióſque ejus in patibulo.
Propterea dies illos Purim appellant, no- 26
mine Sortis, propter verba hujus epiſtolæ,
et propter id quod viderant, et propter id
quod ipſis accidit. Et ſuſceperunt in ſe Ju- 27
dæi, et in poſteros ſuos, et in omnes qui ad-
jungerent ſe ipſis, non omiſſuros ſe duos dies
iſtos, quemadmodum ſcripti ſunt tem-
pore ſuo annuo. Et hos dies memoratum 28
iri actumque, per omnia ſecula omneſque
gentes, et provincias, et urbes. Nec ceſ-
ſaturos dies iſtos Purim de medio Judæorũ,
nec memoriam eorum de poſteris ipſorum.
Scripſitque Eſther regina filia Abihail, et 29
Mordecai Judæus omnem ſanctionem quæ
firmaret epiſtolam iſtam Purim. Miſerunt- 30
que literas ad omnes Judæos, per centum vi-
ginti ſeptem provincias quæ in regno re-
gis Achſhiraſh, verba ſanctionis ac pacis
continentes. Ut ſancirent dies iſtos Purim 31
tempore ſuo, quos in ſeipſos ſanciverant
Mordecai Judæus et Eſther regina quem-
admodum ipſi in ſeipſos et in ſobolem ſuam
ſanciverant præceptum jejunii ſui, et orati-
nis: Et edictum Eſtheris ſancivit quæ dicta 32
ſunt de Purim, et ſcriptum eſt in libro.

CAP. X.

ET impoſuit rex Achſhiraſh tributum 1
univerſæ terræ & inſulis maris. Omnia au- 2
tem geſta opum & virium & demon-
ſtrationis magnificentiæ Mordecai, quâ
ipſum extulit rex, ecce ſcripta ſunt in
libro geſtorum diurnorum regum Me-
diæ & Perſiæ. Mordecai enim Judæus Vi- 3
carius erat regis Achſhiraſh; et præfectus
Judæis: Et benè cupiebat populo ſuo, et
pro tota gente ſua intercedebat.

Abſolutus eſt liber Eſther.

תרג TARGUM.

וְשַׁוִּי מַלְכָּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ כְּרָגָא עַל אַרְעָא וְהִפַּרְכֵי יַמָּא׃ וְכוֹבְדָא דְתוּקְפֵיהּ וּגְבוּרְתֵיהּ 1
וּפֵירוּשׁ רְבוּת מָרְדְּכַי דִּי רַבְּיֵיהּ מַלְכָּא הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִ סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי 2
מָדָאֵי וּפָרְסָאֵי׃ מְטוּל מָרְדְּכַי יְהוּדָאָה פַּתְשֶׁגֶר דְּמַלְכָּא אֲרוּשׁ גִּזְבָּרָא וְסָבָא דִיהוּדָאֵי 3
רַב עַל כָּל עַמְמַיָּא וּמִסּוֹף עָלְמָא וְעַד סוֹפֵיהּ אִשְׁתְּמַע וְשִׁמְעֵיהּ וְכָל מַלְכַיָּא דְחִילוּ
מִקַּמֵּיהּ וְכַד לֵיהּ מוֹדַעְזְעִין מִנֵּיהּ הוּא מָרְדְּכַי דָּמֵי לְכוֹכְבָא דְמַזְהַר בֵּינֵי כוֹכְבַיָּא וְדָמֵי
לְשַׁפַרְפְּרָא דִּי נָפֵק בְּעִדָּן צַפְרָא וְהוּא רַבְּהוֹן דִּיהוּדָאֵי בְּסַגִּיאוּתְהוֹן דַּאֲחוֹי וְתָבַע
טָבְתָא לְעַמֵּיהּ וּמְמַלֵּל שְׁלָמָא לְכָל זַרְעִיתֵיהּ׃

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. X.

ET poſuit rex Ahhaſueros tributũ ſuper terram, & hipparchos maris. 1
Omnia verò opera potentiæ ejus et fortitudinis ejus, et explicatio digni- 2
tatis Mardechai, qua magnificavit eum rex, nonne illa ſcripta ſunt in li-
bro verborũ dierũ regũ Madæorum et Parſæorũ? Quoniam Mardechai 3
Jehudæus capitaneus regis Ahhaſueri, *theſaurarius & ſenior Jehudæorũ
& princeps ſuper omnes populos, & ab extremo mundi uſq; ad extremum
ejus fuit ei obedientia & fama, & omnes reges timuerunt propter eum,
& quaſi ſui contremuerunt ab eo: ipſe Mardechai ſimilis fuit lucifero
ſplendenti inter ſtellas, & ſimilis auroræ prodeunti tempore matutino, &
ipſe fuit princeps Jehudæorũ & benevolus* multitudini fratrum ſuorũ, &
quærebat bonum populo ſuo, et loquebatur pacem omni ſemini ſuo.

Finis libri ESTHER.

LONDINI,
EXCUDEBAT THOMAS ROYCROFT.

MDCLV.